cuius regnum gloriosum p[er]
manet in secula seculoru[m]
Amen. Oro.

Domine ihu xpe fili dei [vivi]
qui ex voluntate
patris cooperante spiritu sancto p[er]
mortem tuam mundum vivi[-]
ficasti libera me per hoc sac[ro-]
sanctum corpus et sanguinem
tuum a cunctis iniquitatib[us]
meis et ab universis malis
et fac me tuis semper obe[dire]
mandatis et a te numquam [se-]
parari permittas
Qui vivis et regnas cum [deo]
patre in unitate spiritus sancti [deus]
Per omnia secula seculorum Am[en]

Salve salus mundi verbum [dei]
patris hostia sacra viva car[o]
deitas integra verus homo

Hic sumat corpus et sanguinem d[omini]

Corpus et sanguis
domini nostri ihu xpi cus[to-]
diat me in vitam eternam

Quod ore sumpsimus Am[en]
Quod ore sumpsimus domine pura mente
capiamus ut de corpore et
sanguine domini nostri ihu xpi fi[at]
nobis remedium sempi[ternum]

...
...
sponsa ... ab ...
unione ... et in
electorum tuorum ...
numerari. Per xpm dominum nostrum.
Amen.

CONSILIORVM PETRI PAVLI PARISII PATRICII CONSENTINI,

S. R. ECCLESIAE CARDINALIS AMPLISSIMI, PONTIFICII CÆSAREIQVE IVR. CONSVLTISS.

Pars Prima.

EX INNVMERIS, QVIBVS ANTEA SCATEBAT MENDIS purgata, nunc verò maiore cura pristino candori penitus restituta: necnon argumentis locupletissimis illustrata.

AC PRÆTER LOCVPLETISSIMVM INDICEM elementario ordine confectum, accessere multa, quæ in cæteris voluminibus non reperies, non sine maxima studiosorum vtilitate.

VENETIIS, M. D. LXXX.

EXCELLENTISS. VTRIVSQ. IVR. CONSVMATISS.

D. PETRI PAVLI PARISII CONSENTINI.

RESPONSORVM, ET SVORVM CONSILIORVM, BONONIAE, AC PADVAE ABSOLVTORVM.

Pars Prima.

SVMMARIVM.

1 TENOR Inuestituræ, & concessionis debet attendi.
2 Feudum proprium, quale sit.
3 Feudum dignitatis, quale est.
4 Feudum antiquum, quod sit.
5 Feudum hæreditarium, quale est.
6 Feudum hæreditarium non transit nisi ad illos, ad quos transit hæreditas.
7 Filius mala mente exhæredatus non succedit in feudo hæreditario, & nu. 136. & seq.
8 Feudum hæreditarium potest vni filiorum relinqui, licet regulariter de feudo non possit testari.
9 Actore non probante, sequi debet absolutio, & nu. 135.
10 Vasallus potest feudo priuari multis ex causis, & enumerantur septem, & alijs sex sequent.
17 Et quando propter delictum commissum in dominum priuatur feudo, illud redit ad dominum.
18 Vasallus non potest feudo priuari, nisi prius probata, & conuicta culpa, & num. 22. quòd non possit fieri verbis narratiuis.
19 Antequàm priuetur, debet citari, & ibi quòd citatio est defensio, & ideo tolli non potest, etiam in sententia declaratoria, & nu. 20. 23. 24. 28.
21 Feudum est contractus reciprocus, nec subiacet Imperatori.
23 Licet in aliquibus causis vasallus ipso iure priuetur, tamen in illis requiritur declaratoria.
25 Dux Mediolani in suo ducatu potest ea, quæ Imperator in toto orbe, ita & Rex Siciliæ in regno.
26 Et habet fiscum, & ius confiscandi.
27 Non requiritur citatio, quando certum est, principem velle auferre ius alterius, & potest procedi extraiudicialiter.
28 Quando princeps procedit, non tenetur seruare & sequi iuris ordinem, & ibi aliqua de principe, nu. seq.
31 Princeps de absoluta potestate potest procedere, etiam parte non citata, & nu. 42.
32 Citatio in multis casibus non requiritur.
33 Quando certum est alicui defensionem non competere, non requiritur citatio.
34 Quod sit notorium.
35 In sententia declaratoria non requiritur citatio, quando profertur super notorio, quod non potest tergiuersari, & celari, & nu. 38.
36 Cessat restitutio, quando notoriè constat de proprietate.
37 In quacunque materia, in qua excluditur exceptio, nunquam intelligitur exclusa illa, quæ notoria est.
39 Princeps nedum uerbo sed ipso facto potest declarare, & procedere contra notoriè rebelles, & num. 40. etiam si non sit supremus.
41 Principi asserenti aliquid quando sit credendum.
42 Princeps facere dicitur ex plenitudine potestatis, quando ex certa scientia facit.
43 Actus dicitur fieri motu proprio ex actu geminato.
44 Decretum principis habet vim legis, & illo post induci, vt aliquo casu procedatur sine citatione.
45 Princeps facere dicitur ex plenitudine potestatis, quando ex certa scientia facit.
Et condendo generalem legem potest priuare quē dominio suo, etiam in feudalibus, & nu. 47. 48. 49.
46 Et isto casu non tenetur ad aliquam precij solutionem.
47 Et verbis narratiuis isto casu creditur, etiam in materia feudali, & nu. 48. & 50.
50 Cronicis est credendum, & probant.
51 Pictura, quòd aliquis sit rebellis, probat.
52 In crimine læsę maiestatis, etiam post mortem recipitur probatio.
53 Exequutio fit contra hæredes, quando vasallus committit felloniam, propter quam ipso iure fuit priuatus.
54 Si infra terminum statutum quis non comparet, priuatur iure suo.
55 Quando decreto istud cautum est.
56 Cessat metus, vbi quis potest per procuratorem comparere.
57 Tyranno non est obediendum, & eius gesta non valent, & nume. 60. & seq.
58 Lex Barbarius, non procedit in duobus casibus.
59 Iurisdictio non præscribitur cum mala fide.
60 Casus plures, in quibus gesta per tyrannum valent, nu. seq.
61 Sforciadæ in ducatu Mediolanensi quales fuerint. & seq.
62 Gesta per inhabilem valent aliquo casu, & nu. seq.
64 Actus gestus cum tyranno quando presumatur factus metu.
69 Princeps potest remittere rebellionem.
70 Delictum reiteratum & geminatum non ita de facili remittitur.
71 Priuilegium obreptium & subreptitium non valet.
72 Debet fieri mentio de detentore, & possessore.
Et de alijs qualitatibus aggrauantibus, quæ si forent expressę reddidissent concedentem difficiliorem, nu. 71. 72.
73 Deceptus & errans in substantia facti dicitur errare in accessorijs, & clausulis positis exequutiuè.
74 Motus proprius non tollit defectum intentionis.
75 Nec operatur in præiudicium tertij.
76 Nec vltra mentem, & scientiam concedentis.
77 Nec importat scientiam.
78 Nec tollit inhabilitatem, nec inducit dispensationem.
79 Nec tollit qualitates, & defectus extrinsecus vltra narratos.
80 Nec includit non verosimilia.
81 Clausula ex certa scientia, non supplet ea quę consistunt in facto, sed operatur in his quæ sunt iuris.
82 Nec operatur, quando constat rem aliter se habere.
83 Nec quando est erratum super substantia, & est subreptitia.
84 Et ibi, quòd non capit interpretationem per quam alteri præiudicatur, nec operatur in his quæ sunt magni præiudicij.
85 Clausula, de plenitudine potestatis, non producit effectum in his quæ consistunt in facto, & quæ ignorantur.
86 Et non supplet, nisi defectus iuris positiui.
87 Nec tollit ea quæ sunt concessa per viam contractus.
88 Clausula supplentes, non supplet inhabilitatem, & defectus substantiales, nec inducit dispensationem, sed ea solum quæ sunt iuris positiui.

89 *Nec habet locum in his, quæ ignorantur, & in facto consistunt.*

90 *Clausula derogatoria, non obstantibus, non auget gratiam, regulatur à mente concedentis, nec operatur vltra narrata, & num. 95. et seq.*

92 *Et ista clausula dicitur subreptitia, si substantia priuilegij est subreptitia, nec se extendit ad ignorata.*

93 *Nec tollit ius tertij.*

94 *Nec comprehendit inualida, ectus non expressos, nume. 95.*

96 *Clausula, quòd obstantia habeantur pro expreßis, quos defectus tollat, et quos non.*

97 *Imperator non potest se intromittere in his quæ concernunt ducatum Mediolanensem, & nu. 99. 100. 116.*

98 *Prima inuestitura debet attendi, & non secunda, per quam derogatur primæ, regulariter istud procedit, fallit tamen, nu. 101. et seq.*

99 *Papa non debet se intromittere de his, quæ concernunt Regnū Apuliæ, et nu. 100. 97.*

102 *An & quando Imperator & Papa poßint legitimare extra territorium & in ducatu Mediolani, & in regno Siciliæ.*

104 *Ius superueniens auctori meo validat concessionem mihi factam.*

105 *Consensus principis superueniens ex postfacto validat occupationem præcedentem, quando de ea facta est mentio.*

106 *Lex quoties. C. de rei vendica. locum habet in feudis.*

107 *Ea quæ sunt iurisgentium, vt dominium, non possunt sine causa ab Imperatore tolli.*

108 *Dominium adhuc est de iuregentium, licet quæratur per modos et actus ciuiles.*

109 *In tollente, quæ sunt iurisgentium, non præsumitur causa.*

110 *Et si princeps vult ista tollere cum causa, vel de plenitudine non potest contra non subditos, et in rebus existentibus extra suum territorium.*

111 *Et si contra subditos id facit ex causa, debet soluere precium.*

112 *Quando multa capita veniunt deroganda, si derogatur vni, non censetur derogatum alteri.*

113 *Qualitas delicti est narranda, vt valeat remißio, & numero 112.*

114 *Mens principis præsumitur, quæ est legis.*

115 *Et ideo non est præsumendum, quòd voluerit per priuilegium suum præiudicare tertio, & nu. 114.*

117 *Ad præscriptionem iunguntur accessiones auctorum.*

118 *Et possessio longeua causat iustam præscriptionem.*

119 *Quæ de iure requiruntur ad præscribendum.*

120 *Et omnem actionem tollit legitima præscriptio, et impedit litis ingressum.*

121 *Bona confiscata possunt per fiscum vendi, vel donari.*

122 *Lex bene à Zenone, locum habet in donationibus, & venditionibus factis a Duce Mediolani.*

123 *Feudum potest præscribi contra priuatum.*

124 *Præscriptio currit contra ignorantem, et absentem.*

125 *Quando, & qualiter procedat illa regula, non valenti agere etc.*

126 *Transactio impedit litis ingressum.*

127 *Et potest fieri etiam post spolium.*

128 *Et quomodo procedat, quod non prodest illi, qui non seruat promissa per eum.*

129 *Et quando fit sub conditione, valet contra eum, cuius facto cōditio non fuit impleta.*

130 *Et conditione seu modo pendente, non licet parti recedere ab ea.*

131 *Super re feudali fieri potest contractus etiam sine consensu domini, quando fit inter eos, ad quos feudum poterat transire.*

132 *Casus, in quibus valet transactio facta super feudo, etiam sine consensu domini, ponuntur, & nu. 133. & nu. 144.*

135 *In petitorio quæ sint probanda.*

136 *Vt exhæredatio valeat, multa requiruntur, & nu. seq.*

137 *Et causæ ingratitudinis possunt probari viuente patre.*

138 *Declarando vt ibi, & debent esse veræ.*

140 *Et possunt remitti per reconciliationem.*

141 *Et pater intestabilis non potest exhæredare.*

142 *Quando obstat ius tertij.*

143 *Licitum est spoliato recuperare possessionem incontinenti.*

144 *Agenti possessorio obstat exceptio prioris spolij per eum facti,*

145 *Et ipsum repellit, licet spolium sit purgatum, quò ad possessionem, nam debent restitui damna.*

146 *Et pro istis potest agi contra primum spoliatorem.*

147 *Vbi dicitur, quòd debet fieri plena restitutio, & declaratur, quæ veniant in ea.*

148 *Etiam si spoliator non possideret, sed alius.*

149 *Et ista exceptio spolij probanda est infra 15. dies.*

150 *Et de damnis stabitur iuramento paßi damnum.*

151 *Et potest post spolium fieri transactio, quę seruanda est.*

152 *Etiam si requireret altiorem indaginem.*

153 *Agenti possessorio obstat exceptio præscriptionis triginta annorum.*

155 *Etiam si agatur remedio capituli reintegranda, nam illi præscribitur.*

156 *Agens possessorio recuperandæ, quæ habet probare.*

157 *Possessio ciuilissima continuatur a defuncto in hæredem sine aliqua apprehensione.*

158 *Et locum habet, quando ab alio non est possessio occupata.*

159 *Etiam si ipse hæres offerret probare velle incontinenti.*

160 *Possessio non transit in hæredes, ni apprehendatur.*

161 *Et procedit etiam in feudalibus.*

162 *Et per inuestituram non transfertur possessio ab alijs prius occupata.*

163 *Agenti possessorio recuperandæ obstat exceptio dominij, de quo notoriè constat, virtute sententiæ latę super petitorio.*

164 *Agenti recuperandę etiam remedio. c. reintegranda. obstat exceptio, quòd culpa sua cecidit a possessione.*

165 *Spoliatus a iudice non potest agere possessorio, etiam per c. reintegranda.*

166 *Et istud remedium non competit contra possidentem titulo & bon. fi.*

167 *Et quæ habet probare agens remedio dicti c. reintegranda.*

168 *Et remedium d. c. non competit malæfidei possessori.*

169 *Nec competit, quando a malæfidei possessore possessio peruenit ad verum dominum.*

170 *Quando agenti possessorio obstat exceptio dominij.*

171 *Et quid si intentatum est possessorium, & petitorium insimul.*

172 *Potest occupari possessio a domino, si illa vacat.*

173 *Non potest dici spoliatus, qui non possidebat.*

174 *Et idem, quando tunc temporis possessio tenebatur ab alio.*

175 *Et idem, quando ille, qui occupat habet facultatem eam intrādi propria auctoritate.*

176 *Et propter vim compulsiuam non competit remedium recuperandæ.*

177 *Non debet spoliato fieri restitutio, quando adest periculum non recuperandi vlterius rem illam.*

178 *Quando locum habet remedium. l. si coloni.*

179 *Quando locum habet remedium capit. sæpe, de restitutio. spoliato.*

CONSILIVM I.

REdemptoris Nr̄i inuocato p̄sidio. ¶ Visa facti narratione. Attētis p̄sonis inter quas litigat̄. Attētis ēt bonis, de quib. p̄ns iudiciū uertit̄, ueritati inhærēdo, breuib. subijciā, q̄ occurrūt, licet causa sit ardua & magnæ importantiæ, consideratis qualitatib. prædictis. Et qm̄ intentatum apparet per ipsos reos conuentos petitorium & possessorium, idcirco, vt clarius, & perfectius, vtriusq; articuli veritas, & resolutio haberi possit, distinctim, & separatim vtrunq;
1 articulum examinandum fore putaui. ¶ † Considerando itaq; petitorium prima facie dicendum vr̄, intentionem actorum agentium ad feuda. S. Secundi, & aliorum locorum esse fundatam, qm̄ ex lectura priuilegiorum, & inuestiturarum, q̄ ꝯsiderari & attendi debēt, ut in c. 1. in fi. de duo. fra. a capit. inuesti. &

sti.& in c.fi.de succes.feu.& in c.sicuti.qđ adducit Bal. in 4.di
2 uis.feu.& in c.1.§.denique.q̃ fuit pri.cã bñfi. amit.†Clarè pa-
tet,dicta feuda fuisse,& esse feuda propria,q̃a ꝯcurrunt,qualita
tes,de q̃b.per Alua.in c.j.col.4.in q̃b.cau.feu.ami.& ꝑ Spe.in
ti.de loca.§.nunc aliqua,ver.4.in fi.& hr̃ in c.1.ad fin. de feu.
3 da.in vi.leg.cõmisso.†Patet ẽt esse feuda dignitatis comitatus.
s.vt in c.1.de feu.Marc.& ĩ c.1.q̃s dica.Dux,Cõ.vel Marchio.
4 †Item patet fuisse & esse feuda, ut in c.1.§. hoc quoque.& ibi
Bal.de success.feu.& in c.1.§.j.de gradi.succes.in feu. & ꝑ Ale.
5 ꝯsi.30.qm̃ oẽ,col.3.in j.li.†Clarè ẽt ꝯstat, dicta feuda fuisse &
esse hr̃ditaria,cũ ex tenore inuestiturarũ fuerint ꝯcessa, & acq
sita pro se,hr̃dib.& successorib.&c.ſm And.de Iser.in ca.1.in
prin.& in §.hoc quòque.de succes.feu.& in c.1.de eo qui si.&
hr̃.su.& per Ale.ꝯsi.10.põderatis,col.4.in 3.lib.& ꝯsi.55.per-
6 spectis,col.2.eo.lib.†Ex istis infert, ꝙ talia feuda nõ transeunt
ad alios,nisi ad illos,ad quos transit feudũ hr̃ditariũ,ita Bar.in
l.ut iusiurandi.§.si libe.ff.de ope.lib.& Bal.in c.1.§. deceden-
ti,qui fe.da.poss.& per Mod.in l.q̃cquid astringendæ,& in l.si
ita stipulatus.§.Grisogonus.ff.de uer.ob.& per Alex. in d.cõsi.
* 10.vbi dicit hanc esse cõem * opi.& ꝯsi.19. super eo. col.fi.&
ꝯsi.28.in cã,& lite,col.pe.in 5.li.cũ alijs adductis in decisi.ꝯsi.
Neapo.140.& 19.& deci.240.& latè per Dec.in ꝯsi. suo 395.
in cã Magnifici,sed ĩ facto dñs Comes Petrusmaria, dñs dicto
rum feudorũ in suo vltimo testõ in illis hr̃dem instituit Comi
tẽ Guidonẽ eius filium,patrẽ ipsorũ dñorum actorũ, & exp̃ssè
exhr̃dauit cũ exp̃ssione causarũ Comitẽ Ioannẽ eius filiũ a quo
succedunt & deriuantur ipsi dñi Comites rei ꝯuenti , vt patet
in testõ p̃dicti Comitis Petrimariæ,ut dr̃.in p̃dictis oĩb.ꝯfirma
to a Sereniss.Imperatore.Quibus stantibus ꝯcludendum vr̃,in
dictis feudis ipsos dños actores filios & hr̃des dicti Comitis
Guidonis hr̃dis instituti debere venire, & succedere , exclusis
ipsis dñis reis ꝯuentis , habentibus cãm & descendentiã ab ip-
so Comite Ioãne exhæredato,qui ad dicta feuda hr̃ditaria suc-
cedere nõ poterat,quia nõ hæres, & positus extra hæreditatẽ ꝑ
exhæredationẽ.l.in suis.cũ vul.Filius.n. exhr̃datus excluditur
7 a successione in feudis hr̃ditarijs,qñ mala mente fuit facta ex-
hr̃datio,& causæ exhr̃dationis fuere iustæ,& expressæ,ſm Iac.
Ardizo.in sum.sua de succes.feud.sub.rub.an fil. succe.in feu.
& per And.de Iser.in c.1.in prin.de success.feu.& per Odof.in
sum.de succes.feu.& ꝑ Ang.in auth.de nupt.§. soluto.dicentẽ
filiũ iustè exhr̃datum nõ succedere in feudo.Et bñ facit, quod
vult Bar.in d.§.si liberi,col.vlt.cũ alijs adductis ꝑ Mod. in tra.
de feu.fol.27.col.2.& 3.versi.3.principaliter, & versi.seq.ubi
* dñt hanc esse cõem * opin.†Quæ cõprobantur. Nam licet va-
8 sallus regulariter non possit de feudo testari, vt in ca.1.de suc.
feu.& in c.1.§.donare,qualit.olim feu.pote.aliena.& per Soc.
cõsi.19.in 1.li. Tñ qñ feudũ est hr̃ditariũ sine dubio pr̃ testõr
põt p̃legare vni filiorũ,cũ in tali feudo q̃s nõ possit succedere,
nisi sit hæres,ut s̃.dictũ est.Et iõ factũ testõris ĩpugnare non
debet.l.cũ a matre.C.de rei vend.& per Alex.in ꝯsi.124.versi.
nec istis obstat,quem adducunt Mod.in d. trac. fol.28.col.3.
& ponit dñs Præpo.in c.Imperialem. in prin. col.7.de prohi.
feu.alie. Comprobatur opinio dictorum dñorum actorum ex
priuilegio obtento in ipsorum fauorẽ a Sereniss. Rege Roma.
Maximiano, per qđ priuilegium tollitur oẽ crimẽ rebellionis,
& ipsis actoribus ipse Maximianus cõfirmat dicta feuda cum
fortissimis clausulis non obstãtibus,de quibus sigillatim.j̃.di-
cemus. Et expresè ipse Maximianus de plenitudine ptãtis tol
lit oẽ ius, qđ cõpeteret ipsis dñis ꝯuentis super feudis p̃dictis.
Qui rei ꝯuenti ẽt ex alio vidẽtur excludendi, qm̃ ceciderũt ab
omni iure,& illo priuati fuerunt per monitoriũ Leonis Papæ.
X. qm̃ fauerunt Gallis, & ipsorũ partes secuti sunt.Ex quibus
quò ad ipsum petitoriũ vr̃ plenè fundata intentio ipsorũ dño-
rum actorũ,vt inferius de oĩbus plenè dicetur. ¶His tñ nõ ob.
ꝯ̃ria snĩa de iure verior est.Et ad ita dicendũ moueor : qm̃ ipsi
rei conuenti possessores sunt , & satis erit ostendere agentibus
nullum competere ius,quo ostenso sequi debet absolutio.c.1.
vt eccle.bene.l.fina.C.de rei ven.l. qui accusare. C. de edend.
9 †Et quòd ipsis agentibus nullum competat ius,aduertendum
est , quòd oĩa bona ẽt feudalia dicti.q.Petrimariæ fuerunt ap-
plicata cameræ Ducali ꝑꝑ rebellionẽ per ipsum cõmissam, ob
quam feuda ipsa reuersa fuere ad dictum Principem . Ex quo
sequitur,quòd testm̃ ab ipso conditum nullius fuit momenti;
quia intestabilis factus fuit,& ab intestato etiam ei succedi nõ
poterat.Dux enim Mediolani, qui ab Imperatore fuerat in do
minum datus ipsi Petromariæ, & quem ipsemet in dñm reco
cognouerat,pluries declarauit , ipsum Petrummariam rebellẽ
vnà cum Comite Guidone eius filio,propter quam rebellionẽ
& declarationem omnia eius bona fuere confiscata , & misso
exercitu fuere expulsi ab ipsis castris, & feudis, quæ tenebant,
& consequenter dicta snĩa contra ipsos lata fuit mandata exe-
quutioni , & facto proclamate post dictam declarationẽ bona
ipsa fuere alienata per cameram Ducalẽ,& partim retenta tan-
quam iustè reuersa ad dictum principem , & ad ipsius camerã
iustè deuoluta. Quibus stantibus ipsi Petromariæ , & successi-
uè eius asserto hæredi scripto , & consequenter ipsis actoribus
super dictis feudis nullum potuit , nec potest competere ius.
Die enim tertia Aprilis.1482. Petrusmaria fuit declaratus re-
bellis per literas Ducales,in quibus fit mentio aliarum præce-
dentium literarum declarantium eiusdem rebellionem.Insu-
per die. 20. Martij eiusdem anni. per literas Ducales directas
Magistris extraordinarijs , ipse Petrusmaria fuit declaratus re-
bellis,expressa causa, qm̃ ultra contumaciam re ipsa ꝯ̃ dictum
principem multifariam declarauit , & confirmauit eius rebel-
lionem , mandando ꝙ dicti Magistri extraordinarij deberent
apprehendere omnia eius bona noĩe ipsius cameræ , & illi ap-
plicare . Et istud idem clarius continetur in alijs literis ducali-
bus directis Magistris extraordinarijs die. 26. Martij anni prę
dicti.Plenius & causa rebellionis,& declaratio ipsius,& confi-
scatio bonorum ipsius Petrimariæ continetur in alijs literis
Ducalibus directis Magistris extraordinarijs die 5. Iulij anni
prædicti . Et idẽ habetur in literis Ducalibus expeditis die 13.
& alijs emanatis die 17.Iulij anni prædicti. 1482. Et etiam in
alijs eodem mense,& anno expeditis die.9. Propter quam re-
bellionem, & causas ingratitudinis ab ipso Petromaria cõmis-
10 sas meritò fuit ipsis feudis priuatus.†Propter enim ingratitu-
dinem vasallus feudo priuatur,ut in c.de forma.circa fi.22.q.
ult.cum alijs per Mod.adductis in dicto tract.de feud.fol.22.
11 & in decis.consi.Neap.282. col.pen.†Prout etiam & ipsis feu
dis potuit iustè priuari : qm̃ contra statum ipsius Ducis Med.
pluries & pluries insultauit,& perturbauit, ut in c.1.§, simili-
12 ter, quib.mo.feud. amit.†Per quem tex.ẽt habetur & alia cau
sa iusta priuationis , uidelicet, quia graues & inhonestas iniu-
13 rias intulit pręfato Duci eius domino.†Prout etiam dictis feu
dis potuit meritò priuari,qm̃ ipse Petrusmaria magnam amici
tiam ꝯ̃xit cum Venetis,tunc inimicis ipsius Ducis Mediolani,
quos inimicos,& hostes induxit ad eius oppida & castra,in il-
lis erigẽdo uexillum Venetorum , tunc hostium ipsius Ducis;
& inuocari faciendo ipsorum nomen,ut dicit gl. in c.j.§.j.q̃b.
mod.feu.amit.& ibi scrib.& glo.Salyc. & alij in l. liberi.C.de
inoffi.test.& in l.j.§.cum patronus. ff. de offic.præf.urb.& per
14 Soc.in consi.87.3.lib.col.9.uersi.capio nunc.† Ex quibus acti
bus clarè patebat , ipsum Petrummariã capitalem inimicũ ip-
sius Ducis Mediolani , quo ẽt casu poterat feudis priuari ſm
glo.in cap.1.§.j.quib.mod.feud. amit.& habetur in c. 1.quot
15 test.sint necessa.ad proban. ingratitudi. † Prout etiam meritò
fuit ptiuatus dictis feudis , quia monitus præstare fidelitatem
dicto Duci recusauit istud facere,ut est tex.in cap. 1.§.est alia.
quæ fue.pri.cau.bene.amit.& ibi per doc. & in decisio.consil.
16 Neap.265.col.5.†Prout etiam meritò fuit dictis feudis priua
tus,quia fuit rebellis,& proditor dicti Ducis,ꝯ̃ ipsum arma su
mendo,& exercitum parando,& oĩa cõmittendo,ut ipse prin-
ceps statum suum & ducatum amitteret , ut dicit glo.in uersi.
item si fratrem, in c.1. §.j. quib.mod.feud.amit.cum alijs ibi
adductis per scriben.& per Bar.in extraua. qui sint rebelles in
uersi.rebelles,& per Bal.in c.1.col.4.uersi. quæro , quib.mod.
feud.amit.& decisi.consi.Neap.6.& 14.& 265. colũ.7.& per
Soc.in consi.4.super q.nu.13.in 3.lib.& consi.121.præmittẽ
dum est,nu.2.in 4.lib. ubi vult allegando Bar. & alios crimen
rebellionis committi , tam insistendo q̃ non obediendo. ¶Istę
causæ priuationis feudi commissæ ab ipso Petromaria efficacẽ
effectum induxere , ut propter eius delicta ipse meritò fuerit
priuatus dictis feudis , propter quam priuationem feuda ipsa
17 fuere reuersa ad principem , cum delicta prædicta in † ipsum
principem fuerint commissa,& directò offenderint ipsum , ut
dicit tex.in c.1.§.denique,quæ fue.pri.cau.ben.ami. & ibi Al-
uar.in j.conclu.dicit,istud indifferenter ab omnib.approbari,
cum alijs plenè adductis per Mod.in l.si finita,§. si de uectiga-

lib.ff.de dam.infec.& per Bar.in l.eum qui.ff. de interdi. & re leg.per Fran.de Cur.consi.49. memorie recolēdę, car.5.col.2. ver.11.dicunt,& car.18.col.3.in prin.& consi.48.col.6.in fi. per Moder.in d.trac.fol.52.& duo.seque.Et ideo dictis feudis propter delicta prædicta meritò fuit priuatus nedum ipse Petrusmaria,sed etiam ipse Guido, & omnes descendentes ab eo, vt patet in dictis verbis,& est conclusio uerissima.¶Verum qa contra dictam declarationē & literas ducales ipsi actores dicunt,illas non probare,nec processisse ſm regulas iuris, idcirco pro ipsorum veritate super vno quoque sigillatim , & diui-
18 ſim instandum erit. ¶† Dicitur enim. j. q̃ vasallus,& p̄nt ipse Petrusmaria non debuit priuari feudis,nisi prius probata & cōuicta culpa.c.1.de feud.ſi.cul.non amit.& per Bald. in c.1.de nat.feu.& per Bal.in l.qui se patris,ver.& collige arg. C. vnde lib.& per glo.& scriben.in c.1.§.j.quib.mod.feu.amit.& in c. 3.quo temp.mil.& per Alua.& alios scrib.in c.Imperialem.§.
19 calidis,de prohi.feud.alien. per Fed.cum alijs concor.† Contra ipsum aūt Petrummariā non apparet fuisse processum seruata forma,de qua in extraua. Fede. quæ incipit ad reprimendum,& ēt in quodam decre. Mediol.in quibus appatet necessariò citationes esse faciēdas, quæ ɔ̄ ipsum Petrummariā factæ non apparent,vnde talis citatio, & p̄nt defensio nō potuit per ipsum ducem tolli,cùm prouenjat a iure naturali, vt est tex.in cle.pastoralis,ver.cæterum,de re iud.& plenè per Cor. in c.cū olim,de re iudic.& per Are.consi.165.sicut Io.dicit,& per Socyn.consi.suo incip.sæpenumero, quod est positum inter cōs. dñi Fran.de Cur.& est 20.in ordine,col.9.& seq.ubi vult,sententiam declaratoriam non adhibita citatione esse nullam,adducendo Car.& Imo.in c.extirpandæ. de præb. & alias plures
20 decis.†Ex quib.vr̄ dicendum, ipsum Petrumariam nō potuisse priuari. Ex quo non fuit conuictus de culpa seu rebellione, nec etiam fuit citatus, quibus stantibus, ſnīa declaratoria ɔ̄ ipsum lata non valuit,nec tenuit. Et tanto magis obiectio procedit:qn̄ Dux in illis declarationibus vtitur ordinaria auctoritate & non plenitudine potestatis,ex quo non apposuit aliquam clausulam illam denotātem,ſm Bal.in l.bonorū.C.qui admi. & Inn.in c.innotuit. de electio. cum alijs adductis per Soc.in
21 d.consi.20.col.3.in princ.†Quod ēt confirmatur, nam feudū vr̄ esse ɔ̄ctus reciprocus,ut dicit Bal.in c.1.§ j. de no.for.fidel. promittit enim dn̄s feudatario defensionem, & ideo illi eam tollere non debet,quod esset,qn̄ non conuicta culpa,& sine ci-
22 tatione priuaret vasallum feudo. † Et ideo Bal.in c.1.de natu. feu.& in l.princeps.ff.de legi.dicit,q̃ ɔ̄ctus feudales non subiacent Imperatori,& Ludo.Ro.consi.152.Spiritus sanctus,in fi. dicit,principem non posse priuare feudatarium per uerba narratiua,nisi conuicta culpa,ut plenè habetur per Abb. & Fel.in c.quæ in ecclesiarum,de consti.Ligatur enim ipse princeps cō-
23 tractu,vt plenè habetur per Cano.in c.1. extra de probat.†Et licet sint aliqui casus,in quibus vasallus priuatur feudo, ēt nō conuicta culpa, qui enumerantur per Mod.in d. trac.de feud fol.51.col.4.& seq.Inter quos est crimen proditionis, & læsæ maiestatis,ſm Bal.in d.c.Imperialem,& d.§. callidis. Tn̄ ēt in istis casibus exceptuatis necessaria est ſnīa declaratoria, vt in c. cum ſm leges,iuncto tex.in c.accusatus, versi.in eo verò casu, de hær.lib.6.cum alijs plenè accumulatis per Fel.in c.Rodul-
24 phus.extra de rescrip.†Et in tali declaratoria necessaria est citatio partis,vt per Card.& Imo.in d.c.extirpandæ. Si enim ipse Petrusmaria fuisset citatus , potuisset adducere excusationes varias,qaibus auditis princeps & Dux non declarasset eum rebellem,quia istud omissum fuit,dicendum vr̄,gesta ab ipso duce fuisse & esse nulla, argō eorum quæ habentur in l. nam ita diuus.ff.de adop.& in l.de vno quoque. ff. de re iud.cum sim. ¶Huiusmodi obiectio licet colorata uideatur , tn̄ ex pluribus tollitur,& euacuatur: certū est enim, q̃ Dux Mediolani in suo ducatu,& in terris sibi subditis supremam, & magnam habet
25 auctoritatem , & pōt ea quæ posset † Imperator in toto orbe, ſm Pau.de Cast.consi.225.super j.dub.& per Ange. in consil. 193.in casu accusationis,& per Alex.in cons.2.in j.lib.cū alijs adductis per Soc.in consi.3.col.6.uer.postremò,& cons.66.visa donatione,col.6.nu.26.in 3.li.& plenius per Fran. de Cur. consi.48.col.10.in fi.& consi.49.car.9.col.2.ver.9. ostendit, & consi.65.super præmissa col.4.& col.7.uer.princeps enim, & col.13.& consi.73.super memorata,car.8. col.4. & seq.ver. 5.principaliter , in quib. locis adducuntur infinitæ decis. per

quas apparet, ducem Mediolani in statu suo & subditis habere eam potestatem quam habet princeps, & Imperator in toto
26 orbe.†Et specificè q̃ habet ius confiscandi,iux. doctr. Ang.in l.j.C.ne sine ius.princ. lice. confis. Quæ comprobari posset ex plurib.cons.Bal.potissimè ex his quæ dicit in cōsi.127.a prin. & in consi.359.quemadmodum in 3.lib.& consi.363.quæritur in j.lib.vbi concludit,Ducem Mediolani habere fiscum,&
27 facultatem infiscandi bona.†Certum aūt est, principē, & Imperatorem auferentem ius alterius per viam extraiudicialem, posse procedere parte non citata,ſm Lud.Rom.consi.349.circa j.in 5.dub.circa fi.adducit.l.Lucius. ff. de euictio. & l.item si verberatum,ver.præterea.ff.de rei vendi. & ideo Alex.consi. 87.visis codicillis,col.9.in 2.lib.dicit,q̃ qn̄ apparet, principē omnino voluisse alicui præiudicare, non oportet citare illum, ex quo actus eo inuito poterat expediri,q̃ ēt tenet Ro.in consi. 112.quò ad primum,& Mod.cano. in d.c. cum olim,colū.5. ver.non oportet, sequitur etiam Deci.consi.suo.191.in causa. col.3.nu.6.& 8.in j.lib.& consi.269.consultus ab illustri,col. fi.in 2.lib.& Soc.consi.suo.4.in 3.lib.col.7.nu.14. in casu aūt præsenti apertissimè constat per tot & tātas declarationes,& literas geminatas , stante notoria rebellione ipsius Petrimariæ , Ducem Mediolani fuisse ita dispositum ad omnino faciendas dictas declarationes , & voluisse præiudicare d. Petrimariæ,ēt si præsens fuisset,vnde sequitur,gesta per ipsum,ēt parte nō ci-
28 tata fuisse & esse valida.†In dictis.n. declaratorijs non requiritur necessariò ordo iuris,de quo in l.prolatam. C. de sen.& in
29 c.qm̄ ɔ̄,de proba.†Vt ēt inquit Innoc.in c.in causis,de re iud. & Ang.in l.princeps,ff.de leg. princeps habet duplicem potestatē,ordinariā.s.& absolutam, & in absoluta non est sub lege, nec quò ad obseruantiā, neq̃ quò ad vinculū in iure positiuo. Et ideo Bal.in c.1.§.j.de no.for.fid.dicit, q̃ si princeps scit ueritatē,non dēt ire per ambages, & iō sola veritate inspecta debet causam decidere,omisso omni ordine iudiciario, adducendo tex.in ca.ad petitionem, de accusatio. Et Bal.in l.rescripta, col.2.C.de prec.imper.offer. dicit, coram principe attendi veritatem,& non ritum iudiciorum.Debet.n.ut ipse Bal.dicit in d.l.fi.C.de legi.corā principe ventilari veritas,& nō modi in-
30 ducti ad eam uentilandā.†Valet enim processus factus coram principe sine ceremonijs iuris,& sine ordine iudiciario, ſm Inno.in c.1.de lit.conte.& Ro.in l.si quis arbitratu, col. 4.ff.de ver.obl.& Bal.in c.1.si de inuest.inter do.& vasal.lis oria. Quæ comprobari possunt ex multis alijs accumulatis per Franc. de Cur.consi.65.super præmissa,col.6.qui oīa superius dicta ad-
31 aptat ad ipsum ducem Mediolani.†Confirmant̄ prædicta. Nā princeps de absoluta p̄tāte potest procedere ēt parte non citata ſm Io.An.in add.Spe.in ti.de sent.§.iusta.ver.est ēt nulla,& in c.1.de cau.poss.& proprie.& in c.inter quatuor,ubi Innoc. Imo.& Abb.de maior.& obed. cum alijs adductis per Alex.in d.l.de vno quoque.col.pe.& per Soc.in d.cōsi.20.posito inter cōs.Frā.de Cur.col.3.& cōsi.21.& seq.col.10.uer.circa ſm,& per Felyn.in d.c.cum olim,col.10. & seq. Et licet ibi uideatur concludere,quòd processus factus etiam de plenitudine potestatis ɔ̄ non citatum non valeat.tn̄ in uersi.recipiunt tamē ista.
32 † Concludit, & tenet, valere in casibus, in quib.potest omitti citatio,qui ponuntur per Alex.in d.l.de vnoquoque,& p Marian.Soc.in trac.de citatio.fol. 24. Quorū casuum specialium aliqui verificantur in causa præsenti, ut dictum fuit s̄. & dicet̄ inferius. Et q̃ dux in casu nostro voluerit uti plenitudine pote-
33 statis,satis apparet ex his quæ dicentur inferius.†Præterea,qn̄ certum est, alicui defensionem non competere,tunc actus cōtra ipsum gestus valet ēt sine citatione,ſm gl.& Abb.in d.c.cū olim,& in c.ex insinuatione,circa fi.de app.& c.1.col. 1.de cā poss.& proprie.cum alijs adductis per Fel.in d.c. cum olim,colum.7.uer.non est citandus,& per Soc.in d.cōsi.20.col.7.versi.aliqn̄ non constat,& uersi.præced.& in d. consi. 21.colum. 2.& seq.uersi.& licet in hac materia, ubi concluditur,* cōem conclusio.esse,quando constat, absenti defensionem non competere, processum factum ɔ̄ ipsum etiam non ualere, & tenere;& per Soc.consi.4.in 3.lib.nu.14.& in decis.consi. Neapo. 178.in 5.dub.in casu præsenti certissimum erat.d.Petromarię nullam competere potuisse defensionē, ut j̄. dicetur,ɔ̄nter iuridicè contra ipsum non citatum processum fuit. Preterea aduertatur, nam declarationes ɔ̄ Petrummariam factę super eius rebellione plures & geminatę sunt, ut s̄. dictum est, & omnes

& oẽs factæ ex certa ſcientia,cũ in ultimis fiat mẽtio de primis
& tales declarationes factæ fuerunt ſuper re notoria, nam ipſe
Petruſmaria ſumpſit arma ↄ ducẽ eius principẽ & dñm , adeo
vt duci neceſſariũ fuerit,parare exercitũ,& eũ mittere ↄ ipſum
Petrummariam,& Guidonẽ eius filium,& per bienniũ ↄtinuũ
oppugnare opoidum ſancti Secundi,vbi moram trahebant,&
per dictum tps ipſe Petruſmaria, & Guido tanq̃ hoſtes ipſius
ducis fecerũt plures, & varias excurſiones in dñio Mediolanẽ
ſi, erigendo vexilla Venetorũ tunc notoriẽ hoſtiũ ipſius Du-
cis, ac clamantes nomen ipſorum,Prouiſorẽ ẽt Venetũ vnà cũ
ſubſidijs & auxiliaribus militibus miſſum intra oppida reci-
pientes,& occupantes terras,& caſtra ipſius Ducis Mediolani.
Propter quæ vt proditores in ciuitate Mediolani publicẽ,& in
locis ſolitis ambo prædicti fuere depicti cum inſcriptione cau
34 ſæ.†Quibus ſtantibus,reſultat cõcluſio,ꝙ tales declarationes
factæ fuerunt ſuper re notoria,& taliter notoria, ꝙ nulla pote
rat tergiuerſatione celari, neque defendi, ex quo ꝑdicta fuere
facta in loco patenti,& in conſpectu multorũ taliter, ꝙ res de-
uenit ad ſcientiam multorũ,vel uidentiũ,vel audientiũ , adeo
vt populus ipſe quodammõ per propriũ ſenſum fuerit teſtis,
ſiue per auditum,cum tot fuerint a quib.audierint, ꝙ res effe-
cta patens & notoria,cũ ꝑdicta facta, & geſta non fuerint mo-
mentanea,ita doc.in c.vr̃a,de coha.cle. & mulie.& ibi D.Ant.
col. 26.Abb.& alij in c.cum olim.de ver.ſig.glo.& ſcrib.in ca.
1.& in c.manifeſta.2.q.1.Sal.in l.ea quidẽ.C.de accuſ.Alex.&
ſcrib.in l.ſi verò.§.qui pro rei qualitate.ff.qui ſatiſ.cog.cum ſi.
Non.n.potuit exercitus parari per ducẽ,& mitti ↄ d.Petrũma-
riam,& Guidonẽ.Neque oppidũ,in quo erant, oppugnari per
bienniũ,neq; ab ipſis excurſiones publicẽ fieri.Neq; vexilla e-
rigi in locis apertis.Neq; prouiſor & ſubſidia intra oppidũ re-
cipi, quin iſta non fuerint per maiorẽ partẽ ducatus Mediolã.
partim viſa,& partim intellecta,ẽt in alijs prouincijs.Ex quib.
verẽ reſultat notoriũ,qđ non põt tergiuerſari,nec celari,nec ẽt
defendi,quo caſu reſultat vera ↄcluſio & cõis, in qua oẽs doc.
cõueniunt,ꝙ in notorio,qđ non põt tergiuerſari, & celari, &
35 † ſuper quo apparet nullã cõpetere defenſionẽ, valet ſñia de-
claratoria ſine citatione,ita doc.in d.c.vr̃a.dicentes,valere ſen
tentiã excõicationis ↄ detentores terrarũ eccleſiæ tanq̃ noto-
riẽ rebelles,licet non ſint citati, & eſt tex.in c.quãto,de traſla.
pl.& bona doc.Abb.vbi ſcri.alia adducũt,i c. ad nr̃am. el 3.de
iureiu.& ponit aliqđ Abb.in c.per tuas,col.ult. verſi. vlt.extra
gl.de ſent.excõ.& eſt bona deciſio.Fran.de Are. in ꝑalleg.cõſi.
116.col.4.& quatuor ſeq.vbi cõcludit in notorio,qđ non põt
tergiuerſari,& celari,& ↄ qđ nulla cõpetit defenſio,poſſe ꝓce-
di ſine citatione, & valere ſñiam non ſeruato ordine iuris & ci
tatione omiſſa,& idẽ ſequitur Soc.in d.ↄſi.ſuo 20.col.4.& co-
lum.7.& 8.& idem hr̃ in cõſi. ſeq. 21.col.3. & col. 11.& ſeq.
†Et Fel.in d. c.cum olim,col.7.verſi.ſecus, & col.ſe.cõprobat
36 prædicta multis & varijs deciſio. † Et bñ faciunt,quæ habent
in c.ſignificaſti,extra de diuor.& per gl.& alios ſcri.in c.ad de-
cimas,de reſti.ſpol.lib.6.& per Bar.& alios ſcrib.in l. naturali-
ter.§.nihil cõe.ff.de acq.poſſ.in j.lectura,ubi Are.& alij volũt,
exceptionẽ proprietatis,de qua notoriẽ conſtat, obſtare agenti
poſſeſſorio.Eo q̃m in quacunque materia quantumcunq; præ
37 ciſa,& ſtricta, in qua excluditur exceptio, † ſeu allegatio alicu
ius iuris,nunq̃ intelligitur excluſa exceptio,ſeu allegatio noto
ria,& Areti.ibi col.4. & 5.comprobat varijs exemplis & deci-
38 ſio.†Et comprobari poſſunt ex his,quæ dicit Fel.in c. Rodul-
phus.verſi.cæterum,col.11.& ſeq.de reſcrip. & in c.cum non
ab homine.de iud.in j.limitatione,ubi accumulando plura cõ
cludit,ꝙ licet regulariter in pœnis ipſo iure incurſis requiratur
declaratoria dicti capituli,cum ſm leges. tñ iſtud nõ procedit
39 in notorio,quod non põt celari,nec tergiuerſari. † Et ſuaderi
poſſunt ex dictis per Soc.conſi.4.in 3.vol.col.7. in prin.num.
13.volentem, Ducem Sabaudiæ non recognoſcentem aliũ in
ſuperiorem iuridicẽ priuaſſe quoſdã ſuos rebelles armata ma-
nu & de facto priuando eos caſtris & bonis,eſto ꝙ nullus legi-
timus proceſſus interuenerit,nec pręceſſerit aliqua citatio ſeu
ſñia declaratoria;q̃m talis princeps manu regia potuit ꝓcede-
re,& ſatis princeps dr̃ ipſos priuaſſe , & declaraſſe priuatos , ſi
abſtulit caſtra,cum voluntas non tm̃ verbis, ſed ẽt facto datur
intelligi,& dicit,ꝙ q̃n rebellio eſt taliter notoria,ꝙ non poteſt
tergiuerſari & celari, nec defendi , princeps poterit venire ad
priuationẽ ſine alia declaratione,& citatione,ex quo tales ipſo
iure ſunt priuati,& eis inuitis princeps potuit iſta facere,ita &
a fortiori eis nõ citatis,adducit varia conſi. & deciſ. quæ bene
40 adaptantur ad caſum noſtrum præſentem.†Et comprobantur
ex his quæ dicit Phili.Corn.conſi. ſuo 96. licet uideatur.in 4.
volu.col.j.& ſeq.vbi vult, ꝙ ſubditi facientes opera hoſtilia re
bellionis aduerſus dñm ſuum non ſupremum principẽ, ſed ta
lem , qui in eius ſtatu repræſentat vicẽ principis ipſo iure ſint
rebelles,dato ꝙ non ſint ↄdemnati pro rebellibus, & ſatis eſt,
ꝙ princeps poſſederit bona dicti rebellis tanq̃ publicata,vel ꝙ
illa conceſſerit alijs.ad idem bene facit, quod vult Cuma.cõſ.
ſuo 154.ad primum.Quanto magis ipſe Dux Mediolani, & fa
cta manu regia , & miſſo exercitu potuit procedere ↄ ipſum
Petrummariã,& Guidonẽ filium notorios rebelles & prodito
res,& ipſos expellere a dictis feudis, facto declarãdo uolunta-
tem ſuam.In ſuper & uerbis,vt patet per tot literas geminatas,
& declarationes factas, per quas ꝓſumitur ipſum principẽ iu-
ſta de cauſa proceſſiſſe, & ꝓñr eius proceſſum valuiſſe ſine cita
tione,vt dicit glo.in l.antepe.ff.quib.cau maio.& Bald. in l.2.
C.quo.& q̃n iud.& ſcrib.in l.fi.C.ſi con.ius,vel vtil. pub.& la
tẽ per Fel.in c.quæ in eccleſiarum,col.12.in 6.limi.de conſti.
41 †Quod in caſu præſenti conſiderandũ minimẽ vr̃, cum in ip-
ſis literis, & declarationibus ducalibus cauſæ rebellionis ſint
expreſſæ,ſuper quibus dux fundat declarationẽ ſuam. Et prin
cipi in facto proprio ita aſſerenti credendum eſt, ut in cle.j.de
prob.& ibi latẽ per ſcrib.& per Lap in alleg.7. & per Fel. in c.
ad audientiam,col.3.de præſcri.& per Soc.in d.conſi.20.& cõ
ſi.ſeq.21.Et licet Soc.ibi uideatur ſentire , aſſertioni non debe
re ſtari,& hoc ſequatur Francil.de Cur.in d.conſi. ſuo 48.co-
lum.7.in prin.& col.pen.& in conſi.49.in 11.arg.tñ quia ipſe
dux fundat ſe in dictis uerbis aſſertiuis, & in facto proprio,ta-
li aſſertioni ſtandum eſt.d.cle.j.Licet.n.d.Petromariæ potuiſ-
ſet competere aliqua defenſio reſpectu contumaciæ, & ꝓpter
hoc debuiſſet citari ſm Hoſt.in c.Romana. §. ꝓterea.de app.&
ibi Abb.& Imo. tñ ſumere arma & facere ſe hoſtem apertum
ducis,inuadere territoriũ,& terras principis, & omiſſo impe-
ratore petere,& accipere auxilia Venetorum,& erigere eorum
vexillum,& acclamare nomen ipſorum tunc inimicorum Du
42 cis,hæc nullã poſſunt hr̃e excuſationẽ.†Et ideo principi aſſe-
renti talem rebellionẽ credendum eſt.Non obſt.ſi dr̃,prædicta
procedere,q̃n princeps feciſſet talem declarationẽ de plenitu
diue ꝑtãtis,ſm Hoſt.& Io. And.in c.nr̃a.de procu. Quod in ca
ſu noſtro factũ minimẽ apparet,ut ſ.dictum eſt.Nã tollit obie
ctio:q̃m ipſe Dux vſus eſt plenitudine ꝑtãtis, cum ꝑdicta fece
rit ex certa ſciã,& motu proprio . De certa ſcientia ↄſtat ex pri-
mis literis.Et q̃n ex certa ſcientia facit, plenitudine ꝑtãtis uti-
tur,ſm Bal.in l.eos.in prin.C.de appel.& Lud.Ro.conſi.369.
circa primum.& per Fel.in c.cum inter.de excep. Et certa ſciẽ
tia dr̃ , q̃n colligitur ex narratis, ut dicunt Domini de Rota in
nouiſ.deciſ.27.in ti.de reſcri.& ponit Fel.in d.c. cum inter.&
43 in d.c.cum olim.col.antepen.verſ. & dr̃ princeps.†Quod au
tem ipſe dux fecerit motu proprio,oſtenditur ex geminatione
literarum & declarationũ,quæ geminatio ſecunda faciens mẽ
tionẽ de alia operatur idẽ,quod cl'a motus proprij, ſm Bal.&
Mod.in l.nec damnoſa.C.de preci.Impe.offe. cum alijs accu-
mulatis per Franc.de Cur.in d.cõſi.49.car.6.col. 1.uer.ex his
omnibus,& plenius car.18.verſ.ad vndecimum,col.2. Iſta eñi
geminatio oſtendit enixam principis voluntatem, ſm Bald.in
rub.C.ſi quis ali.teſta.prohi.col.18 ver.r̃ndeo ſæpe,cum alijs
adductis per Fran.de Cur.in d.conſ.49.car. 13.col. 1.uer.iſta.
n.verba.Et per has duas clauſulas clarẽ patet,ducẽ vſum fuiſſe
plenitudine poteſtatis , & conſequenter eius aſſertioni ſtandũ
erit,& geſta per eum valent ſine citatione. Quæ comprobãtur
ex decreto Mediolanenſi, condito an.1423.incipiente, proui
dere volẽtes, in quo diſponitur uerbis enũciatiuis ipſius prin
cipis ſuper aliquo relicto ſtandum eſſe,quod ſemper fuit in vi
44 ridi obſeruantia. †Per quod patet, quod per tale decretum,
quod habet vim legis generalis potuit princeps ſtatuere, quòd
aliquo caſu non requiratur citatio , & tanquàm lex generalis
valebit,vt dicit Ludo.Roma.in l.ſi uerò.§.de viro. ff.ſol. matr.
& in conſil.ſuo 426.indultum, & eſt bona deciſio. Socy.in d.
45 conſi.20.col.4.verſi.reſpondeo,ubi vult, † quòd licet in prin
cipe quandoque non præſumatur cauſa, q̃n procedit ſine cita
tione,tñ iſtud non habet locum, q̃n hoc facit condendo legẽ,
46 nam tunc cauſa præſumitur.† Et iſto caſu princeps non tenet

restituere pretiũ illi, qui lęditur ex hoc, ita Alex.ↄſ. 112.uiſis his.col.antepen.uerſic.ad tertium,in 3.uol.& cõſi. 189. Mature,in 2.vol.& de tali decreto Mediolanẽſi plenè hr̃ p Franc. de Cur.in d.cõſ.ſuo.49.car.5.col.3.ver.2.ꝙ ex diſpõne decreti,& plenius car.17.col.2.& car.18.col.4.& ſeq.Qui licet uideatur ↄcludere, tale decretũ non hr̃e locũ quò ad infringendũ ↄ̃ctus factos cũ principe,quos nõ põt pro libito tollere:q̃a ipſe ligatur ↄ̃ctu, qđ eſſet ſi eius verbis narratiuis crederet̃, tñ hmõi limitatio,& intelligentia non vr̃ poſſe procedere. Nam ſi verbis narratiuis creditᷣ ad priuandũ aliquẽ proprietate bonorũ allodialiũ, principe narrante illum cõmiſiſſe delictum, per qđ priuat̃ bonis,& applicantur eius fiſco, quanto magis talẽ decretũ debet operari in bonis feudalib.in quib.vaſallus habet vtile dñium, ut tali dominio priuet̃ per aſſertionẽ principis,dicẽtis delictũ cõmiſſum &c. cum tale dñium ſit debilius
47 quàm directum,ſm̃ Bald.in l.fi.C.de iur.emphyteu.†Si ergo princeps ↄdendo legem gñalem priuat quẽdñio bonorũ ſuorum allodialium ſine citatione, ea ſibi appropriando,& ei aſſerenti delictum creditur. Multo magis poterit iſtud facere re
48 ſpectu bonorũ feudaliũ.†Nec obſtat, ꝙ princeps ligatur ↄ̃ctu feudali,& non põt illum ſine cã tollere; nam eodem mõ non põt tollere ↄ̃ctum inter alios factum ſine cã, neq; priuare eos dñio bonorũ ſuorum,quod eſt de iuregentiũ,ſine cauſa, ut notatur in c.1.de proba. & per cano. in c. quæ in eccleſiarum.de
49 ↄſti.& per doc.in l.fi.C.ſi cont.ius uel vtilita. publi.†Et tamẽ condendo legem gñalem,in qua p̃ſumitur iuſta cã, põt facere hmõi priuationem, vt ſ. probatum eſt. vnde idem dicendum vr̃ & in reb.feudalibus,& ſic intelligentia,& limitatio data ad dictum decretum per Fran.de Cur.dubitatiuè tñ loquentem, & non ſe firmantem vr̃ non procedere,cum ſalua eius reuerẽ. rõne careat. Et quòd in materia ẽt feudali princeps poſſit priuare,probatur per tex.& ibi glo.& omnes notant,in c.naturales.ſi de feu.fue.contr.vbi habetur,quòd naturalis,& legitimatus non ſuccedit in feudo, niſi ſpãliter ſit legitimatus ad feudum,& omnes ſcriben.ibi ſequuntur dictã gl.& ſic apparet ex priuilegio principis feudum poſſe tranſire ad eum, qui aliàs de iure cõi eſſet incapax,quantumcunque virtute primæ inueſtituræ feudum non eſſet ad ipſum tranſitorium,cõſequenter põt princeps derogare ↄ̃ctui feudali, quanto fortius legẽ condendo.Et eo max. quia iſtæ conſtitutiones feudi ſunt iuris poſitiui,quod princeps tollere põt,ut plenè habetur in d. c. quæ in eccleſiarũ.& in d.l.fi.C.ſi cont.ius uel utilita. publi. Et eſto quòd dñium quæſitũ ſit de iuregentium, tñ modi acquirendi iuris poſitiui ſunt. Meritò tolli poterunt per principem condendo legem gñalem,in qua iuſta cauſa præſumitur,ut ſupra.
50 †Et tanto magis dictis aſſertionibus ſtandum eſt, q̃m talis rebellio cõmiſſa per ipſum Petrummariam & Guidonẽ notoria redditur ex cronicis & annalibus illorũ tẽporum,quæ ex ordine narrant oĩa,& ipſis creditur ſm̃ Bar.& alios in l.j.ff.ſi cert. pet.& per Abb.& Moder.in c.cum cãm.col.2.de proba. & per
51 gl.& ſcriben.in §.forma.2.q.6.in uerſi.Milleſimo. † Prout ẽt: quia depicti fuerunt ut rebelles cum expreſſione cauſæ in locis publicis & ſolitis,argu. ff.de alb. ſcrib.& no.C.vt nem.priuat.& C.vt nemi.lice.& C. de his qui potentio. cum alijs con cor.Præterea ad cautelam põt probari, ut in facto mihi relatũ eſt,vnde de tali aſſertione,quòd non fuerit vera, dubitandum non eſt,cum verum & notorium fuerit, ipſos Petrummariam
52 & Guido.fore rebelles dicti Ducis.†Qua ſtante poſt ipſorum mortem & exequutionẽ admitti,& recipi debet ꝓbatio,ut dicit Bar.in d.extraua.qui ſint rebell.in uerſi.rebellando.uerſic. circa ſecundum,& plenè per Philip.Corn. præallegato conſil. ſuo.96.in 4.uol.Et comprobantur ex dictis Bal. in c.Imperialem.§.inſuper.de prohib.feud.aliena.per Fede. ubi vult,quòd ſi vaſallus committit felloniam, propter quam eſt ipſo iure de feudo priuatus,exequutio tranſit ↄ hæredes,quod ſequitur Socyn.conſi.66.viſa donatione, col.10.in prin.uol.3.adducens
53 Bar.in l.j.ff.de priuat.delict. † Ex iſtis patet ceſſare obiectionẽ primam de defectu citationis & ordinis iudiciarij, & de defectu ſnĩæ,& declarationis,& quòd non erat credendum aſſertionibus dicti ducis,nam iſtis non obſtan.dicta rebellio,& priuatio fuit ualida,& declarationes & literæ ducales bene procedunt etiam ſine citatione & ordine iudiciario, & dictis aſſertionibus ſtandum eſt. Quę ulterius confirmantur, nam poſt tales declarationes & literas ducales die.9.Iulij. 1482.oĩa bona ipſius Petrimarię tanquam rebellis confiſcata camerę Ducali in locis publicis poſita fuerũt ad cridas ſeu ꝓclamata ſtatuendo omnib.ꝑtendentib. aliquod ius ſeu intereſſe ſup dictis bonis tp̃s,infra quod comparere deberẽt & ↄ̃dicere,aliàs termino elapſo ꝙ vlterius nõ deberent audiri, & ut plenius in dicto ꝓclamate,intra qđ tp̃s nec ipſe Guido,nec ipſi actores, nec aliquis ꝓ ipſis comparuit,nec dictis cridis ↄ̃dixit,nec aliquod ius oſtendit, quo factum eſt, ut ſi qđ ius habuerint, illud omne amiſerint.l.Titia,ubi Barto.ff.de accuſa.l.diffamari.C.de ingen.
54 & manumiſ. cũ ſi.†Et eſt decretũ Mediolani, quod ſemp fuit & eſt in viridi obſeruãtia,& nunquã ei fuit derogatũ,nec ſuper eo diſpenſatũ,quod decretũ comprehendit minores, furioſos & omne genus hominũ,& in eo cauetur,ꝙ niſi ↄ̃dicatur cridis ipſis p ꝑtendẽtes habere ius quouis mõ in ipſisbonis, ſiue ſint filij, ſiue alij, quòd de cætero & amplius non audiantur, ſi velint ad illa bona agere,& irreuocabiliter bona efficiũtur camerę.
55 †Vnde cum nullus ↄ̃dixerit, ſi quod ius habeant ipſi acto-
56 res, illud amiſerunt, & fiſco fuit acquiſitum.†Nec dicatur, ꝙ metu territi non ↄ̃dixerunt:nam etiam tali caſu ſtatutũ & decretum prędictum locum habet: tum quia metus non præſumitur,ſed probandus eſt, & debet eſſe talis, qui iuſtam cãm timoris inducat.l.interpoſitas.cum ſimili.C.de tranſac. Tum ẽt quia ſaltem per procuratorem ſpecialẽ quiſq; prætendens ius & intereſſe põt comparere & ius ſuũ proponere,ut diſponit & permittit dictum decretũ.prout etiam quiſq; poteſt proteſtari de tali impedimento, ſecundùm Bart. & alios in l. item illa.ff. de cõſti.pecu.& Pau.de Caſt.in l. ad diem. & in l. ſi reus paratus,poſt Bart.ff.de ꝓc.quæ ꝓteſtatio minimè facta apparet per ipſos actores.Et etiam ſi appareret, minus eis prodeſſet ex his, quæ dicit Aret.ↄſi.ſuo.163.verum eſt.Et etiam quia Mediolani obſeruatum ſemper fuit,quòd talis proteſtatio minimè iuuaret ꝓteſtantẽ ea rõne;quia poteſt per procuratorem cõparere, & ideo minimè mutanda ſunt &c.vulgata. l. minimè.ff. de legi. ¶Secundò principaliter aduerſantes ↄ̃ dictas declarationes & literas Ducales & priuationem & confiſcationem bonorum adducunt inhabilitatem perſonarum a quib. factę fuere. Eo q̃m Sfortiadæ & dux Mediolani Ioan. Galea. non erat iudex cõpetens, quinimò tyrannus, nec verus dux, ex quo nullum habebat titulum iuſtum dicti ducatus, & per ↄ̃ns rebellio dicti Petrimariæ ↄtra dictum tyrannum facta non poteſt dici ve-
57 ra nec propria rebellio.†Ex quo illi non erat p̃ſtanda obedientia, quinimò omnia geſta per ipſum funditus ſunt nulla, ut in l.decernimus,& ibi ſcriben.C.de ſacroſ. eccl.& per Bat. in trac.de tyran.in 7.q.& Barb.conſi.55.in 4. vol. & per Soc.ↄſi. ſuo.20.in prin.in 1.vol.& in deciſ.conſi. Neap. in ordine.77. in quibus locis per plures alias deciſio.confirmatur concluſio prędicta. Contra quam non habent obſtare notata in l.Barbarius.ff.de off.prẽt.q̃m licet gereret ſe pro principe,tñ habebat
58 defectum reſpectu electionis†& confirmationis,qui defectus tollit illam cõem reputationem,& illi præualet,ſecundùm Inno.in c.nihil,de elec. cum alijs adductis per Moder.Papi.in d. l.Barbarius,char.ſi.col.2.in 1.limita.adducẽtes Bar.in d.trac. de tyran.in 11.q.prin.ubi vult,quòd rebellis tyranno non debet coram ipſo comparere, & proceſſus contra ipſum factus eſt nullus, ex quo fuit electus a non habente poteſtatem eli-
59 gendi.†Minus etiam obſtant dictę concluſio.ſi diceretur,Sfortiadas eo tp̃e nõ præſcripſiſſe iuriſdictionẽ,& ducatum prædictum:eo q̃m auus ſuus,& pater fuerunt in mala fide, & tp̃s p̃ſcribendi non fuit completum nec legale. Et talis aſſerta præſcriptio tollitur ex adductis per Bart. & alios in l. ſi publicanus.§. ſi de vectigalib.ff. de public. ex aliis plenè adductis per Alex. conſ. 16.in cã & lite, & conſi. 24. ponderatis his in 5. uol. cum alijs pleniſſimè accumulatis per Moder. & etiam repeten.in l.Imperium.ff. de iuriſdi.omn. iud.¶Circa reſolutionem iſtius obiectionis aduertendum eſt, ꝙ ipſe Petruſmaria feuda, quæ tenebat, recognouit a Sfortiadis tanquam ducib. Mediolani, a Franciſco ſcilicet & Galeatio, qui Mediolani dominabantur, & oẽm opem, & auxilium quod potuit p̃ſtitit Franciſc. in adipiſcendo dictum ducatum, hæc omnia
60 apparent per publica documenta.†Vlterius ipſi Sfortiadæ palam & publicè,& longo tp̃e.ſ. annos triginta non ſolum in ducatu Mediolani, ſed etiam a Pontificibus, regibus & potentatibus habebãtur,& habiti ſunt ꝓ ducibus Mediolani, & tanquam tales perſeuerauerunt in dicto ducatu & ipſius poſſeſſione.

sione, & in quasi possessione dictę dignitatis, & iurisdictionis ducalis sciente & ēt patiēte Imperatore, qui postmodū ipsis Sfortiadis inuestituram dicti ducatus ꝯcessit. Quo fit, ut gesta per ipsos Sfortiadas sint valida & firma, ut plenè habet in d.l. Barbarius.& per cano.in d.c.nihil.ubi Ab.col.antepe.circa fi. & plenius p Ab.& Fely. in c. sciscitatus, col.4. uer. dispositio de rescr.adducentē Cald. in c. ad probandū. de re iudi.ubi ēt Abb.& Fel.tangunt,dicentes gesta p inhabilē in fauorē scien-
61 tis nō tenere,ita † & p ꝯrium dicamus, ꝯcurrentibus qualitatibus,de quibus s.& j. gesta ꝯ ipsum scientē & nō reclamantē valere,de qua materia ēt per Ab.& Fely. in c.cū dilecta.de rescrip.col.2.& in c.post cessionē,colu.pen.de prob.& plenius p Lap.allega.sua.89.factū super quo, ꝯcludentē cōem reputationē durantē toto tpe vitę alicuius inducere probabilē errorem,
62 & † talē,ꝙ gesta per ipsum sunt valida,& firma, esto ꝙ nō fuerit canonicè electus,sufficit eñ probare,illū fuisse in quasi possessione seu in possessione, quousq; uixit,absq; eo ꝙ probetur de titulo,& sunt decisio.Rot.in antiquis.404.aľs in tit.de procu.10.& in nouissi.ēt decisic.109. aliàs in ti.de proba.4.& est decisio.Belleme.645. Certū aũt est, quòd viuente Frā. Galeatio,& Io.Galeatio, cōis opi.omnium erat, ipsos esse veros duces,& post ipsorū mortem satis est hoc probare,nec est necesse probari titulum & canonicā electionem. Et ex hoc cessant, q̄ adducunt Moder. Papi. in d.l. Barbarius. in 1. limita. Prout etiam tollunt ex pluribus alijs infra dicendis. Vlterius aduertatur, quòd huiusmodi rebellio commissa per Petrummariā contra Io.Gal.non solum fuit in nō obediēdo ei, ut puta quia tyrannus esset,sed fuit cōmissa armis & hostili exercitu, inuasit enim terras & castra non sua, sed spectantia ad statum Mediolani, erexit vexilla Venetorum recipiendo intra oppida eorum milites, & Prouisorem. Et idem Guido denuo a Venetis inductus, nulla existente causa, nec ipso Io. Galea. duce aliquid contra ipm attentante ad nouam deuenit rebellionem,ex quibus infertur, quòd meritò & iustè fuerunt priuati, & processus & declaratorię contra ipsos factæ bene & rite processere,ut dicit Bar.in d.trac.de tyran.in 6.quæst.uersi.prę-
63 terea insurgere.† Volens, si longo tempore durauit tyrannus, processus agitati contra rebelles nen debent esse ipso iure nulli,& in uersi. quidam dicit, quòd facta sub regulis iustitię tpe tyranni sunt firma:quia in oēm euentum, & quocunq; dominante taliter gesta valerent & tenerent, & Bal.in d.l. decernimus,col.2.versi.uenio ad fm.dicit, quòd gesta tēpore tyranni ꝯtemplatione alicuius meriti uel demeriti bñ valēt; quia tūc sub iurisdictione iusta agitantur, & cessat omne uitium.Et,ut superius dictum est, rebellio commissa per ipsum Petrummariam a quocunq; iustissimo, & uero principe debebat puniri, fm meras regulas iuris. Eo maximè quia Petrusmaria recognouit Sfortiadas in ueros dños recipiendo ab eis inuestiturā, & recognitionē,& iurando fidelitatem,& obedientiā,ut in ti. de no.for.fidelita.Et ꝯ ꝯctum & iurum venire non debuit, iu-
64 ribus vulga.& in c.1.de for.fide. † Nec dicatur, ꝙ non valuit tale iurum & ꝯctus initus cum tyranno, ex quo ꝓsumit metu factus, & læsus,fm Bal.in d.l.decernimus,uersi. uenio ad 3.& Bar.in d.trac.in 7.q. uersi. quandoq; fiunt aliqui ꝯctus, nam isto casu cessat ꝓsumptio metus: cum ipse Petrusmaria prius auxiliū ꝓstiterat Fran. Sfortiæ in acquirēdo Ducatū Mediolani,ut patet ex cronicis, & ēt probabitur testibus, & sic tollitur metus. Probatur ēt idem; nā qñ ipse Petrusmaria fecit primā recognitionem Francis. Sfortia non erat possessor status Mediolani; qm̄ tunc tēporis bellum gerebat cū Mediolanēsibus, & sic non habebat uires ad cogendū Petrummariā facere talem recognitionem, ex quo de facili poterat illi resistere, ꝓut restitit Ioā. Galea. Duci per biennium. Nec ēt apparet, ipsum Petrummariam fuisse interpellatum ad faciendum dictam recognitionem, nec apparet, ꝙ de hoc fuerit potestatus, & ideo penitus cessat omnis ꝓsumptio metus. Præterea dicti Sfortiadæ publicè,ut supra habiti fuerunt pro Ducibus Mediolani, & ita segessere longissimo tpe, exercendo ea q̄ spectabant ad veros Duces,& faciendo plures ꝯfiscationes & ꝯdemnando & declarando plures rebelles & applicando bona cameræ,& de eis disponendo,ut veri Duces, vnde meritò gesta ꝯ ipm Petrummariam fuerunt & sunt valida ex his, quę habentur per Bartin d.trac.q.7.& per Bal.in d.l.decernimus. loco & uersi.
65 præallegatis.† Vbi uolunt, gesta per tyrannum per uiam iustitiæ tenere & ualere,quod ēt sequit Pau.de Cas.in d.l.decernimus,uers.si uerò per uiam iustitiæ, & ꝓbant ex his, q̄ volūt oēs in d.l.Barbarius,& in alijs locis s.adductis.Vbi ꝯcluditur, gesta ab inhabili per uiā iustitiæ ualere & tenere. Et eo maxi.i casu pñti, in quo qualitates rebellionū cōmissarū ab ipsis Petromaria, & Guidone apertè denotant, ꝙ non ob ꝯtemptū tm̄ tyranni,nec ex cā tyrannidis,sed ob alia deuenere ad dictas rebelliones,quo casu oēs docto.cōiter tenent, gesta per tyrannū in casib.ualere & tenere.Et eo maxi.quia si ipse Petrusmaria volebat resistere Io.Galea.vt tyranno, non debuit adire Venetos, & ab eis accipere milites & tradere illis oppida,sed debuit adire Impatorem,primeuum dñm feudi, ut dicit Alex.in ꝯs.1. in fi.in 5.uol.poterat.n.de facili istud exequi,cū oppugnatio du-
66 rauerit per bieniū. Comprobant ꝓdicta ex his, quæ dicit Bal. in ꝯs.suo incip.recolo.de quo meminit Philip.Corn.in ꝯs.suo 127.in 2.vol.1.aspectu, col.1. in fi.qđ ꝯs.Bald.mihi in ordine est.46.in 5.uol.2.uers.ꝯcludo, ubi loquēdo de Bernaboue D. Mediolani dicit,ꝙ dñi tpales, qui se gerūt pro principe,in terris sibi subditis, exercendo in eis indifferenter iura principis, sunt tantæ auctoritatis & ptātis,ꝙ gesta per eos valent,reuocare aũt in dubiū ptātem istorum,& euacuare eorum uirtutem, esset reuangare mundum,quod fieri ipse Bal.prohibet,& ideo gesta per eos debent ualere & tenere. Ad quod ēt facit illud, quod dicit Phil.Corn.in præall.ꝯs.suo 96.in 4.vol.ubi bñ loquitur de istis, qui gerunt se pro principe, ut eorum gesta ualeant & teneant. Et bñ facit ꝯsilium Raph.Cu. præal.154. ubi vult,ꝙ qui se gerit pro principe,pōt ꝯfiscare bona & illa donare,& talis donatio erit ualida, si habebat tanquam princeps, & gesta per eū erunt firma,ēt si non esset uerus princeps. Quæ ēt ꝯfirmantur ex his,quæ dicit Rapha.Fulg.consi.20. pro pleniori,ubi loquitur de donatione facta a duce Mediolani,& cō si.143.Antonius,ubi loquitur de donatione facta a rege,quas dicit ualere,& ex his,quæ plenè dicit Phil.Cor.in consil.200. vř 1.uol. Quæ ēt confirmantur: nam ꝯriorum eadem debet eē disciplina,ut plenissimè hr̄ per gl.& alios scrib. in Rubr. ff.de
67 acqu.pos.† Sed sic est,ꝙ non recognoscentes superiorem pñt inuestire aliquem de feudo,existente in eorum statu, ut p Ale. in d.consi.1.iunctis not.per Bar.in l.infamem.ff.de publi.iud. & in l.hostes.ff.de capti.cum alijs adductis per Mod.in tract. de feu.char.17. Pari modo & ipsi pñt priuari iusta causa priuationis existente.Præterea aduertendum est, quòd l.decernimus,& ibi Barto.Bald.& omnes in summa.& in no.uolunt & dicunt,quòd gesta tempore tyranni debent cassari, & annul-
68 lari adueniente iusto domino. † Quo stante in casu præsenti nullo modo gesta per ipsum Io.Galea. possunt cassari: eo qm̄ superuenit iustus dñs, qui habuit inuestituram ab Imperatore,s.ipsemet Io.Galea auctorante Ludouico eius patruo, & eo mortuo,successit ipse Ludouicus, qui etiam adeptus est inuestituram ab Imperatore cum auctoritate approbandi omnia gesta a Sfortiadis,cum itaque confiscatio dictorum bonorum, & declaratio rebellionis commissæ a Petromaria fuerint factæ tempore ducis Io. Galeatij Ludouico tutore & gubernante, nec unquam prædicta cassauerit, quinimo ea approbauerit,& ratificauerit,sequitur necessariò,ꝙ taliter gesta a Sfortiadis ualuere,& quia fuerunt approbata tpe Gallorū dominantiū in ducatu prædicto. Et ꝙ a prædictis Io.Galea.post inuestituram acceptam & successiuè a Ludouico, & postmodum a Gallis prædicta confiscatio & declaratio rebellionis contra dictum Petrummariam fuerit approbata & confirmata, satis patet; quia prædicti dñi tenuere dicta bona confiscata tanquam propria ex ipsis percipiendo redditus & fructus singulis annis, & partim de dictis bonis alienando,& de eis disponendo, prout de reliquis bonis fiscalibus, & etiam ipsos actores ut bannitos, & rebelles non admittendo in ducatu Mediolani. Quæ omnia declarant approbationem, & confirmationem præcedentium,cum nō tm̄ uerbis, sed ēt facto prædicta inducātur. l.de quibus.in fin.ff.de legi.l.Paulus rñdet.ff.rem rat.habe.& plenè habetur in l.quæ dotis.ff.sol.matri.Et ex hoc solo habetur resolutio obiectionis factæ concernentis tyrannidem, nā stantibus supra adductis obiectio nullius est considerationis.

¶Tertiò principaliter aduersantes ꝯ dictas literas,& declarationes,ꝯfiscationē,& rebellionem adducunt priuilegium ipsis actoribus concessum per Maxim. regem Ro. in quo ipse princeps in forma amplissima motu proprio, ex certa scientia, & de pleni-

de plenitudine ptãtis, ſupplendo omnes defectus, & derogando facientib. in ɔ̃trium, remittit ipſis aduerſantib. rebellionem ſuorum maiorum & de nouo eos inueſtit de feudis prædictis,
69 vt ɔſtat priuilegio ɔceſſo anno. 1501. † Et abſq; dubio vr̃, ꝙ princeps potuerit prædicta omnia facere cum eo tpe nemině offenderet, neque alicuius bona tolleret, nam nondum in comitem Troilum patrem ipſorum ɔuẽtorum erat facta aliqua inueſtitura, ex quo fuit inueſtitus anno 1502. ut plenè hr̃ in l. item ſi uerberatum. ff. de rei uen. & in l. Lucius. ff. de euicti. & & in l. fi. C. ſi con.ius uel utili. pub. & latiſſimè in c. quæ in eccleſiarum. de ɔſti. Stantib. potiſſimè dictis clauſulis appoſitis in d. priuilegio, quæ multùm operantur, ut per docto. & max. Mod. in c. cum exceptio. & in c. nonnulli. de reſcrip. & in alijs locis ĩ. allegandis. Quæ ẽt uidentur poſſe comprobari ex alio priuilegio ipſis actoribus cõceſſo per Caro. regem Ro. modernum, in quo ipſe princeps confirmat priuilegium Maximiani conceſſum aduerſantibus inſerto eius tenore, & expreſsè derogat iurib. ipſorum conuentorum, cum dictis clauſulis, de quibus in priuilegio Maxi. Hæc obiectio. 1. aſpectu vr̃ multum obſtare ipſis conuentis, tñ attenta veritate facti, & iuris diſpoſitione nihil penitus nocet. Aduertendum eſt enim, ꝙ ipſe Petruſmaria habebat quendam filium legitimum comitem. ſ. Beltrandum, cui ex conceſſione imperiali in ſuis codicillis reliquit terram Berceti. Quæ oĩa in ipſum comitem Beltrandũ fuerunt ɔfirmata per ducem Mediolani in forma valida & ampla. Ipſeq; comes Beltrandus d. terram Berceti reliquit in ſuo teſtõ comiti Troilo, quem hr̃dem inſtituerat, qui comes Troilus Bercetũ dictis titulis habuit & poſſedit quouſq; vixit. Reliqua bona & caſtra ipſius Petrimariæ pp rebellionem, de qua s̃. fuere iuridicè confiſcata. Ex quib. bonis duces Mediolani alienauerunt oppidum Baſilicæ nouæ in illuſtr. D. Io. Iacobum Triulcium, qui habuit confirmationem a rege Ludouico duce Mediolani, quod oppidum Baſilicæ nouæ titulo emptionis ipſe comes Troilus habuit a d. D. Io. Iacob. Triulcio. Caſtrum aũt ſancti Secundi ipſe comes Troilus conſecutus fuit ex inueſtitura habita a rege Ludouico tenente ſtatum Mediolani, & de eo ab Imperatore inueſtito, quod caſtrum per prius ipſe comes Troilus detinebat, & poſſidebat, ut patet ex dicta inueſtitura, & teſtib. poterit probari. Vlterius ẽt in facto aduertendũ eſt: nam priuilegium Maximiani in plurib. eſt ſubreptitium, & obreptitium, & dicto principi per aduerſantes multa falsò fuere narrata. Nam dñt, dicta caſtra & feuda iure hæreditario ſucceſſionis. q. Petrimariæ & Guidonis aui & patris ipſorum actorum ſpectare & pertinere ad ipſos. Quod utique falſum eſt, ex quo nec Petromariæ, nec Guidoni, nec ſucceſſiuè ipſis dicta caſtra pertinebant, pp confiſcationem legitimè factam, pp quam de iure pertinebãt ad Ducem Mediolani, & ad alios habentes cãm a d. duce. Item narrant, ꝙ nunquam defecerunt a fide ſacri Ro. imper. quod ẽt falſiſſimũ eſt, ex quo ipſe Petruſmaria & Guido pluries defecerunt, inuocando nomen Venetorum in ipſorum caſtris, in ipſis erigendo uexilla eorum, recipiẽdo milites & exercitum ac prouiſorem Venetorum, quæ non minus demonſtrãt defectionem ab Imperatore q̃. a duce Mediolani, ut s̃. demonſtratũ eſt. Dñt pterea ſe fuiſſe eiectos a ſtatu, nec narrant cãm eiectionis, de qua ſuperius dictum eſt. Narrãt præterea, ꝙ non petierũt recognitionẽ, & alia requiſita pp errorem & inaduertentiam, & pp uarias aduerſitates & calamitates. Quæ oĩa falſa ſunt: quia nec error, nec calamitas, nec inaduertentia cauſarunt prædicta, ſed dolus, machinatio, rebellio pp quę iuſtè fuere priuati. Potiſſimè quia ipſe Guido, & ſucceſſiuè Philippus eius filius ſe contulerunt ad Venetos notoriè hoſtes ipſius Imperatoris, recipiendo ab ipſis ſtipendia, & ob id non adeundo Imperatorem pro recognitione.
70 † Minus ẽt narrãt, ꝙ poſt primã rebellionẽ cõmiſſam p ipm Guidonem, ſibi remiſſam a duce, de nouo idẽ Guido deuenit ad aliã reiteratã rebellionem, quod utiq; ſi narratum fuiſſet, princeps ipſe minimè ɔceſſiſſet priuilegiũ pdictũ, ut eſt tex. & ibi doct. in l. 3. C. de epiſ. audien. uolentes, ꝙ ſi quis obtinuit grãm ex delicto, deinde iterũ incidat in eundem errorem, nõ ualet impetratio & grã, niſi in ea fiat mentio de prima obtẽta, de quo plenè can. in cap. in noſtra. & in cap. ad audientiam. de reſcrip. & per Ioan. Andr. in c. ſi motu proprio. de præb. lib. 6. & per Rotam in nouiſ. in ti. de reſcr. deciſ. 21. & 33. & in ti. de re iudic. 12. & per Bellame. in deciſ. 739. Inſuper ipſi aduerſantes dubitantes pp inobſeruantiam narratorũ per ipſos cecidiſſe a dictis feudis, petunt grãm & remiſſionem, & nullum verbum dñt de cauſis ueris, pp quas ceciderunt, & iuridicè à dictis feudis. Minus ẽt narrant dños poſſeſſores & detentores
71 ipſorum bonorũ † Quibus ſtantibus apertè patet, dicta priuilegia fuiſſe, & eſſe obreptitia, & ſubreptitia, obtenta ex falſa narratione, & conſequenter non valere, cum ſemper habeant illam cl'am, ſi pces veritate nitantur, & cl'am illam, ſi ita eſt, de qua pleniſſimè per Moder. can. in c. 2. de reſcrip. & ca. 1. & in c. ſuper literis, & in c. poſtulaſti. cum alijs vulgaribus. eod. ti. Quando enim priuilegium Maximiani, & ſucceſſiuè Caroli fuit obtentum ab ipſis aduerſantibus, ipſe comes Troilus poſſidebat caſtra, de quibus ſupra, de eius aũt poſſeſſione in dictis
72 priuilegijs nulla fit mentio. † Conſequenter redduntur inualida, quia ẽt ſi fuiſſet ſimplex detentator, de eo facienda erat ſpecialis mentio. c. cũ ſuper his. de ɔceſſio. pb. & latè per Fely. in d. c. in nr̃a, de reſcr. & per Soc. ɔſi. 120 in 3. li. col. 5. & ſeq. plura ad id adducẽtem. Qualitates enim ſuperius recitatę aggrauantes delictũ erant narrandę, & max. illę tendentes ɔ̃ iura imperij, quæ reddidiſſent principem difficiliorem ad ɔcedẽdum. c. literis. c. poſtulaſti. c. ad audientiã. c. cõſtitutus. de reſcr.
73 ¶ † Et cum ipſi principes cõcedentes dicta priuilegia ſeruauerint & decepti fuerint in ſubſtantia facti, ẽt dicendum eſt, ipſos erraſſe & deceptos fuiſſe in acceſſorijs, & alijs clauſulis appoſitis executiuè, quod ſigillatim oſtendetur. ¶ Primò circa dictam cl'am motus proprij, q̃ fuit ad ſupplicationem aduerſan-
74 tium appoſita. † Et licet ſm̃ quoſdã tollat ſubreptionẽ: ut in c. ſi motu proprio. de pben. in 6. tñ nõ tollit defectũ intentionis ſm̃ gl. & * cõiter ſcribẽ. ibi, & in clem. ſi Rom. Põtifex, de p̃bẽ. & ſm̃ Io. And. & alios, in d. c. ſi motu proprio, & per Mod. in c. cæterũ, col. 6. & in c. ad aures, col. 4. & 5. de reſc. & p Rot. nouiſ. i ti. de p̃b. dec. 6. & per Bella. dec. 475. & 746. cum ſim.
75 † Prout ẽt motus proprius nõ tollit etiã ſubreptionem in p̃iudicium tertij ſm̃ Io. And. & alios in d. c. ſi motu ꝓprio, & in d. cle. ſi Ro. Pontifex, & per Rot. in nouiſſi. deciſ. 28. & in anti. deciſ. 858. aliàs in tit. de p̃ben. 32. & 33. & per Mod. in d. c. ad
76 aures, & per Soc. in d. conſi. 120. col. 8. uerſ. non omitto. † Vbi tenet, motũ proprium nõ præiudicare, ſi non exprimitur qualitas poſſeſſionis, & multa ad id adducit, ut per eum. Prout etiam motus proprius non debet operari ultra mentẽ & ſcientiã ɔcedentis, ut per gl. & Scrib. in d. cle. ſi Ro. Pon. & per doc. in d. c. ſi mot. ꝓpr. & p Fel. in d. c. q̃ in eccleſiarum, col. 21. uerſi. limita 5. ubi uult, principẽ ɔcedentẽ motu ꝓpri. ad inſtantiã partis potius cõcedere ad importunitatẽ, q̃ alia de cã, & ad duci pñt, q̃ dicit Frã. de Cur. ɔſi. 55. col. pe. & cõſi. 49. col. 22.
77 in fi. † Motus enim proprius non importat ſcientiã. l. fideicõmiſſa. §. ſi ſeruo, el 2. ff. de leg. 3. & ibi Bal. & per Rot. in nouiſ. deciſ. 332. & per Mil. in reperto. in uer. grã, uer. grã non poteſt
78 dici ſubreptitia. † Prout etiam motus proprius non tollit inhabilitatem, nec iducit diſpenſationem, ut no. Io. And. & Scriben. in d. c. ſi motu proprio, & in d. cle. ſi Roma. Pontifex, & in cle. per literas, eod. tit. de p̃ben. & per Rot. in d. deciſi. 6. de
79 p̃ben. & per Fel. in d. c. ad aures. † Prout etiã motus proprius non tollit qualitates extrinſecas vltra narratas, nec etiam defectus, ut per Rot. in d. deciſ. 6. & in antiquis deciſ. 71. in tit. de reſcri. & per Felyn. in d. c. ad aures, col. 5. uer. ſi diceres.
80 † Prout etiam motus proprius non includit non ueriſimilia, ut per Rot. in nouiſ. in tit. de p̃ben. deciſio. 28. Patet ex prædictis cl'am motus proprij appoſitam in dictis priuilegijs nihil obſtare; tum quia poſita ad ſupplicationem aduerſantium. Tum quia non tollit ſubreptionem in damnum tertij. Tum quia non tollit defectum intentionis. Tum quia non importat ſcientiã, nec operatur ultra mentem concedentis. Tũ quia non tollit inhabilitatem nec defectũ, nec inducit diſpenſationem. Nec tollit qualitates extrinſecas. Nec includit nõ ueriſimilia. Quæ omnia in caſu præſenti ɔcurrunt ſtantibus s̃. narra-
81 tis in facto. ¶ † Non obſtat cl'a, ex certa ſcientia, poſita in dictis priuilegijs. Primò, quia ſupplet tm̃ in his, quæ ſunt iuris, non aũt in his q̃ ſunt facti. In quibus p̃ſumitur ignorantia ſm̃ Bal. in l. fin. col. 2. verſi. dicas ẽt. C. ſent. reſcin. non poſ. & per Alex. cõſi. 125. uiſo tit. in fi. in 2. uol. & per Pau. de Ca. in cõſi. 159. q. iſta, in fin. uolens, ꝙ cl'a ex certa ſcientia nihil operetur in his, q̃ præſumuntur ignorata, prout ſunt ea, quæ conſiſtunt in facto alieno. l. fi. ff. pro ſuo, cum alijs adductis per Franciſ. de Cur.

de Cur.d.cõſi.49.col.22.uerſi.13.& per Fel.in c.cum inter.
de excep.col.3.verſic. intellige bene, & in c.nonnulli. de reſ-
crip. col.18.in 2.limita. verſic. & dicit Bal. & per Fel. in c.2.
col.19.verſic.& idem, & per Philip. Deci. in c.ad hæc. col.2.
verſic. & prædicta concluſio, de reſcri. & per eundem conſi.
ſuo.98.& pro tenui. colũ. nume.6. Operatur enim effectum,
quando princeps fuit plenè informatus, aliàs ſecus, nam ſi nõ
eſt data notitia vera de negocio, cl'a prædicta nihil operatur,
ut dicit Franciſ. de Cur. in d.conſi. 49. col. 22. & conſi. 35.
col.pen.& Deci.in conſil.ſuo 142.& pro tenui.col.4. verſicu.
82 modò rñdendo.†Prout etiam cl'a, ex certa ſcientia, nihil ope
ratur,quando conſtat rem aliter ſe habere,ut dicit Soc. conſi.
ſuo 83.difficultatem faciebat,col.3.in 3. lib. Et contra talem
cl'am poteſt probari contrarium, ut tenet Soc. conſi. ſuo 79.
83 ſi eſſemus,in fin.4.uolumin.† Prout etiam cl'a,ex certa ſcien-
tia,nihil operatur, quando ſubſtantia priuilegij eſt ſubrepti-
tia, & ſuper principali ſubſtantia eſt erratum,ut dicit Socin.in
præall.conſi.79.Ad quæ bene faciunt, quæ ponit Deci.addu-
cendo plures deciſ.in conſil ſuo præall.142.in fi.& conſil.10.
col.fin. viſo puncto, non enim ſupplet defectum ſubſtantia-
lium, ut dicit Fel.in d.c.2.de reſcri.col.19.uer.& idem.Prout
etiam d.clauſula,ex certa ſcientia, nõ capit interpretationem,
per quam alteri præiudicatur, ſecundùm Abb. in c. cum no-
ſtris,col.4. de conceſ. pręben. cum alijs adductis per Franciſ.
84 de Cur.in præal.conſi.35.col.penul. † Prout etiam non ope-
ratur in his, quæ ſunt magni præiudicij ſecundùm Abb. &
Fel. in d.c. nonnulli. col.18. verſic. ſecundus caſus eſt, & per
Alex.in l.quidam conſulebant.col.4.ff.de re iud.& Soci. d.cõ-
ſil.120.col.7.uer.de clauſula,& Fran.de Cur.cõſil.65.col.10.
uer.corroborantur.Ex iſtis patet, clauſulam ex certa ſcientia,
85 appoſitam dictis priuilegijs parum operari. ¶†Minus etiam
obſtat clauſula, de plenitudine poteſtatis, ex quo non produ-
cit effectum in his, quæ concedeens præſumitur ignorare, ut
ſunt ea,quæ conſiſtunt in facto, prout dictum fuit s̃. clauſu-
la ex certa ſcientia ſm Bal.æquiparantem iſtas duas clauſulas,
in l.eos.in prin.C.de appell. & per Abb. & alios ſcriben. in c.
ad hæc.de reſcr. ubi Dec.col.2.& 3. plura adducit,& idem ſe
quitur Dec.in d.conſil.190.col.fin.in prin.& uer.& quod ſu-
pra dictum eſt, & Soc.d.conſil.120.col.8.in prin. ubi expreſ-
sè hoc tenet,& per Fel.in d.c.cum inter. col.3.uer. vtrũ auté.
86 & uer.intellige.† Prout etiam d.clauſula, nõ ſupplet defectus
alios, niſi iuris poſitiui, ſecundùm Abb. in c. inter dilectos.
col.8.uer. idem dico, de fi. inſtr.& per Fel.in d.c. cum inter.
col.3.in fi.& in d.c.nõnulli.col.19.uer.fallit quintò, & p So-
ci.conſi.120.in 3.uol.num.5.& per Dec.in d.c.ad.hæc.col.3.
87 † Prout etiam clauſula, de plenitudine poteſtatis, non tollit
conceſſa per viam contractus, ut eſt præſens noſtra materia
feudalis ſecundùm Bal.in l.qui ſe patris. C. unde liber.& So-
ci.conſil.87. viſis, col.8. nu.13. in 3. uol. cum alijs adductis
per Dec.conſil.151.maximi ponderis. col.5. verſic. & ad hoc
88 bene facit.in 1.uol.& plenius dicetur inferius. ¶†Minus etiã
obſtat clauſula, ſupplentes &c. Ex quo non ſupplet inhabili-
tatem,& defectus ſubſtantiales, nec inducit diſpenſationem
ſecundùm Hoſt. in c.1.de tranſ. & Fely. in c.2. col.19. de reſ-
cri.uerſi.& pro dicto Rotæ,ubi adducit Ioan.An. pro hoc al-
legantem tex.in clem.paſtoralis.ver.cæterùm.de re iudic.Sup-
plet enim talis clauſula ſolennitates, & ea quę ſunt iuris po-
ſitiui ſecundum Fely.ubi ſupra & Mod.Pap. in l.filius a patre.
89 §.ſi quis.ff.de liber. & poſth. † Nec procedit & locum habet
in his, quæ ignoranter, & in facto conſiſtunt: ut fuit dictum
s̃.in clauſula,motus proprij, ex certa ſcientia, & de plenitudi-
90 ne poteſtatis.¶†Minus ẽt obſtat clauſula derogatoria, nõ ob-
ſtantibus &c. qm̃ talis cl'a nõ auget gr̃am, ſed regulatur tm̃ a
mente concedentis,multa adducit ad hoc Fran. de Cur. in d.
conſi.35.col.pe.& d.conſi.65.col.10.Non.n.operatur in his
quæ ſunt ignorata,ſm eundem Fran.de Cur.præal. conſi.ſuo.
49.Hinc eſt,ꝙ per eam gr̃a non augetur, ut per Fel. multa ad-
91 ducentem in d.c.nonnulli. col. 28.uer. 15. concl'io. † Prout
etiam dicta cl'a non operatur vltra narrata,ſm Egid.Bella.de-
ciſ.333. cum alijs accumulatis per Dec. conſil. 10. col.3. Ad
illa enim duntaxat cl'a illa refertur, ſm Bal. in c.iter dilectos,
de fid.inſtr.& Ant.de But.conſil.19.quia hic agitur. Remouẽ
do.n.contraria,& derogando alijs in ꝯtrarium facientibus,cẽ-
ſetur tm̃ derogatum narratis,non aũt alijs, de quibus nulla fa
92 cta fuit mentio,ut per Soc.d.ꝯſ.120.col.8.in prin.† Hinc eſt,
ꝙ ubi ſubſtãtia priuilegij eſt ſubreptitia,ẽt clauſula nõ obſtãte,
dr̃ eſſe ſubreptitia,& nihil operatur,non.n.ſe extendit ad igno
rata,ut nota.in cle.1. de præben. iunctis alijs accumulatis per
93 Deci.in præall.ꝯſ.10.& ꝯſ.ſuo 142.in fi.†Hinc eſt,ꝙ talis clau
ſula non tollit ius tertij ſm Compoſt.in c.cãm quæ. de reſcri.
cum alijs adductis per Alex.conſi.125.uiſo tit.col.2.vol.2.&
latius per Soc.d.conſi.120.col.7.uer.non omitto, & per Dec.
94 in d.conſi.10.circa fi.† Prout ẽt talis clauſula ſolùm compre-
hendit inualida,non autem ea quæ ualida ſunt,& in iure ſub-
ſiſtunt,ſm Compoſt.& Fel.in d.c.cãm quæ, & Dec.conſ.191.
95 in cã.col.7.uer.non obſtat. † Prout etiam dicta clauſula non
tollit,niſi defectum expreſſum, non aũt alios non expreſſos.
Hinc eſt, ꝙ ſi plures ſunt defectus, de omnibus expreſſio fieri
debet taliter,ꝙ clauſula non obſtante, non ſe extendit ad non
expreſſos,ita Bal.in l.1.col.9.C.de fur.& Alex. conſi.62. in 2.
uol.& Dec.d.conſi.ſuo 10.col.fi. & plenius per Fel.in d.c.nõ
96 nulli.col.24. uer.quinta concluſio. † Prout ẽt dicimus de il-
la clauſula,ꝙ obſtantia habeantur pro expreſſis, quæ non tol-
lit defectum intentionis,nec defectum inhabilitatis, & alios,
nec diſpenſationem inducit, ſm Io. An.in c.cum adeo de re-
ſcr.& per gl.& doct.in d.cle.ſi Ro.Pontifex.dicentes hanc eſſe
cõem. Patet itaq; ex prædictis clauſulas.s̃.dictas poſitas in di
ctis priuilegijs non præiudicare ipſis conuentis.¶Ex alijs ẽt pri
uilegium Maximiani nihil operatur: quia etiam ſi uoluiſſet fa
cere talem inueſtituram dictis actorib. & remittere rebellio-
nem Petrimariæ in damnum ducis Mediolani & ſucceſſiuè
aliorum habentium cãm ab ipſo Imperatore,ipſe non potuiſ-
97 ſet. † Ex quo non habet ptãtem ſe intromittendi in his, quæ
pertinent ad ſtatum Mediolan. in quo ipſe dux Mediolani eſt
ſupremus princeps,ut s̃.plenè oſtenſum fuit. Et in puncto, ꝙ
non poſſit ſe intromittere de feudis, & uaſallis exiſtentibus in
dicto ducatu,& caſu quo ſe intromitteret & aliquid diſpone-
ret,ꝙ eius diſpoſitio nulla ſit,eſt conſi.Fran.de Cur.in ordine
mihi 65.s̃.præmiſſa narratione, & col.13. & dua.ſeq. ubi ipſe
allegando uarias & plures deciſio. & auctoritates concludit,
Imperatorem ẽt ex certa ſcientia,motu proprio,& de plenitu-
dine ptãtis, & cum clauſula, non obſtante, non poſſe aliquid
diſponere ſeu ordinare circa ſubditos, caſtra & loca dicti du-
catus. Vnde ſi nos uolumus conſiderare tempus,quo erãt du-
ces ipſi Sfortiadæ,qui poſtmodum habuere inueſtitur. ab ipſo
Imperatore,Imperator ipſe non potuit per hoc ultimum pri-
uilegium derogare priuilegio primo conceſſo ipſis Sfortiadis,
nec decretis factis ab ipſis,ut dicit Fran.de Cur.in d.conſi.Nã
per primam inueſtituram & priuilegium ipſe Imperator tran-
ſtulit in ipſos Sfortiadas & ſucceſſiuè habentes cãm ab ipſis,
omne ius ſuum,unde per ſm priuilegium & inueſtituram fa-
ctam ipſis actorib.non potuit præiudicare primæ inueſtiturę.
98 Ex quo iſta ſecunda ex defectu ptãtis nihil ualet,ut dicit Pau.
de Caſt.in conſi.ſuo 225.ſuper primo dubio, in fi..& Alex.in
conſi.3.col.3. in 5. volu. Non poteſt enim princeps reuocare
conceſſionem ſuam primam feudalem, & concedere priuile-
gium primi,ſm Bal.in c.1.de natu.feu.& in l.qui ſe patris. C.
unde libe.& tenet And.de Iſer. in conſtitutione regni,quæ in-
cipit. Ea quæ ad decus, & eſt deciſ.conſi.Neap. ubi adducun-
tur aliæ deciſio.& dr̃ ita fuiſſe iudicatum in ſacro regio conſi.
99 in ordine 282.incipit, orta lite. col.3. in fi. † Et comprobari
poſſunt ex his,quæ dicuntur de rege Apuliæ, qui eſto ꝙ reco-
gnoſcat Pontificem, tñ in regno ſuo fungitur uice Imperato-
ris, & eandem habet poteſtatem quam Imperator in imperio
ſm And.de Iſer.in c.1.col.3. de uaſal.decre.ætat. Hinc eſt, ꝙ
ſingularia & particularia feuda dicti regni Apuliæ dicuntur
eſſe de dominio directo ipſius regis, licet ipſa maior vniuerſi-
tas regni iure directo ſit Rom. eccle. Eccleſia tamen non po-
teſt ſe intromittere de feudis particularibus regni. Vnde ita
erit & in ducatu Mediolani, ut ipſe dux habeat cognoſcere de
feudis particularibus dicti ducatus,& de eius ſubditis non au-
tem ipſe Imperator, eſto quòd habeat ipſe maiorem iuriſdi-
ctionem dicti ducatus, ut dicit Bald.de Rege Apuliæ in l.1.in
fin.C.unde cognat.& in proę.ff.colum.3. & Alexan.conſil.1.
col.10.in 5.uol.& ponit And.de Iſern. in conſtit. regni,inci-
pit, Ab officialibus. & in proę.feudo. col.9. & 10. & in proę.
100 conſtit.reg. colum.3. & 5.† Et bene facit,quod dicit Marti.
Lauden.in cap.1.de nat.feu. quòd hodie Imperator non poſ-
ſet

set infeudare aliquem in ciuitatibus seu castris Lombardiæ, quia idem Imperator iam infeudauit ducem Mediolani, quẽ non potest disuestire, nisi conuicta culpa. Quæ decis. potest comprobari pluribus alijs decis adductis per Mod. Pap. in trac. de feu. fol. 17. col. 2. ver. non omitto tamen. & plenius in eorũ consil. 1. quod ponunt post dictum trac. de feu. col. 13. & seq. uer. non obstant etiam multa. Et ex adductis per Alex. in cõsi. 3. ex his quæ in themate. & consi. 23. uiso processu. col. 3. in 5. uol. & per Deci. consi. 91. in causa, col. 2. uer. sed videndum
101 est, & consi. 302. & pro tenui. col. 4. nu. 13. in 2. vol. †Non enim potest princeps de plenitudine ptãtis contrauenire primæ inuestituræ, & sic contractui, s͠m Pau. de Cast. in l. digna uox. C. de leg. & per Bal. in d. l. qui se patris, cum alijs adductis per Fran. de Cur. in præall. consi. 49. & per Soci. consi. 87. nu. 13. in 3. uol. & est decis. consil. Neap. 151. col. 5. uer. & hoc bene facit. ¶Nec prædictis obst. quod dicit Deci. in præal. consi. suo. 191. col. 2. uer. prædictis tamen non obstantibus. ubi vult, ꝙ qñq; secũda cõcessio præiudicat primę, ex quo loquit, qñ facta est inter subditos, & fit ab eodẽ dño, & qñ ꝯstat de expressa eius voluntate volente valere secundã & non primã, & qñ expresse derogauit primæ, quæ non fuit sortita effectũ, quę
102 cessant in casu nr̃o. ¶†Minus ẽt obstãt, quæ dñt Mod. Pap. d. cons. 1. posito post trac. de feud. col. 9. & seq. volentes, Imperatorẽ posse legitimare in terris subditis alijs dñis; & ꝯñr posse præiudicare alijs quibuscunq;, ex quo potest tollere obstaculũ, quo impediebantur legitimati succedere. Nam dicta ipsorum in casu nostro non pñt hr̃e locum; quia ut ipsimet ibi fatentur, aliud est tollere spem successionis, & aliud est tollere ius quæsitũ ex ꝯctu re & de præsenti, ut est casus nr̃, & sunt decisio. superius adductæ. Et bene probatur ex his, quæ dicit Soc. consi. 120. in 3. uol. col. 4. 5. & 6. & p Bar. in l. oẽs populi,
103 2. q. 6. q. prin. ff. de iusti. & iur. † Et ipsorum Mod. opi. est cõ-
* tra præall. cões* decisiones. Et ẽt contra aliã cõem cõclu. uolẽtem Imperatorem nõ posse legitimare in terris subditis alterius dñio s͠m Ant. de But. & alios scriben. in c. per uenerabilẽ qui fil. sint legi. cũ alijs adductis per Alex. dicentem hanc esse communem consi. 67. consideratis, col. fi. in 1. uol. & p Phil. Dec. consi. suo. 55. & pro tenui. col. 2. uers. 3. difficultatem facit, ubi dicit in iudicando, & consulendo non esse recedendũ ab ista opi. licet ibidem col. 4. uer. 3. non obstat, limitet hoc non procedere, quando legitimatio fit uiuente, & postulante patre legitiman. & hoc sequitur idẽ Dec. cõs. suo. 150. dubitat, col. 3. in prin. & cons. 207. pulchrũ, est. col. fi. & p Soci. qui in eandem opi. inclinat, cõs. suo. 47. in præsenti, col. 7. uer. 31. in 4. uol. & est prægnãs cons. Fran. de Cur. præall. 65. Patet ergo, consideratis ipsis Sfortiadis priuilegium Maximiani nihil prodesse ipsis actorib. Ita etiam dicẽdum est, & ꝯsiderato tpe quo Rex Ludouicus stetit in ducatu Mediolani, nã illico expulsis Sfortiadis in d. ducatu superuenit Ludouicus Rex, qui inuestiturã d. ducatus habuit ab Imperatore, per quã inuestituram
104 confirmatum fuit ius ipsius comitis †Troili, cũ ius superueniens datori meo valide concessionem mihi factam, tpe quo non habebat ius prædictum, ut no. in l. cum uir. ff. de usuc. & i l. rẽ alienam. ff. de pign. act. & est bonus tex. in materia feu. in c. j. circa prin. de alie. feu. pater. & per Franc. de Aret. in l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acq. hęr. & hr̃ in l. 1. §. prodest. in 2. resp. ff. quo. leg. & per Bar. in l. filius. §. fi. ff. de proc. iuncta cle.
105 1. eod. titu. & per Ant. de But. in c. 1. de consue. ¶†Per quas decisiones ẽt tollitur obiectio, quæ posset fieri; videlicet Comiti Troilo non prodesse inuestituram factã a Ludouico Rege, ex quo ante eã ipse Comes Troilus occupauerat castrũ S. Secundi. Nam de tali occupatione fit mentio in dicta inuestitura Regis Ludouici, & ꝯsensus dicti Regis & ducis Mediolani superueniens ex post facto validat dictã detentationem, & possessionem Comitis Troili, esto ꝙ fuisset occupator dicti castri, ut sunt plures decis. adductæ per Fely. in c. postulasti. col. pen. & fi. de rescri. & per Moder. in d. tract. de feud. char. 17. col. 2. & 3. uer. 3. principaliter ita concludentes, qñ faciens inuestituram sciebat occupationẽ præcessisse, ut est in casu præsenti. ¶Tollit ẽt, qđ dici posset, inuestituram factã ab Imperatore ipsis actoribus præcessisse inuestiturã factam a Ludouico Rege, & præcessisse inuestiturã factam Comiti Troilo per Ludouicũ regẽ & ducẽ. Nam talis inuestitura facta dictis actoribus fuit, & est subreptitia, & ex falso narratis obtenta, & obreptitia & ꝯñter nulla, ut s̄. demonstratum est. Item fuit & est nulla: quia non potuit fieri in præiudicium Sfortiadum ducum Mediolani, & in præiudicium Ludouici ducis, & aliorũ habentium cãm ab ipsis, ut s̄. ostensum est. Item tollitur, attento ꝙ ipse Ludouicus rex, & dux, & successiuẽ ipse Comes Troilus erant in possessione dicti ducatus, & castrorum tpe, quo asserta inuestitura facta fuit, & licet post ipsam ipse comes Troilus fuerit inuestitus & consecutus fuerit possessionem. Sua tñ
106 inuestitura debet attendi & considerari † secundùm Moder. Papi. post Io. Fab. in l. quoties. C. de rei uen. col. 8. & seq. uer. 12. videtur limitanda, concludentes, dispõnem illius legis regulr̃ procedere etiam in feudis, & casus exceptuati a dicta regula non possunt verificari in casu nostro, ut dicetur inferius in articulo possessorij. ¶Ruit præterea dictum priuilegiũ & inuestitura facta aduersantibus alio fundamento satis concludenti & firmo; nam certum erat ante dictum priuilegium & inuestituram dominium dictorum castrorum pp rebellionem Petrimariæ, & cã quibus supra, fuisse quæsitum ducib. Mediolani & ipsorum fisco, ac Cameræ, & tale dominium vtile dictorum castrorum esse reuersum ad dictos dños directos, qđ dominiũ de iuregentium est. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iur. in l. 1. ff. de acq. rer. dom. l. 1. in prin. & ibi gl. Bar. & omnes alij. ff. de acq.
107 poss. §. singulorum, inst. de re. diui. †Quo factum est, ut tale dominium dictorum castrorum existens penes dictos duces, & penes alios habentes cãm ab ipsis, non potuerit per ipsum Imperatorem tolli, cum ea quæ sunt iurisgentium, ut est dominium, a principe & Imperatore tolli non possit sine cã, ut indifferenter post Bart. concludunt oẽs in l. fin. C. si con. ius vel vtil. publicam, per Abb. & oẽs cano. in d. c. quæ in ecclesiarum, de constitu. in 2. memb. prin. & per Alex. cons. 3. in 5. vol. cum alijs plenẽ accumulatis in prædictis locis. Et licet isto casu aliqui dicant, principẽ posse hoc facere de plenitudine ptãtis, & soluto pretio, ita saluantes opi. Ang. in l. item verberatũ. ff. de rei vend. tñ in casu nr̃o hoc penitus cessat. Tum quia pretium nullum est solutũ. Tum quia sumus in nõ subditis. Tum etiam quia tractatur de magno præiudicio, & non modico, ut concludunt oẽs mod. in d. c. quæ in ecclesiarum. ad prædicta
108 omnia adducẽres proprias, & particulares decisio. ¶†Nec dicatur, modos quærendi tale dñium. s. per sñiam, præscriptionem, & similia esse de iure ciuili. & eodem modo, & iure debere iudicari, & censeri tale dñium. Nam tollitur obiectio ex dictis Bar. in l. ex hoc iure, col. 2. ver. vlterius opponitur. volentis dñium quæsitum modis ciuilibus esse de iure gentiũ, quẽ sequũtur scriben. ibi & Fel. cõiter in d. c. quæ in ecclesiarũ. ¶Et licet Dec. in d. c. quæ in ecclesiarũ. col. 10. ver. præterea, disputatiuẽ teneat ꝯ hanc opi. Fel. & Bar. dicens dñium quęsitũ de iure ciuili posse auferri sine cã, tñ obiectio cessat; nã, ut ipsemet ibi in ver. hoc tñ limitandũ, dicit hoc non procedere, qñ tale dñium fuisset acquisitum ex contractu, nam tunc non potest sine cã tolli: adducit plura, & exemplificat in materia feudali, vt est materia nr̃a præsens, per doctr. Bal. in c. 1. de not. feu. & Pau de Cast. in ꝯsi. 156. in fi. Eo qm̃ ex ꝯctu princeps obligat, vt plenẽ notatur in c. 1. de probatio. Quæ bene confirmantur ex dictis per Fran. de Cur. in d. consi. 29. & consi. suo 65. & Soci. præall. consi. 120. in 3. vol. cum alijs concor. in dictis locis adductis. ¶Si verò dicimus, ꝙ princeps cum cã potest tollere dñium de iure gentium, s͠m quòd voluerunt multi relati per Mod. in d. c. quæ in ecclesiarum, & in d. l. fi. Adhuc dr̃ hoc nõ
109 obstare. †Primò; quia nulla apparet cã, pp quã Imperator voluerit hoc facere, nec potest cã iusta præsumi, cum nulla sit in rei veritate, nisi cã expressa ab ipsis aduersantibus, quæ est falsa, subreptitia, & obreptitia, ut s̄. ostensum est. Vñ negatur, prin-
* cipem hoc fecisse cum cã, ut * cõiter concl. mod. & nouiss. post alios in d. c. quæ in ecclesiarum, & nouiss. post alios in d. c. ad hæc. de rescri. & Fran. de Cur. in d. cõsil. 49. & Soci. d. ꝯs. 120.
110 †Prout etiam hoc stare non potest; qm̃ si princeps hoc faceret, etiam cum cã, & de plenitudine ptãtis, adhuc non posset in non subditis, & in rebus existentibus ex suũ territorium, & dominium, ut nos sumus, ita Pau. de Cast. cõs. 281. 1. dub. col. pẽ. & consi. 216. Præsupposito. col. 20. versi. sed dubium est, cum alijs adductis per Fel. & alios nouiss. Pap. in d. c. quæ in ecclesiarũ, col. 9. ver. 3. prędicta concl. & per Soci. d. cons. 120. nu.
111 14. & Fran. de Cur. d. cons. 49. †Prout etiam non obst. si princeps hoc non fecisset ex causa; nam tunc demum procederet etiam

ẽt in subditis, qñ solueret pretium illi, cuius dñium aufertur, vt not. Arch. in c. per principalem. & ibi scrib. 9. q. 3. & est tex. & ibi Bal. in l. serui. C. pro quib. cau. ser. lib. accipi. cũ alijs adductis per Fel. & nouiss. in d. c. q̃ in ecclesiarũ. col. 9. versic. & ista ɔcl'o, & col. 10. ver. resoluendo, & per Soci. in d. ɔs. 120. & ɔs. 164. visa bulla, col. 5. ver. ſm fundamentum. in 2. vol. Tollitur præterea dictum priuilegium & inuestitura & remissio rebellionis virtute decreti Mediolanensis, ɔditi anno. 1423. in quo expresse cauet, ꝙ non possit fieri remissio rebellionis, neque restõ bonorum ɔfiscatorum, nisi fiat mentio de bonis, & de qualitate, & valore ipsorum bonorum, & de qualitate rebellionis, & de alijs, de quib. in d. decreto. In quo apponit clã derogatiua, & annullatiua, nisi de eo derogatio fiat expressa, & indiuidua, q̃ forma in dicto priuilegio non apparet seruata, & ɔñr per illud non præiudicabitur dictæ ɔfiscationi, arg. notatorum in l. diligenter. ff. mand. & in c. cum olim. de offi. dele. & plenius in c. cum dilecta. de rescrip. ¶Nec dicat, ꝙ tali decreto expresse derogat in dicto priuilegio, nam aduertendum est, ꝙ Imperator dum derogat dicto decreto, nondum aliquid dixerat de rebellione, & confiscatione, nec illas sustulerat, sed tñ ꝓuiderat circa recognitiones, quas ipsi actores non fecerunt debitis tpib. & iõ eos de nouo inuestie. confirmando antiquas ɔcessiones, & eorum priuilegia, q̃ oĩa vult valere, non obstante dicto decreto. Postmodum in vers. ac ẽt spãliter addendo. declarat, ꝙ non intendit ɔfiscationes, & rebelliones, ac priuationes imputare eis, & eorum prædecessorib. habeant nocere, & hic addit nouam clãm derogatoriam, s. de plenitudine potestatis &c. & non obstante priuilegio concesso Ludouico Sforziæ Duci Mediolani, & alijs. Quæ duæ clæ nihil obstãt, vt superius plene dictum est, tum ex defectu ptãtis, tũ ex alijs de q̃b. s̃. De dicto aũt decreto & de eius clã derogatoria nihil dicit, nec illi aliqualiter derogat, vñ firmum remãsit, ſm Bal. in l. si testm̃. C. de testa. cũ alijs adductis per Fel. in d. c. nõnulli, & plene per Dec. in cons. 10. col. pen. & fi. Et potissime, q̃a istæ derogationes sunt odiosæ. & ɔñr restringendæ, iurib. vulga. Et ẽt quia dictum decretum habet plura capita, & aliqua ex eis adaptantur ad ea q̃ Imperator disposuerat in dicto priuilegio in superiorib. & sic satis est, ꝙ in illis operetur effectũ suum. Habet ẽt aliud caput particulare loquens qñ princeps vult remittere rebellionem, & facere restõnem bonorum. Et
112 † huic capiti non vr̃ derogatum, quia ad istud non apponit clã derogatoria, vt in simili probatur in l. 1. C. de lib. & posth. & in l. 3. §. filius. ff. eo. tit. cum ɔcor. Quæ comprobantur: eo qm̃ sub inuolucro verborum per illa verba ɔfiscationib. & priuationib. non fuit intentio ipsius principis remittere omnem rebellionem, ex quo qualitates ipsius non sunt narratæ, & plura sunt capita rebellionum, q̃ diuersimode acrius & mitius puniuntur. l. 1. 2. & 3. ff. ad leg. Iul. maie. & per Bar. in extrauag. q̃ sint rebelles, in ver. rebellando, & dicit, ꝙ sola ɔtumacia erga ea quæ pertinent ad statum, facit quem rebellem, sed multo maior est rebellio, qñ vasallus occupat terras dñi sui, & depræ datur statum dñi, & ɔ̃hit amicitiam cum eius inimicis, inuocando nomẽ ipsorum, & erigendo vexilla, & recipiendo milites inimicorum in suis oppidis, vt s̃. dictum est. Quæ omnia nedum offenderunt Io. Galeacium Ducem, sed ẽt ipsum Imperatorem. Si. n. hæ qualitates rebellionis fuissent narratæ, princeps non ɔcessisset, vel non ita de facili, vt patet ad sensum. vñ
113 omissio dictæ narrationis vitiat, vt s̃. dictum est. Ex † quo in specie qualitates rebellionum, & delicti debebant narrari, ut punctualiter dicit Fran. de Cur. in d. ɔs. 49. col. 10. & seq. vers. 4. principali fundamento, & car. 18. col. 2. & car. pen. col. 1. vbi adducendo gl. & Abb. in c. dilectus filius. de rescri. & Ab. in d. c. cum dilecta. & alias decisiones dicit, ꝙ non debet exprimi factum solũ, sed ẽt qualitas facti, & non sufficit aliquid in gñe exprimere, nisi ẽt narret specifice modus facti, alioqn priuilegium erit subreptitiũ ex nimia gñalitate, q̃ parit obscuritatem, & sub inuolucro verborũ fingit deliberata mens princi-
114 pis. Cuius † intentio p̃sumit esse illa, quæ est legis, & rõnis naturalis, vt dicit Bal. ĩ c. 1. col. 2. apud quẽ, vel quos ɔtrouer. ĩuest. termina. debe. & in l. ex facto. ꝓ illũ tex. ff. de vul. & pup. Et eo max. qm̃ priuilegia sunt strictissime interpretanda, ne tertio damnũ afferant, vt plene hr̃ p cano. in c. cãm q̃. de rescr. & in l. fi. §. in computatione, vbi Alex. & alij. C. de iur. delibe.
115 Et † talis restõ facta per Imperatorem non debet p̃iudicare tertio. c. q̃uis. de rescr. lib. 6. & per gl. Bart. & alios in l. Gallus. §. & quid si tm̃. ff. de lib. & posth. & per Fel. in c. quatuor. extra de maio. & obe. Prout ẽt talis derogatio facta de dicto decreto non valet ex defectu ptãtis, vt dicit Frã. de Cur. in p̃alle. ɔs.
116 65. col. 13. vbi vult † Impatorem non posse derogare decretis & statutis ducatus Mediolani, & s̃. plene dixi. Patet ex his oĩbus priuilegium Maximiani in nihilo obesse ipsis reis ɔ̃uẽtis, nec ꝓdesse ipsis actorib. Minus ẽt ꝓdest priuilegiũ obtentum a Carolo Rege Romanorum rõnib. & causis, de quib. s̃. quia ipse Caro. expresse declarat, nolle p suum priuilegiũ præiudicare ipsis ɔuentis in alijs suis literis concessis ipsis reis conuentis. ¶In fauorem ẽt ɔuentorum & ɔ̃ aduersantes principaliter facit præscriptio, cum. n. feuda prædicta ꝓ rebellione Petrimariæ iuridice fuerint deuoluta, & reuersa ad fiscum, & camerã ducalẽ, & fiscus corpalẽ possessionẽ ipsorũ fuerit ɔsecutus, possederitq; naturalr̃ & ciuilr̃ dicta castra titulo iustissimo & bona fide, & successiue pars dictorũ castrorũ iuridice peruenerit ad comitem Beltrandũ, & in ɔñtiam ad comitem Troilũ, & successiue ad ipsos dños ɔuentos. Pars ẽt dictorum bonorum iusto titulo & bona fide ꝑuenerit ad Illust. D. Io. Ia. Triulcium, & successiue, & gradatim ad comitem Troilum & ipsos reos ɔuentos. Castrumq; S. Secundi iusto titulo, & bona fide fuerit possessum a fisco & successiue a Comite Troilo, & eius filijs & hr̃dib. reis ɔuentis. Quæ tpa simul iuncta transcẽdunt annos xxx. vt ex cronicis patet, & ẽt testib. probat. Quæ
117 tpa iungi debent tanquã accessiones actorũ, vt in l. pen. C. de præsc. lõg. tẽp. l. de accessionib. ff. de diuer. tẽpo. p̃sc. & in l. Põponius. §. 1. & per totã l. ff. de acq. pos. & ibi Bar. in fi. dicens, ꝙ in dubio possessio actoris mei p̃sumitur ɔtinuata cũ mea, quãto magis in casu nr̃o claro, in quo ɔstat semper fuisse cõtinua-
118 tam, & non interruptã. Talis † possessio ita longeua causauit iustã, & legitimã præscriptionem, cũ interuenerint oĩa req
119 sita ad ipsam causandam. Possessio † s. ciuilis, ſm Dy. & alios in c. sine possessione. de regu. iur. lib. 6. plenissime per Barto. & alios in l. 3. §. ex ɔ̃rio. ff. de acqui. pos. interuenerit insuper & titulus ſm Bar. & alios in l. Celsus. ff. de vsuc. & per Cano. in c. si diligenti, & c. fi. extra de præs. cum alijs vulg. Interuenerit ẽt bona fides. c. vigilanti. c. fi. de præs. Bar. & alij. d. l. Celsus. cũ si. Interuenerit ẽt & ɔtinuata possessio, vt in l. 3. & d. l. Celsus. de vsucap. l. diutina. C. de præscr. lõ. tẽp. l. nullo. C. de re iudi. cũ alijs ɔcor. Necessario infert, oĩa prædicta ɔsistentia & vera causasse legitimam præscriptionẽ ɔ̃ ipsos actores & in fauorem
120 ipsorum reorũ. Potuit † em̃ fiscus de dictis bonis ɔfiscatis facere donationem, cui volebat, taliter ꝙ donatarius iuncta accessione sui auctoris legitime præscribit, ut de vtroq; est cõsi. Phil. Cor. 96. in 4. lib. licet videat. Venditio ẽt facta de dictis bonis per fiscum, & officiales ducis est valida, & firma, vt est ɔsi. Bal. 363. q̃rit, an p officiales, & ɔsi. eiusdem. 127. ap. quod
121 loquit de venditione, & donatione, in 3. li. Vñ † ɔcurrentib. p̃dictis ex tali ɔtinuata possessione fuit causata longissimi præscriptio tpis, q̃ oẽm ꝓrsus tollit actionem. l. sicut. l. oẽs. C. de præs. xxx. vel xl. an. c. vigilanti. c. ad aures, & plenissime per gl. & scrib. in c. fi. de præsc. Ex quo sequit, ipsos actores experiri & agere sine actione, & ɔñr debere repelli a iudicio. l. si pupilli. §. videamus. ff. de nego. gest. & plene notat in l. nã & postea. ff. de iureiur. & in d. c. ad aures. Vbi D. Ant. & Abb. in vlti. no. dñt, iudicem ex officio suo posse repellere agentem, ɔ̃ quẽ est præscriptum, cũ agat sine actione, ad quæ no. per Bart. & alios in l. vbi pactũ. C. de trans. Hinc est, ꝙ talis exceptio impedit litis ingressum ſm Bart. in d. §. videamus. & in l. fin. ff. ꝓ suo. & Pau. de Cas. in ɔs. 141. cũ alijs notatis in l. fratris. C. de trãsa. Et
122 † eo potissime talis p̃scriptio locũ habet, qm̃ in donationib. & vẽditionib. factis p Ducẽ Mediolani locũ sibi vẽdicat. l. bñ a Zenone. C. de quad. p̃scr. ſm ꝙ voluit Bal. ĩ p̃al. ɔsi. 343. in 1. vol. & p Phil. Cor. ɔs. 127. in 2. vol. & p Fel. in d. c. q̃ in ecclesiarum. col. 13. & p Mart. Laud. in trac. de principe. co. 11. & per Bal. in c. ad apostolicæ. col. 6. de re iud. & est ẽt ɔsi. Bal. 127. &
123 359. inci. queadmodũ. in 3. vol. Nec † dicat, ꝙ talis p̃scriptio cessat in feudis, per tex. in c. 1. §. præterea. de cap. Cora. ibi, nulla obstante præscriptione. Nam gl. & cõiter Docto. ibi, Ab. & Cano. in c. ad audientiam, & in c. fi. de præsc. intelligunt, nisi esset p̃scriptio. xxx. vel xl. an. per tex. in c. 1. §. si quis per xxx. annos, vbi oẽs scri. hoc ponunt in tit. si de feu. ɔtẽ. si. int. domi. & agna. per quem text. ɔcluditur cõiter, ꝙ si q̃ő vertitur de feudo inter

do inter priuatas psonas de dñio utili ipsius feudi, & nõ ꝯ di rectũ dñm ꝯcurrẽte bona fide, & continuata possessione 30. ann.& max.ꝯcurrẽte titulo, vt oĩa alia necessaria ꝯcurrunt in casu nr̃o,q̃ enumerant̃ p Alua.in d.§.si quis per 30.cõtra priuatũ ẽt in feudis sup utili dñio cucurrit dicta pscriptio,ut ple nè p Fel.in d.c.ad audiẽtiam.cum alijs adductis in decis.cõsi. Neap.254.& p Lud.Ro.ꝯs.166.visa diligenter, & plenissimè p Mod.qui dñt hãc esse cõem,in trac.de pscr.in 4.par.4. par. prin.fo.33.& 34.col.1.uers.2. quæro. Cum itaq; præsens qõ uertatur inter priuatas psonas sup utili dñio dictorum feudo rum,& castrorum,meritò locum uendicat dicta legitima prę scriptio,quæ tuetur ipsos reos conuentos,& penitus excludit
124 aduersantes agentes sine actione. Quæ † præscriptio legitimè cucurrit,& locum habuit ꝯ ignorantem, & ẽt ꝯ absentem vt in l.fi.C.de pscr.longis.temporis.Etiam in actionib.perso nalib.ut in l.sicut C.de præscr.30.ann.& ibi Bal.colum. 1.& p Bar.in l.j.§. si quis autem.ff. de itinere actuque priuato, & per Abbatem in c.uigilanti,col.1.in c.ad audientiam, col.3. & in c.1.in fi.de præscr.& per Philip.Cor.cons.164.Me subscripsi,in 2. uol. & per Decium consi. 29.& pro tenui. Nec
125 † dicatur, ꝙ ꝯ ipsos aduersantes non potuit pscriptio currere,ex quo non ualebant agere, & erant impediti,ut in l. 1. C. de anna.exceptio.in fin.& in l.in reb. §.omnis. C.de iure dotium,vbi plenè Bal.Nam cessat oppositio: eo qm̃ nullum fuit impedimentum.Et si quod fuit, ꝓcessit ex facto ipsorũ, ut ple nè per Fel.in ca.1.col.5.de præscr. Præterea stantib. superius adductis ẽt si agere voluissent, minimè potuissent aliquid cõsequi,ex quo priuati erant omni actione. Eo magis quia nulla apparet ipsorum protestatio,ut hr̃ per Mod. in l. 2.ff. si qs cautio.& p Fel.in c.cum inter,col.10.de excep.& in c. ex trãs misso.de præscr.& sic regula non ualenti agere, cessat isto ca-
126 su. ¶†Præterea in fauorem dictorum conuẽtorum facit trãsactio iurata inita inter ipsos actores,& Comitem,q̃ facta fuit super lite futura bona fide,& sincerè. Vnde tãquam exceptio litis finitæ.l.fratris.C.de trans. impedit litis ingressum ca. 1. de litis contest.li.6.l.causas.C.de transa.l.eleganter.§. si quis post.vbi gl.& Scri.ff.de cond.ind.& p Bar.in d.l.fratris. Promiserunt enim aduersantes aliquid non petere,iuro istud fir mando,quę promissio,& obligationem,& actionem sustulit, ẜm gl.& doc.in d.c.1.& Abb.in c.1.in prin.de trans.& Bart. in l.cum quærebatur.ff.iudicatum solui,& per Abb.in 4.notabi. in c.& si Christus.de iureiu. Et actio semel extincta non reuiuiscit l.qui res.§.aream.ff.de solutio.l.cum ex cã.C. de re mis.pign.c.nonnulli.de rescr.& Comes Phylip.actor,qui iurauit, & ꝯuenit, nedum priuatus fuit actione, sed ẽt effectus est infamis iure ciuili,& cano.in l.si quis maior.C. de transa. per Abb.& Scrib.in c.testimonium,de testi.& in c.querelam.
127 de iureiur.Eo†maxi. procedunt prædicta: qm̃ talis transactio facta fuit ab ipsis actorib. post prætensum eorũ spolium, iuxta plenè notata in ca.solicitè & in c.accepta.de resti.spol. & p Inn.& Abb.colum.8.uers.per prædicta.in c.super hoc.de renunciatio.¶Nec obstat,si dicatur, ꝙ talis transactio nõ potest prodesse ipsis reis conuentis, qm̃ Comes Troylus non seruauit,nec adimpleuit promissa per ipsum l.qui fidem.ff.de tran sa.l.quæro.§.inter locatorem.ff.loca.& Bar.in l.cum pater §.
128 libertus.ff.de lega.2.† Nam cessat obiectio uirtute pacti, & cõuẽtionis factæ per ipsum Comitem Phylip. q. cũ iuro promisit se factur̃ũ & curaturũ cũ effectu, ꝙ Reueren. Epis.eius frater a quo mãdatũ habebat & cautelã,ratificaret dictam trãsa.& ꝙ Cæsarea maiestas eam confirmaret, & ipsum Comitẽ Troylũ iuestiret,& ꝙ nisi prius ista essent adimpleta,ipse Comes Troilus nõ teneretur aliquid dare uel facere ipsis aduer santib.p quæ pacta dantia legem,ut in l. 1.§.si cõueniat.ff. deposi.& in l.iurisgentium.§.ptor.ff. de pact.ipse Comes Troy lus nõ tenebat̃ aliqd facere,nisi prius ex aduerso essent adimpleta ꝓmissa,quo fit,ut trãsactio iurata fit ꝓficua ipsis reis cõ uentis. Nec ẽt obstat,si dicatur, ꝙ talis transactio nõ fuit pura sed condõnalis,si ratificaretur per Reueren. Episc.& p Im peratorem ꝯfirmaretur,ante quorũ ratifica.& confirma. non
129 potuit,nec põt habere effectum,per iura uulgaria.Nam†ad uertendum est,ꝙ talis confirmatio & ratificatio debebat obtineri,& fieri p ipsos aduersantes, quo casu nõ est in facultate partis non obtinendo tales ratificationes, & confirmationes infringere ipsum ꝯctum,ut dicit Alex.cõs.suo 40.in 5.uol.Et

q̃a obtinere cõfirmationẽ, & ratificationẽ spectabat ab ipsos actores,si non obtinuerunt,ad interesse tenentur,cum in pro missionib.facti succedat obligatio ad interesse l.stipl̃ones nõ diuiduntur,uer.Celsus.cum uulgar. iunctis notatis in l. stip. ista.in prin.ff.de uerb.obl.Interesse aũt est quantum ascendit ualor bonorum,& ꝑñr ne ipsi rei conuenti amoueantur. Pro
130 ut † ẽt tale pactum, esto ꝙ esset condõnale vel modale, tñ cõdõne pendente non præstat licentiam parti recedere a cõtractu transactionis,ut dicit Alex.d.cons.suo 40. circa primũ in prin.Et si mãdatũ Reuer.Epis.appareret, pactum appositũ de eius ratificatione fuisset ad abundantem cautelã,sine quibus ẽt transactio ualeret,ut sentit Aret.cons.suo 99. Prout ẽt pactũ, ꝙ Impator confirmaret, ẽt positum apparet ad cautelã,qm̃ & sine tali pacto & confirmatione transactio prædicta
131 erat ualida,& firma.¶†Licet enim super re feudali non pos sit fieri ꝯctus p uasallũ sine cõsensu directi domini: ut in c.1. §.impialem.de prohi.feu.alie.p Fed.cum alijs cõcor. tñ istud non procedit,qñ ꝯctus fit inter eos, ad quos feudum transire poterat, ut p Bar.& alios in l.qui Romæ.§.duo fratres.in 10. q.ff.de uer.ob.& per Andr.de Iser.in consti.regni.incip.constõnem,& in c.j.an ille qui interfi.fra.do.sui,& in c. imperialem palle.in prin.& in c.1.de aliena.feu.pat.& est decis.cons. Neap.in ordine 111.incip.fuit dubitatum.col. 2. in prin. in q̃b.locis concluditur, ꝯctum & alienationem feudi,factã in successurũ immediate ualere ẽt sine cõsensu & cõfirmatione
132 superioris. Quod † utiq; verificatur in pñti casu, q̃a feuda de quib.litigatur, immediate spectabant ad ipsum comitem Troilum,stantib.causis,de quib.s̃.Prout ẽt tollitur obiectio; eo qm̃ ipsi actores trãsigentes tpe transactionis, non possidebant castra & feuda pdicta, quo fit, ut talis tertius non possidẽs possit liberare feudũ & possidentẽ illud ab omni iure & obligatione,quod habebat in illo, ẽt sine assensu &cõfirmatione superioris,decis.est cõs.Neap.232.incipit, feudatarius. ubi in fin.dr̃,ita fuisse iudicatum in sacro regio consil. Prout
133 † ẽt tollitur obiectio: eo qm̃ super feudo potest fieri transactio,dummõ fiat sincerè & bona fide,ita text.in c. si uasallus. in tit.si de feu.conten.fit int.do.& agna. & inc.1. in titul. de cõt.feu.int.uas.& al.Et licet in pdictis locis doc.ponãt varias opi.an & qñ ualeat transactio facta super feudo, & ẽt in d.c. impialẽ. in prin.quas refert Aluar.in d.c.si uasallus. & Mod. in trac.de feu.fol.42.col.1.uers.7. principaliter quæro. Soc. consi.87.Visis.in 3.uol.colum.7.uer.nec obstat text.Tamen
134 † magis cõis * opin.est,transactionem ualere,ẽt sine consen
* su dñi,qñ uasallus retinet feudum & aliquid dat,arg.text. in l.si pro fundo.C.de transa.Et hanc conclõnem tanquã cõem sequitur Soc.& alij in locis s̃.adductis, quod propriè uerificatur in casu nr̃o,in quo ipse Comes Troilus feudatarius & possessor tenebat,& possidebat feuda prædicta, & ẽt penes ip sum remãsere accedente dicta transactione,q̃ erit ualida,esto ꝙ non fuerit p Imperatorem confirmata, cũ isto casu ꝯfirmatio nõ esset necessaria,ut s̃.Ex istis itaq; infertur necessaria cõ clusio,ꝙ ipsi actores circa petitorium malè egerunt,& sine a-
135 ctione,nã licet probent unum extremum.s. ipsos reos conuẽtos possidere dicta feuda,tñ nõ probant, nec probare pote rũt alterũ extremũ necessariũ ex parte ipsorũ actorum, dñiũ uidelicet,qđ necessariò ꝓbãdũ est l.1.C.de aliena.iud. muta. cau.fa.l.in rem.l.officiũ.ff.de rei uend.cũ alijs uulgari. Nã & ipse Petrusmaria, & comes Guido, & successiuè ipsi actores iuridicè priuati fuerũt dñio ipsorũ feudorũ, ut s̃. oñsum est. Vñ sequitur illud,qđ in princ.cõsultationis dictũ fuit,actore non probante &c.ut in materia feudali dicit Soc.cons.39.In qõne.in prin.in 3.uol.Et eo maximè,quia ipsi actores ueniũt tanquam hæredes & successores, quæ hæreditas & successio in pdictis feudis penitus cessat,ut s̃.clarè deductũ est, ẽt si ꝓ baretur,ꝙ adiuerint, uł se immiscuerint, qđ adhuc oñsũ nõ
136 est.¶†Nõ obstant ea,quæ in ꝯrium fuere adducta. Exhæredatio.s.facta per ipsum Petrummariam erga comitem Ioannem eius filiũ,a quo descendit Comes Troilus & ipsi rei cõuẽti,nam ex multis tollitur obiectio. Primò: quia licet dictæ causæ expresæ in testõ essent sufficientes ad exhæredationẽ, tñ nõ apparẽt ꝓbatæ,quo fit, ut nihil noceãt,arg. l.duo sunt Titij.ff.de testa.tute.Non enim sufficit exprimere causas,sed necesse est eas probare,ut est tex.iunct.glo.in uer. dicatur, in l.j.in prin.ff.si quadru.pauper.fecis. dicat.& in c. dilecti. ibi

opposita

opposita & ꝓbata.de exceptio.& est tex.ubi Ale.& alij in l.si prius.ff.de ope.no. nun. Onus.n.probandi causas exhæredationis incumbit hrdi, vt est tex.in §.si uerò igit.in uerb.demõstrauerint.in auth.ut cum de appell.cogno.colla.8.& ibi Bar. & Ang.& plenius ꝑ Barto.Aret.& alios in l.1.ff.de testa. Nec
137 † dicat, ꝙ tales cãæ probatæ fuerunt uiuente pr̃e Petromaria, q examinare fecit testes sup illis ad futuram rei memoriã, qđ põt fieri, ꝭm Ale.consi.203.Super themate.in 2.uol.nã talis examinatio non fuit ritè, nec rectè facta, nec formiter citato ipso comite Ioanne, ut ipsemet Alex.dicit in d.suo consi.in fi.& hr̃ per Cano.in c.Albericus.& in ca.significauit. de testi.
138 Præterea† cessat talis exhrdatio, qm̃ uerę causę adductæ fuerunt falsò compositę, ut testib.fide dignis ꝓbari poterit, nam Petrusmaria indignatus ꝯ comitem Ioannem recusantem accipere in uxorem filiam cuiusdam suæ concubinæ, eum exhæredauit, cõpositis & fictis causis exhrdationis, ut ipsemet Petrusmaria in articulo mortis coram sacerdote & alijs cõfessus fuit, expresè reuocando dictam exhæredationem. Quæ confessio, & reuocatio in articulo mortis facta ualde attendenda est, ut in simili dicit Bart.in l.si quis in graui.§.si q.s moriens.
139 ff.ad sillan. Et† talis remissio & reconciliatio sustulit oẽm ingratitudinem & causas exhæredationis, ut dicit Bart.in l.3. in fi.ff.de adimen.lega.de quo plenè per Mod.Pap.in l.de qõ. col.5.uers.ex ista doctrina.C.de pac.& in l.in arenam . col.fi. C.de inof.test.& in l.filio quem pr̃.ff.de lib.& posthu.Prout
140 † ẽt cessat dicta exhrdatio, qm̃ non apparet ex dicto testõ eẽ aditam hrditatem, ut est tex.in l.filium quem.§.sed cum exhr̃datio.ff.de bono.poss.ꝯ tab.& in l. si quis Sempronium . cum
141 concor.ff.de hær.inst.Prout† ẽt asserta exhrdatio nullius est efficaciæ; qm̃ Petrusmaria tpe mortis erat intestabilis & inhabilis ad testm̃ condendum pp eius rebellionem & declarationem rebellionis.l.eius q.ff. de test. cum sim.pp quæ fuit priuatus dictis feudis & alijs bonis, & iõ dicta feuda non potuit relinquere alijs, nec ab illis exhæredare comitem Ioannem, quia non erant sua, & disponebat de re alie.ut plenè hr̃ in l. j. ff.de testa.& inst.eo.tit. in prin. Nec comes Troilus ad dicta feuda uenit iure hrditario ipsius Petrimariæ & comitis Ioannis, sed alijs iurib.de quib. s̃.Non obst.quod dicebat, comitẽ Troilum cecidisse a iure suo pp monitorium Leonis Põt.&c. nam in facto hoc penitus negat, & ꝙ monitorium p̃cesserit, uel ꝙ apprehenderit ipsum comitem Troilum, non apparet.
142 Nec† tale ius tertij p̃t iuuare aduersantes, iuxt.not.in l. loci corpus.§.nec impedit. ff.si serui.uend.& in ca.mandatum, de rescr.& ꝑ Bar.& alios in l.2.ff.de excep.rei iud.cum si. sp em̃ & ipse comes Troilus, & eius filij fuerunt & sunt obedientissimi S.Ro Eccl. Alia in ꝯrium adducta non sunt in considerõne, & sublata penitus apparent ex s̃.deductis.¶ Capio ꝭm articulum principalem possessorij, qđ actores ipsi intentare vñr, attẽta ipsorum gñali petitione, circa qđ aduertendum est, nã mortuo comite Troilo, ipsi rei cõueñti pacificè & quietè possidẽtes, cõtinuãdo possessionẽ castri Basilicæ nouæ & terræ Berceti, ipsi actores manu armata, dolosè, & uiolẽter congregato exercitu inuaserunt dictum castrum Basilicæ nouæ, & terram Berceti, capiẽdo multa bona mobilia ipsorũ reorũ cõuẽtorũ, & ea asportando, quò uoluerũt, inferẽtes ipsis cũuẽtis minoribus multa & magna damna. Et licet incontinẽti ipsi minores & ipsorum mr̃ congregatis amicis recuperauerint possessionem dictorum castrorum eiectis ipsis aduersantib.tñ ꝓ dicta recuperatione magnum damnum passi sunt ascẽdẽs ad summam 12. milium ducatorum, nec unquam potuere recuperare bona mobilia ablata, nec hr̃e emendationem aliorum damnorum factorum per aduersantes, & ipsorum cã passorum ꝓ
143 recuperatione possessionis dictorum castrorum. Quib.† stãtibus resultat uera conclusio, quòd licuit ipsis minoribus incontinenti recuperare possessionem dictorum castrorum, & expellere ipsos aduersantes, per quam recuperationem incontinenti factam non dñr spoliasse aduersantes, nec aliquid intentasse, sed continuasse ipsorum primeuam possessionem, cũ lege permittente, & concedente fecerint prædicta, ut est text. in l.3.§.eum igitur.& ibi Bar.ff.de ui & ui ar.& per Bar. in 1. & pen.oppos.in q.2.in l. si quis ad se fundum. C. ad legẽ Iul. de ui.& ibi Alber.col.pen.& Ang.& Sal.q.6.& 7.& per Abb. in c.3.de ord.cogn.& per Mod.in c.sæpe, nu.71.de resti.spol. per Rot.in ant.decis.101.& per Tho.Fastol.caus. 20. dubio.
40. Et licet spolium commissum per aduersantes uideat purgatum quò ad possessionem recuperatam per ipsos reos conuentos, tñ non est purgatum quò ad bona ablata, & quò ad dãna alia passa & expensas factas pro dicta recuperatione. Et
144 † qa in p̃dictis non fuit plenè purgatum, sequitur cõclusio firma, ꝙ ipsi actores spoliãtes nõ dñt audiri super isto possessorio nouiter intentato, nisi prius plenè & perfectè purgent spolium factum ꝑ ipsos, qđ non p̃t eẽ, nisi prius faciant restõnem
145 bonorum ablatorum & damnorum passorum. Agẽti † eñ possessorio obstat exceptio prioris spolij ab agente facti & cõmissi, taliter ꝙ audiri non debet, nisi prius spolium per ipsũ factum purget, qđ est, qñ ablata & damna restituit, ita tex.ꝭm unam lect.in d.l.si quis ad se fundum.& ibi Sal.in apostil. in prin.& in 8.notab.& Bar.vr̃ hoc ibi tenere in 1.opp. & Ale. ibi in apost.dicit hoc dictum esse singulare, ut incontinẽti recuperans possessionem, qua fuit spoliatus, possit agere contra primum spoliatorem ad restõnem cunctorum damnorũ pas-
146 sorum. Et† a fortiori concludunt, ꝙ tali spoliatori agenti ante restõnem p̃dictorum obstat exceptio spoliationis taliter ꝙ audiri non debet, nisi prius restõne facta. Et hoc magis clarè tenet Ang.ibi col.1.in uers.in text.ibi ante oĩa.ubi dicit, hoc ꝓcedere sine difficultate, qñ est damnum, per qđ aliquid abest uim passo, & adest inferenti, ut est in terminis nostris in rebus ui ablatis. Et col.3.dicit, quòd agenti possessorio obstat exceptio prioris spolij, si non restituit damna. Potest enim spoliatus ꝑ uiam exceptionis spolij repelli ẽt a secundo spoliatore, ut in c.2.& fi.extra de ord.cogn.& in c.grauis. extra de resti.spol.& in c.1.eo.tit.lib.6.& per Ale.& communiter alios doc.in l.si te bonis.C.de iu.delib. Concludẽtes ꝯ Bar.Bald.& Ang.ibi, ꝙ qñ spoliatio facta est ab actore, põt ꝯ ipsum opponi exceptio spolij, ẽt rerum priuatarum, taliter quòd non dẽt audiri, nisi excipiens fuerit plenè restitutus, per d.cap.2.& fi. Nec ob.c.frequens, in fi.quia ꝓcedit, qñ spolium fuit factum a tertio in reb.priuatis, secus si est factum ab actore, ut in terminis nostris, ꝓ qua cõclus.in pũcto est decis.Ro.in no.438. aliàs in rub.de res.spol.20. Et aduertat, quòd oĩa p̃dicta iura, & tex.in c.eiectis.& in c.si ep̃s.in uers.integerrime.3.qõ.2.& decisio.s̃.adductæ dñt, quòd agens non admittitur, nisi restituat cuncta damna, & plenè, q̃ important integram restõnẽ, & plenariam damnorum, & ꝯñr debent uenire damna, in q̃bus patrimonium ipsorum minorum fuit diminutum, & ẽt expensæ extraiudiciales, cum ꝑ eas sequat ẽt patrimonij diminutio.l.damnum.ff.de dam.infe.& uerbum, restituere, et plenariã importat restõnem.l.plus.l.restituere.l.p̃tor.ff.de uerb.
147 sig.gl.in uer.restituerint, in cle.fi.de censi.Hinc† Rot.in no. decis.313.aliàs in tit.de resti.spol.15.dicit, quòd expensæ factæ in iudicio ueniũt restituẽdæ. Quod refert, & sequit Abb. in c.accedẽs.el 2.col.2.in ul.no.ut li.nõ cont.& in c.sup spoliatione, in 3.no.de ord. cog. Et certum est, ꝙ istæ expẽsæ nõ adsũt spoliãti nouiter agẽti, & tñ tenetur illas restituere, anteq̃ agat: quia ꝓbabiliter spoliatus ab eo illas fecit, & lege permittẽte, pariter & dicẽdum in istis expẽsis extraiudicialibus, q̃ lege permittente factę sunt pro recuperanda incõtinẽti pos
148 sessione, qđ licet, ut s̃ dictum est. Ad† quod facit tex. in c.cũ dilect.quem ibi ponderat Abb.in 4. notab. uolens exceptionem spoliationis nedum obstare spoliãti, & possidẽti rẽ spoliatam, sed ẽt si nõ possideret.tenetur.n.ad restõnem, licet res ad alium peruenerit, adducit l.j.§.quoties.ff. de ui & ui ar. Ex quib.patet, quòd siue adsit spoliãti, siue nõ, tenetur ad restõnem damnorum, & expẽsarum, antequam admittatur ad agẽ
149 dum. Nec† dicat, quòd talis exceptio probari debet ĩ.termi num p̃fixum in d.c.freqũs ĩ. quem damna, & expensæ dñt uerificari, & liquidari. Nã utiq; hoc poterit ꝓbari ꝑ testes ẽt familiares pp difficultatẽ ꝓbationis, ꝭm Ab.in c.fi.de his quę
150 ui met.ue cau.fi.col.ul.uer.sđ quia s̃, & uers.dic ẽt. † Prout ẽt certissimũ est, ꝙ ablata ꝑ ipsos actores dolo, & uiolẽtia, & ipsorum ualor ꝓbabit iurõ ipsorũ reorũ passorũ damnũ, ꝭm Bal.in l.j.C.qđ me.cau.& in l.si qñ.C.unde ui, & ꝑ Ab. in d. c.fi.& est decis.Rot.in ant.419.aliàs in ti.de rest. spo. 16. ubi propriè adducunt no.in d.c.cum dilect.& similis decis. Rot. in no.157.aliàs in tit.de his quæ ui me.ue cau.fi. decis.1. ubi adducũt notata in d.c.cũ dilec.& in d.ca.grauis, & alia decis. in ordine 159.aliàs in titul.de iniur.tertia, & est decis. Bellamer.& 186.& 480.& 580.ita etiam & in alijs dãnis, & expẽsis

sis factis cã ipsorum actorũ spoliantium, ꝓut est bona decisi.
Abb.in d.c.fi.col.2.uer.2.infert. vbi dicit, ꝙ de oĩb. dãnis alicui illatis stabitur eius iurõ, si probabiliter fugit pp gentes armatas ꝯ ipsum uenientes, de quo plenè per Ioã.de Ana. consi. 82.& per Alex.cons.103.in 1.uol.vř.col.6. Istis itaque consideratis, concludendum est, ipsos actores non eẽ audiendos super dicto possessorio, nisi prius ipsis reis conuentis realem restõnem ablatorum, & damnorum faciant, & spoliũ purgent. Quæ ꝓcedunt in quocunq; possessorio, ẽt si intentaretur remedium.c.reintegranda.3.q.1.ut hř in c.fi.ex̃ de ordi.cogni. & ꝑ nouis.in c.sæpe.de rest. spo. Obstat & secundò ipsis actorib. transactio facta inter Comitem Troilum, & Comitẽ Philippum suo proprio noĩe, & ẽt Reuerendi Epĩ eius fratris, q̃ trãsactio imposuit finem liti, & impedit ingressum ipsius, ut
151 fuit s̃. plenè dictũ in materia petitorij. Quæ† transactio obstat ẽt agenti possessorio, ex quo facta fuit post spoliũ, & in illa interuenit pactũ iuratũ de non agendo, quo casu talis transactio, & renunciatio impedit processum, & iudicium possessorium, ut uoluit gl. in c.ex insinuatione, de proc.& no.Inn.ĩ c.super hoc.de renun.& Ab.in c.solitæ.col.fi.de rest.spo. ubi uult, ꝙ ꝯ agentem possessorio recuperandæ admittatur exceptio pacti, & iuri p̃stiti post spoliationem de non molestãdo, & est decis.Ang.in d.l.si quis ad se fundum.col. pen.& decis. Rot.in no.352.aliàs in titu.de renun.4.& decis.401. aliàs in tit.de rest.spo.18.& in antiq.est decis.68.& 428.& 863. Et Soc.in d.l.rem quæ nobis.in 9.q.in fi.dicit prædicta procedere ẽt, quando intentat̃ remedium.d.c.reintegranda, ad id multa adducens, & est cons.ipsius Soc.69.in 3.uol. in cã nobiliũ.
152 col.1.2.& 3.uers.postremò dico. Vbi† fortius tenet, ꝙ talis exceptio transactionis, ẽt si requireret altiorem indaginẽ, adhuc tamen obstat agenti possessorio, ex quo competit reo pro possessione retinenda, adducit gl.in l.3.§.ibidem.ff. ad exhib. & alias decis.ut ꝑ eum. Et est in terminis nr̃is idem, cum ipsi rei cõuẽti ꝓ retinẽda possessione opponãt dictum pactum iuratum de nõ petẽdo, & nõ molestãdo, & tãto magis: quia per instrm̃ publicum in promptu constat de dicta transactione, ꝯ quam nihil iuridicè põt opponi, ut plenè fuit discussum s̃. in
153 materia petitorij. Et† quia actores ipsi renũciauerunt, & cesserunt eorum iurib. &c. ipsi Comiti Troilo & suis hr̃dib. dr̃ quæsitum dominiũ, ẽt facto ipsorum actorum, quo casu ipsis agẽtib. possessorio opponi p̃t exceptio dominij q̃siti facto ipsorum, ſm Bal.in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.pos.qđ sequtur Ale.ibi in 9.fall.& Soc.in d.ↄs.59.col.2.uers.ꝑterea licet.
154 ubi adducit alias decis. Opponitur† & tertiò ꝯ ipsos aduersantes exceptio ꝑscriptionis legitimæ & continuatæ, interueniente titulo & bona fide, ꝑ quàm ꝑscriptionem sublata fuit oĩs actio, concernẽs tam petitorium, quàm possessoriũ, ut fuit plenè dictum s̃. in materia petitorij, & ꝙ possessorio ꝑscribat̃ spatio.30.an.ẽt si intentetur remedium. d.c.reintegranda, est decis.d.Ant.& Abb.in d.c.solitæ.col.pen.de rest.spo.& sequitur Soc.in cons.suo 39.in q.1.3.uol.col.3.uers. ꝑterea remedio, & ꝑ eundem in l.rem q̃ nobis.col.15. uers. circa octauã.
155 Et† licet Alex.ↄsi.92.Viso, circa fi.in 5.uol. uideatur dicere, ꝙ agenti possessorio recuperandæ non obstat exceptio ꝑscriptionis, q̃ tangit dñium, & sic petitorium, tñ eius dictum non obstat, ex quo loquitur de ꝑscr.10.uel 20.an.per quam tollitur omnis actio, & interdictum, & decurso dicto tpe quis diceretur agere sine actione, quo casu audiendus nõ est. Et hoc mõ debent declarari dicta ꝑ Alex. in cons.6. Circa ꝓcessum, col.7.in 3.uol.ubi dicit, remediũ.c.reintegranda, esset perpetuum. Nã Soc.in d.l.rẽ quæ nobis.p argm̃ a fortiori dicit, ꝙ si ꝑscribitur dñio, qđ est magis ꝑiudiciale, ẽt ꝑscribitur actionibus ꝑsonalib.a fortiori debet ꝑscribi spatio 30.an.conditioni d.c.reintegranda, qđ non est ita ꝑiudiciale. Et doc. dicẽtes tale remedium esse perpetuum, debent intelligi, dummõ non interueniat præscr.30.an.ut hř institu.de perpe. & tempora. act.ubi terminus, perpetuum, hoc mõ interpretatur. Et ꝙ remedio d.c.reintegrãda.ꝑscribatur dicto tpe, est cõs.Phil.Dec. 302.Et pro tenui, col.fi.in prin.& per Mod.in d.ca.sæpe.nu. 67. Vlterius considerando merita causæ aduertẽdũ est, qm̃ ipsi actores agere vñr possessorio recuperandæ, circa quod considerandæ sunt, uel persona Petrimariæ, uel comitis Guidonis,
156 quorum dñt se eẽ successores, & hr̃des. Si† consideramus ꝑsonas actorum, uerum erit dicere, ꝙ restitui nõ debẽt, cũ agentes remedio recuperãdę ꝓbare debeant se possedisse, & spoliatos fuisse, ut in c.consultationib. ubi plenè scrib. oẽs de offic. dele.& in d.l.si quis ad se fundũ, & in l.1.§.deiecisse. ff. de ui & ui ar.cum uulg.& alijs bñ adductis ꝑ Fran.de Curt.ↄs.70. Sup ↄtrouersia.col.2.& cõs.72.Magnifice uir, col.7.uers. aduertat. Quod utique cessat in ipsis actorib. qui nunquam possederunt castra, de quib.agit̃. Nec dicat̃, ꝙ comes Philipp.q̃nque possedit tpe, quo dux Ludouicus Sfortia reuersus fuit ex Germania, quo tpe dr̃ eum apprehendisse possessionem Felinæ, & Terzariæ. Nam talis asserta possessio nihil facit quò ad bona, & castra, de quib. nũc agit̃. quę nõ sũt supposita castris Felinæ & Terzariæ, ut plenè hř ꝑ gl.Bar.& alios scrib.in l. 3.ĩ
157 prin.ff.de acq.poss. Si† verò cõsideramus ꝑsonas actorũ pp decretum Mediolani uolẽs possessionem a defuncto ↄtinuari in hr̃dem absq; aliqua apprehensione, qđ utiq; uirtute statuti, & decreti induci p̃t, & talis possessio dicetur ciuilissima, ut in c.2.ubi Abb.& alij de cõsuet.& in l.raptores. C.de epis. & cle.& ꝑ Ale.& alios scrib.in l.1.in prin.& in l. qui uniuersas.§.1.ff.de acq.pos.cum alijs plenè accumulatis ꝑ Ale.cõsi. suo 24.Attentis.in 3.uol.& in l.in suis.ff.de lib. & posth. & ꝑ Dec.cons.suo 84.Excellentissimi, & in l.fi.col.2.C.de edic.diui Adr.tol.& per Ale.& Ias. loquentem de d.decreto Mediolanensi in l.si sorori.C.de iur. delib. Tamen adhuc dicẽdum erit, eos non debere audiri, qm̃ tale decretum, quo se fundant excludit eos, dum in fi.ipsius disponit̃, talem ciuilissimã possessionẽ cessare, si spatio x. an. nihil actum est circa eius apprehensionem, unde post decennium tale decretum nihil opera
158 tur.† Prout ẽt penitus cessat̃, eo qm̃ tunc demum locum haberet, si ipsa possessio esset uacans & non occupata ab alio, stãte.n. occupatione alterius hæc ciuilissima possessio inducta a statuto seu decreto non inducit remedium recuperandæ, ita Abb.in d.c.2.& Alex.plenè ↄs.suo 85.uisa facti narratione.in 2.uolu.cum alijs plenè accumulatis ꝑ Ias.in d.l.si sorori. col. fi.in 1.& 2.limit.& est ↄs.Phil.Cor. 166.circa primum, in 1. uol.& sequitur Dec.in d.l.fi.col.3.uers.põt tm̃ hr̃s, & Mod.in rub.de cau. pos. & propr.nu.23.& 24.& in c. sæpe, de restit. spo.num.27. Certum aũt est, in casu nr̃o tpe mortis Comitis Guidonis possessionem ipsorum castrorum fuisse ab alijs occupatam, ut fuit dictum s̃.quo casu cessat dicta possessio ciuilissima. Et licet Soc.in d.l.rem quæ nobis, in 5.q.& Dec. in d. cons.84. dicant, quòd pro dicta ciuilissima possessione etiam competat remedium recuperandæ, quando offertur probatio incõtinẽti. Tamen Bal.in auth.defunctus.C.ad Tertul. & Io.
159 † Fab.in d.§.sui.inst.de here.quali.& diffe.& Abb.in d.ca. 2.& Ale.in d.ↄs.82.& ẽt cons.37.In cã, in 1.uol.tenẽt expressè ↄtrium, & Ale.in d.l. in suis, col.3.& dicit hanc eẽ cõmunẽ opi.& sequitur Ias.post Paul.& Ale.in d.l.si sorori, & in puncto est decis.consi.Neapol.299.Rex Ferdinandus, ubi dicitur ita fuisse iudicatum per sacrum Regium consilium, & adducuntur aliæ decisio. circa quæ uidebis aliàs per me cõsulẽdo dicta, ubi declarantur ista, quo casu procedant. Et quia decretum istud seu statutum mãdans continuari possessionem non habet locum in reb.feudalib.ut uoluit Imo.Cuman.& Barb. citati per Ias.cons.147.circa primam, col.10.nu.3.in 2.uolu. & apertius cons.152.uera, in 4.uolu. ubi istud comprobat ex multis, licet uideatur contradicere consi.146. præsupposito, col.1.& 2.in 4.uol.dum loquitur de castris, & sic de feudalibus, asserens ita fuisse iudicatum. Si uerò consideramus personas actorum attenta dispositione iuris communis & sic atten
160 ta suitate † & tunc uerissima est conclusio, quòd possessio non transit in hæredes, & suos, ut per Alexan. qui dicit hanc esse communem, in d.l. in suis. cum alijs adductis per Dec. in d.l.fi.colum.3.& per Scrib.in l.cum hæredes, in princ. ff. de acq.pos.& per Phil.Cor.consi.18.uisa, in 1.uolum.col. 2. uersicul.nec illam. ubi uult etiam filijs non competere remedium capit. reintegranda, si non est ab ipsis possessio apprehensa, & maximè quando possessio non est uacans, secundùm plenè notata per Calderi.consi.4.in tit.de dilati.& per Barb. in rubri.C.qui admit.car.81.colum.3.& per Felyn. in capit. fina.colum.septima, de præsumptio. Si uerò consideramus res ipsas tanquam feudales, Bald. in l.cum antiquioribus. in uer.decimò sic.C.de iur.deliberã.dicit, quòd in feudis filius uiuo patre intelligit̃ inuestitus, & ẽt possidere, & sic in eũ ↄtinuatur possessio sine alia inuestitura, & esset magna limitatio

ad

ad d.l.cũ hr̃des,quã refert Iaſ.in.l.quoties, co.9. verſ.nota ẽt
161 ppetuò†.C.de rei vend.& aliter non examinat,& conſequẽ
ter in ipſos actores,attento,ꝙ ſumus in feudis,poſſeſſio dicet̃
continuata. Tñ melior, & ſanior eſt opi.Bal.in.c.1.col.vlt.in
tit.an.mu.vel al's impfe.vbi vult, ꝙ ẽt in feudis nõ continuat̃
poſſeſſio, & hanc opinionem tanq̃ veriorẽ ſequit̃ Iaſ.in.d.l.ſi
ſorori, in 3.limi. Ad cuius corroborationẽ faciunt ea,q̃ dicta
ſunt ſuperius,& ponunt̃ in dicta deci.conſ. Neap.299. ¶Nec
162†ẽt ip ſi actores poſſunt fundare poſſeſſorium in ipſorum p-
ſona virtute inueſtituræ eis factæ p Maximianum,& Caro.eo
qñ dictorum priuilegia,& inueſtituræ nihil nocent ipſis reis
cõuentis,vt plenè fuit deductum ſ. in materia petitorij,ꝙ ex
tali inueſtitura non fuerit translata poſſeſſio in ipſos actores,
maximè qñ erat ab alio occupata.& ꝙ non poſſint agere poſ-
ſeſſorio recuperandæ,eſt in terminis deciſ.pall.conſil.Neap.
299.in qua dr̃,ita fuiſſe iudicatũ.Vñ diſcurrendo oẽs qualita
tes concernentes pſonas ipſorũ actorũ,concludendũ neceſſa-
riò eſt,ex ipſorũ pſonis non cõpetere poſſeſſoriũ recuperãdæ.
Si verò nos conſideramus pſonã ipſius Petrimariȩ,certũ eſt,ꝙ
ipſi actores poſſeſſorio agere non poſſunt,ex quo ipſe Petruſ-
maria notoriam commiſit rebellionẽ erga ducem Mediolani
ei⁹ dñm,pp quã fuit declaratus,& depictus rebellis cũ inſcri
ptione cauſæ,& oĩa eius bona fuere confiſcata,& apprehenſa,
ac poſſeſſa p fiſcũ ducalẽ,& pars dictorum bonorũ alienata,&
poſſeſſa ab habentib. cãm a fiſco ex titulo p̃cedentis rebellio-
nis,qđ ẽt in dubio pſumendum eſt,vt in l.qdã mulier.ff.đ rei
vend.& in l.2.C.de acq.poſſ.¶Ex quib.patet ipſum Petrũma
riã ſuo facto pdidiſſe,& amiſiſſe poſſeſſionẽ dictorũ caſtrorũ,
de qua rebellione,& declaratione, & confiſcatione, & ꝙ fue-
rint rite & rectè factæ,& a duce Mediolani habente poteſtatẽ
p̃dicta faciẽdi, pleniſſimè fuit dictũ ſ.in materia petitorij. Ex
163 quibus reſultant infraſcriptȩ veræ cõcluſiones.¶Prima†eſt,
ꝙ agenti poſſeſſorio obſtat exceptio dñij, qđ incontinenti ꝓ-
bat̃ p ſñiam latam ſup petitorio,cũ talis ſñia inducat notoriũ
* c.veſtra,c.fi.de cohab.cler. & mul.& eſt cõis*doctrina oĩum
ſcrib.maximè Mode.in hac re ꝓbantiũ Bar.in d.§. nihil cõe,
vbi Ale.& alij cõcludunt,agenti poſſeſſorio recuperãdȩ obſta
re exceptionẽ dñij, qđ ꝓbat̃ incontinenti p ſñiam latã ſup pe
titorio.Quod ẽt ſequit̃ Ang.in d.l.ſi quis ad ſe fundũ,& alij q̃
plures allegati p Moderniores in d.§.nihil cõe.Et licet regula
riter agenti poſſeſſorio recuperandȩ non obſtet exceptio dñij
d.l.ſi quis ad ſe fundum,cum ſimilibus. Tñ hoc fallit,qñ de
dñio conſtaret incõtinenti p ſñiam latã ſup ipſo petitorio, vt
* eſt cõis*cõcluſio, de qua ſ.& p Cynũ, & alios in l.incerti.C.
de interdictis. & in terminis eſt deciſio conſilij Neap.vbi ad-
ducunt̃ aliæ deciſio. & dr̃ ita fuiſſe iudicatum,in ord.303.in
cipien.dubiũ vulgatũ.¶Secunda concluſio eſt,ꝙ qñ quis ceci
dit a poſſeſſione ex iuſta cã,& facto ſuo non cõpetit ſibi reme
164 dium recuperandȩ poſſeſſionis ẽt† ſi intentaret̃ remediũ d.
c.reintegranda,ꝓut tenet Arch.& Gem.in d.c.& An.de But.
& Abb.poſt Hoſt.& Io.And.in d.c.accedens, el 1.vt lite non
cõte.& Ant.de But.& alij ſcrib.in c.ſæpe,de reſti.ſpol.& Lap.
alleg.52.& Mod.in d.c.ſępe,nu.14.& ſeq.& nu.27. & Alex.
conſ.90.uiſo ꝓceſſo, in 5. vol.& cõſ.6.circa ꝓceſſum col.4.
in 3.vol. vbi vult, ꝙ emphiteutæ agenti poſſeſſorio recuperã
dæ, & remedio dicti capituli reintegranda,põt opponi exce-
ptio, ꝙ cecidit culpa ſua, & tenet Soc.in d.l.rẽ quæ nobis, in
2.quæſt.principali in 5.dub.& in conſ.ſuo 39.col.3.& conſ.
59.col.2.in 3.vol.& Deci.conſ.191. in cã, & conſ.57.& pro
tenui,& conſ.125.in cã colu.2.& conſ.302.col.fi.vbi expſſe
dicit, ꝙ qñ facto ſuorũ maiorũ, & auctorũ quis cecidit a poſ
ſeſſione, ꝙ tunc ſibi non competit poſſeſſorium recuperãdȩ,
& ceſſat remedium dicti capituli reintegranda, & eſt conſil.
Philipp.Corn.23.viſo in 1.volu. Quæ concluſio non recipit
difficultatẽ,ex quo ſ̃m eã pluries fuit iudicatũ, vt dr̃ in d.de-
ciſio.conſ.Neap.392.col.fi.in 5.dub.Et ꝓcedit ẽt ſi implora
retur officium iudicis,ſ̃m domi.Anto.& Imo.in d.c.ſæpe, &
Alex.in d.conſ.6.col.pe.& Soc.d.conſ.39. col.2.& cõſ.266.
col.9.in 2.vol.Certum eſt aũt,ꝙ ipſe Petruſmaria facto & cul
pa ſua cecidit a poſſeſſione dictorũ caſtrorũ,vt.ſ.demõſtratũ
eſt,ꝯñr eius ſucceſſores aliquo remedio recuperãdæ agere nõ
165 poſſunt.¶Tertia† cõcluſio eſt,ꝙ iuſtè ſpoliatus a iudice nõ
reſtituit̃,vt not.Inn.in.c.ſup hoc,de renuncia.& Ang.in.d.l.ſi
quis ad ſe fundũ,col.pe.ver.itẽ fallit,& eſt glo.& ibi Arch.&
Gemi.in.c.præſentium.7.q.1.& no.Abb.& ibi Mode.in.c.di
lectus,el.1.de reſcr.& in.c.ſi conſtiterit,de accuſa.& p Soc.in
d.conſ.39.& conſ.59.& p Saly.in.c.conſultationibus,& in c.
cum cã.de offi.dele.& in d.c.eccleſia ſanctȩ Mariæ.col.11.in
fi.& Mode.in d.c.ſæpe,nu.27.& p Phili. Dec.in d.conſ.191.
col.pe.ver.5.hoc comprobat̃,& plenius in d.conſ.125.conſ.
302.col.fi.vbi ad id plura adducunt̃.Quȩ ſñię late p ducẽ Me
diolani,p quas Petruſmaria fuit priuatus,fuere iuſtiſſimæ, &
ritè,ac rectè exequutæ, & ꝯ ipſas nihil põt opponi,qđ de iure
ſubſiſtat,vt ſigillatim de oĩbus plenè dictũ eſt ſ.in materia pe
titorij,vñ ſtantibus dictis ſñtijs & declarationib. ceſſat peni-
tus oĩs reſtitutio.¶Quæ & cõprobant̃. Nam fiſcus,& camera
ducalis iuſto tit.& bona fide caſtra p̃dicta poſſedit, & tenuit,
& ſucceſſiuè alij habentes cãm ab ipſa camera ducali bona fi
de & iuſto tit.poſſederunt, ꝓut de pſenti poſſident,& tenent
166 caſtra,de quibus litigat̃. Quo†ſtante reſultat*cõis doctorũ
* concluſio,ꝙ ꝯ poſſidentẽ titulo,& bona fide non cõpetit poſ
ſeſſoriũ recuperandȩ,nec remediũ dicti capituli reintegrãda,
& maximè,qñ poſſidens non hẽt auctorẽ vitioſũ,nec clande-
ſtinum,nec erat vitioſa,vt eſt in caſu nr̃o,ita Bar.Ang.& Imo.
in d.l.rem q̃ nobis,& Io.de Platea in.l.ſi coloni.C.de agrico-
lis & cenſitis.& Ang.in conſ.116.dictus libellus,& cõſ.157.
in quæſt.p̃dicta,& Alex.conſ.118. in cã, & lite,col.1.& 2.in
2.vol.& Soc.conſ.226.col.6.in 2.vol.& plenius in d.cõſ.39.
in 3.vol.vbi dicit iſtã opinionẽ apud legiſtas eſſe magis cõem
& in d.l.rẽ quæ nobis,in 4.quæſt. princ.in 5.capite, & Phili.
Corn.d.conſ.18.& conſ.23. in 1.vol.dicit hanc eſſe cõiorẽ,
& diffuſè p Mode.in d.c.ſæpe nu.28.Eſt bñ verũ,ꝙ Abb.in c.
cum ad ſedem,de reſt.ſpol.vr̃ tenere ꝯriũ,ꝓut tenet Alexã.&
Are.in d.l.rem quæ nobis,& Alex.in conſ.91.col.fi.in.5.vol.
in fi.& Soc.conſ.89.col.fi.in 1.vol.& Dec.conſ.58. col.pe.&
conſ.136.col.fi. Tñ in terminis noſtris concluſio eſt clariſſi-
ma,& vera, ꝙ ꝯ iſtos reos conuentos non p̃t agi remedio recu
perandæ,ex quo ſunt poſſeſſores cum tit.et bona fide,et hẽnt
cãm a vero et iuſto poſſeſſore,nõ a uiolento,nec clandeſtino,
et longiſſimo tpe pſcripſere,et res non erat vitioſa.Quib.ſtan
tibus ꝯ eos agi non p̃t,vt fuit plenè dictum ſ.in articulo pſcri
167 ptionis.Et† patet ad ſenſum. Nam agens remedio d.c.rein
tegranda, neceſſe habet allegare, et capitulare, ꝙ aduerſarius
poſſidet clã vel p̃cariò reſpectu ſuæ poſſeſſionis, vt dicit Paul.
Bar.et Mod.in.l.ſi de eo.§.fi.ff.de acq.poſſ.et Alex.latè conſi.
118.viſa,in 2.vol.et conſ.89. in 5.vol. excellentiſſimi.prout
refert,et ſequitur Soc.in d.l. rẽ quæ nobis,in d.4.et 5.capite.
168 ¶Accedat † prędictis,quod vult Imo.in d.c.ſæpe.et ibi Mo
de.nu.23.& Alex.conſ.ſuo.94.in 5.vol. & Socy.in d.l.rem q̃
nobis,in 4.dubio quęſt.princ.& in d.conſ.39.in quibus locis
per plures rationes concluditur, ꝙ malęfidei poſſeſſori non
competit remedium.d.ca.reintegranda. ¶Et licet dñs Ant.in
d.c.ſæpe,& Roma.& Aret.in d.l.rem quę nobis,& Alexan.d.
conſ.6.col.4. teneant in hoc contrarium. Tamen prima opi.
videtur eſſe verior: quia fundata melioribus rationibus. Et
etiam quia in caſu noſtro ipſe Petruſmaria,poſtquam fuit eie
ctus a dictis caſtris per rebellionem, & ſententias, nunquam
poſſedit,nec bona fide,nec mala fide.Nec & comes Guido, &
ſucceſſiuè nec ipſi actores, quo caſu,ſi modò reintegrarentur,
efficerentur malæ fidei poſſeſſores,quod eſſe non debet, vt in
169 ſimili ſunt deciſio.Rot.infra allegandæ. Eo † maximè, quia
qñ a malæfidei poſſeſſore poſſeſſio peruenit ad verum dñm,
qui modò conuenitur poſſeſſorio, ꝯ talem verum dñm poſ-
ſidentem non habet locum remedium d. c. reintegranda, ex
quo qñ apud reum conuentum eſt poſſeſſio, & ẽt proprietas,
põt conſtare manifeſtè,ſeu notoriè,vt eſt in caſu noſtro.Tunc
contra taliter poſſidentem ceſſat remedium d.c.ita Socy.plu
ra adducens in d.l.rem quæ nobis,in 9.quæſt.verſic.ſed circa
prædicta dubitatur. Quem refert,& ſequitur Philippus Deci.
in d.conſ.302.col.fi.& conſ.191.col.4.verſ.facit,& plenius.
col.penult.verſ.9.ẽt ad hoc,& verſ.8.ad idem,& habetur per
170 Socy.in d.conſ.39.& conſ.59. Quando †.n.notoriè cõſtat,
agenti poſſeſſorio obſtare defectum proprietatis,ita agenti nõ
datur reſtitutio,vt dicit Alex.i d.§.nihil cõe,col.15. verſ.10.
fallit.& conſ.77.in cauſa, col.pen.in 2.vol.& ſequitur Deci.
in præalle.conſi.191.& 302.& Socy.vbi ſupra, & in d.l.rem
quæ nobis quæſt. 9. Et tanto magis in caſu noſtro,vbi de do-
minio ipſorum conuentorum ex cauſis ſuperius allegatis cõ-

stat & apparet per publica documenta, & ex actis, q̃ notoriū inducūt: vt p doc.in c.signifi.de testib.& in c.ex insinuatione, de appel.& in c.cum olim,de verb.sign.& p Bar.in l.1.in q̃ō.
171 de operis no.nun.¶Et † licet doc.varia loquantur.An intentanti remedium c.reinteg. vel aliqđ possessorium recuperandæ obstaret exceptio dñij,si incontinenti excipiens vult de ipso docere,de quo plenè in d.§.nihil cōe, & ĩ d.l.rem q̃ nobis. vbi Soc.q.9.& in d.c.sępe,& in alijs locis s̃.adductis: tñ verissima conclusio est, ꝙ qñ actor intentat petitorium,& possessorium insimul,& patitur probationes fieri,& recipi super petitorio,si per eas constat,ipsos actores carere dñio,nocent eis ẽt super possessorio taliter, ꝙ ex defectu dñij probati,per ipsorũ patientiam & modo quo supra obtinere non possunt sup possessorio,tex.est in c.1.vbi scri.oēs de resti.spol.& doc. Abb.in c.fi.de ordi.cogni. vbi ẽt dat cautelam, ꝙ non contestetur lis super proprietate,& idē sequitur Ang.in d.l.si quis ad se fundum, vbi aliam dat cautelam, ꝙ agentes non permittant examinari testes super proprietate,quam valde exclamat Alex.in d.§.nihil cōe,in 1.lect.in 14.fall.& in d.cons.77. in 2.vol.& est dec.cons.Neap.vbi dr̃ ita fuisse iudicatum,in ordine.193.
* fuit decretum, & Mod.in d.§.nihil cōe,cōiter sequuntur *& in terminis est deci.Rotæ in no.16. aliàs in tit.de restit.spol. 3.& 160. aliàs in tit.de re iudic.4.& 493.aliàs in tit.de resti. spo.15.in quibus concluditur, ꝙ probationes factæ super petitorio,ẽt ante cōclusionem in cā, inducunt notorium taliter, ꝙ defectus ꝓprietatis obstat agenti possessorio, & impeditur restitutio,prout idem voluit Egid.Belleme. deci.44. & duab. seq.in casu verò nostro Actores ipsi agunt petitorio,& possessorio insimul, & passi sunt probationes fieri super petitorio, per quas notoriè cōstat ipsos carere proprietate, & dñio, quo fit,vt tales probationes noceant ẽt super possessorio & taliter, ꝙ ipsis est deneganda omnis restõ. Si verò consideramus personam comitis Guidonis, adhuc idem dicendum est, ex quo fuit rebellis vnà cum Petromaria, & tanq̃ rebellis fuit publicatus, & depictus cum inscriptione causæ, & cum ipse comes Guido veniat tanq̃ hr̃s, & successor Petrimariæ repellendus est,cum ipse Petrusmaria,& dñio,& possessione dictorum feudorum iustè fuerit priuatus,& in consequentiam ipsi actores, qui veniunt tanq̃ hr̃des,& successores d.Petrimariæ,& comitis Guidonis audiri non debent,cũ veniant a cā infecta,& a radice reprobata,vt plenè tangit Philipp. Cor.in cons.21.vr̃,& cons.119.placet.in 1.vol. ¶Et si aduersantes forte dicerẽt, ꝙ prima rebellio commissa per comitem Guidonem erga ducē Mediolani fuit iam sibi remissa,virtute cuius remissionis fuit restitutus de dictis bonis,& ea possedit.Rñdetur,& dr̃ hoc nō constare. Et casu quo constaret, dr̃ ipsum comitem Guidonē denuo & iterato cecidisse a dñio,& possessione dictorum bonorum,eo qm̃ per cronicas,& scripturas authenticas,& testes idoneos plenè probatur, ipsum comitem Guidonē nulla subsistente cā iterato sumpsisse arma ꝯ ducē Mediolani eius dñm adherendo Venetis tunc hostibus ipsius ducis, ꝯ quem plura opera hostilia & rebelliones commisit taliter, ꝙ postmodum cōposita pace inter Venetos,& ducē,videns se destitutũ, & ne ab ipso suppliciũ sumeretur, relictis castris, & bonis aufugit. Cuius bona & ipsorum possessionē ab eo destitutā,& vacantē Camera ducalis apprehendit,tenuit,& possedit factis declarationibus dictæ rebellionis, & partem dictorum bonorũ postmodum alienauit,vt s̃.dictum fuit. Quibus stantibus,ipse comes Guido, & successiuè actores habentes cām ab eo, meritò fuere priuati dñio & possessione dictorum bonorum, cũ talis secunda rebellio fuerit magis grauis,quàm prima.l.3.vbi do.
172 C.de epis.aud.Potuit †.n.camera fiscalis,& successiuè habētes cām ab ea licitè occupare possessionem dictorum bonorũ cum ipse dux esset dñs ipsorum,& haberet proprietatē,& possessio ipsa vacabat tpe,quo fuit occupata, quo fit ut taliter spoliatus non possit petere restitutionē,obstat.n.sibi exceptio dominij,vt dicit gl.in ver.ignorantia, in l.fi.& ibi Bal.in figuratione casus.C.vnde vi,& per Bar. in l.si de vi.ff. de iudic.& p Ang.in l.2.C.de edic. diui Adri.tollē. & p Alex.& alios in d. §.nihil cōe,in 1.lect.col.9.& p Deci.cons.191. col.4.versi.3. quia intelligendo, vt per doc.in d.§.nihil cōe,& Cano.maxi-
173 mè Mod.in d.c.sæpe, nu.50. & vt s̃.fuit dictum.Prout † ẽt idem est dicendum: quia ipse comes Guido post rebellionē non possidebat: quia priuatus fuerat titulo,& possessio fuerat translatam in cameram ducalem, vnde cum non possideret, non pōt dici spoliatus,& consequenter nulla restõ pōt sibi cōpetere,vt p gl.in c.olim cām,de resti.spo.& notatur in d.c.cōsultationib.de offic.deleg.& ponit Deci.in d.cons.191. colũ.
174 pe.ver.6.hoc clarum vr̃. ¶Quod † comprobat ex his,q̃ hñr p Rot.in no.dec.439. aliàs in tit.de restitu.spo.21.vbi agenti possessorio obstat exceptio possessionis, q̃ tunc tpis obtinebat ab alio,vt est in casu.nr̃o.Nã post rebellionē comitis Guid.& tpe eius mortis bona ipsa possidebant a camera ducali. ¶Patet ẽt,Nam ipse comes Guido fuit priuatus dñio dictorũ bonorũ & dux, seu eius camera ꝓpria authoritate potuit ingredi possessionē dictorũ bonorũ, & prout dicit Bal.in c.cęterũ.col.3.
175 ver.pone ẽt,de iud.& in l.1. q.21.ff.de rerũ diuis.Et † talis facultas intrandi ꝓpria authoritate operat,vt non teneat possessionē restituere,qñ absq; violētia illā habuit,vt dicit Barth. Veron.cons.60.omissa facti serie,col.pe.in 2.dub.& idē est in istis habētib.cām a duce, vt in sim.p Mod.in d.c.sæpe,nu.86. & 87.& dicit Bar.in l.1.§.vsufru.& ibi Alex.col.4.ff.de oper. nou.nun.& refert & sequit Dec.in d.cons.191. col.pe.ver.7.
176 & d.cōs.302.col.fi.¶Nec dicat ꝙ † ipse comes Guido metu dimisit dicta castra,& possessionē ipsorũ. Nã esto, ꝙ istud eẽt, adhuc nō cōpeteret interdictũ spoliatoriũ pp talē vim cōpulsiuā,sed daret actio qđ met.cau.vt dicit Bar.in l.pe.ff.de cōd. ob turp.cau.& in l.2.C.qđ met.cau.& Bal.in l.3.eo.tit.& d.l. si quis ad se fundũ,& Bal.in d.§.nihil cōe. & ibi Alex.in 3.li-
* mit.&*cōiter scrib.ibi sequunt, vt p Can.maximè Mod.in d. c.sæpe,nu.36.& qñ agit qđ met.cau.tũc bene obstat exceptio dñij, vt not.in dictis locis. ¶Patet ex p̃dictis quācunq; psonā cōsideremus,ipsos aduersantes malè egisse possessorio,ex quo nullo interdicto,nulloq;remedio possessio dictorum castrorũ est ipsis restituenda,& eo magis cōsideratis cridis,& ꝓclamatibus factis de dictis bonis,de quib. plenè fuit dictũ s̃.in materia petitorij.Quę ipsis actoribus substulerunt oē ius,si qđ ipsis competebat, nedum super petitorio, sed & super possessorio. ¶Non omitto pulchrā doc.Pau.de Cas.in l.2.C.de edi.
177 diui Adri.toll.†quā refert & sequit ibi Ias.vbi vult, ꝙ si agit possessorio recuperandæ ad possessionē vnius fortalicij, seu castri,& reus conuentus opponat exceptionē dñij, ꝙ talis exceptio obstabit,& non dẽt fieri restõ,sed prius dẽt discuti de ꝓprietate & dñio;quia aliàs difficilis est recuperatio p eũ,cuius ē dñiũ,& exequutio eẽt penè difficilis,vñ pp magnitudinē difficultatis restõnis non dat possessoriũ recuperādæ obstante exceptione dñij; qđ dictũ sequit Alexã.& cōprobat alijs medijs in d.§.nihil cōe.in 5.limit. & idē sequunt alij Mod. scrb.ibi. Quanto magis in casu p̃senti, in quo constat notoriè, nullum ius cōpetere ipsis actorib.tā sup dñio,q̃ sup possessorio,& agit
178 de fortalicijs,& castris. ¶Nō†agredior remediũ l.si coloni. C.de agr.& censi.eo qm̃ ipsis aduersantib.nihil prodesse pōt, nec illo pñt se iuuare,vt patet ex tex.illo,& ex his,q̃ ibidē dñt Bar.& scrib.oēs,& Socy.in d.l.rē quæ nobis.in prin.& Cano. max.Mod.nu.30.& seq.in d.c.sæpe, & Alex.in d.§.nihil cōe, in 1.lectu.& Phil.Corn.d.cons.suo.18. in 1.vol.& cōs.56.in
179 3.vol.¶†Minus ẽt tango remediũ.d.c.sæpe, ex quo nihil ad casum nr̃m, cum possessio ipsorum feudorum non fuerit violenta,nec in istis fuerit commissum aliquod spoliũ, & ipsi rei conuenti ignorent spoliatorem, & violentiā,vt plenè tangunt scrib.in d.c.sæpe,maxi.Mod.nu.38.& seq.& Soci.in d.l.rem q̃ nobis.in princ.& Phil.Cor.in d.cons.18. & 56.Vnde patet quodcunq; remedium consideretur,possessoriũ non cōpetere ipsis actoribus, & ꝙ restituendi non sunt. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Feudum paternum,& antiquum quale sit.*

2 *Et longo tempore possessum præsumitur antiquum.*

3 *In feudo paterno, & antiquo non potest quis testari, nec aliter disponere in præiudicium agnatorum ẽt cum consensu aliorum.*

4 *Feudum potest alienari in proximiorem, aliàs successurum.*

5 *In feudo paterno, & antiquo non pōt agnatus alijs agnatis præiudicare per actum inter viuos, vel alio modo.*

7 *In feudo illi, quibus est stipulatum, vocantur iure contractus nō iure successionis.*

8 *Feudum nouum quod sit, & quando.*

9 *In feudo nouo potest quis disponere, vti vult, ẽt agnatis inuitis.*

10 *Valet*

10 *Valet dispositio testatoris in feudo antiquo, quando illa tendit ad conseruationem feudi.*
11 *Valet dispositio et alienatio feudi, quando illa non tendit in præiudicium domini uel reipublicæ.*
12 *Verba, de hærede in hæredem, intelliguntur de descendente in descendentem.*
13 *Verbum, in perpetuum, intelligitur, idest in infinitum.*
14 *Alienatione prohibita, intelligitur, & de ea, quæ inter uiuos, & de ea, quæ fit in ultima uoluntate.*
15 *Tenor inuestituræ debet attēdi, qui derogat cuicūq; naturæ feu.*
16 *Feudorum plures sunt species.*
17 *Feudum hæreditarium quod propriè, & uerè sit.*
Et est quando conceditur pro se, hæredib. & successoribus.
18 *In feudo hæreditario nullus potest succedere, nisi sit hæres primi inuestiti, seu ultimò defuncti.*
18 *Et non transit ad agnatos, nisi sit hæres primi inuestiti, seu ultimò defuncti, & seq. & nu. 25. 26. 27. 28.*
18 *Et in dubio feudum simpliciter concessum, absq; aliqua expressione, præsumitur hæreditarium.*
19 *Quādo inuestitura est facta pro se, & hæredib. erit hæreditariū, licet non apponatur dictio quibuscunq;, & nu. 23.*
20 *Illa inuestitura pro te, & hæredib. de tuo corpore legitimè descendentibus, de iure regni facit feudum esse hæreditarium.*
21 *Et si inuestitura dicitur, pro filijs uel pro masculis, adhuc erit hæreditariū, si adiungitur uerbū pro hæredib. uel successorib. contra aliquos tenentes oppositum, & alijs quinq; seq.*
22 *Quando inuestitura est pro filijs seu masculis, seu descendentibus nullo alio addito, feud. erit ex pacto, & prouidentia.*
23 *Si sit pro se & hæredibus intelligitur pro filijs, & descendentib.*
Et ibi quòd pro masculis, non fœminis intelligitur.
24 *Prima inuestitura debet attendi, & non sequentes.*
28 *Et in feudo hæreditario an sufficiat, quòd sit hæres singularis, uel sit necesse, quòd sit hæres uniuersalis.*
29 *In feudo hæreditario non succedit filius exhæredatus.*
30 *Qui succedit in feudo hæreditario, tenetur seruare gesta per prædecessorem, & non potest feudum acceptare, & repudiare hæreditatem. & nu. 31.*
31 *In feudo hæreditario alienatio facta per uasallum, quando præiudicat filijs, & alijs, si fiat cum consensu domini, inter viuos seu in ultima uoluntate, & nu. 32. & seq.*
32 *Quādo et quo casu uni agnatorū, seu filiorū possit feudū hæredit. relinqui, uel concedi per actum inter uiuos, & alijs seq.*
Siue interueniat consensus domini, siue non.
33 *Et quando super istis habetur consensus, an sit necesse, quòd citentur agnati, & num. seq.*
35 *Princeps potest tollere spem succedendi in feudis. puta per legitimationem, seu alio modo, & num. seq. & num. 41.*
38 *Feudū hæreditarium potest alienari inter agnatos, & num. seq.*
39 *Prohibitus alienare non censetur inter suos prohibitus testari, etiam inter illos de familia.*
Etiam remotiores.
40 *Et maximè, quando alienatio feudi fit inter suos liberaliter.*
42 *De feudo hæreditario idē iudicatur, quod de alia re hæreditaria.*
43 *Et ideo uenit in petitione hæreditatis, & in restitutione fideicommissi, ex quo est hæreditarium.*
44 *In feudis nepos ex fratre pariter succedit cū patruo, & nu. 48.*
45 *Et pōt alienari in eum, qui non est proximior, si est hæreditar.*
47 *Quis in successione feudi dicatur proximior. & nu. seq.*
50 *Quo casu procedat, alienationem feudi posse fieri, inter uiuos, uel in ultima uoluntate in alium agnatum.*
51 *Vasallus pōt suo arbitrio disponere de melioramentis factis super feudo. Etiam si facta fuit ex fructibus perceptis ex feudo.*
52 *De rebus allodialibus potest quis suo arbitrio disponere, & super illis ordinare, & relinquere fideicommissum.*

CONSILIVM II.

Redemptoris nr̄i Inuocato p̄sidio. ¶Consultus ab Illust. D. Io. Ant. de Collalto, cum careat filijs & descendentib. an possit per ultimam uolūtatem, & testm̄ disponere de portione feudorum, quæ ad ipsum spectat, & quā in p̄ntiarum possidet, et de dictis rebus feudalib. gratificare uni ex eius fratrib. uel nepoti ex fratre prę mortuo: cuius difficultatis decisio diffusa est, et ampla, et per
multos doct. examinata. Attamen breuius q̄ fieri poterit pro
ipsius clara deci. adducam quę occurrunt, ex quib. veritas dif
ficultatis, et q̄onis aperta oñdet̄. ¶Vr̄ itaq; prima facie dicen-
dum, q̄ de dictis feudis et portione ipsorum nō possit, nec ua-
leat testari, nec disponere. Considerando.n.personam Jllust.d.
Rāb. primi acquisitoris dictorum feudorum, constat per mul-
tos gradus, et successiones tale feudū postremò peruenisse ad
ipsum d. Io. Ant. et p̄nter, q̄ est feudum paternum et antiquū.
1 Tum † quia a d.D.Rābal. acquisitum ascendente ipsius d. Io.
Ant. ultra quartum gradum, tum quia dn̄s Rāb. fuit antecessor
ipsorum dn̄orum de Collalto. Et feudum acquisitum ab
aliquo ex antecessorib. paternum et antiquum dr̄. c. 1. uer. pa-
ternum, et ibi docto. de natu. suc. feu. c. 1. de grad. successio. in
feu. not. glo. et doct. in uer. inuestire, in c. 1. de succes. feud. ubi
declaratur, quod propriè sit antiquum, et quod paternū, po-
nit Alex. consi. 30. qm̄ omne datum, col. 3. in 1. uol. et plenius
Soc. cons. 165. uisis inuestituris. uer. quartò confirmatur, in 2.
uol. et in deci. cons. Neap. 140. et 195. et 240. et Mod. in p̄lud.
feud. c. 7. col. 4. in fi. et Mod. Papi. in tract. de feud. car. 7. col. 2.
* uer. feudum uerò paternum, ubi dicunt, hanc esse cōem opi.*
doct. no. ēt Deci. in consi. 53. licet mihi, et consi. 208. ad clario
rem. nu. 9. et melius consi. 390. nu. 4. et Fran. de Cur. cons. 25.
2 col. 1. uer. uenio, et cōsi. 48. col. 3. et 4. consi. seq. col. 8. Et † ideo
Bald. in c. 1. per illum text. si de feu. fuer. contro. inter domi. et
agna. quem sequitur Alexā. consi. 15. uisis narratis. col. 2. in 5.
uol. et Dec. consi. 395. in causa Mag. n. 1. et consi. 269. nu. 5. di
cunt, q̄ si feudum fuit lō. tpe possessum, præsumitur antiquū,
et tenent conclusionem supra factam oēs alij scrib. in p̄lu. feu.
3 Qua † stante sequitur, q̄ de dicto feudo paterno, et antiquo ip
se D. Io. Ant. uasallus, directi dn̄i non potest de eo testari, nec
per ultimam uoluntatem de dicto feudo gratificare, nisi pro-
ximioribus agnatis, qui ab intestato p̄nt in dicto feudo succe-
dere, ita tex. clarus in c. 1. in prin. ibi, nulla ordinatione defun-
cti manente, uel ualente, in tit. de suc. feud. & ibi scrib. ad idem
est text. in c. 1. §. donare, in tit. quali. ol. feu. poter. alie. cum alijs
accumulatis per Soc. consi. 19. Adsit, col. 3. in 1. uol. & per Frā.
de Cur. d. consi. 25. ubi uult, q̄ in feudis antiquis filij æquali-
ter succedant, & pater nō potest plus uni relinquere, q̄ alteri,
vnde à fortiori idē erit in agnato, si uult relinquere uni agna-
torum, & non alijs proximiorib. no. Bald. consi. 309. & consi.
393. & consentiente, col. fi. in 1. uol. & Cuma. consi. 163. Guar.
decessit, uersi. ad primum, & consi. 167. Ioseph, & Dec. consil.
389. uisa longa serie, in prin. & Fran. de Cur. consi. 75. col. 2. &
consi. 66. col. 15. ubi allegando alias decisi. tenent, in feudo an
tiquo patrem non posse testari nec disponere, minus etiam &
agnatum in præiudicium aliorum agnatorum proximorum,
notatur ēt plenè in deci. consi. Neapo. 119. utrum dispositio,
col. 1. & tenet And. de Ise. in d. c. 1. in prin. de succes. feud. cum
alijs plenè accumulatis per Fran. de Cur. iuniorem in tract. de
feu. car. 46. & duab. seq. in uer. pen. quæro, & uersi. ex prædicta
regula, & in consi. suo 1. quod posuit post dictum tract. not. ēt
Socy. consi. 252. uisis instrumentis, col. 2. uersi. cui conclusio-
ni, in 2. uol. & Io. de Ana. consi. 37. col. 2. uers. circa uerò aliud,
& ibi Bologni. in addi. in prin. dicentes, non ualere dispositio-
nem testatoris circa res feudales. Tangit etiam Guid. Pap. con
sil. 46. & decisi. consi. Neapo. 240. in 3. dub. & Bal. consi. 270.
in 2. uolum. & consi. 275. eod. lib. & consi. 330. in 3. uolum. &
Alex. consi. 3. col. 4. volum. 5. & Roma. consil. 1. & Alex. consil.
8. in prin. uolentes in feudo antiquissimo succedere agnatos,
4 etiam si non essent hæredes. Datur † enim facultas alienandi
in proximiorem, aliàs successurum, ut per Bald. in c. 1. per illū
tex. de alien. feu. pr̄. & in c. 1. per quos fiat inuest. & per Rom.
in l. 1. col. 3. ff. de in ius uoc. & in c. 1. quib. mod. feu. pos. alie. &
in c. Titius, si de feu. fuer. controuer. inter dom. & agna. Agna-
tus. n. multùm remotus extraneo æquiparatur, not. Alber. Bru.
5 consi. 80. col. 4. Quæ † etiam comprobari possunt: quoniam
in feudo paterno & antiquo uasallus inter uiuos non potest
præiudicare agnatis proximioribus, & si aliquid factum fuit
in eorum præiudicium, certum est illud non ualere, nec tene-
re, nisi interuenerit consensus agnatorum, ut habetur in c. 1.
& ibi scrib. de alienatio. feud. pater. & per Socyn. consi. 19. præ
allegat. colum. 4. consi. 86. consilijs nostris. colum. 3. in 1. uo-
lum. cum alijs accumulatis per Modern. Papiens. in tracta. de
feud. car. 40. & pluribus alijs sequen. & not. Alexand. consil. 8.

vol.3.& Francis.de Cur.consil.50.col.6.& consi.82.col.3.&
Paul.de Castr.cons.156.circa præsentem casum,ponit Alber.
Bru.cons.1.col.2.3. & 4.& Io.Capeg.cons.incip.viso thema-
te.quod est positum inter cons.dñi Albe.Bru.Asten.& est p̃m
in ordine,in 2.dubio.& Ias.cons.incipi.circa primũ,qđ est po
sitũ inter ꝯs.d.Albe.Bru.& est 8.in ordine, in 2. dub.& Socy.
ꝯs.inc. Reuerẽdi pr̃is, qđ est positũ inter ꝯs. dicti Albe.Bru.&
est 7.in ordine.ponit ẽt Dec.ꝯs.175. nu.8.& ꝯs.208. nu.9.&
cons.269.& d.ꝯs.389.in prin.& tangit Albe.Bru.ꝯs.25.& ꝯs.
18.col.4.& cõs.40.col.2.ver.4.facit,& cons.77.col.2.volens
ꝙ ẽt feudum hr̃ditarium non possit alienari in præiudicium
6 agna.Et † fortius idem voluit in ꝯs.36.dicens istud procedere
ẽt si consuetudo disponeret ꝯrium, ẽt si alienatio esset facta in
consortem, vt non valeat. Et comprobari possunt ex ijs quæ
dicit Calderi.cons.13.in tit.de feu.& Ludo.Rom.cons.22.&
7 deci.cons.Neap.385.& Lud.Rom.consil.199. Et † quia illi,
quibus est stipulatum,vñr vocari iure ꝯctus, non iure succes-
sionis,vt not.Pau.& alij in l.apud Iulianum.§.si quis alij.ff.de
leg.1. & Alex. in add.ad Bal.& ibi Mod.in l.qui se pr̃is.C.vñ
liber. Ex quibus vr̃ dicendum, ꝙ in dictis feudis paternis, &
antiquis ipse dñs Io.Ant.nedum per viam vltimę volunta.sed
ẽt nec per actum inter viuos possit aliquo modo disponere in
p̃iudicium suorum agnatorũ proximiorum. Prout ẽt idem vr̃
dicendum,considerato testõ condito per Illust. comitẽ Ram-
baldum primum acquisitorem dictorum feudorum, in quo
disposuit, ꝙ dicta feuda per eum quæsita remanerent semper
in patrimonio suæ domus pro statu, & conseruatione dictæ
domus,& ꝓ memoria ipsius testatoris, & ꝙ nullo mõ possent
exire ex̃ dictum p̃rimonium per quãcunq; alienationẽ,volens
ꝙ si quis suorum filiorum ꝯrium fecisset,ꝙ ipso facto tale alie
natum deueniret ad alios fratres obseruantes voluntatẽ testa-
toris,& ꝙ prædicta eius voluntas,& dispõ deberet seruari per
oẽs suos descendentes ex virili sexu, & per alios succedentes
8 suis hr̃dibus in infinitum.Quæ † dispõ iure permittente po-
tuit fieri per ipsum dñm Rambal.ex quo talia feuda apud ip-
sum erant noua,& de nouo per ipsum acquisita,& habuerunt
initiũ in persona sui,vt hr̃ in c.1. quot test. sint necesse.& po-
nit Bal.in p̃lu.feu.in 3.diuisio. & Aluar.in 6. & Ias.car.8.col.
1.& Mod.Pap.in trac.de feu.car.7.col.2.& 3.cum alijs addu
ctis per Dec.cons.390.nu.4.& p Fran.de Cur.cons.48.col.3.
& cons.seq.col.8.& per Soc.consil.252.in princ.vol.2.& per
9 Dec.cons.53. Et† cum feudum penes ipsum fuisset nouũ,po
tuit facere dictũ fideicommissum & alienationis prohibitio-
nem. Nam in feudo nouo licitum est vasallo in vlt.volun.di-
sponere,potissimum qñ est feudũ hr̃ditariũ, vt est ptæsens, &
ĩ.dicet.licet alij agnati,vel filij nõ cõsentiant, vt firmat And.
de Iser.in c.1.de alien.feud.pat.& Bal.in c.1. de vasallo decr.
æta.& Io.de Imo.in l.filiusf.§. cum pr̃, in princ.ff.de leg.1.&
Alex.ꝯs.18.in 5. vol.cum alijs adductis in decisi.cons. Neap.
112.col.pen.& 136.in fi.& 243.& per Franc. de Cur.loquẽ-
tem de feudo ex pacto & prouidentia in d.cons.25.col.pe.&
per Mod.Papi.in trac.de feud.in 3.parte prin. & diffusius per
eosd.in ꝯs.1.& per d.Iac.in tract.de feu.in ver.marchio.est bo
na deci.Bal.in tit.de inuest.de re alie.fac.col.5.vbi vult,feudũ
nouũ sine ꝯsensu filiorũ, & agnatorũ posse alienari. & idẽ fir-
mat Fran.de Cur.ꝯs.82.col.1.& tangit Albe.Bru.Asten.cons.
105.in prin. vbi vult, ꝙ in feudo nouo hr̃ditario absq; dubio
vasallus põt desponere sine consensu filiorũ & agnatorum, &
clarius hoc tenet Ioan. Cãp.in ꝯs.incip.viso themate col.6.&
seq. quod cons.est positum inter cons.d.Alb.Bru.& est.10.in
ordine, colũ.6.& seq.vbi vult, ꝙ pr̃ in feudo nouo hr̃ditario
põt disponere,& illud relinquere vni filiorum,vel cui vult si-
ne aliquo cõsensu ipsorum,& idẽ vult Dec.cons.208. nu.11.
& cons.269.nu.6.Prout ẽt idem dicendum vr̃ considerato te
nore testamenti Illust.dñi Schenellæ, in quo voluit dicta feu-
da non posse alienari ad hoc,ne exirent de familia sua, & ꝙ sp
conseruarentur in domo, & ꝙ irent de hr̃de in hr̃dem mascu
lum.Testm̃.n.conditum per Illust.d.Gerardum fratrem dicti
dñi Schenellæ,non est in consideratione. Minus ẽt pro nunc
considerandum erit testm̃ illud.d.Caroli, cũ pars feudorum,
quæ ad ipsum peruenit,habeat alios successores,vñ considerã
do testm̃ ipsius.d.Schenellę,cũ dicta feuda fuerint,& sint hr̃-
ditaria,vt inferius dicetur, vr̃ concludendum, eius voluntatẽ
debere seruari per eius successores, & consequenter, ꝙ ipse d.
Io. Ant. non possit ꝯ ipsius tenorẽ aliquid disponere, licẽt.n.
prohibitio facta per testatorẽ,vt feu.non possit alienari,videat
non valere per tex.in c.1.ibi,nulla,de succes.feu.& p doct.ma
ximè Alua.in 2.no.in c.1.§.e ꝯrio,de inuestit.de re aliena.fac.
10 Attamen † qñ talis prohibitio tendit ad conseruationẽ feudi
in ipsa agnatione,bene ualet,vt cõsuluit Pau.de Cast.cons.63.
in cã,& sequitur Fely.in c.prudentiam,col.2. de offi.deleg.&
Alua.in d.2.not. cum alijs adductis per Alber.Bru.in consil.
105.ista prohibitio. Et comprobatur ex his,quæ hñr in deci.
cons.Neap.252.vbi dr̃ valere dispõnem,& alienationẽ feudi,
qñ non tendit in pręiudicium dñi, nec reipub. & diffusus in
11 dec.d.cons. Neap.119.Quæ†voluntas ipsius dñi Schenellæ,
comprobatur testõ Illust.do.Rober.idẽ ferè disponentis.Et ẽt
ex testõ Illustr. dñi Manfre. filij Illust.do. Tolberti, & clarius
ex testõ Illust.do.Eusedisij,& postremò ex testõ Illust.dñi Ni-
colai filij quondã do.Manf.Qui oẽs illust.dñi testando volue
re,dicta feuda nõ posse alienari,& ꝙ deberent perpetuò stare,
& esse in domo,& familia,& ꝙ irent de hr̃de in heredem ma-
sculum,totũ hoc disponentes ad conseruationẽ dictorum feu
12 dorum in ipsa agnatione. Quæ † verba de hęrede in hæredẽ,
intelliguntur de descendente in descendentem,vt dicit Bald.
consil.125. viso testõ. vol.4. cum alijs accumulatis per Phil.
Dec.cons.38. circa primum col.4.& 5. Quæ prohibitio alie-
nationis vr̃ perpetuò, & in infinitũ durare ẽt vltra quartũ gra
dum,cõsiderata mente, & voluntate ipsorũ testatorũ volẽtiũ,
13 ut † peruenirent ad descendentes perpetuò,vt no. Iac.de Bel.
& Ang.in auth.de restit.fidei.coll.9. per l.fi.C.de suis & legi.
cũ alijs accumulatis p Soc.in cõs.43. visis testõ, col.2.in 3.li.
& ꝯs.51. visa facti,col.fi.ver.Scdõ,quia, & vers.seq.vol.4.& p
14 Dec.ꝯs.321. nu.4.& seq.Et † appllone alienationis nedũ ve-
nit illa q̃ fit inter viuos, sed ẽt ea q̃ fit in vlt.volunta. vt in l.si
quis p̃toris.§.certũ.C. de secũ.nup. cũ alijs adductis per Soc.
cons.123.viso cons.nu.1.vol.3.& cons.31.viso testõ,col.2.&
3.nu.11.& cons.43.viso testõ.nu.2. vol.4.& p Albe.Bru.cõs.
39.col.2. vbi per oppositum dicit, ꝙ si permissa est alienatio,
vr̃ ẽt permissa illa,quæ fit in vltima volun.& sic hr̃dis institu-
tio,allegat iura hoc probantia.& per ꝯrium,qñ est prohibita,
15 vt in dictis cõsilijs Soc.¶† Istis tñ non obstantibus,considera
ta facti ueritate,ꝯria opin.uerior de iure vr̃.Circa quod consi-
derandum primò est, quòd in materia feudali attendi potissi-
mè dẽt tenor ipsius inuestituræ, a quo tenore, & forma non
est aliquo modo discedendum, ex quo illa dat legem in ipsis
feudis, vt dicit And.de Ise.in tit. de natu.succes.feud.col.7.&
in tit.de no.feu.versi.qđ aũt,q̃ fit pri.ca.benef.ami.vbi vult,te
norem inuestituræ derogare cuicunq; naturæ feudorum, &
est bonus tex.in c.1.in fi.& in c.si cui,de succes.feud.& in tit.
de quibusdam al cap.feud. cum alijs accumulatis per Mode.
Pap.in trac.de feu.car.6.col.3. & per Franc.de Cur.cons.48.
col.6.in fi.ver.10.& col.20.vers.ad decimum, & cõs.11.col.
8.& per Alex.ꝯs.50.lib.4. & in dec.cons. Neapo.393.& 336.
& per Dec.cons.193.nu.1. & seq.& per Ias.cons.8.in 2. dub.
qđ est positum inter cons.d.Albe. Bru. & per eundẽ cons.seq.
col.1.2.Vnde considerando tenorem primæ inuestituræ factæ
in personam Illust.d.Rãbal.primi inuestiti per Serenissi. Hen
ricũ Ro.Imp.reperio formã inuestituræ fuisse factam dicto d.
Rãb. & suis hr̃dibus, & successoribus simpliciter. Ex quibus
verbis clarè colligitur, talia feuda fuisse, & esse hr̃ditaria. Li-
16 cet †.n.sint plures species feudorũ enumeratæ p Bald. & oẽs
alios scrib.in prælud.potissime per Ias.car.7. col.3. ver.8.q̃ro,
& ibi ẽt per.d.Clau. & diffusius per Mod.Papi. in trac.de feu.
car.7.& seq.ver.8.principaliter quæro,& per Cald.cons.10.in
tit.de feu.& per Lud.Bolog.cons.1.col.4.& 5.& per Dec.cons.
139.& diligenter, col.1. Tamen inter alias spẽs illa magis est
17 frequentata, vt feudum quoddam sit hr̃ditarium. Qđ † pro-
priè est,quando conceditur accipienti pro se & hæredibus, &
a fortiori quando pro successoribus, vt declarat And.de Iser.
in cap.1.in princ.& in §.hoc quoq;,de success.feud.& in ca.1.
qui succes.tenean.& in c.1.de alien.feu.pater.cum alijs addu-
ctis per Alex.consil.24. in 1.vol.& consi.26. in 5.volũ.& per
eundem Alex.consil.10.ponderatis,col.4.& consi.55.perspe
ctis, col.5.vol.3. & per Barba.consi.56. quod est positũ in 4.
lib.consiliorum Alexan. cum alijs adductis per Mod.Papi.in
d.tractat. de feud. car.8. columm.2. ver.4. sub hac prima, &
etiam per doc.in prælud.feud.maximè Ias.col.16. & sequ. &
in

in dec.consi.Neapo.111.& 195.& 240.& p Frã.de Cur. cõsi. 82.colũ.4.& plenè per Dec.consi.390.nu.5. & consi.395.nu. 4.& per Alex.consi.19.col.1.volu.5.& Dec.consi.194. nu.4. & consi.78.colu.1.& bñ tangit in consi.10. col.4. & consi.11. Alber.Bru.& per Fran.de Cur.iunio.consi.1.col.5.& sequ. &
18 per Dec.consil.218.num.7.Hinc † est, ꝙ feudum simpliciter concessum præsumit hr̃ditarium, vt no.Bald.in c.1.colũ.4.in ti.an agna.vel filius,& Raph.Cum.consi.165. visa copia testamenti,& Alex.consi.26.ponderatis, col.2.volu.5. & Franc.de Cur.iuni.consi.3.col.2. & Alber.Brun. consi.80.col.4. Quod
19 † ꝓcedit a fortiori, qñ inuestitura est facta ꝓ hr̃dib. & successorib.vt fuit facta pñs,vt per Imo.in l.quod dr̃.ff.de verbo. obli.& per Saly.in l.2.q.20. C.de iure emphi.& per D.Pręp. in c.1.an agna.vel fil.colũ.4.& per Ias.in l.2.§.quod dr̃.ff.qui satisd.cog.& dicit Alex.Are.& Soc.post Bart.& alios in l.Gallus.§.ẽt si parente. ff.de liber. & posthu. Vbi ẽt concludunt a fortiori istud ꝓcedere,qñ esset posita dictio quibuscunq;, de qua plenè ibi per Ias.& per Alex.& alios Modern.in l.quædã. §.nihil.ff.de edend.& diffusius per Ias.in prælud.feud.col.17. & seq.& per Alex.& alios in l.quod dr̃.ff.de verbo.obli. Et licet docto.in dictis locis faciant aliqualem dr̃iam inter verbũ, hr̃dib.& successorib. tñ quò ad casum pñtem oẽs cõcordant, vt feudum dicat hr̃ditarium vtroque casu. Et tanto magis,qñ
20 dicta verba insimul sunt apposita. Immo † & fortius, si inuestitura dicat, tibi, & hr̃dib. ex tuo corpore descendentib. adhuc feudum dr̃ hr̃ditarium (de iure Regni Neapolitani loquor) vt hr̃ in decis. consi. Neapo.præall.140.& 195.& 240. in 3.dub. vbi dr̃, ita fuisse sępe iudicatum,allegando decisiones idem probantes. Hinc ẽt est, ꝙ inuestitura dicit ẽt pro fi-
21 lijs, & † hæredib. adhuc iudicamus tale feudum esse hr̃ditarium, ẽt si non apposita esset dictio masculis, ut concludit Alex.in l.si mihi & Titio,col.pen.ff.de verbo.obli.& in consi. 10.ponderatis his,col.fin.volu.3.cum alijs accumulatis, per Deci.consi.58. in princ.& d.consi.390. num.5. & consi.185. nu.2.& no.Ias.in auth.vnde si parens,in vlt. no. C.de inoffic. testa.& in l.si non sortem.§.libertus,col.vlt.ff.de cond.indeb. Et licet Deci.consi.395.nu.8.& 9.dicat, ꝙ non censentur feudum hæreditarium, qñ conceditur pro filijs, & hæredibus, nisi apponatur clausula quibuscunque. Tñ in contrarium est ipsa veritas, vt ipsemet dicit in consilijs alijs supra allega. Et ꝓbatur in decisio.supra adductis,per quas patet satis esse concessionem facere mentionem de hæredib.vel successoribus,vt dicat hæreditarium,licet apponatur dictio filijs, & dictio ma-
22 sculis, ẽt si non apponatur dictio, quibuscunq;. Nam † bene dictio filijs & masculis, nullo alio verbo apposito. facit vt feudum dicatur ex pacto, & prouidentia, vt not.And.de Iser. in d.c.1.§.hoc quoq;, colũ.2. & per Franc.de Curt.consi.25. & per Deci.consi.185.col.2.cum alijs alleg. per oẽs docto.in prælud.feudo.& per Calcane.consi.86.col.1.& per Deci.consil.78.col.2.& 3.& Franc.de Cur.iuniorem consil.1. colũ.6. & per Ias.consi.8.in 2.dub.& consi.9.colũ.1. in consi.Alber. Brun.Tñ qñ adiunguntur illa verba pro filijs masculis hæredibus & successoribus, erit secus, nam tunc hæreditarium feudum erit, vt patet ex præallegatis. Et suadet: qm̃ conces-
23 sio feudi facta pro se & hæredibus † intelligitur pro filijs &
* descendentib.non aũt de extraneis,vt concludunt cõiter * oẽs post Barto.in d.l.Gallus.§.ẽt si parente,col.2.alleg.tex.in c.1. in titu.de succes.feud.& no.in l.ex facto.§ fin.ff.ad Trebel.& per Felyn.in c.in pñtia,colũ.11.de probat. & Ias.in prælud. feud. & per Franc.de Curt.in præall.consil.25.ubi vult,istud debere intelligi de filijs masculis, & non fœminis, vt est text. in c.1.§.profecto, de l.Corrad. & in c.1.§.& si clientuli, de aliena.feud. & in c.Titius. de aliena. feud. cum alijs ibi per eum allegatis,& per Bald.qui.mod.feud.consti.poss.in fin. & per Bal.in l.fi.in 6.opp.C.de hæred.insti.& in l.1. in 38.q. ff. de rer.diuisi.& in consi.70.volu.1.& per Ang.consi.110.sanctissima,col.1.& 2.& per Cald.consi.15.in titu.de verbo.sig. & hr̃ per Mod.Pap.in tract.de feud.in 3.par.prin.& in consi. 3.Ex quibus patet,ꝙ appositio illius dictionis filijs, & masculis, est modicę considerationis, solùm enim consideranda sunt illa verba, hæredibus, & successoribus, & dictio, quibuscunque, an apponat vel ne.& est bona deci.Bald.in consi. 326.feudum,in 2.volu.vbi loquitur de feudo recepto pro hæredibus masculis,& bene per Alex.consi.26.in 5. volu. & per Bald.consi.82.col.1.volu.1.& no.Albe.Bru.consi.24. & sentit Alex.in l.si patroni,colũ.2.& 3.ff.ad Trebel.Et sic patet dicta per Deci.in consi.185.colũ.3. considerantem dictionem masculis,esse dubiam,& non ꝓcedere. Nam negari non põt, quin feudum non dicat hr̃ditarium, qñ concedit pro se, & hr̃dib.& successorib. siue apponat dictio, quibuscunq;, siue dictio filijs, siue dictio masculis.In casu aũt pñti nulla cadit difficultas, ex quo prima inuestitura fuit facta per Henricũ Imperatorem dño Rambal.& suis hr̃dib. & successorib. simpliciter, quo fit ut talia feuda verè dicantur esse hr̃ditaria. Et licet secunda inuestitura facta de dictis rebus feudalib.Illustri dño Schenellæ, per Caro. Quartum Imperatorem Roman. dicat ꝓ ipso,& hr̃dib.& successorib.suis masculini sexus.Non propterea talia feuda desierunt esse hr̃ditaria, pp illa verba
24 masculini sexus, ut superius conclusum extitit. Item † quia dicta secunda inuestitura nullam facit mentionem de prima. Quo fit vt prima inuestitura debeat attendi, vt dicit Bald.cõsi.82.proponitur,volu.1.& Car.cõsi.91.Nobiles viri,in prin. ci.per text.in c.1. de vasal.decrep.ęta. & ponit Paul.de Castr. consi.154.circa pñtem, colũ.2. cum alijs adductis per Mod. Pap.in tract.de feud.colũ.19.versi.7.quæritur, & in consi.1. & hr̃ in decis.consi.Neapo.195.& diffusè tangit Deci.consil. 193.nu.1.& 2.& consi.390.colũ.3.num.2.& 3.& consi.395. num.5. circa fin. In quibus locis concluditur, primam inuestituram esse attendendam, & non sequentes,& allegantur ibi concordantes dec. ¶Quib. consideratis resultat vera conclusio, ꝙ talia feuda sunt verè hr̃ditaria, antiqua tñ penes ipsum dñm Io.Anto.& paterna non noua. Qua conclusione stãte cũ hr̃ditaria sint, sequitur ꝙ in illis nullus põt succedere nisi sit hæres.Non.n.sufficit, ꝙ sit ex descendentib. primi inuestiti,
25 sed ulterius necessarium est, ꝙ sit hr̃s. Feudum †.n.hr̃ditariũ hoc habet in se, ut nullus ad illud admittatur, nisi sit hæres illius primi inuestiti,vel descendentium ab eo, vt not. Bar.in l.ut iurisiura.§.si liberi, versic.quæro quid si filius.ff.de oper. liber.& Io.And.in tit.de feud.§.fi.in addi.ad Specu.quæ incipit,põt differre.cum alijs accumulatis per doc.in prælu. feud. & per Ias.in d.auth.unde si parens, in vlt.not. & in d.l.si nõ sortem.§.libertus,colũ.ult.& per Dec.in cõs.78.& consi.395. nu.5.& seq.& per Fran.de Cur.consi.49.colũ.9.vers.2.& consi.82.colũ.4.Notant ẽt scrib.oẽs,potissimè Claud. in d.l.Gallus.§.ẽt si parente, & Alexã. & alij in l.quod dr̃. ff.de verbo. oblig.& multa accumulant Mod.Papien. in d.tract. de feud.
26 car.8.colũ.2.& seq.& consi.1.col.5. Vbi † volunt,ꝙ feudum hr̃ditarium nunquam transeat ad agnatos, nisi sint hr̃des recipientis, vel illius prædefuncti, de cuius portione tractatur, allegant Iaco.de Bel.& alios doc.in c.1.de eo qui sibi & hr̃d. su.& plures alias deci.maximè Alex.consi.10.in 3.volu. ubi at
* testatur hanc esse cõem * opin.& plenius ẽt istud hr̃ in consi. 1.Alber.Bru.colũ.8.& consi.2.in fine,& consi.9.col.3.& cõsi.10.col.3.& consi.11.col.4.& consi.18.colũ.4. & consi.24. Ponit ẽt Alex.cõsi.124.vol.4.& in alijs consi.positis in 5. vol. Alex.alleg.per.Deci.in d.consi.78.& consi.85.colũ.2.& 3.&
27 consi.207.num.9.& consi.390.nume.5. In † quibus etiam locis habetur, ꝙ si tale feudum hæreditarium est alienatum per uasallum possidentem illud, alius agnatus non potest reuocare, nisi sit hæres primi recipientis, vel hæres illius alienantis, & si eius hæres est, debet seruare gesta per illum, cui succedit l.a matre. C.de rei uendi. & consequenter excluditur,declarando tñ vt aliàs consulendo dixi. Est bene verum, ꝙ Deci.in d.consi.185.nume.6.dicit, satis esse agnatum volẽ-
28 tem reuocare feudum hæreditarium alienatum † quòd sit successor singularis, esto ꝙ non vniuersalis illius primi recipientis,Tñ postmodum ibi uersi.sequ. & col.fin.in feud. verè hr̃ditario tenet oppositum. Et ꝙ sufficiat, ꝙ sit hæres singularis, qñ hr̃ditas non est in totum sibi delata, videtur sentire idem Deci.consi.208. nume.13. Et confirmari potest ex his, quæ dicit Franci.de Curt.consil.48.in fine, vbi vult,ꝙ in antiquo feudo succedunt agnati, etiam si non adeant hæreditatem,& non sint hæredes. Tamen ibi loquitur in feudo ex pacto & prouidentia. Et nihilominus contrarium videntur tenere docto.in d.l.Gallus.§.etiam si parente, vt intelligatur de hæredibus vniuersalibus,non particularibus. prout etiam habetur in decisio. consil. Neapol.335. columna 4. vbi allegantur dicta per Alexan.in l.quædam. §.nihil. ff.de edendo.

& in l.si patroni, in prin.col.pen.ff.ad Tre. & aliæ decisiones. Faciunt ēt notata in decisio.consi.Neapo.385. & in d.consil. Alber.Brun.nono, columna.3.Et magis in terminis est consilium Franc.de Curt.83.colū.4.& 5. ubi allegando Imol.in l. quod dicitur.col.pen.ff.de uerb.obli. & multas alias decisiones, concludit in feudo hæreditario, quem non posse succedere, nisi sit hæres uniuersalis, ex quo non sufficit, quòd sit de descendentibus, & ꝙ iungatur sanguine, sed requiritur, ꝙ in uniuersum succedat primo recipienti, uel illi, de cuius portione agitur.

29 ¶† Quod ēt comprobatur: qm̃ in feudo hæreditario non succedit filius exhæredatus, & sic positus extra hæreditatem, ut dicit And.de Iser.in tit. de succe.feu.in prin. & in tit.de alie.feu.pater.cum alijs adductis per Mod.Pap. in trac. de feud. car.27.uersi.tertiò principaliter.

30 Prout † ēt dicimus. Nam ille, qui succedit in feudo hæreditario, tenetur seruare, & adimplere omnia gesta per prædecessorem feudatarium taliter, ꝙ non pōt acceptare feudum, & repudiare hæreditatem, ut no.Alex.in cons.10.uol.3.& cōs.115.uol.4.& Frā.de Cur. consi.49.col.38.in fi.& Bal.consi.475.in 5.uolū.Card.Zab. consi.64.col.1.& Abb.consi.3.in 2.uol.& etiā Franc.de Cur. consi.25.& Mod.Pap.in trac.de feu.in 8.q.primæ par.princ. & etiam in 4.par.prin.& per Franc.de Cur.d.consi.82.col.4. & per Fran.de Cur.Iun.consi.3.col.1. volentem in feudo hæreditario ualere alienationem, & præiudicare filijs, & agnatis,

31 Ex † quo factum unius uasalli tp̃e quo feudum hæreditariū est penes eum præiudicat alijs ēt posteris. Et idem uult Ioan. Camp.in d.consi.11. col.4.in fi. quod est inter consil.Alber. Bru.Dec.consi.390.& 395. etiam intelligendo ista, ut in alijs consi.meis dixi, & declaraui.

32 ¶† Hinc ēt est, ꝙ feudum hæreditarium a uasallo illud possidente, tam inter uiuos, q̃ in ultima uoluntate potest alienari ēt sine consensu agnatorum, & filiorum, & alienatio est plusquam ualida, si interuenit assensus superioris, esto ꝙ tale feudum esset antiquum, ut dicit Andr.de Iser.in c.1.an agna.& in c.1.de alie.feu.pat.& Alex.cōs.28.in causa, & lite, uol.5.& est in terminis decis.consi.Neap.112.inter dñam Lauram.col.2. & alia decis.eiusdem consil.138. in fi.& 243.& bene in decis.240.in 3.dub.ubi expressè dr̃ in feudo hr̃ditario paterno, & antiquo, uasallum posse testari, directo dño feudi consentiente.& idem hr̃ in decis.eiusdem cōsi. 248.col.3.& 282.& bñ in decis.235.& clarius in decis.385.

33 Et † bene faciunt, q̃ ponit Dec.in d.consi.395.nu.5.& consi. 194.num.4.ubi expressè uult, ꝙ cum consensu superioris uasallus pōt relinquere uni feudum. Vbi etiā fortius tenet istud procedere de iure cōi, & esse permissum sine licentia superioris, allegando consi.Pau.de Cast.Andr.Barb.Alex.& aliorum & alias decisiones, quod vr̃ sequi Fran.de Curt.in d.cons.82. col.4.Et bene ēt faciunt, quæ ponit idem Franc.de Cur.consi. 48.49.& quæ ponit Socin.consi.87.uol.3. nu.12. & seq.ubi uult, principem posse istud facere ēt non citatis agnatis, & faciunt, quæ uult Bald.consi.275.2.uol.Et melius hr̃ per Mod. Pap.in tract.de feud.car.46.& seq.col.2.& 3.uers.stat ergo.j. conclusio.Et plenius & diffusius car.47.& car.seq.uers.ex prędicta regula, ubi examinando illum articulum. An pater, uel agnatus possit prælegare feudum uni filiorum seu agnatorū, recitando uarias opiniones, postremò concludunt, ꝙ si feudū est hæreditarium, poterit istud facere, allegant consi.Alex.& alias decisio.ut per eos. Quod prius tñ uoluit Ias.in l.2.colū. pen.uersi.quid autem sit in feudo C.de iur.emphiteu.ibi allegando alias decisiones idem firmat. Et idem postremò consuluit Franc.de Cur.iunior in consi.1.col.5.& seq. ubi ferè determinat casum præsentem.

34 Volens † ꝙ uasallus possit disponere de tali feudo hr̃ditario, ēt p̃no & antiquo, ēt sine cōsensu superioris, dummodo ꝙ ille, ad cuius utilitatem disponit, sit unus de personis, ad quas feudum poterat transire. ut puta quia est unus de descendentibus primi uasalli, qui recepit feudum, & a fortiori ibi dicit, istud procedere absq; aliquo dubio, interueniente consensu superioris, qui poterit obtineri ēt parte non citata. Idem etiam uult Alber.Bru.in consil.1.col. 5.& seq.ubi a fortiori concludit etiam in feudis receptis pro masculis solùm ualere dispōnem in personam fœmininam cōcurrēte assensu superioris, ēt sine citatione agnatorum, & sine cā non obstante, probat rōne, & lege, & rñdet oībus p̃rijs.

35 Et † idem uult Io.Campe. in eo. uol.consiliorum consi.1. in 2.dub.Nam princeps assentiendo, tollit illam spem succedendi cęteris agnatis, ex quo in feudo hæreditario consideratur tp̃s successionis, quo tp̃e illa fœmina reperitur habilis, & a fortiori agnatus, qui per primam inuestituram uocatus est. Et hr̃ in consi.3.4.5.& 6.dicti Alb.Bru. Sed magis in terminis hoc uult Soc.consi.10.col.4.& 7.& seq.& col.pen. quod est positum inter d.consi.Alb.Bru.Magis ēt punctaliter, & strictè & in terminis idem uult Io.Camp.consi.10.posito in dictis consilijs Alber.Bru.in 4.dub.col.4.& col.6.& seq.ubi allegando consi.Alex.& alias decisiones dicit.

36 In † feudis hæreditarijs quem posse testari, & illud posse relinquere uni ex agnatis. Dū modo ꝙ testetur inter ipsos agnatos non inter extraneos, dicens illud procedere de iure cōi ēt sine assensu superioris, sed qñ istud fit cum assensu superioris, nullum habet dubium, quod fieri licitè possit, ex quo alijs agnatis solùm tollitur spes succedendi, addens hoc fieri posse sine citatione agnatorum, & rñdet p̃rijs, & idem sequitur Dec.in consi.208. nu.9. dum uult, ꝙ feudum hr̃ditarium non pōt relinqui extraneis, sed bene agnatis & descendētibus, & illis qui ueniunt f̃m naturam feudi, & clarius idem tenet consi.269. col.3. uolens in feudo ēt antiquo consensum principis multum operari, ex quo tm̃ tollit spes succedendi cęteris agnatis, & hoc pōt fieri absq; citatione partis, & clarius hoc idem firmat consi.390.nu.11.& nu.14.& consi.395.col.3.nu.3.ubi tenet, illam cōsuetudinē feudi, & spem successionis, quæ non est in bonis, tolli per assensum principis taliter

37 † ꝙ ꝓximior agnatus non pōt dictū feudum reuocare, & ꝙ in feudo hr̃ditario intelligit ꝓhibita alienatio in p̃sonis extraneis nō aūt in personis descendentib. f̃m naturam feudi, & confirmant prædicta, nā feudū hr̃ditarium ꝓhibitum est alienari ex̄ agnatos, & cōsequenter alienatio est permissa inter ipsos agnatos, ut dicit Bal.in tit.de succes.feu. in fi.in tit.de alie.feud.& hr̃ in decis.consi.Neapo.111.& per

38 Dec.d.consi.390.nu.6.in fi. & per Fely.in c. † q̃ in ecclīarū. col.29.& seq.de consti.& in c.cum contingat.de offic.deleg. & ponunt Mod.Pap.in tract.de feu.in 4.par.princ.q.4.q.27.

39 & seq. Prout † ēt, quia ꝓhibitus alienare, non censet ꝓhibitus inter suos testari.l.si quis incestas.C.de incest.nup.l.peto. §.fratre.de leg.2.& per Alex.consi.56.uol. 3. & ēt quia ꝓhibitus alienare ex̄ familiam non dr̃ ꝓhibitus alienare in familia. l.filiusf.§.cum pr̃.de leg.1. & d.§.fratre.& l.unum ex familia. §.2.de leg.2. & in l.uoluntas. C.de fideicō. & plenè per Frāc. de Curt.cōsi.40.col.2.& 6.& consi.63.col.16.in fi. Vbi dicit, permissam esse alienationem in familia primi recipientis feudum seu testatoris ꝓhibentis. Et tenet Io.de Anan.consi.47. in fi.Et bene faciunt, q̃ ponit Alber.Bru.consi.111.Mag.dñe,

40 col.1.Vbi † uult, ꝙ alienatio, & donatio feudi non ualeat sine dñi cōsensu, tñ hoc fallit, qñ fit liberaliter, & sine p̃cio & gratis in personam alterius infeudati. Et idem Alber.Br.cōs.38. col.2.dicit, donationem feudi factam uni ex fratrib. esse ualidam, & firmam. Et in consi.11.col.7. & cons.14.col.2.dicit, tale feudum hęreditarium spectare ad dispōnem ipsius defuncti uasalli. Et melius idem Alber.Bru.consi.44.col.3.dicit, feudum hæreditarium antiquum posse inter agnatos alienari, ēt

41 sine consensu dñi. Ex † quo ēt pr̃ in tali feudo pōt præiudicare agnatis, puta faciendo legitimare filium spurium ēt ipsis nō citatis: ut est decis. Neapo.195. & ponit Franc.de Cur. iunior consi.50.col.11.& consi.48. & 59. & Fran.de Cur.iunior cōsi.1. col.8. & seq. Prout ēt de feu.hæreditario ꝙ possit uni relinqui hr̃ per Franc.de Cur.consi.68.col.3.per Bal.cons.351. uol.1.& consi.197.vol.3.& per Cal.consi.46.col.2. ista tñ declaranda ueniunt, & intelligenda f̃m ea, quę dico in alijs con

42 silijs meis. ¶† Et confirmant prædicta, qm̃ de feud.hæreditario idem iudicat, sicut de alia re hæreditaria, & iō uenit in restitutione fideicōmissi gñalis, sicut cętera bona, ut dicit Bal.in l.cū uirū.C.de fideicō.& And.de Yser.in c.1.an fil. uel agn. & Bar.in l.ut iurisiurandi.§.si liberi.col.1.uers.& ideo feud.ff.de ope.lib.et Alex.cons.19.col.2.uol.5.& Dec.cons.395.nu.5. et

43 consi.390.nu.14. ¶† Et cōprobat ex his, q̃ dicit Ias.in plu.feu. col.16.et seq.ubi examinando articulum, concludit, ꝙ tale feudum uenit in petitione hæreditatis, et restōne fideicommissi uniuersalis, et plura ad id adducunt Mod.Pap.in tract. de feu. in prima par.princip.q.8.colum.6.et in 4.part. princip.quæst. penult.et in consi.1.col.6.uersi.et per hoc infertur, ubi respondent ad notata per Barto. et alios in l.si patroni.ff.ad Trebellia. volentem in restitutione fideicommissi non uenire feuda. Nam

Nam illud non ꝓcedit in feudo hr̃ditario, & clarius hoc volunt in tract.p̄dicto car.28.colū.3.verſ.2. pōt decidi dubitatio, vbi dn̄t, iſtud cōiter teneri, maximè p Alexā.& alios ſcrib. in d.l ſi p̄roni, & p Alex.conſ.10.in 3.volu. & conſ.29. pſpectis, volu.5.adducentes ēt alias deciſ.id ꝓbantes. Ponit ēt Frā. de Cur.conſ.82.col.4.& ſeq.& plenius Alber.Brun.conſ.10. col.4.& conſ.14.col.2.& conſi.24.& 39.colū.3.& hr̃ in dec. conſ.Neapo.26.& per Calc.conſ.46.col.2.in quib.cōcludit, feudum hr̃ditarium venire in reſtōne fideicom. vniuerſalis. Ex quib.patet, dicta per Dec.in conſil.185.nu.4.& 5.volentē, feudum non eſſe quid hr̃ditarium, non ꝓcedere, in feudo verè hr̃ditario. Nec ēt ꝓcedunt dicta p ipſum Dec.in cōſil.195. colū.3. Nam ex ſupra adductis patet, de feudo hr̃ditario idem iudicari, ſicut de re hr̃ditaria, & conſequenter illud venire in petitione hr̃ditatis, & in reſtōne fideicommiſſi vniuerſalis. ¶Quib.omnib.bn̄ conſideratis, dico ipſum Illuſ.Do.Io.Ant. & inter viuos, & in vlti. voluntate poſſe diſponere de portione feudorum hr̃ditariorum ad ipſum ſpectantiū inter agnatos tn̄, nō in ex̄neos. Poterit ergo vni ex fratribus vel nepoti ex fratre p̄mortuo portionem ſuam dictorum feudorum relinquere. Nam ipſi ſui ſunt ꝓximiores agnati, & nepos ex fratre repreſentat pſonam p̄ris, & ſic in pari gradu erit cū patruis ſuis, cū tractet̃ vel de ſucceſſione dn̄i Rābal. primi a quo ipſi deſcendunt, vel de ſucceſſione (quod uerius eſt) ipſius Do.Io.
44 Anto.fratris & patrui. Et † de iure iſtis duob.caſib. nepos ex fratre pariter ſuccedit cum patruo, vt in auth. poſt fratres.C. de ſuis & legit.& inſtitu.de ſucceſ. ab inteſta. §.cum filius, cū alijs accumulatis p Dec.conſi.1.& conſil.95.nu.4. & 5. Et in ſucceſſione feudorum, ꝙ nepos ex fratre ſuccedat cū patruo. eſt glo.in c.1.de nat.ſucceſ.feud.& ita ſcrib.& conſuluit Frā. Are.conſ.164.diligenter, & maturè. col.1. & Alex.conſ.129. in fi.in 5.volu.& plures alij adducti p Mod.in d.tra. de feud. car.27.ver.nonō principaliter, & diffuſius car.32.ver.9.ꝓ perfecto, & in verſ.ſequ. Tangit ēt Alex.in l.Gall.§.quidā rectè, col.pen.ff.de lib.& poſth.licet Anto.de Butr.conſ.48. incip. præmittendū.dicat contrariū, & non bn̄, ex quo cōtra ipſum ſunt iura aperta, & deciſiones, & conſil.pall. Et conſuluit etiā Philip.Cor.conſ.24.col.fi.in prin. in 2.volu. volens in feudo filium fratris ſuccedere cum patruo. Faciunt ēt not. p Alexā. conſ.50.& cōſ.115.vol.4.& cōſ.10.volu.3. & p Frā.de Cur. conſ.25.& per Fran.de Cur.Iunio.conſ.1.& conſ.4.& Alexā. conſ.207.col.4.volu.2. Ex quib.patet, nepotem ex fratre ita eſſe ꝓximiorem, ſicut ipſos fratres, non.n.eſt extraneus, ita
45 vt in ipſum impediat̃ alienatio feudi. Minus † ēt eſt remotior, q̃ ſint ipſi fratres. Dico & fortius, ꝙ ſi eſſet remotior, adhuc pōt diſpō dictorum feudorum in ipſum conferri, & ꝓximior agnatus non pōt illam reuocare, cum tale feudum ſit hr̃ditarium. vt expreſsè concludit Dec.conſ.395.col.fin. & ſatis eſt, ꝙ ſit de deſcendentib. illius primi recipientis feudū,
46 vt ipſe concludit ibid.col.4. Et † bn̄ facit, quod vult Soc.conſi.49.capio primam, in princ.lib.1. vbi vult, ꝙ qn̄ fit legatum familiæ dandum, licet intelligant̃ vocati ꝓximiores.l.fina. C. de verb.ſign. tn̄ electio pōt fieri in quoſcunq; de familia, ēt vlterioris gradus, allegat iura, & deciſ.id ꝓbantes. Et clarius idē vult Soc.conſ.228.pn̄s conſultatio, col.10. in princi. volu.2.
47 Et † idem Soc.conſ.252.col.12.verſ.2.in 2.volu.in ſucceſſione feudorum dicit ꝓximum debere iudicari reſpectu primi, cui feudum eſt conceſſum, non reſpectu vltimi vaſalli morientis, tn̄ ipſemet cōſ.73.nu.16.in 4.volu.dicit in feudo antiquo ſuccedere agnatum ꝓximiorem vltimo vaſallo defuncto, non
48 aūt primo inueſtito. Et † ſuadent̃ ex dictis Soc.conſil.51.nu. 11.14.& 32.volu.4.vbi vult, in fideicommiſſo facto familiæ filium ex fratre pariter admitti cum fratre. Prout ēt idē Soci. conſi.73.nu.14.volu.4.dicit, proximiorem iudicari reſpectu nominatorum, non aūt reſpectu teſtatoris. Et bene facit, quod vult Soc.in conſi.89.nu.13.volu.4.vbi dicit, in feudo ita ſuccedere fratrem conſanguineum tm̄ ſicuti fratrem vtrinq; coniunctum. Et eſt optima deciſio Alber.Brun.conſ.24.vbi adducendo ſeptem rōnes comprobatas iure, & auctoritate concludit, agnatum remotiorem (hr̃dem tn̄) præferri agnato ꝓxi-
49 miori in feudo hr̃ditario. ¶† Concludo itaque iſtis conſideratis, ꝙ ipſe Do.Io.Ant.poterit, & inter viuos, & in vltima volūtate de dictis feudis ſuis diſponere, erga eius fratres, ſeu erga eius nepotem filium fratris præmortui. ¶Conſulo tn̄ ad maiorem ſecuritatem, ꝙ iſtud faciat habito conſenſu ſuperioris directi dn̄i, licet attentis ſuperius deductis neceſſariò non requirat̃, ut expreſsè cantant deciſ.præalle. Tn̄ ad tollendum oēm ſcrupulum illum habere nociuum non erit. Et iſta intellige ꝓcedere ſ̃m ea, quæ in alijs meis conſil.deduxi. ¶Non obſtant huic concluſioni deducta ſuperius in princi. pn̄tis conſultationis. Nam illa ꝓcedunt in feudo ex pacto, & ꝓuidentia non aūt in feudo hr̃ditario, vt eſt caſus pn̄s. Item ꝓcedunt in feudo hr̃ditario, qn̄ alienatio, tam inter viuos, q̃ in vlti.vo-
50 lunta.fieret in extraneas perſonas, ſecus aūt † qn̄ fit in agnatos, & ꝓximos, & tales, qui ſ̃m naturam feudi pn̄t ſuccedere, & primo recipienti feudum, & ēt vaſallo vltimo morienti, vt pleniſſimè, & copioſiſſimè vnumquodq; prædictorum ſuperius deductum, & probatum eſt. Item tollunt̃, qn̄ cum aſſenſu ſuperioris dn̄i directi prædicta fierent, ut ſunt apertę deciſiones maximè conſi.Neap. ſuperius alleg. ¶Non obſtant teſtamenta nouem Illuſtrium dn̄orum de Collalto: Nā contra ipſorum tenorem minimè diſponit ipſe Do.Io.Ant. Quinimo dictorum dn̄orum voluntatem obſeruat, cum de portione ſuorum feudorum diſponat in agnatos exiſtentes de familia, & de domo p̄dictorum, & in deſcendentes ipſorum dicta feuda conferat, ut patet ex deciſionib. circa iſtud ſuperius de-
51 ductis. ¶† Ad illud aūt, quod quærebat̃, an ipſe Illuſt.Do.Ioā. Anto.poſſit diſponere de melioramentis per ipſum factis ſup dictis reb.feudalib. dico certum eſſe, ꝙ fructus, quos percepit de dictis reb. fuere effecti proprij ſui, & de eis pōt diſponere, vt vult, & notat̃ in l.in ędibus.§.1.ff.de don.& in l.diuortio.ff.ſol.mat.in prin.ubi ſcriben.maximè Moder. & no.Iaco. Alua.in c.imperialem.de prohi.feud.aliena.per Fed.in princ. & Bald.in c.1.circa fin.princ.de ſucceſſ. feud. & hr̃ in deciſi. conſi.Neap.26.& 240.& per Alex.conſi.166. in 2.volu. & p Fel.in c.quæ in eccleſiarum, colū.31.de conſtit. Vnde ſi ex dictis fructib.per ipſum Do. Io. Ant. ſunt facta melioramenta, poterit de illis diſponere ſuo arbitrio, quæ ēt iure retentionis pn̄t queri, ut no.in c.1.§.ſi vaſallus.p oēs ſcriben. maximè Andr.de Yſer.in tit.hic finit̃ lex, & per D.Præpoſ.Alex.plenè ēt not.Iaſ.in l.2.C.de iur.emphit. Immo in iſtis melioramentis ſuccedentes ſibi ab inteſta. hn̄t illud ius, quod haberet ipſe D.Io.Anto.ut not.gl.in d.§.ſi uaſallus, & in terminis ponit Alber.Brun.conſi.105.in fi.& in conſi. ſeq.106. ubi apertius hoc tenet addučendo alias deciſ. ad quod ēt conferunt, quæ ponit Corn.conſi.147.incip.quia, in litera.m.in 2.volu. ¶Circa verò illud, de quo dubitat̃. An teſtamenta dictorū dn̄orū ſint valida, & debeant ſeruari reſpectu fideicōmiſſorū in illis
52 contentorum. quò ad alia bona non feudalia. Dico † apertā, & claram eſſe iuris diſpōnem, illa debere ſeruari, toto titu.ff. & C.ad treb.& inſti.de fideicō.hęre §.reſti.per Barto. & alios in l.cēturio.ff.de uulg.& pup.& in l.pręcibus.C.de impub.& Cano.in c.Raynal.& in c.Rayn.de teſta.& in c.ſi pr̃.eod.titu. lib.6.cum alijs vulgari.iūctis notatis in §.diſponat, in authē. de nup.& in l.non aliter.ff.de lega.3.& in l.in condōnib. primum locum ff.de cond.& demon.

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Vaſallus de rebus feudalibus per teſtamentum non poteſt diſponere, & nu.27.28.30.31.& ſeq.*

2 *Feudum an comprehendatur in fideicom. uniuerſali, & nume. 26. plenè.*

3 *In diſpoſitione generali an comprahendantur feuda, & num. 34.& 35. plenius.*

4 *Verba illa, de hærede in hæredem, qualiter intelligantur.*

5 *Vaſallus an poſſit prohibere in teſtamento alienationem feu. & num.36.*

6 *Quando ſucceditur feudo, proximior admittitur, cuius debet eſſe proximior.*

7 *Feudi ſpecies plures ſunt.*

8 *Feudum hæreditarium quod ſit, & nu.10.11.12.& 13.*

9 *An in dubio feudum præſumatur hæreditarium.*

11 *Inueſtitura pro hæredibus quibuſcunque facta feudum hæredita. facit.*

13 *Et illa facta pro hæredibus ac cui uel quibus ius ſuum dare uoluerit ſeu. hæredi. facit, & per eam datur poteſtas alienandi, & num.29.*

 Tenor

14 *Tenor inuestituræ, & concessionis potissimum debet attendi.*
15 *Feudum nouum quale sit.*
16 *In feudo nouo hæreditario uasallus potest suo arbitrio disponere sine consensu filiorum & agnatorum, tam inter uiuos, quàm per ultimam uoluntatem.*
17 *In feudo hæreditario nullus admittitur, nisi sit hæres primi inuestiti, uel ultimi defuncti, & solus hæres poterit reuocare feudum alienatum, & nu. 18.*
19 *Feudum hæreditarium potest uni filiorum, seu cognatorũ prælegari, & nu. 20. & seq.*
22 *Prohibitus testari poterit inter illos de familia disponere. Valet dispositio feudi hæreditarij, dummodo non fiat in extraneos, nu. 20. & 21.*
23 *Et quid quando fit liberaliter in persona alterius infeudati.*
25 *De feudo hæreditario idem iudicatur, quod de re hæreditaria.*
32 *Vasallus de feu. hæredi. potest disponere in quoscunq; de familia, existentes in ulteriori gradu, & nu. 33.*
36 *Vasallus potest disponere circa feudum, quando talis dispositio tendit ad conseruationem feudi, & ut remaneat in familia.*
37 *Fideicommissum conditionale regulariter non transmittitur, & nu. 46. & 47.*
38 *Per fideicommissum succeditur testatori.*
39 *Quando succeditur auo, nepos representat personam patris, & admittitur unà cum patruo.*
40 *Et idem quando expressè uocatur, & de primo nu. 42.*
41 *In successione fideicom. uocatur sicut in successione ab intesta.*
43 *In feudo paterno quãdo succeditur trãsuersali, filius fratris pariter succedit cum patruo, & æquales in hoc sunt, & nu. 45.*
44 *Transuersales succedentes in feudo transuersali usque ad gradum septimum succedunt.*
46 *Fideicõmissũ cõdõnale quò ad expressè uocatos trasmittitur.*
47 *Et idem quando adest coniecturata mens testatoris.*

CONSILIVM III.

Redemptoris nostri inuocato præsidio. ¶Videt prima facie dicẽdũ, ꝙ Mag.
Do. Matthæus quondam S. Thani de S. Vito non potuerit
testari, nec disponere de castro, & feudo, de quo in p̃ntiarum
1 vertitur controuersia. Nam † de iure feudatarius, & vasallus
non põt testm̃ condere, nec per vltimam voluntatem dispo-
nere de reb. feudalib. & si disponit, talis dispõ nulla est, & ni-
hil valet, vt dicit tex. in c. 1. in princ. ibi, nulla ordinatione de-
functi manente, vel valente, in titu. de succe. feu. & oẽs scribẽ.
vbiq; sequunt, ꝓut ẽt est text. in c. 1. §. donare. in titu. qual. ol.
feu. pote. aliena. cum alijs alleg. per Soc. consil. 19. adsit. col. 3.
volu. 1. & per Fran. de Cur. cons. 25. & not. Bald. cons. 309. &
cons. 394. quòd consentiente, col. fin. in 1. vol. & Cum. consi.
163. Guarner. decessit. vers. ad primum. & consil. 167. Ioseph.
ponit ẽt Dec. consil. 389. visa longa serie, in princ. & Franc. de
Cur. consil. 75. col. 2. & cons. 66. col. 15. hr̃ ẽt in decis. consil.
Neapo. 119. vtrũ dispõ. col. 1. & per Soc. cõs. 252. visis instr̃is
col. 2. vers. cui conclusio. volu. 2. & per Ioan. de Ana. cons. 37.
colũ. 2. vers. circa verò aliud, & multa accumulant Mod. Papi.
in tract. de feud. car. 46. & duab. seq. vers. pen. quero, & in cõs.
1. quod est positum post dictum tractatum. Notat ẽt Alexan.
consi. 3. col. 4. & cons. 8. in princip. in 4. volu. Præterea ipse D.
Matthæ. in suo testam. instituit sibi hr̃des filios tunc viuen-
tes, & ẽt Alexã. nepotem ex filio premortuo, viuo ipso testato-
re, & demum post instõnem prædictorum fecit fideicommis-
sum vniuersale, vt si contingeret Do. Alex. nepotem mori sine
filijs masculis, ꝙ eo casu eidem essent substituti filij ipsius te-
statoris superuiuentes, & filij premortuorum filiorum in stir-
pes & non in capita, vulgariter, pupillariter, & per fideicom-
missum, vñ licet Alex. mortuus sit maior, & sine filiis mascu
2 lis. Tñ † eius patrui, & filij patruorum non p̃nt venire ꝑ dictũ
fideicommissum ad bona feudalia, ex quo de reb. feudalibus
nulla facta est mentio, & in fideicommisso uniuersali non ue-
nit restõ rerum feudalium, vt dicit Dyn. & Bartho. & reliqui
scribent. in l. si patroni. in princip. ff. ad trebel. vbi allegant per
3 Alex. & alios iura, & decisiones concordantes. Et † cõp roba-
ri p̃nt: qm̃ in dispõne uniuersali & gñali non vñr inclusa bo-
na feudalia, de quib. spãlis mentio facienda est, ut not. Petr. de
Anch. in cons. 39. 1. facie, col. 2. & Soc. cons. 74. in 4. volu. arg.
not. in c. qui ad agendum, in prin. de ꝓcu. lib. 6. & ẽt argu. eo-
rum, quę ponit D. Signo. de Amodeis consil. 221. factum sic
se habet, vbi ꝙ si alicui dat ptãs per Imperatorem legitiman-
di, non põt legitimare ad feuda, nisi hoc expresse fuerit di-
ctum. Et facit text. in l. 3. §. iurat. ff. naut. caupo. stab. & melior
text. in l. item apud Labeonem. §. hoc edictum. ff. de iniu. &
multa ad casum p̃ntem accumulat Deci. consil. 76. licet in ca-
su col. 1. Præterea ipse dñs Matthę. testator expresse ꝓhibuit,
ꝙ sui hr̃des nõ possent quicq̃ alienare ex bonis stabili. suæ hę-
reditatis, ex quo voluit, ꝙ d. hr̃ditas iret de hr̃de in hr̃dem
4 vsq; in infinitum. Quæ ꝓhibitio † vr̃ non potuisse fieri sup
dictis reb. feudalib. pp d. c. primum ibi, nulla de succes. feud.
& ponunt Docto. max. Aluar. in 2. not. in c. 1. §. econtrario, in
tit. de inuest. de re al. fac. & Alber. Bru. consil. 105. ista ꝓhibi-
5 tio, in princ. Præterea † ipse dñs testator voluit, ꝙ eius hr̃ditas
iret per fideicõmissum de hr̃de in hr̃dem, quod intelligi de-
bet de descendente in descendentem & proximiorem, vt dicit
Bal. in cons. 125. incip. viso testam. volu. 4. & no. doct. p illum
tex. in l. fi. C. de verb. sign. & in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de
lib. & posthu. cum alijs accumulatis per Deci. cons. 38. incip.
circa primum, colũ. 2. 4. & 5. Et hoc considerato ad portionẽ
feudi, quæ spectabat ad ipsum dñm Alexã. successisse vr̃ d. In-
drigus filius dicti testatoris, qui reperit ꝓximior, non aũt fi-
6 lij D. Anto. qui reperiunt in ulteriori gradu. Nam † qñ in feu-
do succedit, considerat ille, qui est ꝓximior feudatario, non
vasallo vltimo morienti, vt dicit Socin. in d. cons. 252. col. 13.
vers. 2. in 2. volu. cum alijs notatis in l. cum ita. §. in fideicom-
misso. ff. de leg. 2. & in l. fi. C. de verbo. signi. & in d. l. Gallus. §.
quidam rectè. ¶Istis tñ non obstantib. prout uerè non obstant
in casu p̃nti, contrarium est ipsa veritas, ꝙ imo d. Do. Matthę.
bene potuit disponere de dicto feudo, & consequenter ꝙ ad
portionem, quæ spectabat ad ipsum Do. Alex. ita pariter suc-
cedunt, & admittuntur dicti Federi. & fratres filij Do. Ant. si-
cut d. Io. Fran. & frater filij d. Do. Indrigi. Ad quod oñdendũ,
primò considerandum est, ꝙ in iure sunt plures species feu-
dorum enumeratæ per Bald. & alios scriben. in prælud. feu-
7 do. & potissimè † per Claud. & Ias. ibi car. 7. colũ. 3. vers. octa-
uò quæro, & diffusius per Mod. Papien. in tracta. de feud. car.
7. & seq. vers. octauò pricipaliter quæro, & per Cald. cons. 10.
in tit. de feud. & Ludo. Bolo. cons. 1. col. 4. & 5. per Dec. consi.
8 139. & diligenter, col. 1. Et † inter alias illa magis est frequen
tata, vt quoddam feudum sit hr̃ditarium, quod propriè est,
qñ conceditur accipienti pro se & hr̃dib. & a fortiori ꝓ suc-
cessorib. vt declarat Andr. de Isern. in c. 1. in princ. & in §. hoc
quoque. de success. feud. & in c. 1. qui succes. tenean. & in c. 1.
de alie. feud. pater. cum alijs adductis per Alex. consi. 10. pon-
deratis, col. 4. & cons. 55. perspectis, col. 5. volu. 3. & per Barb.
cons. 56. quod est positum in 4. volu. cons. Alex. & multa accu
mulant Moder. Papien. in d. tract. de feud. car. 8. col. 2. vers. 4.
sub hac prima, & scrib. oẽs in prelud. feud. max. Ias. col. 16. &
sequ. & not. Fran. de Cur. cons. 82. col. 4. Dec. cons. 390. num.
5. tangit ẽt Alex. cons. 9. col. 1. volu. 5. & idem Deci. cons. 395.
num. 4. & consi. 144. num. 4. & cons. 78. col. 1. & Franc. Brun.
cons. 10. & Dec. consil. 208. num. 7. & Franc. de Cur. iunior
consi. 1. colũ. 5. & sequ. Hinc est, ꝙ in dubio feudum simplici-
9 ter concessum præsumitur hęreditarium, † ut not. Bald. in
c. 1. col. 4. in titu. an agnat. vel fil. & Cuma. consi. 166. visa co-
pia testamenti, & Alex. consi. 26. ponderatis. col. 2. volu. 5. &
Fran. de Cur. iunior consi. 3. col. 2. & Alber. Brun. consil. 80.
10 colũ. 4. Vnde † a fortiori hoc procedit, qñ inuestitura est fa-
cta, prout facta apparet in præsenti casu, pro hæredibus, &
successoribus, ut dicunt Alex. Aret. & alij moder. post Barto.
& alios in l. Gallus. §. etiam si parente. ff. de libe. & posthu. Vbi
11 † volunt a fortiori istud procedere, qñ esset apposita dictio
quibuscunque, de qua ibi plenè per Ias. post alios, & per
Alex. & Mod. in l. quædam. §. nihil. ff. de eden. & diffusius per
Ias. in prælud. feudo. col. 17. & seq. & per Alexan. & alios in l.
quod dicitur. ff. de verbo. oblig. & per Dec. d. consi. 395. num.
8. & 9. Quæ utique apposita apparet in casu præsenti, in
quo ipse Do. Matth. recepit documentum feu. pro se, suisq;
hæredibus & successo. ac cui vel quibus ius suum dare volue-
12 rit. Quæ † verba æquiparantur illis verbis, quibuscunq;, ut
not. docto. in dicta l. Gallus. §. etiam si parente. Et per illa
videtur esse data potestas alienandi etiam domino irrequi-
sito,

13 sito, ut dicunt cõiter feudistę † per illum text. in c. 1. de feud. non hab. ꝓp. nat. feud. cum alijs plenissi. accu. per Mod. Papi. in tract. de feud. car. 49. col. 2. & 3. vers. quintò quæro. Et ꝙ ꝑ dicta verba hrdib. & successorib. feudum dicat᷑ esse hæreditarium, tenent oẽs * cõiter, vñ cum inuestitura dicti feudi in personam d. Do. Matthei primi acquisitoris sit facta sub eadẽ forma, certissimum erit, & indubitatum tale feudum fuisse
14 & esse hrditarium. Forma † .n. inuestituræ, & eius tenor attendi debet ad cognoscendum, quod feudum sit, ex quo illa dat legem in dictis feudis, vt dicit Andr. de Yser. in titu. de natu. suce. feud. col. 7. & in titu. de not. feu. vers. ꝙ aũt pares, & Bal. in titu. de duob. fratri. a capit. inuesti. & in titu. quæ sit prima cau. benefi. amit. vbi vult, tenorem inuestituræ derogare cuicunq; naturæ feudorum, & bonus tex. in c. 1. in fin. de succes. feu. & ponit Frã. de Cur. cons. 158. col. 6. in fin. ver. 10. & col. 20. vers. ad decimum, & cons. 49. col. 8. & Alex. cons. 50. volu. 4. & Deci. cons. 193. nu. 1. & sequ. & cons. 208. nu. 2. & consi. 269. nu. 5. & ponit Fran. de Cur. iuni. cons. 1. col. 4. Quib. consideratis, cum tale feudum fuerit, & sit hrditarium, de eo ip-
15 se D. Matth. potuit disponere, vt infra dicet᷑. Sed† vlterius aduertendum est, ꝙ tale feudum, penes ipsum Do. Matthæũ, erat feudum nouum, ex quo per ipsum fuit nouiter acquisitum, & initium sumpsit in persona sui: vt hr in c. 1. quot test. sint necessar. & ponit Bald. in prælu. feud. in 3. diuisio. & Aluar. in 6. & Ias. car. 8. col. 1. & Mod. Papien. in trac. de feud. car. 7. col. 2. & 3. cum alijs adductis per Dec. consil. 390. nu. 4. & per Fran. de Curt. consi. 48. col. 3. & cons. sequ. col. 8. & per Soc. in d. cõ
16 si. 252. in prin. vol. 2. & ẽt per Deci. in cons. 58. Vñ† cum penes ipsum tale feudum esset nouum, absque dubio potuit de eo disponere sine consensu filiorum & agnatorum, ut dicit And. de Yser. in c. 1. de aliena. feud. pater. & Bald. in c. 1. de vasal. decrepi. æta. & Alexã. consi. 18. in 5. volu. & hr in decisio. consi. Neapo. 112. col. pen. & 136. in fin. & 243. notat ẽt Frãc. de Cur. iuni. in cons. 1. & Bald. de inuesti. de re alie. fac. col. 5. & Franc. de Cur. consi. 82. col. 1. & Alber. Brun. consil. 105. in princ. Vbi vult in feudo nouo, hrditario, absq; dubio vasallũ posse disponere sine consensu filiorum & agnatorum, & tenet Io. Campeg. in cons. 11. viso themate. col. 6. & sequ. Quod est positum inter consilia Do. Alberti Bruni, vbi concludit, in feudo nouo hæreditario patrem posse disponere, & illud relinquere vni filiorum, vel cui uoluerit sine aliquo assensu ipsorum. Prout ẽt vult Deci. in consil. 208. nu. 11. & consil. 269.
17 nu. 5. Et † vltra prædicta hæc conclusio suadet᷑. Qm̃ cum dictum feudum fuerit hæreditarium, ad illud nullus admittit᷑, nisi sit hrs primi inuestiti, vel descendentium ab ipso, ut not. Bar. in l. vt iusiur. §. si liberi. uersicu. quæro quid si filius. ff. de oper. liber. cum alijs adductis per Ias. in auth. vñ si parens. C. de inoffi. testa. in vlti. notab. & in l. si non sortem. §. libertus. col. fin. ff. de condict. indeb. & Dec. cons. 68. & cons. 315. nu. 5. & sequ. & notant Scrib. in d. l. Gallus. §. ẽt si parente, & Frã. de Cur. consil. 77. col. 4. & Fran. de Cur. iunior cons. 1. col. 1. & ponunt doct. in c. 1. de eo qui si. & hęred. su. & Alex. consi. 10. volu. 3. vbi attestat᷑ hanc esse * commu. opin. & Albe. Bru. cons. 1. col. 8. & consil. 2. in fi. & cons. 9. col. 3. & cons. 10. col.
18 3. & cons. 18. colũ. 4. & cons. 24. In † quib. locis ẽt hr, ꝙ feudum hrditarium alienatum non põt reuocari, nisi per eum, qui est hæres, & si hæres est, debet seruare gesta per illum, cui succedit. l. a matre. C. de rei uend. Non enim põt acceptare tale feudum, & repudiare hrditatem, ut dicit Ale. in d. consi. 10. uol. 3. & cons. 115. vol. 4. & Moder. in d. trac. de feud. in 8. qõ. primæ partis intelligendo tñ ut aliàs consulendo dixi, &
19 declaraui. ¶† Hinc est, ꝙ feudum hrditarium põt prælegari uni ex filijs vel agnatis, vt concludunt Mod. Pap. in d. tract. de feud. car. 46. & seq. col. 2. & 3. versi. stat ergo prima conclusio, & car. seq. vers. ex prædicta regula, vbi ad plenum examinantes articulum recitando uarias opin. docto. concludunt, feudum hrditarium posse prælegari uni ex filijs, seu agnatis, adducunt consilia Alexand. & alias decis. Quę opinio ante ipsos fuit Ias. in l. 2. col. pen. versicu. quid aũt sit in feudo. C. de iure emphi. ubi allegando alias decis. idem firmat. Et in terminis nostris est cons. Franc. de Curt. iunio. primum in ordine, col. 5. & sequ. ubi uult, ꝙ vasallus possit disponere de feudo hrditario ẽt sine consensu superioris, dummodo, ꝙ ille, ad cuius vtilitatem disponit᷑, sit vnus de personis, ad quas feudum poterat transire, ut puta, quia est unus de descendentibus illius,
20 qui recipit feudum. Et † magis in terminis est consil. Io. Cãp. positum inter consilia Alber. Brun. & est 11. in ordine, vbi in 4. dub. colũ. 4. 6. & 7. allegando consilia Alex. & alias auctoritates, dicit, in feudis hrditarijs quẽ posse testari, & illud posse relinquere vni ex agnatis, dummodo ꝙ testet᷑ inter ipsos agnatos, seu filios, seu descendentes, & non inter extraneos, addens istud procedere de iure cõi, ẽt sine assensu superioris. Et idem vult Deci. cons. 208. nu. 9. dum dicit, feudum hęreditarium non posse relinqui extraneis, sed bene agnatis, & descendentib. & illis, qui ueniunt ſm naturam feudi. Et clarius idem tenet Deci. cons. 269. colũ. 3. & cons. 390. nu. 11. & 14. & cons. 395. colũ. 3. dicens illam consuetudinem feudi, & spẽ succedendi, posse tolli, dummodo dispõ feudi hrditarij non
21 fiat in personas extraneas. Et † confirmantur prædicta. Nã feudum hrditarium ꝓhibitum est alienari ext. agnatos, ergo dispõ facta inter agnatos valebit. vt dicit Bald. in tit. de succes. feud. in fin. & in tit. de aliena. feud. & ponit Felyn. in c. quę in ecclesiarum, col. 29. & sequ. de constit. & in c. cum contingat: de off. deleg. notãt ẽt Mod. Pap. in tract. de feud. in 4. par. prin
22 cip. q. 4. & 27. & sequ. Sicut † ẽt dicimus, ꝙ ꝓhibitus alienare, nõ censet᷑ ꝓhibitus testari inter suos. l. si qui incestas. C. de incest. nup. l. peto. §. fratre. de leg. 2. & per Alex. cons. 56. volu. 3. Sicut ẽt ꝓhibitus alienare extra familiam non dr ꝓhibitus alienare in familia. d. §. fratre, & l. vnum ex familia. §. se-
23 cundo, de leg. 2. & in l. voluntas. C. de fideicom. ¶† Comprobant᷑ ẽt ex his, quæ dicit Alb. Brun. cons. 111. magnifice dñe. col. 1. vbi vult, ꝙ alienatio, & donatio feudi, non valeant sine dñi consensu, tñ hoc fallit, qñ fit liberaliter, gratis, & sine pre-
24 tio, & in personam alterius infeudati. Prout † ẽt idem Alber. Bru. cons. 11. col. 7. & cons. 14. col. 2. dicit, tale feudum hrditarium spectare ad dispõnem ipsius vasalli defuncti. Et melius cons. 44. colũ. 3. dicit, feudum hrditarium ẽt antiquum
25 posse inter agnatos alienari ẽt sine consensu dñi. Quæ † vlterius magis propriè ad casum nr̃m confirmant᷑: qm̃ de feudo hrditario idem iudicat᷑, sicut de alia re hrditaria, & ideo uenit in petitione hrditatis, vt plenè tangit Iaso. in prælud.
26 feud. col. 16. & sequ. Vbi† ẽt vult, ꝙ tale feudum veniat in restitutione fideicommissi vniuersalis, ꝓut istud ultimum expresse firmat Bald. in l. cum virum. C. de fideicom. & And. de Yser. in c. 1. an fili. vel agna. & Barto. in l. vt iurisiurandi. §. si liberi. colũ. 1. vers. & ideo feuda. ff. de oper. liber. & Alex. consi. 19. col. 2. volu. 5. & plenè Moder. Papie. in tract. de feud. in 1. par. prin. qõ. 8. col. 6. & in 4. par. princ. q. pen. & car. 28. col. 3. versi. 2. põt decidi qõ. Vbi dñt * cõiter teneri, feudum hæreditarium venire in restõne fideicommissi vniuersalis, etiã si nulla sit facta mentio de feudo, ex quo est quid hrditarium, & de eo iudicatur, ꝓut de alia re hæreditaria, vt concludit Deci. cons. 390. nu. 14. & cons. 395. nu. 5. Et ꝙ feudum hęreditarium veniat in restõne fideicommissi vniuersalis, tenet expresse Alex. Claud. & alij Mod. in l. si patroni, in princip. ff. ad Trebel. vbi limitant dicta Bart. ibi, & Dyn. tenentium contrarium non ꝓcedere in feudo hrditario, sed in alio. prout ẽt idem Alex. uult cons. 10. in 3. volu. & cons. 29. perspectis. vol. 5. Ponit ẽt Fran. de Cur. cons. 73. col. 4. & seq. & latius prædictam conclusio. firmat Albe. Brun. cons. 10. col. 4. & cons. 14. col. 2. & cons. 24. & 39. col. 3. & Calcane. consi. 46. colũ. 2. Et sic patet apertè feudum hrditarium includi, & venire sub fideicommisso uniuersali, ẽt si nihil de feudo in fideicommisso dictum esset. Et consequenter, ꝙ in dicto fideicommisso vniuersali, per quod Do. Alex. fuit grauatus, casu quo moreret᷑ sine filijs restituere hæreditatem. Ex quo fuit factus casus dicti fideicommissi, in tali restitutione venit restituendum ẽt dictum feudum ipsis fideicommissarijs substitutis, esto ꝙ de dicto feudo specifica non fuerit facta mentio, quia comprehendit᷑ in d. fideicommisso vniuersali. Ex quib. apertissimè cõstat, ipsum D. Matthæum bene potuisse disponere, & fideicommissum facere de d. feudo, & eius portione, quę consideratio vera est, & nullã habet difficultatẽ. ¶ Cui cõclusioni non
27 obstãt ea, quæ superius adducta sunt in contrariũ. Et † primò dum dicebat᷑, in feudis non posse testari & testa. factum non debere seruari, nam ꝓcedit, qñ feudũ non esset nouũ, secus aũt est in feudo nouo, nã primus acquirens, & recipiens illud põt de eo testari & disponere, & eius dispõ seruãda est, vt patet

28 tet ex plurib. decisionibus supra adductis. Secundò † tollitur obiectio, vt non procedat in feudo hrditario. Nam de eo pôt in vltima voluntate disponi, dummodo dispô conferatur in agnatos, & descendentes, prout fuit pñs, & supra plenissimè in iure probatum est, intelligendo vt aliàs consului. Tertiò, obiectio tollit per illa verba apposita in inuestitura de dicto feudo facta, quę dicit, p se, hrdib. & successoribus & cui dictũ
29 ius dare voluerit. Quæ † verba sm cõem conclusionem important licentiam, & facultatem disponendi, & alienandi ēt sine alio assensu superioris, vt dñt doc. in c. 1. de feu. non hab. ppr. nat. feud. cum alijs adductis p Moder. Papien. in tract. de feud. car. 49. colũ. 2. & 3. vers. quintò quæro, & plenius p Dec. cõs. 193. col. 2. nu. 2. & col. pen. nu. 6. & per Albe. Brun. consi.
30 38. colũ. 2. & per Deci. consi. 390. nu. 8. latè. Prout † ēt obiectio tollitur, qñ vasallus testat, & in test. suo relinquit feudũ filio, vel agnato successuro ad feudum prædictum, put dñt doct. in c. imperialem. §. habito. de phi. feud. alienat. per Fed. & est text. clarus, & ita concludunt ibi cõiter oẽs scriben. in c. 1. de aliena. feud. pr. & in c. 1. per quos fiat inuestit. & ponit Roma. in l. 1. col. 3. ff. de in ius voc. & docto. in c. 1. quib. mo. feud. poss. aliena. & in c. Titius. si de feud. fuer. controuersi. inter dom. & agna. Et certum est, q ipsi nepotes ex filio non dñr remotiores in successione dicti feudi q̃ sit ipse filius, vt sta-
31 tim dicet. Dico † tñ, & fortius, q si ipsi nepotes essent remotiores, adhuc tñ in ipsos pôt conferri dispositio dicti feudi, & si eis relinquit, filius & agnatus proximior non pôt tale relictum reuocare, ex quo feudum est hrditarium, & satis est, q ille, cui relinquitur, sit de descendentib. illius primi recipientis feudum, ita concludit Dec. consi. 395. col. fina. & col. 3. Et bene faciũt, quæ ponit Socin. cons. 49. capio primam, in prin.
32 volu. 1. Vbi † vult, q si legatum est factum familiæ, pôt fieri electio in quoscunq; de familia, ēt existentes in ulteriori gradu, allegat iura & decisiones id probantes. Et idem voluit ipse Socin. consi. 227. præsens consultatio. col. 10. in prin. in 2.
33 uolu. Et † est optima decisio Alberti Bruni consi. 24. Vbi adducendo septem rõnes comprobatas iure, & auctoritate concludit agnatum remotiorem hæredem tñ institutum, & vocatum in testõ per vasallum, præferri agnato proximiori in feudo hæreditario. ¶Non obstat, quod secundo loco in contrarium supra adducebatur, feudum non venire in fideicommisso vniuersali, ex quo non comprehendit in gñali & uniuersali dispositione. Sed necesse est de eo specialem fieri men-
34 tionem, vt ibi probatum fuit. Nam † obiectio cessat in feu-
* do nouo, & hæreditario: vt est pñs. & ita est cõis * conclusi. sup. plenissimè probata plurib. decisioni. Et docto. Bar. & aliorum in l. si patroni. in princ. ff. ad Treb. limitatur, ut non procedat in feudo hrditario: vt expresè dicit ibi Alex. & Clau. & sunt aliæ decisiones superius deductæ. Nec est necesse in fideicommisso vniuersali facere mentionem de feudo hrditario, ex quo sine aliqua expressione venit, & comprehenditur in fideicommisso vniuersali, ut plenissimè superius verificatum est: qm̃ de feudo hrditario idem iudicamus, sicut de alia re hrditaria, ut dictum est. Quod ēt sensisse vr̃ Dec. in d.
35 consi. 76. colũ. 2. & 3. Vbi † per alia media concludit, sub dispositione uniuersali ēt venire feudum, esto q de eo non sit facta mentio specifica. Qm̃ virtualiter comprehenditur sub vniuersali dispõne, ex quo dicto casu perinde est, ac si specifica mentio facta fuisset, comprobatur rõne & auctoritate, ut per eum. ¶Non obstat illud, quod tertio loco in contrarium adducebat, dictum Do. Matthę. non potuisse prohibere alienationem dicti feudi, ex quo de eo testari non poterat, nã obiectio tollit plurib. modis superius adductis. Quib. ostensum est, ipsum potuisse bene testari, & disponere de dicto feudo.
36 Quæ † ēt ad pñtem obiectionem tollendam ulterius comprobantur. nam prohibitio de non alienando feudum facta per vasallum ualidissima est, qñ dicta prohibitio tendit ad conseruationem feudi in ipsa agnatione, ita consulit Paul. de Cast. cons. 163. incip. in causa, & sequit Felyn. in c. prudentia, col. 2. de off. deleg. & notat Aluar. in c. 1. §. econtrario, in 2. nota. de inue. de re alien. fac. & ita dicit punctaliter Alber. Brun. consi. 105. incip. ista phibitio. col. 1. Ad quæ bene faciunt ea, quæ hñr in deci. consi. Neap. 119. ubi concluditur, dispõnes factas per vasal. tendentes ad conseruationem feudi esse validas, & quia pñs prohibitio facta per testatorem ad hoc tendit, validissima iudicanda est. Et illa verba, de hærede in hæredem, declarata superius, magis arguunt conseruationem dicti feudi in agnatione: & quia talis dispõ non repugnat pro-
37 prię naturæ ipsius feudi, consequenter erit seruanda. ¶† Non obstat vltimum, in quo dicebatur, ipsum Do. Indrigum, qui superuixit d. Do. Alex. censeri uocatum ad portionem dicti feudi, in qua successit ipse Do. Alex. ex quo vr̃ esse magis proximior, & ēt quia ipse dñs testator vocauit superuiuentes filios, & ipse dñs Indrigus tm̃ superuixit d. Do. Alex. & consequenter ipse dñs Fede. & fratres filij dñi Anton. uidentur exclusi tum quia reperiebantur in vlteriori gradu tpe mortis D. Alex. tum quia eo tpe Do. Anto. eorum pater erat præmortuus, & consequenter non potuit transire dictum ius fideicom. ad suos filios, & est glo. communiter approbata in l. vnica. C. de his qui an. aper. tabu. cum concordant. Hæc obiectio nihil obstat. Nam siue consideramus successionem in dicto feudo attenta persona ipsius d. Matthæ. aui, siue ēt attenta persona ipsius D. Alex. utroq; casu hr̃ intentus, q ipse Do. Fede. & fratres succedunt pariter cum ipso Do. Indrigo. Ostenditur
38 apertè. Nam, † vt supra dictum est, in dicto fideicommisso vniuersali venit ēt restitutio dicti feudi, & per fideicommissum succedit testatori illud relinquenti, vt est text. in l. cohære. §. cum filiæ, & ibi scriben. oẽs adducentes iura & decisiones concordãtes. ff. de vulg. & pup. & consequenter cũ tractet de successione ipsius Do. Matthei testatoris, ita admittunt ipse D. Fed. & fratres, nepotes ex d. Anto. præmortuo, sicuti admit-
39 tit ipse Do. Indri. Ex † quo dicti Nepotes quò ad successionẽ aui representãt personam Do. Anto. eorum patris qui erat in pari gradu cum ipso Do. Indri. vt est tex. in §. cum filius. insti. de hære. quę ab intest. defer. & ibi doct. adducunt iura concordantia, & plenè tangit Deci. consil. 1. & consil. 95. nu. 4. & 5. Et consequenter inter ipsos nepotes, & ipsum Do. Indri. respectu dictæ successionis non est dare proximiorem vel vlterio-
40 rem gradum, sed danda est paritas. Quod † ēt ex alio suadetur. nam d. Do. testator nedum vocauit ad dictum fideicõmissum mortuo D. Alex. sine filijs filios suos superuiuentes, sed ēt vocauit filios alterius filij testatoris præmortui in stirpes, vt patet ex lectura testamenti, vnde cum ipsi nepotes sint expressè vocati & nominati, certum erit, q pariter succedunt ad fideicommissum cum d. Do. Indri. eorum patruo ēt vocato & nominato, vt notant scriben. oẽs per illum tex. post glo. in l. cũ ita. §. in fideicommisso. ff. de leg. 2. & no. ēt Deci. in d. consil. 1.
41 & d. consil. 95. Quod † ēt suadet. Nam cum hic tractetur de successione fideicommissi, in ea debemus procedere sicut pro
* cedimus in successionib. ab intesta. vt dicit glo. cõiter * approbata in d. §. in fideicommisso, & notant Moder. Papi. post Ange. in l. fin. C. de uerbo. signif. & Soc. consi. 269. incip. materia
42 pñtis. co. 10. in 2. volu. Clarum † est autem, q ab intestato dicto dño testatori pariter succedere pñt dictus Fed. & fratres, nepotes ex filio præmortuo, sicut ipse Do. Indrigus d. §. cum filius. Et in materia feudali, & eius successione est gloss. in ca. 1. de natu. feud. & text. in c. 1. de success. feud. & ibi scrib. oẽs cum alijs adductis per Moder. Papien. in tract. de feud. car.
43 27. col. 3. & sequ. versi. 9. principaliter quero. Si † autem consideramus successionem istius feudi respectu ipsius dñi Alex. & tunc ēt idem est dicendum. Nam in dicto feudo ipsi ab intestato mortuo ita succedunt d. Do. Fede. & fratres, sicut ipse dominus Indricus. Nam in persona dicti domini Alexã. tale feudum non erat nouum, sed paternum, quæsitum ab ipso domino Matthæo eius auo, vt habetur in c. 1. versic. paternũ, de natu. success. feud. & in c. 1. de grad. succ. in feud. notat gl. in vers. inuestire, & ibi docto. in c. 1. de success. feud. & Alex. consi. 30. quoniam omne datum, col. 3. in 1. volu. & Soc. consi. 165. visis inuestituris. vers. quartò confirmatur. in 2. uolu.
44 Et † in feudo paterno mortuo vasallo transuersali succedunt alij eius agnati transuersales vsque ad septimum gradum. vt est text. in c. 1. §. & quia videmus. qui feud. da. poss. & in c. 1. §. satis. de proh. feud. alien. per Lothar. cum alijs accumulatis per Modern. in tract. feud. cart. 31. versic. successiuè ex prædicto, vbi concludunt, nedum vsque ad septimum gradum,
45 sed etiam in infinitum succedere. In † qua successione filius fratris est in pari gradu cum suo patruo, ita quòd æqualiter in feudo transuersali succedunt, ut est gloss. in cap. 1. de natu. success. feud. & consuluit Aret. cons. 164. incip. diligenter

ter & maturè.col.1.& Alex.cõſ.129.in fi.in 5.volu. & plures alij adducti p Mod.Pap.in d.trac.de feud.car.28.ver.9.& ver ſi.ſeq.tangit ēt Alex.in l.Gallus.§.q̃dã rectè,col.pen. ff.de lib. & poſth.& Phil.Corn.cõſ.24.col.fi.in prin.volu.2.declarãdo
46 vt aliàs conſului.¶†Nec obſt.p̃dictis illud,q̃d dicebat, ipſum Do.Anto.mortuũ añ D.Alex.nõ potuiſſe trãſmittere ius d.fideicõmiſſi ad eius filios. Cũ fideicõmiſſum condõnale non tranſmittat,vt in l.1.§.ſin aũt,& ibi Bald.col.1.verſ.quero nũ quid.C.de cadu.toll.& no.doc.p illũ tex.in l.cũ filiofamilias, in 4.par.ff.de lega.1.& in l.hr̃des mei.§.cũ ita.ff.ad treb.cum ſimil. Nã obiectio ceſſat,ex quo ipſe dñs teſtator expſsè vocauit ipſum Do.Federicũ & fratres caſu,quo D.Ant.eorũ pr̃ fuiſſet p̃mortus.dũ expſsè vocauit vnà cũ ſupuiuentibus filijs alterius filij p̃mortui. Quo fit,vt tanq̃ expſsè vocati ad d.fideicõmiſſum veniãt iure p̃prio, & ita eſt expſſa deciſio Bald.p illũ tex.in l.vnica.C.ut actio.ab hære.& ꝯ here.& in l.ſi pr̃.in 4.q. C.de inſti.& ſubſti. Et ita firmat.Socin.in d.l.hr̃des mei. §.cũ ita,col.4.verſi.aduerte tñ. Ad q̃d faciũt ea, q̃ ſuperius dixi de
47 notatis in d.l.cũ ita.§.in fideicõmiſſo. Prout† ēt obiectio tollit;q̃m ēt ſi nõ eſſent expſsè vocati, tñ fideicõmiſſũ condõnale ex cõiecturata mẽte teſtatoris tranſmittit ad ſuos hr̃des, licet fideicõmiſſarius moriat añ grauatũ, vt dicit Bald.in d.l.ſi pr̃, Imo.& Soc.in l.in condõnib.primũ locũ.§.hęc ſcriptura.ff.de cõdi.& demõ. & diffuſius p eundẽ Socin.in d.l.hr̃des mei. §. cũ ita,col.4.& 5.vbi enumerat plures coniecturas,q̃ verificari p̃nt in caſu p̃nti,p̃ut ẽt not.idẽ Soc.allegãdo alias deciſ.conſ. 6.inci.i p̃nti cõſultatione.col.4.verſi.reſtat nũc.vol.3.& multa ad id accumulat Dec.conſ.397.viſo puncto col.2.& 3. nu. 5.& 6.& idẽ faciũt Mod.repeten.in l.1.colũ.16.ff.de leg.1.& poſtremò idẽ cõſuluit Frã.de Cur.iun.cõſil.16. p̃ſupponitur. col.4.In quib.locis addunt alię deciſ.concordãtes,& colligũtur coniecturę,ex quib.colligit mẽs teſtatoris uolẽtis fideicõmiſſum condõnale trãſmitti, quarũ aliquæ concurrũt in caſu p̃nti, quas recitare & referre minimè eſt neceſſe, cũ ipſe dñs Fed. & fratres expſsè p ipſum dñm teſtatorẽ ſint vocati ad d. fideicõmiſſũ cũ d.Do.Indrigo eorũ patruo. Ex quib.cõcludo ad portionẽ feudi p̃dicti,q̃ fuit Do.Alex.venire d.D.Feder. & fratres,ſicut venit ipſe Do.Indrigus,& eius filij,in ſtirpes tñ, p̃ut ipſe dñs teſtator diſpoſuit. Pariſius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina de iure communi ſuccedit ſicut & maſculus.*
2 *Fœmina ſecundùm conſuetudinem feudorum regulariter & rationabiliter non ſuccedit in feudo, & nu.3.*
4 *Feudum receptum pro ſe & hæredibus, intelligitur de maſculis, & non fœminis.*
5 *Quòd fœminæ excludantur, exorbitans eſt, & quòd admittantur, eſt fauorabile. Fœmina poteſt in feudis ſuccedere pluribus in caſibus.*
6 *Et primò, quando expreſsè uocatur in inueſtitura, & nu.ſeq.*
7 *Secundò quando facta eſt conceſſio, & donatio, non tẽdens in feudum, ſed in veram, & puram donationem, & nu.8.*
9 *Et ſi facta appareret pro recipiente, & eius legitimis hæredibus, ſeu pro poſteris, ſeu pro cõiũctis, uel proximis, & nu.10.*
10 *Tenor inueſtituræ debet attendi.*
12 *Succedit fœmina etiam in iuriſdictione.*
13 *Multa requiruntur, ad hoc ut feudum dicatur proprium.*
14 *Feudum improprium tranſit ad fœminam.*
15 *Iuramentum fidelitatis ceſſat in feudo improprio & condõnato.*
16 *Succedit fœmina in feudo conditionato.*
17 *Verba inueſtituræ loquentia de feudo recto improprijãtur, quando feudum eſt improprium, & conditionatum, & nu.20.*
18 *Fœmina ſuccedit in feudo, pro quo præſtantur ſeruitia determinata, & quæ per fœminam poſſunt præſtari.*
19 *Qñ pro feudo non præſtatur ſeruitiũ, ad illud ſuccedit fœmina.*
20 *Nec obſtabit iuramentum fidelitatis, quod plura continet.*
21 *Ex quo illa uidentur ſibi remiſſa, & ſuper illis & iuramento uidetur cum ea diſpenſatum, & nu.22.23.& ſeq.*
22 *Fœmina ſuccedit in feudo conceſſo ſub annuo cenſu, ex quo tale feudum eſt impropriũ, & in eo ceſſant conſuetudines feudales.*
23 *Iuramentum fidelitatis concernit ea, quæ ſolita ſunt exigi à domino directo, & non alia contenta in iuramento, quæ cenſentur remiſſa.*
24 *Quando inhabiles uocantur ad feudum, cum ipſis dicitur diſpenſatum, & nu.25.& 26.*
27 *Feudum hæreditarium quod propriè ſit.*
28 *In feudo hæreditario nullus admittitur, niſi ſit hæres primi inueſtiti, vel deſcendentium ab eo.*
29 *In feudo hæreditario poteſt uaſallus diſponere, dummodo non diſponat in perſonas extraneas, ſed erga eas, ad quas feudum poterat tranſire. conſiderato tenore inueſtituræ & conceſſionis & num.30.& 31.*
32 *Vaſallus in feudo hæreditario poteſt præiudicare agnatis, faciendo legitimare filium naturalem.*
33 *Inueſtitura loquens pro ſe & hæredibus ex ſuo corpore natis legitimè deſcendentib. de iure regni facit feudũ eſſe hr̃ditariũ.*
34 *Inueſtitura recepta pro ſe, & deſcendentibus ſuis operatur, ut tale feudum non tranſeat ad filios alterius fratris, ſed bene tranſit ad filiam uaſalli mortui ſine maſculis.*
35 *Illa uerba, pro ſe, hæredibus & deſcendentibus &c. quando feudum eſt improprium & conditionatum, ita adaptantur ad fœminam, ſicut ad maſculum.*
36 *Inueſtitura pro ſe, & deſcendentibus, facit feudum eſſe generis, à quo non excluditur fœmina.*
37 *Inueſtitura facta pro maſculis & fœminis, uel pro filijs utriuſque ſexus, pariter admittit fœminas, ſicut & maſculos, quando ſumus in feudo improprio & trãſitorio ad fœminas, quod ſecus in alijs feudis propriis.*
39 *Feudum poteſt acquiri pecunia, & in illo ita quæſito ſuccedere poteſt fœmina.*
40 *Vaſallus diſponere põt de melioramentis factis ſuper re feuda.*
41 *Princeps in feudis poteſt præiudicare maſculis, & illud applicare fœminis, ſi in inueſtitura fœmina uocatur, uel quando iſtud facit propter benemerita & ſeruitia patris & anteceſſoris, uel quando feudum eſt promiſcuum maſculi & fœminæ, & nu.42.43.44.*
45 *Et princeps liberè poteſt iſtud facere, agnatis etiam non citatis.*
46 *Feudum an poſſit dari in dotem.*

CONSILIVM IIII.

1 Conſiderando †Diſpõnem iur. cõis, certiſſimũ eſt, & ab inteſtato, & ex teſtõ ita ſuccedere fœminas ſicut maſculos.l.maximũ vitium,vbi adducitur rõ iſtius deciſio.C.de libe. p̃ter. & not.in auth.de hered.ab inteſt.veni.p totum, vbi ſublata eſt dr̃ia ſexus reſpectu ſucceſſ. p̃ut ẽt hr̃ in auth. in ſucceſſ.C.de ſui. & legi.inſtitu.de exhr̃da liber.§.ſed hæc quidem,cum alijs con-
2 cordan.¶†Qua diſpõne iuris cõis non obſtante,per conſuetudines feudorũ inductũ fuit. vt regulariter fœmina non ſuccedat in feudo, vt eſt text. in c.1.§.& quia uidimus,in titu.qui feud.da.poſſ.& in c.1.§.filia. de ſucceſ. feud. & in c.1.§.ad filiam.de gradi.ſucce.in feud. p Alex.conſ.10.col.2.in 5.volu.
3 & Bar.conſ.54.& conſ.92.cum alijs ſimil.Et† rõnes huius dicti negatiui plures adducuntur p Bald.in l.quoties, colũ.pen. C.de ſuis & legit.& p docto.in iurib.ſupra adductis,& in alijs concord.Prout ẽt conſuluit Cald. in titu. de verb.ſignif.conſ.
4 15.& no.Bald.in l.1.in 6.opp.C.de hr̃d.inſti.†Volẽtes hoc p̃cedere,ẽt ſi feudum eſſet receptum p̃ ſe, & hr̃dib. Nam intelligit de maſculino,vt dicit Bal.& alij p illũ tex.in c.1.de feud. & in c.1.quemadmodũ feud.conſti.poſſ. & latè tangit Socin. in conſ.19.adſit,col.1.in 1.volu.& eſt bonus tex.in c.1.§.p̃fecto.in tit.de leg.Corra.& in c.1.§.& ſi clientulus,de alien.feu. cũ alijs allegatis poſt Bart. p Mod. in l.Gallus. §.quidã rectè, & in §.ẽt ſi parẽte.ff.de lib.& poſthu. & in l.ex facto.§.fi. ff.ad
5 trebel. ¶†Verùm ẽt tales conſuetudines feudorũ exorbitant a d.iure cõi. Et illis nõ obſtantib.in plurib.& diuerſis caſib.inductũ fuit, vt fœmina poſſet in feudo ſuccedere, & ꝙ in illis caſib.ipſa reduceretur ad primæuũ ius cõe, quod fauorabile eſt,dicit gl.in verſi.numerandũ,& ibi ſcrib.in c.ſtatutũ,de prębe.lib.6. & And.de Iſern.in cõſtit.regni,in aliquib.col.2.Qui caſus ſpeciales ponuntur ſparſim in diuerſis locis, & poſtremò accumulantur per nouiſ. Papien. in tracta. de feud. car. 23.& quatuor ſequ. Vnde ad veritatem præſentis conſulationis conſiderandum erit. An ſimus in aliquo caſu ſpeciali, in quo fœmina ſit habilitata ad ſucceſſionem feudi, & reducta ſit ad primæuũ ius commune.Et ſi hoc erit, ipſa Do.Philippa filia

filia Magnif.dñi Io.Comi.Brandolini iure permittente, accedente ēt voluntate, & consensu sui genitoris, ac Illustr. dñij erit habilis, & capax successionis dicti feudi. Et ꝙ sumus in casu, in quo fœmina possit succedere in feudo, occurrit prima concessio, & inuestitura dicti feudi per Serenis. dñium facta ꝓgenitorib. & antecessorib. ipsius dñæ Philippæ, quæ po-
6 tissimè, & principaliter consideranda est. Nam † illa dat nobis cognoscere, quale feudum fuerit, ex quo in ipsis feudis legem dat, vt dicit And. de Iser. in titu. de nat. succes. feud. col. 8. & in tit. de not. feudo. vers. ꝙ aūt pares, & Bal. in titu. de duo. fratri. a capita. inuest. & in titu. quæ sit pri. cau. benef. amit. vbi vult, tenorem inuestituræ derogare cuicunque naturæ feudorum, est bonus tex. in c. 1. in fin. de succes. feud. & ad id multa accumulat Fran. Cur. senior cons. 48. col. 6. in fin. versic. 10. & col. 20. versic. ad decimam, & cons. 49. col. 8. & Alex. cons. 50. vol. 4. & Dec. cons. 193. nu. 1. & sequ. & cōs. 208. nu. 2. & cōs. 269. nu. 5. Reperio itaque primæuam concessionem a qua dependent aliæ inuestituræ postmodum factæ dicti feudi a Serenis. dñio in personam Gattemelatæ, & Comitis Brandolini de anno 1435. 17. Februar. sonare in puram donationem & concessionem, dum dr̄, ꝙ locus vallis Mareni, cum oībus possessionib. &c. detr̄ prædictis in signum gratitudinis, & seruitiorum præstitorum Illustr. dñio. Et idem verbum, dedit & concessit, repetitum apparet in inuestitura facta prædictis
7 de anno 1436. 18. mēsis Febr. Ex † quib. verbis expresse colligitur: talem concessionem feudi fuisse factam pp benemerita & seruitia. Quo fit, vt ēt attentis dictis verbis, dedit & concessit; potius sit iudicanda donatio q̄ feudum, vel ꝙ tale feudum potius sapit donationem veram, q̄ puram, & simplicem concessionem feudalem. Taliter ꝙ in eo ita succedit fœmina,
8 sicut & masculus. Oīa † prædicta ita distinguendo firmat Ange. cons. suo 242. in fin. super 1. puncto, & Bald. in cōs. 301. in bonis feudalib. in 3. volu. & Oldr. cons. 159. ex prædicto themate. in 1. dub. & no. Alber. de Rosa. in rub. C. de dona. versic. item quæro. Volentes, ꝙ in dubio talis concessio potius debeat iudicari libera donatio quā feudum, maximè cum facta appareat ex cā remunerationis, & in recompensam seruitiorum, vt dicit Alex. in l. 3. in princi. ff. quod quisq; iur. & ad id plura ēt accumulat Cardin. cons. 64. ꝙ dña Nera, & Philipp. Dec. cons. 32. & ꝓ tenui facultate mea, colū. 2. & per totū, vbi vult, ꝙ dicta verba concedimus, ēt in reb. feudalib. denotent donationē, taliter ꝙ ita succedant fœminæ, sicut & masculi,
9 ēt si dicatr̄, concedimus tibi, † & tuis legitimis hr̄dibus cū ipsa fœmina dicatr̄ legitima hæres, vt ēt dicit ipse Dec. cons. 85. diligenter. col. 3. nu. 6. in fin. & nu. 7. & cons. 208. ad clariorem, nu. 6. vbi dicit, hoc esse absolutum & clarum, & melius in consi. 269. consultus ab illustri. col. 1. nu. 2. Vbi ēt considerat, qn̄ fuit facta concessio pp benemerita, & seruitia, volens ꝙ transeat ad ipsas fœminas, ēt si sit facta sub illa forma. Concedi-
10 mus † & damus tibi, & posteris, seu ꝓximis, seu coniūctis. Nam appellatione istorum ēt fœminæ comprehenduntur, & ad ipsas tale feudum transit. Ponit ēt ipse Dec. consil. 390. nu. 6. vbi vult, istud ꝓcedere, ēt si fiat mentio de feudo, considerando mixturam, vt ibi per eum, & nu. 9. firmat istud a fortiori ꝓcedere, qn̄ feudum est concessum pp benemerita & seruitia, nam in illo succedunt ēt fœminæ, vt ēt dicetr̄ inferius. Et consequenter considerando tenorē dictæ inuestituræ verè sapientis potius donationē, q̄ feudū, dicendū erit ita fœminas uocari ad ipsius successionē, sicut & masculos, & apertissimè
11 constat decisionib. supra adductis. Est † certissimū fœminam succedere in feudo, qn̄ cōcessio feudi se habet ad fœminas, sicut ad mares, vt hr̄ in titu. de his qui fi. & hr̄di. su. & in c. 1. §. quin ēt. in titu. episcop. vel abba. & notatr̄ in c. 1. de nat. feu. & in c. 1. quēad. feud. poss. & ibi scrib. oēs adducentes alias decis. & ponunt Moder. in d. tract. de feud. car. 22. colū. 4. Et quia pn̄s huiuscemodi est, dicere cogimur, ipsam dñam Philippam
12 ad dictum feudum vocari. ¶ † Nec obstat, ꝙ præstandum sit iurm̄ fidelitatis. Nam ex infra dicendis clarè patebit, in nullo istud obesse ipsi dñæ Philip. ¶ Minus ēt obstat, si dicatr̄, tale feudū continere iurisdictionē, cuius fœmina incapax est, quia illam exercere non pōt, vt not. Host. in c. dilecti. de arbi. & notatr̄ in l. fœminæ. ff. de regu. iur. Nam qn̄ succedit in aliqua hr̄ditate, in qua est iurisdictio, illius reddit capax, vt notat in d. locis, & per Abb. in c. significauit, de rescrip. & p Deci. consi. 32.
13 in fiu. Præterea, ꝙ talis concessio non iudicetr̄ ꝓprij feudi cōcessio suadetr̄. Nā vt ꝓpriè sit feudū, septē potissimè requiruntur, enumerata post alios doc. p Mod. Papien. in tract. de feud. car. 5. volu. 1. col. 3. & seq. & vers. ex quib. in effectu habetis. Quorū septem si aliquod deficit, alteratr̄ natura ꝓprij feudi, & operatr̄, vt feudum impropriè iudicetr̄, ꝓbant ijdem apertissimè lege, rōne, & auctoritate. Inter quæ septem, illud potissimū est, ꝙ feudū debeat concedi liberè, si. n. concederetr̄ pro annuo censu, non erit ꝓpriè feudū, ita Bald. in l. liberti. col. vlti. vers. item nota. C. de ope. liber. & in titu. de pac. Constan. in uer. libellariū. Tenet Specu. & ibi Bal. in addi. col. 3. in titu. de loca. §. nūc aliqua, vers. 4. in fi. & Cyn. in auth. ingressi. vers. circa præmissa adhuc quæro. C. de sacros. eccle. vbi dicit, ꝙ si p̄statr̄ seruitium reale, non est ꝓpriè feudū, quod ēt voluit Bald. in c. 1. §. si cautio. col. vl. de fid. instr. & Alex. cons. 136. viso & examinato, col. 2. volu. 1. & multa accumulat Dec. idem tenēs
14 cons. 138. nu. 7. & cons. 269. nu. 6. Volens † isto casu tale feudum ita trāsire ad fœminam, sicut ad masculū, ꝓ quo est pulchrū & p̄gnans cons. Do. Barth. Soc. 257. visis inuestituris, col. 6. in 2. volu. vbi concludit, tale feudū esse impropriū, & cōdōnatū, licet suscipiatr̄ ꝓ se, hr̄dib. & successorib. & ꝙ in illo succedit ēt fœmina. Et est pulchrum cōsil. Alber. Brun. 41. col. 1. volens isto casu non dici ꝓprium feudū, & consequenter transire ad fœminam. & idem ēt voluit. Soc. consil. 167. non inutilis, versi. qm̄, in 2. volu. & Lud. Bolog. cōs. 61. sequuntr̄ ēt Mod. in d. tract. car. 23. versi. 6. limitate, & vers. 3. ad idem, vbi adducentes plures rōnes, & auctoritates dn̄t, tale feudum non esse
15 ꝓpriè feudū. Et ꝙ ꝓ eo non est p̄standū iurum fidelitatis, vt expresse dicit Bald. in d. l. liberti. colū. vlti. & ꝙ in eo ita succedit fœmina, sicut & masculus, & idem voluerunt dicti Mod. in d. tract. car. 9. col. 1. in prin. & in fin. adducentes cons. Alex. 136. præal. & tenet Fran. de Cur. cons. 48. col. 7. & cons. 50. in princ. Cum ergo p̄dictum feudum appareat concessum ꝓ annuo censu vnius cerei librarum decem, nō poterit ꝓpriè feudum dici, & consequenter in eo poterit succedere ipsa D. Philippa. Prout ēt idem est dicendum. Nā tale feudum ultra dictam condōnem annui census apparet sub alijs condōnibus expressis in ipsa inuestitura cōcessum, ꝙ ipsi inuestituri dērent accipere sal, & ꝙ Illust. dñium posset mandare hominib. dicti feudi, vt sibi videretr̄, & ꝙ nullus in eo posset habitare &c. quæ oīa manifestè fecere dictum feudū condōnatū, & non re-
16 ctū, & cōsequēter feudū impropriū. In † quo feudo cōdōnato ita succedit fœmina sicut & masculus, & in eo non p̄statur iurm̄ fidelitatis, nisi expresse hoc actū sit, ut cōcludit Socin. d. cons. 257. in 2. volu. p totū, potissimè col. 6. & Dec. cons. 139. in prin. & Phil. Corn. cons. 26. prima frōte. in 1. volu. & cōsuluit idē Dec. consil. 269. nu. 6. & cons. 360. nu. 8. & tenent expresse Mod. Papi. in d. tract. car. 26. col. 3. versi. 29. & diffusius car. 8. col. 2. versic. sub hac prima. ubi volunt, ꝙ feudū condōnatū dicatr̄, qn̄ in eo sunt determinata seruitia, vt dicit gloss. &
17 scribe. in c. fin. de capita. qui curi. uend. Isto † n. casu non pōt dici feudum rectum, & ꝓprium, licet inuestitura dicatr̄, Serenis. dñium concedere d. locum in feudum rectum, nobile & gentile. Tn̄ illud verbū, rectum, pp condōnes infra positas, & seruitia determinata, non stat ꝓpriè, nec denotat ꝓprium feudū, sed condōnatū, vt supra ꝓbatū est. Cū sequentia declarent p̄cedentia. l. si seruus. §. fin. ff. de leg. 1. & tale verbū rectum, exponitr̄ p̄petuū, & nō reuocabile, vt in simili dr̄ in c. 1. §. item si uasallus. si controu. fue. de inue. feud. & notāt Mod. adducētes alias decis. in d. tract. car. 8. colū. 2. & car. 9. col. 1. Quib. attentis, cum tale feudū fuerit, & sit condōnatum, & improprium, in eo ita succedit fœmina, sicut & masculus. Cōsequenter ipsa
18 D. Philippa erit capax dicti feudi, prout † ēt, qn̄ considerādo seruitia condōnata, & determinata in concessione ipsius, ita illa pn̄t præstari p fœminam, sicuti & p masculū. Patet ad sensum cōsiderādo vnūquodq; seruitiorū ibidē exp̄ssū, quo fit, vt ad dictū feudū ita debeat admitti fœmina, sicut & masculus, ita dicit Ludo. Ro. cōs. 167. col. ult. & Alex. consil. 30. qm̄ oē datū, in 1. vol. & Bald. no. in l. fi. C. de suis & legi. cū alijs adductis p Franc. de Cur. cons. 48. colū. 7. & cons. 50. in prin. & col. 3. & p Alex. cōs. 2. in 5. volu. & diffusius p Mod. Papien. in d. tract. de feud. car. 24. col. 1. versic. 9. fallit. & per Soc. in d. cōsil. 257. in 2. volu. & Dec. consi. 139. & tenet Philip. Corn. d.
19 cons. 26. in 1. vol. Si † verò volumus cōsiderare dictum feudum

dum ex dicta seruitia determinatum, in reliquis erit liberum
& non subiectum alijs seruitijs, vt expresse concludit Soci.d.
consil.257.col.4.vol.2. & Dec.consil.360.nu.8. vbi adducit
iura, & decisiones id probantes, quo fit vt exceptuatis dictis
seruitijs expressis, pro tali feudo nullum aliud debeatur serui-
tium. Et qñ nullum seruitium debetur, ita succedit fœmina,
sicut & masculus, ita Bal.in c.1.§.& quia vidimus, col.vlt.qui
feud.da. poss. & in l.quoties.col.2. C.de suis & legit. & Lud.
Ro.in singul.suo 178.incip.hodie fœmina, & cons.367.circa
primum, col.vlt.& Alexan.cons.29.& seq.in 5.vol.& Philip.
Corn.cons.16.aperta, col.3.vol.1. & multa accumulant Mo-
der.Papien.in.d.trac.car.23.col.2. vers.5.limita, vbi dñt, hãc
* esse cõem * opinionem. Tñ ibi dubitant pp iuramentum fi-
delitatis, quod minime hẽt obstare, vt ĩ. dicam nu.2.in fin.&
cons.139.in prin.& cons.208.nu.5.& cons.249.nu.6.& no-
tatur per Alex.cons.2.in prin.& col.5.& ẽt p Deci.consil.32.
nu.4.col.2. Vñ siue consideremus dictũ feudum respectu ser-
uitiorum expressorum, & verum erit dicere, ad illud fœminã
admitti: cum talia seruitia ita explicari possunt per eam, sicut
& per masculum. Si verò consideramus illud in reliquis libe-
rum, & non subiectum alicui seruitio, & tunc ẽt clarũ est, fœ-
minã esse capacem illius, cũ nullum seruitiũ sit prçstandũ. Pa-
20 tet aptissime vtrunq;, decisionibus s̃.adductis. Patet † ẽt tale
feudũ non considerari vt feudũ proprium, licet in inuestitura
sit facta mentio de feudo. Nam intelligi dẽt, de improprio.
¶Nec ob.si dicatur, ꝙ in ipsis inuestituris interuenit iurũm fi-
delitatis, qđ continet seruitium psonale, & quedã alia, ad quæ
fœmina non est capax, & consequenter admitti non debet, vt
habetur in c.1.de for.fidelita.& in c.1.de no.for.fidelita.& p
Alex.cons.30.in 1.vol.& cons.9.vol.5.& per Deci.cons.139.
21 Nam † obiectio cessat ex his, quæ dicit Soci.in.d.consil.257.
vol.2.col.2.vbi vult, ꝙ tale iurm extendatur ad seruitia expssa
in concessione, q̃ præstari possunt per fœminã. Alia verò capi-
tula contenta sub dicto iuro censentur tacitè remissa, ex quo
non possunt per fęminã præstari, & vnius inclusio est alterius
exclusio.c.non ne, de psump.cũ concor.ibi allegatis p ipsum.
22 Patet † ẽt: quia tale iurm fidelitatis dẽt regulari ad ea quę ex
pressa sunt, nec habebit locũ, qñ feudũ conceditur sub annuo
censu, quo casu feudũ dr̃ improprium, & in eo cessant consue
* tudines feudales; & succedit dispositio iuris cõis, *vt in c.1.de
feud.cog.quo considerato fęmina succedit.d.l.maximũ vitiũ.
* Consuetudines.n.feudorum exorbitant a iure cõi, * & exclu-
dunt fęminã a successione feudi ꝓprij, & sic nõ obstat iurum
fidelitatis, vt expresse dicit Soci.in.d.cõs.col.3.Et clarius hoc
idẽ firmat ibi col.4.versic. pterea aduertendũ est, vbi expresse
23 vult, † ꝙ iurum fidelitatis concernat ea, quæ solent exigi a do
mino directo. Alia aũt q̃ non sunt solita exigi, esto ꝙ contineã
tur in c.1.de for.fideli. cum simi.tñ censent esse remissa. Ad-
ducit iura, & auctoritates id ꝓbantes. Et cõprobari põt ex his,
quæ habentur in.l. plenũ.§.equitij.ff. de vsu & hab.& p Alex.
in.l.vel vniuersorũ.ff.de pig.act. Et ex his, quæ habentur in.l.
fi.C.fideiuss.& in.l.fin.ff.qui satisda.cog.cũ concor. Quod ada-
ptari põt ad casum præsentem. Nã Illust.& Serenis.dñium nũ
quã est solitum exigere a vasallis ea, quæ continentur in iuro
fidelitatis, licet exigat iurum fidelitatis. Quæ consuetudo attẽ
di debet, & maxime, quia ẽt Serenis.dñiũ solet exigere iurum
fidelitatis a vasallis, esto ꝙ ex forma concessionis fœminæ ad-
mittant ad feuda. Non obstante itaq; illo iuro, ipsi adhuc de-
bent admitti. Vt est videre in regno Neap.& regno Sicil.vltra
farũ, vbi fęminæ admittũtur ad feudum deficientibus mascu-
lis descendentibus ex vasallo possidente feudum, quę fęminæ
excludunt alios agnatos transuersales, & iurum fidelitatis non
excludit eas. Quod ẽt suadetur. Nam (vt dixi) sunt plures ca-
sus, in quibus succedit fęmina in feudo, esto ꝙ feudũ requirat
iurum. Nam si iurum eas excluderet, nullo casu possent succe
dere, qđ minime dicendũ est, & ideo illis casibus admittũtur
24 non obstante iuro. Tum † quia qñ feudum est improprium
censetur remissum quò ad ea, quæ non possunt præstari per fę-
minas, vt dicit Soci.in.d.consil.257. Tum ẽt quia possunt ser-
uire per substitutũ, vt est decisio cons.Neap.320.circa fi.& ꝓ
batur in.c.si minori.in.c.si quis decesserit, si de feu.fue.cõtrou.
& in.c.1.§.firmiter.& ibi And.de Iser.de ꝓhi.feu.alie.p Fede.
cũ alijs plenè accumulatis p Mode.Papien.in.d.tract. de feud.
car.28.col.2.ver.3.pro eadem opinione, & col.4.vbi loquitur
25 de uasallo minore & inhabili, † & de clerico uasallo, seu mo-
naco, qui possunt p substitutum deseruire, uel qñ ecclesia re-
tinet feudum, quia oẽs personæ præstabunt seruitia p substitu
tum, & ita in ipsis adimplebit iurum fidelitatis, de quo ẽt hr̃
in deci.cons.Neap.324. & diffusius in.d.trac.de feud.car.29.
col.3.uersic.4.signanter limitate, ubi expresse uolunt allegan-
tes plures decisiones, ꝙ qñ feudum transit ad fœminam, po-
terit pstari seruitiũ psonale per substitutũ, qñ ipsa nõ esset ha-
bilis ad illud pstandũ. Quod in casu nostro non ur̃ considerã-
dum: qm̃ seruitiũ dicti feudi non est nisi mere reale, & ita po
terit pstari p fęminã, sicut per masculũ, & alia cõtẽta sub iuro
26 fidelitatis uident esse remissa, ut.s̃.dictũ est. ¶† Et eo maximè
cum ipsa do. Philippa possit reddi capax considerata persona
mariti, qui poterit capere inuestiturã et deseruire ac præstare,
et adimplere iurum fidelitatis. Prout consuluit Raph. Fulgo.
cõs.4.incipiente ad id, de quo quærit, ubi dicit ita fuisse de fa-
cto obseruatũ Paduæ, referunt et sequuntur Mode.in d.tract.
de feu.car.23. col.1.uer.adde tu, et est ẽt cons.Fulg.86.col.2.
in fi.ubi concludit, ꝙ fęmina põt reddi capax ex psona mariti,
et eius noĩe inuestiri. Et sic ex pluribus cessat obiectio, de iuro
27 fidelitatis. ¶† Vlterius cõsiderandũ est, ꝙ inuestitura dicti feu
di facta est pro illis primis inuestitis, et ꝓ eorũ filijs, hr̃dibus
ab eis legitime descendentibus, quo fit, ut tale feudũ dicatur
hr̃ditarium, ut declarat And.de Iser.in.c.1.in prin.et in.§.hoc
quoq;, de successio.feu.et in.c.1. qui success.teneã.et in.c.1.de
alien. feu.pr̃.cũ alijs addu.p Alex.cons.24.in.1.uol.et cõs.10.
ponderatis.col.4.et cons.55.pspectis.col.5.uol.3.et cõs.26.in
5.uol.et cons.56.in 4.uol.et plenè tangunt Mod.Papien.in d.
trac.car.8.col.2. uersi.4.sub hac prima, et doc.in prelud.feu.
maxime Ias.col.16.et seq.et ponit Franc.Cur.consil.82.col.4.
et Deci.cons.390.nu.5.et cons.395.nu.4.et cons.194.nu.4.et
cons.78.col.1.et notatur per Alber.Bru.cons.10.col.4. et con
sil.11.et notãt doc.in.l.Gallus.§.ẽt si parẽte.ff.de lib.et posth.
* et est cõis * conclusio. Hinc † est, ꝙ in tali feudo nullus debet
28 admitti, nisi sit hr̃s primi inuestiti, uel descendentium ab eo,
ut not.Bar.in.l.ut iurisiur.§.si liberi.uersi.quæro quid si filius.
ff.de oper. libe. cũ alijs accumulatis per Ias.in auc.unde si pa-
rens.in ult.nota.C. de inoffi.test.et in.l.si non sortem.§. liber-
tus.col.ult.ff.de condict.indebi.et ponit Franc.de Cur.consil.
49.col.9. uers.2.et consi.82. col.4. et Deci.consi.78.et consil.
395.nu.5.et seq.notant scrib.oẽs in d.l. Gallus.§.ẽt si parente,
et Franc.de Cur.Iunior cons.1.col.5.Vbi uult, feudum hr̃dita
rium nunquam transire ad agnatos, nisi sint hr̃des illius ua-
salli, qui moritur. Allegat Iac. de Belui.et alios doc.in.ca.1.de
eo qui fi.et hære.su.et Alex.cons.10.uol.3. ubi attestatur hanc
* esse cõem * opin. tñ uenit declaranda: ut in alijs cõsilijs meis
dixi. Quo fit, ut dictum feudum non possit transire ad agna-
tos Mag. Io.Comitis, cum non sint eius hr̃des. Transibit ergo
ad ipsam do.Philippã, in quã suã uolũtatem confert, ut dictũ
feudum consequatur. ¶Nec dicatur, ꝙ non põt istud facere, e
ꝙ ipsa est fœmina, et incapax feudi. Nam obiectio cessat ex
deductis, ex quibus patet, ex tenore concessionis, et inuestitu
rę ad feudũ præsens ipsam ita uocari, sicut et masculũ. Quo
29 † fit, ut cẽseatur esse psona f̃m naturã dicti feudi, et consequen
ter ꝙ in ipsam põt dictum feudum conferri. Licet tam soleat
dici, uasallum non posse disponere de d.feudo in præiudiciũ
agnatorum c.1.in princ.de success.feu.c.1.§.donare.in ti.quali-
ter ol.feu.pote.aliena. cum alijs concor. Tamen istud non hẽt
locum in feudo hr̃ditario. Nam de eo uasallus põt disponere,
dummodo, ꝙ disponat in personam non extraneã, et in perso
nam quæ continebatur in inuestitura, ut Andr.de Iser.in c.1.
an agna.et in c.1. de aliena.feu.pr̃. et Alex.cons.28. in causa et
lite.uol.5.et est decisio cons.Neap.212.inter dominam Laurã
col.2.et bonum cons.Deci.194.num.4.ubi allegando consilia
Pau.de Cast.Alex.et Barb. dicit istud procedere de iure cõi, et
sine licentia superioris. Et diffusus istud idẽ prosequuntur, et
firmant Mode.Papien.in.d.trac.de feud.car.46.et seq.col.2.et
3.uersic.stat ergo prima conclusio, et car.47.et seq.uersic.ex p̃
dicta regula, ubi examinando illum articulum, an pr̃, uel agna
tus possit prælegare feudum uni ex filijs, seu agnatis, recitan-
do uarias opiniones, postremò concludunt, ꝙ poterit istud fa
cere, qñ feudum est hr̃ditarium, allegant consilium Alexan.et
alias decisio. Quod et uoluit Ias.in.l.2. col.pe.uersic. quid au-
tem sit in feudo.C.de iure emphi. et ita cõsuluit Fran.de Cur.
iunior

30 iunior conſ.1.col.5.& ſeq.Concludens,† uaſallũ poſſe diſpo-
nere de feudo hr̃ditario ẽt paterno, & antiquo,ẽt ſine cõſenſu
ſuperioris.Dummodo ille,ad cuius vtilitatem diſponit,ſit de-
perſonis,ad quas feudũ poterat tranſire,conſiderato tenore in
ueſtituræ. Qđ ꝓpriè cadit in caſu præſenti in pſona ipſius do.
Philippę conſideratis his,q̃ ſuperius dicta ſunt.¶Et confirmat̃
dicta opinio ex his,quæ dicit Io.Cãpe. in conſ.ſuo.qđ eſt poſi-
tum inter conſilia Alber.Bru.& eſt.11. in ordine,col.4.& 7.&
col.pen.vbi allegando conſ.Alexã.& alias auctoritates dicit,in
feudis hr̃ditarijs uaſallum poſſe diſponere,& illud poſſe con-
ferre uni ex agnatis, ẽt deſcendentib.ex femina, dũmodo talis
pſona ſit,q̃ comprehenderet̃ in ipſa inueſtitura,& non ſit per-
* ſona exnea, aſſerẽs iſtud procedere de iure cõi,* ẽt ſine aſſenſu
ſuperioris.Quod vr̃ ſequi Deci.conſ.208.num.9.& conſ.390.
nu.14.& conſ.395.col.3. nu.3. Dum uult, alienationem talis
feudi prohiberi in pſonas exneas, non aũt in pſonã,quæ cõpre
31 henditur in inueſtitura. Et † confirmari poſſunt ex his, quæ
dicit Albe.Bru.conſ.38. col.2. ubi uult, donationẽ feudatarij
poſſe fieri p fratrẽ uni ex fratribus. Et ẽt ex his,quæ dicit idem
Alber.Bru.in.conſ.44.col.3. ubi uult,feudũ hr̃ditariũ,ẽt anti-
quum poſſe inter agnatos alienari,cõprehenſos in inueſtitura,
32 ẽt ſine cõſenſu ſuperioris. Et † ſatis ẽt ſuadet̃;qm̃ in tali feudo
hr̃ditario uaſallus põt præiudicare agnatis, puta ſi facit legiti-
mare filiũ ſpurium ẽt agnatis non citatis, ut eſt deciſio conſil.
Neapo.195. exponit Fran.de Cur.iunior conſ.1. col.8.& ſeq.
Et ideo iſtis conſideratis ipſe Mag.Ioã. Comes iure pmittente
poterit dictũ feudũ conferre in perſonam ipſius dominę Phi-
33 lippæ. Quæ † confirmant̃. Nam ẽt ſi inueſtitura diceret ꝓ ſe,
& hr̃dibus ex ſuo corpore natis, uel legitimè deſcendentibus.
Adhuc tale feudum dr̃ hr̃ditariũ, ſ̃m obſeruantiam regni, ut
eſt deciſ.conſ.Neap.140.& 195.in.3.dub.ubi dr̃ fuiſſe ſæpe iu
dicatũ, & tñ qñ uaſallus non hẽt maſculos deſcendentes, ſed
fęminas, fœminæ admittuntur ad feudũ,& excludũt agnatos
tranſuerſales in quocunq; feudo, ẽt dignitatis, ſ̃m iura regni
Neap.& Sicil.ultra farum, ut hr̃ in conſt. ut de ſucceſſio.& in
conſt.in aliquibus,& per And.de Iſer.in reper.ſuo, in uerſ.feu
dum,& ſentiunt Mode.in d.trac.de feu.car.23.col.4.uerſ.8.&
34 aliàs conſului. Et † in puncto noſtro iſtud comprobari põt ex
his,q̃ dicit Franci.de Cur.conſ.49. col.9.uerſ.2. princeps, &
cõſ.50.col.11. ubi uult allegãdo plures deciſiones,ꝙ ſi feudũ
eſt receptum pro ſe,& deſcendentibus ſuis,tale feudũ non trã
ſire ad filios alterius fratris ſed ad filiã fœminã uaſalli mortui
ſine maſculis, quã prĩceps,& dñs directus põt inueſtire,qđ pũ
ctaliter adaptat̃ ad caſum pſentem attento tenore inueſtiturę.
35 ¶†Et ulterius aduertendũ eſt,ꝙ illa verba,pro ſe,& deſcendẽ
tibus &c.qñ feudum eſt cõditionatum, & improprium,ut eſt
præſens,ita adaptantur ad fęminã,ſicut ad maſculũ,ut conclu
dit Soci.hoc probans lege,& rõne in d.conſ.257. col.pe.& fi.
& Alex.conſ.30.uol.1.& conſ.10.col.2.in 3.uol.& cõſ.2.uol.
.& Ang.conſ.32.col.2.& Pau.de Caſt.cõſ.97. uol.2.& Fulg.
conſ.218. & Barb.conſ.pe.col.11.in.1.uol.& Soci.conſil.19.
uol. 1. & Deci.conſ.269. & eſt bonum conſ.Bal.137. & aliud
36 conſilium.225.in 2.uol.ubi uult, ꝙ † ſi inueſtitura dicit, pro
ſe,& deſcendentibus,tale feudum dr̃ gñis,& in illo non exclu
ditur fœmina. Et ſic patet ẽt ex iſtis,ipſam dominã Philippam
eſſe capacem dicti feudi. Ex quibus ẽt ceſſat obiectio,quæ põt
37 fieri,ꝙ † ſtatutis ... us maſculis fœmina non ſuccedit,ẽt ſi inueſti
tura dicat pro maſculis & fęminis,uel pro filijs utriuſq; ſexus,
ut in c.1.§.quin ẽt ... piſc.uel Abb.& in c.1.de eo qui ſi.& ſuc-
ceſſ.& per Alex.conſ. ... ponderatis.uol.5. cum alijs allegatis p
Mode.in trac.de feud. ... l.24. col.3.& 4.uerſ.16.& uerſic.17.
Nam ceſſat in caſu præſenti,conſiderata natura dicti feudi im
proprij,& conditionati, & ... qualificati tranſitorij ad fœmi
nas,prout eſt conſilium Alb. Bru.39.col.2.circa ante dictũ,
38 ubi multa adducit. Quæ † comprobantur, nam ẽt feudum
põt acquiri mediante pecunia,ut notatur in c.1.§.notandum,
qui feud.da.poſ. cum alijs accumulatis per Mode. Papi.in.d.
trac.de feud.car.19.col.1.uerſic.5. principaliter, ubi conclu-
dunt, feudum ita acquiſitum impropriè dici feudum,ut ẽt de
clarat Alex.conſ.54.uiſo,in.2.uol.& Franc.de Cur.conſil.49.
col.5.& conſ.47.col.7.& Alber.Bru.conſ. 8.col.4.& cõſ.11.
col.6.ubi dicit,uera feuda debere concedi gratiosè, non pecu
39 nia. Et † ideo ibi col.5.concludit,fœminam in tali feudo ſuc-
cedere. Prout ẽt tenet in d.conſ.18.col.3.& conſ.14.col.2.&

Franc.de Cur. conſ.48. col.7. & etiam Franc. de Cur. iunior
conſ.1.col.15.Soc.d.conſ.257.uolum.2.& Deci.conſ.139.in
prin.& conſ.208.nu.5.& conſ.269.nu.6. & cõſ.390.nu.15.
cum alijs adductis per Moder. Papiẽ.in d.trac.de feu.car.23.
* col.3.uerſ.6. limitate, ubi affirmant hanc eſſe cõem *, opin.&
diffuſius idem uolunt per bonas rationes in.d.trac.car.9. col.
1. in princ. firmantes tale feudum emptum pecunia non dici
propriè feudum,& in eo ſuccedere fœminam. Et certiſſimum
eſt in facto,medietatem dicti feudi, quæ ſpectabat ad Mag.Ga
tamellatam fuiſſe emptam & quæſitã pecunia, & precio, quo
fit,ut circa hanc portionem nulla cadat dubitatio, ꝙ ipſa do.
40 Philippa poterit in ea ſuccedere. Prout † ẽt nulla cadit dubi-
tatio circa melioramenta facta in.d. feudo per ipſum Magn.
Ioan. Nam ad ipſum ſpectant, & de ipſis poteſt diſponere ſuo
arbitrio,etiam iure retentionis,ut not.per And.de Iſer.& alios
ſcrib.maximè.d.Præpo.Alexã.in c.1.§. ſi uaſallus.in tit.hic.fi.
lex Corra. & faciunt not.per Iaſ.in.l.2. C. de iur.emphi.& eſt
in terminis bona deciſio Alber.Bru.in conſ.105.in fi.& conſ.
ſeq.106. ¶ Ex iſtis itaque deductis ut ſupra apertiſſimè patet,
Illuſt.& Sereniſſ.Dominium honeſtate, & iur.diſpoſitione at-
tenta non poſſe denegare aſſenſum, & auctoritatem uoluntati
dicti Mag.Io.Comitis,ut tale feudum perueniat ad ipſam do-
minam Philippam, & potiſſimè cum ipſa uocetur ex tenore
inueſtituræ,quo caſu directus dominus poteſt derogare priui-
legio maſculorum, quod eſt fortius,ut concludit Alber.Brun.
ad id adducens rationes,& deciſiones in conſ.1.col.fi.In quo
cõſi.etiam ulterius uult, ꝙ ſi feudum eſſet ex pacto, & proui-
41 dentia,adhuc princeps poſſet derogare maſculis. Et † diffu-
ſius hoc idem habetur in conſ.2.3.& 4. & ſequ. Prout etiam
dicimus, ꝙ fœmina in caſu, in quo non eſſet uocata ex teno-
re inueſtituræ,tñ adhuc poterit per directum dominum inue
42 ſtiri de feudo paterno pp benemerita & † ſeruitia patris,& an
teceſſorum,ut eſt conſ.Fulg. quartum in ordine.& conſ.Fran-
ciſ.de Cur.51.col.78.& D.Bolo.conſ.primo,& Bald.no.con-
ſil.378.& 310.in 1.uolu.& latiſſimè ponit Franc. de Cur.iu-
nior conſil.1.colu.15.cum alijs adductis per Moder. Papien.
in d.tract.de feu.cart.23.col.1.uer.duas,& eſt bonum conſil.
Deci.269. colu.3. ubi tenet, principem pp benemerita patris
poſſe excludere agnatos a ſucceſſione feudi, & inueſtire fęmi-
nam ẽt caſu, quo non uocaretur ex tenore inueſtituræ, etiam
agnatis non citatis,quanto fortius in caſu pñti, ubi uocatur ip
ſa dña Philippa ex tenore inueſtituræ. Ad quod ẽt eſt elegans
conſ.Deci.390.nu.11.& ſeq.Idem concludens,ex quo ſolùm
43 tollitur ſpes ſuccedendi.Patet † ẽt:quia cum præſens feudum
ſit promiſcuum maris,et fœminæ,ut ſ̃ deductum eſt, et femi-
nina ſit ad tale feudum habilitata, Princeps poteſt ipſam inue
ſtire,etiam in pręiudicium agnatorum, ut per multa cõcludit
Albe.Bru.conſ.1.col.5.et ſeq.et conſ.4.col.2. et conſ.39.col.
1.et conſ.2.col.2. et conſil.83. notat ẽt do.Signo.de Amode.
44 conſil.12. Patet † ẽt: qm̃ dictum feudum fuit receptum pro
ſe,et deſcendentibus eius, quo caſu non tranſit ad filios fr̃is,
uel ad alios tranſuerſales, ut ſupra probatum eſt, et ideo prin-
ceps debet inueſtire fęminam uaſalli morientis ſine maſculis,
ut concluditur per Franci.de Cur.conſi.49.col.9.et conſ.50.
45 col.11. Et † ꝙ Sereniſs.dominium poſſit iſtud facere, multa
adducit Franc.de Cur. iunior d.conſ.1. et Albe.Bru.conſil.1.
et 2.cum alijs ſex ſeq.et conſil.10. et plenius conſil.11.ſeq.et
Deci.d.conſ.390.et 395.et eſt bona deciſio conſil.Neap.112.
et 138.et 243.et 240.et 148.et 282.et 335.et bonum conſi-
lium Deci.194.nume.4. Et optimum conſilium Soc.87.in 3.
uol.nu.12.et ſeq.ubi concludit,dominum directũ poſſe iſtud
facere,ẽt non citatis agnatis,et bonum conſilium Alber. Bru.
111.Magnifi.domine. Quibus in locis allegantur uariæ et di-
uerſæ rationes,deciſiones,auctoritates, et exẽpla,quibus aliàs
dñus directus inueſtiuit fœminas, ẽt in præiudicium agnato-
rum,ẽt eo caſu,quo fęmina non uocabatur,attento tenore in-
ueſtiturę. Quæ difficultas penitus ceſſat in caſu pſenti,ubi ip-
ſa do.Philippa ita uocatur,ſicut et maſculus.Conſequenter at-
tenta honeſtate et iuris diſpoſitione Sereniſſ. do.inueſtituram
46 dictam feudi eidem denegare non poterit. Quæ † tanto ma-
gis ſuadentur: cum ipſe Mag.Ioã.Comes nihil aliud habeat in
bonis,et iſtud totum facit, ut congruè poſſit maritare et dota
re dictam do.Philippam eius filiam,et dos ipſa ſit ualde priui
legiata,et in ſe contineat cãm piam, iuxta plenè tradita p om-
nes

nes scrib.in l.1.ff.sol.ma. Quo fit, ut doct.nõ immerito dubitauerint. An feudum possit pro dote assignari, de quo hr̃ in cõs.Fran.de Cur.27.in 2.dub. & per And. de Isern.in tit.qui success.col.4.& per Fely.in c.quæ in ecclesiarũ.col.27.& per Rot.in no.decisi.199.& plenissimè per Mod.Pap. in d.tract. car.41.col.2.3.& 4.& in decis.consi.Neap.375.& 111.& per Deci.consi.390.& per Soci.consi.19.uol.1.& Alex.cons.28. col.pen. uol.5. & per Rom.consil.457.& per Franc.de Cur. consi.50.col.11.& seq. Quo considerato magis Illustr.dominium debet esse ꝓcliuum & ꝓnum ad concessionem dictæ inuestituræ. Quod etiam si non concurreret, stante iuris dispositione de qua supra iniuriam faceret dictæ dominæ Philippæ, & eius patri, si talem inuestituram denegaret, cum ipsa sit capax, & habilis ad dictum feudum, vt supius apertissimè ostensum extitit. Parisius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Tenor inuestituræ debet attendi.*

2 *Feudum ex pacto, & prouidentia quale sit.*

3 *In feudo ex pacto, & prouidentia non requiritur, quòd sit hæres sed satis est, quòd sit filius seu descendens, & nu.21.*

4 *Feudum hæreditarium quale sit.*

5 *Quando fit mentio de hæredibus in clausulis executiuis, an iudicetur feudum esse hæreditarium.*

6 *Inuestitura intelligi debet esse facta, secundùm qualitates, & tenores aliarum, ad quas relatio fit.*

7 *Et per sequentes declarantur præcedentes.*

8 *Feudum simpliciter cõcessum, in dubio præsumitur hæreditariũ. Fallit tamen.*

9 *Feudum paternum, & antiquum quale sit. & nu.10.*

11 *Inuestitura facta tãquã de feudo paterno, & antiquo operatur, ut tale feudum habeatur tanquàm paternum, & antiquum.*

12 *Feudum ecclesiasticum decimale potest per vasallum refutari & renunciari episcopo directo domino annuente.*

13 *Et de isto renunciato potest episcopus inuestire alium.*

14 *Et talis renuncians perdit omne ius suum.*

15 *Et agnatus renuncians tali feudo non præiudicat alijs agnatis, qui ad feudum ueniunt iure proprio, & non vt hæredes. & nu. 19.& 20.*

16 *Et licet dominus directus recipiat renunciationem feudi, tamen illa non præiudicat agnatis.*

17 *Etiam si facta esset, ut aliusinuestiatur, & feudum censeretur & num.seq.*

20 *Ius agnatorum est quæsitum eis ex prima inuestitura, & ideo nõ potest ab eis auferri per inuestituras subsequentes.*

22 *Consensus directi domini non præiudicat agnatis in istis feudis.*

23 *Nec consensus agnatorum habet præiudicare alijs agnatis.*

24 *Feudum ex pacto, & prouidentia paternum & antiquum non potest alienari in præiudicium filiorum & agnatorum.*

25 *Et non obstante dicta alienatione, filius & agnatus proximus admittitur, & excluditur dominus directus.*

26 *Clausula saluo iure omnium personarũ, semper subintelligitur, esto quòd non exprimatur, & multùm operatur. & nu.17.*

28 *Et maximè quando est geminata & reiterata.*

29 *Reseruatio iuris alterius apposita in sententia, multùm operatur. & nu.41.*

30 *In feudis paternis & antiquis, ex pacto, & prouidentia, masculi descendentes ex primo inuestito succedunt in infinitum.*

31 *Et in dictis feudis, etiam si essent ecclesiastica, succedunt transuersales in stirpes & vnà cum patruis.*

33 *Feudum ex pacto, & prouidentia non potest alienari occasione, & ex causa legitimæ debitæ filio.*

34 *Et tale feudum non imputatur filio in legitimam.*

35 *Quid autem sit in feudo hæreditario, ponitur.*

36 *An & quando sententia lata cõtra uasallum super feudo noceat domino directo vel alijs agnatis, vel hæredibus plenè. & nu 37.38.39.40.41.& seq.*

42 *Potest quis renunciare sententiæ in sui fauorem latæ. & nu.43.*

44 *Attendi debet renunciatio limitata ad fines limitationis, & nõ ultra, nisi causa motiua & finalis mouens renunciantem aliud & diuersum suadeat, tunc enim nõ statur limitationi, sed causæ finali. & nu.45.*

46 *Dispositio etiam illum comprehendit, in quo concurrit qualitas demonstratiua.*

47 *Quando actus fit contemplatione alicuius, licet ille non sit in eo expressus, tamen dispositio ad illum porrigitur.*

CONSILIVM V.

In præsenti Causa feudali considerãdus est tenor & forma inuestiturarum factarum, qui potissimè attendi debet. Nam feudum fm̃ tenorem inuestituræ regulabitur: cum illa deroget cuicunq; naturæ feudorum, ut traditur in c.1.in fin.de duob.fratrib.a capita. inuest. & notat ibi Bald.& reliqui scriben.& est tex.in c.1.in fine, de successione feudi, & in c.si cui, ibi tenorem tamen inuestituræ &c.in tit.de quibusdam alijs, & de extraordina.c.feud. & per Bald.in prælud.feud.in 4.diuisio.& in c.1.§.deniq;. quæ fue.prima cau.benefi.amitten.& in l.quoties.col.1.C.de suis & legiti.& tradit Lud.Rom.in consi.303.uiso, & Alex.consi. 30.omne datum, in prin.in 1.uol.cum alijs allegatis per Frã. de Cur.consi.49.uersi.1.igitur.& uersi.seq. & per Bald.cons.
1 119.considerandum est, in 1.uol. Inuestituræ † aũt factæ in personam quodã magistri Ang.de Camerino de anno 1458. separatim de duob.feudis, de quib.modò litigatur, & etiã inuestituræ factæ alijs utilib.dominis dictorum feudorum ante ipsum magistrum Angelum, ac etiam inuestituræ postmodũ factæ diuersis personis, tam filijs ipsius magistri Angeli quàm alijs apparent simpliciter factæ in personas ipsorum, qui inuestiebantur, & ꝙ in ipsis feudis succederent masculi, & postmodum fœminæ ipsius recipientis inuestituras, & nulla facta est mentio hæredum, quo fit ut talia feuda non possunt dici hæ-
2 reditaria. Cum tunc demum feudum dicatur hæreditarium, qñ fuit concessum accipienti ꝓ se & hære. si autem concedat ꝓ se & filijs seu liberis uel descendentib. non facta mentione hæredum, tunc feudum non dr̃ hæreditarium, sed ꝓueniens ex pacto & ꝓuidentia concedentis, ut tradit Andr.de Isern.in c.1.§.hoc quoq;, col.2.in tit.de succes.feud. & in c.1.in prin. in tit.an agna.& in c.1.qui succes.teneant.& in c.1.de aliena. feu.pater.cum alijs adductis per Alex.consi.50. pspectis his, col.5.uers.Et p hoc apparet.uol.4.& cons.10.ponderatis, col. 4.& cons.55.pspectis, col.5.in 3.uol.& cons.19.& 26.& 28. & consi.128.uisis, col.4.in 5.uol. Et bene facit decisio Bar.in l.ut iusiurandi.§.si liberi.ff.de oper.liberto. uersi.quæro quid si filius.& in l.eum qui.ff.de interdic.& relega.& notatur per Paul.& Alex.in l.si patroni.ff.ad Treb.& quod ponit Deci.cõsi.78.licet in casu.col.fi.& diffusius cons.185.in causa istorũ, colum.3. & p Moder. Papien.in tract.de feud.in 8.q.principali.fol.8.col.2.& consi.1.col.5.& 6. Quibus in locis traduntur effectus & differentiæ resultãtes, an feudum sit hr̃ditariũ, an uerò sit ex pacto & ꝓuidentia concedentis. Nam isto secũdo casu, qñ concessum est recipienti ꝓ se & filijs nulla habita mentione hæredum, ut fuit in præsenti casu, filij recipiẽtis
3 & alij descendentes poterunt ad feudum uenire. Esto † ꝙ non sint hæredes ipsius, nec successiuè eius filiorum. Nam satis est, ꝙ sint filij, ita ꝙ feudum poterunt consequi ex pacto, & ꝓuidentia concedentis, licet non sint hæredes, quod satis facit ad casum præsentem, ut inferius dicam. Traduntur etiam & alij effectus, qui ĩ.deducent, aptè determinantes pn̄tem difficul-
4 tatem. ¶ Nec obst. si dicatur, ꝙ in in uestitura feudi siti in villa Octaui fit mentio de hæredib.& consequenter tale feudũ erit hr̃ditariũ, ut in decisio.s̃.allega. Nam si bñ aduertat̃, mentio hr̃dum ibi fit respectu pactorum initorum inter ipsum magistrum Angelum, & massariũ, & sindicũ frataleæ capellanorũ Paduæ, ut apertè est uidere ex tenore dictę inuestiturę. Sed qñ reuerẽ. Epis. Paduanus admissa cõcordãtia, & pactis firmatis inter ipsas partes facit inuestiturã pdicto magistro Angelo, illã facit simpliciter nullo adiecto uerbo hr̃dũ, ipsius magistri Angeli; quo fit, ut feudũ nõ dicat̃ hr̃ditariũ, cũ de hr̃dib. nulla sit
5 facta mentio in inuestitura, decisionib. quib. s̃. Debet † enim de hr̃dib. fieri mentio circa substantiam cõcessionis & inuestituræ. Nec sufficit, ꝙ mẽtio hr̃dũ fiat in clausulis ex̃neis, ut est hic, uel clausulis executiuis, q̃ nõ ampliãt principalẽ dispõnẽ, ut est tex.in clem.1.de pb. ubi oẽs scrib. & ponit Ant.de But. cons.29.uisis, & Abb.in c.cum nr̃is, col.pen.de cõces.pben.& Imo.in l.qui Romæ.§.duo fratres.col.8.ff.de uerbo.oblig. & Alexan.in l.more.col.6.ff.de iurisdi.omn. iudi. De quo aliàs consu-

consulendo dixi. Et ẽt quia dicta inuestitura fuit facta iux. tenorẽ antiquarũ inuestiturarũ factarũ de ipso feudo, in quib.
6 (vt mihi relatum est) nulla hr̃ mentio hr̃dum. Vnde† ista facta magistro Angelo intelligit̃ ẽm qualitates antiquarũ, ad quas fit relatio, iuxta notata in l. asse toto. ff. de hæred. instit. & in l. in testã. ff. de cond. & demon. & in auc. si quis in aliquo documento. C. de eden. & in c. Abbate. ex̃ de verb. sig. ¶ Qđ ẽt suadetur considerando tenorẽ inue. factæ dño Petro de Lido de feudo p̃dicto, & successiuè considerata inuestitura facta dom. Ang. & Bernardino de dictis feudis, in quibus nulla hr̃ mẽtio
7 hr̃dum. Et † p istas inuestituras sequentes bñ declarat̃ illa precedens facta magistro Ang. arg. notatorum in l. qui filiabus, &
8 in l. si seruus pluriũ. ff. de le. 1. ¶ † Et ex istis tollit̃, qđ posset dici, ꝙ qñ feudum simpliciter concedit̃ nullo alio expresso, ꝙ in dubio dr̃ hr̃ditarium, vt tradit Bal. in c. 1. col. 4. an agn. uel fi. & Cuma. conſ. 166. uisa copia. & Alex. cõſ. 206. ponderatis col. 2. in. 5. vol. Nã obiectio procederet, nisi talis inuestitura simpliciter facta haberet relationẽ ad alias. Et nisi per alias p̃cedentes & sequentes declararet̃, vt est in casu nostro. ¶ † Rur-
9 sus aduertendũ est, ꝙ dicta feuda considerata pſona filiorũ & descendentiũ magistri Angeli sunt feuda paterna, ex quo dicti filij & eius descendentes sunt ĩ. quartum gradũ ipsius magistri Ang. ascendẽtis, qui fuit parens cõis agnationis, & dicta feuda, quęsiuit, vt tradit̃ in. c. 1. §. hæc quoq;, & ibi not. Bal. de success. feu. & ẽt hr̃ in c. 1. §. 1. ubi Bal. & scrib. de gra. succes. feu. & in c. 1. de nat. succes. feu. & per Bald. in auct. defuncto. C. ad Tertul. & p Alex. in d. conſ. 30. in. 1. uol. col. 3. & p Soci. conſ. 165. visis inuestituris. uerſ. 4. confirmatur. in. 2. volu. & conſ. 66. col. 5. in. 3. vol. cũ alijs traditis p Deci. conſ. 53. pla-
10 cet mihi. col. 1. & 2. & p Iaſ. in prælud. feudo. nu. 83. In † quibus locis ẽt expressè concluditur, ꝙ a quinto gradu s̃. considerata persona acquirentis feudum dr̃ antiquum, vt cõiter* volunt doct. ubi s̃. & in alijs locis concord. Et sic necessariò sequit̃, ꝙ feuda p̃dicta nullo mõ pñt dici noua, sed erunt feuda paterna vel antiqua in pſonis filiorũ vel descendentium dicti magistri Angeli. Licet. n. ipsi non sint vltra quartum gradum, tñ quia dicta feuda fuerunt concessa dicto magistro Angelo tanq̃ feuda uetera & antiqua, virtute dictorũ verborum cense-
11 buntur antiqua, & regulabuntur ẽm effectus † feudi antiqui, & dicit Bal. in. d. c. 1. §. hæc quoq;, in fi. de succes. feu. & in c. 1. de aliena. feud. pr̃. & in c. 1. col. pen. an agn. vel fil. & ponit Aluar. in c. 1. col. vlt. de vaſ. decre. æta. & Alex. d. conſ. 30. col. 3. & conſ. 55. perspectis col. 13. in 4. vol. & conſ. 1. col. 10. & conſ. 29. col. fi. in 5. volu. cum alijs plenè accumulatis p Iaſ. in prælud. feu. in. 5. quæst. prin. nu. 88. & p Mode. Papie. in tract. de feu. in. 8. quæst. princ. fol. 7. & 8. vbi post Iaſ. vbi s̃. concludunt, idem esse, qñ ep̃s facit inuestituram sub dicta forma, & qñ de ea apparet instr̃um antiquum. Et licet aliqui relati in
* dictis locis tenuerint ɔ̃rium tñ ista est cõis* opinio, ẽm doct. p eos allegatos, vt ẽt terminant ipsi Moder. Papi. conſ. 1. col. 8. quod posuerunt post tract. de feu. & plenè tãgit Fran. de Cur. conſ. 48. col. 4. & 7. in fi. & Deci. d. conſ. 185. col. pen. nu. 7. Et sentit Soci. conſ. 10. visa quæst. col. 4. verſ. sed ɔ̃ prædicta, posito inter consilia Alber. Bru. & in terminis nostris est optimũ conſ. eiusdem Albe. Bru. 78. col. 3. & diffusius conſ. aliud. 79. post scripta, per totum, vbi adducuntur q̃. plures aliæ decisiones, in quibus concluditur, ꝙ qñ feudum datur iure antiqui feudi & sub cõmemoratione antiquarum inuestiturarum dr̃ feudum antiquũ, & ẽm illud regulatur. Et sic patet, dicta feuda non posse dici noua, sed paterna vel antiqua, & ex pacto & prouidentia, & non hæreditaria. ¶ Quibus stantibus resultat vera, & cõis conclusio, ꝙ renunciatio tertiæ partis dictorum feudorũ facta p Do. Ant. filiũ dicti magistri Angeli in fauorẽ Do. Danielis de Mussatis non potuit afferre aliquod p̃iudiciũ Ioanni Aloy. filio dicti Anto. & nepoti dicti magistri Angeli. Pariter ẽt renunciatio alterius tertiæ partis dictorum feu. facta in fauorẽ dicti dñi Danielis per Ioannem Aloysi. filium dicti magistri Ange. consentientibus alijs suis fratri. non potuit
12 præiudicare ipsi Ioan. Aloysio. Nam † licet feudum ẽt decimale habitum ab epiſ. possit in manibus ipsius episc. refutari & renunciari ep̃o volente, vt traditur in c. 1. de vaſal. qui con.
13 conſt. Lotha. ubi plenè docto. Et † post dictam renunciationem ep̃s possit alium inuestire, ut est glo. in c. prohibemus, &
* ibi* cõiter cano. firmant ex̃ de deci. & tradit Cardi. Zabar. in c. 2. quæst. 10. extra de feud. & ibi. Imo. car. 7. Quæ opinio de consuetudine præualet, vt dicit Fely. in c. quæ in ecclesiarum, col. 27. versi. 5. declaratio. de conſt. & Mode. in d. trac. de feu.
14 in. 4. parte prin. in. 1. reg. fol. 40. col. 2. in 8. limitat. Et † talis ita renuntians perdat & amittat oẽ ius suum, ut in d. cap. 1. &
15 vnico, in tit. de eo qui fi. fe. fi. cum concor. Tñ † tales renunciationes nõ potuerunt pręiudicare d. Io. Aloysio nepoti dicti magistri Angeli, qui ad dicta feuda paterna, & antiqua venit iure proprio ex pacto & prouidentia concedentis & non iure hr̃ditario sui patris, vel patrui. cum talia feuda non sint hr̃ditaria; sed concessa ex pacto, & prouidẽtia, d. magistro Angelo, & suis filijs, & descendentibus masculis. Et tales descendẽtes masculi ad dicta feuda veniunt iure ꝓprio eis quæsito p ipsũ magistrum Angelum, qđ ius non potuit auferri d. Io. Aloysi. p tales renunciationes, vt in. l. fi. ff. de pact. & est gl. in verſ. inuestiri, & ibi notant doct. in tit. de success. feud. Et in terminis nostris est decisio Dyn. & Ang. ac Paul. de Castr. in. l. cũ seruus al's apud Iulianum. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. & tradit Bal. in l. qui se patris. C. vñ liberi. colu. 6. & 7. verſ. item quæritur, & ibi Alex. firmat in apostil. ad Bal. & Paul. de Cast. consil. 156. circa p̃sentẽ, & Alex. idẽ tenet conſ. 50. prospectis, & conſ. 98. viso themate col. 4. & conſ. seq. in 4. vol. & consil. 13. p̃spectis col. 3. & conſ. 19. super eo col. 2. & conſ. 26. & 28. in 5. vol. & alibi pluries tradit ẽt Fran. de Cur. conſ. 28. tria. col. fi. & cõſ. 50. p̃sens consultatio. col. 5. & 6. & plenius Dec. in. d. cõſ. 78.
16 col. 2. & d. conſ. 185. per totum. ¶ † Et licet reuerendus ep̃s admiserit dictas renuntiationes, & inuestiuerit alios de dictis feudis, tñ talis admissio, & noua inuestitura nõ potuit fieri in præiudiciũ ipsius Ioã. Aloysij, cui erat ius q̃situm ex prima inuestitura, arg. l. 2. §. meritò, &. §. si quis a principe. ff. ne quid in loc. pub. Nã talia feuda, nõ obstante dicta renuntiatione facta vt alius inuestiat̃, & non obstante noua inuestitura in aliũ fa-
17 cta. adhuc† remanent paterna & antiqua. ita ꝙ descendentes ex primo inuestito p̃ferunt̃: vt hr̃ in c. 1. & ibi gl. & do. notãt de vasal. decrepi. æta. & in c. 1. an agn. vel fil. & ponunt Mode.
18 Papie. in conſ. 1. col. 5. post trac. de feu. Feudum†. n. antiquũ & paternũ non põt in præiudic. filiorũ & descendentium ex primo inuestito renuntiari, ut tradit Paul. de Cast. d. cõſ. 156. circa p̃sentem, & Alex. in conſ. de quibus s̃. ac ẽt conſ. 118. attentis. nu. 9. in 6. vol. & conſ. 8. visis subtilissi. col. 6. verſ. ad p̃-
19 dictorum vol. 3. Et† ẽt quia feudum antiquum renuntiari nõ põt, vt de eo tanq̃ de nouo iterum inuestiatur renuncians, in præiudicium filiorum, quibus erat ius quæsitum ex prima inuestitura: vt tradit Paul. de Cast. conſ. 426. in 2. vol. ẽm nouã
20 impressionem. Ius †. n. prioris vasalli quæsitum ex prima inuestitura non extinguitur per nouam inuestituram factã post modum, vt traditur per oẽs in d. c. quæ in ecclesiarum, & per Alex. conſ. 1. col. 12. in 5. vol. & per Francis. de Cur. dicto cõſ. 50. col. 13. & plenè tangit Alber. Bru. conſ. 3. col. 1. vbi allegãdo plures decisiones concludit non obstante tali renuntiatione, & noua inuestitura in alium facta descendentes ex primo inuestito & proximiores posse ad feudum venire iure eis quæsito per primam inuestituram, vt etiam plenè tangit Cuma. conſ. 167. per totum, Ioseph. & Ant. Vnde prędictis nouis renunciationibus, & nouis inuestituris minimè obstantibus, ipse Io. Aloysi. nepos descendens dicti magistri Angeli, iure permittente, põt ad dicta feuda venire, virtute primæ inuestiturę
21 cum sint feuda ex pacto & prouidentia. Et † cum sint feuda paterna, & antiqua, in quibus descendentes a primo inuestito succedunt, licet non sint hr̃des illius, qui renunciauit, vel decessit sine masculis, ex quo sufficit, quòd sit descendens primi inuestiti seu ipsius hæres, vt est gl. in verſ. inuestiri. de feu. succe. & ibi doct. & notat Cald. in tit. de feu. conſ. 13. & hr̃ in c. 1. de eo, qui fi. vel hæred. su. & in c. 1. si vasallus feud. priue. & ita allegando plures decisiones concludit Alex. conſ. 2. col. 3. & 4. & conſ. 8. Sempronius & Lelius in 5. vol. & diffusius Alber. Bru. conſ. 10. & consil. 18. col. 4. & consil. 25. colum. 2. & per Francis. de Cur. conſ. 50. col. 7. 8. & 9. versic. nec prædictæ
22 quæstioni & versi. sequen. In † istis enim feudis non sufficit, quòd interueniat consensus directi domini in ipsa refutatione, seu renunciatione. Nam talis consensus non præiudicat agnatis nisi solùm viuente renunciante: vt firmat Bal. post antiquos in c. 1. §. hoc quoq; col. 6. in. 1. cõclusio. de succes. feu. & in. c. 1. col. 2. de alien. feu. pater. & Aluar. in. c. 1. §. fi. in. 37. conclusi.

23 conclusi.in titu.quæ fu.prima cau. benefi.amit. Eodem† mõ consensus aliorum fratrum pstitus in renunciatione feudorũ facta p Io. Aloysium filium magistri Angeli non pt piudicare eis mortuis Io.Aloysio nepoti & descendenti masculo d.Magistri Angeli,ut tradit p illũ tex.p Bal. & alios in c.1.an agna. vel fili.& in c.Titius.si de feu.fue.contro.& p Bal.in d.§.hoc quoque col.7.& sentit gl.magna in c.1. de succes.& est bona decisio Bal.in feu.in c.1.col.fi. de alien.feu.pater. & bene facit tex.in c.1.de duo.fratri.a Cap.inuesti.& in c.1.de mili.va sallo qui arma bel.deposu.& utrobiq; scrib.& tradunt Mod. Pap.in d.trac. de feu.in 4. parte.fol.50.col.4. uers.2.cadit.&
24 vers.3.ex pdicta. Quę† oĩa bene cõprobantur ex his,quæ hñr in c.1.de alie.feudi pr.ubi And.de Iser.& alij p illũ tex.& alia iura uolunt,ꝙ feudũ pr̃num & antiquum ex pacto & ꝓuidentia non possit alienari in piudicium filiorum, & ẽt notatur p doc.in d.§.hoc quoq;,& in c.1.an ag. cũ alijs adductis p Ale. ꝯs.98.uiso themate.& ꝯs.seq.in 4.uol. & ĩ deci.ꝯs.Neap.248. fuit diu,col.1.& 2.& p Pau.de Cas.ꝯs.173.in 2.uol.secũdùm nouam impressionem. & est gl.mag. & ibi scrib.in tit.de feu.
25 succes.& tradit Alber.Bru.cons.80.circa primum. Quæ† procedunt ẽt,si in d.alienatione interuenisset ꝯsensus directi dñi, ut hr̃ in c.Titius.pal.& ponit And.de Iser.in d.§.hoc quoque & est deci.ꝯs.Neap.112.inter dñam,col.2.cũ alijs plenè accumulatis in d.tra.de feud.per Mod.in 4.par. fo.49.col.1.uersi. 3.igitur est regula. Non.n.pt pr̃ in piudicium filij alienare similia feuda.Nec ẽt agnatus in piudicium aliorũ agnatorũ, & qñ est facta talis alienatio,ea non obstante, filius & proximus agnatus admittuntur ad dictũ feudum, mortuo alienante, & excluso dño directo,ut firmat Alex. in d.ꝯs.98.in 4.vol. & in ꝯs.30.col.5.& 6.in 1.uol.& cons.2.col.4.in 5.uol.& Fran.de Cur.d.cons.48.col.21.& ꝯs.50. col.6.& ꝯs.81. col.4.& Soci. cõs.66.col.1.uol.3.uisa donatione,& est decisi. ꝯs.Neap.385. dubium nouum,& ponit Alber.Bru.d.ꝯs.80. col.1.& ꝯs.38. col.2.& cons.77. col.2.cum alijs adductis in d.trac.de feu.in
26 5.par.fol.53.col.4.uers.4.principa.Et† eo magis ista ꝓcedũt, qm̃ tales renunciationes per Reuer. Episcopum fuerunt admissæ,& uirtute ipsarum fuerunt factæ aliæ inuestituræ cũ illa clã,saluo iure omnium psonarum,ita ꝙ nemini fieret piudicium p eas.Quę clã,ẽt si non fuisset expressa, tñ subintelligebat ius tertij semper fuisse saluum fm Bar.in l.dotalem.ff.de test.mili.& Bal.in l.1.ff.de consti.prin.cum alijs adductis per Alber.Bru.ꝯs.13.duo sunt,in prin. quanto magis in casu nr̃o, in quo fuit expressa,quæ multum ꝓdest, iux. notata per gl.& alios p illum tex. in l.si debitor.ff.quib.mod.pig. uel hyp.sol. & plenè tangit Alber.de Rosa.in dictio. in vers.saluo,vbi multa ad id adducit,& hr̃ in locis ibi p eum allegatis,& in terminis nostris est ꝯs.dñi Signo.de Amode.60.magnifi.dñs,col.2. ubi ponit,quid operetur clã,saluo iure alterius,qñ apponitur in
27 inuestitura feudi. Quę† ẽt reseruatio iuris tertij operatur, ut p dictas admissiones renunciationũ, & p d.inuestituras nullũ hñtiu ius in d.feudis fiat piudicium,qa sub d.conditione apparent factæ,ut in si.tradit Bal.in d.c.1.§. hoc quoq;,col.fi.& in
28 c.fi.col.ult.quæ fuit pri.cau.benefi.amit. Eo† ẽt cum sit facta reseruatio sub uerbis geminatis,ut tradit Ab.in c.2.ex de feu. & plura ad id adducit Ias.in l.fi.post Bald.C.de iur. emph.q. 24.car.fi.& in l.non solũ.§.morte,nu.27.ff.de ope.no.nun.& in terminis nostris ponit Alber.Bru.ꝯs.23.uexandi non sunt, & Mod.Papien.in d.trac.de feu.in 4.par.fol.24. col.3.q.21.
29 Sicut† in simili, reseruatio iuris alicuius facta in s̃nia,illi prodest & suũ ius pseruat,ut in c.cum uenerabilis,de excep.extr. ¶Ex istis patet,ꝙ tertia pars dictorũ feudorũ renũciata per D. Ant.patrem ipsius Io.Aloysij integrè peruenire debet ad ipm Io.Aloy.qui eam ptendit ꝯsequi iure ꝓprio, & nõ ut hr̃s pr̃s, ut dictum est. Pariter & medietas ẽt alterius tertiæ partis dictorum feudorũ renunciatæ per Io.Aloysi. filiũ magistri Ang. & patruum peruenire debet ad ipsum Io.Aloysi.ad quam partẽ descendentes masculi ex dicto magr̃o Ang. ueniunt in stirpes,licet reperiantur transuersales ipsius Io.Aloy.renuncian-
30 tis. Cum†.n.sint feuda ex pacto & ꝓuidentia paterna & antiqua masculi descendẽtes ex primo inuestito in infinitũ succedunt c.1.§.quia,qui feudum da.poss.cũ alijs concor.ibi adductis p doct.Etiã si feudũ sit ecclesiasticũ.ut dicit Marti.Laud. in d.§.& quia, & sequunt Mod in d.trac. de feu.in 3.par.fol. 26.col.4.uers.ex pr̃dicta igitur,ubi hanc conclusionẽ firmãt multis medijs, respõdẽtes dictis Bal. in auth. defuncto.C.ad Tertul.uolentes,ꝙ in feudo ecclesiastico solũ succedat filius & nepos.Transuersales ẽt in d.feud.succedunt.d.§.& quia,& in c.1.§.satis.de prohi.feud.aliena.per Loth. & plene in d.tra.
31 in 3. par.fol.31. col.1. & 2.uers. successiuè.Et† in stirpes succedunt unà cũ patruis,ut dicit Bal.in auth.cessante.C.de legi. hære.& in l.2.C.de suis et legi. et in d.§.et quia uidimus.et p Alex.d.cons.29.in 5.uol.et alibi pluries,et per Alber.Bru.cõsil.75.& firmat gl.in uersi.solus,de natu.succes.feud & Mod. plura accumulant in d.trac.in 3.par.fol.31. col.3.& 4.uersi. 4. circa istam materiam. ¶Nec prædictis habet obstare illud, quod ex aduerso dicitur,ꝙ d.feuda peruenerunt ad ipsum Io. Aloysi.& Anto.loco legitimæ eis debitę iure naturæ super bonis paternis, & ꝯñr quòd potuerunt ex tali capite illa alienare. Nam istud nullibi apparet,& in facto negatur,& alleganti minimè creditur,nisi probetur.l.si prius.iuncta gl.ff.de oper. nou.nuncia.& in c.dilecti filij, ibi,opposita & probata, extra
32 de except. Secundò † cessat obiectio. Quoniam qualitercunque d.feuda peruenerint ad ipsos Ant. & Io. Aloysi.non propterea tollitur ius quæsitum in d. feudis, uirtute primæ ipsi Io.Aloysi. nepoti & descendenti masculo dicti magistri Angeli, in præiudicium cuius nepotis non potuerunt dicta feuda renunciari, ad quæ ipse Io.Aloysi.non uenit ut hæres dictorũ Antonij patris, & Io. Aloysij patrui, sed iure proprio, ut plenissimè.s̃.deductum est,& suo iuri non potuit præiudiciũ fieri, ex quacũq; cã feuda ipsa peruenerint ad dictos Io. Aloy.&
33 Anto. Nec † conclusiones.s̃. firmatæ limitantur, ut feuda ex pacto & prouidentia paterna & antiqua possint alienari eo casu,quo alienans illa habuit pp suam legitimã. Nã procedunt gñaliter & omni casu,ut dictum est.l.1.§.gñaliter.de leg.prę stan.l.in fraudem.§.fi.ff.de testamẽ.mili. cum uulg. Et quia si istud admitteretur, de facili possent alienari, & fieri fraus, & fingerentur recepta esse pp legitimam, quod iura abhorrent.
34 Tertiò † tollitur obiectio: qm̃ feudum perueniens ad filiũ ex pacto, & prouidentia nõ imputatur in legitimã, ut dicit Ang. in l.si patroni,in prin.ff.ad Treb.& Nic. de Neap.in l.pr̃ filiã. ff.ad l.Falci. Et licet Guiliel.de Cu.& Bald.in l.omnimodo.§. imputari.C.de inof.test.teneant ꝯrium, & nonnulli alij relati per Alex.in l.in quartã.col.ff.ad leg.Falc.& per repet.ibi.car. pe.col.1.uer.ultra quæstiones, & per Alex.in d.l.pr̃ filium.& plenius in d.l.si patroni, in princ.ubi ur̃ tenere hanc secundã opi.Bal. qñ feudum ꝓuenit a testatore, & sequi uidentur Mod. in d.trac.de feud.in 4.parte fol.48.col.3. uersi.3.põt decidi. tñ idem Alex. in cons.prælle.19. super eo. in 5.uol.& diffusius in cons.8.uisis subtilissimis,in 3.uolu. ferè per totum, & cons.mihi.80.utrum emphyteusis, col.2.& 3.in 4.uol.sequi-
35 tur opi.Ang. Et † distinguit, an sint feuda hæreditaria,ut tũc procedat opinio Guilielmi, & Bald. ac sequacium, si uerò est feudum ex pacto, & prouidentia,tunc uerior erit opinio Angeli,& refert etiam Iaso.in l. qm̃ nouella, nu.9. C. de inoffic. testa.Et hanc distinctionem facit & sequitur D.Fabia.de mõte Sancto Sabino in repetitione auth. nouissima.C. de inoffi. testa.car.mihi.10.col.1.& 2.uers. 17.quæritur. Quam distinctionem,& conclusionem ipse Alex. in d.cons.& d.Fabia.ubi supra comprobant urgentibus rationibus respondendo contrarijs & obiectionibus. Et qm̃ feuda, de quibus agitur, non sunt uerè hæreditaria,sed ex pacto & prouidentia,ut supra deductum est, meritò illa non possunt in legitimam imputari, quæ debebatur dictis Ioan.Aloysi. & Anton.super alijs bonis paternis non autem super istis feudis, quæ ad ipsos peruenerunt non iure hæreditario sed ex pacto & prouidentia concedentis ac magistri Ang. recipientis dicta feuda pro se & descẽ
36 dentibus suis masculis. ¶† Minus etiam ipsi Ioã.Aloysi.obstat sententia & res(ut dicitur)iudicata prolata in curia Reueren. domini Episcop.contra Antonium eius patrem, & contra Io. Fran.eius patruum litigantes super duabus tertijs partibus dictorum feudorum cum excellen.D.Fran.de Mussatis,de & super inuestitura facienda de d.partibus feudorũ(ut dicebatur) uacantib. per mortem quondã D. Danielis mortui sine filijs. Per quam s̃niam declaratur,dictas duas partes uacare, & esse deuoluta ad ipsum Reuer. Episc.qui de ipsis tanquam uacantib.inuestiturã fecit in personã specta. doct.D. Petri de Lido, quæ s̃nia uidetur ẽt afficere & comprehendere ipsum Io.Alo. tanquam filiũ & hæredẽ ac nepotem pr̃dictorũ, ꝯ quos fuit

lata, iuxta ea quę notantur in l.ex ꝯctu, per illum tex.& in l.sæpe.ff.de re iudi.& in c.quamuis.ex eod.ti. ¶Et magis in terminis facit tex.in c.si vasal.in tit.si de feu.conten.sit inter domi. & agna. & melius in c.1.de contro.in.uasal.& alium. Vbi disponitur, ꝙ sn̄ia la ta ꝯ uasallum ꝑiudicat dn̄o directo, siue fue
37 rit ignorans dn̄s, siue sciens.¶†Hæc obiectio primò cessat per illā regulā uulga. ꝙ sn̄ia inter alios lata tertio non nocet, toto titu.C.res inter ali.ac.c.inter dilectos.§.porrò. de fide instru. d.c.quamuis.& d.l. sæpe.cum si. Et sic licet appareat lata ꝯ dictum An.& I o.Fran.tn̄ nō obstabit ipsi Io.Aloy. qui est diuersa persona a prædictis,& ex alia cā uenit, quā ueniebāt d.Ant. & Io.Fran. & iō res iudicata ipsi non obstabit.l. cū quæritur, & duab.seq.ff.de except.rei iudica. Iudex.n.qui sn̄iam ꝓtulit, cum uidisset dictū Ant.renunciasse tertiæ parti dictorū feudorū,& eundē,& Io.Fran.ꝯsensisse renunciationi alterius tertiæ partis factę per Ioā.Aloy. fratrē ipsorū, meritò poterit eos excludere, cū ꝑ tales renun. & ꝯsensum abdicauerint a se oē ius. Quæ rō penitus cessat in ipso Io. Aloy. filio, & nepote, q. iure ꝓprio uenit ad dicta feuda ꝑ illos renunciata.Et non cōparet ut successor seu hr̄s ꝑdictorum Ant.& Io.Fran.nec ex iure seu ꝑsona ipsorū, sed iure ꝓprio. Quo casu sn̄ia ꝯ illos lata eidem minimè pt̄ nocere, sicuti non nocet renunciatio, nec inuestituræ postmodū factæ ut s̄.ꝯclusum est.¶Et sic non obstat, qđ di-
38 cebat, ꝙ sn̄ia lata ēt officit hr̄di: nā ipse uenit ut hr̄s.Et† tex.in d.c.si uasallos,& in d.c.1. ſm ꝙ utrobique dicit And.de Iser. quem diffusè sequuntur ibidem D.Alua.& D.Præpo. ꝓcedūt, qn̄ dn̄s directus uellet uenire ex ꝑsona uasalli, nā tunc sn̄ia lata ꝯ uasallum, ei nocet, secus si uenit iure ꝓprio. Nā tunc non
39 nocebit, ut ꝓpriè uerificatur in casu nr̄o. Prout† ēt dicta iura non obstant.Nā ſm Bal. utrobiq;, quē ēt sequunt̄ ibidē Alua. & Præpo.sn̄ia lata ꝯ uasallū non nocet dn̄o, qn̄ esset in rem & intuitu rei lata, & dn̄s fuisset certificatus, uel uasallus fecisset quicquid potuit, ꝙ ad ipsius notitiā ꝑuenisset iudiciū cęptum aliàs uerò secus, quę intelligentia in se uera est, licet ad illa iura aliquatenus diuinet, ut declarant Alua. et Præp.et ēt tradit̄
40 in decis.ꝯs. Neap.345.sunt anni. Præterea† d.iura ponunt casum sp̄alem, un̄ nō dēnt trahi ad ꝯn̄tiam, ut idē sit gn̄aliter.l. ius singulare.l.qđ uerò ꝯ.ff.de legi.Rursus asserta sn̄ia non obstat: qm̄ in ea reseruatur ius competens alijs personis super d. feudis exceptis litigantibus, vt patet per illam cl̄am, saluo &c.
41 Quæ † reseruatio iuris, in sn̄ia bn̄ pt̄ fieri, & facta ꝯseruat ius illi, cui est reseruatū, ita ꝙ sn̄ia ei minimè nocebit. Quinimo
* ꝓderit respectu illius iuris reseruati, ut*cōiter tradunt Cano.
42 in c.cū uenerabilis.ex de exceptio.Prout † ēt asserta sn̄ia nihil obstabit, ex quo ipse dn̄s Petrus de Lido, in cuius fauorē apparet ꝓmulgata, expssè illi renuntiauit, ꝑ quam renūciationem admissam & receptam per illud idem tribunal a quo fuit promulgata, sublatæ fuerunt uires & effectus ipsius, arg.eorum, q̄ hn̄r in l.si quis in conscriben.cum uulg.C. de pac.& ēt nota.
43 in d.l.sępe, & in d.c.quamuis.Eo†magis qm̄ talis renūciatio fuit facta cum expressione cāe, asserendo non fuisse bene, nec iustè latam, nec uirtute d.sn̄ię ipsum licitè & cū bona ꝯsciētia posse retinere d.feuda, ex quo uerè spectabāt ad dictos descē. ꝑ rectā lineā de Camerino. Quæ ꝯfessio penitus tollit rē iudi. & facit cessare ipsius ꝑsumptionē, ut uoluit Inn.ī c.qa pleriq; de immu.eccl.& Ab.Imo.& alij Mod.in c. qm̄ ꝯ.ex de ꝓbat. sup gl.fi.& ibi dixi nu.114.Nec dicatur, ꝙ talis renunciatio facta ꝑ solū D.Petrum fuit limitata,& facta solùm in ꝑsonam & fauorem D.Angeli,& Bernardini filiorū D.Io. Fran.de Cam. & non in ꝑsonam ipsius Io. Aloy. & eius fauorē, vn̄ ꝓducere debet limitatum effectū,& ꝓdesse illis tm̄, in quorū fauorem est facta, arg.l.in agris.ff.de ac.re.domi.& l.milites agrū.ff.de
44 re milita.cū uulga.¶†Nā aduertendū est, ꝙ cā motiua & finalis mouens ipsum D.Petrum de Lido ad renunciandum, fuit ius, qđ habebant in dictis feu. illi de Camerino descendentes ꝑ rectā lineā, vt expssè patet ex tenore dictæ renunciationis,& ex ꝓœmio & verbis narrati.ipsius, quæ on̄dunt cām fi.ut tradit̄ in l.1.ff.ad Maced.& in l.fi.de hær.insti.cū si. Quæ cā ita cōprehendit ipsnm Io.Aloy.descendentē ex recta linea illorū de Camerino, sicut ipsum Ang.& Bernardinū,& iō in eius fauorē dicta renunciatio accipi dēt. Cū mens & rō facientis eā debeat attendi.Et si ipse d.Pe.sciuisset superesse ipsum D. Ioā. Aloy.utique eum nominasset, ꝓut nominauit alios de Came-
45 rino.Et† iō haberi dēt ꝓ expresso & nominato, iux.gl.& doc. in l. tale pactum.§.fi.de pac.& in l.Titius.§.Iulius.ff.de lib.& posth.& in l.fi.C.eo.Ratio.n. & mens attendi debet & nō verba.l.cum pr̄.§.dulcissimis.ff.de leg.2. ubi Bar.& per eundē in l.regula.§.& licet.ff.de iur.& fac.ign.¶ Et ēt qm̄ tunc tpis ipse Io.Aloy.erat minor & a prædictis Angelo & Bernar.gubernabatur, & dolosè ipsum noluerunt nominare, ut possent habere integra feuda, ꝙ ipsis ꝓdesse non debet.l. fraus.ff.de regul.
46 iur.& arg.l.iure ciuili, de condi.& demonst. Et† quia dispositio comprehendit illum, in quo qualitas demonstratiua concurrit.l.certū.ff.si cer.pet.l.qui habebat.ff. de reb.dub.& tra-
47 ditur in l.demonstratio falsa.ff.de condi.& demon. Et† etiam quia qn̄ actus fit contemplatione alicuius, licet in actu ille nō sit expressus, tn̄ dispō ad eum porrigitur.l.seruo lega.§.si testator.ff.de leg.1.& ibi notat Bar.& est tex. in l.fideicommissa.§. cū esset.ubi Bar.ff.de leg.3.cū alijs allegatis per Soci.ꝯs.5. præsens col.2.& cons.84.uisa ꝑdicta.vers.circa secundā.in 1.uol. Ex quibus infertur, ipsum dn̄m Ioā.Aloy. inuestiri debere de medietate integra dictorum feudorum. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In feudo paterno est locus iuri accrescendi, & transuersales succedunt*
2 *Feudum paternum, & nouum quale sit.*
4 *In feudo nouo est locus iuri accrescendi in aliquibus casibus, licet regulariter sit oppositum, & nu.6.11.13.19. & 23.*
5 *Tenor inuestituræ consideratur.*
6 *In feudo sui natura indiuiduo, seu ex domini cōstōne est locus iuri accrescendi, seu non decrescendi, et nedum quò ad uasallos sed etiam quò ad dominum iudicatur indiuiduum, & nu.7.*
8 *In feu.nouo inualido licet sit locus iuri accrescen.seu non decrescendi, tamen uasallus, qui vult vt ei accrescat, debet soluere æstimationem partis, qua m uult sibi accresci, & nu.9.*
9 *Dubitatur, an istud hēat locū in ecclesia directa domina.et n.10*
11 *Noua qualitas apposita in inuestituris ultimis attenditur.*
12 *Geminatio operatur.*
13 *Si feudum conceditur aliquibus & filijs uniuscuiusq; ipsorū, dicitur filijs cōcesū insolidū, et erit locus iuri accrescē.et nu.19*
14 *Dictio uniuscuiusq;, unicuiq;, unusquisq;, unumquemq;, et collectiua & distributiua quandoque est, nu.15.16.17.*
18 *Concessio facta, ut ipsa & eorum filij &c.dicitur insolidum facta et operatur, ut sit locus iuri accrescendi.*
19 *Et facta duob.et filijs unius vel alterius operatur ius accrescēdi.*
20 *Reseruatio illa sine præiudicio et c.restringitur per sequen tia. Et non est referenda ad ea quæ superius fuere specificata.*
21 *Dictio uidelicet, restrictiua est.*
22 *Et solet apponi ex stilo notariorū, et cōsequēter parū operabitur*
23 *In feudo est locus iuri accrescendi, quando inuestitura facta est pro supplicante, et alijs, uel aliorum nomine.*
24 *In feudis potest quis alteri stipulari.*
25 *Feudū pōt dici nouū, et antiquū respectu diuersarū personarū.*

CONSILIVM VI.

Circa Resolutionem dubiorum factorum per doctis. & peritissimum Domi.Vicarium, inhęrendo dictis & scriptis excel. D.Bal.duplex cadit consideratio. Prima, an huiusmodi feudum censeatur paternum. Secunda, si con-
1 sideratur ut nouum, an in eo est locus iuri accrescē. ¶†Primo modo considerando, certum est, ꝙ erit locus iuri accrescendi & portio deficientis uenit ad superstitem, & per ius accrescē. & iure successionis, nec deuoluitur ad directum dn̄m feudi concedentem, ut habetur in c.1.§. cū uerò Corradus.qui feu. da.pos.& in c.1.de gra.succes.in feu.& in c.1.de no.bene.inuestitu.de quo plenè per Alex.& Areti.in l.si mihi & Titio.ff.de uerb.obligat.per eundem Alexan. in consil. suo 30. quoniam omne datum.in 1. uol. & per Are.consi.suo pe.& latè ꝑ Fran. de Cur.seniorem in cons.suo 48.memoriæ recolendę, consil. suo.49.& cōs.50.quod est collegij Bonon.cū alijs adductis ꝑ Mod.Pap.in tra.de feu.in ru.an in feu.ha.lo. ius accre.fo.22.
* col.2.uers.2.principaliter limitate,& est*cōis conclu. quæ ab
2 omnibus tenetur in l.re coniuncti.ff.de leg.3. Et †ꝙ hmōi sit feudum paternum, satis colligitur ex inuestituris ultimo loco factis, in quibus feu.ꝯceditur Gaspari, & Hieroni.ac Siluestro tamq̄ filijs, & hr̄di.Andreę,& Thomasij, quib. primitus feudum

dũ fuit ꝯcessum, vñ cũ a pdictis originẽ habuerit,& unusquisque ipsorũ reliqrit successores,& successorũ successores,certũ erit,feudũ dici pr̃num,ut in c.1.§.cũ verò,qui feu.da.pos.& ĩ c.1.§.1.de succe.feu. Et gl.ĩ ꝯsti.regni,inci.vt de successioni.ĩ verbo quolibet,quã refert & sequit̃ And.de Iser.in rep.suo in uers.feudũ qñ dr̃,ꝯcludit & tenet,feudũ,qđ incõtinenti vadit ad filios, dici pr̃num, dummõ ꝙ transeat ad vnũ successorẽ p momentũ.Nouũ aũt dr̃ tãdiu,q̃diu non transit ad descendentes.Qđ ẽt suadet̃ ex his, q̃ dicit d.meus Bar.Soci.ꝯs.suo 66.ui sa donatione,col.5.uers.sed ultra.in 3.uol.ubi tenet,ꝙ si bona feudalia repiunt̃ in psonis filiorũ,q.pceperunt uarias inuestit.ꝙ tale feudũ psumit̃ pr̃num,& non nouũ,& in eo hẽt locũ ius accrescẽ.uno deficiente,ẽt in linea transuersali, excluso
3 directo dño feudi.Que† cõprobari pñt ex his,q̃ adducit Dec. ꝯs.suo 53. placet mihi.in 1. uol.ubi declarat, qđ dicat̃ feudũ nouũ,& antiquum, & multa adducit ad casum nr̃m,ut hmõi feudũ censeat̃ pr̃num,& non nouũ,& ꝙ in eo sit locus iuri accrescendi,& posito ꝙ tale feudũ iudicet̃ pr̃num.Nulli dubiũ, ꝙ in eo esset locus iuri accrescendi ẽt in transuersalib.ut ipsemet Reuer.D.Vicarius fatet̃.¶Verũ,quia difficultas est,si iudicamus hmõi feudũ nouũ,an transuersales pñt succedere & in eo sit locus iuri accrescendi.In quo prima facie vr̃ dicendũ ꝙ non,p tex.ĩ c.1.§.si duo fr̃es,de feu.Marchi.& in c.1.de duo. fratr.de no.bñ.inuesti.cũ si.¶Adhuc aũt aduertẽdũ est,ꝙ licet istud sit r̃are,tñ fallit ĩ multis casib.Et primò, qñ aliquo casu esset expssum aliquid, pp qđ in hmõi feudo nouo succederẽt transuersales,uel esset locus iuri accrescẽdi,tunc.n.succederẽt trãsuersales, & locus esset iuri accrescẽdi,vt est tex.ĩ c.1.ĩ fi.de succe.feu.& ĩ c.1.§.cũ verò Corradus, q feu.da.pos.Et expssũ hic sumit̃,nedũ si nominatim istud est dictũ, sed ẽt si in inuestitura feudi sit apposita aliqua qualitas,q̃ istud denotet,iuxt. ea q notant̃ in l.certũ.ff.si cer.pet.& in l.1.& 2.ff.de lib.& posthu.& in l.nominatim.ff.de ꝯdi. & demõ.& in c.licet ex quadã,uer.testes,de testi.& in puncto nr̃o plenè hoc hr̃ p Frã. de Cur.ĩ pall.ꝯs.48.col.13. uers.condescendens, & in ꝯs.seq. &
4 seq.Tenor†.n.inuestituræ attendi dẽt,p quẽ colligimus ꝯsensum & mentẽ ꝯcedentis c.si cui.de cap.Corr.& p Bal.ĩ plud. feudo.ĩ 4.diui.& in l.fi.C. de suis & legi. Qualitates.n.& pacta ẽt exnea apposita in inuestitura attendi dẽnt & seruari, & ex illis colligimus mentẽ ꝯcedentis & formã,in qua feudũ sit ꝯcessum,ut hr̃ ĩ c.1.§.fi.quid sit inuesti. & p Bal.in c.1.§. hoc quoq;, de succes.feud.cũ alijs allegatis p Franc. de Cur.d.ꝯs.
5 48.col.8.uers.2.pmittendũ censeo.¶†Quib.stantib.ꝯsiderando diligenter tenorẽ primarũ & ult. inuestiturarum, reperio hmõi feudũ fuisse ꝯcessum cũ hac qualitate,ꝙ non possit diui
6 di in partes,& ꝯñr,ꝙ esset feudũ indiuiduũ.†Quo stante succedit ꝯclõ,ẽt si feudũ esset nouũ.ut in illo hẽat locũ ius accrescendi,qñ ꝯcessum fuisset sub hmõi qualitate,vt indiuiduum esset.Nã p hanc qualitatẽ indiuiduitatis colligit̃,mentẽ ꝯcedẽtis fuisse in tali feudo fore locũ iuri accrescendi & successioni vel potius iuri nõ decrescendi,f̃m ꝙ ꝯcludit Alex. col.2.uers. 2.fallit,& col.4.uers.quid si dicat̃, ĩ d.l.si mihi & Titio,col.fi. & plenius colum.pe.l.si mihi & Titio, & in prælle.cons.suo 30. & Are.in d.uers.sed in his,quæ ꝯcedunt̃,& latè p Bal.in l. unica.C.qñ nõ peten.par.col.pe.& fi.& Sal.ibi q̃st.10.& plenissimè p Franc.de Cur.in d. ꝯs.48. col.11.uers.7. bñ facit,& ꝯs.seq. & seq. ubi expssè dr̃, ꝙ si dñs ꝯcedit in feudum aliqua bona,uel loca cum hoc,ꝙ oĩa censeantur esse unũ corpus pro se,ꝙ tunc erit feudum indiuiduũ,& ꝯñr erit locus iuri accrescendi,seu potius non decrescendi,qđ inducitur ex uoluntate hoc modo ꝯcedentis,ꝙ ẽt sequuntur Mod.in d.trac.feu.loco palle.in 5.q. & tali casu supstes ẽt transuersalis admittitur ad partẽ deficientis, excluso dño ꝯcedẽte: ut plenè hr̃ in omnib.
7 locis s̃.adductis. ¶†Et p hoc tollitur obiectio, quæ pt̃ fieri, ꝙ censet̃ indiuiduũ,quò ad uasallos,non quò ad dñm ꝯcedentẽ, ad quẽ dẽt reuerti portio deficiẽtis sine hr̃de. Nam dico ꝯriũ expressè statui & ꝯcludi in iuribus & locis pallega. ubi feudũ ꝯcessum sub hac qualitate indiuiduitatis oñdit mentem ꝯcedentis uolentis in eo esse locũ iuri accrescendi, seu potius nõ decrescendi,& in eo succedere superstitẽ,& ꝯñr portionẽ deficientis applicari superstiti & non reuerti ad ipsum dñm cõcedentem. Quod ẽt suadet̃ uiua rõne: quia frustratoriũ esset ius accrescẽdi,si portio deficientis ad dñm rediret. Quinimo ista tanquã ꝯria stare non possent. Nã si dñs nõ includeret,& portio deficiẽtis ad ipsum deuolueret̃,certè cessaret ius accre
* scendi in psona illorũ,quib.fuit facta ꝯcessio,vñ cũ cõis*ꝯclõ vellet, ꝙ in feudis ꝯcessis sub qualitate indiuiduitatis sit loc⁹ iuri accrescendi,uel potius non decrescendi,necessariò sequit̃ ꝙ portio deficientis non reuertit̃ ad dñm, sed acquirit̃ supstiti illorũ,quib.ꝯcessio fuit facta sub qualitate hmõi f̃m iura & decisiones pdictas.Que nedũ loquunt̃,& locũ hẽnt,qñ feudũ esset sui natura indiuiduũ,sed ẽt qñ non esset hmõi naturaliter,sed dñs ꝯcederet cum hac qualitate. Nã isto casu erit loc⁹ iuri accrescendi, & portio deficientis non reuertet̃ ad dñm,licet feudum taliter ꝯcessum, uel naturaliter indiuiduũ, inter ipsos,quib.facta fuit ꝯcessio, respectu cõmoditatis diuidatur, mõ,& forma,quib.per Alex.& Aret.in d.l.si mihi & Titio, & in d.cons.Alex.30.& cons.Aret.pen. & plenius per Franc. de
8 Cur.d.cons.48.& sequen.¶†Nec prædictis obstat illud,qđ dicit Reuer. D.Vicarius,ꝙ licet hmõi feudũ sit indiuiduum, & uno deficiente totũ remaneat penes alium,tñ ille,qui ꝯsequit̃ totum,tenetur soluere æstimationẽ partis socij acquisitæ dño feudi,f̃m notata per And.de Ise.& Bal.in c.1. de fratri.de no. bene.inues.taliter ꝙ f̃m And.de Iser.ibi erit locus licitationi. Nã licet And.loco pal.hoc dicat,quem referunt Mod.Pap.in d.tra.de feu.loco præal.fo.22.col.3.in fi. Tñ Bal.Alua.& do. Præp.in d.c.1.tenent ꝯ And. de Iser.dum loquitur, ꝙ sit loc⁹
* licitationi,ꝯcludentes cõem*opin.esse in ꝯrium,ut licitationi non sit locus,& ꝙ debet accrescere illi, qui superest ex illis q. bus feudũ fuit concessum taliter, ꝙ integrũ feudũ dẽt habere superstes(excluso dño)per ius accrescendi, uel potius non de-
9 crescendi. Bene † uolunt,ꝙ iste teneatur dño directo soluere æstimationem deficientis, dummõ ꝙ fraus cesset in isto talis ęstimationis.Tñ aduertendũ est,ꝙ ille,qui trahit ad se partem deficientis & soluit ęstimationẽ dño,non dr̃ habere integram rem ꝯcessam in feudum feudalem,sed solùm habebit partem suã feudalẽ, & illa recognoscit dñm,alia aũt pars deficientis, quæ sibi accreuit, & pro qua soluit dño æstimationẽ,nõ remanebit penes eũ iur̃ feudi,sed iur̃ ꝓprio,ex quo eã habuit ꝓ pecunia,quã soluit,ita Iac.de Bel.& Nic. de Nea.ĩ d.c.1. Quod expressè refert,& sequitur ibi Alua.col.fi.uers.quæro ab ex, & D.Præpo.ibidem col.2.uers. insuper Alua.aperto ore hæc firmat,qua decisione stante,erit ꝯclusio firma,ꝙ portio deficientis feudi nostri debet accrescere huic superexistenti,& nõ debet ad dñm reuerti rõne ꝯcessionis factę de feudo indiuiduo. Et licet f̃m pdictas doctrinas iste superuiuens teneat̃ soluere dño directo æstimationem dictæ partis deficientis. Tñ solutione facta dictam partem habebit iure ꝓprio,& nõ iure feudi, & in illa non recognoscet ecclesiã in dñam f̃m decisiones
10 Alua.& D.Præpo.s̃.adductas.Quod† quidem succedere non põt in eccle.q recipiendo talẽ æstimationem amitteret,& perderet in d.parte ius directum feudi,& ꝯñr induceretur alienatio,qđ utiq; in eccle.prohibitum est,toto tit.de re.ecc.nõ ali. cũ uulga.& iõ ne sequat̃ tale inconueniẽs,iustius & æqui⁹ est, ut ipsa eccl.non recipiat talẽ ęstima.p quã induceret̃.d.alienatio,sed permittat, ꝙ iste superuiuens habeat integrum feudũ, iu.accrescen.vel potius non decrescẽ.ut iura uolũt,& retineat dñiũ directũ sup toto feu.ne capiendo æstimationẽ faciat alienationẽ,ꝯ Cano.dispõnem,cum in ista ęstimatione iste superstes ẽt transuersalis ueniat pferendus oĩbus alijs, ut post alios ꝯcludit Deci.oĩa scripta aliorũ adducens in ꝯs.78. licet in casu.in 1.uol.Quæ consideratio ẽt suadet̃: quia hoc capere æstimationem esset potius dãnosum eccl.q̃ utile,cum eam capiendo priuaret̃ directo iure feu.quæ alien.tanq̃ inutilis,& forma non seruata penitus est prohibita,& si uellet.d.ęstimationẽ capere,cũ p eã inducat̃ alienatio,necessaria erit authoritas,& cõfirmatio superioris.c.nisi.12.q.2.& toto ti.de re.eccl.nõ alie. et in extrauaganti Pau.2. sup quo tñ erit considerandũ,qm̃ istud posset in dubiũ deduci. Scdõ ꝯsiderando, ꝙ hmõi feudũ esset nouũ, aduertendũ est ad inuestituras tres ultimo loco factas. Prima fuit anno.1466.Secunda ann.1479.Tertia an.1503.In quib.trib.inuesti.ex certa scía, & uisis ĩuestituris alijs priorib. Reueren. epĩ Vicentini,seu eius dñi Vicarij, ꝯceditur dictum feu.Gaspari,& Hieronymo eius fratri,& Siluestro,pro se ipsis et filijs masculis uniuscuiusq; eorũ,q̃ forma triũ inuest.esto ꝙ aliqualiter differat a primis duab⁹ inuesti.tñ attendi dẽt, esto ꝙ excedat terminos primarũ,ut bñ ꝓbat excell.dñs Baldasar.
11 ¶†Et cõprobat̃: qa hæc noua qualitas apposita in istis tribus inuo-

inuestituris attēdi dēt, ſm Old.ɔſ.178.incip. factum tale eſt. & Bal.in c.1. an agna.col.8. & in c.imperialem.§. inſuper.in fi.de prohi.feu.aliena.p Federi.in l.1.col.2.ff.de rerū diuiſio. & Paulus de Caſ.in ɔſ.232.& bn̄ p Fran. de Are.in ɔſ.3.& in deci.conſ.Neap.112. incip.inter dominam. Pōt.n.dn̄s feudi directus in beneficiū vaſallorum, & ɔ̄ ſe ipſum addere in noua inueſtitura nouā qualitatem, q̄ erit valida, vt dicit Bal.in l. vnica,col.fi.C.qn̄ non peten.par. & Fran.de Cur.in d.ɔſ.48.
12 Et†eo magis,cum talis qualitas fuerit repetita,& geminata in dictis trib.inueſti.q̄ geminatio multum operat̄.l.baliſta.ff.ad Treb.per Bal.& Cardi.in c.fi.ex̄ de of.deleg.& Bar.& Alex.in apoſtil.in l.cū ſcimus.C.de agri.& cenſi.& p Barba.in ɔſ.17.
13 in 2.vol.Vnde†cum in dictis trib.inueſti.p̄dictum feudū fuerit conceſſum dictis Gaſpar.& Silue. & filijs vniuſcuiuſq; eorum, vr̄ inſolidū filijs ipſorum ɔceſſum, quo caſu eſſet locus iuri accreſcen.vt dicit Alex.in d.ɔſ.30.& Pet.de Ancha.in ɔſ. 246.incip. duo prima dubia.& plenè Franci.de Cur.d.conſi. 48.& per Bal.& Sali.in d.l.vnica.¶Et licet Alex.ɔſ.17.ponderatis.col.3.in 5.vol.dicat,ꝙ dictio vniuſcuiuſq;, non eſt diſtributiua,ſed collectiua,p l.hoc arti.vbi Bar.& Imo.ff.de hr̄dib.
14 inſti.cum ſimi.Tn̄†aduertendum eſt,ꝙ licet collectiua ſit,tn̄ quandoque ponitur diſtributiuè, vt dicit & probat excel.dn̄s Bald.quod comprobari p̄t ex d.p Bal.in l.fi.C. de impu.& al. ſub.vbi conſiderat nomen collectiuum dupliciter, quandoq; ſimpliciter,& de p ſe,vt eſt nomē populus, & ſimi.quandoq; eſt collectiuum non ſimplex, ſed ſapiens naturā diſtributiui,
15 exemplificādo vt p eum ibi. Vnde†licet dictio vnuſquiſque, ſit collectiua,& collectiuè comprehendat oēs,tn̄ qn̄que ſapit vim diſtributiui,vt eſt in d.l.hoc articulo.& ēt patet in l.1.C. de ſac.ſan.eccl.ibi, vnuſquiſq; habeat &c. vbi licet collectiuè ſtet,tn̄ attribuit actum inſolidū vnicuiq;, & ꝓbatur in l.ſi familiæ.C.fam.erciſ.ibi. vt vnuſquiſq;, & melius in l.2.§.in familię.ibi,vnuſquiſq; hr̄dum,& rei & actoris partem ſuſtinet,
16 vbi,& collectiuè,& diſtributiuè ſtat.Sicuti†dicimus de dictione.unumquemque, q uæ collectiuè, & diſtributiuè capitur.l.
17 poſſeſſionē.C.comm.vtriuſ.iud. Sicut†ēt dicimus,de dictione,unicuiq;,q̄ & collectiuè,& diſtributiuè ponitur,vt hr̄ in l. item Labeo.§.1.ibi,vnicuiq; cohr̄dū aſſignet, & melius ꝓbat̄ in l.parte.§,duos filios.ff. fam. erciſ.ibi, unicuiq; eorū plegauit.Et iō non immerito ita in terminis nr̄is dictio uniuſcuiuſque eorum filijs, poterit ēt capi, & collectiuè,& diſtributiuè.
18 ¶Quod ēt ſuadetur.†Nā talis conceſſio facta p̄dictis recipientibus pro ſe, & filijs vniuſcuiuſq; eorum ęquipollere vr̄ ɔceſſioni factæ,vt ipſi,& eorū filij,quouſq; extant & viuūt, feudū teneant.Quo caſu inſolidum vr̄ facta oībus, & quouſq; unus extat,ille dēt admitti,& eſſet locus iuri accreſcendi, ſm Alex. adducētē alias deciſiones in d.ɔſ.30.& in d.l.ſi mihi & Titio. & notat̄ in c.1.de duo.fratr.a cap.inueſti. & p Soci.in p̄alleg.a.
19 ɔſ.66.& Fran.de Cur.p̄alleg.ɔſ.48.¶†Prout ēt ſuaderi p̄t. Nā dicere,ɔcedo duob.& filijs uniuſcuiuſq; ipſorū,pinde eſt ac ſi ɔcederet̄ filijs unius vel alterius,cū illud,uniuſcuiuſq;,ſit collectiuum,vt oēs filios capiat, & unius uel alterius,& tn̄ certū eſt,ꝙ ſi ɔceſſio feudi ſit duob. & filijs alterius ipſorum, ꝙ per talē ɔceſſionē inducit̄ ius accreſcēdi ēt in feudo nouo,& trāſuerſales ſuccedunt excluſo dn̄o, ut dicit Soc.in d.conſ.66. & Fran.de Cur. multa adducens in d.ɔſ.48.col.10. aliàs ſi d.cl̄a uniuſcuiuſq;,ita nō intelligeret̄, fuiſſet poſita ſupuacuò,& de nihilo ſeruiret,ɔ̄.l. ſi qn̄.ff.de leg.1. & l.ſi qn̄.C.de inof.teſta. Nā ſine tali cl̄a filij uniuſcuiuſq; veniebant,quia illa indefinita filijs eorū,ęquipollebat uli,iuxta notata p Bar.& alios in l.
20 ſi pluribus.ff.de lega.2. ¶†Nec p̄dictis obſtat illud, q̄d conſiderat Reueren.D.Vicarius,ꝙ ꝓteſtatio, & reſeruatio appoſita in fi.inueſtiturarū tollit hmōi ɔſiderationem.Nā ad hoc bene rn̄det excellen.D.Balda.Dum uult & bn̄, ꝙ talis ꝓteſtatio, & reſeruatio reſtringatur p ſubſequentia uerba immediatè poſita,quia aliàs eſſet ɔ̄ria ɔceſſioni factæ, & incontinenti ſe corri
21 geret concedens,q̄d minimè eſt dicendū. Quæ†intelligentia com ꝓbat̄ ex illa dictione ibi poſita,videlicet,q̄ reſtrictiua eſt. l.in venditione.ff.cōm.p̄dio.& p Bal.in l.cū mulier.col.antep. ff.ſol.mat.item quia talis reſeruatio, & ꝓteſtatio eſſet ɔ̄ria facto,& iō non attendenda.c.ſolicitudinē.in fi.ex̄ de app.& per
22 oēs can.in c.cū M.Ferrarien.ex̄ de ɔſti.Item†quia ſimilis ꝓteſtatio, & reſeruatio appoſita apparet ēt in alijs primis inueſtituris de uerbo ad uerbum. Quod dat̄ intelligi, ut appoſita videat̄,ex cōi ſtilo notariorū, potiuſquā ex uoluntate ɔcedentis,& iō non dēt aliquid operari, ſm ꝙ in ſimi.dicit Bart.in l. 1.ff.de iur.codic.col.3.q.6. in fi.& p Mod.in auth.ex cā.C. de liber.p̄terit.Prout ēt obiectio tollitur, eo qm̄ iſta ꝓteſtatio, & reſeruatio ſi dēt intelligi gn̄aliter, non uenit referenda ad ea, q̄ ſuperius fuerunt ſpecificata.l.doli cl̄a, ubi Bar.ff.de ver.obl. l.ſanctio legum.ff. de pęn. & in regula generi p ſpēm derogat̄, de reg.iur.li.6.& p Bal.in l.1.C.de legit.hr̄di.& Alex.ɔſ.48.in 1.vol.¶Tertiō ɔſiderādū eſt.Nā tenendo, ꝙ hmōi feudū eſſet nouū, adhuc locus erit iuri accreſcendi. Nā conſiderando ſecundā inueſtiturā & ſucceſſiuè alias,ſemp inueſtiturę apparet̄ factæ ꝓ ſupplicante, & alijs ac noīe aliorū, & ɔceſſio apparet facta ſupplicanti,& alijs ēt quorum noīe ſupplicabatur. Quo
23 †caſu in tali acquiſitione ita facta erit locus iuri accreſcendi, ɔ̄ rl̄as iuris,ita dicit Soci.d.ɔſ.66. col.2.uerſ.2. eſt rō.nu.27.1
24 3.uol.ubi hoc ꝓbat rōne,& lege. ¶†Nec dicat̄,ꝙ quis non p̄t ſtipulari alteri.Nā hoc fallit in materia feudali, ut plenè tāgit Fran.de Cur.in p̄alle.ɔſ.48.col.3.& col.4. Quib.ſtantib.ɔcludendum vr̄,Gaſparem & eius fratrem Hiero.debere recipi ad hanc inueſtituram,ad portionem nouiter uacantem. p mortē And.& tanto magis q̄a ēt tranſuerſales in hmōi feudo ſucceſſere,ut fuit Silue.qui ſucceſſit Hiero. eius fratri,filio And.pri-
25 mo loco inueſtiti. ¶†Aduertendum tn̄ erit.quia feudum pōt dupliciter conſiderari reſpectu diuerſarum pſonarū, pp quas poteſt dici nouum, poteſt etiam dici et antiquum, ut p Aret. in conſi.pen.in princ.et per D.Præp.in c.1. de gradi.ſucceſ.in feud.cum ſimi. per eos alleg. Reliqua ſuppleat peritia, et religio Reueren.d.Vicarij. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Feudum non venit appellatione hæreditatis ſeu appellatione bonorum,plenè.nu.3.4.5.6.7.*
2 *Vaſallus non poteſt de feudo teſtari etiam pro anima. & nu. 13. & ſequen.*
3 *Qua ratione ſit inductum, feuda non uenire ſub generali appellatione bonorum & hæreditatis. & nu.4.6.& 9.*
4 *Ex quo infertur ad multas quæſtiones decidendas contra Specu. & Mod.*
8 *In alium quis non transfert, quod non habet.*
9 *Teſtator diſponendo de bonis non uidetur diſponere de his, quæ ſunt ſubiecta fideicommiſſo.*
10 *Teſtator poteſt grauare hæredem in re illius propria.*
11 *Teſtator poteſt rem alienam legare.*
Quod intellige vt & nu.20.14.& ſeq.
12 *Quando legatur res feudalis, an debeatur æſtimatio.*
14 *Sed plenè quòd non, contra Ioā. Fab.et alios, et num.15.16.17. & ſequen.*
15 *Quando ſit legatum, quòd aliquo reſpectu eſt nullum. et quo caſu debeatur æſtimatio. et nu.16.et ſeq.*
16 *Si legatur res, quæ non eſt in communi commercio. non debetur æſtimatio.*
Quod dependet a uoluntate principis, non dicitur eſſe in commercio.nu.16.18.
17 *Et idem, quando dependet à uoluntate illius, qui eſt dominus illius loci, nu.18.*
21 *Clauſulæ libelli generalis peto ius &c. nihil operantur circa ea quæ continent repugnantiam.*
22 *Nec circa ea, quæ nullo modo ſunt narrata.*
23 *Nec quando actio non competit ad ea quæ petuntur.*
24 *Præſcriptione.xxx.anno.legatarius excluditur a petitione legati, quia hic non adeſt mala fides, et nu.26. et 27.*
25 *Præſcriptio cum mala fide non currit regulariter.*
26 *Fallit hoc in hærede cōtra legatariū propter ipſius negligentiā, et quando non ius eſt quæſitū, ſed quærendum, et nu.24.et 27.*

CONSILIVM VII.

Et ſi in præſenti cauſa,et controuerſia uertente inter D. Veronicam actricem ex una, et Dominos Benedic. et Hiero.de Malfetis reos conuentos ex altera, pleniſſimè, et concludenter per excellentiſſi. et clariſſimos aduocatos dictorum reorum omnia ſint deducta, et adeo dilucidata, ut ulterius aliqua alia demonſtratione minimè indigeant, ita ut ſuperfluum et quodammodo fruſtratorium uideatur rebus

bus ita apertè demonstratis aliã addere demonstrationẽ, tñ vt
petentib. morem gerã breuissimè quæ pro ipsa veritate occur
runt, subijciã. ¶Vidi itaq; & legi testm̃ ɔditum p q.D.Fredum
Malitiani, & in instõne gñali suorum hr̃dum inuenio ipsum
testõrem in dimidia suæ hr̃ditatis in oïb. suis bonis instituisse
hr̃dem vl̃em D.Antoniã eius sororem, & D.Ant.eius nepotẽ,
& in alia dimidia hr̃ditatis instituisse dictũ D.Benedi. & eius
fr̃es. Et considerãdo dictam vl̃em instõnem factam in psonã
d.D.Anto. & eius filij immediate hr̃ditatis & bonorum ipsi⁹
testõris nullo modo pñt comprehẽdi feuda, q̃ tpe testi testõr
ipse possidebat, de quib. feudis in pñtiarum disceptat̃. Feuda
1 † n.non continent̃, nec veniunt appl̃one hr̃ditatis, nec hr̃dita
ria dñr, ita vt considerando instõnem factã in medietate hr̃di
tatis dicere cogimur. ĩ ea nõ includi feuda, ex quo nõ dñr hr̃-
ditaria, nec veniunt appl̃one hr̃ditatis, cum feudum non ha-
beatur iure hr̃ditario. c.1. de succes. feu. & ita in terminis istis
firmat Bar. allegando Dy. & Cy. in l. item videndum. §. nunc
uideamus. ff. de pet. hær. & in l. si patroni. in prin. vbi Alex. &
alij, col.4. ver. ex gl. & col.6. ver. sed ipsemet. ff. ad Treb. & per
Bart. in l. vt iusiurandi. §. si liberi. ff. de ope. libe. & tradit Alc.
ɔs.169. requisitus. col.3. uer. fortificãtur predicta, in 2.uol. et
* cons.3. super pcessu. col. fi. in 4.vol. vbi dicit, magis cões* con
clõnes esse, feuda nõ venire appl̃one hr̃ditatis, & adducit no.
p Bar. in l. qđ dr̃. ff. de ver. obl. vbi ẽt Alex. & Mod. istud plenè
tangunt & firmant sine dubio appl̃one hr̃ditatis non venire
2 feuda. Prout † ẽt ipse Alex. concludit & consuluit cons.19. sup
eo. col.5. ver. & pbat. in 5.vol. Et ea rõne inductum istud fuit
qm̃ vasallus non põt de feudo testari, vt est tex. aper. in c.1. in
prin. ibi, nulla ordinatione defuncti manente vel ualente, de
succes. feu. & est tex. in c.1. §. donare, in ti. qual. ol. feu. pot. alie
na. & ibi plenè scrib. tangunt, & latè psequitur istud Soci. ɔs.
3 19. adsit, col.3. in 1.vol. Minus † ẽt feuda veniunt appl̃one bo-
norum. Nã licet Spe. in ti. de loca. §. nũc aliqua. ver. 156. in fi.
quẽ refert & sequit̃ Dec. cons.389. uisa longa serie. in fi. dicat
q licet feudũ non ueniat appl̃one hr̃ditatis, tñ uenit appl̃one
* bonorũ. Nihilominus cõis* concl. est ɔ Spe. q immo appl̃one
bonorum non ueniant feuda, sicut non ueniunt appl̃one hr̃-
ditatis, nã in gñali appl̃one bono. non continet̃ feudum. c. in
gñali, si de feud. fue. contro. & ibi Bal. Aluar. D. Præpo. & alij
scrib. hoc idem firmant adducentes alias decis. Prout ẽt facit
Alex. in d. cons.169. col.3. uers. fortificant̃ prædicta, in 2.uol.
4 & Guido Papæ cons.215. col.3. & cõs.218. Et † bene facit tex.
in c.1. de capi. qui cur. uen. & ibi tangit Alua. in 1. no. assignan
do rõnes & allegando iura, & est bona deci. Albe. de Ros. in l.
tres fr̃es. ff. de pac. ubi uult, q renunciatio hr̃ditatis pr̃næ non
se extendat ad feuda, & gñalis quietatio facta de bonis patris
non comprehendit feuda, & bñ facit tex. in c.1. de eo qui fi.
fec. agna. & ibi Alua. col. fi. dicit, q renuntiatio gñalis facta de
bonis pr̃nis non comp̃hendit feuda. Et Bal. quem sequunt̃ ibi
alij scrib. an agn. vel fil. col.4. dicit, q si fil. renunciat hr̃ditati,
non vr̃ renunciare feudo, ex quo non continet̃ in hr̃ditate. Et
5 † Alex. ɔs.11. ex narratis. col.1. in 4.vol. allegando plures deci.
ɔcludit in gñali appl̃one bonorũ non venire feuda. Prout di-
cit Soc. d. ɔs.119. col.4. ver. verũ pdictis, in 1.uol. & ɔs.74. sup
ɔtrouersia, nu.5. in 3.uol. Et Ias. alleg. deci. in l. Gallus. §. quidã
rectè, nu.42. & 43. & seq. dicit, app. hr̃di. & appl̃one bonorum
nõ uenire feuda, & reprobat dictum Spe. de quo s̃. & idem fir
mat Ias. in d. l. qđ dr̃. post Alex. ff. de uer. obl. col.19. uer. sed cer
tè ad ista, & Ias. ibi nu.30. & seq. & ita ẽt firmat Dec. sibi ɔrius
6 ɔs.139. in fi. Et † non immerito appl̃one hr̃ditatis & bonorum
non ueniunt feuda, qm̃ separatam naturã hñt ab alijs bonis,
& iõ dispõ gñalis facta p statu. non comp̃hendit feuda, ex quo
de eis spãlis dẽt fieri mentio, ut pbat̃ in c. quãuis, de inuesti. de
re alie. fact. & ibi scri. oẽs istud firmant, ut ẽt uult Card. in cõs.
11. & tenet Dec. adducẽdo alias deci. in d. ɔs.139. in fi. cũ alijs
7 concor. ¶ † Ex quib. aptissima resultat cõclõ, q siue ɔsideremus
uerbũ hr̃ditatis, siue uerbum bonorũ, platũ ab ipso testõre,
dũ in medietate suæ hr̃ditatis & bonorũ instituit. D. Antoniã,
& eius filium, nullo mõ possumus dicere, q uideat̃ ipsos insti
tuisse in medietate feudorũ, q̃ tunc tpis testator possidebat,
cum feuda non ueniant, nec comp̃hendant̃ appl̃one hr̃ditatis
& appl̃one bonorũ, ut pbatũ est. Consequenter ɔsiderato ca-
pite instõnis, ipsa D. Veronica non põt petere partẽ feudorum
cum in illa non fuerit instituta d. D. Ant. & eius filius a quib,
8 ipsa actrix ptendit habere ius. Nã in eã non potuerunt trãsfer
re illud, qđ nõ habebant. l. traditio. ff. de acq. re. do. l. nemo pl⁹
iuris. ff. de reg. iu. Ipsi aũt. D. Antonia, & eius filius instituti in
dimidia hr̃ditatis & bonorũ non fuerunt instituti in d. feudis
cũ illa non ueniant appl̃one hr̃ditatis & bonorũ. Instituti er-
go intelligunt̃ in medietate hr̃ditatis & aliorũ bonorum, de
quib. testõr poterat disponere, ut plenè tradit̃ ĩ l.1. ff. de testa.
9 feuda aũt nõ pñt ĩcludi. Nec † ur̃ testõr in tali instõne uoluisse
comp̃hendere feuda, de quib. disponere non poterat, ur ĩ sim.
pbat̃, qñ testõr erat grauatus p fideic. restituere aliqua bona
alijs, & possidebat bona subiecta fideicõmisso, & aliqua bona
liberè, instituit hr̃dem. In tali instõne non includunt̃ bona su
biecta fideicommisso, sed solũ bona libera, q̃ poterat alienare,
& de quib. poterat disponere, ut tradit Bar. in l. codici. §. insti-
tuto. ff. de lega.2. & Bal. in l.1. C. q̃ res pig. & Alex. ɔs.168. req
situs, in 2.uol. & Dec. ɔs.378. uiso, nu.1. quo fit, ut ex capite in
stõnis pdictæ ipsa D. Vero. ad feuda agere nullo mõ possit. Si
uerò ɔsideramus aliud capl̃m testi ibi, itẽ lasso & grauo, ubi te
stõr facta uli instõne hr̃dum disponit, q bona sua debeãt esti-
mari ẽt feudalia & æstimatione facta, q D. An. eius soror &
filius deberent dare. D. Benedi. & fratrib. fundos seu pecunias
ascendentes ad æstimationẽ medietatis hr̃ditatis &c. Per quã
dispõnem testator ur̃ pdicto. D. Anto. & eius filio uoluisse re-
linquere ẽt feuda, uel saltem æstimationem feudorum. Siue
10 † n. d. feuda deberent puenire ad D. Benedic. et fratres hr̃des,
testator potuit ipsos grauare sup reb. pprijs ipsorum hr̃dum
dandis alijs etc. ut in §. non solum, insti. de lega. cum concor.
11 Prout † ẽt: quia res penitus aliena põt per testatorem legari, vt
saltim debeatur æstimatio, ut plenè tradit̃ in d. §. non solũ, et
in l. cũ alienã. C. de leg. et p Can. in c. fili⁹, ex de testa. Eo magis
cum testator legauerit coniunctæ psonæ, ut plenissimè tradit̃
12 in d. locis. Et † ẽt quia qñ legat̃ res feudalis, saltim debet̃ æsti-
matio, ut ur̃ sentire Io. Fab. insti. de lega. in §. non solũ. in fi. et
Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua, uer.17. allegando tex. in l. fi-
liusfa. §. sed si cũ alicui. ff. de leg.1. ¶ Tñ istis non obstantib. ad
huc dico, q ipsa D. Veroni. non pt nec partẽ feudorũ, nec ip-
13 sorũ æstimationẽ petere. Cũ † rl̃a sit, q uasallus non pt de feu-
do testari ẽt p uiam legati. d. c.1. in prin. de suc. feu. et d. c.1. §.
donare. qual. ol. feu. pot. alie. et plenè p Soci. d. ɔs.19. col.3. in
1. uol. et plenè tangit And. de Iser. et alij scri. in d. c.1. et doc.
oẽs in d. §. donare, p illum tex. ubi uolunt, istud pcedere, etiã
si testõr legaret p aïa, ut dñt ẽt doc. in c. imperialem. §. habita,
de prohi. feud. alie. p Fed. et p Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ,
col.35. et in c. quæ in ecclesiarũ. car. ante p. ex de consti. et in c.
14 inter dilectos, col.7. ex de fide instr. ¶ † Et in tm̃ pcedit ista cõ
clusio, ut ẽt non debeatur æstimatio, qñ legatur res feudalis,
ẽt si legatum esset ecclesiæ, ut tradit Bal. in lect. in l.1. col. an-
tepe. C. de sacr. san. eccl. quem refert et sequitur Fran. de Are.
in l. apud Iulianum. §. constat, col.4. uers. et ut reuertamur, et
firmat ẽt Bal. in d. §. donare, p illum tex. et p tex. in c. filius, ex
de testa. et Alua. ibi, col.5. uers. quæro, utrum hoc idem sequi
tur. Ex quib. deci. confunditur d. Spe. de quo s̃. ex quo tex. al-
leg. per ipsum in §. si quid alicui, loquitur in diuerso casu, ut
statim dicam. Confunditur ẽt dictum Io. Fab. in d. §. non solũ
in fine, tũ quia ipse non ur̃ hoc firmare, dum loquitur p uer-
bum, ur̃, et ẽt quia text. allega. per ipsum in d. §. donare, pbat
ɔrium, ut expressè dicit ibi Bal. et Alua. et etiã quia alius text.
alleg. per Io. Fab. in l. cętera. §. si duobus, non loquitur in ter-
minis nostris, ut statim dicam, et ut declarant Scri. ibi. et hoc
15 idem est de mente Alex. in d. §. constat, col. fi. in prin. ¶ † Vn-
de pro ueritate est aduertendum. Nam qñ fit legatum, quod
aliquo respectu est nullum, et dubitatur an saltim debeat̃ eius
* æstimatio, cõis* conclusio est tradita per Scrib. post gl. in d. §.
non solùm, et per Scrib. in d. c. filius, et per Bar. et omnes in d.
§. constat, p illum tex. ut quando legatum est nullum: eo quo-
niã res legata non potest alienari sine consensu principis, non
dicitur esse in commercio cõi generaliter, taliter q etiã non
debetur eius æstimatio, ut no. in d. §. non solùm, et pbat text.
in d. §. constat, sed in iure clarum est, q uasallus non põt alie-
nare feudum sine consensu dñi sui. c. imperialem, in princip.
præall. cum simi. cõsequenter sequitur, q feudum gñaliter dr̃
16 non esse in cõi cõmercio, † unde si legatur, non debetur eius
* æstimatio, secundùm communem* conclusio. de qua. s̃. Et in
l. cætera. §. si duobus, et in l. filiusfami. §. si quid alicui, proce-

dunt, qñ res legata erat in cõi commertio, q̃ licet non esset in commertio legatarij, tñ debet eius æxtimatio, qđ secus est, qñ res legata non est in cõi cõmertio, vt est qñ legat feudũ, qđ nõ dr̃ esse ĩ cõi commertio gñaliter sine ꝯsensu principis, quo fit * vt non debeat eius extimatio, vt cõiter* ꝯcludunt oẽs Scrib. in
17 d. §. ꝯstat. Quæ† ꝯclusio ꝓcedit, nedũ qñ feudũ ẽ subiectũ prĩcipi, sed ẽt locũ hẽt, qñ ei⁹ alienatio dependet a sola volũtate vnius, qui est dñs d. loci: cũ eadẽ sit rõ, ita expsse firmat Imo. ĩ d. §. ꝯstat, col. 1. uer. ex hoc not. & sequit ibi Alex. col. 2. ver. & subdit Io. de Imo. vbi adducit Bar. idẽ velle ĩ alijs locis, & te-
18 nuit ẽt Aret. & ibi Ias. col. 3. ĩ 6. not. ĩ fi. Ea† .n. q̃ depẽdẽt a voluntate solius principis, vel alterius dñi alicui⁹ loci reputant impossibilia, vt firmant oẽs p illũ tex. ĩ d. §. constat. & iõ res, q̃ non pñt alienari sine ei⁹ ꝯsensu, non dñr esse ĩ gñali ac cõi cõmercio, quo fit, vt qñ legant, legatũ non valeat, ĩ tm̃ vt ẽt non * debeat ei⁹ æxtimatio, p tex. aptum ĩ d. §. cõstat, vbi cõiter* oẽs illud volunt, ꝓut ẽt cõiter tradunt Scrib. ĩ d. §. non solũ, & in d. c. filius, & ita erit, qñ feudũ legat. Et de oĩb. istis ĩ ꝓprijs termi. est apta decisio Mod. Pap. ĩ tra. de feu. ĩ 4. par. prin. ĩ pe. q. fo. mihi. 47. col. 11. versi. 5. videret limitanda. ¶Et p ista vltra alia plenissime adducta, & alleg. p excellẽ. & Claris. aduocatos tollunt ea q̃ in ꝯriũ. s. fuere allegata, ꝙ res hr̃dis possit legari,
19 Itẽ & res alie. Nã† locũ hñt, qñ legat res, q̃ gñaliter non est in cõi commercio, vt est in terminis nr̃is, qñ legat feudum, tunc .n. legatũ nihil valet, nec ei⁹ debet extimatio, quo casu cessant,
20 q̃ in ꝯriũ fuere adducta. Prout† ẽt cessant, & in hoc aduertat. Nã rlr̃ debet extimatio, ex quo testõr pſumit ita voluisse: vt ꝓbat in iurib. allega. in ꝯriũ cũ suis simi. qñ aũt apparet de ꝯria mente testõris, & tunc non debet nec res legata, nec ei⁹ æxti-
* matio: vt* cõiter ꝯcluditur in d. §. non solũ, & in §. seq. & in d. l. cũ alienã, & in d. c. fili⁹, cũ ꝯcor. Et non imerito, cũ voluntas testõris p̄dñetur, & illa ad vnguẽ sit seruanda, vulg. l. in ꝯdõni. primũ locũ, cũ vulgari. ff. de ꝯdi. & dem. In casu aũt pñti volũtas d. testõris est clara, & aptissima, ꝙ æstimatio non dẽat solui a p̄dictis dño Bñdi. & frĩb. sed est penit⁹ in oppositũ, & ꝯria, ꝙ æxtimatio dẽret solui p. d. Ant. & eius filiũ p̄dictis. D. Bñdi. & frĩb. vt patet ex apertissimis verbis d. testi, ꝯ cuius tenorẽ ipsa D. Veronica egit, dũ petit medietatẽ feudorũ, vel fundos, vel æxtimationẽ. Nã p̄dicta ipsa non p̃t petere, cum ipsa teneat ex ordinatione testõris soluere & dare ista d. D. Bened. & frĩbus, ꝯñr temere egit & iudiciũ intentauit de directo ꝯ tenorẽ testi & sic excludi dẽt, & ad expensas ꝯdennari p iura vulga. Ita ẽt & sñiæ latæ iniustę sunt & iniquitatem continent, cum expsse ꝯrientur voluntati & dispõni ipsius testõris in isto casu ordi-
21 nantis ꝯrium. Nec† pñt sustineri p il las clas gñales appositas ĩ fine libelli, peto ius & iustitiã ministrari &c. Nã tales clę nihil operant circa ea, q̃ ꝯtinent repugnantiã, vt est in casu pñti, & firmant Alex. ꝯs. 96. Consideratis, col. pe. ver. 2. rñdetur, & ꝯs.
22 110. attentis narratis, col. 1. in 5. vol. Prout † ẽt tales clæ non opantur circa ea, q̃ nullo modo sunt narrata, vt firmat Ale. ꝯs. 121. viso ꝓcessu, col. pe. ĩ 1. vol. & Are. ꝯs. 17. ꝯsideratis, col. 3.
23 & Phil. Cor. ꝯs. 8. col. 9. in 1. vol. Prout† ẽt dictę clæ nihil opãtur, qñ actio non competeret ad ea, q̃ petuntur, vt tradit Paul. de Cas. ꝯs. 165. primò q̃ritur, col. pe. & Phil. Cor. ꝯs. 118. in litera. b. in 3. volu. & tradunt latẽ Mod. in l. petens. C. de pac. & And. Barb. in c. 1. de of. dele. in notab. & Ias. insti. de actio. in §. oĩum. col. 16. & ita est in casu nr̃o. Nã d. D. Veronichę ad ea, q̃ petit, nulla competit actio, vt ꝯclusum est. Vñ necessariò sequitur, ꝙ petitio facta p d. Veronicã nõ p̃t ꝓcedere, nec sustineri. Minus ẽt & sñię latæ pñt subsistere. ¶Illud aũt minimè p̃tereũdum iudicaui, nã licet Claris. aduocati tetigerint articulũ præscriptionis, p quã ipsa. d. Veronica vr̃ esse exclusa ab oĩ actione, & iure, qđ poterat sibi cõpetere, iurib. & decisionib. p eos adductis, vlterius tñ dico, ꝙ ipsa. d. Veroni. negligens in nõ petendo vel agnoscẽdo legatum seu dispõnem testõris, p tps an.
24 xxx. dr̃ esse exclusa a d. legato iure & petitione, †ita ꝙ vlterius non p̃t admitti ad illa petendum stante d. pscri. quę nedum ꝯ scientem, sed ẽt ꝯ ignorãtem currit. l. sicut. C. de psc. xxx. an. l. fi. in fi. C. de long. tem. psc. c. ad aures. c. si diligenti. ex de pscr.
25 ¶†Et licet attento iure canonico pscriptio non currat cũ mala fide c. fi. ex de psc. c. possessor. de reg. iur. li. 6. Et in mala fide quis dicatur, qñ quis habet notitiã rei alienæ, vt tradunt doc. in d. locis. Et hr̃s maxi. ex neus pſumatur scire contenta ĩ testõ & de illis habere notitiam. l. cum hr̃s. ff. de libe. lega. p Bar. & alios in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de ver. obl. & vr̃ firmare Pau. de Cas. cons. 285. hr̃ditas d. puellæ, in 2. dubio, volens ꝙ
26 legata non possint pscribi cum mala fide p d. tps. ¶ † Tñ istis non obstantib. in casu nr̃o ꝯ d. D. Vero. ita negligentem bene cucurrit pscriptio, ex eo qm̃ ipsis legatarijs seu fideicommissarijs non dr̃ actio competere ad legatum, nisi illud acceptent, & ante acceptationem hr̃s ꝯ eos pscribit in actione psonali, esto ꝙ sciant legatũ eis factum. & isto casu hr̃s non dr̃ in mala fide, ex quo non apparet, legatarium agnouisse legatum, ita in terminis dicit & declarat Pet. de Ancha. in c. sine possessione, de reg. iu. li. 6. col. 9. quem refert Soc. adducens alias decisio. in cõs. 65. in cã, col. 3. ver. Præterea, in 1. vol. & sequunt Mod. in trac. de pscri. in 2. par. 3. partis prin. car. mihi. 21. col. 2. nu. 70. & seq. vbi dñt, hoc esse nouum dictum & ꝑpetuò notãdũ, & illud cõprobant rõne & authoritate, & ẽt alio simi. qm̃ ius adeundi hr̃ditatem eodem tpe pscribit, adducunt iura & de-
27 cisiones, q̃ videri pñt. Nam† dr̃ia est, an sit ius q̃situm, an verò q̃rendum, nã quæsitum non põt cum mala fide tolli d. tpe, & isto casu ꝓcedũt adducta superius in ꝯrium, qñ aũt sumus in iure quærendo, bñ currit pscriptio, ex quo pscribens, esto ꝙ sciat legatum factum vel instõnem seu dispõnem aliam in psonã alicuius, non ꝑpterea dr̃ in mala fide, antequã appareat legatarium seu hr̃dem acceptasse & agnouisse legatum, seu instõnem vel aliam dispõnem. Et iste est casus pñs: cum ipsa. d. Veronica & eius predecessores, a quibus cãm habet, non agnouerit, nec acceptauerit legatum, seu ordinationem testõris eo modo & forma, quib. testõr disposuit, & ordinauit, vñ cũ tanto tpe fuerint negligentes, meritò fuerunt, & sunt exclusi omni iure, & audiendi nõ sunt, decisionib. & iurib. de quib. s. Et eo magis ista ꝓcedunt attenta mente, & ordinatione testõris, qui voluit post mortẽ suã vel suę vxoris ĩ. duos menses feuda debere æxtimari, & æxtimatione facta ꝙ d. Anto. & eius filius ĩ. duos annos immediatè sequentes deberent dare & soluere. d. Benedi. & fratrib. medietatem æxtimationis, vel eis tradere certos fundos, de quib. nihil factum, nec exequutum per eos apparet, ꝯñr tale legatum seu fideicommissum, vel dispositio non fuit ſm ordinem & formam traditam a testatore per eos agnita nec acceptata, & consequenter ex omni capite eis obstat prescriptio, per quam exclusi sunt ab omni iure. In reliquis assentio dictis & allegatis per Excellen. & Clarissimos aduocatos. d. Benedic. & fratrum. Parisius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Ex proœmio elicitur causa finalis.*
2 *Donatio et concessio propter merita et ad antidora est valde priuilegiata.*
3 *Concessio facta ex largitate est latissimè interpretanda.*
4 *Concesso castro, quæ dicantur concessa.*
5 *Concessa iurisdictione, quæ videantur concessa.*
6 *In concessione simpliciter facta a principe includuntur omnia iura, quæ habet.*
7 *Concessio generalis est generaliter intelligenda.*
8 *Reseruata arguunt in alijs concessionem.*
9 *Vnius inclusio est aliorum exclusio, et econtra.*
10 *Concessa iurisdictione cum mero et mixto imperio dicitur esse concessa cognitio dictarum causarum.*
11 *Vno concesso intelliguntur concessa omnia tendentia ad executionem illius.*
12 *Concessa iurisdictione, et cognitione causarum concessa etiam intelligitur cognitio appellationum, et nu. 15.*
13 *Appellatio an sit mixti imperij.*
14 *Appellatio an sapiat naturam causæ primeuæ et iudicetur secundùm ipsam.*
16 *Quod continetur sub expresso habetur vt expressum.*
17 *Quæ continentur sub genere habentur vt expressa.*
18 *Non differt an fiat sub æquipollenti.*
19 *Cognitio primarum causarum ad quos spectet.*
20 *Actus subsequens declarat præcedentia, et nu. 21.*
22 *Potest extendi et prorogari iurisdictio.*
23 *Et in istis quasi possessio quæritur per vnum actum.*
24 *Et non sunt mutanda, quia in alijs feudatarijs vicinis idem obseruatur, et nu. 25.*
26 *Qui declarat, nihil de nouo dat.*

Clausula

27 *Clausula appellatione remota, qualiter interpretetur.*
28 *Contrarietas euitanda est.*
29 *Argumento a verosimili.*
30 *Concedēs castrū in feudum non pōt cognoscere de primis causis. Sed Baro & vasallus.*
31 *Concesso mero imperio et mixto, et omni iurisdictione, videtur concessa cognitio causarum appellationum, cōtra Iac. diffusè. et nu. 32. 33. 34. 35. et seq.*
36 *A sententia vicarij alicuius castri appellandum est ad eum, qui ipsum posuit, et non ad superiorem ponentis.*
38 *Vasallus cum mero et mixto imperio non potest considerari vt capitaneus primarum causarum.*
39 *Diuersa debet esse persona eligens ab electa.*
40 *Absurdum euitandum.*

CONSILIVM VIII.

Ad veritatem pñtis ɔsultationis aduertendū est, qm̄ Ser. & Illu. d. Venetorū ɔcessit Illu. D. Barth. Liuiano, & hr̄dib. suis masculis locum de Pordenō, cū suo territorio, & suis iurisdōnib. cū mero & mix. imp. vt ē videre in parte Rogatorū & priuilegio īde emanato. Quo fit vt minus necesse habeamus ingredi articulum illum. An ɔcesso territorio dicat̄ ɔcessa iurisdō. Et an ɔcessa iurisdōne dicat̄ concessum mer. & mixt. imp. ex quo sumus in claro,
1 quia ista oīa concessa expsè fuerūt. Concessio† aūt p̄dicta vti colligit̄ ex ꝓemio dictæ partis Rogatorū, & priuilegij inde extensi qđ cām finalem dictæ cōcessionis oñdit, vt ī l. fi. ff. de hr̄. insti. & ī l. 1. ff. ad maced. & l. regula. vers. pe. ff. de iur. & fac. ign. facta fuit p dic. Ser. D. pp merita, & seruitia ipsius Ill. D. Barth.
2 Que† ɔcessio & donatio hac de cā emanata multū a iure ē priuilegiata, & ipsius fauore ꝯ cōes regulas multa fuere inducta. l. sed si lege. §. consuluit. ff. de peti. hęre. vbi gl. & doc. notant. l. si remunerandi. in prin. ff. manda. cū alijs plenè accumulatis p Ias. So. & Clau. in l. ex hoc iur̄. ff. de iust. & iu. col. 9. & alijs seq. nu. 52. & alijs seq. vbi ponunt effectus resultantes ex donatione & ɔcessione hac de cā facta, q̄ dēt ampliari, & largissimè in
3 terp̄tari in bn̄ficiū ipsius, cui collata est. Prout† ēt ex tenore dicti ꝓemij colligit̄, eandē ɔcessionē factā ex largitate, liberalitate, & solita munificētia ipsi⁹ Ser. Dn̄ij. Quo fit vt largissimè veniat interp̄tanda, in bn̄ficiū ipsorū, quib. collata est. l. fi. ff. de cōnst. prin. vbi doc. oēs plenè tangunt. c. cū dilecti. vbi Inn. de
4 donatio. c. olim, de ver. sig. c. quāuis. de p̄ben. li. 6. ¶† Hinc dicimus, ꝙ si princeps ɔcedit alicui castrū, seu oppidū cū territor. vr̄ illi ɔcedere & iurisdōnem, mer. & mix. imp. l. 1. §. cū vrbem. ff. de of. p̄fe. ur. Bal. ī l. cū multa. C. de bo. q̄ li. Mod. post antiq. in d. l. fi. nu. 9. & in l. 1. nu. 16. ff. de iurisd. omn. iu. & et nu. seq.
5 cum sim. Prout† ēt si prīceps ɔcedit alicui iurisdōnem simpl̄r in aliquo loco, vr̄ ɔcessisse et mer. et mix. imp. et simplicē iurisdōnem, vt tradit Io. And. allegando cons. Old. ī addi. ad Spe. in ti. de iurisdi. om. iud. et plura accumulat Fely. ī c. qđ sedes. col. 2. ī fi. de of. ordi. et Mod. ī l. imperium, nu. 10. ff. de iurisd. om.
6 iud. Prout† ēt dicimus, ꝙ si princeps alicui aliquid ɔcedit, in dubio ɔcessisse vr̄ oīa iura ipsius ɔcedentis, vt tradit Bal. ī c. 1. in prin. col. 1. in tit. de Capita. qui cur. vendi. in vsi. feu. et ī sim.
7 Bar. ī l. de pupillo. §. qui nūtiat. ff. de oper. no. nū. Qđ† eo magis ī casu nr̄o ꝓcedit, cū dicta ɔcessio sit gn̄alis, et ꝑnr̄ gn̄aliter intelligenda, et interp̄tanda, vulg. l. de p̄tio. ff. de publicia. l. 1. §. gn̄aliter. ff. de leg. p̄stan. et hr̄ in l. in fraudem. §. fi. ff. de testa.
8 mili. Eo† insuper et fortius, qm̄ in dicta ɔcessione Illu. D. solū sibi reseruauit quasdam p̄eminētias, per q̄ reseruata vr̄ reliqua oīa ɔcessisse, illis tantummō exceptis. l. nā qđ liquidę. §. fi. ff. de pe. lega. l. in his. ff. de legi. l. q̄situ. §. denique. ff. de fund. inst. et p Alex. cons. 34. viso ꝓcessu. in 4. vol. et in terminis bona decisio Spec. in ti. de iurisd. omn. iud. in rub. col. 4. vers. p̄sertim qñ. Eo
9 † ēt quia exclusio aliquorum est incl̄o reliquorum. l. cū p̄tor. in prin. ff. de iudic. c. nonne. de p̄sumptio. Et cum Ser. Dn̄ium in d. ɔcessione excluserit p̄dicta reseruata, in ea inclusisse dr̄ reliqua oīa. Concessit itaq; d. D. Bart. et hr̄dibus masculis dictū locum cum territorio suo, suis iurisdōnibus, et cum mero, et
10 mix. impe. Consequenter† necessariò ɔcessit cognitionē oīum cārum, siue essent simplicis iurisdōnis, siue meri imperij, siue mixti. Si. n. cognitio p̄dictarum cārum non diceret̄ concessa, frustratoria fuisse ɔcessio ista, inanis, verbalis, et sine effectu, ꝯ. l. diuus. §. hæc stipulatio. ff. vt lega. nomi. cauea. et ꝯ. l. 1. §. hæc verba. ff. qđ quisq; iur. et l. 2. C. commu. de leg. et fideic. Quid. n. operaret̄ concessio verbalis p̄dictorum, si de dictis causis
11 non fuisset ɔcessa cognitio. Nihil ꝓfectò. Et† vno ɔcesso, oīa dn̄r & vn̄r concessa, q̄ ad illius executionem spectant, & pertinent, sine quib. cōcessio redderet̄ vana. l. 2. ff. de iuri. om. iud. vbi doct. plura accumulant. c. p̄terea. vbi Can. ex̄ de of. deleg.
12 Quia † igit̄ ɔcessa fuit cognitio p̄dictarū cārum, ɔcessa ēt dr̄
13 cognitio app. emanātiū ex dictis causis. Siue† n. ɔsideremus app. eē mix. imp. & spectare ipsi⁹ cognitionē ad iudices mix. imp. hn̄tes, vt ꝓbat̄ in auth. ad hæc. C. de iudi. & firmat Bart. allegando rōnes id ꝓbantes in l. 1. §. solent. ff. qñ appel. sit. cū alijs adductis per Ias. in d. l. imperium. nu. 29. post Ale. ibi, & p Clau. col. pe. & antep. vers. Quid aūt de cā applōnis, & per Mod. in rub. ex̄ de app. habemus intentum. Nam d. D. Barth. & hr̄dibus concessum fuit mixtum imperium, & cognitio ip
14 sius, ergo &c. Siue † consideremus applōnem sapere naturā cāæ primeuæ, vt s̄m eā iudicetur, vt sicut prima erat iurisdōnis seu meri, vel mixti imperij, ita & ista appellationis a dictis causis, vt declarant doct. vbi s̄. Adhuc habemus intentum: cū & iurisdō, & merum, & mix. imp. fuerint p̄dictis concessa, &
15 ipsorum ac cārum sub illis contentarum cognitio. ¶† Et licet specificè, exp̄sè, ac in indiuiduo Illust. do. concessisse videatur cognitionem appellationum, cōsideratis verborum corticib. dictæ partis &c. tn̄ attenta mente concedentis, & alijs verbis ꝓlatis, necessariò dicere cogimur, istud ēt exp̄sè fuisse concessum, cum concessa fuerit cognitio cārum, & simplicis iurisdōnis, & meri, & mixti imperij, & cā appellationis, & eius cogni
16 tio sit de istis, vt ꝓbatum est. Et† cum ista sub exp̄ssis contineatur, & de ea iam necessariò constet, nō refert, ꝙ in indiuiduo non fuerit expressum, ad plenè notata in l. certum. ff. si cert. pet. & in l. si nominatim. ff. de condi. & dem. & in l. 2. ff. de libe. & posthu. & per Mod. in c. cum dilecta. de rescri. & bona
* doct. Bar. quem ibi cōiter* oēs sequunt̄, in l. 1. in 2. q. prin. ff.
17 de vulga. & pu. Cum† cognitio istius cāæ applōnis necessariò contineatur sub suo gn̄e concessionis mixti imperij vel meri, vel iurisdōnis, & sic sub suo gn̄e, cui species dicuntur inesse, propriè & strictè, & eo gn̄e expresso, etiā ipsę expressæ dn̄r.
18 l. semper in generalibus. ff. de regul. iur. Nec † refert, quid ex ęquipollentib. fiat. l. Gallus. §. & quid si tm̄. ff. de li. & posth.
19 ¶† Et suadentur ista rōne viua, satis vrgenti, & concludenti. Nam in d. loco de Pordenon cognitio primarum cārum spectat ad P̄tatem, quem eligunt homines dicti loci, de quib. primis causis nec ipse Illu. D. Liuianus, nec Capitaneus ab eo positus pn̄t cognoscere, cum concessio dicti loci sit facta cum reseruatione statutorum, consuetudinum, & priuilegiorū dicti loci, & iō necessariò dicendum est, p d. Illus. Dn̄ium fuisse cōcessam cognitionem secundarum cārum, & applōnum, nam aliàs concessio fuisset & esset frustratoria, ꝯ iura superius alle-
20 gata, qđ minimè est dicendū. ¶† Nec dicat̄, ꝙ bn̄ est ɔcessa cognitio cārum applōnis, primarum. s. quia de P̄tate appellat̄ ad Capitaneum, nō aūt vr̄ ɔcessa cognitio applōnū illarum
21 cārum a quib. appellat̄ a Capitaneo. Nam† dico istud ēt fuisse cōcessum, tum ex actibus post ipsam ɔcessionē subsecutis, qui declarant p̄dictam ɔcessionē, quatenus in aliquo esset dubia. §. pauonum. insti. de re. diui. l. sed & si Iulianus. §. ꝓinde. ff. ad
22 macedo. & p Bart. in l. cætera. §. fi. ff. de leg. 1. cum sim. Et† sufficit, ꝙ habens mer. vel mix. imp. volens illud extendere, & ꝓpagare, ꝙ p decem annos inter pn̄tes vsus sit d. iurisdōne. l. viros. C. de diuer. of. li. 12. l. quicūq;. C. de fun. limitro. li. 11. & plenè p Ias. in d. l. imperium. nu. 22. max. scientib. & patientibus primeuis dn̄is, concurrente titulo, & bona fide, q̄ oīa cōcurrunt in casu pn̄ti, vt plenissimè p Mod. post alios in d. l. imperium. & in l. more. & l. & quia. & per Fel. in c. 1. de of. ord. ī fi. & in c. cū non liceat. col. 6. & seq. & c. auditis de p̄scr. Et qa quasi possessio in istis iurisdōnalib. per vnum actum et q̄ritur vt per Spe. ī d. rub. de iur. om. iud. col. 9. ver. illud ēt nota. & p
24 reliquos scrib. vbi s̄. allegantes concord. Eo† ēt, quia ante dictā concessionē dn̄i dicti loci, qui ꝓ tpe erant, vsi sunt ita dicta iurisdōne, vt a sn̄ijs Capitanei appellatum semper fuerit ad iudices deputatos per dn̄m dicti loci. Et minimè mutanda sunt, q̄ certam habuerunt interp̄tationem. l. minimè. ff. de legi. Eo ēt, qm̄ hoīes dicti loci in hoc nullū patiunt̄ p̄iudicium.
25 Prout † ēt quia similis obseruātia obseruata fuit, & obseruat̄ ī alijs feudatarijs Illu. Dn̄ij habentibus similē inuestitutā, arg.

notatorũ.in l.qđ si nolit.§. quia assidua.ff.de ædil.edic.& per Alex.in l.vel vniuersorũ.ff.de pig.act.l.plenum.§. equitij.ff.đ vsu & habita.& per gl.& alios in l.fi. C.de fideiussori.Eo insu per,qm̃ cõcessa fuit omnimoda iurisdictio,cũ mero,& mixto imperio,& gladij ptãte,appľone remota,vt est videre in priui legio dictę concessionis extenso ex dicta parte Rogatorũ, iux. solitum stilũ,& ita declarante Illus.Collegio,qđ est potissimũ mẽbrũ dicti dñij.Per quã declarationem nihil de nouo cõce-
26 dunt, † sed declarant concess.l. hr̃des palã.§. sed si notã.ff.de test.plenè tradič in l.edita.C.de eden.quę declaratio nõ emanauit absoluto arbitrio Illus.Collegij,sed deliberato,stãte con cessione facta in Illus.Cons. Rogatorũ,includente cognitionẽ causarũ appľonum, vt s̃.probaui.Et stante solita,& obseruãtia simili in alijs feudatarijs sub eadẽ forma inuestitis.Et stãte an tiqua obseruãtia aliorũ dñorum antiquorũ in loco pdicto. Et
27 †talis cľa,appellatione remota,nõ est interpretãda in damnũ hoĩum & habitãtiũ in dicto loco, vt in causis q̃ ibi decidunč, non liceret eis appellare. Nã istud non fuit mentis Illus.dñij, sed apposita fuit in fauorẽ, & beneficiũ Illus.dñi Bartho.hoc petentis,s.vt ipse posset cognoscere de causis appľonũ, q̃ cãæ essent remotę,& abdicatæ a cognitione facienda p Illus.dom. Non aũt põt capi interptatio,vt audio ex aduerso capi,ꝙ Illu. dño Bart.fuerit ꝯcessa iurisdictio,merũ, & mixtũ imperiũ,remota appľone, hoc est ꝙ non possit cognoscere de causis appellationũ,Nã hmõi interpretatio subsistere non põt,tũ quia ꝯ̃ tenorem concessionis factę in parte Rogatorũ, in qua conceditč cognitio cãrum iurisdictionis meri,&mixti imperij,sub
28 quib.ꝯtinetč cognitio appľonum, vt s̃.ꝯclusum est.¶†Nec est dicendũ,ꝙ Illus.do. voluerit esse in eodẽ actu sibi ipsi ꝯ̃riũ, ꝯ̃ notata ĩ l.1.C.de fur.& ĩ l.vbi repugnãtia.ff.de re.iu.cũ vulg. Itẽ quia per talẽ interpretationẽ Sereni.do.nihil ꝯcessit.Nã si denegaretč cognitio cãrum appľonis,de nullis causis posset co gnoscere, cũ primæ cãæ spectent ad Ptãtem electũ p homines dicti loci.Itẽ quia talis cľa fuit apposita declaratiuè in fauorẽ, cõmodũ & bñficium dicti dñi Barth. & hr̃dũ.Et p talẽ interptationẽ redundaret in eius damnũ,& detrimẽtum,ꝯ̃.l.qđ fauore,cũ cõcor.C.de legi. Itẽ quia esset ꝯ̃ ꝯsuetũ stilũ, & solitã obseruantiã vigentẽ in alijs simil. feudatarijs, & ꝯ̃ communẽ obseruantiã antiquorũ dñorum dicti loci. Itẽ esset ꝯ̃ oẽ verosi mile ꝯsiderata psona dicti Illus. do. hoc petentis declarari, & considerata psona concedentis,ꝙ tales psonę voluerint petere
29 & concedere ac declarare in damnũ ipsius dñi Barth. Et † iõ tanq̃ non verosimilis reijcienda ẽ.l.fi.ff.qđ me.cau.& in l.nu ptura.fi.ff.de iur.do.c.quia verisimile,ex de psũ. Et qđ nõ ẽ verisimile,imaginẽ hẽt falsitatis, vt tradit Bal.in l.1.C.de ser. fu. Et sic patet,cognitionẽ appľonũ spectare ad ipm Illu.dñm
30 Liuianum,& iudices ab eo deputatos seu deputandos.Et†sua dent ẽt ista ex dictis Bal.ĩ l.1. q.43.ff.de re.diuis.volentis,ꝙ ꝯcedens castrũ in feudũ non põt cognoscere de primis causis rusticorũ,sed feudatarius hẽt cognitionẽ illarũ,vt ẽt tenet.D. Iac.in trac.feu.ĩ ver.Vicarius.col.2.ver.& est rõ.& Mod.Pap. ĩ trac.de feu.ĩ 1.parte.q.6.col.2. ver.& iõ dixit,& ꝯs.2.vasallus.col.1.posito post dictũ tra.de feu. Quę cognitio primarũ cãrũ in psenti casu nõ põt spectare ad ipm Illus.dñm Liuianũ, vt dixi.Necessariò ergo ad eũ spectabit cognitio cãrum appľo
31 nũ,rõnibus,& iuribus,quib.s̃. ¶†Nec istis hẽt obstare illud, qđ tenet dictus D.Iac.in d.trac.in vers.cũ mero,mixto imperio,col.2.ver.sed an ille.vbi vult, ꝙ si alicui est cõcessum merum impe.seu mixtum,seu omnimoda iurisdictio,nõ põt cognoscere de causis appel. q̃ interponunč a Ptãte,seu Vicario p eum ibi posito,nisi expsè sibi cõcedatč cognitio cãrum appľonum.Nã tale dictum,si esset verũ,facit ꝓ Illu.d. Liuiano, ꝯsiderando declarationẽ factã p Illus.Colle. p quã Ser.do. abdicauit a se talẽ cognitionẽ, & eã ꝯcessit Illus.d.Barth.& hr̃dib.
32 vt s̃.concludenter ꝓbaui.†Pręterea dico,ꝙ ipse D.Iac.nõ bñ sentit. Nã ad fundãdum dictum suum adducit notata p Can. post Inn.in c.cęterùm.de iud.& ibi Inn.& Can.istud nõ dñt. Quinimo doc.ibi max.Ab.& Fel.col.4. vers.successiuè.ꝯcludunt,ꝙ iurisdictio,q̃ datč dño feudi,vr̃ data priuatiuè ad ordi nariũ,vt in illo tex.& alijs iuri.ibi p eos alle. Qui tractãt corã quib.iudicib.cã feudalis sit agitãda. Adducit ẽt ipse Iac.Ang. ĩ l.1.§.qui mãdatã.ff.de of.ei.cui mãd.est iurisdi.qui Ang.nõ dicit illud,ad qđ allegatč.solũ.n.format ques. si alicui cõceditč castrum & nulla fit mentio de imperio,neq; de iurisdictione an in donatarium transeat imperium,&nihil remaneat penes ꝯcedentẽ. Et an a sñijs latis p donatarium possit appellari ad ꝯcedentẽ.& distĩguit, vtrũ donatarius sit ecclesia Romana,vł sit laicus,allegando Io.And. in addit.ad Spe.in d.rub.de iur. om.iud.ĩ ver.pastoralis. circa fi.distinguentẽ, ꝙ si donatarius est eccl. Ro.nihil remanet penes cõcedẽtẽ, si uerò est laicus,a sñijs latis per ipsum bñ appellatč ad concedentẽ,ex quo nõ dr̃ a se abdicasse totalẽ iurisdictionẽ,q̃ deci.Ang.& Io.An.nõ facit ad casum nr̃m.Nã mõ non tractatč,an a sñia data p Illu.d. Liuianũ feudatariũ,& donatariũ possit appellari ad Illu.dñiũ concedentẽ & donantẽ,solũ.n.in psentiarũ dubitatč, an a sñia Capita.debeat appellari ad deputatos p ipsum Illu.do.Liuianum,an verò ad Serenis.dñium.Et iõ cũ termini qõnum sint diuersi,& differentes, de vno ad aliud non põt inferri.l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de ac.pos.l.inter stipulantẽ.§. sacrã.ff.de
33 verb.obl.Ad†qđ ẽt,quia in qõne formata p Ang.& Ia.concedens in feudum nihil sibi reseruauit, quo fit,vt a sñia lata per donatarium possit ad ipsum concedentẽ appľari.Qđ secus est ĩ casu nr̃o,vbi Serenis.dñium aliqua sibi reseruauit,quib.exceptis reliqua oĩa vr̃ concessisse,& a se abdicasse oẽm iurisdonẽ. Non dico quò ad supioritatem & recognitionẽ, sed respectu cognitionis cãrum. Cum dicto Illu.do. Barth. concesserit oĩa iura,& oĩmodam iurisdõnem,spectantem ad dictum Serenis.
34 dñium rõne dicti loci,ẽt appľone remota. Quę†verba necessariò concludunt, quò ad cognitionẽ cãrum. nihil iurisdõnis Serenis.do.sibi reseruasse,vt ĩ simi.dicitč gl.ĩ vers.oĩmodam,in cle.1.vers.eisdem.de fo.compe.& ibi Pet.de Anch.Cardi.Za
35 ba.Ab.& Imo.Ex†quib.patet dictum do.Iac.ĩ aliquo non ob stare,cum sint casus diuersi,& deci.p eum alleg. non loquanč isto casu,Cõsequẽter auctoritas sua redditč vana auctoritate & rõne,& iõ nõ necessariò seqnda,ad plenè notata ĩ l.1.ff.si cer. pet.Ad qđ insup;qm̃ dctm̃ suum ĩ iure non subsistit.nã qñ cõ ceditč mer.& mix.imp. & oĩmoda iurisdõ, cõcessa vr̃ cognitio cãrum appľonum,tanq̃ spẽs cõphensa sub dictis gñib.vt s̃. ꝓbaui.Nec iure cautum reperitč,ꝙ in spẽ hoc dẽat concedi,vt ipe dicit.Nã istud non enumeratč in casib.principi reseruatis, de quib.ĩ c.qđ sedes,de of.ordi. Et ꝯcesso gñe mero vel mixt. imp. vel oĩmoda iurisdõne, continetč ista cognitio cãrum appľonum. Presertim in casu nr̃o,ĩ quo cessat cognitio primarũ cãrũ,& sic sumus in casu valde differenti,& diuerso.Præterea
36 † confunditč dctm̃ ipsius d.Iac.ex dictis Bar.ĩ l.1.circa fi.ff.q̃s & a quo app.sit.volentis,ꝙ si aliq̃s ꝯstitutus est Vicarius alicu ius castri,ab ei⁹ sñia dẽt appľari ad eum,qui posuit ipm Vicarium,& non ad supiorem ponentis,& ita dicit Abb.in c.relatum.de of.dele. quem ibi*cõiter sequunč Scrib. volentes ꝙ a
* sñia Vicarij foranei appelletč ad Epm ipm ponentem,& nõ ad supiorem Epi.Per quas deci.ĩ casu nr̃o expsè ꝯ̃ Ang.ĩ d.§.qui mãdatã,hãc ꝯclusio.tenent Mod.Papi.ĩ tra. de feu.ĩ vl.par.q. 12.col.antepe.& ĩ eorum ꝯs.2.posito post dctm̃ trac.vbi plu
37 rib.medijs,& fundamentis,q̃ videri pñt, concludunt, †ꝙ vasallus,Baro,& feudatarius pñt ponere iudicem ĩ loco feudali, a sñia cuius appellandũ est ad ipm feudatariũ ponentẽ, & nõ ad supiorẽ feudatarij. Et sic firma resultabit ꝯclusio, a sñia dicti Capitanei deputati ad cognitionem primarum cãrum appľonum esse appľandũ ad ipm Illus.do. Liuianum, & iudices ad id ab eo deputatos,& non ad Serenis.do. Minus ẽt hẽt obstare,qđ ex aduerso dr̃,Illus.D.Barth.& ei⁹ hr̃des ĩ dicto loco debere considerari loco Capitanei, & ꝙ ibi habeatč vti Capita
38 neus. Nã†hmõi interptatio oĩ veritati ꝯ̃ria est,tum quia ꝯ̃ tenorem & expssa verba dictæ partis Rogatorũ & priuilegij ĩde extensi,disponentis ipm Illu.D.Barth.& hr̃des esse veros feudatarios dicti loci,& ꝑpetuos, & habere ibi oĩa iura ĩ dicto lo co competentia Illu.dñio.Quę qualitates minimè Capitaneo ꝯueniunt,& iõ minimè dẽt ꝯuenire dispõ.l.4.§.toties.ff.đ dã. infec.Patet etiã:quia si talis interptatio ꝓcederet,sequeretč,ꝙ dictus Illus.D.Bar.& sui hr̃des semp deberent esse Capitanei,
39 & non possent ibi alium Capitaneum eligere.† Cuius ꝯ̃rium semp fecerunt & faciunt, cum diuersa debeat esse persona eligentis,& ipsius electi.l.2.ff.de stipu. ser.c.cum venisset.ex de
40 instit.Vnde,† vt dicta absurda cessent.l.uam absurdum.ff.de bo.lib.dicere necessariò cogimur, ipm Illus.D.Bar.& eius hr̃des in dicto loco fungi vice psonarum, q̃ antiquis tpibus erãt dñi ipsius loci. Quæ non erant ibi loco Capitanei, sed erant vtiles dñi,deputantes,& ꝯstituentes illũ,a cuius sñia ad eosdẽ

appellaba-

appellabatur, prout ēt in p̄senti fit a sn̄ia Capitanei illius deputati ab illu. D. Liuiano. Qd̄ quidē ſm terminos iur. cōis ꝓcedit, ut a sn̄ia deputati, & Vicarij appellari debeat ad ip̄m deputātē, & cōstituentē, & nō ad ipſius ſuperiorē, ut ſuperius deduxi. Prout ēt pſona Ill. D. Liuiani ꝯſiderāda eſt uti pſona feudataria Illu. dn̄ij q̄ in loco p̄dicto habet & exercet oīa ei cōceſſa. Et cōſequēter iuriſdictionē ſibi cōceſſam ī cognoſcēdo dictas cauſas appellationū, ut ſuperius eſt deductū. abſonū. n. eſt, & minimè recipiēdū, ꝙ dicti Illu. D. ab Illu. dn̄io eſſent ibi deputati uti Capitanei. Quo fit, ut oīb. ſuperius deductis cōſideratis declarādū ueniat ipſum Illu. D. Liuianū in loco p̄dicto habere cognitionē oīum cauſarū app̄ſonum. Et ꝙ a sn̄ia Capitanei & Vicarij p eundē ibi deputati appellādū ſit ad ipſum, uel ad iudices ad id p ſuā Illuſt. dominationē deputatos. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictio poteſt capi ut genus, & ut ſpecies, & quando capitur ut genus continet ſub ſe merum & mixt. impe. & ſimplicem iuriſdictionem.*
2 *Quando iuriſdictio capitur ut ſpecies, continet tantùm ſimplicem iuriſdictionem.*
3 *Princeps concedens omnimodā iuriſdictionē concedere uidetur & merum & mixtum impe. & nu. 4. 5. 6. 7. & 8.*
4 *Dictio omnimoda multos operatur effectus. Nam per eam transfertur vniuerſalis iuriſdictio, & merum & mixt. impe. & nu. 5. 6. & 8.*
5 *Omnimoda iuriſdictio operatur, ut capiatur iuriſdictio ut genus*
7 *Si conceditur plena, ſeu pleniſſima iuriſdictio conceſſum uidetur & merum mix. impe. Licet de eis non ſit expreſſum.*
8 *Verba generalia, & geminata multùm operantur.*
9 *Comitatus eſt dignitas, & ī plus ſe habet, quàm feudū ſimplex.*
10 *Verbum poteſtas imperium denotat.*
11 *Per reſeruationem aliquorum conceſſa uidentur alia non reſeruata.*
12 *Largitas & liberalitas principis, reſpectu ipſius largè interpretatur.*
13 *Et in dubio videtur concedere omne ius ſuum.*
14 *Etſi concedit in aliquo loco iuriſdictionem ſimpliciter, intelligitur etiam concedere merum & mixtum impe. & nu. 15.*
16 *Quando conceduntur oppida, & uillæ cum omnibus poſſeſſionibus, territorijs, & pertinentijs, conceſſum intelligitur & merum & mix. impe.*
17 *Donato caſtro cenſetur donatum & merum & mix. imp.*
18 *Et omnimoda iuriſdictio, & nu. 19.*
20 *Conceſſis pertinentijs uenit territorium, & iuriſdictio.*
21 *In generali dellegatione iuriſdictionis transfeunt ea, quæ ſunt meri & mixti imperij eo caſu, quo poteſt delegari.*
22 *Merum & mixtum imperium poteſt præſcribi.*
23 *Quæ compræhenduntur in aliqua conceſſione ueniunt, licet non exprimantur.*
24 *Noua conceſſio relatiua ad cauſas intelligitur ſecundùm illas.*
25 *Qui declarat, nihil dat de nouo, nec alterat, vel immutat declarata.*
27 *Fœmina ſuccedit in feudo, quādo expreſsè vocatur in ipſa inueſtitura.*
26 *Licet regulariter excludatur.*
30 *Quod declaratur, non extantibus maſculis, & nu. ſeq. & 33.*
28 *Inueſtitura pro maſculis & fœminis admittit fœminas.*
29 *Quod verum, quando non extant maſculi, & ſeq.*
30 *Ex quo per hæc verba copulantur uerbaliter, non in ſenſu, & uerba iſta ponuntur in uim ordinis, ſecūdùm naturam feudorum, & num. 31.*
29 *Tenor inueſtituræ conſiderandus.*
30 *Inueſtitura pro deſcendentibus utriuſque ſexus admittit maſculos & fœminas. Sed primò maſculos, & eis deficientibus fœminas.*
Quod verum, in feudo proprio & uero, & in feudo ex pacto & prouiden.

CONSILIVM IX.

Sereniſ. & Illuſ. dominiū Venetorū an. dn̄i. 1452. in feudū nobile motu ꝓprio cōceſſit. q. D. Chriſtoforo Tolentino in perpetuū oppidū Auiani, & villas ſanctorum Pauli & Georgij cum oīb. poſſeſſionibus, & pertinentijs ſuis ac iuribus, iuriſdictionibus, emolumētis, & alijs ſpectātib. redditibus, utilitatibus, & acceſſibus ad dicta loca, & cū omnimoda iuriſdictione & p̄tāte, derogādo oībus iuribus canonicis & ciuilibus, & ſolū reſeruādo eidē Illu. dn̄io quaſdā ſuperioritates virtute cuius conceſſionis. & inueſtituræ ipſe. q. D. Chriſtoforus, & ſucceſſiuè dn̄s Lācel. eius filius, & demū alij eorū ſucceſſores cęperūt corporalē poſſeſſionē dictorū locorum, & in illis exercuere totalē iuriſdictionē mer. & mix. imp. In quaſi poſſeſſione cuius iuriſdictionis ēt in p̄ſentiarum reperiunt, demū p̄fatum Illu. dn̄ium erexit feudum p̄dictū ad decus & dignitatē comitatus creādo ī dicto comitatu, oppido & villis in comitē p̄fatū dn̄m Lācel. & eius deſcēdentes in ppetuū, cum oībus priuilegijs, honorib. & dignitatib⁹, quib. cæteri comites tā de iure, q̄ de cōſuetudine uti, frui & gaudere cōſueuerunt, Quibus in facto ueris exiſtētibus dubitat, an ex uerbis dictæ primæ cōceſſionis dicto. q. D. Chriſtoforo fuerit cōceſſum mer. & mix. imp. ex quo de p̄dictis ī ipſa inueſtitura & cōceſſione ſpecifica mētio facta nō apparet. ¶ Et primò aduertendū eſt, ꝙ in iure terminus iſte, iuriſdō, pōt capi ut genus, itē
1 & ut ſp̄es differens ab ipſo gn̄e. Primo† caſu, qn̄ capit ut gen⁹ ꝯtinet ſub ſe & mer. & mix. imp. & ſimplicē iuriſdōnē uti ſpeciē ipſius iuriſdōnis in gn̄e ſumptæ, ita gl. in ver. iuriſdōne. in auth. de defen. ciui. §. iuſiurandi. & notat poſt gl. p ſcrib. in l. 1. ff. de iuriſ. om. iud. & p Bar. in 3. & 4. q. & ibi latè ſcrib. in l. imperiū. e. ti. & ēt facit tex. in l. 1. in prin. in uer. iuriſdōnē ſuā mādauit. ff. de off. ei. cui mand. eſt iuriſdō, & per Bal. in c. 1. §. ad
2 hæc. col. 2. in tit. de pace iur. firman. Secundo † caſu, qn̄ capit in ſp̄e terminus iuriſdō, continet ſimplicē iuriſdictionē, differentē a mero & mixto imperio, vt ꝓbat in d. l. imperium. in fi. Nec ꝯuenit, ꝙ idē nomē, & terius capiat q̄nq; ut gen⁹, q̄nq; ut ſp̄es, nā ī ſili hoc h̄r ī l. 1. ff. de adop. cū ſi. Stātib. p̄dictis, dico, ꝙ in p̄nti difficultate iſta conceſſio dictorum locorū cū omnimoda iuriſdōne, & p̄tāte cōtinet iuriſdōnem prout genus, &
3 ſub ſe continebit, & merum & mix. imp. ut ſ. ꝓbatū eſt. ¶ † Primò, ad hoc dicēdū moueor, nā Illu. dn̄ium conceſſit dicta loca cum oīb. iuriſdōnibus. Item nō cōceſſit ſimpl'r iuriſdictionem, ſed oīmodā, quo fit, vt ꝯceſſiſſe videat, & merū & mixt. imp. gl. eſt in uer. oīmodā. in cle. 1. uer. eiſdē. de for. cōp. in cle. uolens, ꝙ qn̄ cōceditur oīmoda iuriſdō, tunc talis terminus capit ut genus cōprehendens in ſe merū & mix. im. ex qua gl. Card. ibi col. 20. ī d. ver. eiſdem q. 6. dicit, adducendo Pau. de Leaza. & alios doct. ꝙ uerbum oīmoda iuriſdō, cōprehendit & mer. & mix. imp. eo qm̄ ſub noīe iuriſdictionis, p̄dicta continent, & p illa verba oīmoda terminus iuriſdictio, debet ſum-
4 mi largè, & ut genus. Hinc† Io. de Imo. ibi col. 8. uer. gl. oīmoda, dicit, ꝙ ſi concedit oīmoda iuriſdictio, illa adiunctio omnimoda, comprehendit & mer. & mix. im. inferens ſm D. Ant. ꝙ ſi aliquis in aliquo loco, ſeu territorio dat alicui oīmodā iuriſdictionem pp adiunctionē iuriſdictionis oīmodæ, nedum trāſibit iuriſdictio ſtrictè, & in ſp̄e ſumpta, ſed tranſibit iuriſdictio uniuerſalis, & merum & mix. im. qd̄ v̄r eſſe ꝓpria deciſio
5 p̄ntis qōnis. Hinc † Ab. Pan. ibi col. 2. ver. quāquā dicit, ꝙ p illa uerba oīmoda iuriſdictione, q̄s p̄t exercere mer. & mix. im. Nā qn̄ iuriſdictioni adijcit uerbum oīmoda, ſumit ut genus comprehendens ſub ſe omnem ſpeciem iuriſdictionis, ut me.
6 & mix. im. & ſimplicem iuriſdōnem. Hinc† etiā Io. And. ī add. ad Spe. in ti. de iu. om. iu. referens conſ. Old. dicebat, ꝙ ꝯceſſa oīmoda iuriſdictione cenſetur conceſſum & mer. & mix. im. qd̄ ſequit Pau. de Ca. conſ. ſuo 132. Notādum. & Roma. in l. ſi duo. ff. de acq. hær. & Fel. in c. qd̄ ſedes. col. pen. & fi. & in c. graue. col. fi. de off. ord. & Mod. Ferra. in d. l. imperium, & ibi Iaſ.
7 col. 7. verſ. 3. ad id plura adducentes. Ad † qd̄ ēt facit bona gl. ī l. ſi in aliqua uer. fi. ff. de off. ꝓcon. & leg. & qd̄ ibi dicit Raph. Ful. volens, ꝙ ſi alicui conceſſa eſt plena, ſeu pleniſſima iuriſdictio, ꝙ etiā v̄r conceſſum, & mer. & mix. im. eſto ꝙ de iſtis nihil ſit expreſsè dictum, qd̄ etiā v̄r ſequi Fel. in d. c. graue. circa
7 fi. Nec † videat mirum, ſi p hmōi uerba, dictus terminus iuriſdictio, debet capi ut genus ꝯprehendens ſub ſe, & mer. & mix.
8 imp.; † quia talia verba gn̄alia ſunt, & geminata, & ideo nimirum, ſi debent iſta operari, arg. eorum, q̄ habentur in l. baliſta. ff. ad Treb. & ī c. fi. de of. dele. & arg. eorū q̄ habent in l. ſi qn̄. ff. de leg. 1. & ī c. ſi Papa. ď priuil. li. 6. Sicuti ī ſimili dicim⁹ de inueſtitura facta ꝓ ſe, h̄rdib. & ſucceſſorib. quibuſcunq;, vt ly, quibuſcunq;, ꝯprehendat pſonas, q̄ al's non uenirent, ut dn̄t Mod. Pap. ad id plura adducentes in l. q̄dā. §. nihil intereſt. ff.

de

de eodẽ.⁊ p Arc.& alios Mod.in l.Gallus.§.etiã si parẽte.ff. de
lib.& posth.& ad comprobõnẽ pñt adduci notata in l.1.§.nũ-
9 ciatio.ff.de op.no.nũ.& in l.cũ pcib.C. de ĩpub.cũ si.¶† Scdõ
principl'r idẽ uĩ dicendum pp scdam ɔcessionem factã dicto
q.D.Lacel.in qua apparet, pdicta loca fuisse erecta ĩ dignitatẽ
comitatus ppetui,& ipse D.Lancello.& eius descẽdentes cum
dicto territorio,& comitatu fuere creati ppetui comites, quo
fit ut maiori debeãt gaudere progatiua,q̃ si feudum fuisset sim
pl'r cõcessum,arg.eorum,q̃ habent ĩ c.imperialẽ.§. ptere.a. de
phi.feu.alie.p Fed.& eorum q̃ habent in c.1.de feu.mar. & ĩ
c.1.in tit.qs dica.dux.com.uel march.& p Pa.de Ca.cõs.125.
sup primo dubio,& p D.Fel.in c.q̃ ĩ ecclarum.col.13. ver. 4.
declatio,& p do.meum Soc.cons.165.uisis inuestituris, in 2.
10 uol.& cons.66.uisa donõne.col.6.nu.26.in 3.uol.¶ † Tertiò
principl'r ad pdicta facit illud,qd ponit ĩ d. pria concessione,
ibi,cum oĩmoda iurisdõne,& ptãte.Non solũ.n. ɔcedit oĩmo-
da iurisdõ,sed ẽt oĩmoda ptãs,& in materia iurisdõnali verbũ
ptãs,denotat imperiũ.l.ptãtis uerbo.ff.de ver.si.& bñ hr in d.
l. imperiũ, ibi, qd & ptãs appellat,& ĩ l. eum qui.ibi,q ĩ ptãte
aliqua sit,vt puta, pconsul.ff.e.ti.& p Pau.in tra.de sed. uac.in
4.pmisso,& eo magis in casu psenti,in quo non simpl'r ɔcedit
ptãs,sed cũ illa qualitate oĩmoda,ex quo ĩfert,vt oĩs uideatur
concessa,ɔñr mer.& mix.imp.Qui.n.oẽ concedit,nihil exclu-
11 dit.l.a pcuratore.C.mãd.c.Romanorũ.19.di.¶†Quartò mo
ueor ex verbis d.primæ inuestituræ,& ex ipsius tenore, ex q.b.
apparet, Ill. Dñium solũ sibi reseruasse quasdã pẽminentias p
q̃ reseruata vr̃ ɔcessisse oĩa alia,illis reseruatis tm̃mõ exceptis.
Reseruata.n.& exceptuata firmãt regulã in reliquis non reser-
uatis.l.nã qd liquidæ.§.fi.ff.de pen.leg.l.in his.ff.de legib.l.q̃-
situ.§.deniq;.ff.de fund.inst.& q̃ ponit Alex.cons. 34. viso p-
12 cessu,in 4.uol.in fi.¶†Quintò ad idẽ facit:nã ĩ pñti difficulta
te sumus ĩ interpretãdo concessionẽ,largitatẽ & liberalitatem
principis,cuius bñficiũ respectu ipsius concedentis latè uenit
interpretãdũ,& larga, & non stricta interpretatio summenda
est,talia.n.bñficia largè interpretãda ueniunt.l.fi.ff.d ɔsti. pri.
& ibi latè post alios Mod.Pa.& c.cũ dilecti,de do.& ibi plenè
13 Inn.c.olim.de uer.si.c.quãuis,de pb.li.6.Hinc† dicimus, & si
princeps ɔcedit alicui aliquid,q̃ ĩ dubio vr̃ esse facta ɔcessio d
toto iure ipsius ɔcedentis,ita Bal.in c.1.in prin.col.1. in ti.de
cap.qui cur.vend.& in sĩl̃ p Bar.in l.de pupillo.§. qui nũciat.
14 ff.de op.no.nu.Hinc† ẽt dicimus,q̃ si princeps ɔcedit alicui ĩ
aliquo loco iurisdõnem simpl'r,intelligit concessisse & mer.et
mix.im.& simplicẽ iurisdõnem,ita Io.And.in add.ad Spe.ĩ ti.
de iur.om.iu.adducendo cõsi.D.Old. qd ẽt adducũt Mod.ĩ d.
15 l.imperiũ.col.6.& Fel.in d.c.qd sedes,col.2.in fi.Hinc† ẽt di
cimus, q̃ si princeps donat alicui simpl'r iurisdõnem alicuius
castri,seu uillæ,uel loci,vr̃ oẽm iurisdõnem donare,& sic illã,
q̃ est nomen generis,ɔñr mer.& mix.im.ita Bal.in 1.lec. in d.
l.fi.col.2.de ɔstit.prin.cũ alijs adductis p Fel.in d.c.qd sedes,
16 & p Mod.in d.l.imperiũ.¶†Sextò idẽ dicendũ vr̃,ex quo pfa-
tũ Serenis.D.cõcessit pdictũ oppidũ,& uillas cũ oĩb.possessio-
nib.territorijs,& ptinẽtijs,quo fit ut qñ alicui fit similis cõces
sio p principẽ,ẽt nulla habita mẽtione iurisdõnis, adhuc intel
ligat cõcessum mer.& mix.imp.ita Bal.in l.cũ multa.C. d bo.
q̃ libe.adducẽdo tex.in l.1.§.cũ vrbẽ.ff.de off.pfe.urb.& in d.
l.fi.vbi Alb.& Ias.col.3.uer.an aũt.Iurisdõ.n.dr̃ cohærere pso
* næ in territorio,ſm Bar.&* cõiter scrib.in l.1.in fi.& in l.mo
re.l.& quia ff.de iur.om.iu.uñ princeps cõcedẽdo alicui uni-
uersal'r castrũ,seu oppidũ,cũ possessionib.& territorijs,vr̃ om
nẽ iurisdõnẽ cõcedere,& p Bar.ĩ l.si qñ.la 1.circa fi.C. de bo.
vac.li.10.& in l.1.§.cũ vrbẽ.ff.de of.pfe.urb.& in l.inter. ff.d
acq.re.do.cũ alijs adductis p Alex.& Mod.in d.l.1.& ĩ l. 3.in
prin.col.pe.ff.de acq.poss.& p Fel.in d.c.qd sedes,in fi. & per
do.Iac.ĩ trac.de feu.in gl.in uer.de castro rubei mõtis,in prin.
17 Hinc†dicebat Bal.in c.1.col.4.& seq.in ti.de cap.qui cur. uẽ
di.q̃ donato castro cẽsetur donatũ & mer.et mix. impe.et ibi
scrib.cõfirmãt hoc pcedere, qñ concedẽs eẽt talis,q ista cõce
dere poterat,uel qñ esset pscripta,ut dicet inferius,de quo per
18 do.meũ Soc.cõs.221.bñ cõsultõnẽ,in 2.uol.Hinc† ẽt dicebat
Bal.in c.1.in tit.qd sit inuestitu.col.2. q̃ si qs concedit alicui
castrũ,vr̃ cõcedere oĩmodã iurisdõne,qd refert,et sequit Phil.
Cor.cõs.189.circa prin.incipiẽ.quãquã,ĩ 4. vol.cũ alijs addu
19 ctis in pal.trac.feud.loco superius adducto.Et † bñ facit, qd
vult idẽ Bal.et ibi Mod.seq.ĩ c.1.§.itẽ si quis,in tit.quib.mod.
feu.ami.q̃ si cõcedit uniuersitas castri, uel uillæ, vr̃ cõcessa ẽt
20 iurisdõ.¶†Septimò hoc idẽ suadet.Nã cõcessæ fuerũt oẽs pti
nentiæ dictorũ locorũ,quorũ appellõne uenit territoriũ.d. l.
1.§.cũ vrbẽ.ff.de of.pf.urb.& p Ab.post alios ĩ c.cũ ad sedẽ.d
rest.spo.& in c.cũ venerabilis,de excep.& uenit ẽt iurisdõ,ut
in dictis locis notat,& per Bal.in c.1.in ti.de cap.qui cur.vẽ.
21 & ibi scrib.& p Alex.in l.3.in prin.ff.de acq.poss. ¶†Octauò
ad pdicta facit illud,qd cõcludit Ale.post gl.in l.1.in prin.ff.
de off.ei.col.20.& trib. seq.uersi. ĩ eadẽ ibi gñali cõcessione,
* quẽ sequunt * cõiter Mod.dicẽtes,q̃ ĩ gñali delegõne iurisdõ-
nis trãseunt ea q̃ sunt meri & mix.imp.licet de eis nõ sit exps-
sè dictũ,qñ sumus in casu ĩ quo merũ uel mixtũ põt spãl'r de-
legari,ut ita operet genus in suo gñe,sicuti spẽs in suã spẽ.l. si
duo.ĩ fi.ff.de adm.tu.l.oẽs.C.de pscri.30.an.sed sic est, q̃ Ill.
Dñium spãliter potuit cõcedere mer.& mix.im.vñ cõcessum
22 vr̃ ĩ tali gñali inuestitura,& cõcessione.¶†Postremò accedat.
Certũ est,q̃ cõcurrẽte titulo,bona fide,& tpe statuto a l.mer.
& mix.im.pt pscrib.c.cũ cõtingat.vbi Ab.& Mod.de fo. cõp.
c.auditis,de pscr.plenè p Ale.& Mod.in d.l.imperiũ. & in d.
l.more.& l.& qa.& p Fel.in c.1.d e for.cõp. in fi. & ĩ c.cũ no
liceat,de præscr.col.6.& seq.cũ si.In casu pñti isti dñi de To-
lentino,& eius successores p annos ferè septuaginta uirtute di
ctarũ inuestiturarũ,& cõcessionũ exercuerũt totalẽ iurisdõnẽ
in d.oppi.& uillis,& fuerũt, put sunt,in quasi possessione di-
ctæ iurisdõnis sciẽte,& patiente.Ill. Dñio, qd pdictas conces-
siones fecit,quo fit ut mediãte tali pscriptione concurrentib.
pdictis nulla uideat resultare dubitatio, quin decætero, & in
futurũ ipsi nõ debeãt manutenerі,et ɔseruari in ipsa quasi pos
sessione & exercitio dictarũ iurisd.ex tali.n.psc.possent se tue
ri,ẽt si ti.nõ esset ita clar⁹,sed aliquatenus dubi⁹,ita pbat tex.
in c.auditis.de in inte.rest.& melius in c.auditis.de psc.& ibi
Ab.quẽ alij sequunt col.3.uer.no.q̃ priuilegiũ icertũ, & col.
7.ver.ɔ hoc,ĩ fi.& bñ facit tex.& q̃ ibi ponit Ab.ĩ c. cũ dilec.
23 de cõsue.† Ex q.b.manifestè constat & manifesta & clara red-
dit ɔsulatio,q̃ pdictis dñis de Tol. & successiuè eius posteris
p dictas primas concessiones,& inuestituras fuerit concessum
mer.& mix.imp.& q̃ ɔseruandi ueniũt in ipsorũ exercitio, li-
cet in illis non fuerit in indiui.expressum,mer.& mix.imp.tñ
ex superius addu.fuerũt expressa alia,in q.b.ista ptinent, & nõ
refert qual'r exprimã. dũmodo constare possit,q̃ in ɔcessione
fuerint comprehensa.l.certum.ff.si cer.pe.l.si noĩatim. ff. de
cond.& dem.cũ si.Non n.expressio singularis ipsorũ requirit
p forma,iux.ea q̃ no.in l.1.ff.de li.& post. & ĩ d.l. certũ. & p
24 Mod.in c.cum dilecta,de rescr.¶†Nec pdictis ɔcessionib. ha
bet in aliquo obstare ɔcessio nouiter facta p Sere. Dñium, an.
1503.In qua vr̃ concedere pdicta loca.q.D.Lãcel. Tol. & ẽt
eius hr̃dib.fœminis,cũ mero,& mix.imp.Tum qa ista noua ɔ-
cessio est relatiua ad alias primas ɔcessiones,& ideo ĩtelligẽda
est ſm tenorẽ illarũ.l.asse toto.ff.de hr̃.insti.auth. si quis ĩ ali-
quo.C.de eden.c.abbate sanè.de uer.si.Tũ ẽt, qa in primis ɔ-
cessionib.concessum fuit,& mer.& mix.imp. ut s̃. apertè de-
mõstratũ fuit,vñ ista ultima ɔcessio vr̃ tm̃ expressiua, & decla
ratiua eorũ q̃ ɔtinebant in primis ɔcessionib.in quib.ɔcessum
25 erat,& mer.& mix.imp. Consequẽter tãquã declaratiua pdi-
ctorũ ĩ aliquo nõ alterauit primas ɔcessiones iã ɔtinẽtes mer.
& mix.imp.Qui.n.declarat,nihil de nouo addit, nec dispõnẽ
declaratã alterat,ul' immutat.l.hr̃des palã.§.qd uerò qs,et ibi
Pau.de Ca.et alij Scrib.ff.de test.et plenè per doc.ĩ l.edita.C.
de eden.cum si. ¶Alius sequitur Articulus.

¶Et quia solum desiderãt hẽre uerã iuris resolutionẽ, vtrũ ipsa
D.Paula filia q. D.Bernar.possit succedere in parte feudi, q̃ p-
uenit ad d.q.Ber.suũ patrẽ,an uerò talis portio spectet, et pti-
neat ad dños Hyeroni.et Pet. fr̃es de Almerico seu de Castel-
lis tanquã ad ipsos,uti masculos,et descendẽtes deuoluta, ex-
26 clusa ipsa D.Paula.¶†Et prima facie uidebatur dicendũ, q̃ ip
sa D.Pau.possit succedere,nã licet regulariter fœmina non suc
cedat in feudo,ut in c.1.§.hoc notandũ,in titulo qui feudum
dare pñt,et in c.1.§.filia.de succ.feu.et in c.1.§.ad filiã,de gra
di.succes.in feud.et p Alex.cons.15.col.2.ĩ 5. vol. cuius dicti
rõnes adducunt p Bal.in l.quoties.col.pen.C.de suis et leg.et
in l.fi.in 7.oppos.C. de hr̃d. inst. et in alijs locis s̃. adductis.
27 Tñ † istud nõ pcedit,qñ spãl'r in inuestitura dictũ fuit de fœ-
minis,tũc.n.succedũt,ut est tex.expressus ĩ d.§.hoc aũt notan-
dũ,et ĩ c.qui sibi.de eo qui si.uel hr̃.su.et ĩ c.1.in prin. de gra.
suc-

succes.in feu.cum alijs adductis in dictis locis, et per Moder. Pap. in trac. de feu. in 3. parte prin. fol. 22. col. 4. vers. 1. igit li-
28 tabis. Vñ† cũ inuestiturę pñtis feudi sunt receptæ ꝑ masculis & fœminis, ita ꝙ de eis facta est expressa mẽtio, ipsa D. Paula filia, & hrs d. D. Bernar. vr̃ posse succedere in d. parte feud. Inue
29 stitura.† n. est principl'r cõsiderãda, q̃ dat legẽ in ipsis feudis, vt dicit And. de Iser. in tit. de nat. succe. feud. col. 7. & in ti. de not. feu. ver. ꝙ aũt pares, & Bal. in ti. de duob. fra. a cap. inuesti. & in tit. q̃ sit pri. cau. bene. amit. & est tex. ĩ c. 1. in fi. de suc. feu. & ponit Ale. cõs. 50. vol. 4. & Frã. de Cur. cõs. 48. col. 6. & in fi. ver. 10. Dec. cõs. 193. col. 1. cũ plurib. alij cõcor. ¶ Tñ attẽta natura facti istis nõ obstantib. in ꝯriũ est ipsa veritas, ꝙ ĩmo ad portionẽ dicti feu. admitti dñt d. D. Pet. & Hyero. exclusa d. D. Pau. Siue. n. cõsideramus ĩuestiturã factã de an. 1488. ad instantiã ser Phylippi noĩe suo, & noĩe ser Petri, & Hyeron. de Castellis, apertè ondit, ꝙ stãtib. masculis fœminę nõ succedũt in d. feudo, qua inuestitura cõsiderata ipsi Petr. & Hyero. masculi penitus excludunt ipsã D. Paulã, q̃ ipsis existẽtib. ad portionẽ d. feudi uenire nõ põt. Si verò ꝯsideramus alias ĩuestituras antiquas, & anteriores, adhuc idẽ dicendũ erit. Nã aliquæ ipsarũ cõtinẽt inuestiturã d. feudi, factã ꝑ recipiẽtib. & descẽ-
30 dentib. ipsorũ vtriusq; sexus, † q̃ inuestituræ intelligi debent de masculis & fœminis gradatim tñ & ordine successiuo, hoc est, ꝙ fœminæ admittantur masculis nõ extantib. q̃n aũt masculi extarent, ipsi succedunt exclusis fęminis, q̃ insimul, & eodẽ tpe vnà cum masculis succedere nõ pñt, ita cõsuluit Alex. cõs. 9. ponderatis, col. 2. & 3. in 5. vol. vbi concludit, fœminas isto casu admitti ordine successiuo masculis nõ extãtib. q̃n autẽ masculi extarent, fęmina excludit, & masculi soli succedũt, quã decisio. referunt, & sequunt Mod. Pap. in tra. de feu. in 3. par. prin. fol. 24. col. 4. ver. 17. ad declatationẽ p̃missorum. Tñ istud non pono pro constãti isto vlt. casu, ut al's consului Veronæ. Sed bñ ꝓcedit in teris nr̃is, ex quo sumus in feudo ex pacto & prouidentia, ut al's ponit Dec. cõs. 395. In cã, nu. 7. 8. & 9. & quia sumus in feudo ꝓprio, & vero, ut al's cõsulendo plenè dixi. Quæ conclo, a fortiori cõprobari p̃t ex his, q̃ statim & illico dicent: q̃m inuestitura est facta de masculis & fœminis,
31 ꝓut in casu pñti apparet facta duab. vel trib. uicib. Nã † tales inuestituræ debent intelligi, ut fęminę admittant deficientib. masculis, non aũt pñt admitti sil' cum masculis, et ideo q̃n masculi extãt, soli succedunt, exclusis dictis feminis, ut est text. in c. 1. §. quinẽt. in tit. epis. uel abb. & melior tex. in c. 1. in ti. de eo qui sibi uel hr̃di. su. ver. non n. patet, vbi expresè dr̃, ꝙ donec superest masculus ex illo primo, qui fuit inuestitus, fœmina nunquã succedit, licet inuestitura fuerit facta ꝑ masculis, & fœminis. Et gl. ibi dicit, hoc esse mirabile, & notat ẽt in c. 1. §. filia uerò. de suc. feu. & in c. 1. in prin. de nat. suc. feu. & in c. 1. §. ad filiã, de grad. suc. in feu. & plenè tangit Alex. d. cons. 9. col. 2. & 3. in 5. uol. & cons. 30. q̃m abunde, col. 4. in 1. vol. & Bal cons. 205. in 5. vol. & Sig. de Amod. cons. 10. in q. vertẽte col. 2. & Cal. in ti. de feu. cons. 4. & cons. ult. & ad id alia adducit Dec. cons. 193. & pro tenui, col. 3. in prin. nu. 5. concludẽs, ꝙ q̃n fœminæ expresè sunt vocatæ cum masculis, intelligunt successiuè vocatæ in defectu masculorum. Et hoc idẽ sequunt Mod. Pap. in d. tra. de feu. in 3. par. prin. fol. 24. col. 3. uer. 16. vbi ad id ẽt alias decisiones adducũt. Sequit ẽt Alb. Bru. Astẽ. in ꝯs. 39. circa antedictum, col. 2. ver. circa fm dubiũ, et clari⁹, & diffusius in ꝯs. suo. 63. quia casus pñs, & ꝯs. 65. sup casu feu
32 dali. Quæ † cons. sunt in proprijs ferè teris, & volunt, ꝙ talis coniunctio simul facta de masculo, & fœmina in ĩuestitura copulat verba, & non sensum, attenta natura consuetudinis feudorum. Et intelligit potius posita in uim ordinis, etiam si talis ordo non esset expressus, multo magis ĩ casu nr̃o, q̃n est expressus: quia utroq; casu extãtib. masculis ipsa fęmina excluditur, ut latè per eundẽ in dictis ꝯs. qui ẽt Alb. idem voluit ĩ ꝯs. 78. col. 2. & cons. 108. casus, col. 6. ver. circa verò tertiũ. vbi ad ꝓbõnem eiusdem conclonis adducit alias decisiones. Vñ quãcunq; inuestiturã factã super isto feudo consideremus, sp idẽ est dicendũ, ut fœmina insimul cũ masculo non possit succedere, ex quo ab ipso masculo, qui superest ex eo, qui ĩuestiturã
33 recepit, sp excludit. Solũ † ergo fœmina admittet uirtute dictarum inuestiturarũ, q̃n non superessent masculi: & isto casu ꝓcedunt iura & decisiones s̃. in ꝯrium allegatæ, uolentes ꝙ fęmina expresè uocata in inuestitura possit succedere. Nã est verum, q̃n masculi non extarent, ut patet ꝑ tex. claros, & ꝑ alias decisio s̃. adductas. Consequenter cũ supersint ipsi. d. Petrus, & Hyer. frẽs descendentes masculi penitus excludunt ipsã. d. Paul. q̃ isto casu non censet uocata. Consulo itaq; partes ipsorum spectab. arbitrorum fore & esse ad arbitrandũ, laudandũ, & sniandum, ipsam. D. Paulam, & magnificũ. D. Iac. eius maritum nullum ius fouere in d. parte feudi, de qua præsens uertitur controuersia, ex quo considerato tenore inuestiturarum, & iuris dispõne, deuoluta est & spectat, ac pertinet ad ipsos D. Petrum, & Hyero. fratres actores. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In feudis paternis, & antiquis filij omnes æqualiter succedunt, & primogenitus non excludit alios.*
2 *In dictis feudis pater testando, non potest præiudicare filijs.*
3 *Nec potest plus vni, quàm alteri relinquere, nec ꝙ primogenitus solus succedat, nu. 2.*
4 *In feudis paternis & antiquis nepos succedit vnà cum patruo.*
5 *Inuestitura facta in fauorem primogeniti non nocet alijs habentibus ius ex prima.*
6 *Pater renuncians feudo hæreditario non nocet filio illi succedenti cum beneficio inuentarij, & nu. 7. & 9.*
8 *Etiam si talis renunciatio facta appareat de consensu directi domini.*
10 *Feuda dignitatum regulariter sunt indiuidua, & in illis succedit primogenitus.*
11 *Quod procedit, quando in inuestitura vocatur solus primogenitus, uel quando adest consuetudo pro primogenito.*
12 *Feudũ nõn erit comitatus, si conceditur ut paternũ & antiquũ esto quòd sint inuestiti de comitatu, nam potest comitatus concedi in feudum, ut illi sint comites, & tamen feudum non erit comitatus, & nu. 13.*
14 *Et ista feuda ita concessa possunt diuidi, & transeunt ad omnes filios.*
15 *Feuda dignitatum in Italia per generalem consuetudinem diuiduntur, & in illis non habent locum primogenituræ.*
16 *Et possunt diuidi, stante præscriptione temporis, in cuius contrarium &c.*
17 *Et quando diuiduntur de consensu directi domini.*
18 *Et quando sunt plura feuda, in quibus commodè cadit diuisio.*
19 *Et quia administratio, & exercitiũ iurisdictionis potest diuidi.*
20 *Prout etiam quando dubiũ esset, ne partes deuenirent ad arma.*
21 *Et diuidi possunt alijs casibus.*
22 *Transactio bona fide facta super feudo, & sincerè valet & tenet cum consensu domini.*
23 *Et quando fuit vallata iuramento.*
24 *Et quando penes alium, cum quo fit, optima, & potiora iura adsunt.*
25 *Et quãdo facta est per uiam pacis habentis quàm plura priuilegia, & nu. 26.*
27 *Actus gestus per metum non ualet, nec tenet, & nu. 30.*
28 *Suspitio amisionis maioris partis bonorum iustũ metũ inducit.*
29 *Protestatio an prosit protestanti, & nu. 31.*
32 *Verba illa sòlita apponi in instrumento, non ui, non metu, sed sponte, an excludant metum, cum uideantur apposita exequutiuè, & nu. 33. 39. & 72.*
34 *Metus probari debet ab eo, qui eum allegat, & formiter.*
35 *Non sufficit dicere, & allegare aliquid, si non pobatur.*
36 *Ad probandum metũ non sufficit sola protestatio, & nu. 37.*
37 *Esto quòd quandoque sufficiat sola protestatio, tamen fallit quãdo fit super metu.*
38 *Suspicio, quando agitur de omnibus bonis, seu maiori parte, sola & de per se non inducit iustum metum.*
40 *Protestatio facta ex causa non uera non prodest protestanti.*
41 *Et idem, quando actus gesti non dependebant a sola voluntate protestantis, & nu. 44.*
42 *Et quando prodest, uel ne, si non fuerit intimata, & nu. 43. 46. & 47.*
45 *Protesta. tendens in captionem, & deceptionem alterius non prodest.*
48 *Protestatio tollitur per actum facti contrarium protestationi.*
49 *Protestatio non prodest, si in ea non fit mentio iuramenti, quod interuenit in actu.*

50 *Iura-*

50 *Iuramentum habet uim clausulæ derogatoriæ.*
51 *Exercitus instans, an inducat iustum metum.*
52 *Timor indignationis superioris, penes quem sunt bona, an inducat iustum metum.*
53 *Præsentia iustissimi magistratus tollit omnem metum.*
54 *Et eius præsentia,& maioritas non inducunt iustum metum.*
55 *Præsentia personarum fide dignarum tollit metum.*
56 *Metus considerabilis debet esse talis, qui cadat in cõstantē uirū.*
57 *Actus geminatus enixam ostendit uoluntatem.*
58 *Metus præcedens debet durare, aliàs purgatur, si tempore actus gesti cessat,& nu. 59.*
60 *Patientia longa metum purgat.*
61 *Metus adhibitus per alium non habet nocere tertio.*
62 *Potest quandoque quis cogi per magistratum, & superiores ad concordiam, & nu. 63.*
64 *Renunciatio beneficij præsumitur fieri coactè, & idē quando spoliatus postmodum renuntiat, uel alium actum facit, & n. 65.*
66 *Intellectus. c. solicite, de restitu. spo. ut non procedat, quando renunciationes sunt reciprocæ, uel quando ultra renunciationē interuenit alius actus, seu concurrunt aliæ qualitates, quæ nō aderant illo casu.*
67 *Nec d. c. procedit, quando renunciatur in manibus superioris, et constat de notorio defectu proprietatis ipsius renunciantis, & nu. 68. 69. 70. & 74.*
68 *Notorius defectus proprietatis obstat agenti possesso. recu.*
70 *Instrumentum publicum facit rem notoriam.*
71 *Et d. c. solicite, loquitur in beneficialibus, non in prophanis, & non procedit, quando quis renunciat ex causa inimicitiarum, propter quas non potest ibi stare.*
72 *Nec procedit, quando in instrumento diceretur, sponte, & non metu.*
Et idem quando diceretur, ex certa scientia.
73 *Et quando renunciatum esset possessorio, & omnibus iuribus.*
74 *Et quando renunciatio facta est coram superiore.*
75 *Vel quando potest allegari aliquid, propter quod diminuitur de præsumptione. d. c. & consimil. iuri.*
76 *Et quando longo tempore post renūciationē spoliatus acquiescit.*
77 *Non est uerum illud dictum, uolens renunciationem præsumi factam metu, quando deficiebat spes recuperan. possessionis, & quando procedat.*
78 *Vana est diffidentia de re dependenti a libero arbi. iud. & n. 81.*
79 *In qua possessione procedat. l. clam possidere, & simil.*
80 *Priuatus possessione habet facultatem illam recuperandi.*
82 *An & quādo arte illicita sit permissū recuperare sua, & n. 90.*
83 *Quando liceat recuperare sua, & non obseruare promissa.*
84 *Licitum est spoliato incontinenti recuperare sua, & nu. seq.*
85 *Non debet quis relaxare bona, quorum restitutio est irreparabilis.*
86 *Dolus & insidiæ tutoris & aliorum non debent nocere pupillo.*
87 *Contra rumpentem fœdera pacis pōt quis uti etiam uiolentia.*
88 *Pax rumpitur propter uiolentiam & iniuriam.*
89 *Frangenti pacem impunè est aleri eam frangere.*
91 *Non licet per uias indirectas contrauen ire iuramento, & incurrere periu.*
92 *Non licet alicui uenire contra transactionem propriam vallatam iuramento.*
93 *Et contra iuramentum non debet quis audiri, non petita absolutione.*
94 *Periurus non auditur, nec potest petere ulterius absolutionem à iuramento.*
r *Transactio facta contra instrumenta publica, an & quando valeat.*
Et an & quando facta contra sententiam valeat, & nu. 96. 97. 98. 99. 100. & 101.
95 *Instrumentum facit rem liquidam, & euidentem.*
96 *Transactio an debeat fieri super re dubia. & nu. 102. & 103.*

CONSILIVM X.

Mortuo Illus. d. Galeoto seniore, in feudis paternis & antiquis æqualr̄ succedebāt Com. Ioan. Fran. Com. Lud. & Com. Federi. eius filij, nō cōsiderato, ꝙ Io.
1 Fran. esset primogenitus. Nā† in istis feudis, & ipsorum successione primogenitus alijs nō uenit pferendus, ut traditur in ti. de feu. suc. §. 1. & ibi scrib. notāt alleg. cōcordātia iura, & hr̄ in c. 1. §. quia uidimus, in ti. qui feu. da. pos. ubi doc. plenè attingunt, & in ti. de feu. mar. uel Comi. in c. 1. cū si. Esto. n. ꝙ unus filiorū esset institutus in re certa, tn̄ in dictis feu. æqualr̄ succedere poterat cū alijs, nō obstāte ordinatiōe defuncti testōris,
2 ut probat tex. in d. c. 1. in prin.† de suc. feu. & ī d. §. sed quia uidim⁹. ubi gl. And. de Iser. Bal. et alii expresse istud firmāt, & tenet Bar. ī l. ut iusiur. §. si liberi. ff. de ope. lib. & Ale. allegās alias decis. cōs. 128. cōsideratis col. fi. ī 1. vol. & Frā. de Cur. cōs. 25. tria col. 2. vbi ex pluribus adductis p eū cōcludit, ꝙ pr̄ nō pōt p̄iudicare filijs circa feuda parterna & antiqua, si in testō plus reliquit vni q̄ alteri, ut plenè ipsemet Frā. de Cur. tangit cons. 66. sapienter, co. 14. & seq. ver. quia rn̄deo, & uer. seq. & p Soc. cōs. 19. adsit. col. 3. in 1. vol. allegātē tex. in c. 1. §. donare. in tit. qual. ol. feu. pot. alie. & p Mod. Pap. in tra. de feu. ī 4. par. in pe.
3 q. fol. 46. col. 3. & 4. uer. an qn̄ uasa. possit de feu. test. Talis.† n. ordinatio a patre facta licet videatur esse quædā diuisio, non tenet, nec seruāda est, ut dicit Old. cons. 237. plectis. quē referunt dicti Mod. in præal. trac. in 2. par. prin in 6. q. fol. 13. col. 3. uers. scdò addo, & in cōsi. 6. p̄supponit, col. 14. uer. & rō est, posito post dictū tracta. et firmat Bal. in c. imperialē, in princ. col. 5. ver. q̄ro vtrū pater, de proh. feu. alie. & plura ad id adducit Dec. cons. 389. uisa. col. 1. nu. 1. & 2. & est decis. cōs. Neap. 119. vtrum dispō. ubi allegantur decisio. & cōcludit, patrē in suo testō nō posse ordinare, ꝙ primogenitus succedat in feudis, qn̄ feuda erant antiqua, ad quæ de iure oēs filij succede-
4 bant. Pariter† Illu. d. Galeot. iunior, & filius dicti Com. Ludo. ad d. feuda auita, & antiqua æqualr̄ succedere potuit vnà cū d. D. Io. Fran. eius patruo, vt ꝓbat in c. 1. de nat. suc. feu. in c. 1. circa prin. in tit. de grad. suc. in feu. & in c. 1. de suc. feud. &
* ibi expresse Bal. & alij notant, & ita se habet cōis * opi. ut diffusè tradit Fran. Are. cōsi. 163. diligenter, & maturè, col. 1. & Alua. in c. 1. col. 4. in ti. de nat. suc. feu. ut aliàs consulendo de-
5 claraui. ¶† Ex quib. infertur, ꝙ inuestirura, si qua appareret facta in personam Com. Io. Fran. per quā excluderentur. d. Galeotus, & d. Lud. eius pr̄, minimè poterit subsistere, nec de iure ꝓcedere, ex quo p eā p̄iudicari nō potuit p̄dictis, arg. l. 2. §. meritò, & §. si quis a principe. ff. ne q̄d in lo. pub. et tradit Pau. de Ca. ī si. cōs. 150. uiso, col. 2. et 3. et sili. Ale. cōs. 3. ex his, col. 1. et 2. et cons. 23. uiso, col. 2. in 5. vol. et Dec. p̄alle. consi. 389.
6 col. 2. nu. 4. et ēt traditur, in p̄al. deci. cōsi. Neap. 119. ¶† Infertur ēt, ꝙ si apparet. d. Lud. renunciasse iuri suo in dictis feud. Tn̄ talis renūciatio non potuit in aliquo p̄iudicare. d. Galeo. eius filio, nā ea nō obstāte succedere poterit in dictis feu. anti-
7 quis, et paternis, ēt si feuda apparerent esse hr̄ditaria, et † ēt si ipse. d. Galeo. esset hr̄s. d. Lud. ex quo c ū bn̄ficio legis, et inuentarij dictæ hr̄ditati se immiscuit, ut est aperta decisio. Bal. post Nic. de Math. in l. qui se patris, col. 10. uer. itē quæritur, si uas. C. vn̄ legi. et tangit Ale. cōs. 124. super primo. col. 3. ī 4. vol. et cons. 13. perspectis, col. pen. et consi. 26. pōderatis, col. 3. in 5. vol. et est gl. in uer. inuestiri, et ibi doc. notant in ti. de suc. feu. et tradunt Ang. Pau. de Ca. et Mod. in l. cū scimus, al's ī l. apud Iulianū. §. si quis alicui, de leg. 1. Fran. de Cur. consi. 25. in fi. et consi. 50. col. 5. et 6. et Dec. consi. 78. col. 2. et 3. et consi. 185. in causa, nu. 1. et col. 3. et 4. nu. 4. & seq. uer. ad abundantē tn̄.
8 vbi diffuse prosequitur articulū. Concludendo, † talē renunciatione nō p̄iudicare, ēt si facta appareret cū consensu directi dn̄i, ut tradūt Bal. et alij doc. in c. 1. §. hic quoq;. col. 6. in prima conclo. in ti. de suc. feu. et in c. 1. col. 2. de aliena. feu. pr̄. et tradit Mar. Laud. in c. Titius, col. 5. in tit. si de feu. fuerit cōtro
* uer. et * cōiter doc. in c. 1. an agn. uel filij. et d. Iac. in trac. de feu. in uerbo, et cū pacto de nō alienan. col. 10. ver. sed quæro vtrū filij. et uersi. licet, et col. fi. uers. dubitatur, et uersi. seq. et Mod. Pap. sequunt in trac. de feu. fol. 50. col. 3. uers. litate p̄di-
9 ctam, asserentes hanc esse cōem. Ex † quo beneficiū inuētarij conseruat heredi oīa iura, et actiones pinde ac si hr̄ditatē non adiuisset s̄m gl. ordina. et oēs ibi in l. fi. §. in computatione. C. de iure delib. ¶ Nec istis habet obstare, si diceret. hæc feuda eē
10 feuda dignitatis, et Comitatus, q̄ † diuidi non pn̄t, ꝯn̄r primogenito ueniunt reseruanda, et alij filij ad illa succedere nō pn̄t propter bonum publicum, et ne dignitas diminueretur, ut traditur in c. imperialem. §. præterea ducatus, in titulo de prohibi. feud. alien. per Feder. et ibi scriben. omnes notant, et est gl. fi. in c. si hæredes, extra de testa. et in c. licet. et ibi Abb.

et alij

& alij tradũt ex de uot.cum alijs traditis per d.Iac. in d. trac. de feu.in ver.quid si rex,col.3.ver.quæro quid, & p Iasonẽ in l.stipl'ones non diuiduntur.ff.de ver.ob.nu.31. ver. cõclude, & diffusius p Soc.ↄſ. 165.visis ĩuestituris,col.3.ver.1.aspectu & col.7.& 8.versi.circa secundã dubitationẽ,in 2.vol.& diffuse ꝓsequitur Frã.de Cur.conſ.66.sapienter.col.10.& seq.ver si.capio aliũ articulũ,vbi plura accumulat de primogenitura, & ipsius ꝓgatiua,ut ẽt facit Dec.in palle.conſ.389.col. 2.4. & seq.nu.6.notant ẽt Mod.Pap.in trac.de feu.in 4.par.princ.
11 in 30.q.fol.45.col.2.& alijs seq.Nã † ꝓcederent ista, qñ per inuestituras ad successionem ipsorum feudorũ uocati essent primogeniti tñ.Vel qñ consuetudo adesset,in illis primogenitos solũ succedere & successisse,vt ꝓpriè loquũtur Fran. de Cur.& Dec.in dictis consi.66.& 389.& qñ solũ cõsiderare tur dispõ iuris cõis,& talia feuda apparet ent cõcessa in feudũ
12 comitatus.Quæ† oĩa cessant in casu pñti,ↄsiderãdo tenorem inuestituræ,cũ concedãtur in feudũ paternũ, & antiquũ, erũt feuda diuersæ naturæ a feudo comitatus,esto ꝙ pdicti nobiles apparerẽt inuestiti de comitatu, & effecti fuerint comites. Nã ista stant simul,& nõ repugnant, ꝙ comitatus sit concessus in
13 feudũ & † tñ non cõcedatur in feudũ comitatus,& sic nõ habebit ꝓpriã naturã feudi comitatus, vt est, qñ in eo facta fuit diuisio contra tex.in d.§.ꝑterea ducatus.Et sic dicendũ erit,comitatũ concessum istis comitib.in feudũ, nõ tñ dr̃ concessus in feudũ comitatus.Et hanc cõcl'o. adducendo decisio. & rõnes ex plurib.in terminis ferè proprijs firmat Soc.d. cõſ.165. in 2.vol.col.4.& trib.seq.ver.his tñ non obstantib.Concludẽdo talia feuda ẽt continentia comitatum dici concessa dictis comitibus in feudũ iurisdõnis,& nõ in feudũ comitatus. Subdendo col.6.7.& seq.versi.circa fm,& uersiculo his tñ nõ ob
14 stantib.& ver.2.principaliter.Quòd † talia feuda ita concessa possunt diuidi,& ad illa omnes filii æqualiter succedunt,ut in capitulo oẽs filij,in titulo,si de feudo fuerit cõtrouersia,cũ alijs allegatis s̃.in principio consultationis.¶Præterea & scdò cessat obiectio,ẽt si esset facta cõcessio in feudum comitatus,
15 qm̃ per generalem consuetudinem,q̃ † est in tota Italia, talia feuda solent diuidi,& in illis omnes pariter succedunt,nec habet locum primogenitura,vt tradit Io.And.in add.ad Spec.in ti.de feud.ver.nõ omittam,& Old.conſ.237.perlectis, col.1. & And.de Is.in d.c.omnes filij.cum alijs adductis per Alexa. consi.60.visis dubitationibus,in principio,in 3.vol. & consi. 25.attentis,col.2.in 5.uol.& diffusè per Soc.in d.consi.165. col.8.ver.ad quem tex.respondeo,& col.13.ver.3. quia, & ẽt consi.278.in quæst.vertente,col.1.in 2.vol.& per d.Iac.in d. tract.de feud.col.5.versi.quæro,quia dixi,& diffusius per Ias. in d.l.stipulationes non diuidun.nu.31.versic.3. singulariter limita,ubi plures ad id adducit decisio. ut diffusè ẽt facit, & prosequitur Fran.de Cur.d.consi.66.col.12.& aliis seq.versi. sed stat difficultas,& etiam sentit ipse Dec.in d.consi.389.colum.2.nu.3.& Alb.Bru.consi.66.col.4.& consi.93. in causa, col.fin.& tradũt Bal.& alij omnes in d.§.præterea ducatus,et Mod.Pap.ĩ d.tra.de feud.in 4.par.prin.q.30.ver.2.limitatur,
16 & col.3.ver.8.põt colligi.¶† Prout ẽt cessat obiectio, ex quo tale feudũ solitum est diuidi per spatium tanti tpis, in cuius ↄ̃rium non extat memoria,per quam vsurpationem omnibus data fuit successio,ut tradit Io.Blan.in sum. sua sub rubric. de quo feud.nul.est success.in prin.& d.Ias.in trac. de feu. versi. præall.& Aluaro.in d.c.oẽs,versi.quæro quid,post And.de Is. ibi,& per Alber.Bru.in d.consi.66.col.3.in 6.fallen.& sequũtur Mod.Pap.in d.trac.de feu.in 4.par.prin.præall.q.30. ver.
17 6.principa.¶†Tollitur ẽt obiectio: quoniam in dictis feudis diuisiones fuerunt factæ consentiente directo dño feudi, ut ꝓbatur in d.c.imperialem,in prin.& ponit Alex.consi. 25.in 2.col.ver.fortificantur,in 5.vol.& per Alb.Brun.d.consi.66.
18 col.2.in fi.& per Mod.Pap.in d.tract.quæst.præall. ¶†Prout etiam tollitur: quoniam in isto comitatu plura loca sunt concessa in feudum,in quibus optimè cadit diuisio, ex quo dicta loca habent separatas iurisdictiones, ut tenuerunt doct. antiqui,ita limitantes d.§.præterea ducatus, relati per Calderinũ conſ.3.In quæstione testamenti,& refert,& sequitur Soc.in d. consi.165.col.9.verſ.4.respondetur,& plenè sequuntur Moder.Pap.in d.tract.& q.30.col.4.& 5.versi.10. pro limitatio-
19 ne.¶†Prout ẽt obiectio cessaret, considerando diuisionẽ administrationis vsus, & exercitij iurisdictionis, quæ ẽt in istis feudis habentib. dignitatem permissa est,ut dicit Bal. in l.inter tuto.in fin.ff.de admin.tut.Bal. Alua. & alij * cõiter in d. §.præterea ducatus,& per Soc.in d.consi.165.col.9.versic.2. principaliter respondetur,& per Ias. in d. l. stipulationes non diuidun.num.31.ver. limita istam conclusionem,& diffusius num.13.uer.extra gl.& per Dec.in c.prudentiam.in prin.col. 5.de offi.deleg.& per Fran.de Cur.d.consi.65.col.13.ver. nã Bar.& per Mod.Pap.in d.trac.de feu.col.3.& 4.d.q.30.versi.
20 9.& ult.& col. 5.ver.sed circa pmissa. ¶† Prout ẽt & postremò pro nunc obiectio tollitur: quoniam esto ꝙ aliàs dicta feuda iudicarentur indiuidua.Tamen quando dubium esset, ne partes deuenirent ad arma, proculdubio permissa esset diuisio,secuudũm Alex.consi.7.in consultatione,in 5.vol.ubi plenè tãgit,ut etiã facit Soc.in d.ↄſi.165.col.11.ver.9.respõdet, & col.12.uer.10.& vlt.& col.13.uer.7.dato, vbi adducendo plures decisiones,& rõnes dicit, procedere hanc consuetudinem,nedum quando iam certa esset discordia,sed etiam quãdo subesset timor,ne oriatur.sequuntur Mod.Pap.in d. tract. de feu.d.q.30.col.3.uerſ.7.principaliter.Quod propriè contingit in terminis præsentis. q. ubi ex causa prædicta ad diui-
21 sionem deuentum sit.Et † ex pluribus alijs deductis in prædicto consi.Soc.& in d.q.30.etiã per Pap. potest euacuari obiectio superius facta, ex quo * cõiter concluditur in istis feudis admitti diuisionẽ,& in illis succedere oẽs pariter,& primogenitum non excludere alios.Ex quibus infertur uerissima & solida conc'o,diuisionẽ factam inter Com.Io.Fran.ex vna,& d. Comitissam matrem,& tutricem Com.Galeo.fuisse,et ualidã, & stabilẽ,potissimum cum approbata,& roborata appareat p
22 Cæsareã maiest.directã dñam ipsorũ feudorum.Prout †ẽt talis conuentio optimè,& efficaciter ualuit,cum facta appareat in uim transactionis accedente ↄsensu directi dñi, & sincere, ac bona fide,ut habetur in c.uasallus.in tit. si de feu.fue. controuer.& ibi doc.notãt,max.Alu.& ẽt habetur in c.1.de ↄtro. inter uas.& al.& in c.1.in prin.de nat.suc.feu.& in c.1.§. hoc aũt notãdũ,qui feu.da.poss.& p Bal.in c.1.in prin.col.pen.de prohi.feu.alie.p Fed.cũ alijs traditis p Frã.Are.ↄſ.14.uiso, & diligenter,col.8.versi.præterea posito,& p Alb.Brun. conſ.1. col.5.uer.& qa potuit,& p Io.Cãp.ↄſ.posito inter cõsi.Alber. Bru.11.uiso themate,col.9.uer.ad sextũ,& p d.Iac.in trac. de feu.in uer.& cũ pacto de nõ alie.col.2.& 3.uer.subsequenter circa istã,& p Mod.Pap.in eo.tract.in 3.par.princ.in 7.q. fol. 42.col.1.& 2. & in ↄſ. ipsorũ primo,posito post dictum trac. col.7.& 8.uer.tertiã facio cõcl'onẽ,& uer.ꝑterea aduertendũ.
23 Vbi† a fortiori istud admittunt,qñ transactio fuit uallata iuramento,ꝓut ↄtingit hic,de quo diffusè p Soc.consi.38.in 3. uol.& p Fran.de Cur.ↄſ.75.col.4.in fi.& col. 5.in prin. & dicet inferius.Et quia super feudis prædictis cõtrouersia,& non modica,inter ipsas partes, tunc uigebat, & in futurum maior
24 dubitabatur.Et † ex deductis superius potiora iura residebãt penes ipsum d. Gale. & d.Com.eius nutricẽ,& matrẽ,quã essent penes ipsum Io. Frã. quò ad medietatẽ dictorũ bonorum feudaliũ. Quo fit, ut ab ipsa trãsa.ita formiter facta,& a directo dño approbata,mõ ipse.d.Io. Franc. suo arbitrio minimè posset recedere.l.causas.l.non minorẽ.l.cũ te.l.quamuis cum
25 uulga.C.de transa.et ff.et extra eo.tit.ferè p totũ. ¶† Eo ẽt cũ prædicta inter ipsas partes gesta, et celebrata appareant p uiã pacis,ↄ̃ctus,et cõcordiæ,et ad tollendas rixas, et cõtrouersias, quæ et nõ modicæ,sed capitales tũc temporis uigebant,et dio tim maiores pedetẽtim poterãt oriri. Quo fit, ut oĩno debeãt obseruari,arg.l.ↄ̃ctus.ff.de re.iu.et l.sicut.C.de act.et obl.et p Io.And.Abb.et Fel.in rub.et c.1.et ferè p totũ extra de treug. et pace,cũ alijs,q̃ habent in tex.gl.et p doc.in ti. de pac. tenẽ. et in ti.de pa.iur.fir.et p Bal.in ti.de pa.Cõstan.et in l.si unus. §.qdã,uer.extra qro.ff.de pac.et p D.Sig.de Amod.cõſ.70.co. 4.uer.sed p partẽ,cũ alijs adductis p Fely. in c.q̃ in ecclesiarũ, de ↄstit.car.6.uer.2.no.et p Dec.cõſ.352.uiso pũcto.nu. 1. et p Io.Blan.in sua summ.in tit.de pac.cõpo.fol. 34. et p Alexã. consi.94.uisis,col.5.uer.iure ẽt vr̃.in 5. uol. ubi rõne pacis pt concedi res ẽt aliena,decisioni.ibi per eũ adductis, prout etiã tradit Barba.cõſ.11.illud asseram,col.1.et 2.in 2.uol. et Sign. de Amode.consi.230.col.2.in prin.et consi.132.col.2. uersi. uenio ad sextum,et consi.75.colum.8.uerſ.uenio ad decimũ, et per Barba.consi.1.magnus scribit,colum.2.uersic.et adduco,in 3.uol.et per Calca.consi.1.car.7.colum.2.uersi.et mul

ta nu.

ta nu.21.et per Ias.in l.si quis maior.C.de transf.col. 4. et per d.Iac.Ard.in sua sum.in tit.de pa.tenen.col.3.ver. vnde & discordiæ,& col. 5.versi.itē in eo,& col.4.ver. itē matrimoniū, & col.10.ver.emendatione aūt facta,& per Dec.consf.42.col.
26 5.& per scrib.in alijs locis adductis per s̄.dic.doc. In † quib. ponuntur priuilegia pacis,& qualiter ipsa omnino debeat seruari,& ꝯuenientes debent puniri. Et hic adducere possem ad istorū cōprobationē centū & uingit priuilegia pacis, quæ allegādo decisiones,& authoritates enumerat & refert.d. Corset. in suo trac.de potesta.Regia.in 41.q.fol.13.& tribus seq.ver. q̄ro 41.An reges.Et ex deductis ibidem firma & vera hr̄ conclusio,eundē.d.Io. Fran. oīno debere stare dictæ cōcordiæ,& paci a qua minimè pōt recedere,et illam obseruare cogendus est penis & remedijs, de quib. diffusè in deci. & locis adductis superius.¶Nec aduersus dictam diuisionē,trāsactionē,cōuentionē,& pacem uenire poterit asserendo per metum prædicta fecisse,& ꝯnr spontaneè,& voluntariè illis non ꝯsensisse,
27 sed coactè. Et † metu gesta minimè tenent, nec obseruanda sunt l.interpositas.l.si quis maior.in prin. C.de transac.auth. sacra puberū.C.si aduer.vend.c.quāuis,de pac.lib. 6. & ff.C. & ex,qđ met.cau.ferè p totum,& in teris nostris per Are.pal.
28 consf.14.col.20.ver.venio cum aliis vulga.† Potissimum q̄a agebatur de amissione,& recuperatione maioris partis bonorum,q̄ iustissimum inducūt metum,capitulo Abbas, ex quod met.cauf.c.frequēs.§.illū,de rest.spo.& tradit gl. & Bar. in fi. in l.atletæ, & in l.pp litē.ff.de exc.tut.cū alijs adductis p Iaso.
29 in l.Titia nu.12.ff.de ver.ob.Et† quia,ꝙ p̄dicta metu fecerit, satis vr̄ suaderi ex protestationib.factis p ipsum com.Io.Fran. & ante & post dictas ꝯuentiones,quib.declarat animum suū prædicta facere coactè,& non voluntariè,sed solùm animo recuperandi bona sua,quę alia uia recuperare non poterat. Nec
30 † sine consensu libero dictæ conuentiones, & diuisiones poterant effectum habere,neq; sortiri.l.1.ff.de pac.l.1.ff. de cōsti.pecu.l.consensu.ff.de actio.& obli.& insti.de obli.quæ cō-
31 sen.contrah.& per doc.plenè in rub.ff.de verb. ob. Et † quia tales actus dependebant a voluntate ipsius libera,protestationes prædictę declarantes eius animum uidentur profuisse ipsi protestanti iuxta ea,quæ traduntur per Bar. & alios in l. Nesennius.ff.de neg.gest.& ī l.qui in aliena.§.Cels.vbi scrib. oēs notant p illū tex.ff.de acq.hær.& per Bar.& alios in l.non solū.§.morte.ff.de ope.no.nun. in materia ꝓtestationis declaratoriæ,& p Can.oēs in c.cū M.Fer.extra de cōst.& p D.Præpo. post alios in c.solicitudinē,de appellatio.dū loquuntur de ꝓtestatione declaratoria,ut tradit D.Sig.de Amod.consi.75.colum.2.ver.1.& c.cum alijs alleg.per Philip.Corn. consi. 75. dum post,in 2.vol.& consi.161. subtilis & scrupulosa, in 4.
32 vol.¶†Et per ista tolluntur illa verba, de quibus in instro pacis,& transactionis,non ui,non metu,sed sponte &c. Nā qua de cā coactè,& nō liberè fecit dictas cōuentiones. eadē de cā apposuit verba p̄dicta. q̄ non ꝓpterea excludunt metū iuxta ea,quæ tradunt in l.doli.§.diuersum.ff.de nouatio. & p Imo.
33 in c.solicite,de resti.spo.Et † quia verba prædicta apposita apparent ad exequutionē dispositionis,& accessoriè,& ideo minimè habent alterare principalem dispōnem,ut in cle.1.ī fi. de p̄ben.& p Card.consi.25.in fi.Cessant enim ista:q̄m in hac materia metus ista est maxima, ut non satis sit metum allega-
34 re,ex quo necesse est,ut metus allegatus ꝓbetur.Tunc† enim ꝓdest alleganti,q̄n per ipsum est ꝓbatus formiter & f̄m qualitates a iure traditas,& ꝓbat tex.in d.l.interpositas, & ibi gl. in uersi qualitas.q̄ adducit tex.in l.dolū.C.de dol.& ī l. si maior.C.de transac.& ꝓbatur ī l.ad inuidiā,& in plurib. alijs legib.C.quod metus ca.& ff.& extra eo.ti.& bene facit. l. quo-
35 ties.§.qui dolū.ff.de proba.Et † facit illa vulg.reg. disponēs, non sufficere dicere uel allegare aliquid,nisi allegatū,& dictū probetur,ut in l.si prius.ff.de ope.nou.nun.& in l.1.in princ. & ibi gl.in versi.dicatur.ff.si quadra.pauper.fecisse dica.& ꝓbat tex.in c.dilecti.ibi opposita & probata,extra de excep. Et
36 † ꝙ met.debeat ꝓbari,& ꝙ ad ipsum probādū nō sufficiat sola protestatio,ultra tex.in d.l.si maior.firmat gl.in vers. innotuit,in c.Lotharius. 31. q.2.& probatur in c.1.ubi gl.& doc. extra quod met.cā,& tradit Io.An.in c.fin. extra de appel. & Alex.in ꝑalle.§.Celsus,col.2.& per Dec.consf.219.uiso,num. 7.& per Soc.consi.4.nu.11.in 3.vol.versi.secundò allegando textum.in l.metū.C.qđ met.cā,& aliàs decisio.ut p eū,& p eū cōsi.59.nu.27.eo,3.vol.& cōsi.263.col.2.ver. confirmantur, in 2.vol.& p Alex.in l.de pupillo.§.si quis ipsi ꝑtori,nu.13.ff. de ope.no.nun.& bene per Pau.de Ca.in d. l.metum. Quini-
37 mo † & fortius,esto ꝙ q̄nq; sola protestatio sufficiat,tñ q̄n in protestatione apponitur,& allegatur metus, ad hoc ut ꝓtestatio prosit,necesse est,ꝙ metus probet̄,& sine probatione istius qualitatis ipsa protestatio penitus ruit,f̄m Ang. & Aret. in d. §.Celsus.quos defendit Ias. ab impugnatione Imol. & Alexā. ibi nu.16.& alijs seq. Quæ opinio ex quam pluribus optimè procedit in casu præsenti,vt apertissimè constabit ex deducēdis infr.Infertur igitur assertas protestationes minimè probare metum allegatum.Prout etiā minimè probatur ex eo,ꝙ agebatur de oībus bonis,seu maiore parte bonorum.Nā cā ista sa-
38 tis remota est a probatione metus.Qualitas † enim causæ maximæ seu modicæ non includit metum interuenire, q̄n super illis fiunt transactiones,& conuentiones,ut de se patet & experientia ipsa nos docet.Quinimo esto, ꝙ pro modico q̄s dederit quid magnum,non ꝓpterea ex hoc arguitur metus, ut firmat Alex.per illum tex.ī d.l.interpositas,in 3.notabili, & nu.
39 3.vbi ad id adducit Bar.& alias plures decisiones.Et †illa uerba,nō ui,metu,sed spōte &c.minimè apposita sunt accessoriè, & exequutiuè,sed principaliter, & dispositiuè,& ideo meritò disponendo ꝓbant liberā uoluntatē,& metum excludūt, f̄m Abb.in d.c.solicite.cū alijs adductis p Soc.in d.ꝯ.59.in causa
40 nu.18.& col.antepen.& pen.in 3.vol.Nec † protestationes factæ,vt dr̄,per com.Io.Fran.possunt ipsi prodesse, q̄m causa ꝑꝑ quam factæ apparēt, minimè fuit vera & iustificata,metus uidelicet allegatus.Et quia actus gesti, diuisiones, cōuentiones, transactiones,& pax non dependebant a sola voluntate ipsius.
41 Consequenter † expressionem alterius causæ.& ueram continere debebant.l.si hominem.ff.mand.l.2.C.debit.uend.pign. & per Bar.in d.§.morte,in materia protestationis inhibitoriæ, & in l.de pupillo.§.si quis ipsi prætori,in 11.q.& ibi Ias. post alios nu.15.& per Alex.in d.§.Celsus,nu.3. & Ias.ibi nu.4.& 16.& faciunt tradita per Alex.consi.26.uiso, nu.9. in 6. vol. & per Philip.Corn.in d.consi.161.in fin. in 4. volum. Prout
42 † etiam tales protestationes esse considerabiles non possunt: quoniam fuerunt clādestinæ,& parte absente ac ignorante factæ.Nec postmodum fuerunt illi notificatæ, prout de iure requiritur,cum ipse.d.Gale.non fuerit causa alicuius metus,nec erat ab ipso comi.Ioan.Fran.timendus,quia dicta castra & fortilitia tunc temporis ab agentibus imperatoris tenebantur.Et
43 † ideo intimari debebant ipsi D.Galeo.& non intimatæ nocere non possunt,ut tradit Bal.in l.clari.in fin.C. de fideicōmis. & in tract.scisma.col.14.& ponit Fely.in c.consuluit.n.2. extra de offi.deleg.in d.c.cum M.Ferra.col.14.nu.49. & Alexā. consi.16.ponderatis,col.pen.in 3.vol. cum alijs alleg. p Dec. in d.consi.219.col.2.nu.6.& in c.cum M.Ferra.nu.20. extra de constitu.& in c.causam,colum.2.uersi.& retenta communi,extra de off.deleg.& p Alb.de Ros.in d.§.Celsus,col.1.ver. sed quòd clandestina,& post Bar.ibi per Alexan. nu. 2. Cum
44 † actus gesti dependerent a uoluntate duorum, secundū Bar. in d.§.morte,nu.21.& ibi Alex.num.10.& 19.& per Soci.in d.consi.59.nu.27.in 3.volum.ubi propriè loquitur in transa. requirente consensum duorum,quòd protestatio facta debeat intimari,aliàs nihil prodest,prout idem Soci. dicit eodem. 3. vol.consi.27.num.15.consi.263.colum.5.in 2.uolum.uersi. vltimo, & per Iason.in d.§.Celsus,num.5.41.& præceden.& per eūd.in d.§.morte,num. 19. 26. & per dominum Signor. consi.85.factum tale,colum.penul.versi. præterea interdum, vbi vult protestationem nihil operari, quando fit super his, quæ non dependent a uoluntate protestantis, & quando tra-
45 ctatur de adimendo iure alteri quæsito.Et † potissimum procedunt ista,quando tales protestationes tendūt in captionem & deceptionem alterius,tunc enim necesse est,quòd omnino intimentur,vt dicit Bar.in d.§.Celsus,& in d.§.morte,nu.19. & ibi Alex.nu.19. & 22.allegans alias concordantes decisio-
46 nes,prout facit ibi Ias.num.15.Et † quia ipse com. Io. Franc. habuit postmodum plenissimā liber.& facultatē tales ꝓtestationes intimādi,ad notata p Bar.ī d.§.si quis ipsi ꝑtori, col. 2. in 3.oppo.cum alijs alleg.per Fel. in d.c.cum M.Ferra. num. 52. maxi, q̄n fecit assertas secundas ꝓtestationes, postquam ingressus fuit arcē Mirādulæ, quo tempore omnis metus cessabat,quo fit, ut aliud dici nō possit,nisi ipsum tales protestationes

tiones fecisse versutia & malitia, ut dicit Alber. in d. §. Celsus,
& arguendo de vltimis ad p̄cedentes, arg. l. si seruus pluriū. §.
fi. et in l. qui filiab. ff. de leg. 1. l. si qui adulterij. C. de adul. Si-
cut vltimę factę fuerunt versutia et malitia, ita et p̄sumendū
est de primis, ꝯn̄r et primæ et vltimæ prodesse non p̄nt. Istis
47 † ꝯsideratis cessant dicta Abb. in c. 1. q̄d me. cau. et p Bar. in d.
§. si quis ipsi p̄tori, cū alijs accumulatis p Ias. ī d. §. Celsus, col.
pen. et fi. dum volunt, sufficere clandestinā. Nā ex deductis ces
sant in casu p̄nti. Et ita tollunt̄ dicta p Soc. ꝯs. 263. col. 4. uer.
cōfirmat̄, in 2. vol. et p Barb. ꝯs. 42. col. 3. ver. facit ēt in 1. vol.
loquunt̄. n. in satis diuerso casu, nec ꝯcurrentib. his, q̄ hic ad-
48 sunt. ¶ † Ad q̄d ēt. Nā prima asserta ꝑtestatio penitus fuit sub-
lata p actum facti penitus ꝯ̄riū dictæ protestationi gestū cum
alio, qui actus ipsam penitus sustulit. c. solicitudinē. in fi. extra
de appel. et per Bar. in d. §. morte, nu. 17. et nu. 19. et per Alex.
ibi nu. 13. et seq. in d. §. Celsus, nu. 4. et seq. et per eun. in l. pro
hr̄de. §. Papinianus, nu. 3. ff. de acq. hæred. vbi post Bart. dicit
recessum videri a protestatione facta in actu dependente a vo
luntate vnius, q̄n postmodū sequutus est actus ꝯ̄rius depen-
dens a voluntate duorū, ꝓpriè ꝯtingit hic, sequitur Ias. ibi nu.
2. prout ēt tradit̄ p Alex. nu. 5. & 8. & p Ias. nu. 12. & in l. pacta
nouissima. C. de pac. & per eun. Ias. in l. si quis extraneus, n. 8.
ff. de acq. hær. & in d. §. Celsus, nu. 8. & 9. & 14. & in d. §. mor
te. nu. 13. & p Soc. in consi. 4. nu. 11. in 3. vol. & ponit D. Sig.
in consi. 75. col. pen. in prin. & ver. item verum, & ver. seq. vbi
vult, ꝙ protestatio præcedens declarat animum in sequentib.
quando negocium est dubiū, secus q̄n est certum. Nam tunc
p actum sequentē contrarium ꝑtestationi tollitur & annulla-
tur ipsa protestatio. Et bene faciunt, q̄ ponit Ale. in consi. 31.
nu. 3. in 3. vol. & ꝯs. 6. nu. 23. in 4. vol. & p Fulg. ꝯs. 107. col. 1.
in fi. & consi. 147. in fi. & p Phi. Corn. cōs. 75. in 2. uol. & cōs.
49 161. in 4. vol. Patet † ex istis assertas ꝑtestationes non esse in
consideratione, & eo magis si in illis nulla appareret facta mē
tio iuramenti præstiti in ipsa diuisione, transactione, & pace.
Nam ad ista iuramēto firmata nullo modo se extenderēt, nec
illa comprehenderent, ut tradit gl. in ver. effectus, in c. cū do-
ceat, de elec. lib. 6. cū aliis allegatis per Alex. ꝯs. 38. visa petitio
ne, in 3. vol. & cōs. 255. uisis, in 2. vol. & per Ias. in l. si quis ma
50 ior. col. 3. C. de trans. Et † tale iurm̄ p̄stitum in diuisione, trā-
sactione, & pace ꝑtestationes postmodum sequentes tāto ma
gis reddit nullas, cum habeat uim clausulæ derogatoriæ ad
quoscunq; actus sequentes, vt habet̄ in l. cū pater. §. filius ma-
trem. ff. de leg. 2. & p Io. And. in regula quod semel, de reg. iu.
51 lib. 6. & p Fulg. cōsi. 39. ¶ † Nec ipse comes Io. Fran. poterit di
cere fecisse tales actus metu, eo q̄m instabat exercitus, iux. tex.
in l. quod meo. §. fi. ff. de acq. poss. & l. clam possidere. §. fi. & l.
si id quod. §. fi. eo. ti. cū adduc. p d. Sign. d. consi. 75. col. 3. & p
52 Fran. de Are. consi. 14. Et † quia imminebat timor superio-
rum, penes quos dicta feuda residebant, ut tradit Bal. per illū
tex. in tit. de pac. Constant. §. pactiones, nu. 1. & indignationē
superiorū volens euitare prædicta fecit, quæ iustū ēt arguere
videntur metum, iux. tradita p Fulg. ꝯs. 191. Titius. & p Bar. in
d. §. si quis ipsi p̄tori. in 5. q. & p Dec. ꝯs. 219. nu. 3. cū si. ¶ Ces-
sabāt ēt bella, nec aliquis exercitus aderat tempore p̄dictarū
conuentionū & pacis, & tales cōuentiones factæ fuerūt, ut ces
saret exercitus & causa belli, ut punctualiter dicit Are. ꝯs. præ-
alleg. 14. col. 6. Et Reuer. Gurg. tunc locūtenens Serenis. Im-
pera. penes quē d. feuda residebāt, nullā scintillā metus, & ali-
cuius timoris, seu indignationis iniunxit & intulit dicto D.
com. Io. Fr. erant. n. tunc t̄pis omnia quieta, & omne ius suū,
si quod habebat, ipse prosequi poterat corā ipso Reuer. Gurg.
53 iustissimo. Cuius † præsentia omnem penitus sustulit metū,
si quis per antea dubitabat. l. non est verisimile. ff. quod met.
caus. & ibi plenè tradit. Bal. & bn̄ facit. l. metū. C. q̄d me. caus.
& ibi not. Cy. & tradit Soc. ꝯs. 4. in 3. vol. nu. 11. Bar. & alij in
l. 1. C. si quis imp. male dixerit. ut tradunt doc. in c. fi. extra de
appell. & in l. 1. ff. de his qui pp me. iud. & p Alex. cōsi. 16. pō-
deratis, nu. 17. in 3. vol. & per eun. cōsi. 19. circ. 1. nu. 7. in 6.
vol. dicentē in iudice metū nō p̄sumi, p l. 3. ff. q̄d me. cau. s̄m
Archi. 15. q. 6. c. si a sacerdotib. cū alijs allegatis per eun. Ale.
54 in l. si cū dotē. §. eo aūt tempore. nu. 11. sol. mat. Ratio. † n. ma
ioritatis & magistsatus sola non arguit sufficientē p̄sumptio-
nē iusti metus, vt ꝓhatur in c. fi. & ibi notāt doc. extra qui cle
ri. vel uou. & notāt Bal. & alij in l. ad inuidiā, & ī l. si p impres
sionem. C. q̄d me. cau. & in d. §. si quis ipsi p̄tori. 5. q. cum alijs
55 allegatis per Alex. consi. 240. perspectis nu. 8. in 6. vol. Et † p-
sentia aliarū p̄sonarū in dignitate positarū cessare facit ēt oēm
metum, si quis erat, ut habetur in l. transactione. C. de transa-
ctio. & ibi post Bar. Ias. nu. 1. allegans alias concor. decisio. &
ponit Ang. Are. ī §. quadrupli. inst. de actio. col. 5. versi. ꝯ. Nec
opus erat dictas personas esse tales, q̄ haberēt excludere me-
tum, vt in simi. tradit Ang. cōsi. 215. thema tale, in fi. & Dec. d.
consi. 219. nu. 12. Quoniam timor. nec metus ex parte. d. Gal-
le. tūc imminebat, nec opus erat excludere, quod nō extabat:
q̄m nō entis nullæ possūnt eē qualitates. l. eius qui in prouin-
56 cia. ff. si cer. pet. ¶ † Vt. n. metus sit considerabilis, necesse est, ꝙ
sit talis, qui teneat uirum cōstātē & in eū uerisimiliter cadere
possit, ut tradit Bal. p illū tex. in l. fi. ff. q̄d me. cau. & probat̄ in
l. metū. C. eo. & l. 3. §. metū. ff. eo. tit. & in l. uani timoris. ff. de
reg. iur. & in d. l. interpositas, & in c. cū dilectus, extra q̄d met.
cau. & in c. cū locū, de sp̄ōs. & bn̄ p Dec. in l. in omnib. la 2. ff.
de reg. iur. & in c. fi. col. 1. extra de appel. & per Alb. Bru. cōsi.
98. q̄m, nu. 5. & cons. seq. in 3. vol. nu. 15. & consi. 156. nu. 29.
in 5. vol. & per Soc. in d. consi. 4. nu. 11. in 4. vol. Et considera-
ta ipsius facti contingentia, in casu præsenti nulla uera potuit
dari qualitas, propter quā iusto timore ductus ipse com. Io.
Fran. inductus fuerit ad faciendū talē diuisionē, transactionē,
& pacē, ꝯn̄r nō poterit esse aliquod iustū & æquū iudicis arbi
triū, quo dici possit metū temporib. p̄dictis in ipso co. Io. Frā.
uiguisse. Et si aliquo t̄pe p̄cedenti aliqua suspicio timoris im-
minebat. illa penitus cessauit t̄pe dictarū cōuentionū. Quo fit
ut talis suspicio ī totū fuerit purgata. Nā esto ꝙ aliquo t̄pe fue
rit suspicio metus, t̄n quia cessauit t̄pe dictarū cōuentionū, &
tūc nō suberat, meritò quicquid timoris erat, purgatū fuit, &
potissimū p tot actus sequentes reiteratos, & sp̄ōtaneè factos,
p electionē dico diuisionis factæ p solutionē pecuniarū & alia
57 subsequuta. Quæ † reiteratio & geminatio tāto magis ostēdūt
enixā voluntatē ipsius fuisse liberā. l. balista. ubi Bar. & alij no
tāt. ff. ad trebel. & p Bar. in l. cū scimus. C. de agri. & cē. cū sim.
58 Et † q̄a t̄pib. p̄dictis nō suberat causa timoris, meritò p̄cedēs,
si qua erat, fuit purgata: vt p illū tex. tradūt oēs ī l. 2. C. q̄d me.
59 cau. & p Ale. ꝯs. 127. uiso instr̄o, col. 1. ī fi. ī 5. vol. Debebat †. n.
metus durare omni t̄pe, ut effectus ꝓducere potuisset, aliàs se
cus, si cessauit: vt traditur in l. metū. ff. q̄d met. cau. & in clem.
pastoralis. §. notoriū. de sen. & re iudicata, & p Alex. in d. §. Cel
sus, nu. 10. & seq. & diffusè p Dec. in d. ꝯs. 219. nu. 8. & seq. &
p Are. in d. ꝯs. 14. col. 9. & p Soc. cōs. 4. nu. 12. et cons. 17. nu.
15. et cons. 38. nu. 3. in fi. et consi. 59. nu. 28. in 3. vol. et p Phi
60 lip. Corn. cōs. 41. in 2. vol. in litera. e. l. et d. Et † potissimum
cum iam adfuerit patientia lōga ultra decem annos ipsius cō.
Io. Fran. quę tanto magis inducit probationē purgationis me
tus, et probat liberū consensum et ratificationē, s̄m Bal. in tra
scisma. quē posuit in Rub. C. si quis aliqu. testa. ꝓhi. et refert.
& sequitur Soc. in d. ꝯs. 4. nu. 12. in 3. vol. et Gemin. allegatus
per Dec. in d. cōs. 219. nu. 8. et tradit Bal. in. l. 2. C. quod met.
61 cau. Et † si metus aliquis p aliquam tertiam p̄sonam diceretur
adhibitus com. Ioan. Fran. ille nō erat tempore conuentionis
et pacis, nec tunc suberat. Et si quis ab aliquo fuisset ante ali-
qualiter cōmissus, non habet obesse. d. Galeotto tertio, cum
quo postmodum ipse Comes Io. Fran. uoluntariè pacem, diui
sionē et transactionē fecit, et fecisse præsumitur voluntariè et
spontaneo arbitrio, toto tit. res in. al. ac. etc. et ff. quod me. cau.
l. metum. §. sed licet, et per gloss. et docto. in l. qui in carcerē.
eo. tit. et traditur in l. quia latronib. ff. de test. et in l. nā et Ser-
uius. ff. de neg. gste. et per Inn. et alios in ca. cum locū, extra de
62 sponsa. et per Cum. consi. 68. in p̄nti, col. 1. ¶ † Et stantibus,
prout stant, deductis in prin. p̄ntis consultationis, ipse Comes
Io. Fran. casu quo recusasset voluntariè facere talem diuisionē
transactionē et pacē, t̄n ad p̄dicta cogi poterat p ipsum Reuer.
63 Gurgensem locumtenen. Serenissi. Imperator. Tum † atten-
ta notoria iustitia et bono iure ipsius. d. Galeo. Tum etiā quia
suum erat, partes inimicas et rixantes et ad arma et bella pa-
ratas, et longissimo tempore litigātes ad concordiam et pacē
reducere. Et ita coactus eam faciens tenetur illam obseruare,
iux. gl. in cap. placuit. 9. dist. de qua per Barba. in cons. 1. col. 2.
uersi. & adduco, in 3. vol. et per Ias. in l. quidam æstimauerūt.
ff. si cer. pet. et in l. si quis maior, num. 15. C. de transact. et per
glo. et alios per illum tex. in l. 1. §. et post operis. ff. de ope. no.
nun.

nun. & bonus tex.in l.æquissimum.in prin.ff.de usufru. cum alijs allegatis p Ale.in d.§.Celsus.n.9.& ibi Pau.de Cast.in fi. & notat Bar.in gl.per illum tex.in l.mulier.in prin.ff.qđ met. cau.& Bal.in l.1.C.de his qui prop.me.iud.& Dec.in c.fi.col. 2.de appel.& p doc.in tit.de pa.tenen.max. Aluaro. col. 4. &
64 5.ver.in eo.¶† Vlterius ipse com.Io.Fran.non poterit se iuuare remedio tex.c.super hoc.extra de renũ.& c.solitæ. extra de rest.spo.ubi renũciatio bñficij laborib.& expensis q̃siti nõ p̃sumitur spontaneè facta,sed coactè,& q̃n quis renũciat, q̃n fuit spoliatus p prius,nõ p̃sumitur sponte renunciasse: cum nemo p̃sumatur iactare suũ,vulg.l.cum de indebito.ff.de pro.& per Bal.in l.ḡnaliter.C.de nõ num.pe.& p Ias.in prelud.feudo.co
65 lum.6.ver.vltra ẽt facit.† Vnde cum comes Io.Fran.dicatur p antea spoliatus dictis bonis,et p comitissam matrem ipsius.d. Gale.et per alias p̃sonas ipsius noĩe,et bonũ ius habuerit iam in d.feudis et bonis. Nõ põt alia p̃sumptio capi,nisi φ coactè venerit ad dictã diuisionẽ,trãsactionẽ,et pacem,ut tradũt Ab. et alij in d.c.solicitę,col.1.et Car.in cle.1.in 9.notabi. de renun.p Are.in d.consi.14.col.10.vers.venio,et Alber.Bru.cõs.
66 82.col.2.ver.2. ¶† Tollitur enim obiectio ista : q̃m prædicta iura loquuntur in casu longè diuerso a p̃nti.Nam in illis spolium,et res,super quib.fuit cõmissum tpe renunciationis erãt penes spoliantem, qui spoliato agenti possessorio recuperandæ nõ poterit obijcere exceptionẽ renunciationis,ex eo q̃a nõ cadit verisimile etc.et ibi ille spoliatus nihil renunciauit in beneficiũ spoliati.At in casu præsenti renunciationes factæ fuerũt reciprocæ,et uicissim inter co.Io.Fran. et comitissam matrem com.Gale. et in dictis iuribus interuenit sola et nuda renunciatio, At in casu nr̃o vltra renunciationem interuenerũt trãsactiones,diuisiones et pax,ad sedãdũ inimicitias et discordias præteritas.Prout ẽt ĩ p̃nti casu spolium et res, ĩ quib.asserit cõmissum tpe renunciationis minimè erat penes com. Gale.et eius matrẽ, nã castra et feuda erant penes Reuer. Gurg. locũtenẽtẽ Sereni.Imp.Prout ẽt, quia aliqđ spoliũ nõ interuenit circa castrũ Cõcordiæ, et uillarũ additarũ d. castro.et q̃a in cõcernẽtibus honoratũ dñiũ minimè poterit apparere spoliũ fuisse cõmissum.Consequenter non valet arguere ex illis iuribus ad ista penitus diuersa,et separata,vul.l. Papi. exuli,cũ si.ff.de mino.Quib.ↄsideratis tollũt̃ ea quæ tradit Are.in pal. ↄs.13.Nam ibi cõtingentia facti diuersa longè erat a p̃nti, ut est videre ex uerbis illius ↄsultationis. Et ita ẽt tollunt̃ ea quæ
67 dicit Alb.Br.d.cõs.82.col.2.¶† Prout ẽt tollit̃ obiectio,q̃m p̃dictis iuribus vr̃ obstare tex.in c.accepta.de rest.spo.et iõ Ab. in d.c.solicitæ,col.4.ver.ↄ hanc lecturam,et uersi.et ego puto hoc verũ,dicit,φ ideo ibi nõ valuit illa renũciatio, ex quo nõ fuit facta in manibus superioris,et ↄn̄r renuncianti nõ obstabat defectus notorius proprietatis. Si verò facta appareret in manibus superioris, tunc bñ noceret renuncianti. ut in d. c. accepta, iunctis notatis in c.cũ in dubijs,de renunciatio. Agẽ
68 ti † enim possessorio recuperandæ obstaret notorius defectus ꝓprietatis.c.ad decimas,ubi gl.et doc.de resti.spo.lib. 6. c.significasti.de diuor.et per Alex.in l.si rẽ aliquã,col.fi. ff.de acqui.poss.cum alijs allegatis per Ias.in l.naturaliter.§.nihil cõ-
69 mune,nu.44.eo.ti.Et † quòd d.c.solicitę.non ꝓcedat, q̃n apparet notorius defectus proprietatis,firmat Lap. alleg. 24. limita decretalem,& hoc idẽ sequit̃ Bñdi.Cap.in d. c. solicitę.
70 ver.f̃m aũt,et versi.in eadem gl.ibi corã suo iudice. In † casu uerò p̃nti renunciatio facta p comitẽ Io.Fran.facta apparet corã superiore,itẽ et̃ p instr̃m publicũ,qđ facit rẽm notoriã,iux. tradita in c.fi.et ĩ c. uestra,extra de coha.cle.et mulie. et in c. olim de uer.sig.et p Bar.et alios ibi allegantes cõcordãt. in l. 1.in prin.in 1.q.ff.de nou.oper.nunc.et p illum text. trãdunt doct.in l.cum precibus.C.de prob.in c.licet causam.extra eo. tit.et in terminis nostris firmant Abb.et Bened.Cap.in d.c.solicitę col.3.ver.sed ego nu.7.et Imo.ibi col.fi.Cõsequenter stãte notorio defectu in ꝓprietate,ut dictum fuit in prin.consultationis,et satis colligitur ex instr̃o pub.inde cõfecto, ipse cõ. lo.Frãc. minimè poterit se tueri beneficio dictorum iurium.
71 Quæ † ẽt ex alio cessant.Nam loquuntur in beneficialib. nos aũt sumus in prophanis: ut expressè dicebat Ab.in versi.superius allegatis, & in summario,& col.3.ver.secus aũt & col. 4. uersi.ego puto,quod sequitur Benedi.Cap.ibidem.Et quando quis renunciat pp inimicitias,pp quas nõ põt ibi stare, renunciẽrit ualida,licet facta appareat post spoliũ, ut firmat Imol. in d.c.solicitę,col.2.uer.idem si dicat,& Benedic.Capra uersi.
72 4.fallit.Et † pariter dicta iura locum nõ habent,q̃n in instrumẽ. diceretur,φ sponte renunciauit,nullo metu &c.vt firmat Abb.in d.c.solicitę,col.fi.uersi.non obstat, quando de plano procedit,f̃m d.Ant.& Imo.ibi col.fi.ver.idem sentit,quando instr̃um tale,in quo continentur d.verba,fuit spõtaneè factũ, & ex certa scientia,prout contingit hic, & sequitur ibi Benedic.Cap.ver.qui dicit,idẽ esse,& propriè in terminis istud ꝓ
73 sequitur Soc.consi.61.in 3.vol.nu.28.Prout † etiam obiectio cessat, ex quo in renunciatione p̃nti iam facta erat mentio bellorum,inimicitiarum,& spolij,& sic ipse Com.Io.Fran. nedũ renunciauit proprietati.Quinimo & possessorio, & omnibus iuribus realibus & personalibus,vt est videre ex verbis instrumenti conuentionalis, iunctis traditis per Bar.in l.qui fundũ. ff.loca.Et q̃n expressè renunciatur possessorio, minimè procedit tex.in d.c.solicitę,cum concord.ut firmat ibi Imo.colũ.2. ver.circa secundum,& Abb.nu.5.& nu.8.& vers.ego puto,et col.fi.in fi.& num.16.& firmat Benedic.Capra ibidem,versi.
74 3.fallit,post docto.antiq.per eos citatos.Prout † etiã dicta iura in casu p̃nti cessant. Quoniam procedunt, q̃n renunciatio non fuit facta corã superiore.At in casu nr̃o facta fuit corã Reuer.Gurgensi,cuius p̃ntia sustulit omnem metum.l.nõ est uerisimile.ff.quod met.cau.Consequenter nõ põt argui nisi spõtanea & uoluntaria,ut firmat gl.in versi. quia in d.c. solicitę. Quam sequitur ibi Ab.nu.8.licet dubitet,an intellectus gl.cadat in illo tex.T̃n ipse firmat hoc esse verum in se,factam coram superiore censeri spontaneam,col.3.nu.10.& col.4. uer. hoc enim dictum,& hoc sequitur Imo.col.fi.uer. ideo si excipiens,& in uer.in eadem gl.ibi in suo iudice, firmans hoc esse verũ,& Benedic.Cap.uer.in eadẽ gl.ibi corã suo iudice,& uer
75 sic.& quia fuisset facta,& uer.tamen fallit et primò.Prout † ẽt obiectio cessat,q̃n põt aliq̃d allegari,pp qđ diminuatur de pręsumptione,de qua in dictis iuribus,cum una tollatur p aliam. l.siue possidetis.C.de probatio.& firmat Imol.ibi,col.fi.uersi. ideo põt dici,& Ab.col.3. versi. & hoc credo uerum. Volens
76 † φ si longo tempore post renunciationem spoliatus acquieuit possessioni,ex diuturnitate tpis renunciatio p̃sumitur spontanea & iusta.Et consideratis superius dictis,& vera facti contingentia,funditus tollitur illa p̃sumptio,de qua in d. c. solicitę,cum (vt dictum est) ipse Co.Io.Fran. ẽt a superiore potuis-
77 set cogi facere p̃dictas diuisionẽ,transactionem & pacẽ.¶ † Et istis ↄsideratis tollũtur ea,q̃ dicit D.Ant.de But.ĩ d.c. solicitę, dum vult,renũciationem p̃sumi factã metu, & nõ spontanea uolũtate,q̃n deficiebat spes recuperãdæ possessionis, iuxta tradita p Alex.& alios post antiquos in l.clam possidere.§. fin. ff. de acq.poss.maximè cũ ista fortilicia essent tutissima & fortissima,& difficilimæ recuperationis.Nam si ipse Co.Io.Fran.in d.feudis bonũ ius habebat,de facili habebat facultatẽ illa recuperandi,cũ tũc tpis essent penes Reuer.Gurgensem locũtenen.Serenis. Imp. & coram ipso poterat iura sua proponere, et illa consequi,et obtinere. Cõsequenter non aderat diffidẽtia et difficultas recuperandi,et sic doctri. D. Ant. nihil facit.
78 Prout † ẽt cessat: q̃m in se non est vera,nec iure ꝓbatur, dum asserit,solam deficientiam spei recuperandorũ bonorũ præstare iustum metum,quẽ d.Ant.expressè reprobat Ab.in d.c. solicitę.col.5.nu.12.uer. & q̃nque hæc lectura,ut ibi per eum, cuius dicta ↄ D.Ant.optimè procedunt, quando quis diffidit super re,quæ dependet a libero arbitrio iudicis.Nam talis diffidentia uana est,vt habetur in l.accusationes. C. quod metus cau.et ibi ponunt docto.max.Pau.de Cast.colum. 2. versic.in
79 tex.in metu.Et † tradita in d.l.clam possidere.§.fina.procedũt quò ad amissionem possessionis ciuilis, quæ sicut solo animo amittitur,quando quis dubitat se posse repelli, animo dicitur desinere possidere.d.§.final.et in l.3. §. in amittenda, & l. peregre.§.quibus.et l.si quis ui.§.differentia.et l.si id quod. §. fi-
80 na.ff.de acquirend.possessio. Et † licet istis modis amitat possessionem : tamen habet facultatem illam recuperãdi,ex quo per uiolentiam dicitur expulsus et non per metum, vt traditur in l.si quis ad se fundum.C.ad lege.Iulia.de ui, et ff. de ui
81 et ui arma.ferè per totum,et extra de restit.spolia.Ex † quibus patet, solam diffidentiam non inducere præsumptionem metus,licet præparare possit alia remedia,q̃ ĩ casu p̃senti penitus et omnino cessãt,vt multipliciter colligit̃ ex supius deductis.
82 ¶ † Postremò ipse co.Io.Frã.nõ poterit dicere sibi licuisse arte illi-

te illicita & deceptiua, ꝑ viã uidelicet diuiſionis & tranſactio
nis & pacis recuperare dicta caſtra, q̃ erãt difficilis recupera-
tionis,& alia via illa recuperare nõ potuiſſet ſm doctr.Inn.in
c.cũ olim.de reſt.ſpo.& ſm Bal.in l.ſi aquã,col.13.ver.ſed nũ
quid.C.de ſerui.& aq.dicentẽ dño Caſtri nõ valẽti illud recu
perare,licet per furtũ & ꝑ proditionẽ illud occupare,cũ alijs
adductis per Mod.Bono.in ipſorũ prac.crimi.in ver.ↄſtante,
col.9.n.36.Et iux.illud,nil doloſus doloſo,& iux.gl.i c. Dñus
nr̃.3.q.2.& in c.cupiẽtes.de elec.lib.6.Et ẽt qa d.Lud.pr̃ dñi
Galeot.ſpoliauit ipſum Co.Io.Fran.& agentes ꝓ com. Galeo.
fregerunt pacẽ,& armata manu occuparunt Caſtrũ Mirandu
83 læ.Propter† q̃ licuit Co.Io.Fran.mõ quo ſupra recuperare di
ctũ Caſtrũ, & poſtmodũ minimè ſeruare ꝓmiſſa per eum, ad
tradita.l.ſi qs maior.C.de trãſ.& per Bal.in auct.dos data. C.
de don.an.nup.& per Mateſyll.in ſuo ſing.51.& ꝑ Bal.in c.1.
qual.do.feud. proprie.priuet.argum.l.ſi non fecerit.ff. de iu.
iur.& ꝑ Are.ↄſ.14.col.pe.ver.venio ad quintũ. & ꝑ Fely. in c.
84 1.nu.6.de treu.& pa.& ꝑ Barb.ↄſ.74.col.14.in 3. vol. ¶†Nã
aduertẽdũ eſt,qm̃ cũ Lud.priuatus fuit a com.Io. Fran. bonis
ſibi relictis a cõi patre,pro quib.tuendis licuit com.Lud.& Fe
de.eius fr̃i illa recuperare ea via,qua potuerunt. Qm̃ tunc nõ
dareť copia ſuperioris,ſm not.per Bar.in l.apud hoſtes. ff. de
85 capti.& poſtli.reu.Nec† tenebať illa relaxare, cũ ipſorũ reſtõ
poſtmodũ reddebať irreparabilis.iux.c.lr̃as,de reſt.ſpol.& ea
q̃ tradit Pau.de Caſt.in l.2.C.de edic. diui Adr. tollen. & per
86 Alex.in d.§.nihil cõe.nu.20.& 21.& ꝑ Bar.Vero.ↄſ.60.Et† ſi
cũ via illicita ipſe com.Io.Fran.priuauit ſuos fr̃es dictis bo-
nis incidendo in pęnã.l.ſi q̃s in tantã.C.vñ vi,ita licuit iure ꝑ
mittente com.Galeo.priuato dicta bona recuperare.l. 3. §.eũ
igiť.ff.de vi & vi arma.& plenè ꝑ doc.in l.vt vim.ff.de iuſti.&
iur.Et ſi in tali recuperatione interuenerit aliq̃d inſidiarũ ex
parte tutricis & agentiũ ipſius co.Galeo.iſtud eidẽ nocere nõ
habet,cũ tunc eſſet infans & oĩa ignoraret.l.1.l.dolus tutorũ.
ff.quã.ex fac.tuto.uel cur.& iux.not.ꝑ Bar.in d.l. ſi qs in tãtã.
& in l.elegan ter,col.2.nu.3.ff.de dol. Et qa dña ↄmitiſſa ma-
ter d.Galeo. nõ erat tantę potentię vt expugnare poſſet d.Ca-
ſtra, et licuit ſibi de iure ↄſeruare poſſeſſionem rerũ pupilli &
87 ex illis recipere fructus.Et† qa ipſe com.Io. Fran. primus ru-
piť fœdera pacis occupãdo bona,animalia & mobilia violen-
ter & ſine ordine iuris ac ꝑ iniuriã ipſius co. Galeo. infantis ↄ
tex.in c.1. §.ſi q̃s quinq;.in ti.de pa.tenen.& ibi Alua.in prin.
88 col.5.in fi.Iſta† n. nedum ſonabant in furtũ, quinimmo & in
violẽtiã & iniuriã,ꝑ q̃ pax dr̃ rupta,ſm Bar.in l.ita ſtipulatus.
§.Griſogon⁹.ff.de ver.obl.& Bal.in c.1.§.ſimilr̃.q.b. mod.feu.
amitta.& ꝑ Aug.de Arim.in add.ad Ang.de maleſi.in ver.che
hai adulterato,col.18.ver.q̃d aũt ſi pax,& Philip.Cor. ↄſ.44.
89 ver.circa ſm,col.3.in 4.vol.Et† cũ ipſe com.Io.Fran. primus
pacẽ fregerit vltra pęnas,quas de iure ob id incurriſſet eidem
impunè potuit ſibi rumpi pax,iux.gl.& doc.in l.cũ proponas.
& in l.ſi quis maior.C.de tranſ.& ꝑ Barba.ↄſ.44.col. 14.in 3.
vol.& Pau.de Ca.ↄſ.74.quia fruſtra,col.7.in prin.& in fi.& ꝑ
Cuma.ↄſ.145.& Philip.Cor.ↄſ.51.in hac littera in prin.in 1.
vol.& ↄſ.248.deci.in 4.vol.Et ſic arg.retorqueť in oppoſitũ.
90 ¶†Nec obſt.dictum Inn.in c.cũ olim.de reſti.ſpol. cũ alijs s̃.
adductis.Nã doctri.illa ꝓcederet,qñ aliter & per uiã iuris, &
corã iudice ſuo nõ poſſet quis recuperare ſuũ, q̃ ĩpotentia dat
locũ alijs remedijs,vt expreſsè dicit Abb.in c.olim,el.1.de re
ſti.ſpol.cũ alijs alle.per ſum.Ang.in uer.furtũ.§.4. ver.vtrum
ille.Sed ipſe com.Io.Fran.ſuo arbi.poterat corã ↄpetenti iudi
ce recuperare oĩa ſua iura,& iõ ipſi nõ licuit pacẽ frangere &
nõ obſeruare promiſſa uallata iuro,ad cuius obſeruantiam oĩ
iure aſtrictus eſt d.l.ſi quis maior.cũ ſuis ↄcor. ¶Et potius de-
buit pati dãnũ, q̃. per has vias indirectas venire ↄ iurm & in-
91 currere periurium.c.ſacris,ex quod me.cã,†& per Abb.in ca.
Abbas, col.2.ver.3.eo.ti.iũctis traditis in c.ſi verò, & in c.cũ
ↄtingat.ex de iureiu.& in c.autori.& ibi gl.mag. 15. q 6. cum
alijs adductis ſuperius tendentib.ad ↄſerua.pacis,& tractanti-
bus priuilegia ipſius.Et potiſſimum cũ nõ appareat tunc tpis
aliquẽ metũ ꝓbabilẽ & ↄſiderabilẽ interueniſſe, pp quẽ iurm
ceſſaſſet ꝓducere ſuos effectus, vt ſigillatim ſuperius fuit di-
ſcuſſum.Tũ ẽt quia ipſe com.Io.Fran.ꝓtendẽs venire ↄ ꝓpriã
trãſactionẽ iuratã alleg.illã fuiſſe factã per metum audiri non
92 debet,vt eſt amplum ↄſ.Soc.38.in cã dñorum.in 3.vol. Et† ſi
verè metus interueniſſet,quod expreſsè negatur,adhuc audiẽ-
93 dus non eſt,ex quo non petijt abſolutionem, † vti petere de-
bebat,ſm gl.& doc.in d.c.ſi verò,& in d.c.auctori,& per doc.
in c.1.& 2.de iureiu.& in proprijs termi.per Soc.d.ↄſ.38.nu.
94 1.cum ſi.Et† ſi in præſentiarum vellet petere abſolutionem
a iuro,non poterit eam obtinere,ex quo iam ipſe com.Io.Frã.
incurrit periurium.Et periuro abſolutio concedi non debet,
ſm Fede.de Sen.ↄſ.301.factum proponitur,& per Io.And. in
* c.debitores,& poſt alios per Fely.dicentẽ hãc eſſe cõem *opi.
in c.1.nu.26.de iu.iur.& tradit Alexã.conſil.17.in 2.uolu. &
Phili.Cor.conſi.6.col.pen.in prin.1.vol.& per Soc. ↄſ. 59.n.
14.in 3.uol.Et ſic conſideratis quibuſcunq; & omnibus, quæ
conſiderari poſſunt in præſenti conſultatione, aliud non poſ-
ſumus dicere,niſi ꝙ ipſe co.Io.Frã.teneatur & aſtrictus ſit cũ
effectu obſeruare dictas conuentiones, & tranſactiones iuro
vallatas,ad quas obſeruandas cogi debet remedijs traditis in
locis,de quibus s̃.¶Nec ultimo loco ille potuit ſe iuuare,aſſe-
95 rẽdo talem tranſactionẽ fuiſſe nullam,ex† quo facta eſt ↄ pu-
blica inſtr̃a & ↄ ſententias,quæ iam tranſierunt in rem iudica
tam & pro ueritate habebantur.l.res iudicata.ff.de re iu.l.in-
genuum.ff.de ſtat.homi.& inſtr̃um facit rem liquidam & eui
dentem,ſm Bal.in l.quoties.in fi.C.de iudi.& in l.2. col.1.C.
96 quando fiſ.vel pri ua.Et† quia tranſactio debet eſſe de re du-
bia.l.1.cum ſimil.ff.de tranſa.& ideo facta contra rem iudica-
tam non tenet.l.eleganter.§.ſi quis poſt.ff.de condic.indeb.l.
poſt rem iudicatam.ff.de tranſac.l.ſi cauſa cognita.C.eo.Nam
negatur aliquas ſententias fuiſſe datas,& ſi qua appareret, illa
poſtmodum fuit formiter reuocata.Conſequenter non poteſt
dici in rem iudicatam tranſiuiſſe,ut requirunt & exigunt iura
97 prælle.Prout† ẽt non obſtant.Nam dicta iura loquuntur de
ſententijs veris,ↄ quas nõ põt dari,aut dici de nullitate,prout
dici p̃t in iſtis,ſi forte producentur, & ideo minimè fuerũt im
pedimento tranſactioni factæ,vt eſt tex.apertus in d.§. ſi quis
poſt.ibi,& an ſñia ualeat,& firmat expreſsè Bart.in d.l.poſt rẽ.
nu.3.& Alex.in d.l.ſi cauſa cognita.Ad quod benè facit.l.4.§.
condemnatum.ff.de re iudi.cum alijs ↄcor. ibidem adductis.
98 Ad† quod inſuper.Nam ſi poſt ſententias oritur dubiũ, reſpe
ctu illius dubij exorti bene poteſt tranſigi non obſtante ſñia,
99 ut expreſsè ꝑ illũ tex.dicunt Bar.& alij in d.l.poſt rẽ.Et †obie
ctio etiam poteſt tolli per tex.& ibi ſcrib.in d.l.ſi cauſa cogni.
100 conſiderato tenore inſtr̃i,concordiæ et pacis.Et† quia appo
ſitum eſt iurum, quod habet uim clauſulæ oĩ melio. mõ etc.
iux.l.cum pr̃.§.filius matrẽ.ff.de leg.2. Talis tranſactio ſaltim
ſuſtinebitur in uim pacti,ſm Bart.et omnes in d.l.ſi quis ma-
ior.in fi.et ſm doct.in d.l.ſi cauſa cognita.ubi Alex.nu.4.et 6.
et tradit Ang.conſi.59.Quia filio,col.2.et Fran.de Cur.conſ.
101 75.dominus Lud.col.3.in fin.et col.5.ver.quid tñ.Et† etiã
quia in caſu præſenti nedum interuenit tranſactio ſed diuiſio
et pax,quæ bene poſſunt fieri,nedum poſt rem iudicatam,ſed
etiam poſt ipſius executionem,vt in tit.de pac.conſtan.§.dam
natorum bona et §.ſententiæ,et ibi plenè per Bald. et do. Si-
gnor.de Amode.conſi.132.col.3.ver.venio ad ſextum, et ↄſi.
230.col.2.in prin.et per Bal.in l.bene a Zenone.C. de quadr.
præſcr.et per Alex.conſi.904.col.antepe.in 5.vol.et Barb.cõſ.
1.col.2.in 3.vol.& Calca.conſi.1.nu.21.& per Fely.in c.quæ
in eccleſiarum.de conſt.relatũ ꝑ Deci.allegantem alia ↄſ.352.
102 viſo.col.8.verſi.ſed his.Et † tempore dictæ tranſactionis res
erant pluſquam dubię inter ipſas partes,ↄnr̃ licita erat tranſa-
ctio etiam ſi de facto & extra iudicium lis erat, vel dubitabať
eſſe l.2.& ibi Bar.no.prout etiã facit in l.cauſas,& alij ſequun
tur.C.de tranſa.& per Alexã.conſ.41.viſo,nu.6.& conſ. 217.
103 ponderatis nu.5.in 6.uol.Ad† euitandum etiam litem futu
ram de iure recipitur tranſactio,ut tradit Cor.allegando plu-
res deciſiones ↄſ.267.in hac conſultatione,col.6.ver. & licet.
in 4.volu.& poſt alios per eum citatos ꝓdicta refert & tradit
Iaſ.in l.1.nu.1.ff.de tran.Ex quibus tollitur illa obiectio quæ
fiebat de re clara,& nõ dubia,quæ dubietas adhuc inter ipſas
partes ſubſiſteret, ſi dicta diuiſio,tranſactio & pax non fuiſſet
ſecuta.¶Nec obſtabunt aſſerta inſtr̃a(vt dr̃)liquida.Nam verè
nullum tale extat.Et ſi q̃d apparebit vel renunciationis factæ,
vt dr̃ ꝑ com.Lod.ſeu alicuius inueſtituræ obtentæ in pſona ip
ſius Io.Fran.illud fuit & eſt nullũ,nec p̃iudiciũ potuit afferre
Comi.Galeoto,ut oſtenſum ſupius,& copioſius dicetur,quan
do aſſerta inſtrumenta forſan præſentabuntur.¶Ex quibus ita
deductis reſultat valida & vera ↄcluſio,talem diuiſionem,trã-

 ſactionem,

factionem, ɔcordiã & pacẽ iuro firmatã & a superiore approbatã fuisse efficacem & consonam iuri, & pñr in omnibus exequendã, & ab ipsis ɔ̃hentibus obseruandam. Paris. Bonon.

S V M M A R I V M.

1 *Si Papa in feudum concedit castrum duobus, quæ concessio præualeat prima an secunda.*
2 *Et quòd secunda præferatur adducitur, nã ipse princeps concedens uni potest sine causa id auferre & concedere alteri.*
Sed contra declarando nu. 109. 110.
3 *Et iusta causa reuocandi videtur illa: quia ipse concessit, & nu. 109. & 110.*
Feudum in se continet plus commodi quàm oneris.
4 *Papa assumptus est in plenitudine potestatis, et standum est eius vltimæ dispositioni, & nu. 111. contra.*
Sicut disponitur in testamentis, & nu. 112.
5 *Papa nõ põt præfigere legem à qua nõ liceat recedere, & n. 113.*
6 *Ex quo posset sequi casus, in quo propter difficultatẽ facti et vrgẽte necessitate ecclesiæ non posset tollere priuilegiũ, & nu. 114.*
7 *Papa ex certa scientia & de plenitudine potestatis sine causa potest vasallum suum priuare feudo illi concesso.*
Sed contra, nu. 115. 116. & sequenti.
8 *Et potest illi præiudicare, & tollere ius quæsitum.*
Sed contra nu. 116. & sequenti.
9 *Et quod id uelit etiam uidetur apparere, quando vult secundam concessionem non posse vitiari ex defectu intentionis.*
10 *Et in facto suo proprio non cadit ignorantia.*
Sed contra num. 132.
11 *Maximè quando inter primam, & secundam breuis cursus temporis interuenit.*
12 *Et quando in secunda apponuntur clausulæ generales et speciales derogatoriæ.*
13 *Quando constat, Papã voluisse derogare primæ cõcessioni, præualebit secũda, licet in ea specificè non sit facta mentio de prima.*
14 *Necessariò minimè requiritur, quòd in secunda fiat mẽtio de prima nominatim, singulariter, & in indiuiduo.*
15 *Clausula, quòd oĩa obstãtia habeãtur pro expressis, satis operať.*
16 *Venditio facta duobus eiusdem rei, reddit potiorem illum, cui est tradita, esto quòd fuerit secundus.*
Et limitatur regula, quòd prior tempore.
17 *Dispositio. l. quoties. C. de rei vend. an habeat locum in principe.*
18 *Et an habeat locum in feudis.*
19 *Et an habeat locum in personis ecclesiasticis, & nu. 20.*
21 *Quando concessio facta fuit conditionalis & secunda pura, præualet secunda.*
Per conditionem appositam suspenditur dispositio.
22 *Si pendente conditione primæ concessionis facta est secunda pura, illa præfertur, etiam si postmodum conditio primæ adimpleatur, & nu. 23. 24. 67. & 37.*
Gratia facta secundo loco purè, et pẽdente conditione primæ præfertur primæ, quamuis eius conditio adimpleatur post concessionem secundæ, & nu. 23. & 24.
27 *Conditionis adimplementum nõ trahitur retro in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæsitum.*
28 *In contractibus conditio purificata trahitur retro, quando extrema sunt habilia.*
29 *In fictione trãslatiua duo habilia debent cõcurrere, et qualiter.*
28 *Extremũ à quo debet esse habile ĩ potentia et existẽtia et tale, quòd actus ille, qui retro trahitur, possit tũc inchoari, et n. 29.*
30 *Cessat fictio et retrotractio, quando pendente conditione superuenit impedimentum impediens coniunctionem extremorum, & plenè nu. 91. 92. & 93.*
31 *Et potissimum quò ad acquisitionem dominij.*
In contractib. esto quòd cõdõ trahatur retro quò ad obligationes.
Et quædam alia, tamen istud non est quò ad acquisitionem dominij, & plenè nume. 103.
32 *Et attendi debet tempus, quo conditio existit, quando actus suspenditur in euentum conditionis potestatiuæ, etiam collatæ in voluntatem tertij, nec trahitur retro.*
33 *Et, quando potestas commensuratur ab ipso concedente, conditio postea existens non trahitur retro.*
34 *Conditio dependens ab arbitrio alterius tenuis est, et illi præfertur concessio secunda pura.*
35 *Si adimplementum conditionis primæ depẽdet à uoluntate grauandi seu obligandi non trahitur retro.*
36 *Et in rescriptis ad beneficia conditio non trahitur retro.*
37 *Verba non respicientia perfectionem contractus, sed discessum ab eo iam perfecto, non faciunt eum conditionalem sed purum, resoluendum tamen in casu conditionis.*
38 *Et interim nata est actio, & obligatio, & nu. 39.*
40 *Et isto casu valet prima concessio et præfertur secundæ puræ, esto quòd post concessionem secundæ superuenerit conditio.*
41 *Datio insolutum habet vim venditionis, & nu. 42.*
43 *Quando Papa precio accepto concedit feudum, veram venditionem dicitur facere, esto quòd vtatur verbo indulgemus vel sim.*
44 *Concessio facta propter benemerita multa habet priuilegia, & habet vim contractus, nu. 49.*
45 *Et causa remuneratoria multa habet priuilegia.*
46 *Et ex dicta causa possunt alienari res mobiles ecclesiarum.*
47 *Papa non potest facere secundã concessionem in præiudicium primæ habentis vim contractus, & nu. 49. 50. 51. & seq.*
Papa non habet facultatem derogandi conuentiones, contractus & consuetudines feudales, nam obligatur ex istis, & tenetur ea obseruare, & nu. 48. & seq.
50 *Nec potest uenire contra vim contractus sine cã etiam aduersus subditum, nec potest vti plenitudine ptãtis, & n. 51. & seq.*
52 *Priuilegium concessum subdito per viam contractus non potest reuocare.*
53 *Ex quo ligatur dicto contractu, nec potest illum reuocare.*
54 *Et in hoc utitur iure cuiuslibet priuati.*
55 *Ius quæsitum ex contractu tolli non potest per principem etiam de plenitudine potestatis.*
56 *Iste enim contractus uim legis habet.*
57 *Princeps sine causa non potest auferre alicui dominium.*
58 *Concessio facta per uiam supplicationis, & priuilegij absq; aliqua traditione transfert dominium rei concessæ.*
59 *An d. l. quoties. locum habeat in principe uendente seu donãte, & nu. 60.*
61 *Conditio dependens à facto & uoluntate tertij. non est ptãtiua.*
62 *Conditio casualis seu mixta in contractib. secuto adimplemento trahitur retro ad initium contractus, ut tunc dicatur dominiũ translatum, & nu. 63. 65. & 68.*
64 *Paria sunt, contractum fuisse purè factum, uel sub conditione ea post modum purificata, & nu. 65. 84. & seq.*
66 *Si pendente conditione casuali in contractib. interuenit uera seu ficta traditio, immediate dominium dicitur esse translatũ etiã conditione pendente.*
69 *Intellectus. d. l. Titius. ff. quæ res pign. cum similibus.*
Multum differt an sit in contractu apposita conditio potestatiua dependens à mera uoluntate disponentis. Nam tunc non trahitur retro, & an apponatur cõditio casualis seu mixta, quæ trahitur retro ad initium contractus, etiam in præiudicium tertij, cui medio tempore fuisset facta concessio, & nume. 70. 71. & 79.
72 *Intellectus ad c. si pro te. de rescri. lib. 6. communiter datus dubius est, & nu. 75.*
73 *Alius datur per Gemi. & domi. de Rot.*
74 *Et alius per doct. antiquos.*
75 *Alius per Moder. Papien.*
76 *Et postremò alius.*
Conditio in ultimis uoluntatib. non trahitur retro, ita & in rescriptis ad beneficia, quæ similitudinem habent maiorem cum ultimis uoluntatibus.
77 *Datur ultimò ad d. c. & alius intellectus, ut procedat in beneficialibus ratione, de qua ibi.*
In beneficialib. Papa habet plenitudinem potestatis, & nu. 78.
79 *In rebus feudalib. etiam ecclesiasticis Papa non habet illam potestatem, quam habet in beneficijs, & nu. 81.*
80 *Et in istis feudalibus habet eandem, quam habet imperator.*
82 *Intellectus ad c. quamuis. cum simili. de rescri. lib. sexto.*
Ratio, quare restitutio & legitimatio nõ trahuntur retro in præiudicium tertij, cui fuit ius quæsitum medio tempore, & n. 88. 86. & 90.
83 *Pendente conditione casuali, illa postmodum purificata, producuntur effectus superius annotati, & nu. 84. & seq.*
85 *Statu. loquens de debito puro & liquido comprehendit debitum conditionale purificatum postmodum, & nu. 86*
87 *Intellectus*

87 *Intellectus ad.l.qui absenti.§.1.ff. de acqui.hæred.*
91 *Quando impedimentum superueniens impediat retrotracti onẽ, & nu.92.& 93.*
94 *Extremum à quo potest dici inhabile: eo quia res perijt, vel ex defectu personæ concedentis, vel ex defectu conditionis non purificatæ.*
95 *Inhabilitas aũt considerata ex eo: quia pendente conditione casuali fuit facta secunda concessio, non est considerabilis, nec recipitur, & nu.seq.& 102.*
98 *Multi sunt casus, in quibus extremum est habile, & lex vtitur remedio fictionis, & retrotractionis.*
99 *Quando inhabilitas extremi proficiscitur facto disponentis, non impeditur retrotractio, & nu.101.*
100 *Emptio conditionalis sequuta conditione trahitur retro.*
103 *Quò ad translationẽ dominij condõ retrotrahitur, ẽt in contractib. quãdo tradõ non est necessaria, & nu. 104.105. & 106.*
Declaratio & limitatio ad d.l. quoties, & nu. 104.105.106. & 108.
106 *Princeps quando ex plenitudine potestatis tollit ius quæsitum, debet illi solui precium, & nu.117.*
107 *Princeps sine causa non potest primum vasallum disuestire, & infeudare alium.*
118 *Etiam si apponatur clausula non obstante.*
119 *Clausula non obstante, non tollit ius tertij, & nu.123.*
120 *Nec illa clausula motus proprij, & quòd non possit dici de defectu intentionis, tollunt ius tertij.*
121 *Clausula, ex certa scientia, non inducit præiudicium alterius.*
122 *Et operatur in his, quæ consistunt in iure, non in consistentib. in facto, & nu.124.*
125 *Nec tollit ea, quæ sunt concessa per viam contractus.*
Nec trahitur ad iniqua.
126 *Quando secunda concessio præferatur primæ.*
127 *In Pontifice summo præsumitur scientia iuris.*
128 *Et quando facit secundam concessionem ex obliuione & ut circũuentus, & nu.131.132.133.*
129 *Variatio & mutatio voluntatis reprobatur.*
130 *Et potissimum in supremo principe.*
131 *In summo Pontifice propter multitudinem negociorum datur ignorantia, etiam in facto proprio.*
133 *Per secundam concessionem etiam factam motu proprio non cẽsetur derogatum primæ, & nu.131.*
134 *Clausulæ exequutiuè et accessoriè positæ non ampliant dispositionem.*
135 *Qua causa & obliuione, & quia circunuentus Papa fecit secundam concessionem, eisdem causis videtur apposuisse clausulas, de quibus supra.*
136 *Princeps non præsumitur concedere in damnum tertij.*
137 *Concessio secunda redditur subreptitia et nulla, quando in ea nõ sunt expressæ qualitates primæ concessionis, propter quas princeps non concessisset, vel saltim reddebatur difficilior.*

CONSILIVM XI.

Castrum Istud per summũ Pontificem concessum primò apparet istis duob. nobilib. Romanis fratrib. qđ postmodum per eundẽ summũ Pontificem con
1 cessum fuit Sempronio. Et†stantib. dictis duab. concessionib. dubitari contingit, q̃ illarũ præualeat, p̃ferenda sit, ac effectũ
2 sortiri debeat.¶†Et ꝙ secunda facta Sempronio sit efficacior, & p̃ferenda satis vr̃ suaderi ex eo: qm̃ utraq; cõcessio facta est de dicto Cast. in feudũ, & per priuilegiũ, quo fit ut ipsemet cõcedens ẽt sine cã tale feudũ cõcessum per priuilegiũ possit auferre a primis, quib. concessit, & illud postmodũ cõcedere alteri, arg. tex. in l. qui fundo. C. de om. ag. deser. lib. 11. quẽ citat Bal. ĩ l. nupta. in prin. ff. de senato. & in l. q̃ se patris, C. vñ lib. col. antepe. ver. sed quid si pr̃. & p Abb. post Inn. in c. nouit. de iud. & Mod. in c. q̃ in ecclarũ. de const. nu. 28. & in d.c. nouit. cũ alijs adductis p Soc. cõs. 86. visis, col. 8. nu. 13. & seq. in ver. 3. confirmat, & nu. 16. in 3. uol. vbi citãdo Ang. Inn. & Bald.
3 in locis ibi per eũ annotatis dicit. Quòd†si princeps aliqđ cõcessit, p̃t illud reuocare. Nã iusta cã reuocandi est illa, qa ipse ꝯcessit. Et potissimũ cũ talis cõcessio ꝯtineat gr̃am, ut est pñs. Nã licet feudũ habeat aliqđ oneris, tñ in se habet plus cõmodi, vñ princeps suo arbitrio sine cã poterit talẽ gr̃am reuocare decisionib quib. s̃. & q̃a subditis ꝯcessa apparent, ad no. in d.c.
4 nouit. vbi diffusè oẽs. In†mera. n. voluntate Pontificis assumpti in plenitudine p̃tãtis, vt in c. ad honorem, de vsu pal. pẽdet ꝯcessio priuilegiorũ rerũ eccl'asticarũ, & iõ vltimæ suæ dispositioni standũ erit. sicuti dicimus in duob. testis dependentib. a mera voluntate alicuius disponẽtis, ẽm iura vulgaria, & in terminis nr̃is tradit̃ p do. Card. cõs. 52. Gregorius eps̃. col. 1.
5 Nec†ipse Papa potuit sibi legem præfigere, a qua nõ liceat eidẽ recedere. l. digna vox. C. de legi. c. fi. de rescr. lib. 6. & c. inno-
6 tuit. de elec. & c. ꝓposuit. de ꝯ. pb. Si†n. aliud diceremus, posset dari casus, in quo pp facti difficultatẽ ẽt urgẽte max. necessitate ecclæ nõ posset tollere priuilegia ꝯcessa, qđ utiq; tolerãdũ nõ est, vt vr̃ sentire Card. ꝯ. pall. col. 2. uer. 5. qa, & Fed. de Sen. ꝯ. 51. aliàs. 47. habita sup casu. & Alex. ꝯ. 155. n. 7. & 8. ĩ
7 6. vol. Et†eo magis ꝓcedit ista: cũ summus Pontifex scdam cõcessionẽ fecerit ex certa scia & de plenitudine p̃tãtis, p q̃ ẽt sine cã p̃t uasallũ suũ sibi dato feudo priuare, ẽm Inno. in c. ad apostolicã. de symo. relatũ a Iac. Alua. in tit. de his q. feud. da. poss. & in c. 1. de natu. feu. & ẽm Bal. in d. l. q̃ se pr̃is, & Soc. p̃-
8 all. ꝯ. 87. col. 9. nu. 17. & ver. aliqñ & 3. ac versi. seq. Nec†mirũ, Nã tales clæ ostẽdunt volũtatẽ principis volẽtis p̃iudicare ẽt illis, q. b. erat ius q̃sitũ, ẽm gl. & doc. in c. ad hæc. de rescri. & Pau. de Cast. ꝯ. 5. donatio p̃dicta, col. 2. & Io. de Ana. ꝯ. 81. viso, col. fi. & Alex. ꝯ. 215. Nec arguendi, col. 6. ver. 6. ꝯfirmat. ĩ 2. vol. cum alijs accumulatis p Deci. ferè in terminis nr̃is cõs. suo 191. in cã q̃ agitat̃, col. 2. & 3. nu. 3. & 4. ubi citando quãplures ꝯcludit, scdam ꝯcessionẽ ꝯtinentẽ tales clas p̃ualere, ex quo p illas satis dr̃ apparere de uolunta. ipsius principis, & de eius scia, & ꝙ scdam non fecerit ignoranter, & ꝙ per eam uoluerit oĩno p̃iudicare primæ ꝯcessioni, de q. b. ẽt p Soc. ꝯ. 63. visis nu. 11. & seq. in 3. uol. & per Mode. in c. nonnulli. de rescr. & diffusius p Fely. in c. ad audientiã, col. 1. & 2. & in c. cum non liceat. col. pe. de p̃scr. & in c. 1. in prin. & col. 7. & latius in c. q̃ in ecclarũ, de ꝯst. ubi tractat de p̃tãte principis & alibi plu
9 ries diuersis in locis.¶†De cuius ẽt uoluntate satis vr̃ apparere. dũ uult, scdam ꝯcessionem nõ posse notari, aut uitiari ex defectu intentionis, ad not. in cle. si Romanus Pontifex. de rescr.
10 Et†q̃a ipsemet primã fecit & in facto ꝓprio nõ cadit ignorã-
11 tia. l. fi. ff. ꝓ suo, & ad no. in c. 1. de ꝯsti. lib. 6. Et†quia inter primam & scdam modicus & breuis interuenit cursus tpis annorum ferè duorũ, qđ obliuionẽ minimè inducit, ad tradita in l. si de eo. §. 1. ff. de acq. pos. & in l. furtũ. §. fundũ. ff. de usucap.
12 & in l. 1. C. de ser. fug. Prout†ẽt, ꝙ uoluerit primã reuocare satis aperte vr̃ ostendi, cum in secũda dictum Castrum separet, segreget & eximat ab oĩ comitatu & vniuersitate & quacunq; alia subiectione. & postmodum illud immediate subijciat Sedi apostolicæ, & successiuè in solutum id ꝯcedat in feudũ Sempronio cum amplissimis clausulis, & postremò apponat clam non obstantib. minimè generalem sed specialem, per quã derogat quibuscunq; priuilegijs quibuscunq; p̃sonis etiã per ipsummet Pontificem concessis, ex quibuscunq; causis ẽt urgentissimis, & q. buscũq; alijs clausulis derogatorijs oĩbus alijs in ꝯ̃riũ facientibus concessis sub quibuscũq; tenorib. & formis.
13 Ex†quibus colligit̃ apertissima mens ipsius Pontificis uolentis derogare primę & ualere scdam, q̃ effectũ sortiri ex his debet, licet aliàs sp̃alis mentio de pri. priuilegio & ꝯcessione faciẽda esset in scda, iux. tradita ĩ c. ueniens. de p̃sc. & in c. ex parte, de sepul. Bal. & And. de Iser. in ꝓœ. feu. & tradit Alex. cons. 111. p̃spectis nu. 26. & in ꝯ. 243. perspectis nu. 15. in 6. uo. &
14 Mode. in d.c. nonnulli. Prout†ẽt: qm̃ in secunda non erat necessariũ nominatim & singulariter ac in indiuiduo expressionẽ facere de prima concessione, sed satis fuit p clam & verba, de q. b. s̃. inducentia sp̃alem de tali sp̃ali mentionẽ facere, ꝓut facta apparet. Nam p eam cõstat satis de uoluntate Pontificis volentis reuocare primã, ut tradunt Bar. & alij in l. fi. C. si cõ-
* ius vel utili. pub. & idẽ Bar. quẽ alij* cõiter sequunt̃ in l. si q̃s in prin. testa. de leg. 3. & in terminis nr̃is idẽ sentit Pau. de Ca. in ꝯ. 316. qm̃ adiectione. col. 2. ver. est & aliud. & ver. his tñ. col. fi. ver. tripliciter ergo. & ẽm nouã impressionẽ hoc firmat idem Paul. ꝯsi. 278. 1. uol. & in ꝯsi. 357. eo. volu. & apertè hoc sentit. d. Card. in d. consil. suo, & columnn. fin. & Alexan. consil. 125. viso titu. colum. 2. & 3. num. 10. & versi. Nec obstat. in 2. volum. & consi. 23. viso processu. num. 6. in 5. uolum. & diffusius consi. 155. videretur. colum. 2. & 3. nume. 7. & seq. & cõs.

243.num.9.& sequen.in 6.vol.vbi conclusionem hanc multipliciter & copiosè firmat,prout etiam faciunt Moder.in d.ca.
15 nonnulli.& sentit Soc.in ɔſ.3.nu.13.& seq.in 3.uol.Eo †magis cũ in ſcda ɔceſſione ad ipſius ualiditatẽ ipſe Pontifex velit haberi oĩa obſtãtia ꝓ expſſis,quod quidem facere pôt c.1.de trãſa.cum alijs alleg.p Soc.in d.ɔſi.63.nu.10.in 3.uol. & per Fely.in c.accedentes.de pſcr.& in d.c.nonnulli. & latiſſimè p
16 Mod.in trac.de bñfi.in 3.par.prin.q.14. ¶† Secundò pro ea. opi.facit rña tradita in l.quoties.C.de rei ven.uolens, ꝙ q̃n ea dẽ res vẽdit̃,ſeu donat̃ duobus inſolidũ,ille pfert̃ in dñio,cui prius res fuit tradita,nec attẽdit̃,cui prius fuit donata,ſiue cõceſſa,& ɔcor.ibi allegant̃ p gl.& ẽt per doc.Mod.in primo notabili,& per regulã q. prior.& ibi gl.de reg.iur.lib.6.& p Ale. ɔſ.14.circa primũ.in fi.in 1.uol.ita limitantes.d.reg.& alia iura
17 ɔcordantia.Et† diſpoſitio.d.l.quoties.procedit ẽt in principe ɔhente,ex cuius ɔctu nõ tranſit dñium abſq; traditione,vt no.Bal.in c.1.§.inueſtitura.col.fi.in tit.de no.for. fideli. cũ in ɔctib.princeps vtat̃ iure cõi,ſm Bal.in l.ex imperfecto in fin. C.de teſta.& plenè ꝓſequit̃ Iaſ.in d.l.quoties col.2.& 3.nu.5. & nu.10.& Deci.in l.traditionib.C.de pact.num.4. & 5.poſt
18 Iaſ.ibi.Volens † locum ſibi vendicare ẽt in cõceſſione feudali facta per uiam ɔctus ſm Bal.in c.ſi facta.in prin.col.1.in ti. ſi de feud.fue.contro.int.do.& ag.& in c.2.in prin.de no.for. fi.& plenè iſtud proſequit̃ Iaſ.in d.l.quoties.n.30.vbi ex pluri b.tenet,diſpoſitionẽ illius.l.locũ hr̃e in feudalib. ſicut & in alijs ɔctib.ea rõne:quia per ſolũ ɔctum nõ transfert̃ dñium. nec aliquod ius in re dotata ſeu feudo.l.pe.C.de rei ven. & in
19 d.l.traditionib.cum ſi.Et†licet Io.And.& Hoſt.in c.ꝑtinebat. de his quæ fi.a plat.uoluerint diſpoſitionẽ.d.l. quoties.nõ habere locum in pſonis eccl'aſticis donantibus,ex quo dẽt pferri primus & non ſecundus,cũ eccl'a ſit cultrix & amatrix iuſtitiæ & in ſuis ɔcti.nõ debeat fraudẽ adhibere. Et ſequit̃ Ludo. Ro.in auth.ſimil'r.C.ad leg.Falc.in 12.ſpãli piæ cauſæ inter ɔctus,& ɔſ.298.circa pmiſſum.col.ult.& alij citati p Mode. in eorũ ſing.82.uolo tibi.ver.2.limita.& p Iaſ.in d.l.quoties nu.
20 8.& diffuſius nu.19.Tñ†cano.*cõiter in d.c.ꝑtinebat̃.repro-
* bant hoc dictum,& ɔcludunt,diſpoſitionẽ dictę.l. quoties,locum hr̃e ẽt in pſonis eccleſiaſticis,vt diffuſè proſequit̃ Iaſ.ibi in 7.limi.nu.21.& quatuor alijs ſeq.ver.br̃ conclo. & in l.fi. nu.29.C.de ſa.ſan.ec.Et qm̃ traditio dicti Caſtri fuit facta Sẽpronio,cui ſcdo loco fuit ɔceſſum,& ipſe adeptus fuit illius poſſeſſionem,in qua in pſentiarum reperit̃,meritò anteferendus eſt dictis fratrib.quib.primò fuit ɔceſſum,cũ ipſis nõ fuerit traditũ,nec ipſius adepti fuerint aliquã poſſeſſionẽ. ¶ Tertiò principal'r ad eandem ſnĩam adducit̃ urgens fundam. Nã ɔceſſio prima non fuit ſimplex & pura,ſed ɔdõnalis: ut patet ex ſignatura ſupplicationis in illis verbis & de ɔſenſu dictę ciuitatis.F.& ex alia ſignatura breuis inde expediti ĩ illis uerbis. uolumus ẽt ꝙ quò ad pmiſſa dilectorũ filiorũ cõitatis.F.expſſus accedat ɔſenſus.ɔceſſio aũt ſecunda fuit pura & ſimplex, & expedita, antequã ſuper prima accederet conſenſus dictæ cõitatis.F.& ꝑñr d. Sẽpronio quæſitum fuit ius, antequã ɔdõ fuiſſet illius conceſſionis purificata,qđ ius non potuit ſibi tolli,eſto ꝙ poſtmodũ fuiſſet pſtitus dictus conſenſus & ɔdõ adi-
21 pleta.Diſpoſitio†enim dictæ primæ ɔceſſionis ſuſpenſa fuit p dictã conditionẽ.l.cedere diẽ.ff.de ver.ſig.& ex de cond. ap poſ.ferè p totum.& in c.1.§.fi.de ſponſali.lib.6.& in §.ex condõnali.inſt.de ver.obl.p Old.conſ.139.ad habendã, in princ.
22 cum concor.Talis†enim conſenſus requirebat̃, ut illa cõceſſio prima ſortiret̃ effectũ,vt p illũ tex. tradit Petr.de Anch.in c.ſi ꝓ te.in 1.not.de reſcr.lib.6.allegando notata in c. ex parte.in fi.de conſt.& firmat Card.in cle.cũ ei quẽ,de conceſ.pb. col.pen.uer.oppo.ad hoc.& Pet.de Anch.ibi col.8. ver. in 6. oppoſitione.Et talis condõ ſuſpendiſſe vr̃ ẽt dñij tranſlationẽ in euentum cõdõnis.l.qui abſenti.§.1.de acq. poſ. & per glo.
23 fi.in l.ſub condõne.ff.de ſoluti.cũ concor.Et † quia ſtante dicta ſuſpenſione & d.conſenſu non præſtito emanauit ſecunda cõceſſio pura,iſta præferenda erit,ẽt ſi poſtmodũ appareat cõſenſum fuiſſe pſtitum,ut probat tex.in l.Titius.ff.quæ res pign.uel hyp.& text.in l.qui balneum,in prin. & in l. potior.in
24 prin.ff.qui potio.in pig.hab.Et†in terminis ferè nr̃is vr̃ eſſe text.in d.c.ſi ꝓ te.de reſcri.libr.6.ubi gratia pri. fuit conceſſa uni ſub illa cõdõne,ſi ad id accederet ɔſenſus epiſcopi & capituli,Demum de eodẽ canonicatu & præbenda p eundẽ Pontificem conceſsio facta fuit alteri purè.dr̃ ibi, ꝙ ſecunda præfert̃,licet poſt cõceſſionẽ ipſius cõſenſus fuiſſet pſtitus,q. non retrotrahit̃.Et hæc ea rõne qa primæ effectus p talẽ ɔdõnẽ fuerat ſuſpenſus,& pendente adimplemento emanauit ſcda,per quã fuit ius qſitũ ſecundo.Quod ius nõ pt̃ tolli p adimplemẽtũ ɔdõnis poſtmodũ ſubſequutæ & doc.oẽs ibi hoc ſequunt̃, ꝓut ẽt faciunt in d.cle.cũ ei quẽ,de conceſ.pb.in cle.poſt glo. in ver.exequutorũ. & faciũt not.in c.quãuis,de reſcr.li.6.& q̃ diffuſè tradunt̃ per oẽs ſcrib.poſt gl.in l.Gallus.§. & qđ ſi tm̃.
25 ff.de lib.& poſth.Adimplementũ†eñ talis ɔdõnis nõ dẽt retrotrahi in piudiciũ tertij,cui medio tpe fuit ius qſitũ, vt firmat Card.p d.c.ſi ꝓ te.in ɔſ.ſuo.105.ſuper pmiſſo,col.5. ver.
26 ſed quia.& verſi.ꝓ hoc.Et†iſtud firmat Dec. ferè in terminis nr̃is,licet.d.c.ſi ꝓ te.nõ alleget,conſ.ſuo 247.in cã magnifici. col.3.& 4.ver.quib.tñ non obſtantib.& nu.3.& ſeq.verſ. nec obſtat,vbi adducẽdo quã plures deciſi.firmat, uenditionẽ ſeu donationẽ factam uni ſub ɔdõne non pualere venditioni ſeu donationi p eundẽ & de eadẽ re factæ ſcdo loco alteri purè & ſimplr̃, licet poſtmodũ adĩpleta fuerit cõdõ primæ,ex quo nõ dẽt talis condõ retrotrahi in piudiciũ iſtius ſecũdi, cui medio tpe fuit ius quæſitũ,adducendo ẽt pręalle.l. quoties. C. de rei ven.& nota.p Bar.in l.nam & Seruius.§.qui me negocia. ff.de
27 nego.geſt. Et † inter cætera adducit̃ inſuper illud de ratificatione,q̃ licet trahat̃ retro & mandato ɔparet̃.l.ſi.C.ad Mac.intelligit̃ re exiſtente in eo.ſtatu,ſecus ſi medio tpe alteri eſt ius qſitũ ſm Bar.in l.ſi uxorẽ,ver.vel aliter.ff.de adul.& diffuſius iſtud de ratihabitione proſequit̃ idẽ Dec.ɔſ.ſuo 226.magiſter Io.col.2.& 3.& in l.ſemper.ff.de reg.iur.nu.13.14.& 15. tradit̃ ẽt p Iaſ.in l.filio quẽ pater.nu.17.ff.de lib. & poſth. & per
28 Alex.ɔſ.58.uiſo n.15.in 5.uol.Nec†mirũ: nã ſm pfatos doc. in locis quib.ſ̃.tũc demum ẽt q̃n agitur in ɔctib. ɔditio purificata dẽt retrotrahi,q̃n extrema ſunt habilia.Nam cũ hic agatur de fictione tranſlatiua duo extrema ɔcurrere debent & habilia.Illud ad quod,& aliud extremũ a quo. Quod dẽt eſſe habile in potentia & exiſtentia,ut diffuſè tradit Bar.in l.ſi is qui pro emptore.ff.de vſuca.nu.3.4.8.& 15.circa fi.& idẽ pluries
* alibi,quẽ*cõiter ſequunt̃ oẽs ſcri.ibi maxi.Iaſ.nu. 107.& doc. ẽt alibi, ubi tractant materiã dictæ fictionis tranſlatiuę de tpe
29 ad tps.Iſtud† eñ extremũ a quo dẽt eſſe tale,ꝙ actus ille, qui retrotrahitur poſſit tunc inchoari,aliàs non procederet fictio, nec ɔcederet̃ retrotractio p l.neceſſario.& ibi Bar.§.qđ ſi pendẽte.ff.de peric.& cõm.rei uend.& p l.deniq; ff.quib.ex cauſ. maio.& p l.bonorũ,ubi ẽt not.ff.rem ratã habe.& per illũ tex. ẽt tradit Bar.in l.quoties.ff.de noua.& in l.poſtquam. ff.ut lega.no.caue.in prin.ubi aſſerit ſe ita ɔſuluiſſe,& Pau. de Caſt.in d.l.quoties & in d. l bonorũ,apertius ſequendo Bar.iſtud firmat,vt poſt alios per eũ citatos dicit Iaſ.in d. l. ſi is qui ꝓ em-
30 ptore.nu.128.& ſeq.¶†Q̃n.n.pendente condõne ſuperuenit impedimentũ reddens extremũ a quo inhabile, ceſſabit fictio & retrotractio: cũ tale impedimẽtũ impediat coniunctionẽ extremorũ,ut p Bar.& doc.ubi ſ̃.& per tex.ſuperius allegatos & ponit Iaſ.in d. l.is ſi qui pro empt. nu.340.& Deci.in l.oĩa.ff. de reg.iu.Et in terminis nr̃is in pręall.ɔſ.247.col.3.& ſeq.ver. nec obſt.Ex quo tpe purificatæ conditionis appoſitæ in prima conceſſione facta iſtis fratrib. dñium & poſſeſſio dicti Caſtri non erat penes Pontificem.Oĩa.n.fuerunt tranſlata in dictum Semproniũ,pp quem defectũ & extremi inhabilitatẽ cõditio
31 ſuperueniens non poterit retrotrahi.Et†potiſſimum ꝓcedũt iſta quò ad acquiſitionẽ dñij.Nam licet in ɔctibus cõdõ retro
* trahat̃ quò ad obligationes & qđam alia,ſm cõem* concl de qua ſtatim dicetur.Tñ quò ad dñium non trahit̃ retro,ex quo ſi ɔctus fuiſſet purè celebratus,ex eo ſolo ſine traditione dñiũ non fuiſſet acquiſitum.l.traditionib.præal.ut dicit Bar.allegãdo Pet.in d.l.ſi is qui ꝓ emptore.nu.47.cũ alijs ibi adduc.per Iaſ.nu.312.& duobus ſeq.& p repet.ibi car.11.col.2. verſic.4. conclu.allegantes.d.l.quoties.C.de rei uendi. & tradit Bal. in l.1.col.fi.& Sal.ibi col.2.C.an ſer.ex ſuo fac.& Ale.conſ.228.
32 ponderatis nu.3.in 1.uol.Adde†ẽt illud,qđ tradit Gem.in d. c.ſi pro te.in pen.no.volens p illũ tex.ꝙ vbi actus ſuſpendit̃ in euentũ cõdõ.ptãtiuæ collatę ẽt in uolũtatẽ tertij,vt vr̃ fuiſſe iſta prima cõceſſio,nõ trahit̃ retro ad tps cõceſſionis actus, ſed attendit̃ tps,quo condõ exiſtit.& col.2.ver.quærit Io. monachi,ibidẽ ſubijcit,iſta procedere ẽt in donatione Imperiali.
33 Quando†eñ poteſtas commenſuratur ab ipſo concedẽte, ut videtur

vr̃ fuisse p̄sens in reb.ecclesiasticis,nūquam trahit̃ retro,ut dicit Gem.ibi col.pe.ver.in fi.gl.Approbando in hoc gl.in ver.pendere.in fi.in l.si fur.aliàs incipit arborib.§.si fur. de vsufru. & sequit̃ Bn̄di. ibidē,& Abb.in glo.suis in d.cle. cum ei quē,
34 col.1.ver.an habens grām.Dicens,† q̄ condō primæ ꝯcessionis pendens ex arbitrio alterius dr̃ esse valde tenuis,& illi p̄fert sc̄da pura,& hoc sequit̃ ibi Anch.col.9.ver.2. hoc. Et qn̄ adimplementū ꝯdōnis primæ concessionis pendet a uoluntate grauādi vel obligandi,tūc nunquā trahit̃ retro,p d.c.si pro
35 te.quod† ita intelligunt doc.antiqui,quos refert & sequit̃ ibi Gem.col.pe.ver.Io.de Lignano & Bn̄di.& Phili.Fran.ibidem col.1.circa finem ea rōne.Qm̄ isto casu nulla fuit nata oblo.
36 Et† qn̄ sumus in rescriptis ad bn̄ficia,vt vr̃ esse in casu p̄nti,respectu feudi ꝯditio nūquam trahit̃ retro,& ideo p̄fert̃ fm̄ purum,per d.c.si ꝓ te.vt oēs firmant ibi,et in d.cle.cum ei quē, et tradit Ang.Imo.et diffusè Ias.in d.l.si is q. ꝓ empt.nu.336. et repetē.ibi car.22.col.4.ver.q̄rit Io.de Imo. ¶In oppositum verò,et q̄ p̄ualeat prima satis arguunt verba supplicationis et breuis inde expediti in fauorem dictorū frum,indicant.n.talē ꝯcessionē Castri primo loco eis factam fuisse purā , et licet in fine supplicationis apposita sint dicta uerba,et de cōsensu dictæ ciuitatis.F.et in fine breuis illa verba, uolumus tamē q̄ quò ad p̄missa dilectorū filiorū cōitatis.F.exp̄ssius accedat cō
37 sensus.Nec† pp̄ ea ꝯcesio iudicāda erit ꝯditionalis sed pura, resoluēda tn̄ eo casu,quo nō accederet dictus ꝯsensus. Verba em̄ ꝯcessionis oīa et singula bn̄ ꝯsiderata inferūt necessario ꝯcessionē fuisse puram,ita q̄ verba superius annotata non reddūt eam ꝯditionalē sed potius resoluēdā in casu, quo assensus non accederet. Non.n.respiciunt p̄fectionē ꝯtus,sed discessū
ab eo iam perfecto,et sic a ꝯcessione purè facta,fm* cōem doctrinā gl.quam oēs ibi sequunt̃,in l.2.ff.de in diem adiec.et p Bar.in l.fideicōmissa.§.si sic.ff.de lega.3.et in l.quib.dieb.§.quidam Titio.et ibi Pau.de Cas.et Soc.ff.de ꝯd.et dem.Et tenendo dicta verba non esse apposita ad p̄ficiendam ꝯcessionē,sed ad eam suspendendam et resoluēdā infert̃,eam fuisse puram,
38 resoluēdam tn̄ in casum p̄dictum.Et† interim nata fuit actio et oblo et quæsitū ius,ut hr̃ in l.obligationū ferè.§.condō. et ibi gl.et doc.ff.de actionib.et obli.et hr̃ in d.l.2.iuncta gl.et ĩ alijs legib.seq.in quib.tradunt̃ alij effectus,cum alijs allegatis
39 p Soc.cons.62.visis,col.2.nu.4.in 4.uol.Et † infertur,cessare oīa superius in ꝯriū deducta in tertio principali fund. ex quo dicta ꝯcesio prima non fuit ꝯdōnalis,sed pura. Nec obstat dictum capl̄um si ꝓ te.Nam ad illud statim rn̄debitur, et osten
40 det̃ multipl̄r non facere ꝯ p̄sentem ꝯsultationem.Infert̃ † ēt, q̄ dicta prima ꝯcesso dēt p̄ualere secundæ, qn̄ ab eodē duob. separatim de eadem re facta fuit ꝯcesio , ut tradit Romanus in præallega. consil. 298. istud ex pluribus comprobans , et Pau.de Cast.ferè in terminis nr̄is cōs.156.pall.col.3. et Alex. cons.3.ex his.et cons.33.viso,col.3.in 5.uol.et cons.11.col.1. et 2.in 6.uol.et cons.125.in 2.uol.et Gemi.in c.si ꝓ te. p̄alle. col.pe.ver.et sit̃r.et p Fran.de Cur.cons.77.super memorata. col.16.in prin.vers.suadentur p̄missa.et p Deci.cons. 302. et ꝓ tenui nu.13.& p Car.d.consi.52.col.2.ver.ꝯrium.et p Alb. Bru.consi.8.col.5.et in cons.9.et cons.12.col.11.eum alijs alleg.per Dec.in l.nemo p̄t mutare.nu.4.de reg.iu. Nec isti illationi obstant adducta superius in ꝯrium,nam inferius rn̄debitur et ostendetur,Summū Pōtificē non potuisse per sc̄dam p̄iudicare primę.¶Et si diceretur talē primam ꝯcessionē fuisse ꝯdōnalem,et illa verba denotantia cōsensum cōitatis.F.fuisse apposita ad p̄fectionē dictæ ꝯcessionis et ad eam suspendendā ab initio,q̄ interpretatio minimè conuenit uerbis dictæ concessionis,vt superius fuit deductū, Tn̄ adhuc dr̃ illā primam
41 debere p̄ualere et præferri.Facta † em̄ fuit dictis frībus effectualiter insolutum,ex quo in magna quantitate pecuniarum
42 creditores erant Cameræ Apostolicæ.Que† datio et insolutū concessio uim habuit uēditionis: cum ꝓ d.precio et credito facta fuerit dicta concessio.l.p̄cij causa.C.de rescin.ven.l.eleganter,in prin.et ibi Pau.de Ca.ff.de pig.act.cū alijs alleg.per Deci.in cons.18.uiso.nu.3.quæ uēditio solo ꝯsensu fuit perfe
43 cta.§.1.cum uulg.inst.de empt.et uend.Et† quia precio accepto Pontifex talē concessionē fecit, uenditionē effectual̄r dicti Castri dr̃ fecisse,ēt si uteret̃ uerbo indulgemus,uel si.ut tradit Bal.post Nico.de Matha. in d.l.qui se patris.col.antepen. uers.hoc scias.cū alijs alle.per Deci.cons.292.et ꝓ tenui.col.
44 pe.nu.7.Ad qd̄ etiā, Nā summus Pontifex in dicta concessione,& geminatis uicib.asserit,p̄dictos frēs fuisse & esse vlteri⁹ bn̄meritos Ro.ecclesię,& in eam multa bn̄ficia ꝯtulisse,minimè parcendo bonis & p̄sonis ꝓprijs,& in quandā recōpensationem p̄dictorū ꝯcessio.Castri antedicti eisdem fecit, q̄ ēt ex hoc vim ꝯtus obtinuit,vt ꝓpriè tradit Bal.in d.l. q. se patris. ver.p̄alle.& Deci.adducēs alias decisi.in d.ꝯs.292.nu.7.& bn̄ per Soc.ꝯs.58.col.3.& 4.vers.postremò ꝯsiderandū,in 1. vol. vbi vltra Bal.citat Pau.de Cas.in l.digna vox.C.de leg.Ale.ꝯs. 216.Nec arguendi.co.1.& 2.in 3.vol.Are.& Mode.in d.c.no
45 uit.Et† quāta specialia īducta sint ex cā remunerationis & cōmensurationis bn̄ficiorū receptorum & oblōnis ad antidora colligit̃ ex his,q̄ tradunt̃ in l.sed & si lege.§.ꝯsuluit. ff.de peti. hęre.cū alijs plenè accumulatis p Ias.& Clau.in l. ex hoc iure. ff.de iust.& iu.col.10.& 4.seq.& per nouiss. scrib. in l. 1.§.ius
46 naturale.col.40.& alijs se.ff.de iust.& iur.Et† ille effectus certissimus est,vt ex d.cā remunerationis res ecclesię ēt immobiles possint alienari.c.relatū.& c.cū in officijs.de test. & c. per tuas,de donatio.cū alijs adductis p Ias.in d.l.ex hoc iure , nu. 60.& p Dec.ꝯs.174.& ꝓ tenui.p Mod. Papi. in trac.de feud.
47 in 2.par.prin.in 6.quæst.col.1.& 2.ver.2.me mouet.Ex † q̄bus apertè ꝯstat, huiuscemodi primā ꝯcessionē obtinere uim ꝯtus,esto q̄ facta prima facie appareat p viam priuilegij seu gratiæ.Nō ergo potuit Pōtifex facere sc̄dam in p̄iudicium primæ.Deus.n.nō subiecit sibi ꝯuētiones & ꝯtus & ꝯsuetudines feudales,q̄b.obligat̃,dicūt Bal.& oēs scri.p illū tex. in c. 1.de natu.feu.& idē Bal.& oēs scri.ibi tangunt p illū tex.in c. 1. ex̄ de ꝓb.& in l.princeps.ff.de leg.& p Fely. in c. q̄ in ecclarum
48 nu.72.de ꝯst.& Alex.d.ꝯs.216.& Mod.in d.c.nouit. Ex† quo tenet̃ ꝯtum factū seruare,& dationē in feudū custodire,& infeudatū sine cā disuestire nō p̄t,pulchrè tradit Bal.in authen. oēs peregrini.C.ꝯmu.de succes.& in c.1.§.1.de no.for.fideli. & in c.1.§.& q̄a vidimus,col.pe.q. feud.da.pos. & dr̃ ĩ c.1.de feud.sin.culp.nō amit.& p Alex.ꝯs.30.col.1.& 2. in 5. vol.& Frā.de Cur.ꝯs.48.col.21.& ꝯs.seq.col.18.& ꝯs.50.col. 13. & p Dec.in ꝯs.nouiter impresso.8.in cā nu.12.cū alijs alleg.& p Albe.Bru.consi.1.col.3.et cons.2.col.5.et cōs.8. col. 3.et per Aluar.& alios scri.in c.imperialē.§.callidis.de ꝓhi.feu. alie.p Fede.cū ꝯcor.adductis in decisi.ꝯs.Neap.282.orta lite. col.3. in fi.ubi asserit̃,ita fuisse iudicatū in sacro regio ꝯs.Nec isto casu p̄sumit̃ cā iusta in principe,vt sunt plures decisi.adductę p Fran.de Cur.ꝯs.præall.48.col.75.versi.Tertiò resultat, & per
49 doc.in d.c.q̄ in ecclesiarū. Et † ideo pulchrè Bal.in terminis nr̄is in d.l.q. se patris.col.antepe.ver.hæc scias.& Pau.de Cas. in l.digna uox.expresse uoluerunt,q̄ feudū ꝯcessum in remunerationē ēt per priuilegiū habet uim ꝯtus,& non p̄t ab ipso supremo principe sine cā reuocari,qd̄ sequitur Soc. consi.58.
50 col.3.& 4.ver.postremò.in 1. uol. Qn̄† em̄ ꝯceditur feudum bn̄merito,dēt illud defendere,nec concedere debet alteri, nā talis.2.ꝯcessio ipso iure reddit̃ nulla,vt dicit Bal. ĩ l.2.C.de legi.per illū tex.& per gl.in l.2.C.de fun.& sal.rei dom.lib.11. & sequit̃ Alex.ꝯs.11.ex his,nu.11. in 6. vol. Et a fortiori hoc idē firmat,Bal.in d.l.q. se p̄ris. vers.præall.qn̄ recepta pecunia princeps feudū ꝯcessit: tunc em̄ talem ꝯcessionē reuocare minimè poterit,& secunda ꝯcessio p ipsum facta nulla erit, ēt si
51 facta appareat de plenitudine p̄tatis.Nam † cum habeat uim ꝯtus sine cā nō p̄t ꝯ illū uenire,ēt si cū subdito & uasallo p̄dicta celebrata sint,vt dicit Pau.de Cas.in d.l.digna uox. & sequitur Soc.in ꝯs.4.super quæst.col.2.uer.alio insuper fundamento.nu.3.& nu.4.& nu.6.ver.p̄terea licet.in 3.vol.& ꝯsi.87. & nu.12.ver.capio tertium.ubi ad id multa adducit, & nu. 17. ver.ex quibus patet.eod.3.uol.& sequit̃ Calcā.ꝯs.51.licet his, col.pen.& est decisi.consi.Neap.151.col.5.vers. & hoc bene facit.& Alex. d.cōsi.216.et Albe. Brun.cons.12.col.10. et ꝯs.
52 51.col.2.Priuilegium† em̄ ēt ꝯcessum subdito per uiā contractus nō p̄t reuocari sine cā per ipsum ꝯcedentem, fm̄ Bald.in d.l.qui se patris.cum alijs alleg.per Ias.in l.non amplius. §. si certum,nu.14.ff.de leg.1.et ponit Lud.Ro.consi. mihi 436. indultum.col.4.et ferè per totum,et bene faciunt,quæ adducit Ias.in l.Barbarius nu.36.& alijs sequ.ff. de offic. præto. & quod vult Ludo.Ro.consi.mihi.322.in casu,per Moder.post
53 Aret.in d.capit.nouit.Contractus† enim celebratus a principe etiam cum subdito ligat ipsum principem , nec sine causa potest illum reuocare,prout per illum text.notant Bal.Imol.

& reliqui scrib. maxi.nouiss.nu.1.in c.1.ex de probati.ubi adducunt concordantes decisio.q videri possunt, prout et facit Soc.in d.cons.4.nu.1.in 3.uol.& cons.85.uiso nu.14. in 4.vol. vbi vult,istud procedere,et si Papa haec agat de plenitudine,ptatis,secundum Pau.de Cas.in l.fi.C.de tran.& in d.l.digna vox.& secundum Bal.in c.1.§.ad haec,de pace iur.fir.Et hoc idem sequitur Corn. cons.70.in hac lra in 2.uol.et si contrahatur cu subdito,& per Alex.cons.
54 134.clementissimi.nu.14.in 4.vol.Ex † contractu.n.suo princeps no minus ligatur,q quilibet priuatus,& contrahendo uti debet iure coi, vt not.in d.c.1.& tradit Bal.in l.ex imperfecto,i fi. C.de test. & Deci.post Ias.in palle.l.traditionib.nu.4.& cons. suo. 286. in
55 ca.nu.6.& 7.Ius† em quesitum ex contractu et ex plenitudine ptatis non pt princeps alicui auferre,vt dicit Bal.in c.1.§.ad haec.de pa.iur.firm.& ponit Pau.de Cast.in d.l.digna vox.& scrib.oes in l.fi.C.si contra ius vel utili.pub.& per oes Can.i c.q in ecclarum.
56 de const.& Dec.cons.151.maximi ponderis,nu.11.Obtinet † em talis contractus uim legis.l.pe.C.de don.int.vir.& vxo.l.Caesar.ff. de publi.l.fi.C.de legi.& per Alex.cons.8.nu.1.in 6.vol. & p
57 Bar.ubi Mod.in l.ciuitas.ff.si cer.pet.Et† sine ca princeps no pt auferre dnium alicui,vt traditur per oes in d.l.fi.& in d.c. q in ecclarum,& per Deci.cos.197.& pro tenui.& ponit Fran. de Cur.cons.27.col.11.ver.illud.& Alex.cons.203.nu.11.& cons.151.nu.3.in 6.vol.& consi. 2. nu.17.in 1.uol.¶Ex istis necessario & concludenter patet,summu Pontificem non potuisse scdam concessio.facere Sepronio et de plenitudine ptatis: cum nulla interuenerit ca,pp qua potuerit priuare dictos
58 fres castro pdicto & iure super eo ipsis qsito.Per†talem.n.concessionem facta per uia supplicationis,& priuilegij dnium dicti Castri fuit traslatu in ipsos fres,& absq; aliqua traditione, & ita limitatur d.l.traditionib.secundum Bal.in c.1.§.inuestitura,in vlt. col.de noua forma fidelita.per text.in c. si tibi absenti. de pb. li.6.sequitur Ang.in l.officiu.in fi.ff.de rei ven. & Alex. cons. 187.in ca & lite.col.fi.in 2.uol.& Fran.de Cur.d.cos.48.col. 15.in fi.& Ias.post Bal.in plu.feu.col.10.nu.72. sequitur istud.
59 Prout†etiam facit idem Ias.in d.l.quoties.nu.5.vbi plene examinat,an d.l. habeat locum in principe vendente,seu donate eande rem duob.& concludit,non hre locum ex plurib.ibide per eum deductis,asserens nu.10.durum esse ab ista snia recedere: cum non habeat contradicentem, & sic ab ea tanq coi minime recedendum erit secundum vulgares & coes conclu.Et licet ipse aliqua adducat in contrariu,tn dubitatiue loquitur,& de veritate deductoru p ipsum se remittit.Et 10.nu. praeall.apertissime firmat dicta opi.proculdubio procedere,qn princeps per uia priuilegij concessionem facit: na tunc dnium transfert absq; aliqua traditione,& esto q apertius idem Ias.ibi nu.30.d.l.quoties.dicit procedere et i feudalib.Tn secundum eu ibide istud fallit,qn princeps p uia priuilegij haec concedit, secundum Bal. in d.§.inuestitura,& And.de Iser.ibi.Et ide sequitur Deci.in d.l.traditionib.nu. 4.& 5.vbi tollit obiectione ibidem facta p Ias.nu. 5. & 6.Per sola.n.Princi.concessio.absq; aliqua traditione qsitu fuit dniu, secundum Bal.ubi supra,& in c.1.qd sit inuesti.& p Alex.consi.155. videretur.in fi.& cons.11.nu.9.& cons.111.perspectis. n. 28.in 6.
60 vol.Et†potissimum qm in priuilegio, supplicatione & breui continente dictam concessione apposita sunt illa verba, assignamus Castrum cum plenitudine &c.& apposita est cla ex certa scientia,per qua dnium translatu dr secundum Ang.in d.l.officium, & Bal.in d.c.ad audientiam,de psc.& Alex.cons.3.col.pe. in 5. vol.& in alijs cons.s.alleg.& Ias.in plu.feu.nu.72.& in d.l.quoties,nu.5.& Dec.cons.191.nu.2.& consi.341.uiso,nu. 14. Et istis
61 modis et limitabitur.d.l.quoties.C.de rei vend.Et†esto q dicta concessio prima diceretur facta sub condone,si accederet consensus &c.Tn talis conditio non pt dici potestatiua,cum pendeat a facto & uolunta.tertij & plurium,& sic non solius unius personae,ut est tex.in l.unica.§.finaute sub condone.C.de cad.tol.& in l.suus quoq, ff.de hrd.inst.& in l.1.& in l.si pr, vbi diffuse oes.C.de insti.& subst.sub cond.fac.& in termi. nris tradit Ias.
62 in d.l.si is qui pro empto.nu.339.& 341.Iudicabitur†ergo uel casualis,vel mixta,quo stante cu simus in contractib.talis conditio sequuto adiplemento retrotrahitur ad initiu contractus & ad tps factae concessionis,ita ut tunc tpis dicatur esse translatu,ut in proprijs term.tradit Old.d.cons.139.ad hnda in 3.dub.per l. seruu filij. §.1.de leg.1.& prosequitur Alex.cons.83.uisa,col.3.in 2.uol.& per Bar.bn per illu tex.in d.l.sub condone.ff.de sol.col.1.nu.5.9.&
63 seq.col.2.Illud †em uerissimu est, condone casuale apposita in contractib.retrotrahi ad tps contractus celebrati,ita q spectamus initiu & no tps,quo condo existit,ut est tex.apertus & ibi oes post gl. al-
* leg.*coiter no.in l.potior.ver.videamus,& in l.q balneu,post prin.ver.amplius.ff.q po.in pig.hab.Sequuta.n.& adipleta condone hr perinde ac si ab initio fuisset pure & sine condone ce-
64 lebratus.A pari†n.procedunt ista,contractu fuisse pure factu,uel sub condone ea postmodu purificata.l.fi.§.Titius,& ibi Ange.& alij not.ff.de uul.& pup.l.si pupillus,in fi.ff. de cd. inst.l.sed si de sua.§.fi.ff.de acq.her. & tradit gl,in uer.qd si. in l.necessario, ver.qd si.& ibi Bar.allegas dictas leges.ff.de peric. & com. rei uend.cu alijs alleg.p Ias.in d.§.Titius, nu.3.& in l.pro hrde.§.Papin.n.24.ff.de acq.hr.& p Deci.cons.279.Placet.n. 2. & est tex.
65 aptus i term.nris,in d.l.potior.§.videamus.in fi. Et† q condo casualis apposita in contractib.retrotrahatur ad initiu contractus,probatur in l.si
* filiusf.in prin.ubi Bar.&*coiter oes hoc firmat.ff.de uer. obl. Cu finis habeat necessaria contia ad principiu,secundum glo.& Bar.p illu tex.& alios scri.in l.1.ff.q po.in pig.hab.& ide Bar. & alij volut in l.lecta.col.pe.nu.26.& seq.ff.si cer.pe.& diffusius Bar.
* que ibi oes*coiter sequuntur in d.l.si is q pro emp.n.46.& 48.& 51.& in l.fi.ff.de stip.ser.& tradut Can. oes in d. c.si pro te.de rescr.li.6.& in d.cle.cu ei que,cu alijs infinitis concor. voletib. condone casuale apposita in contractu retrotrahi ad initiu ipsius,ita q consideratur tps contractus celebrati,& no tps existetis condonis,cu ea existete perinde sit,ac si ab initio contractus fuisset pure celebratus. Cu igitur sequutus fuerit assensus dictae coitatis. F. & sic purificata fuerit condo apposita in prima concessione facta dictis frib.& contractus ac priuilegij,ut probatum est,talis assensus retro fuit tractus ad tps concessionis factae,qua reddidit,ac si perinde fuisset pure facta.Cosequeter dniu d.Castri qsitu fuit ipsis frib.tpe dictae concessionis & Pontifex illius utili dnio fuit priuatus, qd ab eis n potuit auferri p scdam nullr facta Sepro.deci.& ronib.de qb.
66 s.Immo†& fortius uerissima conclo est,q qn est contractus celebratus sub condone casuali,si pedete condone interuenit traditio vera seu ficta,dnium immediate dr esse traslatu an euentu condonis, & ea et pendete, vt hr in l.dotis fructus,in fi.& in l.seq. & ibi doc.not.ff.de iure do.& est tex.in d.l.sub condone.ff.de so.& ibi apertissime Bar.hoc concludit,col.2.& fi.& sequuntur Pau.de Ca. & Imo.circa fi.ibi,& ide uult Bar.in l.1.§.si vir.in fi.ff. de acq.
* pos.que i hoc*coiter ibi sequuntur oes scri.maxi.Are.Ale.& Soc. in fi.& Ias.in fi.q ad ide alle.Bal.in l.contractus,col.pe.C.de fide instru.cu alijs cocor.Et qm p pnte pri.concess.sine aliqua traditione dnium fuit translatu,esto q cotineret conditione casuale,cu verba apposita in dicta concessione induxerint traslatione dnij,& uim verae traditionis habuerint,ut supius deduxi.Necessariu dicere cogimur ex tali concessione hnte vim contractus translatu & qsitu fuisse dnium et ante euentu conditionis & ipsa pedete,cu in ea interuenerint verba dnium trasferentia, & simus in casu,in quo dnium trasferebatur sine traditione,sicuti transfert,qn vere interuenit traditio an euetu conditionis,& ea pedete p iura pall.& conr qsito dnio utili dictis frib. Pontifex ipse
67 eo erat priuatus, pp q sequuntur effectus de qb. s. ¶†Non obstant allega.in contriu,in solone quoru vr consistere difficultas. Na incipiedo ab vlt.in quo dicebatur,primam concessione fuisse condonale scdam vero puram &c.Rndetur,obiectione cessare tenedo, qd superius dixi,primam no fuisse condonale,sed pura, & ultra illa verba,& de consensu coitatis.F.fuisse apposita post pfectione & absolutione dictae concessionis,& solu ad resoluedu eam in casum & euetu,qb.non consensus pstaretur. Et qa iam consensus apparet pstitus,& sic defecit conditio posita ad resoluedu,non potuit concessio prima dici resoluta.Cosequeter oi tpe pp consensum pstitu remansit pura,& sic sumus ex oem difficultate.¶Si aute instaretur talia verba,& de consensu,fuisse apposita ad perfectione dictae primae concessionis,q pp tale conditione erat suspesa,& secuda facta Sepronio ante purificatam conditionem erit pferen-
68 da,iurib.& decisionib.s.in contrium adductis.Rndetur, tale conditionem fuisse & esse casualem & appositam in dicta prima concessione hnte uim contractus,ut fuit ostesum, & qa postmodu
* fuit purificata & adimpleta,conclo uera &*cois est,tale conditione purificatam & casualem appositam in contractu retrotrahi ad tps & initium concessionis factae,& illud considerandu est,& non tps quo conditio extitit,ut de pdictis oib,sunt iura & decisiones aptissimae superius adductae.Et dicta casuali condone purificata dca prima concessio iudicada est pura & perinde ac si ab initio fuisset pure facta,iurib.& auctoritatib. quibus

bus s.& ea stāte pura, ut est, pp adimplemētū sequutū pualet
69 scđæ,& sum⁹ ēt ex̄ oēm difficultatē.¶†Nec ob.tex.ī l.Titi⁹.ff.
q̄ res pig.& text.in l.1.& in l.q. balneū,in prin.& ī l.potior, in
prin.ff.q. potio.in pig.hab.Nā iura p̄dicta loquunt̄, q̄ñ in pri-
ma ꝯuentione erat apposita ꝯdō, q̄ inuito ꝯ̄hente non poterat
adipleri,& depēdebat ab ei⁹ mera uoluntate.Vñ nimirū si pē-
dēte tali ꝯdōne, & ille scđō ꝯ̄xit purè,si talis scđa ꝯuētio debet
70 pualere,& pferī primę.At†in casu nr̄o ꝯditio apposita erat ca
sualis,nec depēdebat à uoluntate eius,q̄ ꝯ̄xit,nec erat in mera
ei⁹ volūtate,ꝙ ñ adipleret̄. Quia eo iuito poterat adipleri. Nā
ꝯ̄hendo sub tali ꝯdōne casuali,abdicauit a se illā ptātē,quā ha-
bebat ante appositionē ꝯditionis,ita ꝙ si pendēte ꝯditione ca-
suali ipse scđō ꝯ̄heret & purè,si post purificata fuit ꝯdō primi
ꝯ̄hētis,ille prim⁹ pferend⁹ est,& ñ scđus,cui piudicat̄, pp adi-
plemētum talis ꝯditionis casualis,q̄ retrotrahit̄ ēt in piudiciū
sui scđi,ex quo pinde est, ac si primus ꝯ̄ctus sine ꝯdōne fuisset
celebratus.Iste est tex.apertus p̄dicta ꝓbās & ibi post gl.alleg.
* ꝯcor.notāt oēs Scriben.cōiter * tradētes hāc dr̄iam inter con-
ditionē ptātiuā & casualē,& ita ꝯcor.dicta iura q̄ vident̄ ꝯ̄ria-
ri ī pal.l.potior,ver.videam⁹,& est tex.in d.l.q. balneū.uer.am
71 plius ēt,& ibi doc.tradunt.Et†hāc distinctionē ꝯditionis vo-
lūtarię, aut casualis tradit ꝓpriè tex. ī d.uer.ampli⁹,& melior
tex.in l.1.& ibi Bar.& alij no.post gl.ff.q. po.in pig.hab.& etiā
optimus tex.in d.l.Titius.ff.q̄ res pig.& ibi Bar.& alij Scri.ex
presè sequunt̄ rōne, de qua.s.& aptissimè hāc dist.tenet gl.&
Scrib.oēs ibi sequunt̄ in d.c.si ꝓ te.de rescr.in uer.si ad id. &
doc.oēs ī d.cle. cū ei quē.& hoc idē uult Bar.in 2.op.& 4.quē
* cōiter*oēs Scri.ibi sequunt̄ ī d.l.si filiusf.in prin.ff.de uer.ob.
faciētes hmōi differētiā ꝯdōnis ptātiuæ et ꝯdōnis casualis vel
mixtę,maxi.Pa.de Ca.et Imo.co.2.uer.et ꝯclude,et Ias.ibi nu.
2.1 2.et 3.limi.aptissimè hoc sentit ea rōne: q̄ñ in faculta.illi⁹
apponētis ꝯdōnē ptāt.erat adiplere eā añq̄ apponeret,et appo
nēdo et postmodū ꝯ̄hēdo purè,licet postmodū adipleat ꝯdōnē
ptāti.ñ dēt retrotra.ex quo cessat ęq̄tas;q̄a ante poterat adiple
re,qđ sec⁹ est in casuali,q̄ retrotrahit̄ ad initiū ꝯ̄ctus,q̄ñ extre-
ma erāt habilia.Quā rōnē ēt sentit idē Ias.in l.q. filiab. §.si q̄s.
nu.3.ff.de leg.1.et eādē distinctionē ꝯdōnis casualis et ptātiuę
an trahat̄ retro uel nō pp iura p̄dicta,apertissimè firmat Bart.ī
d.l.si sub ꝯd.nu.5.et in d.l.si is q. ꝓ empto.nu.46.ver. p̄dicta
sunt vera.nu.48.et alijs seq.quē ibi sequunt̄ doc.oēs indifferē
ter,et Alex.ꝯs.25.uiso,co.2.uer.p̄terea posito,in 4.uol. et cōs.
156.viso.nu.4.col.pe.ī 7.uol.vbi expssè vult,cōdōnē ptātiuā
pēdētē a uolūte donātis nō trahi retro,ut tollat ius medio tpe
alteri q̄sitū,per l.q.dā cū filiū.§.fi.ff.de verb.obl.Secus ergo in
72 ꝯdōne casuali iurib.et deci.q.b.s.¶†Nec obstabit tex.in d. c.si
* ꝓ te.de rescr.li.6.Nā cōiter * scri. intelligūt illud ꝓcedere ex
eo:quia prima ꝯcessio erat facta sub ꝯdōne ptātiua nō casua-
li,ꝓut ēt cōiter intelligūt doc.in d.cle.cū ei quē, vt ēt firmāt
dñi de Ro.in no.decis.383.col.2.in fi.aliàs in ti.de cōcess.pb.
12.si Papa facit,& ita ēt ītelligit Soc.faciēdo dr̄iā īter ptātiuā
73 & casualē ꝯs.41.ī pñti.n.1.ī 4.vol. ꝯ̄nr†nō poterit trahi ad p̄
sentē casum,& ad ꝯcessio.nr̄am primā factā sub ꝯdōne casua-
li.Verū quia hmōi intelligētia ñ satisfacit,nā illa ꝯdō, de qua
in d.c.si ꝓ te,si accederet assensus capl̄i & epi non est ptātiua
sed casualis dependens a facto & volūtate tertij, vt supius ꝓ-
baui,& pūctalr̄ firmat Ias.in d.l.si is qui ꝓ emptore,nu. 339.
& duob.seq.Idcirco ad d.c.omisso intellectu dato p Gem. ꝯs.
107.sup primo,co.2.Et omissa ēt limitatione tradita ad illud
c.p do.de Ro.ī no.deci.pal.quā refert & sequit̄ Car. Zab.ī d.
cle.cū ei quē,col.pe.q̄ñ ī prima esset posita cl̄a decreti,uel in
ea essent apposita verba,per q̄ Papa vellet grām retrotrahi.Et
74 †omisso ēt intellectu tradito per doc.antiquos in d.c.si ꝓ te,
quē sequunt̄ Gem.Phili.Fran.& Bñdi.Cap.uolētes,ꝯdōnē ibi
appositā & ipsius īplementū pēdere a volūtate grauādi & ob
ligādi.secus q̄ñ ab alio casu.Nā verè ibi ꝯdō erat casualis, vt
75 supius dixi.Omisso†ēt intellectu dato per Ias.ī d.l.si is qui ꝓ
emptore,nu.339.& seq.uolentē īpedimētū cātū ex scđa ꝯces-
sione īpedire retrotractionē,& ꝯiunctionē extremorū,ex quo
76 ñ ꝓcedit,ut statim dicā.Possumus†dicere.d.c.si ꝓ te. ꝓcede
re in rescriptis ad bñficia,q̄ maiorē similitudinē h̄nt cū vlti-
mis uoluntatib.q̄ cū ꝯ̄ctib.Et quia ꝯdō in ulti.uol.retro ñ tra
hit,ut p Bar.& oēs ī d.l.si filiusf.ī prin.ff.de ver. ob. & p eun.
d.l.si is qui ꝓ emptore, vbi Ias.n.317. & alijs seq.citādo alios
assignāt multiplicē rōnē diuersitatis uigētē īter ꝯ̄ct⁹,& vl.uol.

& ꝯcludētes,cōem sñiam ēt in vltimis volū.ñ trahi retro,ēt in
rescriptis ab bñficia habētia similitudinē vltimarū voluntatū,
ñ trahet̄ retro per d.c.si ꝓ te,licet sit casualis,ut pūctalr̄ citā-
do Old.& Lap.firmat Pe.de Anch.ī d.cle.cū ei quē,co.7.ver.
q̄d dicēdū,& sequunt̄ repetentes, vt est Io.Cro.in d.l.si is q. ꝓ
emptore,car.mihi.12.co.4.ver.q̄rit Io.de Imo.& sic nihil fa
cit ad casū nr̄um,ex quo sumus in ꝯ̄ctib.& ꝯdō casualis retro
77 trahit̄. Pro † vera ēt resolutione ad d.c.dico,ꝙ iō ibi illa ꝯdō
casualis ñ trahit̄ retro,& scđa ꝯcessio pura facta pfert̄ primæ:
q̄a sumus in bñficialib.in q.b.cessat ęq̄tas īducēs retrotractio
nē,ut post gl.& antiquos tenent & firmāt ibi Anch. co.2.ver.
& ꝓ ītellectu,& Gem.co.pe.& Phi.Frā.& Bñdi.Cap. & Abb.
in gl.suis,in d.cle.cū ei quē.& Pet.de Anch.ibi,col.10.ver.4.
ꝓbo.& Car.col.pe.ver.oppono ad hoc.Et īplementū illius ꝯ-
dōnis casualis pendebat a volūtate ipsius Pontificis ꝯcedētis,
q̄ poterat illā reuocare & annihilare,ēt si purè illā fecisset, cū
in bñficialib.amplissimā habeat ptātē disponēdi suo arbitrio,
quā a se minimè abdicauit,p illā cōcessionē ꝯtinentē ꝯdōnem
casualē.Et cū ea ñ obstāte talis ptās suo arbitrio disponēdi re-
māserit penes ipsū Pōtificem,meritò scđa purè facta pfert̄ pri
mæ.Prout prima pura talr̄ ꝯsiderādo hāc rōnē tolerat̄ sola vo
lūtate Pōtificis illā facientis,hoc uoluit gl.in ver.si ad id,in d.
c.si ꝓ te,& alij doc.ibi dū uolunt,illud ꝓcedere in lr̄is grōsis
ad bñficia.Prout ēt volūt doc.ī d.cle.cū ei quē,maxi.Imo. co.
78 4.ver.2.soluit gl.& col.5.uer.credo ꝙ seruaret̄.Nā† illud cer
tū est,Papā in bñficialib.h̄re plenitudinem ptātis, & de eis ēt
purè ꝯcessis & alijs īsuper acq̄sitis disponendi p c.2. de pb.in
6.& p cle.1.in fi.ut lite penden.cū alijs ad plenū accumulatis
post antiquos,p Fely.in d.c.q̄ in ecclar̄ū, de ꝯst.n.60.p Deci.
n.32.& per Ias.in l.quoties,nu.13.C.de rei ven.& Alex.cōsi.
129.uisis nu.9.in 2.vol.& ꝯs.219.nu.4.in 6.uol.& p Dec.ꝯs.
79 141.n.9.& in ꝯs.nouiter īpresso.34.uisa,nu.14.& seq.In†ca-
su aūt nr̄o ñ sum⁹ ī bñficialib.sed in reb.feudalib. q̄ licet sint
de patrimonio ecclę̄, tñ in illis Papa ñ habet eidē ptātē,quā
habet in bñficijs.Et iō suo arbi. nō poterit bona uni⁹ ecclę ab
ea auferre,et dare alteri sine cā,vt dicūt post gl.Arch.et Gem.
in c.1.10.dist.& ibi Mod.cū alijs alle.p Fely.in d.c.q̄ in eccla
80 rū.nu.63.In†istis aūt bonis Papa in terris sibi tpalr̄ subiectis,
illā habet ptātem,quā habet Imper.in terris īperij, vt dicunt
doc.post gl.in c.nouit de iudi.cū alijs alle.p Fely.in d. c. q̄ in
ecclar̄ū,n.48. & ꝯ̄ ꝯ̄ctū p ipsū Pōtificem factū,ipse venire nō
p̄t sine cā,nec auferre dñiū ex tali ꝯ̄ctu & suo priuilegio q̄sitū
alteri. Nā illū obseruare dēt & defendere,ut fuit superius de-
81 ductū.Et ꝯ̄nr ad casū nr̄um nihil obstat.d.c.si ꝓ te.Nec talia
ex mēte illius c. superius in ꝯ̄riū adducta in fi.tertij funda. Ex
quo ptās Papę in reb. feudalib.& in ꝯ̄ctu per eū celebrato nō
ꝓcedit a pari cū ptāte,quā habet in bñficialib. Contrahendo
eñ & primo loco ꝯcedendo feudū ēt sub ꝯditione casuali,illa
postmodū existēte & retro tracta & inducēte ꝯcessionē fuisse
factā sine ꝯditione,priuatus fuit utili dñio,ita ꝙ tpe quo fecit
scđam ꝯcessionem,illud minimè habebat, & iō scđa iudicabit̄
nulla,& prima pualebit,iuribus,rationibus & decisionib.supe
82 rius adductis.¶†Non obstant not.in c.q̄uis,de rescri.lib.6.&
in l.Gallus.§.& q̄d si tñ.ff.de lib.& posth.per gl.& doc. nam
illa ꝓcedūt ex eo:q̄a actus gestus medio tpe potuit geri, & p
illū actū quæri potuit ius tertio,ex quo cōcedens illi habebat
ius concedendi,quod ius quæsitū illi tertio nō potest tolli per
sequentem restitutionem in integrū seu legitimationem factā
ut ibi no.Nam restō & legitimatio non trahit̄ retro in piudi-
ciū illi⁹ tertij,ex quo cessat oīs æquitas.Et potuit illi tertio ta-
le ius ꝯcedi uel a lege,uel ab homine habentib. facultatē ꝯce-
dendi.At in casu nr̄o est oppositū:q̄a illa ꝯditio casualis puri-
ficata trahit̄ retro:q̄a sumus in ꝯ̄ctib.qui ab initio sunt uolun
tarij,ex post verò facto necessarij f̄m iura uulg. & oīs ęquitas
dictat ut retro trahat̄.Et Pontifex ꝯcedendo dictis fr̄ib. priua
tus fuit utili dñio dicti Castri,& pendente ꝯdōne non potuit
scđo loco ꝯcedere Sēpronio, & illi ꝯcedendo nihil egit in piu
83 diciū primę ꝯcessionis,ut cōclusum fuit superius.¶† Non ob-
stat,q̄d dicebat̄,dictā ꝯditionē casualē appositā in prima ꝯces-
sione suspendisse eā, & pendente conditione non fuisse natā
oblōnem,nec illā ꝓduxisse aliquē effectū.d.§.ex ꝯditionali,&
d.l.cedere diem. & non fuisse trāslatū dñium, d. l.q. absenti.
§.1.de acq.pos.Nā ꝓcedunt illa, q̄ñ postmodū conditio non
fuit purificata & adipleta.Sequuta aūt purificatione ipsius &

adimplemento sortita fuit oẽm effectũ, & cessit & uenit dies illius. d.l.cedere diẽ.& trahit̃ retro perinde ac si facta fuisset
84 sine condõne.d.l.potior.§.videamus.in fi.& † hr̃ pinde ac si purè ab initio fuisset celebrata,ut probat̃ in.l.fi.§.Titius.ff.de
85 vul.& pup.cũ alijs.s̃.alle. Vbi† Ang.infert ad.q. statu.loquentis de debito puro & liqdo, vt ꝓpriè ꝯprehẽdat debitũ cõdõnale purificatũ, licet versemur in materia strictissimè interp̃tãda,q̃ quo p doc.maxi.Mod.nu.29.in l.1.ff.si cer.pe.Et licet Imo.in.d.§.Titi⁹,in hoc teneat oppositũ.Tñ Alex.Are. & Ias.
86 sequunt̃ Ang. & eius opi.tanq̃ cõem.Nã† sequuta purificatione cõdõnis cessat oĩs suspẽsio,& tale debitũ dr̃ purũ , ac si ab initio fuisset purè ꝯtũ,& loc⁹ erit dispositiõi d.statuti,vt plenè examinat,adducẽdo plura alia Io.Cro.ĩ rep.d.l. si is qui ꝓ ẽptore,fol.mihi.14.col.3.& 4.ver. anteq̃ aggrediamur q̃st.Et
87 † bñ facit cõs.Oldr.pall.139.& cõs.Alex.83.uisa.col.3.in 2. vol.¶ Nec ob.d.l.qui absenti,§.1.nã ꝓcedit ĩ alijs terminis lõgè diuersis à nostris,vt punctaliter tradũt Bar. & alij post gl. ĩ d.l.sub condõne,co.2.ver.venio ad secũdã partẽ,nu.7.& seq.
* Et in casu nr̃o vera est conclo & * cõis,ꝙ ex ꝯtu cõdõnali , si facta est traditio,trãslatũ dr̃ esse dñiũ ante euentũ cõditionis casualis & ea pẽdẽte,ita ẽt q̃n sine alia traditione fuit trãslatũ dñiũ, vt ꝓbaui s̃.consequẽter nulla quò ad p̃dicta erat suspẽ-
88 sio.Et † ex hoc ĩferũt,ꝙ ẽt ad p̃iudiciũ tertij dẽt retrotrahi,vt est tex.aptissim⁹ in d.l.potior.§.videamus,& ĩ d.l.qui balneũ. ver. amplius ẽt.Et hoc rõne de qua s̃.quia sum⁹ in cõdõne casuali nõ depẽdente a volũtate cõcedẽtis,& quia eo inuito põt adimpleri,vt ꝓbat̃ in dictis iurib.& in alijs decisionib.cõcordãtib.citatis supius.Et quia sumus in casu,quo ꝯhẽs ita cõditionaliter priuauit se facultate vlteri⁹ disponẽdi.Nec in suo ar
89 bitrio erat facere scd̃am dispositionẽ.Et† ita dñt ĩtelligi & declarari,q̃ dicit Bar.ĩ d.l.nã & Seruius.§.qui negocia s̃.de neg. ge.& in alijs locis adductis supius ĩ ꝯriũ,& p Dec.in l.oĩa,n.2.
90 ff.d̃ re.iu.Et† istud ex eo: quia in tali condõne casuali purificata inspicim⁹ initiũ,& uiget oĩs equitas, vt trahat̃ retro ad tp̃s celebratę cõcessionis.Nec cõsiderat̃ tp̃s quo condõ purificat̃. ¶ Nõ obstat illud,q̃d dicebat̃,ñ posse retrotrahi,ex quo extrema nõ erãt habilia,& illud ĩpedimẽtũ medio tp̃e supueniẽs,p
91 † q̃d q̃sitũ fuit ius tertio ĩpedit cõiũctionẽ extremorũ, p d. §. q̃d si pẽdẽte,& p l.quoties,de noua.& p l.bonorũ,rẽ ra.ha.cũ
92 alijs alle.s̃.& diffusè p Deci.cõs.247.co.3.& 4.Nã† ꝓcederet obiectio,q̃n p ĩpedimẽtũ supueniẽs fuisset ius q̃sitũ tertio,q̃a ille,qui medio tp̃e cõcessit,habebat facultatẽ & p̃tatẽ concedẽdi,nec ea erat priuat⁹,vt ꝓpriè loquit̃ tex.in d.c.si ꝓ te,& ĩ d.c.q̃uis,d̃ resc.li.6.& doc.post gl.ĩ d.§.& quid si tñ, & istud est de mẽte Bar.in l.indebitũ.§.fi.ff.rẽ ra.ha.ad quã se remittit in d.l.bonorũ,co.2.in prin.dũ cõsiderat,ꝙ ius sit q̃sitũ. Et decisiones adductę p Deci.d.cõs.247.vbi eo casu cõsuluit,ex eo quia prim⁹ uẽdẽs seu donãs ñ abdicauerat a se dñiũ & possessionẽ.In casu aũt nr̃o ẽ totũ oppositũ.Nã pẽdẽte tali condõne casuali,ea postmodũ purificata & retrotracta,sũmus Pontifex abdicauerat a se utile dñiũ dicti castri,& fuerat illo priuatus.
93 Et† pẽdẽte tali condõne ñ potuit scd̃am cõcessionẽ facere: cũ ĩmediate dictis fr̃ib.dñiũ fuerit q̃sitũ, ẽt condõne pẽdente,vt ex plurib.fuit supius conclusũ.Et quia suadẽte ęquitate sequuto adimplemẽto condõnis pri. concessio facta in uim ꝯct⁹ dr̃ pura,nec ĩ aliquo iudicat̃ suspẽsa,& operat̃ oẽm effectũ puræ concessionis,s̃m Old.d.cõs.139.& Alex.d.cõs.83.in 2.uol.Et decis.adductæ p Dec.ñ loquunt̃,q̃n sumus in ꝯdõne casuali, & ea pẽdente fit actus ab eo,q. ñ habebat p̃tatẽ,& erat ea priuat⁹ ac vtili dñio alijs q̃sito,vt est casus p̃sens,& sic de vno ad
94 aliud minimè est inferendũ.Præterea† in casu nr̃o extremũ a quo nõ p̃t dici inhabile,eo q̃a res perijt,s̃m ꝙ loquit̃ tex. ĩ d. §.q̃d si pẽdẽte.Nã res ex tat.Nec ẽt reddit̃ inhabile ex defectu p̃sonę ꝯditionis iuxta tradita p Bar.p illũ tex.in d.l.quoties.ff. de noua.& in l.postq̃.in prin.ff.vt lega.no.cauea.& in d.l. bonorum,ex quo summus Põtifex,q. ꝯcessit,uiuit & sup est.Nec ẽt p̃t dici inhabile ex defectu ꝯditionis non purificatę,vt dicit Pau.de Cas.in d.l.quoties,co.2.ex quo ꝯdõ fuit adimpleta.So
95 lũ† p̃t ꝯsiderari inhabilitas ex eo: q̃a pẽdẽte ꝯdõne casuali Põtifex ꝯcessionẽ scd̃am purã fecit Sẽpronio,pp quã q̃sitũ ius vr̃ tertio,pp q̃d ĩpedimẽtũ ꝯditio postmodũ purificata nõ debet trahi retro: q̃a illud ĩpedit ꝯiũctionẽ extremorũ s̃m Deci. d. ꝯs.267.co.3.ver.nec obstat.allegãtẽ aliquas decisiones, & s̃m Ias.in d.l.si is q. ꝓ emptore,nu.360.p tex.in d.c.si ꝓ te,q̃d nõ ꝓbat,vt deduxi supius,& istud fundam̃ tollit̃ ultra ea, q̃ dixi superius: q̃a Pontifex erat priuatus vtili dñio,& carebat p̃tatę
96 faciendi scd̃am ꝯcessionẽ,ut ibi deduxi. Ex† alijs, primò p tex. in d.l.potior.§.uideam⁹.et in d.l.q. balneũ.uer.amplius ẽt,vbi punctaliter interuenit tale ĩpedimentum.Et tñ ñ operat̃ quin ꝯditione postmodũ purificata ñ trahat̃ retro in p̃iudicium illius,cum quo actus fuit purè celebrat⁹ postmodum ꝯditione pẽdente.Ex q̃b.iurib.patet,tale impedimentũ non impedire, nec ꝯsiderari,quin fiat ꝯiunctio extremorũ,q̃n sumus in con-
97 ditione casuali,& subest ęquitas.Solũm† in isto casu ꝯsiderat̃, an sit ꝯditio casualis,an p̃tatiua,ut possit fieri,uel ꝓhiberi ꝯiũctio extremorũ,vt & possit trahi retro vel ñ. Impedimentum autẽ surgens ex scd̃a ꝯcessione facta pẽdẽte ꝯditione primę nõ est ꝯsiderabile,si alia extrema sunt habilia; q̃a res extat & non perijt.Et p̃sona ꝯcedens viuit,supest,& ꝯditio fuit adipleta, vt dicit Paul.in d.l.quoties.Nec istis ꝯriat̃ Bar.ĩ d.l.bonorũ,& in d.l.quoties.& in d.l.postq̃.& in d.l.si is q. ꝓ ẽptore.& deci.adductæ p Dec.in d.ꝯsil.257.nu.4.& se. ñ loquunt̃ in casu p̃nti, nec q̃n depẽdebat ꝯditio casualis,& dñium erat translatũ, sed in longè diuerso,in quo cessabat oĩs ęq̃tas, vt retrotraheret̃ &
98 fieret ꝯiũctio extremorũ.Quia† multi reperiũt̃ casus,in q b.extremũ ñ est habile,& tñ fit ꝯiunctio,& lex utit̃ d. remedio retrotractionis & fictionis,ut ꝓbat̃ in d.l.si filiusf.in prin. ff.de ver.ob.& in alijs locis post alios adductis p Ias.in d.l.si is q. ꝓ
99 ẽptore,nu.142.& alij seq.Prout† ẽt ex alio tollit̃ obiectio , nã in casu nr̃o talis inhabilitas extremi insurgeret ex dispositione Põtificis,ex cui⁹ facto pp scd̃am ꝯcessionẽ impediret̃ retrotractio,quo fit ut tale factum minimè habeat illã ĩpedire, ex quo causat̃ facto ipsi⁹,& talis defectus ñ ĩpedit: vt ꝓbat text.in l.si q.s offerẽti.§.1.ff.de sol.& ibi tradit Bar.dũ se remittit ad ea, q̃ ipse ponit in d.l.bonorũ, ibi co.2.ver.sed ꝯ hoc,& ver.seq.aptissimè istud firmat,p tex.in d.l.bonorũ.in scd̃o rñ.vt ẽt sentit Pau.de Cas.ibi co.2.ver.& ex his collige,uolẽs ĩpedimentum causatũ ex parte illi⁹,q. gessit actũ,nõ ĩpedire ꝯiunctionẽ extremorũ & retrotractionẽ,nec ĩpedire ratificationẽ, & apti⁹ hoc idẽ firmat Pau.in d.l.si q.s offerẽti.§.fi.in fi.dicẽs hoc esse sub-
* tile,& istud aptè firmat Io.Cro.ita limitãdo cõem* ꝯclusionẽ loquẽtẽ de habilitate extremorũ,ĩ d.l.si is q. ꝓ emptore.fo.mihi.14.co.3.in fi.& co.4.ver.nonò fallit,& istud seq̃t̃ Deci.in l.
100 semp qui,co.3.nu.15.ff.de reg.iu.Et† ꝯprobat̃ istud ex his,q̃ adducit Phylip.Cor.cõs.37.memini,co.2.in fi.& co.fi.ubi aptè vult,ẽptionẽ ꝯdõnalẽ sequuta ꝯdõne trahi retro, esto ꝙ medio tp̃e res uendita fuerit alterata p uẽditorẽ. Ne aliàs esset in p̃tate illi⁹ elidere venditionẽ ꝯdõnalem,q̃d refert & seq̃t̃ Dec. in d.l.semp q.,nu.12.in fi.ver.& hoc q̃d dr̃.Et ꝓpriè istud adaptat̃ ad casum p̃ntem,in quo si aliter diceremus,semp esset in facultate ipsius Põtificis eludere ꝯtũ ꝯdõnalem p eum gestũ faciendo pendente ꝯdõne casuali scd̃am ꝯcessionem, q̃d mini
101 mè recipiendum est.Ex† eo ẽt q̃a facto suo inductũ uideret̃ ne illud extremum esset habile , & sic ꝙ ꝯdõ retro ñ traheret̃, & iõ haberi dẽt,ac si ĩpedimẽtum ñ successisset,cum facto ipsius Põtificis gerẽtis primã ꝯcessionẽ successerit,arg. eorum q̃
102 hñr ĩ l.iure ciuili,cum si.ff.de ꝯd.& dem. ¶ † Ex istis tollunt̃ ea q̃ adducebat Dec.in d.ꝯs.247.col.4.nu.4.& seq. in ꝯs.226. co.2.& 3.& in d.l.semp,de reg.iu.dum loquit̃ de ratihabitione,q̃ ñ debet retrotrahi in p̃iudiciũ ei⁹,cui medio tp̃e fuit ius q̃situm.Nã istud ñ ꝓcedit,q̃n talis defectus supuenit facto gerentis negocium.Et etiã ꝯfundit̃ in casu nr̃o,vbi solũm ꝯsiderat̃,an ꝯdõ fuerit casualis,an p̃tatiua,nã casualis retrotrahit̃ ẽt in p̃iudicium tertij.Item in casu p̃nti dr̃ nullum ius fuisse q̃situm p scd̃am ꝯcessionem Sempronio factã,item & ex alijs sup
103 ius accumulatis,& deductis.¶ † Non obstat,q̃d dicebat̃,in ꝯctib.quò ad translationem dñij,& eius acq̃sitionem ꝯdõnem retro ñ trahi,ex quo necessaria erat traditio.d.l.traditionibus, cum alijs s̃.in ꝯrium alle.& iõ celebrato ꝯtu primo sub ꝯdõne,si ea pẽdẽte uenderet̃ purè,& traderet̃ alteri,licet purificet̃ ꝯditio primi ꝯtus,secundus erit p̃ferendus , & ñ primus, p l. quoties.C.de rei uen.Nã ꝓcederent ista,nisi prim⁹ ꝯtus esset talis,in quo trãsferret̃ dñiũ,eo solo ꝯsiderato absq; aliqua traditione,ut est in casu.l.fi.C.de sa.san.ec.Tunc. n. ꝯdõ casualis traheret̃ retro ẽt respectu dñij, & ille prim⁹ emptor ꝯdõnalis p̃fert̃ scd̃o puro,& hoc mõ limitat̃.d.l.traditionib.& d.l. quoties,ita pũctaliter tradit gl.or.in l.siue aũt.§.si duob.ff.de pub. & gl.& doc.in d.l.fi.& alij citati per Ias.in d.l.quoties, col. 2. nu.4.

nu.4.ubi pũctalr istud firmat,& magis ꝓpriè in terminis nr̃is
istud tenet Io.Cro.in d.l.si is qui ꝓ emptore,car.mihi 11.col.
2.& 3.uer.quarta cõclo.ubi formãdo obiectionẽ illã tollit, &
punctalr firmat limitationẽ hanc,quã ẽt nouiſ.ſcri.ibi ſequũ-
tur,& ꝓ ea eſt deciſ.Oldr.in d.cõſ.139.& Alex. cõſ.83.col.3.
in 2.uol.dum limitant.d.l.quoties.vt non ꝓcedat in ꝯtu con
104 ditionali,in quo eſt appoſitũ cõſtitutũ.Nã† purificata cõdõ
ne retrotrahitur ẽt quò ad dñium,ut diffuſè tradit Iaſ.in d.l.
quoties,nu.14.& ſeq.Et iſte primus p̃fert ſcdo emptori puro,
qñ ex ꝯtu ſolo dñiũ trãsferebat abſq; traditione, ẽm Io.Cro.
ubi ſ.p deci.p̃alleg.licet in hoc ult.Dec.uideat ſentire ꝯriũ in
d.conſ.247.col.3.uerſ.quantũ uerò ad alia bona.& nõ bñ, q̃a
ꝯ deciſ.& rõnes p̃dictas.Et adducta p eũ in caſu nr̃o non mili
105 tãt,ut ſigillatim ſuperi⁹ deduxi. Sed† ſic eſt,ꝙ ex ſola prima
cõceſſione facta dictis fratrib.abſq; aliqua traditione ſequuto
adimplemento cõdõnis quæſitum fuit dñium. Tum quia fa-
cta apparet a ſupremo principe p uiã ſupplicationis,& priuile
gij.Tũ ẽt quia facta ex certa ſcientia,& plenitudine ptãtis,& p
uerbũ aſſignamus,& alia deſignantia abſq; traditione aliqua
dñium fuiſſe tranſlatũ,ut plenius ſuperius deduxi.Neceſſariò
concludendũ eſt ẽt quò ad acquiſitionẽ dñij, talẽ condõnem
retrotrahi.¶Et ex iſtis concludenter tollunt ea,quæ fuerũt ad
ducta ſ.in ꝯrium,in 2.funda.princ.p d.l.quoties.uolentẽ ẽm,
cui res fuit tradita,p̃ferri primo ẽt in feudalib.& ẽt in ꝯtu p
106 principẽ celebrato,deci.ibi.allegat. Nam † diſpõ.d.l.& alia
deducta non hñt locũ,qñ princeps p uiã ſupplicationis et pri
uilegij conceſſionem facit.Et qñ in illa apponit uerbũ indul-
gemus,& ſimilia,Et qñ primã cõcedit ex certa ſcientia & ple-
nitudine ptãtis,ut factũ apparet in p̃nti caſu et conceſſione di
ctis fratrib.attributa.Tũc.n.prima ſecundæ p̃fert,ut ſunt deci
ſiones aptiſſimę ſuperius adductæ, ita limitantes.d.l.quoties.
¶Ad q̃ bñ faciũt no.p Mod.in trac.de feu.in 2.par.prin.in 11.
et 12.q.ubi tangẽtes illũ arti.qñ cõceſſio feu.eſt facta duob.q̃
debeat p̃ualere.Concludũt,hoc totum pendere ab alio arti.in
107 quo dubitat.An † Papa ſine cã poſſit primũ uaſallũ diſueſti
* re et infeudare aliũ. In quo * cõiter cõcludit,ꝙ non,ut plenè
108 ſuperius fuit deductũ.¶†Et ꝙ ipſe Sẽpronius ſecũdus nõ de
beat p̃ferri,ſatiſfaceret,ſi ꝓbaret,ipſum habuiſſe ſcientiã pri-
mæ conceſſionis factæ dictis fatrib.,put credo de facili ꝓbari
poſſe.Tunc.n.diceretur participaſſe de fraude et nõ debere p̃-
ferri.Et iſto caſu ceſſaret diſpõ.d.l.quoties,ita Bal.in rub.C.de
reuoc.his q̃ in frau.cred.circa prin.et Albe.de Ro.Saly. et Iaſ.
in d.l.quoties.allegãs alias dec.nu.29.uerſ.nonò principalr,et
109 in l.fi.C.de ſac.ſanc.eccle.nu.29.¶† Non obſtãt adducta in
ꝯriũ in 1.fundamẽto,in quo dicebat principẽ poſſe reuocare
grãm et priuilegiũ,ac feudũ ex eo ſolo:quia ipſe cõceſſit,et ex
mera ſua liberalitate,nõ recepto p̃cio,nec pp aliquam recõpẽ
ſationem,remunerationem et cõmenſuratiõẽ bñficiorũ rece
ptorum,et qñ ſua conceſſio nõ trãſiſſet in ꝯctum,vt ſatis colli
git ex illis deceſ.all.in ꝯriũ.In caſu aũt nr̃o caſtrum p̃dictũ ip-
ſis fratib.conceſſit inſolutum, & recepto p̃cio,& pecunia, &
in recompẽſationẽ bñficiorũ,ut eſt uidere ex lect. d.conceſſio
110 nis,q̃ ex iſtis trãſiuit in ꝯctũ.Et† tale feudũ iſtis conſideratis
non continet purã grãm.Quo fit,ut ipſe ſummus Pontifex ſi-
ne cã nullo mõ potuerit illud auferre a dictis fratrib.& conce
dere Sẽpronio.Nã nõ põt ſuo arbitrio ſine cã uenire ꝯ d.ꝯctũ,
ẽt cum ſubdito celebratum, modis quib. apparet celebratus,
ut ſunt in terminis ueriſſimæ deceſiones adductæ ſuperius ad
ualiditatẽ d.primæ conceſſionis ex iſtis effectæ irreuocabilis.
111 ¶†Nec obſt.ꝙ ipſe Pontifex aſſumptus in plenitudinẽ ptãtis
poterat talẽ grãm concedere,& eodẽ mõ illã reuocare, & ult.
diſpõ debet p̃ualere ſicuti dicimus in teſtis.Nã in caſu iſto ceſ
ſat plenitudo ptãtis.Quia ipſe Pontifex ẽt ex plenitudine ſuæ
ptãtis non p̃t uenire ſine cã ꝯ ꝯctum ſuum, et aduerſus primã
conceſſionẽ mõ,quo eſt p̃ns,ut ꝓbant in terminis deci.ſ.alle.
112 ¶†Nec iſtud de teſtamentis habet aliquid facere, ex quo ꝯ-
ctus alr regulant,q̃ ult.uolunt.l.verba ꝯxerunt ff.de uerb ſig.
113 et tradit Card.cõſ.52.col.fi.ver.ad ẽm.¶†Et illud,qđ fuit ad
ductum,Papã non potuiſſe ſibi legẽ p̃figere, a qua non liceret
eidẽ recedere,non vẽdicat ſibi locũ,qñ ꝯhit,cũ ex poſt facto ꝯ
ct⁹ ſint neceſſarij,uulgata.l.ſicut.C.de act.et obl.et tradit Pau.
in d.l.digna uox,cũ alijs ſ.deductis.¶Nec conſiderari p̃t in ca
ſu nr̃o illud abſurdũ,ꝙ poſſet dari caſus,in quo Papa pp urgẽ-
tem neceſſitatẽ eccleſiæ non poſſet tollere priuilegia cõceſſa.

114 Nã † in p̃nti ſtatu eccl̃iæ non p̃t imaginari, cũ abſit neceſſi-
115 tas,et qñ adeſſet,illi aliunde poſſet ꝓuideri. ¶†Non obſt.qđ
dicebat,ſummum Pontificẽ de plenitudine ptãtis et ex certa
ſcĩa,et ẽt ſine cã poſſe uaſallum ſuum feudo ſibi dato priuare,
ꝙ in caſu nr̃o ſatis conſtat de uoluntate ipſius Pontificis uolẽ
tis reuocare hanc primã conceſſionẽ,conſideratis clauſulis ap
poſitis in ſcđa conceſſione facta Sẽpronio, quæ arguunt ſp̃lẽ
derogationem primæ,et tollunt defectum intentionis, et oñ-
dunt Pontificẽ feciſſe ſcđã cõſiderato modico interuallo,quò
ambæ fuerunt factæ,et ab eodẽmet Põtifice,ut diffuſius in de
ciſionib.ſ.in ꝯrium alleg.Nã iſta oĩa ruunt,et nullius ſunt cõ-
ſiderationis ſtãte facti ueritate,cũ conceſſio trãſiuerit in ꝯctũ,
& fuerit facta d.fratrib.recepta pecunia & in recompẽſationẽ
meritorum & bñficiorum ab ipſis receptorũ.Iſto.n.caſu ſum-
mus Pontifex ſine ca non potuit ab illis auferre tale feudum,
ẽt ſi hoc faceret ex plenitudine ptãtis,& ex certa ſcĩa,& ĩ indi-
uiduo reuocaret primã grãm,ut ſunt in ꝓprijs terminis deci.
116 aptæ &* cões ſupi⁹ citatæ.Et†licet qñq; ex plenitudine ptã-
tis iura dicãt,principẽ poſſe transferre dñium alicuius rei de
uno in alium,hoc intelligit cum cã,ſecus qñ nulla adeſt cã, vt
ad plenum tradunt Bar.& alij in l.fi.C.ſi ꝯ ius uel uti.publ.&
p Can.maxi.Fely.nu.36.& Deci.nu.31.in p̃alle c.q̃ in eccl̃ia-
117 rum,& in conſ.357.in caſu. col.4. nu.5.¶†Si autẽ princeps
hoc faceret ex plenitudine ptãtis,adhuc tñ neceſſariũ eſt,ꝙ p̃-
cium ſoluat illi,a quo dñium auferẽ.ẽm Arch.in c.p principa
lem.9.q.3.cum alijs alleg.p Fely.in d.c.q̃ in eccl̃arum,nu.41.
& 42.& Dec.nu.26.uer.& iſta conclu. & nu.29.uerſi.& certè
cum p̃cium,& n.31.circa fi.et in d.conſ.357.nu.6. uer.poſtre
118 mò ẽt.Vbi † uult,iſtud ꝓcedere, ẽt ſi appoſita eſſet cl̃a non
119 obſtante,ut ẽt dicit Iaſ.in d.l.fi.nu.3.Præterea,cl̃æ p̃dictæ ap
poſitæ in ſcđa conceſſio.facta Sẽpro.ſolùm arguunt principa-
lẽ illãm feciſſe ſcienter,et non obreptitiè, et ſubreptitiè.Non
autem cenſentur appoſitæ , ut tollant ius tertij,et ſic ius quæ-
120 ſitum iſtis fratrib.ex prima cõceſſione.Patet,† nã cl̃a motus
ꝓprij,et ꝙ non poſſit dici de defectu intentionis,tollunt ſub-
reptionem,non aũt opant in p̃iudiciũ tertij,ut dñt Hoſt.Abb.
et alij in c.cãm q̃,el 2.ex de reſcri.cum alijs alle.p Frã.de Cur.
ꝯſ.35.col.pe.et p Fel.in c.ad aures,d e reſc.et Dec.ꝯſ.8.nouiter
impſſo,in cã mota,nu.23.et p doct.in c.ſi motu ꝓprio,de pb.
121 lib.6.et p Soc.ꝯſ.120.col.7.in 3.uol.Ita etiã illa cl̃a, ex certa
ſcĩa,non recipit interp̃tationem,p quã alteri fiat p̃iudicium,
ẽm Abb.in c.cum nr̃is.col.4.de ꝯceſ.p̃b. et p Franc.de Cur.d.
122 ꝯſ.35.col.pen.Et†ſolùm operat in his in quib.p̃ſumit prin-
ceps hr̃e notitiã,ut ſunt ea q̃ conſiſtunt in iure,ſecus in illis q̃
conſiſtunt in facto,ẽm Bal.in l.fi. col 2. uerſ.dicas etiã.C.ſen.
reſcin.non poſ.et p Alex.ꝯſ.125.uiſo in fi.col.2. et p Dec.in d.
c.ad hæc.col.2.de reſcr.et ꝯſ.198.et ꝓ tenui,nu.6. cum ꝯcor.
123 alleg.p Fel.in c.cum inter.col.2.de excep. Illa † etiã cl̃a non
obſtantib.minus tollit ius tertij ẽm Comp.in c.cãm q̃, de re-
ſcri.et Alex.d.ꝯſ.125.col.2.et Socy.d.ꝯſi.120.col.7. uerſi.non
124 omitto,et Dec.ꝯſ.10.Illa†etiã cl̃a de plenitudine ptãtis,non
opat circa ea,q̃ ꝯſiſtunt in facto,ut p Abb. et Moder.in d.c.ad
hæc,et Fely.in d.c.cum inter,col.3.uer.utrum autem.et uerſi.
intellige,de excep.et Soc.d.ꝯſ.120.col.8.in prin.et Dec.conſ.
125 398.col.fi.in prin.Prout † etiã talis cl̃a non tollit ea, q̃ ſunt
ꝯceſſa p uiã ꝯctus,ut eſt p̃ns materia nr̃a ẽm Bald. in d.l.qui ſe
p̃ris,col.1.et Soc.ꝯſ.87.nu.14.et ſeq.et Dec.ꝯſ.111.col.5.ver
ſi.et ad hoc,cum alijs alleg.ſupius.Prout etiã talis cl̃a non tra-
hit ad iniqua: ut dicit Alber.Bru.ꝯſ.12.col.26. allegando de-
126 ciſiones id ꝓbantes.¶†Nec iſtis ob.ꝯſ.Deci.p̃alle.191.col.2.
et ſeq.ubi uult ualere ſecundã ſcienter, ex plenitudine ptãtis.
Nam ibi prima fuit facta ſimplr,& ex mera liberalitate,et non
p uiã ꝯctus,nec recepto p̃cio,nec p modũ recõpẽſationis meri
torũ,ut fuit iſta prima facta dictis fratrib.Et ideo illa ꝯſultatio
ad caſum p̃ntem nihil facit, cũ ex diuerſis non poſſit inferri.
127 Cum † igit in ipſo Pontifice p̃ſumat ſcĩa iuris,iux.l.oĩ.C.de
teſta.et in c.1.de ꝯſti.lib.6.et eius mens p̃ſumat talis,qualis eſt
legis et rõnis naturalis,ut dicit Bal.in c.1.col.2.in ti.ap.quem
uel quos cõtro.inueſti.et in l.ex facto, p illum text.ff.de uulg.
128 et pup.et p Dec.cõſ.64.et diligenter nu.7.Præſumere†debe
mus,ꝙ talem ſecundã conceſſionem potius fecerit ex obliuio
ne,et circumuentus q̃ ꝙ ſcienter,ita ꝙ per eã uoluerit deroga-
re primę,max.quia agit de p̃iudicio tertij,ut ꝓbat in c.ex par
te,el 1.de offic.deleg.et ibi Mod. nu.2.arg.c.ſup eo.ti.et p tex.
in c.

in c.ꝑterea.24.dist.& tradit Soc.cōſ.63.nu.11.in 3.uol.& in ſi.ꝑ Mod.in c.cām q̄.de reſc. & ꝑ Ale.poſt alios in l.fi.§.in cō
129 putatione.C.de iure deli.Et†quia variatio & mutatio uolū tatis in oīb.ꝑſonis improbata eſt, & potiſſimum in damnū & iniuriam alterius,ut hr̄ in l.nemo pōt mutare.ff.de re.iu.& ꝑ Dy.& alios in c.quod ſemel,eo.tit.li. 6.& ꝑ Iaſ.in l.quicquid
130 aſtringendæ,col.3.& 4.ff.de uer.ob.Et†eo magis reprobata eſt in ſupremo principe fonte iuſtitiæ,cui⁹ volūtas debet eſſe
131 ꝯſtans,& perpetua,ſm Bal,cōſ.279.pridie,in 3.uo. ¶†Hinc eſt,ꝙ ne in principe demus varietatē,iudicare debemus eum facientem ſcd̄am conceſſionē ēt motu proprio ꝑriam primæ, illam feciſſe ex circumuentione,ita ꝙ ꝯ iſtud ꝑriū probari nō poſſit,ſm Bal.in d.cōſ.279.quem refert & ſequit̄ Deci. in d. l.nemo pōt mutare.nu.4.alleg.plures.dec.volentes,ne dem⁹ hanc variationem primā conceſſionem factā ualere,& non ſe
132 cundam.Et†iſto caſu admittit̄ obliuio,ēt in facto proprio, & ēt dato modico interuallo tēporis. Cū prima cōſiſteret in facto,& pp multitudinem negotiorū in ſummo Pontifice damus ignorantiā proprij facti,per tex.in d.c.1.de reſc.lib.6.& tradit Phil.Cor.conſ.135.licet.col.fi.uerſ. etiā rō in 4.vol.& Soc.conſi.260.in cā col.2.ver.& ad probationes,in 2.vol. Et ita limitat̄.l.fi.ff.ꝓ ſuo,ſm Deci.in d.c.ex parte nu.2.in fine. ¶Ex quib.infert̄,ꝙ ſummus Pontifex obliuione ductus & cir
133 cūuentus ſcd̄am conceſſionē fecit d.Sēpronio.Nā†verè cre debat,tale caſtrū tūc tpis fuiſſe ſub totali dñio eccleſiæ,ut innuunt illa verba ſupplicationis ipſius Sēpronij,ibi,& ad Nos & Camerā legitimè pertinens. Nec memoriȩ tenebat ꝑ prius conceſſiſſe illud dictis fratrib. per uiā ꝯctus recepta pecunia & in recompenſationē meritorū , ꝓpter q̄ non pertinebat ad Pōtificē nec ad camerā reſpectu vtilis dñij,qd̄ a dictis frib.ēt
134 de plenitudine ptātis ſine cā nō poterat auferre.Et†oēs illæ clæ ſequētes vident̄ appoſitȩ exequutiuè,& acceſſoriè,& ideo ad caſum prin.diſpōnis reſtringunt̄,& nihil vlterius operant̄ vt ꝓbatur in cle.1.in fi.de præben.cū alijs alleg. per Dec. ꝯſ. 305.iuridicā,nu.8.& conſ.373.n.14.& ꝑ Fran.de Cur.d. ꝯſ. 35.col.fi.& per Ia.in l.ius aūt,nu.8.ff.de iuſ.& iur.& in l.qui
135 Romæ.§.duo fratres.ff.de uer.ob.nu.33.Ea†.n.facilitate & obliuione ac circūuentione, qua princeps conceſſit ſecundo loco Sempronio eaſdem clās prædictas appoſuit, ut in ſi. habetur in l.fi.C.de non nu.pecu.& in l.cū. n. ff. de noua. cum
136 alijs alleg.per Alb.Bru.cōſ.12.col.14.Eo † ēt quia hic agit̄ de damno tertij,cuius iuri non pſumit̄ princeps derogare uo luiſſe.c.q̄uis,de reſcr.lib.6.l.2.§.meritò,& §. ſi quis a principe.ff.ne quid in lo.pub.& per Alex.conſil.11.nu.4.in 6.uol.
137 Nec † in ſecunda conceſſione aliqua fit mentio de prima, ad notata in c.veniens,de præſ.& in c.ex parte,de offi.dele.& in c.dudū,de priui.cū alijs adductis ꝑ Iaſ.in l.fin.nu.13.ff.de pac. nec in ſecūda exprimunt̄ qualitates primȩ cōceſſionis ha bentis vim ꝯctus,& factȩ inſolutū recepta pecunia,& in recōpenſatione meritorū , & ad vtilitatē & quietū uiuere hoīum habitantiū in d.caſtro,q̄ ſi fuiſſent expſſæ,nulli dubiū ꝙ Pon tifex non cōceſſiſſet uel ſaltim reddebat̄ difficilior, & iō ſecūda facta Sempronio reddet̄ ſubreptitia,& nulla,ad no.in c.po ſtulaſti ꝑ ſcri.oēs,& in c.ſuper lr̄is,de reſc.& per Bal.in l.pſcri ptione.C.ſi con.ius uel uti.pub.& ſunt apertȩ deciſiones alle ga.ꝑ Fran.de Cur.conſ.16.col.4.in fi.& cōſ.17.col.fi. & cōſ. 18.col.5.& diffuſè in alijs locis cōib.¶Ex quib.reſultabit ſoli da & firmiſsima conclō,talem ſecundā conceſsionem factam Sempronio non ſubſiſtere,nec ualere,& ꝙ illi pferenda eſt cō ceſſio prima facta dictis nobilibus fratribus quæ exequenda eſt iuxta ipſius tenorem . Pariſius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina regulariter & rationabiliter non ſuccedit in feudo.*
2 *Tenor inueſtituræ obſeruandus eſt, et attendi debet, et nu. 10.*
3 *Inueſtitura pro hæredib. vtriuſq; ſexus, primò vocat maſculos, et illis deficientibus fœminas ſucceſsiuè, et plenè in cōtrarium, nu.14.15.& 34.*
4 *Et iſta videtur ſimilis illi factæ pro maſculis, et fœminis, per quam fœminæ veniunt, deficientibus maſculis.*
5 *Et per has inueſtituras dictæ perſonæ copulantur verbis, et non ſenſu, et in vim ordinis poſitæ uidentur.*
6 *Et idem quando inueſtitura eſt facta tā pro maſculis quàm fœm.*
7 *Fœmina ſemel excluſa perpetuò cenſetur excluſa, & contrarium.num.35.*
8 *Eſto quòd moriatur ille, qui eam excluſit.*
9 *Iuramentum fidelitatis continet ſeruitium perſonale & alia, in quibus fœmina non eſt capax.*
11 *Illa uerba, utriuſq; ſexus, ita adaptantur ad fœminam, ſicut ad maſculum, & plenè nu.14.*
12 *Fœmina in aliquibus caſibus ſuccedit in feudo.*
13 *Et primò quando expreſſè uocatur in inueſtitura, & nu.ſeq.*
14 *Inueſtitura pro hæredibus utriuſq; ſexus pariter, & inſimul vocat fœminas ad feudum, ſicut & maſculos, & nu.15.*
16 *Et ſimilis eſt illi factæ pro maſculis cum fœminis, per quam inſimul & eodem tempore uocantur.& nu.ſeq.*
17 *Differt ſatis, an fiat pro maſculis & fœminis, an pro maſculis cū fœminis, & nu.18.*
20 *In feudo conditionato & improprio fœmina pariter ſuccedit cū maſculo, & nu.21.*
21 *Et pariter ſuccedit in feudo conceßo pro annuo cenſu, ex quo in iſtis non præſtatur iuramentum, & nu.22.& ſeq.*
23 *Nec in iſtis primò admittuntur maſculi, ſed omnes pariter, & num.ſeq.*
26 *Feudum conditionatum, propter quæ poteſt feudum appellari.*
27 *In feudo libero, in quo nullū præſtatur ſeruitiū, ſuccedit fœmina.*
28 *Iuramentum fidelitatis non obſtat fœminæ eo caſu, quo admittitur ad ſucceßionem feudi, ex quo non extenditur ad expreſſa, & num.29.*
30 *Nec iuramentum continet non ſolita exigi.*
31 *Et quando ſolitum eſt ita fieri & obſeruari in ſimilibus.*
32 *Et prout eſt in regno Neap.& in alijs caſibus, in quib. fœmina ſuccedit non obſtante iuramento fidelita.& nu.33.*
36 *Per ſecundam inueſtituram non præiudicatur alijs habentibus ius ex prima, & nu.37.& 38.*
39 *Statutum loquens de hæreditate, & bonis, an cōprehendat feudalia, & nu.40.45.47.& ſeq.& nu.61.63.66.*
41 *Et an comprehendat bona emphiteutica.*
42 *Et quando tractatur de præiudicio laicorum ſtatutum conditū ab ipſis de rebus feudalibus ualet.*
44 *Recipiens inueſtituras videtur illas recepiſſe ſecundùm ſtatu. patriæ.*
45 *Statutum factum ſuper rebus feudalibus ſpectantibus ad laicos ualet & tenet, ſi expreßè loquitur de feudis.*
47 *In generali diſpōne non comprehenduntur feuda, & ſeq.et n.59.*
49 *Et maxi.quando ſunt feuda eccleſiaſtica, & nu.50.*
50 *Statutum non debet obſeruari, quando ſtatuentes non habēt poteſtatē, uel quādo diſponit de reb.eis non ſubiectis, & nu.52.*
53 *Renuncians hæreditati & bonis paternis uidetur etiam renunciare bonis feudalibus, ſed contra plenè, nu.59.& ſeq.*
54 *Et quid quando fit per uerba generalia & uniuerſalia, & num. 67.& 68.*
57 *In generali obligatione nō ueniūt feuda, et n.60.61.63.& 69.*
58 *Prout non ueniunt in generali uenditione bonorum.*
59 *Nec ueniunt in generali renunciatione & quietatione hæreditatis & bonorū paternorum, & nu.60.& ſeq.& nu.62. et 64.*
61 *Nec ueniunt ſub generali donatione bonorum.*
63 *Et quia in generali diſpoſitione non ueniunt bona feudalia, & num.67.& 68.*
65 *Renunciatio debet ſtrictè interpretari.*
67 *Indefinita iſto caſu non æquipollet uniuerſali, & nu.68.*
55 *Clauſula,omni meliori modo, concernit expreſſa, & non alia extranea,& plenè nu.69.*
70 *Iuramentum plures operatur effectus, & nu.86.& præceden.*
71 *Clauſula renūciationis exceptionis doli &c. & illa ex certa ſciētia, quem effectum operentur, & nu.72.73.& plenè num.87. 88.& ſequen.*
74 *Auctoritas & decretum iudicis quando reddant actum ualidū, & num.92.*
75 *Iuramentum non comprehendit feudalia.*
76 *Et recipit ſemper illam tacitam cōditionem, quam habet actus principalis, ſuper quo interponitur, nec in plus extenditur.*
77 *Nec ſupplet conſenſum.*
78 *Nec debet eſſe uinculum iniquitatis, & hēre debet tres comites.*
79 *Iuramentum tunc habet uim clauſulæ, omni meliori modo &c. quando ſumus in eo, de quo agebatur, aliàs ſecus.*

80 *Iura-*

CONSILIVM XII.

Viso themate & facti narratione ad me transmissa, circa primū dub. an D. Ang. vxor nobilis D. Nicolai Nichesola, & soror q. D. Valerij Valusmeria potuerit, & possit vnà cum d. eius fratre succedere q. D. Laur. cūi pr̄i ab intestato defuncto in bonis feudalib. q̄ tenebat & possidebat d. D. Lau. ¶Primò dicendum v̄r, ꝙ ipso D. Veltro uiuente non potuerit insimul cū eo succedere, & ꝙ eo mortuo in p̄ntiarū min⁹ possit, cū unicā filiā ipse D. Veltros reliquerit ꝑp illā uul. regulā, qua cauet, non obstāte dispo. iur. cōis per ꝯsuetudines feudorū fœminā succedere in feudo, ut h̄r in c. 1. §. & quia uidim⁹, in tit. qui feu. da. pos. & in c. 1. §. filia. de suc. feu. & in c. 1. §. ad filiā in tit. de grad. suc. in feu. & per Alex. ꝯs. 9. & 10. in 5. vol.
1 cū alijs ꝯcor. Et† rōnes hmōi denegatæ successionis plures adducunt per Bal. i l. quoties, col. pe. C. de su. & legit. & per Cal. ꝯs. 15. in ti. de uer. si. & per eūd. Bal. in l. fi. in 6. opp. C. de hær. insti. & plenè per doc. in iurib. s̄. alleg. cum si. Et eo magis in casu p̄nti p̄dicta ꝓcedūt, ꝯsiderato tenore inuestiturarum factarū d. q. D. Laur. & suis antecessorib. & demū q. D. Fran. eius
2 fratri & successiuè ipsi q. D. Veltro. Qui † tenor potissime in hac materia feudali obseruād⁹ est, ex quo dat legē in ipsis feudis, & facit nos cognoscere, quale feudū sit, ut dicit Andr. de Iser. in tit. de nat. suc. feu. col. 7. eo. ti. de not. feu. uer. quod aūt pares, & Bal. in ti. de duo. fratr. a cap. inuesti. & in tit. q̄ sit prima cā bene. amit. & est text. in c. 1. in fi. de suc. feu. & plura ad id cumulat Dec. ꝯs. 193. nu. 1. & seq. & ꝯs. 208. nu. 2. & consi.
3 269. nu. 5. Et † inuestituræ superius designatæ oēs ōndunt feuda ꝯcessa & recepta ꝓ h̄rdib. utriusq; sex⁹, quo casu primò ad feuda uocant masculi, & illis deficientib. ueniunt fœminæ, q̄ insimul cū masculis isto casu succedere non possunt, ita Alex. ꝯs. 9. ponderatis his, col. 2. uer. nec p̄dictis. quē refert & sequit Fran. Cur. in trac. de feud. in 3. par. prin. q. 17. fo. mihi 24. col. 4. uer. 17. ad declarationem, mouent ad id dicendū aliquib. rō-
4 nib. ut per eos. Et † potissimè, quia hmōi inuestitura æquipollet, & sil'is est illi, q̄ facta est ꝓ masculis & fœminis, qua ēt stāte, fœminæ nō admittunt pariter cum masculis, nā primò masculi uocant, & in eorū defectum postmodum fœminæ, ut est tex. in c. 1. §. quinetiā, in tit. epis. uel abb. & text. in c. 1. de eo q̄ si. uel h̄rd. su. & ibi gl. dicit, hoc esse mirabile, & utrobiq; plenè per scri. & ēt no. in c. 1. §. filia, de succ. feu. & in c. 1. in prin. de nat. suc. feud. & ponit Alex. ꝯs. 30. q̄m abundè, col. 4. in 1. vol. & Bal. ꝯs. 20. & ꝯs. 205. & ꝯs. 220. in 5. vol. & Sig. de Amo. ꝯs. 11. & ꝯs. 10. in q. uertente, col. 2. & Cal. in titu. de feu. ꝯs. 4. & ult. & ad id plura adducit Dec. ꝯs. 193. & ꝓ tenui, col. 3. nu. 5. & ꝯs. 139. nu. 1. & ponit Alex. in l. quod d̄r, car. pen. colū. 3. uer. sed circa hoc diligentissimè, & D. Iac. in tra. de feu. in uer. & fœminas, col. 2. fol. mihi. 9. uer. secus si dictum sit, & Frā. de Cur. ꝯs. 49. memoriæ recolendæ, col. 31. in fi. & Phil. Cor. cōs. 24. col. pen. uers. & insuper, in 2. uol. & ponit Ias. in l. 2. num. 187. C. de iu. emph. & Mod. Pap. in trac. de feud. in 3. par. fol. 24. col. 2. in 2. dub. & ꝯs. 63. quia casus, & in pluribus alijs cōsi.
5 idē sequit. Ex † quo inuestitura fcā mō p̄dicto attenta natura ꝯsuetudinis feudorū copulat uerba & nō sensum, & intelligit potius posita in uim ordinis, ēt si talis ordo non esset exp̄ssus.
6 Ad † quod ēt faciunt no. p Soc. ꝯs. 19. adsit co. 2. in 1. uol. Vbi uult, ꝙ si inuestitura feudi est tam ꝓ masculis q̄ ꝓ fœminis, primò uocantur masculi, & demum illis deficientib. feminę.
7 Et † ibi uult, ꝙ fœmina semel exclusa ꝑpetuò censet esse exclusa, ut ēt plenè tangit Alu. in d. §. quinetiā. col. 2. in 2. not. & ibi ēt hoc sequit d̄ns Præp. in 2. no. & col. fi. & Alex. ꝯs. 20. uiso ꝓ
8 cessu. & ꝯs. 78. col. pen. & ꝯs. 108. casus. co. 6. Quib. † considератis ipsa Do. Ang. itante dicto uerbo non potuit unà cum eo succedere in dictis feu. nam a tali successione fuit p eū exclusa, & semel exclusa non p̄t amplius succedere, esto ꝙ moriat ille, qui eam exclusit, ut in si. plenè tangit Soc. ꝯs. 50. uiso testō, in 3. uol. allegando Bar. in l. fi. ff. ad ter. & plures alias decisi. &
9 exp̄ssè h̄r p doct. in locis s̄. deductis. Et † tanto magis p̄dicta locum h̄nt, ex quo in ipsis inuestituris interuenit iur̄m fidelitatis, quod continet seruitium ꝑsonale & q̄dam alia, ad q̄ fœmina non est capax, & ꝯn̄r admitti non d̄et, ut h̄r in c. 1. de for. fideli. & in c. 1. de no. for. fide. & p Alex. ꝯs. 30. col. 5. in 1. uol. &
10 ꝯs. 9. in 5. uol. & ponit Dec. cons. 139. in fi. ¶† Istis tn̄ non obstantib. ꝯ̄ria opi. uerior est, ꝙ immo in casu p̄nti ipsa D. Ange. potuit succedere in dictis feu. insimul cum d. Veltro eius fratre. ad id dicendum moueor considerato tenore dictarū inuestiturarū, qui attendi debet, ut s̄. fuit cōclusum. Et certū est, ꝙ inuestitura alterat naturā feudorum, ut ad plenū tradit Cur. ꝯs. 48. col. 8. ver. 2. ꝑmittendum est, & col. 9. & ꝯs. 49. car. 6. col. 4. & seq. uer. 1. igit, & uer. seq. Dicunt. n. inuestituræ, ꝓ h̄rdib. utriusq; sexus, q̄ uerba ita ad masculū sicut ad fœminam ada-
11 ptantur, ut in c. oīs utriusq; sexus † ex̄ pen. & remis. & in §. igitur. insti. p quas ꝑson. nob. acq. ibi, utriusq; sexus cum concor.
12 Et † licet r̄r ex consuetudine feudorum fœmina ad feudum non succedat, tn̄ sunt aliqui casus sp̄ales, in quib. bene succedit, & in illis fœmina ēt in feudalib. reducitur ad primæuum ius cōe, quo iure ita fœmina sicut & masculus capax est successionis, l. maximum uitiū. C. de lib. p̄t. & in auth. de h̄rd. ab intest. uenien. & insti. de exhe. liber. §. sed hæc quidem, & in authen. in successio. C. de suis & leg. & ista reductio ad ius cōe fauorabilis est, ut dicit glos. in uersi. numerandum. in c. statu. de p̄b. lib. 6. Inter quos casus sp̄ales uigent in p̄senti consultatio-
13 ne plures. ¶† Et primò ille, q̄n ipsa fœmina exp̄ssè uocata est in inuestitura. Tunc. n. succedit in feudo, ut est tex. in c. 1. §. hoc aūt notandum. in fi. in tit. qui feu. da. pos. & in ti. de his q̄ si. & h̄rd. su. & in tit. epi. uel abb. §. quinentiā. & nota. in c. 1. de nat. feu. & in c. quemad. feu. consti. pos. ubi Mod. alias decisio. adducunt, & ponit Bal. cons. 330. in hoc concor. in 3. uolu. & Cal. cons. 3. in tit. de feu. & Mod. Pap. idem firmant in tract. de feu. in 3. par. prin. fol. 22. col. 4. uers. Primò igitur limitabis, & Deci. in d. consi. 208. nu. 2. & in plurib. alijs suis consi. idem se-
14 quitur. Cum † itaq; inuestituræ dictorum feudorum factæ in ꝑsonam D. Lauren. cōis p̄ris & aliorum antecessorum dicant ꝓ h̄rdib. utriusq; sexus, certè ita uocata ē ipsa D. Angela, sicut uocabat. d. Veltrus. uerba. n. p̄dicta ipsam comprehendebant d. l. igit, & d. c. omnis utriusq;, & in terminis n̄ris est cōs. Bar. 70. punctus, testator. in 2. uol. ubi uult, talem inuestiturā insimul comprehendere masculos & fœminas, nisi aliter statu. caueret, & hoc idem uult Fulg. ꝯs. 8. D. Petrus. & nouissimè istud idem firmat Deci. non tn̄ allegando p̄dicta consilia, in ꝑalleg. cons. suo. 208. Ad clariorem rei demonstrōnem, col. 2. ubi expressè tenet ꝯ̄ Alex. in ꝯs. 9. in 5. uol. Quòd in tali inuestitura facta ꝓ h̄rdib. utriusq; sexus, ꝓ ut est p̄sens, insimul, & eodem tp̄e ita fœmina, sicut & masculus succedunt, cōprobant istud rōne, et r̄ndet cōsiderationib. et auctoritatib. adductis p Alex.
15 in d. ꝯs. 9. Et † dicta Decij possunt comprobari ex his, q̄ habentur p Bar. per illum tex. in l. si seruus cōis ita. ff. de stipul. seruo. ubi uult, multùm differre quo ordine et quo sermone seruus cōis stipulet ad cognoscendum, an d̄ni simul ueniant, uel ordi-
16 ne successiuo. ¶† Quæ conclo ēt suadet, nā ista inuestitura, ꝓ hæredib. utriusq; sexus, nō v̄r differre ab illa, q̄ facta est ꝓ masculis cum fœminis, quo casu, eodem tp̄e fœmina cum masculo admittit, ut dicit Bal. in l. quoties. C. de suis et legi. et in l. 1. §. ubi aūt. C. de cadu. toll. et Firma. tenet in uerb. feudum, uer. feudum ꝓ se cum fœminis, ubi ad idem alle. Bart. in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de libe. et posthu. et sequitur D. Iac. in tract. de feud. in uers. de fœminis, col. 2. uersi. secus si dictum sit, ubi uult, ꝙ si inuestitura dicit, ꝓ masculis cum fœminis, ꝙ pariter ambo succedūt, et hoc idem firmat Dec. consi. 208. nu. 4. Qui
17 † doct. faciunt expressam d̄iam, an inuestitura sit facta ꝓ masculis et fœminis, an uerò ꝓ masculis cum fœminis. Nam primo casu ueniunt ordine successiuo, secundo uerò insimul et semel, ex quo illa dictio, cum, magis coniungit, q̄ dictio, et, ex quo habet maiorem similitudinem et coniunctionem in tp̄e et continuatione, ut eodem tp̄e ita uocati succedant, quod nō
* est q̄n fit per dictionem, et, ita magistraliter Bar. quē oēs ibi * cōiter sequuntur in d. l. Gallus. §. quidam rectè, col. 2. ver. sed ꝯ̄ prædicta

prædicta facit,ubi ad id adducit tex.in l.fi.C.de impub.& ali. subst.& bene facit tex.in l.si mulier cum liberis. ff.de usufru. accrescen.Et licet Ias.in d.§.quidam rectè.num.32.dicat, ista non differre,referẽdo decisio.Bal.in d.l.quoties, videlicet an fœminæ uocentur cum masculis p dictionem,&, uel p dictionem,cum.Tñ ipse ibi firmat,ꝙ oẽs* cõiter tenent cum Bal.& Bar.& ulterius d.Bal.ibi non subsistunt. Et Mod.repeten.ibi, nu.34.eum reprehendunt tenentes cõem,ꝙ dña est,an uocen

18 tur p dictionem,&,uel per dictionem,cũ.Et† licet ẽt Fran.de Cur.in tract.de feud.in 3.par.prin.q.16.car.24.col.3.uersic. hanc limitationem,dicat,* cõem ↄclonem esse cum Bal.q̃ tñ sibi non vr̃ uera,ex quo non debet esse dña inter dictionẽ,cũ, & dictionem , &. Tñ eius dicta apertè ↄfunduntur per doc. Bar.in d.§.quidam rectè,& per iura quæ ibi per scrib.allegan

19 tur,& alia superius alleg.& per Deci.in d.conf.208.¶†Ex quibus inferť,ꝙ quemadmodum fœmina uocata ad feudum cũ masculo eodem tpe,simul cum eo succedit, pariter succedere debet,qñ inuestitura facta est ꝓ hr̃dib.utriusq; sexus, nam ita ↄiunctim & simultaneè isto casu vr̃ uocata , sicuti qñ uocať p dictionem cum,ut firmat Dec.in d.ↄs.208.& est ẽt cons.Bar. & Fulg.s̃.deductum,& sic apparet,ꝙ decisio Alexã.in d.ↄs.9. non est uera.Prout ẽt deci.Soc.in præall.ↄs.19. in 1.uol. redditur dubitabilis ex dictis & alleg.superius,& maxi. per deci. D.Iac.in trac.de feud.in uer.& col. superius annota. Prout ẽt si decis.Soc.Alexan.& sequa.uera esset in casu nr̃o cessaret,ex quo illa ꝓcederet in feudo uero & simplici,nõ aũt in feudis,

20 de quib.modo agiť. Quod † apertissimè deduciť, ut ẽt sentit Dec.in d.ↄs.208.nu.4.in fi.& nũ.seq. Nã feuda, de quib.mõ agiť,partim sunt ↄdõnata,partim libera,& in feudis ↄdõnatis certissimum est,ꝙ fœmina ita succedit sicut masculus. Nã tale feudum ↄdõnatum nõ dr̃ ꝓpriè feudum, ut.n.ꝓprium sit, illud potissimum requiriť,ꝙ sit liberũ,qñ.n.ↄcediť ꝓ annuo

21 censu,& ut quid annuatim soluať,tunc† non est propriè feudum,ita Bal.in l.liberti,col.ult.uer.item no. C.de ope.libert. & in tit.de pa.Consta.in uer.libellarium.tenet Spe.& ibi Bal. in addi.col.3.in tit.de loca.§.nunc aliqua.uer.4.in fi.& Alex. ↄs.136.uiso & examinato,col.2.in 1.uol.Vbi uult,ꝙ ĩ tali feudo non sit pstandũ iurm̃ fidelitatis,quod prius uoluit Bald.in d.l.liberti,col.vlt.& plura adducit Deci.ↄs.138. in prin.& diligenter,& est prægnans ↄs.Soci.257.uisis inuestituris. col.6. in 2.uol.ubi uult,tale feudum impropriè dici feudum, & ꝙ ĩ

22 illo ita succedunt fœminæ sicut & masc.Prout† ẽt uult idem Soc.ↄs.157.non inutilis.uer.qm̃.in 2.uol.& Lud.Bolog.cõsi. 61.& ita ẽt ↄsuluit Albe.Bru.ↄs.41.col.1. & 2.& Frã.de Cur. cons.48.col.6.& cons.50.in prin.& sequunť Mod.Papien.in trac.de feu.car.23.uersi.6.limitate,& uer.3.ad idem,& car.9.

23 col.1.in prin.¶†Quib.non obstat,si dicať,ꝙ bene uocanť fœminæ deficientib.masculis, & sic ordine successiuo non autẽ insimul & eodem tpe.nam dico,ꝙ ẽt si inuestitura feudi expsè fuisset facta ꝓ masculis & fœminis , licet rr̃ pri. uocentur masculi,& postmodum fœminæ,ut in tit.epis.uel abb.§.quin etiã.cum alijs ↄcor.s̃.deductis,istud ꝓcedit in feudo simplici & uero,non aũt in feudo ↄdõnato.nam in isto pariter,& eodẽ tpe fœmina uocať & succedit unà cum masculo,licet inuestitura sit facta ꝓ masculis & fœminis , ita uoluit Iaco.de Bel.in d.tit.epis.uel abb.§.quinetiã,uem ibi referunt,& sequunť Bal. col.1.& Alua.ibi in 1.nota.ubi ad id adducit alias deci. & idẽ uult ipse Alua.in c.si fr.col.fi.uer.pen. in eo.tit. de cap.q cur. uend.& D.Præpo. Alex. in d.§.quinetiam, & in d.1.no.idem uult,assignando nouam rõnem huius deci.ꝓut ẽt facit ibi in sua distõne,& idem uult ipse D.Præpo.in d.c.si fr̃,in fi.& in c. 1.in tit.de eo qui si.& hær.su.col.2.ubi in fortiorib. terminis loquiť,& Alber.Bru.in feudo cõdõnato idem firmat , in d.ↄs. 65.sup casu dum ibi cõsiderat feudũ rectum, & magis apertè hoc tenet cõs.39.ubi uult,ꝙ si natura feudi est, vt transeat ad fœminas,ꝙ transit,licet inuestitura sit facta ꝓ masculis, & fœminis,incip.cõs.circa ãndictũ casum,col.2.ver.circa fm dub. & idẽ uult Frã.de Cur.senior,cõs.49.pall.col.31. in fin.& D. Iac.ĩ d.trac.de feu.in uer.de fœminis,col.2. uer.secus si dictũ sit,ubi ita limitat illum.§.quinetiam,ꝓut limitant oẽs doct. superius alleg.& expresse qñ inuestitura est facta ꝓ hr̃dib. u-

24 triusq; sexus,† ꝙ fœminę insimul cũ masculis admittanť in feudo ↄdõnato est cons.redditum Veronę Raph. Ful.8. in or-

25 dine.col.2.† Et hoc idem refert Deci.consi.139.colũ.1. licet ibi in fine ↄcludat ↄriũ,qñ inuestitura requirit iurm̃ fidelita-

26 tis,q̃ ↄderatio nihil obstat,vt infra dicã.Bñ† uerum,ꝙ tale feudũ ↄdõnatum appellať feudum ↄsiderando alienationẽ & cõcessionẽ ipsius,vt ↄs.Lud.Ro.ↄsi.70.visis themate,col.2.Quę decisi.nihil obstat,ex quo hic sumus,an fœmina possit in illo succedere,prout verè põt,decisi.quibus s̃.Minus ẽt obstat, q̃d vult Fran.de Cur.iunior in trac.de feu.in 3.par.q. 16.fol.24. col.4.uer.2.sublimitate.vbi ↄ pdicta adducit ↄs.Alex. præall. 9.in 5.vol.& q̃dam alia,q̃ nihil obstãt,ex quo loquunť in feudo simplici & vero, ñ ãt in feudo ↄdõnato,in quo ita fœmina sicut,& masculus pariter succedit,ẽt si inuestituræ essent factę mõ quo supra,vt sunt deci.cões*superius deductæ,& d.Alex. in d.ↄsi.9.non possunt ꝓcedere hoc casu,vt dicit Dec.in d.ↄs. 208.& apertissimè patet ex deductis supra,ex quib.necessariò infertur,ꝙ in dictis feudis cõdõnatis ipsa dña Angela potuit

27 pariter succedere cum d.Veltro.Si† verò ↄsideramus feuda ↄcessã.d.Laur.& antecessorib.libera & nõ ↄditionata, de quib. nullum pstať seruitium,& in illis ita succedit fœmina,sicut & masculus.ita Bal.in c.1.§.& q̃a uidimus,col.pen.qui feu. da. pos.& in l.quoties.col.1.C.de suis & leg.& Lud.Ro.suo sing. 178.hodie fœmina,& cõsi.367.circa primum.col.vlt.& Ale. ↄs.2.in prin.& col.5.& ↄs.29.& seq.in 5.uol.& Phili.Cor.ↄs. 16.aperta col.3.in 1.vol.& per Soc.præal.ↄs.157.col.4.in 2. vol.Deci.ↄs.32.& ꝓ tenui,col fi.n.4.& ↄs.139.in prin. & ↄs. pall.193.nu.2.in fi.& ↄs.præall.208.nu.5.& ↄs.269.ↄsultus, nu.6.cũ alijs cumulatis per Mod.Pap.in trac.de feu.in 3. parte prin.fol.23.col.2.ver.5.limi.vbi dicũt,hãc esse cõem*opi.

28 Ibi† tñ dubitant,qñ in tali concessione interuenit iurm̃ fidelitatis,quod continet seruitium personale,& quedã alia, de q̃bus fœmina non est capax,ut supra dictum est,& ita etiam limitat Dec.in ↄs.139.in fi.vbi uult,ꝙ pp iurm̃ fidelitatis fœminæ non possunt succedere,esto ꝙ feudum nullum præstet ser

29 uitium,ut dicit Alex.ↄs.30.col.6.& 7.in 1.vol.¶†Ista.n.obiectio de iuro fidelitatis tollitur ex his,quæ dicit Soc.in d.cõsi. 257.col.2.in 2.uol.ubi uult,ꝙ tale iurm̃ extenditur ad expssa in eo tm̃: alia enim censentur esse remissa,arg.c.non ne. de psum.& in l.cum prætor.in prin.ff.de iud.& expressa in dictis inuestituris cir.dictum iurm̃ fidelitatis ita per fœminam sicuti & per masculum adimpleri possunt,& ↄñr regulari dẽt fm ea quæ sunt expressa.Nam,vt dicit Soc.col.8.in d. cous. 257. si feudum esset conditionatum & impropriũ,esto ꝙ in eius ↄcessione apponať iurm̃,non propterea excludit fęminã a successione ipsius,ex quo in tali feudo improprio,& in quo nullũ pstať seruitium,cessant consuetudines feudales,& succedit dispõ iuris cõis,vt in c.1.de feu.cog.quo considerato fęmina ita succedit sicut masculus.d.l.maximum vitium cũ si. Præte-

30 rea†obiectio cessat ex his,quę dicit Soc.in præall.ↄs.257.col. 3.uer.prætetea aduertẽdum est,vbi expresè uult,ꝙ tale iurm̃ fidelitatis solùm concernit ea,quę solent exigi a dño directo, alia aũt quæ non sunt solita exigi a dño,censentur esse remissa,licet illa contineantur in c.1.de for.fidel.cum sim.adducit ad hoc iura & auctori.ut per eum.Quod cõprobari potest ex his quæ hñr in l.plenum.§.æquitij.ff.de usu & habi.& p Ale. in l.uel uniuersorum ff.de pig.act.Quæ adaptando ad casum pñtem dico,tale iurm̃ non obesse dictæ.d.Ang.ex quo Reueeps Veronen.ↄcedendo dicta feuda & alia nunq̃ fuit, nec est solitus exigere a uasallis ea,quæ cõtinenť in iuro fidelitatis,licet concedendo exigat tale iurm̃,quæ cõsuetudo attendi dẽt.

31 Et† ẽt quia,ut in prædictis inuestituris hr̃,talia feuda fuerunt possessa a quadam D.Bonella,a qua similiter fuit exactũ iurm̃ fidelitatis,& tñ quò ad eam tale iurm̃ non continebat ea quæ hñr in d.c.1.de for.fide.cum concor.Episcopus.n.Vero. pro tpe ex forma concessionis admittit fœminas ad feuda a quib. exigit iurm̃,& sic patet ꝙ eo non obstante fœmina admittituř ad feudum,qñ est tale,ĩ quo põt succedere,ut est in casu nr̃o.

32 Et†suadetur cõsiderata natura feudorum in regno Neap. in quo fęminæ admittũť,& tñ iurm̃ fide.eas nõ excludit,ex quo censeť esse remissum quò ad ea,quæ non possunt præstari per fęminas,cũ em̃ dispenseť,ut fęmina succedat,vr̃ dispensatum vt per substitutum possit seruire,vt hr̃ in deci.cõs.Neap. 324. vbi ẽt habeť,ꝙ si in inuestitura nullũ est expressum seruitium, nullum debetur:qm̃ substantiale feudi est fidelitas non seruitium,vt per Dec.nu. 5.in l.2.§.item impuberes. ff.de reg.iur.

33 vbi alle.decis.Et† comprobat: nã plures sunt casus, in quibus fœmina

fęmina succedit in feudo,licet feudum requirat iurm, ex quo
patet,ꝙ si iurm excluderet eas, nullo casu possent succedere,
quod minimè dicendū est,iō fœminæ admittunt in illis casi-
bus exceptuatis,in quib.possunt succedere nō obstāte iuro.Ex
quibus apparet,ꝙ ipsa D.Ang.ↄsiderata natura dictorū feudo
rum,ꝓ quibus nullū pstatur seruitiū,pōt ad illa succedere nō
obstante pstatione iuri, ex quo censet exigi quò ad ea q̄ p fœ-
minam possunt pstari,quò verò ad alia censet esse remissum.
Et probat ēt ex alio ↄcludenter,nam si inuestitura est pro ma-
* sculis & fēm.deficientib.masc.fœminæ admittunt,ut oēs* cō
cludunt,& certum est,ꝙ tali casu iurum exigit, & tñ eas non
excludit,ↄñr non iurm,sed natura & inuestitura feudi ↄside-
rat,& considerare dēmus,an sit tale,in quo fœmina possit suc
cedere:tunc eīm succedit iuro nō obstāte. Cōsequenter circa
primū dub.concludo,ipsam.D.Ang.potuisse succedere, tā in
dictis feu.ↄdōnatis,q̄ in feudis liberis,ꝓ quibus nullum psta
tur seruitiū.¶Non obstant allegata in ↄriū;qm̄ ex superius de
34 ductis apparent resoluta,potissimè ↄsi.Alex.9.in 5.vol. Et† ēt
illud,quod dicebat,qñ inuestitura erat pro masculis, & fœmi
nis,ut primò venirent masculi,& postmodum fœminę: cessat
enim in feudis cōdōnatis, & in illis in quibus nullum pstatur
seruitiū.Nec est in cōsideratione iurm fidelitatis, ut supra ple
35 nissimè deductū est.¶†Minus ēt obstat, qđ dicebat, ꝙ semel
exclusa censet perpetuò exclusa &c.Nā ꝓcedit, qñ fęmina est
exclusa iuridicè,vt p ↄsuetudines feudales,qđ non est in pñti
casu,ex quo ipsa.D.And.nunq̄ fuit exclusa, imo semp admis-
36 sa, vt satis apertissimè ondit ex superius deductis. ¶ †Nec ob-
stat inuestitura obtenta a D.Veltro eius fratre,nā illa processit
de facto,ↄñr ei nō p̄iudicat,ut punctalr dicit Rapha. Fulg. in
suo pal.cōs.8.col.2.et 3. Quod comprobat:qm̄ obtenta fuit
ipsa D.Ang.inscia,ignorante et non citata,et iō non præiudi-
cialis,iux.plenè no.in l.de unoquoq;.ff.de re iudi.et in l.nam
37 ita diuus.ff.de adoptio.cum uulg. Et† ēt quia tales inuestitu-
ræ,ut in illis expresse dr,nullum ius de nouo ↄtulerunt in p-
sonā d.D.Veltri,quo fit,ut per eas noluerit concedens præiu-
dicare iuribus tertij & ipsius D.Ang.arg.no.in l.nec auus.C.
de eman.lib.& in l.2.§.meritò.et §.si qs a principe.ff.ne quid
in lo.pub.et in l.cū filius.ff.de test.mili.et in c.q̄uis, de rescri.
38 lib.6.Et† bñ facit,quod uult Alex.ↄsi.3.ex his.in 5.uol. cum
alijs cumulatis per Deci.cōs.185.in causa,col.fi.nu. 11.versi.
ex quibus,ubi concludit,inuestiturā nō p̄iudicare tertio,et cō
cessionibus prius factis,ut est isto casu. ¶ Quantùm uerò atti-
net ad fm dub.in quo quærit,an ipsa.d.Ange. in dictis bonis
feudalibus potuerit succedere æquis portionib. cū D. Veltro
an verò inæqualiter,& portionibus inæqualibus pp statu.Ve-
ronense disponens,ꝙ masculi succedant in maiori portione q̄
39 fęminæ.Prima† facie dicendū vr, ꝙ sit locus dicto statuto &
ꝙ comprehendat etiam bona feudalia, ex quo nedum loquit
40 de hæreditate patris sed ēt de bonis† & appellatione bonorū
ēt ueniunt feuda,vt dicit Spe.in tit.de loca.§.nūc aliqua. ver.
158.ad finem,& statutum si expresse dixisset de bonis feuda-
libus vtiq; valuisset,taliter,ꝙ fœminæ non deberent succede-
re nisi post masculos,vel in parte minori fm ꝙ statutum loq-
tur,vt vr ↄcludere Bal.cōs.suo.70.in 2. uol. superius allega.&
Raph.Ful.in d.ↄs.8.ubi propriè loquitur in statuto Veronen-
si,& tenet Phili.Cor.consi.199.in pñti consultatione,col.11.
ver.uisa igitur,& in seq.col.in 2.vol.vbi adducit constitutio-
nes Regni loquentes de feudis,& cōcludit illas esse ualidas &
41 firmas & debere seruari.Ad† quod ēt facit,nā tale statutū ha-
bet locum in re emphyteutica, in qua succedi dēt fm formā
statuti omissa dispōne iuris cōis:vt dicit Bar.in l.vt iurisiurā
di.§.si liberi,col.pen.ff.de ope.libe.cū alijs adductis p Soc.ↄs.
51.visa facti,col.pen.nu.36.& seq.in 4.vol. & Philip.Cor.cō
si.145.ad euidentiam,col.fi.& consi. 166.cir.primū,col.pen.
in 1.vol.& consi.37.cir.primū,col. 1.in 3.vol.& Ias.in l.2.C.
de iure emphit.nu.186.vbi ad id plura cumulat. Prout ēt hr
p Alex.cons.127.viso testō.in 1.vol.& in decisio. cōs.Neapo.
226.Serenissim.Rex.col.2.& ponit Fel.in c.quę in ecclesiarū.
co.fi.de consti.& ad id plura cumulat Albe.Bru.in trac.ꝙ stan
tib.masc.fœm.&c.in 8.art.princ.q.22.fol.39.col.3. & 4. ubi
42 affirmat hanc esse cōem. Et† validum est argu.de emphiteusi
ad feudum,vt vult Alex.consi.30.col.5.in fin.& cons.43.col.
43 2.in 1.uol.& cons.2.& cons.5.col.2.in 5.vol. Prout † ēt tale
statutum ꝓcedit,licet feuda sint ecclesiastica,ex quo solùm in
pñti casu tractat de p̄iudicio laicorum, vt dicit Pet.de Anch.
consi.333.postquā ista dña,& Alex.consi.9.in 5.vol. & Fely.
qui alias deci.adducit in d.c.quæ in ecclesiarum,col.fi. & re-
44 fert Dec.cons.139.num.2.Ad † quod ēt,qm̄ D.Laur.cōis pr
recipiendo tales inuestitu.tpe quo vigebat tale statu.vr illas re
cepisse fm d.statutum prīæ suæ,iux.not. per Barto.in l.hrdes
mei.§.cum ita.ff.ad Trebel.& per Alex.in præalleg.cons.127.
& in prælle.decis.ↄs.Neap.226.cum alijs plenè accumulatis
per Alber.Bru.in tract.ꝙ stantib.mas.&c.in 5.arti.prin. q.12.
fol.7.¶Istis tñ non obstan.aduertendum est, ꝙ tale statu.uer-
bum nullum facit de bonis feudalib.si enim de illis disposuis
45 set,& feuda essent laicorum† tunc bene feuda comprehende-
rent,& statutum deberet seruari, & hoc casu possent ꝓcede-
re dicta Bal.in pall.ↄs.70.in 2.uol. & dicta Fulgo.in d.ↄs.8.&
dicta Philip.Corn.in d.ↄs.199.in 2.vol. & aliæ decis.s.addu-
ctæ, ꝓut hr per doct.per illum tex.in c.mulier.in tit.si de feu.
46 fue.ↄtro.Verùm † qm̄ statutum pñs non loquit nisi de hrdi-
tate & bonis patris, & certum est applone hrditatis & bono-
rum non venire feuda,ut plenè dicam ĩ.in 3.dub. rñdēdo ad
47 dicta Spe.in loco superius alleg.Idcirco † in dispōne d.statu.
non ueniunt iura,nec bona feudalia, ex quo de illis nulla fa-
ctū est in eo mētio,& in gñali dispōne statutaria vel alia nullo pa
cto veniunt feuda, vt dicit Card.Flo.loquens de statuto in ↄs.
D.Sig.de Amod.ↄs.220.quidam dictus,& bñ facit tex.in c.in
gñali,in tit.si de feu.fit conten.int.do.& agna.& ita in termi-
nis pñtis statu.ꝙ non loquat & non includant feudalia,tenet
Deci.in d.cōs.139.in fi.adducendo Bart.& Bal.vbi ēt Alex.in
addi.tangit,et est cons. Io. Cāp. positum in cons.Alb.Bru.fm
48 col.6.uer.ꝓmitto tertiò.Et† ꝙ statu.non hēat locum in bonis
feudalib.facit tex.in c.1.si.in tit.de inuestitu. de re alien.fact.
ubi Bal.Alua.et alij hoc firmant,et Bal.in auth.res quæ.col.2.
uer.quæro si ex forma.C.com.de leg.et bona est deci.eiusdem
Bal.in c.1.an agna.uel fil.et ibi Alu.col.pen.uersi.item addas,
ubi volunt,ꝙ statutum excludens filiam a successione non ex-
cludit a feudo,in quo pōt succedere ex tenore cōcessionis. Et
ad id plura adducit Alber.Bru in suo tract.ꝙ stantib.mas.etc.
in 8.art.prin.q.23.fol.40.col.3.vbi dicit, hanc esse ueritatem
expresse reprobando dicta Fel.in d.c.q̄ in ecclesiarum, col.fi.
49 Et† tanto magis statutum non obstat, ex quo ista sunt feuda
ecclesiastica,quæ a fortiori in statuto minimè comprehendū
tur per tex.in d.c.quæ in ecclesiarum, et in c.bene quidē.96.
dist.Et cum qō mō sit inter laicos tm̄, non includit feuda ec-
clesiastica,ita expresse firmat Card.Flo.ĩ d.suo cōs.2. in prin.
50 ex quo talia bona non sunt subiecta statuentib.¶†Nec obstat,
si dicat, ꝙ ipsa D.Ang.uenit ad dicta feuda ĩ casu spāli ↄ natu
ram feudi,& ↄñr fm regulas iuris cōis,ut supra plenè fuit di
ctum in 1.dub.ↄñr in tali successione dēt hre locū statutum,
& lex municipalis,iux.not.in l.oēs populi.ff.de iusti.& iu.cū
concor.Nam istud cessat pp defectum ptātis statuentium,qui
sup talibus bonis nō poterant statuere,ex quo eis non erat su-
biecta,ita punctaliter dicit Alber. Bru. in d.trac.in 8.arti.pal.
prin.q.23.versi.quod intelligo. Ad quod faciunt ea, q̄ plenè
ipse cumulat in d.tra.in 6.art.princ.in 1.membro circa fi.fo.
51 13.& seq.Ex † quibus patet non bene isto casu argui de em-
phiteusi ad feudum,vt expresse uult Ias.in d.l.2.C. de iu.em-
phi.nu.187.& in præl.feu.n.58,vbi dicit,tale arg. nō esse tu-
tum,cum plurimę reperiant differentiæ inter emphiteusim
& feudū,& potissimè ista psens & aliæ,quas ipse Ias. ponit in
52 l.1.co.9.& seq.C.de iur.emphy.¶†Nec obstat, ꝙ in dubio vr
celebrata inuestitura fm statutum patriæ. Nā est verū, quan-
do statutum esset ualidum, & res essent subiectæ statuenti-
bus,& de illis possent disponere, uel qñ statutum expresse de
feudis loqueret,q̄ in casu pñti cessant,ut dictum est.¶Ad reso
lutionē tertij dub.in quo quærit,an renunciatio facta p D.An
ge.D.Veltro eius fratri comprehendat, seu extendat ad bona
53 feudal.Videret prima facie dicendum ꝙ sic, ex quo non solū
renunciauit hrditati prnæ,sed ēt bonis prnis,& bonorum ap-
pellatione etiam feudalia continentur,ad quæ talis renuncia-
tio ita facta se extendit,ita Spe.in tit.de loca.§.nūc aliqua. ver.
156.in fi.quem refert & sequitur Deci.cons.339.uisa longa se
rie.in fi.& ita etiam refert Ias.in l.Gallus.§.quidam rectè, nu.
44.ff.de lib.& post.& in l.quod dr,num.31.ff.de verb.obl. ad
ducendo And.de Iser.in c,1.in tit.de cap.qui cur.uend. & ita
54 ēt refert Ias.in prælu.feu.nu.45.in fi. Prout † ēt,quia talis re-
nunciatio

nunciatio vr̃ esse facta per uerba nedum gn̄alia, quinimo vl̄ia
de omni parte & portione qūocunq; & qualitercunq; debita
ipsi D.Angelæ quo casu ēt feudalia comprehendit, saltem uir-
tualiter,& ad illa se extendit, ita dicit Dec.consi.76. licet in ca
su.col.2.uer.4.etiam.& in d.consi.389.col.pen.nu.11.Et ma-
55 ximè considerata illa cl̄a, omni meliori modo &c.† quæ mul
tùm attenditur, ut in l.cum pr̃.§.filius matrem.ff.de leg.2. &
dicit Bal.in l.quoties.col.2.C.de hæred.insti. cum alijs addu-
ctis per Ias.in auth.nouissima.C.de inoff.testam.num.20.per
56 Moder.in l.1.§.si quis ita.ff.de uerb.oblig. ¶†Istis tn̄ obst.di-
co, ꝙ renunciatio non comprehendit ipsa feuda, solùm enim
renunciauit hæreditati paternæ,& bonis ipsius, quæ ad feuda-
lia minimè se extendit: cum de illis non fuerit specifica men-
tio facta, ut de iure requiritur, ideo non ueniunt in tali gn̄ali
renunciatione, vt est tex.in c.in gn̄ali. in tit.si de feu.fue.ꝯtro.
& ibi Bald.Alua.do.Præpos.& alij scrib.notant, ꝙ in gn̄ali uē-
ditione seu alienatione bonorum non ueniunt feuda. Prout
57 etiam non ueniunt in gn̄ali obligatione, seu in gn̄ali renuncia
tione.adducunt iura,& deci.concordantes, vt per eos,& bene
ēt facit tex.in c.quamuis, in tit.de inue. de re alie.fac. ubi non
veniunt bona feudalia in statuto ꝯcedēte alicui personæ quar
tam seu tertiam partem bonorū alicuius, ex quo specifica mē-
tio de ipsis feudis facienda est, & oēs scrib. ibi hoc firmant.
58 Et † bene facit tex.in c.1.in ti.de capita.qui cur.uend.ubi hr̃,
ꝙ in gn̄ali venditione bonorum non veniunt feuda,& ibi Al-
ua.in 1.notab.assignat rōnes,& adducit iura ꝯcor. & est bona
dec.Albe.de Ros.in l.tres fratres.ff.de pact.ubi vult, ꝙ renun
59 ciatio hr̃ditatis pr̃næ non se extendit ad feuda.Et † ideo gn̄a-
lis quietatio seu renunciatio facta de bonis patris non com-
prehendit feuda. Et bona decis.Bal,in tit. an agna. uel fil.col.
4.quem ibi sequuntur scrib.volens, ꝙ si filius renunciat hære
ditati paternæ, non propterea vr̃ renunciare feudo, & ideo ad
illud succedit non obstante renunciatione. & bene facit text.
in c.1.de eo qui fi.fec.agna.& ibi col.fi. Alua.dicit, ꝙ filia re-
nunciando bonis paternis non censetur renunciare feudo, &
ꝙ gn̄alis renunciatio,& remissio non se extendit ad feuda, &
sequitur ibi D.Præposi. in fi. adducunt rōnes & decisiones ut
60 per eos. Et † Alex.ꝯsi.2.ex narratis, col.1. in 4.vol. allegando
plures & varias decisiones concludit, in gn̄ali oblōne bono-
rum non venire feudalia,& idem vult Soci.ꝯs.29.ꝓ deci.col.
4.Bar.in l.si ꝯstante.ff.solu.matr.in 3.q.2.q.principal. vbi vo
lebat, bona feudalia esse obligata mulieri ꝓ dote. Nam non
est verum: cum non veniant in generali obligatione. Et ma-
gis in terminis hoc vult Soc.consi.70.super controuersia, nu.
5.in 3.vol.vbi allegando Bald.& alios doct.tenet, ꝙ renuncia
tio iurium, quæ quis habet in bonis alicuius, non comprehen
dit bona feudalia, ꝓut etiam est ꝯs.Bal.432.Quædam puella,
in 1.vol.& Ias.allegādo plures decisiones in d.l.Gallus.§.qui-
dam rectè, num.43.dicit, ꝙ in gn̄ali quietatione non veniunt
feudalia,& ibi num.43.uult, ꝙ minus ueniant in generali re-
nunciatione,& nu.44.in fi.tenet, ꝙ applōne gn̄ali bonorum
non ueniunt feudalia reprobando dictum Spe.in d.§.nūc ali-
qua.prout uult idem Ias.in d.l.quod dr̃, num.30. post Alexā.
ibi, col.19.uer.sed certè ad ista, ubi etiam reprobat D.And.de
61 Iser.de quo supra. Et † quod sub gn̄ali donatione bonorum
non veniant feudalia, est deci.ꝯsi.Neap.14.Ioanellus, col.fin.
uersic.item in d. donatione, ꝓut etiam non veniunt in gn̄ali
62 obligatione, vt hr̃ in decis.ꝯsi.Neap.26.in prin. Et † ꝙ appel-
latione bonorum non ueniant feudalia, consuluit Dec.sibi ꝯ-
rius ꝯsi.139.superius allega.in fi.adducit ꝯsi.Signor.idem fir-
mantis & alias decisiones Bart.& Bald.ut per eum, in quibus
locis etiā tāgit Alex.in apostillis, Dec.ꝯs.395.in causa Magn.
col.pen.num.8.etiam vult, ꝙ in gn̄ali refutatione & renun-
ciatione non uenit feudum, quod adhuc peti pōt non obstan-
te renunciatione, ut uult Bar.in l.item uidendum.§.fina.ff.de
63 petit.hære.Et† comprobari possunt. Qm̄ in gn̄ali dispōne nō
veniunt bona feudalia, ut dicit Do.Signor.consi.221. factum
sic se habet D.Præposi.in c.per venerabilem, colū.73. qui filij
sint legiti.& Dec.ꝯsi.85.col.1.ubi allegando decisiones alias,
& diuersa consi.firmant, etiam in vl̄i dispōne non venire bona
feudalia ea ratione: quia separatam naturam hn̄t ab alijs bo-
nis,& ideo nisi de eis spālis fiat mentio, non veniunt, arg.no.
in l.item apud Labeonem.§.hoc edictum.ff.de iniur.cum cō-
64 cor.suis. Prout† ad id plura adducit idem Dec.ꝯsi.389.col.2.
num.5.& ideo docto.omnes Mod.post Alber. de Ros. in d.l.
tres fratres.referentem se habuisse in facto Veronæ talem qō-
nem ꝯcludunt, in gn̄ali renunciatione & refutatione oīum iu
rium, quæ habet seu hr̃e sperat aliquis &c. in hr̃ditate alicu-
ius, non cōprehendi, nec ꝑtineri bona feudalia, adducunt dec.
uarias, vt per eos. Et cōprobari ēt ꝓdicta pn̄t ex his, quæ dicta
fuere in ꝓcedenti 2.arti.& dub.ꝙ stat.gn̄alr̃ loquens non cō-
65 prehendit feuda vt ibi.Ex † quib. ꝯstat, talem renunciationē
factam per Do.Angelam non se extendere ad bona feudalia.
Eo magis qm̄ ista renunciatio est stricti iuris,& non debet ex-
tendi, sed strictè interpretari, vt dicit Card.ꝯs.120.Titius obli
gauit se.in fi.& Calder.ꝯs.5.in tit.de præb.& Dec.ꝯs.379.re-
quisitus, col.2. num.3. quæ D.Ang.dicta renunciatione non
obstante uenire pōt ad feud.prædicta, ut fuit conclusum in 1.
66 dub.¶†Non obstant allegata superius in ꝯrium, ex quo decis.
Spec.& sequacium in d.§.nunc aliqua.non est uera. Nam ap-
pellatione bonorum non ueniunt feudalia, sicuti non ueniūt
applōne hr̃ditatis, ut apertissimè patet in decisionib.s̃.dedu-
ctis, quæ ut plurimum loquunt̃, qn̄ fit mentio de bonis: ut
tunc feudalia non ueniant. & Alex.& Ias.in d.l.quod dr̃.& in
d.§.quidam rectè.reprobant.Spec.& Iser.& ipse Deci. est sibi
67 ipsi ꝯrius.ut s̃.deductum est.¶†Non obstat, quod dicebat ip-
se Dec.in ꝯs.76.col.2.uers.quartò etiam,& in ꝯs.389. nu.11.
ꝙ bona feudalia ueniunt in vl̄i renunciatione, ex quo vr̃ de il
lis cogitatum &c. Nam primò istud vr̃ ꝯ eas, quas ipsemet De
ci.refert decisiones in d.ꝯs.76.col.1.uer.& ideo quamuis, vo-
68 lentes etiam in vl̄i dispōne non uenire feuda.Prout†etiam &
melius tollitur obiectio. Qm̄ in casu pn̄ti nulla fuit vl̄is re-
nuntiatio.Nam simpliciter D.Ang.renunciauit omnem par-
tem sibi debitam in bonis & hæreditate sui patris. Nec in ea
dr̃ de omnib.& quibuscunq; bonis,& ideo illa indefinita bo
nis, non æquipollet vl̄i, ita punctaliter Soc.in terminis nostris
firmar̃ in d.ꝯs.74.in 3.lib.col.pen.uers.ꝯfirmatur ista opi.ad-
ducit iura & decisiones ut ꝑ eum. illa enim vl̄is oēm partem,
bene est vl̄is quò ad partem & quotā, quæ poterat deberi ipsi
D.Ang.qūocunq;, qualitercunq; &c.solùm determinat quo-
tam & partem, non autem determinat bona, ex quo dum lo-
quuta est ipsa D.Ang.de bonis simpliciter, illa expressit & nō
vl̄r,& ideo illa vl̄is omnem, relata ad quotam non est repetē-
da ad bona, ut in fortioribus terminis in hac materia feudali
concludit idem Socy.in d.ꝯs.74.colum.pen.& fi.per totum,
ꝓbans hanc conclu.ratione,& lege ut per eum. Et tanto ma-
gis quia renunciatio est strictè interpretanda,& non debet ex
tendi, ut supra dixi. Et etiam quia si uoluisset renunciare om-
nib.bonis etiam feudalib.hoc expressisset, & non exprimen-
do, præsumptio est, ꝙ non uoluerit, arg.not.in c.ad audientiā.
de deci.in l.unica.§.finaūt ad deficientis.C.de cadu.tollen.&
etiam not.in uulg.l.cū de indebito.ff.de ꝓba.& in l.in agris.
69 ff.de acq.re.dom.Ex† quibus etiam tollitur illud, quod ulti-
mo loco dicebatur, de clausula omni meliori modo &c.nam
solùm concernit expressa, non autem ea, ad quæ se non exten-
dit renūciatio,& per dictam cl̄am ualidantur ea, quæ veniūt
in actu & dispōne, non aūt extranea, ad quæ principalis dispō
non refertur, ad not.in regula accessorium.de regu.iur.lib.6.
cum concor.& arg.eorum quæ dicimus de iurō, quod habet
uim clausulæ omni meliori modo &c. & tn̄ non se extendit
70 ad ea, de quibus non agitur, ut dicetur in seq. dub. ¶†Quar-
tum dubium, quo quærit̃, an iurm̄ appositum per ipsam Do.
Ang.in renunciatione obstet illi, quò ad feuda prædicta, uel
aliquo remedio possit esse sibi consultum pp læsionem.Prima
facie suadet̃, ut illi noceat, ex quo ualidat renunciationem fa-
ctam ꝑ mulierē, quæ aliàs non ualeret, ut in c.quāuis. de pac.
lib.6.& in sim.validat alienationem, quæ aliàs sine eo non va-
leret, ut in c.cum ꝯtingat, de iureiur.& in c.licet mulieres, eo.
tit.lib.6.& per Bal.in l.si quis pro eo, colu.3.uers.3.dixi.ff.de
fideiusso.Et in simili plenè hr̃ pet oēs per illum tex. in authē.
sacramen.puberum, C.si aduer.uendi. & in corpore unde su-
mitur, taliter ut etiam porrigatur talis renunciatio iurō ualla-
ta ad ius de futuro, ut dicit Alex.post Cuma.in l.is qui hæres.
in prin.ff.de acq.hæred.& in l.sed & si quis. §.quæsitum.col.
1.ff.si quis cautio. Facit ēt tale iurm̄ ualere actum oī meliori
mō quo pt.l.cū pr̃.§.filius matrem.ff.de leg.3.ubi Bar. & alij
nota.Et qa tale iurm̄ pōt seruari sine interitu salutis æternæ,
idcirco seruandum erit.d.cū ꝯtingat. & c.quemadmodum.
de

de iureiuran.cum sim. Et q sit seruanda talis renũciatio iurata, suadet ex his, quæ ponit Imo.in d.c.cum ꝯtingat.in tertio mẽb.principali,& Alex.ꝯs.123.uisis & ꝯsideratis, in 1. vol. & plenius Dec.ꝯs.180.visa renunciatione.col.3.vers.pſupposito igitur,vbi plura adducentes volunt,mulierem renunciantem cum iuro astringi ad obseruandum talem renunciationẽ, esto q p ipsam allegaret enormis læsio. Propter quod ab ea renunciante non põt peti absolutio a tali iuro, ex quo si istud ꝯcederetur,d.capitula & iura fuisset posita & ꝯdita ludibrio: ut plenè ẽt tãgit Gem.& alij in d.c.quãuis.col.2.uer.quæro quare. & Corn.ꝯs.11.in pñti.col.1.& 2.in 3.uolu.prædicta ꝯfirmat
71 alijs rõnib. ut per eum. Et † eo magis vñr ꝓcedere: quia in instro dictæ renunciationis apposita est clã renunciationis exceptionis doli,in factum &c.per quam vr̃ renunciatum omni exceptioni,ut dicit Alex.cõs.42.super præmisso themate.col.
72 2.uer.Nonò quia,in 1.vol. Et † ẽt quia ipsa do.Ange.ex certa scientia renunciauit, & iurauit, pp quod vr̃ tolli enormis læsio,ut dicit Bal.in l.2.in 7.q.C.de rescind.uend.& Alex.cõsi.
73 61.uiso ꝓcessu.in 2.uol.Et † ẽt quia ipsa d.Ang.expresse asseruit,non esse circunuentam,nec læsam enormiter, nec enormissimè,nec re ipsa, nec ex ꝓposito. Quo casu si quod ꝯsequi debebat ultra sibi ꝓmissum a suo fratre,illud vr̃ donasse, & talis donatio & liberalitas stante iuro est ualida & firma,ut ꝯclu
74 dit Cor.d.ꝯs.11.col.2.& 3.Prout † ẽt: quia in tali renunciatione & iuro interuenit pñtia ꝓpinquorum, & auctoritas & decretum iudicis,& causæ cognitio.Quæ tanto magis illã reddiderunt ualidam,& firmã, iux.gl.in l.1.C.de fi.instr.lib.10. & Bal.in l.1.ff.de reb.cor.cum alijs adductis p Alex.in l.sciendũ.col.7.& 8.uer.item fallit.ff.de uerb.ob.& p Fel.& Mod.in c.qm̃ ꝯ.de ꝓb.char.antepen. col.1.uer.ult.not. & iux.ea quæ hñr in l.transactione.C.de transa.& in l.Polla.C.de his q b.vt indi.¶Istis tñ non obstantib.in casu pñti,dico tale iura.in nullo obesse ipsi D.Ang.ex quo simplr̃ renunciauit bonis,& hr̃ditati prñæ,quæ renũciatio non se extendit ad bona feudalia,vt fuit cõclusum in pcedenti dubio,& iõ iurm̃ appositum super
75 tali renũciatione ad feudalia se non extendit.Nam † ẽt renunciatio iurata nõ cõprehendit feudalia,& iuro non obstã.renũcians põt ad feuda succedere,dec.est in pũcto Bal.a qua ibi nullus dissentit,in c.1.an agna.uel filius, col.4.uer.sed quid si filius.quẽ refert & sequit Ias.in d.l.Gallus.§.quidã rectè.n.24.
76 in fi.& in d.l.quod dr̃.nu.30.in fi.ff.de uer.ob.Et † suadetur: qm̃ iurm̃ semp hẽt illam tacitã ꝯdõ quam hẽt ꝓmissio seu renũciatio,super qua interponitur,& ad plus non extendit,q̃ extendat uirtus ꝓmissionis & renũciationis, ita tex.in l.fi. C.de non nu.pecu.& Old.ꝯs.138.cum mulier.& ꝯs.278.licet quãtum.& Ang.ꝯs.315.statuto cauet.col.1.& Bal.ꝯs.29.casus.vir donauit.in 3.uol.& Rom.cõs.269,Non est dubiũ.in princ.& Alex.cõs.37.uiso col.3.in 2.vol.& Dec.cons.389.Requisitus. col.4.nu.12.& cõs.240.unde cum talis renunciatio nõ trahatur ad feuda, minus trahi debet ad illa per iurm̃ appositum. Quod ẽt suadet.Nã per talem renũciationem solùm fuit concessum in reb. non feudalib. in feudalib. aũt non adfuit aliqs
77 cõsensus,vt dictum est in pcedenti dub.Quo † casu ex defectu consensus quò ad feudalia nõ ualet,nec renũciatio, nec iurm̃, nã ad illa se non extendunt ex defectu consensus,ut in sim.hr̃ in l.si mr̃,ubi gl.& doc.ff.de inoff.test.& in l.q cũ tutorib.& ĩ l.tres fratres,vbi Bar.& alij.ff.de pac.& plura cumulat Soc.cõsi.103.in casu.col.2.& 3.nu.4. & 5.in 3.uol. & cõs.25. spiritus sanctus,col.pen.in 4.uol.& cõsi.214.col.7.in 2.vol.Bñd. Cap.cõs.29.fuit quidam.col.4.& Franc.de Cur.cõs.3.& cõsi. 43.super cõtingentia.col.9.& Corn.cons.135. in 2.uol.cum
78 alijs q̃ adducunt per scrib.in d.auth.sacrã puberũ. Prout † ẽt quia iuram.nõ debet esse uinculũ iniquitatis, ex quo in se cõtinere debet tres comites,de quib.in c.inter cætera 22.q.4.& in c.animaduertendũ.10.q.2.& in c.tua nos. & in c.quanto. extra de iureiu.qui tres comites cessant,qñ consensus deficit. Ex istis clarè patet, tale iurm̃ nihil obstare. ex quo renũciatio & iurm̃ super ea appositum non comprehendunt mõ aliquo feudalia,vnde ipsa D.Ang. non habet necesse petere aliquam absolutionem a iuro,cum nõ sit cõsiderabile quò ad dicta bona.Et ideo oẽs clæ appositæ in d.ꝯtu renũciationis, & ẽt decretum iudicis,de quib.s̃,nihil obstant quò ad ipsa bona feu-
79 dalia: quia super illis non censentur appositæ. ¶ † Nec obstat, q iurm̃ facit ualere actum omni meliori mõ &c. quia istud

est uerum in eo,quod agitur,secus aũt in alijs, in quib. partes non agũt, put in casu nr̃o quò ad feudalia: cum renũciatio & iurm̃ se nõ extẽdãt ad bona pdicta,de quib.minimè fuit actũ, & ita in simili in fortiorib. terminis concludit ipse Dec.cõsi. præall.389.col.pen.in prin.uers.Non obst.& alia allegata superius de.c.quãuis.cum sim. ꝓcedũt in diuerso casu, qñ renũciatio & iurm̃ celebrantur super re,in qua agentes cõsentiũt. Et ad abũdãtẽ cautelam adhuc dici põt dicta iura nõ obstare re ex alio: qm̃ ex tali renũciatione ipsa do.Ang.fuit & est enor
80 missimè læsa † quo casu tale iurm̃ non validat ꝯctum,nec consensum,& ab eo põt peti absolutio, & ita limitatur & intelligitur dispõ.d.c.cum cõtingat.& d.c.quamuis.cũ cõcor. ita Vincẽ.in d.c.cum ꝯtingat.& d.Ant.& Abb.ibi co.15. uer.Nonus casus est,& Philip.Fran.in d.c.licet mulieres,& Alex.ꝯs.191. uiso puncto.col.fi.in 2.uol.& Georg.Nata in d.c.quãuis. col. 4.in 6.limitatione,ubi rõne & auth.istud comprobat, maxi.p ꝯs.Abb.ita allegatum per eum,col.12.uersi.5.facit. & Corn. idem vult præal.cons.11.col.4.& seq.& cõs.71. & 72. consi. 133.in hac col.pen.& in plur.alijs cõsi.in 3.uol.& cõsi.27.& 236.& cõs.258.in 4.uol.& hanc sñiam firmat Alex.in l.stipulatio hoc mõ concepta.col.4.& 5.in 2.limita.ff.de uerb.obli.
81 Data † enim tali enormissima læsione iurm̃ nihil obstat, ut cõcludit Dec.ꝯs.præalleg.181.col.4.& 5.& cõs.280.uisa renunciatione.per totum,ubi ad id plura adducit, put etiam ipse facit in ꝯs.216.uisa transac.& ꝯs.203.ut uera resolutio,& meli9 cõsi.præalleg.379.col.fi.quib.in locis doct.prædicti rõne uiua & urgenti cõcludũt,tale iurm̃ nõ tenere, nec ligare mulierem iurantem data præfata enormissima læsione, per quam
82 reipsa arguitur dolus.Taliter † q æquiparatur dolo ex ꝓposito,ut hr̃ in l.si quis cum aliter.ff.de uerb.oblig. & in l.2.ff.de excep.dol.& per Anch.ꝯs.82.uisis diligenter,cum cõcord. & quemadmodum dolus ex proposito non obligat iurantem,vt in d.c.quamuis.& in d.auth.sacra.puberum. ita & dolus qui interuenit re ipsa pp enormissimam læsionem, & utroq; casu iurm̃ nõ tenet,nec obligat, nec ligat, & max. qñ ad cautelã ab
83 eo petita est absolutio,ut fuit hic. Et † fortius pdicta ꝓcedũt, nedũ qñ interuenit enormissima læsio, sed ẽt qñ interuenit enormis.Nam illa stãte nõ habet locum tex.in d.c.quãuis. de pac.cum si.ita Pet.de Anch.in regula accessorium.de reg.iur. lib.6.car.3.uers.pro declaratione prædictorum. & in cõs.38. p clariori decisione,& sunt plures aliæ consimiles decisiones & consilia,quæ & quas refert & sequitur Deci.in d.cõsil.suo 180.col.4.& consi.216.in prin.& præal.ꝯs.379.col.fi.vbi di-
* cit,hãc esse cõem * opi.referendo se ad suum ꝯsi.præall.180. in quo ꝯsi.rñdet omnib.adductis in ꝯ̃rium, mouentur ad ita tenẽdum pluribus rõnibus & iuribus & decisionibus,ut per eos.Ex quibus clarè ꝯstat,q ipsa D.Ang.enormissimè seu enormiter læsa ex dicta renũciatione iurata non astringitur ad obseruationem ipsius.Et quod iuramẽ.ipsam nõ obligat potissimè petita & obtẽta absolutione ad cautelam. De enormi autẽ læsione satis apertè oñditur,cum renũciauerit pp ꝯstitutionẽ unicæ dotis pluribus hæredibus,uidelicet paternæ ac etiã so-
84 roriæ,nec nõ patrui. Quarum † hæreditatum ꝯsiderato ualore & æstimatione apparet enormis læsio,ut tradũt Bart.& alij in l.si societatem.§.arbitrorum,col.7.uers.in ꝯ̃rium.ff.p soc. & per Imo.in c.quintauallis.ubi ẽt scrib.tãgunt de iureiur.& per eũdem,ubi ẽt Rom.& alij in l.si quis arbitratu.ff.de uerb. obl.& plenè no.in l.2.C.de rescin.uend. & in c.cũ dilecti.extra de empti. & uendi. et bene per Abb. in d.cap.quintaual-
85 lis.col.2.uer.uenio ad 10.Et † si hãc læsionem applicare uolumus arbitrio iudicis,iux.gl.in §.prætium.insti.de ꝯ̃h.empt. & Bal.in l.cum antea.C.de arbitr.cum sim.adductis per Dec.cõ 39.iuridicam,in fi.& per Corn.cõsi.179.licet in hac.col.pen. uers.item põt.in 4.uolu. certè quilibet iudex nõ poterit aliud arbitrari, nisi læsionem esse enormem. qua stãte, & renũciatio.& iurm̃ parum,& nihil nocẽt,¶Nõ obstãt allegata in ꝯ̃rium,Nam dicta cap. ꝓcedũt,qñ nõ est enormis læsio,quo casu appositio iuri nõ erit ludibrio,ex quo rl̃r debet obseruari, nisi detur enormissima seu enormis læsio,cum iurm̃ non debeat esse vinculum iniquitatis,& in eo dñt interuenire tres comites,ut s̃.deductum est, & ẽt quia concurrit fragilitas mulieris,quæ laborat ꝯ̃ ꝓpria commoda.l.4.in fi.C.de sponsa.Et sicut fuit facilis ad renũciãdum, ita ẽt fuit & ad iurm̃, vt no. in l.si qua mulier.C.ad uellei.Et tale iurm̃ est captiosũ,& plenum

num fraude,pñr minimè seruandũ,vt ꝯcludit Corn. ꝯſ.24.&
86 27.in 4.vol.Et †dum aliqui volunt,ꝙ pp enormẽ læſionẽ nõ
poſſit peti abſolutio a iuro,eorũ opinio minimè eſt tenenda,
* ex quo*cõis cõclo eſt in ꝯriũ,& iſto caſu iurm non eſt ſeruã
dum,& ab eo põt peti abſolutio, vt ſunt oẽs cõclo. ſuperius
87 deductæ.¶†Nec obſtat illa clã renũciationis,exceptionis,do-
li,in factũ &c.& ẽt illa,ex certa ſcĩa.ex quo nõ extendunt,nec
ꝯprehendunt caſum pdictũ,qñ interuenit enormis læſio.Pro
ut ẽt nõ obſtat alia clã,ꝓmiſit non ꝯuenire aliqua rõne vel cã
&c.vt dicit D.Ant.& alij in d.c.cũ ꝯtingat col. pe. cũ alijs ad-
ductis p Phil.Cor.d.ꝯſ.11.& ꝯſ.124.viſo puncto.col.pe.in 3.
vol.& ꝯſ.179.& 236.diligẽter.col.fi.& ꝯſ.258.in 4.vol.& ple
nè tangit Dec.d.ꝯſ.131.in prin.& diffuſius palle. ſuo ꝯſ. 180.
col.pe.nu.8.& 9.& ver.fi.Vbi rñdet ad illã clãm,in qua aſſeri
tur,eam ſcienter & certioratam feciſſe talem renũtiationem.
88 Nec†aſſertio ſua,in qua dicit,non eſſe circũuentã,nec læſam:
nã qua facilitate renũtiauit & appoſuit iurũm, eadẽ facilitate
appoſuit.d. verba,ꝯñr nec vnũ nec aliud obſtat,ar.l.doli.§.di-
uerſum.ff.de noua.& tradit Bar.& alij in l.fi.C.de nõ nu.pec.
& Alex.cõſi.178.viſa ſcriptura.col.2.in 2.vol.& Dec.in d.ꝯſ.
89 180.nu.8.¶†Nec illa pſumptio donationis & liberalitatis ob
ſtat,cũ de ea verbũ nullũ ſit appoſitũ in dicta renũtiatione. Et
ẽt ſi eſſet appoſitũ,minimè obſtaret,vt firmat Cor.d.ꝯſ.11.vo.
90 3.& Dec.d.ꝯſ.180.col.pe.ver.& primò nõ obſt.Prout † ẽt qa
talis renuntiatio apparet facta,vt ꝯſeruaret̃ familia & nomen
D.Vel·fris ipſius D.Ang.q̃ in caſu pñti nõ pt ꝯſeruari, cũ mor
tua ſit relicta filia fœmina,p quã non ꝯſeruat̃ familia, nec no-
mẽ D.Veltri,quinimo extinguit̃,cũ fœminæ & deſcendẽtes
ex eis & bona feminarũ tranſeant in alienas familias, vt dicit
Io.And.In addi.ad Spe. in tit.de ſucceſſ.ab inteſt.& ꝓbat̃ inſt.
de pat.pote.in fi.& not.Bal.in l.maximum vitiũ.C.de lib.pte.
& plenè tangit Soc.ꝯſ.12.& ꝯſ.63.viſis teſtõ.col. 11.& 10.in
91 3.vol.Et†ꝯſiderata d.cã,pp quã fuit facta renunciatio, q̃ mõ
ceſſat,in nullo vr̃ poſſe pıudicare ipſi D.Ang. ex quo fuit limi
tata & reſtricta & nõ ppetua & ſimplex.ſed ita demum quate-
nus ꝯſeruaret̃ familia & nomẽ fratris.Quæ cã iam ceſſat, & iõ
illa ceſſante renuntiatio nõ eſt in ꝯſideratione, arg. notato. in
c.cũ ceſſante.de appel.& l.adigere.§ quamuis,de iure patron.
& arg.vulga.l.in agris,de acq.re.domi.cum alijs accumulatis
p Feli.in c.cum ordinẽ.de reſcri.Et magis ꝓpriẽ eſt tex.in l.iu-
bemus.C. ad velleia.& doctri.Bal.in l.pactũ.C.de colla.& ibi
Pau.de Caſt.col.fi.ver.ult.q̃ritur.& eiuſdẽ Pau.in l.tranſactio-
nem.C.de pac.& ponit Are.in l.qui ſuperſtitis.ff.de acq.hr̃d.
in 3. limi.ubi dicit hanc eſſe cõem,vt ꝯcludit etiam Are.conſ.
163.verum eſt.col.4.cum alijs ad id accumulatis per Dec. in
præall.cõſ.379.col.2.& 3.nu. 5. 6. & 7.vbi inter alia adducit
cõn.Ang.optimè loquentis.190.viſa dicta quietatione. Et ad
iſtud bñ aduertat̃: qm̃ D.Veltro mortuo ſine maſculis omni-
no ceſſat cã finalis,pp quã ipſa do. Ange. talem renunciationẽ
92 fecit.¶†Nõ obſtat illud,quod vltimò dicebat̃ de auctor.& de
creto iudicis.Nã tollit̃ ex his,q̃ dicit Pau.de Caſt. conſi.mihi.
39.ſuper eo quod quærit̃.& Alex.conſil.16. uiſo inſtrõ. quos
refert & ſequit̃ Iaſ.in l.nec quicquam.§. vbi decretum, colu.
antepenul.ver.immo plus.nu.71.ver.præceden.nu.70.& co.
penul.ver.item adde.ff.de offi.proco.& leg.nu.81.ubi cõclu-
dunt,ꝙ qñ eadem die celebratur actus per minorem, & inter
ponit̃ decrerũ,talis interpoſitio ita pcipitãter facta non nocet
nec tenet,ex quo de cauſæ cognitione dẽt fieri ſcriptura ſepa-
rata & de p ſe,prout ego aliàs pleniſſimè ꝯſului allegando ꝯſi.
Pet.de Anc.72.viſis diligẽter.& ꝯſ.Fran.de Cur.46.ſuper con
trouer.col.4.in princ. & plures alias deciſio. vñ cum eadẽ die
ĩmo eadẽ hora & momento facta appareat in eodẽmet inſtrõ
dicta renũciatio.& interpoſitio decreti.certè in nihilo hẽt ua
lidare dictam renũciationem,nec iurĩ appoſitionem,& rñde-
ri etiam põt,ut facit Cor.d.ꝯſ.214.col.pen. verſi. nec obſtat.
93 vol.3.& d.ꝯſi.236.uol.4.col.fi.Et†ad illud de præſentia con
ſanguineorũ ẽt rñdet Cor.d.ꝯſ.179.in fi.Prout ẽt poteſt tolli
multipliciter,ut aliàs ꝯſului.¶Vltimum dubiũ in quo quærit̃,
an ſemel excluſa cenſeatur perpetuò excluſa,non eſt diſcutien
dum,ex quo ipſa D.Angela nunquã fuit excluſa, ſiue ꝯſidere-
mus ius cõe,ſiue ꝯſuetudines feudorũ,vt fuit ꝯcluſum in pri-
mo dub.Nec ſtatu.municip.ipſam excluſit,nec excludit a bo-
nis feudalibus,ut dictum fuit in 2.dub.Renunciatio ẽt illi nõ
nocet quò ad feudalia,ut plenè fuit ſupra tactũ in 4.dub.Iura

men.ẽt minimè obſtat, vt diffusè fuit ꝯcluſum in præcedenti
dub.Et ideo bene oĩbus ꝯſideratis apparet,nunq̃ fuiſſe exclu-
ſam,conſequenter ſuccedere debet. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

59 Qui

59 *Qui fecit secundum consuetudinem nõ dicitur facere in fraudẽ.*
60 *Actus factus palam caret fraudis suspicione.*
61 *Iuramentum facit cessare fraudis suspicionem.*
62 *Cessat fraus in alienatione facta iusto precio.*
63 *Fides habita de precio non inducit fraudis suspicionem.*
64 *Præsentia personarum fide dignarum, et directi domini tollit suspicionem fraudis.*
65 *Coniecturæ ex quibus fraus præsumitur.*
66 *Infirmus potest alienare & testari, et iam si laboret in extremis, nu. 56.*
67 *Et potest assumere habitum religionis, & nu. 56.*
Et sine fraude potest ingredi religionem.
Qui moritur confessus & suscipiens eucharistiam dicitur remittere omnem iniuriam, & rancorem, & solum cogitare de salute animæ.
68 *Constitutus in extremis potest matrimonium contrahere, & nume. 68. 71.*
69 *Infirmus renuncians beneficio, an præsumatur facere in fraudẽ, & num. 69.*
70 *Infirmi non omnes moriuntur.*
74 *Præcedentia declarant sequentia.*
75 *Attendi debet, quod agitur principaliter, & non quod uenit in consequentiam, & nu. 76.*
77 *Vna præsumptio tollit aliam.*
78 *Tenor libelli est considerandus.*
79 *Possessorium uti possidetis & retinendæ quas probationes requirat, & num. 80.*
81 *Et an sit necesse probare possessionem tempore litis contestatæ.*
82 *Tale interdictum possessorium tuetur possessorem.*
83 *Inuestitura nõ excludit filias a possessione rei feudalis, & n. 85.*
84 *Possessio realis non transfertur in hæredes.*
Filia potest mitti in possessionem rei feudalis, & nu. 85.
86 *Et singularis successor potest idem petere.*
87 *Viuente vasallo & post mortem ipsius agnatus non dicitur possidere, & ideo non potest agere possessorio recuperãdæ, sed solum acquirendæ. & nu. 83.*

CONSILIVM XIII.

Attingendo Articulũ petitorij & proprietatis pñtis causæ feaudalis uertentis inter d. Ant. de Gõzaga actorẽ & dñm Lud. de Cathabenis reũ ꝯuentũ uĩ pri. facie dicendũ, ipsum actorem debere obtinere.
1 Nã † feudũ, de quo agitur, paternũ fuit acquisitum. s. p q. Ioã. Ant. & q. Azonẽ de Gonzaga, & successiuè possessum p filios dicti q. Io. Ant. & postmodũ D. Nainũ filiũ d. q. Io. Ant. & post modũ per filios dicti D. Naini, qui oẽs sunt ĩ. quartum gradũ dictorũ ascendentiũ parentũ cõis agnationis, ut tradit' in c. 1. §. hoc quoq;. vbi Bal. & alij notant, in ti. de succ. feu. & in c. 1. §. 1. ubi Bal. & alij in tit. de gra. succ. in feu. & in c. 1. de na. suc. feu. & no. Bal. ĩ auth. defuncto. C. ad Tertul. & Ale. ꝯs. 30. Qm̃ omne datum, col. 3. in 1. vol. & Soc. ꝯs. 165. uisis inuestituris, ver. 4. confirmatur. in 2. uol. & Dec. ꝯs. 55. placet mihi. col. 1.
2 & 2. In † quo feudo paterno oẽs agnati descendentes tñ ex primis inuestitis succedunt uirtute dictæ primæ inuestituræ, & ex natura principij, & stipitis, in quo dictũ feudũ paternum fundatur, ut probatur in c. 1. ubi Bal. & alij hoc notant, in tit. de feu. march. & tradunt Iac. de Belu. & Andre. de Iser. Bal. & reliqui in plud. feudo. in 3. diuisione. & ibi Alu. in 6. diuisione, & est bonus tex. in c. 1. & ibi oẽs tãgunt, de gradib. succes. in feu. cũ alijs adductis per Fran. de Cur. ꝯs. 48. memoriæ re-
3 colendæ, col. 3. ver. feudum aũt paternũ, & uer. seq. Vbi † adduceudo ꝯsilium Bal. & Ang. inter ꝯsilia Ang. 106. Sanctissi. &
* Illu. & alias decisi.* cõiter ꝯcluditur, ꝙ ad feudũ paternũ ueniunt agnati, ẽt transuersales, dummodo descendant ex primo stipite, in quo feudũ fundat', licet nõ sint hr̃des illius, qui tale feudũ paternum alienauit. Nã satis est, ꝙ sit descendẽs & hr̃s primi inuestiti, ut est gl. in uer. inuestiri. & ibi doc. not. in ti. de feu. succ. & habent' in c. 1. de eo qui si. & hr̃. su. & in c. 1. si ua-
4 sal. feu. pri. cum si. Ex † quo tolli vr̃ illud, qd posset dici, tale feudũ fuisse hæreditariũ, vt vñr ꝓbare uerba inuestituræ ibi, hr̃dibus &c. tradit Bar. in l. ut iusiurãdi. §. si liber. vers. qro, qd si filius. ff. de oper. lib. & Pau. & Alex. in l. si patroni. ff. ad treb. & Dec. ꝯs. 78. licet in casu. col. fi. Et in feudo hr̃ditario nullus põt succedere nisi sit hæres illius de cuius successione agitur, vt traditur in locis ꝑalleg. Nam satis est ĩ feudo paterno, ꝙ qs sit descendens & hæres primi inuestiti, & primi stipitis, vt dictum est & ẽt cõcludit Alex. ꝯs. 2. col. 3. & 4. & ꝯsi. 8. Sempronius in 5. vol. & Alb. Bru. ꝯs. 10. & consi. 18. colum. 4. & consi.
5 25. col. 2. Et † procedit conclus. etiam stantibus filijs fœminis dicti ultimi possessoris feudi: cum regulariter fœminæ in feudis nõ succedant, vt est tex. in c. 1. §. & quia uidimus. in tit.
6 qui feu. da. poss. cum infinitis cõcor. Nam † licet inuestitura dicat pro hæredibus & descendentib. & regulariter appellatione hæredũ & descendentium ita ueniant fœminæ sicut & masculi, vt ad plenũ traditur p Bar. & alios oẽs in l. Gallus. in §. ẽt si parente. ff. de lib. & posth. Tñ istud non hẽt locum in materia feudali. Nã isto casu descendentes masculi tm̃ ueniunt; ut habet' in c. Titius. in ti. si de feu. fue. ꝯtr. int. do. & agna. & in c. 1. de eo qui fec. fi. agna. & per oẽs in d. §. ẽt si parente. & p Frã. de Cur. d. consi. 48. col. 3. & consi. 25. tria col. 1. & consi. 44. sæpe reuoluta, col. fin. & tradunt Abb. & alij Can. max. Mod. col. 22. ver. prædicta conclu. in c. in præsentia, extra de proba.
7 & per Dec. consi. 208. col. 3. Et † ĩ isto feudo paterno locus est iuri accrescendi, ut uno vasallorum moriente sine masculis, eius portio accrescat alijs conuasallis descendentibus a primo stipite, vt ꝓbatur in c. 1. §. cum verò Corradus. in tit. qui feu. da. poss. & in c. 1. de gra. succ. in feu. & in c. 1. de fratri. de no. benefi. inuest. & plenè per Alex. & Are. in l. si mihi & Titio. ff. de ver. ob. & per eundem Alex. in d. consi. 30. in 1. volum. Eo
8 † magis quoniam in inuestitura apposita est illa clausula & vno alteri succedenti, ut plenè tangunt Bal. & alij in l. unica. C. qñ non peten. par. & Fran. de Cur. in d. consi. 48. col. 12. in
9 prin. ver. & propter uirtutem illorum verborum. Et † etiam propter illam clausulã, & cuiuslibet eorum, quæ distributiuè insolidum actum attribuit vnicuiq;, ita ut inter inuestitos & descendentes eorum inducat ius accrescendi, vt tradit Bal. in c. 1. §. filia. in fine, in tit. de successione feu. & in d. l. unica. C. quando non peten. par. col. 10. ver. sed hic dubitatur, cũ alijs adductis per eundẽ Fran. de Cur. in d. cõsi. 48. col. 10. versi. 3. confirmatur, & col. 11. versi. sicut videmus, & diffusius in suo consi. seq. 49. & plenius istud firmatur. Ex istis videtur inferi, ꝙ mortuo dicto Ant. Maria fratre d. Ant. actoris sine filiis masculis, ꝙ in feudis peruentis ad ipsum dominum Anto. Mariã
10 succedere debeat ipse dom. Anto. eius frater. Cui † non uidetur posse obstare alienatio dicti feudi facta per dictum Antonium Mariam in personam dicti Ludouici de Cathabenis, p textum in c. 1. de alienatio. feu. patern. ubi Andr. de Iser. & alij volũt, ꝙ feudum paternum non potest alienari in præiudiciũ agnatorum, ut tradunt doct. in d. §. hoc quoque, & plenè Ale. in d. consi. 30. in primo volum. & in consil. 98. uiso themate, & consil. sequen. 4. volum. & ponit Franc. de Cur. in dicto cõsil. 48. colum. antepenultima. versi. tamen si alienat feudum,
11 cum similibus. Licet † in tali alienatione interuenerit consensus directi domini, ut tradit Bald. in dicto. §. hoc quoque, columna sexta. in 1. conclusi. & in d. capitulo. 1. columna secunda, de alienatione feu. pater. & Alua. & in capitulo 1. §. finali, in 31. conclusi. in titu. quæ fuit prima causa benefi. ami.
12 & per Albertum Brunum consi. 3. colum. 1. Eo † magis quoniam dominus directus inuestiuit. d. Ludou. de Cathabe. saluis iurib. tertij, & specialiter saluis iuribus ipsius D. Ant. quæ reseruatio operatur, ut per talem inuestituram non fiat præiudicium d. D. Ant. si in dictis feu. habuit ius, ut dicit D. Signor. de Amod. consi. 60. Magnificus, columna secunda, & Alber. Brun. consi. 14. in prin. & consi. 24. uexandi non sunt. ¶ Istis tamen non obstant. consideratis quæ in facto concurrunt, contrarium dico esse uerius, ꝙ immo d. D. Ant. actor in dictis feu. nullum habeat ius, moueor per illam cõem & vulgatam conclu. habentem, in hac materia feudali semper esse recurrendũ
13 ad tenorem inuestituræ. Nam † illa ostendit qualitatem ipsorum feudorum, & ut habetur in c. 1. & ibi Bal. & alij tradunt in tit. de duo. fratri. a c. inuesti. & idem Bal. in l. quoties. C. de suis & legi. & in plu. feu. in 4. diuisi. vbi adducit tex. bene probantẽ in c. si cui. in tit. de extraordina. c. Corra. & idẽ Bal. in c. 1. §. deniq; in tit. q̃ fuit prima cã. benef. am. volens, ꝙ a tenore inuestituræ nõ est recedendũ, vt ẽt probat tex. in c. 1. in fi. tit. de succ. feu. & in c. fi. in tit. per quos fiat inuesti. & multa ad id adducit Fran. de Cur. in ꝯs. 48. col. 7. & 8. uersi. ad demõstran-
14 dum, & consi. 49. car. 6. & 7. ver. 1. igitur, col. 4. In † istis enim feudis

feudis admittuntur pacta ēt extranea.c.1.§.fi.in tit. q̃d sit in-
uesti.Nā alterant,q̃n apponuntur, & immutant naturā feudi
& derogant oī naturæ feud.vt dicit Bal.per illū tex.in d. c. de
duo.fratrib.& in c.1.de feud.nō hab.prop.nat. & plura ad id
cumulat idē Frā.de Cur.ī d.ↄs.48.col.8.ver.2.p̄mittendū est.
& d.ↄs.49.car.7.col.1.& 2.ver.& potissime.& ver. cōfirmant
15 p̄missa.Hoc † stante cōsiderato tenore īuestituræ factæ appa
ret ꝓ recipientib.& eorum hr̄dib.& descēdētib. vtriusq; se-
xus.Quo fit,vt ad talia feuda ēt fœminæ possint admitti,& ī il
lis possint succedere: cū in inuestitura expresse uocent, vt est
tex.& ibi oēs tradunt in c.1.§.hoc aūt notandū.ibi, nisi spāli-
ter dictū fuerit,in tit.de his qui feud.da.poss.& est doct. Bal.
in d.l.quoties.quā ad plenū ꝓsequitur Dec.ↄs.208.ad clario-
16 rē col.2.¶†Quod eo magis ꝓcedit ↄsiderando illud distribu
tiuū positum in inuesti.ibi, cuilibet eorū,& ibi quolibet eorū.
cuius natura est īsolidū attribuere actū vnicuiq;,vt tradit Bar.
in l.hoc articulo.ff.de hr̄.insti.& doc.in l.fi.C. de impube. &
17 al.subst.Ex † quo tenore inuestituræ ad portionē feudorum,
q̃ puenerūt ad d.D.An.Ma.succedere dn̄t filiæ ipsi9,& nō ip-
se d.Ant.frater.Et licet Ale.ↄs.9.pōderatis his,col.2. ver. nec
p̄dictis,in 5.vol.in hoc videat' tenere ↄ̄riū,tn̄ eius dictis bene
rn̄det Dec.in d.ↄs.208.col.2.& 3.Ego diffusius aliàs ↄsulēdo
sequutus sum hāc eandē sniam ↄ̄ Alex. ex plurib. & rn̄dendo
adductis in ↄ̄riū,sm q̄ cōsului,fuit postmodū iudicatū. Et eo
magis ista procedunt in casu p̄nti,vbi p̄ns feudū nō hēt pro-
priā naturā feudi,nec in se tale quid cōtinet, q̃d nō possit per
fœminā,vel eius substitutū explicari.Verū q̃n filiæ d.D. Ant.
Mariæ nō prætendūt in d.feudis succedere, quinimo potius
alienationē factā p eorū p̄rem de d.feudis approbare vn̄r, id-
circo pro nunc circa hunc articulum ulterius me nō extēdo,
Satis sit demonstrasse,q̄ attento tenore inuestiture,super qua
actor se fundat, ipse nō pōt dici ad tale feudū uocatus.Præte-
18 rea†ad decidendas cās feudales potissimū & in primis atten-
di & obseruari dēt ↄsuetudo loci,vbi feudū est sitū.Nā talis ↄ-
suetudo vincit legē & oēs alias ↄsuetudines traditas in usib.
feud.ut est tex.apertus & ibi gl.1.& oēs notāt in c.1.in tit. de
19 feu.cog.Et † nō mirū. Nā tale ius in materia feudali q̄sitū vr̄
a ↄsuetudine,vt tradit Bar.in l.vt iusiurādi.§.si liberi.ff.de op.
lib.& idē Bar.& alii scrib.in l.de quib.col.5.ff.de legi.Natura.
n.feudi ↄsuetudine potius quā iure scripto regulat'.c.1.de suc
cess.feu.& tradit Cum.ↄs.143.post prin.& Cor.ↄs.97. primò
ↄsultus,col.6.ver.& licet natura.in 1.vol.& Gui.Pa.ↄs.18.co.
20 1.nu.8.Et† ideo ↄsuetudines feudales ↄ̄ria cōsuetudine loci
possunt tolli,ut tradit Bal.& alij in l.2.in prin.ff.de vul.& pu
pil.& Dec.ↄs.39.q̄m ex facto,col.7.uer.5.quia,nu.12.& doc.
in l.more.ff.de acq.hære.& Ias.in l.de quib.ff.de legi.nu. 54.
& nu.69.cum seq.Et ↄsuetudo posterior derogat priori.l. nul
la.§.sed si alimēta.ff.de alim.& cib.leg.c.cū de bn̄ficio. de p̄b.
lib.6.Rom.in l.post dotē,col.13.ff.sol.mat.Fel.in c.ius gn̄ale
21 in add.ad decr.col.2.ver.simile est.Hinc † videmus, q̄ licet
cōsuetudine feudali inductum sit,q̄ fœmina non succedat in
feudo.c.1.§.hoc aūt notandū.in tit.de his qui feu.da.poss. cū
sim.Tn̄ cōsuetudine particulari,& locali pōt induci,q̄ ipsa fę
mina in feudo succedat,ꝓut est in Regno Neap. q̄n nō extat
masculus,ut tradit And.de Is.in d.§.& quia uidimus,& Alua.
eo tit.§.& quia,col.pen.ver.6.si cōsuetudo.& facit tex.in c.1.
§.filij.si de feu.fuer.contr.& tradit Dec.in pal.ↄs. dicto n. 12.
& ↄs.nouiter impresso.20.ꝓponit.nu.13.& seq.& sentit Car.
cōsi.64.Nobilis dn̄a,& Bal.in c.significauit.col.1.de rescr. &
Ias.in d.l.de quib.nu. 54.& Alb.Bru.cōsi.2.in fi.col.in princ.
22 Hinc† ēt dici solet, q̄ licet sup feudalib. nō possit fieri testm̄.
c.1.vbi doc.notant de succes.feu.& in c.1.§.donare. qual. ol.
feu.po.aliena.tn̄ ualet cōsuetudo,vt de feudalibus quis possit
testari,ut dicit Bal.in c.1.circa finem q.pen.de succes.feud.&
23 Ias.in d.l.de quib.nu.55.Hinc † ēt habemus,q̄ licet feudum
nō possit alienari irrequisito dn̄o.c.imperialē.cū sim.de ꝓhi.
feud.alie.p Fed.tn̄ ualet particularis cōsuetudo loci, qua in-
ductum est,q̄ feuda alienent' irrequisito dn̄o,ↄ̄ cōsuetudinem
feudalē,vt tradit Bal.in d.c.significauit,col.1.& consi.9.aliàs
171.donatio.in 1.vol.& cōs.185.quidā nobilis,in 1.vol.aliàs
ↄs.313.in 2.vol.& sentit idē Bal.in c.1.§.hoc quoq;,de succe.
feu.& Mod.Pap.in repe.c.fi.col.17.uer.10.infert,extra de cō
sue.& probat' in ti.de pace Cōstan.in §.libellariæ. cū aliis ad-
ductis p Dec.in d.ↄs.208.col.3.n.9.Et bn̄ facit tex.iūcta gl.1.
in c.1.§.porrò.in tit.qual.ol.feu.pote.alien. & q̃ ponūt Mod.
in trac.de feu.in 4.parte prin.q.19.& est ↄs.Old.159. ex p̄nti
themate,in 2.dubio.col.2.circa.fi.ubi plurib.istud cōprobat,
ꝓut ēt facit Gui.Pap.decisi.159.volens in delphinatu feuda-
lia quò ad alienationē esse redacta ad instar patrimonialiū ꝑ
24 gn̄alē ↄsuetudinē loci,& p Anch.ↄs.124.uisis,col.pen.Et † in
simili dicimus,ualere consuetudinē,q̄ in alienatione rei eccle
siasticæ īmobilis non requiratur cōsensus superiorū, ut dicit
gl.in l.diuturna.ff.de legi.& plenè tāgit Ias.in d.l. de quib.eo.
lib.Valet cōsuetudo,p quā receditur a maiori solēnitate req̄si
ta a lege,ut in auth.de instr.cau.& fid.§.oportet,& p Bal.ī l.1.
col.2.ver.sed hic q̃ro.C.de vellei.Hinc ēt magis ad terminos
n̄ros inductum uidemus,vasallū sm cōsuetudines feudales ī
extraneos nō posse alienare feuda in p̄iudiciū agnatorū ēt cū
cōsensu directi dn̄i,ut tradit Bal.in d.§.hoc quoq;,col.6.& in
c.1.col.2.de aliena.feu.pate.& dictū fuit superius, & plenè tā
25 git Alb.Bru.cōsi.80.circa primum,ferè per totū.Tn̄† consue
tudo particularis loci pōt inducere, q̄ feuda alienētur etiā in
extraneos in p̄iudiciū agnatorū, & p̄ferenda ista particularis
est usib.feudorū,prout ↄsuetudo est in Gallia: ut dicit Io.Fab.
in §.itē seruiana.uer.q̃d de feudo,& in §.fuerat. inst. de actio.
& in §.1.inst.de legi.patro.tute.cū aliis adductis p Deci. in d.
ↄs.208.col.3.nu.9.& tradit Io.Raimun.in c.imperialē.§.habi
to,de proh.feu.alie p Fed.& Iac.in tract.de feu.car. 18. col.2.
26 nū.15.¶†Quæ ↄclu.bene ꝓbatur ex his, q̃ deducit Oldr. in
d.ↄs.159.in 2.dub.& ēt ex his quæ in proprijs terminis cōsu-
luit Io.Cāp.in cōs.incip.uiso themate,q̃d cōsi.hr̄ inter cōsilia
Alb.Bru.& est 2.in ordine col.pe.& fi.ver. Quā modo ēt alia
rōne,vbi expresse dicit,ualere cōsuetudinē localē, q̄ feudū ēt
ecclesiasticū inscijs & inuitis agnatis possit irreuocabiliter vē
di in p̄iudiciū ipsorū,& ibi hoc cōprobat bona rōne. Nā ēt
per priuileg.istud pōt cōcedi,pariter & cōsuetudine istud pōt
induci,cum a pari ista procedant,ut sentit Bar.in proœ.fforū,
& Bal.in l.quicunq;.C.de ser.fug.& tradit per illum tex. Ioā.
And.in c.cum cōtingat,de foro cōpe.cū alijs ibi per eum alle
gatis,q̃d & sentit Dec.allegando alias decisio.in pall.cōs.390.
nu.12.Et hoc idem expresse firmat Alb.Bru.in suo cōsi. pall.
80.in prin.vbi uult,valere consuetudinē,q̄ feuda possint alie
nari in præiudicium agnatorum, & hoc idem ipse uult in ↄs.
seq.81.Non obst.Nec mirum.Nā cōsuetudo facit ēt licitū il-
lud,q̃d aliàs esset illicitum,vt hr̄ in l.certi condictio.§.si num
27 mos.ff.si cer.pet.& ibi Ias.nu.27.Vnde † cum in inclita ciui
tate Mātuæ fuerit & sit antiqua,inueterata & notoria cōsuetu
do,q̄ feuda ēt paterna & antiqua ecclesiastica insuper possint
inter uiuos quocūq; titulo alienari in p̄iudicium agnatorum.
Necessariò concludendum erit,D.Ant.Mariam potuisse dicta
feuda alienare,etiam in præiudicium sui fratris ac filiarū sua-
28 rum.Eo † magis cum inuestitura feudorum appareat recepta
secundùm bonū usum & legē feudorum, & sic relationē ha
buit primitus ad cōsuetudinem specialem loci,quæ erat,ut ta
lia feuda possint alienari,arg.eorum quæ habentur in d. l.de
quib.vbi Ias.post Pau.de Cast.col. antep. ad id plura adducit
prout ēt facit in l.p̄scr.col.4.& 5.C.si contra ius uel uti.publ.
& ponit Bal.in uer.nos romanorum, in tit. de pace Constan.
& Mod.in c.licet causam,co.3.& 4.extra de prob.& plenè Fe
29 ly.in additio.decreti,in c.ius genera.col.2.& 3.Et†suadetur.
Nam contrahentes semper uidentur conformare se uelle cū
consuetudinē seu statuto loci,ut tradit Bar.in l. hæredes mei.
§.cū ita ff.ad Trebel.ubi plenè Alex.& doc.in l.Gallus. §. etiā
si parente.ff.de liberis & posthu.& Mod.repeten.in l.Titia. §.
Titia.ff.de leg.2.car. 7. col.3. Et etiam quia concessio rei em
phiteuticæ præsumitur facta secundùm consuetudinem eccle
siæ,ut concludit Alex.allegando multa iura in consi.124.con
30 sideratis.col.2.uersi.sed prædicta.in 5. uolum. Dico † etiam
& fortius,quòd licet talis inuestitura se nō retulisset ad usum
feudorum & sic ad dictam consuetudinem specialem, tamen
adhuc necessariò referenda erat ad talem consuetudinem, sci-
licet ut feuda possint alienari.Nam concessio feudi facta in pa
tria,in qua solent feuda alienari, præsumitur facta secundum
talem consuetudinem,esto quòd de ea nihil dicatur, ita pun
ctaliter & in terminis concludit Oldr.in d.cons.159.in secun
do dubio,ubi optimis rationibus & iuribus istud comprobat, &
quem refert & sequitur Alb.Bru.in dicto consi.80. in fine. cō
sentit Bald. in dicto §. hoc quoque, colum. 4. uersicu. con-
suetudo

suetudo feudorũ,& Dec.ↄſ.185.in cã iſtorũ,col.4.uer.Nõ obſtat,ꝙ in alia.Et ſatis iſtud cõprobat̃:qm̃ quælibet diſpõ interpretationẽ recipit ab eo, qđ eſt ↄſuetũ.Et diſpõnẽ recipit a cõſuetudine quilibet actus,qui gerit̃,ut dicit Inno. in c.olim.de ver.ſi.& Abb.in c.ſignificari,aliàs certificari,de ſepul.& Alex. in l.huiuſmodi,in prin.ff.de leg.1.& plura ↄgerit Fel. in c. cũ M.col.3.& 4.ex de cõſti.prout ẽt facit Dec.in regula ſemper ĩ ſtipſonibus.ff.de reg.iur.col.2.& 3.verſi. & gñaliter quælibet diſpõ.& idẽ Dec.in ↄſ.nouiter impreſſo penul. pñs conſulta-
31 tio,col.pen.¶†Et ex iſtis tollit̃ obiectio, q̃ poſſet fieri ex mente Dec.in d.ↄſ.208.col.pen.ver.ad illud,qđ dr̃ de ↄſuetudine, ubi vult,ꝙ talis ↄſuetudo bene operatur & valet. vt per eã deroget̃ iurib. feudorũ ꝓhibẽtib.alienationẽ, tñ nõ vr̃ tollere tenorẽ inueſtituræ,quę eſt prouiſio hoĩs,per iura & rõnes ꝑ eũ ibi adductas.Nã dico,ꝙ iueſtitura ĩ caſu fuit pñti facta ſm̃ dictam ↄſuetudinẽ,& in dubio ita dẽt interpretari facta,ut ſunt deciſiones apertæ ſuperius adductæ,quib.ipſe Dec.minimẽ reſpondet,& ſic tollit̃ cõſuetudo feudalis,ut ipſemet fatetur. Et ꝓuiſio hoĩs nõ erit ↄ̃ria:cum inueſtitura facta ſit, & interpretari dẽat facta ſm̃ dictã cõſuetudinẽ permittentem alienationem fieri in præiudiciũ agnatorũ, & ſic cõcurrit & conſuetudo particularis loci,& preuiſio ẽt cõcedẽtis & accipientis feudum ſm̃ conſuetudinẽ prædictã,ita ꝙ conſuetudo gñalis feudorum tollit̃ hac particulari & locali cõſuetudine. Et prouiſio hoĩs reſpectu inueſtituræ nõ erit ↄ̃ria, ex quo facta fuit & ita interpretari dẽt facta ſm̃ hanc particularem cõſuetudinẽ & ſic nullum obſtabit,ↄñr adducta per Dec. ſubſiſtere nõ poſ
32 ſunt.Eo † etiam cum iſta cõſuetudo ſit inueterata & noto. q̃ aliqua probatione non indiget,ut tradit Bal.per illũ tex. in fi. in auth.iubemus.C.de iud.& in l.filiusfamil.§.ueterani.ff.de procu.& no.ſcrib.in l.1.C.ut quæ deſunt aduoca.Prout ẽt q.a ad maiorem cautelam cõſuetudo ꝑdicta apparet formiter ꝓbata per plures & plures doc.peritiſ.in cã productos,ut plenè
33 tangit Bar.& alij in d.l.de quibus.Prout† ẽt quia ex inſpectione publicorum inſtrorum talis conſuetudo redditur notoria, in quibus continent̃ ſimiles alienationes feudales,q̃ iam ſorti
34 tæ fuerunt effectum,& ideo alia non indiget probatione, †ut punctaliter tradit Bal.in d.l.1.C.ad uell.col.2. verſic. ſed hic quæro,& eſt optima deciſ.Bar.in l.1.in prin.col.3.ver. uenio
* ad q.ff.de op.no.nun.quem* cõiter ſequuntur ibi ſcrib.addu
35 centes alias concor.Prout † ẽt qm̃ nedũ ꝑ lapſum decẽnij & nedũ per duos actus ſed per plures,& per tẽpus lõgiſſimũ talis inueterata conſuetudo fuit obſeruata,ut per gl. & oẽs ſcri. ibi in uer.inueterata.in d.l.de quibus & ad plenũ per repete.
36 in c.fi.de ↄſuetu.& ꝑ Alex.ↄſ.173.viſis in 2.uol.Prout †etiam qm̃ ipſemet D.Ant.actor uſus eſt dicta cõſuetudine.Nam feuda quæ ad ipſum peruenere in extraneas ꝑſonas alienauit, ut doctum eſt publicis documentis,vnde cũ eam ſemel approbauerit,nõ põt modo eã improbare,regulã qđ ſemel.ff. de regu. iur.l.imputari.C.de fid.inſtr.Bar.in l. poſt legatum. ff. de his quib.ut indig.plenè ꝑ Cano.in c.cũ venerabilis.extra de exce. & facit illud vulgatũ,qđ quiſq; iuris &c.ut ff.eo.tit.per totum
37 in c.cum oẽs.extra de ↄſti.& per Bar.ↄſ.59.cõe Spoleti.Et †ex iſtis ita breuiter deductis tolluntur oĩa,q̃ ſuperius fuerunt in cõtrarium deducta in fauorem d. D.Ant.Nam procedere poſſent,niſi extaret dicta conſuetudo: ea. n. exiſtente, prout exiſtit,non poſſunt habere locũ: qm̃ conſuetudo attendi dẽt uirtute cuius ipſe D.Ant.Maria licitè potuit d. feuda alienare in perſonas extraneas,prout iã alienauit in præiudiciũ agnatorũ.
38 ¶ † Verũ adhuc inſtari poſſet, talẽ conſuetudinẽ bñ procedere,qñ feudũ alienatur per uenditionẽ,ex quo ĩ tali ſpecie alienationis cõſuetudo ꝑdicta fuit obſeruata,& in actu pratico deducta,& ſic quò ad feuda ꝑ ipſum D.Ant.Mariã uẽdita ſortiẽtur effectũ.Nõ aũt potuit habere locum in ea parte feudorũ, q̃ fuit data inſolutũ.Nã in tali ſpẽ alienationis nõ apparet talem ↄſuetudinẽ fuiſſe obſeruatã & inductã,ↄñr ad iſtũ caſum nõ dẽt extẽdi.Tũ q̃a odioſa tendens in ꝑiudiciũ tertij,tũ quia ſumus in materia correctoria,in qua non eſt licita extenſio,ẽt
* ex maioritate rõnis,vt *cõiter tradit̃ in auth.quas actiones.C. de ſac.ſan.ecc.& in l.ſi uerò.§.de uiro.& in l.ſi cõſtãte. ff. ſol. mat.& ẽt quia tñ dr̃ eẽ iductũ ꝑſcriptione & ↄſuetudine, quãtũ apparet ꝑſcriptũ & ſolitũ obſeruari & nõ vltra.l.qđ meo.§. fi.in fi.& ibi notant doc.ff.de acq.poſſ.& ꝓbat tex.cũ gl. in l. 1.§.ſi q̃s hoc interdicto.ver.Iulianus.ff. de itin.actuq; priua.

ubi Bar.& Ang.Volentes,ꝙ ſi quis eſt ↄſuetus colligere pedagiũ de certis reb.nõ põt illud exigere in alijs, & eſt bona gloſ. ſup ver.interruptionẽ,in fi.in c.auditis.extra de ꝑſcri.vbi Fel. col. 5.ver.eſt igit̃ regula,& quinq; ſeq.plura accumulat.Prout
39 † ẽt facit Iaſ.in d.l.de quib.in ſcdo not.col.3.& quatuor ſeq. & nouiſſi.in tract.de feud.in 1.parte in 3.q.prin.co.4.& alijs ſeq.nu.9.Quib.in locis allegantur infinitæ deciſio.& concluditur,ꝙ ꝑſcriptio & cõſuetudo nõ debet extẽdi de caſu ad caſum,ẽt ſimilem,ut firmat Ale.ↄſ.12 2.uiſo puncto,in fin.in 4. vol.& Bal.in c.1.in uer.abbatiſſã,in tit.qui feud. dare poſſ. & Are.cõſi.32.In cauſa.Et potiſſimè iſtud vr̃ procedere in materia feudali,in qua proceditur iure cõſuetudinario,quod ius ꝑſimile non debet extendi,ut habetur in c.1.in tit.de feud.cogni.ibi.Qui conſuetudine non ſit comprehenſus &c. vbi Bal. & alij hoc colligũt,cũ alijs adductis per Iaſ.in d.l. de quib. in
40 2.not.ver.tene contrarium.Et †etiam quia datio inſolutum multum differt a uenditione,& inter iſta uiget diuerſa ratio, adeo ut ſtat.loquens de uenditione locum ſibi non uendicet in datione inſolutum, ut tradit Specul.in tit. de emptione, & uend.§.nunc dicendum,ver.ſed pone ſtat.& Alex.cõſi.76. viſis col.5.in 5.vol.Fulgo.conſi.134.in q.colum.2.& alia adducit Dec.conſi.18.uiſo puncto.col.2.& 3. & conſi. 308. in caſu ad nos.& Old.conſi.237. perlectis. ¶ Tamen adhuc iſtis non obſtan.dico talem conſcetudinem locum ſibi uendicare etiam in datione inſolutum,ex quo ↄtinetur ſub generali uer-
41 bo alienationis.Conſuetudines†enim feudales diſponunt, ꝙ feudum paternum in præiudicium agnatorum non poſſit alienari,& loquitur in alienatione,ſub quo termino & uerbo nedum propriè & ſtrictè continetur uenditio, ſed etiã datio inſolutum,& quæcunq; alia ſpecies alienationis,ita tex.in Rub. & in c.1.de aliena.feu.pater.& in tit.de prohibi.feu.aliena. ꝑ Loth.& ĩ c.1.§.donare,qual.feud.ol.poter.alie.& ĩ c.1.de ſucceſſ.feud.& bene in tit.de prohi.feu.alie.per Feder.& optimè probatur in c.nulli.vbi Cano.extra de reb.eccle. non alienan. ubi tradit Barb.& in alij no.in l.fi.C.de rebus alie. nõ aliena. & quilibet actus tendens ad dominij tranſlationẽ comprehẽ-
42 ditur ſub generali termino alienationis.Et † cum datio inſolutum ad hoc tendat,proculdubio erit ſpecies alienationis,ẽt ſi ſit facta pro dote,ita dicit Bal.poſt glo.in l.nulla,col.2.uerſ. quæro quedã.C.de iur.do.& eſt tex.in l.ſicut.§.ſi debito. verſi in dotem.ff.quib.mod.pig.uel hypoteca ſol.& tradit Alber. de Roſ.in l.ſi uſumfructum.de libera.cau.& ſic ꝓpriè & ſtrictè ſub dicto termino cõtinebitur.l.ſemper.ff.de reg. iur. tradit Bal.in d.l.de quib.& Soc.in Rub.de excep.& Rub.de vul.
43 & pupil.cum ſuis concor.Vnde † cũ iura feudalia prohibeant alienationem generaliter,& ↄſuetudo loci illã permittat,eã dr̃ permittere in quacunque ſpecie,in qua eſt prohibita, ut cum ꝓhibitio ſit generalis,ẽt permiſſio iudicanda uenit generalis, ut idẽ operet̃ oppoſitũ in oppoſito,qđ propoſitũ in propoſito, & ut ↄ̃riorũ eadẽ debeat eſſe diſciplina,ad plenè notata ĩ Rub.
44 ff.de acq.poſſ. Et † licet appareat cõſuetudo obſeruata ut plurimum in ↄ̃ctu emptionis,nõ ꝓpterea excludit̃ dationẽ inſolutũ.Tũ quia talis contractus emptionis magis frequentatur. l.2.in prin.ff.vſuc.pro emp.Non tamen propterea excludit alias ſpecies alienationis,vulg.l.nam ad ea.l.non poſſunt.cum ſim.ff.de leg.Tũ quia ſub termino alienationis ita propriè & ſtrictè ↄtinet̃ datio inſolutũ ſicut & uenditio,ut dictum eſt,& ↄſuetudo eſt,ꝙ poſſit alienatio fieri. Vnde nõ tractabitur hic de extenſione ſed de cõprehẽſione,ut tradit Bal.in l. de quib.
45 Eo † ẽt qm̃ in caſu pñti omnimodæ uiget eadẽ rõ in datione inſolutũ,ſicuti uiget in uenditione. Nã illa rõne qua ꝑ leges feudorũ ꝓhibita fuit alienatio,ↄ̃ria rõne permiſſa fuit & conceſſa per ↄſuetudinem.Et quæcunq; rõ poſſit imaginari, quæ per conſuetudinẽ conceſſa fuit alienatio in vẽditione,illã ẽt locũ hẽbit ẽt in datione inſolutũ.Et licẽt rõ nõ appareat ſcripta,ꝓ expreſſa debet haberi,iuxta gl.Bal.& alios ĩ l. quamuis.
46 C.de fidei.Quo † ↄſiderato ſumus in caſu cõprehẽſionis, nõ extenſionis,ↄñr conſuetudo ꝑdicta cõprehendit etiam dationem inſolutum ex idẽtitate rationis,ut cõcludit Old.d. conſi. 227.& eſt glo.in c.1.in uerſi.Italiæ, de temporibus ordina. in 6. & in capi. ſi poſtquam, in.uerſic. mente, de electio.eodem lib.& multa cumulat Deci. conſilio 227. in caſu ad me tranſ-
* miſſo, numero octauo,vbi * communiter concluditur,quod ubi eſt eadem mens & omnimoda ratio, debet eſſe eadem

iuris dispõ, non per uiam extensionis, sed p viã cõprehensio-
47 nis. Et † ẽt quia verisimilr̃ fuisset de datione insolutũ expres-
sum, si de hoc fuisse cogitatum, & verisimilr̃ ita fuisset disposi
tum, ad notata in l. Titius. §. Lucius, vbi scrib. ff. de lib. & post.
48 p gl. & alios in l tale pactũ. §. fi. cũ si. ff. de pactis. ¶ †Et ex istis
tollitur illa obiectio superius facta, ꝙ diuersa uigeat rõ in da-
tione insolutum quã in uenditione. Nã ꝓcedit cõsiderata ma
teria subiecta, in qua põt assignari rõ diuersitatis: vt est ẽt in
teris d. Spec. Alex. & Cum. & Dec. in locis & ꝯsilijs superius ĩ
ꝓriũ adductis. Quod quidẽ cessat in casu nr̃o, vt ꝓbatum est.
49 Præterea† textus in l. elegãter. ff. de pignoratitia actione, & in
l. si pdiũ. C. de euictio. disponunt, ꝙ datio insolutum & vendi
tio ꝓcedat pariter, vt ẽt vr̃ sentire Dec. cõsi. nouiter impresso
septimo, viso. col. fi. & ꝓbat tex. pal. in d. l. sicut. §. si debitor, &
Alb. in d. l. si vsumfructum, & Ful. in cõs. 190. col. 2. in fi. & ꝯs.
137. col. 2. in fi. sentit Cyn. & Bal. in l. liberam. C. de senten. &
Bar. in l. 4. ff. pro empto. & in l. 1. §. cũ pdium. de pigno. & alibi
pluries, & Are. ꝯs. pal. 32. col. 2. & consi. 160. in 4. dubi. Vnde
50 †cũ ista sint æquiparata, succedit cõcl. ꝙ dispõ ẽt correctoria
loquens in uno locum ẽt habebit in altero æquiparatorũ: vt
tradit glo. & doc. sequuntur in l. quod verò. ff. de legi. & tradit
* Bar. in l. Marcellus. in prin. col. pen. ff. ad treb. & idẽ Bar. quẽ *
cõiter sequuntur ibi doc. vt dicit Aret. & Soc. in l. 2. ff. de leg.
1. vbi cõcord. decis. adducunt. max. Bal. & Mod. ibi. tangunt in
d. auth. quas actiones, vbi adducũt tex. in §. ex his. in authẽ. de
hære. ab intest. veni. & ĩ l. milites agrũ. ff. de re milita. & est bo-
na decis. D. Ant. in c. fi. de cõsue. col. 30. in 3. fallen. & Bar. in l.
liberorum, in 1. q. ff. de ver. sig. & Pau. de Cast. in ꝯs. 324. pñs
casus, & decisio dñi Soc. in ꝯs. 252. visis, col. 9. ĩ prin. ver. Qui-
nimo, in 2. vol. ubi punctalit' loquitur de ꝯsuetudine introdu-
cta in uno casu ex æquiparatis: vt extendatur ad alium, addu-
cendo gl. & Gemin. in c. quiuis. in fi. de off. ord. lib. 6. & loqui
51 tur ꝓpriẽ ĩ materia feudali. Et† ex hoc tollit' obiectio superi⁹
facta, in qua dicebatur, in correctorijs non admitti extẽsionẽ.
Nam cessat istud qñ extensio fit ad casum æquiparatũ. Prout
ẽt cessat, qñ fieret ad casum cõprehensum, ut dictũ est, & tra-
dit Abb. Io. de Anna. & alij in c. cũ ex iniũcto. ex̃ de hæret. Et
Fely. in d. c. auditis. in 1. declaratione, nu. 27. & Bal. in d. l. qđ
verò. & ĩ d. l. de q̃b. & ꝓpriẽ loquit' de ꝯsuetudine, co. 12. ver.
52 restat videre. Prout † ẽt qm̃ cõsuetudo inducta ĩ uno casu ex
idẽtitate rõnis extenditur ad aliũ, nec est restringenda sed di-
latãda. c. cũ olim. de ꝯsuetudi. & tradit Inn. & d. An. & Abb. in
c. dilec. de offi. Arch. & Bal. in d. l. de quib. col. 12. ver. restat ui
dere. & in l. nõ dubiũ. col. 3. C. de leg. vbi Ias. nu. 30. post Bart.
idẽ vult, & plenẽ tãgit idẽ Ias. in d. l. đ quib. ĩ 2. notabili. & Mo
der. in d. tract. de feu. in 1. parte. q. 3. & in 2. par. in 6. q. princi
pali. & Mod. repeten. post alios in c. fi. de ꝯsuetudi. & diffusius
Fel. in d. c. auditis. in 5. & vlt. declaratione n. 33. vbi ad id plu
ra adducit. Concludentes, cõsuetudinẽ esse fauorabilem, & iõ
nõ restringendã, ex quo in ea cõsideratur æquitas, & iõ extẽdi
dẽt ad casum silẽm p silitudinẽ rõnis, cuius ꝯriũ vr̃ esse in ipsa
præscriptione, q̃ cõiter iudicatur odiosa & rigorosa, & ideo cõ
suetudo ex tẽdi dẽt ad casum silẽm p similitudinẽ rõnis, & da
ta paritate rõnis. Prout ẽt D. Fran. Balb. in tract. de prescr. car.
53 8. col. 4. nu. 23. Et † ꝙ in materia feudali consuetudo extenda
tur ad casum similem, est decis. Alex. in cõs. 5. si vera, col. fi. in
5. vol. Nam data paritate rõnis non est extensio sed cõprehen-
sio, & sentit ẽt Soc. in d. cõsi. 252. col. 8. ver. quinimo, & Cor.
cõsi. 321. col. 3. ver. & nõ immerito, in 4. vol. Et ex hoc tollit'
alia obiectio superius facta, in qua dicebat' nõ debere fieri ex-
tensionẽ. Nam illæ decisi. loquuntur in præscriptione, quæ est
rigorosa. Nos aũt sumus in cõsuetudine fauorabili, & inducta
æquitate. Et si aliqua illarum decisi. loquitur in consuetudi-
ne ut non extendatur, procedit qñ dat' diuersitas rõnis de ca-
su ad casum. Non aũt qñ viget eadem rõ & mens, vel qñ su-
mus in casibus æqualiter & ꝓpriẽ cõprehẽsis, uel qñ sumus ĩ
casibus æq uiparatis, vt est casus p̃sens, siue cõsuetudo sit ꝯ con
suetudines feudales, siue p̃ter: vt colligitur ex decisio. superius
adductis. Nec obstat damnum tertij, ex quo inuestitura feudo
rum facta fuit, & concessa ẜm talem cõsuetudinem, vt s̄. pro-
batũ est, & sub dicta forma fuit p ipsos vasallos recepta, & sic
54 non cadit aliqua cõsideratio damni. Prout † ẽt qa tractat' de
succedendo & sic de lucro, vt dicit gl. & oẽs max. Ias. nu. 4. in l.
si emancipata. C. de iur. & fac. ignor. cum sim. Minus etiã ob-

stat, si dicatur, ꝙ tale feudũ deberetur virtute testã. & fidei. pa-
terni approbati p d. Ant. & d. Ant. Mar. eius filios, nõ simplr̃,
sed iureiurando. Et ẽt uirtute cõpromissi & laudi inde sequu-
ti. Quo fit, vt talis ꝯsuetudo minimẽ possit cõprehendere feu
dum p̃dictũ, debitũ d. Ant. cũ dictis qualitatib. Nã ista oĩa in
nullo obstant, & nihil sunt, vt diffusius de oĩb. sigillatim p me
55 aliàs ad plenũ dictũ fuit in alio ꝯs. sup p̃dictis absoluto. ¶ †Po
stremò nõ habet obstare p̃dictis, si diceretur, talem consuetu-
dinẽ vendicare sibi locũ, qñ alienatio feudi p uasallum fieret
dolosẽ, & in fraudẽ agnatorũ. Nam isto casu nulla rõ suadet,
ꝙ cõsuetudo velit tueri talẽ alienationẽ, cũ alicui fraus nõ de-
beat ꝓdesse, toto ti. ff. & C. de dolo. c. fi. de ꝯsue. lib. 6. & c. quis
de pac. eo. lib. & auth. itẽ sacra. pube. cũ aliis ꝯcor. C. si aduer.
56 uend. Et † de fraude satis vr̃ posse ꝯstare: eo qm̃ ipse D. Anto.
Maria infirmus & ꝓximus morti talẽ alienationem fecit, vt
ꝓbatur in fi. in d. c. fi. ibi, infirmitate graui tenebatur, & in l. fi-
liæ meæ. ff. sol. mat. ubi gl. & Bar. not. & in fi. tradit Bal. in aut.
si qua mulier. col. pen. ver. 7. quæro. C. de sac. san. eccl. ubi di-
cit, ꝙ suscipiens habitũ religionis in morte, nõ vr̃ ꝓfiteri, nec
se dedicare, & bene facit, qđ vult Ang. in l. sed & quæsitũ. ff. de
lib. & posth. & in l. nuper. C. de natur. libe. dicens, ꝙ existens ĩ
articulo mortis, & ꝯhens mr̃imoniũ cũ ꝯcubina ad effectũ, ut
filij nati legitiment' ad excludendũ substitutũ, non propterea
substitutus dẽt excludi, ex quo p̃sumptio est, tale mr̃imoniũ
fuisse factũ in fraudẽ ipsius, sicuti ingressus monasterij factus
in fraudẽ substituti ẽt non tenet. ut tradit Abb. in c. in p̃nti.
ex̃ de proba. & ibi Mod. plenẽ tangunt, max. Dec. col. mihi 3.
ver. quid aũt si quis, vbi ista oĩa adducit. Quæ vñr posse com-
probari, nã rõne uicinitatis p̃sumitur actus ĩ fraudẽ gestus, ut
in l. si ventri. §. in bonis. ff. de priuil. cred. & p Bar. in l. post cõ-
tractũ. ff. de dona. cũ alijs adductis p Soc. cõsi. 26. in p̃nti. n. 4.
57 in 3. vol. Tolluntur †. n. ista primò: qm̃ in dubio fraus nõ p̃-
sumitur nec dolus. c. 2. de re. iur. in antiq. l. meritò. ff. ꝓ soc. l.
quoties. §. 1. ff. de probat. l. sed si maritus. §. fin. ff. qui & a quib.
no. Soci. consi. 12. nisi fallor. nu. 3. in 4. vol. & probat tex. in d.
c. fi. de renun. ibi, dummodo de præmissa fraude appareat. Al-
legãti. n. eam incumbit onus probandi: cũ ĩ ꝯriũ sit iuris p̃sum
58 ptio: vt in dictis iuribus vtrunque probatur. Et † in simili est
illud uulgare, ꝙ nõ sufficit dicire, seu allegare, nisi dictum &
allegatũ probet'. l. si prius. & ibi glo. & scrib. in ver. egisset. ff. de
op. no. nun. & in c. dilecti. ibi, opposita & probata, extra de ex-
59 ceptio. Actus† igit' sol⁹ p̃dictæ alienationis p̃sumi nõ põt frau
dulentus, cũ auctoritate cõsuetudinis factus appareat, conse-
quenter licitus & permissus iudicandus est, arg. l. Grachus. C.
de adul. & eorum q̃ traduntur in l. 1. C. de his qui uen. ætã. im
pe. & in l. meminerint. C. vnde ui. & in l. nihil dolo. & in l.
nullus uidetur ff. de reg. iur. ubi habetur, ꝙ qui iure suo utitur
& facit quod a iure sibi permittitur, nõ dr̃ dolo uel fraude fa-
cere, & idem qñ permittitur ex cõsuetudine, ut tradit Abba.
consi. 68. in 1. uol. & in l. certi cõdõ. §. si nummos. ubi mo. ẽt
60 no. ff. si cer. pet. Et † Eo magis cũ talis alienatio fuerit facta pa
lã, & nõ clã, nec occultẽ, ꝯñr cessabit suspicio fraudis. l. si is q
bonis. ubi Bar. & alij. ff. de acq. hær. traditur in l. nõ existimo.
ff. de admini. tu. & in l. quoties. §. notandũ, ubi glo. ff. eo. tit. &
p doc. in l. 1. §. fuit quæsitũ. ff. ad treb. & p Bar. in l. Barbarius
61 col. 1. ff. de offi. præt. Prout † ẽt cessat suspicio ratione iuram.
quo d. alienatio fuit uallata, ut sin. tradit Bal. in l. perpetuo. ff.
de con. ob tur. cau. in fin. & in sim. tradit Abb. in c. solicitæ. de
resti. spol. in fi. & per Rot. in no. in tit. de rest. spo. decisio. 1 8.
62 aliàs. 7. nu. 401. si agenti. Prout † etiã quia talis alienatio fuit
onerosa, & sic facta iusto precio, ut traditur in l. si pupil. per
glo. & Bar. ff. de auct. tut. & in l. per diuersas. C. manda. a ꝯrio
sensu. & tradit Bar. in l. post contractum. per l. ait prætor. §. qđ
ait prætor. ff. de his quæ in fraud. credito. & in l. qui autem. §.
hoc edictum. eo. tit. & no. glo. in uers. in fraudem. in §. itẽ si qs
in fraudẽ, inst. de actio. & Anch. cõsi. 251. ex his, & Dec. consi.
63 235. in cusu, nu. 4. Et† fides habita de precio non inducit su-
spicionem, per tex. in §. uenditæ, ubi scrib. inst. de re. diuis. &
per Bar. in l. si seruus. §. locaui. ff. de fur. & in l. a diuo Pio. §. sed
si emptor. ff. de re iud. ubi alij tradunt, max. Cum. Et potissimẽ
stante cõsuetudine ciuitatis, quæ permittit feuda alienari, ẽt si
fides de precio habeat'. Quæ tanto magis tollit suspicionẽ, ut
dicit Aret. in d. §. uenditæ, col. pen. & Cuma. in d. §. sed si em-
ptor. & faciunt tradita p Soc. in l. Gall. §. etiam si parente, col.
2. de

64 2.de lib.& posth. & q̄ superi⁹ diximus de ↄsuetudine. Et † ēt
quia in tali alienatione interuenit pn̄tia ꝑsonarū fide dignarū
& ēt ↄsensus directi dn̄i superioris,iuxta no.ī l.Polla.C.de his
q̄b.vt indig.& ꝑ Bal.ↄs.9.factū,in 3.vol.& in plud.feu.in 3.di
uisio.& ꝑ Bar.& alios in l.1.C.de pdi.curia.lib 10.& ꝑ D.in l.
pacta nouissima.C.de pac.& in l.trāsactionē.C.de transa. & ꝑ
Bal.in l.fi.col.1.ver.no.ꝓ statuto.C.de fideicōm. cū alijs ad-
65 ductis ꝑ Frā.de Cur.ↄs.43.sup ↄtingētia,col.5.& 6.Prout † ēt
q̄m nulla cōiectura fraudis,de qua per Bar.& alios in d.l.post
ↄtū.ff.de dona.& ꝑ Dec.in d.ↄs.235.pōt in casu pn̄ti verifica
ri.Nec ēt aliæ cōiecturæ,ꝑ quas fraus p̄sumit̄, de quib. post a-
lios ꝑ eū citatos ꝑ Ias.in l.si is qui.§.sed si quis in frau. ff.de iu
reiu.ꝑ gl.& plenius per oēs scrib.insti.de actio.in §.itē si q̄s in
fraudē,& in tit.de his q̄ in fraud.cred.cum si.Quo stante,suc
cedunt dicta Bar.in ↄs.64.Petrus Nicolæ.col.fin. volēs ꝙ vbi
nulla causa fraudis subest, nec cōiectura aliqua verificari pōt
de ea non est arguēdum,nec cōsiderō aliqua haberi dēt. Quę
optimè ꝓbantur per d.l.quoties. §. 1. cū alijs superius addu-
66 ctis.¶†Nec obstant adducta in ↄriū.Nā infirmitas nō est im
pedimēto,quominus ea grauatus nō possit alienare, dūmodo
sit sanus mente,vt hr̄ in l.sanū.C.de transact.& in l. seniū. C.
qui testa.fa.po.ꝑut ēt dicimus in eo,qui vult testari, vt hr̄ in
l.2.& ibi gl.adducit ↄcor.ff.de testam.& bene ꝓbatur ī c. nos
quidē,& in c.Raynucius.in prin.extra de test.& in l.Pāphila.
§.propositum.ff.de leg.3.& in l.si pater.§.quædam.ff.de fidei.
liber.vbi ↄstitutus & laborans in extremis pōt testm̄ cōdere.
Prout ēt in extremis cōstitutus pōt donare.l.Seia.§.cum pr̄.ff.
67 de dona.ca.mor.Hinc † doct. in d.c.in pn̄tia.post Abb. max.
Mod.col.31.ver.sed tn̄ ista.volunt ꝙ assumens habitum reli-
gionis licet sit infirmus,nō vr̄ ī dubio illud assumere aīo frau-
dandi substitutum,ex quo p̄sumptio est,ꝙ motus fuerit bono
zelo,potissimè eo tp̄e quo vr̄ habuisse rōnē salutis suæ, ita ut
nō fuerit immemor salutis æternæ,ut tradit̄ in l.fin.C.ad leg.
iulia.repe.max.q̄n q̄s cōfessus,& suscipiens eucharistiā mor-
tuus fuerit,post actum celebratum. Per quæ vr̄ solūm curare
de salute aīæ, & remittere oēm iniuriā,rancorē,& inimicitiā,
& se reddere alienum ab oī dolo & fraude,ut ꝑ Host.in c. olī.
ex̄ de iniur.& per glo.in §.fi.inst.eo.tit.& tradit Fel.in c.repel-
lantur.ex̄ de accus.& hoc volunt ēt Mod.in auth.ingressi. C.d
sac.san.ecc.& in auth.nisi rogati.C.ad Treb.& auth.de sanct.
epis.in §.sed hoc pn̄ti,& ꝑ istud tollit̄ illud, q̄d superius dice-
bat̄,de infirmo ingrediente monasteriū. Nā in dubio no p̄su-
mit̄ hoc fieri in fraudē,sed necesse ē, ꝙ ex alijs fra⁹ ꝓbet̄,vt di
* cit Abb.& alij * cōiter,ī d.c.in pn̄tia.Hinc†ēt habemus cōem
68 decisio.traditā ꝑ Io.And.in c.sine culpa.de reg.iur.in 6. cum
aliis traditis ꝑ Alex.in l.si quis posthumos.col.1.& 2.ff. de li-
be.& post.& ꝑ Alex in l.si filio.§.si vir in quinquēnium, col.
3.ff.sol.mat.& ꝑ Soc.col.1.nu.2.& ꝑ Ias.col.2.nu.4.& seq. in
l.sed & si q̄sitū.ff.de lib.& posth.& plenè ꝑ Fel.in d.c.ī pn̄tia.
col.15.uer.& ꝑ istā gl.& ad plenū tāgit D.Præposi.Ale.in c.tā
ta.col.3.ver.ex quo infert̄,& col.seq.et seq.ex̄ qui fil.sint legi.
& ꝑ doc.in d.auth.nisi rogati.& firmat ēt Lud.Sard.in tracta.
de legitimatio.ī 1.q.legitimationis,quæ fit ꝑ mr̄moniū,& tra-
dit ēt Dec.in d.c.in pn̄tia,col.mihi.31.ver.quid aūt, ī quib.lo
* cis ↄcluditur * cōiter,infirmū existentē in articulo mortis pos
se ↄhere mr̄imonium cū cōcubina ad effectum : vt filij antea
nati efficiātur legitimi,ita ut ꝑ eos excludant̄ substituti, & ex-
presse reprobant Ang.tenētē ↄriū in locis superius deductis.
Nec ob.l.filiæ.ff. sol.mat.Nā sola īfirmitas ibi fraudē nō indu
cit,sed alia ꝓbanda sunt, vt tradit Alex. in d. §. si uir in quin-
quenniū.& in d.l.si q̄s posth.& cæteri doc.in locis,de quib.s.
69 ¶†Minus ēt ob.c.2.de renunciatio.lib.6. Nam tex.ibi nō lo-
quit̄,q̄n infirmus renūciauit ꝑp īfirmitatē graue alteri⁹,cuius
ꝑbēdā desiderabat ↄseq,ita ut nō ꝑueniret ad eū q. hēbat i⁹ o-
ptādi,& sic nō facit ad casū nr̄m,ī quo infirmus facit actū. Et
ita ēt erat in d.l.filiæ.Quo fit,vt ex illis inferri nō possit ad in-
firmū facientē actū,ut est casus pn̄s.Nā ab eo bene pōt fieri le
ge ꝑmittēte,nec erit ꝓpterea p̄sūptio fraudis,nisi aliter ꝓbet̄.
70 Eo†magis cū sæpe ↄtingat īfirmos,imo,& dsperatos recupare
sanitatē,& nō mori,& sæpè ↄtingat sanos illico mori,cum nil
certius morte,& incertius hora eius l.1.ff.de cōd.& dem.c.ad
aures de æta.& qua.l.2.& 3.ff.de don.cau.mor.& tradit Ioan.
And.in mercu.in d.reg.sine culpa,col.4.ver.multūm hoc ad-
71 iuuat.Et† cōprobant̄ ista:q̄m dicto tp̄e alienationis ipse Do.
Ant.Ma.erat ætatis aptissimæ an gn̄andū,ut tradit̄ in l.si pr̄.§.
in arrogationib.ff.de adop.& per doc.in c.Titius, in tit. si de
72 feu.fue.cōtro.int.do.& agn.& aliàs plenè ↄsului.¶†Nec ēt ob
stat illud,q̄d dicebat̄ de morte sequuta incōtinenti post aliena
tionē.Nā aliqua p̄sumptio posset ↄsiderari q̄n īcōtinēti & statī
sequuta fuisset mors post alienationē,puta eadē die, ut tradit
Pau.de Cast.cōs.357.Ad primū,in 1.vol.& Alex.in d.§. si uir
ī quinquēniū,vel q̄n sequuta est mors per duas horas, ut tra-
dit Soc.in d.l.sed & q̄sitū,q̄ penitus cessant in casu pn̄ti,unde
73 tollit̄.arg.ꝙ incōtinēti &c.Prout † ēt penitus cessat,& tollit̄:
q̄m in facto verificatū est ipsum D.Ant.Ma.sanū & validū per
plures dies ante mortē tētasse vēdere dcā feu.pluribus.& tādem
vendōnē illorū cōclusit cū d. D.Lud. & tale tp̄s, quo ↄclusit,
dēt attēdi,licet tūc nō fuerit facta scriptura.Q̄m ad ualiditatē
ↄtus scriptura rr̄ nō est necessaria,ut ꝓbat tex.in l. pactū q̄d
bonafide.C.de pac.& ibi gl.fi.adducēs plures ↄcor. & tradit̄ ī
l.ↄtus.C.de fide instr.& bn̄ probat̄ in l.ↄhitur.ff.pig.vbi scri-
ptura nō est de substātia ↄt⁹,sed ut plurimū adhibet̄, ut ꝑ eā
act⁹ facili⁹ ꝓbari possit.Vn̄ cū talis alienatio ꝑ prius fuerit ↄ-
clusa & firmata,ꝓculdub.cessat oīs suspicio fraudis & doli rō
74 ne īfirmitatis & mortis postmodū subsequutæ.Scriptura.†n.
postmodū facta de dicta alienatione iā declarationē mētis re-
cipit ex ꝑcedētib.l.si seru⁹ pluriū.§.fi.ff.de leg.1.l.Titia.§.idē
rn̄dit.ff.de uer.ob.Præterea ↄsiderato tenore īuestituræ,ꝑ quā
filiæ poterāt succedere,ut superius dixi. Proculdub. cessat oīs
suspicio doli & fraudis respectu ipsius.D.An.actoris. Et esto,
ꝙ filiæ fm̄ aliquos nō potuissent ī feudis succedere, pricipalr̄
ipse D.An.Ma.motus fuit ad alienādū ad cōmodū suarū filia-
rū,q̄d q.dē nō indiget corroboratione,cū ī facto, & ī iure hoc
75 notissimū sit de amore paterno erga filios.Et†licet in pn̄tiam
alienatio redundet in dānū ipsius D.Ant.tn̄ hoc nō est ↄside-
rabile,sed attēdi dēt illud,q̄d agit̄ principalr̄.l.rogasti.l.si quis
nec cām,ubi Ias.plura adducit.ff.si cer.pe.& est gl.ī c.quāuis.
de pac.lib.6.& bn̄ facit tex.in l.si sp̄osus.§.circa uēdōnē .ff.de
dona.int.uir.& uxo.& in term.nr̄is in fi.ita firmat Deci. in d.
76 c.in pn̄tia,col.31.uer.quid aūt si quis.in fi.Et † satis istud sua
detur ex his,q̄ cumulāt Mod.ꝑ illū tex.ī l.dictātib. C.de test.
& instit.eo.§.legatarijs aūt.cū si.ubi multa permittunt̄ in ↄn̄-
tiā,q̄ principalr̄ nō ꝑmittuntur,& in fim.est bona gl. in uersi.
suspensus,in c.quia diuersitatē.ex̄ de concess.p̄ben.cū infinitis
77 cōco.dū loquit̄ de culpa nō ordinata ad illū actū. Et † certis-
simū est,unā p̄sumptionē tolli ꝑ aliā.l.diuus.ff.de in integ. re-
sti.mino.c.literas,ex̄ de p̄sum.l.si.ff.de q̄d met.cau. & illa dēt
attēdi,q̄ potētior est,ut in dictis iurib.& in l.q adulterij.C.de
adul.& in terīs nr̄is firmat Dec.in d.c.in pn̄tia,col.& ver.p̄al.
Nec p̄sumptio illa pōt esse in cōsideratione,ꝙ dederit in solu
tū partē feudorū pēdente dilatiōe. Nā optimè tollit̄ ꝑ clariss.
& peritiss.ad uocatos ipsius D.Lud. ad plenum tāgētes articu-
lum suspicionis,doli,& fraudis.Ex q̄b. sic deductis infert̄ fir-
ma cōclo,ꝙ ipse D.Ant.actor,cōsiderando caput petitorij, &
ꝓprietatis sup d.feudis nullum penitus fouet ius. Cōsideran-
78 do†ēt caput possessorij,q̄d ipse actor apertè intētauit. ex teno
re libelli ꝑ eū ꝓducti,q̄d attēdi dēt,iux.tradita ꝑ Bar.in l. Au-
relius.§.Sticho.ff.de lib.leg.cū aliis accumulatis ꝑ Dec.ↄs.28.
& ꝓ tenui,col.2.& 3.Adhuc idē est cōcludendū,ꝙ nullū fo-
79 uet ius.Nā † apertissimè apparet intētasse possessoriū retinē-
dæ & interdictū,uti possid. ut colligit̄ ex traditis ꝑ Bar.in l. 1.
§.interdictum.col.pen.& fi.ff.uti possid.& per Cano. in c. li-
cet causam,extra de ꝓba.& per Are.in §.quadrupli, n. 48.in-
stit.de actio.& ꝑ Alex.cōsi.88.nulla dubia,col.1.in 5.uolum.
80 Vt † n. quis in tali possessorio possit obtinere, necesse est, ꝙ
probet se possidere & aduersarium ipsum turbare & molesta-
re,datur.n.possidenti ↄ molestantē & turbantem, ut tradit
Bar.ī l.1.§.huius aūt.ff.uti posside.& est tex.in d.l.1.§.est igit̄
& in §.retinendæ,uersi.sed interdicto,instit. de interdi. & po-
nit Bar.in l.1.C.uti possi.& Are. in d. §. quadrupli, col. ante-
penul.uersi.item dixit gl.& doct.in c.licet causam. Et quoniā
per ipsum actorem huiusmodi necessaria & requisita minimè
deducta & probata apparent, meritò succumbere debet. Qui-
81 nimo † in huiusmodi possessorio necessariū erat probari,ip-
sum D.Ant.possidere tempore litis contestatæ,ut dicit tex. in
§.hodie.institut.de interdict.& in capitulo consultationibus
& cap.cum ad sedē,de rest.spol.& no.gl.& do.ī l.1.C. uti pos
si.& Bar.ff.eo.l.1.§.fi.col.1.uer.hēt tn̄ actor, & uer.sitē semp.

col.pen.et Ale.ↄſ.136.in cã,col.2.ver.ſed ad hoc.in 2. vol. et Soc.ↄſ.59.nu.2.& 8.in 4.vol. Quod quidẽ minimè deductũ
82 & verificatũ apparet, vnde &c. Præterea † nõ apparet nec deductũ,nec uerificatũ,ꝙ aliqua ſpẽ poſſeſſionis ipſe D.Anto.actor poſſederit dicta feuda,qđ q.dẽ neceſſarijſſimũ erat, cũ tale interdictũ tueat̃ poſſeſſorem.d.§.retinẽdæ.l.1.§. huius ſtudij,& §.eſt igit̃,& §.interdictũ.ff.vti poſſid.l.1.C.e. plenè traditur in d.cap.licet cãm,& p gl.& alios in c.paſt.extra de cau. poſſ.& ꝓprie.p Bar.& oẽs alios in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff. de acq.poſſ.Quo fit,vt ceſſante fundamento, iudiciũ penitus corruat.Nõ entis.n.nullæ poſſunt eſſe qualitates l. eius qui, in prin.ff.ſi cer.pet.Nec dicat̃,ꝙ actor tuendus vr̃ ex inueſtitura ſuperius cõmemorata.Nã (vt dictum eſt)illa nõ pſtat ſibi tale remediũ,nec ipſum ad feuda uocat,ſtantib.filiab. dicti
83 D.Ant.Mariæ.Prout†ẽt ex ea excludit̃ ſtante alienatione feu-
84 dorũ uirtute cõſuetudinis, vt dictũ eſt. Et † licet inueſtitura ſm aliquos trãsferret dñium,nõ ꝓpterea trãsfert poſſeſſionẽ realẽ,quæ facti eſt,ut in ſimili hr̃ in l.cũ hr̃des,in princ. ff. de acq.poſſ.cũ cõcor.vbi hæres adeũdo, licet conſequatur dñiũ rerũ hæreditariarũ,nõ ꝓpterea dr̃ illas poſſidere,ſi actu illarũ poſſeſſionẽ nõ apprehendit,cũ poſſeſſio facti ſit, & in terminis noſtris eſt bona deciſio Guiliel.de Suza.ĩ l.ſi. C. de edicto diui Adri. tollen. & Io.And.in addi.ad Spec.in tit. de feud.§. qm̃,ver.21.in ver.ceſſante,& in tit.de teſta.§.pen.volentes,ꝙ ſi vaſallus moriẽs reliquit filiã hæredẽ,ipſa põt peteret ſe mitti in poſſeſſionẽ oĩum bonorũ,ẽt feudaliũ,eſto ꝙ agnati ptẽn-
85 dant ſuccedere ĩ feudo & ↄ̃dicãt dictæ immiſſioni. Quod †dictũ ex multis cõprobat Io.Cãp.in cõſ.ſuo incip.viſo themate. qđ eſt ſm ĩ ordine,ĩter cõſilia Alb.Bru.col.3.& 4.ver.3.ĩ hoc patrimonio,& diffuſius hoc idẽ ꝓſequitur idẽ Alb.Bru.in ↄſ. 1.co.2.& 3.ver.ſed maior reſidet difficultas,ubi allegãdo plures deciſiones cõcludit,ꝙ filia hr̃s vaſalli debet mitti in poſſeſſionẽ ẽt rerum feudaliũ,nõ obſtante ↄ̃dictione agnatorum ptẽdentiũ ſuccedere feudis,& plenè tradit̃ p Dec.cõſi.nouiter im
86 preſſo.22.proponit̃.nu.10.& ſeq.Itẽ † ẽt dicendũ eſt, & ĩ ſucceſſore particulari,ut eſt ipſe D.Lud.emptor,qui ẽt ſi nõ haberet poſſeſſionẽ dictorũ feudorũ,tñ deberet immitti in eã, uirtute alienationis in eũ factæ,& inueſtituræ inſuper obtentæ a directo dño ẽt ↄ̃dicente ipſo D.Ant.vt probant deciſ. præall. Quanto ergo fortius tuendus erit in retentione dictæ poſſeſſionis,quã pacificè iuſto titulo & bonafide fuit aſſequutus,ar.
87 l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui vel alie. iuris. Et † ſi ipſe D.Ant.actor aliquod ius prætẽdebat reſpectu poſſeſſionis dictorũ feudorũ,debuit ſaltem intentare poſſeſſoriũ acquirẽdę, quod aliqualiter magis erat coloratum, cũ veriſimilius iſtud prima fronte videret̃ eſſe aptius: ut poſſeſſionẽ acquireret,quã nunquam habuit,iuxta tradita.ff.& C.quorũ bonorũ,& quorum legatorũ, ferè per totum,& inſti.de interdi. §.ſeq.diuiſio & p gl.& alios in d.cap.paſtoralis,per Bar.& oẽs in d. §. nihil cõe.Intentare aũt,ꝓut intentauit poſſeſſoriũ retinendæ,nõ cadit in caput,quo colore,quaue rõne euitare poſſit condemnationem expenſarum,cum temere apertiſſimè,& ↄ̃ oẽs iuris regulas tale poſſeſſorium deduxerit. Pariſius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *In alienatione rei feudalis an ſufficiat, quòd aſſenſus directi domini interueniat poſt mortem alienantis.*
2 *Et ibi quid in dote, in alijs videtur ſecus.*
3 *Ratificatio an operetur in præiudicium tertij, cui medio tẽpore fuit ius quæſitum, & nu.25.& ſeq.*
4 *Aſſenſus alienationi poteſt præſtari poſt mortem alienantis, ſtãte conſuetudine feuda poſſe alienari cum conſenſu domini.*
5 *Et ita præſtitus valet in præiudiciũ domini illud præſtantis, & num.8.*
6 *Aſſenſus ſuperueniens validat omnia.*
7 *Cõſuetudo præſtans licẽtiã alienãdi feudũ, illud reduxit ad qualitatẽ feudi noui, & ideo inuitis agnatis põt alienari & præſtari aſſenſus poſt mortẽ, dũmodo ſit de ea certus, & nu.8.*
10 *Vaſallus habens plures dominos, ſi erga unum deliquit, ſolùm priuatur pro illa portione,non inſolidum.*
11 *Vaſallus alienans partem illa ſolùm priuatur.*
12 *Et idem ſi negat partem feudi.*
13 *Si ſunt duo domini,& vnus vult liberare vaſallum, alius condemnare,ſtandum erit liberanti.*
14 *Domini uidentur omnes conſiderati.*
15 *Iuramentũ eſt indiuiduum, & diuiduũ diuerſo reſpectu, & n.16*
17 *Iuramentum recipit illas cõditiones, quas habet actus principa. Nec auget obligationem.*
18 *Iuramentum continet illam clauſulam, ut actus ualeat eo modo quo melius poteſt ualere.*
19 *Iuramentum reddit actum diuidum, licet id, ſuper quo apponitur, ſit indiuiduum.*
20 *Et regulatur ſecundùm mentem contrahentium.*
21 *Iuramentum fidelitatis eſt indiuiduum,quò ad ipſam fidelitatẽ, tamen quò ad corpus feudale eſt diuiduum.*
22 *Conditionalis alienatio purificata tenet, & nu.23.24.*
25 *Valet ratificatio ,etiam poſt ius quæſitum.*
26 *Et iſta facultas ratificandi tranſit ad hæredes.*
27 *Ius dicitur quæſitum tempore, quo notarius ſtipulatur, & nume.28.29.*
30 *Voluntas nedum verbo ſed facto poteſt apparere.*
31 *Actus præcedens declarat ſequentem, & econtra,& nu. 32.*
33 *Alienatio facta in fraudem non tenet.*
34 *Et quãdo fit ab eo, qui laborat in extremis, an præſumatur fraus doloſa.*
Matrimonium põt contrahi in articulo mortis, & n.35. et 38.
36 *Imminentia mortis non fraudem ſed ſalutem arguit.*
40 *Vna præſumptio tollit aliam, & potentior attenditur.*
41 *Comminatio & minæ quando ſunt in conſideratione, vt actus præſumatur factus in fraudem, & nu.42.& 43.*

CONSILIVM XIIII.

Deciſum Et iudicatũ fuit in ſacro conſi.Neap. ꝙ ſi maritus hñs bona feudalia antiqua & paterna recepit dotẽ,& proinde obligauit bona ſua ẽt feudalia,
1 ſaluo Regio aſſenſu,†Si maritus poſtmodũ morit̃ relicto filio ex alio matrimonio hr̃de,& relicta iſta uxore a qua dotẽ recepit,ſi dicta uxor mortuo marito impetrat Regiũ aſſenſum ſup oblone bonorũ feudalium facta p maritum,ualebit talis aſſenſus,ẽt in ꝑiudiciũ filij hr̃dis, licet poſt mortẽ obligãtis fuerit impetratus,iurib⁹ et rõnib.de quib.in deciſ.d.ↄſ.111.fuit dubitatũ,quæ loquitur,qñ feudũ obligatur & alienat̃ ex cã dotali,ꝓut ẽt cõtingit in caſu pñti,declarãdo ut in alia deciſ. 38 ſi
2 dubium. Et † diceret̃ caſum iſtum eſſe ſpãlem,ex quo in in contrarium vr̃ eſſe deciſ.And.de Iſer.in c.imperialẽ,in fi.prin.in tit. de ꝓhi.feu.alie.p Fed.ubi in feudo antiquo ↄcludit, mortuo alienãte aſſenſum pſtitum p dñm directũ nõ ualere in ꝑiudicium tertij,cui ius erat q̃ſitum p mortẽ dicti alienantis, iuribus & rõnib. ibidẽ p eum adductis,quẽ ſequit̃ ibi Alu. col.5.in fi. & Præpo.col.5.& p Dec.ↄſ.144.& maturè,col.1.nu.1.& col. 2.uer.1.qa,& hr̃ in deci.Neap.ↄſ.286.Iac.vbi alleg.deciſ.Bal. in l.nec quicquã.§.poſt hæc.col.4.ver.circa quintũ.ff.de offi.
3 ꝓcon.& leg.Volẽtis,† ratificationẽ non operari in ꝑiudicium tertij,cui medio tpe fuit ius q̃ſitũ,ut ẽt vult Pau.de Caſt.conſ. 248.col.2.& in ↄſ.195.col.2.quẽ refert Deci. in l. cõtractus. ff.de reg.iur.& per eundẽ Dec.cõſi.247.in cã,col.pen.& ↄ̃ce. & ↄſ.226.Mag.Io.nu.8.p Abb.& Fel.in c.ſicut eius, nu. 7. de ſimo.& Soc.ↄſ.126.nu.1.& n.35.in 4.uol.& Iaſ.in l.filio quẽ pater,nu.17.ff.de lib.& poſth.& poſt alios in l.ſi is qui ꝓ em-
4 pto.nu.148.ff.de uſuca.cum ↄcor.Dr̃ † has deciſi.ꝓcedere,attenta diſpõne cõi.Conſiderata aũt ↄſuetudine uigẽte in ciuitate Mantuana volente vaſallũ poſſe indiſtinctè oĩ tpe & ad ſui beneplacitũ ẽt in ꝑiudiciũ agnatorũ, & illis nõ cõſentientib. alienare feudũ antiquum & paternũ, accedente ſola licentia directi dñi,nõ poterunt iſto caſu militare.Nã p hanc ↄſuetudi-
* nem derogatum eſt illi cõi * cõcluſio.Volenti, uaſallum teſtãdo uł alienãdo ſine licẽtia agnatorũ et dñi nõ poſſe ꝑiudicare agnatis,& ſolùm ↄſenſus directi dñi eſt ↄſiderabilis, & ipſius ꝑiudiciũ,& agnati nõ ſunt in ↄſideratione. Nã eis inuitis & in ipſorũ ꝑiudiciũ ualebit alienatio accedẽte ſolũ ↄſenſu directi dñi.Per quã ↄſuetudinẽ neceſſariò dicere habem⁹ in alienatione ꝑdictorũ feudorũ ſolũ ↄſiderari ĩtereſſe directi dñi. Qđ pe nit⁹ ceſſat,qñ ipſe alienatiõi ↄſentit, cui⁹ ↄſenſus ĩ ꝑiudiciũ & ĩtereſſe ſatis eſt,ꝙ interueniat ẽt ex ĩteruallo, & lõgè poſt alienationẽ factã.Nã†licet ipſo iure nõ ualeret,tñ cũ ei⁹ approbo
5 pẽdeat a ↄſenſu directi dñi, illo ĩteruenĩete ualebit,cũ agat ſolũ de ſui ꝑiudicio,et p illũ tollat̃ ĩpedimẽtũ,vt firmãt And. de Iſer.

Iser.Alu.& Præposi.in d.c.imperialē,ī prin.col.7.& col.5. cū adductis per Alex.cōsi.116.in cā,col.1.& 4.seq.in 5.uol.& p Mod.in trac.de feud.in 4.par.prin.fol.49.col.2.ver.2. cadit, & in cōsi.1.posito post d.trac.col.8.uer.tertiā facio,& p Dec.
6 in d.consi.144.nu.1.Cessat.† n. hic impedimentum nedum tractu tpis sed p ɔsensum expressum dñi directi,q̄ supueniens oīa reddit ualida,ut dicit Bal.in d.c.imperialē,ī prin. col. pe.
7 in fi.& per Soc.cōs.15.visis,col.14.in 1. vol. Ad † qđ ēt, qm̄ talis ɔsuetudo reduxit dictū feudū antiquū ad qualitatē feudi noui: cū inuitis agnatis possit alienari, ut dictū est,sicuti pt feudū nouum accedente solo cōsensu directi dñi. In quo feudo nouo valebit alienatio facta per vasallū, ēt si post mortem ipsius interueniat cōsensus directi dñi,qui certus de morte p̄stat ɔsensum in sui ipsius p̄iudiciū,ut firmat And.de If.in d.c. imperialē,circa finē principij,& post Bal.ibi Alu. & Præposi.
8 col.5.Secus † esset,si dñs non esset de morte certioratus, uel ɔsensum limitatū p̄stitisset, vel falsum aliquod fuisset sibi expressum,vel dolosè non dictum esset,dicit Pau. de Cast. relatus ab Alex.in d.consi.146.col.2.ver.cōprobatur,in 5.vol.& sunt aliæ decisio.cumulatæ p Dec.in d.cons.144.Ista.n.oīa in casu nr̄o cessant,cū isti dñi directi fuerint, conscij de morte, & nihil eis falsò fuerit suggestū,nec dolosè exp̄ssum,& iō p̄stātes ɔsensum post mortē bn̄ potuerūt istud facere, & sibi ipsis p̄iudicare p dictā alienationē, & cuius exequutio & firmitas tota dependebat à solo consensu & approbatione ipsorum.Et ɔsensus & interesse aliorū agnatorū nō erat ɔsiderabile, stante ɔsuetudine p̄dicta,quæ cū reperiat̄ gn̄alis quò ad oē tp̄s, quo alienat̄ & p̄statur cōsensus,gn̄aliter erit intelligenda, f̄m iura uulg.Nec pōt dici ea cōsiderata, aliquod fuisse q̄situ agnatis, cū totū dependeret a ɔsensu directi dñi, & cōsuetudo ipsa ipsorū dñorum licentiā solū & p̄iudiciū cōsiderat, & sic cessant
9 obiecta superius adducta,in diuerso casu loquentia.Prout †ēt de plano nō obstante respectu partiū spectātiū ad illos dños directos,qui viuente alienāte cōsensum p̄stiterunt, cū quo ad ipsos & portionē ipsorū nihil possit alienāti imputari, & ipsis eo viuente ɔsensum p̄stantib.oīa reperiantur gesta tpe habili.
10 Et † qn̄ vasallus hn̄s plures dños deliquit erga vnū dñm, dēt priuari illa portione & nō alia spectāte ad aliū cōdominū. c. 1.in tit.de vas.qui ɔ̄ cōst.Lothar.& ibi post alios notāt Alua. & Præp.qui in c.dño.in tit.si de feu.fue.ɔtro.col.2.ver. quæ-
11 ro q.d,idē volūt. Prout†ēt dicimus,φ si vas. alienāt partē nō dēt priuari toto,sed priuari dēt eo tm̄,in quo deliquit,f̄m cō-
* munē * ɔclu. qn̄ alienatio fuit facta sub cōmemoratione rei feudalis,vt volūt gl.in c.1.§.simil'r.q̄b.mo.feu.amit.& Bal.in c.1.de vas.qui ɔ̄ cōst.Lotha.& alij doct. adducti p Ias. in l. 4. car.pe.col.1.& seq.q.13.nu.125.C.de iu.emp.max.ɔsiderata æquitate cano.vt ibi p eū,alleg.deci.& p Mod. in trac. de feu. in 4.par.prin.fol.51.col.1.& 2.uer.restat tn̄,& p Alua.in tit. q̄ fuit pri.causa bn̄fi. ami. ver.nota φ vas.& p D.Præp.in c. 1.
12 in prin.de alie.feu.& in tit.qual.fe.ol.in prin.col.4.Et†bn̄ facit,qđ no.Bal.in c.vas.col.1.& 2.in tit.si de feu.ɔtr.p illū text. post gl.qn̄ vasallus negat partem feudi & conuincit̄ de mēda-
13 cio.Et † qđ tradit D.Præpo.in tit.quib.mo.feu.am.c.itē si q̄s, col.2.in prin. volens, φ si sunt duo dñi, & vnus vult priuare vasallū,alter vult liberare,φ standū erit liberationi. Et potissimū cū dicta feuda sint diuidua,& diuisionē recipiāt, cap.p̄te-
14 rea.de ꝓh.feu.alie.per Fed.& ibi doc.allegātes concor.Et †ēt q.a d.Ant.Maria faciēdo dictā alienationē ɔsiderauit quò ad licentiā obtinendā,oēs nobiles dños directos,a q̄b. recognoscebant̄ dictæ res feudales hn̄s relationē ad ipsos,prout ab vno quoq; ipsorū recognoscebat, cōsiderās ipsos singulariter quò ad dictā licentiā respectu portionis,& directi dñij vniuscuius
15 que,arg.notato.in l.scire debemus.ff.de ver.ob.¶†Nec obstat iurm̄,qđ vr̄ esse indiuiduū,uirtute cuius, talis cōdō iurata nō potuit valere ꝓ parte,& ꝓ parte nō, & licet aliquæ licētiæ interuenerint,uiuo alienāte.Tn̄ q.a aliæ defecerūt, totus ɔ̄ct° vr̄ corruere pp indiuiduitatē iuri,ut dicit Bal.in c.1.§.cū aūt. de ɔtro.inuest.& Arch.in c.inter cætera.22.q.4.& Ias.in d.l.scire debemus,in prin.nu.6.& Fran.de Cur.cōs.68. dñs Io. col. 5.vbi loquitur de iuro fidel.asserēs illud esse indiuiduū, ut ēt post alios firmat Alu.in tit.si de feu.fue.ɔtr.in c.oēs.col. 2. in
16 prin.& d.Præp.ibi,in 2.no.Nā † iurm̄ pōt valere ꝓ parte, & ꝓ parte nō,ita φ vtile p inutile nō dēt uitiari,gl.est prima circa fi.quā scrib.ibi sequunt̄,in c.petitio.ex̄ de iur. iur. & sequit̄ Ias.in l.1.§.sed & si,col.3.nu.5.in fi.ff.de ver.ob.& si est appositū ī ɔ̄ctu ꝑtinēte plura capita, plura iura dñi,ita φ nō sufficit absolōnē ab uno hr̄e,vt sunt decisio.alleg.p Soci.in ɔs.59.nu.
17 10.in 3.vol.Nec † immerito, qm̄ iurm̄ recipit illas cōdōnes tacitas & exp̄ssas,quas recipit actus super quo interponit̄.Nec oblōnē auget,sed solùm addit vinculū religionis, vt dicit D. Ant.in c.quintauallis,col.35.ex̄ de iur.iur.&ī c.queādmodū, eo.tit.& alia plura adducit Frā.de Cur.ɔs.1.col.3.uer. tn̄ non obstante,& ɔs.3.col.2.& Dec.cōsi.345.nu.2.& ɔs.351.nu.8. & in ɔsi.nouiter impresso.6.nu.9.& 10.& Cor. ɔs. 102. in 1. vol.Et iō appositū sup alienatione feudi tacitā hēt cōdōnē, si directus dñs ɔsentiat,ut pal.deci.cōs.Neap. 111. circa princ.
18 Prout†ēt qm̄ iurm̄ appositū in ɔ̄ctu semp hēt in se illā clausulā,ut si nō ualet eo modo,quo agit̄,saltē ualeat eo modo, quo ualere pōt,ut tradit Bar.in l.si quis in prin.in fi.ff.de leg. 3. & in l.si quis pro eo,in 8.mēb.ff.de fideiussor. & facit text. in c. quāto.§.si verò,& ibi Abb.in 5.no.de iur.iu.& tex. in l. cū pr̄. §.filius matrē.ff.de leg.2.cū alijs alleg.p Fel.in c.cū sup.nu. 9. extra de offi.deleg.& p Ias.in l.1.§.si quis ita,nu.24. ff.de uer.
19 ob.& ibi plenè Mod.& Cor.ɔs.294.lit.b.in 4. vol. Hinc† D. Ant.in suo cōs.relatus p Soc.ɔs.16.ann.dñi,co.fi.nu.65.in 4. vol.pulchrè dicebat, φ si iurm̄ apponit̄ super actu indiuiduo est tātæ potētiæ,ut licet actus sui natura nō posset ualere pp indiuiduitatē,tn̄ pp appositionē iuri dēt censeri diuiduus,ut sortiatur effectū in ea parte,in qua valere pōt, ex quo cōtinet ī se illā clām,vt faciat actū ualere oī meliori mō, quo ualere pōt, ita φ utile p inutile nō dēt uitiari,allegat alias decisio,ut p eū.
20 Ad † qđ bn̄ facit: qm̄ regulari dēt f̄m mentem ɔ̄hentium potius q̄ cōceptionē uerborū : cū uerba menti debeāt inseruire. c.intelligentia.extra de uer.sig.& traditur in l.fi. C. de nō nu. pec.& p Bar.in d.l.si quis ꝓ eo,in 8.mēb.& p Iaso. in l. nemo pōt,nu.44.ff.de leg.1.in 1.lec.& p Dec.ɔsi.374.nu.1.& p Ias. ī
21 l.si quis ita.§.ea lege.nu.28.ff.de uer.ob.& alibi pluries.Et† licet iurm̄ fidelitatis sit indiuiduū,quò ad ipsam fidelitatem,tn̄ quò ad corpus feudale dr̄ esse diuiduū, f̄m φ feudū ipsum est diuisibile,ut tradit post antiq.Alu.in d.c.oēs,col.2. & ibi Do. Præp.in 2.no.Et sic patet,φ tale iurm̄ operat̄ effectū, ut actus ualeat,& alienatio oino reddāt̄ ualida,quò ad illas partes, sup q̄b.interuenit ɔsensus & licentia dictorū dñorū directorū uiuente d.Ant.alienante.¶Nec obstat φ talis alienatio ur̄ fuisse ɔdōnalis,cui cōditioni in totū erat paredū,& nō ꝓ parte, f̄m
22 ɔs.Oldr.261.Nā † allegatū consi.mihi nihil probat,& conditio apposita in dicto ɔ̄ctu solùm respicit consensum & licētiā dñorū,sine qua ipse alienans nō intendebat aliter uēdere, nec dñis directis p̄iudicare,utens illa cautela, de qua p Bal.in c. q̄ in ecclesiarū,col.10.de cōsti.& p Iaso. in l.3.C.de iure emph.
23 col.pe.& fi.nu.142.& 144.Et † qm̄ ɔsensus & licentia dñorū iam interuenit,partim ante mortem alienantis,& partim post talē licentiā & cōsensum superuenientem cōditio illa iā extitit purificata,& effectus & disp̄ō retrotrahitur in illa impleta, ut est tex.in uenditione cōditionali,in l.qui balneū,& in l.potior,ubi gl.ff.qui potio.in pign.hab. & tradit Oldr. allegando alia iura consi.139.Ad habenda.col.1.in fi.in 3. dub. & Cor. consi.50.uidet̄,col.6.in lit.R.& Dec.cōs.247.col.2. & ēt cōs.
24 340.nu.2.& 3.cū alijs cōcor.Et † qm̄ conditio p̄dicta singulos dños respiciebat,a quib.recognoscebant̄ res uenditæ, meritò sortita fuit effectum,& plenum,quò ad partes illorum, q uiuo alienante licentiam p̄stiterunt, cum oīa respiciantur gesta tpe habili.Pariter & quò ad portionem illorum, qui mortuo alienante licentiā dederunt,cū de ipsorum tm̄ p̄iudicio ageretur,ut dictum fuit superius. Et cū sigillatim singulos dominos respiciat,& cōsensum uniuscuiusq; ꝓ portione sua requirat,meritò scindi & diuidi pōt.Cū & feuda sui natura sint diuisibilia,& personæ dñorum separatæ ac diuersæ, et ɔn̄r de uno ad aliū nō sit necessariò inferēdum,ut sunt iura uulgaria. Et talis condō p̄dictas qualitates diuisibiles,& separatas respicit, f̄m quas ēt ipsa iudicāda est diuidua, et diuisibilis ac separabilis,maximè stāte iuro,ut dixi,et ad plenè nota,in l.stipula-
25 tiones no diuidunt̄,in prin.cum si.de uerb.ob. ¶† Minus obstat,quod dr̄,dñm Ludo.emptorem non ratificasse reintegra sed longè post ius alteri quæsitum,quo fit ut talis alienatio penitus reddatur inutilis,arg. l. bonorum. ff. rem ra.hab. et f̄m Pau.de Cast.in cōsi.suis,allegatis p Dec.in d.l.contractus,et in consi.226.nu.8.et dicto consi.247.col.3.et 4.Nā in ɔ̄rium fa

cit tex.in c.si tibi absenti,de pben.lib.6.ubi si ordinarius con-
fert absenti,& antequam ille ratificet,denuo confert alteri &
tradit possessionem,tñ illo primo habente ratũ pfertur, licet
ratum habuerit re nõ integra, ex quo ratificatio trahit retro.
cap.rathihabitio,de reg.iur.lib.6.l.fin.C.de ꝯhe. emp. & tra-
dit Cor.cõsi.37.memini.in fi.in 2.vol.& in cõsi.præalle.col.
26 6.in lit.r.in 1.vol.Facultas.† n.ratificãdi trãsit ẽt ad hr̃des il-
lius,qui dẽt ratificare eo defuncto ante ratificationẽ, ꝭm Dy.
in c.ratum,de reg.iur.lib.6.q.pen.& Bar.in d.l. bonorum. li-
cet res non sit integra,vt firmat Cor.consi.2.uiso,col.2.ver.&
27 prout,& ver.præced.in 4.vol.Et † si dr̃ eo tpe quo ratificauit
extremum non fuisse habile:quia post ius q̃situm alijs.Põt re
plicari,ꝙ ius & actio,dñium & possessio consideratis clausu-
lis,de quibus in dicto ꝯctu,tpe habili fuere q̃sita ipsi D. Lud.
ex stipulatione,cũ tũc tpis alienãs uiueret,& esset utilis dñs, p
l.secundã & tertiam,in prin.ff.rem pupil.sal.fo.& l.1.§. exige
28 re,ver.planẽ.ff.de magistra.cõuẽ.Notarius † enim tanquã ser
uus publicus stipulatur,vt in dictis iuribus,& in l.nõ aliter.ff.
de adoptio.& ideo prout seruus stipulãdo statim quærit dño.
vt ff.de stipulatio.seruo.per totũ,& instit.eo. Ita & seruus pu-
blicus stipulando alteri statim quærit d.l.4.in prin.& d.§. exi
gere.uer.planè,& probatur in d.l.4.iuncta.d.l.2.uersic.planè.
ubi quæritur infanti ẽt nõ ratificanti.Et ita p pdicta in termi-
nis nr̃is cõcludit Cor.in palleg.ꝯs.2.col.2.ver.pterea ius & a-
ctio.¶Ex quib.redduntur dubitabilia,q̃ dicebat Pau. de Cast.
alleg.per Dec.paile.ꝯs.226.nu.8.qñ notarius stipulatur nomi
29 ne absentis.Nam † satis est,illũ non pdicere,iuribus & rõnib.
quib.s̃.¶Ad quod ẽt faciunt tradita p Cor.consi.221.uisis,co
lum.fin.in 3.vol.qñ extrema erant habilia penes alienantem
tpe,quo notarius stipulatus est.Prout ẽt considerat Dec. in d.
ꝯsi.247.col.3.& 4.Et ad istorũ corroborationẽ uidenda sunt,
30 quæ aliàs cõsulendo dixi.¶†Prout ẽt tollitur obiectio, qñ ui
uente alienante,ipse.D.Lud.nedum verbis sed etiam facto ra-
tum habuit.Quod quidẽ satis fuit,cũ nedũ verbis,sed ẽt facto
& re ipsa possit quis ratũ habere.l.Paulus rñdet.ff.rẽ ratã ha-
be.l.de quibus,in fi.ff.de legib.l.reprehendenda.C.de insti.&
substi.& per Soc.cõs.125.uisa.col.1. ver- primum pbat in 1.
31 vol.Et † tractatus & actus antecedentes de emendo res prædi
ctas habiti & cõclusi inter ipsum alienantem & D.Lud.pcedẽ
tes dictũ ꝯctum,& stipulationẽ notarij istud apertè indicãt,ar
gu.eorũ,quæ hñr in l.qui filiabus,& in l.si seruus pluriũ.ff.de
32 leg.1.& in l.vtrũ.ff. de peti. hær. Et † actus ẽt sequentes hoc
idẽ inferũt,qui oñdunt aĩum precedentem, & qualitatẽ ipso-
rũ pcedẽtium.l.si qui.ff.de adulte.§.pauonũ,instit.de re.diui.
Bar.per illũ tex.in l.cætera.§.sed si parauerit,de leg.1. cũ alijs
alleg.p Dec.cõs.nouiter impresso.19.plenè & subtiliter.n.13.
33 Et † tanto magis procedũt ista,si uiuente alienante ipse D.Lu
do.verbo declarauit se cõsentire,& ratũ habere d.l.Paulus rñ
det,& in sim.tradita p Bar.& alios in l.gerit,& in l. pro hr̃de.
ff.de acq.hr̃. ¶Nõ obst.postremò,qđ dr̃ talẽ alienationẽ fuisse
factam in fraudẽ & dolo,& ꝯñr nõ subsistere.l.filiæ meæ.ff.so
lu.mat.c.2.de renun.lib. 6. & in alleg. regula cancel.q̃ mini-
mè dẽt attendi,ex quo sumus extra curiam & diuersissimo ca-
34 su loquit̃.Nam,† vt aliàs fuit dictum & resolutum,si conside
ramus solũ tp̃s dictæ alienationis factæ ab eo,q̃ laborabat ĩ ex
termis.certè istud solũ dolũ & fraudẽ minimè inducit,ut ple-
nè alias fuit dictũ.Et quia ꝯsuetudo alienandi nõ se restringit
ad aliquod tp̃s.& licet alienãs eo tpe superueniente morte nõ
posset retinere,nõ pptereà põt argui fraus,& dol⁹, ex quo nõ
ptulit d.Lud.extraneũ eius fratri,vt ex aduerso dr̃,cui Lud.d.
bona minimè donauit,nec ĩ ipsum illa trãstulit titulo lucrati-
uo sed oneroso,bñ aũt fr̃i ptulit filias proprias & meritò,cum
filij oĩb. alijs sint pferendi,iurib.uulga.& oĩs ordinata chari-
tas parentũ erga cõmodum propriorũ filiorũ naturaliter incli
netur,& satis patet ex dicta alienatione pprias filias alienãtis
35 maximũ cõmodũ reportare. ¶†Nec d.Ang.ĩ l.q̃sitũ.ff.de lib.
* & posth.cũ alijs quotis dẽt attendi, ex quo cõis * cõclu. est in
ꝯriũ,ut apertissimè declarat Alex.in l.si q̃s posthumos. col.2.
ff.de lib.& posth.& ad plenũ pſequitur do. Præpo. post alios
do.per eũ ibi citatos in c.tãta,qui filij sint legit.col.3.& duab.
seq. ver.ex quo infertur,& hoc idem vult Fel.ĩ c.in pñtia, ex-
tra de proba.nu.58.& duob.seq.ubi dubitat,de cõsi.in ꝯrium
36 facto adducẽs optimam rõnem.Qñ †sola imminẽtia mortis
potius arguit desiderium salutis q̃ fraudem, de qua in extre-
mis laborantes non vñr cogitare,sed solã salutẽ, quod sequit̃
Dec.ibi col.31.uer.quid aũt,circa fi.Et eo magis cum ante di-
ctũ ꝯctum in scriptura redactum præcesserit tractatus de alie-
nando, qui oẽm tollit fraudis suspicionem. ¶ Nec obstat, si
dicatur, ꝙ illa conclusio & tractatus fuit nullus,ex quo non
37 pcessit licẽtia dñorum,& sequẽs nõ cõfirmat illũ.Nã † vt su-
perius dictũ est,licentia aliquorũ dñorum satis fuit, ꝙ inter-
uenerit ipsi ꝯctui & ante mortẽ alienantis.Itẽ ꝙ & aliquorum
dñorũ interuenerit ẽt post mortẽ,cum de ipsorum preiudicio
solùm ageretur,vt sigillatim fuit s̃.cõclusum,& oñsum. Et tra
ctatus hic solùm consideratur ad tollendã suspicionẽ fraudis
ex eo:qñ alienãs nedum eo tpe,quo erat in extremis,habebat
aĩum uendere D.Lud.sed longè ante,& ꝯñr illud tp̃s extremũ
mortis non est considerabile,& sic cessant d.l.filiæ,& d.c.2.Et
p talẽ licentiam superuenientẽ alienatio cõclusa & redacta in
38 scriptis post tractatũ sortita fuit plenissimum effectũ. ¶†Nec
obstat,ꝙ tũc tpis ipse d.Ant.Maria dicebatur,ꝙ desperabatur
habere filios,p qđ vr̃ psumi alienationẽ in fraudem factam. c.
1.§.1.&.ibi scrib.post gl.in tit.p quos fi.inuesti.Quoniã istud
tollitur stante cõi,de qua p Alex.in d.l.si quis posthumos,& p
D.Præpo.in d.c.tanta,col.3.& p Fely. & Dec. in d. in præsen-
39 tia,loco pal.Prout † ẽt tollit̃ attenta cõsuetudine, quæ est ge-
neralis cõprehendens oẽm alienantem, habentem spẽ pcreã-
di filios siue nõ habentẽ.Prout ẽt cessat, quoniã hic adest ma-
mior presumptio,amor, s.filiarũ, in quarũ cõmodũ alienatio
40 fuit facta.Et † vna presumptio tollit aliã,& attendi dẽt illa, q̃
est magis potens,efficax & verisimilis.l.diuus.ff.de in inte.rest.
mino.c. literas,de psumptio.l.si qui adulterij. C.de adult. Et
alleg.in ꝯriũ non loquuntur,qñ concurrunt qualitates,quæ ĩ
pñti casu uigent.¶ Vltimò non obstant dispositiones illorum
testium dicentium,Ant.Mariam dixisse,ꝙ nolebat suum frẽm
habere aliquid de eius bonis,& hr̃ditate, & quod uolebat p-
curare,ꝙ nihil hr̃et, & qđ nunq̃ illi aliquid relinqueret. Nec
ꝙ filij sui fratris succederent, ex quo malè tractabat a fratre,
41 cũ quo erat inimicitia vsque ad extremum mortis.Ex † quib.
cõminationib. videtur esse inducta suspicio & probõ fraudis
ꝭm Abb.antiq.& Mod.post gl.fi.in d.c.in psentia;& Felyn.ibi
num.58.& Alex.in d.l.si quis posthumos,col.2.in fin.Nã ad-
uertendum est:quoniam si ista probarentur concludenter, &
per contestes,tñ non obstant ualiditati alienationis factæ. Nã
ipse D.Ant.Maria dixit illud,quod tacitè continebatur,etiam
si non dixisset.Quo fit,ut talis expressio nihil operetur,ad ple
nè tradita per oẽs in l.3.ff.de leg.1.& l.non rectè.C.de fideius
so.cum si.Nam illud,quod nolebat eius fratri,nec filiis suis a-
liquid relinquere,& ꝙ nihil deberent habere de bonis & hæ-
reditate sua, istud totum pendebat a suo arbitrio:cum rei suæ
quilibet sit moderator & arbiter.iurib. vul.Talis ergo expres-
sio non est considerabilis,inimicitia alleg.minus,cũ non habe
rent consonantem iustam & concludantẽ causam præceden-
* tẽ,ut dictant cões * cõclusio.Et illa cõminatio, ꝙ uolebat fa-
cere quicquid poterat, ut priuaret fratrem & filios dictis bo-
nis,de se minus est cõcludens in casu pñti,licet Abb.& alij il-
42 lud uoluerint,†vt vr̃ sentire & bene Deci. in d.c. in præsen-
tia,col.31.ver.sed difficultas,& ver.sed tñ ista,vbi sentit, hãc
suspicionẽ & cõminationem excludi, qñ in ꝯriũ uigeret ma-
ior & fortior psumptio,ut q̃a post cõminationẽ ingressus fuit
religionẽ.Prout viget hic psumptio & fortior fauore, s.illarũ,
q̃ tanq̃ potissima oẽm aliam excludit.Propter quã expressè pa-
tet, ipsum D.Ant.Mariã fecisse dictam alienationem, et iõ nõ
43 obstãte cõminatione ista attendi dẽt,iurib. pall. Eo † ẽt quo-
niam minimè probatum est,ipsum D.Ant. Mariã fuisse solitũ
minas suas ducere ad effectũ.Quo casu solæ minę non sunt ꝯ-
siderabiles,ut tradit glo. in l.licet.ff.de arb. et Bal. et alij in l.
multum.C.qđ met. cau. Et ita in propriis terminis ego dico
44 allegando alias decis.in d.c.in pñtia,nu.120.Prout†etiã obie
ctio cessat stante dicta cõsuetudine,pp quam dicto domino a-
lienanti concessa erat facultas priuandi et fratrẽ et filios suos
dictis bonis feudalibus,etiam eis inuitis accedẽte consensu et
licentia dominorum directorum.Quo considerato illa cõm-
minatio expressit illud, quod iam tacitè inerat uirtute dictæ
consuetudinis, pp quam accedente licentia et consensu dño-
rum,poterat priuare fratrem et filios,prout priuauit in benefi
cium filiarũ,ꝯñr dicta expressio comminatoria nihil operabi-
tur iuribus, de quibus supra. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 Oĩs res in dubio præsumitur libera & allodialis nõ aũt feudalis.
2 Res quòd sit feudalis, qualiter probandum est.
3 Vasallus agens super re feudali debet probare de vera inuestit.
4 Inuestitura uera propria & realis quæ sit, nu. 5.
5 Inuestitura uerbalis quæ dicatur.
6 An per inuestituram transferatur possessio, & quæ, & quando.
7 Inuestitura propria et realis præfertur abusiuæ et impropriæ.
8 Etiam si apparet facta secundo loco.
9 Res reperta intra confines datos feudo, feudalis dicitur.
10 Per præscriptionem.xxx.anno. et præstationem iuramenti fidelitatis præsumitur inuestitura, et sunt loco ueræ inuestituræ.
11 Clausula, saluo iure, præsumitur semper apposita, et multum operatur.
12 Per præscriptionem longissimam tollitur oẽ ius et omnis actio.
13 Feudum inter uasallos potest præscribi, dummodo concurrant ad id requisita, & nu. 14.
15 Feudũ quæsitũ præscriptione assumit sibi ordinariã naturã feu.
16 Contra uasallum primum inuestitum potest præscribi per alium etiam directo domino ignorante, & nu. 17.
18 Libertas non soluendi decimas potest præscribi.
19 Statutum restringens tempus præscriptionis ualet, concurrente bona fide.
20 In dubio præsumitur bona fides, non mala,
21 Nulla præscriptio currit & procedit cum mala fide.
22 Bona fides præsumitur propter possessionem lõgissimã, et sine ti.
23 Eo magis quando non apparet alius antiquus possessor.
24 Satis est, quòd bona fides allegetur, licet aliter non probetur.
25 Et sufficit quòd tacitè allegetur, dicendo præscripsisse. Verbum præscriptio est plenum, & includit bonam fidem.
26 Decimæ prædiales si non fuerunt petitæ suo tempore, uidelicet recollectionis fructuum, non possunt amplius peti, nisi consuetudo sit in contrarium.

CONSILIVM XV.

Albertus Et Gaspar actores, vt obtinere possint ꝯ D.Richardinũ reũ ꝯuentũ, necesse habebant ꝓbare eis incũbẽtia, cũ aliàs actore nõ ꝓbante reus dẽat absolui, iurib. vulgari. Minimè itaq; ꝓbarũt rẽ, ex qua petunt decimã, fuisse & esse feudalẽ & subiectã solutioni decime. Qđ
1 † quidẽ necessariũ erat: cũ oĩs res ꝑsumat̃ libera. l. altius. C. de seruit. cum ꝯcordant. Et q̃libet res censeat̃ burgensatica, & nõ feudalis, & sic serua, ut tradit Bal. in c. 1. in prin. col. pe. de ꝯtr. inuesti. & doc. in c. 2. si de feu. fue. ꝯtr. p Io. And. in c. nimis, de iureiu. & Alex. ꝯs. 129. Ponderatis his in 1. vol. Tũ Maxi. cũ p D.Richardinum ꝓbatum sit, feudũ petitũ p annos. xxx. fuisse possessum & liberũ, & sine ꝓstatione alicuius decimæ, ut per
2 Bald. in c. 1. §. cũ aũt, de contr. inuesti. Nec† sufficit ꝓbare, rem esse feudalẽ, p testes de auditu, vel p testes deponẽtes de fama, vt de ꝓdictis oĩbus est decis. ꝯs. Neap. in qua asseritur, ita fuisse
3 iudicatũ. 277. an testes. Prout† ẽt minus pñt obtinere, q̃m non docuerunt formiter de licentia & vera inuestitura. Licet. n. deducant aliquas inuestituras verbales & abusiuas. Tñ cum non docuerit se possedisse vel quasi, assertæ inuestituræ eis minimè opitulant̃, vt p Bal. in auct. defuncto. C. ad Tertullia. Propria
4 † enim & realis inuestitura est illa, quæ ꝓdest & ꝯsiderat̃, non aũt abusiua, verbalis & impropria, vt hr̃ in c. 1. in ti. quid sit inuesti. & ibi doc. oẽs notant, vt ẽt facit Bal. in l. 3. C. vt in poss.
5 lega. & notant Can. in c. ex literis de ꝯsuet. Verbalis†. n. sola, in qua nulla interuenit traditio, sed fortasse facta est p anullũ vel p alium actũ similẽ, ẽt cũ iuro fidelita. non transfert aliqđ ius reale, nec dñium nec possessionẽ: ut dicit gl. in c. auctoritate, de insti. & p Alex. allegantẽ decisio. in l. 3. in prin. col. 4. ff. de acq. pos. & plenè tradit p Ias. in l. quoties. C. de rei vẽdi. nu. 31. & p Calca. ꝯs. 26. col. 4. & p Alber. Bru. ꝯs. 197. In cã, col. fi. in fi. & in decisio. ꝯs. Neap. 299. Rex Ferdinandus, col. 1. & colu. pe. vers. 3. ad idem, vbi concludit̃, solã verbalẽ esse sicut circulus ad tabernã. Realis verò erit illa, quæ pfectũ ius tribuit, &
6 vers. itẽ p inuestiturã, dicit, q† p verbalem ẽt factã a supremo principe non transfert̃ aliqua possessio, si potissimũ reperitur penes alium. Realis. n. est illa, q̃ attendit̃, & ꝑfert̃ verbali, vt volunt D. de Ro. in no. deci. 441. fuit dubitatũ, aliàs in ti. de concessi. pben. decis. 15. & p Ias. in d. l. quoties, nu. 31. Et q̃m antecessores ipsius D.Richardini, & ẽt ipse habẽt & habuerunt de eodẽ feudo inuestiturã nedũ verbalẽ sed ẽt realẽ: q̃m tunc repiebantur & modò repiunt̃ in eius possessione, meritò inuestitura sua vt potentior & magis qualificata ꝑferenda est inuestituræ abusiuæ, & impropriẽ dictorum actorũ, vt dicit gl. in c.
7 si facta, si de feu. fue. contr. Etiam† si ista secunda fuisset posterior, p l. quoties. C. de rei vẽd. ꝭm Bal. in d. c. si facta, & in c. 2. de no. for. fideli. col. 1. & plenè p Ias. in d. l. quoties, in 12. lim.
8 nu. 30. & 31. & per Rota. & Alex. vbi ŝ. Et† quòd antecessores ipsius Do. Richardini & successiuè ipse fuerint inuestiti de d. feudo, satis colligit̃ ex verbis inuestiturarũ eis ꝯcessarũ p dños directos, dum inuestiuntur de decimis & decimarijs omnium suarum domorum & possessionũ tam vineatarũ q̃ pratiuarũ, iacentium in villa & plebe de Cuno, q̃ possident̃ per ipsos inuestitos siue p alios eorũ nomine, tã in monte quàm in plano.
9 † Inter q̃ loca ꝯtinet̃ & cõprehenditur locus, de quo in pñtia rũ agit̃, ex quo repitur intra dictas demonstrationes & dictos ꝯfines, vt dicit gl. & scrib. in c. si Papa, de priui. lib. 6. & tangũt doc. in c. fi. de succes. ab intest. & in l. cũ aliquis. C. de iure deli. & p Soc. ꝯs. 86. in cã, col. 1. & 2. in 1. vol. & ꝯs. 181. uisis, col. 2.
10 ver. circa secundã, in 2. vol. cũ ꝯcor. Eo † ẽt q̃m si nulla appareret inuestitura obtenta p ipsum D. Richardinũ, tñ q̃m fuit & est in pacifica possessione. xxx. ann. & vltra, & ꝓstitit iurm̃ fidelitatis, & talẽ inuestiturã allegat. Ista oĩa sunt loco veræ inuestituræ, & idẽ opantur uti vera, vt ꝓbatur in c. si quis p 30. si de feu. fue. contro. inter do. & agna. ubi And. de Iser. & alij notãt, & firmat Alex. ꝯs. 136. col. 2. & 3. in 1. uol. & ꝯs. 114. col. 4. in 4. uol. & est decis. ꝯs. Neap. 324. agitur, col. 2. ver. in ꝓriũ dr̃, &
11 uers. seq. Eo† ẽt dictæ abusiuæ inuestituræ dictorũ actorum factę apparent cum illa clã, saluo iure tertij, q̃ ẽt si nõ fuisset expressa, tñ subintelligebatur ius tertij esse saluũ, ꝭm Bar. in l. dotalem. ff. de testa. mil. & Bal. in l. 1. ff. de consti. prin. cum alijs allegatis per Albe. Bru. ꝯs. 13. duo sunt, in princ. Expressa ergo tanto magis non tollit dictum ius, ut p gl. & alios p illum tex. in l. si debitor. ff. quibus mod. pign. vel hyp. sol. & tradit Sign. de Amode. consi. 60. magnificus, colu. 2. & p Albe. de Rosa. in dictionario in ver. saluo, & p Alber. Bru. ꝯs. 23. uexãdi nõ sunt. ꝯñr non potuerunt, nec possunt tollere ius, quod habebat. D.
12 Richardinus prædictus. Preterea, † oẽ ius, qđ forsan dicti actores habebant, sublatum fuit, & extinctum præscriptione legitima xxx. anno. et ultra, ut dicit tex. in c. ad aures, et in c. vigilãti, vbi plenè scrib. notant, ex de pręscr. et hr̃ in l. oẽs, et in l. sicut. C. de præscr. xxx. anno. et p Imo. et alios in cap. fi. col. 6. de præscr. Ista enim præscriptio plenissimam concedit liberationẽ et securritatẽ præscr. d. l. oẽs, et d. l. sicut. Tũ quia formiter et concludenter fuit deducta et ꝓbata per ipsum D. Richardinum, iuxta tradita in c. ueniẽs, et in c. auditis. de præsc. et in c. 1. eo. tit. lib. 6. et ibi Phili. Fran. in 1. nota. et per Abb. cons. 82. quamquam. col. 2. in 1. vol. Tum ẽt quia ipse D. Richardinus ꝓbauit oẽs qualitates necessarias ad eam inducendã, ut est titulus, possessio continua, et bona fides, vt tradit gl. in summa. 16. q̃st. 3. et Bal. in l. unica. C. de usucapio. transfor. et in l. Celsus, in 1. q̃st. ff. de usuca. Bar. et Pe. de Anch. in regula possessor de reg. iur. lib. 6. et Azo in summa. C. de usucapi. ꝓ emptor. et Hostien. in sum. de præsc. sub ti. de præscr. re. immobi. col. 3. et seq. et per practi. Papien. in forma respõsionis rei conuenti, in
13 gl. in vers. exceptionem præscriptionis, col. 1. et 2. Quæ† præscriptio tpis prædicti locum sibi vendicat ẽt in præscribenda re feudali, q̃n ꝑscribitur ꝯ laicum, et utilem dñm, vt est casus ꝑsens, et tradunt oẽs in. §. si quis p 30. in tit. si de feu. fue. ꝯtro. et plenè tangit Fran. de Cur. ꝯs. 25. tua, in 1. dubi. et est amplũ cons. eiusdem 82. capio primum, col. 1. et 2. et tenet gl. in c. 1. quam oẽs scrib. ibi sequunt̃. §. præterea, de cap. Corr. est bona
14 decis. cons. Neap. 254. sæpe fuit iste casus. Ex† cursu. n. tanti tpis possidens rem ut feudalem concurrentibus alijs requisitis capitur coniectura precedentis concessionis feudi, et quòd alia requisita interuenerint, esto ꝙ de illis non doceretur, ut firmat Alex. consi. 136. col. 2. et 3. in 1. uol. et cons. 213. uiso, col. 4. in 4. uol. et est decisi. consi. Neapo. 324. Agitur cã, et ponit Alex. in l. qui in aliena, in princ. col. 3. uersic. item inferebat. ff. de acq. hęred. et Fely. in c. sicut olim, col. 15. et in c. cum Bertoldus, col. 11. de re iud. et Ias. i l. 2. col. 31. C. de iu. emphiteu. Et quòd ꝯ priuatũ laicum res feudalis tanto tpe præscribatur, firmat Abb. et alij scriben. in c. ad audientiã, col. fi. ver. sed quæro, extra de præscrip. et Bald. consil. 117. verba inuestituræ,

rę,col.2.in 1.vol.& Signor.de Amod.cõs.10.col.fin.in fi.in q. vertente, & Aluar.in ti.de feu.non haben.propr.nat.feu. Quã do interuenerunt a iure requisita in hmõi pscriptione, prout in casu pñti interuenerunt: qm fuit possessũ ut feudalis.& recognitum seruitiũ, & p annos continuos.xxx. vt colligitur ex tex.in d.§.si quis per.30.ubi Bal.& Alua.& declarat gl.magna in fi.in.§. fi.in ti.de feu.da.in ui.leg. commisso.& Alex.cõs.93. prææalle.col.fi.& cõs.169. uiso themate, col.1.in 2.vol.& Deci. cõs.144.& maturè.col.4. uers.sed his non obstantibus, & Moder.in tract.præscr.in 4.par.4.par.princ.foli.33.col.3.& seq. vers.1.igitur quæro,nu.44. & seq.& tradit Abb.in d.c.ad audientiam,& ibi Fely.col.6.vers.oportet tñ, & Soc.cõs.266.col.
15 16.in 2.uol.& Fran.de Cur.cõs.25.& cõs.82.cum simi.Et†tale feudum quæsitum tali præscriptione assumit sibi naturã ordinariam feudi,vt tradit Bal.in l.liberti.C.de oper.liber. & in l. 1.quæst.31.ff.de rerum diuisio.& Ang.cõs.106. sanctissima,& Abb.cõs.182.conditor oĩum.Aluar.& D.Præpo.col.2.in d.§.si quis per.30.& Mod.inferentes ad aliquas qõnes in d.trac.de
16 pscr.foli.33.col.4.uers.& nota.nu.47. Et†procedunt ista,ẽt si alius de feudo primò fuisset inuestitus, nam ɔ̃ illum dicto tpe põt præscribi,ex quo iste præscribens subintrat in locũ illius, & eo excluso ipse efficitur uasallus,ut post gl.dicit Host.& cõiter*Cano.in d.c.ad audientiam, maxi.Abb.col.3.& 4.vers.ex his infertur.Quam opi.Abb. sequuntur Mod.illam comprobantes & pro ea adducentes decisio.in d.trac. de præscr.in 4. part.4.part.prin.foli.24.col.1. & seq.uers.2.quæro,nu.48.&
17 nu.49.ubi dñt, istud procedere† ẽt directo domino ignorãte : qm ɔ̃ laicum vasallum & vtilem dñum præscriptio d.tpis proculdubio ꝓcedit,ẽt data ipsius ignorantia,ut firmat Alua. in c.1.§.porrò,in ti.qual.ol.feu.pote.alie.& Franc.de Curt.d. cõs.82.col.1.ver.mõ stantibus,& vers.seq.& p Mod.in d.tract. de præscr.fol.34.col.1.& col.2.nu.49. & nu.51.& duob.seq.
18 Et†quòd libertas non soluendi decimas d.tpe præscribatur ɔ̃ laicum de dictis decimis & feudalib.inuestitum & infeudatũ est deci.propriè in termi.nřis Cum.cõs.83.Quia cã decimalis, vbi apertè istud sentit in præsc xxx.ann. & indubitãter in psc. tãti tpis,ĩ cuius ɔ̃riũ &c. vt referũt & sequunť Mod.ĩ d.tra.de psc.in 4.par.4.par.prin.ĩ 7.q.fol.44.col.2.ver.sed an libertas, nu.46.& ibi Cum.a fortiori vř innuere,sufficere presc.10.vel xx.anno.vti sufficit in præscribendis alijs seruitutibus. Quod quidem satis potest accomodari ad casum nostrum præsentẽ, cõsiderando statutum Tridentinũ restringens præscriptionẽ,
19 qđ de iure procedit concurrente†bona fide,vt per doct.in c. fi.ex̃ de præscr.& per Alex.cons.185.viso, col.pen.in 2.vol.& Pau.de Cast.cons.296.venditio ista,& Soc.cons.86.in cã,col. pen.circa fi.in 1.vol.& per d.Præp.in d.§.si quis per xxx.cum alijs accumu.& deductis per Mod.in d.tra.de præsc.in 4.par. 3.partis prin.in 10. q.fol.21. nu.72. & alijs seq.& sentit Cu.
20 in præalle.cons.83. ¶†Nec istis habet obstare si diceretur, eã non procedere, pp malam fidem ipsius Do.Richardini, quæ nullam præscriptionẽ põt validare, & ea data cessat dispõ.d.§. si quis p.30.vt concludunt gl.& doc.ibi*cõiter & reliqui oẽs in c.fi.ex̃ de præsc.& Abb.in d.c.ad audientiam, col.fi.vers.ad
21 uertendum tñ,cum simi.Nam†obiectio ista cessat,ex quo per aduersantes non est aliquid probatum de mala fide ipsius. D. Richar.& in dub.potius præsumitur bona fides, quàm mala, maxi,stante ti.per.l.pen.C.de euictio. & per gl.& Inno.in c.si diligenti,ex̃ de præsc.& ibi Abb.& reliqui scrib.col.3. & gl.in c.dilecto.15.q.3.& per Alex.cõs.200.viso, col.1.vers.præterea in 2.vol.& cõs.75.visis,col.pe.in 4.vol.& p Bar.& Alex.in additio.in l.Celsus.ff.de vsucapio. & ibi plenissimè repetẽ. nu.77.
22 & seq. Prout†ẽt quia per dictum longissimum tps ẽt sine tit. qđ est fortius,præsumeretur bona fides, ẽm Bar.in l.fi.C.vnde vi,& per Alex.conf.16.in cã, col.6.& cõs.110. visis col.fi.in 1. vol.& Socy.cõs.181.visis, vol.2.& plenè prosequitur Franc.de Cur.in d.cõs.82. col.2.nec expedit intrare, allegando gl.in l.si quis emptionis.C.de præsc.xxx.anno. & Bar.in d.l.Celsus, &
23 quamplures alias decisio. Et†eo magis procedunt ista, qñ nõ apparet alius antiquus possessor,ut per Bar.in d.l.Celsus,quẽ *cõiter sequuntur scrib.ibi maxi. repeten.nu.84.vers.3.habetur conclusio,affirmantes hanc esse cõem,& ab ea non esse re
24 cedendum,& adducentes decisio.concor. Nec†ipse D.Rich. necesse habebat aliter dictam suam bonam fidem ꝓbare,satis enim fuit sibi illã allegare, p textum in l.si adulteriũ cũ in castu.§.idem Pollioni.ff.de adulterijs,& p Bald.in d.§.si quis p. 30.cũ alijs allegatis p Claris. Aduocatũ ipsius D. Richardini,
25 & p repet.in d.l.Celsus, nu.89. † Quinimmo ẽt absq; aliqua alia alleg.in casu pñti ipse D. Richardinus iã reddebať tutus, ex quo iã allegauit se iusto titulo,& longissimo tpe præscripsisse.Quod verbũ pscriptio cũ sit plenũ, necessariò includit bonam fidẽ,sine qua pscriptio non currit, & sic tacitè vř allegata notabiliter tradit Abb.in d.c.fi.col.6.vers.sed quero,an sit necesse,de psc.Cuius opi.in practi. seruatur.ut tradit ibi Fely. col.5.versi. item inquantum, licet in puncto iuris videať dubitare.Tñ ɔ̃ opinio.Fely.Abb.sequuntur & defendunt repetẽ.
26 eã confirmantes in d.l.Celsus.nu.81.¶†Vltimò,ex quo asserti actores ẽt petunt & malè, decimas annorũ pteritorũ & decursorum, esto ꝙ necessarium non sit, tñ pro abundanti. Aduertendũ est,qm Arch.in c.1. de decim.li.6. quẽ referunt D. de Rot.in anti.sub ti.de deci.decis.prima. Nota,ꝙ vbi petunť voluit,ꝙ si decimæ pdiales non fuerunt petitæ suo tpe recollectionis, videlicet fructuũ,non potuerunt amplius peti,& sequitur Fely.in c.si aũt,col.4. de rescr.qđ proculdubio ꝓcedit qñ in ɔ̃rium non adest aliqua cõsuetudo,ut dñt Mod.in trac. de pscri.in 1.par.5.par.prin.q.7. fol.44.col.4.nu.51. Consequenter cum ipsi actores non doceant dicto tpe eas petijsse. in præsentiarum minimè eas poterunt petere. Et potissimum stante dicta præsc..ann.xxx.quæ ipsos ab omni iure & petitione excludit. Et cum appareat eosdem temere egisse,ad expensas condemnari debent d.D.Richardino,de iure absoluendo, vt disponunt,& mandant iura cõia,& vulga. Parisius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina succedit in feudo, quando uocatur in inuestitura.*
2 *Inuestitura pro hæredibus vtriusq; sexus adaptatur ad fœminas & masculos insimul, & nu.3.*
4 *In feudo libero & pro quo nullum seruitium præstatur ita succedit fœmina sicut & masculus.*
5 *Et iuramentum fidelitatis, non obstat fœminæ, quando ad feudũ vocatur, ex quo censetur remissum, & cum ea dispensatum, vt possit per substitutum seruire, & nu.6.7.& seq.*
11 *Quod aliàs fuit in feudo obseruatum, denuo obseruari debet.*
12 *Feudum hæreditarium quod sit.*
13 *In feudo hæreditario nullus succedit, nisi sit hæres primi inuestiti vel descendentium ab eo.*
14 *Et est necesse, quòd sit hæres vniuersalis, ex quo nõ sufficit, quòd sit singularis, & nu.15.*
Et ut agnatus succedere possit,necesse habet ista probare.
16 *Et illa uerba inuestituræ vno alteri succedente, seu succe dant, referuntur ad tempus, quo tractatur de hæreditate.*
17 *Agnatus masculus, qui superest ex primo inuestito, excludit filiam vasalli prædefuncti, de cuius successione agitur.*
18 *Agnatus veniens ad successionem ascendentium in feudo hæreditario necessariò debet esse hæres feudatarij præmortui.*
At quando succedit transuersali, non est necesse, quòd sit hæres præmortui, sed sufficit quòd sit hæres primi inuestiti immediate seu mediate, vel descendentium ab eo, & nu.19.
19 *Et probare habet istud,& quòd descendit a primo, & ex illa linea, & legitimè, & nu.20.& 23.*
21 *Nonnulli autem voluerunt, quòd sit necesse, ut sit hæres vasalli vltimo loco defuncti, & qui isti sint ponuntur.*
22 *Quando in inuestitura post masculos vocantur fœminæ, vt masculus possit admitti & excludere fœminas, necesse habet probare dictas qualitates, & nu.23.*
24 *In feudo ecclesiastico Papa potest disponere, & concurrit cum ordinario, & nu.25.*
26 *Papa in successione feudi potest habilitare fœminas, & tollere agnatis masculis spem succedendi.*
27 *Eo magis quando fœmina uocatur in inuestitura, & feudum nõ præstat seruitium.*
28 *Et suo arbitrio potest immutare illam regulam succedendi.*
29 *Nec isto casu est necessaria citatio agnatorum, nec obseruatio solennitatum aliàs requisitarum.*
30 *Clausula, sine præiudicio tertij, apposita in inuestitura, quomodo & qualiter sit intelligenda & interpretanda.*
31 *Feudum quando et quo casu possit in dotem dari,et nu.32.et 33.*
34 *Trãsactio super feudo facta per vasallũ cũ cõsensu domini præiudicat*

iudicat domino.
35 *Prout etiam præiudicat vasallo illam facienti.*
36 *Et præiudicat filijs & agnatis, quando fit bona fide, & alius reperitur possidens.*
41 *Prout præiudicat etiam in feudo paterno & antiquo quando facta est cum dictis qualitatibus.*
42 *Et quando interuenit expressus consensus transigentis, seu renũciantis, qui expreßè obligauit se et suos hæredes et promisit nõ contrauenire.*
37 *Esto ꝙ regulariter trãsactio facta per vasallũ super feudo pater. seu antiquo ex pacto et prouidẽtia nõ noceat filijs vel agnatis.*
38 *Prout ẽt ipsis nõ nocet renũciatio sup. d. feudo facta per vasallũ.*
39 *Etiã si super prædictis interueniret cõsensus directi D. et nu. 40.*
43 *Feudum paternum hæreditarium potest per vasallum alienari cum consensu directi domini, et præiudicatur filijs agnatis.*
In feudo hæredi. renũciatio vnius ascẽdẽtis præiudicat posteris.
44 *In feudo hæredi. nõ põt quis repudiare hæredi. et illud acceptare*
41 *In feudo hæreditario filij hæredis alienãtis et renũciãtis et possidentis aliquid de bonis ipsius et non conficientis inuentarium possunt reuocare alienationẽ et renũciationẽ, et nu. 43. in fine.*
36 *Sñia lata contra uasallum an et quando noceat alijs, & nu. 45.*
46 *Sententia lata contra minorem an & quando illi noceat.*
47 *Minori non læso non conceditur restitutio aduersus sententiam.*

CONSILIVM XVI.

Si attendimus Tenorem primæ inuestiturę & aliarum subsequentiũ, iux. text.
in c. 1. in fi. in tit. de succes. feu. cũ vulg. Feudũ, de quo in præ-
sentiarum agitur, nedũ ꝓ masculis descendentibus ex primo
1 inuestito sed ẽt ꝓ feminis ꝯcesũ fuit. Ad† qđ ipse fęminæ pñt
succedere, licet rł̃r non admittantur p cõsuetudines feudorũ,
vt in c. 1. §. & quia vidimus, in ti. qui feu. da. pos. & in c. 1. §. fi-
lia, de succes. feu. cũ si. Qm̃ expresè in hmõi inuestitura voca
tæ sunt, quo fit vt succedere in feudo possint, vt hr̃ ĩ c. 1. §. hoc
aũt notandũ, in fi. in tit. qui feu. da. pos. & in ti. de his qui sibi
uel hære. su. & in ti. epis. vel Abb. §. quinetiã, & notat in c. 1. de
nat. feu. & in c. 1. quemad. feu. const. pos. vbi Mod. alia addu-
2 cunt. Et† ꝙ fęminæ exp̃sè vocentur, aptè oñdunt verba dicta-
rum inuestiturarũ ibi. Quòd ipse D. Guercius & eius hr̃des le
gitimè vtriusque sexus &c. q̃ ita adaptant ad masculũ sicut ad
fęminã, vt in c. oẽs vtriusq; sexus, ex̃ de pęni. & remis. & in. §.
igitur. instit. p quas pso. no. acq. ibi, utriusq; sexus, & in termi-
nis istis est ꝯsi. Bal. in ordine mihi. 70. punctus, testator. in 2.
uol. ubi uult, inuestiturã taliter factã simul comp̃hendere ma
sculos & fęminas, & idẽ uult Fulg. ꝯs. 8. d. Pet. & Deci. ꝯs. 208.
Ad clariorẽ, col. 2. vbi in aliquib. ꝯ̃riãdo dictis p Ale. in ꝯs. 9. ĩ
3 5. uol. Concludit† ꝙ in tali inuestitura facta ꝓ hr̃dib. utriusq;
sexus, ꝓut est pñs insimul & eodẽ tpe, ita succedunt fœminæ,
sicut & masculi, si aliud in inuestitura non exprimitur, quam
sñĩam & opi. aliàs ꝯsulendo in ciuitate Veronę ex plurib. com
4 probaui. Prout† ẽt si cõsideramus tale feudũ fuisse ꝯcessum li-
berum & sine aliquo seruitio, vti ꝯcessum apparet, adhuc fœ-
mina ita sicut & masculus successibilis est, ſm Bal. in c. 1. §. &
quia vidimus, col. pen. p̃alle. & in l. quoties. col. 1. C. de suis &
legi. & tradit Ludo. Rom. in suo sing. 168. hodie fęmina, & in
ꝯs. 367. circa primum, col. ult. & Alex. ꝯs. 2. in prin. & col. 5. &
ꝯsi. 29. & ꝯsi. seq. in 5. uol. & Corn. ꝯs. 16. Aptè col. 3. in 1. uol.
& Socy. ꝯsi. 257. uisis inuestituris, col. 4. ĩ 2. vol. & Deci. ꝯs. 32.
& ꝓ tenui, col. fi. nu. 4. & ꝯsi. 139. & diligenter, in prin. & ꝯsil.
193. & ꝓ tenui, nu. 2. in fi. & in ꝯsi. p̃all. 208. nu. 5. & ꝯsi. 269.
5 ꝯsultus. nu. 6. ¶† Et licet circa istud aliqui dubitent pp iur̃um
fidelitatis, qđ continet seruitiũ psonale & alia quædã, ad quæ
fęmina non vr̃ capax, & ꝯñr non admittenda, iux. ea quæ hñr
in c. 1. de no. for. fide. & p Alex, consi. 30. qm̃ oẽ, in 1. uol. & in
6 consi. 9. in 5. uol. & p Deci. d. consi. 139. Tñ† obiectio tollitur
ex his, quæ tradit Socy. in d. consi. 257. col. 2. 3. & 4. versi. præ
terea aduertendũ est, ubi uult, ꝙ tale iur̃m in fœmina uocata
censeatur remissum, ex quo. n. cum ea est dispensatum quò ad
successionem, ẽt dispensatum censetur quò ad tale iur̃um fide
litatis. Attenta potissimè obseruantia directi dñi concedentis
feudum, qui non solet a fœminis exigere iur̃um, iux. formam
traditã in d. c. 1. & alijs locis, de quibus s̃. ꝯñr eo non obstante
7 fœmina admitti debet. Vt† est videre in Regno Siciliæ, citra
& ultra farũ, ubi fœminæ admittuntur ad feudum deficienti-
bus masculis uasallo possidente feudum, quæ excludunt alios
8 agnatos transuersales non obstante iur̃o fidelita. ¶† Ad qđ ẽt,
qm̃ cum dispensatum sit, ꝙ ipsa fœmina succedat, ẽt dispensa-
tum dr̃, ut possit seruire p substitutũ, vt p Spe. in titu. de feu. §.
qm̃, uer. 21. & p Alex. ꝯs. 10. uiso instr̃o. col. 3. in 5. uol. & per
Bal. post alios in c. 1. §. quinẽt. in ti. epis. uel Abb. & ibi Aluar.
adducens ad id tex. quẽ prius adduxit Bal. in c. 1. §. pen. col. fi.
in ti. qui feu. da. poss. & in l. fi. col. 1. C. de suis & legi. & hr̃ in
decis. consi. Neap. 315. circa fi. & ꝓbatur in c. si minoris, & in
c. si quis decesserit, si de feu. fue. ꝯtro. & in c. 1. §. firmiter. ubi
And. de Iser. & alij notant, in ti. de ꝓhi. feu. alien. p Fede. & in
9 decis. ꝯsi. Neap. 323. Et† ẽt quia fœmina p̃t reddi capax ad tale
iur̃um, & illud adimplere, considerata psona sui mariti, prout
consuluit Fulg. consi. 4. ad id de quo quærit, ubi diffusè tan-
gendo articu. asserit ita fuisse obseruatũ, & in ꝯs. 86. col. 2. & p
10 Mod. in trac. de feu. fol. 23. col. 1. uersi. adde tu. ¶† Et compro
batur: qm̃ plures reperiunt casus, in quib. fœmina succedit in
feudo, licet feudũ requirat iur̃um, non tñ ꝓpterea excluditur
a successione. Nam si hoc esset, nullo casu posset succedere, qđ
minimè dicendũ est, & iõ qñ sunt uocatę, uel sumus in aliquo
casu, in quo admittunt, succedere debent non obstante iur̃o fi
del. qđ interp̃tat & declarat & adimpleri dẽt & p̃t mõ quo s̃.
Et satis ꝓbat in casu pñti, in quo p inuestiturã fœminæ uocan
tur deficientib. masculis, & sic expresè isto casu uocantur, ẽt
respectu iur̃i fidelit. qđ interpretari & regulari dẽt, ut dixi. Et
11 † eo magis ista ꝓcedunt: quia aliàs in hoc feudo obseruatum
fuit, ut in parte ipsius fœminæ fuerint admissæ, & inuestitæ, &
successerint, esto ꝙ adessent masculi descendẽtes ex primo in-
uestito, qui p fœminas in tali portione fuerunt exclusi nõ ob-
stante tali iur̃o. Quæ obseruantia & interp̃tatio minimè mutã
da est, quinimmo sequi debet, arg. l. minimè. ff. de legi. & c. cũ
dilectus, de ꝯsue. & p Spe. in d. §. qm̃, uer. 21. & satis ꝓbat in
c. significauit. de rescri. & p Doc. in c. 1. de natu. succe. feu. & p
Card. ꝯs. 64. Nobilis dña, circ. fi. cũ alijs ꝯcor. alle. p Ale. ꝯs. 29.
col. 3. in 5. vol. & p Mod. in tra. de feu. fol. 23. col. 4. uersi. 8. fal
lit, in quib. hr̃ ex ꝯsuetudine posse induci feudũ transire ad fę
12 minas, ẽt si de eis in inuestitura nulla facta sit mentio. ¶† Præ-
terea attento tenore d. inuestiturarũ tale feudũ ꝯcessum fuit.
D. Guercio ꝓ se & eius hr̃dib. legitimis & successorib. vt ostẽ-
ditur ex illis uerbis, & ꝙ ipse D. Guercius & eius hr̃des legiti-
mi utriusq; sexus uno alteri succedente &c. ꝯñr feudum fuit
& est hr̃ditarium, ut tradit And. de Iser. in c. 1. in prin. & in. §.
hoc quoque, de suc. feu. & in c. 1. de alie. feu. pat. & in c. 1. qui
suc. tene. cũ alijs adductis p Alex. consi. 24. in 1. uol. & ꝯsi. 10.
ponderatis, col. 4. & consi. 55. perspectis, col. 5. in 3. uol. & ꝯs.
56. in 4. uol. & cõsi. 26. in 5. uol. & plenè tradunt Mod. in p̃lu.
feu. maxi. Ias. col 6. & seq. & Fran. de Cur. consi. 82. & Mod. in
trac. de feu. fol. 8. col. 2. uersi. 4. sub hac prima, & in consil. 1.
posito post d. tract. & doc. in l. Gallus. §. etiam si parente. ff. de
lib. & posth. & in decisio. consi. Neapo. 140. & 195. & 240. &
per Deci. consi. 78. col. 1. & cons. 194. nu. 4. & alibi pluries, &
13 per Alber. Bru. cõsi. 10. col. 4. & ꝯsi. 11. & alibi sępius. ¶† Quo
* stante, resultat uera & cõis* concl. ꝙ in tali feudo nullus po-
test succedere, nisi sit hæres: non enim sufficit, ꝙ sit ex descen-
dentibus primi inuestiti, sed ulterius necessarium est, ꝙ sit hæ
res. Cum feudum hæredi. in se hoc habeat: ut nullus ad illud
admittatur, nisi sit hæres illius primi inuestiti uel descenden-
tiũ ab eo, ut tradit Bar. in l. ut iurisiurandi. §. si liberi, uers. q̃ro
quid filius, de op. lib. & Io. And. in ti. de feu. §. fi. ĩ addi. ad Sp.
in uers. p̃t differre, cum alijs cumulatis per doc. in prælu. feu.
& per Ias. in auth. uñ si parens, in ulti. no. C. de inof. testa. & in
l. si non fortẽ. §. libertus, col. ult. ff. de cond. inde. & p Franc. de
Cur. consi. 49. col. 9. uers. 2. & consi. 82. col. 4. & Deci. consil.
78. & consi. 395. nu. 5. & seq. notant scr. in d. l. Gallus. §. etiam
si parente, et Alex. post alios in l. quod dicitur. ff. de uerb. obli.
et Mod. in tra. de feu. fol. 8. col. 2. et 3. cõsi. 1. col. 5. posito post
d. trac. uolentes, feudum hr̃dita. nunquã transire ad agnatos,
nisi sint hr̃des illi⁹ primi recipiẽtis, uel illius primi defuncti,
de cuius portione tractat ſm Iac. de Bel. et alios doc. in c. 1. de
eo qui si. et hær. su. et Alex. ꝯsi. 10. in 3. uolu. attestantem hanc
* esse cõem* opi. et in alijs cons. alle. per Dec. d. consi. 78. nu. 9.
et consi. 390. nu. 5. et plenius ac clarius istud firmatur in cõsi.
1. Alber. Bru. col. 8. et in consi. 2. in fi. et consi. 9. col. 3. et cons.
10. col.

10.col.3.et ꝯſ.11.col.4.et conſi.18.col.4.et ꝯſ.24.et ꝯſi.40. col.2.uerſ.3.facit,et conſ.80.col.8. ubi pro indubitato traditur.in feudo hr̄di.nullum poſſe ſuccedere,niſi ſit hęres primi inueſtiti uel illius prædefuncti mediate, ſeu immediate, niſi
14 deſcendat ex eadem linea et non diuerſa.¶†Et licet Dec.ꝯſil. 185.nu.4.dicat ſatis eſſe agnatum uolentem reuocare feu.hæredi.alienatum, uel ad illud ſuccedere,ꝙ ſit ſucceſſor ſingularis et non uñis illius primi recipientis,et idem uī ſentire in d. ꝯſi.208.nu.13.ubi adducit Bar.ī d.l.iuriſiur.§.ſi liberi,et alias deciſi.ut ēt facit D.Prep.in ti.an agn.col.pe.tñ poſtmodū ipſe Deci.d.ꝯſ.185.nu.5. in uerſi.ſeq.dicit ꝙ immo dēt eſſe hæres uñs,qđ firmare uidentur doc.in d.§.ēt ſi parente,et eſt deciſi. conſi.Neap.335. col.4.ubi allegantur dicta Alex.et aliæ deci. et hr̄ in deciſ.ꝯſi.Neap.385.et in d.conſi.Alber.Bru.9. col.3. et magis in termi.eſt ꝯſ.Fran.de Cur.82.col.4.et 5. ubi alleg. Imo.in l.qđ dr̄,col.pen.ff.de uerb.obl.et alias deciſio.ꝯcludit in feudo hr̄di.quem nō poſſe ſuccedere,niſi ſit hæres uñs. Ex
15 † quo non ſufficit, ꝙ ſit de deſcendentibus et ex eadem linea primi acquirentis,et ꝙ iungatur ſanguine,ſed neceſſe eſt,ꝙ in uniuerſum ſuccedat primo recipienti, uel illi,de cuius portione agitur,ut ēt ſentit Io.Cā.in conſi.11.et Iaſ.conſi.9.col.pe. et Socy.conſi.10.quæ tria conſi.poſita ſunt in.conſi.Alb.Bru. Et in caſu nr̄o iſtud ſatis apparet ex verbis d.inueſtituræ ibi, ſuccedente.& ibi ſuccedant,quæ vniuerſalē ſignificant ſucceſſionem l.quædam.§.is aūt, vbi doc.ff.de edē.& per Bal.in l.2. C.de iu.emphi.& Imo. & alios in d.l.qđ dr̄. Et verè nūquam poterit ꝯſtare,iſtos actores fuiſſe uñes hæredes immediate, vel mediate D.Guercij primi inueſtiti, vel ult.D.Guercij,de cuiꝰ portione mō agitur, quo fit, vt nullo mō pn̄t ꝑtendere hanc ſucceſſionem, nec reuocare tranſactionē factam p eorū patrē,
16 vt ſtatim dicetur. Eo†ēt qm̄ illa uerba uno alteri ſuccedente, & illa uerba,ſuccedant,referuntur ad tp̄s,quo tractat̄ de hr̄ditate & ſucceſſione l.in delictis.§. ſi exneus.ff. de noxa.l. ex facto,ubi doc.notant.ff.de uulgar.& pupil.l. ex facto.ff.ad treb. & in termi.nr̄is traditur in cōſi.1.col.9.uerſi.item illa uerba, & in conſi.2.col.8.uerſi.2.reſponderi pt̄,& conſi.10. colu.8. uerſi.ſed ad predicta.Albet.Bru.Et dicto tp̄e conſiderato non
17 apparet ꝙ fuerint & ſint hr̄des. ¶†Et licet tex.in c.1.in tit.de eo qui ſibi & hr̄di.ſu.dicat,ꝙ maſculus,qui ſupereſt ex primo inueſtito,excludit fœminā,& nonnulli intelligant ēt in feudo hæreditario ſatis eſſe,talem maſculum eſſe hæredem primi inueſtiti,eſto ꝙ ſit hr̄s illius uaſalli prædefuncti,de cuius portione agitur,ut traditur in c.1.ſi uaſal.feu.priue.& per gl.in c.1. §.ſimiliter.de capita.qui cur.uendi.& in c.1.in ti.an agnat.vel fil.& diffusè per Albe.Bru.conſi.18.in cā uertente,col.5.& 6.
18 uerſi.3.quia,& uerſi.4.ex quo.Prout†ēt qm̄ uerum eſt,ſuccedentem debere eſſe hr̄dem,qn̄ uenit ad ſucceſſionem aſcendētium,& illis ſuccedere intendit in feudo, ſecus aūt vr̄ eſſe, qn̄ quis prætendit ſuccedere tranſuerſalib.in feudo pr̄no uel antiquo ēt hr̄ditario . Nam iſto caſu poterit capere feudū, licet non ſit hr̄s illius tranſuerſalis, ex quo ad illud uenit ex prima inueſtitura & mediante facto primorū inueſtitorum, ut nota. in d.c.1.an agna.& per Alex.conſi.3.col.3.verſi.6.in 1.uol.& ꝯſi.26.col.ult.uerſi.nec obſtant, in 5. uol.& tradit Alber.Bru.
19 conſi.25.dum quæritur,col.fi.Ceſſant†enim iſta,qm̄ ut ſ̄.ꝓbatum eſt,neceſſe eſt,ꝙ ſaltim debeant eſſe hr̄des aſcendentiū inueſtitorum, eſto ꝙ non ſint illius vltimi, de cuius portione
* agitur,vt concludunt*cōiter oēs in d.c.1. de eo qui ſibi, & in d.c.1.an agna.& Alex.in d.conſi.30. & d.conſil.26. & Alber. Bru.d.conſi.25.& ſunt aliæ infinitæ deciſio.ſ̄. adductæ dicentes, in feudo hr̄ditario uolentem ſuccedere,debere eſſe hr̄dē, uel ultimi prædefuncti,de cuius portione agitur,uel ſaltim illorum primorum inueſtitorum mediatè uel immediatè, ēt ſi ſuccedatur tranſuerſalibus , quæ qualitas neceſſariò requiſita
20 non concurrit,nec uerificat̄ in dictis actōrib.uñ &c.Eo † etiā qm̄ creditur,eos non poſſe probare legitimè deſcendere ex linea primi inueſtiti,qđ utiq; neceſſariū eſt,conſiderato tenore inueſtiturę,& diſpōne tex.in c.1.§.& ſi clientulus,de alie.feu. & in c.1.ſi uaſal.feu.priue.& in c.1. de eo qui ſibi uel hr̄.ſuis, & in c.1.de feu.ſuc.& in conſi.Iaſ.poſito inter conſ.Alb.Bru. 9.col.pen.ubi alia adducit,ut ēt faciunt Mod.in tra.de feu.fo. 22.& Alex.conſi.10.col.pe.nu.2.in 3.uol.& do.Prępo.in c.1.
21 de eo qui ſibi & hære.col.3. in prin.uer.nota tex. ¶†Prout ēt tollitur obiectio ; qm̄ nonnulli uoluerunt feudum hr̄ditariū non tranſire ad agnatos, ēt ſi eſſet antiquū & pr̄num, niſi ſint hr̄des prædefuncti, de cuius portione agitur, & penes quem erat feudū ; ut firmat Iac.de Belui. & ibi plenè Mod.maxi.Alua.in d.c.1. de eo qui ſibi & hr̄d.ſu.& Andr. de Iſer.in c.1.§. hæc quoque,de ſucceſ.feu.& in c.1.ubi ēt Alua.in ti.an agna. uel fi.& in termi.nr̄is eſt conſi.Soc.poſitū inter ꝯſ.Alb.Brun. 10.in ordine.uiſa quæſt.col.2.uer.4.& ult.& col.3.uerſi.circa ſecundam. & col.4.uerſi. ſed ꝯ prædicta, ubi aſſerit, hanc eſſe
* * cōem,allegan.alias deciſio.& idē ſequunt̄ Mod.poſt trac.de feu.ꝯſi.1.col.5.uerſi.præterea ad ꝯfirmationē,& uerſi.ſecūdā itaq;, & col.7.in prin.uerſ.2.reſpondet̄,ubi apertè tenent talē uolētē ſuccedere debere eſſe hr̄dē ultimi ēt in feudo antiquo, allegantes fere eaſdē deciſio.Et firmat Io.Cāpe.in ſuo ꝯſi.uiſo themate,col.4.uerſi.ſed ꝑdictis & col.7.uerſi. ſed quicqd ſit, qđ eſt poſitū inter conſi.Alb. Bru.11.in ordine.Et ſatis iſta cōprobant̄ ex his,q̄ ſtatim adducent̄ in alijs ꝯſiderationibus , ex
22 quib.obiectiones ſuperius factæ pænitus euacuant̄. ¶†Et iſtis ꝯſideratis tollit̄ alia principalis obiectio, q̄ attento tenore inueſtituræ poſſet fieri,dū in ea dr̄,uerū tñ donec maſculi fuerit fęminę non ſuccedant,maſculis deficientib.fœminę ſuccedāt &c. Qua attenta fęminæ ultimi ꝑdefuncti uidentur excluſæ a maſculis, qui ſuperſunt ex primo inueſtito, vt.vr̄ eſſe tex.aptꝰ in c.1.de eo qui ſi.& hær.ſuis,ubi gl & doc.notant,& ēt hr̄ in c.1.§.quinēt,in tit.epi.uel Abb.& in c.1.§.filia uerò,de ſucce. feu.et in c.1.in prin.de nat.ſuc.feu.et in c.1.§. ad filiā, de gra. ſucceſſ.in feu.& per Alex.ꝯſi.9.col.2.& 3.in 5.uol.& in d.ꝯſi. 30.col.4.in 1.uol.& per Deci.conſi.193. nu.5.col.3.& ꝓ tenui,& per Alber.Brun.conſi.39.circa col.2.uerſicul.circa fin dub.& conſi.63. Quia caſus, & conſi.65.ſuper caſu,& conſi. 78.col.2.& conſi.108.caſus,colu.6. uerſi.circa uerò tertium,
23 cum ſimil. Quoniam†ſaltim conſtare debet, iſtos actores eſſe tales, uidelicet legitimè deſcendere ex primo inueſtito, & ex ipſius recta linea,ut dictū eſt, ad hoc ut ipſas fœminas poſſint excludere.Prout ēt neceſſariū eſt,tales maſculos, ut fęminas ipſas excludant,& filios ipſorū oīno debere eſſe hr̄des vel vltimi ꝑdefuncti,de cuiꝰ portione agit̄, uel ſaltim primi inueſtiti,cum tale feudū fuerit,& ſit hr̄ditarium, ut ſupius oñſum
24 eſt,& ita declarant̄ deciſio. ſuperius in ꝯrium allegatę¶†Prout ēt tollit̄ obiectio uirtute indulti,& priuilegij ꝯceſſi p Alex. ſextum Ponti.maxi.D. Guercio ultimo predefuncto & ſuis filiabus ac deſcendentib. ex ipſis, per quod habilitantur ad ſucceſſionē dictę portionis feudi,ut eſt uidere ex tenore ipſius in
25 dulti. Quod†potuit ipſe Pontifex concedere,cum ſit feudum eccleſiaſticum, & Papa poſſit cum oī ꝑlato ꝯcurrere & infeudare oīa feuda eccleſiaſtica,ut tradit Bal. in c.1.in princ. quis dica.Dux Mar.& in c.1.in prin.qui feu.dare poſſunt,& in ca. niſi, de offi.deleg.cum alijs ferè in terminis traditis p Alber. Bru.ꝯſ.1.col.5.& 6.ac ſequenti,& in ꝯſi.2.col.4.& ſeq.et ꝯſi. 3.et 4.et ꝯſi.5.et conſi.8.col.5. et ſeq.et conſi.9. et conſil.10. col.6.et conſi.11.col.8.et 9. ¶Illud enim maximum eſt,tales feudi ſucceſſiones eſſe iuris poſitiui, quod ius, et quā ſpē ſuc-
26 cedendi agnatis competentem pt̄†Pontifex ſuo arbitrio tollere,et in hoc præiudicare agnatis, et habilitare fœminas ac reuocare priuilegium agnatis ꝯceſſum, et tollere obſtaculū impediens ſucceſſionē fœminarum, ut pleniſſimè et diffuſè iſta tradunt̄ in palle.ꝯſ.diuerſorum doc. poſitis et impreſſis inter ꝯſi.Alber.Bru.ubi allegantur de ciſio.hanc ꝯcluſio.apertè probantes,et reſpondetur oībus obiectionibus quæ in ꝯrium poſſent adduci. Prout ēt iſta plenè traduntur per Mod.Papien.in conſi.1.poſito poſt ipſorum tra.de feu. In quibus locis ēt tolluntur ea,quæ in ꝯrium poſſent adduci,et habent̄ in ꝯſi.Fran. de Cur.48. 49.et 50. quæ oīa uideri pn̄t,cū præmanibus habeantur.¶ Et ſi attendimus ipſam inueſtiturā,ad tale feudum fuerunt uocatæ ita fœminæ ſicut et maſculi ꝯſideratis illis ver-
27 bis utriuſq; ſexus.Et†quia feudum non fuit ꝯceſſum ſub aliquo ſeruitio,ut ſuperius dixi,ſed ſolùm fuit tradita rl̄a, ut ſtatib. maſculis fœminæ non ſuccedant. Quam†rl̄am ſuo arbi-
28 trio Papa potuit tollere,et eam reducere ad primæuum ius cōmune,qđ eſt fauorabile, ſm̄ gl.in uer.numerandum, in c.ſtatutum,de ꝑben.lib.6. et ita in terminis nr̄is tradit Bal.conſil. mihi.279.Rex Romanorum,et conſi.288. Ad intelligentiā, col.3.in 3.uol.cum alijs allegatis in conſi.1.Alber.Bru.col.5. verſi.cui dubium eſt,et uerſi.ſeq.et in conſi.2 qđ eſt Io.Cāpe. col.10.uerſi.corroborari,et uerſ.ꝯfirmatur ēt, et cōſi.6.col.1. uerſi.

uerſi.3.fœminæ,& conſ.10.col.9.ver.pro prædictis,qđ eſt D. Barth.Soc.& conſ.11.quod eſt Io.Camp.col.8.uer.corrobo-rari ẽt pñt,& per Mod.Papien.in d.ꝯſi.1. poſito poſt tract.de feu.col.8.9.& alijs ſeq. In quibus conſ.& locis alijs ibi alleg. tollitur obiectio, quæ poſſet ꝯ indultum prædictũ dari, defe-
29 ctus,ſcilicet citationis.Itẽ & obreptio & ſubreptio.¶†Nec ob ſtabit clã in dicto indulto poſita, ſine ꝑiudicio &c.ex quo nõ dẽt intelligi gñaliter, ita ꝙ nõ ꝑiudicet agnatis, quominꝰ ipſi non deberent ſuccedere,nã ſi ita intelligeret,indultũ & priui legium nihil oparet,ꝯ notata in c.olim,cũ ſimi.de uerb.ſign. & talis clã corrigeret ꝯceſſa per Pontif. uolentẽ fœminas ue-nire,licet extarent agnati.Et ſi aliter intelligeret, Papa ſe incõ
30 tinenti corrigeret ꝯ l.non ad ea.ff.de ꝯdi.& dem. Et†iõ intel-ligi dẽt & exponi,ſine ꝑiudicio,ſcilicet ꝑter quam in indulto exprimatur,ut in ſimi.uoluit Bar.in l.fi.§.idẽ q̃ſijt.ff.de ꝯdic. indeb.dicentis,ꝙ ſi in inſtrõ dr,talis ſciens ſe ad infraſ.non te neri promiſit &c. Nã talia uerba debent intelligi, ꝑterquã ex cã infraſcri.rõne ꝯrietatis euitandæ, & in ſi.tradit Io.Andr.in reg.indultũ.de reg.iur.in mercuriali. dum loquitur de priui-legio, ut quis recipiatur in monacum, qđ intelligi dẽt ſaluo iure anni ꝯceſſi ad approbationẽ,tñ non licebit eũ uoluntariè repellere,ut gratia aliquid operetur. Et bene facit ꝯſi. Rapha. Comẽ.116.Inn.ſeptimus in fi.ubi uult,talẽ clãm, ſine ꝑiudi-cio,quæ ſolet apponi ad abundantẽ cautelã, interpretari & re ſtringi quò ad portionẽ aliorũ, ut non intelligat, fœminas eſſe habilitatas in portionib. feudi cõpetentib. alijs agnatis, nã in illis remanet ius ſaluũ ipſis maſculis.quo verò ad portionem, quã poſſidebat D.Guertius ipſarũ pr̃, bñ ꝑiudicabit agnatis: ut onſum fuit ſuperius,non obſtante d.clã, quæ circa iſtã por
31 tionẽ nihil opabitur. ¶†Accedat iſtis & cã, & fauor dotis,de qua in ipſo indulto, eſto enim, ꝙ doct.dubitent. An feudum poſſit in dotẽ dari,ut in c.1.§.donatæ. qualiter ol.feu.pr̃.alie. pote.ubi ſcriben.plenè attingunt, vt ẽt faciunt ꝑ illũ tex.in c. 1.in ti.de eo qui ſi.& hæred.ſu.& in c.1.de inueſt.quã Tit.ac accep.cum alijs allegatis per Soc.conſi.19.pro deciſione,ver. verùm ꝑdictis,& conſi.ſeq.in 1.uol.& ꝑ D.Iac.in tract.de feu. in uerſ.ita ẽt,col.pe.in fi.& in ꝯſi.Fran.de Cur.59.col.antep. & pe.& conſ.50.pſens ꝯſultatio.qđ eſt collegij Bono.col.10. & duabus ſeq.uerſi.reſtat nunc, & diffusè per Mod.Papien.in trac.de feu.fol.41.col.2.& duabus ſeq.uer.4.principaliter q̃-ro cum concor. Tñ qñ feudum non eſt tpale ſed perpetuum ut eſt præſens.Hoſti.& Io.And.in c.ex parte, ex̃ de feu. uolue-runt,poſſe in dotẽ dari,licet gl.ibi dicat ꝯriũ, quæ ſm eos dẽt intelligi in feudo tpali & non in perpetuo, & idẽ uoluit Ho-ſtien.in ſua ſum.in ti.de immu.eccleſi.in §.inquantũ,uerſ.ſed nec illa.& alij s ſeq.& idẽ firmat Old. in conſi.270. in quæſt. propoſita,col.fi.& Cald. in ti.de feu.ꝯſ.10. & Alex.ꝯſi.28. in cã,& lite,in fi.in 5.uol.& Abb.in d.c.ex parte, dicens dictum Hoſt.eſſe notandũ,ex quo non reperitur in aliquo reprobatũ. pro qua opi.facit tex.in c.nuper.de donatio.inter uirũ & vxo
32 rem inducendo ut poſt alios facit Alex.in d.ꝯſi.38.¶†Et ſi in feudo ẽt perpetuo antiquo & pr̃no aliqui doc. tenuerint ꝯriũ per tex.in d.§.donare. Tñ qñ concurrit inopia uaſalli non ha bentis aliunde facultatẽ honeſtè & congruè dotandi filiã. ut fuit in caſu pñti, vr̃ bñ potuiſſe in dotẽ dari, ut eſt de mente Iac.Ardizo.in ſua ſum.in tit. quibus mod.feu.ami.ſub rubri. in dotẽ pro filia dare,& ſequitur Cy.in l.uoluntas.C.de fidei-cõmiſ.& Salic.in l.fi.C.de reb.eccleſ.non alienã.& ſentit etiã
33 And.de Iſer.in d.§.donare.& Barba.in d.c.ex parte. ¶†Et ſi ẽt Iſtis duob.concurrentib. adhuc dubitaret, tñ conclõ vr̃ ꝓce-dere de plano, qñ iſtud daret directo dño feudi cõſentiente, ut dñt D.de Ro.in no.deciſ.mihi.199.aliàs de feu.1.pr̃ pt, ut ẽt colligit ex tex.d.c.nuper, ibi niſi donationi ille, ad quẽ ſpe-ctat &c.eſt de mente gl.in c.quæ in eccleſiarũ,ex̃ de ꝯſti.& ſen tit Barb.in d.c.ex parte. Et ꝯñr iſtis cõcurrẽtib.oĩb.bñ potuit in dotẽ dari.Accedente ẽt inueſtitura uocante filias fœminas, ut s̃.& concurrentibus potiſſimũ alijs s̃.deductis. Ex quibus apertiſſimè patet d.Balda.patrem & aſcendentẽ iſtorũ actorũ dñorũ conuentorũ,pretendendo in dicta parte feudi ſuccede re & eas excludere.Quòd ipſe D.Baldaſſar bñ ꝑcipiens & ma turè conſultus nolens ſuccumbere, dictæ liti per eũ motæ re-nunciauit,& ad tranſactionẽ deuenit,receptis,& habitis duca tis.600.& renũciãdo oĩ iuri, &c. ac obligãdo ſe & hr̃des ſuos in caſu moleſtationis & ꝯuẽtionis,& aliàs ut plenius in inſtrõ
34 dictæ ceſſionis,renunciationis & tranſactionis. Quæ†ualidè fuere geſta, & fuerunt & ſunt efficaciſſima & effectualiter præ feruntur ipſis filiabus D.Guercij. & deſcendentib.ab eiſdẽ.Si ue ꝯſideremus ꝑiudiciũ ipſius dñi directi. Tum quia ipſe cõ-ſenſit dictæ tranſactioni,dictę renunciationi,et ceſſioni,et tali habilitationi, et oĩa approbauit, ꝑ quẽ conſenſum ꝑiudicium ſibi fecit,et in hoc ualidus fuit,c.1.§. hoc aũt notandũ,q. feu. da.poſ.et c.1.in prin.de nat.ſuc.fe u.et in c.1.queadmod.feu. ad femi.pertin.& in c.1.de alie.feu.pa. & ꝑ Alb.Bru.ꝯſ.1.col. 5.uerſi.& quia potuit,& ꝑ Mod.Pap.poſt tract. de feu.con.1.
35 col.7.verſi.tertiã facio. Tum†ẽt quia adeſt ꝯſenſus & appro-batio ſummi Pont.oĩum ꝑdictorũ. Quæ ſola in feudis eccle-ſiaſticis ſufficeret,ẽt ſi non adeſſet conſenſus epĩ Taruiſini di recti dñi,vt dictũ fuit ſuperius.Siue ẽt conſideremus præiud cium ipſius D.Baldaſ. tranſigentis & ꝑdicta oĩa facientis cum conſenſu directi dñi & ſummi Pont.qđ indubitatũ eſt.Siue ẽt conſideremus ꝑiudiciũ filiorũ ipſius D.Balda.& aliorũ agna-
36 torũ. Cũ † talis tranſactio & reliqua oĩa facta & geſta fuerint bona fide,ꝑ tex.in c.1.de cõtentio.int.uaſ.& aliũ, vbi Bald.& reliqui volunt, trãſactionẽ valere, adeo ꝙ hr̃s trãſigentis non pt ꝯuenire, nec feudũ reuocare. Sicuti ẽt dicimus in ſnĩa & re iudicata,& eſt bonus tex.in c.vaſallus, de benef.ſuo,in ti.ſi de feu.fue.cõtr.int.do.& agna. & ẽt hr̃ in c.itẽ ſciendũ eſt,in tit. de no.feu. & in d.c.ſi uaſallus de bñfi.ſuo,in ti.ſi de feu.fuer. cõtr.doc.notant,max. Alua.in textua.qui tex.loquit, qñ iſtud fit dño ignorante, ergo a fortiori illo ſciẽte & cõſenſum ꝑſtan te,uti fuit in caſu pñti,& hr̃ in c.1. de cõtr.int.uaſal.& al.ubi doc.notãt,& tradit Bal.ĩ c.1.in prin.col.pe.de prohi.feu.alie. ꝑ Fede.uolẽs ſine difficultate, iſta procedere, qñ tranſactio & alia ꝑdicta fuere geſta bona fide.& ceſſat calumnia, & res erat dubia,lis incerta,ut euidẽtiſſimè colligit ex ſuperius deductis & expreſsè firmat Io.Cãp.in conſi.poſito inter conſ.Alb.Bru. 11.in ordine,uiſo themate,col.11.uer.ad ſextũ.Et ẽt qa filiæ ipſius D.Guercij erant in poſſeſſione dictę portionis feudalis. Quib. ſtantib. proculdubio tranſactio & alia geſta per ipſum Balda.fuerunt validiſſima,vt plenè proſequitur allegãdo alias deciſio.d.Iac.in tra.de feu.in uerſ.& cũ pacto de nõ alienãdo, col.2.& 3.uerſ.ſubſequenter,prout ẽt faciunt Mod. Papiẽ. in tra.de feu.fol.43.col.1.verſ.7.principaliter.aſſerentes has eſſe
37 cões concluſiones.¶†Quibus non habet obſtare,ſi dicatur,in feudo paterno & antiquo,ut eſt præſens,talem tranſactionem non habere præiudicare filijs agna.tranſigẽtis, ſm And.de Iſ. & Aluar.in d.c.ſi uaſallus de ſuo feudo,& iuxta notata in c.1. de alie.feu.pater.cum infinitis cõcor.& tradit D.Iac.in d.uer. & cum pacto de non alienãdo,col.4.verſ.quæro nunc,& Mo-der.Papi.in d.trac.de feu.foli.42. col.2.verſ.nunquid autem.
38 Sicuti † dicimus in renunciatione facta de feudo, q̃ licet no-ceat renunciãti, tñ non erit nociua alijs filijs & agnatis, quib. erat ius quæſitum,ſm gl.uerſ.inueſtiri,vbi doct.notant in tit. de ſucceſſi.feu.& tradunt Ang.Paul.de Caſt.& Mod.in l.cum ſeruus.aliàs in l.apud Iulianũ.§. ſi quis alicui. de leg.1.& Frã. de Cur.conſi.25.tria,col.fi.& conſi.50.col.5.& 6.Deci.conſ.
39 78.col.2.& 3.& conſi.185. ferè per totum. Etiam † ſi in ipſa refutatione, & renũciatione interueniat cõſenſus directi dñi, ut tradunt Bal.& alij in c.1.§.hoc quoq;,col.6.in 1.cõcluſio.
40 de ſucceſſi.feud.& in c.1.col.2.de aliena.feud.pr̃.Sicuti ẽt di cimus in alienatione feudi paterni & antiqui facta per patrẽ ẽt cũ ꝯſenſu directi dñi, quæ filijs & alijs agnatis minimè po-terit præiudicare,ut tradunt doc.in d.§. hoc quoq;,& alij per illum tex.in c.1.de aliena.feu.pater.& per Alex.conſ.98.uiſo themate.in.4.uol.& per Alber.Bru.conſ.80.circa primum,& alibi pluries per diuerſos doct.& legendo & conſulendo. Ceſ
41 ſant†.n.iſta in trãſactione facta modo, quo ſupra & coucurrẽ tibus s̃. deductis qualitatibus, ut ſunt deciſi. apertæ ſuperius allegatæ.Prout ẽt ceſſant,qñ filij alienantis & renunciantis eſ-ſent hæredes ipſius, & aliquid poſſiderent de bonis ipſius, & inuentariũ nõ feciſſent,prout iſta oĩa interuenerunt hic. Tũc enim intelliguntur approbare geſta per eum,cuius factum nõ poſſunt poſtmodum impugnare, iuxta uulgã.l.cũ a matre.C. de rei vendica.& tenet Marti.Lauden.in c.Titius filios,col.5.
* ſi de feu.fue.contr.& doct.*cõiter in c.1.an agna.vel fil.& D. Iacobi.in trac.de feu.in uerſ.& cum pacto de non alienando, col.10.verſ.ſed quæro utrum filij,& uer.itẽ licet,vbi alias ad-ducit deciſio.& col.fi.verſ.dubitatur.& verſ.ſeq.& ſequuntur

hoc idē Mod. Papien. asserentes hanc esse cōem in d.tract.de
42 feu.fol.50.col.3.uers.limitate prædictam.Et† eo magis proce
dunt ista: qm̄ in oīb. prædictis interuenit expressus consensus
D.Balda.qui promisit non ꝯuenire, & expresse obligauit se &
suos hr̄des,vt dicit Bal.in c.1.§.hoc quoque,col.7.de success.
* feu.&*cōiter in d.c.Titius filios,oēs tenet,& in d.c.1.an agn.
vel fil.& D.Iac.in d.vers.& cū pacto de nō alienando, col.10.
vers.sed dubitatur,& in vers.& vnus ex dictis, col.3. vers. Aut
pr̄ renūciat,& col.fi.& Mod.Pap.ī d.tra. de feu.fol.50.col.4.
43 uers.2.cadit.Prout† ēt cessant: qm̄ sumus in feudo hr̄ditario,
qđ licet sit antiquū, tñ qñ est alienatū per patrē cum cōsensu
directi dñi præiudicatur filijs & alijs agnatis,qui non pn̄t ve-
nire ꝯ factū patris,ut dicit Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de feu.
§.fi.inci.dēt,& And.de Iser.& alij doc.in c.1.an agn.uel fil.&
in c.1.de alie.feu.pr̄.& Alex.consi.28.in cā,& consi.19.super
eo.in 5.vol.& cons.6.& 13.pspectis,col.3. & 4.eo.vol.vbi as-
serit hanc esse cōem. Et ita fuit iudicatū in sacro cons.Neapo.
vt est videre in decisio.d.cons.112.inter Do.Lau. uers.si verò
dictū feudū,& in alia decisi.138.in fi.& 243.& expresse istud
tenet Io.Cāp.in preall.cons.Alber.Bru.11.col.4.& 5.vers.sed
illis addo.uolens in feudo hr̄ditario renunciationē vnius ascē
dentis piudicare posteris,& hoc idē firmant Mod.Pap.in cōs.
3.placet,col.1.allegantes alias decisio. posito post tra.de feu.
& ēt hr̄ in consi.Deci.390.& 395.nu.5.Ad quod idem Io.Cā
peg.d.consi.11.& col.9.vers.pręcipuè,asserit,eo magis ista ꝓ-
cedere: cum uirtute dictæ transactionis feuda ipsa remāserint
penes personas habiles & cōprehensas in inuest.ut dn̄t etiam
Mod.Papi.in d.cons.1. col.5. & seq.adducentes alios effectus
resultantes ex feudo hr̄ditario, ut ēt tenet Alb.Bru. consi.1.&
38.col.2.& cons.44.col.3.Eo ēt qm̄ fuerunt & sunt hr̄des D.
Guercij prædefuncti in feudo hr̄ditario pferri debent, ut di-
ctum fuit superius,& tradit Alb.Bru.cons.14.proponit.Et in
tali feudo hr̄ditario non pt̄ quis uenire, nisi adimpleat & ser-
44 uet oīa gesta per defunctū.Non † enim pt̄ acceptare feudū &
repudiare hr̄ditatē,ut in c.1.an agna.uel fil.vbi doc.plenè tan
gunt,& in c.filius.in tit.de capita.q cur.uen.& ēt notat Alex.
consi.10.in 3.uol.& cons.115.in 4.uolu.& Abb.cons.3. in 2.
vol.& quia de feudo hr̄ditario idē iudicat,sicuti de alia re hr̄-
ditaria,ut sunt deci.allegatæ per Alex.d.cons.28.& per Ias.ad
ducentē alia in plud.feu.col.16.& seq.& per Bar. & alios ma
xi.Alex.in l.si patroni.ff.ad Trebel.& Fran. de Cur.consi.82.
45 col.4.& seq. cū si.declarando tñ,ut dixi aliàs ꝯsulendo.¶†Po
stremò ipsis actorib.obst.sn̄ia & res iudicata,ꝯ quā mō uenire
non pn̄t.l.1.& ferè p totū.ff. de re iudi.& C.eo.& ex eo.ferè p
totū,in c.cū inter vos,& in l. res iudicata.ff.de reg.iur. & in l.
ingenuum.ff.de sta.homi.& in l.cū queritur,& duabus seq.ff.
de excep.rei iudi.& in proprijs terminis est tex.in c. si uasall[9]
de suo bn̄ficio,in ti.si de feu.sit ꝯtr.inter.d. & agna.& in c.1.
46 in ti.de contr.int.uasal. & al. Et† licet tunc tpis essent mino-
res, & fuerit lata in ipsorum contumaciam . Tñ qm̄ primitus
ipsi egerunt & in d.iudicio citatæ formiter fuerunt personæ a
iure requisitę,quę pro ipsis debebant interuenire,tale iudiciū
non reddetur nullū,iuxta ea quæ traduntꝰ in l.ꝯ pupillū.ff. de
re iudic.& in l.cū & minores.C. si aduers.rem iud.cū si. Nec
47 † pn̄t se ipsos tueri per restitutionē in integrū sm̄ ea quę hn̄r
in l.si ex cā,in prin.ff.de mino.& in d.l.cū & minores.cū con-
cor. Qm̄,ut mihi relatum est, decursum est tp̄s talē restōnem
petendi,iux.l.fi. & ferè p totum.C.de temp.in int.rest.& in l.
nam & postea.uers.præterea.ff.de iureiur. Et ēt quia cessat læ-
sio,pp quam restō deberet concedi,qua cessante,denegāda est
l.nam & postea.§.si minor.ff.de iureiur.l.uerum.§. itē.l.quod
si minor.§. non semper.ff.de minor. Consideratis ēt superius
adductis apertissimè constat, ipsos tunc malè egisse & iure p-
mittente ꝯ ipsos fuisse iudicatum , per quod iudiciū non pn̄t
dici læsi,& lesione non subsistente frustratorium est restōnem
petere . Qua exclusa sententia & res iudicata remanebit uali-
da,& operabitur suos effectus, & ipsos iterum agere uolentes
penitus excludit. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Per directum dominum potest concedi feudū cum illa qualitate, vt sapiat naturā feudi paterni auiti & antiqui, et nu.3.et.5.*
2 *Et potissimū quando d.verba sunt prolata in principali dispōne.*
4 *Directus dominus habens sub se vasallos & subfeudatarios particulares in suo dominio potest facere ea quæ imperator.*
6 *Tenor inuestituræ debet attendi.*
7 *In feudis auitis & antiquis fœmina et descendens ex ea ad successionem minimè admittitur.*
8 *In d.feudis succedunt agnati transuersales, & filias excludunt. Princeps in inuestitura pōt alterare naturalē qualitatē feudorū*
9 *Agnatus masculus succedit in d.feudis, esto ꝙ non descendat ex primis acquirentib.nec sit hæres ipsorū,dummō sit de agnatis, & descendat ab aliquo ex antecessorib.prædictorum, licet inuestitura dicat pro hæredibus successoribus et descendentib. ex eis, si feudum est concessum ut paternū et antiquum, et nu.10.*
11 *Deficiente linea masculina feudum reuertitur ad dominum & excluditur filia fœmina.*
12 *Et potest dominus feudum ad se reuersum concedere alteri.*
13 *Fœmina succedit in feudo, si isto casu uocatur inuestitura.*
14 *An per secundam inuestituram possit præiudicari agnatis , & nu.15.16.& 17.*
15 *Ex priuilegio feudum potest transire ad incapaces et inhabiles.*
16 *Prima inuestitura debet attendi, et nō aliæ sequentes, et n.17.*
18 *Fœmina vocata ad feu. limitatè & cū aliqua qualitate ad illud nō admittitur, nisi qualitas illa sit uerificata, et nu.26.et seq.*
19 *Dictio ita tamen,ponitur restrictiuè, limitatiuè,modificatiuè & in uim conditionis.*
20 *Dictio tamen, sine copula aduersatur præcedentibus.*
21 *Verba illa, non possint, nec debeant, abnegant potestatem, & important necessitatem.*
22 *Dictio nisi, exceptiuè ponitur ad præcedentia .*
23 *Dictio et copula, et, importat uerificationem et coniunctionem præcedentium.*
24 *Quando ponitur geminatè auget et nō restrīgit, et uenit implicatiuè.*
25 *Dictio, cum, et dictio, si, conditionem importat.*
27 *Dispositio limitata limitatum producit effectum.*
28 *Qualitas requisita in aliqua dispōne probanda et verificāda est.*
29 *Habilitatio fœminæ ad feudum facta conditionaliter locum habet, quando conditio adimpleta est, et non aliter.*

CONSILIVM XVII.

Potuit absque dubio Illus. Marchio Montisferrati feuda nouiter empta per Illus. D. Io.& Augustinū
constituere & facere uti fecit feuda auita, ꝓauita,& antiqua
1 ita† ꝙ saperent naturam auitorū, proauitorū & antiquorū, ut
tradit Bal.in c.1.§.hæc quoq; in fi.de succes. feud.& in c.1.in
prin.col.2.vers.ex no.de aliena.feu.pr̄.argu.l.quicunq;.C. de
om.agro deser.lib.11.cum alijs traditis per Alex.cons.10.ponderatis,col.1.in 3.uol.consi.30.qm̄ oē,col.3. in 1.uol.cōsi.1.
col.9.in 5.uol.& cons.55.perspectis, col.14.uers. circa aliud
in 4.uol.& diffusè per Fran.de Cur.cōs.48.49. & 50.col.1.
vers.ꝯ.allegandis,& per Mod.in trac.de feudo.in 1.parte principali quæst.8.uers.sed hic cadit,& in decisi.cons.Neap.38.
Orta lite.col.4.in fi.uers.maximè quia,& alibi pluries p doc.
2 tum legendo tum consulendo.Et† potissimum procedit istud
qñ talia uerba prolata apparent per directum dn̄m concedentem in principa.dispositione,uti cōtingit in casu præsenti sm̄
Fran.de Cur.in d.consi.49.memoriæ recolendæ,car.15.uers.
dū aūt ultimo loco, & per Deci.cons.85.in cā,nu.7.col.pe.&
3 p Alb.Bru.ꝯsi.73.in casu præmisso,col.fi.¶†Nec istis obstabit
consil. Oldra. 178. Quidam nobilis, & Paul. de Castr. 15.
quòd istud feudum, & aliorum relatorum per Franc.de Cur.
d.consil.48.colum.4.versic.3. coadiuuantur , & d.consil.49.
colum.12.& alijs sequen.versic. Quintò, & fortius per Modern.in d.tract.in d.8.quæst.1.part.princip.uersic. præallegat.
Lud.Bolo.consi.1. Nam pluribus modis dictis consi.& decisi.
respondetur per eundem Franc.de Cur.d.consil.48. col.8.&
seq.uersic.his sic præmissis, & col.13. & seq.uers.ad tertium
arg.& diffusius per eundem d.consi.49.car.3. col.4.& car.8.
col.4.uers.8.respondemus,& etiam car.14.col.3.uer.ad quintum.& car.15.col.2.uers.3.non obstat,& alijs seq.& d.consi.
50.psens consultatio,cōl.3.4. & seq.inserto inter cōs.Fran.de
Cur.& per Mod.in d.trac.quæst.& uers.pręall.& Barb.consi.
86.in 4 uol.& Alber.Bru.d.consi.73. & 78.quia casus,col.3.
4 vers.insuper qñ,& cons.79.post scripta, col.2.Ad† quod etiam
qm̄ D.Illust.Marchio in suo machio. cum habebat subfeudatarios
& uasallos particulares,potest omnia, quæ Imper. pōt in toto
orbe,

orbe, vt tradit Pau.de Cast.consi.225. super 1.dubio,col.3.& Alex.cons.2.in 1.vol.& cons.1.col.10.in 5.uol.cũ alijs cumulatis p Fran.de Cur.d.ↄſ.48,col.10.verſ.6.probat,& diffuſius d.ↄſ.49.car.9,col.2.uerſ.9.oſtenditur, & col.ſeq.& per Mod. in d.tra.de feu.2.par.2.q.prĩ.car.7. col.1.uerſ.2.pricipaliter, & per eoſdẽ in conſ.1.poſito poſt.d.tra.de feu.col.14.uerſic. duces.n.uel Comi.& p Alb.Bru.ↄſ.3.excellen.col.2.uerſic.& pręmitto,& ↄſ.19.col.2.in prin.& col.45.in cã,col.4.& 5. Et † cum habuerit ptãtem talem inueſti.faciendi,& ita diſponendi,ceſſant,quæ in oppoſitũ poſſent adduci, ex mente Oldr. in præall.ſuo conſ.& aliorũ ſeq.ut ad plenũ tradit' per doc.in ↄſ. & locis ſ̃.citatis,& per Mod.ĩ d.tra.in 1.par.q.8.col.4.& ſeq.
6 verſ.iſtã ↄclõ. Conſiderato†igitur tenorẽ.d.inueſti. quem potiſſimum ↄſiderare debemus,& ſeruare,eſto q̃ repugnaret naturæ feu.ut hr̃ in c.1.in fi.de duob.frib.a Cap.inue. & ibi no. Bal.& alij,& in c.1.in fi.de ſucceſ.feu.& in c.ſi cui.in ti.de q.buſdã al.ſm Bal.in 4. diuiſio.feu. & eundẽ in l.quoties.C. de ſuis & legiti. cũ alijs ad plenũ cumulatis per Fran. de Cur.d. ↄſ 48.col.7.uerſ.ad demõſtrandũ,& d.ↄſ.49.car.6.& 7.col.4. & ſeq.uerſ.pri.igitur,& uer.& potiſſime,& p Mod.in d.tract.
7 de feu.car.6.in 1.parte,col.3.uer.in feu.eſ̃.Dicta†feuda iudicant' auita,& antiqua,& fęminæ ad illorũ ſucceſſionẽ admitti non debent,nec deſcendẽtes ex eis.c.1.§. hæc aũt,qui feu.da. pñt c.1.in prin.de gra.ſuc.in feu.& p Bal.ĩ l.fi.col.1.C.de ſuis
8 & legi.& in c.1.q. feu.da.pñt, cũ ↄcor.Finita†igit' linea deſcẽdentiũ maſcu.d.D.Io.Augu.cũ dicta feu.iudicent' antiqua ſm tenorẽ d.inueſt.ſuccedere poterũt agnati tranſuerſales pdicto rũ.d.Io.& Aug.& ↄñr ipſe Illuſt. D.Barnabas, ſm Bal.in c.1. de alie.feu.pr̃.& Alex.ↄſ.30.in 1.vol.repetito in ↄſ.2.in 5.vol. cũ alijs cumulatis p Fran.de Cur.d.ↄſ.48. col.3.uerſ.feudum aũt,& col.9.uerſ.ſed nos loquimur, ubi apertè tenet in terminis nr̃is, agnatũ tranſuerſalẽ ſuccedere, & excludere filias fœminas,p c.1.de grad.ſucceſ.in feu.& alia iura ibidẽ p eũ alleg. ex quo ſumus in inueſti.facta p principẽ, q̃. põt alterare naturalẽ qualitatẽ feu.& col.14.uerſ.ad tertiũ argumentũ,& diffuſius iſtud ꝓſequit' idẽ Frã.de Cur.d.ↄſ.49. car.7. col.4.& ſeq. uerſ.5.& fortius,& car.13.& 14. uerſ.ad quintũ,& uerſ.3.nõ obſt.& car.15.col.3.uerſ.ſed in collateralibus, ↄcludens collaterales ſuccedere,& venire, & idẽ hr̃ in ↄſ.ibidẽ inſerto.50. col.3.& alijs ſeq.& hoc idẽ ſentit Albe.Bru.in caſu nr̃o in ↄſ. 40.ꝰ dñm, & Mod.in d.tra.de feu.in 1.par.in 8.q.principali car.7.col.3.& 4.& in 3.par.prin.car.31.col.1.& 2.verſ.ſucceſ
9 ſiuè expedito cũ ſi. ¶†Nec iſtis hẽt obſtare,ſi dicat',ipſum Do. Barnabã, eſto q̃ ſit agnatus maſculus, tñ quia nõ eſt de deſcẽdentib. primorũ acquirentiũ, ad ſucceſſionẽ dictorũ feudorũ uenire minimè poſſe,cũ d.inueſtitura non fuerit facta ſimplr̃ ſed pro hr̃d.& ſuc.illorũ &c.& deſcendentib. ex eis, ut tradit Alex.ↄſ.10.ponderatis,in 3.uol.uerſ.itẽ reſpondeo,cum alijs allegatis p Pau.de Caſ.d.ſuo ↄſ. 153.& p Fran.de Cur.d.conſ. 48.col.4.uerſ.3.coadiuuãtur,& d.ↄſ.49.car.4.10.& ſeq.ver. ad quintum,& uerſ.3.non obſtat, & per Lud.Bolo. in conſ.1. col.8. & conſ.50. inſerto inter conſilia Fran. de Cur.col.4.& ſeq.maxi.9.& per Mod.Pap.in conſ.1. poſito poſt tra.de feu.
10 col.8.ubi ferè in terminis loqui uidentur.Ceſſat†enim obiectio conſideratis uerbis dictę inueſtituræ potiſſimum illis,ita q̃ ſapiat &c.& alijs geminatis uicibus appoſitis,& conſiderata mente & ſenſu directi dñi talẽ inueſtiturã faciẽtis.Ex quib. apertiſſimè colligitur, agnatos tranſuerſales ad ſucceſſionẽ debere admitti,eſto q̃ non eſſent de deſcendentibus primorum acquirentium,nec hr̃des ipſorũ,dummodo ſint de agnatis,& deſcendant ab aliquo ex anteceſſoribus,ut eſt ipſe dñs Barnabas deſcendẽs ab Antonioto, primo cõi,& primæuo ſtipite & ipſius & dictorũ.d.Io.& Auguſtini acquirentiũ,ut citãdo Bal. & alios diffuſè proſequitur Fran.de Cur.d.conſi.49. car.6.& 7.uerſ.pri.igit',& car.8.& 9.& car.11.col.3.uerſ.6.rñdemus. & car.12.13.& clarius. 14.& ſeq.uerſ.pri.uideamus, col.3. uerſ.ſed in collateralibus uariæ fuerunt,& per eundem conſi. 48.col.10.& præced.uerſ.facta.n.& uerſic.5.facit,& col.14. uerſ.ad tertium,& 15.& conſ.50. præallega.inſerto in conſil. Franc.de Cur. col.3.4.& alijs ſeq. Quorum dicta tranſcribere minimè opus eſt,cum præ manibus habeant'.Et ex deciſionibus,rõnib.& ↄſiderationib. ibidem deductis colligat' & habeatur uera & aperta reſolutio nedũ obiectionis prædictę,ſed etiam & aliarum,quæ ad id fieri poſſent ibidem deductarũ,&

11 per Alb.Bru.conſ.40.col.2.& Ludo.Bologn.conſil.1. ¶†Et ſi quis iſtis cõcedere nollet, negari minimè poterit, ſtãte tenore d. inueſtiturę, filias fœminas & deſcendentes ex eis ſuccedere non potuiſſe,& ↄñr finita linea maſculina acquirentiũ feuda ipſa deuoluta fuiſſe ad Illuſt.Marchionem directum dñm, ut deduximus ſuperius,& hr̃ in c.1.§.1.de alie.feu.pat.& in §.1. §.notan.qui feu.da.poſ.& per Ludo.Bolog.d.conſ.1.col.5.& ſeq.& c.1.quemad.feu.ad fœmi.pertin. & in ti.de feu.ſucceſ. §.filia uerò,& in c.1. de natu.ſucceſ.feu. & plenè proſequitur Fran.de Cur.d.conſi.48.& 49.& cõſ.50. & paſſim doc.oẽs &
12 legendo & conſulendo.Qua † deuolutione in directũ dñum facta potuere p eundẽ feuda pdicta ↄcedi,nedum ipſi Illuſ.D. Barnabæ,ut ↄceſſa apparent, ſed ẽt cuicunq; alteri,cũ id faciẽdi ipſe Illuſ.Marchio pleniſſimã habuerit ptãtẽ,ut deduximꝰ,
13 & oẽs ubiq; ſcrib.atteſtant'.¶†Verũ quia pro parte dictarũ nobiliũ mulierũ deducit' & opponit', ſuperius dicta & concluſa ceſſare ex eo;q̃m deficientib.maſc.deſcendentib.a primis acquirentib.ad ſucceſſionẽ dictorũ feudorũ expreſsè uocatę fuere ſorores acquirentiũ & deſcendentiũ ex eis, nec non & filij ipſarũ ſororũ, ut eſt uidere ex priuilegio habilitationis ↄceſſæ p D.Illuſt. Marchio.ad inſtantiã & requiſitionẽ dictorũ acquirentiũ,& deſcendentiũ ex eis,qui Illu.Marchio declarãs tenorẽ.i.inueſt.ad d.ſucceſſionẽ expſsè admittit prædic.fœmi.& filios ipſarũ,deficientib.maſc.deſcenden.ex primis acquiſitoribus,q̃ quidẽ declaratio, & habilitatio dictarũ fẽmi.per ipſum Illuſ.d.directũ bñ põtuit fieri,ↄſideratis meritis dictorũ acq-
14 rentiũ. Et†p iſtã.2. declarationẽ potuit ꝑiudiciũ fieri agnatis maſculis uocatis p pri.inueſt.p tex ĩ c.1.ĩ ti.queãd.feu.ad fil.p tin.ſm opi.Phil.& Iac.de Belui.& firmat Ful.ↄſ.4.& quam ad plenũ ꝓſequit' Lud.Bolo.d.ↄſ.1.col.8.et ſeq.uer.2.prin. et ꝓſequunt' Mod.poſt trac.de feu.ↄſ.1. col.4. et 5.et col.12.uerſ. 6.aduer.eſt,& alijs ſeq.& idẽ facit Alb.Bru.ↄſ.1.et ↄſ.2.q̃d eſt Io.Cãp.& ↄſ.4.& ↄſ 11.q̃d ẽt Io.Cãpe.eſt,& hr̃ in deci.conſi.
15 Neap.258.Ex†priuilegio.n.pt feudũ tranſire ad pſonas incapaces,q̃ ex prima inueſtitura non uenirent, vt ad plenũ tradit' in conſilijs ſupius citatis,& p Mod.in d.trac.de feu.in 3. part.
16 principali q.28.car.26.col.2.& 3.uerſ.28.quæro.¶†Huiuſcemodi obiectio in terminis ferè nr̃is tollitur plurib. medijs & deciſio.adductis per Fran.de Cur.in d.ſuo conſ.49.car.penu. col.3.uerſ.ſcrupulum per aliquos,& in conſ.50. quod eſt collegij Bono.inſerto in.conſ.Franc.de Cur.col.11. & ſeq.uerſi.
* reſtat nunc.ubi dñt*cõiorẽ & ueriorẽ opinionẽ eſſe in feudo antiquo,uaſallũ ẽt cum ↄſenſu dñi non poſſe ꝑiudicare agnatis ſm Pet.de Ceruot.And.de Iſer.Bal. & alios Mod.in d.c.1. Ad quẽ tex.plurib.modis reſpondent, ut per eos in locis ſuperius citatis,& ẽt hr̃ per Socy.ↄſ.7.inſerto inter conſ.Alb.Bru. & per Iaſ.conſi.8.& 9.inſertis inter ↄſ.prædicti Alber.Bru. Et bñ faciunt,q̃ tradit Alex.conſi.mihi 9.ponderatis,col.3.in 5. uol.ubi concludenter ꝓbat, fratrem mortuo patre petentẽ inueſtiturã a dño & nomine ſuo & ſororũ ſuarũ,& illã ita obtinentem ex ea nullum ius quęritur ipſis filiabus.Et ad id adduci pñt,quæ tradit Bal.conſi.82.proponit'.in 1.uol.& alij quãplures doct.citati per Mod.& in trac.de feu.in 2.par.q.7.car. 19.col.3.& in conſi.1. poſito poſt dictum tra.col.5.& p Alb. Bru.conſi.78.col.2.& 3.& bene per Deci.cõſi.185.in cã,col. 3.uerſ.non ob.& conſi.193.& pro tenui.col.2.nu.5.Volentes
17 † attendi debere primã inueſtituram & non ſecundam differentẽ a prima,& per quam uocatis in prima fieret præiudiciũ uti contingeret per iſtam ſecundã conſiderato tenore primæ.
18 ¶†Et ſi quis aliquo colore iſtis deciſionibus acquieſcere recuſaret.Adhuc dico ex alio obiectionem oĩno ceſſare, & in caſu nr̃o nihil facere: q̃m dictæ ſorores per illam declarationẽ & habilitationẽ ſecundo loco factã non fuere ſimpliciter ad ſucceſſionẽ feudorũ uocatæ,caſu quo deficerent maſculi deſcendentes ex primis acquiſitoribus. Nã fuere adhuc ulterius uocatæ ↄdõnaliter limitatẽ & cũ illa qualitate, q̃ nõ deberẽt maritari.niſi in pſonas fidas & gratas Illuſ.March.& ſucceſſorib. ſuis,& niſi cũ ↄſenſu,& uoluntate dictorũ directorũ dñorum vt eſt uidere ex tenore dictæ declarationis, & habilitationis.
19 Tũ†ex illis uerbis,ita tñ,q̃ reſtrictiuè,limitatiuè,& modificatiuè ueniunt ad pcedẽtia, ut p iſtũ tex. dicit Sal.ĩ l.vbi adhuc. verſ.ita tñ.C.de iu.d.licet.n.iſta dictio,ita, ſit ↄtinuatiua et repetitiua pcedẽtiũ,ſm Bar.in l.ĩ repetẽdis.ff. de leg.3. et in l.ſi tibi purè.eo.ti.et in l.quibus diebus.§.Termilius.ff.de condi. & demon.

& demon. tñ condõnẽ inducit.l.libertus.§.1.ff.de manu.test.
l.ita tñ,& l.Lucius.ff. ad Treb. & est gl.ĩ l.Iulianus.la.2.ff. de
ꝯdi.& dem.& hr̃ in deci.ꝯs. Neap.p̃alle.248. fuit diu.col.pe.
in fi.& p Alberi.de Rosa.in dictionario suo in vers. ita tñ.ubi
in fi.dicit,ꝙ restringit & determinat p̃cedentia,& uenit exce-
ptiuè determinando superius d.p tex.in l.neganda.C.q accu.
20 nõ pos.Tũ† ẽt ꝯsiderãdo illã dictionẽ tñ,positã sine copula,q̃
aduersatiuè uenit ad p̃cedẽtia.l. cũ hic status.§.diuortiũ.ff.de
dona.int.uir.& uxo.& p Bar.in l.1.in prin.ff.si qs iusdicẽ. nõ
obtempe. & in l. hoc amplius.§.his aũt.ff. de damn.infe. Tũ
21 † ꝯsiderãdo illa verba,nõ p̃nt, nec dẽant,abnegatiua,& neces
sitatẽ importãtia,iux.tex.iuncta gl.2.in c.1. de reg.iur.li.6.cũ
alijs traditis p oẽs in l.Gallus. in prin.ff. de lib.& posth.iũctis
his q̃ hñr circa uerbũ dẽat,in l.sæpe.ff.de of.procõ.& leg.Tũ
22† ꝯsiderãdo dictionẽ,nisi,exceptiuè positã ad p̃cedẽtia.l.actio
ne.C.de trãsa.& idẽ p scrib. & p Ias.ĩ l.si eũ.§.1.nu.12. & seq.
23 ff.si qs cautio.Tũ† ꝯsiderãdo illã dictionẽ,& cũ uolũtate & ꝯ-
sensu. geminatè appositã, & reqrentẽ uerificationẽ omnium
præcedentium, & inducentem illorum coniunctionem.l. si
24 hære. plures. ff. de condi.insti.l.1.ff. de iu.& iu. Quæ† copu-
la geminatè posita auget, & non restringit. d.l. ea tñ adiectio.
l.Seiæ.§. Caio.ff. de fun.in.& in §.quibus.C.de no.co.cõ.ubi
etiam habetur,quòd uenit implicatiuè ad præcedentia,uti de
25 hoc ẽt traditur in l.1.& in l.ẽt.ff.solu.mat. Tum† consideran
do illã dictionẽ,cum,condõnẽ inducentẽ.& denotãtẽ ordinẽ,
ut unũ p̃cedat,& aliud sequat̃, ̃fm Bar.in l.1.col.4. & in l.Iu-
lianus.in 1.oppo.ff.de ꝯdi.& dem.& q̃ ęquipollet dictioni,si,
& utraq; ꝯdõnẽ inducit,ut p Bal.in d.l.1. & p Mod.ĩ l.q ꝓmi
sit,nu.1.ff.de condi.inde.& in l.si ita.§. Seia, nu.2.ff.de uerb.
26 obl.Cũ† igit̃ talis habilitatio fęminarũ facta fuerit sub d.ꝯdõ
ne,q̃ iã defecit,& nõ fuit adimpleta,& in ipsis nõ fuit uerifica
ta.meritò d. habilitatione se tueri non p̃nt. l. si donaturus.in
prin.ff.de ꝯdi.ob cau.l. cedere diẽ.ff.de uerbo.sign.l.q. hr̃di.§.
fi.ff.de condi.& dem.l.si ita hr̃s.ff. de ꝯd.insti.cũ alijs infinitis
27 ꝯcor.Prout† ẽt qm̃ talis habilitatio fuit limitata,& iõ limitatũ
ꝓduxit effectũ,uulg.l.in agris.ff.de acq.re.do.l.cancellauerat.
ff.de his q̃ in testã.delẽ.cũ alijs cumulatis p Fely.in c.cũ ordi
nẽ,col. 5.de rescr.& in c.post cessionẽ, col.2.de proba.& in c.
Petrus,de homi.& in l.iube.C.ad Velleia.& p Mod.in l.bono
rũ.nu. 52.C.qui admit.& alibi pluries p doc.& legẽdo:& cõ-
28 sulẽdo.Prout† ẽt qm̃ dicta habilitatio facta fuit,si interuenis-
sent dictæ qualitates,de quib.ĩ ea.Et qa minimè interuenere,
dictę mulieres ex ea se iuuare nõ p̃nt.Nã ꝓbãdę & uerificãdę
erãt d.qualitates,q̃ erãt cã illi⁹ habilitationis,ut tradũt Bar.&
Bal.ĩ l.si nõ ignorat.C. q accu.nõ pos.& Io. And.ĩ c.1.de ho-
mi.li.6.Bar.& alij in l.Titius.ff.de test.mil.& ĩ l.ait p̃tor.§.do
cere.ff.ui bo.rapt.cũ alijs traditis p Frã.de Cur.cons.17.uiso,
col. 5.uers.maximè p ea,& ꝯs.55.sup ꝓcessu,col.3.uers.& mi-
nus,& est bona gl.in c.notificasti.33.q̃ 5.uolens dispõnẽ nihil
opari,qñ qualitas in ea requisita non fuit ꝓbata & uerificata,
& ad id plura adducit Fel.in c.ex parte,n.38.de rescr.& Alex.
in l.diuus,col.2.ff.de re iudica.& alibi pluries.Istæ.n.qualita
tes interuenire dẽbãt & ꝓbari tpe,quo istę mulieres fuere ma
ritatæ: cũ qualitas adiecta uerbo ueniat rl̃anda ̃fm tp̃s uerbi,
uulga.l.in delictis.§.si detracta.ff.de noxal.c.ubi piculũ.§.cæ-
terũ,de electio.li.6.& p Frã.de Cur.ꝯs.66.sapiẽter.col.antep.
uers.iõ,hmõdi.& ꝯs.16. clauis,col.13.uers.qa illa qualitas.Et
qa de istis qualitatibus debebat oĩno ꝯstare, ex quo prius dẽ-
bant interuenire & nõ postea,ut d.Bar.in d.l.Titius,& in d.l.
diuus,col.2.cũ alijs allegatis p Frã.de Cur.ꝯs.59.Dux Philip-
pus,col.7.uers.tũ quia.& ꝯs.73. sup memorata col.3.uers. qa
29 ubi.¶† Ex qb.tollit̃ obiectio, q̃ posset fieri, si diceret̃,tpe quo
istæ mulieres fuere maritatæ,uiuere agnatos masculos,& suc-
cessiuè eo tpe d.feuda fuisse plena,ꝯñr ꝯsẽsũ dire.dñi ñ d̄buis
se reqri eo tpe,quo fuere maritatæ,ut passim uidem⁹ fieri ĩ re-
gno Nea.nã ꝓcederet obiectio,qñ habilitatio fęmi.fuisset fa-
cta simpl̃r deficiẽtib.masculis,ĩ casu verò p̃nti fcã apparet cõ
dõnal̃r, q̃ nihil ponit ĩ eẽ, nisi ꝯdõe purificata.Itẽ fcã apparet
limitatè et restrictiuè, et sic limitatũ ꝓduxit effectũ, & limi-
tatã habilitationẽ ad succedẽdũ. Et ulterius facta fuit cũ alijs
qualitatib. q̃ necessariò dẽbãt interuenire eo tpe, quo marita
bant̃. Nã illud tp̃s p̃cisè respicit̃,& ad illud referunt̃,& ̃fm il-
lud rl̃ant̃, ñ distiguẽdo an feuda eẽnt plena,ul̃ ne, uti sigillatĩ
d̄ istis supi⁹ dixim⁹,ꝯñr oĩ ex capite excludẽdæ ueniunt. P.B.

SVMMARIVM.

1 *Feudũ non põt obligari sine cõsensu domini, et pro restõne dotis*
2 *Eo magis quãdo in inuestitura istud expressè cõtinetur, et n.15.*
3 *Assensus præstitus per dominum intelligitur præstitus sine præ*
iudicio tertij.
4 *Reseruatio iuris tertijs operatur.*
5 *Consensus limitatus non capit alios casus, & nu.8. & 9.*
6 *Verba illa, non aliter nec alio modo, sunt restrictiua.*
7 *Verba geminata operantur.*
8 *Consensus præstitus ad vnũ effectũ non debet operari contrariũ.*
10 *Consensus domini præstitus post mortem obligantis feudum be-*
ne nocet domino consentienti.
Nõ tamẽ nocet alteri, cui medio tẽpore fuit ius quæsitũ de utroq;
11 *Post mortem consensus præstitus non habet extremum habile,*
& ideo non trahitur retro in præiudicium tertij.
12 *Quò ad præiudiciũ tertij consensus domini requiritur pro solem*
nitate & forma, & postmodum præstitus non ualidat actum
nullum, & nume.15.
13 *Consensus domini præstitus post mortem uasalli an ualidet reser*
uationem dotis factam super feudo.
14 *Causa dotis comprehenditur in dispositione generali, nisi sit ca-*
sus, in quo dos reperitur specialiter priuilegiata.
16 *Et quid in feudo hæreditario.*
17 *Consensus præstitus tempore inhabili non nocet.*

CONSILIVM XVIII.

Non potuit hypotecare,& obligare Illus.D.Antoniotus
feuda,de quib.agitur Illu.d.Annæ Picę eius uxori
1 pro restõnę dotiũ,† nec ualuit,nec tenuit.d.assecuratio,obliga
tio.& hypoteca,cũ iã facta appareat p ipsum Do.Ant.simplr
& sine aliquo assensu,ꝯsensu, seu uoluntate Illus.March.dire
cti D.feudorũ p̃dictorũ, ut est tex.apertus,& ibi scrib.oẽs tra
dunt in c.1.in prin. & in §.1.in ti.de prohi.feu.ali.p Fed.ĩ ter
mi.tradit Bal.ꝯs.mihi.182. Petrus d̄ Fir.in 3.uol.ubi ꝓ firmo
hic facit,allegando iura,& hr̃ in deci.ꝯs.Neap.111.fuit dubi
tatũ,col.2.& deci.385.dubium nouum,& faciunt q̃ tradũtur
in l.si finita,§.si de uectiga.ff.de dam.infec. & quæ p illũ tex.
uolunt do.in c.1.§. donare.in ti. qual.ol.fe.po.ali. cũ alijs ad
id alleg.p Mod.in tra.de feu.in 4.q.prin.car.41.col.2.uers.
2 prin.Et† istud insuper suadetur,considerato priuil.d.Illustr.
March.cõcesso primis acquisitorib. d.feu. in quo datur facul
tas assecurandi dotes super.d.feu.cõdõnaliter,si interuenisset
ꝯsensus d.Ill. Marchi et successorũ: ut colligit̃ ex illa dictione
cũ ꝯsensu nr̃o &c.q̃ ꝯdõnẽ inducit, ̃fm Bar.& alios in l.1.ff.d
ꝯd.& dem.col.4. & per Ias.in l.qui ꝓmisit.nu.1.ff. de ꝯd.ind.
& in l.si ita.§.Seia.nu.2.ff.de uerb.ob.Et quia talis ꝯsensus nõ
interuenit, & ꝯñr dicta condõ non fuit impleta, sed defecit,
meritò dicta assecuratio & obligatio reddita fuit nulla.l. si do
naturus,in prin.ff.de cond.ob cau.l.cedere diẽ.ff.de uerb.sig.
3 l.q hr̃di.§.fi.ff.de ꝯdi.dem.cũ concor. ¶† Nec istis hẽt obstare
assensus p dictũ Illus.March.præstitus post mortẽ d.D.Ant.&
Isabellę eius filiæ,ex quo de iure intelligi dẽt præstitus sine p̃
iudicio tertij,qd̄ semper præsumit̃ reseruatũ.c.quamuis de re
scri.li.6.l.2.§.meritò. & §.si quis a principe.ff. ne quid in loc.
pu.p gl. & alios in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff. de lib. & post.
̃fm Bar.in l.dotalẽ.ff.de test.mil.& Bal.in l.1.ff. de cõst.prin.
4 cũ alijs adductis p Alb.Bru.ꝯs.13.duo sunt,in prin. ¶† Eo for
tius qm̃ ipse Ill. Mar.exp̃ssè illũ p̃stitit citra p̃iudiciũ cuiuslibet
putantis sua interesse. Per q̃ uerba ipse reseruauit ius tertij &
ꝯñr illus.D.Bern.uti tradit̃ per gl.p illũ tex.in l.si debitor.§.1.
& in l.itẽ Labeo.§.1.ff.quib.mo.pig.uel hypo.sol.& per Ang.
ꝯs.27.pro decisione.in fi. & ꝯs.42. ꝓut pa.col.pen.& ꝯs.289.
circũscripta,col.3.& p Alb.de Rosa.in dictionario ĩ uer.saluo
& in terminis est cons.D.Sign.de Amod.60.Magnifi.col.2.&
5 Alb.Bru.cõs.23.uexandi non sunt cũ si.Fuit† enim limitatus
d.ꝯsensus citra p̃iudiciũ aliorũ, reseruando ius tertij uti colli
git̃ ex illis verbis,eo casu dũtaxat,restrictiuis.l.ob ęs.C.de p̃d.
6 mino.Et† ex illis,nõ aliter,ẽt restrictiuis.l.sancim⁹.C.de iud.
7 l.ꝯ̃ctus.C.de fi.ĩst.l.nõ alr̃.de leg.3.Et† ex illis uerbis, nec alio
mõ,ẽt restrictiuis & geminatè appositis, p q̃ tanto magis colli
git̃ enixa uolũtas ipsius p̃stantis ꝯsensum, ꝙ p illũ noluerit p̃
iudicare iuri tertij,ad notata in l.balista.ff. ad Treb.& p Bar.&
8 l.cũ scimus.C.de agri.& cẽ.li.11.Et† cũ ꝯsensus p̃dictus fuerit
limitatè p̃stitus,limitatũ ꝓduxit effectũ.l.iubemus.C.ad vell.
& l.

& l.age.ubi Mod.C.de transa.& p Ias.in l.si fundũ,nu. 20. de
9 leg. 1.Et† q̃a p̄stitus ad unũ effectũ nõ dēt aliũ operari.l. legata inutiliter.ff.de leg.1.& p Bal.in c.1.col.ante.in tit. an agna. uel fil.& p Ias.in l.si ita q̃s ꝓmiserit,in prin.ff.de ver. ob. & p Bal.ĩ c.1.de ꝓhi.fe.ali.p Fed.co.6.ver.q̃d si uasallo,& Soc.ꝯſ. 19.adsit, col.5.& 7.in 1.uol.& illud uulgatũ, ꝙ limitata cã li
10 mitatũ ꝓducit effe c̃tũ.Ad† ꝙ insup: q̃m talis ꝯsensus p̄stit⁹ apparet post mortē.d. An.obl.assecurãtis ēt post mortē d. Isa.ei⁹ filiæ & hr̃dis,quo fit,ut licet aliquo respectu potuisset dici ualidus in p̃iudiciũ dicti dñi ꝯsentiẽtis, tñ nũquã poterit retrotrahi in p̃iudiciũ tertij,cui medio tpe fuit ius q̃sitũ,ut pũctualiter tradit And.de Iser.in c.imperialē,ĩ fi.in prin.de ꝓhi.feu. alie.p Fed.iurib.& rõnib.p eũ adductis,quē sequunt̃ ibi Alua. col. 5.in fi.& d.Præp.col. 5.est decis.Bal.allegati p Dec. idē firmantē ꝯſ.144.& maturè,col.1.nu.1.& col.2.ver.pri.q̃a & idē volũt Mod.allegantes quãplures decis.in trac.de fe.in 3.part. principa.car.49.col.1.ver.2.cadit,& in ꝯſ.1.posito post d.tra. col.8.ver.& vr̃ ꝯsensus, & in terminis est deci. ꝯſ.Nea. in qua allegant̃ ꝯcor.& asserit̃ ita fuisse iudicatũ,in ord.286. Ia.de Pa
11 ris.¶†Et ꝯfirmant̃ ista: q̃m post mortē d.Ant.& Isab.eius filię extremũ habile defecit,& iõ ꝯsensus postmodũ p̄stitus nõ põt trahi retro,max.ĩ p̃iudiciũ tertij,cui medio tpe fuit ius q̃sitũ. l.bonorũ.ff.rē rat.hab.f̃m Bal.in l.nec quicq̃. §. post hæc.col. 4.ver.circa quintũ.ff.de off.ꝓcon.& lega.& p Pau. de Ca.cõſ. 195.co.2.& ꝯſ.268.col.2.quē refert & sequit̃ Dec. in l.ꝯctus. ff.de re.iu.& in ꝯſ.226.magister Io.nu.8.& ꝯſ.247.in cã. col. pe.& p̃ce.& p Abb.& Fel.in c.sicut tuis,nu.7.de simo. & Soc. ꝯſ.126.nu.1.& 35.in 4.vol.& p Ias.in l.filio quē pr̃.nu. 17.ff. de li.& posth.& p eundē post alios in l.si is q̃ ꝓ emp.nu.148.
12 ff.de vsuca.Et† quia quò ad p̃iudiciũ tertij ꝯsensus iste vr̃ requiri ꝓ solennitate & forma d.c.1.in prin.& §.1. de ꝓhi.feu. alie.p Fed.ꝯñr ex interuallo p̄stitus nõ validat actũ nullũ p̃cedentē,p tex.in c.auditis,de ele.& Bal.in c.2.de feu.si.cul. non amit.cũ alijs alle.post Alex.p Ias.in l.si quis mihi bona. §. ius-
13 sum.nu.43.ff.de acq.hære. ¶ † Nec istis hēt obstare illud, q̃d dr̃ in deci.ꝯſ.Neap.alleg.111.ubi vr̃ ꝯcludi quò ad assecurationē dotis feuda potuisse obligari,saluo regio assensu,qui poterit obtineri post mortē obligantis in p̃iudiciũ eius hr̃dis, in
14 feudũ succedẽtis.Nã†decisio illa multa hēt obstantia, uti colligit̃ ex eius lectura,& rõ ibi adducta p colligẽtes illã decis.dubitabilis est,dũ uolunt in gñali dispõne,nõ ꝯprehēdi cãm dotis.Nã iura ibidē ad hoc alle.nõ ꝯcludũt: q̃m expsse disponũt illis casib.cãm dotis nõ ꝯprehendi,& in illis dotē esse priuilegiatã,ꝙ utiq; cessat in casu p̃nti,ubi priuileg.ꝯcessum minimè reperit̃.Et licet pro ipsorũ opi.videat̃ deci.Saly.in l.fi.in prin. ver.ex quo nota.C.de iur.dot.tñ illa non est vera, vt ad plenũ ꝓsequit̃ Dec.ꝯſ.5.in cã.p totũ,vbi iurib.& rõnib.ꝯcludunt,dispõnē gñalē ꝯprehẽdere ēt cãm dotis,& illã nõ dici priuilegiatã,nisi in casib.a iure expressis. Quod quidē ꝯfirmari põt per tex.in l.ius singulare,cũ ꝯcor.ff.de legi.& p gl.1.ĩ l.a diuo Pio.
15 in prin.ff.de re iu.Prout† ēt deducta in p̃all.deci.ꝯſ.Nea.111. in casu nr̃o cessant ex eo quia ibi assecuratio dotiũ facta fuit,reseruato regio assensu,q̃d quidē in p̃nti cessat,& ĩ casu nr̃o f̃m tenorē priuilegij p Ill.Marchionē ꝯcessi, ut s̃. talis assecuratio fieri minimè poterat,nisi cũ ꝯsensu directi dñi,vñ nõ valet ar.
16 de uno casu ad aliũ,cũ differentes sint,f̃m iura vulg.Prout† & efficacius & magis ꝯcludenter p̃alle.decisio nihil obstabit, ex eo q̃m loquit̃, q̃n assensus obtinet̃ post mortē obligãtis & assecurantis & in p̃iudiciũ sui hr̃dis,q̃ in illo feudo successit tanquã hr̃s obligantis,ex quo erat feudũ hr̃ditariũ,& tenebat̃ obseruare & adimplere promissa per defunctũ assecurantē,ut aptissimè colligit̃ ex lectura dictę decisionis,casus verò nr̃ est penitus diuersus,ex quo ipse Ill. d. Bernabas ad dicta feuda non
17 uenit ut hr̃s d.Antonij,sed alio capite & tit.Cõsequẽter†asſẽsus p̄stitus tpe inhabili nõ habet ipsum obligare,nec illi p̃iudicium afferre,cui medio tpe fuit ius quæsitum,decis. est in ter. eiusdem cõſ.Neap.385.dubiũ nouũ,in qua ita declarant̃ ea q̃ dñr in p̃all.decis.111.Ex quib.infert̃ solida & firmissima conclusio.talē assecurationē,& successiuè assensum p̄stitũ in nullo præiudicare ipsi Illu.d.Bernabæ. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio rerum spectantium ad Ro.ecclesiam facta per aliquos non valet.*
2 *Nec potest confirmari per occupatorem illius loci.*
3 *Confirmationis actus spectat ad uerum superiorem.*
4 *Nec talis alienatio recipit fomentum ex generali confirmatione Pontificis, & nu.7.& 8.& seq.*
5 *Pontifex potest bona ecclesiæ in feudum concedere laicis.*
6 *Vno excepto alia omnia videntur includi, & nu.9.*
8 *Sub verbis generalibus non venit potestas alienandi.*
9 *Confirmatio generalis non producit effectus, illos quos producit specialis, & nu.8.11.& seq.*
10 *Exceptio non ampliat confirmationem.*
12 *Cõfirmatio generalis quãdo dicatur facta ex certa sciã, & n.31.*
14 *Confirmatio generalis facta ex certa scientia referenda est ad ea quæ sunt iusta, & licita, non autem ad alia diuersa istis.*
15 *Confirmans nullum ipso iure, de nouo dicitur dare.*
16 *Et ut noua cõsideratur, quãdo concessioni dat originē, et robur.*
17 *Et idem quando confirmatum de per se non potest stare.*
18 *Confirmare quid sit.*
19 *Et valet ut noua, quando apparet uelle primam reuocare, & de nouo concedere.*
20 *Idem & quando refertur tenor primæ concessionis.*
21 *Clausula, supplentes omnes defectus ex plenitudine potestatis, idem inducit.& nu.46.& 47.*
22 *Quando actus fit ex certa scientia, denominatur a confirmante.*
23 *Confirmatio cadit super re possessa iustè, & pacificè.*
24 *Dare, & confirmare an sint contraria, & diuersa, & nu.25.*
26 *Confirmatio non plus operatur, quàm ipsa datio de nouo.*
27 *Attenditur tempus concessionis ualidæ, & non confirmationis.*
28 *Supplicatio dat intelligentiam concessioni, & priuilegio.*
29 *Prouisio correspondens spolio capitur pro reintegratione, & restitutione,*
30 *Confirmatio considerata ut reintegratio, refertur ad tempus concessionis.*
31 *Restitutio relationem habet ad principium.*
32 *Fauorabile est, rem reduci ad primum statum, & nu.33.*
33 *Facilis est transitus ad simbolum.*
34 *Emphiteusis, finita generatione, conceditur agnatis primorum.*
35 *Confirmans validum non dicitur de nouo dare.*
36 *Quando confirmatum potest stare de per se, & est validũ ex seipso, illud attenditur.*
37 *Confirmans trahitur isto casu ad tempus confirmati.*
38 *Et idem quando est de per se perfectum, certum, & validum.*
39 *Et idem quando confirmatio non dat esse, sed fit ad bene esse.*
40 *Et quando præcedens existentia est causa confirmationis, illud attenditur.*
41 *Et idem quando confirmans uenit executiuè gratia confirmati.*
42 *Et idem quando confirmatio fundata est super concessione prima ua, & nu.43.*
43 *Quando constitutio habeat locum in præteritis.*
44 *Confirmans actum, qui aliquo casu potest ualere, dicitur confirmare, & non dare de nouo.*
45 *Et idem quando confirmat priuilegia antiqua.*
46 *Clausula apposita ad cautelam non nocet.*
48 *Capitur in uim confirmationis, seu nouæ concessionis, quãdo confirmans potest utrunque, prout confirmatũ ualidũ est, seu non.*
49 *Et dicitur continere naturam mixtam.*
50 *In confirmationibus potissimum attenditur mens confirmantis.*

CONSILIVM XIX.

Si tenemus concessionē factã Guid. Ant. p sexdecim reformatores status libertatis ci-
1 uitatis Bono.regẽtes,†& repsentãtes totũ populũ Bon. nõ ualuisse,nec tenuisse,ex quo cõcernebat alienationē rerũ spectantiũ ad Ro.ecclẽam.c.q̃d aũt.de iu.pa.c.nup.de do.int.ui. & vx. l.traditio.ff.d acq.re.do.cũ si.& p Ab.cõſ.93.ĩ q.hr̃dũ. col.3.ĩ
2 2.uo.Cõfirmari,† & corroborari minimè potuit p auctoritatē eidē ꝯcessiõi p̄stitã p quõdã Ceruatũ Siccũ tũc capitaneũ Nic. Pici.Nec successiuè p auctoritatem.d.Nic. tunc gubernatoris & locũtenentis in p̃dicta ciuitate,ad no.in l.decernimus. C.d sacros.ec.& in l.prohibere.§.planè.ff.quod ui aut clam, & per Abb.diffusè in d.con.col.1.2.& 3.cũ alijs concor.uolentibus
3 gesta p occupatores non subsistere,nec ualere.Cõfirmatio†ēm est actus spectans ad uerum superiorē,nõ aũt ad occupatorē, & inuasorem,ut tradit Bal.in l.fi.uer.ulterius no.C. de legi.& Host.& Abb.in c.1.in 2.not.ex de loca. cum alijs alleg. p Deci.in l.

ci.in l.more.nu.27.ff.de iurif.om. iu. & in rub. ex de ɔfir.uti.
4 vel inu.n.2.Minimè† ẽt ɔcessio ṗdicta potuit fomentũ recipe-
re ex illa gñali approbatione facta oratorib.populi Bon.& ɔñr
oib.ciuib.& toto pop.ꝑ quondã Nicolaũ.V. Pốt. approbantẽ,
& ɔfirmantẽ oĩa & singula gesta ꝓuisa, & firmata ꝑ regimina
& officiales ciuitatis Bon.ita ꝙ nõ possent infringi, dũmõ nõ
5 essent ꝯ liberta.eccl'asti.Et † certũ est, Pốtificẽ bona tẽporalia
eccl'æ posse ɔcedere laicis in feudũ.c.ad audiẽtiã. c. si diligẽti.
de ṗscr.& ꝑ Host.& alios in c.a nobis,ex de decim.cũ concor.
6 Et† illa exceptio,dummõ nõ sit ꝯ libertatẽ eccl'æ, oĩa alia ñ ex
cepta vr̃ includere.l.in his.ff.de legi.l.nã qđ liquidæ.§.fi.ff.de
pe.lega.& ꝑ Are.in ter.nr̃is allegantẽ alias decisiones ɔs.8.abũ
de satis,col.2.ver.neç obstat.& ꝑ Ias.in l.eleganter. in fi. ff. qđ
quisq; iur.& in l.iudicis.nu.33.ff.de in lit.iurã.& ꝑ Ale. cons.
59.col.pe.& fi.nu.13.in 1.vol.& ɔs.18.nu.9.& seq. in 6. uol.
7 Nã†talis approbatio & cõfirmatio facta ꝑ Nicol.V. Pont. fuit
gñalis,vt colligit̃ ex verbis ipsius,ĩ qua gñali approbatione &
ɔfirmatione nõ venit,nec cõprehẽdit̃ ɔcessio & ɔfirmatio alie
8 nationis factæ de bonis spectãtib.ad Roma.eccl.Necessaria†e
tenim est cõfirmatio spãlis,sicuti a principio requirit̃ spãlis cõ
cessio.Nã sub verbis quantũcunq; gñalib. non uenit ptãs alie-
nandi. l. ꝯ iuris.ff.de pac.l.si filiusfa.ff.de dona. & in terminis
nr̃is est cõs.ṗallegatũ d.Abb.93.col.3.in 2.uol.ver.nec obst.si
dicat̃.ubi punctal̃r firmat,ꝙ si Papa approbauit oĩa statuta &
ordina.facta a populo Tudertino,q iã deuiauerat à fidelitate
Sedis apostolicæ,in talib.verbis gñalib. nõ uenit confirmatio
alienationis factæ de bonis spectantib.ad Ro. eccl'am. Qđ di-
9 ctũ refert,& sequit̃ Ias.in d.l.more.nu.39. † Et pốt cõprobari
ex his,q̃ tradit Are.in d.cõs.8.col.2.& 3.ver.sed tñ,vbi ex plu
rib.firmat,gñalẽ cõfirmationẽ non inducere illũ effectũ, quẽ
inducit cõfirmatio spãlis,& propriè loquit̃ in confirmatione
gñali facta super statutis cõis Bon.cũ illa exceptione, dummõ
10 nõ essent ꝯ libertatẽ &c.Et† ɔcludit in illa nõ includi iur̃m,
& in fine rñdet ꝙ illa exceptio nõ hẽt ampliare cõfirmationẽ.
Prout ẽt rñdet alijs modis Alex.in d.suis duob.cõs. 59.n. 13.
in 1.uol. & 18.in 6.vol.nu.9.& Lud.Bolo.cõs.31.col.3.& 4.
ver.similiter non obstat.quorum dicta pñt uideri, ex quo præ
11 manib.hñr.Ad†quæ tangentia confirmationẽ gñalem,ꝙ non
sit tantæ efficaciæ,faciunt,q̃ tradit Are.cõs.15.Reuerẽ.pr̃,col.
3.& 4.ver.venio nũc ad scđum. & quæ tradit Alex. cons.120.
viso puncto,col.pen.& fi.cons.seq.121. scripsit ecclesiasticus,
col.8.& duab.seq.ver.præmitto ꝙ,& uer.quinimo.& uer.seq.
in 4.vol.quẽ sequit̃ Lud.Bol.d.cõs.31.col. 3.ver. similiter nõ
obstat.ubi propriè loquit̃ de gñali cõfirmatione statutorũ ci-
uitatis Bon.facta ut exprimebat̃ ex certa scĩa, & de plenitudi-
12 ne potestatis. Et † cõcludunt eã nõ dici factã ex certa scĩa.Nã
ad id duo copulatiuè ɔcurrere dñt.Primũ,ꝙ fiat ex certa scĩa.
Secundũ,ꝙ fiat cã cogita,ẽm gl in c.1.& 2. ex de cõfir. uti.vel
inu.& per d.Ant.cap.2.ex de pact.& per Inn.in c.1.de transa.
& tradunt Dom.de Rota in no.decis.230.Papa confirmando,
aliàs est sub ti.de cõfir.utili uel inu.2.& diffusè per Deci.ĩ Ru
brica de confir.utili uel inuti. nume.5.versi.sed pulchrè. Vn-
13 de† licet Papa asserat,se cõfirmare ex certa scĩa: tñ quia nõ as-
serit istud facere cã cognita,talis cõfirmatio nõ ualidabit actũ
nullũ,& qđ fortius est,Alex.ibi dicit,allegando plures decisio
nes,istud ꝓcedere,ẽt si in confirmatione fuisset dictũ, ꝙ cã co
gnita fiebat ea rõne: quia in tã breui tpe bñ non potuit inter-
uenire dicta causæ cognitio,qđ ɔprobari pốt ex dictis ꝑ Mod.
in l.2.C.de eden.& per Fely.post alios in c.ecclesia sanctæ Ma
14 riæ.col.5.& seq.de cõsti.Et † iõ dicta confirmatio gñalis ẽt si
esset facta ex certa scĩa referenda solũ est ad ea, q̃ erant iusta &
licita.Nõ aũt ad iniusta & ꝯ ius tendentia,ut tradit Cy.in l.cũ
oportet,in prin.in 1.oppo.C.de bonis q̃ liber.& Bar. in l.1.ff.
de his qui sunt sui uel alie.iur.Inn.& alij cano. ꝑ illũ tex. in c.
dudũ,in fi.de decim.& Alex.in d.cons.59.nu.12.& seq.& ɔs.
præalle.18.nu.7.& 8.& Ludo.Bolog.d.consi.31.& Fely.citãs
alios in c.inter dilectos.nu.26.& 29.in fi.ex de fide instru. &
in c.qualiter & qñ, el 1.col.12.vers.4.limitat.ex de accus. ɔñr
in confirmatione & approbatione Nicolai.V.non est defectus
potentiæ, sed solùm uoluntatis, & sic cessant allegata in ꝯriũ.
Et stantibus istis confirmatio & noua concessio tpe Iulij.II.fa-
cta dño Cornelio per tunc Vicelegatum & successiuè per ip-
sum Iuliũ nõ potest referri ad primã concessionem nullã,ɔñr
valuit,& tenuit ut noua prouisio facta per Vicelegatũ ꝑ ipsum
15 Iuliũ.II.Qñ enim confirmat̃ illud,qđ est ipso iure nullũ,†qui
cõfirmat de nouo dare dr̃.l.adoptio.ff.de adop.& firmat Bar.ĩ
* d.l.more.in 2.opp.ĩ sua dist.n.5.quẽ* cõiter sequunt̃ ibi scri.
Max.Ias.nu.30.& Deci.n.22.& ꝑ Can.in c.qm̃, ex de cõsti. &
Bal.in l.leges,col.fi.C.de legi.ver.3. fallit, & ver. br̃ cõcluda-
mus.& ꝑ Abb.in d.c.dudũ,de deci.uolẽtes actũ ualere prout
ex nunc,& ꝙ nõ trahit̃ retro,ut per Deci. in Rub. ex de cõfir.
vti.vel inuti.nu.5.ver.sed pulchrè,& in c.1.nu.8. & per Alex.
cõs.30.nu. 20.in 5. vol. & per Fel.in d.c.inter dilec.nu.16.&
16 29.Cũ†n.dcã cõfirmatio & cõcessio Iulij. II. fuerit gratuita,
& essentialiter dederit robur & originẽ ipsi cõcessioni & eam
in esse produxerit, cũ iã nulla ꝑ prius esset, & nõ pốt ɔsiderari
nisi ut noua concessio,ut tradit Bal.in d.l.leges,col. fi. & ĩ l.ex
placito.col.2.in fine,uer.si aũt q̃rat̃,& col.3.vers.2.casu. C.de
17 re.permu.Prout†ẽt: nã cõfirmatũ de ꝑ se nõ poterat stare nec
ualidari,ex quo erat inutile,& nullũ,& iõ attendit̃ cõfirmans
& nõ cõfirmatũ,& agit̃ ex ipso cõfirmãte nõ ex cõfirmato, ut
ꝑ illũ tex.dicit Bar.in l.si q̃s priore,n.3.& ĩ sum.ff.ad Treb.&
sequunt̃ scri.& ibi apertius firmat idẽ Bar. & alij ẽt sequunt̃ ĩ
auth.ex cã,nu.20.col.pe.C.de lib.ṗte.& Bal.in d.l.ex placito,
col.3.volens,ꝙ qñ cõfirmans transfundit efficaciã, & substan
18 tiã agit̃ ex ipso cõfirmãte.¶†Et istud corroborari pốt attenta
diffinitione & natura ipsius cõfirmationis,q̃ ẽm Host.& Goff.
in sum.ex de cõfir.util.vel inuti.& ꝑ Imo. ibi in Rub. & Deci.
nu.3.& in d.l.more,nu.23.est corroboratio iuris prius acqui
siti,ṗsupponẽs aliq̃d prius esse,qđ cõfirmat̃ pẽdens ex illo tam
quã substantiali & ad illud se referens. Quæ stante nullitate ꝑ
dictæ primæ cõcessionis adaptari nõ pñt, vt concessio Iulij ad
19 eã referat̃.Et†iõ valebit ut noua cõcessio: cũ facta appareat ꝑ
ipsum de nouo ualentẽ primã reuocare & de nouo eã cõcede-
* re,ut dicit Bar.in d.l.more,nu.5.quẽ*cõiter sequunt̃ oẽs, ma
xi.Ias.nu.33.& Dec.nu.28.& in d.c.1.n.8.Hoc n.mõ ipsa cõ
cessio & cõfirmatio facta ꝑ Iuliũ intelligit̃ ex certa sua scĩa fa
20 cta,& ita valebit,& inducet effectũ ṗdictũ.Prout† ẽt est idem
dicendũ,ex quo,ipse Iulius refert tenorẽ primæ cõcessionis,ut
tradit̃ ꝑ Are.d.cõs.15.& ꝑ Ale.ĩ d.cõs.120.& cõs.seq.in 4.uo
& ꝑ Fel.in d.c.inter dilectos,nu.15.ṗalle.ꝑ Deci. in d.Rub.nu.
5.in d.c.1.nu.8.& in c.porrecta,nu.4.& ĩ c.examinata, nu.
& in c.uenerabilis,in prin.& nu.3.ex de cõfir.uti.uel inu.&
Alex.cõs.1.col.10.nu.5.in 5.vol.Et q̃a expresse ipse Iulius de
nouo uoluit cõcedere,& sic ɔstat de eius uolũtate, ꝙ uoluerit
dare casu,quo prima cõcessio nõ teneret,ẽm Bal.in l. si dona
tio.C.de don.& ꝑ Bar.in d.l.more.n.5.& ibi Alex. & Dec.ad
ducens alia,& per Cano.in c.1.& 2.de cõfir.uti.uel inuti.& si
21 nouis.in d.c.dudũ.in add.ad Abb.de deci.Et † quia adest cl.
supplentes oẽs defectus ex plenitudine ptãtis,ut dicit d. Ant.
& Imo.in c.1.de trãsa.& Abb.in c.1.in fi.de cõfir.uti.uel inu.
22 & ibi Dec.nu.9.allegans cõcor.Et † qñ actus fit ex certa scĩa
denominationẽ recipit a cõfirmãte nõ a cõfirmato, ut ꝑ Bal.
in d.l.ex placito.col.3.& ꝑ Fely.in c.1.in 4.no.nu. 8. extra de
23 spõsa.Tum†ẽt quia cõfirmatio cadit super re, quę possidetur
iustè & pacificè, non aũt super illa,quę non possidebat,ut cõ
tingit in pñti confirmatione Iulij,& hr̃ in c.1. extra de confir.
vti.uel inuti.& tradit Host.in d.sum.§.de qua re faciẽda est,in
24 prin.& in fi.Et†licet dare & confirmare uideãtur ꝯriari & esse
diuersa,cum eadem res non possit dari & confirmari, ut in d.
c.inter dilectos.§.cæterũ,& per Bar.in d.l.more.& Ias.ibi nu.
27.& Dec.num.8.& in d.rub.nume.3.post Hostiẽ.in sum. in
prin.& in §.a quo fieri debeat.ver. petenda est, & consequen
ter confirmatio Iulij de nouo dantis & cõfirmantis, uideatur
25 contrariari sibi ipsi. Tamen † ut tollatur contrarietas, talia
uerba,damus & confirmamus, per superius adducta,referen-
da sunt ad diuersa,& exponi debent,damus, & ita datum con
26 firmamus. Et†confirmatio non operatur plus quàm ipsa da-
tio de nouo,ut firmat idem Hostien.ita exponens verba præ
dicta in d.§.a quo fieri debeat,versi.petenda est, & dicta con
trarietas verborum ex alijs infra allegandis tollitur.Et quibus
infertur uera conclusio,attendi debere concessionem Iulij, &
tempus ipsius,posito pro firmo,quòd prima concessio non ua
27 luerit ex defectu potestatis.¶†Si uerò tenem᷒, populum Bon.
& status ipsius reformatores habuisse potestatem & facultatem
faciendi talem concessionẽ d.Guid.Ant.et in consequẽtiã tan
cõcessionẽ ualuisse et tenuisse cõsiderandũ uenit tp̃s dictæ cõ
cessionis,et non tp̃s quo Iulius confirmauit,ex quo dicta con
firmatio

firmatio trahit ad tps ꝯfirmati,& ad d.principiũ,ut apertè dicit Bal.in d.leges.col.fi.ver.3.fallit, & verſ.aut nõ diſponit ius
28 nouũ,cũ alijs alle.ꝑ Mod.in d.rub.n.5. ¶†Et cõprobari iſtud ꝑt cõſiderata forma petitionis & ſupplicationis porrectæ Iul. II.ꝑ D.Corneliũ,q̃ dat intellectũ priuilegio ꝯfirmationis.d.c. inter dilectos.ibi,ex forma petitionis, vbi Fel.nu.14. alleg.cõcor.& facit.§.ꝑterea,inſti.de verb.obl.& l.ſi defenſor.§.interrogatus.ff.de interro,act.ſupplicauit.n.& narrauit,d.primam ꝯceſſionẽ,a qua poſtmodũ fuerũt ſpoliati & priuati,& exiſtentes pupilli ceciderũt a poſſeſſione,& ꝙ Vicelegatus d.ꝯceſſionẽ approbauit & cõfirmauit,petendo ut cõceſſionib.& approbationib.& cõfirmationi ꝑdictis ꝓ firmiori ſubſtantia adijceret robur Apoſtolicę ꝯfirmationis,& opportunè ꝓuideretur. Qui Iulius approbãdo oĩa & ſingula,Apo.auct.ꝯfirmauit mãdãdo officiã.ꝙ publicaret ꝑdicta,& aſſiſteret d.Corn.nec per-
29 mitteret ipm moleſtari,& faceret illa a cũctis obſeruari. † Et capiẽdo talẽ opportunã ꝓuiſionẽ corrñdẽtẽ ſpolio & priuationi ꝓ quadã reintegratione ſeu reſtõne, vt ꝑ totũ ferè titulũ ex̃ de reſt.ſpol. & in c.reintegrãda.3.q.1.& in l.ſi quis ad ſe fundũ.C.ad leg.Iul.de vi,cũ alijs cõcor. volentib. ſpoliatũ añ oĩa
30 eſſe reintegrandũ & reſtituendũ.Certè†talis cõfirmatio & reintegratio trahet ad tps ꝯfirmati & reintegrati:cũ reſtõ in integrũ ſit in priſtinũ ſtatũ repoſitio.l.ꝙ ſi minor.§.reſtõ. & ibi Bar.ff.de minor. & ꝑ eundẽ in l.ab hoſtib.§.ſed quod ſimplr. col.2.verſ.ueritas eſt.ff.ex qui.cau.maior.& in l.interdũ. ff.de cõdi.inde.& in l.Gallus.& quid ſi tm̃.col.5.uerſ.qro, quid ſi filius.ff.de lib.& poſth.& ibi plenè ſcrib.& ꝑ Card.in clem.1. in 3.not.de in integ.& faciũt q̃ hñr in c.ex inſinuatione.ex̃ de ſimo.& ꝑ Soc.cõſ.260.col.5.ver.ex quib.patet.in 2. vol. dũ ꝑ illũ tex.ꝯcludit,ꝙ q̃n reintegrando princeps cõcedit priuile. iam depditũ,nõ dicet noua cõceſſio,ſed cõſiderabit ut prima & antiqua,ſi ex uerbis colligi põt,ꝙ voluerit reintegrare & re-
31 ſtituere.Cõſiderato†etenim ſpolio,reſtõ habet neceſſariã ꝯñtiã ad principiũ,& iõ illud uenit cõſiderãdũ & nõ finis, ut hr̃ in l.3.§.ſi quis.ff.de mino.ubi Bar.& alij notant. Et ꝙ ita talis
32 ꝯfirmatio ueniat intelligẽda ſuadet rõne. Nã † res reducit ad antiquũ & priſtinũ ſtatũ,q̃ reductio eſt fauorabilis, ut per gl. in uer.numerandũ,& ibi ſcri.tradunt in c.ſtatutũ, de ꝑb.li.6.
33 Et † talis interpretatio capienda eſt: cũ ad ſimbolũ facilis ſit tranſitus.l.ſi vnus.§.pactus.ff.de pac.c.ab exordio.35.diſt.per Hoſt.& Ab.poſt alios in c.cũ dilecti.quod met.cau. & ꝑ Fely. in c.cũ oẽs.col.9.de cõſti.Et bñ facit,qđ hr̃ in c.de cetero,iunctis traditis ꝑ D.Ant.in c.ſtatuimus.in 1.col.ex̃ de tranſa.iuncto tex.in c.1.de pac.li.6.& q̃ tradit gl.in c.qđ oẽs.de reg.iur. lib.6.Ex quib.infert, ꝙ licet ꝯfirmatio facta d.Cornelio dicat noua cõceſſio:tñ quia ea mediante recuperat ius amiſſum,& fit reditus ad priſtinũ ſtatũ,qui ꝑceſſerat tps,de quo in reuocatione Clem.VII. Cõſiderabit tps cõfirmati & nõ ipſius cõfir-
34 mationis,& attendet prima, & non iſta cõfirmatio. ¶†Ad qđ ẽt illud traditũ ꝑ Bar.in l.ſi mihi & Titio. ff.de uer.obl.uolentẽ,emphiteuſi finita in pſona pr̃is, cõceſſã poſtmodũ filijs hr̃e eandẽ naturã quã hẽbat cõceſſio prima,q̃ dicet renouata.Et ſi cõfirmationẽ Iulij nolumus capere ꝓ reintegratione, & reſti. ſed ꝓ cõfirma.adhuc idẽ erit dicẽdũ data ualiditate pri.cõceſ-
35 ſionis.Ex†quo cõfirmãdo ualidũ nõ dr̃ cõfirmãs de nouo dare ſed cõfirmare,ut tradit Bar.quẽ oẽs ſequũtur in d.l.more. ĩ ſua diſt.nu.5.& Iaſ.ibi nu.27.& Dec.nu.29.& duob.ſeq.& in d.ru.nu.4.& in d.c.1.nu.6.& 7.& Fely.in d.c.inter dilectos.
36 nu.26.& 29.Q̃n†ẽm cõfirmatũ põt ſtare de ꝑ ſe & eſt ex ſeipſo validũ & utile illud debet attẽdi & nõ cõfirmãs.l.aſſe toto. cũ ſim.ff.de hæred.inſti.& ꝑ Bar. & alios in d.l.ſi quis priore.
37 ff.ad Treb.& in d.auth.ex cã.n.20. Et†cõfirmãs trahit ad tps confirmati.l.Aurelius.§.teſtõ.ff.de lib. leg. Et pulchrè tradit
38 Bal.in l.1.in prin.C.de manu.teſta.Volens,† ꝙ q̃n cõfirmatũ eſt de ꝑ ſe ualidum & pfectũ ac certũ & prius tpe, cõfirmãs ẽt ſi eſſet ſuperior nõ dr̃ diſponere,nec dare,& attendet cõfirma-
39 tũ.Vt†ẽt ꝑ Bal.in d.l.leges,col.fi.& ꝑ eundẽ in d.l.ex placito. col.3.ver.ſecũdo caſu,uolentẽ,ꝙ ſi actus ꝑcedit ꝯfirmationẽ, cõfirmatio nõ dat eſſe,ſed fit ad bñ eſſe, ꝙ tũc inſpicit tps or-
40 dinationis primæ,& nõ cõfirmationis. Prout † Bal.ibidẽ col. 2.uer.itẽ appono diẽ,ꝙ q̃n ꝑcedẽs eſſentia eſt cã ꝯfirmationis
41 aget ex ꝯfirmato.Et†uer.ſeq.ſi aũt,uult,ꝙ q̃n confirmãs uenit cõſequutiuè,gr̃a cõfirmati cõſiderat ut cã cõcurrens & nõ ut cã totalis, qđ ſequit Alex.in d.cõſ.121.col.8.nu.4.& 5.in 4.
42 uol. Iſta † ẽm cõfirmatio fundata apparet in cõceſſio,anti. & primæua,& ideo non dr̃ tribuere ius nouũ ſed antiquũ uirtualiter & effectualiter,eſto ꝙ apponatur verbum ſtatuimus,vt dicit gl.in uer.ſtatuimus.in c.ut litigantes.de off.ordin.lib.6. Et
43 † pñt adduci q̃ tradũt Ab.& alij in c.q̃m.ex̃ de cõſti.poſt Bar. in l.oẽs populi.ff.de iuſt.& iu.in 5.q.princ.uer.circa tertium, dum uolunt,ꝙ ſi conſtõ ſimplr loquens uenit annullando, & cã annullationis ſit de preterito ẽt, talis conſtõ habebit locum
44 ẽt in præteritis.Et † ſuadetur ẽt ex his,q̃ tradunt Inn.& Abb. in d.c.dudum, de deci.num.11. & ſequit Alex.in d.l.more. nu.12.& Iaſ.ibi,nu.30.uerſ.facit quod ẽt Fely.in d.c.inter dilectos.num.29.& Are.d.conſ.8.col.2.& Mod.Bon.cõſ.33.in cã,nu.11.& conſ.10.caſus nu.55.& conſ.75. clementiſſi. nu. 25. Dum uolunt,ꝙ q̃n princeps confirmat actum, qui põt in aliquo caſu ualere,præſumendum eſt,potius uoluiſſe cõfirma-
45 re q̃ de nouo dare.Eo† ẽt,nã q̃n cõfirmat priuilegia antiqua, tunc nunq̃ intelligit de nouo dare, ſed ea confirmare, prout ſunt,ſm gl.in uer.cui,in l.ex uerbis.C.de don.ĩter uir. & uxo. & Iaſ.in d.l.more.nu.30. ¶Nec iſtis obſtant uerba confirmationis factæ per Iul.ſupplendo oẽs defectus &c. Et pro potiori cautela,de nouo concedendo &c. per quæ vr̃ de nouo con-
46 cedere & non confirmare,ut fuit dictum ſuperius.Nã † dicta uerba appoſita ſunt ad cautelam,ut patet ex ipſarũ lec.& ideo non nocẽt.l.teſtm̃.C.de teſta.l.ſi pupilli.§.ſi ꝓcuratori, & ibi Bar.ff.de neg.geſt.& ſtatim patebit.Vel dicamus, ꝙ intelligantur,ut de nouo cõcedat reintegrando,ut dictũ eſt, in priſtinũ ſtatum,uel & melius dicamus, ne ex dictis uerbis inducat ꝯrietas,ut operentur,& referantur ad diuerſa,ſm quod fuit dictũ ſ.in fi.ex mente Hoſti.& relatio erit hoc mõ,ut confirmetur,quatenus actus præcedens ualeret,& de nouo det, quate-
47 nus nõ ualuiſſet,& fuiſſet nullus. ¶†Quod ſuadet ex illis uerbis,ſupplendo oẽs defectus &c. importantib.cõdõnem.l.Stichus qui meus erit.ff.de leg.1.& in ſi.per Bar.in d.auth.ex cã
48 nu.22.& per Iaſ.ibi alle.concor.nu.22. Et † quia ille,qui põt confirmando dare,& dando cõfirmare,q̃n utrunq; competit ſibi eo.iure, vr̃ utrunq; facere,mõ quo ſ.ut ualeat in uim confirma.ſi põt,& ſi non,ſortiet effectũ in uim nouæ prouiſionis,
49 ut tradit Fel.in d.c.inter dilect.nu.31.† & eſt bona deciſ.Ab. in d.c.q̃m.de conſti.col.3.nu.11.uolens, ꝙ ſi cõſtõ partim eſt declaratoria,& partim editoria,quatenus edit dicet noui iur. editoria,quatenus uerò declarat,dicetur declarato. ex quo cõtinet naturam mixtam,& ideo mixta iudicabit,iuxta ea q̃ hñr in l.imperium.ff.de iur.om.iu.& in l.2.in prin. ff.de uer.obli. & ꝙ d.uerba ita debeant declarari ſuadetur,q̃m ex illis colligitur aperta mens Ponti.confirmantis,dc nouo cõcedentis, mõ
50 quo ſ.diuerſimodè. † Et in iſtis confirmationib. & qualiter debeant interpretari, & quẽ producant effectũ,potiſſimũ attẽdi debet mens confir.& diſponentis, ſm Inn.in c.cũ eccleſiaſticę.de exce.& Bal.in l.præſcriptione.C.ſi ꝯ ius uel uti.pu. & probat in c.cũ dilecta.& in c.cũ adeo.ex̃ de reſcr. & ꝑ Alex.d. cõſ.120.& cõſ.121.col.antep.nu.27.& in 4.uo.ad q̃ faciũt ea q̃ hñr,& tradunt in l.cũ mulier.ff.ſol.mat.et in c.expoſita, de arbi.et in c.licet.de offi.ordi.cum concor. Par.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Bona in dubio præſumuntur allodialia, & non feudalia.*
2 *Verba illa, integro ſtatu largimur &c. denotãt maiorẽ liberali.*
Ex quibus præſumatur, conceſſionem potuiſſe eſſe factam in uim donation. quàm in feudum, & quatuor ſeq.
3 *Et quid quando concedens nihil ſibi reſeruauit.*
4 *Et quando uerbum nullum fuit expreſſum de feudo.*
5 *Et quid ſi conceſſio fuit facta propter benemerita.*
6 *Conceſſio feudalis comprehendit omnes deſcendentes, quando facta eſt pro hæredibus, & ſucceſſoribus.*
7 *Appellatione hæredum ueniunt omnes in infinitum.*
8 *Appellatione ſucceſſorum veniunt omnes in infinitum.*
9 *Legitimi hæredes qui propriè dicantur, & nu.10.*
10 *Emphiteuſis conceſſa pro legitimis hæredi. quos comprehendat.*
11 *Appellatione deſcendentium ueniunt omnes in infinitum.*
12 *Appellatione poſterorum qui ueniant.*
13 *Dictio, in perpetuum, habet tractum ſucceſſiuum, & importat perpetuitatem, non perſonalitatem.*
14 *In contractibus appellatione filiorum non ueniunt nepotes.*
15 *Cõfirmatio facta ad augmentũ nõ ĩportat diminutionẽ, & n. ſe.*

16 Inducta ad unum effectum non debent operari contrarium.
17 Argumentum ab absurdo ualet.
18 Fœmina non succedit in feudo.
19 Nec solus primogitus.
20 Feudum & iurisdictio possunt diuidi.
22 Vt tollatur contrarietas debemus uti distinctione.
23 In cōcessione feudali appell. filiorū ueniūt nepot. & oēs descen.
24 Confirmatio facta à pontifice non tollit ius tertij.
25 Princeps non præsumitur tollere ius quæsitum alteri.
26 Vt præscriptio ualeat, multa debent concurrere.
27 Tempora auctoris existentis in mala fide non coniunguntur.
28 Præscriptio inducta à statuto non currit cum mala fide.
29 Vendito castro, an dicatur uendita iurisdictio, & nume. 58. & 71. & 72.
30 Concesso castro, an dicatur concessa iurisdictio.
31 Vendito castro cum pertinentijs & iur. an dicatur uendita iurisdi. & 72.
32 Et quid quando expreßè est uendita iurisdictio.
33 Verba apposita in contractu non debent esse frustratoria, & sine effectu operandi, & plenè quando id procedit, nu. 74.
34 Liberatio & quietatio seu absolutio generalis, multū operatur.
35 Et potissimum quando partes voluerunt eam extendi ad quæcūque cogitata, & incogitata, & ad penitus extranea. & n. 77. & seq. & 82. & 83.
36 Renunciatio exceptionis, deceptionis, & damni enormis, seu enormissimi, multum operatur.
37 Iuramentū tollit beneficiū l. 2. de rescin. uen. & nu. 94. contra. Renunciās exceptioni in factum et doli sibi præiudicat. et n. 95.
38 Et quando fiunt renunciationes ex certa scientia tollitur allegatio erroris, & læsionis, & nu. 96. 97. 98. contra.
39 Renuncians omni legum auxilio, sibi præiudicat. & n. 99. 190. 101. contra.
40 Clausula promiserunt habere rata, grata, & firma, & ea obseruare, & non contrafacere, multum operatur, & num. 102. & seq. contra.
41 Et si uallata est iuram. an possit peti absolu. & nume. 105. 106. & contra.
Iuramentum est seruandum, nec debet concedi absolutio ab eo, si contractus iuratus remanet firmus, sed contra, nu. 100.
42 Iuramentum est seruandum, quando sine interitu salu. æternæ potest obseruari. sed contra. nu. 102. & seq.
43 Esto quòd interueniat dolus re ipsa, si non interuenit ex proposito, contractus tenet, & n. 44. sed contra. n. 107. 108. 109.
45 Dolus ex proposito & re ipsa an procedant a pari. & nu. 108. & 109.
46 Castrum & iurisdictio, si cōsiderātur ut feudū, uendito castro, nō dicitur uendita iurisdō, quādo de ea nulla facta est mentio. & quādo venditio fit sine consensu domini, & nu. 48. 49.
47 In generali alienatione non continetur feudum.
50 Castrum potest uendi ut res particularis, & ut locus, in quo est ædificatum, & clauditur muris, & fossa, et isto casu eo uendito non dicitur uendita iurisdictio. & seq. & nu. 54. & 55.
51 Concessa re particulari per principē, non dicitur concessa iurisdictio, neq; vendita, neq; dicitur concessum ius exigēdi uectigal. quod solitum est exigi in illa re. & nu. 52. et 53.
55 Omissum & non expressum in venditione habetur pro omisso.
56 Castrum quod dicatur uenditum tanquam res particularis, potest colligi ex uerbis contrahentium.
57 Item ex quantitate precij.
58 Castrum potest uendi vt quid uniuersale, & differt à territorio. Quando uenditur castrum ut quid uniuersale, dicitur uendita iurisdi. regulariter.
59 Fallit, quādo vēditor nō fuisset ī quasi possessione iurisdictionis.
60 Itē fallit quādo uenditor ignoraret iurisdictionē sibi cōpetere, ex quo principaliter attendit eius mens, et cōsensus, et nu. seq.
61 Item fallit quando iurisdictio non cohærebat castro, & nu. seq.
70 Prout fallit quando pretium, quo fuit uenditum, nō est correspondens æstimationi, & valori castri, & iurisdictionis.
60 In contractib. potissimū attēditur mens et consensus, et nu. 61.
62 Contractus potius iudicantur ex effectu, quàm ex verbis.
60 Ignorans & errans non dicitur consentire, & nu. 61. & 63.
64 Ignorans præsumitur.
65 Item & ex alijs circunstantijs, & ex actu seq. & ex iuramento.

67 Villæ, & communia, ac territoria alicuius comitatus non habet iurisdictionem, ex quo illa exercetur erga homines ibi habitātes per magistratus ciuitatis, cui uillæ subiacent.
68 Iurisdictio an cohæreat personæ, seu castro.
72 Venditis pertinentijs, quæ dicantur vendita, & quæ non.
73 Vēdēs oīa iura sua, quid dicatur vendere, et quid non, et nu. seq.
75 Verbum, iurisdictionis, limitatè appositum in uenditione non semper refertur ad iurisdictiones, quæ exercentur per magistratus, nam quandoque refertur ad alia, & nu. 76.
77 Absolutio, & liberatio generalis referenda, & restringenda est ad ea, de quibus agebatur, & non ad alia.
78 Et referenda est ad narrata & expressa primitus, si salua ratione recti sermonis id potest fieri.
79 Verba generalia debent intelligi secundùm mentem, & intentionem contrahentium.
80 Et sunt restringenda, ne indebitè quis patiatur damnum.
81 Verba contractus interpretātur secundùm quòd est uerisimile.
82 Nec debet extendi ad ignorata, & incognita.
83 Clasula illa, quòd debeat extendi ad cogitata, incogitata, & insolita, interpretatur quò ad concernētia rem, de qua agebatur, non autem quò ad alias res separatas, & penitus extraneas. & n. 84. 85. & seq.
85 Illa uerba cōsultè, deliberatè, ex certa scientia, et non per errorē, non extenduntur ad incognita, incogitata, & extranea à rebus, de quibus agebatur, esto quòd detur generalis cogitatio.
86 Limitatio & declaratio ad l. qui iure militari. cum sim.
87 Clausulæ appositæ ex consuetudine notariorum parū operātur.
88 Prout & illæ positæ executiuè & accessoriè.
89 Beneficio l. 2. C. de rescin. uend. potest renunciari.
Non uidetur quis renunciare rei, & iuri quod ignorat.
90 Nec trahitur renunciatio ad ignorata.
91 Licet expreßè renuncietur d. l. 2. renunciatio nullius erit roboris, si erranter, & per ignorantiam fit.
92 Quando renunciatur enormi læsioni non dicitur renunciatum enormissimæ, & quando renunciatur enormiss. non dicitur renunciatum totali & integro, & n. 93.
94 Per iuramentum tollitur beneficium d. l. 2. nisi ab eo sit petita absolutio.
95 Renunciatio exceptionis doli in factum non trahitur ad incogitata, nec supplet errorem.
96 Clausula sciens ex certa scientia, & non per errorem &c. non trahitur ad diuersa extranea, & separata.
97 Et prædictorum potest probari contrarium, et illud attenditur, non ostantibus dictis uerbis.
98 Et data læsione enormissima, seu totali præsumenda est ignorantia, ex quo ita loquens non præsumitur cogitasse istum casum & nu. 104. & 105.
99 Renunciās oī legum auxilio, ex eo non purgatur, nec suppletur error, et ignoratia, nec renūciatio extenditur ad ista et ad alia separata, et renunciāti competit adhuc remedium iuris.
100 Et ita renuncians etiam cum iuramento potest petere absolutionem ab illo, et uenire contra.
101 Et max. quando ante dictam clausulam nullum auxilium speciale legis, seu iuris fuit expressum.
102 Clausula illa, promisserunt non contrauenire &c. non operatur quin non possit peti iustum pretium.
103 Nec habet locum, quando agitur de re separata, et non inclusa in contractu.
104 Et dicta clausula potest dupliciter intelligi.
105 Et data enormissima læsione potest contraueniri.
Iuramentum non obstat data enormissima læsione, seu totali, & num. 11.
106 Et ab eo potest peti absolutio.
107 Contractus quantumcunq; clausulatus et firmatus iuramēto non quā excludit gesta per dolum, et isto casu potest rescindi.
108 Et idem est quando interuenit dolus re ipsa, qui colligitur ex læsio. enormiss.
109 Dolus ex proposito, et re ipsa, quò ad istum casum procedunt a pari, nu. 108.
110 Iuramentum non est frustratorium, quando ab eo non est petita absolutio.
111 Et non debet esse uinculum iniquitatis, ex quo debet continere tres comites.
112 Et

112 *Et non supplet ignorantiam facti.*
113 *Nec supplet consensum, nec trahitur ad incogitata.*
114 *Nec supplet errorem.*
115 *Nec impedit condictionem indebiti & repetitionem.*
116 *Et recipit illas tacitas conditiones, quas capit contractus, super quo apponitur.*
117 *Et debet intelligi, rebus sic stantibus.*
118 *Et non auget, nec ampliat principalem dispositionem, sed solùm dat illi robur, & non extenditur ultra.*
119 *Et solùm refertur ad casum, in quo loquitur principalis dispõ. Nec debet referri ad non uerosimile.*
120 *Iuramentum habet uim casus expressi, nec in contrarium potest allegari error.*
121 *Fallit, quando adesset error & ignorantia facti, nam in istis non habet uim expressi.*
122 *Item fallit, quando datur consensus in eo, de quo agitur: tunc.n. habet uim expressi, in alijs autem, in quibus non consentitur, uim expressi habere non dicitur.*

CONSILIVM XX.

Concessio in psonã q. Guidonis Antonij de Lãbertinis facta p Ceruatũ Siccũ & alios sexdecim, tũc reformatores status & libertatis Ciuitatis Bon. & successiuè ↄfirmata p Nicolaũ Picininũ, & postmodũ p Reuer.do.Legatũ, & nouissimè p Iuliũ II. Põt.max.fuit, & est ualida, denotãs liberã donationẽ iurisdõnis & bonorũ ↄcessorũ
1 magis q̃ ↄcessionẽ ĩ feudũ. † Tũ quia in dubio bona psumunt allodialia, & nõ feudalia, ut tradũt Io.And.& doc.in c.nimis, de iureiur.& hr̃ in c.1.§.defuncto, in ti.si de feu.fue.ↄtr. inter do.& agn.& in c.1.& ibi gl.1.& scrib.in ti.de ↄtro. inter mas. & fem.& p Pau.de Cast.ↄs.163.In cã, & Alex.ↄs.129.Põdera-
2 tis, in prin.in 1.uol.& ↄs.15.uisis, in prin.in 5.vol.cũ si.Tũ† ẽt ↄsideratis uerbis d.ↄcessionis, ibi.integro statu largimur, & cõcedimus, q̃ maiorẽ denotãt liberalitatẽ, ut pũctal r̃ tradit Old. ↄs.159.ex pñti themate, in 1.dub. & Alb.de Ros.in rub.C.de dona.uer.itẽ q̃ro, & Ang.ↄs.252.sup pũcto, in fi.& Bal.ↄs.301. In bonis, in 3.uol.& Alex.cons.24.Põderatis, col.4. in fi. in 5. uol.cũ alijs alle.p Dec.cõs.32.& p tenui, col.2.nu.3. & cons.
3 208.Ad clariorẽ, nu.6.Tũ† ẽt quia dicti ↄcedẽtes nihil sibi reseruarũt, nec adsunt aliquæ ↄiecturæ, pp quas argui posset, concessionẽ fuisse feudalẽ, ↄñr iudicanda erit libera & absoluta, ẽm Old.& Alb.de Ros.ubi s.& Dec.d.ↄs.32.col.2.uersi.& in
4 isto casu, & uers.& ista oĩa.Eo† ẽt q̃ in d.ↄcessione nullũ uerbũ feudale exprimit, sed simpl r̃ facta apparet, ut tradit Pau.de Ca.ↄs.161.pñti, col.fi.& Car.ↄs.64.Quòd D.Vera, & Dec.ↄsi. 269.ↄsultus, nu.2.uer.& idẽ Pau.Vbi ista cõprobat, qñ ↄcessio
5 p d.verba facta fuisset pp bñ merita† vt ppriè fuit in casu pñti. Nã interp̃tanda uenit latissimè ẽm ea q̃ tradũt Alexã.& alij in l.3.in prin.ff.qđ quisq; iur.cũ alijs no.in l.sed & si lege.§.consuluit.ff.de peti.hær.& p Ias.& Mod.in l.ex hoc iure.ff.de iust.et iu.Et si quis uellet asserere, talẽ ↄcessionẽ esse feudalẽ (qđ q̃dẽ stantib.superius dictis cõcedi nullo mõ põt) adhuc dr̃ in pñti disceptatione idẽ debere ↄcludi, ut utroq; casu extẽdi dẽat ad
6 oẽs descẽdẽtes masc.ex d.Guidoneanto.Cõsequẽter nõ solum ad comitẽ Corn.sed ẽt ad Guido.ant.modernũ, & ad Eganũ, & Aldrachetũ modernos, eorumq; hr̃des & successores porrigẽda est.¶Probat ↄclõ ista aptissimè ↄsiderato tenore ↄcessionis factæ p d.Ceruatũ, & p illos sexdecim, qui d.Guidoniant.
7 seniori, eiusq; successorib.ltĩmis p̃dicta ↄcesserũt. Et† ↄñr eius hr̃dib.cũ hr̃s nihil aliud sit q̃ successor.l.hr̃ditas.ff.de uer.sig. l.nihil.ff.de reg.iur.& pbat in l.q̃dã.§.nihil.ff.de edẽ.& ita cõcludit Ale.ↄs.44.uiso, col.1.nu.6.in 1.uol.& ↄs.208.ad clario
8 rẽ, nu.7.Et † appl̃one successorũ & hr̃dũ nedũ ueniũt primi, sed oẽs in infinitũ, ut tradit in l.sciendũ.ff.de uer.sign.& hr̃ in l.in annalib.ubi oẽs not.C.de leg.& p Bar. & alios diffusè in l.
9 Gallus.§.ẽt si parẽte, nu.5.& 7.ff.de lib.& posth.Et† ltĩmi hęredes & successores illi dñr, qui ab intest.uocant.l.3.§.de illo, & ibi gl.in uer.ad ltĩmã.ff.p soc.& p totũ.C.de legi.her. cũ alijs alle.p Ale.ↄs.56.uiso, col.in 2.uol.& p Dec.d.ↄs.32.num.3.&
10 ↄs.309.uiso, nu.5.uer.scđo principal r̃.Vbi† volũt, ↄcessionem in emphiteusim, seu in feudũ p se & suis hr̃d.ltĩmis cõprehẽdere illos, qui veniũt ab intesta. & oẽs in infinitũ, vt deductũ fuit, & pbat in c.1.§.cũ uerò, & in §.hoc quoq; sciendũ, & ibi oẽs tradũt, in tit.de his qui feu.da.pos.& p Bal.in auth.defun. col.2. C.ad Tertul.& p oẽs alios in plu.feu.dũ tractãt de feu-
11 do hr̃ditario cũ ↄcor.Prout † ẽt illa verba, tibi, descẽdẽtibusq; tuis, pluries repetita in d.ↄcessione, aptissimè cõcludũt. illã cõprehẽdere oẽs descẽdẽtes p̃dicti Guido.anto. Cũ appl̃one descẽdẽtiũ ueniãt oẽs in infinitũ, ut pbat in §.1. in auth.de hæ re.ab inte.uenien.& not.Iac.de Bel.in auth.de resti.fideicõ.in fi.& hr̃ in l.fi.C.de suis & leg.& p Alex.ↄs.118.Attentis, in fi. in 6.uol.& p Bal.in termi.nr̃is in d.auth.defun.col.2. & Soc. ↄs.10.cõsideratis, in 3.vol.& cõs.51.uisa, col.1.& fi.in 4.volu. & p scri.oẽs post Bar.in d.l.Gallus.§.nũc de lege uelleia.& per Dec.cõs.223.in casu, col.2.& cõs.364.uisis, col.1.& pe.& per
12 Mod.in l.1.in fi.ff.de cõsti.prin. Ad† quod insup & illa uerba posteris tuis eandẽ ↄdõnẽ pbantia.Quorũ posterorũ appl̃one oẽs in infinitũ descẽdẽtes cõprehẽdunt.l.iuriscõsultus.§.parentes.ff.de grad.& no.Bar.in l.liberorũ.col.fi.ff.de uer.sig.& facit l.cũ accutissimi, in uer.posteritatẽ, & ibi repetẽ.no. C.de fideic.put ẽt faciũt Mod.in l.filiusfa.§.diui.nu.10. ff.de le.1. & Ale.cõs.160.uiso, in 2.uol.uolens, allegãdo alias decis.hoc nomẽ posteritas, referri ad nomẽ familiæ ↄsistẽtis in descẽdentib.p masc.sexũ, & sequit Dec.d.cõs.223.nu.4.& alijs sequ.& cõsi.p̃alle.269.nu.4.& in l.fœminę.nu.68.& seq.ff.de reg.iu.
13 Et † cõprobant ista ex illa dictione in ppetuũ, sæpius repetita, & hñte tractũ successiuũ, ac importãte ppetuitatẽ & nõ psonalitatẽ, ut uolũt doc.p illũ tex.in l.sordidorũ.C.de excu.mu. lib.10.& plenè tãgit Soc.cõs.84.accuratissimè, col.2.& 3.nu. 5.& seq.in 3.uol.& d.cõs.51.col.fi.in 4.uol.& sentit Ale.cõs. 43. Cõsideratis.nu.12.in 3.uol.qđ est repetitũ in 6.uol. cõsil. 53.nu.9.& p Cor.cõs.59.in l r̃a d.in 2.uol.& p Mod.in l.2.in prin.ff.sol.mat.Ex quib.infert, bñficiũ dictæ cõcessionis fuisse cõe, oĩbus masc.descẽdẽ.ex d.Guidoneanto.seniore.Et q̃ illo uti & gaudere pñt isti actores, cũ sint descẽdentes mascu.ex il-
14 lo, sicuti est ipse com.Cor.Nec † obst.cõfirmatio dictæ cõces. facta per Nico.Picin.dũ in ea dr̃, talẽ cõcessio. extẽdi ad oẽs filios masc.p̃fati Guido.anto.& ↄñr ex ea inferri vr̃, non transire illam ad alios nepotes & descẽdẽ.suos, cũ uideamur uersari in ↄ̃ctib.in quib.appl̃one filiorum non ueniunt nepotes, ut tradit Bar.in l.liberorũ, col.6.de uer.si.& Ant.de Butr. in c.in quibusdã, col.pen.de pẽn.& Ancha.in cle.1.eo.ti.& Imo.in l. quod dr̃, col.antepe.ff.de uerb.obli.& Sal.in l.2.in 21.q.C.de
15 iur.emph.& ibi Mod.& in l.ueterib.ff.de pac.Nã† aduertẽdũ est: q̃ principal.cõcessio emanauit a d.Ceruot.& a dictis sexdecim, & ista cõcessio cõfirmata fuit p Reuer.Lega. & p Pont. Iul. II. in in quib.cõfirmation.nulla hr̃ mẽtio p̃dictæ cõfirm. emanatæ a d.Nico.Pici.ↄñr cõsideranda solũ est p̃dicta pri.cõcessio ẽm quã oẽs descen.ex d.Guid.ant. in infinitũ sunt uocati, ut oñsum & cõclusum fuit superius.Et illa cõfirmatio Nic. Pici.nihil ob.ex eo q̃ ipse Nico.cõfirmauit p̃ced.cõces. factã a Ceruo.& a dictis sexdecim, & vlterius uoluit illã extendere ad oẽs filios mascu. p̃dicti q.Guid.ant. qui bene cõprehendebant sub pri.cõcessi.ut fuit deductum, & nedum ipsi sed alij
16 oẽs in infinitum descẽdẽtes.Et† si d.extensio non comprehẽderet nepotes & descẽdẽ.certè nõ extensionẽ (ut uerba denotant) sed restrictionem operarent, & sic ↄ̃rium effectũ eius, qđ ipse uolebat, & intendebat facere, & ↄ̃rius esset sibi ipsi ↄ̃ ea, q̃ hñr in l.non ad ea.ff.de condit.& demon. & in l.1. C.de fur.
17 cum sim. Et † ne ista absurda sequant, iux.l.nã absurdũ. ff.de bon.lib.prędicta cl̃a apposita per Nic.Pic.referenda est ad declarationẽ pri.cõces.ut illa solùm cõprehendat masc. & exclu
18 dat fęmi.† q̃ aliàs r r̃ in materia feu.excludunt, ut in c.hoc autẽ notan.in tit.qui feu.da.pos.& potissimũ in exercitio iurisdictionis.l.cũ prætor.§.fi.ff.de iud.cũ alijs alle. per Mod.in l.2.
19 col.1.ff.de re.iu.Vel† 2.dicamus, q̃ cl̃a p̃dicta apposita fuit ad declarationem, q̃ oẽs masculi dẽant succedere & nõ solũ primogenitus.Tum quia cõcessio nõ sonat in feudũ, tum quoq; quia si in feudũ sonaret, tale feudũ est diuisibile, ut tradit in c. oẽs filij, in ti.si de feu.fue.cõt.& in c.1.de feu.suc.& in c.quia
20 uidimus, in ti.qui feu.da.pos.Et† exercitiũ iurisdõ.ẽt diuisibile est cõsiderãdo administratio.& usum ẽm Bart.in l.inter tutores, in fi.ff.de adm.tu.Bal.& alios in c.p̃terea, de phi.feu.ali. per Fed.& p Mod.in c.prudentiã, in prin.nu.5.ff.de offi. dele.
21 Et † suadetur hæc intelligentia ex illis uerbis oẽs, vl̃ibus & nullum excludentibus.c.solitæ.de ma.& obe.cum uulg.& intelligendo dictam cl̃am, altero istorum duorũ modorũ, put necessa-

necessariò stantib. superius deductis intelligenda venit, nihil
22 prorsus obstabit, quinimo supius ɔclusa ɔfirmat. Et† p hāc distin. & declaratione cessant absurda & ɔrietates, & iõ ipsā seq debem^o. c. inter dilectos. §. porrò. de fide instr. & p Bart. in l. fi.
23 §. idē q̄siit. ff. de ɔdi. inde. Prout† ēt d. clā & obiectio nihil obstat: qm̄ in ea fit extēsio ad oēs filios masculos, & ī pn̄ti materia applone filiorū veniūt nepotes & descēdentes, ex quo non sumus in ɔtib. sed in ɔcessione grosa, & in bn̄ficijs, fm Bar. in d. l. liberorū. col. 5. ver. q̄ro quid in rescriptis, & Bal. in c. q̄ in eccl̄a. col. 18. in fi. ex de ɔsti. cū alijs plenè cu. p Ale. & alios in ꝓprijs nr̄is ter. in d. l. Gallus. §. instituēs, col. fi. & p Ias. in l. de
* quib. col. 4. & 5. nu. 19. & seq. ff. de legi. Vbi cōiter *ɔcludit in materia feu. & in istis grosis appel. filiorum uenire nepotes & alios descēdētes, & diffusè istud ꝓsequit. d. Ia. in trac. de feu. in ver. pn̄tes, col. 1. & Mod. Pap. in trac. de feu. in 2. par. princ. in
24 7. q. ver. cir. hanc f. 19. & 20. vbi p 4. col. examināt. Nec† dict^o co. Cor. aduersus istos actores poterit se tueri ex ɔfirmatione in suā psonā tm̄ emanata a Reu. I eg. & a sum. Pō. Iul. II. qm̄ illa nō potuit afferre p̄iudiciū ipsis actorib. in ea nō noīatis, nec exp̄ssis, & facta intelligit sine ipsorū p̄iudicio, ad not. in l. 2. §. meritò, & §. si q̄s a principe. ff. ne q̄d in lo. pu. & in c. q̄uis, de
25 resc. li. 6. Et† q̄a nō p̄sumit, principē voluisse tollere ius q̄situ̇ istis actorib. ad plenè tradita ī c. q̄ ī eccl. de ɔst. & in l. fi. C. si ɔ ius vel vti. pub. & p Ale. & Pa. de Ca. & alios in l. cū hr̄des, in prin. ff. de acq. pos. Et ēt, qm̄ p̄dictæ cōfirmationes emanarunt uirtute primæ ɔcessionis, cuius bn̄ficiū ɔpetit ipsis actorib. vt fuit ɔclusū. Et illa cā dānorū passorū pp inūdationes exp̄ssa in dictis ɔfirma. ita uerificat in ipsis actorib. habētib. & possidēti bus ibidē p̄dia, sicuti uerificaret ī ipso co. Cor. eo insup qm̄ dictæ ɔfirmationes p sum. Pō. modernū fuere exp̄ssè reuocatę, & annullatæ, & uirtute illarū ipse co. Cor. nō detinet d. iurisdōnem, & comitatū, sed prædicta possidet & tenet uirtute dictæ primæuæ & antiquę ɔcessionis, vt fuit p̄teritis dieb. iudicatū p Ill. D. Gubernatorē Bon. & sn̄ia huiuscemodi approbata fuit ab ipso co. Cor. q mō aliquo nō poterit se tueri ex dictis ɔfirma. sed solū ex d. primæua ɔcessione pōt asserere, se p̄dicta possidere & tenere, & qua primęua ɔcessione ipsi actores ius eorum fundant, & quò ad portionē eis debitā excludi minimè
26 dn̄t ab ipso co. Cor. Qui† ulterius nō poterit se tueri, si p̄scriptionē aliquā ɔ ipsos actores adduceret. Tū q̄a nō est tāti tpis, ꝓut de iure requirit, ad no. ī c. ad aures, & ī c. fi. de p̄scr. Tū q̄a est ī aptissima mala fide, ad tradita in c. vigilāti, & ī c. si diligenti, & in d. c. fi. & ī rl̄a poss. de reg. iur. li. 6. Tū quoq; qm̄ d. actores fuerūt minores, ad no. diffusè ī l. fi. C. ī q. cau. & C. de tēpo. ī integ. rest. ferè p totū cū ɔcor. Et stantib. istis iūgēda nō est cū
27 alia, quā forsan cōe Bon. exercuit.† Ex quo tales exercētes fuere ī mala fide, q̄ successores afficit. l. cū hr̄s. ff. de diuer. & tem. p̄sc. cū si. Et ista mala fide exercētes eo tpe exercuerūt, quo isti actores & eorū parētes pupilli & minores erāt, ɔn̄r nulli^o erit
28 ɔsideratiōis p superius deducta. Nec† poterit iuuari p̄scriptione īducta a statuto. Nā & si statu. gn̄aliter loquat, dēt tn̄ ītelligi & restringi fm ius cōe, quo ɔsiderato cessāt p̄scriptio, vt deduximus, & intelligi dēt. s. dūmō p̄scribens nō peccet, & p ɔn̄s si est in bona fide, aliàs secus, fm Imo. in l. sequit. §. si uiā. ff. de usuc. & Pa. de Ca. ɔs. 296. vēditio ista, & plenè p Ale. ɔs. 185. viso tit. co. pe. ver. nec p̄dictis, in 2. vol. & Soc. ɔs. 86. in cā, co. pe. ver. nec ob. in 1. vol. & Cor. ɔs. 55. visis, col. 3. ī 3. vo. & ɔs. 264. in hac, & ɔs. 338. vr̄ in 1. vol. & p Phi l. Frā. ī c. possessor. col. 4. de reg. iu. li. 6. & p Mod. in trac. p̄sc. in 2. par. 3. par. prin. q. 14. f. 21. co. 2. & 3. nu. 72. & seq. Rursus co. Cor. potissimū se tuet & ipsos actores excludere nitit, ex quo ipsi stat. & limitato precio eidē vēdiderūt eorū partes, q̄ eis spectabāt & ptinebāt ī castro Podij regnatii, p quā vēditionem castri ēt uendidisse dn̄r
29 oēm iurisdōnē, † & quasi dn̄iū, & alia iura, q̄ illis ɔpetebāt uirtute. s. dictæ ɔcessionis, vt tradūt Dy. ī l. ergo, & Bart. in l. inter eos. ff. d acq. re. do. & ibi Ale. adducēs alias decis. uolētes, q̄ qn̄ q̄s vēdit castrū, vr̄ ēt uēdere iurisdōnē, q̄ ī dub. cohærerere vr̄ loco & castro, iurib. ibidē p eos alleg. & sentit gl. 1. ver. eɔ. in c. 1. de ca. q. cur. vēd. & scri. oēs ibi. & Bar. in l. 3. ī prin. n. 5. ff. de acq. pos. aptè vult, uēdito castro cēseri uēditā & iurisdōnē, quē scri. ibi sequunt, max. Ale. n. 26. qn̄ in uēditiōe facta est mētio castri noīe ꝓprio, uti fuit factū in casu pn̄ti, & cū iurisdō cohęreat & annexa sit d. castro fm Barto. & alios in l. 1. col. fi. ff. de iur. om. iu. Et pn̄t ista ɔfirmari ex his, q̄ tradit Lu. Ro. ɔs. 454,

30 An dictū castrū ī 2. dub. Et† ex dictis p Bar. & alios p illū tex. in l. 1. §. cū urbē. ff. de of. p̄f. ur. volētes, ɔcesso castro dici ɔcessā iurisdōnē illi cohærētē, max. qn̄ castrū ɔcedit vniuersalr, fm
31 Bar. in d. l. 1. co. fi. & in d. l. 3. ī prin. Eo† ēt q̄a vēditio fuit facta de ptinētijs & oīb. iurib. p̄dicti castri, sub q̄b. verbis, oīa ɔprehēdunt. c. solitæ. cū uul. de ma. & obe. & p Inn. c. cū ad sedē, de rest. spo. & p Bal. in l. a ꝓcur. C. man. & p doc. in d. c. 1. & Ale. in d. l. 3. nu. 23. & Are. col. fi. ver. dicit tn̄. Eo insuper, qm̄ talia
32 verba ī d. vēditione apposita nō dn̄t stare frustratoriè † & sine effectu alicuius operationis, fm Bal. ī ru. C. de ɔh. emp. in 9. q.
33 & p Mod. in l. ait p̄tor. ī prin. ff. de iu. iu. Eo† magis cū d. Egan & Aldrachetus exp̄ssè vēdita ipsorū portione castri ēt vēdiderint oēs actiones & iurisdōnes sibi ɔpetētes, p q̄ verba quò ad ipsos sumus in claro & ex dubiū. l. nō alr. ff. de le. 3. l. ɔtinuus,
34 in prin. ff. de uer. ob. ī prin. cū si. Ad† q̄d ēt absolutio & liberatio gn̄alis reciprocè & hincinde facta iter ipsas partes se liberātes & absoluētes ab oī & toto eo q̄d ipsis ɔpetebat vsq; in illū diē quacūq; rōne, vel cā, & ex quacunq; petitione, q̄ cū sit gn̄alis ēt absolutionē à iurisdōne ipsa ɔprehēdit. l. plurib. ff. de ac. p Sal. & alios Mod. nu. 5. & 6. in l. age. & in l. si de certa. C. de trās. Cū nō possit referri ad specificata salua rōne recti sermonis, & si ad illa referret, frustratoriè & sine effectu esset apposita, fm Ale. adducentē nōnulla alia, in ɔs. 11. uiso, co. 2. 3. & 4.
35 in 2. uo. & Cor. ɔs. 236. col. pe. in lr̄a. e. in 2. uol. Et † quia partes ipsę expresè uoluerūt eā extendi ad q̄cunq; ēt incognita & ad penitus exnea, ad no. in l. fistulas. §. frumēta. ff. de ɔh. em. & plenè p Bar. & alios in l. sed & si quis. §. q̄sitū. ff. si quis cau. & p Can. in c. potuit, de loc. & hr̄ in l. cū aquiliana. ff. de trans. & p Bar. in l. sub p̄textu specierū. C. eo. & ī d. l. si de certa. n. 7.
36 & Ale. d. ɔs. 11. col. 3. uer. vn̄ dixit. Ad † q̄d ēt renūciationes p ipsos vēditores factę, videlicet exceptioni deceptionis, & dāni enormis seu enormissimi, ex quib. renūciatū vr̄ bn̄ficio. l. 2. cū cōc. C. de rescin. uē. fm Bal. ibi in 4. q. p tex. in l. q̄rit. §. si vēditor. ff. de ędil. edi. & Io. de Imo. ī c. cū ɔtin. de iu. iu. & reliquos oēs in d. l. 2. & Cor. ɔs. 189. in prin. in 1. uol. & in decis. consi.
37 Nea. 220. in cā in prin. Et† potissimū interueniēte iuro pp q̄d cessat bn̄ficiū p̄dictæ. l. 2. & aliorū iuriū cōsimi. fm gl. Bart. & alios in d. l. 2. & p Cor. ɔs. 288. in lr̄a. p. in 3. uol. & ɔs. 17. ī lr̄a. o. & seq. & ɔs. 236. in lr̄a. d. in 4. uo. Et quia renunciatū fuit exceptioni in factū, & alijs si. fm Ale. cōs. 42. super p̄misso, co. 7. ver. 9. quia, in 1. uol. & repet. in d. l. 2. nu. 30. & 63. & Corn. d.
38 cons. 189. in lr̄a. b. in 1. uol. Prout † ēt quia ex certa sc̄ia, tales renūcia. factæ dn̄r & ɔn̄r cessare dēt oīs allegatio erroris, & enormis lęsionis, fm Bal. in d. l. 2. in 7. q. in fi & repetē. ibi. nu. 36. & 66. Bar. & Ale. in l. fi. §. itē q̄siit. ff. de cōd. ind. & p Alex. d. cons. 42. col. 5. & cōs. 61. uiso, col. 2. in 2. uol. & cōs. 53. uisis.
39 col. 7. in 3. uol. & cōs. 1. n. 3. & cōs. 14. nu. 19. in 6. uol. Eo† magis cū renūciatū fuerit oī legū auxilio, q̄d fieri quidē potuit, & nō modicū ꝓducit effectū, fm Bart. in auth. matri & auiæ. C. qn̄ mul. tut. offi. & Ale. d. cōs. 42. col. 7. & cōs. 11. col. 4. nu. 4. 2. uol. & Soc cōs. 200. col. pe. uer. 6. et seq. in 2. uo. & cōs. 125. nu. 18. & seq. in 4. uol. uolentē talē renun. includere alia cōcta in gn̄alitate, ultra illa q̄ ī spē fuere exp̄ssa, & p Cor. cōs. 128. col. pe. in lr̄a. e. in 3. uo. & tradit ī d. decis. cōs. Nea. 220. ī prin.
40 & per repet. in d. l. 2. nu. 30. & 63. Prout† ēt quia promiserūt hr̄e illa rata, grata & firma, & ea obseruare, et adimplere, et nō ɔfacere, vel opponere iureiu. prædicta oīa corroborātes, à quibus ita firmatis mō non uident posse retrocedere, ēt si a iuro petita et obtenta fuerit absolutio, ut p illū tex. tradunt doc. in c. q̄uis. de pac. li. 6. et Pau. de Ca. cōs. 217. Præsupposito, in 2. col. et Ale. cōs. 59. uiso, in 1. uol. et cōs. 21. col. 2. in 2. vol. cū alijs all. per Dec. cōs. 180. uisa col. 3. nu. 3. et col. 4. uer. ulti. in
41 tali, et Cor. d. cōs. 288. in 3. uol. in lr̄a. p. et in lr̄a. q. Vbi † allegando decis. dicit, per hanc cl̄am iuro uallatam non posse uēniri ēt petita absolutione iuri, quæ licet cōcederetur, tn̄ nihil operatur, et idem Corn. consi. 189. in litera. D. in primo uolu. ex quo cōtractus iuratus remanet ualidus et firmus, ut etiam no. Ias. post Pau. de Castr. in authen. sacramenta pub. C. si adver. ven. nume. 45. ver. contrariam, et repeten. in d. l. 2. numer.
42 76. Et † quia sumus in casu, in quo iuramentum seruari potest sine interitu salutis æternæ, ad plenè tradita in c. cū cōtingat de iu. iu. et in c. licet mulieres. eo. tit. li. 6. cum concor. in quib. adducunt uires et effectus iuri, inter quos et ille est, ut uim expressi casus obtineat, fm Bal. et Cyn. in l. 1. col. pe. C. commo. per tex.

per tex.vbi Bar.& alij idē volunt in l.cū pr.§.filius matrē.ff.de
43 le.2.Et†eo potissimū ꝓcedūt ista,cū in casu pñti non interue nerit aliquis dolus ex proposito ipsius Co.Cor.quo casu cessa
44 re uident ea q̄ habent ī d.auth.sacra pub.& in d.c.q̄uis.Et†si interuenerit dolus re ipsa ꝯsiderata lęsione,tñ pp iurum cessa re dēt rescissio ꝯtus,s̄m gl.ī d.l.2.& in c.pe.ex de emp. & vē.
45 & p Ias.in d.auth.sacra pub.n.45.Potissimū† tenēdo opi. illā volētē,dolū ex ꝓposito nō ꝓcedere a pari cū dolo,q̄ re ipsa in teruenit,s̄m gl.pal.iūcto d.c.q̄uis,& d.auth. sacra pu. cū alijs ad plenum cumulatis p Fran. de Cur.ꝯs.65.sup præmissa.car. pe.col.2.& 3.ver.sed p̄missis,& ver.2.ego.¶Sed istis nō obstā tib.ꝑsistēdū est in ꝯclusionib. superius firmatis. Et ꝓ veritate aduertēdū est.Nā si nos dicimus,dictā ꝯcessionē factā p Cerua
46 tū,& p illos sexdecim ꝯtinere ꝯcessionē feudalē.Verissimū†e rit,ꝙ sub illa vēditione castri feudū nō ꝯtinet,nec iurisdō feu dalis,cū de istis in ea nulla habeat mētio, nec istorū aliqđ ex primat,ut probat in c.1.de cap.q. cur.vē.& ibi gl. 1. in princ. plura adducit,vt facit ibidē Ia.de Bel.dicēs attēta ꝯsuetudine feudorū istud ꝓcedere sine dubio p illū tex. & alia iura ibidē p eū alle.Et ēt q̄a sine ꝯsensu prioris dñi talis alienatio & ven ditio fieri nō poterat,s̄m iura vulg.& cōia,ꝯñr nō includit in venditione castri,vt firmāt Bal.ibi col.2.ver.nota ꝙ vēdita, &
47 Mar.Laud.post gl.2.Etiā†ex eo,q̄m in gñali alienatione nō ꝯ tinet feudū.c.Titius,si de feu.fue.ꝯtr.& in c.in gñali,& idē vo
48 lūt ibi Alua.col.2.in 1.not.& D. Præpo.Nec † immerito q̄m minimè p̄sumēdū est,ipsos actores uoluisse facere venditionē nulliter,arg.l.nō solū.ff.de aç.& obl.& l.quoties,cum si. ff.de
49 ver.obl.Nec†est verisimile, ꝙ uoluerint facere talē uēditionē sine licentia prioris dñi,p quā ueniebāt priuādi,arg.l. meritò. ff. ꝓ soc.iūctis no.in ti.de ꝓhi.feu.alie.p Feder.cū ꝯcor.Si aūt ꝯsideramus dictā ꝯcessionē nō tendere in feudū. Adhuc dicē dū est sub dicta vēditione castri nullo mō dici posse, fuisse vē
50 ditā iurisdōnē,& quasi dñium ꝯpetēs ipsis actorib.Ex†eo q̄m nō fuit vēditū,ut quid uniuersale,sed ut res & possessio parti cularis,& ut locus,in quo est ędificatū,vnā cū suis ædificijs,& tale nomē castri isto casu æquipollet domui seu palatio,& fini tur muris,seu fossā,& alia nō ueniūt in tali vēditione,ut tradit Bar.in l.2.ff.de ver.sig.& apertius ī l.3.in prin.nu. 5.ff.de acq. pos.& ibi Alex.& alij scri.max.Are.co.pe.ver.ex gl.& nō capit isto casu castrū ꝓ oppido,seu ut territoriū sed vt palatiū,castel lū,seu domus limitata muris,fossis, uallo, & alijs adiacentib.
51 Et†in fortiorib.termi.hoc idē tenet Bar.in l.1.col.fi. ff. de iu risd.om.iud.dū vult,ꝙ si princeps ꝯcedat aliquas res particula res,nō intelligit concedere iurisdōnē,q̄ nō accedit particulari sed uniuersali,& sequunt scri.ibi maxi.Ias.col.pe.nu.15. uers.
52 tertia cōclō.Et†suadet ex dictis Bal.in d.c.1.col.6.ver. alia.q. nu 16.quē sequunt ibi Alua.& d.Præp.col.3.ver.ex his,& co. fi.ver.alia.q volētes,ꝙ si quis uēdit oēs possessiones, quas hēt
53 in tali castro,nō ppea uēdere vr iurisdōnē.Et†ꝯfirmat istud ex notatis p Inn.& alios in c.ex lr̄is.de iure pat.& p Bal.in l.a pro curatore.C.mād.& p Alua.in d.c.1.col.3.ver.q̄ro quidā,& d. Præp.col.fi.& refert Ias.in d.l.1.col.fi.nu.15.in fi.dū uolūt, ꝙ si princeps ꝯcedat vnā possessionē,in qua existit domus,vbi so lebat exigi vectigal,nō ppea intelligit ꝯcessisse iurisdōnē & iꝰ
54 exigēdi illud,& sequit ēt Ale.in d.l.3.in prin.n.24. Et†q̄ñ uē dit castrū,& res particularis,ꝙ nō videat uēdita iurisdō, est ēt
55 de mēte Lud.Ro.in d.suo ꝯs.454.Quæ†ēt cōprobant; q̄m in tali venditione istud nō fuit expressum sed omissum apparet, iō subaudiēdū nō est,ex quo sumus in ꝯctib.in quib.omissum re,loco,seu tpe,hr̄ ꝓ omisso.l.triticū.l.quicquid. l. ita stipula tus,& l. si stipulatus.§.Gris.ff.de uerb.ob.l.ueterib.ff. de pac.l. si cū dotē,in prin.ff.sol.ma.Et cū in uerbis dictæ ꝯcessionis & vēditionis ista nō includant,ab illis minimè recedendū erit.l. non aliter.cū vulg. ff.de leg.3.Et in terminis ferè nostris extat optimū cōs.Soc.47.cōsiliis nr̄is.in 1.uol.ubi ex q̄. plurib. aliis firmat cōclonē nr̄am habentē,uēdito castro uti loco & re par ticulari,dici nō posse uēditā esse iurisdōnē cōpetētē uēditori, & cōprobant ista ex his,q̄ in fortiorib.terminis stātim dicent.
56 Quod†mō actores isti tale castrū vendiderint tanq̄ rē seu lo cū particularē,& ñ ut quid vniuersale,aptissimè ostēdit ex ver bis ipsi uēditionis,ī q̄b.hr̄,ꝙ ipsi vēdiderūt illas partes, quas habebāt ī d.castro ꝓ indiuiso,& partē cortilis existētis in illo castro,qđ magna indigebat restauratione,reparatione & expē sa.Nec nō cortile ipsorū uēditorū,qđ erat ex castellū intra tñ terralia,cū casono & alijs ędificijs,& stabulis, & cū fossis & a lijs supextātib. in d.castro & circa illud,vsq; ad uias publicas, ēt cū horto existēti intra foueas.d.castelli,unà cū portis,ponti bus,turrib.seu reuellinis. Quæ uerba apertissimè declarant uē ditionē.d.castelli,uel castri fuisse factā, vt de loco & re parti
57 culari,nō aūt ut de aliquo uniuersali.Quod†ēt suadet ex quā titate pcij quo dictæ partes fuerūt uenditæ. Et ex æstimatione valoris dictarū partiū,q̄ solū habita fuit ad castrū, vt ędificiū & uti locus & res particularis,ut de singulis dicet inferius. Et si quis vellet ꝑsistere,asserēdo tale castrū fuisse uēditū pro illis portionib.ut quid uniuersale,qui sensus & q̄ intelligentia nul lo mō adaptari p̄t ad vēditionē p̄dictā,vt ex deductis.s̄. aptis
58 simè ostendit.Adhuc†dico iurisdōnē ēt isto casu nō fuisse uē ditā.Omisso.n.illo arti.plurimū inter se differre castrū & ter rito.& ꝙ unū nō venit appellatione alterius,ut diffusè ꝓsequ unt Bal.in d.c.1.de cap.qui cur.uēd.col.4.nu.7.& 8.& d. Præ po.ibi col.4.& seq.ver.itē Old.& per Ale.in d.l.3. in prin.nu. 26.& Are.ibi in fi.Et faciunt no.post gl.p Alua. & d. Pręp. in d.c.1.Et q̄ p Bar.& oēs alios tradunt in l.1.cir.fi.ff.de iur.om. iud.& quia in pñti casu & in pñti uēditione nulla fuit habita mētio territorij,sed solū castri.Quod si ꝯsiderat, ut quid uni uersale uēditū,& ꝙ in tali uēditione ueniat ista iurisdō s̄m il
59 las decis.superius in ꝯriū adductas.Istud†tñ ꝓcederet, q̄ñ ta lis uēditor fuisset in quasi possessione iurisdōnis.Q̄ñ aūt in d. quasi iurisdōne nō fuisset vēdito castro nō diceret vēdita iuris dō,ita Bar.seipsum declarās ī d.l.3.in prin.nu. 5.uer. & tūc di
* co,quē*cōiter sequunt ibi oēs,max.Ale.nu.22.ff. de acq.poss. Et quia isti vēditores nūquā exercuerūt talē iurisdōnē,nec ali quo tpe fuerūt in quasi possessione ipsius,dicendū est in d.ven
60 ditione illā non uenire.Et†satis istud coadiuuat,ex quo igno rabant illā eis ꝯpetere,quo ēt casu in tali vēditione minimè ꝯ prehendit,ut dicit gl.allegās ad id iura in d.c.1.quā sequit ibi
61 Iac.de Bel.& Alua.col.3.uer.ex his.Volens† potissimū in hac disceptatione ꝯsiderandā & seruandā esse uēditoris intētionē, & ꝯsensum,a quo tota substātia ꝯctus dependet.l. 1.in prin.ff. de pac.l.ꝯsensu.cū uul.de act.& ob.iunc.no.ī l.fi.C. q̄ res pig. p gl.& alios in l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.uolētē ꝯctus interprę tari s̄m mentē ꝯhētiū,potius q̄. s̄m verborū cōceptionē, cū si.
62 adductis per Dec.cons.374.in casu,nu.1.Cū†ꝯctus potius ab effectu & re ipsa iudicentur q̄. ex verbis.l.si uno.in prin.ff.loc. per Bal.in l.2.C.com.& p Abb.in c.cōstitutus,col.4. de relig.
63 dom.Et†certissimum est,ignorantē & errantem non consenti re.l.si per errorē.ff.de iu.om.iu.l.mater decedens. ff.de inoffi. test.& dicet inferius post Soc.cons.103.In casu,nu.4.in 3. uo.
64 Et†ꝙ isti uēditores hoc ignorauerint satis p̄sumendū est, iux ta tradita.in l.verius.ff.de prob.& in rl̄a præsumit, de re.iu.li. 6.& quia nunq̄ fuerunt in poss.seu quasi dictæ iurisdōnis. Et quia mortuo Guidoneanto.seniore ipsi fuere spoliati dicta iu risdōne.Et quando com.Cor.eam adeptus fuit,vulgò assereba tur ex relatione ipsius co.Cor.eam quæsiuisse,& exercuisse tit.
65 nouo,& nō uirtute dictæ primææ concessionis.Et†quia post dictas uenditiones paucis decursis dieb. venditores cognoue runt pro parte iurisdōnem ad ipsos spectare, actionemq; ꝯ ip sum com.Cor.mouerunt,per quē actum sequentē & alia enu merata apertissima detegit tpib. retrotractis ipsorū ignorātia. l.sed Iulianus.§.sed si ab initio.ff.ad mace.l.qui adulterij. C.ađ adult.Et si de ignorantia ipsorum adhuc dubitaret, cū ex ani mo dependeat,parati sunt iusiuran.ꝑstare,iuxta gl.& ibi scrib. in §.aliæ.insti.de act.& in c. ad audien.el 2.de rescr. & p Bart. in l.si cui.§.hisdem,& ibi Ale.in apostí.ff.de accus.& eun.Ale. cōs.76.In cā nu.8.& cons.89.commissis,col.2.in 7.uol. Præ
66 terea†iurisdictio & quasi dominium,de quib.agit tēpore ven ditionis ante & post nō cohærebat,nec cohæret d.castro, nec illi erat aut est annexa,ut clarè ostenditur,nā isti de Lamberti. nunquam fuerunt spoliati de d.castro, & illud semper tenue runt,& q̄ñ fuerunt spoliati iurisdictione, talis iurisdō nō exer cebatur per magistratus Boñ.in d.castro,seu territorio,sed ali bi,& co.Cor.& ipsi actores eorū arbitrio pñt illā exercere ex
67 d.castrum in aliqua parte territorij.Qđ†apertius ostenditur, nam tale oppidum & cōe Podij regnatij uilla, & territorium sunt de comita.ciuitatis Boñ.quę ciuitas ibidem, & in eos ha bebat iurisdōnem,quo fit ut tale cōe & territoriū iurisdōnem nō dicatur hr̄e,sed ciuitas Bon.& isti de Lābertinis,in quos p ciuitatē & superiores facta fuit ꝯcessio prędictę iurisdōnis,s̄m Bar.

Bar.in d.l.1.col.pe.& fi.nu.15.& seq. & alios scrib. ibi maxi.
68 Mod.col. fi. n.18.¶†Ex quibus infertur, q̃ talis iurisdõ cohęret personæ & non castro p̃dicto.Et si ↄsideraret̃ ut territo. ẽt dr̃ cohærere personæ,licet in territorio passiuè exerceat̃, & in personis ibidẽ habitantib. & s̃m illud limitet̃ & terminet̃ s̃m Bar.in d.l.1.col.fi.& Alex.& Mod.alios ibi,col.pen.nu.12.& 15.& per Bar.l.1.§.initio,col.2.ff.de off.p̃fe. vrb.& in l. fi.C. vbi & ap.quos,& per Bal.in c.1.§.ad hæc,de pa.iur.fir.& Ale.
69 ↄs.35.uiso,col.2.in 4.vol.Et†dicta iurisdictione non cohærẽte dicto castro,sed personis p̃dictis vera sequit̃ ↄclo, q̃ vendito castro non dr̃ uẽdita ipsa iurisdictio,vt firmat Bar. post Dy. in d.l.inter eos.ff.de acq.rer.do.& ibi Alex.in apost. ↄcor. adducit,ut ẽt faciunt Mod.in d.l.1.nu.12.& firmant Iac.de Bel. & Bal.col.2.uer.nota,& nu.16.& Alua.col.3.ver.ex his.& d. Præp.col.fi.in d.c.1.de capi.qui cur.uen. & expressè hoc sentit Lud.Ro.in d.ↄs.454.in 2.dub.& Alex.in d.l.3.in prin.nu.
70 26.& Mod.in l.fi.nu.10.ff.de ↄsti.prin.Ad† quod ẽt ↄsiderato p̃cio,quo partes dicti castri fuere venditę,qđ tm̃ correspõdẽtiã hẽt ad sola ædificia,tigna & alia adiacentia ipsi castro & loco ac palatio.Et q̃ nullã prorsus ↄmensurationem habet ad præciũ & ualorẽ dictæ iurisdõnis,de qua nulla penitus tũc facta fuit expressio,nec habita ↄsideratio.Ex quo ẽt æstimatores p ipsos ↄ̃hentes tunc adhibiti solũ æstimationẽ fecerunt ualoris castri p̃dicti ↄsiderando locũ,cementa,tigna, lapides & ipsius situationẽ,nullã prorsus ↄsiderationẽ habẽtes ad iurisdõnẽ, ex quo ad id nõ erant deputati.Et certissimum est,ex quãtitate p̃cij apertissimè colligi,iurisdõnem non fuisse venditã, & tales venditiones factas de partib. castri nõ ↄprehendere dictã iurisdictionẽ,vt no.gl.in l.1.ff.de superfi.& Bar.in l. cotem ferro.§.qui maximos.ff.de pub.& ĩ ter.nr̃is firmat Iac. de Bel. in d.c.1.uers.uel dic.ubi ad id adducit alia iura, & idẽ uolunt Imo.& Are.co.fi.uer.dicit tñ,in d.l.3.in prin.& Soc.d.ↄs.47. col.4.in fi.uer.p̃terea si probabit̃,in 2.uol.ubi istud habet pro ab soluto,& allegat alias ↄcor.decis.ut ẽt sentit Cor. ↄs.14. in lr̃a.Z.& ↄs.37.in litera.K.in 3.vol.Et ex istis solida & vera resultat conclo p istos vẽditores portionũ suarũ dicti castri,non posse dici uenditam per eos fuisse iurisdõnem ipsis cõpetẽtẽ, uirtute dictæ primæuæ ↄcessionis.Et ad istorum corroboratio nem & comprobationem adduci & uideri possunt,que ponit Calca.ↄs.25.& primò.ferè per totũ,ubi obiectionib.& clausu
71 lis.s̃.in ↄ̃riũ allegatis aliter & singul.r̃ndetur.¶ † Nec obstant adducta superius in ↄ̃riũ,in quib.dicebat̃, vendito castro cẽseri uenditã iurisdõnem,Nã illa procedunt in alio casu, & satis diuerso à p̃nti,& multipliciter tollunt̃ ex superius deductis,q̃ replicare minimè opus est. Et ex eis patet illa mõ aliquo non posse adaptari ad casũ p̃ntẽ.Nec ob.q̃ uenditio dicat̃ facta cũ pertinentiis.nã uerba ↄ̃ctus hoc nõ dñt, sed solũ referũt ipsos actores uendidisse portiones castri,q̃ ad ipsos spectabãt & p̃tinebant,in quib.partib.uenditis & ad ipsas pertinentibus,non ↄprehẽdit̃ ipsa iurisdõ,ut fuit deductũ.Nec uendiderunt pertinentia ↄ̃nr de hoc non erit disceptãdũ.Et si talia uerba fuissent apposita,adhuc dr̃,sub illis non ↄprehendi iurisdõnẽ, de qua modò agit̃,ex quo nõ est de p̃tinentijs d.castri,nec illi cõ-
72 nexa.Et†cum castro non cohæreat,sed p̃sonis ↄpetat, sub dictis uerbis nõ includit̃,ut in uẽditione ipsa ueniat, cũ tm̃ uendita cẽseant̃ ea q̃ sunt de natura rei vẽditę,s̃m Inn.ĩ c.ex lr̃is,đ iu.pat.& Bal.in l.a p̃curatore.C.mãd.& p Ale.in d.l.3.ĩ prin. nu.23.& Are.ibi col.fi.& Ias.in l.fi.nu.7.ff.de ↄsti.prin. Et bñ faciunt,q̃ tradit Inn.in c.cũ ad sedẽ,de resti.spo.& q̃ hñr in c. cum venerabilis,de excep.ubi declarant̃,q̃ ueniant applõne p̃tinentiarũ,vt ẽt facit Soc.d.ↄs.47.co.3.& 4.vbi apertissimè ↄcludit,in uẽditione facta cũ p̃tinẽtiis suis non ↄprehẽdi,nec ↄtineri nisi illa,q̃ sunt s̃m naturã ↄ̃ctus ↄ̃nr expressã,& nõ alia, & illa q̃ solũ sunt de iurisdõne rei uenditæ,ut ẽt sentit Alex.in
73 d.l.3.nu.23.Non†ob.illud,in quo dicebat̃,istos vẽdidisse oĩa iura.Nã d.verba uniuersalia non capiunt iurisdõnẽ,sed solùm referunt̃ ad naturã rei uenditæ,& nõ alterius rei, & natura rei uenditæ est,ut expressã tantummodo ueniant,iuxta d.l.triticũ & d.§.Grisogonus,cũ concor.& ita punctalr̃ interp̃tat̃ dictam clãm et dicta uerba Inn.in d.c.ex lr̃is,et Bal.in d.l.a p̃curatore.et Lud.Ro.in ter.nr̃is in d.ↄs.454.in 2.dub.et Ale. ĩ d. l.3. in prin.nu.23.et Alua.in d.c.1.col.3.uer.q̃ro qđã, et apertius et clarius Soc.d.ↄs.47.col.3.et 4.uer.sed iterum,et uer.p̃terea magis,ubi ad id alia adducit.Et optimè cõprobant̃ p tex. ĩ l. ũ q̃ñ.C.de bo.uac.li.10.et ibi aptissimè Bar.Bal.et alij notãt uolẽtes, q̃ illa uerba vẽditionis,cũ oĩ iure suo &c. relationẽ solũ habẽt ad rẽ vẽditã,et ñ ad alia,et quò ad illã rẽ vẽditã,idẽ operant̃,ac si dictũ esset,uẽdo rẽ uti est instructa. Vendiderũt igit̃ isti actores oĩa iura eis ↄpetẽtia circa castrũ vẽditũ s̃m naturã rei vẽditæ,et s̃m q̃ castrũ erat instructũ.et s̃m ea q̃ fuerunt ex p̃ssa p eos,de q̃b.superius dictũ fuit,et sub q̃b.iurisdõ dicto castro minimè annexa nõ ↄ̃phendit̃,vt fuit ostensũ. Et ad aliã rẽ separatã,et sic ad ipam iurisdõnẽ verba p̃dicta nõ p̃nt referri,
74 decis.q̃b.s̃.Nec†ob.illud,qđ dicebat̃,tales clãs et dicta uerba nõ cẽseri apposita frustratoriè et sine effectu operãdi,s̃m Bal.ĩ ru.C.de ↄ̃h.emp.ĩ 9.q.et ĩ l.pactũ.C.de coll.q.14.et duab. se. Nã p̃dicta intelligi dñt,vt operent̃, s̃m tñ naturã ↄ̃ctus, et s̃m naturã rei deductæ ĩ ↄ̃ctu.l.si stipulatus.ff.de ve r.obl.et ita declarat Inn.in d.c.ex lr̃is,et punctalr̃ refert et sequit̃ Soc.d.cõs. 47.col.4.versi.Pręterea magis. Nõ aũt debẽt operari cir.alias res penitus exneas,et in ↄ̃ctũ non deductas,vt ex supius deductis doctrina ista aptissimè ↄprobat̃.Et q̃a ex diuersis et separatis nõ p̃t ĩferri,uulgato.§.nihil cõe.cũ si.Et satis operant̃, si reducunt̃ ad mentẽ et intẽtionẽ ↄ̃hentiũ,et nõ ad ea q̃ ab ipsis ñ
75 fuere cogitata,ut in si.dicit Dec.ↄs.374.n.3. Nã†limitatẽ isti uẽdiderũt iurisdõnes.s.eis ↄpetẽtes ĩ d.castro,cortili,fossis, terratijs,portis,põtib.turrionib.reuellinis,et alijs existẽtib.ĩ d.castro,vt est uidere ex lectura dictæ vẽditionis,q̃ cũ ad ista fuerit limitata,limitatũ tm̃ p̃ducit effectũ et nõ aliũ,vul.l.cãcellauerat.ff.de his q̃ in test.delen.et p Fel.in c.cũ ordinẽ.col. 4.de re
76 scri.Et†illa verba iurisdõnes,relationẽ habẽt ad exp̃ssa respectu castri,pontiũ et aliorũ, nõ aũt trahẽda sunt ad iurisdõnẽ, de qua mõ agit̃,penitus separatã,ut dicit Inn.in d.c.ex lr̃is, et Bal.in d.l.a p̃curatore,et Ale.in d.l.3 in prin.nu.23. et Mod. in l.fi.nu.7.de ↄsti.prin.et Soci.d.ↄs.47.col.4. Eo magis cum isti talẽ iurisdõnẽ tũc tpis nõ possidebãt.Et p̃rsus ignorabant illã ipsis ↄpetere.Et p̃ciũ solũ correspondẽtẽ habuit ad castrũ uti rẽ particularẽ et iurisdõnis ipsi⁹.Et nullo mõ ↄsiderata fuit iurisdõ,de qua ĩ p̃sentiarũ agit̃.Nõ ob.illa absolutio g̃nalis et liberatio ex quacũq; cã &c.Nã aduertẽdũ est: q̃m partes ipsæ inuicẽ litigabant sup q̃busdã reb.et possessio. communalibus detẽtis a Com.Cor.in quibus actores p̃tendebant portionem consequi, ex opposito ipse Com.Corne.uirtute cuiusdã laudi hr̃e asserebat a p̃dictis certã pecuniarum quantitatem, et uolẽtes a litib.et ↄtrouersijs desistere transactionẽ reciprocam fecerunt,prout in instr̃o dictæ transactionis. Et ulterius per ipsos actores uẽditæ fuerũt portiones,quas habebãt ĩ d. castro p̃cio
77 limitato,ut in instr̃o.Et†demũ apposita fuit dicta g̃nalis absolutio et liberatio ab oĩ eo etc.Quæ necessariò referenda est, et restringẽda ad q̃ones,de q̃b.lites uertebant̃,et ad ea quæ superius fuere expressa in uenditione ea rõne: q̃m recto sermone ad illa p̃nt referri,ut ẽ tex.et ibi oẽs scri.firmãt,allegãtes ↄcor. in l.si de certa.C.de trãsa.et hr̃ in l.ex plurib. ĩ prin. ff.de sol. cũ alijs alleg.per Alex.ↄs.11.col.1.in 2.uol.et per Soci.consi. 224.in cã,col.2.5.et 6.in 2.uol.et consi.103.in cã,col.2.et 3.
78 in 3.uol.et p Cor.ↄs.236.col.2.in 2.uol.¶† Nec obstant allegata in ↄ̃rium.Q̃m illa procederent,q̃ñ salua rõne recti sermonis nõ possent referri ad superius narrata et expressa. Et ↄprobant̃ ista ex his q̃ dñt Alex.ↄs.117.uisis,col.2.nu.6.in 1.uolu. et Soc.ↄs.68.cir.uer.septimum.ubi alleg.iura uolunt,q̃ clausula g̃nalis adiecta post quædã specificata restringit̃ ad illa, si cãs
79 dependet ab eisdẽ causis.Eo†ẽt q̃m uerba g̃nalia intelligi debent s̃m mentẽ et intentionẽ ↄ̃hentiũ,et effectus rei inspiciendus est,et nõ p̃ut uerba sonãt s̃m Bal.in l.2.C. cõmoda. et in rub.C.de iu.emph.et dixim⁹ superius: nec trahẽda sunt ad ea q̃ per ipsos minimè fuerũt excogitata,et cõsiderata,ut d.Deci.
80 ↄs.374.nu.3.Eo†ẽt q̃m uerba g̃nalia restringenda sunt,ne indebitè quis damnum patiat̃,s̃m gl.Bar.et alios in l.fin.§. in cõputatione.C.de iu.deli.et per Dec.d.consi.374.nu.7. Et quia verba ↄ̃ctus interpretari dñt s̃m q̃ est uerisimile.l.nuptura. in
81 fi.ff.de iur.do.l.fi.ff.qđ me.cã cũ si.Et†uerba ambigua ↄ̃ p̃ducentem interpretationem habẽt.l.ueterib.ff.de pac.et ibi doc.
82 concor.alleg.Eo†insuper q̃m tunc tpis isti actores ignorabãt eis iurisdõnẽ cõpetere,quo fit,ut talis g̃nalis absolutio ad ista incogni.nullo mõ possit referri. l. cũ aq̃liana.ff.de tran.l. tres fr̃es.ff.de pac.et p Mod.in d.l si de certa.nu. 5.Dec.d. ↄs.374 cũ alijs supius adductis et inferius deducẽdis, et addi p̃nt alia
83 q̃ tradit Calca.consi.25.nu.46.et 47.¶†Nec ob. illa clã,q̃ deberet s

beret se extendi liberatio ad incognita,& penitus exnea,qm̄ ciuiliter intelligēda venit,ſm Corn.ꝯſ.288.in 3.uol. in lr̄a y.& Dec.ꝯſ.349.n.7.& dicā inferius, & ſenſus ipſius erit,ut extendat ad icogitata & exnea expſſis ꝯcernētia tn̄ rē vēditā,& alias res ſup quib.interponebat̄ traſactio,nō aūt p̄t referri ad alias res,de quib.nō agebat̄,& differē tia erit in reb.vt in ſi. p illum tex.dicit Ab.& alii doc.ſequunt̄ in c.p tuas,de dona.col.pe.& Io.de Ana.ꝯſ.96.col.fi.& repetē.in l.2.nu.123.C.de reſci.uē.
84 Et†ſuadet̄ rōne uiua;qm̄ ſi aliæ res,de quib.minimè fuit cogitatū virtute iſtius clæ dicerent̄ ꝯtineri,reſultarent millæ deceptiones,& vēditiones rerū,de q̄b.nunq̄ extitit excogitatū. Et omiſſum,& nō uēditū haberet̄ ꝓ vēdito ꝯ d.l.triticū.& l. qcquid aſtringēdę,cū ſi.& videri p̄nt q̄ ponit Calca.d.ꝯſ.25.nu.
85 48.Et†bn̄ faciūt,q̄ tradit Soc.d.ꝯſ.214.col.4.& 5. volēs non obſtātib.illis verbis ſolitis apponi in ꝯ̄ctib.uidelicet ꝯſultè, & deliberatè,ex certa ſcīa & nō p errorē, p q̄ ſaltim includit̄ cogitatio in gn̄e.Adhuc ꝯ̄ctū nō extēdi ad penitus incogitata & exnea a reb.de quib.agēbat̄: qm̄ talis gn̄alis cogitatio nō ē ſufficiēs,vt res penitus alienæ,diuerſæ & exneæ,de quib.ēt ī genere potuit cogitari,dicant̄ icluſæ, & eſt bona deciſ.Calca.d. ꝯſ. 25.n.49.ut itelligat̄ ī depēdētib.ab expſſis,alle.deciſ.& n.50.
86 & ſeq.Nec†iſto caſu locū hēt tex.& q̄ ibi notant̄ ī l.q. iure militari.ff.de teſt.mil.& p Bar.ī l.ſub p̄textu.C.de trāſ.& p doc.ī d.§.q̄ſitū,ex quo d.clā incogitata,inſolita & exnea ꝯcernit tm̄ ea,de q.b.agebat̄,vt in illis operet̄,nō āt alia ꝓrſus ſeparata & diuerſa,de q.b.nō agebat̄,licet ī gn̄e potuiſſent cogitari,ex quo nō p̄ſumit̄ de iſtis diuerſis & ſeparatis cogitatū. Et effectū rei magis q̄ verba attēdere debem⁹.Ad q̄ ēt tradita p Soc.ꝯſ.103.
87 col.2.& 3.in 3.uol.& q̄ inferius dicā circa iurm̄. Et†ſuadent̄ ēt iſta: qm̄ tales clæ appoſitæ iudicant̄ ex ꝯſuetudine notariorū magis q̄ expſſa partiū volūtate,ſm Bar.in l.1.in 6.q.ī fi.ff.d iu.codi.& Ab.ī c.cū ꝯtingat.uer. non⁹ caſus.de iu.iu.& p Car. ꝯſ. 120.& So.d.ꝯſ.103.co.3.cir.fi.& Cor.ꝯſ.189.in lr̄a m. in
88 1.uo.Et†qa ſunt acceſſoriæ,meritò reſtringēdæ ſunt ad caſus, in q.b.principalis diſpō loquit̄,q̄ p tales clās gn̄ales & ad exequutionē poſitas minimè ampliat̄,ut tradit̄ ī cle.1.ī fi. de p̄b. & in l.cū p̄ricipalis,ubi Mod.ff.de re.iu.& p Soc.ꝯſ.164.uiſa, col.4.ver.poſtremò,in 2.uol.& Dec.ꝯſ.285.viſo nu.14.& ꝯſ.
89 305. iuridicā,n.8.¶†Nō ob.renūciationes factæ p ipſos actores,& p prius illa,in qua renūciarūt exceptioni deceptionis & dāni enormis & enormiſſimi,p quā vr̄ renūciatū bn̄ficio. d.l. 2.Nā mō n̄ ſumus ī illa diſceptatione,an ipſis actorib.tanq̄ læſis vltra dimidiā ꝯpetat remediū.d.l.2.ꝙ caderet circa læſionē ꝯcernētē caſtrū vēditū,& alias res in trāſactione deductas. Solū.n.verſamur ī illo,ꝙ iuriſdō,de qua agit̄,nullo mō fuit vēdita,& d.l.2.n̄ ꝓcedit ī eo,ꝙ læſus eſt ī ſubſtātia rei,vt deduxi ſuperius,ex mēte Ab.ī d.c.p tuas.& repeten.in d.l.2. nu.123. Inſtāt.n.& dn̄t actores ipſi,nunq̄ uēdidiſſe iuriſdōnē,rōnib.& cauſis adductis ſuperius, & potiſſimū qa ignorabāt illā eis cōpetere,& certū eſt,quē iuri qđ ignorat,uel dubitat ſibi ꝯpetere minimè renūciare.l.mr̄ decedēs.ff.de inof.teſt.& p Bar.ī l.manifeſtiſſimi.§.ſinautē.C.de fur.& p doc.max.Mod.nu.3.ī l.q̄diu.C.q admi.& in l.fi.nu.20.C.de iu.& fac.ign.& in l.naturaliter.§.nihil cōe,n.33.ff.de acq.poſ.& ī d. auth. ſacr̄a pube. nu.64.& p oēs max.Mod.nu.114.allegātes alias deci.in l.qui
90 Romæ.§.duo fr̄es.ff.de uer.ob.Nō†n.ad ignorata trahi p̄t renūciatio iurib.quib.s̄.& p Soc.ꝯſ.103.n.4.in 3. vol. & ꝯſ.25.
91 n.13.in 4.uol.& Cor.ꝯſ.114.in prin.in 3.vol.Et†qa, qđ fortius eſt,ēt ſi expſsè appareret renunciatū remedio. d. l. ſcđæ,ſi errāter,& p ignorantiam id factū deducit̄,nullius roboris erit renūciatio,vt notat Bar.in l.fi.§.idem quæſijt,de cōdi.in de.& Alex.conſi.178.viſa,col.2.in 2.uol.& Dec.d.cōſ.180.col.pe.
92 nu.8.Ad†qđ ēt,nam qn̄ renunciatur enormi læſioni,nō propterea dr̄ renunciatum enormiſſimæ.vt dicit Pet. de Anch.in c.cano.ſtatu.de conſti.in 11.artic.principa.ver.quid dices de iur̄o,& An.de Bu.in c.cum contingat.in 4.mem.de iureiu. & alij citati p Iaſ.in d.auth.ſacr̄a pub.nu.42.& ſeq. pulchrè tangit Cor.conſi.189.in 1.uol.in lr̄a.H.& co. fi.in litera.G.& ꝯſ. 287.in 4.vol.in litera.y.& litera.Z. & ſeq. Pariter igitur erit, qn̄ eſt renunciatum enormiſſimæ, ut non dicatur renunciatū totali & integro,ut dicit idem Cor.conſi.72.Pro deciſio. col.
93 3.& 4.ver.& ita vr̄ limitare,eo.uol.¶†Non ob.illud quod dicebatur de iur̄o, p qđ inducta vr̄ renunciatio remedij. d. l. 2. nā eſto ꝙ renūciatū eſſet bn̄ficio.d.l.tn̄ nihil ob.ad p̄ſentē di-
94 ſceptationē,ut ex ꝓxi.deductis,et multiplr̄ fuit oñſum.Et†ēt qm̄ gl.& alij doc.in d.l.2.id dicētes,ut p iurm̄ dicat̄ renūciatū,tn̄ iſtud ceſſat,qn̄ a iur̄o petita fuit abſol̄o et obtēta,vt ſcm̄ appet ī caſu p̄nti,ſm Imo.in d.c.cū ꝯtin.& Alex.ꝯſ.42. ſup p̄miſſo,ibi plurib.in locis,et p Iaſ.ī d.auth.ſacra.n.45.et p Cor. ꝯſ.166.col.2.in lr̄a G.in 1.uol.col.3.in prin.ꝯſ.189.eo.volu. & in lr̄a T.& ſeq.col.fin.et ꝯſ.99. in lr̄a E. & 214. in lr̄a H.& 288.in lr̄a Z.in 3.uolum.& alibi pluries.Et dicet̄ inferius tale
95 iurm̄ non eē ꝯſiderabile in caſu p̄nti.¶†Nec ob. illa renūcia. exceptionis doli,in factū &c.nā ad incogitata trahēda nō eſt, nec errorē ſupplet,ſm Bar.in d.§.idē q̄ſijt,cū alijs ibid.alleg.p ſcri.& p Alex.ꝯſ.89.uiſo,col.5.ī 2.volu.& Dec.d.ꝯſ.180. col. pe.n.8.in fi.& qa nō eſt trahēda ad hāc læſionē totalis p̄cij & ualoris & ad caſum,et rē diuerſam,ut deduxim⁹,et tenet Cor.
96 ꝯſ.214.uiſo.col.pe. uer.nec ob.ꝙ p̄t. Nec†illa clā ſciēs ex certa ſcīa et nō p errorē &c. p̄t eē īpedimēto ipſis actorib.ex quo refert̄ ad ea,de quib.agabat̄,nō aūt trahēda eſt ad caſum penitus diuerſum,et ad rē ꝓrſus exneā,et ſeparatā, ꝓut eſt p̄ns, & firmat Abb.ī d.c.cū ꝯtin.uer.9.caſus,et Bar.arg.illius tex.in l. ſi dom⁹.ff.de ſer.vrb.p̄d.Et qa nō ſupplet errorē, nec ignoran
97 tiā,ut dicit Dec.d.ꝯſ.180.col.pe.nu.9.Eo†ēt quia nō obſtā.tali clā et d.verbis ꝯ̄riū ꝓbari poterit ſm Bald.in l.ſed &,ſi quis cau.et p Alex.in l.ſi dari.ff.de uer.obl.et diffuſè ꝓſequit̄ Soc. d.ꝯſ.214.col.5.& 6.in 2.uol.& d.ꝯſ.103.col.2.& 3.in 3.vol. & Dec.d.ꝯſ.180.col.pe.nu.9.uerſi.p̄terea ēt. De errore aūt &
98 ignorātia iſtorū actorū ſatis ſupius deductū fuit.Et†quia ſtante iſta tali læſione p̄ſumēda eſt ignorātia ſm gl.Barto.et alios iſtud firmātes,qn̄ dat̄ læſio enormiſſima,in d.l.2. et Imo.in l. ſi quis cū alr̄.ff.de uer.ob.& Alex.ꝯſ.1.nu.2. in 6.uol. & Cor. ꝯſ.189.in fi.in 1.uol.et Dec.d.ꝯſ.180.nu.6.& cōſ.349. nu.6. & 7.ubi alleg.deciſ.quāplures firmat,apponētē has clās nō cogitaſſe caſum iſtū enormiſ.læſionis,a fortiori totalis,quinimo & amiſſionis alterius rei,de qua nūquā fuit actū,nec cogitatū.
99 Et†illa renūcia.oī legū auxilio &c.minimè ſupplet et purgat errorē et ignorā.et ſi opat̄ circa ea q̄ gerebant̄ inter ipſas partes,nō tn̄ cōprehendere debet caſum et rē penitus diuerſam, quin ita renūciāti nō cōpetat remediū iuris,ut tradit Alex.cōſi.1.nu.13.in 6.uol.& ad id plura adducit Dec.d.ꝯſ.180.col. pe.uer.6.nō ob.et ſequit̄ Soc.d.ꝯſ.214.col.6.& 7.uerſi.ex cōi
100 theorica,& d.cōſ.103.col.2.& 3.Prout† ēt,qm̄ qui cū iur̄o renūciat omni legū auxilio,nō dr̄ renūciare quin petere poſſit abſolutionē a iur̄o,et ſucceſſiuè uenire poterit ꝯ talē renū. ut firmat Cor.alleg.deciſ.ꝯſ.293. In hac.col.pe.uer.nec ēt ob.in
101 4.uol.Et†quia in caſu p̄nti nullū auxiliū ſp̄āle alicuius legis ſeu iuris an̄ dictā clām gn̄a.appet fuiſſe expſſum, quo caſu ceſſat penitus obiectio,q̄ in illis termi.loquit̄, ut eſt uidere in deciſ.ibi adductis,ꝯn̄r talis renūcia.applicāda eſt ad illas.ll.et iura cōcernētia trāſactionē et uēditio.rerū,de quib.agebat̄, &
102 non ad illa q̄ penitus ſunt diuerſa. Illa † ēt clā ꝓmiſerūt nō ꝯuenire nec ꝯfacere ex quacūq; cā, rōne &c. ſed obſeruare & adimplere &c.et cū iur̄o,nihil obſt.qm̄ omiſſa illa deciſ. ꝙ ea nō obſt.peti poſſit iuſtū p̄ciū ſuppleri,ex quo agit̄ alternatiuè, iux.termi.d.l.2.nec abſolutè dr̄ uenire ꝯ,nec erit periurus, ut
103 ꝓſequit̄ Dec.alle.deciſ.in c.inter cęteras.n.8.de reſcr.Dr̄†ēt ex alio nō obeſſe: qm̄ locū habebit in illis,in quib.ꝯueniſſent, ſed in caſu ꝓpoſi.minimè ꝯuenerūt,cū nō agat̄ de re contēta in ꝯ̄ctu,ſed penitus ſeparata & nō incluſa,et tales clæ appoſi. ad executionē ꝯ̄ctus alterare,et ampliare non dn̄t diſpōnē ipſius,ut deduximus,et ita firmat Deci.ꝯſ.2.et ꝓ tenui, col.fin.
104 nu.9.et ſeq.Prout†ēt,qm̄ d.clā dupliciter intelligi pōt, ſm ꝙ declarat Cor.ꝯſ.126.licet.col.2.uer.et ꝓpterea,in 1.uol.Et refert et ſequit̄ Dec.d.cōſ.305.nu.4.5.et ſm utranq; declarationem nihil obſtabit : qm̄ non dr̄ ꝯuenire, qui utitur natura ꝯ̄ctus,et talis promiſſio debet intelligi reb. ſic ſtantib. Nec propterea efficitur periurus: cū ex iuſta cā id agatur, ſm iura
105 et deciſ.alleg.p ipſos.Ad†ꝙ ēt qm̄ data enormiſ.læſione licitè p̄t ꝯuenire,nō obſtā.tali clā iur̄o uallata, ex eo qm̄ non p̄ſumit̄ de tali caſu fuiſſe cogitatū, quātūcunq; uerba eſſent gn̄alia,et fuiſſet ēt iuratū oīa et ſingula fuiſſe et eſſe uera: qm̄ p talem enormiſſimā læſionem adeſt dolus re ipſa, et talia uerba gn̄aliſſima ſunt ciuiliter intelligenda,ut tradūt Anch.cōſ.82. uiſis.circa fin.& in quāplurib.alijs citatis p Dec.d.conſi.180. col.6.nu.5.et ſequ.et col.fi. et diffuſius conſi.349. conſuluit, col.4.et 5.num.6.et 7.et tradit Ludo.Bolog.conſi.44.col.pe. uer.

ver.& io,& in prin.& col.fi.& idẽ firmat Cor.ↄſ.288. ĩ 3.uol. in lr̃a.X.& alijs ſeq.uolẽs dicta uerba,quantũcunq; gñalia intelligi debere ciuiliter,vt alia remedia excepta videant̃ a dicta cl̃a & a iur̃o,vt ẽt ipſe dicit ↄſ.113.in lr̃a.H.& ſeq.eo.vol.Et ſi iſtud firmant pp enormiſſimã leſſionẽ,quãto fortius idẽ dicẽdũ erit,qñ adeſt totalis lęſio in ſubſtãtia rei,vt eſt caſus pſens.

106 Eo†ẽt qm̃ tale iur̃m de nõ ↄueniendo incluſam hẽt illã con dõnẽ,niſi petita ſit abſolutio,ſm Ale.ↄſ.29.nu.13.in 7.vol. &

107 per Cor.in ↄſ.de quib.ſ.Et † vlterius aduertendũ eſt. Nã ↄctus quantũcunq; clatus,& iur̃o firmatus nunquam excludit geſta p dolũ,qui ſemp intelligit̃ exceptuatus.l.creditor. §.Lucius.ff.mand.& hr̃ in d.auth.ſacr̃a,& in c.q̃uis de pac. li.6.cũ ſi.& ſemp talis ↄctus põt reſcindi rõne doli,vt tradit̃ in dictis iurib.& alijs ↄcor.& ſ.alle.& in deciſ.ↄſi.Neap.220.col.2.in prin.ẽt nulla petita abſolutione iur̃i,vt tradunt inſup Can. in

108 d.c.cũ ↄtingat,& ſi.Et†idẽ qñ interuenit dol° re ipſa, & nõ ex ꝓpoſito,qui interuenire dr̃,data enormiſſima leſione,vt hr̃ in l.ſi qs cũ aſr,& ibi oẽs not.ff.de verb.ob.alleg.alias ↄcor.uolentes a pari iſta ꝓcedere quò ad iſtũ effectũ,ſm do.Ant.in d. c.cũ ↄtingat,& Anch.ↄſ.38.& 82.uiſis, Pau.de Ca.Cald.Soc. & alios q̃plures citatos p Dec. d.ↄſ.180.col.4.& d.ↄſ.359.co.

* 3.& 4.aſſerentẽ & firmãtem hãc eſſe magis*cõem ad effectũ, de quo q̃rimus,quã ẽt ſequit̃ Lud.Bolo.d.ↄſ.44.col.pe.ver. & io,& col.fi.& Cor.ↄſ.166.circa,col.1.ĩ 1.uol.& in lr̃a H.& ↄſ. 189.in lr̃a.O.& in lr̃a.S.eo.vol. & ↄſ. 147.omiſſo, in lr̃a.D.in 4.uol.& diffuſius.288.in 3.uol.in lr̃a.T.& ĩ lr̃a.X.& in q̃ plurib.alijs ↄſ.Et licet Fran.de Cur.in d.ↄſ.65.car.pe.& quidam alij citati per Deci.vbi ſ.& Iaſ.in d.auth.ſacra,nu.45.teneant, iſta non ꝓcedere a pari,tñ idẽ Cur.ↄſ.27.magnificus, col.16. ver.nec tunc poteſt dici,& ↄſ.42.ſuper ↄtingentia,col. 3. & 4.

109 firmat ↄriũ uolens à pari iſta procedere.Et† eſto ꝙ in alijs q̃buſdã a pari non ꝓcederent,tñ quò ad effectum pñtem bñ ꝓ

* cedunt ſm magis*cõem,& potiſſimum petita & obtẽta abſolutione iur̃i,ut eſt in caſu pñti,& firmant deciſ.ſuperius alleg. Et ſi iſtud ꝓcedit data enormiſſima læſione,a fortiori locũ habebit iſto caſu,ubi agit̃ de totali læſione & de re, de qua nunq̃ fuit cogitatũ,& ↄcurrũt alia ſuperius adducta,& dicet̃ inferi°.

110 ¶†Nec obſtabit,q̄d uolebat Ang.Imo.Ab.& alij alle. p Cor. d.ↄſ.288.uiſo,col.7.ver.& inſup, dicentes, abſolutionem iur̃i nihil operari, ex quo ↄctus tenet,& iur̃m nõ dẽt eſſe ludibrio & fruſtratoriũ.Nã idem Cor.ibidẽ,col.8.& ver. his tñ,& ver. ſeq.& col.pe.ver.non. n. multipliciter rñdet,dicens talẽ ↄctũ ↄtinentem enormiſſimam lęſionẽ de ſe non ſuſtineri, & iur̃m ſatis operat̃ ad ipſius ſuſtentationẽ,nec erit ludibrio ante petitã abſolutionem,q̃ ↄcedenda venit pp lęſionẽ,& ea ↄceſſa oĩa ruunt,vt firmat idẽ Cor.alleg.deciſ.ↄſ.133.in hac,col. pe. eo. vol.3.& ↄſ.189.in 1.vol.in lr̃a.D.& in lr̃a.M.& ſeq. Ex quib°

111 tollunt̃ ea,q̃ ſuperius in ↄriũ adducebant̃. ¶† Poſtremò non obſtat,ꝙ dicebat̃ de iur̃o ſeruando,& de eius effectu,nã ceſſat hoc data enormiſſima lęſione,& a fortiori totali,& in ſubſtantia rei,& interueniente dolo re ipſa,vt deduximus ſuperius.Et ſuadet;qm̃ iur̃m non dẽt eſſe uinculũ iniquitatis, cũ cõtinere debeat iudiciũ,iuſtitiã,& ueritatẽ,ſm Cal.ↄſ.8.duę puellę, in

112 ti.de iu.iu.cũ aliis adductis per Dec.d.ↄſ.18.n.15.Prout†ẽt qm̃ iur̃m nõ ſupplet ignorantiã facti,ſm Pau.de Ca.ↄſ.60.uiſo.col.fi.uer.4.loco,& per Dec.ↄſ.351.in caſu,nu.8.& d.cõſi. 180.in fi.& Soc.ↄſ.214.col.7.uer.poſtremò,in 2.vol.& conſ.

113 103.col.2.& 3.in 3.vol.Nec†trahi dẽt ad id, de quo tpe ↄctus nõ fuit cogitatũ,nec ſupplet ↄſenſum.l.fi.C.de nõ nu.pe. & l.fi.in prin.ff.ad muni.& p Iaſ.in d.auth.ſacr̃a,n.55. & alijs ſeq.& in l.ſi mihi.§.in legatis.nu.18.de le.1. & in l.nemo pt, eo.ti.nu.39.vbi alleg.deciſ.firmat iur̃m regulari ſm mentẽ ↄhentiũ,& nõ aliter.Videnda ẽt ſunt,q̃ circa iur̃m ponit Calc.

114 d.cõſ.25.nu.59.& ſeq.vbi ex alijs illud tollit.Eo† ẽt qm̃ nõ ſupplet errorẽ ſm Pau.de Ca.d.cõſ.70.& Dec. d. cõſ. 180.in fi.et cõſ.351.in fi.et cõſ.nouiter impreſſo.6.in pñti.num. 11.

115 Nec †impedit repetitionẽ,q̃ pp errorẽ ↄpeteret,nec tollit cõ dõnẽ idebiti ſm Ang.cõſ.315.ſtatuto,et Ale.cõſ.37.uiſo,col.

116 3.in 2.uo.cũ aliis alle.p Dec.cõſ.350.uiſis,n.5.Prout†ẽt qm̃ illas tacitas recipit cõdõnes,quas capit ↄctus prin. ſup quo interponit̃ c.puenit.c.queãd.de iu.iu.et per Dec.d.cõſ.305.nu.

117 6.et d.cõſ.351.nu.8.Et†intelligi dẽt reb.ſic ſtantib. l.ſi.ff.q

118 ſat.cog.et in d.c.quemad.cum cõcor.Nec † in plus extendit̃ q̃ extendatur promiſſio princ.qm̃ non auget, nec ampliat eã, ſed ſolũ dat maius robur,ſm Old.conſi.238.cum mulier. per Bar.et alios in d.§.quæſitum,in fi.et Alex.cõſi.31.uiſis,col.pe. in 2.uol.et per Dec.d.conſ.180.in fi.et conſi.140. et diligenter,et alibi pluries. Refertur em̃ ad caſum ſolum, quo loquit̃ principa.diſpoſitio,ut ſentit Dec.d.cõſ.6.nouiter impreſſo, in

119 pñti,col.fi. Et†referri non debet ad id,q̄d nõ eſt ueriſimile, ſm Iaſ.in d.auth.ſacr̃a,nu.55.et Ludo.Bolo.d.conſi.44.colu. fi.pro quo facit.l.fi.ff.q̄d me.cã,et l.nuptura.in fi. ff.de iur.do. Ex quibus patet reſolutio ad d.c.cum contingat, & ad d. c. q̃

120 uis.& alia concor.Et†ad illud, quod dicebat̃ de effectu iur̃i habentis vim caſus expreſſi, & ꝙ in ↄrium non poſſit allegari error,ſeu ignorantia ſm Bal.in l.1.C.commo.& gl. pe.in c.ex reſcripto,de iu.iu.& Alex.cõſ.17.Põderatis,in 2. uol. & Dec.

121 conſ.245.uiſis,nu.4.Habetur†reſolutio ex dictis per Pau.de Ca.in d.conſ.70.uolentem illa ceſſare,qñ eſt error & ignorantia facti,nam poſſunt alleg.& probari, nec iſta ſupplentur per iuramentum,nec in iſtis habet uim caſus expreſſi, nec ſupplet uoluntatis defectum, nec conſenſum,ut patet ex ſuperius deductis,& firmat Dec.alle.alias deciſ.in d.conſ.350. in fi. & d. conſ.351.in fi.& conſ.374.in fi.poſt Bar.in d.§. quæſitum, & in l.ſi qñ.§.& gñaliter.C de inoffi.teſt.& per Alex.conſ.95.in

122 2.uol.Ad†quod etiam bona deciſ.Sali.in d.l. 1. C.commo. quem refert & ſequitur Alex.ibi in addi.ad Bal. dicentis iuramentum habere uim ſpecialis expreſſionis in eo in quo conſentitur,non autem in alijs,per d.l.fi.C.de non nu. pec.& ſm Ang.in l.ſenium.C.qui teſta.fa.poſſ.& Dec. alia adducit in d. conſi.372.in fin.Quæ comprobantur ex dictis per Soci. in d. conſ.214.col.6.& 7.uerſ.poſtremò. in 2. uol. & ex alijs ſupra deductis.Ex quibus infertur neceſſariò,dictos actores debere obtinere, & conſequi portionem iuriſdictionis eis debitã virtute dictæ primeuæ conceſſionis,non obſtantibus obiectionibus,quæ per Com.Cor.in oppoſitum adduci poſſent, ad plenum iam euacuatis. Pariſius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Per conſtitutiones feudorum inductum fuit, fœminas ad ſucceſſionem feudorum eſſe inhabiles, contra ius commune.*

2 *Et qua ratione id fuerit inductum ponitur remiſſiuè.*

3 *Per conſtitutiones regni contra conſuetudines feudorum inductum eſt, filiam patri, & ſororem fratri in feudo ſuccedere, exclusis alijs agnatis, & nu.13.*

4 *Dictæ conſuetudines regni an locum habeant in omni feudo conceſſo ſub quacunque inueſtitura, & nu.28.29.& ſeq.*

5 *Tenor inueſtituræ debet attendi.*

6 *Inueſtitura facta pro ſe et ſuis hæredibus utriuſq; ſexus primo vocat maſculos, & demum illis deficientibus ueniunt fœminæ, & nu.7.& 25.*

8 *Talis inueſtitura, pro hæredibus vtriuſq; ſexus, æquipollet illi pro maſculis & fœminis factæ.*

In qua primò veniunt maſculi, & illis deficientibus fœminæ.

9 *Et per hanc inueſtituram copulantur verba & non ſenſus, & ponuntur in vim ordinis.*

11 *Et per hanc inueſtituram primò veniunt maſculi deſcendentes ſeu tranſuerſales illius lineæ, in qua reperitur vaſallus præmortuus, & non exiſtentib. ex illa linea, ueniunt agnati ex filia deſcendentes tamen ex primo acquirente, et omnes excludunt fœminam. & nu.10.& 26.*

12 *In feudo paterno agnati collaterales ſuccedunt & fœminam excludunt.*

14 *In decidendis cauſis feudalib. attendi primitus debent conſuetudines, conſtitutiones, & ſtatuta loci, vbi feudum eſt ſitum.*

15 *Ius feudorum fuit quæſitũ vſu, conſuetudine, et iure non ſcripto.*

16 *Et ideo contraria conſuetudine tollitur.*

17 *Conſuetudo poſterior præfertur et attenditur.*

18 *Conſtitutiones regni obſeruantur ibidem & præferuntur alijs, & nu.19.*

20 *Conſtitutiones regni admittentes filiam & ſororem ad ſucceſſionem feudi, non ſunt odioſæ, ſed fauorabiles, & nu.32.*

21 *Cum iſtis fœminis ſuccedentibus ad feuda videtur diſpenſatũ circa iuramentum & ſeruitium perſonale, & nu.23.& 24.*

22 *Subſtantiale feudi non eſt ſeruitium. ſed fidelitas.*

27 *Inueſtitura ſuper uno feudo facta non ſe extendit ad alia feuda.*

28 *Dictæ conſtitutiones regni locũ habent in feudo conceſſo pro hæredibus*

redibus masculis & fœminis, vel pro hæredibus vtriusque sexus, & nu. 29. & se q.

30 *Cap. primum, de eo qui fi. & hæredib. suis, limitatur per constitutiones regni, & nu. seq.*

33 *Dictæ constitutiones regni locum habent in quocunque feudo, et alijs numeris seq.*

34 *Inuestitura, pro hæredibus ex suo corpore legitimè descendentibus, de iure regni facit feudum esse hæreditarium.*

36 *Verbum, hæres, in materia feudali intelligitur de filio masculo & non de hærede extraneo.*

37 *Nec compræhendit fœminam.*

38 *Verba proœmij indicant causam finalem.*

39 *Plures cōsiderationes dātur ad dictas cōstitutiones regni, quib. ostenditur, illas locū habere in quocunq; feudo, et alijs nu. seq.*

40 *Dictio, omnino, est præcisa.*

41 *Vbi est eadem ratio, debet esse eadem iuris decisio.*

42 *Vbi uiget eadē rō tractatur de compræhensione non extensione.*

43 *Fit extensio ad casum, in quo viget eadem ratio, & extenditur consuetudo de casu ex identitate rationis, & nu. 44.*

45 *Inuestitura relata ad usum regni interpretatur secundùm dictū usum, & nu. 46. & seq.*

47 *Contrahentes semper uidentur velle seipsos conformare cum consuetudine seu statuto loci.*

48 *Inuestitura necessariò refertur & interpretatur facta secundùm vsum & consuetudinem patriæ, licet in ea de ipsis nihil sit expressum.*

49 *Verba, vtriusque sexus, apposita in inuesti. etiam de iure regni operantur.*

50 *Vasallus propter felloniam per ipsum commissam erga dominum suum directò priuatur feudo, beneficio & inuestituris.*

51 *Delictum vasalli non debet nocere agnatis, ita quòd propter delictum feudum non reuertatur ad dominum.*

52 *Nisi delictū uasalli directò sit commissum erga dominum, nam tunc eis nocet etiam in feudo paterno, & nu. 53. & 54.*

Nam in feudo nouo nullus dubitat, quin non noceat.

55 *Clausula illa, iurib. nostris et curiæ semper saluis, multū operat.*

56 *Vasallus priuatus feudo si postmodū per dominum ad feudū restituitur respectu agnatorum tale feudum adhuc remanet paternum, & non erit feudum nouum.*

57 *Fallit, nisi corporalis possessio fuisset apprehensa a domino propter delictum.*

58 *Prout etiam fallit, qnando ipso iure propter delictum feudum fuisset confiscatum.*

59 *In feudo nouo agnati transuersales non succedunt.*

CONSILIVM XXI.

Disposuere iura et cōsuetudines feudorum ꝯ ius cōe, in feudis fœminā rīr nō succede-
1 re, ut hr̄ in c. 1. §. et† quia uidimus, in ti. qui feu. da. pos. et in c. 1. §. filia, de succes. feu. et c. 1. §. ad filiā, in tit. de grad. succes ad
2 feud. et p Alex. cōs. 9. et 10. in 5. uol. cū si. Rōnes† huiuscemodi denegatæ successionis p Bal. plures adducunt, in l. quoties, col. pe. C. de suis et legit. et in l. fi. in 6. opp. C. de hr̄d. insti. et p doc. in locis. s̄. citatis, et Cald. in ti. de uer. sig. cōs. 15. cū ꝯcor.
3 Et† esto, ꝙ p cōstōes regni Nea. inductū uideat̄ ꝯ iura et cōsuetudines feudorū, filiā et sororē posse in feudis succedere patri et fratri, ut tradit̄ in ꝯsti. in aliquib. in ti. de suc. fil. co. et baron. et in cōst. ut de successionib. in ti. de suc. nob. in feud. et in c. regni cōsiderantes, et in pragma. reginæ Io. 2. uniuersis, et singu-
4 lis. Tn̄ dictæ cōstōes nō vn̄r locū sibi uendicare, qn̄ verba iuestituræ sonarēt in oppositū, ut est de mēte And. de Iser. in d. cōsti. ut succes. col. 5. uer. aliud esset. Et hr̄ in reper. suo in uer. feudū. uer. tn̄ ī istis, qm̄ successiones feudorū regulant̄ f̄m formā
5 priuilegij. Et† tenor inuestituræ potissimū in istis cōsiderādus est c. porrò. ex̄ de priui. ex quo dat legē ī ipsis feudis, et nos reddit certos, qualis in illis dēat esse successio, ut dicit Idē Iser. ī ti. de nat. suc. feu. col. mihi. 7. Bal. in ti. de duo. fra a cap. iuesti. et est tex. in c. 1. in fi. de suc. feu. cū alijs adductis p Dec. cōs. 193. nu. 1. et seq. et cōs. 208. n. 2. et alibi pluries p doc. Cōsiderādo aūt priuilegiū et inuestiturā de comitatu et ciuitate Cayaciæ factā p regē Ferdinādū primū magnif. et Illu. co. Roberto de
6 S. Seueri. † Dicēdū prima facie vr̄ mortuo com. Ambrosio Roberto sine filijs masculis relicta solū Illu. Mag. eius unica filia, ad dictū comitatū dēre succedere. d. Io. Frā. de S. Seue. nepotē dicti magnif. Rober. primi, ex Iulio eius filio, exclusa penit⁹ ip-
7 sa d. Magdalena. Inuestitus† n. fuit. d. magnif. Rob. de dicto comitatu ꝑ se & suis hr̄dib. utriusq; sexus ex suo corpore lḡime descēdētib. natis iā et in futurū nascituris, p q̄ uerba p prius uident̄ esse uocati ad p̄dictū comitatū gradatim tn̄ et ordine successiuo masculi descēdētes ex ipso magnif. Robert. ut ē ipse. d. Io. Frā. nepos dicti magnif. Rob. descēdētes ex Iulio ipsi⁹ filio. Et ex uerbis dictæ īuestiturę illis, utriusq; sexus, fęmina et ꝯn̄r ipsa d. Magda. tūc demū ad dictū comitatū vr̄ uocata, qn̄ nullus descēdēs masculus extaret, qđ nō ē in casu p̄nti existēte ipso. d. Io. Frā. & eā excludēte, ut tradit Ale. d. ꝯs. 9. Pōderatis his, co. 2. ver. nec p̄dictis ī 5. vol. quē referūt & sequunt̄ Mod. Pap.
8 in trac. de feu. in 3. par. prin. q. 17. Illa† potissimū rōne: qm̄ talis inuestitura æquipollet illi, q̄ facta est ꝑ masculis & fœminis, ī qua stāte masculo fęminæ nō admittūt̄. Nā primò uocāt̄ masculi gradatim q uousq; extāt, & ī eorū defectū postmodū fęminæ cēsent̄ uocatæ, vt est tex. ī c. 1. §. quinetiā, in ti. epm̄ vel Abb. & in c. 1. in tit. de eo qui fi. uel hære. su. & ponit Alex. ꝯs. 30. qm̄ abūde, co. 4. ī 1. uo. & ad id plura adducit Dec. ꝯs. 193. & ꝑ tenui, co. 3. n. 5. & ꝯs. 139. n. 1. & Alb. Bru. ꝯs. 65. sup casu,
9 & cōs. 63. quia casus. & Alu. cōs. 7. & 9. cū cōcor. Talis† n. inuestitura attēta cōsuetudine feudorū, vr̄ copulare verba & n̄ sensum, & potius intelligit̄ posita in uim ordinis, vt ēt sentit Soc. cōs. 19. Adsit, col. 2. in 1. uol. Et ordo erit, ut primogenit⁹ masculus & alij successiuè primogeniti masculi ex eo descēdētes
10 succedāt. Et† nō existētib. masculis ex illa linea ueniāt alij primogeniti masculi ꝓueniētes ex alia linea descēdētes tm̄ ex illo comite Rob. primū inuestito, & istis deficiētib. ueniūt postmodū fęminæ descēdētes ex alio latere, vt sentit Bar. in l. ut iurisiurā. §. si liberi. ff. de ope. lib. & Ale. cōs. 44. uiso col. 1. in 1. vo.
11 Et† ea rōne ordo successiuus masculorū p̄fert̄: quia oēs masculi sunt uocati ex illa īuestitura, q̄ licet dicat utriusq; sex⁹, tn̄ fęmine⁹ uocat⁹ ītelr̄ post defectū oīm masculorū descēdētiū ex primo īuestito, & quousq; illorū aliq̄s supest fęmina n̄ admit-
12 tit, iurib. & decis. quib. s̄. Eo† ēt qm̄ sumus in feu. paterno; in quo f̄m iura & constōes feudorum agnati masculi collaterales succedūt & excludūt fęminā c. 1. §. & quia uidim⁹. ī ti. qui feu. da. pos. & ibi scri. firmāt, & ī c. 1. de nat. suc. feu. & p Bal. in auth. defuncto, col. 1. C. ad Tertul. cū cōc. alle. p Mod. Pap. ī d. tra. de feu. in 3. par. prin. f. 31. co. 1. & 2. ver. successiuè expedito, & p Frā. de Cur. cōs. 48. 49. & 50. Ex quib. vr̄ cōcludi posse, ipsā d. Mag. à successione p̄dicti comitatus exclusā esse a p̄fato d. Io. Frā. ¶ Istis tn̄ nō ob. cōsiderata facti cōtigēiia dico ꝯriam opi. esse verā, ꝙ ipsa d. Mag. succedit ī d. comita. & ī alijs castris, & feudis, q̄ tenebat & possidebat comes Ambr. Rob. eius pr̄, & ꝙ ī dicto comita. & feudis nullū penitus ius cōpetit d.
13 Io. Frā. Moueor† p cōst. reg. pall. ī aliquib. & p illā ut de successionib. expssè corrigētes iura & cōsuetudines feu. & disponentes, ꝙ mortuo Co. Baro. seu feu. nullo ex eo relicto descēdente masculo, sed solū relictis filia fę. & alijs agn. trāsuersalib. filia ipsa in dictis feu. succedit exclusis oīb. agnatis trāsuersalib. Et iste p̄ūctalr̄ ē casus nr̄ decis. p cōst. reg. ī hoc corrigētes, & limitātes iura & cōsuetudines feu. excludētes fę. Et ꝓcedunt ut ex ipsarū tenore colligit̄, siue filia eēt maior, siue minor. Et cū habeamus casū legis, frustratoriū ē ī illo dubitare. l. cū ancillę. C. de fur. l. qđ Labeo. ff. de car. edi. cū uulg. & p dictā cōstit. istud firmāt gl. dictarū cōsti. & And. de Iser. in d. cōsti. in aliquib. in prin. & col. 12. ver. & fęmina, volētes illas ꝓcedere ēt in feud. p̄no & anti. et ēt ī feudis quaternatis et nobilib. ut p eū in d. cōsti. ut de suc. in prin. et col. 2. uer. ex collaterali, et col. 6. ver. iure feu. et in suo repert. in uer. successio, et in c. 1. col. 2. in tit. de eo, qui fi. et hære. su. et in ti. de consue. rec. feu. in prin. in fi. et alibi pluries. De quib. cōstō. reg. habilitantib. isto casu fœminas ad successionē feu. meminit Bal. in ti. de suc. feu. §. hęc quoq;, col. 3. nu. 8. et meminerūt alij citati p Iac. ī tra. de feu. ī ver. et fœminis, col. 2. et p Mod. Pap. in eo. trac. in 3. par. prin. in 1. trac. in 8. limi. f. 23. col. 4. De quib. ēt hr̄ in deci. consi. Neapo. 320. Io. et decis. 161. mortuus est. Et quib. in locis et aliis cōc.
* cōiter* concludit̄, ex consuetudine locali et iure municipa. id statuente fœminas in feudis posse succedere non obstantib. iuribus et consuetudinib. feudorum ipsas a dicta successione ex-
14 cludentibus. Et† illud certissimum est, ad decisionē feudalium causarū potissimum et in primis obseruari debere et attendi consuetu-

ↄſuetudines,ↄſtõnes & ſtatuta loci, vbi feudũ ſitũ eſt, nã iſta ſu
perãt oẽs alias ↄſuetudines traditas in vſib. feudorũ, vt eſt tex.
apertus, & ibi gl. 1. & ibi oẽs tradũt in c. 1. in tit. de feu. cog. &
15 no. Pa. de Ca. ↄſ. 3. ĩ 2. vol. & Guid. Pap. deciſ. 297. Nec† mirũ,
nã tale ius in materia feudali q̃ſitũ vr̃ ↄſuetudine & uſu, ut tra
dit Bar. in l. ut iuriſiur. §. ſi liberi. ff. de ope. lib. & in l. de quib.
col. 5. vbi alij ſcri. not. ff. de legib. Et regulat̃ ↄſuetudine potiuſ
quã iure ſcripto. c. 1. quib. cau. feu. amit. c. 1. de ſucceſ. feu. & p
Cum. ↄſ. 163. cir. prin. & Cor. ↄſ. 97. Primò ↄſultus, col. 6. verſ.
16 & licet, in 1. uol. Et† iõ ↄ̃ria ↄſtitutione & ↄſuetudine loci pñt
tolli, ut dñt Bal. & alij in l. 2. in prin. ff. de uul. & pup. & doc. in
l. more. ff. de acq. hær. & Iaſ. in d. l. de quib. n. 54. & 69. cũ ſeq.
17 & Dec. ↄſ. 390. Qm̃ ex facto, col. 7. ver. 5. qa, nu. 12. Et† cõſue-
tudo poſterior & vltima derogat priori. l. Mela. §. ſed alimẽta.
ff. de alimẽ. & cibar. lega. c. cũ de bñficio, de p̃b. li. 6. & p Fely.
in c. ius gñale, col. 2. ver. ſiſr̃ eſt, in addi. ad decre. & in materia
feudali p Bal. in c. 1. §. notãdũ, qui feu. da. poſ. & facit capitulũ
primũ. §. porrò. qual. ol. feu. & q̃ p Mod. Bon. in trac. de dote,
in 4. par. q. 79. & ĩ terminis nr̃is eſt deciſ. And. de Iſer. in ti. de
feu. cog. in prin. in fine, volens, ↄſtões reg. Siciliæ tanquã poſte
18 riores tollere ↄſuetudines illas feudales. Nec† diſputari cõue-
nit de validitate & obſeruantia dictarũ ↄſtitutionũ & de ptãte
illorũ, qui eas ↄdiderunt, iuxta tradita per And. de Iſer. ĩ ꝓœ.
19 d. cõſti. & in p̃lud. feu. cũ alijs uulg. Et† qa in quotidiano vſu,
& obſeruãtia iã exiſtũt, ad not. p Are. in §. igit̃, in proœ. inſti. &
p Cor. ↄſ. 156. cũ in cã, col. 1. in 3. uol. & diffuſè p Fely. poſt gl.
in c. 1. de treu. & pa. & p gl. & doct. ĩ d. l. de quib. & Ale. ↄſ. 18.
20 uiſis, in 2. uol. col. 2. nu. 20. Eo† ẽt cũ dictę ↄdõnes reg. nõ ſint
odioſæ, quinimo fauorabiles, ex quo p eas fit reductio ad pri-
mæuũ ius cõe, ad ſucceſſionẽ pariter uocans fœminas, ſicut &
maſculos. l. maximũ vitiũ. C. đ lib. p̃te. cũ ſi. & ita firmat And.
21 de Iſer. in d. ↄſt. in aliquib. in prin. & dicã inferius. Et† cũ fẹmi
na & filia iſto caſu p ↄſtitutiones regni habilitet̃ ad ſucceſſio-
nẽ feudorũ, ẽt habilitata intelligitur, ut poſſit p̃ſtare ſeruitiũ p
maritum, ſeu p alium, vt pũctaſr̃ firmat And. de Iſer. allegãdo
ad id iura in d. ↄſti. in aliquib. col. mihi. 12. ver. at fœmina ſuc
cedit, & tenet Spe. in ti. de feu. §. qm̃, uer. 21. & And. de Iſer. in
fi. in ti. ex q̃b. cau. feu. amit. & in ti. de capi. qui cur. vẽd. §. ſiſr̃,
& p Alex. ↄſ. 10. in 5. uol. cũ alijs alleg. in deciſ. ↄſ. Neap. p̃alle.
320. col. 2. & fi. & firmat Fulg. ↄſ. 4. Ad id de quo q̃rit̃, ubi aſſe
tit ita de facto fuiſſe obſeruatũ Paduę, q̃ fœmina ſuccedẽs feu
do poſſit deſeruire p maritũ. Et ex illius p̃ſona reddet̃ capax,
ut adimpleat iur̃m fideli. & per eundẽ Fulg. cõſ. 86. col. 2. in fi
ne, & ẽt ꝓbatur in c. ſi minori, & in c. ſi quis deceſſerit, in tit. ſi
de feu. fue. ↄtro. & in c. 1. §. firmet̃, & ibi And. de Iſer. & alij no
tãt in ti. de prohi. feu. alie. per Fed. & alia cumulãt Mod. Pap. ĩ
trac. de feu. fol. 68. col. 2. uer. 3. pro eadem opi. & col. 4. & fol.
29. col. 3. uer. 4. ſignanter limitate, & car. 23. col. 1. verſi. adde
22 tu. Eo† ẽt qm̃ ſubſtantiale feudi nõ eſt ſeruitium, ſed fidelitas,
ut plenè proſequit̃ And. de Iſer. in c. 1. ex quib. cau. feu. ami. &
in d. §. ſimiliter, & hr̃ in d. deciſ. conſ. Neap. 320. col. 2. & per
23 Dec. in l. 2. §. item impuberes, nu. 5. ff. de reg. iur. Ad† qđ bene
faciunt tradita per Soc. conſ. 257. uiſis inueſtituris, col. 2. & 4.
& col. 6. & aliis ſeq. in 2. vol. ubi ex plurib. concludit eo caſu,
quo fœmina ad ſucceſſionem feudi recipitur, cum eadem tũc
cenſeri ẽt diſpenſatum & quò ad ſeruitiũ perſonale, ut p aliũ
loco ſui poſſit p̃ſtari, & ẽt quò ad iur̃m fideli. qm̃ contenta in
illo præſtabuntur per alium. Et ſatis operabit̃ quò ad ſui perſo
24 nam, ut p̃ſtent̃ ea q̃ perſonæ ſuę conueniunt. Et† ſuadet̃, qm̃ q̃
plures ſunt caſus, in quib. fẹmina ſuccedit ĩ feudo, licet feudũ
iur̃m fidelitatis requirat, ut aliàs pluries conſulendo deduxi.
& tale iur̃m iſto caſu non erit nocumento, quominus ipſa fœ-
mina nõ ſuccedat, ex quo circa illud diſpẽſatũ ẽt intelligit̃, eo
mõ quo. s̃. Ex quib. tolli pñt q̃ plures obiectiones, q̃ in oppo-
ſitum fieri poſſent, de iur̃o fide. & de cõtentis & de ↄprehenſis
in illo, & de alijs ſeruitiis perſonalib. q̃ ipſis fœminis minimè
ↄueniunt. Nã illis caſibus, quib. ad feudi ſucceſſionẽ habilitan
tur, ẽt quò ad iſta cenſentur habilitatæ, & cũ eis dr̃ diſpenſatũ
25 mõ & forma, quib. s̃. ¶† Nec obſtant adducta ſuperius in ↄ̃riũ
dum dicebatur, agnatos maſculos tranſuerſales deſcendentes
tñ ex primo inueſtito in feudo p̃rno & antiquo ſuccedere &
excludere fœminas. Nã iſtud non hẽt locum in feudis exiſtẽti
bus in regno, ut eſt p̃ſens comitatus: qm̃ in illis ſuccedit filia
fœmina, & excludit agnatos trãſuerſales, ut apertiſſimè diſpo-
nunt dictæ ↄſtitutiones regni, & aliæ deciſiones ſuperius dedu
26 ctæ. ¶† Nec obſtant ea in quib. dicebat̃, tales ↄſtõnes nõ loqui
nec hr̃e locum iſto caſu, quo inueſtitura facta fuit pro hr̃dib.
utriuſq; ſexus. Cuius tenor dẽt attendi. & obſeruari. Et effect⁹
illius inueſtituræ eſt, ut gradatim ſuccedant oẽs maſculi deſcẽ
dentes ex primo inueſtito, qui fœminas excludũt, & eo ſolo ca
ſu ſuccedunt, quo nullus maſculus extaret deciſionibus & iu-
27 rib. ibi citatis. Nã† aduertendũ eſt: qm̃ talis inueſtitura ſolùm
facta apparet ſuper ciuitate Cayaciæ, & eius comitatu, nõ aũt
oſtendit̃ facta ſuper alijs caſtris & feudis, q̃ tenebat dictus co-
mes Rober. & iõ in illis nihil obſtabit, cum ſeparata ſint a di-
cto Comitatu, & ex ſeparatis non recipiat̃ illatio, vulgato. §. ni
hil cõe. cũ ſi. Præterea quò ad comitatũ, & quò ad alia, in q̃bus
appareret talis inueſtitura facta, verũ eſt, tenorẽ inueſtiturę eſ-
ſe ↄſiderandũ & obſeruandũ. Tñ dr̃ dictã inueſtiturã ꝓ hr̃di-
bus vtriuſq; ſexus, non excludere filiam, & ſic ipſam d. Magd.
à ſucceſſione d. comitat⁹, ex quo ipſa ſuccedit & excludit alios
28 agnatos per dictas ↄſtõnes regni. Quæ† locũ habent ẽt iſto ca-
ſu, qñ inueſtitura eſſet facta pro hr̃dib. maſculis & fœminis,
vel pro hr̃dibus utriuſq; ſexus, ut in terminis eſt deciſio. And.
de Iſer. in ti. de eo qui ſibi & hr̃d. ſu. co. 2. ver. nunquid hoc ca
ſu, ubi apertiſſimè iſtud firmat, p̃dicta oĩa comprobando, uir-
29 tute dictarũ cõſtitutionũ regni. Et† licet do. Ia. in tra. de feud.
in ver. & fœminis. col. 3. ver. quid aũt ſi ſit conſuetudo, referat
hanc deciſi. And. de Iſer. & de ea dubitet, per d. c. 1. & dicat, q̃
ↄſtitutio regni dẽt interpretari, ut minus lędat diſpoſitionem
feudalẽ, q̃ fieri poſſit. c. cũ dilectus. de cõſue. cũ no. in l. 2. C. de
noxa. Tñ ſñĩam And. de Iſer. refert Cor. cõſ. 199. in pñti, col.
13. uer. quod vr̃, & in caſu noſtro eam ſequitur co. 14. verſi. &
hoc, & apertius col. 17. in fi. uer. nec obſtat, quod s̃. in 2. volu.
vbi punctaſr̃ refert & ſequit̃ eã in caſu nr̃o. Et iſtud idẽ in ter-
minis p̃dictis ſequit̃ Bal. conſ. mihi. 275. quod pro rſ̃a, co. 2. 3.
& 4. in 2. uol. quem Bal. in terminis noſtris referunt & ſequun
tur Mod. Pap. in d. trac. de feu. in 3. par. prin. in 15. limitat. fol.
24. col. 3. uer. 15. allegantes eum in diuerſo tñ nu. conſiliorũ
videlicet in ↄſ. 163. in 1. uol. Nullam tñ facientes mentionem
de Iſer. & dñt perpetuò eſſe notandũ, q̃ d. c. primũ de eo qui ſi
bi, & hære. ſu. quod primò uocat maſculos, & illis deficientib.
fœminas, non procedit qñ eſſet tale feudũ, in quo de ↄſuetudi
ne uel pacto fẹminæ ſuccederẽt, & uocaret̃ primogenita: quia
tũc filia magis propinqua excluderet maſculũ magis remotũ.
30 Nec† inconuenit, q̃ d. c. 1. ita limitet̃ ex conſuetudine, & ↄſti.
q̃ in hoc eſt magis attendenda, q̃ ipſum ius feudale, ut deduxi
ſuperius, & benefaciunt tradita per Bal. in d. conſi. 275. col. 2.
& 3. & q̃ tradit Soci. conſ. 257. uer. aliquãdo, & 3. in 2. uo. ubi
allegando iura ↄcludit, iura et ↄſuetudines excludentes fœmi
31 nas eſſe exorbitantes, & iõ ſtrictè intelligẽdas. Nec† ſatisfacit
illud, qđ dicebat Ia. q̃ dicta conſtitutio dẽt interpretari, ut mi
nus lædat ius feudorũ &c. Nã in caſu pñti oppoſitum dicẽdũ
vr̃: quia de iure cõi ita ſuccedit fẹmina, ſicut & maſcul⁹. Et iu-
ra feudorũ iſtud corrigũt & fẹminas excludũt a ſucceſſiõe feu
dali, qđ quidẽ odioſũ eſt ex capite fẹminarũ, ut tradũt Bald. &
alij in d. l. maximũ uitiũ, & in l. uenia. C. de in ius uoc. cũ ↄco.
& dictæ cõſti. regni quò ad filiã nõ exiſtẽte deſcẽdẽte maſculo
comitis & feudatarii mortui corrigunt & limitãt iura feudo-
rũ, & ĩ hoc nõ ſũt odioſæ ſed fauorabiles, ut dicit And. de Iſer. in
d. ↄſti. ut đ ſuc. ĩ prin. Et bñ, nã iſto caſu fit reductio ad primæ
uũ ius cõe, qđ quidẽ ẽ fauorabile, ut dicit gl. quã oẽs ibi ſequ-
32 unt̃ in uer. numerãdũ, in c. ſtatutũ, de p̃b. li. 6. Hinc† eſt, q̃ licet
dictæ ↄſtõnes regni corrigãt ius feudorũ: quia reducunt filiã
ad ius cõe, cũ ſit fauorabile, nõ dñt ſtrictè interp̃tari, quinimo
extẽdi, q̃uis materia eſſet correctoria, ſm̃ gl. in d. c. ſtatutũ. et
Ant. de But. in c. olim tibi, de uer. ſig. Ale. in l. ſi cõſtãte, ĩ prin.
col. 5. ff. ſo. mat. et per Iaſ. ĩ auth. quas actiones. C. de ſacroſ. ec.
33 Et† q̃ dictæ cõſtitutiões regni locũ habeant ẽt iſto caſu, qñ in-
ueſtitura pri. uocaret maſculos, et ſucceſſiuè fẹminas, uel utriuſ
que ſexũ, adducit̃ ulterius cõſiderata ipſarũ gñalitate, iux. no. i
l. 3. §. gñaliter. ff. de leg. p̃ſtan. et in l. in fraudẽ, in fi. ff. de teſta.
34 mil. cũ uulga. Itẽ† quia locũ ſibi uendicant, qñ inueſtitura ſe-
naret in feudũ hr̃ditariũ, et facta eſſet ſub illis uerbis, pro hę-
dibus et ſucceſſoribus, uel ſub illa forma gñali, et ĩ regno fre-
quentata. ſ. pro hr̃dibus ex tuo corpore legitimè deſcendẽtib.
ut de hac ſcđa traditur per And. de Iſer. in d. conſtitutione ut
de ſucceſſionibus. columm. 4. uerſi. prædicta uerò, et alibi plu-
ries,

ries,cũ alij adductis in decis.Neap.140.Tene menti, & decis.
195.dicta.col.1.& decis.240.in cã.col.pe.Et facta sub ista for
ma declarat feudũ esse hr̃ditariũ ẽm cõem obseruãtiã regni,li
cet de iure cõi posset dubitari,vt declarat in decis.s̃. adductis,
& per Dec.ↄs.395.in cã,col.pen.Et de prima forma tradit per
eundem Andr.in c.1. in princip.& in §.hoc quoq;, de succes.
feu.& in c.1.in ti.qui succes.tene.& p Ale.ↄs.10. Ponderatis.
35 col.4.in 3.vol.& ↄs.55.ꝑspectis.col.5.eo.vol.cũ ↄc.Quib.†in
locis,ẽt tradit forma inuestituræ feudalis ex pacto & prouidẽ.
Et in istis feu.sub istis formis ↄcessis ꝓcedũt & locũ habẽt ꝑdi
ctæ ↄstitutiones regni attẽtis verbis ipsarũ & rõnib. in illis ex-
36 pressis.Et†suadet:qm̃ in materia feudali verbũ hr̃s,intellr̃ de
filio masculo & nõ de alio hr̃de,nec ↄprehendit fœmina. c.1.
§.& si clientulus.in ti.de aliena.feu.& ibi doc.notãt, ut ẽt per
illũ tex.faciũt in c.1.§.ꝑfecto.in ti.de lege Corra. & dñt Bal.
& alij in c.1.in ti.de eo qui sibi.& hære.suis,& Ale.ↄs.30. qm̃
oẽ,in prin.& co.3.in 1.uol.& p Ia.ĩ trac.de feu.in ver.& q.buſ
cunq; hr̃dib.col.2.cir.prin.& in ver.& unus,col.2.versi.& sic
habetis,& ver.præce.& p Ias.in d.l.de quib.nu.19.& seq. & p
37 Frã.de Cur.ↄs.49.col.8.& ↄs.50.co.antepe.in prin.Et†atten-
to iure feu.a successione feudi sub tali forma & inuestitura cõ
cessi,femina rl̃r reperit exclusa,q̃ tñ sine dubio admittit p di-
ctas ↄstõnes,licet in inuestitura de ea nulla reperiat facta mẽ-
tio.Quanto igit fortius admitti dẽt, qñ in inuestitura uocat,
ut est in pñti facta pro hr̃dib.utriusq; sexus uirtute dictarũ cõ
38 stitutionũ.Quæ†vlterius & istã inuestiturã cõprehendunt ↄsi
deratis verbis positis in proœmio dictarũ ↄstitutionũ in aliq-
bus,& d.ↄsti.ut de successionib.q̃ mentẽ finalẽ ↄcedẽtis argu-
39 unt & denotãt,iux.l.si.ff.de hære.inst.& l.1.ff.ad mace. Et†cã
fi.edendi dictã ↄsti.in aliquib.fuit praua ↄsuetudo, q̃ in aliqui
bus regni partib.uigebat,& disponebat a successione feudorũ
fẽminas excludi p cõsanguineos masculos,qđ q.dẽ erat ↄ̃rium
naturæ,& ↄ̃ cõe uotũ parẽtũ.Et cã finalis dictæ cõsti.ut de suc
cessionib. fuit: vt ĩ posterũ tolleret oĩno oĩs dubitatio, q̃ oriri
posset ĩ successionib.Comitatũ & Baronũ & oĩum aliorũ tenẽ
tiũ feu.ĩ capite a Rege.Quæ rõnes militant in Comite tenẽte
feuda sub illa inuestitura feudi hr̃ditarij ꝓ se & hr̃dib.utrius-
que sexus facta.Nã si excluderet filia ab agnatis, uigeret praua
cõsuetudo,quã illa cõstõ expsè tollit.Itẽ induceret quid ↄ̃riũ
naturæ & cõi uoto parentũ,sup quib.d.cõst. se fun.Prout ẽt si
istud nõ consideremus, resultaret adhuc dubitatio circa tales
successiones,quã totalẽ intẽdit excludere d.cõsti.ut de succes-
sionib.& resultaret ↄ̃rius effectus dictę cõsti.ad not.in l.legata
40 inutiliter.ff.de leg.1.cũ si.Et†quia d.cõsti.est ꝑcisa,ut patet ex
illa dictione.oĩno.l.si possessor.in prin.ff.de pe.hær. & p Alb.
de Ros.ĩ dictione oĩno.Et qa loquit de oĩb.tenẽtib.feuda ĩ ca-
pite a rege,& qui oẽs dicit nullũ excludit.c.solitę.de maior.&
41 obe.l.Iulianus.de leg. 3.c.Romanorũ.19.dist.Et † qm̃ rõnes
ꝑdictæ ita uigent in barone & comite tenẽte feu.cũ ista ĩuesti
tura,sicuti in illo,qui tenet sub alia cõi denotãte feudũ hr̃dita
riũ.Meritò.d.cõstõnes emanatæ.& cõditæ pp dictas rõnes lo-
cũ habebunt & in isto casu,vulg.l.illud.ff.ad leg.Aquil. l.a Ti
42 tio.ff.de furt.Et†quia rõnes expssæ in dictis cõsti. ita vigẽt in
feudatario tenẽte feudũ sub hac ĩuestitura,sicuti in tenẽte sub
alia inuestitura denotãte feudũ hr̃ditariũ seu ex pacto & ꝓui-
dẽtia.Meritò pñs casus inclusus dr̃ ĩ dictis cõst.& versamur in
casu cõprehẽsionis nõ aũt extensionis,iux.gl.in vers. Italiæ, in
c.1.de tẽp.ord.li.6.& p Bal.in d.l.de quib.co.pe.& Old. cõsi.
237.& per Mod.in auth.quas actiones n.22.& Dec.cõs. 227.
43 in casu nu.8.Et†ẽt quia in casu pñti nõ denegaret extẽsio. d.
cõsti.ex identitate rõnis,cũ p eas fiat reductio ad ius cõe,ut di
44 ximus.Prout†ẽt quia cõsuetudo inducta in casu ex identitate
rõnis dilatanda est ad aliũ,& nõ restringẽda.c.cũ olim. de cõ-
sue.& tradunt Inn.d.Ab.in c.dilecto.de off.Arch. & Bal. post
antiq.ĩ d.l.de quib.col.12.ver.restat uidere,& Ias.ibi in 2.no.
& Bar.& Bal.in l.nõ dubiũ.C.de leg.& ibi Ias.nu.50.& p Fel.
in c.auditis.nu.33.de pscr.& pũctaĩr in materia feudali,ꝙ fiat
extẽsio,tradit Alex.cõs.5.si vera,col.fi.ĩ 5.uol.& Soc.cõs.252.
visis col.8.ver.quinimo.in 2.vol.& Cor.cõs.371.col.3.uer.&
45 non immerito in 4.vol.Rursus†cõsiderãdũ est.Nã Rex Ferdi
nãdus primus.d.Mag.Rub.de dicto Comitatu inuestiturã fe-
cit iux.usum & cõsuetudinẽ.d.regni,ut patet ex lectura priui
legij,Et iõ talis inuestitura ꝓ se & hr̃dib.utriusq; sexus facta ĩ
terptatione & declaratione recipere dẽt ẽm usum & cõsuetu-
dinẽ d.regni,ut patet ex lectura priuilegij.Et iõ talis inuestitu
ra pro se & hr̃dib.utriusq; sexus facta interpretationẽ recipe-
re dẽt ẽm vsum & cõsuetudinẽ regni,ad quã rex se retulit, &
relatũ cõtinet in referẽte cũ oĩbus suis qualitatib.l. in testa.ff.
de cõd.& demõ.& p Bar.in l.si quis seruũ.§.fi.nu.5.ff.de leg.
2.& ĩ l.2.ff.de receptato.& l.utilissimũ §.cũ plures.ff.si fa.fur.
fec.dica.& in l.sanctio legũ.n.7.ff.de pę.Et usus & cõsuetudo
regni est illa,de qua ĩ d.cõsti.ẽm quas filia admittit ad succes-
sionẽ,& agnati transuersales excludunt, ↄñr in nullo obstabit.
46 d.Magda.Et†est ferè in terminis decisio.And.de Iser. in d.cõ-
sti.ut de succes.col.2.uer.ex collaterali. uolẽs, ꝙ priuilegiũ &
forma cõcessionis facta ẽm usum regni excludat collaterales.
Nã Rex in feudis,q̃ sunt de publico & ↄñr sua,potuit legẽ ap-
ponere,& successionẽ collateraliũ coarctare,& imputandũ est
illi,qui talẽ inuestiturã recepit,ẽm usum regni,ad quẽ Rex spã
lẽ relationẽ habuit. Quæ cõprobant ex his q̃ tradunt p Pau.đ
Cast.p Ias.in d.l.de quibus,col.antepen.& in l. præscriptione,
col.4.& 5.C.si cõ.ius, & per Bal.in ti.de pa.Cõstã.in ver.Nos
Romanorũ,& per Fel.super.decreto.c.ius gñale, & per Mod.
47 in c.licet cãm,col.3.& 4.de proba.Et†suadent, nam ↄ̃hentes
semper vñr se velle cõformare cũ cõsuetudine,seu statu. loci,
ẽm Bar.& alios in l.hr̃des mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.& p doc.in
48 l.Gallus.§.ẽt si parente.ff.de lib.& post.Quinimo†dico & for
tius,ꝙ & si Rex ad vsũ & cõsuetudinẽ regni in dicta inuestitu
ra & priuilegio se exprcsè non retulisset, tñ adhuc necessariò
referẽda erat ad talẽ usũ & cõsuetudinẽ: vt filia succederet ẽm
tenorẽ.d.cõsti.Nã cõcessio feudi facta in patria, in qua fœmi-
na solet succedere,ꝑsumit facta ẽm talẽ consuetudinẽ, esto ꝙ
de ea nihil dicat,ut apertè cõcludit Old.suo cons.159.ex pñti
themate,in 2.dub.vbi optimis rõnib.& iurib.istud cõprobat,
quẽ refert & sequit Alb.Bru.consi.81.in fi. & ponit Bal. in c.
1.§.hoc quoq;,col.4.ver.sola consuetudo,in tit.de suc.feu. &
Deci.cons.185.in cã,col.3.uer.Non obstãt,ꝙ in alia. Ex quib.
firmissima & vera resultat conclo non obstante ꝑdicta inuesti
tura facta mõ quo s̃.ipsam.d.Magda.ac d. Comi. posse & de-
bere succedere excluso funditus ipso d.Ioa. Fran. Et illa verba
inuestituræ,utriusq; sexus,satis operabuntur quò ad masculos
49 descendẽtes & feudatario mortuo, qui filiam excludũt. † Sed
qñ ex eo nullus extat descẽdẽs,admittetur filia per dictas cõst.
ita firmantes, per quas exclusus est ipse d.Io.Frã. Qui ulterius
expellendus venit,& ex alio capite,nam comes Ambro. Rob.
tpe,quo decessit.d.comitatũ minimè possidebat ex successio-
ne paterna,nec ex illa primæua inuestitura facta p regẽ Ferdi.
d.magni.Roberto;Fuerat.n.illa priuatus, & omni priuilegio,
& comitatu pp notoriam rebellionem per ipsum commissam
erga Cęsarem regẽ.d. regni, & directum dñm comitatus ꝑdi-
cti,& per sñiam rebellis declaratus,& d.bona feu. per regium
fiscũ fuere occupata,tanq̃ cõfiscata,& publicata, & demũ p ip
50 sum fiscũ alijs vẽdita.Quib.†stantib.d.primæua inuest. & pri
uilegiũ nullius sunt cõsiderationis,euanuerũt etenim, ad no.ĩ
c.de forma.in fi.22.q.ulti.cir.fi.& in ti.de for.fidel.& in ti. de
no.for.fid.iũctis his q̃ hñr in ti.in q.cau.ami.feu. & in ti.q̃ sit
pri.cau.bñfi.ami.in §.illud.& in §.deniq;.& in c.similiter.ĩ ti.
qui.mo.feu.ami.& in c.1.§.itẽ si fratrẽ.e.ti.& in c. 1. qua.do.
prop. priue.iunctis ẽt no.in l.quisquis.C.ad l.iu. maie. & per
Bar.in extraua.ad repri.in uer.rebellis.& And.de Iser.in cõst.
regni,si uasallus,co.2.uer.pp felloniã,& sunt ẽt nonnulla cap.
regni,cum alijs alle.in decis.consi.Neap.265.Illustrissi.col.7.
ver.7.uasallus,& dec.282.orta lite.col.pe.& fi.decis.385.du-
bium.col.2.ubi inter alia adducitur cap.Catholic. Maie. vo-
lens,pp crimen læsæ maiest.feuda confiscari cum alijs alle.per
Ias.in l.2.nu.14.C.de iu.emphiteu.& per Iaco.in trac. de feu.
in ver.dictiq; vasalli.col.1.& col.2.uer.4.cã,& col.3. uer.ulte
rius quæritur,& col.8.ver.10.cã,& col.14.uer.a duobus,& p
Mod.Pap.in trac.de feu.in 4.par.prin.fol.32.& aliis seq. Nec
istis ob.si dicatur,tale delictum, & notoriam rebellionem nõ
potuisse præiudicare agnatis transuersalibus in feu. paterno,
cuius successione non vñr posse priuari pp delictum,& rebel-
lionẽ Com.Ambro.Rober.l.non debet.ff.de reg.iu.& quia de
51 lictũ debet tenere suos aucto.l.sancimus.C.de pœn. Et†hanc
sñiam,etiam si delictum feudatarij esset commissum ↄ̃ perso-
nam dñi,ꝙ nõ noceat alijs agnatis,sed solùm descendentibus
illius delinquentis,tenuit gl.mag.in c.1.§.1.in tit.de suc.feu.
& in c.1.in ti.si ual.feu.priua.& And.de Iser.in c.1.§.fi.in ti. q̃
fuit

fuit pri.cā benefi.amit.& in §.firmiter.de prohi.feu.alien.per Fed.in c.1.si vas.feu.pri.& in d.ↄsti. regni, vt de successionib. col.2.ver.succedere,& in ↄsti.regni,si qn̄.in ti. de pe̜n. foriud. & in suo reper.ī ver.si feudata. ↄmisit,& refertur in d.deci.ↄs. Nea.282.col.fi.cū alijs alle.p Iac. in d.trac.de feu.col.16.ver. videamus nunc.& per Mod.Pap.in 5.par.prin.col.1.in e.trac.

52 Nā† cōis* opi.se habet in oppositū, volens ꝙ si vasallus priuat᷑ * feu.ꝑp delictū,seu culpā,q̄ de directo offendit dūm, tale feu.ēt si esset antiquū reuertit᷑ ad dn̄m,& agnati transuersales nō pn̄t illud hr̄e.Nā ipsis etiam tale delictū nocet,per tex.in §.deniq;. in ti.q̄ fue.pri.cau.benef.ami.Et hāc sn̄iam in feudo nouo oēs * indifferēter sequunt᷑.Et in feudo pr̄.& anti.est ēt* cōis,ut agnati priuent᷑,nedū descendētes delinquentis,ut dicit gl.in c.1.§. deniq;.ꝑalle.& Bal.& Mod.ibi post Ia.de Bel. & Nic. de Nea. & firmat Ale.ↄs.30.Qm̄,col.6.in 1.uol.& firmat gl.in §.fi.de pace iura.firm.& Bal.& alij in c.1.si vasal.feu.priue. & Bal. in

53 l.eū qui.ff.de interdic.& relega. ¶ †Et qn̄ tale delictū directò ↄmittit᷑ in dn̄m,ꝙ ēt agnati priuent᷑,hr̄ in decis.ↄs.Neap. 385. col.2.ꝑalle.ubi ad id inter alia allegat᷑.C.Catho.maie. Et allegando alias decis.hanc sn̄iam dicit esse magis cōem,& in iudicando sequēdā,& ab ea non esse recedendū,Iac.in trac.de feu. in ver.dictiq; uasalli.col.16.& 17.ver.uideamus nunc,in fine. Et idē dn̄t,& affirmant Mod.Pap.in trac.de feu.in 5.par.prin.

54 fo.52.col.4.& seq.ubi rn̄dent quibusdā in ꝯriū addu.Et † dicunt tale delictū uasalli meritò nocere & ꝑiudicare alijs agnatis trāsuersalib.ex quo feudū est bn̄ficiū,& agnati veniūt uirtu te primeuæ inuestituræ,& censet᷑ datū & ↄcessum cū ista qualitate,& ↄdōne,ut si ingratitudo ↄmittat᷑ ꝯ dn̄m, feudū reuertat᷑ ad ipsū,& agnati nō pn̄t ↄqueri, ex quo a principio feudū fuit affectū hac qualitate & hac ↄdōne,videlicet,si primus,cui facta fuit ↄcessio,& oēs ab eo successiuè descendentes erūt uersus dn̄m grati,allegant iura,vt p eos,dicētes istud uelle tex.ī d. §.deniq;.ꝑ qua opi.faciūt,q̄ hn̄r in tit.in q̄b.cau.feu.ami.ver. bn̄ficiū,& ver.fi. apertius ibi.ad hoc ut ille & sui hr̄des fideliter dn̄o seruiant.Et ꝙ ↄdōnaliter donec sit fidelis videat᷑ esse ↄcessum,hr̄ in d.decisi.cōsi.Neap.282.col. fi. ver.ego dicebā.

55 Et†ista satis suadet ex illa cl̄a,q̄ cōiter solet apponi in priuilegijs & inuestituris,uidelicet,iurib.n̄ris semp saluis &c. q̄ operat᷑,vt feudū ꝑdat᷑ ex qualibet cā ēt leui: vt dicit And. de Iser.ī ↄsti.regni,dn̄i a vasallis,co.2.ver.sed q.d,in ti.de assecura.dn̄o.

56 ¶†Et postremò istis nō hn̄t obstare si diceret᷑,ꝙ Com. Ambr. Rob.p Ce̜s.Maie.postquā fuit priuatus. d. comitatu.& feudis fuit ad illa restitutus,quæ restō non facit d.feuda esse noua,ex quo adhuc remansere antiquæ,prout erant ante delictum, & ante priuationē,ut dicit And.de Ise.in c.1.in tit.de uas.decre. æta.& d.Præp.ibi,& Alex.ↄs.30.qm̄.in 1.vol.& p gl. & doc.in c.1.§.insuper.de prohi.feu.alie.p Fed.& p Albe. Bru. ↄs.112. col.2.cum alijs ad plenum cumulatis p Fran.de Cur.in d.ↄsi. 49.memorię recolendæ.f.17.col.3.& 4.uer.ex quib.verbis,& ver.quo casu,& alijs seq.Nā ēt ↄcessō ꝙ Comes Ambr.ꝑp dictā restitutionē diceret᷑ dictum feudū tenuisse tanq̄ paternum & ex prima inuestitura facta Mag.d.Rob.per regē Ferdin. pro ipso & hr̄dib.utriusq; sexus.Tn̄ adhuc nihil habet obstare. d. Magda.q̄ non excludit᷑ a successione ꝑp dictam inuestituram, nec illa prodest.d.Io.Frā.penitus excluso per ↄsti.reg.ut supe-

57 rius diffusè deduxi.Præterea†aduertendū est,qm̄ Cæs.mai.ad instantiam sum.Pon.de dicto comi.& feudis gratiam fecit comiti Amb.Rob.eidē remittendo pœnam corporalē,& ꝙ deberet soluere preciū,quo d.comitatus & feuda fuere uendita, vt est uidere ex lr̄is.d.Cæs.Maie.& qm̄ corporalis possessio dictorum feu.fuit iam capta per fiscum ꝑp felloniam & rebellionē, licet postmodum Imperator & Rex remiserit delictū,& delinquentem restituat,& inuestiat,tn̄ hoc casu feudum erit nouū, & non paternū,nec antiquum,ita punctaliter dicit Io.Raimū. in c.Imperialem.§.insuper.ti.de prohi.feu.alie. per Fed.ita limitando gl.ibi,& est de mente Bal.in l.1.q.41.ff.de re. diuisi. & istud sequitur allegando alias decisi.d.Iac.in trac.de feu.in

58 ver.dictiq; uasalli.col.fi.uer.addite,ꝙ Io.Et† isto casu cessant in ꝯrium adducta,prout etiam cessant ex eo qm̄ ꝑp cri. le.ma. d.feuda fuere confiscata,& subsecuta fuit de prædictis sn̄ia declaratoria,& ꝑp felloniam commissam ipse com.Amb. Robe. fuit d.feudis priuatus, & esto ꝙ postmodum habuerit gratiā, tale feu.dicetur nouum,& non antiquum,ut dicit Bal. in c.1. §.firmiter.el 2.in fi.de prohi.feu.ali.per Fed.quem refert,& sequitur Alb.Bru.ↄs.68.si insistamus.col.2. uers.item aduertas, ad quę deseruiunt tradita per Bar.in extraua.qui sint rebelles. in uer.rebellando,& applicari pn̄t,quæ dicit Iac.in trac.in uerbo dictiq; vasalli.col.fi.uer.dubitatur etiam. Et quia feudum nouum est,& interpretatur, qn̄ regius assensus dat cām illud habendi,sine quo haberi minimè poterat,f̄m And.de Ise.in c. 1.qui suc.tene.& in d.c.imperialem,& in c.1.de alie. feu.&

59 deci.cons.Neap.248.fuit diu.col.4.† Et tenendo talia feuda postremò detēta cā,de qua s̄.per com.Amb.Rob. fuisse & esse noua,nulla prorsus cadit dubitatio, quin ad illa succedere debeat ipsa d.Magd.per d.consti.regni,illam reddentes habilem ad successio.prædictā,& excludens oēs alios agnatos,q̄ hoc casu iure ēt feudorum excludūtur c.1.de suc. fra. & §.si autem, cum concor.in ti.de his qui fe.da.po. Parisius Bon.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina regulariter non est capax feudi.*
Nec filij ipsius possunt succedere.
2 *Succedit tamen fœmina, quando in inuestitura est vocata:*
3 *Et iure hæreditario potest esse capax marchionatus, regni, & alterius dignitatis,& potest iurisdictionem exercere.*
4 *Quando inuesti.est pro mas.& fœ. masculis non extant. fœmina admit.*
5 *Appel. hæredum in materia feuda. venit solùm mascul. & non fœmina.*
6 *Quod non procedit, quando expresse fœmina apparet uocata, nam tunc venit appellatione hæredum.*
7 *Inuestituræ subsequentes recipiunt declarationem a prima.*
8 *Primæ inuestituræ attenduntur, & non posteriores, per quas non potest tolli ius quæsitum ex primis.*
9 *Relatum continetur in referente, cum omnibus suis qualitatib.*
10 *Contrarietas fugienda est, & dari debet concordia.*
11 *Quando inuestituræ sequentes veniunt ad corroborationem, & confirmationem primarū, non debent operari diminutionem.*
12 *Non est verisimile, parentes velle præiudicare posteris.*
13 *Valet argumentum a verosimili.*
14 *Necessariò petendæ sunt reformationes & confirmationes feudorum.*
15 *Semel exclusa a feudo dicitur perpetuò exclusa, licet excludens eam postmodum moriatur sine filijs.*
16 *Exclusa per stat. dicitur perpetuò exclusa.*
17 *Exclusa per fratrem a successione patris potest tamen fratri eam excludenti succedere.*
18 *Differentia est quò ad successionem in feudis, & in alijs rebus allodialibus.*
19 *Semel exclusa non dicitur perpetuò exclusa, quando concessio non continet feudum, sed donationem.*
20 *Et idem quando feudum esset improprium*
21 *Et idem quando non excluduntur perpetuò, sed solùm temporaliter & conditionaliter.*
22 *Multum differt an excludatur perpetuò, seu tēporaliter, uel quod uocetur simpliciter, uel limitatè.*
23 *Et idem est etiam in materia statutaria.*
24 *Obseruantia multùm operatur in feudis, ut fœmina ualeat succedere, & nu.26.*
25 *Defuncto vasallo sine filijs feudū reuertit᷑ ad directū dominum.*
26 *Quando inuestitura mixtim loquitur de masculis & fœminis facilius fœmina potest habilitari.*
27 *Feudū reuersum ad principem denuo per ipsum alteri concedendum est, & nu.28.*
28 *Et penes dominum directum non potest residere feudum.*
29 *Directus dominus potest suo arbitrio feu.ad se reuersa alteri concedere.*
30 *Ratione vnionis & communionis multa conceduntur, quæ alias minimè concederentur.*
31 *Propter merita parentum potest princeps gratificare fœminis, et eam habilitare ad feudum.*
32 *Fœmina potest reddi habilis, & seruire feudo, & adimplere ea, ad quæ tenetur vasallus ex persona sui mariti.*
33 *Personæ inhabiles sunt capaces feudi, & inseruiunt per alium.*
34 *Sicut etiam est in ecclesia, clerico, & similib.*
35 *Potest Cæsar renunciare iuri suo,& illud alteri concedere. Et derogare iuri passiuo.*

Et quia

36 *Et quia feudum ad se reuersum per lineam finitam debet concedere potius filiæ defuncti quàm alijs.*
Sicut etiam dicimus in emphiteusi.
37 *Et potius debet gratificare hæredi, quàm alijs.*
38 *Nec ad id audiri debent aliæ personæ prætendentes ius, si fuerũt im mora.*
39 *Et princeps potest derogare dispositioni. §. permittitur.*
40 *Et quia dominus directus nõ est astrictus feudũ ad se deuolutum concedere illis, qui longissima præscriptione fuerunt exclusi.*
41 *Potest directus dominus viuente vasallo feudum alteri concedere sub conditione, si ille sine filijs moriatur.*
42 *Eo magis si accedit voluntas uasalli.*
43 *Et etiam si persona ad id vocata est de comprehensis in primis inuestituris.*
44 *Dictio, ex nunc prout ex tunc, operatur effectũ tempore congruo.*
45 *Princeps concedens inuestituram tenetur illam obseruare.*
46 *Nec potest ipsam reuocare, & se pœnitere.*
47 *Et concedendo feudum dicitur contrahere.*
48 *Et talem contractum tenetur obseruare, nec põt illum reuocare.*
49 *Nec potest antiquas inuestituras infringere, & alterare.*
50 *Maximè si illas confirmauit.*
51 *Et tenetur princeps per eum inuestito tradere possessionem feudi penes ipsum existentem.*
52 *Et debet pati, vt vasallus possideat.*
53 *Nec circa ista debet se reddi difficilem, sed fauorabilem, ex quo tenetur defendere & coadiuuare vasallum.*
54 *Potest vasallus propria auctoritate capere possessionem feudi, quando sibi est concessa talis facultas, & nu. 55.*
56 *Et quia beneficium principis est latissimè interpretandum.*
57 *In confirmante cõtinetur confirmatum cũ oĩbus suis qualitatib.*
Maximè quando facta est cum inserto tenore confirmati.
58 *Per inuestiturã verbalem non transfertur dominium, nec possessio, nec ius in re, sed solùm ad rem.*
59 *Tamen per eam inuestito dicitur concessa licentia apprehendendi possessionem propria auctoritate.*
60 *Maximè quando talis inuestitura facta est a supremo principe.*
61 *Declarantur circa hoc dicta aliquorum doctorum.*
62 *Nec requiritur aliquod signum corporeum.*
63 *Cæsar solitus est inuestituras facere, sine aliquo signo corporeo, sed solo, & simplici verbo.*
64 *Hæres vasalli defuncti potest petere secundùm ius cõmune se immitti in possessionẽ omnium bonorum, quæ defunctus tenebat.*
65 *Etiam feudalium.*
66 *Potest enim sua interesse multipliciter, si aduersarius non probaret, uel alia de causa.*
Et agnati vasalli defuncti circa id non dicuntur legitimi contradictores, nam ipsorum ius reseruatur in iudicio proprietatis.
67 *L. fi. C. de edic. diui Adri. locum habet, quãdo ostẽditur testamentum, sed idem erit in causa intestati per officium iudicis.*
68 *Et potest etiam verti interesse propter melioramenta.*
70 *Subditi possunt contradicere, ne dentur in feudum alijs, & inuiti per directum dominum in alium transferantur.*
71 *Nam possent habere dominum duriorem.*
72 *Et interesset ipsorum non habere plures.*
73 *Et quia interesset ipsorum dominos moram trahere apud eos.*
74 *Et vt pecuniæ ibidem expendantur, & non extrahantur.*
75 *Tamen si subditi semel cõsenserunt & soliti sunt dari et trãsferri in aliũ, non poterunt postmodum contradicere. & n. 78. 80.*
76 *Arg. a solitis & consuetis et a consuetudine validũ est. et n. 77.*
79 *Infeudatio confirmatiua non est noua sed potius executio primæ*
81 *Et quando consenserunt, non poterunt amplius reclamare.*
82 *Et idẽ quando non transferuntur separatim sed cũ uniuersitate.*
83 *Et quando transferuntur de plenitudine potestatis.*
Clausula ex certa scia, & similes multum operantur, remissiuè.
84 *Et in deuolutis et reuersis ad principem non datur reclamatio subditorum, quia in illis habet amplissimam potestatem.*
85 *Nam summissio istorum dependet a voluntate principis.*
86 *Potest princeps loco sui constituere aliũ sine cõsensu populorum.*
87 *Cum traditio subditorum iure positiuo inducta sit, & per principem illi potest derogari.*
88 *Ex cã necessitatis põt princeps trãsferre subditos inuitos in aliũ*
89 *Non est præsumendum, dominum esse duriorem. & nu. 90.*
90 *Soliti esse subditi nõ dẽnt deficere ab ea seruitute, ĩ qua sũt nati.*
91 *Non inconuenit, quòd subditi habeant plures dominos.*
92 *Maritus & vxor pro uno reputantur.*
93 *Non consideratur circa ista, quòd domini debeant esse præsentes vel absentes.*
Domini possunt expendere pecunias, & de fructibus feudi disponere eorum arbitrio.
94 *Vna ciuitas debet eodem iure fungi, quo aliæ, si omnes in eadem inuestitura continentur.*
95 *Et sicut aliæ habuerunt certam determinationem, eandem habere debet ista.*
96 *Et quod additur antiquæ inuestituræ, tale additum regulatur secundùm alia antiqua.*
97 *Incrementum non indiget noua inuestitura.*
98 *Si inuestitura est uniuersalis super toto territorio, loca particularia non possunt reclamare.*
99 *In possessorio iudicio non possunt contradicere, qui non possident, & qui litem aliquam non mouerunt.*
100 *Non debet tradi possessio alicuius castri, cuius recuperatio esset difficilis.*
101 *Et quo caso istud procedat.*
102 *Et non procedit, quando primæuus dominus est potentior, et ua sallus obediens.*
103 *Et quãdo ille, qui petit mitti in possessionem, præstaret cautionẽ de restituendo fortilitia, quando condemnaretur in petitorio.*
104 *Et idem quando ille, cui traderetur, esset sub eodem principe, et subditus eidem domino, coram quo agitanda esset cã petitorij.*

CONSILIVM XXII.

Illustrissimam dñam Ducissam Mantuæ, Mõtisq; Ferrati Marchionissã unà cũ Ill. eius marito oĩ ex capite inducẽdã & in realẽ possessionẽ d. Marchionat°, dñij, ciuitatũ, castrorũ, locorũq; oĩum, per patrẽ, fratrẽ, & nouissimè Io. Georg. patruũ olim Ill. Marchiones possessorũ, iuxta tenorẽ inuestituræ a Cæsa. Maie. ipsis Illu. cõiugib. ꝯcessæ immittendã esse, Cæsareamq; Maie. id denegare minimè posse. Teneriq; eã ꝯcedere, debiteq; executioni demãdare. Sequẽtia q̃ breuissimè collecta, & ueritatẽ ipsam ꝯtinentia, efficacissimè, & necessariò cõcludũt, & ostẽdunt. Ipsam nãq; Illu. d. q̃uis fœminã ad possessionẽ tñ, successionemq, Marchiona. cæterorumq; locorũ, de q̃b. agitaꝛ (masculis minimè existentib.) habilẽ ac capacẽ admittẽdã esse. Inuestituræ, priuilegiaq; oĩa p̃decessorib. Ill. Marchionib. a retro Sere. Imperatorib. emanata, ꝯcessaq;. Et postremò illa ipsis Ill. Coniungibus a Cæsa Maie. ꝯdonata & facta, luce clarius arguũt, & demõstrãt.
1 Nã† & si rĩr fẹmina feudi nõ dĩ capax, & in illo succedere nõ possit c. 1. §. & q̃a vidim°. q̃ feu. da. pos. c. 1. §. filia. de suc. feu. c. 1. §. ad filiã. de gradi. suc. in feu. cũ ꝯcor. Et nedũ ipsa, uerùm & filii ipsius excludanꝛ, ut ĩ §. hoc aũt. q̃ feu. da. pos. & p An. d̃ Bu.
2 ꝯs. 46. rectè decisum est. & Cald. ꝯs. 3. in ti. de feu. Attñ† quam plures sunt casus, in q̃b. fœmina reperiꝛ habilis, & capax feud. successionisq; ipsius. Quos sigillatim enumerare in p̃nti minimè opus est, nisi quantũ p̃nti disceptationi ꝯuenit. Inter quos ille cõiter recipiꝛ, qñ fœmina in inuestitura uocata est, ut in d. c. 1. §. hoc aũt notã. in fi. & in c. 1. §. quinẽt. in ti. epi. uel Ab. & ĩ c. 1. de his q̃ sibi & hẹre. & c. 1. de natu. feu. & c. 1. quẽadmodũ feu. con. pos. & q̃m Illu. d. vocata est in primẹua inuesti. per Otho. II. ꝯcessa Aledramo primẹuo marchioni, ut apertissimè & ꝯcludẽter ostẽdã, & deducã in con. sup̃ petitorio, & ꝓprietate exarãdo, ne bis idẽ repliceꝛ. Meritò† uirtute d. pacti & tãquã
3 uocata habilis & capax reperiꝛ, ẽt in isto marchionatu, quãuis sit feudũ regale, & dignitatis, ut tradiꝛ in c. 1. de fe. mar. & ĩ se ꝯtineat iurisdõnẽ, cuius exercitiũ fœminæ vr̃ denegatũ. l. cũ p̃tor. §. fi. ff. de iudi. c. tria. in prin. 3. q. 3. c. mulierẽ. in fi. 33. q. 4. Tñ istis minimè ob. hẹc oĩa fẹminis ꝯpetere p̃nt iure hr̃. & qñ vocatæ sunt. Possunt. n. esse Reginẹ, Ducissæ, Marchionissæ, & alias dignitates, necnon & feu. illas ꝯtiñ. hr̃e, & ꝯsequi. Necnõ & iurisdõnem exercere, ut firmat Ang. in d. l. cũ p̃tor. §. fi. Inn. & Abb. & alij in c. dilecti. de arbi. Ang. & Mod. col. 1. n. 3. alle. ꝯcor. in l. 2. ff. de re iu. Ale. ꝯs. 1. col. 6. in 5. uol. & post alios D. Prẹp. in c. fi. §. fẹmina. p̃ quos fi. inue. & Deci. ꝯs. 32. & ꝓ tenui. in fi. & ꝯs. 11. ꝯsuluit. in fi. ĩpresso in illis. 40. & Cor. ꝯs. 16. ĩ fi.
4 in 1. uol. Vocata† insup̃ & aptius ad d. Marchi. ipsa apparet Ill. D. ĩ iuestitura Caro. IIII. facta Ill. Marchioni Io. ꝓ se, & suis hære. mascu-

re.masculis,& fœminis. Quæ,illis nõ extantib.admitti, & succedere,pñt,vt in c.1.de eo q. sibi & hęre.& in c.filia,de successioni.feu.& in c.1.de natu.suc.feu.& p Alex.ↄſ.9.ponderatis,
5 col.2.in 5.vol.& gſ.30.qm̃,col.4.in 1.uol.cũ si.Et † licet aliæ inuestituræ postmodũ obtentæ p Ill.Marchiones, & concessæ illis p alios Imperato.post Caro. Quartũ, nihil dicãt de feminis,sed simpliciter loquant̃ de hr̃dibus,quorũ applone in materia feu.uenit tm̃ masculus,& nõ fęmina,ut hęres sanguinis, filius,& descẽdens ex primo acquisitore c.1.§.& si cliẽtulus. de aliena.feu.c.1.§.fi.si de feu.fuer.ↄtro.int.do.& agna.c.1.§. pe.de leg.Corra.p Bal.in c.1.§.hoc quoq;.qui feu. da. pos.per Bar.& alios in l.Gallus.§.ẽt si parẽte.ff.de lib.& pos.cũ cõcor. Tñ quia per inuestiturã Othonis Secundi & illã Caro.Quarti
6 fęminæ expresse fuere uocatæ,illis ↄsideratis † talis appellatio hr̃dum,de qua in alijs subsequentib.inuestituris, minimè restringanda erit ad masculos,tm̃,sed stabit in suo proprio significatu,ſm dispositionẽ iuris cõis uolẽtis hr̃dum appellone ita uenire fœminas sicut & masculos.l.hr̃dis appellone.ff.de ver. sig.& auth.de hęre.ab intest.veni.in prin.iũcta Rub. & p gl.& alios in c.sed diuersum.de alie.feu.Ex quo.n.p illas primas fęminæ fuerunt habilitatæ.Subsequentes inuestituræ ab illis primis interpretationẽ,& declarationẽ hãc recipiunt.cũ pcedentia declarent sequentia.l.si seruus pluriũ.§.fi.l.qui filiab. ff.de
7 leg.1.l.quisquis.& ibi Bar.de leg.3.Et†in term.nr̃is pbat̃ in c. 1.de duo.fratri.a capit.inuesti.& firmat Cor.ↄſ.16.col.4.ver.
8 & licet aliàs in 1.uol. & Alb. Bru.ↄſ.1.col.8.in fi.Et†comprobatur:qm̃ primæ inuestituræ attẽdi debent,& nõ posteriores, per quas minimè tollitur ius quæsitũ ex primis,vt tradit Bal.ĩ c.1.§.fi.col.fi.uer.quæro.de feud.guar.& in c.1. de eo qui sibi & hære.in l.1.col.pe.C.qñ non peten.par.& Ale.ↄſ.30. nu.2.
9 in 1.uol.& Pau.de Ca.cõſ.6.vr̃ col.fi.Eo†ẽt quia in istis posterioribus expressa fit relatio ad primas,& ad illã Caro.Quarti.
10 Et†relatũ ↄtinet in referente,cũ oĩb.suis qualitatib.l. in testamentis.ff.de ↄd.& dem.p Bart.in l.1.ff.de receptato. & in l.si
11 quis seruũ.§.fi.col.2.nu.5.ff.de leg.2.Prout † ẽt q̃a aliàs istæ postmodũ obtentæ ↄ̃riarent̃ primis,& ut cesset ↄ̃rietas danda est,& admittenda ↄcordia pdicta,ad notata in c.inter dilectos. §.porrò.de fide instr.p Bar.& alios in l.fi.§.idẽ quæsiuit. ff. de cõd.inde.Et insuper quia posteriores impetratę,& ↄcessę sunt ad cõfirmatio.& corroborationẽ pcedentiũ,& primarũ,nõ ad derogationẽ,& diminutionẽ illarũ.Consequenter non debẽt operari,& diminutionẽ,& effectũ ↄ̃riũ.l. legata ĩutiliter.ff. de lega.1.cũ si.& tangit Pau.de Cast.cõſi. 142. itẽ q dictus Dñs, col.ult.in 2.uol.& Alex.consi.28.attentis.in 2.dub. in 5.uol. & faciunt,q̃ tradit Alb.Bru.cõſ.11.col.2.ver.redeo ad primũ, & firmat Fran.de Cur.cõſ.49.recolẽde,col.36.ver.10. & col.
12 37.ver.& ideo.Ad†qđ ẽt:q̃a non est verosimile petẽtes, & obtinẽtes istas posteriores inuestituras uoluisse ab illis primis discedere,& pĩudicare ipsorũ posteris,& descend.ntib.habẽtib. ius ex illis primis,& inferre illis damnũ,quod proprium parẽtum reputat̃.l.isti quidem.ff.quod metus cau.l.octaui.ff.unde cogna.l.scripto.ff.unde libe.l.liberorũ.ff.de uer. sig. Et in dubio nemo præsumitur istud uelle exequi,uulg.l.cũ de indebi-
13 to.ff.de probatio.Et†a uerosimili ualidum est arg. l. nuptura. in fine.ff.de iure dot.l.fi.ff.quod metus cau.c.quia §.uerosimi
14 le,de præsumptio.Prout†insuper.Nam obtinentes illas posteriores necesse habebant illas petere,& assequi.c.1.in princ. & ibi diffusè doct.quæ fuer.prima cau.benef.amit.& per Bal. & alios in c.præterea.si quis.de prohi.feu.alien. per Fede. & tradunt Io.And.& alij in c.veritatis.de iureiu. & in necessitatib. nemo præsumitur liberalis.l.rem legatam.ff.de adimen. lega.
15 ¶†Nec Illu.d.habet obstare si dicat̃,q ipsa fuit exclusa a dicto feudo per eius fratrẽ,& successiuè p Illu.Io.Geor.eius patruũ, & quia semel exclusa perpetuò cẽset̃ exclusa, ita ut ulteriꝰ succedere nõ possit. Esto q ille,qui eam exclusit, moriat̃ sine filiis,& descendentibus,vt hr̃ in §.quinetiã.in tit.Epis.uel Abb.
* ſm intellectum And.de Iser.& Bal.quos*cõiter sequunt̃ doc. ibi maxi.Aluaro.in 2.notabi.& do.Præp.col.2.& 3.rñdentes dictis Marti.Lauden.tenentis ibi ↄ̃rium,post Iac.de Bel. Quæ
* conclusio in materia feudali*cõis est,ut firmat do.Præpositus in d.§.quinetiam,& Alex.consi.20.uiso processu,in primo vo. & Soci.cõſ.19.col.2.ver.quinimo,& uer.& posito.in 1.uol.& Mod.Papien.in tractatu de feud.in 3.parte principa.q.27.fo. 25.col.4.& seq.versic.27.quæro,concord.adducunt,& sequitur Alber.Brun.consi.65.super casum & consi.78. col.pen.&
16 consi.105. casus,col.6.Et†confirmari potest per illud, quod in simili dicimus de fœmina per stat.simpliciter exclusa, nam perpetuò censetur esse exclusa,licet moriatur ille, qui eam exclusit,secundùm Bar.in l.fi.ff.ad Tertu.cum alijs allegatis per Soci.consi.92.circa col.10.uer.circa quartam,in 1. vol.& cõsil.50.viso,in 3.vol.& diffusè per Alber.Bru.in trac.quòd statibus mascu.in decimo arti.principa.q.5.fol.53.colu. 2. & 3.
17 versi.5.quæro.¶†Circa hanc obiectionem aduertendum est,
* quoniam illi obstare uidetur alia cõmunis * conclusio volens filiam semel exclusam per fratrem à successione patris, esto quòd perpetuò dicatur exclusa a successione paterna, tamen non dici exclusam a successione fratris,qui eam exclusit.Nam eueniente casu ipsa poterit fratri succedere,quàuis in hæreditate fraterna non essent alia bona,nisi paterna,a quibus iam semel fuit exclusa,ex quo non agitur amplius de hereditate patris,sed fratris, qui solùm eam exclusit a successione paterna, non a sua propria,& modò nõ succeditur patri,sed fratri,a cuius successione non est per alium proximiorem exclusa, ut tradunt Roma.Alex.Areti.Socin.Ias.& alii allegantes iura,rationes,& decisiones conclu.istam communem optimè probãtes quæ uideri poterunt,in l.1.§.ueteres.ff.de acq.pos.col.10.nu. 20.& seq.Vnde licet Illu.Domina fuerit exclusa a successione patris per fratrem.Et demum a successione fratris per Ioannẽ Georgium patruum, tamen nõ debet censeri exclusa à successione ipsius Ioannis Georgij alium proximiorem minimè habentis,cum dictæ hæredita.& successi.sint diuersæ & separatę
18 & de una ad aliam non bene inferatur.¶†Sed tenendo præcedentem communem * conclusi.huic secundæ etiam cõmuni
* potest responderi,ut illa pri.pcedat in materia feudali,in qua succeditur primo acquisitori.& satis est,q illi succedatur immediate seu mediate,licet non succedatur uasallo & feudatario ultimo loco morienti.Et si ultimo succederetur, tamen dicitur succedi pri.acquisitori.quia hæres hæredis &c.ut dicam in alio consilio proprietatis,& quia in feudis agit̃ de successione primi,meritò semel exclusa dicetur perpetuò exclusa,& pro-
* cedat prima conclusio*communis.Secunda verò cõclusio locum habebit in successione aliarum rerum,& in quib. succeditur ultimò morienti,& non primo, a cuius successione fuit exclusa,ex quo succedit ultimo a qua successione non reperitur exclusa,cum dictæ successiones sint diuersæ & separatę,vt firmant omnes in d. §. ueteres. & quoniam in præsenti uersamur in materia successionis feudalis,adhuc obstabit prima con-
19 clusio & obiectio. Tamen†dico in casu præsenti nihil obstare,& ipsam Illu.d.esto quòd fuerit semel exclusa, posse succedere. Nam considerata inuestitura primæua per Othonem II.concessa Aledramo primæuo Marchioni tenendo illam continere meram & simplicem donationem & non concessionem feudalem,ut deduximus in alio consi.tangente proprietatem. Necessaria sequitur conclusio, quòd in dictis rebus concessis & donatis minimè feudalibus fęmina poterit succedere, esto quòd fuerit semel exclusa, per illam conclusio.communẽ. superius.2.loco deductam in hoc nullam recipiẽtem difficulta-
20 tem.Si†uerò tenemus illam concessionem Othonis continere feudum, adhuc dicitur tale feudum esse improprium, vt concludenter ostendemus in alio consi.Quo fit,ut obiectio & prima cõclusio procedere minimè possit in successione feudi improprij,quod iudicatur & habetur ut res allodialis. Et rerum allodialium,in quibus successiones considerantur, ut separatæ,& diuersæ,ita ut semel exclusa adhuc poterit succedere illi,qui eam exclusit.ut per docto.in dicto.§.ueteres.consequenter uersabimur in secunda conclu.communi & non prima. Et quòd simus in feudo improprio, etiam respectu successionis testamentariæ seu ab intestato deducemus in alio cons.post deducta per Corne.consilio decimosexto. in primo uolumine,per Socin.& domin.Præposi.ibidem allegandos & considerando dictam inuestituram Othonis ibi aperiemus per eam fœminas post masculos fuisse uocatas.Prout expresse vocantur in illa inuestitura Caro.Quarti,per quam masculi præferuntur fœminis,& quousque illi extant fœminæ excluduntur. Ex opposito autem dictæ inuestituræ apertissimè ostendunt masculis non extantibus fœminas debere admitti, quæ secundùm tenorem illarum non possunt dici perpetuò exclusæ, sed solùm temporaliter, & conditionaliter, si masculi extant,

extant,& per 9rium illis non extantib. vocant̃ expreſsè & non
21 excludunt.Et†ad id optimè facit ꝯſtitutio reg.Neap.vt de ſuc
ceſsionib.& alia,in aliquib.ubi fęmina extante frẽ maſculo ex-
cludit̃ a feudo,illo verò ſine filijs mortuo admittit̃ ſoror,quã-
uis ſemel excluſa,ea rõne vt dicit ibi And.de Iſer. poſt glo.qm̃
nõ fuit excluſa ppetuò ſed tpaliter,& ꝯdõnal̃r.Et eſt ferè in ter
minis ꝯſi.Soc.palle.19.Pro deciſione.col.2.& 3.in 1. volu. Et
22 †ꝯfirmat̃ ex his,q̃ tradit Alex.ꝯſ.43.ꝯſideratis.in 3.vol.volens
ꝯſiderãda eſſe verba,p q̃ fœmina excludit̃:qm̃ ex illis capietur
veritas,an ſemel excluſa dicat̃ ppetuò excluſa vel ne. Et in ter-
minis nr̃is maſculi p dictas inueſtituras vocati ſunt limitatè
quouſq; extant & viuunt,vñ illis mortuis,& nõ exiſtentib.fœ-
mina venire põt ex pſona ꝓpria, virtute illarũ inueſtiturarũ,
qm̃ oẽ ius mortui fuit extinctũ & reſolutũ,vt in ſi.tradit Alex.
23 cõſ.38.ꝯſideratis,col.2.uer.alia rõne.in 2.vol.Et † in ſi. iſtud
videmus in ſtatutis excludẽtib. fœminas tpaliter & ꝯdõnal̃r,
q̃ licet ſemel fuerint excluſæ,nõ ppea cenſent̃ ppetuò excluſæ,
ſm̃ Bar. in d.l.ſi.ff.ad tertu.& Soc.d.ꝯſ.92.col.10.in 1.uol. &
d.ꝯſi.50.col.1. in 3.uol.cũ alijs plenè cumulatis p Alb.Brun.
in d.trac.in 10.art.prin.q.5.f.53.&ſequ.col.3.ver. Alio & 2.
caſu.Et ita declarant̃ ſuperius adducta in 9riũ de ſtatuto,ut ꝓ-
24 cedat,qñ ſimpl̃r.Et†cõprobant̃ iſta:qa aliàs in iſto Marchio-
natu ita extitit obſeruatũ,qñ mortuus fuit ſiue filijs Ioan.ulti.
Marchio ex domo Saxoniæ.Nam tranſitum fecit ad Theodo-
rũ Paleologum filium Violantidis ſororis.d.Ioã.& ab ipſo per
prius excluſæ.Et ꝙ tũc obſeruatũ fuit denuo obſeruari dẽt, vt
deficiente linea maſculi.tranſitus fiat ad fęminas.c. cũ dilect°.
de ꝯſue.& arg.l.minimè.ff.de legi.& p Spe.in tit.de feu.§. qm̃,
ver.21.& probat̃ in c.ſignificauit,de reſcri.& tradũt doc. in c.
1.de natu.ſucceſ.feu. & Card.ꝯſ.64.Nobilis.circa finem, cum
alijs allegatis per Alex. ꝯſ.29.colu.3.in 5.uolu.& p Mod.Pap.
25 in d.trac.de feu.f.23.col.4.ver.octauò fallit.Poſtremò† fundi
tus eneruat̃ & tollit̃ obiectio,qm̃ data illa conclu. ꝓ vera, ꝙ in
materia feudali ſemel excluſa habeat̃ ppetuò excluſa, q̃ (ut oñ
dimus)ex pluribceſſat in caſu pñti.Tñ ex illa conclu.ſequeret̃
ꝙ defuncto Ioã.Georgio ſine filijs pp finitam lineã feudum &
Marchionatus reuerti deberet ad dominum directũ , & ſic ad
Cæſarem,ut per illum tex.tradunt Bal. & alij in §. quinetiam
in tit.quemadmo.feu.ad ſi.pertine.& in c.1.in fine de feu.ſuc
ceſſ.& c.1.§.ſi duo.de feu.March.per Barto.in l. ut iuriſiuran-
di.§.ſi liberi.ff.de oper.liberto.& in l.liberti.ubi etiam alij no-
tant.C.eo.tit.& in terminis tradit Socy.d.conſi.19.col.2. uer.
quinimmo,in primo volu.& alias deciſio. adducunt Modern.
Papien.in d.tract.in 1.parte.in 8.queſtio.princi.fol.8. colum.
3.uerſi.& ideo,& in 3.par.quæſtio.27.& in conſi.primo , po-
ſito poſt.d.tracta.Et quoniam Seren.Cæſar. directus dominus
ad quem propter finitam lineam morte Ioan.Georgij feudum
erat deuolutum & ei apertum conceſſit feudum prædictum
Ill.D.ut eſt videre ex eius inueſtitura & priuilegio. Nulla pror
ſus cadit dubitatio,quin ipſa ad illud ex iſto capite nõ debeat
admitti,ex quo venit iure nouo & uirtute dictæ nouæ ꝯceſſio-
nis.Quam Cæſa.Maie.dictis Ill.cõiugib.iure optimo & con-
26 decenter facere potuit,uti fecit.Tum†quia ipſa Ill.D.compre
henſa erat & vocata in aliis primis & præcedentib. inueſtitu-
ris,ut deduximus,& etiam in alio conſi.dicetur. Et in quibus
mixtim inueſtitura apparet facta pro maſculis & fęminis,quo
fit vt facilius habilitari poſſit,ut proſequit̃ Dec. allegando de-
ciſ.conſi.390.qm̃.col. 5.nu.6.& ſeq.Tum etiam quia alias ita
fuit obſeruatum in Theodoro filio Violãtidis,ut deduximus.
Et talis obſeruantia & conſuetudo in pñti materia multũ põt
& operat̃,ut vltra deducta probat̃ in c.1.de feud. cogni. & ibi
27 Aluar.in notab.Tum†quoq; qm̃ nullus agnatus maſculus de
domo Palleologa poſt mortem Io.Georgij extat, & ad Cæſarẽ
fuiſſet deuolutum pp finitam lineam,ad ipſius liberalitatẽ ſpe
ctabat alteri illud concedere,nec penes ſe illud retinere,ut di-
cit Bal. in c.1.§.ſi verò,in fine qual.olim feu.pote.alie.& ſequi
tur Barba.in c.ſedes,col.1.uerb.nota,ibi liberalem,de reſcrip.
& in ſim.facit,quod habetur per glo.in ca.conſequenter.de re
28 ſti.ſpoli.& per glo.& alios in c.relatum,de præben. Et † quia
qñ feudum reuertitur ad directum dñm,nõ põt dici feudum
ſi reſidet penes ipſum,& reiterato,ut feudum dicat̃,cõcedẽdũ
29 eſt ſm̃ And.de Iſer.in cap. 1.col.fin.ex qui.cauſ.amit. Et†feu-
da ad Cæſarem deuoluta ſuo arbitrio alteri per ipſum poſſunt
concedi.c.1.de natu.feu.ca.1.quis dica.Dux Com.vel March.
& ibi Bal.& alij iſtud ampliant,nedum quò ad res immediate
ſibi ſubiectas ſed etiam quò ad illas,q̃ mediate ſubiectæ ſunt,
vt proſequuntur Mod.in trac.de feu.in 2.par.f.15.col.2.uerſ.
10.principaliter.& uer.pri.igitur quæro,& in 2.q.prin. fo.16.
* ver.2.principaliter,& tradunt And.de Iſer.Alua. &* commu-
niter omnes in c.1.de his qui feu.da.poſ.& Bal.in l. humanũ,
col.1.ver.hodie.C.de legi.& no.in c.Ab.ſanè.de re iud. lib.6.
& per Fran.de Cur.conſi.49.col.13.uer.ult.reſpondet,& col.
53.ver.4.& vlt.& plenè tradit̃ in deciſ.conſi.Neap.305. in cã,
col.3.& diffuſius in deciſi.36.Monaſterium,per totum maxi.
col.pen.& tradit Alber.Brun.conſi.65.volens directum dñm
feudum ad ſe reuerſum liberè poſſe concedere filiæ fœminæ
30 ẽt ſemel excluſæ.Et†conſideratis cauſis ſuperius enarratis cõ-
decẽter feudum prædictum cõceſſit. d.Ill.coniugib.Eo ẽt qm̃
in d.Marchionatu quamplurima extant bona minimè feuda
lia,ſed merè allo.ad quæ ipſa Illu.D.pleno iure ſucceſſit. Et ne
diuidantur,cum fuerint per eius prædeceſſores communiter,
& pro indiuiſo poſſeſſa & detenta,conueniens erat pro cõſer-
uãda dicta unione.& bonorum cõione prædictam inueſtit. &
conceſſionem facere magis illi q̃ alteri,arg.eorum quæ hñr in
l.2.C.quando,& quib.quar.pars debea.lib. 10. Et rõne unio-
nis multa reperiunt̃ conceſſa,quæ aliàs denegarent̃, vt hr̃ in l.
ſi cõem.ff.quemadmodum ſeui.amitta.cum alijs plenè cumu-
latis per Fel.in c.1.de præſcr.& pet Iaſ.in l.ſi emancipati , nu.
31 5.& ſeq.C.de collatio.Tum†quoq; Sereniſſi.Cæſar.condecen
ter potuit iſtud concedere propter merita ſeruitutum, & amo
rem paternum ipſius Illu.D. & apertiſſimam fidelitatem eius
Illu.mariti,ẽt ſi verteretur in præiudicium agnatorum , quod
tñ penitus hic ceſſat,ut in alio conſi.dicetur, vt hr̃ in c. 1.quẽ-
admo.feu.ad ſi.pertine.& ibi docto.omnes attingunt,& Fran.
de Cur.d.conſ.49.car.pen.col.3.ver.ſcrupulum, & conſi. 50.
præſens col.11.& ſeq.verſi.reſtat nunc,& per Decium in dict.
conſi.390.colum.6.num.10.ver. eſt ponderandum,colum.8.
in principio,verſ.ſed fallit,& per Modernio. Papien. conſi. 1.
colum.15.verſiculo 2.poſito poſt tracta.de feu. & column. 7.
verſiculo tertiam facio,& alijs verſic.ſeq.& per Alb.Bru. conſ.
32 4.refutationem,colum.2.Et†quia per Illuſtriſ. eius maritum
optimè, & fideliter potuerunt Cæſa. Maieſta. præſtari debita
ſeruitia.Et hac via congruenter potuit reddi habilis , & capax
ad feudum prædictum,& conſequenter adimplebitur iuramẽ
tum fidelitatis & alia in eo contenta,ut plenè proſequit̃ Socy.
conſilio 257.colum. 2. & alijs ſequentibus in 2.volumine,&
traditur in deciſ.conſi.Neapo.320.circa finem, & deciſi.324.
& per Mod.Pap.in d.trac.car.29.col.3.ver.4.ſignanter.Et ma
gis in terminis eſt conſi.Fulg.86.colum.2.& conſi.4. ad id,de
quo quæritur , ubi aſſerit ita aliàs de facto fuiſſe obſeruatum
Paduæ de conſili.peritorum,& referunt Mode.in d. tract. ubi
33 ſupra.Et†comprobatur per tex.in c.ſi minori,& in c.ſi qs de-
ceſſerit,ſi de feudo fuerit conuerſia,& in c.1.an mut.uel al.im
perfec.& in c.1.§.firmiter.de prohib.feu.aliena. per Fede.vbi
And.de Iſer.& alij per illa iura volunt , ꝙ quandoq; inhabiles
& non valentes de per ſe adimplere ſeruitia, & illa quæ conti-
nentur in iuramento fidelitatis admittuntur ad feudum , ex
quo cum ipſis dr̃ diſpenſatum,ut poſſint illa præſtare & deſer
34 uire per ſubſtitutum.Et†id etiã oſtenditur in clerico ſeu mo-
naco vaſallo,& in eccleſia retinente feudum , vt per Andr. de
Iſer.in d.c.ſiquis deceſſerit,& per Bal. in tit. de benefi. fœmi.
& in tit.an ille qui interfe.fra.uer.non cogit̃,& plenè in d. de-
ciſ.conſ.Neap.324.& per Mod.in d.trac.de feu. loco præalle.
35 & aliquid ẽt dicetur in alio conſ.Potuit†igitur Cæſar renun-
ciare deuolutioni dicti feudi,ſi ad ipſum deuolutum fuiſſet,&
non uti dicta deuolutione.l. ſi quis in conſcribẽdo. l. poſtquã
liti.C.de pactis cũ uulga.Et illud concedere dictæ Illu. d. pro-
ut conceſſit,et reddere eam capacẽ et habilẽ,licet fuiſſet exclu
ſa.Et derogare illi rĩæ inductæ iure poſitiuo,cũ ſit s̃.illud.c.in
notuit.de elec.c.ꝓpoſuit,de ꝯceſ.præb.Et potiſſimum ex certa
ſciẽtia et de plenitudine ptãtis,vt in alio conſi.dicet̃,et ſacrile-
giũ eſſet de hoc dubitare.l.2.C.de crim.ſacri.et p Bal. in ꝓœ.
feu.col.2.uer.expedita,et Iaſ.in l.reſcripta.C.de pcib. Impera.
offeren.et Soc.conſi.87.col.2.et 8.in 3.uol.et Barb. conſi.24.
in prin.in 2.volu,Et faciunt tradita p Fulg.in d. conſi.4.et per
Mod.Pap.in d.cõſ.1.col.10.uer.pterea,et ver.6.aduertẽdũ, po
ſito poſt tract.de feu.et p Alb.Brun.ꝯſ.1. et in alijs quáplurib.
36 ſeq.Et†ulterius,ꝙ Cæſar condecenter hanc conceſſionem fe-

cerit,

cerit,ēt si feudum fuisset ei deuolutũ,deducit̃ ex adductis per Bar.in l.1.§.permittit̃.ff.de aq.quoti.& esti.p tex.in c.oẽs filij.si de feu.fue.ↄtro.& in c.1.quo.tẽp.mil.cũ alijs allegatis p Alex. in addi.ad Bar.in d.§.pmittit̃.& in l.si mihi & Titio.vbi alij tã gunt.ff.de ver.ob.& p Ias.in l.2.nu.22.C.de iure emphy. Vbi tradit̃,mortuo feudatario,& feudo reuerso ad dñm p lineã finitam directã dñm denuò teneri illud ↄcedere uel filiæ defun cti,uel hr̃di ipsius,& illi poti⁹ gratificari quã alteri,qñ est hr̃s illius,ut ẽt tradit Cur.d.ↄs.49.col.antepe.ver.scrupulus,& ↄs. 47.super ↄtrouersia,col.4.6.& 7.& Alex.cõsi.10. ponderatis. col.vlt.in 2.uol.&Decis.ↄs.131.reuocat̃,col.3.& 4.& p Mod. Papi.in d.trac.in 2.par.q.15.f.16.col.1.uer.retẽta tñ. Propter
37 †quã qualitatem hr̃ditatis minimè in alijs personis cõcurrentẽ talis gratificatio & ↄcessio alteri ↄdecenter fieri non poterat cũ tale feudum fuerit antiquissimũ,& ipsa Ill.D.sit filia,soror, & neptis trium Illu. Marchionum pmortuorum. Et sit heres certa ultimi pmortui,& proximior,& certissima descendens ex illis,& ↄñr pferẽda alijs,ut p Alex.in d.§.permittit̃. & in d. l.si mihi & Titio.& p Frã.de Cur.d.ↄsi.47.ferè p totũ. & Dec.
38 d.cõs.131.col.pen.Prout†ẽt aliquæ personæ prętendentes ius non debebant inuestiri,cũ ipsæ & antecessores earum fuerint in mora plusquã longissima minimè petẽtes renouationẽ aliquã,nedũ p annũ & diem,verùm nec p secula,& secula,& iõ audiendę nõ sunt,p tex.in c.si Titius,si de feu.fue.ↄtro.cũ alijs allegatis p Alex.in d.§.pmittit̃,& in d.l.si mihi & Titio.& Frã. de Cur.d.cõs.47.& Dec.d.cõs.131.& diffusius.d.cõsi.328. in
39 casu.& Ias.in d.l.2.nu.23.Eo†ẽt qm̃ dispositio.d.§.permittit̃, est iuris positiui,& eo magis princeps potuit illã sequi gratificando dictæ Ill.D.& cõsideratis ẽt meritis & seruitijs receptis a pdecessorib.ipsius Marchionis ex domo Palleologa,ut dedu-
40 ximus superius.Ad†qđ insuper: q̃a alij ptendentes ius longissima pscriptione fuerunt exclusi,ut in alio cõs.oñdemus.Quo casu,& si feudũ esset recuperatũ a dño directo,seu ad illũ fuisset deuolutum,ipse directus dñs recuperãs nõ est astrictus de eo grãm facere,nec illud tenet̃ eidẽ p pscriptionem excluso cõcedere & resti tuere,ut dicit Abb.allegans Io.And. in c. ad audientiã.de pscr.col.3.& 4.quẽ referũt & sequunt̃ Mod. in tra. pscri.in 4.par.4.par.prin.q.2.f.34.col.1.ver.& addi.num.45.
41 ¶†Nec istis hẽt obstare,si diceret̃, inuestiturã & cõcessionem a Cæsare emanatam nihil ꝓdesse,ex quo facta fuit viuẽte Ioã. Georgio,arg.eorũ,q̃ hñr in c.ne captandæ.de cõces.pb.& in l. fi.C.de pact.qm̃ facta fuit in casum,quo ipse Io.Georgius sine filijs decessisset,& ita cõdõnal̃r facta ẽt eo uiuente & postmodũ sine filijs moriẽte,& ↄñr ↄdõne adimpleta rectè & iuridicè
* potuit fieri,& fuit & est ualida & firma, vt passim & * cõiter tradũt oẽs p illa iura in c.cũ verò Corradus.in ti.de his q̃ feu. da.pos.& ĩ c.1.ubi gl.& doc.in ti.qu.succes.feu.da.tene. in c. si q̃s inuestierit,vbi Bal.& alij in ti.de feu.da.in uim le.cõ. & ĩ c.morib.si de feu.ↄten.fit int.do.& ag.& tradit Signor.cõs.69. col.2.uer.2.casu,& Soc.cõs.167.col.5.ver. confirmo hanc cõclõnẽ.& And.de Iser.in §.præterea ducatus.uer.nec dñs,de ꝓhi.feu.alie.p Fede.& plenè tradit̃ in decis.consi. Nea.292.fuit supplicatũ,ubi adducunt̃ cõcord.& asserit̃ ita fuisse iudicatũ p sacrũ cõsiliũ,& sequit̃ Deci.cõs.144.& maturè,colu.1.& 2.& esto,q̃ idem And.de Iser.in c.1.col.6.qui succes.ten. in ↄ̃rium aliqua adducat,tñ ab ista cõi non est recedendum, ꝓ quã sunt
42 tex.apertissimi superius citati.Et†coadiuuat: q̃a ipse Io. Georgius uiuens expsse consensit pdictæ inuestituræ,& sic cessant ea,q̃ tradunt̃ in d.l.fi.& d.c.ne captandæ, tollit̃ per iura supe-
43 rius adducta & doc.ibidem.Eo†ẽt quia ipsa Illu.D. cõprehensa erat in primeuis inuestituris, quib. consideratis nõ cõcessio noua, sed habilitans alias pcedentes dicenda est, ita ut cõprehensam in illis rectè adhuc alio uiuẽte & possidente possit cõ-
44 cedi & fieri.Consideratis†adhuc illis verbis,ex nunc prout ex tunc,operantib.effectũ tpe congruo,& ad illud se aptantib.ad tradita p Bal.in c.1.de mil.uas.qui contu.est,& Felv.in c.licet.
45 col.4.uer.nota 6.de prob.Tenet̃†igit̃ Serenis.Cæsar istis considerátis dictam suam inuestiturã & concessionem obseruare, & adimplere.c.decet.de reg.iur.lib.6.& in auth. de referen. §. 1.cum in ore principis firmior debeat esse ueritas, f̃m Bal. in c.1.§.& q̃a uidimus,qui feu.da.pos.& p Curt.d.cõs.49.colu.
46 73.uer.quia consuetudo.Nec†põt illam reuocare,& se ipsum pęnitere,ut per illum textum in terminis nr̃is concludunt oẽs in d.c.1.qui succes.& in alijs.c.s̃.citatis,& traditur in d. decis. consi.Neap.292.circa finem,& per Andr. de Iser. & alios post gl.per illum tex.in c.1.§.notandũ.& §.& quia vidimus, de his qui feu.da.pos.& per Bal.& oẽs in c.1.de natu.feud. & ca. scimus.quo temp.mil.& Alex.cõs.216.Nec arguẽdi. in 2. uol.& Fel.in c.quæ in ecclesiarum.nu.72.de consti. & diffusius p oẽs
47 in c.1.de proba.& in c.nouit.de iud. Et†quia concedẽdo feudũ & inuestituram dr̃ ↄ̃here,f̃m Bar.in l.iurisgen.§. quinimmo.col.6.ff.de pact.& Barb.in c.quæ in ecclesiarum,colu. 10. ubi Imo.& alii etiam notant,de consti.& per Socy. consi.160. visis,col.6.in 2.uol.& Ias.in prælu.feu.num.34.& in l.1.col. 33.C.de iure emphy.& per Mod.Pap.in trac.de feu.in 1.par.
48 q.9.f.9.col.2.& 3.uer.Nõ principaliter. Nec†talem ↄ̃ctum,q bonæfidei censetur f̃m Bal.in §.si qua verò.de pa.ↄstan. & Ias. in l.& si post tres.col.pen.ff.si quis cautio.põt princeps ipse reuocare,quinimmo tenetur illum obseruare,iurib.& decis. quibus supra.Nec potest vasallum priuare feudo culpa non commissa,nec conuicta,vt per Io.And.in nouel. in c.quod dilectio de consangui.& affini.& tradit Bal.per illum tex.in c. 1. de natu.feu.& in c.1.de probatio.et in l. princeps. ff. de legi. et per Mod.in tract.de feu.in 2.parte q.12.fo.12.col.3. et aliàs diffuse
49 consului.Et†a fortiori minimè potest antiquas inuestituras per alios principes cõcessas reuocare et refringere, p quas Ill. D.fuit ius quæsitum,quinimmo illas debet obseruare,et adimplere,ut probatur in d.c.1.qui successo.et per And. de Isernia Bal.col.3.in tit.si de feu.fue.contro.int.do.et agn. et in c. 1. tit.quid iur.et traditur in decisi.consi.Neap.ult.et per Aluar. Moder.in d.c.1.§.notandum,col.2.ver. sed circa,cum simil.
50 †quoniam illas inuestituras primeuas expresse confirmauit necessaria minimè esset noua tradõ,vt hr̃ ĩ c.1.de feu.Marchi. et in c.sciendum,de feu.cogn.et Aluaro.in c.1. quid sit inuesti.et in c.1.quo tempo.mil.et per dom.Præpo.in prælu.feu.
51 col.13.uersi.sciendum tamen. Et†cum actualis possessio dicti Marchionatus reperiatur penes Cæsarem,tenetur illam tradere ipsi Illu.d.Ducissæ,ut firmat Bal.in c.si facta,post glo. et ibi sequuntur in titu.si de feu.fuer.contro.colum.2.vers. ẽt quæro,et habetur in cap.1.§.fin.ubi etiam scriben.tradunt rio.for.fidelita.cum alijs cumulatis per Mode.Papien. in tr. de feu.in 2.par.fol.18.col.3.uersic.2.principaliter. Tene
52 †itaq; ipse princeps præstare patientiam, ut vasallus possi secundùm Martin.Landen.in ca.1.quid sit inuesti. Et recep iuram. fidelitatis, quod ambo Illustr. coniuges præstare runt,mandare debet,ut vacua possessio illis tradatur, iuxt in d.capit.si facta.et decisio.alias superius adductas,et in c
53 1.qualite.dom.prop.priuet. ¶ † Nec circa prædicta Seren Cæsar debet reddere se difficilem, sed potius fauorabilem facilem secundùm Bald. in capitul. 1. §. fin. de noua for fidelita. cum vasallum defendere, et coadiuuare teneatur penes alium feudi possessio existeret, ut eã recuperare vti colligitur apertè ex dictis per Alexand. consil. 131. in volum.et per Iasonem in fim.in l.2.de iure emphyteu.col. num.114.Tenetur etiam vasallo,et alijs quampluribus dùm Andream de Iser.et alios in c.Imperialem,in fine, de hibita feudi aliena.per Federicum,et Aluar.in c.1.§.præter in 2.notab.quid sit inuestitura,per Bal.et alios in cap.1.de ma fidelita.circa finem,et in cap.1.in prin.§.conuenticula ibi Bal.de pace iuramen.firman.et in §.si iudex,de pace te et per Alexan.consi.15.col.2.versicu.sed dominus,in 5. vo et Oldra.consi.26.in causa,Bal.in l.2.C.de legi.et in decisi
54 consil. Neapo. 265. Illust.colum.1. Quinimmo † si atten mus inuestituram Caro.IIII.concessam olim Marchioni ni,et eius successoribus masculis et fœminis,ampla datur tia,facultas,et auctoritas, propria auctoritate intrandi, prehendendi possessionem.d.Marchionatus. Virtute cuius sa Illustrissi.D.propria auctorita.posset illam ingredi et qui,secundùm Alberic.de Rosat.Bart.Bal.Saly.et alios in ditores.C.de pignoribus, et per Alexandum consi. 132. volumine,et Imol.in capitulo potuit,de locat.et Ias.in da.C.de iure emphyteu.colum.74.et seque. et per doc iustè possidet.ff.de acq.pos.et in decis.consi. Neapo.
55 notatum,et diffusius in decisio.299.Rex Ferdinandus. dicta bene possunt adaptari ad verba.d. inuestituræ et noux concessæ per Cæsarem, vt etiam ex illis concessi tur talis potestas,ut traditur per oẽs in c.1.quid sit inue Andre.de Iser.et alios in c.1.quali.feu.consti.pote. et per

56 ꝯſ.295.ad euidẽtiã.uer.& eſt ſciẽdũ.in 3.vol.Eo†ẽt:cũ tale beneficiũ principis latiſsimè ſit interpretãdũ.l.fi.ff.de ꝯſti.prin.
57 c.cũ dilecti.de don.cũ uulg.Ad†quod ẽt aliæ ſubſequẽtes inueſtituræ cõfirmãtes illã Caro.IIII. cuius tenor in illis inſerit,quo caſu in eis repeti ta & expſſa oĩa vñr, q̃ cõtinent in illa relata.l.aſſe toto.ff.de hęre.inſti.l.in teſtõ.ff.de cõd.& dem.& ex de cõfir.uti.vel inuti.p totũ,& bñ faciũt cumulata p Felyn. poſt Abb.qñ cõfirmatio facta eſt cũ inſerto tenore priuilegij, in c.inter dilectos.col.4.nu.17.& ſeq. de fide inſtr. Et idẽ tenor inſertus legit in hac ultima inueſtitura cõceſſa p Caro.V. Quæ reiterationes & actus geminati cõcedentes dictã auctor. & facultatẽ,tãto magis operant: ut ipſa Il. ſuo arbitrio poſſit
58 & valeat ꝓpria auctoritate,poſſeſſionẽ apprehendere.Et†quãuis p hãc nouã uerbalẽ inueſtiturã Cęſaris in iſtos Illu.ꝯiuges nõ fuerit trãſlatũ dñm,& poſſeſſio nec ius in re ſed ſolũ ad rẽ, ut tradit in c.p tuas.de dona.& in c.1.p oes.de no.for.fide. & in c.1.qd ſit inueſt.cũ alijs plenè cumulatis in d. deciſ. conſi. Neap.296.col.2.in prin.& p Mod.Papi.in trac. de feud.in 2.
59 par.in 4.q.prin.fol.18.col.1.uer.circa primũ. Tñ p hãc verbalẽ inueſti.dr ꝯceſſa & data licẽtia & ptãs apprehendẽdi poſſeſſionẽ ꝓpria auctoritate,ut tradũt oẽs poſt Inno.in c.ex lr̃is, de ꝯſuet. & doc.in d.c.tuas.Alex. & Mod.in l.3.in prin.col.4. uer.fallit niſi.ff.de acqui.poſ.& tradũt oẽs doc.& in c.1. quid ſit inueſt.& Iac.in trac.de feu.in uer.inueſt.col.1.ver.ſed p talẽ,& Iaſ.in l.quoties.C.de rei uend.in 12.limit.uer.itẽ inueſtitum,& Mod.Pap.in d.trac.de feu.loco pallegato, & copioſius & diffuſius in d.deciſ.cõſ.Neap.299.col.2.& p totũ,& in alia
60 361.Monaſteriũ,col.3.& alijs ſeq. Et† eo magis,& ſine difficultate aliqua iſtud ꝓcedit,qñ inueſtitura facta eſt a ſupremo principe,& ſic a Cęſare,uti eſt pñs: ut efficaciſſimè ꝯcludit in palleg.deciſ.ꝯſ.Neap.299.ferè p totũ,maxi. col.pen. vbi ad id deciſiones adducunt.Quæ eo fortius ꝯfirmant ex traditis per Bal.in plu.feud.col.7.uer.ſed in priuilegijs,& col.12.& p Deci.cõſi.30.poſito inter illa 40.cõſi.& p alias cõſimiles deciſi.
61 ¶†Et p ſuperius allegata iura & cões doctr.declarãda ueniũt, q̃ dñt Aluar.& Mart.Laud.in d.c.1.quid ſit inueſt. dũ Aluar. dicit,ultra verbalẽ inueſtiturã requiri uerbalem tradõnẽ. Nã Inn.& alij in d.c.ex lr̃is,& doc.in l.p̃dia.ff.de acqu.poſſ.ſuper quib.ſe fundat,ſolũ loquunt,qñ uerbalr̃ tradidit,& nihil dr̃, inueſtiuit uerbo,quo fit,ut idem effectus ſequat, qñ uerbalis facta eſt inueſtitura,abſq; uerbali tradõne,nã illa ſola ſufficit, ut p eã talis licẽtia uideat cõceſſa,eſto ꝙ copulatiuè nõ ſint ap
* poſita,ut ſunt apertiſſimę,& * cões deciſ. ſuperius deductæ.
62 ¶†Et dum Lauden.dicit ultra uerbalem inueſtituram requiri aliquod ſignũ corporeũ. Minimè ad caſum pñtem põt adaptari.Nã ſi ꝯſideramus ſolã cõceſſionẽ feudi, p eam nõ vr̃ data licẽtia apprehendendi poſſeſſionem, & ita poſſet procedere, quod dicit ipſe Marti.Laudẽ. Si uerò cõſideramus inueſtiturã uerbalẽ & abuſiuã.Et ſi p eã nõ ſit trãſlata poſſeſſio,tñ cõceſſa dr̃ facultas illã apphẽdẽdi ꝓpria auctoritate, ut dixim⁹, & ita diſtinguũt poſt Andr.de Iſer.Aluar.& D. Præpoſ.in d.c. 1. Nec circa hãc licẽtiã requirit aliquod ſignũ corporeũ ƒm doc.in d.c.ec lr̃is.& in d.l.p̃dicta.Et illi,qui exẽpla ponũt de illis ſignis,id faciũt,quia ita fieri ſolitũ erat.Quo ſolito ceſſante in cõcedẽte & inueſtiẽte nõ refert, an uerbo fiat inueſtitura, uel nõ,ulterius tradit And.de Iſer.in c.1.in uer.inueſti.de no. for.fidelit.& in c.1.de ꝯtr.inueſt. cõcludẽs, ſufficere uerbalẽ abſq; aliquo ſigno corporeo,& ſequit Iac.in d.ſuo trac.in ver. inueſtiuit,& aptius D.Præpo.in d.c.1.quid ſit inueſt.col.2. in 2.notab.cõcludẽs,circa id ſeruãdã eſſe cõſuetudinẽ cõcedẽtis
63 & inueſtiẽtis.¶†Et qm̃ Sereniſ.Imp. ſuas inueſtituras ſolitus eſt uerbo tm̃ facere & ſine aliquo corporeo ſigno eas ꝯcedere, illa ſola uerbalis abſq; ſigno dictã facultatẽ & licẽtiã apprehẽdendi poſſeſſionẽ ꝓpria authoritate ꝓculdubio tribuit & dedit,& quãuis ipſi Ill.cõiuges dictã facultatẽ habeãt & fuerint conſequuti: tñ ob magnam reueren. quã erga Cęſarẽ habuerunt & hñt,id minimè exequi curarunt.Sed urbanius ſe gerẽtes auctore Cęſare,& illo mandante eã ꝯſequi uolunt & prætendunt,ut tanto reiterato auctore ipſorũ optimũ & ualidum
64 ius cũctis reddat apertiſſimũ & indubitabile. Quã†poſſeſſionẽ ipſa Illu.Ducissa ꝯſequi oĩno deberet, ẽt ſi non adeſſet ipſa noua inueſtitura ex eo: qm̃ fuit & eſt hæres vl̃is Ioan. Georg. eius patrui,& eidem minimè eſt denegẽda poſſeſſio oĩum bonorũ detentorum & poſſeſſorum p d.D.Ioan. Georgiũ, cuius agnati,ſi qui adeſſent, cum verè nulli ſint,in hoc non poſſunt eſſe legitimi ꝯdictores,vt ꝓbat i c.1.§.inter filiã.ſi de feu.fuer. ꝯtr.& ibi hoc no.Ang.de Iſe.Bal.Mart.Laud.Alua.& d. Præp.
65 Dicentes†hoc ꝓcedere ẽt ſi ipſa fęmina diceret, bona eſſe feudalia,aſſereret tñ ſe habilẽ ad ſuccedendũ in illis, vt puta quia vocata in inueſtitura: vt cõtingit in caſu pñti,& firmat hoc idẽ Io.And.in addi.ad Spe.in tit.de teſta.§.pe.in fi.quẽ refert & ſequit Alex.in l.fi.col.fi.C.de edic.di.Adr. tollen.& Iaſ. ibi col. antep.ver.Nota ẽt.allegãtes tex.in c.2.ſi de feu.fue. ꝯtro. intedo.& ag.vbi ẽt doc.tradũt, vt ẽt facit Bal. in c.1.ver.vel dic.4. de ꝯten.int.maſc.& fœ.& ſequunt Mod.Pap. in trac.de feu.in 3. part. quæſt.21.fol.25.colu.1.verſic.quæro, & Albe. Brun. ꝯſ.2.viſo.col.3.& 4.ver.4.in hoc.quod cõſ.eſt Io. Campeg. & idẽ Alb.in ꝯſ.1.col.1.& 2.ver.ſed maior,col.3.vbi concor.allegant,& ſequit Dec.d.ꝯſ.390.col.6.nu.9.ver. & primò intentatio,& ꝯſi.22.poſito inter illa.xl.ꝯſ.Quib.in locis firmant, fęminam hr̃dem ſiue filiam,ſiue ſororem pręmortui mittendã eſſe in poſſeſſionẽ bonorũ ẽt verè feudalium.Et immiſſam debere in ea ꝯſeruari,nã alij agna. pretendentes ius,non dicũtur
66 legitimi circa hoc ꝯdictores.Ex†quo nihil poſſent probare,& actore non ꝓbante ipſa tanquã rea deberet abſolui.§.commodum,inſti.de interdic.cũ vulgari. Et quia ipſa poterit oñdere ſe habilẽ & capacem ad ſucceſſionem feudi plurib.ex capitib. vt propriè eſt in caſu pñti,vel dicere poſſet bona non eſſe feudalia,ſed allodialia,& alio mõ quæſita,vt diffuſius ſingula pręcta in alio ꝯſi.deducentur,& agnati ptendentes ius minimè poſſunt ꝯdicere huic immiſioni,& ius(ſi quod habẽt) reſeruãdũ erit in iudicio ꝓprietatis,ex quo poſſeſſio, q̃ erat penes defunctum,peruenire dẽt ad eius hr̃dem.l.cũ hr̃des, in princ. ff. de acq.poſ.cum ſi.& cum alijs nota.p Alex.in d.l.ſi patroni,in prin.ff.ad Trebel.& Iaſ.in prælu.feud.col.15.& Alb.Bru.cõſi.
67 18.col.5.& 6.¶†Et licet.d.l.fi.C.de edic. diui Adr. tollẽ. non procedat in ſucceſſione inteſtati : vt poſt alios concludunt ibi Alex.& Mod.nu.36.tñ iſto caſu locum ſibi vendicabit officiũ iudicis,vt poſt gl.tradunt Bal.& D.Præpo.in c. 1. de controu.
68 inter maſc.& fœ.col.1.verſi. pone caſum. Eo†etiam quia valde intereſſe põt ipſius Illu.d.habere ius inſiſtendi pp meliora menta facta in prædicto Marchionatu, in quib. ipſa ſuccedit, & eorum virtute competit retentio: vt hr̃ in ca.1.§.ſi vaſallus, & ibi gl.& Andr.de Iſer.& alij notant in tit.hic fini.lex Corra. & per gl.in l.ſi quis rem.ff.de acqu.poſſ.& in l.colonus,in fin. ff.de ui & vi arma.& in l.ſi neceſſarias.in princ. ff.de pignora. actio.& Corn.conſi.147.Quia.in litera M.& ſeq.in 2. vol. & Iaſ.in l.2.C.de iure emphiteu.nu.29.& ſeq.& Alber.Brun.cõ
69 ſi.105.in fi.& conſi.ſeq.¶†Nec ſuperius ꝯcluſis & deductis, & prædictæ immiſſioni habet obſtare quædam oppoſitio illorum populorum dicti Marchionatus aſſerentium ſe nolle aſſentire,ꝙ præfati Illuſtr.coniuges ſint eorum dñi,& ꝯdicentes expreſsè ne ipſa Illuſt.D.habeat d.Marchionatum & mittatur in poſſeſſionem ipſius. Nam ex quampluribus inferius
70 deducendis tollitur & vacuatur. Et† quamuis prima facie ipſorum contradictio poſſet corroborari ex his,quæ hñr in c.1. §.ex eadem leg.in tit.de leg.Corra.& in c.1.§.præterea ducatus.de prohi.feudi alienatio.per Federicum,vbi ſine uoluntate vaſallorum directus dominus non poteſt ipſos in alium transferre etiam ipſis inuitis non poſſunt ſubijci alteri domino,ut firmant glo.& ſcrib.in l.inuitus.ff.de fideicommiſſa. liberta.& Hoſtien.Abba.& ibi latè Felyn.in c.dilecti, columna ſecunda & tertia,num.4.& ſequen.de maiorita.& obedien.& Bald.in cap.generali, ſi de feudo fuer.controuer. inter domi. & agna.& per Iaſo.in l.debitorum pactionibus, numero ſeptimo.C.de pact.& poſt Iacob.de Aret.& per Alexan.& Aret.in l.2.colum.ulti.in princ.ff.ſolut.matrimo. & Alexan.conſ.25. attentis, colum.penul.num. 5.& ſequen.verſic.circa aliud,in 5.uolum.& Barba.conſi.12.illud afferam. columna tertia & quarta,uerſi.ſi quiſpiam,in 2.volumine,& Deci.in cap.1. nu. 4.de probatio.& quamplura alia adducuntur in conſi.12. patres comederunt,poſito inter conſi.Alber.Brun.colum.20. & tribus ſequen.verſi.3.quòd non potuerit, & per Modern. Papien.in tracta. de feud.in ſexta parte principa. quæſtio.2. fol.
71 54.colum.3. Poſſunt † etenim ex tali tranſactione habere dominum duriorem & imponentem onera & ſeruitutes ſecundùm Bald.in l.1.quæſt.32.de rerum diuiſio.& in cap.primo.
72 §.ſi quis,quo temp.mil.& per Barba.in d.conſi.12.Eo†etiam

quia dicta inuestitura apparet facta in ipsam Ill.d. & eius Illu. maritũ,ꝯñr ĩ plures,& interest subditorũ nõ hr̃e tot dños ſm Host.Io.And.& Fely.in d.c.dilecti, & Barb.in d.ꝯſ.& in c.nouit.de iudi.col.14.nu.124.& Alb.de Rosa.in 1.ꝯstit.ffor ũ, & Signo.de Amod.ꝯſ.26.& diffusè p Alex.d.ꝯſ.24.col.pen.verſ.
73 p̃terea licet. Et quia p̃dicti Illu.ꝯiuges nõ hñt moram trahere in d.Marchion.& subditorũ interest hr̃e dños p̃ntes; vt valeãt ipsos adire dietim,ipsos alloqui, & q̃ horetim occurrere p̃nt patefacere,iux.tradita p Inn.& Bal.in c.qua pp,de electio. & ĩ decis.ꝯſ.Neap.265.in 2.fallẽ.in fi.& p Bal.in c.1.de maior. &
74 obed.Tũ † quoq;,nã pp morã alibi faciendã & absentiã pecuniæ exherent a d.Marchionatu,& subditorũ interest pecunias
75 ibi expẽdi,& remanere. ¶†Tollunt.n.obiectiones istę ex eo: qm̃ p̃dicti populi & subditi soliti fuere & sunt in feudũ dari liberè,pura uolũtate,& sine aliquo metu, aliàs & quã pluries acquieuere inuestituris & ꝯcessionib.factis p̃decessorib. Marchio.ex domo Saxoniæ. Et ẽt illi factæ in p̃sonã Theodori Palleologo,ad quẽ finita linea masculina ex domo Saxoniæ Marchi.in ipsum descẽdẽtẽ ex Violãtide trãsitũ fecit.Et in populis solitis in feudũ dari nõ est necessarius aľr eorũ ꝯsensus, vt denuo & reiterate nõ possint in feudũ dari,arg.eorũ,q̃ hñr in c. 1.& 2.ex de feud.& in l.pr̃.§.q.ndecim.de lega.3.& q̃ p Soc.l. cũ auus.col.44.ff.de ꝯdi.& demõ.& l.q. duos, in 6.lectu.ff.de reb.dub.& p Bar.in l.1.C.de impo.lucrat.descri.li.10.& Mo-
76 der.ĩ trac.de feu.in 2.par.q.1.col.2.ver.me mouet.Et † adduci p̃nt,q̃ passim allegant de solitis & ꝯsuetis, in l.certi ꝯdõ.§.si nũmos.ff.si cer.pet.& in l.vel vniuersorũ.ff.de pign.actio. & ĩ l.quod si nolit.§.quia assidua.ff.de ędil.edic.p gl.in l.fin.C.de
77 fideiuſ.Et † stãte.d.ꝯsuetudine,& solito mõ ꝯ̃dicere non p̃nt, vt hr̃ in d.§.ex eadẽ.de l.Cor.in d.§.p̃terea ducatus.& vtrobique p doct.& p Abb.in c.auditis.col.9.ver.in secularib.verò. de p̃scr.quẽ refert Fel.in d.c.dile.nu.7. in fi. & hr̃ in d.ꝯſ.12. Alb.Bru.col.22.& in ꝯſ.Neap.305. vbi ꝯcludit, solita ꝯcedi ĩ feudũ reiterato posse ꝯcedi,quia in feudalib. attendit vltimus
78 status. Ex † quib.patet adducta in ꝯ̃riũ nõ ꝓcedere in solitis & ꝯsuetis infeudari,uti fuere & sunt isti p secula & secula, & ita ẽt declarat Soc.cõſ.40.nu.8.& 9.in 3.vol.& Bal.ꝯſ.324.q̃-
79 rit,vtrũ Papa,ver.itẽ laudabile,in 1.vol.Et cõprobant ista: qa huiuscemodi p̃ns infeudatio nõ est noua, sed potius executio primæ,cũ ꝯfirmationẽ ꝯtineat aliarũ p̃cedẽtiũ,ſm Pau.de Leaza.& alios in cle.1.de rescr.cũ alijs cumu.p Mod.in trac. feu. in 2.par.q.1.fol.10.& q.2.& tradit in d.ꝯſ.12.Alb.Brun.col.
80 19.ver.& si ius.& col.23.ver.nõ ob.Eo † ẽt: qa tale solitũ & ꝯsue.infeudãdi,nedũ fuit semel,sed pluries reiterata, & p tpa, & secula,in quorũ ꝯ̃riũ nõ extat memo.vt p And.de Iser.in c. 1.col.2.de his q̃ fe.da.pos.& p Io.Bap.de S.Seue.in l.1.col.2. C.de su.tri.& fi.ca.cũ alijs plenè cumu.in d.tra.de feud.p Mo
81 der.in 2.par.q.3.& 4.Prout†ẽt obiectiones tollunt,nã ꝓcedere possent,qñ nõ essent soliti infeudari,& qñ nõ ꝯsensisset, secus aũt si ꝯsensum p̃stiterunt; nã amplius & vlterius nõ p̃nt reclamare,nec subiectionẽ euitare,vt ꝓbat in d.§.ex ea.l.& in d.§.p̃terea duca.& ĩ d.l.inuitus,a ꝯ̃rio sensu,& plenè tra.Bar.ĩ d.ꝯſ.12.& Alb.Bru.in d.ꝯſ.12.col.19.ver.& si ius, & col.23.
82 ver.nõ ob.ꝙ fecerint.Præterea†tollunt,qñ directus dñs subditos,& pop.trãsfert in aliũ,nõ separatim sed vnã cũ territ.toto,& vniuersit.vt in p̃nti factũ õndit, p text.in d.§.ex ea.l.ubi oẽs scri.istud firmant,& p glo.& alios in d.§.p̃terea duca. & p Alex.d.ꝯſ.25.col.pe.nu.7. & diffusius p Are.& eundẽ Alex.in d.l.2.in prin.ff.sol.ma.post Bal.ibi,& in l.si plures.col.2.verſ. itẽ & ius.C.de ꝯd.inser.& in l.2.C.de don. & Ro.ꝯſ.26. in fi. & Fel.in d.c.dilecti.col.3.n.6.& Iaſ.in l.si nõ sortẽ.§.libertus.
* col.antep.ff.de ꝯd.inde.& Dec.ꝯſ.61.col.2.firmãtes hãc esse* cõem,quã prius tenuit Azo relatus in d.ꝯſ.12. Alb.Brun.col.
83 20.in fi.& col.22.ver.nõ ob. Prout † ẽt obiectio tollit: nam p̃ns ꝯcessio,& inuesti.facta apparet p Cęsarẽ ex certa sciẽtia,& de pleni.ptãtis,& cũ clau.nõ obsta.quib.ꝯsideratis, ẽt inuitis, & ꝯ̃dicẽtib.subditis,effectũ dẽt sortiri,vt in istis termi.ꝯsuluit Io.de Ana.ꝯſ.81.viso instr.quẽ sequit ibi Lu.Bolo.in addit. & Ant.Cor.in tra.de potesta.regia,qõ.4. Et cuius effectus sint dictæ cl'æ vltra tradita p Fely.in c.nõnulli,col.8. verſ.fallit 2.de
84 rescr.dicemus in ꝯſ.tãgẽ.petitoriũ.Et qa Imper.in istis feudalib.ad ipsum reuersis,deuolutis,& spectantib. amplissimã hẽt ptãtẽ,vt deduximus,& tradit in d.dec.ꝯſ.Neap.305.Et qa solitus ꝓ libito feuda ꝯcedere,sine alio ꝯsensu vasallorũ ẽt in non solitis in feudũ dari,talis ꝯsuetudo p̃ualet, ſm Abb.in d.c.au-
85 ditis,& Fel.ĩ d.c.dilecti,nu.7.in fi.Eo † ẽt: qm̃ summissio istorũ castrorum,& rerũ feudaliũ tota depẽdet a voluntate ipsius Cęsaris & principis,potissimũ in tangentib.iurisdõnem l.1.§. cũ vrbẽ,& ibi Bar.ff.de offi.p̃fec.urb.& hr̃ in §.illud. in auth. ut iudi.si.quoquo suffra.cũ alijs alle.p Alb.Bru.ꝯſ.54. in cau-
86 sa,col.1.& 2.verſ.opponit ẽt.Et † verè valde eẽt tenuis Cęsarea Maiestas,& ptãs,si nõ posset feuda potissimũ ad se reuersa (uti sunt ista) alteri ꝯcedere,sine ꝯsensu populorũ, cõstituẽdo in illos aliquẽ loco principis,vt in sim.tradit Bald.ꝯſ.333.Ad
87 intelligentiã,in 1.vol. Eo † ẽt: qa illa ꝓhibitio inducta p ꝯsti. Fed.in d.§.p̃terea ducatus, de vaſ.inui.non transfer. & demũ extensa ad ciuitates,uti refert Corn.ꝯſ.321.col.4.in 4.vol.inducta est iure positiuo,& ipse Cęsar tale ius,& extẽsionẽ suo arbi.potuit,& põt tollere,cũ sit.s̃.illud ius.c.innotuit, de electi. c.ꝓposuit,de ꝯceſ.p̃b.& p Fel.& Mod.diffusè post alios in c.q. in eccl.col.20.ver.primus est,de ꝯsti.& post alios p Io. in l.rescripta.C.de p̃cib.Impe.offe.& in l.fi.C.si ꝯ̃ ius vel uti.pub.Eo magis cũ nõ reclamet ipsa vniuersitas totius status Marchionatus, sed solũ q̃dã loca particularia, vt est Casale,& Alba,q̃ verè subdita sunt,& reclamare non p̃nt,vt statim dicemus. Et coadiuuant ista: qm̃ Seren.Imp.cõsideratis illis primis inuestituris,& attẽta eius ordinaria ptãte,& iure,quo astrictus est, & vnicuiq; illud reddere dẽt.Necesse hẽbat dictã nouã inuestitu-
88 rã facere,& ꝯcedere ipsi Ill.d.Et † certũ est imminẽte casu necessitatis validã esse trãslationẽ subditorũ in aliũ ipsis ẽt reluctãtib.ut tradit And.de Iser.ĩ c.1.quo tẽp.mil.quẽ sequunt doctõ.oẽs ĩ d.§. ex eadẽ l.& in d.§.p̃terea ducatus,& Ale.ĩ d.l.2. in prin.col.fi.sol.mat.& Barb.d.ꝯſ.12.col.4 .& 5. & Fel.in d.
89 c.dilecti,col.3.nu.9. ¶†Nec obst. qđ dicebat de dño duriore & sęueriore.Nã iuris p̃sumptio multiplex in ꝯ̃riũ adest,p l.marito,cũ ꝯcor.ff.ꝓ soc.& p c.estote misericordes,de reg.iur.&
90 tex.in l.si seruus ea.l.in fi.ff.de ser.exportã. Et†quia soliti esse subditi non debent deficere ab ea seruitute, in qua nati sunt, ut refert in d.ꝯſ.12.Alb.Bru.col.20.ver.nõ tñ. Et magis reputandi esset ꝯtumaces,quã libertatis amatores deficientes a solita subiectione.& ſm Do.Io.Bapt.de S.Seue.in l.1.col.2. C.de sum.tri.& fi.cath.Et ꝙ d.Illu.ꝯiuges sint futuri duriores,somniare est,ꝯ̃ p̃sumptiones superius adductas.Et in oppositum hẽt veritas,cũ sint iustissimi,& humanissimi, & ęquissimi seruaturi iustitiam,& oẽm æquitatem, & humanitatem, seruatũ ipsorum Maiesta.& iurisdictione,eorumq; iurib.uti hactenus retroacti Illu.Marchio.seruarunt,& fecerunt. Et si ꝯiecturæ diuinatio hmõi,& suspicio foret considerabilis,semper soliti esse subditi,& qui pluries cõsenserunt, & cũ uniuersitate & territorio per Cæsarem in alium translati possent recalcitrare,& reclamare,& a iugo subiectionis se ipsos eximere, ꝯ̃ cõ doctri.& ꝯcl'ones superius adductas. Et si Illu. ꝯiuges aliquo mõ metas iurisdictionis, & ptãtis excederent & alios ꝯ̃ iustitiam grauarent,subditis a iure data sunt remedia, quib. poterunt sibi ipsis prouidere. Inter quæ minimè reperitur istud, vt pp hmõi suspicionem possint euitare iugum subiectionis.
91 ¶†Nec ob.quod dicebatur de plurib.dñis. Nam Alex.d.cõſ. 25.col.pen.num.7.& seq.verſ.præterea obiectionem ex plurib.tollit,ostendens apertissimè rõne,lege,& auctorita.diuisionem in feudis recipi & subditos hr̃e plures dños, quod q̃n ipsis expedit,& qm̃ feudum per successionem ad plures dños peruenit,ppea subditi p̃nt ꝯ̃dicere,& prætendere in illos plures inuestituram non dẽre cõcedi.Nam hoc nõ obstan. concedenda est,& cõcessa tenet,subditis ẽt ꝯ̃dicentib. vt p eundẽ
92 Alex.ubi s̃.Eo†ẽt: qm̃ ĩ casu p̃nti unus futurus est dñs, & maritus,& vxor ꝓ uno reputant.c.debitum,de biga.c.admonere. 33.q.3.c.de nuptis.31.q.2.c.Agatosa,in fin.27.q.2. & bo. tex.in l.si stipulatus fuero p te non fieri.ff.de ver.obl.ubi habitatio debita marito intelligit debita vxori,& l.cęterũ.§.mulieri.ff.de vsu & habi.& in §.itẽ is,insti.eo.& ibi no.Are. & q. uxor feudataria deseruire dr̃,adimplendo illa, ad q̃ tenet in feudali p maritum,vt deduximus superius.Eo insup: qm̃ q̃n plures hr̃des loco vnius,cui successerunt, reputant.l.cui fundus.ff.de ꝯdi.& dem.& in term.nr̃is tradit D.Præpo. in d.§.p̃terea ducatus,col.2.ver.oppono cũ gl. & uerſ.itẽ quia omnes
93 ¶†Nec ob.illud,subditorũ interesse,hr̃e dños p̃ntes,& nõ absentes,& ꝯñr pecunias ibi expẽdi,& nõ exhi.Nam nullibi iure cautum reperit,has cãs dici habiles,& efficaces ad nõ ꝯcedendum

dũ vaſallos,& tráſferẽdũ ſubditos in alium, ad no.in l.illá, cũ uul.C.de colla. Eo inſup,qm̃ arbi.ipſorũ Ill. cõiugũ erit congruis tpib.in d.Marchio.morá trahere, ꝙ ſatis erit & ſi nõ ppetuò.l.ſi q̃s ita legauerit.ff.de ꝯdi.& dem. Et qm̃ inde abſentes erũt,optimè & ꝯgruè ꝓuidere poterũt,vt vnicuiq; ius ſuũ reddat. Vt paſſim,& dietim fieri videmus in Impa. regib. & alijs magnis principib.plura regna,pluraſq; ꝓuincias detinẽ.q vbique non pñt ſemp morá ducere. Et ẽt ꝙ populus gaudeat pręſentia ſui dñi,nõ ppea dñs arctandus eſt quolibet in loco habitare.Et ſat erit ſubditis,vt p Vicarios,& viceregẽtes regant̃, & gubernent̃. Prout ẽt qa locus alius,in quo morá traherent nõ adeo lõgiſſimus eſt,& diſtás a Marchion.q̃n q̃ſq; ſubditorũ breui & pauciſſimis dieb.poſſit & valeat ipſos Illu.d.adire. Qui ẽt ſi in d.Marchio.morá ducerent, ipſorũ tñ arbi. ex illũ pecunias poſſent erogare,cũ de eis táquá fructib.feudi poſſint ꝓ volũtate diſponere,vt no.in l.in dieb.§.1.ff.de dona.& in l. diuortio,in prin.vbi doc.max.Mod.ff.ſol.ma. & tradit Aluar. in c.Impialẽ,in prin.de ꝓhi.fe.alie.p Fed.& Alexá.ꝯſ.166. Ex quib.ẽt infert̃,ꝙ ciuitas Albẽ.& Caſale S. Euaſij nõ pñt a tali ſubiectione ſe eximere,nec reclamare,q̃n ſubijciant̃ d.Illu.D. cũ dcm̃ Caſale expſsè fuerit ꝯceſſũ ĩ iueſt.Caro.IIII.& p tpa, & ſecula lõgiſſima fidelit.& ſubiectionẽ fecerint p̃deceſſorib. & marchio.ꝓ tpe extátib.vt ẽt Alba fecit,& ꝯſenſerũt iueſt.il-
94 lis cõprehẽdẽtib.ẽt fœminas. Idẽ erit de Alba expreſsè ꝯceſſa ĩ inueſti.Fed.rõnib.q̃b.ſ̃.& licet ĩ d.inueſt.Fed.dicat̃,ꝓ hr̃dib. nõ ppea reſtringẽda eſt ad maſculos, ſed gñal̃r ẽt intelligẽda, ne aliàs ꝯriaret̃ inueſt.ꝯceſſæ p Caro.IIII. expſsè vocá. ẽt fœminas,vt deduximus. Et Alba intelligi dẽt ꝯceſſa eadẽ qualitate,& mõ q̃b.ꝯceſſa ſunt reliqua,argu.l.quãuis. C.de ipu. & l. iá hoc iure.ff.de vul.& pup.& eorũ,q̃ tradit Soc.in l.cũ auus,
95 col.29.ff.de ꝯd.& dem.Et qa alia ꝯceſſa certá habuerũt determinationẽ,eádẽ hr̃e dñt & ea q̃ ſunt addita,vt in ſim. voluit Bal. poſt Old.p illũ tex.in l.ĩ rẽ.§.itẽ q̃cũq;.ff.de rei vẽ. & tradit̃ in d.ꝯſ.12.Alb.Bru.col.16.& p eũdẽ Bru.ĩ ſuo trac.de augmẽto,
96 in 5.ꝯcl.Et† bñ facit,qđ tradit Cor.ꝯſ.16.col.5. ver.& licet,ĩ 1.vol.volẽs ꝙ vbi inueſtitura antiqua hẽt certá interp̃tationẽ, ſi in ipſius ꝯfirmatione addat̃ aliqđ caſtrũ,illud ĩtelligat̃ datũ eiſdẽ modis et qualitatib. q̃b. datę fuerũt alię antiq;, et verba
97 ꝯfirmationis reſpectu caſtri additi eo.mõ interp̃tant̃. Vñ ĩ ſimili dicimus de incremẽto,qđ minimè nouá inueſti.reqrit.c. ſed & res,& ibi doc.max.Alua.p quos fi.ĩueſt.& ĩ c.1.§.ſi q̃s,
98 col.3.ver.q̃ro an ꝓ incremẽto,de ꝯtr.inuẽ.Eo†ẽt qa inueſt.cõceſſa dictis Ill.ꝯiugib.eſt vl̃is,& ſup territorio. Et particularia loca ceſsáte reclamatione vl̃i nõ pñt inſurgere. Et id p̃tẽdẽtes audiri nõ debẽt,arg.eorũ q̃ in ſim.tradit Bal.in ti.de pa. ꝯſtá.ĩ ver.ĩueſtiturá recipiẽtes.Et attẽtis iurib.rõnib.& cauſis ſupius adductis in illo art.vl̃is reclamationis.Aptiſſimè infert̃,Albá, & Caſale nullũ ius reclamádi poſſe p̃tẽdere, nec ſe eximere a ſubiectione.Ad q̃ bñ faciũt tradita in ꝯſ.Neap. deciſ.307. Regia maie.col.2.& ſe. Nec ciuitas Albę poterit ſe iuuare aliquo pacto,quo aſſeret̃ ſe ſummiſiſſe ꝓ maſculis. Nec aliquo priuilegio illi forsá ꝯceſſo,& tribuẽte facultatẽ,ſe ipſam ſubmittendi,cui voluerit,vel eligẽdi ſibi dñm. Ná Illu.ꝯiuges nõ veniũt virtute alicuius pacti,ſed virtute ĩueſtiturarũ, & ſubiectionis, & fidelitatis ſimpl̃r p̃ſtitæ,& ex alijs cauſis,de q̃b.ſ̃.Nec nõ & virtute lõgiſſimę,& antiq̃ſſimę p̃ſcriptionis, inductę p tpa, & ſecula,p quá ſublatũ fuit oẽ pactũ & priuilegiũ, ſi qđ illi cõpetebat,vt diffuſius oñdet̃ in ꝯſ.tágẽte ꝓprietatẽ. Nec Illu. Dux Sabaud. & Marchio Salutiarũ p̃tẽdẽtes ius ſup.d.Marchi.pñt cẽ legitimi ꝯ̃dictores,quominus poſſeſſio ſit tradẽda, vt ꝯcludẽter ſupius oñdimus.Et ſi qđ ius p̃tẽdũt,iá eis nõ tollit̃,& ꝓ-
99 ſeq. id poterunt eorũ arbitrio. Nec ppea cũ ipſi nõ poſſideát, nec litẽ aliquá mouerint,nec poſſeſſio vacás ſit, poterũt ĩpedire, quominus d.Ill.ꝯiu.in poſſeſſionẽ mittant̃, iux.ea, q̃ plenè tradit Fel.in c.veniẽs,el 2.in 3.& 4.col.de teſt.Et iurib.d.dñorũ Ducis,& Marchio.in pñti al̃r nõ r̃ndet̃,cũ deducta nõ ſint, verũ aptiſſimè ĩ alio ꝯſ.tágẽ.ꝓprietatẽ apiet̃,nullũ penitus ius ipſis cõpetere.Et mõ ſatis fuit oñdere,ꝙ ĩpedire nõ pñt tradõnẽ poſſeſſionis. ¶Nec poſtremò poterũt illi ꝯ̃dicere ex eo,qa ĩ d.Marchionatu ſint aliqua fortilitia,q̃ ſi Ill.ꝯiugib.traderent̃,
100 eẽnt † poſtea difficilis recupationis. Quo fit vt poſſeſſionis traditio dẽat impediri,p ea q̃ tradũt Pau.de Ca.& Iaſ.col.1.in l.2.C.de edic.diu.Adri.tol. & Alex in l.natural̃r. §.nihil cõe, col.9.& 10.nu.20.& ſeq.ff.de acqu.poſſ. & Bar.Veroñ.ꝯſ.60. & Soc.ꝯſ.87.col.pen.& fi.in 3.vol.& Fel. in c.2.col.2.verſi.6. de p̃ſcr.& in ſim.q̃n ꝑiudiciũ eſt irreparabile,poſt alios tradũt Pau.de Ca.& Alex.in l.4.§.ꝯdẽnatũ.ff.de re iud.& Dec.in ꝯſi. 73.p̃ſtátiſſime doct.Ná ceſſat obiectio.Tũ qa nulla adſũt fortilitia,q̃ apta eẽnt reſiſtere Cęſareę volũtati.Tum ẽt quia iuris diſpõ (ut ſ̃.oñſum fuit) mádat poſſeſſionẽ tradi,& Tertius nõ p̃t obijcere ad ĩpediẽdá poſſeſſionis tradõnẽ loca eſſe fortia,&
101 difficilis recupationis. Et † iura,ſup quib.ſe fundant Pau.de Ca.& alij loquunt̃ pp periculũ aiæ,quo ceſſante ſtádũ erit rl̃e, vt poſſeſſio tradat̃,vt dicebat Arc.in d.§.nihil cõe, & ſequunt̃
102 repet.Florẽ.ibi nu.97. Et aliæ deciſ.loquunt̃,& fundant̃,q̃n exequutio eſſet irreparabilis, vel q̃n recupatio vel reſtõ nullo mõ poſſet hr̃i. Quæ penitus ceſſant in caſu pñti.Ná Cęſar penes quẽ reperit̃ poſſeſſio, potẽtior eſt,& ſi eá tradit Ill.ꝯiugib. ſuo arbitrio illá poterit reuocare.& hr̃e,cũ ipſi fuerint, & ſint ſubditi fidliſſimi,& obediẽtiſſimi,& reuerẽtes ſuę Cęſareę Ma
103 ieſtati,nec ĩ aliquo auderẽt illi ꝯ̃dicere. Præterea†illud dcm̃ Pau.de Ca.& ſequaciũ nõ ꝓcedit,nec locũ hẽt,q̃n Illu.ꝯiuges p̃ſtarẽt cautionẽ de reſtituẽdo fortilitia caſu,quo ꝯdẽnarent̃ ĩ petitorio,ut firmat D.Clau.de Seyſell.in d.§.nihil cõe, col.3. ver.itẽ circa quintá fallẽtiá,& ver.limitabá ẽt,allegádo Alex.ĩ l.ſi fideiu.§.fi.ff.qui ſatiſ.cogá.& Abb.in d.c.veniẽs, & hác limitationẽ ipſe Clau.in d.l.natural̃r.§.nihil cõe, bñ defendit,
104 & eá ſequunt̃ repet. Florẽ.ibi,nu.97. Poſtremò † illud dcm̃ Pau.de Ca.nõ hẽt locũ,q̃n iſte,qui poſſideret, & cui poſſeſſio traderet̃,eẽt ſub eodẽ principe,& eidẽ dño ſubiectus, ſm Do. Ia.de Sá.Geor.in l.ſi de ui.ff.de iud.p doctr.Ang.in l.2.ĩ prin. ff.qui ſatiſ.cog. Et licet Alex.ibi nõ ſequat̃ illud dcm̃ Ang.Tñ hmõi limitatio optimè ꝓcedit,q̃n cá petitorij eſt agitáda corá eodẽ principe,a quo peteret̃ reſtõ & aſſignatio poſſeſſionis, quo caſu ceſſat rõ Alex. Et hác limitationẽ aptè ſequit̃ D.Cla. in d.§.nihil cõe.col.3.ver.illud tñ dictũ, & eũ referunt & ſequunt̃ repet.Florẽ.ibi nu.97.Qđ bñ adaptat̃ ad caſum pñtẽ, ĩ quo corá eodẽ Cęſare agitáda eſt cá petitorij, a quo mõ petit̃ tradõ poſſeſſiõis.¶Ex quib. oĩ ex capite ꝯcludit̃,neceſſariò realẽ poſſeſſionẽ,& actualẽ d.Marchionatus, iure ſic diſponẽte, oĩmõ tradẽdá,& aſſignádá eſſe p̃fatis Illu.ꝯiugib.Duci & Ducıſſę Mantu.& Montis Ferrati Marchionibus. Par. Bon.

SVMMARIVM.

26 Concessio in aliquibus alterans naturam feudi, in alijs non exp̄s sis sortitur naturam feudi, & iudicabitur feudalis.
27 Fœmina regulariter non succedit in feudo.
28 Nec etiam filij ipsius.
29 Sunt tamen plures casus, in quibus succedit fœmina.
30 Vt est, quando feudum nullum præstat seruitium.
31 Feudum nullum dr̄ præstare seruitium, esto quod id non exprimatur, quando factum est liberè & verbis prægnantibus.
32 Et quando nullum fuit reseruatum seruitium.
33 Licèt tacitè iur̄m fidelitatis & seruitium videatur reseruatū, tamen in fœmina videtur esse remissum seruitium.
34 Et idem quando feudum est improprium, sed contra nu. 154.
35 Et poterit fœmina per alium deseruire.
36 Et redditur capax ex persona mariti.
37 Multi inhabiles ad seruitium admittuntur ad feudum.
34 Et quia substantiale feudi non est seruitium, sed fidelitas.
38 In feudo improprio illa verba pro hæredibus & successoribus, comprehendunt etiam fœminas.
39 Feudum improprium cognoscitur ex pluribus qualitatibus cō trariantibus feudo propio.
40 Ad esse proprij feudi multa concurrere debent.
Facultas alienandi, & disponendi suo arbitrio concessa vasallo constituit feudum improprium.
41 Et idem quando concessio facta est pro se, & quibus dederit.
Et per talem facultatem feudum transit ad fœminas.
42 Etiā si clausulę p̄dic. apponāt̄ exequutiuè, et accessoriè, et n. 43
44 Concessa p̄tāte alienandi venit illa, quæ fit per actum inter viuos, & per actum vltimæ voluntatis, & quæ ab intestato.
Sicut ista veniunt, e contrario alienatione prohibita.
45 Nomen familiæ, potest referri ad personas, & includit omnes descendentes ex sanguine gradatim, & nu. 116.
Fœmina dr̄ esse de familia, & agnata, quousq; viuit, licet descē dentes ex ea sequant̄ aliam familiam, & agnationem patris.
46 Verba illa vtriusq; sexus ita adaptāt̄ ad fœm. sicut ad mascul.
47 Et p̄ talē inuestiturā fœmina dr̄ vocata, et ad feudū succedere p̄t
48 Fœmina ita vocata non succedit vnà cum masculo, sed solùm illo deficiente, & nu. 155.
49 Et idem quando inuestitura facta est p̄ masculis, & fœminis.
50 Fœmina semel exclusa perpetuò censetur exclusa in materia feudali, etiam si excludens eam decedat sine filijs.
51 Et idem in allodialibus, quando excluditur per statutum.
52 Filia exclusa a successione patris per fratrem, pōt succedere fratri etiam in bonis, quæ fuerunt patris.
53 Pulchra declaratio ad conclusionem præceden. contraria dat̄ & assignatur. nu. 54.
55 Fœmina semel exclusa a successione feudi improprij potest succedere postmodum illi, qui eam exclusit.
56 Et idem qñ exclusa fuit temporaliter, & conditionaliter.
57 Nam circa hanc exclusionem considerari debent verba, p̄ quæ fœmina ipsa excluditur.
58 Et idem quando per statutum excluditur temporaliter, seu conditionaliter in bonis allodialibus.
59 Et quando masculus in inuestitura, seu statuto vocatur limitatè quousq; extat, seu quousq; viuit.
60 Et semel exclusa venit, si de nouo feudum conceditur.
Mortuo vasallo sine descendentibus, & finita linea feudum reuertitur ad directum dominum.
Directus dñs feudum ad se reuersum potest alteri cōcedere.
61 Verbum, familias, potest denotare res, & non personas.
62 Verbum, hæredib. positū in inuestituris subsequentib. declarationem recipit a p̄cedētib. vt fœminas cōprehēdat, et nu. 63.
64 Inuestituræ subsequentes declarantur per præcedentes.
65 Et primæ debent attendi, & non posteriores.
66 Maximè quando in posterioribus fit relatio ad primas.
67 Et ne inducatur contrarietas, quæ fugienda est.
68 Et quando posteriores veniunt ad confirmationem & corroborationem primarum, & non ad derogationem.
69 Valet argumentum in hoc à verosimili.
70 Et quia aliàs impetrantibus posteriores inferretur damnum.
71 Et quia necesse habebant petere renouationem.
72 Direct⁹ dñs p̄t īuestire fœm. et ī feudo antiquo multis de causis.
Vt etiam quando prima inuestitura fuit facta mixtim.
Et quando in feudo, aliàs deficiente masculo fœmina fuit admissa, & inuestita.

73 Ratione vnionis & communionis multa conceduntur.
74 Fœmina in feudo antiquo p̄p meritum paternum pōt inuesti in prejudicium agnatorum, sed contra nu. 156. & 157.
75 Et primum procedit, qñ directus dñs, ex potestate absoluta, & eius plenitudine id fecit, sed contra, nu. 157. & 158.
76 Pōt feudū alicui concedi viuente vasallo post mortē ipsius.
77 Directus dominus, qui feudum concessit, non potest illud reuocare, & se pœnitere, & nu. 83. & 84.
Tenetur enim obseruare & adimplere concessionem, & nu. 8
78 Imperator suo arbitrio potest feudum concedere, & nu. seq.
79 Imperator concedendo feudum contrahere dicitur.
Feudum est contractus nominatus, remissiuè.
80 Et ex eo oritur actio.
81 Et tenetur vasallo tradere possessionem existentem penes se.
82 Et tenetur vasallum defendere, si feudum pœnes alium esset.
84 Nec potest reuocare inuestituras præcedentes, & nu. 146.
85 Potest fœmina succedens feudo propria auctoritate apprehē dere possessionem ipsius.
86 Et maxi. si in inuestitura data est talis potestas, et nu. 88.
87 Et idem si in inuestituris subsequentib. apponitur tenor prim
86 Et idem quando adsunt alia verba similia.
89 Et si dicta potestas non esset concessa, tñ possessio eidem erit signanda, & agnati in hoc non sunt legitimi contradictores.
90 Et fœmina missa in possessionem, istis casibus, debet in illa con seruari, donec cognoscatur de meritis causæ.
91 Et propter melioramenta potest possessionem retinere.
92 Subditi possunt contradicere, vt non dentur in feudum alteri per dominum directum, & ne aliter inuestiatur.
93 Quia possent habere dñm duriorem, & imponentem onera.
94 Interest subditorū nō hr̄e plures dños, sed cōtra. n. 107. et 10
95 Et qñ feudatarij hn̄t morā trahere alibi, et ex̄, et n. 109. et 11
96 Quando subditi sunt soliti dari in feudum, possunt reiterato ri, etiam ipsis contradicentibus & inuitis.
97 Et quia quando iterum dantur, non est noua infeudatio, sed p tius exequutio primæ.
98 Et quia solita infeudari possunt reiterato concedi, ex quo in f dalibus attenditur vltimus status.
99 Valet argu. à solitis, & consuetis.
100 Maximè qñ fuerunt pluries reiterata, & per secula, & te in quorum contrarium non extat memoria.
101 Stante consuetudine infeudandi, possunt subditi iterum in f dum dari inuiti & contradicentes.
102 Et qñ semel consenserunt, non pn̄t vlterius contradicere.
103 Prout etiam non possunt, quando cum territorio toto transf runtur in alium, & non separatim.
104 Et qñ translatio, & concessio facta est ex certa scientia & plenitudine potestatis, & cum clausula non obstantibus.
105 A voluntate principis depēdet summissio rerum feudalium.
106 Et transferri subdit possunt in alium in casu necessitatis, & etiam inuitis & contradicentibus.
108 Maritus & uxor pro vna persona reputantur.
109 Feudatarij dñi possunt moram trahere extra territorium.
110 Et pn̄t de pecunijs & fructib. feudi ipsorū arbitrio disponere.
111 Ciuitas seu castrū, q̄ passa est in feudū dari, non pōt contradi re vlterius, nec se ex priuilegio exemptionis iuuare, si per l gissima tempora id passa est, & nu. 112. & 113.
113 Inuestitura simpliciter facta de feudo alio non exp̄sso cōstitu feudū hr̄ditariū, & nō ex pacto & p̄uidētia, sed ꝯ nu. 134.
114 Inuestitura facta simpliciter, interp̄tat̄ p̄ recipiēte, & h
115 Appellatione hæredum, in materia feudali, veniunt hæred sanguinis & masculi descendentes ex primo acquisitore
116 Inuestitura facta ad familias vtriusq; sexus, principaliter cat masculos, & successiue fœminas.
117 Verbum hæredibus, positum in inuestitura declaratur ex p cedentibus, vt intelligatur de masculis.
Contrarietas fugienda est in inuestituris.
118 Præcedentia magis declarant sequentia, quàm econtra.
119 Non debent attendi supplicata, sed solum concessa.
120 In feudis agnati transuersales non succedunt vltra 7. grad
121 Fallit quando primo deueniunt ad descendentes, ex acquisito re primeuo, nam tunc in infinitum fit transitus.
122 Maximè in feudo paterno & antiquo.
123 Feudum paternum, & antiquum, quale sit.
124 Feudum regale, & dignitatis, habent successores in infinitu

125 Feuda

125 *Feuda ista dignitatum ex generali consuetudine ad hæredes transmittuntur, licet regulariter contra.*
126 *In feudis iurisdictionum succeditur in infinitum.*
Feudum iurisdictionis unicuiq; videtur insolidum concedi.
127 *Masculus agnatus descendens excludit fœminas.*
128 *Agnatus in feudo antiquo venit iure proprio tanquam vocatus, & ex persona propria ordine successiuo, & gradatim, si inuestitura facta est ad familias vtriusq; sexus.*
Et idem quando in inuestitura facta est mentio de liberis.
Et idem in re emphiteutica.
129 *Descendentes ex primo acquisitore videtur vocati limitatè, quilibet de per se, & habet dñium limitatum tpe vitæ suæ, et vnus venit post alium ordine sanguinis, prout est proximior, nec vnus potest alteri præiudicare, & nu. 130.*
130 *Et unus non habet causam ab alio, sed omnes à primo, & agnatus venit ad successionem, ut ex tunc, non ut ex nunc.*
131 *Et cõsideraẽ principiũ, origo, & stipes, & ultimus sp est successor primi acqsitoris, et si p mille ãnos, et man⁹ feudũ ãbularet*
In successione feudi non attenditur proximitas respectu psonę, qua uacat, sed respectu illius à quo incœpit, & consideratur pactum, & contractus illius.
132 *Feudum trãsit ad agnatos, nec reuertitur ad dñm, & excludiẽ fœmina, quando vasallus possessor mortuus est sine masculo.*
133 *Inuestitura facta simpliciter de feudo videtur constituere feudum ex pacto & prouidentia, & nu. 134.*
Et idem quando facta est pro se & hæredibus.
135 *In feudis non datur propria successio hæreditaria.*
Et descẽdẽtes, et agnati nõ veniũt, vt qlibet hrs, sed ex beneficio & puidẽtia, & ex facto, & 9ctu, & vt hæredes sanguinis.
Verbũ hrs, in materia feuda. significat qualitatẽ successoris, et nõ qualitatẽ successionis, & hrditatis. Nã consideraẽ natura sanguinis, & nõ ppria, & vera successio, sed cõtra, et n. 168.
136 *Feudum, in quo succedit primogenitus, æquiparatur feudo ex pacto & prouidentia.*
137 *In feu. Marchiæ succedit primogenitus.*
138 *Heres cõsideraẽ dupliciter, vt sanguinis, et hrditatis, et n. 135*
Et in materia feudali consideratur ut sanguinis.
139 *Ascendens in feudis potest stipulari pro suis descendentibus.*
140 *Inuestitura ad vtriusq; sexus familias, recipit passiuã interpretationem, ut primò masculi, & demum fœminæ veniant.*
141 *Ius quæsitum per primam inuestituram non tollitur per secundam, in qua reseruatur ius tertij expressè, & nu. 142.*
143 *Et ius tertij semper intelligitur reseruatum.*
145 *Prima inuestitura debet attẽdi, et nõ aliæ sequẽtes posteriores.*
146 *Et subsequentes inuestituræ nõ immutãt primas, nec cõcedentes potuerunt tollere ius quęsitum ex prima, & nu. 158.*
147 *Descendentes agnati ex primo acquisitore feudi non possunt præiudicare in feudo alijs agnatis.*
Siue faciant actum expressum, siue tacitum, ex quo alij veniũt iure proprio virtute primeuæ inuestituræ, & nu. 148.
149 *Inuestiturę secundæ, in quibus non fit mentio de agnatis, & q non fuerunt citati, videntur reddi nullæ.*
150 *Et ẽt redduñẽ surreptitiæ, q̃uis factæ essẽt de plenitud. potesta.*
151 *Licet in genere facta sit mẽtio de agnatis, si personæ non sunt nominatæ, & adsunt plures.*
152 *Surreptio & obreptio plura habens capita inducit nullitatẽ.*
153 *Clausulæ appositæ accessoriè, & exequtiuè, motus proprij, de gratia speciali, ex certa scientia, de plenitu. potesta. & nõ obstantibus, parum operantur, remissiuè.*
160 *Verbum hęredibus, appositum in inuestitura, reddit & facit feudum hæreditarium.*
161 *Et idem quando apponitur verbum successoribus.*
162 *Et idem quando pro liberis & successoribus seu hæredibus.*
163 *Prout idem qñ concessio est facta pro filijs & hæredibus.*
164 *Et idem qñ facta est pro se & hęredibus & descendentibus.*
165 *Vt ẽt est, qñ facta esset p masculis hrdib. seu descendentibus.*
166 *Qualitas enim hæredum alterat naturam feudi, & facit illud hęreditarium, & cum alijs numeris præcedentibus.*
165 *Etiam si dictum uerbum hæredibus, esset appositum in clausulis accessorijs, & exequtiuis.*
167 *In feudo hæreditario nullus potest succedere, nisi sit hæres hæreditatis vltra hæreditatem sanguinis.*
Et vtrunque requiritur, nam extraneus non succedit.
168 *Et non sufficit, quòd sit solùm hæres sanguinis.*
169 *Facultas concessa disponendi de feudo facit feudũ hrditariũ.*
170 *Feudum cõcessum p se & hrdibus quibuscunq; est hæreditariũ propriè, & nu. 171.*
169 *Et idem quando adsunt alia verba æquipollentia.*
173 *Verba cõcessionis p se & hrdib. seu successorib. non faciũt feudũ hrditariũ simpliciter, nam vt hæreditarium sit plura requiruntur, sed erit hæreditarium secundùm quid, & nu. seq.*
Feudum concessum pro se & hæredib. non venit omni casu in petitione hęreditatis, seu restitutione fideicommissi.
175 *Hæreditarium igitur erit secundùm quid propter illam qualitatem, quia requiritur, quòd sit hæres maxi. in filio, & descendente volente succedere patri seu ascendentibus.*
176 *Et filius non potest repudiare hæreditatem patris, & acceptare feudum hæreditarium, secundùm communem opin.*
177 *Agnatus ĩ feudo antiquo succedit, licet nõ sit hrs illius vasalli pmortui, nã satis est, q sit hrs mediate, seu imediate illius primi acqsitoris, & nõ illius trãsuersalis mortui: qa venit isto casu ex dispõne legis, et nõ iure hrditario pmortui, et nu. 178.*
179 *Agnat⁹ pt repudiare hrditatẽ agnati vasalli pmor. et 9seq feu.*
180 *Nulla est differentia inter filium, & agnatum ptendentes succedere, nam vterque debet esse hæres primi.*
181 *Dubia est opinio illorum volentium, q debeat esse hæres vasalli vltimo loco defuncti.*
182 *Feudum hæreditarium dicitur accidentaliter, tanquam annexum hæreditati, & sic secundùm quid.*
183 *Et satis est, q agnati habeant illam qualitatem, quam habebat vasallus defunctus, & propter quam habuit feudum.*
184 *Et feudum hæreditarium transit ad filios, non tanquam ad hæredes, dummodo sint hæredes.*
185 *Nec est necesse, q agnatus sit hæres prædefuncti, quando illius hæreditas non est ad ipsum delata, sed ad alios.*
186 *Excepta illa qualitate, q debeat esse hæres, tale feudum in reliquis erit vt feudum ex pacto & prouidentia.*
187 *Inter feudum hæreditarium, & non hæreditarium differentia est, post aditam hæreditatem, & non ante.*
188 *In fe. hrditario necesse ẽ, vt veniẽs ad illud pbet se dscẽdere ex primo acqsitore, et qd fuerit hrs illius mediate, seu imediate.*
189 *Et quod fuerit hęres vniuersalis, & nu. 192.*
190 *Esto q multi teneant sufficere, q sit hæres particularis.*
191 *Et secundùm hanc opin. necesse erit, q fuerit hæres particularis in illo feudo, de quo agitur. (iure requisitis.*
193 *Feuda inter vasallos pñt præscribi concurrentib. qualitatib. à*
194 *Et maxi. quando adest præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria.*
195 *In feudo hrditario currit præscriptio nedum cõtra præsentes, & viuos, sed etiam contra ipsorum descendẽtes, us hæredes, etiam adhuc non natos, sed contra nu. 204.*
Datur cautela, qua debent vti, ut ipsis non noceat præscriptio.
Et idem videtur dicendum in re prohibita alienari.
196 *Feudum prohibetur præscribi, quando alienatur à prohibito, secus si ab alia persona non prohibita.*
Et idẽ est in alia re phibita alienari, et supposita fideicõmisso.
197 *Inuestituræ, & priuilegia præstant titulum ad præscribendum rem feudalem, & nu. 213.*
Feudum an indistinctè possit præscribi aduersus omnes.
198 *In feudo hæreditario factum antecessoris præiudicat successori, qui tenetur obseruare gesta per prædecessorem.*
199 *In feudo ex pacto & prouidentia non currit præscriptio cõtra alios non natos, nec nocet nascituris.*
Negligentia & factum antecessoris in feudo ex pacto & prouidentia non nocet successori.
Et præscriptio contra vnum non valet contra alium, ad quem peruenit feudum alia via, quàm vt ad heredem.
200 *Et in præscriptione rei feudalis idem vr dicendum in feudo hæreditario, sicut dicimus in feudo ex pacto & prouidentia.*
Qui succedit feudo ẽt hrditario est hrs primi, & tenetur seruare gesta per illum, & non gesta per vasallum prædefunctum.
Multi sunt casus, in quibus quis potest contrauenire facto proprio, & à fortiori eius hæredes.
Ex psona sua propria põt quis 9uenire gestis per pdecessores.
Et idem quando confecit inuentarium.
202 *Quando res est prohibita alienari extra familiam & alienata est, illi qui non consenserunt possunt reuocare.*
203 *Et cõsensus, patiẽtia & negligẽtia pdecessorum & parentum*

non habent nocere descendentibus.

204 *Præscriptio in feudo hæreditario nocet descendentibus, quando sunt hæredes negligentis & patientis, secus si alterius.*

205 *Successores præsumuntur possidere ex titulo primeuo, qui consideratur ad inducendam malam seu bonam fidem.*

206 *Existens in mala fide, & capiens possessionem uiolenter alium spoliando, non præscribit.*

207 *Vitiũ reale ita cõmissũ nõ purgat̃, nisi restõne facta spoliato.*

206 *In uitio reali etiam successores à præscriptione repelluntur.*

208 *In facto arduo, ut est occupatio feudi dignitatis, mala fides ꝓsumitur continuata in quoscunque successores.*

209 *Vitium personale non est impedimento, quin successores uitio si non præscribant, ad quos res illa peruenit.*

210 *Successores alicuius, qui fuit in mala fide, possunt inchoare ꝓscriptionem ex persona propria.*

211 *Quando fecerunt inuentarium.*

212 *Vel quando successores habent titulum à tertio.*

213 *Priuilegium etiam inualidum, etiam si erretur in iure, præstat iustam causam præscribendi.*

214 *Mala fides defuncti præsumpta, & causata ab errore iuris nõ nocet hæredi uolenti præscribere.*

215 *Titulus superueniens ualidat iniustam possessionem.*

216 *Potestas imperatoris amplissima est, remissiuè.*

217 *Ignoranti competit restitutio aduersus præscriptionem.*

218 *Non tamen procedit, data scientia, eo quia uicini.*

219 *Et quando erant consanguinei, & affines.*

220 *Vicinitas, & cõsãguinitas iducũt ꝓsũptionẽ sciẽtię, & n. 219.*
Notoria inducunt scientiam.

221 *Ignorantia supina tollit rest tutionem.*

222 *Aduersus præscriptionem xl. anno. conceditur restitutio ex capite ignorantiæ, secundùm magis cõem, & nu. 222.*
Tamen non conceditur aduersus præscriptionem tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria.

223 *Spoliatus de facto potest recuperare fortilitia, quando se præbet occasio, & id dicitur fieri incontinenti.*
Respectu tamen prosequutionis per uiam iuridicam currit contra ipsum præscriptio.

224 *Tiranni qui dicantur, & an præscribant, remissiuè.*

225 *Qui habet ius in feudo & patitur scienter alium inuestiri, sibi præiudicat accedente cursu temporis.*

226 *Si inuestitura non est petita infra annum, & diem præiudicat̃ illi qui prætendit ius habere.*

227 *Nisi alius sit in possessione.*
Quòd uerùm, si non fuit in negligentia persequendi ius suum.

228 *Plures sunt casus, in quibus non præiudicatur, esto quòd inuestitura non fuerit petita, remissiuè.*
Qui recognoscit aliquem in dominum, & præstat illi fidelitatẽ, uidetur renuntiare iuri, quod habet.

229 *Conditio nihil ponit in esse, & protestatio iuuat protestantem, non tamen semper, remissiuè.*

230 *Ignoratia probatur proprio iuramento.*
De præsenti præsumitur in præteritum.
Ignorans non dicitur consentire.

231 *In feudis an possit fieri compromissum, & proferri laudum.*
An possit transigi, renunciari, sententiari.

232 *Spoliatus quando dicatur per metum renunciare.*

233 *Descendentia probanda est.*
Libri cronicarum, & historiarum probant.

234 *Nisi in eis non allegaretur locus auctenticus.*

235 *Et nisi dicti libri non essent approbati, vel eis non esset fides adhibita, & quando agitur de magno præiudicio.*
Et quando alij libri chronicarum contrariantur.

236 *Fama in antiquis plenè probat.*

237 *Et in istis habet vim notorij.*

238 *Et per famam probatur descendentia, sed contra nu. 240.*

239 *Ad probationem famæ multa requiruntur, remissiuè.*

240 *Quãdo tractatur de probatione, in qua requiritur uerus actus, & non sufficiunt verba, fama non probat.*

241 *Vbi agitur de magno & graui præiudicio, scientia per famam non est sufficiens ad probandum.*

242 *Contra vnam famam poterit probari fama contraria.*
Quando famæ sunt contrariæ, vna eliditur per aliam.
Et attendi debet posterior, & illa, quæ continet veritatem, est verisimilior, & quæ fundatur meliori indicio.

243 *Fama in antiquis non operatur contra præscriptionem.*
Probatio debet esse concludens.

244 *Si feudum reuertitur ad directum dominum, tenetur illud concedere agnatis vasalli præmortui.*

245 *Quod verũ, qñ iste, q petit renouationẽ, est hr̃s illius ꝓdefuncti.*

246 *Et quando est proximior alijs prædefuncto.*

247 *An opinio Bar. in §. permittitur. sit vera. remissiuè.*

248 *Et an procedat re non integra existente, remissiuè.*

249 *Et non procedit, quando cucurrit annus & dies.*

250 *Et ꝓcedit de iure positiuo, cui per principem potest derogari.*

251 *Et non habebit locum, quando princeps propter merita parentum vult inuestituram concedere fœminæ.*

252 *Princeps nõ tenet̃ cõcedere iterato feudum illi, vel eius successori, à quo ciciderunt pp præscriptionem contra eos factam.*

253 *Falsus in vno, in reliquis præsumitur falsus.*

254 *Testes examinati ad futurã rei memoriam quando probent.*
Et testes de auditu quando probent.
Et testes qualiter habent deponere circa prædicta, & nu. 26...

255 *Fama vt probet, qualiter sit probanda testibus.*

256 *Nam statur famæ, qñ actus subsequentes sunt illi contrarij.*

257 *Et debet esse iuncta alijs coniecturis. Sola enim diuturnitas non sufficit, nec prodest, si contrariatur longissimæ possessioni, sed titulo. 258. & 259.*

260 *Soboles, progenies, & similia nõia conueniunt ẽt fœminis.*

261 *Agnati in feudo antiquo non succedunt vltra septimũ gradum, quando agitur de successione transuersali, & nu. seq.*

262 *Quòd in feudis succedat̃ stipiti, qũo intelligatur, & nu. 263.*

264 *Intellectus ad c. 1. in tit. de natu. succes. feud.*

265 *Intellectus ad c. 1. in tit. si vasal. feud. priue.*

266 *Quo tempore fuit facta compilatio feudorum.*

267 *In feudis dignitatum vsq; ad quem gradum succedatur.*

CONSILIVM XXIII.

Prima in huiuscemodi ꝯsultatione orit̃ dubitatio e verbis & tenore primęuę inuestiturę factæ p
Othonem II. Imperato. Aledramo primo Marchioni. An e
ea possit venire Margarita Illu. Ducissã p obitũ Io. Georgij vlti
1 mi Marchionis sine filijs defuncti. ¶ † In qua vr̃ dicendũ, eam
posse uenire, & cõprehensam & esse vocatã: qm̃ talis inuesti. &
ꝯcessio ꝯtinere vr̃ donõnẽ & merã liberalitatẽ, & nõ ꝯcessionem
feudalẽ, pp illa uerba, ꝯcedimus, donamus & largimur, q̃ appo
sita, ẽt in reb. feudalib. denotãt merã donõnẽ, vt tradit Oldra.
ꝯs. 159. ex pñti themate, in 1. dub. & Alb. de Ro. in rub. C. de
dona. ver. item q̃ro. Ang. ꝯs. 242. sup pũcto, in fi. Bal. cõs. 301.
In bonis, in 5. vol. Alex. ꝯs. 24. Ponderatis, col. 4. in fi. in 5. vol.
Iac. in trac. de feu. in ver. inuestiuit, col. 3. ver. sed q̃ro. Dec. ad
ducens alia ꝯs. 302. & ꝓ tenui, col. 2. & ꝯs. 85. diligenter, nu. 6
& 7. & ꝯs. 208. Ad clariorẽ, n. 6. & ꝯs. 269. ꝯsultus. n. 2. & Mod.
Pap. in trac. de feu. in 1. par. q. 6. car. 5. co. 2. ver. circa verò fin.
2 Et † quia agitur de bñficio principis, quod latè debet interpre
tari. l. fi. ff. de ꝯsti. prin. c. cũ dilecti, de dona. cũ simi. Et ideo in
3 dubio iudicanda erit vt donõ, nõ vt feudũ. Eo † ẽt qm̃ in illã fit
mẽtio meritorũ, & iõ latissimè interpretãda, vt in si. p Alex. in
l. 4. in prin. col. 1. ver 2. limita. ff. qđ quisq; iur. cũ alijs not. in l.
sed & si lege. §. ꝯsuluit. ff. de peti. hr̃d. & plenissimè p Mod. in
l. ex hoc iure. ff. de iust. & iu. & in casu nr̃o p Deci. d. ꝯs. 269. n.
2. ver. & idem Pau. & ꝯs. nouiter impresso. 11. ꝯsuluit. num. 6
4 Ad † quod insup; qm̃ in d. inuestitura nullibi hr̃ mentio de
feudo, nec ibi legit̃ aliqs actus inuestiẽtis verus seu fictus. iux.
tradita in c. 1. de ꝯsue. rec. feu. in c. 1. qd sit inuestit. & Pau. de
Cas. ꝯs. 161. Pñti, col. fi. & Car. ꝯs. 64. ꝙ dña, & Deci. d. ꝯs. 269.
nu. 2. uer. & idẽ Pau. & ꝯs. 32. col. 2. ver. Non obst. ergo. Pro
5 ẽt: quia in d. inuestitura Imperat. nihil sibi reseruauit, sed oia
concessit, & subdit dñio. d. Aledrami, quemadmodum erant
summissa ipsi Impera. vt p Oldr. & Alb. de Ro. vbi s̃. & Are. cõ
si. 14. viso, col. 2. & 3. Dec. d. ꝯs. 32. col. 2. uer. & ista oia, & alibi
6 pluries. Eo † etiam: quia in illa nulla hr̃ mentio iuramenti fi
deli. quod est potissimum signum & demonstratio feudi, ut in
tit. quæ ꝑced. deb. & in ti. de no. for. fid. ubi doc. oẽs notant, &
tradit Aret. in d. ꝯs. 14. col. 2. & Ias. in prælu. feu. nu. 28. & Mo
der. Pap. in tract. de feu. in 7. q. primæ par. car. 6. col. 4. in fin. † Pr...
7 seq. & p Deci. d. cõsi. 193. col. pen. & d. consi. 11. col. fin. in d. inuestitura
terea Otho Impera. confirmat & corroborat in d. inuestitura omnes

oẽs res, ꝓprietates &c.respectu bonorũ ad ipsum.Aledramũ ꝑ
tinentium ex successione parentum,& alijs suis acquisitionib.
Quæ uerba non adaptantur ad feudi concessionẽ, quod est be
neuola concessio, & ꝑpetua, cum trãslatione utilis dñij,ſm ꝙ
traditur.in c.1.§.bñficium,in quib. ca. feu. amit. & plenè tra-
dunt Ias.& alij allegantes alias decis.in prælu.feu.num.8.post
8 alios in d.prelu.Mod.Pap.in d.trac.in 6.q.primæ par.Et† qui
confirmat & corroborat,nihil de nouo dat,seu ꝯcedit ad no.ꝑ
oẽs in l.more.l.& quia.ff.de iu.om.& ex de confir.uti.uel inu.
Et quia cõfirmatio p̃supponit ꝑexistentiã iur.quæsiti, & cõmẽ-
suratur ad illud,qđ cõfirmatur ſm Bal.in l.nominationes,col.
9 fi.C.de appe.& Ale.cõsi.122.uiso, col.4.in 3.uol.Et† quia nõ
cõstat,bona confirmata esse feudalia, in dubio præsumuntur
allodialia,ut tradunt Io.And.& alij in c.nimis, de iu. & hr̃ in
c.1.§.defuncto,in tit.si de feu.fue.cõtro.inter do.& agna.& in
c.1.ubi gl.1.& scrib.in tit.de contro.int.mas.& fem.& Pau.de
Cas.consi.163.In cã,& in dec.cons.Neapo.267.277.& seq.&
361.& Ale.consi.50.in 4.uol.Alber.Bru.cõsi.1.in prin.& idẽ
ẽt Alex.consi.129.Põderatis,in prin.in 1.uol.& cõsi.15.uisis,
in prin.in 5.uol.& Dec.d.consi.32.in fi.& d.cõs.269.in prin.
10 & alibi pluries.Eo†magis,cũ in d.inuesti.confirmet res & ꝓ-
prietates suas,& de natura istius,ponimus,est denotare dñium
& possessionem.l.si ita,& l.quintus, ubi Bar.ff.de au.& arg.le.
11 & in l.certum.§.1.ff.de confess.Eo † ẽt : quia ꝑ feudum trãs-
fertur utile,& retinetur directum, uti constat ex ipsius diffini
tione.Et illa uerba, quam ex suis acquisitionib.& illa, ꝙ in añ
acquirere poterit,non vñr posse adaptari ad feudum,qđ con-
ferẽ ex gr̃a.Et ex uerbis dictæ inuesti.translatum vr̃ dñium di-
rectum ꝯrias dictæ diffinitioni. Et non esse feudalem sed cõti-
nere ueram & puram donationem,ut ẽt considerat Dec.d.cõ-
si.193.col.1.in fi.& col.pen.uer.non obstat, ꝙ uideatur,d.ꝯs.
11.n.7.& plenè per Mod.Papi.in d.trac.in 1.par. q.6.col.2.&
12 seq.uers.2.& uersi.circa uerò ſm.Et † q̃uis in d.inuestitura sit
appositum uerbum inuestimus , uel apposita appareat alia si-
gna feudum denotantia. Vel reseruata appareat fidelitas sal-
tem tacitè, per quam reseruationem concessio deberet iudica-
ri feudalis,& inuestitus ꝯñr obligaretur ad ea,quæ in iuramẽ-
to fidelit.cõtinentur,iux.c.1.de no.for.fide.& plenè ꝑ Aret.d.
cõs.14.col.2.& 3.& Dec.d.cõsi.193.col.pen.uersi.non obstat
ꝙ dato. Tñ ꝓdictis signis & uerbis ac reseruationi optimè rñ-
dent,& illa tollunt.d.Iac.in d.uers.inuestit, col.3.& 4.uer.sed
quæro,& vers.hanc sñiam. & ipsemet Deci.in d.consi.32.col.
13 2.& d.consi.nouiter impresso.11.col.fin.Vbi † inter alia con
siderant,ꝙ qñ reseruatio fidelitatis apponitur in cl̃is exequuti
uis,& accessoriè,non dẽt alterare donationem absolutè,& sim
pl̃r factam,arg.text.in cle.1.in fi.de præb.cum alijs ibidem ꝑ
eum allegatis,& in d.ꝯsi.193.col.pen.in fi.& col.fin.in princ.
14 ¶†Cessat ẽt obiectio,si diceretur, Marchiã esse feudũ Regale,
& dignitatis.c.1.de feu.March. & in se ꝯtinere iurisdictionẽ,
cuius exercitium fœminis vr̃ denegatũ,l.cũ ꝑtor.§.fi.ff.de iu.
c.tria,in prin.3.q.3.c.mulierẽ,in fin.33.q.4.Nam procederet
nisi iure hr̃ditario ista fœminis cõpeterẽt, ꝙ isto casu possunt
ẽt Reginę,Marchionissę & al̃as dignitates hr̃e,& iurisdictionẽ
exercere,ut dicit Ang.in d.l.cum prætor.§.fi.Inno.Abb.& alij
in c.dilecti,de arbi.Ale.consi.1.col.6.in 5.vol.Ange.in l.2.ff.
de reg.iur.& ibi & Mod.col.1.nu.3.allegantes cõcor.& in ter
minis nr̃is firmat Dec.d.cõs.32.in fi.& d.consi.11.in fi.& tra
dit do.Præposi.post alios in c.fi.§.fœmina, ꝑ quos fiat inuesti.
15 ¶†Et licet And.de Iser.in c.1.col.3.de contro.feud.ap.par.ter
mi.dicat in regno omne castrum esse feudum quaternatum,
prout ipse ẽt firmat in constitu.reg.si aliquis Baro, in 3.lib.cõ
sti.& in const.si dubitatio,col.1.in prob. per instrum.Tñ eius
dictum procedit,qñ simpl̃r in feudum est concessum,aliàs se-
cus.Nam põt in uim meræ donationis ꝯcedi & donari,& non
erit concessio feudalis,ut traditur per Oldr.Alber.Ang.Ale.&
alios supra citatos loquentes propriè, qñ conceduntur castra
simpliciter per uiam donationis,& firmat Dec.in præall.suis
consi.maxi.consi.269.& d.consi.11.col.2.nu.5.hr̃ decis.cõs.
16 Neap.282.orta lite,col.2.& 3.¶† Et tenendo talem cõcessio-
nem,& inuestituram continere meram & simplicem donatio
nem,& non concessionem feudalem. Necessaria sequitur con
clusio,ꝙ in dictis rebus concessis & donatis ita succedunt fœ
minæ,sicut & masculi, ex quo non sumus in feudalib.sed uer-
samur in dispositione iuris cõmunis,ita ad successionẽ admit-
tente fœminas, sicut masculos.l.maximum uitiũ.C.de lib.pt.
& in auth.de hær.ab intest.uenien.§.1.& in §.si uerò,& in §.si
igitur,& in §.nullã uerò,& in auth.cessante.C.de leg.her.cum
concor.Et in terminis ꝓpriè nr̃is istã ꝯcl. ponũt Ang.d.suo ꝯs.
242.& Bal.d.cõs.301.ꝗ allegã.alias decis.& post doc.per eum
citatos istud firmat Dec.d.consi.32.col.2.& d.consi.85.nu.6.
in fi.& d.consi.308.nu.6.& consi.præall.193.col.1.& 2.& cõ
sil.279.& 390.nu.6.& d.consi.nouiter impresso.11.per totũ,
17 & sentit do.Iac.in d.uers.inuestiuit.col.3.& 4.¶†Verũ adhuc
instari posset, ꝙ d.inuestitu. & concessio contineret feudũ,nã
d.Aledramus añ dictam inuestit.erat Marchio, & consequen-
ter de marchia inuestitus,cum sit dignitas,& feudum regale,
& a supremis principibus cõcedatur.c.1.quis dicat.dux Mar-
chi.& in c.1.de feu.march.& ꝑ doc.in prælud.feu.max.Mod.
18 nu.76.Et † in isto incremento nõ requirebatur noua inuesti-
tura,ut hr̃ in c.sed & res,& ibi doc.Alua.per quos fiat inuesti.
& in c.1.§.si quis oẽs,col.3.uers.quęro,an pro incremento,de
19 contro.inuesti.Et † concessio Othonis facta vr̃ ob fidelitatem
Aledrami,ꝑp qđ præsumitur reseruatum fuisse seruitium fide-
lita.ut plenè prosequitur Aret.d.consi.14.col.2.& 3.& tangit
Dec.d.consi.11.col.2.& 3.& Cor.consi.16.in princ.in 1.uol.
20 Et † si expresse istud non fuisset reseruatũ , tñ vasallus diceret
obligatus ad ea,ꝙ cõtinentur in d.sacro, vt dicit Bal.citatus ꝑ
Ale.cõsi.9.col.3.in 5.uol.& consi.30.col.9.in 1.uol.& Deci.
d.consi.193.col.uer.non obstat secundò.& ꝑ Are.d.consi.14.
21 col.2.& 3.Et † suadet : qm̃ alij descendentes ex Aledramo ꝑ-
stiterunt fidelita.continuatis tpibus & successionibus,ꝑp quæ
declaratur,talem concessionẽ fuisse & esse feudalem,arg.eorũ,
ꝙ tradunt in l.cũ đ in rẽ uerso. ff.de usur.& in l.si certis annis.
22 C.de pac.Et † ꝑ actus sequentes declarantur præced.l.sed Iu
lianus.§.sed si ab initio.ff.ad mace.l.si qui adulterij.C.ad l.Iu
23 lia.de adul.§.pauonum,insti.de re.diuisio.Prout † ẽt : qm̃ ta-
lis obseruantia,& cõsuetudo in materia feu.multũ põt,& ope
24 ratur.c.1.de feu.cogn.& ibi Alu.in no.cũ si.Eo † ẽt : qm̃ aliç
inuestituræ subsequentes expresse dñt , dictum Marchionatũ
fuisse feudum,& relationem hñt ad illam primam inuesti.fa-
ctam do. Aledramo nominando ipsum primum marchionẽ.
per quas subsequentes inuestituras declaratur illa prima, ꝙ ex
istis nõ mutat,nec alterat,sed solùm declaratur,qđ quidẽ fieri
põt,cum per eã nihil de nouo detur l.hæredes palã.§.si quid.
ff.de testa.& ibi Bal.Pau.& Are.& in term.nr̃is firmat Dec.d.
consi.193.col.fi.ubi alias adducit dec. Et quia ex seq.præced.
25 declarantur.l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.cum sim.Et † ad
plenum ꝓsequitur ibi Dec.pñtem disceptationem, ꝯcludẽdo
similem ꝯcessionem factam sub illis uerbis, donamus & elar-
gimur,importare feudum,& non simplicem,& meram dona-
26 tionem.Esto † ẽm ꝙ talis ꝯcessio in aliquib.uideatur alterare
naturã feudi,tñ in alijs nõ expressis sortitur naturã feudi,& iu
dicabitur in illis ut ꝯcessio feudalis,ut probatur in c.1.de feu.
nõ habẽ.prop.nat.feu.& ibi oẽs notant,max.Præposi.& tradit
Ro.consi.70.uisis,col.1.in fi.& Dec.d.ꝯs.193.nu.5.& est opti
ma dec.And.de Iser.ĩ c.1.ex quib.cau.feu.am.quem refert &
sequitur Aret.d.consi.14.col.3.ver.Pro his facit.& Bal.in l.1.
q.16.ff.de re.diu.& in prelu.feu.col.7.& Cald.consi.11.in ti.
de feu.& sequunẽ Mod.Pap.in d.trac.de feu.in 1.par.q.6.col.
6.& seq.uers.ego teneo,& concludo, ubi allegant duo ꝯs.Soc.
& cõsi.Cor.Et tenendo,ꝙ in alijs non expressis,& alteratis di-
cta concessio contineat feudum,& sapiat naturam ipsius.Infe-
rendum vr̃,ꝙ ipsa Illustr.Ducissa non sit uocata,nec inclusa in
d.inuestitura,nec concessione Othonis,& consequenter ꝙ uir
27 tute illius non posset succedere.Nam† contra dispõnem iuris
cõis ꝑ consuetudines & constitutiones feudorum inductum
fuit,fœminam regulariter in feudo non succedere, ut est text.
in c.1.§.& quia uidimus,in tit.qui feu.da.pos.& in c.1.§.filia.
de succes.feu.& c.1.§.ad filiã, de gradi success.in fed.in c.1.de
alie.feu.pat.& in c.unico,an mut.Et huius denegatæ successio
nis rõnes adducuntur ꝑ Bal. in l.quoties, col.pen.C.de suis &
legit.& per eundem Bal.in l.fi.in 6.opposi. C.de hære.insti.&
per Cald.consi.15.in tit.de uerb.sig.& per doc.in iurib.s̃.cita
28 tis.Et † nedum fœminæ,sed ẽt filij earum excluduntur,ut ꝓ-
batur in d.c.1.§.hoc aũt, & tradit Anto.de But.consi.46.rectè
29 decisum est, & Calde.consi.3.in tit.de feud.¶ † Attamẽ quia
tales consuetudines exorbitant a iure cõi. Etiam illis non ob-
stãtibus inductum fuit pluribus in casibus fœminam posse in
feudo

feudo succedere,& in illis ipsa reducta ē ad ius cōe,q̄ reductio est fauorabilis ſm gl.in uer.numerandum.in c.statutū,de pbē. lib.6.& And.de Iser.in consti.reg.in aliquib.col.2.& isti casus speciales diuersis in locis p doc.traduntur,& cumulantur.In-
30 ter † quos ille cōiter recipitur,qn̄ pro tali feudo concesso nul lum præstatur seruitium, nam in isto fœmina habilis reputat, ſm Bal.in d.l.quoties,col.2.& in c.1.in uer.decedente,col.3. uers.qrit gl.qui feu.da.poss.& tradit Rom.in sing.suo 178.ho die fœmina.& consi.367.circa,col.ulti.& Ale.cons.2.in prin. & consi.29.& seq.in 5.uol.& Corn.consi.15.Aperta,col.3.in 1.uol.& Soc.consi.167.Non inutilis,uer.qm̄,& cōs.257.uisis inuestitu.in 2.uol.& per Dec.d.cons.32.nu.4.& d.cons.193. nu.2.in fi.& in cons.139.in prin.& 208.nu.5.& 269.nu.6.& d.cōsi.nouiter impresso 11.in fi.Et ad id multa cumulant Mo der.Pap.in trac.feud.car.13.col.2.uers.5.limita, asserētes hāc
* esse cōem * opi. & idē uolunt Ludo.Bolo.cōs.61.& Alb.Bru. cōs.41.col.1.& 2. Et qa ɔcessio ista liberè apparet facta,& nul lum seruitium fuit reseruatū,nec aliquod ,p dicto feu.uenit p̄ standū.Meritò ad ipsius successionem fœmina reddita fuit ha
31 bilis,iurib.& decis.quib.s̄. ¶† Nec ob.si dicatur,ꝙ in inuesti. nō dr̄,ꝙ nullū seruitium dēt p̄stari,ut sentit Dec.cōs.193.col. pen.uers.nō ob.ꝙ dato. Nam eius intentio tollitur attentis & consideratis uerbis p̄gnantibus concessionis prædictę tribuen tis Aledramo & suis successorib. & hæredib.oīa,quæ concede bantur,ita ut ipsorum dn̄io subderentur,quēadmodū supposi ta erāt & summissa ipsi Impera.& q̄ oīa dicit illa & ɔcedit &c. Et qa sumus in bn̄ficialibus, & in præiudicium concedentis.
32 Et† quia si non est facta reseruatio oē seruitiū dr̄ remissum,ut firmat Inn.in c.uerum,de for.cōpe.quem referunt & sequunt mod.in dec.consi.Neap.361.monasterium, col.pen.uersi.nec ob.tertiò,& tradit Areti.d.cōs.14.col.2.& Dec.d.cons.11.col. 2.qui in hoc ɔrius sibi redditur,dū in alijs suis consi.s̄.citatis apertissimè tenet,satis esse feudum concedi simpliciter, ut di- catur concessum sine aliquo seruitio,esto ꝙ expresse id non di catur.Et suadetur rōnibus,quib.s̄. Et quia satis hoc dr̄ expres- sum : cum nullū seruitium reseruatur, arg.c.ad audiētiam,de
33 deci.& l.1.§.sin aūt ad deficiētis.C.de cadu.tollē.¶†Minus ēt obstat,si dicatur,& ꝙ reseruatum vr̄ tacitè iur̄m fideli.ptinens seruitium personale & alia quædam, ad quæ fœmina nō est ca pax,& ɔn̄r non dēt admitti, ut deduximus superius. Et in ter- mi.nr̄is punctaliter id tenet Deci.consi.139.in fi.& cōsi.193. col.pen.uers.non obstat,ꝙ dato,allegādo Ale.ut per eū. Et pp istud Mod.Pap.in d.trac.car.& uersi.pręallegatis dubitant, an fœmina succedat in feudo nullum debēte seruitiū, pp dictū iu
34 ramētum fidelita.Nam † tollitur obiectio ex his q̄ tradit Soc. d.consi.262.in 2.uol.col.2.3.& seq.Volens,ꝙ qn̄ est feudum improprium,ut vr̄ esse præsens, ex quo nullum per eum præ- statur seruitiū,& ex alijs inferius dicēdis in successione ipsius fœminæ admittunt,nō obstante iur̄o fidel.qd̄ isto casu quò ad fœminā vr̄ esse remissum,allegat iura & decis.ut p eū.Pro quo facit : qm̄ substantiale feudi nō est seruitiū,sed fidelitas,ut ple nè prosequit And.de Iser.in c.1.ex quib.cau.feu.amitt.& in c. similiter,de cap.qui cur.uendi.& hr̄ in dec.cōs.Neap.302.col. 2.& per Dec.in l.2.§.item impuberes,nu.5.ff.de reg.iu.Et qa, ut dicit Soc.in d.consi.col.6.multi sunt casus,in quibus fœmi na admittitur ad successionem feu.non obstante iur̄o fide.nec illis q̄ sub eo continentur.Nam vn̄r remissa, & non obstantib. istis,ad feudū habilitata.Si.n.iuram.fidelita.& in eo contenta semper essent consideranda, nullo casu fœmina posset in feu- do succedere, cuius ɔrium pluribus in casib.seruamus, eo qa in illis ipsis fœminis iur̄m vr̄ esse remissum,maxi. cum nō sit
35 substantiale feudi.Ex † eo quia poterit esse fidelis,& sic obser- uare substātiale feudi. Et debet seruire per alium substitutū,& hoc modo adimplebitur iur̄m fidelita. & alia in eo cōtenta,ut plenè traditur in d.decis.consi.Neap.320.circa fi. & 324.& p Moder.Papi.in d.tract. de feu.car.29.col.3.uersi.4.signanter,
36 ubi ad id allegantur q̄ plures decisi. Et † ipsa Illustri. Ducissa ad prædicta iam reddita est capax considerata persona Illu- stri.eius mariti habilis & potentis ad deseruiendum & præstā dum & adimplendum iur̄m fidelita.Quod q̄dē sufficit,ut cō- suluit Fulg.consi.86.col.ij.& cons.4.Ad id quæritur, ubi asse-
37 rit,ita al's fuisse de facto obseruatum Paduæ. Et † comprobat per c.si minori,& c.si quis decesserit,si de feud.fue.contr.& in c.1.§.firmiter,de prohi.feu.alie.p Fed.ubi Andr.de Iser.& alij

p illa iura uolunt,ꝙ qn̄q; inhabiles & non ualentes adimple[…] seruitia,& ea quę continentur in iur̄o fidelita.admittuntur a[…] successionem feudi,ex quo cū ipsis dr̄ dispensātū, ut possint c[…] seruire & illa p̄stare per substitutum. Et id ēt oñditur ī cleric[…] seu monaco uasallo,uel in ecclesia renunciante feudū, ut pl[…] nè traditur post alios ibi citatos in d.decisi.consi.Neapo.32[…] & per Mod.Pap.in d.trac.car.29.colū.3. uersi.4.signanter,[…] per And.de Iser.in c.si quis decesserit,in tit.si de feu.fue.cō[…] inter do.& agna.& per Bal.in tit.de bene.fœm. & in tit.an i[…]
38 qui interfe.fra.uers.& non cogitur. Et † quia sumus in feu[…] improprio,illa uerba inuestituræ, pro hæredib.& successori[…] in ipsa fœmina uerificabuntur,cum comprehendatur sub[…] ctis noībus, ut tradit Soc.d.consi.257.col.2.4.& 6.& Deci[…] consi.269.col.3.uersi.& idem,& consi.85.num.6.& 7.con[…] 208.nu.6.& cons.32.nu.2.& colum.fi.Esto ꝙ regulariter, [...] sumus in feudo proprio appellatione hr̄dum ac success.n[…]
39 ueniant feminę,sed masculi tm̄,ut dicetur inferius.¶†Et ul[…] rius,ꝙ dicta inuestitura fecerit feudum improprium,dedu[…] tur.Nam feudum propriū non pōt alienari, nec uendi.c.1.[…] prohi.feu.alie.per Lotha.ubi ēt traditur post alios per Alua[…] ēt nō pōt permutari. Nec uasallus potest de feudo testari, [...] per ultimam uolūtatem disponere.c.primo,in prin.de succ[…] feu.c.1.§.donare,qual.olim feu.pot.alie.Vbi disponitur,ist[…] non posse fieri etiam pro aīa, & ut dicunt ibi Bal.& Alua.p[…]
40 alios,& passim doc.ista tenent regulariter ubique.Et † tn̄ p[…] ctam inuestitu ram d.Aledramo & suis hæredibus data fui[…] cultas uendendi,cōmutandi,alienādi, & pro aīa iudicandi[…] faciēdi quicquid uoluerint,& quicquid eorum decreuerit[…] mus,oīum hoīum ɔdictiōe remota.Quæ oīa & singula ɔ n[…] ram proprij feudi ɔcessā apparent.Et feudū improprium ɔ[…] tuerūt,cum ad esse ,pprij & ueri feudi septē requirant trad[…] & discussa p Alua.in c.1.col.4.in quib.cau.feud.amitta.&[…]
41 Mod.Pap.in d.trac.in 1.parte.q.6.col.2.& seq.Et†d.facul[…] mō prædicto concessa æquipollere vr̄ illi facultati, & verb[…] vt vasallus sit inuestitus pro se & quib. dederit, vel quib.i[…] sua voluerit ɔcedere,per quę verba alterata est natura feudi[…] effectum est improprium . Ita ut de illo vasallus possit test[…] ſm Bal.in c.1.in prin.de feu. non hab.prop.na.feu.Et dat[…] licentia alienandi,& ut dicit Alb.de Ros.in l.fi.col.2.C.de[…] re emphi.cum alijs adductis per Mod.Pap.in trac.feu.car.[…] col.2.& 3.vers.5.quæro,& in ɔs.1. posito post d.trac.col.[…] 3.uers.sic ergo,& cōs.3.super.col.2.& 8.vers.simile videm[…] & per Are.d.cons.14.colu.2.uers.sicut qn̄,& per Dec.ɔs.3[…] Qm̄ ex facto,n.8.& d.cōs.193.col.2.n.3.Vbi ēt vult,pp h[…] alterationem & improprietatem,tale feudū transire ad fœ[…] nas,ut ēt concludunt.d. Mod.Papiē.vbi s̄.asserentes hanc[…]
* *cōem.Et†licet Dec.d.ɔs.193.col.pe.dicat,istud non ,pced[…]
42 qn̄ verba prædicta sunt apposita in clis executiuis, q̄ non [...] alterare , & ampliare principalem dispōnem , ſm deci.p[…] alleg.Tn̄ in casu p̄nti consideratio ista cessat, qm̄ prædicta[…] cultas & uerba in d.inuesti. sunt apposita principal'r & disp[…] tiuè,non accessoriè, nec exequutiuè,& ideo sumus in con[…]
43 sione præmissa. Et † quia dicta facultas , & verba apertiss[…] posita apparent ɔ naturam feudi,ut deduximus,& ɔstituer[…] feudum improprium . Cessant dicta per Dec.in d.consi.1[…] col.pen.dum uult,ꝙ non operantur circa successionem fe[…] narum,ut minus alteretur natura feudi. Nam sumus in fa[…] rabilibus,ut fiat reductio ad ius cōe. Et ut cessent ɔsuetudi[…] feudorum exorbitantes,ut deduximus. Et quia data est p̄fa[…] ciendi oīa,quæ animus decreuerit, post spālem concession[…] testandi pro aīa.Quib.in uerbis,& expressa,& tacita conti[…] uoluntas,& sic illa, per quam succeditur ab intesta.l.si qu[…] conficiunt,in prin.ff.de iu.cod.Et quia ɔstituto feudo imp[…] prio fœmina ad illius successionem reddita fuit habilis,ut[…]
44 perius diximus . ¶ † Et sicut prohibita alienatione cen[…] prohibita nedum illa, quæ per actum inter uiuos celebrat[…] ēt illa,quæ prouenit per ultimam dispositionem vel ab int[…] ſm Bar.& alios in l.filiusfa.§.diui.ff.de leg.1.col.fi.ver.qu[…] utrum.& per eundem & alios in l.si ita quis.§.ea l.ff.de u[…] obl.Ita ex opposito concessa licentia alienandi,oīs p̄tas in[…] forma quibus.s̄.vr̄ esse concessa,ut ɔriorum eadem sit dis[…] na,ad plenè tradita per oēs in rub.ff.de acq.pos.Et quia su[…] in fauorabilibus, ut fiat reductio ad ius cōe, & cessent ɔs[…] dines,& ɔstitutiones exorbitantes Eo magis cum expres[…]

ctæ facultates appareant cōcessæ, cōstituentes feudum impro-
45 prium,& ad illius successionē habilitantes fœminam.¶†Rursus inuestitura Othonis concedit ibi enarrata d.Aledramo,ad familias utriusq; sexus.Quod nomen familiæ.capi dēt,ut non res, sed psonas icludat, & denotet oēs descēdētes ex sanguine, ut gradatim ueniāt,ut hř ī l.pnūciatio.§.familiæ.ff.de uer.sig. & in l.fi.C.eo.& in l.cū ita.§.in fideicōmisso,& l.unū ex familia.l.peto.§.fratre.ff.de leg.2. & hř in l.uolūtas.C.de fideic.& ibi Pau.Cor.& Mod.dicētes, fęminā esse de familia & agnatā, esto φ alteri sit nupta,ut p Soc.ɔſ.227.Præsens.co.7.& 8.uer. circa,& uerſ.quib.tñ,in 2.uol.& Fran.de Cur.ɔſ.63.col.16.in fi.Et licet descendentes ex fœminis non sint in familia earum, ex quo sequuntur familiā parentū.l.familię.§.1.ff.de uerb.sig. cū ɔcor.Tñ ipsa fœmina est de familia, & dř agnata,saltē quousq; uiuit,p iura præall.& ut dicit Ale.ɔſ.5.col.pen.uer.Praete
46 rea,& cōſ.89.col.pen.uerſ.non ob.in 6.vol. Et † dicta uerba, utriusq; sexus,ita adaptant̃ ad fœminā, sicut ad masculū.c.oīs utriusq; sexus, de pœn.& remiss.& in §.igit̃.p quas perſ.nob. acqui.insti.& in termi.nřis tradit Bal.cōsi.70.Pūctus,testator, in 2.uol.& Fulg.cōsi.8.dñs Pe.Ale.cōſ.9.in 5.uol. Dec.consi.
47 208.Ad clariorem,col.2. Consequenter † p dictā inuestiturā uocata ēt apparet fœmina, p quā expressam uocationē reddita fuit habilis ad successionē feudi,ut hř ī c.1.§.hoc aūt notādū. in fi.qui feu.da.poſ.& in §.quinēt,in tit.Epm uel Abb.& ī c.1. de his qui fi.& hær.su.& in c.1.de not.feu.& c.1.quemad.fe.
48 cōst.poſ.cū fi. ¶†Verū stante dicta inuest. mō pdicto facta resultat dubitatio: qm̃ fœmina nō pōt succedere simul cū masculo,sed tunc demū qñ nullus masculorū extat,ut pūctaliter tradit Ale.d.cōsi.9.Ponderatis,col.2.uer.nec pdictis.quē referūt & sequunt̃ Mod.Papi.in d.tra.in 3.par.prin.q.17.car.24.col. 4.uerſ.17.ad declarōnē,mouent̃ ad id firmādū aliquib.rōnib.
49 ¶†Et potissimè: qa hmōi inuest.similis est illi,q̄ facta apparet pro masculis,& fœminis,& primò cēsent̃ uocati masculi,& in eorū defectū fęminæ,ut dicit tex.ī d.§.quinēt, ubi doc.firmāt, & in d.c.1.de eo q̄ si.uel hær.vbi gl.& scri.& in c.filia,de succ. feu.& c.1.de nat.succ.feu.& Alex.cōſ.30.qm̃,col.4.in 1.uol. cū alijs allega.p Dec.cōsi.139.col.1.& consi.193.nu.5.& per Soc.cōſ.19.adsit,col.2.in 1.uol.& Ale.in l.qđ dř,car.pen.col. 3.uerſ.sed circa.ff.de uerb.obl.& do.Iac.in d.trac.in uerſ.& fęminas,col.2.uerſ.si dictum sit,& Corn.consi.24.col.pen.uer. & insuper,in 2.uol.cū cōcor. At huic obiectioni rñderi facile pōt,φ in casu pñti nullus masculorū extat,ɔñr admitti dēt ip-
50 sa Illustr.Ducissa isto casu p dictā inuestituram uocata. ¶†Sed hoc nōn obstante maior resultat difficultas.Nam semel ipsa Illustr.Ducissa fuit exclusa per Io.Georgium,& semel exclusa ppetuò censet̃ exclusa, ita ut ulterius succedere minimè possit, esto φ ille qui eam exclusit, moriatur sine filijs & descendentibus, ut hř in d.§.quinēt.in tit.Episſ.uel Ab.fm intellectū And.
* de Iser.& Bal.quos cōiter * sequuntur ibi doct.maxi.Aluar.in 2.no.& D.Præpo.col.2.& 3. Rñdentis dictis Marti.Laudē.ibi tenentis ɔ̄rium post Iaco.de Belui.Et conclusio ista in materia feuda.ut semel exclusa dicatur perpetuò exclusa, ēt post mor-
* tem excludētis ipsam,est * cōis,ut dicit do.Præpo.in d.§.quin etiam,& Mod.Papi.ī d.trac.in 3.par.q.27.fol.25.col.4.& seq. uersi.27.quæro, ubi adducunt concor.decisio.& tradit Soc.d. consi.19.col.2.uer.quinimo,& uerſ.& posito,in 1.uol.& sequitur Alex.consi.20.uiso processu,in 1.uol. & Alber.Brun.consſ. 65.super casu,& consi.78.colu.pen.& consi.108.casus,col.6.
51 ¶†Et simile hř de ea, quæ per statutū simpľr excluditur. Nam perpetuò cēsetur exclusa,licet moriatur ille,qui eam excludit, fm Bar.in l.fi.ff.ad tertul.cū alijs allega.per Soc.consi.92.circa quartam,in 1.uol.& consi.50.uiso,in 3.uol.cum sim.alleg. p Alber.Bru.in trac.φ stantib.maſ. in 10.arti.prin.q.5.fol.53.
52 colu.2.& 3.uersi.5.quæro. ¶†Circa hanc obiectionem,obsta-
* re vř alia cōis * conclusio,q̄ hēt, filiā semel exclusam a successione patris per fratrem,esto φ perpetuò dicatur exclusa a successione paterna.Tñ dř exclusa a successione fratris,q. eā exclusit.Nam eueniente casu poterit fratri succedere,esto φ in hæreditate fraterna non essent alia bona nisi paterna, a quibus iam semel fuit exclusa,ex quo nō agitur amplius de hæreditate patris,sed fratris, qui eā solùm exclusit a successione paterna, nō a sua propria, & modò non succeditur patri, sed fratri,a cuius successione non est per aliū exclusa,ut tradunt Ro.Alex.Aret. Soc.& Iaſ.allegantes iura,rōnes,& decisio.conclusionē pdictā cōem pbantes,q̄ uideri possunt in l.1.§.ueteres.ff.de acq.poſ. col.10.& seq.nu.20.& seq.Vnde licet ipsa Illustr.Ducissa fuerit exclusa a successione fratris per ipsum Io.Georgium.Tamē non erit exclusa a successione ipsius Io.Georgij,cū dictæ hřdi tates & successiones sint diuersæ & separatę.¶Sed tenēdo præ-
* cedentem cōem * conclu. huic secundæ etiam respondetur.
53 † Nam illa prima procedit in materia feu.in qua succedit̃ primo acquisitori,& satis est,φ illi succedatur immediatè,seu mediatè, licet non succedatur uasallo & feudatario, ultimo loco morieti.Et licet succederet̃ ultimo,tñ dř succedi primo acquisitori,quia hřs hřdis &c.ut plenè inferius attingam.Et quia in materia feuda.agit̃ de successione primi immediatè,meritò semel eclusa dicet̃ ppetuò exclusa,licet poterit succedere in feudis,in quib.consideratur successio primi,mō quo s̄. & isto ca-
* su procedit dicta cōclusio*cōis per iura & decissiones.s̄.addu
54 ctas.Secunda † uerò conclusio procedit in successione aliarū rerū, in quib.succedit̃ ultimo morienti, & non primo,a cuius successione fuit exclusa,& quia dictæ successiones & hæreditates sunt diuersę & separatæ.Et dictam conclusionem per hanc rōnem firmant doct.in d.§.ueteres. Et nō obstante ista secūda ɔclusione uersabimur in prima, cū agitetur successio feudalis.
55 ¶†Tñ adhuc ea non obstante dico,ipsam Illust. Ducissam posse succedere,esto φ fuerit semel exclusa.Qm̃ non sumus in successione proprij feudi,sed penitus improprij,ut apertissimè &
* ɔcludēter superius deduxi.Et illa prima ɔclusio * cōis locū habebit in successione feudi proprij,ut semel exclusa dicat̃ perpetuò exclusa. Nec pōt pcedere in successione feudi improprij, qđ iudicat̃ ut res allodialis.Et in eius successione pcedit̃ prout in successione rerum allodialium,In quib.successiones cōsiderant̃,ut seperatæ,& diuersæ.Et ī quib.semel exclusa poterit succedere illi, qui eā exclusit,ut p doc.in d.§.ueteres.Et ita ɔside-
* rando erimus in 2.ɔclusione * cōi, nō in prima.Et φ simus in feudo improprio ēt respectu successionis testāriæ, & ab itesta.
56 superius apertissimè ondimus. ¶†Prout & 2. tollit̃ obiectio. Nā masculus & fęmina fm dictā inuestiturā uocantē familias utriusq; sexus uno sermone ad successionē admissi vňr. Et licet uerba pdicta uideant̃ posita in vi ordinis, ut primò succedāt masculi & postmodū fęminæ fm decisio.s̄.adductas.Istud
* est ex eo,qm̃ iura,& illa cōis * cōclusio uoluerunt,masculū pferri fęminis, & quousq; extat, fœminæ excludātur,& ex opposito eo nō extāte fęminæ admittant̃, licet primitus p masculū essent exclusæ, ex quo non perpetuò sed tpaliter censent̃ & cōditionaliter exclusæ,ita in terminis pbatur in ɔsti.regn.Neap. ut de successionibus, & in cōsti.In aliquib.& est ferè in terminis.cōſ.Soc.pallegatū.19.Pro decisione, col.2.& 3.in 1.uolu.
57 Ad † qđ bñ faciunt tradita per Alc.consi.43. Consideratis,in 3.uol.ubi concludit,considerenda esse uerba,per q̄ fœmina excludit̃: qm̃ ex illis capiet̃ ueritas,an semel exclusa dicat̃ ppetuò
58 exclusa.Prout † ēt uidemus, in statu.excludente fœminā tpaliter & cōditionaliter,q̄ licet semel fuerit exclusa,nō propterea perpetuò censetur exclusa,fm Bar.in d.l.fi.ff.ad tertul. & Soc. d.cōſ.92.col.10.in 1.uol.& d.cōſ.50.colu.1.in 3.uol.cū alijs alleg.p Alb.Bru.in d.trac.φ stantib.mascu.in 10.art.prin.q.5.
59 fol.53.& duo.seq.uer.alio & secūdo casu. Et † cōprobant̃.Nā masculus vř uocat⁹ limitatè quousq; extat, & quousq; uiuit, & iō eo mortuo & nō existēte uenire dēt fœmina, uirtute dictæ inuestituræ,& ex persona ppria,qm̃ oē ius mortui fuit extinctū & resolutum, ut in fi. tradit Alex.cōsi.38.consideratis,
60 col.2.uerſ.alia rōne in 2.uol.& dicam inferius.¶†Prout & tertia obiectio tollitur : qm̃ data illa conclusione pro uera, φ in materia feudali semel exclusa hř ppetuò exclusa.Tñ ex ea infertur,φ defuncto Io.Georgio ultimo masculo feudū pp lineā finitam reuerti deberet ad dñm directū, fm Bal.in d.§.qui hēt, in tit.episc.uel abb.& in c.1.per illum tex. in tit.quemad.feu. ad fil.perti.& p Bar.in l.ut iusiu.§.liberi.ff.de oper.libe.& in l. liberti,ubi ēt alij notant.C.eod.& in terminis propriè nřis tradit Soc.d.cōsi.19.col.2.uerſ.quinimo, in 1.uol.Et in simi.qñ deficit linea masculina, φ feudū reuertatur ad dñm, tradunt Mod.Pap.alleg.alias deci.in d.trac.in 1.par.in 8.q.prin.fol.S. col.3.uerſ.& iō p pdicta, ubi ēt asserūt se aliàs ita consuluisse. Et consiliū ipsorū est primū positum post d.trac.de feu.Et qm̃ Serenisſ.Imper.directus dñs,ad quem,pp finitam lineam morte Io.Georgij feudum erat apertum & deuolutū, fm prædictā conclusionem excludentem perpetuò fœminā.Concessit feudum

dum prædictum Illu. Ducissæ, nulla cadit dubitatio, quin ipsa ad illud nõ debeat ex isto capite admitti, ex quo iure nouo ue-
61 nit & uirtute dictæ nouæ cõcessionis, ut dicetur statim. Si† uerò dicta uerba inuestituræ Othonis non dicerent ad familias vtriusq; sexus, sed cãtarẽt sub illa forma, ad familias vtriusq; sexus, & cũ familijs utriusq; sex⁹. Ita φ denotarẽt res & uasallos ꝯcessos, & nõ ꝑsonas, quib. fieret ꝯcessio, ut dicit tex. in d. l. pronunciatio. §. familię. ff. de uerb. sig. Et pñr ꝯcessio diceret facta simpl̃r, in qua (cũ materia sit feudalis) uenire tm̃ dñt masculi & nõ fœminæ, ut inferius plenè dicetur. Adhuc tñ dico, istud non obstare Illust. Ducissæ ex duob. Primò: qa talis ꝯcessio nõ ꝯstituit feudũ ꝓprium, sed improprium, in quo non solùm masculus, sed ẽt fœmina succedere põt, & cõprehensa dr̃ & uocata in dicta inuestitura, ut s̃. ꝯcludenter deduximus. Secũdò, obiectio cessat posito, φ feudum esset ꝓprium, & in illa ꝯcessione masculus solùm diceret uocatus. Tñ qa linea masculina finita est, & per mortem Io. Georgij feudum fuit deuolutum & apertum dño directo, qui illud ꝯcessit Illu. Ducissæ, hac noua concessione optimũ & efficax ius ipsa hẽt, ut dixi sũpius, & ĩferius
62 tangetur. ¶† Secũda dubitatio posset oriri ex inuestitura & priuilegio concesso p Caro. IIII. in qua ꝯcludendũ est, ipsam Illu. Ducissam esse cõprehensam & uocatam, eo qm̃ dicta inuestitura facta apparet apertissimè ꝓ masculis & fœminis. Ita φ deficiẽtib. masculis feminæ ueniũt iure ꝓprio, uirtute dictæ inuestituræ: ut in ꝑcedẽtib. fuit ꝯclusum. Et esto, φ Illust. Ducissa semel fuerit exclusa a Io. Georgio, non propterea priuata dr̃ perpetuò dicta successione, cum ipse Io. Geor. sine filijs decesserit, per cuius mortem aperta fuit uia succedendi ipsi Illust. Du-
63 cissæ, vt ꝯcludenter deduximus. Et † licet alię inuestituræ postmodum obtẽtæ per feudatarios prædecessores Illust. Ducissæ concessæ p alios Imper. post Caro. Quartum nihil dicãt de fœminis, sed simpl̃r loquantur de hæredibus, quorũ appellatione in materia feudali uenit tm̃ masculus & non fœmina, ui dicetur inferius, tñ quia p inuestiturã Othonis & illã Caro. IIII. fœminæ expresse fuere uocatæ. Illis consideratis talis appellatio hæredum, de qua in alijs subsequẽtib. inuestituris minimè restringenda erit ad masculos tm̃, sed stabit in suo ꝓprio significatu ſm dispõnẽ iuris cõis uolentis, hr̃dum appellatione ita uenire fœminas sicut & masculos. l. hæredis appellatione. ff. de uerb. sign. per gl. & alios in c. sed diuersum, de alienatio. feu. & in auth. de hæred. ab intesta. uenien. iuncta Rubr. & tex. cũ cõ-
64 cord. Cum † enim per dictas primas inuestituras fęminæ fuerunt habilitatæ ad feudum, subsequentes inuestituræ ab illis præcedentibus interpretationem & declarationem hanc recipiunt, cum præcedentia declarent sequentia l. si seruus pluriũ. §. fi. l. qui filiab. ff. de leg. 1. l. quisquis, ubi Bar. de leg. 3. p Mod. in d. §. fi. & in l. cohæredi. §. qui discretas. ff. de uulg. & pup. &
65 in terminis nr̃is id firmat Alber. Brun. cõs. 1. col. 8. in fi. ¶† Ad qđ ẽt facit: qm̃ primæ inuestituræ attendi debent & non posteriores, per quas non tollitur ius quęsitum ex primis. Eo qm̃ istæ subsequentes & posteriores intelliguntur ꝯcessę saluo alio-
66 rum iure, ut de sing. infra dicetur. Et † quia in istis posterioribus expressa habetur relatio ad prima, & ad illã Caro. Quarti. & relatum cõtinetur in referente cũ oib. suis qualitatib. ſm Bar. in l. si quis seruum. §. fi. col. 2. nu. 5. & in l. 1. ff. de receptat.
67 cum concor. Et † quia aliàs ꝯriarentur primis, & ut cesset contrarietas danda est & admittenda ꝯcordia ꝑdicta, ad tradita in c. inter dilectos. §. porrò, de fide instr. p Bart. & alios allegantes
68 cõcor. in l. fi. §. idẽ q̃sijt. ff. de cõd. inde. Eo† ẽt qm̃ posteriores impetratæ & concessæ sunt ad confirmationem primarum & ad derogationẽ ipsarũ, operari nõ debent ꝯrium effectum, nec diminutionem. l. legata inutiliter. ff. de leg. 1. cum si. & p Alex.
69 consi. 28. Attentis, in 2. dub. in 5. uol. Et † quia non est uerisimile, petentes & obtinentes istas posteriores uoluisse discedere a primis & præiudicare habentibus ius ex illis, qđ arg. ualidum est. l. nuptura in fi. ff. de iu. dot. l. fi. ff. quod me. cau. c. quia
70 uerosimile. de præsumptio. cum si. Eo † etiam qm̃ impetrãtibus & obtinẽtib. posteriores infertur damnum pp præiudiciũ filiorum, quod proprium paternum reputat. l. isti quidẽ. ff. qđ met. cau. l. octaui. ff. unde cogna. l. scripto. ff. unde libe. l. liberorum. ff. de uerb. sign. & in dubio nemo presumitur id uelle exe-
71 qui, arg. l. cum de indebito. ff. de proba. cum si. Ad† quod insuper: quia necesse habebant dictas inuest. petere & obtinere c. 1. in princ. quæ fuer. prima cau. benefi. amit. & ibi diffusè doc. & p Bal. & alios in c. præterea si quis, de proh. feud. aliena. p Fed. Io. And. & alios in c. ueritatis, de iureiur. & Mod. Pap. d. trac. in 4. par. princ. fol. 36. col. 4. uersi. 24. cã. Et in necessitatibus nemo pręsumitur liberalis, iurib. uulg. ¶ Tertia dubitatio uertit in inuestitura & concessione facta Illust. Ducissæ, & eius Illu. marito per Carolum Quintum Imper. in qua cõcluditur p eam plenissimum ius fuisse q̃situm Illu. Ducissæ, & q̃ concessio & inuestitura ꝯdecenter potuit fieri, tum qa ipsa Illust. Ducissa cõprehensa erat & uocata in alijs primis inuestituris,
72 † in tali inuestitura mixtim facta facilius fęmina põt habilitari, ut prosequitur Deci. d. consi. 390. col. 5. nu. 6. & alijs seq. qa aliàs in isto Marchionatu ita fuit obseruatum, qñ mortuus fuit sine filijs Io. ultim⁹ Marchio ex domo & familia Saxonię. Nã trãsitũ fecit ad Theodorum Palleologũ filium Violantis sororis. d. Ioannis. Et qđ tunc obseruatũ fuit, denuo obseruari dẽt, ut deficiente linea masculina transitus fiat ad fœminam, c. cum dilectus, de cõsue. & arg. l. minimè. ff. de leg. & per Spec. tit. de feu. §. qm̃. uer. 21. & probatur in c. significauit. de rescr. tradunt doc. in c. 1. de nat. succ. feud. & Card. cons. 64. nobilis circa finem, cum alijs alleg. p Alex. consi. 29. col. 3. in 5. uol. Mod. Pap. in tract. de feu. fol. 23. col. 4. uers. 8. fallit. Tum quia nullus agnatus de domo Palleologa masculus post mortuum Io. Georgium extabat, & ipsa Illust. Duc. isto casu uocata apparet, ut deduximus. Tum ẽt quia posito φ p mortẽ Io. Georgij finita fuisset linea masculina, & tale feudũ fuisset solùm masculinũ. Tñ deuolutum & apertum fuit d. Serenis. Imper. directo dño. Qui postmodũ liberè potuit illud ꝯcedere, prout ꝯcessit
73 d. Illust. Ducissæ, ut diximus supra. Eo † ẽt: qm̃ in dicto Marchionatu multa extant bona non feudalia sed allodialia, ad quæ ipsa Illust. Ducissa pleno iure successit. Et ne diuidãtur (cũ fuerit p prędecessores suos cõiter & ꝓ indiuiso possessa & detenta) Conueniens erat pro ꝯseruãda dicta unione & cõione bonorum prędictã inuestituram ꝯcedere, arg. eorũ, q̃ hñr in l. 2. C. quando & qui. qua. par. debea. Et multa ratione unionis apparent concessa, quæ aliàs non concederentur, ſm Barto. & alios in l. Cato. in 3. opposi. ff. de uerb. obl. Prout rõne cõionis multa tribuũtur, quæ aliàs denegarentur. l. si coẽm. ff. quemadmodum seruit. amit. cum alijs cumulatis per Fel. in c. 1. de præscr. & Io.
74 in l. si emancipati. nu. 5. & seq. C. de colla. Tum † quoque quia Serenis. Imper. pp merita & seruitutem paternam ac amorem potuit feudum concedere ẽt in agnatorũ præiudicium, ut in c. 1. quemadmodum feud. ad fil. pertin. & ibi doc. oẽs ad gũt, & p Deci. d. cõsi. 390. col. 6. nu. 10. versi. 2. est põderandum & col. 8. in prin. uersi. sed fallit. De cuius cap. primi intellectu per scrib. ibi & per Fran. de Cur. consi. 49. Memoriæ recolendæ car. penul. col. 3. uers. scrupulum per aliquos, & cõsi. l. præallegata ꝯsultatio, col. 11. & seq. uersi. restat nunc oñdere, & Mod. Pap. cõsi. 1. col. 15. uersi. secundus, posito post trac. de feu. & per Al-
75 bertum Brun. cõs. 4. refutatione, col. 2. ¶† Et licet qñ feudum paternum & antiquũ dubitet, an id procedat in agnatorum præiudiciũ: tñ quia in casu pñti Serenis. Imper. concessionẽ & inuestituram fecit de eius certa scientia & plenitudine ptãtis tollendo omne obstaculũ, & dando nouam regulam, & habilitando ipsam Illu. Ducissam, uerissima erit conclusio, talẽ cõcessionem esse, & fuisse ualidam in agnatorum præiudicium, si [illegible] rent, ut de singulis inferius plenè dicetur. Et potuit nedum inuestire Illust. Ducissam, sed ẽt eius Illust. maritum, vt pro ea seruiret, & haberet præstare oĩa, ad quæ ipsa teneretur, tanquam substitutum ista peragere, cũ ea dispensatum dicat, ut supra
76 conclusimus. ¶† Et licet dicta inuestitura in ꝑsona Illust. Ducissæ concessa fuerit uiuente ipso Io. Georgio. Nõ ppea [illegible] ta fuit inualida, cũ eo cõsentiente & petẽte processerit & [illegible] fuerit in casu, quo sine filijs ipse Io. Georgius decessisset. [illegible] inuestituram ita conditionaliter factam, nullo dato succ[illegible] Io. Georgio, oẽs passim, ut ualidã recipiunt & admittunt, [illegible] in c. cũ uerò Corradus, in tit. de his qui feu. da. possunt, & [illegible] 1. ubi gl. & oẽs tradunt in tit. qui succes. feu. da. tenent, & [illegible] si quis inuestierit, ubi Bal. & alij in tit. de feu. da. in uim le[illegible] misso. & in c. moribus. si de feu. conten. sit inter dom. & [illegible] plenè in decisio. consi. Neapo. 292. fuit supplicatum, & p[illegible] consil. 144. & maturè, colu. 1. & 2. ubi aliæ concor. adduc[illegible]
77 tur decisiones. ¶† Ex quibus infertur, φ ipse Serenis. Imper[illegible] qui talem inuestituram & concessionẽ fecit, nõ põt illam [illegible] care, & se ipsum pœnitere, ut p illum tex. in terminis [illegible] cluditur

cludunt oës, in d.c.1.qui succes.& in alijs c.s.citatis,& hr in
dicta decis.cõs.Neap.292.circa finem.Tenetur.n.illam obser-
uare & adimplere,ut ibidẽ pbat, & hr in §.1.i auth.de referẽ.
78 & in c.decet.de regulis iuris lib.6.& dicet inferius. Põt † eñ
suo arbitrio feudum ɔcedere: ut in c.1.de nat.feu.& in c.1.in
prin.quis dica.Com.Dux vel Marchio,& p And.de Iser.Alua.
& * cõiter oës in c.1.de his qui feu.da.possunt. & per Bal.i d.
c.1.q̃s dica.com.vbi istud ampliat nedũ quò ad res immedia-
tè sibi subiectas,sed ẽt quò ad illas,q̃ mediatè eis subiectæ sũt,
ut dñt Mod.i dicto tractatu de feu.in 2.par.fol.15.col.2.uer.
10.principalr, in 2.q.principali,fol.16.uersic.2.principaliter.
79 Et concedendo feudum & inuestituram ɔhere dr, s̃m Barth.i
l.iurisgentium.§.quinimo, col.6.ff.de pac.& Bal.in c.q̃ in ec-
clesiarũ,col.10.ubi Imo.& alij not.de ɔstit. & p Soc.cõs.160.
uisis,co.6.in 2.parte, cum alijs alleg.p Ias.in prælu.feu.nu.34.
& in l.1.col.33.C.de iur.emphy.& p Mod.Pap.in d.trac.in 1.
par.in 9.q.fol.9.col.2.& 3.uer.9.principaliter,asserẽtes cõem
esse,feudum esse ɔtum nominatum,quę satis probatur iurib.
80 & rõnib.post alios per eos citatos adductis.Et † q̃one seq.10.
concludũt,ex eo actiones oriri : ut ẽt firmat Ias.in d.prælu.nu
81 me.35.& seq.ad id alleg.decisi.Tenetur † igitur concedendo,
& ɔhẽdo feudalẽ inuesti.adimplere & uacuam possessio.trade
re,ut in c.si facta.& ibi gl. & alij no.in tit.si de feu.fue.cõtr.&
hr in c.1.§.fi. vbi scrib.de nou.for.fidel. cum alijs traditis per
eosdem Mod.in d.trac.in 2.par.fol.18.col.3.uers.2.prin.Nec
82 dr se reddere difficilem istud exequi, cum feudatariũ defen-
dere,& adiuuare teneatur,si penes alium feudi possessio existe
ret,& in alijs quã pluribus,ut traditur per And.de Iser.& alios
in c.imperialem,in fine de prohibi.feu.alienatio. p Fed.& Al-
uar.in c.1.de forma fideli.circa finem, & in c.1.in prin.§.con
uẽticulas,& ibi Bal.de pace iuram.firm.& in §.si iudex.de pa-
ce tenẽ.& per Ale.cons.15.col.2.uer.sed dñs,in 5.uol.& Old.
consi.206.in cã,& Bal.in l.2.C.de legibus,& in deci.cõs.Nea-
83 pol.265.Illustrissime,col.1.Nec † põt se ulterius pœnitere,&
concessa reuocare,ut p Andr.de Iser.& alios per illum textum
post gl.in c.1.§.notãdum,& §.& quia uidimus,de his qui feu.
da.possunt. & p Bal.& oẽs in c.1.de na.feu.& in c.scimus,quo
tempo.miles,& in tit.an marit.succed.uxo.& p Fel.in d.c.quæ
in ecclesiarum.nu.72.& Alex.consi.216. Nec arguendi, in 2.
uol.& diffusè tangunt oẽs in c.1.de prob.& in c.nouit.de iud.
84 Prout† ẽt ipse Serenis.Imper.minimè põt antiquas inuestitu
ras concessas per prædecessores suos reuocare, & infringere, p
quas Illustr.Ducissæ ius fuit quæsitum,sed dẽt illas adimplere
ut probatur in c.1.qui successio.& per Bal.& And. de Iser.col.
3.in tit.si de feu.fue.cõtro.int.dom.& agn.& in tit.quid iuris.
c.1.& hr in decisio.consi. Neapo.ultima, & dicetur inferius.
85 ¶†Infertur ẽt ex istis, ipsam Illu.Ducissam cõsiderato optimo
iure penes eã residente posse propria auctoritate apprehẽdere
possessionem dictorũ bonorũ virtute inuestituræ concessæ per
Caro.4. vbi talis facultas cõcessa apparet, ad plenè tradita per
Bar.& alios cum concor.ibi allegatis in l.creditores.C.de pig.
86 Et † consideratis alijs uerbis in d.inuestitura appositis, ut tra-
ditur in c.1.quid sit inuest. p And.de Iser.& alios in c.1.qual.
feud.const.pot.& per Bal.cons.295.ad euidentiam,uers.& est
sciendum.in 3.uol.cum alijs plenè cumulatis in decisio.cons.
Neap.299.Rex Ferdinãdus,per totum. Et quia tale bñficium
principis latè dẽt interpretari s̃m decisio.communem. Prout
87 † etiã : quia d.inuestitura Caro.confirmata apparet per alias
inuestituras subsequentes, in quibus apponitur tenor dictæ
inuestituræ, & per quas vñr repetita oĩa, quæ continentur in
illa relata.l.asse toto.ff.de hære.insti.l.in testõ.ff.de cond.& de
mon.& p totũ,extra de confirma.uti.uel inuti.& diximus su-
pra de relato,& referẽte: & quia qñ confirmatio fit cum inser
to tenore confirmati,minimè opus est priuilegium cõfirmatũ
pducere,s̃m Card.consi.119.Monasteriũ,car.2.& p gl.in ver.
quæ desint,in c.si romanorum.19.distin.& per Abb.& Fel.al-
legan.cõcor.in c.inter dilectos,col.4.n.17.& 18.de fide instr.
88 Eo etiam q̃m per nouam inuestituram Caroli Quinti dicta
ptãs & lnĩa concessa apparet in specie dictæ Illustr. Ducissæ,iu
ribus & decisionib.ad plenum adductis in pallegata deci. cõs.
89 Neap.299.& p Bar.& alios in d.l.creditores.¶† Et si dictæ in-
uestituræ cessant,adhuc Illu.Ducissa mittẽda esset in possessio-
nem tanq̃ hæres & neptis proximior.d.Io.Geor.sui patrui, ex
quo quò ad acquisitionem possessionis agnati etiam si extarẽt
non sunt legitimi ɔdictores.Possessio.n.prius tradenda est, &
postmodũ agendum erit de iurib.ipsorũ,s̃m Io.And. in addi.
ad Spe.in tit.de test.§.pen.in fi.quem refert & sequit Alex. in
l.fi.C.de edic.di.Adr.tollen.allegan.tex.in c. 2. si de feu. fue.
contr.int.do.& ag.vbi ẽt doc.tangũt,& firmat Bal.in c.1. uer.
uel dic quartò,de ɔte.inte.masc.& fœ. & sequunt Mod. Pap.
in trac.de feu.in 3.par.prin.q.21.f.25.col.1.uer.21.quæro.&
Alb.Bru.ɔs.2.uiso.col.3.& 4.vers.3.in hoc est, Io.Cãpeg. ɔs.
1.col.1.& 2.ver.sed maior.& col.3.ubi concor. adducunt. Et
90 †firmant missam in possessionem istis casib. debere in ea ɔser
uari,donec de meritis cãç cognoscat,p tex.in c.1.§. iter filiã.si
de feu.con.fuer.int.do.& agn.cum alijs allegatis p eos, & seq
tur Dec.d.ɔs.390.col.6.nu.9.uer.& 1.in 3.Adducunt rõnes:
q̃m fœmina põt oñdere se habilem ad feudi successionem &
cũ ea dispensatum,ut propriè est in casu pñti. Et posset dice-
re,non nulla in dictis bonis feudalia nõ esse sed allodialia, vel
aliter acquisita.Seu liberè & simpłr donata,vt deduximus esse
in pñti disceptatione.Et quia possessio,quæ erat penes defun-
ctũ,puenire dẽt ad eius hrdem.l.cum hrdes.in prin.ff.de acq.
91 poss.cum si.¶†Et pp melioramenta in dictis reb.feudalib.fa-
cta, in quib.ipsa succedit ex virtute ipsorum, retẽtio sibi com
petit c.1.§.si uasallus.vbi And.de Iser.& alij oẽs id volũt post
gl.ibi in tit.hic fini.lex Corra.& ponit Cor.ɔs.147.quia. in li
tera.M.& seq.in 2.vol.& Alb.Bru.adducens alias decis.consi.
105.in fi.& ɔs.106.& p Ias.in l.2.C.de iur.emphy.nu. 29. &
92 seq.cum si.¶†Nec iuribus Illu. Ducissæ concernẽtibus peti-
torium,possessorium & alia superius deducta habent obstare,
q̃ adducunt p hoĩes subditos & commorantes in d.Marchio-
natu,asserentes nolle supponi.d.Illu.Ducissæ, & ɔdicentes in-
uestituris,& concessionibus emanatis in fauorem ipsius, quo
rum ɔdictio posset colorari ex his,q̃ hñr in c.1.§. ex eadem le
ge.in tit.de leg.Corr.& in c.1.§.pterea ducatus.de prohi.feu.
alie.p Fede.ubi sine voluntate vasalli directus dñs non potest
ipsum in alium transferre.Et eo inuito nõ potest subijci alte-
ri dño,ut firmant gl.& scri.in l.innitus.ff. de fideicommis. li-
berta.& Mod.Pap.in l.debitorum pactionib.nu.7. C.de pact.
post Iac.de Are.tradũt Are.& Alex.col.ult.in l.2.in prin.ff.so.
mat.& post Host.alias quãplures concor.adducit Fel.in c.di-
lectis.col.2.& 3.nu.4.& seq.de maio.& obe.& Alex.cons.25.
Attẽtis,col.pen.nu.5.& seq.ver.circa aliud,in 5.vol.& Barba.
consi.12.posito inter consi.Alb.Brun.patres comederũt, col.
20.& trib.seq.ver.3.ꝗ non potuerit,& per Mod.Pap. in trac.
93 de feu.in 6.par.prin.q.2.f.54.col.3.Possent † eñ ex tali trãs-
latione hre dñum duriorem & imponentem onera & seruitu
tes, s̃m Bal.in l.1.ff.de re.diuis.q.32.& in c.1.§.si quis,quo tẽ
94 po.miles,& p Barb.ubi s.Et†quia inuestitura apparet facta in
Illu.Ducissam & eius Illu.maritum, ɔñr in plures. Et interest
subditorum non hre tot dños s̃m Host.& Io.And.ac Fely. in
d.c.dilecti.& Barb.vbi supra,& Alex.diffusè.d.consi.25.colu.
95 pen.ver.præterea licet.Eo†etiam quia prædicti Illust. Dux &
Ducissa non habent moram trahere in dicto Marchionatu,&
interest subditorum habere dominos præsentes,ut possint ip-
sos audire in illis,quæ dietim possent occurrere. Et pp morã
alibi faciendam pecuniam a dicto Marchionatu extrahunt.
96 ¶†Tolluntur enim obiectiones istæ ex eo: q̃m prædicti homi
nes & subditi liberè,pura uoluntate,& sine aliquo metu aliàs,
& quam pluries acquieuere inuestituris & concessionibus fa-
ctis à præcedentib.Marchionib. Et ẽt illi factæ in personam
Theodori Palleologi,ad quẽ finita linea masculina ex domo
Saxoniæ Marchionatus in ipsum descendentẽ ex Violantide
transitus fecit.Et in populis solitis in feudũ dari, non est ne-
cessarius alius ɔsensus,ut denuo & reiterato possint in feudũ
dari,arg.eorum,q̃ habent in c.1.& 2.ex de feud.& in l.pater.
97 §.quindecim.ff.de leg.3.Prout† etiam quia ista non est noua
infeudatio,sed potius executio primæ,s̃m Pau.de Leaza. & a-
lios in cle.1.de rescr.& quãplura ad id adducũt Mod.in trac.
de feu.in 2.par.prin.q.1.fol.10.& q.2.& ẽt hr in d.consi.12.
Alber.Brun.col.19.uer. & si ius.& col.23.ver.non obstat. Et
98 †ad id bene facit,quod traditur in decis.consi.Neap.305.ubi
concluditur, rem solitam concedi in feudum reiterato posse
99 concedi;q̃m in feudalib.attendit vltimus status. Et†ad idem
possent adduci,quæ passim allegantur de solitis, & consuetis,
ad plenè tradita in l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cer.per.
& in l.vel uniuersorum.ff.de pign.actio.& in l. quod si nolit.
& quia

§.quia assidua.ff.de ædil.edict.& p gl.in l.fi.C.de fideiuss.cum
100 sim.Eo † ẽt : q̃a talis consuetudo infeudandi in dicto Mar-
chionatu,nedum fuit semel facta,sed pluries & pluries reitera
ta,& per tpa,& secula, in quorũ ꝯrium non extat memoria,ut
ad plenum prosequuntur Mod.Pap.in d.trac.in 2.par.prin.q.
3.& 4.adducentes infinitas decisio.apertissimè probantes con
clusiones istas: ut tradit circa præscriptionẽ And.de Iser.in ca.
101 1.col..2.de his qui feudum da.pos. Et † q̃a extat dicta ꝯsue-
tudo,ꝯdicere modò non possunt: ut hr̃ in d.§.ex eade. de lege
Corr.in d.§.præterea ducatus.& utrobiq; per doct.& p Mod.
in d.trac.de feu.in 6.par.prin.q.2.& per Abb.in c.auditis.co.
9.uersi.in secularibus uerò, de præscrip.quem refert Fel.in d.
c.dilecti.nu.7.in fin.& hr̃ in d.consi.Alber. Bru.12.col.22.Et
possent adduci,quæ passim ubiq; per doc.traduntur circa con
102 suetudinis effectum.Prout † ẽt obiectio tollitur.Nam illa ꝓ
cedit, qñ subditi non consentiunt: ut probatur in d.§.ex ea-
dẽ lege,& in d.§.præterea ducatus,& in d.l.inuitus,& ꝯdicũt,
at qñ cõsentiunt,nulla cadit dubitatio, quin possit in feudum
dari,& in alium transferri,ut apertissimè probatur in dictis iu
ribus directè,& a ꝯrio sensu,& in alijs decisi. in ꝯriũ supra de-
ductis,& plenè prosequitur Bar. in d.cons.12.col.3.& 4.uers.
item põt solui,& hr̃ in d.consi.Alber.Brun.12.col.19.uersic.
Non obstat ꝙ fecerint. Et quia isti q̃ pluries consenserunt pri-
mis inuestituris,& antiquis,in quibus etiam uocãtur fœminę,
ut deduximus superius,in p̃sentiarũ ꝯdicere minimè possunt,
regula qđ semel placuit,de reg.iu.lib.6.cũ vulg.maxi.cum ista
103 noua infeudatio potius dicat̃ executio primæ,ut dixi.Ad† qđ
ẽt : qm̃ non obstante ꝯdictione subditorum directus dñs põt
illos in aliũ transferre,qñ separatim ipsos nõ trãsfert sed vnà
cum territorio toto & uniuersale feudũ cõcedit: ut in pñti fa
ctum oñditur,ut probatur in d.§.ex eadem lege,ubi oẽs scrib.
id firmant,& per gl.& alios in d.§.præterea ducatus, & p Ale.
consi.25.col.pen.nu.7.& diffusius per Aret.& eundem in d.l.
2.in ptin.col.fi.ff.sol.mat.Ex quo multa transeunt cũ uniuersi
tate,q̃ separatim & titu.particulari non transirent, iurib.ibidẽ
per eos allegatis.Et conclusionẽ hanc arguendo prius pro & ꝯ
firmat Lud.Rom.consi.26.in fi.& Fel.allegando alias decis.in
d.c.dilecti.col.3.nu.7.& Azo relatus in d.cõsi.12.Alber Bru.
* col.20.in fi.& col.22.uersi.non obstat ꝙ immo,& est *cõis &
104 uera,p quã cessat obiectio.Prout † ẽt cessat. Nã concessio &
inuestitura facta apparet ex certa sciẽtia,& de plenitudine ptã-
tis,& cum clã non obstantib. Quibus cõsideratis,ẽt inuitis &
ꝯdicentib.subditis effectum sortietur, ut in terminis istis con-
suluit Io.de Ana.cons.81.viso instr̃o,& sequitur ibi Lud.Bol.
in addi.& Ant.Corse.in tract. de ptãte regia.q.4.& hr̃ in d.ꝯs.
12.Alber.Bru.col.23.in prin.uersi.non obstat,Ioã.de Annan.
Et comprobat̃ ex his,quæ inferius dicemus circa effectus indu-
ctos per dictas clãs.Et quia imperator in istis feudalibus ad ip
sum spectantibus, ut dicemus ẽt infra, supremã hẽt potestatẽ.
105 Et † summissio istorũ castrorum, & rerũ feudalium depẽdet
ab eius uoluntate, potissimũ in tãgentib.iurisdictionem.l.1.§.
cum urbem,& ibi Bar.ff.de offi.præfec.urb.& hr̃ in §.illud.in
auth.ut iud.sine quoquo suffra. cũ alijs allegatis p Alber.Bru.
106 consi.54.in causa,col.1.& 2.uers.opponitur etiam. Ad † qđ
insuper.Nam Serenifs.Imper. consideratis primis inuestitu.&
ordina.eius ptãte necesse habebat nouã facere, & cõcedere d.
Illu.Ducissæ, & imminente casu necessitatis ualida erit subdi-
torum translatio in alium,ipsis ẽt reluctãtib.ut tradit And.de
Iser.in c.1.quo tempo.mil.quem sequuntur docto.oẽs in d.§.
ex eadem lege,& in d.§.præterea ducatus, & Alexa.in.d.l.2.in
princ.col.fi.ff.solu.matr. & Barb.d.consi.12.col.4.& 5.& Fel.
107 in d.c.dilecti,col.3.nu.9.¶†Non obstat,ꝙ dicebatur de plu-
ribus dñis.Nam Alex.d.consi.25.col.pen.nu.7.& sequen.uer.
præterea.ex pluribus obiectionem tollit, apertissimè ostendẽs
rõne,iuribus & decisionib.ꝙ diuisio in feudis recipitur,& ha-
bere plures dños quãdoq; expedit,& quia feudũ p successionẽ
põt ad plures deuenire,nec propterea subditi possunt ꝯdicere,
& p̃tendere in illos plures inuestiturã non debere concedi ex
eo: quia ipsorum interesset plures habere dños.Nã hoc nõ ob
stante concedenda est inuestitura, & ꝯcessa tenet,subditis etiã
108 ꝯdicentib.ut per eum ibidem.Eo † ẽt : qm̃ in casu pñti non
sunt plures dñi,cũ maritus & uxor pro uno reputentur, iuxta
illud.& erunt duo in carne vna, & quos Deus cõiunxit homo
nõ separet.Et vxor feudataria deseruire dr̃,& adimplere illa ad

q̃ tenetur iure feudali per maritum,ut superius diximus.E
qñq; plures hr̃des loco unius, cui successerũt, reputãtur.
fundus.ff.de cond.& demon.& in terminis nr̃is tradit Pr
in d.§.præterea ducatus,col.2.uers.oppo.cum gl. & uers.
109 quia oẽs. ¶†Non obst.qđ dicebatur,dictorum subditoru
teresse,dños ibidẽ morã trahere, & pecunias inde extrahi
nullibi iure cautũ reperitur,has cãs esse habiles ad nõ ꝯce
dum,& transferendũ in alium uasallos,& subditos,ad no
l.illam.cũ vulg.C.de colla.Eo insuper: qm̃ arbitrio illorũ I
dñorũ erit cõgruis tpibus ĩ dicto Marchionatu morã trah
& qñ inde absentes erunt optimè,& ꝯgruè poterũt prouid
ut unicuiq; ius suũ reddat̃,ut passim fieri uidemus p alios
gnos & supremos principes.Prout ẽt : qm̃ locus,in quo m
haberent trahere,non est adeo longus, & distans a dicto M
chionatu,quin quisq; dictorũ subditorũ,breui, & paucissi
110 diebus nõ possit,& ualeat ipsos Illus.dominos adire.Qu
si in dicto Marchionatu moram traherẽt, ipsorum arbitrio
illũ pecunias possent errogare,cum de eis tãquam de fruct
feudi possint disponere,prout uoluerint, ut no.in l.in ædi
§.1.ff.de dona.& in l.diuortio.in princ.ubi scrib.max.Mo
ff.solu.matr.& tradit Aluar.in c.Imperialem. in prin.de p
feu.aliena.per Feder.& Alex.consi.266.in 2.uol.cum simi.
111 † quibus ẽt infertur,ꝙ ciuitas Albensis, & Casale sancti E
sij non possunt se eximere,nec reclamare, quin subijciãtur
Illust.dñis: cum dictũ Casale fuerit concessum expressè in
uestitura Caro.IIII.Et p tpa & secula longissima fidelitatẽ
rit p̃decessorib.Marchionib.pro tpe existentib. Et ꝯsenseri
lis inuestituris cõprehendentib.ẽt fœminas.Et ipsorũ arbi
in pñti minimè possunt se eximere a dicto uasallagio, & q
uon sint subditi,ut diximus,ad quæ faciunt tradita in dec
112 Neap.307.regia Maiestas,col.2.& seq. Et † idẽ erit de ci
te Alben.expressè cõcessa in inuestitura Federi.rationib.&
sis superius adductis.Et licet in dicta inuestitura dicatur
redibus,non ppea dẽt restringi ad masculos, sed gñaliter
ligenda erit,ne ꝯrietur inuestiturę ꝯcessæ per Caro.V.exp
113 uocã.ẽt fœminas, & ex alijs adductis s̃. Nec † dicta ci
Albæ poterit se iuuare aliquo priuilegio illi forsan conce
tribuente facultatem se ipsam summitẽdi cui uoluerit,ue
gendi dñm seu gubernatorem. Nam oĩb.istis renunciatũ
per actus cõtrarios.Et præscriptum illis fuit p tpa & secula
gissima, de præscriptione aliquid supra fuit dictũ & diffus
dicetur.Et ex istis ẽt infertur,ꝙ Illust. Marchio Saluciarũ
põt esse legitimus ꝯdictor,quominus dicta Illu.Ducissa &
stri.eius maritus mittãtur in possessionem dictorũ bonor
Nec circa possessorium aliqd vrgẽs poterit adducere,quin
sessio p̃dictis assignetur. ¶Quantùm verò attinet ad petit
Prima facie vr̃ ipsum Illust.Marchionẽ posse aliqua dedu
ex quib.super dicto Marchiona. ius sibi cõpetat, pp qđ ius
ctæ Illust.Ducissæ superius deductum reddat̃ dubitabile.E
de singulis ueritas possit haberi deducentur prius concer
tia ius dicti Marchionis, & demum rñdendo illis oñden
114 nullo præiudicare iurib.d.Illu. Ducissæ. ¶†Primò in fa
dicti Marchionis adducitur inuestitura, & ꝯcessio Otho
cundi facta dño Aledramo,q̃ si ꝯsiderabit̃ ut simpliciter fa
nulla habita mentione filiorum.Tñ in dubio cõcessa inter
tatur ꝓ recipiente & hæredib.ut tradunt Bal.& alij in c.1.
4.an agna.uel.fil.& hr̃ in c.1.de duob.frat.a capita.inuest.
l.si pactũ.ff.de prob.& tradit Bal.in c.1.in fi.quib.mo.feu
pos.uolens,ꝙ simpliciter receptum intelligat̃ receptũ
filijs suis masculis, & p And.de Iser.quib.cau.am.feu.co
in c.1.§.& quia uidimus,& §.cũ verò. de his q̃ feu.da.pos
Alex.consi.26.ponderatis,col.2.nu.1. in 5.uol. & p Iaso
115 nu.57.C.de iur.emphiteu.cum sim.¶†Secundò in præ
inuestitura pluries fit mentio de hr̃dib.d.Aledrami, quo
pellatione in materia feudali ueniunt hr̃des sanguinis, &
& descendentes masculi ex primo acquisitore, ut hr̃ in c.1.
& si clientulus.de alien.feu.& in c.1.§.fi.si de feu.fuer.con
ter domi.& agna.& in c.1.§.penul.de lege Corra.& per
c.1.§.hoc quoque.q feu.da.pos.p Bar. & alios in d.l.
ẽt si parente,& p Alex.in l.ẽt.solu.matr.per Bal.& alios
ca.in præsentia.col.8.uersi.circa primam partem.de p
Ang.cõs.110.sanctissima.& Alex.cõs.30.col.1.in 1.uol
cõs.26.col.2.nu.1.& cõsi.49.nu.10.in 6.uol.& Fran.
consi.25.cum alijs alleg.per Dec.consi.208.nu.9. in fi.

390.col.3.num.6.& per Bal.in l.qui se patris.C. vnde liberi. col.6.vers.& est rō.& eundē post Iaco.de Bel. de eo qui sibi & hr̄dib.suis.& in l.liberti.col.6.vers.modò formabit.de ope.liber.& col.fi.vers.quid ergo.& per Iac.in trac.de feu.in versic. p̄ntes.col.2.in prin.& in ver.& quibuscunq;.col.2.circa principium.& in vers.& vnius.col.2.vers.& sic habetis.& Paul.de Cas.cons.93.in 2.vol.& Alber.Bru.cons.18.col.4.& Franc.de Cur.cons.50.col.antepe.in prin.& per Cor.cons.199.col.16. in prin.in 2.uol.& cons.16.col.2.vers.quia r̄ndetur.& ɔs.70. col.2.in 1.vol.& cons.272.col.1.vers. hinc est,in 4.volum.& cons.169.colum.1.in 3.vol.& Soci.cons.249.in 2.vol.& dn̄s Præpo. post alios in prælud.feu.col.10. vers.deinde adducens
116 gl.in l.ex facto.§.si.ff. ad trebel. cum concor. ¶†Et q̄ ɔcessio prædicta intelligatur facta hr̄dibus masculis descendentib. ex Aledramo,suadetur.Nam in d.inuestitura fuit facta concessio ad familias vtriusq; sexus, & sic primitus de masculis, penes quos vera residet familia.l. pronunciatio.§.familiæ.ff. de ver. sign.& l.fi.C.eo.& diximus supra, penes aūt fœminas non residet familia : cum ipsarum filij patris familiam sequantur.l.
117 familiæ.§.1.ff.de ver.sig.cum vulg.Et† per ista dicta in præcedentibus declaratur illud nomen hr̄dibus,sequens, vt intelligatur de masculis, ne aliàs inuestitura sibi ipsi ɔrietur,qđ fugere debemus, amplectendo distinctionem & concordiam,c. inter dilectos.§.cęterū,ubi doctores oēs tāgunt de fi.instrorū, & per Bar.in l.fi.§.idem quęsijt.ff.de condic.indeb.& Abb. in c.cum tibi,de testa.& Pau.de Cas.cons.12. circa,colu.2.ad qđ ēt:qm̄ nomen hr̄dibus, ęquiuocum est, vt s̄.deduximus,& iō declōnem recipit ex præcedentibus, & l. qui filiab.l. si seruus
118 plurium.§.fi.ff.de leg.1. Potissimum† cum præcedentia magis declarent sequentia dubia,quam eɔ,vt per illum tex. dicit Bar.in l.quisquis,de lega.3.Cyn.& Bal.in l.legatorum.§.fi.de leg.2.Soc.cons.249.colu.10.vers.2. hanc conclusionem in 2. vol.& tradunt Moder.Pap.in l.cohæredi.§.qui discretas.ff.de vulg.& pup. Prout ēt: quia in d.inuestitura Othonis Aledramo,& hr̄dib.conceduntur proprietates ac familię utriusq; sexus,& concessio fit de terris,& alijs, & vtriusq; sexus familijs, qđ nomē familię, necessariò designat res,non aūt personas.Ex quib.sequitur,q̄ tale feudum fuit concessum simplr̄ vnà cum familiis,vasallis & subditis Aledramo & hr̄dib.& sic masculis
119 vt deductū est.¶†Et licet in principio d.inuestituræ fiat mētio de supplicatione per Aledramum porrecta Othonis vt fieret concessio ad familias utriusq; sexus, denotando personas, tn̄ Imper.in vers.cuius petitionibus annuentes, non consentit supplicationi ad familias utriusq; sexus, sed simplr̄ concessionem facit Aled. & hr̄dib. concedendo familijs vtriusq; sexus, & sic reb. Quib. diligenter consideratis sequitur vera conclo volens,non debere attendi supplicata,sed solùm concessa : cū priuilegium & indulgentia sumant vires a concessione non a petitione,vt punctaliter tradit Abb.quē alij scribentes sequūtur in c.2. de treug.& pac.& ēt tradunt in d.c.inter dilectos. §.cęterum, ita declarantes illum tex.post Imo.& alios, prosequitur Fely.in c.super literis,col.6.& 7.vers.4.rl'a.n.22.& 25. de rescrip.& tradunt D.de Rot.in no.deci.358.si commissione,aliàs in ti.de resc.28.& Bal.in l.pręscriptione.C.si ɔ ius vel vtili.publi.Mens.n.& intentio concedentis attenditur & supplicatio,c.cum teneamur.& ibi Io.And.in fi.& in c.fi.de pbē. & facit.l.nec exemplum.C.de fal.& l.1.C.de manda.prin. Et quæ tradit Bar.in l.Aurelius.§.Sticho.ff.de libera. lega.& l.ꝑ-
120 batorias.C.de diuersis officijs, lib.12. ¶†Cum igitur ex istis appareat, tale feudum fuisse masculinum & non fęmininum, verùm erit fœminas in illo non posse succedere sed solùm masculi.descendentes ex primo acquisitore.Qui ēt transuersalibus poterunt succedere ultra septimum gradum.Nam licet in feudis agnati trāsuersales non potuissent succedere ultra septimū gradum c.1.§.hoc aūt,qui feudum da.p̄nt, c.1.§. hoc quoq;, de successio.feu.& per Alex.allegantem alia in l.certum.C.vn̄ legit.& Mod.Pap.in tra.de feu.in 3.parte princ.fo.31. col.2.
121 uers.circa istam secundā,& col.1.uers.successiuè. Tn̄ † istud cessat, qn̄ feudū pri. deuenit ad descendētes ex acqsitore primeuo, quia tunc ab ipsis descendentib.fit transitus in trāsuersales in infinitū,& not.gl. in uers.usq;,in c.1. de successio.feu. & in c.ɔsobrinus.de feu.Marchi.& ibi Bal.Alua.& alij sequuntur,& idē Alua.in d.§. & quia uidimus,col.8. qui feu.da.p̄nt, & tradit Deci.cons.85.col.2.& in d.l.certum.nu.8.& Iaco.in tract.de feu.in uers.p̄ntes,col.2. uers.uideamus nunc,& Ang. in d.con.110.& plenè post alios firmat D.Præpo.in c.1.§.hoc quoq;,col.2.uers.not.q̄ in successione,in tit.de succes.feu.& p Mod.Pap.in d.tract.de feu.in 3.par.fo.31.col.1.& 2.uers.suc-
122 cessiuè,& vers.ego igitur.Eo† magis cum istud sit feu.p̄rnum & antiquum,iux.plenè tradita in d.§.hoc quoq;, max.p Alua. in 5.nota.& Bal.Aluar.& alios max.Ias.in prelu.feu.num.83.
123 & 84.& Alex.cons.26.col.3.in 5.uol.cum si. In† quo feudo p̄rno & antiquo agnati transuersales & collaterales descendentes a primo acquirente succedunt c.1.de nat.succe.feu.& per Are.cons.166.col.2.uers.& pp hoc,dicentem istos in infinitū succedere,& plenè prosequitur Fran.de Cur.cons.48.col.3.& 9.& ɔs.49.col.9.& in solutione ad quintum arg.col.57. uersi. sed in collateralibus, & in cons.50. col.4. & seq.& per Ias.in præl.feu.n.83.in fi.& per D.Præp.in c.1.col.2.de feu.March.
124 cum alijs j.allegandis.Eo† insuper;qm̄ hic sumus in feudo regali,& dignitatis: quia Marchio. ut dixi superius, & in successionibus istorum feudorum admittunt collaterales,& trāsuersales in infinitum,esto q̄ essent ultra centesimum gradum, vt dicunt Bal.& alij in.§.capitanei. in c.1. uers.item oppono: de feu.Marchi.& Bartho.Veron.caut.96. est dubium,& Dec. d.cons.85.& in d.l.certum.nu.9.& Mod.Pap.in d.tract.in 3.
125 par.fol.31.col.2.uer.limitabis tn̄. ¶†Et licet ista feuda dignitatum non sint transitoria ad hæredes, d.c.1.de feu.March.tn̄ gn̄ali consuetudine usurpatum est,ut ad hæredes transmittantur,ut*cōiter dicunt oēs scri. per illum tex.in c.1.§.fi. de alie. feu.& d.c.1.de feu. March.& ponunt Mod.in d.tract. de feu. in 1.par.q.8.col.2.& prosequitur Ias.in prælu.nu.102.& Iac. in d.tract.col.2.in fi.& col.3.& Alex.cons.30. col.2.& col.7.
126 uers.item r̄ndeo.nu.5.in 1.uol.Ad† quod ēt: quia sumus in feudis iurisdictionum,quæ unicuiq; in solidum concedi un̄r, & in quibus oēs succedunt usq; in infinitum , ut plenè prosequitur Are.cons.pen. Magnifici.col.pen. & sentit Deci.in d.l. certum,nu.9.uers.3.fallit.& sequuntur Mod. Pap.in d.tract.
127 in 3.par.fol.31.col.2.uers.2.singulariter.¶†Cum itaq; Illu. Marchio dicat,& probare intendat se descendere a d.Aledramo,ut dicetur inferi9,& sit masculus excludere dēt omnes fęminas, & præferendus est & admittendus ad successionem d. feudi paterni & antiqui,causis & iuribus,quib.s̄. & traditur p omnes in c.1.§. hoc quoq;,de feu.succes.& diffusè per Frā.de
128 Cur.cons.48.49.& 50.& dicetur inferius.Venit† enim attēto tenore dictæ inuestituræ iure proprio & ex persona sua , & tanquàm in ea uocatus,ēt si facta esset ad familias utriusq; sexus, cum ipse sit de familia,& omnes de illa ueniāt ordine successiuo & gradatim.l.fi.C.de uerb.sign.l.cum ita.§.in fideicōmisso.de leg.2.& per Ang.cons.39.cū institutio, Are.& Alex. in d.l.Gallus.§.quidam rectè, & idem Alex.cons.25. in cā, in 4.uol.Sicuti in simili gradatim ueniunt,qn̄ fit mentio de liberis.l.liberorum.ff.de uer.sign.l.sed si hac.§.liberos.ff.de in ius uoc.& per Mod.in d.§.quidam rectè. Et prout dicimus in emphiteusi s̄m Bar.& alios in l.quod dr̄.col.3.ff. de uer.oblig.& Anch.cons.144.D.Paula,in princ.Roma.cons.22. Præposi.in prin.& cons.35.uisa. & per Cor. dicentem hanc esse cōmunē *cons.47. col.3.in 3.uol. Isti † enim masculi descendentes ex
129 Aledramo vn̄r esse uocati limitatè quilibet de per se & unus post aliū , & unus nō pōt preiudicare alteri successuro,ex quo habuit dominium limitatū tempore uitæ suæ , & eo mortuo successiuè erit descēdentium ex propria persona uirtute dictæ primæ inuestituræ;quia omne ius mortui fuit extinctum & re
130 solutū.Et† alij descēdentes ex primo ueniunt ordine sanguinis & iure ꝓprio post diē mortis illius,& ꝓut quisq; ē in gradu ꝓximior,ut pulchrè ɔcludit And.de Iser.in d.§.hoc quoq; col.3.& D.Præpo.ibi col.4.uers.quæro,quid si agnatus,et col. 5.uers.quæro, an omnes, et Alex.cons.38. consideratis,col.2. vers.alia ratione,in 2.uol.et cons.10.uiso,col.3.in 5.uol.et ɔs. 105.in cā uer. dico primò, et uers.seq.in 4.uol.ubi asserit,hāc esse*cōem,et Imo.cons.9.col.pe.uers.et sic patet,et Bal.et alij omnes in l.apud Iulianum.§. si quis alicui. de lega.1. et idem Bal.cons.371.Maxiolus,in primo uolu.et Soci.cons.75. uiso, in primo uol.Corn.cons.199. col.18.in 2.uol.et consil. 110. uiso in 4.uol.et per Dec.cons.389. uisa, columm.1.et consilio 595. in causa,col.pe.et Lauren.Calc.cons.78.col.2.et nu.17. et 14.ubi allegando decisio.dicit,quòd concessio una uidetur facta in persona recipientis , et alia in persona cuiuslibet descenden-

ſcendentis, qui venit ex perſona propria & iure quæſito gn̄eri
maſculino & iure mortalitatis,& firmat And.de Iſer.in tit.de
inueſt.de re alie.fac.verſ.quid aũt,dicens,ꝙ unus non hẽt cau
ſam ab altero,ſed oẽs hñt a concedente.Et agnatus non admit
titur ad ſucceſſionẽ feudi ut ex nunc, ſed ut ex tunc,& ſequun
tur doc.collegij Bono. ut eſt videre in conſ.ipſorum poſito in
ter conſ.Fran.de Cur.in ordine.l.præſens conſultatio,colu.9.
& 10.uerſ.& propterea,& verſ.pro cuius,& tradit Pau.de Ca.
131 conſ.355.uiſis,col.2.uerſ.Non.n.¶†Et ideo Ang.conſ.præ-
alleg.110.dicebat,in ſucceſſione feudi ſemper debere conſide
rari originem: nam & ſi per mille manus ambulet,ſemper vl-
timus ſucceſſor primi acquiſitoris,& ab eo hẽt cãm,a quo hẽt
originem. Nam attendit principium & ſtipes, ſm Bal.& alios
oẽs in c.1.§.ſi uerò.de grad.ſucc.in feu.& in c.1.de eo,qui ſibi
& hære. ſuis. Nam in ſucceſſione feudi non attenditur proxi-
mitas reſpectu perſonæ eius,a quo vacat,ſed conſideratur pro
ximitas, pactum ſeu ↄ̄ctus illius, a quo feudũ incepit, ſm Bal.
conſ.137.in 2.uol.Nam ſatis eſt,ꝙ fuerit acquiſitum ab illo q.
fuit parens cõis agnationis ſm And.de Iſer.in conſti.reg.ſi qñ.
de pœn.for.iudica. & plenè tradunt Bal. Ang. & alij oẽs in d.
132 l.apud Iulianum.§.ſi quis alicui,de leg.1. Et † firmat Alexã.
conſ.30.in 1.uolu.nu.7.uolens, ꝙ uno agnato decedente ſine
maſculis feudum tranſeat ad alios agnatos maſcu.& finitur in
perſona illius, qui ſine maſculis moritur, & aperitur agnatis,
nec reuertitur ad dñm.allegat iura & dec.col.3.& 6.n.12.13.
14.& excludit fœmina: ut diximus ſuperius,& plenè traditur
in d.§.hoc quoq;,per oẽs max.Aluar.in 1.not.& per gl.& Bal.
in c.1.col.2.de prohib.feu.aliena. per Fede.& ẽt tradit in c.1.
133 §.item ſi fuerit.qui mo.feu.alie.cum ſi. ¶†Iſta namq; inueſti
tura facta vnà cum conceſſione per Othonem ſonat in feudũ
ex pacto & prouidentia.Tum conſiderando eam ut ſimplr̃ fa-
ctam,quę interpretatur pro filijs,& deſcendentibus maſculis.
Tum conſiderando eam factam Aledramo,& hr̃dib.& ſic ma
ſculis,ut ſuperius deduximus,& plenè proſequit Dec.ↄſ.185.
in cã.col.2.3.& 4.nu.3.4.& 5.& ↄſ.208.nu.9.et conſ.389.nu
me.4.et conſ.390.qm̃,col.3.uerſ.prędictis, & col.4.nume.6.
& ↄſ.395.col.3.& 4.ubi allegando rõnes & deciſiones firmat,
talem conceſſionem ſonare in feudum ex pacto,& prouidẽtia,
& non in feudum hr̃ditariũ. Tum ẽt conſiderando illa verba,
ad utriuſq; ſexus familias,ut plenè attingit ipſe Dec.d.ↄſ.395.
134 col.2.& 3.nu.7. Cuius†opinio comprobari põt:qm̃ rr̃ feu
dum conſideratr ex pacto, & prouidentia legis. non ut hr̃dita-
rium,ut dicit Mart.Laud.in d.§.hoc quoq;,de ſucceſ.feu.col.
4.uerſ. aut feudum non eſt hæreditarium,allegando Andr.de
Iſer.ibi,& ea quæ hñr in c.1.§.hoc quoq; notandum,de his q
feu.da.poſſ.& ſequitur D.Præpo.in d.§. hoc quoq;.col.fi.ver.
in ea gl.ad fi.dicentes,rr̃ feuda eſſe ex legis prouidentia,& nõ
135 hr̃ditaria.Et†firmare vr̃ D.Iac.in trac.de feu. in uerſ.& pro-
miſſerunt,col.pe.ubi allegando deci.& iura dicit,in feudis nõ
dari propriè ſucceſſionem hr̃ditariã. Nã & antiquum & pñũ
habemus bñficio & prouidentia ſuperioris concedentis, & ex
pacto & ↄ̄ctu inueſtiturę,ut dicit Bal.d.ↄſ.137.in 2.uol.& Al-
ber.Bru.conſ.18. col. 5.& non iure hæreditario ſed iure con-
uentionis,ut ẽt firmat Calc.conſ.78. prææallegato,col.2.& nu.
14.& 17.& pulchrè tradit Aret.conſ.14.col.10. & conſ.164.
col.4.uerſ.ſed tñ, ubi ad id allegat Bar. & alios.Et quia conſi-
deratur ſanguis,& filij & alij deſcendentes non ueniunt vt q-
libet hæredes,ſed potiſſimum ut hr̃des ſanguinis, ſm Bald.in
d.§.hoc quoq;, colu.4. uerſ.præterea filius.Et quia in materia
feudali verbũ hæres, habet ſignificare qualitatem ſucceſſoris
& non qualitatem ſucceſſionis & hr̃ditatis,& conſideratur na
tura & ſanguis,& non uera & propria ſucceſſio,ut pulchrè tra
dit Bal.in c.1.col.2.nu.2.& 6. de eo qui ſibi & hæred.ſuis,&
in iſtis feudis agnatus venit iure ↄ̄ctus,ut dicit idem Bal.in l.4
136 ſe patris.col.6.uer.& eſt ratio.C.unde liberi. ¶†Et ſuadetur.
Nam feudum,in quo ſuccedit primogenitus,æquiparatr feudo
ex pacto & prouidentia,ut plenè traditur in deci.ↄſ.Nea.112.
137 circ.prin.& 248.Et† in feudo marchię primogenitus ſucce-
dit c.imperia.§.præterea. de prohi.feu.alie. per Fed.& ibi oẽs
tradunt,ut facit etiam Angel.conſ.286.cum alijs allegatis per
Dec.d.conſ.389.nu.6. Et And.de Iſer.in d.§.præterea,colu.5.
apertiſſimè iſtud tenet: qm̃ eſt feudum,in quo ſuccedit primo
genitus. Et bñ faciũt tradita per eundẽ And.in d.§. hoc quoq;
138 col.3.Et†quæ adducit Cor.ↄſ.199.col.15.& ſeq.in 2.uol.vbi

conſiderat hr̃dem ſanguinis, & hr̃ditatis & ꝙ in materia fe
dali conſideratr ſanguis & natura, ut dicit Bal. in d.c.1.de
139 qui ſibi & hr̃d.& idem Corn.ↄſ.169.col.1.in 3.uol.¶†N
dubitandum eſt, quin Aledramus potuerit ſtipulari pro
deſcenden tib.& illis quęrere tale ius,ut poſt Bal.per eum
tum dicit Alua.in d.§.hoc quoq;,col.7.& Mar.Laud.col.p
uerſ.& nota unum.Etiam nondum natis, ſm Bal.Ang.& al
in d.l.quod dr̃,de uerb.obl.& ibi Alex.col.9. uerſ.Item ca
allegans iura,& eſt deciſio Ro.in nota.250.& per Alex.ↄſ.
in 3.uol.cum alijs alleg.per Fran.de Cur.ↄſ.48.col.4.& 5.
& clarè decidit,& uerſ.6.comprobatur,& col.13.uerſ.ad
col.15.uerſ.quia iſtud,& ↄſ.49. col.7. uerſ.3.confirmatur,
col.40.& ſeq.uerſ. Ad tertium,& 43.44.uerſ.7.rñdemus,
Mod.Pap.in trac.de feu.in.2.par.principali,fo.20.col.3.&
140 ſeq.verſ.2.cadit. ¶†Et ſi conſiderare uolumus illa uerba
poſita in d.inueſtitura Othonis,ad utriuſq; ſexus familias,
erit dicendum.Nam primò uocantur maſculi, & illis defic
tibus poſtmodum fœminæ, quæ non poſſint uenire, niſi p
defectum oĩum maſculorum,& quouſq; unus ex illis exta
minæ ſunt penitus excluſæ, & ordo ſucceſſionis inter ma
los erit,ut oẽs deſcendentes gradatim ex Aledramo ſucce
& fœminis pręferantur,& ſexus fœmineus uocatus intell
poſt defectum oĩum maſculorum deſcendentium ex Ale
mo primo acquiſitore, ut ſuperius plenè deduximus. Et h
interpretationem paſſiuam recipiunt uerba prædicta, ut
ſexum uocantia,ut dicit poſt alios d.Præpo.in d.§.hoc qu
141 col.2.verſ.nota, ꝙ pactum. Et † tale ius d. Marchioni q
per d.primam inueſtituram Othonis, non dr̃ eſſe ſublatu
142 inueſtiturã ſucceſſiuè factam Theodoro Palleologo. †T
quia non potuit tolli, & euerti, ut dicemus. Tum quia in
geminatis uicib.reſeruatum fuit ius tertij,quæ reſeruatio
ſeruat ius,quod alij tertij hñt, et oñdit cõceſſionem eſſe
ſub illa conditione,ut in ſi.tradit Bal.in d.§. hoc quoq;,co
et in c.fi.col.ult.quæ fuit prima cau.benefi.amit, et tradit
gl.et doc.per illum tex. in l.ſi debitor.ff. quib mod.pign
hypo.ſol.et Alb.de Roſ.in ſuo dictionario,in uerſ.ſaluo
dit Signo.de Amode.ↄſ.60. magnificus.colu.2.et Abb.in
de feu.et Iaſ.in l.fi.poſt Bal.C.de iure emphit.q.24.car.
in l.non ſolùm.§.morte.n.27.ff.de oper.no.nunc.et in te
nis noſtris ponit Alber. Bru.ↄſ.23. uexandi non ſunt.et M
143 Pap.in d.tract.in 4.par.princ.q.21.fo.24. col.3.¶†Et
clauſula non fuiſſet appoſita,tñ ſemper ſubintelligit,et
intelligenda erit in alijs inueſtituris ſucceſſiuè factis,ut
tij ſemper intelligatur reſeruatum.l.ex facto.ff. de uulg.et
pil.et tradit Bar.in l.dotalem.ff.de teſtamen.milita. et Ba
l.1.ff.de conſtitutio.princip.et Alber.Bru.conſ.3. colum
conſ.12.col.25.et 24.uerſ.nam beneficia.ubi plura ded
tur.et in ↄſ.13.duo ſunt.et faciunt tradita in deci.conſ.
361.verſ.in ↄ̄rium.ubi concluditur, in conceſſione feu
144 venire id,quod alijs per prius fuit conceſſum. ¶†Illa
inueſtitura ſucceſſiuè facta per Caro. IIII. non ſuſt
quæſitum Marchioni,nam in ea uocantur maſculi, et
et ↄñr ordine ſucceſſiuo, et quouſq; aliquis ex maſculis
ille admittendus, et præferendus eſt, et fœminæ venire
poſſunt, vt apertè deduximus.ſ̃. Item tollitur ex alijs in
dicendis. Aliæ quoq; non obſtant, tum quia illæ facta
rent hęredib.quorum appellatione in materia feudali
tantũ deſcendentes veniunt,et non fœminæ,vt ſuperius
145 mus. Tũ † quoq;: quoniam oẽs inueſtituræ factę poſt
primam Othonis non ſunt in conſideratione; quia illa
debet attendi, et non alię ſequentes,per quas illi non d
tur,aliter loquentes q̃ prima,quæ eſt radix, fundm̃,ac p
piũ,vt tradit Bal.c.1.§.fi.col.fi.verſ.quæro. in ti.de feud
et in l.1.col.pen.C. qñ non peten.par.et in c.1.de eo, q
et hær.ſuis.et c.1.§.ſi verò.circa finem,de grad.ſucced.
et conſ.82.proponitur.in 1.vol.cum alijs alleg. per Ale
ↄſ.30.nume.2.& ſeq.in 1.vol. et per Dec.d.ↄſ.185. nu
verſ.non obſtat.et n.5. et conſ.78.col.fi.et conſ.20
verſ.non obſtar.et 389.num.4.et 390.nume.3. et per M
Pap.in d.tract.in 2.par.prin.ſol.19.col.2.in fi.verſ.2.
146 et tradit Pau.de Ca.conſ.6.vr̃,col.fin.¶†Et per dictas
tes inueſtituras, Imperatores concedentes illas, non
immutare,nec alterare illam primam Othonis,nec to
quęſitum Marchioni, nec ipſum diſueſtire, et feudũ a
fœmin

fœminis concedere,ut traditur cumulatè in locis ſuperius ad
ductis per Alua.& alios Mod.poſt antiq.per illum tex.in c.1.
§.notandũ,col.2.uerſ.ſed circa primũ. de his qui feu.da. poſ.
Nã tenebantur ſeruare pacta, & ɔ̃ctum, & geſta p prædeceſſo-
res,ut ibi per eum,cum alijs allegatis per Deci.d.ɔſ.85.nu.5.
& conſ.269.nu.5.& conſ.389.nu.4.& per D. Præp.in c.1.an
agna.uel fil.col.1.verſ.not.ꝙ.& And.de Iſer.in conſti.regn.vt
de ſucceſſionib.col.2. uerſ. ex collaterali. Et adduci ad id pñt
q̃ plura alia diſponentia,principẽ non uelle tollere ius tertij.
* Et ꝙ conceſſio facta ita erit interp̃tanda,ſm*cões,& uulgares
147 concluſio. ¶†Et tale ius quæſitũ ipſi Marchioni per d.inue-
ſtituram Othonis non potuit tolli per alios Marchiones Mõ-
tisferrati exiſtentes poſt Aledramum . Qui cum ipſe primus
acquiſitor nihil immutauerit,alij Marchiones poſt ipſum pe-
tentes inueſtituras non potuerunt per illas immutare primã,
& tollere ius quæſitum per eam agnatis deſcendentib. ex Ale-
dramo , ex quo ſumus in feudo p̃rno, & antiquo,& ex pacto,
& prouidentia.In quo nec tacitè,nec expreſsè põt aliqua alie-
natio fieri p poſſeſſores feudi in p̄iudicium agnatorũ, ad quos
ſucceſſiuè poſt mortẽ illorũ feudũ debebat puenire iure pro-
prio , & ex pſona ſua, ut ſuperius fuit dictum , & probatur in
c.1.de prohib.feu.alie. p Loth.& in c.1.de prohib.feu. alie.p
Fed.& habetur p oẽs in c. quæ in eccleſiarũ.de conſtit. & per
Alex.cõſ.1.col.12.in 5.vol.& per Franc.de Cur.ɔſ.50.col.13.
& Cum.conſ.167.Ioſeph,& Alb. Bru.ɔſ.3.col.1.& tradunt p
illũ tex.Bal.& alij in c.1.an agna.& in c. Titius.ſi de feu.fuer.
contro.cum alijs allega.per Bald.& alios in d.§.hoc quoq;. &
Moder.Papien.in d.trac.de feu.in 4.par.fol.50. col.4.uerſ.2.
cadit,& uerſ.3.ex prædicta.& per And.de Iſer.& alios in c.1.
de aliena.feu.pater. & Alex.conſi.98. uiſo.& conſi. ſeq. in 4.
vol.& Alb.Bru.conſ.80.cir.primum,& in deciſi.conſi.Neap.
148 112.inter dñam.col.2.& 248.¶†Pariter etiam Marchiones
Saluciarum,qui pro tpe fuere,& deſcenderunt ex illo Aledra-
mo, per aliquem actum tacitum , ſeu expreſſum non potuere
præiudicare Marchioni præſenti,ex quo uenit iure proprio,&
ex perſona ſua, & tanquam hæres d. Aledrami primi acquiſi-
toris mediate,& ut ex tunc,& ex ɔ̃ctu,prouidentia legis & cõ-
uentione. Et quia dicti Marchiones Saluciarũ habebant ius li
mitatũ in uita ipſorũ tm̃,vt ſuperius fuit deductũ,& tradit Ia-
cob.in d.tract.in uerſ.Marchio.& in deciſio.conſ.Neap.112.
& 258.& Martin. Laud.in d.§. hoc quoq;.col.4.uerſic.nota ,
qđ & tradunt alij ibidem,& dñs Præpo.in tit. quæ fue.prima
cauſa benef.amitten.§. prędictis,col.5.& in d.c.Titius, col.5.
149 uerſic.circa, & inferius dicetur. ¶†Et prædictæ aliæ inueſti-
turæ emanatæ poſt illã Othonis vñr reddi nullę : qm̃ in illis
nulla apparet facta mẽtio de agnatis,nec fuere citati,ad d.l.de
150 uno quoq;.cũ vulgaribus.ff.de re iudica.Et†reddunt ſubre-
ptitiæ,& obreptitiæ,ẽt ſi factæ appareant de plenitudine pote
ſtatis,ex quo Imper.eas non conceſſiſſet, ſi de eis mentio facta
fuiſſet ac de prima inueſtitura, arg.l.2.§. meritò, & §.ſi quis a
principe.ff.ne quid in loco pub.& in terminis nr̃is tradit Pau.
de Caſt.conſ.150.uiſo,& Alex.conſil.3.ex his col.1.& ɔſ.24.
151 uiſo.& col.2.in 5.vol.Et†eſto,ꝙ appareret facta aliqua men
tio de agnatis in genere,non ſufficeret.Nam perſonę erant no
minandæ, quarum gratia uel amore princeps plus uel minus
conceſſiſſet,& potiſſimè ubi agitur de tollendo ius quæſitum,
ut tradit Bar.in l.1.§.permittit.de aqua quotidia.& æſtiua. Et
in ſimili dicimus de exhæredatione liberorũ.l.1.& 2.cum ſi.
ff.de liber.& poſthu. & poſt alios per Fely. in c.cum olim.de
re iudica.col.antepen. uerſ.exemplũ. Et ita fuit aliàs iudicatũ
in Rot. ut qñ ſunt plures omnes ſunt nominandi, ut refert &
ſequitur Alber.Brun.conſ.15. col.fi. ubi ad id plura adducit.
152 Et † huiuſmodi ſurreptio & obreptio pluribus ex capitibus
inducta nullas reddidit prædictas inueſtituras poſt primam
factas,ut tradunt Inno.& alij omnes in c. cum dilecta.& in c.
poſtulaſti.& c.ſuper literis,de reſcrip.& in ca.quod ſuper his.
de fide inſtru. & in c.2.de filijs presbytero.lib.6. & Geminia.
conſi.33.pro examinatione, in princ. & Corneus conſi.266.
circa,colum.4.uerſic.& ſurreptio,in 4.uol.& Soci.conſ.120.
memini,col.4.uerſic.2.præſuppono, in 3. uolu. cum concor.
153 ¶ † Nec obſtabunt cl'æ appoſitæ in inueſtituris Caro. IIII.
& Caro. V. quoniam appoſitæ apparent acceſſoriè & ad exe-
cutionem inueſtiturarum , ɔñr non habent alterare , nec am-
pliare principalem diſpoſitionem , ut dictum fuit ſuperius .

Eo ẽt quia illa cl'a motus proprij, de gratia ſpeciali , ex certa
noſtra ſcientia,de plenitudine poteſta.& illa non obſtantibus,
ẽt ſi oporteret de his ſpecialem facere mentionẽ &c.non ope-
rantur,ut tollatur ius tertij, quod ſemper reſeruatum intelli-
gitur. Nec ſupplent defectum intentionis . Et quæ conſiſtunt
in facto & ignoranter . Et quia ſumus in ɔ̃ctu feudali , in quo
principes non hñt largas habenas , & obligantur ſeruare pro-
miſſa & ɔceſſa. Et ex alijs non obſtant, vt per Alb.Bru.ɔſ.25.
154 col.3.& 4.& aliàs pluries diffusè cõſului.¶†Nec obſtabit, ſi
dicatur,ꝙ conceſſio Othonis ſapit donationem.Et ꝙ ſi feudũ
conceſſum contineret , tñ fuit impropriũ . In quibus fœmina
põt ſuccedere. Nam talis Marchionatus fuit & eſt feudum &
proprium. Et in non expreſſis retinuit & retinet propriam na
155 turã feudi,vt deduximus. ¶†Nec obſtabit,ꝙ in illo fœmina
ẽt fuit vocata, & ſic comprehenſa in d.inueſtitura vnà cũ ma-
ſculis, & pp talem mixturam Imp.potuit pręiudicare agnatis.
Nã uocata non apparet,nec comprehenſa conſiderata ɔceſſio
ne Othonis & reiecta petitione Aledrami, vt fuit deductũ, &
ſi cõprehenſa mixtim diceret', tñ id intelligit' ordine ſucceſſi-
uo, & ſic poſt defectum oĩum agnatorũ deſcendentiũ ex Ale-
156 mo,vt s̃. fuit concluſum. ¶†Nec obſtat, qđ dicebatur poſſę
concedi fœminæ, pp merita parentũ. Nam in feudo antiquo,
* & p̃rno cõis*opinio ſe habet in ɔ̃rium: quia agnatis ex hac cã
non põt pręiudicium fieri ſm Bal.& alios in c.1.queãdmodũ
feu.ad fœmi.ptineat,& dñs Sig.de Homod.conſ.11.quidam,
cum alijs cumulatis per Fran. de Cur.conſ.49. fol.pen.col.3.
& 4.verſ.ſcrupulum,& ɔſ.50.col.13.& ſeq.uerſ.reſtant nunc.
157 ¶†Nec princeps dr̃ iſto caſu tollere obſtaculũ, & dare nouã
rl'am ſuccedendi , & reddere inhabilem ad ſuccedendum ha-
bilem;qm̃ agitur de tollendo ius quęſitum Marchioni pacto,
& ɔ̃ctu,qđ quidem princeps facere non potuit, ẽt de plenitu-
dine poteſtatis, ut in ſim.caſu per me aliàs fuit conſultum. Et
quia adeſt obreptio & ſurreptio,ɔñr nullitas dictæ conceſſio-
158 nis obſtaculum tollentis . Et † quia conſideranda eſt prima
inueſtitura,quæ non fuit alterata per Othonem primũ conce-
dentem, iux.tradita per And.de Iſer.in d.c.1.§. quid ergo. de
inueſti. de re alie.facta,uerſ. Nihilominus, & non aliæ ſubſe-
quentes, per quas prima non põt alterari, nec immutari. Nec
ius quæſitum ex illa agnatis & deſcendentib. tolli & ſubuerti
poteſt per ſubſequentes , vt de ſingulis ſuperius fuit dictum .
159 ¶†Minus habet obſtare , ſi diceretur, tale feudum fuiſſe , &
eſſe hęreditarium.Tunc ſi conſideretur ut ſimpl'r conceſſum,
quia in dubio hæreditarium p̃ſumitur, ut dñt Bal.& alij in c.
1.col.4.an agna.uel fi.& Cuma.conſ.166.uiſa,& Alex.conſi.
26.ponderatis,col.2.in 5.vol.& Mod.Pap.conſ.3. col.2.poſi-
to poſt trac.de feu.& Alb.Bru.conſ.80.col.4.Et per iſta reddi
tur dubitabile, quod poſt alios ſuperius dixi, feuda rl'r eſſe ex
160 legis prouiſione & non hæreditaria. Tum † etiam quia fuit
conceſſum Aledramo & hęredibus,vt dicunt gl.& alij in l.itẽ
videndum.§.nunc videamus.ff.de peti.hæredita.Alex.conſil.
19.ſuper.col.1.& 2.in 5.vol. & in l.quædam.§. nihil.colu.2.
& ibi Mod.ff.de eden.& conſ.51. col.3. nu.8.in 4.uol.& per
And.de Iſer.in c.1.§.hoc quoq;.& in c.1.qui ſucceſ.& in c.1.
de aliena.feu.pater.& in ca.1.per illum text.de eo qui ſibi uel
hæred.ſuis.& Alex.conſ.44.in 1.uol.& in d.conſ.26.in 5.vo-
lum.& conſi.10.ponderatis,col.4. & conſil. 55.perſpectis, in
3.uol.& per Iaſ.in prælud.feu.col.16. & ſeq.& in deci.conſil.
Neap.140.& 196.et 240.et 112. col.2. et per Fran.de Curt.
conſil.82.col.4.et Deci.conſil.194. nu.4. et conſil.78.col.1.
et conſil.208.nu.7.et conſ.390.nu.5.et conſ.395.nume.4.et
Franc.de Curt.conſil. 50.colum.antepenul. et Alex.poſt alios
in l.ſi patroni.ff.ad trebel.et Paul.de Caſt.conſil.156.in fin.et
Cur.conſil.25.et Alb.Bru.conſi.10.col.4. et conſi.11. et per
Imo.et alios in l.quod dicitur.ff.de verb.obli. et Alex.et alios
in l.Gallus.§. etiam ſi parente,ſupra.alleg.cum alijs concord.
161 Et†idem eſſet, ſi conſideramus illud nomen ſucceſſoribus ,
appoſitum in alijs inueſtituris , ut per And.de Iſer.in c.1. qui
ſucceſſo.et Alex.in d.conſi.44. nu.6. in d.§.nihil.colum.2.et
Deci.d.conſi.208.nu.7.et conſ.194.nume 4.et Fran.de Cur.
conſi.82.col.4.uerſic.quid opus.et conſi.50.colum.9. uerſic.
162 Nam primò . Prout † etiam idem dicendum , ſi conceſſum
eſſet liberis et ſucceſſoribus ſeu hęred.ſecũdũ Cy.in l.liberti.
C.de oper.liber.et Bar.in l.ut iuriſiurandi.§. ſi liberi.ff.eo.tit.
et per Alex.in d.l.quædam.§.nihil,col.2.nu.7. et in d. conſil.

44.nu.6.in 1.vol.& ɔſ.9.col.3.nu.1.in 2.uol.Ex quo illud nomen liberis,nõ eſt appoſitũ ſimpliciter & de per ſe,ſed unà cũ illa qualitate hr̄dibus uel ſucceſſoribus,quę alterãt illã dictio
163 nẽ liberis,& qualificant. Et†idẽ qñ conceſſio fuit facta ꝓ filijs,& hr̄dibus,nã hr̄ditariũ erit ſ̄m Bar. in præalle.§.ſi liberi cũ alijs allegatis per Alex.in d.§.nihil.col.2.nu.7.a pari.n.ꝓcedit iſta inueſtitura cũ illa,pro ſe & hr̄dibus,vt ad plenũ tradit̃ in ɔſ.Collegij Bono.poſito inter ɔſ. Franc.de Cur.50.col. antepe.in prin.& Alb.Bru.ɔſ.24.& Cur.ɔſ.70. in princi.in 1. vol.Illa.n.qualitas hr̄dibus, eſt quę alterat nomen filijs, ut ẽt
164 tradit Laur.Calc.ɔſ.78.nu.20.Prout † ẽt eſſet hr̄ditariũ,qñ facta eſſet ɔceſſio pro ſe & hr̄dib. & deſcendentibus, ut tradit Fran.de Cur.allegando Pau.de Caſt.& Alex.& alios doc.cõſi.
165 48.col. 5.uerſ.4. adduci põt.Et,† qđ fortius eſt,hr̄ditarium eſſet,ſi ɔceſſio fuiſſet facta pro maſculis hr̄dib.ſeu deſcendentibus,ſ̄m Bar.in d.§.ſi liberi.& Cy.in d.l.ſi liberti.Sal.& alios in c.1.an agna.vel fil.& Alex.ɔſ.13.ꝑſpectis.col.3.in 5.vol.& apertiſſimẽ iſtud firmat D.Præpo. & probatur in illo tex. tam in rub.q̃ in c.in tit. de eo qui ſibi vel hr̄d.col.pen.in fi.ex quo nomẽ hr̄dibus, alterat illã dictionẽ maſculis, & eã qualificat, vt feudũ efficiatur hr̄ditariũ,qđ eſſet ex pacto & prouidentia, ſi ſimpliciter fuiſſet dictũ de maſculis, ſine illa dictione hr̄dibus,& idẽ tenet ipſe D.Præp.in tit.an agn. uel fil.col.4.ver.& hęc gl.& verſ.vbi aũt,& ver.ſed quid,& idẽ ſentit Ale.in d.l.ſi patroni.n.15.& d.ɔſ.19.col.2.ĩ 5.uol.&Mod.Pap.ɔſ.1.col.5. & ſeq.& ɔſ.3.poſitis poſt trac. de feu.ubi pro & ɔ̃ allegãdo de ciſ.tandẽ ɔcludunt ꝑ illã dictionẽ hr̄dibus, feudũ effici hr̄ditariũ,ẽt ſi poſita appareret in clis exequutiuis & nõ in principali diſpõne,& ꝑ eoſdẽ in d.trac.in 1.par.q.8. col.16.verſi.4.
166 ſub hac prima,& col.7.ver.circa iſtã.¶†Ex quib.infert̃,dubitabilẽ eſſe opin.Deci.in ſuis ɔſ.citatis ſ̄.volentis,feudũ eſſe ex pacto & prouidentia,licet appoſitũ eſſet nomẽ hr̄dib.uel ſucceſſoribus,dummõ ꝙ apponatur dictio filijs,ſeu liberis,vel deſcendentibus,ſeu maſculis. Nã illud verũ eſſet, ſi dictio hr̄dibus, uel ſucceſſorib.non fuiſſet adiuncta.Qñ aũt appoſita eſt, alterat illas dictiones filijs,liberis,deſcẽdẽtib.maſc.& ſimiles, uel qñ ſimpliciter ſine alia exꝑſſione fuiſſet ɔceſſum.Et appoſitio iſtorũ nominũ reddit feudum hr̄ditariũ eo tñ mõ, quo inferius dicetur,& probatur deciſionib.apertiſſimis ſ̄.adductis.
167 Et † dato iſto feudo hr̄ditario alia ſequitur ɔclõ, ꝙ ad illud non põt quis ſuccedere, niſi ſit hæres hr̄ditatis ultra hr̄ditatẽ ſanguinis. Nam ex̄neus hr̄s non reciperetur, niſi ut dicã ĩ. Et eſto,ꝙ deſcẽdens uel agnatus,qui ꝑtendit ſuccedere, ſit heres ſanguinis.tñ iſtud non ſufficit:qm̃ debet ẽt eſſe hæres hr̄ditatis,& utrunq; requiritur ſ̄m Iac.Belui.And.de Iſer.& alios in d.c.1.§.hoc quoq;.de ſucceſ.feu.& Bar.in d.§.ſi liberi,& Ale. in d.§.nihil.col.2.ɔſ.10.Ponderatis, col.pen.in 3.uol.& conſ. 44.nu.6.in 1.uol.& cõſ.9.col.3.nu.1.in 2.uol.& ɔſ.19.col.3. nu.3.in 5.uol.& conſ.26.col.2.nu.1.eo.uol.& Deci.cõſ.194. nu.4.& conſi.78.nu.2.& ɔſ.207.nu.9.uerſ.ſolum ſupereſt,& Corne.ɔſ.70.in prin.in 1.uol.& Franc.de Cur. conſi.48 col. 5.& conſ.82.col.3.& 4.& Calca.ɔſ.78.nu.20.& Alex.diffuſè poſt alios in d.l.ſi patroni.& D.Præpoſi.poſt alios in tit.de eo qui ſibi & hæredi.ſuis.col.penul.in fi.& in c.1.an agna.colu. 4.uerſ.& hec gl.& per Mod.Papi.in authen.unde ſi parens.in ulti.nota.C.de inof.teſt.& in l.ſi non ſortem.§.libertus.col.fi. ff.de cond.indebi.& in pręlu.feu.nu.43.& ſeq.& per doc.oẽs in d.l.qđ dr̄.& in d.§.ẽt ſi parente,& Mod.Pap.in trac.de feu. fol.8.col.2.& conſ.1.col.5.& Alb.Bru.conſ.1. col.8.& ɔſ 2. in fi.& conſ.9.col.3.& ɔſ.10. col.3.& ɔſ.11.col.4. ɔſ.18.col. 4.& conſ.24.& alibi quampluries per doc.tam legendo, q̃ cõſulendo.Et ex hac concluſione infert̃,dictũ Bal.in c.1.de eo q ſibi & hæred.ſu.uolentis nomen hr̄dibus,appoſitũ in inueſtitura debere intelligi de hæredib.ſanguinis, abſq; eo ꝙ habeat ius & nomen hr̄ditatis,& ꝙ debeat attendi natura & ſanguis, & non hr̄ditas,ut ẽt ſentit Corne.ɔſ.199. col.15.uerſ.& propterea,in 2.uol.& cõſ.169.col.1.in 3. uol. reddi dubitabile:
* qm̃ cõis*concluſio ſe habet in contrariũ,ut utrunq; requirat̃ & ideo reprobatur,ut dicit Alex.d.conſil.19.in 5.uol.colu.4. uerſic.non obſtat etiam, adducens Docto. dicere, & tenere in hoc contra Bal.prout uerè tenent in locis per Alex.citatis. Et
168 † qm̃ Illu.Marchio non fuit hæres etiam mediate illius Ioãnis ultimi Marchionis ex domo de Saxonia . Nec etiam iſtius Io.Georgij Palleologi ultimo loco defuncti. Concludendum

vr̃ ad feudum ꝑdictum ipſum non poſſe uenire nec ſ
cum fuerit & ſit hęreditarium.Et feudum hr̄ditariu
169 tiſſimum reſpectu) conſideret̃, ut eſt deductũ. Et†
pręſens feudum vr̃ hæreditarium conſideratis uerbi
turæ conceſſæ ab Othone, quibus Aledramo , & hæ
plena facultas de illo diſponendi, & inter uiuos & p
ultimę uoluntatis, prout ipſorũ decreuerit animus,
uoluerint. Quę uerba æquipollere vñr illis uerbis,p
& hr̄dibus quibuſcũq; . Quo caſu feudũ propriè & f
hr̄ditarium,& non ſ̄m quid,ita ꝙ oẽs ueniant ẽt aliã
inhabiles,ſ̄m Bal.in l.1.q.34.ff.de rer.di.per tex.ĩ c.
non habe.pro.natu.fe.& ibi doc.ponunt, & idem B
peria.in prin.de prohi.feu.alie.per Fed. cum alijs ſt
170 gandis.Et†licet Bal.in l.cum uirũ.C.de fideicom.
§.donare,qualit.olim feu.pote.aliena.& Alex.conſi.
in 1.uol.& Barb.in rub.de feu.col.2.& conſ.pe.col.
uolu. & nonnulli alij uoluerint , hanc dictionẽ qui
debere reſtringi ad habiles. Tñ qa iſta dictio profert
* cõis*opi.eſt illa,ꝙ ueniant oẽs hr̄des ẽt extranei, pe
c.1.de feu.nõ ha.pro.nat. feu. ut dicit Bal.in l.fi.col.
cenſ.uel reli.Et colligitur iſtud per oẽs poſt Bar. in l.
ciatio.ff.de ope.nou.nun.& ita in effectu concludit A
l.ſi patroni.nu.15.Fely. & Mod.in d.c. in pręſentia.
* prob.Alex.& cõiter*alij oẽs in d.l.Gallus.§.ẽt ſi parẽ
Soci.reſpondens dictis Areti. ibi col.4. tenentis ɔ̃riu
firmant Alex.& Mod.in d.l.quædam.§.nihil intereſt
de eden.& Alex.conſ.23.colu.4. in 1.uol.& conſil.7
col.1.& cõ.præced.col.6.in 4.uol. & Mod.Pap. in tr
171 in 3.par.q.pen.fol.52.col.3. verſ.2.eſt. Et † ꝙ tale
iſto caſu dicatur hæreditarium ultra deciſi.ſupra de
mat Deci.allegans Bal.& alios conſi.185. col.2.nu.
ꝙ in caſu noſtro.& nu.4.& conſ.78.nu.6.& conſi.2
& 9.& col.pen.uer. non obſtat.& conſi.395.nu.4.&
9.& per Iaſ.in prælud.feud.nu.46.in 3.limita. & ſeq
128.& per Iac.in trac.de feu.in uer.& quibuſcunq;
cum pacto.col. 5.& per Franc.de Cur.conſil.82.col.
quid opus.& Moder.Pap.in conſil.1. colu.4.& 2.&
col.3.poſitis poſt trac.de feu. & etiam in d.trac.in 4
47.col.3.uerſic.4.ſignanter, & fol.49.col.2. uerſic.
& Domi Prępoſi.in prælu.feud.colu.10.uerſic.plus
in d.§.donare. colu.fin.¶Obiectio iſta tollitur ex plu
pri.qm̃ ĩ d.inueſtitura nõ apparet appoſita illa dictio
cunq;,ſed ſolũ appoſita legũtur illa uerba, ꝙ poſſint
diſponere,ſicut ipſorũ dictaret aĩus, relationẽ haben
ſpõnẽ faciendã pro aĩa. Conſequenter non dẽnt op
ɔ̃ naturã feudi,ita ꝙ ſuccedere poſſet quilibet ex̄neus
172 †uerò uerba hæredibus ſeu ſucceſſoribus, nõ conſ
feudum ſimpl̄r hr̄ditariũ.Nã ſi hoc eſſet,ſequeret̃, ꝙ
poſſet de eo teſtari. Itẽ per actũ inter uiuos poſſet de
nere,item uenire poſſet hæres ex̄neus.Quorum ɔ̃riu
ſitum apparet ẽt in feudo cõceſſo hr̄dib. uel ſucceſſo
deduximus ſuperius,& hr̄ in d.conſ.Fran.de Cur.ɔſ.
50.col.9.uerſ. Nam primò,& præcede.& ſeq.& per
nè conſ 78.col.3.& 4.& conſi.185.col.3. & 4.& co
173 col.4.& 5.& conſil.395.col.penu.& fi.Item † ſi ſi
eſſet hr̄ditariũ , regulariter & indiſtinctè ueniret in
hr̄ditatis & in reſtitutione fideicõmiſſi. Cuius ɔ̃riũ
ut poſt Bar.& alios tradit̃ per Alex.in d.l.ſi patroni.
de Iſer.& alios in.§.hoc quoq;.col.2.in c.1.de ſucce
Calc.d.conſi.78.nu.9.& Mod.Pap.in d.trac.de feu.
q.8.col.7.in princ.uerſ.& ideo, & in 4.par.fol.48.co
uerſic.2.poteſt, & conſ.1.col.6. uerſ.confirmantur
& Iacob.in trac.de feu.in uerſi.& promiſerunt,col.
174 in prælud.feud.nu.46.cum ſimi. Sequerentur†eti
effectus de iure inducti circa rem merè hæreditari
ɔ̃rium diſpoſitum habemus in feudo hr̄ditario, ut co
in §.& quia uidemus, & alijs ſeq. de his qui feu.da.p
ti.quib.mo.feu.amitta.et in tit.de feu.ſuc.et de alien
tit.quo tempo.miles,& de for.fidelita. et in tit.ſeq.et
175 fra.et in ti.q fue.pri.cau.et alijs ſeq.quãplurib.tituli
ergo põt dici feudũ ſimpl̄r hæreditarium, ſed ſecũdũ
reſpectu uidelicet illi⁹ qualitatis,ut debeat eſſe hr̄s
cuius feudo ꝑtendit ſuccedere.Et in filio deſcendẽte
in feudo ſuccedere pr̄i qualitas illa,ꝙ dẽat eſſe hr̄s,

requiritur & interuenire debet: quia filius venit vt hęres, ſm
Bal.in l.qui ſe patris.col.6. uer.& eſt ratio.C. vnde liberi.& p
Alex.ɔſ.8.in 5.vol.& collegium Bono.in d.ɔſ. 50.col.9.uerſi.
ſed ſic eſt, ex quo ſumus in ſucceſſione aſcendentiũ, & ſequit
Alb.Bru.allegãs alias deci.in.ɔſ.25. Dũ quærit,col.fi.& tradit
in deciſio.ɔſ.Neap.112.col.2.& p Deci.ɔſ.185. col.3.& 4.&
ɔſ.78.nu.6.& ɔſ.208.nu.9. uerſ.ſolùm ſupereſt, & nu.10. ita
declarans,qđ ſuperius dictũ fuit in feudo hr̄ditario non poſſe
quẽ venire,niſi ſit hr̄s: quia ultra filiationẽ requirit iſta quali-
tas,& firmat Iac.in tra.de feu.in verſ.& cũ pact.col.5.& Calc.
6 d.ɔſ.78.nu.20.&Ang.ɔſ.184.col.2.& 3.¶†Hinc inductum
fuit,filium non poſſe repudiare hr̄ditatem paternam & acce-
ptare feudum hæreditarium, vt plenè tangunt doct.in c.1.an
agna.vel fil.& in c.filius,de c.qui cur.vend.& Alex.conſil.10.
in 3.uol.& ɔſ.115.in 4.uol.& conſ.19.col.2.nu.4.in 5.uol.&
Alb.Bru.vbi ſupra,& Abb.conſ.3.in 2.vol.& Colleg.Bono.in
d.conſi. 50.col.9.verſ.ſed ſic eſt, & per oẽs ſcrib.in c.Titius.ſi
7 de feu.conten.ſit.At†qñ agnatus vult venire ad feudũ pr̄nũ
& antiquum ẽt hr̄ditarium poſt mortem agnati tranſuerſalis,
qui feudum poſſidebat, non eſt neceſſe, ꝙ ſit hæres illius,qm̄
non uenit ut hæres,ſed iure ɔ̄ctus, & ex prouidentia legis, &
iure proprio,& ex propria perſona,& cõſideratur origo,prin-
cipium,& ſtipes,vt diximus ſuperius.Et ex inueſtitura vt facta
in perſonam ſuam & tanq̃ habens cauſam a concedente & nõ
ab agnato uaſallo tranſuerſali. Et uenit ad ſucceſſionem feudi
ut ex tunc non ut ex nunc,ſecundùm And.de Iſer.in c.1.§.q.d
ergo,col.3.in tit.de inueſt.de re alie.fact. quẽ colle.Boñ.intel
ligit loqui in feudo hr̄ditario,vt patet in ɔſ.d.collegij, poſito
inter conſilia Fran. de Cur. in ordine quinquageſimo, col.9.
uerſ.& propterea.Et ſatis eſt,ꝙ deſcendat ex primo acquirẽte,
a quo hẽt cãm & radicem, & ꝙ ſit hr̄s ipſius mediate ſeu im-
mediate,licet feudum ambulauerit p mille manus, vt dicebat
Ang.d.ɔſ.110.& Bal.in d.l.qui ſe patris.col.6.ver.& eſt rõ.&
Alex.conſil.28.& conſil.26. col.fi.uer.nec obſtant.in 5.volu.
& conſil.30.col.6.nu.3.& col.3.uerſ.6.in 1.uol.& conſil.10.
col.pen.nu.1.in 3.vol.& tradunt omnes in d.c.1.an agna.uel
fil.& Bar. in d.l.vt iuriſiurandi.§. ſi liber. & ſcribentes omnes
in pręludijs feudorum,& Fran.de Cur.ɔſ.49.& etiam in d.ɔſ.
50.col.9.verſ.ſed ſic eſt,cũ alijs allegatis per Mod.Papiẽ.in d.
tra.de feu.fo.8.col.2.& 3.& per doc. oẽs in c.1. de eo qui ſibi
vel hæredi.ſuis,& Dec.ɔſ.78.col.4.uerſ. prædictis non obſtan
tibus,& nu.4.& 6.& ɔſ.208.col.pe.nu.13.& ɔſ.390.nu.5. et
8 † optima eſt deciſio ɔſ. Neap.385.dubium.col.2. uer. Nec
obſtat. vbi traditur in feudo hr̄ditario, agnatũ tranſuerſalem
ſuccedere,non tantùm vt hr̄dem,ſed ex legis diſpõne.vt eſt in
caſu capituli primi,an ille qui interfe. fratrem. Et qñ uaſallus
agnatus poſſidens feudum hæreditarium inſtituit alium hære
dem uniuerſalem.Nam ille inſtitutus erit eius hæres in rebus
allodialibus. Agnatus verò proximus feudum hæreditarium
conſequetur ex legis prouiſione, licet non ſit hæres d.vaſalli,
vt dicunt And.de Iſer.& alij in c.1.§. hoc quoq;.de ſucceſſio-
ne feudi,& in c.1.de vaſal.qui contra conſtit. Lotharij, & ad
plenum attingit Alber.Brun.conſil.18.col.4.& 5.& conſ.25.
col.2.& conſil.78.col.1.& Calde.conſil.12. & Corne.conſil.
199.col.16.circa principium.& col.3.uerſic.Nec eſt alias, in
9 2.volu.cum concord. ¶†Hinc eſt, quòd agnatus poterit re-
pudiare hæreditatem agnati uaſalli prædefuncti, & conſequi
feudum hæreditarium, quod ſeparatam in hoc naturam ha-
bet ab hęreditate illius prędefuncti,ut eſt tex.& ibi omnes tra
dunt in c.1.an agna.vel fil.& Alexand.in dicto conſil.30. nu.
10.in 1.volu.& Colleg.Bono.in d.conſi.50.col.9.verſ.ſed ſic
eſt,& Deci.conſil.78.col.2.nu.4.uerſic. & agnati, & per doct.
in d.c.Titius.& in d §.hoc quoq;, & per Areti.conſi.14.colu.
80 10.& Calca.d.conſil.78. col.2.& nu.17. ¶†Et licet doctor.
ita communiter*concludant,facientes iſtam differentiam, ut
filius ſuccedere uolens aſcendentibus, debeat eſſe hæres pa-
tris,agnatus verò neceſſe non habet,ut ſit hæres vaſalli prędefuncti, & ex hoc feudum quò ad ipſum non poſſit dici hære-
ditarium.Tamen ſi rectè conſideramus.Idem erit vtroq; caſu
quia in feudo hæreditario neceſſe eſt,ut ille,qui prætendit feu
dum conſequi, debeat eſſe hæres primi acquiſitoris mediatè,
ſeu immediatè, quę qualitas neceſſaria eſt in ipſo agnato tranſ
uerſali prætendente feudum conſequi, ſecundùm deciſ.ſupra
adductas. Et iſtud etiam requiritur,quando filius deſcendens
uult ſuccedere patri aſcendenti. Qui filius non p̄t eſſe hæres
primi acquiſitoris, niſi mediante perſona patris, cuius medio
efficitur hæres primi: quia hæres hæredis mediate eſt hæres
primi,& firmat ita And.de Iſer.in d.§.hoc quoque,col.fi.& in
c.1.an agnat.col.2.in prin. Conſequenter uerum erit ſemper
in feudo hæreditario,quem debere eſſe hæredem primi acqui
ſitoris immediatè,ſeu mediate.Et agnato tranſuerſali uenien-
te ad feudum hęreditarium cũ ueniat ex perſona propria ſuf-
ficit habere illam qualitatem hæredis primi acquiſitoris im-
mediate,ſeu mediate,eſto ꝙ non ſit hæres ultimi uaſalli, ut di
ximus.Filius autem ueniens ad feudum hæreditarium poſſeſ-
ſum a patre, ideo habet neceſſe, ut ſit hæres patris: quia ſine
medio ipſius non poteſt eſſe hæres primi acquiſitoris, & eo
medio efficitur hæres illius.Et illa qualitas hæredis requiſita
in feudo hæreditario conſideratur reſpectu primi acquiſito-
181 ris,& non reſpectu vaſalli vltimo loco defuncti.¶†Ex quib.
infertur, dubiam reddi opinionem illorũ volentiũ in feudo
hæreditario,quẽ non poſſe uenire,niſi ſit hæres uaſalli vltimo
loco defuncti, quos aliàs cõſulendo enumeraui. Nam verior,
* & magis*cõis opinio eſt,ut ſatis ſit,illum hæredem eſſe primi
acquiſitoris. Et eorum opinio procedere poſſet reſpectu deſcẽ
dentium prætendentium ſuccedere aſcendentibus in feudo
hæreditario, rationibus, & deciſionibus ſuperius adductis.
182 ¶†Et ſuadentur iſta,qm̄ tale feudum non põt dici hæredita-
rium ſimpliciter, ſed accidentaliter, ſm quid, tanq̃ annexum
hęreditati, & vnitũ cũ illa, ut plenè attingitur p Dec.d.ɔſ.78.
183 nu.6.col.2.& Lau.Calc.d.conſ.76.uu.5. Et † ſatis eſt, ꝙ iſti
agnati, qui uolunt ſuccedere hẽant illã qualitatẽ ex eorũ pſo-
na, quã habebat uaſallus defunctus, & pp quam feudum fuit
quæſitum præmortuo vaſallo,& iſto ɔſiderato, põt dici hr̄di-
tariũ,vt ɔcludit Dec.adducendo rõnes,& deciſio.d.ɔſ.88.nu.
184 4.& nu.6.& col.fi.Eo†ẽt qm̄ tale feudum hæreditarium ad
filios dr̄ tranſire,dummodo ſint hæredes, & non tranſit tanq̃
ad hæredes,ut dicit Pau.de Caſ.allegans Barth.conſ.ſuo.363.
185 uiſo, col.2.uerſ.& in emphiteuſi. Et † quia non attenditur,
an agnatus.qui prætendit ſuccedere ad feudũ, ſit hæres vaſal-
li prædefuncti, qñ hæreditas illius nõ eſt ad ipſum delata,ſed
ad alios,vt dixi ſuperius allegando And.de Iſer.& deciſi. Nea
186 po.& firmant Bal.& Alua.in c.1. an agna.uel fil.col.5. uerſic.
ſubſequenter addas,& Decius conſ.208.in fine.Et†excepta
illa qualitate feudum hr̄ditarium iudicabitur & conſiderabit
ſm naturã feudi ex pacto & prouidentia, ut deduxi ſuperius,
& in terminis nr̄is firmat Dec.ɔſ.185.nu.5.conſ.193.n.5. Et
ſuadetur: qm̄ alienari non põt in ipſorũ agnatorũ pręiudiciũ,
ut ſuperius diximus,firmat Deci.ad id allegans deciſio.d.ɔſil.
208.nu.9.ver.præterea,& verſ.ſeq.Et quia non põt uenire hæ
res extraneus,nec ſuper eo põt fieri ultima diſpoſitio, nec alij
actus ſuperius recitati.In quib.naturã feudi ex pacto & proui-
dentia retinet,licet ſit hęreditarium reſpectu illius qualitatis,
dũmodo ſit hæres primi acquiſitoris,mediate ſeu immediate.
187 Eo † etiam quia inter feudum hæreditarium,& non hæredi
tarium non uidetur eſſe differentia poſt aditam hęreditatem,
ut proſequitur ipſe Deci.d.conſil.185.col.3.& 4.nu.3.uerſic.
ad abundantem,& nu.5.¶Ex quibus infertur, quòd licet præ-
ſens feudum dicatur hęreditarium. Tamen Illuſtr. Marchio
poterit ad illud venire,eſto ꝙ non fuerit, nec ſit hr̄s illius Io.
vltimi,ex domo de Saxonia,nec iſtius Ioan.Georgij ultimi de
domo Palleologa. Nam ſatis erit ſibi, ꝙ ſit hęres illius primi
Aledrami mediate, ſeu immediate, & ꝙ deſcendat ex directa
188 eius linea per ſuperius deducta. Si†aũt has qualitates proba
re non poterit,ſuccumbet,per tex.in c.1.§. & ſi clientulus, de
aliena.feu.& in c.1. ſi uaſal. feu.priuet, & in c.1.de eo.qui ſi-
bi uel hęredi.& c.1.de feu.ſucceſſ.& Alex.conſil.10. col.pen.
nu.2.in 3.uol.& D.Prępoſi.poſt alios in d.c.1. de eo,qui ſibi,
col.3.uerſicu.3.nota tex.& ponit Iaſ.in conſil.ſuo poſito inter
conſilia Alb.Bru.conſil.9.col.penult.& Mod.in trac.de feud.
189 fol.25.col.2.verſ.22.Prout†etiam neceſſe habet pbare, ꝙ
mediate ſeu immediate fuerit hęres uniuerſalis dicti primi ac
quiſitoris,ex quo non ſufficit,ꝙ fuerit hęres ſingularis,ex quo
ſumus in feudo hęreditario, vt poſt longam diſceptationem
apertiſſimè firmat allegando iura,& deciſ.Fran.de Cur.conſi.
82.colum.4.& 5.& Imo.in l.quod dicitur, col.pen.ff. de ver-
borum oblig.& doct.in d.l.Gallus.§. etiam ſi parente, & alij
allegati per Alex.conſi.19.colum.quarta,in quinto uolu.& in

l.quædã §.nihil intereſt,col.2.ff.de edendo,& eſt dec.ꝯſ.Nea. vbi plures deciſiones adducuntur.355.col.4.& 385.& cõſi. Iaſ.præallegatum.9.col.3.& Io.Căpeg.& Soc.quorum conſil. hñr inter conſilia Alber.Bru.& ſunt in ordine.10.& 11.Et in hanc ſnĩam tandẽ inclinat Deci. qñ feudum eſt hæreditariũ.
190 d.conſ.208.nu.5.& col.pe. Licet†ibi nu.13. videat̃ ſentire, ꝙ ſufficit,ꝙ ſit hr̃s particularis,& ſingularis,ut ẽt ipſe dicit ꝯſ. 185.nu.3.allega.Bar.in d.l. ut iuriſiurandi.§. ſi liberi, & alias deciſ.Et in hanc ſnĩam vr̃ inclinare D.Præpo.in d.c.1.an agn. vel fil.col.pen.& Alex.ꝯſ.19.col.4.nu.17. in 5.volu. & Deci. ꝯſ.78.col.2.nu.4.& Calca.d.cõſ.78.nu. 20.volentes ſufficere
191 eſſe hr̃dẽ particularẽ.Quorũ†opinionẽ, ſi quis vellet ſequi, neceſſe adhuc haberet probare ſe eſſe hr̃dem particularem in illo feudo,ſaltim de quo agitur.ſuper quo illi cõpetit tale ius, ut hr̃ in l.1.§.permittitur. ver.planè.ff. de aqua quoti.& æſti. Et in terminis nr̃is tenet Deci.d.conſ.78.col.2.uerſ.ſed tñ, & verſ.& ad hoc facit,& con.390. Qm̃,col.4.nu.4. & 5.vbi firmat, agnatũ, & deſcendentẽ ex ſecundogenito filio primi acquiſitoris nõ poſſe ſuccedere agnato tranſuerſali mortuo, qñ ſecundogenitus eius aſcendens fuit excluſus a primogenito il lius acquiſitoris primi,a quo primogenito deſcendebat agnatus uaſallus præmortuus. Ea rõne: qm̃ in tali feudo iſte agnatus deſcendens ex ſecundogenito non poterit probare in dicto ſeudo mediate,nec immediate fuiſſe hæredem,nec uĩem, nec particularem.Et quia Thetes a quo Illuſt.Marchio deſcẽdit fuit ſecundogenitus D.Aledrami,& in d.Marchio.Montiſ ferrati excluſus a Gulielmo primogenito ipſius Aledrami. Excludendus vr̃,cum reſpectu d.Marchiæ,nullo modo probare poſſit ſe eſſe hr̃dẽ d. Aledrami primi acquiſitoris ſingularẽ &
192 particularẽ, mediate ſeu immediate. Tãtoforti°,† cũ magis
* *cõis videat̃ opinio illa,ꝙ dẽat eſſe hr̃s vl̃is, non particularis, iuribus & rationib.adductis iu deciſ.s. citatis.Et licet ipſe Ill. Marchio dicat, illũ Io. vltimum ex domo Saxoniæ inſtituiſſe hr̃dem Manfredũ Marchionẽ Saluciarũ eius pręcdeceſſorem. Tñ iſtud non poterit probari, cũ nõ fuerit vere inſtitutus,ſed ſubſtitutus,& caſus ſubſtõnis defecerit.Et quia ipſemet Manfredus ſibi ipſi præiudicauit, & oẽ ius ammiſit, ſi quod habebat,pluribus ex capitibus inferius allegãdis. Et a fortiori eius deſcendentes oẽ ius ammiſere, ſi qđ eis competebat,vt deducetur. Et ſi ipſe Illuſ.Marchio non probabit per lineã directã, & maſculinam, ſe deſcendere a d. Aledramo. Oĩa ſuperius in ſui fauorẽ adducta ceſſabunt, & in nullo ꝓiudicium afferunt Illuſt.Duciſſæ.Et quã probationẽ de prædictis qualitatibus facere poſſit.Et an illæ ſufficientes ſint,inferius dicet̃.Et poſito, ꝙ dictæ qualitates probarent̃ concludenter,adhuc tñ,d.Illuſ.
193 Marchio. vñr fortiter obſtare, & alia. ¶†Et primò p̃ſcriptio nedum longa,& longiſſima,ſed anno.ducentorũ, & ultra, & tanti tpis,in cuius ꝯrium nõ extat memoria. Quib.temporib. Marchiones Montisferrati,qui pro tpe fuere,ex domo Palleo loga,dictũ Marchionatũ pacificè,& quietè tenuerunt & poſſederunt,uidentibus,ſcientib.patientibus,non ꝯdicentibus, ſed conſentientibus,& approbantibus oĩb.Marchionibus Saluciarũ prædeceſſorib. iſtius Marchionis Moderni concurrentibus titulis, & inueſtituris d.Marchionibus ꝯceſſis per Sereniſſim. Imp.Per quã præſcriptionẽ oẽ ius, ſi qđ competebat,Illu.Marchio.fuit,& eſt ſublatũ,cum agat̃ de præſcriptione feudi inter vaſallos,& ad ꝓiudiciũ ipſorum concurrant oẽs qualitates de iure requiſitæ ad præſcr. ipſam complendã, ut plenè traditur per oẽs in c.ſi quis per xxx.ſi de feu.fue.contr. & Dec.ꝯſ.144. col.2.nu.3.& 4.& Mod.in trac.de preſc.in 4. par.4.par.prin. fo.33.& ſeq.nu.43.& ſeq.& nu.50. verſ.3.quæro,& Andr. de Iſer.in c.1.§.fi.de feu.da.in vi.leg.cõmiſ.& in tit.de inueſt.de re alie.fac.& de c.Corra.& de prohib.feu.alie.pet Fede.c.præ terea ducatus,& c.illud quoq; col.3.& 4.& in conſt.reg.uolẽtias,& in alia conſt.triennalẽ,& in alia,ꝯſuetudinẽ,& in deciſ. ꝯſ.Neap.254.& 324.& Mod.in tra.de feu.in 2.par.princip.& aliàs ꝯſulendo dixi,& Fran.de Cur.con.82.col.3.& 4.& Alb. Bru.conſi.67.col.pe.& fi.verſ.ſed maior difficultas,& D.Prępoſi.in c.Titius,col.1.in fi. & col.2.verſi.nota ex iſto tex.ſi de
194 feu.conten.ſit.Et†potiſſimum conſiderata illa præſcriptione ann.cc.& vltra, & tanti tpis, in cuius ꝯrium non extat memoria,quæ ultra incluſionẽ bonæfidei uim hẽt tituli, priuilegij,& conſtituti,ut ad plenum deduxi in conſil. Anglonen. Et
195 † quia ſumus in feudo hr̃ditario,in quo p̃ſcriptio currit nedum ꝯ patientes & ſcientes,ſed ẽt ꝯ deſcẽdẽtes, & hr̃des rum adhuc ẽt non natos, cum in tali feudo factum & pa tia anteceſſoris nocere habeat ſucceſſori, ut ad plenum pr quitur And.de Iſer.in dicta conſti.reg.triennalem,& in d conſuetudinem,circa finẽ,& in titu.de inueſti.de re alie.fa quid ergo,& col.pe.uerſ.qũo ergo. Vbi dicit,ꝙ iura indu pręſcriptionem in feudo locum hñt in feudo hr̃ditario, ſentit ipſe And.in d.§.præterea,col.1.& in tit.de ſucceſ. hoc quoq;.col.3.& fi.& col.2.uerſic.& ſi primus,& in d conſi.Neap.112.& 248.& per Iac. in trac.de feu.in uer. chio,& And.de Iſer.in tit.de cap.Corra.in prin.Et ad ple concluſ.iſtam proſequitur Fran.de Cur. ẽt ſi eſſet præſcr tm̃ triginta, ſeu quadraginta annorũ, in d.ſuo conſ.82.c verſ.& ſi opponatur,& uerſ.quid opus,col.4. quem ref & ſequuntur Mod.in d.tra.de præſcr.in 4.par.4. part.pri fol.35.col.1.nu.60.& ſeq.& nu.62.uerſ.8.quæro. Ita li tes ea,quæ traduntur per Alua. poſt Andr.de Iſer. in d.§. quoq;.col.vlti.& pulchrè per Alb.Bru.d.ꝯſ.67.dũ dubi ſine,vbi tollit obſtaculum,ꝙ non valenti agere &c.& dat telam, qua naſcituri, & non valentes agere poſſunt imp p̃ſcriptionẽ.Qua ſi non vtunt̃, præiudicium ſibi ipſis fac allegando ad id plures deciſio.Et faciunt no.p Fran.de C conſ.82.col.3.verſ.& ſi opponatur,& alijs ſeq.vbi ad id deducit,maxi.col.5.ver.& cum præſcriptio,volens alleg deciſ.ꝙ præſcriptio incepta ꝯ prædeceſſores poſſit cõple uerſus ſucceſſores ẽt minores. Et idem vr̃ ſequi Io.Cro.in l.filiusfamilias.§.diui,car.10.col.4.ver.Primus caſus ẽ,d 1.qñ deſcendentes ſunt hæredes illorũ, qui conſenſeru qñ adiuerunt illorum hæreditatẽ,& idẽ firmat in feudo tario D.Præpo.in d.§.hoc quoq;.col.fi.poſt And.de Iſer. d.§.præterea.col.2.& in ti.de inueſti.de re alie.fac.col.
196 ſed retento.¶†Ad quod ẽt facit. Nã licet feudum pro alienari. & hoc ꝯſiderato nõ poſſit qñq; p̃ſcribi.Id veru qñ alienatio,& patientia facta eſt a pſona ꝓhibita aliena aũt facta apparet ab alia pſona non ꝓhibita.Tunc ꝓcul currit præſcriptio,vt firmat Alua.in d.§.hoc quoq;,uer ro ab ex.col.penu.& D.Præpoſi.ibi col.4. verſ.ſed utru gantes iura,& deciſiones,& volentes,id procedere ẽt in ex pacto & prouidentia.Et in fi.id cõprobatur in re pro alienari per teſtatorẽ expreſsè,ſiue tacitè, qñ erat ſuppo deicommiſſo. Nã alienatio, & ꝯñr p̃ſcriptio, tunc dem prohibitæ, quò ad præiudicium non natorũ, & non va agere,qñ facta fuit a perſona prohibita,ſecus ſi ab alia extranea,non ꝯtenta ſub prohibitione,ut firmat Pau.de l.fi.§.ſed noſtra,col.fi.C.commu.de leg.& Mod. ſequ & tangit Cor.ꝯſ.117.licet in hac,col.2.& 3.in 1.vol. tur Mod.in d.tra.de præſcr.in 5.par.5.par.principalis col.4.uerſi.5.quæro.nu.37.& repeten.in d.§. diui.car.
197 3.in 5.concluſi. Et.† quia iſto caſu apparent tot, & ueſtituræ,& infeudationes præſtantes titulũ, & facien feudalẽ præſcriptibilem,arg.notato.per Bal.in l.2.C.de pro empto.Bar.& alios in d.§.diui,& notatorũ per gl. in l.fi.C.in quib.cau.reſtitutio in integrum non eſt ne dicã inferius,de priuilegio, & in terminis nr̃is firmat Cur.d.conſ.82.col.5.uer.& cum in caſu nr̃o,& col.3. uerſ.& hanc partẽ,uolens pp titulum inueſtituræ, rem ctam præſcriptibilẽ,arg.l.pr̃ filiũ.§.quindecim.de lega. feudum indiſtinctè, cũ bona fide,& tit.p̃ſcribit̃ aduer ẽt non natos,ſpatio xxx.ſeu 40. annorũ. Et cum feud reditariũ,iſte Illu.March.qui ſuccedere ꝑtendit, obſer adimplere dẽt geſta,etiam in negligẽdo, per ſuos ante
198 medio quorum prætendit uenire. Et†factum quor iudicare hẽt ſucceſſoribus,l.cũ a matre.C. de rei uend eo.C.de neg.geſt.l.ex qua pſona.ff.de reg.iur.& ibi M gantes concordantes,& per Fran.de Cur.d.cõſ.82.col. & cũ p̃ſcriptio.& Dec.conſ.208.nu.9.verſ.præterea,et Lauden.in c.hoc quoq;.col.4.verſic.Non obſtat,et uerſ ſi frater.apertè firmantes iſtud procedere in feudo hr̃ et per doct.in titul.qui ſucceſſo. et Franc.de Cur.conſil Alexan. conſil.28.in 5. vol.in 2.dubio, et conſil.10. in lum.Et bona deciſio Iacob.in dicto tracta.de feud.in lo Marchio, et in deciſio.conſilij Neapo.112.et 248. lunt id procedere,etiam in feudo,in quo ſuccedit pri tus tm̃. Nam ſi eſt hęreditarium, primogenitus uol

cedere, debet seruare gesta per antecessorẽ, & factũ illius sibi nocet, ut ẽt plenè tangit D.Præpo.in d.§.hoc quoq;,de succe. feu.col.fi.& in ti.quę fuit prima cau.§.prædictis.col. 5.& in ti tu.de inuest.de re alie.fact.col. 2.uers. sed retento, cũ concor.
99 ¶†Verùm circa hanc præscriptionem in fauorẽ Illust.Marchionis replicari posset.Nã tenendo, ꝙ feudũ sit ex pacto, & prouidentia, præscriptio ꝯ ipsum non natũ, & non ualentem agere, & nõ adimpleta condõne in personã sui uenientis iure proprio & ex contractu,& ut hæres primi inuestiti, & ex persona propria, currere & procedere non põt, vt est aperta decisio And.de Iser.in d.§.hoc quoq;.col. 2.uers. & si primus, uolens, ꝙ si primus non reuocat, poterit reuocare secundus, & si secundus non facit, poterit reuocare tertius, & sic deinceps alij, dans cautelam col. 3.& fi.ꝙ emptores istorum feudorum caueant: qm̃ præscriptio non poterit nocere aliis non natis, q ueniũt gradatim, & ordine successiuo, vt quisq; est ꝓximior, & non ut hr̃des primorum, sed ordine sanguinis post diẽ mortis illius, qui feudum tenebat. Et negligentia, & factũ antecessoris non hẽt nocere isti ita uenienti. Et And.de Iser. sequunť ibi Alua.col.pen.uers.quæro ab ẽx, & D.Præpo.col. 4.uers.sed vtrũ, & col.fi.uers.in gl.& idẽ Alua.in d.§.si quis per triginta, dũ se remittit ad dicta per eũ in d.§.hoc quoq;.& D.Prępo.in c. 1.de inuesti.de re alie.fact.col. 1.uers. Nota ibi, dñs, & versi. sed retento, & idẽ uult And.de Iser.in c. præterea ducatus, in tit.de proh.feu.aliena.per Fede.col. 5. uers.sed si dicatur, ubi propriè loquitur, an & quando noceat primogenito, ut ẽt dicit in titulo, de c.Cora.in prin.col. 2.& tenet Iacob.in d.tract. in uers.Marchio, ut ẽt traditur in d.decisio.consil. Neap. 112. 248.& per eundẽ And.in consti.reg.Triennalẽ, & in constitu. consuetudinem, circa finẽ, & in suo reperto.in uers.præscript. & in tit.de inuestitura de re alien.fact.§.quid ergo, ubi plures rõnes adducit, dicens præscriptionẽ non posse nocere nascituris: quia in isto feudo ex pacto, & prouidentia non dat successio & unus non hẽt cãm ab alio, sed oẽs eam habent a primo, & eam habent, vt ex tunc, nõ ut ex nunc, vt dicit Colleg.Bon. d.consil.Franc.de Cur. 50.col. 9.& seq.Et alia dicitur inuestitura in personã unius, & alia in personam alterius, ſm Calca. d.consi. 78.nu. 5. 17. & 20. Et quia præscriptio contra unum habentem tale feudum nõ ualet contra alium, ad quẽ ꝑuenit feudum aperta uia aliter q̃ ut ad hæredem, ut dicit Andr.de Iser.in dicta consti.reg.consuetudinem. Et facit, qđ dicit Bal. consi. 16.facti contingentia, col. 2.in 3.uol.& Alb.Bru.d.cõs. 67.col.fi.uers.insuper attentari posset, & Deci.cons. 395.in fi.
00 ¶†Et istis rationibus & decisionibus consideratis, dici põt, idem esse in feudo hæreditario: qm̃ illæmet uigent in hoc feudo, quod differt ab illo ex pacto & prouidentia, respectu illius qualitatis, ꝙ qui vult ad illud venire debeat esse hæres, seu alterius qualitatis expressæ in inuestitura. In alijs aũt non expressis retinet naturam feudi ex pacto & prouidentia, ut deduximus superius, & per Dec.cons. 185. col.pe.nu. 5. Et qñ in tali feudo hæreditario succedit solùm primogenitus excepta dicta qualitate ut sit hæres, illud iudicabitur ut ex pacto & prouidentia, ut deduxi supra. Et quia iste agnatus, q uenit ad feudum, non habet necesse esse hæres uasalli præmortui, nec tenetur seruare gesta per ipsum. Et factum, & negligentia illius non habet ei nocere, qui uenit iure proprio, & ex persona sua. Et ut hęres mediate primi acquisitoris aliquid non facientis, nec negligentis. Et uenit ẽt iure sanguinis, & ex cã quam hẽt a
01 primo, & ex propria inuestitura. ¶†Et sic tollitur illa obiectio, in qua dicebatur, ꝙ dẽt tanq̃ hęres seruare gesta alienantis, & negligentis. Nam non est hæres illius, sed primi. Et ex ꝑsona sua potest contrauenire gestis per prædecessores, vt dicit Dec.d.con. 185.col.pen.nu. 5.in fi.allegando tex.in l.fi.C.de euictio.& alias decis. Et eo magis procederent ista, si inuentarium fecissent, ſm Bal.in d.l.qui se patris. & alias deci.allegatas per Dec.in d.consi. 185.nu. 5.& in l.ex qua ꝑsona.ff.de reg. iur.ubi remissiuè, ꝯ factum propriũ uult, aliquem posse uenire: citans ad id loca, in quibus id ꝓbatur. Et a fortiori hr̃des & successores, ac descendẽtes posse uenire ꝯ factũ ꝑdecessoris.
2 ¶†Et in simili istud probatur, qñ res prohibita est alienari extra familiã, nã illi de familia, qui consenserunt, reuocare nõ pñt, ut plenè traditur per Bar.in d.§.diui, & Alex.ibi col.ante-pen.nu. 28.& Mod.Papien.nu. 156.& repeten.ibi car. 10.col. 2.uers.pen.quærit Bar.& col. 3.uers. 2. fit conclusio, & col. 4.
uers. 6.& ulti.& uers. 2.ex istis, & per Bal.in tra.de pręscr.in 5.
203 par. 5.par.prin.q. 4.& 5.fol. 58.nu. 33.& 37. Attamen†alienatio etiam tacita non hẽt pręiudicare illis, qui non sunt nati, & qui non consenserunt, & consensus, & negligentia parentũ non hẽt illis nocere, ut sentit Io.de Ana.cons. 47. Illud proponitur.& Ful.& Ias.in l.quoties.C.de fideicom. allegantes iura conclusionẽ hanc probantia, & refert & sequitur Io.Cro.in d. §.diui, car. 10.col. 4.uers. limita in his. Et licet ibi in versi.primus casus, uideatur dubitare, qñ ille non natus est hæres alienantis, seu negligentis. Tñ consideratio ista cessare vr̃ in casu pñti, ex quo iste agnatus nõ uenit ut hr̃s consentientis & alienantis, sed ut hr̃s mediate primi & aliorũ non alienantiũ, nec
204 cõsentientiũ, ut diximus. Iura†.n.& decis.allegatę superius, in quib.dicebatur, prescriptionẽ nocere successori, ẽt nõ nato in feudo hæreditario, loquuntur in successore, & hr̃de alienãtis & consentientis, seu negligentis, & non in hærede illius, q non consensit expresè, seu tacitè, ut est casus pñs. ¶Vñ sequiť consideratis superius adductis, illud solùm nocere Illust. Marchioni: qm̃ & si probabit se descẽdere ex linea directa masculina dñi Aledrami. Tñ probare non poterit, in Marchionatu Montisferrati aliquẽ ex prædecessorib. suis successisse uniuersaliter, seu saltim particulariter, ut requiriť. Et si ꝑtendit uenire ex persona Manfredi, haberet probare illum fuisse hæredẽ Ioannis ultimi ex domo Saxoniæ. Et hoc ẽt probato necesse haberet obseruare oĩa gesta, & facta per d.Manfredũ primum acquisitorẽ. Quæ gesta ipsum a successione feudi penitꝰ excludunt, ut dicet inferius, & ex supius deductis aptissimè colligiť
205 ¶†Et ex istis infertur, parũ prodesse Illust.Marchioni dicere ꝙ possessio, & præscriptio illorũ Marchionũ de domo Palleologa fuit cũ mala fide, ꝯsiderato primeuo titu.ꝯcessionis factæ d.Aledramo, ſm quem successores sui cẽsentur possedisse, ex d.tit.& causa.l. 1.C.de impon.lucra.descrip.lib. 10.l. 2. C.de acq.pos.& per Corn.cons. 23.& 301.& 313.in 1.uol.& aliàs in consi. Anglonen. deduxi, ẽt si præscriptio fuisset tanti tpis, in cuius contrarium nõ extaret memoria rõne primæui tituli de quo constaret. Nã attentis, & consideratis alijs inuestituris factis istis de domo Palleologa, cessaret obiectio, cum ex illis possint dicere uenire, & possedisse, & non ex prima, & ꝯñr cũ bona fide, ut prosequitur Fran.de Cur.d.suo consi. 82.per totum. Et quia Manfredus, & gesta per ipsum & eius successores tribuère bonam fidem, & iustam causam præscribendi, ut
206 fuit dictũ & dicetur. ¶†Ex quib.ẽt tollitur illud, qđ d.Marchio posset dicere, possessionẽ uidelicet Theodori primi Marchionis ex domo Palleologa fuisse uitiosam, & uiolentã, & induxisse uitium reale, quo stante nulla currit pręscriptio, cũ de facto spoliauerit Manfredum hr̃dem illius Io.ulti.de Saxonia & possidentem pacificè Marchionatum Montisferrati. Qđ uitium ita cõmissum fuit reale, & affecit rẽ ipsam, ita ut non possit esse locus ꝑscriptioni nedũ ex ꝑsona illius, qui uiolentiam, & spoliũ commisit, sed ẽt ex persona successorũ, & hæredum ipsius, ut plenè notatur in l.uitia.C.de acq.poss.& in §.qđ au-
207 tem, & in fi.§.furtiuæ, insti.de usuc. Et†tale vitium non purgatur, nisi res peruenerit ad priorem dominum, ut tradit Bar. in l. certè.§. Iulianus, per illum textum.ff. de præcar. & in l. sequitur.§.quod autem, & §.si tu vi me, & in §. si dominus.ff. de usuc.& per Cyn.Bar. & Bal.in l.si partem.C. pro empto.& per Abba.& alios in c.nihil, col. 2.de præscri.et Alexand.in l. Pomponius.§.cum quis, col. 5.ff.de acquir.possess. & in l.fi.C. quod metus causa, ut per Moder.in tracta.de præscriptio. in 2.parte tertię partis principalis quæstione. 12.fol. 18.& sequ.
208 nu. 51.& seq. Eo†magis, quia sumus in facto arduo, & occupatione feudi dignitatis, quo casu mala fides præsumitur cõtinuata, etiam in quoscunq; successores, ut dicit Abba.consi. 3.Nitar, col. 24. uersic. 16.q.in 2. uolum. & refert & sequitur Fely.in cap.si diligenti, col. 2.uersic.pro qua, & repeten. in l. Celsus, colum. 41. uersic. & nota singulariter, nume. 94.ff.de usucapio. Nam ista cessant: eo quoniam Domi. Ioan. ultimus ex domo Palleologa nunquam instituit Manfredum hæredem sed Violantidem eius sororem, & uxorem Imperatoris Constantinopolitani, & unum ex filijs ipsius. Et dictus Marchio Manfredo fuit solùm substitutus certo casu, qui nunquã successit sed remãsit Gubernator dicti Marchionatus ex testamento Domi. Ioan. Et Gubernator fecit conuocare illos de Marchionatu. Et ipso Manfredo expresè consentiente fuerũt

transmissi oratores ad Violantidē, & filios, ut ueniret ad dñiū Marchionatus. Et vt ipsi oratores possent iurare fidelitatē nomine totius status. Et demū superuenit Theodorus Palleologus filius Violantidis, & accepit possessionē uacantē, & nō occupatam dicti Marchionatus. Quo casu non fuit commissum
209 aliquod vitiū reale. Nā† si qđ uitium fuisset, illud fuit personale, & non habuit impedire, ut alij successores Theodori, ad quos Marchionatus peruenit cū titulo, & bonafide, potuissent pscribere, esto ꝗ causam haberent a Theodoro ingrediente, vt probatur in l. si nulla, & ibi Bal. & doctores. C. de acquir. poss. & in §. qđ aūt, vbi Aret. instit. de vsuca. circa finē, & traditur p
* gl. primam in l. fi. C. vnde vi, quæ* cōiter ibi approbatur, & p doc. in d. l. sequitur. §. item si occupauerit. ff. de usuca. & Mod. in tra. de præscr. in 2. parte 3. partis prin. q. 12. fol. 19. uersi. 2.
210 cōclusio, nu. 54. Eo† ēt quia successores, & hrdes dicti Theodori nolentes uti accessione ipsius potuerunt incohare ex ꝓpria ipsorum persona præscriptionē, & præscribere, non obstāte mala fide defuncti, ſm Dy. in c. possessor. col. fi. de reg. iuris lib. 6. & Bar. in l. cū hrs. ff. de diuersis & tempora. præscr. & ibi Alex. in addi. & Alex. in d. l. Pompon. §. cū quis, col. 6. & 7. ff. de acq. pos. ¶ Et licet aliqui teneant in hoc ꝯ Dy. citati p Mod. in d. tra. de presc. in 2. par. 3. par. prin. q. 12. nu. 59. fol. 19. col.
211 4. & seq. uers. breuiter. & uer. & hāc. Tñ† illa opi. Dy. optimè
* procedit, & cōiter* tenetur, qñ hrdes fecissent inuentariū solenne, ut tradit Alex. citando alios in d. l. Pomponius. §. cū qs, col. 6. vers. qñ in uno casu, & referunt, & sequuntur Moder. in
212 d. tra. psc. loco præall. car. 20. nu. 61. uers. 2. limita. Prour† ēt opi. Dy. procedit, qñ hæres, & successor uolunt pscribere habito titulo a tertio post mortem eius pdecessoris. Nam pñt, non obstante malafide prędefuncti, ut probatur in l. an uitiū. §. fin. ff. de diuer. & tempora. pscr. rōne de qua ibi, & tradit Bal. in l. cū qui. §. in hac. ff. de publica. & Alex. adducens alia concord. consil. 79. uisis, colu. 1. in 2. uolu. & post alios facit Iaso. in d. l. Pomponius. §. cū quis, col. 4. uers. limita dupliciter, & Mod. in d. tra. præscr. loco præalleg. fo. 20. col. 2. uers. 4. limita, nu. 63.
213 ¶ † Nec mirum: qm̄ successores, & descendentes a d. Theodoro, habuerunt quamplures inuestituras, & priuilegia ab Imperatoribus, quæ præstiterunt iustum titulum, iustam causam & bonam fidem præscribendi, etiam si priuilegium fuisset inualidum, ut firmat gl. Abb. & Fely. post alios in c. de quarta. extr. de præscrip. & probatur in c. cum olim, eo. tit. & per gl. & Ioā. And. in nouel. in c. cum personæ, de priuile. lib. 6. & ibi Gemini. in 2. oppo. uers. sed quęro, & alij Mod. ut etiam facit Balb. in tract. de præscr. in 1. par. 5. par. princ. q. 12. fo. 49. col. 1. nu. 94. uers. sed opportune. Et procedit istud, etiam si erretur in iure, ſm Bal. in l. 1. col. penu. uers. Item quæritur. C. de ser. fugiti. & Balb. allegantem tex. in d. c. cum personæ, in d. tract. in 5. par. 5. part. prin q. 2. fol. 57. col. 3. nu. 30. & faciunt, quę diximus supra de titulis inuestituræ, post Fran. de Cur. d. cons. 82.
214 col. 3. & 5. ¶ † Ad quod ēt. Nam qñ malafides defuncti solū est præsumpta, & causata ab errore iuris, non nocet hæredi in præscribendo, ſm glo. magnam in fi. in l. tutor rerū, in princ. ff. de admini. tutor. & Paul. de Cast. in l. nūquam, in prin. ff. de usucap. & Alex. in d. §. cum quis, col. 6. uersi. unum addatis, & Bald. in d. tract. præscr. fol. 20. col. 7. nu. 62. uersic. Nam præsumpta. In casu aūt præsenti possessio Theodori non potuit dici uiolenta, cum uacaret, & nullus possideret, & Manfredus solùm gubernaret, & eo consentiente per illos de Marchionatu fuerit accersitus, & vocatus, & hæres institutus a Ioan. qui id facere potuit, ꝯsiderato tenore inuestituræ concesso ab Othone, de qua superius diximus. Et ipse Theodorus minimè spolians Manfredum licitè potuit ignorare, an alius haberet in di
215 cto Marchionatu ius uel ne. Et† quia postmodum ipse Theodorus inuestiturā habuit ab Imperatore, quæ tanto magis eius bonā fidē, & acceptā possessionē confirmauit, & corroborauit. Et purgauit ingressum feudi factum sine inuestitura, ſm d. Anto. in c. at si clerici. §. 1. de iudi. & ibi doc. uolunt, ut etiā facit Fely. in c. cū dilectus, de accusa. uersic. Item adde, nu. 3. & ponit Gemini. in c. fi. 56. distin. & Abba. in c. ex parte, col. 6. de restitu. spo. & quæ remissiuè allegantur per Mod. in trac. de feu. in 4. par. fol. 49. col. 1. uers. secunda cadit. ¶ Et ad istorum confirmationē accedant inuestitura facta per Car. IIII. & ēt illa facta per Caro. V. per quas ad plenum derogatur oīb. alijs pręcedentibus, & ptendētibus habere ius aliquod super d. feudo

Et supplentur oēs defectus, qui poterant dari aduersus il[los] Marchiones de domo Palleologa. Et quanta sit potestas Im[pe]ratoris in psenti disputare minimè conuenit, potissimum cu[m] dictas inuestituras & priuilegia concesserint ex certa scientia[,] ex plenitudine potestatis, & cū cl'a. Non obstantib. & alijs [de]rogatorijs, ēt si talia essent, de quib. specialis mentio esset fa[cien]da, & p quā tollitur oē obstaculū, & dant nouā formā & r[atio]nem succedendi in feudo prædicto, & reddiderunt habilem ipsi[us]
216 Illus. Ducis. De† quib. potestate, & effectu clausularū pdi[]ctarū aliàs consulendo plenè dixi, & in materia plenè nſa [...] dit Deci. ꝯs. 269. Cōsultus, col. 3. uers. finaūt, & nu. 7. & col. [...] nu. 8. 9. 10. & 11. col. 5. nu. 12. & ꝯs. 390. Qm̄, col. 6. nu. [...] & 11. & col. 7. & 8. & col. fi. & ꝯs. 341. viso. nu. 1. de illa cl'a [ha]bentes exprimenda pro expressis, pinde ac si &c. & per Mo[d.] Pap. ꝯs. 1. posito post tra. de feu. col. 9. & omnib. alijs seq. [&] Alber. Bru. consil. 1. col. 3. & alijs seq. & consi. 2. quod est Io[.] Campeg. col. 4. & alijs seq. & consi. 3. col. 2. uersi. & præmi[] & col. 3. & seq. consi. 5. & 6. consil. 8. quod est Ias. col. 2. & [...] Cæsar potuerit inuestire Illu. Ducissam, dictum fuit super[ius.]
217 ¶ † Nec præsenti & moderno Ill. Marchioni poterit pde[sse] si tanquam ignorans diceret, debere in integrum restitui, [ex] la cl'a generali, si qua mihi iusta causa. Cum probabilis & [...] fuerit eius & prædecessorū ignorantia, secundùm Bar. & a[lios] in l. Iulianus, ex quib. cau. maior. ff. & in l. 1. §. si quis aūt. ff. [...] iti. actuq; priua. & per Corn. consi. 168. col. 6. uersi. cum e[...]
218 in 3. uol. Nam† cessat obiectio, qm̄ ipsius antecessores er[ant] uicini illorum, & pp uicinitatem præsumitur scientia. c. qu[an]to c. quosdam, de presum. per Bar. & alios in l. is pōt. ff. de a[cq.] hære. & per Anc. consil. 169. principaliter, & in terminis [no]stris per Franc. de Cur. d. consil. 82. col. 3. uersic. sed etiam
219 Mod. post alios in l. 1. nu. 17. ff. si cer. pet. § † Ad quod etia[m] qm̄ Marchiones Saluciarum pluries affinitatem cōtraxer[unt] cum Marchionibus Montisferrati. Quæ affinitas inducit [scien]tiam, & cessare facit presumptionem ignorantiæ. l. de tu[tore] C. de in integr. resti. mino. l. octaui. ff. unde cogna. per Bar[. &] alios in d. l. is potest, & in terminis nostris tradit Fran. de C[ur.] d. consil. 82. col. 3. uers. non enim, ubi etiam col. seq. cōclu[dit] ex isto capite ignorantiæ restitutionem in integrum nō p[osse] concedi, cum ex istis cessauerit ignorantia, & apertissima in[du]cta fuerit præsumptio scientiæ. Tanto magis in casu præse[nti] in quo & Manfredus & alij successores, qui pro tempore [fue]re Marchiones Saluciarum pluries, & uerbo, & scriptur[is &] literis recognouerunt illos domus Palleologæ in veros M[ar]chiones Montisferrati, & illis pręstiterunt fidelitatem tan[quam] uasalli, & feudatarij ipsorū, ut dicetur inferius. Et quia sum[us] in notorijs, manifestis, patentibus, & se offerentibus omni[bus,]
* quorum ignorantia adduci non potest, ſm deci. * cōes, & [...] gar. Et etiā quia sumus in his, quæ scita publicè cognita er[ant] l. si tutor. C. de pericu. tuto. & auct. qui semel. C. quomod[o] qñ iudex, & in l. cum quidam. §. quod dicitur, ubi Bar. & [...] pōt. ff. de acqui. hære. & etiam quia sumus in arduis, & in [...] do dignitatis, ita ut apud oēs descendentes scientia præ[sumi]
220 tur, ſm Abb. & Fel. supra citatos. Et † quia cessat resti[tutio] quando ignorantia est supina, & militat præsumptio scien[tiæ] ſm Imo. c. fi. col. 31. uers. sed hic est aduertendum, et Fely[.] c. uigilanti, uersi. limita tertiò, extra de præscrip. et Are. con[s.] 15. Reuerendissime, in fi. & Alexan. consi. 143. uiso, in 2. [...] & Deci. consi. 267. cum alijs ad plenum cumulatis per [...] in tractat. præscri. in 4. parte, 4. partis principalis q. 29. fo[l.] col. 2 uersic. 3. limitatur. nu. 97. Et quia adest temporis [...] longitudo, ut per Soc. consil. 263. in 2. uolum. & Ancha. [con]sil. 170. & Franc. de Cur. d. consil. 82. et Deci. consil. 1[...] lum. 4. nume. 9. uersic. nec obstat, ubi allegantur decisio[...]
221 ¶ † Et quia, licet dicatur ex capite ignorantiæ posse co[nce]dere aduersus præscriptionem restitutionem in integrum [...] sunt quamplures aliæ deci. allegatæ per Bal. in d. tract. [...] pauloante citato fol. 37. in 29. q. nu. 94. Tamen id non p[ro]dit, quando cucurrisset præscriptio annor. xl. per tex. in l[.] C. de fund. patrimo. lib. 11. et Aret. consil. 104. et Alex. [...] 151. uiso, et cons. 163. uiso. in 2. uol. et Soc. consi. 164. [...] fi. et consil. 194. subtiliter, col. 3. in 2. uol. et Franc. de Cur[.] d. cto consil. 82. colum. 3. et 4. et Fely. in dicto cap. uigilanti [co]lumna secunda, et plenè per Deci. consilio. 29. et pro [...]
222 Et† quamuis aliqui tenuerint contrariū relati per Fel. [...]

cto c.vigilanti,col.2. & Iaſ.in l.ſicut certi, col.vlti.C.de teſta. mili.& Balb.latè ſequentem hanc ſniam in d.tra. præſcr.in d. q.29.fol.37.nu.94.& duobus ſeq.& in deciſi.conſ.Neap.37. & 329. Tn̄ nulla cadit dubitatio, quin reſtõ ceſſet aduerſus præſcriptionem annor.cc.& ultra,& illam tanti tpis, in cuius ꝯrium non extat memoria,prout eſt præſens.Et quia reſtõ prędicta non dẽt concedi ex alijs s̃. deductis.Nec obſtat qđ dicit Bald.in l.falſum.C.ſi ex falſ. inſtr̃.Nam illud procedit in quadriennio, qñ incipit currere,caſu quo competit reſtõ, hic aũt
23 negat̃ competere.¶†Nec iſtis obſtabit,ſi diceretur, ꝙ dictus Marchionatus conſiſtit in fortilitijs,& ꝯñr capiendus erat,qñ ſe obtulit occaſio,iuxta.l.3.§.eum igitur.ff. de vi & vi armata, & plenè in l.vt uim.ff. de iuſtitia & iure, cũ alijs allegatis per Fel.in c.1.col.6.in fi.de iudicijs,& in cap.ſignificaſti,col.4.de homi.Nam obiectio procederet,qñ quis vt ſpoliatus vellet recuperare de facto rem ſuã,nam permittitur incontinenti,hoc eſt,qñ ſe offert occaſio,ut notatur in d.§. eum igitur,& in d.l. vt uim,& per Bal.in l.fi.C. de his qui a non D.Areti.Socin.& alios in l.1.§. qui præſens.ff. de verb.oblig. Et iſtud procedit, qñ ſpoliatus fecit præparamenta,ſecus ſi fuit negligens,vt per Aret.Socin.& alios ubi ſupra,& faciunt, quæ dicam ſtatim de inueſtitura petenda alio poſſidente. Ceſſat aũt in eo, qui iure vult experiri. Nam non conſideratur , an ſint fortilitia &c. ut traditur in d.locis,& ſi opus erit,dicetur inferius. Conſequenter ipſe Marchio ſi ius habebat in dicto Marchionatu, debuit via iuris illud proſequi,& non uenire per viam facti. Nec debuit expectare,quod manu propria ſe præbente occaſione caperet.Eo etiam quia in d.Marchionatu quamplura adſunt caſtra,& villę necnõ & oppida minus fortia & vicina Marchio-
24 ni Saluciarũ.¶†Nec etiam poterit dici,ꝙ Marchiones Montisferrati fuerint Tyranni, & dominia tyrannica non præſcribuntur. Nam negatur eos fuiſſe Tyrannos, ex quo fuerunt iuſti ſucceſſores & poſſeſſores legitimi cum inueſtituris,& iuſtis titulis. Et obiectio de Tyranno procederet reſpectu ſubditorum non autem aliorum.in quib. ceſſat metus & impreſſio,ut aliàs dixi in conſilio illorum Comitum de Rubeis,& inferius
25 dicetur,ſi opus erit.¶†Et vlterius ꝯ Illuſt.Marchio.facit.Nã tam ipſe,quàm alij ſui anteceſſores, tanquã proximiores agnati, ſi prætendebant hr̃e ius ſuper prædicto Marchionatu , & qui uolebant inueſtiri,non debebant conſentire tacitè vel expreſsè,quod illi de prædicta domo Palleologa deberent inueſtiri,prout fuerunt inueſtiti, & prout inueſtituris conſenſerũt tacitè & expreſsè, ut ſtatim dicã. Et quia iſtud permiſerunt & ſcienter,nedũ per annum unũ,ſeu.xxx.ſed per annos.cc.& vltra, per quã permiſſionẽ,ſciam,& conſenſum,cõiuncto curſu prædicti tpis renunciarunt d. Marchionatui, & oĩ iuri, quod ſuper illo habere prætendebãt, ut eſt tex. in d.c.1.§.Titius, ſi de feu.fue.contr.inter do.& agnat.& ibi Bal.& oẽs firmant,& hr̃ in c.1.§.præterea,& ibi doc. tangunt, quib.mo.feu.ami.in c.1.in prin.de aliena.feu.pater. cum alijs ad plenũ cumulatis per Deci.conſ.389.uiſa,col.3.nu.7.& per Alex.conſil.89.nu. 17.in 6.uol.& Fran.de Cur.d.conſ.82.col.1.& col.2.in prin. & Dec.conſ.595.in fi.& conſ.328.nu.4.& 6.& ponunt Mod. in trac.de præſc.in 4.par. 5.par.prin.q.7. fol.35.nu.60.& 61. & Do.Præpo.in d.§. Titius,col.1.& 2.uerſic.nota ex iſto text.
26 ¶†Et corroboratur. Nam nec per iſtum Mod.Marchionem Saluciarum, nec per ſuos prædeceſſores fuit aliquando petita aliqua inueſtitura prædictæ Marchiæ , prout peti debebat infra annum & diem.c.1.in prin.quæ fuer.pri.cau.benef.amit. c.1.§.præterea.de prohi.feu.aliena.per Fed.c.1. quo tempor. mil.& per Dec.conſi.144.col.2.nu.5.& Mod.in tra.de feu.in
27 4.par.q.23.fol.35.col.1.verſ.23.cauſa.¶†Et licet Anc.conſ. 174.& Pau.de Caſt.conſ.158.col.1.in fi.& Alex.conſi.71.videtur,col.fi.relatus a Dec.d.conſ.144.nu.6.dicant,id nõ procedere,qñ feudum ab alio poſſideretur.ut etiam dicunt Mod. in d.tract. de feu.par.& q. ſuperius citatis foli.35.col.4. uerſi. 7.limita.Tamen id procederet , qñ uſi fuiſſent diligenter , in adipiſcendo poſſeſſionem per uiam iuris, ita ꝙ illis nihil poſſet imputari,ſm Bal.Saly.& Fulg.in l.ſolennibus.C. de rei uẽdic.cum alijs alleg.per Mod.in d.trac.loco ſuperius citato, & per doc.in c.1.quo tempo.mil.& Cald.conſi.3.in tit.de feud.
28 & Pau.de Caſt.conſi.relato per D. Præpo.d.c.1. Et†licet ibi per eos,& per Dec.d.conſ.144.nu.6.ponantur aliqui caſus,in quibus excuſatur , ſi inueſtitura non fuit petita infra annum , & diem.Tn̄ nullus illorum poterit applicari ad caſum pręſentem,& ideo de illis non opus eſt verba facere.¶Vlterius.d.Ill. Marchioni multùm obſtat recognitio , & fidelitas præſtita ꝑ ſuos anteceſſores Marchionib. Montisferrati, per quas apparet de expreſſo ipſorum conſenſu,& ꝙ uoluerunt habere illos Marchiones veros Montisferrati,ut in ſi.per Bar.& alios in l. gerit,col.4.uerſ.circa tertium.ff. de acq.hæred.cũ alijs allegatis per Mod.in l.ex his,col.fi.nu.32.& ſeq.C.de teſta. mili. & ꝯñr renũciare iuribus, quæ forſan habebant ſuper d.Marchionatu, accedente inſuper expreſſo pacto celebrato tpe affinitatis ꝯctæ inter Marchiones,quo cautũ erat,ꝙ ſi Marchio Bonifacius haberet filios,illi in d.Marchionatu ſuccederent. Per q̃ oĩa aperte conſtat,d.Marchiones Saluciarũ habuiſſe de oĩbus plenã notitiã,& renunciaſſe iuribus, q̃ forſan habebant,vt deduximus s̃.Et aduerſus iſta non põt opponi aliquid, qđ metu iſta fecerint , nã nullus in prædictis fuit metus adhibitus . Et ꝑꝑ affinitatem penitus ceſſabat . Et ſi quis fuiſſet, iam extitit purgat⁹ ꝑ tot & tãtos ſubſequutos, & reiteratos actus, vt aliàs
229 deduxi in conſ.Comitis Galeot. ¶†Eo inſuper: qm̃ iſte Moder.Marchio recognouit ut veros Marchiones Montisferrati Io.Georgium,cui fidelitatẽ obtulit.vt ẽt recognouerũt ſui anteceſſores.Nec poterit dicere eum obtuliſſe ſub condõne,quę nihil ponit in eſſe,ea defecta.l.cedere diẽ. ff. de verbo.ſign.l.ſi quis ſub condõne.ff. ſi quis omiſ.cauſ. teſta. Qm̃ conditio ad aliud tendebat , penitus ab iſto diuerſum , & iõ non infert ad caſum ꝑſentem,ẽt ſi proteſtatus fuiſſet, cũ actus proteſtationi
230 fuerit ꝯrius,ut aliàs deduxi in d.ꝯſ.Com.Galeoti.¶†Nec poterit ſe tueri ex capite ignorantiæ, arg.l.verius.ff.de prob.& l. fi.ff.pro ſuo.Quã paratus eſſet probare ſuo iuro,ſm gl.& doc. in §.aliæ.inſtit.de actio.& per Bar.in l.Celſus, in fi.ff.de uſuc. Et ẽt quia illico habita notitia de prima inueſtitura Othonis litem mouit,cum de præſenti pręſumatur in præteritum.c.cũ per bellicam.34.quæſt.2. & Corn.conſ.168. col.5.uerſ. Ideo ignorantes,in 3.uol. Et ignorans non dicitur conſentire.l.mater decedens.ff.de inof.teſta.l. ſi per errorem.ff.de iuriſd.om. iud.c.1.§.ſi uaſal lus,ſi de feu.fue.contro.vbi Alua.in fi.multa adducit,& per Bar.& alios in l.qui Romæ §.duo fratres.ff. de uerb.obl.cum ſi.Nam ignorantia iſta ſupina eſſet,& craſſa.Tũ attenta vicinitate,& affinitate.Tum quia ſumus in notorijs,& arduis,ut deduximus ſupra. Tum ẽt quia in facto proprio nõ
231 recipit̃,ut in d.l.fi.cũ concor.¶†Obſtat ẽt præfato Marchioni cõpromiſſum,& laudum inde ſequutũ homologatũ ſucceſſiuè,& approbatum,ac ratificatũ, celebratũ inter Manfredum Marchionẽ Saluciarũ, & Theodorũ Palleologum Marchionẽ Montisferrati.In quib. Theodorus præfato Manfredo dat, & concedit nõnulla caſtra,& feuda. Et ipſe Manfredus recognoſcit illum in Marchionẽ Montisferrati.Quæ ſententia arbitramentalis valida fuit,& præiudicauit d.Manfredo,tunc nõ poſſidenti dictam Marchiam,& ꝯñr eius ſucceſſoribus , cũ fuerit lata ſine dolo,& bona fide,& ceſſauerit omnis machinatio, & circũuentio,eſto ꝙ non interuenerit conſenſus directi dñi, ut traditur per And.de Iſer.& alios in tit.de leg.Cor.c.1.& in ti. de mil.uaſ.col.pe.& in tit.ãn apud iud. & in §.ꝙ aũt.de ꝯſuet. rec.feu.& ꝑ Can.in c.cæterũ, de iudi. cũ alijs allegatis ꝑ Mod. Pap.in trac.de feu.in 4.par.prin.in 7.q.prin.8.& 9.fo.42. uerſic.7.prin.& uerſ.8.prin.& uerſ.ſuccedit alia,& Soc.conſ.87. col.2.in 3.uolu. & aliàs ipſe conſulendo dixi.Vbi ẽt tetigit de tranſactione,& renunciatione,& ſnĩa. Et qñ expreſsè tranſigẽtes,& renunciantes obligauerunt eorum hæredes & ſucceſſores. Et qm̃ Mod.Marchio, & alij prædeceſſores ſuper d.Marchionatu Montisferrati prætendunt ſolùm cauſam habere a ꝑdicto Marchione Manfredo,licet uerè,nec ab eo,nec ab alio vt deduximus,cãm habeant. Neceſſariò ẽt hoc conceſſo aſtricti fuerũt,& ſunt obſeruare & adimplere oĩa geſta,facta & ꝓmiſſa ꝑ d.Manfredum: ut ſuperius concluſimus,& oñdimus.
232 ¶†Nec poterit dici, ꝙ iſte Manfredus illa geſſerit per metũ, & timens dictũ Theodorũ ab eodem prius ſpoliatus,c.ſollicite,de reſtitu.ſpoliator. Nam nullus interuenit metus,nec unquã probabit̃. Nec ſpoliatus fuit,& d.c.ſolicite, non loquitur
233 iſto caſu,ut plenè deduxi in conſi.Cõmi.Galeotti.¶†Rurſus conſiderandum uenit , an ipſe Marchio probet ſe deſcendere ex directa linea maſculina.d.Aled.qđ facere neceſſe hẽt.l.1.l. ei cui.ff.de proba.cum uulg.Et qm̃ ſumus in antiquis. dicendum vr̃,id poſſe probari per libros Chronicarum, & hiſtoria-

 rum.

rum. Qui licet enunciatiuè loquantur, tñ probationem hanc
isto casu inducere videnť, ſm gl.& doc.ibi,in c.placuit.16.di-
stin.& in c.quamuis.21.distin.& in c.in nomine.23.distin.&
per Bar.in l.1.col.4.nu.21.& seq.ff.si cert.peta.& scriben.oẽs
ibi,maximè Alex.nu.34.& Ias.nu.25.& Deci.nu.21.vbi alias
adducit concor. Et tradit And.de Iser.in proœ.consti.reg.col.
11.& Abba.post antiq.in c.cum causam. de prob.col.2.& ibi
doc.Mod.maxi.Fely.col.1.& per gl.& doc.ibi potissimè Fely.
de fide instr.in c.inter dilectos,col.7.nu.26.& eundem Fely.
latius in c.2.col.pe.nu.64.& col.fi.nu.67.de rescr.cum si. Et
quia in supplemento Chronicarum foli.292.dicitur D. Ale-
dramum habuisse septem filios,& post mortẽ ipsius per Imp.
filio primogenito fuisse concessum Marchionatũ Montisfer-
rati. Alijs uerò filijs fuisse concessos alios Marchionatus. Et
potissimè vni illorum fuisse attributum Marchionatum Salu-
ciarum. A quo filio Aledrami postmodum descenderunt &
234 descẽdunt Marchiones Saluc. Probatio† ista nulla est. Tum
quia in d.loco supplementi nullus alius locus auctenticus ci-
tatur, sed solùm adducitur relatio multorum minimè nomi-
natorum. Consequenter uana vox populi,& vulgi, quæ nullá
235 inducit probationem,vt dicetur inferius. Tum † etiam qm̃
liber iste minimè apparet approbatus, ꝯñr nihil probat, per
Bar.& oẽs in d.l.1.& Abb.& alios in d.c. cum causam, & per
doc.in alijs locis s̃. citatis. Et quia ab antiquo huic libro non
fuit,nec est adhibita fides, vt per Bar.& alios in d.l.1.& Fely.
in d.c.inter dilectos, & in d.c.2.de rescr.col.pe.nu.64.& col.
fi.nu.67.& per Abb.in d c.cũ causam.& Deci.ibi,nu.8.col.3.
dicentem,quòd istis libris tantum creditur, quatenus auctori
tate comprobati sunt. Et potissimum cum agatur de damnō
tertij,vt per Abb.& alios in d.c.cum causam.Et authores ipso
rum non dicant fuisse præsentes,nec verè scire,quæ illis libris
tradiderunt,ut per Abba.Fely.& alios in d.c.cum cãm.& Fel.
in d.c.2.col.pen.& fi. Et quia in d.supplemento non dr̃,quòd
Thetes, a quo Marchiones Saluciarum dñr descendere, fuit
filius Aledrami. Eo ẽt quia dictus liber veritatẽ non exponit,
dum dicit Othonem ſm concessisse Marchionatũ Aledramo,
illum nec aliquem alium in Italico solo tunc nõ possidẽti. Nã
vt est videre ex inuestitura Othonis,Aledramus per prius erat
Marchio Montisferrati, & quamplures res & proprietates in
solo Italico tenebat & possidebat.Prout ẽt author dicti suppl.
non bene sentit,qm̃ in veris libris Chronicarum editis per d.
Beneuentũ de S. Georgio præsidentem senatui Montisferrati
equitẽ Hyerosolimitanũ, & uirum nobilẽ continetur, ex Ale-
dramo tres fuisse natos filios. Vnũ Guilielmum ex filia Beren
gharij regis Italiæ,qui sine prole uiuo patre decessit.Et ex alia
secunda uxore filia Othonis Secundi nati fuerunt Bonifacius,
& Guiliel. Qui Bonifacius successit Aledramo prĩ, & decessit
sine prole,& habuit successorẽ Guilielmũ frẽm suũ.Et ex hoc
Guiliel.descenderunt Marchiones Montisferrati ex domo de
Saxonia,vsq; ad illũ Io.vltimũ. Qui instituit hr̃dẽ Violantidẽ
eius sororẽ,& filios. Et demũ superuenit Theodorus Palleolo
gus,& alij successiuè, vt s̃.dictũ est. Consequenter vera series
facti se aliter habet quã in d.libro supplementi exprimať. Ale
dramus non habuit Thetẽ filiũ, a quo Marchiones Saluciarũ
prætendunt descendentiã. Et licet se nominent ex domo de
Saxonia,id euenire potuit ex alia descendentia q̃ Aledrami,&
ex alio colonello,ut passim in quãplurib. familijs, & agnatio-
nib.uidemus. Prout ẽt contingere potuit ex eo: quia Alathia
filia Bonifacij octaui Marchionis Montisferrati ex domo Sa-
xonia nupsit Manfredo Marchioni Saluciarũ, ex nuptijs istis
filij nati nomẽ & agnationẽ sumpserunt, ut sæpius in alijs cõ
236 tingit.Et† si Ill.Marchio descendentiã ex Aled.ꝓbare vellet
p famã publ.Quæ in antiquis plenã inducit probationem ſm
* *cõem sñiam,licet aliqui ꝯriũ dixerint,ut sentit Ang.in l.at
qui natura.§.cũ me absente.ff.de neg.gest.& Bal.in l.proprie-
tatis.C.de prob.cũ alijs plenè accumulatis p Can.in c. ueniẽs
de testi.maxi.Fely.nu.17.& Deci.nu.11.& eundẽ Dec.in c.di-
lecti,nu.12.de appel.& in l.ex his.C.de testa.mil.nu.25.& ꝯs.
42.& pro facultate,nu.10.& diffusius cons.nouiter impresso.
26.uiso,col.1.& 2.& Ias.in l.prætor ait.§.prętor, de edendo.
nu.25.& p Mod.in l.de minore.§.pluriũ.nu.60.ff.de quæs.&
237 61.Volentes† allegando Bal.& Arch. Inno.& alios,ꝙ in istis
antiquis fama hẽt uim notorij. Et maxi.ad probandu descẽdẽ
tiã ita antiquam ſm glo.in d.l.filium.ff.de his qui sunt sui uel

238 ali.iur.& in d.l.1.ff.de prob.Et† in si.p Bar.& alios in l.
ante dicta,& in l.1.in fi.C.de dign.lib.12. Abb.& alios in
tuas,de proba.cum si.Tñ aduertendũ est: qm̃ creditur tali
mã descendẽtiæ nunq̃ formiter,& concludenter posse ꝓba
239 cũ veritas se in ꝯriũ habeat,ut deduximus.Et† quia ad ꝓb
nẽ famæ,ut sit concludens,multa requirunť,& procedat
mò,ut originẽ habeat a psonis fide dignis,ne aliàs sit uana
populi,ut aliàs cõsulendo plenè deduxi, & ponit Deci.in
veniens,nu.17.in quo consilio adduxi,quæ alia requirant
240 probatio famæ concludat. Prout† ẽt quia hic tractať de p
bõne, in qua requiriť verus actus hoĩs, & in qua nõ suffici
verba tm̃, & testimoniũ de auditu nũquã erit sufficiẽs, ut
Iac.de Are.& Cy.p illũ tex.in l.testiũ.C.de testibus.Inn.&
in c.cum cãm,de testibus,& Spe.eo.ti.§.1.& Bar.in l.2.§.
ff.de aqua plu. arcen. & in terminis ꝓpriè nostris istud fir
241 Frã.de Cur.d.ꝯs.82.col.fi.vers.nã ubi tractať.Et† suadet
hic tractatur de magno, & graui præiudicio, sufficere non
scientia per famam,ut tradit Fely.allegando deci. in c.cũ c
242 tingat,col.2.nu.4.de rescr.Præterea† probabitur de facili
ſm veritatem, & uerisimile fama ꝯria, ꝙ isti Marchiones n
ueniunt ex Aledramo, sed aliunde, ut diximus,quæ proba
elidet aliam, ita ut fides non adhibeatur, & illi præponen
erit. Tum quia continet veritatem,& uerisimilia. Tũ quia
dicio meliori fundatur,& posterior est,ſm Bart.& Bald.in
põt,col.ult.ff.de acquir. hære.& ibi Mod.nu.87.90.& 9
D.Ant.in c.super hoc,col.12.de renun.cum alijs plenè cu
latis per Fely.in c.cum oporteat,col.7.de accusa.& per Al
in d.§.plurimũ, nu.56.& 47. post Bar.ibi, ubi alias addu
concor.& ponit ẽt Ias.in l.pacta nouissima,nu.5.C. de pa
243 & Mod.in l.1.§.si serui,nu.9.ff.de quæst. Eo† ẽt: qm̃ talis
ma in antiquis non præualet, nec operatur ꝯ præscriptione
annorum.xxx.& 200.& ultra,& tãti temporis,in cuius ꝯr
non extat memoria,ut diximus supra, & plenè traditur in
cisio.cons.Neap.277.& 178.Eo insuper,qm̃ minimè app
Marchionatum Saluciarũ fuisse comprehensum sub con
sione,& inuestitura Othonis,in qua non donantur,nisi q
particularia, & de d. Marchionatu nulla hr̃ mentio. Et
subdatur clausula, quicquid ibidẽ Regni Italici pertinet
Non propterea includitur alio extrinsecus non probato.
quia poterat esse ab alio occupatus. Et posito, ꝙ compre
deretur,non propterea infertur necessariò, ꝙ ex Aledramo
linea directa masculina peruenerit ad istos Marchiones Sa
ciarũ.Nam potuerunt succedere ex linea fœminina,ut suc
serunt Palleologi. Vel potuerunt illum habere alia de ca
Prout fuerunt & sunt nonnulli possidentes, & tenentes
& castra expresè contenta in inuestitura Marchionatus M
tisferrati, & in concessione Othonis,qui nullo modo de
derunt, nec descendunt ex linea Aledrami. Et reijcienda
probatio,quæ necessariò non concludit,capitulo in præ
244 de probatio.l.non hoc.C.unde legit.cum uulgaribus.
stremò si dictus Marchio diceret, feudum fuisse finitum
uersum ad Cæsarẽ, qui illud potius debet concedere
quam agnato, & descendenti ex d. Aledramo q̃ Illust
Ducissæ,& si aliter faceret,iniuriam ei inferret,iuxta do
in l.1.§.permittitur.ff.de aqua quotidia. & æsti.per tex
omnes filij,si de feudo fuer.contro. & in c.1. quo temp
cum alijs allegatis ibi per Alexã.in additio. ad Barto.& in
mihi & Titio,ubi alij tangunt.ff.de uerb.oblig.cum alijs
cor.per Ias.in l.2.nu.22.C. de iure emphyteut. & in lo
tandis. Minimè audiendus est. Tum quia negatur ip
245 esse descendentẽ ex Aledramo.Tum † etiam,quoniam
fuit,nec est hæres Ioan. Georgij modò prædefuncti,ut in
præsenti requiritur, secundùm quòd dicit Bar.& diffusè
xan.in d.§.permittitur,& idem Alex.in d.l.si mihi & Titio
1.col.fi.in prin.vers.quam opin.Bar.& Fran.de Cur.cons.
super controuersia, col.4.6.& 7.& Deci.consil.131.
tur,col.3.& 4.& Alex.consil.10. Ponderatis,colum.ult.
volum.& Modernior. Papien.in trac.de feu.in 2.parte
stio.15.foli.16.col.1.uersi. retenta tamen. Eo etiam quia
Illustris.Ducissa fuit & est hæres & successit D.Ioan.Geo
& constat apertissimè, de uera eius descendentia, quæ
246 tus cessant in D. Marchione. Et † ipsa proximior est,
sequenter præferenda, ut attingit Alex.d.§. permittitur,
l.si mihi & Titio, & Franc. de Cur.d. consil. 47. ferè p

47 tum,& Dec.ↄſ.131.col.pen.Et † quia illa opinio Bar. valde dubia eſt.vt aliàs ↄſulendo dixi,& plenè tangunt doct.in d. l. ſi mihi & Titio,& Fran.de Cur.d.ↄſ.47.& Dec.d. ↄſ. 131.& ↄſi.328.In caſu,& Mod.Pap.in d.tract.de feud.loco præal. Et
48 † multum ẽt dubitatur,an locũ habeat re nõ integra, & qñ conceſſio iã eſt alteri facta,ut fuit in caſu pñti,ut diffuſè in d.
49 cõſ.meo aliàs dixi.Prout † ẽt non debet audiri, ex quo eius anteceſſores fuerunt in mora pluſquam longiſſima: qm̃ nedũ per annum & diẽ renouationẽ non petierũt,ſed per ſecula, & ſecula,& ipſe non põt uenire niſi mediãte morte Io. vltimi ex domo Saxoniæ,ↄ̃ diſpõnem.c.ſi Titius,ſi de feu.fue.contr. cũ aliis alleg.per Alex.in d.§.permittitur,& in d. l. ſi mihi & Titio,& per Fran.de Cur.d.ↄſ.47.& Dec.d.ↄſi.131. & diffuſius
50 d.cõſi.328.& Iaſ.in d.l.2.nu.23.C.de iure emphit.Ad † qđ ẽt:quia diſpoſitio.d.§.permittit̃,eſt iuris poſitiui, & Sereniſſi. Impe.potuit illam tollere,ad tradita per oẽs in c.propoſuit,de
51 ↄceſ.præb.& in c.innotuit,de electio.cũ ↄcor.Et† potiſſimũ pp merita,& ſeruitia recepta a prædeceſſoribus Illuſt.Duciſſæ ex domo Palleologa,iux.c.1.quẽad.feu.ad fi.pertine.& c. 1.§. profecto,de leg.Corra.cum alijs alleg.per Iaſ.in d.l.2.C.de iure emph.nu.172.& per Mod.Papien.diffuſius in d.tracta. de feu.in 2.par.q.6.fol.13.col.3.& 4.ver. iſtam cõem * conclu.
52 Eo † ẽt:qm̃ iſti Marchiones Salucia.inter alia d.Marchionatu excluſi fuerunt per pſcriptionẽ,ut oñdimus ſuperius, quo caſu,& ſi feudũ eſſet recuperatum a dño directo,ſeu ad illum fuiſſet deuolutum, dñs recuperans de eo grãm facere non eſt aſtrictus,nec tenetur ill ud reſtituere,ↄ̃ quẽ fuit præſcriptum, vt dicit Abb.allegãs Io.And.in c.ad audientiã. de præſcr. col. 3.& 4.quem referunt,& ſequuntur Mod.in d.tract.preſcr. in 4.par.4.par.prin.q.2.fol.34.cõ.1.ver.& addit.n.49. Ex quib. apertiſſimè oſtenditur, & infertur ſup dict. Marchionatu ius aliquod minimè cõpetere Illuſtr. Marchioni Saluciarũ. Et ꝙ pleno iure illud ↄſequi dẽt ipſa Illuſt.Duciſſa,& eius Illuſ.maritus.¶De iuribus autem, quæ ſuper d. Marchionatu habere prætendit Illuſt.Dux Sabaudiæ nõ opus eſt uerba effundere: cũ talia ſint,quæ in nullo mereantur adduci tanquã minimè tangentia Marchionatũ pdictũ,tam reſpectu poſſeſſorij, quã petitorij.Et ſi de illis ↄtigerit dubitari,dabit̃ apertiſſima reſolutio, & adduci poterunt, quæ dietim occurrent. Nedũ circa id, ſed ẽt circa ſuperius ↄcluſa,& deducta,tã poſſeſſoriũ, quã petitoriũ tangentia.Et diffuſius ſingula explicabuntur, iſta repetẽdo,& alia addendo in ↄſiliis tradẽdis ipſis partib. Par.Bo. ¶Et qm̃ ipſe Illuſt.Marchio aſſerit ſe deſcendere ex Aledramo primo acquiſitore neceſſe hẽt id ꝓbare.l.1.l.ei cui.ff.de ꝓbatio.et l.actor.C.eo.Et qa facti eſt.l.in bello.§.factę. ff. de capt. Et ſi id probare intendit p libros Chronicarũ, & hyſtoriarũ, ex quo ſumus in antiquis,qui licet enunciatiuè loquantur.Tñ hoc caſu probationẽ hanc inducere vidẽtur, ſm gl.& doc.in c.placuit.16.diſt.& c.quãuis.21.diſt.& in c.ĩ nomine.23.diſ. & Bar.in l.1.col.4.nu.21.& ſeq.ff.ſi cer.pet.& ſcriben.oẽs ibi max.Alex.nu.34.& Iaſ.nu.25.& Dec.nu.21.& Abb.poſt alios in c.cum cãm,de prob.col.2.& ibi doc.max.Fel.col.1. eundẽ poſt glo.& alios in tit.de fide inſtr.c.inter dilectos, col. 7. nu. 26.& in c.2.col.pe.n.64.& col.fi.nu.67.de reſcr.& in ſupplemento ſupplementi chronicarũ,fol.202.legitur.d.Aledramũ habuiſſe ſeptem filios,& poſt mortẽ ipſius per Imperatorem filio primogenito fuiſſe cõceſſum Marchionatum Montisferrati. Alijs verò filijs fuiſſe cõceſſos alios Marchionatus.Et uni illorum fuiſſe attributum Marchionatum Saluciarum.A quo filio Aledrami poſtmodũ deſcenderunt,& deſcẽdũt Marchiones Saluciarum.Tñ probatio iſta nulla eſt. Tũ quia in d. loco ſuplementi nullus alius locus auctenticus citatur, ſed ſolùm adducitur relatio multorũ minimè nominatorum nihil ↄcludens,cum vana vox populi,& vulgi dicatur,vt ſtatim ſubijciemus.Tũ ẽt quia liber iſte minimè apparet approbatus,ↄ̃ñr nihil probat ſm Bar.& oẽs in d.l.1.& Abb.& alios in d. c. cum cãm,& per doct.in alijs locis ſ̃.alle. Prout ẽt quia ab antiquo huic lib.nõ fuit,nec eſt fides adhibita,vt per Bar.& alios in d. l.1.& Fel.in d.c.inter dilectos,& in d.c.2.nu.64.& 67.& Abba.in d.c.cũ cãm,& Dec.nu.8. col. 3. dicentem libris iſtis tm̃ credi,quatenus auctoritate cõprobati ſunt. Et potiſſimũ cum agatur de dãno tertij,ſm Abb.& alios in d.c.cũ cãm.Eo ẽt,qa iſte auctor non aſſerit ſe tunc tpis fuiſſe,nec verè ſcire, quæ loco citato tradidit,ſm Abb.& Fely.& alios in d.c.cum cãm,& eũdẽ Fel.ĩ d.c.2.co.pen.in fi.Ad qđ inſup.Nã in d.ſupplemẽto ſupplemẽti nõ dr̃,ꝙ Tethes,a quo Marchiones Saluciarũ aſſerunt deſcendere, fuerit filius Aledrami,ad nota.in c. in pñtia, de ꝓb.& in l.nõ hoc.C.vñ legitti.Prout ẽt qa dictus liber ueritatẽ nõ exprimit, dũ dicit Othonem ſm ↄceſſiſſe Aledramo Marchionatũ iſtum,illũ,nec aliquid aliud in Italico ſolo,tunc minimè poſſidenti.Nam,vt eſt uidere ex inueſtitura Othonis, Aledramus proprius erat Marchio,& quamplures res, & pro
253 prietates in ſolo Italico tenebat, & poſſidebat. Et † falſus in vno in reliquis falſus reputat̃,& fide & auctoritate caret, ſm Mod.allegantes deciſio.in l.ſi ex falſis.C.de trãſact.& in l.admonẽdi,n.128.ff.de iu.iur.&in ſimili.p Pau.de Ca. cõſ. 238. alias 301.ĩ 1.vol.ad bñ examinãdũ,col.2.& p Aret.in §.actionum q.13.inſt. de acti. Et ꝙ auctor dict. ſupplemẽti ĩ hoc nõ bñ ſentiat,patet apertiſſimè;quia in ueris libris Chronicarũ, editis per d.Bñuentũ de S.Georg.pſidentẽ Senatui Montisferrati equitẽ Hyeroſolimitanũ uirũ nobilẽ,& doctũ, continet̃: Ex Aledramo tres fuiſſe natos filios. Vnum Gulielmũ ex filia Berenghari j Regis Italiæ uiuo patre,& ſine prole defunctum. Et ex alia ſecunda vxore filia Othonis Secundi natos fuiſſe Bonifacium,& Gulielmũ.Qui Bonifacius Aledramo patri ſucceſſit,& demum ſine prole obijt, & ſucceſſorẽ habuit Gulielmũ frẽm ſuum.Ex quo Gulielmo deſcenderunt Marchiones Mõtisferrati ex domo Saxoniæ,vſq; ad illũ Io.vltimũ, qui ſine liberis moriens Violantidẽ eius ſororẽ & unũ ex eius filijs hr̃dẽ inſtituit.Ex quib. patet Aledramum nõ habuiſſe Tethẽ filiũ, a quò Marchiones Saluciarũ aſſerũt deſcendere.Qui Tethes & ſucceſſiuè alij,licet ſe nominent ex domo Saxoniæ, id cõtingere potuit ex alia deſcendentia vel cã,vt dicemus.Et huic chronicæ maior eſt danda fides,quã auctori ſupplementi, cũ circa id magis ſit recepta & approbata pp legalitatem, & fidelitatẽ auctoris,de cuius dictis agitur iux.ea quæ traduntur in epiſtola inter claras.C.de ſumm.trinita.& in l.1.§.his cunabulis,de offi.pfect.pto.& ĩ l.humanũ.C.de leg.& Fel.c.ſuper col.9. de accuſ.& in c.cæterũ,col.5.de iud.& Iaſ.in l.properandũ.§.ſin-aũt.C.eo.Tũ ẽt quia ipſius dicta in quã plurib. iuuant̃,& corroborantur per auctẽticas,& fidẽ facientes ſcripturas,vt in ſimil.tradit̃ p oẽs,ĩ l.ſi quis ex argẽtariis.§.ꝓtor ait.ff.de edẽdo, & in d.l.admonẽdi.Eo ẽt quia cũ dictis iſtius auctoris concordant actus ſubſequentes,p quos declarantur primi, vt dicemꝰ
254 ſtatim circa famam. ¶†Et ſi illuſt.Marchio deſcẽdentiã iſtã probare vellet, p quoſdã aſſertos teſtes, vt dr̃ examinatos tpe Io.vltimi ex domo Saxoniæ ad futuram, & æternã rei memoriã,iuxt.tradita in c.ſignificauit,& in c.Albericus, de teſtibus, & per Bar.& alios in auct.ſi quis ab aliquo,col.fi.C. eo. & per doct.in corpore vñ ſumitur,& Ale.in l.4.§.prætor ait, col. 4. de dam.infect.Creditur, tales teſtes id nõ poſſe probare, nec deponere niſi per famã,quæ ĩ caſu pñti parum operabitur, ut mox oſtendemus.Et quia deponere nõ potuerũt niſi de auditu,q̃ probatio inefficax erit.l.teſtiũ.l.ſolã.C.de teſtib.p Inn. & alios in c.pterea,& ĩ c.cãm q̃,extra eo.& no.in l.2.§.itẽ Labeo. ff.de aqu.plu.arcẽ.& in deciſ.ↄſ.Neap.268.fuit diu.col.3.ver. Nec obſt.Et talis teſtiũ examinatio,ſi oñdetur, nõ carebit ali-
* qua nullitate,iux.ea quæ traduntur * cõiter p oẽs in locis ſ̃. citatis,& ↄſimilia.Et ↄſenſus d.Io. minimè potuit poſteris ꝑiudiciũ afferre,cum ueritas ſe in oppoſitũ habeat,ut deduximus ſ̃.Et talis ꝓbatio,& ↄſenſus neceſſariò, quò ad caſum pñtem non inducat cõcludentem ꝓñtiam,ad tradita in d.c.in præſentia,& in d.l.non hoc.¶Et ſi poſtremò ipſe Ill.Marchio deſcendentiam ex Aledramo probare uellet per famam publicam, q̃
* in antiquis plenã inducit ꝓbationẽ, ſm magis * cõem (licet aliqui ↄ̃riũ dixerint) ſm Ang.in l.at qui natura.§.cũ me abſente.ff.de neg.geſt.& Bal.in l.proprietatis.C.de proba.& ĩ auth. quas actio.C.de ſac.ſan.ecc.Inn.& diffuſè alios max. Fely.nu. 17.de teſti.& Dec.nu.11.& eundẽ Fel.in c.poſt ceſſionẽ, col. 5.de ꝓb.& Alex.ↄſ.116.col.2.in 5.vol.cum alijs alle. per Iaſ. in l.prætor ait.§. prætor,nu.25.de eden.& Dec.conſi.26.uiſo col.1.et 2.inter illa.40.nouiter impreſſã, & maximè ad probãdum deſcendentiam ita antiquam,ſm glo.et doct.in l.1.ff.de prob.et in ſimil.et per Bar.et alios in l.filiũ. ff. de his q ui ſunt ſui uel alie.iu.et in l.2.in fi.C.de digni.lib.12.Abb.et alios in c.per tuas.de prob.Adhuc tñ dr̃,uero ſimile eſſe per fa mã talẽ deſcendentiã nunquã formiter, et ↄcludenter poſſe pr obari,
255 ex quo veritas ſe habet in ↄ̃riũ. Et † ſi aliqua per famã probatio

batio talis descẽdẽtiæ adduceret, firmiter dr̃, illã parũ obstare, nec nocere Illust.Ducissæ. Qm̃ ad veram ꝓbationẽ famæ, vt sit ↄcludens, multa requiruntur. Et primò, ut procedat, & originẽ habeat a psonis fide dignis, aliàs nihil operaretur, ut traditur per oẽs per illum tex.in c.qualiter & qñ, de accusa. & p Bar.in l.de minore.§.plurimũ.ff. de q.& Ale.ibi ĩ addi.& Moder.& per Saly.in l.ea quidem.C.de accus.& Bal.in c.Itẽ si uassallus, col.vlt.de cõtro.inuest.cũ alijs allegatis per Dec.ↄs.37. In cã.col.6.nu. 9. & seq.ↄs. 133. uiso processu. Et quia testes deponentes de ea attestari debent, audiuisse illud a maiori parte populi, s̃m Bar.& alios in d.§.plurimũ, adducentes gl. in l. 3.§.eiusdẽ.ff.de testit.vbi ẽt Bart.not. & Sal.in d. l. ea quidẽ, & Cano.in d.c.ueniens.in c.cũ cãm, de prob.& Ale.ↄs.71. In specto, col.8.in 1.vol.& alibi pluries, & Dec.in d. cons. 37. & Cor.ↄsi.58. Aliquandiu, in 2.uol.& Bal.ↄs.280.ad euidẽtiã, in 3.uol. Vnde Bar.in d.§.plurimũ, in d.§.eiusdẽ, & in l. Labeo. ff.de suppellecti.lega.dat cautelã, ut testes volentes ꝓbare famã dicant, ꝙ est publica uox, & fama.quia publicè dr̃ per ciuitatẽ a maiori parte populi volens, ꝙ si testis solũ diceret, ꝙ eẽt publica uox, & fama.nõ probaret, ex quo nõ reddit cãm p aliquẽ sensum. Et idẽ esset s̃m eũ, si testis diceret, ꝙ audiuit publicè dici: quia istud nõ sufficeret, & sequũtur Imo.& Pau. de Ca.in l.hr̃des palã.ff.de test.& Mod.in c.1.de appell.& Alex. ↄs.25.in 4.vol.& Dec.d.ↄs.37.& testes ita deponentes, nec assignãtes cãm, originẽ, & legitima indicia nihil probãt, ex quo potius probatio illa dr̃ vana uox vulgi nullũ effectum producens.l.decurionẽ.C.de pœn.& p Bar.& alios in d. §. plurimũ, & Cor.ↄsi.198.in 2.vol.& Bal.ↄs.295.Fama.circa fi.in 3.vol. & Socy.consi.89.col.6.ver.præterea, in 1.vol.Non.n.ↄsiderãda est fama simpliciter, sed illa demum, quæ rõnabilis & legitima est, s̃m Abb.& Fel.in d.c.ueniens, post Bald.& ibi Mod. oẽs in d.§.plurimũ, & Dec.d.consi.37.& Corne.d.ↄs. 198. & ↄs.130. in litera.F.in 4.vol.& Dec. in d.c.ueniens, num. 17. post Inn.col.2.& in decisi.consi.Neap.277.Eo magis, qm̃ de facili, & s̃m ueritatẽ, & uerosimile probabit̃ fama ↄ̃ria. Videlicet, ꝙ isti Marchiones Saluciarum, nõ descendunt ex Aledramo, sed aliunde, & ista probatio elidet illam, ita ut illi fides nõ adhibeat̃, & illi præferenda erit. Tum quia cõtinet ueritatẽ, & verosimilia. Tũ quoq; qm̃ melioribus indicijs fundatur. Et posterior, & ultima est s̃m Bar.& Bal.in l.is põt, col.vl.ff.de acq. hr̃d.& ibi Ias.nu.87.& 92.& D.An.in c.super hæc, col.12.de renun.& per Fely.in c.cum oporteat col.7.nu.17.de accus. & Ias.in l.pacta nouissima, in n.5.C.de pact. & post Bar. p Mod. in d.§.plurimũ.nu. 46. & seq.& in l.1. §. si serui, nu.9. ff. de q̃st.& Bal.in c.1.§.hoc notandũ, col.ulti.versi.quæro quid de fama, qui feud.da.poss.& in l.si mater.C.ne de sta.defun. Et in simil.istud apparet in testibus deponentibus ↄ̃ria. Nã illis statur, qui verisimiliora deponunt.c.licet cãm, de prob.c. præterea in fi.c.in nr̃a, vbi Abb.& Fel.col.2.de testib. Et per hãc cõtrariã probationẽ famæ tollet̃, & elidetur alia ↄ̃ria.& aduersantia, s̃m Bal.in l. 1.in 5.q.C.de test.& Bar.& alios in d.§.plurimum, col.6.ver.quid ergo, & Alex.ↄs.24.col.7.ver.& fortius, in 2.vol. Sicuti vna præsumptio tollit aliam.l.diuus. ff. de restit.in integr.l.nam ita.ff.de adop.& d.c.in nostra, & per Moder.in d.§.plurimũ, col.pen.ver.sed vnũ. Et stãdum est poten-
256 tiori.l.si qui.C.de adul.c.literas, de p̃sumptio. Prout† ẽt: qm̃ nõ est credibile, posse probari per famam ipsum Illu.Marchionẽ descẽdere ex Aledramo pp actus subsequentes, qui nõ conueniunt tali famę, quinimo illi ↄ̃riant̃, p quos actus subsequentes declarãtur præcedentes, & ueritas illorũ, ut deduximus supᵃ. Et p illos satis aptè apparet dictarũ famarũ ↄ̃riarũ, q̃ sit uerior, & subsistat. Si.n. Marchiones p̃decessores istius Saluciarũ descendissent ex Aledramo, & ius habuissent in isto Marchionatu, vtiq; illud prosequuti fuissent, mortuo Io.vltimo Marchione ex domo Saxoniæ, nec p tm̃ tpis stetissent dictũ ius ꝓsequi, & illud iactassent & neglexissent, ar. l.cũ de indebito.ff. de prob. Nec verisimile est, ꝙ istud passi fuissent, & inditiũ talẽ nõ dedissent, qd arg.validum est.l.nuptura.in fin.ff.de iure dot.l.fi.ff.quod met.caus. ¶Nec Manfredus Marchio Saluciarum uiuens tpe, quo d.Io.mortuus extitit, ab Alberto Imperatore, ut mihi narratũ est, inuestiturã d.Marchionatus petijsset, ex eo capite, quia deuolutus esset ad Cæsarẽ p mortẽ illius. Nã iure ꝓprio illi cõpetijsset, vt deductũ fuit superius. Nec d.Mãfredo tũc gubernãte istũ Marchionatũ, ↄsentiẽte & solicitãte,

trãmissi fuissent oratores p vniuersitates d. Marchionat Violantidẽ, vt unũ ex filijs ad capiẽdũ Marchionatũ trans teret. Nec postremò ipse Mãfredus, & successiuè alij ex eo scẽdẽtes recognouissent Theodorũ Palleologũ, & alios d dentes in Marchiones Mõtisferrati. Per quos actus ab illi stos infertur, famã descẽdẽtiæ nõ esse verã. Pariter, & a subsequentes gestos per istos de domo Palleologa, qui s quo ↄ̃dictore per tpa et secula pacificè dictũ Marchionatũ sederũt scientibus, & patientibus Marchionib. Saluciarũ,
257 tefit, & exhibetur, assertã famã descẽdẽtiæ esse falsam. N sorũ diuturna, & lõgissima possessio oñdit illã non subsi Vt in simil.dicimus, solã diuturnitatẽ tpis nõ inducere p ptionẽ solẽnitatis extrinsecæ, sed iunctã cũ possessione.l. q aliena.§.sed si adierit.ff. de acq.hr̃d.ut traditur ĩ l.si filius. de peti.hr̃.& ĩ l.sciẽdũ, cũ ↄcor.ff.de ver.ob. Et q̃ in fi.de ce adducit Soc.allegãdo iura, & alias decisiones in ↄs.15 2.in 2.vol.& q̃ adducũtur p Ang.in d.l.q. in aliena, & Abb d.c.Alber.col.3.uer.sed quæro, uolens ꝙ solus cursus tp inducat hanc p̃sumptionẽ solẽnitatis extrinsecæ, qm̃, si ↄcederet, de facili fabricaret̃ falsitas. Vñ cũ dicta diuturni ↄcurrere debent aliæ ↄiecturæ, vt firmat ẽt Soc.ↄs.288.col. tep.in 2.vol.& post Hosti.Abb.in c.2.col.pen.in fi.de re integ. Et quæ tradit Bar.in l.sicut, col.2.q.b.mod.pig. vel sol.cũ alijs alleg.p Dec.ↄs.14.col.pen.de tit.simulato, & dicunt̃ de dñio probato p famã ↄiuncta uidelicet posse
258 Et † in proprijs fere terminis nr̃is est decis.cõsi.Neap. 277. An testes, vbi arguitur ad partes, & demũ ↄcluditur, fuit iudicatum, ꝙ in antiquis fama nõ probat ↄ̃ possiden annos .30. ex quo dicta possessio antiqua hẽt p̃sumptio stitiæ permanentis, s̃m Cyn.& Bal.ibi citatos. Quanto ig tius ↄ̃ possessionẽ lõgissimã, & p secula istorũ Palleologo serta fama nihil operabit̃, vt in simili ẽt tradit̃ p Barth. Ve
259 ↄs.22.col.3.ver. Nã cũ illud. Eo † magis cũ in casu no ↄcurrat titulus multiplex, iunctus dictæ longissimæ posse ni causatus ex inuestituris ↄcessis per Imperatores istis Pal logis, quo stante, fama in antiquis ẽt ꝓ ecclesia nihil op si repugnat titu. prout voluerunt Bal.& Fel.in c. uigilan p̃scr.col.3.s̃m quos fuit iudicatũ p sacrũ Cõsiliũ Neap. paret in decisio.eiusdẽ ↄs.178.in cã filiorũ, col.6.ver.S. tatur. Nihil igitur proficiet asserta fama ↄ̃ria tit. & posse longissimæ. ¶Et si leges ↄ̃ negligentẽ per tps in illis stat runt amplius non audiri illum ad uendicãdũ res propri suum dñium, vtĩ toto tract.de vsuc.& p̃scriptio. Quãto fortius audiendus nõ erit ille, qui per solam famã venit sidentem tit.& per longissima tpa & secula. Et prętendit care dñium rei ab alio cum titulo possessæ, authen.mul gis.C.de sa.san.ecc.c.cũ in cũctis.de elect. Et eo fortius p dunt ista, qm̃ hic tractat̃ de magno, & graui præiudicio casu non sufficit scientia per famã, ut tradit Fel.ad id alleg decisiones in c.cum ↄtingat, col.2.n.4.de rescr. Eo ẽt qu tractatur de ꝓbatione in qua requiritur uerus actus ho & in qua non sufficiunt verba tm̃, & iõ testimoniũ de a nõ erit sufficiens, vt dicunt Iac.de Are.& Cyn. per illa l.testium.C.de testib.Inn.& alij in c.cũ cãm, eo.ti.& Spe §.1.& Bar.in l.2.§.pen.ff.de aqua plu.arcen.& in termi stris qñ agitur de probando descendentiã, istud firmat F
260 Cur.ↄs.82.col.fi.uer.nam ubi tractatur. ¶†Et ulterius tendũ erit, qualiter testes ad probandã assertã famam p cti deponunt. Nã si dicerent, ꝙ ipse descenderet ex pro seu linea, prole, stirpe, sobole, prosapia Aledrami mini denter probarent: cũ oĩa ista nomina cõia sint desce ex fœmina, & ex masculo, ut probatur ĩ l.liberorũ.§.fi.de sig.& per Pau.de Cast.& in l.si quis in suo, col.1. C. de in testam.& de istis nominib.tradit̃ p Pet.de Anch.in c.v de pęn.lib.6.p Imol.& Alex.in l.ex facto.§. si quis rogatu ad Trebell.Phy.Fran.in c.si pr̃.circa finem de testam.lib Barb.in repe.l.cum acutissi.C.de fideicom. Et istæ desce tiæ p nomina prædicta possunt adaptari, ut procedentes nea fęminina. Nã Alasia filia Bonifacij tertij octaui Mar nis Mõtis Ferrati nupsit Mãfredo Marchiõi Saluciarũ, set esse descẽdẽtia p lineã masculinã, nõ tñ ex Aledramo ex alio eiusdẽ familiæ Colonello, vt passim in quãplu milijs, & agnationibus uidimus. Et ↄsequenter asserta f famæ in nullo ↄcluderet.l.neq; natales.C.de prob.& c.

sētia,extra eodem.Vnde vt in casu nr̄o esset fama ꝯcludēs,ne
cesse esset testes deponere, istū descendere ex Aledramo pri-
mo acquisitore per lineā masculinam, ut probatur in c.1.si va
sallus feu.priuet.& in c.1.de eo qui si.& hr̄dib.suis,et ibi post
alios notat D.Præposi.co.3.ver.no.tex.& Alex.ꝯs.10.col.pen.
nu.2.in 3.vol.& Alber.Bru.ꝯs.9.quod est Ias.col.pen.& Mo-
der.in tract.de feu.fol.25.col.2.ver. 22. Et si isto modo p fa-
mam probaret descendentia,adhuc nihil obstaret ex quāplu-
rib.capitibus,causis,& rōnibus deductis supra in disceptatio-
ne p̄ntis artic.¶Eo ēt quia ipse Illust. Marchio reperitur vltra
septimū & decimū gradū: vt remissiuè superius diximus,et qa
sumus in feudo hr̄ditario,& impossibile creditur posse proba
ri,ipsum esse hr̄dem Aledrami vniuersalem seu singularē sal-
tim in Marchionatu isto, de quo agit mediate siue immedia-
te,vt ostendimus.Eo ēt quia ipse excluderet p renunciationē
tacitam seu expressam suorū & propriā,nec nō & p lōgissimā
p̄scriptionē,& per alia,de quibus inferius dicet. Et istis insup
accedat,Nā minimè apparet,ꝙ in donatione & cōcessione fa-
cta Aledramo comprehensus fuerit Marchionatus Saluciarū,
ita ut ex hoc p̄sumi possit,Marchionē Saluciarū ex Aledramo
descendere: quoniā nisi aliud exhibeat,illa cōcessio p Othonē
facta istud minimè ostendit,ex quo in ea solùm exprimuntur
certa loca & ꝯfinia,& postmodū subiicit illa dictio,quicquid
ibidē &c.quæ dictio limitat ad loci idētitatē l.3.§.ibidē. ff.ad
exhibē.c.1.§.ꝯtrahentes.de for.cōp.lib.6.si.n.vniuersaliter in
telligeret,nedū Marchio Saluciarum sed alii ducatus & Mar-
chio.& status Italici fuissent cōprehensi,qđ stare & esse nō p̄t,
& euentus rei ostendit: quia Aledramus ea nō possedit.Ad qđ
ēt.Nā si Aledramus fuisset Marchio Saluciarū in p̄dicta cōces
sione fuisset expressum,& de tali marchia tāquam speciali no-
ta digna facta fuisset mentio,argumēto eorū,quæ habentur in
l.item apud Labeonē.§.hoc edictū.ff.de iniur. & c. 1. de scis-
mat.& c.1.& c.fœlicis.de pen.lib.6.& Ancar.ꝯsi. 296. pro cla
riori,Barb.in ꝯsi.36.co.2.in 2.vol.& Fel.in c.ad aures,& in c.
sedes, de resc.Nec d.Marchia Saluciarū ꝯtinetur inter loca &
ꝯfinia expressa in cōcessione Othonis,licet fortè cōprehendā-
tur aliqua loca per Marchionē Saluciarū possessa, quæ in feu-
dum recognoscūt a Marchionibus Mōtisferrati. Et quia si eēt
inter illa ꝯfinia,nō diceretur cōprehensa in dicta cōcessione,
si forsan fuisset alterius,cuius iuri nō censetur derogatū.l.2.§.
meritò.& §.si quis a principe. ff. ne quid in loco pub. Ex quo
infertur,ꝙ ipse Marchio haberet probare, si uti vult dicta cō-
cessione,ꝙ tunc tpis Marchia Saluciarū erat Imperatoris & re
gni Italici & nō alterius,ut tradūt Bar.& Bal.& alij in l. si sic,
ff.de le.1.Et talis Marchia Saluciarū potuit ad istos dn̄os Mar
chiones peruenire alia de cā,vel ex alio acquisitore uel ēt ex li
nea fœminina, ꝓut Marchionatus Montisferrati peruenit ad
261 istos de domo Palleologa.¶†Et ad illud, quod superius di-
ctū extitit,istos agnatos in feudo antiquo posse succedere etiā
trāsuersalibus ultra septimū & decimum gradū,& sic in infi-
nitum.Aduertatur.Nam dubitabile vr̄,& sanior opinio reddi
tur illa,ꝙ nō possint succedere nisi vsq; ad septimū gradū,per
tex.in c.1.§.hoc aūt,qui feu.da.poss.qui optimè ꝓbat,nec pōt
cauillari,vti dicunt tenētes ꝯrīā snīam,qđ nō loquatur in feu-
do paterno.Tū quia talis intelligētia diuinatiua est, & decide
ret casum nostrū nō ita cōtingentē,& nō ꝯueniret illi tex. ꝯsi-
derādo ordinē,de quo in §.& quia vidimus,& in illo tex. & se
riē & extēsiones successionis ibi factas vsq; ad gradū septimū,
Eo ēt quia in nouo feudo nō datur successio, vt ibidē exprimi
tur,& magna esset restrictio & diuinatio intelligere illū tex.in
collateralibus succedentibus ex pacto, & oportunius est istis
ꝯsideratis, ac ꝯuenientius eū intelligere in casu suo in feudo
paterno,in quo licet succedatur pri. acquisitori,tn̄ adhuc ꝯsi-
derat p̄sona vltimò d̄scēdēs, vt dicet.Et qa fr̄ n̄ succedebat fra
tri ī feudo paterno,& tn̄ filius succedebat patri,& ꝯn̄r debuis
set succedere fratri.Et ad ꝯclōnē est tex.clarus in §.hoc quoq;
de successio.feu.qui loquit in feudo paterno,qa aliter nō suc-
cederent.Nisi diuinādo diceret factū fuisse pactū.Tū ēt qa il-
le tex.loquit de quarto gradu,in quo ꝯsistit feudū paternū, &
ibi referunt opiniones,an succedat vsq; ad quartū,& demū ꝯ-
cludit,ꝙ vsq; ad septimū.Ad idē text.in c.1.§. si capitanei,de
feu.Marchi.vsq; ad §.si duo.qui tex.loquitur de fr̄ibus & filijs
fr̄um,& fit extēsio ad ꝯsobrinos nō natos ex sororib.sed de il-
lis,q̄ sunt filij patrueliū,& in 6.gradu,vt institu.de gradi. §.6.
in quo gradu olim cognati de iure p̄torio admittebātur addi-
tis filijs sobrinorū,vt instit.de success.cognatorū in §.fin.& sic
patet,ꝙ nō in infinitū.Ad qđ ēt tex.in c.satis bn̄. de ꝓhi. alie.
feu.p Lothar.qui sine dubio loquitur de feudo paterno, & p
patrē acquisito,& qualiter trāsuersales in illo succedāt, & cō-
cludit usq; ī infinitum,si hoc actū est,a ꝯrio ergo sensu, quod
argumētū est ualidissimū.l.j.§.huius rei.ff.de offi. eius,tex.ille
vult cessante pacto ī infinitū,nō posse succedi. Et quia illa uer
ba,si hoc actū sit,aliàs essent superflua ꝯ.§.quib.in 1.cōstit.C.
¶Prout ēt: quia successio feudorū est magis restricta, quā cæ-
terorū bonorū,ut apertè colligit in d.§.& quia uidimus, & p
Ang.cōsi.110 col.3.cū si.& inconueniens esset dicere,talē suc
cessionē postmodū fuisse extensam vltra gradus limitatos de
iure cōi,& ciuili,ut erat lex.12.tabula.nō excedens decimum,
& ius p̄toriū vsq; ad sextū & septimū.§.fi.insti.de success.cog.
& ibi gl.& Are.in §.cæterū,insti.de leg.agna. succ. & instit. de
bono.poss.& in l.certū.C.vñ leg.max.cū in feudorū successio
ne nō reperiat ꝯrium expressum.Et argm̄ eorū q̄ notant in l.
262 si qn̄,in prin.C.de inoffi.test. ¶†Et licet in feudis dicat suc-
cedi stipiti & pri.acquisitori,& ꝯriū dicamus in alia successio-
ne,ut in §.reliquum.in auth.de hr̄d.ab intest.& instit.de legi.
agna.success.cū vulgari.Tn̄ ēt in feudorū successione ꝯsiderat
p̄sona vltimò decedēs,ut dixi,& dicā. Et in simili probatur in
fideicōmisso,in quo succedit testatori, & si factū est familiæ,
nō egredit quartū gradū,ut dicūt doct. scrib.p illū tex.ī auth.
de rest.fideicōmiss.& Soc.ꝯs.43.col.1. vers.& magis. in 3.vol.
Eo ēt quia in aliquib.feudū equiparatur vsufructui,fm Bal.in
l.1.C.si plur.una sentēt.& Ias.in p̄lud.feud.col.7. versi.in du-
bio.Et vsufructus magis & citius extinguitur.§.finitur.inst.de
usufruct.Et quia infinitas regulr̄ uitanda est, fm Bal. allegan-
tē iura in c.tua nos.in fine.de appell.in c.olim.de rescr.& Ias.
post gl.& alios in l.ut diuinū.col. 5.ver.glo.super versi.& uer.
unū tn̄.C.de sac.san.ecc.Et hāc snīam,ꝙ nō succedatur in feu
do vltra septimū gradū.tenuit And.de Iser.in d.§.hoc aūt, &
* d.§.si capitanei.vbi Bal.asserit hanc cōem,* & assignat rōnē:
qa feudū reuertit ad reliquos,ꝓ quo facit tex. in §.quin etiā,
episc.vel Abb.& eādē ur̄ sequi And.de Ise.in c.si vasall.culpā,
in fi.restringens glo.ibi,si de feu.fuer. ꝯtrou. & Bald. in auth.
defuncto,col.2.C.ad tertull.& Io.Fab.& Ang.Are.in §.fi.inst.
de success.cogn.& tenuerunt alij doct.citati in dictis locis. Et
postremò eam firmat,& sequitur Ias.asserens hanc esse cōem,
respondendo ad c.1.de natu.succ.feu.in d.l. certum. colū. 2.
263 nu.3.¶†Et tenendo hanc opi.ꝯriis, & obiect. pōt responde.
Et pri.illi rōni,in qua dr̄ succedi in infinitū: quia sunt descen
dentes a primo,cui succedit.d.§.si capitanei, cū si. Nā pōt di-
ci,ꝙ per inuestituram factā primo succedit,tn̄ persona ultimò
decedens ꝯsiderat,ut ꝓbat in d.§.& quia uidimus. vbi dr̄ fuis
se obtētū in feudo paterno,fr̄em fr̄i succedere. Et frustra fuis-
set illud obtētū,si succederet primo,& p̄sona vltimò decedēs
nō ꝯsideraret.Et tex.in d.§.si capitanei.nō dicit,ꝙ succedatur
patri, & auo,sed ꝙ succeditur per inuestiturā patris,& aui,ut
notant ibi Bal.Alua.& alij.Nec sequitur,succedit ex inuestitu
ra patris & primi,ergo succeditur primo.Nam substitutus pu
pillariter succedit pupill. ex ordinatione pr̄is testatoris, & tn̄
nō dr̄ succedere patri,ut insti.de pupilla.substi.in prin.cū ꝯc.
& Pau.de Cast.ꝯs.286.qm̄ fundamentū,col.3. uer. Nā pupil-
laris,in 1.vol.Et pōt dici succedi pri.mediate tn̄: quia hr̄s hr̄-
dis &c.vt dixi in præced.allegando And. de Iser. & probat in
l.fi.C.de hr̄d.inst.& in l.paterfamilias,in fi.ff.de vulg.& pupi.
& in simil.tradit gl.in uers.intendere,in l.3.ff. de peti.hr̄d .&
Ias.inst.de act.in §.actionum,in princ. Et in casu nr̄o istud sa-
tis probatur in d.§.& quia uidimus.Et ꝙ vltimus decedēs de-
beat ꝯsiderari respectu cessionis & proximitatis deferētis feu-
dū ex īuestitura primi acquirētis,probat tex.in c.1. de nat.suc
ces.in feu.vbi attēdit linea ultimò decedētis, & qui sunt ex ea
linea succedunt,& præferuntur alijs, qui descedūt ex primo,
esto ꝙ isti essēt remotiores a stipite primi acquirentis.Et si so-
lùm attenderetur persona primi, ꝯrium dicere necesse esset,
Quod ēt suadetur: quia si persona ult.decedens in hac feudali
successione non esset considerabilis,sequeretur,ꝙ non esset in
feudo paterno data successio transuersalis,ex quo semper suc-
cederetur ascendenti,quod de directo est ꝯ oia iura,& decisio-
nes cōsiderantes successionē trāsuersalem in feudis. Et frustra
fieret differentia inter successionē descendētiū & transuersa-
lium,

lium, quam facit tex. in d. §. & quia uidimus, & in §. pcedē. & ī c. 1. de grad. succ. in feu. & alibi pluries, & corroborant̄ ista p simile. Nā patronus, q. pn̄tat aliquē ad bn̄ficiū, aperit uiā pn̄tato, & illi ɔcedit ius, & tn̄ pn̄tatus nō cōsequitur bn̄ficiū, nec ius ab illo pn̄tante, sed ab inuestiēte, & īstituēte. c. φ aūt, & ibi Abb. c. 2. c. nobis, de iur. patron. & p Fel. in c. cū Bertoldus, co. 1. & 2. de re iud. & Roch. de Cur. in tract. de iur. patr. car. pen. col. 4. ver. 4. quero. Et idē in simili hr̄ de querela nō nata, nec præparata, s̄m Pau. de Ca. in l. si quis filiū, col. 2. uer. nota secū dò. C. de inoffi. test. & col. 3. ver. 1. oppono. vbi considerat, an tpe primi essent cōcepti, nec ne. Et in simili, φ ɔsideret ēt psona ultimò decedētis, facit. Nā p fideicōmissum succedit̄ testatori. l. cohæredi. §. cū filiæ. ff. de uulg. & pup. Et tn̄ cōsiderat̄ psona grauati, & qui sunt proximiores illi, & non testatori, vt tradit. Soc. cōsi. 249. in 2. vol. & ɔs. 86. in 3. vol. & cōs. 73. in 4. vol. & sic patet mediante persona vltimi succedi primo, & licet quò ad ipsum primum dicatur succedi in infinitum: eo qa descendens. Tn̄ quia ultimus moriens est collateralis, & persona immediata, & ɔsiderabilis quò ad proximitatē, & gradum, & tractatur de successione collateralium & nō ur̄ posse admitti ultra septimū gradū per tex. in d. §. & quia uidimus, cū alijs

264 sim. s̄. allegatis. ¶ † Et ad tex. in d. c. 1. de natu. succe. feud. rn̄det Bal. citatus per Ias. in d. l. certū. col. 2. nu. 3. in fi. Et rectè cōsideratus nihil facit ɔ̄ cōclusionē s̄. firmatā: quia in quantū ibi dr̄, succedere nepotem ex filio in infinitū, loquit̄ in successio. descendentis ascendēti, in qua ita succeditur d. §. hoc aūt. cum ɔcordant. Si aūt ille tex. inferius ɔsiderabit̄, dū enumerat quasdā psonas, illæ enumeratæ nō transcendunt sobrinos filios patrueliū, ut sigillati illis enumeratis aptissimè id patebit, q. filij

265 patruelium erūt in 6. gradu. §. 6. institu. de gradib. ¶ † Nec obstabit tex. qui vr̄ satis stringere pro ɔ̄ria opin. in c. 1. si uasallus feu. priuet. vbi agnati uidentur admitti usq; in infinitū, dūmodo ɔstet eos descēdere ex primo acquisitore. Nam ad illū pōt multipliciter rn̄deri, & pri. ut illa dictio, in infinitū, intelligat̄ & declaretur. i. usq; ad septimū gradū, q. est extraneus in successione agnatorū, & hanc restrictionē facit Iser. post gl. in c. si uasallus culpam. in fi. si de feu. fue. cōtro. & iste septimus gradus potest dici infinitus, ex quo imponit finē tali successioni. Et cōprobat̄ p tex. in §. cæterū. insti. de leg. agnat. succes. ubi dr̄ agnatos admitti, & si lōgissimo gradu distēt, & tn̄ ille lōgissim⁹ gradus declaratur, & restringit̄ ad decimū, per tex. in §. fi. insti. de successi. cogna. in simili patet de actionibus ppetuis, q. non pscribuntur minori tpe anorū. xxx. cū illud tp̄s sit finis, & determinet illā dictionē perpetuas, ut instit. de ppe. & tpa. actio. & p gl. ī l. ait ptor. §. interdictū. ff. de ope. no. nu. & de uer. perpetuū, tradit̄ in l. 1. ff. sol. mat. & in l. 2. & p Bar. ī l. 1. ff. de iud. & Barb. in l. Stichum aut Pāphilū. §. 1. ff. de verb. ob. Vel & 2. ad illū tex. in uer. in infinitū, pōt rn̄deri, prout rn̄det Bal. in d. auth. defuncto, col. 2. uer. sed feuda, ut loquatur in suo casu, qn̄ uasallus priuatur feudo ex delicto, nec debet trahi ad alios casus. Tum quia caret æquitate & rōne. Tum quia ɔ̄trariatur iuribus s̄. adductis. Et quia casus ille ur̄ habere rōnem aliquā, dū excludit filios delinquentis, ut trahatur in exemplum, arg. tex. in cle. fin. §. 1. de pęn. & quia filij solent esse similes parentib. & c. l. qđ si nolit. vbi gl. §. mancipia. ff. de ædil. edic. & p gl. in capit si quis. 6. q. 2. & p poetas multis in locis uolētes filios esse similes patri, ēt quò ad qualitates animi, iux. ēt illud Orat. Nec imbelles generāt aquilæ colūbas, & illud Oui. Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris. Et illud. Patrē sequitur sua proles. Et aliud, Arbor mala, malos fructus facit. & qa pater & filius eadē persona censentur. l. fi. C. de impub. Et ne Imperator crimine auaritiæ redargui posset, illo casu statuit, pp delictū agnati uasalli, exclusis eius filijs, reliquos agnatos ī infinitū admitti, cū auaritia penit⁹ reprobet̄ in pricipe. l. unica, uers. pen. C. de caduc. tollen. & p Host. Io. And. & Abb. in c. ut clericorū, in fin. de ui. & honest. cle. Et pp hāc rōnē principes anteq̄uā veniāt ad actū priuationis maturius & diligētius ɔsiderabūt, an uasallus delinquēs sit dignus priuatione. Et qa in fauorē dn̄i inductū fuit, ut pp delictū uasalli eius filij descendentes priuentur, ita ad cōmodū aliorū agnatorū ordinatum extitit, ut isto casu ipsi agnati in infinitū admittant descendentes ex primo acquisitore, argum. eorum, quæ habentur in l. eū qui. ff. de iur. iur. in c. ex insinuatione. de proc. & tex. ille in d. c. 1. nō loquit̄ de illis agnatis, qui in infinitum distant ab eo, qui priuatur feudo, sed solū de illis, qui ita distant a primo acq[uisitore, ...] sitore, qui bene admittuntur, ēt distantes in infinitū. Tn̄ ne[...] eos admitti, si sunt ultra septimū gradū illi, cui succeditur[...] φ à primo acquisitore distēt longè ultra. Et quamuis ɔ̄ria o[...] nio a multis teneatur. Tn̄ dictus Marchio adhuc nō debe[...] succedere, ex quo de iure cōi ultra decimū gradū minimè [...] ceditur, ut diximus, & ipse reperitur longè ultra illū deci[...] Et gradus isti cōputandi sunt s̄m ius ciuile, ut post alios pl[...] deduxit Nicol. de Vbal. in tract. de success. ab intesta. in 3. p[...]

266 te prin. col. pen. & fi. Eo † insuper; qm̄ si ɔ̄ria opinio dic[...] adiuuari p ɔsuetudines feudales, ut succedatur in infinitū[...] feudū habuit initiū a cōi stipite. Tn̄ certissimū est, φ tpe[...] sionis factæ p Othonē Aledramo, tales ɔsuetudines nō era[...] ductæ. Nā superuenerunt longè post. Cōcessio nāq; facta [...] dramo fuit de anno. 967. Cōpilatio aūt feudorū factā p O[...] tum & Gerardū vr̄ fuisse lōgè post: qm̄ in ea ponunt̄ ɔstit[...] nes Lotharij Tertij, qui imperauit de anno. 1128. citra, po[...] tur ēt ɔstitutiones Federici primi, qui īperauit post ann. 11[...] & Corradus primus, cuius ɔstitutio inserit̄ in illa cōpilatio[...] in 1. tit. imperauit circa annū. 1024. & sic post Aledramū[...] ius tpe tales ɔsuetudines cōpilatæ non erāt. Et si diceretur[...] licet tūc nō fuissent cōpilatæ, tn̄ per prius erāt. Nā illis p[...] extantibus facta fuit illa compilatio. poterit replicari; qm̄ [...] illas non ɔstat, quales per antea fuerint. Et illa, φ descend[...] succedāt in infinitū, fuit ultima, & post Corradū, ut patet [...] 1. §. deniq;, qui feu. da. poss. & Corradus, ut diximus, fuit [...] Aledramū. Et si replicaret̄ sufficere, φ tales cōsuetudines [...] rint tpe Io. vltimi ex domo Saxoniæ, qui decessit ann. 13[...] pōt colligi ex dictis p Odofred. in auth. cassā. C. de sac. san[...] & Bal. in plud. feu. col. 3. ver. porrò aduertant, & Ias. ibi co[...] ver. pro cōi sn̄ia, dicentium, Federicū II. mandasse docto[...] vt sub ɔgruis titulis ponerent dictas ɔstitutiones, q. Fed[...] II. regnauit circa annum. 1212. poterit triplicari, [...] nō simpliciter agitur de successione dicti Ioan. ita ut di[...] stitutiones traherētur ad eā, & sic ad futura c. fi. de ɔstit[...] l. leges. C. de legib. & per Bar. & alios in l. oēs populi. ff. [...] & iure. Sed potissimū agit̄ de successione Aledrami Prin[...] cuius successione, & inuestitura ille pręendit succedere [...] respectus ad primū stipitem, s̄m Bald. in c. 1. de eo qui fi[...] hæred. suis, & And. de Is. in c. 1. de inuest. de re alic. fa. & p[...] de Cur. ɔs. 50. col. 9. uer. propterea dixit, quod est colleg[...] & dixi in pced. Consequenter dictæ ɔsuetudines & ɔsti[...] nes postea sequētes non potuerunt dare successorē Aled[...] ante illas mortuo, ex quo nō trahūtur in præteritum s̄m [...] & alios in d. l. oēs populi in 5. q. principal. Et ideo Ma[...] Marchio Saluciarū, qui extabat tpe, quo mortuus fuit [...] Ioan. nō potuit illi succedere, cū extaret longè vltra deci[...] gradū. Nec talem successionē potuit ad suos trāsmittere [...]

267 ra vulgar. cōia. Et † illa opinio ɔ̄ria volēs posse succed[...] nitum non habet locum in feudis dignitatū, prout ex[...] c. 1. de feu. Mar. & licet ibi dicatur, ut sentiūt Bal. & alij[...] die in istis succeditur vsque in infinitum ex consuetudi[...] minimè apparet, quo tpe talis ɔsuetudo cæperit, & ideo [...] tp̄s probandū erit, cū sit fundamētum ipsorū, iuxt. glo. [...] alios in l. eum actum ff. de nego. gest. & glo. in l. qui iur[...] si pater el 2. ff. de iur. iur. p Bar. & alios in l. nō solum. §. [...] probari. ff. de ope. no. nun. Et super istis poterit haberi [...] consideratio. Idem Parisius vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium principis plenè probat donationem, & con[...] nem ipsius.*

2 *Supremus princeps potest donare ecclesiæ etiam feuda[...]*

3 *Ecclesia respectu feudi subiecta est iudici seculari.*

4 *Ecclesia capax est rerum feudalium.*

5 *Dominiū, & possessio rerum ecclesiasticarum debet esse p[...] clesiā, & ipsius prælati habent solam administrationem[...]*

6 *Prælatus nouus dicitur possidere bona ecclesiæ sine aliqu[...] apprehensione.*

7 *Ecclesia nunquam desiit possidere, & nunquam moritur[...]*

8 *Possessio rerum ecclesiæ nunquam dicitur uacare, etiam [...] prælato, cum ipsa semper possideat.*

9 *Et Ecclesia semper dicitur ciuiliter possidere.*

10 *Spolium, & uiolentia inducunt uitium merè reale. [...]*

Propter vitiū reale prohibetur præscriptio ēt in successoribus.
1 *Spolium & uitium reale nunquā purgatur, nisi res ipsa ad priorem dominum reuertatur.*
2 *In rebus arduis, & feudis dignitatum malafides præsumitur cōtinuata in successores.*
3 *Ciuilis sola possessio inducit præscriptionem.*
4 *Ciuiliter possidēti licitū est propria auctoritate deijcere possessorē naturalem, & turbatorem, & incontinenti dicitur istud facere, cum sua ciuilis continuè turbetur per illam naturalem.*
5 *Licitum est spoliato continuare suam possessionem, & deijcere spoliatorem incontinenti.*
Et istud incontinenti intelligitur, quando continuè turbatur, & semper retinuit ciuilem, & nu. 15.
6 *Prout incontinenti dicitur istud facere, etiam si post decem ann. & vltra se præbuit occasio, & facultas recuperandi suā possessio. & negligentia illi non potest imputari, & nu. 28.*
7 *Actus subsequens declarat animum, qualis fuerit in præteritū, & num. 9.*
8 *Negligentia imputatur, quando spoliatus potuit per viam iuris consequi suum.*
9 *Quod minimè procedit, quando nulla aderat copia iudicis: tunc enim licitum est propria auctoritate rem suam recuperare.*
10 *Copia iudicis dicitur deesse, quando supremus princeps uim intulit.*
11 *Frustratorius, & nullus actus minimè est faciendus.*
12 *Negligentia alicui non potest imputari, quando diligentia nihil profuisset, si fuisset adhibita.*
13 *Interpellatio tunc facienda est, quando iudex adest, sed sui copiam non facit, vel quando occurrit aliud impedimentum, quo quis prohibetur facere, quod tenebatur.*
14 *Interpellatio non est necessaria, quando occurrit extra prædicta alia causa.*
Et spoliatori non est facienda interpellatio, vt rem restituat.
Nec scienti interpellatio, vt fieri debet.
Et quādo certū est, interpellōnem nihil operaturā, fieri nō dēt.
15 *Quæ facti sunt, probanda ueniunt.*
16 *Quæsita iusto bello non debent restitui.*
17 *Spoliatus potest etiam per longū tempus recuperare rem, dūmodo quod fecerit diligentiā, & præparamenta, aliàs secus.*
18 *Excusatur tamen si præparamenta facere non potuit, uel si fecisset nihil profuissent.*
19 *Iure postliminij bona ī bello capta possunt recuperari ēt stabilia.*
20 *Et quando id procedat declaratur, ponendo ad id requisita.*
21 *Spolium ultimum primò purgandum est.*
22 *Proximum excludit antecedentia, & uerificatur in vltimis.*
Relatio facienda est ad proxima.
23 *Qualitas adiuncta verbo intelligenda est secundùm tempus uerbi cui apponitur.*
24 *Capitulū pacis loquens de possessionibus intelligitur de iustis, nō aūt de uiolentis, dolosis, & de occupatorib. & inuasoribus.*
Capitulum pacis de bonis restituendis possessoribus, qualiter sit interpretandum, & nu. 30. & seq.
26 *Spoliatus non venit restituendus, si spoliās habet bonū ius super proprietate, quando capitula pacis loquuntur de restitutione.*
Declaratur, & multiformiter c. pacis loquens de restit. facienda possessoribus, de bonis occupatis, & nu. 36. & alijs sequentib.
37 *Sensus, & mens contrahentium colligitur ex verbis per eos prolatis.*
38 *Causa finalis colligitur ex proœmio, & ex uerbis narratiuis.*
39 *Data identitate rationis uenit similis casus, in quo uiget.*
40 *Vbi legem non habemus sufficit procedere per rationem.*

CONSILIVM XXIIII.

Præsupponitur primò, Ripam cū suo territorio, ɔñr cū cōi Tignalis fuisse donatā & ɔcessam p Seren. Carol. Imperatorē Ecclesiæ Tride-
1 tinæ, ɔstat priuilegio donationis † & ɔcessionis pdictæ, plenissimè, & ɔcludēter id ꝓbāte. c. accepimus. c. ɔtingit. c. inter dilectos. de fid. instr. c. porrò & c. cū olim, ī fi. de priui. c. licet cām,
2 de ꝓba. ¶† Nec ɔuenit dubitari, Imperatorē potuisse talē ɔcessionē, & donōnem facere. c. Abb. sanè. de re iud. lib. 6. c. gradi.
3 de sup. negl. pla. c. apostolicæ. de don. c. 1. de na. fe. Capax† etenim eccl'a est rerū feudaliū, vt ēt tradit And. de Is. in ɔsti. reg. iusticiarij noīe, sub rub. de offi. iusticiariat. & in c. 1. §. ꝑterea. q̄ sit pri. cau. bñ. am. & in dec. ɔs. Neap. 334. Agit' cā, & decis.
4 361. Monasteriū, co. 4. & 5. ver. scd'a rō est. Et† respectu eorū, q̄ feudū ipsum ɔcernūt, eccl'a ipsa subijcit' iudici seculari, ut tradit' p Cano. in c. veniens, de accus. & in c. verū, cū ɔcor. de iud.
5 ¶† Præsuponit' ēt, Ripā cū suo territorio ɔñr cū d. cōe Tignalis ex d. tit. donōnis pacificè & quietè, & satis lōgissimo tpe fuisse possessam p eccl'am Tridētinā, & p eius platos, & administratores: dñiū. n. & possessio rerū ecclesiasticarū sunt, & residēt penes ipsā eccl'am, & administratio sola ē penes platū ſm D. An. & Cardi. in c. cū sup. de cau. posse. & ꝓprie. & Abb. ibi col. pe. post Inn. & p eundē Abb. ad id allegātē alia iura, in c. ɔstitutus. de rel. vbi Fel. co. 9. & seq. nu. 29. ver. dñium iuriū, alias accumulat decisiones, & hr̄ in decisio. ɔs. Neap. 361. & tradūt doc.
6 post Bar. in l. 1. §. fi. & in l. cū hr̄des. ff. de acq. poss. Et † iō nou⁹ platus, & successor administra. noīe possidet bona ecclesiæ, si-
7 ne aliqua noua apprehensione. † ſm Bar. & alios in d. l. cū hr̄des, qm̄ ecclesia nunquā desijt possidere, & nunquā morit'. c. liberti. 12. q. 2. & nunquā possessio rerū eccl'æ dr̄ uacare, ēt mor-
8 tuo plato, † ex quo ipsa possidet, ſm Bal. & alios in l. fin. col. 2. C. de edicto diui Adria. tollen. & in l. unica. §. in 1. in fi. C. de cad. tollen. & tradit Spec. in tit. de peti. & possesso. & ciuilis possessio, qua oīa retinētur, semper fuit penes ipsam eccl'am. l. licet. C. de acq. possess. p gl. & oēs in l. 1. ff. eo. ti. & p gl. & alios in l. clā possidere. §. qui ad nundinas, vulgato, per Bar. in l. 1. §.
9 hoc interdictū. ff. uti posside. ¶† Præsupponit' ēt, dños. F. annis iā decursis nulla legitima, nec iusta cā pced. de facto, & p uim occupasse, & apprehēdisse dictū oppidū Ripæ cū suo territorio, & cū d. cōe Tignalis, & spoliādo dictā eccl'am pdicta pos-
10 sedisse p annos. lx. & vltra, vsq; ad annum. 1509. Quorū† possessio uitiosa, & uiolēta vitiū merè reale induxit, quo stāte nulla in ipsorū fauorē currere potuit pscriptio. Nedū ɔsiderata psona illorū, qui uiolētiā, & spoliū cōmiserūt, sed ēt cōsiderata persona successorū, ad notata in l. vitia. C. de acq. poss. & in §.
11 qd aūt, & §. furtiuæ, instit. de vsucap. Tale namq; uitiū nō potuit purgari, nisi res pdictę peruenissent ad priorē dñm, & ɔñr ad eccl'am pdictā; ut tradit Bar. p illū tex. in l. certè. §. Iulia. ff. de pc. & in l. sequit'. §. qd aūt, & §. si tu ui me. & §. si dñs. ff. de vsuc. & p Cyn. Bar. & Bal. in l. si partem. C. pro empto. Abb. & alios in c. nihil, col. 2. de pscr. Alex. in l. Pomponius. §. cū quis, col. 5. ff. de acq. poss. in fi. C. quod met. cau. Et qa sp fuerūt, & sunt in mala fide penitus impediente pscriptionē, c. possessor
12 de reg. iu. lib. 6. c. fi. de pscrip. cū vulgarib. Eo† magis quia sumus ī facto arduo, & occupatiōe oppidi, & feudi quo casu mala fides psumitur ɔtinuata, ēt in quoscunq; successores ſm Abbatem in ɔs. 3. Nitar. col. 24. ver. 16. q. in 2. vol. quē refert & sequitur Fel. in c. si diligēti. col. 2. ver. pro qua, de psc. & rep. in l. Celsus, col. 41. nu. 49. uer. & nota singulariter. ff. de vsuca. Et
13 † quia ipsi domini Fra. semper habuerunt illam possessionem uitiosam, & priuati fuerūt possessione ciuili, quæ sp remāsit penes ipsam eccl'am, & q̄ solā pscriptionē inducit, & ea deficiente nulla currere potest pscriptio, c. sine possessione. de regulis iuris. lib. 6. p Bar. & alios diffusè in l. 3. §. ex ɔ̄rio. ff. de acq. poss. cum si. adductis p Ias. in l. 1. nu. 49. ff. eo. tit. Stātib. istis & ipsis D. F. dolosè & violenter, ac de facto possidētib. in d. spolio, & occupantibus dictū oppidū cū suo territorio & d. cōi Tignalis succedēte opportunitate, & data occasione & facultate de ann. 1509. Eps Tridētinus recuperauit oppidū pdictū, & alia
14 superius enarrata. † quam recuperationē iure licito & permittente facere potuit. Nā dicta eccl'a ciuiliter possidebat dicta loca, semper pseuerauit in dicta ciuili possessione, & licuit sibi ciuiliter possidēti deijcere, & expellere domi. F. spoliatores, violentos possessores, & occupatores dictorū locorum, & dietim turbantes dictā eccl'am in sua ciuili possessione. Et ɔ̄ quos eā turbantes licitū ei fuit data opportunitate ꝓpulsare turbatores, quæ propulsatio semp dr̄ incōtinēti fieri, ita in terīs tradit Bar. in l. 1. §. interdū, col. 2. ver. sed in narratione, num. 3. ff. uti posside. & ibi Ale. in apostill. sequit' & ɔcor. adducit, & est de mente Bar. in l. 3. §. eū igit'. ff. de ui, & ui arm. & plura ad idem post alios adducit Ias. in l. clā possidere. §. qui ad nundinas, nu. 24. & aliis seq. ff. de acq. poss. vbi respōdet quibusdam in ɔ̄riū adductis per Aret. & p eundēmet Ias. & sequitur D. Hiero. Butigel. in l. 1. §. qui præsens, in fin. ff. de ver. ob. & hr̄ in decis. cōsil. Neap. 403. Catholica maiestas, col. mihi. 3. & versi. bñfacit. & col.

& col.fi.& p Alex. in sua disputa. Sigismundus Imperator. in
2.dub.col.2.& Are.ꝯs.21.diligenter.ver.vtrum aũt.& Alexã.
ꝯs.82.col.3.ĩ 3.vol.& Soc.ꝯs.167.col.5.& 6.in 2.vol. & Cor.
* ꝯs.62.col.4.in 1.vol.& sequuntur * cõiter alij doc.citati p re-
15 peten.in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.poss.n.175. ¶ †Et
ex isto tollit̃ illa obiectio,quæ posset fieri,de d.l.3.§.eum igit̃.
dum ibi permittitur spoliato reijcere spoliatorem,& sic con-
tinuare suam primæuam possessionẽ, dũmodo incõtinenti id
fiat,ꝓut ẽt tradit̃ per oẽs post gl.in l.1.C.vñ vi,& in l. ut uim.
ff.de iust.& iu.& qñ cõsiderant defensionẽ debere fieri incon-
tinenti,& ꝓ defensione psonarũ vel rerũ.Nã incontinenti di-
cta propulsatio facta dr̃,atteta ꝯtinuata turbatione facta ad il-
lã ciuilẽ possessionem,vt ꝯcludũt apertissimę decisiones supe-
16 rius adductæ.Prout † etiã obiectio tollitur . Nam illud,quod
dr̃ de illo tpe incõtinenti in d.§.eũ igit̃.cũ similibus intelligit̃,
arbitrio boni uiri ꝯsiderata qualitate deijcientis, & deiecti, &
qualitate rerũ,& qñ cõmodè, & data opportunitate recupera
tio posset fieri,ſm Bar.& Ang.ibidẽ,Aret.Socy. & alios oẽs in
d.l.1.§.qui pñs.ff.de ver.obl.& Hugo in c.ius naturale. 1. di-
stin.quẽ sequuntur ibi alij, dicebat incõtinẽti hoc fieri ẽt de-
cursis x.ann.si per prius facultas,& occasio se nõ obtulissent,
referũt,& sequuntur Imo. & Aret.in d.§.qui pñs.vbi citando
Ang.dicit,tps illud, quod non potuit recuperare non eẽ im-
putãdũ spoliato,& eo nõ imputato incontinenti dr̃ recuperas-
se,& sic continuasse possessionẽ,qñ id fecit statim,data oppor-
tunitate,& occasione,& sequuntur Soc.ibi nu.6.& Gallia.col.
penul.nu.6.citantes Bald.Abb.& alios,ut facit per prius Fely.
in c.significasti,col.5.ver.pri.ꝯclusio,nu.11.extra de homici.
* & in c.1.col.6.in fi.de iud.asserens hãc esse * cõem, & in pra-
ctica obseruã. nec ab ea esse recedendum,& ita ẽt dicũt Mod.
Medio.in d.§.qui pñs,n.29.& 30.licet prius dubitent ex uer-
bis d.§.eum igitur.& idem facit Ias.in d.§.qui ad nũdinas,co.
7.nu.35.& 36.vbi citando Bal.in l.fin.C. de his qui a non do
mi.manumit.& in c.in literis,de restit.spol.& alios doc.dicit,
spoliatũ per principẽ uel aliũ posse ẽt post decenniũ , & qñq;
ꝓpria auctoritate recuperare possessionẽ,quoties se se obtule-
rit facultas, semper dicet̃ incontinenti recuperasse, qñ habuit
animum recuperandi,& qñ prætermisit diligentiã in recupe
rando,& illud incontinenti,exponi debet , idest quamprimũ
potuit,vt ẽt sentit Abb.in c.olim,de restitu.spolia.& Deci. ꝯs.
460.nu.16.& bene faciũt,quæ tradit Clau.post alios per eum
citatos in l.vt uim.ff.de iust.& iur.in 2.lect.fol. antep. col. 4.
versi.vlt.vnum casum mirabilem,& Mart.Lauden.in tract.de
17 bello.c.5.¶†Et quòd ecclesia Tridentina nunquam amisserit
possessionẽ ciuilẽ,& semper habuerit animũ recuperãdi vltra
superius adducta satis apertè ostenditur ex actu subsequẽti , q.
declarat animum,& qualis fuerit in præteritũ. l. sed iulianus.
sed & si ab initio.ff.ad maced.l.q. adulterij.C.de adulter.§.pa
uonum.instit.de rerũ diuis.data.n.opportunitate,& facultate,
celerrimè,& nulla data mora possessionẽ recuperauit , ꝯñr di-
18 ci non põt ꝯstitutam fuisse in aliqua negligẽtia. ¶ †Et esto , ꝙ
ius suum per uiam iuris nõ fuerit, prosequuta, quod quidem
uidebatur illi imputãdũ,ſm Bal.Saly.& Fulg. in l. solemnib.
C.de rei vend.& doc.max.do.Præp.in c.1.quo tẽpo.mil.& vr̃
esse de mente Are.in d.§.qui pñs,dũ ipse ꝯsiderat spoliatũ de-
buisse uti aliquo actu iurisditionali saltim interdicendo , seu
19 excõicando.Tñ † obiectio ista penitus ruit : qm̃ nulla aderat
copia iudicis,qui superior esset d. F.& corã quo in ius ipsi po-
tuissent trahi,vt firmant gl.& Bar.in l.si alius. §. bellissimè. ff.
qđ ui aut clã.& Bal.ĩ c.1.de treug.& pa.col.2.& in d.c.in lite-
ris.col.1.& sequitur Ias.in d.§.qui ad nundinas.nu.23.vbi ad
idem alias adducit decis. volentes negligentiam spoliato non
posse imputari,qñ spolians nõ recognoscebat superiorem , ex
quo.n.non aderat copia iudicis , corã quo in ius trahi potuis-
set,ꝯcessa dr̃ facultas recuperãdi de facto occurrente occasio-
ne,ut ẽt notat glo.in l.nullus.C.de iude.& Mod.post Alex. in
l.1.§.nunciatio.ff.de no.ope.nunciati.& Martin. Laudẽ. in d.
trac.de bello.c. 5.& tradit Bal.in l.ut uim.ff.de iust.& iur.col.
antepe.& do.Claud.ibi in 1.lectu.col.13.ver.& Bal. repet. &
apertius ipse Clau.in 2. lect.fol.ante.col.3.ver.4.ampliat̃.Cõ-
20 cludens † citando Pau.de Cast.in ꝯsili.suis istud apertè proce
dere,ut dicat̃ deesse copia iudicis , qñ ipsemet supremus uim
infert,ut fecerũt ipsi d.F. Cõsequenter negligentia aliqua im-
putari nõ põt p̄latis ecclæ Tridẽtinæ,si p viã iuris nõ fuere ꝓ-
21 secuti ius ipsorum.¶†Nec eis licebat apponere interdicta
excõicationẽ, vel exercere aliquem actum iurisdictionalẽ
oĩa occuparẽtur ab ipsis d.F.& frustra actus p̄dicti fuissent
lebrati.Et frustratorius , & nullus actus fugiendus erat l.
stipl̃o.§.diuus.ff.ut leg.no.cauea. & ibi gl. allegans ꝯcor.
22 in c.quia frustra.de vsur. Et † quia alicui nõ põt imputari
gligẽtia,qñ adhibita diligẽtia nihil profuisset. d.l.si alius.
23 alia.ff.qđ ui aut clam.¶†Minus ẽt ecclesia ipsa & pro tpe p
lati ipsius debebãt uti interpellatione,& ipsos d. F. non te
bantur interpellare,ut dictũ locum occupatũ eidẽ redderent
Qm̃ illa ꝯsideratio requirẽdi interpellationẽ bene adaptat
qñ nõ adesset copia iudicis,coram quo quis valeret ꝯsequi
suum.& ita impeditus protestari debet, sicut qñ alio imp
mento occurrente non valeret exequi illud , ad qđ oblig
erat,ut ad plenum traditur in l.2.ff.si quis cautio.& p Bart
Alex.in l.de pupillo.§.si quis ipsi p̃tori.ff.de ope.no.nun.
24 cõcor.ibidem allegatis. At † qñ alia de cã seu rõne qs nõ
vocari in ius,interpellatio minimè requitur ſm eundem
in d.§.si quis ipsi p̃tori,col.3.& nu. 13. & istud propriè co
nit pñti disceptationi, qm̃ spoliatus nõ tenetur requirere
liantem,& uiolentum occupatorẽ,& detentorem, ut resti
rem,quã occupauit: cum ipse bene sciat se ad id teneri,&
rius certiorari & interpellari minimè debuerit.l.1 . in fi.
act.emp.& vend.cum concor. Et quia leges & decis. super
citatæ pmittẽtes spoliato,& ciuiliter possidenti recuperat
ꝓpria auctoritate data facultate & occasione,minimè exig
& requirũt interpellationẽ aliquã, ꝯñr,nec istud nos requ
re debemus,cũ ad id dictæ leges,& decisiones non arctẽt
liatum.Eo ẽt: qm̃ si miles fuisset data facultas faciendi dic
interpellationẽ,q̃ uerè fieri & exequi minimè poterat,tñ
ꝓfuisset,& reddita fuisset vana , & frustratoria , & frustra
cautionibus uti minimè debemus d. §. diuus. cum alijs s
rius adductis.Nec opus est instare,an ecclesia p̄dicta fuerit
mina dictorũ locorũ,& illa possederit ante dictũ spoliũ.
25 istud manifestissimũ est,ut deduximus s̃.¶†Nec ualet dic
dictã ecclãm potuisse alienare,seu pignorare dicta loca.
istud caret ueritate,& cũ facti sit , necessariò p allegãtẽ ꝓb
erit.l.in bello.§.factæ.ff.de capit.& postli. reuer. & p Mod
26 l.de quib.ff.de legib. ¶†Minus ẽt obstabit, si dicat̃ , iure
belli ecclesia dicta loca amisisse.Cessat.n.istud ex his,quæ
dunt̃ p Cano.in cap.cum olim.de rest.spo.& in c.sicut. de
reiur.& p Bal.in c . 1 .col.4.de mili.vasal.qui cõtu.est , &
sè p oẽs in l.1.ĩ prin.ff.de acq.poss.& Barb.ꝯs. 38.in 1.uol.
iustissimus arbiter & mediator ꝯsiderare poterit,q̃ iustitia
li cadebat in ipsis d.F.occupandi, & apprehendendi dicta
27 ca,& spoliandi ecclesiam Tridentinã. ¶†Postremò nõ ob
post alios dicebant Aret.& Soc.n.6.in d.§.qui pñs, & alij
bẽ.ibi post Lud.Rom.& eũdẽ Aret.in l.ꝯtinuus.ff. de ver.
volentes,spoliatũ debuisse facere diligentiã , & p̄paramenta
recuperanda possessione,qua fuit priuatus,quib. cessantib.
vr̃ spoliato data facultas ꝓpria auctoritate recuperãdi eam.
quia ecclã Tridentina,& eius p̄lati minimè ad id p̄param
aliqua fecerunt,ꝯcludendũ vr̃ postmodũ de facto nõ pot
28 dictã possessionẽ recupare.¶†Cessat.n.ista obiectio ex dict
Fely.in d.c.significasti.nu. 11.dicentem spoliatũ excusari
peditus ẽt p̄paramenta facere non potuit. Nã isto casu nõ
currit tp̃s.c.ex transmissa.de p̃scr.l.Cæsar. ff. de publica.
iactatus grauiori fortuna uel uirib.inæqualib.non potuit
perationem facere,nisi daretur opportunitas,& sequunt̃
der.Mediol.in d.§.qui pñs.in fine,dicẽtes spoliato nullũ
rere tp̃s ad recuperandã possessionẽ,qñ interuenissent occa
tiones, q̃bus de facto ꝓuideri nõ posset , qđ ꝓpriè adapt
ad casum istũ,ex quo ecclã Tridẽtina , & eius p̄lati q̃
diligẽtiã fecissent,nulla in mille annis potuissent facere p̄p
mẽta apta & valida ad recuperandã possessionẽ p̄dictã ad
sus d.F.potẽtissimos,nisi successisset occasio illa in ann.15
p quam data fuit facultas recuperandi, & recuperatio subs
ta fuit iure,& lege pmittente.Ex quib.satis patet cessare oĩa
29 bia,quæ.3.& vltimo loco data fuere ꝯtra ecclãm. ¶†Præte
si iure belli ipsi d.F.dicũt dicta loca occupasse exorto post
dum bello in anno.1509.licitũ fuit Episcopo Tridentino
recupare iure quodã postliminij,qđ locũ sibi vẽdicat ẽt in
bus soli & immobilibus.l.postliminiũ.in prin.l.si captiuus
1.l.si qd bello.§.fi.ff.de cap.& postli.reuer.l.ab hostib. C.
& not

& notat Ang. Aret. in §. item ea. instit. de re. diui. & in §. si ab hostib. instit. q b. mo. ius patr. pot. sol. & Mar. Laud. in tract. de bello, col. 3. uer. ius postliminij, citãdo Bar. in l. hostes. ff. de ca. & postlim. reuers. & traditur in l. transfugam. ff. de acq. rer. do mi. per gl. & Bal. in tract. de pa. cõstan. in ver. possessiones. Alex. & alios in d. l. id qđ, de leg. 1. & facit tex. in l. 1. in prin. ff. de ac qui. poss. vbi doc. max. Ias. in 4. not. plenè tangunt, qñ recupe-rant bona aliàs in bello capta iure postliminij, ẽt ex interuallo cũ dicta iura loquãtur gñaliter, & exclusa ui deat pscriptio fm l. i l. i tm. ff. de rer. diuisi. pro qua est tex. in l. 1. C. de offi. pfec. Aphri. ¶† Nec dicatur hoc cõsiderato licuisse ẽt d. F. postmodũ ann. 1516. iure d. postliminij recuperare dicta bona deperdi ta, p quã recuperationẽ nõn dicunt occupasse illa, ex quo præ-sumuntur nunquam fuisse amissa, prout dicitur in 2. dubio lato. Nam ista. 2. occupatio per d. F. facta caruit iustitia, hone-state, & æquitate, & solùm pcessit de facto ad cõsirmationem primeuæ occupationis, & vtraq; tanquam iniusta nõ põt ip-sis. d. F. dolosis & violentissimis occupatoribus in aliquo pro-desse, & sicut pri. non licuit eis istud facere, & dicta bona occu pare, ita nec licitũ fuit postremò id attentare de ann. 1516. & ipsis occupatorib. & violẽtissimis possessorib. iura postliminij fauere nõ debẽt, ut ẽt inferi' cõprobabit. Quæ oĩa cessant ĩ ec clesia, & d. Episcopo Tridẽtino rõnibus, & causis superius de-ductis. Quibus cõsideratis, qđ licuit ecclesiæ, & Epõ, nõ põt di-ci licuisse ipsis D. F. militãte iuris, & rõnis diuersitate, ad not. ĩ l. Papinianus exuli. ff. de minori. & in d. §. nihil cõe. Nunquã n. ipsi fuerunt dñi, nec iusti possessores, nec vnquã habuerunt ciuilẽ possessionẽ. Nec error iuris põt istos excusare, ad plenis simè tradita in c. illud, de præscri. ex. Quorũ oĩum cõtrariũ stante veritate facti cõsiderat, & adaptatur in ipsa ecclesia Tridẽtina, & in eius plato. Et qm postquã ipsa ecclesia in ann. 1509. recu perauit dicta loca iure, & lege permittente, & illa possidebat, demũ, & iterato D. F. eandẽ spoliarũt d. cõi Tignalis de ann. 1516. meritò omissa dispõne iuris cõis dictæ ecclesiæ facien-da venit restitutio dicti cõis, cõsiderata cõcordia, & fœdere capi tuli pacis initæ inter Cæs. Maie. & ipsos d. F. de anno. 1521. Vuormatiæ, vbi in 6. capite apertè disponit, bona occupata in illo prox. pñti bello esse restituẽda subditis tã laicis quã eccl'a-sticis, put p eos possidebant ante dictã occupationẽ, & turba-tionẽ, ita ꝙ cessaret oĩs iniuria illata subditis, & ꝙ deberet fie-ri oĩmoda reintegratio, & cõseruatio possessio. pstinæ bonorũ, & iuriũ ipsorũ priuatorũ, cõnr dictæ ecclesiæ spoliatæ dicto cõ muni, restitutio illius faciẽda est. Tũ † qa tale spoliũ factũ de ann. 1516. fuit vltimũ & nouissimũ, cõnr de iure illud primò purgãdũ venit. c. 2. c. fi. extra de ord. cogn. p Bar. & alios in l. si quis ad se fundũ. C. ad leg. iu. de ui, & hr in teris ferè nr̃is in pallegata decis. cõs. Neap. 403. car. mihi 2. versi. & si diceretur. Tum † ẽt, qm in d. c. 6. fęderis Vuormatiæ fit expressa mentio occupationis & turbationis factæ in illo prox. pñti bello, quæ qualitas excludit alia antecedẽtia, & solũ cõsiderat turbationẽ, & occupationẽ vltimã. l. pxi. ff. de verb. sig. & l. proximus. eod. tit. Et † quia relatio ad prox. facienda est. l. si idẽ cũ eo. §. fi. cũ alijs ibi deductis. ff. de iurisd. om. iu. Et qualitas illa adiũcta di-cto verbo, necessariò intelligi dẽt fm tps verbi, cui apponitur. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nox. l. Titius. vbi Bart. ff. de testamen. milit. & diffusè per eundem in l. ex facto. colum. 2. ff. de vulga. & pupil. Et quoniam ista occupatio fuit nouissima, meritò dictum capitulum hẽt illã cõprehendere, vt restitutio dicti cõis facienda sit dictæ ecclesiæ. ¶† Qđ ẽt suadetur; qm ta le c. loquens, & volẽs resti. faciẽdã possidẽtib. intelligit de illis qui iustè possidebãt, & nõ violẽter, nec dolosè, sed de illis ha-bẽtib. ti. vt in terminis nr̃is est ampla decis. cõs. Neap. pallegata. 403. vbi allegãtur decisiones, & quãplures volentes, possesso-rẽ dolosũ, & uiolẽtũ occupatorẽ, & turbatorẽ nõ includi ap-pellatione possessoris, ẽt in capitulis pac is: qa talis inuasor, & violentus possessor caret iustitia, & veritate, q̃ prorsus abesse debent à supremis principibus fędera, & pacẽ facientib. & qa dolus, & fraus nõ debent istis opitulari, & dictũ capitulũ pa-cis verificãdũ venit in possessoribus iustis titulatis, & habẽtib. possessionẽ ciuilẽ, & cõnr locũ habebit ĩ ipsa eccl'a, ĩ qua dñiũ, & oĩa pdicta cõcurrebãt, & adaptãtur, & ĩ ea cessabat dol', cor-rñdebat dñiũ, & tũc tpis a nullo alio dictũ cõe Tignalis possi-debat, naturaliter, nec ciuiliter, & sic illi faciẽdã est restõ, & ut dr ĩ pallegata decis. cõs. Neap. 403. in fi. ¶† Ad qđ bñ facit opti-ma decisio Mar. Lau. in suo tract. de cõfœderatione & pace, col. 4. ver. qñ fit pax. cõclu. ꝙ qñ pax fit ĩter Prĩcipes, cessat illa regu la volẽs, spoliatũ ante oĩa restituendũ. Nã pp factã pacẽ nõ dẽt restitui, qñ spoliãs hẽt bona iura ĩ pprietate, citat ad hoc Odo. & Bal. in illa extrauag. de pace cõst. Faciũt ẽt adducta p Io. de Li gna. in tract. de bello c. 105. & 113. quẽ refert, & sequit Clau. in d. l. ut vim. dum cõsiderant, an possessio sit iusta uel iniusta. Ex q b. patet, pallegatã decis. cõs. Neap. facere ad sensũ, & uicto-riã dictæ eccl'æ, & nullo mõ in oppositũ, ut apertissimè est ui-dere ex lectura ipsius. Infertur ẽt, dubiũ pri. loco datũ minimè obstare, quatenus in eo dr, dictos supremos Principes faciẽtes pacẽ, & apponẽtes illud ca. voluisse prouidere priuatis & spo-liatis in bello, & illis quorũ bona erant occupata, & nõ illis q in eodẽ bello aliqua q̃siere, & successiue durãte bello illa ami-sere. Nã si sensus iste daret, sequeret, ꝙ voluissent puidere illis qui ex bello quæsiuissent, & nõ amisissent, & ex hoc locupleta rentur, & non essent in damno, qđ profecto esset cõ mentem ip sorũ, qui egerunt, ut bellũ nihil daret, nec tolleret subditis. Si

36 †. n. verba d. capituli cõsideramus, duo disponunt, ꝙ subditus possederit, & aliud, ꝙ talia possessa in pñti prox. bello sint oc-cupata, nec aliquid ibi dr, ꝙ possederit ante bellũ, nec qualita tem istã capitulũ illud exigit. Minus ẽt ibi dr, ꝙ bona restituẽ-da deberent esse occupata in initio belli: quia immò totũ op-positum ibi disponit in illis verbis, prox. pñti bello, vt s. dedu xi, & qm tale bellũ p aliquot annos pseuerauit, & successiuum habuit tractũ, & ab ann. 1509. vsq; ad annũ. 1516. medio tpe inter ipsos Principes factæ fuerũt induciæ, honestũ, & cõueniẽs fuit, ꝙ subditis ipsorũ fieret restõ, quocunq; tpe dicti belli ap-parerent spoliati, & dũmodo ꝙ illo tpe fuissent possessores, & ipsorũ possessio fuisset occupata; & qa dictæ qualitates conue-niũt casui pñti in fauorẽ eccl'æ Tridẽtinæ, ut iã oñdimus, aper tè infert, verba dicti c. cõprehendere istũ casũ, & eius dispõnẽ habere locũ, cũ cõueniũt verba & qualitates in illis requisitæ. l. 4. §. toties. ff. de dam. inf. Verũ ẽt d. F. in ann. 1516. in illo bel lo occupasse d. locũ Tignalis antea iã possessũ p eccl'am Tri-dentinã, ipsis igit adaptãt verba dicti c. vt subditis, & sic dicta eccl'a reintegrari debeat ad possidẽdũ, sicut possidebat ante di

37 ctã occupationẽ factã in d. prox. bello. Mẽs † ẽt, & sanus sen-sus ipsorũ Principũ faciẽtiũ dictã pacẽ minimè põt demõstra-ri cõtrarius, cũ non possit alius colligi nisi ille, q. verbis expressus apparet, vulgata. l. Labeo. ff. de supellec. lega. & aliter facere in-

38 terpretationẽ, diuinare pfecto esset, qđ iura abhorrent. Et † si prooemiũ, & uerba narratiua cõsideramus ex quib. possit argui mẽs, & cã finalis, iux. l. fi. ff. de hære. inst. & l. 1. ff. ad mace. ex il-lis uerbis nihil põt colligi, qđ huic menti deseruiat, immo to-tũ oppositũ, videlicet, ꝙ voluerint fauere iustis possessorib. & ueris dñis, & ñ violẽtis, & dolosis turbatorib. & occupatorib. ut aptissimè tradit ĩ pallegata decis. 403. p totũ. Nec ex ista in-telligẽtia eccl'a lucrat, nec d. F. dãnũ patiũt, cũ eccl'a ipsa suum recupet, & magno dãno sit affecta, cũ tot annis priuata sit fru-ctib. & redditib. dicti lo. & alij aduersantes ĩ lucro reperiunt, & cum restituunt, quod est alterius, damnũ minimè sentiunt, quinimmo iustitiã & honestatẽ seruãt. Et qa licitũ fuit dictæ ecclesiæ, seu eius plato de anno. 1509. propria auctoritate ap-prehendere dictũ locũ, ut ex plurib. s. oñsum fuit. ¶ Et ad eun-dẽ sensum adaptari possunt (cõsiderata mẽte cõhentiũ pacẽ) alij casus, quos satis aptè ad pñtẽ disceptionẽ cõsiderat Excel. & cla ri. D. Ant. Queta cõsiliarius Reueren. d. Tridẽtini, qui si noĩe eccl'ę iustè, & licitè possessionẽ cõis Tignalis recuperauit de anno pdicto. 1509. & eadẽ fuit spoliatus de ann. 1516. ad illã restituendus venit virtute dictorũ capitulorũ pacis, cũ ista ul-tima fuerit iniusta, sicut & prima violenta & dolosa, & recu-patio p eũ facta de ann. 1509. q̃ pseuerauit usq; ad ann. 1516. fuerit iustissima, vallata tit. dñio, & reliqs aliis de iure requisi-tis. Et si tale capitulũ aliter intelligeret, certè nulla fuisset facta puisio spoliatis pp bellũ pximũ, & eẽt cõ intẽtionẽ cõhentiũ vo lẽtiũ puidere, nedũ possessorib. ante bellũ, sed ẽt illis, q. possi-debant & iustè in bello pdicto, cũ utroq; casu uigeat rõnis idẽ

39 titas & paritas, vulgata. l. illud. ff. ad legẽ aqu. Et † appareãt & sint uerba expressa pacis pdictæ, & restitutione facta eccl'æ oĩ-bus poterit reseruari ius, si qđ hñt, & hoc subsecuto eccl'a non afficiet dãno, cuius oppositũ esset, si aliud sequeret, & d. F. nul-la fit iniuria, cũ restituãt, qđ alienũ est, & ius ipsorũ, si qđ erit,

40 remanet saluũ & illæsum. ¶† Et ista uia amplectenda est, quũ

nedum

nedum sit iusta, & honesta, sed fulcita appareat omni æquitate,& quacunq; naturali ratione,quam sequi debemus, ēt si legem scrip tam præ manibus non haberemus.l. in summa. §. item Varus.ff.de aq.plu.arcen. Parisius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Collectas,vectigalia, & alia onera imponere qui possunt, & an ista sint reseruata supremo principi, & nu.15.& 92.*

2 *Alij inferiores, & recognoscentes superiorem an possint ista imponere, & quando, & quo casu, & nu. 14. 33.41. & 52.53. 63.64.94.& alijs.*

3 *Communitates nō habētes iurisdictionem, an possint ista imponere, & quando, & quo casu, & n. 69.70. & 71.*

4 *Et an possint imponi forensibus possidentibus bona in territorio imponentium eas, & nu.6.75.& 76.& seq.*

Onus mixtum quod propriè sit, & nu. 5.& seq.& num. 75.90. 91.& 95.

5 *Onus extraordinarium quale sit, & nu.75.90.91.& 95.*

7 *Et quid si imponūtur pro constructione murorum, & similium, & nu.72.& 96.*

8 *Et quid si imponūtur alia de causa quàm pro conseruatione prædiorum.& nu.9.& 76.*

10 *Coloni cultiuantes possessiones forēsium an sint exempti ab istis oneribus, & nu.97.& 98.*

11 *Priuilegium imponendi collectas, & grauamina exhibendū est, & num.99.*

12 *Et interpretandum est sine alterius præiudicio.& nu.13.*

14 *Et an per priuilegium possint imponi noua vectigalia.& n. 52.*

15 *Supremi principes quo casu possint ista noua imponere.*

16 *An propter generalem consuetudinem Italiæ possint ista imponi a baronibus, communitatibus, & similibus.& nu.18. & seq. & num.54.& seq.*

17 *An credatur doctori asserenti de consuetudine, & quando, & quo casu.& nu.16.18.& 100.*

18 *Consuetudo facti est, & ideo probanda, & nu.101.*

19 *Consuetudine tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, an possint ista induci.& nu.23.*

20 *Consuetudinem istam probare difficile est.& nu.105.*

21 *Et quid si habet uiolentum initium.& nu.106.& 108.*

22 *Ista præsumitur in hac materia violentum habuisse principium.*

23 *Quando præsumptio iuris est in contrarium, quæ consuetudo exigatur, & qualis.*

24 *Consuetudo an liget forenses.& nu.57.& alijs.*

25 *Et si consuetudo collectandi fuit super vna re, & specie, minimè debet extendi ad alias.nu.26.& bene nu.86.& seq. nu. 102.*

27 *An libertas non soluēdi collectas,& immunitas ab istis onerib. possit præscribi, & quanto tempore.& nu.28.29.30. & seq. 33.& 103.& seq.*

30 *Et an sufficiat præscriptio cum allegatione tituli.*

31 *Vasallus aduersus dominum an possit seruitia præscribere.*

34 *Exemptio & immunitas præscripta non potest tolli.*

35 *Et an stat. possunt astringi ad soluēdū eas.& n.38.39.78.et seq. Et tale stat.an liget forenses, et nu.36.et seq.*

37 *Et quia uidetur esse contra ius.et nu.61.*

39 *Et quid si communitas id statuat pro rebus alibi sitis.*

40 *Proclamata et bannimenta an possint super istis fieri.*

41 *Et quid si fit generalis impositio a Barone.et n.116.117.et 118.*

42 *Sententiæ latæ uirtute edicti, et proclamatis generalis non ligant eos, qui certi sunt.et nu.116.et alijs seq.*

43 *An Baro imponens sit super istis iudex competens.et num.120. 121.et 122.*

44 *Possidēs bona in territ. alicuius, an ab illo possit astringi ad præstandum iuramen.fideli.et quando.et nu.45.46.47.et n.123.*

48 *Verba illa priuilegij concessi iuxta formā, et uim alterius, quando stent conditionaliter, uel causaliter, et alys seq.*

49 *Et stabūt dispositiuè, quādo exhibetur illud, ad quod fit relatio.*

50 *Valet priuilegium concessum ad instar alterius.*

51 *Relatum continetur in referente cum suis qualitatibus.*

52 *Inferior principe pōt collectas, et alia onera imponere, si a principe talis facultas ei conceditur.*

53 *Et idem si sunt concessa imperialia, et regalia.*

Barones, quibus sunt concessa imperialia, quid possunt, vel similia, et nu.66.

54 *In materia imponendi collectas, et onera antiqua cōsuet[...] obseruanda, et qualis debeat esse, et quanto tēpore, in al[...]*

55 *Et attendi debet antiqua obseruantia.*

56 *Et talis facultas competit ex iurisdictione.et nu.3.*

57 *Et ualida est consuetudo ista collectandi, et nu.24.et alijs.*

58 *Et sufficit si inducta est per annos.30.40.vel 10.et nu.5[...]*

Et procedit etiam contra forenses habentes ibi prædia, et[...] 60.et 61.

61 *Et tanto tempore inducitur, licet sit contra ius.et nu.37[...]*

Et idem a fortiori si esset tanti temporis, in cuius contrar[...]

62 *Et quos effectus ista producat.*

63 *Et an isti barones in eorū territorio possint imponere coll[...] et grauamina de iure communi, et quando, et nu.64.et[...]*

64 *Et quæ causæ imponendi eas dicantur iustæ, et num.65.et[...] 72.et alijs.et 96.*

68 *Et quid si antecessores imposuerunt, uel conuicini domini[...]*

69 *Communitates, et subiectæ an possint imponere, et quand[...] me.3.et 71.*

70 *Et an possint cogi ad eas imponendum.*

72 *Constructio murorum et castri an sit iusta causa imponend[...] et nu.73.74.et 96.*

75 *Et ipsarū impositio quod munus concernat, et nu.5.6.90.[...]*

Munera patrimonialia quæ, et an ab eis excusentur ali[...]

76 *Et si imponuntur ratione rerum, forenses non excusantur.*

77 *Et idem si prædia forensium sunt allibrata, et nu.114.*

78 *Et idem si stat.loci forenses astringerentur, et nu.79.80.8[...] et 35.et 36.*

Possunt Barones statuta condere, et valent, et alijs seq.

82 *Ius imponendi collectas, et alia onera quæri potest præscri[...] ne, et nu.seq.*

Et quanti temporis debeat esse, et nu.83.

84 *Non potest quis in duob.locis collectari pro eisdem rebu[...]*

85 *Debet solui collecta alibi pro rebus ibidem sitis, licet sit[...]*

86 *Consuetudo collectandi in vna specie locum habet in ali[...] do, nu.seq.et nu.25.et alijs.*

Et quando, et quo casu istud procedat, et nu.87.et 89.

88 *Et per quot actus probetur ista consuetudo.*

90 *Collectæ quo casu habeantur ut onus ordinarium, et vt[...] trimoniale, et nu.91.et 95.*

92 *Et talis impositio an possit fieri pro pluribus annis.*

93 *Et talis impositio non est de reseruatis principi, et nu.[...]*

98 *Et quid si sunt impositæ contra habitantes.*

103 *Exemptio et immunitas non soluendi collectas, et oner[...] sit præscribi, quantum tempus exigatur, et quæ alia[...] quentib.et nu.27.et 109.*

105 *Et quid si nunquàm superuenit casus illas imponendi[...]*

106 *Non currit, quando habuit initium uiolentum, et nu.1[...]*

Et isto casu non sufficit allegare titulum.

Et si cōceditur immunitas, non præiudicat successorib.[...]

109 *Quæ requirantur, ut possit præscribi exemptio, et imm[...] num.110.105.*

111 *Si quis vsus est immunitate in vno, non propterea po[...] reliquis uti.*

112 *Collecta ex nouis causis potest imponi.et nu. 13.*

113 *Et potissimum propter bella, pestem, et similia.*

115 *Exemptio et immunitas concessa potest propter ingrat[...] reuocari.*

116 *Barones possunt facere proclamata, et generalia edicta[...] 117.118.et 40.*

Et quid si fiunt cum clausula, si quis senserit se grauatum[...] in illo loc[...]

118 *Et an possint fieri contra possessores bonorum in illo loc[...]*

119 *Et possint apponere pœnas, et mulctas.*

120 *Et illas insuper exigere.*

Et super istis erunt iudices, et exercent iurisdictionem, et[...] do, et quo casu, et nu.121.122.et nu.40.

CONSILIVM XXV.

Primo aspectu dicendū vr̄ D.Iuliū de iure nō p[...] stringi ad soluēdū collectas, factiones, ta[...] grauedines īpositas p Illus.d. Rolādū de Saxonia, seu p[...] & cōita.Castri Gifredi. Tū ↄsideratis primò pſonis. d.[...]

1 ponētib.carentib.facultate,& ptāte illas imponēdi. E[...] impositio ad supremū principē spectare vr̄, ex quo ista[...] sunt,& reseruata uident supremo principi in signū sup[...]

tatis,ut dicit Bal.post Richa.Malum.in l.cũ multa.in fi. C.de bonis q̃ liberis,allegat textũ in c.1.in tit.q̃ sunt regal. in vsib. feudorũ,ubi doc.istud idẽ sentiũt,maximè d.Præp.col. 5. uer. & istud tale impositũ,ubi alle.tex.hoc ꝓbantẽ in l.1. C.de superindi.li.10.& ibi Bar.dicit,principẽ posse solũ collec.imponere,& sequit̃ Io.de Plate.in 2.notabili,& tradit ẽt Bar. in l.1. C.de mul.& in quo loco,li.10.col.4.ver.hic q̃ro, & bñ facit. l.2.3.& finalis,ubi gl.& doc.not.C.uect.no.impo. nõ po.&c.

2 Vbi†Saly.infert ad Barones recognoscentes superiorẽ nõ posse dicta onera imponere,vt expreßè ẽt sentit Luc.de Pe.in l.5, nu.13.14.& 17.C.de re mili.li.12.& d.Iac.de S. Geor. ĩ trac. de feu.in ver.qui quidẽ inuesti.col.antepe.& ꝓced.ver. uidendũ est,& in trac.de homa.col.8.ver.iuxta ꝓdicta,& Albe.Bru. ↄs.32.dum quærit,& ↄs.103.casus iste.& ꝑ Alex. ↄs. mihi 37. uiso themate,col.1.& ↄs.147.q̃m abũde,col.1.in 2.uo. & per Phi.Cor.ↄs.199.circa primum,col.2.in lr̃a.O.in 1.uol.& cõs. 268.in hac,col.7.in lr̃a.B.in 4.uo.& multa ad id adducit Bertachi.in trac.de gab.in 1.par.q.2.& 3.& Ias.post alios in l. placet,nu.19.C.de sacros.ec.& repe.ibi col.10.ver.1.ↄcl'o, & co. seq.uer.itẽ addatis,& Dec.ↄs.19.uisis,nu.1.& col.pe.ver.non obstat,cũ ↄcor.In quib.cõiter*ↄcludit,istos dominos inferiores non posse talia onera imponere, esto ꝙ habeant merũ imperium,& oĩmodam iurisdõnem.Et†eo magis d.cõitas nõ habet ꝑtatẽ dicta onera imponendi:cũ careat iurisdõne, & actus ista exercendi sit iurisdõnalis,ut dicit Cald.ↄs.7.col.2.in ti.de ↄsti.& Ale.ↄs.78.nu.9.in 6.uol.cum si.Tum†ẽt: q̃m licet istæ personæ inferiores cõsideratis aliquibus qualitatibus inferius adducendis aliquo casu haberent potestatem imponendi dicta onera. Tñ talis impositio non hẽt, nec põt ligare dictum Iulium forensem,& externum.Tum quia non est munus merè reale,sed mixtum,& imponit̃ personis ↄtemplatione rerũ, & gl.in vers.incolis,in l.rescripto.§.fin.ff.de mune.& honori. illud appellat collectam,& Bar.ibi,uer.collectę uerò,istud sentit,& Alex.in additio.& firmat Bal.ↄs.113.col.3.uer. quoddã est munus,in 2.uol.& Bar.per illum tex.in l.munerũ.§. patrimoniorum,in fi.ff.de mune.& hono.& in d.l.placet, in lectura,& in repetitione,col.2.& 3.uer.nunc de mixto, & habet̃ in l.1.C.de interdictis.li.10.adducta ibi per Bar.& ibi scri.maxi. Ias nu.4.& repetentes col.15.ver.& ex hac decisione,& versi. 2.dicatis,& col. 10.uer.& istud ſm genus,& per Io.de Plat.in Rub.C.de anno.& trib.& in l.indictiones,uer.& nota hic.per Luc.de Pen.in d.l.1.C.de mulierib.& in quo loco,nu.14.post Bar.& alios ibi,& in l.qui immunitatem,& in l.quantũ.nu.1. de muneri.patrimo.li.10. & per Soci. ↄs. 129. præstantissimi, in principio,in 1.uol.cum s̃. Et † quia non habent certam & determinatam præstationem,& non imponuntur ab aliqua lege seu statuto,nec per prouisionẽ generalẽ singulis annis, seu mensibus,sed per accidens & vario modo,ſm cursum temporum & casuum in plus uel minus arbitrio superioris, munus extraordinarium appellantur,vt firmat Bar. allegando iura in l.hi qui,in fi.ff.de iure immunita. & probat̃ in d. l. placet,ubi scrib.notant,maxi.Ias.nu.5.& 6.& nu.16.post gl.& repe.uer. superius alleg.& tradit Bal.in d.ↄs.112.in 2.uol.& plenè Are. ↄs.132.in cã,col.2.3.& 4.& Cardi.cõsi.12.& Ang.in l.1.col. fi.uer.item quæro.C.de mulier.& in quo lo.& per Io. de Pla. in d.Rub.C.de anno.& trib.col.fi.uer.collectæ autem, & per Pet.de Vbal.in trac.de collec.nu.21.quæro,& per Alex.consi. 33.col.1.in 5.uol.ponderatis,allegantem Bart. in d.l. 1. C.de mulier.& in quo lo.& alias quamplures decisio.prout facit ẽt Bertachi.in d.suo trac.de gabe.col.2.& 3.ver. aliqua inducuntur,& versic.extraordinarium verò.¶†Ex quibus infertur, ꝙ si imponuntur,non ligant forenses possidentes bona in territorio imponentium tales collectas,cum sit munus extraordinarium,& imponantur personæ pro rebus,vt est tex.in d.l.rescripto.§.fi.& ibi Bar.in ver.collectæ verò,apertè hoc firmat,& sequitur Alex.ibi in apostil.& idem vult Bar.per illum tex. in l. cum neque.C.de incol.lib.10.& ibi Luc.de Pe.nu.2.& Bar.in d.l.1.C.de mulieri.& in quo lo.col.4.versi.uenio ad tertium, & uer.quæro an,& col.fi.uer.item q̃ro.& ibi Ang.col.4.versi. uenio ad 3.& uer.2.quæro.& Io.de Pla.col.2.ver.& ista imponuntur,& tradit Bar.in l.libertas.§.sola.ꝑ illum tex. ff. ad municipa.uolens expreßè talia onera non posse imponi forensib. etiam pro rebus,quas possident in territorio imponentiũ, & idem Barto.in l.munerum.§. patrimoniorum. per illum text. ff.de muner.& honori.& in d.l.placet, in lectura. & in repetitio.in versic.superius allega.& sequuntur scriben. ibi maximè Iaso.num.4.& 5.& repeten. supra citati in locis quibus supra, & firmat Bald.d.consi.112.& diffusè Are.d.consi.132. col.2. uer.sed tamen,& uer.restat ergo,col. 5.& uersi.sic cum taxa.& consi.104. col. 2. & Ioan. de Platea in dicta rubri.de anno.& trib.col.3.& col.fi.& in d.l.indictiones.& firmat Pet.de Vba. in tracta.de collecti.col.2.nu.4.& num.44.& in cons.ibidem annexo,col.3.& Alexan.consi.mihi.70.& uiso,in 2.uol.col.1. & consi.mihi.34.uiso processu,colum.5.& seq.versi.circa tertiam,in 4.uol.& consi.52.in prin.in 5.uolum.& consi.78. in princip.& nu.5.& consi.148.num.3.in 6.vol.& cons.90.nu. 10.in 7.uolu.& Socin.d.consi.129.in principio in 1. uolu. & Corne.consi.22.in litera.B.in 1.uolu.& consi.217.colum. fi. in 2.uol.& consil.72.in litera.M.& consil.194. in litera. A.& consi.268.in princip.& in litera.D.in 4. uolu. & Deci. consil. 285.nume.4.& consi.358.nume.2.& Alber. Brun.consi. 94. cum alijs allegatis per repetentes in cap. fin. extra de consuetu.fol.35.colum. 4. uersic. 2. amplia.

7 Et† ista uidentur locum sibi vendicare,quando collectæ imponerentur, etiam pro constructione murorum,seu castri faciendi,pro custodia, & securitate loci.Nam ad eas forensis possidens ibi compelli non potest,ut probat tex.a contrario sensu in l.omnes prouinciarum. C.de operi.publi.dum solùm ad ista astringit ciues,et incolas.

8 Et†etiam: quia collectæ imponuntur personis respectu rerũ, nec habent ligare forenses, quando talis custodia,et securitas non concernit tuitionem ipsarum possessionum, sed solũ personarum,ut ad plenum tangit Abb.et Pet. de Ancha.in c.non minus.extra de immunitate ecclesiarum, et idem Abba.consi. 38.quidam potens.in 1.uolu. et Barto.sentit in l.eum neque. C.de incol.lib.10.et Bald.in l.non tantùm.§. inquilinus.ff. de excusa.tutor.& plenè prosequitur Corn.consi.77. in hac consultatione.col.pen.& finali, uersi.ad quod etiam.in 4.volum. vbi ex pluribus concludit, forenses ad ista minimè posse cogi respectu possessionum,quas ibi tenent,rationibus deductis in præcedenti fundamento,& idem firmat Ioannes de Plat.in l. muneris.C.de uacatio.mune.& apertius in l. per Bitiniam.C. de immunit.nemi.conceden.lib.10.col.2.in fin.vbi vult, talia onera non ligare forenses,ex quo imponuntur personæ pro rebus,nec concernunt meram tuitionem rei, adducendo consilium Nico.de Matarel.consulentis,ꝙ quando similes collectę imponerentur in territorio Paduano non ligarent Venetos ha

9 bentes prędia in dicto territorio.Et†Bald.ibi uersicu. & nota. dicit,quòd quãdo talis collecta indicitur personis pro rebus, non comprehendit nisi ciues,& incolas: eo quoniam non est ęqualis quò ad omnes possidentes.Magis enim cõcernit commodum ciuium,& incolarum tuitionem, & custodiam ipsorum,& personarum,quã tuitionem prædiorum ipsorum forẽsium.Et Luc.de Pęn.in l.fi.C.de quibus muneri.col. 4. & seq. nu.34.per dictam l.omnes.& per alia iura dicit, tale onus solùm ligare incolas, & ciues, & non exteros, & aliquid sentit

10 Alex.in prælle.consi.70.col.2.2.uol.Et† ab istis onerib. exẽpti etiam iudicandi sunt,& ad eas non tenentur coloni. d. Iulij laborantes & cultiuantes terras ipsius, ut est de mẽte Bart. in l.1.C.de anno.& trib.li.10.& sequitur ibi Io.de Pla.co.pe. et faciunt,quæ ponit Bar.in l.litibus.co.fi.C.de agrico. et censi.libr.11.et quæ ponit Alexan.in d.consi.34. co. 5. in 4. uo. et in d.l.rescripto.§.sciendum.ff.de mune.et honori. in addit. ad Bar.dum uult,quòd coloni possint per statutum cogi, quo cessante,videtur eos a prædictis esse exceptos, & sequuntur repeten. in d.l.placet.C.de sac.san.ecc.columm. 14.uersic. item nec colonus,& colum.19.uersicu.item dicatis. ¶ Nec istis habet obstare,si diceretur,quòd Illu. dominus Rolandus potest tales collectas imponere uirtute priuilegij a Serenis. Impera.

11 sibi concessi.Nam † tale priuilegium debet exhiberi, ex quo non sufficit illud allegare, sed necesse est, vt ostendatur. l. si prius,& ibi glo.in uersi.egisset.ff.de oper.no.nun.in c. dilecti, ibi apposita,& approbata,extra de exce.cum vulga. & in terminis nostris ita firmat Cor.cons.194.licet uideatur,col. 3.vers.

12 nec obstat,in 4.no.Prout†etiam si exhiberetur, adhuc uidere tur non obstare: quoniã interpretari debet concessum sine pręiudicio alterius tertij,& ↄn̄r contra subditos, non autem contra ipsos forẽses,qui de iure ad dictas collectas minimè tenentur,& eis de iure imponi non possunt,arg. eorum q̃ habent̃ in

l.2.§.meritò,& §.si quid a principe.ff.ne quid in loco publ.in
l.cũ auus.ff.de emanci.lib.cũ alijs adductis p Fely.in c.cãm q̃.
de rescri.& ita in terminis nr̃is tenet Cor.in d.ↄſ.194.colu.3.
13 uer.dico aũt,in 4.vol.Et†bñ faciũt dicta Bar.in d.§.patrimo-
niorũ,in fine,dũ loquunt̃ de priuilegio ita ↄcesso, & se remit-
tit ad l.rescripto.§.fi.eo.ti.& ibi apertè ↄcludit, forensib. non
14 posse imponi,& ↄñr priuilegiũ nõ ↄprehẽdere eos. Et†faciũt,
q̃ ponit Luc.de Pen.in l.5̃.C.de re milit.lib.12.nu. 13. 14. &
15.vbi vult,ꝑ si comiti sunt ↄcessa regalia,non propterea po-
terit imponere vectigalia noua, & isolita in p̃iudicium tertij.
15 Et†suadent̃ ista: qm̃ ẽt suppremis principibus nõ est licitum
passim tales collectas imponere,nisi in aliquib.casib.exceptua
tis,enumeratis p Spe.in ti.de feu.§.qm̃.uer.& no. ꝑ vasalli, &
p Io.And.ibi,& p d.Iac.in trac.de feu.in uers.qui quidẽ inue-
stiti,col.antepe.& præce.& in trac.de homa.col. 7.& 8.& per
Alb.Bru.ↄſ.32.päll.col.1.& col.2.& p repet.in d.l.placet.col.
11.ver.Itẽ addatis.Inter quos casus speciales minimè ↄtinent̃
p̃ntes,pro quib.dictæ collectæ apparent impositæ,ↄñr ipse D.
Rolãdus nõ vr̃ potuisse imponere in p̃iudiciũ d. Iulij forensis
virtute sui priuilegij.Quod ẽt cessabit: qm̃ ↄ̃ illũ iã ipse D.Iu-
16 lius p̃scripsit immunitatẽ,& exẽptionẽ,ut dicet̃ statim.¶†Mi-
nus ẽt obstabit,si ↄ̃ ipsum D.Iuliũ allegaret̃ gñalis ↄsuetudo to
tius Italiæ,qua dispositũ vr̃,ciuitates,& Cõitates,Barones, Co
mites,& similes perpetuos dños posse tales collectas forensib.
imponere.Qua stante non vr̃ dubitandũ posse imponi,& a fo
rensib.exigi.De qua gñali cõsuetudine attestatur Bar. ita con-
cludens in d.l.1.C.de mulie.& in quo lo.co.pe.ver. Quod est
notãdũ,& Ang.ibi,col.5.ver.tñ in ciuitatib.& Luc. de Pe. nu.
15.& idẽ Bar.in l.libertas.§.sola.ff.ad municip. in fi.& Bal.in
l.ẽt.C.de exec.rei iudi.& Luc.de Pe.ĩ d.l.fi.C.de quib.mune.
nu.66.& seq.& Are.in d.ↄſ.132.col.3.uer.fit eñ taxa. & Ale.
d.ↄſ.70.col.4.in fi.in 2.uol.& ↄſ.101.col.5.ver. sed in propo-
sito nr̃o.in 1.uol.& Cor.ↄſ.22.in lr̃a.B.ↄſ.199.col.2.in lr̃a.L.
in 1.uol.& ↄſ.83.in lr̃a.I.& in lr̃a.R. & ↄſ. 268.in lr̃a. E.in 4.
uol.& do.Iac.in trac.de feud.in uer.qui quidẽ inuestiti, col.4.
& seq.ver.uidendũ est,& uer.hodie uerò,car.pen.& Deci. ↄsi.
185.nu.2.& Mod.repet.in c.fi.ex̃ de ↄsue.f.36.col.4.in fi.uer.
17 6.limi.Et†doctori asserẽti de ↄsuetudine credẽdũ vr̃,ut tradit
Bar.in l.de quib.col.15.in 4.q.prin.ff.de legi.& Pau. de Cast.
ↄſ.161.in cã p̃nti,col.1.& alii quamplures adducti p Iaſ.in d.
l. de quib.col.pe.nu.79.& p repe.in d.c.fi.f.29.col.1. uer. 5.q̃
ro,& per Barb.ↄſ.23.sapientissimus,col.10.in 2.uol. & consi.
8.scribit̃,col.7.in 1.uol.Prout ẽt dicimus de lege referẽte cõ-
suetudinem,ut ei sit standũ,& credẽdũ absq; alia probatione,
vt tradit Ab.in c.si clericus laicũ,de foro cõp.in ult.no. & fa-
cit.l.bona fides.ff.depoſ.& ibi Bar.& Pau.de Cast.& Mod.alia
18 cumulant in l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iurisd.om.iud.¶†Omnia
enim ista cessant cum de tali gñali cõsuetudine aliquid nõ cõ
stet,nec probata appareat,quo cessante,cũ sit facti, de ea nulla
habenda est consideratio.Necessariò enim est probãda,& Bar.
ac alijs doctorib.eam asserentibus minimè est standũ,nec cre-
dendum,vt ad plenum tradit,& ↄcludit Ale.in l. post dotem,
car.ult.in prin.ff.sol.ma.& Bal.in l.fi.C.de fideic.& alibi plu-
ries,& in terminis nostris istud apertissimè firmat Aret. in d.
ↄſ.132.col.3.& 4.vbi ex pluribus istud comprobat,& conclu-
denter.Et ẽt in terminis nostris facit Cor.in d.ↄſ.83.circa pri-
mum,col.5.in 4.vol.& Deci.in terminis ẽt nr̃is.d.cõſ.275.&
* pro tenui.in fi.& ita se habet cõis*conclusio,ut ẽt attestat̃ Frã.
de Cur.cõſ.78.do.Francischina,in fi.& Barba.ↄſ.43.Præclare,
col.12.in 1.uol.& Deci.cõſ.142. & pro tenui, nu.5.& Iaſ. ad
id plura allegans in d.l.de quib.col.pen.nu.80.& repe.in d.c.
fi.de consue.loco præallegato asserentes etiam hanc esse com-
munem.Et quia nõ est lex,q̃ referat hãc ↄsuetudinẽ, cuius au-
ctoritas est necessaria,& sic cessabunt notata p Ab.in d. c.si cle
ricus laicũ.cũ ↄcor.sed solũ doct.quib.nõ est standum,nec cre
dendũ,cũ sit facti,& ipsorum auctoritas nõ sit necessaria, sed
probabilis.l.1.ubi oẽs.ff.si cer.pet.Et de ista consuetudine vi-
deri p̃nt,quæ hñr in ↄſ.12.Alb.Bru.col.19.& seq.ubi ẽt plura
cumulantur ↄ̃ istos dños imponentes collectas.¶Nec dicat̃, ꝑ
talis consuetudo probabitur,& ea probata solida erit conclu-
sio d.illu.d.& cõitatem.d.castri potuisse,& posse dictas colle-
19 ctas imponere,ut diffusè statim dicetur.Nam†aduertendum,
quia ut talis ↄsuetudo inducat̃,& effectum sibi vẽdicet, neces-
se est,ꝑ fuerit,& sit tãti tpis,in cuius ↄ̃trium hominũ memoria
non existat,ut in terminis nostris dicit Bar.in l.cũ neq;.C.
incol.li.10.& Luc.de Pe.ibi.nu.3.& Bar.in d.l.1.C.de mu
& in quo loco,col.4.ver.quæro an,& ibi Ang.col.4.uer.2.
ro,& Io.de Pla.col.2.uer.& ista imponuntur.& idẽ Io. in l.
dictiones,uer.nota hic,& uer.seq.C.de ann.& trib.& Luc.
Pe.in l.hac.l.nu.5.C.de aquæduc.li.11.& tradit Marti.La
in trac.de fisco.q.161.& Aret.in d.ↄſ.132.col.3.& 4.& Al
in d.suo ↄſ.37.in 2.uol.& in d.ↄſ.70.col.3.& cõſ.52.col.
5.uol.& bene cõſ.77.visa,col.3.& 4.in 6.uol.& Cor.d.co
268.in lr̃a T.& V.in 4.uol.& in d.cõsi.22.in lr̃a.G.in 1.u
& Sig.de Amod.consi.108.col.2.uer.uenio ad primũ, &
3.tradit do.Iaco.in d.trac.de feu.in ver.cum mero,col.4.&
ver.qui quidem inuestiti,col.antepe.uer.prędicta procedu
& in trac.de homag.col.10.& seq.& Alb.Bru.d.consi.32.
2.& cõſ.103.col.1.in fi.& col.2.in prin.& punctaliter in
nr̃o ita firmat Dec.in d.suo cõſ.385.in fi.& cõſ.358.nu.
20 Bertac.in d trac.de gabel.in 1.par.q.10.Prout†ẽt qm̃ si cõ
tudo tãti tpis,in cuius ↄ̃triũ &c.ꝓbaret̃,qđ quidẽ difficile
tant doc.ut p Old.ↄſ.244.ad obiec.col.3.& Io.Fab. in §.
scripto,insti.de iure natu.gẽ.& ciui.p gl.& doc.in c.1.de p̃
lib.6.& p Alex.ↄſ.6.in 1.uol.& d.cõſ.78.nu.14.in 6. uol.&
Bertachi.in d.10.q.cũ infinitis concor.Tñ ut talẽ effectũ p
ducat,plura adhuc alia requirunt̃,& concurrere debent,de
bus diffusè per Mod.repẽ.post alios in d.c.fi.ex̃ de consue
doc.in d.l.de quibus,& aliàs dixi ego in consi.Anglonen.
requisita in casu p̃nti vñr minimè potuisse interuenire.P
21 simum†considerando eius initium uiolentum,& non uol
tarium,ut in c.non satis,& in c.ad apo stolicã,ubi Abb. &
no.ex̃ de symo.& per Cor.ↄsi.262.circa primũ,col.fi.in
22 & Deci.cõſ.215.col.2.uer.uenio ad f̃m. Et† in termin
tradit Luc.de Pe.in l.hac lege,nu. 5.C.de aquæduc.lib.1
lens,ꝑ collecta in dubio præsumitur præstari potius ex
re,q̃ ex debito,& sic hr̃e p̃sumptum initium violentum.
allegando Inno.expreſsè concludit,ꝑ in imponenda co
& circa facultatem imponendi eã nõ põt currere p̃scrip
tento initio uiolento,nisi esset tanti tpis,in cuius ↄ̃trium
23 taret memoria.Et†in casu nr̃o,ꝑ p̃scriptio dẽt esse tanti
ex quo pręsumptio iuris est in ↄ̃trium,apertissimè firma
in præalle.consi.132.col.3.& 4.& notat ẽt Alex.in d. cõ
nu.2.& 14.in 6.uo.& Cor.d.cõſ.23.in lr̃a.B.in 1.uo.&
268.in lr̃a.T.& V.in 4.uol.& d.Ia.in d.trac.de homa.col.
& seq.& Bertac.in præal.10.q.Ad quæ faciunt no. per
l.si publicanus.§.fi.ff.de pub.& per d.Ant.in c.peruenit,
23.extra de censi.& per Ale.conſ.6.uer.ex præmissis,in
& per Iaſ.in l.de quibus.col.14.& per d.Iac.in d.trac.de
in ver.cum mero,col.pe.& fin.& per omnes in l.imperi
24 de iurisdi.om.iudi.¶†Et ulterius aduertendum est. Na
ꝑ talis consuetudo probaret̃, tamen non habet ligare d.
forensem,f̃m regulam traditam per gl.in c.quæ ↄ̃.8.di
Old.cõſ.248.Pręsupposita consuetudine,& per Bar.&
gantem concor.in d.l.de quibus,& per repe.in d.c.fi.
col.3.q.12.& uer.conclusiuè mihi,& uer.2.amplia, u
consuetudinem loci non comprehendere forenses,etiam
sidentes bona in illo loco,qñ onus imponitur personis
bus,ut propriè sunt collectæ,& punctaliter est in term
25 stris,& tradit Cor.in d.cõſ.83.in lr̃a.Q.in 4.vol.¶†Pr
erit aduertendum,super quibus rebus & actionibus vi
ctæ consuetudinis fuerunt impositæ, & exactæ dictæ
ctæ.Nam super alijs,& potissimum super istis de nouo i
tis non habebit locum allegata ↄsuetudo, nec extẽdet
ut in si.dicit Bar.per illum tex.in l.1.§. si qs hoc inte
de iti.actuq;priua.& in d.l.si publicanus.§.fi.in fi. Et in
nis nr̃is ponit Alb.de Roſ.in rub.ff.de mune.& hono.
in trac.de homag.col.9.& 10.ver.iux.prædicta,& Alb.
cõſ.32.& Cor.conſ.142.in lr̃a.R.in 1.vol.vbi rñdet
dicit Alex in suo p̃alle.cõſ.70.in 2.uol.& idem Cor.
in lr̃a.M.& P.& consi.268.in lr̃a.B.& in lr̃a.A.in 4.
26 dit Aret.in consi.132.col.4.in prin.Volens†in term
talem consuetudinẽ,ex quo est ↄ̃ ius, non debere ex
co ad locum,nec de persona ad personam,& sic de
sicuti ẽt dicimus de præscriptione,ut tm̃ censeat præ
quantũ fuit possessium,seu quasi,ut plenè tradit Fe
in c.auditis,col.6. de præscrip. & multa circa consue
cumulat Iaſ.in d.l.de quibus,colum.3.4.5.nu.12.&

n d.c.fi.extra de ꝯsue.col.46.uer.ex p̄missis,& p Mod. ĩ trac. de p̄scri.in 2.par.prin.in ulti.q.f.8.col.4.nu.23.Et†ad id plu a adducit Bertac. in d.trac.de gabel.in 1.par.q.11.¶ Prout ēt ralde ꝯsiderandū erit. Qm̄ si extaret priuilegium, & probaret ꝯsuetudo ꝯcedens facultatē imponendi dictas collectas.Attamē dictus D.Iulius vr̄ reddi tutus,& immunis a p̄dictis oneri bus,ꝯsiderata sua legitima,& lōgeua p̄scriptione,p annos xl.& alterius,quibus,nec ipse,nec sui antecessores in d. territorio non soluerunt collectas aliquas.Per qđ tp̄s libertas , immunitas,& exemptio nō soluēdi dicta onera, vr̄ esse p̄scripta, ita ut in futurū cogi nō possit ad ipsarū collectarū exactionē, iux. ea quæ tradit Bar.Ang.& Pau.de Ca.in l.licitatio.§.earū.ff.de pu blic.Volētes.†sufficere annos.x.quib. fuisset cessatū a solutio e,qn̄ talis exactio spectaret ad priuatū ex priuilegio, vel ꝯsue tudine,ut tradit ēt Bal.ꝯs.125.qō uertens,in 1.uol.& ꝯs.446. i pr̄ filio,in 4.uol.& plenè tangit Ale.ꝯs.30. Pōderatis, col.4. ver.quò ad quintū.in 5.uol.ubi r̄ndet aliquib.obiectionibus, & idē Alex.ꝯs.126.In cā,& lite.col.pe.in fi.in 2.vol.& Bar. ꝯs. 25.cōe Spoleti,& Cor.ꝯs.44.In hac ꝯsultatione,col. 1. in 2. uol.& ꝯs.22.In p̄nti.col.5.in 4.uolu.& ꝯs.199.in lr̄a.M. in 1. uol.ubi firmat ꝯ talē ꝯsuetudinē collectādi posse p̄scribi,p an. x.xxx.seu.xl.Et†p eundem Cor.ꝯs.162.in lr̄a.O.in 3.uol. ubi ult,libertatē nō soluēdi collectas posse p̄scribi ann. xl. dummodo allegetꝰ ꝯcessio de nō soluēdo,ēt si aduersarij fuissent in quasi possessione exigendi eas. Nā p istā scdam liberatoriā tollitꝰ cā eorū prima,adducuntꝰ iura & decisio. ut p eū.Qui Cor. plenius istud tangit ꝯs.268.in 4.uol.in lr̄a. M. N. O. P. & seq. concludēs sufficere longissimū tp̄s,immo & spaciū longi tp̄is annorū,& ex quo potius hic tractatꝰ de ꝯsuetudine,q̄ de p̄scriptione,& ꝯsuetudo inducitꝰ ēt ex actib.negatiuis. Habentes.u. ale ius exigendi,si p annos.x.uel ad plus.xl.non fuerūt usi dicto iure,talis p̄tās,& ꝯsuetudo dr̄ esse deperdita,cum de facili res reuertatꝰ ad suā primæuam naturā,& sic ad libertatē, quod est fauorabile,iurib.per eū ibi alle.in lr̄a.R.S.& T. & † subdit in lr̄a.X.& duab.seq.ad id sufficere allegare ꝯcessionē,& titulū cursu dicti tp̄is,esto ꝙ alr̄ titulus nō ꝓbaretꝰ, vt vr̄ facere iste D.Iulius allegās ꝯcessionē immunitatis,& exēptionis habitam fuisse a maiorib.& p̄decessorib.ipsius D. Rolādi, & potissimū ꝯsiderādo tp̄s , quo fuit inter eos facta separatio status, esto ꝙ istud non possit ꝓbari, vt in puncto ꝯcludit Rom.ꝯs.198.Nō est dubitandū,allegans tex.in l.fi.C. de fun.patri.li.11. & hoc idē sentit Alex.in pal.ꝯs.136.in 2.uol.uolēs sufficere allegare titulū,& ꝯcessionē cū cursu tp̄is,ēt si cōcessio esset inualida, & multa ad id cumulāt Mod.in trac.de p̄scri.in 2.par.5.par.pri. col.1.nu.29.in 5.q.& col.3.& 4.in 7.q.nu.34.& q̄ traduntur in l.si certis annis.C.de pac.Et†quod dicimus, uasallū aduersus dominum per annos xxx.posse p̄scribere libertatē,ut nō teneatꝰ p̄stare seruitia,ad q̄ præstanda erat astrictus,ut plenè tangit Ab.& Fely.in c.ad audientiā,ex̄ de præscri.col.fi. uersi. sed circa prędicta,& sentit Cor.d.ꝯs.268.in lr̄a.B.in 4.uol. & do. Iac.in trac.de roid.col.13.ver.5.finitur, & in trac. de homag. col.11.& seq.& col.pen.cum alijs allega.per Mode.in d.trac. de p̄scri.in 4.par.4.par.prin.fo.34.col.4.in 6.q.nu.56.Ad†q̄ et faciūt tradita per Guid.Pap.ꝯs.65.col.4.uer.hoc probatꝰ, & quę traduntꝰ per Barba.in ꝯs.ult.posito in 4.uol.ꝯsi.Alex.Clementissimi Dei,ubi ꝯcluditꝰ sufficere allegare immunitatem & exemptionem a collectis,pp p̄scriptionem longi tp̄is, ut ēt tra dūt repet.in d.l.placet.C.de sacros.ec.col.25.vers.& si uultis. A fortiori ergo sufficiens erit longissimū tp̄s, multo magis tp̄s in cuius ꝯrium non extaret memoria,ut per d.Iac.in d.trac.de roid.uer.p̄alle.& per Cor.in d.cons.268.col.1.& 2. Et † pro ipso d.Iulio bn̄ faciunt,q̄ ponit Io.Blan.in sua sum.in ti.quib. mod.feu.ami.col.mihi.x.& seq.uersi.sed quid erit,si dn̄s,quē refert,& sequitꝰ d.Iac.in trac.de homag.col.11. vers. sed pone dn̄s,& col.9.uer.iura p̄dicta,uolentes,ꝙ si barones,& dn̄i volunt collectare aliquos subditos,& illi dn̄t, nunq̄ fuisse collectatos,ꝙ non poterunt collectari,nisi concurrentibus aliquib. qualitatibus quæ cessare vn̄r hic.Quanto ergo fortius ipsi barones non poterunt ista exercere erga forenses non subditos. Et†istis ꝯsideratis talis immunitas, & exemptio p̄scripta non poterit tolli,& eripi ipsi D.Iul.ꝯcurrente potissimū cursu tp̄is, & allegato titulo ꝯcessionis,ut per Bar.in l.qđ semel,de decre. ab ordi.faci.& in l.hi qui,in fi.ff.de iure immuni.& per Berta chi.in d.trac.in 9.q.primę par.& per Alex.plurios,ut aliàs ꝯsu

35 lendo dixi.¶†Infertur ēt,ꝙ si Illu.d.Rolādus ꝯdidisset, seu cō diderit statutū de soluēdis collectis,non propterea ĩ eo astringeret & comprehenderet ipse D. Iulius habēs in eius territorio possessiones,cū sit forensis,& extra suū territoriū, iux. ea q̄ traduntur in c.vt animarū.§.statuto.de ꝯsti.lib.6. & in l. extra
36 territoriū.ff.de iurisd.om.iu.Et†quia persona nō subdita non dēt astringi per statutū.l.rescripto.§.fi.ubi Bar.ff.de mune. & hono.& Bal.in l.ēt.C.de excu.rei iud.& in terminis nr̄is istud firmare vr̄,ex plurib.per eum ibi adductis,Cor.cons.83. circa primum,col.4.ver.iō persona,& col.5.ver.his tn̄. & uer. quia consuetudo,& ꝯs.194.col.2.ver.Primum statutum, in 4. uol.
37 Et†quia statutum nō pōt disponere in forensem ꝯ ius cōe. vt post Cy.tradit Bar.in l.cunctos populos,in 8.q. C.de sum.tri. & fi.catho.& Bal.in d.l.de quibus.Inno.& Cano.in c.a nobis, ex̄ de sent.excom.& apertè istud sentit Bar.in d.l. placet,in repe.col.4.ver.circa quartam,qn̄ sunt onera mixta,q̄ imponuntꝰ personis pro rebus,& qn̄ sunt extordinaria,ut sunt ista , de q.b.
38 agitur.Et†Bar.ibi col.pe.ver.Item q̄ personæ, firmat, ꝙ si aliqui sunt immunes a collectis,statutum ḡnale postea cōditum & superueniēs nō hēt eos ligare,ēt si in illo esset apposita cl̄a, non obst.allegat iura,ut per eū,& p Alex.ꝯs.101. uisis instr̄is,
39 col.1.2.& 3.in 1.uol.Et†bene faciūt,quæ ponit Alex.cōsi.mi hi.126.consideratis verbis,col.4.versi.Tertiò adducitur,in 1. uol.quem referunt,& sequuntur repet.in d.l.placet,colu.17. versi.minus imponetur.dum uolunt,communitatē non posse statuere,ut collectæ soluantur pro bonis alibi sitis.Pariter igitur statuere non poterit,ꝙ personę forenses teneantur pro bo nis,quę possident in suo territorio.Faciunt ēt,quę ponit Deci.
40 consi.335.in prin.& num.1.¶†Potest etiam ex istis inferri, ꝙ proclamata,& bannimenta facta per Illu.dom.Rolandum disponentia,ꝙ omnes possidētes bona in suo territorio habeant soluere dictas collectas &c non tenent quò ad ipsum dominū
41 Iulium,nec eum ligant. Prout † etiam ḡnalis impositio collectarum,per ipsum do.Rolandum facta minime haberet eum ligare,ex quo deficit potestàs imponendi tales gabellas istis fo rensibus,qua deficiente,omnia ruunt.1.q.1.c.cum Paulus, & ita in terminis nostris concludit Corne.consi.194.licet uidea tur,col.3.uer.nec ob.bannimentum,in 4.uol.Ad quod l. pro-
42 clama,& per totum ferè tit.C.commina.uel episto.¶†Et satis istud potest suaderi.Nam sententię prolatę uirtute generalis proclamatis,seu edicti generalis pręcedentis non tenent, nec ligant illos,qui certi sunt,ex quo debēt nominatim uocari, & citari,& non per proclama, nec per edictum generale,cū sint certi,& cuiuslibet ipsorum intersit, ita ut non sit necesse a dictis sententijs appellare,quæ in aliquo non nocēt dictis perso nis certis,ut est amplum ꝯsi.Card.Zab.adducentis, & allegan tis quāplures deci.& rōnes. 74. in discussione p̄missi articuli.
43 ¶ † Et quia ipse D.Rolandus prætendit esse iudicem competentem,& de hac causa,& controuersia habere iurisdictionem & cognitionem,dicendum uidetur,quòd super isto articulo, an possit tales collectas imponere,uel non,& illa exigere a D. Iulio,non poterit iudicare,nec habere iurisdictionem,nec esse iudex,ex quo in causa propria sibi ius diceret,contra. l. unicā. C.si quis in sua cau.cum vulg.& ita punctaliter in capit. 1.columnn.fina.versi.Item non potest,firmat Bal.in tit.de capi. qui cur.uend.in usib.feud.allegando not.in ca. cæterùm extra de iud.& Bald.refert,& sequitur dom.Iacobi.in tracta.de homa. colum.5.uersi.addo vobis,& in tract.de feud.in uer.& promi serunt,col.2.uer.3.quæro,& hoc idem firmat, allegando alias decisio.& rationes d.Signo.de Amode.consi.108.In quæstio-
44 ne,col.1.ver.tedeo ad primum.¶†Nec ipse d.Rolandus pote rit astringere ipsum do.Iuliū tanquam subditum respectu pos sessionum,quas habet in suo territorio, ad pręstandum sibi iu ramentum fideli.continens tantùm illa tria uitam, membrū, & rectum honorem,quod pręstare tenentur illi,q habent bo na etiam nō feudalia in territorio alicuius dn̄i,per tex.in c. 1. in fi.in ti.qual.uas.iu.deb.fide.& tangunt ibi And.de Iser.Bal. Alnaro.& do.Præposi.& omnes istud uidentur firmare, quan do habentes bona ibi habitarent respectu potestatis,quam do minus habet erga habitantes,licet non recognoscat aliqua bo na in feudum,ut est decisio consi.Neapo.384.col.2.versi. bene ad prædicta,& sentit Guid.Pap.decis. 37. aliàs.307.& Alber.Brun.consi.35.columnn.1.& 2. & consi. 99. & sequuntur Mod. repeten. in d.l.placet.col.18.uer. sed an dominus loci,

& plenè ꝓsequit̃ d.Iac.in d.tra.de homag.col.7.ver.8.homo,
& subditus,& in trac.de feu.ver.qui quidē inuestiti, col. 2. &
45 1.ubi vult,istud esse iurīm assecurationis.Nā† ista ꝓcederent.
qñ ipse d.Iulius ibi habitaret, ut vñr ibi ꝯcludere doc.superi⁹
46 allegati fundantes se sup habitatione, & iurisdõne. Et † licet
And.de Iser.& Mart.Laud.Alua.& nonnulli alii post Bald.in
d.c.1.in fi.uoluerint ista ꝓcedere,ēt in illis q. nō habitāt, sed
solùm possident pdia in iurisdõne, & territorio alicuius dñi,
vt refert d.Iac.in d.trac.de feu.in ver.qui quidē inuestiti, col.
47 2.vers.est & alia species.T ñ† ipsemet ibi in uers.seq. & col.3.
expressè tenet ꝯriū in nō habitante optimis decis.et rõnib.per
eū adductis,q. asserit,ĩ ꝯtingētia facti ita fuisse iudicatū. ¶ Istis
tñ nō obst.ꝯsideratis his,q̃ in facti ꝯtingentia existunt inferius
deducēdis,& successi.iuris disposi.ex illis emergēte, ꝯrium de
iure verius esse arbitror. Quod Immo ipse D. Iulius possit in
d.loco collectari ꝓ possessionib.quas tenet & hēt in d.territo
rio.Moueor primò ꝯsiderata inuestitura & priuilegio p Seren.
Imper.ꝯcesso ipsi D.Rolādo,quorū effectus est,ut ipse dicatur
inuestitus,& hr̃e illudmet priuilegiū,& facultates,q̃ p Sereni.
Imper.suis antecessorib.apparent esse ꝯcessæ, ut probāt verba
illa inuestituræ,& priuilegij,inuestimus &c. iux. formam, &
uim,qua inuestitus fuit aliàs.q.Illu.d.Hercules Marchio &c.
48 Quib.† uerbis ꝯsideratis,ex quo apparet & oñdit̃ inuestitura,
& priuilegiū ꝯcessum D.Herculi. Non opus est ingredi illam
difficultatem,an dicta verba mixta,formam,& uim,stent cāli-
ter,uel ꝯditionalr̃ iux.ea,q̃ hñr in c.abbate,de uer.si. & p doc.
l.edita.C.de edē. & plenè p Can.in c.qm̃ Abbas. de off.deleg.
& diffusius p Fely.in c.2.col.5.& 6.de rescr.cū ꝯcor.ibi alleg.
49 Stabunt† ergo dispositiuè,& inuestitura, & priuilegiū reddet̃
certū & clarū,fm ea q̃ cōtinent̃ in d.priuilegio, & inuestitura
ad quam fit relatio,ex quo oñditur,& apparet,ut hr̃ in l.si sic.
§.1.& ibi Dy.& Bar.notant.ff.de leg.1.& in l.legaui.ff.de libe.
leg.& prosequitur Are.ꝯs.76.diligenter,col.3. & diffusè Fely.
post alios in d.c.2.col.5.& 6.nu.8.& tribus seq.ubi asserit, ita
obseruari,& ibi ver.sic etiam dixi,allegando Pau.de Cast.cōsi.
320.In cā decimali,propriè in terminis inuestituræ,firmant,
ꝙ si inuestitura appareat facta fm formam antiquarū inuesti-
turarum, erit ualida,certa,& dispositiua, iux. tenorē illarū ad
quas facta est relatio.Potissimum,si illæ apparent,& ostendun
tur,ut est in casu nostro, allegantur per eos plures decisio. &
idem post alios firmat Fely.in d.c.qm̃ Abbas,nu.13.in 2.limi
50 ta.Validum† em̃ est priuilegium cōcessum ad instar alterius,
potissimum si apparet illud,ad quod fit relatio. Nā fm illius
tenorem istud regulabitur,ut tradit Abb.in c.sup specula,col.
2.ne cler.vel mona.& in c.inter dilectos, de fide instru. & ibi
Fely.nu.7.& plenè idem Fely.in d.c.2.col.5.& 6.nu.11.& in
c.nonnulli,col.9.nu.28.ver.Licet in alijs,de rescrip.& in d.c.
51 qm̃ Abb.Nec† immerito,cum relatum contineatur in referē
te cum omnib.suis qualitatibus.l.a filio,§.testōr,& §. sequ.de
alim.& cibar.lega.& per Bar.in l.si quis seruū.§.fi.col.2.versi.
vr̃,ꝙ non ff.de leg.2.& in l.2.ff.de receptato.& quæ hñr in l.
asse toto.ff.de hære.insti.& in l.in testō.ff. de condi. & demō.
& in auth. si quis in aliquo documento.C.de edendo,cum si.
Inuestitura autem & priuilegium a Seren.Impera. concessum
d.Herculi inter alia cōtinet ꝯcessionē regalium spectantiū ad
Imperato.& sacrum Rom.Impe.Item & facultatem imponen
di onera,& illa exigēdi,ēt mixta.Prout alij feudatarij sacri Im-
perij existentes in locis ꝯuicinis imponere, & exigere cōsueue
runt.Et prout commoditas,& utilitas,ac ꝯseruatio sacri Impe
rij,nec non ipsorum feudatariorum,ac terrarum,& locorum
postularent expedire,& aliàs ut plenius in d.inuestitura,& pri
uilegio.per quod pluries & geminatis uicibus antecessoribus
dicti D.Rolandi,& successiuè ipsi cōcessa apparet facultas, &
52 ptās imponendi,& exigendi dicta onera.Qua† considerata li-
cet ipse sit inferior,& superiorem recognoscat, tamen potest
de iure ista exercere,cum sint sibi specificè ab Impera. deman-
data,& cōcessa,ut probat tex.in l.munerum. §. patrimoniorū.
in uer.Præterea.ff.de mune.& hono.& ibi Bar. expressè notat
in fi.& idē Bar.in l.hi qui.ff.de iure immu.& ĩ l.1. C. de mul.
& in quo loco,col.4.ver.quæro an.lib.10.& ibi Ang. colu. 4.
ver.2.quæro,& Bar. in l. libert.§.sola.ff.ad municip.& in l.cū
neque.C.de incol.lib.10.& ibi Luc.de Pe.nu.3.& idē Luc. in
l.fi.C.de quib.mune.nu.66.& Ioā.de Plat.in l.indictiones.C.
de anno.& trib.& Are.d.consi.132.colum.3.ver. restat ergo,

& Alex.d.consi.37.& 70.col.4.in 2.uolum.& Cor.cōsi
in lr̃a.R.in 4.uol.& Mart.Laud.in trac.de fil.q.161.&
chi.in trac.de Gabel.in 7.part.prin.in 5. q. & in 1.par.
53 2.& 9.cum infinitis concor.Et† eo magis procedunt ist
ipsi D.Rolando appareant cōcessa imperialia,& reseruat
peratori,& regalia,per tex.in c.1.in tit.quæ sint regal.cū
alleg.per Alex.in d.consi.37.& consi.147.in 2.uol.& p
in c.quæ in ecclesiarum,col.13.uer. sed hanc declaratio
extra de consti.dum loquitur de potestate istorum Ma
num,& Comitum Italiæ,habentium in eorum territori
imperalia,qui possunt ea,quæ potest ipse Imperator, ut
etiam Pau.de Ca.cons.279.col.2.in fi.& col.3.& fi.& C
cons.158.& consi.162.& Alex.cons.2.uisis,& in termi
stris tradunt repet.in d.l.placet,col.11.uersic.item add
uer.& intelligatis,& colu.17.uer.fallit primò,& bona
Bal.in d.c.1.in fi.quæ sint rega.cum alijs adductis per
54 chi.in d.trac.in 1.par.q.2.ver.addo ꝙ idem.¶† Secund
ueor:qm̃ in ista materia collectandi ista est maxima, ut
deranda,& obseruanda sit antiqua cōsuetudo regionis,
ci,in quo imponuntur,& exiguntur.Consuetudo.n.dat
tatem,an possit imponi,& exigi,ut probat tex.ĩ l.1.& ibi
no.C.de aur.coro.li.10.& probat tex.& ibi Bar.in l.
natores.C.de exactio.& trib.lib.10.& tex.in l.1.ibi, ex
tudine longa,& in l.fi.§.penulti.& l.ciuitatis.ff.de mu
no.& tex.& ibi gl.allegans concor.in l.non tantùm.§.
decur.& l.2.in prin.ff.de uaca.mune.& tex.in l. maxim
55 C.de excusatio.munerum.Quæ† iura cum similibus,
in istis,antiquam,& vetustam consuetudinem esse ser
& ab ea non esse recedendum.Et bene facit.l. si public
fi.ff.de pub.cum aliis allegatis per Ang.cons. 9. Pro cu
in principio,uolentem in istis oneribus attendi debere
tudinem,& antiquam obseruantiam & practicam. Qu
imponi possunt ēt forensibus,dato ꝙ essent onera mer
nalia,ut refert,& sequitur Dec.cons.358.placet mihi,
& 3.Et apertius hoc idem firmat Bal.cons.433.sicut
in 1.uol.ubi ex pluribus istud comprobat per ratione
cisiones,etiam in forensibus,dato ꝙ essent onera mer
nalia respectu possessionum,quas alibi tenent,& per B
138.Petrinus,in fi.in 1.uol.Inspicitur.n.consuetudo
sitione istarum collectarum,ut tradit Inno.in c. conqu
56 de offi.ordi.& Bal.in l.hi quibus.C.de fideicom. Ne
rito,quia talis facultas competit ratione iurisdictionis
quis habet in loco,& per consuetudinem ista potest q
postmodum exequi,sicuti fit per legem,ut sentit Bal.
435.& plenè tangit Calde.cons.70.An si statuto,in
57 stitu.Valida† enim est consuetudo,permittens homin
imponere collectas,etiam sine voluntate superioris,e
officialibus non vocatis,vt dicit Guid.Papę.q.31.&
istud Alex.in l.rescripto.§.fin.in ulti.apostil.ad Bar.
ne.& hono.& in cons.52.uisis,col.2.in 5.vol.& con
sis,colum.4.ver.sed in proposito,in 5.vol.& cons.
& 6.in 6.uol.& Bar.& alij in l.1. C. de mulie. & in
Luc.de Pe.in l.fi.C.de quib.mune.num.59.& Bert
de gabel.in 7.par.prin.q.5. uer. ulterius hic quæritu
in terminis quæstio.nostræ istud firmat in dicto trac
te,q.10.ver.intellige tamē,& sequitur Cor.cons.22.
& G.in 1.uol.volens,ꝙ ex antiqua consuetudine pot
ci,dominos locorum posse collectare forenses pro re
ibi possident,et potissimum,si in locis cōuicinis ita
58 ut per eundem ꝯs.142.in prin.in lr̃a.B.et F.in 1.uol
bona decis.Alex.præalle.consi.70.uiso,et dudum d
2.uol.colu.4.ubi propriè in terminis nostris conclu
quam consuetudinem inductam per annos.30.
dam.et col.6.ibi respondet cōtrarijs.Et ulterius col.
non requiri consuetudinem tanti tēporis,in cuius
extaret memoria,ex quo sufficit tp̃s ad eam induc
10.quia ista non sunt de reseruatis principi, ut col
imponi forensibus,adducit iura,et rationes, et idem
cons.mihi.115.super 1.in 4.vol.col.1.et 2.dicit
suetudinem annorum.10.ut isti comites et barones
possint collectas imponere,et sequitur Cor.cōsi.20
in litera. M. et N. in 4.uolum. dicens, in istis con
esse seruandam , ad quam inducendam sufficit lon
pus,et sic decem ann.ex quo non est de reseruatis p

ꝑun etaliter firmat Ias.alleg.alias decis.in l.de quib. nu. 37. ff. de leg.† & sequunt̃ repet.in d.l.placet.col.17.in fi.& col.seq. n prin.& in ver.Fallit.4.& vers.cōcludatis, tenẽtes cũ Alex.ꝙ ufficit tp̃s.x.ann.Quod ẽt tenet Pet.de Vbal. in trac. de colle. col.1.in fi.& nu.43.& Mod.idẽ volũt ĩ trac.de p̃scri.f.52.nu. 29.& 30.& duo.seq.sequẽtes opi.Ale.& Ias.ꝯ Are. Et†cōcludentes post eos,facultatẽ imponendi collectas forẽsib. & illas exigẽdi,posse induci ꝯsuetudine obseruata p tp̃s.x.ann. tm̃,ex quo nõ est de reseruatis prin.Et†q̃a ꝯsuetudo tãti tpis dr̃ antiqua,q̃ sola requirit̃,& p tm̃ tp̃s inducit̃, licet esset ꝯ ius ciui-e,vt p Ale.& Ias.ubi s̃.allegãtes iura,& decis.id probãtes.Prout ẽt faciũt repet.in d.c.fi.de ꝯsue.f.15.col.1.ver. pri. ꝯcl'o. Et hoc idẽ sequit̃ Alb.Bru.in suo trac.de statu.& ꝯstitu.ĩ ver.collecta,ver.collecta forẽsib.volẽs ex ꝯsuetudine.x. ann. eas posse llis imponi & p dñ̃os, & p ciues.Et tãto magis ꝓcederẽt ista, qñ talis ꝯsuetudo fuisset obseruata p tp̃s lõgissimũ.Et a fortiori,qñ tp̃s,in cuius ꝯriũ nõ extaret memoria,in quo oẽs conueniunt cōiter,ẽt doc.allegati superius in ꝯriũ.Ex † quo ista habẽt uim priuilegij,& ꝯstituti.c. sup q̃busdã.§.p̃terea, de uerb. ign.l.hoc iure.§.ductus aquæ.ff.de aq.quot.& æsti.cũ vulg.& q̃a antecessores ipsius D.Rolãdi,nec non & ipse, & dñ̃i tpales ocorũ ꝯuicinorũ ꝯsueti fuerũt,& sunt nedũ p decẽ annos,sed ẽt p tp̃s lõgissimũ, immo,& p illud,cuius ꝯriũ nõ extat memoria imponere talia onera,nedũ subditis,sed ẽt forẽsib.habẽtib. tm̃ bona ĩ territorio,& impositas ab illis exigere, sumus ex̃ oẽ dubiũ,q̃n nõ possit ĩponi,& exigi ab ipso D. Iulio. ¶ † Tertiò principal'r me mouet doctri.Bar.in d.l.placet, in 2. lec.col.4. ver.circa tertiũ,dicẽtis istos Duces,Comites, & Barones ĩ suo ducatu,& territorio posse imponere collectas de iure cōi, allegãdo tex.in auth.de defen.ciui.§.hinc,& gl. magna ibi in fine, & in §.si q̃s igit̃,in auth.q̃b.mod.natu.eff.su.& hoc idẽ firmat Luc.de Pen.in l.ꝯ C.de re mili.lib.12.nu.19.& duob.seq. qñ adest iusta rõ,& cã imponẽdi.Quod†ẽt aptẽ sentit Ale.d. ꝯsi. 115.super primo.in 4.uol.col.3.vers.q̃d aũt.uolens,ꝙ isti dñ̃i tẽporales ẽt nulla stãte ꝯsuetudine possint tales collectas imponere ꝓ necessitatib.castri,& loci,ad quas pñt cogere illos, q̃b. imponunt,allegat iura,& decisiones apertẽ sentiens, ꝙ p istos dñ̃os,& ciues pp necessitatẽ absq; aliqua ꝯsuetudine pñt imponi collectæ,ẽt insolitæ , q̃d est de mẽte gl.in uer. ꝑcul.in l.1.§. pe.ff.q̃d cuiusq; uniuer.no.& sentit ibi Bar.& notat̃ ĩ l. oẽs.C. de ope.pub.& in l.fi.C.de immu.nem.ꝯced.lib. 10. & firmat Alb.Bru.ꝯs.32.col.1.ver.clarũ aũt,uolẽs istos dñ̃os, ꝓ causis eis necessarijs tales collectas imponere.& sentit D.Iac.ĩ tract. de homag. col.9.vers.cessante verò,& col.10.versi.nũc q̃ro,& uer.†Nã licet rl'r,& uer.seq.& tradit Io.Blanc.in sua sum.ĩ ti. quib.mo.feu.amit.col.8.uer.sed ẽt gñaliter,& col.9.ver. si verò nõ ꝯuenit,asserens,ꝙ iusta cã est,qñ imponit̃ pro defensiõe patrię,& dñ̃ij.& apertius istud sentit d.Sig.de Amod.in d.ꝯsi. 108.col.pe. ver. dicebã.3.ubi uult,ꝙ isti dñ̃i rõne utilis dñ̃ij, q̃d habẽt,pñt rõne territorij,& loci tales collectas imponere, adducit plures,& optimas rõnes,ut p eũ.Ad q̃d bñ faciũt,quę ponit Bertachi.in d.trac.in 1.par.prin.q.9.dum considerat tacitã ꝯcessionẽ,resultantẽ ex ꝯcessionę castri. Et † istud idẽ vult Luc.de Pen. in l.fi.C.de quib.muner.lib.10.nu. 59. & nu.64. dicẽs istos barones,& comites Italiæ ex̃ regnũ existẽtes posse si ne licẽtia superioris stãte necessitate imponere tales collectas, ẽt forensibus possidentib.ibi bona. Nec immerito in casu nr̃o considerata facultate,& priuilegio concesso isti D. Rolãdo imponẽdi p̃dicta onera pro cōmodo,utilitate,& ꝯseruatione propria,& sacri Imperii,& terrarũ ac locorum. Et†ẽt q̃a isti dñ̃i tẽporales in eorũ dñ̃io vñr posse oĩa,nec q̃rendũ est de ipsorum ꝑtãte.Q̃m de hoc disputare nihil aliud eẽt, nisi reuãgare mũdũ,ut dicit Bal.in suis ꝯsiliis allegatis p Cor.ꝯs.178.col.1. in 3.uol.& ꝯs.144.col.3.in lr̃a.F.in 4.vol.Et†potissimum locum sibi vẽdicãt ista,cũ ipse D.Rolãdus,ac sui antecessores & alij dñ̃i ꝯuicini reperiant̃ in quasi possessione dictarũ impositionũ,ut ꝯcludit Io.Blanc.in sua sum.in ti.quib.mo. feu.ami. col.10.& seq.uer.quid erit,& d.Iac.in trac.de homag.col.11. ver.sed ponendus.¶†Confirmantur ista,qñ ciuitates,oppida, & uillæ subditæ aliis dñ̃is,sine licentia superioris,& nulla stãte ꝯsuetudine,pro eorum causis necessarijs pñt tales collectas imponere.Quinimo†a superioribus cogi pñt ad imponendũ ut tradit Bar.in l.4.§.actor.ff.de re iudi.uersic.quæro quid, & sequuntur oẽs ibi,maxi.Ale.col.4.& Ias.nu.20.post Ang.Bal. & Imo.& idẽ uult Bar.in d.l.placet,in 2.lec.col.4.uersic.circa tertium,& in d.l.1.C.de mulie.& in quo lo.col.4,uers.Nec q̃ro,& Ang.ibi col.4.ver.hic primò,& Io.de Pla. col.2. versi.& ista imponuntur,& idẽ Io.in l.1.C.de superindic.& ĩ l.placet. C.de excusa.mune.lib.10.& ponit Bertac.in d.trac.in 1.parte principali.q.7.& Ale.d.ꝯs.52.co.2.in 5.uol.& d. cons.78.nu. 4.in 6.vol.& d.cons.70.in 2.uol.& Pet.de Vbald.in d.trac.de collec.col.1.nu.2.& 3.& repet. in d.l.placet,col. 10.& seq.in

71 prin.Volentes,†posse imponi per oppida,& uillas modo quo s̃.pp necessitatẽ Imperij,uel pro sola utilitate totius patriæ, & cōitatis,allegãt iura,& decisiones ut per eos, & Luc. de Pe.ĩ l.

72 fi.C.de quib.muneri.nu.59.ver.mihi.Iusta†aũt,honesta, utilis,satis urgens,& necessaria cã est instructio,& ædificatio mu-

73 rorũ ac constructio castri,& fortalitij.Et†potissimum qñ imminet suspicio guerræ,ut hoĩes possint se, suasq; possessiones

74 custodire,& tueri.†De istis.n.oẽs ꝑcipiũt utilitatẽ & ꝯmodũ, & iõ ad eas tenent̃,ẽt eccl'æ respectu possessionũ,& rerum , vt probat̃ in l.ad instructiones,& ibi scri.notãt.C.de sac.san.ecc. & tradũt Cano.per illũ tex.in c.nõ minus,ex̃ de immu.eccl.& doc.maxi.Fel.in c.pen.ex̃ de homici.Tradunt Bar. & alii in l. nullus.C.de curs.pub.li.12.& ꝓbat tex.in l.fi.C. de quib.mu ne.li.10.& ibi plenissimẽ Luc.de Penna n.3.4.& aliis sequẽti. Adducẽs plura,& ꝯcludens ista de nouo posse fieri, ẽt sine licẽtia superioris,qñ nõ fiunt ad cumulationẽ,sed pro tuitione ꝑsonarũ,& rerũ,addens,ꝙ ad ista faciẽdũ pñt imponi collectæ, ẽt forensib.possidentibus ibi bona stãte ꝯsuetudine , vel p̃scriptione,& oneris realis impositione,& sequit̃ ibi Io. de Plat.& Lud.de Pen.in l.q̃d neq;.C.de incol.n.3.qñ tales collectę imponuntur,ut onus reale,& idẽ sentit Bar.p illũ tex. in l.per Bitiniã.uer.& no.C.de immu.nem.ꝯced.lib.10.& sequit̃ ibi Io. de Pla.& in l.indictiones,uer.aliud est munus,& uer.seq.C.de anno.& trib.li.10.& multa ad id adducit Alex.in d.ꝯs.70.ĩ 2. uol.ubi ꝓpriẽ loquit̃ dẽ ꝯstructione murorũ, & fortificatione ciuitatis,ꝙ sunt iustæ causæ ĩponẽdi collectas,ẽt forẽsib. hñtibus solũ ibi prædia stãte ꝯsuetudine inducta solũ p 10.ann. & sequit̃ Cor.ꝯs.217.in 2.uol.ĩ lr̃a.C.& ꝯs.72.in lr̃a.M.N.& O. in 4.uol.& do.Iac.in trac.de feud.in ver.& cum pacto, col.4. ver.Item necessitas,& Pet.Vbal.in trac.de colle.nu.39.uolens istud ꝓcedere,ẽt si talis refectio,& constructio esset magna,& noua,& plenẽ prosequunt̃ repet.in d.l.placet,col.8.vers.Item quia,& ver.seq.& col.22.uer.nunc limitetis. Asserentes hanc

* esse*cōem,& allegantes decisio.&rñ̃dentes cuidam considerationi in ꝯrium factæ per Ias.qui hoc idem tangũt,col. 16.uer. nota primum,& col.25.ver.Itẽ pariter,& col.23.versi.& ad il-

75 lã.Et † si dictæ collectę respiciũt facultates dictorum locorũ, & prædiorum,censentur esse munus reale,maxi.si subrogãtur in locum alterius muneris realis,& possessiones taxatę debent subire tale onus,ex quo iudicatur merẽ reale, licet aliàs generaliter imponant̃ personis pro rebus , & sint munus mixtum. Prout est etiam , quando collectæ deberent solui pro numero iugerum,& mensura cãporum,sicuti in simili dicimus de muneribus merẽ patrimonialibus,a quibus nulli excusantur etiã forenses possidentes tantùm bona.l.munerum.§.præterea , & §.patrimoniorum.ff.de mun.& hono.l.his oneribus,in prin.l. sunt munera.ff.de uacat.muner.l. indictiones,ubi doc. notãt. C.de anno.& tribu.& per docto.maxi.Ioan.de Plat.in d.l. per Bitiniam.C.de immu.nem.conced.& in l.qui immunitatem, & l.præce.& l.neque.C.de honor.& mune.lib.10. & pulchrẽ per Bald.in consi.408.Ad euidentiam.in 5.uolu.et per Areti. in d.suo consi.132.colu.3.uersi.sed adhuc,et uer.Sed tamen, et col.penult.et fina.et ponit Alexan.in d.suo consi.101.visis, colum.4.uersic.sed in proposito,in 1. uolum. vbi allegat Bartol. idem tenentem in duobus alijs locis,et idem Alex. consi. 52.colum.3.uersi.quinimo.in 5.uolum.et in d.consi. 70. colum.4.et 5.in 2.uolum.et Corne.consi.194.in litera. C. in 4. vol.et Io.de Plat.in d.l.indictiones,uersi.& nota hic,& Barto. & ibi Luc.de Pen.nu.3.in l.cum neq;.C.de incol.& Bar.in l.libertas.§.sola.ff.ad municipa.& in d.l.placet,ubi etiam repetẽ. col.8.ver.vltra ergo,& col.17.uer.Fallit.2.& tradunt Abb. et Cano.in d.c.non minus,et Bar.in l.nullus.C.de curs.pub.lib. 12.et Pet.de Vbal.in trac.de colle.nu.39.et seq.et Luc. de Pe.

76 in l.1.in fi.C.de mulier.et in quo lo.¶†Et ꝙ forenses teneantur ad istas collectas,qñ sunt impositæ ratione rerum,satis sua detur: quoniam licet consuetudo non liget forenses possiden-

tes ibi bona. Tñ istud non ꝓcedit, qñ talis ꝯsuetudo esset circa res subiectas in illo loco: tūc.n. forenses ligabit respectu rerū, ut tradit Bar. ī l. 1. col. 6. uer. 4. q̃ro. C. de sum. trin. & fid. cath. ꝑ tex. in l. an in totū. C. de ædif. priua. & in l. uēditor. §. si ꝯstat. ff. cōmu. ꝑdi. & sequunt* cōiter doc. in d. l. 1. & Alex. ꝯs. 44. Alphonsus, col. 2. in 5. uol. & plura ad id cumulāt Mod. repet. in c. fi. de ꝯsuet. fol. 36. ver. Insup aduertendū est, col. 2. & 3. vers. 2. limita, & col. 4. in fi. uer. 6. limita, ubi arguunt a maiori dicētes, ꝙ si ꝯsuetudo debet attendi in munerib. merè ꝑsonalib. ut uirtute ipsius possint imponi forensib. ergo multo fortius ualida, & seruanda erit. si disponit sup istis mixtis reducendo illa ad naturā merè realiū, a quib. possidentes bona tm̄, licet sint forenses, nō p̄nt excusari, ex quo ad eas tñr, rōnib. & decisioni
77 bus superius alleg.† Et idē sine dubio dicimus, qñ ꝑdia D. Iulij fuissent allibrata, & æstimata, ac descripta in libro æstimi d. castri Giffredi. Nā esto, ꝙ esset forensis, ad dictas collectas, ex quo ipse, seu eius antecessores ꝑmiserunt illa describi & allibrari, pp quod vñr ꝯsensum præstitisse, & pati, vt possent imponi, & sine aliqua excusatione ad illas teneri, ita Bar. in d. l. placet, in 2. lec. col. 4. ver. sed collectis simpl'r, allegat iura hoc ꝓbantia, & sequunt* repet. ibi co. 14. in prin. versi. Itē addatis, & col. 28. uer. itē dicatis, & firmat Luc. de Pen. in l. fi. C. de quib. mune. nu. 22. & Alber. Bru. ꝯs. 90. & cōs. 94. & Bal. cōs. 338. Petrinus, in 1. vol. & cōs. 434. licet iudex, in 3. uol. & Io. de Plat. ī d. l. indictiones, col. fi. ver. itē pro ista. C. de anno. & trib. & plenè prosequit* Cor. conf. 217. col. 1. & ꝑ totū in 2. vol. & ponit Dec. ꝯs. 285. nu. 5. & seq. & Bertach. in d. tract. in 7. par. princ.
78 in 5. q. versi. incidenter hic quærit*. Prout † ēt idem ꝯcludere haberemus, qñ ꝑ statutū ꝯditū ab ipso D. Rolādo, seu suis prædecessorib. uel a d. cōitate castri Giffredi fuisset dispositū, ꝙ ad dictas collectas tenerent* ēt forenses. P̄nt. n. isti comites, & barones, & comites ꝑpetui cōdere sup istis statuta, ut dicit Bart. & alij in l. 1. in prin. ff. quod quisq; iur. cum alijs in term. nr̄is adductis per Alex. d. cōs. 115. super primo. col. 3. uersi. quantū aūt, & ver. sed illud, in 4. uol. & sentit Berthachi. allegā. Bar. &
79 alias decis. in d. tract. in 1. par. q. 5. Et † tale statutū astringens forenses ad dicta onera erit ualidū, ut dicit Bal. in l. 1. col. 7. C. de sentē. q̃ pro eo qđ inter. & Bar. in l. 1. col. pen. C. de mulie. & in quo lo. & Alex. apertè istud sentit ꝯs. 101. uisis, col. 4 ver. tñ per statu. in 1. uol. Non est. n. ꝯ legē Dei, & iō validū, vt dicit Bal. ī l. fi. col. 3. uer. Qm̄ valet statutū. C. si. cen. uel reliq. & no. Bal. in auth. Itē nulla cōitas. C. de sac. san. ec. & Pet. de Ancha. ꝯs. 304. & Pau. de Ca. in d. l. placet, circa fin. Qñ statutū disposuit ꝑdia esse obligata pro onerib. & idem uult Alex. in addi. ad Bar. in l. libertus. §. sola. ff. ad munic. & in l. rescripto. §. fi. ff. de muner. & hon. & in d. ꝯs. suo 70. col. 4. & 5. in 2. vol. & cōs. 52. col. 2. ver. tñ ꝑ statutū, & uer. quinimo, in 5. vol. & ꝯs. 148. n. 1. & 2. in 6. uol. & Bal. idē sequit* in cōs. 112. de gn̄ali, col. 3. uer. ꝑterea statutū. in 2. uol. dicens, ꝙ statutū afficiendo possessiones, pōt facere collectas esse munus ordinarium, ꝯcurrente ꝯsuetudine, quod quidē prius uoluit Bar. simpl'r ēt nulla con-
80 suetudine existēte in l. 1 C. de indictio. lib. 10. Et † ꝙ tale statu. valeat & liget forenses aptè sentit Bald. in d. suo ꝯs. 444. in 3. uol. & Aret. in d. suo ꝯs. 132. col. 4. & fi. & Dec. cōs. 199. nu. 3. & cōs. 335. nu. 1. & expressè istud firmat Cor. ꝯsi. 22. in lr̄a C. in 1. uol. & cōsi. 142. in lr̄a M. eo. lib. & cōsi. 72. in lr̄a R. & ꝯs. 83. in lr̄a L. & cōs. 268. in lr̄a P. in 4. uol. & Ias. in l. de quibus. ff. de leg. nu. 37. & Pet. de Vbal. in tract. de collect. nu. 43. & repet. in d. l. placet, col. 18. uer. addatis pulchrè, & col. 22. uer. vl
81 ti. limitetis. ¶† Dico & fortius, ꝙ si tales collectæ impositæ essent uirtute statuti, ualeret impositio, ēt si statutū nō reperiat*, ita Bar. in l. admonendi. ff. de iureiur. co. 3. uer. & hoc facit ad qō. & post alios Ias. ibi in repeti. col. 18. allegās ꝯcordantes, & sentit Fel. in c. qm̄ Ab. de offi. deleg. co. fi. uer. 4. de dicto Bart.
82 ¶† Si ēt ꝯsiderare uolumus ꝑscriptionē, idē ꝯcludemus potissimū si damus eā, in cuius ꝯriū nō extaret memoria, ut sunt aptissimę decisiones supius pro parte ꝯria adductæ, & ꝑscriptio lōgissimi tpis, immo & annorū x. seu xx. sufficeret, qñ allegaretur titulus, & ad eū probādū induceret* cursus d. tpis, iux. tradita ꝑ oēs in l. cū de in rē uerso. ff. de usur. & in l. si certis annis. C. de pac. Cū tāto tpe ꝑsumat*, bonā fidē ꝯcurrere, ut no. Inn. & alij scrib. in c. 2. de resti. in integ. ꝑ l. 3. §. si seruus. ff. de acq. pos. & in termi. nr̄is plura adducit Alex. d. suo ꝯs. 78. in 6. uol. col. pen. & fi. Et ꝙ sufficiant x. anni cū allegatione tituli ad præscri

bendū tale ius collectandi, sentit idē Alex. conf. 115. sup[…] mo, col. 2. & 3. in 4. uol. & cōsi. 70. col. 2. & seq. in 2. uol. & Iacobi. in trac. de homag. co. 9. uer. iuxta ꝑdicta, dicens fu[…]re lōgissimū tps, & ꝙ melius est facere fundm̄ sup cōsuet[…]ne, q̃ sup ꝑscriptione, & Corn. idē sentit ꝯs. 268. in lr̄a N. & O. in 4. uol. & Alex. d. cōs. 115. col. 51. & licet Are. in hoc […] si. 132. uideat* innuere ꝯriū, uidelicet, ꝙ in hac materia p[…] cadat cōsideratio respectu ꝑscriptionis, q̃ cōsuetudinis […] Iacobi. & Corn. qui Corn. d. cōs. 268. circa fi. in lr̄a G. alle[…] deci. doct. & rōnes concludit, hoc ius collectandi posse p[…]
83 bi ad sīītudinē usus fructus. ¶† Et ꝙ tāto tpe ꝑscribat*, fi[…] idem Corn. conf. 142. in lr̄a B. in 1. uol. asserens istud pro[…] re ēt ꝯ forenses, & sentit Luc. de Pen. in l. fi. C. de quib. mu[…] lib. 10. nu. 64. Ad quod faciunt ea, q̃ ponunt Mod. in tra[…] ꝑscr. in 4. par. 5. part. prin. q. 6. fol. 52. col. 1. & 2. nu. 31. E[…] dent ēt ista: qm̄ ipse D. Iulius pro dictis reb. existentib. i[…] territorio non fuit, nec est collectatus in ciuitate Mantu[…] ut ibi non collectetur, se defendit; ex eo quia possessione[…] sitæ sunt in castro Giffredi, & ex eo quia sunt ex territo[…] Mantuanum. Innuens apertè, ꝙ pro istis deberet collecta[…]
84 territorio castri Giffredi. Qm̄ † pro eisdem bonis non p[…] in duob. locis collectari, ut tradit gl. & Bart. in l. 1. col. 5. […] mul. & in quo lo. & sequit* ibi Io. de Pla. in l. indictiones. […] anno. & tribu. uersi. & nota, & uersi. sed non ne, col. 1. & […] firmat in d. consi. 78. nu. 10. in 6. uol. & Dec. consi. 285. […] pen. & fin. & Pet. de Vbal. in d. tract. de collec. nu. 35. & […] consi. 302. uersi. confirmat* ista rn̄sio, & versi. fm̄ correla[…] in 2. uol. Et iō cum se excuset a soluendis collectis in d. ci[…] te Mantuæ pro dictis bonis, rōni & honestati congruit, u[…] illis eas soluat in castro Giffredi, nec aliàs reddat* immun[…]
85 omni collectatione. ¶† Ad quod facit, quod ponit Io. de[…] in rub. C. de anno. & tribu. lib. 10. col. 2. uer. item quod di[…] concludens, ꝙ licet Itali non soluant tributa Italiæ, tñ d[…] soluere pro prædijs, q̃ possident ex Italiam, & sic ipse D. Iu[…] cum non soluat Mantuę pro dictis ꝑdijs, ex quo ea posside[…] territoriū Mantuanū. Tñ debet collectas soluere in d. terr[…] rio, licet sit forensis, ad quas debet teneri concurrente al[…] superius adducto disponente, ēt forenses teneri, ex quo lo[…] do ibi non grauat* pro eisdē reb. in duob. locis soluere. Et […] satis apertè colligit* ex conuentione facta tpe separationis […] uisionis status inter ipsos dn̄os de Saxonia. Et quia post se[…] tionē Dux Mātuæ nunq̃ imposuit onera istis possessionib[…] personis eas possidentib. tale ius, & facultatē relinquens[…] dn̄is, ad quos dicta territoria peruenerūt. Et quia nullus […] reperit* esse in quasi possessione collectandi ipsum D. Iu[…]
86 in dictis bonis. ¶† Consuetudo collectandi est, seu eius […] cessoris pro dictis reb. uigens in castro Giffredi, esto ꝙ […] obseruata in una specie collectandi, tñ locum habebit in […] alijs causis concurrentib. cū inducta fuerit aīo acquirēdi […] facultatem, & ꝑtatem gn̄al'r, & vl'r quò ad oīa, non obst. […] casus contingentes fuerit obseruata in una specie. Nam […] locū habebit in alijs causis occurrentib. esto ꝙ in illis nu[…] appareat obseruata, ut concludunt Pet. Cy. & Saly. in l. 1. C. […] emā. lib. & Pau. da Leaza. in c. in lr̄is. in 1. q. de rest. spo. & […] in l. 2. col. 11. & seq. C. de ser. & aq. & Io. And. & alij Ca[…] c. auditis, de ꝑsc. & ad id multa cumulat Alex. ita conclud[…] d. suo consi. 70. & uiso, in 2. uol. col. 7. & seq. uer. non ob[…] consi. Alex. refert, & sequit* Corn. consi. 147. p̄ns consul[…] 1. uol. qñ talis ꝑtās fuit exercitata vl'r, & gn̄al'r, prout in d[…]
87 est præsumendum.† Secus. n. esset, si fuisset exercitata par[…] lariter, & limitatiuè secundùm eum, qñ neq; exercita[…] uniuersaliter, & generaliter, quod in dubio præsumen[…] est, per actus particulares videtur fuisse quæsita genera[…] & uniuersaliter circa alia, quæ de nouo occurerent. Ita […] casus de nouo occurrentes censentur esse comprehensi, & […] scripti uniuersaliter, & generaliter per illos actus parti[…] res, & idem firmat ipse Corne. d. consi. 268. in 4. uolum. […] tera A. & litera E. circa fin. & bene faciunt tradita per A[…] de Rosa. in rubr. ff. de muner. & hono. & per Ioan. Blan[…] summa in titu. quib. mod. feu. amit. col. 10. uer. quotiescu[…] aūt, & col. 11. uer. sed quid erit, ubi cōcludit, satis esse illo[…] temporales fuisse in quasi possessione istius iuris impo[…] has collectas. Nam postmodum poterūt imponi pro alijs […]
88 lis necessarijs occurrentibus.† Et col. 12. & seq. uer. sed qu[…] & alij[…]

&alijs ſeq.ↄcludit, ad probandam hanc ↄſuetudinẽ ſufficere
nedũ binũ actũ,ſed unicũ,ut ẽt tãgit d. Iac.in trac. de homag.
9 col.9.& 10.ver.iuxta ꝑdicta q̃ro,& uer.ſed pone.Volens†cõ-
ſuetudinẽ,& quaſi poſſeſſionẽ exigendi collectas, & eas impo-
nendi extendi ad alios caſus occurrentes,& ſequit̃ Alb.Bru.in
trac.de ſtatu.& ↄſti.in uer.collecta, & remiſſiuè Mod. in trac.
de ꝑſcri.in 2.par.5.par.prin.f.52.col.2.nu.32.& ſeq. & repe.
in d.l.placet,col.12.ver.itẽ dum dixi,& col.17.ver. & amplie
tis,vbi ſequunt̃ Alex.in d.ↄſ.70. firmantes talẽ cõſuetudinem
obſeruatã ꝓ vna cã vendicare ſibi locũ in oĩb.alijs cauſis poſt
modũ occurrentib.q̃ vñr eſſe cõprehenſæ ꝑ illud exercitiũ fa
ctum animo q̃rendi vl̃r & gñaliter,licet fuerit exercitatum in
actu particulari.¶†Prǫterea in caſu pñti eſt aduertendũ.Nam
ſi iſtæ vel aliæ collectæ ex ↄſuetudine vel ſtatu.ſunt ſolitæ im-
poni ſingulis annis,habent̃ ut ordinariæ indictiones, & ſunt
ut munus patrimoniale,quas ſoluere aſtricti ſunt ẽt forẽſes ſo
lùm habentes poſſeſſiones.Nã licet vulgò appellent̃ collectæ,
tñ ſunt vt munus patrimoniale,ita Alex.allegans deciſ. id pro
bãtes in ↄſ. 52.uiſis,col.2.& ſeq.ver.quinimò,in 5.vol.Ad qđ
bñ faciunt ea,q̃ ſuperius deduxi,dum tetigi,qñ iſtæ collectæ ĩ-
ponunt̃,ut onus reale,qđ eſt ad inſtar muneris patrimonialis.
Quando†aũt non imponerent̃ ſingulis annis,nec haberẽt cer
tam & determinatam formam;ſed variabilẽ ſ̃m contingentiã
caſus,& eſſent munus ex̃ordinarium,ut dixi ſuperius. Tñ ad-
huc forenſibus poſſunt imponi in caſibus ſuperius adductis.
Et†talis impoſitio,nedũ pro vno anno, quinimo & pro decẽ
futuris,ſeu ꝑteritis põt fieri,ut ſentit Bar.in l.incola, la 2.poſt
gl.ff.ad municip.& Ang.ↄſ.203.Inter ordinamenta, & Iaſ. in
d.l.placet,& ibi repet.col.23.ver.aliam,& ſeptimam, & verſi.
ſeq.Ex quib.ita adductis ↄcludo.D.Iuliũ per Ill.d. Rolandum
poſſe collectari pro poſſeſſionib. & ꝑdijs,q̃ habet ĩ d.ſuo terri
torio.¶Non obſtant ſuperius in ↄ̃rium allegata,nã ad illa aper
tè,& multiplex colligit̃ reſolutio ex deductis ꝓ parte.Illuſt.D.
Rolandi.Pro maiori tñ reſolutione dico nõ obſtare, quod pri
mo loco dicebatur.An†facultas collectandi eſſet de reſerua-
tis ſummo principi.Nam Alex.ↄ̃rium dicit,& cõcludit,quòd
immo non eſt de reſeruatis,ex quo cõpetunt inferiorib. mul-
tipliciter,ut fuit ſupra oſtenſum,ita Alex.in d.cõſ.70.in 2.uo.
col.4.& 5.& ↄſi 78.& 148.nu.9.& 10.in 6. vol. & Iaſ. in d.l.
de quibus.nu.37.& Mod.in tract.de præſcrip.& repet. in d.l.
placet,loco,& ver.s̃.notatis.Et†poſito,ꝙ iſta eſſent regalia, &
de iure communi non competant inferiorib.Tamen iſtud ceſ
ſat,qñ adeſt priuilegium & conceſſio expreſſã,& aperta, ut eſt
in caſu noſtro,& probatur ſuperius.Vel qñ adeſt conceſſio, &
priuilegium prǫſumptum,& allegatum cum curſu temporis.
Prout ẽt ceſſat,qñ adeſt conſuetudo.Item.& qñ occurit cã ne
ceſſaria,rõnabilis & probabilis imponendi tales collectas, ẽt
forenſibus.Vel qñ adeſt ſtatutum aſtringens res ipſas. Vel qñ
ꝑdia eſſent æſtimata,& deſcripta in æſtimo, ſiue cataſtro. Iſtis
enim caſibus,ẽt ſine licentia,& priuilegio ſuperioris,& ẽt non
ſtante aliqua cõſuetudine,nedum poterunt imponi ab iſtis do
minis perpetuis,ſed etiam a qualibet ciuitate,oppido, ſeu vil-
la,ut ſigillatim de omnibus fuit dictum,& concluſum in præ-
ced.¶†Non ob.ſ̃m,ꝙ tales collectæ ſunt munus mixtum, &
extraordinarium.Nam poſſunt eſſe ordinarium,ſi habent ſin-
gulis annis certam & limitatam formam ex tenore ſtatuti,uel
ↄſuetudinis,& erunt ut munus patrimoniale,ut dicit Alex.ↄſ.
42.col.pe.& fi.in 5.uol.cum ſimilib.ſupra deductis,& ſi non
haberẽt certam,& limitatã fotmam,ſed uariabilem tp̃e, & per
accidens,& eſſent munus extraordinarium,tñ adhuc pñt dici
munus reale,ſi imponuntur ↄtemplatione rerum tm̃,ut s̃.pro
baui,allagãdo Bal.ↄſ.408.in 5.uol.& alias deciſ.Et eſto ꝙ im-
ponerentur perſonis pro rebus,& eſſent munus mixtũ, & ↄñr
rl̃r non poſſunt imponi forenſib.pro rebus quas ibi poſſidẽt,
tñ iſtud non procedit,qñ adeſt priuilegium & conceſſio, tum
expreſſa,tum prǫſumpta cum curſu tp̃is,uel quando adeſt cõ-
ſuetudo inducta nedum per tp̃s,in cuius ↄ̃rium nõ extaret me
moria,ſed ẽt per longiſſimum, quinimo, & per longũ ſpaciũ.
x.ann. Item qñ adeſſet ſtat. & collectæ reſpicerent onus me-
rè reale,uel qñ bona eſſent æſtimata & allibrata, & poſita in
cataſtro.Iſtis.n.caſibus ẽt forenſib.poſſidentibus tm̃ prǫdicta
pñt collectæ imponi,ut ſigillatim de omnibus fuit in ſuperio
rib.dictũ,& ↄcluſum.¶†Non ob.tertium, ꝙ iſta cã imponen-
di collectas pro ↄſtructione murorum.& caſtri non eſt neceſſa
ria,neq; probabilis.Qm̃ Alex.in d.ↄſ.70.in 2.uol. ex pluribus
per eum ibi adductis apertiſſimè ↄcludit,hãc cãm eſſe iuſtiſſi-
mam pro collectis imponendis.Fiunt.n.iſta ad tuitionem ne-
dum perſonarum,ſed ẽt poſſeſſionum,& rerum ipſius D.Illu.
Rolandi,totiuſq; ſuǫ familiæ.Nec non ad euidens ſeruitiũ, &
commodum Sereniſ.Imperatoris,& eius exercitus tp̃e quo in
iſtis locis adeſſet.Et fiunt ẽt ut hoſtes,qui pro tp̃e adeſſent in-
tuitu murorum,& caſtri,& rõne dictarum ↄſtructionum non
habeãt,nec audeant moram trahere in dictis locis,& ↄñr mo-
rando deuaſtare,& comburere poſſeſſiones,domos,& reliqua
oĩa.Et ꝙ talis cã ſit honeſtiſſima,vtilis, rõnabilis, & ꝓbabilis,
& neceſſaria,conſideratis ẽt iſtis oſtenditur ſatis ex alijs deci-
ſioni.cumulatè per me.s̃.adductis. Et ſatis redditur probabi-
lis ex tenore priuilegij ↄceſſi ipſi D.Rolando ibi, & ſ̃m ꝙ no-
ſtra & veſtra,nec nõ ſacri imperij,dictarũq; terrarũ, & locorũ
97 cõmodo,vtilitati,& ↄſeruationi uideritis expedire. ¶†Ex iſtis
ẽt tollitur alia obiectio,in qua dicebatur.Colonos dõ. Iulij ha
bitantes in dictis prǫdijs non poſſe collectari.nã ceſſat, ſi adeſ
ſet ſtatutum diſponens,ꝙ tenerentur ſ̃m Bal.in l.1.in 7.colu.
C.de ſent.quǫ pro eo quod inter.& refert & ſequitur Alex. in
l.reſcripto.§.ſciendum.ff.de munc.& hono.in ulti.apoſtil. ad
98 Bar.uer.& adde.Et†eo potiſſimũ tenerent̃ coloni, ſi collectæ
impoſitæ eſſent ↄ̃ habitantes,ut per Alex.conſ.24.uiſis, col.2.
in 5.vol.& per Dec.ↄſ.358.nu.2.Ceſſat obiectio,qñ conſuetu
do eſſet ẽt colonos teneri,& qñ imponẽtes eſſent in quaſi poſ-
ſeſſione illas impoſitas exigendi ẽt a colonis,ut dictum fuit s̃.
Prout ẽt ceſſat,qñ coloni eſſent originarij, & in dictis prædijs
tenerent domicilium,ut dictant iura vulg.Et ꝙ ipſe d. Rolan-
dus poſſit collectas imponere colonis,& illas exigere apertiſ-
ſimè oſtenditur ex tenore priuilegij ſibi conceſſi, ibi,colonis,
99 ruſticis,agricolis &c.¶†Non ob.illud,in quo dicebat̃,priuile-
gium debere exhiberi,& exhibitum non debere interpretari
fore ↄceſſum in damnum tertii,& ſic ipſorũ forenſiũ. Nã pri-
uilegium ſatis apparet oſtenſum,ita ut ex eius tenore iſtǫ col-
lectæ,& onera mixta poſſint imponi iſtis ꝑſonis : & q̃a ſumus
in claro,non opus eſt recurrere ad prǫſumptiones.Et qñ priui
legiũ in hoc nõ prodeſſet,iã adeſt ↄſuetudo,& cã neceſſaria,&
probabilis,& propria ptãs ipſius D.Rolandi,qui ẽt ſine illa li-
centia poſſet collectas imponere,& eas exigere a forenſibus.Et
idẽ ſi extaret ſtatutũ,uel prædia eſſent æſtimata, vel poſita ĩ ca
taſtro,uel ſi dictæ collectæ impoſitæ eſſent ut onus reale,ut di
100 ctum fuit ſuperius.¶†Nõ ob.qđ dicebat̃ de ↄſuetudine gña
li,q̃ cũ ſit facti,probanda eſt,nec doctorib. illã aſſerentib. eſſe
credendũ.Qm̃ cũ ſit ↄſuetudo gñalis,& per totã Italiã ferè no
toria,hr̃ ut ius cõe non ſcriptũ.§.ex non ſcripto,inſti.de iu.na
tu.gen.& ci.& hoc ↄſiderato nõ indiget probatione aliqua, cũ
ſatis ſufficiens vr̃ eſſe,ꝙ tale ius ↄſuetudinariũ notoriũ allege-
tur.l.emptorẽ,in princ.ff.de act.emp.& per Bar.in 4.q. & per
alios ſcrib.ibi in l.de quibus.ff.de leg.& per Iaſ.in l.poſt dotẽ,
nu.102.ff.ſol.ma.cũ alijs allegatis per Mod.repe.in rub.extra
de ↄſuetu.in 6.q.& in c.1.eod.tit.fo.28.& ſeq.6.q. & cũ talis
ↄſuetudo,ut experientia nos docet,uigeat ꝑ uniuerſam Italiã,
& ſit gñalis,ſatis eſt illã allegare,ut iꝰ nõ ſcriptũ, ut ẽt uidemꝰ
ſeruari in illa gñali,& uniuerſali ↄſuetudine,de qua ꝑ doct.in
d.l.poſt dotẽ.& de alia,de qua ꝑ gl.& doc.in auth.itẽ ſacra pu
berũ.C.ſi aduer.vẽdi.& de illa de qua ꝑ oẽs in auth.hoc locũ.
C.ſi ſecun.nup.mul.& in l.Titia.§.Titia. ff. de leg.2. Pront ẽt
ceſſat obiectio conſiderato priuilegio,& alijs cauſis ſuperiꝰ ad
ductis.dantibus ptãtem imponendi dictas collectas ob cauſas
rõnabiles,& neceſſarias,vel uirtute ſtatuti,uel ſi prǫdia eſſent
æſtimata, uel allibrata,uel ſi conſuetudo probaret̃,& dñi loco
rũ ↄuicinorũ tales collectas imponerẽt,& eas ẽt a forenſib.exi
101 gerent,ut fuit s̃.ↄcluſum.¶†Nec ob.illud.dũ dicebatur, ta-
lem ↄſuetudinẽ debere probari fuiſſe obſeruatam ꝑ tm̃ tp̃is in
cuius ↄ̃rium nõ extat memoria,& ꝙ idẽ ſit,qñ allegaret̃ ꝑſcri-
ptio.Nã ſi iſtud poterit ꝓbari,ↄcedo eſſe tutiꝰ & ualidiꝰ,ſi aũt
* talis probatio nõ poſſet haberi,dico magis cõem*ↄcluſio.eſſe
in ↄ̃rium,& ſufficere tp̃s longiſſimum,ſeu longum, per cuius
curſum,& obſeruationem iure permittente, legitimè dicetur
eſſe inducta dicta conſuetudo,& ualida; prout & ꝑſcriptio ꝑ
longiſſimum tẽpus facta concurrẽtibus aliis extremis habili-
bus,ſ̃m magis communẽ,& erit ſufficiens, ut de omnib. iſtis
* ſunt apertiſſimǫ.& communes*deciſiones ſuperius deductæ.
¶Nec obſtabit illud de præſumpto initio uiolento. Nam oĩs

mala p̄ſumptio ruit,& ceſſat data ꝯſuetudine,& curſu dicti tē
poris,& productione priuilegij,& ꝯceſſionis,per quæ inducit̃
aperta p̄ſumptio bonæfidei.Cōſiderādo ēt ius cōe, diſponēs,
caſtra,oppida,ac uillas,ac ipſos dn̄os,& barones ꝓ cā neceſſa-
ria,& rōnabili poſſe tales collectas imponere,ceſſabit oīs ſini-
ſtra p̄ſumptio,argu.l.Graccus.C.de adul. Et ſi dicimus, talia p̄
dia eſſe allibrata,& in cataſtro deſcripta.Vel extare ſtatutū de
eis ſoluēdis.Vel collectas fuiſſe īpoſitas ut onera merè realia,
ſumus ex oē dubiū,ꝙ poterunt imponi,& ab iſtis ēt forēſibus
exigi,ēt nulla ſtāte p̄ſcriptione,& de ꝯſuetudine,ut fuit ſ̄. oſtē
ſum.Et ꝯſuetudo bn̄ ligabit forēſes,qn̄ ꝯcernit ipſas res,ut di-
xi ſ̄.Et ſi eas nō ꝯcerneret,adhuc poterunt collectæ imponi,
& exigi ꝯſiderando caſus ſupra enarratos,uel ipſorū aliquem.
102 ¶†Minus obſtabit allegare talē ꝯſuetudinē obſeruatā in ali-
quib.caſibus,ſeu pſonis nō debere extendi ad alios caſus,& p-
ſonas &c.Nam procederet iſtud,qn̄ in illis caſib.particularib.
fuit obſeruata animo quærendi eā in illis tm̄ limitatiuè, & re-
ſtrictiuè,& illud ꝯſtaret,& probaret̃,ſecus aūt eſt,qn̄ ſumus in
dubio,vel eſſemus certi fuiſſe obſeruatā in illis caſib. particu-
larib.animo q̄rendi talē facultatē uniuerſal̃r,& gn̄aliter. Tūc
eīn locū habebit in oīb.alijs caſib.poſtmodū de nouo occur-
rentib.& ēt in alijs pſonis ibi bona poſſidentib.Nā iſta oīa cō-
prehendunt̃ in tali ꝯſuetudine,& ſic nō erimus in materia ex
tenſionis,ſed comprehenſionis,vt apertiſſimè firmant Alexā.
Corn.do.Iacobi.& alij ſuperius per me adducti, & eſt veriſſi-
* ma,& cōis*concluſio.¶ Nec obſtat potiſſimum fundamē-
103 tum.D.Iulij,in quo dicebat̃,ipſum non poſſe collectari ſal-
tim ꝯſiderata p̄ſcriptione tanti tpis,in cuius ꝑrium non extat
memoria,ſeu temporis longiſſimi, cū allegatione præſumpti
tituli,ſeu cōceſſionis immunitatis,per quæ reddi vr̃ tutus, &
ſecurus ab impoſitione,& ſolutione dictarū collecta.Nec pro
pterea vr̃ fateri ſe teneri,dum allegat dictam exemptionē, cū
iſtud faciat,& proponat ex abundanti,ut dicit Cor.conſ.194.
104 in litera.H.in fine in 4.uol.Nam†aduertendum eſt: quoniā
ipſe.D.Iulius non poterit probare ſe præſcripſiſſe hanc immu
nitatem,& exemptionem per tantū tp̄s,in cuius ꝑrium non ex
taret memoria,ita ꝙ qn̄ eueniebat caſus impoſitionis,ſui ante
ceſſores,& ſucceſſiuè ipſe noluerunt conſentire,& poſt recuſa
tionem decurſum fuerit dictum tempus. Multa enim ad iſta
probandum debent concurrere,quę per ipſum cum maxima
difficultate poterunt probari,& uerificari,ut tradit̃ per Abb.
& alios in c.ſi diligenti,& in c.cum nobis,extra de præſcrip.&
105 per Alex.conſ.16.In cauſa col.4.in 5.vol.Et† ſi probaretur.
ipſum,& ſuos anteceſſores non fuiſſe exactos per dictum tem
pus,iſtud quidem fuit:quia non euenit caſus imponendi tales
collectas,nec fuit impoſita.Nec propterea poſſunt dicere ſe p̄
ſcripſiſſe immunitatem & exemptionem,ut apertè ſonant ver
ba dicti priuilegij,ibi,adijcientes expreſſè,& ibi, neglecta, cū
quibus concurrit diſpoſitio iuris,ut apertè dicit Bar.per illum
textum in l.in filijs.C.de decurio.lib. 10. vbi facultas aliquid
faciendi non dicitur deperdita, qn̄ non euenit caſus exercen-
di illam,uel qn̄ non fuit impoſita,& ad id plura cumulat Iaſ.
in l.falſo.C.de diuerſ.reſcript.& in l.beneficium,num. 55. &
ſeq.ff.de conſti.princi.& Abb.& alij Mode.in c. ad audientiā,
col.fi.extra de præſcri.& per Moder.in trac. de præſcrip.in 4.
par.4.partis princip.q.6.fol.34.col.4.nu.57.& duobus ſequ.
106 Prout† etiam ceſſat obiectio : quoniam in facti contingen-
tia uerum eſt, anteceſſores ipſius domini Iulij pluries dictas
collectas ſoluiſſe ſimiles in caſtro Giffredi,& hoc ratione præ
diorum,quę ibi poſſidebant. ¶ Et conſiderando allegatum &
præſumptum titulum conceſſionis & immunitatis allegatum
per ipſum D.Iuliū,cum ſit inualidus, illi minimè poterit ſuf-
fragari.Nam omiſſo illo articulo,an talis immunitas & exem-
ptio poſſit concedi,& a quibus,& in quibus munerib. de quo
plenè per ſcriben.per illum tex.in l.uacuatis,& in l.omnes, la
1.C.de anno.& trib.lib.10.maxi. quando remiſſio, & exem-
ptio eſt damnoſa fiſco,ut per Io.de Plat.eod.titu.in rub.col.3.
verſi.& licet,& per Alex.conſi.148.num.9.& 10.in 6. uol. &
alibi quampluries,& Barba.conſi.26.in 2.uol. & per repeten.
poſt alios in d.l.placet.colum.antepenul.uerſic. reſtat unum,
& aliàs conſulendo plenè dixi. Tamen in caſu noſtro, ſiue
conceſſio diceretur facta a dicta communitate,& caſtro, ſiue a
perpetuis dominis illius anteceſſoribus ipſius D. Rolandi, ſi-
ue ab alijs dominis de Saxonia,tēpore ſeparationis ſtatus non
107 habet præiudicare ipſi D. Rolando in præſenti.Licet ſem
ſecundùm aliquos potuerit ualere contra ipſos concedent
Tamen non valebit,nec præiudicabit ipſi D.Rorando præ
ti ſucceſſori,ut concludit Pet.de Vbald.in d.tract.de collec
25.verſic.ſi verò eximitur,& proſequitur dom. Iacobi. in
cta.de homag.colum.11.ver.ſed pone,& col.ſe.verſi.alij
inferiores,& col.penult.verſi.& ipſe princeps,& Alber.Br
conſi.32.col.1.& 2.verſi.nec obſtat,& ponit Capella Tol
108 na deciſ.349.in additio. Conſequenter, † quò ad ipſum
Rolandum titulus præſumptus allegatus habens radicem
fectam non poterit ei præiudicium afferre,licet ad ipſius p
bationem concurrat,& allegetur curſus d.temporis,ex quo
paret apertiſſimè,talem titulum eſſe iniuſtum,& non præ
care ſucceſſori,nec ualidare præſcriptionem d.temporis,
cit do.Anto.in d.c.ſi diligenti,& in c.peruenit,car.10. ve
circa tempus dubium,extra de cenſi.ut refert, & ſequitur
de Mil.in verſi.præſcriptio.col.8.& 9.uer.præſcribi an po
& verſi.præſcriptio iurium incorporalium. Conſtito enim
iniuſto titulo reſultabit præſumptio malæ fidei, quæ om
tollit præſcriptionem,ut plenè conſulendo aliàs dixi,& i
præſenti eo magis iſta procedunt:quoniam Impera.in d.p
legio,& inueſtitura annullat,& inualidat omnem remiſſio
& conceſſionem factam de prædictis, etiam quò ad illum
cientem. Qua non obſtante concedit facultatem reuoca
exceptionem,& immunitatem conceſſam, non obſtante
cto & conuentione, ſeu aliquo temporis curſu. Et eo eti
quia conuentio facta inter iſtos Ill. de Saxonia in ſeparat
ſtatus nullam oſtendit conceſſionem alicuius immunitat
beneficium ſubditorum.Quinimo ex ea,totum oppoſitum
ligitur.cum unicuique concedatur illa facultas,quæ erat
ceſſa Illuſtri.Duci,& ſi aliqua conuentio immunitatis in
los facta appareret,nulla erit.Tum quia caret approbatio
confirmatione ſupremi principis ſuperioris. Tum quia
potuit præiudicare ſucceſſorib. & ut diſponunt iura vul
109 ut dictum eſt ſuperius.Prout † etiam ceſſabit obiectio
ut talis libertas,& immunitas non collectandi poſſit p
multa debent concurrere,& inter quæ neceſſarium eſt p
re,ꝙ ille,qui allegat preſcriptionem,aliquo tempore fu
quiſitus ſoluere collectam,& quòd contradixerit, & re
rit,& ſucceſſiuè quòd per tempus annorum ad minus
ſeuerauerit in dicta immunitate cū bona fide ſuperiore
te,& patiente,& ꝙ tale tēpus anno.40.inceperit a temp
poſitionis primæ collectę,& recuſatæ ſolutionis ipſius,
iſta interueniſſe nō probabitur,prout in caſu pn̄ti inter
ſe minimè poterit ꝓbari,talis libertas,& exemptio alleg
pręſumpta cōceſſione tituli non ualebit,nec proderit a
ti præſcriptionem, nec nocebit dominis ſeu commun
uolentib.illas imponere,& exigere,ita pulchrè declarat
cludit Alex.cōſi.136.In cauſa.col.pen.& fi.in 2.uol. &
mat do.Iacobi.in d.trac.de homag.col.pe.uer.addite a
xima dicta,& ſequuntur Mod.allegātes alia iura,& alia
ſio.in trac.de præſcrip.in 2.par.5.prin.in 7.qu.fo.53.
110 Et† hoc quidē ſatis ſuadetur:quia ſi nunquam colle
ſet impoſita,ex quo caſus illam imponēdi nō conting
aliquo incidēti,ſi ꝯtigiſſet ex negligētia, vel alio reſp
fuit impoſita,nō pōt propterea dici immunitas,& ex
ſcripta ſ̄m Bar.& Abb.& alios ſupra per me allegatos
bant verba dicti priuilegij, ibi, adijcientes, & ibi, ne
111 Ad† quæ ēt bn̄ faciunt:qm̄ ſi D.Iulius ex tit. & conc
præſumpta,& pręſcriptione fuiſſet immunis, & exem
aliis caſibus,non propterea debet uti dicta immunitate
ptione ad iſtos caſus de nouo emergentes. Nam talis
interpretari dēt cōceſſa reſpectu illorum onerū,q̄ tunc
nebant,& non reſpectu nouorū futurorū,ut ſunt iſta
nō includunt̃,q̄a ea,q̄ de nouo emergūt &c.Ita Paul.
l.ad inſtructiones,circa finē.C.de ſacroſ.ec.& Alex.
occurrenti,& ꝯſ.194.ex themate. col.3.& 4.in 2.uol.
112 Bru.conſi.35.col.3.Et† faciunt,quę ponit Deci.
nu.1.& quæ adduxi ſuperius,dum dixi,collectas
ni ex nouis cauſis,licet per prius in illis non appar
113 poſitas.Et† ēt quia immunitas,& exēptio conceſſa
bit locū tpe guerræ,ſeu peſtis,uel alicuius magnæ
imminentis,ut dicit Bal.conſi.406.lata fuit.in 5. vol.
alij Moder.in l.ſi ex toto.col.1.de leg.1.repeten.in d.

in fine,& per Alex.alibi quamplurics, uolẽtẽ ista nõ ꝓcedere, qñ ex verbis, vel vsu ↄcessionis aliꝰ appareret, ut aliàs ↄsulendo plenè dixi. Qđ quidẽ nõ pôt in casu p̄nti, cũ nulla ostendat̃ cõcessio, nec p̄scriptio,& usus inferens p̄dicta posse verificari & ꝓbari. Ad qđ ẽt ↄsuetudo,& gesta p Illu.d.Ducẽ Saxoniæ,& alios dños ↄuicinos, q istis calamitosis tpib. q̃cunq; sustulerũt immunitatẽ,& exẽptionẽ, verè,& expſsè alijs ↄcessam, quã uoluere cessare istis in casib. Ad quẽ usum & ↄsuetudinẽ ↄuicinorũ dominorũ ↄcessio,& priuilegiũ ipsius.D. Rolãdi se refert, ut patet ex illis verbis.ibi,quã & q̃ alij sacri Imperij &c.leua-

114 re ↄsueuere &c.& ibi,quẽ maior pars territorij &c.Et † tãto fortius cessabit exẽptio,si apparet d.p̄dia fuisse descripta ĩ lib. cõis.d.castri debẽtis soluere,& ipse d.Iulius,seu sui antecessores a tpe sciæ nõ appellarũt ĩ.decẽ dies, seu ĩm aliquos ĩ.annũ.Nã p talẽ impositionẽ,sciam,& taciturnitatẽ ẽt verũ priuilegiũ exẽptionis dr̃ esse depditũ,& amissũ,vt p illũ textũ dñt doctores in l.1.§.si qs tutor.ff.qñ appellãdũ sit,maximè Ang. & Are.ibi,& Alex.ↄſ.101.uisis instrumẽtis,col.pe.ver.3.principali,& ↄſ.136.In cã,col.3.in 2.uo.& Fel.in c.cũ accessissẽt, col.11.de ↄsti.cũ alijs post Ias.p eos ibi allegatũ deductis per Mod.in d.trac.p̄scr.in 4.par.4.par.prin.f.39.q.30.num.106.

115 Nec † erit omittẽdũ,talẽ exẽptionẽ,& immunitatẽ ẽt si appareret legitimè ↄcessa,seu p̄scripta potuisse & posse reuocari pp ingratitudinẽ postmodũ ↄmissam p ip̄m d.Iuliũ circa honorẽ, & iurisdõnẽ ipsius.D.Rolandi, ut dicit Bal.in l.2.in fi.C.de libe.& eo.lib.& Alex.ibi & scri.allegantes decis.ↄcor. ¶ Nõ ob. qđ dicebat Cor.statutũ sup collectis ↄditũ nõ ligare forenses, nec ualere quò ad ipsorũ p̄iudiciũ.Nã ipsemet Corneus sibi ↄ̃-

* rius s̃.adductus tenet oppositum,& cõis* ↄclo hẽt istos dños posse facere talia statuta,q̃ ẽt forẽses ligabũt,ut plenè superius

116 deduxi.¶ † Nec obstabit illud,qđ dicebat,ciues,& dños locorũ nõ posse facere ꝓclamata,& bannimenta ĝnalia,& cõminatiua ꝓ soluẽdis collectis. Quia ↄ̃riũ est aptissima decisio Bal. ↄſ.434.Licet iudex,in 3.uol.vbi allegãdo iura ↄcludit,in exigẽdis istis collectis nõ debere seruari ordinẽ iuris,nec in ipsis requiri citationẽ,sed sufficere p̄cepta,& bannimenta ĝnalia,esto q̃ rl̃r ista non habeant uim rei iudicatæ,per legem, ꝓclama, & totũ ferè titulũ,C.cõmina.vel epist.Et ita declarant,q̃ dicit Card.in d.suo ↄſ.74.ut ꝓcedãt in alijs casib.in quib. ordo iuris requirit,secus est in casu p̄nti,ubi cessat,& necessarius non est,& aptissimè istud firmat d.Sig.in d.suo ↄſ.108.col. fi. uer. circa tertiã.uolẽs istos dños posse facere in hmõi materia collectarũ bannimenta,& edicta ĝnalia,& hoc idẽ ↄcludit Alex.ĩ d.suo ↄſ.115.sup primo.col.3.ver.quãtũ aũt.in 4.uol.dicens, istos dños,perpe.ẽt super collectis posse facere bannimenta & proclamata ĝnalia,cũ isti actus ↄcernant iurisdõnẽ,& ipsi eam

117 habeant,& possint ibi illã exercere.Et † eo magis ista procedunt,& proclamata ista,& ĝnalia edicta erunt ualida: qm̃ in illis adiecta est illa cl̃a ↄsueta,si aliquis senserit se grauatũ compareat &c.Nã resoluuntur in uim citationis,si grauatus cõpareret,aliàs eo non ↄparente p̄ceptũ remanebit firmũ & ualidũ, ut dicit Bal.in Rub.C.cõmina.vel epist.col.1.uer.quid de eo. & alij doct.ibi allegantes decis.ↄcor.& traditur per Alexan.&

118 alios Mod.post antiquos ĩ l.filiusf.§.diui.ff.de leg.1.† Ciues enim & dñi locorũ imponentes collectas, ẽt possessoribus tm̃ honorũ,& prædiorum existentium in eorũ territorio p̄nt uti iurisdõ.ↄ̃ istos ẽt forenses,& sequestrare fructus,pignorare recusantes soluere,& alia similia exercere pro dictis collectis exi

119 gendis,ut dicit Bal.ↄſ.433.hactenus,in 1.vol.Possunt † ẽt & multas alias pœnas apponere,ut dicit Bart.per illũ text.in l.5. C.de fund.patrim.lib.11.ẽt si cõtinerent amissionẽ rerũ, ut ibi firmat,& sequuntur repe.in d.l.placet,col.13.uer.quę pęnæ,& col.18.ver.& ad hoc propositũ,& uer.tñ non recedatis, & col.18.ver.& ẽt de pœnis,& alijs seq.& firmat Bertachi. in trac.de collec.in 1.par.prin.q.7.& ex quo concessa ptãte imponẽdi sequitur ptãs exigendi,& ĩ ↄñam faciendi oĩa alia,q̃ ex ipsis sequuntur.l.illud.ff.de acq.hære.cũ si.ponit ẽt Alb. Bru.

120 in trac.de statut.& ↄsti.in uer.collecta.Et † qm̃ actus cõcernunt iurisdõnem considerata ipsorum demandatione, executione ac exercitio,apertè datur intelligi, q̃ in istis iudex competens erit ipsa ciuitas,& ipse dñs, qui collectas imposuit, & eas exigere intẽdit.Et in casu p̄nti eo magis istud affirmare debemus considerato priuilegio concessa ipsi D. Roland.in quo datur ptãs imponendi & exigendi dictas collectas, & mandatur oĩbus alijs, q̃ debeant illi parere tanquã uero dño, & præstare debitã obediẽ.ita ut ipse possit uti dictis iurib.& iurisdõnib.p q̃ uerba ẽt super prædictis vr̃ concessa iurisdõ & prædi-

121 ctorum cognitio.Cum † concessio talis iuris comprehendat ẽt modum cõmodius utendi iure concesso,lege quintus,& ibi Floria.ff.de serui.urb.prædio.& per Bertachi.in dicto trac. de gabell.in 1.par.prin.q.18.Eo etiam quia ipse Imperat. vr̃ concedere omnimodam iurisdõnem,& spectantia ad ipsum,& ad Sacrum Romanum Imperium, & ↄñr prædictorum cogni-

122 tionem.Verum † erit,q̃ si ab impositione,& ipsius exceptione aliquis prætenderet se grauari,& ipse imponens requisitus recusaret illum audire,uel fortasse dubitaretur,an cã,pro qua collectæ imponuntur,sit iusta,uel rõnabilis,an non,istis casib. procedere posse dictum Baldi & aliorum s̃.in ↄ̃rium adductorum,qđ ipse dñs imponens deberet abstinere,& cãm remittere ad suum superiorem immediatum,ut est aperta decisio Io. Blan.in sua sum.in ti.q.b.mo.feu.ami.col.10.ver.quotienscunque aũt reuocatur in dubiũ.In alijs uerò casib.nullus est,q̃ inficietur,isto non posse collectas imponere,& illa exigere, nec non iniungere pęnas ↄ̃ non soluentes, & eas exequi,& similia exercere,& uti in prædictis iurisdõne, ut sunt apertæ decisio.

123 modò adductæ. ¶ † Nec ob.illud,quod ulti.loco dicebat̃ de iuro fideli.nã in p̄sentiarũ non opus est de eo aliqd dicere, ex quo de isto nõ agit̃,nec de eo ↄtingit dubitare. Solũ.n. hęsitatur,an ipse d.Iulius possit collectari pro rebus,quas possidet ĩ d.Castro Giffiedi,& an possit astringi ad eas soluendũ. In quo dicendũ est,q̃ sic,causis,rõnib.iurib.& decisionib. superius adductis non obstantibus in ↄ̃rium allegatis. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Contractus emptionis licitus est, & permissus.*
2 *Pacta in illo apposita seruanda sunt.*
3 *Et transeunt ista omnia ad hæredes contrahentium.*
4 *Feudalia possunt alienari cum consensu directi domini.*
5 *Ecclesia est capax rerum feudalium.*
6 *Feuda penes ecclesiam censentur esse libera.*
7 *Qui oĩa remisit, & nihil sibi reseruauit, nullũ ius hẽt, & n.12.*
8 *Exceptuata confirmant concessionem in alijs.*
9 *Hospitalitas quæ propriè sit.*
10 *Precarium, seu precaria quod propriè sit.*
11 *Ecclesia agere potest pro uexatione facta suis colonis.*
13 *Seruitutes constituuntur pactionibus.*
14 *Quælibet res præsumitur libera.*
15 *Concessa per metum, & coactè minimè ualent.*
16 *Concessio facta in damnum ecclesiæ non tenet.*
17 *Et ecclesiæ aduersus eam competit restitutio.*
18 *Seruitus quæri potest præscriptione.*
19 *Qui iure familiaritatis utitur, nõ præscribit, nec ius sibi quærit*
20 *Præscribens seruitutem debet habere tit.*
21 *An per cursum temporis præsumatur tit. & quando.*
22 *Seruitus discontinua quanto tempore præscribatur.*
23 *Cum mala fide non currit præscriptio.*
24 *Mala fides, & rei alienæ scientia coniecturis probatur.*
25 *Mala fides auctoris, & antecessoris, an, et quando noceat successori, & nu.26.*
27 *Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, quos effectus producat, & quam uim habeat.*
28 *Non entis non sunt qualitates.*
29 *Et ad probandum talẽ præscriptionẽ multa debent concurrere.*
30 *Potest probari hanc præscriptionem non interuenisse, & contra eam datur probatio.*
31 *Et talis præscriptio non procedit cum mala fide.*
32 *Et aduersus talem præscribentem potest obtineri denunciatio euangelica.*
33 *Et minimè talis præscriptio procedit, si habuit initium iniustũ, & uiolentum.*

CONSILIVM XXVI.

Et si in præsenti consultatione multa possent adduci, tamen attenta veritate breuibus ostendã, quid iuris, & quid sequendum, & tenendum, & pro clariori introductione aduertendum est, quòd isti nobiles uenditores licitè potuere vendere, vti vendiderunt terras, & uillas contentas

tentas in lr̃is venditionũ ecclesiæ Tateburgeñ. & eius Præpo-
sito,cum.n.venditores essent mansorũ,& uillarũ venditarum,
iure permittente, potuerunt illos vendere ecclesiæ,& Præpo-
1 sito prædictis.Contractus †.n.vẽditionis,& emptionis licitus
est,& permissus.l.1.in fi.l.iurisgentiũ.in prin. ff. de pac. & de
2 ꝯñ.emp.ꝑ totũ.ff.& C.inst.& ex.†Et pacta atq; ꝯuentiones ap
positæ in dictis ꝯctib.seruandæ sunt,naturali æquitate hoc di-
ctante,lege prima,lege itẽ qa,lege ꝯuentionũ,& lege sequenti,
lege iurisgentiũ.§.ꝑtor ait.ff.de pactis,maximè cũ pro lege ha
3 beant.l.1.§.si ꝯueniat.ff.depositi.cũ vulgarib.Qui†ꝯctus,& ꝯ-
uentiones cũ perpetui sint,ad hr̃des, & successores ꝯhentium
transeunt.d.l.iurisgentiũ.§.pactorũ,lege si necessarias. §.pe.ff.
de pig.act.lege fistulas.§.fundũ.ff.de ꝯñ.emp.l.si pactum.ff.de
4 proba.& in tit.de hr̃ditarijs actionib. per totum. ¶†Nec ob-
stat,ꝙ bona prædicta vendita essent feudalia. Nã talia bñ pñt
alienari cũ ꝯsensu directi dñi.c.1.de proh.feu.alie. per Lotha.
c.Imperialẽ.de proh.feu.alie.per Fede.in usib.feud.& ꝑ And.
de Iser.& Bal.in tit.quib.mod.feu.ami.& ꝑ Fel.in c.q̃ in eccl'a
rum,col.29.& seq.de ꝯsti.& ꝑ Fran.Cur.iuniorem ꝯs.4.& per
eundẽ in trac.de feu.in 4.par.prin.in q.an uasall. possit aliena-
re.In venditionib.de quib.mõ tractat,interuenit ꝯsensus Illu.
Ducis Saxoniæ directi dñi,ut patet ꝑ lr̃as emanatas sup hmõi
ꝯsensu plenè ꝑbãtes,pñr oĩ respectu alienatio. d. bonorũ feu-
5 dalium fuit ualida.¶†Nec dicat,ꝙ tanquã feudalia non pote-
rãt alienari in eccl'am, ex quo in ꝯriũ est ipsa veritas: eccl'a cũ
& ex ultima uoluntate,& inter uiuos capax est bonorũ feuda-
lium,ut hr̃ in c.solitæ.de maiori.& obed. & in c. cæterùm.de
iudi.& in c.1.de sta.reg.lib.6.& plenè ꝑ Fely.in d.c.quæ in ec
clesiarum.col.23.& seq.& in c.i præsentia.co. 20.de prob.ubi
dixi, ꝑ Bal.in tit.quali.feu. alie.po.§.donare.in usib.feu. & ibi
6 ꝑ scrib.Et†in tm̃ est capax,ꝙ bona feudalia penes ecclesiã exi-
stentia præsumunt libera & exempta ab oĩ seruitute & onere:
vt ꝑ And.de Iser.& alios in ti.de capitulis Corra.in usib.feud.
& per Mode.in d.c.solitæ.& in d.c.cæterũ, & aliàs ꝯsului. Po-
tuit itaq; ecclesia tanquã capax emere dicta bona feudalia ac-
cedẽte ꝯsensu dicti Ill.Ducis directi dñi,& cũ ecclesiæ, & Præ
posito prædictis fuerit uẽdita proprietas,ius,& oĩs libertas cũ
oĩ iure,qđ esset penes uenditores tal'r,ꝙ dicta bona vendita es-
sent libera, & penitus exempta ab oĩ grauamine, & petitione
maiore,& minore,& ab oĩb. exactionib. ita ꝙ nullũ ius aliter
7 amplius deberet competere uenditoribus. † Vlterius cum Ill.
Dux saxoniæ directus dñs ꝯfirmauerit dictas uendi.uti erãt fa-
ctę,& recepta pecunia præstiterit assensum suũ, fortius eccle-
siæ,& Prępo sito prędictis cõcesserit in dictis bonis omnẽ pro
prietatem,directum dñium,iurisdõnem, & omnimodã liber-
tatem,omnem ꝑcariam exactionem, quocunq; noĩe censeret
per eorum incisionem,& quicquid iuris habebat in dictis uil
lis uenditis. Et uoluerit colonos dictarum uillarum in nullo
posse molestari per se,& hęredes suos perpetuò, clarè patet, ꝙ
nihil iuris sibi reseruauit in dictis uillis: cũ oĩa ꝯcesserit,& qui
oẽ dicit,nihil excludit.c.solitę,de maio.& ob.l.a procuratore.
C.manda.Et cũ nihil sibi reseruauerit,oĩa vr̃ ꝯcessisse.c.ꝯstitu-
tus,circa prin.& fi.de relig.do.& aliàs cõsului allegando alias
8 deci.Proùt† idẽ concludendum ex alio: quia d.Illu.Dux in di-
cto assensu nihil sibi reseruauit quò ad colonos dictarum uil-
larum,nisi tria tm̃,ut patet in d.assensu,quę exceptuata, & re-
seruata ꝯfirmant,& ualidant cõsensum in oĩbus alijs non re-
seruatis.l.in his.ff.de legib.l.nam quod liquidę.§.pe. ff. de pe.
9 leg.l.1.de reg.iur.cum si.¶†Stantib. superius adduc.in iure,&
in facto uerissimis necessariò concludit, Illu.Ducem Saxoniæ
non posse petere a colonis dictarum uillarum hospitalitatem,
& precariam,quę hospitalitas ꝯria est nomini,nõ dicta ab ho-
spitalitate,de qua in c.uolumus.88.dist.& c.qm̃,16.q.1.& in
c.de monacis.de præb.& in c.1.eo.ti.lib.6.& 31.q.1.c. 1. Nã
est species seruitutis,& non modicę, sed magnę, cum blando
noĩe hospitalitatis ab inuitis colonis, & pro tota eius familia
ampla pro equis,& canibus,& per plures dies exigat oĩa necess
saria ascendentia ad magnam summam,imo ẽt depauperatio-
10 nem dictorum colonorum.Et † precarium, quod exigit a co-
lonis non sonat in illud, de quo in ti.de pręcar.& ex,sed quæ-
dam species seruitutis,& maximè per quam ab inuitis colonis
exigit certam pecuniam quantitatẽ.Quibus duab. seruituti
bus fit,ut coloni dictarum uillarum a uillis discedere cogãtur
11 pp quorũ discessum eccl'a magno afficitur damno.Et† iõ me-
ritò dictę ecclesię,& Pręposito ac Capitulo ipsius ꝯ dictũ Illu.
Ducem competit remedium & actio,ut cesset a dictis molesta-
tionibus,& exactionib.per ea,quę hñr in l.1.§. quoties. ff. de
ĩniur.& ꝑ gl.in extrauag.Io.22.incip.ecclesiæ noĩe,& est deci.
Rot.in no.in tit.de iud.13.inci.Prępositus,& in decis. seq. ad
quæ faciunt not.in l.qui iurisdõni.ff.de iurisd.omi.iud. cũ si.
12 ¶†Quod mõ d.Illu.Duci non competat aliquod ius ad dictã
hospitalitatẽ,& ꝑcariam ostendit clarè. Nam cum dictæ uillæ
fuerint uenditæ liberæ,ut s̃.& Illust.Dux Saxoniæ auctor præ
sentis Ducis liberum accommodauerit assensum, nullas sibi
seruitutes reseruauerit,omnimodam concesserit libertatẽ,om
nem ꝑcariam,& exactionem ꝑcij,omnes species seruitutis re-
misisse vr̃, arg.l.si in aliquã.§.fi.& ibi bona gl.ff. de off.procõ.
gl.in uer.omnimodam,in cle.1.de for.compe.in clementina
& plenè in l.1.in prin.ff.de of.eius. ꝑ doc. Consequenter illis
13 uti non põt.Seruitutes†ẽm pactionib.& stipulationib. ꝯstitu-
unt,insti.de usufr.in prin.& de seruitu.in §.pe.& fi. cum si.
cum seruitutes d.Illu. Duci nõ fuerint ꝯstitutæ,quinimo illas
expresè remiserit,ut s̃.ꝯcludit illi nõ competere ius aliquod
14 Et†eo maxi.cum quælibet res præsumat libera.l.altius. C. de
seruitu.& aqua.Et qui prætendit seruitutem sibi deberi, ꝑba-
re dẽt,a dño habente ꝑtãtem illam sibi fuisse cõstitutam. l.1.
ff.com.prædio.§.rusticorum,insti.de serui.uer.iõ autem,q̃
cum cessent in d.Ill.Duce,cõcludit,ius sibi non competere
15 dictis seruitutib.¶†Nec dicatur,ꝙ dicta hospitalitas,& præca-
ria in dictos colonos fuit cõstituta,& concessa d.Illu.Duci ꝑ
Capitulum,& Episcopum dictæ ecclesię,ꝯñr uirtute dictæ con
cessionis põt dictas seruitutes exigere.§.pe.& fi.insti. de ser.
Tollitur enim obiectio ex plurib.Primò: quia episcopus, & ca
nonici carcerati a dicto Duce fecerunt assertam cõcessionem
quæ nullius roboris fuit,& est l.1.& toto ti.ff.quod metus
l.per impressionem,& ferè ꝑ totũ.C.eodem,& ex quod me-
16 causa.l.interpositas.C.de transa.cũ alijs vulg. Secũdò†talis
cessio tendit in damnum ecclesiæ,quæ cum facta appareat
ne tractatu,sine uoluntate,seu solennitate non ualuit, nec
nuit,12.q.2.c.sine exceptione,& ferè per totum,& in tit.
reb.eccl.non alienan.in antiq.lib.6.& in cle.l.iubemus.
hoc ius porrectum,& in auth.seq.& seq.C.de sacros.eccl.
auth.de non alienan.& permutan.ferè per totum.Eo maxi.
cum in dicta concessione nullus interuenerit ꝯsensus sup.
ris,quo casu nulla fuit,& est,ut hr̃ in dictis iurib.& ex ua.
11. in reb.eccle.non alie.Quinimo Pontifex eam expressè
probauit,& annullauit,ut patet ꝑ rescripta emanata a sua
17 ctitate.Prout†& 4.euacuatur quatenus aliquid esset: nam
uersus eam tanquam lædentem ecclesiam concedenda est
stitutio.c.1.c.cũ uenissent.c.constitutus.de in integ.rest.
1.eo.tit.plenè per Bar.& alios in auth.quas actio. C.de
18 san.eccle.cum sim. † Et quia dictus Illu.Dux asserere uel
dictas seruitutes esse præscriptas & per se ipsum,ac suos
cessores, medio cuius præscriptionis potuerunt sibi q
ius,cum seruitutes præscribi possint,ut habetur per gl.
nariam & ibi Barto.& alij in l.seruitutes,la grande.ff.de
& per Azo.in sum.§.item constituitur. per glos.& dec.
2.C.de serui.& aqua,per Dyn.in cap.possessor. & in c.
reg.iur.per docto.in §.ęquè.insti.de acti.& plenè per
no.in cap.de quarta.col.14.& sequen.de pręscrip. Tamen
uertendum est,quòd si quando dicti Illustr. Dux. seu
tecessores a colonis prædictis habuerunt hospitalitatem
cariam,non habuerunt iure seruitutis sed potius
19 liaritatis.†Quo casu fortius non dicitur quęsita per
nem.l.diuus.ff.de serui.urba.præd.l.fi.ff.quemad.serui.
ta.latè per Fely.post alios in d.c.quarta.col.14.per
diligenti.eo.tit.& in c.cum ecclesia.de cau.posse.&
20 ¶†Præterea seruitus præscriptione quæritur,quando
bens habet tit.sine tit.autem non currit præscrip.
de pręscri.lon.temp.l.si ego.§.fi.ff.de publi.per Bar.
§.non mutat.ff.de usuc.& plenissimè per omnes
fin.& ibi Imo.col.9.de præscrip.& per Petr. de
diligenti.col.3.de præscrip.cum alijs concor.in
nec per illum Ill.Ducem,nec per eius antecessores
test aliquis tit.nec verus,nec putatiuus, consequenter
21 præscri.Nec † cursus temporis facit pręsumere
quia non potest alleg. Tum quia si allegabitur
fides,ut infra dicetur.Tum quia tractatur de

cio,quib. ſtatib. tpis curſus nõ facit pſumere titulũ,ut p Bar.ĩ d.l.ſeruitutes,& p eũdẽ in l.cũ de ĩ rẽ verſo,col.3.de uſur.& p Barba.ↄſ.41.col. 11.in 1.vol.Illud afferam,& plenè p Mod.in
2 trac.de pſcr.in 3.par.prin.q.10.¶†Ad qđ ẽt facit:qa tales ſeruitutes hoſpitalitatis,& pcariæ,nõ pñt eſſe niſi diſcõtinuæ, ex quo nõ ſunt ſemp in vſu actualr,ſed hñt interpolationẽ, & in ſui vſu factũ hominis req̃runt,ↄñr diſcontinuæ, ut no.in d.l. ſeruitutes,& in d.l.2.ubi Cy.q.6.& p Bar.in d.§.nõ immutat, q̃ talis ſeruitus diſcontinua req̃rit lõgius tps,ut pſcribat̃, q̃ faciant ſeruitutes ↄtinuę,ut p doc.in d.l.ſeruitutes & in d.l.2.& ĩ d.c.de quarta,qđ tps requiſitũ minimè interuenit,ut j̃.pba-
3 bit̃,ↄñr aſſerta pſcriptio nulla,& inualida. Prout† ex alio non prodeſt ipſi Ill.Duci, ex quo tã ipſe,q̃ ſui anteceſſores fuerunt ĩ mala fide,qua ſtãte nõ currit,auth.malefidei.C.de pſcr.trig. an.§.ſed aliqñ,inſti. de uſuca.c.poſſeſſor.de reg.iu.li.6.& per Bal.& Ang.ĩ l.ſup lõgi.C.de pſcri.lon.tẽp.& p Bal. plenè, & alios in l.Celſus.ff.de uſuca.& notat̃ in c.vigilãti,& in c. ſi diligẽti.& pleniſſimè p tex.& ibi oẽs ſcri.ĩ c.fi.de pſcri.Sed ſic eſt, ꝙ dictus Ill.Dux.& eius anteceſſores fuerũt,& ſunt in mala fi
4 de, ↄñr ceſſat pſcriptio.Qđ†fuerĩt ĩ mala fides oñdit̃,cũ mala fides ſcia eſt rei alienæ,uel ñ debitæ.c.ſi uirgo.23.q.2.l.bonęfi dei.ff.de ver.ſi.l.ſi exiſtimás.ff.ꝓ ſol.& ibi Bar.& bonus tex.in l.ſi qs fundũ.ff.de acq.poſ.gl.Panor.& Scrib.in d.c. ſi diligenti.Sed ſic ẽſt,ꝙ & Illu.Dux,& eius anteceſſores bñ ſciebant,dictos colonos dẽre eſſe ĩmunes a dictis hoſpitalitatib. & pcaria pp liberos ↄ̃ctus uẽditionũ factarũ de uillis,& mãſis,& pp ↄſẽſus pſtitos p ipſos Duces ſup dictis venditionib.notos,manifeſtos,& diuulgatos,& ipſis Ducib.ↄſentiẽtib.& oĩb. eorũ poſteris,& ſucceſſoribnecnõ & pp cõem famã,& uulgi opi.Quib. fit,ut oẽs plenã habuerint notitiã,dictos colonos dẽre eſſe liberos,& immunes,nec poſſe uexari ſuper dictis ſeruitutib.hoſpitalitatis,& pcariæ.Si uexarunt indebitẽ,& ſcienter fecerũt, ↄñr in mala fide.Si in mala fide,neceſſariò excludit̃ pſcriptio,
5 iurib.de quibus s̃.†Nec dicatur,ꝙ licet fuerit mala fides ante ceſſorũ,tñ in ipſo Duce pñte eſt bona fides,ↄñr mala fides auctoris nõ dẽt nocere pñti poſſeſſori,cũ nõ fuerit vitium reale, ſed pſonale,argu.no.in cᷓ priuilegiũ.de reg.iur.lib. 6. & in l.
6 iuriſgentiũ.§.pactorũ.ff.de pac.Nã†in pñti caſu mala fides auctoris nocet ſucceſſori,ut nõ currat pſcriptio. Qñ.n.ſucceſſor eſt vniuerſalis,mala fides auctoris,& defuncti nocet ſucceſſori uniuerſali,& hñti bonã fidẽ,ut nõ currat pſcriptio, ita gl.in l.nihil.C.pro hære.ita Pet.de Vbal.in d.c.ſi diligenti,co.23.& ſeq.& ibi Fel. co. 5.Abb.in c.nihil,de pſcri.& p Imo.poſt alios in d.c.fi.& nota.inſti.de uſuca.§.ſed tñ id aliqñ. Quanto magis in caſu nr̃o,in quo,& anteceſſores,& ipſe Mod.Dux fuerũt oẽs in mala fide,& plenã habebãt notitiã,dictas ſeruitutes hoſpitalitatis & pcariæ nõ poſſe exigere,quo fit,ut mala fides auctoris ↄtinuata p ſucceſſores in nullo pſtet cãm pſcribẽdi,p deciſio.ſuperius allegatas.Nec dicat̃,pdicta ꝓcedere ĩ pſcriptione longi,vel lõgiſſimi tpis, ſecus aũt in pſcriptione tanti tpis, in cuius ↄ̃rium non extat memoria.dicit.n.Dux ſe,& ſuos anteceſſores præſcripſiſſe dictã hoſpitalitatẽ, & pcariã ↄ̃ dictos colonos per tm̃ tps, in cuius ↄ̃rium non appareat memoria.
7 Quæ†præſcri.hẽt uim conſtituti,& tituli,& pro ueritate dẽt haberi.c.ſuper quibuſdam.§.præterea.iũcta gl.ſuper uer. non extat.de ver.ſig.l.hoc iure.§.ductus aquæ.& ibi gl. ff. de aqua quo.& æſti.l.1.§.fi.l.in ſumma.in princ.ff.de aqua plu.arcen. & per no.in c.1.de præſcri.lib.6.& per Cardi.in cõſ.114. dico Petrum,& ↄſ.88.capitulũ Ciuitatenſe,& p Fely.in d.c.ſi diligenti.col.7.in 9.limitatione cum infinitis alijs concor. quo fit: vt dicta pſcriptio tãti tpis,in cuius ↄ̃riũ nõ extat memoria habeat̃ pro lege,pro conſtituto, pro titu.taliter,ꝙ ↄ̃ eam nihil poſſit opponi,& ea ſtante Dux ipſe bñ & licitè poterit exigere
8 a dictis colonis,& hoſpitalitatem,& præcariam.¶† In hoc ad uertẽdũ eſt pri.qa nunq̃ fuit dicta pſcriptio tanti tpis, cuius ↄ̃rium non extat memoria,uñ cũ nõ fuerit,non eſt conſideranda,cũ non entis nullæ ſint qualitates.Vñ cũ neget̃ dicta pſcri-
9 ptio,conſiderabilis non eſt,niſi ex aduerſo ꝓbet̃.† Et uti in facto mihi relatũ eſt,impoſſibile eſſe,ꝙ poſſit ꝓbari, ex quo ceſſant requiſita ad eam probandam,de quib.in c.1.de pſcr. li.6. & per Fely.poſt alios in c.cũ nobis,de pſcr.col.3.& pleniſſimè per Mod.in trac.de præſcrip.in 2.part.3.partis princ.q.6.col.
10 7.& 8.Præterea†pro parte eccleſiæ aderit probatio promptuaria,ꝙ nunquam fuit talis pſcriptio tanti tpis, in cuius ↄ̃rium non extat memoria,quæ probatio,ꝙ non fuerit, nec cucurrerit tm̃ tps,admitti dẽt,ut eſt bona deciſ.Ant.de But.in ca.peruenit,car.10.ver.ad tertiam,qualis ſit.de cenſi.ut refert & ſequitur Fel.in d.c.cum nobis.col.3.uer.ſcias ẽt. Et cum ꝓ parte capituli,& eccľæ probabitur, ꝙ nunquã fuit talis pſcriptio tanti tpis,in cuius ↄ̃rium non extat memoria, omnis probatio ex aduerſo faciẽda reddetur ſuſpecta,& inualida.Si enim ipſe Ill.Dux.ſeu eius anteceſſores qñq; exegerunt dictã hoſpitalitatẽ,& pcariam,nõ fuit tm̃ tps,in cuius ↄ̃riũ non extet memoria,ſed ſolùm per ann.xl.ſeu ad plus.l.& interpolatim,& diſcõtinuè,quod tps carens tit.& bona fide non cauſat præſcriptio
31 nẽ,ut s̃.ꝓbatũ eſt.Prout†idẽ dicendum,& fortius : quia ſi ex parte.d.Illu.Ducis probaret̃,& formiter dicta præſcriptio tanti tpis,adhuc non iuuaret,ex quo fuit in mala fide,de iure em̃ Can.ẽt talis pſcriptio requirit bonam fidem,& ſine ea non ꝓcedit,ita Pet.de Vbal.in d.c.ſi diligenti.col.6.& Phil.Franc.in d.c.1.de reſcri. li.6.& Bertach.in uer.præſcrip.col.2.pleniſſimè per Mod.in d.trac.de pſcri.in 4.par.in 6.q.col. 5.circa fi-
* nem, ubi dñt,hãc opi.eſſe*cõem,& hr̃ p illũ tex.in d. c. fi. de præſcri.& tex.& ibi gl.in c.1.de conſue.li. 6. ubi bñ in caſu pſenti,& mala fides pñtis Ducis & omnium anteceſſorum ſuorũ de facili poterit ꝓbari,ↄñr impedit pſcriptionem,ẽt ſi eſſet tanti tpis,in cuius ↄ̃rium non extaret memoria, per deciſio.s̃.
32 adductas.Prout†idẽ dicendũ eſt ex alio: quia iſti Duces occupantes dictam hoſpitalitatẽ,& pcariam ſunt in peccato,capitulo peccatũ.de reg.iur.li. 6. ibi ſaltim per uiam denuntiationis euangelicæ poſſent cogi ad relaxandum eas,iuxta not.in c.nouit.de iudi.& per Bar.in extrauagãti ad reprimendum,in uer. ad denunciationem,et hoc maximè ad exonerandũ ↄſciam defunctorũ,ſm Ant.de But.in c.fi.de ſepul.quod remedium ꝓcedit,ẽt ſi eſſet pſcriptio tanti tpis,in cuius ↄ̃rium non extaret memoria,ut per Abb.et alios in d.c.fi.col.5.ver.puto,de præ-
* ſcri.et eſt cõis*opi.ut ibi per eũ,et per Cor.conſ.185.ad euidentiam,col.pe.in 1.lib.et pleniſſimè per Modc.in d. tract.de
33 pſcri.in 2.parte 3.partis princip.q.10.Eo†inſuper ceſſare dẽt cum habuerit initium violẽtum,et iniuſtum,et de eo ↄſtet, ut plenè aliàs deduxi in ↄſ.Anglonenſis,citando dñm Ant. in d. c.peruenit,et Ioannem de Milis.Concluditur ex prædictis,nullo iure,nullaq; rõne dictum Illu.Ducem poſſe exigere a dictis colonis dictam hoſpitalitatem et pcarium, et qđ a dictis moleſtationib. et uexationib. ceſſare debet,rationibus et iuribus de quibus ſupra.

Pariſius.

SVMMARIVM.

27 Longa

27 *Longa consuetudo inducit laicos aduersus ecclesiam in bonis ipsius posse ius quærere.*
28 *Et quando est præscripta, & excedit annos.40.*
29 *Et tale tempus sufficit ad consuetudinem inducendam.*
30 *Consuetudo pasculandi in territorio alieno valet, & quando nu. 41.152.& 153.*
31 *Et idē si esset tāti temporis, in cuius ɔ̄riū non extaret memoria.*
32 *Cōsuetudo ēt onerosa ecclesiæ ualet præscripta ann.40.& n.45.*
33 *Consuetudo tanti temporis, in cuius contrariū &c. quā uim habet, et quos effectus producat, et nu.34.& quando nu.47.49. & 50. quando caret ratione, & nu.51.52.53.54.& 55.*
34 *Et in ea non requiritur scientia superioris.*
35 *Consuetudo cum sit facti probanda est.*
36 *Et qualiter sit probanda, & qualiter testes debeant deponere, et nu.27.& de quibus actibus.nu.39.& 40.*
38 *Et causam scientiæ debent reddere etiam non interrogati.*
41 *Consuetudo habens ab initio uiolentiam minimè tenet.*
42 *Consuetudo specialiter inducta in odium alterius non ualet.*
43 *Consuetudo inducta a laicis contra ecclesias, & res ipsius, et contra clericos, non valet, nec eos ligat, & nu. 44.*
45 *Et idem si onerosa ecclesiæ, vel contra libertatem.*
46 *Itē si est irrōnabilis, et dat cām peccandi, nā dēt habere comites.*
47 *Consuetudo tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, qualiter sit probanda.*
48 *Et qualiter super ea habeant testes deponere.*
50 *Et quid si caret ratione, et nu.51. et 52. et si est nutritiua peccati, nu.54.55.*
54 *Et repugnat fini æterno.*
55 *Lex reprobans consuetudinem, quam intelligatur reprobare.*
56 *Consuetudo inducta iure familiaritatis nihil obstat. Præscriptio contra particularem ecclesiam competit, & nu.58. si est annorum.40.& 59. in dote ipsius.*
57 *Et si est.30. uel 40. annorum omnem actionem excludit, & præstat securitatem præscribendi.*
60 *Et locum habet in re donata ecclesiæ.*
61 *Et qua ratione concedatur præscriptio contra ecclesiam.*
62 *In pascuis ecclesiæ cadit præscriptio, & nu.87.152.& 153.*
63 *Prælatus præiudicat ecclesiæ negligendo, licet nō alienādo, et n. (64.*
65 *Res feudalis ecclesiæ potest præscribi, & nu.66.*
66 *Contra ecclesiam romanam debet esse præscriptio annorū centū.*
67 *Feudum inter priuatos potest præscribi, & quando n.91.& 92.*
69 *Ius pasculandi potest considerari, ut ius seruitutis, & potest præscribi nu.70.71.& 72.*
71 *Titulus potest allegari & præsumi. (74.*
72 *Talis seruitus pōt acquiri per uniuersitatē præscriptione. et nu.*
73 *Seruitus iuris lignandi seu buschandi quæritur præscriptione.*
75 *Et qualiter probet, uniuersitatem esse ī quasi possessiōe dicti iuris*
76 *Valet conuentio, ut pascua sint communia.*
77 *Eo magis si esset præscriptio tāti temporis, in cuius cōtrariū etc.*
78 *Et ista præscriptio quos effectus producat, & nu.79.& alijs seq.*
80 *Et an procedat sine tit.& in ea præsumatur, et nu.110. & seq.*
81 *An in ea præsumatur bona fides, & est præsumptio iuris, & de iure.82.185. contra.nu.121.*
83 *Et procedit sine scientia, & patientia superioris, n.110.& seq.*
84 *Et non interrumpitur per actus iudiciarios.*
85 *Et nunquam censetur exclusa per legem tollentem præscriptionem, & nu.86.*
88 *Lex bene a Zenone. quo casu procedat, & an habeat locum contra ecclesiam.*
89 *Præscriptio est probanda ab eo, qui illam deducit.*
90 *Et probandæ sunt omnes qualitates requisitæ ad eā inducendam*
92 *Feudum, ut præscribatur, quæ requirantur.*
93 *Res particularis feudi non potest præscribi.& nu.94.*
95 *Præscriptio tanti temporis in cuius contrarium, &c. qualiter sit probanda, & an per instru. vel scripturas.*
96 *Et an per testes, & qualiter articuli sint formandi.*
97 *Et quales debent esse testes eam probantes.*
98 *Testes de uniuersitate, an & quando possunt testificari pro ea.*
99 *Fama pub. qualiter sit probanda.*
100 *Nulla præscriptio, etiam si esset mille annorum, currit sine possessione seu quasi.*
102 *Aliud sunt singuli de uniuersitate, & aliud est ipsa uniuersitas.*
103 *Et si particulares de uniuersitate usi sunt, non dicitur usa ipsa uniuersitas, nisi constet de mandato, & nu.104.105.*
104 *Possessio seu quasi particularium personarū de uniuersitate non prodest ipsi uniuersitati, nec illi quæritur ius per talem possessionem seu quasi.*
105 *Factum a particularib. an dicatur factum ab ipsa uniuersitate.*
106 *Mala fides particularium, & ipsorum clandestina possessio non prodest uniuersitati.*
107 *Immo nocet uniuersitati, ut per ista illi possit quæri ius.*
108 *Et satis est dare malum initium, esto quòd postmodum cesset.*
109 *Vniuersitas semper durat, nec mutatur morte particularium.*
110 *Vt procedat præscriptio, probandum est, quòd fuit usus iure [...] tutis, & suo, & non iure familiaritatis.*
111 *Simplex usus non inducit acquisitionem seruitutis. & nu.[...]*
112 *In dubio præsumitur vsus iure familiaritatis, & nu.113.*
114 *Quòd sit vsus iure suo, et nō familiaritatis, qualiter sit pro[...]*
115 *In materia præscriptionis standum est iuri canonico, ex q[...] tur de peccato.*
116 *Præscriptio cum mala fide nunquam currit de iure canonico.*
117 *Et centenaria, & illa tanti temporis, in cuius contrarium [...] non procedit cum mala fide.*
118 *Et id, quando constat de mala fide, in dubio secus.*
119 *Nisi constaret de iniustitia tituli primi, et datur ibi cau[...] nu.137.*
120 *Et potest probari contrarium de titulo præsumpto, & de [...] de, & nu.121.& 137.*
122 *Mala fides præscribentis ex quibus probetur, & nu. 12[...] & 126.*
125 *Mala fides præsumitur in causa ardua, & feudali, & in [...] tione quò ad successores etiam.*
126 *Priuati non habentes ius non possunt alienare res feudales*
127 *Et non prodest tit. venditionis, nisi doceatur, vendentis [...] ius, & nu.128.*
128 *Dominium est probandum, quando de eo agitur.*
130 *Res feudalis non potest alienari sine assensu directi domini*
131 *Communio pascuorum inter communitates uicinas, qua[...] sumatur, & si una est destructa.*
132 *Præscriptio an currat contra ciuitatem destructam.*
133 *Communio pascuorū alienatio est, et sine assensu superio[...] potest fieri. Ecclesia potest ab illa communione recedere.*
134 *In pascuis communib. prius deseruiendum dominis, & [...] alijs.*
135 *Error iuris in præscribendo non bonā, sed malam fidem [...]*
136 *Et maximè, quando contractus, ex quo resultat titulus, [...] re reprobatus.*
137 *Mala fides antecessorum an, & quando noceat successori[...] nu.138.139.& seq.*
142 *Præscriptio non currit sine possessione ciuili, et nu.143.*
144 *Casus, in quibus præscriptio non currit sed dormit.*
145 *Præscriptio ex quibus interrumpatur, et nu.146.*
147 *Aduersus præscriptionem an, et quando competat resti[...] nu.148. et 155.*
149 *Consuetudo, et præscriptio in aliquo actu non debet ex[...] tendi, et nu. seq.*
150 *Tantum censetur præscriptum, quantum possessum, et n[...]*
151 *Præscriptio decimarum in parte non extenditur ad alia[...]*
152 *Ius pascuandi in qua seruitute, et iure cadit.*
154 *Interdictum uti possidetis, et recuperandæ differunt, & [...] nus possideat, tamen alius potest in illis habere seruitut[...]*

CONSILIVM XXVII.

In præsenti consultatione duo principaliter [...] scutienda. Primū, an eccl. A[...] et Reuerendiss. Eps qui in pñtiarum eius curæ, et ad[...] tioni præest, habeant intētionē fundatā ɔ̄ Turlien[...] tus, et pascua, de quib. inter ipsos altercatio, et pro[...] tit. Secundū erit, an ipsi Turlienses possint se tuer[...] ccl'am & Episcopū aliqua exceptione, uel iure, et ex[...] tio. ipsarū. ¶ Circa primū appatet priuileg. Cæl. et Im[...] Regis Siciliæ, ī quo ɔcessit eccl. Anglo. ī ppetuū Ca[...] ni cū oīb. tenimētis, et ptinētiis suis, designādo fin[...] norum, et ptinētiarū, inter quos fines appatet it[...]
1 scua, et salt⁹ de qb. ɔtrouersia uertit, [...]

ctæ probat,& fundat intẽtionẽ ipsius eccle.Cũ.n. sit authenti
cũ & nõ sit abrasum,nec in aliqua sui parte suspectũ,plenã in-
ducit ꝓbationẽ dictæ ꝯcessionis & donationis,ut hr̃ in c. acce
pimus,& in c.ꝯtingit,& in c.inter dilectos,ex̃ de fide instru.&
in c.porrò.& c.cũ olim.in fine de priuileg.in antiq. & in c.cũ
ꝑsonæ.eo.ti.li.6.& no.Ab.Imo.& ibi dixi in c.ad audiẽtiã,col.
2 5.& 6.de ꝑscri.Talia†enim priuilegia rẽ euidentissimã, & no-
toriã faciunt,ut est tex.in c.licet cãm,ibi,ex priuilegiis impera
torũ,ex̃ de ꝓba.& in c.auditis,de in integ.rest.& ibi d.Ant.in
2.nota.& in c.cũ ꝯtingat.de rescri.cũ alijs adductis p Felv. &
Deci.in d.c.licet cãm,col.9.in 13.not.& sequit̃ Fran. de Cur.
ꝯs.70.super ꝯtrouersia,col.pe.in prin.notat ẽt Alex.ꝯs. 197.ui
so testam.in 2.uol.& Deci.cõs.146.& pro tenui,col.6.nu.14.
3 ¶†Quòd aũt Imper.& supremus princeps potuerit facere ta-
lẽ ꝯcessionẽ,seu donationem,siue simplr̃,siue in feudũ,& ꝙ ta
le bñficium debeat latè interpretari, hr̃ in l.si.ff.de ꝯsti. princ.
ubi Mod.Pap.plura cumulant,& in c.cum dilecti,ex̃ de dona.
& in l.si qñ,la 1.C.de bonis uacantib.li.10.& not.Ang.consi.
242.super puncto,in fine,& Card. in ꝯsi. 64. Quòd domina
Nera,& Old.ꝯs.159.ex pñti Themate,in 1. dub. & melius &
copiosius & magis ad propositũ in ꝯs.252.ad qõnẽ,qua quæri
tur,tangit ẽt d.Sig.de Amod.ꝯs.26.q.talis est,col.2. & notant
ẽt Cano.in c.intellecto.de iureiu.& est bonus tex.in c. abbate
sanè.de re iudi.lib.6.ubi propriè tangit̃ de donatione per re-
gẽ facta monasterio,uel ecclæ,& ẽt hr̃ in c.grandi,de supplen.
negli.prela.lib.6.& faciunt ẽt not.in c.apostolicę. de dona. in
antiqui.& Bal.ꝯs.300.textus,in 2.uol.dicit don. castri factã a
4 principe non indigere insinuatione.†Et de supremo principe,
ꝙ possit infeudare,est tex.expressus in c. 1.in princ. qs dicatur
Com.Dux.uel Marc.& not.And.de Iser.col.4.& ibi Aluar.&
5 alij Mod.in c.1.§.Marchio.in ti.q feu.da.pos.in usib.feu.† Et
ꝙ res possit donare monasterio,est tex.expressus in d.c.abbate
sanè,& de ptãte regia est ꝯs.Bal.326.rex Romanorũ, in 1.vol.
& ad saturitatẽ ponit D.Ant.Cors.in trac.de ptãte regia. q. 4.
ubi tãgit,an Rex possit donare bona regni,& qñ,de quo est ẽt
ꝯs.Bal.159.super eo.col.pe.uer.insuper,in 3.uol.& in puncto
de Rege Apuliæ,& Siciliæ,ꝙ possit dare in feudum, & ꝯcede-
re feuda quaternata,est ꝯstitutio reg.& ibi notat And. de Iser.
sub Rub.de nuncianda morte baronis,incipi.post mortẽ , &
ponit Bal.in l.1.in fi.C.vñ cogna.& in proœmio digestorum,
col.4.& And.de Iser.in c.1.col.3.de uasal.decrep. eta. & in c.
1.de no.for.fideli.& Alex.cõs.1.col.10.in 5.uol. & Fely.in c.
q̃ in ecclesiarũ.col.24.ver.& ad hoc uide.de ꝯst.& ad id plura
adduxi legẽdo in c.si diligẽti.col.2.& 3.nu.5.& 6.ex̃ de ꝑscri.
6 Monarca† ẽm est in regno & in illo põt facere, q̃ põt facere
7 Imper.ut no.gl.in proœ.ꝯsti.reg.& And.de Iser.in eo.ꝓœ.†Et
Impe.Rex vel Dux ecclę põt facere donationẽ de reb.& bonis
imperij,vel regni seu ducatus,qñ non tendit enormiter in læ-
sionem regni,ut no.Inn.& alij Cano.in c.ex transmissa, & in
c.verùm.extra de foro ꝯpe.& Spe.in ti.de instr.editio. §.nunc
aũt videndum.in fi.per tex.in d.c.intellecto,& Old.Signor.&
alij,ubi s̃.& sequitur d.Iac.in trac.de feud.in gl.in uer. in feu
8 dum.co.4.& 5.uer.13.diuisio.Et†ꝙ Rex Apulię possit ecclæ
concedere feudum & donationem facere simpliciter seu ĩ feu
dum,ita ꝙ ecclesia sit capax dictæ donationis,& possit illud li
citè retinere,est decisio And.de Iser.in cõsti.reg.iustitiarij no-
mine.sub Rub.de officio iustitiariatus.col. 2. & hr̃ in decisio.
cõs.Neap.324.agitur cã,circa prin.& notat̃ etiam in decisio.
eiusdem.consi.361.Monasterium S. Mariæ,col.4.& 5.ver.2.
rò est,& etiã ponit And.de Iser.in c.1.§.præterea, quæ sit pri.
cau.bene.ami.& faciunt no.per Can.in c.ueniens, de accusa.
& per Inn.& alios in d.c.ex transmissa,& in d.c.verum.& quę
9 ponit d.Ia. in trac.de homa.co.4.& 5.ver.quæro.2.Quib.†in
locis etiam declaratur,qualiter ecclesia subiiciatur iudici secu
10 lari,quò ad ea,quæ concernunt ipsum feudum.Ex†quib.tolli
tur obiectio,quæ posset fieri de tex.in c.1.§.donare.in tit.qua-
li.ol.feud.alie.pote.ubi feudum non potest relinqui ecclesiæ
etiam pro anima.Nam ecclesia videtur esse incapax feudi , vt
c.clientulus.de aliena.feu.& per Bal.in c.Imperialem.in prin.
col.3.ver.quæro ergo.de prohi.aliena.cum alijs quæ plenissi-
mè accumulat Fely.post Abba.in c.in præsentia.col.antepen.
extra de proba.ubi etiam post Mod.ego tetigi nu.191.& quin
que sequentibus,& tangit etiam Fely.in d.c.quę in ecclesiarũ.
col.23.& seq.& notat̃ ẽt in c.cæterum,extra de iud. & ponũt
Mod.Pap.in trac.de feu.in 4.par.princ.in illa quæst.an uasal-
lus possit testari de feudo.car.28.& seq.& tangit ẽt d. Iaco. in
trac.de feud.in gl.in uer.& cum pacto,col.2.& 3. & hr̃ in de-
cis.ꝯs.Neap.320.Io.de Mastrilis,quibus in locis ad plenũ tan-
git arti.an ecclesia sit capax feudi, tam ex donatione inter ui-
uos q̃ ẽt ex ultima uoluntate,& ponit̃ longa distinctio,& mul
11 ti casus,in quib.potest esse capax,& in quib.non. † Nam talis
obiectio consideratur, qñ uasallus & inferior uult donare seu
relinquere feudũ ecclesiæ,nõ aũt ꝓcedit,qñ princeps,rex, vel
alius dñs directus,principaliter ꝯcedit feudũ ecclesię,siue sim
pliciter,siue in feudũ: tunc.n.indistinctè ecclesia est capax feu
di,ut sunt apertę decisiones superius adductæ.Patet itaq; Sere
nis.Imper.Federicũ & Regẽ Siciliæ iure permittente potuisse
facere dictã cõcessionẽ ecclesiæ Anglonensi, in qua cõprehen
duntur pascua & saltus,de quib.controuersia uertitur: cũ ẽm
sita appareant inter ꝯfines designatos in ipso priuilegio, resul-
tat probatio firma,ꝙ p dictũ principẽ fuere cõcessa ecclesiæ p̃-
12 dictæ†Nã cũ tale priuilegiũ fuerit concessum ab ipso princi-
pe & rege olim dño dictorũ pascuorũ,q̃ postmodũ cõcessit il
la ecclesiæ Anglo.p tale priuilegium probant̃ & iurisdõ & ꝯfi
nes iurisdõnis,ut est gl.ordin.in c.si Papa.de priui.lib.6.& ibi
notant scrib.& ẽt ponit d.Ant.& alii Mod.in c.fi.de succes.ab
intest,& plenè tangunt doc.in l.cum aliquis.C.de iu.delib. &
13 can.in c.cũ cãm,extra de proba.Et†ad id plura adducit Soci.
ꝯsi.86.in cã cõitatis.col.1.& 2.in 1.uol.ubi ꝯcludit, pascua
p̃dicta fuisse in curia siue curte tenimenti Anglo.& quia con-
tinentur intra cõfines in antiquo priuilegio designatos, resul-
tat probatio, & præsumptio,ꝙ sint de finibus.& illius, cuius
sunt fines,ut apertè ꝯcludit Bal.ĩ Rub.C.de ẽph.emp.versi.22.
q̃ro,p l.res sacra.§.fi.ff.de ẽph. em.& Pa.de Ca.in l.1.ff.de acq.
pos.p illum tex.dicit,ꝙ loca,q̃ sunt intra fines,p̃sumunt̃ esse il
lius,cuius sunt fines.Quã cõclusionẽ ibi tenet Soc.col.2.& 3.
in 3.no.& idẽ Soc.ꝯs.palle.pluribus alijs medijs confirmat, &
idem firmat Soci.cõs.181.uisis capitulis.co.2.ver. circa.2.du
bitationẽ.in 2.uol.ubi plurib.medijs probat fundatam esse in
tentionẽ alicuius,quò ad res sitas intra cõfines, ut dicant̃ esse
illius,cuius sunt ꝯfines,& Socin.iunior cõsi.15.in cã, & qõne
col.2.nu.2.& tribus seq.in 3.uol.& idẽ tenet Cor. cons. 267.
uiso processu.in 2.uol.col.3.& 4.uer.dato aũt, & melius col.
fi.ad id plura adducendo,eandẽ sequit̃ ꝯclõnẽ,& Deci.in pall.
ꝯs.46.col.5.idẽ firmat,adducẽdo ẽt alias deci. & tangit Nell.
de S.Gem.in trac.de banni.in 1.par.q.56.& facit tex.in c.1.d̃
cap.qui cu.uen.Et intelligẽda ista sunt,ut facit Bar. in l.rem q̃
nobis,in fine.ff.de acq.pos.& ibi diffusè tãgit Ale.col.6.& seq.
& Are.col.3.& seq.& idẽ Are.in l.1.in 2.no.& l.3.in prin.co.
pe.eo.ti.de acq.pos.& ꝯsi.15.in 1.dub.& Soc.d.l.1.in 3.nota.
14 Et†comprobantur.Nam qñ ꝯcessio est facta de aliquo loco,&
territorio cum iuribus,& pertinẽtijs suis, ut fuit in pñti casu,
oĩa bona existentia in d.territorio seu finib. cẽsent̃ esse ꝯcessa,
& oĩa p̃sumunt̃ esse feudalia,qñ in feudum fuit facta ꝯcessio,
nisi ꝯ̃rium probetur,ut est tex.in c.1.de ꝯtrouer.int. mascu.&
fœmi.& ibi no.And.de Iser.& Alua.et no.etiam Bal. in d.c.1.
col.2.de cap.qui cur.uend.adducendo tex.in l.1.§.in vrbẽ. ff.
de off.p̃fe.urb.et bonus est tex.in c. cũ Bertol. ibi, cũ vniuersi.
de re iud.et est bona decisio Bal.in c.1.§.cũ aũt.de ꝯtrouer.in-
uesti.et optimum ꝯs.Pau.de Cast.82.col.3.in 1.lib. et ꝯsuluit
ẽt Fran. de Cur. ꝯs.15.Reueren. pr̃.col.3.et Alex.ꝯs.15.circa
principium.in 2.vol.et d.Sig.de Amod.conf.6.et Barba.cons.
18.col.20.in 2.uol.et plura ad id adducunt Mod.Pap.in trac.
de feud.in 2.par.prin.f.19.col.2.ver.6.quæro, qñ inuestitura
est facta.et Ias.in repet.l.quominus.qu.20.ff.de flumin.et do.
Iac.in d.trac.de feu.in glo.in uer.de castro montis,et hr̃ in de
cis.ꝯs.Neap.257.in prin.et in decisio.277. an testes. Et quòd
in tali concessione,et donatione comprehendantur pascua si-
ta intra dictos confines,est cõsi.Cor. 311. in hac consultatio-
15 ne,col.pen.in 4.uol.Et†ulterius comprobantur prædicta ex
dictis Bald.Sali.Pau.de Cast.et aliorum Moder.in d.l.cum ali
quis.C.de iur.delib.ubi adducentes glo. in c. cum olim. extra
de cẽsi.dicunt,confines probari per instrumenta antiqua,quã
to fortius per priuilegia, maxi. ad probandum confinia reci-
piuntur probationes minus perfectæ,et sufficiunt cõiecturæ,
et argumenta,secundùm Bald.in d.c.cum causam.columm.3.
et ibi Moder.plura accumulant,prout etiam facit Deci.consi.
42.et pro facultate,columm.6.vers.his tamen,nume.8.et not.
Ias.in

Iaſ.in l.ex his.col.2.in 4.limi.C.de teſta.mili. & Card. in cle.
1.in 3.oppo.de proba.& ponit ẽt Cor.ↄſ. 299. viſo reſcripto,
col.2.ver.coadiuuari vř,in 1.uol.& Soc.iunior.d.ↄſ.15.nu.6.
in 3.vol.& Floria.de S.Petro in l.in finalib.ff.fi.regu. & Iaſ. in
16 l.admonendi.car.22.col.1.ver.limitať tñ.ff.de iureiu. Et † ẽt
quia ſumus in antiquis,quo caſu a fortiori dicta probatio ↄfi-
niũ reddiť efficax: vt dñt Mod.in l.ſciẽdũ.ff.de uer.obl. & plu
ra adducit Deci.d.ↄſ.42.nu.2.in fi.& d.ↄſ.146.nu.14.& cõſi.
13.nu.8.& Soci.ↄſ.86.uer.ꝑterea iſta ↄcluſio.in 1.uol. & me-
lius ↄſ.187.uer.2.rõ eſt,in 2.uol.& ↄſ.250.ver.4.optimè. eo.
vol.& alia adducit Fran. de Cur.ↄſ.76.col.2.ver.ſed de ꝑmiſ-
ſis,& Cor.ↄſ.171.in 1.uol.& ↄſ.19.in 2.uol.& ↄſ.24.in prin.
17 in 4.uol.Et†maximè qñ in antiquis nulla eſt melior ꝓbatio,
quã illa,q̃ fit per inſtr.ut d.Bal.in d.c.cũ cãm.col.2. & Dec.in
d.ↄſ.42.nu.9.& cõſ.146.nu.14.cũ alijs cõcor.q̃ ad id poſſent
18 adduci.Maximè†quia priuilegia,& inſtru. antiqua inducũt,
& conſtituunt opinionẽ,& fãmã,vt dñt Bal.& Sali. in d. l. cũ
19 aliquis.Et†in ꝓbationib.de antiquo fama inducit probatio-
nẽ,ut dicit Cal.in auth.quas actiones.circa finẽ.C. de ſacroſã.
* eccl.& in l.bonæfidei.col.ult.C.de reb.credi.& notant*cõiter
ſcrib.in l.ſi q.dẽ.ff.ſolu.matr.Maxi.quia priuilegia imperialia,
20 & regalia faciũt rẽ notoriã,vt ſuperius dictum eſt.Ex†quibus
ẽt inferť,ꝙ tale priuilegiũ,bñficiũ,& ↄceſſio principis,& regis
ipſo facto in eccleſia Anglo.tranſtulit dñium dictorũ paſcuo-
rũ,& ſaltuum,ut dicit Bal.in proœ.feu.uer.certũ eſt aũt,& in
c.1.in ti.quid ſit inueſti.& nota.Alex.ↄſ.186.in hac cã, col.fi.
in 2.uol.& ↄſ.3.in 3.uol.& alia ad id adducit Fran.de Cur.ↄſ.
49.Memoriæ recolendæ Dux.col.41.uer.4.rñdemus,& diffu
ſius tangiť in deciſio.ↄſ.Nea. 299. Rex Ferdinandus ſecũdus.
21 Prout†ẽt intentio ipſius ecclæ ultra dictũ antiquũ priuile. iu
uať plurib.alijs priuilegijs,& inſtr.pub. ↄtinentib. per ſucceſ-
ſores reges regni ↄfirmationem ꝑdictę ↄceſſionis,q̃ pleniſſimè
probant,ut de priuilegijs ſuperius dictũ eſt,& de inſtro hř in
l.cũ ꝑcib.C.de proba.& ꝑ Bal.in l.Imperator.col.2. ff.de ſtat.
homi.& l.1.C.de reſcin.uen.uer.& qd ſi notarius. cũ alijs in-
ductis ꝑ Fran.de Cur.in d.ↄſ.49.car.21.col. 2. circa princi.&
Deci.ↄſ.36.& pro tenui,col.3.nu.6.Et caſu quo per inſtru. &
priuilegia publica ꝑdicta nõ cõſtarent,tñ quia ꝑ teſtes conſta-
re poterit,ꝙ eccleſia Anglonenſis fuit in poſſeſſione ꝑdictorũ
22 territoriorum,& paſcuorum per annos triginta. Et † ꝙ ꝑſtitit
ſeruitia,ſatis erit allegare ĩueſtituram factam a Rege,eſto ꝙ de
ea ſcriptura non appareat,ut eſt tex.& ibi not. And. de Iſer.&
alij ſcrib.in c.ſi quis per 30.ſi de feu.fue.cõtr.int.do. & agna.
& notat idem And.in c.ſciẽdum,de feu.cog.& in ꝑlu.feu.col.
12.& tenet Ale.cõſi.136.col.2.& 3.in 1.uol.& ↄſi. 113. col.
23 4.in 4.uol.Et†eo magis prædicta procedunt, qñ poſſeſſio ec-
cleſiæ fuiſſet antiquiſſima ultra annos centũm,prout fuit hic,
ut in puncto eſt deciſio.ↄſ.Nea.ubi aſſeritur, ita aliàs fuiſſe iu-
24 dicatũ in ſacro ↄſ.in ordine.324.agitur cã.col.2.Quæ†cõpro
bari pñt ex dictis Bar.& aliorum doct.in l. qui per uniuerſas.
§.qui per colonum.ff.de acq.poſ. & in l.quãuis. §. ſi ↄductor.
co.ti.& per doc.in c.inter dilectos.extra de fide inſtr. ubi poſ-
ſeſſio paſcuorum,& ſaltuum,& quaſi poſſeſſio iuris paſcendi
probatur,uel paſcendo,uel uendendo paſcua,& exigẽdo , ſeu
recipiendo ꝑcium,ſeu penſionẽ,prout ẽt firmat Soci.in ꝑalle.
conſi.15.col.2.in prin.ubi a fortiori firmat , iſtud procedere,
qñ ꝑdictorũ probareť quaſi poſſeſſio tãti tpis , in cuius ↄ̃rium
nõ extaret memoria,& idẽ ipſe uult ibi col.fi.ver. præterea di
co,in quo ↄſ.ẽt tangit de quaſi poſſeſſione iuriſdõnis. Et bñ fa
cit ↄſ.Soc.pr̃is.86.in 1.uol.ferè per totum,ubi ponuntur plu-
res conclões uallatæ,& firmatæ rõne,& iurib.quæ ſi in facto
quò ad cãm pñtem uerificari poterunt,inducunt manifeſtiſſi
25 mam probationem intentionis ipſius eccleſiæ.Et†licet per in
ſtrm̃ locationis non probetur dñium,ut in d.c.inter dilectos,
& in l.ad probationẽ.C.loca.tñ cũ alijs adminiculis bñ ꝓbať
ut dicit Bar.in d.l.ad probationẽ,& in d.§.quod per colonũ,&
Alex.ↄſ.20.col.2.uer.licet ubi probareť.in 4.uol.& Soc.in ↄſ.
89.col.5.ver.2.põderandũ eſt in 1.uol.& cõſ.187.uer.2.prin
cipaliter,in 2.uol.& cõſ. 11. nu. 6.& cõſ.106. nu.1.& 2.in 3.
uol.& Deci.d.ↄſ.146.nu.14.ubi adducit alias cõclu. quas pro
bat rõne & l.quæ ſi in caſu ꝑſenti poterunt in facto uerificari,
prout credo de facili poſſe,tanto plus probabunt intẽtionem
dictæ eccleſiæ,ut puta,qñ uigeret publica uox,& fama formi-
ter probata,uel ẽt ſi in libris dictæ eccleſiæ cõtinereť,dicta pa

ſcua eſſe ipſius ecclæ. Quib. cõſideratis reſultat uera &
conclõ,ꝙ intentio ipſius eccleſiæ eſt bene,formiter , &
citer probata quò ad ipſa paſcua,& quò ad ſaltus exiſten
fra cõfines expreſſos in dicto priuilegio tũ reſpectu dñij
reſpectu poſſeſſionis,ↄñr abſolutũ remanet pri.dub. &
26 ficultas.¶†Circa verò. 2.dub.princ.an ipſi Turſienſes
exceptione ſeu iure poſſint tollere intẽtionem dictæ ec
Pro ipſorum parte adducitur cõſuetudo,& ꝑſcriptio.Q
media,licet in aliquibus & plurib.differant ſm glo.ma
fi.de cõſuet.& ibi Abb.poſt alios col.pen.ver.circa. 2.
tangit,& plenius notat Hoſt.in tit.de cõſuetudi.§.fi.uer
ſummã,& Bal.in l.imperiũ.col.6.ff.de iuriſdi.om. iud.
& alij ſcrib.in l.de quib.ff.de legi.& in l.2.C.q̃ ſit lõga
& Fely.in c.auditis.de ꝑſcri.col.11.& Mod.Aquen. po
& alios in l.more.ff.de iuriſd.om.iud.& Io.de Mil.in v
ſuetudo differt a ꝑſcriptione,& tangit Dec.in Rub.ex̃ d
ſuet.col.2.ver.expeditis his,& per Alex.cõſ.6.in 1.uol.
cius in cõſ.134.uiſo puncto,& per Egid.Belleme.cõſi.
ctum eſt.col.15.ver.circa quartum dubiũ,& in alijs lo
mulatis per Mod.Pap.repet.in d.c.fi.f.22.col.1.& 2.ue
ca 2.partem gl.& ponunt ẽt Mod.in trac.de pręſcr.in 1.
princ.fo.6.col.1.& 2.uer.10.& ult.ubi in uer.fi.allegãd
in l.1.col.6.C.de ſeruis fug.dñt,ꝙ licet in multis iſta di
tñ non dicuntur propterea ↄ̃ria,ita ꝙ ſimul non poſſunt
gari,ex qua deciſione ipſi Turſienſes poſſent ſe iuuare a
do,& conſuetudinem,& pręſcriptionem ad tollendam
tionem ipſius eccleſiæ,& eſt de mente Egid.Bellem.d.cõ
27 col.17.ver.ad 2.q.¶†Conſuetudo.n.longa inducit acq
nem iuris ẽt ipſis Laycis ꝯ duerſus eccleſiam,& bona ip
hř in c.querelam, de elect.& no.Io.And.in regula,q.ali
reg.iu.lib.6.& Fede.de Senis conſi.234.ſuper primo,ca
Car.in cle.2.in 5.q.de iu.pat.& conſi. 79.quò ad prim
2.dub.tangit ẽt Feder.de Sen.conſ.155.q.an Layci, pe
conſuetudinem ipſi Turſienſes uidentur quæſiuiſſe iuſ
28 landi in dictis paſcuis eccleſiæ.Cum†talis cõſuetudo
ſcripta,& excedat tp̃s annorum xl.qđ quidem tẽpus ſuf
cõſuetudine ↄ̃ ius & ſm canones aduerſus ecclãm,& b
ſius,ut notatur in gl.fi.in d.c.fi.& ibi tangit Ab. poſt ali
pe.uer.quantùm uerò ad tp̃s,& notat ẽt gl.in uerſ. cõſu
in c.fi.de cõſue.li.6.& gl.& ibi ſcrib.& in c.cõſuetudo.
Bat.& alij in d.l.2.C.quę ſit lon.cõſue.& plenius & d
in d.l.de quibus,& ponit Deci.in præalle.cõſ.134.col.
uenio ad ſm,et col.3.et diffusè tangunt repeten.in d.c.
15.col.2.uer.limita mõ dictam cõclu.ubi allegantes A
Inn.in c.cum dilectus.de conſue.circa finẽ,& alias de
concludunt,ꝙ qñ conſuetudo tendit ad detrahẽdum
cuius eccleſiæ,ſufficit tp̃s xl.annorum,per tex.in c. de
29 ex̃ de præſcri.Et†ijdem repet.col.3.ibidem uer.tertia
cluſio,uolunt,ꝙ ualeat conſuetudo de iure Cano. ↄ̃ in
modo ſit pręſcripta per annos xl.adducunt Alex.cõſ.
in 2.uol.& deciſ.Rotę & plures alias , ut per eos. Et
30 tudo paſculandi in territorio alieno ualeat†& tene
Ab.in c.dilecti,in gl.1.de arb.ubi punctaľr dicit ual
tudinem,ꝙ homines alicuius caſtri poſſint paſcula
lia in alieno territorio,ꝓ quo facit tex.in ſi.ĩ l. vẽdi
31 prædi.& in ſimi.tex.in l.3.§.fi.ff.de teſti. Quæ†& for
probantur;nam Turſienſes ipſi ultra conſuetudinẽ
aſſerunt ſe habere cõſuetudinẽ paſculandi in dictis
tpis,in cuius ↄ̃rium non extat memoria,per qđ tp̃s n
dentur quæſiuiſſe ius paſcendi in dicto territorio cum
animalib.ſed ẽt in oĩ alia quantunq; ſpãli,& reſeruat
pi,ut ſunt pedagia,& ſimilia,ut eſt tex.& ibi notant
ſuper qbuſdam.§.ꝑterea.de uer.ſig.& no.Bar. in l.
nus.§.in oĩb.ff.de publi.& Spe.in ti.de cau.poſſ. & p
quinimo,uer.quid de colligente pedagia,& Cy.in l.
in l.fi.C.no.uecti.& multa ad id adducunt Mod.po
l.imperiũ.ff.de iuriſd.om.iu.et faciũt,q̃ dicã ſtatim
32 bo articulũ ꝑſcriptionis.Et†licet dicta conſuetudo
ſa dictæ eccleſiæ,& ꝑiudicialis,tñ inducta ꝑ tñ tp̃s
net,ut dicit Bal.in c.1.ĩ prin.qui feu.dare pñt,et ẽt
in antiq.ſub ti.de conſue.11.et firmat Pet.de Anch.
ſuetudo,et ſequitur Deci.in c.1.uer.2.non proced
cõſuet.ubi adducit Card.in clem.2.de rebus eccle
33 Pro†quibus facit:q̃a cõſuetudo tãti tpis habet
con

ncessionis,& priuilegij.l.hoc iure.§.ductus aquę.ff.de aqua quotid.& æsti.& hr̃ in d.c.super q̃ busdã.§.p̃terea.& ponit Ab a.& alij in c.peruenit.ex̃ de censi.& Ale.in d.ↄſ.6.in 1.vo.vi thematе.& æquipollet veritati,ut dicit gl.mag.in l.1.C.de rui.& aqua.& Bal.in c.cũ cãm,col.3.ver.pone de ꝓba.& dr̃ etustas,& notat And.de Iſer.in ↄſti.reg.dubitatio, & in ꝓœ. ud.col.10.Et de effectib.ↄſuetudinis tãti tp̃is plenè hr̃ in c. .de p̃ſcr.lib.6.& in d.c.peruenit,& per Ab.& Fel.in c.ſi dili- enti. de p̃ſcr.& p Mod.in l.de quib.ff.de legi.poſt Bal. ibi, & pe.col.16.ver.viſo de cauſis,& p Alex.ↄſ.66.col.6.in 4.vol. & ↄſ.57.in 2.uol.& †pleniſſimè p Deci.ↄſ.85.& diligẽter,vbi nter alia dicit, ĩ tali ↄſuetudine nõ requiri ſciam ſuperioris,p l.in d.§.ductus aquæ,& Alex.in d.ↄſ.6.& per plures alias de- iſiones ibi p eũ adductas.tenent * cõiter cano. extra de ↄſue. fi.& Mod.Pap.in tra.de feu.car.2.col.4.ver.ad 2.aũt, & car. col.1.ver.ex hoc fundamẽto,& ẽt hr̃ in deciſ.cõſ.Nea.254. pe iſte caſus,& 324.& 368.ubi ponunt aliqui effectus,& ut t per Bar.in l.1.§.deniq;.il.2.p illũ tex.ff.de aq. plu. arcen.& Abb.in c.cũ ↄtingat.in ult.no.de foro ↄpe.& p Inn.& Hoſti. n c.ex lr̃is,de ↄſue.& Abb.in c.cũ cãm,col.fi.de re iud. & cõ- robari pñt ex his,q̃ ſtatim dicent in ſeq. art. de p̃ſcriptione, bi ẽt tãgent effectus reſultãtes ex tali ↄſuetudine tãti tp̃is in uius ↄ̃riũ &c.Cõſequenter cũ ipſi Turſienſes p tm̃ tp̃s ſoliti, ↄſueti ſint paſculare in dictis locis cũ eorũ animalib.vr̃ pri- na facie ↄcludendũ,ꝙ de cætero in futurũ nõ poſſint prohi- eri a dicta paſculatione,& ꝙ uirtute dictæ cõſuetudinis intẽ io ipſius eccleſiæ ſubuertat. ¶ † Tñ conſiderata facti narra- ione iſtis nõ obſt. dico allegatã cõſuetudinẽ nõ obeſſe eccle- æ,nec in aliquo iuuare ipſos Turſienſes ex plurib. Et pri. nã ũ ſit facti neceſſe eſt,ꝙ probet ab ipſis, q. eã adducunt, ut eſt gl.in l.1.in ver.probatis.C.quæ ſit lon.cõſue.& ibi notat Bal. n 1.no.& tenet Bar.in l.2.q.27.in fi.C.q̃ ſit lon.cõſue.& Bal. n c.cũ dilectus,col.1.de cõſue.& Ale.cõſ.67.in cã.in 7.uo.& ponit Dec.cõſ.404.in cã Illu.col.6.nu.11.& Soci.cõſ.39. capio primũ nu.27.& cõſ.46.elegãter,& ſubtiliter.in fi. & cõſi. 111.uiſis actis,in fine in 4.uol.Et†plura ad id adducũt Mod. repe.in d.c.fi.f.29.col.2.& 8.ſequẽtib.uer.6.q̃ro.qũo,& qualiter probet cõſuetudo.ubi referẽtes alios dñt talẽ ꝓbationẽ eſſe difficilẽ,& ꝙ multi credũt ꝓbare cõſuetudinẽ,& aberrãt. Et iõ declarãt modũ,& formã qualiter ſit ꝓbanda,& qualiter teſtes ſup ea habẽt deponere,ut cõcludãt,& Soc.d.cõſ.39.nu. 39.dicit ulterius,ꝙ dẽt articulari formiter, ut ẽt dicit Bart.& alij in d.l.de q̃b.ff.de legi.& articuli ſunt formãdi nõ ſimplr̃, ſed formiter,ꝓut tradit,& docet Car.in c.fi.de cõſue.q.40.in fi.& Bar.in l.Labeo.col.pe.ff.de ſupell.le.& ĩ d.l.2.† & Mod. repe.in d.c.fi.f.30.col.1.& ſeq.uer.qualiter aũt,ubi inter alia allegãdo Bar.in d.l.2.q.28.dñt,ꝙ teſtes debent deponere vſũ populi,frequentiã uſus cõſuetudinis,& ſolitũ ita eſſe, ꝙ plenè declarat Deci.cõſ.215.in cã uertẽte,col.2.ver.uenio ad 2. & ĩ d.cõſ.402.nu.13.& ſeq.Vt eñ teſtes cõcludant,neceſſe eſt, ꝙ deponãt de viſu actus,cuius cõſuetudo allegat,& de actuũ fre quẽtia & tp̃is diuturnitate,& ꝙ tales act⁹ fuerũt facti talr̃,ꝙ interuenerit tacitus cõſenſus popu.uel maioris partis,ex quo nõ ſufficit teſtẽ deponere,cõſuetudinẽ ita eſſe, vel cõtenta in articulo eſſe uera,ut tradit Cy.& Bar.in d.l.2.& Bal.in l.de quib. col.15.uer.poſtremò qualiter cõſuetudo,& Ale.cõſ. 45. uiſis atteſtationib.in 2.vol.& in plurib.alijs cõſ.alleg.p Deci. in d. cõſ.42.nu.13.& 14.ubi ẽt adducit cõſ.Abb.53.attingẽdo dicta dub.in 2.uol.qui Abba.firmat ita fuiſſe iudicatũ in ſacro cõſ.Neap.& ita ẽt firmat ipſe Deci.in d.cõſ.215.col.2. uer.3. qa,& plura ad iſtud adducũt Mod.repe.in d.c.fi.fo.30.col.2. ver.in quantũ aũt Bar.& f.20.col.4.uer.octauũ requiſitũ, ubi allegãdo plures deciſio.dñt neceſſe eſſe ad cõſuetudinẽ inducẽdã,maiorẽ partẽ populi uſam fuiſſe illa cõſuetudine, & per plures q̃ones iſtud declarant.Prout†ẽt aduertẽdũ eſt:qm̃ teſtes,qui deponũt ſuper cõſuetudine ẽt nõ interrogati dẽnt adducere rõnẽ,aliàs eorũ dictũ nihil valeret,ẽt ſi eſſent periti,ut dicit Inn.in c.ad cãm,& Bal.ibi refert col.2.ex̃ de teſtib.iũctis no.p Bar.in l.1.C.de vſur.& plenè tãgit Dec.d.cõſ.402.n.13. & col.pe.uer.ſupereſt rñdere,& col.fi.uerſi.poſtremò,& in d. cõſ.215.col.2.uer.p̃terea ẽt ſi teſtes,ubi ẽt firmat, teſtes nõ ꝓbare,qñ adducunt exẽpla aliorũ.Prout†ẽt aduertendũ eſt, de quib.actib.teſtes ipſi deponũt.Nã ſi de diuerſis, erũt ſingulares,cõſuetudinẽ ↄ̃nr̃ non probabunt,ut dicit Cy.in d.l. 2.col. antepe.& Bar.in d.l.de quib.col.antepe.verſ. ſed pone teſtes. & Cor.cõſ.89.viſis actis,col.4.in 1.uol.d.Alex.cõſ.105.in cã & lite,col.fi.i 5.uol.cũ alijs adductis per Deci.d.cõſ.115.col. 2.nu.3.& d.cõſ.402.nu.15.& plura adducunt Mod. repet. in d.c.fi.f.30.& 31.col.2.ver.4.dubitatio,& col.3.ver. 5. eſt du-
40 bitatio.Prout†ẽt deponere debent,ꝙ tales actus fuerũt facti eo animo,& illa intẽtione,ut cõſuetudo induceret,vt dicit gl. in c.cõſuetudo.1.diſt.& in c.fruſtra.8.diſt.& tenet Dec. in d. conſ.215.col.3.nu.4.adducẽdo Abb.in d.c.fi.car.ult.ver.7.re quiritur,& ibi Mod.repet.fol.19.col.1.verſi.ſeptimum requi ſitum,idem firmant plures alias deciſiones adducendo. Animaduertere igitur debet Reueren.d.tua,qualiter exceptiones ipſorum Turſienſium probabunt dictam conſuetudinem, & qũo formabuntur ad eam probandam,ꝙ ſit xl.annorũ, & qua liter teſtes ſuper illis producti teſtificabuntur, cum talis pro-
41 batio ſit difficilis.Et † ulterius conſuetudo allegata ſubuerti põt:qm̃ a principio non habuit initium uoluntarium immo & uiolentum,- cum inuitis epiſcopis dictæ eccleſiæ ipſi Turſiẽſes vſi fuerint dictis paſcuis,quo fit,ut talis conſuetudo nullo pacto veniat conſideranda,vt hr̃ in c.non ſatis.& in c.cum in eccleſia,& in c.apoſtolicam.ubi Abb.col.fi.& Fely. ibi,& in c. ſuam,de ſymo.& ponit Cor.cõſ.226.circa primũ,col. fi. in 4. vol.& Deci.in pręalle.cõſ.215.col. 2.uer.uenio ad ẽm, & firmat Ab.in d.c.dilecti,in gl.1.de arbi.Per quod rñdeo illi obiectioni,de qua.s̃.põt dici,ꝙ valet cõſuetudo paſculandi in alieno territorio,niſi habeat initium uiolentum, ut propriè dicit Ab.ubi.s̃.Ad quod bñ facit tex.in d.c.licet cãm. de proba. cũ ſua materia,& quę vult Bal.in ſua diſputat.accuſatus de vi turbatiua,ubi ꝓbata antiquiori poſſeſſione,& ti. poſſeſſio iunior
42 violenta,& vitioſa præſumitur.Prout†etiã allegata conſuetudo ruit. Nam licet probaretur, ꝙ eſſet inducta a populo uel maiori parte populi,tñ quia inducta ſpecialiter vr̃ in præiudicium ipſius eccleſiæ Anglo.non tenet,nec valet, vt concludit Ang.conſi.63.Nobilis miles, in prin.& conſ.271.uiſis. vbi allegat Inn.in c.1.col.2.de conſue.referunt & ſequuntur Mod.
43 repe.in d.c.fi.fol.20.col.2.uerſi. 5.quæritur. Prout† etiã ſubuertitur allegata conſuetudo: quia inducta ab ipſis Laycis,ↄ̃nr̃ non ligat clericos,nec perſonas eccleſiaſticas reſpectu rerum eccleſiæ,vt dicit Abb.in c.eccleſia S.Mariæ,in lect.col. pen.de conſti.& ibi Fely.col.24.ver. 5.quæro,dum tangit,an ſtat.Laycorum poſſit indirectè præiudicare reb. eccleſiæ, & ad id plura cumulant d.Mod.repet.in d.c.fi.fo.33.col.1.& 2. uerſ. 11. quæro,& verſi.amplia modò,vbi hoc extendunt,ẽt ſi talis con
44 ſuetudo eſſet generalis,& honeſta. Quæ† etiam comprobãtur ex his,quæ ponit Ioannes de Mil.in verſi. conſuetudo Laycorum non ligat,ubi allegando nota.per Barto.in l.1.C.de ſum. trini.& per Io.Andr.in addi.ad Specu.in titu. de conſtitut. & per do.Anto.in c.quòd clericis.de foro competen. concludit, conſuetudinem Laycorum diſponentem de rebus eccleſiaſti-
45 cis non ualere nec tenere.Et† Mod.repeten.in d.ca.fin.col.3. & 4.fol.23.ver.5.ſit concluſio,& uerſi. quando autem actus, idem ſequuntur, adducentes infinitas deciſiones, & concludentes,non valere conſuetudinem contra libertatem unius eccleſiæ,& quando tendit in præiudicium alicuius eccleſiæ, &
46 quando eſt oneroſa alicui eccleſiæ.Prout†etiam allegata conſuetudo.xl.annorum ruit: qm̃ eſt irrationabilis, & dat cauſam peccandi,& eſt nutritiua peccati,per tex.in d.c.fi.de conſuet. cum alijs ibi allegatis per Abb.& alios ſcri. & ſtatim plenè dicetur, ↄ̃nr̃ non poteſt dici conſuetudo, ſed potius corruptela, & abuſus.Solo enim tp̃e uſi ſunt ipſi Turſienſes dictis paſcuis, & talis corruptela ſolo tp̃e inducta nõ habens ſuas debitas cõcomitantias, & ſuos debitos comites non inducit ueram conſuetudinem,ẽm gl.in c.duo ſimul.de off.ordin.Et qui ſint comites ipſius conſuetudinis verè,& quæ requirantur ad eã plenè inducẽdam,vltra ſuperius dicta no.in d.c.fi.& in c.fruſtra. 8.diſt.& in d.l.de quibus.& in d.l.2.cum concor.Et talis vſus in iſtis illicitis & inhoneſtis eſt potius abuſus,vt dicit tex.in l. plenum.§.2.ff.de vſu & habita.& firmat Corn.conſi. 181.viſa copia.col. 5.verſi.remanet ergo, in 3.vol.Patet igitur ex prædictis aſſertam conſuetudinem.xl.annorum non obeſſe eccleſiæ.¶Circa verò conſuetudinẽ tanti temporis, in cuius ↄ̃rium nõ extat memoria, in qua Turſienſes vnr̃ facere fundamentũ
47 Primò†adu ertendum eſt,qualiter illã deducũt,& ꝓbant. Nã vt producat effectus, de quibus.s̃.neceſſe eſt,ꝙ formiter articuletur,

culetur, & probetur, ut tradit Oldr.cõſ. 244. Ad obiectus qui
fiunt, col. 3. & Io.Fab.in §.ex non ſcripto, inſti.de iu.natu.gen.
& ciui.& ponit gl.& ibi ſcrib.in c.1.de pſcr.lib.6.& Alex.cõſ.
6.in 1.uol.& Cor.cõſ.222.quia.ſ.in 1.uol.& cõſ.293.Multa in
mediũ.col.9.ver.Nec ẽt obſtat.in 3.uol.& Egid.Bellem. deci.
64.& ſe.& 455.cũ alijs adductis per Mod.repe.in c. fi. fo.19.
col.2.uer.ſciendũ eſt ẽt,& diffuſius f.30.co.4.uer.3. aduerten
48 dũ eſt de cõſ.Et†ulterius eſt cõſiderandũ,quali deponant teſtes
producti,ad probãdũ eã ſm Bar.in l.2.§.idẽ Labeo. in fine. ff.
de aqua plu.arcen.cũ alijs adductis p Alex.cõſ.159.in cã, & li-
te,in 5.uo.& Barb.cõſ.12.ſapiẽter,co.1.in 4.uo.& Frã. de Cur.
in l.admonendi,col.71.ff.de iu.iur.& per Iaſ.in l. nõ hoc,col.
3.C.vñ legi.& p Io.de Mil.in ver.teſtis.col.3.uer.teſtis ad pro-
bandũ memoriã,& in alijs adductis p repet. in d.c.fi.f.30.col.
4.ver.qualiter aũt debeant deponere,& ẽt in alijs locis addu-
cendis ĩ.in arti.de pſcri.Et quia probatio dictæ cõſuetudinis
eſt ualde difficilis,aduertendũ erit ad articulos,& exceptiones
& ẽt ad depoſitiones teſtiũ.Nã de facili ſubuertet ipſius proba
49 batio.Et†caſu quo per ipſos Turſienſes probaretur, adhuc di
co,ꝙ non hẽt pĩudicare eccleſiæ. Nã tunc cõſuetudo tãti tpis,
in cuius cõtriũ &c.producit effectus ſuos,de quib. ſupra, qñ eſt
honeſta & cõtinet veritatẽ,& nõ eſt nutritiua peccati,& qñ eſt
rõnabilis,qñ.n.caret rõne, non põt dici cõſuetudo,ſed corru-
ptela appellanda eſt,& pernitioſa,vt dicit tex.in d.c.cõſuetudo.
1.diſt.& in c.mala,& in c.veritatẽ.& in c.fruſtra.8.diſ.& in c.
50 fi.de cõſue.in antiq.& c.1.eo.ti.li.6.Ad†eſſe.n.& ſubſtantiã cõ
ſuetudinis neceſſe eſt,ut ſit rõnabilis,ut hr̃ in dictis iuribus,&
alijs cõcor.& p Io.de Mil.ĩ uer.cõſuetudo rõnabilis,& alio uerſ.
cõſuetudo rõnabilis,& p oẽs ſcrib.in d.c.fi.maxi.p repe. fo.13.
col.1.& ſeq.& in d.l.de quib.Pe.de Anch.cõſ.283.iure ſtricto,
& cõſuetudine,co.1.Qñ.n.caret rõne dr̃ corruptela,q̃ ẽt ſi fue-
rit obſeruata p tm̃ tpis,in cuius cõtriũ non extat memoria, non
propterea ſumit uires,nec producit effectus ueræ conſuetudi-
nis,ex quo decætero talis corruptela nõ eſt ſeruanda, ita pun-
ctaliter dicit tex.in c.1.de cõſue.li.6.& ibi no.Gem.in textual.
& in gl.1.& clarius,& diffuſius Phyl.Frã.in 2. nota.& ibi per
illũ tex.expreſsè dicit,ꝙ ſi cõſue.eſt irrationabilis,non firmatur
quantũcunq; fuerit obſeruata tanto tpe,in cuius cõtrium nõ ſit
51 memoria.Et†ulterius infert ad limitationem,& declarationẽ
deciſionum uolentiũ,talẽ conſuetudinem hr̃e uim conſtituti,
hr̃e uim priuilegij,& ſi.Nam procedunt, & locum habẽt, qñ
eſſet rõnabilis,ſi aũt eſt irrationabilis, pdicti effectus ceſſant,
52 adducendo ad id plura ſimilia,vt per eũ.Licet†.n.gl. mag. in
d.c.fi.& gl.in d.c.fruſtra.circa finem uideant innuere,ꝙ in cõ
ſuetudine tanti tpis,in cuius cõtrium non extat memoria. nõ re
quirat,ꝙ ſit rõnabilis,ut poſt alios notant Mod.repe.in d.c.fi.
f.11.col.3.uer. 5.aduerte tñ,ut ipſi referunt ibi Card.& Imol.
in c.fi.co.4.dicebant,ꝙ ſi talis cõſuetudo eſt cõ rõnẽ, & inducit
peccatum,nullo tpe valet,per illum text.Quæ comprobantur
ex dictis per Fel.in c.2.in prin.de maio.& obe. & ſatis probat
iſta cõcluſio per d.c.fi.& per c.ſi cõſuetudinem.8.diſti. maxi.qñ
cõſtaret de irrationabilitate,ut eſt in caſu præſenti, & tenent re
pet.in d.c.fi.f.26.col.3.ver.limita nunc dictam concluſionẽ,
in fine.Et comprobatur ẽt,nam tex.in d.c.1.de conſue.libr.6.
dicit,ꝙ conſuetudo tanti tpis ſi non eſt rõnabilis dr̃ corrupte-
la,& non eſt ulterius ſeruanda,& licet ille tex. loquatur in ca-
ſu ſpãli,de quo ibi,tñ rõ illius deciſio.eſt generalis,cõr nõ de-
bet reſtringi per dictum particulare,ut dicit Bart.in l. regula.
§.& licet. ff. de iur. & facti igno. & in l. cum pater.§.dulciſſi-
mis.ff.de leg.2.unde ſi nos attendimus rationem generalem,
ibi eſt tex.reprobans quamcunq; conſuetudinem tanti tpis in
cuius cõtrium &c.carentem rõne tanquam corruptelam, prout
eſt propriè illa,quæ rõne caret,ut in d.c.mala, & alijs iurib. ſ.
53 allegatis. Et † qñ lex reprobat in aliquo caſu conſuetudinem
cenſetur reprobare ẽt eam, quæ eſt tanti tpis,in cuius cõtriũ nõ
exiſtit memoria,ut dicit Card.in cle.2.in 8. q. de rebus eccle.
non alien.& Dec.in c.1.col.1.ver.2.non procedit, in fine, de
conſuetudine,cõr quæcunque corruptela etiam tanti tpis, in
cuius cõtrium &c.carens rõne reprobata vr̃.Lex eñ reſiſtit con
ſuetudini irrationabili,immo eam tollit tanquam corruptelã,
conſuetudo nulla cõr valet etiã,cuius initii memoria non exi
ſtit,ita do.Ant.in c.cum officij,col.3.& ibi Abb.in 3. notabili
de præſcri.& Fely.adducens alia in c.accedentes,col. 5.uer. 3.
54 fallit de præſcrip. Quæ † tanto magis procedunt: quia dicta

cõſuetudo eſt oneroſa eccleſiæ,& repugnat fini ęterno
lam habet cauſam rationabilem cõſuetudinis, & eſt nu
peccati,quo caſu non debet ualere,etiam ſi eſſet tanti
in cuius cõtrium,&c.per d.c.fi.& eſt bonum conſilium
tria,in 1.dubio,in 2.uo.referunt,& ſequuntur Mode
d.c.fi.fo.25.ver. 5.limi.Pro quibus facit tex.in c.Iacob
cum in eccleſia,de ſymo. ubi quanto magis mala con
protenditur,tanto magis eſt deteſtanda,diuturnitas em
poris auget non minuit peccatum.c.cum haberet,in fi
tanto,in princip.de conſuetu.& ponit Corn.conſi. 1
primum,col.2.uer.tamen his.Vnde corruptela prædi
ſienſium quanto magis viguit,tanto magis eſt deteſtã
fuerit tanti temporis,in cuius cõtrarium &c.quia irra
lis,ut dictum eſt,& damnoſa nimis eccleſiæ,tum quia
55 ua peccati. Quibus†caſibus non debet attendi, licet
temporis,in cuius contrarium &c.Nec producit effect
conſuetudinis,prout ultra ſuperius adducta firmant
pien.in tract.de feud.in 2.par.princi.fo.11.uerſ.3.pri
ter quæro,vbi per duas col.hoc examinant,& ita conc
legando iura,& rationes,ut per eos,quod etiam ſequi
do eſt irrationabilis.& nimis damnoſa eccleſiæ do.Ia
cta.de feud.in gl.in ver.in feudum,co. 5.ver.ſed hic c
chra dubitatio.Prout etiam bene facit illud, quod
Fran.in d.c.1.de conſuetu.lib.6.in princ. ubi allegan
Ang.dicit,ꝙ ſi aliquod prohibet a iure tanquam illici
põt fieri licitum prętextu conſuetudinis, in cuius cõtri
ſit memoria.Patet modò ex pdictis,ꝙ etiam iſta corru
abuſus tanti temporis &c.non prodeſt ipſis Turſienſ
56 etiam non procedit illa xl.anno.Prout†etiam tolli p
uſi fuerunt iure familiaritatis & uicinitatis,quo caſu
ſtat,etiam ſi eſſet mille annorum,ut dicit Abb.allega
deciſio.in c.quod tranſlationem,col.2.uer.cõ iſtum te
legat.ut plenius tangam infra in articu.præſcriptionis
obſtãt allegata ſuperius in contrarium. Nam proce
quo conſuetudo xl.anno.& etiam tanti temporis,in c
trarium &c.eſſent formiter probatę,& præſcriptæ. It
do haberent initium bonum,& non uiolentum, &
ſent rationabiles,& honeſtæ,non autem quando ſun
nabiles,ſine cauſa,nutritiuę peccati,& repugnãtes fin
& quando expreſsè reprobantur a Canone,& quan
mis oneroſæ eccleſiæ,& factę a laycis, expreſsè i dam
ſię,ut ſigillatim de unoquoque prædictorum,& etiam
ſuperius dictum eſt.¶Aliud potiſſimum fundament
rum Turſienſium eſt præſcriptio,quod remedium
petit ipſis,quàm remedium conſuetudinis,ut ſupra
tudine dictum eſt.Et quia iſtud tendit contra parti
cleſiam, ut colligitur ex dictis Egid. Belleme. conſi
allega.columnn. 15. & ex dictis Domi.de ſancto Ge
alios docto.in c.fi.de præſcrip.libr.6.& ſentit Soci
In cauſa,col.fi.lib.2.cum alijs cumulatis per Mod
57 in c.fi.de conſuet.fo. 22. colum. 2.Præſcriptio † e
xl.anno.omnem excludit actionem,vt dicit tex.in c
& in c.vigilanti,& ibi plenè ſcriben.de præſcriptio.
in l.omnes,& in l.ſicut.C.de præſcriptio.xxx.anno.
git Imo.in cap.fin.colum.6.de præſcri. & ibi poſt a
tè dixi,& multa cumulant Modern. in tracta.de præ
ma part.fol.5.in 6.q.principali, & in 7.& in 8.Ita
ſcriptio pleniſſimam liberationem, & ſecuritatem
58 præſcribenti,ut habetur in d. l. ſicut. Quæ † præſ
dum producit effectus ſuos contra laycos, ſed & c
cos,& contra eccleſiam,& bona ipſorum. Nam c
ſiam, & bona ipſius præſcribitur per laicum an
text.in cap.de quarta,& in cap.illud,cap.ad aures
diligenti,vbi gloſſ.& Cano.pleniſſimè tangunt, &
præſcriptio.& tangit gloſſ.16.q.3.in ſum. & plen
* authenti.quas actio.C.de ſacroſan.eccle. Comm
eſt concluſio,ꝙ contra omnes eccleſias,exceptis
dent præſcriptione centenaria,regulariter præſcri
xl.anno.tam de iure ciuili,ut in dicta authen.quas
corpore unde ſumitur,qu á etiam de iure cano. ut
de quarta, cum alijs ſupra adductis. Et ideo laycus
do rem eccleſię,ut propriam.et bona fide ſpacio
præſcribit contra eccleſiam,ut dicit gl.fi.in c.fi.de p
6. et in c.facultates,in verſi.triginta.13. q. 2. et

Caſt.ꝯſ.93.uiſo pūcto,in prin.col.2.& Cor.ꝯſ.304. Rē arduā,
9 col.3.& 4.ī 3.uol.Quæ† ꝯſuetudo ꝓcedit ēt ſi agat̃ de pſcribē
da dote ipſius eccleſiæ: ut dicit Bal.nouel.in tract.de dote,co.
2.& 7.par.prin.co.7.circa prin.& Fel.in d.c.ad aures,in prin.
referunt,& ſequunt̃ Mod.in tra.de præſc.in 1.par.5.par.prin.
o fol.41.co.1.nu.2.Procedit † ēt ꝯcſo in re donata ecclę.Nam
adhuc tanto tpe pōt præſcribi.ut ꝯſuluit Cor.ꝯſ.16. Repetito
1 diuino numine,co.2.& 3.ī 2. uo.Et†rō eſt:qm̄ res ecclæ ſunt
præſcriptibiles.Nā ipſarū alienatio non eſt prohibita ſimplici-
ter,ſed cum certa ſolēnitate,de qua in c.ſine exceptione.12.q.
2.& in c.nulli,de reb.eccl.nō alien.& in aliis locis ꝯcor. Quo
caſu nō cenſet̃ prohibita præſcriptio,ita D.Ant.& Cano. in c.
cū non liceat,de pſc.& Bal.nouel.in d.trac.de dona.in 7. par.
col.3.& Mod.in d.trac.de pſcr.fo.41.co.1.nu.2.in fi.& fo.58
col.1.uer.4.q̃ro,& uer.qn̄q; res nō prohibet̃ ſimpliciter. Iſta
2 †.n.paſcua,de quib.litigat̃,ſunt res,quæ poſſunt eſſe in com-
mertio,& iō ſuper illis cadit pſcriptio.Non.n.ſunt res ſacræ,re
ligioſæ,uel ſpirituales, quorū cōmercium haberi non pōt, &
ꝯn̄r a layco præſcribi non poſſunt,prout plenè tangit Fel.poſt
alios in c.cām,q̃,& in c. accedētes, de præſcrip. & Mod. in d.
tract.præſcrip.fol.58.co.1.& melius fo.61.co.3.& 4.uer. 13.
caſus eſt.nu.9.& ponit ēt Ale.ꝯſ.75.viſis,& pōderatis,co.3.in
3 4.uol.Licet †.n.prælatus alienādo res eccleſiæ ſine ſolennita-
te requiſita non poſſit p̄iudicare ecclæ,ut in tit.de rebus eccle
ſiæ non alien.cū alijs vulgarib.Tamen negligendo, & patien-
do,ꝙ alius rem ecclę poſſideat,& pſcribat,p hāc negligētiam
bn̄ præiudicat eccleſiæ,ut in ſimili notat glo. in l.pręſes.C.de
tranſ.& in l.aduerſus.C.de uſur.& eſt * cōis ꝯclu.oīum doc. ī
regula delictum,de reg.iur.lib.6.& firmat Socy.ꝯſ.66.uiſa do
natione,co.10.n.39.ī 3.uo. & ita ꝓcedūt tex.ī d.c.de quarta.
4 in d.c.aures,& alij ꝯcor.Multa †.n.prohibētur per alienatio-
nem expreſſam,quæ permittunt̃ mediāte pſcriptione inducta
per negligentiā prælati,vt dicit Abb.in d.c.de quarta. & ibi e-
go tetigi,n.2.& tangit Abb.in c.cum ex officij,ibi ēt dixi , nu.
15 de præſcr.aſſignando rōnē quare iſtud inductū ſit,& hr̄ ēt
in ſimili per Abb.& Fel.in c.1.ut lite nō cōteſ.& p oēs in d.c.
5 delictū.Procedunt † ulterius pdicta,ēt ſi res eccleſiæ eſſet feu
dalis.Nā ſpatio,xl.ann.poterit præſcribi nō ꝯ eccleſiā tāquam
directam dominā,ſed ꝯ eam tanquā vaſallā,& vtilem dominā
dictæ rei feudalis,ita dicunt And.de Iſ.in tit.ſi de feu.ꝯtro.ſit,
§. ſi quis per xxx.per tex.in d.c.de quarta , cum alijs ſupradi-
ctis,adducendo ēt alia iura,ut p eum,quē ſequit̃ D.Præpoſi.in
6 d.§.ſi quis per xxx.col.2.ver.ſed pulchrū eſt.In † eccleſia aūt
Romana requireret̃ tp̄s centū annorū , ut hr̄ in c.ad audiētiā,
de præſcr.& de primo notat Bal.in §.fi.in tit.de feu.dat. in ui.
leg.cōmiſſo.& Ale.ꝯſil.169.uiſo themate,col.1.in 2.vol.& tā
git Fel.in d.c.ad audientiā,poſt Ab.& ibi plenè dixi n. 16.ad-
ducendo ꝯſiliū Soc.266.In cā. col. 16.in princ.in 2. uolu. &
plura ad id adducunt Mod.in tract.præſcriptio.fol. 23. col.3.
nu.43.& n.46.& 48.et n. 50.ubi*cōiter ꝯcluditur,rē feudalē
ꝯ eccleſiam tanquam utilē dominā poſſe pſcribi ſpacio anno.
xl.de quo ēt ut feudū poſſit pſcribi ꝯ laycum longiſſimo tem
pore,eſt amplum ꝯſ.Fran.de Cur.82.capio primū,col.1.& 2.
7 Et† in regno vr̄ eſſe cōſtitutionē incipien.ꝯſuetudinē,in titu.
de rei actio.& exceptio.volens , inter priuatos feudū poſſe p-
ſcribi tanto tpe,& tenet gl.in c.1.§.præterea,de cap.Cor. quē
ſequitur ibi Bal.& Iacob.de Belui.Aluar.& ēt Pręp. poſt And.
de Iſ.quam opinionē,qn̄ pręſcribitur feudum , ſeu quota feu-
di ꝯ priuatū,ꝙ ſufficiat tp̄s prædictum,uidentur ſequi colligē
tes deciſiones ſacri ꝯſ.Neap.in deciſio.254.ſępe fuit iſte caſus
8 Ex† curſu.n.tanti tpis poſſidens rem ut feudalē, ꝯcurrētibus
alijs requiſitis,capit̃ ꝯiectura præcedentis cōceſſionis feudi,&
ꝙ alia requiſita interuenerint,ut plenius hr̄ per Alex.ꝯſ. 136.
col.2.& 3 in 1.vol.& cōſ.113.uiſo & diligēter,col.4.in 4.uo.
& in deciſio.conſilij pręallegati 324.Agitur cauſa, & per Fel.
in c.ſicut,col.15.de re iudica.& per Alex.in l.qui in aliena, in
prin.col.3.uer.Item inferrebat.ff.de acq.hered.& per Fel.in c.
cum Ber.col.11.de re iud.& per Iaſ.in l.2.col.mihi.32.C. de
iure emphiteuti.& tenet Andr.de Iſer.in conſtit.regni,ſi dubi
tatio.& in dicta conſtitu.conſuetudinem,in fine , & conſtitu-
tio.quadragenalem,& in alijs locis,quæ adduxi in d. c. ad au-
9 dientiam,n.18. in fin.Accedat† inſuper prædictis. Nā dictū
ius paſculandi , quod prætendunt habere Turſienſes in dictis
paſcuis,ſi cōſideratur tanquam ius ſeruitutis , prout cōſidera-
re vr̄ Soc.ꝯſ.86.col.3.& 4.ver.6.concluſio ſit,in 1.vol. & Cę-
po.in locis infra allegādis,de cuius ueritate inferius , dicā per
70 tex.in lege pecoris.ff.de ſeruit. urba.prędi. Quæ † ſeruitus,cū
ſit diſcontinua,& circa eam uerſetur,& immineat magnū p̄iu
dicium ipſius eccleſiæ Anglonen.Tn̄ tale ius , & talē ſeruitutē
ipſi Turſienſes bn̄ poterunt quærere,& pſcribere tanto tpe,in
cuius ꝯrium nō extat memoria,ſm glo.& doc.in l. ſeruitutes,
la grande.ff.de ſeruitu.& in l.1.§.fi.ff.de aqua plu.arcen.& po
nit Abb.& alij ſcrib.ibi ſequuntur,in c.de quarta,col.3.uerſi.
2.eſt dubium,de præſcr.& ponit Pet.de Anch. in c.ſine poſſeſ
ſione,col.7.de regu.iur.lib. 6. & Cępo.in trac.de ſeruitu.urb.
pdi.c.19.& 20.& Ale.cōſi.108.in cauſa & lite,co.2.& 3.in 2.
71 vol.Et † plura ad id cumulant Mod.in trac.de præſcri.fo.25.
& trib.ſeq.col.3.nu.3.& nu. 4. & 5. ubi referentes alios anti-
quos,dicunt a fortiori hoc procedere,qn̄ ita præſcribens alle-
garet titulum.Nam tunc titulus allegatus pſumeret̃, nedū ex
uſu tanti tpis,ſed ēt ex uſu tpis minoris,ſm Bar.poſt gl.in d.l.
ſeruitutes,& ibi ſequit̃ Pa.de Caſt.col.ult.& Cęp.d.c. 19. col.
pen.& Fel.in d.c.de quarta,col.pen.& Mod.Pap.in l. ſi certis
annis.C.de pac.& latè p Bar.per l.de in rem uerſo,col.2. ff.de
uſur.cum alijs pleniſſimè cumulatis p Mod.in d.trac.de pręſ.
fol.10.col.1.& ſeq.nu.15.& 19.& fol.15.col.4.n. 23. & ſeq.
ubi pro indubitato iſtud habēt,& tenent.Qn̄ ꝯcurrit pſcriptio
72 tanti tpis,in cuius ꝯriū nō eſt memoria.Et punctaliter,ꝙ ſerui
tus iuris paſcendi poſſit queri per uniuerſitatē mediante præ-
ſcriptione,plenè tangit Cępo.in tract.ſeru.urb.præd. ſub rub.
de ſerui.iure paſcēdi,col.7. & 8.tangit ēt Cor.cōſ.46.In cauſa
uertente,col.4.in 3.uol.& ꝯſ.77.uiſo,col.ult.in 1.uo.& Fran.
de Cur.ꝯſ.76.ſuper motiuis,col.fin.& Cum.cōſ.158.uiſis in-
ſtrumento,col.2.circa fin.& col.ſeq.& eſt ꝯſilium Socy.ꝓalle-
gatum in 2.uol.co.3.& 4.& aliud 15.in 3.vol.n.2.& 7.Prout
73 † ēt dicimus de præſcribenda ſeruitute iuris lignandi,ſeu buſ
candi,ut plenè tangit Corn.conſ.294.Multa in medium, col.
8.& ſeq.in 3.uol.& referunt Mode. in d.tract.præſcri.fol.28.
74 col.1.& 2.num.22.& 26.Et † bene faciunt notata per Abb.in
d.c.dilecti,gl.1.de arb.& ea quæ habentur in deciſ.ꝯſ.Neapo.
390.Quidā Baro,uer.ſed circa hoc quæro,ubi per multas de-
ciſ.ibi allegatas ꝯcluditur,aliquam vniuerſitatem in territorio
alicuius Caſtri poſſe præſcribere ius paſculandi,cum ſuis ani-
malibus,& ius affidandi,& incidendi ligna,uel aliud ſimile,ēt
ſpacio.xxx.annor.dummodo, ꝙ per vſum dicti tpis alleget̃ ti-
75 tulus.Si †.n.Turſienſes ipſi probabunt, ꝙ particulares homi-
nes dictæ uniuerſitatis ſint in quaſi poſſeſſione dicti iuris , ut
dicit Inn.in c.grauē,de ſen.excom.& Cep.in d.trac.in rub. de
iure paſcendi,co.13.& eſt deciſ.ꝯſ.Neap.376.ex quo probatū
76 eſt.Et † potiſſimè iſtud poterit procedere, ſi Turſienſes ipſi al
legarent ꝯuētionē,ut paſcua eſſent cōia,quæ bene valet,et ſer-
uanda eſſet,ut cōcludit Soc.ꝯſ.181.uiſis capitulis,in princ. in
77 2.uol.Et † tanto magis ſuperius dicta locū habebunt, ex quo
præſcriptio tanti tpis , cuius initij memoria nō extat , hr̄ loco
tituli legitimè ꝯſtituti,ut in pꝯalleg. l.hoc iure.§. ductus aquæ.
ff.de aqua quoti.et ęſti.et hēt uim priuilegij,ut in c.ſuper qui-
buſdā.§.ꝑterea,de uer.ſig.declarādo tn̄,ut p Soc.ꝯſ.260.co.fi.
in 2.vol.et p Dec.ꝯſ.85.num.7.et habet ēt uim legis.l.1.§.fi.l.
in ſumma,in prin.ff.de aqua plu.arcen.et notat Car.ꝯſ.88.ca-
pitulū ciuitatenſe.et Abb.ꝯſ.71.clericus quidā,in 2.volum.Et
78 † p eam præſcribuntur regalia,et reſeruata principi , ut notat̃
in d.§.præterea,et p Bal.in c.1.co.1.quæ ſint regal.et per Ale.
Iaſ.et alios in l.Imperium,et plenè p Modern. in tracta.pſcri.
fol.53.col.3.et ſeq.num.24.et ſeq.ubi plura ꝯſ.Alexan.addu-
79 cūt,et alias deciſiones. Et † plures effectus dictæ pſcriptionis
ponit Franc.de Cur.ꝯſ.24.col.2.et conſi. 56.col.11.et D.Ant.
in c.peruenit,col.2.de cenſi.et Canon.per illum tex.in c.1.de
præſcr.lib.6.et Bertach.in trac.de gabel.in 1.par.col.6. et Iaſ.
in l.quibus.col.13.ff.de legi.et Alexan.cōſ.6.in 1.uo.et ꝯſ.74.
uidetur,col.2.in 4.uol.et ponit Fel.in rub.et in c. cum nobis,
poſt Abb.et in c.ſi diligenti,col.7.et in c.accedentes, de præ-
ſcriptioni.cum aliis cumulatis per Deci.ꝯſ. 85. et diligenter ,
colum.1.et 2.et conſi.271.num.2.et num.15. et tangit etiam
Roch.de Curt.in tract.de iure patro.circa fin.et Fran.de Cur.
Iunior conſi.20.pręſupponitur in facto,et in trac.de feud.co.
4.et 5.et fol.11.col.2.et 3.Tangit etiam Barba.conſ.35. colu.
5.in 2.uolum.et Corn.conſil.222.col.1. et 2.in 1. uolum. et
conſil. 47.in 3.volum.in litera.F.et conſil. 304. in litera. C.

eod.vol.Et multa cumulāt Mod.in tract.de p̄scri.in 2. part.3.
par.prin.fol.16.col.1.& 2.ver.& rō est.n.25. & seq. Procedit
80 †.n. ista præscriptio tanti tpis,ēt sine aliquo tit.ex quo in ea ti
tulus præsumitur,licet nō allegetur,ut dicit Cyn.Ang.Pau.de
Ca.& Ias. col.fi.in 10.lim.in l.si certis annis.C.de pac.& Soc.
ꝯs.127.visis capitulis.in 1.vol.& per Fely.in c.si diligenti,post
81 Inn.& Bal.de præscr.lib.6.c. 1. Prout † ēt in tali p̄scriptione
p̄sumitur bona fides,ēt si nō allegetur,vt dicit Bal.post Inn.in
c.si diligenti.in fi.& Saly.in l.2.C.de ser.& aq.& D. Iacobi.in
tract.de homag.col.4.& Pet.de Anch.in d.c.1.de p̄scri.lib.6.
& hr̄ in decis.ꝯs.Neap.368.in fi.& in cōs.Ale.6.in 1.uol. Prę-
82 sumptio †.n.resultās ex præscriptione tanti tpis dr̄ iuris & de
iure, ita recipit probationē in ꝯ̄riū,ut dicit Fel.in d.c.cum no
83 bis,col.3.Quæ † ēt procedit, esto ꝙ nō probetur scientia &
patientia superioris,ut dicit Alex.in d.ꝯs.6.co.1.& sequit̃ Ias.
in l.Imperiū,co.9.in fi.& co.12.ver.circa primū.ff. de iurisd.
om.iud.& Fel.& d.c.cum nobis,co.1.& 2.& Dec.in d.ꝯs.85.
* co.1.& 2.uer.his tn̄ nō obstantib.Quæ ꝯclo est uera,&*cōis,
ut firmat ipse Dec.& Alex.loco p̄all.& sequunt̃ Mod.in tract.
præscri.fo.16.co.2.nu.32.& fo.15.co.4.num.23.ubi ponunt
aliū effectū dictæ ꝯsuetudinis.Prout ēt faciunt fo. 25. nu. 12.
84 fo.41.nu.16.& seq.& fo.58.num.34.Et † Corn. ꝯs.22. in li-
tera.D.in 1.vo.dicit,præscriptionem tanti tpis non interrum
pi p actus iudiciales, & alius effectus dictæ præscriptionis po
85 nitur in decis.ꝯs.Neap.254. Et † alius effectus satis notandus
est,ꝙ præscriptio tanti tpis nunquā censetur esse exclusa,quā-
tumcunq; lex vel statutū verbis gn̄alib. excludat præscriptio-
nē,vt dicit Ang.per illū tex.cum glo.in auth. vt decæte. com-
mutatio.ecclesi.col.5.& in l.nō solū,in prin.ff.de usuc. & Ab-
ba.in ꝯs.77.in q.in 2.uo.& Fel.in rub.de præscr.co. vlt. versi.
ꝯsidera.2.vbi inter alia dicit allegando Arc.d.ꝯs.15.co.pen.ꝙ
si Princeps ꝯcedit ecclesiæ,ꝙ ꝯ̄ eam nulla ualet pręscriptio,tn̄
non intelligit̃ exclusa ista centenaria,& no.in d.deci.ꝯs.Neap.
254. in fi.& tāgit Dec.d.ꝯs.271.in casu,nu.3.& Mod. Pap. in
tract.de feud.fol.11.col.3. & seq.ver.nō omitto tn̄, istud fir-
māt allegando plures alias deci.& reprobātes Fel.in c.accedē-
tes,in 4.& 5.col.de p̄scr.& Abb.in ꝯs.26.qui in dictis locis tā
quā uarij dixerunt ꝯ̄riū,de quorum ueritate ego plenè dixi in
d.c.accedentes,nu.13.& seq.tāgūt Mod. in tract.p̄scr. fo. 16.
co.2.num.21.& fo.45.co.1.nu.55.& seq.diffusius fo.60. co.
1.& 2.ver.& nota ꝙ præscriptio,nu.45. & seq. ubi allegando
plures alias decisi. ꝯcludunt, ꝙ ista præscriptio tanti tpis &c.
nunquam censet̃ esse exclusa,quantūcunq; lex vel statutū præ
scriptionē tollat,uel dicat,præscriptione aliqua non obstante.
Nam nō dr̄ tollere istā tanti tpis,in cuius ꝯ̄riū &c.nisi lex affi-
ciat rem respectu cōmercij,uel afficiat personā, ut ipsi decla-
rant ibi, & ēt fol.62.co.1.& 2.nu.12.& 13.uer.sufficit tamē.
86 ¶ †Ex quo vltimò infert̃,ꝙ leges prohibentes p̄scriptionem in
aliquib.casibus,quorum plures colligit gl.in l.fi.C.de fund.li
mitro.lib.11.Inter quos, ēt vltra illū positū in d.l.fi.computa
tur alius in l.1.& fi.C.ne rei domi.& in l.pen.& fi.C.de fund.
patrimo.lib.11.& plures alij enumerantur per gl.in c.clerici.
16.q.3.& per gl.in c. cum non liceat. de præscriptioni. & per
Mod.in d.tract.præscr.in 1.par.6.par.principalis, car. 61. &
quinq; seq. debent intelligi de prohibitione alterius pręscri-
ptionis,non aūt de præscriptione cētenaria, uel tanti tpis, in
cuius ꝯ̄rium non extat memoria.Ista. n. non censetur exclusa,
ita Bal.& Ang.in l.1.C.ne rei domi.uel templ.& in l.oēs,col.
fi.C.de p̄scri.xxx.annorū,referunt & sequunt̃ Mod.in d. trac.
præscriptionū,fol.60.co.1.& 2.nu.46.& fo.62.co.1.& 2.nu.
87 12.& 13.ubi declarant,qualiter istud procedat. ¶ † Infert̃ ēt,
ꝙ pascua & ius pasculandi pōt præscribi tāto tpe, ut superius
dictū est de pascuis eccl̃æ,ꝙ præscribi possunt,est cōs.Soc.p̄al.
181.col.3.& 4.Et licet ipse Socy.in ꝯs.86.in 1.uol.ꝯcludat,ꝙ
in pascuis,& prędijs saluaticis nulla currit p̄scriptio ꝯ̄ cōitatē
nō recognoscētē superiorē,& habentē fiscū,per l.pen.& fi. C.
de fun.patr.lib.11.& per Bar.& in l.oīb.ff.de diuers.& temp.
præscr.qui hoc minimè dicit,tn̄ intelligi dēt de alijs p̄scr. nō
aūt de ista tanti tpis &c.per superius dicta, & ne sit ipse Socy.
sibi ipsi ꝯ̄rius respectu corū,quæ dixit in ꝯs.181.col.3.& 4.in
88 2.uol.& ꝯs.15.nu.2.& 3.in 3.uol. ¶ † Nec ipsis Tursiensibus
habet obstare dispositio.l.bene a Zenone.C.de quadri. præsc.
Nam de iure canonico non procedit, & ēt locum non habet,
qn̄ donatur res ecclesiæ,& ecclesia est donataria, ut est glo.in

versi.consensu. in c.quicunq; 12.q.2.& firmat Lud.
sing.625.regula est,& alia adducit Fel.in c.quæ in ecc
col.13.uer.sed pro intellectu dictæ legis,& uers. sed u
de cōsti.ubi ponit quinq; limitationes ad d.l.bn̄ a Ze
ibi Mod.ponunt alias,& plenè tangit D.Iac.in trac.de
uer.princeps,col.5.uersi.sed aduerte, & Mar.Lau.in
principe,col.2.ver.notandum est singulariter, & tang
auct.quas actio.col.1.in uer.3.limita,& ponūt ēt Mo
pe.c.primi,extra de accu.in 6.differentia, & Andre.d
proœ.ꝯstit.reg.& in ꝯstitu. exceptiones filiationis, &
tangunt Mod.in tract.pręscrip.fol.4.& seq.col.4.&
8.q.est nu.35.& seq. ubi adducentes decis. plurib. m
clarant,& limitant.d.l.bn̄ a Zenone,ex quorū dictis
paret,dispositionē illius nō obesse ipsis Tursiensib.ne
hendere casum p̄ntem.Ista sunt Reuer.dn̄e, quæ mu
gent pro ipsis Tursiensib.& obstare uidentur intentio
89 ecclesiæ Anglonen.& Reuer.D.T. ¶ †Ad quorū eua
instandū,& aduertēdū est,& primò erit ꝯsiderandum
Tursiēses allegātes p̄scriptionē,eā ꝓbent.Nō.n.suffic
re,sed necesse hn̄t eā probare,ut hr̄ in c.ueniens,& i
tis,de præscr.& in c.1.eo.tit.lib.6.& ibi firmat Phil.
not.cū.n.oriat̃ ex facto,in dub.nō p̄sumit̃,ut dicit Ab
90 Quamquā in his dubiis,co.2.ī 1.uol. Et † ulterius
bent probare nō simpliciter p̄scriptionē,sed oēs qual
cessarias ad eā inducēdā,ut est titulus,bona fides,pos
tinua,& alia req̄sita.Nā ex solo cursu tpis nō causat̃
ptio,nisi habeat suos debitos comites,ut in simili dic
duo simul,de offi.ord.& facit tex.in l.obligationū f
cet.ff.de act.& ob.& quod notat gl.in sum.16.q.3.
requisita,& ea quę interuenire debent ad p̄ficiēdā ip
ptionē,q̄ ēt enumerantur p Bar.in l.unica.C.de usu
& in l.Celsus,in prin.in 1.q.ff.de usuc.& p Pet.de A
gula possessor,de reg.iur.lib.6.& per prac.Papie. in
sionis rei ꝯuēti in gl.in uer.exceptionē p̄scriptionis,
& p Soc.in sum.C.de vsuc.pro emp.& p Host. in su
in tit.de præsc.rerum immob.col.3.& seq. ubi plen
nunt,quæ requirant̃ ad cōplendā p̄scriptionē.xxx. u
quæ currit ꝯ̄ eccl̃am,& bona ipsius, de qua ēt hr̄ in
rū,in c.de quarta.in c.uigilāti,& in c. si diligēti, &
c.fi.de p̄scr.& ēt tangit Bal.ꝯs.367.uenerabilis,col.
91 & per Io.de Mil.in ver.p̄scriptio,de iure canonico. ad
do obiectioni,quātū ꝯcernit p̄scriptionē.xl. ann. ad
ipsius ecclesiæ pōt dici,illā non procedere, si defici
quisitū ad p̄ficiēdā dictā pręscriptionē,de quo in
maturè ꝯsiderādo ꝓbationē a d.Tursiētib.circa ho
facili reperiet̃, ipsos deficere ad probādū dicta requ
cessaria.Verùm quia dicta pascua nō sunt simplic
siæ,sed feudalia,ut patet ex tenore ꝯcessionis,& d
derici Imper.& regis Siciliæ,successiuè aliarum c
postmodū factarū per reges dicti regni successores
dictū est ad cōprobādū intentionē ecclesiæ. Id
est,an feudum,& bona feudalia possint p̄scribi,
* superius dictū fuit,cōis* ꝯclusio est,ꝙ aduersus
lū per aliū pōt præscribi spacio.30.ann.Aduer
92 siā & uasallū spacio.xl.ut patet ī deci.supius ad
aduertēdū est:qm̄,ut talis p̄scriptio procedat,ple
saria,& debent interuenire.Et primò, ꝙ p dictū
rit possessionē ꝯtinuè,et sine īterruptione.Secūd
rit tanquā feudalē,& ꝙ p̄stiterit seruitia directo
ꝙ talis possessio semp fuerit vniformis,& sic de
ꝙ semper fuerit in bona fide.Ita Bal.Alua.& D.
§.si qs p xxx.in tit.si de feu.fuer.ꝯtro.Ale.ꝯs.1
gēter ꝯsiderato,col.fi.in 4.uo.& Dec.ꝯs.144.
uer.sed his nō obstātib.& Mod.in trac.de p̄scr
prin.fo.33.co.3.& seq.uer.1.igit̃ quæro,nu.4
Abb.et alij Cano.max.Fel.co.6.uer.oportet tn̄.
tiā,ubi post alios dixi num.16.de præscr.alleg
266.col.16.in 2.uol.et etiam ponit Abb.in c.
sed quæro pone,et ibi etiam dixi num.
tangit D.Signo.cōs.10.col.fi.et Frā.de Cur.
et ēt And.de Is.in d.§.si quis p xxx.in c.p
et in ꝯstit.regni ꝯsuetudinē,et in alia ꝯsti.
quadragenalē,et in ti.de inuest.de re
habetur in decisi.cons.Neapol.324.Agunt

in decis.277.col.1.Quæ requisita ad p̄scribendũ dictũ feudũ nullo pacto ꝓbabunt̃ p ipsos Tursiẽses interuenisse, ꝯñr talis
93 p̄scriptio ecclesiæ nõ nocebit. Prout † ẽt nocere nõ poterit cõsiderata cõsti.reg.pallegata cõsuetudinẽ, in fi.q̃ expresse vult, ꝙ res particularis feudi nõ possit p̄scribi, vt ẽt firmat ibi And. de Iser.post gl.adducẽtes rõnẽ. Quare inductũ sit de iure regni, ꝙ feudũ,& quota feudi possit p̄scribi, res aũt particularis feudi nõ. Qđ diffusius tãgit Luc.de Pen.in l.si quis,col. 2.nu. 2.C.de oĩ agro deser.lib. 11.& ẽt hr̃ in repertorio And.de Ise. uer.p̄scriptio, in prin.& plenè tãgit̃ in decis.ꝯs.Neap.254.vbi expressè dr̃, ꝙ cõio pasculãdi in territorio feudali ꝯsideratur ut res particularis ipsius feudi,& ẽt hr̃ ĩ alia decis.eiusdẽ ꝯs.267. uidi in ꝯs.& in alia.277.An testes,& ẽt tãgit And.de Is.in d.§. si quis p xxx.& in c.p̄terea.de capit. Corrad. Quib. ꝯsideratis patet, talẽ p̄scriptionẽ sup d.pascuis, et ꝯñr sup re particulari ipsius feudi nõ potuisse fieri p ipsos Tursiẽses, ꝯsiderato iure re-
94 gni. Nec † dicat̃, ꝙ res particularis feudi põt p̄scribi tãto tpe, in cuius ꝯ̃riũ nõ extat memoria, ut in puncto est decis.ꝯs.Nea. pall.254.sępe fuit iste casus. Nã hæc obiectio ex plurib.statim dicẽdis euacuabit̃, dũ tractabimus articulũ dictæ p̄scriptionis & articulũ sequentẽ seruitutis. ¶Circa uerò resolutionẽ p̄scriptionis tãti tpis, ĩ cuius ꝯ̃riũ nõ extat memoria, p quã ipsi Tursiẽses p̄tendũt q̃siuisse dictũ ius pasculãdi, seu dictã seruitutẽ in pascuis p̄dictis, absq; eo, ꝙ teneant̃ allegare titulũ, & bonã fidẽ, qa vtrũq; isto casu p̄sumit̃, siue talis p̄scriptio processerit sciẽte superiore, siue nõ cũ ꝓducat plures effectus, de quib. su-
95 perius dictũ est. Primò † aduertendum erit, qualiter talis prescriptio ꝓbabit̃, ex quo Abb.in c.si diligẽti, p illũ tex.primò vr̃ sentire, ꝙ nõ possit probari, tñ allegãdo alia iura in ꝯ̃riũ ꝯcludit posse probari: cũ magna tñ difficultate, qua attenta quodãmodo dr̃ esse impossibilis, ut dicit Imo.in d.c.si diligẽti, & cõcludit Abb.Fel.& alij in c.cũ nobis, vbi ego post alios dixi nu. 8.& 9.de p̄scr.& ẽt expressè notat̃ in locis ĩ.allegãdis, vñ si ipsi volunt ꝓbare talẽ p̄scriptionẽ p instr̃a, uel scripturas, aduertẽdũ erit, qualiter dictæ scripturæ loquant̃, ad hoc vt p eas inducat̃ probatio memoriam extare affirmatiuè, uel memoriã nõ extare negatiuè, exẽplificãdo ut p Abb.& Imo.in d.c.cũ nobis,& in d.c.si diligẽti, col.2.ver. oppono ꝯ̃ finẽ, & p Imo. ibi col.fi.& tangit̃ p glo.& And.de Is.in ꝯsti.reg.quadragenalẽ,& p Phil.Frãch.in c.1.col.pen.de rescri.lib.6.& tãgit Bal. & alij scrib.in auth.quas actiones.C.de sac.san.eccl.& Ale.ꝯs. 16. In cã,& lite,col.4.in 5.vol.& Soc.ꝯs.187.In cõtrouersia, col. 5. seq.ver.Tertiò probat̃, in 2.vol.Quib.locis,& in alijs ibidẽ allegatis hr̃, qualiter per instr̃a,& scripturas possit probari dicta p̄scriptio affirmatiuè, uel negatiuè, & ꝯsideratis dictis ipsorũ vr̃ quodãmõ impossibile, & in casu p̄nti talẽ p̄scriptionẽ posse probari p instr̃a. Habeo.n.pro firmo, ꝙ ipsi Tursiẽses nullũ poterũt producere instr̃m sup d. pascuis, ꝙ loquat̃ in p̄sonam cõitatis,& uniuersitatis Tursiẽsiũ. Et si aliquod loquet̃ in p̄sonam alicuius particularis Tursiẽsis, nõ ppea proderit uniuersitati,& cõitati,& plenè inferius dicã. Si uerò Tursienses volũt probare p̄scriptionẽ p testes: cũ istud sit ualde difficile, et ppea reputet̃ impossibile, aduertẽdũ est, qualiter per eos super hoc formabunt̃ articuli,& exceptiones, & qualiter sup illis testes deponunt, siue affirmatiuè memoriã extare, siue negatiuè non
96 extare. Deponere †.n.debent vtroq; casu f̃m formã traditam p gl.ibi, scrib.ponũt maxi. Phi.Frã.post alios in d.c.1. de p̄scr. lib.6.& p d.Ant.post alios antiq.in c.quid per nouale, de uer. sig.& p Bal.& alios in d.auth. quas act.col.fi. & p Ab. & Imo. & alios Mod.in d.c.cũ nobis,& in d.c.si diligẽti,& And.de Is. in d cõsti.regni.quadragenalẽ,& p Fran.Are.in c. licet ex quadã, col.1.uer.tu aduerte, de ꝓb.& Ale.ꝯs.6.ĩ 1.uol.& ꝯs. 136. in cã & lite.col.pen.in 2.uol.& ꝯs.pal.16.in 5.vol.& ꝯs.67.in 4.uol.& remissiuè per Cęp.in d.tra.seruitutũ, in 1.par.c. 19. col.3.uer. Qñ aũt dicat̃,& uer.seq.Ponit ẽt Egid. Bellem.ĩ decis.64.& seq.& in decis.455.Monasteriũ,& Cum.ꝯsi. uisis libello.col.1.uer.ad f̃m,& D.Sig.cons.70.in q.uertẽte, & Phil. Cor.ꝯs.304.Rẽ arduã.col.4.& 5.uer vr̃ tñ, in 3.uo.& ꝯs.222. pall.col.2.& ꝯs.47.in litera.F.in 3.uol.& ẽt not. in alijs locis adductis ſ.in art.de ꝯsue.& per Io.de Mil.in ver.testis ad probandã memoriã, & notãt Mod.in trac.p̄scr.fol.16.col.2.& 3. nu.34. Et ꝯsiderando formã traditam in dictis lo. impossibile quodãmõ mihi vr̃ ꝙ per testes Tursienses ipsi probent talẽ p̄scriptionẽ. Et † ulterius aduertẽdũ erit, ꝙ testes producẽdi ad probandam talem p̄scriptionẽ debent esset tales, qui verisimiliter possint habere notitiã dictæ p̄scriptionis, vt notãt Bar. & alij in l.1.col.3.ff.si cer.pet.aliàs minimè proberent,& f̃m Gemin.in d.c.1.col.4.uer.sed q̃rit Lapus, testes deponentes sup tali p̄scriptione ad minus debẽt esse ætatis annorũ.liiij. Prout
98 † ẽt & bñ aduertẽdũ erit, an testes producẽdi sunt Tursiẽses. Nã nullo pacto poterũt in p̄nti cã testimoniũ perhibere, licet .n.testes de uniuersitate possint testificari pro uniuersitate, ut plenè tãgunt oẽs ĩ c. ĩsuper,& in c.cũ nũcius, de testib.& Bar. in l.in tm̃.§.uniuersitatis.ff.de re.diui.& in l. sed si hac. §. qui manumittit̃, ubi Mod.tãgũt.ff.de in ius uoc.& p Cy.& Bal. in l.parẽtes,& in l.in oĩb.C.de testib.per Cor.ꝯs.123. uiso ꝓcessu, col.fi.uer.nec ob.in 1.uol.& ꝯs.47.in p̄nti ꝯsultatione, col. pen.uer.nec ob.in 3.uol.cũ alijs ꝯcor. Tñ qa ĩ p̄nti cã sentiũt cõmodũ,& incõmodũ in particulari, & ut singuli nõ poterũt sup ea testificari, ex quo redderẽt testimoniũ sup cã ꝓpria, qđ a iure reprobatũ est.l.nullus, cũ vulg.ff.de testib.ita doc. in locis.ſ.adductis, exẽplificãtes ꝓpriè in terminis nr̃is, qñ agit̃ de iure pasculãdi, ita ẽt de iure distinguẽdo dicit Cęp. in tra. ser. in 2.par. ĩ rub.de ser.iur.pascu. ĩ 4.q.co.mihi.4.& 5.uersi.aut nõ est qõ inter homines de vniuersitate,& idẽ firmat prac. Papi.car.33.uer.in facto eorũ ꝓprio,& Soc.in fallẽ.suis car. 61. & Cor.ĩ d.ꝯs.123.in 1.uol.col.fi.& pũctaliter in casu nr̃o pal. ꝯs.247.col.pen.in 2.uol.& tenẽt Mod.allegãtes alias decis.in
99 trac.de test.nu.131. Prout † ẽt erit aduertẽdũ, si testes ꝓducẽdi ad ꝓbãdũ talẽ p̄scriptionẽ testificabunt̃ de fama publi. ut ipsorũ testimo.subuertat̃, si famã formiter nõ ꝓbabũt, ex quo necesse habẽt ꝓbare, a q.b.p̄sonis fama habuit originem,& sic a fide dignis, nõ a maliuolis,& ab ipsis Tursiensib.iux.not.ĩ c. qual.& qñ, ubi plenè Cano.de acc.& p Bar. in l. de minore.§. plurimũ, ubi Ale.& Mod.ff.de qõ.& p Sal.ĩ l.ea q.dẽ.C.de accu.& latè p Dec.ꝯs.37.In cã, n.9.& 10.& ꝯs. 133.uiso ꝓcessu.
100 Itẽ † erit aduertẽdũ, an testes formiter deponãt sup dicta fama, ut tradit̃ in d.§.plurimũ,& p Cano.in d.c.cũ cãm, de ꝓb. & in c.ueniẽs, de testi.& p Ale.cõs.72.inspecto, ĩ 1.uol. col. 8. & per Cor. cõs.68. Aliquandiu, in 2. uol. Prout erit ꝯsiderãdũ, an testes assignẽt cãm & rõnẽ dictæ famæ, qa aliàs eẽt uana uox vulgi, q̃ nihil operaret̃.l.decurionũ. C. de pœn. & per Bar.in d.§.plurimũ.& Cor.cõs.198.in 2.uol.& per Dec.in d. cõs.37.& per Abb.& Fel.in d.c.ueniẽs, post Bar. ibi. Animaduertere igit̃ dẽt Reue.d.T.ad singula superius enarrata ad effectũ, ut ꝓbatio super dicta p̄scriptione faciẽda p Tursiẽses reddat̃ vacua, nã ea euersa intentio ecclẽ remanet firmissima. Si
101 aũt casu euenerit, ꝙ minimè cõcedo, ꝙ Tursiẽses ipsi cõcludẽter,& formiter ꝓbarent dictã p̄scriptionẽ, ad ipsius euersionem ꝯsiderãdũ erit ulterius.ꝙ nulla p̄scriptio q̃tũcũq; lõgissima, ẽt si esset mille annorũ, põt ꝓcedere ĩ reb.corporalib. sine possessione,& in reb.incorporalib.sine quasi possessione, ut hr̃ in l.sine possessione.ff.de usuca.& in c.sine possessione, de reg. iur.lib.6.vbi plenè Dy.& alij scrib.& p Bart. & alios in l.Celsus.ff.de usuca.& in l.3.§.ex ꝯ̃rio.ff.de acq.poss.& latè p Mod.
102 in trac.de p̄scr.f.22.col.4.nu.1.& 2. Item † certũ est, ꝙ aliud sunt singuli,& particulares p̄sonę de uniuersitate,& cõitate,& aliud est ipsa uniuersitas, & cõitas, ut ĩ l.in tm̃.§.uniuersitatis. ff.de re.diu.& ĩ l.sed si hac.§.q manumittit̃.ff.de ĩ ius uoc.& ĩ l.sicut.§.sicut uniuersitati.ff.qđ cuiusq; uniuersi.nom.cũ aliis alleg.p Fel.ĩ c.eã te, col.10.ver.aliud singuli, de resc. & p Cor. in ꝯs.ĩ.allegãdis. Vñ licet p ipsos Tursiẽses ꝓbaret̃, ꝙ hoĩes dictæ uniuersitatis particulares vsi sunt, uel fuerint dicto iure,& facultate pascuãdi cũ eorũ aĩalib. Tñ ex tali facto,& quasi possessione,& usu singulorũ nõ dr̃ ius q̃situ dictæ uniuersitati, cũ aliud sint singuli de uniuersitate, & aliud sit ipsa uniuersitas, & quasi possessio,& usus singulorũ nõ inducit quasi possessio-
103 nẽ,& p̄scriptionẽ quò ad ipsam uniuersitatẽ. Nisi † expressè ꝓbet̃, ꝙ particulares usi fuerũt de mãdato uniuersitatis. Et ꝙ tale mãdatũ fuerit formiter factũ, uel ꝙ alia req̃sita interuenerint, p tex.in l.1.§.fi.& l.seq.ff.de acq.poss. Ita ĩ ꝓprijs teris ꝯsuluit pluries Cor.ꝯs.148.uiso, co.ult.& ꝯs.299.uiso rescripto co.4.& 5.in 1.uo.& ĩ ꝯs.46.ĩ cã, col.3.& seq.& ꝯs.295. Multa in mediũ, col.7.& seq.ĩ 3.vol.& ꝯs.63.& si ĩ hac, co.1.& 2.ꝯs.
104 188. Quia petitio,& ꝯs.213.uiso tenore, co.2.ĩ 4.uol. In † q.bus lo.ipse Cor.tenet, ꝙ possessio singulorũ đ uniuersitate, seu quasi nõ ꝓdest, ut p eã uirtute talis possessionis, seu quasi q̃rat̃ aliquod ius uniuersitati mediãte p̄scriptione, siue ꝯsideret talem ius

le ius pasculandi,vt seruitus,siue ēt ɔsideret,ut ius psonale, ut
ipse ɔsiderat,& tenet:Ex quo possessio seu quasi nūquā fuit pe
nes ipsā vniuersitatē, licet fuerit penes singulos, & particula-
res,& sine possessione,seu quasi nō causat̃ p̃scriptio,& quia qđ
est vniuersitatis,non est particulariū hominū ipsius, vel eɔ̄, &
q̃a aliud sunt singuli de vniuersitate,& aliud est ipsa vniuersi-
tas,& possessio singulorū nō est possessio vniuersitatis:& quia
tale ius pascēdi est ius psonale,ut per particulares possit q̃ri ip
si uniuersitati,multa debēt interuenire,vt ibi p eū,q̄ ī casu pn̄-
ti,impossibile quodāmō reddit̃,potuisse interuenire,esto ꝙ sin
guli pascularēt ipsius uniuersitatis noīe,ut ipse plenissimè tan
git in dictis ɔs.& insup addens iura, auctoritates,& rōnes, &
oīb.obiectis & ɔ̄rijs rn̄dēdo,q̄ in oppositū fieri possent, cuius
dicta minimè trāscribo,quia possūt uideri,& uerè determināt
105 pn̄tē qō.¶†Ad quorū corroborationē faciūt ea q̄ ipse Corn.
ponit in ɔs.224.cōsiderata forma,in 4.vol. & q̄ ponit Soc. ɔs.
95.In cā cōis,n.6.ī 3.vol.& q̄ ponit Bar.ī l.aut facta.§.fi. ff.de
pen.& Cano.in c.significasti,de homici.& q̄ ponit Deci.cons.
221.Nō patit̃,col.fi.& Cępo.in p̄al.trac.seruit.in 2.par.ī rub.
de seruitu.iur.pascen.in 6.q.princ.co.mihi.14.& seq.ver. sed
dubiū pōt esse,in sua distincti.quē cōmendat Claud.ī l.1.§.fi.
in fi.ff.de acq.poss.Et cū nec naturalis,nec ciuilis possessio,seu
quasi aliquo tpe fuerit penes ipsā vniuersitatē, & cōitatē Tur-
siēsiū ɔn̄r absq; dubio ipsa uniuersitas, & cōitas nō poterit se
106 iuuare aliqua p̃scriptione.Prout† ēt:quia istæ psonę particu
lares,q̄ cū eorū animalibus ibi pascularūt,nullū habebāt titu-
lū,ɔn̄r erāt in mala fide,& ipsorū clandestina & corrupta pos-
sessio ī nullo pōt prodesse uniuersitati,& cōitati, vt dicit Dec.
107 in d.ɔs.221.in fi.Malafides†. n. singulariū psonarū de uni-
uersitate nocet quò ad inducēdā p̃scriptionē dictæ uniuersita-
ti,ut tenet Imo.& alij in c.iura.de iur.pat.& Bar.in l.post. ī fi.
ff.de vsucap.& ponit Cor.cōs.43.in hac cōsultatione,in fi.ī 2.
vol.& ēt Soc.cōs.187.in cōtrouersia.co.fi.ver.p̃terea,in 2.vo.
108 & Cor.ɔs.22.vr̃,col.4.in 1.vol.Et† licet tales psonæ singula
res,q̄ inceperūt,fuissent mortuæ,tn̄ successores nō potuerunt
p̃scribere,ex quo sunt in eadē mala fide.Populus.n.& uniuer-
sitas in æternū nō p̃scribit, qn̄ ab initio primi fuerūt in mala
109 fide.Ita expresse dicit Cor.d.cōs.22,in litera.L.Potissimè: †
q̃a uniuersitas semp dr̃ eadē, nō hēt hr̄dē, ex quo semp durat
eadē uniuersitas.l.p̃ponebat̃,ibi,& populū eūdē.ff.de iudi. &
ponit Cor.cōs.43.in hac cōsultatione,co.fi.versi.I tem postea.
¶Rursus præscriptio superius allegata tāti tpis &c.si cōsidera-
bit̃ in psona particulariū Tursiensiū nō habebit obstare, nā li-
cet per eā inducat̃ p̃sumptio tituli,& bonæfidei,ēt in acquirē-
do seruitutē discōtinuā,& ēt in acquirēdo ius pasculandi ī ter
ritorio alieno,ēt nō data sciētia,& patiētia supioris,& aduersa-
110 rij,ut supius fuit dictū.Tn̄ †p̃scriptio allegata nō habebit lo
cū,nisi p̃bauerint,ꝙ usi fuerint iure seruitutis, ul̃ aīo q̃rēdi di
ctū ius ēt eccl̃a īuita,& nō iure amicitiæ,uel familiaritatis.Nā
si iure amicitiæ,familiaritatis,& uniuersitatis usi fuerunt, nul
lū ius q̃siere,ēt si tāto tpe vsi fuerint, ī cui⁹ ɔ̄riū nō extaret me
moria,p tex.in l.fi.ff.quēadmo.serui.amit.& ibi Pa.de Ca.for-
maliter.h.d.& p text.ī l.iure familiaritatis.ff.de acq.pos.& ibi
Pa.de Ca.q allegat Inn.& Cano.in plurib.locis idē tenere.Ne
dū in personis cōiūctis,sed ēt in extraneis,& firmat Abb. in c.
trāslōnē,col.2.uer.ɔ̄ istū tex.ff.de offi.leg.& in c.Abbate.co.2.
in fi.de uer.sig.post gl.ibi in uer.alciātē monacum, & pūctali-
ter hoc firmat Cępo.in tract.seruitu.in 1.par.c.20.ī prin.Sim
111 plex†.n.usus nō induceret acquisitionem dicti iuris, ut di-
cit Sal.& Ale.ī l.si certis annis.C.de pac. & idē Ale.in ɔs.108.
in cā,& lite,circa fi.in 2.uol.& Fel.in d.c.de quarta,col.14.cir
ca fi.uer.uel ɔcor.& sequunt̃ Mod.in d.trac.p̃scr.fol.26.co.1.
nu.8.adducētes.l.primā.§.Aristo.ff.de aq.quot.& æsti.Cōclu-
dētes,ꝙ sol⁹ usus ēt tāti tpis ī ɔ̄riū,cui⁹ nō extaret memoria,nō
induceret acquisitionē dicti iuris.Nisi ille, qui uult p̃scribere,
p̃bet se fuisse usum iure seruitutis, & iure suo. Et in simili fa-
ciūt notata p Arch.ī c.hortamur.71.disti. & p Abb.ī c. ꝙ Dei
timorē,de statu mon.& in c.cū venerabilis,col.fi.de exceptio.
112 Et† hn̄ faciūt,q̄ ponit Soc.ɔs.131.col.1.& 2.in pn̄ti ɔsulta-
tione,in 1.uol.ubi adducēdo plures decis.ɔcludit, qn̄ res spe-
ctat ad aliū,& qn̄ nō superuenit cā de nouo possidētē rē alienā
in dubio possidere iure familiaritatis,& nō p̃prio, ꝙ p̃priè a-
daptari pōt ad casū nr̃m.Et magis in terminis est ɔs. Cor. p̃al.
292.col.3.uer.Nec ob.in 3.uol.& aliud cōs.eiusdē.63. col. 3.

uer.adeo ꝙ usus.in 4.vol.ubi punctualiter dicit, istā fac
pasculādi potius fuisse iuductā quodā iure uicinitatis,&
liaritatis,quā aīo seruitutē quærēdi,& q̃rēdi aliqđ ius, &
sent p̃dicta ɔfirmari plurib.alijs legib.in sim.idem dicēt
113 † potissimè p doctr.Pa.de Ca.ī l.1.col.1.ī fi.C.de seru.
uer.adde quartū.dicēs ꝙ qui iure familiaritatis usus est,
mille annos nō acquireret seruitutē,uel tale ius, & tenet
Flori.de S.Pet.in l.seruitutes,col.15.ff.de serui.Ex quib.
ipsos Tursiēses nō posse facere fundamentū sup allegata
ptione tāti tpis &c.nisi probēt,ꝙ usi fuerūt iure proprio,
re seruitutis & aīo q̃rēdi tale ius, ꝙ credo nūquā eos po
114 bare.Et † qual̃r istud debeat p̃bari,& articulari,est gl.
Cano.notant in d.c.Abbate,de uer.sig.in uer.alciantē,
dūt Can.maxi.Imo.in c.bonę.el 2.de postula.p̃la.& in c
cl̃a sutr.ī gl.ī vers.affuisse,de cau.pos.& p̃pr.& no.plen
& ibi Alex.in apost.in l.1.§.hoc interdicto,co.2.uer.uen
sequentē gl.ff.de iti.actuq; priua.& Pa.de Ca.& Flor.ī d
uitutes,& Bar.& alij ī d.l.qui iure familiaritatis,& Ale.
Pōderatis uerbis,col.fi.in 3.uol.& ɔsiderata forma tradi
faciēdā talē p̃bationē,pro firmo habeo ipsos Tursiēses,n
se eā facere,ɔn̄r ɔsiderādo ēt psonas particulares,& singu
Tursiensiū, q̄ vsæ sunt dicto tpe d.pascuis, talis possessio
115 quasi,nec ipsis,nec uniuersitati poterit p̃desse.Prætere
siderādū est,ꝙ in hac materia p̃scriptionis,in qua agit̃ de
cato,standū est iuri Cano.& eius dispositioni,ut cōcludi
& scrib.oēs in c.possessor.de reg. iur.li.6.& ibi Io.And.in
* curial.ī ult.oppos.& firmat Ab.& Io.de Imo.col.2.& * c
ibi oēs scrib.in c.fi.de p̃sc.& Host.in sum.in ti.de p̃sc.rer.
mob.§.uerū,col.1.& 2.& notat Bal.& Ang.col.2.in l.su
gi.C.de p̃scr.lon.tēp.& Matæsil.in notabili.suis fol. 13.
& facit gl.in §.fi.instit. de gradi. & q̄ plenissimè notāt C
116 c.eccl̃a,de cōsti.& in c.1.de op.no.nun.cum si.Certum
est,ꝙ đ iure canonico nulla currit p̃scriptio cū mala fide
peccati.Præscribēs.n.semper dēt esse in bona fide, & in
tpis parte dēt habere ɔscientiā rei alienæ,ut est tex.aper
ibi oēs notāt,in d.c.fi.& in c.possessor,& ponit Bar.& al
Celsus.ff.de usuc.& in l.naturaliter,eo.tit.& Ang.& ali
l.super lōgi,& Cano.in c.uigilāti,& in c.si diligēti,de p
117 alijs cōcord.Ita † ꝙ in supradicta regula, & cōcl̃one
hendit̃ ēt p̃scriptio cētenaria,& tāti tpis,in cuius ɔ̄riū nō
memoria,cōsiderādo gn̄alitatē.d.c.fi.& d.c.possessor. &
quare fuit introducta talis dispō,pp bonū.s.aīæ, & ut pe
euitaret̃,q̄ rones ita uigent in hac p̃scriptione, sicut in q
que alia,& ɔn̄r in ista interuenire dēt ēt bona fid.Nā si p
deret cū mala fid.esset nutritiua peccati, & tāto magis
grauaret,& ɔn̄r nō est seruāda, sicut superius per me ɔ
fuit in cōsuetudine tāti tpis,in cuius ɔ̄riū nō esset mem
nō dēt attendi,qn̄ est irrationabilis & nutritiua peccat
uia fini æterno.Quib.ɔsideratis,sicut illa reprobat̃,ita &
scriptio uenit reprobanda,ut ego plenè istud tāgo in c.
bis.col.3.nu.6.uer.eodē mō cessat, de præscr. ubi hoc
claro hāc præscriptionē tati tps &c.Et ꝙ ī ea requirat̃ bo
tenet expresse Phili.Fran.in c.1.col.fi.de præscr.lib.6.p
ibi sup uer.nisi,& tenet ēt Firm.in uer.præscr.el 2.col.4
ita tenere Io.And.& Cano.in d.c.si diligēti,& hāc opini
dicūt esse uerā Mod.in tract.præscr.fol.16.col.1.nu.30.
118 † cōcl̃o,sine difficultate procedit,qn̄ apparet de mala
.n.essemus in dubio,tūc ex cursu tāti tpis, imo ēt & ex m
præsumeret̃ bona fides,ut fuit dictū s̃.ad corroboration
tionis ipsorū Tursiensiū,& tenet Bar.& alij maxi. repet
d.l.Celsus,& ita pūctal̃r distinguendo tenet Io.de Mil.in
præscriptio iuriū incorporaliū, cōcludens in dubio in p
119 ptiōe tāti tpis p̃sumi,& titulū,& bonā fidē.Et† co.fi.ve
q̃d diceres allegādo D.Ant.in d.c.si diligēti,dicit, in dub
sumi bonā fidē in ista p̃scriptione, qn̄ nō cōstat de iniu
tuli,sed quotiescūq; cōstaret de ti.iniusto ab initio, isto c
p̃sumeret̃ bona fides, sed mala, ɔn̄r talis p̃scriptio cessa
rn̄dendo D.Ant.in c.puenit.cart.10.de cēsi.uers.circa
biū facit.Infert ad practicā,ꝙ ille, qui fundat se sup hac
ptione, simpliciter debet dicere se præscripsisse tanto te
re,& ex iusta causa.& cauere debet,an alleget titulum,
illū allegaret,& appareret,ꝙ ab initio fuit iniustus, talis
ptio non prodesset.Nā ex titulo iniusto resultat mala fide
de aduertendum erit, quem titulum ipsi Tursienses ad
Nā

Nam uerè nō poterit eē,nisi.iniustus,quo ꝯsiderato erūt ī ma
la fide,ꝓñr cessabit dicta ṕscriptio, si uerò nullū titulū allega-
būt,sed solū ṕscriptionē tanti tpis &c. & tūc poterit replicari,
20 & ꝓbari,circa talē ṕscriptionē de ti.iniusto,& de mala fid.†
Licet.n.ṕsumatᷣ ex cursu tanti tpis titulus,& bona fides,tñ bñ
poterit ꝓbari ꝯriū,iniustitia.s.tituli,& mala fides,ut est glo.in
ver.nisi,in c.1.de ṕscr.lib.6.q̄ adducit dictū.c.si diligētī, & d.
c.fi.& eā sequitur ibi Phil.Frā.& a nullo reprobatᷣ,& est decis.
21 ꝯs.Neap.368.In cā nobiliū,col.fi. Et † p̄ ista ōnditᷣ, ꝙ dictū
Fel.ī d.c.cū nobis,co.3.nō ꝓcedit ita gñalr,dū uult,ꝙ nō ad-
mittatᷣ probō ꝯ istā præscriptionē,nā ꝯfunditᷣ ex ṕdictis,& dēt
intelligi,vt ꝓcedat,qñ in tali præscriptione adsuntᷣ requisita,
22 & nō eēt nutritiua peccati.Ista†aūt mala fides Tursiēsiū,qui
pascularūt in territorio ecclæ,ꝓbabitᷣ ex ꝯiecturis, tū ex defe-
ctu tituli,ſm Bar.& alios repeten.in d.l.Celsus,& Inn. & Bal.
in c.p̄ tuas,de testi.& Io.de Imo.in d.c.fi.col.5.& p̄ Fely. post
alios ī d.c.si diligēti,co.2.Cū in casu pñti ipsa ecclā sit in anti
quiori possessione,vt ēt tenēt Bal.& Ang.in d.l.sup lōgi,col.3.
& pract.Pap.in forma rñsionis rei ꝯuēti, in uer.exceptionē ṕ-
scriptionis,col.4.& seq.& Geminia.in d.c.1.col.2.& max. q̄a
resistit ius cōe ipsis Tursiēsib.vt q̄rāt talē seruitutē,uel tale ius
pasculādi,& cessante tit.resultat ṕsumptio malæfidei,nec suffi
cit titulus ꝓ suo,ut dicit Soc.ꝯs.85.in 1.volu. col.5.& 6.ver.
23 8.& vlt.Prout † ēt si fuit eis denūciatū,ꝙ res eēt ecclę, p̄ l.si
fundū.C.de rei vēd.cū alijs plenè cumulatis p̄ Mod. repeten.
in d.l.Celsus.nu.87.Prout ēt q̄a ipsi sciebāt,rē esse alienā , cū
plenè scirent ipsorū nō esse.l.fi.C.vñ ui,& ī l.Labeo.ff.de sup-
pelle.leg.& ponit Bar.in d.l.Celsus,& ibi latissimè repetē. nu.
24 89.& Mod.ī trac.de ṕsc.fol.14.col.2.nu.4.Prout†ēt si in lo
cis vicinis erat fama,ꝙ res eēt ecclæ.c.quāto,de ṕsump.& per
Bar.in d.l.Celsus,& ibi repetē.nu.90.& plurib. seq. vbi plura
cumulāt,ponētes post alios doct. ibi p̄ eos citatos plures alios
modos,& ꝯiecturas,quib.ꝓbatᷣ mala fides, de quib. ēt p̄ Can.
in c.vigilāti,& in c.si diligēti,& in c.fi.de ṕscr.& per D.Ant.in
d.c.puenit,col.18.uer.2.dicit gl.& p̄ Cepol.in tract.seruit. in
1.p.c.20.col.1.& 2.Ad quas ꝯiecturas Reuer.D.T.poterit ad-
uertere,& colligere aliquas,q̄ in facto poterūt verificari, ut il-
lis probatis cesset ṕsumptio bonæfidei aduersariorū in dubio
25 resultās ex cursu tāti tpis.Videat † aūt oīno Abb.ꝯs.tertiū in
ordine incipiē.Nitar in pñti.col.24.uer.16.q.2.vol.vbi uult,
ꝙ in cā ardua,sicut est occupatio feudi,vt est pñs,in dub. ṕsu-
mitᷣ mala fides ēt ꝯtinuata in quoscūq; successores. Qđ dictū
refert Fel.in d.c.si diligēti,col.2.ver.ꝓ qua,& repetē.ī d.l.Cel
sus,n.94.¶Nec ṕdictis poterit obstare,si ipsi particulares Tur-
siēses adducerent titulū emptionis,ꝙ emerint ab aliquib. pri-
uatis aliquas partes dicti territorij,in quib.ṕtendūt pasculare
& uirtute dicti tit. uidētᷣ posse allegare ṕscriptionē cū bona fi.
& ex istis se iuuare.Nam talis obiectio poterit ex plurib.reijci.
Primò ꝯsiderando qualr istud intēdūt ꝓbare,an p̄ testes,ꝙ mi
minè nocebit ecclæ:q̄a formiter,& cōcludēter deponere non
poterūt,ut colligitᷣ ex superius dictis.An uerò p̄ instrumēta, &
tūc aduertēdū erit,an sint formiter,et solēniter celebrata : q̄a
si ita nō essent,fidē nō facerēt,ut sunt cōes,& uulgares ꝯclō.Et
casu quo essent formiter,& solēniter celebrata.Tūc erit uiden
dū in ṕsonā quorū loquuntᷣ.Nā si in ṕsonā particulariū , nihil
penitus faciūt in fauorē uniuersitatis et cōitatis,vt supius ꝯclu
26 sum est.Minus † ēt poterūt ꝓdesse ipsis particularib.ex quo
tales res particulares ipsius feudi nō poterunt alienari a priua
tis,qui in illis nullū ius habebāt,ꝓñr in emptores trāsferre nō
potuerūt illud,qđ nō erat penes ipsos vēditores.l. traditio. ff.
27 de acq.rer.do.l.nemo plus iuris.ff.de reg.iur.Vñ† ut ipsi em
ptores possint se iuuare ex tit.uēditionis,& uirtute illius ṕscri
bere,necesse habēt docere de ipsorū iure vēdētiū, aliàs talis ti
tulus nihil prodesset,ita Bar.in l.si sic.§.1.in fi.ff.de leg.1.& in
l.emptor.ff.ꝓ emp.& sequitᷣ Ale.& in d.l.si sic.§.1.col.vlt.ubi
ꝓ hac ꝯclōne adducit alia iura,& idē Alex.ꝯs.28.visis. col. 3.
uer.ad ṕdictorū,ī 1.uol. & ꝯs.14.uiso,co.2.& ꝯs.187. In hac
causa col.2.uer.circa primū,in 2.uol.& Rom.ꝯs.164.uiso pri
28 uilegio,& Fel.in c.2.col.5.de resc.Et † faciūt,q̄ plenè tangit
gl.p̄ illū tex.in l.cū res.C.de ꝓba.& Spe.in ti.de actio. & peti-
tio.in §.sequitᷣ uidere,col.6.uersi.si aūt uelis,& diffusè Alex. ī
ꝯs.200.in 2.uol.& ꝯs.10.& 11.in 4.uol.& bñ p̄ Phil. Cor. ꝯs.
24.licet,in 4.uol.& ꝯs.63.Excellētis.doct.& ꝯs.165.Profecto,
in 2.uol.& p̄ Soc.ꝯs.112.uiso ꝓcessu,col.fi.in 4.vol. & p̄ Dec.
* ꝯs.221.nu.7.& 8.Quib.in locis alleganᷣ aliæ decisiones, & *
cōiter ꝯcludiᷣ,ꝙ qñ agiᷣ de dñio,dēt illud ꝓbari formiter, &
de pñti:quia nō sufficit ꝓbō dñij de ṕterito.Prout & fortius,
nō sufficit,ꝙ producatᷣ instrm̄ emptionis,sed necesse est,ꝙ do-
ceatᷣ,ꝙ uedens fuerit dñs.Qđ minimè in casu nr̄o poterit ueri
ficari per ipsos Tursiēses: quia illi particulares uendentes non
29 erāt dñi.¶Prout †ēt obiectio cessat.Nā tales res uēditę sunt
intra fines territorij ꝯcessi in feudū ecclæ p̄ Imperatorē, & re-
gē Siciliç.Quo casu præsumunᷣ feudales, ut s̄. plenè fuit pro-
batū ad intentionē ipsius ecclæ,nisi ex aduerso ꝓbetᷣ aliud, ut
plenè hr̄ p̄ And.de Iser.in ꝯstit.reg.si dubitatio,& in alijs locis
adductis in decisi.ꝯs.Neap.267.uidi in ꝯs.& ī alia decis. 277.
An testes.Nā tunc stante dicta probatione nō dicerenᷣ feuda-
les,licet positæ essent intra fines feudi,& est pulchrū ꝯsiliū So
cy.superius allegat.181.ī 2.uol.col.3.uer.solū ergo restat, ubi
ponit circa ṕdicta optimā distinctionē cōsiderādo plures ca-
30 sus,ut per eū.Et † certū est,ꝙ alienatio rei feudalis fieri non
pōt sine regio assensu uel superioris,ut in c. 1. de prohi feud.
alie.p̄ Lothar.& hr̄ ī plurib. ꝯstitutionib. regni. Immo taliter
alienantes si quod ius habebant, illud amiserunt, ut in pun-
cto est ꝯsi.Soc.s̄.allegatū.86.in 1.uol.col.3.uer.Tertiò & ult.
ubi col.2.uer.4.cōclō,in ꝓprijs terminis ēt cōcludit,ꝙ instrā
emptionis habita a particularib. nihil præiudicant ecclæ, ex
quo oīa cōtenta in prædicto territorio s̄.enarrata,fuerunt effe
cta ipsius ecclæ p̄ cōcessionē Regiā,ut ipse Soc.ibi firmat col.
3.uer.Quinta cōclō.& uer.seq.8.cōclusi.& ultimò, col. 4.&
5.firmat,ꝙ tales emptores uirtute dicti tit. nō potuerūt ṕscri
* bere,cū nō esset uerus.Nec illis suffragatᷣ tit. ꝓ suo, ut * cōiter
31 hr̄ ī l.1.ff.ꝓ suo,& p̄ Bar.& alios ī pal.l.Celsus.Minus†ēt ip
si Tursienses poterunt obijcere ecclæ titulū cōionis, & ꝙ di-
cta pascua sunt cōia,prout antiquitus erant inter ipsos Tursiē
ses,& cōitatē olim ciuitatis Casalis Angloni,q̄ cōio in pascuis
pōt fieri,ut s̄.deductū fuit,& hac cā cōsiderata bñ potuerunt
ṕscribere,& dicunᷣ in bona fide.Nā obiectio cessat,si. n. cōsi-
deramus ipsā ciuitatē destructā,uerè cessauit talis cōio , & so-
cietas,ut est capitulū regni incip. pōdus æquū, & in si.hr̄ in l.
in actione.§.morte ff.ꝓ soc.& institu.eod.§.soluit.cū alijs uul
32 garib.Et† post destructā talē ciuitatē ꝯ eā nō potuit currere
præscr.ut est cōs.Bal.158.Proponitur,ꝙ quidam locus, in 3.
uol.Ad quod faciunt notata per eundem Bal.in l. si in aliqua.
ff.de offi.proconſ.& per Inn.in c.cum iniuncto,de nou. oper.
nun.& per Fel.in c.cum dilecta,col.fin.de rescri. & per Fran.
de Cur.cōs.26.Quidā habens,in fi.& per Bal.ꝯs.321.& 322.
33 in præmissis cōsiderandum est.in 4.uol.Si † uerò considera
mus ipsam ecclesiā Anglonē..an cum ipsa fuerit inducta cōio
in dictis pascuis.Aduertendum est,ꝙ si de ea constabit, quod
minimè creditᷣ,talis cōio est alienatio, q̄ sine regio assensu fie-
ri nō pōt,ut dictū est,& utrunq; probatᷣ in d c.regni. Pondus
æquū.Consequēter nō ualuit,& talis cōio ꝯsideratᷣ ut pars feu
di,q̄ de iure regni ṕscribi nō pōt,ut in cōst.reg. Cōsuetudinē,
in §.fi.& hr̄ in decis.ꝯs.Neap.præalleg.254. Quæ cōio licet es
set inter dictas cōitates, tñ ecclesia modò domina istius feudi
pōt dicere,ꝙ non uult amplius stare in tali cōmunione, ut pū
ctaliter disponitᷣ in d.c.regni.Pōdus æquum. Quod procedit
etiam non obstante ṕscriptione centenaria,uel tāti tēporis , in
cuius contrarium non extat memoria,ut formaliter dr̄ in pal
34 legata decisione cōsi.Neap.254.in fi.¶†Et ad unū potissimè
aduertat Reuer.D.T.ꝙ si dicta cōmunio fuisset,& cum ciuita
te destructa,& successiuè cum ecclesia Anglonensi, etiā per tā
tum tp̄s,in cuius ꝯrium nō extat memoria. Tñ si dicta pascua
essent necessaria pro ipsa ecclesia,& eius Reuerend.Episcopo,
& pro usu ipsarum & pro proprijs animalibus,Tursienses nul
lo pacto possent ibi pasculare cum eorum animalib. nec pos-
sent se iuuare consuetudine uetustissima,uel præscriptione ṕ-
dicta, debent. n. isto casu ipsa pascua prius inseruire dictæ ec-
clesiæ;& eius ṕlato,cū prima charitas incipiat a se ipso , & de-
cis.est in terminis And.de Iser.in cōstit.Regni,cū partes Apu
liæ,& est decis.Abb.in c.dilecti.col.2.super 1. gl. de arbi. ubi
ad id adducit alia similia.Et plura alia adducunᷣ in decis. cōs.
Neap.290.Quidam Baro,ubi asseritur, ita fuisse determinatū
per sacrum Regium cōsiliū,& sequuntur ēt Mod. repeten. in
c.fi.de consuetu.fol.23.col.2.uer.ex præmissā conclusione,&
rōne.¶Nō possunt ēt ipsi Tursienses dicere,ꝙ fuerūt in errore
iusto,quo ꝯsiderato inducitᷣ bona fides, q̄ sufficiūt ad causādā

præscriptionē lōgiſ.tpis,quāto magis tāti, in cuius ꝯriū nō extat memoria,vt hr̄ p Bar.Pau.de Caſt.& alios ſcrib.in d.l. Celſus,& p Abb.& Cano.in c. de quarta, de præſc.cū ꝯcor. Nam
135 † error iuris nō induciт bonā fidē īmo malā,vt hr̄ in l.nunquā,in prin.& ibi Pau.de Caſt.& in l.ſi fur.§.1.ff.de vſucapio. & notāt Abb.& Fel.in d.c.de quarta col.8.ver.ſcđa doctri. & Rom.ꝯſ.166.uiſo,& diligēter,col.2.circa fi.& Card. in cle.1. §.ſi q̃s,co.fi.q.11.đ reb.eccl.nō alienā.& Ale.ꝯſ.73.uiſo Thematе,circa fi.in 2.vol.& ꝯſ.46.circa pn̄tis,col.fi.ver.& not. in 3.vol.& ꝯſ.121.uiſo Themate,circa fi.in 4.vol. ubi dicit hoc ꝓcedere,ēt in pſcri.lōgiſſimi tpis.Notat ēt Frā.de Cur.ꝯſ.71.
136 Princeps defunctus,col.5.ī 8.ꝯclu.Et † maximè ſine aliquo dub.ꝯclo iſta ꝓcedit,qn̄ ꝯctus,ex quo reſultat titulus eſt a iure reprobatus,ut ꝓpriè eſt ī caſu nr̄o,qn̄ alienat̄ res particularis feudi,q̃ alienatio a iure reprobata eſt, & ita in ſimili exēplificat̄,qn̄ alienat̄ res eccl'æ. Nā talis error nō excuſat a mala fide,ut uult gl.in c.2.de his,quę fi.a p̄la.& Abb.col.2.in d.c.de quarta,uer.ſed ꝯ hāc ſolōnē,& eſt gl.in c.ad apoſtolicæ.de dona.& in c.cura.de iur.pat.& plenè tāgit Fel.in d.c. de quarta, col.8.& ſeq.& ibi ēt ego dixi nu.9.hr̄ ēt ī deciſ.ꝯſ.Neap. 374. in cā,& ſequunt̄ nouiſſimi repetē.in d.l.Celſus,in 4.no.n.15. & plurib.ſeq.vbi ad id multa adducūt,& diſtinguēdo iſtud fir
137 mā t.Et † bn̄ facit illud,qđ dicit Io.de Mil.in ver.pſcrip.col. fi.nunqđ error iuris.in tit.vbi allegādo D.Ant.in d.c. ſi diligēti,in fi.& ī d.c.puenit.car.10.ver.circa tp̄s,ꝯcludit,ꝙ ſi conſtat de ti.iniuſto inducit̄ mala fides ēt in pſcriptione tāti tpis,ī cuius ꝯriū nō extaret memoria, q̃ deciſ.ī totū tollit pn̄tem obie-
138 ctionē,circa errorē tituli curſu tāti tpis &c. Ipſis † ēt Turſiēſibus nō poterit ꝓdeſſe, ſi allegarēt, ꝙ pn̄tes tenentes aliquas res particulares in d.territorio,& aīalia in dictis paſculis,ſunt in bona fi.licet.n.eorū āнceſſores fuiſſent ī mala fi.tn̄ q̃a mortui ſunt,illa cēſet̄ eſſe purgata:cū mors oīa tollat.§.deinceps,ī auth.de nup.& p Bar.ın l.pōt plurib.in fi.ff. de vſuc.& p Soc. pall.ꝯſ.187.col.fi.in 2.vol.Vn̄ eis mortuis : q̃a iſti ſucceſſores habuerūt iuſtā cām ignorātiæ,vt in l.q̃ in alterius.ff.de reg.iu. meritò poterūt inchoare a pſonis ipſorū hāc pſcriptionē,cum pſumant̄ eē in bona fi.ut dicebat Dy.in c.poſſeſſor,col. vlt.de reg.iur.lib.6.ſicut ēt eſt in ſingulari ſucceſſore, cui non nocet mala fi.pceſſoris,ut in l.Pōponius.§.cū q̃s.ff.de acq.poſſ.& vr̄ ſequi Bar.in l.cū hr̄s.ff.de diuer.& tēp.pſ.& notat ibi Alex. in apoſtil.& latius in d.§.cū q̃s.& ēt tāgit Dec.ꝯſ.272.uiſo ꝓceſſu,nu.8.& 9.Nā hæc obiectio ceſſat,ſi ꝯſideramꝰ ipsā vniuerſitatē,& cōitatē,q̃ nō hēt verū ſucceſſorē:quia ſp eadē eſt,vnde mala fides illorū,qui pri.cęperūt paſculare uel poſſidere, ſeu quaſi ppetuò obeſſe dēt dictæ cōitati & uniuerſitati, ut ſuperius dixi allegādo ꝯſ.Cor.63.circa finē.in 2.uol.& ꝯſ.222.ī 1. uol.col.4.& alias deciſ.Prout ēt ceſſat obiectio:q̃a factū,ignorātia,& quaſi poſſeſſio particulariū nō tribuit aliqđ ius d.vni
139 uerſitati,& cōitati,ut latè dixi ſupius. Prout † ēt tollit̄ obiectio ꝯſiderādo ipſos particulares ſucceſſores.Nā cū ſint vniuer
* ſales ſucceſſores illorū,q̃ fuerūt ī mala fid.ꝯclo * cōis eſt,ꝙ talis mala fides auctorū noceat ſucceſſorib.p tex.ī d.l.cū hr̄s, & ibi latè Alex.ex quo talis hr̄s cēſet̄ eadē pſona cū defuncto , & tenet̄ purgare malā ꝯſciētiā defuncti,ut pleniſſimè tāgit Ale.& Iaſ.ī d.l.Pōponius. §.cū q̃s,& Pa.de Ca.ꝯſ.292.uiſa infraſ.Qđ
140 †ēt ꝓcedit ī pſcriptione lōgiſſimi tpis,ut dicit d.Ant.& Ab. in d.c.ſi diligēti.co.5.ver.ſed circa quia dicta,adducētes duas rōnes,& ibi iſtud tetigi nu.39.& ſeq.poſt Fel.& tāgit ēt Abb. in c.nihil,col.2.ver.ſucceſſor uerò vniuerſalis,de pſc.vbi poſt Fel.ēt dixi nu.12.& tāgit ēt Abb.in c.fi.de pſcr.& ibi dixi,nu. 21.Notat ēt Io.de Mil.in ver.pſcriptio,uer.2.& Alex.poſt Pa. de Ca.in d.§.cū quis,& ibi Are.& Iaſ.ad idē Alex.ꝯſ.84.In cā vertēte,col.1.in 1.vol.& ꝯſ.4.uideret̄,col.fi.& ꝯſ.89. uiſo pūcto,col.3.in 2.vol.& in plurib. alijs ꝯſilijs adductis p Mod.in tract.pſcri.fol.19.col.4.& fo.20.col.1.nu.59.ubi in fi.atteſtāt̄
* hāc eſſe cōem * opi.a qua nō eſt recedēdū in iudicādo,& ꝯſulēdo,ꝙ mala fides defuncti impedit hr̄dē pſcribere,& ꝯtinuare pſcriptionē.Itē impedit ipsū incohare pſcriptionē ex pſona ſua in quacūq; actione,licet ī ꝯriū adducāt plures deciſiones, & multa ꝯſilia.Tn̄ firmāt hāc opinio. eſſe magis cōem, prout facit Dec.in d.ꝯſ.272.col.4.n.5.& Soc.ꝯſ.106.libēti aīo. n.5.
141 ī 3.vo.Et†optimè facit ꝯſ.Abb.3.ī ordine,qđ refert & ſequit̄ Fel.in d.c.ſi diligēti,col.2.uer.ꝓ qua,đ quo ēt s̄. mētionē feci, ubi vult,ꝙ in occupatione rei feudalis pſumat̄ mala fides ꝯtinuata ēt in quoſcūq; ſucceſſores.Prout ēt obiectio de [...] euacuari ꝓbādo ex aliquib. ꝯiecturis , de q̃b.ſupius di[...] malā fidē ēt ipſorū ſucceſſorū,qui aliquas particulares [...] cti territorii occupatas tenēt,uel in alijs paſculare int[...] Potiſſimè cū de iure Canonico oī tpe exigat̄, & neceſ[...] bona fides,vt ſupius ꝯcluſum fuit.Ex iſtis,Reuer.dn̄e,[...] & funditus ſubuertit̄ principale fundamētū ipſorū T[...] circa pſcriptionē, nā verè nihil obſtat,& ex plurib.s̄.ad[...]
142 euacuat̄.¶†Et ſupius dicta ēt corroborant̄,Nā dicti T[...] ſes nō poterāt pſcribere, ex quo nō habebāt poſſeſſion[...] licet de facto,& clādeſtinè occupaſſent naturalē.Ciuili[...] ſeſſio eſt illa,q̃ cauſat pſcriptionē,ꝙ nō facit naturalis,[...] glo.dicunt oēs in regula ſine poſſeſſione,de regu. iur.[...] gl.& Cano.ī c.cām,q̃,de pſcr.pleniſſimè p oēs ſcribēt.in[...]
143 ex ꝯrio,de acq.poſſ.Habēs †.n.poſſeſſionē naturalē t[...] ann.xl.nullo mō pſcribit ꝯ dn̄m habētē ciuilē poſſeſſio[...] quā retinet ſolo aio,ut notat ī l.1.C.de ſer.fug.& in l.1. & in l.3.§.ſi ex plurib.& in l.clā poſſidere. §. qui ad nu[...] ubi plenè doc.ff.de acq.poſſ.& p Cor.ꝯſ.16.r epetito,co[...] 2.uol.& ponit Abb.col.2. in d.c.uigilāti,ubi Fel.& Mo[...] quunt̄ volētes,ꝙ habēs ciuilē nō patit̄ pſcriptionē,& i[...] col.4.in prin.dicit, antiquo poſſeſſori habēti ciuilē co[...] remediū ꝯ ſr̄m poſſidētē naturalr̄ tm̄ cū bona fide,& hr̄[...] Soc.ꝯſ.47.col.pen.uer.poſtremò,in 1.uol.Intelligēdo p[...] ut p Mod.in §.rurſus,col.10. inſtit. de actio. & ꝓut de[...] doc.in locis s̄.allegatis,& Bar.in d.l.Celſus.col.3.uer.[...] & ibi pleniſſimè tāgūt Mod.repet.n.63.& trib.ſeq.& u[...] Mod.in tract.de pſcr.fol.23.nu.6.Ad quorū corrobo[...] accedat tex.& q̃ oēs ſcribē.notāt,ī c.licet cām,cū ſua ma[...]
144 de ꝓba.¶†Eſſet ēt ꝯſiderādū,Reuer. dn̄e , An in facto[...] verificari aliquis caſus,in quo allegata pſcriptio nō cu[...] dormit.Nā q̃nq; de pſcriptione ſubducunt̄ tpa,in quib[...] non currit,ꝙ euenit pluribus de cauſis,quas enumera[...] cū nō licet,de pſcr.& in c.prima acti.16.q.3.& plenill[...] gunt doct.per illū tex.in c.ex tranſmiſſo,de præſcri.& p[...] piē.in forma rn̄ſionis rei cōuenti,in uer.exceptionem p[...] ptionis,& diffuſius tāgūt Mod.in trac.pſcr.in 1.& 2.pa[...] & ult.partis principalis,vbi col. 26. iſtud examināt di[...] tes ueritatē vniuſcuiuſq; cāæ & caſus, ī quo pſcriptio d[...] & nō currit,vn̄ ſi in facto poterit aliqua cā adduci,& u[...] ri,clarū erit,ꝙ illo tpe talis præſcriptio nō eſſet conſider[...]
145 ¶†Rurſus erit aduertēdū.An allegata pſcriptio fuerit [...] rupta.Interrumpi.n.pōt,& per actus naturales, & per a[...] uiles,nedū præſcriptio rerum corporaliū,ſed ēt iuriū in[...]
146 raliū.Et † qui ſint iſti actus naturales , & actus ciuile[...] præſcriptio lōgiſſima interrūpat̄.Et quos effectus talis in[...] ptio ꝓducat,plenè tangit̄ p gl.& oēs Can.p illū tex.in c[...] de præſcri.ponit Bar.& alij in l.naturaliter.per illū tex[...] uſucap.& hr̄ in l.cū notiſſimi.& in l.ſicut,vbi glo.& do[...] nunt.C.de præſcr.xxx.ann.Tangit ēt glo.& doc.ponun[...] Bar.Alex.& Mod.in l.fi.in prin.ff.de eo per quē fac.er.[...] & Iaſ.in §.pœnales,inſti.de ac.& Deci.conſi.præalleg.[...] fi.& Cor.ꝯſi.180.Multum diffuſè,col.2.in 3.uol. & C[...] c.ſanctorum,de præſcri.& Io.de Mil.in uerſ. præſcriptio[...] 5.uer. præſcri.interrūpit̄,& uer.præſcrip.interrumpit[...] dali,& ad ſaturitatē tangunt Mod.in trac.præſcri.in 3.[...] & ultimæ par.prin.fol.67.ubi per col.25.examinātes a[...] ponunt oēs caſus,in quib.per actum naturalē ſeu ciuile[...] rūpit̄ præſcriptio.Tāgentes effectus reſultantes ex tali i[...] ptione.Quorum oīum dicta poterunt uideri,& ſi in fac[...] terit uerificari aliquis caſus, per quem facta fuerit inte[...] præſcriptionis naturaliter, ſiue ciuiliter , poterit ex eo [...] cōſideratio dictæ interruptionis,& effectus reſultātis ex [...]
147 quo in dictis locis.¶†Eſſet inſuper habenda cōſideratio[...] aduerſus allegatā præſcriptionē eccl'æ cōpetat reſtitutio[...] teg.& ī.qđ tēpus reſtō eſſet petēda,& an ſimus in caſu, [...] cōpetat,& poſſit peti. Quæ in pn̄ti diſcutere,& examinar[...] uidētur neceſſaria.Et ueritas prædictorum, ſi ꝯtingat a[...] diſcuti,poterit uideri per Bar.ī l.1.s̄.ſi quis aūt.ff.de iti[...] priua.& latè tāgit Abb.in ult.no.in c.uigilāti, ubi ēt po[...] ego dixi num. 4.idem Abb.in c.1.col.pen.de præſcri.u[...] poſt alios dixi num.20.de præſcri.tangit etiam Fran.de C[...] conſi.82.col.2.& 3.& conſi.71.colum.3.& Dec.conſ.[...] me.9.& ꝯſ.29.nu.3.& nu.6.& 2.ꝯſ.277.in fi.& ꝯſ.375 & S[...]

& Soc.ↄſ.86.in 1.uol.col.fi.& ↄſ.2.nu.15.& seq.in 3.vol.& hr̃ in deciſ.ↄſ.Neap.13.& 37.& 329.& in alijs locis plurib. Alex.Cor.& aliorũ doctorũ,relatis p Mod.in d.tract.pſci.ĩ 4.par.4.partis prin.fol.37.& ſeq.col.4.nu.93.& plurib.ſeq.ubi ēt allegãdo deciſ.aliorũ doctorũ in alijs locis,& ēt Soc.in l.cũ filius.§.in hac.ff.de ver.ob.ponũt,qñ & quo caſu talis restitu-
148 tio poſſit cõpetere,& qñ ſit petẽda.Et † idẽ Mod.in eo.trac. in 1.par.5.partis prin.fol.43.col.2.& 3.uer.2.quæro, nu.30. & duob.ſeq.ponũt poſt alios doct.ibi per eos allegatos, qñ & quo caſu ecclæ cõpetat reſtõ aduerſus pſcriptionẽ,& ĩ.qd tps ex quorũ dictis facillimè haberi poterit certitudo, an iſto caſu ecclæ Anglonẽ.cõpetat reſtitutio.Quod minimè vr̃ neceſſariũ,cũ tutiſſima reddat̃ abſq; dict.reſtõne, ut eſt uidere ex ſu-
149 perius adductis.¶†Poſtremò illud minimè pt̃ermittẽdũ eſt, caſu quo Turſiẽſes formiter, & ↄcludẽter adducerẽt, & ꝓbarẽt ↄſuetudinẽ & pſcriptionẽ,qđ ĩpoſſibile ferè mihi vr̃, tñ ēt iſto caſu talis ↄſuetudo,& pſcriptio,nõ dẽt extendi.Ex quo eſt onerosa dictę ecclæ,& ideo locũ tm̃ habebũt in illis locis, in quib. ſoliti fuerũt paſculare, & nõ in alijs, & cũ illa quãtitate animaliũ,cũ qua ſoliti ſunt paſculare nõ aũt cũ maiori. Iſtud dico ex dictis doctorũ p illũ tex.in c.auditis,de pſcr.& ibi notat Fely.col.9.& prius iſtud ſenſit Inn.in c.dilecto,col.pen.de offic. Archidi. & ſentit Pau.de Caſt.in l.de quib.col.1.& 3.ff. de leg.& ad id plura adducũt Mod.repetẽ.in c.fi.de ↄſue. fol. 16.& ſeq.col.3.ver.limitat̃ tñ primò.& verſi.ſecũda eſt ↄclõ. Cũ.n.pſcr.ſit naturalr̃ odioſa,reſtringẽda eſt, ut in c.odia, de reg.iur.lib.6.& nõ eſt ampliãda ēt ad iura ſimilia,ut dicit Dy.
150 in c.poſſeſſor,col.fi.de re.iur.lib. 6. Tm̃ †.n.cẽſet̃ eſſe pſcriptũ,q̃tũ fuit poſſeſſum,ut in l.1.§. ſi qs hoc interdicto, & ibi Bar.ff.de iti.actuq; priua.& eſt tex.in d.c.auditis, vbi glo.Abb. & Fel.& alij Mod. inferũt ad plures & diuerſas qõnes bñ faciẽtes ĩ ꝓpoſito.& ibi ēt dixi n.9.& maxi.ſi qs eſt ↄſuetus colligere pedagiũ de aliquib.rebus, de illis tm̃ põt colligere, non
151 aũt de alijs.Et † iõ Abb.in c.cũ ↄtingat,circa fi.de decim. dicit,ꝙ pſcri.decimarũ oĩum pdiorũ alicuius ecclæ nõ extendit̃ ad pdiũ,de quo nõ fuit ſolitus decimã pcipere,aſſignãdo rõnẽ ut p eũ.Et tãgit Alex.ↄſ.122.uiſo pũcto,in fi. in 4. vol. ↄſ.16. In cã,col.6.& ↄſ.33.Põderatis his,col.2.in 5.vol.& ↄſ. 275.In cã frũm,col.3.in 2.uo.ubi p plura ↄcludũt,pſcriptionẽ nõ extẽdi de ſimi.ad ſimilia.Ponẽtes plura exẽpla, q̃ bñ adaptantur ad caſum pñtem,& tãgit Iaſ.in d.l.Imperiũ,col.13.ver. 2.notabiliter limita,& Iaco.in trac.de feu.in gl.in uer.cũ mero, & mixto ĩperio,& Deci.ↄſ.85.& diligẽter pleniſſimè vltra alios tãgunt,& ponũt Mod.in tract. pſcr.in 2.part.prin.fol.7. & 8. nu.9.& ſeq.ubi p 7.col.tangẽdo articulũ allegãtes diuerſa ↄſilia doctorũ & infinitas deciſ.firmãt hãc ↄclõnẽ.Tãgẽtes ēt articulũ de pſcriptione iuriſdõnis in aliquo caſu, & actu an debeat extẽdi ad ſimiles,exẽplificãtes variis modis, vt p eos, q̃ bñ inſeruiũt intẽtioni ipſius ecclæ,& Reuerẽ.D.tuæ ↄ̃ ipſos Turſiẽſes ptẽdẽtes in totũ occupare,& abſorbere dicta paſcua,& dictũ territoriũ, & penitus excludere eccleſiã. Quib. oĩb. bñ ↄſideratis,& diſcuſſis,reſultat firma ↄclõ,d.paſcua pleno iure ſpectare ad ipſã ecclãm,& ꝙ ipſi Turſiẽſes nullũ iº hñt. Et eorũ uexatio,& moleſtatio erit cõprimẽda,& extirpãda.Et q.b.remedijs iſta poterũt fieri,& exeq. doctiſſimus aduocatus,& praticus ꝓcurator ipſius ecclæ,q. cãm hñt dirigere,& gubernare, facillimè poterũt colligere ex lectione pñtis ↄſultationis,& in fonte,ac originaliter vidẽdo deciſ.hic adductas, & illis applicãdo factũ, ꝓut uerificari,& ꝓbari poterit.Pariſi.Padu.¶Abſoluto & exararo ↄſ.per me reddito in fauorẽ ecclę Anglonen.ↄ̃ Turſiẽſes,tuas & binas, Reuer. dñe, recepi literas eodẽ exemplo ſcriptas,ĩ quib.inerat exẽplũ ↄſilij in eadẽ cã redditi a Clariſſ.Ruino,& alterius emanati a Reu. D.Vica.Nec nõ & ſubtiles difficultates ſuper eodem negocio motæ a Clariſſ. aduo-
152 catis,uidi & legi oĩa,ut Reuerẽ.D.tuæ morẽ gererem,† dico itaq; ꝙ iſta facultas paſculãdi,quã ipſi Turſiẽſes ptẽdũt habere ſup dictis paſcuis,bñ põt ↄſiderari ut ſeruitus realis paſſiuè reſpectu fundi ſeruiẽtis,ex quo paſcua ipſa hãc ſeruitutẽ pſtãt ipſis Turſienſib.actiuè aũt,hoc eſt reſpectu fundi,cui ſeruitus deberet,ↄſiderari nõ põt,cũ nullus ſit,ad cuius cõmodũ & fertilitatẽ ipſi Turſienſes obligati ſint cũ eorũ animalib. ĩ illo paſculare,& morã trahere,ex q.b. penitus ceſſant circa iſtud, deducta p excellẽtiſſimũ Ruinũ,& optimè in hoc ſentiũt Clari. aduocati,& Reuer.dñs Vic.licet.n.nullũ oñdãt fundũ, ad cuius cõmodũ,& fertilitatẽ utant̃ dicta facultate,& tñ iure optimo illã potuere pſcribere ſup dictis paſcuis, vt pleniſſimè tactũ,& deductũ eſt in ↄſ.dũ deduco iura ipſorũ Turſiẽſiũ.Bene
153 † verũ,ꝙ talis facultas paſculãdi ĩ pſonã ipſorũ Turſiẽſiũ potius conſiderãda eſt ut realis,q̃ ut pſonalis,& ut ppetua magis quã tpalis,cũ ptendãt illã deberi cõitati,& uniuerſitati nõ aũt ſingularib.pſonis,iux.not.p Bar.in l.patre.ff.de ſeruitu. leg.& diffuſius p Dec.ↄſ.262.In cã magnifici,p totũ.Et iõ quocunq; mõ in pſonã ipſorũ Turſienſiũ ↄſideret̃,uel ut realis,hoc eſt ppetua,trãſitoria ſucceſſiuè ad oẽs,ſiue ut merè pſonalis in perſonã primorũ.Subuertẽda,& tollẽda eſt nõ eo medio p D.Ruinũ deducto interruptionis,uidelicet pſcriptionis,p litis ↄteſtationẽ,cũ ↄſiderata facti ↄtingẽtia iſtud minimè uerũ ſit, ſed euacuãda erit ex his,quæ diffuſè in ↄſil.deduxi.Vbi ſublata ap-
154 paret ēt doctri.Abb.in c.cum dilecti, col.2.de arbi. ¶Circa plenè notata ĩ c.licet cãm.de ꝓb.eſto,ꝙ in ↄſ.illa deduxerĩ ad aliud.Tñ quò ad pñtẽ difficultatẽ aduertẽdũ eſt, ꝙ ſi eſſemus circa materiã interdicti,uti poſſidetis,bñ procederẽt, & eſſent ĩ ↄſideratione oĩa ibidẽ deducta,cũ alijs ↄcor. Arbitror tñ,ꝙ ipſi Turſienſes de plano poterũt fateri,& dñiũ eẽ ecclæ, & ecclãm poſſidere paſcu.Tñ pdictis nõ obſtãtib.poterũt aſſerere in dictis paſcuis habere ſeruitutẽ,& facultatẽ paſculandi. Et iõ ꝓ uictoria inſtãdũ erit, ut penitus ſubuertat̃ talis facultas,& ſeruitus,quã dicti Turſiẽſes habere ptẽdũt. Qualr̃ aũt
155 hoc fieri poſſit in ↄſ.plenè deductũ eſt.†Vbi remiſſiue tãgo. An ecclæ cõcedẽda ſit reſtõ in integrũ,& an poſſit peti, licet. .n.tps cẽtũ annorũ,& tale,in cuius ↄ̃riũ nõ extat memoria, ꝓculdubio ſit tps lõgiſſimũ,tñ quia hẽt plures effectus ultra pſcriptionẽ lõgiſſimã,de quibus in cõſ. ppea ualde dubiũ erit, an in pñti cã cõpetat eccleſiæ nec ne,& dubito,ꝙ minimè cõpere poſſit,ut per Are.cõſ. 15. in ult.dub. & apertè eſt uidere in deciſionib.remiſſiuè per me deductis in cõſi. in quo plenè attingo alia,de quibus in iſtis literis tua Reueren. D. dubitat. Quæ pro uictoria bene aduertat ad ea,quæ ibidẽ deduco, nã de facili palmam obtinebit. Idem Pariſius ubi ſupra.

SVMMARIVM.

1 *Doctri.Bar.in l.1.§.permittitur.de aq.quot.& æſti.an ſit cõmunis, & an vera.*
2 *Et ſi vera eſt,an procedat ſolùm re exiſtente integra, vel non.*
3 *Et quid ſi prius alteri fuit facta conceſſio.*
4 *Vel procedat etiam re non integra.*
5 *Tale ius videtur hæreditarium, & ipſis hæredibus quæſitum.*
6 *Et illis omni caſu, & tempore debet competere.*
7 *Pactum de renouando de annis.29.in 29. obſeruandum eſt, & obligat.*
8 *Reſpondetur iuribus adductis per Ale.tenentem contrarium.*
9 *Emphiteuſis perpetua non finitur annis.29.*
10 *Intellectus, & declaratio.§.Titius.*
Et an, & quando curſus anni obſtet.
11 *Regula.l.patre furioſo, quo caſu procedat.*
12 *Quo caſu procedant leges conſiderantes, an ſi res ſit integra.*
13 *Sentẽtia lata cõtra patronos, an, & quãdo noceat poſſeſſoribus.*
14 *Et ſi eſt lata contra proprietarium, an noceat emphiteutæ, & nu.13.& 19.*
15 *Et lata contra creditorem, an præiudicet debitori.*
16 *Et lata contra principalem,an noceat ſucceſſori, ēt ſingulari.*
17 *Et quid quãdo defenſio pertinet ad vnum, & ſecũdariò ad aliũ.*
18 *Et lata contra debitorem, an præiudicet creditori.*
19 *Et quid ſi emphiteuta fuit ſciens, & paſſus eſt, & nu.13.& 14.*
20 *Sententia lata contra proprietarium poteſt exequi contra emphiteutam poſſeſſorem.*
21 *Si directus dominus alienauit contra tenorem pactorum, an teneatur redimere, & inueſtire hæredes primi inueſtiti.*
22 *Et quæ remedia contra ipſum competant.*

CONSILIVM XXVIII.

1 Quoniam † Conſultantes pro firmo præſupponunt doctri.Bar. in l.1. §. permittitur. ff.de aqu.quot.& æſti.& in l.1.in fi.ff.de priuileg.cred.& in l. ſi mihi,& Titio.in fin.ff.de ver. oblig. eſſe communem, & in actu practico ab omnibus ferè approbatam, ut plenè proſequuntur Alexand.& alij in d.l.ſi mihi, & Titio. & in conſil. 80.uiſo.in 2.dub.in primo volumin. & conſil.94.uiſis,in fin.

in 2.vol.& p Canon.maxi.Barb.in c.1.col. 6. extra de loc. cũ alijs accumulatis p Fran.de Cur.ↄſ.47.ſuper ↄtroue.& ↄſ. 49. recolédæ.col.9.& p Mod.Pap.in tract.de feud.fol. 15. col. 4. verſi.15.& diffuſè p Dec.ↄſ.131.reuocatur in dub.col.2.& 3.
2 & ↄſ.328.in caſu propoſito,col.2.in prin.uer.q.b.tñ.¶†Et ſolùm in pñtiarũ dubitant,an pallegata doctr.& cõis ↄclõ ꝓcedat,& locũ habeat oĩ caſu,re exiſtéte integra,ſiue nõ. Hoc eſt, ſi ille hæres,& proximior petit ſibi ↄcedi,& renouari antequã p directũ dñm res ſit in alium alienata,& trãſlata, & ſic re exiſtente integra,an ẽt locũ ſibi vendicet re nõ integra,& ſic poſt
3 alienationẽ,& trãſlationẽ dictæ rei in aliũ factã.In † qua difficultate Lud.Rom.conſ.70.viſis themate & q.col.2.uer.his tñ nõ refragantib.& col.3.verſi. certũ, expreſsè tenuit, doc. Bar. ꝓcedere re exiſtéte integra,& qñ adhuc nemini facta eſſet cõceſſio,nõ aũt qñ alteri facta p antea eſſet,p tex.in c.1.de na.fe. vbi inueſtitus nõ dẽt deinueſtiri ſi culpã aliquã nõ cõmiſit, & iſtud refert,& ſequi vr̃ Alex.ↄſ.10.põderatis his,col.fi.ver. nõ ꝓcederet ẽt,in 3.vol. ubi ad id adducit no.in c.quãuis. de reſcriptis,lib.6.& p Bar.& alios in l.Gallus.§.& quid ſi tm̃. circa finẽ.ff.de lib.& poſth.& idẽ Alex.apertius hoc idẽ firmans in ↄſ.83.in cã,& lite,col.2.ver.nec dicat̃.nu.3.in 7.vol.Et hãc opi.Lud.Rom.refert Alex.in d.l.ſi mihi,& Titio,col.fi.ver. 2. limita,& ita ẽt refert Frã.de Cur.d.ↄſ.47.col.4.ver. & pmiſſa ꝓcedunt,& co.6.ver.adde ꝙ Rom.refert ẽt eã Dec.d.ↄſ. 131. col.3.ver.ſimiliter iſti nepotes, & Firman.in uer.emphiteuſis finita,verſi.itẽ verũ, prout ẽt faciũt Moder.Pap.ĩ trac. de feu. fol.16.col.1.ver.cui adde.in q.15.2.par.prĩ.Ad cuius opinionis ↄfirmationẽ adduci põt tex. in l.2. in l.ↄgruit,& l.ſeq.C.đ loca.pdio.ciuil.lib.11.& tex.in c.1.ex̃ de locationi.vbi in ſim. illud priuilegiũ plationis ↄceſſum illis colonis & pſonis locũ hẽt re exiſtente integra.& in retentione, vti iſto caſu illa iura loquunt̃,prout ẽt loquunt̃ iura & deciſiones,ſup quib. ſe fundat Bar.in d.§. permittit̃.Et qm̃ tale priuilegiũ de æquitate ↄcedit̃ ꝯ regulas iuris,de quib.in l.ne cui.C.loca. cũ ↄcor. meritò venit reſtringendũ,& nõ ampliandum, argu.c.dilectus. de ↄſuetu.& l.ſi qñ, de inoffi. teſt.cum emphiteuſis prima fuerit finita,ex quo renouatio nõ fuit petita finitis xxix. annis,arg. l. imperator.ff.de poſtulã.& p Pau.de Caſt.ↄſ.135. in caſu pñti. & decurſus fuit annus ad eã petendũ,arg.c.Titius filius, ſi de feu.fuer.ↄtro.inter domi.& agna.& p Lud.Rom.d.ↄſ.70. col. 2.ver.vel aliter dici põt.Et quia multa impediũt fieri, quæ iã facta tenẽt.l.patre furioſo.cũ vulgarib.ff.de his q. ſunt ſui vel alie.iur.Prout ẽt quia aliàs in iure admittitur illa diſtinctio,an res ſit integra,uel ne,ut in l.& quia.§.1.cũ ↄcor.ff.de iuri.om.
4 iud.¶†Cõtrariã aũt ſñiam,ꝙ ĩmo.doc.Bar.locũ ſibi vẽdicet ẽt re nõ integra,& ſic poſt ↄceſſionẽ alteri factã, ſequi & tenere vr̃ Alex.in d.l.ſi mihi & Titio.col.fi.ver.tñ in ꝯriũ,vbi pro ea adducit tex.in d.§.Titius filius,& rñdet ad tex.in c.1.de natu. feu.allegatũ per Lud.Roma.ꝙ nõ loquitur in caſu, quo alius debebat renouari,vt eſt caſus pñs,& p iſta ↄcludit Alex.limitationẽ Lud. nõ eſſe indiſtinctè verã, & hoc idẽ formaliter tenet,& firmat Fran.de Cur.d.ↄſ.47.col.4.ver.& pmiſſa procedũt & ver.ſeq.quãuis iſtã limitationẽ,vbi apertè dicit,ꝙ Alex. ĩ d.l.ſi mihi,& Titio.reprobat hanc limitationẽ Lud. & ita ẽt ſentit & tenet Firm.ĩ d.ver.emphiteuſis finita, ver. pallegato, dicens Alex.vbi s̃.nõ approbare dictã limitationẽ Lud.Rom. & ita nouiſſimè eã reprobat Io.Cro.in d.l.ſi mihi,& Titio.cir
5 ca finẽ.Pro † qua opi.ſtringit fortis rõ.Nam tale ius cõpetens hr̃dibus petentibus renouationẽ eſt ius hr̃ditariũ ipſis hr̃dib. ut firmat gl.Bar.& Ang.in d.§.permittit̃.& Alex.in d. ↄſi. 10. col.pen.& Pet.de Anch.cõſi.134.plenè,& ſubtiliter,in fin.cũ alijs cumulatis per Dec.ↄſ.78.licet in caſu col.1. & 2. palleg. ↄſ.131.col.3. & 4. & hr̃ in deciſionibus allegatis in principio
6 ↄſultationis. Vnde † cũ tale ius ſit quæſitũ ipſis hr̃dibus, illis omni caſu,& tpe debet competere,ſiue res ſit integra,ſiue nõ, cũ vtroq; caſu ipſis dicatur fieri iniuria,& vigeant rõnes, q.b. tale ius eis fuit ↄceſſum.Prout ẽt qm̃ ſi aliter diceremus de facili tale ius poſſet reddi eluſoriũ,& reſultare poſſet fraus,nam dñs directus ſuo arbitrio celeriter & properãter poſſet alteri ↄcedere,& eludere dictos hr̃des,quod quidem a iure minimè recipitur.c.ſi ciuitas.c.ſi ſñia.de ſen. excõ. lib.6. c. 5.de priui. & per Abba.in c.quæ in eccleſiarũ,col.fi.ver.limitarem tñ, ex̃ de conſti.& p Dec.præalleg.conſi.131.col.4.ver. & certè. Facit ẽt,nam cum tale ius fuerit quæſitũ hr̃dib. dñs directus tenetur reuocationẽ facere ipſis,& ideo ſi eam fecit alijs, iſta il lis facta hr̃ pro nõ facta,ex quo proceſſit ab eo, qui non habe bat ptãtem eam faciẽdi extraneis in prejudiciũ hr̃dũ. c. quo aũt,in fi.extra de iure patro.c.Diabertũ.1.q.7.l.traditio.ff.d acq.rer.domi.cum ſi.Et per iſtud ẽt rñdetur ad text.in d.c. de nat.fe.ſuper quo Rom.ſe fundabat.Ad qđ ẽt bonus tex. l.fi.C.de loca.pdio.ibi,ẽt ſi alteri eã donauerit,& ibi, vel qu libet tit.puenit,ſiue aliqñ puenerit eſſe retrahẽdã,aptè prob illud priuilegiũ ↄceſſum colonis locũ ſibi vendicare ẽt re integra,& ita ibi ſenſit Io.de Plat.col.2. verſ.nota ꝙ princep & ver.ſeq.& apertius in ver.nota ex iſto uerſ.dicẽs ꝙ actus, ↄceſſio facta ibi alijs pſonis remanet ĩualida, licet faciẽs ꝯ le adhuc incidat in pœnã,alleg.Bar.ut p eũ,ſic ẽt & in caſu pr ↄceſſio facta alijs q̃ hr̃dib.dicet̃ inualida & nõ ſubſiſtere.Pr
7 tereat† ſi ↄſideramus formã ꝯctus & primæ ↄceſſionis ĩ emp teuſim ppetuã factæ iſtis de Piſebecarijs pmiſſum fuit,& fac pactũ de renouãdo de uiginti nouẽ annis ĩ uiginti nouẽ alio uirtute cuius pacti dñs directus obligatus fuit,& eſt renou ut ꝓbat tex.in d.l.ne cui,uer.niſi forte pacta, & ibi notãt B & ſcrib.C.de loca.& tradit̃ in l.2.C.de iu.emphite. & p An ↄſ.184.ex forma,col.fi.cũ alijs alleg.p Dec.ↄſ. 328. palle. co 2.uer.2.principaliter,& col.fi.& ↄſ.329.ꝓ defenſione.col. prin.Et eſt bona doctr.Iaſ.in l.3.C.de iur.emph.nu.37.uol ꝙ ubi p pactũ eſt pmiſſa renouatio,tũc alteri nõ põt fieri ↄ ſio p d.l.ne cui.q̃ pacti uirtus, ita integra, ſicut nõ talẽ ꝓdu re dẽt effectũ:cũ fuerit indeterminatũ, nec tpe limitatũ, to ferè tit.ff.& C.de pac.l.1.ff.de ↄſti.pec.l.quos ꝓhibet,& l.ſe ff.de poſtulã.uulg.l.1.§.& gñaliter.ff.de leg.pſtã.¶Et tene hãc partẽ,q̃ in pũcto iuris uı̃ mihi uera,ad adducta in ꝯriũ cilis eſt rñſio.Nã licet Lud.Rom.fuerit in dicta ꝯ.opi.nihil boni adducit, ↄñr ipſius opinioni ſtare minimè cogimur, not.in l.1.ff.ſi cer.pet.& tex.p eũ allegatus in d.c. 1. de na feu.nihil facit,ↄſiderata duplici rñſione ad illũ ſuperius d tũ ex mẽte Alex.& Fra.de Cur.tũ ẽt ex intẽtione mea. Et Alex.ↄſ.10.in fi.nu.3.& ↄſ.83.nu.3.in 7.uol.ſequat̃ opi.L Rom.tñ in d.l.ſi mihi & Titio.col.fi.eã reprobat,& hãc re bationẽ ſequit̃ Frã.de Cur.in d.ↄſ.47.col.4.& Firm.in d. emphiteuſis finita,uer.pall.& Io.Crot.in d.l. ſi mihi & Ti circa fi.& Dec.in d.ↄſ.131.uer.ſimiliter,ſimpliciter,& ob refert dictã limitationẽ Roma.& ita faciũt Mod.Papien.in tract.de feu.nõ aliter ipſam declarãtes,& eã examinãtes. N
8 † iura & deciſ.allegatæ p Alex. in dictis duob. ſuis ↄſ. obſ huic meæ opinioni.Nã tex.in c.quãuis.de reſc.lib.6.& do Bar.in d.§.& quid ſi tm̃,co.pen.uer. induco ĩ arg. parũ fac qm̃ ille reſtitutus ibi nullũ habebat ius ante reſtõnẽ, nec p rat ea pẽdẽte haberi,& ↄſequi bona ſeu bñficiũ,& ille,qui ſit reſtõnẽ,habebat plenũ ius diſponẽdi de bñficio, & de nis,quorũ ꝯriũ eſt in caſu pñti:qm̃ iſti hr̃des & ante ↄceſ alijs factã,& poſt,habebãt dcm̃ ius petẽdi renouationẽ,& directus cogebat̃ eam facere, & de iure cõi & ẽt uirtute p Nec habebat ptãtẽ ↄcedẽdi alijs in piudiciũ hr̃dũ, ut ſup deductũ eſt,ↄñr de caſu ad casũ diuerſum minimè infer bemus,iurib.uulgari. Nec alia p me ſuperius adducta p opinione habẽt obſtare,qm̃ tex.in l.fi.C.de loca.pdio.ex sè ꝓbat ꝯriũ,ut ſupius induxi.& rõ deciſionis illius tex.& miliũ ita uiget re integra,ſicuti nõ integra,uñ &c.Prout nes qb.ĩducta fuit diſpoſitio.c.1.ex̃ loc.uti ↄſiderãt doct & ſcrib.ibi in caſu,quo loquitur ille tex.ita locũ habẽt re gra ſicut nõ integra.Et apertã tex.ille poterit recipere de tionẽ p d.l.fi.loquẽtẽ poſt locationẽ factã aliis, & eã ĩfir Nec obſtabit,ꝙ dicebat̃,iura,ſup quib.Bar.ſe fundat in d. mittit̃,ſolũ loq. re nõ integra.Nã nõ negãt ꝯriũ diſponi. integra,qnimo rõnes quib.Bar.p illa iura fuit motus, in uidelicet, & ius hr̃ditariũ q̃ſitũ ita locũ habẽt uno caſu & alio,igit̃ &c.iux.gl.in l.cũ ptor.in prin.ff.de iud.& p
* c.nõ ne.de pſump.cũ ſi.Et licet deci.cõis* Bar.ꝓcedat de tate ꝯ regulã,de qua ĩ d.l.ne cui.Nõ ppea erit reſtringẽda res nõ eſt integra,cũ rõnes,quib.fuit inducta, utrunq; ca cõprehẽdãt.Tũ ↄſiderãdo ius cõe.Tũ ẽt attẽta forma,& de
9 re pacti de renouãdo,ut ſuperius deductũ eſt. Nec † de annis.29.iſta emphiteuſis fuit finita; qm̃ erat ppetua,ut
10 ex tenore primæ ↄceſſionis.Nec†p lapſũ anni iſti hr̃des tur excluſi a petitiõe dictæ renouationis;qm̃ eã potuerũt re,& attento iure cõi,& cõſiderato tenore pacti uſq; ad tempus

tempus,& vltra,non obstante dispositione d.§. Titius,vt dicit
* gl.in ver.annum,ibi,quã cõiter*sequuntur doc.& Alex. cons. 15.uisis,col.pen.vers.non obstat,in 5.vol. & ad plenũ in casu nño ꝓsequitur Dec.in præallegato cons.328.col.3.& 4.nu.4. & 5.& cons.seq.429.col.2.in prin.& col.fi.nu.6.vbi dicit,tps petendæ renouationis tanq̃ non statutum nec limitatum nõ esse decursum,neq; præscriptum,& ꝯñr nullam culpam posse ascribi non petenti renouationem ĩ. annum,quo casu nõ pñt procedere dicta per Ias.in l.2.in 5.not.in fi.C. de iur.emphit.

11 ¶†Non obstat lex, & regula tradita in præal.l. patre furioso, qm̃ non procedit, qñ impedimẽtum uiget omni tpe, ut est in casu pñti, cõsiderato pacto, & attenta dispositione iuris cõis, & apertè istud colligit̃ ex casu.d.l.patre furioso, & qñ ius pñs durat,& oĩ tpe suas uires retinet,& disponens ius disponendi habet,nec uno,nec alio tpe. Nam aliàs suo arbitrio & voluntate posset eludere dispositionẽ legis, & fraudare alios. Et qñ omni tpe uiget defectus cãæ efficientis,& cãæ materialis,iuxt. tradita per Bar.& alios in l.pluribus.§.& si placet, col.fi.ff. de

12 uerb.obl.¶†Non obst.vltimum de lege & quia §.fi.de iurisd. om.iud.& de alijs legibus similib.admittentib.illam distinct. an res sit integra,vel ne.Nã optimè procedunt in casu suo ſm subiectam materiam,& considerato interesse partiũ,ut aliqua concedantur re integra,& denegentur re non integra, concurrente optima rõne, & recipiente hmõi distinctionẽ, ut apertè colligitur in casu dictarum.ll.At in casu isto oĩs rõ se habet in oppositum, vt talis distinctio minimè recipiatur, considerato iure istorum hr̃dum,& impotentia disponendi ipsorũ in præiudicium prædicti dñi directi. Et ꝯsideratis iuribus,& decisionibus s̃.adductis,oẽ tps comprehendẽtibus , & quia nulla lex in casu nño tradit hmõi distinctionẽ,quinimmo oppositũ, vt

13 fuit deductũ. ¶†Ad difficultatẽ, in qua quæritur, an sñia lata ꝯ patronos noceat istis possessoribus, quibus fuit facta ꝯcessio partis terrarum dictarum in emphiteusim.Dico illam eis nocuisse & nocere,esto.n.ꝙ rl̃r sñia inter alios lata non præiudicet alijs in ea non nominatis , nec inᵒ processu causę citatis.l. sæpe.ff.de re iudic.c.quãuis,eod.tit.cum concord.ibidem per gl.& doc.allegatis,& alibi sæpius. Tñ regula prædicta non habet locũ in casu pñti,qñ sñia fuit lata ꝯ patronum,& dñm directũ,a quo emphiteuta habet cãm : tunc.n.nocet emphiteutæ habenti notitiam,& scientiam litis motæ ꝯ patronos,& dominos directos,Ita vr̃ sentire gl.1.in versic.vel emphiteuta,in d.c.quamuis,per text.in d.l.sæpe,ubi Bar.col.2.uers.4.quero, & in 5.q.istud apertè sentit,æquiparando emphiteutã vsufru-

14 ctuario.Quod† proculdubio procedit,qñ sñia lata est ꝯ proprietarium ꝯuentum , & se defendentem, ut fuit in casu pñti. Nocebit.n.emphiteutæ scienti litem motam , & hñti cãm ab ipso solo ꝓprietario,ut post alios ꝯcludit Alex.in d.l.sæpe,nu. 108.uers.sequitur uidere,& nu.109.uers.quero quid in sñia. Quod quidem proprius uoluerũt Inn. D.Ant. & Imo.in d.c.

15 quãuis,& Bñd.Cap.ibi car.fi.uers.ᵒsi verò. Et† satis ista comprobant̃ ex his,q̃ post gl.Bar.col.2.in 2.q.& alios tradit Alex. in d.l.sæpe,nu.84.volens,ꝙ sñia lata ꝯ creditorẽ conuentũ, &

16 succumbẽtẽ p̃iudicet debitori scienti,p illũ tex.Prout†ẽt qm̃ sñia lata ꝯ principalem nocet successori, ẽt singulari , vt tradit Inno.in d.c.quãuis,p l.si a te.§.fi.& l.exceptio.ff.de except.rei

17 iudica.cũ alijs adductis p Alex.in d.l.sæpe, nu.69.Eo†ẽt quia qñ unius rei,uel cãę defensio primò & principaliter ptinet ad unũ,& ad aliud secundariò , si primus defendit sciẽte secũdo, sñia lata ꝯ primũ p̃iudicabit illi,ut firmat Egid.Belleme.ad id adducendo iura,& decis.in con.3.circa materiam col.1. & 2.

18 Et†bene facit,qđ tradit Bart.in l.si superatus.ff.de pign.uersi. aut creditore sciente . uolens sñiam latã ꝯ debitorẽ p̃iudicare creditori scienti,p d.l.sępe,cũ potissimè ꝯ principalẽ deductũ sit illud ius,qđ deduci põt ꝯ istũ secũdariũ,& cũ in principali iudicio interuenerint oĩa requisita,pp quę sñia lata ꝯ patronũ p̃iudicare hẽt emphiteutæ scienti, q̃ ad plenũ tradunt̃, & examinantur per Alex.in d.l.sæpe, nu.76. & nu.82. & 83. Prout arbitror oĩa hic cõcurrere: cum de aliquo defectu mihi nihil

19 narratum sit. Et † satis erit:emphiteutam fuisse scientem , & patientẽ,esto ꝙ aliter non fuerit citatus, vt firmat Inn.in d.c. quamuis.Imo.& Paul.de Cast.in d.l.sæpe,& Alex.ibi allegans

20 alias decisio. col. 5. nu. 16. Cum † itaq; sñia ipsa nocuerit isti possessori, meritò ꝯ ipsum ab ea nõ appellãtẽ seruatis seruãdis poterit executioni demandari,vt tradit Bar.in d.l.sæpe, col.2. uers.an prætextu huius sñiæ,p illum tex. & p doctri.Inn.in d. c.ꝓposuit,ex̃ de cõces.pben.cũ alijs alleg.p Alex.nu.105.vers. ex̃ gl. q̃suit hic, iunctis ad plenum notatis post alios p Philip. Franc.in c.ex rõne,col.mihi.49.& sequ.uers.& adde alias no-

21 tabiles ꝯclusi. ex̃ de appellatio. ¶†Et stantib.istis nõ erit aliter discutiẽdũ,an patronus ꝯdẽnatus teneat̃ redimere, & tradere dictã partẽ terrarũ hr̃dib. primorũ inuestitorũ,& illos inuesti re.Nã verba sñiæ clara sunt ꝯdẽnantia ipsos ad reinuestiendũ. Nec nõ ad dimittẽdũ,& relaxandũ possessionẽ p̃dictã, debent ergo patroni dictos hr̃des inuestire,& penes eos dimittere, & relaxare possessionẽ p̃dictã, q̃ cũ reperiat̃ penes tertiũ possessorẽ emphiteutã habentẽ cãs ab ipsis, & habentem scientiã litis motæ,& non appellantẽ,poterit per eos redimi,cũ sit necessariũ antecedens ad relaxationẽ subsequentẽ, argumento eorũ, quæ hñr in l.illud.ff.de acq.hær.& diffusius in l.2.ff.de iuris. om.iud.& in c.p̃terea,ex̃ de offi.deleg. & p Bar.in l.ubi aũt,in 2.not.col.1.ff.de rei vend.& per Claud.plenè in l.1.in princ. col.3.de no.oper. nun.ꝯ quos patronos cõdemnatos pro effectuali executione prædictæ sententiæ intentari poterũt & alia remedia a iure introducta, vel facta renouatione, & reinuestitura,sñia prædicta poterit executioni demandari ꝯ dictum tertium possessorem,vt superius conclusum est. Parisius Padue.

SVMMARIVM.

1 *Quis põt uti armis, insignijs, et diuisia, virtute priuilegij, n.6. Et prout usi fuerunt antecessores sui. (& 7.*
2 *Item in consuetudine vetustissima, & longissima præscriptione, in cuius contrarium, &c.et nu.3.*
4 *Effectus dicti usus, & præscriptionis.*
5 *Item potest quis uti istis uirtute sententiæ, & laudi.*
7 *Priuilegio potest concedi,ut quis deferat arma alterius familiæ*
8 *Quis suo arbitrio non dẽt uti armis, insignijs, et diuisa alterius.*
9 *Eo magis si prohiberetur ab illis, quibus fuere concessa.*
10 *Res iudicata pro ueritate habetur, & ius facit.*
11 *Compromissum uallatum stipulatione actionem producit.*
12 *Idem si fuit iuramento firmatum.*
13 *Idem, quando fuit homologatum, & approbatum.*
14 *Et si homologatio esset tacita.*
15 *Clausulæ in compromisso positæ obligant etiam ad pœnam.*
16 *Eo magis si laudum à superiore fuit approbatum.*
17 *Quando inter duos est quæstio de armorũ delatione, quis sit præferendus, & ex quib.causis, & ferè per totum consi.*
18 *Agitur contra alium iniustè deferentem actione iniuriarum.*
19 *Laudum latum contra unum transit ad ipsius hæredes.*
20 *Pariter & effectus ipsius laudi.*
21 *Etiã si in cõpromisso,& laudo nulla fuit facta mentio hæredum.*
22 *Sententia transit contra hæredes, & contra ipsos exequitur.*
23 *Et quid si laudum non fuit in parte exequutum.*
24 *Præscriptio non procedit cũ mala fide, ẽt si esset tãti tẽporis etc.*
25 *Mala fides auctoris nocet successori, & nu.27.*
26 *Etiam si nollet uti accessione antecessorum.*
28 *Contra sententiã, et ipsius executionem præscribitur annis.30.*
29 *Decimæ, & quæ possunt à laicis exigi.*
30 *Et quid contra tertios possessores.*

CONSILIVM XXIX.

Bonum Ius dñi Richardini in iudicio reconuentionali p ipsum intentato ꝯ,& aduersus ſm Albertũ & Gasparẽ de Iosijs satis oñdit ꝯsiderata nobilitate q.D. Arnasij,& D.Antonij,ac ipsorũ antecessorum, qui usi fuerunt armis, insignijs, & diuisia, de quibus modò agitur,& fuerunt in uera possessione, seu quasi vtendis dictis insignijs,armis, &

1 diuisia. Qđ†quidẽ licitè facere potuerunt,attentis antiq.s priuilegijs dictis D.Arnasio,& Ant.ac eorum antecessoribus cõcessis , per quę iure permittente talis facultas fuit , & est licita ac permissa, ut per totum ferè tit.C. ut nemi.lice.si. iudic.auctori.&c.& per totum ferè tit.C.ut nemo priua. & traditur p gl.in auth.de manda.prin.§.penul.& per Bar.in trac.de insig. & arm.col.1.& Ant.de But.in d.c.dilecta, col.pen.& Abb.ibi col.2.nu.3.& 4.extra de exces.præla. & ibi per Mod. in addi-

2 tio.allegantes decisi.concor.Tum† etiam considerata ꝯsuetudine uetustissima,& longissima præscriptione tpis,in cuius cõtrarium non extat memoria,quo prędicti & tota ipsorũ agnatio

tio,& familia usi fuerũt, dictis armis,insignijs,& diuisia.qđ ius
ꝯcurre ntib.alijs requisitis, ꝓut hic ꝯcurrebant, bñ p̃t p̃scribi,
ut dicit Io.And.relatus a Lud.Ro.in sing.264. Nunquid vsus
insigniorũ,car.8.& referunt Mod.in tra.de p̃scr.in 2.parte.5.
part.princ.fol.52.col.3.in prin.nu.22.in 4.dub.vers.cui sub-
3 necto,† & est de cis.Bal.in l.2.in fi.C.q̃ res vend.non poss.vo-
4 lentis usum istor ũ posse p̃scribi lõgo tpe.Quę†ꝯsuetudo,vsus,
& p̃scriptio longi tpis,in cuius ꝯriũ &c.vim priuilegij hẽt, &
ius quoddã ind ucit.l.hoc iure.§. ductus aquæ.ff. de aqu. plu.
5 arcend.c.sup quibusdã. ex̃ de verb.sign.Tum † ẽt considerata
snĩa,& laudo prolato super hmõi controuersia in fauorem D.
Arnasij,& Antonij , ꝯ & aduersꝰ antecessores dictorũ Alberti
& Gasparis,quæ cum transiuerint in rem iudicatam, & a par-
tib.fuerint approbata,hñr ꝓ veritate.l. res iudicata.ff. de reg.
iur.& inter eas ius fecerunt.l.ingenuum.vbi Bar.& alij notãt.
ff.de sta.homi.c.cum inter.vers.fi.ex̃ de sent. & re iud.cum si.
6 Considerato†ẽt priuilegio con cesso ipsi D. Ricardino,in quo
sibi datur facultas deferendi prædicta, & illis vtendi,maxi.cũ
fuerit gener d.D. Arnasij , & in oĩbus suis bonis ẽt feudalibus
successerit, idẽ dicere cogimur per decis.& dicta Bar.superius
7 allega.esto†ꝙ non sit de familia & agnatione dictorũ Arnasij,
& Antonij, pp qđ tale ius non uidebatur in ipsum transire, vt
vr̃ esse de mente Bar.in d.trac.de insig.& arm.col.2. vers.q̃ro
qualiter,tñ dicta concessio ipsum habilem reddidit ad deferẽ
8 dum,& exequendum prędicta,& vtendi illis.Sed†qm̃ tale ius
& facultas fuit concessa dictis.D.Arnasio,Ant.antecessoribus-
que eorum,& successiuè ipsi D.Ricardino & per eos dicto tpe
præscripta ac per laudũ iudicata,dicti Albertus, & Gaspar nõ
debent uti dictis armis, & diuisia & ꝯ voluntatem eorum illa
occupare propria auctoritate,& ad ipsorum iniuriã illa defer-
re. Nam de iure ista facere, & exequi minimè poterunt & pñt
arg.l.eos §.fi.ff.de fals.& eorum,quæ hñr in toto ferè tit.C.vt
nemo priua.& in auth.de man.prin.§.pen. & ad plenum tan-
git Bart.in d.trac.de insig.& arm.col.2. & 3.versic.sed quæro
vnus.& vers.ꝯ vr̃,& per doc.in l.stigmata.C. de fabricẽ.li.11.
& sentit Aret.in l.1.C.vt nemo priuat.versic.& ꝙ de armis.&
per Alex.in addi.in d.l.eos.§.fi.& per Bal.in d.l.2.in fi. & per
d.Ant.& Abb.in d.c.dilecta, versic.p̃al.& per Fely.in c.3.loco
nu.2.de prob.& in fi.per Bar.in l.2.§.fi.ff.de oper.pub.volen-
tem arma alicuius non posse abradi. Talis.n. vsus armorũ de-
notat executionẽ & incorporationẽ esse illius vtentis.l.defen-
9 sionis facultas. C.de iur.fis.li.10.& ibi Bal.cũ si.Et † eo magis
istud suadetur stante snĩa & re iudicata a partib. approbata,in
qua antecessor dictorũ Alberti,& Gasparis expresè fuere pro
hibiti vti dictis armis,insignijs, & diuisia,& in qua illa fuerũt
adiudicata dictis Arnasio & Ant.& eorum hr̃dib.in perpetuũ
& ꝯñr D.Ricardino succedenti in ius ipsorum,ac hñti ꝯcessio
10 nem illa deferendi. Nec†aliquo colorato iure dicti Alber. &
Gaspar pñt se tueri, stante d.snĩa, & re iudicata. Nam vltra ꝙ
fecerit ius & pro veritate habeatur , nedum ex ea oritur actio
valida, & firma , licet lata & promulgata appareat ab arbitris
seu arbitratoribus,ut statim dicetur,quinimmo etiam ex stipu
latione inter ipsas partes interposita firmissimum remediũ ad
11 agendum competit.Cum† in ipso compromisso interuenerit
stipulatio,ut dicit Pau.de Cast.in l.ne in arbitris,col.2.uersic.
sed adhuc oppono,& plenè Aret.in l.cum antea.col.2. & col.
pe.C.de arbitr.& tradit Bar.in l. ita stipulatus, col.10.versic.
præterea hoc probatur.ff.de uerb.obl.& Ias. ibi nu.17.in fine
post alios, & Lanfr.in tra.de arbit.col.4.& 5.Cano.in c.quin-
tauallis.ex̃.de iur.iur.Et ꝙ ex d.snĩa, & laudo oriatur actio, &
efficax , ac ualidum remedium satis suadetur ex iur̃o apposito
in compromisso per ipsas partes.Qđ in arbitratore proculdu-
bio permissum est, & non aliquo iure prohibitum,ut hr̃ in d.
c.quintauallis,& ibi plenissimè tradunt Cano.& ponit Bar.in
12 authen.decernimus,in fine.C.de arbitris. Et†licet aliqui du-
bitent in arbitro,ut per doc. post gl.in d.l. ne in arbitris, & in
d.authen.decernimus, tñ q̃ plures firmant ẽt in arbitro istud
procedere,vt post alios tangit Aret.in d.auth.decernimus: cũ
tale iur̃m possit seruari sine interitu salutis æternæ , & ponit
Bal.& Aret.in d.l.cum antea col.2.uers.6.noto.& Spec.in tit.
de arbit.§.fi.vers.hoc aũt, & Host.eo.tit.§. qualiter.uers.aliàs
iur̃m.& Cano.in d.c.quintauallis,& gl.in c.per tuas, eo.tit.&
Lanfran.in d.trac.in 21. quæst.col.24.& col.37.in 14.q. Ad
13 † qđ ẽt expressa homologatio, & approbatio p ipsas partes fa-
cta de dicto laudo & snĩa, pp qđ ab ea minimè recedi pot,
probat tex.& ibi oẽs notant in d.l.cum antea, in principio
vers.1.& in d.c.per tuas,& per Lanfra.in d.trac.col.7.uers.
mologatio , allegantem alias quamplures concor. decis.
14†ẽt infert idem esse,qñ homologatio nedũ expresè,sed ta-
p ipsas partes apparet facta, quæ silentio eam approbauer-
& ĩ.tp̃s a iure ꝯcessum non reclamarunt, nec aliquid dixe-
vt probat tex.in d.l.cum antea,vers.si aũt post,ubi ẽt doc.
gunt,& per gl.& doc.in d.c.per tuas,p Bar.& alios in l.2.
15 arbit.Et†considerando cl̃as in dicto compromisso appo-
& potissimum illam de non contraueniendo,& in casu ꝯ
tionis soluere pœnam,& rato manente compromisso, ẽt
uallatam,& de obseruando oĩa & singula &c. Nedum pe-
terit,quod est pronunciatũ, quod utiq; proculdubio exe-
dum est, quinimo & ipsa pœna poterit exigi, ut probatur
qui fidem.ff.de transactio.& ibi latè scrib.& per Spec.in t
arbit.§.fi.uers.quid ergo s̃m præmissa,& per doct.post gl.
cum proponas,& in l.si quis maior.C.de transactio.& p
post Bar.in d.l.cum antea,col.pen.& per Lanfran.in d.tra
col.30.vers.7.quæro,col.32.& seq.uers.10.quæro, & p C
in d.c.quintauallis,& per D.Vital.in tract.clausularum,in
16 rato manente pacto,car.2.cum concor. Accedente † insu
confirmatione Reuerendi D.Episcopi Tridentini emana
causæ cognitione,a qua partes ipsæ minimè reclamarunt,
ta plenè tradita in c.2.& in c.examina.extra de confir. uti
inuti. & ibi Abb.& alij scrib.notant, & per Fely.in c.2.nu
col.5.vers.& dicit Abb.& n.9.col.6.uers.et dicit ibi Imo.
17 scrip.cum si.Ex † quibus necessariò inferendum est,dela
dictorum armorum, insignium , & diuisiæ, & vsum ipso
adiudicandum esse ipsi. D.Richardino,& dictos Albertu
Gaspar.prohibendos esse ab usu, & delatione ipsorum, p
prohibiti fuerunt antecessores ipsorum . Et ulterius cond
nandi ueniunt ad pœnam stipulatã,& promissam,ex quo
18 nerunt. Et† insuper ad emendationem iniuriarum illata
D. Ricardino, ex quo ad eius iniuriam detulerunt, & de
intendunt dicta arma,insignia,& diuisiã,ut per Bar.in d.t
de armis,& insig.col.2.ff.C.& institu.de iniur.ferè per to
& Bal in d.l.2.in fi.& per Do.Ant.col.penul.& Abb.col.
d.c.dilecta,& per Fely.in d.c.tertio loco,colu.2.in princ.
19 concord.in dictis locis alleg.¶†Nec ipsi Alber. & Gaspar
aduersus prædicta se tueri,dum dñt, laudum, et sententia
latam in personam tm̃ ipsorum aui,et ꝯñr non extendi a
sos hr̃des eorum,cum actus personalis personam non eg
tur , et etiam quia compromissum non transit ad hęrede
in l.diem proferre.§.1.et in l.si compromissum.ff.de arb
et in c.ex parte,et in c.fi.extra eod.tit.cum concor. Nã v
est,ꝙ si laudum non est finitum,et durante eius instantia
ex compromittentibus mortuus est , ꝙ tunc comprom
finitur,et eius instantia non transit ad hęredes, si de eis n
20 facta expressa mentio, ut disponunt superius allegata. A
instantia fuit finita, et prolatum laudum et snĩa, effectus
laudi et snĩę bene transit ad hæredes, licet de ipsis in com
misso et laudo nulla sit facta mentio,ita tex.clarus,et ibi
* Bar.Bal.& cõiter*oẽs in d.l.diẽ proferre.§.1. Nec†est op
21 in snĩa et laudo fiat mentio de hæredibus condemnati:
satis est, ꝙ snĩa proferatur ꝯ reum cõuentum. Nam ea p
et ipso condemnato remedium competens ex snĩa erit p
tuum, et competit ac transit ꝯ hæredem condemnati, lic
eo hr̃de in snĩa nulla appareat facta mentio , ita text.et ib
22 firmant in l.miles.§.fin.ff.de re iudica. Snĩa†enim et ins
quendi eam transit ꝯ hęredem,et ꝯ illum qui successit in
condemnati , licet de eo in snĩa nõ fuerit aliquid dictum
ꝯctu.ff.de re iud.Et potissimum snĩa exequi debet ꝯ hære
uniuersalem cõdemnati,vt per Bar.in l.creditores, col.6
quid in successore uniuersali.C.de pig.et in d.l.ex ꝯctu,et
nè traditur in l.sæpe.ff.de re iudic. Vnde licet in dicto lau
et snĩa non sit facta mentio hęredum istorum condemna
antecessorũ Alberti et Gasparis,tñ ꝯ istos durat effectus d
snĩæ, et laudi, et ꝯ eos põt exequi, ex quo sunt uniuersale
des,et successores prædictorum condemnatorum, vt ip
23 fatentur excipiendo, et duplicando. ¶†Nec ẽt possunt
ri,dum allegant, dictum laudũ non fuisse executum, qui
mo obseruatum ꝯrium. Nã hmõi allegatio tanto magis
apertam contumaciã,et malam fidẽ tum antecessorũ Al
& Gasp

& Gasparis, tum ēt & ipsorum: qm̃ de iure tenebantur laudū, & sniam exequi. Et si ipse D. Ricardinus, & sui antecessores ex benignitate, & propria uolūtate aliquo tpe hoc passi sunt. Nō propterea in eorum damnū istud dēt redundare l. cū te. C. ne vx. pro mari. & l. uoluntarie. C. de excusa. tuto. & bene faciunt tradita in l. nupta. §. 1. ff. sol. matr. cū concor. in quib. cauetur, ꝙ alteri non pōt culpa imputari, ex qua inculpans ꝯsequutus
4 est commodū. ¶†Nec ipsis Alberto, & Gaspari prodesse pt allegata per eos pscriptio tpis, nedū longi, sed longissimi. Nam corruit stante mala fide d. condemnatorū auctorum & antecessorū d. Alberti, & Gasparis, in quorū uitiū ipsi successerūt, q̃ mala fides auctorū in materia pscriptionis nociua est ipsis successoribus. l. cū hrs. in prin. ff. de diuer. & tēpo. pscr. l. an vitium, vbi gl. ff. eo. tit. & tradit per gl. & doc. in l. Pomponius. §.
5 cū quis. ff. de acq. poss. Quod†absq; dub. procedit, qn̄ isti successores vellent uti acessione dictorū auctorū, vt tradit in d. locis, & ponit Pau. de Cast. consi. 293. uisa, & Barb. cons. 9. supremi. col. 6. & cons. 12. pclarè, col. 12. in 1. uol. & per Moder. in trac. de pscr. in 2. par. 3. partis prin. in 12. q. fol. 19. col. 4. uersi.
6 nunquid aūt, & uers. seq. nu. 58. Et†si isti vellent inchoare talem præscriptionē a se ipsis, & non uti accessione dictorū auctorū, tn̄ quia ab initio talis pscriptio fuit uitiosa, & ipsi dēnt exonerare conscientiam auctorū defunctorū, qui nullo tpe poterant pscribere, pscriptio adhuc nō pōt eis prodesse fm* cōiorem opi. traditā per Ant. de But. Abb. & alios in c. si diligenti. col. 5. uers. sed circa, ex̄ de psc. & in c. nihil. col. 2. ver. successor verò, eo. tit. & per Imo. in c. fi. col. 2. & 3. & per Alex. in d. l. Pōponius. §. cum quis, col. 6. & ibi Ias. col. pen. & fi. cū alijs plenè cumulatis p Mod. in d. tra. de pscr. in 2. par. 3. par. prin. fo. 19.
7 quæst. 12. col. 4. & seq. nu. 59. Quib.† in locis concludit, magis* cōem esse, ꝙ indistinctè mala fides defuncti noceat hrdi, ēt in pscriptione longissimi tpis, ēt si hrs nollet uti accessione defuncti, affirmantes ab ista cōi in iudicando, & ꝯsulendo nō esse recedendū. Nec immerito, cū oī tpe in pscriptione requirat bona fides, ad plenissimè tradita in d. c. fin. de præscrip. Et
8 †licet ꝯ sniam, & ipsius exequutionē pscribat spacio. xxx. ann. vt p Abb. & alios in d. c. fi. col. 6. uersi. sed circa pdicta. tn̄ istud intelligi dēt esse verū, & procedere qn̄ in tali pscriptione concurrit bona fides, secus aūt esset, qn̄ concurreret mala. Nā tūc nulla pscriptio pōt procedere. d. c. fi. qđ expsè sentit Abb. ibi, & apertius Fely. col. 3. nu. 5. Ex quo sciens se debitorē ex snia, quæ transiuit in rem iudicatam, tenetur illam exequi. Et non exequendo cōstituitur in mala fide, quo stante nulla pscriptio pōt habere effectum. Et eo magis in casu nr̄o procedunt ista, quum dicti Albertus, & Gaspar dicant se hrdes & successores d. condemnatorū, qui vtebātur d. armis, & insignijs. Et ꝙ ipsi illis usi sunt hn̄tes iustā ignorantiā, ex quo illis successerunt. Per quæ apertè fatent initium assertę pscriptionis fuisse vitiosissimū, & ꝙ ipsi volunt uti accessione auctorū succedentes in tale uitium, qđ proculdubio in aliquo ipsi opitulari non pōt, quinimmo oī iure ueniunt repellendi, & ꝯnr cōdemnandi, vt
9 ſ. Prout† ēt condemnari dn̄t ad dimittendum, & relaxandū, ac soluen. decimas petitas per ipsum d. Richardinū. Tū quia de illis ipse, & sui antecessores apparent legitimè inuestiti. Tū ēt, quia pdecessores ipsorum Alberti, & Gasparis fuerunt condemnati ad soluendū, & relaxādū eas, ut apertè oñditur in d. laudo, & snia ab ipsis partib. homologata, & promulgata, & in rem iud. transacta. a quib. ipsi reconuenti non pn̄t se excusare nec defendere aliqua cā per eos adducta, quæ minimè pt militare, rationibus, & decisio. superius allegatis. Et eo magis, cū ipsi in eorum exceptionibus fateantur decimas ipsas spectare
10 ad ipsum D. Richardinum. Et† colorata ipsorum excusatio circa alios tertios possessores sit inefficax, & non uera, ut ex deductis in processu apertè oñditur, & toto ferè ti. de confes. & de alien. iudi. mut. ca. fac. cum uulgari. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

Aliud est dicere mendacium, & aliud dicere, quem mentiri.
Publicatio alicuius cartelli præsumitur prius facta ex data ipsius.
Et ad veram publicationem quæ requirantur.
Nec dicitur publicatio facta, si solùm legitur coram domino superiore publicare volente.
Etiam illo prohibente.
Quæ verba prolata a diuersis personis dicantur magis apta, & applicabilia mentitis.
7 *Affirmare dicitur, nedum qui confitetur, sed etiam qui negat.*
8 *Et allegans aliquid affirmare illud dicitur.*
9 *Allegare, & proponere idē important, et qui proponit affirmat.*
10 *Proponenti, & alleganti aliquid incumbit onus illud probandi.*
11 *Allegans contraria non auditur, ex quo illa dicitur affirmare.*
12 *Allegans turpitudinem suam non auditur, eadem ratione.*
13 *Inhærens sententiæ dicitur illud affirmare, quod in ea continetur: cum pro ea præsumatur.*
15 *Acceptatio qualificata in uno casu excludit omnes reliquos.*
16 *Valet argumentum à contrario sensu, et contrariorum eadem est disciplina.*
17 *Quod nullum est, minimè uenit considerandum, & nu. 5.*
Nisi approbetur, uel nisi tēdat ad declarationē volūtatis, n. 18.
19 *Statur declarationi in ambiguis, & dubijs,*
20 *Secus in claris, & nu. 21.*
Verba declarāt mētē, et ab illis nō est recedendū alio non docto.
22 *Declaratio postmodum facta non tollit ius medio tempore alteri quæsitum*
23 *Quæritur ius alteri ex dictis in allegationib. seu scriptura acceptatis.*
24 *Semel dictum non potest reuocari.*
25 *Dictum aliquod nō debet aceeptari pro parte, omissa qualitate, qua fuit expressum.*
26 *Commitens se arbitrio alterius, illo non declarante, affirmare nō dicitur, quod illius arbitrio commissit.*
27 *Per actum contrarium receditur à uerbis primò dictis.*
28 *Potest unum acceptari, & aliud refutari, quando capitula sunt separata, & non connexa.*
29 *Iudicium redditur in inuitum.*
30 *Commitens se declarationi alterius intelligitur, si fuerit iusta.*
31 *Idem si remittit se iudicio.*
32 *Idem si se remissit, prout illi uisum fuit.*
33 *L. si quis arbitratu. ff. de uer. obl. procedit, quando ambæ partes committunt se arbitrio alterius.*
34 *Nec procedit, quando remittentes habent illud pro firmo, et non remittitur firmitas actus, & substantia, sed aliud.*
35 *Nec quādo committitur executio actus, seu obligōnis formatæ.*
36 *Et quando res non esset integra.*
37 *Oratio copulatiua requirit concursum amborum.*
38 *Fallit quando illæ orationes starent de per se, & principaliter, & non respectiuè ad aliud, & nu. 39.*
40 *Nec quis astringitur probare duas causas copulatiuè propositas.*

CONSILIVM XXX.

Discutiendum in præsenti prius occurrit, q̃ verba ꝓlata, & dicta a nobilibus dn̄is procuratoribus, & patrinis D. Hyer. Capilupi Mantuanis. Et a nobilibus dn̄is procuratoribus, & patrinis Do. Alberti Turchi Ferrariensibus, de quib. in ꝓcessu, & alijs literis, seu cartellis, sint magis apta, & applicata mendacijs, & menti-
1 tis. ¶†Omissa illa discussione, in quo differant, & distēt dicere mendaciū & mentiri, de qua p Publiū Negidiū relatū ab Aul. Gel. li. 11. noctiū Atticarū. c. 11. & in c. aīaduertendum, & c. is aūt, & c. seq. §. ille ergo. 22. q. 2. & p Abb. in c. super literis, col. 3. in ult. not. uers. itē facit ꝯ, & uer. nec ob. ratio. de rescr. & per Bar. & Ang. in l. quæ oīa. §. sed & si aduersari⁹, vbi Alex. alia adducit. ff. de proc. & p eund. Alex. & Aret. in l. 3. in prin. nu. 5. ff. de lib. & post. & Ias. ibi nu. 6. & eund. Alex. in l. turpia, nu. 5. ff. de leg. 1. & p Bar. in l. si quis ex̄neus. ff. de acq. her. & Abb. in c. cū te, de re iudic. Mod. post Bal. & Ang. in l. fi. ff. qđ quisq; iur. cū si. Verba. n. de quib. modò disceptat, sonāt in purā & merā mentitā, de qua agitandū est. Et qm̄ primitus dubitari vr, quæ scriptura Cartelli, & quæ mentita fuit primitus publicata. An illa istorū nobiliū Ferrarien. formiter, & iuxta formam iuris p ipsos publicata die tertio mensis Maij, & quæ iā ꝑuenit ad verā notitiā prædictorum dn̄orum nobiliū Mantuanorū. An verò illa ipsorum d. Mantuanorum publicata die. 5. eiusdē mensis, in qua ēt asserunt die. 1. eiusdem illam notificasse Ill. Duci Mantuano, instantes velle illam tunc publicare, quo Illus. Du-
2 ce prohibente id facere nequiuere. ¶†Et nulli dubium attenta vera publicatione formiter facta dictarū scripturarū, & mentitarum fuisse primitus publicatam, & notificatam oīb. illam exequutam per istos nobi. Do. Ferrarien. ut est uidere ex data ipsarum

ipsarum iunctis notatis in regula qui prior, de reg.iur.li.6.cũ vulgar.& per gl.& alios in data lib.6. Et notificatio illa die.1. eiusdem facta Illust.Duci Mantuano non venit consideranda, nec nociua est ipsis dñis Ferrarie.tum quia ipsius abñtibus,&
3 ignorantibus facta dr̃,tũ quoq;†qm̃ executa oñdit̃ iuris ordi ne ꝑtermisso,ꝑñr & nulliter iux.ea, quæ hñr i.§.oẽm,in auth. de litigio.& auth.qui semel.C.quo.& quan.iud.& apertius in cle.cám,vers.verùm.de elect.in cle.cũ alijs ibidẽ p gl.citatis,& p Bar.& alios in l.de pupillo.§. si quis ipsi Prætori.col. pen.ff. de oper.no.nunc.& bñ faciunt ea,q̃ hñr in l.sed & si pupillus
4 §.1.& alijs seq.ff.de instito.Et†quia oñdere Illus.Duci illã scri pturam, & cartellum non est publicare iuribus, quib. s̃. Nec publicationẽ inducit petitio de publicando facta ꝑfato Illust.
5 D.Et† ipsius Illus.D. prohibitio nociua esse non dẽt ipsis dñis Ferrariensi.l.ius nr̃um.ff.de reg.iur.& p totum,res int.al.acta. Et quia actus nulliter factus,& inualidus nullius est momẽti. l.4.§.ꝯdemnatum.ff. de re iudic. cum alijs adductis p Fely. in
6 c.ex tenore.nu.20.de rescr.¶†Istis stantib.attingendo ꝓpositã difficultatẽ,dr̃ verba prolata ab istis D. Mantuanis esse apta & applicabilia mentitis. Ipsi nanq; dñi Ferrar. in eorum libello, literis,seu Cartello die.3.Maij publicato asserunt mẽtiri illos oẽs,qui iam dixere, & affirmatiuè dicturi essent, D.Albertum in querela,quam habebat cum d. Hyero.processisse mod o, & via minus conuenienti,nobili,& honorato,in prin.medio,seu fine ipsius querelæ. Asserunt præterea mentiri eos,qui iã dixe re,seu dicent in futurum arma data, & præsentata nomine d. Alberti d.D.Hyer.die querelæ,& duelli,fuisse, & esse arma, q̃ de iure potuerũt,& poterunt recusari. Et ad verificationẽ prędictorum satis apertè constat ex rogitu celebrato die prædicti duelli nomine ipsius D.Alberti fuisse præsentata arma.Et per ipsos.d. nobiles Mantuanos fuisse dictum & allegatũ locũ, in quo ipse d.Albertus ponerevolebat illas punctas,seu nauagia, non esse locum honoratũ,nec nobililib.conueniẽs,nec a duel lantibus usitatum,& ꝙ minimè acceptabant d.punctas,seu na uagia debere poni, ut prætẽdebat ponere ipse d.Albertus,qm̃ erat inhonestissimum, & insusitatũ, & ꝙ aliàs super istis fuit iã iudicatum,subdentes,ꝙ si D.Albertus uellet ponere dictas pũ ctas seu nauagia in loco honorato,ꝙ illa acceptarent.Quę ver ba satis indicant ipsos dixisse,& affirmasse eundẽm d.Albertũ in dicta querela non processisse modo conuenienti nobili, & honorato. Concludunt ẽt eos dixisse,& affirmasse arma prædi cta præsentata de iure potuisse refutari, & recusari,per quæ sa
7 tis verificata oñdunt ꝓposita,& adducta in libello,†& literis, ac mentita per ipsos d.Ferrariẽ.publicata.Cũ affirmatiuè quis dicere aliquid intelligatur, siue confirmando illud exprimat, siue illud neget,& inficiet.l.1.ff.si serui.uendic.§. ęque.inst.de actio.per Bar.& alios in l.si prius.ff.de ope.nou.nun.dum tra-
8 ctatur materia negatoriæ,& confessoriæ.Et†ꝙ ille,qui aliquid allegat,dicat̃ id affirmare,probatur in l.cũ allegas.C. de vsur. & in l.si super.C.de transac.& in l.2.C. de erro.aduoc.& in l. cũ allegas.C.ne fis.vel resp.& in l.Procula.ff.de prob.cũ ꝯcor.
9 Et†comprobatur. Nam allegare idem est, ꝙ proponere, & synonima ista iudicãtur,vt de vtroq; hr̃ in d.l.2.C.de erro.adu. Et certissimum est, proponentem aliquid illud affirmare.l.cũ proponas.C.de dolo.l.cum proponas,C.de pac.l.cũ te propo nis,& l.cum proponas.C.de trãs.l.si proponas.ff. de inof.test.
10 Hinc † est,ꝙ proponenti, & alleganti aliquid, incumbit onus probandi,ex quo affirmat illud, quod allegat, & proponit, ut hr̃ in c.non est,iuncta gl.de consuet.lib.6.& in l.si qui adulterij.C.de adul.& in l.minor aũt.ff.de minori.& per Fely.plenè in c.cum dilectus, col.pen.nu.7. de accu. Et hinc solemus dicere,allegantem ꝯria non debere audiri,ex quo illa affirmat.l.
11 1.cum si.C.de fur.Dicimus†ẽt,allegantem turpitudinẽ suam non esse audiendũ: quia allegando illam affirmat,vt p Bart.&
12 alios in l.iurisiurandi.§.procurator.ff.de iur.iuran. Ex†quib. tollitur oppositio, & excusatio dictorum Do. Mantuanorum, dicentium allegasse solùm prædicta,& non affirmasse,subsiste re nanq; non põt, cum allegare sit affirmare , ut deduximus.
13 ¶†Ad quod ẽt:nã ipsi d. Mantuani refutantes dictas punctas, seu nauagia, & ꝯñr arma per d.Ferrarien. oblata asserebant id licere: qm̃ aliàs fuerat iudicatum non esse acceptanda, & illa aliàs offerentem fuisse deiectum,& expulsum e loco destinato duello,inhærebant igitur adducẽtes sñiam illi, quã referebãt, vt in auth.si quis in aliquo documento.C.de eden.cum si.con

sequenter qd̃ dicebant,affirmabant inhærentes sñiæ p pro qua præsumendum est.l.Hærennius.§. Caia.ff.de l.res iudicata.ff.de reg.iur.cum si. ¶Et ulterius,ꝙ d. ta recusauerint, si ponerentur in loco, qd̃ Albertus suadetur ex verbis prolatis per ipsos d.Mantuanos, dñt,ꝙ si ibi ponerẽtur,esset inhonestũ,& inusitatũ, & non conueniens nobili, & duellantib. inusitatũ,
14 aũt ea si ponerent̃ in loco honorato. Quæ†acceptatio lificata est exclusio firma reliquorum. c. nõ ne.de p cum ꝑtor.in princ.ff.de iud. Et ip sorũ minimè erat reliqua.Incurrerunt igit̃ ex istis in mentitam propo apertius oñdit̃ istud dum in d. ꝓcessu, & rogitu die duelli celebrato, ipsi nobiles Mantuani dñt D. Hyero satisfecisse honori suo simpl̃r,apertissimè id affirman non committi duellum processerat facto, & cã.d. Al cuius pœnã simpl̃r instabant,& affirmatiuè ab Illu no ipsi d.Hyeronimo concedi licentiam currendi quã pœnæ petitionẽ necessariò affirmabant,quæ ipsi bant,cũ si id nõ affirmarent,pœnã exequendã, mini potuissent,ad plenè tradita in l.2.§.fi.& in vulgato l.stipulatio ista.& in l.ita stipulatus,cum cõcor. ff.de
15 ¶†Consideratis ẽt uerbis ꝓlatis p ipsos d.Mantuanos literis,seu cartello,ꝯclusio s̃. firmata apertè patet, dr̃ d.Hyeronimũ satisfecisse suo debito.Et ulterius mẽtiri eos,qui assererẽt, & dicerent,ipsos d. Patrinos nos nõ diligenter fecisse & exercuisse eorũ officium, eos defecisset dictum duellum.Ex quib.uerbis aperte affirmasse & ꝓ certo tenuisse ea,quæ ꝑdicto die li proponebant,& allegabant.Nam si in illis dubitasse non fuissent diligentes,& per eos defecisset duellũ Et cum id ex hoc affirmatiuè dixissent, ꝓposuissent næ executionem petendam ꝓcessissent, necessariò dñr incurrisse,cũ prædicta iam affirmauerint, punc uagia non esse ponenda in loco,quo destinauerat.d. & ꝯñr ex hoc licuisse eis illas refutare, & non accep suadetur. Nam in prædicto eorum cartello scripto dr̃, ꝙ quicunq; diceret illud arnese mancum cum ctis seu nauagijs apponendis,ut d.Alber.statuerat, arma, quæ de iure militari non poterant recusari,
16 tur &c.Vnde† si ipsi dicunt alios ita dicentes men sariò oppositũ affirmant,& id affirmando,negare non lud affirmatiuè non dixisse, ꝯñr necessariò remanent Validum nanq; est argu. a ꝯrio sensu,ad plenè notata huius studij.ff.de offi. eius. Et quia ꝯriorum eadem disciplina. Et statutum in uno ex illis oppositum alio ꝯrio, vt per Bar.in l.inter stipulãtem.§. sacram.
17 obl.& per Mod.omnes in rub.ff.de acq.poss. ¶†Nec dictas literas seu cartellum per ipsos D. Mantuanos die 1. Maij non probare, cum fuerit nulliter publica diximus.Nam per ipsosmet fuit postmodum appro recognitum,ꝯñr fidem facit,& probat,ut hr̃ in l.Pub poss.& in l.cum de indebito.ff. de proba. cum alijs
18 Fely.in c.2.nu.12.extra de fide instr.Eo†etiam,qm̃ nullum iam declaratur uoluntas, qualis fuerit, ut hr̃ de reb.eo.& per Barto.in l.in testamen.ff.de fideicom
19 ¶†Minus ẽt obstat, si dicatur, ipsos Mantuanos pluries declarasse mentem ipsorum,cui declarationi vr̃ l.si quis intentione ambigua.ff. de iudic. & per oẽs ter stipulantem.§.1.de uerb.oblig.& nouiss.post alios
20 & seq.in l.edita,infra alleganda. Nihil†.n.talis decla sis proficere debet,non.n.uersamur in casu dubio, d.l.si quis intentione,ex quo sumus in aperto, & claro alia declaratio necessaria non est. Apertissimè nanq; mẽtem oñderunt uerbis per eos expressis, aĩum, & quæ secus sunt declarantibus, uulg.l.Labeo.ff. de sup.leg. verbis minimè est recedendum alio non doct.l. non
21 lega.3.l.1.§.in re igitur dubia.ff.de exercito. Tum† declaratio de iure tũc recipitur,qñ uersaremur in re qñ sumus in claro,ut est in casu pñti,reijcitur:qm̃ non ꝑpositionem induceret,& uerbis ꝯriam,ut per illũ oẽs in l.hr̃des palam.§.si quid.ff.de testam.& per Bar. in l.edita.C.de eden.maxi.Dec.nu.49.ad id plura
22 Prout† ẽt declaratio reijcitur, qñ per eam tolleret dio tpe quæsitum alteri,ut probatur per oẽs in d.l.edi

ſi.in c.q̃uis.de reſcrip.lib.6.p gl.& oẽs in l.Gallus.§.& quid ſi tm̃.ff.de liber.& poſth. Acceptarunt.n.ipſi d.Ferrarienſes oĩa & ſingula ĩ ipſorũ fauorẽ,& cõmodũ,dicta, & allegata p ipſos d.Mantuanos.Per†quã acceptationẽ fuit ipſis ius quæſitũ, ſecundũ Bal.p illũ tex.in l.cũ p̃cũ.C. de libera.cau. p Bar.& oẽs in l.naturaliter.§.nihil cõe,ff.de acq.poſ. qđ ius eis quæſitum non põt tolli ab ipſis inuitis, & reluctantib. p decl'ones ſubſequenter factas p ipſos D.Mãtuanos.Euolarũt†.n.ſemel verba illa,q̃ ulterius reuocari non pñt,arg.l.ſicut.C.de acti.& ob.& l.in cõmodato.§.ſicut.ff.com. ¶Non ob. qđ poſtremò ipſi deducunt, arma oblata non recuſaſſe ſimpl'r, nec allegaſſe, nec protuliſſe verba ſuperius ꝯſiderata ſimpl'r ſed qualificatiuè in oĩb.ſe remittentes iudicio, & decl'oni Illuſ.D. Cagnini,p quã remiſſionẽ illius arbitrio facta non vñr affirmaſſe,q̃ allegabãt. Et†talia dicta acceptari dẽnt integrè, & non in parte,nec dñt ſcindi,ad notata p Bar.in l. Aurelius.§. idẽ quæſijt,ff.de liber. leg.Et†quia ipſe Illuſ.D.Cagninus nihil iã declarauit,meritò ipſi affirmaſſe aliquid nõ vñr,ad plenè tradita p illũ tex.in l.ſi quis arbitratu.ff.de verb.ob.& p eund.& alios in l.1.de leg.2. & in l.fi.C.de ꝯhen.empt.& in §.p̃cium.inſtit.eo. Ceſſat nãq; obiectio, qm̃ ſimpl'r ipſi dixere D. Hyeronimũ ſatisfeciſſe debito ſuo, nec in iſto ſe remittebant iudicio alterius. Vlterius ſimpl'r abſq; aliqua remiſſione ex cãis p eos allegatis petierũt in pœnã alterius D. Hyero.ꝯcedi licentiã currendi cãpum. Et in illis literis,ſeu cartello p eos ſcripto primo Maij.& ſucceſſiuè approbato, ſimpl'r abſq; aliqua remiſſione ꝓtulerũt verba ſuperius annotata apta & applicata ad mentitas,vt oñdimus, & ex quib. patet non uerſari eẽ caſum obiectionis propoſitæ. Pręterea†cũ circa finẽ diei ſtatuti ad duellũ ſimpl'r petijſſent licentiã currendi campũ, & ſimpl'r dixiſſent D.Hyeronimum ſatisfeciſſe debito ſuo,iã receſſerunt ab illa allegatione ſm eos qualificata,cũ iſta nouiſſima eſſent illis ꝯ̃ria ad nota.p illũ tex. in c.ſolicitudinẽ. in fi.de appel.& in l. pacta nouiſſima. C. de pac.ubi oẽs,& p quã legẽ probaſ, vltima, & nouiſſima debere attendi,& conſiderari.Prout†ẽt.Nã illa allegatio affirmatiua, vt probauimus,duo apertè ꝯtinebat,unũ affirmatiuũ tendens ad mentitã ſ.deductã,aliud ꝙ remittebant ſe iudicio Illuſ.Ducis.Quæ duo non erant ita ꝯnexa,& ꝯiuncta,ut cõmodã diuiſionẽ non reciperent,& cautè iſti d.Ferrar.acceptarunt primũ recuſantes ultimũ, qđ de iure ipſis licuit, cũ capita diuerſa eſſent,& minus ꝯnexa,nec ita ꝯiuncta, vt vnũ non poſſet ab alio ſeparari,ſtat.n.de p ſe,ut affirmauerint primũ,ſucceſſiuè petierint iudiciũ Illuſ.Ducis, qđ profecto minimè petijſſent, ſi firmiter non credidiſſent,qđ ꝓponebant,& allegabãt, ita Bar.in d.l.Aurelius.§.idẽ quæſijt.ff.de lib.leg. dum ꝯſiderat capitula connexa,& diuerſa,& in illis tradit hanc doctri.de qua p glo. & alios in l.ẽt.ff.de minor.& p Fely.in c. cũ Ioannes hæremi. col.6.nu.26.de fide inſtr.& eund.in c.cũ inter.col.4.& 5.nu. 11.& alijs ſequ.de re iudica.& p Phi.Franc.& Dec.in c.ſi duobus.col.pen.de appel.& ita declarat Bar.in d.§.idẽ quæſijt,qñ illa qualitas eſſet ita ꝯnexa, ꝙ ſeparari non poſſet, qđ minimè adaptaſ ad caſum pñtem. Et ipſi d. Mantuani hñtes ꝓ firmo, qđ proponebant,& allegabãt, tentabant illud comprobari iudicio Illuſ.iudicis, ut pars aduerſa, quæ hoc recuſabat ex quo oppoſitũ habebat pro claro, inuita acquieſceret tali iudicio, qđ ſolet reddi in inuitũ,uulgata.l.inter ſtipulantẽ.§.1.p̃allegata. Eo†magis;quia non abſolutè remittebant ſe uoluntati Ill. iudicis,†ſed eius decl'oni, quæ intelligebaſ, quatenus de iure proceſſiſſet, ſm Bar.in uerſ.videbitur, in extrauan.ad repri.& multa accumulat Deci.conſ.25.col.penu.Remittebant†ſe ẽt iudicio illius,qđ idẽ importabat,arbitriũ uidelicet boni viri.l. Thais.§. Lucius.ff. de fideicom.liberta. cũ alijs citatis p Iaſ.in l.ſi ſic.nu.7.ff.de lega.1. Et idem quia remiſerunt ſe,† prout viſum fuiſſet illi,ad nota.in l.fideicõmiſſa.§.quanq̃, de leg.3. & p Iaſ.in d.l.ſi ſic.num.4.Per quas remiſſiones,ita qualificatè factas patet,ipſos firmiter dixiſſe, & tenuiſſe,qđ allegabant, & ꝙ ſuper illo q̃rebant habere,prout de iure credebant, eſſe decl'onem iudicis inuitis ipſis d.Ferrarienſib.Et†d.l.ſi quis arbitratu.cũ concor.ꝓcedunt,qñ ambę partes ꝯcorditer ſe remittunt arbitrio alterius,qui nõ eſt caſus pñs.Præterea†loquunſ, qñ qui ſe remittunt,non hñt illud remiſſum pro firmo,& remiſſio illa fit arbitrio alterius ſuper perfectione, & ſubſtantia actus,qui minimè ualidaſ illo non arbitrante, vt diſponũt illa iura,& meritò,rõnib.ibidẽ adductis p oẽs,& qñ arbitriũ alterius deſideratur per ambas partes,non ſuper ſubſtantia,ſeu ſuper perfectione actus,ſed ſuper alijs,valebit actus,qui iam fuit perfectus,ẽt illo aliter non arbitrante,ut probatur in l.hæc uẽditio.§.fi.ubi doc.not.ff.de ꝯhen.emp.& ſequunſ Pau.de Caſ. col.2.& 3.in d.l.ſi quis arbitratu.Ale.& Soc.ibidẽ col.2.& 3. n.14.& alijs ſeq.& Iaſ.ibidẽ n.8. & 9.diffuſius,& n.13. Prout
35 †etiã ceſſant dicta iura,qñ cõmittiſ arbitrio alterius executio obligõnis,& actus formati,p l.cũ ſtipulatus ſim mihi a Proculo.in prin.de uerb.obl. cũ alijs citatis p Iaſ.in d.l. ſi quis arbitratu.colu.2.in 3.limita.qđ bene adaptatur ad caſum pñtem, in quo ipſi d.Mantuani ad executionẽ eius, qđ allegando affir
36 mabant,petierunt decl'onem iudicis.Ceſſat†inſuper: qm̃ res non erat integra poſt illã allegationẽ affirmatiuè factã, & diuiſibilẽ,ac ſeparabilẽ,& p quã quæſitũ fuit ius ipſis d. Ferrarienſibus,quo caſu licet iudex nõ fuerit arbitratus, ualebit tñ act⁹ p̃cedens,ſm Pau.de Caſ.in fi.in l.ſi in lege.§.ſi merces,ĩ prin.
37 ff.loca.& ſequiſ Iaſ.in d.l.ſi quis arbitratu.n.12.¶†Ad vltimã obiectionẽ, quã faciunt d.Mantuani, dicentes fore neceſſariũ oĩa,& ſingula in literis, & cartello publicato, & rogato die.3. Maij per d. Ferrarien. concurrere, & illa debere verificari ad effectũ,vt ſint mentiti, ex quo copulatiuè illa oĩa fuere exp̃ſſa. l.ſi hr̃di plures.cũ uulga.ff.de cond.inſt.Rñdeſ,illã ex plurib. ceſſare,& primò: qm̃ iam oĩa ꝯcurrunt,& verificata ſunt,ꝯſtat nãq; ipſos dixiſſe,& affirmatiuè d.Albertũ proceſſiſſe in d.querela mõ minus cõuenienti nobili,& honorato. Conſtat ẽt eos dixiſſe arma iã pñtata,& oblata fuiſſe talia, q̃ de iure potuerũt & pñt refutari,ut ex ſuperius deductis apertiſſimè patet. Scđò
38 †dr̃ obiectionẽ ceſſare. Nã licet in illo libello, & cartello ſint duæ orationes copulatiuè poſitæ, tñ q̃libet illarũ ſtat dé p ſe principaliter,& non reſpectiuè ad aliud,quo caſu copula mutat naturã ſuã,& poniſ ꝯtinuatiuè,non copulatiuè,& ſatis eſt, ꝙ una illarũ uerificeſ,nec requiriſ ꝯcurſus ambarũ,ſm Bar. p illũ tex.in l.1.in fi.ff.de his qui notan.infa.& eundẽ Bart.allegantẽ alia iura in l.is qui ducenta.§. utrũ.col.4. uerſ.3.caſu.ff.
* de reb.dub.quẽ cõiter*ſequunſ oẽs ibi,& ſcrib. poſt ipſum in l.1.ff.de iuſt.& iur.& diffuſe Fely.in c.2. de reſc.nu.46.& 47. q̃ oĩa bñ adaptanſ ad caſum pñtem, cũ optimè ſtare poſſit d. Mantuanos dixiſſe unũ ex illis ꝯtentis in d.cartello,abſq; eo ꝙ dixerint aliud,& quia põt unumquodq; illorũ ſtare de p ſe,& principaliter,& inter illa duo commoda põt dari diuiſio,& ſeparatio, ꝯñr negare non poterunt eos non eſſe mentitos. Et
39 †ſuadenſ iſta ex dictis p Bar.in l.ſcire debemus.ff.de uerb.ob. quẽ paſſim ibi ſequunſ oẽs,quatenus uult,ꝙ qñ plures res copulanſ ſimpl'r,& de p ſe diſpoſitiuè, & nõ reſpectiuè ad aliud, q̃libet illarũ conſideratur reſpectu ſui ipſius,nec requiriſ concurſus ambarum, & ceſſabit iſto caſu diſpõ d.l.ſi hr̃di plures.
40 Prout†ẽt bene facit, qđ uult Bal. in l.ſi mater tua.C.de ꝯhen. empt.dicens, ꝙ proponens copulatiuè duas cauſas non teneſ probare ambas,ſatis.n.eſt,ꝙ unam illarum approbet,& ſequiſ Iaſ.adducens alias concor.deciſio.in d.l.1.col.3.uerſ.7.limit. ff.de iuſt.& iure,& Fely.d.c.2.nu.27.& ſeq. Ex quibus ſolida, & firma reſultat concluſio,ipſos dños Mantua.non poſſe inficiari,& negare non eſſe mentitos.

Pariſius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Duellũ an ſit prohibitũ, & quo iure, uel permiſſum, et alijs ſeq.*
2 *Et hodie de facto, & de communi obſeruantia.*
3 *Et quid ſi partes aſſerunt licere, & in hoc conueniunt.*
4 *Et prouocatus ad duellũ non põt illud ſaluo ſuo honore recuſare.*
6 *Et ſubterfugiens non ſatisfacit honori, & aduerſarium facit victorem, & nu.6.& 8.*
7 *Et diſtinctio illa recipitur, an recuſet antequàm perueniatur ad certamen, an verò poſt.*
8 *Contra recuſantem quæ remedia competant prouocanti.*
9 *Duellum eſt ad inſtar iudicij contentioſi, & in vtroq; proceditur pariter, & alijs ſequentibus.*
10 *Prouocatus non tenetur reſpondere nouæ querelæ.*
11 *Repellitur infamis in utroque.*
12 *Controuerſiæ duellares terminantur legibus imperialibus, & iureconſultorum, & nu.16.& 120.*
13 *Niſi in contrariam adſit ſtilus, ſeu conſuetudo militaris.*
14 *Et alleganti eam incumbit onus probandi.*
15 *Gloſæ, & doctori alleganti conſuetudinem non creditur, nam eſt variabilis.*

17 Non

17 *Non est iudicandum exemplis, & etiam principum.*
18 *Prouocato licet opponere contra personam prouocantis: quia est legitimanda, & nu. sequen.*
19 *Pendente iudicio legitimationis personæ, quando currat tẽpus primæ causæ, & nu. 30. & 31.*
20 *Acceptatio duelli sub conditione habetur pro pura, illa uerificata, sed contra nu. 32. & 33.*
21 *Offerens locum duelli non potest uariare, & pœnitere, & nu. 22. & 23. sed fallit nu. 37. 38. & seq.*
24 *Prouocatus an possit iure suo duelli locum eligere, & nu. 4.*
25 *Habens electionem loci, an possit eligere suspectum, sed contra, nu. 47. 73. & 90.*
26 *Dictio, tunc, denotat extremitatem.*
27 *Dictio, non aliter, excludit alia non expressa.*
28 *Concessio campi facta tempore limitato expirat illo finito, & nu. 26. 27. 76. & 82.*
29 *Tempus ab initio est utile, postmodum autem efficitur continuũ.*
34 *Offerens cāpũ liberatur, si non fuit oblatio formiter acceptata.*
35 *Et aduersarium in mora constituit.*
36 *Semel offerens vnũ, nõ tenetur iterato illudmet offerre, et n. 41.*
40 *Dispositio verificatur in primo actu.*
47 *Offerens põt variare, quãdo non fuit prima formiter acceptata.*
58 *Et idem quando res est integra. & nu. 39.*
Idem in iudicio contentioso.
40 *Non potest quis se iuuare ex aliquo actu, quem non acceptat.*
43 *Ab oblatione acceptata uidetur recessum per actus contrarios successiuè gestos, & nu. 44. & 45.*
45 *Contrarietas reprobatur.*
46 *Oblatio alternatiua non est recusanda. et secundo loco facta.*
48 *An et quando licitum sit uincere aduersarium insidijs, et fraude, & nu. 7. 24. & 49.*
50 *Procurator sine speciali mandato non põt offerre cãpũ, et n. 52.*
51 *Per secũdã oblationẽ videtur renũciatũ primæ, et ab ea recessũ.*
52 *Procurator ad unum actum constitutus non potest gerere alia.*
53 *Gesta per procuratorẽ in vno iudicio non nocent domino in alio,*
54 *Procurator non potest sine speciali mandato renunciare suspitioni iudicis.*
55 *Quando oblatio potest referri ad actum validum, et inualidum, referenda est ad validum ex multis, et nu. 56. et 57.*
58 *Quando uerba referuntur ad iudicem, an pars possit se iuuare ex illis.*
60 *Actus gestus per procuratorem, notus domino, ab eo uidetur approbatus, si eum non reuocat.*
61 *Fallit, nisi sit contradictum per actus sequentes, qui declarant animum in præteritum.*
40 *Facto declaratur uoluntas, sicut uerbis.*
62 *Iudex semel electus non potest recusari, fallit. nu. 94. quando superuenit noua causa.*
Exceptio suspecti iudicis est ante alias proponenda, fallit n. 94. vt supra.
63 *Est in scriptis exceptio ista proponenda.*
64 *Nec debet esse friuola, et temeraria.*
65 *Securitas præstita a domino campi, an inducat exclusionem necessariò, et nu. 95.*
66 *Armigeri an possint militare in campo aduersarij, et quando, et nume. 96.*
67 *Dignitas, probitas, et bona qualitas iudicis, an excludat ipsius recusationem, et nu. 68. et 97.*
96 *Et quid si facit ut causa suspitionis cesset.*
70 *Recusationi iudicis an possit tacitè renunciari, et per procuratorem, et nu. 111.*
71 *Procurator an possit iurisdictionem prorogare. et nu. 78. et 79.*
72 *Procurator non potest allegare suspectum iudicem sine mandato speciali, et nu. 115.*
73 *Iure militari an possit allegari iudex suspectus, n. 90. et alijs seq.*
74 *Et quid si suspectus processit cũ consilio aliorum nedum suorum.*
75 *A sententia lata in duello an possit appellari, et quando, et nu. 85. et 86. plenè.*
76 *Iurisdictio expirata non potest prorogari.*
77 *Expirata iurisdictione iudex non potest illi inhærere.*
80 *Si iudex promisit certo, et limitato modo iudicare, si aliter facit nullum est. & nu. 81. 82. & seq.*
82 *Iurisdictio limitata limitatum producit effectum.*
83 *Dictio, postquàm, excludit omne tempus anterius.*
84 *Pluralis numerus non in uno sed in duobus saltem veri[fi]*
87 *Gesta appellatione pendente nulla sunt.*
88 *Sententia lata a suspecto & recusato iudice nulla est.*
89 *Non est dedecori, quòd quis recusetur ut suspectus.*
90 *Iudex duelli qualis esse dẽat, et n. 100. 103. et seq. 104*
91 *Iusta causa recusandi iudicem ponuntur, & seq. etiam*
92 *Et iusta est causa, si fuit aduocatus, uel procurator al[ter]*
93 *Iudex redditur suspectus ex illis causis, quib. repellitur*
98 *Cardinales possunt recusari.*
99 *Et sinodus, tota ciuitas, & uniuersitas.*
97 *Supremi tantùm, & non recognoscentes superiorem non [possunt] recusari.*
101 *Religiosus non potest recusari. & nu. 102. 67. & 68.*
102 *Casus speciales non sunt trahendi ad consequentiam.*
103 *Declaratio multiplex ad dicta Pari. de Put. in trac. de r[e] lib. 2. in tit. q. de uno nobili, & alijs pluribus seq.*
104 *Rex Franciæ non recognoscit superiorem, & ideo non p[otest re]cusari, & nu. 105. & 106.*
110 *Iudex ultro se offerens iudicare, suspectus redditur, si[ne]*
112 *Ea quæ in aĩo consistunt, nõ possunt sine spãli mãdato ex[primi]*
113 *Et idem in illis, quæ concernunt magnum præiudicium [patri]monij administrationem.*
114 *Et idẽ, quãdo sequeretur uolũtaria cõfessio domino p[re]*
116 *Non entis non possunt esse qualitates.*
Priuatio, & prohibitio præsupponunt habitum.
117 *Notarius non tenetur dare copiam instr. sine mercede.*
118 *Procurator nõ tenetur suũ mandatũ ostendere, si nõ est*
In facto proprio non cadit ignorantia.
119 *Iudex recusatus suspectus non debet ipse cognoscere, et de causa suspicionis.*
120 *Armigerorum iudicia uaria sunt, nec illis est standum, [&] 12. & 16.*
121 *Si facti contingentia fuit narrata obreptitiè, seu su[b] non attenditur.*
122 *Idem operatur propositum in proposito, ꝙ oppositũ in o[pposito]*
Contrariorum eadem est disciplina.
123 *Verba dico, declaro, hæc est mea opinio, idem important*
124 *Vnum caput dispositionis declaratur per aliud.*
125 *Quis dicatur primò mentitus, & nu. 126.*
Attenditur data, & ex ea sumitur prioritas.
127 *Mentita contra aliquem facta sub conditione non opera[tur ef]fectum, si conditio quò ad illum non fuit purificata, & [im]pleta, & nu. 128.*
129 *Plura copulatiuè enarrata debent uerificari in omnibus non in parte.*
130 *Dictio, &, copulat,*
131 *Punctus loco copulæ habetur.*
132 *Sententia contraria iurisdictioni non tenet, nec ualet.*
133 *Mentitus potest confugere ad iudicium ciuile.*
Et mentiens eum potest tale iudicium ciuile prosequi.
134 *Mentitus remanet mentitus, esto ꝙ confugiat ad iudici[um]*

CONSILIVM XXXI.

1 Omissa † discussione illius disceptationis, an iure duellum sit permissum, seu p[ro]hi[bitum] & quo casu, de qua in c. 1. de torneamen. & in toto tit. de pugnan. in duel. ubi Host. in sum. & Io. de Ana. & reliq[ui] tangunt. citantes alia iura, ut etiam faciunt in toto fere de purg. uulg. & tradunt doc. max. Alber. de Rosa. & F[ul.] qua actione. §. si quis in colluctatione. ff. ad l. Aquil. & [...] Iaſ. nu. 31. & alijs seq. in l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure [...] gl. Bal. & Imo. in l. cum filius. §. si ff. de leg. 2. et eund. Ba[l.] mihi. 165. casus est talis, et con. 247. Proponitur, et con[s.] Illus. d. in 2. uol. et Old. cons. 191. Nullo modo, et per Iu[...] lign. in suo trac. de duel. quem inseruit sub suo trac. de [...] c. 171. et alijs quinq; seq. et Parid. de Put. in suo tra. de [re] li. 1. in rubri. an pugnæ, et duella, fo. 9. et in rub. an certa[mina] et duella possint ꝯcedi in terris ecclesię, fo. 13. et li. 6. c. [...] et alijs seq. maxi. illo, de causis, ex quib. pugna pmittitur [...] alijs alleg. p Barb. ꝯs. 62. illud in medium afferam, in [...] diffusius p Lau. Calca. ꝯs. 2. quidam nobilis, et Deci. in c[...] S. Mariæ, col. 14. de ꝯsti. et plenè per Iaſ. cons. 144. facti [...]

gentia,in 2.uol.& per gl.Bal.& alios,p illum tex. in ti.de pac.
ten.§.si miles,& Imo.in l.is qui reus, col.14.ff. de pub.iud.&
Io.Fab.in §.iusgentiū,insti.de iu.natu.gen.& ciui.& in §.ɔriū,
insti.de hre.q ab intest.& in l.1.C. de gladiato.li.11.vbi Luc.
de Pen.& alij scrib.& l.1.de athle.& l.1. ut armo.us. & Deci.
ɔs.487.In quæst.proposita,& ɔs.686.Magni. Pyrrhus,cū alijs
si.¶†Considerata tñ facti ɔtingentia,& qđ hodierno tpe inter
ipsos milites,re ipsa obseruat coīter*ɔcludit,duellum pmitti,
vt est videre in aliquib.ex decis.s.citatis, quas refert,& sequit
Deci.in dictis duobus su.cons.post gl. in l.qui hēbat.§.1.ff.de
manumis.testa.& post Alb.de Rosa.in l.1.col.fi.vers.ego hāc.
q.C.de sac.sanc.eccle.& Card. & Imo.in c. puenit.de fideius.
quos referunt,& sequunt Ias.in l.ubi pactum.col.pen.& fi.C.
de transa.& in l.3.§.si liber homo,col.1.ff.de condict.ob cau.
& Alex.ɔs.106.p inuestigatione,col.5.in 2.uol.& ɔs.8.col.2.
in 6.uol.& Fran.de Cur. Iunior cons.173. habita.col.1.† Et
potissimum: qa in casu pñti non contingit de hoc disputare,
cum partes ipsæ præsupponant hoc esse licitum attenta dicta
obseruantia,& ita iam uelint pro cōseruatione honoris indu-
centis eas minimè dubitare mortē oppetere,ut dicit Bal.in ti.
de pace tenen.col.6. & crudeles essent,si illum negligerent.c.
noli.12.q.1.& eorū q hñr in l.isti quidē.ff. qđ me.cau.& in l.
Iulian.ff.si quis omi.cau.testa.Licitè † igitur istis cōsideratis
insignis capitaneus.d.Franc.Chonegranus ad duellum prouo
cauit capitaneum Chiappinum Marchesellum, ut est uidere
in querela per eum ɔ ipsum proposita. Qui ad suum honorē
tuendū minimè debuit duellū recusare, uti iam recusasse vr.
Nec in pñti opus est discutere, quis ipsorum patiatur mētitā,
cum ipse Franc.effectus sit actor,& prouocans, ut apertissimè
est uidere ex literis hincinde transmissis, quæ uulgò cartelli
nuncupant. ¶† Nec ipse capitaneus Chiappinus a d.querela,
& prouocatione pōt dici purgatus,& absolutus,ita ut in futu-
rum duellum inire instante d. Capitaneo Fran.cogi nō possit,
cū iam illud suis subterfugijs, & causis minimè iustis, & iuri
ɔrijs recusauerit,& detrectauerit. Consideratis d.literis missi-
uis,& responsiuis,& requisitionib. & oblationib. factis p pro-
curatores dicti capitanei Fran. & attentis responsionib. ipsius
capitanei Chiappini, vt ex lectura processus oīa ista constant,
& de quib.sigillatim inferius dicemus. ¶†Et qm̄ duellum, &
certamen inire ipse Capitaneus Franc.paratus erat, & Chiap-
pinus ipse re,& effectu illud recusauit, Fran.ipse victor esse di
cetur,vel pro uictore saltim habendus est,ut concludit Accu.
cum quo Bar.& alij ibi transeunt,in l.si rem tibi.§.fi.ff.de psc.
verb.quem ēt sequunt Bar.& alij in l.in exequutione.§.fi.ff.de
verb. obl. uolentes recusantē certamen propositum, & ob id
impedientem aduersarium. ne uictor appareat haberi debere
p uicto,cum per illum steterit,ne illud sequat.Et † Bar.& alii
sequaces distinguunt,an quis impediat aduersarium antequā
in certamen pueniat, recusans ad id puenire, & habendus est
isto casu pro uicto,secus si ambo puenerunt ad certamen.Tūc
enim unicuiq; licet facere,ut aduersariū superet, & uincat. Et
† quia ipse Chiappinus pugnam, & duellum distulit,fugit, &
detrectauit,ɔ eundem ɔsiderata obseruantia armorū instantis
tempestatis,& eius stilo,ipse Fran.uti poterit illis remedijs cō
cessis ɔ detrectantes duellum, q tradunt per eund.Par.in pall.
trac.lib.6.sub rub.qñ prouocatus nihil rñdet literis prouoca-
torijs,fo.mihi.12.& alijs seq.& aliquid p eund.lib.1.c. an pu
gnæ,& duella,facie.3.uersi. Nā & Papa Martinus,& lib.3.sub
rubr.de die statuta inter Regē Carolū,& Regē Petrū, & in ca.
seq.& lib.2.ca.qō de vno.¶Nec allegata p ipsum Chiappinū,
& snīa,declaratio seu opinio Illus.d.Aloysij de Gonzaga hñt a
prædictis ipsum liberare, ut de singulis sigillatim dicemus in
resolutione obiectorum p ipsum Chiappinum, ex quibus eo
magis ɔcl'o ista reddet corroborata,& indubitata. ¶†Præmit-
tentes,q istud iudicium duellare, ɔstans ex trib.psonis prouo
cantis.s. prouocati,& iudicis, redactum est ad instar ueri belli
iudicialis,c.forus,de verborum sign. & ex pluribus istud com
probatur traditis p Io.de Lign.in d.suo trac.de bello,sub ti.de
duello,in 7.membro.princ.c.178.& 189.& c.seq.& 181. &
alijs trib.seq.& per D.Signor.de Amod.ɔs.96.Quæstio dispu
tanda,col.2.& col.7.uer. redeo ad quartum principale, & per
Parid.de Put.in prealle.tra.lib.1. fo.10. in rub. an pugnæ, &
duella singularium personarum sint permissa, in 3.facie.uers.
est.n.duellum,& per gl.& Bal.in ti. de pace tenen.in princ. &
eundem Bal.in l.fi.C.de proba.& Aret.& Fely.in c.qualiter &
qñ,el 2.§.ad corrigendos,ex de accus.& eundē Par.in eo.trac.
10 lib.1.col.29.in rub.q pugna est species probationis.Et † hoc
idem ɔstat ex dictis p eund.Par.in d.trac.li.6.in ti.an prouoca
tor possit mutare querelam,ubi ɔcludit, q non, qñ fuit acce-
ptata, & prouocatus non tenetur rñdere nouæ querelæ, nisi
finita prima,ut dicimus in bello merè iudiciali, auth.q semel
11 C.qūo & quā.iud.& in l.edita.C.de eden.cum si.Prout†ēt no
tatus infamia repellit a iudicio, ut tradit Spe.in tit.de actore.
§.excipit.vers.item q est infamis,ita ēt repellit,& a duello, ut
non ualeat alium prouocare,ut per eund.Par.in d.tra.lib.7.in
tit.q in pugnis attendit dignitas. Cōstat ēt istud,Nā in vtroq;
iudicio, iudex dēt esse ɔpetēs, & minimè suspectus,vt inferius
12 dicemus.¶†Aduertendum est ēt: qm̄ istæ lites,& ɔtrouersiæ
duellares determinandæ,& decidendę sunt ſm iura ciuilia,&
imperialia,ac iurisc.ut hr̄ toto ti.ff.de re mili.& C. eo.li.12.&
in ti.qui milit.pos.eo.lib.& alibi pluries, & tradit Par.de Put.
eo.trac.li.1.col.3.& 4.& sub rub.an contro.armorū sint deci-
dendæ &c. & hoc fatet prouocator substitutus d. Chiappini,
13 vt est videre in processu,fo.37.Nisi†eo casu adsit certus stilus
armorū,seu ɔsuetudo aliqua militaris,disponens ɔ d.leges,de
quib.tñ ɔstare dēt,& onus probandi stilum,seu ɔsuetudinem,
14 cū sit facti,incūbere dēt alleganti, et opponenti.Non†.n.eius
simplici assertioni standū est,ēt si gl.et doc.stilū et ɔsuetudinē
attestarent,vt firmant Bal.et Ias. diffusè nu.79. in l.de quib.ff.
de legi.et idem Bal.et And.de Iser.in ti.de pace tenen.et doc.
in l.1.C.quæ sit lon.ɔsue.et Alex.in l.post dotem.ff.sol.mat.et
Aret.ɔs.132.In cā.Corn.ɔs.83. circa primum.col.5. in 4.vol.
* Fran.de Cur.ɔs.78.dña Fran.circa fi.et est cōis*snīa ſm repet.
in c.fi.in 6.q.prin.de consuetu.et firmat Pari.de put.loco.pal.
15 Et † difficile reputat probatio stili,et consuetudinis,cū varia-
bilis sit,ſm Host.in sua sum.de consuet.et Ro.sing.369. Bar.ī
l.si filius,et tradit gl.in d.c.fi. quam sequunt ibi Host.et Ioan.
And.col.2.et Fulg.ɔs.6.Quidā,in fi.et Abb.ɔs.53.prædicta,in
16 2.vol.Controuersiæ†igit istæ legib. determinandæ sunt,non
probato stilo,seu consuetudine ɔrium disponente. Nec dubia
in duello occurrentia determinanda sunt proprio suo sensu,
et iudicio.c.ne innitaris, de constitu.sed rōne iure fundata et
approbata, et non exemplis: cum talia iudicia possint esse ua-
ria,perplexa,ɔria,et nulla æquitate, et rōne fundata, ita ut si a
pluirib.armigeris exquiratur iudiciū semper aderit opinionū,
et sensuum diuersitas,ut inquit idem Par. loco superi' citato.
17 Et† meritò leges statuerunt, nō esse iudicandum exemplis,ēt
principum,sed legibus,ut per illum tex.tradunt doc.in l.3.C.
de legi.et not.in l.1.ff.de consti.prin.et in l.apud Iulia.§.vtrū.
ff.ad treb.et tradit Alex.cons.150. In cā,col.2. nu.6.in 6.uol.
18 ¶†Stantib. itaq; istis in facto, et iure verissimis, Non habent
obstare, q in ɔrium adducunt p ipsum Chiappinū, Et primò
dum ipse dicit,minimè recusasse duellum ppositum p ipsum
Franc. nec fuisse in aliqua ɔtumacia ɔstitutū, immo ɔtumacē
fuisse Fran. puocantē. Nā cū ɔ ipsum fuisset querela pposita,
et unà cum ea fuissent ad eum transmissæ, p dictū Franc. tres
patētes literæ ɔcedētes locū tutū ad duellandū,inter quas ade
rat locus castri Giffredi subiectus ac subditus.d.Illus.d. Aloy-
sio,ipse puocatus acceptauit duellū,quotienscunq; ab uno Il-
lust.Ducū Ferrarię,Mantuę,et Vrbini iudicatū fuisset ɔueniēs
fore eidem Chiappino duellare cū d.Frā.qui ad duellū aliquē
prouocare minimè poterat, se prius non purgato ab iniuria et
quadam alapa sibi illata Romæ p Fabritiū Marescottū.Et post
modū declarata oppositione pdicta p Illus. Ducem Mātuæ in
fauorē d.Fran.Chiappinus ipse reiterando acceptationē duel-
li ad illud ineūdū eligit locū.d. castri Giffredi,et notificata d.
Franc.electione armorū facta p eundē Chiappinū, die statuta
cōparuit in loco duelli oblato et acceptato,et corā d.Illust.d.
Aloysio iudice electo p ipsum Franc. aduersus quē non cōpa-
rentē institit,et contumaciā accusauit, et demū snīam absolu
toriam a d.Illus.d.Aloysio obtinuit. Quib.p eū ita gestis ɔside
ratis,Chiappinus ɔtumax reputari non pōt,nec duellū oblatū
subterfugit, nec recusauit, ɔnr dictus Fran.minimè hñdus est
pro victore. Licuit.n. ipsi Chiappino talem oppōnem propo-
nere,ut ipse Fran.a duello repelleretur,cum eius psona nō vi-
deret legitima,iux.ea quæ tradit Par.de Put.in d.tra.li.6.in ti.
Qñ prouocatus non rñdet literis prouocatorijs, et in lib.7.in
tit.Quòd in pugnis dignitas aduertat,et li.1.in ti.an princeps
iure

iure belli, col. 2. & p Barb. palle. ɔs. 62. col. 4. Et hoc ne prouocatus indebitè fatigaret honore, & expensis, psona Fran. prius erat legitimāda. c. in primis, secunda q. prima. c. 1. ex de accus. Etiam si versaremur in iudicio summario, fm gl. in l. secunda.
19 C. de edict. di. cum si. ¶†Et pendente corā Illus. Duce Mātuæ iustificatione d. oppositionis factæ p Chiappinū, & legitimationis psonæ ipsius Franc. non debuit currere tps quadraginta dierum ipsi Chiappino designato in illis literis patentib. concedentib. locum duellādi, vt per illum tex. tradunt Cy. Bal. & Cal. in l. fi. in fi. C. de adul. & fm Iac. But. & Bal. in auth. clericus. C. de episc. & cleric. & fm Bal. in l. & post edictū. §. circunducto. ff. de iudi. & Alex. & Mod. in l. properandū. in prin. C.
20 eo. tit. ¶†Et illa acceptatio duelli facta p ipsum Chiappinum sub illa ɔdōne, si j. tps ɔueniēs fuisset declaratum p unum ex illis trib. ducib. ɔuenire ipsi pugnare cum eodem Frā. reddita fuit valida, purificata condōne pdicta, & subsequuta d. declōne, argō eorum, quæ hñr in. §. ex condōnali. insti. de verb. obli. & in l. fi. §. Titius. ff. de vulg. & pupil. & in l. potior, & in l. qui balneum. ff. qui potio. in pign. habe. & notat in c. fi. de sponsa. lib. 6. & in l. necessario. §. ꝙ si pendente. ff. de pericu. & comm.
21 rei vend. & per Alex. in l. si filius. ff. de ver. obli. ¶†Et facta per Chiappinum d. acceptatione non potuit ipse Fran. offerens eā illam reuocare, & sic venire ɔ factum proprium, & uariare: cū mala electio sit in culpa. Et scienter malè eligens se ipsum tm̄ decipiat. Et prouocatus acceptans non dr̄ culposus. Et Franc. sciens nō pōt dicere dolū sibi illatum, cum de se ipso tm̄ dēat conqueri, cū sua mala electio imputanda solùm sit sibi, & non Chiappino prouocato, ut singula ista probantur iurib. citatis, p Parid. de Put. in palleg. tra. li. 2. in tit. qō de uno nobili facie.
22 7. versic. Nam in solicitandis. Et†iux. illam rℓam, quod semel placuit, & l. nemo pōt. ff. de reg. iu. Et quia prima electio atten
23 di debet. l. boues. §. hoc sermone. ff. de uerb. sig. Et†illi stādum est denegata variatione. c. cum inter canonicos, de electio. c. cū non ignores, de præben. c. dilectissima. 8. q. 2. l. si cui, vbi Bart. & alij. ff. de seruit. & iux. nota. per oēs in l. serui electione. ff. de lega. 1. & arg. l. sicut. C. de actionib. & oblig. & eorum q̄ tradit
24 Par. de Put. in d. trac. in 1. lib. c. fi. Et†quia vltra obligationem d. loci facta per dictum Franc. & subsequutam acceptationem ipsius Chiappini vr̄ ipsum ēt iure suo potuisse d. locum & iudicem eligere, ex quo fuit prouocatus, & electio vr̄ sibi spectare j. spatium sex mensium, fm constōnem Federici Imperatoris editam in Regno Siciliæ, ut dicit Paris de Put. in præalleg. tract. li. 1. in titu. ꝙ procurator eligit probationem per pugnā, col. 27. & talis electio loci erat ipsius Chiappini, fm consuetudinem, & stilum armorum, iure suo proprio residente in eius persona, fm dictam constitutionem, & vt in si. tradit Bar. in l.
25 2. §. 1. ff. de optio. leg. Eo†etiam quia licitum vr̄ fuisse Chiappino acceptare d. locum, & illum eligere vnà cum iudice ēt su specto, fm stilum armorum, cum in bello licitum sit inimicū vincere astutijs, dolo, fraude, ac insidijs, vt latè tradit Paris de Put. in d. trac. lib. 2. col. 9. & alijs seq. in titul. qō de uno nobili prouocato. Ad quod faciunt dicta Bar. in d. l. si rem tibi. §. fin. ff. de præscr. uerb. & glo. in c. cupientes. in vers. malignantium. in prin. de elec. li. 6. de qua per Alex. in l. qui totam. ff. ad treb. & per Areti. in l. decem, col. pen. ff. de ver. obl. ¶Ad istorum resolutionem aduertendum est. Nam vna illarum trium literarum transmissarum ad ipsum Chiappinum cum querela per dictum Fran. continentium locum liberū duellandi, erat illorum dñorum de Gazzoldo, cōtinebatq; tps dierum. 40. postq̄ fuisset acceptata, reliquæ verò duæ d. Illus. d. Aloysij, & Illustr. D. Maximiliani de Luzzara, continebant tps limitatum quadraginta dierum a tpe præsentationis illarū, vt apertissimè est videre ex lectura illarū. Et quæ literæ unà cū querela per Do. Hieronymum Syluam procuratorem d. Francis. die 6. mensis Iulij. 1534. fuere præsentatę d. Chiappino duellum acceptāti sub illa condōne, de qua superius dictum est, asserens ꝙ postq̄ ipse opposuerit d. Franc. illegitimationē personæ, & quicquid prætendebat ɔ eius honorem, & super illis fuisset iudicatum, per unum ex illis tribus ducibus, & ipse Franc. fuisset declaratus habilis ad pugnā. tunc in termino conuenienti ipse Chiappinus acceptabit campum, aut illum dabit, & sub hac condōne, & non aliter, ipse acceptabat cartellum, querelam, & duellū. Quibus verbis responsiuis consideratis satis constat ipsum tunc non acceptasse modo aliquo locum duellandi. Nā istud

sibi reseruauit, postq̄ fuisset declaratum super opp[…] ciendis per eum ɔ Francis. ut colligitur ex illis uer[…]
26 †extremitatem tpis denotantibus. l. 4. ff. de condō[…]
27 Et†ex illis uerbis, non aliter, denotantibus ipsius [...] luntatem illi soli casui applicatam. l. non aliter. de [...] tio. l. ɔctus. C. de fide instr. cum sim. Et ex illis uerbi[…] cōditione, ac ex illis, acceptabit, in futurum tps pro[…] fit, ut facta præsentatione dictarum litterarū, Chia[…] locum castri Giffredi minimè acceptauerit, nedum [...] ginta dies in d. litteris limitatos, sed nec ēt longè p[…] claratio facta per Illus. Ducem Mantuæ super opp[…] prædictis ɔ Franciscum factis fuerit manifestata, [...] die quinta sequentis mensis Nouembris. Et post [...] ginta, quibus illæ litteræ Illust. D. Aloysij, & Maxi[…] runt præsentatę d. Chiappino iam expirarunt, p[…] tpis limitati, & adiecti præsentationi illarum tm̄ [...] & expirauit oblatio dictorum camporum facta C[…]
28 dictum Fran. Nam†oīa prædicta fuerunt concessa [...] tatum, & post illud decursum intelliguntur fuisse [...] statuliberum. ff. de statuliber. & l. pater filium. §. [...] legatis tertio, & l. statuliberum. §. stichum, de legat[…] & per gl. in c. decet, de reg. iu. lib. 6. & per illum tex. [...] de Cast. in l. epistola, in fine. ff. de pactis, & diffusè C[…] de causis, de offic. delegati, cum si. Et faciunt notat[…]
29 prætor, in prin. ff. de iudic. & in c. non ne, de præsu[…] igitur tps quadraginta dierum limitatum in d. lite[…] dñorum Aloysij, & Maximiliani a die præsentatio[…] tio fuit utile. Non. n. incipiebat currere nisi post p[…] nem, qua subsequuta in progressu fuit continuum [...] lare, & cucurrit de momento ad momentum l. 3. [...] ff. de minor. l. 1. & 2. ubi Bar. ff. de diuer. & tempo. [...] decursis illis 40. diebus computatis a die præsent[…] potuit ipse Chiappinus locum castri Giffredi elig[…] dictum tps illæ patentes literæ iam expirassent, u[…]
30 est, satis apertissimè constat ex processu. Et† tale [...] 40. cucurrit ēt illo tpe, quo causa incidens illarum [...] num pendebat coram Illust. Duce Mantuæ. Nam [...] fuit præfixum instantiæ, & liti, siue iudici, sed iuri[…] parti, & ideo semper cucurrit. l. 2. §. si iudex. ff. de i[…] ponis, la 2. C. quom. & quan. iudex, & plenè tradu[…] illum tex. in d. c. de causis, & post Old. Bar. & reliqu[…] perandum, in prin. C. de iud. & d. Maria. in c. pen. [...] 12. artic. Bal. & Nic. de Neap. in l. scire oportet. §. [...] & in l. si cum ipse. ff. de excu. tut. & per Alex. cons. [...]
31 col. 1. in 2. vol. Eo†ēt quia tale tps non erat vtile, [...] vt in sim. tradit Bal. cons. 391. statuto cauetur, in [...] istis tollitur illa obiectio superius facta, in qua dic[…] dierum, non cucurisse, pendente illo iudicio corā [...] Mantuę. Nam iura & decisiones ibi allegatæ diuer[…] dunt, qñ. s. tps præfigit instantiæ, liti, siue iudici. At [...] præfixum fuit parti, & iurisdictioni, & ideo semp[…] cisionib. quibus s̄. Quibus constat, post elapsos di[…] a tpe præsentationis, ipsum Illus. D. Aloysium, nul[…] habuisse iurisdictionem, cum ipsemet istud declar[…] suis literis limitando tps &c. ¶Nec dicatur eius in[…] & dictum tps fuisse prorogatū per aliam oblation[…] camporū successiuè factam per aliū procuratorem [...] Nam illa in nihilo venit consideranda, ut inferius [...] ostendā. Et ēt in illo artic. suspicionis, & recusatio[…]
32 ¶†Ex istis ēt tollitur alia obiectio superius facta, i[…] batur, acceptationem Chiappini condōnaliter fac[…] pro pura, & simplici subsequuta, & purificata cond[…] balneū, cū alijs ibi deductis. Nā talis acceptatio pe[…] ditione fuit in suspenso, & pendenti, vt notatur in [...] tionali, & in l. cedere diem. ff. de verb. sig. & in c. fi. [...] 6. & plenè per Corn. ɔs. 327. in 4. vol. Verificata aūt [...] conditione illæ duæ patentes literæ campi Illus. D. [...] Maximiliani iam expirauerant, per cursum. xl. dier[…] sentationis. Quo fit, vt licet illa condō, sub qua C[…] acceptauit cartellum fuerit verificata. Tñ eo tpe, q[…] rificata, tales literæ patentes cāpi. et ɔcessio illius fu[…] dños limitatę ad tps. xl. dierum iam decursum, [...]
33 †Consequenter talis acceptatio nulla est, cum con[…] ta non possit trahi retro, ex quo non reperit tps hab[…]

erat in terminis.d.l.q. balneũ.& q̃a talis cõcessio cãpi illo tpe reperitur extincta, tpe purificatę ↄdõnis acceptatio illa ↄdõnalis erit nulla, ẽt subsequuta purificatione ↄdõnis, pp defectum extremi, vt colligit̃ ex no.p Bar.& oẽs alios in l.si is q̃ ꝓ empt. ff.de vsuc.dũ loquit̃ de fictiõne trãslatiua. Talis † igit̃ oblatio facta p Fran.liberauit ipsum ab interitu subsequuto.l.illud, cũ gl.ff.de pericu.& com.rei vẽdi.& p Ale.& alios in l. q. Romę, in prin.ff.de ver.obl.†Et ↄstituit ipsum Chiappinũ ꝓuocatũ ĩ mora.l. si seruũ.§.sequit̃.l.iterdũ.§.fi.ff.de ver.ob.l.si hoiem. ff.de sol.†Nec vlterius ipse Fran.tenebat̃ iterũ offerre dictum cãpum castri Giffredi, cũ illa sua prima oblatio iã expirasset,& satis sibi fuit offerre eã prima vice.l.bouos.§.hoc sermone.ff.đ ver.sig.& tradit Par.de Put.in d.trac.in 2.lib.in ti.an si ꝓuocatus, facie sc̃da,& multa accumulat Fel.in c.2.de treug.& pac. & p Ias.in l.diuortio.§.qđ si in anno.ff.sol. ma.Alex.& doc.in l.qui bona.§.fi.ff.de damn.infe.& eundẽ Alex.ↄs.15.in 4.uol. & Deci.in c.nã ↄcupiscentiã, de ↄst.Cõsequenter ipse Chiappinus post declarationẽ Illu.Ducis Mãtuę nõ potuit, nec debuit acceptare cãpum castri Giffredi, cũ oblatio illius suo facto iã expirasset,& reddita fuisset nulla, cũ nõ simpl'r fuerit acceptata, ut fuit oñsum.Et† quia talis oblatio fuit reddita nulla,& ĩualida, facto & culpa ipsius Chiappini illã infra tp̃s limitatũ nõ acceptãtis, iure licito potuit ipse Frãc.facta declaratione p Ill.Ducẽ Mantuæ denuo,& iterato facere aliã oblationẽ camporum, quã fecit.Facultas.n.sibi ↄcessa offerendi cãpos non fuit sublata, vt de nouo nõ possit offerre, stãte electione inualida, & nulla facta p ipsum Chiappinũ, vt probat̃ in l.2.ff.de optio. lega.& in c.ↄpromissarius, iuncto.c.vt circa, de elec.li.6.& tradunt Bar.& Alex.nu.2.& Ias.nu.3.& cęteri oẽs post gl.in l.serui electione.ff.de leg.1. Et† q̃m acceptatio dicti cãpi facta per Chiappinũ fuit inualida,& nulla, & pinde ac si facta nõ fuisset, quò ad ipsum Frã.res dr̃ esse integra,& iõ potuit illã reuocare,& ab ea variare,& aliã offerre, ꝓut fecit illã in parte reuocãdo, arg.l.fi.C.de acq.poſ.& plenè notant oẽs in d.l.serui electione, cũ illa prima oblatio non fuerit pfecta ante acceptationẽ validã, arg.eorũ quæ hñr in l.ab emptione.ff.de pac.& in l.1.& 2.C.q̃n lic.ab empti.disce.Et† ꝓut dicimus in iudicio ↄtentioso, in quo licitum est parti re integra recedere a iudice, in quo conuenerunt.l.si ↄuenerit.ff.de iur.om.iud.& plenè in c.1.de iudi.ita ẽt erit licitum id fieri,& in duello, qđ ꝓcedit ad instar iudicij ↄtentiosi, vt diximus superius.Eo† ẽt quia nõ fit licitũ Chiappino se iuuare ex aliquo actu facto p Franc. si Chiappinus illũ nõ acceptauit formiter, vt p illũ text. tradunt Bal.& Alex.in 3.no.in l.3.C.de repud.hære.& refert Ias.in l. error.co.2.C.de iu.& fac.ign.& in l.postq̃ liti, co.1.C.de pac. & facit, qđ hr̃ in l.cũ pcũ.C.de lib.cau.& p Bal.in l.1.C.de ↄfes.Bar.& alios in l.naturał'r.§.nihil cõe, in 1.lec.ff.de acq.poſ. & in l.magistratib.ff.de iurif.om.iud.& p gl.in ver.corã,& ibi not.Abb.in c.cũ venissent, de eo qui mit.in poſ.cau. rei seruã. & diffusè p Fely.in c.capitulum, co.19.de rescri.& p Fran.de Cur.consi.77.super artic.Et† quia ipse Chiappinus ĩ.tp̃s primam oblationem formiter non acceptauit, Frã. ipse illã oblationem loci,& iudicis p eum oblatã non tenebat̃ obseruare, vt in fortioribus terminis tradit Par.de Put.in d.trac.lib.1.in ti. an pugnãtes cępta,& indicta pugna possint pęnitere, co.29.Et potissimum cũ ipse Ill.d.Aloysius fuerit redditus suspectus, vt qđ plenũ inferius tangemus.¶† Ex quibus adducta superius in ↄrium non obstãt, dum dicebat̃, Frã.nõ potuisse variare oblationẽ cãporum,& ꝙ sua mala electio erat in culpa &c. Nõ ẽm ꝓcedunt, q̃n res erat integra, ꝓut hic.Et q̃n oblatio fuit reddita nulla,& inualida.Itẽ & q̃n nõ fuit formiter p aduersarium acceptata.Vel q̃n superuenit noua cã recusationis iudicis. Et firmãtur ista: nã a tali prima oblatione cãporum vr̃ fuisse recessum.Nã ante declarationem Illu.Ducis Mãtuæ,& post illã, ꝓcuratores dicti Chiappini dictum fuit, ipsum acceptaturũ cãpum, vel daturum, supplicãtes d.Illust.Duci.si ipse vellet dare, quibus ex verbis fatentur, prius non acceptasse locum campi, ꝓut verè non acceptauerãt, vt deduximus. ¶† Et sicut ipsi Chiappino licebat acceptare alios cãpos, vel dare, non obstã. oblatione facta p Frãciscum, pariter illa reddita nulla, & inualida licitum debuit esse Frãc.alios cãpos offerre, cum a pari debeant ꝓcedere ꝓuocans,& ꝓuocatus, regula non debet, de re iu.iur.lib.6.& toto illo titu.quod quisque iur.& in ca.oẽs de constitutio. Ad † quod etiam, nã cum inter istos principales, & eorum ꝓcurator.contentio esset, an post declarationem Illust.Ducis Mantuæ ipse Chiappinus posset eligere locum castri Giffredi,& an ipse Frãciscus posset offerre alios cãpos, ꝓut obtulit, super hac controuersia partes ipsę se remiserunt iuri, & iudicio non suspecto.Debuit igitur expectare tale iudicium ipse Chiappinus, & non ꝓpria authoritate eligere campum p̃dictum suspectissimum,& cuius oblatio iam expirauerat, & quem de iure eligere non poterat, vt ostendimus.Consequenter ad p̃dicta nulliter fuit ꝓcessum & p ipsum,& p iudicem suspectum, de quo etiam inferius dicemus, ad quod ẽt faciunt notata p Bald.in trac.scisma.co.20.Et suum erat rogare vnum ex illis principibus, quorum iudicio se remiserat, vt id haberet decidere.Nec illi principes debuerunt se offerre ei, Immo recusauit, vt aliquis illorum requireretur, recedens penitus ab eo, quod obtulerat velle stare iudicio illorum.& tenaciter psistens solùm velle duellum inire in loco castri Giffredi, cuius oblatio iam erat reddita nulla,& expirauerat, sibi ipsi contrariando, contra not.in l.prima, C.de fur. vbi Mod. concordan.
46 adducunt.Iure igitur permittente ipse Fran.prouocans fecit secundam oblationem camporum, quam ipse Chiappinus ꝓuocatus, licite recusare non potuit, cũ fuerit alternatiua,& cõtineret, ut ipse Chiappinus vnum ex oblatis eligeret, vel ꝙ ipse daret alios, arg.l.manifestæ turpitudinis.ff. de iureiu.& eorum quæ tradit Par.de Put.in d.trac.in lib.2.in ti.Quis secunda vice habet eligere,& f.27.& 28.¶Et si aliquos illorũ, quos secundo loco ipse Frã.obtulit, Chiappinus ipse habebat suspectos, iam oblati erant alij minimè suspecti, ut locus,& dñs Scãdiani,& locus illorum dominorum de Gazzoldo prima uice
47 oblatus, sic & alius nouissimo loco nominatus.¶† Nec obstabit illud, quod dicebatur, Chiappinum iure ꝓprio,& ex psona sua ĩ.sex menses tanquã ꝓuocatus habuisse electionem loci, in quo erat decertandum, p constitutionem Fede. Imper.& obseruantiã iuris militaris, ſm Pari.de Put.s̃.citatum. Nã hodierna tempestate obseruantia militaris in ↄrium se hẽt, electio em̃ loci competit ꝓuocanti.Præterea obiectio cessat: q̃a Chiappinus ipse non fecit talem electionem, volens vti iure ꝓprio,& suo, sed eo q̃m fuerat sibi oblata p Fran. vt aptissimè constat ex ꝓcessu, quod minimè facere potuit rõnibus, causis, & iuribus s̃.deductis.Prout etiam cessat obiectio, ex quo elegit iudicem suspectum ꝓuocanti, quod ipsi minimè concede
48 batur, vt inferius dicemus.¶† Nec ẽt obstat illud vltimum, in quo dicebatur in duello, & pugna licere ꝓuocato vincere aduersariũ ĩsidijs, fraude &c.Procedit.n.istud, q̃n pugiles & certantes essent intra cãpum duelli, non aũt anteq̃ in illud ingrediant̃, vt declarat ipsemet Bar.s̃.in ↄrium adductus in d.l.si rẽ tibi.§.fi.ff.de p̃scr.verb.& firmant doct.in l.in exequutione.§. fi.ff.de verbo.oblig.Et si antequã ingrediantur, vnus ipsorum vtitur aliquo stratagemmate,& fraude,& insidijs, tolerat̃, quãdo alia pars non ↄdicit, nec se opponit, nec illud re ipsa, & facto subuertit, vt cõstat plurib. exẽplis,& Annibalis, ac aliorũ, qui illis usi laudãtur,& cõmendantur,& passi stragem, & illis non obuiantes, reprobantur,& condemnantur.At in casu præsenti Frã.ipse oĩa opposuit, nec pmisit Chiappinum vincere ipsum, fraude, dolo, vel astutijs, Quo fit vt obiectio penitus ruat.
49 †Et potissimum considerãdo dictum diui Augustini, & Nic. de Lyra sup Iosue.c.8.uolentium, illud dictum, licere insidiari,& vti dolo ad vincendum, ꝓcedere, quãdo quis fouet iustitiã aduersus illum, cui insidiatur, quod minimè potest adapta-
50 ri ad casum præsentem.¶† Minus etiam istis obstare habet, si Chiappinus diceret, potuisse facere talem electionem dicti cãpi,& si non virtute primæ oblationis, cum nõ acceptauerit infra tp̃s limitatũ, vt superius fuit ↄclusum,& illa expirasset, tñ potuit dictum locũ eligere virtute alterius oblationis sibi factæ die.23.Oct.1534.p dñm Georgiũ Conegranũ, fratrẽ & ꝓcuratorẽ d.Frã.seu p eius substitutũ, qui ĩ scriptura p eos p̃sentata.d.nomine.Ill.Duci Mantuæ insteterunt,& petierũt.d.Ill. Ducẽ ꝓnũciare Chiappinũ fuisse obligatũ inire duellũ, cũ d. Frã.ſm querelã ad illũ transmissam,& in vno de trib. campis eidẽ oblatis, quã oblationẽ ipse Chiappinus.ĩ.tp̃s.xl.dierũ acceptauit & acceptationẽ vnã cũ electione armorum notifica-
51 uit d.Frã.†Per quã sc̃dam oblationem vr̃ recessum à prima,& illi primę renũciatũ,& ↄfirmata fuit oblatio primo loco factã de d.loco Castri Giffredi, vt in si.dicit Bar.in l.fi.ĩ pri.ff.de his q̃ in frau.cred.& Pau.de Ca.in l.1.§.1.ff.de fer.Cessant.n. ista

Nam d.Georg.eius procurator, & substitutus eius nullū habebant mandatum a dicto Fran.faciendi talem oblationem.Cōsequēter tanq̃ facta a carente autho.fuit nulla,& penitus inualida,nec potuit d.Fran.nocere,cū ad id requireret̃ spāle man-
52 datū,vt inferius dicā in arti.suspecti,& recusati iudicis. Et† ꝙ careret mandato,& authoritate assertam oblationē faciēdi satis ōndit̃ ex lectura mandati p dictū Franc.facti ipsi Georgio, necnon & per actus subsequutos,gestos p ipsum Fran.max.dū iurauit dictū locū,& iudicē suspectissimū prorsus ꝯriantes dictæ oblationi,& inferius ēt dicet̃.Et dictus procurator ꝯstitutus tm̄ fuit a dicto Fran.super illo artic.vertente corā d.Ill.Duce Mantuæ,in quo solùm disceptabat̃,an d.Fran.haberet legitimā personam prouocādi Chiappinum ad duellum.fines cu ius mandati ita limitati non potuerunt egredi,nec extendi, & trahi ad illam oblationē,per quam aliud iudicium duelli erit agitandum coram alio iudice.Et tales procuratores ad illū articulum ꝯstituti non potuerunt se impedire de alijs, & ꝯñr facere talē oblationē in ꝑiudiciū ꝯstituētis.l.diligenter, in prin. ff.mād.c.cū dilecta,de rescr.ubi Fely.& plura ꝯgerit Ias.in l. si
53 procurator.C.de procu.nu.9.& col.1.†Et tradunt Abb.co.9. & Fel.congerens plura in c.1.ex̃ ut lite nō ꝯte.dum volunt,gesta per ꝓcuratorē in uno iudicio nō officere, nec nocere dn̄o
54 in alio,ut ēt ponit Ias.in d.l si procurator.Prout † ēt obiectio cessat.Nam talis oblatio per procuratorem ꝑdictū facta nullū potuit affere ꝑiudiciū.d.Franc.principali, & ꝯstituēti respectu recusationis,& suspitiōis iudicis ꝑdicti loci oblati, ut diffusè,
55 & cōcludēter inferius ex multis ōndemus.Prout †ēt & tertiò cessat obiectio.Nā procurator,& substitutus offerre nō poterant locū Castri Giffredi & Luzzaræ, nec dn̄os illorū in iudices duelli.Qm̄ patentes lr̃æ dictorū dn̄orū, & locorū iā expirauerant,& nullæ redditæ erant,ut superius ꝯclusimus,ꝯñr talis oblatio de illis duob.locis,& iudicib.non pōt intelligi,nec ad illa,& illos adaptari.Et ut actus dictæ oblationis valeat, ut in dubio dicendum est,ꝓm iura vulga. oblatio illa adaptanda est,& referenda ad alium locum,& iudicem primò oblatū ualidum,& non extinctum illorum dn̄orum de Gazzoldo,quorum patentes lr̃æ durabant.Nam tp̄s in illis limitatū incipie-
56 bat currere a die acceptationis. † Et hmōi interpretatio recipienda est,nedum vt actus dictæ oblationis valeat, ut dixim⁹, sed ēt vt talis oblatio minus habeat præiudicare offerēti, ar.l. cum de indebito.ff.de prob.cum si.& vt videat̃ facta de actu valido,& nō de actu nullo,& extincto,ad no.in l.4.§.cōdēna-
57 tum.ff.de re iud.cū ꝯcor.¶†Nec dici pōt, patētes lr̃as dn̄orū Aloy.& Maximiliani,decursis dieb.xl.post ipsarum præsentationem,non expirasse pp ꝯsensum.d.Alo.oblationi factæ,p dictū procuratorē,qui nō debuit offerre,si expirauerāt,& extinctæ erant. Nam verū est,procuratorē malè,& nulliter fecisse oblationem,rōnib.& decisionib.quib.s̃. Nec ipse d. Alo. potuit ꝯsentire,cum iam expirassent,esto ꝙ denuo,& iterato potuisset ꝯcedere cāpum,requisitus tñ,& non suo absoluto iudicio inhærendo primis lr̃is,& primæ ꝯcessioni, nullæ,extinctæ,
58 & q̃ iam carebat spū,& aīa.Præterea,†si verba dictæ oblatiōis factæ per Geor.procuratorem bn̄ considerant̃, directa solùm fuerunt ad Ill.Ducē Mantuæ,& nō ad Chiappinū,a quo Illu. Duce petitum fuit,ut hēret duo declarare, primū,ꝙ Chiappinus eēt obligatus ꝓm tenorē q̃relæ inire duellum cū.d.Frā.Secundū erat,ꝙ declararet duellū ineundū in uno de illis tribus locis eidē oblatis,qđ referri dēt ad locū,& iudicē ualidū,& habilē,& nō ad alia duo iā extincta & expirata,ut diximus, ac suspecta,& successiuè recusata,& qm̄ Ill.Dux Mantuæ solùm declarauit primū,prout ad illud declarādum electus erat, & iudiciū assumpserat omittendo ꝓm,cuius onus minimè receperat,meritò sup isto sc̄do capite Chiappinus ipse non pōt facere aliquod fundamentū:cū talia uerba non fuerint ad ipsum relata,sed tm̄ ad d.Ill.Ducē.Nec illa cōtineāt nouā oblationē dictorū cāporū,sed enūciatiuè tm̄ referāt oblatos.Et talis supplicatio p dictū procuratorē facta Ill.Duci quò ad ꝓm caput, sup quo dictus procurator nullā habebat authoritatē, & sup quo d.Ill.Dux nihil declarauit,cū tale onus sup hmōi declaratione non assumpsisset,nō potuit in aliquo ꝑiudicare ipsi Frā.
59 ꝯstituenti.Eo†ēt cū a dicta.d.Ill. Duci,seu tacita oblatione,& enunciatiuè facta p non hn̄tem ptātem fuerit iam recessum p actus subsequentes gestos,& p ipsum Chiappinum, & p eius procuratorem,dum ageret̃ controuersia,in quo loco esset decertandum,& corā quo iudice,& ambæ partes in hoc fe[...] serunt iudicio,& ar bitrio nō suspectorū,& dispōni,ac de[...]
* ni iuris*cōis,vt superius iam diximus,& p alias lr̃as,& [...] ras pn̄tatas p ꝓcuratores dicti Chiappini fuerit petitu[...]
60 locus ad duellandum.¶†Nec dici potest, talē oblatione[...] ciatiuè factā,successiuè fuisse notā,& cognitā d.Fran.qui[...] eā nō reuocasset,visus est eā approbare.c.1.in fi.ex̃,ut li[...] cōte.& ibi diffusè per Fel.post Abb.& alios.Tollit̃.n.ob[...] ex quāplurib.ibidem p eundem Fel.collectis,& p Can[...] parte decani.de rescr.& diffusius p Alex.in l.sæpe.ff.de re[...]
61 nu.17.& alijs sex seq.Et†considerata facti contingentia [...] senti disceptatione cessat penitus obiectio.Nā ipse Fran[...] minimè notam habuit assertam oblationem,vt requirit[...] d.c.1.in fi.nec est verosimile,ꝙ si eam notam habuisset[...] set illi patientiam.Tum quia non dederat ad id mand[...] quoq;,qm̄ per actus subsequentes per eum gestos ꝯdixit[...] tus recusando dictos iudices & loca vti suspectissima. E[...] quos actus sequentes ꝯrios assertæ oblationi declarat̃ q[...] fuerit suus animus in præteritū.l.si qui adulterij. C.de [...] §.pauonum.institu.de rer.diuisio.l.sed iulianus.§.proin[...] ver.seq.ff.ad mace.& qm̄ ꝯdictio,& voluntas,nedum v[...] sed facto & re ipsa declaratur.l.de quib.ff.de legi.l.Pau[...] rat.hab.& quia nunq̃ acquieuit,nec consensit dictæ asser[...] lationi,vt dici posset,qđ penitus inficiat̃,vt deduximus, [...] enim recusauit dictum locum castri Giffredi,& iudicē ip[...] vti suspectissimum,nedum ex cāis emergentib.post suam [...] priam oblationē,ante illam assertam,& vt dr̄ factam per [...] procuratorem,sed ēt ex alijs emergentib.post assertā ob[...] nem p procuratorem factā,vt dicet̃ inferius.Quib. not[...] sis emergentibus & futuris talis asserta oblatio adaptar[...] modo pōt.¶Postremò d. Chiappinus nō poterit se iu[...] asserta sn̄ia,seu declaratione publicata,& manifestata p[...]
62 d.Aloy.pluribus ex capitibus statim deducendis.Qu[...] ipse Chiappinus dicere posset,præfatum Illu. dn̄m [...] ctum per Fran.amplius non posse p eundē recusari,[...] in auth.offeratur.C.de lit.ꝯte.& in l.cū Papinianus,[...] & ꝯñr.C.de sent.cum talis exceptio suspicionis oēs a[...] dere dēat.l.sed & si susceperit.ff.de iud.c. inter mona[...] ff.de re iud.p Bar.& alios i l.quidā ꝯsulebat.ff.eo.tit.[...]
63 l.fi.C.de sent.Et†ꝙ non sufficit viua voce recusare. [...] scriptis porrigenda est,vt tradunt Iaco.But.Ang.Saly.[...]
64 Mod.in l.cum specialis.nu.11.C.de iudic.Et†quia re[...] iudicis non esset friuola,& temeraria,ꝓm Ang.& Ale.[...] tes alias decisi.in l.quia poterat,nu. 5.ff.ad trebe.Po[...]
65 †cū Illu.d.Aloy.præstiterit securitatem loci, in quo d[...] erat ꝯmittendum,nec est verisimile, nec præsumend[...] Ill.d.infringere voluisse suam securitatem,arg.l.1.in [...] ad leg.Iul.maiest.& l.postliminij ius.§.captiuos.ff.de [...]
66 postli.reuer.& l.conuentionum.ff.de pac.cum si. Et[...] migeri hoc iure vtuntur,nec dicunt locum non esse [...] modo habeant securitatē Ducis belli,minimè curātes [...] re suspicionē,vt prosequitur Par.de Put.in d.trac.in [...] qō de vno nobili,vbi referēdo plura exēpla de Tito [...] de Claudio Asello,& quibusdā alijs istud firmat,vt [...]
67 prosequit̃ Lau.Calc.in d.suo cōsi.2.in vlti.dub.Maxi[...] derata dignitate,& integritate personæ Ill.d.Aloy.& [...] stentia,& probitate,pp quas qualitates vr̄ permissum [...] dere a reg.iur.l.sed & reprobari.§.amplius.ff.de excu[...] l.si cum dies.§.si arbiter.ver.quid tn̄.ff.de arb.& per [...] adducentem alia in l.si verò.§.de viro,in 1.fallen.ff.sol[...]
68 & Barb.in rub.de reb.eccle.nō alie.col.6.Et † facit d[...] in tit.de iudi.de leg.§.superest,versic.quid si non est,[...] fert Alex.in l.qui iurisdi.in 5.fallen.& Ias.ibi in 13.[...] iurisd.om.iu.& idem Ias.allegans alia in auth. iubem[...] iud.& Phi.Fran.in c.postremò,co.5.ver.6.quæritur,[...]
69 Et†maximè quia ipse Ill.d.Aloy.reuocauit substitut[...] factum,& constitutum,cum ipse esset procurator Chi[...] per quam reuocationem vr̄ cessasse oīs cā suspicionis, [...]
70 ipsum per prius vigebat.Eo†insuper:qm̄ suspicioni, [...] tioni vr̄ fuisse tacitè renunciatum p illā oblationem, [...] cit Georgius procurator Frā.postq̃ d. Illustr. do. Aloy.[...] ꝯstitutus procurator a dicto Chiappino,vt no.in d.c.in[...] nasterium,& in c.gratum,de offi.deleg.& in l.fi.ff.de e[...] Bal.& Sal.in l.pactum curatoris,C.de pac.cum alijs [...]

per Alex.post Bar.in l.fi.ff.de his quæ in frau.credi. & Pau.de
1 Cas.in l.1.§.1.ff.de fer.Potuit†.n.isto casu talis ꝓcurator ꝑiu
dicare Fran.prin.ipsum ɔstituēti, ꝓut ꝑiudicaret, si ipsemet fe
cisset,ſm Bar.& Pau.de Ca.ubi s̄.& ꝑ doc.in c.cū olim,de of.
dele. vbi post gl.firmāt, prorogationem iurisdōnis posse fieri
ꝑ procuratorē,vt ēt notat per doc.in l.si cōuenerit.ff. de iuris-
di.om.iu.Et tali prorogationi ipse Ill. de Alo. potuit ɔsentire,
ut tradit in d.l.si ɔuenerit,& in d.c.cū olim,& in c. G. & P.eo.
2 tit.& in l.2.ff.de iurisd.om.iu.cū si.Eo† ēt:qm̄ Anselmus Bo-
ninus alter procurator.d.Fran.nō vr̄ habuisse mādatum ad iu
randum suspectū aliquē,prout de iure requirebat.Et quia no-
tarius rogatus de suo mādato recusauit dare copiā illius asserē
do Ill.d.Cagninū hoc eidē mādasse ad effectū, ne tale mādatū
ab alijs uideret,tanq̄ insufficiens,& nō ɔtinens talē clām.Nec
tale mādatū ꝓcurator Franc. ꝑsentauit,nec alias scripturas fa
ciētes ꝓ ipso,& illis nō ꝑntatis,nec uisis iustitia,& ius bonū d.
Frā.nō potuit ɔsiderari,& nec ꝑ d.Ill.d.Aloysiū uideri.Quib.
3 †cōsideratis,valida fuit sn̄ia & declaratio Illu.d.Aloy.potissi-
mū ɔsiderato stilo,& vsu armorū,ut vr̄ ɔcludere Pari.de Put. ī
ꝑalle.trac.lib.2.col.11.& seq.in ti.quæst.de uno nobili prouo
cato,vbi arguēdo ad partes ɔcludit,valere sn̄iam iudicis recu-
sati suspecti,prout fuit ibi in Rege Frāciæ ɔcedente locū duel-
li,& postmodum allegato suspecto.Eo†insuper, cum ipse Ill.
d.Aloysius ad dictam suā declarationē,& sn̄iam ꝓcesserit non
solū suo arbitrio,& proprio iudicio,ac opinione, sed ēt sufful-
tus,& roborat⁹ arbitrio,& iudicio plurimorū Excellētissimo.
doct.necnon,& q̄ plurium Ill.dn̄orum armigerorum, & mili
tū,quos oēs in calce dictæ suæ sn̄iæ citat.Et†a qua sn̄ia vr̄ nō
potuisse appellari,cū uideat esse sūmus princeps in dicto suo
dn̄io,ī quo ꝑstitit securitatē,ar.l.primæ.ff. a quib.appel.nō lic.
& l.1.§.de his.ff.de offi.ꝑfec. ꝑtor.& l.1.§.exactis. ff. de orig.
iur.cū si.¶Istis tn̄ nō obstantib.qđ superius dictū fuit, verissi-
mum est,ipsi Chiappino assertā sn̄iam ꝓdesse nō posse,nec ex
ea posse se ipsum iuuare:qm̄ sn̄ia ꝑdicta,seu declaratio fuit,&
est ipso iure nulla,inualida,& iniusta.†Tū primò q̄a ipse Illu.
do.Aloy.carebat penitus iurisdōne,ut apertissimè ɔstat ex lr̄is
suis patentib.in quib.acceptat & obtulit se paratū, & velle es-
se iudicem infra.xl.dies tm̄ numerandos a tpe ꝑsentationis di
ctarum suarum literarum, & facta computatione dierum,q.b.
fuere presentatæ usq; ad diem assertę prolatę sententię,nedum
decursi fuere dies. xl.sed longè plures,& plures, quo fit ut pro
lata oñdat longè post tp̄s præfixum, & limitatū in dictis suis li
teris,& postq̄ sua iurisdō expirauerat. Consequenter promul-
gata oñdit a carente iurisdōne,& a penitus priuato, & sic nul-
liter,ſm iura cōia,& vulga.Cum.n.se ꝑbuit iudicem infra tp̄s
limitatum,post illud apertè denegauit se velle iudicare , ut su-
perius ɔcludenter oñdimus.Nec†ipse Illu.do. potuit inhære-
re dictis suis lr̄is præstando consensum Chiappino postmodū
eligenti locū castri Giffredi,& suum iudiciū . Nā talis electio
nulla penitus fuit,immo inualida,& īefficax, & ut diximus su-
perius.Minus ēt potuit illam ualidare inhærendo,& prestādo
consensum assertę obligationi factæ ꝑ Georgium ꝓcuratorem
Fran.qm̄ lr̄æ prędictæ,& cōcessio cāpi iam expirauerat, & nul
la reddita fuerat,& per prius erat formiter,& legitimè reuocā
da,& postmodū offerenda , ut ex plurib.superius oñdimus,&
inferius ēt dicemus oñdentes talem assertam oblationē nul-
lā penitus fuisse.Et de nouo ipse Ill.d. Aloysius nō potuit suo
solo arbitrio,& recusante ipso Fran.locū duelli ɔcedere,cū nō
eēt iudex ɔpetens,nec Chiappini,nec Franc.¶† Nec per illam
assertam oblationē Georgij procuratoris pōt dici factā fuisse
prorogationem in ipsum Illu.d.Aloy. Tum quia d. Georgius
carebat in hoc mandato,& authoritate.† Tū quia prorogatio
erat facienda ī.tp̄s.xl.dierū,& nō post illud decursum. l.in re
bus.§. fi.& l.sed si manente,ubi gl.ɔco.citat.ff.de precar. Tum
quia ꝑ istū actū,& per eā uidebatur renunciari suspicioni,& re
cusationi iudicis,qđ magni est ꝑiudicij,& exigebat spāle man-
datum. Tum ēt quia ɔtinebat uolūtariam ɔcessionē nociuam
ipsi Fran.ut inferius dicemus. Tum quoq; qm̄ asserta oblatio
illium hēt sensum,& diuersam penitus interpretationem, cōsi
deratis uerbis ipsius,& persona ad quam dirigebat, ut aperui-
mus superius.Et sic cessant,quæ in oppositum dicebant de ꝓ-
rogatione,per c.cum olim.de offi.deleg.cum si. Non.n.pōt in
casu ꝑsenti considerari prorogatio aliqua.¶ † Secundò asserta
sententia oñditur nulla:qm̄ ipse Illu.d.Aloysius obtulit se solū

uelle esse iudicem de eo,quod in suo steccato,seu cāpo demō-
strando esset conueniens, iudicare autē se non esse suspectū iu
dicem,immo habilem cum a dicto Franc.per prius,& pluries
fuisset recusatus,minimè conueniens est. Nec istud ɔuenit iu-
stitiæ & honestati,tale.n.iudicium super suspicione proposita
nō spectabat ad ipsum,ut inferius dicet. Consequenter super
alio iudicauit,& non sup illo,de quo tm̄, & sic taxatiuè voluit
81 esse iudicē,& obtulit se iudicaturum,& sic nulliter. ¶†Tertiò
sn̄ia ꝑdicta nulla oñditur.Nam ipse Ill.d.Aloy.in dictis suis li
teris declarauit, se nolle esse iudicem,nisi de eo,quod esset cō
ueniens postq̄ prænominati Chiappinus,& Fran.essent in stec
cato,seu in loco deputato ad duellum , & postq̄ haberēt arma
in manibus,& sub istis qualitatib.ipse Chiappinus acceptauit
dictas paten.lr̄as,ut apertè constat in processu,& ita ēt accepta
82 uit assertam oblationem factā per Georgium. Fuit † igitur ex
istis iurisdō.d.Ill.d.Aloysij limitata, & restricta ad illa tantū q̄
per utrāq; partem contingerent dici vel fieri, posteaq̄ cōstitu-
tæ essent in campum duelli,& non aliter.Produxit igit limita-
tum effectum.l.in agris.ff.de aqui.rer.do.latè per Fely.in c.cū
dilecta,de rescr.& in c.ex parte,de offi.dele.& per Mod. addu
centes plura in l.age.C.de transa.l.non distinguemus.§.de of-
ficio.ff. de arbi.Non debuit igitur iudicare de his, quæ dicta,
& gesta fuerunt ante,& ex.ingressum cāpi,ꝓut iudicauit,uide
licet,de suspicione & recusatione ꝑ longū tp̄s anterius,propo-
83 sita,& deducta per d. Fran. Illa†em̄ dictio postq̄ prædicti eēt
in steccato,excludit oē tp̄s anterius.l.Emilius.ff.de min.ꝑ Bar.
& alios in l.2.in fi.ff.si cer.pet.per Bar.& Alex. in l. fructus,in
fi.ff.sol.mat.ꝑ gl.in l.pacta cōuenta.ff.de ɔ̄h.emp. cū cōco.ad
84 ductis per illū tex.per Cano.in c.cū tu,de testib.† Et illa ver-
ba,postq̄ prænominati habebunt arma in manib. sunt nume-
ri pluralis,qui nō in vno,sed in duob.verificādus est.l.ubi nu-
85 merus.ff.de testib.c.2.de fil.presb.¶†Quartò nulla oñditur.
Nā vera ɔclō est,a sn̄ia lata super duello,ꝑ istos dn̄os recogno
scentes superiorem posse appellari,ut plenè prosequit Pari.de
Put.in d.suo trac.in vlt.lib.in tit.an a sn̄ia lata in duello possit
appellari ,ɔcludēs,ꝙ si fuit aliquis electus vt iudex competēs,
prout cōiter faciunt milites,& vt fuit factū hic,prorogantes il
lius iurisdictionē,ab illius sn̄ia poterit appellari: qm̄ iudex vr̄
* electus ex cōi*cōsensu,& uoluntate de his, quæ gerunt in sua
iurisdōne.l.ex ɔsensu.ff.de appel.l.episcopali. C. de epis. aud.
Et subdit,ꝙ si ille,a cui⁹ sn̄ia fuit appellatū,nō admittit appel-
lationem,poterit appellans adire superiorē pronunciātis , vel
more militum eligere aliū iudicē,& ipsum adire cū q̄rela , pe-
tendo ꝙ decernat,& iudicet cū ɔsilio procerum sup tali iniu-
stitia.Reprobās,& dicēs falsam esse opinionē dicētiū,nō posse
appellari,& ensem esse iudicē facientē executionē vnā cū sn̄ia
ea rōne:qm̄ sępe contingit iniustas sn̄ias proferri ab his,qui ꝑ
sunt duellis.Et ɔuenit ad superiorem illorū ꝓuocari,& recur-
ri per uiā q̄relæ,& grauaminis. Et si pronuncians superiorem
nō haberet,supplicabitur ei,vt cū alijs ɔsiliarijs grauamen re-
uideat,& si id recusaret , postremò recurreret ad Imperatorē.
86 Ex†quib.patet allegata superius in ɔ̄rium nō ita passim proce
dere,dū dicebat ab illa asserta sn̄ia.d.Illu. d. Aloysij non posse
prouocari.Nam permissa fuit, & est appellatio ad ipsius supe-
riorē,& sic ad Imperato.Et qm̄ anteq̄ proferret assertā sn̄iam,
procurator Fran.denuo allegauit ipsum suspectum , instando
ꝙ non deberet procedere ad aliquē actum, & prouocando ad
87 Cæsarem superiorem ipsius Ill.do.Aloysij.†Verè pendente ta
li appellatione ipse non potuit ad ulteriora procedere,& quic
quid fecit,& ꝓnūciauit,nullū fuit,ex quo pendēte appellatio
ne oīa debēt stare in eo statu,in quo erāt ante appellationē, vt
hr̄ toto tit.nil no.appel.penden.& in l.ex illo.C.de appe.& in
c.nō solū,eo.tit.lib.6.& per Bart.& alios in l.ab executore. C.
quor.appe. Et processus ille factus per iudicē a quo null⁹ fuit
vt notat in c.per tuas,& in cap.licet,de sent.exc.& in c.audien
88 tiā,& in c.directe,de appe.& firmat ēt Pari.s̄.citatus.¶ † Vlti-
mò asserta sn̄ia fuit,& est nulla,tanq̄ prolata a iudice suspecto
& recusato.c.cum spāli,vbi oēs de appe. accumulātes alias de-
cisi.cum alijs adductis ꝑ Alex.in d.l.quia poterat. ff. ad trebe.
co.2.nu.6.post Bar.& alios,& ꝑ Pau.de Ca.cōsi.22.Circa pri-
mum,co.2.& Lud.Bolo.consi.36.co.3. versicu. præterea hic
iungo.Suspendit em̄ talis recusatio iud.suspecti ipsius iurisdi
ctionem: sicuti facit appellatio,ſm gl.in c.quoties.in 2.q.6.&
notant docto.in c.super eo.citantes concord.extra de appella.

89 Nec† fuit dedecori ipsi Illus.D.Aloy.ꝙ recusaret ut suspectus a d.Frā.immo potius honori,ut se exoneraret a munere suscepto,& redderet quietus:cũ talis sua recusatio non procederet ex infamia,seu cā inhonesta,sed ex amicitia,uel alia simili,quā gerebat,& habebat erga Chiappinũ.Et illa uerba ꝓlata ab Imperatore in l.cũ spālis.C.de iudi.disponētia,ꝑiculosum esse corā iudice suspecto subire iudiciũ,qm̃ inde solent sequi tristissimi euentus.Nedũ partes ipsas ꝯcernunt, quinimmo & ipsum
90 iudicē.Et † illud certissimũ est,iudicē duelli nedũ debere esse iustũ,immo nec declinātē ad alterā partē, nec plus dēt facere uni q̃ alteri,nec alicui suspectus esse dēt,& ita se gerere dēt, vt neutra partiũ possit de eo in aliquo ꝯqueri, ut plura deducit Par.de Pu.ĩ d.suo tra.li.2.sub ti.quæs.de uno nobili,& in li.1. in ti.qs dicat iudex cōpetēs, & tradũt doc.in l. aptissimi.C.de iud.& Can.oēs in c.postremò,de appel.& ĩ c.qa suspecti.3.q.5.cũ ꝯcor.Et bñ faciũt tradita ꝑ eũd.Parid.ĩ d.tra.li.2.c.1.cōcludentē,locũ duelli dr̃e esse talē,vt ex eo alter pugnantiũ nō possit hr̃e maius cōmodũ,& fauorē,respectu solis,pulueris,& similiũ,a fortiori igit cessare dēt fauor iudicare debētis.Cōsequenter recusari pōt,& suspectus dici,qñ in alterā inclinat,& adest suspicionis iusta cā,ut ēt ꝯcludunt D.Ant.de Pratouete. ĩ suo ꝯs.inci.si ꝯ vasallũ,col.7.& seq.& Ang.Are.ĩ suo ꝯs.inci. in themate supradicto,q̃ ꝯsilia hñr in calce primi uol.ꝯsiliorũ
91 Barba. ¶†Quòd mō iusta cā recusandi d.Ill.D.Aloy.fuerit in ipso Frā.euidētissimè oñdit. Nā post literas patētes cāpi, quas ipse dedit ꝯ eundē Frā.& ipsiꝰ honorē & famā ꝯsuluit Chiappino eius aduersario,ut ꝯ illũ faceret illas oppōnes,de quibus superius diximus,tendētib.ꝯ ipsius honorē & ad eius iniuriā. Assumpsit ēt mandatũ procurationis in fauorē d. Chiappini corā Illus.Duce Mantuæ.Constituitq; aliũ substitutũ per suas literas.Opposuit ꝯ testes productos ꝑ ipsum Fran. Consilium ꝑstitit ipsi Chiappino a prin.vsq; ad finē,nedũ ante sñiam prolatā ꝑ Ill.Ducē,sed ēt postmodũ,vt ipsemet fatet in suis literis ꝑ eũ destinatis Magnificis Senatorib.Illu.Ducis Mantuæ,& vt est videre per alias scripturas,de quib.in processu inde formato. Præstando Chiappino eius cācellariũ,& reliquos notarios castri Giffredi,paratissimos ad singulos actus,quos ipse Chiap
92 pinus gerere uolebat,ꝯ d.Fran.in pñti cā duelli.Iusta†.n.cā recusationis est,qñ quis efficit procurator alterius partis, vel eiꝰ effectus est aduocatus, vel ꝯsiliũ illi ꝑstitit, seu aliàs se illi reddidit fauorabilē,ad plenè no.ĩ c.cām q̃,& in c.cũ R.Canonicꝰ de offi.dele.& ꝑ Phil.Frā.& alios ĩ c.postremò,de appel.& plenè tradunt oēs in d.l.aptissimi.C.de iud.& ꝑ Spe.ĩ tit.de iud. deleg.§.supest videre,ver.itē si fuerit aduocatus, vel ꝓcurator, & ꝑ Alex.in l.solēt.n.5.ff.de iurisd.om.iud. & Ias.ibi nu.1.&
93 reliquos Mod.Et†qa si ꝓcurator, & aduocatus repellunt, ne reddant testimoniũ,ut tradũt gl.& Bart.in l.deferre.§. idē decreuerunt.ff.de iu.fis.& sunt decis.citatę ꝑ Ias.in l.quoties,nu. 14.C.de iud.& in rub.C.de proc.n.3.& in l.dictātib.nu.7.& seq.C. de testa. a fortiori idē dicendũ erit in iudice, ut ex istis causis recusari possit,cũ facilius recuset iudex suspectus a iudicando,quā testis a testimonio reddendo ẽm gl.ord.quā côiter
* *sequunt ibi doc.adducentes ꝯcor.ĩ d.c.cũ.R. Canonicus, de of.deleg.& Ias.ĩ d.l.aptissimi.n.7.¶Nec isti ꝯcꝯoni ita firmatæ de iudice recusato,& suspecto hñt obstare superius in ꝯriũ adducta.Et pri.dum dicebat, ꝙ hmõi exceptio dēt ꝓponi in scriptis: nā ĩ scriptis fuit ꝓposita vti ꝯstat ex ꝓcessu. Tũ corā ipso Chiappino & ꝯñr, & successiuè postmodũ corā ipso Illust.D. Aloy.pñte ipso Chiappino, & minimè ꝯdicente, qui postq̃ d. Ill.D. fuit recusatus acceptauit locũ castri Giffredi allegatũ suspectũ,& sic nulliter.Nec ipse Frā.credere poterat,ꝙ ipse Illu. D.Alo.haberet vlterius ꝓcedere, postq̃ fuit allegatus suspectꝰ corā d. Chiappino, & hac de cā non curauit dictā suspicionē in scriptis prius offerre ipsi Ill.D.Aloy. At cũ ipse Frā.ꝑcepisset eũdē ꝯ ipsum velle ꝓcedere,& se facere iudicē loci,& duelli,statim,& in scriptis ipsũ recusauit,& suspectũ legitimè allegauit.Cessat igit obiectio, in qua dicebat, suspicionē nō fuisse formiter,& in scriptis productā. Cessat ēt & alia,in qua dictũ fuit,suspicionē non dr̃e esse temerariā,ēt de iur.ciui. Nā iustissimæ cāæ suspicionis fuere deductę,superius enumeratę,& de iure approbatæ,quib. iudex legitimè p̃t recusari suspectus, & dicet iferiꝰ,vbi cāę ꝑdictę, et allegatę, ex alijs corroborabunt.
94 ¶†Cessat insuper & illa obiectio,in qua dicebat,iudicē semel approbatũ,nō posse ulterius reprobari, & recusari,& ꝙ hmõi exceptio est dilatoria, & ab initio ꝓponenda ante alias [...] dit.n.illud, nisi superuenisset noua cā, prout in casu p[...] uenit.Tunc.n.ēt post litis ꝯtestationē pōt recusari iud[...] dinarius pp emergētē nouā cām suspicionis,licet prius approbatus.l.non distinguemus.§.cũ quidā.ff. de arbi[...] ff.de iuris.om.iud.& Bar.in l.fi.q.1.C.de sent.& Ang[...] de fer.& ꝑ doc.in d.c.inter monasteriũ,de re iudica[...] quia poterat.ff.ad treb.& in pall.c. postremò,& ꝑ gl.in [...] de ꝯfor.eiusd.lit.& in c.insinuante,de of.deleg.& Mod[...] de iud.Et in si.hr̃ in l.si cũ Cor.vbi Pau.de Cast.& Ale[...] adducunt.ff.de sol.& in l.cũ quis,eo.tit. ꝑ Bar.in l.fili[...] curator,in fi.C.de fur. Et si ius ciuile consideremus, [...] potuit iurari suspectus,ut tradunt doc.citati per Alex[...] iurisdõni.ff.de iuris.om.iud.& per Ias.post gl.& alios [...]
95 tissimi,ꝑdicta,n.20.& seq.¶†Non ob.qđ dicebat de [...] ducto, & de securitate data:qm̃ illa data ꝑ Illus.D. Al[...] expirauerat, & fuit extincta, nec ꝑ eundē postmodũ [...] alia, quæ non poterat dari, cũ ad id non fuisset requi[...] ut ēt talis securitas non erat ꝯsideranda pp nouā cām [...] nis.Et illa securitas data non tollit suspicionē iudicis [...] nientē.Et qñ iudex est suspectus,saluusconductus,& [...] nihil opitulat,cũ agitandũ hic esset nedũ de loco,& [...] tuto,sed ēt de iudicio,& sñia proferēda ab ipso iudice [...] a suspectissimo proferēdā securitas data minimè [...] plenũ tangit Fely.in c.accedens,el.2.ēx.vt lite non cōt[...]
96 & seq.¶†Nec ob.illud, qđ dicebat de armigeris, qui [...] ineunt habita securitate a duce belli,nō curātes alleg[...] cionē,vt in exēplis.s̃. in ꝯriũ adductis relatis post Tit[...] pꝰPar.s̃.citatũ. Nā armigeri illud faciũt habita licenti[...] ipsorũ,quā non est verosimile dedisse, nisi ipse uidisse[...] cura,& ꝯueniētia, & sine eius licētia armigeri minim[...] tale duellũ,& locũ pugnæ inire, & si id facerēt,acrite[...] tur,ēt si victores fuissent, vt firmat idē Par.allegā.ad [...] d.suo tra.li.6. in ti.si armigeri vnius exercitus possint [...] riter pugnare cũ armigeris alterius exercitꝰ sine lic[...] locꝰ eiusdē Pari.s̃.in ꝯriũ citatꝰ hoc idē firmat, si bñ [...] Præterea illa exēpla diuerso casu procedunt & reb.[...] & qñ non fuerunt ortæ nouæ cāæ suspicionis, prout [...]
97 in casu pñti.¶†Nec obstat integritas,probitas,& alia[...] tes Ill.D.Aloy.qm̃ illæ minimè tollunt suspicionē,ne[...] quin iudex hñs illas qualitates possit recusari suspectꝰ [...] rl'a sit,oēs posse recusari, nisi sint supremi,& non reco[...] tes superiorē,qñ subest legitima cā suspicionis,prout [...] in iudicio ꝯtentioso. In quo Cardinales, & legati de [...]
98 cusari pñt, † vt ꝑ illum tex.tradunt Abb.& alij in c.a[...] appel.& Host.D.Ant.& alij in c.ad petitionē, de accu[...] Fely.ĩ c.cum inter,col.6. in prin.de excep.& per Abb. in c.1.de iud.& Barb.in tra.de ꝑstātia Card.in 2.part[...]
99 in prin.Prout†ēt tota synodus recusatur ẽm doc.oē[...] de iudi.Et ēt tota ciuitas,clem.past.§.pisana,de re iu[...] quælibet vniuersitas.c.licet,de foro compe. Qualita[...] illius Illu.D.Alo.non tollunt suspicionē & recusatio[...]
100 Potissimũ † in controuersijs duelli,vbi non hr̃ rati[...] ꝑeminentiæ, & in aliquo dño, & iudice, nisi sit supre[...] non recognoscens superiorē pp eius excellentiā, vt [...] Imperator,& alij nullũ aliũ recognoscentes, ad no[...] de offi.ꝑfe.præto.& tradunt Abb.& Mod.in d.c.1.de [...] Phili.Fran.in d.c.postremò.q.8.& Fely.in d.c.cũ inte[...]
101 Et † quamuis religiosi aliquo casu recusari non p[...] Alex.& Ias.in d.l.qui iurisdõni.s̃.citatos,id verũ est [...] qñ hñt illas qualitates bonitatis obseruantiæ perfect[...]
102 clarat Phil.Fran.in d.c.postremò,col.5.in 6.q. Et [...] spālis est,& nō est trahendus ad ꝯsequentiā.l. ius sing[...] de legib.& per gl.in l.a diuo Pio.in prin.ff.de re iudi[...] in ꝯrium esse ius ciuile,& cōe.l.qđ verò.ff.de legi.Et [...] spālis firmat rl'am esse in oppositum.l. in his.ff.de leg[...] qđ liquidæ.§.fin.ff.de pe.leg.& per Mod.in l.1.ff.de [...] Eo magis:nam ipse Chiappinus prouocatus debuit [...] dicem competentem, & non suspectum, prout obse[...]
103 foro cōtentioso.Et†quis sit iudex cōpetēs duelli,d[...] post Par.de Pu.in li.1. in tit. quis dicat iudex cōpete[...] gna.Et ex ibi dictis ꝯstat Ill.D.Aloy. non fuisse iudi[...] tentē,esto ꝙ sit dotatus illis qualitatib.Non.n.erat.d[...] ni,& Franc.seu Chiappini tantùm.Nec erat Dux vel [...]

militũ,sub quo illi militaret. Nec delictũ erat militare.Prout
104 concludit Par.s̃.citatus.¶†Nec obstabant tradita per eundẽ
Par.li.2.in tit.qđ de vno nobili &c.vbi vr̃ concludere,Regem
Frãco.et recusatũ,esse iudicẽ cõpetentẽ, tũ qa illo casu dictus
Rex erat iudex cõpetẽs prouocati: qđ utiq; cessat in casu pñti.
Et Par.ibi in fi.ↄcludit ↄsiderata dispõne iuris, potuisse recusa
ri,& solũ se fundat sup stilo armorũ,disponente ↄ̃rium,q̃ deci
sio est ↄ̃ iura volentia,controuersias militares,& duellares esse
decidẽdas p iudicẽ nõ suspectũ, & illas esse determinãdas f̃m
iura ciuilia.Et stilus armorũ allegatus in ↄ̃riũ ꝓbãdus est : cũ
sit facti.Nec ẽ credẽdũ doctori illũ allegãti, ut s̃.oñdimus. Et
ipsemet Parisi.firmat plurib.in locis.s̃.citatis,ↄcludens iudicẽ
105 duelli alicui nõ debere esse suspectũ.Prout † ẽt,si illud.d.D.
Parid.esset verũ,solùm ꝓcederet illo casu , hoc est in principe
supremo nõ recognoscẽte superiorẽ,ut erat Rex Frã.f̃m Spec.
in tit.de app.§.nunc tractemus,circa principiũ,p tex. ĩ c.p ue
nerabilẽ,qui filij sint legit.& est gl.ĩ uer.filij nr̃i,in ex̃u.Io.22.
& tradit Bal.ↄs.207.ego puto,col.fi.uers.illud ẽt, in 3.uol.&
Iasĩ l.1.col.3.uer.nunquid aũt.C.de sum.tri.& fi.cat.in 1.lec.
106 Et†Bal.loquẽtes de Rege Frã.in l.exẽplo, col.fi.C.de ꝓb.cũ
alijs alleg.p Deci.in rub.de ↄsti.col.2.& ↄs.269.ↄsultus ab Ill.
col.3.& ↄs.390.Qm̃ ex facto,col. 5.& ita se ipsum declarat idẽ
107 Par.ĩ suo trac.đ syndicatu,in ver.suspicio,in fi.Vñ†si istud cõ
ceditur illi Regi supremo,non est trahendũ ad ↄñtiã,vt cõcẽ
dat alijs inferiorib.recognoscẽtib.superiorẽ: vt est ipse Illu.D.
Aloy.recognoscens Imp. Et hoc idẽ vr̃ fateri idem Par.ĩ d.tit.
qđ de uno nobili prouocato &c. circa prin.dum uult, ꝙ possit
allegari locus,& iudex suspectus,& citat Excel.D.Lucã Tozzo
lum ita consuluisse.Et expssius idẽ Par.hoc tenet in d.tra. lib.
vlt.sub tit.an a snia lata in duello possit appellari.Prout ẽt ille
108 casus lõgẽ differt à pñti. Nã†ille Rex iudex electus nihil ꝓ
miserat, ꝑut ꝓmisit ipse Ill.D.Aloy.f.se iudicaturũ.ĩ.xl.dies a
tpe pñtationis. Itẽ & solũ de eo,qđ esset ↄueniẽs.Nec nõ & de
eo,qđ fuerat dictũ,& factũ p ipsos duellãtes,postq̃ essent ĩ cã
po, & habuissent arma in manib. q̃ oĩa extinxerunt penit⁹ suã
iurisdõnẽ, si qua erat . Præterea illo casu nulla fuit suborta cã
suspicionis.Nec Rex aliq̃ suspicionẽ oñderat,nec maiorẽ affe
ctionẽ uni,q̃ alteri,assumẽdo aduocationẽ,seu ꝓcurationẽ al
terius.Et Rex ibi aliũ ↄstituerat iudicẽ, q substitutus & ipsum
Regẽ hẽbat supiorẽ,necnõ & ↄs. Pari.qđ est solitũ iudicare, ẽt
ↄ̃ eũdẽ Regẽ Frã.& ↄ̃ oẽs principes eiusdẽ Regni,& ista oĩa cõ
siderant p Pari.loco citato,q̃ prorsus cessant in casu pñti, & iõ
109 illa decisio minimè est ↄsideranda. Eo†ẽt qa ibi ille ꝓuocãs
nullũ misit excusatorẽ,ut ꝓtestaret de loco nõ tuto,& meritò
fuit ↄtumax,rõnib.ibi adductis,& s̃.relatis.At hic Fran.misit
ꝓcuratorẽ,allegauit suspicionẽ,ꝓtestatus est,& ad Cæsarẽ pro
uocauit.Quib.suppositis ipse Ill.D.Aloy.ꝓnunciauit, & nulli
ter.¶Nec obstat,qđ dicebat,cãm suspicionis cessasse: quia ipse
Ill.D.Aloy.reuocauit substõnẽ factã p eũ ĩ psonã d.Frã.de Fo
restis.Tũ qa de tali reuocatione legitimè minimè ↄstat. Tũ ẽt
qa si de illa ↄstaret,nihil oparet.Nã licet ipse reuocauerit sub
stitutũ ab eo.Tñ ipse principalis ꝓcurator ↄstitutus a Chiappi
no nunq̃ fuit ab eodẽ reuocat⁹,& sic remãsit ꝓcurator Chiap
pini ĩ eadẽ cã. Quinimmo talis reuocatio substituti maiorem
arguit suspicionẽ in isto Ill. D.Aloy. cũ ꝓcurare debuisset, ut
ipse reuocaret,& ↄueniẽtius,& honestius fuisset,& tale mãda
tum nunq̃ suscepisset . Eo ẽt qm̃ talis reuocatio facta fuit post
sniam latã p Illu.Ducẽ Mãtuæ,& post assertã oblationẽ factã p
Georgiũ ꝓcuratorẽ Frã.Et si literæ.d.Ill.D. Aloy. ↄtinẽtes talẽ
reuocationẽ bñ ↄsiderent,dũ in illis dicit,se futurũ dñm & iu
dicẽ cãpi , & ob id, nõ est licitũ ꝓcurare pro Chiappino.uerè
hmõi cã militabat, ut ab initio nõ debuisset assumere ꝓcura
tionẽ,& aduocationẽ ꝓ Chiappino,& illi pstare ↄsiliũ ↄ̃ Fran.
ex quo poterat esse iudex,f̃m eũ,Cãpi,& iustius & ↄueniẽtius
erat scribere,se nõ posse esse iudicẽ pp patrocinium,& ↄsilium
pstitũ,ut in dictis lr̃is,& ẽt alijs apertè fatet,Chiappinũ oĩa fe
cisse & opposuisse consilio suo,& ꝙ nedum agebat de honore
Chiappini , sed ẽt de honore suo, ut fieret illa decl̃o sniæ latæ
ab Illu.Duce,quã supplicabat fieri a magnificis cõsiliarijs.d.Il
lu.Ducis.Et per has litteras,& supplicationẽ apparet compro
bata,& ↄtinuata pcedens cã suspicionis,ẽt post sniam latã ab Il
lu.Duce,dum ipse supplicabat,& instabat , decl̃onẽ fieri in fa
110 uorẽ d.Chiappini ↄ̃ Franciscũ.Insuper,†& per dictas literas
oñdit,ꝙ ultro ipse faciebat se iudicẽ cãpi , nõ requisitus a Frã.
p quã vltroneã,& affectatã oblationẽm,& susceptionẽ iudici
di redditus fuit suspectissimus : cũ talis cã repellat testẽm a te
stificãdo.l.q̃ oĩa.ff.đ ꝓcur.p Abba.& Fely.in c.iurauit,nu.2.de
proba.Bar.in l.uxori.ff.de fal.& p Fel.in c.in noĩe,nu.22.de te
stib.& a fortiori repellere hẽt iudicẽ a iudicãdo f̃m gl. in c.cũ
111 R.Canonicus,de off.dele.cũ alijs.s̃.alleg. ¶†Nec obs.asserta
oblatio facta p d.Georgium, p quã tacitè uideat renunciatum
fuisse suspicioni.Nã vt superi⁹ dictũ fuit,verba illius aliã hñt,
& diuersam interpretationem. Et ab ea discessum fuit p actus
successiuè gestos ab ipso Chiappino.Itẽ fuit nulla: qa cõcessio
cãpi data ab ipso Ill.d.Alo.expirauerat,& fuerat extĩcta, & nõ
poterat prorogari.Et ẽt quia facta a Georgio nõ hñte authori
112 tatem, nec ptãtem aliquã,ut diximus.Et†quia ipse Georgius
ignorabat cãm suspicionis,q̃ residebat in aĩo.d.Frã.& q̃ aĩo re
tenta nõ pñt per procuratorẽ explicari,nisi det mãdatũ spãle,
vt firmat Ang.in l.si quis intẽtione ambigua.ff.de iud.vbi solũ
agit de declaratione libelli,quę non põt fieri per procuratorẽ
sine spãli mãdato,nec sufficit mandatum gñale cum libera, ut
no.Bal.& Ang.in l.Pomponius scribit.§.fi.ff.de rei uend.& fa
ciunt,q̃ uoluit Bar.in l.inter stipulantẽ.§.1.ver. Item dico.ff.đ
uer.obl.& in terminis tradit Alex.allegando alias decisio. cõs.
26.nu.11.in 6.uol.Et procurator licet habeat gñale mãdatũ ,
non põt eligere iudicem suspectũ.c.cãm quæ.de elec. & p Fel.
in c.1.ut lite nõ cõte.& tradit in l.si ꝓcurator.ff.de ↄdi. inde.
113 Et†quia istud cõcernebat maximũ pĩudiciũ ipsi⁹ Francisci,
& ↄtinebat declarationẽ suæ uoluntatis,& renunciationẽ iudi
cis suspecti,& administrationẽ honoris, & uitæ. Cõsequenter
mãdatũ spãle exigebat,f̃m Bar.in l.1.§.1.col.1.ff.de lib. agno.
& Ale.ↄs.88.uiso,col.3.in 5.uol.& ↄs.133.nu.1. & 9.in 6.uo.
& per Bar.in l.filiusfa.col.2.ff.de don.& Imo. in l. Paulus. ff.
114 de acq.hære.Eo†ẽt:nam talis oblatio ↄtinebat quandã uolũ
tariam ↄfessionem duellandi in loco suspecto,& iõ nõ hẽt prę
iudicare ipsi Fran.prin.f̃m Bart.& alios,in l.certũ.§.sed an ip
sos ff.de ↄfes.& p doc.in c.1.ut lite nõ ↄte.& in l. procurator ,
ff.de ↄdi.indeb.¶Prout ẽt talis asserta oblatio nihil operat: qa
post eam ipse Ill.d.Alo.ut ↄstat ex ꝓcessu,& p suas litteras gest
sit quãplures actus in fauorem Chiappini ↄ̃.d. Fran. per quos
de nouo redditus fuit suspectus, quib.causis futuris , & nouã
suspicionẽ inducentib.talis asserta oblatio minimè potuit ada
ptari,p ea q̃ diximus superius.¶Eo magis;cum ipse Frã.verbo,
dum recusauit acceptationem assertę oblationis, factam p do.
Chiappinũ,& dũ de nouo recusauit dictũ locũ,& iudicẽ.Et p
alios actus per eũ gestos,& ipsi assertæ obl̃oni ↄ̃rios, nunq̃ illi
patientiam pstitit,nec ↄsensit,ut superius cõclusimus. Conse
quenter ipse Ill.d.Alo.tali nulli oblationi nõ potuit assentire,
115 nec super illa se fundare.¶†Minus obstat illa obiectio, ĩ qua
dr̃,Boninum procuratorem Fran.nõ habuisse spãle mandatũ
ad iurandũ locum,& iudicẽ suspectũ. Nam in ↄ̃rium se hẽt ip
sa ueritas,ut est uidere p instr̃m publicũ dicti mandati. ¶ Nec
releuat illud,qđ dr̃,notariũ de eo rogatũ,requisitũ dare copiã
illius,id recusasse,asserendo Ill.d.Cagninũ ordinasse, ꝙ nõ de
beret dare.Nã talis rñsio apertissimè ꝓbat mandatũ fuisse fa
116 ctũ,& pcessisse.¶†Non.n.d.Ill.d.ordinasset,copiã nõ dari , si
mandatũ illud nõ fuisset factũ,cũ nõ entis nõ possint esse qua
litates aliquę.l.eius qui,in prin.ff.si cer.pet.Et quia priuatio &
prohibitio psupponit habitum.l.manumissiones.ff.de iusti.&
iur.l.decem.ff.de uer. obl. Et ille qui noĩe Chiappini petebat
copiam,debebat se cõferre ad d.Ill.d.Cagninum, qui tanq̃ iu
stissimus mandasset copiã dari , cũ aliqua iusta de cã id prohi
117 buisset.Et†vlterius offerre debuit mercedẽ & salarium.d.no
tario,qui idẽ ẽt interesse ptẽdẽti nõ tenebat copiam dare si
ne mercede & stipẽdio,& cũ id nõ fecerit,imputãdũ erit ipsi,
& nõ notario,ut hr̃ in c.statutũ.§.notariũ, & ibi gl.đ rescr.lib.
6.& per gl.& doc.in c.1.de symo.cũ alijs post.Bar.alleg.p Ias.
in l.prætor ait,in princ.nu.4.& duob.seq.& in l.argẽtarius, in
118 prin.ff.de eden.¶†Nec Boninus procurator tenebat oñdere
dicto d.Aloy.suum mandatũ,cũ nõ fuerit id petitũ.Nec tene
bat eidẽ exhibere alias scripturas faciẽtes pro ipso Frãcisco ꝓ
bãtes suspicionẽ,& ↄtinẽtes probationẽ illius, & iurisdictionẽ
ipsius d.Aloy.extinctam & expiratã.Nã illę oẽs notissimę erãt
ipsi Illu.dño,ex quo p ipsum fuerũt celebratæ,scriptæ,& ↄces
sæ,ut ipsemet fatetur in suis proprijs litteris, tã patentib.cãpi,
q̃ alijs,& in facto proprio nulla cadit ignorãtia.l.fi.ff.pro suo.
Et omnia ista constabant per processum publicũ , & alias pu

blicas scripturas. Et ipsi Chiappino incūbebat oñdere assertā
oblationem factam p Georgium, nullam, & inefficacē, vt ꝯclu-
denter fuit s̄. conclusum. Et ipsi Bonino procuratori satis fuit
obseruasse dispōnem iuris, & prius coram ipso Chiappino al-
legasse locū suspectum, & successiuè in scriptis, & formiter co
rā Ill. D. Aloysio allegasse, & iurasse eundem suspectum & pro
119 testasse, ac prouocasse, ut fuit dictū s̄. Et† facta allegatione su
spicionis non potuit de iure ipse Illus. d. Aloysius sup ea iudi-
care, & declarare se nōn suspectū: cū tale iudiciū declarandi il
lā suspicionē, & an eēt admittēda vel ne, nō spectaret ad ipsū,
sed ad alios: vt tradit tex. formalis ĩ d. l. apertissimi. C. de iud.
& ibi Bal. & alij tradunt, & habetur in ca. si contra vnum, de
of. deleg. li. 6. & in c. secundò requiris. §. 3. de appel. vbi oēs tra
dunt post Ioan. Andr. in nouella, in c. legitima, de appel. lib. 6.
120 ¶† Nec postremò obstat illud, in quo dicebatur, Illus. D. Aloy
siū processisse ad prolationē d. snīæ, non solùm suo proprio iu
dicio, sed ēt suffultus arbitrio & iudicio aliorū Illu. armigero
rū militū, & capitaneorū, nec non & aliquorū Excel. doctorū.
Qm̄ ista oīa nihil afferūt ad nullitatē d. assertæ snīæ, nec ad ei⁹
corroborationē, cū cāæ, & ꝯtrouersiæ militares non sint deci-
dendæ opinionib. aliorū, & exēplis, ex quo variæ, & diuersæ, ac
ꝯ̄riæ pn̄t existere, ut diximus superius post Parid. de Put. in d.
suo trac. li. 1. in tit. an ꝯtrouersiæ armorū, decidendæ. n. sunt le
gib. imperialib. vt ibi fuit ꝯclusum, quæ in pn̄ti disceptatione
apertissimè disponunt ea, q̄ superius enarrauimus. Nec sup sti-
lo, & ꝯsuetudine armorum facienda est vis: cū sint facti, & ꝓ-
bata non oñdant, vt superius deduximus. Et ipse Fran. ad eius
sensum, & mentē hēat opiniones Imp. & pluriū, qui iā ꝯside-
re leges, & ꝯstōnes s̄. relatas. Et si modernorū armigerorū ha-
buerit opiniones, minimè cogebat illas offerre d. Illu. D. Aloy.
121 penitus, & funditus suspectissimo. Eo† magis cū tales opinio
nes illorū dn̄orum armigerorum prolatæ, si oñdent aptissimè
apparent sup facti narratione obreptitiæ & surreptitiæ, & pn̄r
nulliter, ad plenè no. in c. sup literis, de rescr. cū si. Facti nanq;
narratio illis p d. Illu. D. Aloysiū transmissa manca est, & dimi
nuta, & minimè ꝯtinet qualitates necessarias, & veras, sup qui-
bus pendet vera decisio pn̄tis disceptationis, vt quisq; ocula-
tim videre poterit, ex casu transmisso p eundē, & ex litera pro-
cessus, & aliorū publicorū instrorū ĩ pn̄ti cā celebratorū, & ex
his, q̄ superius deduxim⁹ in facto, & in iure verissimis. ¶ Eodē
ēt mō cessat opinio illorū d. doc. citatorū p ipsum Ill. D. Aloy-
siū: nā verā facti ꝯtingentiā nō habuerūt, & illa transmissa ob
reptitia, & surreptitia fuit, & aptissimè istud oñdit, nam citat
opinionē excel. d. Lud. Gozadini, cui⁹ vera snīa se hēt in oppo-
sitū habita vera facti narratione, vt est videre ĩ eius ꝯs. sup pn̄ti
casu absoluto. Et si opinio aliorū doctorū p eū citatorū aliter
se haberet, vt ipse vr̄ firmare, ipse Fran. ad sui snīam hēt autho
ritatē, & opinionē pluriū, & diuersorū iurisconsulto. firmātiū
illa, quæ superius in sui fauorē fuere cōclusa, vt patet in legib.
dictorū iuriscō. superius citatis. Si ēt opiniones Modernorum
iurifcon. & doc. volumus obseruare, longè plures nu. hēt ipse
Fran. quàm sint illi citati per Illust. D. Aloysium. Qui insuper
pondere, & fama illis minimè cedunt. ¶ Ex quib. solida resul-
tat conclusio, assertam snīam fuisse, & esse ipso iure nullam, &
sustentari minimè posse. Et ꝙ ipse Chiappin. minimè satisfe-
cit honori suo, & ipsum Fran. haberi debere, ut victorē & eidē
competere illa remedia concessa aduersus, & ꝯ̄ detrectantes
inire duellum, vt deduximus. Parisius Bononiæ.

¶ In ꝯsilio p me absoluto in fauorē capitanei Frā. de Conegrano,
ꝯ̄ capitaneū Chiappinū de Marchiasellis, ꝯclusum extitit, asser
tam snīam, seu decl'onem promulgatam per Illu. D. Aloysium
de Gonzaga fuisse, & esse ipso iure nullā, & iniustam non ritè,
& rectè prolatā, causis, rōnibus, iuribus, & decisionib. in illo ci
tatis, collectis, & relatis. Et ex conclusis, & firmatis in præalle.
cōs. infero decl'onem, opinionem, & snīam ad requisitionem.
D. Fran. promulgatā per Ill. de Cagninum de Gonzaga fuisse,
& esse iustā, consonam iuri, stilo, & consuetudini militari, nec
non & exequendam, anteponendā, & ꝑferendā illi nullæ, & in
iustæ prolatæ p Ill. Do. Aloysium: cū optimè adaptet ad veras,
cōes iuris decis. tum respectu legum, & cōstōnum Imperialiū,
tum quia in oppositū minimè apparet probatus aliquis usus,
seu ꝯsuetudo militaris. Et quia Ill. D. Aloysij est ipso iure nulla
& iniusta, promulgata alia illi ꝯ̄ria, & sup eodē processu, & pu
blicis scripturis fundata p ipsum Ill. d. Cagninū, erit iusta, &
valida, cū idē operet oppositum in opposito, qđ propo
122 proposito, & † ꝯ̄riorum eadem sit condō, & iuris disp
sciplina, nec non & cognitio: cū cognito vno cogno
aliud, l. 1. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris, & ex na
ꝯ̄rium idem operet propositū in ꝓposito, sicut oppo
opposito, cū in casu ꝯ̄rio ꝯ̄ria militet ratio, vt hr̄ in l. &
de vulg. & pup. & in l. fi. ff. de leg. 3. per Bar. in l. inter
tem. §. sacram. ff. de verb. obl. l. cū prætor. vbi gl. ff. de iu
123 alijs alleg. p Mod. in Rub. ff. de acq. pos. ¶† Nec cadi
consideratio in verbis prolatis a d. Illus. D. Cagnino, d
fert illa verba dico, & declaro, & appellat illud esse su
cium, & arbitriū, & demū dicit, & attestat illā esse suā
nem, vt in principio istud iam dixerat. Nā unica tm̄ es
& unicum iudicium minimè diuisum, & separabile,
uisum continens suā snīam, ut colligit ex illis verbis,
declaro, quib. adaptari dēnt illa verba, & in prin. & c
posita, in quib. attestat, illā esse suā opinionē, videlicet
& declaratā in illis verbis subsequētib. illorū dico, & d
124 cū unū caput dispōnis debeat adaptari ad aliud, † Et
claret per aliud. l. vtrū. ff. de peti. hr̄d. l. qui filiab. l. si se
125 riū. §. fi. ff. de leg. 1. Et† considerata die, qua decl'o Illu
gnini fuit promulgata publicata. 18. Aprilis, vt patet
instr̄o & testib. ēt fide dignis, & q̄ data attendenda est,
tradit per gl. & alios in data lib. 6. & p Bar. in ex̄ua. qu
bel. in fine, iā apparet aliquib. dieb. fuisse pro mulgatā
scripturā, ulti. loco publicatā per d. Illus. D. Aloysiū, in
rogati, manifestatā die. xxiij. eiusdē mensis Aprilis, ut
126 rogitu Iacob. de Paganinis. Et† quia ambæ unr̄ ꝯtine
titas, concludendū uenit, ꝯsiderata die datæ ꝓcessisse il
catam per ipsum Ill. D. Cagninum, p quā clarè patet,
Aloysium prius fuisse mentitū, rl̄a, qui prior. de reg. iu
quis aūt considerare uellet datā aliam eiusdē scriptur
D. Aloysij factam die xi. dicti mensis, ut dr̄ constare
Io. Mariæ de Maphetis, quæ ur̄ anterior illa Illus. Do.
Omissa in pn̄ti disceptatione, an illa sit uera, seu susp
de ista publica nulla prorsus fiat mentio in alia, de q
gatus dictus Iac. quod omittendum verosimile non e
qua suspicione aliàs, & suo loco agitandū erit. Adhuc
qđ conclusimus causis, & rōnibus statim deducendis.
aliquo minimè obstat præallegata scriptura Illu. D. A
qua mentit, illos dicentes dictam suam snīam iniusta
ꝯn̄s vr̄ mentitus ipse Ill. D. Cagninus, faciens de tali
ptura mentionē in sua decl'one. Nam per prius ipse I
Cagninus ꝼm ueram datam scripturæ Illus. D. Aloys
tus est alios, qui iam dixerunt, uel dicent ꝯ̄ d. suam op
& sic per prius mentitus est ipsum Illus. Do. Aloysium
ꝯ̄rium iudicauerat, & declarauerat, nulliter tn̄ & ini
postremò post decl'onem Illus. D. Cagnini attestatur
in præalleg. eius ultima scriptura, & si aliam datam
mus, aduertendum est. Duo. n. continet decl'o Illu. D.
Mentitam illorum, qui iam dixerunt ꝯ̄rium, item &
127 qui dicturi essent oppositū. ¶† Verùm si uerba Illu.
concernentia mentitā, & prolata in dicta eius ultima
ra bene considerantur, nō simpl'r dn̄t, mentiri eos dic
sum iniustè iudicasse, habent. n. in se alia uerba conn
delicet ille iniusta passione, & persuasione motus, &
iustitiā Imperialē, & solo aīo ipsum iniuriandi dixiss
ceret suam snīam non esse iustam, ꝙ mentiebat, quib
consideratis Illus. D. Cagninus non pōt dici mentitus
illam die. xj. factam quis attēdere uellet. Nam ipse d
suam opinionem, non motus aliqua passione, nec pe
nec aīo iniuriandi Illus. d. Aloysiū, nec contēnendi i
perialem, qm̄ iustè, & ꝼm leges Imperiales, et iuriscon
facit talem decl'onem, et ad requisitionem dicti Fran.
sius iustitia, honor, & dignitas oib. esset manifesta, ꝯn̄
biacet dictus Illus. D. Cagni. dictæ mentitæ, quæ cum
nalis, & conditio in ipso Illu. D. Cagnino minimè ue
128 eius respectu hr̄ pro non facta † & pro nulla. l. cede
ff. de uerb. sig. l. si quis sub conditione. ff. si quis om.
129 §. ex condōnali. institu. de uerb. obl. cum si. Eo † ēt
Illust. D. Aloysius talem mentitam fecerit sub dictis
bus, & condōnibus copulatis, & connexis, quorū oīu
debet implementū. l. si hr̄di plures. ff. de condi. inst.
130 gari. Siue† consideremus illā copulā, &, ad plenè

oēs in l. 1. ff. de iu. & iu. l. si is q̃ ducēta. §. vtrũ. ff. de reb. dubijs.
1 Siue† consideremus punctũ, qui loco copulæ hr̃, ſm gl. in l.
p̃cia rerũ. ff. ad leg. falc. p Bar. & alios in l. re ꝯiuncti. col. 2. de
2 leg. 3. ¶† Aduertendũ est insup: qm̃ Illus. D. Aloysius in sua
snĩa, & nulla dicit, se illã ꝓferre iure militari, vt idē ipse ꝯfirmat in sua vltima scriptura, qđ ꝓfecto facere minimè potuit.
Tũ ꝯsideratis primis suis literis patentib. Tũ quoq; qm̃ de stilo, & ꝯsuetudine militari nihil prorsus ꝯstat, quib. suffult⁹ potuerit talē snĩam ꝓferre, vt singula ad plenũ in consil. deduximus. Et si iudicare debuit ſm leges ĩperiales, satis patet vltra
3 nullitatē, nõ bñ, nec iustè iudicasse. Rursus† ipse Ill. D. Aloysius in d. sua vlt. scriptura duo p̃tēdit se executurũ, oē illud, qđ fuerit iudicatũ p tribunal cæsareũ aduersus d. suã snĩam, siue iniustè iudicauerit, siue obreptitiã, aut surreptitiã facti narrationē trãsmiserit, & in hoc acceptat tale iudiciũ ciuiliter. Et arbitrio ipsius capitanei Fran. seu alterius aliqđ interesse p̃tendētis erit tale iudiciũ ciuiliter ꝓsequi corã Imper. Et si id facere velit in vtroq; capite suã fundatã hẽt opinionē, & intentionē, & euidentē iustitiã, ꝙ nulliter, & iniustè iudicauerit. Et nõ veram facti narrationē trãsmiserit, vt singula ista ꝯstant in palle. meo cons. Et tali oblationi, & acceptationi p Illu. D. Aloysium factæ minimè hñt ꝯ̃dicere, ipse Illus. D. Cagninus, vel ipse Frã. qui ẽt ad Cesarē ꝓuocauit, nec tale tribu. hñt recusare. Aliud
4† & 2. ipse Illus. D. Aloysius asserit mētiri eos motos illis qualitatibus, & ꝯdõnibus, de quib. s̃. qui dixere, & dicturi sunt ꝯ̃ eius snĩam, excepta iustitia imperiali. Quæ verba nõ reddunt eũ liberũ, quin sit mentitus, & prius q̃cunq; data ꝯsiderat a d. Illus. Cagnino. Et omissa defensione ciuili facienda corã Cæsare, & cuius ꝓsequutio erit arbitrio Illus. D. Cagnini, & D. Frã. non ꝓpterea ex illis verbis isto scđo capite prolatis, ipse Illust. D. Aloysius liberatus est, quin nõ remaneat verè mentitus. nec ab ea erit liberatus acceptãdo iudiciũ ciuile, nec ẽt mētiendo alios, qui dixerunt, seu dicerent ꝯ̃ snĩam, cũ per prius iã fuerit ipse mentitus, a qua mentita si se liberare prætendit alio remedio necesse hẽt uti, & si illo uti non intendit, mentitus remanebit ꝯsiderato stilo, & ꝯsuetudine militari, cõsiderata ẽt iuris *cõis dispositione, cum prius ipse fuerit mentitus, & iustè, ut diximus superius, & plenissimè discussum, & cõclusum extitit in consilio iam citato. Idem Parisius vbi supra.

S V M M A R I V M.

Nomē, hæredibus, de filijs intelligitur, & descendentib. et n. 25
Illa verba, sine hæredibus, faciũt dispositionem conditionalem.
Verba, quo casu, significantia futurũ euentũ inducunt cõditionē.
Dispositio conditionalis ante conditionis euentum nihil ponit in esse, & nu. 17.
Et nõ subsecuta cõdõne perinde ē, ac si facta nũquàm fuisset dispõ
Et ante conditionis euentum dies nec venit, nec cessit.
Conditio non potest adimpleri in æquipollenti, sed contra, num. 66. & sequen.
Conditio non trahitur ad casum non expressũ, & n. 12. et seq. ꝯ̃.
Stipulationes, & conuentiones sunt stricti iuris, & omissum habetur pro omisso, contra n. 72. & alijs. 7. seq.
0 *Nõ licet recedere à uerbis, quæ declarãt eius formã, et qualitatē*
1 *Transactio etiam iurata stricti iuris est.*
Verba contractus interpretantur contra producentem.
Probibitio alienandi facta vni personæ nõ extenditur ad alias, sed contra, nu. 36. & 37.
4 *Conditio apposita in persona unius non extenditur ad alias.*
5 *Quod tacitè partes uoluerunt, exprimere debent, & non exprimendo dicuntur nolle.*
6 *Alienationis probibitio odiosa et exorbitãs ē, & iõ restringēda*
7 *Dispositio conditionalis purificata habetur pro pura.*
8 *Transactio potest fieri, si extra iudicium dubitatur de controuersia, etiam de facto.*
9 *Et si non vertatur super proprietate, sed tantũ super possessione.*
0 *Et fit aliquo dato, seu retento.*
1 *Vel aliquo saltem promisso.*
2 *Esto quòd super tali promisso non fuerit controuersia.*
3 *Ius facto debet applicari.*
4 *Et in isto consistit totum pondus & diligentia.*
5 *Quando sit mentio de hæredib. natis ex suo corpore, qui veniant.*
6 *Et quid quando fit mentio de linea in lineam.*
7 *Vel quando mentio fit de hærede in hæredem.*
28 *Contrahentes possunt apponere conditiones, quas volunt.*
29 *Ad possessiones, quæ fuerunt antiquorum, habetur affectio.*
30 *Reductio ad primeum statum est fauorabilis.*
31 *Qualitas rei inducit præsumptionem inter contrahentes.*
32 *Probibitus alienare non potest id facere, nec inter uiuos, nec in testamento, & nu. 55.*
33 *Et an comprehendatur illa, quæ uenit necessariò, & ab intestato, nume. 34.*
35 *Quæ alienatio fit inter uiuos, magis propriè fieri dicitur facto alienantis.*
36 *Probibitio alienationis habens causam generaliorē dicto, vltra illud non extenditur, & nu. 37. 38. & 46.*
39 *Tacitum certum debet attendi, & habetur pro expresso. nu. 41.*
40 *In contractibus uoluntas attenditur, & n. 57. melius, & n. 58. vbi magis quàm uerba.*
42 *In contractibus causa finalis debet attendi.*
43 *Et potius ab effectu, & re ipsa iudicantur, quàm à verbis.*
44 *Et potius effectus uidetur consideratus quàm verba, & ideo veniunt similes expresso.*
45 *Præsumptiones sunt probationes liquidissimæ.*
46 *Et propter defectũ directæ lineæ cõprehēditur casus nõ expressus*
47 *Ab absurdo ualet argumentum, & n. 83.*
48 *A verosimili valet argumentum.*
49 *Idem est iudicandum, si contrahentes idem disposuissent, si de hoc fuissent interrogati.*
50 *Iuramentum habet uim expressi.*
51 *Et operatur, ut actus ualeat omni meliori modo &c.*
52 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem.*
53 *Cã proxima dicitur, quæ in se rationem continet, et propria est.*
54 *Sicut cessante causa, & ratione cessat effectus, ita ea durante debet durare.*
56 *Vnum caput contractus declaratur per aliud caput. & nu. 81.*
59 *Qualitas contractus intelligitur secundùm mentem.*
60 *Et contractus iudicandus est secundùm principalem mentem.*
61 *Et regulatur ab ipsorum contrahentium intentione.*
62 *Et verba deseruiunt menti.*
63 *Mens, & ratio est anima dispositionis.*
64 *Mens, & ratio est prima in dispositione.*
65 *Mens, & ratio declarat, ampliat, & restringit dispositionem.*
66 *Statuta sunt stricti iuris, tamen attenditur mens statuti, & ex ea extenduntur, & n. 67.*
67 *Rescripta sunt stricti iuris, tamen attenditur mens, & ex ea extenduntur, & n. 69.*
70 *In vltimis uoluntatibus mens attenditur.*
71 *Valet arg. de vltimis uoluntatibus ad contractus.*
72 *Vbi eadem est ratio, casus dicitur comprehensus, non extensus.*
73 *Etiam si extensio ubi eadem, seu maior uiget ratio, & n. 80.*
74 *Casus exceptuatus in contractu extenditur ex identitate rationis. nu. 80.*
75 *Nec isto casu dicetur illud omissum.*
76 *A ratione etiam præsumpta ualet argumentum.*
77 *Cessat extensio, quando sumus in materia intensiua, seu comprehensiua,*
78 *Satis dicitur expreßum, quod colligitur ex signis euidentissimis.*
79 *Quod uenit ex mente, & ratione dicitur expressum, ex quo uirtualiter compræhenditur.*
82 *Probibitio alienationis facta uni personæ extenditur ad alias, quando &c.*
84 *Satis est quòd conditio adimpleatur momento, licet non duret, & nu. 85. 89. 90. & seq.*
86 *Et quid si conditio requirit perseuerantiam.*
87 *Et quid si momento perficitur.*
88 *Verba, eo casu, temporis extremitatem important.*
90 *Legatũ factũ sub condõne, si uidua efficiatur, momēto perficitur*
92 *Res alienata per hæredē ĩputatur in legitimã, licet eã recuperet*
93 *Ius quæsitum tertio non tollitur, licet aliud restituatur.*
94 *Et quando actus est consumatus, non exigitur perseuerantia.*
95 *Et effectus semel inductus durat, licet cesset causa.*
96 *Et maximè quando effectus est momentaneus.*
97 *Et quando effectus est consumatus durat, esto quòd superueniat casus a qua non potuit incipere.*
98 *Probibitio alienationis potest induci ẽt per actum inter uiuos.*
99 *Et quando inducitur per contractum, an impediatur translatio*

dominij.& nume.113.
100 *Fallit, quando pactum contineret ius reale,& nu.115.*
101 *Clausula,ad oĩa, et singula, habet relationem ad præcedentia.*
102 *Item fallit.quando prohibitio facta est mediante decreto, num. 103.& 114.*
104 *Et quia in decreto interuenit præsentia, & consensus partium.*
105 *Consuetudo & statutum, ut uicinus uel consanguineus præferatur in venditionibus alijs, et inducentia ius congrui, seu prothomiseos, ualent.*
106 *Et uirtute dictæ consuetudinis,seu statuti possunt uenire, & descendentes alienantis.*
107 *Tamen non hẽnt locũ, quando bona alienantur per trãsactionẽ.*
108 *In feudo admittitur transactio licet non possit alienari.*
109 *Cessant etiam consuetudo, & statutum, quando res alienata recuperatur uirtute pacti de retrouendendo.*
Verum procedunt, quando de nouo alienaretur post recuperationem factam.
110 *Valet promissio facti alieni, quando est appositum iuramentũ.*
111 *Item & quando est apposita pœna, seu promissum interesse.*
112 *Itẽ et quãdo promittitur per verba denotãtia effectũ illius facti*
116 *Cõtra singularẽ successorẽ põt agi, quãdo ius est quæsitũ in rem.*
117 *Quando, & quo casu actio personalis competat contra singularem successorem, & alijs sequentibus.*
119 *Emens scienter in fraudem creditoris potest conueniri ab illo.*

CONSILIVM XXXII.

Potissima dubitatio exoritur ex ꝯuentione, & trãsactione celebrata inter Ioãnẽ de Ryis, & D.Guigonã,& Antoniã,filias Stephani de Salynis,& Ludouicæ de Ryis. An familia de Ryis possit,& valeat recuperare soluta æstimõne castella seu villas,dogneyo,romagio, & dam pietra alienata in ꝑsonas penitus exneas ꝑ Meuiã descẽdentẽ ex directa linea.d.Guigonę,ad quã d.castra ꝑuenere.¶Et ꝯsideratis verbis d.conuentionũ,& trãsactionis, occurrebat primò dicendũ.Familiã de Ryis id facere minimè posse ex eo:qm̃ d. familia uocata apparet ad d.castella eo casu, quo Guigona, & Antonia,aut eius hr̃des, & descendẽtes decederẽt sine hr̃dib.
1 legitimis ꝓcreatis in vero matrimonio†& ꝯñr sine filijs;iuxt. tradita in l.ex facto.§.fi.ff.ad treb.& in l.Gal.§.ẽt si parẽte.ff.ď
2 lib.& posth.Quæ†verba ꝓmissionẽ ipsam ꝯdõnalẽ fecerũt.d. l.ex facto.§.si q̃s rogat⁹.& alijs seq.l.1.C.de ꝯdi.ĩser.c.Rayna.
3 & c.Ray.ex.de testa.cũ si.Ad qđ insup illa verba,casu quo,†significãtia euẽtũ ꝯdõnalẽ illã ꝯstituerũt.l.respiciẽdũ.& l.seq.ff. si cer.pet.& ꝑ Bar.& alios ĩ l.1.ff.de ꝯdi.& dem.& in terminis tradit Bal.citatus ꝑ Cor.ꝯs.187.circa,col.pe.vers.& põderãda
4 sunt,ĩ 2.vo.¶†Et illud certissimũ est,ꝓmissionẽ ꝯdõnalẽ antequã existat ꝯdõ,nihil in esse ponere.l.si q̃s sub ꝯdõne.ff.si quis om.cau.test.l.Arethusa.ff.de stat.ho.l.fi.ff.de uer.obl.§.ex ꝯdõnali,insti.eo.l.qui hr̃d.§.fi.ff.de ꝯdi.& dem.cũ uulg. Quando
5 †.n.non euenit ꝯdõ in ꝯ̃ctu apposita,ꝓinde hr̃ ac si nunquam ꝯ̃ctus ille celebratus fuisset.l.necessario.ĩ prin.ff.de peri.& co-
6 mo.rei vendi.l.pecuniã.& ibi Alex.n.4.ff.si cert.peta.Et†ante euentũ ꝯdõnis dies ꝑdictæ ꝓmissionis nõ dr̃ venisse,nec cessisse.l.cedere diẽ,cũ ꝯcor.ff.de uer.sig.Et qm̃ descẽdentes, ut mihi relatũ est,ex dictis Guigona,& Antonia sunt,ꝑ quorũ existẽtiã ꝯdõ facta dr̃ defecisse,& nõ extitisse,Cõsequẽter familia de Ryis nullũ poterit sup ꝑdictis castellis ius ꝑtendere. Nec
7 † dicere poterit,talẽ ꝯdõnẽ fuisse adimpletã in æquipollẽti, & ꝑ alienationẽ subsecutã.Nã ꝯdõ ꝑdicta fuit voluntariè apposita,oĩno adimpleri dẽbat in forma specifica,& nõ in æquipollenti,ꝑ l.Meuius & l.qui hr̃di.ff.de ꝯdi.& dem.cũ alijs allegatis ꝑ Bar.& oẽs in d.l.Gallus.§.& quid si tm̃,co.2.ꝑ Mod.in l. hæc verba.n.5.ff.de leg.1.& Soc.ꝯs.5.nu.2.in fi.in 3.uol.Et talis ꝯdõ non poterat trahi ad aliũ casum nõ expssum.l. cõmo-
8 dissimè.ff.de lib.& posth.†ꝑ Bar.& oẽs in d.§.& quid si tm̃.& Corn.ꝯs.276.uiso,in lite.C.in 3.uo. Sumus.n.in ꝯuentionib.
9 & stipulationib. † q̃ sunt stricti iuris,& in quib.expssum solũmodo ꝯsideratr̃,ita ut omissum hẽat pro omisso.l. quicq̃d astringendæ.ff.de uer.obl.cũ suis ꝯcor.& ꝑ Alex.ꝯs.188.nu.3.in 2. uo.& ꝯs.29. nu.4.in 7.uol.& Socy.ꝯs.165.uisis,versi. Quibus
10 stantib.co.5.in 2.vol.Nec †licitũ vr̃ a verbis dicti ꝯ̃ctus recedere,ex quorũ facie apparet,q̃ fuerit vis, & qualitas ꝯ̃ctus.l.fideiussores.§.1.ff.de fideiussori.l.fi.C.comm. vtriusq; iudi. & in auth.de resti.& ea q̃ par.& Soc.ꝯs.66.Frustra,col.
11 ꝑdictis.in 1.uol.Eo†ẽt qm̃ dicta trãsactio adhuc iurata iuris fuit & est,ut prosequit̃ idẽ Socy.ꝯs.88.uiso, col.
12 vol.Et † verba prædictæ condõnalis promissionis inter da sunt ꝯ producentem,& ꝯ eum,qui super illis se fund teribus.ubi oẽs plenè tangunt.ff.de pact. & per Alex. nu.2.in 6.uol.& ꝯs.67.nu.5.ꝯs.126.nu.7. in 7.uol. Et caput dictæ conuentionis, & transactionis consideramus,in quo fuit conuentum,ꝙ d.castella peruenirent de Ryis,casu quo d.Ludouica aliquo modo de illis Idem vr̃ concludendum, ex quo ipsa d. Ludouica bita ordinare,nec aliquid ordinauit, defecitq; prop ipsa,nec apparent prohibitæ alię personæ, & sic ipsa
13 modo alienauit. Et† talis prohibitio non põt extendi personas non expressas,quæ non subintelliguntur, in l.si ita stipulatus fuero.§.Grisogonus.ff.de verb.ob. Bar.quẽ alij oẽs sequuntur in l.filiusfamilias.§.diui. quærit Dy.ff.de leg.1. uolentem, prohihitionem alie factam filijs non dici factam nepotibus,per tex.in §. in auth.de rest.& ea quæ pa.& per Alex.cons.37.uiso
14 6.uol.& Socy.consi.73.nu.34.in 4.uol. Et†quia con posita in persona unius non intelligitur reperita in terius,ut hr̃ in l.Iulius Paulus.& ibi not.Bar.ff.de & in l.fi.§.Seio,ff. de leg.2.& Alex.consi.158. Abun
15 & seq.in 6.uol. Et † quia si ꝯhentes istud uoluissent pressissent,& non exprimendo, vñr uoluisse alias censeri prohibitas, arg.c.ad audientiam.de deci. &
16 si ad deficientis.C.de cadu.tol.Eo†fortius: quia talis tio alienationis vr̃ exorbitãs & odiosa, auferẽs ingen libertatem alienandi.l.non usq; adeo.ff. si quis a pa manu.l.testõ centurio.ff.de manu.test. & per Imo. repet.in d.§.diui.char. 8.col.3.uer.quærit demum tes concor.& per Soc.consi.227.Presens.col.12.ver ꝯrio,in 2.uol.& per Ias.in Rub.ff.de leg.1.nu.18. Et ctè erit interpretanda,& non extendenda, ut in d.
17 ¶† Verùm considerata facti contingentia, superius minimè obstantibus ꝯria sñia uerior vr̃,ꝙ dicta pro ditionaliter facta fuerit suum sortita effectum & ra,ꝑp dictam alienationem.Per quam conditio in ta dr̃ adimpleta, & extitisse:& quia purificata fuit, petit ius ipsis de Ryis super castellis prædictis, ut tior,& in l.qui balneum.ff.qui potior.in pignor. l.si filius.in prin.& ibi doctores tradunt,prout etiã per illum tex.in l.fi.§.cum mihi.ff. de uerb.ob. & l.fi.§.Titius.ff.de uulg.& pupi.& Alex.in d.l.pecunia ff.si cer.pet.& in d.l.cedere diem,cum si.¶Ad id ueor per facti narrationem ueram, per quam ap ditur,ipsos paciscentes,& ꝯhentes uoluisse a litibus
18 uersijs discedere, & ueram transactionem facere. citur,& si lis non esset,sed de facto ex iudicium fm Bar.& oẽs in l.2.& in lege causas.C.de transac.
19 41.uiso.nu.6.& consi.217.ponderatis nu.5.in 6.uol nedum super proprietate, sed etiam super possessione
20 potest.l.si super, ubi omnes tradunt.C. de transac. nedum solùm perficitur aliquo dato seu retento
21 C.eod.titu.Sed † etiam congruè,& formiter celebra quid promittitur,ita ut promissum debeatur, & tute transactionis,propter quã promissio extitit bat tex.in d.l.transactio.ibi,seu promissio,& tex.in eod.tit.& per doc.utrobique concor.decisio.adduc
22 † ꝙ super dictis promissis controuersia,& lis non
23 ut ibidem habetur. ¶†Et applicando legis dispo cto,iuxta textum uulgatum in l.si ex plagis.§. in gem Aquiliam. Et in quo totum pondus rei consi
24 in lege petens.C.de pac. Per † uiam transactionis fuit Ioanni de Ryis & suis hæredibus, ꝙ d.castella matione deberent ad ipsos peruenire, casu quo Antonia, seu eius hr̃des succederent sine hr̃dibus hoc est sine filijs, ut diximus.Per quæ uerba expssis alienationis,q̃ sequi poterat per lineam finitã.d. Antoniæ,ut ultra dispõnem iuris,de qua in d.lege
25 fin.& per docto. in d.lege etiam si parent. colligit verbis geminatè positis,de suo corpore, & in vero procreatis,prout per illum tex.tradunt doc.alleg.

26 a patre.§.si quis.ff.de liber.& posth.Et † prout colligit ex illis verbis,descēdēdo de linea in lineam,iux.tradita per oēs in d.l.
27 Gallus.§. nunc de lege.† quæ æquippollere videntur illis verbis, de hærede in hæredem, quę interpretantur de descendente in descendentē,ut tradit Bar.cōs.51.Salimbene,& Dec.cōs. 38.circa,col.4.ver.& ideo. Per quę uerba satis apparet apertè ꝯuentum & promissum,ꝙ si propter finitā lineā,D.Guigonæ, & Antoniæ dicta Castella peruenirent ad alios extraneos, eo casu super illis ius competeret familiæ de Ryis. quæ verba expresse ꝑtinēt casum alienationis,quæ poterat fieri per uiā successionis ab intestato,seu ex testō in ꝑsonas extraneas pp finitā
28 dictam lineā.Et † iste casus alienationis est permissus uirtute dictæ transactionis ea rōne: qa paciscentibus,& ꝯhentibus ita placuit,argu.leg.primæ.ff.de pact.& l.primæ.ff.de ꝯstitu.pec. iunctis notatis in vulg.l.in re mandata.C.mandati, & in l.sed & si lege.§.ꝯsuluit.ff.de petitio.hæred.Et ea ēt rōne: qa dicta castella per Matthæum de Ryis cōem parentem dictorū Ioan
29 nis,& Ludouicæ fuerūt in dotem data dictæ Ludouicę.Et † q̃ castella antiquitus fuerunt dictorum de Ryis. super quib.tanquam antiquis,& paternis summa habebat affectio,& p dn̄m Ioannē & eius descendentes ut ad familiā de Ryis adhuc redirent,iuxta tex.ī l.si emptione.ff.de minor.ubi gl.ꝯcor.allegat, per gl.& oēs in l.quoties.C.de fideicō. cum alijs adductis per
30 Alex.in d.§.diui.& Ias.ibi in 2.lect.nu.11.Quæ † reductio ad primæuū statum faciliter permittit.l.si unus.§. pactus ne peteret.ff.de pact.& fauorabilis est,ſm gl.in uer.numerandū,in c.
31 statutū,de præb.lib.6.Et † qualitas rei inter ꝯhentes præsumptionē inducit.l.semper.vbi gl.& doc.ff.de regulis iuris, & p Alex.cōs.33.ꝯsi.deratis.in 2.uol.Prout ēt ꝯsiderat rō affectionis per Calc.ꝯs.22. quidam,col. 1. Et sub isto casu prohibitæ expresse alienationis,q̃ necessariò ueniebat facienda pp finitā dictam lineā ab intestato seu ex testō, cōprehensus ēt dr̄ casus alienationis, quæ uoluntariè succedere poterat per actū inter uiuos,tū ex identitate rōnis eiusdē mentis,& causæ, quib. dicta expressa prohibitio alienationis fuit facta, tum ēt ex maio-
32 ritate.Quod † apertissime deducitur. Nam prohibitus alienare nō pōt per actū inter uiuos,nec per actū ultimæ uoluntatis,ut traditur per gl.Bar.& alios in l.si ita quis.§.ea leg. ff. de uer.ob.& in l.ea. l.C.de cōdi.ob cau.& in d.§.diui.col.fi.uer. quæro prohibita,ubi scrib.oēs tradunt,& p Socy.d.ꝯs.227.in 2.dub.in 2.uol.Alex.ꝯs.113.nu.17.in 6.uol.& per Franci. de
33 Cur.ꝯs.60.col.7.in fin.¶ † Et licet aliquo casu non censeatur comprehendi alienatio, q̃ uenit necessariò per successionē ab intestato,ut post gl.& Bar.attingunt oēs in d.§.ea lege.& scriben.in d.§.diui,& Fran.de Cur.& cōs.27. Magnificus. col.8.
34 uer.& istud,ꝯs.63.col.fi. Tn̄ † in casu p̄nti per ipsos ꝯhentes rōnibus,& causis quib.s̄.expresse fuit prohibitus iste casus necessariæ alienationis,qui cōtingere poterat per successionē ex testō seu ab intestato erga personas extraneas propter finitam dictā lineā.Cōsequenter eadē rōne,& a maiori inclusus vr̄ ille casus p̄ns alienationis volūtariæ factę per Mæuiam hr̄dem D. Guigonæ,& expresse prohibitæ in casu dictæ alienationis necessariæ,vulgata l.illud.ff.ad leg.aqu.& auth.multo magis.C.
35 de sac.san.ecc.& in c.cū ī cūctis,de elect. Eo † magis: cū talis alienatio inter uiuos uerè, & propriè dicatur fieri facto ipsius alienātis,ſm Bar.in l.fi.C.de quib.ca.in inte.restit.non est ne-
36 cess.col. pen.& Alex.ꝯs.92.perspicuis.nu.26.in 6.vol.Eo † ēt qm̄ prohibitio alienationis habēs cām gn̄aliorem dicto,& expresso ex ui dictę causę finalis extendit ad oēm alienationē cōprehensam sub dicta causa gn̄ali,arg.l.cum pater.& eorū quæ ibi per Bar.in §.dulcissimis.ff.de leg. 2. & quæ tradunt p Frā. de Cur.ꝯs.44.sæpe reuoluta.colum.4.& col.10.& alijs seq.&
37 † eorū: quæ tradit Bar.in l.pater filiū.§.fundū.ff.de leg.3.Dicens, ꝙ si testator prohibuit hr̄dem alienare in uita: eo quia uolebat bona remanere in familia, ista prohibitio extenditur, ut non possit aliquo mō alienare ēt post mortem,ex quo ratio est gn̄alior dicto.& illa debet attendi,& non dictum.Ita, ut si una persona solùm fuerit prohibita, comprehendantur ēt & aliæ ꝑsonæ ex generali rōne,vt plenè traditur p oēs,maxi.Ale. in d.§.diui.& Ias.ibi in 2.lect.nu.104.& in 1.lect.nu. 61.& ī d.l.Gall.§.instituens.nu.21.& p Cor.ꝯs.38.in litera.E.& F. in 1.uol.& Dec.ꝯs.218.in casu.nu.9.& cōs.377.nu.3.& ꝯs. 7.uisis,& repeten.in d.§.diui.allegantes alias concor.car.9.col. 4.
38 uer.aliquando.& 3.Quibus † in locis limitant illud,quod dicebat Bar.in d.§.diui,ut superius in ꝯriū deduximus.Prohibitionē uidelicet alienandi factam filijs nō comprehendere nepotes.Nā locum nō habet,qn̄ eadē rō,seu maior uiget ēt in nepotib.¶Et per rōnes superius adductas infertur apertissimè,ꝙ ista ꝓhibitio alienationis factæ per Mæuiā p actū inter uiuos fuit expressa & comprehensa in mente,rōne, & causa finali illorum ꝯhentium,volentiū, ꝙ si dicta Castella exirent directā, & descendentē lineā Guigonæ,& Antoniæ,peruenirent ad familiā de Ryis. Quod uerificatū fuit per alienationē factam p Mæuiam,per quam d. Castella exiuerunt directam lineā p̄dictarum.Consequenter uerificatus fuit casus,& cōditio p̄dictę
39 promissionis ꝯditionalis.¶† Et.qm̄ istud est certum, ēt si tacitum diceret,attendi debet sicut expressum, & magis quā verba,ſm Bald.in l. nō dubiū,col.2.uer.ꝯ legem.C.de legi. Nam
40 † in istis ꝯctibus uoluntas attēdit nō solùm ſm intentionem primariam,sed ēt ſm intentionē secundariā,ut dicit Bal.in l.si
41 absentis.per illū tex.in 2.oppos.C.si cer.pet. Et † quia ēt tacitum hr̄ pro expresso.l.cum quid.ff.si cer.pet.& ibi nouissi.nu. 23.allegantes concor.ut ēt faciunt in l.expressa.nu.10.de reg.
42 iur.Et † quia in ꝯctibus causa finalis debet attendi, & nō uerba.l.1.C.de condi. ob causam.l. tale pactum.§.fin. ff. de pact. & per Soc.ꝯs.251.quoniam.in 2.uol.uer.comprobatur.col.7. volentē causam finalē in ꝯctib. significare principalē intētionē,cum alijs cumulatis per Dec.ꝯs.350.uisis,n.4.& cons. seq.
43 in casu. nu.4.& 5.Et † ꝯctus potius iudicant ab effectu, & re ipsa q̃ a uerbis.l.si uno,in prin.ff.loca.l.2.C.cōi.de leg.Bal. in l.2.C.cōmoda.& per Dec.allegantem alia ꝯs.305. iuridicam,
44 nu.2.Et † ꝯhentes isti magis ꝯsiderarunt rōnibus quib. supra effectum alienationis,q̃ modum,quo casu uno modo expresso ueniunt oēs alij eundem habentes effectum, ut probat in l..fi. ff.mand.& in l.si mater.C.de institu.& subst.& in l.mulier.ff. ad Treb.& plenè per Bar.& alios in d.l.Gall. §. & quid si tantùm,& in terminis tradit Pa.de Cast.ꝯs.175.super pri. col. 1.
45 uer.procedit ergo.Et † talis mens ꝯhentium ex dictis causis, & ꝯiecturis apertissimè,& liquidissimè dr̄ probari: cum inducanr manifestā,& liquidissimā probationē,l. licet imperator. ff.de leg.1.l.si quis locuples,in fi.ff.de man.testa.l.quidā testō in fi.ff.de vulga.& pupil.cum alijs allegatis per Fran. de Cur. ꝯs.48.co.6.uer.8.& cons.75.col.3.& per Lauren.Calc. ꝯs.33. quidam,nu.7.& Cor.ꝯs.238.vr̄,in litera D.& F.in 2. uolū. & Dec.ꝯs.222.uiso.nu.8.& Soc.ꝯs.112.in præsenti,col. 3. in 1. uol.& Fran.de Cur.ꝯs.49.col.39.47.& 49.in prin. Et faciunt tradita per gl.in l.si tutor.C.de pericu. tuto. Bar.& alios in l. qui Romæ.§.duo fratres.in 3.q.ff.de uerbo.ob.& Io.de Ana.
46 ꝯs.40.uisis.Absurdum † enim sequeretur, si iste casus alienationis non diceretur cōprehensus: cū concernat voluntariam alienationem,& uoluerunt comprehendi partes ipsę ꝯhentes casum alienationis necessariȩ propter defectum directę lineę:
47 ut in simili tradit Alex.ꝯs.63.ꝯsideratis,nu.2.in 6.vo.Et † ualidum est arg.ab absurdo.l.nam absurdum.ff. de bo. liberto.l. scire oportet.§.aliud.ff.de excu.tut.Prout etiam,qm̄ oīs uerisimilitudo concurrit stantibus causis.s̄.enarratis,ut casus istius
48 alienationis dicatur comprehensus.Et † ualidum est arg. a uerosimili.l.nuptura.in fi.ff.de iure dot.l.fi.ff.quod met. cau. c. quia uerisimile.de præsumptio.& per Soc.ꝯs.9.in 1.vo.Prosequēdo,co.6.ver.quod etiam probatur,in c.inspicimus,de reg. iur.lib.6.& Alex.cōs.10.aliàs ꝯsului,num.7.in 6.vo. & Socy. consi.187.in controuersia, uer.3.probatur, co.5.in 2.uo.Ad
49 † quod insuper: nam si transigentes de hoc casu alienationis voluntariæ fuissent interrogati,an de eo statuissent, vtiq; id affirmassent proculdubio. Consequenter haberi debet pro expresso.l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& posth.l.fi.C.eod.glo.ord. ubi oēs tangunt,in l.tale pactum.§.fi.ff.de pact.cū alijs allegatis per Alex.ꝯs.147.visis.nu.12.in 7.vo.& Dec.ꝯs.167.in casu
50 nu.10.¶† Accedat etiam iurm̄ præstitum per ipsos ꝯhētes habens uirtutē expressi, & specialis casus enumerati, & specifici ꝯsensus ſm Ang.in l.senium.C.qui testa.face.poss.& Bal. in l. 1.C.commoda.& Roma.in l.1.§.si quęsita.ff.de uerbo.ob. Et
51 † operatur: ut actus ualeat oī meliori mō,quo valere pōt.l.cū pater.§.filius matrem,vbi Bar.& alij. ff.de leg. 2. cū alijs allegatis per Francis.de Curt.consi.1.co.2. uersic.ex quo enim,& colum.3.& consi.44.super contingentia, col. 5.versi. & sic interueniente,& consi.75.do.Ludouicus.col.6.& Socy. cōs.70.
52 num.2.in 3. vo. Nec † non & geminatiō ac reiteratio prædictæ

ctæ promissionis modo quo supra celebratæ, quæ tāto magis
ostendit enixam,& præcisam voluntatem,mentē,& cām fina-
lē dictorū trāsigentiū,promittentiū, & stipulātiū, ad not. per
Bar.& oēs in l.balista.ff.ad Treb.& ī l.cū scimus.C.de agri.&
53 cens.lib.11.cū si.Et † quia cā ꝓpriè illa dr̄,quæ in se rōnē cō-
tinet ſm Bal.in c.monasteria.de ui.& hone.cleri. & per Mod.
54 in c.cum cessante.nu.2.de appel. Et † sicut cā & rōne cessan-
te cessare debet effectus,vt ꝓbatur in illo tex.& in l.adigere.§.
quàuis.ff.de iur.patr.Ita ut ꝯrioriū eadē sit disciplina,ad plenè
tradita in Rub.ff.de acq.poss.Durāte,& uigente cā,& rōne de-
bet effectus induci,& subsistere,qui potissimum ꝯsiderat̄,& in
ducitur ex mente,rōne & cā fi.ut est præsens superius ostēsus.
Et optimè deseruit ultimū caput dictæ transactionis, in quo
D.Ludouica,quę iam cōprehēsa nō erat,nec nominata in ꝑce-
denti capite,ex quo ipsa filias habebat Guigonam,& Antoniā
& illas habitura erat hr̄des,verùm quia ipsa D. Ludouica erat
dn̄a dictorū castellorū sibi in dotē assignatorū & de illis suo
55 arbitrio poterat ordinare.Cōuentū † extitit, ꝙ aliquo mō de
illis nō ordinaret.Idest n ullo modo posset disponere p quem-
cunq; actū,& inter uiuos & in ultima voluntate,iux.not.in d.
§.ea lege,& in d.§.diui.& in l.ea l. C.de ꝯdi. ob cau.Et sicuti ī
d.capite ipsi Ludouicæ ꝓhibitū fuit oē caput alienationis,rō-
nib.quib.s̄.Ita ēt Guigonę,& Antoniæ, & eorū hr̄dib. ꝓhibi-
56 tū dici debuit,& dēt oē caput alienationis.Cū † vnum caput
trāsactionis declaretur per aliud ita,ut mens ꝯhētiū ex istis a-
pertissimè percipiatur.l.vtrum.ff.de peti.hæred. l. seruus plu-
rium.§.fi.de leg.1.& p Alex.cōsi.32.clarissima, nu.3.in 7.vo.
57 ¶†Et comprobantur ista: qm̄ mens ꝯhentiū potissimū debet
attendi,& nō debet impediri pp nimiā subtilitatē.l.1.in fi.C.
ut actio.ab hr̄d.& ꝯ hæred.& l.satis.§.si debitori,in fi.ff.de pi-
gno.& l.si filiū.§.sequitur.ff.de verb.obl.& per Mod.in l.pen.
58 nu.4.C.de insti.& sub.Et † in ꝯctibus mentem magis attēdi-
mus,quàm uerba.l.fi.C.quæ res pign.& bonus tex.in l. iuris-
gentium.§.pactorū.ff.de pac.& gl.allegās alia iura in l.tale pa-
ctū.in prin.eod.tit.& hr̄ in l.semper.ff.de reg.iur.& ibi Mod.
n.1. Vbi traditur,in ꝯctibus primitus attēdi mentē ꝯhentium
& quod actum est,& nō dictū& expressum.Vt ēt tradit̄ p Ale.
ꝯs.103.qm̄,& nu.3.& ꝯs.222.Numeratis,nu.1.in 6. vol. & p
eundem,& Mod.in l.3.C.de lib.præte.& Socy.ꝯs.44. in pn̄ti.
col.3.ver.quare magis,in 1.uol.& Calc.ꝯs.48.uiso,col.2. nu.
3.& Frā.de Cur.ꝯs.75.col.pen.& Alex.in l.si tibi.ff.si cer.pet.
Abba.in c.pastoralis.de decim.Pau.de Cast.cōs.148.uiso.col.
1.Corn.cōs.12.in præsenti.col.2.in fi.in 3.vol.& Soc.ꝯs.213.
in pn̄ti.col.fi.in 2.uol.Calc.consi.16.quod d.col.4.& ꝯs.18.
Ad primū.col.3.& ꝯs.24.vr̄ dicendū,col.16.Dec.ꝯs. 48. col.
fi.& ꝯs.190.col.2.& Alex.cōs.6.nu.5.& cōs.84.nu.3.in 7.uo.
& Soc.cōs.1.nu.9.& ꝯs.26.nu.2.& cōs.27.n.2.& cōs.99. nu.
16.in 4.uol.& probatur in l.ita stipulatus.& in l.ī ꝯuentiona-
lib.ff.de uer.ob.& p gl.in l.blāditus.C. de fideiusso. & ī l.ꝯ le-
59 gem. ff. de legi. Quia † qualitas ꝯctus intelligitur ſm mentē
ꝯhentium.l.mutuum.in prin. & ibi Mod.n.3.ff.si cer. peta.Et
60 † qualitas ꝯctus iudicatur ſm principalē intentionē ꝯhentiū.
61 l.rogasti.l.si quis nec cām,& ibi scrib.oēs.ff.si cer.pet. Et † qa
actus agentiū regulatur ab ipsorū intētione.l.nō oīs.ff. si cert.
62 pet. ubi Mod.concor. adducunt. Et † verba deseruire debent
menti,& non econtra.l.scire.ff.de legi.c.intelligentia.extra de
uerb.sig.& per Soc.ꝯs.35.circa.col.2.& ꝯs.102.in pn̄ti,col.3.
in 1.uol.& ꝯs.213.cum in pn̄ti,ver.ꝯfirmatur,col.fi.in 2.uol.
& ꝯs.92.nu.16.in 4.uol.& per gl.in c.humanę.22.q.5.& An-
63 cha.ꝯs.284.in auxilium.col.pen.Nec† mirū:qm̄ mens ,& rō
est aīa ipsius dispositionis,& illa potius est attendenda, q̄ uer-
ba,quæ ut corpus iudicātur,ut tradit̄ in d.l.cū pater.§.dulcissi
mis,de leg.2.& per Bar.in l.si quis seruo.C.de fur. & Dec. ꝯs.
64 277.in casu.nu.7.& Calca.ꝯs.47.nu.3.Mens †.n.& rō est pri
ma in intētione disponentis,ut tradit Soc.ꝯs.89. nu. 20. in 4.
65 uol.Et † illa est,quæ declarat,ampliat,& restringit ꝯctum, &
quamcunq; dispositionē.d.§.dulcissimis,& ibi Bar.& alij, idē
Bar.per illum tex.in l.regula.§.si quis.ff.de iur.& fac. igno. &
per Fran.de Cur.d.ꝯs.75.col.pen.& Lud.Bolog.consi.13.col.
2.& ꝯs.55.uiso,in prin.& eundem Cur.ꝯs.45.col. 4.& Corn.
66 consi.18.in litera.S.in 2. vol. Et † suadetur. Nam licet statu.
sint stricti iuris,& strictè ſm uerba intelligenda,vt tradit̄ in l.
quicquid astringendæ.ff.de verb.ob.& in l.constitutionib. ff.
ad municipa.in l.Titius.ff.de testa.mili.& in l.3.§.hæc uerba.

67 ff.de nego.gest.Tamen † mens stat.attendi debet, ē
offendantur,ſm Bar.in l.ꝯ.uer.sed quid.ff.de leg.&
mater.C.de institu.& subst.& Bar.in l.seruo.§. si test
l.sine.§.aliud.ff.de excus.tuto.& est gl.ordin.in l.tale
§.fi.ff.de pact.& in cle.1.de sepul.& traditur in l.nō
C.de legi.& in l.cum mulier.ff.sol.mat.& per Calca
col.9.& per Ias.in l.iurisgentium.§.prætor ait.nu.1
68 cum cōcor.Et † in sim.idē hr̄ in rescriptis,quæ qua
69 stricti iuris.Tamen † in illis magis attenditur men
ut post gl.tradunt doc.in c.si propter tua.de rescr.li
70 in d.§.prætor ait,nu.16.Et † in vltimis voluntatibu
dit dubitatio.Nam in illis attendimus mentem,& n
l.Publius.§.fi.l.in conditionibus pri.locum.ff.de cō
l.3.C.de liber. præte.l.qm̄ indignum.C.de testa. l.
71 C.de fideicom.cum infinitis cōcor.Et† validum est
tum de ultimis volūtatibus ad cōtractus,vbi eadem
Et ut in prædictis mens debeat attendi.l. seruum.§
chyrographum.de leg.1.l.pactū.ff.de pac.l.1.& ibi
le.fus.cani.tollen.& per Mod.allegantes alia l.in te
in fi.ff.de re.iur.& Soc.ꝯs.173.Reuerēde.col.2.uer.
non obstantibus,in 2.uol.& Dec.apertius.ꝯs.69.ui
72 nu.6.¶†Et ex superius deductis cōsiderato effectu,
mente & rōne ipsorū ꝯhentiū,& trāsigentiū.Necess
tur,casum pn̄tem alienationis factæ per ipsam Męu
prehensum in dicta promissione ꝯditionali, ita ut n
illum fieri extēsio, cum comprehensus sit, & utroq;
uiget rō,& mens ſm gl.in c.1.uer.Italiæ.de tempor
6.& in c.si post quam,in uer.mente.de elec.eo.lib.p
de quib.col.pen.ff.de legi.cum alijs allegatis per De
277.in casu,nu.8.& Alex.ꝯsi.89.nu.11.in 6.uol.cu
73 nimmo † ad eundem casum alienationis factæ per
dicta promissio oīno ueniret extendenda, ēt si de e
geretur,& non de comprehensione. Considerata id
maioritate rōnis,mentis,& causæ finalis dictorum
tiū,ſm Abb.in c.cum dilecta.de ꝯfirm.uti.uel inuti
l.serui.ff.de usuc.& Alex.ꝯs.130.col.3.in 4.uol.& l
74 dictio.§.si nummos.col.2.ff.si cer.pet.ubi alia add
cluditur,ꝙ casus exceptuatus in ꝯctu extenditur ad
sum ex identitate rōnis.Et ita fuit iudicatum in sac.
ut est uidere in decis.eiusdem ꝯs.401.quidam dona
& idem firmat Alex.ꝯs.31.uiso,col.3.uer.cum.n. in
cōsis.203.nu.7.in 7.vol.& per Soc.ꝯs.28.num.10.
in 4.uol.& traditur in l.si cōstante,per omnes,& in
§.de uiro.ff.sol.ma.& per oēs in auth.quas actio.C.
75 ecc.& in l.Marcellus.in princ.ff.ad Treb.Et † mag
nis est optima decisio Franc.de Cur.in d.ꝯs.75.D.
co.pen.uer.sic ēt uidemus,qui refertur in consi.12.
ber.Bru.col.5.uer.& istud,vbi ꝯcludit, ꝙ licet in ꝯc
tionis,& stricti iuris omissum a uerbis habeat pro o
men ex uerisimili mente ꝯhentiū fit extensio ad ca
bis stipulationis nō cōprehensū,allegat.l.si stipulat
te non fieri.ff.de uer.ob.quanto igitur magis istud e
præsenti,qui est comprehensus in promissione, cōi
76 titate rōtionis,mentis,& causæ finalis, ut diximus.
probantur ista.Nā a rōne ēt præsumpta , & cōiectu
ualidum argumētum,ut ad plenum prosequitur De
do decis.cōs.333.licet nu.2.3.& 7.& per totum, &
165.uisis uer.9.respondetur.col.11.in 2.vol. Ex qu
cluditur,sufficienter et formaliter probatum esse,&
casum pręsentis alienationis dictorum castrorum fu
uiam fuisse inclusum,& comprehensum in dicta pro
cōditionali,& talē cōditionē fuisse purificatā & ad
per dictam alienationem,per quam dicta castella ex
rectā lineā Guigonæ,& Antoniæ , & peruenerunt a
extraneas.Et per quem casum alienationis familiæ d
per castellis prædictis quæsitum fuit efficax ius.¶N
adducta superius in ꝯriū.Nam singula resoluta sunt
ctis superius ad hanc sn̄iam & cōclusionem.Et ut cla
cipiatur dr̄,primum in ꝯrium deductū cessare,in qu
tur,dictam promissionē fuisse ꝯditionalem.Nā id m
ficiatur.Sed dr̄ cōdōnem fuisse purificatā, & extitiss
subsecutam alienationem & casum ipsius. Et licet c
hil ponat in esse, qn̄ pēdet,tn̄ qn̄ adimpleta est,red
rum & ualidū, ita ut ex tali promissione condōnali

& adimpleta efficaciter possit agi, ut sigillatim supra deduxi. ¶Nec obstat aliud, in quo asserebatur, cōdōnē nō fuisse adimpletā, ex quo extant descendentes ex Guigona, & Antonia. Nā licet pp existentiam istorum talis ꝯdō nō dicatur adimpleta p istū casum, tñ adimpleta fuit pp illū casum alienationis factę p Mæuiam, qui cōprehensus erat in dicta promissione ꝯditionali, & inclusus in ea ex idētitate & maioritate rōnis, & ī quo uiget eadē mēs, & cā finalis ipsorū ꝯhentiū. Et idē effectus. Ex quo per talē alienationē d. castella desierunt esse penes descēdentes dictarū Guigonæ, & Antoniæ, & transiuerunt in penitus extraneos. Sicuti fuisset, qñ linea defecisset prædicta, ut sigillatim superius deduximus, & probauimus. Nec obstat, ꝙ ꝯditio nō poterat adimpleri in æquipollēti sed in forma specifica, ex quo fuit volūtariè apposita. Nā rñsio satis apta data fuit ex mente Pau. de Cast. & aliorum, in qua dicebatur, id non ꝓcedere, qñ cōsideratus fuit effectus. Item & qñ alius casus est comprehensus, & in eo uiget eadē, quinimmo & maior rō, & identitas mentis, & causæ finalis. Et istis cōsideratis condō dr̄ adimpleri formiter, & specificè iuribus, & rōnibus superius adductis. ¶† Nec obstat, quod dicebat, nos uersari in cōtractu stricti iuris, in quo omissum hr̄ pro omisso. Et expressum tm̄ debet attēdi, & ꝯdō nō dēt trahi ad casū nō expressum. Nā cessant ista: quia casus pñs satis fuit expressus, & expressa, ex quo colligit̄ ex his q̄ fuerunt expressa. Et sumus in materia intensiua, & cōprehensiua, & nō extensiua, ut deduxi. Et probat̄ in l. iam hoc iure. ff. de vulg. & pup. & per Bal. in l. 1. co. fi. C. de his qui an. apert. tabula. & per Deci. ꝯs. 15. & pro tenui co. fi. nu. 6. Et † satis expressum dr̄, quod ex signis euidentissimis colligit̄, ut diffusè prosequit̄ Franc. de Cur. ꝯs. 58. col. 13. ver. ad fm̄, & ꝯs. 79. car. 8. col. 2. ver. & per illā clausulam, & car. 13. colū. 2. uer. expressio fit. † prout ēt expressum dr̄ illud, quod uirtualiter cōprehēdit̄, & uenit ex mente, & ratione. l. nominis & rei. §. 1. ff. de ver. sig. l. prætor ait. §. 1. iuncta gl. & ibi scrib. notant. ff. de ope. no. nun. & latè per Fel. in c. trāslato. co. 1. 2. 3. de ꝯst. Prout ēt obiectio cessat. Nā in ꝯctib. stricti iuris ꝯsiderat̄ mēs, rō, & cā finalis, & nō uerba, quæ debent deseruire mēti, & intentioni. Et illa attendit̄, & nō dictum expressum, ut deduxi. & in similibus probaui de rescripto & statuto, & ī ultimis uoluntatibus. Et † quia ad istum casum ēt non expressum verbis debet fieri extensio, si de extensione ageremus propter identitatem mentis, & rōnis fm̄ Fran. de Cu. d. ꝯsi. 65. col. pen. Abb. Bar. & alios superius citatos. ¶Non obstat illud, quòd a uerbis nō est recedendum. Nā cessat, qñ de mēte ꝯstat, cui verba habent deseruire, ut plenè deduximus. ¶Nec illud est impedimētō, in quo dicebat, verba debere interpretari ꝯ producentē, & illū se fundantē super eis. Nam id procederet, qñ dubia essent & ambigua, & aliter nō ꝯstaret de mēte, ratione, & cā finali, ut est de mente oīum in d. l. de ueteribus. Et patet ex decisionib. adductis s̄. in quibus hr̄, mentē attēdi, & non verba, quæ illi habent deseruire. ¶Minus obstat vltimum caput dictæ ꝯditionis, in quo vr̄ prohibita sola D. Ludouica, & nō alię personę, ad quas talis prohibitio nō deberet extendi. Nā dictū caput declaratur per præcedēs. l. vtrū. ff. de peti. hæred. l. qui filiabus. l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. 1. & per Bar. in l. quisquis. de leg. 3. & per gl. in l. donationis. §. species. ff. de dona. in uer. uersus, & per Soc. ꝯs. 44. uisa, ver. 3. hoc, col. 2. in 1. vol. Et † quia ex cā, mēte, & rōne finali prohibitio aliōnis facta uni personæ extenditur ad alias, fm̄ Bar. ī l. pater filiū. §. fundū, de leg. 3. & ī alijs locis s̄. citatis. Et cōsiderata rōne, mente & cā fi. ꝯhentes istum casum satis apertè dicunt̄ voluisse, & expressisse, pp ꝙ cessat illud de c. ad audientiā. de deci. ¶Nec obst. vltimū, de ista prohibitione odiosa, & exorbitante. Nā fauorabilis iudicanda est ꝯsiderādo reductionē ad primæū statū, ut deduxi. Et quia soluenda est æstimatio. Et prout ista quærenda non sunt, cū ꝯhētibus ita placuerit, ut quilibet in re sua sit moderator, & arbiter, iurib. s̄. citatis. Nec incōuenit, ꝙ qualitas apposita in illo capite ꝑcedēti ꝑdictæ transactionis repetita censeatur in capite pñti, uel ecōtra, quia sequētia ꝑcedētia, sicut ꝑcedētia declarant sequētia. Et † ēt ut cesset absurdū, fm̄ Bar. ī l. cū pater. ff. de pact. dotali. & p Soc. adducētē alia ꝯs. 27. uisis. n. 7. in 4. uol. & ne ꝯrietur menti ꝯhentium, fm̄ Bar. in l. Seiæ. §. Caio. ff. de fund. instructo, & Soc. ꝯs. 44. in cā, col. 2. num. 4. in 3. uolum. ¶† Nec istis ulterius haberet obstare, si diceret̄, & in facto ꝯtingeret, ꝙ descēdētes ex D. Guigona & Antonia vellēt recuperare dicta castella alienata per Mæuiā uirtute ꝯsuetudinis uigentis in dicta regione. Et recuperando essent penes descēdentes

85 ex ipsis, & non fuisset secut⁹ uerus effectus alienationis. Et † illa cōditio adhuc duraret, nec diceretur adimpleta, ex quo nō perseuerauerit, sed per momētum extitit. Nā debebat esse successiua, ut tradit Bal. per illū tex. in l. inter Castelianū. col. fi. in prin. ff. de arb. & Ang. ꝯs. 34. Cōstantinus. col. fi. in prin. & Alc. ꝯs. 42. ꝯsideratis. co. 3. in 3. vo. & sentit gl. in l. pen. C. de inst. & subst. in fi. dum opponit de l. si pro parte. §. uersum. ff. de in rē uerso, & ibi gl. apertius in uersi. duret, & doct. oēs maxi. Mod. nu. 3. allegātes iura, & alias decisiones istud firmant in d. l. pe. qñ ꝯditiones habent tractum suum successiuū, & requirunt

86 perseuerātiā. Cessat †. n. obiectio, ex quo procederet, qñ ꝯdō requireret perseuerātiā, & tractū successiuū, ut declarāt oēs superius citati, & apertius Mod. post alios in d. l. pen. nu. 3. & 4. col. pen. uer. in fi. gl. Nā tūc nō sufficit, ꝙ momēto fuerit adim-

87 pleta, si nō perseuerauerit. Nos † aūt sumus in ꝯdōne, q̄ momento perficitur, & adimpletur, secuta alienatione necessaria seu uolūtaria. Et quæ apposita fuit uerbo importanti ordinationē, & principiū actus. Et illud tm̄ attendit̄, nec alia perseuerantia exigitur, & satis est, ꝙ momento durauerit, fm̄ Aret. & alios in l. in substitutione. col. 3. ff. de vulgar. & pupi. & Mod. post alios adducentes alias decisiones in d. l. pe. ferè per totū.

88 Et † ꝯsideratis verbis ꝑdictæ promissionis istud colligit̄, dum partes voluerunt eo casu sine aliqua ꝯditione mediante ꝯctu pñti, uel secuta ordinatione aliqua, ius quæri istis de Ryis denotantibus extremitatē tpis, & actus, ut in similibus traditur ī

89 l. 4. §. 1. ff. de ꝯdit. & demon. Et † suadet̄ insuper: qm̄ cōis* cō-

* clusio se habet, regulariter sufficere semel extitisse ꝯditionē, licet nō duret, ut tradit̄ in l. hæc cōdō. in prin. ff. de ꝯditi. & demon. & in l. ex facto. §. pen. ff. ad Treb. & in l. cum uxori. C. qñ dies leg. ced. & tex. est apertus in d. l. pen. ubi indifferēter istud oēs firmāt, ut tradit Cor. ꝯs. 71. Rudis. in 1. uol. per totum. Et

90 † comprobat̄ ex dictis Bal. in l. fi. in 2. no. C. de indic. uiduita. quē sequuntur Pau. de Ca. ibi, & Ang. & Imo. in d. l. in substitutione, & quāplures alij citati p Mod. in l. pen. col. fi. & nu. 7. dum uolūt, ꝙ si legatū factū sit alicui sub illa ꝯditiōe, si uidua efficiat̄, illicò adimplet̄, si uidua facta fuit, esto ꝙ postmodum matrimoniū ꝯxerit. Nā satis est, ꝙ ꝯdō semel extiterit, licet po-

91 stea nō durauerit. Præterea obiectio tollit̄. Nam Castella per Mæuiam non poterūt recuperari, uirtute ꝯsuetudinis regionis per descēdētes Guigonę, & Antoniæ, ut statim dicet̄ in sequēti principali dubio. Et sic erimus extra oēm obiectionē, & difficultatem. Et cessabunt oīa dicta per Dec. ꝯs. 88. ex quo extra

92 casum nr̄um apertissimè sunt. Et † si recuperarēt, quod impossibile reputatur, ut statim dicet, adhuc idē erit: qm̄ satis fuit dictam cōditionē semel extitisse, & fuisse adimpletā, esto ꝙ postmodū nō durauerit, ut diximus. Et cōprobatur apertius ex dictis per Ange. & Alex. in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Trebell. col. pe. num. 8. & reprobantes Rom. & Imol. uolunt, ꝙ si filius grauatus fideicommisso uniuersali, & ꝯditionali alienauit aliquam rem hæreditatis. Illa res alienata imputabitur in suam quartam, ēt si postmodum illā recuperasset, ex quo per alienationē semel factam fuit quæsitū ius fideicōmissario, qđ ab eo non pōt auferri p actum subsequentis recuperationis. Et hanc ꝯclusionē difusè prosequitur Soc. in d. §. res quæ, col. pen. nu. 13. & pariter dicendū erit in casu nostro, ut ius quæsitū familiæ de Ryis propter dictā alienationē subuerti, & tolli nō possit esto, ꝙ descēdētes ex Guigona, & Antonia recuperarēt ca-

93 stella alienata per Mæuiā. ¶ † Quod comprobari pōt ex his q̄ habentur in c. quamuis. de rescriptis, li. 6. per gl. Bar. & omnes

* in d. l. Gallus. §. & quid si tm̄, & per alia ibidē allegata, dū* cōmuniter volunt. Ius q̄sitū tertio nō posse tolli, esto ꝙ postmodū aliquis restituatur. Nam p talē restitutionē nō subuertitur dictū ius q̄sitū tertio. Prout ēt, qm̄ & si recuperatio dictorum Castellorū fieret p descēdētes ex Guigona, & Antonia. Et in ꝯntiam uideatur cessare cā, & effectus alienationis factę p Mæuiam. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure patro. c. cum cessante, de ap

94 pel. Tñ † quia effectus promissionis antedictę per actū dictæ alienationis semel fuit ꝯsumatus, & quæsitū ius istis de Ryis. Talis effectus & dictū ius quæsitum remanet, & durat, esto ꝙ cessaret cā alienationis, fm̄ Bar. in l. 2. §. fi. ff. de dona. per tex. ī l. fi. in prin. ff. vnde lib. & eūdē Bar. in l. Titia. §. imperator, col. 4. uersi. pone ꝙ filij. ff. de leg. 2. & sequuntur Mod. in d. c. cum cessante,

cessante, col. 1. nu. 3. & in l. quæcunque. nu. 79. ff. de offic. eius.
95 Satis † n. fuit, ꝙ tpe requisito, & determinato adsit cã, quæ licet postmodũ nõ duret, sed cesset. Tñ effectus semel inductus & ius quæsitum durabit, ut dicit Bal. in l. gñaliter. C. de episc. & cler. cum aliis adductis per Mod. in d. c. cum cessante, col. 1. uer. ter. ꝯclusio, & eũdẽ Dec. ꝯs. 24. & pro uirili, nu. 2. Quã-
96 do † n. effectus est momẽtaneus, semper durat, licet cesset cã, ut hr̃ in l. plurib. & ibi Bar. & alij notant in §. & si placeat. ff. de uer. ob. & per Soc. ꝯs. 81. Non est dubiũ, col. 5. n. 22. ver. ad fm
97 in 3. uol. Vbi † allegãdo alias decisiones ẽt ꝯcludit, ꝙ qñ actus est perfectus, & cõsumatus durabit, licet superueniat casus, a quo nõ possit incipere, nec habere initium, ut ẽt traditur in d. §. & si placeat, & i l. inter stipulãtẽ. §. sacrã, & in l. existimo. ff. de ver. ob. & i l. in ambiguis. §. nõ nouũ. ff. de reg. iur. & ibi Mod. nu. 2. & per Ias. in l. patre furioso, col. 3. ff. de his qui sunt sui
98 vel alie. iuris. ¶ † Nouissimè aduertendũ erit: qm̃ prohibitio alienationis nedũ põt induci per actum ultimæ uoluntatis, sed ẽt per actum inter uiuos, vt est tex. in d. §. ea l. & in d. l. ea l. C. de condi. ob cau. cum ꝯco. ibidem allegatis per gl. & doc. Meritò igit in casu pñti per actum ĩter uiuos inducta fuit efficax prohibitio alienationis necessariæ & volũtariæ dictorũ castel
99 lorum. Et † licet qñ inducta est ꝑ ꝓctũ, doct. uideantur uelle, ꝙ nõ impediatur dominij translatio subsecuta alienatione, sed solũ cõmittatur obligatio ad pęnam, seu interesse, uel ad æstimationẽ, in quib. nullus dubitat. Et quò ad dominij translationẽ tradunt doctores, & alij allegantes iura in d. l. ea l. & scrib. in d. §. ea l. & in d. §. diui. vbi Bar. in 4. q. & reliqui oẽs citantes alia loca idẽ firmant, maximè Ias. in 2. lect. nu. 114. & alijs seq.
100 maximè Ias. ubi s̃. Tñ † id nõ procedit, qñ pactũ de non alienando appositũ in ꝓctu reseruaret ius reale & tẽderet in prohibitionẽ realẽ. Tunc. n. impedit dominij trãslatio, iux. text. in l. si creditor. §. fi. ff. de distrac. pignor. & firmat Bar. in d. l. ea l. nu. 5. & sequuntur doct. ibidẽ, maximè Alex. in apost. allegans ꝯcor. & Bar. in l. peto. §. fratre. n. 5. ff. de leg. 2. & tradunt Imo. & alij in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff. de uer. ob. & Ias. in d. §. diui. in 2. lect. post Bar. ibi nu. 121. & alij repeten. ibidẽ sequũtur. Et satis istud vr̃ posse adaptari ad casum pñtem ꝯsideratis verbis dictæ promissionis, quibus cautũ est: vt hr̃des Ioan. de Ryis secuto casu possint & debeant habere dicta castra sine aliqua ꝯdictione, mediante solùm pñti ꝓctu. Et consideratis verbis ẽt illis, ꝙ casu ꝑdicto castella redderentur hr̃dibus d. Ioã. apertè tendentibus in rem. Prout ẽt impedita fuit trãslatio dominij: qm̃ in dicta promissione de non alienando interposita fuit auctoritas & decretum sapientissimi parlamẽti curiæ Dolensis, ambabus partibus id petentibus, & requirentibus, & ut patet ex illis uerbis decreti, oĩa, & singula supradicta. Per quæ ad singula habita fuit relatio superius expressa, & ꝯñr ad dictã prohibitionẽ castrorũ alienationis necessariæ, & voluntariæ, iux. tradita in c. ut circa. §. 1. & ibi gl. & doc. de elec. lib. 6. cum alijs allegatis ꝑ Ias. in l. Titia. §. fi. ff. de uer. ob. & per doct. ꝑ illum tex. in l. 1. ff. de leg. 1. iunctis notatis per Bar. in l. 1. §. hoc edicto. ff. de postulan. & in l. talis scriptura. in prin. de leg. 1. &
101 in l. qui liberis. §. hæc verba. ff. de vulg. & pup. Quod † decretum cõdẽnationẽ ẽt in se cõtinet, ad obseruationẽ oĩum ꝯtentorũ in ꝓctu, & transactione, ambabus partibus dictã cõdẽnationẽ petentib. Et illi demũ cũ causæ cognitione & sapiẽter fa
102 ctæ acquiescentib. Per † quæ decretũ & cõdẽnatio prædicta reddita fuit efficax, & ualida, fm Bar. & Bald. & alios in l. 1. ff. de in ius voc. & doc. in l. de unoquoq;. ff. de re iudica. cũ alijs allega. per Ias. in l. nec quicquam. §. vbi decretũ. nu. 26. & duo-
103 bus seq. ff. de offi. procon. & leg. Et † stante tali decreto prohibitiuo impedita fuit dominij trãslatio secundũ Bar. in d. §. diui. col. fi. uer. quæro, an præceptũ iudicis, per tex. in l. si sciẽs, de ꝯhen. emp. & per alia iura ibidem allegata per eum, & alios doct. maximè Ias. post Imo. & Alex. in 2. lect. nu. 130. & alijs
104 seq. & tradunt Imo. & Mod. in d. §. ea leg. Et † quia in dicta cõdẽnatione, & decreto interuenit causæ cognitio, & præsentia & requisitio ambarũ partiũ, & approbatio facta per eas, & iustissimæ causæ, ex quib. cessant adducta per Ias. in d. §. diui, nu. 130. ver. intellige. & uer. seq. Et istis ꝯsideratis infertur uera ꝯclusio, ius super dictis castellis efficax fuisse q̃sitũ familiæ de Ryis ꝑp alienationẽ factam per Mæuiam. Nedum ad interesse & æstimationẽ, quod indubitatũ est, sed ẽt ad ipsamet castella, cum ipsorũ dñiũ per dictã alienationẽ nõ potuerit trãsferri, rõnibus superius deductis. ¶ Circa fm dubiũ, [...]tur, an stante ꝯsuetudine Burgũdiæ disponẽte, lici[...] ximiori redimere fundũ uenditũ, offerendo, & re[...] ciũ, debeant præferri descendentes ex dicta Guigo[...] nia in dictis Castellis venditis per Męuiã. An uerò [...]
105 hr̃des Ioannis de Ryis offerendo, & cætera. ¶ † D[...] nim nõ cõuenit de ualiditate dictæ ꝯsuetudinis, ut [...] tur in c. ꝯstitutus. extra de in integ. rest. & in l. dud[...] emp. & gl. & Bar. in l. imperator. ff. de pact. & tradi[...] tius. si de feudo fuerit ꝯtro. & ꝑ Bal. & Matth. de A[...] de iure proth. col. 2. in fi. uer. in ꝓriũ, & col. 3. & se[...]
106 Bolog. ꝯsi. 25. & Deci. ꝯs. 88. & pro tenui. nu. 1. c[...] lud ẽt vr̃ admitti uirtute dictæ cõsuetudinis. Filiũ [...] scendentes alienãtis posse uenire, ut prosequit He[...] in d. c. cõstitutus. Lud. Bolo. in d. ꝯs. 25. Nã proxim[...] qui potissimũ per ꝯsuetudinẽ uocantur fm Bald. [...] maxi. Mod. in l. fi. C. de uer. sig. & Mathæ. de Afflic[...] in uer. si aũt ꝯcurrat, & Ias. in l. nõ solùm, in prin. ff[...] nun. & l. transactio. la 2. C. de trã. & in l. 1. in fi. C. [...] uxor. ¶ Tñ istis minimè obstantib. dico in casu p[...] re locũ ꝯsuetudinẽ ꝑdictã. Qm̃ familia de Ryis in[...] dicta castella, non virtute præsentis alienationis fa[...] uiam, sed uirtute conuentionis & transactionis pri[...] inter Ioannẽ de Ryis & inter Guigonã, & Antoniã [...] roboratæ auctoritate & decreto, & ꝯdẽnatione fac[...] tissimũ parlamẽtũ curiæ Doleñ. ut diximus super[...] dicta ꝓmissio fuerit cõditionalis, tñ purificata ex [...] alienationẽ, quę familiæ de Ryis in hoc optimè de[...] eã subsecutã adimpleta, & purificata fuerit dicta ꝓ[...] nalis, ꝯcedẽs alienationẽ dictorũ castellorũ. In alij[...] lienatio ꝑ Mæuiam facta nõ uenit ꝯsiderãda, ex qu[...] miniũ dictorũ castellorum nõ potuit transferri i[...] Nec ꝑiudiciũ inferri iuri q̃sito familiæ de Ryis, u[...] stẽdimus. Quę familia de Ryis dicta castella ꝯsequ[...] quã in casu ꝑdicto eis promissa, & uerè, & uirtute [...]
107 ctionis, & cõdẽnationis purificatæ. Et † qñ bon[...] ctionẽ in aliũ trãsferunt, talis ꝯsuetudo locũ mi[...] ut pũctualiter disponit ꝯstitutio Græca Federici [...] edita super iure prothomiseos, in uersi. licet. n. ibi [...] factione, & sequuntur Mathe. de Afflic. in d. tract[...]
108 co. 1. uer. 6. casus, & col. pen. uer. 10. nota. Vbi † [...] le de feudo ꝙ licet nõ possit alienari, tñ de eo põt [...] ctio, & facta ualet, & tenet, iuribus & decisio. ibid[...]
109 ctis. Et † faciunt, q̃ traduntur per gl. Bar. & alios [...] do. C. de transact. & in l. penul. C. pro emptor. & [...] ci. d. ꝯs. 88. co. 2. & 3. uolentẽ cessare ꝯsuetudinẽ p[...] alienata recuperat uirtute pacti de retrouendẽdo [...] attingit Mathę. de Afflic. in d. tract. in uer. licet. co[...] quæro. Et solùm habebit locũ, qñ post talẽ recu[...] nouo uẽderet: vt esset in casu nr̃o, qñ familia de [...] cuperationẽ dictorum castellorum, uellet illa alie[...]
110 quenter † nõ uenit discutiendũ, quis ueniat ꝑfe[...] ctis castellis alienatis per Męuiam uirtute dictæ ꝯ[...] ex quo cessat isto casu, ut dixi. Nam talis alienatio [...] lit ius quæsitum illis de Ryis, & solùm cõsiderat[...] adimplendi, & purificandi promissionẽ illam ꝯdit[...] pra ꝯclusimus. Et cõsiderãdus solus est ꝓctus trãsa[...] missionis, decretũ, & cõdẽnatio. Virtute quorũ pu[...] ditionali promissione, dicta castella peruenire deb[...] Ryis, & quo casu cessat consuetudo, ut deduximus [...] dubiũ, in quo quæritur, an isti de Ryis habeant ele[...] rendi ęstimationẽ fm tenorem cõuẽtionis, & trãsa[...] solùm offerẽdi scuta mille quingenta fm promiss[...] loco factã per Lancellotũ de Luryo. Breuiter dr̃, si [...] stat, ꝙ Guigona, & Antonia dictam promissionẽ [...] tam habuerint. Quòd d. familia de Ryis tenetur [...] mationẽ fm tenorem dictę cõuentionis & trãsacti[...] Lancellotus nõ potuit preiudicare descẽdentib. p[...] Guigonæ, & Antonię, fm iura uulg. & cõia. ¶ Qu[...] attinet circa heredes Lancelloti, dr̃. Familiam de R[...] Lancellotum fuit promissa, & attributa dicta ele[...] eam. Et si elegerit offerre scuta mille quingenta, [...] cuperatione dictorum castellorũ soluere teneatur [...] iuxta tenorem transactionis. Agere poterit ꝯ ipsos [...]

teresse. ¶Esto.n. q͞ rl͞r promissio facti alieni non valeat. T͞n id locum non hēt, q͞n appositum fuit iur͞um, prout appositū apparet p d.Lancellotum. Qui virtute iur͞i vr͞ promisisse se curaturum &c.& ɔn͞r ad interesse tenet͞, vt concludunt Roma. Cuma.Alex.& Ias.alleg.ɔcor.in l.stipulatio ista. in prin.n.6.ff.de
11 ver.obl.Prout†ēt promittens factū alienū tenet͞, q͞n adiecta est pœna seu interesse, uti fuit hic p oblōnē oīum bonorum,& probat͞ in d.l.stipulatio ista,in prin.& in §.q͞situ.& in §.si quis aliū,insti.de inuti.stipula. cū alijs alleg. p Dec.in d.l.impossibiliū,n.3.ff.de reg.iur.& ɔs͞.2.& pro tenui,& p scrib.in d.l.sti-
12 pulatio ista.in prin.maximè Ias.n.10. Prout†ēt tenet͞,q͞n ꝓmittit certā p͞sonā aliquid facturā p verba denotantia effectū talis facti, nec ɔstat de aliqua ipsius ꝓmittentis diligentia: tūc enim obligat͞ ad interesse s͞m Aretinum in l.si ita stipulatus.§.possum.col.2.ff.de ver.obl.& Socy.ɔs͞.278.circa q.5.ver.3.prīcipal͞r,& p Dec.in l.fi.§.Labeo.col.pe.n.11.ff.si cer.pet.& diffusius ɔs͞.313.promisit,& ɔs͞.325.in casu,& per gl.Bar.& alios in l.qui aut.§.sed & si quis.ff.de constitu.pecu.de quo vltimo plenè dixi in alio meo ɔs͞. Et b͞n adaptatur ad casum nostrum consideratis verbis prædictæ promissionis factæ per d.Lancellotum. Ex quibus, familia de Ryis certitudinē capere poterit, qualiter se gerere habeat circa dictā oblationem faciendā. Et circa h͞rdes d.Lancellotti ad ɔsequendū interesse uirtute promissionis per ipsum Lancellotum factæ. Parisius Bononiæ.

3 ¶† Absolutis duobus consilijs in p͞nti disceptatione expeditis & consultationib.traditis.Relatum extitit ꝓmulgatā fuisse assertam interlocutoriam, qua dicit͞.d.Ioachin de Ryis actorē malè,& temere iudicium intentasse aduersus D.Vgonem præsidem Comitatus Burgundiæ detentatorem, & iniustum possessorem castellorū,de quib.modò agitur. Et istud ea ratione: q͞m istis nobilibus de Ryis ad d. castra non pōt cōpetere, nisi actio p͞sonalis,quæ minimè competit ɔ, & aduersus singularē possessorē.l.1.§. si h͞rs percepto fundo.ff. ad Trebel.l.fi.§.fi.ff. de ɔhen.empt.cum concor.Innuendo p talē emptionē,& successiuè traditionem d. castrorum fuisse translatum dn͞ium in ipsum Do. Vgonem emptorem, ex quo prohibitio alienandi d.castella facta fuit in ɔctu,& per actum inter viuos,quæ non hēt impedire dn͞ij translationem per alienationem postmodū subsequutam, ut firmant Bart.& alij allegantes iura in l.ea lege,col.2.C.de condictio. ob caus͞.& in l.si ita quis.§.ea l.ff. de ver.obli.& in l.filiusfa.§. diui,in 4.q.ff.de leg.1. cū alijs ibidē allega.per Mod.¶T͞n istis minimè obstantibus considerata facti ɔtingētia,& veritate.Asserta interloquutoria subsistere mi-
4 nimè pōt,nec mō aliquo pōt sustineri, vel defensari. † Nam licet illud sit rl͞re, ut non impediatur dn͞ij translatio, quādo alienatio est prohibita in ɔctu.T͞n id minimè procedit,q͞n super dicta promissione de nō alienando fuit interposita auctoritas, & decretum iudicis. Tunc.n.dn͞ij translatio prohibita dr͞,ut per illum textum tradunt Bar. & alij in l. si quis sciēs.ff. de ɔhen.empt.& in d.§.diui,col.fi.vers͞.quæro,an p̄ceptū,ubi oēs istud sequunt͞,& in d.§. ea l.& per Bal.in l.fi.C.de pac.int. empt.& vendito.cū alijs per me allegatis in 1.ɔs͞.in fi.1.dubij. ubi dixi,tale decretū esse validissimū, & iustissimū & factū cū cāæ cognitione,& prolatum de ɔsensu. & voluntate ɔhentiū, iux.ea quæ h͞nr in l.si ɔuenerit.ff.de re iudicata.Et quia successiuè fuit approbatum ab ipsis ɔhentibus,cessare h͞nt oīa, quæ
5 in oppositū possent adduci, vt ibidē deduximus. † Præterea illa rl͞a cessat,q͞n pactum de non alienando appositum in contractu reseruaret ius reale, & tenderet in prohibitionē realem. Tunc.n.impedit͞ dn͞ij translatio.l. si creditor.§.fi.ff. de distractio.pignor.& firmat Bar.& alij oēs sequūtur in d.§.ea l.& in d.l.ea l.n.5.& ibi Bal.& alij, maximè Alex.in apostil.allegans concord.& Bar.in l.peto.§.fratre.nu.5.de leg.2.Imo.& Mod. in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de ver.oblig.& Bar.in d.§.diui, & ibi Ias.in 2.lect.nu.121.& dixi in d.meo 1.ɔs͞il.Vbi deduxi verba dictæ promissionis de non alienando d.castella tendere in rem,& induxisse ius reale,& faciunt, quæ h͞nr in l.quoties. C.de donatio.quæ sub modo,& quę notat Spec.in tit.de loca. §.nunc aliqua,vers͞.7.& Bal.in l.si donationis,in fi.C.de ɔhen
6 da emp.Quo†casu actio realis dr͞ cōpetere illi,cui facta fuit talis promissio aduersus quemcunq; singularem successorem, & possessorem,ɔ quem bene pōt agi,& actori dr͞ actio competere,ut firmat Bar.in l.quia ēt.§.opus,in fi.ff.de alienatio.iud. mutan.cau.fact.& in l.fi.ff.de oper.no.nunc. vbi vult,q͞ si prohibitio est in rē, sequitur ipsam rē quocunq; vadat, & agi pōt ɔ quęcunq; possessorē,ēt singularē successorē,asserens d.l.fi. in fi.de ɔhen.emptione,non procedere isto casu.Et confirmat͞ ex dictis per Alex.post alios in d.§.si h͞rs. in prin. Et suadet͞ istud ex traditis p Bar.& alios in d.§.diui. & in d.§. ea l.& in d.l. ea l.cū ɔcor.& ex notatis p Bar.in l. fluminū.§.adducit͞.ff.de dā-
117 no infec.& in l.si sub vna.§.1.ff.de ver.obl.Præterea†illa rl͞a de qua in d.l.fi.§.fi.& in d.§.si h͞rs, patit͞ quāplures limitationes notatas p gl.& doc.maxi.Alex.in §.si h͞rs,pallegato, & per Socy.in suis rl͞is,& fallen.in rl͞a.336.& in alijs locis alleg. per eos.Inter quas enumerat͞ illa satis conferens ad casum p͞ntem, volens q͞ actio personalis in rē scripta competat ɔ singularem successorē.l.metum.§.fi.ff. q͞d me.cau. & p Alex. in d.§.si h͞rs, ver.& idē in actione,& plenè tradit͞ p oēs in rub.ff.si cer.peta. & in l.ait p̄tor.§.si petitor.ff.de iu.iur.Et ɔsiderata mente ɔhētium,& promittentiū non alienare d.castella,apertissimè fuit ɔstitutū ius reale ī illis,& scriptū in rē. Q͞d ius meritò cōpetit istis de Ryis aduersus quęcunq; possessorē,& singularē succes-
118 sorē.Et†isto casu posset procedere dictū Ange.in l.pen.ff.de acq.h͞rdi. uolentis oblōnem p͞sonalem ɔctam respectu rerum cōpetere aduersus quęcunq; detentorē.Circa q͞d dictū,& eius veritatē multa adducunt Areti.in d.l.pen. & ēt Alex. in d.§.si h͞rs,col.1.T͞n optimè procedit,q͞n ɔstitutū fuisset per pactum inducens ius reale,& tendens in rē,& scriptū fuisset tale ius in rē ipsam,vt aptissimè constat ex deductis superius,& ɔsiderata mente ɔhentiū, q̄ potissimū in istis attēdi dēt,ut in istis terminis tradit Bar.in d.§.ea l.& in d.§.diui,& plenissimè deduxi in 1.ɔs͞.Præterea licet dicat͞, actionē p͞sonalē non dari ɔ singularē successorē.T͞n istud fallit, q͞n esset actio p͞sonalis in factum, q̄ orirer͞ ex aliquo actu gesto.Tunc.n.licet sit p͞sonalis, t͞n competit ɔ singularē successorē, ex quo isto casu, s͞m quid, & ad istū effectū dr͞ h͞re naturā realiū.Ita tex.in d.l.ait p̄tor.§.si petitor.ff.de iureiur.ubi gl.& doc.oēs istud notant, & firmāt, ma-
119 ximè Paul.de Cast.& Ias.col.2.& Socy.in 2.notabili.Et†propriè ad casum p͞ntem istud adaptat͞: q͞m ipsi.D. Vgoni emptori,antequā emeret, denunciatum fuit, ne emeret d.castella,ex quo d.de Ryis hēbat ius ī illis,& eorū existebat creditor.Qui.Do.Vgo denunciatus,& in mala fide ɔstitutus illa emit ī fraudē istius D.de Ryis creditoris.Quo casu ɔ ipsum Do.Vgonem ēt singularē successorē agi pōt actione in factū.Et ab eo vendicari p͞nt castella p̄dicta, dicta actione personali, quæ hoc casu naturā hēt realiū, vt probauimus,& est tex.aptissi. istud determinans in l.ait prætor.§.si quis particeps.ff.de his q̄ in fraud. cred.& ibi Bar.& alij ɔcor.adducunt, & firmat Bal. in rub.C. de reuo.his q̄ in fraud.credi.& Albe.de Rosa.& Saly.in l.quoties.C.de rei vendi.& ibi Ias͞.n.26.in 9.limitatione, & idē Ias͞. post gl.& Io.Fab.& Are.insti.de actio.§.itē si quis in frau.Nec isto casu necessaria erit alia excussio ɔ venditorē,nec cessio alicuius actionis,cū sp̄es sint debitæ,ut h͞r in l.1.C.de reuoca.his q̄ in frau.credi.& firmat Bal.in d.rub.col.1.ver.& nota,quem sequit͞ Ias͞.in d.§.itē si q.s in fraudē,car.5. col.4.post Ang.Are. ibidē.Nec quidē immerito,ex quo D. Vgo scienter emit,& in malafide constitutus d.castella,& p prius denunciatus,aduersus quē insurgunt iura,ut tradit͞ in d.§.si quis particeps. Et in simili h͞r in l.fi.§.fi.C. commu.de legat.& fideicommis͞. Et in simili multa tradunt͞ per illum tex.per gl.& doc.in c.quia Gu. ex͞ de iud. Eo ēt q͞m ɔ oēm honestatē se obtulit p͞nti iudicio, & voluntariè illud suscepit, ad notata in l.3.§.fi.ff. de alienat. iudi.mut.cau.fac.& in l.unica.C.eo.tit. & in l. is qui se obtulit.ff.de rei uendica. cum simi. ¶Ex quibus satis apertè cōstat, ipsi Do. de Ryis actionem competere, & cum actione ipsum egisse. Et consequenter interlocutoriam assertam cōtra ipsum latam fuisse,& esse iniquam & iniustā,nec modo aliquo posse sustineri uel saluari. Idem Parisius vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Referens, non apparente relato non probat concludenter, et n.3.*
2 *Sicut etiam instrumentum referens aliud.*
4 *Fallit, quando refertur illud, quod tunc temporis fuit gestum.*
5 *Probat enim referens, & si relatum non exhibeatur.*
Instrumentum publicum plenè probat.
6 *Item fallit quando relatum reperitur, & apparet.*
7 *Ex quo in referente explicitè habetur certitudo voluntatis.*
8 *Item fallit, quādo relata eodem tempore potuerunt interuenire.*

9 *Item,*

9 *Item, & quando in referente infertur tenor relati.*
10 *Prout etiam quando relatio facta est per illas personas, quæ potuissent disponere.*
11 *Priuilegium concessum ad instar alterius disponit, licet aliud non exhibeatur.*
12 *Prout idem quando relatio facta est inter easdem personas dispositiuè, & animo celebrandi actum.*
13 *Itē & quando contrahentes hēnt potātem sibi ipsis præiudicādi*
14 *Minores possunt venire aduersus transactionem, & nu. 21.*
15 *Et data læsione rescinditur saltem per uiam restitutionis.*
16 *Mulier maior potest contrahere; nec contra illum potest uenire.*
17 *Et gestum ab ipsa est obseruandum.*
18 *Et etiam per suos hæredes.*
19 *Et hæredibus suis futuris potest quis contrahendo præiudicare, & rebus suis imponere legem.*
20 *Antequam à filio legitima, deducendum est æs alienum.*
22 *Minor habens curatorem potest constituere procuratorem, qui habeat gerere acta, & nu. 23.*
24 *Iuramentum constituit minores maiores.*
25 *Et eo magis validat constōnem procuratoris factam ab adultis.*
26 *Et quando interuenit iudicis decretum.*
27 *Decretum præsumptionem indueit, quòd solemnitates requisitæ interuenerint.*
28 *Minor tenetur transactionem obseruare, si ex illa factus est locupletior, nec poterit uenire contra eam.*
29 *Idem quando post maiorem ætatem ratificauit illam re, seu uerbo, & nu. 30. 31. & 32.*
30 *Quando minor tacuit per quinquennium post maiorem ætatem dicitur ratificare gesta in ætate minori, & nu. 29. 31. et seq.*
34 *Et per hūc ratificationē a lege inductā cessat restō in integrum.*
35 *Restitutio in integrum peti debet infra quadriennium.*
36 *Item cessat, quando nulla apparet læsio.*
37 *Actus loquens de hæredibus, quando, & quo casu intelligatur de primis, & nu. 38. 39. 40. & 41.*
39 *Exceptio firmat regulam in alijs, & nu. 40. & 41.*
42 *Quando hæredes uocantur, omnes debent uenire, & non solus unus, & nume. 44.*
43 *Quando quis possit opponere de iure tertij.*
44 *Quando uocatur familia, uocantur, & ueniunt solùm masculi & non fœminæ, & nu. 45. & 46.*
47 *Quando actio ad redimendum competit hæredibus, unus solus an & quo casu possit redimere, & nu. 48.*
49 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
50 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
51 *Soluens unū de alternatiuis satisfacit promissioni alternatiuæ.*
52 *Quando & quo casu oblatio est facienda, ut quis agere possit, et (n. 56.*
53 *Melioramenta ut debeantur, quod probandum sit.*
54 *Quæ remedia competant pro melioramentis, & expensis factis.*
55 *Quæ expensæ, & quæ melioramenta debeantur. Et quot sint illarum species. (nu. 64.*
57 *Vt quis possit agere, debet ex sui parte adimplere, sed contra*
58 *Quando conditio potest in præteritum referri uel ad præsens sufficit absq; alia noua.*
59 *Qui non contradicit approbare uidetur, & quando.*
60 *Ratihabitio ita facto, sicut uerbo potest fieri.*
61 *Maximè quando concurrit antiquitas iuncta cum possessione.*
62 *Promittens aliquid ratum habiturum, illo non ratificante solùm ad interesse tenetur,*
63 *Et si stipulatoris non interesset, in nullo tenetur.*
65 *Transactio liti finem imponit.*
66 *Vxor præsumitur marito omnia bona in dotem dedisse.*
67 *Maritus est dominus rerum dotalium, & potest pro illis agere.*
68 *Sententia potest ferri, secundùm partium uoluntatem, et n. 69.*
69 *Iudex non habet quærere nisi partium concordantiam, et n. 68.*
70 *Sententia & decretum a partibus approbatum potest exequi.*
71 *Ex re iudicata & sententia oritur actio iudicati.*

CONSILIVM XXXIII.

Exarato iam, & absoluto consi. in fauorem familiæ de Ryis, nouissimè ex aduerso dant obiecta inferius annotata, quibus apertissima, & concludens dabitur resolutio, & multiplex. Et ex ipsorum lectura eo magis oñdet optimum ius ipsius familiæ de Ryis, uti iam deductum fuit in prędicta consultatione, cui obiecta nihil prorsus ... Et quatenus primò obijcitur, minus legitimè appare... cta transactione, super qua fundata est dicta consultatio... licet de ea fiat mentio in arresto, tñ quia transactio no...
1 bet, talis mentio referēs eam legitimè minimè illā pba... ferens. n. nō apparente relato, ꝯcludēter nō probat rel...
2 testō. ff. de ꝯdi. & dem. † Sicut instrūm faciens fidē, vel ... nē de alio instrō non probat, si illud relatū nō exhibeat, si quis in aliquo documento. C. de eden. ubi doct. oēs ...
* istud uolunt, & * cōiter post Bar. & antiq. ibi istud sequ... Alex. & Ias. n. 7. allegans ꝯcor. alias, & nouiss. idē faciunt & diffusius post alios attingit Ias. in l. admonēdi. ff. de i... n. 30. & pluribus alijs seq. & idem facit in sua repetitio... nu. 28. & alia cumulat Fely. in c. 2. col. 5. nu. 8. de resc... in locis, & alijs si. concluditur, dispositionem referente...
3 illam non probare, nisi relata exhibeatur. Et † ita vr̄ dic... in pñti disceptatione: quia in arresto solùm fit mentio ... sactione, illa tñ non exhibetur. ¶ Ad quam obiectionem ... mè dr̄ verum esse, ꝙ non cōstet de d. transactione. Nam legitimè, & satis ꝯcludēter apparet. In dicto namq; arr... mentio de lite, & controuersia, quæ vertebat inter dict... tes, a qua fuit discessum mediante transactione, q̄ tra... facta extitit, & ꝯclusa tpe, quo interpositū fuit arrestū, approbans dictā transactionē. Cuius tenor passim & ... capitib. explicitè narrat in d. instrō arresti. Quod instr... refert transactionem, iam aliàs factā, sed illam, quæ tu... conclusa, & inter d. partes firmata, vt apertissimè oñdit... verbis, conuentum est eo mō, qui sequit, & in sequenti... unguem refert modus transactionis prædictæ. Conseq... sumus ex̄ oēm difficultatem, & obiectum in casu pñti ...
4 militare. Nam † iura in ꝯrium allegata loquuntur, qñ r... aliquod, qđ per prius iam fuisset explicatum. Minimè ... quuntur, nec locum sibi uendicant, qñ referret illud, q... tpis fuit gestū: quia tunc nō uersamur in relato non ex...
5 sed in instrō referente acta, & gesta † quæ tunc tpis fue... brata, & isto casu instrūm publicū referens talē actū, d... plenissimè probat absq; eo, ꝙ aliud exhibeat, ut in l. cu... bus, ubi scrib. C. de pba. & in c. qm̄ ꝯ, & c. licet cām, vbi ... alia adducunt ex̄ eo. ti. & per Bal. in l. Arethusa. ff. de sta... mi. & toto ti. ff. C. & ex̄ de fide instru. & in auth. de instr...
6 & fide. cū concor. Prout † ēt, & secundò tollit obiectio, ... nimè procederet, qñ relatum iam reperit, & de eo ꝯsta... paret. Nā tunc referens unà cū eo plenè probat, vt trad... in c. 1. col. 4. de prob. & sequitur Fel. in c. qm̄ Abb. col. ... 2. limita, ex̄ de of. deleg. allegantes Bart. in l. admonendi...
7 iureiur. Nec † mirum, cum in referente explicitè habe... tudo voluntatū disponentiū, fm Bald. in l. 2. in fi. C. de ... cler. cū alijs allegatis p Deci. in d. auct. si quis in aliquo, ...
8 col. pen. Ad † qđ ēt. Nam minimè procedit obiectio, q... illo tpe, quo referuntur, potuerunt interuenire, fm Bar. C. de fid. instr. li. 10. & per eūdē Bar. in d. auth. si quis i... documento. col. fi. n. 11. uers. ꝯ hoc, ubi adducit alia iu... quitur Ias. ibi nu. 9. & nouissi. nu. 35. allegantes alias d... verificari pōt in casu pñti, in quo transactio relata tunc...
9 teruenit. Præterea † cessat obiectio, qñ in referente infer... tenor rei relatæ: tunc. n. relatio facit fidem, & probat, li... latum non exhiberetur, fm gl. secundam, & Abb. in c. ... de confir. uti. uel inuti. & ibi Deci. col. fi. n. 6. ad id plure... adducit decisio. Concludens id procedere, qñ solo co... partium fuisset facta insertio sine aliqua auctoritate su... ris, quanto igitur fortius id procederet, qñ facta appar... decreto iudicis supremi, ut fuit in casu nostro, & plen... prosequitur Felyn. post Abb. in c. inter dilectos, extra... instru. nu. 17. & 18. uer. & ad istud, & in c. 2. de rescrip. ... vers. secus, & per Ias. in d. auc. si quis in aliquo, col. pe. ... & in d. l. admonendi, nu. 29. in lect. sua, & in repetitio...
10 Prout † etiam cessat, qñ relatio esset facta per illas per... quæ possent disponere, nam bene probabit, esto quòd r... non exhibeatur, vt tradit Bar. in d. l. admonendi, col. 2. ... primam nu. 7. & per Alex. in d. auct. si quis in aliquo, c... nu. 11. & Ias. ibi. nu. 9. vers. 2. intellige. & uers. Item li... Deci. nu. 40. & in c. 2. nu. 9. de rescrip. post Felyn. ibi nu... vers. ad quod respondet, & ver. Idem optimè, & versic. ... Bar. & nume. 9. & eundem Fely. in d. c. quoniam Abb. ... fi. ...

fi.vers.limitã modò.Et certum est, φ d.Ludouica de Ryis libe rè poterat disponere,& ēt eius filię interuenientib. solennitatib.requisitis,ut statim dicem⁹ in seq.obiectione.Et† possunt ista cõprobari ex quãplurib.deductis p Alex.in d.l.admonēdi n.12.& seq.& Ias.n.30.in lec.& in repe.n.28. vers.adde,& in d.auc.si quis in aliquo,col.antep.n.8.vers.2.q̄ro,& diffusius p Fely.in d.c.2.de resc.n.8. & 9.& Deci.ibi n.9. Concludentes priuilegiū ꝯcessum ad instar alterius inducet dispositionem, esto φ relatū non exhibeat, si ꝯstat,& apparet de voluntate disponentis,uti ex pluribus.iã deductis,satis aptissimè,de volūtate istorū transigentiū apparere,ōnsum fuit Et† vlterius cõprobatur: q̄m relatio facta est inter easdem psonas & dispositiuè, & aīo celebrandi transactionē,meritò igit̃ transactio dr̃ verificata,esto φ de ea aliter non appareret, vt probat̃ in l.optimã.C. de ꝯhen.& cõmi.stipu.& firmant Bar.ibi, & alij scrib.& idem Bar.in d.auct.si quis in aliquo,col.fi.uers. venio ad aliã,& nu. 11.& Ias.ibi allegans Bal.& alios col.2.n.8.in fi.& idē uolunt ibi nouissi.col.antepe.n.34.& alijs seq.q̄n relatū potuit inter uenire tpe confecti, & celebrati instr̃i referentis aliud, vel q̄n contrahentes habebant ptãtem sibi ipsis præiudicandi, † ut ista singula in casu p̄nti iam interuenerunt, & plenè tangunt Cano.oēs in c.illud,de præscr.& post Inn.in c.cum in iure peritus,de officio deleg.& post alios dixi in l.ex hac scriptura.ff. de donati.Et verè dubitari minimè poterit de veritate, & existentia dictę transactionis,cū tpe interpositi arresti,& sn̄ia fuerit celebrata, & dispositiuè in d.instr̃o de ea & ipsius tenor in singulis capitib.expressus,uti iã deduximus.¶†Ad secundam oppositionem, in qua dr̃, Guigonam, & Antoniam de Salinis fuisse minores,& in tali alienatione per uiam transactionis facta non interuenisse auctoritatem curatoris earum,nec procuratorem datum ab ipsis habuisse ad id spāle mādatum, & ꝯn̄r talem transactionem fuisse nullam, toto tit.ff.& C.de reb.eo. & in l.lex quæ tutores.C. de admin.tut.& ff.& C.de mino.& traditur in l.si curatorem habens.C.de in integ.restit.min.cū suis cõcor. Et†data lęsione talis transactio rescindi dēt,saltim p uiam restōnis in integrum l.1.& 2.C. si aduer.transac. cum si.R n̄detur,obiectionem istã non obstare.Primò q̄m res & Castella,de quib.agit̃,fuerunt,& erant d. Ludouicæ de Ryis matris Guigonæ, & Antoniæ, quæ transactionē fecit super dictis rebus,& Castellis, & in illis onus, & grauamen imposuit, de quo in instr̃o arresti diffusè discussum extitit in cons. super id absoluto. Et† φ d. Ludouica de Ryis erat materfamilias, & maior,& de dictis reb.suis potuit suo arbitrio disponere,& in illis onus, & grauamen imponere, & celebrare oēm ꝯtum & transactionem.l.in re mandata.C.manda.l.nullus.C.de iude. l.sed & si l.§.consuluit.ff.de peti.hæredi.& toto tit.ff. & C.de transa.& per locum a spāli probatur in l.si maior,& in l.si maiores,& in l.si maior annis,& in l.si quis maior.C. de transac. Et†taliter gestum ab ipsa Do.Ludouica obseruandum erat ab ipsa,ut traditur in dictis iuribus, & in l.sicut.C. de actioni. & oblig.l.si ut certo.l.in commodato.§. sicut.ff.commoda.†Pariter & Guigona, & Antonia h̃rdes ipsius taliter gestum obseruare,& adimplere tenebantur.l.cum a matre.C. de rei uendicatio.l. 2.§.fi.& ibi gl.& doc.notant.ff.de præto. stipu.cum si. Quæ†D.Ludouica ita ꝯhendo potuit in rebus suis p̄iudicare dictis Guigonę, & Antoniæ filiabus, nullum ius habentibus, uiuente matre super dictis reb.ēt respectu legitimę.l.1.§.si impuberi,uers.præmatura.n.ff.de colla.bon. & tradunt oēs post Bar.in l.fi.C.de pact.& per doc.in l.3.C.de iur. & fac.igno.& in l.Papinianus.§.quarta aūt.ff.de inoffici.testa. Vbi†in bonis matris,ēt respectu legitimæ tangentis filias primò deducit̃ æs alienum,& creditores,ac h̄ntes ius præferunt̃ filiabus,& h̃rdibus,ut ēt tradit Ias. in §.itē si quis, insti.de acti. Obiectio itaq; p̄dicta nihil prorsus facit quò ad res. & castella, de quib. mō agimus.¶†Et si diceretur obstare,saltim quò ad bona,quę fuerunt patris dictarum Guigonæ,& Antoniæ,& ꝯn̄r propria ipsarum.Nam in d.transactione nō solùm actum est de reb.maternis,sed ēt de reb.paternis,& sic ipsarū,ꝯn̄r,quò ad ista non debuit ualuisse pp defectū solennitatis omissæ, ut vn̄r ꝓbare iura supra in ꝑriū adducta,& tradit̃ in l.obligari.§. tutor.ff.de auct.tuto.& insti.eo.§. tutor,& ff.de acq.hære. in l.si q̄s mihi bona.§.iussum,vbi Bar.& alij notant. Adhuc †,dr̃ obiectionē cessare;q̄m d.Guigonæ,& Antoniæ tunc tpis adultis legitimè datus fuit curator, vt est uidere ex instr̃o d.curæ eis datæ,ad

23 nota.ff.C.& insti.de curato. Et†ulterius D.Guigona & Antonia solenniter constituerunt procuratores cū consensu, & auctoritate dicti earū curatoris,& decreto iudicis,& sic solenniter,prout tradit̃ per illū tex.p gl.& oēs in l. neq; tutores.C.de procuratori.cū concor.ibi allegatis,& tradit̃ per gl.& alios per illū tex.in l.cū & minores.C.si aduers.rē iudicatã, cū si. Et dicto procuratori ita legitimè ꝯstituto spālis,& in indiuiduo attributa fuit potestas transigendi,& faciendi alia, quæ speciale exegissent mandatū,cū alijs cl̄is satis importantibus,& p̄gnan
24 tibus,& cū appositione iur̄i,q̄d ipsas†tunc minores cõstituit, iux.notata in auth.sacramenta puberū.C.si aduers.venditio.&
25 in §.Itē sacramenta,in ti.de pace iur̄o firm.Et † q̄d iurum, eo magis validã, & efficacē reddidit d.procuratoris constõnem, & d.adultas efficaciter obligauit, cū uiuentes aduersus illud nihil dixerint,ut tradit̃ in c.2.de pactis lib.6.& in c.licet mulieres,de iureiur.eo.lib.& in c. cū contingat,in antiq. & in l.si quis maior.C.de transa.Per quæ cessat illud, q̄d dicebat̃, non interuenisse curatoris auctoritatē,et procuratori nō fuisse datū mandatū spāle.Nam & tutoris auctoritas interuenit,& pro curatori spāle fuit concessum mandatū.Cõsequenter cessant, quæ traduntur in d.l.si curatorē habens,cū alijs s̃.in ꝑriū adductis,cum solēnitates a iure requisitæ iã interuenerint. Quæ
26 †tanto fortius procedūt,cū D.Guigona, & Antonia essent tūc adultæ, & in d.transactione interuenerit decretum iudicis supremi,q̄d sufficit,siue curatorem haberent,siue non,cum ipse iudex possit assumere uices curatoris, & faciat actū ualere.l.in bonorū.C.qui admitti,& firmat Pau.de Cas.in d.l.si curatorē
27 habens,col.fi.uers.aut loquimur in actu. ¶†Et ꝯfirmant̃: q̄m per interpositionē d. decreti iustissima de cā interpositi super d.transactione ius præsumit, φ interuenerint, & solennitas a iure requisita,& alia necessaria, ex quo pro d.decreto interposito circa prædicta ius ita pręsumit,s̄m gl.in l.1.C.de fide instru.li.10.& Bal.in l.1.ff.de rebus eorum,& in l.fin.C.de p̄di. minor.& per Alex.in l.sciendum.ff.de verb.oblig.col.7.& 8. vers.Item fallit,& alios Mod.ibidem, & per Fely.post alios in c.q̄m ꝯ.de probatio.car.antep.uers.7.ꝯclusio,& Deci.ibi cart. penul.col.1.uers.ult. notandum est. Et potissimè concurrēte tpe ita longissimo annorum centū, & ultra, ut plenissimè tra
28 ditur per omnes in d.locis.Prout†ēt obiectio cessat.Nam certissimum,& euidens est,talem transactionem cessisse in utilitatem dictarum Guigonæ,& Antonię,& ex ea ipsas fuisse factas locupletiores : cum liberatæ fuerint, & absolutæ a petitione hæreditatis,& bonorum,quæ consequi debat Antonia de Salynis super rebus p̄rnis,maternis, & patrui,& patet ex ipsius transactionis tenore,& arresti. Quo casu obseruare tenent̃ transactionē prædictã,ēt si non interuenisset curatoris auctoritas,ne aliàs remanerent locupletiores cū iniuria, & damno alterius, ut h̃r in l.in pupillo.ff.de solutio.& in l.si minoris.ff.de adm. tutor.& in l.fi.C.pro empt.cum alijs allega.per gl.in uer.obligantur.insti.de aucto.tut.circa prin.& b̄n facit.l.nam hoc natura.ff.de condi.indebi.cum alijs ibi alleg.per gl.& per Mod. per illum tex.post gl.in l.iure naturæ.ff.de regul.iur.Præterea
29 †obiectio funditus subuertit̃.Nã d.Guigona,& Antonia tunc adultæ,& postmodū effectæ maiores, nedū post maiorē ætatē per quinquennium tacuerunt, & aduersus dictã transactionē nihil opposuerūt,uerùm toto tpe, quo uixerunt nihil ꝯquestę sunt, quinīmo re ipsa, & facto maiores effectæ d.transactionē ratam habuerunt, & approbauerunt possidentes bona p̄rna, materna,& patrui,spectantia ad d. Antoniã de Salynis. Et quę bona uirtute dictæ transactionis fuerunt relaxata d.Guigonę, & Antoniæ, quo casu per talem cursum tpis d.transactio vr̃ fuisse ratificata,per tex.in l.1.& 2.C.si ma.fact.li.2.ubi expsse tradit̃, ratificationem actus gesti per minorem effectum maiorem reconciliare contractum celebratum in minori ætate, ita ut reddat̃ efficax,& inexpugnabilis, esto φ ab initio fuisset nullus,& inualidus,& probatur etiam per l.3.§.1.ff. de min.& in l.1.& 2. & ibi doc.firmant.C.si maior fac.li.5.cum alijs alleg.
30 in deci.ꝯs.Neap.220.In cã,col.2.uers.sed in casu isto.Et†ratificatio in istis terminis nedum dr̃ illa, quæ post. xxv. annum apparet facta uerbis expressis, uerùm etiam includitur illa, q̃ sine verbis re ipsa,& facto ostendit animum ratificantis : quia nedum uerbo, sed etiam facto uoluntas apertissimè declarat̃. l.Paulus.ff.rem ratam habe.l.de quibus, in fin.ff.de legi.& in casu n̄ro tradit gl.in uer.ratã.in d.l.1.C. si maior fac.li.2. post

Azo.

Azo.ibi in ſum.& ſequunt᷑ Saly.& alij ſcrib.ibi,Bal.con.184.
Ad intelligentiam,uerſ.Nunc venio,in 2.uol.& Alex.ↄſ.117.
viſo proceſſu,col.2.in 5.uol.& Deci.conſ.232.dura,col.2.&
3.n.4.& 5.& in l.qđ ab initio,col.fi.in prin.de reg.iur.& cōſ.
58.& pro tenui,col.1.nu.2.& Aret.ↄſ.127.eximie doctor,co.
1.& 2.verſ.ſed qñ lex.Et idē uolunt Lud.Rom.ↄſ.54.uiſis,&
Barbat.ↄſ.42.Illud,col.7.verſ.& ſi dicat᷑.in 1.vol.qñ non fuit
31 adhibitus dolus. Et†comprobant᷑ rōne. Nā uerſamur in rati-
ficatione actus geſti a minore,qui fuit nullus, & mō agitur de
confirmando dictum actum geſtum a minore iam effecto ma
iore,& talis confirmatio,& ratificatio non trahit᷑ retro,ſed va-
let,& confirmat᷑,ut ex nunc, & idē operat᷑,qđ nouus ꝯctus, ut
declarat Pau.de Caſ.in d.l.1.C.ſi maior fac.& Alex.d.ↄſ.118.
col.2.& Are.d.ↄſ.127.col.1.& 2.& Roma.& Barba.ubi s̃.&
32 Socy.ↄſ.15.uiſis,col.16.uer.& per prædicta,in 1.vol.Et†opti
mè cōprobant᷑ per l.fi.C.ſi ma.fac.li.5.ubi hr̄,ꝙ alienatio rei
minoris nulliter facta,& non ſeruata ſolennitate confirmatur
ſupueniēte maiori ętate, p ſolum curſum tpis annorū quinq;
ut tradunt oēs ibi,& gl.in l.1.C.ſi maior fac.li.2.& in uer.cō
probauerit,in l.3.§.1.ff.de minorib.& Bal.Ludo.Ro.& Alex.
33 in prælle.ↄſ.& Deci.in d.l.qđ ab initio,col.fi.nu.11.† Talis
.n. confirmatio p curſum tpis inducit᷑ ab ipſa.l. ſupplente de-
fectū ſolennitatis,& formæ,& reualidante nullitates incurſas,
vt probat᷑ in d.l.fi.& firmant doc.& gl.ſuperius citatę,& Are.
34 d.ↄſ.127.col.1.& 2.Et†per hāc ratificationē ceſſat bñficium
reſtōnis in integrū, ut tradit᷑ per oēs p illa iura in d.l.3.§.1.ff.
de minoribus,& in d.l.1.& 2.C.ſi maior fac.li.2.& in l.fi.&
35 p tot.C.ſi maior fac.li.5. ¶ † Et eo magis in caſu pn̄ti ceſſabit
reſtō in integ.cū non fuerit petita p D.Guigonā,& Antoniā ĩ.
quadrienniū poſt perfectā maiorē ætatem, ut de iure petenda
erat,ut in l.fi.& p tot.C.de tēporib.in integr.reſtit.peten.cum
36 concor. Eo † ēt qm̄ minimè poterit doceri de aliqua læſione,
quo nō docto.deneganda eſt reſti.l.qđ ſi minor.§.nō ſemper.
ff.de minor.l.nam & poſtea §.ſi minor.ff.de iureiuran. Ex qui
bus tolluntur allegata ſuperius in ꝯriū,de l.1.& 2.C.ſi aduer.
tranſ.q̄ alio caſu procedūt, nec locū ſibi vendicant in pn̄ti, ex
37 plurib.deductis ſuperiꝰ.¶†Tertiò opponit᷑,ꝙ iſte dn̄s de Ryis
non eſt immediatus hr̄s quondā Ioan.de Ryis denominati in
tranſactione,& arreſto,in quib.licet dicat᷑,de ſuis hr̄dibꝰ. Tn̄
illud intelligi dēt de primis, & immediatis.& non vſq; in infi
nitū.§.hoc ſermone.l.boue.ff.de verb.ſigni.& tradit᷑ in l.qui
liberis.§.fi.ff.de uulg.& pupil.& l.antiquitas.C.de uſufr.& in
l.ſciendū,in prin.ff.de uer.ſign.Quæ oppoſitio nulla eſt: qm̄
uerū eſt iure eſſe ſtatutū in aliquibus caſib. ſpālibus, de quib.
in s̃.dictis legibus,& certis alijs,appl'onem hr̄dum ſolùm ve-
rificari in primis, & immediatis, & nō in alijs deinde ſubſeq.
38 Tn̄†rl'r, & gn̄aliter talis appl'o hr̄dum cōprehēdit oēs hr̄des
in infinitum,non ſolùm primos, & immediatos, ut probat᷑ in
l.hr̄dis appella.ff.de verb.ſign. ubi apertiſſimè iſtud diſponit᷑,
ea rōne: quia appl'one hr̄dis continet᷑ hr̄dis hr̄s, qui ultimus
dr̄ hæres primi,ut in l.fi.C.de hære.inſti.& idem probat᷑ in l.
in annalib.C.de legat.ubi mentio hr̄dū comprehendit oēs in
infinitum,& ibi gl.& doc.iſtud firmant allegantes concor. ut
ēt faciunt in l.Gallus.§.ēt ſi parēte.ff.de libe.& poſth.Et hanc
diſtinctionem tradit tex.in d.l.ſciendum, de uerb.ſign.diſpo-
nens, appl'one hæredum uenire oēs ſucceſſores in infinitū ex-
ceptis illis caſib.particularibus, in quib. non uenit niſi proxi-
39 mus,& immediatus. Et†qm̄ caſus preſens non eſt incluſus in
illis ſpālibus,ſtare debemus rl'æ, ut talis appl'o hr̄dum cōpre-
hendat oēs hr̄des q.Ioan. de Ryis in infinitum, & non ſolùm
primos,& immediatos,cum rl'ę ſtandum ſit, alio non docto:
ut tradit᷑ in l.oīs diffinitio.ff.de rl'is iuris, & p Mod.in l.1.eo.
40 tit.& per gl.fi.& doc.ibi in l.quoties.ff.ſi quis cautio.Et†quia
pn̄s caſus non eſt de illis exceptuatis. Et qui oppoſitū diceret,
id probare deberet,ut plenè tangit᷑ per Mod.allegantes deciſi.
41 in d.l.1.ff.de reg.iur.Eo†ēt quia in caſib. non exceptuatis rl'a
remanet firma, nā exceptuati illā in reliquis confirmant & ap
probant,ut tradit᷑ in l.in his.ff.de leg.& in l.nā qđ liquidæ.§.
fi.ff.de pe.lega.& diffuſè per Mod.in d.l.1.Ex quibus infertur
neceſſariò in pn̄ti diſceptatione, tranſactionem iſtam compre
hendere oēs hæredes,& ſucceſſores Ioannis de Ryis in infini-
tum, & non ſolùm primos, & immediatos,uti opponebatur.
42 ¶†Quarta oppoſitio proponitur,ꝙ dn̄s Simon de Ryis pater
huius dn̄i de Ryis actoris,& petentis d.caſtella,non fuit ſolus

hæres q.dn̄i Ioannis de Ryis ſtipulatoris,nam fra[...]
primogenitū, ex quo ſuperſunt liberi. Et ↄn̄r iſte
actor non debet admitti ut ſolus,& inſolidum ad
hanc conuentionem. Nec ēt pro parte vr̄ admitte[...]
ducatur cōio, argum.eorum, quæ tradit Bar.in l.[...]
ctus,uerſ.vlt.facit.ff.de uſufruc.legat.& in l.ſi alia[...]
de Caſt.tangit.ff.de ſo.& Bar.ↄſ.195.Augerius,cu[...]
per Alex.in addi. ad Bar.in d.l.cui uſus fructus,&[...]
& Titio,ubi poſt Cuma.tangit Iaſ.col.2.ff.de uer[...]
diffuſius idē Iaſ.citando alios doc. in l.ſtipulatio[...]
duntur,in 8.oppoſitio.Bar.col.12.& ſeq.nu.20.[...]
& tradunt etiam Mod.in l.2.§.& harum.ff.de ue[...]
43 in l.4.§.Cato,in 3.& 4.oppoſi.Bar.¶†Ad quam o[...]
tem aduerſam non poſſe opponere de iſto iure te[...]
nendo audiri non debet: cum non ſit excluſiuū ip[...]
tionis,& iuris agentis,dicto tertio nihil dicente,ut[...]
corpus.§.competit.ff.ſi ſer.vendi.& plenè tradit[...]
de exceptio.rei iudica.& Cano.in c.mandatum,d[...]
concor. Eo magis cum dicti tertij nedum non opp[...]
nimmo expreſsè conſentiant,& uelint,iſtum d.act[...]
44 lidum proſequi dictam conuentionem,& tranſact[...]
meritò id exequuntur: cum ille frater primogenit[...]
filias fœminas ſolùm reliquerit, ad quas ius proſ[...]
ctam conuentionem non uidetur poſſe extendi,ex[...]
ctio de recuperandis caſtellis facta fuit in fauorem[...]
Ryis,& pro honore,& dignitate dictæ familiæ,ↄn̄[...]
lis,in quib.conſeruatur dignitas familiarum.l.1.§.[...]
uus.ff.de uen.inſpi.& in §.cæterùm,& §.media,in[...]
45 agnato.ſucceſ.Et † fœminæ cenſentur excluſæ, cu[...]
non dicantur conſeruare,ſed ſint caput & finis ipſ[...]
ciatio.in fi.& l.ſeq.§.1.ff.de uerb.ſign.cum ſimi.Et[...]
næ bona trāſferant in alienas familias,ſm Io.And.[...]
in addi.ad Spec.in tit.de ſucceſ.ab inteſta.& per S[...]
46 in 3.uol.Maſculi†igitur ex dicta familia de Ryis ſ[...]
fœminis,hn̄t ius proſequendi d.tranſactionem,&[...]
nem cum ipſorum contemplatione,& reſpectu fu[...]
celebrata,ut hr̄ in l.filiusfamilias.§.diui.ff.de leg.1.[...]
mè oēs ibi iſtud proſequuntur,& ēt hr̄ in l.cum pa[...]
tis,& in l.peto.§.fratre,de lega.2.& per doc.in l.qu[...]
47 cohæredes.ff.de verb.obli.cum concor. Et†ſi plur[...]
maſculi deſcendentes,& hæredes dicti q.D.Ioannis[...]
ris,adhuc iſte D.de Ryis actor ſolus,& inſolidum p[...]
ſequi dictam conuentionem,tranſactionem,& ſol[...]
re d.caſtella. Nam non quærit illa redimere pro pa[...]
ſolidum pretendit habere,& ſic ceſſat illa obiectio[...]
Et iſtud apertius probatur per tex.in l.fiſtulas.§.qu[...]
ff.de ꝯhen.empti.inducendo eum a ꝯrio ſenſu,&[...]
pecuniam.ff.depoſi.& recitatis dictis aliorū iſtud[...]
48 in d.l.ſtipulationes non diuiduntur,col.13.nu.21.[...]
dit,ꝙ qñ plures hn̄t ius redimendi,& unus ſolus p[...]
dimere, & alij non curant, ꝙ ipſe ſolus pōt offerre[...]
& ſolus admittet᷑,& rn̄det dictis Bar.in d.l.cui uſu[...]
alijs s̃.in oppoſitū allegatis, ut non procedant, qñ[...]
unus uult redimere,& ſequuntur idē nonnulli ex M[...]
§.& harū,& in l.4.§.Cato.in 3.& 4.oppoſi.Bar.M[...]
iſte. D.de Ryis ſolus offerendo integrū p̄ciū admitt[...]
alijs redimere minimè curantib. Et bn̄ facit, qđ tra[...]
uerſ.petere,ubi concor.iura allegat,in l.vxorē.§.ag[...]
de leg.3.& quæ notant Cuma.Alex.& Iaſ.in d.l.ſi[...]
tio,colu.2.¶Ad quintā,ſextā,& ſeptimā oppoſi.in q[...]
cit᷑,non eſſe purificatā ↄdōnem d.cōuentionis,& tra[...]
ad redimendū d.caſtella,ex quo ſuperſunt deſcend[...]
cta linea a d.Guigona,& Antonia.Et qa nō fuit adi[...]
ↄdō,ſi d.Ludouica de Ryis ordinaret de d.caſtellis[...]
Quæ ↄdō non fuit appoſita ſuis hr̄dibus, qui in ho[...]
fuiſſe grauati, & quia in dictis caſib. vr̄ fuiſſe data[...]
dimēdi caſtella,q. caſus minimè ſucceſſerunt, & ad[...]
non exp̄ſſos d. conuentio redimendi non vr̄ poſſe e[...]
ſimus in ꝯctib.ſtricti iuris, & in quib.omiſſum hr̄ p[...]
& exp̄ſſa tm̄ debent attendi,& exequi,& uerba inte[...]
ſunt ꝯ proferentē,prout diſponunt iura uulgar.& cō[...]
lutio apertiſſima,& multiplex, ac neceſſariò conclu[...]
fuit ĩ ↄſ.ſup huiuſcemodi diſceptatione, & ↄtrouerſi[...]
ſoluto.In quo luce clarius apui,& deduxi caſū pn̄tis[...]

...ius factæ, de dictis castellis per Mæuiam fuisse, & esse compre
hensum in dicta conuentione, & transactione. Et cōdōnem il
lius fuisse, & esse purificatam, & ꝯñr d. de Ryis competere ius
ad redimendum castella prædicta, rōnibus, iuribus, & decisio
nib. in d. ꝯsi. adductis, vbi responsum extitit oībus obiectis, &
deductum, ꝙ versamur in casu expresso, & nō omisso, & in ca
su comprehenso in dicta trāsactione, cuius verba sunt apertis
sima, & nō dubia, nec possunt interpretari ꝯ. d. de Ryis. Et ꝙ
in casu p̄nti, ēt si essemus in dispositione stricti iuris, necessa
riò faciēda est extensio dictę conuentionis, & trāsactionis ad
casum p̄ntem. Tum considerata mente ꝯhentiū. Tum pp simi
litudinē, & idētitatē rōnis. Tū quoq; pp maioritatē ipsius. Ibi
dem ēt ꝯsum fuit, ꝙ illa ꝯdō, & verba, si domina Ludouica
de Ryis ordinasset, aliquo modo bñ adaptant̃ ad casum præ
sentem, ita vt comprehendat hr̃des Guigonæ, & Antoniæ ali
quo mō ordināntes de dictis castellis, ꝓut iam ordinarūt. Quę
singula videri, legi, & ꝯsiderari poterūt, cum sigillatim habeā
tur in d. consi. specificè super istis fabricato. Et in quo quam
plura alia ad istorum ꝯfirmationē deducta sunt. Et in illo ne
dum resoluunt̃ istæ tres oppositio. sed quamplures alię magis
stringētes, quæ adduci possent. Nec opus est deducta in d. ꝯsi.
repetere, & trāscribere, cum præ manibus habeātur. ¶ Octaua
obiectio dat̃. Quoniā oblatio, & æstimatio. cl. lib. nō vñr suffi
cienter, nec idoneè assignata in Salinis salinarum: quia in trā
sactione, & arresto ꝯuentum fuit, ꝙ d. lib. cl. assignarētur super
terris datis. q. do. Ioanni de Ryis pro dote do. Antoniæ de Sa
linis eius vxoris, vel super his, quæ datæ fuerunt uigore dictæ
trāsactionis, inter quas ꝯtinebat̃ villagiū de diceyo. Et dicta as
signatione minus sufficienter facta, ipse do. de Ryis nō vr̃ pos
se legitimè dicta castella redimere, cū ex sui parte adimpletū
non sit, quod ipse ꝓmisit, s̃m iura cōia, & vulg. Ad quā obie
ctionem, & ipsius resolutionē aduertendū est. Nam ꝯuentum
fuit, vt d. lib. cl. pro redimēdis dictis Castellis deberent assigna
ri in casum euenientis ꝯditionis hr̃dibus collateralib. dictarū
Guigonæ, & Antoniæ super dictis terris assignatis dicto domi
no Ioanni de Ryis, prima vel secūda vice ꝓ dote, seu augumē
to dictis d. Antoniæ de salinis eo casu, quo dicta Castella pue
nissent ad hæredes collaterales Guigonæ, & Antonię. Talis au
tem assignatio lib. cl. fuit promissa fieri sup dictis rebus, qñ di
cta Castella peruenissent ad alios, nō collaterales hr̃des d. Gui
go. & Anto. Et isti casui, qui præsens est, satisfactū erit, si solua
tur tantundem annui redditus s̃m appreciationē factā de di
ctis castellis do. Ludouicę de Ryis super quibuscunq; alijs re
bus. Cum. n. talis assignatio facienda super rebus 1. & 2. uice
assignatis d. Antoniæ de Salinis fuerit restricta & limitata ad
eum solùm casum, qñ castella peruenissent ad hr̃des collatera
les, certè non debet extendi ad eum casum p̄ntem, quo Castel
la peruenerunt ad alios non hæredes collaterales illarū, argō
notatorum in l. in agris. ff. de acq. rer. dom. †Et vnius casus in
clusio est alterius exclusio cap. nonne, de præsumptio. l. cū pr̄
tor. in prin. ff. de iud. Prout†ēt obiectio cessat. Nam per secun
dam conuentionem factam post arrestum, & primam transa
ctionem expresse inter istas partes actum fuit & cōclusum, ꝙ
in casum euenientis ꝯditionis, de qua in dicta trāsactione lici
tum esset do. Ioanni de Ryis, & eius hr̃dib. redimere dicta Ca
stella s̃m appreciationem factā &c. d. Ludouicæ, uel licitum
esset ꝓ dicta redemptione soluere summā scutorū auri. 1500.
quibus dicta Castella erant æstimata domi. Ludouicæ de Ryis
ad electionem do. Ioannis de Ryis vel eius hæredum, per quā
conuentionem ultimā validā, & firmā, iux. l. pacta nouissima.
C. de pactis, cum alijs allegatis in consi. & per dictā electionē
concessam hæredibus Io. de Ryis soluendi aliud prędictorum
cessabit prorsus omnis obiectio, cum per istā electionem datā
& pactum nouissimum assignatio faciēda de dictis lib. cl. præ
cisè non erat exequenda super dictis rebus assignatis, in dotē
vel eius augmentum dom. Antoniæ de Salinis, & satis erit do
mi. de Ryis agenti, & repetenti & volenti redimere dicta Ca
stella, offerre dicta scuta. 1500. s̃m tenorem dictæ vltimæ con
uentionis, vel offerre redditum. cl. lib. super alijs rebus, ꝓ qui
bus dicta Castella fuerunt æstimata tpe, quo fuerūt data in do
tem dictæ dom. Ludouicæ. Cum talis redditus non habeat p
tinere ad hæredes collaterales Guigonæ, & Antoniæ. Nec istis
casibus cogendus est, dictum redditum ꝯstituere, & assignare
super illis rebus prima & secunda uice datis domi. Antoniæ

51 de Salinis†Et soluendo p̄dictorum aliquod adimplere dñr, ꝙ
fuerunt promissa per Ioānem de Ryis. l. vbi aūt nō apparet. §.
qui illud aut illud ff. de verb. obl. l. plerunq;, in fine. ff. de iure
dotium, cum sim. ¶Nonò obijcitur, istum D. de Ryis malè age
re: qm̃ non obtulit p̄parationes, & melioramēta facta p varias
psonas descendentes a dom. Guigona, & Antonia super dictis
Castellis, quæ redimere intendit. Quæ obiectio nullo modo
excludit, ipsum Dom. de Ryis a iure redimendi Castella, licet
non obtulerit solutionem dictarum expensarum & meliora-
52 mentorum. Tum†quia licitè potuit ignorare illa fuisse facta
post conuentionem, & trāsactionem. Nec oblatio illorum, &
præstatio procedit ex cōuentione facta tpe ꝯctus, sed venit ab
extra, ꝯñr oblatio illorum per istum Do. de Ryis agentem mi
nimè facta non excludit ipsum ab agendo, ut tradunt Bart. &
alij in l. eum qui. §. qui ita. ff. de uerb. obl. & post Ludo. Roma.
plenè attingit Alex. in l. filiæ licet, nu. 3. C. de colla. allegando
53 Bal. in l. si pater. in fi. C. de acti. emp. cum cōcor. Et†aduersa-
rijs modo opponētibus de dictis expensis, & melioramētis fa
ctis onus probādi incumbit illa fuisse facta, & bona fide, post
dictā trāsactionem, & cōuentionem, iux. plenè tradita in l. in
fundo. ff. de re. vendi. & insti. de rerum diui. §. certè illud, cum
alijs statim adducendis. Et hoc probato quādoque concedit̃
ipsis facultas retinēdi bona quousque soluatur eis. l. ex quib.
54 ff. de condi. indebi. cum simi. Conceditur† quandoque ius
opponēdi, & excipiēdi, & quādoque ius agendi ad æstimatio-
nem dictarum expensarum. Et quādoque ptās dicta meliora-
menta eximendi, & tollendi, quādoque autem nulla datur fa
cultas prædictorum aliquod faciēdi: eo qm̃ cōsiderādæ sunt
expensæ, & melioramenta facta, an fuerint voluntariæ, & so-
55 lùm ad ornatum factæ, †an necessariæ, & postremò, an vtiles,
ut traditur in l. impensæ. ff. de uerb. sig. & in l. 1. & alijs tribus
seq. & in l. quod dicitur. §. vtiles, & in l. uoluntariæ, cum alijs
seq. & in l. impensæ. ff. de impen. in reb. dot. fac. & traditur in
l. vnica. §. sed nec retentio, & §. sed nec ob impēsas. C. de rei
uxor. actio. & in l. fi. ff. de fundo. & per glo. & omnes in d. l. in
fundo, & in d. §. certè illud, & in simili post alios per Ias. in l.
56 2. num. 28. & alijs seq. C. de iure emphiteu. Ex†quibus infer-
tur, ipsum D. de Ryis bene egisse: quia nō tenebatur facere ob
lationem dictarum expēsarum. Et quia aduersarij de illis mo-
dò opponūt, si probabunt bona fide fuisse factas post dictam
cōuentionem, & trāsactionem, & nō in fraudem. Versabitur
officium prudētis iudicis, ut inquirat, & consideret quales, &
cuius naturæ, & substātiæ fuerint expensæ prædictæ, & secūdū
quòd in veritate compertum fuerit suo sano arbitrio poterit
decidere, & determinare ad quarum expēsarum solutionem,
& iustam estimationem, ac refectionem ipsarum astrictus sit
* iste domi. de Ryis, secūdùm communes, * & veras ꝯclusiones
traditas in iuribus & locis supra citatis. ¶ Decima oppositio
habet, istum D. de Ryis malè egisse, ex quo parte sua minimè
adimpleuit illa, ad quæ tenebatur, ex cōuentione em̃ astrictus
vr̃, vt curaret do. Antoniā de Salinis uxorē Io. de Ryis cōsenti-
re, & ratificare dictas ꝯuentiones, prout promiserat eius mari-
57 tus. †Et quia dicta cōuentio reciproca erat, & ex parte familię
de Ryis nō fuit adimpleta, dicendū vr̃, ipsum nō posse agere,
nec petere, ac recuperare dicta castella, argu. eorū quæ haben
tur in l. Iulianus, §. offerri. ff. de actio. emp. cū alijs ibi allegatis
post glo. per doct. & per Alex. post alios in d. l. filię licet. C. de
colla. & Areti. insti. de exceptio. & nouissi. in l. si unus. §. pactus
ne peteret. ff. de pact. Ad ueritatē cuius oppositionis aduerten
dū est: quoniā ius redimēdi dicta castella principaliter funda
tū extitit super cōuentione facta p d. Ludouicam de Ryis illo
rum tunc dominam. Quæ facta etiam extitit cū procurato-
ribus Guigonę, & Antonię, nec nō & do. Antoniæ de Salinis,
quę expressè cōstituendo suum procuratorem promisit de ra
to, quinimo ex tunc rata habuit omnia, & singula, quę gesta
fuissent per suos procuratores iam constitutos, vt apertè osten
ditur ex lectura mādati, & procurationis factæ per ipsam do.
Antoniam de Salinis. Et quæ omnia comprobata fuerunt per
arrestum, & sententiā supremi principis, & iudicis, ꝯsequēter
nulla alia necessaria fuit ratificatio ipsius, cū ipsa p prius om-
nia ratificasset, nō tantùm gesta verū etiam & gerenda. Et per
ista adimpletum fuerit, quod promissum extitit de consensu,
58 & ratihabitione ipsius do. Antoniæ de Salinis. ¶†Et licet Io-
annes de Ryis promiserit, quòd dicta eius uxor consentiret,

& ratũ haberet, satis dr̃ hoc adimpleuisse, eo q̃m ipsa domina Antonia de Salinis approbauit, & rata habuit singula gesta, & gerenda per suos ꝓcuratores, & post promissionem factam p maritum de ratihabitione ipsius satis dr̃ fuisse adimpletã habita ꝯsideratione ad illam, quã fecerat, iux. l. cum pñs. ff. si cer. pet. cum alijs ibi allegatis p gl. & doct. & p Bar. in l. 1. ff. de ꝯd. & demõ. & tradit̃ in l. 2. eo. tit. Et hoc ꝯsiderato adimpleta di-
59 cunt̃ fuisse promissa p istos de Ryis. Eo† ẽt quia ipsa do. Antonia de Salinis nunquã ꝯdixit, quinimo re ipsa, & facto rata habuit, & approbauit singula ꝯtenta in d. transa. & arresto, & oĩa alia ꝓmissa p Ioannem de Ryis eius maritũ. Nã singula tendebant ad ipsius commodum, & vtilitatem, argũ eorum, q̃ tradunt̃ in l. qui patitur. ff. mãda. & in c. qui tacet, de reg. iur. lib.
60 6. p Bar. & alios in l. quæ dotis. ff. sol. matri. Et † certissimũ est, ratihabitionẽ fieri, nedũ verbis expressis, sed re ipsa, & facto. l. Paulus rñdet. ff. rem ratam haberi. l. de quib. circa finem. ff. de
61 legib. l. reprehendenda. C. de insti. & substi. Considerata † etiã tp̃is antiquissimi longinquitate, & diuturnitate iuncta cũ possessione, iux. ea q̃ plenè tradunt̃ p doc. oẽs in l. sciendum. ff. de
62 uer. ob. & in c. q̃m ꝯ, de proba. cum ꝯcor. Præterea, † qui ꝓmittit alium hr̃e ratum, factum alienum promittit, & talis ꝓmittens, si ille, pro quo promisit, ratum non habuit, solùm tenet̃ stipulatori, cui ꝓmisit ad interesse, & eatenus tm̃, quatenus interesset stipulatoris, illum non ratificasse, vt hr̃ in l. 2. & in l. si
63 cõmissa. & in l. si ꝓcurator. ff. rem ratã haberi. Et † iõ si stipulatoris, cui promissum fuit, nõ interesset ratificasse illum, ꝓ quo promisit, ex tali ꝓmissione, cessante interesse ipse ꝓmissor in nullo tenetur, argumẽto dictorum iurium, & l. stipulatio ista. §. alter. & l. qui insulã. ff. de verb. obl. & p Bar. & alios in l. stipulationes non diuidunt̃, in 10. oppo. in 6. & 8. q. in 1. capite, circa finem. ff. de uer. obl. & quia in nullo interfuit Guigonæ & Antoniæ & eorũ hr̃dum, ut do. Antonia de Salinis verbis expressis ratificaret promissa p Ioannem de Ryis eius maritũ. Nec habentes cãm à do. Guigona, & Antonia possunt p̃tendere aliquod interesse, nec illud deducere ex eo capite: quia Antonia de Salinis verbis expressis non ratificauit. Necessariò cõcludendum sequit̃, do. de Ryis objici non posse, de dicta ratificatione non sequuta, cũ pp eam non p̃stitã doceri minimè possit de aliquo interesse. Eo magis cum re ipsa, & facto Antonia de Salinis ratũ habuerit, quinimo, & expresè istud egerit, cõsiderato mandato ꝓcurationis factæ p eam & expressa ratihabi
64 tione in dicto mandato contenta. Et † quia tale interesse non venit ex conuentione, sed extra, quo fit, vt cesset dispositio dictæ. l. Iulianus. §. offerri, cum alijs supra in ꝯrium allegatis, ut concludit Alex. post alios ibi per eum citatos in d. l. filiæ licet, nu. 3. C. de collatio. & dixi in præcedenti. 9. opposi. Et ex alijs. s̃. deductis cessabunt contraria, cum domi. Antonia de Salinis iam ratum habuerit. ¶ Prout etiam quia Ludouica, Guigona, & Antonia iam sese ipsas submiserunt ꝯditionib. expressis in dicta transactione, & ꝯuentione, esto ꝙ expresè postmodum ipsæ aliter non ratificassent, quãuis de ipsarum ratihabitione fuisset expresè promissum. Nam satis dicũtur id adimpleuisse ipsa Ludouica de Ryis ꝯhendo principaliter, & domi. Guigona, & Antonia constituendo ꝓcuratorem, cum auctoritate curatoris, & decreto iudicis, & habendo rata singula gesta, &
65 gerenda per eorum procuratorem. Idem † igitur dicendum erit & in ipsa Antonia de Salinis, vt reciprocum ius obseruet̃ in p̃sonam omnium, & vt per transactionem illam imponeretur finis litibus ipsarum, arg. l. quãuis, & l. si ꝓ fundo, vbi Bar. C. de transa. iunctis no. in l. fi. ff. de acceptilati. & in l. termina-
66 to. C. de fruc. & lit. expen. Et † eo magis procedunt ista cũ do. Antonia de Salinis præsumatur dedisse in dotẽ d. Io. de Ryis eius marito omnia, & singula eius bona, & iura, iux. tradita in l. mulier bona. ff. de iure do. & in l. nulla. C. eo. tit. & p Bart. in sua disputati. mulier habens amplum patrimonium, & per ali
67 quos ex Mod. in d. l. 1. ff. sol. ma. cum ꝯcor. † Et certum est, maritum esse dominum rerum dotalium, & pro illis posse agere. l. doce ancillam. C. de rei vend. Et agere poterit sine mandato vxoris, & absq; eo ꝙ promittat de rato, vt traditur in l. sed hæ personæ, & p Bar. & alios. ff. de procu. & in l. maritus. C. eo. & in l. 1. §. deinde adiecit. ff. de postula. Et licet dictus maritus ꝓmiserit de ratihabitione d. suæ uxoris, illa ꝯdõ adimpleta fuit pluribus ex capitibus s̃. deductis. Et quia cessat interesse aduersariorum ex dicto capite ratihabitionis non sequutæ, necessa-

riò cessabunt obiecta, & opposita, & iure permitte[...] Ryis iudicium intentauit, & illud prosequi poterit [...] cimam oppositionẽ, in qua dr̃, dictũ arrestum nũq [...] demandatum exequutioni, & ꝙ nõ potest ex snĩa a[...] quutione. Rñdetur, tale arrestum fuisse interposit[...]
68 mum iudicem de voluntate, & ꝯsensu dictarũ part[...] quidem fieri potuit. l. si ꝯuenerit. ff. de re iud. & arg[...] quid aliud. ff. de oper. no. nunc. & tradit Bar. in l. [...] non diuidunt̃. in 9. q. in 1. modo practicandi. ff. de [...]
69 in l. 1. ff. de act. emp. col. 2. Et † interponi potuit tal[...] & snĩa accedente partiũ uoluntate sub illis cõditio[...] litatib. quibus facta fuit cõuentio, & transactio, iux[...] gl. & alios in l. 1. §. biduũ. ff. q̃n appellan. sit, & in l. a[...] §. in venditione, ver. ꝙ si nulla. ff. de re iudi. vbi doc[...]
70 versi. capiantur, concor. allegant. Et † quia tale arre[...] partibus approbatum, & transiuit in rem iudicat[...] quutioni demandari volente, & petẽte parte, ad c[...] dum prolatũ extitit. d. l. a diuo Pio. p totã. l. ab exe[...] de appel. & C. de execu. rei iudic. & ex de re iudi. c. [...]
71 c. quò ad ꝯsultationẽ, cũ cõcor. † Et ex snĩa, q̃ in re[...] transiuit, oritur actio iudicati, vt exequatur, in l. mi[...] dicati, & §. seq. ff. de re iudi. l. actori. C. de rebus cre[...] Quib. stantibus exequutio dictæ transactionis, & [...] ad caput redimendi castella prædicta non poterat [...] miliam de Ryis, nec intentari nisi post purificatã, & [...] ꝯdõnẽ, sub qua facta fuit d. transactio, & interposi[...] arrestũ, & decretũ. Nã pendente ꝯdõne, & ea nõ ex[...] sit, & venit dies petẽdi exequutionẽ dictæ transac[...] resti l. cedere diẽ. ff. de verb. sig. cũ alijs allegatis in [...] cõsideratis mõ agitur ex trãsactione, & snĩa, & iure [...] sorum exequutio, & nihil obstabit obiectio, q̃ si ali[...] telligerentur, formata esset ꝯ terminos iuris, & isto [...] rata, & necessariò interpretãda est, tendit, & facit in [...] de Ryis. ¶ Vltima oppositio ex aduerso facta, in q[...] ꝙ ꝓhibita alienatione ex ꝯctu nõ pp ea dr̃ ꝓhibita [...] latio. Quæ obiectio, & si colorata videat̃, Tñ p̃nti [...] ni nihil obstat. Nã ex plurib. ꝯcludẽter deductis in [...] est vacuata, & sublata, ut in illo uideri poterit. ¶ [...] resolutis, & explicatis eo magis apparet veritas di[...] nis al's absolutæ, & omniũ deductorũ, & p me p[...] ꝯs. exarato in fauorẽ familiæ de Ryis, f̃m cuius te[...] ta iuris dispositione, & ꝯhetiũ mẽte iudicãdũ erit. [...]

SVMMARIVM.

1 *Ex contractu locationis, & conductionis valida, [...] hincinde oritur obligatio.*
2 *Seruanda sunt pacta, & conuentiones apposita in [...] cationis, & conductionis.*
3 *In contractu locationis necessariò interuenire debe[...] ta, & in pecunia, & nu. 6.*
Postquam tamen interuenit merces certa, & in pec[...] sius potest præstari alia res, nec propterea vitiabi[...] & conductio. nu. 4.
5 *Contractus locationis & conductionis præsumitur [...] ctum est solitum locari. Item & quando vsus rei l[...]*
6 *Contractus innominatus resultat ex facio, vt facia[...]*
7 *Et quando in illo quis adimpleuit pro parte sua [...] obligatio naturalis, & ciuilis.*
8 *Quando est dubium, an sit contractus nominatus, [...] tus, præsumendus est innominatus.*
9 *Interuallũ vitiare solet contractus nominatos, & in[...]*
10 *Fallit, quando celebraretur cum persona incerta.*
11 *Ex pacto nudo oritur actio, & obligatio, quando [...] in quo agitur de bono & æquo.*
12 *Pœna adiecta ad explicandum factum affirmatiuum [...] plicato, exigibilis est.*
13 *Confessio inducit plenam probationem.*
14 *Relatio peritorum communiter assumptorum pro[...]*
15 *Interpellatio non est necessaria, ne possit pœna exigi[...] obligatione est apposita pœna, & dies certa.*
16 *Quando non est apposita dies certa, necessaria est in[...] vt possit quis in mora constitui, & pœna exigi.*
17 *Non conenit iuri & honestati, ꝙ quis vtatur re, & [...]*

Obligatus ad factum cum oppositione pœnæ non euitat pœnam, si pro parte tantùm facit.
Impedimentum pestis, an & quando sit iustum, & considerabile
Impedimentum vt sit considerabile, quid aliud interuenire dēt.
Et an requiratur protestatio super tali impedimento.
Vt quis possit agere, & exigere pœnam necesse est, quòd non contrauenerit prius.
Item & pro parte sua adimpleuerit per eum promissa.
Et quid si in uno capitulo nō tenebatur adimplere aliud, in aliis verò sic, an possit pœna exigi respectu illius, in quo nihil habebat facere.
An quando plura facta deducuntur in eadem obligatione unica tantùm sit obligatio vel plures.
Quando quis obligatus est ad factum momentaneum interpellandus est, esto quòd appositus fuisset dies.
Idem erit, quando quis obligatus esset ad factū successiuū infra terminum certum, tamen eius præstatio dependebat ex facto, & voluntate aduersarij, & nu.seq.
Reorum promittentiū est minimè facere illud, propter quod possent in pœnam incidere.
Interpellatio facta extra, & post tempus nihil operatur.
In contractib. innominatis potest quis exigere pœnam offerendo adimplere, quod promisit.
Vt pœna possit exigi, probandum est, eam fuisse incursam.
Confessio extraiudicialis facta parte præsente & acceptāte probat, & nu.29.
An & quo casu requiratur declaratio ad hoc, vt pœna postmodum possit exigi.
Pœna adiecta quantitati præsumitur in fraudem apposita, secus si adiecta est facto affirmatiuo.
Pœna adiecta facto affirmatiuo potest exigi, etiam de iure canonico.
Intellectus c.tuam, de pœnis, remissiuè.
Pœna non vallata stipulatione, an & quando possit exigi.
In dolo versatur, qui non facit, quod facere debet.
Cessat purgatio pœnæ incursæ, quando in obligatione est apposita dies certa.
Pœna incursa non præsumitur remissa, esto ꝙ pars, quæ potest illam exigere, receperit rem principaliter, quando receptio fuit facta cum protestatione, & reseruatione.
An & quando pœna promissa possit exigi, si cessat intereße, & nu.seq.
Pœna in dubio videtur adiecta ad limitandum interesse.
Quando promittitur quid, vt principale, non potest dici promissum vt interesse.
Pœna promissa ratione contumaciæ, et contemptus potest exigi, etiam si non interest.
Et loco contemptus, & contumaciæ præsumitur apposita, quando expressum fuit, vt deberetur nomine pœnæ.
An quando agitur de bono, & æquo possit pœna exigi, si ceßat interesse.
Onus probandi, quod intersit vel non intersit, ad quem spectet, & nu.præceden.
An insimul possit agi ad interesse, & ad factum.
In obligationibus facti succedit regulariter obligatio ad interesse.
An & quando per obligationem pœnalem inducatur nouatio præcedentis obligationis.
Stipulator potest exigere pœnam, in quam promissor incidit, verū in dicta quantitate cōputari debent expensæ factæ per promissorem de voluntate stipulatoris, licet pro parte illas fecerit, minimè adimplendo totum, quod promiserat.
Iudex absoluere potest vtranque partem ab expensis in iudicio factis iustis ex causis.

CONSILIVM XXXIIII.

In ista consultatione primò considerandum venit, an deliberatio facta Dominico, & Ioā. Mathæo reis uentis per cōsulem, & ɔsiliarios Fosdenouo, cū pactis, ɔdōnius, & pœnis in illa appositis valuerit, & tenuerit, & reciproca hincinde, iuxta tenorē, & ɔtinentiam pactorū induxerit validam, & efficacē obligationē. ¶† Et si deliberationē prędictam, facta, & conuentiones in illa contentas applicare volumus ɔ-ductui locationis, & ɔductionis, nulla resultabit dubitatio quin per eas hincinde valida, & reciproca inducta fuerit obligatio,
2 toto tit. C. ff. & insti. de loca. & ex eod. cū vulg. † Certū ēt erit, oīa hincinde promissa debuisse obseruari, & adimpleri, ſm legem appositam in ɔuentionib. illis. l. si merces. §. ɔductor. ff. loca. l. 1. §. si conueniat. ff. deposi. cum ɔcor. & q̃a cōitas tradidit molendina promissa, & passa est dictos Dominicum, & Ioan. Mathæum illis vti & frui ipsorum arbitrio toto tpe iā ꝓmisso. & ex ipsius parte adimpleta apparent ꝓmissa, ad nota. in l. ex conducto, & in l. si lege. §. colonus, cū sim. ff. loca. ecōuerso dicti Dominicus, & Io. Mathæus astricti, & obligati erāt obseruare, & adimplere ea, q̃ ipsi promiserunt. l. 1. l. iurisgentiū. §. ꝑtor ait. ff. de pact. l. 1. ff. de consti. pec. cū si. Et circa attractus, & operas promissas per cōitatem, & non pstitas inferius dicetur non obstare cōitati, si de eis dubitaretur circa pñtem discepta
3 tionem. † Minus ēt obstabit, si dicat̃, ɔ̃ctum locationis nō posse subsistere sine mercede ɔsistente in pecunia, vt statim subijciā, nam vr̃ pecuniam interuenisse, & certā, cū dicti Dominicus, & Ioan. Mathæus pro misserint quolibet anno ꝓ incantu soluere ducatos. x. casu quo non adimplerent ꝓmissa per eos,
4 † & loco illorum. x. anno quolibet, conuenerunt p ipsos debere fieri illa ædificia, & alia, de quib. in dictis conuentionibus; quoniam promissa fuit merces certa, & in pecunia loco illius bene potuerunt præstari aliæ res non continentes pecuniam, propter quas non uitiabitur contractus locationis, & conductionis: ut probatur in l. precij causa. C. de rescindenda venditione, & ibi notant doc. & est glo. ordina. in ver. conuentio. in l. 2. ff. de contrahend. empt. quam ad hoc docto. notant ibi, & istud firmat domi. Fabia. de monte sancti Sauini in tracta. de contractib. in 5. q. princip. col. 1. uers. circa primum. Ad quod
5 facit. l. item si precio. §. cum insulam. ff. loca. † Et quia factum promissum est solitum locari, vt etiam vsus dictorum molendinorum, vt ad plenū tradunt Pau. de Cast. & diffusius Iaso. in l. naturalis. §. at cum do. in primo notabi. ff. de præscriptis verbis, citantes glo. in l. rogasti. §. 1. eodem tit. ubi idem Pau. apertius istud firmat, & habetur per gl. Bar. & alios in l. si pecuniā,
6 in principio. ff. de condi. ob cau. Si † autem quis considerare uellet, dictas conuentiones tendere in contractum innominatum, asserendo pecuniam non interuenisse, nec mercedem, vt probatur in d. §. at cum do. vbi Ias. in 1. no. & in §. sed si facio, ubi post alios idem Ias. in 3. not. & per eund. per illum text. in l. si tibi polienda. ff. de præscri. uer. & insti. de loca. ver. 1. & ff. eod. l. si merces, & in l. 1. §. si quis seruum. ff. deposi. Resultare poterit ille innominatus ɔ̃ctus facio vt facias, ut ipsa communitas traderet molendina, & assignaret locū, vbi aliud erat ædificandum, & pateretur Dominicū, & Io. Mathæum uti, & frui illis, ipsorum arbitrio, & vlterius pręstaret quasdam operas, & attractus, qñ ad id requisitio, & interpellatio interueniret, ut
7 inferius dicemus. † Et quia patientiam pstitit, & tradidit, & ꝓ parte sua adimpleuit, ex aduerso naturaliter, & ciuiliter Dominicus, & Ioā. Mathæus obligati erant obseruare, & adimplere promissa ꝓ ipsorum parte, ad plenè notata in d. l. iurisgentiū, in prin. ff. de pactis, & in l. 1. & l. naturaliter. §. 1. versi. & vr̃, & §. pe. & §. fi. & l. insulam. ff. de præscriptis uerbis, & hr̃ in l. rebus, & in l. fi. C. de rerum permuta. & per Iaso. in d. §. at cū do. num. 3. volen. per illum tex. & allegando alia iure post Pau. de Cast. ibi, ꝙ facto implemento in istis conuentionib. vltro citroque obligatorijs pro una parte, alia pars statim dr̃ in mora cōstitui, cum potuit adimplere, & non adimpleuit, ēt si aliquod tps non fuisset taxatū ad adimplendū, & ad plenū tradit post doc. Perusi. p Soci. in rub. ff. de uer. ob. col. 3. nu. 10. & nu. 23.
8 ¶† Et hoc idē dicere possumus, qñ dubiū esset, an ɔ̃ctus sit nominatus, vel innominatus, & tali casu iudicet̃ innominatus, ſm Pau. de Cas. in l. 1. & in l. si tibi rē, & in d. l. naturalis. §. sed
9 si facio, & ibi Ias. nu. 2. & 3. ff. de pscri. verb. † Nec pōt d. ɔ̃ctus reddi inualidus, si diceret̃ decretū, & ordinationem sup dicta deliberatione fuisse factū die 6. Ianuarij. 1527. Et exequutionē deliberationis fuisse subsequutā in psonā dictorū Dominici, & Io. Mathæi die xx. eiusdē mēsis, & sic latè interuallū uitiare, ut ad plenū tangūt doc. in rub. & in l. 1. §. q. pñs, & in l. si sti
10 puler. §. fi. ff. de uerb. obl. & in l. 1. ff. de pactis. cū ɔcor. † Nam Alexā. in d. §. qui præsens, nu. 4. resoluit obiectionem ex dictis Bar. in l. licitatio, in prin. ff. de publica. & in l. si tempora. C. de fide instr. lib. 10. vbi etiam alij sequūtur, & eiusdem Bart. in l.

omnes populi, in 4.q.3.q.prin.ff.de iusti.& iure, iunctis no.p Bal.in l.si pecuniam.C.de ꝯdi.ob cau.dum in dictis locis concludit, ꝙ q̃n celebrat᷑ actus, seu stipulatio cũ ꝑsona incerta: vt propriè est, q̃n cõitas vult aliquid locare, concedere, vel tradere alicui ꝑsonæ aliquas res suas sub certis pactis, & conuentionib.& facit proclama, ꝙ cõueniant᷑ illi, q̄ dictas conuentiones & pacta acceptauerint, & promiserit illas adimplere. Tunc.n. ex interuallo cõparens aliquis, & acceptans tenebit᷑, & obligatus erit validè, ē͞t ex stipulatione non obst.interuallo, & semota stipulatione, ē͞t sequit᷑ Ias.in d.§.qui pn̄s, & Io.Crot.i 1.lec. ibi, col.4.ver.fallit & secundò.& alii Mode.post Soci. ibi in 1. not.declarantem, & volentē istud procedere ē͞t in ꝯctib.innominatis, vt post eundũ declarant ibi do.Galliau.col. antepen. ver.secunda cadit dubitatio, & Hiero.Butigel.in 3.no.nu.20. Et ibi dixi sequendo Alex.& alios istud procedere, ē͞t ut inducat᷑ stipulatio ꝯ tenẽtes oppositũ inhærendo opinioni Alex. &
11 sequacium.¶†Et si adhuc illã stipulationẽ dubitaret᷑ inductã. Tñ ex superius deductis ꝯctus validus, & firmus inductus fuit obligans ꝑdictos Dominicũ, & Io.Mathæum. Maximè cõsiderato rescripto Illu.Marchionis, & fauore ipsius cõitatis, cum agẽdũ sit de bono, & æquo, ita vt ex pacto nudo agi possit, ꝟm Bar.in l.quintus, & in l.fideiussor.§.quidam.ff.manda. Alc.& alios in l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de ver.ob.cũ alijs traditis ꝑ repet.post alios in c.1.extra de pact. & in l. iurisgentiũ. §. igit᷑ nuda.ff.eo.& in l.in bonæfidei, & in l.petens, & l.legem.C.eo.
12 & per Mod.in rub.ff.de verb.obl.¶†Stantibus igitur istis dicti Dominicus, & Io.Mathæus astricti erant, & obligati facere, & adimplere ea, quæ iam promiserant, & cum illa nõ adimpleuerint iuxta formam cõuentionis in pœnam per eos dicto casu promissam inciderunt, quæ cum adiecta fuerit ad explicandum facta affirmatiua, illis non explicatis exigibilis erit, eo modo quo inferius ꝯcludemus, vt per illũ tex. firmãt Bar. & alij in l.ita stipulatus.ff.de ver.obl.& in l.2.§.itẽ si in facto. eo.ti.& in l.4. §.fi.ff.si quis cautio.& hr̄ in l.Lucius, & l.Iulianus.§.idem Papinianus.ff.de acti.emp.& in l.sciendum, & l.si dictum.ff.de euictio.& in l.promissis.ff.de transa.ꝑ gl.& alios in l.cum allegas.C.de usur.& ꝑ Cano.in c.tuam, de pœnis, & Alex.ꝯs.32.opportunè, col.2.in 2.uol.& ꝯs.75.visis, col. pen.
13 in 5.uol.ac ꝯs.148.uiso, nu.1.in 7.vol.cum concor.†Et ꝙ nõ adimpleuerint promissa, satis patet per ipsorum confessionẽ qua nulla maior reperitur probatio.l.cum te.vbi Mode.C.de
14 transa.Et diffusius per eosdẽ in Rub.ex de prob. Item†& per relationem peritorum ab vtraq; parte ꝯcorditer electorũ, ad plenissimè nota.& tradita ꝑ oẽs max.Deci.in c.proposuisti.de
15 prob.¶†Nec interpellandi erant, vt illa haberent exequi, & adimplere: cum ꝓmiserint infra triennium illa ꝑficere, & executioni demandare.Et q̃n apposita est dies, & pœna, cõis dat᷑ resolutio, aliã ĩterpellationẽ minimè requiri, ex quo terminus ipse, & dies interpellat, & in mora constituit, vt post gl. tradit᷑ ꝑ oẽs in l.magnã.C.de ꝯhen.& comi.sti.& in l.traiectitiæ.§.1. ff.de acti.& obl.& ꝑ gl.in l.2.C.de iu.emphi.vbi Ias.alia adducit, vt idẽ facit in l.ita stipulatus, de ver.ob.nu.15.post Bar. in 6.q.nu.17.& ē͞t hr̄ in c.potuit.ex de loca. & ponunt oẽs in l. q̄d te.ff.si cer.pet.& in l.si ex legati cã.vbi Ias.nu.12.alia addu
16 cit.ff.de uer.obl.Et†ex hoc tollit᷑ illud, q̄d adduci posset, reqri interpellationẽ ad hoc ut incidat in pęnã ille, qui ꝓmisit facere, & non fecit, ꝑ l.si penũ.ff. q̃n dies lega. ced. cũ alijs allegatis per Dec.ꝯs.2.col.2.uer.& omissis plurib.Non. n. procedit, q̃n est apposita dies certa, & ante diẽ nata est obligatio, ꝑ leges s̄.citatas, & vt ipsemet Decius declarat.d.ꝯs.2.co.3.uer. ex quo sequit᷑.Max.q̃n apposita est facto affirmatiuo explicando ꝟm Bal.in d.l.magnam, & in auth.hoc amplius, col.2.C.d̄ fideicom.& in l.si mora.ff.sol.matri.vbi Mod.alia adducũt, & hr̄ in c.de multa, extra de præb.& per Dec.d.ꝯs.2.& ꝓ tenui,
17 col.1.& col.3.uer.ex quo sequitur.Nec†iuri, & honestati cõuenit, ꝙ dicti Dominicus, & Io.Mathæus gauisi fuerint annis octo introitibus, & fructibus dictorum molẽdinorum, & illis fuerint ipsorum arbitrio usi, & non adimpleuerint, nec ꝑfecerint, quæ iam ꝓmiserunt.l.curabit.C.de actio.emp.& vẽd. & l.Iulianus.§.ex vẽdito.ff.eo.& per gl.in præallegata.l.Lucius,
18 & in decis.consi.Nea.91.in fi.†Nec ad euitandam pœnam satis fuit, prædictos Dominicum & Ioã.Mathæum fecisse partẽ aliquam eorum, q̄ promiserunt, Nam omnia, iuxta tenorem conuentionum adimplere tenebantur, & implementum par-

tis ipsos non liberauit a solutione pęnæ, ut hr̄ in d.l. in c.tuã, de pę.& diffusè per Bart.& alios in d.l.ita st & ꝑ doc.in l.vnica.C.de sen.quæ pro eo. & tradit C 343.in cã, col.1.& 2.consi.153.eleganter.col.1.in fi quartum, in 1.vol.& prosequitur diffusè Bar.in l.4.§ de ver.obl.in x.oppos.& nu.1.quem cõiter* sequun max.Socy.nu.9.q̃n sumus in principali promissore, sus præsens, & nu.28.& 29.& Ias.ibi nu.38.& 39. eos alij nouis.sequuntur citantes alias decis. & re aliquibus obiectionibus in oppositum factis, & firm l.stipulationes non diuiduntur.nu.7.dum in dictis cludit, obligationem domum fabricari, ex post facto uiduam, quo fit, vt implementum pro parte non sit ē͞t si promissor offerat velle facere reliquum, cũ statu satisfecerit obligationi, arg.l.Celsus.in prin.ff.de ar stipulatus sim.ff.de ver.obl.¶Nec prædictis habet o ex aduerso dr̄, in d.termino trium annorũ interueni cessisse impedimentum pestis, ꝑ quod dicti Domi Mathæus vñr excusari ab ĩcursione dictæ pęnæ, & ꝑ pn̄t dici negligentes, ꝟm Bar.in l.naturaliter.col.fi. Abb.& Fel.in c.ex transmissa, de præscri. & Alex.co uocatur.col.2.in 5.uol.& Mod.in trac.de peste.in
19 121.cum cõcor.Cessat†enim obiectio.Q̃m pestis rauit per quatuor ultimos menses dicti triennij. N pedimentum dedit cãm, quin ꝑ prius promissa ꝑ ip dinarios exequi, & adimpleri potuissent, & quin ea tuissent facere per eos ꝓmissa.Nec pestis fuit cã, q qui potuissent, ꝯñr tale impedimentum ipsis non p cum doctum non sit de ipsorũ diligentia, ita vt tal quam facile adimpleuissent promissa, si impedim fuisset, ut ꝯcludit Bart. quem cõiter*ibi sequũtur §.quod diximus.ff.si quis cautio. & Fel. ad id mul c.cum inter.col.10.extra de excep.& est decis.con & probatur per tex.in l.qui commeatus.ff.de re mil quuntur Mod.in trac.de præscr.in 2.par.prin.in ve & ita ego ꝯcludo post alios in d.c.ex transmissa, nu.
20 Prout†ē͞t tale impedimentum parum prodest, cum pareat eo durante facta protestatio per dictos Dom Io.Mathæum, vt ꝯcludunt Ab.& Fely.col.4.in 3. c.ex transmissa, declarando, ut ibi post alios dixi nu.
21 ¶Minus ē͞t obstat, †q̄d potissimum ex aduerso addu munitatem non posse agere ad pęnam, q̃m ꝓ parte ctè non adimpleuit, quæ ꝓmisit, circa attractus, & c ta quæ hñr in l.si non fuerit.ff.de iureiuran.& in l. offerri.ff.de acti.emp.cum alijs adductis ꝑ Mod.in §.illi debet.ff.de reg.iur.& diffusius per Cor.d.con 2.& 2.& Deci.consi.380.conclusio superius firmat in l.quæro.§.inter locatorem.ff.loca.& Bal.in c.1.co qualit.domi.proprieta.priuet.& Alex.cons.66.uiso in 6.uol.& consi.132.uiso nu.3. in 7. uolu. cum al concor.q̄ ad id possent adduci, disponentib.ab ali non posse peti, si petens primò ꝯuenit, & ꝓ parte su
22 non adimpleuit.¶†Cessat nanq; ex pluri. obiectio q̃m d.Domi.& Ioã.Matheus obligati erant facere mi molẽdinum rotatum, in quibus communitas mini ta erat aliquid præstare, & circa executionem illor nebatur aliquid facere, & circa illa non põt dici co tem in aliquo ꝯuenisse, seu pro parte sua non adimp circa ista molendinarij non possunt opponere de plemento, & cum ipsi in istis defecerint, meritò inc pœnam promissam, vt hr̄ in d.l.Lucius.& in d.ꝯs. C 343.& in d.cons.Dec.380.& in alijs decisi.s̄.citatis bant em̄ dictæ conuentiones plura facta, & diuers cata principaliter, & de per se, iux.tradita ꝑ Bar. qui sequuntur, max.Ias.nu.2.in l.scire debemus.ff.de ve ꝑ Bald.in l.fi.§.fi.C.de iure dot.& cum contraue fuerit, & sic pro parte promissorum, & faciendorum
23 potest, pęnam non fuisse incursam. Præterea†cõm tenebatur præstare attractus, & operas, & sic facere ctus momentaneos, & non successiuos, quo casu in dis interpellenda erat, secundũ Ale.in l.si ita stipul in prin.& in l.ita stipulatus, in gl.1.ff.de uer.ob.qui
24 sequitur Deci.in d.consi.2.col.4.uer.2.dictum fi cet communitas promisisset præstare operas cõtin succe

ſucceſſiuum,& ẽt illos attractus,tamen ad pręſtandum prędi
cta interpellanda erat ea rõne: qm̃ molendinarij p̃dicti obli-
gati erant infra trienniũ facere,quæ promiſerunt,infra qđ tp̃s
ipſa cõitas promiſit p̃ſtare attractus,& operas , incerta tñ erat
dies,quo deberet iſta præſtare,nam illa dependebat ex volun-
tate & facto dictorum Do.& Io.Matthæi,ad quos ſpectabat p̃
parare lignamina,armare macinas,parare calcẽ,& locũ fodiẽ-
dum,quib.minimè præparatis,incognitum erat cõitati p̃ſtare
attractus,& operas,& cum prædicta haberent dependentiam
ex principali facto ipſorum molendinariorum,ſine ipſorũ in
terpellatione non põt dici cõitatem fuiſſe in mora ɔſtitutam,
nec defeciſſe pro parte ſua adimplere,cũ non fuerit requiſita,
ita per plura concludit Dec.d.ɔſ.2.col.3.& 4.ad q̃ bñ faciunt
addu.p Iaſ.in d.l.ſi ex legati cã.col.5.ver.vlti. limita, dum lo-
quit̃ de tp̃e ɔcernente p̃paratoria,in quib. dies non interpel-
tat,ſed neceſſaria erit requiſitio, Et ita ɔſiderando, ad hũc ſen
ſum faciunt adducta per eundẽ Decium in dicto ſuo ɔſ. 380.
& p Cor.d.ɔſ.343. Et ceſſabunt adducta in ɔ̃rium diuerſo ca
5 ſu procedentia.Sequeret̃†ẽm abſurdũ,cũ p̃ſtare attractus , &
operas promiſſas p cõitatem dependeret a facto, & voluntate
dictorũ molendinariorũ,ſi abſq; ipſorũ requiſitione cõitas di
ceret̃ nõ adimpleuiſſe: deluſiſſent.n.perpetuò adimplere pro-
miſſa,& ne adimplerent̃ illa p cõitatem promiſſa,iux. l.in exe
cutione.§.fi.ff.de verb.obl.& p Deci.in l. pacto quo pœnã. C.
de pact.ɔñr neceſſaria erat ipſorũ interpellatio ẽm Dec.d.ɔſi.
6 2.¶ † Nec p̃dictos iuuare põt interpellatio facta poſt triẽniũ.
Parum,n.potuit operari: cũ extra tempus quo ædificia,& alia
debebant fieri,appareat facta l.ſi ſoluturus.ff.de ſolutio.l.mo-
ra.ff. de vſu. & per ſcrib.in d.l.quod te.ff.ſi cer. pet. & Corn.
7 conſi.246. in 3. vol. Et † quia cõitas reſpondendo tali inter-
pellationi obtulit ſe paratam præſtare oĩa,ad quę tenebatur,p
quam oblationem etiam ſi eſſemus in ɔ̃ctu innominato pote-
rit agi ad pœnam,ex quo nõ dr̃ per offerentẽ ſtetiſſe, vt adim-
pleretur ẽm Pau.de Caſt.in d.l.ſi pacto quo pœnã.co.2 .verſi.
Aut ergo,quem ſequunt̃ Iaſ.ibi.& alij nu.11. p glo. magnam
circa finẽ in l.iuriſgentium.in prin.ff.de pac.vbi Iaſ.in fi. aper
8 tè idem ſequitur.¶†Nec neceſſaria erat alia liquida probatio,
vt ex aduerſo adducitur,ẽm Bal.in c.1.qual.do.propri.priue.
Quoniam apertiſſimè probatũ eſt,dictos molendinarios non
adimpleuiſſe promiſſa per eos,nec contenta in conuentionib.
& ſucceſſiuè in pœnam incidiſſe , tum per relationẽ peritorũ
cõiter electorũ,ut ſuperius diximus,tũ ẽt, & p ɔfeſſionem di-
9 ctorum Dominici,& Io.Matthei,ut deduximus.Eo†ẽt qm̃ fa
cta fuit p̃nte principe,& acceptata p cõſulẽ, ad tradita in c. fi.
de ſucceſſio.ab inteſta.& in c.ſi cautio.de fide inſtr. & in c. fi.
o de ɔfe.& p Dec.ɔſ.147.& ꝓ tenui.nu.3.¶†Nec ad exigẽdam
dictã pęnã p̃cedere debebat declaratio parte citata illã eſſe cõ
miſſam,ẽm Alex.in l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de verb.obl. nã
pœna ɔmittit̃ ante declarationẽ , qñ nõ fuit adimpletũ ꝓmiſ-
ſum,& dies ſtatutus,quo debebat adimpleri,fuit decurſus, &
iſta certa ſunt,vt poſt alios firmat Iaſ.citans ad id Deciũ in d.
l.ita ſtipulatus,in 2.notab.nu.7.ff.de verb.obl.& dicta Alex. ĩ
1 d.§.alteri,procedunt,qñ de iſtis certè non ɔſtaret.¶†Nec ob-
ſtabit,quod dr̃,hãc pœnã p̃ſumi appoſitã in fraudẽ, & iure ca
nonico non poſſe exigi neq; peti.c.fraternitatis.12.q.2.& per
Inn.in d.c.tuã,de pœnis.& tradũt doc.in d.l.ſtipulatio.§.alte
ri.Nã minimè fuit appoſita dationi quantitatis,ſed facto affir
matiuo,quo caſu ceſſat oĩs fraus.vt tradit̃ in d.§.alteri.& ĩſtit.
2 de inuti.ſtip.in §.alteri,& Ale.ɔſ.76.col.pe.in 6.uol.† Et pro
miſſa facto affirmatiuo etiam iure can.põt exigi in foro iudi-
ciali,vt probat̃ in c.dilecti.de arbi.vbi & alij firmant , & hr̃ in
c.ɔſtitutus.de pœn.& p Abb.& alios in d.c.tuã & p Cor.d.ɔſ.
153.col.1.in fi.& ɔſ.220.Miror,col.fi.& d.ɔſ. 343. in 1. vol.
& conſ.2.col.5.in 3.vol.& ɔſ.28.in 2.uol.quib. in locis pro-
ſequit̃ verum intellectum d.c.tuã.& ponit Bar.in d.l.ita ſtipu
latus,co.14.& diffuſius Iaſ.in l.4.§.Cato,nu.40.ff. de ver.ob.
& p Mod.in l.2.§.itẽ ſi in facto,eo.ti.& aliquid p Soc.ɔſ.253.
3 in cã in fi.in 2.uol.¶†Prout ẽt non obſtat illud, qđ ex aduer-
ſo dr̃,iſtam pœnam non poſſe exigi,ex quo non fuit vallata ſti
pulatione,ſed ſolũ pacto nudo promiſſa, ut notat̃ in l. Titius.
ff.de ɔſti.pec.& in l.ſer.extero.ff.de ſeruis expor. & per Bal.in
rub.C.de ɔſti.pecu.& Alex.in l.ſi inſulam.ff.de verb.ob. cum
ɔcor.Maximè ſi dicti Molendinarij non fuere in fraude , nec
in dolo,ẽm Pau.de Caſt.ɔſ.90.citantem Spe. Nam ſtipulatio

interuenit ẽm Alex.& ſeq.in l.1.§.qui præſens.ff.de ver.ob.ci
tantẽ Bar.in l.licitatio.ff.de publ.& in l.ſi tempora.C.de fide
inſtru.& ſuperius diximus. Ceſſat ẽt tenendo has ɔuentiones
tẽdere in ɔ̃ctum bonæfidei locationis,& ɔductio. vt firmat A-
lex.in l.ſtipulatio iſta.§.alteri.nu.6.præalleg.Rom.conſi.510.
col.1.& Soc.poſt Bar.in d.§.Cato.in 5.oppo.nu. 21.& Iaſ.ibi
nu. 28. & eundem aſſerentem hanc eſſe cõem in l. ſi bonæfi-
dei.C.de pact.vbi ẽt alij notant,& ſequitur Corn.conſi. 188.
co.1.in 1.vol.vbi citat alias ɔcor.& rñdent ad l.ſeruus ea.l. &
Galliau.hoc idem firmat in l. 2. §. item ſi in facto,nu.8.ff. de
34 ver.ob.in quo caſu procedat.Et † dolus ipſorũ molendinorũ
ſatis arguitur,cum non fecerint illud , ad quod ſciebant ſe ip-
ſos teneri,vt per illũ tex.dicunt Bar.& alij in l.dolus.ff.mãda.
Et in terminis nr̃is ſatis eſt fuiſſe ɔ̃uẽtum , dummodo de hoc
35 conſtet,vt firmauimus ſupra.¶†Nec obſtat illud,qđ dr̃, hanc
commiſſionem pęnę poſſe purgari ẽm diſpoſitionẽ iuris cõis.
tum ẽt,quia vr̃ pęna remiſſa: qm̃ cõitas finitis octo annis rece
pit dicta molẽdina,per quam receptionem renunciaſſe vr̃ pe-
titioni dictæ pęnæ ẽm Bar.in l.cõmiſſoriæ.C.de pact.int.em-
pto.& vẽd.& in l.fi.col. vlti.ff.de eo per quem fact.eſt, & in l.
2.C.de vſu.& Soc.cõſ.18.proſequendo,in 1.uol.cũ ɔcor. Nã
ẽm ius cõe denegat̃ purgatio moræ, ex quo fuit appoſita dies
& pœna.l.traiectitiæ.§.de illo.ff.de acti.& obl. & habetur per
oẽs in l.magnam.C.de ɔ̃h.& commi.ſtipu.& diffuſè in l.ſi in-
ſulã.ff.de uer.obl.& in l.quod te.ff.ſi cer.peta.& per doc. in l.
& ſi poſt tres.ff.ſi quis cautio.& in l.ſemel mora.ff.ſol.ma.& p
36 Ang.ɔſ.43.in fi.& Mod.in trac.de mora.¶†Nec receptio mo
lendinorum facta per cõitatem induxit remiſſionem dictæ pę
næ.non enim fuit facta ſimpliciter,quo caſu ꝓcedere poſſent
allegata ſupra in ɔ̃rium,& eſt gl.1.in d.c.tuam.de pę.Facta nã
q; fuit cum proteſtatione,& reſeruatione iurium ipſius com-
munitatis prætendentis exigere,& petere pœnã,quo caſu per
receptionem rei principalis non vr̃ pœna ipſa remiſſa, vt pro-
priè dicit Abb.in d.c.tuam,in gl.1.nu.4.& Iaſ.in l.2. C.de iu-
re emphiteuti.proteſtatio enim cõſeruat ius, ad plenè tradita
p Bar.& alios in l.non ſolũ.§.morte.ff.de oper.no.nun.& in l.
qui in aliena.§.Celſus.ff.de acq.hære.& p Cano.in c.cum M.
37 Ferrar.de ɔſti.& in c.ſolicitudinẽ.de appella.¶† Poſtremò nõ
obſtat illud,quod obijcitur,hanc pœnã nõ poſſe exigi, ex quo
non intereſt dictæ cõitatis: vt traditur in l.aduerſus,& in l.ar-
biter.ff.de arbi.& p gl.in l.ex quacunque.ff.ſi quis in ius voc.
non ier.& tradunt doct.in d.l.ſtipulatio iſta.§.alteri,& in l.2.
§.item ſi in facto.ff.de verb.obl.& vr̃ ſentire Soc.d. cõſi.253.
38 col.fi.in 2.uol.ver.ex quo primam rõnem. † Dum vult,ceſſa-
re exactionẽ pœnæ,qñ illa adiecta eſt loco intereſſe, & ad de-
terminãdũ illud ſi intereſſe ceſſat,vt vr̃ hic ceſſare , & ĩ dubio
vr̃ hac rõne adiecta,ẽm Io.And.in regula bona fides.in Merc.
& Lud.Roma.d.conſi.510.col.2.Et maximè, quando proce-
ditur de bono,& æquo,vt vr̃ eſſe hic,ẽm Ang.conſi.219. quẽ
ſequitur Are.in d.§.Cato.circa prin.ut refert Iaſ. in d. §. item
39 ſi in facto,num.16.†Ceſſat enim obiectio . Nam in caſu pręſenti
ſenti Dominicus,& Ioã.Mathæus caſu, quo non adimplerent
promiſſa per eos,ſe obligarunt ſoluere incantum dictorũ mo-
lendinorum,& pro illo incantu,& redditu duc. x. auri quoli-
bet anno.Qui duc.x.non conſiderandi ſunt pro intereſſe, ſed
pro principali mercede dicti incantus,& deliberationis. No-
40 mine†aũt pœnæ ſoluere ꝓmiſerunt duca.auri.l.nullã facien-
do mentionem de intereſſe,ſed quòd ſolùm deberent in caſu
ɔ̃uentionis,& cã cõtemptus,& contumaciæ nomine pœnæ,ali
ter nõ conſiderando intereſſe,quo caſu debetur pœna , etiam
ſi nullum adeſſet intereſſe,ut probatur in §. alteri. inſtitut. de
inutil.ſtipu.& ibi not.Are.& alij per illum tex.vt ẽt faciũt oẽs
* in d.l.ſtipulatio iſta.§.alteri,& Bar.& reliqui* cõiter,maximè
Iaſ.nu.13.& Galliau.nu.1.& 11.in d.l.2.§.itẽ ſi in facto, in 4.
oppoſi.Bar.per tex.in l.cum pœna,vbi gl.& Bar.ẽt firmant. ff.
de arbi.& tenet idem Bar.iuncta.l.ita ſtipulatus.col.9.nu.12.
& co.13.uer.11.oppono,& ſcrib.maximè Iaſ.in §.omnes,nu.
12.inſti.de actio.& eſt de mente Bar.in d.§.item ſi in facto,in
4.oppo.& declarat ibi Galliau.nu.11.volẽs,ꝙ qñ eſt expreſſũ
nomine pœnæ,vr̃ illa ſtipulata ratione contemptus, & poteſt
exigi,maximè qñ ex aduerſo non apparet probatum ceſſare in
tereſſe,ex quo non incumbit ſtipulatori illud probare , etiam
ſi eſſet adiecta pœna ad taxandum illud , ex quo partes vi-
dentur fateri tãtùm eſſe,& agens ad pęnam non tenetur illud

probare,sed reo incũbit hoc onus,quod nihil interfuit stipulatoris fuisse ꝯuentum,ita r̃ndens ad dictum ꝯsilium Socy. & Rom.& aliorum se fundantium super gl.in d.l.si seruus ea le
41 ge.¶†Nec obstabit dictum Ang.& Are.dum dñt, ista non ꝓcedere.qñ agit̃ de bono & æquo.Nã Ias. in d. §. itẽ si in facto, nu.16.expresse tenet ꝯriũ duob.fundamentis,asserendo se ita
42 ꝯsulturũ,pro eius s̃nĩa facit.†Nã licet,qñ ita agit̃,pœnæ legales in foro ꝯsciẽtiæ nõ debeant̃,s̃m gl.in d.c.fraternitatis.12.q.2.tñ ꝯuentionales debeant̃,vt dñt Pet. de Anch. in r̃la possessor de reg.iu.li.6.ver.3.q̃ro,& Are.in d.§.itẽ si in facto, circa finẽ,ẽt si nihil intersit,s̃m Inno.in d.c.tuã,& Ab. in c.dilecti.col.4.ver.6.& vlti. pęna,de arbi.& Fely.in c.1.col.3. vers.
43 limita 3.de ꝯsti.Et†quia præsumendũ est ꝑ ꝯuentionẽ,& nõ factum adesse interesse cõitatis,cũ ex aduerso ꝯrium dictũ nõ appareat,quo casu pœna põt exigi iuxta illud interesse taxatũ s̃m appositionẽ pœnæ,s̃m gl.in d.l.seruus ea lege,iuncto.§.alteri,& ꝑ Cor.d.ꝯs.188.col.1.1.vol.Ad quod facit tex. in l.4.§.fi.ff.si quis cautio.& tradita ꝑ Rom.d.ꝯs.510.nu.12.& per
44 Ang.consi.156.An†aũt dicta cõitas possit insimul retinere ędificia facta per dictos molendinarios & adhuc exigere pœnã stipulatam seu r̃one ꝯtemptus,seu r̃one interesse.Cor.ꝑallega. consi.343.in 1.vol.& consi.28.in 2.vol.vr̃ firmare, ꝙ sic,citã
45 do Bar.in d.l.ita stipulatus,co.14.†Pro quo facit.Nam in obligationibus facti r̃lr̃ succedit obligatio ad interesse.l. stipulationes non diuiduntur.§.Celsus.ff.de ver.obl.& Bar. ibi in 7.q.nu.35.concludit,posse agi ad vtrunque alternatiuè, cũ duæ sunt obligationes,vna facti inducta ab homine,alia legalis ad interesse.Non autem copulatiuè,per reg.bona fides de reg.iu. ff.& lib.6.& communiter prosequuntur eum doc. ibi citãtes
46 concor.licet Pau.de Ca.ibi prope finem aduersetur Bar. † At qñ interuenit pœnalis promissio,si non fuerit factum,Bar. in l.ita stipulatus,nu.16.primò dubitat,an per adiectionem pœnæ dicat̃ innouata p̃cedens obligatio, & tandem distinguẽdo concludit,ꝙ si præcedens est ex cã onerosa,per pœnalem non fit nouatio,sed agi poterit ex qualibet ipsarum , vna tñ exacta poterit agi ex reliqua non insolidum,sed quatenus in ea cõtineret̃ plus,citat multa iura, ut ꝑ eũ idẽ firmantem in l. p̃dia, col.fi.nu.5.& 7.ff.de acti.emp.& in l.cõtinuus.§.item ꝙ insulam.ff.de verb.obl.circa fi.& in l.si quis a socio. ff. pro socio, & in l.apud Celsum.§.Labeo.ff.de exce.doli,& in l.rescriptũ.
47 §.si pacto.ff.de pac. ¶†Et qm̃ do.Dominicus,& Io. Mathæus fecerunt partem dictorum ædificiorum,quæ facere promiserant,æquum vr̃,vt expensæ in illis per eos factę debeant computari in ista pœna seu interesse,cum iam illas fecerint de cõsensu communitatis p̃dictę,argumẽto.l.planè in cęteris. ff.de peti.hęre.ne tm̃ lucrum cõitas cum iactura illorũ consequat̃. l.nam hoc natura.ff.de ꝯdi.indebi.cum vulga.& arg.l. utiles. ff.de peti.hære.& l.1.§.quod si voluntariæ.C.de rei vxo. acti. per locum a speciali,& arg.l.in fundo.in 2.responso.ff. de rei vendi.& eorum,quæ tradit ibi Bar.nu.15.cum sim.& est optima decis.Cuma.quã refert & sequitur Claud.de Seysel. in d. l.stipulationes non diuiduntur,col.9.ver.pone ergo.¶Ex istis igitur ita discussis concludo,& dico,partes Illu.D.Ioseph. Malaspina Marchio.Fosdenouo,ad quem spectat p̃sentem disceptationem & controuersiam dirimere,terminare,& finire, fore,& esse ad sententiandum,& determinandum, p̃dictos Dominicum, & Io.Matthæum teneri,& obligatos esse ad soluendum prædictæ communitati seu agentibus duca.auri.lxxx. ꝓ incantu annorum octo,quibus tenuerunt molendina eis deliberata,& illis eorum arbitrio vsi fuere,nec non & alios duca. similes.l.nomine pęnæ per eos promissę,& iam incursæ, verũ declarabit & sententiabit in istis quantitatib.computari debere omnes expensas,quas prædicti Dominicus & Io.Mattheus de voluntate dictæ communitatis fecerunt & circa molendinum rotatum & circa reliqua per eos facta in bonis dictæ cõmunitatis s̃m veram ęstimationem expensarum predictarum factarum per peritos deputandos exequendam & declarandã vtranq; partem iustis,& legitimis ex causis ab expensis in prę senti iudicio,& controuersia coram quocunque litigante factis absoluendo,consideratis his,q̃ traduntur per Saly. & Ias. nu.17.in l.properandũ.§.sin aũt alterutra.C.de iud.& ꝑ Bar. in l.qui solidum,in prin.de lega.1.& Pau.de Cast.& Alex.ibi & per Abb.in cap.1.colum.penult.vers.nunc quæro, de plus petiti. cum sim. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Concesso subsequente videtur concessum anteceden[s.]*
2 *Conuentiones, & pacta seruari debent.*
3 *Ius alterius non potest eo inuito sibi auferri.*
4 *Pecunia breui manu dicit̃ soluta vni ab altero, et ab[...]*
5 *Qui omne dicit, nihil excludit, sub genere omnia incl[...]*
6 *Si relatum non appareat, referens nihil disponit.*
7 *Referens debet intelligi secundùm relatum cum omni[...] litatibus.*
8 *Exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis.*
9 *Vnius exclusio est aliorum inclusio.*
10 *Mutuantibus restituendum est mutuum in sua qualit[...] nitate, & sine diminutione.*
11 *Exclusio certarum personarum est inclusio aliarum.*
12 *Qui non expressit, quod poterat, dicitur illud omisisse[...]*
13 *Debentes detrahere gabellam possunt illam repetere[...] quando ab eius solutione aliquem exemit.*
14 *Onus extraordinarium non procedit a pari cum ordin[...]*
15 *Distributio diuersa est a solutione.*
16 *Contractus & conuentiones ligant omnes, nec ab ei[...]*
17 *Exceptio in casu exceptuato vincit regulam.*
18 *Verba posita in exceptione dẽnt adaptari ad regulã [...]*
19 *Exceptio non habet locum in casu, de quo non loquit[...]*
20 *Actus sequentes declarant animum, qui fuerit in p[...]*
21 *Nemo præsumitur iactare suum.*
22 *Qui non vtitur priuilegio, & iure, largè, sed strictè[...] renunciare, vt postmodum non valeat illo vti largè[...]*
23 *Interpretatio facienda est contra eos , qui clarius po[...]*
24 *Vnum caput clarum declarat alia quatenus dubia e[...]*
25 *Quæ certam habuerunt interpretat ionem, et obseru[...] tanda non sunt.*
26 *Consuetudo põt induci per regentes & administran[...]*
27 *Currit præscriptio contra vniuersitatem, & rempu[...]*
28 *Ex longis.tempore cum diuturna præstatione præsum[...] legatus, vt ipsius virtute possit quis astringi in fu[...] re, quod iam præstitit tempore longissimo.*

CONSILIVM XXXV[...]

Consid erato tenore pactorum & c[...] initarũ inter ipsos the[...] & Mag.Regimen.& cõe Bon.de quib. in instr. ind[...] f.3.& 9.uer.item,ꝙ dicti thesaurarij,& uer.hac p̃nt[...] ne apertissimè constat,oẽs & quascunq; pecunias d[...] bere peruenire ad manus depositarij electi & dep[...] sis thesaurarijs,& illas demũ debere solui per ipsu[...] riũ,in cuius personã dirigendę sunt bullectæ,& ma[...] tionũ fiendarũ,ut patet in prædicto instrumento fo[...] & qui.12.possint,ualeant &c.¶Rursus ex tenore d[...] uentionũ constat,nedũ pecunias introituum,& pro[...] cti cõis debere p̃uenire ad thesaurarios, & deposita[...] ctũ,uerũ & pecuniæ,q̃ pro tempore contingit mu[...] cõi,ad ipsorũ manus p̃uenire debent,postmodũ p i[...] dæ s̃m mandata,& ordinationes Magnifici Regim[...] tet de illis pecunijs tunc mutuatis d.cõi.& etiam f.[...] aliquæ pecuniæ,ubi absq; retentione lagiorũ pecun[...] sos thesaurarios,& depositariũ sunt restituendæ illis[...] tua dicto cõi fecissent,& faciunt,& cũ p̃dicti habe[...] dictã solutionem concessum vr̃ & antecedens, ut pe[...]
1 tuatæ ad ipsorum manus debeant p̃uenire, † arg. l.[...] acq.hære.l.ad legatũ.l.ad rẽ.ff.de ꝓcu.& ut iã actu [...] re illæ mutuatæ,& successiuè aliæ postmodũ mutu[...]
2 ab ipso cõi. ¶ † Tenet̃ igit̃ dictũ Mag. Regimen,& c[...] dictas conuentiones & pacta obseruare.l.1.l.iurisge[...] tor ait.ff.de pac.l.1.ff.de consti.pec.l.1.§.si ꝯueniat.[...] Et obseruantia prædictorũ apertissimè cõcludit, scu[...] mutuata d.communi,& iam soluta Cle. VII. pro co[...] ne facta ratione salis prius debuisse p̃uenire ad man[...] rum thesaurariorũ,& depositarij,& successiuè ab ip[...]
3 se solui Cle.VII.†Et si Mag.Regimẽ aliũ seruauit or[...] profecto in damnum prædictorum,quib. erit iam [...] uirtute dictarum ꝯuentionum,minimè potest redu[...] l. ius nostrum. cum vulgari.ff. de regul.iur. Quin[...] tendum est:quoniam dominium istorum scutorum [...]

effectum fuit dicti communis, quæ pecuniæ cõis puenire debebant ad thesaurarios, & ab illis erant soluẽdæ alijs, patet in dicto instrõ, f. 9. ver. itẽ, ꝙ dicti ibi, de pecunijs dicti cõis, & tales pecuniæ mutuatæ breui manu videnť prius p mutuantes solutæ dictis thesaurarijs, & depositario, & demum breui manu p eos traditæ Cle. VII. qm̃ ad ipsos virtute dictarũ conuentionum prius debebãt peruenire, † & successiuẽ p eosdẽ soluẽdæ erãt alijs ẽm ordinem Mag. Regiminis. l. licet. §. 1. ff. de iu. dot. l. singularia. ff. si cer. pet. cũ alijs ibidem per omnes deductis. ¶ Suadet ẽt istud: nam ad dictas pecunias restituendas obligatũ erat Magni. Regimen, & commune nomine populi Bono. & dominium ipsorũ translatũ fuit in p̃dictos, & ꝯñr breui manu solutio illarũ prius faciẽda erat cameræ, & thesaurarijs nomine Regiminis ab eodẽ ad id expresse deputatis, & ordinatis virtute ꝯ̃ctus, & successiuẽ p eos erant soluendæ ẽm ordinem ipsius alijs psonis, vt etiam colligiť apertẽ ex instrumẽto locationis dicti salis, in quo mutuantibus d. scuta. xx. mili. soluenda prius mutuantibus p Mag. Regimen obligantur introitus & datia d. cõis, ad q̃ mutua restituenda deputati erant d. thesaurarij & depositarius, vt in illo primo instrumento, fo. 9. versi. nec aliquæ pecuniæ quantitates. Et nullus dubitare habet introitus dictorũ datiorũ salis, & portarum ciuitatis Bononiæ debuisse puenire ad manus dictorũ thesaurariorum & depositarij & breui manu ab ipsis dictas pecunias censeri solutas, & primis mutuantib. & secundis, & si ordo p̃dictus nõ apparet seruatus, redundare id non debet in læsionem, & damnũ p̃dictorũ thesaurariorũ. ¶ De p̃dictis igiť. xx. mil. scutis solutis cã antedicta Cle. VII. ipsi thesaurarij detrahere, & retinere habebant, & debent lagia monetarũ solita ab ipsis detrahi de pecunijs d. cõis solutis, & soluendis quibuscunq; personis virtute donationis & ꝯ̃ctus de illis detrahendis eisdem factæ p dictũ Mag. Regimen & cõe, vt est videre in d. instrõ donationis, & ꝯ̃ctus antedicti fol. 3. & fol. 9. Non † enim apparet casus iste exceptuatus, vt de eo ab ipsis thesaurarijs lagia monetarũ non essent detrahenda, ꝯñr remanet inclusus sub g̃nali cõcessione detractionis, arg. l. Iulianus, de leg. 3. & l. a procuratore. C. manda. & c. si Romanorũ. §. dicendo verò. 19. dist. Eo etiam qm̃ retentio & detractio concessa fuit cũ pactis & conuentionib. & contentis, & annotatis in capitulis in d. ꝯ̃ctu insertis, in quib. relatis casus iste minimẽ ostendiť exceptuatus, quinimo inclusus, vt locus esset retentioni & detractioni, & ꝯñr lagia p̃dicta detrahenda veniũt. Tum quia relatũ nõ disponit oppositum, ad nota. in l. in testamento. ff. de ꝯdi. & demõ. † & in l. admonẽdi, ẽm vnam lect. ff. de iureiur. † Tũ ẽt quia relatũ continet in referente cum omnib. suis qualitatib. d. l. in testõ. l. 1. ff. de receptato. per Bar. in l. si seruum. §. fi. ff. de leg. 2. Et quia in relato ꝯcessã apparet detractio, & retẽtio lagiorũ monetarum soluẽdarũ oĩb. psonis ipsis thesaurarijs pleno iure, & cũ derogatione omniũ. Eo † ẽt qm̃ tm̃ certi casus apparent exceptuati in quib. ipsi thesaurarij non poterant lagia monetarũ detrahere, & retinere, qui casus exceptuati in reliquis firmãt cõcessionem g̃nalem, & facultatem dicta lagia detrahendi, & retinendi. l. nã qđ liquidæ. §. fi. ff. de penu lega. l. in his. ff. de legi. & p Mod. in l. 1. ff. de reg. iur. Et † qm̃ exclusio dictæ retentionis, & detractionis solùm apparet expressa dictis casib. exceptuatis, meritò oẽs alij vñr inclusi, vt de illis detractio, & retentio possit ab eis fieri. l. cum pretor, in prin. ff. de iud. c. nonne. de præsump. ¶ Quod & apertius deducitur in illo c. dicti ꝯ̃ctus situato car. 9. ver. nec aliquæ pecuniæ, in quo disponitur, ipsos thesaurarios nõ posse aliquid retinere, nec detrahere de pecunijs restituendis illis, qui dicto cõi mutua fecissent vel facient, † & meritò. Nam illis mutuantibus pecuniæ mutuatæ restituẽdæ veniũt in eadẽ qualitate, & bonitate, qua fuere mutuatæ in genere suo, & mutuantes nõ debẽt pati damnũ, nec diminutionẽ aliquã. l. 2. l. cũ q̃d, cũ ꝯcor. ff. si cer. pet. & p Bar. in l. Nesennius. ff. ad leg. fal. † Non aũt in d. c. dr̃, ꝙ de pecunijs mutuatis mag. cõi, & soluendis alijs personis quã mutuantib. nõ essent detrahenda, & retinenda lagia monetarũ ab ipsis thesaurariis, vt est casus p̃sens, q. expsse ex verbis dicti capituli vr̃ inclusus, & lagia possint retineri, & detrahi. qñ alijs psonis q̃. mutuantibus pecuniæ mutuatæ soluuntur: cũ tm̃ prohibeantur dicta lagia detrahere de pecunijs restituendis mutuantib. qui non est casus noster, & diuersæ psonæ sunt illæ mutuantes, quib. restitutio facienda est ab illis, quib. pecuniæ mutuatæ soluũtur, & exclusio certarũ personarũ includit alias non exclusas, argõ notatorum in rub. & in l. 1. ff. de procu. & l. 1. ff. de postul. §. 2.

12 loco. & §. seq. sexum. & d. l. cũ prætor, in princi. Si † enim Magnificum Regimen excipere voluisset oẽs psonas, quibus pecuniæ mutuatæ ẽm casus contingentiam veniebant soluẽdæ vti que iam istud expressisset, sicut expressit de restituendis mutuantibus, & id non exprimendo infertur, ipsius animum nõ fuisse, reliquas oẽs psonas excipere, sed illas tm̃, quib. veniebãt pecunię restituendę, argõ notatorum in ca. ad audientiam, de

13 decim. & l. vnica. §. fin aũt ad deficiẽtis. C. de cad. toll. ¶ † Et licet Magnificũ Regimen Cle. VII. dicta scuta. xx. mi. soluere fecerit absq; aliqua detractione, & retentione lagiorũ, quæ fieri debebat ab ipsis thesaurarijs, & in ipsorum commodum, non propterea istud redundare dẽt in damnum ipsorum. Nam ius integrum habent dicta lagia detrahendi & retinẽdi aduersus dictum Magnificum Regimen, & cõe & ipsius camerã, vt est bona decis. Bar. in l. si socer. §. idem quærit. ff. de do. præleg. volens, ꝙ si statuto caueretur, cameram cõis nõ soluere salaria salariatis a cõi, nisi retenta certa pecunia ꝓ qualibet libr. si postmodum cõe ꝯducit doctorem ad legẽdum cum pacto, ne de salario suo teneatur aliquid soluere, ꝙ hoc non obstan. camera tenetur de suo reficere. Ad quod ẽt faciunt no. p Bar. in d. l. Nesennius, & per Mod. in trac. de Gabel. in 7. par. princi. col. pen. q. 31. tenebitur igitur Magnificum Regimen, & commune de alijs pecunijs ipsorum, & cameræ dictis thesaurarijs reficere commodum dictorum lagiorum, qđ detrahere licitẽ poterãt de dictis scutis. xx. mil. Nec istis habent obstare, si dicať d. xx. mi. non fuisse soluta p dictos thesaurarios, sed solùm ex ordinem fuisse p Magnificum Regimen distributa & destinata solui Cle. VII. & quæ nunquam peruenerunt ad camerã, nec ip-

14 sius depositarium. † Et iste casus extraordinarius non vr̃ inclusus dicto ꝯtractui & donationi factæ dictis thesaurarijs ad detractionem dictorum lagiorum, arg. eorum q̃ hñr, & tradũtur in l. placet. C. de sacros. ec. & p Bar. in l. hi qui. ff. de iu. immuni. & Alex. cons. 33. ponderatis col. 1. in 5. vol. cũ sim. Nam ad ipsos thesaurarios ẽm tenorem pactorum & conuentionum supra deductarũ debebant perueniri, & per eos postmodũ soluenda erant Cle. VII. & breui manu oĩa ista vñr ita agitata & celebrata vt deduximus. Eo ẽt qm̃ non solùm de pecunijs soluendis, sed ẽt de illis distribuendis dicta retẽtio, & detractio ipsis the-

15 saurarijs fuit ꝯcessa & alternatiuẽ. † Et satis est, pecuniarũ fuisse factam distributionem absq; eo, ꝙ actualis solutio interuenerit. l. 1. ff. fam. ercis. l. 3. ff. qñ ex fac. tut. & in alternatiuis satis est vnum ex illis verificari, r̃a in alternatiuis, cum vulga. de reg. iu. li. 6. Et Mag. Regimen, & commune p istum modũ extraordinarium non potuit pręiudicare ipsis thesaurarijs. Semper enim, & in futurum suo arbitrio posset destinare, & distribuere solutiones introituũ, & datiorum, & gabellarũ, ac pecuniarum d. cõis alijs faciendas absq; eo, ꝙ pecuniæ puenirent ad depositarium, posset ẽt mutuò capere pecunias & ordinare il-

16 las solui alijs absq; eo, ꝙ illæ peruenirent ad eundem, quę oĩa essent in damnũ, & incommodum ipsorum thesaurariorũ † q. ex istis læderenť, & fraudarentur ꝯ̃ tenorem dicti ꝯ̃ctus, & donationis eisdem factæ a Magnifico Regimine & cõi, quib. ipsi tenẽtur stare, & ab ipso ꝯ̃ctu nõ possunt recedere, vulg. l. sicut. C. de act. & ob. l. in commoda. §. sicut. ff. commod. Et illud, qđ dr̃ de extraordinarijs, in d. l. placet, cum conco. diuerso satis casu loquitur a pręsenti, in quo solũ disceptandum venit, an ipsi thesaurarij ẽm tenorem ꝯ̃ctus, & donationis debeãt ꝯsequi lagia de dictis. xx. mil. quod eis minimẽ est denegandum, cũ dictę pecuniæ ab ipsis Cle. VII. essent soluendæ vel distribuẽdæ, quod si factũ esset, proculdub. dicta lagia potuissent retinere, & si Mag. Regimen per aliam viam extraordinariam talẽ solutionem fieri ordinauit, nõ propterea istud redũdare dẽt in damnũ, & interesse ipsorũ thesaurariorũ rõnibus, causis, & iuribus

17 quib. s̃. ¶ † Ad ẽm, in quo dubitatur, an ipsi thesaurarij possint detrahere lagia monetarũ, q̃ iam p eos cõsueuerũt retineri ꝓ expensis Magnificorũ dñorum Antianorũ, oratorũ, & laborériorum &c. Vr̃ prima fronte dicẽdũ non posse detrahi: qm̃ casus iste expresse apparet exceptuatus in d. instrõ, fo. 9. versi. ita tñ &c. & exceptio dẽt p̃ualere g̃nali regulæ & concessioni ad no. in d. l. in his, & in d. l. nã qđ liquidæ. §. fi. & in l. quoties. ff. si quis cautio. & per gl. in l. omnis diffinitio. ff. de regu. iur. &

18 Moder. eod. tit. l. 1. † Et quamuis in d. cap. & casu exceptuato

expresse non dicatur de lagijs monetarum, tñ ɔsiderãdo verba gñalia p̃cedentia, & dãtia facultatem ipsis thesaurarijs retinendi regalia, & alia commoda, ad quã gñalitatẽ subsequunt casus postmodum exceptuati, qui interpretãtur ſm gñalia, & regularia p̃cedentia, & ad illa debent adaptari, ad plenissimè no. p Mod. in d. l. 1. & ita adaptãdo, & intelligendo nõ erit locus detractioni. ¶ Tñ considerata facti ɔtingentia, oppositum verius vr̃. Certissimum enim est in d. capite ɔ̃ctus p̃dicti nullã fieri mentionem de istis lagijs, nec in casibus exceptuatis, nec
19 ẽt in verbis p̃cedentib. †vt est videre ex lectura verborum ibidem contentorum. & sic dicere possumus, exceptionem nõ loqui isto casu, vt in si. in materia substitutionis dicit Old. consi. 21. Thema tale est, & in simi. traditur in l. quicquid astringendæ. ff. de verb. obl. Et verba illa generalia p̃cedentia istos casus exceptuatos minimè includunt: certã enim declarationem, & interpretationem receperunt per actus subsequentes declarã-
20 tes animum, & voluntatem, †quę fuerit in p̃teritum, vt hr̃ in l. sed Iulia. §. sed & si ab initio. ff. ad Macedonia. & in l. hi qui. C. de adult. & in §. pauonum, insti. de rer. diui. Post ẽm ɔ̃ctum illum celebratum semper, & cõtinuè absque interpellatione aliqua ipsi thesaurarij retinuerunt lagia monetarum pro expẽsis factis dictis Magni. do. Antia. oratoribus, & alijs. Quibus
21 †minimè hoc permissum fuisset, si casus iste exceptuatus, & verba illa generalia, eum præcedentia loquerentur de lagijs istis, argũ. l. cum de indebito. de prob. cum sim. Et qm̃ per tp̃s, longissimum Magnificum Regimen, & commune hm̃oi interpretationem dictorum verborum iam receperunt, & talem retentionem passi sunt, proculdubio renunciasse videntur omni iuri, quod prætendere potuissent ex verbis generalibus præce
22 dentibus. ¶ †Et si illis vti potuissent: tñ quia usi non sunt, & strictè illa receperunt tolerando detractionem fieri iam sibi ipsis præiudicarunt, & deinceps non poterunt vti dicta exceptuatione magis largè, vt in si. dicimus de eo qui habet priuilegium largum & eo vtitur strictè, ſm Bar. in l. vsum aquæ. C. de aquæduc. lib. 11. per illum tex. & tradit Alex. ɔs. 33. col. 2. in 4. vol. & Mod. in l. fi. col. antepe. ff. de ɔsti. prin. ẽt quia si Magnificum Regimen, & cõe voluisset casum istũ, & lagiorum excipere vtiq; illum expressisset, sicut alios expressit: & quia alios specificè inclusit, istum vr̃ exclusisse, vt iã diximus in præced.
23 disceptatione. Et † imputãdum erit ipsis: quia excipere debebant, & clarius loqui, & meritò ɔ̃ eos facienda est interpretatio, vulg. l. veteribus. ff. de pac. in fauorem dictorum thesaurariorum habentium ius fundatum super detractione istorum
24 lagiorum p alia capita dicti ɔ̃ctus ſm †quæ istud dẽt declarari. l. vtrũ. ff. de peti. hęr. l. qui filiab. l. si seruus plurium. §. fi. de
25 leg. 1. ¶† Et qm̃ iste casus exceptuat᷑, & verba p̃cedẽtia hm̃oi iã receperũt interpretationem, illa in p̄nti minimè mutanda erit, verùm sequenda, & obseruãda. l. minimè. ff. de legi. Et ista antiqua obseruãtia optimã inducit interpretationem ſm Ab. in c. cum dilectus, co. 2. de consue. & Frã. de Cur. ɔs. 79. col. 2.
26 Et †talis interpretatio, & ɔsuetudo iure licito potuit induci p Magnificum Regimen ciuitatis Bono. vt tradit Bar. & alij ibi sequuntur in l. de quib. in 4. q. prin. ff. de legi. p tex. in c. in causis, in fi. de elec. & p Fel. in c. nouit. col. 9. de iud. & Mod. in repe. in c. fi. f. 20. col. 3. ver. 6. quærit᷑ de ɔsue. ¶Et qm̃ adest ɔsuetudo antiquissima, & p̃scriptio longis. retinendi dicta lagia in specie ꝓposita fundata iustissimo tit. virtute dicti ɔ̃ctus, & verborum in illo contentorum, necnon, & interpretationis, & actuum inde subsequutorũ nulla prorsus cadit dubitatio, quin
27 in posterum, & futurũ dicti thesaurarij valeant, & possint †talem retentionem facere: cum talis præscriptio ita fundata tollat, & subuertat omnem dispositionem, & ɔ̃riam conuentionẽ quibus hm̃oi consuetudo, & præscriptio anteponẽda est, & illis postpositis ista venit obseruanda, cum tãto tempore ɔ̃ rempub. & cõe Bononiæ currat legitima præscriptio, ad plenè tradita in l. fi. per omnes post glo. maxi. Saly. & Pau. de Cast. C. de sacros. eccle. & per Are. consi. 154. consultatio proposita. co. fi. versi. 3. præmitto. & Alex. consi. 16. col. 6. in 5. volu. citantem tex. in l. omnes. C. de præscri. xxx. anno. & per Mod. in trac. pręscri. in 3. parte, 5. partis principa. fo. 54. versi. venio ad tertiam
28 partem. ¶†Accedat istis doctr. gl. in c. dilectio tua. in versi. offerre. 16. q. 3. uolens, ꝗ si quis probat cursum temporis requisiti ad p̃scriptionem & allegat tit. ille præsumitur, si ultra cursum temporis interuenit diuturna p̃statio ſm Bar. in l. cũ de in rem uerso, co. 2. & 3. uer. ueniamus ad tertium, & u distingue. ff. de vsur. & eundem. in l. 1. §. fi. ff. de aq. p in l. si certis annis. C. de pac. & Fel. in c. cũ Bertoldus, seq. de re iud. & Alex. bñ loquentem consi. 124. supe quæsito, col. 1. & 2. in 4. vol. & Mod. oẽs post Alex. in tis annis, col. pen. & fi. & doc. omnes in c. de quarta, scriptio. Ex cursu. n. lõg. temporis concurrente diutu statione, p̃sumit᷑ alleg. tit. ita, vt ipsius virtute ille, qui pore præstitit, cogi possit in futurũ illud idem præsta to igit᷑ fortius in casu præsenti dicendum erit, ipsos t rios posse talem retentionem lagiorũ facere in casu cum nedum habeant titulum allegatũ, & præsumptu & illum cãtum ex ɔ̃ctu antedicto, & ex longissima re successiuis temporibus facta, & antiquissima ɔsuetud scriptione, ut est deductũ, quib. ɔsideratis ipsi thesau cętero, & in futurum prohiberi minimè poterunt di tionib. uti, prout iam usi sunt. Parisius Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Verba contractus generalia debent generaliter intellig*
2 *Conuentiones, & pacta contrahentium habentur pro le seruanda sunt.*
3 *Verba adiecta rei inducũt onus reale, & realem oblig*
4 *Verbis in dubio etiam generalib. non est recedendum.*
5 *Quod partes non expresserũt, dicũtur illud omisisse, &*
6 *Verba generalia omnia comprehendunt.*
7 *Verba indefinita æquipollent vniuersali.*
8 *Quod aliàs obseruatum, & interpretatum fuit etiam in ti obseruandum est.*
9 *Dictio, nec, quandoq; capitur pro, neq;, quandoq; con nexam implicatiuam.*
Dictio, etiam, implicatiua est.
10 *Implicatiua quandoq; implicat simpliciter, & absolut q; diuersimodè quò ad quædam, non autem quò ad om dùm subiectam materiam, & nu. seq.*
Quòd dicitur in vno capitulo ex separatis, non debet a ferri.
12 *Probatio per inspectionem ocularem in iure recipitur.*
13 *Diuersitas nominis inducit diuersitatem rerum.*
14 *Copula, &, ponitur inter diuersa.*
15 *Punctus loco copulæ habetur.*
16 *Clausula posita in c. seq. non refertur ad præcedens hab lam propriam & determinationem specificam.*
17 *Prout non refertur, quando daretur impossibilitas,*
referentis ad relatum.
18 *Nec ẽt refertur, quãdo relatio esset cõtraria menti d*
19 *Item & quando sequeretur absurdum, si talis relatio*
20 *Nec etiã refertur, quando apposita est nõ de per se, sed tum c. seq. & accessoriè, seu incidenter, & nu. 21.*
21 *Idem & quando apposita est ad qualificandam disposi qua in c. seq. in quo legitur inserta, & nu. 22.*
22 *Clausula quando dicatur apposita de per se, & quando ficandam dispositionem. & n. 20. & 21.*
23 *Clausula posita in diuersa oratione non refertur ad alia nem diuersam.*
24 *Et max. in contractib. & quando agitur de rebus &*
25 *Clausula posita in vno capitulo refertur ad aliud, quan viget ratio, fallit autem in pluribus.*
26 *Quando aũt diuersa ratio potest assignari tunc nunqua gitur ad aliud.*

CONSILIVM XXXVI.

Conuentiones & pacta quib. uendi moledinũ de can. p apertissimè oñdunt, ꝗ nullũ aliud molendinũ de c futurũ post dictã uenditionẽ possit fieri aut ędificari tem Bono. a parte superiori uel interiori canalis naui quocũq; spacio distaret superius uel inferius, ut e lectura instr. super dicta venditione celebrati in illo
1 acto, & expresè p pactũ cõuento. †Verba cuius capi lia sunt minimè restricta, nec limitata ad aliqđ spaciu liare, ɔñr generaliter intelligenda, ut molendinum nõ possit ędificari super dicto canali nauigij rheni in

superius, etiam si distaret ab ipso molendino de canonico vltra quatuor miliaria, ad notata in l.1.§. generaliter.ff. de lega. præstan. Et† conuentiones prædictæ seruandæ sunt, nam legem dicto ꝯtui tradiderunt.l.1.§.si conueniat.ff.deposi.cum si. Et† potissimum qm̄ verba adiecta sunt ipsi rei,& reale onus & oblõnem induxerūt nedum personale, ad nota.in l.peto.§.fratre.ff.de leg.2.per Bar.& alios, & in l.filiusfamilias.§.diui.de leg.1.per Bar.& alios in l. creditores.C.de pign. cum si. Et † a d. verbis generalibus minimè recedendum est l.1.§. in re igitur dubia.ff. de exercito. l. non aliter,de lega.3. Et † quia si partes ꝯhentes uoluissent hoc limitare,utique expressissent,& non limitando nec restringendo, sed generaliter loquentes apertissimè uoluerūt a parte superiori, uel inferiori d.canalis nauigij rheni nullum molendinum posse ædificari,nec ꝯstrui quocunque spacio distaret,argum.eorum,quæ hn̄r in c.ad audientiam,de decim.& in l.unica.§.finautem ad deficientis.C.de cadu.tollen. Et † verba prædicta a parte superiori, vel inferiori comprehendunt oē inferius,& oē superius,arg.l.chorus, & l.Iulianus,de lega.3.cum vulgari.Cum† gn̄alia & indefinita ēt sint,ut per Bar.& alios in l.si pluribus, de lega.2. Et † quia successiuis tpibus tales conuentiones hanc iam receperunt interpretationem.l.minimè.ff.de legi.per Bar.& alios in l.imperium.ff.de iurisd.om.iud.¶Et aduertendum est ulterius,ꝙ dictum caput conuentionis prædictæ certam, & determinatam ac perfectam habuit orationem continentē nullum aliud molendinum posse ædificari à parte superiori uel inferiori d.canalis nauigij rheni simplr̄ absq; determinatione aliqua, vt patet apertissimè ex lectura d. instri, quo fit: ut cl'a illa apposita in uers.seq.ibi,nec ēt aliquod aliud molendinum, concedens facultatem ædificandi alia molendina distantia ultra spacium quatuor miliariorum,nullo modo referri poterit ad istud primum caput.Nam † ibi ponitur alia conuentio separata a præcedenti,ut patet ex illa dictione,nec,& ex illa implicatiua, ēt, siue capiamus illam dictionem nec, pro neque, ut traditur in l.inter.ff.de pub.iud.& per Bar.in l.sæpe.n.3.ff.de uerb.signi. siue capiamus eam implicatiuè, & habentem in se connexam copulam ꝓm Bar.in d.l. sępe,uers.quæro. & per Mod. per illū tex.in l.nec emancipati.C.de colla.dicere habemus venire implicatiuè ad casum præcedentem , ut ēt denotat natura illius dictionis ēt,implicatiuę.l.ēt.ff.so.mat.& per Mod.in l.1.ff.de iur.om.iud.Et† implicabit quò ad principalem concessionem & dispositionem,ut ēt molendinum non fiat in alijs aquis ex. dictum canale nauigij rheni.Nō aūt implicabit respectu limitationis & restrictionis,& eo modo quo disponit' in isto versi. nec etiam, sed implicatiuè veniunt quò ad principalem dispositionem,ut aliud molendinum prohibeatur ædificari, nec implicabit quò ad reliqua, & sic respectu illius qualitatis s̄. spacium quatuor miliariorum;qm̄ si hoc implicaret,sequeret' absurdum,& correctio eorum, quæ dicta fuerunt in præced. capite,si ad illud fieret relatio, ēt respectu istius qualitatis,quod iura minimè admittunt,ut statim probauimus.Consequenter † implicatiua erit quò ad quid,& quò ad principalē dispositionē,non aūt quò ad illam qualitatē ædificādi molendina vltra spacium quatuor miliariorum , & sic diuersimodè ꝯsiderabit' implicatio, & in iure ista implicatiua ita interpretatur ꝓm subiectam materiam, ut post alios tradit Deci.in rub.C. qui admitti.num.67. & seq.Et necessariò in casu pn̄ti,ita implicabit quò ad quid,& diuersimodè,non aūt quò ad oīa stante potissimum ꝯhentium mente,quæ principaliter consideranda est & attendenda.l.fi.C. quæ res pig.l.tale pactum.§.fi.ff.de pact.cū concor. Et† ꝙ in pn̄ti disceptatione ita debeat implicare, & ꝙ talis cl'a apposita in d.capite, nec ēt ꝯtinens facultatē construēdi molendina ultra spacium quatuor miliariorum solùm debeat intelligi de alijs locis, & aquis & non de illis canalis nauigij rheni, nec ad dictum canale talis cl'a, & qualitas sit referenda, nec illud caput ueniat restringendum ꝓm istam qualitatem,& cl'am appositā in isto separato uers.nec ēt, ulterius & fortius deducitur,nam canale nauigij rheni,in quo est situatū molendinum de cano.est longè quid diuersum & separatū ab ipso rheno,& a ponte rheni stratæ.S.Felicis, per quā itur Mutinā,est ēt quid separatum & diuersum a clusa fluminis rheni, ut patet ad oculum.l.si irruptione.in fi.ff.fi.regun. Et† diuersitas nominum indicat.l.si idē.C.de codicil. Et oñditur apertissimè ex verbis dicti instr.in d.uer.& ēt acto. & in d.uer.nec ēt,ubi oīa ista tanquam diuersa,& separata enumerantur.Siue
14 † consideremus illam copulam, &, iuxta.c. querelam de si.&
15 per gl.in rub.de iur.& fac.igno.Siue † consideremus pūctos, qui loco copulæ capi debent, ꝓm gl.in l. precia rerum.ff.ad l. Falc.& per Bar.in l.re coniuncti.col.2.de lega.3.& per gl.in l. cum duobus.§.in coeunda.ubi Bar.ff. pro soc.& post alios, & per Ias.loquentem de utraque in l.3.§.filius: nu.3.ff. de liber. & posth.Et capitulū primū dictæ cōuentionis ibi,& ēt,habet, & continet propriam,& determinatam qualitatem,& spālem prouisionem, vt aliud molendinum non possit ædificari in d. canale nauigij rheni superius,uel inferius,ut deduximus superius.Et in d.uer.nec ēt,separato & diuerso a præcede. nihil dr̄ de molendino construendo in d.canale nauigii rheni, sed solùm disponitur, ut non possit ædificari aliud molendinum in alijs locis diuersis & separatis,videlicet ī flumine rheni,vel in alijs aquis circunstanti.molendino de cano.a pōte rheno stratæ.S.Felicis,per quam itur Mutinam.s̄.& ȷ̄.spacium quatuor miliariorum a clusa d. fluminis rheni supra, & idem replicat' in uers.seq.& ꝙ nullus, dum ibi fit mentio de molendinis situatis in circunstantijs prædictis per quatuor miliaria . Quo
16 † fit, vt d.cl'a posita in d.c.nec ēt, limitans spacium miliariorū nullo mō sit referenda ad ca. præcedens habens determinatā, & propriā qualitatē, ut specialiter tradit Bar.in l.talis scriptura,in fi.de lega.1. & Ias.ibi nu.37. plures concor. ad id citat, prout ēt facit in l.1.C.de lib.& posthu.tradit Abb.in c. cū dilecti,ex̄ de donatio. & in c.sec.requiris. de appel.ubi Dec.col. 2.uers.3.qn̄,adducit ad idem ꝯs.Alex.& aliorum,ut ēt ipse facit cons.11.& pro tenui,n.15.& idē Alex.ꝯs.226.ponderatis, col.2.ver.4.quia,in 6.uo.& Fran.de Cur.ꝯs.63. antiquissima. col.12.uer.& primò,& ꝯs.42.quia inquit.col.13.uer.& facit,
17 & per Soc.ꝯs.22.videbat',n.5.in 3.uol. ¶† Et quia s̄.d.molendinum de cano.canale non durat per miliare, ad qd̄ d.limitatio quatuor miliariorum impossibile est referri,arg.l.quoties.
18 ff.de reb.dub.cum si.Et † quia si talis cl'a referenda esset ad c. præcedens expresè ꝯdiceret menti ꝯhentium, quæ fuit, ut in d.canale nauigij rheni a parte superiori seu inferiori nullū possit ædificari molendinum , quo casu repetitio d.qualitatis penitus reijcit',ut hr̄ in l.licet imperator,de leg.1. & ibi Bar.notat,quem sequitur Soci.ꝯs.64.in cā,col.2.n.4.in 3.uo.& Dec. in d.c.sec.requiris,col.fi.uer.9. ꝙ intentio, & post Bart.Ias.in d.l.talis scriptura.§.fi.n.39.& in d.l.1.n.9. Contrariaretur.n. si fieret repetitio dispositioni positæ in præced.c.ut prosequit'
19 Fran.de Cur.d.con.63.col.11.& seq.Et† sequeretur absurdū, ꝙ ꝯhentes incontinenti uoluissent se ipsos mutare, & recedere a conclusis & conuentis in præced. ca. quo casu cessare dēt repetitio dictæ qualitatis, ꝓm Alex.Ias. & alios in l.si idem cū eodem.§.fi.ff.de iurisdic.om.iudi. post Bar.in d.l.talis scriptura.§.fi.ubi Ias.n.40.concor. allegat, ut ipse idem facit in d.l.1. n.9.uers.10.& post Abb.prosequitur Dec.in d.c.sec. requiris, nu.6.& Alex.cons.17.n.10.& cons.95. nu.5.in 7.uol.& Soci.
20 cons.21.uiso,nu.10.in 3.uolu.¶ † Prout ēt aduertendum est. Nam hmōi cl'a, posita in isto uers. nec etiam, expresè legitur apposita in contextu ipsius tn̄ , & ideo non debet referri ad præceden.uers.quamuis ꝯctus habeat in se plures articulos,ut tradit Bar.& alij sequuntur in l.fi.ff.de reb.dub. & Alex.cons. 214.uisis,col.pen.in 2.uol.& declarat Abb. in d.c.sec. requiris,& ibi Deci.col.2.nu.5.& nu.8.concord. adducit,ut etiam
21 ipse facit consi.213.uisis,col.3. nu.7. Videtur† enim clausula ista apposita ad qualificandum dispositionem positam in d. uers.nec etiam,quo casu extra illum uers. non debet ad alium extendi, nec alium qualificare, ut per Barto.in d.l.fin.Paul.de Cast.& alios in dicta.l.si idem cum eodem.§.fin.& alia adducit Franc.de Cur.in d.cons.63.col.12.uersic.5.respondemus, & prosequitur Ias.in d.l.1.nume.9. uersic.6.limita.C.de liber. & posthu.& Alex.consi. prealleg.226.nume.6. colum.fin. in
22 6.uol. Non † enim qualitas ista potest dici de per se & principaliter posita sed accessoriè, ad qualificandum dictam dispositionē positā in d.uer.nec ēt,quo fit,ut nullo pacto referēda sit ad dispositionem præcedentem decisionibus s̄. deductis, & tradit etiam Deci.in l.si conuenerit,n.10.ff.de iurisd.om.iud. ¶Præterea siue consideremus copulam, &, siue punctum, qui loco copulæ habetur,ut deduximus, quamuis cōtinuatiuè ad præcedentia ueniant,uerè tamen dictę conuentiones diuersas continet orationes,ut de se patet,& cōsideratis locis,rebus,&

diuersis.

23 diuersis nominibus in illis expressis. Et†certum est, clam, & qualitatem positam in una diuersa oratione minimè referri ad præcedentem, secundùm Bar. in l. Seię. §. Caio. ff. de fun. instruc. citantem tex. in l. qui fundum. ff. de ꝯhen. empt. & prosequitur Deci. adducens alia cons. 192. uiso, nu. 2. & Alex. cons. 150. In causa, col. fi. nu. 17. & seq. & Bart. in l. in repetendis. ff.
24 de leg. 3. & Socin. in prælleg. cons. 22. nu. 4. in 3. uol. Eo†maximè: quia sumus in ꝯctibus, & versamur circa res, & loca, quo casu idem concludit Bar. in l. si ita stipulatus. §. Grisogonus. ff. uerb. obli. col. 2. nu. 4. uers. circa quod, ubi vult, istud procedere, nedum qñ sumus in diuersis orationibus, sed ēt qñ essem⁹ in eadem, concludens ēt, ꝙ qñ essemus in principali dispositione, minimè facienda esset repetitio ad alia, & idem qñ essem⁹ in accessorijs, & qualitas respiceret ipsam dispõnem: nam minimè censeretur repetita quò ad alia, per d. l. qui fundum, &
* l. si ita quis, in prin. ff. de ver. obl. & Bar. sequunt*cõiter oēs in d. §. Grisogonus. maxi. post Imo. Alex. col. pen. & Ias. num. 51.
25 ¶†Postremò aduertatur, nam licet soleat dici, clam positam in uno capitulo porrigi ad aliud, qñ in utroque eadem uiget ratio, per tex. in d. c. sec. requiris, cum alijs ibi allega. per Deci. nu. 3. per quæ limitatur. l. cum prætor, in prin. ff. de iud. cum concord. Tñ illud non hēt locum in casib. s̄. deductis, & collectis, ut ostendimus, & solùm illud procedit, qñ nulla ratio diuersitatis potest assignari, quare magis debeat referri ad vnum q̃ ad aliud. At qñ potest dari ratio diuersitatis, tunc nunquam porrigitur, nec extenditur ad aliud capitulum, ita Barto. & alij oēs in d. l. talis scriptura, in fi. §. fi. & prosequitur Alex. citans alios cons. 213. visis, in 2. uol. & cons. 48. super citatione, in 1. uol. & alia adducit ipse Deci. in d. c. sec. requiris. col. 2. nu. 3. & diffusius nu. 4. & d. cons. suo 213. colu. 3. n. 7. uers. præterea s̄. & Soci. d. cons. 21. col. 4. nu. 10. uers. confirmatur, cum si. Contrahentes igitur in præsenti disceptatione in vers. nec etiam, uoluerunt, ꝙ in alijs aquis circunstantibus dicto molendino de canonica non posset cõstrui aliud molendinum ĩ. quatuor miliaria, sed ultra illa concesserunt constructionem. Nam per eam nullum poterat inferri præiudicium nauigationi, quæ solita erat fieri, & quotidie fit per canale nauigij rheni, In quo canale prohibuerunt nullum prorsus debere fieri molendinum, quocunque loco distaret extra ciuitatem Bononiæ, per totam partem inferiorem dicti canalis, ne per tale molendinum construendum impedimentum fieret prædictæ nauigationi, & ne magnum inferretur præiudicium emptorib. dicti molendini, ad quod solent concurrere tpe estiuo, pp aquarum penuriam homines distantes miliarib. xxx. & quo tpe alia molendina circum astantia minimè pñt, uel valent molere. Et stāte dicta ratione diuersitatis dicta qualitas quatuor miliariorum &c. de qua in uer. nec ēt, minimè referri põt ad ver. ꝓced. & ēt acto. Ex quibus concluditur, talem qualitatem, de qua in d. uers. nec ēt, minimè posse referri ad pręcedentem, & ꝙ in d. canale nauigij rheni a parte inferiori ex Bono. nullum poterit construi molendinum, ēt si distaret ultra quatuor miliaria a dicto molendino de canonica. ¶Infertur ēt resolutio, & multiplex eorum, quæ in ꝯrium possent adduci de illis uulgaribus regulis habentibus clam in fine positam, referendam esse ad omnia præcedentia, maximè cum hic non appareat apposita in fine, & de per se ac principaliter, sed solùm accessoriè, & ad context. d. uersic. nec ēt, & ad illum tantùm qualificandum, ut deduximus. ¶Apparet ēt resolutio, & multiplex alterius rłę volentis, clam, & qualitatem appositam in uno c. debere porrigi & referri ad præced. Non. n. procedit in casibus, iam s̄. enumeratis. Nec in aliquo s̄. conclusis obstare poterit cons. Ale. 194. Consideratis, col. pen. & fi. in 2. uol. diuerso. n. casu loquitur, & ad pñtem disceptationem nihil facit. ¶Cõsequenter partes Magnifi. & peritissi. D. Auditoris esse debent ad pronunciãdũ, nullum molendinum construi posse super dicto canale nauigij rheni quantumcunq; longissimè & ultra quatuor miliaria distaret a dicto molendino de canonica. Parisi. Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Fabricator suscipiens curam ædificandi, si opus per ipsum factũ ruit, an iterum teneatur illud reædificare, & nu. seq.*
2 *Conductor an teneatur de casu.*
3 *Et si fuit in culpa ædificandi, an casus superueniens eum liberet.*
4 *Astrictus est conductor iste arbitrio boni uiri fabricare.*
5 *Et si vitiosè fabricauit, iterũ tenetur fabricare, vel ...*
6 *Nam perinde habetur, ac si non fabricasset.*
7 *Qui vitiosè operas præstat, nullas uidetur præstare.*
8 *Iste conductor tenetur perfectè, quod promisit, adim...*
9 *Non tenetur locator opus uitiosum recipere.*
10 *Casus superueniens non liberat conductorem a casu ... cedentis.*
11 *Et culpa adest quando uitiosum fuit.*
12 *Et vsque quo opus approbetur periculum ad condu...*
13 *Quando culpa ordinata ad factum noceat.*
14 *Differt an dietim operas quis locet, an opus facien...*
15 *An & quando casus superueniens liberet a culpa ... sequen.*
16 *Et quando ante casum superuenientem erat condu... resse obligatus.*
17 *Et quid quando actio cœpit competere cum effectu ... 18. & 19.*
19 *Actio nata ad interesse datur, licet postmodum illud ...*
20 *Quod tempus consideretur, ut interesse dicatur.*
21 *Intellectus ad l. si. §. 1. ad leg. rhod. de iact. cum simi...*
22 *Interesse ulterius non consideratur, quando lata ... super petitis, & nu. 24. & 27.*
23 *Interesse multis temporibus consideratur, & nu. 2...*
26 *An interesse consideretur, licet postmodum desinat...*

CONSILIVM XXXVII...

1 Iste Redemptor † seu fabricator suscipiens ... candi murum, qui ædificatus postmodu... su fortuito, non uidetur posse astringi ad iterũ ... illum suis expensis. Nam, & si uitiosus fuisset, ... trio boni uiri ædificatus, tamen quia non corruit ... sed casu fortuito, astringi nõ potest ad denuo re... Nec mercedem receptam tenetur restituere. N... se, seu pœnam aliquam actoribus soluendam po... tale namque periculum, & casus concernit ipsu... non conductorē, ut vr̃ probari in l. opus, & in l. si ... Martius, ubi Bar. & alij nota. & in l. fin. ff. loca. & ... bus ibidem per glos. & alios allega. ut etiam facit ... illa iura in l. si ita stipulatus essem abs te, & seq. ...
2 penul. ff. de uerbor. obligat. Et † quia in isto cont... nis & conductionis non uenit, ut conductor tene... ut in dictis iuribus traditur, & per Bar. in l. quod ...
3 posi. & per glo. & alios in l. contractus. ff. de reg. iu... quoniam licet dictus redemptor, & fabricator fu... uitiosè murum ædificando, tamen casus iste supe... cta culpa eum liberauit ex eo: quia si murus fu... fabricatus propter casum fortuitum superuenie... passus fuisset ruinam, ut habetur in l. fi. §. 1. ff. ad ... iact. & per Bar. & alios in l. qui autem. §. illud. ff. ... & per docto. in l. in totum. ff. de impens. in reb. ... doc. omnes in l. ad comparandas. C. manda. ubi ... probationem istius adducit aliquas communes ...
4 gulas, cum alijs si. ¶†Istis tamen non obstantibus ... facti contingentia contrarium est ipsa ueritas. N... tum est, quòd iste redemptor, & fabricator, cu... integram receperit, astrictus erat dictum muru... bitrio boni uiri, consequenter perfectè, & talite...
5 ris non posset ruere. Et † si uitiosè fabricauit, ... tio ruiturus esset, ipse astrictus erat & est, ... tam restituere, teneturque ad interesse, & ad ... eius culpa id accidisset, ut habetur in d. l. si ... l. §. locaui, & in l. fi. ff. loca. & traditur in l. ... damno infecto, & ponunt docto. post glos. in d. ... in d. l. si quis stipulatus, & per Bal. in l. 2. colum. ...
6 alijs adductis in dictis locis. Et † istud ea ratione ... vitiosè murum fabricauerit, perinde habetur ... bricasset, consequenter eo casu ad prædicta ... cit glos. in d. l. Martius, argumento. l. quod ...
7 cog. & l. qui decem. §. fina. ff. de verbor. oblig. ... vitiosè operas præstitit, nullas operas præstitisse ...
8 cundùm Bartolum in d. l. opus. ff. locati. Et † ... ptor adimplere tenetur perfectè, quod promisit ... res. §. lege, & d. §. locaui. ff. loca. & d. l. si qs stip...

1.§.si conueniat.ff.deposi.cum uulga. Fuit igitur in culpa ficando murum vitiosè,qui omnino ruiturus erat,& astri-erat murum perfectum præstare. Qui † murus an esset fectè, & arbitrio boni uiri constructus, & non vitiosè, ap-bandum erat, & decidendum per peritos. Nam actores ngi non poterant ad illum recipiendum, si uitiosus erat, d.l.si prius,per gl.& oẽs,& Pau.de Cas.in d.l.opus, & hī l. ea l.§. locaui; cum igitur iste redemptor seu fabricator um ędificauerit minus perfectè,nec arbitrio boni uiri,sed sum & tale,qui uitio operis ruiturus erat,susceperitq; cu perficiendi totũ,& integrũ murũ,nec tale opus fuerit ap-atum, nec receptũ ab ipsis actoribus, qui nedum non re-sere quieti dicto opere ita constructo, sed protestati sunt ricationẽ,ꝙ murus non erat constructus arbitrio boni ui erat uitiosus,& ruiturus.egerintque postremò ꝯ ipsum,& uerint, licet postmodũ superuenerit casus dans ruinam muro,tñ tale periculũ,& talis casus pertinere dẽt ad ip-muratorẽ, & non ad ipsos actores.†ea rõne:qm̃ talis ca-peruenięns non liberauit ipsum a pęna præcedentis cul x.est,qui a ꝯrio sensu istud probat, in d.l.si prius.ff.loca. Bar.ibi expresse istud firmat ex illo tex. Et apertius istud Pau.de Cas.in d.l.opus,eo.ti.col.2. ver.interdũ cõtingit, unctaliter dicit,ꝙ qñ opus ruit non vitio operis,sed casu ito, & erat tale,quod non veniebat approbandũ, ex quo itiosum, & non factũ in forma debita, ut punctaliter est su pñti,quia isti actores non tenebantur recipere tale opꝰ casus superueniẽs & periculũ,quo opus ruit,non spectat os soli,& sic ad ipsos actores, sed ad ipsum conductorẽ, ricatorẽ,& ita ẽt firmat idẽ Pau.in d.l.opus, in fi.sequen r. dicens, ꝙ casus superurniens non liberat a pœna præ-ntis culpæ: quia si fecit opus non approbandũ,& sic vitio & fuit in culpa,casus superueniens non liberat ꝯductorẽ a,& sufficit à principio interesse locatoris.Et†hoc idẽ est ente Pau.de Ca.in d.l.Martius, in prin.qñ interuenit cul uctoris,& subdit,ꝙ culpa dr̃ adesse,qñ uitiosum opus fe r l.fi.ff.loca.ubi ipse Pau.idem uult, qñ opus perijt,ante sset approbatũ. Nã † vsq; ad approbationẽ periculũ spe-d conductorẽ existentem in culpa, ut dicit Fulgo. in d.l. in fi.& in d.l.ea l.§.locaui. & est de mente Bartol.in d.l. us,in summa.dũ cõsiderat casum, qñ interuenerit culpa oris, vt est præsens casus.Ex quib. infertur uera, & cõis clus. ꝙ talis casus superueniens fuit periculo ipsius fabri xistẽtis in culpa, ex quo murus erat uitiosus & omnino us, & casus superuenit ante approbationẽ dicti operis, probari non poterat ꝑꝑ uitium, & culpam conductoris. o condẽnandus uenit: nam talis casus ipsum non libera-ulpa,nec ab interesse,iuribus & decisionibus,quib.s̃.Eo cum talis culpa tenderet ad eundem finem,ad quem ca am ad ruinam muri parata erat. Ex†quo cessant ea, quæ nt adduci ex nota.per gl.in c.quia diuersitatem,de ꝯcess. n.cum si.¶Nec obstant adducta in primo ꝯrio,nã proce lio casu,qñ culpa non ꝓcessisset ꝯductoris. Vel qñ opus approbatum uel receptum, & postmodũ ruit ꝼm Paul. tr.vbi supra. Vel qñ iste fabricator non suscepisset curã endi totum opus, sed solùm dietim promisisset operas are ꝼm Fulg.ubi s̃.per tex.in d.§.locaui.Vel † qñ essemꝰ ninis dictæ.l. Martius,& dictæ.l.si quis stipulatus, & l. n declarationem Bar.& aliorum.Non autem procedere contingentia facti pñtis,qñ casus contingit ante appro em operis, quod nullo mõ debebat approbari, ex quo um,& omnino ruiturum,& adest culpa conductoris, & e ipsorum actorum, ut expresse disponunt iura,& de-es superius deductæ.¶†Nec obstat illud,quod in ꝯrium ebatur,de l.fi.§.1.ff.ad l.Rho.de iac.cũ concor. Nã arti lle, in quo dubitat̃,an casus superueniens liberet a cul-uo per casum superuenientẽ res erat peritura, est Bro-s,& ad utranque partem adduci pñt plura iura, vt tra-riben.in illis locis s̃.in ꝯrium adductis.At in casu pñti erum est,ꝙ iste redemptor,seu arbitrator illico, ꝙ fecit murum vitiosum omnino ruiturum, & non arbitrio ri obligatus fuit, & efficaciter ipsis actoribus ad inte-ad alia superius conclusa, iuribus s̃.allegatis,& efficax ipium virtute dictæ obligationis orta fuit, & incõmu-descendens ex ꝯctu bonæfidei. Et interesse ipsorũ acto-rum, ꝙ dictus murus fuit vitiosè constructus a prædicto tpe, & vsque in præsens durabit,& durat,& aliquo tpe nõ cessauit,

16 nec cessat. Quib.†consideratis,qm̃ ante superuenientẽ casum dictus redemptor effectualiter ad interesse erat obligatus, & ad illud poterat conueniri, prout conuentus fuit, talis casus postmodum superueniens non liberauit a culpa, & interesse, cũ talis actio, & obligatio cõsideretur principꝶr, nec succedat in locum alterius,ita concludit Old. quem refert, & sequitur Alberi.de Ros.in d.l.in totum, col.2.n.5.ff. de impen.in reb.

17 dota.fac.vbi ad id adducit iura,& rñdet ꝯrijs. Et† idẽ Alberi. ibidem,col.fi.vers.si verò.post Pet.de Bellaper.ꝯcludit allegã-do leges,& rñdendo ꝯrijs, ꝙ qñ actio competens ad interesse est psonalis ex ꝯctu,& cępit ad illud efficaciter cõpetere, semp durat,esto ꝙ postmodũ aliquo casu desinat interesse,per text. in d.l.qui aũt.§.illud, & in l. vbi exigit̃.§. is aũt.ff.de eden. Et hoc idem firmat ipse Alb.in d.§.illud,ver.si verò actio,& ver. vel dic,& sequitur hoc idem Pau.de Ca.in d.§.si aũt,& Ias.ibi

18 in 2.notab.Nec†istis ꝯriat̃ Bar.in d.§.illud, & doct.in d.l. ad comparandas,vt est videre ex commentarijs ipsorũ. quinimo Bar.in d.§.is aũt, expresse dicit, ꝙ si interesse venit iure actio-nis semper inspiciendum est,quantum intersit ab initio. Ad

19 †qđ ẽt dictum Bal. in d.§.is aũt, in 2.not.volens,ꝙ actio nata ad interesse, & semel informata semper pariformiter durat, nec auget̃,aut minuitur,licet interesse varietur.Quod cõpro-bat̃ ex dictis Pau.de Ca.ibi volentis,ꝙ si quis tenet̃ ad aliquid iure actionis,& si malefacit,tenetur ad interesse, consideratur tps moræ,quo ad interesse competit actio, & illud postmodũ

20 non variatur,nec minuitur.Ad†quę bene facit.l.iustissimè.§. fi.ff.de ædil.edic.ubi an intersit,solùm consideratur tps tradi-tionis,& non aliud,vt considerari debet isto casu tempus,quo murus vitiosus fuit oblatus dictis actoribus, per ipsum fabri-catorem, qui propter casum superuenientem antequam opus esset approbatum,liberandus non venit.d.l.si prius,& alijs ra

21 tionibus & decisionibus superius adductis.†& d.l.fi.§.1.ad l. Rho.de iac.alio casu loquitur. Nam ibi actio, & interesse non erat nata,seu commissa ante casum,& committebatur eo tem pore,quo non poterat agi,vnde nimirum,si casus superueniẽs liberat,& ita illam legem intelligunt,& declarant Bart.& alij in d.§.illud,& scriben.omnes in d.l.ad comparandas,maximè Bal.& doc.in d.l.in totum. Quod quidem cessat in casu pñti, vbi ante casum superuenientem efficax & formalis actio com missa,& nata erat ad interesse,vt deductum fuit, quo fit,vt ca-sus superueniens non habet illam tollere, nec reum obligatũ liberare ab interesse verè debitum ipsis actoribus, & qđ sem-per durauit, & in præsentiarum durat. Et ꝯ ipsum fabricatorẽ obiectio superius facta potest in oppositum retorqueri,dicen-tes murum per ipsum constructum vitiosè,& nõ arbitrio bo-ni viri,& omnino ruiturum,siue casus superuenisset,siue non, ex quo non fuit approbatus, nec poterat approbari, sui culpa. Vt talis casus superueniens ipsum non habeat liberare ab in-teresse commisso,& incurso, ꝼm decisio.veras, & apertissimas

22 superius adductas.¶†Accedat postremò istis decisio glo.1.in d.l.vbi exigit̃.§.is autem.ff.de edendo,volens,ꝙ qñ lata est sen tentia super petitis,vlterius non consideratur,an postmodum

23 intersit,vel non intersit. Licet†enim interesse possit variari,& qñq; consideretur ab initio, quandoque tempore moræ, ali-quando tempore quo lis contestatur,& quandoq; tpe senten-tiæ,vt traditur in l.vinum.ff.si cer.pet. & in l.fi. de triticar. &

24 in l.3.§.in hac.ff.commoda. cum si. Tamen † qñ lata est sen-tentia,vlterius considerandum non venit, an intersit, vel non intersit, & an interesse cessauerit, vel non, ꝼm gl.vbi s̃. quam sequuntur doc.ibi maxi. Bar.dicens, ꝙ inspicitur tps, quo iu-dex profert snĩam, seu præcipit, si prius nulla præcessit mora.

25 Et†Ang.in d.§.is aũt,in summario,& in 1.notab.apertiꝰ istud firmat, dum vult, ꝙ vbi interuenit pręceptũ iudicis interesse consideratur illo tpe,quod ex post facto non perit,nec recipit augmentum,nec diminutionem, & licet desinat interesse, tñ istud non cedit ad commodum rei, & quod post sententiam oĩ casu non consideratur,an desinat,an uerò augeatur,vel mi-nuatur,& sequitur Bal.ibi in summario,uolens interesse præ-dictum solùm tempore sententiæ, & non post considerari. Et

26 †pro d.gl.bene facit tex.in l.tigni.§.fi.ff. ad exhiben. dum ibi considerat̃ interesse tempore litis contestatę,uel tempore con demnationis,apertè sentiens ulterius & postmodum non da-ri conside-

ri consideratione, an intersit, vel ne, & an desinat, & est de mẽte Alberi. de Ros. in d. §. illud, vers. vel dic, & Bal. ibidem colu. 2. in fi. & doc. in d. l. vinum, & in d. l. 3. §. in hac. Et quia ultra conuentionem & contractum, quibus dictus conductor expresse fuit obligatus, & vltra protestationem ꝯ ipsum actum fuit & lis contestata, & demum lata snĩa condemnatoria post ipsius promulgationem vlterius quærendum non venit, an intereſse cesset, vel non, & an desinat intereſse, vel ne, ſm decisi. dictæ gl. & aliorum doc. s̃. citatorũ. Licet verè ipsorũ actorum interfuerit, & in pñtiarũ verè intersit, & nunquã tale intereſse cessauerit, nec cesset. Et talis casus superueniẽs post latã snĩam non erit considerandus ad commodum, & beneficium ipsius rei, ſm gl. & Ang. & alios vbi s̃. Parisi. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Si conductor non potest uti & frui re conducta, locator omnia damna debet emendare.*
2 *Et procedit, siue casus prouidentia diuina, siue hominis facto processerit.*
3 *Et conductori facienda erit isto casu remissio mercedis.*
4 *Et facienda est in totum, siue pro parte, quando propter aquarũ impedimentum non potuit fructus percipere.*
5 *Ex personarum qualitate incommodum maximum, seu paruum iudicatur.*
6 *In isto contractu illud potissimum attenditur, quod inter partes fuit conuentum.*
7 *Et si actum est, vt pro vna causa fiat remissio, aliæ causæ exclusæ videntur.*
8 *Casus exceptuatus alios includit, & nu. 10.*
9 *Et tales conuentiones obseruandæ sunt.*
11 *Eo magis si aliàs super isto impedimento fuit iudicatum, et istud conductori notum erat.*
12 *Tunc remissio conductori est facienda, quando damnũ passus est.*
13 *Secus si ob id non lucraretur.*
14 *Remissio non conceditur pro damno leui & minimo, sed pro maximo.*
15 *Nec conceditur propter fructuum exiguitatem.*
16 *Et conductori petenti remissionem incumbit necessitas probandi damnum.*
17 *Et quando damnum non successit culpa locatoris, sed facto tertij locator non tenetur ad intereſse lucri cessantis, sed solùm ad remissionem.*
18 *Et max. quando locator offert suo periculo recipere fructus ad excludendũ conductorem petentem remissionem, seu intereſse.*
19 *Et quid si fructus etiam exigui illo anno fuere in magna æstimatione.*
20 *Damnum & incommodum intolerabile isto casu quod dicatur, & nu. seq.*
21 *Et in istis attenditur vulgi opinio.*
22 *Et quid si nõ percipit dimidiam eius, quod solitũ fuisset percipi.*
23 *Et si non fuit læsus in amissione fructuum ultra dimidiam.*
24 *Et quid si recipiuntur tot fructus, & redditus sufficientes ad solutionem pensionis.*

CONSILIVM XXXVIII.

Conductor iste petit. li. 1200. rõne incõmodi, & maxi. qđ per biennium passus est, eo qm̃ aquæ uicini fluminis solitæ labi ad canale molendinorũ
1 ꝯductorũ minimè cucurrerunt. Cuius † petitio comprobari vr̃ ex eo: quia iste ꝯductor pp tale impedimentũ non potuit uti & frui re ꝯducta, qua de cã locator oĩa incommoda resarcire tenet̃. l. si quis domũ. l. ex ꝯducto, in prin. l. habitatores. l. si fun
2 dus, cũ si. ff. loca. Et † licet casus, & impedimentũ istud non occurrerit potentia diuina, sed humana: tñ adhuc remissio faciẽda est, ſm Bar. per illũ tex. in d. l. ex ꝯducto. §. si uis, & in l. damnũ. C. de loca. reprobata gl. ibi tenẽte ꝯ̃riũ, & doc. oẽs vtrobiq; sequunt̃ opinionẽ Bar. vt firmat Ale. in d. §. si uis, in additio. ad Bar. allegans ꝯcor. vt ẽt facit Imo. post alios Can. in c. pp sterilitatẽ, ex̃ de loca. col. 2. & Cor. ꝯs. 128. vr̃, col. 1. in 2. vol. & Aret. ꝯs. 55. In cã, & Deci. ꝯs. 312. ĩ prin. & Soci. ꝯs. 88. ꝯsiderata, col. 3. ver. circa secundã, in 1. vol. & Lauren. Calc. ꝯs. 24. capio primã. co. 1. & 2. Et † bñ facit. l. ex ꝯducto. §. si uis, & l. si merces. §.
3 uis maior. ff. loca. & l. licet, & l. excepto. C. eo. & tex. in d. c. pp sterilitatẽ, & qđ in d. locis * cõiter tradunt doc. oẽs ... in prin. ꝯcludentes, remissionẽ debere fieri ꝯductori ... uel pro rata, pp fructus non perceptos impedimento ... seu humano. Et † cũ iste ꝯductor impedimento hum...
4 riuationẽ aquarũ non potuerit iux. solitũ d. molend... frui per bienniũ decursum, pp qđ passus est incommo... rum l. 1200. & ꝯñr maximum, & intolerabile, ſm Ba... uis maior. Et attenta psonarũ qualitate, ut in termini... gando ad id iura & decisiones ꝯcludit Barb. in d. c. p... tẽ, col. 3. uers. pp qđ mihi vr̃. Meritò pro dicta rata d... remissionem mercedis, & pensionis petitã ꝯcedend...
5 bus & decisionibus, quib. s̃. ¶ † Istis tñ non obstantib... facti ueritate ꝯ̃ria snĩa amplectenda est, & nulla rem...
6 facienda. In † pñti namq; disceptatione illud potiss... uandũ est, qđ inter ipsos ꝯ̃hentes fuit actũ, & ꝯuent... in l. licet, & in l. circa. C. de loc. cũ alijs adductis per... Boic. in d. c. pp sterilitatẽ, in prin. Et inter capitula i... lebrata inter ipsas partes illud adest, ut remissio pe... rõne alicuius alterius dãni. nisi pro uno ibidem exp...
7 pñtem nihil attinet. Quo † fit, ut pro alia cã & dãn... peti non possit, cũ unius inclusio sit aliorũ exclusio...
8 de psum. l. cũ prætor. ff. de iudi. Et † casus exceptuat... alios. l. in his. ff. de legi. l. nã qđ liquidę. §. fi. ff. de pe...
9 Mod. in l. 1. ff. de reg. iur. Et † tale pactũ & ꝯuentio ... est, & conductorẽ excludit a petitione remissionis ... s̃. & p Bar. & alios in d. §. uis maior, & Canon. oẽs i...
10 Cor. d. ꝯs. 128. col. 2. in fi. uer. & insuper. cũ conc... minis ꝓpriè istis, qñ unus casus est exceptuatus, q... renunciatum, firmat Laur. Calc. d. cons. 241. col. 3... ciunt oĩa iura, & decisiones, uolentes conductorẽ ... riculo, & dãno suscipere oẽ periculum, & impedim...
11 num & humanũ. Et † eo magis comprobant ista ... decursis alteratio, & disceptatio fuit inter Abba... dñm aquarũ conuicini fluminis, & inter ipsos ... cursu dictarũ aquarũ. Quę controuersia dicto ꝯd... ductionis bñ nota erat, pp quã sciẽtiam remissio... impedimenti petere minimè p̃t. l. si quis domũ. §. ... per Bal. in ti. de pace Constã. §. uasalli, & in l. ea l. ... per Bar. in l. cotem. §. qui maximos. ff. de publica...
12 c. pp, col. 7. uers. & adde. Præterea † in pñti trac. d... tem, & aliæ leges loquentes de remissione faciend... ri pp sterilitatem, uel pp aliud impedimentum, ... tur, qñ conductor pp ista passus est damnum, & ...
13 pensionis, seu mercedis remissio. Non † aũt loqu... quo pp impedimentum cõductor non lucratur, ... petit lucri refectionem, vti petit ꝯductor iste, nam ... diri non dẽt, ex quo dicta iura hoc non disponu... prouident respectu damni & lęsionis, & non rõn...
14 ualde differũt. l. fi. C. de codicil. Et † a fortiori co... remissio non conceditur pro oĩ incommodo, & ... si est leue, & modicũ, denegat̃, & necesse est, ꝗ sit ... intolerabile, ut est tex. apertus, & ibi Bar. & alij ... uis maior, & in l. habitatores, eo. ti. & per doc. ... Henric. Boich. in d. c. pp. & Imo. ibi, col. 4. & reli... Corn. d. cons. 128. col. 4. uers. & maximè, & co...
15 bus. n. Prout † ẽt non conceditur pp fructuum ... si uno. §. cum quidam. ff. loca. & ibi Bar. & alij n... met & alij faciunt in d. §. uis maior, & Cano. oẽ... xi. Henri. Boich. col. 2. & Bar. in d. l. si uno. §. u...
16 si. Et † conductori petenti remissionem incũbit ... bandi damnum, nã locator intentionẽ suã fund... conuentione, & ꝯ̃ctu locationis. Et ꝯductori ... imminet necessitas illud probandi. l. ei qui. l. in ... ff. de prob. l. qui accusare. C. de eden. & in term... dit Bal. cons. 329. casus talis est, in 1. uol. & ap... cons. 128. col. pe. uers. & quilibet. Quod dam...
17 nunquã probare poterit, unde &c. Et † deduc... ut ipse ꝯductor asserit, damnũ istud, quod pr... sit culpa locatoris non uolentis prouidere, sed ... tij, quo casu locator ipse non põt teneri ad in... santis, sed solũ teneret̃ ad remissionem merce... pro rata, ut probatur in l. si fundus, & in l. si un... loca. & per Bar. allegantem iura in d. l. si uno. ... dam, col. 2. nu. 3. uer. 3. casu, & in d. §. ubicun...

s in d.c.pp sterilitatem,& per Alex.ↄſ.84.Ponderatis,co.1.
.2.in 6.uol.& Soci.ↄſ.199.& conſ.156.colu.1.verſ.3.in 2.
lu. Et tale damnum remiſſionis conductor iſte non poterit
obare,quia nullum adeſt, ↄñr penitus excludendus eſt. Eo
magis qm̃ ſi damnum aliquod pp remiſſionẽ mercedis, &
nſionis conductor iſte prætenderet, locator paratus fuit &
ſuo periculo recipere introitus, & redditus molendinorũ,
remittere oẽm penſionem,& mercedem. Quam oblationẽ
nductor ipſe recuſauit, & recuſat,ex quo non prætendit dã
m remiſſionis, ſed lucrum deſiderat, a quo excluſus fuit &
iuribus & deciſio.quib.s̃.Eo ẽt quia in nullo quãuis mini-
o paſſus eſt aliquod damnum;qm̃(ut mihi narratum eſt)ca-
le dictorum molendinorum ſemper habuit,& habet aquas
ficientes ad molendum, decurrentes ad canale ex fontibus
iginarijs,per quas aquas ſufficiẽtes originarias oẽs rotæ exi-
ntes in dictis molendinis continuè durante locatione ma-
arunt,& illæ aquæ,quæ ex flumine decurrebant ad canale,
nt ſuperabundantes, & potius nociuæ,q̃ utiles. Et locator
ẽ,& ↄtrouerſiã habuit, & hẽt aduerſus Abbatẽ Nonantulæ,
aqua fluminis non declinaretur in dicto canali. ¶Ex quib.
ertiſſimè patet, pp non decurſum aquarum fluminis ad di-
m canale conductorem nullum damnum eſſe paſſum. Et
ac de cã allegaret percepiſſe exiguos fructus,ſeu redditus,
is exiguitas non præſtat cãm remiſſionis,vt s̃.oñdimus. Eo
rtius qm̃ paucitas iſta pp maiorem æſtimationem, q̃ anno
terito & pñti cucurrit longè plus ualet q̃ ſit ęſtimatio mer
dis,pp ꝙ ceſſat incommodum intolerabile, ut ↄcludit Cor.
ſ.128.col.pen.uerſ.qui tñ,& verſ.ſed ea forte. Et ꝙ dictus
nductor prorſus ueniat repellendus, adhuc deducitur. Nã
uſus eſt molendinis conductis, & ſic ceſſant ea quæ fuere
erius allegata in ↄ̃rium in principio conſultationis,& ſi pp
pedimentum humanum, & defectum aquarum prætendit
ereſſe rõne lucri ceſſantis,audiendus non eſt,ut iam dedu-
us.Et ſi hoc reſpectu prætendit damnum quò ad remiſſio
n penſionis,& mercedis,audiendus minimè erit, cauſis, &
ib.ſuperius adductis.¶Ex quib.ceſſant alia allegata in ↄ̃riũ
entia remiſſionem fieri in totum,uel pro rata. Quæ & vlte
s oĩno ceſſant,qm̃ ut poſſit peti,& obtineri per ipſum con-
torem remiſſio mercedis, neceſſe hẽt probare,paſſum fuiſ
amnum, & incommodum intolerabile non reſpectu lucri
antis,ſed reſpectu ipſius mercedis,& pẽſionis, ut probaui-
s.Et † in caſu pñti damnum,& incommodum intolerabi
ſt,qñ deductis expenſis, nihil penitus percipitur,ſm Bart.
lios in d.§.uis maior,& in d.l.licet,& per Can.in d.c.pp,&
t.ↄſ.52.uiſa,col.2.& Laur.Calc.in d.ↄſ.124.col.5.uer.qñ
,cum ſi.quæ cã hic penitus ceſſat. Prout†intolerabile eſſet
cõis uulgi opinio id affirmaret.ſm Bar.in d.§.ubicunque,
n d.§.uis maior,& in d.l.licet,& oẽs in d.locis,& Alex.ↄſi.
7.perſpectis,col.fi.in prin.in 3.uol.& Cor.d.ↄſ.128.col.5.
.qñ aũt,& Soc.ↄſ.100.In cã,col.1.ĩ 1.uo.Quæ†cã in pñti
adeſt.Prout damnum intolerabile iſto caſu eſſe poſſet,qñ
ductor non percepiſſet dimidiam eius; qđ ſolitum fuiſſet
pi,qđ ẽt hic ceſſat, ſm Bal.in d.l.licet, & D.Ant.in d.c.pp,
mo.ibi col.2.& col.9.nu.15. cum alijs allegatis per Alex.
nſ.107.col.pe.n.4.uer.non omitto,& Cor.d.conſil.128.
.5.uerſ.alia aũt.Vel† intolerabile eſſet,qñ conductor eſſet
s in amiſſione fructuum ultra dimidiã penſionis, & mer-
s,& ſic debiti promiſſi,ſm Bar.in d.l.licet. Cuius*opinio
tanquam cõem ſequitur Aret.d.conſ.52.col.2.& Alex.
nſ.107.col.pen.nu.4.& Cor.d.conſ.128.col.5.uer.3. eſt
io,& firmat Bar.in d.§.ubicunque,& in d.§.uis maior, &
de Caſ.ibi col.2.uerſ.nota hic, & apertius idem Pau.opti
iſta declarans in d.l.ex conducto.§.ſi uis,col.fi.& Can.oẽs
c.propter.maxi.Imo.col.4.uerſ.ↄ̃ tñ, & col.9.num.15.in
us locis conſiderant deceptionem ultra dimidiam. Et
uren.Calc.idem tenet d.conſ.24.col.3. uolens,ꝙ ſi perci
tur tot fructus, & redditus, qui ſufficiunt ad ſolutionem
ionis nullo modo concedenda eſt remiſſio ipſius. Et quia
ſu pñti iam adſunt tanti fructus,& ultra, & locator para-
t illos recipere,& omnem penſionem remittere. Et non
aliqua deceptio ultra dimidiam penſionis, & mercedis,
ſti pretij, omni ex capite concludendum uenit, locato-
debere abſolui, & conductorem ad expenſas condemna-
uoniam prudentiſſimus iudex nullo mõ poterit arbitra-
ri iſto caſu adeſſe damnum intolerabile reſpectu penſionis, & mercedis,cuius remiſſio petitur,ad not.per Barba.in d.c.propter,col.7.uerſ.pondera tu. Pariſi. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Quis non eſt priuandus ſua poſſeſſione,ſeu quaſi exigẽdi, propter depoſitum factum ab eius aduerſario.*

2 *Nil debet innouari appellatione pendente.*

3 *Appellatione pendente, quis poteſt continuare in ſua poſſeſſione, nec propterea dicitur aliquid innouare, ſeu attentare.*

4 *Et illa pendente non eſt ſua poſſeſſione priuandus.*

5 *Lite pendente non eſt priuandus quis poſſeſſione ſua, nam poteſt illam continere, nec propterea dicitur attentare illa pendente.*

6 *Nec dicitur ex hoc moleſtare, & turbare alios.*

7 *Nec alijs uim inferre.*

8 *Et non obſtante inhibitione poteſt continuare ſuam poßeſſionem.*

9 *Inhibitio eſt regulanda ſecundùm ſupplicationem, & ſignaturã, nec ulterius poteſt extendi, & quòd ultra fit,nullum erit.*

10 *Qui impetrat aliquod reſcriptum, dẽt contra ſe illud obſeruare.*

11 *Regula,quod quiſque iuris,locum habet contra illum, qui reſcriptum impetrat.*

12 *Reſcriptum impetratum ab aliquo fit commune ſuo aduerſario, & quando,& quo caſu.*

9 *Et extraneis non eſt inhibendum, ſed ſolùm litigantibus.*

7 *Et quid ſi Papa cauſam ad ſe aduocaſſet.*

12 *Et non ordinarius poßet eſſe competens iſto caſu, & quando.*

13 *Relatum continetur in referente, & expreſſum dicitur.*

14 *Facienda eſt ſpecialis mentio de priuilegijs conceſſis cauſa miſerationis.*

15 *Et etiam de clauſula derogatoria derogatoriarum.*

16 *Quæ non ſupplentur per clauſulam habentes pro expreſſis, poſitam in reſcriptis.*

17 *Commiſſio obreptitia, ſeu ſubreptitia non prodeſt.*

18 *Si quis in ſpẽ aliquid diſponit, & poſtmodum ſe referat ad aliud in quo relato illud diſpoſitum non continetur,ualet diſpoſitum. Relatio intelligenda eſt exceptis alijs expreſsè diſpoſitis.*

19 *Correctio ſui ipſius fugienda eſt.*

20 *Clauſula in fine poſita, non refertur ad præcedentia in ſpecie deciſa, & Idem in relatione, ſeu alia diſpoſitione.*

21 *Dictio, &,ponitur inter diuerſa.*

22 *Et quid de dictione aly.*

23 *Verba priuilegij, ſeu gratiæ, non debent interpretari appoſita eſſe fruſtratoriè, & ſine aliquo effectu.*

24 *Pacta & renunciationes ſeruandæ ſunt.*

25 *Appellationi interponendæ an poſſit renunciari.*

26 *Pœna conuentionalis commiſſa poteſt exigi.*

27 *Renũciatio generalis debet generaliter intelligi, nec reſtringi ad præcedentia expreſſa, quando ſalua ratione recti ſermonis id non poteſt fieri.*

28 *Inhibitoria reſpectu unius cauſæ non eſt ad aliam trahenda.*

29 *Cenſuræ appoſitæ in inhibitoria habent tacitam conditionem, ſi in ea expreſſa uera ſunt, & ſi preces ueritate nitantur.*

CONSILIVM XXXIX.

Non pñt Bernardinus de Deſiderijs,& ↄſortes effugere, & euitare ſolitam ſolutionẽ pecuniarũ, in quib.debitores exiſtunt,facere Annibali de Cultellinis,prout hacten⁹ eidem illã fecerunt: cũ Annibal ipſe fuerit & ſit in uera poſſeſſione ſeu quaſi exigendi ab illis dictas pecunias.Et in qua poſſeſſione tuendus & ↄſeruandus eſt, ſm cões,& uulgar.doctri. & ↄcluſio.Nec ipſi Bernardinus & ↄſocij effugere pñt d. ſolutionẽ,aſſerẽtes pecunias p̃dictas depoſuiſſe.Qm̃ tale depoſitũ relaxandũ uenit p̃dicto Annibali,prout relaxationẽ ipſius diu ſibi fieri Annibal iã petijt, & in pñti petit. Et eidẽ talis relaxatio minimè erit denegãda,cũ verè efficax ius hẽat a p̃dictis Bernardino,& ↄſocijs exigendi d.pecunias, quas ab ipſis aliàs ↄſequutus fuit,& exegit,& in qua poſſeſſione,ſeu quaſi illas exigẽ
1 di iã fuerit,& ſit.Conſequenter†depoſitũ d.pecuniarũ eidem Annibali uenit relaxandũ.Nec ipſe eſt priuandus,& ſpoliãdus iure ſuo,& d.ſua poſſeſſione,ſeu quaſi uirtute d.depoſiti arbitrio deponentiũ,toto ferè tit.de reſti.ſpol.& C.unde ui,p Bar. & oẽs in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.poſſ. cum concor.
2 ¶† Et prædicti Bernardinus,& conſortes minimè poſſunt impedire

pedire relaxationem dictarum pecuniarum per eos depositarum dicentes pendere appellationem interpositam per massa
rium,cõitatẽ,& homines villæ Fontanæ. Et appellatione prę-
dicta in Roma.cur.pendente,nihil esse innouandum, toto ti.
3 nil no.appel.pen.cum simi. † Quoniam ẽt appellatione pen-
dente appellatus potest continuare possessionem suã seu qua-
si,& illam continuando non dr̃ innouare aliquid, ut est text.
apertus, & ibi scrib.omnes notant in c.cum teneamur, de ap-
4 pel.Non†.n.est quis priuandus possessione sua,seu quasi, esto
5 ꝙ pendeat appellatio,ut ibi traditur.Prout†etiam non dicitur
quis attentare uel innouare aliquid pendẽte lite, si prosequit̃,
& continuat suam possessionem, seu quasi, ut est tex.in c.1.&
ibi doc.tradunt,max. Ab.in 3.notabi. & col.2.nu.9. ex̃ ut lite
penden.ubi allegat tex.in c.cum personæ,de priuileg.lib.6. &
firmat per illum tex.Cardi.in clem.2.in 2.opposi.eo.ti. & gl.
in c.non solùm.de appel.lib.6.& Imo.in c.bonæ,eo.ti.& in c.
venerabilis, de cẽsib.cum alijs adductis per Mod.in d.c. cum
6 teneamur,nu.3. Volentes † pendente lite & appellatione quẽ
non debere molestari in sua possessione seu quasi,nam tuẽdus
ẽst in illa, ẽt si talis possessio esset ꝯ ius cõe. Et põt illa uti pen-
dente lite,& appłone,ex quo utendo illa non dicit̃ aliquid in-
nouare,seu attentare,nec uiolentiã facere, aũt molestiam alijs
7 inferre,seu alios turbare.Vt†in simi.hr̃ in l.3.§.cum igitur,&
ibi gl.ff.de ui & ui arma.& per Bar.in l.1.§.interdictum.ff.vti
posside.& ponunt doc.in l.clam possidere.§.qui ad nundinas
& in d.§.nihil cõe.ff.de acq.pos.Pendentia igitur dictę litis &
appellationis nihil prodest dictis deponẽtibus illas pecunias,
ex quo non est impedimento dicto Annibali, quin possit illis
minimè obstantibus continuare suam possessionem seu quasi
circa exactionem dictarum pecuniarum.Nec istis obstabit de-
cisio Philip.Fran.in c.ut nostrum,de appel.colu.4.uers.in ea-
dem gl.in fi. uolentis appellatione pendente non posse quem
vti sua possessione, qñ Papa reuocauit expresè ad se cãm, seu
negocium ad se deuoluit,allegando Inno.& alios, & hr̃ in de-
cisio.Rot.in nou.77.postquam aliàs, in titu.de testi.4.nam li-
gatæ sunt manus inferiorum. Nam ista limitatio procederet,
qñ Papa aduocasset causam, hic aũt non aduocauit,sed simpli
citer appellationem commisit, & sic sumus in rła, de qua su-
pra,ut ipsemet Philip.Fran.declarat in d.c.ut nostrum,col.2.
in 3.& vlti.nota.faciens differentiam inter aduocationẽ & ap-
8 pellationem,ut ẽt facit Deci.in prin.& in fi. ¶†Nec dicti Ber-
nardinus,& consortes pñt effugere relaxationem dictarum pe
cuniarum,depositarum dicentes fuisse eis inhibitum,ne pecu
nias prædictas soluerent, pendente dicta lite, & appellatione.
Nam talis inhibitio originem trahit ab appellatione interposi
te per massarium,& homines uillæ Fontanæ,& regulanda est,
secundùm terminos supplicationis & signaturæ factæ super
dicta appellatione,ut tradit Deci.allegans decisi.cons.33.uiso
9 puncto.Et † inhibitio non potest excludere terminos,& fines
illarum.l.diligenter.ff.mand.c. causam quæ.c.cum dilecta.de
rescr.c.cum olim,de of.delega.Et certum est,ut probauimus,
lite & appellatione pendente appellatum non esse priuandũ
sua possessione,seu quasi, Et supplicatio appellationis,& signa
tura super illa interposita minimè disponunt, ꝙ illis penden-
tibus dicti Bernardinus,& consortes nõ deberent soluere,nec
ẽt mandant ipsum Annibalem interim priuandum fore dicta
sua possessione, seu quasi. Et inhibitio dependens a prædictis
supplicatione.& signatura, non potuit in plus extendi,q̃ con-
tinebatur in illis principalibus.Et si ulterius fuisset inhibitum
nullum erit, tanquã factum ꝯ formam & ordinem d.c.cũ di-
lecta.cum concor. & per Dec.ubi s̃. Et quia ex̃neis non est in-
hibitum, sed collitigantibus tantùm, ut dicunt Do.de Rot.in
antiq.decis.58.aliàs.2.sub titu.ut lite penden.Nec potest dici
aliquid innouatum,seu attentatum, cum tertij impediant, &
10 recusent soluere,ut no.in d.c.cum teneamur. ¶†Et ꝙ penden
tia dictæ litis,& appłonis, & insuper illa inhibitio facta dicto
Annibali,& dictis Bernardino,& consocijs in nullo sit impe-
dimento dicto Annibali ad exigendum dictas pecunias, & ad
relaxationem dicti depositi.Ostenditur apertissimè ultra dedu
cta.Nam dicti massarius, & communitas in supplicationibus
per eos porrectis asserunt esse in possessione,seu quasi exigen-
di d. pecunias a dictis Bernardino, & socijs, & supplicant,ꝙ
non obst. pendentia litis possint continuare eorũ possessionẽ
in exigendo dictas pecunias,& ꝙ interim non priuentur eorũ

possessione,in qua existebant. Quæ narratio veritat[…]
ex quo nunquam fuere in possessione, seu quasi exig[…]
pecunias a prædictis Bernardino, & socijs. Verus,n[…]
fuit,& est ipse Annibal. Et quia dicti massarius, & c[…]
impetrarunt tale rescriptum, ut lite pendente po[…]
11 nuare eorum possessionẽ,in qua asserebant esse,& fa[…]
ritò dictus Annibal poterit uti tali rescripto, ut non[…]
illa appellatione,inhibitione & pendentia litis ualea[…]
exigere d.pecunias a prædictis Bernardino & consor[…]
ipse uerè fuerit,& sit in possessione,seu quasi exigend[…]
ctis tales pecunias per illam regulam, quod quisque[…]
de qua in c.cum omnes.de constitu. & ibi scrib.trad[…]
rub.& l.3.ubi diffusè doc.ff.quod quisque iur.cum u[…]
12 † enim rescriptũ impetratum per aduersarios, & p[…]
ctum fuit commune,s̃m Ioan.And.& doc.in rub.de[…]
ipse Annibal potest eo uti,ut tradunt D.de Rot.deci[…]
de dolo & contu.in antiq.& Fely.in rub.de rescri.&[…]
legans alia in d.l.3.in prin.col.fin.ff.quod quisque i[…]
ibi nu.12. ex quibus omni ex parte concludendum[…]
laxationem pecuniarum depositarum faciendam e[…]
bali. Et aduersarios ad id esse cogendos per iudicem[…]
rium,ex quo non obstat appellatio, nec inhibitio. M[…]
& pendentia litis,& ipse Annibal continuat suam po[…]
& ea non est priuandus. Et quia super ipsa molestat[…]
ordinarius molestantes debet repellere,& compesc[…]
non obstantibus d.c.1.ut lite pendẽ.& d.c.cum tene[…]
d.reg.quod quisque iur.cũ alijs alle.supra. ¶Nec ob[…]
cis.Philip.Fran.& aliorum in d.c.ut nostrum, col.4[…]
ordinarium, & inferiorem non posse in hoc se intr[…]
Nam illud procedit,quãdo Papa aduocaret,seu reu[…]
sam ad se,quod non est hic,ubi solùm appellation[…]
sit,ut diximus supra. Præterea istud dictum cessat,e[…]
aduocasset ad se causam:quia postmodum per rescri[…]
cessum parti ipsemet uoluit unumquenque uti sua[…]
ne,seu quasi,ẽt pendente appellatione,& lite, ut pri[…]
ut deduximus,quod rescriptum fuit factum comm[…]
tum erat coram ordinario,prius unumquemq; pot[…]
re,secundùm ꝙ erant in possessione, seu quasi, & ill[…]
sat illa doctri. nam ordinarius id facit ex noua com[…]
ipsius Papæ,ẽt si causam aduocasset,& hoc proculdu[…]
betur in dicta decis. Rot.76. quæ propriè loquitu[…]
commissione, & consequenter erimus in quæstion[…]
firmatis. Et Do. Præpos.in d.c.ut nostrum,& Bened[…]
sequuntur, facientes differentiam inter reuocation[…]
& commissionem simplicem,in no.& col.2.& fi.
¶Et ad confirmationem relationis factę.C. Illu. D.p[…]
simum, & excellentissimum D.Nicolaum Auditor[…]
simè,& succinctè infrascripta adducũtur,continet.[…]
nitatem,& homines uillæ Fontanæ incurrisse pœn[…]
in statutis ciuitatis Bononiæ, & in constitutionib[…]
& Leonis. X. ex eo qm̃ traxerunt Annibalem de C[…]
ut in cur.Roma.litigaret contra tenorem, & ordine[…]
statutorum & prædictarum constitutionum eman[…]
confirmationem ipsorum, & imponentium cont[…]
pœnam in illis statutis comprehensam. Quæ contr[…]
pressa uidetur in dictis constitutionibus quò ad pa[…]
13 ferentibus ad dicta statuta.Cum†certum sit,relatu[…]
ri in referente cum omnibus suis qualitatibus.l.alle[…]
hæred.instituen.l.in testamento.ff. de condi.& dem[…]
Bar.in l.1.ff.de receptato.& in l.si seruum.§.fi.nu.[…]
2.Apertissimè nanque constat, dictam communita[…]
mines uillæ Fontanę traxisse litigatum dictum An[…]
curia Ro.& eos intentatos minimè uoluisse reced[…]
quutione dicti iudicij contra ordinem datum in d[…]
tis, & constitutionibus. Quibus non potest dici de[…]
per commissiones impetratas a dictis commune, &[…]
bus: nam in illis nulla apparet facta mẽtio de dicto.[…]
miserabili persona, & grauato numero & onere 12.[…]
& ꝯñr paupere,& facultatibus indigente. Propter q[…]
tates Leo. X. uoluit neminem illis fulcitum posse a[…]
14 trahi sub pena in statutis comprehensa.Et†de quib[…]
tibus, & priuilegijs concessis miserationis causa exp[…]
da erat mentio,nec illis uidetur derogatum per cla[…]
obstan.s̃m Cyn.in l.1.C. quando Impera.int.pupil[…]

fatti.Laud.in tract.de priuil.§.39.& per Fely.in c.nonnulli, e rescr.n.72.¶†Eo ẽt quia in dicta constõne Leonis.X.adest a derogatoria aliarum futurarum derogatoriarũ.Et expresse titans oẽs futuras derogatorias prouisiones, ita ꝙ non satis tit in d.commissionib.derogare,& mentionẽ facere de ꝯ stõ-ibus Leonis.X. per quas huic expressioni derogatũ apparet, d necesse erat, ẽt expressam mentionẽ facere de illa cl'a de-ogatoria derogatoriarũ.Quæ † nõ suppletur per cl'am hñtes ro expressis,& per cl'am non obstãtib.&c.cum talis cõmissio eniat per uiam rescripti, ut se hẽt uera iuris ꝯclusio, ſm Bal. l.1.uersi.adde quod.C. qñ Imperat.int.pup.& uid.& hr̃ in si pp.de rescr.li.6.& Ant.de But.ꝯs.55.& Fel.in d.c.nõnulli ol.6.n.14.& 27.Ex†quib.infertur,tales commissiones impe atas per dictam cõitatem,& homines fuisse,& esse subrepti-as,& obreptitias, & tacita ueritate impetratas,& in nullo ꝓ-esse impetrantibus,qui minimè illas obtinuissent,si de prædi is qualitatib.mentio facta fuisset ad plenè not.in c.cum dile a,& in c.super literis,de rescr.cum si.¶Nec istis hẽt obstare, dicat,constõnem Leonis.X.non obstare, ex quo se refert ad onstõnem Iulij Secundi,In qua relata dictę qualitates,& cl'ę inimè continentur,& referens declaratur ſm relatum,ut di imus. Nam†aduertendum est, ꝙ Leo expressam & specificã ientionem facit de grauatis onere filiorum, & indigentibus cultatibus,& circa has psonas expresse disposuit,& illis pri-ilegium concessit,& licet postmodum se referat ad constitu-onem Iulij Secundi,non propterea per hanc relationẽ vr̃ di-cessisse a prædictis prius expresse dispositis, & illa relatio in-elligenda est,ut referatur ad constitutionem Iulij exceptis tñ lis in specie prouisis & dispositis per ipsum Leonem. X. ut expresse tradit Bar.in sim.in l.1.§.& perinde.ff.qđ ui aut clã, c in.s.§.& parui,cũ alijs adductis per Alex.ꝯs.56. uiso processu ol.3.& quarta,ver.probatur,& uers.& si dicatur,& uers.qui-imo,in 2.uol.Vbi † ipse Alex.istud comprobat alia ratione, idelicet, ut tollatur ꝯrietas, & repugnantia, & ne uideat' sibi si immediate ꝯriari, cum in relato non contineant' expresse oncessa in referente,& non sit uerosimile,ꝙ incontinẽti quis oluerit se ipsum corrigere.l.non ad ea.ff.de condit.& demõ. t † suadetur: quia dispositio, & cl'a gñalis subsequens referẽ a minimè est ad præcedentia in specie disposita, & ordinata, n Bar.in l.talis scriptura.§.fi. uersi.1.ff.de lega.1. & tradunt Iodern.in l.1.C.de liber.& posthu.& in l.3.§. si filius.ff. eo-em tit.Nec ẽt põt dici Leonem.X. concessisse prædictis per-nis illud priuilegium eo solo casu, quo cã, super qua litigat' on ascenderet summam quatuorcentum ducatorum, ut vr̃ olligi ex verbis dictæ constõnis in illo capitulo,& qm̃ alij in raudem.Nam ille uers.uenit additatiuè,& ampliatiuè ad præ edentia, & ponit diuersum casum ab illis, ut patet ex illa di-tione,& importante diuersitatem, capitulo querelam, de si-mon.†& per gl.in rubr.ff.de iur.& fac.ignoran. Et†colligitur ex illa dictione alij, ad notata in c. cum in multis, de rescrip. lib.6.& in c.sedes apostolica,eodem.ti.in antiq.Et casus diuer us est,ut qñ sunt pauperes uel grauati onere filiorum nõ pos-nt ad cur.Ro. trahi, siue cã excedat ducatos quadringentos, iue non.Et qñ sunt tales personæ,si cã uerè excedit dictã sum nam,bene pñt trahi,nisi summa falsò, & in fraudem sit expſ-a. Quod ẽt suadetur: quia si cã non est tantæ summæ, nulla ersona põt trahi extra tribunal Ciuitatis Bononiæ,& isto ca-u oẽs personæ,ẽt miserabiles sunt eiusdem cõditionis. Et isto asu dictis personis qualificatis nullum esset concessum priui-egium,quod esset ꝯ mentem concedentis uolentis talib. per-onis gratiam & immunitatem illam concedere, & ut talis cõ essio ualeat,& effectum sortiatur dicere cogimur,illam debe e intelligi in omni causa, ẽt excedente dictam summam,quia liàs priuilegium nihil operaretur,ꝯ.l.si qñ, ubi gl.C.de inof. estam.& c.si Papa,de priuileg.li.6.& sequitur illa uerba præ-edentia reddi frustratoria,contra.l.hæc stipulatio.§.diuus.ff. t legat.nomi.cauea. ex quibus concluditur, a prædictis cõe, c hominibus liberè posse exigi pœnam in dictis statutis,& cõ stitutionibus contentam. ¶†Circa uerò exactionem pœnæ sti ulatæ, &.promissæ per dictam communitatem, & homines ec non & ipsorum fideiussores, uolentes expresse, ꝙ causæ ertentes inter ipsos,& Annibalem de Cultellinis cognoscerẽ ur in ciuitate Bono.& non extra eam in cur.Ro.tam illæ,quę ertebantur coram d.Magnifi.D.Auditore, & successiuè corã

alijs, & ꝙ nõ possent impetrare in ꝯrium aliquod rescriptum seu commissionem, nec illis forsan impetratis uti, quibus ha-
24 berent expresse renunciare &c.Dico†talem renunciationẽ & conuentionẽ ualuisse, & debere seruari.l.iurisgentium.§.præ-tor ait.ff.de pac.l.1.ff.de consti.pecu.l.si quis in conscribendo C.de pac.& C.de epis.& cle.cũ concor. uolentibus, quẽlibet
25 posse iuri suo renunciare. Eo†magis hic non apparet renũcia tum appl'oni interponendæ,quod ẽt quandoque fieri pt iuxta ea quæ plenè tradit, post alios per eum citatos Fel.in c.ex par-te,col.2.& 3.de rescrip. sed solùm ꝯuentum fuit, ut causæ co-gnoscantur in pri.& alijs instantijs Bononiæ, & renunciatum rescriptis.quæ alio traherent,& in c.si diligenti,nu.6. de foro compe. Et ꝙ dicta cõitas & homines ꝯuenerint dictę promis-sioni,& renunciationi,patet ex commissionibus per eos impe tratis, & earum prosequutione, non obstañ. protestatione eis
26 facta, ꝙ deberent illis renunciare. Per†quæ ẽt pœna stipulata cõmissa fuit,ꝯñr exigi põt,ad plenissimè tradita per Bartol. & alios in l.ita stipulatus. in 2.q.principali,ff.de uer.obli. ¶Nec istis obstat,si dicatur,talem renunciationem solùm fuisse factã respectu causarum,quæ uertebantur coram d.D.Nico.quæ iã per ipsum fuerunt decisæ, nec dẽt extendi quò ad alias causas inter dictas partes postmodum uertentes,ut vñr denotare illa uerba. decisio hm̃oi causarum impediri possit. Quæ relatiua sunt ad præcedentia.Nam hæc intelligentia subsistere non pt, qm̃ talis renunciatio fuit gñalis, ut patet ex illo uersiculo &
27 successiuè.Et†salua rõne recti sermonis non põt referri,& re-stringi ad specificata,& expſſa superius,& iõ dẽt intelligi gña-liter ſm Bar.per illum tex. in l.ex pluribus.ff. de solutio.& in l.si de certa.C.de trans.& ibi doc.notant, maxi.Ias.nu.5.in fi. De causis.n.uertentib.coram magnifico D.Nico. expresse plu ries dictum fuerat in pcedentib.Et ista renunciatio,& cl'a gña lis subsequens non põt ad illud restringi, salua rõne recti ser-monis.Nec referri dẽt ad præcedentia,spãliter,& expſsè dispo sita,ut s̃.deduximus. Et illa dictio hm̃oi cãrum, relationẽ hẽt ad cãs tm̃ non aũt ad personas, coram quibus agitandę erant. Nec commissiones obtentæ per dictam communitatẽ, & ho-mines habẽt impedire exactionẽ dictæ pęnæ: qm̃ nulla adest,
28 quæ dictam exactionem impediat. Et† illa expedita, & exe-quuta die sexta Martij.1534. solùm loquitur de causis uerten tibus coram D. Benedicto Bontempo,nec extendi dẽt ad alias uertẽtes coram alijs. Cum inhibitoria respectu unius non tra hatur ad aliam c.super eo, de appellationibus cum alijs alleg. per Deci.cons.34.uiso,colu.2.& 3.nu.4. Et ꝯñr inhibitio, de qua ibi,non habet obstare pñti exactioni pœnæ,potissimum si
29 per eam non fuit inhibitum.C.Ill.D.Eo † ẽt quia in dicta cõ-missione dr̃,tales conuentiones,& renunciationes per dictam cõitatem,& homines fuisse factas per metum.Quod quidem minimè fuit,nec est uerum, ꝯñr talis inhibitio, & commissio intelligi debet,si preces ueritate nitant',& si narrata uera sunt, ad tradita in c.ex parte.de rescri. Et censurę, & prohibitiones, quę continentur in illa inhibitoria tacitè suspendunt' sub ista conditione. Quæ cum non fuerit uerificata cessant, ut tradit Pet.de Anch.cons.242. per prædicta circa finem, & sequitur Deci.d.cons.33.col.fi.in prin.& nu.5. in fine. Et quoniã uerè contrauenerunt dictæ promissioni, & renunciationi, & con-sequenter commissa fuit pœna per eos promissa, & ab eis sti-pulata Illus.d.C.iux.relationem factam per dictum D. Nico. poterit talem pœnã conuentionalem exigere. Cum in opposi-tum nullum efficax urgeat,nec in præsenti adducatur aliquid dictam exactionem impediens. Idem Par. vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Conductor uti & frui debet re conducta.*
2 *Et si id consequi non potest, nedum remissionem mercedis habere debet, quinimo a locatore omnia damna potest consequi.*
3 *Et tenetur locator ad totale interesse.*
4 *Pacta & conuentiones potissimum sunt attendendæ.*
5 *Et procedunt, siue impedimentum facto hominis processerit, siue diuina prouidentia.*
6 *Nunquam tamen uenit considerandus casus proueniens culpa locatoris.*
7 *Quãdo fructus sunt separati, & ablati a solo, cuius sit periculũ*
8 *Quando fructus dicantur pendentes, & quando exacti.*
9 *Et ad quem spectet periculum.*

10 Et

10 *Et quid quando fructus sunt in paleis, & non asportati.*
11 *Quæ incontinenti fiunt, &c.*
12 *Et quid si præcessit culpa locatoris.*
13 *Et quid si fructus corrumpuntur, & nu. 14.*
15 *Verba debent intelligi cum effectu.*

CONSILIVM XL.

Ad corroborationem eorum quæ accuratè, diligenter, & doctè deducta fuere per Excellentissimum Domi. consultorem faciunt ea, quæ traduntur in l.si tibi, & in l.seq. & l.si quis domum, & in l.ex conducto, in prin. & in l. habitatores, & in l.si fundus, cum si.ff.loca. Vbi concludit, ꝯductorē
1 debere uti & frui re conducta. Et† si id consequi pp impedimē
tum non pōt, locator nedum mercedem, & pensionem remittere tenetur, quinimo oīa incommoda resarcire astrictus est.l. si in l.§.colonus.eo.tit.& per Bar.& alios in l.stipulationes nō diuiduntur, in 5.q.ff.de uerb.obl.& in l.si uno.§.item cū qui-
3 dam, col.2.uers.1.casu.ff.loca. Concludentes † per dicta iura, locatorē teneri ad totale interesse, qn̄ facto ipsius conductor re conducta uti & frui non pōt. Et idē ead.col.2. uers.3. casu, & nu.3.concludit ipse Bar.procedere, & esse qn̄ impedimentum contingit facto tertij, & locator potuit prouidere, & minimè fecit, per eadem iura, & non nulla alia, quæ ipsemet adducit, & per eundem Barto.in l.si uno.§.ubicunque.ff.loca.& Alex.cons.84.ponderatis, n.2.in 6.uol. & Soci.ꝯs.156. col.1. ver.3.& cons.199. in 2.uol. Quæ optimè adaptant̃ ad casum pn̄tem, cum ipse Reueren.Card.uoluntariè facto suo impedimentum præstiterit, quò ad episcopatum, quominus dicti cōductores, uti & frui potuissent fructibus, & redditib. dicti episcopatus. Et ulterius ipsemet Reueren.D.Locator ipsis conductorib. promisisset in præiudiciū ipsorum non posse alienare aliquid de introitib. prædictis, & si id attentaret, oē illud cedere ad computum suæ Reue.D.ut legitur in pen.c.conductionis, & locationis prædictæ. Quod † potissimum inter ipsos ꝯ-
4 hentes attendi, & obseruari debet.l.licet.l.circa.C. loca. cum uulgar. Et quò ad fructus episcopatus Mutinen.deducta superius bn̄ conueniunt, cum fructus percepti fuerint per tertiū, cui ꝯductores resistere minimè potuerāt. Et perceptio, & ablatio dictorum fructuū processerit pp mortem Reuer.D.Card. Et ipse uiuens tali impedimento potuisset prouidere, qđ minimè fecit, licet ad id conuentione propria astrictus esset, ut à Summo Pontif.obtinere suis sumptibus, & expensis debuisset ꝯfirmationē, & approbationem dictæ locationis, & ut illa trāsiret ad successores. Quod quidē si obtentum fuisset, tertius il-
5 le, qui fructus abstulit, minimè id attentare ausus esset. Et† tale impedimentum, esto ꝙ potentia diuina non cucurrerit, sed facto humano, tn̄ potens est: ut remissio fiat ꝯductoribus, & ipsi agere ualeant ad interesse, ut tradit Bar.in d.l.ex conducto.§. si uis, & in l.si merces.§.uis maior, & in l.damnum.C.loca.reprobata gl.ibi tenen.ꝯrium, & utrobique doc.sequuntur Bar. ut firmat Alex.in d.§.si uis, allegans ꝯcor.& Imo.post alios in c.pp sterilitatem, ex̄ de loca.col.2.& probatur in l.licet, & in l. excepto.C.de loca.& tradit Soci.ꝯs.88.considerata, col.3.ver. circa fm, in 1.uol. Nec ab istis Reueren.Card. poterat dici liberatus & absolutus, & illis non astrictus ex eo: qm̄ conductores vn̄r suscepisse in se periculū. Nam posito ꝙ talis susceptio
6 periculi fuisset ualidissima, & formiter facta. Tn̄† nunquā cōprehendit periculum, & casum procedentem culpa ipsius locatoris, ut fuit pn̄s, procedens culpa, & facto ipsius Reueren. Card.ut deduximus, & probatur in l.si merces.§. culpæ.ff. de loca.& ibi Bar.& alij firmant, & plura accumulant Mod.in l. si quis ex argentarijs.§.prætor ait, colu.pen.ff.de eden.cum si.
7 ¶† Minus ēt obstabit periculum, & casum prouenientem quò ad fructus epatus Mutinē. spectasse ad ipsos ꝯductores: qm̄ dicti fructus, tpe quo fuerunt ablati, erant separati a solo, & ꝯnr effecti proprij, & ueri ipsorum conductorum, & talis uiolētia & periculū concernit ipsos tanquam dn̄os, & non locatorē, ut vr̄ probari in l.damnum, & per Bal.in l.licet, in 2.oppo.C. de loca.& per Bar.in d.l.si merces.§.uis maior, col.fi.n.7.ff.eo.ti. Nam aduertendum est: qm̄ fructus dicti episcopatus, ut plurimum tunc tpis non erant a solo separati, sed pendentes existebant, vt erant uina, uuæ, & alia legumina pendentia, prout in consi.deducitur. Et ut erant census, & redditus annui consist.
8 in pecunia, † quorum exactio adhuc non erat matura, & perfecta. Et tales redditus non exacti dn̄r pendentes, quia
actualiter non fuerint percepti, ut diffusè prosequit̃ Soc.
100.In cā, in 1.uol.per totam hanc ꝯclu.cōprobans dec-
9 rōnibus, & rn̄dēs ꝯrijs. Et† iō periculū, & casus ꝯtingēs
ad locatorē ptinebit, cū euenerit tpe, quo pēdebant, ut
10 in ijsdēmet iurib. in oppositū adductis. ¶† Et circa fru-
a solo separatū, & deinde ui ablatū, idē ꝯcludendū erit,
hac esset in paleis, & minimè asportatū domū, fm Pau.
in l.ex conducto.§.si uis tēpestatis, col.1. uer.Itē ꝙ con-
ff.loca.Et cōprobari pōt ex his, q̄ tradunt̃ in l.petēs.C.
& in l.lec.ff.si cer.pet. & ex notatis p gl.in uer.benignè
11 uentri.§.fi.ff.de priui.credi.¶† Et quò ad illā partē frum-
positā in domib.dicti epatus, idē deductū est, cū talis a-
tio processerit facto, & culpa ipsius Reuer.Card.ut iā d-
12 m°.Quo† casu esto, ꝙ essent fructus a solo separati, tn̄ c-
perueniens ad ipsum locatorē spectat, ut probat̃ in.l. d-
ibi. Quā nullius criminis ream facere te dicis, a ꝯrio s-
arg.in iure ualidissimū est.l.1.§.huius rei.ff. de of.eius
13 da.est iurisd.Et† cōprobat̃ ex eo, qđ tradit in si.Host.re-
Imo.in d.c. pp sterilitatē, col.11.nu.17. uolentes, ꝙ si
recollecti sine culpa conductoris corrūpunt̃, facienda
remissio.Potissimū si ꝯductori nihil p̄t imputari, si non
buit uiolentiā fieri, ex quo non poterat prohibere cōm-
14 uim, ut p Soci.d.ꝯs.156.col.1.& ꝯs.199.in 2.uol.Eo †
ipse Reuer.locator in ulti.c. exp̄ssè promisit dictis ꝯdu-
remissionē facere, si non potuissent usufructuare, & pe-
troitus dicti epatus, pp aliquā turbationē. Et qa id exe-
potuerunt, pp turbationē eis factā, & cui resistere nō p-
necessariò remissio facienda uenit fm tenorē dictæ ꝯ-
15 Cuius† verba intelligenda sunt effectualiter, hoc est, ꝙ
ductores possint cū effectu usufructuare dictos introi-
l.2.C.cōm.de leg. & l.1.§.hęc uerba.ff.qđ quisq; iu.Et
uerus usufructuationis non ꝯsistit in sola separatione
a solo, sed subsequētes respicit actus, ut post separatio-
ꝯductores potuissent de illis eorū arbitrio disponere,
dē facere prohibiti fuere absque ipsorum culpa. Et p-
culpa Reuer.locatoris, qui ex capite isto oīno astrictus
missionem facere. ¶ Ex quibus infertur, ꝙ ipse Illus.C-
ipsis conductoribus aliquid in præsenti, ex causis præ-
sequi, & habere minimè potest. Eo etiam qm̄ excluden-
nit alijs ex causis in consi.iam deductis. Parisius

SVMMARIVM.

1 *Hæres in testō scriptus consequi potest possessionem omn-*
norum existentium penes testatorem tempore suæ mort-
2 *Etiā si fœmina eēt instituta hæres, & bona adhuc essent,*
3 *In istis enim quò ad possessionem agnati ipsius defuncti*
legitimi contradictores.
4 *Interest.n.hæredis ēt fœminæ habere possessionē prædict-*
5 *Statutum disponens, possessionem cōtinuari in hæredem*
apprehensione, ualet & obseruatur.
6 *Possessio, quæ continuatur in hæredem uirtute statuti,*
ma est, & artificialis.
7 *Statutum prædictum procedit, quando possessio vacat,*
alio fuisset occupata.
8 *Et ista ciuilissima statuto inducta non est impedimento,*
possit quærere possessionem realem, & ueram, & ea non
te possunt intentari alia remedia adipiscendæ.
Dicta autem ciuilissima possessio statuto inducta non c-
inducit remedium recuperandæ.
9 *Fallit nisi statutum ultra procedens disponeret, possession-*
rim ab alio captam esse nullam, & haberi pro non capt-
infecta.
10 *Fallit secundò, si statutum disponeret continuari in hære-*
ad omnes iuris effectus.
11 *Maximè si statutum disponit, illud debere esse præcisum.*
Effectus verborum disponentium, statutum seu decr-
bere esse præcisum, & nu.seq.12.
13 *Remedium edicti diui Adriani non est possessorium qu-*
randæ, sed solùm adipiscendæ.
Fallit quando statutum disponit continuari possessionē
sapit enim istud possessorium naturam recuperandæ,
admittatur probatio alicuius dominij, ēt si fieret in-
Et si probationes super dominio essent receptæ, non att-

Et ĩ isto remedio possessorio inducto per statutũ proceditur eo mõ quo iura disponunt esse procedendum in remedio recuperandæ.
Qui est in possessione petere potest, ut in ea confirmetur.
Regulæ standum erit, nisi probetur exceptio, seu fallentia ipsius.
Sequestra regulariter sunt odiosa, & prohibita.
Et istud propter commodum possessionis.
Possessor etiam uiolentus tuendus est in sua possessione.
Nec spoliandus est illa per uiam sequestri inducentis spolium.
Sequestrum non relaxatur libero & absoluto arbitrio iudicis: sie ri enim debet in casibus à iure concessis.
Et ut concedatur dandus est casus exceptuatus, & probandus.
Et quando conceditur fieri debet instrumentũ, & deputandi sunt sequestratores.
Et factum parte non citata nullum est.
Et idem si factum apparet iuris ordine non seruato, & sine causæ cognitione, & nu. 23.
Et factum contra ius reuocari debet.
Idem si contra minorem fuit factum, & ex causa falsa.
Et si de facto fuit concessum, etiam de facto reuocatur.
Et si lite pendente processit, etiam reuocatur.
Et factum à prædecessore nulliter, reuocãdum uenit à successore.
Sequestrum fieri potest, quando imminet timor armorum, ut eui tentur rixæ, & scandala.
Et hoc quãdo quæstio ẽ de possessione, et ignoratur quis possideat.
Capienda est tamẽ de prædictis per prius summaria informatio, & causæ cognitio.
Et iudici ista asserenti minimè creditur.
Fœmina, & minor non est apta inducere rixas & scandala.
Argumentum à uerisimili ualet.
Quando mora non est periculum allatura cessat sequestrum.
Et subsistente timore scandali possidens non est priuandus sua possessione mediante sequestro.
Conseruari enim debet in sua possessione, & aduersarijs fieri dẽt præceptum, ne ipsum possessorem molestent.
Semper enim pars posset fingere timorem, & scandala.
Remedium attentatorum cessat, quando præceptum seu decretum fuit nullum.
Item cessat quando attentan. fuit admissus ad probandum de iure suo, & probauit.
Qui continuat suã possessionẽ, nõ dicitur attẽtare, nec innouare.
Licitum est spoliato data oportunitate recuperare possessionem.
Licita est recuperatio possessionis nõ obstãte præcepto iudicis con trario, quando id permittitur de iure uel ex priuilegio, uel ex conuentione partium.
Qui uiolauit sequestrũ, non põt ad sui commodum illi inherere.
Inuasores possessionis sequestratæ priuandi sunt omni iure, quod in illa habebant.
Primus spoliator purgare debet spolium per eum factum, aliàs non auditur.
Minores ĩ iudicio non possunt cõparere, nisi seruato iuris ordine.
Sequestratio conceditur, quando timetur dilapidatio, & consum ptio fructuum.
Quod procedit, quando prolata fuit prima snia, & pendet appel latio, secus si sumus in prima instantia.
Maximè quando percipiens fructus est soluendo.
Et quando lata est prima sententia, & pendet appellatio constare debet de dilapidatione, ut fiat sequestrum.
Et quando nulla prolata est sententia, possessor suo arbitrio potest de fructibus disponere.
In materia sequestrationis non fit extensio de uno casu ad alium.
Et quando timetur dilapidatio fructuum prouideri potest remedio satisdationis dandæ, secundùm formam iuris, & per quam cessat sequestratio.
Satisdatio non omni casu sufficiens est ad tollendum sequestrum.

CONSILIVM XLI.

Optimum Ius Illustr. Do. Aloysiæ Marchionissæ Palauicinæ uxoris Illus. do. Cagnini de ...aga in pñti iudicio possessorio aperte & breuiter deducit ...erato testõ in nulla sui parte suspecto, nõ uiciato, nec cãcel ...ɔdito p Illustrẽ. d. Palauicinũ prẽm, & genitorẽ, in quo ip... Illust. d. Aloysiã eius filiã uniuersalẽ instituit hr̃dem, & q̃ ... defuncto ipsius hr̃ditatẽ adiuit, seu illi se immiscuit, ɔñr possessio omnium, & singulorum bonorum, q̃ tpe suæ mortis possidebant a dic. Illu. d. Palauicino, puenire dẽbat ad d. Illu. d. Aloysiam ɔsiderata dispositione iuris cõis. ¶ Et attento ducali decreto possessio p̃dictorum bonorũ ɔtinuata fuit absq; alia facti apprehensione in ipsam Illu. d. Aloysiã quò ad oẽs & singu
1 los iuris effectus, q̨ inde oriri & colligi possent. Primum† ꝓbat̃ p l. fi. C. de edic. diui, & p titulum quo. bono. cũ si. citatis p Moder. in l. cũ hr̃des, in prin. ff. de acq. pos. & p Ale. in l. si patroni, in prin. ff. ad Treb. & Dec. ɔs. 84. in prin. disponentib. hr̃dẽ uniuersalem dr̃e consequi possessionẽ oı̃um & singulorũ bonorũ
2 detentorũ p testatorẽ defunctũ tpe suæ mortis. Etiam † si hr̃s esset fęmina & bona essent feudalia, ut ɔtingit in pñti casu. Nã fęmina ɔsequi dẽt p̃dictorũ possessionẽ & agnati ipsius defuncti nõ erũt ĩ isto possessorio legitimi ɔ̃dictores, ut hr̃ ĩ c. 2. si de feud. fue. ɔtr. int. do. & agna. ubi doct. oẽs istud firmãt, & ẽt traditr̃ in c. 1. §. inter filiam. eo. ti. ubi doct. oẽs idẽ sequunt̃ firmantes, fęminam posse asserere bona feudalia ad se spectare, cũ illorum possit esse capax plurib. in casib. ꝭm Ioã. And. in addi. Specu. in ti. de testa. §. pe. in fi. quem referunt, & sequunt̃ Ale. in d. l. fi. C. de edic. diui. col. fi. & Moder. ibi col. antep. uers. nota ẽt, & Dec. ɔsi. 390. col. 6. nu. 9. uersi. & primò intentio, & ɔs. 424.
3 Et † cum isto casu alij agnati nõ dicant̃ legitimi ɔ̃dictores, repellendi ueniunt, & admitti non debent ad aliquid ꝓbãdum, & ipsa hr̃s fęmina in hoc p̃ferenda est, & hr̃e dẽt cõmodũ possessionis, p illam uulgatam regulam actore non probante &c.
4 & iux. §. cõmodũ, instit. de interdi. Et† quia satis interest ipsius Illu. d. Aloysię hr̃e possessionẽ p̃dictorũ. Nam ĩ alio iudicio petitorio clarissimè oñdet̃, esse habilẽ ad successionẽ dictorũ feudorũ, & in casu in quo iura faciunt eã capacẽ. Et q̨a sua interest, hr̃e tale ius insistendi, pp melioramẽta, & similia, iux. c. primũ. §. si uasallus, ubi doc. post gl. notãt in ti. hic finitur lex Corra. & per gl. in l. si quis rem. ff. de acqu. poss. cũ si. ¶ Nec obstare hẽt, si diceret̃, aduersantes dictorũ feudorũ prius cępisse & acquisiuisse possessionem. Nam posito, ꝙ hoc ɔstaret, tñ ɔsiderato decreto ducali talis apprehensio fuit nulla, & iudicãda est, ac si facta non fuisset, ut statim dicet̃, ɔñr uersamur in superius
5 conclusis. ¶†Secundũ deducit̃ cõsiderato tenore d. decreti, de cuius ualiditate in p̃sentia non cõtingit dubitari: cũ ɔditũ appareat ab habentib. ptãtem, & ɔfirmatũ a superiorib. & q̃d iam fuit, & est usu, & uetustissima obseruãtia exequutũ, & ꝭm illud pluries, & pluries iudicatũ. ut tradit Bald. in rub. de cau. pos. & propri. col. pen. & in l. apud Iulianũ. §. 1. ff. ad Treb. & alibi plu
6 ries. Et † disponit̃, pos. bonorũ existentium penes testatorẽ tpe suę mortis ɔtinuari in eius hr̃dem quò ad oẽs iuris effectus, & eius uirtute cõtinuata fuit in ipsam Illustrem. D. Aloysiã. Quę possessio, ita acquisita ciuilissima dr̃, & artificialis, cũ quęratur absq; aliqua apprehensione facti, ꝭm Abb. & alios p illum tex. in c. secundo, de consuetud. & Bal. eo. tit. in rub. col. 3. uersi. cõsuetudo põt, & in d. rub. de caus. poss. & propriet. col. pen. & p illum tex. tradunt doct. in l. raptores. C. de epis. & cler. cũ alijs citatis p Ale. & Moder. in l. si sorori. C. de iure deliberan. & eũdem Alex. consi. 24. Attentis, in 3. uolu. & Dec. citantem alios consi. 84. excellentissimi, col. 1. & in d. l. fi. col. 2. de edict. diui,
7 & eundem consi. 467. sup pñti cõtrouersia absoluto. Nec † isti cõtinuationi uirtute d. decreti causatæ, & inductæ, & acquisitioni possessionis p̃dictæ in p̃sonam ipsius Illus. D. Aloysiæ erit impedimento, q̃d ex aduerso allegat̃, decretũ locũ sibi uendicare, q̨ñ possessio fuisset uacans, & ab alio nõ occupata, stante nãque occupatione, ut dr̃ p aduersantes facta. Ista ciuilissima inducta a decreto nõ poterit operari, nec inducere remediũ recuperãdæ, ut tradit Abb. in d. c. 2. & Bal. in authẽ. defuncto. C. ad tertulli. & diffusè Alex. consi. 85. uisa facti narratione, in 2. uol. & sequunt̃ Moder. citantes alios in d. l. si sorori, cum sim.
8 Nam† ista inducta a statuto nõ impedit, quominus possit intẽtari remediũ. d. l. fi. uel aliud adipiscendæ possessionis ueniens in exequutionẽ d. decreti, ut q̨ erat in possessione ficta ɔstituat̃ in uera, ꝭm Baldum s̃. citatum, & Ale. & Moder. ubi s̃. & eũdẽ Alex. consi. 82. p̃spectis, col. 2. in 2. uol. & Dec. d. consi. 84. col. 1. & denegabit̃ remedium recuperãdę, ut plenè discutit̃ in decis. ɔsi. Neap. 299. Rex Ferdinandus. Cessant. n. ista cõsideratis uerbis decreti prædicti, quibus sigillatim disponitur, possessionem existentem apud defunctum incontinenti, & immediate esse transmissam in hæredem qui intelligat̃, ipsam possessionẽ apprehendisse, & ꝙ oı̃s possessio medio tpe facta sit nulla, nul-

liusq; efficaciæ,& momẽti quãuis re ipsa, & facto nõ fuerit ap
9 prehensa ab hærede. Cuius decreti uerba nedum cõtinuant in hr̃dem ipsam possessionẽ,uerũ ẽt ulterius disponunt,possessionẽ interim ab alio captã nullius esse momẽti, & perinde haberi ac si apprehensa non esset. Et si decretum ita disponit,uti mihi relatũ est, uersamur ex oẽm dubitationem, & obiectionem. Nam dicere possumus,possessionẽ vacasse,& sic fuisse ꝯtinuatã in ipsam Illustrem.D.Aloysiam,cum asserta possessio,ut dr̃ occupata,non sit ꝯsiderabilis,& habeat pro nõ facta, pro infecta & nulla,ac si nũquã extitisset,ad notata ꝑ illũ tex.in gl.in uers. ꝓ infectis,in clem.1.de immunita.ecclesia.ubi doct.alia adducunt,& sequit Alex.cõsi.85.aliàs.83.uisa,col.2.in fi.num.21. & seq.versi.nec dicat pro parte,in 2.uol.& Ias.cõsi.85.qñ habeamus,col.2.in 3.uol.vbi istud cõprobat: qm̃ decretũ continet clãm annullatiuam decreti,ut per eum, ad id adducentẽ alia fundamẽta in isto propriè decreto militantia,& idẽ Ias.tradit cõsi.146.præsupposito,in 4.uol.uolens,ꝑ alium possessionẽ non posse capi,& si apprehendit possessio uitiosa est.& illicita.
10 ¶†Prout ẽt cessant obiecta ꝯsideratis alijs uerbis d.decreti,quibus ulterius disponit,possessionem bonorũ defuncti,dici cõtinuatã in hr̃dem ipsius, quò ad oẽs iuris effectus,& uerũ erit inter alios effectus ꝯsiderari istũ, ut si alius occupasset,ꝯ ipsum competeret ẽt remediũ recuperẽdæ,prout cõpeteret,si uerè possessio fuisset penes ipsum hr̃dem, argõ eorũ, quæ tradũt
11 oẽs per illum tex.in l.1.de leg.1.ubi ꝯcordant.adducunt.† Eo magis cũ in decreto exprimat,illud dr̃e esse præcisum, & præcisè obseruari,præcidens,& incidẽs oĩa,quæ aliter disponerẽt, ad notata per Bal.post Rayn.& Iac.de Are.in l.oẽs populi,col. 17.ff.de iusti.& iure,& ibi Moder.nu.51.& seq. ad idẽ multa
12 adducentes.Et † uolentes post Bal.in l.2.C.de executio.rei iudica.& in c.2.in fi.de rescr.& alios ibidẽ relatos.Tale statutũ, & decretum ita disponens esse seruandũ ad unguem,& in forma specifica,& mãdãdũ exequutioni,sine aliqua citatione partis reiecta exceptione,ſm Bal.in d.rub.de cau.poss.& proprie. Et ꝯria superius adducta minimè procedunt stãtibus uerbis di
13 cti decreti,nec isto casu illa loquunt. ¶†Prout,& tertiò cessãt; qm̃ Iac.Butr.& aduocati Bono.relati ꝑ Bart.in d.l.fi.C.de edicto diui,col.pen.uers.procedo ulterius.uolebant, illud edictũ remediũ ꝯtinere qddã possessoriũ quasi recuperãdæ possessionis,quã defunctus habuit tp̃e mortis,& qua ipse heres cẽsebat spoliatus,ita ut añ oĩa ueniret restituendus.Et licet Bar.& alij ibi,quò ad illud remediũ edicti diui,istud impugnent.Tamen qñ extat statutũ,seu decretũ,ut est in p̃nti casu, disponens possessionẽ defuncti continuari in hr̃dẽ,tunc tale possessoriũ hẽt naturã recuperandæ possessionis,nedũ adipiscendæ,ita ꝙ effectualiter nõ poterit opponi aliqua exceptio ꝓprietatis,ẽt si offerat probatio incõtinẽti: qm̃ pp statutũ seu decretũ tale remediũ dr̃ hr̃e naturam interdicti recuperãdæ,ita punctaliter tradit Bal.in d.rub.de cau.possess.& ꝓpr.col.pen.& fi.Et in simili idem ipse uoluit in c.itẽ cũ quis,de restit.spoli. & istud apertè seruit Soc.minimè allegãs Bal.uerũ adducẽs duas optimas rõnes in l.rem quæ nobis,col.7.in 5.q.nu.13.ff.de acqu.posse.& apertissimè istud ꝓsequit Dec.in præall.cõs.467.& d.cõs.84. in 3.dub.col.pe.& fi.Vbi a fortiori ꝯcludit ista procedere,ẽt si receptę essent probationes super proprietate rõnibus,& iurib. ibidem ꝑ eum adductis. Et repetẽtes apertè istud vñr sequi in d.rub.de cau.poss.& propr.col.6.nu.24.uers.ciuilissimę verò, & postremò istud firmatur in p̃allegata deci.consi.Neap.299. col.4.uersi.& per ꝯsequens.& col.pen.uers.quare fuit conclusum,ubi fuit iudicatum in isto remedio possessorio fictæ possessionis transIatæ ꝑ statutum non posse opponi exceptionem dñij,ſm Bal.s̃.citatũ.Nã in hoc vr̃ sapere naturã quasi recuperandæ,& sequit Ias.cõsi.147.circa primã,col.6.nu.2.in 2.uol. Et rõnes adductæ per Socyn.optimè coadiuuãtur ex dictis ꝑ Claud.in l.1.in prin.col.4.uers.& notanda sunt.ff.de acq.pos.
14 ¶†Quibus ꝯsideratis dr̃ ĩ isto remedio possessorio inducto,& causato uirtute dicti decreti,& sapiẽte naturam remedij recuperandæ procedendũ esse iux.naturã illius.Et nullo mõ aduersantes esse audiendos super dñio,& ꝓprietate,ẽt si incontinẽti uellent de illis docere, & maxi.stantib.uerbis dicti decreti annullantib.oẽm aliam possessionem interim occupatã,& disponentib.illud debere esse præcisum,quò ad oẽs iuris effectus.Et ꝯria superius adducta minimè loquunt isto casu,nec istis concurrentib.& ſm ista necessariò ueniunt declaranda, rõnibus,

15 & decisionibus quib.s̃.Meritò † igitur ipsa Illũ.D.A[...] stat,ut sua possessio confirmet,qđ denegandum min[...] super ea possit impediri ſm Cy.Bar.& Ale.in d.l.fi.[...]
16 ibi nu.44.citantes alios.¶†Nec audiendi sunt aduer[...] gientes ad extremũ & desperatũ remediũ sequestratio[...] aliàs factum affirmant.Nam ꝯ ipsos urget uulgata,&[...] la,cui standũ est,qñ in facti contingentia nõ adest ca[...] exceptuatus,iux.gl.in l.quoties.ff.si q̃s cautio.& in [...] nitio.ff.de reg.iur.ubi Moder.in l.1.eiusdem tit.alia[...] & tradit Inno.in c.ꝑterea.de dilatio.& Moder.in l.[...]
17 ius uoc.nõ ier. Regulare † igit est, sequestrũ tanqu[...] esse ꝓhibitũ.l.unica.C.de ꝓhi.seque.pec.& toto ti[...] poss.& fruct.ubi doc.alia adducunt, ut ẽt tradit in c[...] ri,de reg.iur.lib.6.& in clem.unica,de sequest.poss.[...] oẽs in l.si fideius.§.fi.ff.qui satisd.cog. & alia adduc[...]
18 in d.l.unica.in 2.notab.& ꝯs.suo 60.super,col.2.Ma[...] est possessionis cõmodũ.l.1.§.interdictũ aũt.ff.ut[...] cõmodũ.instit.de inter.quo cõmodo ita passim qui[...]
19 minimè est. Quisq; † .n.quãtũcũq; uiolẽtus posse[...] est in sua possessione.l.si q̃s ad se fundũ.C.ad l.Iul.[...]
20 q ui.ff.de ui & ui arma.c.in literis, de resti.spol.Et[...] indirectã sequestri nõ est spoliãdus sua possessione,[...] id faciat.c.ꝯquerẽte, de resti.spol.l.fi.C.si per uim [...] l.meminerint.C.vñ ui,& plenè ꝑ scriben. in l.iuste[...]
21 de acq.poss.& in l.quod iussit.ff.de re iudic. Iste †[...] sequestrationis minimè permissus est,nec relaxand[...] arbitrio,& liberæ uoluntati ipsius iudicis,qui nõ p[...] distinctè dẽt sequestrũ ꝯcedere,& sua sola uolũtate[...] 1.de sequest.poss.& fruct.ubi Abb.post gl.col.4.n[...] Noto primò,ex ista gl.apertè istud firmat,& sequit[...]
22 in d.l.unica.col.mihi 3.in 2.fall.Vt† igit ꝯcedẽdi[...] casus exceptuatus,in quo iura permittant,sequest[...] uersarijs incumbit onus ꝓbandi casum exceptua[...] lus hic adaptari,nec probari poterit,ꝯñr erimus in[...] bitiua.de qua s̃.& tuẽte ipsam Illu.d.Aloys.in [...] possessionis sibi quæsitæ uirtute d.decreti, & gra[...] actib⁹ successiuis. ¶Nec illi obstabit assertũ seque[...] dr̃ factũ,tũ q̃a de eo minimè cõstat, nec unq̃ tradi[...] instr̃m assertæ sequestrationis,nec deputati aliqui[...] aliqua oñderet deputatio,illa nõ processit uirtute [...] creti emanati ad sequestrum, sed ordinatione breu[...] cõmodũ ipsius Illu.d.Aloysię,ut aduersantes fatent[...] lud breue dixerũt ꝺ subreptione. Eo ẽt qm̃ ab allega[...] decreto,si appareret, fuit appellatũ, & de nullitate [...] pellatio adhuc pẽdet,nec illi dr̃ renũciatũ stante[...] ipsius Illu.d.Aloysiæ,& ignorãtia sui ꝓcuratoris p[...] grum restitutionem,sup quo ẽt articulo adhuc c[...]
23 qđ appareret,minimè erit ꝯsiderãdum. ¶†Eo fort[...] rit,& sit ipso iure nullũ,& emanatũ parte nõ cita[...] iudicio agebat,& ꝯñr ꝓcesserit iuris ordine nõ [...] hibita aliqua causæ cognitione, & sic nulliter, ad[...] uno quoque.ff.de re iudi. & in l.nam ita diuus[...] & in proprijs terminis firmat Card.in clem.1.de[...] & fruct.col.pen.q.25.& Ale.cõsi.5.põderatis,co[...] tenuit,in 4.uol.& cõs.165.cir.num.3.in 6.uol.[...] d.l.fi.C.si ꝑ uim, & in l.fi.C.si prop.pub.pensi[...] And.in d.regu.locupletari,col.pen.& Archi.in c.[...] 10.q.1.& Frã.de Cur.in d.l.unica, col.mihi.1[...]
24 pali.iunctis † traditis in l.in causæ.§.cã aũt co[...] & in l.1.& l.iusta.ff.uti poside.& Inn.in c.p[...] & in c.cũ Bertoldus,de re iud.ubi alij tradũt[...]
25 tiã de appell.& Fran.de Cur.in præalleg.7.q.[...] factum oñditur ꝯ ius omnino reuocandum [...] Bar.in l.si oleum.ff.de dolo,& Bal.& Sal. in d.l.[...]
26 ibidem in 13.q.prin.Et † quia prolatum contr[...] Aloysiam minorem,& ex falsa causa,ad nota.in l.[...] aduer.fisc.lat.lib.10.& in l.si pupillorum.§.si[...] rebus eorum,Alex.& alios in d.l.iustè possidet[...]
27 Et † quia de facto cõcessum, de facto etiam uen[...] ad plenè tradita per Felyn.in c.significauerunt,[...]
28 di.Eo † maxi.cum factum dicatur lite pendente[...] te penden.& est decis.consi.Neapo.98.pulchr[...]
29 ut plenè tradit Alex.d.consi.165.colum.1.& [...] eo magis reuocãdum est, cum tempore prædece[...]

dicatur factum,& euidēter nulliter,& istius successoris tpis fa
cilius ꝓcedat reuocatio,ad nota.ī d.c.1.de seq.poss.& fruc.ƒm
cōem intellectū,de quo per oēs scribē.ibi maximè Abb.& Io.
And.in addi.ad Spec.in ti.de sequest.poss.& fruc.in addit.ma
gna.in prin.¶ † Nec dicatur,illud fuisse factū iusta de cā,& in
casu exceptuato,prout vř in præsenti ēt peti ad euitandum ui
delicet scandala, & pp timorem armorū,& ut cessarēt pericu-
la,ut p illū tex.tradunt doc.in l.æquissimū.§.sed si inter duos.
ff.de usuf.& per Abb.in c.2.in 16.casu de seques.posse.& fru.
p Cyn.& alios in l.1.C.uti possidet. & p scrib.in d.l.si fideius.
§.fi.& Frā.đ Cur.d.ꝯs.60.col.1.& 2.& in d.l.unica,col.4.uer.
4.fallit,cū sim.adductis p Deci.in d.l.fi.C.de edic.diui, nu.6.
Procederet † eñ obiectio, qñ uterq; prætēdisset possidere, &
minimè ꝯstaret de possessione alicuius,& inter eos esset ꝯtētio
de ipsa possessione,& de tali timore, scandalo,& pdictis sum-
maria prius capienda est informatio & cognitio citatis partib.
ƒm Ang.ꝯs.107.Iacobellus,in fi.Iudici.n.ita asserenti minimè
credendū est ƒm Fran.de Cur.in d.l.unica, col.4.in 4.fallē.&
Alex.in d.cōsi.163.in 6.uol.& Dec.in d.l.fi.nu.6.in fi. Et qm
ista partibus citatis minimè facta oñdūtur, meritò allegata cā
ruit.Maximè † considerata ueritate,& psona ipsius Illust.do.
Aloysiæ,fœminæ,minoris,infantis,& orbatæ parētib.ad nota.
in l.1.C.si aduers.delic. & p Bal. in l.raptores.C.de rap.uirgi.
Et † verosimiliter nulla potuit ipsa cōmittere scādala,qđ attē
di dēt l.si nuptura.in fi.ff.de iure doti.c.qa uerisimile,de præ-
sump.l.fi.ff.qđ metus cā.Et† quia mora nō est allatura pericu
lū,ƒm Frā.de Cur.in d.l.unica,in 7.q.prin. & Mod.in d.l.si fi-
deiu.§.fi.Et † qm ipsa Illust.do.Aloysia iā possidebat,& possi-
det uirtute d.decreti Ducalis, ēt si fuisset timor scandali,nō ꝓ
pterea priuanda est sua possessione medio sequestrationis.Ces
sat.n.tale remediū,qñ qs possidet,ut possidebat, & possidet ip
sa Illust.do.Aloysia,q tuēda uenit in sua possessione remoto se
questro,& in ea uenit ꝯseruanda & aduersarijs faciēdū est pce-
ptū,ne ī sua possessione ipsam molestēt ƒm Spec.in ti.de libel.
cep.§.nunc dicendū,uers.27.& Ang.d.cōs.107.Ale.d.cōs.5.
col.fi.in 4.uol.& Inno.in c.in psentia,de prob. & Anch.ibi,&
Bal.in d.l.unica.C.de proh.sequest.pec.& ibi Cur.allegās alia
col.4.& 5.uers.circa pdictā fallē. & sequit Deci.in d.l.fi.C.de
edic.diui,col.3.nu.7.& eundē Cur.ꝑalle.suo cōsi.60.col.2.Et
cadet rōne uiua ƒm doc.š.citatos:qm semp pars q non possi
det,posset fingere timorē,& suspicionē scandalorū, & ista uia
indirecta obtinere sequestrū & priuare possidētē sua possessio-
ne,& aperiret uia calūnijs, ꝙ minimè iura ꝯcedūt iurib. & de-
ff.q.b.š. Et omisso sequestro petito tuēdus est possessor in sua
possessione,ut ēt post Bal.& Sal. tradūt Mod. in l.si sup posses-
sione.C.de trans.Ex † istis insuper infertur,ipsam Illu.D.Aloy
siā nihil attētasse:cū assertū decretū Rotæ si appareret,fuerit,
& sit nullū,& stāte nullitate cessat remediū attentatorū.nā nō
adest aliquis cōtēptus uirtute cuius attentata ueniant reuocan
da,iux.tradita p Rot.in noui.in tit.ut lit.pēd.deci.1.& deci.2.
& firmat Bar.in l.j.in prin.in 1.q.ff.de operi.no.nūc.quē Mo-
der. * cōiter ibidē sequunt post eūd.Bar.ibi q.8.& col.2.uers.
oppono š.ne qs eum,dum uoluerūt,attentata post nūciationē
illud remediū uenire reuocāda,nisi nūciatio ab initio fuisset
nulliter facta,ad qđ faciūt cumulata p Moder.in d.l.j.in prin.
ff.de ope.no.nū.in gl.magna in prin.& in l.4.§.cōdēnatū.ff.de
re iudic.& p Fel.in c.ex tenore,de rescr.Prout † ēt remediū at
tentatorū cessāt:cū ipsa Illustr.D.Aloysia iā docuerit de bono
iure suo,& ad id fuerit admissa,ut tradit idē Bar.in d.l.1.§.sed
is cui.ff.de ope.no.nun. & p eūdē in l.stipulatio.§.si quis āt,
eo.ti.p Mod.in d.l.j.in prin.in 8.q.Bar.Ad † qđ insuper.Nam
ipsa ꝯtinuādo suā possessionē minimè dř aliquid īnouasse, nec
attētasse: ut tradit in c.cū teneamur.de appell.vbi oēs istud fir
mat,p tex.in c.1.ut lite pend.ubi Abb.in 3.nota.nu.9.citat ad
hoc tex.in c.cū psonæ,de priui.lib.6.& idē facit Card.in cle.2.
in 2.opposi.ut lite pend.post gl.in c.nō solùm,de appel.lib.6.
Inn.in c.bonæ,eod.tit.in antiquis,& in c.cū uenerabilis,de
censibus.Et† qa licitū erat sibi data opportunitate recuperare
possessionem l.3.§.eū igit.ff.de ui & ui arma.l.ut uim.ff.de iu-
sti.& iu.& p Bar.in l.si qs ad se fundū.C.ad leg.Iuli. de ui, ubi
Ang.& Sal.tradūt.q.6.& 7.& Abb.ī c.3.de ord.cogni.& Tho.
Grāmtol.cā.20.dub.40.& in l.1.ubi gl.& oēs.C.vñ ui.Et† maxi
mè ꝯsiderato priuilegio Imperatoris Corradi, ꝯcedēte faculta
tem recuperādi ꝑpria auctoritate, & nullo seruato iuris ordine,

ut in fi.tradit Bal.ī d.l.equissimū,& in l.qđ ęstimauerūt,col.
2.ff.si cer.pet.post antiq.& Frā.de Cur.d.cōsi.60.col.2.dū uo
lūt licitā esse recuperationē possessionis nō obstāte impedimē-
to superioris,qñ ex pmissione iuris uel ex pacto, seu priuilegio
pmissa est recuperatio.Potissimū in casu psenti,quo aduersarij
possessionē cesserūt Illust.d.Cagnino,ut est uidere ex eorū lite
41 ris approbatis,& psentatis.¶†Et eo magis procedunt ista cum
aduersarij sequestrū p eos allegatū iam uiolauerint,& uiolēter
ac armata manu illud fregerint, gaudereq; minimè pñt reme-
dio pdicto,qđ iā fregerūt cōmittētes ī legē.c.qa frustra.đ usur.
Insup incurrendo pęnas a iure statutas ꝯ ista attētātes q. priuā-
di ueniūt oī iure,si qđ habebant,ad nota.in d.cle.1.de sequest.
posse.& fruc.& in l.si qs in tātā.C.vñ ui.post gl. & doc.antiq.
& Bar.firmantes istud procedere ēt in minore, q. dolosus non
excusat. Et d.Hieronymus aduersarius pp hmōi delicta fuerit
42 capitali pęna meritò ꝯdēnatus.Et† ista sua pri meua,& iniusta
attētatio primitus ueniat purgāda, q purgatio dari nō pōt,nisi
relaxent possessionē castrorū p eos occupatorū,ad nota.in d.l.
si qs ad se fundū,ƒm unā lectū.de qua p Salv. ibi in prin.& in
8.not.post Bar.in 1.lect.& in 1. oppos.qđ cōmendat ibi Alex.
in apost.ad Bar.post Ange.ibi col.3.& iux.tradita ī c.2.& fi.de
ordi.cogn.& in c.1.& in c.grauis,de rest.spo. in antiqu.& c.1.
eo.ti.lib.6.& Abb.post alios in c.bonæ memoriæ.de appel.A-
* lex.& alios * cōiter ī l.si te bonis.C.de iure delibe.& p Rot.de
43 rest.spo.deci.20.Et † q̃uis fřes ipsius.D.Hieronymi nō dicant
cōmisisse dictā uiolētiam,nec appareāt ꝯdēnati tñ audiēdi nō
sunt,cū minus legitimè ī psenti iudicio cōpareāt, nec p se,nec
p alios tāquā minores,ad notat.in l.nō eo minus, in l.neq; tu-
tores.C.de procu.& ī l.fi.C.si aduers.rē iudica. & in c.fi.de iu
dic.lib.6.& in l.clarū.C.de aucto.pstā. & 15.q.3.§.de cæteris
44 causis. ¶ †Postremò nō hēt obstare si dicat sequestrationē dře
fieri,ex quo timet dilapidatio fructuū & ꝯsumptio ipsorū,ad
nota.p Inn.& alios in c.2.& 3.de sequest.posse.& fruc.& in l.
imperatores.ff.de appel.ubi Imo. & p Cur.in d.l.unica, col.2.
45 in 2.fall.Qm † in psenti disceptatione uerior est opinio Sa-
ly.in d.l.unica, ut d.l.Imperatores,& d.c.fi. ꝓcedat,qñ lata est
prima sña,& pendet appell.qa cōcurrunt duo,ut plenè tradit
ibi Cur.in d.2.fallent.uersi.ꝯrium,tñ concludens in cā princ.
nulla lata sña non posse procedi ad sequestrationem,etiam si
fructus dilapidarentur,& plenè prosequit Alex.præalle.consi.
113.in 6.uol.post glos.in d.c.fi.& in l.certum.C.de rei uend.
Bar.& alios in d.l.Imperatores.Ioan.And.& alios in d.c.locu-
pletari.Card.& Imo.in d.cle.unica,de sequestr.posse.& fruct.
& max.cū ipsa Illustr.D.Aloysia sit soluēdo,ƒm Abb.in d.c.fi.
46 & Cur.ubi supra.Et † potissimū cum ꝯstare debeat de allega-
ta dilapidatione & ꝯsumptione,qñ lata esset prima sña,& pē-
deret appellatio,ut traditur in d.c.fi.& in d.l.Imperatores. Et
47 † nulla lata sña possessor licitè pōt fructus percipere, & de il
lis suo arbitrio disponere : cū istud sequatur ex cōmodo pos-
48 sessionis,ut tradūt doc.supra citati.Et †si istud ꝯceditur in ca-
su.d.c.fi.& d.l.Imperatores,minimè extēdi dēt ad casum psen
tē,qñ nulla lata est sña: cū uersemur ī odiosis, & exorbitātib.
& diuersa subsistat rō,ad plenè tradita in l.si uerò.§.de uiro,&
in l.si ꝯstāte.ff.solu.ma.& in auct.quas actiones.C.de sac.sanc.
49 eccles.¶†Et qa sequestrationi ꝑuideri poterit data idonea sa-
tisdatione ƒm formā iuris,ut tradit Bart.& doc. p illum tex.in
l.litib.C.de agric.& cēsit.lib.11.Cyn.& alios in d.l.unica,& p
doc.in d.l.si fideius.§.fi.Anc.in d.c.fi.Abb.in d.c.2.Roma.ꝯs.
312.circa propositum,& Fel.in c.examinata.col.6.de iudic.&
50 Cur.in d.l.unica.q.14.Vbi † in 4.limita.vř dubitare, ut mini
mè istud ꝑcedat,qñ immineret scandalum,cui per satisdatio-
nē nō censeret esse prouisum,ƒm Abb.d.c.2.col.pe.& Alex.in
d.l.si fideiuss.§.fi.Quæ dubitatio penitus cessat in casu præsen
ti:cū nullū adsit scādalū,& solū opponat de dilapidatione fru
ctuū,cui optimè prouidet mediāte satisdatione, & pfati doct.
apertè istud sentiūt,cū cessat rō,sup qua se fundāt.c.cū cessan-
te.de appella.Cōsideratis itaq; superius aductis ipsa Illust.do.
Aloysia obtinere habet, & exaudiri debet. Parisius Bonon.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia lata ab arbitris iuris seu electis ex forma statuti est pro priè sententia.*
2 *Arbitri isti æquiperantur ordinarijs.*
3 *Sententiæ latæ per istos arbitros exequutioni demandantur.*

 4 *Et ex*

4 *Et ex istis sententijs oritur actio.*
5 *Sententia lata ab arbitro, seu arbitatore electo voluntate partiũ homologata expresѐ seu tacitè exequenda est, & in rem iudicatam transit, & num. 7.*
6 *Et ex tali sententia oritur actio.*
8 *Missio in possessionem uirtute sñiæ inducit pignus prætorium.*
9 *Et missus consequitur tenutam, & detentationem.*
10 *Et ista possunt animo retineri, etiam si missus per plures annos possessionem non ingrediatur.*
11 *Missus in possessionem uirtute sententiæ arbitramentalis nãcisci tur possessionem, & nu. 12.*
13 *Et quid quando missio fit ex secundo decreto uirtute dictæ sñiæ.*
14 *Pignus iudiciale qualiter constituatur, & nu. 15.*
16 *Et per adiudicationem ritè factam secundùm ius commune, & statutorum quis dominus efficitur, & nu. 18. 19. 20.*
17 *Subrogatio nanciscitur locum illius, cui subrogatur.*
20 *Quando datio insolidũ fit in re certa, quæritur dominiũ, et n. 19*
21 *Et per talem adiudicationem uidetur inducta emptio.*
22 *Missus in possessionem auctoritate iudicis, & sententiæ efficitur dominus.*
23 *Et idem quando mittitur uirtute secundi decreti.*
24 *Dominium iuregentium quærebatur ex possessione.*
25 *Dominium hoc iure ciuili quæritur multis in casibus sine posse.*
26 *Dominium facilius quæritur quàm possessio.*
27 *Consideratur causa, & tit. quibus dominium quæritur.*
28 *Dominium quæritur ex sententia, & quando. 30. & 31.*
29 *Etiam arbitramentali.*
30 *Declaratio gloss. in §. fina. inst. de offic. iud.*
31 *Immissio ex 2. decreto seu traditio, quando, & quo casu sit necessaria, & an sufficiat ex primo.*
32 *Prima missio an continuetur per secundam factam alteri sine ratificatione, & nu. 13. & 38.*
34 *Breui manu pecunia de uno in alium transit.*
35 *Declaratio. l. multũ interest. C. si quis alteri, cũ si. et n. 36. et 37.*
36 *Sola nominis appositio non debet attendi, sed precij solutio, & num. 35. & 37.*
38 *Possessio quæritur ignoranti, etiam sine ratihabitione.*
39 *Quando sunt plures hæredes debitores, executio non est contra unum facienda.*
40 *Debitor priuatur dominio & possessione, quando in re sua passus est missionem ex sententia.*
41 *Præscriptio cum mala fide nulla est.*
42 *Dominium potest transferri ex tit. ficto.*
43 *In dubio præsumendum est, dominium rei fuisse illius, cõtra que executio fuit facta.*
44 *Secundum decretum potest ex causa reuocari, & nu. 47.*
45 *Et potest habere uim, & effectum emptionis.*
46 *Sententia habens uim diffinitiuæ non potest reuocari.*
47 *Sñia reuocans aliã, seu secundum decretum, nulla est, & nu. 48.*
48 *Etiam si facta sit parte præsente, & contradicente.*
49 *Vt tollatur secundum decretum quæ sunt necessaria.*
50 *Secundum decretum pro exequutione sententiæ nõ põt reuocari.*
51 *Confessio procuratoris non habet nocere suo principali.*

CONSILIVM XLII.

Inherendo Consilio, & opinioni excell. Iureconſ. D. Caroli Ruini patris honorãdi, attenta facti narratione paucis ĩstabo, purã ueritatẽ & ueras ac cões cõclusiones amplectẽdo. Difficultas tota cõsistit, an Petruspaulus fuerit nactus dñiũ horti, de quo litigat̃. Et primò ꝯsiderando originẽ aduertẽdũ est, ꝙ tale debitũ, qđ Petruspaulus p̃tendebat cõsequi ꝯ Bñuenutũ descẽdebat, & descẽdit ab exequutione sñiæ arbitramẽtalis, uirtute cuius ipse Petruspaulus mis
1 sus fuit in possessionẽ seu tenutã dicti horti. Talis † igit̃ exequutio dictæ sñiæ arbitramentalis rite, & iuridicè ꝓcessit, siue sñia arbitramentalis emanauerit ab arbitris iuris vel statutorũ, siue ꝓcesserit sñia lata ab arbitris cõpromissarijs. Primũ ꝓbat̃: eo qm̃ sñia lata ab arbitris iuris siue statutorũ, dr̃ ꝓpriè sñia, & in rẽ iudicatã trãsit, ut dicit Bal. in l. 1. col. 2. C. de peric. & cõm. rei uen. & Moder. in l. 1. col. 2. uerſ. limita signater. ff. de re iud.
2 Tales † em̃ arbitri ordinarijs æquiparant̃, ut d. Bart. ibi & Moder. in l. fi. C. de iudi. cũ alijs nota. in c. ab arbitris, de offi. dele.
3 lib. 6. & in l. 1. C. de arb. Et † sñiæ latę p tales arbitros exequutionẽ merent̃, & exequutioni mãdant̃, ut notãt Mod. p illũ tex,

4 in l. a diuo Pio. ĩ prin. col. 2. ff. de re iudi. Et † ex sñia p
ta orit̃ actio, ut notat̃ in d. c. ab arbitris, & in d. l. fi. C. de
alijs adductis p Mod. Pap. in d. l. duo iudices. col. 2. in
5 iud. Secũdũ † ꝓbat̃. Nã sñia arbitri seu arbitratoris a p
cti, & homologata, tacitè uel exp̃sè ſm formã l. cũ ante
ne in arbitris. C. đ arb. trãsit in rẽ iudicatã, & exequutio
ret̃, ut dñt Mod. in d. l. 1. col. 2. ff. de re iud. & plenius
6 tor. col. 2. ubi Bar. & reliq scrib. eo. tit. Ex † tali. n. sñia h
gata orit̃ actio, ut ĩ d. l. cũ antea. C. de arb. & p Bar. & al
miles. §. iudicatis. ff. de re iud. & p Alex. ĩ l. Põponius. §.
7 col. 6. uerſ. 2. sufficit. ff. de acq. pos. Et † ꝙ sñia arbitra
* ter electorũ homologata debeat exeq, tenet gl. & cõiter
p illũ tex. in d. l. a diuo Pio. in prin. & p tex. ĩ l. pen. C. de
diffusius istud hr̃ p Bar. & alios ĩ d. l. a diuo Pio. §. sñia,
ꝯuenerit, & ibi Mod. plura adducẽtes col. 3. eo. ti. de re
Pau. & Ale. idẽ firmãt, & Mari. Soc. idẽ sequit̃ ꝯſ. 27. in
deci. col. 4. Quib. stãtib. talis sñia arbitramẽtalis homo
q. buscũq; arbitris lata ſm uerã iuris dispõnẽ merebat̃
tionẽ, & iõ magnificus Potestas Ripę iustè fecit illã exe
8 talẽ exequutionẽ de iure denegare nõ potuisset, ut s. †
igit̃ dictæ sñiæ abitramẽtalis ipse Petruspaul. fuit mis
nutã seu possessionẽ d. horti, q̃ missio ſm aliquos idu
p̃toriũ, ut hr̃ ĩ l. si finita. §. si q s metu. ff. de dam. inf. & ĩ
prin. ff. ꝓ hęre. & in l. nõ est mirũ. ff. de pign. act. & C. d
9 pig. p totũ & in l. 3. §. gña. ff. de acq. poss. Vñ † ꝯsiderãdo
sionẽ ut pignus p̃toriũ, dicẽdũ vr̃, ꝙ ipse Petruspaulus h
tenutã, custodiã, & detẽtationẽ d. horti, ut ꝓbat̃ in dict
10 Quã † tenutã aĩo retinebat, ẽt si p plures annos ad eã
sisset ſm Ang. & Imo. post Bar. in d. l. si finita. §. si q s m
Ang. in l. clã possidere. §. 1. col. 2. ff. đ acq. pos. cũ alijs
p Ale. & Ias. col. 14. in fi. in l. 1. in prin. ff. de acq. pos.
11 cõſ. 23, uisis scripturis, in 3, uol. Verũ † q a ista missio
sionẽ ex primo decr. ꝓcessit ꝓ exequutione sñiæ arbi
lis, ut s̃. dictũ est. Idẽ vr̃, ꝙ ipse Petruspaulus missus
rit nedũ tenutã sed ipsam poss. cũ talis sñia arbitram
uerit in rẽ iudicatã ſm Bar. in d. l. a diuo Pio. §. si sup
12 Celsus, col. 4. uerſ. sed pone, ꝙ aliq s. ff. de usucap. Et
in hoc tenuerint ꝯ Bar. quos referũt Mod. ĩ d. §. gña.
13 limita istud, & in d. §. si sup reb. col. pen. Tñ † qñ cre
cta ẽ adiudicatio ex secũdo decr. uirtute sñię, & ius ex
nis, oẽs tenẽt, in creditorẽ trãslatã esse possessionẽ, &
14 sidere. Vñ † siue dicamus, ipsum Petrũpaulũ ex tali
cõsequutũ fuisse tenutã, seu possessionẽ, & ꝯñr pign
siue pignus iudiciale: cũ p̃cesserit sñia arbitramental
logata, quo casu res capta ꝓ exequutione ipsius hr̃
ris iudicialis, vt dñt Mod. per illũ tex. in d. l. a diuo Pi
ditione, col. 1. necessariò infert̃, ipsum Petrũpaulũ
sione habuisse tenutã seu possessionem d. horti.
cũ hortus ipse ad incantũ uenderet̃ magister Dñicu
dinus d. hortũ emit ꝓprio noĩe, & quia j. tp̃s a statut
gnifico Ptãte limitatũ p̃ciũ nõ soluit uirtute statuti
ꝙ emptore nõ soluẽte j. terminũ res ad ĩcãtũ uẽdita
uẽdita ipsi creditori cũ lucro quarti pluris æstimati
d. hortũ adiudicauit d. Petropaulo mandãs exequ
procuratorẽ mitteret & poneret in possessionẽ d. ho
quutor uirtute dicti ultimi decreti, & sñiæ noĩe d.
misit, & induxit in actualẽ & corporalẽ possessio.
ipsum magistrũ Dñicũ Moscardinũ capiẽtẽ posse
noĩe. d. Petripauli, ex istis ita gestis infert̃, ipsi Petro
se q̃situ dñiũ d. horti. Primò: quia iã ipse ex primo d
rat consequutus pro exequutione arbitramẽtalis sñi
nem seu tenutã, ut s̃. dictũ est, & postmodũ p ſm dec
15 tus ipse fuit sibi adiudicatus p magnificum Ptãtẽ R
adiudicationẽ rectè fecit, & attẽta dispõne iuris cõis
dispõne statuti Ripę mandantis, & disponẽtis ut s.
statuto hortus ipse remãsit uẽditus d. Petropaulo cre
utiq; p æquipollens disponit̃, & de iure cõi, ut hr̃ in
16 Pio. §. si pignora, & ibi latè scrib. oẽs † Per hãc ergo
tionẽ factã, & uirtute statu, & ex dispõne iuris cõis,
paulus effectus fuit dñs, ut hr̃ in d. §. si pignora, & ibi
alij, hortus. n. fuit ĩ totũ adiudicatus ꝓ credito ipsi
& iõ ex tali adiudicatione attẽto iure cõi, & ex tali
& emptione, attenta dispositione dicti statu. ipse Pe
creditor fuit ꝯsequutus dñium d. horti, p text. in d.

ra,ubi scrib.oẽs max.Ias.in 1.no.uolens,ꝙ facta adiudicatione ꝑ iudicẽ trãsit dñiũ in ipsum creditorẽ taliter,ꝙ oẽ dãnũ ad ipsum spectat,ut no.ĩ d.§.si pignora.Eo magis qa talis adiudicatio facta Petropaulo uirtute dicti statuti fuit subrogata & successit ĩ locũ uẽditionis factæ d.mag.Dñico : ut patet ex uerbis dicti statuti,ibi,in eũ casũ.Et † iõ talis subrogatio nãcisciť naturã eius, in cuius locũ subrogať.l.si eũ.§.q iniuriarũ.ff.si qs cautio.l.certi cõdõ.in prin.ff.si cer.pet.cũ si. Emptio ergo fcã ꝑ ipsum Petrũpaulũ creditorẽ uirtute dicti statuti, successit lo co uenditionis factę d.mag.Dñico, cui ꝑ magnificũ ꝑtãtẽ fuit hortus ipse assignatus & traditus ad habẽdũ,tenendũ, & possidẽdũ &c.cũ alijs clausulis,de qb.in dcã uenditione.Quæ oĩa, uirtute dcĩ statuti cẽsenť ẽt ꝯcessa ipsi Petropaulo in hoc subrogato d.mag.Dñico.Ex qb.ꝯcessionib.necessariò resultat hor tũ ꝓdictũ fuisse uẽditũ,attẽto statu.& adiudicatũ, assignatũ,& traditũ ipsi Petropaulo creditori, ꝓ exequutione sñiæ arbitramẽtalis,attẽta dispõne iuris cõis.Et ꝯñr ꝙ ex ꝓdictis in ipsum Petrũpaulũ fuerit trãslatũ dñiũ. Ad † q̃ bonus tex.in l.fi.C.si in cau.iudi.& bona deci.cõs.Neap.188.ubi ꝯcludiť,ꝓcedente apprecio, & æstimatione ꝑ decretũ, & sñiam iudicis,ꝑ adiudicationẽ bonorũ trãsferri dñiũ ĩ eũ,cui fit talis adiudicatio,adduciť.d.l.fi.& alia iura,in casu aũt nr̃o, fcã æstimatione, & apprecio,dictus hortus fuit adiudicatus d. Petropaulo,& ꝯñr in ipsum trãslatũ dñiũ.Qñ.† n.adiudicatio,rite ac rectè ꝓcessit, seruatis his,q̃ hñr in d.§.in uẽd.& §.seq.cũ si. & seruatis his,q̃ disponunť ꝑ statuta,semp inducit dñij acquisiõnẽ,ut hř in iu rib.& deci.s̃.adductis,& ẽ bona dec.ꝯs.Nea.ĩ ordine.358.&† alia decis.in ordine.368.& 369.ĩ quib.duab.disponitur,ꝙ qñ. datio in solutũ fit in re certa,induciť emptio & uẽditio,& ꝑcẽdẽte apprecio seu ęstimatione trãsferť dñiũ . Et ꝙ in casu nr̃o ꝑ talẽ adiudicationẽ fuerit inducta emptio,apertè patet ex dispõne d.statuti,hoc uolẽtis expresse.Ex quib.tolluntur ea quæ dicit Deci.in cons.suo.18.uiso pũcto. Nã † ĩ casu nr̃o statutũ ℞ypæ expresse inducit emptionẽ, & uẽditionẽ in ꝑsona ipsius creditoris,& ꝯñr,ꝙ ipse creditor emerit ꝑ talẽ adiudicationẽ, & dationẽ in solutũ.Per quos actus accedẽte precio, & æstimatione,q̃ oĩa in casu nr̃o ꝓcessere in ipsum creditorẽ uerè trãslatũ fuit dñiũ horti: ut apertè ꝯstat ex decisionib.s̃.adductis.Cõprobanť †ꝓdicta: qm̃ missus in possessionẽ auctoritate iudicis efficiť dñs,qñ talis exequutio fieret uigore sñię,ut dicũt oẽs in iustè possidet.maximè Mod.Papi.col.1.uersi.& sic missus,& uers.intellige qñ,& ĩ l.Põponius.§.si iussũ.ff.de acq.poss.& hř in §.fi.insti.de offi.iu.Et†idẽ effectus, qñ missio fit uirtute secũdi decreti.Tũc.n.trãsferť dñiũ,ita oẽs scrib.ꝑ illũ text.in l.si finita.§.Iulianus.ff.de dam.infe.& no.in l.3.§.fi.ff.de publici. & ponũt Mod.in d.l.iustè possidet.& And.de Iser.in cõst.reg. incip. rei uẽdica.¶†Accedat ꝓdictis,nã licet olim de iuregentiũ dñiũ q̃reret ex possessione.l.1.in prin.ubi plenissimè scrib. ff.de acq.poss.Tñ† hodie in multis casibus,quinimo & rł̃r de iu.ciui.q̃riť dñium,ẽt sine possessio.ut no.ĩ l. si fundũ.ff.đ fun. dot.& ꝑ Are.& alios Mode.in Rub.ff.de acq.poss.& est doctr. Bar.in l.naturalr̃.§.nihil cõe,in 2.opposi.ff.de acqu.poss.Facilius†.n.q̃riť dñium,quã ipsa possessio,ut dñt Mod.Papiẽ.in l. .§.itẽ acquirimus.col.5.& 9.not.ff.de acq.poss. Et † iõ Iureonsf.in l.nũquã nuda.ff.de acq.rer.do.prin.considerat cãm,& titulũ,quib.q̃ritur dñiũ,& non ipsam traditionẽ seu possessionẽ.Plures † etenim sunt modi,quib.iure ciuili dñium q̃ritur, nter quos est ipsa sñia,& iussus iudicis,ac eius adiudicatio,ut ř in §.fi.insti.de offi.iu.& no.Bar.in l.1.ff.de acq.rer.dom.& enè hř in l.Iulianus uerum debitorẽ.ff.de cõd.indeb.cũ alijs dductis ꝑ glo.& scrib.oẽs in rub.ff.de re iudi.& iõ per talem tum ciuilem sñiæ, & adiudicationis iudicialis bñ fuit q̃sitũ ñium d.Petropaulo.Quæ † oĩa in iure uerissima sunt, & ꝑm lex.in d.l.Pomponius.§.si iussũ,col.6.uersi.2.sufficit, procedunt in sñia arbitri.¶†Solùm difficultatẽ facere vř gl.in d.§.fi .inst.de offic.iud. quam ibi sequunť scriben. & Moder.in d. br.ff.de re iud.q̃ gl.uult,per actũ ciuilẽ sñię tunc demũ trãsferri dñiũ,qñ fuit facta missio,seu traditio uirtute sñiæ ꝑ ipsũ dicem,uel eius executorẽ,per illam tritam reg.l.traditionib. .de pac. Nã † aduertendum est, ꝙ talis obiectio ex pluribus llitur.Tũc.n.requiritur missio ex 2.decreto, seu traditio, qñ ctor nunquam fuisset cõsecutus tenutam ex pri.decr.si autẽ e uictor fuisset positus in tenutã ex primo decreto, talis teta sufficit, nec requiriť ex 2.decreto noua inductio in possessionẽ,ita Bar.in l.si ꝓprietarius,ĩ prin.ff.de dam.inf.ita Dy. Bar.& alij in l.si finita.§.Iulian⁹.eo.ti.ita in terminis Are.ĩ isto casu limitans gl.in d.§.fi.in l.1.in prin.col.pen.in fi.& col.fin. ff.de acq.poss.pro qua decis.in sim.bñ facit tex.instit.de rer.di ui.in §.per traditionem,& in §.uẽditæ, & text.in l.qua rõne.§. interdũ.ff.de acq.re.dom.Vñ satis fuit ad acquisitionẽ dñij d. horti ipsum Petrũpaulũ habuisse tenutã ex primo dec.& licet postmodũ ex secundo decreto fuerit sibi fcã adiudicatio dicti horti,& ꝑ eam fuerit sibi q̃sitũ dñiũ.d.§.si pignora, cũ alijs s̃. adductis.Nec post ꝑm decretũ, & adiudicationem necessaria erit tradõ,nec alia missio in posses.de nouo, ex quo iã sufficiebat illa prima ut s̃. ꝓbatũ est.Præterea & scdõ tolliť obiectio.

32 Nam † post adiudicationẽ dicti horti factã ipsi Petropaulo ex mandato Pretoris fuit missus in possessionẽ per exequutorẽ d. horti dictus magister Dñicus,q actualẽ possessionẽ ex cã ꝓdicta cœpit noĩe d.Petripauli.Quo fit,ut per talẽ magistrũ Dñicũ possessio,q̃ erat penes ipsum Petrũpaulũ ex primo decreto, fuerit retenta,& cõtinuata ꝑ ipsum magistrum Dñicum in fauorẽ & cõmodũ d.Petripauli,ẽt nulla sequuta eius ratihabitione,ut hř in l.arborib.§.non solùm.ff.de usufr.& ꝑ Mod.Pap.ꝑ
33 illum tex.in l.gñaliter.in 2.notab.de acq.poss.Et † ex isto tollitur alia obiectio,quã aduersantes faciunt de ratihabitione ñ sequuta ꝑ ipsum Petrũpaulũ,ex quo in casu ꝑsenti,cõsiderãdo ut s̃.nõ erat necessaria eius ratihabitio,cũ sine ea possessio ipsa ꝑ amicũ apprehensa retineať. Præterea aduertendum est: qm̃ postquam ipse Petruspaulus cõsequutus fuit tenutam, seu possessionẽ d.horti ex primo decreto,& hort⁹ ipse fuit positus ad incantũ,magister Dñicus emit hortũ noĩe ꝓprio, & quia non soluit preciũ ĩ.tp̃s limitatũ a statuto, & a magnifico Prętore, hortus ipse pro credito fuit adiudicatus ipsi Petropaulo creditori,& uirtute dictę adiudicationis,& ꝯñr emptionis & uirtute d.statuti ipse magister Dñicus noĩe.d.Petripauli præcedẽte decreto,& iussu Prætoris missus fuit in actualem possessionẽ horti,quibus stantib.emptio facta ꝑ ipsum magistrũ Dñicum noĩe proprio aucto.d.statuti fuit reddita nulla & irrita, & iõ quò ad sui cõmodum fuit & est habita pro non fact. .Et in cõsideratione solũ remãsit adiudicatio.d.horti per iudicem facta ipsi Petropaulo,qui uirtute statuti dř emptor, & subrogatus ĩ dicta uenditione ipsius magistri Dñici,ut ꝯ in iure & facto ꝓbatũ est,ex quo sequiť,ꝙ nomẽ magistri Domi.nomine ꝓprio ementis nõ est in cõsideratione.Attendi ergo debet adiudicatio facta ipsi Petropaulo & emptio facta ꝑ ipsum uirtute statu
34 ti,& † preciũ breui manu solutũ ꝑ ipsum: cũ ĩ recõpẽsam sui crediti cęperit hortũ,& ipsum emerit,arg.not. ꝑ oẽs in l.singularia,cũ cõcor.ff.si cer.pet.Et ista solutio facta precij in æquipollẽti,ut s̃.per ipsum Petrumpaulũ creditorẽ, & adiudicatio dicti horti eidẽ facta per Prætorẽ,& tenuta, seu possessio, quã habebat ex primo decreto,& nouus iussus pẗatoris, vt iterum mitteret ĩ possessionẽ,causant & operanť efficacẽ effectũ,vt respectu acq̃sitionis dominij ipse Petruspaulus sit in ꝯsideratio-
35 ne,nõ aũt ipse magister Dñicus.Qui † ex prædictis quò ad casum ꝑsentẽ nõ dẽt esse in aliqua ꝯsideratione,& sic nõ est opus ingredi,nec attẽtare materiã,de qua in l.multùm interest.C.si quis alte.uel sibi,& in l.si filij.C.de dona. inter mari.& uxo.& in l.qui mihi donatũ.ff.de dona.Ex quo uerè ꝯsiderãdo facti se riẽ,illa emptio noĩe suo ꝓprio fcã non debet esse in ꝯderatio-
36 ne,ut s̃.Et† qñ aliquo respectu ꝯsiderabilis esset,ñ dẽt extẽdi, cũ solutio præcij,& traditio rei sit attẽdenda,& nõ sola nominis appositio,ut dicit Bal.ĩ l.mãcipia.C.si quis alte. uel sibi.& in l.cũ ꝓpriã, in princ.& in summa eo.titu. & idem Bal.Saly. Pau.de Cast.& reliqui in d.l.multũ. & diffusius Paulus in ru-
37 bri.37.& in l.quãuis.C.eo.tit.& ponũt scrib.in d.l.si filij.Et† qa ista debent attendi & nõ sola nominis appositio,sequiť, ꝙ effectum hř̃e debent ẽt sine aliqua ratihabitione.Tex.n.in d.l. multũ & d.l.si filij, ꝓcedunt,& locum habent ẽt non secuta ratihabitione.Tũ attenta dictorũ iuriũ gñalitate. Tum attẽta decis.Saly.hoc expresse dicentis in d.l.si filij.col.2.uer.quęro de duobus.Cum ergo in omnibus prędictis ꝯsiderãdus sit ipse Petruspaulus,ꝯcludendum est,eũ perfectè acquisiuisse dominiũ dicti horti,rationibus,iuribus & decisionibus supra adductis.
38 ¶†Pro quorum confirmatione,& ꝙ necessaria non erat ratihabitio,faciunt quæ in simi. ponit Socy.consi.262.colum.penultima uolumin.2. ubi uult, possessionem quæri ignoranti per tabellionem,etiã sine cessione,& sine ratihabitione secundùm

dūm Bar.in l.nō quaſi.ff.rem pup.ſalu.fo.& ſm Bar.& Bal.in
39 l.non.n.ff.de adoptio.¶† Non obſtant p̄dictis ea, q̄ dñr p partem aduerſam in quibuſdā conſilijs.& primò.ꝙ talis executio fuit nulliter facta : qa nō potuit in ſolidū fieri ꝯ ipſum Beneuenutū,q. tm̄ pro parte erat hæres eius patris ꝯ quem fuit ſnia arbitramentalis lata.l.1.ff.ſi cer.pet.l.ꝓ hæreditarijs.C.de hæred.act.Nam ꝯrium in facto patet:qa nō inſolidū fuit executa ꝯ Beneuenutū,ſed tm̄ ꝓ rata, ut ex actis,& proceſſu cōſtat.Nō obſtat, qđ dr̄ ex aduerſo in uenditione prædicta non fuiſſe ſeruatas debitas ſolennitates.Nam ex dictis ſuperius patet & attēto iure cōi,& attenta diſpoſitione ſtatutorū oēs ſolennitates requiſitæ interuenere.Minus obſtat,ꝙ dr̄, miſſionē & tenutā ex primo decreto nō ualere:qm̄ Ant.Parolinus nō erat ꝓcurator ipſius Petri Pauli.Nam ex actis & cōfeſſione partis aduerſæ ꝯtriū apparet : ut plenè deductū fuit in allegationib.excel.aduocati ipſiꝰ magiſtri Dñici.Et illa tenuta q̄ſita Petro Paulo ex pri. decreto operata fuit efficacē effectū,ut ſecuto 2.decreto fuerit in ipſum trāſlatū & q̄ſitū dñiū ēt ſine aliqua noua traditione, & poſſeſſionis apprehēſione,ut s̄.deductū fuit. Non obſtat, ꝙ dr̄,ipſum Bñuenutū fuiſſe tūc minorē: nā ī facto ꝯriū apparet, Minus obſtat,ꝙ dicebat̄,ipſum Bñuenutū nō fuiſſe citatū: nā ī ꝯriū eſt ueritas,& ex actis multipliciter apparet,ipſum fuiſſe citatū & iuridice ꝯ eūdē tāq̄ citatū & ꝯtumacē fuiſſe ꝓceſſū, ut patet ex allegationib.p̄fati excell.aduocati. Minꝰ obſtat,ꝙ pars aduerſa dicit,ipſū Bñuenutū nūq̄ cecidiſſe a poſſeſſione d.horti,& ꝙ ſemp illū poſſedit.Nā tollit̄ obiectio : qm̄ ipſe Pet.paulus auctoritate iudicis miſſus fuit ī poſſeſſionē ex pri.decreto,
40 & ſucceſſiuē ex ſcđo.Et † p talē adiudica. & miſſionē ipſe Bñuenutus priuatꝰ fuit poſſeſſione dicti horti,& eā amiſſit,ut nota.in d.l.Pōponius.§.ſi iuſſu.& in d.l.a diuo Pio.§.ſi ſup rebus iūctis not.p Bar.in l.qđ meo.§.ſi furioſo.& in l.j.§.ſi uir.& ī l. ſi me in uacuā.in prin.ff.de acq.poſ.ꝯñr poſſidere iuſtè nō po-
41 terat,ſi tali poſſeſſione iuſtè priuatus fuit.Et†ex hoc ēt infert̄, ꝙ p̄ſcriptio ex aduerſo allegata fuit, & eſt nulla,nec dēt eē ī aliqua ꝯſideratione,iux.plenè not.ī c.ſi.de p̄ſcr.cū alijs adductis in allegationibus p̄fati ecxcel.do.aduocati. Minus obſtat,ꝙ ex aduerſo dr̄,ipſi Pet.paulo nō potuiſſe q̄ri dñiū nec poſſeſſionē horti mediāte pſona ipſius magiſtri Dñici: tū qa emit noīe ꝓprio: tū qa nō erat ꝓcurator d. Pet.pauli: tū ēt qa nulla apparet ceſſio p ipſū fcā: tū ēt qa ipſe Pet.paulꝰ ratū nō habuit &c. nā p̄dicta oīa tollunt̄ ex dictis p me ſuperius.attenta.n.diſpoſi-
42 tione ſtatuti ipſe Petruſpaulus fictè emit hortū p̄dictū.Et†ex tali tit.ēt ficto trāſlatū fuit dñiū ſm Bar.& doc.ī l.ſi rē aliquā. ff.đ acq.poſſ.nec erat neceſſaria noua tradō,ſeu poſſeſſionis apprehēſio,ex quo ſufficiebat illa,quā habebat uirtute primi decreti.& iō pſona magiſtri Dñici,eſto ꝙ nō eſſet ꝯſiderabilis,tñ nō p̄iudicat ipſi Petropaulo ī dñij acquiſitione ſtāte pri.decreto,& diſpoſitione ſtatuti inducētis fictū titulū.Et ēt ſtāte.adiudicatione fcā p iudicē,q̄ ualida & firma eſt attēto iure cōi,& p eā fuit trāſlatū dñiū,ut s̄.deductū eſt, vñ ēt nō ꝯſidetato noīe & pſona ipſius magiſtri Dñici fuit ipſi Petropaulo q̄ſitū dñiū, Si uerò uolumus ꝯſiderare pſonā ipſius magiſtri Dñici,adhuc idē erit dicēdū,eſto ꝙ nō fuerit fcā ceſſio,& ꝙ nō fuerit ſecuta aliqua ratihabitio: ut patet ex his q̄ ſuperius dixi,ex qbꝰ infert̄ hāc obiectionē potiſſimā partis aduerſę nō hr̄e obſtare,nec p̄iudicare ipſi magiſtro Dñico.Nō obſtat, ꝙ dr̄ dñiū dicti horti nō eſſe ꝓbatū,fuiſſe penes ipſum Petrūpaulū.Nā ſatis apte ꝓbatū eſt: cū ēt pars aduerſa iſtud fateat̄, hortū fuiſſe ī dñio dcī Bñuenuti, quo ſtāte cū hortꝰ ipſe tanq̄ đ bonis ipſius Bñuenuti fuerit adiudicatus ipſi Petropaulo,& illū emerit uirtute dcī ſtatuti,in ipſum Petrūpaulū uerè fuit trāſlatū dñiū,ꝯcurrētibꝰ illis,de quib.s̄.Et cū dictus hortus eſſet in dñio dcī Petripauli debitoris ipſius magiſtri dñici,Iuſtè ex primo & ſecūdo decreto poſtmodū fuit adiudicatus ipſi magiſtro Dñico agenti ꝯ Petrūpaulū ſtāte ꝯtumacia ipſius Petripauli, ī cuiꝰ bonis & dñio
43 hortus ipſe erat ex cā ſuperius adducta.Et † in dubio p̄ſumendū eſt,dñiū fuiſſe illius ꝯ quē fcā fuit executio ex primo & ſecūdo decreto,ut hr̄ p Bart.& alios ſcribē.in d.l.a diuo Pio.§.ſi ſup reb.Non obſtat qđ ultimo loco ex aduerſo adducit̄,primū & ſm decretū interpoſitū ꝯ ipſum Bñuenutū nō dr̄e eſſe in ꝯſideratione: eo qm̄ poſtmodū ambo decreta fuere purgata. Et
44 † ex cā certū eſt,ſm decretū poſſe reuocari: ut dñt Moder.Papien.poſt alios in l.qđ iuſſit,nu.7.33.& 34.ff.đ re iudi.& not.
45 doct.in l.ſi finita.§.Iulianus.ff.de dam.infe.Nā † aduertēdū ē,

qm̄ ſm decretū ī caſu nr̄o habuit uim & effectū
ꝯñr habuit uim diffinitiuę: ut ꝯcludit Phil.Corn
46 † quo fit : ut ſnia hñs uim diffinitiuæ non poſſit
Abb. & alios in reg.cū ceſſante.ext.de appella.&
47 d.l.qđ iuſſit,in 4.fallent. Et † iō talis reuocatio
tionis ꝯria ſniæ ſecūdi decreti eſt ipſo iure nulla,
C.qñ ꝓuo.nō eſt nece.& in l.1.C.ſent.reſcin. nō
cā cognita.C.de tranſ.& pleniſſimē p Fel.ī c. inte
48 de re iud.† & licet talis reuocatio fcā fuerit p[...]
Dñico,tñ ſibi ñ nocet,cū expreſsè ꝯdixerit, qđ ſol
Are.in c.fraternitatis col.3.circa mediū uerſi.cō
ctus,de teſti.& ſm eund.Are.in c.qm̄ ꝯ.colū.6.u
poſt lapſum,& col.8.uer.7.tñ aduerte,de ꝓba.cu
ctis p Iaſ.in l.pr̄e furioſo,col.4.& tribus ſeque.ff.
49 ſui uel alien.iuris † ꝓut ēt talis reuocatio nō pot
lam expēſarum ſolutionē: qm̄ primum decretum
ꝓ executione ſnię nō pōt purgari offerendo,& ſol
ſas,ſed eſt neceſſe,ꝙ ſoluant̄ cōtēta in ipſa ſnia,ita
Iulianus.col.25.& Mod.repe.col.45.uerſ.2.adde
50 allegātes.Prout† ēt idem dicendū eſt,qm̄ ſm dec
ſitū pro executione ſniæ nō pōt reſcindi nec reuoc
in l.uel ex cauſa.ff.de publicia.& Ale. in d.§.Iulia
51 & ibi Moder.repetē.car.pen.col.2.uerſi.circa ue
ēt quia in tali reuocatione nulla interuenit cauſa
ꝯñr fuit nulla,ut bñ adducitur per dictum excel.D
q. ex alijs ēt ſoluit & tollit p̄ſentem obiectionem
ualidari ex cōfeſſione ipſius Petripauli,iux.doct.I
plerique,ex de immu.eccle. nā aſſerta ꝯfeſſio nō p
care ipſi magiſtro Dñico,cui erat ius quæſitum, u
alios in l.facta.§.ſi hæres.ff.ad Trebel.& ut plenè d
D.Carolum in ſuo conſ.& dictum excel.D.aduoc
allegationibus. Pariſius Pa

SUMMARIUM.

1 *Prorogationes cōpromiſſi, an & quādo faciāt nou[...]*
2 *Et iuramentum appoſitum in compromiſſo an cēſe[...] in ipſa prorogatione.*
3 *Et quid ſi prorogando, de nouo compromiſerunt.*
4 *Et iuramentum ſuper iſto actu præſtitum diuerſum [...] dum à iuramento præſtito ſuper primo, & num.6.*
5 *Et præſtitum ſuper primo, an dicatur repetitum in ſ[...]*
7 *Et quo caſu prorogatio compromiſſi inducat unum[...] miſſum, ſeu nouum, ſi durante termino primi fa[...]*
8 *Poteſtas prorogandi cōpromiſſū cōceſſa arbitris in[...] ſi partes conſentiant, uel ſaltim ipſis ſit notificat[...]*
9 *Prorogatio facta ab arbitris quādo ualeat, et nu.8.[...] prorogatione appoſuere maius tempus, quām eſſet [...]*
10 *Et quid ſi in ea fuit admixtum quid nouum, & nou[...]*
11 *Non.n.poterit tunc ualere in uim prorogationis.*
12 *Et partes in prorogatione eligentes tertium nouum[...] cere compromiſſum.*
13 *Ptās prorogādi conceſſa arbitris intelligitur de prim[...]*
14 *Abſolutio à iuramento obtenta ſine cauſæ cognitio[...]*
15 *Et quid ſi fuit iuratum non petere abſolutionem à i[...] enim caſu prius peti debet relaxatio ab iſta qualifi[...] ti ita præſtiti.*
16 *Periurus non poteſt petere abſolutionem à iuramen[...]*
17 *Abſolutio à iuramento ut proſit petenda eſt ab oīb[...] iuramenti præſtiti,nec ſufficit, quòd ab uno petat[...]*
19 *Et peti dēt etiam à iuramento præſtito in prorogat[...]*
20 *Excōicationis abſolutio obtinenda eſt, ut proſit ab [...] quib. fuit excōica.nec ſufficit,ꝙ ab una, alias erit[...]*
21 *De nullitatibus & ſubreptionibus abſolutionis ob[...] mento cognoſcere poteſt iudex laicus.*
22 *Et cogere poteſt partes ad ſoluendum, ſi ipſe uidet [...] iſtam à iuramento calumnioſè obtentam.*
23 *Iuramenta ſeruanda ſunt, quando ſine interitu &[...]*
24 *Periurus infamis eſt, & à nullo audiendus.*

CONSILIUM XLIII.

1 Prorogationes Iſtæ † factæ p arbi[...] ſas partes non uide[...] tuiſſe, & induxiſſe nouum compromiſſum. [...] compromiſſum cum ipſa prorogatione cenſea[...]

& idē nō ɔſiderantur ut actus diuerſi: qm̄ prorogatū cēſetur eiuſdē naturæ cū primo, ut tradit in l. ſi cū dies, in prin. ff. de ar bi. & in l. Labeo. eo. tit. & l. ſed ſi manente. ff. de præcar. Et unū & idē officium dicatur durare, ſm Bart. & alios in l. dies cautionis, in prin. ff. de dam. infec. cum alijs plenè cumulatis p Fely. c. præterea, col. 11. nu. 31. ex̄ de ſponſ. & per eūdē poſt alios in c. de cauſis, col. 1. & ſeq. n. 3. & 4. ex̄ de off. dele. & ibi Mod. pſequuntur, col. 4. nu. 12. vn̄ idem iudicandū erit de iſtis prorogationibus ſicut de cōpromiſſo primo, ex quo ab illo depēdet Quod † quidem locum uendicare ſibi vr̄ etiam reſpectu iuri, ut appoſitum in cōpromiſſo cenſeatur repetitū in ipſa prorogatione, & ɔn̄r iudicet unum & idē & non diuerſum: cū ꝓrogatio uideat facta cum oībus qualitatibꝰ primi actus prorogati, ſm Bar. in l. cum ſtipulatus ſim mihi a Proculo. col. pen. uer ſi. item ſi prorogaui. ff. de uerb. obl. & in l. 1. §. & poſt operis. ff. de ope. no. nunc. & ibi Alex. col. 3. & Moder. ſequunt num. 8. & poſt Bal. in c. uenerabilem, col. 4. uerſi. pone prælatus, de electio. plenè ꝓſequitur Fely. allegando quāplures alias deciſ. in c. 1. nu. 3. & 4. ex̄ de iureiu. & in d. c. præterea. nu. 30. & ſeq. dicens hanc eſſe ueriorem, & magis* cōem, prout etiā vn̄r aſſere re Mod. in d. c. de cauſis. nu. 12. uerſi. & cōis opi. eſt, & p eundē Deci. conſi. 93. & ꝑ tenui. Ex quibus vr̄ poſſe inferri iſtū obtinentem abſolutionem ad effectū agendi a iuro per ipſum p̄ſtito ſup dicto ɔpromiſſo ſatisfeciſſe diſpoſitioni iuris. Eſto ꝙ eā non obtinuerit ab alijs iuris per ipſum præſtitis in alijs ꝓrogationibus, quę a primo cōpromiſſo dependent, & ipſius naturam ſortiunt, & unum & idem cēſent. Et ꝙ talis abſolutio debeat ſibi eſſe proficua quò ad oīa, cum iurm̄ cēſeat unū & idē, licet diuerſo tpe præſtitum appareat. Et qa compromiſſum & prorogationes iudicant ut unum & idē, & nō ut actus diuerſi. ¶ Conſiderata tn̄ facti ueritate ɔ̄ria opinio tenenda eſt, ꝙ talis abſolutio minimè poterit ſibi prodeſſe. Nam in dictis ꝓrogationibus nō ſolū arbitri & partes ipſæ uoluerunt ſimplicē prorogationē facere, quinimmo expreſsè de nouo cōpromiſerūt. Quo † fit, ut nouū cenſeat cōpromiſſum, nec poterit iudicari ut ſimplex ꝓrogatio, & iurm̄ in iſto actu denuo præſtitum diuerſum iudicādū erit a primo: ut tradit Bar. in d. l. dies cautionis, in prin. in fi. uerbis. † & ſequit Ale. ibi col. 2. n. 8. ff. đ dam. infe. allegādo l. ſi cū dies, & c. fi. ex̄. de p̄ca. & ſequit Fely. allegādo Oldr. in conſi. 122. citato, in d. c. de cauſis, col. 1. n. 3. uer. ad idē adduco. Volētes nouū cēſeri cōpromiſſum, qn̄ appoſita apparent uerba p̄dicta, p q̄ iudicari non poterit facta eſſe ſimplex prorogatio, & iurm̄ ſolū p̄ſtitū in primo cōpromiſſo, nec expreſ ſe repetitū in ꝓrogatione, eſto ꝙ uideat idē, & nō diuerſum. † Ex quo pſumit repetitū, ſm deciſ. ſuperius allegatas, licet ī puncto iuris Soc. teneat ɔ̄riū cōſ. 99. Sereniſ. Rex col. 2. nu. 4. in 3. uol. ut ēt ſentire vn̄r Mod. allegātes cōſi. Bald. in d. c. de cauſis nu. 12. in fi. uerſi. ſed iſta, & in l. lecta, nu. 14. ff. ſi cer. pet. † Tn̄ ī præſentiarū omiſſa iſta diſcuſſione dico nos uerſari in caſu claro, ex quo in ꝓrogationibꝰ iurm̄ expreſsè fuit p̄ſtitū, & reiteratū ac repetitū, quo caſu diuerſum iudicādū eſt a primo, ut apertiſſimè dicit Bal. in d. c. uenerabilē, col. 4. uerſi. pone, & ſequit idē Fel. in d. c. p̄terea. n. 31. col. 2. uer. ad tex. in c. clericus, & ſen tit ēt Soc. cōſ. pal. n. 4. & Iaſ. ī d. §. & poſt operis n. 8. uer. ſed de fendendo, ubi allegādo Bar. ī l. fi. C. đ uēd. re. ciui. li. 11. dicit, ꝙ qn̄ ī iuro primo ɔtinet aliud q̄ in iſto nouiter poſito & p̄ſtito, ꝑerit penitus diuerſum, ꝓut ɔtingit hic, & dicet ſtatim. ¶ † Secundò iſtud deducit: qm̄ ɔ̄ria ſuperius allegata uolētia, cōpromiſſū & ꝓrogationē iudicari & cenſeri unū & idē ꝓcedūt, qn̄ prorogatio facta apparet durāte primo termino. Nā aliàs nō eēt prorogatio, ſed cōpromiſſū nouū, ut tradit in l. ſed ſi manēte. ff. de p̄ca. & ī d. l. ſi cū dies, ī prin. & p Bar. & Ale. nu. 2. & nu. 8. in all. l. dies cautionis, ī prin. ff. de dam. infe. & firmat Abb. in d. c. de cauſis, & ibi Fel. n. 3. & Mode. col. 3. nu. 2. allegātes deciſ. cor. & Lāfr. de Oria. ī trac. de arbi. col. 7. uer. ꝓrogatio ſuperiꝰ & Soc. d. ɔſ. 99. n. 2. & in caſu p̄ſenti ꝓrogatio prima facta p ipſas partes fuit lōgè poſt lapſum termini appoſiti ī cōpromiſſo, qui durabat p totū menſem Iun. & ꝓrogatio facta apparet. 26. menſis Auguſti, ɔn̄r ualere nō potuit ī uim ꝓrogationis. Nec dicat, ꝙ immo ꝓrogatio fuit facta ult. die mēſis Iun. & ſic in tpe. Nā aduertēdū eſt, ꝙ dicto die arbitri ſoli ꝓrogarūt, & nō ipſæ partes, q. arbitri, licet haberēt p̄tātē ꝓrogādi. Tn̄ † talis p̄tās in telligēda ueniebat, ſi partes ambę ɔſentirēt, uel ſaltē ſi ipſis partibus talis prorogatio fuiſſet notificata, & intimata p nūcium, uel p literas, ut in l. diē ꝓferre, in prin. ff. de arbit. & qa intimatio facta nō fuit, talis ꝓrogatio fuit & ē iudicāda nulla, licet arbitri hn̄ent p̄tātē ꝓrogādi, ut ē aperta deci. Bal. ī l. eos. §. apꝉos. C. đ appe. & plenè ꝓſequit Lāfr. de Oria. in d. trac. đ arb. col. 8. ubi alle. ɔſ. Bal. & alias deci. uer. & qn̄ appet. & uer. poterit quoque, & ē amplū ɔſ. in terminis. d. Frā. de Cur. 31. factū tale ē, & ɔſ. 32. Adiutoriū nr̄m, ubi ad id adducit ɔcor. deci. & q̄plures, & firmat Ale. ɔſ. 34. uiſo themate, col. fi. uer. hoc ꝓbat, ī 1. uol. & ſequit Soc. d. ɔſ. 99. col. 4. uer. ſi ergo nō ꝓrogarūt, ī 3. uol. & idē firmat Deci. allegādo alias deci. ɔſ. 39. iuridicā, col. 9. nu. 1.

9 Prout † ēt talis aſſerta ꝓrogatio fcā ab arbitris nō potuit ualere, qm̄ in ea apparet appoſitū maius, & lōgius tps q̄ fuerit primus terminus poſitus ī cōpromiſſo, arg. l. ſancimus. C. đ fideiuſ. Arbit. n. hn̄tes p̄tātē ꝓrogādi nō potuerūt in tale lōgius tps ꝓrogare, ut tradit Bal. ī c. fi. col. 9. uer. dubitat, ex̄ đ ɔſue. & ī ɔſ. ſuo alleg. p Lāfr. ī d. trac. col. 8. uerſ. ē aduertēdū, & ponit Fel. ī d. c. de cauſis, col. 2. n. 5. uer. 2. limita, cū alij alle. p Mod. Dec. ibidē

10 col. 2. n. 3. Prout † ēt talis ꝓrogatio in uim ꝓrogationis ualere minimè potuit, ex quo nō fuit ſimpl'r facta: ut fieri dēbat, ſed in ea apparet admixtū qd nouū, & nō qualitas, ɔn̄r ualere non potuit ī uim ꝓrogationis, ſed ſolū ī uim noui cōpromiſſi. Qualitas noua fuit ſupius adducta: qa đ nouo cōpromiſere, itē cōſiderādo pęne appoſitionē, q̄ ī cōpromiſſo ꝓ medietate veniebat applicāda camerę Bononi. Nec ī primo cōpromiſſo partes elegerūt tertiū, ꝓut ab ipſis expreſsè fuit electus ī ꝓrogatione. Et

11 † certiſſimū ē, ꝙ ſi ī ꝓrogatione apparet admixta qualitas noua, actus iſte ualere nō poterit ī uim ꝓrogationis, ut firmat Ange. ī d. l. ſed ſi manēte, & Bal. ī l. ſi a te. C. đ pact. inter emp. & uē. & tradūt doc. p gl. ibi ī c. hi q. col. fi. đ p̄bē. li. 6. cū alijs cū. p Ale. ī d. l. dies cautionis, co. pen. n. 9. & p Fel. ī d. c. đ cauſis, col. 2. n. 5. uer. 2. limita, & p Moder. ibi, col. 4. & 5. n. 13. allegātes ɔſi. Corn. & alias deci. Et optimè faciūt, q̄ tradit Soc. ɔſ. 87. p̄ēſatis his, col. pen. & fi. n. 9. & ſeq. ī 4. uolu. ubi ɔſiderat nouā diſpoſitionē induci p adiectionē alicuiꝰ qualitatis, & clauſularū nō ɔtētarū ī primo cōpromiſſo, p q̄ ab illo ur̄ receſſū: cū p adiectio

12 nē ipſarū nō poſſit ꝓrogatio diei ſimpl'r fcā. Et † ꝙ qn̄ partes eligūt tertiū, uideant p talē electionē nouū cōpromiſsū facere ē deci. Bar. ī l. ſi dn̄m rei, ī fi. ff. đ fur. fundātis ſe, arg. l. Celſus. ff. đ arb. ſed melius facit. l. ſi unus. §. princip'r, & ī ver. ſeq. eo. ti. & ibi Bar. expreſsè ſentit, ꝙ ſi poſt primū ɔpromiſsū partes elegerūt tertiū, ille electus erit arbiter, & dicet nouū cōpromiſsū factū p talē electionē, ut dicit Ale. ibi ī addi. allegādo Bar. ī d. l. ſi

13 dn̄m. Accedat † inſup alia ꝓrogatio fcā p ipſos arbitros uſque ad diē. xv. Septēbris minimè partibꝰ intimata, q̄ nō potuit ualere in uim ꝓrogationis: nā eſto ꝙ ipſis arbitris p partes fuiſſet data p̄tās ꝓrogādi, illa dēt intelligi de pri. uice tm̄, & ſic de prima ꝓgatione nō aūt dēt extēdi ad 2. & 3. ſm Bal. ī c. olim ex literis, col. 2. de reſcr. & in c. fi. col. 10. in fi. de ɔſue. & tenet Lāfrā. ī d. trac. đ arbit. col. 8. uer. ſinaūt fuerit, allegādo Spec. iſtud dicētē, ut ibi p eū, & tenet Fel. in c. fi. n. 3. ex̄ de treg. & pa. & in c. licet. il 3. nu. 6. de teſti. & Iaſ. in l. duob. reis. §. ſi ei q. n. 3. ff. de iu. iur. & Moder. in l. cū ꝓ eo. nu. 4. C. de ſentē. q̄ ꝓ eo qđ inte. Patet igitur aptiſſimè ex deductis, tales ꝓrogationes nō potuiſſe ualere in uim ꝓrogationis, ſed ſolū in uim noui cōpromiſſi, ex quo neceſſariò inſert, tales actus fuiſſe diuerſos, & nō ɔtinētes idē, nec eſſe depēdētes a pri. cōpromiſſo, & iō đ eis iudiciū erit faciēdū uti de actib. diuerſis & ſeparatis. Et ɔn̄r iuram. per ipſas partes p̄ſtitū ſeparatim, & p̄ciſē ſup dictis actibꝰ ſeparatis eſſe iura penitus ſeparata & diuerſa. Quibus ſtātibꝰ abſolutio a iuro obtēta nō poterit ꝓdeſſe illā obtinēti, ex quo fuit & ē ſub

14 reptitia & q̄ plures patit defectus. ¶ † Ruit. n. & pri. nā omiſſo illo art. an potuerit ɔcedi parte nō citata, uel ne, illud uerū eſt, ꝙ ɔceſſa nō p̄miſſa cauſæ cognitione eſt nulla: ut tradit Pet. de Anch. ɔſ. 194. p̄dictis ſubtiliter. in prin. allegādo nota. p doct. ī c. eccleſia Sāctæ Mariæ. de ɔſtitu. & ibi poſt alios tāgit Fel. col. 8. & 9. uerſ. 13. nu. 19. ubi quāplures ɔcord. adducit, ꝓut facit Socy. cōſ. 115. circa uerſi. p̄terea nota. in 1. uol. & diffuſius idē Socy. filius cōſ. 59. in cā nobilium. in 3. uolum. col. 4. uerſ. preterea in petitione, & colum. 5. uerſi. poſtremò non omitto, nume. 16. uerſi. ex pluribus, cōcludit, abſolutionē a iuro ɔceſſam nō p̄miſſa aliqua cauſæ cognitione, & ſic præcipitāter nō ualere, nec prodeſſe, & hoc idē firmat Franc. de Curt. conſi. 44. ſup cōtingentia, col. 7. uerſ. aggrediendo, & col. fi. & conſ. 65. cart. antepe. & pen. uerſi. contra has. & Corne. conſil. 6. in hac, in litera

tera Y.in 1.uol.& in cõſ.45.in hac,col.fi.in 2.uol.& ĩ auctẽ.ſa
15 craméta puberũ.C.ſi aduer.uend.† Secũdò ruit. Nã per ipſas
partes inter alia præſtitũ fuit iurm̃ de non petenda abſolutio-
ne a iur̃o,quo caſu abſolutio ꝯ tale iurm̃ obtenta nihil operat̃.
Nã prius debebat peti ralaxatio ab iſto iur̃o præſtito de nõ pe-
tendo abſolutionẽ tanquã principale & præſtans originem &
aditũ ad alia,ut tradit Bal.in repe.l.2.ff.de iur.iu.car.9.uer.&
quò ad primã,& Roma.cõſ.327.ĩ præſenti ꝯſultatione.ĩ prin.
& cõſ.379.circa primũ.& latè proſequitur iſtud Fel.adducens
alias deciſi.in c.debitores ď iur.iu.col.pen. uerſi.3. q̃ro.n.10.
& in c.conſtitutus,col.7.de reſcr.& idẽ facit Socy.in d.ꝯſ.59.
in 3.uol.col.3.& 4.uerſi.capio.2.difficultatẽ.& Fran.de Curt.
in d.cõſi.43.col.8.& 9.& tradunt do.Ant.& alij Cano.in c.1.
de iur.iu.& ſm̃ iſta fuit iudicatũ in ſacro cõſil.Nea.ut eſt uide
re in deci.eiuſdẽ ꝯſ.120.in cã,col.3.uerſi.tñ ſi ſummo Pontifi
ci,& in deciſi.eiuſd.conſ.30.fuit dubitatũ,in fi.ubi ꝯcluditur.
ꝙ ille,qui non petit abſolutionẽ a iuram.de non petendo abſo
lutionẽ,nihil agit,licet eã petat ab alio iura.& ſi ita,& ſub hac
forma non petit, periurus efficitur. Et quia abſolutio non ap-
paret præſtita ab iſto iuram.certũ eſt,obtinentẽ illã ab alio iu-
ra.ꝯueniſſe iſti, & effectũ fuiſſe periurum, ut patet ad ſenſum,
16 † Cui piur̃o alia abſolutio ꝯceſſa minimè opitulatur, ut dicit
Federi.de Sen.ꝯſ.301.factũ proponitur, & Ioa.And.in d.c.de
bitores,ſuper gl.penul.in fi.& Fely.poſt alios in c.1.de iur.iu.
nu.26.ubi aſſerit hãc eſſe cõem,& tradit Alex.ꝯſ.17.in 2.uol.
& Cor.d.cõſ.6.in 1.uol.col.pen.in prin. & Soc.d.ꝯſ.59.n.14.
17 & hr̃ in d.deci.cõſ.Neap.220.col.pen.in fi. Præterea† aſſerta
abſolutio nõ debet eſſe in ꝯſideratione, nã ſolùm obtenta fuit
ſup pri.cõpromiſſo facto inter ipſas partes die xix. Maij. & ad
illud tm̃ apparet, & fuit limitata & relata, ꝯñr nõ fuit cõceſſa
ab alijs iur̃is expreſsè præſtitis ꝑ ipſas partes ſuper alijs proro
gationibus per eas ſuperius factis, & ideo limitatũ effectũ ad
illud ſolum iura.producere debet, uulg.l.in agris.ff.de acqui.
rer.domi.nec extẽdi debet ad iura.ſeparata appoſita in proro-
gationibus.Quæ ꝓrogationes nõ potuerũt ualere in uim ſim-
plicis prorogationis,ſed ſolùm in uim noui cõpromiſſi,ut de-
ductũ fuit ſuperius.Et abſolutio a iuramen.obtineri debuit ẽt
ab iſtis,& licet obtẽta ſit ab illo primo,referẽda nõ eſt ad iſta ſe
parata & diuerſa,de quibus nulla facta eſt mẽtio,nec explicita
nec implicita. Vñ abſolutio obtẽta tanquã ſubreptitia & nul-
18 la nõ eſt in ꝯſideratione.Ab † oĩb.n.iuram.debuit obtineri ex
quo debẽt eſſe tot relaxationes,quot ſunt iuram.ut tradit Bal.
in d.repet.l.2.car.præall.uerſ.quò ad pri.& idẽ Bal. & Imo.in
l.hæc ſcriptura.ff.de cõd.& dem.& Lud.Rom.præall.ꝯſ.327.
in præſenti,& refert & ſequit̃ Felyn.in d.c.debitores.col.pen.
uerſi.3.quæro,nu.10.ꝓut ẽt facit Socy.d.ꝯſ.59.ĩ 3.uol.col.4.
nu.10.& ſeq.ꝯcludentes ab oĩbꝰ iuram.requiri relaxationẽ ex
plicitè,ex quo nõ ſufficeret implicitè,per relationẽ ac ſcriptu-
ras,& ita in facti cõtingentia fuit aliàs iudicatũ, ut traditur in
præallegata deciſ.cõſ.Neapo.220.col.3. uerſi.fuit per oẽs,ubi
poſt alios ibi allegatos ꝯcluditur, neceſſariũ eſſe ad hoc: ut ab-
ſolutio teneat,narrari ſingula & ab oĩbꝰ iurã.p̃ſtitis impetrare
19 abſolutionẽ,ex quo obtẽta ab vno ſolo minimè ꝓdeſt. Et †in
fine ibi dr̃,neceſſariã mentionẽ eſſe faciẽdã de ratificationibus
factis ad actũ pri.maximè qñ illũ ualidãt,ut eſt in caſu præſen
ti,aliàs abſolutio obtẽta dicet̃ obreptitia & in nullo obſtabit.
Et cõprobari iſta poſſunt: nã abſolutio obtenta ab excõicatio-
ne nõ ꝓdeſt,qñ in ea non ſunt expreſſę oẽs cauſæ,ꝑꝑ quas fuit
excõicatus,ut tenet gl.1.& ibi Abb.nu.3.& alij. ſcribẽ. in c.ex
parte,de offic.ordi.& refert Bal.in l.eã quam.C.de fideic.col.
12.uerſ.ſed pone quidã,& Fely.in c.poſtulaſti.col.3.ĩ fi.n.11.
20 ex̃ de reſcr.Nam † ſubreptitia eſt, ſi cauſæ oẽs nõ exprimũtur,
& ſi ſolùm cõceſſa eſt una abſolutio ad illã tãtùm reſtringitur,
ut dicit Abb.& Fel.in c.cum pro cauſis,in fi.de ſent.excom.al-
legando alias deciſi.Et tãquam ſubreptitia nõ proderit,ex quo
remanet excõicatus pro alia: ut in d.c.cũ pro cauſis,& expreſ-
sè firmat Fely.poſt Imo.in c.quod ſup his, ex̃ de fi.inſtr.col.4.
nu.11.uerſi.in gl.pen.ita erit in caſu præſenti in iſta abſolutio
ne ſubreptitia obtenta ab uno tantùm iur̃o ſuppreſſis alijs, eo
maximè cũ ab illo pri.compromiſſo,& ꝯñr a iur̃o fuerit receſ-
ſum,& deuentum ad alias prorogationes iuratas ſolũ ualentes
non in uim ſimplicis prorogationis,ſed noui compromiſſi,ut
21 deductũ fuit ſuperius.¶ † Et de iſtis nullitatibus abſolutionis
prædictæ cognoſcere poteſt iudex laicus & eã reijcere, ut tra-
dit Pet.de Anch.conſi.382.retento ordine,cũ al
Fely.in c.cũ ſit,col.5.de fo.cõp.& in d.c.1.nu.1
22 d.deciſ.cõſ.Neap.220.col.2.verſ.4.fuit dubitat
cum ipſe dominus iudex uideat talem abſolutio
ſè,& ad ſubterfugiendum obtentam, uideat ẽt p
ſolutionis iam decurſum pẽdẽte adhuc iſto incid
liditate dictæ abſolutionis,cogere poterit partem
uere ad ſoluendũ,ut eſt deciſi.conſi.Neap.præall
ubi allegando Hoſt.& Petr.de Anc.dr̃ ita fuiſſe p
tẽtum.Patet igitur ex deductis talem abſolution
legitimè obtentam nõ eſſe cõſiderandam,& ꝙ in
conſequenter audiri nõ debet,& cogi debet adi
23 in laudo prolato continentur.Nec† non ad obſ
mẽta p̃ſtita: cũ ſeruari poſſint ſine interitu ſalutis
d.c.debitores,& in c.cũ ꝯtingat,eo.tit.ĩ c.licet m
24 libr.6. Et † eo magis cũ ſit periurus,& infamis,
audiendus,ad plenè tradita ꝑ oẽs per illũ tex.u
quis maior.C.de tranſac.cũ concor. Pariſiu

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio iuram. malè petita nihil prodeſt.*
A pari procedunt, non petere, ſeu nulliter petere.
2 *Abſolutio à iuram. infra quot dies eſt petenda ſtan*
debeat reclamari infra tot dies.
3 *Non eſt uera opinio Bologni. circa iſtud.*
4 *Quod ſequitur ex uerbis expreſſis pro expreſſo hab*
6 *Stat. non debet interpretari, ut de uento ſeruiat.*
5 *Quod colligitur, & infertur ex uerbis, pro expreſſ*
7 *Quod colligitur ex mente expreſſum iudicatur.*
8 *Stilus obſeruandus, & nu. 17. 18. & 19.*
9 *Laudum exequendum eſt etiam quò ad pœnas.*
10 *Stat. Bonon. de præceptis fiendis, qualiter intellig*
11 *Mens ſtatuentium potiſſimum conſideranda.*
12 *Alternatiua reſoluitur quandoque in coniunctam*
13 *In ſtatutis contrarijs ultimum debet attendi.*
14 *Debent ſtatuta contraria ad concordantiam redu*
15 *Reclamatio à laudo infra quot dies concedatur.*
16 *Antequam reclametur, obtineri debet abſolutio*
17 *Stilus curiæ habet uim legis.*
19 *Item facit ius.*

CONSILIVM XLIII

Abſolutio A iura.prima uice per ad
ta nihil profuit,nec aliqu
uorẽ potuit operari, ex eo quia illegitimè,& inep
ro fuit petita: ut oſtenſum fuit in conſi.& iudica
1 de ac ſi petita non fuiſſet.† Cum a pari procedan
uel nulliter,& ineptè,ut tradit gl. ordinaria mag
tenus,in prin.quam ad hoc notat ibi Bal. & oẽs l
prin.ff.de oper.no.nunci.& Iaſ.poſt alios ibi n.1
ra,& deciſ.plures ad id cõcor.& Idẽ facit Iaſ.poſt
tex.in l.quoties.ff.qui ſatiſda.cogan.Alia abſoluti
ce ꝑ ipſos petita eodẽ morbo laborat,quo prima
nuliter,& illegitimè a periuro apparet euidente
ſingulis diſcuſſum fuit in conſi.ꝯñr iudicanda,&
perinde,ac ſi petita nõ fuiſſet,ut dictũ eſt, quiã
dãt.Prout ẽt iſta ultima nihil poterit prodeſſe ex
ret petita lõgè poſt decẽ dies ꝯtinuos a die laudi
tiæ habitę,ut diſponit ſtatutũ ſub Rub.de cã redu
bitriũ boni uiri,uolẽs reductionẽ ad arbitriũ bo
tẽdã ĩ.decẽ dies ꝯtinuos immediatè ſequẽtes a di
& ꝙ nõ currãt durãte iudicio corã iudice eccleſi
2 ſolutione a iur̃o p̃ſtito ĩ ꝯpromiſſo.† Apertiſſimè
bis innuẽs talẽ abſolutionẽ petendã eſſe ĩ.dictos
poſt,ut in ſimi.tradit Lud.Rom.cõſi.9.ꝙ pars cõ
ferè in terminis caſum nr̃um determinat,quẽ re
Lud.Bolog.cõſi.28.ut in præſenti cõſultatione,
ſucceſſiuè pro confirmatione,in quo cõſi.abſolu
ĩ.x.dies,ut ipſe Bolog.apertè firmat col.pen.& fi.
3 tẽ,& uerum ſenſum p̃dicti ſtat.†Et licet ipſe Lud.
col.2.uerſi.a die ergo relaxationis dicat,præſens
figere diẽ ad petendũ relaxationẽ a iur̃o,& ꝯñr
manere in diſpoſitione iuris cõis,tãquã caſus om
terius adducẽdo. Tale dictũ minimè ſatisfacit,

pcedere põt, ex quo expressè repugnãt uerba, sensus, & mens dicti statuti uolentis,& disponẽtis,talẽ petitionẽ,& relaxatio ẽ a iuro fieri debere ĩ.x.dies,consequenter nõ põt dici istud uisse omissum,& sic remãsisse in dispositione iuris cõmunis, ut dictant iura uulgar. sed expressum. † Nã qñ aliquid sequit' x eo,qđ reperitur uerbis expressis,illud,qđ sequitur, ꝑ expre- ꝓ hr̃,ut tradit in l.iam hoc iure.ff.de uulg.& pup.& no.Bald. n l.1.col.fi.C.de his qui añ aper.tab.& tradit Deci.consi.15. ꝑ pro tenui.col.fi.n.6. Et ẽt quia expressum dr̃ illud,qđ infer ur & colligitur ex uerbis,ut no.Bal.in l.ad probationem.la.1. C.de proba.Ang.& alij scrib.in l.prætor ait. in prin.ff.de ope. o.nunc. cũ alijs allegatis per Deci.cosi.68.ꝓ resolutione col. .nu.3.† Et ex uerbis dicti statuti limitantis tp̃s reclamandi & olentis non currere illud durante iudicio super absolutione pertissimè sequitur,& infertur, absolutionẽ esse petẽdã infra ecẽ dies concessos ad reclamãdũ.† Nam aliàs statutum serui et de uento circa tp̃s limitatũ,& nihil operaretur,ut in si.tra- it Alex.consi.24.animaduersis.col.4.nu.14.in 2.uol.Et † sa- s istud expressum etiã dr̃ considerata mente, & sensu statuen um,q̃ si de hoc fuissẽt interrogati utiq; uerbis expressis istud lẽ disposuissent,& ꝯñr haberi debet pro expresso: ut est gl.or inaria,quã oẽs ibi sequunt', maximè Ias.allegans alias decisi. oncord.in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.ꝓ qua bene facit tex.in l. itius.§.Lucius.ff.de li.& posth.& ibi ẽt not.doc. & facit l.fi. .eo.titu.ubi etiã doc.tangunt,& ponit Alex.consi.144.Viso hemate,in fi.ĩ 6.uol.† Præterea ꝙ hoc sit uerũ, adest stilus cu iæ Bono. iam productus expressè dictans talẽ absolutionẽ pe endam esse ĩ.x.dies numerandos a die laudi lati, seu eius sciẽ iæ,qui stilus pro l.habetur, & obseruãdus est, & oẽm penitus ollit dubitationẽ,ut statim dicetur.Ex quibus sequitur, talem etitionẽ absolutionis ultimo loco ꝓductã non debere attẽdi õnibus,quibus supra,nec in aliquo prodesse aduersantib⁹, po issimũ cũ petita fuerit longè post tp̃s a statuto limitatũ ad illã etendam.Infertur ẽt,& necessariò, ꝙ laudũ latum trãsiuit in em iudicatam, ut disponit statutũ prædictũ, ex quo ĩ.x.dies on fuit ab eo reclamatum,nec petita absolutio a iuro & cõse uenter dẽt executioni demandari,ut ẽt disponit aliud statutũ ub Rubr.de præceptis fiendis,de quo meminit Alex.cõsi.83. nterrogatus sum,in principio in 5.uol.† Nedum quò ad prin ipaliter disposita,& ordinata in dicto laudo, super quib⁹ uer ebatur principalis controuersia,sed ẽt quò ad pœnas conuen ionales : cũ fuerit per aduersantes ꝯuentum, ut per illũ textũ radunt oẽs in c.dilecti.eẋ de arbi. & plenè prosequitur Alex. onsi.135.circa primã,col.4.& duab.seq.nu.13.& seq.alijs in .uol.¶ Nec istis habet obstare prædictũ statutũ, de præceptis iendis,uersi.& nisi,ubi uĩ innuere,ꝙ antequã sit facta exequu tio laudi põt reclamari,& pendente iudicio reclamationis im pediri debet exequutio. Et ꝙ reclamatio põt fieri post decem dies per illa uerba, uel qñcunque de iure, uel ex forma statuti potuerit: cũ in alternatiuis satis sit, vnam partẽ uerificari.l.hęc uerba,ille aut ille.ff.de uerb.sign.de qua parte statuti meminit Ale.consi.63.In cã,col.2.uersi.præterea statutũ,in 3.uol.Nam aduertendũ est: qm̃ si hmõi intelligentia admitteretur, seque- retur,tale statutũ ꝯriari alteri statuto præall.subseq̃ti posito sub rub.đ cã reductionis ad arbitriũ boni uiri,qđ disponit,lau dum trãsire in rẽ iudicatã, dr̃e exequi,si ab eo nõ fuit reclama tũ ĩ.x.dies a die prolati laudi,seu sciæ ipsius. † Et iõ,ut hãc ꝯ- rietatẽ euitemus,non erit inconueniens dicere,illam alternati uam, de iure,uel ex forma statutorũ, de qua in d.stat.de præce ptis fiendis,resolui in copulatiuã,ut etiam uidemus istud fieri rõne ꝯrietatis euitandæ & absurditatis tollendæ,in l.sæpe.ff.đ uerb.sign.† Et etiam ut deseruiamus menti disponentis & sta tuentis,ut in simi.traditur in l.utrum.§.fi.ff.đ reb. dub.& in l. Lucius la ij.ff.de hær.insti.& apertius in l.generaliter.in prin. C.de insti.& subst.† Quibus in locis alternatiua resoluitur in coniunctam,& ut deseruiatur menti disponẽtis, & ut euitetur ꝯrietas.Et si dicere uolumus stat.prædicta ꝯriari,certè attende re debemus ultimum sub rub.de causa reductionis. † Vt aper tè tradit Bar.allegando Dyn.& Cyn. & alia iura,quem omnes * cõiter ibi sequũtur, in l.oẽs populi, col.12.uersi.circa.4.nu. 35. ff.de iu.& iur.† Ne tñ dicamus statuentes fuisse cõtrarios melius erit,dictam alternatiuam resoluere in copulatiuã,ut di ctũ est,uel alia distinctione dicta sta.ad concordiam reducere, ut in simi.traditur in §.quibus,in 1.cõsti,C.& in l.1.C.đ inof- fi.dona.& per Bar.punctaliter in d.l.oẽs populi,uersi.& num. præalleg.ubi Alex.& alij adducunt ad id decis.concor.Cõcor- dantia aũt erit huiuscemodi,ut stat.de pręceptis fiẽdis in uers. & nisi,procedat,qñ nullum fuit appositũ iurm super compro misso,ut apertè istud ibi colligitur,ex quo de iuro nihil penit' dr̃.At stat.de cã reductionis ꝓcedat, qñ cõpromissum fuit iu- ratum,ut expressè indicant uerba prædicti statuti uolentis isto casu,& reclamationẽ a laudo, & petitionẽ absolutionis a iuro debere fieri ĩ.x.dies.Et ꝙ si ĩ.tale tp̃s non apparet facta, & pe- tita,ꝙ laudum transeat in rem iudicatã,& possit exequi.Prout ẽt possumus considerare,ꝙ in terminis præsentis difficultatis ex forma statuti post decẽ dies non põt reclamari, ut in dicto

15 stat.de causa reductionis. † Nec etiam de iure cõi,ꝑp uires iu ramenti,quod operatur,ut stãdũ sit laudo, & compromisso, si prius non est petita,& obtenta absolutio a iuro, ut dicit dictũ

16 stat.De causa reductionis.† Et de iure cõi,ſm magis coẽm añ quã reclametur,prius habenda est absolutio a iuro, ẽt si laudũ esset iniquũ,ut ꝓbatur in c.2.ibi,prius absolutas, eẋ đ arbit.& firmãt scrib.oẽs ibi maximè Imo.col.1.ĩ fi.& apertius col.pen. in fi.uersi.in gl.fi.ibi restituas,Imo.in c.quintauallis.eẋ de iure iur.col.mihi 33.nu.46.ubi adducendo Pet.de Anch.in dispu. sua,cum C.laicus,& cõsi.Fed.de Sen.dicit,absolutionẽ debere præcedere,& Abba.ibi col.17.uersi.& si iuratum,idem sequit' & apertius consi.suo.8.in 2.uol.& Bal.in rub.C.de re.permu. q.penul.& alij doct.relati per Cano.consil.27.in 1.uol.col.5. uersi.tñ qa,& uersi.seq.in 4.uol.& in consi.71.ꝙ non ualeat,ĩ fi.& consi.seq.col.2.uersi.qđ quidẽ,in 3.uol.& tradit Fran.de Cur.cons.42.sup præmisso,col.3.& alijs seq.maximè col.pen. in.1.uol.& consi.17.Ponderatis,col.2.n.9.& seq. & consi.53. uisis,col.2.& ferè per totum.in 3.uol. & cons.66.uisa,nu.8.& 9.in 6.uol.& tradunt doc.maxi.Fely.in c.1.& in c.debitores.đ iureiu.& Deci.consi.180.uisa renuntiatione, col.5.uer.ex qui bus manifestè patet,& consi.203.ut uera,col.fi.cum alijs con- cor.quæ adduci possent.¶Postremò oĩs ambiguitas sublata est, ꝑ cõem stilũ iam deductũ disponentẽ.Laudũ transire in rẽ iu- dicatã,& ipsius executionẽ posse peti,si ĩ.x.dies continuos nu merandos a die laudi prolati,uel eius sciẽ non fuit petita habi litatio a iuro & illa habita,& obtenta postmodum non fuerit reclamatum coram D.Vic. D.Potestatis &c. quorum aliquod legitimè & formiter minimè factũ apparet per aduersantes,&

17 iõ laudũ exequendũ erit reiectis quibuscunque.† Stilus enim curiæ uim legis obtinet,& pro forma hr̃,ſm Cy.& Bal.in l.1.ĩ

18 fi.C.q̃ sit longa cõsue.& in l.de quibus.ff.de legib.† Et iste sti lus dẽt attẽdi,ſm Bar. in l.iurisperitos.ff.de excus.tuto.& in l. 3.ff.de testib.& gl.fi.in l.cũctos populos.C.de sum.trin.& fi.

19 cat.& per Abb.in proœ.Gregoria.† Et ꝙ talis stilus faciat ius hr̃ in c.ex literis,de const.& ꝑ Rot.in nou.decis.11.col.fi.cum alijs alleg.per Felyn.in c.2.col.8.& in c. super literis.col.6.de rescr.& traditur in dec.consi.Neap.135.Quidã Venetus,uers. dicebant alij.Nec dicatur,talem stilum non debere attendi,cũ contrarietur stat.ut expressè disponunt alia statuta.Nam stilus iste minimè contrariatur stat.quinimo collectus fuit,& obser- uatus ex uerbis,& mente stat.prędicti,ut fuit superius oñsum. Et istis consideratis,reiectis oppositionibus,& cauillationibus aduersantium,executio dicti laudi petita retardanda minimè erit in oĩbus,prout petita apparet. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Scriptura priuata recognita plenè probat.*

2 *Excipiens debet suam exceptionem probare, quia in ea ut actor consideratur.*

3 *A laudo potest reclamari, & illud potest dici nullum.*

4 *Periurus non est audiendus.*

Non põt quis uenire contra compromissum, & laudum iuratum. Fallit, quando adest dolus, seu enormissima læsio, & nu.7.& 8.

5 *Iuramentũ super uno capitulo præstitũ, non extenditur ad aliud. Mandatũ ad cõpromittendũ, non censetur datum ad iurandum.*

6 *Compromissum & iuramentũ sub cõditione præstitũ, nõ sortitur effectum conditione non impleta.*

9 *Non obstat iuramentum, nec tanquàm periurus potest quis repel li, quando fuit admissus ad probandum, & iam probauit, ad- uersario nihil dicente.*

10 *Multa impediuntur fieri, quæ iam facta tenent.*

11 *A laudo*

11 A laudo seu arbitramento ad quem iudicem sit reclamādum, & alijs sequen.
Non.n.semper ad iudicem rei, sed quādoque ad iudicem actoris.
12 Arbitramētū est quædam transactio, & amicabilis compositio.
13 Et quid si extat.Stat. ꝙ laudum habeat executionem paratam.
14 Et quid si iurisdictio fuit prorogata.
15 Procurator potest iurisdictionem prorogare.
16 Snīa potest reddi nulla ex defectu citationis, & iurisdictionis.
17 Stat.loquens de habitante citādo,in qua habitatione uerificetur.
18 Sententia potest reformari, & confirmari.
19 Laudum est nullum, si fuit latum non uerificata conditione, sub qua fuit factum compromissum.
Si compromissum fuit factum, si partes eßent discordes, ut ex eo possit sequi sententia,& laudum, constare debet de discordia.
20 Nec de tali discordia stādū ē aßertioni arbitri, seu arbitratoris.
21 Et si in casu discordiæ eligendus est tertius,ille tertius nulliter iudicat, si prius non constat de discordia.
22 Confessio procuratorum de hac discordia non probat eam.
Confessio procuratorum non nocet principalibus.
23 Laudum nullum redditur ex defectu potestatis.
24 Nullū est, quādo fuit latū ultra illud, quod fuit compromissum.
25 Compromissi uerba strictè sunt interpretanda.
26 Compromissum non debet extendi, nisi ad specificata.
27 Et idem etiam si fuisset iuramento uallatum,& nu.37.
28 Nullitas ex defectu potestatis nunquam dicitur exclusa, etiam si statutum nullitatem tolleret.
29 Et etiam si fuit promissum, non posse de nullitate dici.
30 Laudum nullum non uenit appellatione laudi.
31 Nec aliquem effectū producit,nec debet exequi,& n.32.& 61.
32 Etiam si fuisset iuramento uallatum, & nu.46.56.& 62.
33 Arbiter non potest bis laudare,si non fuit ad id data potestas.
34 Et maximè postquam fuit sibi inhibitum.
35 Procurator constitus ad compromittendum non potest super compromisso iurare,nec renunciare enormissimæ lesioni, & nu.40. 41.& seq.
36 Potestas data procuratori ad faciendum oēs actus &c. ad quos extendatur, & nu.38.39.& 50.
Generalia uerba restringūtur ad similia,& habilia.n.38.et 39.
40 Notarius non debet apponere iuram.etiam si esset solitū,nisi sit præstitum.
41 Ad iurandum requiritur speciale mandatum.
42 Notarius intelligitur rogatus apponere clausulas solitas & consuetas, & quando nu.44.
43 Debet tamen illas apponere, dum actum est in fieri, & non postquam est perfectum & uulgarizatum.
45 Non entis nullæ sunt qualitates.
47 Laudum iniquum, & re ipsa dolosum, & continens enormissimā læsionem non firmatur iuramento.
48 Iuramentum non supplet hos defectus.
49 Impeditur laudi executio propter læsionem enormissimam.
50 Potestas data ad iurandum, non dicitur data ad iurandū, de non dicendo læsionem enormissimam.
Renunciare læsioni enormissimæ est donare.
51 In mandato quantuncunq; generalissimo non includitur potestas donandi.
52 Petenda est absolutio a iuramento,quādo fuit renunciatum illo præstito, & nu.53.
54 Fallit, quando nullum fuit præstitum iuramentum.
55 Mandatum ad compromittendum est separatum ab illo, ad iurandum, & similia.
Non fit extensio ad dissimilia, & separata, & non connexa.
57 Exceptio periurij debet opponi, aliàs illi uidetur renunciatum, & nu.9.& 10.
58 Reclamatio ad arbitrium, & ex laudo infra quantum tempus debet proponi.& nu.59.60.63.& 64.
60 Reductio impedit executionem laudi.
63 Statutum cuius loci debeat attendi.
65 Reductio a laudo coram quo sit petenda, & nu.11.
66 Et quid si extat statutum, ꝙ laudum exequatur ut sententia aliorum, & seq.& nu.14.& 73.
67 Et quid si ex laudo oritur actio.
68 A pari procedunt, quòd oriatur ex eo actio, uel quòd statutū concedat executionem illius.& nu.8.

Statutum debet intelligi secundùm ius cōmune,& ... nus lædere,& nu.70.
71 Et in illis stricta debet fieri interpretatio.
72 Statutum uolens ex laudo actionem oriri, quando ... in fauorem rei, & nu.79.
74 Statutum prædictum an solum procedat, quando ... cessa potestas arbitro, & quid si fuit concessa p... 82.83.& 84.diffusius.
75 Statutum loquens in materia iuris communis de... illi aliquid addat.
77 Equalis debet fieri determinatio, quādo diuersa... assignari, & nu.78.
81 Reus absolutus facilius cōsequitur executionē, qu...
84 Arbitri iuris, uel electi uirtute statuti differun... electis.
85 Snīa iudicis reductionis ex defectu citationis re...
87 Itē & ex defectu cōtestationis litis, et quādo istud...
Corā eo seruādus est ordo iudiciarius, et quādo id...
88 Citatio contra contumacē, & absentem qualiter ... sententia ualeat, & processus.
89 Contra contumacem potest procedi ad diffinitiua... pellationis.
91 Sententia potest dici nulla, & iniqua ex defectu p...
Iniustitia manifesta æquiparatur nullitati.
92 Dolus arbitri non potest probari ex nouiter dedu... ductis.
93 A sententia iudicis reductionis, potest appellari.
94 Sententia arbitri, seu arbitratoris, quando, & q... ci iniqua, ex probationibus nouis, uel solùm e... productis, & nu.92.93.95.& 96.
94 Recipiuntur probationes nouæ etiam non probat... ad detegendum iniquitatem laudi & dolum re i... simam læsionem.
95 Non dicuntur nouæ probationes illæ productæ co... non fuerunt in scriptis redactæ.
96 Per nouas probationes, & ueras potest reformar... iudicem reductionis, si fuere factæ coram iudice...
97 Iudex aditus per uiam appellationis a sententia ... nis, potest pronunciare super nullitate procedent... testatis.
Laudum nullum non indiget reductione, & quand... nifestum & euidentem excessum.
98 Pro laudo regulariter præsumitur.
Fallit quando fuit ab eo proclamatum, & pendet ...
Et idem quando fuit pronunciatum nullum, & i...
Et idem quādo nō est antiquū, sed recens, & de re...
99 Sententia lata super eo, quod non fuit petitum, ...
100 Fallit, quando lata fuit super prosecutis.
101 Idem & quando adest petitio tacita, seu implicit...
102 Vel quādo profertur super illis, quæ essent de natu... uel illis correspondentia, aut annexa.
103 Item & alijs pluribus casibus.

CONSILIVM XLV.

1 Satis Cōcludēter † dn̄s Gaspar Gētilis, q̄ pet... sta ei⁹ aduersario, deduxit iā & ꝓbauit ... ꝓductas,& a dict.Ioā.Baptista manu ꝓpria scripta... recognitas,ut p illū tex.tradit Bar.ī l.Publia.ff.dep... de indebito.ff.de ꝓba.& firmat Bal.in l.fi.C.si ce... alij oēs ī l.admonēdi.ff.de iu.iur.& p Fel.in c.2... Gasparis o...
2 fid.inst.cū si.¶ † Nec intētioni ipsius d. ... ipsum Io.Bapti... ceptiones allegatæ & opposite per ipsum ... fungat uice actoris... las minimè ꝓbauit,& cū in eis ... ff.d prob. necess... ceptio.l.ī exceptionibus.in prin. ... c.dilecti.ibi, opport... uerificare.d.l.ī exceptionib⁹& ... nō appareāt ī nullo... ex̄ de exceptio.& cū uerificatę ... Gasparē. † Minus ...
3 petitis,& ꝓbatis, per ipsum d.Gasparē ... q̄m fuit & ē ... dū,seu arbitramētū ꝓlatū Ferrariæ: ... & d̄mū d... sè ꝓmulgatū,& ab eo extitit reclamatū, ... læsionē ipsius ... & iniustū,tāq̄ ꝯtinēs enormissimā ... Gasparis ꝯpro... oīa a iure pmissa intētionē ipsius d. ... in l.ita de... p oēs scriben.p illū tex.ī c.2.ex̄ de arb.& ... in c.quinta... l.arbitrorū.C.eo. & iuxta plenè tradita ... arbitrorū.ff.... iu.iur.p Bar.& alios ī l.si societatē.§.arbitrorū...

cor. ¶Et ulterius minimè habet obstare illud, quod ex aduer-so dr̃,ipsum D.Gasparem, non potuisse reclamare a d.laudo, seu arbitramento pp iurm̃ præstitum,a quo non fuit tunc tpis petita & obtenta aliqua absolutio.Consequenter† tanquam ꝑiurus minimè erit audiendus.l.si quis maior.C.de transac.cũ alijs traditis in c.1.& sim.ex̃ de iu.iur.Nam aduertendum est, ipsum D.Gasparem nullum unquam pręstitisse iurm̃.Et† licet mandatum dederit ad lites,& causas mouendas ꝯ d.Io.Baptistam & ad iurandum de calumnia, tñ tale mandatum nõ fuit præstitum ad iurandum, & obtemperandum laudo, seu arbitramento,& cum mandatum solùm fuerit datum ad iurandũ da calumnia,illud minimè extendendum est, vt datũ videat̃ ad standum laudo,& arbitramento cũ appositione iuri, valde .n.ista inter se differunt & ꝯnexa minimè sunt, & uno mãdato non includit̃ aliud,cũ ẽt unum nõ dependeat ab altero,ad no ta.in l.diligenter.ff.manda.& in c.cum olim,de offi.delega. & in c.cum dilecta,de rescr.Et esto,ꝙ D.Gaspar mãdatum dederit ad compromittendum,non tñ apparet illud dedisse ad iurandum super cõpromisso.valde.n.ista differunt, an solùm sit factum compromissum,& an ẽt super illo sit iuratũ: ut plenè tradunt Bar.& alij in d.§.arbitrorũ . & diffusè Canon.in d.c. quintauallis.Prout† ẽt qm̃ si bene aduertat̃ cõpromissum solũ factũ apparet,qñ partes fuissent in discordia,& nõ ꝯcordes circa computa,& rões reddẽdas,& ꝙ circa id fuerint discordes, hucusq; minimè ꝯstat,quo fit tale cõpromissum, & successiuè laudũ ẽt si iurõ fuisset uallatũ obstare minimè hẽat, cum oĩa facta appareant sub d.ꝯdõne,q̃ cum non extiterit, ex illis ita ꝯdõnali ꝯuentis nullum ius oriri potuit.l.cedere diem,cũ vul gari.ff.de uerb.sig. Nec de dicta discordia standum est assertioni d.arbitratoris,cum de ea al̃r non appareat, ad plenissimè not. p oẽs Can.& maxi.Mod.citantes alias decis.in c.qm̃ ꝯ.de ꝓb. Prout† ẽt:nam si expresè ipse D.Gaspar.iurm̃ præstitisset, adhuc ei non noceret,ꝯsiderato dolo,& fraude arbitratoris,tum ex ꝓposito, iux.c.2. de arbitr.& nota.in d.c.quintauallis,per Bar.& alios in d.§.arbitrorũ,arg.tex.in c.quãuis, de pact.li.6. & in auth.sacra pube.C.si aduer.uen. Tum† ẽt ꝯsiderando dolum re ipsa,& enormissimam læsioné,iux.ea,q̃ p oẽs tradunt̃ i l.si quis cum aliter.ff.de uerb.obli.& in l.2. C.de rescin. uen. per Bar.& oẽs in d.§.arbitrorũ,& diffusius p oẽs Cano.in d.c. quintauallis,& p D.Lanfr.in trac.de arbit.col.mihi.38.in 11. q.Præterea† funditus obiectio tollit̃: qm̃ talis exceptio periurij non fuit opposita coram Ptãte Ferrarię,ad quem per ipsum D.Gasparem fuit habitus recursus,& ad quem fuit reclamatũ de iniustitia,& iniquitate d.laudi,& arbitramenti, & qui dñs Ptãs,audito ꝓcuratore d.Io.Baptistæ, & nihil de periurio opponente,nec dicente,annullauit d.laudum & arbitramentũ, & diffinitiuè ꝯ ipsum Io.Baptistam, quo fit, cum de periurio minimè fuerit dictum,dictæ exceptioni vr̃ renunciatum,& vlterius de ea dici non põt,decisio est Lapi.25.incip. An minor certificatus. Quod† satis comprobari potest ex illa cõi reg.volente,multa impediri fieri,q̃ iã facta tenẽt,de qua in l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui,uel ali.iur.ubi Ias.multa cumulat, ut ẽt facit Abb.in c.cum ꝯtingat. de offi.deleg. & in terminis nr̃is tradit Alex.in l.Seius,& Augerius.ff.ad leg.falcid. col.4. uer.de materia ẽt ista,& in l.nemo põt,col.5. uer.limita singulariter,de leg.1.& ibi Areti.col.7.uer.nisi prius,& Ias.col.10. uer.bene uerum,& repeten.ibi sequunt̃ uolentes,ꝙ si quis iurauit,oĩa & singula esse uera,non põt allegare simulationem, & sic turpitudinem suam,& ista allegans reijciendus est.Tñ si fuit admissus ad probandum,& probata fuit simulatio,obtinebit,& iurm̃ non obstabit,nec erit reijciẽdus tanquam ꝑiurus, facta ꝓbatione,licet ante eam iurm̃ extitisset,ut uoluit ẽt Ale. ꝯs.91.uiso.col.8.in 2.uol.& cons.134.eo.uol.& Socy.cõs.27. uisis.col.6.& cõsi.48.uiso.circa fin.in 4.uol.Cum igit̃ ipse D. Gaspar admissus fuerit ad ꝓbandum ius suum,& ad detegendum enormissimam lęsionem, quam passus erat, & est dicto iniquo,& iniusto laudo, & oĩa prædicta probauerit, & plenè de suo bono iure cõstet,tale iurm̃, ẽt si ab ipso fuisset præstitũ in nullo habet eidem obstare. ¶† Nec obst.illud, quod ex aduerso dr̃,ipsum D.Gasparem non potuisse reclamare, nec hr̃e recursum ad Ptãtem Ferrariæ, qui non erat iudex competens ipsius Io.Baptistæ, quia a prædicto laudo dẽbat hr̃i recursus ad iudicem ordinarium ipsius rei,& non arbitratoris, ut tradit Bar.in d.§.arbitrorũ,nu.19.& in l.2.C.vbi & ap.quem, & Alex.cõs.103.col.1.in 5.vol.& Soc.ꝯs.18.col.10. in 1.vol.& Can.in d.c.quintauallis,& Lanfr.ubi s̃. Nam multi ꝯrium tenuere,volentes recursum posse hr̃i ad iudicem ordinarium arbitratoris,ut fuere Bal.& Saly.in l.præcipimus. in fi. C.de appel.cum alijs alle.per Fel.in c.1.col.4.nu.13.de præscri.& idẽ tenuit Ang.in l.si suspecta.§.fi.ff.de inoff.testa.ubi tenet in terminis ꝓpriè nr̃is, ꝙ si unus est Paduanus, alius ex litigantib. Perusinus,& arbitrator electus esset Mediolanen. Iudex redu-

12 ctionis erit iudex ordinarius arbitratoris. Quæ † sñia in casu pñti confirmat̃. Nam uerum est, laudum, & arbitramentum fuisse prolatum in ciuitate Ferrariæ,& tale arbitramentum trãsactio dr̃,& amicabilis compositio, ut no.doct.alleg.alias decis.in auth.si verò contingerit.C.de iudic. Cum talis transactio,& amicabilis compositio fuerit facta Ferrariæ,partes ipsę dñr ibidem fuisse forum sortitæ.l.hæres absens.ff.de iud.c.romana.§.ꝯtus,de for.comp.lib.6.& licet compromissum fuerit factum Bononiæ: tñ quia laudum fuit prolatum Ferrariæ, & adimplementum compromissi fuit ibidem destinatum, & tale arbitramentum hr̃ vt transactio, & amicabilis cõpositio. Istis consideratis Ptãs Ferrariæ satis dr̃ esse iudex competẽs ẽt ipsius Io.Baptistæ,ut in sim.dicit Bar.in l.quæro. ff.de solu.volens,vt si quis ꝯxerit in aliquo loco,& destinauit soļonẽ alio, attendi debet locus destinatæ soļonis,& non vbi ꝯctum est,&

13 sic cessabit doct. Bar.in d.§.arbitrorũ . Prout † ẽt non poterit hr̃e locum: qm̃ & Ferrariæ,& Bononiæ,vt mihi narratum est, extat statutum volens,ꝙ laudum habeat executionem paratã sicut sñia,quo casu attendi debet forus arbitratoris, ut tradit idem Bar.Bal.in l.2.C.vbi & ap.quos, & Abb. in d.c.quintauallis.col.mihi.19.ver.sed ego limito,& sequit̃ Lanfran.in d. trac.de arbit.loco superius citato,col.42.in 19.q.ver.sed si ex forma statuti,& quia in ordinatorijs attenditur locus iudicij, fm̃ Alex.alleg.plures decis.in consi.2.col.3. in 3.vol. & Ias.in l.cunctos populos,col.5.nu.20.C.de sum.trin. & fi.catho.in 1.lect.& nu.58.in 2.lect.& per Cor.cõsi.114.col.1. in 2.vol. & consi.43.col.fi.in 3.uol.& max.qñ agitur ex ꝯctu, fm̃ Alex.

14 consi.17.col.3.in 7.vol. Prout† ẽt obiectio cessat: qm̃ iurisdictio dñi Ptãtis Ferrariæ fuit prorogata per ipsum Ioan.Baptistam constituentem ibidem, & coram eo procuratorem, qui

15 pluries coram d.D.Potestate comparuit. Et † dubium minimè est, procuratorem posse prorogare iurisdictionem, fm̃ nota.in sim.per Bar.in l.si in lege.ff.loca.& plenè tangunt Mod. post Fely.col.3.versi.in eadem glo.in c.cum olim,el 1.de offi. deleg.Et cum de istis ipse Io.Baptista notitiam habuerit,& minimè ꝯdixerit. consensisse vr̃ dictæ prorogationi, fm̃ gl.Fely. & Moder.in d.c.cum olim.& per Fely.in c.1.in fi. vt lite penden.& ponit Ias.in l.1.§.1.ff.si quis iusdic.non obtempera. & considerata dicta prorogatione non erit vlterius dubitandum de iurisdictione d.D.Potestatis,ad plenè not.in l.si cõuenerit. ff.de iuris.om.iu.& in l.1.& 2.ff.de iudi. & diffusius p omnes

16 scrib.in c.cum P.& G.de offic.deleg. ¶† Postremò non obstat quædam asserta sñia lata hic Bononiæ per D.Iudicem Aquilæ ꝯ d.D.Gasparem. Nulla etenim est ex defectu iurisdictionis, quam & nullam habebat erga ipsum D.Gasparem, vt dictant iura cõia,& vulgar.Prout etiam oñditur, cum appareat lata ꝯ ipsum D.Gasparem minimè citatum, ad not.in l.de vno quo-

17 que.cum uulg.ff.de re iudic. ¶† Nec dicatur, ipsum fuisse citatum in domib.s̃.Prosperi,qm̃ nec ibi, nec in aliqua domo ciuitatis Bono.ipse D.Gaspar,nec habitabat, nec solitam habitationem habebat, prout requiritur fm̃ formam stat. Bon. Et si qñq; ibi hospitatus fuit p duos seu tres dies,non propterea tale hospitium dici põt vltima eius habitatio. Et in istis non uerificat̃ stat.Bonon.vt in terminis tradit Bal. & ibi Alex.in apostil.adducens alias decis.in l.ea quæ. C.quõ & qñ iud. in fin. Eo magis cum pro parte D. Gasparis ad abundantem cautelã a tali nulla sententia prouocatum fuit, & petitum illam declarari nullam,vt declaranda venit, & pronunciandum erit, in fauorem d.D.Gasparis attenta eius apertissima iustitia. Et vlterius fuerit instatum,vt exequatur sñia prolata p dñm Potestatem Ferrariæ, prout exequenda est ex deductis superius. Et postremò ẽt petitum sit,vt oĩa reducuntur, & quatenus in aliquo dubia essent,reformarẽtur ad veros terminos iuris,quod quidem negari minimè debet,ad plenissimè not.p oẽs in c.ea

18 quæ, de re iudica. ¶† Nec obstabit allegata nullitas sententiæ prolatæ a dicto D.Potestate: iuridica enim est, & iustissima, &

pro-

promulgata ab habente iurisdictionem,ut ex pluribus oñsum
fuit. Cętera suppleat religio,excellentis.doct.D.Auditoris, ha
bentis super istis iudicium proferre. Parisius Bonon.
¶DIXI in alia breui informatione,laudum assertum,seu ar-
bitramentum prolatum Ferrariæ ɔ̃ D. Gasparem Gentilis fuis
se,& esse nullum,iniquum,& iniustum: tum quia dolosè re ip
sa promulgatum extit,enormissimamq; læsionem D.Gasparis
19 ɔtinebat iurib.& decis.in illa adductis.Tum† quoq; : qm̃ cõ
promissum illud Ferrarien.solùm factũ fuit,qñ partes fuissent
in discordia circa cõputa,& rõnes reddendas,q̃ qualitas,& cõ
ditio minimè uerificata apparet,quo stante nulliter ille lauda
uit.l.cedere diem.ff.de uer.sign.l.qui hæredi.§.fi.ff.de cõdi.&
20 dem.l.si quis sub ɔdõne.ff.si quis omis.cau.testam. Nec † de
tali discordia standum erit uerbis enunciatiuis d.laudi : cum
mõ agat de nullitate ipsius,& verecundia proferentis illud,vt
ad plenum tradit Corn.consi.38. Viso libello,col.pen.uersic.
sed ex aduerso,in 3.uol.& per Ale.& alios col.8. in l.sciendũ.
ff.de verb.obl.& hr̃ in c.cum a nobis.de testib.per Bar. & Bal.
post gl.in l.ne in arbitris.C.de arbit.& in l.si societatem. §.ar-
bitrorum.ff.pro soc.& Soc.cons.27.in pñti,nu.4. in 3.vol. &
consi.66.Viso,nu.3.in 4.vol.Alex.consi.21.consideratis, nu.
21 2.in 7.vol.& cons.124.in cã,col.pen.in 2.vol.Vbi† asserit,in
casu discordiæ duorum,si eligendus est tertius, ꝙ nulliter ille
pronunciabit,nisi prius constet de discodia illorum duorum.
22 Et † licet procuratores partium de ista discordia uideantur fa
teri: tñ confessio ista minimè põt esse præiudicialis D. Gaspa-
ri: tum quia de mandato asserti procuratoris aduersarij mini-
mè constat.Tum ẽt qm̃ procurator D.Gasparis mandatũ suffi
ciens non habebat ad ita conficiendum, cum ad id non esset
constitutus,ꝭm iura cõia ẽt uulgar.& simi.tradit Bar.in l.fi.in
prin.ff.de his quæ in frau.cre.& Pau.de Cast.in l.1.§.1.de fer.
iunctis his q̃ hñr in l.si procurator.ff.de condi. indeb. & post
Abb.per Fel.in c.1.vt lite non contesta.Et alijs traditis in l.di
23 ligenter.ff.manda.cum sim.¶†Patet ex istis,tale laudum fuis-
se nullum ex defectu potestatis arbitri,q̃ tota dependet ex cõ-
promisso,& eius tenore l.non distinguemus.§.de offic.ff.de ar
24 bit.l.si cum dies.§.seq.eo.tit.c.cum dilectus,ex eo.Et†quia la
tum vltra illud,quod in ipso compromisso continebatur, ꝭm
Alex.consi.48. In cã,nu.10.in 7.vol.& Corn.cons.144.Viso,
25 in 1.vol.& cons.126. Primo aspectu,col.1.in 2.vol. Eo † ẽt:
qm̃ verba compromissi strictè sunt interpretanda. c.olim, de
don.cum alijs alleg.per Alex.d.consi.124.col.3. uer.Quid er
26 go,in 2.vol.& Soc.consi.20. Visis,col.2.in prin.in 1.vol.† Et
quia extendi nõ debet nisi ad specificata,ẽt si amplissimas clau
sulas contineret,vt plenè tradit Corne.consi.148. Visa copia,
col.pen.in 1.vol.& Soc.consi.205. Visis,col.1.& 2. in 2.vol.
27 ¶†Et si fuisset compromissum iur̃o vallatum,tñ non trahitur
ad casum,in quo non adest promissio,nec consensus, cũ iur̃m
ista non suppleat,ad nota.in l.fi.C.de non nu.pec. & in l.fi.ff.
qui satisd.cog.& tradit Pau.de Cast.cõs.122.nu.4.in 2.vol. &
Alex.consi.48.præalle.& Corn.consi.31.vr̃,col.3. uer.iur̃m,
28 in 3.uol.Et†ista nullitas procedens ex defectu potestatis nun
quam dr̃ esse exclusa,etiam si statutum tolleret nullitatẽ, ꝭm
gl.in clem.1.de seq.poss.& fruct.& Bar.in l.quid tñ,in princ.
29 ff.de arbi.& Corn.d.consi.144.in 1.vol.Etiam†si promissum
fuisset,non dicere de nullitate,ꝭm Ang.& Mod. in l.non.n.§.
dato.ff.de iureiur.& Soc.consi.95.num.18.in 3.vol.& Corn.
30 consi.172.in hac re,col.pen.ver.nec obstat,in 2.vol. Et † tale
laudum nullum non uenit appellatione laudi.l.4.§.condem-
natum.ff.de re iud.clem.pastora.eo.ti.& per Corn. cons.125.
31 Viso puncto,col.2.ver.præterea,in 1.vol. Nec † põt effectum
aliquem producere.d.§.condemnatum , vbi scrib.no.vt ẽt fa-
32 cit Soc.d.consi.95.in cã,nu.5.in 3.vol.Nec†erit exequendũ ,
ẽt si fuisset vallatum iur̃o , & iudicis decreto , nam prolatum
oñditur ex causis falsis,ꝭm Ang.cons.315, statuto,col.1.cum
33 alijs alleg.per Dec.consi.351.nu.7.& 8. Et † istis considera-
tis,dr̃ ꝭm laudum latum post illud primum fuisse,& esse nul-
lum rõnib.& deci.s̃.deductis.Eo ẽt qm̃ dictus arbiter non po
tuit nisi semel ladare.Non.n.fuit sibi attributa ptãs laudandi
pluries,ꝭm Inn.in c.ueniens,de iureiur.& in sim. per Bar.post
post gl.in d.§.arbitrorum,& Pau.de Cast.ɔs.103. in 1. vol. Eo
34 ẽt quia iam erat sibi inhibitum per Prætorem Ferrariæ iudicẽ
in hac cã competentem,vt inferius dicemus . Et pendente in-
35 hibitione nihil erat agendũ,iurib.vulgarib.¶†Nec istis obsta-
re hñt dubia ad resoluendum data,in quib.dr̃
se prolatum virtute compromissi iurati,& ꝙ D
mis vr̃ fuisse mandatum ad iurandum super co
eum facto,consideratis uerbis generalib.& ge
dati,iux.l.Iulia.& no.per Bar.in l.qui hẽbat,de
balista.ff.ad treb.cum ɔcor.Et quia licitum, &
36 re laudo,vt si litiũ finis.l.diem proferre.§.stari
quia data fuit ptãs faciendi oẽs actus necessario
nos tam in iudicio q̃ ex̃. Et quos ɔstituẽs facere
gerent mandatum magis speciale, ad no.in c.q
37 de procur.lib.6.& in cle.non põt.eo.ti.Cessan
ctis superius,in quib.conclusum fuit, compro
tum non tollere nullitatem procedentem ex d
38 tis. Nec ẽt illam prouenientem ex dolo arbitri
to. Et verba illa gñalia minimè supplent hos de
guntur.n.ad expressa tm̃,vt diximus. Et cõiter r
habilia.l.1.C.de sac.eccl.iuncta.l.fi.C.de test.m
39 nè tradita per oẽs in l.1.§.nunciatio.ff.de op.no
p̃dictæ gñales similia expressis includunt non
uersa,vt tradit in d.c.qui ad agendum, & in d.c
40 in sim.in c.sedes,de rescr.& in c.2.eo.ti.li.6.Et
minis est optima decis.d.Ant.Abb.& Imo.in c.
vbi per illum tex.volunt,per illas clausulas gene
cludi præstationem iur̃i,esto ꝙ esset solitum ap
rius potest apponere,& istud supplere,prout ref
Soc.in l.Gallus.§.idem credendum,col.pen.nu.
posthu.vbi concordan.adducit, vt ẽt faciunt Mo
41 liau.in l.1.in prin.col.fin.ff.de ver.obl.Et † pro
lis.D.Gaspar de Armis non potuit iur̃o ɔualidare
sum,nam ad id mandatum non habebat,quod s
rebatur,ꝭm Bar.Alexan.& alios in l.qui bona.§.
dam.infect.& per Mod.in tracta.de uirtu.iuram
42 † licet notarius videatur a partib. rogatus appon
solitas & consuetas,maxi.si adest illa clausula, ad
pientis &c.vt plenè tradit in l.fin.C.de fideiul. &
credendum,tñ istud locum minimè sibi vendica
43 sitionem iur̃i,ꝭm doc.in d.c.pen.Soc.& alios vb
cet notarius possit apponere clausulas cõsuetas,d
in fieri,cessabat tñ istud,postquam est celebratus,
tus ꝭm Bal.in rub.C.de fide instrum.in 4.q.quem
quitur Galliau.in rub.ff.de verb.obl.nu.33. de c
ritate hr̃ per Fely.in c.1.num.23.vers.restringitu
44 vt lite non contesta.Prout † ẽt:quia non semper
traditur in d.l.fin.vt ad plenum no.oẽs,maxi.Soc.
credendum.circa fin.& Bald.in rub.C.de his quæ
col.fin.& sequitur Ias in l.1.§.si procurator. num
seq.ff.ff.si quis iusd.non obtem.& in l.vt liberis.n
45 C.de colla. Constat † igitur ex istis, tale compro
fuisse iuratum,nec iur̃m esse considerandum, cu
qualitates aliquæ ɔsiderari non possint.l.eius,qui
46 cer.pet.Præterea,† & si compromissum iuratũ fu
47 ex alijs s̃.deductis laudum prædictum erit nullum
ex eo quia fuit iniquum,& dolosè re ipsa prolatum
nens enormissimam læsionem D.Gasparis, ad no
cum aliter.ff.de ver.obli.& per Bar.& oẽs in d.§.arb
& Cano.in c.quintauallis,de iureiur.& Lanfranc.
48 arb.col.38.q.11.Non†.n.iur̃m ꝭm cõem *sniam
* ctionem ad arbitrium boni viri data enormissima
oẽs in d.c.quintauallis,& in d.§.arbitrorum,& Soc.
col.4.& 5.in 2.vol. & alibi pluries , & Deci.cõs.
49 alijs cõplurib.citantem alias decis.Et † stante dicta
ma læsione impedit ipsius exequutio,ẽt si fuisset d
mę læsioni renũtiatũ,vt plura adducit Soc.d.ɔs.
col.3.ver.nec p̃dictis,in 1.vol.& Io.de Ana.ɔs.16.
& Lanfranc.in d.tract.q.14.fol.10.& traditur in l.
ferre.§.stari.& in l.3.in prin.ff.de arb.& Alex.cons
50 in 3.vol. Et † maxi.si dicto procuratori fuisset co
51 ad iurandum , quod minimè fuit . Tñ † non vr̃
ad iurandum de nõ petendo reductionem ẽt præst
simæ læsionis,& cum ad istud vltimum etiam requi
datum specialissimũ,ex quo istud remittere est do
dere,& nũquam venit in mãdato quãtũcunq; gñali
cũ libera &c. vt est tex.in l.filiusfam. §.1.&2.ff.de
52 l.ɔ̃ iuris.§.fi.ff.de pac.cũ cõcor. ¶†Nec istis obsta

, saltim debuit peti,& obtineri absolutio & habilitatio a iuro
m magis * cōem,ut tradit Fede.de Sen. consi.125.& Bal.cōs.
5.in 3.uol.Pau.de Cast.cōs.261.in 1.uol.& Soc.ↄs.121.col.
Gen.in 3.uol.Vbi † ēt uult,istud ꝓcedere maxi.q̄ñ fuit iuratū
ō petere reductionē ꝑtextu enormissimę læsionis, ut firmant
lij citati ꝑ Ant.de Butr.consi.24.q.hæc,col.3.Cessat † nanq;
biectio,q̄ñ nullū ꝑstitum fuit mādatum ad iurandum super
ōpromisso.Nec ēt fuit aliquod mandatū ꝑstitum ad iurandū
e non petendo reductionem ēt ꝑtextu enormissimę læsionis,
ñr nulla fuit necessaria absolutio a iuro,cū nullum a d.Gaspa
e Gentilis appareat ꝑstitum,ut deduximus.Qui † licet dede-
t mandatum ad compromittendum,tñ sub illo non cōtinen
ur ista tanq̄ separata & non cōnexa,immo penitur dr̄ia,& ni-
il cōe hñtia,arg.l.de ꝑcio.ff.de pub.& l.naturalr.§.nihil cōe.
.de acq.pos.iunctis nor.in c.duob.de appe. & in l.ēt.ff.de mi
o.& ꝑ Bart.in l.scire debemus.ff.de uerb.obl. & ī l.Aurelius.
idem quęsiit.ff.de libera.leg.Prout† ēt cessat: q̄m & si fuisset
stitū,tñ non supplet nullitatem procedentem ex defectu po-
estatis,ut oñdimus.Prout † ēt cessat: q̄m talis exceptio periu
minimè fuit opposita corā Prætore Ferrariæ,& illi,si qua
isset,iam renūciatum vr̄,ad tradita in c.inter monasterium .
e re iu.& per Lap.allegat 25.& plenè dixi in alia informatio-
e.¶†Minus ēt obstat,si dicatur,do.Gasparem fuisse negligen
m ad petendam dictam reclamationem, ex quo ĩ.x.dies de-
uit interponi,nec aliter ꝓlatio laudi erat illi intimanda: cum
tum fuisset ꝑsente Sinibaldo ꝓcuratore suo substituto a dño
aspare de Armis : cum quo Sinibaldo agitatus vr̄ processus,
c aliter erat necessaria scientia.d.Gaspa. Gētilis , ut potuerit
ppellare a die scientiæ.ĩ.x.dies,ꝼm Inn. & Abb.col.5.Fel.nu.
.in c.1.ut lit.penden.& eundē Fely.in c.q̄d ad cōsultationē,
ol.pen.in 11.concl.de re iud.& in deci.consi.Neap.344.fuit
ubitatum.Nam† si consideramus ius cōe,talis reductio peti
otuit usq; ad annos xxx.ut cōiter * concludunt doc.in d.§.ar
trorum,& in d.c.quintauallis,& tradit Io. de Ana.ↄs.16.ī fi.
etiam est bona deci.consi.Neap.132.fuit dubitatum , ut ēt
cit Lanfran.in d.tract.in ult.par.q.20. & Socy.d.consi.220.
ol.4.in 2.uol.& Corn.consi.177.col.fi.in 2.uol. Vbi † ēt uo-
nt,ꝙ si reductio non fuit petita.ĩ.x.dies,sed postmodum,tñ
equutio laudi impeditur , ut plenè attingit Philip. Franc.&
æposi.in c.dilecto,de appel.in 10.q.prin.uer.4.limita,& So
y.in l.Iulianum,nu.12.ff.de cond.& demon.Et† eo magis in
su nr̄o impedienda est : cum tale laudum fuerit, & sit nullū
x causis supra deductis,ēt si fuisset iuro uallatum.Si † autem
qui uolumus aliam sñiam,de qua per Cardi. in clem.1.q.5.
appel.reductio peti poterit usq; ad annum,ut etiam tangūt
oc.ſ.citati , ꝑñr nihil obstabit obiectio ipsa. Nec † statutum
ononiæ erit impedimēto,ex quo alium habet sensum,ut ple-
è declarat do.Ludo.Bologni.consi.28. Et quia talis reductio
it petita Ferrariæ,& statutum illius loci debet attendi,ad no
.in c.quod clericis,dē foro cōpe.& in l.cunctos populos. C.
de summa trini.Et†si statutum Ferrariæ limitaret tp̄s ad decē
ies tm̄,quod minimè conceditur , tñ interpretationem reci-
it,ut illud currat a die scientiæ, & notitiæ.d.c.quod ad con-
sultationem. Et nulla notitia, scientia , uel intimatio facta fuit
.Gaspari,nisi illa de mense Octo.proxi.præteriti,quæ proces-
t post reductonem petitam corā Prætore Ferrariæ.¶Ad du-
ium aliud,an corā iudice Bononiæ ipsius aduersarij , an verò
oram Prætore Ferrariæ superiore arbitratoris reductio debue
t peti,data fuit resolutio in alia informatione.Nā†licet Bar.
d.§.arbitrorum,& Lanfran.d.tracta.in ult.part.q.19.& alij
tati per Alex.consi.131.in 2.uol.teneant adeundum esse su-
eriorem rei cōuenti.Tñ Bal.Saly.Fely. & Ange.per me citati
præallegata informatione tenuerunt ↄ̄rium,uolentes adeū-
um esse superiorem arbitratoris,quam sñiam ibidem confir-
aui,& ēt tenent Ioā.And.& Rom.citati in decis.consi.Neap.
.Item fuit dubitatum,ubi etiam adducuntur alij eandem te
ntes,quam ēt prosequuntur Mod.in rub.de appella.ut sunt
ranc.Pręp.& Dec.¶†Et si quis uellet inhærere opi.Bar.& se-
ta.tñ dicebam illam non procedere, q̄ñ extabat statutū,ꝓut
tat Ferrariæ,& Bononiæ disponens laudum habere exequu-
onem paratam,uel posse exequi,sicut habet, & pōt sñia,nam
o casu adeundus erit iudex arbitratoris, ut uolunt Barto.&
ld.in l.2.C.ubi & ap.quos,& Lanfran.ubi ſ.& Abb.in d.c.
intauallis.col.9.uersi.sed ego limito , ut ēt tenent Philipp.

Franc.in d.rub.de appel.col.pen.& D.Pręp.fol.6.& Dec.col.
67 fi.ver.& ad hoc bene facit. Ea † rōne : q̄m petens reductionē
asserit se læsum ex laudo , nō ex cōpromisso. Et potissimū q̄ñ
ex illo oritur actio,vel q̄ñ ex statuto dat̃ exequutio laudi, & ēt
firmat Imo.in d.c.quintauallis,relatus a Philip.Frāc.in d.rub.
circa fi.volente istud ꝓcedere, q̄ñ reuocatio fuit petita ꝑ mo-
68 dum appōnis.Et † D.Præposi.col.23.in fi.ↄcludit a pari hos
duos casus procedere,q̄ñ orit̃ actio ex laudo,vel q̄ñ virtute sta
tuti ↄcedit̃ executio ipsius,vt est ↄcessa,& per stat. Bon.& Fer.
¶Nec rñsiones datæ ex aduerso ad hanc cōem doctr.Bar.in d.
l.2.& aliorum superius citatorum hñt illam euertere,dum di
cunt,stat.Ferrariæ loqui simplr̄ & disponere coram quolibet
ordinario posse peti executionem sñiæ arbitralis, non aūt di-
cit,laudum hr̄e executionem paratam, vt loquunt̃ Bart.& alij
69 eum sequentes. Et † statu.intelligi debet,vt petat̃ executio ꝓ-
ut de iure cōi peti pōt,respectu videlicet pęnæ,quæ coram or
dinario peti pōt,ad not.in l.a diuo Pio.in prin.de re iud. & in
70 d.§.stari.Tum † vt minus lædat̃ ius cōe,iux.l.ꝼm.C.de noxa.
71 & c.cum dilectus.de consue.Tum † quia in statutis stricta fit
interpretatio,ꝼm Alex.in l.ita stipulatus.nu.18. ff.de ver.obl.
& per repeten.Senen.in l.oēs populi,col.130.ff.de iust.& iur.
72 Tum † quoq; q̄m si statutum vellet oriri actionem ex laudo,
intelligi debet ēt q̄ñ laudum esset ꝓ actore,si.n.esset pro reo ,
73 non posset actio oriri,ꝑñr non verificat̃ doctr.Bart.cōtra†quā
tenent Rich.Ang.Sal.& Pau.de Cast.in d.l.2.& Pet.de Anch.
in sua dispu.Cum.C.laicus.& Imo.in d.c.quintauallis. refert
74 Anc.ibidem istud firmare.Eo † ēt q̄m doctr.Bar. ꝓcedit , q̄ñ
facultas fuit concessa arbitro ab ipso statuto, non aūt ꝓcedit ,
q̄ñ esset concessa ab ipsis partibus vt est in casu p̄nti, & ita fir-
mat Laur.Calc.consi.vlt.ferè per totum.Cessant nanq; rñsio-
nes,& obiectiones istæ,nam cōis doctri.Bar.& aliorum est, ꝙ
stante dispōne dicti statuti adeundus sit iudex arbitratoris,ut
ſ.probauimus,& hoc expressè disponit statutū Ferrar. volens
executionem sñiæ arbitralis vel arbitramentalis posse peti co-
75 ram quocunq; iudice ordinario. Et†tale statu.loquens in ma
teria iuris cōis intelligi debet,vt ei aliquid addat , ꝼm Bart.in
l.2.ff.de vsucap.& in l.4.§.prætor ait.ff.de dam.infect.vbi A-
lex.alia adducit , vt plenius facit Dec.cons.356. in causa. col.
76 pen.& fin. Et † magis cum tale statutum declaret,qualiter,&
q̄uo executio sit petenda , & facienda. Et concludat , decurso
decennio uictorem creditorem habere electionem ↄsequendi
executionem ad bona debitoris,uel obtinendi præceptum de
soluendo,quæ verba nullo modo p̄nt adaptari ad executionē
faciēdam super pœna,quod est penitus diuersum ab eo, quod
continet̃ ēt in laudo,in quo non fit ad pœnam condēnatio, &
stat.ↄcedit executionem laudi & ↄtentorum in eo , nihil autē
ibi dr̄ de exactione pęnæ:loquit̃.n.de executione sñiæ arbitra
lis,uel arbitramentalis,& nihil de pęna disponit, quo fit ut in
telligentia ex aduerso data minimè possit subsistere,cū nullibi
probetur,& penitus recedat a uero sensu, & uerbis stat. Et dū
statutū ↄcedit executionē dictarum sñiarum uerè nihil aliud
uult,nisi ꝙ decurso decēnio sñia & laudum habeant executio
nē paratā,ↄsequēter sumus ī mera doctr.Bart. tradita in d.l.2.
¶Et suadetur,nā stat.disponit, executionem laudi faciendam,
77 prout fieri conceditur in sententijs aliorum. Quæ† quidē exe
quunt̃ quò ad res,& ↄtēta in illis, nō aūt respectu pęnæ,ita igi
tur erit dicēdū circa executionē laudi, ut æqualis sit ꝑdictorū
determinatio,arg.l.iā hoc iure.ff.de uul.& pup.& l.quamuis.
78 C.eo.Eo † maximè, cū inter ꝑdicta quò ad præsentem disce-
ptationem executionis faciendæ cōsiderata rōne, & uerbis sta
tuti nō possit diuersitatis rō assignari,ad nota. per Bar.& alios
in l.talis scriptura.§.fin.de leg.1.per Abb. & Mod.in c.sec.re-
quiris,de appell.& per Moder. in l.in testō.C.de testam.mili.
Et quia stat.expressè dicit,q̄ñ petitur fieri executionem in bo-
nis condēnati per sñiam,q̄ uerba ēt laudo conueniūt, nec mo
79 do aliquo adaptari possunt ad executionem pęnæ. Et † illa re
sponsio,in qua dicebatur,doctr.Bar. in d.l.2.nō posse uerifica
ri,q̄ñ absolutoria profertur in fauorem rei,minimè procedere
pōt,nā licet non uarietur isto casu actio, si laudum fuit ꝓ reo
prolatum,tñ Bar.cōsiderauit, laudū habere uim sententiæ, de
qua quis pōt ↄqueri tanquā læsus ab eo, pp quod adeūdus est
iudex ipsius,qui sñiam protulit,& læsit,ac offendit uolētē adi-
re superiorem,ut ēt dicunt Mod.in d.Rub.de appell.& alij su
perius citati se fundantes super hm̄oi rōne, quę ita uiget, siue
laudum

laudum proferet̃ in fauorem rei, ſiue in fauorem actoris, nam
80 ille ex eo læſus ꝓuocationem hẽt ad ſuperiorẽ lędẽtis. Et † cũ
in vtroq; eadem vigeat rõ, eadem debet eſſe iuris deciſ. ſm iu-
ria cõia & vulg. Et quia ſatis eſt, ꝙ ſequat̃ alterum duorum, vi
delicet ꝙ laudum habeat exequutionem, vel ꝙ ex eo oriatur
81 actio, vt ſ̃. deduximus. Et † reus abſolutus facilius & effica-
cius hẽbit executionem: quã abſolutio ipſa ſecum trahit ſine
aliquo miniſterio hoĩs, ſm Bar. in l. metum. §. ſed quod ꝑtor.
ff. quod met. cã, & Bal. in l. 2. C. de cõpenſa. Et iſto caſu in reo
abſoluto hñt verba ſtatuti locũ, loquentia de executione, quã
reus abſolutus facilius ꝯſequit̃, ſufficiens erit, eſto ꝙ nõ oriat̃
* actio: cum ꝯclo * cõis loquat̃ alternatiuè, in qua ſatis eſt vnã
82 partem verificari iurib. vulg. ¶ † Nec obſt. dicta Calc. in d. ſuo
vlt. conſ. Nam pro ſua opin. nullum habet alium doctorem.
Et cum ſit ſingularis opinio, nec aliquo iure cõprobata, mini-
83 mè erit tenenda, ad not. in l. 1. ff. ſi cer. pet. cum ſi. Eo † ẽt: qm̃
eſt ꝯ cõem doctr. Bar. & ſequa. qui loquunt̃ indiſtinctè, ſiue ar
bitro vł arbitratori ꝑtãs fuerit ꝯceſſa à ſtatuto, ſiue ab ipſis par
tib. nec reſtringenda venit: vt eo ſolo caſu ꝓcedat, qñ à ſtatu-
to data eſſet ꝑtãs: cum rõ Bart. & aliorum comprehendat ca-
ſum, qñ a partib. fuit data. Et quia Bar. & alij loquunt̃, qñ par
tes diuerſorum locorum compromiſerunt, & ꝯñr de ꝑtãte at
tributa ab ipſis partib. Vt ẽt colligit̃, dum loquunt̃ de læſione
cauſata ex laudo arbitratoris, qui ab ipſis partib. ſponte, & vo-
84 luntariè eligitur. Cum † electi virtute ſtatuti ſint arbitri iu-
ris, & diuerſimode ꝓcedunt, & diuerſos producunt effectus
ab illis, qui ſpõtaneè a partib. eligunt̃, ad not. in l. apertiſſimi.
C. de iudi. & in c. ab arbitris, de offi. deleg. lib. 6. cum ꝯcor. Et
quia ſtat. prædictum Ferrariæ loquit̃ de arbitris compromiſſa
rijs, nec non & de ſnĩa arbitrali, & arbitramentali, & ſic de ele
ctis ab ipſis partib. voluntariè, & ab ipſis partib. aſſumentibus
ꝑtãtem, vt ẽt ſentit Bar. in d. §. arbitrorum. nu. 33. & Cano. in
d. c. quintauallis. Quib. ꝯſideratis opi. ſing. Calc. ſubſiſtere nul
85 lo mõ põt. Prout † ẽt dicere poſſumus, Prætorem Ferrariæ
fuiſſe iudicem competentem: qm̃ ipſius iuriſdictio iam fuit
86 prorogata, vt in alia allegatione deduxi. ¶ † Nec obſt. nullita-
tes, & obiectiones ex aduerſo allegatæ, aduerſus ſnĩam Præto-
ris Ferrariæ, dum dr̃, eã nullam ex defectu citationis, cum Io.
Baptiſ. Bodõ aduerſarius non appareat citatus, ſm Bar. in l. 4.
§. prætor. ff. de dam. infect. iunctis not. in l. de vno quoq;. ff. de
87 re iud. & in l. ad peremptorium. ff. de iud. Prout † ẽt adeſt de-
fectus ꝯteſtõnis litis ſm gl. & alios in l. prolatam. C. de ſent. Et
quia coram iudice reductionis lis eſt ꝯteſtanda, & ſeruandus
ordo iudicij, ſm Imol. in d. c. quintauallis. col. 22. num. 50. &
Alex. cõſ. 106. Viſo, in 3. vol. & plenè tangit Soc. referens va-
88 rias opi. in l. multa, col. pen. ff. de ꝯd. & dem. Nam † coram di
cto Prætore porrecta fuit petitio cum inſertione laudi, & alle-
gatione grauaminum, & Bodogus aduerſarius fuit bis citatus
Bononiæ in domo ſolitæ habitationis per diuerſos nuncios, &
eidem fuit cõminatum, vt eligeret domicilium ad valuas pala
tij Ferrariæ, quo in loco poſtmodum citatus extitit, & ꝯñr ob
ſeruata fuit forma a iure tradita, ſm Ab. & alios ĩ c. fi. de dilat.
& Alex. citantẽ alias dec. in l. qui añ calen. in fi. ff. de verb. obli.
89 Et † certum eſt, ꝯ talem cõtumacẽ potuiſſe ꝓcedi. c. per tuas,
90 de appel. Et licet non interuenerit ꝯteſtõ litis, tñ defectus iſte
in nihilo obſtat, cum d. aduerſarius fuerit cõtumax, in cã prin
cip. nõ erat neceſſaria cõteſtõ litis, q̃ ẽt in illo iudicio corã D.
Prætore agitato minimè reputabat̃ neceſſaria, cũ litis cã corã
D. Prætore agitata eſſet eius naturæ, cuius erat cã princip. ſm
Ang. in l. 1. in prin. ꝑ illum tex. ff. an ꝑ al. cau. appel. & Old. cõ-
ſi. 12. q. 1. eſt, & firmat Phil. Fran. in d. c. ꝑ tuas, col. 4. ver. 2. ca-
ſu, & ſequit̃ Dec. ibi nu. 5. & eſt deci. do. de Ro. in nou. 9. aliàs
91 3. in ti. de reſt. in integ. ſi peta. col. 2. ver. in cã Romanæ. ¶ † Mi
nus ẽt obſtat alia allegata nullitas, vt aſſerit̃, procedẽs ex defe-
ctu probõnũ, q̃ corã d. Prætore nõ apparet factæ, & pro laudo
rł̃r præſumat̃, ſm Dyn. conſ. 13. Tholomeus, & Alex. & alios
in l. ſciendum, de ver. obl. & ſcri. oẽs in c. qm̃ ꝯ, de prob. Et qa
detegendus erat dolus arbitratoris ꝑꝑ renũciationes factas in
92 compromiſſo. Qui † dolus ex nouiter deducendis non põt
detegi, ſed ſolùm ex deductis coram arbitro, ſm Bart. & alios
in d. §. arbitrorum, & doct. in d. c. quintauallis. Et cum nullæ
coram d. Prætore factæ appareant probõnes, infert̃, eius ſnĩam
fuiſſe iniuſtam, & iniquam. Quæ manifeſta iniuſtitia nullita-
ti æquiparatur, ad plenè notata in c. 1. & in c. inter cæteras, de

re iud. Et tale laudum non vr̃ poſſe dici i niquum, ...
exequendum, & iuſtum, conſideratis illis tunc ...
trum, & coram eo productis, quæ attendi debent, ...
de nouo producẽda, ſm Bar. & Can. ſ̃. citatos, & ꝯñr
ſiuiſſe in rem iudicatam, & circa hoc dr̃, D. Bernard...
lè iudicaſſe, dum dicit illud nullum. Ruunt. n. iſta
ta ueri facti contingentia. Nam coram d. Prætore ...
ducta capitula, q̃ in contumaciam aduerſarij fuere ...
confeſſatis. Et ẽr coram ipſo fuere productæ litter...
rij. Quæ probõnes aperuerunt iniquitatem, & iniu...
ſerti laudi, & enormiſſimam lęſionem d. Gaſparis, & ...
93 ſe prolatum dolo re ipſa. Eo † ẽt: qm̃ & coram d. Be...
& ſucceſſiuè coram peritiſſimis Rotæ iudicib. appl...
re factæ pro parte. D. Gaſparis ſufficientes probõnes ...
tes oĩa ꝑdicta. Quæ meritò, & iure permittente po...
ram illis fieri: qm̃ a ſnĩa iudicis reductionis poteſt ...
* ſm magis * cõem, licet aliqui ꝯ tenuerint, quos ref...
l. 1. ff. de leg. 2. & eos ſequi vr̃ Lanfran. in d. tract. in ...
94 22. Et † cõem ſequitur Alex. d. conſ. 106. in 3. vol. ...
bationes optimè concludunt, licet non videat̃ pro...
ex propoſito illius laudantis, cum in pñtiarum ag...
gendam nullitatem & iniquitatem aſſerti laudi ab...
lo, & ad oñdendam enormiſſimam lęſionem d. Ga...
debent attendi ẽt nouiter deductæ, & ẽt dicto dolo ...
to, ſm Bar. Saly. & alios in d. §. arbitrorũ, nu. 27. ubi ...
adducit, & ſequnt̃ Cano. in d. c. quintauallis. maxi...
95 & Lanfr. in d. tract. in vl. par. q. 16. Vbi † ẽt tenet ...
d. §. arbitrorum. nu. 26. & ſeq. tales probõnes poſſe ...
coram arbitro fuerunt productæ, & in ſcriptis non ...
illam cõem rł̃am, non producta producam &c. ...
cum Io. Hæremita, de fide inſtrum. & in l. per han...
96 app. Et † qm̃ per dictas probõnes ritè, & rectè ...
apertiſſimè conſtat, de nullitate, & iniquitate d. la...
miſſima læſione d. Gaſparis, conſideratis literis, ...
aduerſarij per eundem recognitis, & alijs ſcriptu...
conſocij, & optima iuſtitia, & iure ipſius. Et reiecti...
fenſionib. & probationib. aduerſarij, tum falſis, ...
concludentib. ac nulliter factis, vt eſt videre ex le...
ſus, iunctis cõib. & vulgarib. deci. iuris. Neceſſari...
candum eſſe, ſnĩam Prætoris Ferrariæ eſſe validam ...
vel ſaltem reformandam, vt petitũ extitit. Et in ꝯñ ...
ſnĩam iudicis Aquilæ fuiſſe, & eſſe nullã. Et ẽt illa ...
97 ni circa hoc caput laborare eod. morbo. ¶ † Et lic...
riæ, & d. Bernardinus, & ſucceſſiuè Rota fuerint a...
pł̃onis, tñ potuerũt, & pñt pronũciare ſup nullita...
te ex defectu ꝑtãtis, ſm Bal. & Are. quos refert & ...
in d. trac. in ult. par. q. 38. Eo magis cũ laudũ fui...
oñdimus, nec indigebat reductione, & quia cõtin...
tem, & manifeſtũ exceſſum, ſm Dy. relatũ a Bal. in ...
cõmu. de leg. & fideic. ſequit̃ Lanfran. in d. trac. in ...
98 ¶ † Nec obſt. quod dicebat̃, præſumendum eſſe pr...
iſtud ceſſat, qñ fuit reclamatũ, & de nullitate dict...
reductio, vt dicit D. Ant. col. 18. in d. c. qm̃ ꝯ, & Ab...
& Imo. in d. l. ſciendum. & alij citati ꝑ Iaſ. conſ. 88. ...
in fi. in 1. vol. Et licet Fely. & Dec. in d. c. qm̃ ꝯ. vi...
tenere. Tñ ego ibi num. 132. & alijs ſeq. defendo ...
& aliorum rñdendo obiectionibus. Eo etiam qu...
ratum illud nullum, & iniquum per Prætorem f...
d. Bernardinum. Et quia non eſt laudum antiquu...
centi, pro quo non eſt præſumendum, ſm Ant. de ...
19. col. pen. & Cyn. & Bal. in l. emancipatione. C. ...
& Barb. in d. l. ſciendũ, num. & col. 10. ¶ Quatenu...
Bernardini tendit in fauorem d. Gaſparis, exequen...
tranſiuerit in rem iudicatam, & aduerſarius non ...
99 formam traditam a ſtatuto. Nec † dictæ ſnĩæ obſ...
tas ex aduerſo allegata, cũ iſtud non appareat peti...
quam partium, ad no. in l. vt fundus. ff. cõmu. diu...
100 cet Hely. de ſymo. Nam † conſideranda veniunt ...
& nõ petita, & ſatis eſt pronũciare ſup proſequutis ...
tat̃ illa cõis regula, per l. de rebus. ff. de arbitr. cum ...
num cumulatis per Iaſ. in l. ſub prætextu, la 2. num ...
101 ſact. Et † faciunt nota. ꝑ Fely. in d. c. licet Hely. ...
Prout ẽt illa regula non procedit, qñ adeſt tacita ...
ta petitio, vt per eundem Felyn. vbi ſ̃. in §. limita...

in l.vinũ,nu.13.in 10.fal.ff.ſi cer.pet. Quæ † rña ēt nõ ꝓcedit,qñ illa,ſup quib.iudicaẽ,eſſent de natura petitorũ,vel correſpondentia,vel cõnexa illis,vt p Fely.vbi s̃.in 7.limit. & Iaſ. in d.l.vinũ,in ult.fall.num. 3. Quę oĩa adaptari pñt ad caſum pñtē,ꝯſiderata facti ꝯtingentia. Ceſſabit† ēt obiectio ex alijs adductis per Fely.in d.c.licet hely,nu.19.& in 2.3.& 19.limitatione. Idem Pariſius vbi ſupra.

SVMMARIVM.

Statutum Venetum de compromiſſis faciendis.
Statutum iſtud, an ſit validum, & firmum, plenè.
Statutum an poſſit dare exequutionem, & robur laudo.
Defenſio regulariter non poteſt tolli.
Defenſionis modus poteſt uariari.
Appellatio an poſſit tolli per principem.
Statutum an poſſit tollere defenſionem, & appellationem.
Statutum poteſt inducere, ne a laudo reclametur.
Sententia lata ab arbitris iuris, ſeu ſtatutorum tranſit in rem iudicatam, & habet exequutionem, & nu.10.& 22.
Arbitri iſti ordinarijs æquiparantur.
Ex ſententia iſtorum oritur actio.
Sententia arbitri, ſeu arbitratoris homologatur tacitè, & expreſſè.
Et homologata dicitur res iudicata.
Et ſi laudum eſſet nullum, homologatum tamen ualet, & nu.15.
Homologatio ualidat illud in uim pacti.
Homologatum dicitur vera tranſactio.
Maximè ſi compromiſſum fuit iuratum.
Poteſtas arbitri tota a compromiſſo dependet.
Arbitria reducta ſunt ad inſtar iudiciorum.
Iudicia habentia ſententiam in rem iudicatam tranſactam, amplius non retractantur.
Oritur actio ex ſententia arbitri homologata.
Arbiter poſt laudum an poſſit corrigere errorem.
Non poteſt tamen immutare laudum per eum latum.
Quando grauatus per fideicommiſſum poteſt retinere tres quartas, an debeat in illis imputare alienata per eum.
Alia tamen quarta integra debetur fideicommiſſario. nu.27.
Equalis debet fieri determinatio.
Hæredi grauato per fideicommiſſum imputantur per eum alienata in duabus illis quartis, quas poteſt detrahere, & nu.29.

CONSILIVM XLVI.

Paucis abſoluet̃ pñs conſultatio. Nam † cum inter ipſas partes fuerit factũ cõpromiſſum more Veneto,& ipſi arbitri concorditer circa pñtem articulum protulerint eorum laudum,& poſt ipſius ꝓmulgationem iureiurando firmauerint,in ipſius ꝓlatione nullũ cępiſſe errorẽ,& ſucceſſiuè pñtib.partib.& nihil penitus dicentib.ſed in oĩbus acquieſcentib.Mag.dñs Ptãs decretum ſuum interpoſuerit,nulla reſultat dubitatio,quin tale laudum nõ ſit firmũ,& validũ, & quin debeat exequutioni demandari. Statutum.n.ꝯſtõ, ſeu conſuetudo Veneta dans certam formam compromiſſis faciẽdis more Veneto,& concedens laudis,& ſententijs cõcorditer latis virtute cõpromiſſi ſub dicta forma oĩmodã exequutionẽ, & tollens appłonem a dictis laudis, reclamationẽ, & oẽs alias exceptiones,validum eſt & firmum,† & de eius validitate minimè dubitandũ eſt,iux,no.in l.oẽs populi.ff.de iuſti. & iure, & in l.cũctos populos.C.de ſum.trin. & fid.cath. & in c.1. ex̃ de ꝯſti.Et ad intellectum & validitatem talium ſtatutorum faciunt not.per Bar.Ang.& alios in l.planè.§.fi.ff.de peti. hære. & in l.1.§.1.ff.quod vi aut clam.& p Pet.de Anch.in cle.1.de ſequeſ.poſſ.& fruc.& p Io.de Ana.cõſ.50.In qõne Euſtachij, col.2.ver.ẜm verè,& per Soc.conſi.8.poſt redditum,col.fi. & melius in cõſi.104. Viſis cõpromiſſo,in 4.vol.col.5.num.14. vbi adducẽdo alias deciſ.dicit talia ſtatuta valere, eſto ꝙ videãtur tollere defenſionem,& maxi.qñ ſeruant̃, & ſunt in viridi obſeruantia,vt propriè eſt in caſu pñti,de qua ẽt materia hr̃ p eundem Soc.conſi.299.col.1. & conſi.283. verſ.ẜm quod licet.in 2.vol.¶†Licet.n.rr̃ nõ poſſit tolli defenſio, vt in clem. paſtora.de re iud.cum vulg.& appło ipſa ſapiat defenſionem, vt plenè no.in c.cum inter,ex̃ de excep. & per Gemi.in c.non ſolùm.de appel.lib.6.Tñ † modus defenſionis põt variari, vt

5 dicit Ang.in l.ſi ſic.de leg.1.& Alex.cõſ.105.vol.5. Hinc† eſt, ꝙ princeps põt tollere appłonẽ,vt cõcludit Abb.in rub. ex̃ de appel.de quo plenè p Fely.ibi,& p Dec.col.3.& 6.Qui in effe-
6 ctu cõcludit,principem poſſe hoc facere. Et † vlterius addit, hoc ẽt poſſe fieri p ſtatutũ,adducendo deciſi.ut ibi p eũ. Ad q̃ ẽt faciunt no.p Fely.in c.q̃ in eccleſiarum,col.19. verſ.ſed hęc
7 declaro duob.modis. Et † ea q̃ ponit Lanfran. de Oria. in ſuo tract.de arbit.car.11.col.1.verſ.17.q̃ro,& car.13.col.2.verſ. xxx.quæro, vbi concludit,allegando plures deciſ.& auctoritates ſtatutum valere,volens ſñiam arbitri oĩ caſu debere exeq., & tollens ẽt reductionem ad arbitrium boni viri, limitando hoc vltimum,vt ibi p eũ.Prout ẽt idem dicendum eſt,nam tale laudum,ſeu ſñia exequutionem debitam meret̃,ſiue ꝯſideretur,ꝙ emanauerit vt ab arbitris iuris vel ſtatutorũ, ſiue vt ab
8 bitris cõpromiſſarijs. Primũ † ꝓbat̃: qm̃ ſñia lata ab arbitris iuris vel ſtatutorum dr̃ propriè ſñia,& in rem iudicatam tranſit,vt no.Bal.in l.1.col.2.C.de peric.& com.rei vend.& Mod.
9 Pap.in l.1.col.2.ver.limita ſignanter.ff.de re iud. † Tales.n.arbitri æquiparant̃ ordinarijs,vt dicit Bar.& Mod.in l.fin.C.de interd.cũ alijs no.in c.ab atbitris,de offi.deleg.lib.6. & in l.1.
10 C.de arb. Hinc † eſt,ꝙ ſñia lata per tales arbitros meros meret̃ exequutionẽ,& exequutioni mandat̃,vt dicit Iaſ.p illũ tex. in l.a diuo Pio,in prin.col.2.ff.de re iud.hoc probans rõne,&
11 auctoritate. Hinc † ẽt eſt,ꝙ ex ſñia lata per tales arbitros orit̃ actio,vt no.in d.c.de arbitris,& in d.l.fi. cum alijs adductis p
12 Iaſ.in l.duo iudices,col.2.in fi.ff.de re iud. ¶†Secundum probatur: nam ſñia arbitri,ſeu arbitratoris electi a partib.homologata tacitè vel expreſsè ẜm formam.l.cum antea,& l.ne in arbitris. C.de arbi.tranſit in rem iudicatam,& exequutionẽ me-
13 retur. Nam † cum tale laudum ſit homologatum dr̃ res iudicata,ut in d.l.cũ antea,& in d.l.ne in arbitris,& ponunt Dy.& Bar.in l.1. & ibi Mod.col.2. & plenius in l.ait prætor, col.2. vbi Bar.& reliqui ſcrib.ff.de re iud. & ponit Soc.conſ.101.uiſis,col.4.nu.8.in 4.vol.vbi vult,ꝙ res hoc modo deciſa nõ poſſit amplius in dubium refricari.l.res iudicata.ff.de reg.iur. & melius p eundem ꝯſ.85.viſo compromiſſo.col.2. in 1.vol. & p Io.de Ana.in p̃alle.conſ.50.col.3.no.d.Anto.& alij Can. in c.quintauallis,ex̃ de iureiur.& ẽt Bart.in d.l.cum antea, in 1. nota.& Io.Bapt.de ſancto Blaſ.in trac.de arbitro, & arbitrato. q.77.& ſeq.& Lanfr.de Oria.in d.trac.de arbit.col.7. ver.ho-
14 mologatio. Et † intm̃ p̃dicta procedunt, ꝙ ſi laudum eſſet iniuſtum,& nullum: tñ ſi fuit homologatũ reddit̃ ualidum ſal-
* tem in vim pacti, vt voluit gl.cõiter * approbata in l.2.C.cõm. vtri.iudi.& ibi ſcrib.& not.Abb.in c.examinata,de ꝯfirm.vti. vel inuti.& in c.dilecti,in fin.ex̃ de arb.& not.Soc.in d.conſi. 101.col.pen.ver.3.& ulti.& Cor.conſi.125. & conſi.245. in in 2.vol.& conſi.140.in fi.in 4.vol. & ẽt Soc.conſi.105. viſis
15 teſtib.col.2.verſ.4.dicimus,in 4.uol. Et † bñ faciunt,q̃ ponit Fran.de Cur.cõſ.49.memoriæ recolendæ,col.66.& conſ.65. ſuper præmiſſa,col.18.& ſeq.vbi vult,ꝙ homologatio validet laudum nullum in vim pacti,laudum verò validũ validat in
16 vim ſñiæ. Quę † ẽt confirmant̃. Nam poſt ratificationem, & homologationem laudum arbitratoris dr̃ vera trãſactio, vt dicit Pet.de Anch.in diſpu.ſua Cum.c.laicus,col.antep.& Ioan. Bapt.Caccialup.in trac.de tranſac.q.3.in fi.volentes tale arbitramentum pp partium conſenſum eſſe veram, & propriam tranſactionem,& ab eo non poſſe recedi,ut ẽt tangit Soc.præalle.conſi.89.in 3.vol.col.3.verſ.ſed ꝯ hanc, & conſi.66. uiſo
17 compromiſſo,col.2.in prin.in 4.vol. Et † tanto magis cũ fuerit iur̃o validatũ,per ipſas partes interpoſito tp̃e facti compromiſſi,ut no.Ioan.de Ana.in præal.conſi.50.col.2.& Franc.de Cur. præal.ꝯſ.65.col.18. & plenius p Lanfr.in d.trac.de arb.
18 car.6.col.4.uerſ.21. & car.10. col.2. & 3. Et † ẽt quia poteſtas tota arbitrorum dependet ab ipſo compromiſſo.l.non diſtinguemus.§.de officio.ff.de arbi.l.arbitrator.§.de veſtibulo.ff.cõmu.diuid.& per Bal.in l.cum aquiliana.ff.de tranſact.
19 Et † ẽt quia arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum, niſi in caſibus a iure expreſſis,ut in l.1.& ibi doct.& gloſſ.ff.de arbit. & per Soci.conſi.195.circa primum,in 2.uol.col.2.in princ.
20 Et † iudicia,quæ habuere ſñiam,quæ tranſiuit in rem iud.amplius non retractant̃.l.1.ff.de re iud.cum uulg. Ex † tali itaq;
21 ſententia arbitrorum homologata oritur actio, ut in d.l.cum antea.C.de arb.& ponit Frã.de Are.in l.1.C.eo.& plenè habetur p Bar.& alios in l.miles.§.iudicati.ff.de re iud. & p Alexã.

in l.

in l.Pomponius.§.si iussu, col.6.uersi.2.sufficit.ff.de acq.poss. cum alijs adductis p Io.Bapt.de S.Blas.in d.trac. de arbi.& arbitra.q.71.& q.78.& ponit ẽt Lāfr.in d.trac. de arbi.col.4.in fi.cum alijs adductis p Corn.ꝯsi.259.col.2.in fi.qrit.in 1.vol.

22 Et † ultra superius adducta, ꝙ tale laudum, & snīa mereatur * exequutionem, tenet gl.& * cōiter doc.p illum tex.in l.a diuo Pio, in prin.ff.de re iudi.& ẽt p tex.in l.pen.C.de arbi.& diffusius istud hr̃ per Bart.& alios in d.l.a diuo Pio.§.snīa, & in l.si conuenerit, ubi Alex.& Ias.col.3.post Pau. de Ca.plura adducunt.ff.de re iudi.& ponit ẽt Soc.cōsi. suo 27.pro decis.col.4. in 1.uol. Quibus stantibus talis snīa oīno uenit exequēda, fm̃

23 ipsius seriem, & tenorem. ¶ † Nec prædictis hẽt obstare, si dicat̃ ꝙ unus ipsorum dn̄orum arbitrorū pōt corrigere dictā snīam cum asserat se errasse, & errorem cœpisse, & consequenter tale laudum latum & promulgatum apparet per errorem, & continere vr̃ iniquitatē, ꝯn̄ter non dẽt esse ualidum, nec exequutioni demandari. Nam tollit̃ obiectio primò: qm̄ talis arbiter nō asserit se cępisse errorē cir.primam snīam ꝯcorditer latam, ad cuius ualiditatē iureiurando firmauit esse bn̄ latā, & in ea nul-

24 lū cępisse errorē. Secūdò † qm̄ ẽt si hoc assereret, tn̄ immutare minimè posset snīam p eū latam: cū functus fuerit officio suo, ut est tex.in l.dicere, & in l.quia arbiter, ubi gl.& in l.q̃d tn̄, in prin.& in l.nō distinguemus.§.de officio.ff.de arb.q̃d oẽs scri. * sequuntur in dictis locis, & plenius hanc conclu.* cōem ꝓsequitur Card.Zab.ꝯs.29.iudex.col.2. Adaptando igit̃ p̄sentem cōsultationem ad qōnem uertentem inter S.Iacobū, & fratres de Corbelis quondā.S.Petri de Corbelis ex una, & inter filias, & hæredes quondam S.Corbeli ex altera, in qua per Excell.d. doc.arbitros cōiter electos more Veneto, & inappellabiliter ꝯcorditer fuit laudatum, p mortem.q.dicti.S.Corbeli sine masculis defuncti euenisse casum fideicōmissi in psonas p̄fati.S. Iacobi.& fratrū ex testō quōdam S.Nico.de Corbelis, & ppea cōdēnauerunt dictas filias, & hȩredes ad restituendū, & relaxādum p̄dictis fratribus substitutis bona & hæreditatem dicti. q.S.Nico.demptis tn̄ duabus quartis, legitima, s.& trebelliani ca debitis eisdem filiabus, tam ex persona quondam.S.Iacobi. fratris ipsius.S.Corbeli, q̃ ẽt ex persona ipsius.S.Corbeli, & ut plenius in dicto laudo, & snīa cōcorditer lato, & promulgato, & etiam iuro approbato per ipsos dn̄os arbitros. Dicitur, talē snīam quantùm ad dictum articulū esse exequendā, & nō posse modo aliquo retractari iuribus, rōnibus, & deci.super adductis. ¶ Quæ aūt in dictis quartis debeant imputari in prȩsentiarum non discutio, dixi plenius in alio consi. meo partib. exhibito. ¶ Verùm in illo nō tetigi, an alienata p ipsum S.Corbelū deberent imputari in dictas duas quartas. Circa quā difficultatem dico, ꝙ si tenemus ipsum S.Corbellū potuisse alienare usq; ad tres quartas hȩreditatis, prout ego teneo in prȩfato ꝯs. abiq; dubio alienata imputantur in illas partes, p auth.contra

25 rogatus.C.ad trebe. Solùm †.n.ipse S.Corbellus, & eius hr̃des restituere debent ipsis fideicōmissarijs quartam partem totius hæreditatis.q.S.Nico.& oīum bonorum, q̃ tpe mortis erāt ipsius testatoris, ut dicit tex.in d.auth.nisi rogatus, & in corpore unde sumitur in diuersis locis, ubi hr̃, ꝙ quarta institutionis ẽ seruanda fideicommissario. Quæ quarta institutionis est integra respectu oīum bonorū defuncti, quæ erant tpe mortis, deducto ære alieno, ut not.in l.in quartā.ff.ad l.fal.cum similib.

26 Quod † ẽt suadet̃. Nam sicut datur facultas hæredi alienandi tres partes de bonis hȩreditarijs, ut hr̃ in dictis iuribus, & etiā in cōsi.Soc.per me allegatis in alio ꝯs.Pariter, & quarta seruanda & restituēda fideicōmissarijs debet eẽ integra respectu om-

27 nium bonorum. Vt † ȩqualis determinatio sit inter ipsas partes, & quartas, arg.l.iam hoc iure.ff.de uulga. & pupil.& argu. no.in l.1.ff.de reb.dub.& etiam no.in l.2.ff.ad treb.& hoc sentire vīr omnes doct.in d.auth.ꝯ rogatus, & in corpore vn̄ sumitur, & in l.Titius.ff.ad treb.& ẽt Soc. in d.cōsi.& Alex.in l. Marcellus.§.res q̃, col.3.uers. Item potest alienari.ff.ad trebel.

28 Si † uerò tenemus aliam opi. quā sequuti sunt.d.arbitri excellen.uidelicet, ꝙ oīa bona S.Nicola. testatoris ueniant restituenda, demptis tm̄ duabus quartis, de qua superius dictū est, & ꝯsequenter, ꝙ non consideretur illa facultas alienandi concessa ipsi S.Corbello, isto casu dico alienata p ipsum imputari in dictas quartas, ꝓut est tex.apertus, & ibi scriben. oẽs in auth.res quæ.C.comm.de leg.& in corpore unde sumitur, & est tex.clarus in l.Marcellus.§.res quæ, & ibi scriben. oẽs sequūtur.ff.ad trebel.& tenet Bart.in l.in quartā, col.4.uersi.uenio ... partē.ff.ad l.Fal.& ibi Ale.col.11.& 12.& oẽs ibi ... xi.repeten.car.10.col.4.& quinq; seq.uer.quinta ... * ubi asserūt, hāc esse cōem* opi.& tenet Ale.cōs.3.... in 3.uol.& Are.ꝯs.18.& 19.& Soc.ꝯs.16.& ꝯs.36.&

29 & cōs.123.in 3.uol.& cons.31.in 4.uol. In † quibu... gant plures cōcor.ubi concludit̃, alienata debere i... duas quartas, quas hȩres grauatus pōt detrahere de... misso uniuersali. Prout est in casu præsenti tenend... rum dominorum arbitrorum ut supra. Parisius

SVMMARIVM.

1 *Litteræ transmissæ, & acceptatæ probant, & nu.15*
2 *Et maximè si sunt aliter comprobatæ.*
3 *Sriptura cōputi contra scribentem, & producentē pl...*
4 *Etiam si partitæ nō sunt descriptæ manu principal...*
5 *Et qui scripturam producit, oīa in ea contenta dicit...*
6 *Subscriptio ita obligat, sicut scriptura principalis.*
7 *Scripturæ non probant pro scribente, si non sunt acce...*
8 *Et quid si continent data, & accepta, & quo casu, & ... & 11.& 13.*
9 *Et quid quò ad expensas. & minima.*
10 *Et quid si sunt connexa.*
12 *Et uersatur in istis iudicis arbitrium.*
14 *Per literas & epistolā pōt cōstitui procurator, & d...*
16 *Dominiū rerū emptarū per procuratorem quæritur...*
17 *Et periculum illarum debet ad ipsos spectare.*
18 *Et casus sequutus non concernit procuratorem, & nu...*
19 *Maximè si illi casui procurator non potuit prouidere...*
21 *Mandatarius debet indemnis seruari.*
22 *Damnum occurrens mādanti, non mandatario imp...*
23 *Gestor negociorum non tenetur de casu fortuito.*
24 *Officium suum nemini debet esse damnosum.*
25 *Natura ipsa incommoda ad eum debent spectare, ... ctant commoda.*
26 *Procurator gerens negocia procuratorio nomine ... gerere.*
27 *Maximè stante consuetudine mercatorum.*
28 *Litteræ credentiæ an probent & obligent transmitt...*
30 *Ratihabitio mandato æquiparatur, & iuuat negoc... & numero 31.*
32 *Gesta per alium ultra ordinem datum possunt hab...*
33 *Habetur ratihabitio ad instar mandati specialis.*
34 *Ratihabitio uerbo, & facto potest fieri.*
35 *Qui semel habuit ratum contradicere non potest.*
36 *Probare habet mandatum, qui illud adducit.*
37 *Facta non præsumuntur, & ideo probanda sunt.*
38 *Cursus temporis longissimi mandatum non probat.*
39 *Capitulum finale ad omnia præcedentia uenit refer...*
40 *Relatum continetur in referente &c.*
41 *Qui tenetur fines mādati obseruare, tenetur ad oīa ...*
42 *Et nedum formam datam procurator tenetur obser... qualitates ipsius.*
43 *Etiam si in modico consisterent omittendæ sunt.*
44 *Et procurator formæ, & ordini dato nō pōt addere...*
45 *Ordo & forma quid indiuisibile est.*
46 *Et procurator probare habet seruasse formam datam...*
47 *Et maximè tempus, infra quod habebat actum ge...*
48 *Inclusio unius exclusio alterius.*
49 *Onus probandi tēpus limitatū incūbit illi, qui se f...*
50 *Factum præter formam est ipso iure nullum.*
51 *Et procurator non potest obligare dominum manda... ordinem datum, & num.56.*
52 *Quādo aliter mādatū non erat daturus, nisi secūdū ...*
53 *Et prohibere uidetur omne, quod ultra formam dat...*
54 *Forma & ordo datus declarat uoluntatem mandant...*
55 *Defectus formæ inducit defectum consensus, & uo...*
57 *Vbi non seruatur forma, ibi non præsumitur utili...*
58 *Qui non seruat formā, & ordinē datū recusare dic...*
59 *Et transgressor formæ, & mandati non potest ser... & nume.61.*
60 *Non est dignus lege, qui in legem committit.*
61 *Transgredientī formā nulla competit actio seu recur...*
62 *Dominiū rerū emptarū contra formam non quæritur...*

Sed remanet penes gerentem actum.
Et damnum, & periculum ad ipsum spectabit.
Non debet quis officium sibi non commissum assumere.
Et nomine suo dicitur emere non procuratorio.
Consuetudo formiter est probanda.
Forma continens tempus decursum reddit mandatum nullum.
Quando non interest formam seruari non est obseruanda.
Quando plura sunt demandata, omnia sunt obseruanda.
De præterito ad præsens ualet argumentum.
Experientia est rerum magistra.
Non derogatur per ultimum capitulum præcedentibus, quando venit ad confirmationem illorum.
Euitanda est correctio instantanea.
Per clausulam generalem non dicitur recessum ab expreßè ordinatis, & nu.76.
Nec a limitatis superius, & specialiter exceptis, & dispositis, & nume.75.
Generalitas restringitur, ut non comprehendat exceptuata.
Leges loquentes generaliter restringuntur.
Obseruantur casus exceptuati, & non regula.
Literæ credentiæ generales captionem continent.
Et non capiunt specialiter prouisa.
Generi per speciem derogatur.
Conceßa plurib.ab oĩbus debent geri, & non ab uno insolidum.
Per commissionem generalem nũquã censetur data ptãs destruẽdi illud, quod erat factum, & dispositum ab ipso committente.
Vltima magis attendenda.
In quocunq; mandato dato generaliter semper censetur mãdatũ illud, quod est de consuetudine mandantis.
Mandatum ad unum capit aliud diuersum, & nu.88.& 205.
Quando electa est industria personæ non cadit substitutio.
Et isto casu procurator, etiam ad negocia non poterit substituere
Non prodest confessio continens illud, quod non erat demandatũ.
Et datum ad negotiandum, non dicitur datum ad confitendum.
[C]õfessio uolũtaria prohibita est procuratori, ex quo habet instar donationis.
[C]onfessio redditur suspecta, quando contra eã adsunt probõnes.
[P]robatio non concludens minimè releuat.
[C]ulpa præcedens operatur, ut casus sequens nõ liberet culposum
[N]on possunt haberi rata, quæ nomine illius non sunt gesta.
[R]atificatio non se extendit ad ignorata.
[E]t ut ualeat, præcedere dẽt notitia ante gestorũ, et nu.99.et seq.
[T]empus appellationis non currit ignoranti.
[I]gnorantia excludit consensum.
[I]n facto alieno admittitur ignorantia.
[D]ominus potest ignorare factum a suo procuratore.
Argumentum a verosimili validum est.
Actus sequentes declarant præcedentia.

CONSILIVM XLVII.

ntentio Dominorum † Hyeronimi & Io. Baptis. de Piperarijs satis, & sufficienter probata, & ...ndata apparet ex lr̃is D. Vincẽtij aduersarij ad eos transmis... acceptatis, & receptis continentib. computa, ut hr̃ in l. Pu...a. §. fi. ff. depositi, & ibi doc. tradunt, prout ẽt post Bar. faciũt ...in l. nuda. ff. de don. cũ alijs post Bar. in l. admonendi. ff. de ...eiu. nu. 30. & alios scrib. ibidem plenè cumulatis per Ias. in ...repe. n. 139. & per Can. max. Fely. in c. 2. ex̃ de fide instru. ...19. & seq. & per Deci. ibi n. 15. Et† cum tales lr̃æ appareãt ...iper comprobatæ per computum, & librum rationum pro ...ctum per ipsum D. Vincentium, & circa hoc acceptatũ per ...os de Piperarijs, sumus ex̃ omne dubium ipsorum, dico in...tionem sufficienter esse probatam. Talis. n. scriptura cõputi ...roducentem scribentem plenã fidem facit. † ut tradit̃ in l. ...dã. §. numularios. ff. de edendo, ubi gl. quã cõiter* sequunt̃ ...o. ibi istud firmat, prout facit Bar. in d. l. admonendi, n. 26. ...oc. ibi sequunt̃ adducentes alias conco. deci. ut nouissimè ...sequit̃ Ias. nu. 110. & n. 112. uer. in primo casu, & firmant ...o. in d. c. 2. maxi. Fely. n. 11. uers. 4. limita, & n. 29. & Dec. ...1. 19. & per Alex. cons. 147. ponderatis, col. 2. in 2. uol. Vbi ...l. 3. istud firmat dicendo, id procedere, etiam si partitę in ...o. descriptæ nõ essent descriptæ manu principalis, sed alte ...qm̃ præsumptio est illius uoluntate fuisse descriptas, ſm ...ud. in addi. ad Spec. in tit. de instr. edi. §. nunc dicendum,

in add. mag. uer. quid si in prędictis, & ſm Bal. in rub. C. de fi.
instr. col. 17. uer. hic quæro pone, cum alijs adductis per Ias. in
d. l. admonendi, n. 114. & per Cano. in d. c. 2. max. Deci. col. fi.
5 n. 24. & per Alex. ɔs. 265. Ponderatis, n. 2. in 6. uol. Nec† quidẽ
immerito. Nã cum ipse Vincentius produxerit dictum cõpu-
tum, nedum illud cõfessus est, uerùm oĩa, & singula, quæ in eo
ɔtinent̃, acceptasse dr̃, & confessum fuisse, iux. ea quæ tradunt̃
in l. cum p̃cum. C. de lib. cau. & per gl. in l. 1. §. editiones. ff. de
eden. & per Bar. in l. post legatum. ff. de his quib. ut indig. & p
Can. in c. cum uenerabilis, ex̃ de exceptio. & quæ tradunt Bar.
& alij scrib. ibi in l. qui Romæ. §. duo fr̃es, in 4. q. ff. de uerbo.
obli. & Ang. in l. si duo. ff. de acq. hære. & Ias. in l. qđ te, nu. 10.
ff. si cer. pet. & bñ facit. l. non est ferendus. ff. de transa. & quæ
tradit Alex. ɔs. 119. n. 4. in 7. uol. & Soci. cons. 63. colu. 3. in 3.
uol. & Bal. in l. scripturas, in prin. C. de fide instr. & Anch. cõs.
219. & Imo. in c. cum olim, de censib. & Roma. ɔs. 329. & ɔsi.
6 350. Eo † etiam quia prædicta computa, & litteræ subscriptæ
apparent manu propria d. Vincentij. Quæ subscriptio efficaci
ter ipsum ita obligauit, ac si propria manu oĩa scripsisset, ut p
illum tex. pulchrè tangit Ang. in l. ita stipulatus. §. Grisogonus
ff. de uer. obli. & Bar. in l. Caius. ff. de pignora. actio. & in repe.
§. si initium, col. fi. l. si quis ex argentarijs. ff. de eden. & p Alex.
in d. cons. 147. col. 3. in 2. uol. cum alijs ad plenum cumulatis
per Fely. in c. qm̃ ɔ̃, de proba. num. 75. & seq. & in d. c. 2. nu. 7.
7 Literæ† aũt, & computa per D. Vinc. scripta, & producta, cum
in hoc non appareant, nec sint acceptata per ipsos de Pipera-
rijs, nullam pro ipso Vinc. faciunt probationem. l. exemplo. C.
de prob. per Bar. & alios in d. l. admonendi. maxi. Ias. n. 111. &
nu. 120. & per Can. in d. c. 2. maxi. Fely. nu. 23. & Deci. n. 19.
8 Nec † istis obstare habet, si diceretur, ꝙ dictæ partitæ ɔtinent
data & accepta, & ɔñr per ipsos de Piperarijs non potuerunt
pro parte acceptari, & pro parte recusari. Et ideo in parte per
ipsos acceptata in alijs recusari non potuerunt, ɔñr in fauorẽ
præfati Vincentij contra ipsos Piperarios fidem & probatio-
nem facere vñr, iux. ea quæ traduntur per Barto. in l. Aurelius
§. idem quæsijt. ff. de lib. lega. & per Ang. allegatum per Corn.
cons. 81. Quamquam, col. pen. uer. & saltem, in 4. uol. & cons.
319. circa primum, col. 9. & seq. in 3. uolu. & tradit Bar. in d. §.
numularios, & Imo. in d. c. 2. col. 11. & alia adducit Ias. in d. l.
9 admonendi, nu. 129. uersic. 6. principaliter. Procederent †. n.
ista, quando tractaret̃ de minimis, ut puta de expensis, & alijs
minutatim exbursatis, quæ modicam continerent summã, &
uerisimilia in se haberent, & a scribente, uel producente præ-
staretur iuramentum, & auctoritate alicuius iudicis uel officij
illas fecisset, secundùm Io. And. in præal. addi. magn. col. 4. &
Bal. in rub. C. de fide instr. col. 14. uersic. sequitur uidere, cum
alijs alleg. per Ias. in d. l. admonendi. nu. 125. & duobus seq. &
per Deci. in d. c. 2. nu. 9. & cons. 110. col. fi. quæ omnia cessant
10 in casu pñti, ubi de magna potissimum quantitate agit̃. † Pro-
ut etiam obiectio cessat, nam ꝓcedit, et locum habet, qñ parti
tæ essent ita connexæ, ꝙ non possent separari, iuxta. l. ẽt. §. 1. ff.
de minor. Qñ aũt separari pñt, uti est punctalr̃ in casu pręsen-
ti, tunc bene possunt pro parte acceptari, & pro alia parte re-
cusari, ut probat̃ in l. inter cartulas. C. de conuen. fisc. debitor.
lib. 10. & ibi not. doc. & tradit Bal. in l. 1. col. ulti. C. de eden.
& Abb. in d. c. 2. col. 7. uers. sed nunc ultra alios, ubi exemplifi
cat istud ferè in terminis nostris, & bene probat̃ in d. l. Publia,
in fi. secundùm unam lecturam, ut latè prosequitur Ias. in d. l.
admonendi. nu. 139. ex pluribus firmando hanc concl. & re-
missiuè, in nu. seq. 130. declarando quæ pariter dicantur con-
nexæ & separatæ, prout facit Fely. post alios in d. c. 2. nu. 25.
& Deci. ibi punctaliter allegando consi. & decisio. nu. 21. Nec
* ab ista communi *opi. discedit Cor. in pręalleg. cons. suo. 319.
col. 10. uers. & hinc est, quinimmo expresè eam firmat consi-
derando connexa, & firmat etiam Dec. cons. 317. Visis, nu. 7.
11 Prout † etiam obiectio tollit̃ consideratis deductis in ꝓcessu.
Nam ut inferius dicet̃ sine aliquo ordine & mandato Vincen
tius ipse prędicta fecit, suo proprio arbitrio, ɔ̃ formam manda
ti & commissionis eidem attributę ab ipsis Piperarijs. Quo
fit, ut nullum sanum iudicis arbitrium uersari possit ad innuẽ
12 dũ talib. partitis fidẽ esse dandam, & illas debere recipi. † Qđ
arbitrium potissimum in pñti disceptatione uersatur, ut diffu
sè per Ias. citantem alios in d. l. admonendi, & per Can. maxi-
mè Felyn. & Dec. in d. cap. 2. numeris, & uersicu. præallegatis.

13 Eo † ēt cū dictarū partitarum ꝯriū ex deductis in processu pateat, ꝓdicta oīa non fuisse gesta f̄m commis.& ordinē, sed apertissimè in oppositum, & iō potuere recusari, nec pro scribēte fidem faciunt, ut probat̄ in d.l. Aurelius.§.idem quæsijt.de libe.lega. f̄m intellectum Bar. Eo insuper cum ultra librum rōnum adsit ꝓbatio ad intentionē Piperariorū, & ꝑ litteras Vincentij ad ipsos transmissas, q̄ bñ probant, ut deductum fuit superi⁹, maximè ꝑ tex.ī d.l.Publia.§.fi.& adsit ēt ꝓbatio ꝑ testes. Quib.ꝯsideratis dubitandū minimè est, intentionē Piperariorum ꝯ dictum Vincētiū nō dici plenè, & pfectè ꝓbatā & fundatam. ¶ Verùm qm̄ ipse Vincentius nitit̄ intentionē Piperariorū excludere & infringere & in ꝯñtiam suam recōuentionē ꝓbare ex eo: quia ipse Vincētius asserit emisse zucharum, ac alias merces ad computū ipsorū Pipetariorum, & eas oneraste sup naue nominata S.Maria di Pietà, & in prædictis maximas expensas fecisse. Quę nauis vnà cum dictis mercib. postmodum capta fuit a piratis, & prædonib. quod damnum ptēdit spectare ad ipsos Piperarios ex quā plurib. per eum in processu deductis. Idcirco pro veritate discutiēda erunt, quę ipse Vincētius deducit, & quę circa damnum occursum ex captura dictę nauis, & mercium ptendit aduersus ipsos Piperarios. ¶ Primùm igit̄, dicit se prædicta emisse ad computum ꝓdictorum tanq̄ mandatarius. & ꝓcurator ipsorum, & uirtute literarum, & epistolæ per ipsos ad eum transmissæ, quib. eidē dabatur mandatum, & commissio ꝓdicta exequēdi, & faciēdi. Nec
14 est dubium per lr̄as, & epistolam † procuratorem ꝯstitui posse, & mandatū dari.l. 1.§.ꝯstituit̄.ff.de proc. l. eum. §. Iulian. ff.de ꝯstit.pec.& melior tex.in l.1.in prin.ff.manda. Et quia tales literæ fuerunt acceptatæ per ipsum Vincentium, dubitan-
15 dū minimè est, quin sequuta † acceptatione ipsi Piperarij efficaciter nō fuerint obligati ad oīa, q̄ in prædictis lr̄is mādabāt, & ordinabant, ut tradit̄ per Bar.& alios in l.si filius.ff.ad Maced.& in l.cum tabernam.§.idem quęsijt, in fi.ff.de pign.& in l.Titius, in fi.ff.de ꝯsti.pec.& ꝑ eundem in lege quo.§.1. ff.rē ratam haberi, & per Bal.in rub.C.de fid.instr.col.28.ver.quęro quid de lr̄is, cum alijs alleg.per Alex.consi.77.in cā & lite, col.1.in 1.uol.& Mathesil.in suo no.33.& Bar.Veron. caute. 24.& per Ias.in d.l.admonendi.nu.121.& Fely. in d.ca.2. de
16 fi.instr.nu.22.& Dec.ibi nu.15. Dñium † itaq; ꝓdictarum rerum emptarum ad computum Piperariorū ꝑ ipsum Vincentium mandatarium, & procuratorem ipsorum q̄situ fuit ipsis Piperarijs.l.qui mihi donatū, & ibi Bar.ff.de dona.l.1.§.ꝑ procuratorem.ff.de acq.pos.& ꝑ gl.in §.si quis alij, insti. de inuti. stip.& ꝑ gl.in l.1.C.ꝑ quas ꝑsonas nobis acq.& in l.ꝑ procuratorē.C.de acq.posses.& instit.per quas person.nobis acqui.§.
17 ex his itaq;. Consequenter † periculū ꝯtingens spectare dēt ad ipsos Piperarios dños, & nō ad ipsum Vincentiū, iuxt. ea quæ hn̄r in l.q̄ fortuitis, & in l.si nulla, & in l.pignus.C.de pig.act. & in l.4.C.loca.& in l.incēdiū.C.si cer.pet.& in l.qd̄ te.ff.eo.
18 tit.cū si. Et † talis casus sequens nō potuit ꝯtingere ipsi Vinc.
19 non dño, ut ēt tradit̄ in l.ꝯctus.ff.de reg.iur. Et † cū tali casui fortuito ipse non potuerit ꝓuidere.l.ad eos.l.in reb.ff.cōmo. l.de damno. ff. loca. & hr̄ in d. l.ꝯctus, & ꝑ Bart.in l.in his.in prin.ff.sol.mat.& in l.cotem ferro.§.qui maximos.col.2.ff.de publ.& in lege creditor.ff.de sol.& per Bal.in l.falsus, col.pe.
20 C.de fur. Consequenter † Vincentius ipse procurator, & mandatarius de tali casu fortuito minimè teneri debet, ut plenè traditur in d.lege ꝯctus, & diffusè per Bar.in l.quod Nerua in 9.q.prin.ff.deposi.& in l.a procuratore.C.mand.& tradit̄ per scrib.in l.inter causas.§.non oīa, & §.sequenti. & hr̄ in lege & Aristoni.ff.mand.& per Bar.in lege eum qui.§.fi.ff.commod. & in lege si quis.§.apud Labeonem.ff.de furt.& per Bal.in le-
21 ge si is.C.eo. Eo † etiam qm̄ mandatarius indemnis conseruari dēt ab omnib.damnis, quæ uirtute mandati pati posset, lege si ob cās.§.sed cum seruus.ff.mandati, cum alijs alleg. per Ias. per illum tex.in 3.notab.nu.5.in lege si seruus Titij. ff. de le-
22 ga.1. Et † damnum occurrens non mandatario, sed mandanti imputandum est, vt habetur in lege ita ut si.§.ꝙ si fundum, in ver.periculo suo, a ꝯrio sensu.ff.manda.& in lege a procuratore.C.eo.& per gl.in d.l.& Aristoni.ff.eo.& habetur in lege ne
23 gocium.C.de negotijs gestis. Et † si ipsum Vincentiū cōsiderare uolumus prædicta fecisse tanquam negotiorum gestorem dictorum Piperariorum adhuc de tali casu, & periculo minimè teneri debet secundùm Bar.per illum tex.in lege, si debitor, & in lege, siue hr̄ditaria.ff.de negotijs gestis ... lex, si seruus.§.quod verò.ff.de furt.& quæ ibi ...
24 Et † quoniam officium suum nemini dēt esse d...
25 ge, si quis.ff.quemad.testa.aper. Et † quia secun... est, ut ad eum spectent incommoda, ad quem ... moda, lege, secundùm naturam.ff.de reg.iur.cu... quia cōmodum dictarum rerū spectabat ad ip...
26 ēt incommodum, & damnum ipsos tangere de... ipse Vincentius dictas merces suo noīe emerit ... est ad vtilitatem & computum Piperariorum ... eorū gereret negocia, & ipsorū esset procurato... rius, vt per Bar.in l.si pupilli.§.item si procura... cijs gestis.& diffusè post alios per Alex.col.4.&...
27 l.1.§.nunciatio.ff.de ope.no.nun. Et † potissime ... suetudine mercatorum, quam ipse Vincentius ... volentē, mercatorem agentē negocia aliena po... re proprio noīe, & ita expediendo caret culpa, ... Fulg.& Ias.in 3.notab.in l.certi iuris.C.de iudi... traduntur extra de ꝯsue.ferè per totum, & in le... longa ꝯsuetudo, & in lege de quib.ff.de legib. ... cipale ad mentē dicti Vincētii adducitur epist... eos Piperarios scriptæ.xix.Ianuarij.1528. in q... trasmittere Io.Fran.Arrigonum, & duos alios ... rum onerandarum in naui. Addentes, ꝙ dicti ... nam instructionem oīum gerendorum a præd... riis, & ꝙ illis deberet adhiberi illa fides, quæ ... ipsis transmittentib. ex quo oīa per illos refere... facienda erant habituri rata, grata, & firma, cō... solidum procuratores ad conttahendum debi... mam ducatorum uiginti milliū. Et ꝙ possent ...
28 prædictis. Dictæ † autem literæ credentiæ bene ... ligatos reddunt eas trasmittentes, ut per Bar.in ... ratori, & in lege, Lucius.ff.de fideiussori.& per ... de consti.pec.col.2.ver.uenio ad f̄m, & col.3. ...
29 tur, cum aliis allega.per Ias.in d.l.admonendi ... ipse Vincentius prædicta gessit cum consensu ... cti Io.Fran.Arrigoni, quem insuper custodem ... cta naue impositarum adhibuit, & præfecit. Me... ricula subsequentia ad ipsum spectare nō debe... qui.§.fi.& l.sequēti.ff.cōmo.ubi Bar.& alii no... ui, & in l.æde.C.loca.& Bar.in l.1.§.nunc quem... de libe.agno.& Alex.post alios in l.qui Romæ ... ff.de ver.ob.facit tex.etiam in l.fi.in prin.& l.li... caup.statu. Accedente etiam mandato per ipsos ... cto die.xviij. Ianuarij eiusdē anni in ꝑsonam pl... lidum continente expressam & amplā ptātem ... totum regnum insulæ Siciliæ. Concurrente etia... ne facta ꝑ d.Io.Frā.Arigonum, in qua ꝑ instru... clarat suo ꝯsensu, & uoluntate, & ad cōputum ... riorum oīa fuisse gesta per ipsum Vincētium, & ... oneratā ad periculum & utilitatem Piperariorū ... intentionem ipsius Vincētij adducitur ratihab... tio subsequuta per ipsos Piperarios, q̄ habita no... ipso Vincentio de dictis rebus emptis, & onera... naue, per eorum lr̄as omnia prædicta rata habit...
30 carunt. Quæ † ratihabitio, & ratificatio sola, et ... currerent, releuant ipsum Vincentium, ut hr̄ in ...
31 in fi.C.mād. Nam † talis ratihabitio mandato ... retrotrahit̄, & iō nociua est, ut in lege, ratihab...
32 & in c.ratihabitionem.eo.ti.lib.6.& in l.fi.C. ... sta per ipsum Vincentium bene poterant rata ... mam commissionis nō seruasset, ut in d.l.cum ...
33 per totum.ff.rem ratā haberi. Et † quia est ad ... spālis, ubi spāle requireret̄, ut per Phili.Fran. ...
34 2.uer.ult.de despon.impub.lib.6. Eo † ēt quia ... faciendo nonnullas prouisiones, & remedia ... donem, ratum uidētur habuisse cum nedum ... sequi possit ratihabitio.l.Paulus.ff. rem ratam ...
35 Et † cūm semel prædicta ratihabuerint, modi... sunt, ut in l.si fundus.§.elegāter.ff.de lege cōm... de Cast.in l.bonorum, in fi.ff.rem ratā haberi ... nonnunquam.ff.de colla.bonorum. ¶ Illis ita ... prout uerè nō obstant ꝯsiderata facti ꝯtingē... tione. Dico intentionē ipsorū Piperariorū ...

subsistere, nec esse sublatam ex deductis superius in oppositū.
¶†Moueor: qm̄ Vincentius ipse fundat se super mādato & cō
missione sibi facta, virtute quorū dicit se gessisse oīa.†Et iō ne
cesse hēt probare, & mandatū & cōmissionē, quæ cū sint facti
non p̄sumuntur, lege, in bello.§. factæ.ff.de capti. & postlimi-
nio reuersis.Et†potissimū: quia sumus in mandato, qđ cursus
ēt mille annorū non facit p̄sumi, ſm Bal.& alios in l.2.C.si ex
fal.instr.cum alijs alle.per Alex.in l.qui in aliena. in prin.col.
1.ff.de acq.hære.& in lege, sciendum, col.5.ff.de ver.obli.ubi
diffusè scrib.oēs tangunt, & per eundem Alex.in ↄs.1.conside
ratis, col.4.uol.4.cum alijs cumulatis per Alb.Bru.in tract.de
forma, sub rub.de probat.& præsu. formæ, col.11.uer. p̄dicta
restringunt. Non extante igit mandato & cōmissione q̄cquid
ipse Vincentius gessit suo arbitrio, & uoluntate fecit, & iō sibi,
& ad sui damnū oīa ueniunt imputanda. Nec pōt se iuuare ex
l̄ris ad eū transmissis p̄ ipsos Piperarios scriptis die Ianuarij.
1528.Nā illis bn̄ consideratis nullū adest capitulū, pp qđ col-
ligi possit, p̄dicta ipsum fecisse ex mandato, quinimmo dictæ
litteræ expresè ipsum cōdemnant, cū in illis tradat forma &
ordo. Quæ oīa debebat obseruasse, & adimplere, & non obser
uando illa, ex eis non pōt se iuuare. Probant.n.dictę l̄ræ dantes
ordinem, & eū obligarunt, cū per ipsum fuerint acceptatæ, ut
superius fuit deductū. Et capitulū primū d.l̄rarū solū est de in
terpretatione tractę bladorū, & de illis emendis. Et capitulū.
7.continet commissionem, & ordinē emendi uina, & alia ibi
expressa, ne naues p̄dictæ transmissæ redirent, & reuerterent
inoneratæ. Et dicta commissio dat condōnaliter casu quo tra-
cta, & exitus bladorū non potuisset haberi. Et ulterius ibi ex-
presè declarant naues, sup quib.illa emenda erant transmit-
tenda, qđ minimè seruatum fuit. Alia capitula ad p̄ntē casum
nihil faciunt. Verùm†capitulū finale d. l̄rarum, qđ ad oīa ibi
superius descripta referendū est, cū oīa, & singula cōplectatur,
iuxta tradita in l.si idē cū eod.§. fi.ff. de iuris.om.iud.in l.3.§.
[illegible]lius.ff.de lib. & posth.& in l.1. C.eo.& in l.talis scriptura.§.
[illegible].ff.de leg.1.& p̄ Can.in c.cū sp̄āli, ex̄ de app.expresè cōtinet
formam & ordinem, quem habebat d.Vincentius obseruare.
Qui erat, ut noīe Ill.March. Mantuæ deberent p̄dicta oīa na-
uib.imponi, & limitato, ac statuto tpe cōpleri, & tale onus eius
noīe celebrari, ſm tenorē saluorū conductorū ad d.Vincentiū
transmissorum, quem tenorē oīno ab eo mandant obseruari.
Et†perinde erat, ac si in d.l̄ris talis ordo, & tenor fuisset exp̄s-
sus. Nā cum l̄ræ ad illum se referāt, tale relatum expressum dr̄
ipso referente nedum simpl̄r, sed cum oīb. suis qualitatib.
probatur in l.a filio.§.testator, & §.seq. & ibi not.Bald.ff.de
[illegible].& cib.leg.& idē Bar.in l.si quis seruū.§.fi.col.fi.uer.sed q̄ro
[illegible]iquis.ff.de leg.2.& in l.1.ff.de recep.& bn̄ probat in l.ī sum
[illegible]a, in prin.ff.de re iud.& in l.Titia.§.idē r̄ndeo.ff.de uer.obl.
[illegible] C.de sent.quæ sine certa quanti.l.2.& 3. ¶Et q intentio ip-
sorū Piperariorū fuerit talē ordinē seruari, suadet ulterius ex
l̄ris Illus.Marchionis, & ex saluoconducto repetito, & gemina
[illegible]o, & duplicato, qđ eo magis enixā ōndit uoluntatē, iuxta.l.ba
[illegible]sta.ff.ad treb.cum uulgarib.ad ipsum Vincentiū transmissis.
[illegible]t mens ēt colligit ex c.2.d.l̄rarum, ubi Piperarij instāt in sal-
uoconducto noīe Illus.Marchionis habendo. Quib.†stantib.
[illegible]um ipse Vincentius p̄dicta non gesserit noīe Ill.Marchionis,
[illegible]ec onus nauib. eius noīe imposuerit, nec tp̄s limitatū obser-
uauerit, sumus in ↄclusio.uera & solida, q ipse transgressus est
[illegible]n p̄dictis formam, & ordinē, & fines mādati & commissionis
[illegible]bi datæ, & quod oīa fecerit, & exequutus fuerit sua uolūtate
[illegible] capite, & sine mādato, & cōmissione, ex quo ad unguem de-
[illegible]ebat seruare ordinem, fines & formā traditam ab Illust.Mar-
[illegible]hio.& a p̄dictis Piperarijs, ut hr̄ in uulg.l.diligēter, & in l.p̄-
[illegible]rea, & in l.si quis pro, eo.tit.in l.ita ut.§.si qui fundum.ff.mā
[illegible].& in l.cū in mandati, in prin.C.eo.& in c.cū dilecta, ex̄. de
[illegible]scr.& in c.cū olim, ex̄ de offic.dele.ubi diffusè Mod. & ita p̄
[illegible]s.in l.si procurator.C.de p̄c.cum alij infinitis conc. quæ ad
[illegible] possent cumulari, de quib.diffusè per d.Alb.Bru.in suo tra.
[illegible]e forma. Deberet† igit ipse Vincentius nedū seruare formā
[illegible]tā, sed ēt qualitates ipsius, ut hr̄ in c.cum uenissent, ex̄ de eo
[illegible]ui mit.in pos.& in c.pisanis, & ibi Abb.in 4.not.ex̄.de restit.
[illegible]ol.& p̄ Ias.in d.l.si p̄curator, & in l.transactionib.n.1. C. de
[illegible]ansac.& hr̄ in l.1.§.igit p̄positio. ff. de exercito. & in l.sed &
§.condō.ff.de institor.Etiā†si tales qualitates in modico cō
[illegible]terent.Nā omitti non debent ſm D.Anto.in d.c.pisanis, in
7.no.& plenè per Alb.Bru.in d.tra.de forma.fo.52.col.3.ver.
2.ampliatur.Non.n.erat in facultate ipsius Vincentij aliquid
44 addere uel minuere formæ &†ordini sibi dato ſm Bal.in l.fi.
45 col.2.C.de suis & legi.& in l.ↄctus.C.de fi.instr.Est†.n. ordo
& forma quid indiuisibile, vt probat in l.is qui quadringenta.
§.quædā, & ibi tradit Alex.in 2.no.ff.ad l.fal.& Bal.in l.testm̄.
46 C.de testa.& in l.si veritas.C.de fideicom.Necesse†igit Vincē
tius ipse habebat probare circa p̄dicta, q fecit obseruare for-
mam & ordinē datum. Nā tale onus probandi illi incūbebat,
ut hr̄ in c.sacro, extra de sent.excom. & traditur in c.in omni,
extra de testib.& per Abb.in c.sicut, de re iudi. cum alijs alle.
p̄ Alb.Bru.in d.tra.de forma, fo.78.col.1.uer.in hoc articulo.
47 Et† potissimum probare habebat obseruasse tp̄s sibi limitatū,
& j̄.illud oīa gessisse: cū tp̄s limitatum sit de forma, ut p̄bat
in auth.quæ supplicatio.C.de precib.impe.offe.& ibi no.Bal.
& Saly.& Ias.n.5. adducens quāplures alias decisiones, prout
idem Ias.facit in l.1.§. editiones.nu.3.ff.de edendo. & diffusè
tradit per Alb.Bru.in d.tra.car.43.col.2.uers.sit ergo conclo.
48 Et† quia inclo unius tpis est exclusio alterius, sicuti econtra,
ut probat in l.imperator.ff.de postulando, & in lege, pr̄ filiū.§.
fundum, de leg.3.ubi Bar.in sum.& tradit gl.& Bar.in l.peto.
§.fratre, de lega.2.& facit l.in hoc iudicio.§.si ↄueniat.ff.cōm.
49 diui.Et†quia onus probandi tp̄s limitatum incumbit illi qui
super tpe se fundat.l. eum actum.ff.de neg.gest.l. matrē.C. de
proba.l.non solùm.§.sed & probari, ubi Bar.in fi.ff.de ope.no
ui nun.& per Alex.ↄs.150. n.10. in 6.uol.& ↄs.87.nu.1.in 7.
uol.& alibi pluries, & per Soci.cons.42.col.2.in fi.in 1.uolu.
& cons.98.nu.6.in 4.uol.Cum igitur ipse Vincentius ordinē
& formam commissionis non obseruauerit, quinimmo eius
fines fregerit & transgressus fuerit, sequitur alia ualida & soli-
da conclo, q taliter, & sic aliter faciendo non potuit p̄iudicare
50 ipsis Piperarijs.Ex † quo taliter factum præter formam com-
missionis est ipso iure nullum, ut per Bar.in l.illud.§.sed si ita.
ff.quod cuiusq; uniuer.nomi. & hr̄ in l.cum hi.§.si prætor.ff.
de transac.& per Ias.in d.l.si procurator.nu.4.cum alijs alleg.
per Alb.Bru.in d.trac.fol.50.colu.1. in fi.& alijs seq.maximè
51 car.51.col.3.uers.sic & in mandatis.Nec†ultra formam & or
dinem ipse Vincentius potuit obligare dictos Piperarios, ut in
l.1.§.igitur.ff.de exercitor. & in l.sed & pupillus.§.cōditio.ff.
de institor.& arg.legis non distinguemus.§.de offic.ff.de arbi.
52 Nec † quidem immerito: qm̄ dicti de Piperarijs nō erant da-
turi aliter commissionem, nisi sub forma & ordine prædictis,
ut tradit Bal.per illum tex.in l.si creditor.C. de fideiussori. &
Alb.Bru.in d.tra.fol.45.col.2. & uer.quintus casus notabilis.
53 Quinimmo † expresè vn̄r prohibuisse oē, qđ fieret extra for-
mam & ordinem datum, ſm Dy.in con.17. An domus, & per
Albertum Bru.in d.trac.fol.46. colu.4.uers.quintus effectus.
Forma.n.& ordo datus declarāt uoluntatem agentis, & dispo-
54 nentis, ita esse & non aliter. Et † ↄſīr in casu ↄ̄rio cessare uolū
tatem, ut notant Bal.& alij in lege non codicillum.C.de testa.
& Bar.in l.1.§.quibus.ff.quod cuiusq; uniuersi.nomine, cum
alijs adductis per Alber.Bru.in d.trac.car.48.col.3. uer.6.effe
55 ctus. Defectus † em̄ & non obseruantia formæ inducit defe-
ctum consensus & uoluntatis committentis, ut tradit Bart.in
l.omnes populi.ff.de iusti.& iure in 4.q̄ō.3.q.princ.& Alexā.
in l.1.in princ.col.2.ff.ad l.falc.& Ias.in l.1.col.fi.ff.de legib.
& Alb.Bru.in d.trac.fol.56.col.4.uersic.tertius effectus, & in
terminis nostris est bona decisio Alex. in consi.21. considera-
tis.nu.4. in 7.uolu. Vnde cum deficiat consensus ipsorum Pi-
perariorum per actus gestos per ipsum Vincentium contra, &
præter ipsorum uoluntatem nullo modo potuerunt obligari,
ut clamant omnia iura uulgar.disponentia, sine consensu quē
56 non posse obligari. Talis † ergo ordo & forma data sustulit
Vincentio potentiam aliter faciendi, quàm esset ordinatum,
57 ut dicit Bal.in l.fi.uers.extra quæro.C.de fideicom.Hinc†est,
q ubi non seruatur forma, ibi nō præsumitur utilitas respectu
ipsius committentis, sed præsumitur damnositas, quę nō fuit,
nec censetur mandata, ſm Bal.in l.quæcunq;. col.2. uers.scias
tamen.C.de bon.quæ libe.& per Alex.consi.89. circa primū.
col.8.in 1.uol.& per Alb.Bru.in d.tract.fol.48.col.2.uer.14.
58 Cum † igitur ipse Vincentius contempserit seruare formam
& ordinem datum, dicendus est recusasse facere actum eo mo
do, quo sibi commissus erat, ut habetur in l. nonnunquam.
ff. de colla.bonor.& per Lucam de Pen.in l.1.C. de q.lib.12.

59 in 2.præſumpt.Cõſequenter†ipſe Vincentius trãſgreſſor for-
mæ,& cõmiſſionis datæ non põt ſe mõ aliquo iuuare ex d.lr̃is
tradentibus formã,quã non obſeruauit iuxta ea, q̃ hñr in l.fi.
§.ſi uerò poſtquã.C.de iure deliber. & ibi p gl.allegantẽ.l.au-
60 xilium.ff.de minori.Vbi † non eſt dignus.l. qui committit in
legem,& p Alb.Bru.in d.trac.fo.48.col.2.in prin.uer.12.effe-
61 ctus. Et†ex geſtis p Vincentium ꝯ formã non potuit in ſui fa-
uorẽ oriri aliqua actio,nec agẽdo, nec reconueniendo,vt pro-
baṫ in l.iuriſgentiũ.§.igiṫ nuda.ff.de pac.cũ alijs adductis per
Alb.Bru.in d.tra.car.48.col.3.uerſ.17. Ineptè ergo reconue-
nit ipſos Piperarios. ¶Et ex iſtis tolluntˀ oĩa adducta pro parte
Vincentij ſuperius in primo ſuo fundamento, dũ dicebaṫ, ꝙ
p̃dicta geſſit tanq̃ mãdatarius,& procurator uirtute lr̃arũ.Nã
in illis non adeſt tale mandatũ.Et ſi qđ eſt, habuit certũ, & li-
mitatũ ordinẽ datũ,& limitatã formã,q̃ minimè ſeruata fuere
62 ab ipſo Vincentio,vt deductũ eſt. Nec † dñium rerũ p̃dictarũ
fuit q̃ſitũ ipſis Piperarijs ſine eorũ ꝯſenſu,uoluntate & manda
to,licet Vin.dicat ſe emiſſe ad cõputũ ipſorũ.l.ſi ego.ff.de ne-
go.geſt.l.qui mihi donatũ,ibi Bar.ff.de donat.l.ſeruus cõis.§.
fi.ff.de acq.poſſ.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de verb.obl.& inſt.
63 de inut.ſtip.§.alteri.Remanſit† ergo dñium dictarũ rerũ pe-
nes ipſum Vinc.ementẽ noĩe ſuo,ut ff.& C.de peric.& cõmo.
rei uendi.p totũ cũ concor. Conſequenter periculũ ſequẽs ad
ipſum tanq̃ dñm ſpectauit iurib.in ꝯriũ ſuperius adductis, &
non ad ipſos Piperarios ad id mandatũ minimè dantes, & ſic
arg.in oppoſitũ retorqueṫ. Nõ.n.ipſe Vinc. in iſtis conſideraṫ
ut procurator & mãdatarius,cũ non adſit mandatũ,ſed ꝯſide-
raṫ ut principalis,& ut gerens oĩa capite ſuo,& ꝯ formã cõmiſ
ſionis,& ꝯ uoluntatem prędictorũ,immo,& ꝯ ipſorum prohi
bitionem,& ſic caſus ꝯtingens ptinet ad ipſum, ut principalẽ,
non ut mandatariũ, & ſic non eſt q̃rendũ,ad qđ & ad quã cul
pã ipſe teneret. Nec ꝙ ut mandatarius dr̃et ſeruari indemnis.
64 Nam†iſta aſſumpta neganṫ,ex quo ꝯſideraṫ ut principalis,nõ
ut mandatatius. Conſequenter dãnũ & utilitas ſpectabit ad ip
ſum d.l.ſm naturã,de reg.iuris,q̃ retorqueṫ in oppoſitũ. Nec
65†debuit aſſumere officium ſibi non commiſſum, & ideo cum
malè illud fuerit exequutꝰ, & ſucceſſoriè damnoſum erit ſibi,
illud aſſumẽti iniuſtè & culposè,ut dicit Bar.in d.l.qđ Nerua,
& idẽ Bar.& doc.in l.qđ te.ff.ſi cer.pet.Nec obſtat,qđ ipſe di-
cit emiſſe ad cõputũ Piperariorũ,& ꝙ præſumiṫ procuratorio
noĩe emiſſe.Nã hic nõ ſumus in caſu dubio,ſed in claro.Emit
66†.n.noĩe ſuo,& ꝯñr non procuratorio,ut concludit Bar.quem
* cõiter*ſequunṫ ibi doc.in l.1.§. nunciatio,col.2. uerſ.quid ſi
ꝑcurator ff.de ope.nou.nunc. Prout ẽt qđ non onerauit noĩe
Illuſ.Marchionis,nec ĩ. tp̃s limitatũ tranſgrediendo fines cõ-
miſſionis & ordinis, ac formæ datæ, ut ſuperius deductũ fuit.
Et ex iſto tollitur illud,qđ dicebaṫ de cõſuetudine mercatorũ.
Nã talis aſſerta ꝯſuetudo iſto caſu nunquã poterit probari, ꝙ
mercator hẽat obligatũ aliũ committentem negocia, qñ non
67 ſeruat formam,& commiſſionem ſibi traditam. Prout†etiam
tollitur aſſerta conſuetudo : qm̃ in caſu ſuo minimè apparet
concludenter,& formiter probata, ut p Bar.& alios in d.l. de
quibus,& in l.1.C.quæ ſit longa ꝯſue. & diffuſè per doc.ma-
ximè repet.in c.fi.ex̃ de conſue.& p Dec.conſ.402.in cã,n.11.
68 & ſeq.& ſic non eſt conſideranda. Nec†põt ſe Vincentius iu-
uare aſſerendo,ꝙ forma data,& ordo,& ſaluiconductus nõ po
terãt obſeruari ex eo: quia erant nulli, & inanes pp tp̃s in illis
contentũ decurſum,arg.l.non putauit.§.non quæuis.ff.de cõ-
69 tratab.& l.4.§.ꝯdemnatũ.ff.de re iudica.Et†quia ob talẽ cãm
non intererat illos obſeruari,q̃ exceptio vr̃ prodeſſe ipſi Vinc.
ſm Ang.in l.decẽ.ff.de ver.obl.& Alex.in l.non ſolùm.§. mor
te.col.pe.ff.de oper.nou.nun. Nã ſi tp̃s erat decurſum,qđ pro
forma erat traditũ,non debuit ulterius Vinc.ipſe ſe intromit-
tere. Nec ſuũ erat plus uelle, quã ꝙ ordinabant ipſi Piperarij
ſicq; debuit ſe abſtinere, & ab emptione, & ab oneratione di-
ctarũ rerũ.Nec debuit ꝯ ipſorũ uoluntatẽ & ꝓhibitionẽ aliqd
aliud facere & attẽtare nulliter,ut deductũ eſt ſ̃.Et ſi oĩno vo-
lebat onerare,debuit iſtud facere noĩe Ill.Marchionis,ꝙ apud
oẽs erat uenerandum, & in reuerentia habitum, cũ tunc tpis
tota Italia eſſet maximis bellis affecta,& ſignanter inter Cæſa-
rẽ & Venetos, bona ac merces uenirent extrahendæ de dñio
Cęſaris ad dñium Venetorum.Et ſumma erat maximæ impor
tantiæ ducatorũ fere x.milliũ,& ſic maximũ inſtabat periculũ
& iõ cautius agendũ erat.c.ubi periculũ, in prin.de elect.li.6.

& onus erat imponendũ Illuſ.Marchio.noĩe
70 mam datã,quã tenebaṫ obſeruare. Conſeque
obſeruare tp̃s,ſaltim obſeruare debuit: ut on
Marchionis,quum ambo duo p̃dicta eſſent d
eorũ,q̃ hñr in l.Celſus.ff. de arb.& in c.cũ di
contum,cum ſi.Et ualde intererat onerare no
euidentiſſimũ eſt,tum attenta qualitate & re
tũ qa Ill. Marchioni ſaluiconductus non era
71 ſumpto † ab alijs in p̃teritum habitis,iuxta g
lus.de reg.iur.lib.6.& per Bal.in l.ex perſona
72 & per Fely.in c.ſcribebam,de p̃ſumptio.Tun
ab experientia optima rerum magiſtra.c.q̃ ſit
aliæ duæ naues per eundem Vincentium one
Marchionis ſalue peruenere ad locũ deſtinat
de facili perueniſſet,ſi eiuſdẽ noĩe onerata fu
ciorũ geſtor põt Vincentius ſe excuſare: cum
ne ſuo,& quia minimè ordinem datum obſe
luntaria, & dãnoſa geſtione, q̃ culpa minime
diceṫ.¶Ad reſolutionẽ ſecundi fundamenti p
tij adducti uidẽdum eſt,quæ poteſtas per ipſ
conceſſa d.Io.Fran.& alijs duobus,& ſi cõſide
rum ad Vincentiũ tranſmiſſarum per Piperar
git pñtem controuerſiam: qm̃ in dicto capite
mitti ad cuſtodiã mercium onerãdarũ in Pa
nec modò agitur de bona,ſeu mala cuſtodia i
73 diuerſis & ſeparatis minimè eſt inferendum.
22.diſponit,ꝙ dicti tres trãſmiſſi habebãt ſup
ctionem eis datam ea, quæ per lr̃as non eran
nata,& ꝯñr per illud non derogatur ordinati
preſsè ꝯfirmanṫ,& ſic nõ capit ordinẽ exp̃ſsè
& circa onus faciendũ noĩe Illu.Marchio.l.h
dam.infe.& p Bar.in l.Seio.§.Cayo.ff.de fun.
petẽ.col.fi.uerſ.quæro uidimus,de leg.3.Et u
gñalia,ꝙ deberet eis præſtari fides,& ꝙ Piper
tum,ratũ,& firmũ gerenda cũ illis,non pñt i
74 poſſent aliquid facere ꝯ expreſsè ordinata.Tu
ligendo incontinẽti ſeipſos corrigerent, & eſ
ꝯ.l.non ad ea.ff.de condit.& dem.& p Bar.in
qđ ui aut clam,& in l.fi.§.idem quæſijt.ff.de c
75 †quia per talem cl̃am gñalem non intelligit
mitatione & reſtrictione ſuperius ſeu inferius
76 ta,ut probant deciſ.ſuperius adductæ.Et†qui
non vr̃ eſſe receſſum,nec derogatũ his,q̃ ſpãli
ſpoſita ſunt ĩ eadẽ ſcriptura, ut p Bar.ĩ l.ſcrip
cũ alijs ferè in terminis nr̃is proprijs adducti
deri poterit in d.ꝯſ.21.cõſideratis, col.2. n.5
77 Et † minimè inconuenit, ꝙ illa gñalitas reſt
expreſsè limitatis,ut eos non comprehendat,
ff.de acq.rer.dom.l.cancellauerat.ff. de his q
& per Bar.in l.legato uino.§.1.ff.de leg.2. &
Caſ.per illum tex.& ibi Iaſ.in 1.not.in l.ſi de
78 Et†eſt uidere in quãplurib.legib.loquentibus
recipiunt reſtrictionẽ per alias leges limitante
illam gñalitatem, ut in l.1.C.de ſac.ſan.eccl.
teſta.milit.& hr̃ in l.1.iuncta gl.C.de fi.inſtr.
79 & alios in l.1.§.nunciatio.ff.de ope.no.nun.E
git,non attendimus rl̃am & gñalitatem : obſe
ptionem,& limitationẽ,ut tradiṫ in l.oĩs diffin
iur.& in l.quoties.ff.ſi quis cautio.& in l.1.&
80 ff.& li.6.cũ cõcor.Tũ † ẽt quia dictæ lr̃æ cred
les & uagæ ultra captionẽ quã ꝯtinent,iuxta ea
aquiliana.ff.de tranſac.cũ ibi not.iam limitatę
81 rũt ſpecificè.Quo† fit ut talis gñalitas expreſ
ſa minimè capere poſſit.l.doli cl̃a.ff.de uerbo.o
l.talis ſcriptura.§.fi.ff.de leg.1.cũ alijs ibi alleg
cl̃a gñalis nullo pacto uenit referenda ad illud
82 diſtinctè fuit diſpoſitũ & ordinatũ.Cum†gene
derogetur.c.generi per ſpeciem,de regu.iur.lib.
83 de reg.iuris.Ad†quod ẽt: quia talis poteſtas in
oĩbus illis trib. inſimul,nec eſt cl̃a inſolidum,
debebant iſta agere,qđ factum minimè appare
ſolus agere aliquid minimè potuit.l.pluribus.C
84 c.ſi duo,de procur.lib.6.cum ſim.Tum†etiam
cunque commiſſionem generalem nũquam in

potestas destruendi illud, quod erat factū & dispositū ab ipso
cōmittente, ut hr̄ in l.si hoiem.ff.mād.& per Bar.in l.ambitio
a.ff.de decre.ab ord.fac.& in 1.constit.C.Eo ēt qm̄ oñdit in-
structio data prędictis tribus, de qua fit mentio in d.c.literarū
ta ꝙ per eam uideatur derogatum, & circa tp̄s, & circa onus
aciendum noīe Illus.Marchionis. Quinimmo in ult.c.litera-
um, qđ oīa præcedentia capit, & illa limitat & declarat, ut di-
ctum fuit, † & tanquam ultimum est magis attendendum.l.si
uis cum procurator, in fi.ff.de proc.l. pacta nouissima, cum
onc.C.de pac.exp̄sè ordinatur, ꝙ ĩ. tp̄s limitatum oīa debe-
ent expediri, & noīe Illus.Marchionis, & ꝟm ꝙ continebatur
n saluoconductis exp̄sè mandantes illorum tenores debere
bseruari. Capitulum. 31.d.literarum Vincentio nihil ꝓdest,
x quo limitatum est ad emptionem frumentorum, & sic su-
ius ex controuersiam p̄ntem. Et ibi fit relatio ad mandatum
rocurationis factum illis tribus, ꝙ deberent capere in cābiū,
d erat tpe limitatum, & ēt ad literas fit relatio, & ulterius ibi
r, ꝙ dictus Vincentius liberè poterat cū illis negociari, quæ
a intelligitur circa commissa eis, de quib.dictum est superiꝰ
commissa nullo mō comprehendunt tp̄s limitatum & one-
tionem seu onus faciendum noīe Illus.Marchionis, ut dedu
um fuit superius. Et ulterius minimè apparet, ꝙ ipse Vincen
us negotiatus fuerit cum p̄dictis trib.trāsmissis, unde &c.&
a cl'a insolidum, ibi apposita solùm refert̄ ad ea, q̄ continent̄
mandato procurationis, cū sit ad illud limitata & relata, de
no mandato statim dicet̄. Et bñ considerando uerba d. capi-
li se referentia ad lr̄as exp̄sè probant ꝯ ipsum Vincentium:
in lr̄is tp̄s limitetur, & ibi det̄ ordo, ꝙ onus dr̄et fieri noīe
.March. q̄ minimè obseruata fuere. Et iō non potuit gerere
gotium virtute d.capituli, prout gessit ꝯ exp̄ssam formā lr̄a-
m & ꝯ ordinē in illis datū emendo, & suo proprio noīe, &
st tp̄s limitatū & statutū, & qđ deterius fuit, onerando noīe
oprio omisso noīe Illus.Marchio. Et † ꝙ tale mandatū non
seatur datum nisi seruata forma & ordine p̄dictis suadetur
a in quocunq; mandato gn̄aliter dato semper censet̄ man-
tum illud, qđ est de consuetudine mandantis, ut hr̄ in l.uel
uersorum.ff.de pig.actio.& ibi gl.Bar.& Alex.in addi.plu-
accumulant, prout ēt facit ibi Pau.de Cas.in ult.not. & per
.in l.fi.in prin.ff.de his q̄ in frau.cred.cum alijs adductis p
n.de Cur.ꝯs.49.col.11.uers.6.adducere vr̄.& per Felyn.in
um M.Ferrar.col.2.& 3.ex̄ de consti.& per Ale.cons.107.
inuestigatione.col.6.uers.bene facit, in 2.uol. & Cuman.
s.12.col.1.& per Dec.cons.nouiter impresso.39.præsens.
9.& nu.12.& per Corn.d.cons.319.in litera T.in 3.uolu.
nsuetudo aūt dictorum D.Hyeronimi & fratrum erat cun
,& singula agendi nomine Illus.Marchionis: ut ex actibus
ritis colligebatur, & ideo illud generale per hanc consuetu
iem interpretationem recepit. Eo potissimum cū talis con-
tudo fuerit ab ipso Vincentio obseruata, dum alias naues
ie Piperariorum, noīe Ill. Marchionis onerauerit. Instrumē
n aūt procurationis expeditum. 13. Ianuarij. 1528. esto ꝙ
insolidum in personam Io.Fran.& aliorum duorum, & ge-
rale, tñ nihil dicit circa onus faciendum, & cuius noīe dr̄et
ri, & ideo interpretandum & declarandum uenit, ꝟm ordi-
m specificum datum in lr̄is: ut oīa deberent onerari noīe Il
.Marc. ut superius fuit dictum & multipliciter istud oñsū.
endit.n.tale mandatum ad acquisitionem, emptionē & ne-
tiationē merciū, & rerū, non aūt ad ꝯducturā & onerationē
arū, & ideo cū sint diuersa, de uno ad aliud minimè inferē-
est: ut dicit Corn.ꝯs.193.uiso, col.3. uers.& idē.in 4.uolu.
out ēt: qm̄ tale mandatū & commissio, ut est uidere in fine
ti mandati, fuit limitata ad certum tp̄s, post cuius cursum
itus expirauit, & ideo post tp̄s limitatum gesta minimè no
e p̄nt ipsis Piperarijs: ut diffusè fuit dictum, & oñsum supe
s in primo fundamento Vincentij, quę hic pro repetitis ha
ant̄. Præterea † in d.instr̄o mandati solùm datur facultas in-
idum prædictis negociandi, non aūt dat̄ facultas substituē-
alios ad negociandum, ut patet ex illis uerbis, ut ipsis procu
oribus melius uisum fuerit, per quæ & ēt considerata natu
negotij continentis maximā summam, & ponderositatē vr̄
e electa industria personę, iuxta ea quę hñr in c.fi.ex̄ de off.
leg.& per Mod.in l.1.in prin.ff.de offic.eius. Et † qñ est ele
industria, ēt procurator ad negocia nō pōt substituere; esto
aliàs posset, ut in l.si procuratorem.§.1.ff. mand.& hoc pp

electā industriā; ut p illū tex.tradit Bald.in l.1.§.ne aūt.col.2.
uers.itē procurator pōt, C.de cadu.tollen.& faciunt no.p Bal.
in l.ut in epistola, in fi.C.de fideic.& p Ias.in l.qđ quis, col.2.
90 uers.4.limita.C.de proc. Consequenter † ipse Io.Fran.non po
tuit demandare d.Vincentio, ꝙ ipse emeret, & negociaret̄, ut
vr̄ fecisse & mandasse, consideratis uerbis positis in ꝯfessione
& instr̄o suæ ꝯfessionis, in quib.asserit Vincentiū negociatum
esse cū consensu & uoluntate sua, qđ est oīno extraneū ab ipso
mandato, qđ ad hoc minimè datū fuit. Et sic penitus excludit̄
tale instr̄m ꝯfessionis factæ Io.Fran. Prout ēt excludit̄: q̄a man
datū non est ad confitendum, ut statim dicet̄. Itē excludit̄: q̄a
factum apparet longè post tp̄s, quo nullā habebat ptātem: ut
dictum fuit, & dicetur. Item tollitur: quia probatum est ꝯriū
91 eius, qđ in illo continetur. Præterea † tale mandatum datū fuit
ad negotiandum, ut patet ex uerbis ipsius, & ideo non vr̄ datū
ad confitendum uoluntariè, nec ad donandū, ut hr̄ in l.filius-
92 familias.§.1.ff.de donationi.cum concor. Quæ † confessio uo
luntaria cum hēat instar donationis, prohibita est ipsi procu-
ratori, ut uult Spec.in tit.de confess.§.postremò, & Bar.in l.cer
tum §.sed an ipsos.ff.de confes. & per Can. maximè Abb.col.
7.& ibi Fely.in c.1.ex̄ ut lite pend.aliàs ut lite non contest. &
per Bar.& alios diffusè in lege, singularia.col.pen.& fi.ff.si cer.
peta.& per Corn.d.cons.194.col.3.uer.& idem, in 4.uol.ubi
pro diuersis habent mandatum ad negociandum, & aliquid
agendum, & aliud ad confitendum: ita ꝙ de uno ad aliud mi-
nimè est inferendum. Et ex hoc tollitur instr̄um factum p Io.
Fran.in quo declarat, omnia esse gesta cum consensu suo, & ra
tificat, & confirmat oīa illa gesta per ipsum Vincentium. Nam
93 ad p̄dicta nullum habuit mandatum. Eo † ēt quia ꝯrium eorū,
quæ ipse Ioan.Fran.in dictis instr̄is confessus est probatum ap
paret, & ideo illa redduntur suspecta, & minimè considerari
debent ad plenè nota.in lege, in exercendis.C.de fide instr. &
in c.cum Io.Heremita, extra eo.iunctis nota. per Archid.in c.
in memoriam.19.distin. Prout etiam quia talis decl'o & rati-
ficatio facta per Io.Fran.oñditur celebrata longè post tp̄s limi
tatum, & in mandato distinctum, & ꝯñr nulla erit tanq̄ facta
tpe, quo nullam habebat potestatem, & ab eo qui illa carebat,
& qui Piperarijs pręiudicare minimè poterat, maximè cum in
d.instr̄o ratificationis, & decl'onis non declaretur tp̄s, quo di-
ctæ merces fuere emptæ, & nauis fuit onerata, quod erat ne-
cessarium ab ipso Vincentio probare, cum sit eius fundamen-
tum, ut dixi superius. Et probatio non concludens minimè re
leuet, uulg.c.in p̄ntia, ex̄ de prob.lege, neq; natales.C.eo.cum
94 uulga. Prout † etiam d.Io.Franc. minimè est adhibenda fides,
qm̄ ita asserenti in aliquo casu fuisse gestum aliquid quod eo
casu gerendum erat, nō creditur, sed aliter id probandum est,
qñ illi data est facultas certo casu aliquid faciendi, iuxta doct.
Bar.in lege, si forte.ff.de castr.pecul. cum alijs allegatis p Ale.
ꝯs.55.consideratis, in 1.uol.& per Soc.cons.66. frustra.col.3.
circa fi.in 1.uol. Et potissimum in casu præsenti, ubi totū con
95 trarium apparet. Eo † insuper: quoniam dictus Vincentius
culpa minimè caruit se gerendo uti gessit, & omittendo ordi-
nem & formam datam, per quam culpam præcedentem mini
mè liberatus est a periculo, quod secutum fuit, & qđ culpa sua
præcessit: ut cōiter per glo.Bar.& oēs in lege, si quis ex argen-
tarijs.§.fi.ff.de edēdo.& per Bar.in l.si ut certo.§.sed interdū.
ff.commodat.& in d.lege, quod Nerua.ff.depos. & per Bar.&
alios in l.qđ te.ff.si cer.pet. Et istis consideratis non pōt Vincē
tius se tueri ut negociorum gestor: cum & ordinem negocia-
tionis commissæ non seruauerit, nec adimpleuerit, ex quibus
apparet, ēt omnia adducta in secundo fundamēto penitus esse
sublata. ¶ Ad tertium principale arg.dicti Vincentij factum su
per ratificatione, quam dr̄ ipsos Piperarios fecisse per lr̄as per
eos transmissas ad ipsum Vincentium, & ad Io.Fran. nec non
re, & facto ipso, rñdetur & dicitur, ipsos Piperarios nunquam
ratificasse, nec rata habuisse prædicta gesta per ipsum Vincen-
tium eo modo, quo per eum apparent gesta. Nec Vincentius
ipse poterit aliquo modo istud probare: & cū facti sit ipsa rati
ficatio, nisi probet̄, minimè p̄sumenda est, ut dictum fuit s̄.de
96 mandato. Eo † magis: cū prædicta non essent gesta noīe Pipe-
rariorū, nec oneratio nauis facta fuerit noīe Illu. Marchionis,
sed oīa fuerint gesta noīe Vincentij, c. ratum, de regulis iuris
lib.6.& per Ang.Are.§.is qui.col.2.uersic.aut quæritur.insti.
man: Nec literæ p̄allegatæ probant talem ratificationem: quo-

niam qñ scriptæ fuere ab ipsis Piperarijs, & transmissæ ad d. Vincen.& Io.Frã. Piperarij ignorabant per Vinc. ꝑdicta fuisse gesta eo mõ, quo postmodũ ea gesta fuisse apparuit. Firmiter .n.credebant fuisse per eum gesta ſm formam, & ordinẽ com
97 missionis datę. Et† certissimum est, ignorantẽ & errantem nõ dici ratificare: cum ꝑp ignorantiam deficiat eius ꝯsensus, & ratificatio non se extendat ad ignorata, ſm Bal.in l.obseruare.§. proficisci, in 4.q.ff.de offi.procon.& lega.in lege, mater.C.de rei uendi.& in l.1.in 3.oppo.in fi.C.qui admit. & per Ias. adducentẽ quáplura alia in lege, nec is.§.hrs institutus, in 5.not. n.9.ff.de acq.hæred.& p Soc.ꝯs.103. n.4.in 3.uol. dicentem, ignorantem non consentire, & in ꝑñtiam nõ remittere. Vt.n. induceret ratificatio, necesse erat, Piperarios habuisse notitiá oĩum qualitatum & totius negotiationis gestæ, uidendum & considerandum, an ordo & cõmissio fuisset excessa & non seruata, ita ꝙ postmodum scienter ratificando sibi ꝑiudicauerint
98 † ut tradit Bal.ꝯs.59.ꝑmittendũ, & ꝯs.331.casus, in fi.ꝯs.181. uidua.col.1.in 1.uol.& firmãt Ang.& Pau.de Ca.in l.Paulus. ff.rẽ ratá hab.& idẽ Pau.ꝯs.350.de casu ꝑñti, & Alex.in l.Iul.
99 col.1.ff.qui satid.cog.Et† bñ facit, qđ uult Saly.in l.præterea. col.2.uer.sed dubitare.ff.man.dicẽs, ꝙ si mandat emi rẽ certo ꝑcio, & empta fuit cariore, si mãdans postmodũ recipit eã, nõ ꝑpea censet ratificare ꝑciũ, nisi sciuerit eã esse emptá cariore: nã credere potuit emptá fuisse ꝑcio mandato, qđ dictũ sequit
100 Ang.Are.in d.§.is qui, col.2.uer.sed dubitari. Ad † qđ ẽt facit, qđ uult Pau.de Cast.in auth.hodie.C. de appel.allegando Inn.in c.1. de lit. conte. qđ tps ad appellandũ non currit, nisi scienti, dictæ ergo literæ non ꝑñt inducere ratificationẽ: cum ipsi Piperarij ignorauerint gesta & errauerint, p quá ignarátiá & errorẽ excludit consensus l.si p errorem.ff.de iurisd.om.iud.
101 † cũ alijs ibi allegatis, & sine ꝯsensu ratificatio, nec alius actᵒ induci minimè põt, ut disponũt iura uulg. De scia aũt ipsorũ
102 Piperariorũ, nec probatũ est, nec probari poterit. Qđ† autẽ ignorauerint & errauerint ex pluribus deducit. Tũ quia erat factũ alienũ, in quo cadit probabilis ignorantia.l.fi.ff. pro suo l.qđ uulgo.ff.pro empt.l.qm sororẽ.C.de iu.deli.& p gl.in l.si res.ff.de leg.1.& p Alex.ꝯs.42.super ꝑmisso.col.2.n.1.& facit
103 vulg.l.verius.ff.de prob.& l.qui in alterius.ff.de reg.iur.† Et iõ dñs bñ põt ignorare factũ a suo ꝓcuratore, ut p Bar.& alios in l.naturalr, in 4.lec.§.nihil cõe.ff.de ver.ob.& p Soc.ꝯs.87. col.7.uer.1.in 4.uol.& facit.l.si fideiusso.§.non mala.& §.seq. ff.mã.Prout ẽt qm licitè credere poterant, & in ꝑñtiam errare p ipsum Vinc.& Io.Fran.oĩa fuisse gesta ĩ.tps statutũ, & limitatũ, & ſm ordinẽ & formá datá, & nauẽ fuisse oneratam noĩe Ill.Marchionis, qđ uerisimile erat: cũ mandatarius teneat seruare fines mandati.& ipse Vinc.in alijs duab.nauib. eundẽ ordinẽ seruauerit, & iuxta ꝯsuetudinẽ ipsorum Piperariorũ ita
104 mandantiũ, ut superius de singulis dictũ fuit. Et † ualidũ sit arg.a uerosimili.l.fi.ff.qđ met.cã.l.nuptura, in fi.ff.de iur.dot. cũ si. Ad qđ ẽt litteræ p ipsum Vinc. transmissæ ad ipsos Piperarios scriptæ.iij.Septẽb.1528.in 7.c. vbi solũ narrant emisse ad cõputũ ipsorũ Piperariorũ, & nauẽ onerasse ad eorũ piculũ tacendo, cuius noĩe fuisset onerata. Et, qđ deterius est, in d.litteris Vincẽ.ipse asserit se trãsmissurũ copiá nolizationis dictæ nauis ac onerationis, q̃ nunq̃ p ipsum fuit transmissa ea rõne: qa in instrõ noligij seu nolizationis, & onerationis sigillatim oĩa exprimebant fuisse facta noĩe Vinc.& in cunctis suppressũ fuisse nomen Ill. Marchio.& sic ut ueritas celaret ipsis Piperarijs, & errãtes deciperent. Quib.ꝯsideratis Piperarij nõ potuere hr̃e uerá notitiá ꝑdictorũ, & iõ errore ducti, & ignorãtes habitis d.lr̃is scripserunt ad Vin.& Io.Fran.credentes noĩe Illus. Marchio.onerationẽ fuisse factá, ex quo stare poterat, emptionẽ esse factá, & insup onerationẽ ad cõputũ, & periculũ Piperariorũ noĩe tñ Illus.Marc.prout erat ordinatũ, & ꝓut aliàs ipse Vinc.fecit iuxta solitũ, & ꝯsuetudinẽ ipsorũ Piperariorum. Et
105 † quia de uno ad aliud necessariò non inferebat, arg.l.neq; na tales.ff.de prob.& d.§.nihil cõe, cũ uulg. Et ẽt hoc mõ tollunt lr̃æ scriptæ ad ipsum Io.Fran.in quib.dr, Ill.March.fecisse ꝓuisionẽ pro recuperanda naue. Nã scriptæ fuere credentes oĩa eẽ gesta ſm cõmissionẽ datá. Vt satis ẽt suadet ultra superius adducta. Nã non procurassent Piperarij facere prouisiones prędictas noĩe Illu. March.si firmiter non credidissent eius noĩe na
106 uẽ fuisse oneratã, & alia gesta ſm cõmissionẽ datá. Et† comprobant ista ex actib. postmodũ subsequutis, ex quib.colligit qualis aĩus, & scia fuerit in ꝑteritũ.l.sed Iulia.§.sed ff.ad mace.l.si qui adulterij.C.de adulter.§. pau... rer.diuisi.cũ ꝯcor. Nã Piperarij habita postmodũ ... expsse ꝑdixerunt, & modò ꝑdicunt, & ꝯquerunt ... arguit aĩus non ratificandi, ut firmat Soc.ꝯs.220.co... & ult.in 2.uol.¶ Ex quib.patet apertissimè obiecta... per Vinc.non militare, nec tollere intentionẽ ipso... rũ, in quorũ fauorẽ pronunciandum uenit.

SVMMARIVM.

1 *Præstans cautionem de stando iuri coram iudice no... deatur prorogare iurisdictionem.*
An ista promissio dicatur conditionalis, si teneretur litigare.n.11.
2 *Et an censeatur ex necessitate præstita, per quam n... prorogatio.*
3 *Et per satisdationem iudicatũ solui non dicitur ins...*
4 *Et fideiussor istis casibus datus, an dicatur quò ad i... prorogasse.*
5 *Iste fideiussor existens sub iurisdõne illius, coram q... poterit præcisè cogi ad præsentandum illum, pro q... etiam si ille alterius eßet iurisdictionis.*
6 *Ex consensu præstito uirtute dictæ satisdationis ... prorogatio.*
7 *Satisdatio præstita per eum, qui non poterat conuen... iuri, an teneat.*
8 *L.si fideiussor.§.si quis ex his, qui satisd.cogã.quo ...*
9 *Intellectus.l.Iulianus.ff.qui satisda.cogan.*
Non finitur satisdatio de iudicio sisti, si superuenit ... personæ.
10 *Et quid quando non mutatur actio, nec res, nec cã...*
11 *Conditio nihil ponit in esse.*
12 *Sed ea adimpleta actus iudicatur purus.*
13 *Prorogatio an solùm noceat principali, an etiam fi...*
14 *Fideiussor tenetur pro tempore prorogato, quando ... iussio simpliciter, & nu.15.*
15 *Quo casu procedat lex item quæritur.§.qui impleto...*
L.ita stipulatus.§.Grisogonus, qualiter procedat.
16 *An instantia dicatur finita per lapsum termini sta... & nume.20.*
17 *Satisdatio de iudicio sisti, & iudi.so.an pereat insta...*
18 *Et post sententiam expirat effectus directarum actio...*
19 *Instantia statutaria concernens ordinem seruandu... forensibus.*
20 *Cursus tẽporis quando inducat peremptionẽ instanti...*
21 *Et quid si terminus statuitur ad litem finiendam...*
22 *Et quid in termino dato ad prosequendum appellatio...*
23 *Quando fideiussor uideatur promisisse de iudicato...*
Omissum habetur pro omisso in stipulationibus.
Et licet principalis ista promittat, non propterea ... fideiussor promiserit.
24 *De iudicio sisti, & indicatum solui, differunt.*
25 *Et promittendo unum excluditur aliud.*
26 *Et abreuiatura illa &c. non comprehendit cautio...*
29 *Notarius secundùm suam consuetudinem potest ... turam, &c.extendere.*

CONSILIVM XLVII...

Dominus Petrus Hispanus pstando ca... stando iuri non ppea uĩ pro... dõnem: cũ esset forensis, & Reuer. Gubernator ... Tũ consideratis uerbis p ipsũ prolatis in d.p...
1 tionis. Tũ † ẽt: qm ex dispõne iuris talis sua p... tacitá ꝯdõnẽ, uidelicet, si tenebit corá illo litig... fi.in fi.de spons. & per scrib.oẽs per illũ tex.in ... C.de lit.conte.& tradit Bar.n.2.& alij ibi sequ... nerit.ff.de iurisd.om.iu.& post antiquos tradu... Ias.n.3.in l.1.ff.si quis in ius uoc.nõ ie.& Mod...
2 Bar.& Bal.in l.quidá ꝯsulebant.ff.de re iudi.cũ ... satisdatio per ipsum dñm Petr. apparet præstit... esto quòd sciret se non teneri; tñ non propterea ... dicitur prorogasse, prout esset, quando uolunt... eam præstitisset, ſm Imol.in c.inter monasteri...

tra de re iudi.ut plenè prosequit Imo. in d.l.quidã ɔsulebant.
col.mihi 11.in uer.itẽ adde quia prosequẽdo,& Alex.ibi.col.
pe.n.24.in fi.& sentit Ias.remissiuè in d.l.si ɔuenerit.n.32.ita
concordantes ɔ̃rietatẽ Imo.& aliorum.Præstando†ẽt ipse dñs
Petrus satisdationẽ iudicatũ solui, non ppea dr̃ prorogata iu-
risdõ,ut tradit p gl.& scrib.in l.fi. qñ app.sit,& firmat Bart.in
l.uir bonus.n.4.ff.de iudi.sol.& bñ p Imo.in d.l.quidã ɔsule-
bant.col.11.in fi.& col.seq.uer.in satisdatione aũt iudicatum
solui,& p Alex.ibi,col.pe.n.24.uolentes idẽ esse in ista iudica
tũ solui,& p Ale.ibi,ubi s̃.sicuti ɔcludit in illa de iudicio sisti.
Consequenter p utrãq; p̃stitã p ipsum d.Pet.non possumus di
cere iurisdõnem fuisse prorogatã, ɔsideratis solũ dictis satisda
tionibus,& psona ipsius d. Petri non p̃stantis. Cõsiderata†aũt
psona Anselmi fideiussoris, an ipse fideiubẽdo de iudicio sisti
Do.Pet. videat quò ad sui psonã ,progasse iurisdõnem eo casu
quo non fuisset subditus Reuer.D.Gubernatori,idẽ esset ɔclu
dendũ,ꝙ non censeret iurisdõ prorogata,ut est tex.apertus,&
ibi oẽs notãt maximè Pau.de Ca.col.fi.uer.nota ẽt,& Ale.n.2.
& Ias.n.3.in d.l.1.ff.si quis in ius uoca.non ie. ¶†Verũ qa ip-
se d.Anselmus erat subditus,& sub iurisdõne Reuer.Guberna
toris p̃cisè compelli poterat ad sistendũ d. Pet.ut probat in l.
eum pro quo.ff.de in ius uoc. q̃ lex loquit s̃m oẽs ibi in eo, q
promittit aliquẽ sistere in iudicio,& ita pulchrè declarat Pau.
de Ca.in d.l.1.col.pe.ver.nota ẽt, & sequit Ias.ibi n.3.circa fi.
Consequenter si ex sua promissione d. Anselmus tenebat siste
re d.Pet.eo postmodum stante in iudicio cum ipso dño Petro
poterat legitimè ac iuridicè iudicium agitari.Nã licet nõ esset
facta prorogatio per illas satisdationes de iudicio sisti,& iudi-
catũ solui.Tñ satis apertè prorogata fuit iurisdõ per actum se
quentem gestũ die xix.Iulij, in quo D.Iudex partib.præsentib.
acceptantibus,& sic ɔsentientib. statuit dilationẽ ad prosequẽ
dam cãm.Ex†hmõi etenim consensu inducta fuit ualida pro-
rogatio,ut est tex. apertus in l.1.& 2.ff. de iudi.& ponit Bart.
nu.3.& ibi*cõiter sequuntur doc.in prælleg.l.si conuenerit
& hr̃ in l.1.C.de iurisd.om.iud. & de fo.compe. & per glo.&
alios in c.P.& G.extra de offi.deleg.& in c.1.ex̃ de iudic.¶†Ex
quib. tollitur obiectio, q̃ fieri posset ex text.l. si fideiussor.§.si
quis ex his.ff.qui satis.cogant. & ibi Alex.& alij notant,uolen
tes ꝙ satisdatio de stando iuri p̃stita per eum, qui non poterat
conueniri,non teneat. Qm̃†tex.ille & doc.loquuntur, qñ est
defectus in personis non ualentib.agere,nec conueniri,vt exẽ
plificant gl.& doct.ut puta quia seruus,vel aliàs inhabilis sta-
ret in iudicio.Qñ aũt persona est habilis,ut erat ipse D.Pe. ad
ɔueniendũ,licet sit forensis,& nõ subditus iudici,exp̃ssè ɔsen-
tiendo bñ prorogat iurisdõnem,& ɔ̃ ipsum põt iudicium agi-
tari,& satisdationes per ipsum præstitæ remanent firmę & va-
lidæ.Nam licet per eas non inducat prorogatio iurisdõnis: tñ
per actus alios bñ inducit, & satisdationes præstitæ, q̃ ab ini-
tio fuere ualidæ, remanent isto casu firmissimæ prorogatione
iurisdõnis legitimè facta,per quã iudex, coram quo sunt p̃sti-
tę,effectus est legitimus,& habilis ad cognoscendum,& de cã
prin.& de reliquis accessorijs.¶†Ad quod bñ facit tex.in l.Iu
lianus.ff.qui satisdare cogantur,intelligendo illum, s̃m intel-
lectum glo.magnæ circa.fi.in satisdatione de iudicio sisti,quẽ
intellectum doc.ibi dñt esse bonum,ut tradit Ias.n.5.& tradit
Bar.in l.si ante acceptũ.ff.iud.sol.col.2.& 3.uer.opp. de.l.Iu-
lianus,& uer.oppono de lege,in cãæ,& nu.5. In qua l.Iulian.
dr̃,ꝙ non finitur satisdatio de iudicio sisti, si superuenit legiti
natio personæ. Eo†magis: quia hic non mutat ille respectus
cuius cã intercessit fideiussio,ut per Bar.d.nu.5.Nec ẽt mutat
actio,nec res,nec cã,nec persona, ut per illũ tex.tradit Bart.in
lege,cum quærebatur.§.si uerò.ff.iudic.solui.Tum ẽt : qa ille
qui promisit sistere,adhuc tenetur,esto ꝙ actor actionem non
haberet,l.si eum,in prin.ff.si quis cautio. ¶†Nec obstat, si di-
catur,ꝙ & satisdatio præstita per ipsum dñm Pet.& successiuè
per ipsum ser Anselmum fuit condõnalis,quatenus teneretur
stare in iudicio,& non aliter,iuxta.l.stichũ,qui meus erit.ff.de
leg.1.& d.auth.offerat.Et dispõ ɔdõnalis,ɔdõne nõ adimple-
ta,nihil ponit in esse l.cedere diem,cum uulg.ff.de ver.sig.Nã
per prorogationem factam,ut s̃.conditio illa satis fuit purifi-
cata,ex quo legitimè uirtute dictę prorogationis tenebat stare
in iudicio. Et † conditione adimpleta,actus iudicatur purus,
perinde ac si ab initio factus fuisset sine ɔditione.l.fi.§.Titius,
& ibi plenè oẽs tangunt.ff.de uulga.& pup.l.potior,ver,1.ff.q.

13 potio.in pign.habean.& d.l.cedere diẽ, cũ concor. ¶†Minus
ẽt obstat,si dicat,talẽ prorogationẽ nocuisse tm̃ D.Petro, non
aũt potuit nocere ser Anselmo,q. fideiussisse vr̃ respectu illius
tpis,quo fuit fideiussio p̃stita,quo tpe ipse Do.Pet.minimè te-
nebat stare in iudicio , & talis fideiussio ita limitata nõ dẽt tra
hi ad tp̃s prorogationis postmodũ factę p ipsum D.Petrum in
p̃iudiciũ ipsi⁹ ser Anselmi,ex quo istud facere nõ erat in ptãte
ipsius D.Petri principalis,ut vr̃ probari in l. itẽ q̃rit.§.qui im-
pleto.ff.loca.cũ alijs cumulatis p Fely. in c.de cãis, col.2.n.6.
ex̃ de of.delega.& p Dec.ibi col.4.n.15. & seq.& ɔs.suo.93.&
pro tenui,& per Fely.in c.1.col.2.nu.4.de iureiur.& p eundẽ
in c.præterea.n.31.ex̃ de sponsal.ubi concludunt, fideiussorẽ
obligatum ad certũ actũ & tp̃s non censeri obligatũ pro illo
14 actu prorogato. Tollit†.n. obiectio ex eo quia talis fideiussio
non apparet facta pro certo & limitato tpe,sed simpl̃r,quo ca.
su fideiussor tenet ẽt pro tpe prorogato,ut tradunt Bald.Ang.
& alij Mod.in l.si unus.§.si cũ reo,ubi ẽt Alex.n.8. & Ias.n.2.
ff.de pac.notant.Et tradunt Host. Imo.& Abb. in c.ɔstitutus,
in fine,ex̃ de fideiuss.& ibi longa est apostilla, & tradit ẽt Dec.
in d.ɔs.93.in principio,& in fine,& Fely.in d.c.de causis, col.
15 2.in 3.limita.& Deci.n.16.Quia†obligando se simpl̃r obliga
tus vr̃ pro eo tpe,quo tenet principalis.Nam illa qualitas tpis
censetur repetita in hmõi fideiussione simpl̃r facta respectu d.
prorogationis,ut dicit Bal.per illum tex.in l.Titius.C.de ope
ris liber.cum alijs allegatis ubi s̃.per Dec.& per Alex.cõs.34.
uiso instr̃o,in 2.uol.& per Mod.in repet.rubricæ de fideiusso.
nu.89.& seq.q.6. Quibus in locis rñdentes ad d.§. qui imple
to,dñt,dispõnem illius tex.cum sim.disponere,& procedere,
qñ fideiussio fuit facta,& limitata ad certum tp̃s, & certũ ter-
minum respicientem finem obligationis : tunc.n. prorogatio
non obligat fideiussorem.At qñ est facta simpl̃r,durat,ẽt pro-
rogatione facta,& ita ẽt d.tex.intelligunt Bar.Bal. & alij scrib.
in d.§.qui impleto. Ad quem text.potest ulterius responderi,
ut non procedat, qñ fideiussor tpe prorogationis consentiret.
Tunc.n.tenetur, ut probat text.in d.§. qui impleto , & firmat
Fely.allegando alia iura in c.1.de iureiu.col.2.num.4.in fine,
prout contingit in isto ser Anselmo,qui ultra insistentiam per
ipsum factam p̃ns & consentiens fuit,ut mihi relatum est assi-
gnationi termini dati per Reuer.Gubernatorem. Et licet talis
terminus fuerit limitatus ad prosequendum,& dierum.xv.nõ
ppea impositus fuit finis instantiæ,ut statim dicetur.Et sic pro
rogatio locum sibi uendicauit toto tpe,quo durabat instantia.
Et tollitur ex istis obiectio,q̃ posset fieri de his, q̃ hñr per illũ
16 tex.in l.si ita stipulatus.§.Grysogonus.ff.de uer.ob.¶†Insuper
non obstat,si dicatur,ꝙ instantia dictæ causæ fuit, & est finita
ex eo: qm̃ Reueren.Gubernator statuit terminum quindecim
dierum ad prosequendum cãm, per lapsum cuius termini in-
stantia dr̃ expirasse, cum iudex terminum ipsius a iure statutũ
possit restringere,& coarctare,ut in sim.traditur in c.personas
& in c.cum sit romana, & in c.oblatæ, & in c.ex insinuatione,
extra de appella. & in sim.ẽt hr̃, in c.de causis,extra de officio
17 deleg. Eo † etiam quia considerata dispositione statutaria de-
cursa apparet instantia, pp quã finitus, & extinctus vr̃ effectus
dictarum satisdationum de iudicio sisti,& iudicatum solui,ut
tradit apertissimè Bar.in l.græcè.§. & post litem.ff.de fideius-
sor.& alij ibi sequuntur,maximè Alex.in addit.in uers.non re
peritur, & per Bar.& scrib. in l.cum lite mortua.ff. de iudica-
tum solui , & Ias. in l.fideiussor.§. in fideiussorem.nume.9.ff.
qui satisdare cogantur, uersi.amplia istam regulam,post Ang.
18 ibi, & post glo.magn.in l.penu.C.de fideiussori. Sicuti†.n.ex
pirat effectus dictarum satisdationum post sententiam, ut per
Bar.& alios in d.§.& post litem,& per Bar.post glo.ubi etiam
alij tangunt,in l.si uerò,in prin.nu.2. & per glos.& alios in d.
§.in fideiussorem,maximè Ias.nu.7.ff.qui satisd.cog.Ita etiam
19 extinctus , & finitus dicitur per lapsum instantiæ. Ad † hanc
obiectionem fatendum est,ꝙ si ex dispositione statuti instãtia
apparet decursa, quòd extinctus uerè sit effectus dictarum fi-
deiussionum , nec ulterius dictus ser Anselmus tenetur deci.
quibus supra , cum instantiæ statutariæ concernentes ordinẽ
seruandæ ueniant etiam in præsenti iudicio agitato contra D.
Petrum secundùm ea,quæ traduntur per Bar.Bal. & oẽs alios
in l.cunctos populos.C.de sum.tri. & fide catho. & per Can.
in c.quod clericis,de foro compe.& in c.1. de constitut.cum
similib. At si instantia adhuc durat , tum considerata dispo-

sitione iuris cõis, tũ quoq; attẽta dispõne statutaria. Tũc dico effectum dictarum satisdationũ durare, & ipsum ser Anselmũ adhuc teneri, non obstantib. adductis in 9rium. Licet.n. fuerit statutus terminis quindecim dierũ ad prosequendũ cãm, lapsus tñ & decursus illius non induxit peremptionẽ instãtiæ, & in 9ñtiam dictarũ satisdationũ. Nõ.n. fuit assignatus ad litem finiendam, nec ẽt cũ illa comminatione, ꝙ ulterius partes eo
20 decursu non audirent. Quod† necessariò apponendũ erat, ut punctaliter tradendo hanc cautelã firmat Ang. in l. quamdiu, la 3. ff. de acq. hære. col. 1. in fi. uer. & adde. Et post Ro. istud sequit ibi Are. col. mihi. 8. uer. ex glo. & uer. mihi vr, & sequunt Mod. repet. in cle. sepe, de uer. sign. in prin. car. mihi. 11. col. 1.
21 uers. immo melior est cautela. Et† textus i d. c. de causis, loquit in termino statuto ad finiendũ litẽ, & datio ad terminandam
22 iurisdõnem, qd non est in casu pñti. Et† tex. in c. personas, cũ conc. loquit in termino dato ad prosequendã appłonem, in qua secunda instantia a iure 9cessa est iudici, & facultas data statuendi tales terminos, ut plenè tradunt Ca. ibi, & in d. c. cũ sit romana, & in d. c. ex insinuatione. In prima uerò instãtia, vt est casus pñs, iudex simpłr statuendo terminũ ad ꝓsequendã cãm, alio non expsso, non vr imposuisse terminũ instantiæ eo
23 decurso decisionib. quib. s. Ad† illud aũt in quo dubitatur, an ser Anselmus fideiussionẽ pstiterit iudicatũ solui, inspecto tenore & lectura fideiussionis dicendũ vr ꝙ non, cũ istud ibi nõ exprimat, arg. l. quicquid astringendæ. ff. de ver. obl. & l. veteribus. ff. de pactis, iũctis his, q̃ hñt i l. 1. ff. de his q̃ in testa. delẽ. Tũ ẽt quia licet dñs Petrus ꝓmiserit iudicatũ solui, & de stando iuri. Non propterea infert necessariò, ꝙ ser Anselmus satis-
24 dationẽ de pdictis fecerit. Nõ†. n. sunt 9nexa, nec iuicẽ se ipsa 9tinentia. Valde. n. differunt iudicatũ solui, & de iudicio sisti: vt hr in d. l. græcè. §. & post litẽ, & tradit ibi Pau. de Ca. & Bar. in l. si ante acceptũ, col. 2. ver. oppono de l. in cãæ, & Pau. đ Ca. in l. iudicatũ solui. ff. iudica. sol. & p Alex. in l. Iulianus, col. 4.
25 ff. qui satisdare cogant. Et† promittẽdo de iudicio sisti, exclusa vr illa iudicatũ solui, arg. l. cũ ptor, in prin. ff. de iud. & c. nõne
26 ex de psumptio. Et† illa abbreuiatura &c. nõ cõprehendit istã iudicatũ solui, nec p notariũ ad hanc põt extendi, cũ nõ sit de forma, nec de natura, & substãtia satisdationis de iudicio sisti, ut probatũ est, & tradit p Bar. Bald. & alios in l. illa instõ. ff. de hrd. insti. & p scrib. oẽs in l. Gal. §. idẽ credendũ. ff. de lib. & posth. & p Can. i c. cũ P. tabellio, de fide instr. Quæ bñ procedut, nisi p ipsũmet notariũ rogatũ p illã dictionẽ &c. talis fideius-
27 sio extenderet, ẽt ad istã iudica. sol. Qd † quidẽ bñ põt fieri, si 9suetudo ipsius notarij sit talis, & solitus sit dictã extensionẽ facere, & de illa attestet, ac doceat, ꝓut in pñti casu dictus notarius rogatus attestat, & dicit ita fuisse rogatũ & se paratũ taliter extendere. Standũ. n. erit eius assertioni, 9suetudini, & extẽsioni per ea, q̃ tradit Bal. in rub. C. de fide instr. col. 7. uer. 4. q̃ritur, & idẽ Bal. p illum tex. in l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. & in l. 9ctus. C. de fide instr. cũ alijs cumulatis post alios Can. p Fely. in d. c. cũ P. tabellio, col. 3. n. 9. & seq. & tradunt Bal. Ang. & alij in d. §. idẽ credendũ, maximè Ale. col.
* 2. n. 4. & 7. & Are. col. 2. & 3. uer. & cõis* conclusio. ubi asserũt & firmant hanc esse cõem & ita cõiter teneri, & sequit Ias. ibi, col. 4. n. 18. & col. seq. & nouissi. repeten. col. fi. nu. 17. & Soci. colum. pen. diffusius cons. suo 94. præstantissimi, col. 3. uersic. præterea, in 1. uol.

Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Cõtractus gestus a minore ualidat, si effectus maior per quinqueniũ nihil dixit, & n. seq. per totũ, qualiter procedat, post n. 14.*
2 *Et stante statuto annullante tales alienationes, & an ualidetur, & n. 51. & seq.*
3 *Præsumptio doli est iuris, & de iure, & contra eam non admittitur probatio. contra nu. 53.*
4 *Dolus in quacunque dispositione semper censetur exceptuatus.*
5 *Contractus dolo factus cum minore non ualidatur eo facto maiore, & nibil dicente quinquennio.*
7 *Sicut expressa ratificatio non ualidat talem contractum, ita & tacita. & nu. 8. & 14.*
Actus sequentes non validant contractum dolo factum, & n. 8.
8 *Ratificatio minoris actus gesti in illa ætate põt cõsiderari triplr*
9 *L. 1. C. si ma. fac. non debet restringi, sed generaliter procedit, contra n. 14. & seq. & n. 56.*
10 *D. l. 1. non procedit quando interuenerunt alij defe...*
12 *Actus nullus propter formæ omissionem non potest ... contra verò nu. 61.*
13 *Cessat ratificatio, quãdo actus primus, ad quẽ refert...*
15 *Ratificatio, de qua in casu præsenti, potest verbis, ...*
16 *Voluntas datur intelligi, nedum verbis, sed etiam fa...*
17 *Minor factus maior re ipsa dicitur ratificare con... factum, & nu. 18*
19 *Secluso dolo intelligitur.*
20 *Cessat. n. isto tempore minor ætas, quæ erat cã contr... Dantur & aliæ rationes, & n. 21. & 22.*
23 *Geminatio satis operatur.*
24 *Per cursum annorum quinq; post maiorem ætatem ... contractus gestus cum minore, & n. 27.*
25 *Et fit istud ex legis dispositione, non facto hominis.*
26 *Cursus temporis quandoq; operatur.*
27 *Quando vltra tempus cessat impedimentum, & sup... sa confirmans, validatur actus præcedens nullus.*
28 *Dolus non præsumitur, nisi probetur.*
29 *Nec læsio, nisi probetur.*
30 *Dolus potest considerari dupliciter, verus & pr... qualiter comprehendatur.*
31 *Et quando dolus non sit verus, sed præsumptus.*
32 *Et quando talis dolus dicatur verus.*
33 *Qui contrafacit legi vel statuto, & non seruat ei... citur in dolo præsumpto.*
34 *Dolus verus & præsumptus in quibus differant.*
35 *Dolus futurus remitti non potest.*
36 *Dolus uelatus minor est, quàm expressus.*
37 *Statuti ignorantiam quis allegare non potest.*
38 *L. 1. C. si mai. loquitur in dolo vero, non autem in p... nume. 41.*
39 *Dolus verus probandus est.*
40 *Lex faciens mentionem de dolo debet intelligi de p... sic de vero.*
42 *Item. d. l. non procedit, quando tempore ratificati... dolum commissum, & nu. 44.*
43 *Ignorans non videtur remittere illud, quod ignor...*
44 *Dolo deceptus non dicitur consentire. Scienter dolũ commissum ratificãdo, remittere vid...*
45 *Dolus uerus præteritus potest remitti.*
46 *Contractus bonæ fidei dolo initus est ipso iure null... dolus remittatur.*
47 *D. l. 1. quod remedium tollit.*
48 *Ratificatio prædicta eundem producit effectum, ... gestus in ætate maiori.*
49 *Cursus quinquennij inducit ratificationem,*
50 *Deceptio vltra dimidiam arguit dolum.*
51 *Et tali decepto competit remedium l. 2. C. de res...*
52 *Ignorantia est, quæ impedit ratificationem, non ...*
53 *Statutum præsumens dolum qualiter intelligend...*
54 *Statutum non debet esse superfluum.*
55 *Rusticus simplex iuuatur quandoq;.*
56 *L. si. C. si mai. quo casu loquatur, & n. 57.*
58 *Contra Corn. & n. 56. 57. 58. 59. & 60.*
59 *Ratio maior dicto non restringitur.*
60 *Præscriptio isto casu, an sit consideranda.*
61 *Actus gestus contra formam potest quandoque ...*

CONSILIVM XLIX.

Contractus Iste celebratus inter ... beum rusticum ex una ... nesfed. nunc annorum uigintiquinque præsen... & duobus eius fratribus ex altera, proculdubio ... spositione iuris communis, & etiam statuti ... ualidus, & nullus: cum solennitates requisitæ ... rerum minorum, minimè interuenerint, ut ... nes cões & uulgares. ¶† Dubitationem solum ...
1 poris annorum ferè decem decursorũ post ... N. Minoris, in quibus semper tacuit, & ... lam proposuit querelam, quinimmo comple... & ipso effecto maiore anno quolibet a dicto ... integrè percepit affictus currentes, & debitos ...

ne.Propter quem tpis cursum,& actus sequentes dictus ꝯtra-
ctus,licet ab initio nullus, vr̄ redditus validus,& firmus,vt tra
ditur in l.si quis mihi bona.§.iussum.ff.de acq. here.& in l.fi.
C.ad maced.cum alijs allegatis p Lu. Ro.ꝯs. 54. visis,circa,in
ptin.& per Barb.ꝯs.42.Illud in mediũ,col.mihi.7.ver.& si di
catur,in 1.uol.¶†In qua difficultate prima facie dicendũ vr̄
dictum.N.non obstãtib.prædictis potuisse anno, quo decessit
dicere,prout dixit,dictum ꝯ̃ctum nullum,ꝯsiderata dispositio
ne iuris cõis,& forma dicti statuti Tridẽtini,& successiuè eius
hæredes posse prosequi dictã litẽ,eo modo uti poterat dictus.
N.vt l.fi.ver.pe.& circa fi.C.si mai.fac.lib. 5.cũ si. Disponit.n.
statutũ p̃dictum,ꝙ ꝯ̃ctus,& alienatio celebrata a minore non
seruata forma a statuto tradita sit ipso iure nulla, & p̃sumatur
fraudulenta,& dolosè facta,in damnũ minoris, & ipsum frau
dulenter inductũ ad alienandum.Quæ † præsumptio doli est
iuris,& de iure,& rr̄ ꝯ̃ eã nõ admittit̃ probatio, vt dicit Ang.
in l.fi.post gl.ff.quod met.caus.& tradit̃ in l.fi.C.arbi. tute. &
per Bal.in rub.C.de prob.col.2.& p Fely.in c.quanto, col.pe.
& fi.ex̃ de præsum.& stãte dolo actus sequentes,& cursus tpis
nõ habuit inducere ratificationẽ & approbationẽ ꝯ̃ctus nulli,
dolosè celebrati.Et†suadet̃:qm̃ in quacũq; dispositione sem-
per dolus censet̃ esse exceptus, vt hr̄ in l.creditor.§. Lucius.ff.
manda.& tradit Bal.in l.cũ antea.C.de arbi.col.pe.ver.sed q.d.
si,& Pet.de Anch.in c.canonum statuta,car.33.q.14.extra de
consti.& Alex.cõs.139.in 7.vol.& probat̃ in l.diem proferre.
§.stari,iuncta.l.ita demũ.ff.de arbi.& est gl.in d.§.stari, & tra-
dunt Cano.p illum tex.in c.2.extra eo.tit.& Anch. allegando
Cald.& Io.And.ꝯs.202.In.q.& Rom.in rub.de arb.ver.subse
quenter quæritur,post medium,& facit tex.in l.tres fratres.ff.
de pact. & quamplures aliæ leges ibi allegatę excludentes do
lum.Et† magis in proprijs terminis facit tex. expressus in l.1.
ibi,sine dolo.C.si ma.fact.lib.2.ubi maior factus expresse ha-
bendo ratũ gestũ dolo in minori ætate nõ ualidat actum illũ
cũ quo tex.ꝯcordat.l.3.§.si q̃s,ver.si ei.ff.de mino. & ibi Bart.
dicens ꝯ̃ctum dolo aduersarij factum nõ ratificari.Per quæ iu
ra ultra Bar.ẽt alii scrib.dicunt,ꝙ si maior factus expresse rati
ficauerit ꝯ̃ctum dolosum gestũ in minori ætate. Talis ratifica-
tio non validat talem ꝯ̃ctum.Ergo a fortiori tacita ratificatio
inducta per cursum tpis,de qua loquitur ille titulus, maximè
l.fi.C.si ma.fac.lib. 5.Et†ẽt alii actus sequentes non validabũt
ꝯ̃ctum præcedentem dolosè factum,argõ eorum , q̃ hñr in l.
cum ex filio.§.filio.ff.de uulg.& pup.& eorum q̃ hñr in l. cũ
quid. ff.si cer.pe.& eorum quæ traduntur in l.expressa, cũ cõ
cor.ff.de reg.iu.Ratificatio†euim facta per maiorem actus ge
sti in ætate minore tripliciter põt ꝯsiderari,ut dicũt glo. Saly.
& alij scrib.in d.l.1.C.si ma.fact.lib.2.& gl.in ver. comproba
uerit,in l.3.§.1.ff.de min.Azo,& alij in l.1.& fi.C.si mai.fact.
lib. 5.Et†quamcũq; capiamus ratificationem,siue expressam ,
siue tacitam , nunquã reddet actum ualidum dolosè gestũ in
ætate minore,ex quo non est ratificabilis.Potissimum cum si-
mus in ꝯ̃ctu bonę fidei, quem dolus ipso iure reddit nullum,
vt tradit Bar.in l.eleganter.nu.4.ff.de dolo,cũ ꝯcor. Et†d.l.1.
C.si ma.fac.lib.2.ꝯsiderans dolum,& se fundans super eo nõ
venit restringẽda,qñ ꝯcurreret enormissima lęsio,& loquatur
gñaliter,& dolus semper censeat̃ esse exclusus. Bñ aũt per d.l.
primam declarat̃,& restringit̃ d.l.fi. C.si ma.fac.libr.5.Et ad
istorum comprobationem facit præallegatum cõsi.Barb. 42.ĩ
1.uol.& aliud ꝯs.70.in 3.uol.ad quæ consi.se remittit Deci.in
l.qđ ab initio.col.fi.ff.de reg.iur.Et † possunt ista vlterius cõ-
probari ex his,quæ tradit Cor.ꝯs.207.vr̄,in 3.vol.co.1.in lr̄a.
A.& col.2.in fi.in lr̄a.F.vbi allegando Cy.& doc.antiq. dicit.
d.l.fi.C.si mai.fac.lib. 5.procedere,qñ res minoris fuit aliena-
ta sine decreto:nam cursus tpis illud supplet.Non† aũt habe
bit locum,qñ alienatio fuit facta sine cã, & qñ interuenerunt
alij defectus,ut iã in ista interuenere,ut ẽt vr̄ sentire ipse Cor.
ꝯs.36.In hac ꝯsultatione,in lr̄a B.& C.in 2.vol.vbi vr̄ innuere
istis casib.non sufficere cursum quinq; annorũ,sed requiri lõ-
gũ tp̃s.Et†ẽt quia actus nullus pp omissionẽ formæ,ut vr̄ esse
ꝯñs ꝯsiderato statuto,non põt ratificari,ut tradit Io.And.in c.
ratum,de reg.iur.li.6.& Bal.in l.obseruare.§.proficisci. q.14.
ff.de offi.procon.cũ alijs alleg.p Alb.Bru.in trac. de forma in
arti.de potentia.& effectibus formæ,in 20.effectu fo. 48.col.
4.in fi.& fol.seq.ver.20.effectus est.Et†quia actus primus,ad
quem ratihabitio refertur,non ualuit,meritò ratihabitio non
debet retrotrahi,ut no.Bar.in d.l.obseruare,in fi.& Alex.cõsi.
26.uiso,nu.19.in 6.uol. cum alijs alleg. p Deci. in l. quod ab
14 initio,in fi.ff.de reg.iur.¶†Istis tñ non obstã. ꝯ̃ria sñia verior
est,primò per tex.in l.1.& 2.C.si ma.fac.li.2.ubi expresse tra-
ditur, ratificationem minoris effecti maioris reconciliare ꝯtra
ctum celebratum in minori ætate,quem reddit efficacẽ & in-
expugnabilẽ,licet ab initio fuisset nullus,& inualidus. Ad qđ
ẽt facit.l.3.§.1.ff.de mino.cũ alijs alleg.in deci.consi. Neapo.
220.In cã do.Ioannis.col.2.uer.sed in casu isto.& probat.l.1.
& 2.& ibi doc.oẽs notant.C.si ma.fac.lib.5.Et ad illud,quod
15 dr̄ ibidem de dolo,rñdebitur efficaciter inferius.Et†ratifica-
tio in terminis præsentis conclu. nedũ erit illa,quæ post xxv.
annum facta apparet uerbis expressis,verũ etiam includitur il
la, quæ re ipsa, & facto aliquo animum ratificantis ostendit.
16 Cum † nedum verbo , sed etiam facto uoluntas apertissimè
declaretur,& detur intelligi.l.reprehendenda.C.de institu.&
substi.l.Paulus respondet.ff.rem ratam habe.l.de quib.in fin.
ff.de legib.& gl.in ver.ratam,allegando alia iura concor.in d.
l.1.C.si mai.fact.lib.2.istud apertissimè firmat,prout facit ibi
Azo in sum.& Sal.ac alij scrib.dicentes istis modis induci ex-
pressam confirmationem , ratificationem, & ratihabitionem.
17 Hinc†Bal.consi.184.Ad intelligentiam,versi. nunc uenio,in
2.vol.ad terminos nostros dicebat,ꝙ minor factus maior in-
telligitur ratificare reipsa,& facto ꝯ̃ctum nullum factũ in mi-
nori ætate percipiẽdo censum,affictum,redditus, allegãdo ali
qua iura,vt per eum,quem sequitur Alex.consi.117.uiso pro-
cessu,col.2.in 5.vol.vt uideatur ratificatio inducta percipien-
do aliq̃d ex tali ꝯ̃ctu celebrato in minori ætate,p d. l. Paulus,
18 cũ si.Et†expressius hoc idem sequitur Deci.cõs.233.Dura ad
modum,col.2.& 3.nu.4.& 5.in d.l.quod ab initio,col.fin.in
princ. In casu fortiori istud idem tenet , & magis in proprijs
terminis.per dictam.l.pe.tradit idem Deci.ꝯs. 58.& ꝓ tenui,
col.1.uersi.& licet,& num. 2.ubi ad id adducit alias decisio.
& idem sequit̃ Are.ꝯs.127.eximie doctor,col.1.& 2.versi.sed.
qñ lex ipsa,vbi uult,ꝙ nedum verbo,sed facto,puta recipien-
do solutionẽ,dr̄ q̃s ratificare ẽt in terminis illius tituli,si mai.
19 fact.&c.Nec†secluso dolo isti ꝯclu.ꝯ̃riant̃ Roma. & Barb. in
consilijs superius ꝓ ꝯ̃ria opi.allegatis,Quinimmo inhęrent i-
stis dictis,qñ in ꝯ̃ctu primo celebrato non adfuit dolus , ꝓut
20 hic non interuenit,ut dicetur inferius.Rõ†conclusionis supe
rius firmatę illa est:qm̃ sumus in ratificatione actus gesti a mi
nore.qui fuit nullus,& modò agit̃ de confirmãdo dictũ actũ
ab ipso minore gesto,iam facto maiore.In qua confirmatione
cessat illa qualitas minoris ętatis,quę produxerat illã nullita-
tem,& iõ ista confirmatio,& ratificatio non trahetur retro, vt
sentit Alex.in d.cõs.117.col.2.in 5.uol.sed ualet, & cõfirmat
ut ex nũc,& idem operetur,qđ nouus ꝯ̃ctus operaretur,ut de-
clarat Bar.in l.ab emptione,col.fi.ff.de pac.& Bal.in l.fi. C.ad
Maced. & in terminis nostris tenet Pau.de Cast.in d.l.1.C. si
mai.fac.lib.2.ibi,& tunc ratificatio, & diffusius istud in q̃sti.
nostra prosequitur Are.in pręalleg.ꝯs.127.col.1.& 2. vbi l. &
rõne sufficienter hoc probat,uolens et in tali ratificatione nõ
requiri,nec partis pręsentiam,nec alias solennitates,ex quo de
uentũ fuit pp maiorem ętatem ad illam qualitatẽ, in qua põt
actus sine solennitate celebrari,ut in terminis nostris allegan-
do alias decisiones firmat Alber.Bru.in d.tract.de forma,arti
culo superius citato,fo.mihi.49.col.2.ver.2.p̃dicta cõclusio.
21 Et†aliæ rõnes colliguntur ex dictis Rom.in pręalleg. suo ꝯsi.
54.col.2.& per Barb.consi.42.col.7.& 8.in 1.uo. Et ad idem
possent multa adduci,quę cumulat Soc. cõsi. 15. visis pręedi-
ctis,col.16.& seq.ver.& pro pręedicta sñia,in 1.uol.ubi ex quã
pluribus probat tractu tpis expresse posse aliquid confirma-
ri,qñ ultra tractũ cessat impedimentũ,& superuenit cã cõfir-
22 mans. Iste †ẽm actus sequutus post minorẽ ætatem gestus &
celebratus declarat animum istius ratificãtis , qualis fuerit in
actu præcedenti & ꝯñr,ꝙ verè uoluerit actum celebrare,vt in
similibus hr̄ in l.sed Iulianus.§.sed si ab initio.ff. ad Mace. in
l.si qui adulterij.C.de adult.& in §.pauonũ,insti.de rer.diui.
23 Eo†magis cum fuerit geminatus & reiteratis uicibus repeti-
tus,ad not.in l.balista.ff.ad Treb.& per Bar.in l.cũ scimus.C.
de agricol.& censit.lib.11.cum cõcor.Quæ omnia optimè ad
decisi.p̃ntis consultationis adaptãtur,cum. d. N. effectus ma-
ior pluries,& pluries reiteratis uicib.& diuersis annis ex dicto
ꝯ̃ctu celebrato in minori ętate pceperit & exegerit integrè af-
fictus

fructus sibi debitos ex d.ↄtractu locationis,p quos actus re ipsa di
ctum ↄtractũ approbauit, & ↄfirmauit,ita vt ↄ illũ, nec per viam
restitutionis in integrum,nec alio remedio venire potuerit iu
24 rib.& decisionib. quib.s.¶†Ad idem & secundò principali-
ter facit lex finalis.C.si mai.fact.lib.5.vbi alienatio rei mino-
ris nulliter facta,& nõ seruata solennitate, cõfirmatur superue-
niente maiori ætate per solum cursum tpis annorum quinq;,
vt tradunt scrib.oẽs ibi,& gl.in uer.ratam,& docto.ibidem in
l.1.C.si maior fac.lib.2.& gl.in ver.comprobari,in l.3.§.1.ff.
de minori.& Bal.in palleg.ↄs.184.& cõs.45.q̃nq;.in 2.uol.&
Rom.in d.ↄs.44.& Barba.ↄs.70.in 3.vol.& Alex.in d.ↄs.117.
in 5.vol.col.2.& Cor.d.ↄs.36.in 2.vol.& ↄs.207.col. 1. in 3.
25 vol.Deci.in d.l.qđ ab initio,col.fi.nu.11. Et †ista ↄfirmatio p
cursum tpis inducitur nõ facto hominis,sed ab ipsa.leg.supplen
te defectum solẽnitatis,& formæ omissæ,ac validante nullita-
tes incursas,vt probatur in d.l.fi.& firmãt gl.& doc.superius ci-
tati,& tradit Are.d.ↄs.127.col.1.& 2.cũ alijs adductis p Alb.
26 Bru.loco,& ver.superius citatis.Et† in simili istud comproba
tur in l.iubemus.C.de testa.vbi cursu tpis testm̃ minus solen-
ne cõfirmatur,cum alijs cumulatis p Alb.Bru.in d.tract.de for-
ma,in articulo de probatione,& de præsumptione formæ, fo.
27 89.col.2.& 3.ver.aliquando lex supplet.Potissimum† proce
dit istud,quando vltra tractum tpis cessat impedimẽtum , &
superuenit cã cõfirmans: vt est in casu pñti cessante minori ę-
tate,& superueniẽte maiori, vt tradit Bal.in d.l. fi. & hr̃ in l.si
quis mihi bona.§.sed quid si mandauit,& in l.q in aliena, in
prin.& §.1.ff.de acq.hære.& per Alb.Bru.in palle.trac.fo.49.
col.2.ver.2.prædicta cõclusio,ibi plus dr̃,in l.fi. & per Soc.d.
ↄs.15.in 1.vol.vbi optimè istud firmatur col.17.vers.quia rñ-
detur.Et ↄsultatio ista comprobari põt alijs argumentis addu
ctis p Rom.d.ↄs. 54.col.1.& per Barb.d.cõsi.42.col.7.& 8. in
1.vol.& p Are.d.ↄs.127.col.1.& 2.q̃ poterunt videri,& aper-
tius reddetur comprobata ex sequentib.rñsionib.accommodan
dis ad obiectiones , & ↄria superius adducta. ¶Ad quorũ verã
resolutionẽ,primò aduertendũ est:qm̃ minimè probatũ appa
ret,nec probari poterit,istum Gasparem ↄhentem cum.d.mi-
nore commisisse aliquã fraudem,vel dolum,q̃ in dubio nõ p̃-
28 sumitur,vulga.l.meritò.ff.pro soc. Et† iõ probandus venit.l.
29 quoties.§.q dolo patronus,cum cõcor.ff.de prob.Minus†etiã
probata est enormis lęsio,quæ probãda erat , q dictus minor
ex tali ↄtũ fuerit enormiter læsus.l.3.§.si minor.ff.de iureiu.
cum sim.Quibus stantib.necesse dicere cogimur in pñti con
sultatione ↄ dictum Gasparem nõ posse allegari dolum uerũ,
30 sed solùm præsumptum a statuto ↄsideratũ.Dupliciter†enim
potest dolus ↄsiderari,verus & realiter ↄmissus, qñ de illo ap-
paret ex indicijs,& ↄiecturis a iure approbatis.l.dolum. C. de
dolo.c.fi.de renunc.lib.6.Cessantib. aũt indicijs & ↄiecturis,
quib.verus dolus probatur,si lex vel statutũ aliquo casu dolum
31 præsumit sine alia probatione.Talis†dolus nõ erit verus, nec
potest dici realiter cõmissus,sed solũ erit p̃sumptus,ita Bar.in
l.qđ Nerua.ff.deposit.col.4.& seq.ver.omnis ergo, nu. 14.&
alijs seq.& traditur in d.l.quoties.§.qui dolo,& per Mod. ma
ximè repet.in l.ↄtus.ff.de reg.iu.& bñ per Pau. de Cast. in d.
l.dolum,circa fi.vbi firmat,dolum præsumptum dici,qñ sine
32 p̃batione facti a iure præsumitur.Quando†verò probatur rea-
liter cõmissus: tũc verus erit dolus,& Bar.ibi prius idẽ tradit,
dum allegat.l.si procurator.§.dolo,& l.dolus.ff.manda.& idẽ
Bar.& alij in auth.qui res.C.de sacros.ec.Volentes, dolum p̃-
sumptum dici in eo,qui ↄ formam ipsius ↄhit,& est de mente
33 eiusdẽ Bar.in d.l.quod Nerua.nu.14.in fi. Et†q ↄfaciens sta-
tuto,& legi,& non seruans formam traditam dicatur in dolo
præsumpto,ponit Bar.in l.1.§.non autem. ff. si quis testa. lib.
esse ius.fuer.& Abb.in c.cum cõtingat,col.19.ex̃ de iureiu. &
in terminis nr̃is tradit Alex.ↄs.196.perspectis,col. 2. nu.6.in
34 6.uol.& Roma.d.ↄs.54.col.fi.Dolus†autem verus, & p̃sum-
ptus in pluribus differũt,vt traditur in l.si id quod.ff.de iuris-
dict.om.iudi. ver. doli,& per gl.& alios in l.ubi ff.de eden.&
per Bar.in d.l.quod Nerua,col.4.nu. 15.& alibi pluries , per
doc.Potissimum qñ dolus futurus remitti nõ põt l. ↄuenire.
35 ff.de pact.dotali.l.si vnus.§.illud.ff.de pac.Præsumptus † aũt
consistens in non faciendo,vt est in præsenti casu,etiã futurus
bene põt remitti,vt tradit do.Ant.ita limitãdo d.l.ↄuenire,&
d.§.illud,in c.fraternitatis,ex̃ de testib.& ibi diffusè Fely.col.
3.& 4.nu.7.in fi.& post alios ibi dixi,nu.56.& latè p̃sequitur

Deci.in l.ↄtus.ff.de reg.iur.col.pen.nu.39.& du
rñdet adductis per Ias.in ↄrium,& idem Deci.in l.
C.de transa.& in consi.suo.178.in cã,col.pe.& fi.
36 In cã,col.pen.& per Ias.in d.l.actione,nu.12. Mi
dolus velatus,quàm expressus,vt dicit Socy. cõsi.
37 prin.in 1.vol.¶†Considerandum est insuper,q d
nor effectus maior non potuit allegare ignorantia
dentini,ex quo præsumitur illius habuisse scientia
tiam,iux.doct.Bal.in l.leges.C.de legib.c.quosdam
to,extra de præsump.c.ignorantia,& c.præsumit,
tra de reg.iur.& per Bar.in l.is potest.ff.de acq.h
ctos populos.C.de sum.trini.cum alijs allegatis p
165.Dubitatur,col.2.nu.3.in 6.uol.& in ↄntiam
tiam dicti doli præsumpti a statuto inducti, qui n
bandus,cum in statuto cõtineret,iuxta ea quę trad
qui Romæ.§.duo fratres.ff.de verb.obli.& ibi doc
concor.& notat Ang.in l.si duo.ff.de acq.hære. c
gatis per Alex.consi.108.nu.4.in 7.vol.& per Soc
visis,col.3.in 3.vol.& facit.l.non est ferendus. ff.
38 ¶†Istis modò ita præmissis pro resolutione ↄrioru
rum supra in ↄrium dico,q.l.1.C.si mai.fac.lib.2.
ficationẽ factam per maiorem non recõciliare ↄtũ
gestum in ætate minore,loquitur qñ fuit dolus ueru
39 sumptus,& ita ẽt intelligit.l.3.§.1.ff.de minori. Q
suadetur:qm̃ talis dolus dẽt probari,q interueneri
uersarius callidè,& dolosè fuerit uersatus,ut expss
tus in d.l.3.§.1.ibi,sed si ei probaretur,ubi gl. alleg
40 Et†comprobatur:qm̃ dicta lex faciens mentionẽ
telligenda est in dolo potẽtiore,& efficaciore,& si
in præsumpto,inducto a statuto,qui probatione nõ
ctum est,argumento l.cum queritur.ff.de statu ho
q in perpetuũ.ff.si ager uectig.& apertè istud sen
41 l.3.§.1.in summa.& in uer.oppono,immo.Et † ẽt
1.in prin.dum dicit,q si dolo diuisio bonorum,de
set inita,nõ posset ↄfirmari ratihabitione,allegand
* tres & alia iura,quæ loquuntur in dolo uero, & *cõ
doctores ibi,& in d.l.3.§.1.Cõsequẽter dicta duo
stant pñti ↄsultationi,in qua minimè interuenit d
sed solũ p̃sumptus,nec de uno ad alium põt infer
42 dicetur.Præterea,†dicta lex 3.§.1.& d.lex 1.C.si m
disponentes,ratificationem factam a maiore non
ↄtum gestum in minori ætate calliditate, & dolo
procedunt,& locũ hñt , qñ tpe ratificationis ratifi
maior ignoraret dolo aduersarij actum fuisse gestũ
cũ cõsisteret in facto alieno,p̃sumitur ignoratus.l.fi.
ff.de prob.& firmat hoc gl.1.in d.l.1.ibi,si cum ra
lateret & dolus,allegando.l.tres fratres,& alia iura
43 tia.Nec†mirum,cum ignorans nõ uideatur remit
quod ignorat.l.mater decedens.ff.de inoffi.test.&
ratificatio minimè extenditur,ut dicit Bald.in l. o
proficisci,in 4.q.ff.de offi.proconsul.& legat.& in
de rei uẽdi.& in l.1.in 3.oppositio.in fi.C.qui adm
44 l.nec is.§.hæres,nu.9.ff.de acq.hæred.Et†quia do
non dr̃ consentire,iuxta ea quæ traduntur in auth
menta puberum.C.si aduersus uend.& in c.quiu
lib.6.& bene facit tex.in l.si per errorem.ff.de iur
cum alijs ibi cumulatis per scrib. At qñ minor fa
ret ↄtum dolosè gestum in minore ætate,& tpe ra
haberet notitiam,& scientiam doli præteriti, qui
tpe ↄtus celebrati.Tunc uera est ↄclusio,q ratifi
bens notitiam doli,vr̃ per ratificationem conua
antea nulliter gestum,& remittere dolum præteri
sumptũ,sed ẽt uerũ,ita in p̃prijs terminis nostris
in d.l.1.C.si mai.fac.quã approbãt ibi Bar.& ind
scrib.ita limitando dispositionem.d.l.1.Quæ gl.
opi.quorundã tenentium ↄriũ, ex quo a sciente d
45 tus bene põt remitti,iuribus ibi per gl.allega.Et
net hoc Sal.ibi in 1.oppo.& Io.Petru.uolens dolu
teritum posse remitti in terminis nr̃is,dummodo
fuerit facta ratificatio,& hoc idẽ tenuit gl.in l.si un
ff.de pac.uolens,dolum præteritum a sciẽte ind
re remitti.Quod sequitur,& comprobat Ias.ibi,&
necessitatem.C.de fideic.& Bar.in l.quidã decedẽ
ff.de admini.tut.& in l.si quis,la.2.& in l.Aureliu

de liber.lega.& Socy.ↄſ. 20. in 2.uol. & ↄſ.73. difficultatem,
col. 5.uer.ſed præmiſſis,in 3.uol. & diffusè hoc firmant ſcrib.
oēs,maximè Mod.in l.actione.C.de tranſa.& Deci. in d.l.ↄtra
ctus.ff.de reg.iur.col.pen.nu.40.& ſeq. & hr̄ in præal. deciſi.
conſi.Neap. 220. col. 2.uer.& iō dicit Bar.ubi allegatur Bart.
alibi,& alii doct.idem tenentes,cum alijs ēt adductis per Iaſ.
in l.ſi plagij,col.pe.ff.de uer.ob.Et†ita tollitur illud quod di
cebatur,ↄ̄ctum bonæfidei dolo initum eſſe ipſo iure nullum.
Nam uerum eſt,niſi aduerſarius paſſus dolum uellet illū ua-
lere ratificando,& remittendo dolum,ut tradit gl.in uer. do-
lo malo,in l.iuriſgentiū.§.prætor ait.ff.de pac. & ibi poſt alios
Iaſ.col.pe.nu.25.dicens,ita limitari,q̄ dicit Bar.in l. elegāter,
in prin.ff.de dolo.allegādo ēt ad id alias deciſiones ↄcord. Ex
quib.infert̄,ꝙ talis dolus p̄ſumptus a ſtatuto optimè,& cōclu
denter fuit remiſſus a dicto.N.maiore effecto,cū notitiam ha
buerit de dicto dolo p̄ſumpto, vt ꝓbatū fuit,& poſt xxv.annū
recipiendo affictus expreſsè ratificauerit dictū ↄ̄ctū geſtum in
minori ætate.Et ēt ſi fuiſſet dolus verus adhuc uideret̄ remiſ-
ſus,ſi de eo habuiſſet notitiā, vt ſuperius oñſum eſt. Et † hoc
idem cōprobat̄ per.l.primā & ſecundā.C.ſi ma.fac.lib. 5. ubi
ratificatio facta a minore effecto maiore de ↄ̄ctu quē nulliter
geſſit in minori ætate,ſibi p̄iudicat in illo iure ſpāli,qđ ei com
petebat rōne minoris ætatis,& nō ī eo,qđ cōpetebat iure cōi,
vt dicūt Azo,& alij ibidē.Et†iſta ratificatio eundē effectū pro
ducit,ac ſi ↄ̄ctus celebratus eſſet in maiori ætate,ſm gl. in d.l.
1.Bar.Bal.& alios ibi,volentes talem ratificationē purgare de
fectū ſolennitatis omiſſæ,& p eam induci remiſſionē doli præ
ſumpti. Cuius†doli ēt remiſſionē inducit alia tacita ratifica-
tio a l.inducta,per curſum & taciturnitatē quinquēnij cōpu-
tati a die,quo factus fuit maior,vt eſt tex.apertus in l. fi. C. ſi
ma.fac. lib. 5.& dictū fuit ſuperius. In illis.n.caſib.ſumus in
dolo præſumpto: qm̄ ↄ̄hens cum minore non ſeruauit ſolēni
tatē,& formā a l.vel a ſtatuto requiſitam.ↄñr p̄ſumebat̄ fuiſſe
in dolo nō faciēdo, & omittēdo dictas ſolēnitates,vt ſuperius
deduxi.Et†ēt cōprobat̄: quia in d.l.1.C.ſi mai.fac.lib.5.vltra
remiſſionē decreti,& ſolennitatū requiſitarū interuenerat læ-
ſio vltra dimidiā iuſti pretij,q̄ operat̄, vt ille ↄ̄hens cenſeatur
fuiſſe in dolo p̄ſumpto,vt tradit Roma.d.ↄſi.54.col.fi. uer.itē
ſumit̄ dolus,& in fi.Bar.in l.fi.ff.de p̄to.ſtip. & nihilominus
p ratificationē dolus p̄dictus p̄ſumptus cēſet̄ remiſſus,ex quo
remittēs effectus maior p̄ſumitur hr̄e notitiam dicti doli præ
ſumpti inducti a l.ſeu ſtatuto,qđ vtiq; ratificatio expreſſa, ſeu
tacita nō induceret,ſi p̄ſumeret̄ ignorantia. Bñ † verū tali de
cepto vltra dimidiā cōpetit remediū iuris cōis, ſicuti cōpetit
cuicunq; maiori,ita decepto,p l.2.cū ↄcor.C.de reſcin. uend.
& iſtud expreſsè tradit tex.in d.l.1.C.ſi ma.fac.li. 5. & oēs ibi
ſcrib.firmant. At per ratificationē tollit̄ remediū ſpāle ſuper
nullitate,& inualiditate ↄ̄ctus: eo quia celebrati in minori æ-
tate,& ita debent intelligi dicta Roma.& Barb.in conſi. ſupra
in ↄ̄rium allegatis,nam aliàs non bñ loquerent̄, ut aptiſſimè
poſt videre ex deductis. Ex quib.patet reſolutio ad illud qđ di-
cebat,in quacunq; diſpoſitione,& actu faciendo dolū ſemper
cenſeri excluſum,ne detur materia delinquendi.d.l.conueni-
re.cū ↄcor.Nam procedit in diſpoſitione facienda. At qñ di-
ſpoſitio eſt facta doloſè.iſtud non hēt locum,ex quo dolus p̄-
teritus a ſciēte pōt remitti nedum p̄ſumptus,ſed ēt uerus, &
expreſsè & tacitè,& ↄcludenter ſuperius fuit deductū. Vbi di
ci magis cōem eſſe,dolum p̄ſumptum in non faciendo, nedū
præteritum,ſed ēt futurū poſſe remitti,& qñ p̄ſumptus cōſiſtit.
Quo modo nedum expreſsè,ſed ēt tacitè remiſſus dr̄ ab illo,qui
p̄ſumit̄ hr̄e notitiā.Ex†quib.ēt patet,ꝙ nō eſt dolus, qui im-
pediat ratificationē,ſed ſolùm ignorantia ratificantis. Nam ſi
ratificās illius notitiā hēt,p eā dolus cenſet̄ eſſe remiſſus, nec
ipſe eā impedit,vt ēt patet ex dictis p Bar.in l.Iulianus.§.ſi q̄s,
in fi.ff.de act.emp.& in l.eleganter,col.3.in prin.poſt gl.ff.de
dolo,& eſt bona gl.in l.Pōponius.ff.de neg.geſt.Nec iſtis ↄ̄riat̄
Rom.in d.ↄſ.54.& Barb.in ↄſ. 52.col.7.& 8.in 1.uol.& cōſi.
10.in 3.uol.& qñ dolus eſt verus,& realr̄ cōmiſſus in ratificā
te expſsè ſeu tacitè,bñ p̄ſumit̄ ignorantia,niſi ↄ̄rium ꝓbetur,
illa ſtante,nō cēſet̄ remiſſus,ſed in dolo p̄ſumpto inducto a
l.ſeu ſtatuto in ipſo maiore ratificante expreſsè,ſeu tacitè, bñ
p̄ſumitur ſciētia,qua ſtāte talis dolus remiſſus vr̄, p quā remiſ
ſionē ↄ̄ctus reddit̄ ualidus,iurib.& deciſionib.quib.ſ̄.¶†Nec
uidetur abſonū ſtatutū Tridētinū itelligi,dum dolū p̄ſumit, qñ p
minorē p̄ſtitū fuit iuᵉm,iuxta notata p Bar.in l.oēs populi.ff.
de iuſtitia & iure,cū ↄcor.at qñ ſine iuᵉo ↄ̄heret, non ſeruata
forma ſtatuti in hoc ceſſaret p̄ſumptio prędicta,ex quo de iu-
54 re cōi talis prēſumptio hr̄,ut probaui ſuperius.Et†ne ſtatutū
reddatur ſuperfluum,argō.l.ſi qñ.ff.de leg.1.& p Bal.in rubr.
C.de ↄ̄hen.emp.in 9.q.Eo ēt cum dictus Gaſpar ſit ruſticus,
& ſimplex,ut p gl.in l.ubi.ff.de edendo,& notat̄ in l.ſi quis id
quod,ver.doli.ff.de iuriſd.omn.iudi.& ēt in l.iuris.C.qui ad-
55 mit.Et†hoc mō hr̄ uera declaratio,& itelligētia.l. 1. & 2. C.
56 ſi ma.fac.lib.2.& l.1.& fi.C.eo.tit.lib.5.¶†Nec obſtant ea, q̄
dicit Cor.ↄſ.207.in 3.uol. Tum quia ſumus in ratificatione
expreſſa re ipſa,& facto inducta, vt ſuperius probaui,quo caſu
57 non loquit̄.l.fi.C.ſi ma.fac.lib.5.Tum†ēt q̄a d.l.fi. loquit̄ ꝓ-
priè in caſu nr̄o cōtento, & cōprehenſo in illis quatuor caſib.
* notatis p gl.*cōiter approbatā in d.l.fi.Iſte.n.N.minor p̄ntiali
ter ↄ̄xit,ut ipſemet Cor.in d.cōſi.tenet,col.pe.& in lr̄a.G.& li
58 tera.H.Et† quia eius,qđ ipſe Cor.dixit in d.ↄſ.207.ↄ̄rium fir
mauit in cōſi.36.in fi.in 2.uol.vbi tenet dictam.l. finalem ꝓ-
cedere gñaliter,qñ alienatio fuit nulliter facta, & p̄ſente mi-
nore,& ipſo patiēte, & ratificante, poſtmodum effecto maio-
re, ut etiam tenent Mod.in trac.de preſcri.in 1. parte 6. part.
princi.in 23.caſu,f.65.col.2.in fin.nu.45.Et etiam quia vltra
gñalitatem iſtorum iurium iſto caſu militant illęmet rōnes, q̄
59 tradunt̄ in alijs caſibus,de quibus in d.l.fi. Nec†in ↄ̄rium ali-
quid obſtat iſto caſu,qđ uiget in alijs,arg.l.cum pater. §. dul-
ciſſimis,ubi Bar.& alij notant.ff.de lega.2.& per Bar. in l.rr̄a.
60 §.pe.ff.de iur.& fac.ign.Et†illud,quod dicebat Cor. in d.ſuo
ↄſ.quò ad preſcriptionem,nihil facit,prout tradit̄ in l.1. & in
61 l.fi.& per gl.& omnes.C.ſi ma.fac.lib.5.¶†Non obſtant ea, q̄
vltimo loco dicebātur, actum nullum,& factum ac geſtum ↄ̄
formam non poſſe ratificari.Nam ꝓcedit hoc rľr. In caſu au-
tem noſtro ceſſat,per iura expreſſa,de quib.in dictis titulis, ſi
ma.fac.lib.2.& 5.& per l.tertiam.§.1. ff. de minori.ubi actus
erat nulliter geſtus & ↄ̄ formam,& tñ reconualidatur per ra-
tificationem & per curſum tpis,ex quo ualet vt nouus ↄ̄ctus,
& ut ex nunc,& quia pp maiorem ætatem deuentum eſt ad il
lam qualitatem,in qua actus poteſt ſine ſolennitate celebrari,
vt fuit oſtenſum & cōcluſum ſuperius.¶Ex quibus hr̄ vera re
ſolutio,reiectis ↄ̄rijs.Talem ↄ̄ctum fuiſſe reualidatū, & dictū.
N.minorem effectum maiorem & illum ratificantē, ↄcurrēte
ēt tpe annorum ferè decem,nō potuiſſe ↄ̄ illum venire, & ↄñr
eius hæredes in p̄ſenti minus iuridicè poſſe proſequi litē ab
eo cęptam,Cum talis ↄ̄ctus,licet ab initio nulliter geſtus, fue
rit lege permittēte reualidatus,& reconciliatus, atq; redditus
validus,& efficax,vt oſtenſum eſt. Pariſius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Quanto tēpore præſcribatur iuri ſoluendi liuellū, ſeu penſionē.*
2 *Quanto tempore præſcribatur actioni hypothecariæ intentan-dæ, contra tertios poſſeſſores.*
3 *An incipiat currere contra tertios non facta excuſſione.*
4 *Exiſtens in mala fide non præſcribit.*
5 *Requiritur in præſcriptione iſta,& titulus, & bona fides.*
6 *Contra minorem non poteſt præſcriptio incboari.*
7 *Et quando currat contra eum, ſi fuit prius cœpta.*
8 *Omni tempore requiritur bona fides.*
9 *Dubitans quando dicatur habere bonam fidem, ſeu malam.*
10 *Et quando dicatur præſcribere.*
11 *Quæ ſunt eſſentialia actionis hipothecariæ, & nu. 12.*
13 *Obligatio & hipotheca generalis an comprehendat futura.*
14 *Hipotecaria illis competit, quibus bona ſunt obligata.*
15 *Licet ſit appoſitum ſolum verbum pignus exprimens.*
16 *Hipotecaria competit hæredibus creditoris.*
17 *Immixtio qualiter probetur.*
18 *Hipothecaria eſt actio realis.*
19 *Differentia inter habentem cauſam, vel non, quo caſu procedat.*
20 *Quæ probatio requiratur, ut poſſit agi hipotecaria, & nu. 19.*
21 *Per emphiteuſim transfertur utile dominium.*
22 *Hipotheca generalis, etiam ad futura, illa comprehendit.*
23 *Hipotheca & obligatio generalis comprehendit etiam rem venditam, & nu. 24.*
24 *Contra Ludoui. Roma.*
25 *Intellectus ad legem cū tabernam.§.fin.de pig.& nu. 24.*

26 Non

26 *Non potest agi hipothecaria cõtra tertios, nisi prius fiat discussio super hipotheca speciali.*
27 *L. Secunda. C. de pignori. habet locum, etiam si extranea persona possideret.*
28 *Præsumptio est, quòd specialis hipotheca sit sufficiens.*
29 *Remedium dictæ. leg. secundæ, quo casu procedat, & nu. 30. 31. & 34. seq.*
30 *Nec habet locum in tertio possessore non existente creditore.*
31 *D. l. 2. procedit, quando secundus creditor habet specialem.*
32 *D. l. est exorbitans, & corrigit alias leges.*
33 *Et procedit de æquitate, contra, nu. 35. 36. & 37.*
34 *D. l. 2. procedit, in 2. habente generalem, & nu. 38. & 39.*
40 *Exceptio discussionis impedit agi contra tertium possessorem.*
41 *Et facienda est contra hæredes debitoris princip. eo mortuo.*
42 *Et non existente hærede, est facienda contra hæreditatẽ iacentẽ.*
43 *Et prius debet fieri super bonis principalis debitoris.*
44 *Et potest opponi in dilatoria ante litem contesta.*
45 *Et super excussione facta pronunciandum est, sed contra, nu. 55. 56. 57. & 58.*
46 *Pendente iudicio contra tertium possessorem potest excussio fieri*
47 *Maxi. si iudex ita interloquutus est.*
48 *Item si fuit oppositum, & iudex processit ad ulteriora.*
49 *Et quando procedit illa cõis practica, quando offert actor se probaturum alia bona debitoris non extare, & nu. 50.*
51 *Item quando certum & notorium est, principalem debitorem nõ esse soluendo.*
52 *Factum negatiuum potest reddi notorium, & nu. 53.*
54 *Super notorio, quando & quo casu requiratur declaratio.*
58 *Testis deponens per verbum credit, an probet, & quo casu, & num. 59. 60.*
61 *Qui in carceribus moritur præsumitur non soluendo.*
62 *Qualiter probetur, quem non esse soluendo, & nu. 63. & 64.*
64 *Quod non extent bona præsumitur ex exequutione facta mandato iudicis.*
65 *Quæ bona considerentur, quando fit excussio.*
66 *An extent bona, & an quis sit soluendo consideratur tempore litis contestatæ.*
67 *Filius non dicitur bona, quæ fuere patris, possidere iure hæreditario, si illius hæreditatem repudiauit.*
68 *Nec præsumitur adita per cursum sex mensium.*
69 *Et tutela recepta per matrem, & alij actus ab ea gesti non arguunt necessariò aditionem hæreditatis.*
70 *Portio pro diuiso põt considerari respectu quotæ, et respectu loci*
71 *Ius liuelli potest considerari, ut quid incorporale.*

CONSILIVM L.

Ex lectura Processus causæ, & ꝯtrouersiæ vertentis inter domi. Helisabet filiã q. s. Bart. de Fabris, & do. Galeottũ de Vizzano eius maritũ, & curatorẽ agẽtes ex vna, & magistrũ Mariottũ Pasottũ, & magi. Frã. passarũ reos ꝯuẽtos ex altera, ad me ex volunta. partiũ transmissi p magnifi. & Excell. dom. Ptãtem ciuitatis Rauennæ. Apertè patet per ipsos reos ꝯuentos quãplures exceptiones esse oppo-
1 sitas, & deductas. Et† primò illã prescriptionis, videlicet. Dicẽtes actioni hypotecariæ nomine actricis intentatæ fore, & esse iam p̃scriptũ. Nõ. n. mõ agit, quanto tpe p̃scribat libertas a liuello, & pẽsione soluẽda, pro tpe tã p̃terito quã futuro, de quo p Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua, uer. 44. & in ti. de p̃scri. col. 3. uer. quid si colonus, & p Bar. & alios in l. ius emphyteuticũ. C. de fun. patrimo. lib. 11. & p Cor. cõs. 142. vr̃ 1. facie, col. pe. ver. accedat, in 3. uol. & per Ias. in trac. de iu. emph. col. 46. qu. 28. & col. 81. ver. 1. quæro, cum alijs alleg. per Mod. in tract.
2 præscr. in 4. par. 4. par. princ. q. 8. fo. mihi. 32. nu. 32. Agit† ẽm ꝯ istos reos ꝯuentos vti tertios possessores actione hypothecaria, cui p ipsos habẽtes titulũ vr̃ esse p̃scriptum spacio decem
* ann. inter p̃ntes, vt est tex. & ibi* oẽs cõiter tradũt. in l. 1. & 2. C. si aduer. credi. & per gloss. secundam in l. cum notissimi, in prin. & ibi Ang. & alij not. C. de p̃scr. xxx. uel. xl. ann. cũ alijs adductis in decisi. ꝯs. Neap. 139. magna fuit dubitatio, in prin. & per Mod. in trac. p̃scr. in 4. par. 4. par. prin. q. 3. f. 31. nu. 15. & seq. & etiam per Mod. in trac. de pig. & hypo. in 6. par. prin.
3 in 2. memb. nu. 1. Nec† valet dicere, talẽ p̃scriptionẽ nõ incepisse currere ꝯ istos tertios possessores, nisi prius excussione facta ꝯ principalẽ debitorẽ, vel nisi a tpe, quo ... torem principalem non esse soluendo, & sic ... agi ꝯ tertios possessores, ut plenè prosequit ... lecto, in fi. in 5. uol. Nam Mod. in d. trac. de ... al. nu. 19. & duob. seq. expresse tenent ꝯtriũ ... al. Alex. non esse ueram multis ex capitibus, & ... mantes, iudicando, & ꝯsulendo eam non esse ... ẽt firmãt Mod. in d. trac. de pig. & hypo. in 6. p. ... nu. 5. & trib. seq. fo. 54. col. 4. & seq. & ita ẽt ... transmissa, in fi. de p̃scr. ¶ Verũ attentis deductis ... scriptio allegata nõ vr̃ obstare, si. n. ꝯsideramus ... dit. q. f. Frã. de Guarnerijs, nulla potuit curre... ẽm conscius, & sciens, & plenã habebat sciam ...
4 nis, nec nõ & hypothecę. Et† existens in mala fi... minimè potuit, reg. possessor, de reg. iu. lib. 6. ... ex̃ de præsc. & in terminis nr̃is tradit gl. 2. in d. ... in prin. & Mod. in d. trac. de p̃scr. in 4. par. 4. p. ... 15. & Mod. ẽt in d. trac. de pig. in 2. memb. 6. p. ... scĩa & mala fide ꝯsiderata idẽ erit ꝯcludendũ ... Mariotto, qui cãm hẽt a dicto Frã. Guarnerio, ...
5 scius est, uti indicãt instr̃a pro ipsius parte pro... currat dicta p̃scriptio decem anno. ad ꝯmodum ... ris, nedum titulus, sed ẽt bona fides requirit, ... ret, p̃scribere minimè põt, ut p gl. in d. l. cũ no...
6 s. adductis. Eo† ẽt qm̃ possessio magistri Mario... mortẽ. d. Bar. & d. Helysabet existente in ætate ... quam nulla potuit incohari præscriptio l. sicut ... xxx. uel. xl. ann. & per gl. & omnes in l. fi. per ill... bus cau. in integ. resti. non est necessa. cum alijs ... mulatis per Mod. in d. tract. prescri. in 1. par. 6. ... casu, nu. 19. & alijs seq. & per Cano. in d. c. ex ... cta allegata præscriptio minimè etiam prodest.
7 Tum† quia tempore, quo cępit possidere, d. ... erat. Tum ẽt quia ꝯsiderato dicto tpe suæ acqui... sessionis, nõ apparent decursi anni. x. ut colli... ipsum mag. Fran. præsentato. Nec ego uidi ins... nis factæ per Iacobinũ a d. Frã. de Guarnerijs, ... ipse magister Fran. cãm hẽt, quũ in processu ad... minimè reperiatur. Tum etiam qm̃, & do. Iaco... magi. Fran. nõ vnr̃ omni tpe in bona fide fuisse ... instr̃um præsentatũ, pro parte do. Helisabet, ce... no. 1525. die. xij. Septẽb. inter ipsos Iacobinum ... ex una, & d. Panthasileam uxorem d. q. Fran. ... altera, in quo instr̃o ipsa nomine mariti transl... lum in terris alijs, de quibus in d. instr̃o, quod ... sentari stante iur̃o. d. Galleotti, & statuto ciuit...
8 me transmisso. Et† illud certũ est omni tpe in ... nam fidem requiri. d. c. fi. de præscr. Et esto, q ... magist. Franc. dubitare de dicto liuello, & in ...
9 An† dubitans dicatur habere bonam, uel mala... traditur in l. 3. §. genera, & ibi Ias. post alios in ... qui. pos. & p eundẽ post alios in l. quãdiu. C. ... Bar. in l. sed si l. §. scire, circa finem. ff. de pet. h... gitur circa materiã præscriptionis per Cano. ... per Mod. in d. trac. prescri. in 2. par. 3. par. ... 8. & 9. fol. 14. in aliquib. reprehendentes Ias. ... gi in c. illud, col. 4. & 5. nu. 13. & in d. c. fi. de ...
10 & duob. seq. Tamen† dubitans minimè præ... bitatio inclinaret in malam fidem: quia esset ... sumptio rei alienæ, per l. si fundum, cum ibi ... & allegando alias decis. istud firmat Clau. in ... uer. quod ego puto. Quod quidem satis ... præsentem, ex quo dicti Iacobinus, & magist... pulati fuerunt liberationẽ dicti liuelli, & p... sileam translatum fuit in alias terras ipsis in... tibus, ex quib. non modica colligit præsum... scientiam habuerunt dicti liuelli, esto q ... se dubitare. ¶ Secunda oppositio ꝯ actricem ... quia illi nõ põt competere hypothecaria ... personam penitus extraneam, & nullam ha... Guarnerio debitore, & possidentem bona ...
11 Et† eo ẽt quia per ipsam actricem minimè ... tialia dictæ actionis, terras uidelicet, super ... se in bonis, & de bonis dicti Frã. Guarnerij ...

nis,& hypothecæ,vt traditur in l.& quæ nondũ.§.qđ dr̃.
pig.act.per Io.Fab.in §.itē seruiana,col.3.& Aret. ibi nu.
stit.de acti.Tunc†em̃ tpis terræ prædictæ erant in bonis
.& f.Vincentij de Fabris,& iõ super illis non potuit cõ-
hypotheca.l.neq; pignus.ff.de reg.iur.p Bart. & alios in
i.ff.de leg.1.cũ cõcor.Et†illa gñalis obligatio,& hypo-
non vr̃ comprehēdere dictas terras futuras.d.Franc. de
nerijs,& habitas a p̄dictis f.Bar.& f. Vincen. ut in simi.
Lud.Rom.in singula.suo.5.posito in versi. obl. Quæro
n obligatione,gñalr̃ allegando text. in l.cum tabernã,
n ver.ab alio ɔ̃rio sensu.ff.de pign.Ad†hanc obiectionē
tendũ est.Nã dictis f.Bar.& f.Vincentio creditorib.qui
ona fuerunt p d.Fran.hypothecata, cõpetebat actio hy-
caria.d.§.itē seruiana,cũ vulga. Nec†obstant illa verba,
ntes pignori &c.Nam ex præcedentib.& sequentib.ap-
igit,hypothecã fuisse ɔstitutã,& dicta verba, obligantes
i,ad hypothecã dēnt referri,q̃ quibuscunq; verbis con
t.l.ɔ̃hitur.ff.de pign.& pignus,& hypotheca in casu p̃
olũ differunt in sono verborũ,vt probat tex.in l.res hy-
cæ,in fi.eo.ti.& in p̄all.§.itē seruiana,versi.inter pignus.
ēt pariter competit hr̃dibus dicti f.Bar.l.1. C.si un.ex
hære. credi. vel debi. & ɔ̃nr dictæ Helisabet filiæ,& pro
hr̃di.dicti f.Bart.Et † de qua filiatione,& hr̃ditatis im-
one satis probatum apparet in processu iunctis his, quæ
l.pro hr̃de,& in l.gerit,cum sim.ff.de acqui.hær. Illud
rtum est,hmõi actionē esse realē.l.pignoris, & ibi Bar.
not.ff.de pign.l.pignoris.C.eo.l.eos.C.qui potio.in pi-
abe.Consequenter competit ɔ̃ quemcunq; possessorem
pothecatæ,ut hr̃ in l.si fundus.§.in vendicatione, & ibi
alii notant.ff.de pign. ēt si possessor tit.emptionis pos-
.l.distractis. C. eo. & iõ competit ɔ̃ tertiũ quemcunq;
orē habētē,seu nõ cãm a debitore,ut dicet̃ inferius. Bñ
glosatores,& successiuè doct.faciebant dr̃iam inter ha
cam,seu nõ respectu ꝓbationis faciendæ p creditorem
,ut uno casu grauaret̃ maiori onere ꝓbãdi,quã alio. Et
esse haberet ꝓbare tpe obligationis, rem fuisse in dñio
is obligantis,de quo plenè traditur per gl.& doc.in d.
res,& in d.l.rem alienã,& in d.§.item seruiana,& ĩ aliis
.citatis,& in decisi.ɔ̃s.Nea.40.casus est iste, & diffusius
83.licet hodie,& p Mod.in d.trac.de pign.& hypo.in
rin.nu.82.83.& duob.seq.Nec in p̄nti necesse est,illũ
i discutere,cũ apertè ɔstet ex publicis scripturis p̄nta-
parte dictæ actricis,& ex depositione testium do.Fran.
riũ habuisse utile dñium dictarũ terrarũ,& successiuè
ssedisse dict.tit.& ex eis fructus percepisse. Quæ†pro-
orē habentē cãm,siue non.Nam satis est actori probare
vtili dñio,ita Bar.in d.l.rē alienam,nu.5.col.2. uer.sed
pbare,& ver.quæro circa istã partē,& sequũt̃ alii scrib.
t firmant doct.in d.§.item seruiana, maximè Aret.n.8.
Mod.in d.trac.in 8.parte,nu.107.& seq.& p̄alle. num.
:†ɔ̃ctum enim emphyteuticum dictus Franc. Guarne-
le dñium adeptus fuit.l.1.ff.si ager vectig.l.1.§.qđ aũt,
ar.ff.de superfici.& in l.si finita.§.si uectiga.vbi oẽs tra-
.de dam.infe.ut ēt faciunt post Bart.in l.1.in prin.col.
.ff.de acq.poss.cum concor.Et†quia hic sumus in hy-
a gñali,& constituta per dictũ Fran.Guarnerium super
am p̄ntibus,quã futuris: vt patet ex lectura instr̃i cõfe-
r ipsum,& dictũ f.Bar.ēt si tpe obligationis dictæ ter-
uissent in bonis ipsius.Tñ satis est,ꝙ ad ipsum ꝑuene-
ost dictã obligationē ɔ̃ctã.Ita ꝙ ɔ̃ tertiũ possessorē agi
ex.formalis in d.l.& quæ nõdũ.§.quod dr̃.ff.de pign.
ommendat Are.in d.§.item seruiana,col.4.nu.8.in 3.
.si aũt esset ex obligatione,& firmat Pau.de Cast.in d.
ienam,col.2.uer.item si non habeo,& sequunt̃ Mod.
ct.de pigno.& hypo.in 8.par.num.98.Generalis†em̃
o bonorum comprehendit ēt ipsam rem uenditã, seu
,quæ censetur obligata: ut tradit Bar.in l.emptorem.
dicens,ꝙ cum hodie in instr̃is partis hincinde obli-
bona pro obseruatione &c. hypotecha constituitur,
illa re locata,seu uendita subdens,ita de facto dixisse,
uisse,& sequuntur alii ibi,& idem sentit Bar. in l. qui
, & ibi Saly.& Fulg.ff.locat.& aptius in l.si filiofami.
ff.sol.mat.& Alex.ibi,col.2.ver.aduerte tñ,& Pau.de

Cast.in l.si merces.§.1.ff.loca.& post alios hoc firmat Ias.in l.
si ita quis.§.ea l.ff.de verb.obl.col. 11. & in l.si filiusfamilias.
§.diui.col.13.uersi.3.principaliter,de leg.1. & sequunt̃ Mod.
in d.trac.de pign.& hyp.in 2.parte,in 2.membro,nu.33.Qui
24 bus in locis allegant̃ aliæ decisi.concord.Ex†quibus infertur,
dictum Lud.Rom.in suo præalleg.singulari,quod fuit antiq.
doct.relatorum per Bal.in d.l.cum tabernam.§. fi. non proce-
dere.Tum quia tex.ille non probat,immo rectè consideratus
ɔ̃rium disponit, & argm̃ a ɔ̃rio sensu sumptum in illis uerbis
ab alio,non procedit.Nam ex eo induceret̃ correctio iurium,
& decisionũ superius allegatarũ,ad plenè tradita in l.1.§. hu-
25 ius rei,cũ uulgarib.ff.de officio eius.Vel † dicamus ex mente
Bal.in d.§.fi.ꝙ tex.ille loquitur in p̄sentia. Nam si debitor
accepit eã a creditore eo animo,ut de ea posset liberè explica-
re facta sua.Non est verisimile,ꝙ illam uelit dicto creditori a
quo accepit,obligare,iuribus ibidem per eum allegatis, ad qđ
possent adduci specialia tradita in ipsa pecunia, iuxta ea q̃ ha-
bentur in l.singularia.ff.si cer.pet.decisiones aũt superius ad-
ductæ locũ sibi vendicant in alijs reb.in quib. hypotheca ge-
neralis ɔstituta est,quę cadit super re locata seu vendita.¶Ter
tiò p reos ɔuentos opponitur exceptio excussionis, & duplici
ter.Nã dictus f.Bar.& successiuè hęredes in bonis do.Francis.
Guarnerij hñt hypothecam gñalem & specialem, & mõ agit̃
ɔ̃ magistrum Mariottum,& magistrum Fran.possessores & vti
26 dr̃ secundos creditores.Contra†quos ipsa do.Helysabet non
potuit agere hypothecaria, nisi prius excussione facta super
sp̃ali hypotheca expressè cõcessa.d.f.Bar.& hr̃dibus, ut hr̃ in
l.2.C.de pignori.& ibi doc.tradunt,maximè Iac.But.Cy. Bar.
27 Bal.Ang.& Saly.Quæ†dispositio.d.l.2.locum habet etiã, qñ
extranea persona possideret bona obligata creditori,ut expres
* sè tradit gl.fi.ibi,quam*cõiter approbãt,& sequuntur Bart.&
28 reliqui scrib.Pręsumitur†enim,ꝙ illa sp̃alis,quam habet pri-
mus,sit sufficiens pro satisfactione sui crediti,nisi aliud probe
tur,ut dicit gl.in uer.redigere in d.l.2. quam sequitur Sal. ibi
29 in 1.oppo.Oppositio†ista non vr̃ proficere ipsi magistro Frã.
qui licet possideat.Tñ ex deductis in processu non constat ip-
sum esse s̃m creditorē,ɔ̃nr non põt se tueri beneficio.d.l. q̃ il-
lud remedium ɔcessit secũdo creditori, q. cõcurrit cũ primo,
ut expresè dr̃ in d.l.2.Et scrib.omnes ibi indifferēter istud fir
mant,uolētes beneficiũ.d.l.procedere,qñ adest secundus cre-
ditor: vt tunc necessaria sit excussio prioris hypothecę sp̃alis.
30 Nec†locum habet in tertio possessore non existēte creditore,
ut per alias rõnes punctaliter tradit Soc.cõs.198.Primo aspe-
ctu,col.2.uer.Quintò,& vlti.& col.fi.in fi.in 2.uol. Quod ɔsi
lium apparet duplicatum in 4.uol.in ordine.75.& sequũtur
Mod.in d.tract.de pig.& hypo.in 5.par.prin.in 2.memb. nu.
81.& alijs seq.f.39.col.4.& etiã in 8.par.prin.nu.27.¶ Quò
verò ad magistrum Mariottum dicendum vr̃,etiam tale reme
dium non prodesse, ex quo licet ipse sit secundus creditor, &
habet gñalem hypothecam super bonis dicti Fran.Guarnerij,
ut est uidere ex tenore duorũ instr̃orũ confectorum de duab.
uenditionibus eidem factis,per dictum Fran.super certis par-
31 tib.dictarum terrarum.Tamen † non habet specialem hypo-
thecam,& tex.in d.l.2.ꝓcedere vr̃, qñ secundus creditor hẽt
specialem,ut firmat gl.ibi in uersi.accepisti,& Bal. ibi in sum-
ma.& in figuratione casus pluries istud replicat,& Sal.in sum
32 ma.& idem firmat Soc.in p̄ealle.suo cõsi.circa fi.Et†possent
ista comprobari,ut dicit ibi Soc.tenēdo dispositionem. d. l.2.
esse exorbitantem,& declarare seu corrigere ea, q̃ hñr in l.qui
generaliter.ff.qui potio.& C.eo.l.si generaliter, & quę hñr in
l.creditoris.ff.de distract.pignor.& ideo non uenit extendēda
33 ad alium casum.l.quod verò ɔ̃.ff.de legib.Et†etiam quia pro-
cedit de ęquitate,& ideo rigor in alij casib.scriptus seruandus
est.l.placet.C.de iudi.l.1.C.de iuri.& fact. ign. & tradit Cor.
ɔsi.246.licet,col.pe.in 1.uol.Et istud ēt uolebat Pet.in d.l. 2.
tenendo illam nõ procedere,qñ primus creditor habebat pri
34 mò specialem hypothecam,& postea generalem. Rectius† tñ
considerando dico,dispositionē.d.l.2.locum hr̃e, qñ secũdus
creditor hẽt generalem tm̃,ut expresè sentit Bar. ibi in sua di
stin.col.2.uer.ɔcludo igitur,& idem Sal.in d.l.qui gñaliter.ff.
qui potio.in sua dist.& in uer.quęrit,sentit etiam hoc Alb. de
Ros.& Ang.in d.l.2.in fi.uolens,uerum intellectũ illius legis
esse,primum creditorem habentem gñalem & specialem in p̄
iudicium aliorum creditorum,nõ posse uti suo arbitrio in ge
nerali

35 nerali. Nam † facienda est discussio prius sup speciali. Et subdit, q illa solutio, quæ datur ad illam legem, & alias superius allegatas, ut illæ procedant de rigore, & d.l.2. de equitate, est falsa, ex quo induceret correctio legum pdictarum, ut in fi. et firmat Bar. in l. cotem ferro. §. qui maximos, in prin. ff. de pub.
36 Quod † et suadet. Nã d.l.2. ponit casum satis diuersum ab illis legib. ut patet ex lectura ipsarũ ex distin. Bar. & aliorũ doct.
37 Et † licet d.l.2. temperet uoluntatẽ, & arbitriũ primi creditoris, non ppea corrigit alias leges in diuerso casu loquentes. Et
38 † rõ qua imperatores auctores d.l.2. moti sunt, eo casu ad tẽperandũ arbitriũ, & electionẽ primi creditoris, ita militat, qñ secundus hẽt gñalem, sicuti qñ hẽt spãlem, & iõ locum habebit vtroq; casu. Sicuti et locũ hẽt, qñ primus primò hẽt spãlẽ, & postea gñalem, ut firmat Saly. ꝯ Pet. in d.l.2. optimis rõnib. in vlt. q. quẽ sequunt Mod. in d. trac. de pign. ĩ 5. par. ĩ 2. mẽb.
39 n. 82. Et † q satis sit, fm creditorẽ uolẽtẽ gaudere bñficio. d.l. 2. hr̃e gñalẽ hypothecã, firmant Mod. licet ista nõ adducant, in d. tract. de pign. & hypo. in 8. par. nu. 27. ver. & propterea, & ver. seq. temperando tñ uolentes, q si tertius possessor emis-
* set illa bona a debitore primo & in instrõ, ut* cõiter solet fieri pro obseruantia, fuissent sibi obligata bona debitoris, poterit excipere de obseruantia d.l.2. ꝯ primum creditorem agentem hypothecaria, Qui casus ppriẽ adaptat in ipso magistro Mariotto, habente gñalem super bonis d. Frã. & qui uti potuit &
40 põt obseruantia, bñficio, & exceptione d.l.2. ¶ † Adducitur & 2. dicta excussionis exceptio ex illa rl̃a gñali habẽte, qñ agitur hypothecaria ꝯ tertium possessorem excussionẽ debere fieri ꝯ principalem, vt hr̃ in auth. hoc si debitor. C. de pign. & ibi gl. & doc. tradunt, & in corpore unde sumit, & et hr̃ in §. sed neq; ad res, in auth. de fideius. ubi scri. et firmãt. Prout et faciunt in auc. sed hodie. C. de acti. & obl. cum alijs cumulatis p Bart. & alios in l. prosequutione. C. de pign. & in l. inter eos. §. creditor. ff. de fideiuss. & per Roma consi. 211. allegationes, & cõsi. 93. uisis, per Are. & alios in §. item si quis in fraudem, in prin. & nu. 7. ver. quero, & reuoco in dubium. instit. de actio. & Ias. ibi col. 18. uer. gl. in uer. possessis, & p doc. alibi pluries & plu-
41 ries, tum legendo, tum ꝯsulendo. Quæ † excussio mortuo debitore principali facienda est ꝯ ipsius hr̃des, ut hr̃ in d. auth. hoc si debitor, & in corpore vñ sumit, & plenè p Alex. ꝯs. 51. Pro decisione, col. pe. & ꝯs. 100. discussis, col. pe. & fi. in 5. uol.
42 Et † qñ non adesset hæres, faciẽda est ꝯ hr̃ditatẽ iacẽtem, dato illi curatore, ut tradit Iac. del Belui. & alii ibi sequunt ĩ auth. de fideiuss. §. sed neq;, in 6. q. allegando l. primam & secundã. ff. de cura. bon. dan. & tradit Alex. in d. ꝯsi. 100. Vbi allegando alias decis. et firmat, nedũ de bonis hr̃ditariis, sed et ipsorum hr̃dum excussionẽ debere fieri, & sequunt Mod. in d. trac. de
43 pignori. & hypo. in 8. par. n. 51. & n. 11. Sicut † et de bonis principalis debitoris prius faciẽda est antequã ad tertios possessores perueniat, ut in d. auth. hoc si debitor, & p doc. in d. §. sed
44 neq;, & p Mod. in d. trac. in 8. par. nu. 14. cum concor. Et † q a dicta exceptio apparet formiter opposita tanquã dilatoria ante litem ꝯtestatam, ut not. Cy. Bal. & alij in l. exceptionẽ. C. de proba. Bar. in l. 3. uer. Quæro quid. ff. de exceptio. Alex. consi. 73. col. 1. in 6. uol. & ꝯs. 29. clarissime, nu. 28. in 7. uol. ꝯnr de-
45 buit impedire iudicium. Et † in tm̃ procedũt ista, ut adhuc ultra excussionẽ necessaria sit pronunciatio, & sñia iudicis affirmantis excussionẽ fuisse legitimè factã, et si notoriũ esset principalẽ non esse soluendo, ut tradit Bar. in l. stipulatio. §. habet aũt. ff. de oper. nou. nunc. & sequit ibi Alex. comprobans opinio. Bar. esto q aliqui oppositũ tenuerint, prout et facit ibi Ias. firmans opinio. Bar. esse veriorẽ & cõiorem, & sequit Aret. in d. §. item si quis in fraudem, nu. 8. vers. q̃ro, an sit necessaria, & ibi Ias. col. 23. ver. tãgit et, & Rom. diffusè in pallegatis duob. suis ꝯsi. & idẽ firmat Alex. in l. decẽ. nu. 13. ff. de ver. obli. & in l. fi. in prin. nu. 3. ff. si cer. pet. & in l. exitus, post Bart. ff. de acq. poss. nu. 2. & sequit Deci. in d.l. fi. nu. 16. & Mod. in d. trac. nu. 15. in 8. par. & Are. ꝯs. 155. sicut, col. 7. & Mod. Bon. in eorum prac. crimi. in ver. aggredior, nu. 131. & seq. sequit et Aret. col. 3. uer. circa secundã q. & col. pe. & in palle. l. exitus, & Ias. in d.
46 l. decem, nu. 28. cum aliis ꝯcor. ¶ † Obiectus isti in casu pñti
* vñr cessare ex illa* cõi conclu. tradita per Bald. in l. cum testõ versi. Item nota. C. de manumiss. test. uolentẽ pendẽte iudicio ꝯ tertium possessorẽ excussionẽ posse fieri, & ita factã ualere, & iudicium ꝯ possessorem intentatum procedere. Quam ꝯclusio. sequitur Roma. consi. 388. In casu, in fi. & [...] alia iura, & decisio. in d.l. exitus, nu. 5. & 6. & [...] l. fi. in prin. nu. 19. & Deci. ibi nu. 30. & Are. in d. [...] 2. versi. si aũt incohato, & Alex. ibi nu. 15. & cõ[...] 10. in 6. uol. & Are. in d. §. item si quis in fraudem [...] vel et põt alio mõ, & Ias. ibi col. 22. uer. dicebat [...] Mod. in d. trac. de pig. & hypo. allegantes alias de[...]
47 nes in 8. par. nu. 46. Et † in casu pñti satis ista co[...] mat cõsiderato tenore libelli producti per ipsam [...] & exceptionibus ac replicationibus hincinde fa[...] uè ꝯsiderata pronunciatio d. iudi. interloquentis [...] esse ad vlteriora & ad litis ꝯtestationẽ, ac dictã ex-ceptionẽ, reseruãtis in fi. pñtis iudicii, a qua nõ [...]
* appellatũ, & ideo ualida & firma extitit, fm* cõ[...] ꝯclus. et si fuisset erronea, vt tradũt Bar. & alij in [...] §. in uenditione. nu. 4. ff. de re iudi. & Bal. in d. au[...]
48 & Alex. ꝯs. 73. in cã appellationis. nu. 2. in 6. uol. [...] facit doctr. Benedi. de Plũbi. in l. liberis. §. fi. ff. de [...] refert & sequitur Alex. in d.l. exitus. col. 2. nu. 3. [...] allegatur, principalẽ non esse soluendo, uel qñ et [...] excussione non facta, & super hoc replicatur, & [...] ad litis ꝯtestationem, tacitè intelligit pronuncia[...] tione excussionis. c. ex parte, de appella. & ista ta[...] tio sufficit, qñ pendente iudicio pbatũ fuit, de[...]
49 nihil hr̃e, uti apparet hic factum, & statim dicet[...] ex illa practica collecta per gl. in l. nisi hoc. ff. de p[...] ibi not. & Mod. Papi. sequuntur in l. si tibi decem [...] 10. eo. tit. & et Ang. & Imo. eam not. in d.l. exitus [...] nu. 3. & 5. & Are. in d. §. item si quis in fraudem [...] uertas tñ, & Ang. in auth. hoc si debitor. col. pe. [...] & Alex. in d.l. decem. nu. 15. licet Are. ibi col. 2. [...] tur, & in d.l. exitus. col. 2. uer. circa primam, uide[...]
* tium sequendo opi. quorundam antiquorum. [...] sñia hẽt, q dicta practica optimè pcedat, si in p[...] dũ de hoc liquet, ut dicunt Mod. in d. tract. de [...]
50 in 8. par. nu. 43. Quæ † practica disponit, q agen[...] ꝯ tertium possessorẽ nõ facta discussione põt [...] turũ bona alia debitoris non extare, & ꝯnr q no[...]
51 ponentis exceptionẽ predictam. ¶ † Dicit insup[...] cessare in casu presenti excussionẽ, ex quo certum [...] est, debitorem non esse soluẽdo, nec extare bona [...] possit sibi satisfieri, iuxta doctr. gl. quã sequunt [...]
* ter* alij in d.l. fi. in prin. maximè Alex. nu. 2. & Ia[...] & Deci. nu. 12. & tenet gl. Bar. & alij in d.l. decẽ [...] Aret. col. 1. in fi. & Ias. nu. 27. & per Ang. & Alex. [...] tus. nu. 3. & Are. ibi col. pen. ver. & ad argu. dicen[...] gi debere de notorio facti, et firmat Saly. in d. au[...] bitor. col. 2. in 9. quæst. & Ang. ibi, col. 2. uer. in gl. [...] §. item si quis in fraudem. nu. 7. ver. & prædicta [...] 19. uersi. suprascripta tñ communis, & Mode. Bo[...] fideiuss. nu. 10. & in eorum practica, in d. uer. ag[...] 125. & in repetitio. rub. C. de proba. nu. 173. & [...] cisi. ꝯsi. Neap. 318. in cã. uer. ad hoc respondet, [...] re tale notorium facti allegari, ex quo non requi[...] batio, iux. l. emptorem, in prin. ff. de actio. emp. & [...] clem. appellanti. de appell. innuendo aliam sent[...] quiri, quod et vr̃ innuere Alex. in locis s̃. citatis, [...] d. trac. de pign. & hypo. in 8. par. nu. 19. & Dec. in [...] & seq. dicens, q si tale factum oĩno est notorium [...] ꝯstat oĩb. alia declaratoria non est necessaria, all[...] nia. ita declarantem, & limitantem illud de sñia [...] in c. cũ secundũ. §. 1. in 2. notab. de heret. lib. 6. & [...] non ab homine. col. 2. de iudi. & in c. peruenit. c[...] & bene faciuut tradita p Ang. in d. auth. hoc si d[...]
52 uer. deinde est uidendum. Licet † enim hoc sit f[...] et sup eo non uideat notorium posse dari, iux. d. [...] et l. ea quidem. C. de accusa. et p Bar. in l. si cõstan[...]
53 1. q. nu. 2. et seq. ff. solu. ma. Tamen † doct. *cõiter [...]
* nr̃is tenent ꝯrium, uolentes sup isto facto ne[...] non esse soluendo, uel non habere bona, et sic ce[...] nem, posse cadere notorium præsumptum, ut di[...] l. si constante, in 1. q. Bart. et Iaso. ibi nu. 141. et [...] peten. ibi in 5. concl. sup. 1. q. Bar. et istud uolui[...] hoc, et ĩ d.l. fi. et in d.l. decẽ, et alij doc. s̃. alleg[...]

tum negatiuũ non esse soluẽdo, vel nõ hr̃e bona, trãsire in
toriũ p̃sumptũ, & Are. Ias. & repe. r̃ndẽt ad obiectũ Bar. ut
quaẽ de alio notorio, & ꝓ hac ↄcl. adducũt alia iura. Et† ad
is decis. allegatas in ↄ̃riũ volẽtes, ẽt sup notorio requiri de-
aratoriã, põt dicĩ, vt ꝓcedant in illo notorio facto, & indu-
ex actis. Nã declaratoria necessaria est, secus qñ factũ de se
notoriũ, ƒm Gem. Abb. ac Dec. vbi s̃. & p Are. in d. l. exitus.
l. fi. ver. uel põt dici. Prout† ẽt põt dici, & est de mẽte Alex.
d. l. exitus, post Benedi. de Plumbi. vt superius deduxi, vt de
ratoria super excussione nõ requiraẽ, qñ pẽdente iudicio fa
a est. Prout† ẽt declaratoria stãte snĩa iudicis reseruantis di-
m exceptionem in fi. iudicij. Et ẽt stãte illa practica, de qua
. in d. l. nisi hoc. cũ alijs s̃. adductis. Et solũ ↄsiderandũ ve-
t, an ex deductis in processu ↄstet. Frãciscũ† debitorẽ nõ esse
luẽdo, nec reliquisse bona, de quo statim dicã. Et † bñ facit
doct. Saly. in d. auth. hoc si debitor. col. 2. in 9. q. ver. sed du
taẽ, vbi tenendo opi. Bar. ↄ̃ Iac. But. volẽtis declaratoriam in
c requiri, dicit illud procedere, qñ ↄtrouersia est de eo, de
o prius dẽt ↄstare, si aũt nõ sit de eo ↄtrouersia, nõ erit ne-
ssaria ꝓnũciatio, sed tm̃ ad bñ esse, quã doctr. sequiẽ Ale. in
. exitus. nu. 14. & Are. in d. §. itẽ si quis in fraudẽ. nu. 8. uers.
æro an sit necessaria, & Maria. Soc. in trac. de citatio. in 5. ar
ulo principali, in 6. q. co. 2. ver. Bartholomeus de Salyceto.
m itaq; sup dicta exceptione opposita fuerit pronuntiatũ,
reseruata appareat in fine iudicij, & partes ꝓbationes suas
ncinde fecerint, & p testes productos p ipsam dominã Heli
et apertè pateat, dictũ Fran. non fuisse soluendo, nec reli-
isse bona sufficientia, nec ẽt eius filios esse habiles ad satisfa
dum, & hoc fuisse, & esse notorium, reiecta dicta exceptio-
pronũciandũ erit super iudicio intentato. ¶ Mercurius em̃
mus testis super. 16. & 17. capitul. dicit, dictum Francis. de
arnerijs tpe suæ mortis nihil possedisse, & ꝙ ei⁹ filii hodie
il possident, p̃ter dotes maternas, & ꝙ ipse Frãciscus mor-
s fuit in carcerib. Venetiarum: eo quia nõ erat soluẽdo, ꝓ-
sunt hodie eius filij, firmans ista esse publica, notoria, & ma
esta, idem deponit. d. N. secundus testis assignans optimam
em ꝙ filii nõ sunt soluendo, & ꝙ non inueniũtur bona di
Fran. Et idẽ attestatur d. Marinus Monaldinus, & ser Leo
dus, tum super capitulis, tum super interrogatorijs, dũ assi
t rõnem cõcludentẽ: quia uidit ipsum carceratũ, & si fuis-
soluẽdo, nõ permisisset se in carcerib. mori. Qua† rõne cõ-
erata tollit illud, quod obijci posset, de uer. credit. vt dicit
l. in l. si seruus. §. qui quinq;. ff. de lega. 1. & in l. solã. in 5. q.
n l. testium. C. de testib. & Abb. in c. quoties, allegando tex.
c. præterea. extra de testib. Et ser Marcus testis productus p
s cõuentos probat dictum Fran. fuisse carceratum: quia nõ
bebat tm̃ in bonis, qđ posset satisfacere, & idem deponit &
rius ultimus testis ipsorũ. Et† licet deponãt ꝑ uerbum cre-
Tñ quia producti per ipsos reos cõuentos bñ ꝓbãt, vt di-
Roma. ↄs. 104. Pr̃ reuerende, circa fi. & refert, & sequiẽ Ias.
rub. ff. de iureiu. col. 4. ver. 6. notabiliter limit. Ex † eo enim
ecessit in carceribus, apparet ipsum non fuisse soluendo, &
orasse inopia, ut dicit gl. in uer. uinculis, in l. 3. §. tutores. ff.
suspe. tut. & ibi Bar. etiam notat, ut facit Ias. insti. de acti. in
in. col. 17. Et† cum prædicti testes asserant manifestũ, & no
iũ esse, dictũ Fran. & successiuè filios non esse soluẽdo, nec
bere bona, & laborare inopia, satis in hoc probata apparet ĩ
tio actricis, ad plenè tradita per Bar. & ibi Ias. n. 12. & alijs
. Et† tradunt Are. in d. §. item si quis in fraudẽ, nu. 7. uer. q̃-
ergo, & ver. unde põt, & Ias. col. 23. uer. ult. ad complemen
n, dum uolunt, quẽ non esse soluẽdo, ↄstare, qñ probatũ est,
il eum possidere. Prout† ẽt nõ extare bona. d. Frã. satis sua-
ex illa executione sup domo, & alijs bonis, q̃ fuerũt ipsius
a ad instantiam Angeli de Gabriellis, q̃ in hoc bñ prodest
ici, ut dicit Ang. in d. auc. hoc si debitor, col. 2. ver. q̃rit ẽt,
Are. in d. §. itẽ si quis in fraudẽ, nu. 8. uer. q̃ro ab excussione,
Mod. in d. trac. de pig. & hyp. in 8. par. nu. 48. volẽtes, ꝙ qñ
a est ad instantiã unius creditoris excussio de bonis debito
ꝓdest alijs. Et licet executio facta ad instantiã Angeli non
eat formã excussionis, tñ ex ea satis patet, ipsum tanquam
ditorẽ dicti Fran. fuisse missum in possessionẽ dictorũ bo-
ũ & ↄ̃nr̃ talia bona nõ remanere sine cõtrouersia, & cũ in
ouersia sint, dimittẽda sunt, & nõ discutiẽda. Cũ † illa tãtũ
iãt excutiẽda, q̃ sine aliqua ↄtrouersia possideri possunt, ut

tradit Ang. in auth. de fideius. §. sed neq;. in fi. Referunt & se-
quunẽ Mod. addentes alias decisi. in d. trac. de pig. & hypo. in
8. par. nu. 55. & ista bñ applicanẽ ad. d. Panthasileã uxorem. d.
Fran. mõ detinentem domum, & quasdã terras iure hypothe-
cæ, sibi ab eodẽ ↄstitutæ ꝓ dotib. suis, uti doctũ fuit per instr̃a
publi. nec probatũ est ↄcludẽter, valorem dictorum bonorum
excedere quantitatem dotium. Eo ulterius: qa super illis facta
fuit executio ad instantiam. d. Angeli, ut dictum est. Nec appa
ret in bonis. d. Fran. esse illas terras assignatas in dotem dictæ,
d. Panthasileæ, quę translata fuit ad alia bona dicti Frã. & licet
aliqui testes producti per magistrũ Frã. uideanẽ deponere, tpe
quo Fran. de Guarnerijs uiuebat, possedisse aliqua bona, & in
sua hr̃ditate remansisse domũ, & quandã petiolam terrę, nõ ꝓ
pterea ex hoc inferẽ tpe iudicii cępti, & litis cõtestatæ sup præ
66 senti iudicio bona prædicta adesse. Nam† an sint bona uel ne,
& an sit soluendo, cõsideraẽ tp̃s litis cõtestatæ, & nõ p̃teritum
ut tradunt Bal. Pau. de Cast. col. fi. & Alex. nu. 15. in d. l. fin. in
prin. ff. si cer. pet. & Deci. ibi col. pe. nu. 32. & 33. sequẽdo opi.
Bal. Pau. & r̃ndendo obiectis per Alex. quæ continebant tp̃s fu
turum, & non prętęritum. Tum ẽt quia probatum est tpe litis
contestatæ in hoc iudicio & domum, & petiolam terræ fuisse,
& esse occupatam, & per dictum Ang. & per dictam. d. Pantha
sileam. A qua magister Baptista hẽt dictam petiolã terræ in af-
fictum, ut ipsemet deponit, productus per reũ cõuentũ. Et ẽt
alius testis quartus per eundem reũ cõuetum productus sup
3. c. deponit d. Panthasileam & filios habitare dictam domũ,
iure suarum dotium. Nec terræ emptę per magi. Mariottum a
do. Franc. Guarnerio possunt hic considerari, ꝙ tpe præsentis
iudicii fuerint in bonis. d. Fran. cum longè ante fuerint per ip
sum alienatæ. Eo ẽt quia ipse, iure permittẽte, illas emit, ut di-
cetur inferius. Nec filij. d. Fran. possunt considerari ut hęredes
ipsius: cũ nihil appareat ipsos egisse uti hæredes ƒm iura vul-
67 garia, & cõia. Tum† ẽt quia ipsa dom. Panthasilea mater & tu-
trix hr̃ditatem. d. Fran. tanquam damnosam repudiauit: qua
considerata, nõ põt dici, ꝙ possideant iure hæreditario, ut hr̃ ĩ
l. si seruum. §. fi. & ibi Pau. de Cast. no. ff. de acq. hæred. & in l.
1. & in l. sicut, ubi doc. C. de repud. here. Quam repudiationẽ
68 bene facere potuerunt: ut in d. l. 1. cum aliis uulg. Nec† in ali-
quo obstat doct. Bar. in l. scimus. §. fi. C. de inoffi. testam. Nam
non sequitur, decursi sunt sex menses, ergo hęreditas est adita.
69 Eo† ẽt cum filii, d. Fran. Guarnerii sint minores, & tutela assũ-
pta per ipsam. d. Panthasileam, & alij actus p eam tanquam tu
tricem gesti necessariò non inferunt, dictos filios esse hæredes
dicti Fran. ad nota. in l. non hoc. C. unde legit. & in c. in p̃sen-
tia, extra de proba. Tum ẽt quia si essent hæredes dicti Franci.
adhuc dicta exceptio nihil obstat p̃nti iudicio: cum eo pendẽ
te excussio facta appareat. Et per istud ẽt tolliẽ illud, qđ diceba
tur, si hr̃ditas fuisset iacens. Sed vltra prędicta aduertẽdũ est:
qm̃ f. Vincentius uendidit Fran. de Guarnerio portionẽ suã,
quam habebat in dictis terris, & dictam portionem ipse Fran.
Guarnerius affrancauit, & liberauit. Prout ẽt affrancauit, & li-
berauit portionem, quam in dictis terris habebat. d. Laura fi-
lia & pro parte hæres. d. f. Barto. & uxor Cæsaris de Grossis.
Quas affrãcationes, & liberationes liberè, & legitimè ipse Frã.
facere potuit uirtute pactorũ, & ↄuẽtionũ initarum ĩter ipsũ,
& f. Bar. agentẽ & noĩe suo, & hr̃dũ suorũ, & noĩe. d. f. Vincen
70 tij eius fr̃is. Siue† ↄsideremus dictas portiones ꝓ diuiso respe
ctu quotę, siue ꝓ indiuiso respectu loci, ut hr̃ in l. ante diuisio
nẽ. C. de iure dotium. & in l. 1. C. cõmu. diui. & in l. 1. & ĩ l. fal-
sò. C. de cõmu. re. alie. & in l. Iulianus. §. idẽ Celsus. ff. de actio.
emp. & uen. iunctis his, quæ hñr in l. 3. §. incertã, & in l. locus
71 ff. de acq. poss. Siue† cõsideremus ius liuelli, ut quid incorpo-
rale: ut in d. l. ante diuisionẽ. & in l. qui tabernã. ff. de ↄ̃h. emp.
& in c. pastoralis, de dona. & in l. si domus. §. fi. & ibi Alex. nu.
4. ff. de leg. 1. Et hoc stãte dictas portiones affrãcatas, & libera-
tas liberè potuit dictus Fran. uendere, & alienare, uti uendidit
Mag. Mariotto, qui bñ potuit dictas portiones affrãcatas eme
re. Nam liberę, & exẽptę erãt a dicto iure liuelli, & iõ sup illis
per eum emptis nõ uenit molestãdus, nec inquietãdus ab ipsa
d. Helysabet. Quæ si p̃tendit læsionẽ aliquam in assignatione
facta de dictis terris. d. mag. Mariotto, per. d. Fran. de Guarne-
rio, poterit esse sibi ↄsultũ alio remedio, ut diuisio nouiter fiat,
& oĩa reducanẽ ad ęqualitatẽ, & ↄdecentiã. ¶ Et istis ↄsideratis
iunctis ẽt supius deductis, dico & ↄsulo partes magi. D. P̃tãtis
Rauennæ

Rauennæ fore,& esse,ad ipsum magi.Mariottum liberãdũ, & absoluendũ a petitis per ipsam.d.Helysabet. Quã dico ꝯdemnandã eidẽ mag.Mariotto ad expẽsas,per eum legitimè factas post publicationẽ,& post pñtationem instrorum factã per ipsum mag.Mariottũ taxandas &c. Quò uerò ad mag.Frã.possidentẽ partẽ dictarũ terrarũ,cũ ipsa.d.Helysabet bñ & cõgruè egerit,& intentionẽ suã ꝓbauerit,& de identitate rei constet. Omissa discussione aliorũ obiectorũ ꝑ ipsum magi.Fran. tanquã nõ militantiũ,dico & ꝯsulo partes eiusdẽ Mag. Ptãtis fore & esse,ad eundẽ mag.Frã.ꝯdẽnandũ ad relaxãdũ ipsi actrici possessionẽ dictarũ terrarũ ꝓ illis partib.quas possidet, detinẽdã & retinendã ꝑ ipsam actricẽ loco pignoris, & hypotecæ ꝓ summa debita & petita,ac liquidata,donec fuerit eidẽ satisfactũ,& ꝓ expensis per ipsam in pñti iudicio factis post publicationẽ processus,taxandis &c. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Qui tanquam hæres soluit legatum, potest illud repetere, si postmodum fuit ab eo hæreditas euicta.& nu.5.& alijs.*
2 *Quod verum, quando integra fuit euicta.*
3 *Bannitus non amittit omnia bona, quæ vbiq; locorum habet.*
4 *Bannitus in aliquo loco potest secundum ius commune testari.*
5 *Et solutum non repetitur, quando ante orta erat controuersia.*
6 *Ex quo videtur esse in culpa, & dolo.*
7 *Nemo præsumitur iactare suum.*
8 *Vt quando hæreditatem adiuit sine beneficio inuentarij.*
9 *Et obstat repetitioni cursus decem annorum uirtute statuti.*

CONSILIVM LI.

1 Iste † qui tanquam hæres soluit legatũ ex quo postmodũ
hrditas fuit ab eo euicta ꝑ fiscum, vr̃ posse solutũ repetere,ꝑ tex.l.ꝗ si possessor.ff.de peti.hære.iunctis ẽt his,quæ hñr in l.2.& trib.seq.ff.de ꝯdi.inde.cũ alijs ꝯcor.ꝑ gl.& doct.
2 in dictis locis alle.¶†Rectius tñ ꝯsiderando ꝯrium uerius vr̃.
Nam d.l.ꝗ si possessor.ex ipsius lect.vr̃ illã ꝓcedere, qñ hęreditas integra post legatũ solutũ fuit euicta:vt oẽs scribẽ. ẽt ibi hoc firmant,qđ quidẽ penitus cessat in casu pñti. Nã post solutionẽ.d.legati per cameram fiscalem Bononię solùm euicta fuere bona illius testatoris,existentia in ciuitate Bononiæ,ꝯñr
3 non integra hæreditas.Esto†.n.ꝗ fuerit bannitus Bononiæ,&
eius bona ꝯfiscata,effectus dicti banni nõ se extendit extra territorium Bononiense, nec ꝯprehendit bona existentia in alio territorio,in quo ipse testator morabaẗ,& mortuus est:cũ tales iurisdictiones, & bursæ fiscales sint distinctæ,& fuerit ꝯdẽnatus ẜm stat.ciuitatis Bononiæ,ut plenè tradunt Bart. & alij in l.cunctos populos.C.de summ.trini.& fide.cathol.in ulti.& fi.q.& Moder.repeten.in l.fi.ff.de iurisd.om.iud.col.26.& duabus seq.num.186.& alijs seq.& ad hoc possent plura cumulari tradita per Ias.in d.l.fi.nu.3.& duobus seq.ubi citãdo plures doct.ꝯcludit, bannum non producere effectum ex̃ ter-
4 ritoriũ Bonon.Et † talis bannitus Ferrariæ bene potuit testari
ẜm ius cõe,& firmat Bar.in disputa.sua lucanæ ciuitatis statuto.col.pe.versi.ecce quæritur,& in l.eius §.si cui,nu.2.ff.de te-
5 stam.Vlterius,†ꝗ iste hæres non possit repetere solutũ, dedu-
citur per tex.in d.l.ꝗ si possessor.in illis verb.quò adhũc ꝯtrouersia nulla nata sit.uolẽtẽ,ꝗ si erat nata ꝯtrouersia, solutũ nõ poterit repeti, esto ꝗ hrditas postmodũ fuerit euicta ea rõne
6 ẜm gl.ibi in uer.nata.Qm̃†mota ꝯtrouersia nedũ dr̃ esse ĩ cul
pa,sed ẽt in dolo,ut prosequiẗ ibi Alb.de Ros. & Ang. ac Bar. & alij oẽs post gl.magnã ibi volẽtes,cessare repetitionẽ,qñ hęres fuit in culpa,in qua dr̃ esse,si post litem motã soluit,& Pa. de Cast.ibi expresse dicit,idẽ esse,qñ lis sperabaẗ moueri, esto ꝗ nõ esset mota,qđ propriè quæst.præsenti põt adaptari. Nã super dictis rebus existentib.Bono.per fiscum euictis nulla ca debat dubitatio,quin nõ euincerenẗ,& sup illis certũ erat cõ-
7 trouersiã moueri.Accedaẗ†illa uulgata ꝑsumptio,de qua in l.
cũ de indebito.ff.de prob.nõ.n.iste hæres soluit,& suũ ꝓpriũ iactasset,si in bonis,& hrditate dicti testatoris legãtis nõ inuenisset & sperasset alia bona,& quidẽ ad legatũ solutũ sufficien
8 tia.Prout† ẽt: qm̃ hrditatẽ dicti testatoris adiuit simpliciter,
& sine bñficio legis,& inuẽtarij,quo fit,vt in solidũ teneaẗ ipsis legatarijs,esto ꝗ hr̃ditas ipsius nõ esset soluẽdo, ut iure nouo cautũ est,ꝑ tex.in §.si verò nõ fecerit,in auc.de hrd.& falc. vbi gl.mag.& doc.ẽt istud firmãt.Prout ẽt tenet gl.in uer. cen

fuerunt,in l.fi.§.fin uerò postquã.C.de iu.de...
2.notab.& idẽ Bar.in auth.sed cũ testator.C...
venio ad scdam partẽ.nu.6.& nu.8.uer.itẽ no...
9 dat †postremò cursus decẽ anno.post dictũ le...
lapsum cuius tpis ꝑscriptũ est dictæ repetitio...
cõpetijsset,qđ expresse negaẗ,ut ostẽsum est,&...
tuti ciuitatis Bono.restringentis,& coarctantis...
& tp̃s ipsius a iure cõi inductum,ad plenè not...
concor.extra de præscriptio. Parisius...

SVMMARIVM.

1 *Onera realia soluenda sunt a possessoribus rerum...*
2 *Nec a dicta solutione possunt limitari aliquo pri...*
3 *Nec ualet pactum, ut possessor non teneatur.*
4 *Et eo non obstante possessor tenetur soluere.*
5 *Onus reale rem ipsam & possessorem sequitur.*
6 *Minimè dicitur quis uelle illud, quod non expre...*
7 *Conuentiones ultimæ sunt seruandæ, & non pri...*
8 *An quis possit pacto onus reale transferre ad re...*
9 *Pacta sunt stricti iuris.*
10 *Et uerba dubia ipsorũ interpretãtur ꝯ illũ, qui s...*
11 *Promittens factum alienum simpliciter quis non...*
12 *Et debet quis implere conuentiones pro parte s...*
13 *Promissum sub conditione non debetur condõne...*
14 *Indebitè solutum potest repeti.*
15 *Voluntariè aliquid soluens, ad quod non teneba... iterum cogi ad illud soluendum.*

CONSILIVM LI[I]

Tenetur d.Alex.de la lata subire & s...
ra occurrẽtia pro terris ru...
ptis & possessis astrictis,& realiter annexis bri...
1 rũ,& alijs quibuscunq; realib.onerib.Cum†te...
realia sint,& terræ ꝑdictæ subiectæ sint dictis o...
tissimũ est,possessores illarũ teneri,& astrictos...
2 dũ,& soluendũ onera ꝑdicta.A†quib.onerib. ...
rũ non liberanẗ aliquo priuilegio,nec aliqua d...
his onerib.in prin.& in l.sunt.ff.de uacua.mu...
3 l.neq; & l.pe.C.de muner.patrimo.lib.10. Q...
ꝯuentio,& pactum initum, vt possessor nõ te...
let,& tenet,nec operaẗ effectũ,vt possessor libe...
rib.vt probatur in l.1.C.sine cẽsu uel reliq.&...
rõnem: qm̃ ius publicum pacto priuatorum ...
non põt.l.ius publicum,& melior tex.in term...
4 ter debitorem.ff.de pact. Et † tex. ferè in casu...
C.sine cen.vel reliq.& in l.fi.expresse dispon...
assumpsit in se onus soluendi dicta onera, non...
rat possessorẽ,qui nõ obstãte pacto teneẗ solue...
præterita,& futura,vt ẽt tradunt ibi Bal.& ali...
possident,tenenẗ soluere,nec possunt se iuua...
nes ꝯrias,quib.aliàs promisit soluere ad insco...
5 valent tales conuentiones,nec seruandæ sunt...
merito,nam cum onus sit reale,rẽ ipsam, & p...
sequitur,& alius non astringiẗ soluere tale on...
sideat res prædictas annexas dictis onerib.ut...
gentium.§.pactorũ.l.& hrdi.§.& si in rẽ.l.qu...
ff.de pact.& in l.in oĩb.causis,in fi.& in l.priu...
dam.ff.de reg.iur.& in regula priuilegium,co...
nus tex.in l.forma.§.quãquã.ff.de cẽsi.& in l....
aqua quotid.& æsti.cum si.dictus itaq; d.Ale...
rum terrarũ astrictarũ dictis oneribus oblig...
ra soluere,a quorũ solutione minimè põt se...
ad id teneri ꝓ inscontro.d.Io.Bapt.de Vraldis...
mine dotis aliquas terras ꝑ ipsũ.D.Alex.vẽdi...
Varesio emẽti noĩe cuiusdã Mãtuani,& eas i...
Io.Baptistę.Tum qa qñ.d.magister Ant.de V...
nihil fuit dictũ,nec ꝯuẽtum,& vẽditio fuit li...
6 cessiuè etiam assignatio in dotem. Et†ipse.d.A...
magist. Anto. nihil sibi reseruauit, ꝯñr plen...
dit,si em̃ alterius fuisset intẽtionis,illam utiq;...
not.in l.1.§.finautẽ ad deficiẽtis.C.de cad.tol...
tiã.ex̃.de decim.tũ qa dictæ terrę emptæ,& ...
sunt immunes,& exẽptę,& ĩ tali vẽditione ...
D.Alex.nihil sibi reseruauit.Et ẽt qa si aliqd re...

ſeruatio nihil valuit, iurib. & deciſ. quib. s. ꝯſr ipſe D. Io. Baptiſta noīe dotis poſſidens res venditas per D. Alexā. eidem in illo aſtrictus eſt. Et ſi aliquid ipſe cōmiſit cū D. Ant. de Araldis, illud minimè nocere habet d. Io. Baptiſtę poſſidēti dictas terras liberè nomine dotis, ad nota. in toto ti. res int. al. ac. cum ſimilibus. Minus ēt ipſe D. Alex. pōt aliquid ꝑtendere ꝯ D. Anto. de Araldis, tum quia in inſtrō venditionis factæ ꝑ D. Alex. d. magiſtro Anto. de Vareſio nihil apparet fuiſſe ꝓmiſſum ꝑ ipſum D. Ant. de Araldis d. D. Alex. Et ſi notarius, & alij teſtes forſitan deponerent, ꝙ in mercato, & ꝑcio cōuento de vendendis terris ipſius D. Alex. ꝯcto, & celebrato cum ipſo D. Ant. de Araldis d. D. Alex. reſeruauit exemptionem, quam hēbāt terrę, quas ipſe uendebat, quod quidem ꝓbari poſſe minimè credit: tñ adhuc dr̄ iſtud non nocere D. Ant. de Araldis, ex quo ꝑ ſequentem ꝯuentionē, & vendōnem liberè, & ſine aliqua reſeruatione facta d. magiſt. Anto. de Vareſio receſſum fuit a d. prima reſeruatione. Vltimæ† .n. ꝯuentiones attendi debent & ſeruari, ex quo ꝑiudicant & anteriorib. a quib. receſſum vr̄. ad ultimas. l. pacta nouiſſima, cū ꝯcor. C. de pact. Prout ēt: qm̄ D. Alex. ſolūm reſeruauit ſibi exemptionem, & immunitatem terrarū, quas uendebat, in quib. terris, & ipſarū īmunitate nūquam fuit uexatus, nec moleſtatus, nec ꝓpterea aliqđ paſſus eſt damnū, & ſic eidem ꝑꝑ talem reſeruationem nulla pōt cōpetere actio. Nō. n. fuit, nec eſt aſtrictꝰ ad aliqd ſoluēdū ꝓ dictis terris, quas vēdidit d. magrō Ant. ¶† Et ſi diceret, ꝙ talis reſeruatio tēdebat ad aliud, ſ. ut ipſe D. Ant. de Araldis ad inſcōtrū, & loco terrarū īmuniū, & exēptarū, quas uēdebat D. Alex. deberet totidē terras rurales, & patiētes onera acqſitas, ſeu acqrēdas ꝑ ipſum D. Alex. facere liberas, & immunes, & ꝓ illis patiē onere ſoluere tantūdē, & ita deberet poni in lib. extimi Caſalis maioris, ad q̄ de iure poterat ſic obligari. l. epl̄a. §. pactū. de pact. & ꝑ gl. in uer. retinere. in l. fi. C. ſine cen. vel reli. rñ & dr̄, iſtud nunquā poſſe ꝯſtare. Nec † iſtud poſſe inferri ex tali pacto reſeruationis, qđ eſt ſtricti iuris, & ſtrictiſſimè ingēdū. l. 1. ff. de pact. l. q cq d aſtringēdę. ff. de uer. obl. cū ſi. ſenſus ipſius eſt ille, de quo ſupius fuit dictū, videlicet, vt ipſe D. Alex. non poſſet moleſtari ꝓ dictis terris exēptis. Et † qa verba reſeruationis, ſup qua ſe fundat, cū ſint obſcura, & ambigua ꝯ ipſum, ueniūt īterptāda, ex quo debuit aptius declarare, iux. plenè tradita ꝑ oēs, ꝑ illū text. in l. ueterib. ff. de pact. Prout ēt: qm̄ ſi ipſe Ant. de Arald. iſtud ꝓmiſiſſet, adhuc ſua promiſſio nihil valeret, nā in ſua ptāte iſta facere nō erat, pēdebat. n. a uolūtate ſuperiorū, & dñorū deputatorū Caſalis maioris. Et † ſic ꝓmittendo factum alienum ſimpliciter minimè aliquid obligatus eſt. l. ſtiplo iſta. in prin. ff. de uer. obli. §. ſi aliū, inſti. de inuti. ſtip. l. ſicut reus. ff. de fideiuſ. Ad quod quā ipſe D. Alex. ꝓmiſit d. D. Ant. de Araldis, facere ponere ſuas terras rurales ſuas ad inſcōtrū & loco terrarū ꝑ ipſum venditarū in Calen. Ian. tūc ꝓximè futuras, quod quidē minimè fuit executū. Nā d. deputati Caſalis maioris iſtud minimè curarūt, ex quo infert, ꝙ ipſe D. Alex. ad nihilū pōt agere ꝯ ipſū D. Ant. Tū † qa ꝓ parte ſua nō adimpleuit, qđ ꝓmiſit, l. Iulianus. §. offerri. ff. de act. emp. & ꝑ doct. in l. filiæ licet. de collat. Tū ēt quia ipſe D. Ant. vr̄ illud ꝓmiſiſſe ſub conditiōne, ſi deputati ꝯſentirēt, & cū ꝯdō nō fuerit adimpleta, ſubſecuta, nulla d. D. Alex. cōpetit actio. l. cedere diē, cum ſimilibus ff. de uerb. ſig. Prout ēt obiectio tollit; quia ꝑ ultimā, & ſequētē uendōnem, & ꝯuentionē liberè, & ſine aliqua reſeruatione factā, iā receſſum fuit ab oī anteriore, & priore ꝯuētione, vt dcm̄ eſt. Nec D. Ant. de Araldis nocere pōt ſolo ꝑ ipſum facta ꝓ d. terris ruralib. D. Alex. ex quo fuit erronea, & facta ꝑ ignorantiā. Credebat. n. ipſum D. Alex. feciſſe talem reſeruationem qm̄ terras ſuas uendidit d. magrō Ant. de Vareſio. Item credebat ipſum D. Alex. feciſſe cū d. dñis de putatis ponere in æxtimo cōis terras ſuas rurales ad inſcōtrū & loco dictarū terrarum immuniū, & exemptarum ꝑ ipſum uenditarū, uti iā ꝓmiſerat. Et † cognoſcens poſtmodū ipſe D. Ant. ꝑdicta non fuiſſe ſecuta, & ſe indebitum ſoluiſſe, tale indebitè ſolutū iā repetere, & meritò, iux. l. 1. & ꝑ totū. ff. de ꝯdi. indeb. cum ꝯcor. Cōſequenter talis ſolō ſubſequutis ꝑdictis nociua fuit D. Alex. & ipſi D. Ant. Cui † ēt ex alio nocere non poterat: qa ꝑ modum tps facta, & voluntariè, iux. l. fi. C. ne uxo. ꝓ mari. & l. uoluntariè. C. de excuſa. tuto. & ſic non trahenda ad ꝯñtiam, & neceſſitatem. Ex quib. ualidiſſima reſultat ꝯclo, ipſum Do. Alex. nullum hr̄e remedium, nullamq; actionem, nec ꝯ D. Io. Bapt. nec ꝯ ipſum D. Anto. de Araldis. Eumque teneri ad ſoluendum omnia onera pro dictis terris ruralibus. Ad quæ illæ obnoxiæ, & aſtrictæ ſunt. Pariſ. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Donatio inter patrem, & filium, auum, & nepotem in poteſtate non ualet regulariter.*

2 *Valet tamen facta in præmium emancipationis.*

Et idem ſi ſit emancipato.

3 *Et per iuramentum etiam conualidatur, & nu. 4.*

4 *Lex diuina mandat, iuramenta reddi, & ſeruari, & nu. 5.*

Confirmatur etiam morte patris donan. & nu. 5.

6 *Donatio, & contractus regulariter nō præſumitur ſimulatus.*

7 *Plus ualet, quod uerè agitur, quàm quod ſimulatè geritur.*

8 *Simulatio probatur coniecturis, & præſumptionibus.*

9 *Simulationum plures ſunt ſpecies.*

10 *Simulatio eſt, quando donans fingit donare, & verè nihil intendit agere.*

11 *In contractu ſimulato deficit conſenſus, ſubſtantia, & ſpiritus.*

12 *Ex contractu ſimulato, etiam ſecuta traditione, non transfertur dominium.*

13 *Clauſulæ, & renunciationes appoſitæ in contractu ſimulato iudicantur ſimulatæ.*

14 *Contractus ſimulatus non firmatur iuramento.*

15 *Regulariter non poteſt quis uenire contra factum proprium, & allegare turpitudinem.*

16 *Fallit, quando actus eſt ſimulatus, contra quem, & ipſe, & hæres poteſt uenire.*

17 *Donatio præſumitur ſimulata, quando fit de maiore parte bonorum.*

18 *Et idem, quando fit conſanguineo in præiudicium alterius.*

19 *Idem quando fit nepoti, & priuatur filius.*

20 *Et idem quando poſt contractum donans permanſit in poſſeſſione, & fructus percepit, & horum nihil habuit donatarius.*

21 *Idem etiam ſi bona donata remanſere in æxtimo donantis.*

Liber æxtimi an & quando probet.

22 *Statuta ualent, inducentia ſimulationem emancipationis.*

23 *Statutum præſumens emancipationem ſimulatam, præſumit ēt donationem inde ſecutam.*

Quando adeſt eadem ratio, incluſio eſt, non extenſio.

24 *Statutum extenditur ad caſum, de quo ſtatuentes prouidiſſent, ſi de eo cogitaſſent.*

25 *Contrahentes uidentur ſe ſubijcere ſtatutis, quæ in loco contractus uigent, & ſeruantur.*

26 *Statutum præſumens ſimulationem propter acquiſitionem, præſumit etiam omnia ſimulata ad illam tendentia.*

27 *Donatio ſimulata facta filio emancipato non ualet.*

28 *Statutum non tollit iuramentum, nec uires illius.*

29 *Fallit, quādo deficit conſenſus iurantis, & actus fuit ſimulatus*

30 *Et quid ſi eſt appoſita clauſula, & omnia & ſingula eſſe uera, operatur ne, ut non poſſit contra iuramentum ueniri regulariter, & allegare ſuam turpitudinem.*

31 *Fallit, quando oſtendit aduerſarium carere actione.*

32 *Item non obſtante dicta clauſula, poterit agi rei uendicatione.*

33 *Item fallit, quando lex præſumit ſimulationem in contractu: nā iuramentum nihil operatur.*

34 *Item iudex etiam laicus poteſt declarare, iuramentum non tenere iſto caſu.*

35 *Tertius pro ſuo intereſſe poteſt allegare ſimulationem, non obſtā te iuramento.*

36 *Item, & quando per interdictum quis uenit contra iuramentū.*

37 *Item fallit, quando quis fuit admiſſus ad iurandum.*

38 *Donatio pōt reuocari, quando exceptiuè quis uenit cōtra eam.*

39 *Emancipatio liberat à patria ptāte, niſi eſſet ſimulatè facta.*

40 *Donatio non confirmatur morte, quando fuit ſimulata.*

41 *Si non ualet quod ago, ut ago, ualeat ut ualere poteſt, quando procedat.*

42 *Simulatio in uno non inducit ſimulationem in alio, fallit quando &c.*

43 *Donatio morte confirmatur, quando præceſſit traditio, ſeu quaſi.*

CONSILIVM LIII.

1 Primò † Dicendum vr̃, donõnem esse ualidam, esto.n. ꝙ regula iuris sit, donõnẽ inter patrem, & filiũ,
auũ & nepotem in ptãte existentem non ualere, nec tenere. l.
donationes, in prin. C. de dona. inter ui. & uxo. l. 2. C. de inof.
dona. l. 1. §. si pr̃. C. ꝓ don. l. iubemus. §. 1. ubi Bal. C. ad Treb.
plenissimè post Bar. & gl. in l. frater a fratre. ff. de condi. indeb.
2 cum sim. Tñ † sunt multi casus, in quib. talis donatio reddit̃
ualida, inter quos est ille, qñ pr̃ uel auus emancipauit filium,
seu nepotem, & in præmium emãcipationis donauit, vel post
emancipationem, isto. n. casu valida reddit̃ donatio, tãquã fa-
cta exneo: cũ per emancipationem fuerit sublata p̃ria, seu aui-
ta ptãs, insti. quib. mod. ius patriꝯ potesta. solu. §. præterea emã
cipatione, & insti. ꝑ quas perso. nob. acq. §. hoc quoq;. l. iube-
mus. & clarius l. fi. C. de emãcip. lib. l. donationes. §. pr̃, & ibi
Roma. post Bar. ff. de dona. notat̃ in auth. ex testam. C. de col.
& plenè in d. l. frater à fratre, & per Bart. in l. oẽs. §. Lucius. ff.
de his q̃ in frau. cred. & hr̃ in l. 3. C. de inof. dona. & per Soc.
consil. 189. uiso testam. versi. donatio aũt. in 2. vol. sed in casu
nr̃o D. Fran. nepos emãcipatus extitit, & in ꝑmiũ emãcipatio
3 nis eidẽ facta donatio, vñ vr̃ reddi ualida. ¶ † Secundò certissi-
mũ est, ꝙ talis donatio fuit roborata & uallata iur̃o, quo fit, vt
per iur̃i appositionem reddat̃ ualida, & firma, licet Roma. in
* d. §. pr̃ alleget ꝓ, & ꝯ, tñ cõis * opinio est, de qua s̃. ex quo iur̃m
est de iure naturali c. & si Christus, de iu. iu. p̃ria uerò ptãs de
iu. ciui. l. item in ptãte. ff. de his qui sunt sui uel alie. iu. & ꝯstat
inter pr̃em, & filium oriri naturalem oblĩonem, ut plenè per
Bar. in d. l. frater à fratre, & ibi per Mod. Pap. in lectu. col. 19.
uer. ex gl. & in repet. col. 24. plenius per D. Io. Bapti. de S. Seu.
in repet. sua. q. 15. vbi per plures col. se extendit, & per nouis.
4 alios repe. q. 12. Et † ideo lex naturalis, & diuina mandãs iur̃a
reddi debet seruari tanquã potẽtior. c. cum inferior. de maio.
& obed. ex quib. Bal. in l. fi. C. de vsucap. ꝓ dona. ver. sed quid
si fuit. dicit, donationem inter pr̃em, & filium firmari iur̃o, &
reddi irreuocabilem, & ex ea dñiũ transferri, vt ẽt idẽ Bal. di-
cit in l. 1. ff. de iure dot. & plenè ꝑ Alex. ꝯs. 8. visis & ꝯsideratis,
in 2. vol. vbi hoc cõprobat plurib. medijs, & rñdet ad ꝯ̃ria ple-
nius, idem firmat D. Io. Bapti. ꝓallegatus in d. l. frater à fratre,
q. 16. col. 5. ver. restat nunc videre, & Mod. Pap. in lectu. col.
pe. & fi. dicentes ita pluries se ꝯsuluisse, & ꝙ discedere ab hac
opinione esset temerariũ iudicando, & ꝯsulendo, de qua ẽt per
Alex. in l. si donatione. C. de colla. & nouis. repet. in d. l. frater
à fratre, idem firmant. q. 12. in 1. limita. & Corn. ꝯs. 238. quã-
quã, col. 3. & 4. in 1. vol. & per Dec. consi. 216. visa, vbi multa
ad hoc adducit, & ꝯs. 239. primò non vr̃, col. 1. in 2. vol. dicen.
* hanc esse cõem * opi. ¶ Tertiò certum est, ꝙ licet donatio ĩter
pr̃em, & filiũ in ptãte sit nulla à principio, tñ ꝯfirmat̃ morte,
si deuentum fuit ad tradõnẽ vel quasi. l. Papinianus. ff. de do-
na. inter vir. & vxo. ꝑ Cy. & Bal. in l. 2. C. de inof. dona. ꝑ Cy. in
l. 2. C. si quis alte. vel sibi, plenè ꝑ Alex. & alios in d. l. si dona-
tione. C. de colla. & ꝑ Mod. in d. l. frater à fratre. in lectu. col.
24. ver. capio tertiã, & in repet. col. 25. ver. in 2. fall. & ꝑ Deci. ĩ
d. ꝯs. 239. col. 1. ver. præterea, & ꝑ Corn. ꝯs. 79. licet, in fi. in 2.
vol. & ꝯs. 185. tria col. 3. eo. vol. & ꝯs. 152. Ad euidentiam, in
in prin. in 3. vol. cũ alijs ꝯco. sed in p̃nti casu dictus Ant. auus
donauit Fran. nepoti, tradidit verè, seu quasi, dictam donatio-
5 nem non reuocauit, ꝯñr morte fuit ꝯfirmata, ꝯñr valida. ¶ † Ad
quod ẽt facere vr̃ bona doctr. Alex. in d. l. si donatione. col. 6.
ver. non obstat, quam referũt, & sequunt̃ ibi Mod. & ẽt nouis.
repet. in d. l. frater à fratre, q. 12. in 4. limit. uer. ista difficultas,
& ver. non obstant adducta, volentes donationem factam per
patrem filio pp seruitia non tenere, seruitijs, & meritis nõ pro
batis, tñ ꝯcludunt, talem donationem morte ꝯfirmari, ꝯ̃ Ang.
& Rom. per illam rl̃am, ꝙ si non valet, quod ago, ut ago, debet
ualere, ut valere põt, de quo plenè per Ab. in c. cũ super, de off.
deleg. & plenissimè per Bar. & alios ꝑ illum tex. in l. 1. §. sed si
mihi. ff. de verb. obl. & vtile per inutile non debet vitiari. Et ꝑ
istud posset tolli si ex aduerso diceretur, emancipationem non
valuisse. Nam esto, ꝙ istud esset pp statutum, de quo ĩ. tñ de-
bet valere vt donatio firmata iur̃o, vel morte aui donantis cõ-
6 firmata. ¶ † Nec ꝑdictis vr̃ obstare, si alleget̃ simulatio, ex quo
ꝯ̃ctus, & donatio rl̃r non censet̃ simulatus, nisi probet̃, talis. n.
præsumitur, qualis ex facie instr̃i apparet, cui in dubio standũ
est. l. cum precibus. C. de proba. l. Labeo. §. idem. ff. de supel. le-
ga. & per Bal. in l. rogasti. §. si tibi. ff. si cer. pet. & per
7 1. §. si instr̃m, de not. feudo. cum sim. ¶ † Istis tñ non
ꝯ̃ria sñia de iure mihi verior vr̃, & primò illud cer
plus debet valere veritas, & attendi, quàm ipsa sim
& per totum. C. plus vale. quod agitur. l. qui sub p
8 de sacros. eccl. l. ab Anastasio. C. manda. cum alijs
sus certum est, ꝙ simulatio non põt directò ita fa
ri, & ideo iura voluerunt, ꝙ possit probari ꝑ conie
sumptiones q̃ postmodum iudicis arbitrio relinq
causis. in fi. de offic. delega. melius hoc probatur
nunc. lib. 6. & in l. dolum. C. de dolo, & per cano.
stram. de empt. & vend. & in c. illo uos. de pigno. &
in l. filiæ meæ, vbi scrib. ff. solu. mat. & plenè per
135. visis articulis, col. fi. in 1. vol. & ꝯs. 137. licet,
cã, in 3. vol. per Soc. ꝯs. 84. ꝓ certo, col. 2. in 3. vol.
eundem ꝯs. 264. visis. col. 2. in fi. dicens, coniectur
se liquidas ꝓbõnes. l. licet imperator. ff. de leg. 1.
quo ẽt ꝑ Aret. in l. si is qui. in prin. ff. de acqu. hære
de Cast. cons. 82. visis his, col. vlti. & consi. 326. in
per Mod. in l. cum ea. C. de transa. & per Fely. in
fide instr. col. 24. qui allegat pulchrum dictum D.
dulph. in tract. de usur. in 2. parte, q. 60. & per Bar
scripsit bellissime, col. 12. in 1. vol. cum alijs quæ
9 sent cumulari. Rursus † etiam illud certum est,
num multæ sunt species, de quib. per Barto. & Bal.
uersas, & in l. ab Anastasio. C. manda. per Fel. in
& plenius per Bar. in vulgato suo consi. Petrus.
Cępo. in suo tracta. de simulatio. ꝯ̃ct. & per Rot.
cis. 383. aliàs sub titu. de dona. decis. 1. & per Eg
10 cis. 716. & hr̃ in consi. ĩ. allegandis. Inter † quas
dr̃ vera simulatio, qñ donans fingit donare,
nihil intendit agere, sed hoc facit ad defensione
vel alia de causa ductus, & de ista simulatione
quæstio, & discussio. Inter quas species simula
tet per doctri. præallegatas, ista dr̃ propriè simu
fingitur aliquid agi, & in veritate nihil agitur,
est considerationis, ita text. cum gloss. & ibi Bar
ff. de contrahend. emptio. & in l. imaginaria. ff. de
in l. emptor. & ibi Barto. ff. de aqua plu. arcen. &
l. post contractum. colum. 5. vers. 3. præsumitur,
tur ibi Roma. ff. de dona. & clarius in d. consi. Pet
11 cum alijs supra allegatis. Hinc † dicimus, ꝙ
seu donatio simulata, ficta & imaginaria deficia
& substantialibus, quod non est, nec potest dici
rantummodo dicitur donatio colorata, seu de
trinsecus apparet aliquid, tñ intrinsecus non h
tiam, ita Bald. in d. l. ab Anastasio. in 4. notab. &
nemo potest. ff. de lega. primo, qui ad hoc plura
lant, & plura adducit Socyn. consi. 65. circa prin
9. in 1. volum. Hinc etiam dicimus, ꝙ ꝯ̃ctus sim
pus sine spiritu, nec potest dici ꝯ̃ctus. Nec in
per eo factum dicitur instrumentum, vt per B
plus uale. & in l. ei qui. C. de distractio. pigno.
12 l. 1. §. & parui. col. 2. ff. quod vi, aut clam. Hinc
mus, quòd ex tali donatione simulata non vale
cuta, nec ex ea transfertur dominium, vt per
lum text. in d. l. nuda, & in d. l. emptor. & in
66. & consi. 264. & per Alexand. consi. 47. in
Ange. & Roma. Alexan. & Modern. in d. l. si don
Bald. in cap. fin. de feu. da. in ui. leg. commissor.
transferri neque dominium, neque possessione
per pręcarium, & etiam constitutum nihil op
eundem Bald. in l. ex testamento. C. de fideiussor.
Alexand. & Modernio. in l. prima. §. si uir, & in
ff. de acquirenda possessione, & per Bald. in l.
& per Socyn. præallegato consilio. 264. & per
13 39. colum. 7. in primo volum. Hinc † etiam dic
renunciationes, & clausulæ appositæ in tali
contractu simulato, & imaginario iudicantur
læ, & inefficaces, ita Barto. in d. l. nemo pote
da, versiculo quæro an renunciatio, & ibi p
ben. plura ad hoc cumulantes, & bona gloss.
§. patronum. ff. si quid in frau. patro. & per Ab.
cantibus, in fine. de offi. delega. & ibi Fely. multa

mulans,& per eundem Fel.in d.c.si cautio,col.25.in fi.& per
Fran.de Cur.ꝯs.8.circa fi.& cõs.43.col.9. per Barb.consi.21.
col.9.& ꝯs.42.col.10.in 1.vol.& plenè per Socy.in ꝯs.p̄alleg.
quib.in locis hr̄,ꝗ renunciationes & clæ appositæ in tali ꝯctu
simulato,ꝯstitutũ,p̄carium,traditio,& oĩa inde secuta censent̄
simulata,nulla,& vana. Hinc † ēt dicimus,talē ꝯctũ simulatũ
iuro non firmari,cũ deficiat in ꝯsensu,& substantia, ita Bal.in
d.l.nemo pōt,& Mod.col.9.& col.5.& scrib.plura adducunt
per gl.singu.ubi Bal.Ang.& alij idem firmāt in l.3.C.plᵘ vale.
& p Bar.in l.Seius,& Augerius.ff.ad leg.Falci. & ibi Alex.col.
4.post Imo.& idem Alex.in d.l.nemo pōt,col.5.& repet.col.
19.uer.quintò q̄rit,& p Corn.in d.ꝯs.135.in 1.vol.& p Socy.
in d.ꝯs.65.in 1.uol.col.7.uer.superest.p̄al.cõs.264.in 2.uol.p
Ab.& Imo.in c.cum ꝯtingat.de iu.iurā.in 7.memb.volentes,
non esse necessariam absolōnem a iuro. Hinc † ēt dicimus, ꝗ
licet quis rl̄r non possit uenire ꝯ factum suum,& p̄cisè nō pos
t allegare simulationem,ex quo allegaret turpitudinem suā,
t p Bar.quem alij sequunt̄,in d.l.p diuersas.uer.p̄sumit̄,& in
sicut.§.superuacuũ.ff.quib.mod.pig.uel hypo.sol.& p Alex.
ons.38.uiso themate,col.1.in 2.uol.& per Corn.consi.203.
viso,in 3.uol. Tñ † q̄ñ ꝯctus hr̄,& est fictus,& simulatus, ut
pōt per eundemmet,qui fecit,& à fortiori per eius hr̄des al
egari talis simulatio,ita Bar.in l.filios.C.de reuoc. his quæ in
rau.cred.Pau.de Ca.d.ꝯs.82.& Bar.ꝯs.suo Martinus,ita Cor.
onsi.præal.135.in 1.uol.& Soc.d.cõs.65.in 1.uol.& melius
p̄all.cõs.264.in 2.uol.¶Stantib.mō prædictis considero, ꝗ
onatio,de qua s̄.fictitia,imaginaria,& simulata ruit, & vires
on habet: tum attenta dispōne iuris cōis : tum ēt attenta di-
ōne statutaria. Attenta dispōne iuris cōis ex ꝯiecturis & ca-
itib.infrascriptis. Primò † talis donatio oñdit̄ fraudulenta,
mulata,& fictitia,ex quo facta de maiori parte bonorũ, quo
ut talis resultet ꝯiectura,ita Bald.in l.1.in 3.q.C.si quid in
au.patro.idem Bal.in l.si unquam.C.de reuo.donat. & in l.
ius.ff.de legi.dicit ex una magna donatione præsumi frau-
m,& simulationem,quod clarius prosequit̄ Alex. cons.suo
.consideratis uerbis,in 1.uol.& Corn.cons.127.1. in litera
in 2.uol.& hr̄ per Alex.in l.summa.ff.de pecul. & ēt consi.
89.in 4.uol.clarius per Soc.d.ꝯs.264.in 2.uol.uersi.2.ar-
uit̄. Ad † quod & alia coniectura; ex quo facta apparet con-
guineo in præiudicium alterius,ita Bar.in l.post ꝯctum. &
Roma.dicens circa hoc adhærendũ esse Bar.tanquam Car
io,ita Pau.de Ca.cons.64.super isto puncto, & Bar.in l.nō
ùm,in prin.ff.de ritu nupt.& Socy.in p̄al.consi.264. col.1.
3.arguit̄,dicens donationem inter ꝯiunctas p̄sonas de fa-
arguere simulationem,& fraudem. Ad quæ not.p Bald.in
h.sed iam necesse.in fi.C.de dona.& in l.pen.ff.de bon. li-
r. Ad † quod ēt alia: quia dictus Ant.auus d.Lau. habebat
um,& doctorem,nec uerisimile est, ꝗ Franc.nepoti volue-
dare maiorem partem bonorum,& ulterius emancipare il
n,& priuare d.D.Lau.morigeratum,honestum,& doctum,
nducere hanc inęqualitatem,cum de iure ipse D.Lau.debe
succedere,vt p Bal.in c.1.§.noui.per quē fi. inuestitu. & p
c.d.ꝯs.264.uer.2.arguit̄. Ad † quod insuper alia, ex quo
t emancipationem,& donationem d.Fran. non p̄cepit fru-
s dictarum rerum donatarum,sed illos p̄cepit auus donās,
semper mansit in possessione dictarum rerum,ubi erat añ
atione: ut uult Bal.in addi.ad Spe.in alleg.& dispu.& in si
Bar.in d.§.superuacuũ.& Cy.in l.2.C.de repud.hæred. &
in d.l.post ꝯctũ,in tertio casu,& ibi Roma. & magis clarè
.suo 303.& Bar.in d.suo ꝯs.Petrus Nicolæ,& per Alex.cõ
8.col.4.in 2.uol.& Pau.de Cas.ꝯs.6.& Corn.d.cõs.135.i
ol.& consi.121.duo.in 2.uol.& per Soc.cõsi.61. circa pri
n,col.2.& seq.in 3.vol.dicens, ꝗ ex quo pr̄ remansit sem-
in possessione,ēt emancipatione facta,fructus p̄cipiendo,
umit̄ simulatio,& ista sola ꝯiectura sufficit, adducit gloss.
& Ang.& Sal.in l.multum interest. C.si quis alte. & alias
.dicens ꝯstitutũ nō suffragari huic donationi, ex quo re-
it̄ actualis traditio,adducendo Bar.in l.filiæ.C.fam.ercis.
elius hoc uoluit Soc.p̄al.cons.264. in 2.uol. vbi declarat
Bar.in d.§.superuacuum.& allegando duo cons.Aret. p̄-
oris sui firmat hanc concl. ꝗ ista sola ꝯiectura sit sufficiēs,
obstāte constituto,nec alia quacunq; clã rñdendo ad ea,
p̄rium possent adduci,ex cuius dictis declarant̄ posita p̄
Ro.in p̄alleg.decis.& facit consi.Barb.27.scripsit doctis.

21 col.19.vol.1. Ad † quod etiam alia coniectura: quia ex lib.
æxtimi constat,talia bona donata,ut mihi relatum est, esse de-
scripta nomine Ant.donantis,& non noĩe Fran. donatarij, &
licet liber talis æxtimi non probet rei dñium,ut per Bart.in l.
decem.ff.de uerb.obl.& per Alex.in l.p̄cia rerum.ff.ad l.Falc.
& per Alex.cons.69.in 3.uol.tñ negari non pōt,quin inducat
aliqualem p̄sumptionem,q̄ñ bona possident̄ ab eo,cuius noĩe
descripta sunt,vt per Soc.consi.46.col.2. uersi.præterea in cā
mag.in 3.vol.& ēt negari non pōt,quin nōn inducat ꝯiecturā
simulationis,ut no.Pau.de Ca.in l.2.C.plus uale.& clarius So
cy.consi.129.tota difficultas.col.fi.uer.tertia coniectura,in 4.
22 uol.& in cons.69.in cā,col.5.in fi.& col.seq.in 1.uol.Ad † q̄d
ēt accedat dispō statuti,de qua in themate,disponens emanci-
pationem simulatam esse nullius roboris,& efficaciæ, q̄ñ post
emancipationem emaucipatus uixit cum emācipante ad vnũ
panem,& vinum: ut fuit in casu nr̄o, q̄ dispō statuti compro-
bat̄ auctoritate Spec.in tit.de dona. uer.item pone aliquis, &
debet esse valida,& ad unguem obseruari, ex quo præsumitur
factum ab hñtib.p̄tātem,iux.not.in l.oēs populi.ff.de iusti. &
iur.in l.cunctos populos.C.de sum.tri.& fi.cath.& in c.cano-
num statuta.de constitu.& insti.de iu.nat.gen.& ciui.§.oēs po
23 puli. Et † licet statutum loquatur de emancipatione,tñ com-
prehendere debet,& donationem,attenta rōne & mēte ipsius
statuti,q̄ pariter viget in donatione,& emancipatione,& dona
tione: cũ fuerit facta in p̄miũ emācipationis, nec diuersa rō p̄t
assignari magis in uno q̄ in altero, & ideo mens, & rō statuti
debet ēt comprehendere donationem, cum istud non sit extē
dere,sed comprehendere,& includere,vt dicit gl.& doct.in c.
1.de temp.ordi.lib.6.& in clem.1.de elec.& facit tex. in c.ex
parte.lo vlti.de verb.sign.& doctr.Bal.in l.oĩ nouatione.C.de
sac.sanc.eccl.& plenè in l.si constante.in prin.ff.sol.mat.& po
nit Lap.alleg.100.& Old.cõs.3. & Alex.cons.121.in 4.vol.&
24 Fran.de Cur.ꝯs.9.col.6.& ꝯs.81.col.2.in fi. Prout † ēt statu-
tum p̄dictum debet intelligi ēt in donatione: quia si statuētes
hoc cogitassent,aut de hoc interrogati fuissent,idē statuissent,
vt dicit bona gl.in l.tale pactũ.§.fi.& ibi Bar.& scri. ff.de pac.
& ĩ l.Titius.§.Lucius.ubi Pau.de Ca.& Mod.ff.de li,& posth.
& Frā.de Cur.cõs.1.col.4.circa prin.& cõs.9.col. 5.& cõs.44.
25 col.4.ad fi.& ꝯs.51.col.2. Ad † quod ēt facit: qa ꝯhentes vñr
se subiecisse statutis,q̄ in loco ꝯctus seruantur,& vigent.l.exce
pto.C.loca.l.quod si nolit.§.quia assidua.ff.de ędili.edic. & p
gl.in l.fi.C.de fideiuss.& in specie per Bar.in l.vt iurisiurandi.
§.si liberi.ff.de oper.libert.& per Alex.consi.108. perspectis,
col.2.& per Barb.consi.42.illud in medium,col.6.in 3.volu.
26 Prout † etiā quia tale statutum præsumit simulationem emā
cipationis pp acquisitionem,& ideo acquisitio,& ꝯñr donatio
præsumitur simulata,argō.l.dedit.ff.de collat.dot.eo max. cũ
emancipatio tendat ad finem ualidandi donationem, & ideo
a pari finis, & tendentia ad finem iudicari debent, uulgata.l.
oratio.ff.de sponsa.& quæ no.in l.2.ff.de iurisd.om.iud.& per
Senen.in rub.de uerbo.oblig.in fin. max. cum donatio fuerit
executio emācipationis,ut s̄.& ideo iudicari debet simulata,
sicuti iudicatur emancipatio per dictum statu.ut s̄.allegatum
fuit in euidentialib.tanto magis cum etiam secluso stat. atten
ta sola dispositione iuris communis donatio ipsa præsumatur
27 simulata,ut s̄.dictum fuit. Et † accedat doctr.Bald.quam ibi
sequitur Salyc.in 2.notab.l.si pater tuus.C.qui bono.ced.pos.
dicens, ꝗ emancipatus potest defendere bona sibi donata a pa
tre, nisi emancipatio sit simulata; quia tunc non potest, ex
quo etiam donatio præsumitur simulata, & donatio non su-
mit vires ab emancipatione simulata,quando emancipatio sit
in fraudem, & simulatè, non valet, esto ꝗ fiat in iudicio.l.
1.§.is quoque.ff.de collatio.bono. vbi Bar. & per Bald.in l.2.
C.plus vale.quod ag. Patet ex prædictis attenta, & dispositio-
ne statutaria, & dispositione iuris communis, supradictam
emancipationem, consequenter & omnia inde secuta fuisse,
& esse simulata, fictitia, imaginaria, nullius roboris, & effi-
28 caciæ, per decisio.& rationes supra adductas. ¶ † Quib.nō ha
bet obstare,si diceretur tale statutum p̄cedere, quando eman
cipatio non fuisset iuramento firmata, ex quo statutum non
potest tollere ꝯctum iuratum per ea, quæ plenè habentur in
capitulo cum contingat. de iureiuran.& per Modernio.in au
then.sacramenta puberum.C.si aduer. uendi. cum alijs con-
cordan.& per Barba.consi.43.colum.15.in 1.uolum.& in di-

uersis cons.Corn.Soc.& aliorum.Licet sup hoc sit magna uarietas doct.tñ breuib.dico,obiectionem posse ꝓcedere, qñ iuramentũ habuisset ꝯsensum iurantis,sed cum in pñti casu cõsensus defecerit, ꝓñr iurm̃ non sumit uires, vt ꝓbatum est s.
29 in pmiss.& dicet in resolone sequentis obiectionis. Et† ꝙ isto casu iurm̃ non ualidet emancipationem, & donationem improbatam a stat.est cõs.Cor.pallegatum.135.in 1.vol.vbi ferè loquit in terminis nr̃is,& consi.eiusdem 121.duo, in 2.volu.
30 Nec † ẽt habet obstare pdictis,si ex aduerso diceret, illa ꝓcedere, qñ fuisset appositum simplr̃ iurm̃, sed in casu pñti fuit appositum solenniter cũ clã,oĩa,& singula esse uera,& expresse iurando non reuocare,nec venire ꝯ,quo stante tale iurm̃ debet seruari,& ꝯ illud non põt ueniri, vt vult D.Ant. in d.c.cũ ꝯtingat,uers.8.casus,& ibi Ab.& Imo.& oẽs Mod.plura adducentes in d.l.nemo põt, & p Aret.in consi.17. uolentem talẽ clãm extendi ad oĩa.s.posita incidenter,principalr̃, uel accessoriè,& per Alex.consi.38.& cõs.134.uiso instrõ, in 2.uol.& cons.17.in 3.vol.cum alijs adductis in locis præallegat. Nam
31 † pñs obiectio tollitur ex plurib. 1. ex dictis p Pet.de Ancha. in c.inter dilectos,de donatio.qui vult,aliquem admitti ad allegandum turpitudinem suam,vt est in pñti casu pp illã clãm, oĩa,& singula,qñ oñdit allegando eam aduersarium carere actione.Nam tunc debet audiri,argũ c.ex tenore,de cõcessio. p ben.& licet Imo.ibi,& Ab.uideant tenere ꝯriũ,p not.p Bar.in l.iusiurandi.§.ꝓcurator.ff.de iur.iur. & ibi latè Alex. tñ Soci. in præalleg.consi.264.col.6.vol.2.reducit opin.ad cõcordiã, & oñdit dictum Pet.de Anch.ꝓcedere in casu nr̃o,qñ fuit donatio imaginaria,& simulata,& doctr.Bar. & aliorum ꝓcedere in diuersis casib.vt ibi latè p eum subtilr̃ loquentem more
32 suo. Secundò † obiectio tollitur ex not. per repet. in d.l.nemo põt,col.19.ver.5.quærit Bar.& ver.aduerte tñ, volentes, ꝙ nõ obstante tali clã,quis põt allegare simulationem, ex quo ꝯctus fuit simulatus,& ab ipso tradente non discessit dñium, & ideo poterit agere rei vendicatione,& si opponeretur de donatione,& traditione,replicabitur,ꝙ fuit simulata,ꝓñr audietur : quia allegauit turpitudinem suam replicando, quod est
33 ei permissum,vt vult Bar.in d.§.procurator. Tertiò† obiectio tollit ex nota.per Bal.in l.nec patronus.ad finem. C.de oper. liberto.dicentem,ꝙ qñ lex præsumit simulationem in ꝯctu, iurm̃ nihil operat,& relaxatio isto casu non est necessaria, qđ dictum refert,& sequit Fel.in c.præterea,col.22.in fi.ver.vlt. pro intelligentia,de sponsa.& faciunt not.per Corn.in præalleg.duob.consi.135.in 1.vol.& 121.in 2.vol.sed in casu præsenti statutum præsumit emancipationem, & donationem simulatas,item & ius cõe coadiuuat coniecturis ualidis, vt s.ꝓ
34 batum est,vnde sequit,talem clãm non obstare. Ad† quod ẽt not.per Bal.in l.1.col.1.in fin.ver.modò solet dubitari. C.de oper.liberto.volentem iurm̃ appositum super ꝯctu simulato non tenere,& ꝙ iudex laicus,coram quo causa agitur, põt declarare,illud non tenere,per l.3.C.plus vale.quod refert & se
35 quit Fely.in c.præterea,loco & ver.præallegatis. Quartò† tollit ex no.per Mod.Pap.in d.l.nemo põt. col.10.ver.2.a cessante rõne,ubi allegantes Sal.in d.l.3.C.plus vale.& Aret.consil. 96.in pñti ꝯsultatione,in 3.dub.dñt,& ꝯcludunt, ꝙ tertius ꝓ suo interesse põt allegare simulationem,non obstante iuro ap
36 posito cum illa clã, omnia,& singula esse vera. Quintò† tollitur ex nota. per Corn.in præalleg.cons.135.& 121. concludentem post Bar.in l.si quis pro eo.ff.de fideiuss. ꝙ põt veniri ꝯ iurum præstitum,ex quo non directò ꝯ illud venitur, sed p indirectum in odium committentium fraudes, & facientium ꝯctus simulatos,& imaginarios,& ob publicam vtilitatem,pp quam statutum hoc induxit,& ideo iurm̃ non habet obstare, ex quo p statutũ facta est ꝓbõ simulationis, & tanto magis in pñti casu,in quo iurm̃ caret consensu, & statutum, de quo in themate,induxit ob publicam vtilitatem, tales emancipationes,& donationes esse simulatas,& fraudulentas,nullius roboris,& efficaciæ,& ideo illa clã,omnia & singula,non debet ali
37 quid operari. Sextò † & vlti.tollit obiectio,& istud solum, & vnicum sufficeret. Nam ꝯclo prædicta volens pp clãm illam, omnia & singula,iuratam, non posse ueniri ꝯ &c. ꝓcedit, qñ quis non fuit admissus ad ꝓbandum turpitudinem,& simulationem,si aũt fuisset admissa ꝓbõ, & detecta simulatio, tunc ꝓbõ valet,& tenet,& iurm̃ sub tali clã præstitum non obstat, ita Alex.in d.l.Seius,& Augerius,col.4.ver.de materia ẽt ista,

allegat not.in l.aliàs.ff.de iureiur.& ẽt not.in c.... in gl.in ver.ꝓductiones,& in gl.fi.& no.in c.frater... test.& p Inn.in c.cũ dilecta.de rescri.& uideant... Mod.in l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui vel al... Abb.in c.cum ꝯtingat.col.pen.de off.deleg.& per... pastoralis.de excep.vbi multa impediunt fieri, qui... tenent potissimè in iudicialib. eandem conclu... d.l.nemo põt,col.5.uer.limita singlr̃,& Mod.... ver.bene uerũ est,& Are.ibi col.7.ver.nisi prius... allegando D.Anto.in d.c.cum ꝯtingat,in vlti.... nalis sñia Bal.& Sal.in l.fi.C.de non nu. pec. hoc... Alex.ꝯs.91.viso puncto.col.8.in 2.vol.& ꝯs.134... ẽt tenet Soc.ꝯs.27.visis,in 4.vol.col.6. ver.sed post... 48.viso instrumento,circa fi.eo.vol.1.& clarius... præall.cons.264.vol.2.col.7.in prin.& in l.1.col....
38 sol.mat. Ad † quorũ corroborationem pñt adduc... de Anch.quem refert,& sequitur Barb.in c.fi.col.... tio.& Mod.in trac.de feud.in 4.par.prin.q.pen.in... nedum donantem posse reuocare donationem,sed... redes,qñ venit exceptiuè & max.qñ rei donatæ no... latum dñium,vt est in casu pñti,donatione prædict...
39 simulata, fictitia, & imaginaria. ¶† Ex istis patet sol... ctis in ꝯriũ,& 1.ꝙ emancipatio liberat a patria p... est,qñ non fuit simulata,& fictitia,vt s.clarè ꝓbat... natio facta emancipato est valida,& ꝓcedit, qñ ... natio,secus si imaginaria,& fictitia,vt s.deductũ... natio facta inter patrem & filium firmat iuro, ver... donatio fuit vera,secus si imaginaria ficta & simul... tunc non dicet donatio,& fuit,& est nulla ex def... & substantialiũ,& iõ non firmat iuro,quod caret... ꝯclo nedũ ꝓcedit,qñ iurm̃ fuisset appositũ simplr̃... positũ fuisset cũ illa clã, omnia,& singula esse vera...
40 mè patet ex prædictis. Non † obstat,ꝙ talis dona... buit morte ꝯfirmari : quia morte non ꝯfirmat,... fuit,ita Alex.qui in hoc sequit Ang.& Rom.in d.l... ne.col.6.ver.non obstat,ita Mod.nouis.repe.in d.l... tre.q.3.in 4.limitatio.ver.ista difficultas, & versi...
41 adducta in ꝯrium. Et † per istud, & per easdem... quæ hoc tangunt,tollitur illud,in quo dicebatur,... let,quod ago,ut ago,debet valere, vt valere põt,... per inutile non debet vitiari &c. Nam ꝓcedit,qñ... set simulatio,& in alio non,secus si in omnib.da... ctus: quia tũc in nihilo valet,vt in sim.per gl.&...
42 falsis.C.de transa. Et † per istud tollunt nota.p... in l.ab Anastasio.C.manda.volentes,simulatione... inducere nullitatem alterius non simulati: quia... omnib.fuisset simulatè actũ: quia tũc omnia tam... ta ruũt,p Ang.& Rom.in d.l.si donatione.ad ho... gantes,quos circa istud,qñ oĩa sunt simulata,&... quit Alex.ibi,col.6.ver.non obstat,& repeten.no... ter a fratre,& loco & ver.præalleg.& Claud.in l.s...
43 pen.ff.de acq.possess.Præterea † obiectio põt tolli... donatio poterat morte ꝯfirmari, verum secuta tra... quasi in vita donantis,vt per doc.in d.l.si donatio... ctum fuit in motiuis ꝓ ꝯria parte, verũ quia in ... la fuit facta traditio uera,item & si fuisset facta,... facta: quia imaginaria,& fictitia,idcirco talis dona... sit nuda,cum traditio fuerit simulata,itẽ & ꝯstitu... riũ,ut plenè ꝓbatũ est s.in euidentialib. quo fit,... potuerit confirmari ex defectu traditionis,seu qu... stat,ꝙ ꝯctus præsumit uerus,& non fictitius. Na... dubio,& in ꝯriũ nõ uigentib.coniecturis, & præsu... Item uerum,qñ in ꝯriũ non uigeret statutũ dis... simulatũ &c.Quæ oĩa ꝯcurrũt in casu pñti,& ideo... ab illa gñalitate,& attendimus ꝯiecturas,& plur... les,& statuti dispõnem. Erit itaq; ꝯclo, emanci... donõnem prædictas fuisse,& esse simulatas,& ficti... ginarias,caruisse ꝯsensu,& substantialib.ꝓñr fuiss... las,nullius roboris,& efficaciæ,& dñiũ illarũ re... semp mansisse penes donantẽ,& ꝓñr & penes D.... liũ,ab intestato hr̃dem ulẽm,& in ꝯñtiam necessari... lem ipsum D.Laur.tanquã dñm bñ potuisse disp... ctis reb.& đ ipsis facere fideicõmissũ, uti fecit... & est,asserta emãcipatione,& donatione nõ obsta...

SVMMARIVM.

CONSILIVM LIIII.

In p̃nti cã, quæ agitatur inter D. Marcum Marcellum filiũ quondam D. Bart. de Maraſchis ex una, & ſer Ioannem Stangam ex altera, de & ſuper ſimulatis & fictitijs ɔ̄ctibus celebratis inter ipſum D. Bart. & ipſum ſer Ioannem, ueritatem attingendo, breuibus, & paucis ſubijciam, quæ occurrunt,
1 & ipſam claram, & apertam oſtendunt. Primò † vr̃, ꝙ talis ɔ̄ctus ſint ueri, & non ficticij, & ꝙ ɔ̄ ipſorum tenorem non obſtet ſimulatio allegata, cum de eis confecta ſint pub. inſtrum. quib. in dubio ſtandum eſt l. cum precib. C. de probat. Tales
2 † enim præſumunt̃, quales apparent ex facie inſtr̃i. l. Labeo. §.
3 idem Tubero. ff. de ſupel. lega. Inducunt † enim probõnem ꝓbatam, & manifeſtam ſm Bal. in l. 2. col. 2. C. qñ fiſc. uel priu.
4 & in l. imperator. la. 1. col. 2. ff. de ſtat. homi. Volentem † inſtr. continere ueritatem apparentem, ita ꝙ non indiget diſcuſſio-
5 ne. Inducit † enim euidentiſſimam probationem, ut hr̃ in c. licet cãu, extra de proba. & ibi latè ſcriben. cumulantes alias deciſ. quæ comprobari poſſunt ex his quę dicit Soc. conſ. 89. col. 8 in princ. in 1. uol. & Dec. conſi. 36. num. 2. & Franc. de Cur. conſi. 49. recolendæ memoriæ. car. 21. col. 2. circa prin. & plenius Iaſ. in l. admonendi. ff. de iur. iur. car. 15. col. 4. uer.
6 ſucceſſiuè Bar. Secundò † intentio ipſius ſ̃ Ioannis vr̃ fundata: qm̃ in dubio ɔ̄ctus non præſumitur uſurarius, nec ſimulatus: ut not. Bal. in l. rogaſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. pet. & in c. 1. §. ſi inſtr̃m. de no. feud. & rub. de off. iud. col. 8. uer. ad officium,

& notat Alex.ɔſ.220.ſup tit.q̃onis,col.2.in 2.vol. & Dec.cõſ.
7 167.in cã,col.2.in uer.ſed p̃dictis.Hinc† eſt,ꝙ nõ ſufficit allegare ſimulationẽ,ſed neceſſe eſt,ꝙ allegetˀ,& ꝓbetˀ ſp̃alis cã ipſius ſimulationis,cũ plures ſint eius ſp̃es,vt no. Bar.in ſuo ɔſi. incip.Pet.Nicolæ,in l.poſt ɔ̃ctũ.ff.de dona.& Bal.in l.ab Anaſtaſio.in fi.C.man.& Petrum de Anch.cõſ.228. ad corroborationẽ.& Pau.de Caſ.in l.ſi falſum.col.2.ver.interdũ aũt.C.plꝰ vale.quod agi.& plura adducit Alex.cõſ.112.in prin.vol.2.et ɔſ.79.vol.4.& p Soc.cõſ.264.uiſis,col.3.vol.2.& ponit Fel.in c.ſi cautio.col.24.ver.vlt.in hac materia,ex̃ de fi.inſtr. q̃ verificata in caſu p̃n̄ti prima facie minimè vñr,vñ &c. Tertiò ɔſiderandũ eſt,ꝙ ipſe D.Bar.ꝓ debitis p̃cedẽtib. erat debitor ipſius ſer Ioannis in duc.400.& non valens ſatiſfacere dedit in ſolutũ ꝓ dicto credito d.ſer Ioã.creditori bubulcas xl. terrarũ ſeu
8 cãporũ ſuorũ. Quo † fit,vt licet in dicta datione in ſolutũ interuenerit aliqua modicitas p̃cij,itẽ & pactũ de retrouendendo,nõ ꝓpterea debemus iudicare d.ɔ̃ctũ eſſe vſurarium,& ſimulatũ,pp facultatẽ datã ipſi.D.Bar.ſe affrancandi, & liberandi, tum ẽt quia talis datio in ſolutũ vr̃ facta ex cã neceſſaria. Quib.cõſideratis ceſſat p̃ſumptio ſimulationis, & fœnoris, ut cõſuluit Dec.d.cõſ.167.col.2.& 3.ubi hoc cõprobat rõne, & authoritate,& idẽ Dec.ɔſ.308.in caſu,col.1.& col.2.ver.2.q.a hic agitˀ,nu.6.adducendo Fulg.cõſ.134.in q̃one verſa. col.2.
9 Et† cõprobari põt ex his,q̃ dicit Cor.cõſ.133.viſo copioſo. in 1.vol.ubi uult,ꝙ ɔ̃ctus dationis in ſolutũ cũ pacto de reuendendo nõ cenſetˀ pignoratitius ſeu fœneratitius,ẽt ſi ſtatutũ aľr p̃ſumat,& ulterius ibi col.2.cõſiderat,ꝙ tũc pactũ de retrouẽdendo dr̃ ineſſe ɔ̃ctui,& inducit maiorẽ p̃ſumptionẽ ſimulationis,qñ apponitˀ in ipſomet ɔ̃ctu,ſecus ſi incõtinenti apponeretˀ poſt ɔ̃ctũ pfectũ,& abſolutũ,vt fuit in caſu p̃n̄ti,nã tunc dr̃ ineſſe,ſeu fingitˀ ineſſe,& nõ eſt tantæ potentiæ,ut includatˀ in ſtatuto loquente de pacto de retrouendendo, nec inducit iſto caſu tãtã p̃ſumptionẽ ſimulationis,& fœnoris, & idẽ tenet
10 Cor.cõſ.241.cum quod,col.3.uer.nec vr̃.uol.1.Quartò† iſta opinio iuuari vr̃ pp iur̃m appoſitum in d.ɔ̃ctu,quod vr̃ ipſum firmare,iux.not.in c.cum cõtingat,de iu.iur. & in c.licet mulieres.eo.ti.lib.6.& in c.quãuis.de pac.lib.6.cum uulg.& cum alijs adductis p Corn.cõſ.11.col.2.uol.3. & p Corſ.in rub.ex̃
11 de iu.iur.Et† potiſſime q̃m ipſe ſer Bar.iurauit om̃a, & ſingula in d.ɔ̃ctu appoſita eſſe uera,qđ iur̃m,& q̃ cl̃a operatˀ,ut nõ poſſit allegari exceptio ſimulationis,niſi prius obtineatˀ abſolutio a iur̃o,ut dicit Alex.& reliqui ſcrib.in l.nemo põt.ff.de leg.1. & in cõſ.ſuo 38.in 2.uol.uiſo themate,& cõſ.112.eod.vol.& Io.de Imo.in c.ad nr̃am,de emp.& uend.& in c.cũ contingat. in 7.memb.de iu.iur.& ponit Pau.de Caſt.in d.l.ſi falſum. C. plus ual.col.fi.uer.hoc tñ vr̃ uerũ,& Ab.in diſpu.ſua ſtante ſtatuto cõdito in Italia,& Vital.in tract.clau.car.mihi. 99.& eſt deciſ.cõſ.Neap.60.notarius Gofredus,& Bal.cõſ.11.ille q, in 4.vol.vbi vult,prius debere peti abſoľonem a iur̃o,quod vr̃ ſequi Fran.de Cur.cõſ.43.col.2.in prin.& col.pen.& fi. cũ alijs adductis p Soc.cõſ.82.ſup q̃onib.col.1.nu.2.& cõſ.ſeq.col.2. nu.6.& p Fran.Aret.cõſ.17.& Alex.cõſ.134.uiſo inſtr̃o.in 2. vol.& cõſ.17.vol.3.tangit ẽt Soc.cõſ.65.circa primã.col.9.& cõſ.ſeq.col.6.in 1.uol.uer.2.principaľr dr̃.Vbi uult,tale iur̃m tenere,& ligare,ex quo põt ſeruari ſine interitu ſalutis æternę,
12 d.c.cũ ɔtingat,cum alijs ibi cumulatis p eũ. Vbi† col.8.dicit, iurantem non poſſe uenire ɔ̃ iur̃m,ex quo detegeret turpitudinem ſuam,per ea q̃ hñr in c.inter dilectos,& in l.aliàs.ff.de iureiur.& p ſcri.in d.c.cũ ɔtingat,& p Imo.& Alex.in l.Seius, &
13 Augerius.ff.ad leg.Falc.Quod † iur̃m nedũ ligauit ipſum D. Bar.ſed ẽt D.Marcum Marcellum eius filium,& hr̃dem; cum certum ſit,iur̃m ad hr̃des iurantis trãſire, ut cõcludunt Ang. Imo.Ludo.Roma.& Franc.Aret.in l.qui ſupſtitis.ff.de acqui. hr̃d.licet.n.iur̃m ſit pſonale quò ad reatũ periurij,ut in c.ueritatis.de iu.iur.& p Gem.in c.2.in fi.de iuram.calũ.& p Mod. poſt Bar.in l.admonendi.ff.de iu.iur. tñ quãtum ad robur ɔ̃ctus tale iur̃m habet effectũ realẽ,& quò ad ſui obſeruantiam tranſit in hr̃dem,ut dñt doct.in d.c.ueritatis,& Bart.in l.cum quis decedens.§.codicillis.ff.de leg.3.cum alijs alleg. p Corn. conſ.2.col.4.conſ.20.in 3.uol.& per Corſ.in rub.de iu.iur.in 21.ſp̃ali.& p Soc.ɔſ.38.nu.2.in 3.uol.& p Bauer. in tracta.de iu.iur.in 46.effectu.& nota.in deciſ.conſ.Neap.381.in fin. &
14 p Dec.conſ.381. Quæ † ẽt vñr coadiuuari; nam quis non debet uenire ɔ̃ iur̃m,qñ iurauit obſeruare ea,quæ gerebat,& ꝓ

miſit non ɔuenire,& ueniens ɔ̃ periurus eſt,& ...
bet,ut dicit text.& ibi plenè ſcriben. in l.ſi quis ...
tranſact.& Fran.de Cur.conſi.43.col.3.in prin. ...
15 gentia. Et † conſiderando tale periurium incur...
erit dicere, amplius eos non potuiſſe petere ab...
iur̃o, ut eſt bona deciſ.conſ.Neapo.220.quæ alle...
Fel.& alios in c.1.ex̃ de iureiuran.& Alex.in conſi...
ratis his,in 2.uol.& alia conſi.& ponit Soc.conſi...
obſtat,in 1.vol.& conſi.153.in fi.in 2.uolu.& Co...
16 col.pen.uol.1. Et † prædicta etiam coadiuuantur...
poſitis in d.iuramento, uidelicet ex certa ſcientia...
p Bal.in l.2.in 7.q.C.de reſcin.uen.& p Alex.con...
17 ceſſu,in 2.uolum. Prout † etiam multum facit ...
ciationis doli,& in factum,de qua per Alexan.con...
præmiſſo themate.col.7. uerſi.non quia, in 1. uo...
18 † ɔ̃ ipſum D. Marcum Marcellum obſtare vr̃ ...
Bar.eius patrem, quæ tranſiuit in rem iudicatam...
declaratum ipſum ſer Ioã.mittendum in actualem...
nem dictarum xl.bubulcarum datarum in ſolutum...
tra quam modò non poteſt ueniri obſtante excep...
19 dicatæ cum alijs concor. ¶† Iſtis tamen non obſta...
p̃n̄ti attenta facti narratione ɔ̃ria opin.uerior vr̃...
eſt,ꝙ potius attendi debet ueritas quàm ſimulatio...
bet ualere, quod uerè agitur, quàm illud, quod ...
cipitur,ut in rubr.in l.1.& per totum.C.plus uale...
ſub prætextu.C.de ſacroſan.eccle.& in l.ab Anaſta...
da.& in l.fi.ff.de proba.ubi iudex debet illam inue...
qui: ut etiam hr̃ in l.iudices.C.de iudi.& in c.ex...
tit.& 30.q.5.c.iudicantem, & multa cumulat Dec...
niam ɔ̃, in 3.nota.extra de proba.& Socy.conſi.15...
conſ.26.num.2.& conſi.27.num.2.& conſ.92.nu...
ſi.99.num.16.in 4.uol.& per Bald.in l.2.C.de re...
in deciſ.conſi.Neap.72.in fin.& deciſ.80.in fin...
Mat.de Affli.in tract.de iu.prothomi.in uerſ.Li...
20 5.uer.Adde ꝙ ɔ̃ctum. Hinc † eſt,ꝙ ipſa ueritas p...
nioni,& fictioni,ut in l.argentarius.§.fi.ff.de ede...
dam tabulis.ff.de furt.& in c.veritatis. 8.diſtin.& ...
tem.54.diſt.& ponit Bal.in l.ſi quis ſeruo.C.de f...
Ang.in l.is qui putat.ff.de acqui.hæred.& Oldr...
21 prin.& Alex.cõſi.120.in 4.uol.cum alijs concor...
tum eſt, ꝙ raro ſimulatio poteſt directò probari...
tum fuit,ꝙ poſſit probari per indirectum,& ſic p...
ras,& præſumptiones, quæ dñr euidentiſſimæ p...
liquidiſſimę.l.licet imperator.ff.de legat.1.& per...
311. In q̃one,col.fi.vol.5.cum alijs adductis per ...
202.Pluries.col.3.in 3.uol.& per Soc.conſi.23...
22 batur,uol.1.& in locis infra allegandis. ¶† Et illæ...
& præſumptiones,quibus ſimulatio probatur, ...
iudicis arbitrio,ut hr̃ in c.de cauſis,in fi.de offi.de...
2.de renũc.lib.6.& in l.dolum.C.de dolo.& p ...
ad nr̃am,de empt.& uend.& in c.illo uos. de pig...
ſcriben.per illũ text.in l.filiæ meæ.ff.ſolu.mat.& ...
Corn.conſ.4. in litera G.& conſ.35. Viſis articul...
1.& conſ.137.Licet,in litera H.& conſ.242.In ...
in litera E.in 3.uol.Ponit ẽt Soc.d.cõſ.264.col.2...
uol.& ɔſ.83.Pro certo,col.2.nu.2.& ſeq.& ɔſ.pr...
3.uol.& ɔſ.129.uol.4.& ponit Pau.de Caſ.conſi...
col.fi.& ɔſ.326,in cauſa mota.& Aret.in l.is qui...
acq.hæred.& Mod.in l.cum ea.C.de tranſact.& ...
ſi cautio.col.24. de fide inſtrum. & Barba. conſi...
belliſſimè,col.12.uol.1.& Barto.Cepo.in tract...
tract.& Mat.de Afflict.in dicto tract.de iu.prot...
23 niſi quis, col. 3.& ſeq. verſi. Tertiò probatur, ...
illud certum eſt,ꝙ ſimulationum multæ ſunt ſpe...
bus per Bar.in l.poſt ɔ̃ctum,col.2. ff.de donat. ...
incip.Petrus Nicolę,& per can.in d.c.illo uos,& ...
ſtram,& per Bar.& Bal.in l.p diuerſas, et in l.ab ...
manda.et per Cępo.in d.ſuo tracta.et p Rot.in ...
483. et per Bellem.deciſ.716.ponit Pau.de Caſ...
ſum.col.2. C.plus uale. et Mat.de Afflict. ubi ...
Fel.in d.c.ſi cautio.col.24.et ſeq.& hr̃ in conſ...
24 ctis,et inferius adducendis. Inter † quas ſpecies ...
illa potiſſima eſt,qñ uerè agitˀ ɔ̃ctus pignoris, ſeu ...
et apparenter ſimulatˀ, et fingitˀ, ſeu deſcribitˀ ...

nis, seu dationis in solutũ, vt est tex. & ibi scri. oẽs in l. emptio-
ne, & in l. si falsum. C. plus vale. & in alijs iurib. ↄcor. ibi alle.
gl. & doc. quo casu attẽdi debet ↄ̃ctus verus, & sic pignoris,
eu hypothecæ, nõ aũt ↄ̃ctus simulatus emptionis, seu datio-
is in solutũ, & cõcludũt oẽs p illa iura hoc ꝓbantia in d. l. em
ptione, & in d. l. si falsum, & in alijs ibi allegatis. Et† tenet Bal.
s. 400. Casus asserit, col. 3. in fi. in 5. vol. dicens istud sine du-
io ꝓcedere, qñ ↄ̃ctus verus põt deduci in esse cõsensu, seu re,
x formã stipˀonis, vt ꝓpriè est in ↄ̃ctu pignoris, vt ẽt sentit Fe
y. in d. c. si cautio. adducens alias decis. & Bar. in lect. & cons.
e quib. s̃. & Cep. & Mat. de Affli. vbi s̃. & Soc. d. cõs. 263. col.
. & 3. & Bal. cõs. pal. 311. & cõs. 289. Bř, in 5. vol. Hinc† est, ꝙ
lis ↄ̃ctus emptio. seu datio. in solutũ fictus, & simulatus dr̃
mmõ coloratus, seu depictus, ex quo extrinsecus apparet ali-
uid, intrinsecus aũt nõ hẽt substãtiam, fm Bal. in d. l. ab Ana
asio. in 4. not. & p Bar. in l. nemo põt, de lega. 1. in 5. q. volen-
m talẽ ↄ̃ctũ deficientẽ in substãtia esse ipso iure nullum: vt l.
mptor. ff. de aqu. plu. arc. & in l. imaginaria. ff. de ↄ̃hen. empt.
ulta cumulant Moder. & alij repet. in d. l. nemo põt, in 5. q.
ar. & ponit Soc. cõs. 65. Circa primũ, col. 9. & cõs. seq. versi. 2.
rincipalř, in 1. vol. Et† ꝙ careat substantia & spũ, est text. in
. C. de ↄ̃hen. empt. Hinc ẽt dicimus, ꝙ talis ↄ̃ctus simulatus
corpus sine spũ, nec põt dici ↄ̃ctus. Et† instřm sup eo fcm̃
on dr̃ instřm, fm Bal. & alios in l. 1. C. plus vale. & in l. ei q.
. de distrac. pign. & p Bart. in l. 1. §. & parui. col. 2. ff. quod vi
ũt elam. Hinc† est, ꝙ ex tali ↄ̃ctu simulato, si fuit secuta tra-
tio, non valet, nec ex ea transfert dñium fm Bar. p illũ text.
l. nuda. & in l. post ↄ̃ctũ, col. 2. ff. de dona. & in d. l. emptor.
p Bar. in l. iusiurandũ. §. ꝓcurator. ff. de iu. iur. & ponit Bal.
s. 322. Vtrũ, vol. 1. & p Alex. cõs. 47. vol. 3. & p Ang. Roma.
lex. & Mod. & in d. l. si donatione. C. de colla. & p Soc. d. cõs.
. & plenius cõs. 264. in 2. vol. col. 3. & 4. in c. fi. de feud. da.
vi. leg. com.† volentem ex tali ↄ̃ctu non transferri dñium,
q; possessionẽ ẽt ciuilem puta p præcariũ, vel constitutũ, qđ
sequit̃ Saly. ĩ d. l. emptione. C. plus vale. & est dec. cõs. Neap.
. col. pen. & p Bal. in l. ex testõ. de fideic. cũ alijs adductis p
ex. & Mod. in l. 1. §. si vir. & in l. quod meo. ff. de acq. pos. &
Bal. in l. 3. C. plus vale. & p Barb. cons. 29. col. 7. vol. 1. & per
ec. cõs. 239. col. 3. & 4. Vbi† em̃ principalis ↄ̃ctus nõ tenet,
inde sequentia ruunt, & ↄ̃ñr traditio inde secuta, constitu-
m, & precarium nullius sunt effectus, ut dicit Fran. de Cur.
. 8. in fi. & cõs. 70. col. 5. in fi. & cõs. pall. Soc. 65. col. 9. vol.
& cõs. 61. nu. 10. vol. 4. Vbi† expresse vult ꝓbata simulatio
ↄ̃ctus cõstitutũ & ꝓcariũ, & tradõnẽ inde secutã nihil ope-
i. Resoluto. n. ↄ̃ctu oĩa ista resoluunt̃, vt ꝓbat̃ iurib. ibidem
legatis, & in deci. cõs. Neap. 139. Hinc† Bart. in d. l. nemo
t. in d. 5. q. dicebat, ꝙ exceptioni simulationis non põt renũ
ri, quod sequit̃ Alex. ibi & alij scrib. Mod. & D. Ant. in d. c.
cõtingat, & ibi Imo. car. 27. & Pet. de Anch. Cardi. & Imo.
d. c. ad nr̃am, & Rom. in l. si quis cum aliter. ff. de uer. obl. &
u. de Ca. in d. l. si falsum. C. si quis alte. vel sibi, & Soc. d. cõs.
4. vol. 2. col. 6. ver. ex quib. ↄcludit̃. Nec† mirum: qm̃ ↄ̃ctus
incipalis est simulatus, ita & renũciatio exceptionis simula-
nis censet̃ esse simulata, & p ↄ̃ñs nulla, ut dñt Bar. & alij in
l. nemo p̃t. q. 5. Ex† quo ẽt infert̃, ꝙ clæ appositæ in instřo,
ↄ̃ctu simulato ẽt censent̃ esse simulatè appositæ, vñ annul-
o principali ↄ̃ctu, ẽt clæ ꝓdictæ censent̃ annullatę, vt dicit
in ver. Fauiana. in l. pr̃onus. §. pr̃onum. ff. si quid in frau. pa-
. & Bal. in l. si diuersa. C. de transf. & Alex. cons. 22. uiso, vol.
multa cumulat Ias. in l. certi ↄdictio. §. si nũmos. ff. si cer.
at. & in terminis nr̃is tenet Pau. de Cast. in d. l. si falsum, &
. & alij in d. l. nemo põt, col. 2. q. 5. & ponit Abb. in c. signi-
antib. in fi. de offi. deleg. & Fel. ad id multa cumulans ibi, &
n d. c. si cautio. col. 25. in fi. & Franc. de Cur. cõs. 8. circa fi.
con 2. 43. col. 9. & Barb. cõs. 21. & col. 9. & consi. 42. col. 10.
. 1. & Soc. d. cõsi. 55. col. 9. & consi. 66. uersi. 2. principalř,
l. 1. & d. cons. 264. col. 8. vol. 1. Et† confirmari pñt ista: qm̃
s clæ appositæ in executione, seu accessoriè non ampliant
põnem principalem, quinimo ab illa regulant̃, ut dicit Frã.
Cur. cõs. 305. col. fi. & Deci. consi. 20. nu. 10. & cõs. 142. n.
 cons. 305. nu. 8. Et† Soc. cons. 66. num. 13. in 3. vol. vbi
gantes iura, & alias decis. cõcludit, tales clas, ẽt iuratas ac-
oriè appositas, & in executione regulari fm ↄ̃ctum princi-
em.† Prout ẽt dicimus de illa clã. Obseruare oĩa, & nõ ↄ̃-

uenire, q̃ non alterat dispõnem principalem, sed regulat̃ fm
illam, vt dicit Deci. in d. cõs. 2. in fin. & Corn. cons. 66. uol. 1.
39 Quinimo† tales clæ appositæ in ↄ̃ctu simulato, qñ apponunt̃
vltra solitum, inducunt, & arguunt suspicionem simulationis,
& fœnoris, vt dicit Bal. in cõs. 311. col. 1. in fi. vol. 5. vbi ẽt cõsi-
derat, qñ talia pacta tendunt in fauorem ementis, & p eundẽ
cons. 133. & cõs. 478. vol. 1. & ponit Cor. ad id plura adducẽs
cons. 41. in lr̃a A. vol. 3. & Fran. de Cur. cõs. 17. col. 3. & cons.
54. circa med. & consi. 73. col. 35. & Soc. cons. 262. uers. 2. in-
40 uestigandum, vol. 2. & cons. 9. nu. 6. uol. 3. Ex† quib. infert̃ re
solutio ad ea, quæ superius dicta sunt, ꝓ opin. ↄ̃ria de illis clau
sulis. Obseruare promisit omnia, & singula, & non ↄ̃uenire, &
de illa clã, ex certa scientia renũnciauit exceptioni doli &c. &
de simi. Nam oẽs censent̃ esse simulatè appositæ, & annullato
ↄ̃ctu principali ẽt ipsæ redduntur nullæ, vt ẽt dicit Fely. in d.
c. si cautio. col. 14. & seq. & D. Ant. in d. c. cum contingat, col.
pen. & ẽt Corn. cons. 11. & cons. 124. & consi. 214. vol. 3. & ẽt
Dec. cõs. 180. col. pen. & cõs. 181. in prin. & ẽt ponit Cor. cõs.
236. & cons. 357. vol. 4. Quibus in locis allegando iura, & rõ
nes & auctoritates concludunt, tales clas, & similes regulari
fm ↄ̃ctum principalem, & eo annullato, seu declarato simula-
41 to, ẽt illas reddi nullas tanquam simulatè appositas. Hinc† po
stremò dicimus, talem ↄ̃ctum simulatũ non ualidari, ẽt si sup
eo esset appositum iuřm: nam ex quo deficit in ↄsensu, & sub-
stantia dr̃ carere spũ, vt est tex. in l. 3. C. de ↄ̃hen. emp. & iuřm
ẽt ita ꝑstitum caret consensu, & substantia, & ↄ̃ñr & spũ, & iõ
nihil operat̃, ita Bald. in l. 1. col. 2. uer. modò solet dubitari. C.
de oper. lib. ita Bar. & Bal. in d. l. nemo põt, in 5. q. & ibi scrib.
* oẽs maxi. Mod. sequunt̃, p gl. * cõiter approbatam, per omnes
scrib. ibi in l. 3. C. plus vale. quod ẽt expresse tenet Pau. in eo.
tit. in d. l. si falsum, col. 3. & Imo. in l. Seius et Augerius, et dif-
fusius Alex. ibi, col. 4. post Bar. ff. ad leg. Falci. idem firmant, et
Imol. et Alex. in d. l. nemo põt, col. 5. et repet. col. 19. vers. quæ
rit, dñt ex hac rõne non obstare. c. cum contingat, et alia iura
concor. s̃. in ↄ̃rium adducta volentia, actum inualidum firma-
ri iuřo: qm̃ istud cessat in ↄ̃ctu simulato pp defectum consen-
42 sus, et voluntatis ↄ̃hentis. Quo† casu iuřm regulat̃ fm natu-
ram ↄ̃ctus, vt probat̃ in l. fin. C. de non nu. pe. et per Bar. in l. si
43 quis pro eo. in vlt. memb. ff. de fideiussor. Et† ꝙ ↄ̃ctus simula-
tus non firmet̃ iuřo, tenet ultra prædicta Corn. cons. 135. vol.
1. et Socin. cons. 65. col. 2. uers. superest, vol. 1. et d. cons. 264.
col. 7. vol. 2. et consi. 82. num. 2. et 3. cons. 83. nume. 3. uol. 3.
44 et cons. 27. num. 16. vol. 4. et num. 30. Vbi† vult, simulatio-
nem posse allegari non obstante iuřo, ẽt si statuto caueretur, ꝙ
ↄ̃ instřm non possit excipi, quod ẽt uoluit Fely. in c. cum Ioã-
nes Hæremita. col. 15. de fide instru. et diffusius in c. præterea,
45 col. 6. de spons. et Alex. cons. 38. et cons. 112. uol. 2. Tenet† ẽt
Abb. in 8. memb. et Imo. in d. c. cum contingat, volentes non
esse necessariam absolutionem a iuřo, qñ simpliciter tm̃ fuit
appositum super ipso ↄ̃ctu simulato, cum careat spũ, et cõsen-
su. Taliter, ꝙ quis simpliciter iurans, allegando simulationem
46 non dr̃ esse periurus. Quod† etiam suadet̃: qm̃ iuřm inter-
pretatur fm naturam ↄ̃ctus, super quo apponitur, et plura ad
id adducit Corn. cons. 96. in litera M. vol. 1. et cons. 241. in li-
tera H. vol. 2. et per Socin. in cons. præallegatis, et ẽt per Fely.
47 ubi s̃. Prout† ẽt qm̃ iuřm habet in se tacitam ↄdõnem, si cõ-
48 uentio uera seruet̃, vt dicit Corn. cons. 101. vol. 1. Et† habet
tacitas ↄdões, quas habet ↄ̃ctus principalis, ut idem Corn. di
49 cit in cons. 102. in 1. uolu. in litera D. et E. Et† ẽt quia iuřm
non ampliat dispõnem principalem, nec illam extendit, ut idẽ
Cor. dicit cons. 11. col. 6. uol. 3. et Fran. de Cur. cons. 77. colu.
50 6. et Dec. cons. 240. Prout† etiam: quia iuřum debet habe-
re tres comites, et non debet esse uinculum iniquitatis, qui
comites, max. ueritas in casu præsenti deficiunt, et ideo nõ de
bet esse in consideratione, ut notatur in c. quanto, de iu. iur. et
in c. inter cetera, et in c. animaduertendum. 22. q. 2. et per Frã.
de Cur. in d. cons. 43. col. 3. circa fi. et per Dec. cons. 180. nu. 5.
et per Soc. d. cons. 65. uol. 1. et cons. 20. nu. 13. uolu. 3. Immo
fortius Bal. cons. 275. Initium, uol. 5. dicit, iuramentum appo-
situm ad instantiam illius, qui est solitus fœnerari magis argue
51 re ↄ̃ctum simulatum, et fictitium. Hinc† ultimò dicimus, ꝙ
licet quis rř non possit uenire ↄ̃ factum ꝓprium, ex quo alle-
gãdo simulationem, quã ipse fecit, vř turpitudinẽ suam allega
re, vt dicit Bar. quẽ alij ibi sequunt̃, in l. p diuersas, ver. præsu-

mit.C.mãda.& in l.ſicut.§.ſupuacuum.ff.quib.mo.pig.vel hy
po.ſol.& Alex.d.ↄſ.38.Viſo themate,col.1.vol.2.& Cor.cõſ.
52 203.Viſo.vol.3.Tñ† qñ ↄ̃ctus hr̃,& eſt fictitius & ſimulatus,
poterit illemet,qui fecit venire ↄ̃ factũ proprium, & allegare
turpitudinem ſuã,& ſimulationẽ,& a fortiori hoc poterit fie-
ri p eius hr̃des,nec ꝓpterea turpitudinẽ incurrũt,eſto ꝙ iurm̃
ſit appoſitũ,vt ſunt deciſiones apertę ſuperius adductæ, & eſt
deciſ.Bar.in l.filios.C.de reuo.his quæ in frau.cre.& ẽt ponit
Pau.de Caſ.d.ↄſ.82.& Bar.in ↄſ.ſuo Martinus. & Cor.d.cõſi.
135.vol.1.& Soc.d.ↄſ.63.vol.1.& diffuſius in d.ↄſ.264. vol.
53 2.Nec† dicat,iſtud & ſuperius adducta in p̃cedenti illatione
ꝓcedere,qñ non fuit appoſitum iurm̃,uel melius,qñ fuit ap-
poſitũ ſimplr̃,ſecus aũt ſi fuiſſet appoſitũ cum illa clã.Iurauit
oĩa & ſingula eſſe vera, vt vr̃ fuiſſe appoſitum in caſu pñti, per
ea q̃ dicta ſunt ſuperius ꝓ ꝓ̃ria opi. Nã hæc obiectio inferius
ex plurib.euacuabit,ex quib.apparebit,nihil penitus obſtare.
54 ¶†Stantib.mõ prædictis cõſidero,ꝙ iſte ↄ̃ctus fictitius datio-
nis in ſolutum,ſeu emptionis celebratus inter d.Bart.& d.ſer
Io.trahit originẽ & principium a radice infecta,& fęneratitia.
Nã,ut ipſę partes aſſerũt in d.inſtr̃o,ipſe ſer Io. per prius uen-
diderat d.D.Bar.certã quãtitatẽ lanæ,lõgè maiori precio, quã
ſi uendidiſſet in pecunia numerata,& ut maius p̃ciũ hẽret, de
dit d.D.Bar.dilationẽ certi tpis ad ſoluẽdũ d.preciũ, & ſilr̃ in
alia manu uẽdidit d.D.Bar.blada longè maiori p̃cio quã ſi pe
cunia tunc ſtatim & in pñti fuiſſet numerata,ex quib. duabus
vẽditionib.ipſe D. Bar.remanſit debitor d.ſer Io.in duc.400.
in quib.duab.uenditionib.ipſe D. Bar. remanſit & fuit valde
læſus:qm̃ ſi tũc tpis dicta blada,& lanæ fuiſſent uenditæ in pe
cunia numerata,uerũ preciũ nõ aſcendiſſet ad dictã ſummam
duc.400.ſed longè minus & pp dilationẽ tpis datã ad ſoluen
55 dũ,p̃ciũ fuit auctũ. Quo fit,ut tales ↄ̃ctus nõ cenſeant̃ de iure
liciti,nec pmiſſi,ſed illiciti, & reprobati, vt dñt Cano.per illa
iura in c.conſuluit,& in c.in ciuitate,ex̃ de uſur.cũ alijs cumu
latis p Barba.ↄſ.67.col.5.uol.4.& p Dec.& cõſ.111. Et pro te
nui,col.1.& 2.& cũ non poſſet ipſe D.Bar.ſatisfacere,& ſolue
re d.Io.cũ pecuniã numeratã non hẽret,& ipſe Ioã.inſtaret,&
uellet reddi cautus ꝓ cõſecutione d.crediti,non in totũ liciti,
ꝓ ipſius ſecuritate,& ut aliquid lucraret̃ inter eos cõuentum
fuit, ꝙ ꝓ d.credito ad ſecuritatem ipſius ſer Ioã.daret ipſe D.
Bar.in pignus & hypothecã bubulcas.xl.ſuarũ terrarũ,& ꝙ ha
beret tp̃s ad ſoluendũ d.creditũ annorum triũ,quod poſtmo-
dũ fuit ꝓrogatũ ad aliud trienniũ,& ꝙ interim anno ſingulo
ꝓ d.credito deberet ſoluere duc.26. uerũ quia ueritas iſtius
ↄuẽtionis nõ poterat honeſtè ita euidẽter redigi in ſcripturã
ſimulatè,& fictitiè egerũt ↄ̃ctũ dationis in ſolutũ,& emptiõis
dictarũ bubulcarũ xl.vt apparet in dicto fictitio inſtr̃o,quo cõ
ſcripto, eodẽ inſtanti ipſe ſer Ioan. fecit pactũ de reuendendo
ſeu affrancando,locãdo inſup dictas bubulcas xl. eidẽ D.Bart.
ꝓ duc.26. quolibet anno, in quo ↄ̃ctu ſimulato, ẽt d.D.Bar.
fuit ualde læſus,nedum cõſiderata fictione,& ſimulatione,ſed
ẽt cõſiderato iuſto precio,cũ lõgè uiliori dicta fictitia datio in
56 ſolutũ,& emptio fuerit facta. Quib.† attentis apparet princi
piũ,& originẽ iſtorũ ↄ̃ctuũ fuiſſe illicitã,ſimulatã,fictitiã, & à
iure reprobatã,cũ a primordio tituli poſterior euentus forme
57 tur:ut in l.1.C.de impo.lucra.deſcr.li.10.Et† non titulus ↄ̃-
ctus,ſed origo debet inſpici.l.qui id quod. ff.de dona. & l.tu-
tor.ff.de fideiuſ.& in term.nr̃is,ꝙ origo & radix infecta ſit cõ
ſiderãda,ẽ pulchrũ cõſ.Bal.125.Tres fuerũt ↄ̃cꝰ,vol.1.& idẽ
58 uoluit Bal.conſ.263.uol. 5. Prima† eñ cã,& intẽtio ĩ iſtis at-
di debet.l.ſed an vltro.§.fi.ff.de neg.geſt.& ponit Bal. ↄſ.154.
59 Inſtr̃m,uol.2.& cõſ.311. In qõne,uol. 5. Quib.† in locis, ad
cõſiderandũ ↄ̃ctũ fictitiũ,& uſurariũ ↄcludit,inſpici dẽre ori-
ginẽ & principiũ & primã intẽtionẽ,& datis illis ſimulatis, &
fęneraticijs,oẽs alij ↄ̃ctus & cõuẽtiones inde ſecutæ,ẽt ſimula
tæ,fictitiæ,& uſurariæ iudicant̃, & illicitæ: cum radix & origo
fuerit infecta,quod ẽt cõſiderat Cor.cõſ.4. & cõſ.241. vol.1.
idẽ facit Dec.cõſi.177.col.fi. & Bal.in l.ab emptione. C.plus
uale.Ad caſum mõ pñtem ↄſiderando originẽ,& radicẽ a qua
ſumpſit initiũ dictũ creditũ 400.duca.cõſiderãdo inſuper ori
ginẽ & radicẽ,& primã intentionẽ ↄ̃ctus ſimulati, dationis in
ſolutũ,ſeu vẽditionis dictarũ xl.bubulcarũ,certũ eſt, fuiſſe ui-
tioſam,fictitiã,ſimulatã fęneratitiã, & de iure reprobatã, quo
60 fit,ut penitus nulla declarari debeat.Cũ† uſuræ hodie vtroq;
iure ſint ꝓhibitæ,ut toto tit.de uſur.in antiq.li. 6.in cle.& pie

nius in decre.& quicquid accedit ſorti uſura
p ſcrib.oẽs in l.cũctos populos.C.de ſum.tri.
repetẽ.in l.nemo põt.de leg.1.& p Bal.ↄſ.11
cõſ.2.uerſ.circa tertiã qõnẽ,in 1.uol. Et ꝙ di
nis in ſolutũ,ſeu uẽditionis fuerit ſimulatus,
tra ꝙ habuerit radicẽ,& originẽ crediti,ſeu p
61 aptiſſimè.¶†Nã licet doc.fuerint in varijs, &
quorũ aliqui uoluere,ꝙ ad pſumendũ ↄ̃ctũ
ratitiũ debeãt tria ↄcurrere,modicitas.ſ.preci
dendo,& ꝙ emptor ſit ſolitus tales ↄ̃ctus facere
de Aret.Cy.& Sal.in l.emptione.C.plus uale.
Alex.cõſ.109.uiſo ꝓceſſu,col.fi.& cõſ.120.in
col.fi.uol.4.& p Soc.cõſ.248.uol.2.cũ alijs ad
Cęp.in trac.ſimulatio.car.antepe.& p Dec.cõſ.
2.uer.Solũ ſupeſt,& cõſ.308.col.2. & diffuſius
cõſ.4.& cõſ.224.& cõſ.251.& cõſ.346.vol.1.
p Soc. cõſ.155.col.pe.& fi.vol.2.& p Egi.Bell
62 ci.716.Tñ† alia opinio,ꝙ duo ſufficiant,ſ.p
* dendo,& modicitas p̃cij,eſt magis * cõis, ut d
ſtus,de uſur.in uer.Itẽ ſitiẽdo.& Albe.de Rola
C.plus val.ubi dicit in facto ita obtinuiſſe,&
c.ad nr̃am,col.4.poſt d.Ant.& in cõſ.55.In ca
99. In qõ.col.3.in 5.dub.ubi ꝓpriè loquit̃ in d
tũ,& ſic in caſu nr̃o, ꝓut ẽt dicit Ang.cõſ.24
Barb.cõſ.51.col.2.& 3.uol.3.& loquunt̃ in d
& d.Ab.cõſ.76. In pñti,vol.1.col.1.& 2.dicit
ri,& idem atteſtat̃ Alex.conſ.66. Circa pñtis,
alij adducti p Bar.Cęp.in d.trac. char. antepe
in d.conſ.167.col.1.& 2.uer.Sed dato,ubi dic
* gis cõem * opi.& idem uult Bal.conſ.464. Vi
ubi dicit,ꝙ tria p̃dicta in p̃ced.opinio. ꝓcul d
Prout ẽt in datione in ſolutũ expreſſè tenerid
63 160.& cõſi.308.col.2. Tñ† dicit Bal.ꝙ duo ſ
ſ.pactum de reuendendo,& cõſuetudo pſonæ
& idem Bal.vult conſ.133. Quædã,uol.1.&
Iacob.uol.2.dicens illa tria ꝓculdubio ſufficer
duo ẽt ſufficiunt,ſ.pactũ de reuendẽdo: & qu
ri,& a fortiori,qñ ẽt cũ iſtis concurrit præcium
& idem ſequit̃ Cor.conſ.135.col.3.uol.1.&
4.eo.uol.dicit,ꝙ qñq; tria requiruntur, qñq;
ẽt ſi precium non eſſet ita modicum & tenue,
tum remittitur arbitrio iudicis, & potiſſimè
nerari,& cõſ.346.col.1.& 2.eo.uol. dicit, ꝙ
ciunt,col.5.& 6.& fi. dicit ꝓculdubio ſufficere
ꝙ preciũ non ſit iuſtum,licet non ſit ita modic
quod duo ẽt ſufficiant, hr̃ in deciſ. conſil. N
339. Et qm̃ in caſu pñti omnia dicta tria inte
dit dubitatio,quin talis ↄ̃ctus dationis in ſolu
nis fuerit ſimulatus, & fictitius,& uſurarius,
64 ↄ̃ctus pignoris,et hypothecę. Et† ꝙ dicta tria
uenerint,patet conſiderando perſonam ipſius
ante tunc tpis et poſt ſolitus fuit fęnerari,et
citos facere,iux.no.per doct.in d.c.illo uos.et
iunctis his quæ hñr in l.plenum.§.equitij.ff.de
in regu.ſemel malus,de reg.iur.lib.6.cum alijs
Alex.in l.uel uniuerſorum.ff.de pign.actio.et
ſi.464.uol.2.et d.conſi.205. uol.2. et cõſi.
Apparet,uol.2.& per eundem cõſi.311.Quib
& conſ.162.Caſus,ſuper quo,col.2.uolu.2.&
65 euidentiam,uol.5. In† quibus locis ponit
quem eſſe uſurarium,& ſolitum facere ↄ̃ctus
nia uerificata apparent in perſona d. ſer Io.
d.conſi.4.uolu.1.& etiam in alijs conſi. & loc
adductis. Quæ à fortiori in caſu præſenti pro
ſer Io.inquiſitus fuit de fęnore,& de ↄ̃ctib. illi
culpabilis,& conſcius criminis tranſegit cum
do pęnam corporalem pecunia, quam ſolui
ctum crimen, & ſe eſſe delinquentem, iuxta
l.tranſigere.C.de tranſac.cum concor.ibidem
adductis,ex quib.apertiſſimè conſtat, ipſum
tum ſimiles ↄ̃ctus facere. Quòd interuenerit
de retrouendendo, & de ſe affrancando
inſtrumentum primæ locationis, & ſecunde
pactum geminatũ apparet interueniſſe,&

ditur p instrum primæ locationis,qđ incontinenti factum apparet, & celebratū post instrum dationis in solutū eadē hora corā eodē notario,& corā eisdē testib.Ita† q vr inesse dicto ɔ̄ctui dationis in solutum,pp vicinitatē & cōtextualitatē actuū, vt hr in l.lecta.uers.dicebā.ff.si cer.pet.& in l.si uentri.§.in bonis.ff.de priuil.credito. & in c.officij.in versi.Incontinenti,de elec.& p Bal.in d.l.p diuersas, in fi.C.mand.vbi vult, q pmissio de retrouendendo incontinenti facta facit p̄sumi,ita fuisse ɔuentum p prius.Et incontinenti dr,qn̄ eadē die, loco,& corā eisdē testib.dictum pactū fuit appositū,& multa ad id adducit Cor.cōs.11.col.antep.uol.3.& Soc.cōs.90.nu.6.& 7.vol.3.& diffusius ac melius q̄ alij istud ponit Fran.de Cur.cōs.54.Sup duob.col.3.vbi accuratè examinando articulū ɔcludit, talē vicinitatē actuum, & appositionis dicti pacti arguere simulationē,q tale pactū dr inesse,qn̄ eodē loco,die,& hora,& corā eisdem testib.fuit appositum,ut propriè est in casu p̄senti, & p ea q̄ adducit ipse Fran.de Cur.in d.cōs.tolluntur ea,q̄ dicit Cor. cōs.133.& cōs.241.in litera.S.uol.1.ad q̄ ēt cōferunt, q̄ ponit Cepo.in d.trac.in 15.præsumptione.Quæ † tanto magis pcedunt cōsiderata geminatione dicti pacti,q̄ geminatio plurimū operat,ut i l.balista.ff.ad Treb.l.cū alijs cumulatis p Ant.Corse.in trac.de gemina.quem posuit in trac.de ptāte regia.Adest † ēt modicitas precij:qn̄ q̄libet bubulca vr vēdita, & fictè data in solutū, p ducatis decē illius crediti,nō in totū ueri, sed illiciti,& fęneraticij,ut s̄.dictum est,& ex testium depositionib. apparet,quālibet bubulcam valere ducat.13.14.15.& 16.cōsideratis redditibus duc.xx. quo fit, ut læsio manifesta appareat ēt in precio, iux.not.in l.precia rerū.ff.ad l.Falc.& in l.2. C.de rescin.vendi.& p cano.in c.dilecti.ex̄ de empt. & vēd.& per Cor.cōs.4.in 1.vol.& eo.vol.cōs.224.col.1.& col.fin.vbi vult modicitatē precij colligi,& ɔsiderari ex redditibus. & ad rōnem quinque p quolibet cētenario,& p eūdē Cor.ɔsi.346. col.3.& seq.vol.1.vbi diffusè tāgit,qualiter pbetur valor, put idem facit consi.21.col.2.Concludens † precium nō dr̄e cōsiderari ita modicū,sed satis est, q sit iniustū ad causandam p̄sumptionem ɔ̄ctus simulati,& fęneraticij ɔcurrentib.alijs cōiecturis,qđ clarius uoluit Bal.ɔsi.205.vol.2.& cōs.311.col.fi. volu.5.& ponunt cano.in d.c.illo vos,& in d.c.ad nostram,& pona decis.cōsi.Neap.40.in fi.vbi allegando alias decis.concludit,in materia simulationis stari arbitrio iudicis. An precium sit iustum,vel ne,qđ ēt sequitur Bar.in l.Calipodius.ff.de solu. & in l.creditores.C.de pig.& Cep.in d.trac. in 6.præsumptione,& Mat.de Afll. in d.trac.in versi.infra xxx.dies, col.7.in 2. nota.in prin.Ex quibus patet, q dicta tria in p̄nti casu interuenere,& ɔ̄nr, q f̄m * cōem opin. omniū talis ɔ̄ctus dationis in solutum fuit & est fictitius,simulatus,& fęneraticius. Et vltra tria prædicta,& vltra etiam radicem primęuā infectam adhuc adsunt,& concurrunt aliæ cōiecturæ, ex quibus deprehēditur ipsa simulatio.Et † primò: qm̄ ipse ser Ioannes nō curauit capere aliquam informationem de dictis xl.bubulcis fictitiè vēditis,& datis in solutum,qđ non est verosimile in vero emptore,& iō inducit p̄sumptionem simulationis,vt est deci.ɔs. Neapo.40.in fi.Secundò ipse D.Bar.semper remansit in possessione dictarum.xl. bubulcarum,quo fit,vt alia cōiectura simulationis inducatur: cum ipse Io.emptor non acceperit possessionem dictæ rei venditæ,& datæ in solutum,vt dicit Bar.in l.siut.§.superuacuū.ff.quib.mo.pig.vel hypo.solua. & ponit Fely.in d.c.si cautio.col.25.& hr̄ in d.decis.cōs.Neap.40. & 65. & est cōs.Pau.de Cast.6.& ponit Dec.cons.36.nu.6.& Corn. cōs.203.d.puncto,col.3.uers.& voluit Ang.vol.3.& cōs.135. vol.1.in litera E.& sequ.col.3.& cōs.121.in litera x.volu.2.& ponit Soc.ɔs.93.col.3.vol.1.& consi.264.col.2.vol.2.& cōsi. 1.nu.9.& cōs.129.vol.4.& Pau.de Cas.in l.si falsum.C.plus val.& Bal.cōs.70.vol.1.& cōsi.488.& consi.260.& cōsi.311. vol.5.cum alijs concor. alleg.in dictis locis.Tertiò † p dictis xl.bubulcis post dictam fictitiam dationem in solutum, ipse D.Bar.soluit datia, & collectas,& remanserunt posita in cata. & æstimo nomine ipsius, ex quibus alia colligitur simulationis coniectura,ut dicit Corn.allegando Deci. in d.cōs.135.vol.1.col.pen.& habetur in d.decis.cōs.Neap.40.in fi.& ponit Soc.in d.cōs.61.& cons.129.vol.4.Prout † etiam,& alia præsumptio occurit,pp pactum factum,vt quousque d.Bar.se liberaret, & solueret debitum principale partim illicitum, singulo anno deberet soluere duc.xxvj.& ɔ̄nr, q lucraret vltra sortem dictam summam,qđ illicitum est, vt no.cano.in d.c.cōsuluit,cū alijs plenè cumulatis p Mod.in repe.in l.nemo pōt, colu.2.& 3.de leg.1.& facit consi.Bal.464.col.fi.inci. Quędam scriptura,vol.1.vbi dicit, p̄sumptionem fęnoris, & simulationem induci,qn̄ infra tempus datum ad redimendum fictitius emptor gaudet fructib.& illos pcipit, & bn̄ facit,qđ vult Dec. consi.119.nu.2.& p totum,& consi.183.nu.8.vbi vult, pactū esse illicitum,& inducere p̄sumptionem vsurariam, qn̄ medio tpe dato ad redimendum, emptor pcipit certum qđ taxatum & limitatum,qđ tanto magis pcedit in casu p̄nti,vbi tot,& tātæ aliæ concurrunt coniecturæ. Et † comprobari pōt ex his,q̄
74 hn̄r per doct.in d.c.illo vos.& in d.c.ad nostram,vbi pactum de compēsandis fructib.in sortem nocet emptori vsurario, & inducit p̄sumptionem fęnoris.vn̄ a fortiori istud operabit pactū de lucrādis fructib. seu de lucrādo certum quid taxatum.
75 Prout † ēt alia occurrit p̄sumptio,pp pactum adiectum in locatione,in quo ipse ser Io.voluit, q d.Bar.non posset se liberare,nisi solueret duca.xxx.vltra principalem sortem,ut dicit Cepo.in d.tract.in 6.casu, & Mod.in l.2.q.30.C.de pactis inter
76 empto.& vendito.Prout † ēt: qn̄ vt superius dictū est,ex dicto fictitio ɔ̄ctu non fuit translatum, nec dn̄ium,nec possessio in ipsum ser Io. ex quo omnia prout prius erant, transmiserūt penes ipsum D.Bar.& ɔ̄nr non potuit cōcedere rem ppriam. Nam a iure talis locatio, & conductio reprobata est, vt plenè p Bar.& alios in l.si aliquā.cum concor.ff.de acq.poss.& ideo Alex.cōs.54.vol.6.adducendo D.Ant.& Imol.in d.c.illo vos, dicebat,pactū de reuendendo iunctū cū ɔductione rei ppriæ
77 sufficere ad p̄sumptionē ɔ̄ctus vsurarij.Prout † ēt & aliud pactū, q ipse D.Bar.solueret omnes expensas, tā venditionis, q̄ conductionis,& retro emptionis, nec non & datia, & tāquam insolitum, & ɔ̄ naturam ɔ̄ctuum non caret præsumptione simulationis,vt dicit Barba.in d.cons.51.col.3.vol.1.& Alex.in
78 d.consi.54.vol.6.Prout † ēt paupertas,& necessitas,quæ tunc temporis erant in ipso D.Bar. præsumptionem addunt, ut dicit Abb.cons.113.col.vlt.vol.2.& Cep.in d.trac.de præsump. 7.& 14. Ex quibus clarè patet, & multipliciter, dictam dationem in solutum,seu emptionem verè fuisse,& esse simulatam, & fictitiam,ac factam in fraudem vsurarū, & q verè dictæ bubulcæ.xl.terrarum fuerunt datæ in pignus, & pro securitate
79 præcedentis crediti etiam illiciti.Quo † fit, vt omne illud,qđ ipse ser Io.percepit ab ipso D.Bart. ex causa dictæ fictitiæ locationis,& etiam illud, quod percipit postmodum ex fructibus dictarum terrarum,debeant computari in veram sortem principalem, quæ per tales perceptiones ipso iure fuit extenuata, vt habetur in l.2.C.de vsur.& in l.1.& 2.C. de pign.act.& in l.1.C.de distrac.pigno.& ponit gloss.& omnes scriben.in l.3. C.plus vale.& cano.in d.c.illo vos,& in d.c.ad n̄ram.& Bald. cōs.322.vtrum,vol.1.& Soci.cons.15.col.3.vers.& quamuis, & cōs.29.vers. Circa tertium principale, vol.1.cum alijs vul.
¶Ad adducta superius in ɔ̄rium ex superius allegatis patet clara responsio,& multiplex.Nam.1.procedit,qn̄ aliter nō cōstaret de simulatione,sed qn̄ de ea apparet, non est standum,nec
80 ɔ̄ctui simulato, nec instro.Nam † ɔ̄ prædicta recipiuntur probationes,vt superius pbatum est,& dicit Bal.cōsi.39.proponitur,volu.3.& probationibus receptis standum est veritati, &
81 non fictioni.Secunda† obiectio tollitur,qn̄ probata est fictio, & simulatio per coniecturas. Procedit enim in dubio. Non autem qn̄ constat de ipsa simulatione, vt superius dictum est, & hr̄ in toto titu.C.plus vale. et per Corn.consi.135.vol.1.et p Soc.cons.66.et seq.vol.1. et cōsi.264.col.3.vol.2.et cōs.82. et consi.seq.vol.3.cum alijs superius p ista opin.adductis.Ter
82 tia † obiectio cessat: qm̄ in datione in solutum ex coniecturis iudicatur, an sit pignus, vel venditio, vt punctaliter dicit Soci.cons.93.col.3.et 4.vol.1.et superius plenissimè hoc pbatum est,q etiam datio in solutum iudicatur fęneratitia,et simulata ex coniecturis potissimè, qn̄ concurrunt illa tria. pactum de retrouendendo,precium iniustum,et quia solitus fęnerari, quæ nedum in casu præsenti concurrunt, sed vlterius plura alia adsunt, ex quibus simulatio ipsa comprehenditur,
83 vt sigillatim de omnibus dictum est.Nō † obstat quarta obiectio de iuro:qm̄ ɔ̄ctus simulatus non validatur iuramento,vt
84 superius dictū fuit.Et † illa clausula.Iurauit omnia,et singula esse vera etc. non habet obstare. Tum quia nullius est effectus quando petita fuit absolutio a iuramento,vt dicunt Paulus de Castro

Castro, Alex.& reliq. Moder.in d.l.nemo pōt, de leg. 1. in 5.q. Bar.& tenet Sal.in l.emptione.C.plus vale.& Bal.cōsi. 11. Ille qui, vol. 3.& Alex.ↄſ.38.vol.2.& not.in deciſ.conſi.Neap.40.
85 & p cano.in c.1.de iureiur. Vbi† concludunt, talem absolutionem poſſe peti,& obtineri a iudice eccleſiaſtico, ēt parte nō citata, vt ēt dicit Fran.de Cur.conſ.43.col.3.in fi.cum ſim.& ex proceſſatis apparet, talem abſolutionem fuiſſe obtentam a d.
86 D.Bar. Prętereа† eſto, ꝙ non fuiſſet petita, nec obtenta, adhuc nihil hēt obſtare ex plurib.& 1.ex his, quæ dicit Pet.de Anch. in ca.inter dilectos, de donatio. vbi vult, aliquē admitti ad allegandum turpitudinem ſuam, qđ vr̄ eſſe, qn̄ venit ↄ̄ illā cl'am, omnia & ſingula eſſe vera, qn̄ allegando eam oñdit eius aduerſarium carere actione: tunc.n.auditur, argumento c.ex tenore, de ↄceſ.prēb.& licet Imo.ibi,& Abb. videantur tenere ↄ̄rium, per doctr.Bart.in l.iuſiurandum.§. ꝓcurator.ff.de iureiur.ubi Alex.Tn̄ Soci.cōſ.264.vol.2.col.6.reducēdo opiniones ad cōcordiam, oñdit, dictum Pet.de Anch. ꝓcedere in caſu nr̄o, qn̄
87 datio inſolutum fuit imaginaria,& ſimulata. Secundò† ceſſat obiectio: qm̄, vt ſuperius dictum eſt, ex iſto ↄ̄ctu ſimulato non fuit tranſlatum dn̄ium in ipſum ſer Io.ſemper.n.remanſit penes ipſum D.Bar.& iō agēdo, ꝓut egit petēs ſe declarari dn̄m, eum opponatur per ipſum ſer Io.de datione in ſolutū, & venditione, poterit replicari de ipſa ſimulatione, & ↄñr audietur, ita replicando, vt vult Bar.& alij in dic.§.procurator.& tenent Mod.repe.ī d.l.nemo pōt, in 5.q.Bar.col.19.& Soc.d.ↄſ.264. col.4.& 5.verſi.2.qa,& col.6.verſi. Quibus oībus viſis, ponit ēt Deci.cōſ.14.in fi.volens quem poſſe allegare turpitudinem ſuam, quādo coadiuuando eius intentionem, hoc facit. Tertiò
88 † obiectio tollit' ex his, quæ dicit Soci.d.cōſi.66.vol.1. col.7. verſ.2.rñdetur, ꝙ tale periurium vr̄ eſſe remiſſum per ipſum ſer Io.qui cōſenſit, ↄ̄ctum fieri ſimulatum, & oīa apponi in inſtr̄o ad roborationem ſimulationis, q̄ remiſſio a patre pōt fieri.c.1.de iu.iu.lib.6.& c.2.de ſponſ.& fuit originalis intelligē
89 tia Imo.in d.c.cum contingat. Quartò† obiectio ceſſat, ex his quæ dicit Corn.in d.cōſ.135.vol.1.& ↄſi.121.vol.3.vbi vult poſt Bar.in l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſſ. quem poſſe venire ↄ̄ iurum allegando ſimulationem, ex quo non venit directò ↄ̄ illud, ſed per indirectum in odium committentium fraudes, &
90 ↄ̄ctus ſimulatos & imaginarios. Quod† comprobatur ex his q̄ dicit Soc.in d.conſi.66.col.7.verſ.3.reſpondetur, vbi vult, ꝙ qn̄ ambo ſunt participes ſimulationis,& qui allegat ſimulationem tractat de damno, & ille contra quem allegatur, tractat de lucro, recipitur talis allegatio, eſto ꝙ alleget turpitudinem ſuam, vt patet ex no.per Bar.Bald.& alios in d.l.alias.ff.de iu.iur.& idem vult ipſe Soc.in d.cōſ.264.col.6.verſi. Ita etiā in-
91 telligo, vol.2. Poſtremò† obiectio penitus euacuatur, & iſtud ſolùm ſufficeret, qm̄ contraria ꝓcederent, qn̄ quis fuit admiſſus ad probandum turpitudinem,& ſimulationem, ſecus autē eſt, ſi probatio fuiſſet admiſſa,& recepta, & per eam eſſet detecta ſimulatio. Tunc.n.valet,& tenet probatio. Et iurum præſtitum ſub illa cl'a, oīa & ſingula eſſe vera, non obſtabit, ita Alex. in d.l.Seius,& Augerius, col.4.verſi. De materia etiā iſta, alleg. not.in d.l.alias,& quæ hn̄r in c.qm̄ ↄ̄.de proba.in gl.in verſ. ꝓductionis,& in gl.fi.& adducit alias deciſ. Quæ cōprobari pn̄t ex his, quæ dicit Abb.in d.c.cū cōtingat.col.pen. de off.deleg. & Fel.in c.paſtoralis, de exceptio.& plenius Iaſ. in l.pr̄e furio-
92 ſo.ff.de his qui ſunt ſui, vel alien.iur. Et† ꝙ tale iurum iſto caſu nō obſtet, cū d.cl'a, oīa & ſingula &c.tenet Ale. in d.l.nemo pōt, col.5.verſi.limita ſingulariter, & Iaſ.ibi col.10.verſ.bene uerum eſt,& Aret.col.7.verſi.niſi prius, & tenet Bal.& Sal.in l.fi.C.de non nu.pec.& Alex.cōſ.91.viſo puncto, col.8.& cōſ. 124.vol.2.& Soc.conſ.27.viſis, col.6.verſ.ſed poſito.& ↄſ.48. viſo, circa finem.vol.4.& plenius in d.cōſi.264.col.7.in prin.
93 vol.2. Et† prædicta tanto magis procedūt in ipſo Marco Marcello filio & hærede dicti D.Bar. qui abſque aliquo reatu periurij pōt opponere dictam ſimulationem. Nam licet iurm trāſeat in hr̄des, quò ad obſeruantiam; tn̄ quò ad reatum periurij non tranſit, ex quo talis reatus, ſi quis erat, ſolùm concernebat. d.Bar. nō eius hr̄dem, cū ſit perſonale, immo perſonaliſſimū, vt ſupra dictum eſt,& dicit Soc.conſ.115.verſ.pręterea, vol.1.
94 Immo† & fortius ſi ipſe D.Bar. fuiſſet in aliquo reatu periurij moriens, ab eo fuit liberatus, vnde eius hæres abſque eo ꝙ petat aliquam abſolutionē a iur̄o, pōt petere dicta bona pignorata, ex quo iur̄o nō eſt ligatus, & iō ſicut ipſe D.Bar. iurās habi-

ta abſolutione a iur̄o ad cautelam,& ēt ea non hẽ[...] ꝓbatū eſt, poterat petere dictas.xl.bubulcas terr[...]
95 tas. Ita † & a fortiori poterit ipſe Marcus Marc[...] ita ↄſuluit Cor.ↄſ.28.in 1.col.5.uerſ.Tn̄ qa,& [...] 32.col.pen.uo.4.& idem tenet conſ.71.in fi.& [...] col.2.uerſ.qđ qdem, uolu.3.ubi uult, hr̄dem [...]
96 neceſſe petere abſolutionē a iur̄o. Et † in termini[...] mus in materia ſimulationis hr̄s pōt illā allega[...]
97 de Caſt.in l.ſi falſum.C.plus uale. Et † talis hæ[...] ceſſe petere abſolutionem a iur̄o, ita punctaliter [...] l.emptione.C.plus uale.& in iſtis terminis ↄſul[...] conſ.115.circa.1.quæſt.col.5.uerſ.pterea, uol.1.[...] conſ.203.in fi.& ēt Corn.conſ.161.col.4.uol.3.[...] concluditur, reatū periurij non trāſire ad hr̄dem[...] pſonaliſſimum,& ꝙ ipſe hæres nō aſtringitur pe[...] nem a iur̄o,& ꝙ ipſe pōt ea nō petita agere, opp[...] & facere oīa ea q̄ poſſet principalis, cui ſucceſſit [...]
98 tione a principali. Et † comprobantur: qm̄ iur̄m [...] le, ut in l.nam pęna.§.fi.ff.de iu.iur. ubi hęres p[...] ſionem ↄ̄ctus abſque eo, ꝙ petat abſolutionem a[...] net Ange.in §.1.in auth.de iu.iur.a mor.præſt.[...] ad hæc.C.de uſur.& Ant.Corſe. in rub.de iureiu[...]
99 legio. Et † bene facit c.1.de iu.iur.& ibi doc. u[...] iurantis poſſe petere reſciſſionē ↄ̄ctus abſque eo[...] ſolutionem a iur̄o, quia tale uinculum nō tranſit[...] etiam uoluit Bal.in repet.l.2.col.36.uer.q̄ro qđ[...] iur.iu.& in l.generaliter, col.1.C.de reb.cred.&[...] C.de pac.& faciunt, q̄ ipſe Bal.ponit in l.1.circa[...]
100 cred. Ex† quib.patet, ꝙ illud, qđ dicebat Arg[...] ſil.ſuo, incip.ex themate,& actis in ordine.2.[...] ſtro, cōſ.67.uiſis,& pōderatis, non eſt uerum, d[...] ſitionem,& pęnas, l.ſi quis maior.C.de tranſa[...] des, ut ēt punctaliter dicunt repeten.in d.l.ſi q[...] q.circa finem. Et ſic tollūt oīa, q̄ ſuperius in ↄ̄ri[...] de iur̄o,& de illa cl'a, oīa et ſingula, et qđ iur̄m [...] qa non uera in caſu pn̄ti. Tollit' ēt et alia obiecti[...] ſulis, renunciauit etc.et promiſit obſeruare, et [...] et non opponere exceptionem ſimulationis, dol[...] et ſimilibus. Nam talis renunciatio non ualet, et [...] operant', ↄſtito de ſimulatione, ut in pn̄ti conſta[...]
101 de ſingulis ſuperius dictum eſt. Non † obſtat [...] ceptione rei iudica.etc. Nam eſto, ꝙ ipſe ſer Io.[...] obtinuerit ſn̄iam ↄ̄.d.Bar. ut mitteret' in poſſeſ[...] peret corporalem poſſeſſionem dictarum terrar[...] lis aſſerta ſn̄ia non obſtabit pn̄ti iudicio, ut in [...] immo et fortioribus conſuluit punctaliter Soc.[...] col.antep.pen.et fi.uol.2.ubi per rationes, iura,[...] oſtendit talem rem iudicatam in nullo habere [...] ti iudicio. Concluditur itaque, radicem et orig[...] diti fuiſſe illicitam, et fęneratitiam, et demum [...] lutum, ſeu emptionem dictarum quadraginta [...] ſecutam fuiſſe fictitiam, ſimulatam et uſurariam [...] pignus et hypothecam, et ↄñr ꝙ dominium, et [...] remanſit penes ipſum D.Bar. qui non potuit [...] propriam. Quo fit ut dictæ terræ debeant rel[...] co Marcello eius filio computatis fructibus [...] nibus alijs medio tempore perceptis cauſa [...] et occaſione d.contractus fictitij, et illiciti [...] ſortem principalis debiti ueri.

S V M M A R I V M.

1 *Nullus eſt contractus uenditionis, ſi ſit de terris[...] ſpectu quotæ, & loci.*
Et iſta totalis incertitudo uitiat eum, & num.[...]
2 *Et non transfertur ex illo dominium, nec poſſeſ[...]*
3 *Et quæ omnia remanſerunt penes uenditorem.*
4 *Et pars incerta omni reſpectu non poteſt poſſideri.*
5 *Et conſtitutum, et præcarium nihil operantur, &[...]*
7 *Et ſi ſit per nomina numeralia, non poteſt reduci[...] reſpectu quotæ, contra Iaſ.& Dec.& nu.8.&[...]*
10 *Etiam ſi eſſet appoſita clauſula, & pro indiuiſo[...]*
12 *Locatio de re aliena non ualet.*

Et minimè tenet, si facta est de re propria, locata, & conducta.
Et inde solutum, est malè solutum, & tanquam usura potest repeti, uel imputandum uenit in sortem principalem, & num. 15. 25. 61. 62. & 63.
Simulatio potest fieri de contractu ad contractum.
Et de persona ad personam.
Et persona uera debet attendi, & non fictè interposita.
Et debet attendi contractus uerus, & non fictus, & simulatus.
Simulatus non habet substantiam, & est ipso iure nullus.
Ex eo non transfertur dominium, nec possessio, & nu. 22.
Et clausulæ in illo appositæ, etiã fictitiæ, & simulatæ dicuntur.
Et simulatus contractus non ualidatur per iuramentum.
Simulati contractus fiunt occultè, secretò, & uersutè.
Et probari possunt per indirectum, & per coniecturas, quæ sunt probationes liquidissimæ, & nu. 28.
Item probari potest simulatio directò per duos testes de ueritate, & nu. 35. 36. & 37.
Et an sufficiant duæ coniecturæ seu præsumptiones. An uerò requirantur tres, & communis habet duas sufficere, & num. 30. & sequen.
Quæ difficulter probari possunt, probantur per coniecturas, & per ea quæ haberi possunt.
Et lex contentatur istis probationibus.
Et iunguntur probationes imperfectæ.
Materia probationis arbitraria est.
Testes probant simulationem contra instrumentum, & illi præferuntur, & nu. 36.
Vnus testis de ueritate in hac materia semiplenè probat.
Ita ut deferri possit iuramentum in supplementum.
Et cum alijs duobus deponentibus de fama probationem facit.
Et unus de ueritate coniungendus est cum ijs coniecturis.
Ex breuitate temporis, & uicinitate oritur coniectura simulationis, & nu. 43. & 44.
Præcedentia declarantur per sequentia.
Actus sequẽtes declarãt, quæ fuerit in præcedentibus uoluntas.
Pactum de retrouendẽdo inducit præsumptionem simulationis.
Et attendi debet origo, & non titulus.
Pactum de retrouendendo, & de se affrancando præcisè infra certum tempus, magnam inducit simulationis præsumptionem.
Modicitas precij idem operatur.
Precium iustum, seu modicum in hac materia quale sit, et nu. 48.
Et magna læsio in hac materia usque ad quam partem consideretur respectu precij.
Et quid si læsio uertitur circa alia.
Pacta, et clausulæ, ac cõuentiones insolitæ simulationẽ inducũt.
Et quæ sint, aliquæ colliguntur ibi, & nu. 57.
Magna insurgit simulationis præsumptio, si uenditor semper remansit in possessione.
Et si semper pro re uendita sustinuit & soluit onera, & collectas, & quando remansit in suo æstimo.
Et quando ultra ueram sortem redimendo debebat soluere plus.
Et si est factum pactum, quòd teneretur omnes expensas soluere.
Trãsactio subsecuta, an ualidet cõtractũ simulatum, et alijs seq.
Et quid si facta est per aliam personam.
Ratihabitio non refertur ad actum nullum.
Et per transactionem non uidetur simulationi renunciatum.
Exceptioni simulationis non potest expresè renunciari.
Solutio sequens non ualidat actum simulatum.
Et solutum potest repeti, uel imputabitur in sortem, & nu. 15. 25. 62. & 63.
Etiam si soluens iurasset non repetere.
Et fieri potest repetitio, etiam ab hærede usurarij eo mortuo.
Et illa clausula. Omnia & singula esse uera, an sit impedimento.
Et quin possit simulatio opponi, quando fuit uallata iuramento. & nu. 65. & 66.
Et an quãdo possit quis allegare turpitudinem suã, & n. 64. 66.
Hæres non potest dici periurus, nec turpitudinem suam allegat, si uenit contra factum defuncti iuratum, & cum clausula omnia & singula, uallatum.

CONSILIVM LV.

Contractus Venditionis, † de xx. tornaturis terræ, factæ ꝑ olim ser Vin. magistro Io. Baptistæ, de Fantutijs ꝓ indiuiso vnius terræ maiorũ tornaturarũ fuit, & est nullus rõne incertitudinis ex quo apparet vendita res oĩno incerta, & respectu loci, & respectu quotæ. Et possessio ipsa nunquã fuit diuisa, nec dicta venditio fuit facta per nomina quotitatiua, sed tm̃ ꝑ noĩa numeralia, nec fuerit designatus locus certus dictarũ. xx. tornaturarũ. Cõsequenter necesse est in tali venditione dare oĩmodã incertitudinẽ, ſm Bar. Alex. Are. & alios Mod. in l. 3. §. incertã. ff. de acq. pos. & Bar. &
* alios in l. locus, eo. ti. & est cõis * doctr. oĩum, vt fatet̃ Ias. in d. §. incertã, col. 2. & tradit̃ in l. si qs fundũ. ff. de acq. pos. & in l. si
2 fur. §. fi. ff. de vsucap. & in l. empto. ff. ꝓ empto. Quibus † in locis ꝯcludit̃, ꝙ q̃n est incertitudo respectu loci & quotę, nõ transfert̃ dñiũ, nec possessio, cũ nõ interuenerit traditio. l. traditionibus. C. de pac. & portio ĩcerta rõne loci, & quotæ tradi nõ põt, vt post Aret. declarat Soci. in d. §. incertã, circa princ. & Ias. ibi
3 col. 2. in fi. vers. 2. limita. Cõsequenter † ser Vincẽ. venditor remãsit dñs, d. l. traditionib. & l. quoties. C. de rei vẽdi. & ꝑ Cor.
4 cõs. 5. col. 5. vol. 2. Minus † ẽt fuit trãslata possessio, qa pars incerta rõne loci, & quotæ non põt possideri d. §. incertã, ubi oẽs
5 hoc firmãt, & in d l. locus, cũ alijs supra alleg. Et † ꝓcedũt ista, ẽt si in venditione fuisset appositũ ꝯstitutũ, seu ꝑcariũ, ſm Bar.
* in d. §. incertã. rõne de qua supra, & cõiter * sequunt̃ doc. ibi ẽt respectu possessionis, vt firmant Pau. de Cas. & Ale. col. 2. vers. ꝑ hoc dicit, & Aret. col. 2. & 3. vers. dicit ẽt hic, & in d. l. locus, col. 1. vers. & isto mõ, & Cuma. in d. l. 3. in prin. in fi. & Perusi. in d. §. incertã, & in d. l. locus, & in d. l. si qs fundũ. & Ias. in d. §. incertã, col. 2. ver. 5. ꝑ istum tex. asserit hanc esse cõem, & oẽs indifferenter illam tenere. A qua cõi minimè est recedendũ in iudicando, iux. plenissimè tradita ꝑ Mod. post Io. And. & Abb.
6 in c. 1. de cõst. cũ vulg. Et † suadet̃. Nam cl'a cõstituti nihil operatur, q̃n apponit̃ sup ꝯ̃ctu incerto, ſm Bar. & alios, vbi s̃. & in l. q̃ de tota. §. incertæ. ver. & iõ. ff. de rei vẽd. sequit̃ Dec. ꝯs. 226.
7 Magister Ioãnes. col. 2. vers. ad hoc, & col. 3. ¶ † Nec istis obstãt, quę post Are. ibi dicit Ias. in d. §. incertam, quem vr̃ sequi Dec. cons. 179. viso eleganti, in fine, volentes, ꝙ q̃n venditio fit per nomina numeralia, dr̃ certa, saltem respectu quotę: qm̃ illi numeri possunt reduci ad quotã, exemplificantes, vt ꝑ eos, quod exemplum minimè põt adaptari ad casum præsentem. Nam
8 † hm̃oi opinio est ꝯ̃ cõem, & iõ minimè sequend, vt deduxi-
9 mus. Prout † ẽt nõ est vera, quinimo impossibilis: nã q̃n vẽditio fit ad quotam, ille qui emit quotam ꝓ indiuiso, habet quotam illam in fundo vendito in quacunq; gleba & cespite illius terræ venditæ, vt hr̃ in l. Mæuius. §. duobus, de lega. 2. & nota. in d. §. incertam, & in d. l. locus, in fi. Et talis vẽditio põt reduci ad incertitudinem in quacunq; minima parte, nã in illa verum est dicere, emptorem hr̃e partem suam quotitatiuam, puta tertiam, seu quartam. Quod secus est, q̃n qs emit ad numerum puta tornaturas viginti talis fundi: qm̃ si accipiat glebã, seu cespitem illius fundi, non poterit dicere in illo cespite, hr̃e tornaturas viginti, cum sit ita paruus, vt vix vnam ꝯtineat. Cõsequenter aperta oñditur differentia, vtrum venditio fiat ꝑ nomina numeralia, an verò per nomina quotitatiua. Ad quod ẽt, quia si numeralia verba essent reducenda ad quotam, quò ad translationem dominij, & possessionis, sequeretur absurdum & inconueniens: quia venditor solùm vendidit tornaturas xx. illius terræ maiorum tornaturarum, puta centum, si illa verba numeralia, tornaturas. xx. reducerentur ad quotam habito respectu ad tornaturas centum, & partes veniunt ad diuisionem & ille fundus, qui asserebatur esse tornaturarum centum, reperiatur plus, vel minus, emptor diceret̃ emisse plus seu minus, q̃ essent tornaturæ. xx. venditæ, vt patet ad sensum, & sequeret̃ ꝙ illa nomina numeralia reducta ad quotã, inducerent, ut ꝯ̃hẽtes dicerentur fecisse ꝯ̃ctum vltra, & pręter illud, quod erat eorum intentionis, & mentis. Nã voluerunt solùm emere, & vẽdere tornaturas xx. tantùm, & facta diuisione reducẽdo nomina numeralia ad quotam, reperiretur plus seu minus vendidisse, & emisse, ꝙ non erat eorum voluntatis, q̃ potissimè debet attendi, & absurda, & inconuenientia euitanda sunt, ſm cõmu
* nes, & vulgatas * conclusio. Circa hãc autem disceptationem
10 videnda sunt, quę aliàs super hoc dixi diffusius cõsulẽdo. † Vñ
* vera erat cõis * conclu. licet talis venditio appareat facta per nomina numeralia & pro indiuiso. Nam talis cl'a isto casu nõ inducit aliquam certitudinem, vt diximus, sed bene eam induceret, q̃n facta fuisset per nomina quotitatiua, vt firmant doct. in d. §.

in d.§.incertam maximè Alex.& Iaſ.& eſt de mente Bar.per il lũ tex.in d.l.locus,& ſequunt ibi Pau. de Caſ.Alex.& Mod.Et
11 † q̃a talis ɔ̃ctus venditionis pp omnimodã incertitudinẽ fuit & eſt nullus,& p illũ non fuit tranſlatũ aliq̃d dñium, ſeu poſſeſſio in ipſum do.Io.Baptiſtã, ex quo oĩa iſta remanſerunt pe-
12 nes dictum ſer Vincen.venditorem.Infertur,† ſubſequentem ɔ̃ctum locationis,& ɔductionis dictarũ tornaturarũ.xx.fuiſſe, & eſſe nullum, tãquam factum de re aliena reſpectu.d.Ioã.Ba
13 ptiſtæ.l.ſi tibi.ff.loca.cum ſi. Item † & reſpectu ſer Vincẽ.qui non potuit rem propriam conducere, nec eam cõducendo vr̃ dñium,ſeu poſſeſſionem tranſtuliſſe in d.Io.Baptiſtam locato rem.l.qui rem propriam.l.ad probationem.C.locat.p Bart.& alios in l.ſi aliquam rem.ff.de acq.poſſ.& plenè p Frã.de Cur.
14 cõſ.70.ſuper ɔtrouerſia,cum concor. Item † infertur,ꝙ oĩa,q̃ perceperunt d.Io.Baptiſta,ſeu eius hæredes ex dicta nulla venditione,& ſucceſſiuè locatione dictarum tornaturarum.xx.nõ poſſunt dici fuiſſe ꝑcepta ex illis titulis nullis,& ſimulatis,ſed potius ex ɔ̃ctu mutui, vt ſtatim dicemus. Et ɔſequenter venire
15 imputanda in ſortem principalem,vt illico oñdemus. Et † cũ non habuerit dominium,neq; poſſeſſionem, non potuit licitè aliquid percipere,vt tradunt doc.in c.illo vos, de pignorib.& in c.ad noſtram.de emptio.& vendit. & in c.1.& 2.& in c.nauiganti.de vſu.& per Abb.cõſ.67.Duo. & conſi.77.vr̃,& Soci.conſi.88.abunde,col.3.& 4.& conſ.130.Circa.in 4.vol.cũ ſim. ¶Secundò principaliter dr̃ tales ɔ̃ctus dictæ venditionis, & ſucceſſiuè conductionis & locationis fuiſſe nullos,& inualidos:eo quia fuere ſimulatè, fictitiè, & apparẽter facti nomine prædictorum titulorum. Verè tñ inter iſtas partes celebratus fuit ɔ̃ctus mutui, & in fraudem vſurarum dẽnominati fuerũt ɔ̃ctus venditionis,& cõductionis. Et ſimulationis ſpecies fuit de ɔ̃ctu ad ɔ̃ctum,cum verè fuerit ɔ̃ctus pignoris,ſeu hypothe
16 cæ & mutui. Et † apparenter,ſimulatè,& fictitiè fuerit deſcriptus ɔ̃ctus emptionis,& conductionis,vt eſt tex.& ibi ſcriben. oẽs not.poſt glo.allegantes concor.in l.emptione.& in l.ſi falſum.C.plus vale.& in d.c.ad noſtram.& in d.c.illo vos,& no-
17 tat.in c.quanto.de priuileg.Interuenit† ẽt ſimulatio de pſona ad perſonam,ex quo verè perſona,q̃ conduxit,fuit ſer Vincen. & fictitiè ac ſimulatè fuit interpoſita perſona magiſtri Lactantij,de quo hr̃ in l.ſi filij,& ibi Bar.& alij not.C.de dona.inter vir.& vxo.& in l.mancipia, & alijs ſeq.& l.multum.C.ſi qu s
18 alte.vel ſibi.Et † perſona fictè,& ſimulatè interpoſita & nominata non debet attendi,ſed ſolùm perſona vera,licet nõ fuerit expreſſa,ut traditur in dictis locis,& in l.ſi quis,vbi Bal.& oẽs firmant.C.plus vale.q̃d ag.cum alijs ſtatim adducendis. Cer-
19 tiſſimum † ẽt eſt contractum verum,& non ſimulatum debere attendi,tot.tit.C.plus uale.& d.l.emptione.& d.l.ſi falſum, & d.c.ad noſtrã,& d.c.illo uos, & l.qui ſub prætextu.C.de ſa-
20 croſ.eccl.& l.ab Anaſtaſio.C.mand.cum vul.Talis † nanq; cõtractus ſimulatus intrinſecè non hẽt ſubſtãtiam, ƒm Bal.in d.l.ab Anaſtaſio.in 4.notab.& Bart.in l.nemo põt.de leg.1.in 5.q.dicentem illũ eſſe ipſo iure nullum,per l.emptor.ff.de aqua plu.arc.& per l.3.C.de ɔ̃hen.empt.& Mod.repeten. in d.l.ne-
21 mo poteſt,in qu.5. Bar.alia adducunt.Et† ex tali ɔ̃ctu ſimulato non transfertur dñium,ƒm Bart.per illum text.in l.nuda.& in l.poſt ɔ̃ctum,col.2.ff.de dona.& in d.l.emptor.cum alijs allegat.per Ale.& Mod.poſt antiq. in l.ſi donatione.C.de colla.
22 Et † tradit Bal.in c.fi.de feu.da.in ui.leg.commi.uolens,ꝙ nõ transferatur etiam poſſeſſio ciuilis per conſtitutum,ſeu precarium,ex quo ſunt nullius effectus: vt firmat Sal.in d.l.emptione,& Alex.& Mod.in l.1.§.ſi uir.& in l.quod meo.ff.de acqu. poſſ.& hr̃ in deciſ.conſ.Neap.40.col.pen.& per Dec.cõſ.239.
23 col.3.& 4.& Bar.in d.l.emptor.cum ſim. Et † clauſulæ appoſite in inſtrumentis dictorum ɔ̃ctuum ſimulatorum cẽſentur eſſe appoſitæ ſimulatè,& annullato ɔ̃ctu principali,etiam ipſæ cenſentur annullatæ,ut dicit gl.in uerſ.Fauiana,in l.patronus. §.patronum.ff.ſi quid in fraud.patro. & Bal.in l.ſi diuerſa.C. de tranſa.& Pau.de Caſ.in d.l.ſi falſum,& Bar.& alij in d.l.nemo põt,in 5.q.& Ale.cõſ.22.Viſo,vol.1.& Iaſ.in l.certi condi
24 ctio.§.ſi nummos.ff.ſi cer.peta.Et † talis ɔ̃ctus ſimulatus non ualidatur per iurum interpoſitum,ex quo deficit in conſenſu, & ſubſtantia,& caret ſpiritu.d.l.2.C.de ɔ̃hen.empt. Et iurum ſuper eo præſtitum,carens conſenſu,& ſubſtantia,ut ſubſtãtia, & ſpiritu nihil operatur,ƒm Bal.in l.1.col.2.uerſ.modò ſolet. C.de ope.libertor.& Bar.& Bal.in d.l.nemo põt,in 5.q. Et re-

liqui oẽs ibi,ad id allegãtes gl.ordina.in l.3.C... mat Paul. de Caſ.in d.l.ſi falſum,col.2.Imol.&...
25 Bar.in l.Seius & Augerius.ff.ad l.Falc.cum con... iſtis,omne illud,q̃d fuit receptum per d.Io.Bap... heredes uirtute dictorum ɔ̃ctuum ſimulat... debere imputari in ſortem principalem:cum... mutui, & pignoris,& apertiſſimam ſapiens... tem,ut dixi ſuperius,& ꝓbatur in l.2.C.de... C.de pign.actio.& in l.1.C.de diſtra.pign.&... ſcrib.in l.3.C.plus uale.& per Cano.in d.c.ad... noſtram,cum ſimil. Et ꝙ plenè, ſufficienter... per hr̃des ſer Vincentij actores ꝓbatum ſit de... ctorum ɔ̃ctuum,& ꝙ fuerint celebrati fictitiè...
26 uſurarum,deducitur apertiſſimè. Nam † nunc... ꝓbari directò,quod rarò cõtingit: cũ uſurar... loſè iſtud faciãt,iuxta tex.in cle.1.§.cæterum...
27 ditur in d.c.ad noſtram,cum ſi. Verùm † qui... ſutè celebratur,ſtatutum & ordinatum fuit,... lationis poſſe fieri per indirectum,& ſic per... & præſumptiones, q̃ liquidiſſimæ dicuntur... locuple.in fi.ff.de manumiſ.teſtam.l.licet...
28 Et † quales,& quæ coniecturæ, & præſumptio... probandum ſimulationem,iudicis arbitrio rel... betur in c.de cauſis,in fi.de off.deleg. & tradit... cap.ad noſtram,& in d.cap.illo uos, & per Cor... uiſis,uol.1.& Pau.de Caſt.conſi.82.Viſis, col... cautio.col.mihi 24.de fide inſtrum.& Cep... contract.colum.ult.uerſi.6.caſu principal... cta.de iur. prothomiſ.in uerſi.niſi quis,colum...
29 probatur.¶†Et licet doct.uaria dixerint & di... tulerint,An duæ,uel tres concurrere debeant... & coniecturæ ad probandum ſimulationem... tur per Alex.conſi.109.uiſo proceſſu,colum... conſi.155.col.pen.& fin.& conſi.248.uol.2.&... & conſi.224.& 241. & 346. uolum.1.& Cep... car.antepen.& Deci.conſi.167.In cauſa, col... col.2.Quibus in locis adducuntur aliæ decii... concludi,ꝙ tres requirantur.Modicitas ſcilicet...
30 de retrouendẽdo,& ꝙ ſolitus eſſet feneratr... * vr̃ magis * communis,uolens ſufficere duas,... cet precij,& pactum de retrouendendo,ut firma... Item ſi uendo,in c.conqueſtus,de uſur.& Alex... emptione.C.plus uale.ubi dicit ĩ facto ita ob... Imo.in d.c.ad noſtram.col.4.poſt do.Anto.... in caſu, col.2.& conſi.99.in q.col.3.in 5.dou... 243.Pactum,in fi.& Barba.conſi.51.col.2.&... conſi.76.in præſenti.col.1.& 2.uol.1.ubi dici... ter teneri,& idem aſſerit Alex.conſil.46.Circ... plures alij idem uolunt,citati per Cep.ubi ſup... 166.col.1.& 2.uerſic.ſed dato, ubi atteſtatur...
* cõem * opi.& d.cõſi.308.col.2.& Bald.in q... idem firmant,ẽt concludit Corn.in cõſi.ſupra... in quib.adducunt iura,& rationes probantes...
31 & etiam hr̃ in deciſ.conſi.Neap.40.& 65.&... gis communis ſatis comprobatur conſiderat... cta,& difficultate probationis, quæ ita de fa... ctò non põt,propter quam difficultatem adm... bent probationes,quæ forſan in alia materia... tur,ut dicit Bar.in l.ſi quis ex argentarijs.§.... de eden.& ibi Mod.adducen.concor.max....
32 col.3.& 4.num.28.& Corn.conſi.35.Circa... iſtis,quæ ſunt difficilis probationis,lex cont... tione,q̃ poteſt haberi,ƒm Cor.conſ.103.circa... uol.1.& Alex.conſi.167.& 189.num.14....
33 16.In cauſa,uol.3. Et † hac etiam ratione,... eſſent ita perfectæ,quæ in alia materia non... in iſta coniunguntur ƒm do.Ant.in c.ueniens... ſti.et Alex.conſi.24.Animaduerſis, col.fin....
34 cum cauſam.nu.12.in fi.de prob.Potiſſimè... bationis ſit arbitraria,et repoſita in arbitrio... de teſti.et per Bar.in l.Lucius.ff.de his qui no... de Caſt.columm.penultim. et alios in l.admo... iur.et Dec.conſi.94.in cau.num.1. ¶Et ſi igitur... do probationes dictæ ſimulationis, quæ in...

nt, primò occurrit illa directa & vera ꝓbata per testes ꝯ dcã
nstra deponentes de d.simulatione. Per † quos testes bñ pôt
bati,cum dicti ꝯctus non fuerint celebrati in scriptis,& testi
is de hoc deponētib.credendū erit, & nō instrīs fictitijs ẜm
al.in l.1.C.plus vale.& gl.in l.illicitas.§.veritas.ff.de off.præ
l.Imo.& alios in d.c.ad nřam,cū alijs adductis p Mat.de Af
.in d.trac.de iu.prothom.in versi.nisi q̃s,col.3.versi.2.dico.
t † satis est de ista veritate & simulatione, & sic directò hře
os testes,vt apertissimè cōcluditur per oēs in locis, q̃bus s̄.
e istis aūt ꝯctibus simulatis directò ad plenum deponit ma-
ster Lactantius, qui oēm tracta.& seriem ac ordinē rei gestæ
plicat. Qui † si solus esset,semiplenā inducit & facit proba-
onē,cū directò de veritate ipsa deponat,vt hř in c.ex insinua
one,p gl.& doc.ex̄ de procu.& in c.fi.de succes.ab intest.& p
i l.in bonæf.C.de reb.cred.& in l.admonendi.ff.de iu.iu.
i Bar.n.36.& reliqui oēs sequunt̄,& in terminis nr̄is firmat
at.de Affl.vbi s̄.col.3.vers.sed q̃ro,quot testes † Et stāte de-
sitione istius vnici testis, in supplementū posset deferri iu-
mentū,iux.no.in d.l.bonæfid.& in d.l.admonendi,cū ꝯcor.
firmat Mat.de Affli.vbi s̄.col.fi. Qui col.3.vers.sed q̃ro,as-
it & cōcludit sufficere vnum testē de veritate, & duos alios
ponentes de fama. Quāto† igitur fortius in casu pñti d.ma
ter Lactantius ꝓbabit dictā simulationem,cū infrascriptas,
quamplures secū habeat ꝯiecturas,& p̄sumptiones dictā si-
ulationem ꝯcludenter ꝓbantes,& q̃ cum eius dicto ꝯiungē-
sunt,vt s̄.deduximus.Eo etiam cū in pluribus de ipsa veri-
e ꝯtestē habeat do.Nic.de Amerigis, & in ore duorū stet oē
bum,iurib.vulg.¶Per indirectum aūt & sic p cōiecturas si-
latio p̄dicta probata ostenditur, ꝯsiderando originē,princi
um,tractatum & alios actus immediatè,& incontinenti sub
quentes. Propter † quam vicinitatem & breuitatem tpis,
dictorum actuum,fraus ipsa colligitur: vt dicit Bar.in l.post
um.ff.de dona.& in consi.incip. Petrus Nicolæ,& bñ facit
in l.si neutri.§.in bonis.ff.de priuil.cred. & plura ad id ad-
cit Mat.de Affli.s̄.citatus,col.4.& 5.vers.sed si ꝓbaret.Vbi
tiam adducit p̄cedentia declarari p sequētia.l.si seruus plu
m.§.fi.de leg.1.cum cōcor.Et † quia actus sequentes decla
t,q̃ fuerit mens ꝯhentium in p̄cedētibus,l.si qui adulterij,
le adulte.l.sed Iulianus.§.sed si ab initio.ff.ad Macedo.l.re
a.§.fi.vers.nam initiū,ff.de iur.& fac.igno. Et † pp vicinita
tales actus vñr inesse.1.ꝯctui.l.lecta.versi.dicebā.ff.si cer.
& in c.officij.in vers.incontinenti,de elec.& p Bal.in l.per
versas.C.man.in fi.Vbi † loquitur de pacto de retrouenden
apposito eadem die,loco,& corā eisdem testib.& multa ad
dducit Cor.cons.11.col.antep.in 3.vol.& Soc.cōs.90.nu.
7.vol.3.& plenius p Fran.de Cur.ꝯsi.54.sup duobus,col.
olentē talē vicinitatē actuū,& appositionem dicti pacti ar-
re simulationem,qñ eodem loco,die,& hora,& corā eisdē
ibus fuit appositū,ut propriè contingit in casu præsenti,&
faciūt,q̃ ponit Cep.in d.trac.in 15.p̄sum. & p Bal.ꝯs.205.
.vol.2.Et de tali pacto hř in d.c.ad nřam.& ī d.c.illo vos.
† ꝙ attendi debeat origo ꝯctus,& nō titulus, hř in l.qui id
ff.de dona.& in l.tutor.ff.de fideiu.& tradit in casu nostro
in l.ab emptione.C.plus vale.& cōs.125.Tres fuerūt,vol.
Cor.cons.4.& consi.241.vol.1.& Deci.consi.167.col.fi.
est † ēt & alia satis potens,et concludens coniectura.Nam
entū fuit,ꝙ ipse ser Vinc.deberet se affrācare in fi.quinquē
ꝯ q̄d pactū cogebat̄,velle,nolle dicto tpe, vltra vsuras quas
lijs annis tenebat̄ erogare,soluere integrā pecuniā mutua-
er quā ꝯuentionē colligit̄ apertissimus animus dicti magi-
Ioā.Baptistæ,ꝙ nō volebat emere dictas tornaturas.xx.sed
m capere sub vsuris.Et ista cōiectura collecta ex hac cōuē-
e,et pacto approbata est a iure,per tex.in d.c.ad nřam,vbi
.oēs istud firmant,et sequit̄ Cep. in d.tract.in x.præsump.
edat † et alia cōsistens in precij modicitate et minima ip-
quantitate,vltra dimidiā,vt firmāt oēs ferè testes, et proba
d.c.ad nostrā,vbi oēs istud firmāt,et p gl.in d.c.ꝯquestus,
doc.in d.c.illo vos,et Cepo.in d.trac.in 6.p̄sump.et Mat.
ff.in d.trac.in vers.intra triginta dies,col.7.in 2.no.et hř
r.in l.Calipodius.ff.de sol. et in l.creditores.C.de pig.et
ecis.cōs.Neap.40.in fi.ubi allegando alias decis. cōcludit,
teria simulationis stari arbitrio iudicis, an preciū sit iustū
modicū.De † quo pretio iusto etiā hř in l.pretia rerum.ff.
Fal.et in l.2.C.de rescin.ven.et ī c.dilecti. de emp.et vēd.

et p Cor.cōs.4.et cons.224.col.1.et fi.vol.1.et cons.21.col.2.
49 vol.3.Et † lęsio magna respectu precij pôt cōsiderari illa, quę
ascendit ad tertiā partē iuxta ea,q̃ hñr p Abb.in c.1.de ī integ.
resti.& doc.ēt in l.si societatē.§.arbitrorū.ff.ꝓ soc.& p Imo.&
alios in c.quintauallis,de iu.iur.& Cep.in d.trac.circa fi.uers.
50 verū q̃a.Vbi † ēt in tertia p̄sump.ꝯcludit, aliā ꝯiecturā colligi
simulationis p̄dictæ,ex magna læsione,q̃ in casu pñti apertè ꝯ-
currit,nedū respectu precij modici,sed ēt respectu aliorū one-
rū appositorū d.ser Vinc.ad cōmodū.d.mag.Io.Bapt.de quib.
plenè in dictis instrīs vēditionis,& ꝯductionis.Ex tenore quo-
51 rū instrorū & alia hř ꝯiectura simulationē ipsam arguēs. †Nā
in illis apposita legunt̄ pacta,& clæ insolitę,& minus ꝯuenien
tes,nec solitę apponi in instrīs vēditionis,& ꝯduct.ẜm Bal.ī c.
1.de feu.da.in vi.leg.com.& in l.si q̃s sub ꝯditione, p illū text.
iūcta gl.ff.de ꝯdi.insti.& Io.And.ī d.c.ad nřam,& Bal.in l.em
ptione.C.plus vale.& cōs.301.col.1.in fi.vol.5.cū alijs alleg.p
Cor.ꝯsi.41.in lřa A.vol.3.& Frā.de Cur.cōs.17.col.3.& Soc.
consi.90.nu.6.vol.3.& p doc.in d.c.ad nřam,& Bar.Veron.in
d.trac.in 8.& 9.p̄sump.& Mat.de Affl.in d.trac.in ver.nisi q̃s,
52 col.2.vers.itē p̄sumit.Adsunt † insup alię ꝯiecturæ,dictā simu
lationē arguētes,vt est illa: q̃m mag.Io.Bap. nullam curauit in
formationē capere de dictis tornaturis.xx.fictitiè venditis, q̄d
quidem nō erat verisimile in vero emptore,vt tradit̄ in d.deci
53 sio.cōs.Neap.40.in fi.Eo † ēt q̃a ipse ser Vinc.semper reman-
sit in possessione dictarum.xx.tornaturarum,& ipse magist.Io.
Baptista nūquā curauit illā cōsequi, q̃ simulationē arguūt, ẜm
Bar.in l.sicut.§.superuacuū.ff.quib.mod.pig. vel hypo.sol.& ī
l.post ꝯctū,col.3.in prin.ff.de don.& Bal.ī l.emptione.C.plus
vale.& p doc.in d.c.illo vos,& in c.ad nřam,& Cep.in d.trac.
circ.principiū,& hř in d.deci.cōs.Nea.40.& 65.& ponit Pau.
de Cas.cōs.6.& in l.si falsum.C.plus vale.& Fel.in c.si cautio.
col.25.de fid.instr.& Cor.cons.203.d.pūcto,col.2.vers.& vo-
luit.vol.3.& Soc.consi.129.& cons.61.nu.9.vol.4.& Dec.cō-
54 silio 36.nu.6.Eo † ēt q̃a ipse ser Vinc.ꝓ d.tornaturis.xx.semp
soluit datia,& collectas, & illæ semper remanserunt positæ in
æstimo, & catastro noīe ipsius. Ex quibus alia simulationis hř
coniectura,ẜm Cor.cōsi.135.col.pen.vol.1.allegantem ad id
alias decis.vt facit Soc.d.cons.61.& 129.col.4.& etiā hř in d.
55 decis.ꝯs.Neap.40.in fi.Accedat † & alia,nā ipse ser Vinc.in fi.
q̃nquēnij astrictus erat soluere plus quā erant libræ.500.quas
verè accepit mutuò,& dictā quātitatē in ducatis aureis, ẜm va
lorem currentē inter campsores Bono. obligatus erat soluere,
qui valor ascēdebat dictas libr. 500.& illud plus vsurā ꝯtine-
bat.c.1.c.2.c.ꝯsuluit,de vsur.& no.in d.c.illo vos,& in d.c.ad
nřam,& tradit Cepo.in d.tract.in 4.p̄sump.& in 6.casu,& per
Barba.cons.67.col.5.vol.4.& traditur in l.rogasti.§.si tibi, per
56 gl.& doc.ff.si cer.pet. Ad † q̄d & illa promissio,qua cauebat̄,
ipsum ser Vincen.teneri ad soluendum oēs & singulas expēsas
occurrentes circa fabricationem instrorum pñtium,& futuro
rum,quæ debebant respectiuè solui ab ambobus ꝯhentibus si
mulationē,& vsurariam prauitatem indicans,arg.l.eos.§.inter
dicta,cū gl.C.de vsur.& ibi Albe.de Rosa. qui idem voluit in
l.dissolutæ.C.de cō.ex le.& p Alex.cons.54.vol.6.& Barba.cō
57 sil.51.col.3.vol.1.& Cep.in d.trac.in 6.præsump.Facit† ēt &
illud pactum,quo mag.Io.Baptista noluit teneri de aliqua eui
ctione,ꝯ naturam ꝯctus uenditionis. Itē & aliud pactū, ꝙ ipse
ser Vincen.non possit liberari soluendo alteri illas annuas pen
siones, etiam si per uim ad id astrigeretur ꝯ omnem iuris di-
spositionem.Item et illud onerosum,et enormissimum,vt sin-
gulis annis teneretur soluere pro ueris usuris corbas.xx.fru-
menti conductas Bononiā ad domum magistri Ioā. Baptistæ,
et capones decē suis proprijs expensis, et demum in fine quin
quennij haberet soluere integrā sortem. Et vltra respectu mo-
netæ soluendæ in ducatis aureis. Quæ singula simulationē,et
usurariam arguunt prauitatem,decisio.et iuribus,quibus.s̄.Ex
quibus ꝯcludenter,et necessariò,ac sufficienter probatur, tales
ꝯctus fuisse modo,quo.s̄.simulatè,et fictitiè celebratos,et ge-
stos in fraudē usurarię prauitatis,et continere verā,et apertam
vsurā,et ꝯñr fuisse,et esse nullos,et inualidos,et oē solutū occa
sione illorum dr̄e cōputari in sortē principalē, seu restitui dr̄e
58 hr̄dibus dicti ser Vincentij, vt deduximus.¶† Nec istis habet
obstare quædam asserta trāsactio facta post dictos ꝯctus simu-
latos : eo quoniā(vt mihi relatū est)illa fuit facta per magistrū
Lanctantium , et non per ser Vincentiū seu eius hæredes,qui-
bus

bus non habet nocere,toto tit.res inter al.acta,cũ vulg.Et si fa
cta fuisset per Vinc.seu eius hr̃des,adhuc nihil obstat: q.a p eã
non potuere ualidari dicti ꝯctus nulli, nec per eã abstinedum
59 erit,quin illi declarentur simulati, & usurarij.Nec † refereda
est ad dictos ꝯctus nullos, sicut in si.dicimus, actum primum
nullum nõ validari p ratihabitionẽ postmodum factã,& se re-
ferentẽ ad illum,nam isto casu nõ põt retrotrahi, vt di.Bar.in
l.obseruare,in fi.ff.de off.præsi.& Ale.cõs.26.uiso,nu.19.in 6.
uol.& tradũt Mod.adducẽtes alia ĩ l. qđ ab initio.ff.de reg.iu.
60 Eo † ẽt qm̃ p talem translationẽ non censet̃ fuisse renunciatũ
simulationi,& eius exceptioni,ex quo expresse nõ põt p partes
tali exceptioni renunciari,s̃m Bar.in l.nemo põt.ff.de lega.1.
quem sequunt̃ ibi Alex.& alij Mod.& firmat Pau.de Ca.in d.
l.si falsum,& Anch.Car.Imol.in d.c.ad nostram,& Soc.cons.
61 264.col.6.uers.ex quib.in 2.uol. Eo † ẽt qm̃ si fuisset solutũ
aliquid occasione primæua dictorũ ꝯctuũ simulatorũ & usura
riorũ,nõ propterea inferendũ erit, ꝗ nõ possit dici, & opponi
de simulatione. Nec p talem solutionem dicendum sequit̃,ta-
les ꝯctus simulatos,& nullos fuisse redditos ualidos,& firmos
ex quo soluẽtes dñr id fecisse, ut se liberarẽt a ꝓmissione seu
periurio,si iurarũt,& solutione facta pñt repetere,qđ soluerũt,
ut hr̃ in c.debitores,& in c.ad nr̃am, el 1.& p gl.& doct.in c.
62 1.ex de iureiu. Et † ꝓcedit istud,ẽt si debitor soluens iurasset
non repetere,nã hoc non obstante poterit repetere,vt hr̃ in c.
ad nr̃am,el 2.& per gl.& doc.in c.1.de iureiu.& ꝓbatur in c.
63 tua dudum,de usur. Et † talis repetitio,nedũ põt fieri ab illo
principali ꝯhente,& usurario recipiẽte solutũ in fraudẽ usura-
rum,sed ẽt eo mortuo ab hr̃dibus ipsius põt exequi, nam tene
tur usuras receptas p defunctũ restituere c.tua nos, de usur.&
a fortiori põt ipse hr̃s cõpelli,si ipsemet recepisset solutiones p
64 dictas. Et † licet,in dictis instrumentis simulatis appareat ꝑsti
tum,& apposita illa cl̃a, oĩa & singula esse uera,per quam uide
retur dicendũ,nõ posse opponi de simulatione ex eo: qm̃ dete
geret turpitudinem suã,tñ ista oĩa cessant, ex quo iur̃m nõ red
dit ualidũ ꝯctũ simulatũ,ut deduximus.s̃.Nec obstabit illa cl̃a
oĩa & singula esse uera,& ꝗ non deberet allegare turpitudinẽ
65 suam,& circa id audiri. Nã † ad hanc obiectionẽ dantur quã-
plures solutiones descriptæ & annotatæ per Petr.de Anch.in
c.inter dilectos,de donat. & per Soc.d.consi.264.col.6.vol.2.
post Bar.& alios in l.iusiurandũ.§.ꝓcurator.ff.de iu.iur.& per
repe.in d.l.nemo põt,in 5.q.Bar.col.19.& Dec.consi.14.in fi.
& eundẽ Soc.cõs.67.col.7.uers.2.rñdetur,vol.1.& uers.3.rñ-
detur,& p Bar.& alios in l.alias.ff.de iureiur. & Cor.cõs.135.
vol.1.& cõs.121.vol.3.& per Alex.in l.Seius & Augerius.col.
4.uers.de materia ẽt ista.ff.ad l.Falc. aliter solutiones non de-
66 scribunt̃,ex quo poterũt originaliter videri.Et † eo fortius ces
sant dictæ obiectiones: qm̃ ꝑsens iudiciũ intẽtatum apparet p
hr̃des d.ser Vincentij, qui nullo pacto iurauerunt, nec in ipsis
põt cõsiderari aliquis reatus periurij nec aliqua turpitudo,s̃m
Pau.de Cast.in d.l.si falsum,& Sal.in l.emptione.C.plus nale.
& Soc.cõs.115.circa primã,col.5.vers.ꝑterea,vol.1. Par.Bon.

SUMMARIUM.

1 *Quilibet & etiã extraneus potest petere, ut pupilla moram trahat in aliquo loco, & apud personas honestas, & minimè suspectas.*
2 *Et in istis succedit iudicis arbitrium.*
3 *Etiam quandoque contra patris uoluntatem, & ordinationem.*
4 *Et quando pater nihil ordinauit, iudex id faciet.*
5 *Et tale iudicis arbitrium non est absolutum, sed regulatum.*
6 *Et isto casu suspectus erit, qui succedere potest pupillo.*
7 *Et circa quæ uersari debet iudicis arbitrium.*
8 *Et quælibet minima suspicio repellit educatorem.*
9 *Dictio ulla, uerificatur in minimo.*
10 *Et si persona est debitrix, suspecta erit.*
11 *Item & quando lites sunt futuræ inter eos.*
12 *Et quando uiget suspicio insidiarum, & malignæ fabricationis.*
13 *Et quando educatores essent minores.*
14 *Vel quando moribus honestis & bonis carerent.*
15 *Debet pupilla libertate frui.*
16 *Et non debet detineri, cum id sit seruitutis species.*
17 *Et reponi debet in loco libero.*
18 *Et potissima causa pudicitiæ est consideranda.*
19 *Agnatus naturalis tantùm non erit idoneus educator.*
20 *Esto quòd esset legitimatus.*
21 *Et bene poterit educari, & retineri ab auia.*
22 *Et quæ habet amorem erga neptem.*
23 *Et maiorem affectionem.*
24 *Et nullus amor uincit suum.*
25 *Et pro descendentibus capit optimum consilium.*
26 *Auia caret omni maligna suspicione.*
27 *Et quandoque lex ordinat filium magis apud ma- trem morari.*
28 *Et si concurrunt auus maternus & paternus, ... trium apud quem.*
29 *Auia potest esse legitima tutrix, & curatrix ...*
30 *Et maximè si fuit considerata a patre pupillæ.*
31 *Et mater transiens ad secunda uota suspecta ...*
32 *Argumentum a contrario sensu ualet in statutis.*
33 *Vnum capitulum declaratur per aliud.*
34 *Masculinum concipit fœmininum.*
35 *Statutum loquens de masculo intelligitur de ...*
36 *Et si consanguinei sunt suspecti, iudex eliget ex...*
37 *Esto quòd eligendus habitet extra territorium ... stituentis.*

CONSILIUM LVI...

Nulla Cadit dubitatio, quin istæ Illu...
dñæ,mr̃ uidelicet & auia.D.Isabe...
te ñ potuerint petere, vti petierũt,ꝓuideri qu...
quas ꝑsonas ipsa Isabella exhiberi, educari, ac...
1 qm̃† quilibet penitus ẽt ex̃neus id petere pot...
tex.tradit Accu.in l.1.in prin.ff.ubi pupi.educ...
& scriben.ꝯcor.iura adducũt,& bñ facit in fi.l...
ctũ.ff.de libe.exhib.& q̃ tradit Bar.in l.legitim...
2 cum si.Qua † petitione stãte circa ipsius effect...
nẽ sanũ,& iustũ iudicis arbitriũ succedit: ut ip...
leat,quo loco,& apud quas ꝑsonas educãda ue...
mus tex.in l.quintus.§.itaque.ff.de annu.lega...
perator.ff.de ali.& cib.le.& ĩ l.1.ĩ prin.§.1.ub...
Quibus in locis lex iudici ptãtẽ tribuit ẽt ꝯ p...
3 luntatem subsistente † cã posse decernere, apu...
ueniat,esto ꝗ in hoc rl'r uolũtas pr̃is dr̃et atte...
4 qđ natum erit.ff.de uent.inspiciend.Et † cessa...
tione iudex cã cognita id ꝯstituere dẽt,ut tradi...
in prin.& §.1.& in l.pen.eo.tit.& in l.2.C.ubi...
ꝯs.161.sup 1.dubio,in fi.uol.5.& in d.§.qđ na...
5 de uẽt.inspi.Et † in iurib.ꝑdictis apertè dispo...
a lege ipsi iudici attributũ non dr̃e esse absolu...
regulatũ: cã.n.cognita, & alijs occurrentib.al...
statuere dẽt.In qua causæ cognitione illud po...
sa disponit,cõsiderãdũ uenit,vt nullo mõ apu...
pilla seu minor educãda sit,q̃ ipsi pupillæ seu...
6 uel ab intestato essent successuræ. Huiusmodi...
successionis approbata a lege isto casu tribuit...
expressam uolũtatẽ,& dispositionẽ pr̃is & test...
tus in d.l.1.in prin.uers.& non nunquã à uol...
pup.edu.de.& ibi gl.allegãs alia iura,& Bal.p...
ad q.de Canoni.& qñ aliàs successurus est,ẽt...
l.2.C.ubi pupil.& ibi Bar.& Sal.aptissimè fir...
fre.& alios antiq.hãc cãm inducere iustissim...
7 si.tradit̃ in §.finaũt.insti.de pupil.substi.Quo...
diciũ potissimũ in pñti materia lex ꝯsiderauit...
ptãtem id statuẽdi ita regulatã : ut pupilla sei...
magna suspicione possit educari, ut in d.l.1.in...
pup.& sentit Bar.in d.l.pen.eo.ti.in 2.lect.no...
8 ctũ educari non dr̃e.Et† quælibet minima susp...
ut apud aliquẽ,in quo illa uiget, educanda nõ...
9 tex.in d.l.1.in fi.princ.ff.ubi pupil.ibi,sine ulla...
ctio in minima suspicione uerificat̃,ut hr̃ in c...
iũcta gl.in uers.aut earũ parte,de for.cõpe.in...
in l.Gallus.§.in oĩbus,in prin.ff.de lib.& post...
firmat Bal.ꝯs.487.ser Fran.uol.5. Cũ igit̃ uir...
tis Ianuæ filij Illu.D.Sinibaldi, penes quos ...
bella morã trahit,eidẽ ab intestato decedenti...
ꝓculdubio suspectissimi redditi sunt: ut penes...
10 educãda,& alimẽtãda sit.Et † si ꝑsona ẽ debi...
§.1.in auth.de his,qui obli.perhi.& in auth...

am concor.C.qui da.tuto.Et † ex causis ꝑdictis inter eos fu-
ræ sunt lites & ↄtrouersiæ,ad nota.in l.itē pp litē.ff.de excu-
tuto.& in §.itē pp litē,inst.eo. & ↄn̄r inuicē aduersari dicen
r.c.1.de iudic.c.proposuisti,de fo.compet.Ex† quibus infer
r magna suspicio insidiationis, & alicuius malignę fabrica-
onis in ꝑsonā ipsius do.Isabellę,vt in sim.traditur in d.l.1.in
in.& in d.l.pen.ff.vbi pup.Vlterius† adiungit̄ & alia: qm̄ fi-
d.do.Sinibaldi sunt minores, & pupilli, & ab alijs regūtur,
gubernantur,& alio indigent consilio, nec honestati, & iuri
ngruens est: ut ab ipsis qualificatis ita D.Isabella educanda
ad no.in l.fi.C.de fal. mone. & in l.cōsi.ff.de cura.furio.&
.non pōt.ff.de reg.iur.& in l.fi.C.de legit.tuto.& bona de-
o.Bart.q.16.pro solutione, in prin.iunctis his q̄ tradunt̄ in
cum concor.ff.de mino. Et stantibus in personis filiorū d.
ibaldi dictis qualitatibus facilè succedit arbitriū iudicis cō
erare debentis,quib.moribus sint imbuti.Qui † mores po
mnm in p̄nti materia a lege cōsiderant̄: vt dicit tex.in d.l.
intus.§.itaque,& tex.in d.l.1.iuncta gl.ff.vbi pup.Eo † etiā
ipsa D.Isabella nulla fruitur libertate, vbi † in p̄ntiarum
ram trahit,quinimo vti carcerata ibidē detinetur.Quæ de
o seruitutis speciē inducit,quo fit: vt ibidē detineri nō pos-
vt ꝓbat in l.1.& 2.& in l.3.§.1.ff.de lib.homi.exh.ēt si vo
tariè ibidē videat̄ morā trahere: qm̄ uti seducta,seu solici-
,cōsequenter & circūuenta,asserta voluntas ad id deducta
,& iō nihil operabitur: vt in d.l.3.§.si quis volentem.Rn̄-
† igitur,oīno erit loco libero,in quo valeat,& possit absq;
icione aliqua declarare,cuius mētis fuerit,& sitibi moram
ere, vł alibi domiciliū ↄstituere,cū huiuscemodi ętatis sit:
licta facere valeat.l.fi.ff.de exhi.libe.& p Maria.Soci.post
s ī c.fi.col.3.vers.ēt primū,de fo.cōp.Et casu quo ad id in-
et,& vellet,vbi in p̄nti reperit̄,morā trahere & educari,ad
stātib.suspicionib.& causis superius adductis penes filios
nibaldi nullatenus educanda erit, cū iuris dispositio aper-
nè,& expresè in hoc repugnet, & tali casu subueniēdum
ipsi minori circūuentę,& malè eligenti,ac in hoc indigēti
ri cōs.& auxilio,cū ↄ̄ dispositionē apertā legis in sui dam
in eminēs periculū id eligeret,& lęsa redderet̄. Alijs ve-
natis do.Sinibaldi minus cōmēdāda est,ↄsideratis mori-
ipsorū,vt dictū est.Et † vlterius ↄsiderata illa potissima cā
e circa ipsius ꝑiudiciū: vt est tex.apertus, & ibi Bar.tradit
en. ꝓut ēt facit gl.in l.1.in prin.ff.vbi pupi.& gl.in l.1.C.
Ex† quib.ēt excludit̄ a dicta educatione alius agnatus na
is tm̄.l.tutelas,& ibi Bar.in 2.no.ff.de capi.dimi.Esto† ēt
pareat legitimatus : vt p Ale.ī l.sed si hac.§.patronū.ff.de
s voc.vt p Dec.ↄs.365.nu.2.& diffusè p Ias.in l.si is q̄ pro
ore.ff.de vsuca.nu.273.& alijs seq. & in rub.ff.de libe.&
h.Exclusis † igitur filijs d.Sinibaldi & alijs agnatis tāquā
s idoneis,& a lege nō approbatis nec receptis,ipsa D.Isa-
exhibēda est,& educāda ab eius Illustri Auia, ī qua viget
ietas educādi neptē,vt dicit tex.in l. Nesennius.ff.de neg.
& † q̄ est in linea directa ascēdēti,cuius amor in descēdē-
posteros pp diuturnitatis memoriam a lege summopere
obat̄,vt in l.liberorū,ff.de verb.sig.& ī l.isti q.dē.ff.q̄d me.
Et † in auia viget maior affectio quā in alijs.l.cū acutissi-
ū fi.C.de fideic. Et † cū nullus amor vincat paternum,&
ū ascēdētiū.l.fin.C.de cura.fur.qui † ꝓ descendentib.in-
pietatis optimū passim capiūt cōsiliū.l.nec in ea, in fi.ff.
nl.de adult. et † in qua auia cessat oīs maligna & sinistra
cio: vt tradit Pau.de Cas.ↄs.352.postquā tutor.col.fin.Et
ↄsiderata cā q̄nque statuit filiū magis apud matrē,quàm
patrē dr̄e morari.l.1.§.si verò,l.3.§.ēt si maximè.ff.de li-
hi. & † iō tex.in l.fi.C.vbi pup.edu.de.dixit, ꝙ circa edu
nē ↄcurrit auus maternus nepotis, & patruus ipsius ad iu
pectat decernere q̄s ipsorum ꝑferat̄.Quod q̄dem statuet
ectione & suspicione successionis, apertè innuēs auū ma-
i ad id admittti.Admittitur† ēt & ipsa auia materna,q̄ in
ō reperit̄ exclusa d.l.Nesennius. & q̄ vlterius pōt esse le-
a tutrix,& curatrix ipsius neptis,vt in auth.matri & auię.
mul.tute.offi.fun.pos.& ī corpore vn̄ sumit̄, & p Bar.in
cōditione.ff.de testa.tutel.Eo insuꝑ qm̄ ab Illu.do.Sci-
p̄re ipsius Isabellæ in suo testō, & quò ad ↄcernētia ani-
a Ill.do.Lucretia auia fuit ↄsiderata vnā cū fratib.ipsius
cipionis. Quibus † iam deficientibus ad p̄ntem actum
a redditur, & alijs ꝑferenda.l.1.§.q̄d natum.ff.de uentr.

31 inspicien.& p Bar.d.q.16.cū alijs s̄.allegatis. Et † q̄a licet in matre dn̄æ Isabellæ pp transitū ad secūda vota cadat aliqua suspicio rōne vitrici,vti tradit̄ p gl.Bart.& alios in l.1.C.vbi pupil.& p capitulū Ianuæ: tn̄ in auia oīa ista cessant, & ↄsiderato c.Ianuæ,in vers.verūtn̄ &c. ipsa auia,q̄ ad secunda uota nō trāsiuit,hoc casu alijs ꝑferēda est,ↄsiderādo verba d.capituli a ↄ̄-
32 rio sensu,vti† in statutis fieri solitum est,ad plenissimè tradita p Ias.post Bar.& alios in l.1.§.huius aūt rei.ff.de offi.eius,& q̄, ↄsiderata dispositione iuris cōis,vt dictū est,ad id admitti dēt, & alijs ꝑferri,vt admittitur in tutela & cura,& alijs ꝑfert̄, q̄d
33 est fortius. Cui † Illustri auiæ nō obstat aliud capitulū Ianuæ, & loquens in genere masculino, & vocans ad id agnatos ꝓximiores,nā interpretationē recipit p versiculū, verumtn̄ si mater vel auia.l.vtrū.ff.de peti.hæredi.& p Bart.in l.1.§.& parui.
34 ff.q̄d vi aut clam.Et† quia sumus in materia indifferenti,& iō masculinū ↄcipit fœmininum: vt p Bar.in l.1.ff.de verb.sign. & per Mod.in l.si q̄s id q̄d,vers.1.ff.de iurisd.omn.iudi.& dif
35 fusè per Fran.de Cur.cons.9.Et † q̄a statutū loquēs de masculo intelligit̄ de idoneo,habili & sufficiēti.l.1.C.de sacros.eccl. iuncta l.fi.C.de testa.mil.l.vt gradatim.ff.de mun.& hono.cū vulgarib.ꝓut dictum capitulum Ianuæ seipsum in hoc decla-
36 rat.Et † ideo in agnatis sublata idoneitate fœminæ habiles recipi debent. Quod insuper suadet̄, nā datis consanguineis, & propinquis suspectis iudex decernere debet apud extraneum pupillā seu minorem esse educandam, & moram facere,vt hr̄ in l.1.C.vbi pupil.& traditur in l.1.§.quamuis,& ibi Bar.in 2. lectu.ff.eo.& hr̄ in l.3.§.item si is.ff.de libe.exhib.Ex quib.necessariò infert̄, ipsam Isabellam tradēdam esse ad educandum
37 Illustri eius auiæ rationib.& decisionib.quib.s̄. Cui † non obstat ex aduerso allegata eius potētia, & q̄a moram trahit ex̄ territorium Ianuæ: qm̄ hanc obiectionem tollit tex.in l.3.§.Iulianus.ff.de libe.exhib.Eo etiam q̄a talis obiectio a iure minimè consideratur,nec receptā a lege aliqua oñditur. Prout qm̄ ipsa do.Isabella in p̄nti iam libertate priuata est, & nil dolosus doloso,& solùm instatur pro ipsius libertate,& sine aliqua suspicione apud aliquem idoneū possit, & valeat morari, & educari,& oībus consideratis nullus magis idoneus ipsa Illu.auia reperitur.Prout etiam: quia in præsentiarū solùm discutitur articulus ille,apud quem debeat morā trahere, & educari.Quo discusso postmodum discutienda venit alia difficultas, quem vel quam D.Isabella hr̄e debeat curatorem, seu curatricem,in quo articulo educationis,& vbi,& apud quem debeat moram trahere, satis ex superius deductis extitit discussum, ita vt necessaria conclusio capienda sit,penes dictam Illu.D.Auiam ipsam dr̄e morari,& esse educandam. Paris.Bon.

SVMMARIVM.

1 *An contra detinentem tabulas testamenti competat actio ad exhibendum.*
2 *Et an competant alia remedia, ut actio in factum, & interdictū de tabu.exhiben.*
3 *Tale interdictum quando competat.*
4 *Et competit pro testamento in scriptis, & pro nuncupatiuo.*
5 *Et quibus personis competit, & nu.6.*
7 *Actio ad exhibendum quibus competat.*
8 *Contra recusantem exhibere fit condemnatio ad interesse.*
9 *Qui cœlat testamentum in pœnam falsi incidit.*
10 *Potest quis pluries testari, & diuersas testamēti tabulas facere.*
11 *Et omnes tabulæ sunt exhibendæ,nec sufficit unam exhibere.*
12 *Et tenetur exhibere petitas, non alias.*
13 *Exhibens rem deteriorem adhuc tenetur.*
14 *Confessio extra iudicium facta parte absente non inducit plenam probationem, & nu.42.*
15 *Et si inducit semiplenam,probari debet per contestes, sed contra nume.42.*
16 *Testes singulares non probant, nec iunguntur, sed contra nu.26. & seq.& 43.& 44.& 45.*
17 *Plures præsumptiones in ciuilibus quando iungantur, & faciāt plenam, iuxta illud, & quæ non prosunt &c. & nu.18.& seq.*
18 *Quando deponunt de diuerso loco, tempore, seu actu, non iunguntur.*
19 *Et si unus deponit de numeratione, alius de confessione, non iunguntur, & nu.53.contra.*

De ueritate

20 *De ueritate consultationis Pau. de Cast. consil. 378. & num. 54.*
21 *Et tunc semiplenè iunguntur, quando unaqueque in sua specie est perfecta, & nu. 55. & 56.*
22 *Vnus testis de uisu, & ueritate facit semiplenam.*
23 *Et idem testis potest deponere etiam de confessione.*
24 *Et iunctus cum alio deponente de confessione plenè probat, & nu me. 23. 25. 26. & seq.*
25 *Idem testis potest produci ad probandum diuersa.*
26 *Singularitas testium isto casu non obstabit, & num. 27. 28. 29. 45. & seq.*
30 *Et iunguntur, etiam si cõfessio esset facta incidenter, excepto mu tuo, & nu. 31.*
31 *In ciuilibus dictum vnius testis cum alijs adminiculis facit ple nam, & nu. 32.*
33 *In his quæ de facili non possunt probari, recipiũtur probationes quæ possunt haberi.*
34 *Coniecturæ dicuntur legitimæ probationes.*
35 *In libris occultatis unus facit semiplenam.*
36 *In his, quæ sunt difficilis probationis, recipiuntur, quæ aliàs non reciperentur.*
37 *Probatio recipitur secundùm subiectam materiam.*
38 *Materia probationum arbitraria est.*
39 *Concludens probatio est, quando iudex adducitur ad fidem indu bitatam.*
40 *Exhibens aliam scripturam, quàm petitam, mendax est.*
41 *Contra mendacem insurgunt iura.*
43 *Singularitas testium obstatiua nocet, non illa, quæ est admi niculatiua.*
44 *Singularitas testium consideratur, nedum respectu actuum, sed etiam respectu finis.*
45 *Et sufficit quòd respectu finis concordent.*
46 *Confessio est actus reiterabilis, & nu. 49.*
48 *Singularitas non obstat, quando adest iusta causa, qua iudex po tuit moueri.*
49 *Et quando adest difficultas probationis, & materia subiecta.*
50 *Et quando adest qualitas testium, & n. 52.*
51 *Dicto vnius boni viri creditur quandoque.*

CONSILIVM LVII.

1 Et Si † ad exhibendũ tabulas testamẽti ꝯ eas detinẽtẽ, nõ videatur cõpetere actio ad exhibendũ, vt tradit in l. 3. §. si quis ex hr̃dem. ff. ad exhiben. ea rõne: qm̃ cõpetit illi, q̃ in rem successiuè acturus est, vt in d. l. 3. §. fi. & §. est aũt, cum sim.
2 Verũtñ † illud erit, cõpetere alia remedia vt exhibeant: vt in d. §. si quis ex, in fi. & in d. §. fi. & ibi gl. tradentes differentiam inter actionem illam ad exhibendum, & actionem in factũ, & interdictum illud de exhibendis tabulis, quod propriè cõpetit in casu p̃senti: vt et tradit gl. in l. 1. C. de tabu. exhib. & remissi
3 uè in rub. ff. eo. tit. & † locum sibi vẽdicat aduersus possessorẽ, & detentorem dictarũ tabularum testamenti negantem penes se illas hr̃e, vel recusantem illas exhibere, vel etiã si dolo desijt illas hr̃e. l. 3. §. 1. & l. 4. ff. de tabul. exhi. & l. 1. in prin. & l. 3. §. si quis dolo, eo. tit. & per glos. in d. l. 1. C. de tabu. exhi. & faciunt no. per Bal. in l. fi. C. de eden. & in l. quædam. §. nihil. ff. eo. vbi Pau. de Cas. allegat Inn. in c. 1. de proba. & ibi tangit Dec. col. 29. vers. 4. notarius, & col. 32. vers. 3. si apud, & faciunt quæ no tã. Bar. in d. l. 3. §. si tabulæ. ff. de tab. exhi. Quod remedium nedum competit pro tabulis testamenti in scriptis celebrati, sed
4 † etiam pro celebratis in testõ nuncupatiuo: vt traditur p gl. in l. fi. C. de edic. diui Adria. & in l. 1. in princ. in gl. 1. ff. de tab. exhib. & ibi Bar. nu. 2. volens etiam isto casu cõpetere directũ interdictũ, & nõ vtile, vt dicebat dicta gl. 1. Nam directũ com petit ẽt in testõ nũcupatiuo, ẽm Bar. id ibidem ꝓbantem, post
5 annũ, vt in l. 3. §. fi. ff. de tab. exhi. Et † illis tale remediũ cõpetit qui aliquid scriptum hr̃e p̃tendunt in testõ, vt hr̃ in l. 3. §. so lent aũt, & ibi doc. not. ff. de tabu. exhi. & tradit gl. in l. 1. C. eo.
6 Omnibus † enim qui iurant sua interesse, testamẽti tabulæ exhi bendę sunt. l. non ignorabit. l. instrumenta. C. ad exhibẽ. & per Ang. in l. 1. §. editiones. ff. de edẽ. & notatur in l. si q̃s ex argẽta rijs. §. exigitur, eo. titu. & per Roma. consi. 83. licet iure cõi, & Bal. in l. fi. de eden. & bona decisio Ang. in d. l. 1. §. edẽda, vers. sequitur in gl. volens, ꝙ quis astringitur ad edendum, vt inspi
7 ciatur, an intersit vel ne. Tum † etiã quia actio illa ad exhibẽ-

dum illis competit, qui interesse hr̃e p̃tend
8 bendum. Et † qñ ꝯ detinentem tabulas test mam traditam per Bart. in l. 3. §. condemna exhi. & detinens recusat exhibere, ꝯ ipsum demnatio sequi dẽt, ẽm ꝙ traditur per Iuris uè. in d. §. condemnatio autem, & ibi Bart. qualiter ꝓbandum sit interesse, ꝯ nõ exhibe
9 iura, ut p eum. Nec † immerito nam ille, q stamentum alicuius in pœnã falsi incidit, &
10 fals. vt p illũ tex. tradit. Bar. in d. l. 3. vers. & illud certum est, ꝙ quis pluries põt testari, &
11 cere, licèt postremò robur, & effectum sortia hibendæ sunt, ex quo non est satisfactum, beatur. l. 1. §. pinde, & ibi gl. in vers. plures, in l. 3. ĩ prin. ff. de tabu. exhib. Fit. n. exhibitio scantur, vt in d. l. 3. §. exhibere, & iõ illæ beri veniunt exhibendæ, & nõn aliæ, quæ non cum contra. G. fuerit actum, & petitum, menti cõditi p testatorem, & scriptæ manu erant penes ipsum G. deberent exhiberi, & alterius notarij manu scriptas, modo aliquo interdicto de tabulis exhibendis: cum non
12 petitas. Et † ideo exhibere debet easdem, in sim. traditur in l. Iulianus. §. si quis rem.
13 † etiam habetur, & prout etiam no. in l. exhi ꝙ ille, qui exhibuit rem deteriorem, adhuc dum, vt in simili etiam habetur in l. 3. §. si & in l. 1. §. si res deposita. ff. deposi. vbi dolo tur, qui deteriorem rem restituit. Quanto versatur, & exhibere non dicitur, qui alias exhibet quàm petitas. Ex quibus aperte egisse contra. G. ꝙ non exhibens veras tabul ipsum existentes condemnandus venit ipsi superius fuit deductum, & conclusum. Et & sine dubio procedunt, solùm illis obstare uerso dicitur, per actorem non esse probat buisse & penes se tenuisse dictas tabulas nim solũ testes deponũt de ꝯfessione dicti G. & parte absente, quem dicunt coram ipsis te
14 fessum penes se habere dictas tabul. Et † cert nem parte absente extra iudicium emanatã nam probationem, ut hr̃ in l. certum. §. si quis fessi. vbi Bar. & alij not. in c. fi. vbi docto. ab intesta. & Bar. in l. capite quinto. ff. de adul. cautio, de fide instr. & in decis. consi. Neapo. in l. admonendi. ff. de iureiur. num. 48. vbi cat semiplenam probationem, & diffulè po in sua repetitio. num. 158. versi. tenendo firmans ab ista opin. tanquam communi iudicando & consulendo: vt etiam firmant & Modern. Bono. in repe. rub. C. de probatio.
15 superius citati. Prout † etiam: quoniam dicium facta inducat semiplenam, necesse contestes, nec satis est, quòd probetur per vr̃ esse ista facta p d. G. quam vnus testis co, & tpe, & alter testis alio loco, & tpe, ideo eam non probant, vt tradit Anto. de Butr. c. veniens, col. vlt. ex de testib. & Bal. & Abb. col. 2. de proba. & Bal. in l. spadonem. §. & ponit Bal. & Sal. in auth. rogati, in fi. C. 310. visis. in fi. & bona gl. in l. fi. C. fam. ercisc. p Ale. consi. 18. viso, col. pen. vol. 1. & cõsi. 2. & est decis. consi. Neap. 364. fuit decisum quidã Diomedes col. 2. & p Mod. in l. d
16 de q. cũ cõcor. Nec † mirũ: qm̃ testes singul iũgunt c. in oĩ negotio, ex de testib. l. vbi lominus. 3. q. 9. c. dilecti. cap. bonæ fidei, negocio sunt singulares, etiam si essent vnus, vt tradit Bal. in l. iurisiurãdi. C. de sentio, col. 2. vol. 3. & ꝯs. 13. cir. fi. vol. 1.
17 sed si sunt singulares, & ꝯs. 20. co. 1. vol. ĩ vers. legitimus, ĩ l. 2. ff. de excu. tu. dicat ciuilib. inducere plenã ꝓbationẽ, & iungi ta illud: vt q̃ nõ ꝓsunt singula &c. & iusta

roba.& in l.3.§.iõ q̃ diuus,in ver.ſpeciem.ff. de teſti. & p gl.
doc.in c.cum cãm,de proba.& diffuſè p Bar. in d. l.admo-
ẽdi nu.48.& Iaſ.ibi nu.253.& nu.257.Tñ † iſtud non pro-
dit,qñ teſtes ſunt ſingulares: tunc.n.nõ iungunt̃,ut quia de-
põũt de diuerſo tpe , vel diuerſo loco , ſeu actu, ſm dñum
nt.in d.c.ueniens,& p Abb.in d.c.cum cãm .col.2.& Ale.d.
.13.ex his q̃ in themate.col.pe.& fi.uol.1. cum alijs alleg. p
ſ.in d.repe.l.admonẽdi.nu.255.& ſeq.& p Mod.in l.unius.
teſtes.col.2.nu.20.ff.de qõ.& in eorũ prac.in uer. diligẽter.
u.14.& 15.& ↄſ.88.nu.23.Quib.†in locis adhuc ẽt uolũt,
ſi vnus teſtis deponit de numeratione,& alius de ↄfeſſione,
nõ debent ↄiungi,tum pp ſingularitatẽ , tum ẽt quia depo-
nt de diuerſo actu: qa unus de reali,alius de ciuili,ut tradit
Bal.in l.ſi ex cautione.q.12.C.de nõ nu.pec.Alex. Corn &
dã alij doc.allegati p Dec.in d.c.cũ cãm.nu.16.Ex† quib.in
t,ꝙ dicta Pau.de Ca.ↄſ.378.uiſa petitione.col.3.& ↄſ.277.
o proceſſu,in 3.col.non ſunt ita ſimpliciter uera,nec ita de
no ꝓcedunt,dũ ↄſuluit,ꝙ ſi unus teſtis deponit de ↄfeſſio-
facta uno loco,& alius teſtis de alia ↄfeſſione eiuſdẽ homi-
reiterata in alio loco,ꝙ ſunt ↄiungendi: nam ↄfundit̃ talis
ltatio Pau.de Ca.ꝑ deciſ.ſuperius adductas,& ita eũ in ſpe
reprobat Iaſ.in d.l.admonendi,nu.256.ver. p iſta ↄſidera,
t Pau.de Ca.reprobant in ↄtingentia facti aſſerẽtes ↄ̃ eum
ſſe iudicatũ recolligentes deciſ.ↄſ.Neap.ut eſt videre in pal
ata deciſ.364.fuit deciſum,uer.& licet in ↄ̃riũ.Et†ſatis iſta
nprobant̃ ex dictis Bal.in l.ſi quis ex argentarijs.§. cogent̃.
.2.ff.de eden.dum concludit,ꝙ tunc demum duæ ſemiple
coniungunt̃,qñ unaquæque de per ſe in ſua ſpecie eſt per-
a,aliàs ſecus,ita declarando gl.in d.l.2.ff.de excu.tuto.per
in d.l.ſpadonem.§.q̃ iura, vbi etiam Bal.tangit, & Alex. in
ſ.13.col.pe.vol.1.plenè proſequit̃ Iaſ.allegãdo alias deciſi.
l.admonendi.nu.257.ver.iſtam concluſionem notabili-
limita,& Deci.in d.c.cum cãm.nu.13.& 15.& Mod.Bon.
epe.rub.C.de proba.nu.311.& in d.§.plurimum. nu. 89.
n d.l.vnius.§.teſtes.nu.2.¶†Iſtis tamen non obſt.quę ſupe
dixi vera ſunt,& exequi debent , ut fuit ibi concluſum, nã
parte actoris adeſt unus teſtis,qui deponit in manibus. d.
idiſſe dictas tab.teſtĩ illas eidem oñdentis , & veriſſima ac
ũnis * concluſio eſt,ꝙ unus teſtis de viſu,& de veritate ſo
& de per ſe ſemiplenam facit probationẽ: vt hr̃ in c. ex in-
atione,extra de proc.& ibi gl.& doct.in c. fi. de ſucceſ. ab
ſt.ubi oẽs attingũt,& tradit gl.& ſcrib.in l.ĩ bonæfidei.C.
eb.cre.& gl.in d.l.admonendi,& ibi Bar.nu. 36. & diffu-
aſ.nu.177.& ſeq.maximè in ciuilibus, ut ẽt tradunt Mod.
.§.plurimũ.nu.89.& conſi.74.nu.4.& conſi. 6.nu.7. cum
s ſi.Vlterius†dictus teſtis deponens de viſu, & ueritate de
it ẽt & de confeſſione ipſius.G.quam ut ſingularis ꝓbat,
an ſit ſufficiens,& iungenda ad faciendum plenam dubita
nam Bal.in l.Gallus.§.ille caſus.col.2.uer.3.nota, & uerſ.
ſt argm̃,ſm Alex.ibi.nu.14.uolebat,ꝙ unus teſtis deponẽs
eritate,& ipſe,& alter depõnentes de fama, concludenter
lenè probarent,cum ille deponens de veritate poſſit etiã
onere de fama.Quod†dictum reſpectu eiuſdẽ teſtis Ale.
r̃ impugnare,cuius dicta refert Iaſ.in d.l. admonendi.nu.
.uer.dicit tamen alibi nota.Bal.rationibus, de quibus per
Subdunt tamen Alex.& Iaſ.ꝙ in pract.magna eſſet aucto-
Bal.cuius dictum approbat Soc.in d.§.ille caſus,num.4.
ſpondet allegatis per Alex.& Soc.refert & ſequitur Iaſ.in
lle caſus.nu.8.& duob.ſeq.col.2.uer.ulti.no.uer. ſequen
bi adducit ad id alias deciſi.Et†ſatis placet: cum idem te-
oſſit produci ad probandum diuerſa capitula tendentia
ctoriam eiuſdẽ cauſæ,vt experientia, & cõis practica nos
t,quæ attendi debent.c.quã ſit,de electio.lib.6.l.minimè
legib.& licet nouiſſi.in d.§.ille caſus,ſuſtineant opi. Ale.
nicus tm̃ eſt teſtis deponẽs de ueritate & confeſſione, qđ
ſenſerunt Soc.Iaſ.& Claud.ibi,tñ in caſu pñti iſtud ceſ-
quo ille teſtis de ueritate deponens ẽt de cõfeſſione nõ
lus,ſed habet alium teſtem deponentem de cõfeſſione,
od ceſſat illud,quod dicebat̃ de unico ſolo teſte, & hoc
ſè ſentit,& firmat Clau.ibi,col. 2. Et in caſu pñti nedũ
cta confeſſione facta per.G.adeſt ille teſtis , qui deponit
ueritate,ſed vlterius adeſt & alter teſtis religioſus,qui de
de ↄfeſſione eiuſdẽ.G.qui teſtis eſt oĩ exceptione maior
us & integer.Et depoſitio ipſius de confeſſione coniun-

genda uenit cum depoſitione alterius teſtis teſtificantis de ve
26 ritate,& de uiſu.Et†iſta ſimul iuncta faciunt plenam ꝓbatio-
nem,ut uoluit Alex.& nouiſſ.ibi ſequunt̃.in d.§.ille caſus,nu.
14.ver.ſed pro iſtorum intelligẽtia,dicens ꝙ ſi unus teſtis de-
ponit de ueritate,& alius de confeſſione emanata parte præ-
ſente,dicta iſtorum coniungunt̃ ad faciendum plenã ꝓbatio-
nem,allegando Bal.in d.l.ſi quis ex argentarijs,in prin.& Bar.
in d.l.admonendi.nu.48.& ſubdit Alex.ꝙ iſto caſu non obſta
27 bit ſingularitas ipſorũ teſtium.†qm̃ non eſt ſingularitas ob-
ſtatiua,ſed adminiculatiua,quæ non uitiat ſm Bal.in d.l. de q.
28 bus,circa fi.ff.de legib.& in rub.de contro.inue.Et†hoc idem
uoluit Cor.ↄſ.13.quãuis.col.2.allegando Imo.in ſuo ↄſ. in 1.
uol.uer.item unus teſtis,& apertius hoc idẽ firmat Fran. Are.
in d.c.cum cãm,col.pe.uer .2.adde,& ver.ſed circa , dicens ꝙ
vnus teſtis deponens de veritate,& alter deponens de confeſ-
ſione facta parte præſente iunguntur,& plenè probant, exce-
29 pta probatione mutui.Nam†tales probationes, licet uideant̃
diuerſæ, tñ faciunt reſultare unam perfectã. Non. n. teſtes di-
cunt̃ oĩo ſingulares,ſi unus deponit de ueritate,et alter de cõ
feſſione & ſic de actu tendente ad ꝓbandũ veritatẽ pdictã , &
dictũ ipſorũ reddit̃ uериſimile reſpectu pluriũ factorũ eiuſdẽ
30 formæ quò ad ſubſtãtiã,& effectũ inter eaſdẽ pſonas.Et † eſto
ꝙ iſti loquant̃ de confeſſione facta parte pñte probata p vnũ
teſtem,ꝙ coniungatur cum illo unico teſte deponente de ueri
tate,tñ Abb.in c.fi.de ſucceſ.ab inteſt.col.2.uer.nota ibi in p̃-
ſentia,& uer.ſeq.tenet,ꝙ unus teſtis de ueritate & alius de cõ
feſſione incidenter facta iunguntur , & Dec.in d.c.cum cãm.
num.16.ſequendo Are.ibi,& Abba.in d.c.fi. firmat unum te-
ſtem de ueritate,& alium teſtem de confeſſione plenè proba-
re alios actus excepto mutuo,in quo dicit procedere alleg.per
Bal.in d.l.ſi ex cautione.q.12.& alia adducta ſuperius in ↄtra
rium aſſerens hanc diſtinctionem fieri p Bal.conſi.118. p̃ſup-
poſito ſtatuto,in fi.uol.3.adducẽdo ad hanc diſtinctionẽ alias
deciſiones ut p eum,& idem ſequitur ipſe Dec.in c.licet cãm,
de proba.num.16.uolens ꝙ vnus teſtis de ueritate.& alter de
confeſſione iungant̃,& ꝙ talis ſingularitas nõ eſt ſeparata,nec
obſtatiua,ſed adminiculatiua,in qua dictum vnius adiuuat di
31 ctũ alterius.Et†hoc idẽ apertius,excepta ꝓbõne mutui,tenet
Iaſ.firmans hanc eſſe ueritatẽ,ꝙ unus teſtis deponẽs de uerita
te,& alius deponens de ↄfeſſione iungant̃ad plenã ꝓbationẽ
faciendam,in d.l.admonendi.nu.260.& verſ. hr̃ concludẽdo
veritas eſt,vbi dicit,iſtud eſſe de mente Bar.ibi nu.48. & alio
rum p ipſum citatorum. Et quare ſecus ſit in mutuo quàm in
alijs,aſſignat̃ rõ per ſcri.ubi ſ̃.quæ ſatis concludit,licet Fel.in
32 d.c.cũ cãm.nu.10.de ea dubitet.Et †cõprobant̃ iſta ex alijs q̃
tradit Bar.in l.1.§.ijdẽ Cornelio. nu.3.ff.qõ. dicens, ꝙ in ci-
uilibus dictum vnius teſtis cum alijs adminiculis , & indicijs
facit plenã probationẽ,ſm gl.in d.l.2.de excu.tut.cum alijs al
legatis per eum.& per Mod.Bon.ibidem nu.2.& in eorũ pra-
cti.in ver.diligenter.nu.13.& conſ.5.nu.22.& cõſi.88. num.
24.& cõſi.116.nu.14.& præce.& in rub.C.de prob.nu. 309.
33 Eo†ẽt quia ſumus in materia,& in occultatione ſcripturæ , q̃
difficilem arguunt probationem,& ut ſuperius dictum fuit,ẽt
d.G.celans dictas tabulas non caret crimine falſi,& in iſtis , q̃
de facili ꝓbari nõ poſſunt,ſed occultè & clãdeſtinè fiunt , ad-
mittunt̃ ꝓbationes,q̃ in alia materia nõ admitterent̃.ut tradit
Bar.in d.l.ſi quis ex argentarijs.§.an nõ hr̃di. ff.de eden.& ibi
Mod.adducũt ↄcor.maximè Iaſ.in §. prætor ait.col.3.& 4.nu.
28.& alijs ſeq.ut etiam facit Cor.cõſi.35.circa,in lr̃a.y.& cõſ.
113.circa,in lr̃a N.uol.1.& alibi pluries,ubi allegando deciſi.
dicit admitti probationes per coniecturas in his,q̃ ſunt diffici
34 lis probationis. Cum†cõiecturæ dicant̃ legitimæ ꝓbationes,
& euidẽtes,& lex in iſtis ↄtenta ſit ea ꝓbatione,q̃ fieri & habe
ri põt.l.licet imperator,de leg.1.cũ alijs cumulatis p Mod. in
rub.C.de proba.nu.11.& 315.& in l.fi.nu.1.& n.3. C.de fal.
& cõſ.5.nu.21.& cõſ.27.nu.10.& alibi pluries,maximè cõſi.
35 61.nu.26.& p Ale.cõſ.146.& cõſ.189.n.13.uol.6.Et†eſt bo
na deci.Soc.cõſ.16.in cã,nu.6.vol.3.& cõſ.96.cõſiderata,nu.
4.& 5.& 25.vol.4.uolẽs,ꝙ in libr.occultatis un⁹ facit ſemiple
nã,qñ nõ exhibẽt̃,ex quo ẽ iudiciũ ſũmariũ,& ſufficit ſemiple
36 na ꝓbatio cũ iuro patris.Hinc†eſt,ꝙ ĩ his,q̃ ſũt difficilis ꝓba
tionis ꝓbõnes impfectæ de facili cõiũgunt̃, qđ nõ reciperet̃ ĩ
alia materia:ut tradit.d.Ant.ĩ c.veniẽs,el.1.ĩ fi.ex̃ đ teſtib. quẽ
refert & ſeq̃t̃ Ale.ↄſ.24.animaduerſis,col.fi.uol.2.& Dec.ĩ d.

c.cum cām.nu.12.in fi.cum alijs alleg.per Mod.Bono.ꝯs.44.
37 nu.10.Nec† mirū: qm̄ sm subiectā materiā recipit̄ ꝓbatio ēt nō plenè ꝯcludens, q̄ in alia materia nō reciperet̄ tanquā inua
38 lida, ut dicit Lap.alleg.93.Et†istud ex eo: qa materia ꝓbationis arbitraria est,& reposita in arbitrium ipsius iudicis, ex mero eius iudicio pendet, an aliquid sit sufficienter & ꝯcludēter ꝓbatū.l.3.§.1.ibi, tu magis scire potes.ff.de testi.& p Bar. in l. Lucius.ff.de his q no.infa.& Pau.de Ca.in d.l. admonēdi.co.
39 pe.& Dec.ꝯs.94.in casu.nu.1.Et†qn̄ iudex inducit̄ ad fidē in dubitatā, satis dr̄ adducta ꝯcludēs ꝓbatio: vt in d.l.3.§.1.& in l.qnquaginta.ff.de ꝓb.& p Bar.& alios in d.l.admonēdi.& Socy.ꝯs.98.Illustrissime.nu.8.uol. 4. Accedat istis & alia p̄sumptio & ꝯiectura satis urgēs, nā dictus.G.prius denegās h̄re aliqđ testm̄, demū ꝯuictus de mēdacio exhibuit unū testm̄ ꝯditū ab illo testatore,& nō ultimū,& postremū, qđ petebat̄. Quæ exhibitio facta p eū de illo nō petito nō liberauit ipsū ab exhibitione ueri & postremi testī petita, ut supius fuit ꝯclusū. Ta-
40 lis†aūt exhibitio p eū facta de nō petito reddit ipsū mēdacē,& plenā īduxit ꝓbationē, ꝙ habebat testm̄,& p̄sumptionē inducit, ꝙ habeat postremū & ultimū scriptū manu illius notarij, qđ mō petit̄ exhiberi, uisū in manib.ei⁹ p illū testē. Voluit em̄ occultare & capere oīa testamēta ꝯdita p testatorē,& cū negaret h̄re, ꝯuictus malitiosè,& ī fraudē exhibuit primū & nō postremū in manib.suis uisū, q̄ aptè arguūt ipsū dolo uersari,
41 & oīno teneri ad exhibitionē ueri testī.Cōtra†.n. mēdacē iura insurgūt,& ꝯ negātē, auth.ꝯ q ꝓpriā.C.de nō nu.pec.auth. itē possessor,& ibi gl.& doc.C.q poti.in pig.hab. l.fi. ff.de rei uēdi.& p Bal.& And.de Ise.in ti.de ꝯtrou.inuesti.§.& si uasallus,& in ti.si de feu.fue.ꝯtro.int.do.& ag.§. uasallus,& p Fel. in c.ceterū, de iudi.& Ias.in l.qđ te.nu.30.ff.si cer.pet. & istis simul iūctis cū plenā inducerēt ꝓbationē, dictus.G. oīno ꝯdē
42 nādus uenit, ut s.fuit ꝯclusū.¶†Nec obst. adducta in ꝯriū, dū dicebat̄, ꝯfessionē factā ex̄ iudiciū īducere semiplenā : nā uerū qn̄ absente parte fuit facta.Et dū dicebat̄ isto casu illā dr̄e probari p ꝯtestes,& nō p singulares; cū singularitas testiū nō possit iūgi ad faciēdā plenā ꝓbationē, ita ꝙ si unus testis deponit de numeratione,& alius de ꝯfessione iūgēdi minimè sunt, decisi.& iurib.s.alle.Nā r̄ndet̄, uerū eē, ꝯfessionē ex̄ iudiciū dr̄e ꝓbari p ꝯtestes, qn̄ nō adesset,& ꝯcurreret alia ꝓbatio, sed cū ī casu p̄nti ꝯcurrat unus testis de uisu, q de p se sol⁹ facit semiplenā, ꝯcurrat ēt exhibitio testī facta p.d. G. ꝯuictū de mēdacio,& negatione, vt supius fuit oñsum.Talis ꝯfessio ex̄ iudiciū ꝓbata p dictos testes singulares optimè iūgi dēt cū istis,& adminicular̄ illis, ut iūcta faciāt plenā ꝓbationē, ut sunt decis.ap
43 tè deductæ supius.Nec†isto casu obstabit singularitas, ex quo nō est obstatiua, sed adminiculatiua, q̄ optimè dēt adminiculari ad plenā ꝓbationē faciēdā, sm Bal.in d.l.de qb. & in rub.đ ꝯtro.inue.col.2.& Alex.in d.§.ille casus,& alios.s.citatos.Ad
44 †qđ bona decis.eiusdē Bal.in l.1.col.pe.uer.testes.n.C. de testa.uolens testes nō dici singulares respectu actuū, sed solū re-
45 spectu finis.Et†si quò ad finē sunt ꝯtestes, nō possunt dici singulares, sufficit.n.ꝙ ꝯcordēt in diuersis singularib.tendentib. ad eundē finē, p tex.in l.q snīam.C.de pe.Qđ dictū optimè ꝯprobat̄ p Are.in d.c.cū cām.col.pe.Vn̄ cū isti testes de duabus ꝯfessionib.deponētes ꝯcordēt in eūdē finē, tollet̄ singularitas,& unus coadiuuabit alterū,& ambo coadiuuabūt illā ꝓbationē factā p testē de ueritate & de uisu.Et ipsorū dictū satis reddit̄ cōprobatū p exhibitionē postmodū factā p.d.G. prius ne-
46 gantē,& de mēdacio ꝯuictū.Prout†ēt singularitas non obstabit, nā ꝯfessio est actus reiterabilis, quo fit ut testes deponētes de eo singulares nō possent dici, ut tradit Ale.ꝯs.53.ī casu.co. fi.uer.ergo ēt.uol.1.ad hoc adducēs no.p gl. in l.ob carmē. §. fi.ff.de testi.& Inn. in c. licet ex quadā.eo. tit.& in c.qual'r &
47 qn̄, de accu.Cōtinet†.n.in se ꝯfessio ꝓlationē uerborū, & sic actū reiterabilē, in quo testes nō possūt dici singulares: ut tradūt Cy.Ang.& Mod.in l.hac ꝯsultissima, in prin. C. de test.& alij quāplures citati p Mod.Bon.in ꝯs.5.in cā.nu. 6. & duob.
48 seq.Prout†ēt singularitas dictorū testiū tollit̄, qn̄ adest iusta cā, ī qua iudex pōt moueri ēt p depositionē testiū singulariū, ut tradit Pau.de Ca.ī d.l.admonēdi,& sequit̄ ibi.d.Io.Bap. de S.Seue.in sua repe.car.7.col.2.& ī d.l.Lucius.ff.de his q not. īfa.& ibi Bal.& Pau.de Ca.tradūt in recollectis Florētinis, & sequit̄ Frā.Bru.in tra.de indi.& tortu.col.3.& Mod.Bon.in l. 1.§.fi.col.12.& seq.uer.de qua iusta cā.n.4.ff.de qō. allegātes

alias ꝯcor.decis. ꝓut faciūt in eorū prac.ī uer. di…
49 & in eorū ꝯs.1.n.71.& ꝯs.39.n.22.& ꝯs.73.nu…
cā satis hic ꝯcurrit, tū ꝯsiderata difficultate ꝓba…
iecta materia, q̄ ita de facili ꝓbari nō pōt, ut sup…
duxi, ī qua admitti dēt ꝓbatio p indicia,& ꝯiectu…
gularitas nō reijcit̄: ut tradit Ale.ꝯs.46.circa.col…
la fide.uo.3.Admittunt̄.n.isto casu ꝓbationes…
qm̄ in istis lex est ꝯtēta ea ꝓbatione, q̄ h̄ri pōt…
alia materia in ista tn̄ reperiant̄ pfecta,& recipiant…
50 superius.Cōcurrit†ēt iusta cā ꝯsiderata psona ip…
ipsorū qualitate,& potissimū illius religiosi, cui…
dū est,& ī cuius fauorē multa recipiunt̄ ꝯ oēs reg…
Alex.& Mod.in l.qui iurisdōni.ff.de iuris.om.iud…
ad id multa adducit Ias.in l.iubem⁹.C.de iud.col…
51 2.limi.Prout†ēt: qm̄ si dicto uiri boni credēdū…
vt dicit gl.in l.Titio fundus.ff.de ꝯdi.& dem.cū…
p Alex.ꝯs.31.uisis.col.4.uol.2.& p Fel.post Bal…
gat, de rescr.& in c.qđ sup, col.4.de fi.instr.& in…
mo,& c.p tuas,& de sym.& in c.ex iniūcto, de…
ad plenū cumulatis p Mod.Bon.in ipsorū prac…
52 nu.8.& in ipsorū ꝯs.128.nu.26.& seq. Et†in…
qn̄ testis singularis hēt in se magnā integritatē…
admittat̄,& singularitas nō obstet, tenent Bal.&…
perius citati, quos adducunt Mod.Bon.in d.l.fi…
& in eorū prac.in uer.diligenter.nu.17.& in eod…
53 relatis.Nec†obstabit, qđ dicunt doc. uolentes un…
numeratione,& aliū de ꝯfessione nō ꝯiungi, ne…
probationē, nam ipsorum dicta locū sibi vendi…
* tione alterius ꝯctus seu actus, ut est casus p̄ns…
stinguit,& tenet̄ p Bal.Abb.Are.Ale.Ias.Dec.S…
adductos,& allegatos in locis ubi s. quorū dicta…
54 sunt, cū præ manibus habeant̄.Non†obstat rep…
de ꝯsultatione Pau.de Cas.Nam optimè procedi…
in casu Pau.nō aderāt aliæ probationes, sed solū…
bata per testes singulares,& in casu p̄nti concur…
perius adducta plenā ꝓbationē inducētia, ut ip…
ipsimet doc.reprehēdentes ꝯsultationē Pau.q…
ꝯsideret, adhuc posset saluari, cū illæ geminatæ…
ctæ dicerent̄ parte p̄nte, qđ in p̄nti minimè dic…
55 nec firmandū, cū sit ex̄ materiā.Non†obstat ut in…
cebat̄, ꝙ duo īperfecta nō possunt iungi, qn̄ in…
imperfecta &c.nā ꝯsiderata difficultate ꝓbatio…
fecta iungunt̄, ut sunt decisiones superius ad id…
56 git Dec.in d.c.cū cām, n.12.& Mod.Bon.ꝯs.4…
casu p̄nti imperfectū nō pōt considerari, nisi…
ritatē dictorū testiū, q̄ minimè obstat: ut mult…
sum.Eo ēt qa ille testis de veritate,& uisu hēt…
plenā ꝓbationē, ut fuit dictū. Et illa p̄sumptio…
hibitionis testī factę p dictū.G.negantē,& ꝯuic…
in se ꝯtinet pfectionē.Et vlterius singularitas…
fessionē d.G.ꝯcludēter adminiculat̄,& cōsidera…
quib.s.recipiēda est,& iungenda alijs probat…
solida,& uera resultat conclusio, d.G.astringend…
fore ad exhibitionē ueri testī, quā si facere rec…
dē procedendū erit, ut deductū fuit superius…

SVMMARIVM.

CONSILIVM LVIII.

Obtinere debet ipsa. D. Margarita, & aduersus ser Augustinum, & ẽt ꝯ Nicol. & Lauren. de
assettis fratres. Aduersus ser Augustinum nulla cadit dubita
io: nam ꝯdemnandus venit, si ꝯ ipsum iam comparentem in
pñti iudicio actio intẽtata fuisset, ꝯ ipsum etenim ipsa. D. Mar
arita intentionem suã plenè ꝓbauit. Tum† p instrm publicũ
elebratũ de anno. 1527. die iiij. mensis Martij, qđ plenissimã
nducit ꝓbationẽ, ad no. in l. cũ ꝓcib. C. de ꝓba. & p totum fe
è. ff. C. & ex, de fide instr. cũ vulg. Tum ẽt ꝯsiderata ipsius con
essione de pecunijs receptis nedũ unica, sed geminata: nã pri
na ex iudicium emanauit ẽt p instrũm publicum facta, secun
a facta est in iudicio, dum positionib. ipsius. D. Margaritæ rñ
ent p verbum credit. Quæ† ꝯfessio ita emanata ipsi cõfitenti
udicat. l. 1. ff. de confes. l. 1. C. eo. l. de ætate. §. si cũ hrs. ff. de
terrog. acti. gl. ordi. in ca. 1. de ꝯfes. li. 6. & doc. in l. 2. §. quod
ꝯseruare. C. de iura. calu. tradit Soc. ꝯs. 97. in pñti, nu. 6. uo. 4.
† p hanc geminatam, & reiteratã ꝯfessionẽ enixa & ꝓcisa uo
ntas ipsius Augustini colligit' veritatẽ exprimentes, ad not. ĩ
alista. ff. ad Trebel. & p Bar. in l. cũ scimus. C. de ag. & censi.
. 11. p Mod. in l. 1. ff. de offi. eius, cũ si. Et† quia facta in iudi
calor ipsius eo magis eã reddit ualidã & efficacẽ. l. cum oñ
mus. §. fi. ff. de fideius. tuto. p Bar. & alios in l. 1. in prin. ff. de
r. obl. plenè tradit' p scri. in l. si ꝯuenerit. ff. de iurisd. om. iud.
in l. pacta nouissima. C. de pactis, & in c. 1. ex de iudic. Nulli
tenim dubium est, dictam geminatã cõfessionem induxisse
enam probationem pecuniarum receptarũ, cum superet oẽs
ecies probationis, & sit f̃m aliquos releuatio ab onere ꝓbãi
vt hr̃ in lege cum te. C. de transa. & ibi scrib. maximè Mod.
ra cumulant, ut ẽt plenissimè faciunt in rub. extra de ꝓba.
l. 6. & post gl. in ver. quemadmodum, in l. 1. C. de eden. cum
ncor. & in ipsum ser Augustinum confessum partes do. Iu-
is non possunt esse aliæ, nisi in condemnando. l. certum, in
n. & in §. 1. ff. de confes. cum simi. Nec† ipse ser Augustinus
test se tueri asserendo instrm, & contractum celebratũ præ-
egata die. iiij. Martij fuisse & esse simulatũ: qm̃ iurum p ip-
n corporaliter præstitum, p quod fatet' oĩa, & singula fuis-
& esse vera, tollit allegatam simulationem, & communiter,
lenè tradit' p Alex. Are. & Mod. post antiq. in l. nemo põt.
e leg. 1. ubi deducuntur iura, decisi. & rõnes. Tum etiã al-
ata simulatio, nec ipsi ser Augustino, nec dictis Nicolao &
urentio poterit prodesse ꝯsiderato tenore statuti Bono. sub
. de donatio. Tum† & postremò: qm̃ ille, qui dicit ꝯctum si
latum, nihil operatur, nisi exprimat, & specificet speciẽ si-
lationis, quod in pñti processu minimè factum apparet: ut
dit Bar. ꝯs. 65. Petrus Nicolæ. col. 3. & Bal. in l. ab Anastasio,
i. C. man. & Alex. consi. 111. uiso, col. 1. vol. 3. & cons. 28. in
col. 4. uol. 5. cum alijs allegatis per Dec. in l. imaginaria. nu.
e reg. iur. ff. Minus etiam poterit se tueri asserendo suas cõ-
iones emanasse post cessionem factã dictis Nicolao & Lau-
tio, nam licet doc. dubitent, an confessio cedentis noceat
sionario, de quo statim dicet'. Tamen† pro absoluto habent
m confessionem nocere ipsi cedenti, & in sui ꝓiudiciũ in-
cere effectualem probationem. Tum attenta illa gñalitate
qua superius dictum est, ꝙ confessio nocet confitenti. Tũ
uia doc. in locis infra citãdis solũ dubitant, an noceat ces-
ario, habẽtes pro firmo nocere ipsi cedẽti, & cũ ipse f. Au-
inus ueniret cõdemnãdus, ꝯ ipsum exequutio facienda es-
Tum in lib. 200. quas sibi reseruauit cedendo & donãdo.
icolao & Laurentio, tum ẽt & in vsufructu suorum bono-
, quem ẽt in dicta cessione sibi reseruauit. Nec conuentio
remò facta inter ipsum & dictos cessionarios sup dicto v-
uctu potuit ꝓiudicare ipsi d. Margaritæ, ex quo de ea non
. Tum ẽt quia facta fuit post ꝯfessionem suam emanatam
r receptione pecuniarum in fauorem ipsius d. Margaritæ.
hr non potuit tollere ius ei quęsitum. l. ius nostrum, cũ si.
reg. iur. Item † & exequutio facienda esset sup bonis suis
s, & donatis dictis Nicolao & Lauren. ea ratione: quia ta-
essio facta fuit cũ hac reseruatione, ꝙ ipsi cessionarij debe
satisfacere, & soluere oĩa, & quæcunq; debita quomodo-
ꝯcta per ipsum ser Augustinum, & per Patricium eius fi-
n. Quæ† dictio quomodolibet, exponitur. i. quocunq; mo
. pleriq;. §. neq;, & ibi Arch. de offi. ordi. libr. 6. & per eun-
in c. 1. §. præsenti, de cler. ęgrot. & per Albe. de Ros. in di-
ctio. in ver. quomodolibet. Et ipsi cessionarij geminatis vicib.
promiserunt ipsum ser Augustinum ab omnibus & singulis
debitis per eum ꝯctis eximere, & conseruare indemnen, & pe
nitus sine damno de & super bonis eisdẽ donatis & cessis. Et
11 † dictio illa penitus, intelligitur. i. ex toto, vel prorsus, uel oĩ-
no, vt per Arch. in c. ordinarij, de offi. ordi. lib. 6. & per Alber.
in dictio. in ver. penitus. Et ẽt quia in dicta cessione ipse f. Au-
gustinus sibi reseruauit in quocunq; casu necessitatis faculta-
tem, & potestatem uendendi, & alienandi, & ꝓ eius libito dis-
ponendi tot de dictis bonis per eum donatis & cessis, & tantã
partem, quot, & quæ eius necessitatibus suppleret, & condecẽ
ter arbitro boni uiri suppeditaret, per quas reseruationes ipse
ser Augustinus condemnari, & exequutio faciẽda veniret sup
dictis bonis donatis & cessis, nõ simpliciter, sed cum dictis re
seruationibus & conditionibus, quę in casu præsenti uerifican
tur, & condemnatio, & successiuè exequutio f̃m actionem in-
tentatam omnino fieri debet ꝯ dictos Nicolaum & Laurentiũ
donatarios, & cessionarios ac possessores, seu detentores bono
12 rum cum dictis reseruationibus & conditionibus. Ex † quib.
concludenter infero, illam conclusionem uolentem, confes-
sionem cedentis non nocere cessionario, de qua per Bart. & a-
lios in l. si facta. §. si hæres. ff. ad trebe. & in l. seruũ filii. §. 1. de
leg. 1. & in l. si cũ emptore. nu. 1. ff. de pact. ubi Pau. de Cast. &
Ias. nu. 7. post Ang. ibi allegant ꝯcor. & rõnes, & p Alex. ꝯs. 46.
circa primum. nu. 3. uol. 5. & in deci. ꝯsi. Neapo. 163. die. 7. in
fi. cum si. Non procedere, nec uendicare sibi locum, qñ cessio
facta apparet cum reseruationibus, & conditionibus, quib. fa-
cta fuit præsens. Tũc eñ expresè nocebit cessionarijs, ex quo
illis facta fuit non simpliciter, sed sub ista conditione, quę fuc
13 cessit & euenit iurib. & rationibus, quibus supra. Quod† ulte-
* rius comprobari potest, nam f̃m* cõem cõclusionem, de qua
per Bar. in d. l. si cum emptore, & in d. §. si hæres, & p alios vbi
s. qñ cessio fit ad commodum cedentis, confessio ipsius pręiu
dicat cessionario, & consideratis reseruationib. & conditioni-
bus, quib. cessio p̃sens facta fuit, apertè patet ad commodum
ipsius cedentis eam factam fuisse habito respectu ad dictas cõ
14 uentiones & reseruationes. Ad† quod ẽt facit illud, quod di-
cit Pau. de Cast. in d. §. si hæres. col. 2. uer. 2. casu, & uer. si uerò
facta sit, uolens ꝙ qñ cessio fit ad commodum cessionarii, &
per cedentem fit actus, qui si non noceret cessionario, debitor
remaneret in damno, talis actus, & ẽt confessio cedentis noce-
re debet ipsi cessionario, quod applicari potest ad casum no-
strum, siue consideremus damnum ipsius f. Augustini, siue dã
15 num ipsius. D. Margaritæ. Accedat† etiam, quod vult Bal. in l.
actor, col. pe. uer. vlterius quæro. ff. de procu. & in d. l. si cũ em
ptore, col. pe. uers. quæro illa, iuncto uer. præce. dicens, confes-
sionem cedẽtis factam in iudicio nocere cessionario, qñ fit ex
parte rei, ut hic facta apparet p ipsum f. Augustinũ cõparentẽ
in præsenti iudicio, & ꝓiudicabit ipsis cessionarijs, & reis con-
uentis. Non. n. talis ꝯfessio põt dici facta in fraudem considera
to damno, qđ ipse ser Augustinus passurus est, item considera-
ta geminatione ipsius accedente ẽt calore iudicij, itẽ & consi-
derato instrõ per prius celebrato præallegata die. iiij. Martij,
itẽ & consideratis reseruationib. & conditionib. sub quib. ces-
sio fuit facta, p quas apertè colligit', ipsum ser Augustinũ tunc
16 temporis esse debitorẽ. Et† quia cõfessio non est noua dispo-
sitio, sed probatio. l. Publia, in fi. ff. deposi. & p Bar. in l. triticũ.
17 nu. 4. ff. de uer. obl. Prout† etiam attenta honestate, bona uita,
& fama, ac probatissima cõuersatione ipsius. D. Margaritæ iux
ta gl. in uer. actiones, in l. Titio fundus. ff. de condi. & demõ. &
in l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re mili. cum concor. quæ pa
rata est iurare dictas lib. 500. fuisse solutas dictis f. Augustino,
& Patricio, ad nota. per oẽs in l. admonendi. ff. de iureiu. Con-
cludendum necessariò uenit ex istis, dictam confessionem no
cere cessionarijs. Et obiectio in ꝯrium facta procedit, qñ cessio
facta est simpliciter, nec concurrunt aliæ qualitates, q̃ adsunt
in casu pñti, ista enim inferunt, confessionem cedentis omni-
18 no nocere cessionarijs. Ad† quod ẽt illud, & q̃ non prosunt
singula, tñ simul iuncta bene operantur, f̃m gl. in l. instrumen
ta. C. de proba. & plenissimè per scrib. in d. l. admonendi, cum
si. Contra igitur dictos cessionarios pronunciandum erit iux-
ta tenorem libelli per ipsam do. Margaritam porrecti, reiectis
oppositionib. & exceptionib. per eosdem deductis tanquam
uerè non militantibus. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta ad mensuram an sit conditionalis, et n. 7. 8. et 9.*
2 *Et ante mensurationem talis contractus an sit imperfectus.*
3 *Vēditio facta sub condōne, illa pendente hr̄ pro nō facta, & n. se.*
4 *Esto quòd venditio sit conditionalis, tamen perfecta est, ut non sit locus pœnitentiæ, & nu. 8.*
5 *Venditio pōt dici perfecta trib. modis considerando pœnitentiā.*
7 *Item & respectu periculi.*
9 *Et respectu obligationis an sit perfecta sub conditione facta.*
10 *An per venditionem facta de tot bubulcis talis fundi ante mensurationem sit translatum dominium, & possess.*
Et an dicatur perfecta, & quo respectu.
11 *Et quid si non fuit facta traditio realis, sed appositum constitutum, & nu. 12.*
13 *Et quid si incertitudo est respectu loci, & non quotæ.*
14 *Qui scienter conducit rem propriam, an perdat dominium, & possessionem, & nu. 30. & seq.*
15 *Venditio prædicta uidetur omnino incerta ante mensurationē, & traditionem.*
16 *Portio incerta ratione loci, et quotæ tradi non potest.*
17 *Constitutum appositum non transfert dominium nec possess.*
18 *Et quid si venduntur xx. tabulæ talis fundi in loco eligendo.*
19 *A communi non est recedendum iudicando, et consulendo.*
20 *Intelle. l. 2. C. de peric. et commo. rei uendi.*
Et quid operetur talis traditio, et si mensuratio non sit facta.
21 *Et quid si uenditio aliquo respectu habet certitudinem.*
22 *Per constitutū fictè transfert dominiū, et possessio. fallit ut ibidē*
23 *Et quando apponitur super uendōne incerta rōne loci, et quotæ.*
24 *Et nihil operatur, quando apponitur super contractu incerto.*
25 *Constitutum regulatur secundùm contractum principalem.*
26 *Et si fit venditio per noīa numeralia an sit certa respectu quotæ.*
27 *Qui emit quotam pro indiuiso habet partem in quolibet cespite.*
28 *Numeralia uerba reducēda ad quotā quid operātur respectu dominij.*
29 *Et quid si per uerba numeralia fit pro indiuiso.*
30 *Conducens rem propriam quando transferat dominium.*
31 *Et quando transferat possessionem, et nu. 33.*
32 *Et quid si fuit appositum constitutum.*
34 *Et quid si per conducentem fuit solutus affictus, et pensio.*
35 *Emptor percipiens fructus ex venditione facta ad mensuram an licitè id faciat.*
An liceat fructus percipere ex venditione conditionali.
36 *Qui nō sentit periculū, nō dēt sentire cōmodū percipiēdi fructus*
37 *Fructus ita percepti an ueniant computandi in sortem.*
38 *Et quid si uenditor habuit precium, et ulterius percepit fructus, an sit astrictus emptori soluere aliquid.*

CONSILIVM LIX.

Viso instr̄o vēditionis factæ do. Iac. de Voglia p Baldassarē de Suardis de bubulcis. lxxx. & ex indiuiso unius petię terræ aratiuę & pratiuæ bubu. 500. positarū ī territorio Marchariæ, in ꝯta casalis, appositis ēt ꝯfinib. dictæ petiæ terrę, adiecto pacto ꝙ ipsi emptori liceret deuenire ad diuisionē ipsarū. lxxx. bubulcarū qñcunq; vellet, & eligere posset, de qua parte uoluerit ipsas. lxxx. bubulcas, dummō ipsas non habeat nisi in vno corpore vel in sola vna petia terræ, ꝯstituēdo se possidere seu quasi dictas. lxxx. bubulcas noīe ipsius emptoris, cū alijs clausulis in dicto instr̄o appositis, q̄ vēdō fuit facta pcio limitato in instr̄o dictæ vēdōnis, uiso ēt instr̄o sequēti die inter ipsas partes celebrato, in quo dictus emptor inuestiuit in ppetuū ipsū vēditorē de dictis bubulcis. lxxx. ꝑ indiuiso dictę petiæ terrę ꝑ annua solutione & redditu annuali duca. xxxvj. auri soluēdorū dicto emptori p ipsū vēditorē ꝑ affictu, & pensione dictarū bubulcarū. lxxx. pacto adiecto, ꝙ liceret. d. Baldassari vel eius successorib. quotiescunq;, & qñcunq; dare & soluere pciū ab ipso receptū ꝑ dictis. lxxx. bubulcis dicto emptori, & eius hr̄dib. & p talē solutionē pcij se affrancare, & liberare ab ipsa annua pēsione dictorū duc. xxxvj. & aliàs vt plenius in instr̄o dictę vēdōnis, & inuestiturę, sup qb. infrascriptę
1 resultāt dubitatiōes. Prima, †an talis vēdō facta ad mēsurā fuerit, & sit ualida & pfecta, vel possit esse locus pęnitētię: cū nunquā fuerit facta mēsuratio dictarū. lxxx. bubulcarū, & d. Iaco. emptor nunquā elegerit. Circa quā primò dicendū vr̄, ꝙ talis vēditio nō fuerit pfecta, ex quo fuit ꝯdōnalis: qa facta ad mensurā & numerū, & numeratio seu mēsuratio non fuit sequuta, & iō dr̄ ꝯdōnalis, si mēsuretˀ. l. qđ sepe. §. ī his p Are. in l. 3. §. incertā. ff. de acq. pos. & in ꝯs. ... cit Bal. in l. sicut. C. de acti. emp. & Bar. in l. ... eo. tit. & plenè p Alex. ꝯs. suo. 90. viso pcess... Dec. ꝯs. 179. viso elegāti. col. 2. & 3. & bñ ad... de Cast. in d. l. sicut, vbi declarat, qūo vēdō d...
2 rā, & qūo sit pfecta, & p Soc. ꝯs. ulti. vol. 3. A... l. 2. C. de peric. & cōmo. rei vēdi. volens, ꝙ ... lis ꝯctus sit imperfectus quantū ad periculū ... quā gl. sequutus fuit Bar. ꝯs. 74. viso instr̄o, & ... possunt ēt adduci, q̄ ponit Imo. in l. si ita qs. ...
3 obl. & q̄ hñr in l. si qs fundū. ff. de ꝯh. emp. ... cit Pau. de Cast. in l. 1. C. de peric. & cōmo. r... ctus est ꝯdōnalis, & ꝯdō pendet, si ꝯdō defic... nō facta, & p ꝯsequēs licitū erit emptori seu...
4 re a dicto ꝯctu. ¶ †His tñ non obstantib. ꝯriū ... esto ꝙ vendō ista fuerit ꝯdōnalis, tñ adhuc ... nō licet vni parti ab ea discedere, s̄m glo. in ... pendentes. ver. si ita res. ff. de peric. & cōmo. ... tenet gl. in l. 1. C. eo. tit. & gl. insti. de emp. & ... Hosti. in sum. eo. ti. §. 2. in fi. ꝑ qua opi. vr̄ te... ff. de peric. & commo. rei ven. ubi re vendit... ditor nō tradit, non est resolutus ꝯctus, & g... in ꝯrium. s̄. non tenetur, nec bñ loquitur, ... eam, & idem facit Alex. in addi. ad Bar. in d. ...
5 †pro uera resolutione consideranda sunt v... l. 2. C. qñ lice. ab emptio. disce. ubi volunt, ꝙ ... cta altero de tribus modis. Primò, qñ inter ... est de re, & precio, ēt si venditio illa esset ꝯd... licitum recedere a tali contractu uni tantu...
6 bus. l. 1. & 2. C. qñ lice. ab emptio. disced. S... vēditio perfecta quò ad periculū, & ista dr̄ ... ua. Tertio mō dr̄ pfecta venditio, qñ res est ... alienam. ff. de acti. emp. & has tres pfection... 1. C. de peric. & commo. rei vend. & gl. inst...
7 in prin. Vnde †quod dr̄ per Iurecon. in d. l. c... venditionē factam ad mensurā esse cōditio... intelligi dēt respectu periculi, ut sit pericu... emptoris, qđ secus esset, qñ uendō fit purè ... riò, & hoc uoluit gl. in d. §. in his, in uer. im... Cast. in l. sicut. C. de actio. emp. ubi ad prop... & in terminis. Quantū verò ad ualiditatē v...
8 possit discedi, dr̄ perfecta ēt ante mensurati... bonę fidei nō hēt locū pęnitētia altera parte ... vēd. l. inciuile, & per Pau. de Ca. in l. bona fi...
9 & plenè per Ias. in l. fi. C. de cōdi. ob cau. Et ... dicat, ꝙ ꝯctus ꝯdōnalis est imperfectus, quā... Aduertendū est, qm̄ gl. non dicit, ꝙ sit ꝯdō... solubilitatē ꝯctus, vñ stat, ꝙ ante euentum ꝯ... actio, neq; obligatio, tñ pp hoc nō habebit lo... ita punctaliter declarat Pau. de Ca. in d. l. 2. ... ab empt. disce. ad quæ bene faciunt, q̄ ponit ... perius adducto, quæ debent intelligi modo, ... ꝯsi. Neapo. in ordine. 280. Ex quib. apparent ... rius fuere adducta, & conclusio uera erit, ꝙ ... tionis, de dictis. lxxx. bubulcis, esto ꝙ sit ꝯdō... mus, quò ad ipsius ualiditatē, nec poterit re... unius tm̄ ex ꝯhentib. Quantum verò ad pe... fiat mensuratio & traditio, uenditio dr̄ imp... oē periculū spectabat & spectat ad ipsum ue... & ibi gl. & in alijs locis s̄. deductis. ¶ Secūd... cultas oritur, an p talem ꝯctum uenditionis ... lxxx. fuerit translatum dñium, seu possessio ... bulcis in ipsum Iac. emptorē. Potissimè cū ... diuiso, & ipse uēditor ꝯstituerit se possidere ... cti emptoris, & ēt ex eo q̄a postmodū ipse ... ptore recepit dictas. lxxx. bubulcas in perp...
10 pensione annua duca. xxxvj. Circa †quā di... cie vr̄ dicendum, ꝙ fuerit translatum dñium ... sum emptorē, ex quo talis uenditio fuit pe... que non fuerit facta mensuratio, & hoc uirt... ctæ per ipsum uenditorem tradentem dict... si emptori. Quo casu talis traditio etiam nō ... ne transfert dñium & possessionem, & oper...

perfecta nedũ respectu indissolubilitatis, sed ẽt respectu pe
uli, ut illud trãseat ad ipsum emptorẽ. textus vr̃ esse in l. 2.
antequã tradant. C. de peric. & cõmo. rei véd. qđ sequitur
g. ibi & clarius Pau. de Ca. col. fi. ita limitátes dictũ. §. ĩ his,
idẽ sequit Corn. in ɔſ. suo. 50. vr̃ in hac, col. 5. ver. vendõ fa-
vol. 1. & postremò hoc idẽ sequit Deci. ɔſ. 179. superius al
ato, col. 2. & p totũ tenens hãc ɔclõnẽ pp authoritatẽ Ang.
u. & Cor. Et† licet ipse véditor real̃r dicto emptori nõ tradi
rit dictas bubulc. lxxx. Tñ ɔstituit se possidere noĩe empto-
&c. Quod ɔstitutũ facit & operat fictã dñij translationẽ, &
ditionẽ possessionis, ut plenè hr̃ p Bar. & alios in l. qđ meo.
le acq. poss. & plenius p oẽs scri. post Bar. in l. ab emptione.
le pac. Et bñ faciũt, q̃ ponit Guid. de Suza. in l. quoties, &
Ias. C. de rei véd. & Alex. ɔſ. 14. circa prin. col. fi. vol. 1. & ɔſ.
viso testõ, in fi. vol. 3. & Abb. in c. 2. col. fi. de ɔsue. & in ɔſi.
Quò ad primũ, col. pe. vol. 1. Quæ uirt⁹ resultans ex dicto
tuto nõ fuit suspẽsa pp illã ɔdõnẽ mẽsurationis, ut in fi. di-
Old. ɔſ. suo. 114. Factũ est tale, & sequit Dec. d. ɔſ. 179. col.
er. nõ obstat qđ. s̃. Quæ† opinio põt cõprobari ex his, quæ
it Ias. in l. 3. §. incertã. palle. vbi vult, ꝙ q̃n incertitudo est
respectu loci nõ aũt respectu quotæ, ꝙ tali casu védõ sit ua
, & firma ſm cõem* opi. oĩum in d. §. incertã, & dicet infe
. Sed védõ, q̃ fit p noĩa numeralia, puta. xx. tabulas, seu bu-
cas, vr̃ denotare partẽ fundi, q̃a talis numer⁹ põt reduci ad
ẽ quotitatiuã, & ɔñr vendõ erit certa respectu quotæ, &
alida, & nulla erit differẽtia, an fiat védõ p noĩa numera-
an verò quotitatiua: cũ numerus possit reduci ad quotã.
ãc interpretationẽ vr̃ sequi ipse Dec. in d. ɔſ. 179. vers. fi. p
vr̃ dicendũ, talẽ uẽdõnẽ esse ualidã: quia saltim fuit certa
ectu quotæ, & ɔñr dñiũ, & possessio vr̃ esse translata in ip-
emptorẽ saltim p cl̃am ɔstituti. Vlterius† cõprobat dicta
io ex his, q̃ hñr in l. si. quis ɔductionis tit. & in l. cõducto-
C. loca. & in l. nõ ab re. C. vñ ui. ubi plenè scri. & plenius p
. & alios in l. si aliquam. ff. de acq. poss. ubi ille, qui sciẽter
cit rẽ ꝓpriã & suã a se possessam, vr̃ quodãmodo perdere
, seu saltim possessionẽ, de quo ẽt p Cy. & alios ĩ l. qui rẽ,
l. ad ꝓbationẽ. C. loca. & p Bar. & alios in l. cũ falsa. C. de
& fa. ign. vñ cũ dictus Baldassar uẽditor sciẽter ɔduxerit
as bubulcas. lxxx. a dict. Iac. emptore, p hmõi ɔductionẽ &
ptionẽ in affictũ, & solutionẽ ipsius vr̃ ipse Baldassar in ip
ac. emptorẽ trãstulisse dñium, uel saltẽ possessionẽ. ¶† Istis
on obstantib. ɔ̃ria opi. de iure vr̃ verior. Nã hmõi véditio
quã ipse emptor deueniat ad diuisionẽ & mẽsurationẽ, &
quã eligat, in qua parte velit dictas bubulcas. lxxx. dr̃ oĩno
rta, tam respectu loci, quã respectu quotæ, qđ satis patet,
facta non fuerit p noĩa quotitatiua, sed tm̃ per noĩa nu-
alia, nec fuerit designatus locus certus dictarũ. lxxx. bubul
m, vñ necesse est in ipsa véditione dare oĩmodam incerti-
nẽ, & respectu loci, & respectu quotę, ut uult Bar. Ale. Ias.
ij in d. §. incertam, ita declarátes incertitudinem respectu
, & quotæ, & sequũtur doct. post Bar. in l. locus. ff. de acq.
. & est* cõis doctr. oĩum, ut ipsemet Ias. fatet in d. §. incertã
2. de quo ẽt hr̃ in l. si quis fundũ. ff. de acq. pos. & ĩ l. si fur.
ff. de usuca. & in l. emptor. ff. pro emp. In quib. locis cõclu
ꝙ q̃n est incertitudo respectu loci, & quotæ non transfert
um, nec possessio, nam sine traditione dñium rl̃r ab homi
non transfert. l. traditionib. C. de pac. & portio incerta rõ-
oci, & quotæ tradi non potest, ut declarat Soc. in d. §. incer
, circa principium, & Ias. ibi col. 2. in fi. uer. 2. limita. Vnde
. Baldassar uenditor post uenditionem prædictam, & an-
traditionem remansit dñus. d. l. traditionib. & melius in l.
ties. C. de rei uend. & p Cor. ɔſ. 5. col. 5. in lr̃a. H. uol. 2. Mi
ẽt transfert possessio, ex quo pars incerta rõne loci, & quo
nõ põt possideri, textus est in d. §. incertã, ubi scrib. oẽs hoc
ent in summario, & in lec. & idẽ hr̃ in d. l. locus, & in alijs
is s̃. adductis. Quæ† ɔcl̃o nedum procedit, q̃n uenditio est
pliciter facta, & nulla fuit sequuta tradõ, nec appositũ con
itũ, sed ẽt locũ hẽt, q̃n emptor ɔstituisset rẽ uẽditã possi-
e nomine emptoris. Nam adhuc tale ɔstitutũ nõ transfert
dñium, nec possessionẽ in emptorẽ, q̃n res védita est incer
õne loci, & quotæ, ita Bar. in d. §. incertã, ubi punctal̃r deter
at qõ. nr̃am dicens, ꝙ si quis emit centũ tabulas terræ in
uẽditoris, in illa parte, ĩ qua eligeret emptor, antequã eli
in ipsum non est translatũ dñium, & sic non põt agere rei

uendica. licet uẽditor ɔstituat se noĩe illius possidere: quia ta-
le ɔstitutum nihil facit, ex quo uenditio erat incerta rõne lo-
ci, & quotę, & per cõsequens minus transfertur possessio, cum
res incerta modo prædicto non possit possideri, quam doctr.
sequit ibi Alex. col. 2. uer. dicit ẽt hic uolentes, ꝙ per nomina
numeralia, puta decem uel uiginti tabulas, seu bubulcas non
constituitur aliqua certitudo, sed bene per nomina quotitati-
ua, unde antequam emptor eligat & fiat mensuratio, non põt
uenditio reduci ad certitudinẽ, esto ꝙ fuerit appositũ cõstitu
18 tum. Et† idem sequit Are. in d. l. locus, col. 1. uer. & isto modo
intelligunt doctores uolentes, ꝙ q̃n uenduntur uiginti tabulæ
talis fundi, in loco eligendo per emptorem &c. licet demon-
stretur talis fundus, tamẽ non fuit totus uenditus, sed tm̃ ali-
quis locus. s. illæ uiginti tabulæ illius fundi. Et iõ necesse erat
demonstrare illũ locum uenditũ uiginti tabularũ, ut esset cer
tã, quod minimè factũ apparet in casu p̃nti. In quo omnimo-
da est incertitudo, & idem sequitur Cuma. in d. l. 3. in prin. in
finalib. uerbis, & Perusi. in d. §. incertam, & in d. l. locus, post
Bar. ibi, in appostillatione lr̃æ, & in d. l. si quis fundũ, & idem
etiam sequit Ias. in d. §. incertam, col. 2. uersi. 5. per istũ tex. ubi
dicit, ꝙ omnes indifferenter transeunt cum opi. Bar. licet post
modũ arguat ɔ̃ hanc cõem, cuius argumenta inferius euacua-
19 buntur. Et† iõ a prædicta communi* opi. iudicando & ɔsulen
* do recedere non debemus, iuxta plenissimè cumulata per Ab
ba. & alios scrib. in c. 1. extra de consti. ex quibus infert, ꝙ nec
dñium, nec possessio fuit translata in ipsum Ia. emptorem, sed
prædicta omnia remanserũt penes ipsum Baldassarem uendi-
20 torem. ¶† Non obstant superius in ɔ̃rium adducta, & primò
tex. in l. 2. C. de peric. & commo. rei uẽd. ibi, antequam tradan
tur. Nam omisso uero intellectu illius legis, de quo p doct. ibi
& per Dec. in d. ɔſi. 179. in prin. pro nunc sequendo, q̃ ibi di-
cunt Ang. Pau. de Cast. & Cor. in d. ɔſi. 50. dico, oĩa eorũ dicta
nihil facere ad præsentem casum: eo qm̃ ipsi loquunt, q̃n rei
uenditæ ad mensuram fuit facta uera traditio, quo casu licet
nõ fuerit sequuta mensuratio, tñ traditio suppleret defectum
mensurationis, ut post traditionẽ periculũ spectet ad empto-
rem: quia illa realis traditio operat dictũ effectũ, de qua reali
traditione loquit Pau. ibi circa prin. & col. 2. uersi. sed quid in
reb. immobilib. & ita ẽt de ista reali traditione loquit Angel.
ibi, & Cor. in d. ɔſ. 50. In casu aũt nr̃o nulla realis interuenit
traditio. uñ inferre de uera traditione ad nullã, minimè cõue-
nit, uulgato. §. nihil cõe, & uulg. l. Papinianus exuli, uñ si in ꝑ-
senti casu fuisset facta realis traditio, posset resultare aliqua dif
ficultas pp dictas decis. & authoritates loquentes in diuersis
21 terminis, & ad casum p̄sentem adaptari non possunt. Et† ad
uertatur, quòd Deci. in d. ɔſi. 179. col. 2. & melius col. fin. prę
supponit, illam uenditionẽ, de qua ibi, saltim habuisse aliquã
certitudinem: quia in instr̃o illius uenditionis fuit dictũ in ta
li loco in latere inferiore, sentiens ꝙ si oĩmoda esset incertitu-
do, ut in casu p̃nti, ɔ̃rium ipse consuluisset. Insuper in termi-
nis illius. q. ipse Dec. fundat se principal̃r in actuali possessio-
ne, quã habebat ipse emptor, ut clarè hoc dicit in fi. d. cõsi. qđ
secus est in casu p̃nti, ubi nulla actualis possessio aliquo tpe
fuit penes ipsum Iac. emptorem, & idẽ authoritas Dec. ɔsulen
22 tis in diuerso casu non hẽt obstare. Minus† ẽt obstat ɔstitutũ,
per qđ vr̃ fictè translatũ dñium & possessio: nam q̃n fit uendi
tio de re incerta rõne loci & quotæ non transfert, nec dñium,
nec possessio, ẽt si uẽditor ɔstituat se possidere noĩe emptoris,
* doctr. est Bar. cõiter* approbata in d. §. incertam, de qua. s̃. ple-
nè dictum est, ad quam doctrinã cõem Deci. in d. ɔſi. 179. non
respondet, sed illam vult euitare dicendo, quòd in illo casu, in
quo ipse cõsuluit, emptor habebat actualem pos. ꝙ secus est in
terminis doctr. Bart. & prout est in casu nostro, in quo oĩmo-
da est incertitudo. Tertiò uult euitare eam sequendo Ias. in d.
§. incertam, uolentem uenditionem factã per nomina nume-
ralia posse reduci ad quotam, qđ minimè est uerũ, ut statim
* dicetur. & iõ conclusio Bar. &* cõis remanebit firma, ꝙ clausu
la ɔstituti non transfert nec dñium, nec possessionẽ, q̃n uẽdi-
23 tio est incerta rõne loci, & quotæ, ut est in casu p̃nti. Et † con-
firmatur per doctr. do. Ioã. Petr. de mon. sperel. in l. ab emptio
ne. ff. de pac. uolentis constitutum appositum rei particularis
non transferre, nec dñium, nec possessio. q̃n est incertitudo re
spectu loci, & quotæ, per d. §. incertã, secus q̃n essemus in uni-
uerso, & incertitudo esset respectu illius uniuersi, qđ refert &

ſequit Soc.in d.§.incertam,col.2.ver.1.difficultas,& ēt Iaſ.ibi
24 col.3.uer.& notabilius.Quod† ēt ꝯfirmat: quia cl'a ꝯſtituti ni
hil operat,qñ apponit ſuper ꝯ̄ctu incerto,& hoc pp incertitu-
dinē,ſm Bar.in d.§.incertā,& in l.q̄ de tota.§.incertæ. uerſ.&
iō.ff.de rei uen.Quem in iſtis terminis ſequit ipſe Deci. ad id
plura adducēs in ꝯſ.ſuo.226.magiſter Io.col.2.ver. ad hoc,&
25 col.3.p totū uol.2.Prout† ēt dicimus,ꝙ cl'a ꝯſtituti regulatur
ſm principalē ꝯ̄ctū taliter,ꝙ ſi principalis ꝯ̄ctus nō tenet, cl'a
ꝯſtituti nihil operat,vt dicit Bal.in c.1.§. 1.in ti.de feu.da.in
vim leg.cōmiſſo.& in c.cumana.ex̄ de ele.& ī l.ex teſtō. C. de
fideicō.& Alb.de Roſ.in l.pupillus.ff.de acq.rer. do. & Fran.
de Cur.ꝯſi.8.uiſo inſtřo,circa fi.& ꝯſ.70.col.4.in fi.& p Alex.
in l.1.§.ſi uir,col.3.ff.de acq.poſſ. vñ ꝯſiderādo principalē ꝯ̄-
ctū uenditionis oīmodo incertę tā reſpectu loci quā reſpectu
quotæ,p quē nullū fuit tranſlatū dñium,nec poſſeſſio, ēt ꝯſti-
tutū ſup illo appoſitū pp talē incertitudinē nullū tranſtulit,
nec dñiū,nec poſſeſſionē, cū regulari debeat a principali ꝯ̄ctu.
26 ¶†Nō obſtat ꝯſideratio Iaſ.in d.§.incertā,quā vř ſequi Dec.d.
ꝯſ.179. in fi. uolentis,ꝙ qñ venditio fit p nomina numeralia,
dicat certa ſaltim reſpectu quotæ: eo qm̄ illi numeri poſſunt
reduci ad quotā,& vendō facta ad numerū reducibilis eſt ad
quotā.Nam tale dictū & talis intelligētia eſt īpoſſibilis, & nō
27 uera.Quod† clariſſimè oñdit.Nā qñ uendō fit ad quotā, ille
qui emit quotā ꝓ indiuiſo, quotā illā hēt in fundo vēdito in
quacūq; gleba & ceſpite ipſius terræ venditæ, ut hř in l. Mæ-
uius.§.duob.ff.de leg.2.& notat in d.§.īcertā,& in d. l. locus,
in fi.ex quo talis uēditio pōt reduci ad certitudinē in quacun-
q; minima parte,ex quo in illa uerū eſt dicere, emptorem hře
partē ſuā quotitatiuā, puta decimā ſeu uigeſimā, qđ ſecus eſt,
qñ quis emit ad numerū: ut puta. lxxx. bubulcas talis fundi.
Nā ſi accipiat glebā illius fundi ſeu ceſpitē nō poterit dicere ī
illo ceſpite hře bubulcas. lxxx. cū talis ceſpes paruus minimè
vnā bubulcā ꝯtineat,& iō clara eſt differētia,an vendō fiat per
noīa numeralia, an verò p noīa quotitatiua, ex quo numera-
28 lia nō poſſunt reduci ad quotā,ut ſ̃.dixi. Quod † ēt ꝯfirmat:
nā ſi numeralia uerba eſſent reducēda ad quotā quò ad trāsla
tionē dñij & poſſeſſionis,ſequeret abſurdū, & inconueniens.
Nā ipſe d.Baldaſſar uendidit bubulcas.lxxx.vnius petiæ terræ
bubulcarū. ccccc. vñ ſi illa uerba numeralia, uidelicet bubul-
cæ.lxxx.reducant ad quotā habito reſpectu ad bubulc. ccccc.
ponamus ꝙ fiat iſta reductio ad quotā,& partes ueniant ad di
uiſionē,ſi ille fundus,qui aſſerebat eſſe bubulcarū.ccccc.repe-
riat plus vel minus,ſi erit plus,emptor dicet emiſſe plus quā
bubulcas. lxxx. & ſi erit minus,vendō reperit facta in minori
ſumma,vt utrūq; clarè patet ad ſenſum.Quo caſu ſequeret, ꝙ
illa noīa numeralia reducta ad quotā inducerēt, ꝙ ꝯ̄hētes di-
cerent feciſſe ꝯ̄ctū ultra & p̄ter illud, qđ erat eorū intētionis:
quia voluntas emptoris fuit emere bubulcas.lxxx.& voluntas
vēditoris fuit vēdere illas tm̄,& facta diuiſione,reducēdo noīa
numeralia ad quotā ſequeret plus vel minus eius,qđ erat intē
tionis ꝯ̄hentiū.Ex quib.patet,uerā eſſe cōem ſnīam, differētiā
eſſe an vendō fiat p noīa numeralia, an verò p noīa quotitati-
ua,& ꝙ numeralia nō ſunt reducibilia ad quotā,a qua cōi mi-
nimè recedere debemus,ut ſ̃. Tñ ad ipſi⁹ veritatē vidēda sūt,
q̄ aliàs & plenius dixi ꝯſulēdo,ſm opi.Deci.& Iaſ. quā ēt sēſit
29 Are.Et† ꝓcedūt p̄dicta ēt ſi vendō facta p noīa numeralia fie
ret ꝓ indiuiſo:nā talis cl'a ꝓ indiuiſo operat certitudinē, qñ
uēdō fit p noīa quotitatiua, qñ aūt fit p noīa numeralia,nullā
operat certitudinē,nec reſpectu loci,nec reſpectu quotæ, ꝓut
exemplificāt,& declarāt doc.maximè Ale.& Iaſ.ī d. §.incertā,
& eſt de mente Bar.p illū tex.in d.l.locus,& ibi Pau.& Alexā.
30 ¶†Nō obſtat vltimū,nā certū ē illū,q ꝯducit rē ꝓpriā nō trāſ
ferre dñium.l.qui rē ꝓpriā.l.ad ꝓbationē.C.loca.& p Bart.&
* alios plenè in l.ſi rē aliquam.ff.de acqu.poſſ. cum quo* cōiter
tranſeunt doct.qñ tradō eſt ficta & titulus locationis non pōt
hře effectū,vñ reſpectu dñij,qđ nō fuerit trāslatū ex dicta cō-
ductione,res erit clara,p deciſ.ſ̃.adductas,& pleniſſimè p Frā.
de Cur.cōſi.70.ſuper controuerſia.Eo maximè; quia ī dubio
quis vř ꝯduxiſſe reſpectu proprietatis duntaxat,p dictā legem
ſi aliquam,uer.ſpāliter,& ibi Are.in ulti. notab. & Alex. in 3.
31 poſt Bar.¶†Et licet dubitari ſoleat,an ꝯducens ſciēter rē alie-
nam amittat poſſeſſionem,& eam transferat in locatorem, de
quo plenè per doctores in d.l.ſi rē aliquā.& in alijs locis ſ̃.ad
ductis.Tñ qñ quis eſt dñs & poſſeſſor & ſcienter conducit rē
ſuā a nō dño,& a non poſſeſſore, tali caſu ꝯ̄c
penitus nullus,& inefficax taliter,ꝙ ex eo nō
dñium,neq; poſſeſſio in locatorē,pulchra eſt
l.1.§.ſi uir,col.2.& 3.uer.2.do uobis.ff.de acq
comprobat rōne & authoritate.Quā deciſ.ſeq
d.ꝯſ.70.col.2.uer 4.princ.In caſu aūt p̄nti ꝯ
ſtiuit.d.Baldaſſarem de dictis bubulcis.lxxx.
daſſar ꝯduxit dictas bubulcas.lxxx.& recepit
ſionē, ipſe Baldaſſar cōductor erat dñs & po
Iac.non erat,nec dñs,nec poſſeſſor, vt ſ̃.clar
eſt,ſequit neceſſariò,ꝙ per talem locationem
in ipſum Iacobū non fuit translatū,nec dñiu
32 & ꝙ talis ꝯ̄ctus locationis,† & ꝯductionis fu
cax,& nullus, eſto ꝙ eſſet vallatus cum cl'a ꝯ
vt dicit Alex.in d.§.ſi vir,& Fran.de Cur.in d
cta corroborāt plurib.medijs & authoritati
33 † ēt: qa nedum dñium,ſed nec ēt fuit poſſeſ
ſum Iac.locatorem per dictum ꝯ̄ctū locatio
ex his,q̄ habent in d.ꝯſi.Frā.de.Cur.70.col.
ta adducendo ꝯcludit,ꝙ licet perdat poſſeſſio
ter ꝯducit rem ſuam, tñ talis poſſeſſio non
qa cum ꝯ̄ctus locationis ſit nullius moment
rem nō transfert poſſeſſio, & ꝯñr talis poſſe
cans,& tanquā uacantem ipſe ꝯductor pot
ꝓpria authoritate.l.fi.C.vñ vi. Quia cā dñi
ſeſſionem c.cum dilectus,ex̄ de cau.poſ.& pr
34 des.ff.depoſiti.Nec† obſtat ſolutio affictuum
quo non p̄iudicat illi,q tempore cōductioni
ſeſſor,ſm Alberi.de Roſa.in l.quamuis.§.ſi
poſſ.ubi uult,ꝙ per ſolutionē affictuū & me
net poſſeſſio,non aūt acqritur,& ſeqtur Fra
70.col.4.ver.ad 2.ubi ad obiectionē p̄dictā
ctus,& penſionis accomodat tres alias ſolut
Ex qb.patet,ꝙ in ipſum Iac.emptorem non
dñiū,nec poſſeſſio aliqua,ex dicta uēdōne p
35 ex dicto ꝯ̄ctu locationis. ¶ † Tertia difficult
an dictus Iac.emptor licitè potuerit percipe
& penſionem.& tenendo cōes ꝯcluſiones,d
ctū fuit in 1.& 2.difficultate,uidelicet ꝙ tal
ꝯditionalis,& ꝯñr imperfecta quantū ad per
rationē ſeu traditionem, certū erit, ꝙ ipſe Ia
poterat percipere fructus,nedū ciuiles,ſed n
ante menſurationem periculū dictarū.lxxx.
ctabat ad ipſum,ſed ad ipſum Baldaſſarem
fructus per ipſum Iac.non poterant pcipi.l.
& commo.rei uendi.l.fructus,iūcta gl.& l.
Caſt.C.de acti.emp.& bñ probat in l.neceſſa
dente.ubi eſt optimus tex.ff.de pericu.& cō
36 Alex.ꝯſ.75.uiſo themate,uol.2.Non† tē cō
culū ſpectaret maxi.ad uenditorē,ꝙ fructus
ut probat in prælleg.iuribus & multis alijs
Iac.aliquo tpe nō fuerit,nec ſit dñs,nec poſſe
bubulcarū,nullos potuerit percipere fructus
poſſeſſione,ſaltim ciuili.l.3.§.ex ꝯ̄rio.ff.de ac
d.ꝯſ.75.col.2.Immo illos,quos percepit,reſti
lè appareant pcepti,ex quo uēditoris erant
ꝙ ſi pendente,& ꝙ nūquam ipſe Iac.fuerit d
ſatis probatū appareat ex his,q̄ diximus.ſ̃.in
quo infert,ꝙ dicti fructus pcepti ante perfe
ctu periculi,ut ſ̃.nō erūt emptoris,ſed ipſius
37 ſatis.Et† talis fructus ciuiles noīe affictus,ſeu
per dictū Baldaſſarē tanquā malè ſoluti dicto
debitè recepti cōputandi ueniunt in ſortem
not.in l.indebitas.C.de uſu.& plenius in c.
ꝯ̄,ex̄.de pignori.& in c.conqueſtus,cum ſimi
alijs adductis per Alex.in d.conſi.75. uolens
nem non prodeſſe dicto emptori,& bñ facit
Deci.cōſ.119.& pro tenui facultate,uol.1.
rum do.Iac.pōt cogere ipſum Baldaſſarem
38 cti affictus,ſeu penſionis,ut habetur in ꝯſi.
tem ipſe Baldaſſar uenditor,qui percepit,
& ulterius percepit fructus ex dictis bubulc
nis ſingulis ſoluere aliquid honeſtum,& iuſta
ptori,iuxta ea quę notant in l.curabit.C.de a

de vſur.& in l.Iulianus.§.ex vendito.ff.de acti.emp.in præ-
ıtiarum non diſcutio,quia de hoc non quæritur, & iō alio
mpore diſcutiendo relinquitur. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

*i venditor recepit præcium et fructus rei venditæ, an licitè em
ptor poſſit ſingulis annis conſequi aliquid.*
t ſi contractus ſapit naturam mutui, videtur quòd non poſſit.
t ſi certa quantitas uenit ſoluenda, uidetur illicitum.
axime ſi uenditio fuit ficta, & ſimulata.
dubio attendi debent verba contractus, & illius exequutio.
ſtrumentum præſumitur in dubio verum non ſimulatum.
citus eſt contractus emptionis & uenditionis.
actum de retrouendendo ſolùm non facit contractum illicitum
litet ſit incertus rōne loci et quotæ non propterea eſt illicitus
otiſſimè ſi emptori conceſſa fuit electio loci.
nnua penſio licita eſt in contractu locationis et conductionis.
idem in contractu emphyteuticario, & liuellario.
ntractus emphyteuticus licitus eſt utroq; iure.
liuellarius erit licitus, ſi non adeſt exceſſiua penſio.
nnuus cenſus, ſeu redditus licitus eſt.
o quòd ſolutio fiat in pecunia.
dubio quilibet contractus iudicandus eſt licitus.
*equitas legis curabit. C.de actionibus & obligationib.dictat
t emptori detur aliquid.*
*on debet uenditor eodem tempore gaudere precio, & fructi-
us rei uenditæ, & nu.23.*
an debeatur ualor fructuum.
inducitur mora ex ipſorum ſola perceptione.
nditor illos percipiens tenetur iuſtā penſionē ſoluere, et n.20.
iſto caſu ceſſat uſura.
*citum eſt, emptorem ſoluere aliquid uenditori pro præcio non
oluto, & nu.uigeſimo ſecundo.*
ud.n.ſoluendum uenit ob retardatam præcij ſolutionem.
*idem quando præciū fuit ſolutum propter promiſſionē de ven
endo, & nu.24.*
tur.n.quod ſoluit, in recōpēſatione ſoluti precij, nec eſt uſura.
urabit, locum habet etiam in pacto de uendendo.
nſideratur.n.facultas percipiendi fructus.
.curabit, locum habet in uenditione non perfecta.
quod inde recipitur, licitè retinetur, nec in ſortē imputatur.
*itum erit emptori habere aliquid annuatim, licet uenditio
incerta ratione loci, & quotæ.*
quid ſi res uendita eſt ſterilis, an habeat locum d.l.curabit.
nnua pēſio an licitè poſſit taxari ad ſex pro quolibet cētenario
*dem tempore precio ſoluto & re uendita exiſtente penes uen
itorem ueniunt uſuræ.*
terminis.d.l.curabit, poteſt fieri taxatio ad certum quid.
inimmo attenditur intereſſe, ſeu lucrū ceſſans. (ſimile.
pōt promitti certa quātitas habito reſpectu ad intereſſe uero-
talis taxatio vr̄ hr̄e uim trāſactionis cōſiderato futuro euētu.
ropter retardationē ſolutæ dotis poſſunt peti ſex pro cētenario
maximè ſi regionis conſuetudo iſta permittit.
l ſi longo tempore fuit penſio taxata ſoluta.
ſi nō fuit facta taxatio, idē erit, ſi quātitas illa pōt uerificari.

CONSILIVM LX.

Conſului dieb.decurſis, ꝙ venditio facta p D. Bal-
daſſarē de Suardis.D.Ia.del vogia de bu-
.lxxx. ꝑ indiuiſo vnius petiæ terræ bubulcarū. 500. erat
la rōne incertitudinis,& ɔn̄r, ꝙ in ipſum.d.Iac.emptorem
erat trāſlatū dn̄ium, nec poſſeſſio dictarū.lxxx. bubulcarū:
p̄dicta remanſerunt penes ipſum.d. Baldaſſarē venditorē,
ittēs me ad aliud cōſiliū meū. dixi ēt ꝙ inueſtitura facta a
.d.Iac.eidē.d.Baldaſſari de dictis bubulcis lxxx.ad haben-
&c.& ad ſoluēdū ſingulo anno duc. xxxvj. cū pacto ꝙ ipſe
aldaſſar poſſet qn̄cunq; ſoluere duc. dc. & dicta ſolutione
a nō teneret amplius ſoluere dictā annuā pēſionē, ſeu red-
ī duca.xxxvj.ſed ipſe.d.Iac.teneret facere inſtr̄m libere vē
onis dict.d.Baldaſſari, nō ɔſirmabat dictā uēditionē nullā.
ēt p eā dn̄iū,& poſſeſſio dictarū bubulcarū.lxxx.erat trāſ-
in ipſum.d.Iac.& ɔn̄r, ꝙ ipſe non poterat petere dictā an
pēſionē, ſeu annuū redditū iurib.rōnib.& deciſ.in d.cōſi.
uctis.In†p̄nti aūt dubiū reſultat, ex quo ipſe. d. Baldaſſar
verè & realr̄ recepit a dict.d.Iac.p̄ciū limitatū, videlicet duca.
dc.auri ꝑ vēdōne dictarū bubulcarū.lxxx. verè ēt pcepit fru-
ctus,& redditus dictarū.lxxx.bubulcarū.An iure pmittēte, cō
ſiderata æquitate.l.curabit.C.de act.emp.cū ɔcor.ipſe.D.Bal-
daſſar,& ſucceſſiuè eius hr̄des teneant anno ſingulo quouſq;
ſoluerint dictos duc.dc.ſoluere & aſſignare.d.dn̄o Iac. & ſuc-
ceſſiuè eius hr̄dib.dictū annuū redditū ſeu pēſionē, uel certū
qd cōpenſandū cū fructib.pceptis, ſeu q percipi potuerūt a d.
D.Baldaſſare & ſuis hr̄dib.ex dictis.lxxx.bubulcis, cū nulla ęq
tas dictet, ꝙ debuerint retinere dictū p̄ciū,& ēt pcipere fruct⁹
ex dictis bubulcis.lxxx.vēditis, vt s̄. ¶Circa quā difficultatē cō
ſultus prima facie dicēdū vr̄, ꝙ dicta annua pēſio, nec aliquid
annuū poſſit exigi ea potiſſima rōne: qm̄ dn̄ium & poſſeſſio
dictarū.lxxx.bubulcarū ſemp fuit,& remāſit penes ipſū.d.Bal
daſſarē,& eius ſucceſſores, quo caſu nulla res erat ipſius.d.Iac.
ſup qua poterit apponi dicta annua penſio, & ɔn̄r talis appo-
ſitio vr̄ eſſe illicita, ex quo vr̄ eſſe ɔuētū, ꝙ ꝑ dictis duca.ſexcē
tū ſolutis dict.dn̄o Baldaſſari quouſq; reſoluerent, anno ſin-
gulo eſſent ſoluēdi duca.xxxvj.Quę ɔuētio vr̄ penitus illicita,
2 †cū ſapiat naturā mutui, iux.no.p doc.in c.illo vos, de pigno.
& in c.ad nr̄am, de emp.& vend.& in c.1.& 2.& in c. nauigā-
ti,& in c.in ciuitate, ex̄ de vſu.p gl.& alios ſcrib.in l. rogaſti.§.
ſi tibi.ff.ſi cer.pe.iūctis egregiè not.p Abb.ɔſ.67.duo ad clarā,
& ɔſ.76.vr̄, vol.1.in 2.dub.vbi ɔſiderat ꝓpriè dn̄ii translatio-
nē, qđ ēt ſequit Soc.ɔſ.88.Abūde & elegāter, col.3.in fi.& col.
ſeq.& plenius ɔſ.130.circa p̄ntē ɔſultationē, vo.4. & diffuſius
p Dec.ɔſ.119.& ꝑ tenui, in 2.dubio,& ɔſ.183.In ɔtrouerſia,
col.fi.vbi vult, ꝙ diſpoſitio.d.l.curabit. nō habeat locū in pa-
cto de vēdēdo, adducēs Alex.in addi.ad Bar.in l. Iulianus.§.of
ferri.ff.de acti.emp.Prętere a ipſe.d. Iaco. voluit ſingulo anno
3 † ſibi ſolui certā,& taxatā quātitatē, videlicet duca.xxxvj.q̄ ꝑ-
miſſio vr̄ eſſe penitus illicita: cū ſi aliquid deberet rōne inte-
reſſe, ſeu propter fructus pceptos ab ipſo.d.Baldaſſare, & hr̄di
bus, tn̄ non debuit fieri ɔuētio,& taxatio de certa quātitate, &
facta nō ualet, vt in fi.dicit Io.And.in c.ſalubriter, in prin. de
vſu.volēs ꝙ ſi maritus, cui facta eſt ꝓmiſſio dotis, ɔuenit, ꝙ in-
terim recipiat certos denarios ꝑ libra, talis conuētio erit illi-
cita,& eū ſequunt ibi do.Ant.Card.& Abb.& Lau. de Rodu.
in repeti.c.ɔſuluit, de vſu.q.53.circa fi.& Pet.de Anc. ɔſ.149.
In qōne, q̄ vertit,& p Bal.in d.l.rogaſti.§.ſi tibi, ver. quid ergo
ſi mutuo, cū alijs adductis p Alex.ɔſ.220.ſup tit. col. 3.vol.2.
& ɔſ.27.col.fi.vol.4.& p Phili.Dec.ɔſ.39.col.2.nu.5. & d.ɔſi.
183.& in p̄all.ɔſ.119.col.4.& ſeq.& p Soc.d.ɔſ.88.& 230.&
cōſ.103.nu.6.vol.4.Prętere a ɔ̄ctus celebratus ſup iſta annua
penſione vr̄ illicitus: qm̄ licet verba ſonēt in vēditionē, tn̄ ef-
fectus potius cadit in mutuū, cū talis vēditio fuerit nulla,& ip
ſe.d.Iac.appoſuerit dictā annuā penſionē ſup re penitus alie-
na,& periculū dictę rei vēditę nō ſpectet ad ipſū, ut dixi ī alio
4 cōſi.Quò†fit, ut talis venditio fuerit ſimulata, & ꝙ in veritate
fuerit ɔ̄ctus mutui, virtute cuius vr̄ appoſita dicta pēſio, & il-
lud qđ in veritate agit, attēdi dēt, vt C.plus vale.qđ ag.&c.iun
ctis not.in d.c.ad noſtrā,& in d.c.illo vos,& p Lau.de Rodul.
in trac.de vſu.q.12.& p Soc.d.ɔſ.88.& ɔſ.130. ¶ Iſtis tn̄ non
obſtantib.cōſiderata facti veritate in caſu p̄nti ɔ̄ria opinio ve-
rior vr̄, ꝙ talis ɔ̄ctus nō fuerit illicitus, nec reprobatus, & ɔn̄r
ꝙ ipſe.d.Baldaſſar & ſucceſſores habentes precium prędictū,
& percipientes fructus dictarū. lxxx. bubulcarū venditarum
teneant ſingulo anno ſoluere dicto d.Iaco.& ſucceſſorib. cer-
tū quid ex æquitate.d.l.curabit.Et moueor primò: qm̄ nō ap
paret, ꝙ inter dictū.d.Baldaſſarē,& d.Iac. fuerit habitus aliqs
tractatus mutui,& ꝙ intētio ipſorū fuiſſet verè capere,& dare
mutuò,& ſimulare ɔ̄ctū emptionis & vēditionis, & ſucceſſiuè
5 nouā inueſtiturā.†quib.non apparentib.cōſiderari,& attendi
debent verba ipſius ɔ̄ctus,& exequutio illius, iux.l.non alr̄, de
leg.3.& l.1.§.in re igit dubia.ff.de exercit.cū alijs q̄ hn̄r in l.
6 Labeo.ff.de ſupplecti.legat.Et†quia in dubio inſtr̄um præſu-
mit verum,& non ſimulatum, ſeu ɔ̄ctus in eo comprehenſus,
vt nota.Bal.in d.l.rogaſti.§.ſi tibi, cum aliis adductis per Soc.
ɔſ.83.Pro certo, nu.2.uol.3.& per Deci.conſi.36.col.3.uerſi.
his præmiſſis,& in dubio non eſt recedendum a tenore inſtru
menti, donec probetur ɔ̄rium.l.cum precibus.C.de proba.cū
ſi.Et qm̄ primus ɔ̄ctus ſonat in emptionem & uenditionem,
& vlterius interuenit certum preciū, quod realiter & verè per
ipſum Iac.emptorem fuit ſolutum dict.d.Baldaſſari uendito-

ri, extabat insup res, quæ uēdebat, talis ɔ̄ctus emptionis & uē-
ditionis bonæfidei licitus hr̄, & pmissus oī iure, vt ff. C. inst. &
7 ex. de emp. & vend. p totum, cum uulg. Et† licet ipse. d. Iac. em-
ptor ꝓmiserit ꝓ eo. precio retrouēdere. d. do. Baldassari uendi
tori; tñ istud pactū nō facit dictū ɔ̄ctum venditionis illicitū,
qñ alia nō ɔcurrūt, ut plenè hr̄ in d. c. ad nostrā, ubi Abb. col.
1. in fi. & p Laur. de Rodul. in d. trac. de vsur. q. 60. & p doc. in
d. c. illo uos, & p Mod. plenè in trac. de simulat. ɔ̄ct. uolētes, ꝗ
nō obstāte tali pacto emptor licitè lucrat̄ fruct⁹, quos in terim
pcepit, nec illos tenet̄ in sortē cōputare, adducunt̄ plures aliæ
decis. p eos, vñ licet dictus ɔ̄ctus emptionis fuerit nullus & in
ualidus rōne incertitudinis: tñ ex hoc nō infert̄, ꝗ dēat iudica
ri illicitus & prohibitus, & a iure nō pmissus, tāquā factus in
8 fraudē usurarū. Potissime, † cū emptor potuerit eligere, ī qua
parte illius agri uolebat hr̄e dictas. lxxx. bubulcas, & electio-
ne facta cessabat incertitudinis uitiū, & ɔ̄ctus erat ualidus, &
dñium & possessio trāslata fuissent in ipsum emptorem, qui
licet istā electionē nō fecerit, ex hoc tñ nō infert̄, ꝗ talis ɔ̄ctus
fuerit illicitus, & factus in fraudē. Si verò uolumus ɔsiderare
ipsam inuestiturā factā per ipsum. d. Iac. eidē. d. Baldassari uen
9 ditori ꝓ annua pēsione, an fuerit licita uel ne. Primò† aduertē
dū est, ꝗ si est ɔsideranda in uim locationis, certè erit licita: ut
dicit Ab. in d. ɔs. 67. & 77. & Dec. d. ɔs. 119. col. 3. & col. 5. uer.
2. nō obstat, & Laur. de Rodul. in d. trac. de usur. q. 23. & sentit
10 Soc. d. ɔs. 88. & ɔs. 130. Pariter† ēt dicēdū erit, si dicta inuesti-
tura ɔsiderabit̄ in uim ɔ̄ctus emphyteutici, seu liuellarii, qui a
pari procedunt, ut dicit Bal. in l. 1. col. 2. C. de iure emphyteu.
& Ias. col. 8. ver. ex cōi tñ usu, & Bar. & alij in l. si finita. §. si de
vectiga. ff. de dam. infec. & Cano. in c. potuit, de loca. & p Soc.
ɔs. 50. subtiliter, & copiosè, col. 1. uol. 4. & p Dec. cōs. 146. col.
11 1. n. 2. & ꝓ tenui. Cōtractus† .n. emphyteutic⁹ licitus est utro
q; iure, ut plenè hr̄ p oēs in d. c. potuit, & C. de iu. emphy. p to
tū, & insti. de loca. & ɔd. §. adeo, & p summis. in uer. emphyteu
12 sis. Ita† ēt & ɔ̄ctus liuellarius, qñ nō ɔtinet excessiuā pēsionē,
seu redditū. ut nota. in d. §. si de uectigalib⁹, & in alijs locis. s̄.
adductis, & in summ. Ang. in uer. usura, in §. 44. prin. ver. & at
tende ꝗ talis ɔ̄ctus, ubi dr̄ esse permissum ad quinq; pro cēte-
13 nario anno quolibet. Si† verò ɔsiderabit̄ ī uim ɔstitutionis an-
nui redditus, seu cēsus, & tūc certissimū est annuū redditū ī d.
quātitate taxata esse pmissum, ut plenè no. Abb. & reliqui can.
post Inn. & Host. in c. in ciuitate, col. fi. de usur. & p eundē Ab.
in c. ɔquestus, in 8. casu eo. tit. maxi. cum fuerit ppetuus, resol-
uēdus tm̄ ad uoluntatē ipsius vēditoris, & fuerit ɔstitutus ha-
bita relatione ad rē, ut plenè tāgit Laur. de Rodul. in d. trac. đ
14 vsur. q. 11. 12. & 13. & p Old. ɔs. 207. uniuersis. Esto† ꝗ reddi
tus soluat̄ in pecunia, ut notat̄ in locis pall. & p summis. ī uer.
cēsus, & iō Abb. in d. c. illo uos, col. 2. dicit, ꝗ si emptor locat
vēditori rem uenditā statim & incontinēti pro certa pēsione,
ex hoc nō iudicat̄ usurarius, nisi alia ɔcurrant, de quib. ibi per
15 eum, quæ cessant in casu pn̄ti. Si† verò quis uellet considera-
re, & applicare dictā inuestiturā ad aliquā speciē alterius ɔ̄ct⁹
dicere debemus, illū esse licitū, cum in dubio taliter sit iudicā
dus, arg. l. meritò. ff. pro soc. & est decisi. Bal. in d. l. rogasti. §. si
tibi, & cū certissimū in facto sit, ꝗ ipse. d. Baldassar, & eius suc
cessores uerè perceperunt dictos duca. dc. pro iusto precio uē-
ditionis dictarū bubulcarū. lxxx. & successiuè perceperint red
ditus & fructus dictarū bubulcarū, succedit ęquitas, & disposi
tio. d. l. curabit. ꝗ soluere teneantur singulis annis d. emptori,
& suis hr̄dib. certū quid ī recompēsationē fructuū pceptorū,
& facultatis, quā habebat percipiendi fructus, esto ꝗ in nulla
16 mora fuissent. Nam† venditor eo tpe non dēt gaudere re & p̄-
cio d. l. curabit, & l. fructus, eo. tit. & est bonus tex. in l. Iulian⁹.
§. ex uendito. ff. de acti. emp. ibi, nā cū re emptor, & in uer. seq.
possessionē quoq;, & bñ facit tex. in l. 2. C. de usur. & ibi gl. 1.
in fi. quæ dicit isto casu, ēt iure canonico talem emptorē posse
petere usuras loco interesse, quod sequitur Bar. & alij scriben.
17 ibi, & Bar. & Pau. in d. l. curabit, in fin. Et † bene facit, qđ vult
gl. in d. c. ɔquestus, & in d. c. illo uos, & in d. c. ad nrām, & qđ
vult Pau. de Cast. in d. §. ex uendito, dicens, posse peti isto casu
valorem fructuum, & ꝗ ex sola perceptione ipsorum inducit̄
18 mora, & succedit æquitas. d. l. curabit. Et† in d. §. ex uendito.
col. fi. uer. itē oppono, idē Pau. dicit, ꝗ quantū ad hoc, ut tenea
tur ad tale interesse, sufficit, ꝗ habuerit facultatem percipiēdi
fructus, & idē sequit̄ ipse Pau. in d. l. 2. C. de usu. dicens ī ɔside

19 ratione esse, an habuerit facultatē percipi
oppositū dicimus, ꝗ emptor, qui pcepit
facultatē percipiēdi, soluere dēt iustam p
no. ut hr̄ in sum. Ang. in uer. emptio, uer.
18. ubi ɔcludit, licitè hoc casu posse exigi
20 le lucrū cessans. Ad† q̄ ēt bñ faciunt, q̄ cu
pn̄s, uol. 2. & q̄ ponit Cor. ɔs. 146. In hac, c
cet. uol. 3. & q̄ uult Abb. ɔs. 66. uiso, col. 1.
volens isto casu cessare usurā, ex quo iniqu
cipiat fructus, & retineat p̄ciū, ut dicit ibi
arguit de emptore pcipiēte fructus, & nō
21 uēditorē pcipiētē fructus, & eo tpe retine
ctorū ɔfirmationē uideat̄ ɔs. Soc. 103. Pn̄s
ferè dictū ɔsi. edidit in terminis casus nr̄i
fuit data dilatio emptori p uēditorē ad sol
tor locat rē vēditā emptori sub certa pēsio
annis, donec p̄ciū soluat̄, & ibi arguēdo ꝓ
ctū esse licitū, & dictā annuā pēsionē licit
p̄ciū soluat̄, & ꝗ talis pceptio nō uenit cō
cipali, ex quo uenit loco cōpēsationis fruc
so emptore, vel facultatis quā habebat illo
cit rōnes, decis. & auctoritates rn̄dēdo ɔ̄rii
nua pensio potius uenit ex æq tate d. l. cura
dē tpe q s habeat p̄ciū, retineat rē, pcipiat f
cultatē pcipiēdi, & ēt qm̄ isto casu nulla
soluēdū p̄ciū. Nā in facultate illius erat so
rare ab annua pēsione, & solutione. Quò f
22 fructus pceperit dilatione pēdēte data ad
mittit̄ certū qd singulis annis, quousq; fiat
nō vr̄ data dilatio ad soluēdū, sed illud ann
cessatione solutionis, ut in l. lecta. ff. si cer. p
& alios in l. q Romæ, in prin. ff. de uerb. ob
mū sequit̄ idē Soc. in d. ɔs. 88. col. pe. nu. 18
uo. 4. ubi ad id adducit ɔsilia, & deci. aliorū
co. pe. & fi. allegādo Io. Cald. Pau. đ Leaz. In
ī d. trac. ī 4. opp. dicit, ꝗ rōne more, & retar
illud annuū ꝓmissū licitè debet̄, & pōt peti
annua fuit facta, donec soluere distulerit p̄c
ptor poterat ɔuertere pecuniā solutā in em
rū, ex quib. uerosimilr̄ pcipere potuisset sex
23 rio, plus & minus s̄m regionis ɔsuetudinē
cta, & magis strictè ex his, q̄ ponit Soc. ɔs. 1
tione, uo. 2. col. pe. & fi. uer. s̄m principale fu
uēditor eodē tpe nō dēt gaudere re & p̄cio
cio ēt nulla mora interueniēte tenet̄ soluere
se uel æstimationē fructuū s̄m æq tatē. d. l. cu
nedū qñ p̄ciū est solutū ex tit. uēdōnis, sed ēt
ex ꝓmissione de uēdēdo, quo casu in emptor
tū dñium, nec possessio. Quā cōclo. ipse ꝓbat
24 ut ibi latè p eū. Et† qm̄ eadē rō uiget in pacto
uēdendo, q̄ uiget in ipsa uenditione, qñ utroq
cepit p̄ciū, & tenuit rē uēditā, & pcepit seu h
pcipiēdi fruct⁹, nā isto casu lucrū ex ipso p̄cio
ra, sed dr̄ eē recōpēsatiuū, & iustū, ut gl. ī d. c.
25 ibidē p eū adductis, qđ oīno uideat̄. Cuius
dixit Dec. s̄. in ɔ̄riū allegatus, in ɔs. 183. in fi
rabit, non habeat locum in pacto de uēdēdo
missione de uēdēdo p̄ciū fuit solutū uendit
fuit ɔmoditate rei, certè locū habebit dispo
casu locū habeat rō dictæ æquitatis, sicuti lo
ditione. Ex hoc ēt tollit̄ illud, qđ s̄. in ɔ̄riū fuit
re debere æquitatē. d. l. curabit in casu pn̄ti
Iac. emptorē nō fuit trāslatū dñium, nec pos
& periculū ad eū nō spectabat. Nā esto, qđ
dictæ uendōnis fuit solutū p̄cium uēditori
habuit, & gauisus est re uēdita, & eius cōmo
tas, & dispositio legis, ꝗ teneat̄ ad lucrū recō
cuti est in eo, qui promisit uendere, p quam
transtulit dñium, neq; possessionē, nec peri
tenti uendere fuit solutum p̄cium, & eo. lem
quam promisit uēdere, oī iure tenetur ad lu
ut s̄. In consideratione. n. principaliter est
p̄cium, usum & cōmoditatem rei habuerit
uioni. d. legis, non enī consideratur, an posse

riculum sit translatum in soluētem p̄cium, uel ne, ut patet ex p̄dictis. Quæ† comprobant p tex. in d. l. Iulianus. §. ex vēdito, ibi, possessionem quoq;, & sentit gl. Bar. & Saly. ibi uolētes, circa æquitatem. d. l. curabit, ɔsideratᷣ facultas pcipiendi fructus; qualiscūq; sit possessio, esto q nō esset talis, q̄ de iure sufficeret, qđ ēt sentit Pau. de Cast. in l. 2. C. de usur. & in d. §. ex vendito. Et† comprobantᷣ ex his, q̄ dicit Abb. in d. ɔs. 66. col. in fine, uiso, ubi ɔcludit, æquitatē. d. l. curabit, hr̄e locum ēt uenditione non perfecta, & ēt faciunt ea, q̄ dicit gl. in uersi. tet, in d. c. ad nostrā, & gl. in uer. pcepti, in d. c. illo uos, & ibi quuntᷣ scrib. nolentes, q si p̄cium est iustum, & cessat fraus, q postmodū uēditio rescindatᷣ, tñ isto interim emptor lire facit fructus suos, & dēt illos ɔsequi, & maximè qñ resolu ɔ̄ctus cōfertᷣ in arbitrium uenditoris tm̄: ut dicit Abba. in c. illo uos, quæ possunt adaptari in casu p̄nti, cum hucusq; n appareat iudicatum esse, dictū ɔ̄ctum uēditionis esse nullum rōne incertitudinis, & ɔ̄nr licet in hoc declaretᷣ, esto q ip uigore in ipsum do. Iac. emptorem non fuerit translatum ium, periculum, & possessio rei uenditæ: tñ quia p eū fuit tum p̄cium uenditori, qui ēt eodem tpe gauisus est re uen a, locum hr̄e dēt æquitas. d. l. curabit, ut ipse venditor, & s successores dicto emptori & successoribus suis annuatim ere habeāt annuū redditum, ut lucrum recompensatiuū, ustum, ut supra, & a fortiori ,pcedunt ista tenendo ex hoc u. ita celebrato fuisse translatum dñium & possessionē in um emptorē, ut aliàs ɔsulendo dicebā. Accedat† p̄dictis il-, quod uult Bal. in l. 2. C. de usur. quē sequitᷣ ibi Pau. de Ca. . 1. uer. In tex. ibi æquitatis, & idē Pau. in d. l. curabit. uer. In . ibi fructus, dicentes, q si uenderetᷣ fundus sterilis, uel res, qua fructus non percipiuntᷣ, p̄cio soluto ueniunt usuræ, pp m rōnē, ne quis gaudeat eo. tpe re & p̄cio, & isto casu usuhon p̄stantᷣ rōne portionis fructuū, sed rōne implete fidei, e eo. tpe quis habeat p̄cium & rē dilatando solutionē p̄cij ncipalis, & sufficit q habeat commoditatē & usum rei unà p̄cio, nec attenditᷣ, an ex fructib. perceperit plus uel minus qđ promisit annuatim soluere. Et licet Saly. in d. l. 2. uideatᷣ impugnare, tñ Io. de Anna. in c. ɔquestus, de usu. & Pet. de ch. in rr̄a peccati uenia. sequuntᷣ dcm̄ Bal. & ita ēt sequitur in d. ɔs. 88. col. 3. uer. Secundò ad idē, nu. 8. & in d. consi. . col. 1. ver. 2. p ea, uol. 4. uolens æquitatē d. l. curabit, ,pcee ēt, qñ uenditur res sterilis, ex quo ɔsideratᷣ, an quis eodē habeat preciū, & rem, sequitᷣ ēt Cor. ɔs. 145. In hac, uol. 2. s. 59. placet, uo. 3. ¶† Et ex isto ultimo infertᷣ, q licitè dicta ua pensio potuit taxari ad sex pro centenario: cū talis taxa nō sit excessiua, & lex pmittat annuū redditū posse capi ad nq; pro centenario, ut est tex. in auth. de nō alienā. §. quia ò, & in auth. perpetua, & ibi gl. C. de sacros. eccl. & p Bar. in & ibi latè Ias. C. de iur. emph. & Laur. de Rodul. in d. trac. usur. q. 12. expresè tenet annuū redditū posse taxari & esse missum ad sex pro centenario. Et Pau. de Ca. in d. l. 2. C. de . uer. proximè allegato tenet in terminis d. l. curabit, cū si. ationē loco usurarū posse fieri ad rōnem decē vel octo pro enario, s̄m q frequentatᷣ in regione, licet fructus uel usus nus ualeant, adducendo Bal. ibi, & hoc ēt expresè tenet Io. d. in casu simi. in d. c. salubriter, ubi in dote uult rōne retar ę solutionis in casu licito ibi p eū ɔsiderato in pactū posse duci, ut solutio fiat ad sex pro centenario, & sequitᷣ Imo. in insulā. §. vsuras. ff. sol. mat. & Soc. in d. ɔsi. 88. col. 2. nu. 4. d. ɔs. 104. col. 1. nu. 6. & diffusius col. 3. nu. 13. Et† ibidē n. uer. 7. ɔfirmatᷣ. dicit, q p̄cio soluto, & re existente eo. tpe pe uenditorē ueniūt usurę utroq; iure licitæ. d. l. curabit. cū i. & p gl. in d c. ɔquestus, & cū ad illas uenditor teneatᷣ, & obligatus, meritò possunt in pactū deduci. l. muto. §. si sub one. ff. de tutel. & p Pet. de Anch. in d. rr̄a peccati uenia, col. . Et† q in terminis. d. l. curabit. possit fieri taxatio rōne relatæ solutionis, & facta ad certū quid annuū ualeat, magis è firmat idē Soc. qui ad hoc plura adducit in d. ɔs. 103. co. & fi. Et† magis clarè, & in terminis istud firmat Dec. in ca. uenerabilis, col. 6. i fi. uer. putarē tñ, de exceptio. ubi faciēs ationē de his, q̄ ipse ɔsuluit in d. suo ɔs. 119. ubi uoluit taonē factā in terminis in d. l. curabit. nō dr̄e attēdi, sed inte e, seu lucrū cessans aliter dr̄e ,pbari. Prout† ēt ipse uoluit ī suo ɔs. pall. 183. col. fi. Vbi dicit & determinat limitando p eū in dictis ɔsi. q licitè pōt ,pmitti certa quātitas, habito respectu ad interesse uerosimile, cū eo. tpe quis habeat p̄ciū & lucretᷣ fructus, & habeat cōmoditatē & usum rei, & ɔ̄nr teneatᷣ ad vsuras p̄cij in recōpensatione fructuū, p d. l. curabit, & taxatio pōt fieri ad decē ,p centenario, plus uel minus s̄m
34 cōem ɔtingentiā, & tpis uarietatē. Et† talis taxatio facta a principio nō est illicita, ex quo inspecto futuro euētu hēt uim trāsactionis, ut p eam tollatᷣ difficultas probationis, ut in sim. hr̄,
35 in l. fi. ff. de præto. stipu. & in c. nauiganti, de usur. Quæ† comprobari p̄nt ex. s̄. adductis, & ex his quæ ponit Cor. cōsi. 145. vol. 2. & consi. 154. uol. 3. & consi. 71. & consi. 166. uol. 4. vbi concludit, s̄m morē regionis rōne retardatæ solutionis seu restitutionis dotis posse fieri taxationē ad sex, septē, uel octo pro
36 centenario, quæ taxatio est ualida, & licitè pōt exigi. Et† tanto magis prædicta procedunt, attenta regionis consuetudine, ut capiatur pro annuo redditu dicta summa taxata, uidelicet sex pro cētenario, ut dicit Pau. de Ca. in d. l. 2. & Cor. in præalleg. consi. quæ possent pluribus alijs simi. cōprobari, ut no. in l. minimè. ff. de legib. & in l. uel uniuersorum. ff. de pig. acti. & in l.
37 q si nolit. §. qa assidua. ff. de ędil. edic. cū ɔcor. Prout† ēt idem dicendum attenta obseruātia, & exequutione ipsius annui redditus: cum ipse D. Baldassar uēditor toto tpe, quo uixit, & post modū eius hr̄des per aliquos annos soluerint dictū annuum redditum, s̄m taxationem prædictam, quæ obseruātia, & exequutio tanto magis dictam taxationem confirmat, arg. no. per Bar. in l. sicut. §. superuacuū. ff. quib. mod. pig. uel hypo. sol. & in l. Paulus. ff. rem rat. hab. & eorū q̄ plenè hn̄r in l. ab emptione. ff. de pac. & no. per Bar. & alios in l. cū de in rem uerso. ff. de usur. & l. si certis annis. C. de pact. & p Roma. ɔs. 103. uiso. ¶ Et licet ex p̄dictis appareant resoluta oīa ea, q̄ superius in ɔ̄rium fuere adducta, tñ ad clariorem resolutionem ipsorū dr̄ q iste ɔ̄ctus primo loco initus emptionis & uēditionis fuit licitus & permissus, & successiuè inuestitura facta p ipsum d. Ia. d. dño Baldassari non pōt iudicari illicita, siue ɔsideratᷣ, ut locatio, siue ut ɔ̄ctus liuellarius, seu emphiteuticus, siue ut annuus redditus, siue cēsus, ut supra probatum est, siue ēt alio mō considerando ueniat, adhuc locū habebit dispō, & æquitas. d. l. curabit. quæ locum sibi uendicat oī casu quo damus uenditorē eodem tpe habuisse precium, & commoditatem seu usum rei venditæ, nec curandum est, an in emptorem fuit translatum dñium uel possessio, & q periculum rei uēditæ esset ipsius em
38 ptoris. Nam† oīa prædicta cessant in terminis. d. l. curabit. In qua attenditur, an quis adimpleuerit pro parte sua, & aduersarius eodē tpe habuerit p̄ciū & cōmoditatem rei, esto q ex ea fructus non pceperit, & tale lucrum recompensatiuū, ut supra taxatum, bñ fuit, & est licitum, & tanto magis, quia ēt non obstante dicta taxatione iam apparet ex processatis uerificatū, q utiq; sufficere dēt, ut concludit Deci. in d. consi. 119. col. 4. & 5. & Soc. consi. 183. col. fi. Et alia consi. Soc. in ɔ̄rium adducta minimè obstant, cum in diuersis longè terminis loquantᷣ, qñ data erat dilatio ad soluendum, & illa pendebat, qđ minimè est in casu p̄nti, ut supra probatum extitit. Quibus omnib. attentis, quò ad casum p̄ntem resultat uera iuris conclusio, ęquitatem. d. l. curabit, cum concor. & ipsius dispōnem hr̄e locū, & dictum annuum redditum fuisse & esse licitum, & ɔ̄nr omni iure potuisse & posse exigi attenta æquitate prædicta. Et possunt ista confirmari ex deductis in alio consilio, ubi dico ualere ɔ̄ctum non obstante incertitudine predicta, & dñium transferri, & fructus licitè posse percipi, & q nō ueniūt in sortem imputandi.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta de xx. bubulcis, de centum, an ualeat.*
2 *Et an ex ea transferatur dominiū, & possit agi rei uendicatione.*
3 *Et emptor inde fructus percipiens, an illos suos faciat.*
4 *Quota an designetur per nomina numeralia, & nu. 9. & seq.*
5 *Sed contra quando per illa quota potest reddi certa.*
6 *Quid si uenduntur quattuor tornaturæ cum dimidio fundi maiorem tornaturarum.*
7 *Numerus quindecim quomodo possit ad quotam reduci.*
8 *Et quid in numero nouennario.*
10 *Partes in consideratione numerorum qualiter intelligantur.*
11 *Nomina quottitatiua denominantur a numeris.*
12 *Quota quæ sit, & ipsius diffinitio.*

13 *Quota quot modis capitur.*
14 *Aqua grisulga quæ sit, aurum ab argento diuidens.*
15 *Quota capitur pro quacunq; parte alicuius rei.*
16 *Quota unde dicatur.*
17 *Vnū verbum diuersas pōt habere significationes, & idē in noīe.*
18 *Vt de cane, & de asino, & de homine, n.19.*
20 *In seruo legato debetur falcidia, & petitur ut pars, nō ut quota.*
21 *Si numerus est impar, an possit diuidi in quotas æquales.*
22 *Vnitas est indiuisibilis.*
23 *Vt res aliqua possit possideri, necesse est, ut sit certa.*
24 *Et satis esse dicitur certa ratione loci uel quotæ.*
25 *Quota ita designatur per noīa numeralia, sicut per quottitatiua*
26 *Numerus dicitur quantitas discreta.*
27 *Res corporalis dicitur quantitas continua.*
28 *Pars non quottitatiua per partes uel numeros potest possideri, si nihil superfit, uel deficiat computatione, & reductione facta.*
29 *Venditio quattuor tornaturarum talis fundi nouem tornaturarum ualet.*
30 *Iura non exigunt certitudinem respectu quotæ semper, dummodo aliter adsit.*
31 *L. si fur. §. fi. qualiter intelligitur, & n.46.*
32 *In qualibet parte terræ possidet quotam, & sic certum.*
33 *Libellus ut certus procedit, si adest certitudo aliter quàm per quotam.*
34 *Quattuor de nouem quæ partes sunt, & n.36.*
35 *Constituens possidere tertiā partem fundi transfert dominium.*
37 *Hæredes instituti unus in septem, & alter in quinque, quas partes habeant.*
38 *Vnus in seruo habens dominiū in septem, alter in quinque, quas partes in eo dicantur habere.*
39 *Dominium & possessio possunt acquiri pro indiuiso pro qualibet parte etiam non quottitatiua.*
40 *Sufficit quòd pars sit expressa, nec requiritur certitudo quotæ.*
41 *Lex & statutum potest inducere, ut quæratur possessio partis omnino incertæ.*
42 *Ita etiam & consuetudo inducere id poterit.*
43 *Quòd quis non possit possidere partem incertam respectu loci, & quotæ, quo iure, & qua consideratione procedit.*
44 *Subtilitas mera tanquam perniciosa reijcitur.*
45 *Certitudo illa debet attēdi, quæ grosso modo capitur, & non illa quæ prouenit per partes designatas per quotas.*
47 *Quælibet pars certa potest possideri, etsi non sit quottitatiua, ut capiunt doct. & alij.*
48 *Si venditio fit de una tornatura cum dimidia, de tribus ualet.*
Et idem si uenduntur tres cum dimidia.
Et idem si constituit se possidere.
Licet in quolibet minimo cespite terræ nō detur tornatura, tamē numerus reducitur ad quotam, quæ conuenit minimo cespiti.
Nec cadit consideratio, ut possit dici facta in plus uel minus.

CONSILIVM LXI.

1 Ad resolutionē quęs. † datę doc. oēs post glo. ꝑ illa iura ita ea intelligentes, & interpretantes, in l. 3. §. incertā, & l. locus, & l. si quis fundū. ff. de acq. poss. & in l. si fur. §. fi. ff. de usuc. & in l. empto. ff. de usuc. ꝓ empt. & in l. q̄ de tota. §. incertæ. ff. de rei uend. & Bar. ꝯs. 74. Petrus uendidit. & in l. 2. C. qñ & quib. quar. pars deb. li. 10. Concludunt & uolunt, ꝙ qñ vēdunt̄, puta. 20. bubulcæ terræ maiorum bubulcarū, seu tornaturarū simpl̄r, & alio non exp̄sso pp oīmodā incertitudinē, &
2 respectu loci, & respectu quotæ, † ex tali ɔ̄ctu non dr̄ translatū aliquod dñium, nec aliqua possessio in ipsum emptorē, & ɔ̄nr pp defectum dñij non poterit agere rei uendicatione, cū illud sit potissimū extremū requisitū ex parte actoris in isto iudicio petitorio. l. in rē. l. offm̄. ff. de rei uendic. l. uni. C. de alien. iudi. mu. ca. fac. & plenè p oēs in l. natural̄r. §. nihil cōe. ff. de acqui.
3 poss. cū uulg. Et † si talis emptor ex d. ɔ̄ctu fructus aliquos percipit, illi in sortē debent imputari. Et si eā transcendunt vendi tori restituendi sunt tanq̄ pcepti a non dño & indebitè, iuxta tradita in c. 1. 2. & in c. ɔsuluit, de usur. & in c. ad nr̄am, de emptio. & uendi. & in c. illo uos, de pig. cū conc. & aliàs ɔsulendo
4 in ciuitate Mantuæ plenè deduxi. Et † doc. ubi s̄. in d. §. incertam. & in d. l. locus, ut ēt Paul. de Cast. Aret. Alexan. Ias. dn̄t, ꝙ quota non designat̄ per noīa numeralia, sed p noīa quottitatiua, dimidiam, tertiam, quartā, & si. ut ēt dicit Bar. d. ɔs. Verùm
5 † Ias. in d. §. incertā, col. 2. n. 3. & Dec. ɔs. 179
firmant̄, ꝙ ēt quota pōt designari per noīa
uendit tres tornaturas pro indiuiso de aliq
rū seu tornaturarū quindecim, nā p relation
non reperit̄ esse pluris seu minoris tornatu
tudo quotæ, ex quo idē est dr̄e tres tornatu
ac si diceret̄ quinta pars fundi tornaturarū
exemplum optimè procedit ex eo: quia tria
6 tinent quintā. Verùm † dubitari pōt, qñ nu
exp̄ssus non ɔtinet quotā, puta si uenditæ
de tantis pro indiuiso, ita ut ɔsiderata exp̄
tā certā reduci, uel quis uendit quattuor to
dio alicuius fundi maiorū tornaturarum
tate non expressa, nā cum venditæ sint qua
dimidia ꝓ indiuiso, ēt de fundo quindecim
7 tornaturæ numeratæ non faciunt quotam:
pn̄t diuidi per infrasc. quotas, quintam pa
& sextam cum dimidia, & per quinquies te
non aūt pōt capi per quattuor cum dimidi
8 Aug. de ciui. Dei lib. 2. c. 30. Volens, † ꝙ qua
dn̄r esse quota pars; quia nouem pn̄t tm̄ di
per tria, & nouies unum capiunt optimam
tria. Sed per quattuor non pōt totus diui
nam adhuc superest unus. Nec per ter qua
cum ter quattuor, duodecim faciant, & no
decim tornaturæ non pn̄t diuidi pluries &
cum dimidia, nam deficeret aliquid uel ac
tres cum dimidia solùm facerent septē, & c
dia facerent quattuordecim, & quinquies
sexdecim cum dimidia, & oēs diuisiones t
ctiuæ, quarta aūt excrescit. Et uenditis trib
dimidia fundi cōtinentis tornaturas quind
da incertitudo, & respectu quotæ & respe
9 sequaces. ¶ † Sed adhuc vr̄ istis non obstant
translatum esse dñium. Nam quota pōt c
numeralia, puta unū, duo, tria, sicuti consti
tatiua, ut s̄. & licet Bar. in d. ɔs. Pau. de Ca.
10 incertā, teneant ɔ̄rium, qñ essent noīa num
vr̄ uerius, & ēt istud firmat S. Aug. ubi s̄. dic
sideratione numerorū sunt intelligendæ ill
dici pn̄t, ut est dimidia tertia, & deinceps, d
quo nu. Et si per numerum nouennarium,
eius pars, & pōt dici quarta eius, & unū pō
pn̄t dici tertia, & quater nouies est aliqua p
ci quota, & idem uoluere Eucl. & Boet. & Ia
& Deci. d. cons. 179. in fin. rationibus addu
fuere prius Are. & Soc. & Alex. in d. §. incert
eos examinata. Ex quibus patet, Pau. de Ca
Bar. in d. ɔs. non bene fuisse loquutos, quate
tam non posse constitui per noīa numeralia.
auctoritas Aug. Euclid. & Boet. necnon & Ia
opi. Pau. de Cast. et aliorum non fundat̄ aliq
11 † S. Aug. in d. c. 30. dicit, ꝙ noīa quotitatiua
numeris, ut tertia a tribus, quarta a quattuor
ɔ̄nr nihil refert, an quota designet̄ per partes
per noīa numeralia idem importantia, ut di
q̄ ad duo sunt tertia, et tria sunt dimidia, de
12 tent ad sensum. Ad † quod ēt, nam quota fin
illa est, quæ diuidit aliquam quantitatem co
scretā in plures partes æquales. Ita ꝙ ex illa n
deficiat. Vel s̄m eundem August. illa est q
quam demonstratur et intelligitur, quanta
respectu totius, ut dicit tex. in d. l. si fur. §. fi.
13 diffinitionē quotæ. Et † aduertendum est, ꝙ
pitur quota, nam accipitur quandoq; pro q
vt quotus quisq; est, qui hodie liberalis sit,
car, pauci, ut firmat Cicero in oratione pro
quisq; est iurisperitus, idest pauci. Aliquando
pro parte alicuius quantitatis uel numeri, q
explicat quot uicibus pars illa ingreditur, et
quantitate, seu numero. Vt tertia pars fundi
deinceps, ita ꝙ nihil deficit, nec superabundat
prima diffinitione, de qua s̄. Aliquando q
cunq; parte alicuius quantitatis uel numeri

o,seu numerum in plures partes æquales nõ diuidat,ut pro in d.l.si fur.§.fi.& in c.fi. de consang.& affini.ubi hr, quod gradu aliqui distant a stipite,toto gradu distant inter se. Et non sumitur pro parte, seu nu. ingrediente pluries aliquã iorem quantitatem, & illam diuidente æqualiter in plures tes æquales,ita vt nihil supsit, neq; deficiat, vt dicebat Au .& ita capit Guliel.Bud. in suis annotatio.in libro de asse. eius partibus,fo.60.facie prima. Vbi† dicit, quod aqua crisulca vulgò nominat, aqua da spartire,res oĩno stupenda,aurũ argento,& econtra quamcunq; portionem segregat, & ibi ta non accipitur pro dimidia seu tertia & similibus,sed per cunq; parte, ut puta, si cum quinq; uncijs æris sint mixtæ tuor vnciæ auri vel argẽti, illa aqua crisulca ita eximet ex massa nouem unciarũ quatuor uncias auri, seu argenti in existentes,esto quod quattuor non sint quota de nouẽ,ſm Au .ubi s̃.& de illa massa nouem vnciarũ d.aqua eximet tres as auri seu argenti in illa existentes,& istæ tres vnciæ erũt ta,idest tertia ex illis nouem.Ex† quib.uerbis Canonist.& ta. & Bud.satis patet, quotam accipi pro quacunq; parte ius rei,& ita capit in secunda diffinitione quotæ s̃.posita. ota† aũt ſm Grãmaticos dr̃ a quot,sed ſm Augu.in prima nitione dr̃ a quoties: quia per tales quotas intelligimus ies ingreditur, & qualiter diuidit maiorem quantitatem umerũ.Nec inconuenit, quod vnum vocabulum hẽat diuer gnificationes,diffinitiones, & deriuationes, si est æquiuo † vt dicimus de verbo canis & libri, per gl.in l.quoties. ver.obl.& de verbo assiduus importante locupletem, qd̃ uat ab assib.dantis.Et† aliqñ significat frequentẽ,& quasi nuum,& deriuat ab assidendo, vt dicit Cic.in Topic. Et hit diuersimodè,& vna diffinitio non conuenit alteri. Vt stat ẽt in diffinitione hominis veri & depicti, q̃ non con vero,nec diffinitioni hominis veri,& vt tradũt doctores r.ff.de testam.per l.1.§.dolum.ff.de dolo.Et† comprobat d.l.q̃ de tota.§.fi.vbi seruus legatus põt vendicari,licet veniat detrahenda falcidia, & incertum sit,quantũ de letrahi,& tñ competit rei vendicatio non obstantc incer ine,& si seruus esset æstimationis.25. duca.falcidia cape & quartã partem vnius,reliquum esset legatarij,& tan ertum posset peti in libello,licet non esset quota eo mõ, apit Aug.nec eo modo, quo capiunt Alex.Pau.de Cas.& n d.§.incertã. Et† quia posset qñq; interueniri numerus s, adhuc & isto casu posset dici, talem numerum imparẽ diuidi in quotas æquales, non considerando numerum stracto. Nam† tũc numerus impar non posset æqualiter i in duas partes: quia diuideret vnitas, q̃ est indiuisibilis lato.in emplona.& alios philosophos.Sed qñ vnitas exi concreto in aliqua re corporea,poterit diuidi,vt est vna tura terræ diuisibilis in duas partes æquales.Et procedit s,q̃ græci appellant homogenia,q̃ in partes diuisæ retinẽt en totius,ut est terra,aurũ,argentum,& similia.At in his, ci appellant eterogenia, q̃ per partes non retinent nomẽ s,vnitas non posset diuidi,vt est equus,homo.Nam quæ pars hominis aut equi non dr̃ homo,vel equus. Stantib. dico, quod vt aliqua res possit possideri,necesse est, quod sit cer §.incertam,cum conc.Secundò† dico, quod satis est, quod sit cer rõne quotæ d.l.locus,ubi oẽs,& in d.§.incertã,cum sim. †dico, quod quota ita dessignat per nomina numeralia,sicu nomina quotitatiua, ſm Ias.& Deci.ubi s̃.& apertè pro superius ex mente Aug.Eucli.& Boet.vt sentit Ate.& alij §.incertam,in alia quæstio.Et† istud nullum hẽt dubium umerus est ita quotitatiuus maioris nũmeri, sicut pars est itatiua maioris quantitatis continuæ: nam numeri dñr, ntitas discreta.Res† verò corporales dñr quantitas conti ſm Aristo.in lib.prædicamen.quia tria de nouem est eius erus quotitatiuus, & constituunt tertiam partem eius.Et le sex est eius numerus quotitatiuus, nam est dimidia eius c de reliquis. Dico† ẽt, quod pars non quotitatiua eo mõ quo r partes vel numeros pluries æqualiter diuidens maiorẽ titatem uel numerum, ita vt nihil supersit vel deficiat,põt deri. Vt† si vendo quatuor tornaturas de tali fundo no tornaturarum. Nam licet ſm Alex.Pau.de Cast.& Areti. in ista non sit pars quotitatiua: quia non designata per ina quotitati. sed numeralia, & ſm Au.non sit pars quo ũa numeralis, cum quatuor non faciant partem quoti

tatiuam de nouem, cuius contrarium statim ostendemus. Tñ pars ista poterit possideri,contra Pau.Alex. & Are.& reliquos sequaces,
30 & contra Aug.Moueor:† qa oĩa iura de hac materia loquentia minimè reqrunt, quod res debeat esse certa respectu quotæ capiẽdo quotam eo modo,quo capiunt doct.nostri, nec eo modo quo capit Augu.nec inuenio l.id requirentem. Sed solùm illa iura volunt, quod pars debeat esse certa ad hoc,vt possit possideri,vt in d.§.incertam,& sufficit,sit certa vel ratione loci vel rõne partis,vt probat in d.l.locus,iuncto d.§.incertam.Nec illa iura accipiunt partem pro quota,summendo quotam eo modo, quo
31 accipiunt doc.& August. Tex.† aũt in d.l.si fur.§.fi.loquit de quota portione, sed ibi accipit pro quanta, vt capit in d.l.quæ
32 de tota.§.fi.& prout capit Bude.Et† probat. Nam doc.nostri volunt, quod ideo quis potest possidere dimidiam,& quotam: qa in qualibet parte terræ scit se possidere vnam de dictis partib. quotitatiuis,sed ista ratio ita concludit in alijs partibus, sicut in quotitatiuis: nam possidendo vnam tertiam considerando in quacunq; gleba ẽt adest animus requisitus in acquisitione possessionis; qa applicatur ad quid certum, qd̃ vult possidere, & tangendo quamcunq; glebam, tangis aliquid de ea re, quã tu vis possidere,& animus determinatur ad illud certum, puta ad quatuor partes de nouem illius glebæ, sicut determinat ad vnam partem de tribus, q̃ erit tertia. & nulla ratio diuersi
33 tatis põt assignari.Pone† exemplum insuper.libellus dẽt esse certus, & incertus reijcitur,iuribus uulg.& tñ in materia pñti recipit d.l. q̃ de tota.§.fi. quare ergo diuersum in possessione, vt nõ possit capi cuiuscumq; partis,licet non sit quota,eo mo
34 do quo capiunt doct. Ad† qd̃ ẽt, nam quatuor de nouẽ pñt esse eius partes quotitatiuæ contra Aug.Nam quilibet numerus hẽt singulas vnitates comprehẽsas in eodem numero pro partib. quotitatiuis, nam primus numerus, qui est duo, hẽt duas vnitates,quarum q̃libet dr̃ dimidia. Secundus nu.qui est tria,hẽt tres vnitates,quarum quælibet dr̃ tertia,& sic de quaternarijs, & reliquis, & numerus nouẽ continet nouẽ vnitates, quarum q̃libet dr̃ nona pars, & qui vult possidere quatuor tornaturas de nouem, dr̃ continere quatuor nonas partes,de nouem,quæ nonæ dñr partes quotitatiuæ, contra possidere dr̃ partem certam respectu quotæ,accipiendo eam,ut capiunt doc.Et sicut potest possideri vna quota,ſm eos,ita potuerũt possideri plures quo
35 tæ,ut deduximus. Et† suadet,nam qui constituit possidere tertiam partem fundi, transfert partem certam respectu quotæ, ſm Bar.& oẽs, & ille qui ita constituit remanet possessor duarum tertiarum, & sic plurium quotarum, contra plures quotæ
36 pñt possideri,& illæ plures ita dñr certæ,sicut vna.Et† Augus. s̃. citatus uolens quatuor non esse quotam partem de nouem potest verum dicere, quod non sint quota, sed bene sunt quatuor quotæ,qñ numerus quatuor non diuidit in suas vnitates, sed qñ accipit in concreto,non erit pars quotitatiua, est tñ certa, quod sufficit.Et resoluendo ipsum numerum in suas vnitates, q̃libet vnitas cõprehẽsa in illo quaternario resoluto, erit pars quotitatiua,de nouem,ut diximus.Et nisi ita dicamus,insurge
37 rent in iure nr̃o q̃. plures difficultates & absurditates. † Pone quod testator instituit duos eius hæredes,vnum in septem vncijs, alterum in quinq;, neuter istorum posset adire, cum requirat animus,qui ſm illos non pt̃ applicari ad quinq; partes de duodecim, ex quo quinq; non sunt quota, nec septem sunt quota de duodecim,& ita non poterunt mitti in possessionẽ ex edic.
38 diui Adria.Eodem† modo,si duo emunt seruum ualoris duodecim,& vnus exponat septẽ, & alius quinq;,seruus nõ posset tradi, nec possideri pro illis portionibus, qd̃ quidem absurdũ esset.Ad quod ẽt facit tex.in l.seruus cõis.ff.de stipu.seruo.vbi hr̃, quod seruus cõis est oĩum hac forma, nõ quasi singulorum sit oĩum,sed pro partib.utiq; indiuisis,ut intellectu magis partes habeant, q̃ corpore, & si seruus ille stipuletur,uel alia ratione acquirat oĩbus quærit pro parte,qua dñium in eo habẽt. Qui
39 † tex.probat, quod dñium, & possessio pñt acquiri pro indiuiso pro qualibet parte, ẽt nõ quotitatiua, puta si ille seruus esset meus pro septem partib. ex duodecim, & alterius pro quinq;,& sic non quotitatiuis,& tñ per eum utiq; dño quæritur dñium,&
40 possessio,ſm partes dominicas,non quotitatiuas.Qui† tex. probat,non requiri certitudinem quotæ, sed sufficere, quod sit expssa pars. & ad idem est tex. in l.perinde. eo.tit. ubi seruus potest esse cõis quatuor dominorum ex portionibus disparibus & tñ acquirit dominis ſm portiones dominicas, nec distinguit, an

ille

illæ portiones sint quotitatiuæ, vel ne. Ita & nos nō debemus distīguere, ſm iura uulg. & ad idē sunt alij tex. ɔsimiles, & max. cū ñ hab eamus tex. in ɔ̄rium. Et dicere, ꝙ in dictis iuribus illę partes diuersorū dñorū essent oēs quotitatiuæ esset diuinare,
41 & restringere illa iura. Præterea † lex seu statutum pt facere, ꝙ quis acquirat possessionē partis oīno incertæ ſm Soc. in d. §. in
42 certam, in prin. & Ias. n. 15. Ita † ēt, & ɔsuetudo istud poterit. l. de quib. ff. de legibus, cum uulg. & quia consuetum est in hac regione ɔ̄ctus, & uenditiones ita fieri, & ex eis transferri dñiū,
43 & possessionē, id profecto obseruandū erit. Præterea † qđ dr̄, quem non posse possidere partē incertā respectu loci, & quotæ, procedit de subtilitate iuris, qñ esset oīmoda incertitudo,
44 d. l. si fur. §. fi. Mera † aūt subtilitas reijcit, tanq̄ perniciosa. l. si
45 seruum. §. sequit. ff. de ver. obl. Et † ɔñr attendi dēt certitudo, prout accipit grosso modo, & non per partes designatas p quotas, ſm Arist. in 1. Ethico. c. 4. ubi inquit, satis esse declarare sicut subiecta materia postulat, reijciendo exactas, & subtiles ex
46 positiones. Et † sic tollitur unus intellectus gl. datus in d. l. si fur. §. fi. & tenendus est alius, ut ille tex. non procedat de æqui
47 tate, quam iudex semper ante oculos dēt hr̄e. Et † ulterius dico, ꝙ quælibet pars, ēt non quotitatiua eo mō, quo accipiunt Pau. de Cast. & alij, nec eo modo, quo accipit Augu. in prima diffinitione diuidēdo unitatē, possideri pōt. Nam ut superius diximus, cum quota sit certa pars dimidia cuiuslibet quantita
48 tis. Pone, † ꝙ quis uendidit unā tornaturā cū dimidia, de tribus, dicet uendidisse dimidiā fundi, q̄ est pars quotitatiua. Et eodē mō uendendo tres tornaturas cū dimidia, dr̄ uendidisse partē certā & quotitatiuā: quia uendidit tres unitates, & dimidiā unius unitatis quantitatis ɔtinuæ, & sic partes certas. Et eodem mō si constituit se possidere, vt deduximus s̄. Et ex istis tollunt̄ ea, q̄ aliàs consulendo dixi pro cōi considerando, ꝙ in quolibet minimo cespite terræ nō pōt dari una tornatura. Nā ille numerus reducit̄ ad quotā, q̄ bñ cōuenit minimo cespiti. Item cessat illud, in quo dicebam, uenditionem posse considerari factam in plus, seu minus, q̄ esset uoluntas ɔ̄hentium. Nā numerus, ſm quem contraxerunt, semper remanet firmus, & nunquam alterabitur, sed solùm reducetur ad quotam.

SVMMARIVM.

1 *Quæsita per uxorē præsumūtur ex pecunijs mariti quæsita, n. 22.*
2 *Et ius ita præsumit, nisi probetur contrarium.*
3 *Nec creditur sibi, si aliter non probat, & n. 23.*
4 *Præsumptiones iuris sunt probationes liquidissimæ,*
5 *Et confessio mariti contraria non tollit talem præsump.*
6 *Confessio facta inter personas, inter quas non consistit donatio, censetur simulata.*
7 *Et idem, quādo non dependet actus a libera uoluntate cōfitentis*
8 *Et idem si confessio facta est in fauorem incapacis.*
9 *Confessio facta in fauorem dotis isto casu non valet.*
10 *Nec talis confessio mariti ualidat assertionem mulieris.*
11 *Et maritus non obstante sua confessione potest res emptas ab uxore uendicare, & nu. 10.*
12 *Quomodo & quo casu confessio, quæ nō ualet in uim cōfessionis. possit ualere ut donatio,*
13 *Et ad idem.*
14 *Et procedit, etiam si confessio mariti fuerit iurata.*
15 *Actus prohibitus a lege pōt semper, & quandocunq; reuocari.*
16 *Et si maritus fecit expensas in re empta ab uxore, illas repetit, & nume. 17.*
18 *Creditores mariti possunt reuocare, & hæredes, & n. 10. 11. 15. 17. & 24.*
Vidua emens præsumitur ex pecunia olim mariti, seu hæreditaria emere, & quando & quo casu, ibidem.
19 *Confessio mariti videtur uim donationis habere, quæ morte illius confirmatur.*
20 *Nisi excedat summam quingentorum, & non fuerit insinuata, & nume. 30.*
21 *Et nō ualet quia simulata, & in fraudē facta præsumitur, n. 32.*
22 *Et qua ratione lex istud præsumit.*
25 *Si maritus est præsens contractui, in quo dicitur, pecuniam processisse ex bonis uxoris, quando præiudicetur marito, & hæredibus, & n. 26. 28. 29. melius. n. 30.*
27 *Et quid si maritus sciebat uxorem quærere ex bonis, & tacuit, valebit vt donatio. & n. 29. 30.*
31 *Et maritus an possit consequi res emptas, vel*
32 *Nec confirmatur ista asserta donatio morte ma*
33 *Quando non fuit insinuata.*

CONSILIVM LX

1 Si non Apparet † mulierem, p̄ter do habuisse, p̄sumendum semp q̄sita per eam, dicat illa q̄siuisse de bonis mar dona. int. uir. & uxo. l. ēt. §. fi. C. eod. cum alijs
2 nuptia. fo. 68. col. 1. & seq. Et † cum ista sit p̄su non pōt nisi per ipsam mulierem ɔ̄rium pro & in fi. per Bar. in l. si quis ex argentarijs. §. p
3 ibi Mod. oēs, & per Mod. can. in rub. extra de ipsa probare debeat, non erit standū eius as tales. C. de prob. c. in pñtia, de prob. l. nō hoc
4 † eñ tales p̄sumptiones probationes liquidi perator. de leg. 1. cum sim. adductis per Dec col. 18. & iō non pñt tolli, nisi per alias uera
5 bationes. Nec † confessio mariti tollit dictā p tum quia facta constante matrimonio, & in & sic simulata, & ficta præsumit̄, & a l. hr̄ pro la alia ɔ̄ mulierem concurreret iuris p̄sump l. diuortio. ff. de uerb. obl. per tex. in l. 2. C. de C. de dona. ante nup. & Bar. & Bal. in l. 2. §. c pet. & in l. cum quis decedens. §. Titia. de leg nus, de dona. in. uir. & uxo. Alex. & Are. in d. l. 1. car. pe. & fi. solu. ma. & Bal. nouel. in trac.
6 col. 6. & quæ not. Bar. in l. per diuersas. C. m confirmat̄. Nam qñ confessio est facta inter p prohibita est donatio, semper præsumit̄ ficta fraudem legis ɔñr inualida. l. qui testm̄. ff. de ampliat, & per Alex. in d. l. diuortio, & Bal. n 6. par. 78. priuilegio, & facit. l. si sponsus. §. & circa, de dona. int. uir. & uxo. ubi prohibetur
7 indirectum. Ad † idem facit doc. Bar. ab oību
* ta per illum tex. in l. si forte. ff. de castren. pe dependet a libera voluntate partium, confes dum actū nunq̄ ualet, vt per Bar. & alios in de colla. max. Ias. & Dec. & per Soc. cons. 65.
8 uol. 2. Ad † idem vr̄ casus in fortioribus ter quis decedens. §. Titia. ubi Bar. propriè in ca confessio est facta in fauorem incapacis, cu fieri, ēt si fuisset iurō firmata non ualet, & re dit idem Bar. punctaliter in l. Aurelio. §. fi. de Cy. in l. 1. C. de sac. san. eccle. Ioan. And. in ad de dona. int. vir. Alex. in d. l. diuortio. col. 5. S 18. asserens se consuluisse, & uidisse consul nuo. ff. de dona. int. uir. licet iurum faciat meliori modo &c. l. cum pater. §. filius man
9 † licet dos habeat multa priuilegia. l. 1. ff. sol. talis confessio facta in fauorem dotis non ua istud erit in casu pñti, ubi mulier nullo gaude mo ɔ̄ se habet iuris præsumptionem, & ideo
10 non hēt eam ualidare. Et † quia nulla bona lier habebat, nec aduentitia aliqua ad ipsam quid aliunde quæsiuit, dictæ pecuniæ ad ipsa pecunijs ipsius mariti diuitis, & singulis di cio, & suo exercitio. Et potissimum cum m bona possederit, & ex illis fructus pceperit lioramenta maxima. Et ipsa mulier fuerit lis ad pecunias lucrandum, oīs concurrit cunijs mariti dicta uinea, & domus fuerint dit mulier habuisse pecunias ex legato sibi ex bonis sibi donatis per fratrē, ista docere sit ɔ̄ eam præsumptio, vt expresè dr̄ in d. l. & breuitas tpis, quo dictæ res fuerunt empt sibile, ꝙ tantam pecuniam ipsa potuerit de pecunijs mariti emptæ, & simulatè s fuerit appositum, ut j̄. dicetur, & ideo p
11 & ɔñr ad ipsius creditores. Vlterius † si ma dictas res emptas si uoluisset, potuisset abs non obstante sua confessione nulla, & ficta nias solutas in dictis emptionibus. l. elegan
12 & §. sequenti. ff. de dona. int. mar. & uxo.

o.Bar.in d.l.cum quis decedens.§. codicillis.uolens, ꝙ q̄n cessio tendit in fauorem alicuius, si non pōt valere in vim fessionis, valebit saltem in vim donationis, ita vt per consi tem non possit reuocari. Nam † doc.Bar.locum habet, q̄n cessio est facta inter personas, inter quas non est prohibita atio per ea, q̄ dicta sunt superius, vt declarat idem Bart.in em l.§.Titia, & Alexan.in d.l.diuortio.col. 5. Soc.in d.l.1. 18.Bal.in d.l.si donatione.C.de colla. Quod† procedit, ēt r̄m fuisset appositum confessioni, vt dictum est. Et † satis confirmari ex illo vulgari, volente ꝙ q̄n actus prohibetur e, si fiat, semper, & q̄ncunq; pōt reuocari.l.quemadmodū agric.& censi.lib.11.& facit in casu nostro d.l.ēt.Immo etere potuisset maritus expensas factas fabricando, & mendo, vt hr̄ in l.sed si mores.§.fi.ff.de dona.int.vir.& vx.& d.l.si sponsus.§.certa, & per totum ferè.ff.& C.eo.ti. Vbi aliquid adest mulieri, & abest marito, vel eꝫ semper cō- repetitio. An † aūt mortuo marito hr̄des, vel creditores nt agere vel repetere dictas pecunias vel res ex his quæsiomine vxoris, ēt dicendum est ꝙ sic, cum dicta confessio ti nihil valuerit, nec in vim confessionis, nec in vim dona s, ut fuit dictum: & quia maritus poterat hoc facere pari hr̄des & creditores poterunt, qui eum repræsentant & aliud obstet.l.cum a matre.C.de rei vend.l.1.C.vt actio. di.cum si.& tradit Alex.cons.51.nu.16.vol.6.est replica in 2.vol.vt ȷ̄.& Cur.cons.23. col.2.traditur per glo.in c. icauit, de dona.int.vir.& vx. & ibi D.Præp.in fi.qui alle. d.Signo. & Ang.in quib. ēt hr̄ in vidua emente, & plenè l.nuptia.fo.68.col.1.& seq.uers.& amplia, & alijs sequē. olūm vr̄ obstare: quia ista confessio mariti habuit vim do nis, q̄ morte ipsius vr̄ confirmari.l. cum hic status.ff. de .int.vir.& vxo.l.maritus.l.his uerbis.C.eo.l.2.C.de dote on nu.cum si.ubi licet donatio int.vir.& vxo.non valeat, orte mariti præcedentis confirmatur, nec potest ab hære euocari. Ad † quod dico illa iura determinari, & interri per tex. expressum in l.si donationes.C. de dona.inter vxo.q̄n donatio illa, q̄ morte uenit confirmanda, non ex et summā quingentorum, q̄ indigeret insinuatione, iuxta cimus.C. de dona. Et Saly. in d.l.si donationes. dicit, ꝙ onfirmatur ēt quò ad quantitatem concurrentem, q̄ nō eret insinuatione, & si non confirmatur in parte ēt, in to itiatur, & Saly.in hoc sequitur Soci.in d.l.1.col.18. dife consuluisse, & obtinuisse, & satis istud comprobat per donationes, circa prin.& sic non potuit morte ꝯfirmari. t† ēt morte non fuit confirmata, ēt si non excederet sum 500.ex quo fuit simulata, & non vera & facta in fraudē ut in terminis consuluit Roma.ꝯs.404. & 183.& sequit n l.si donatione, col.6.n.32.C.de colla.licet ista non adt. Et † tex.in l.quintus.ff.de dona.int.vir.& vx.disponit, it, ueriꝰ, & honestius esse, vt euitet suspicio turpis q̄stus, peruenta ad uxorem pręsumi ad eam peruenta a uiro, & esse de bonis mariti, nisi ipsa aliud demonstret, & idem in l.ēt, in fi.C.eo ubi imperator citat ueteres auctores iu ud credidisse, & tradidisse, & tenet gl.& doc.in c.2.extra & gl.& scrib.in l.cum oportet.C.de bonis quæ lib.cum ons.allegatis per Alex.con.51.perspectis, col.pe.nu.16. uol.est replicatum in 2.uol.cōs.82.col.pe.Et† licet vxor, lier istud inficiet, tn̄ sua negatio minimè tollit hanc præ tionem, ut tradit Io.Lup.in repe.rub.ex̄ de dona.int.vir. o.car.mihi. 5. in 1.limi. Quod † satis ēt suadet ex his, q̄ Bal.in l.si uxorem.col.3.C.de condi.inser.& ex his quę s.deducuntur, & Alex.cons.101.super primo.col.1.nu. 7.& in l.qui iure familiaritatis.ff.de acq.pos.& Dec.ꝯsi. n casu proposito, ubi uolunt, prædicta procedere, nedū ad opponitur ab ipso marito, uerùm ēt locum sibi uen-, q̄n opponeretur ab eius hærede, ut est in casu p̄nti. Eo cum ad plenum probatū sit tpe matrimonij, & illo duipsam D.Margaritam d.bona acquisiuisse, ut firmat Ful. 98.in q̄one, in prin. & Vital.in tra.clausu.car.mihi.56. in fi.sub rub.de simulatio.col.pe. & bene faciunt ad cōonem hanc, quæ ponit Deci.cons.237.in casu, col.fi.n. yl.nuptia.ubi s̄.Verùm † dubitationem facere vr̄ decis. l.si mater.C.de contrahen.emp.quem refert Alex.cōuisis dubijs, col.1.nu.5.uol.1.repetito in 4.uol.cōs.23. lt, ꝙ q̄n maritus interuenit in eo ꝯ̄ctu, in quo continet

pecuniā processisse ab ipsa muliere, eo casu non poterit allegari, ꝙ pecunia illa præsumatur q̄sita ex bonis uiri, & ad idem vr̄ esse decisio eiusdē Saly.in l.cum propria.C.si quis alte.uel sibi in fine, & quam refert Soci.cons.61. circa primam, col.1.n.3. uol.4. ubi uult, ꝙ si uxor constante matrimonio emit res aliquas, & in instr̄o continetur ꝙ emit de propria sua pecunia, & maritus istud patitur & scit, ꝙ standum erit instr̄o, & cessabit
26 præsumptio, de qua ī d.l.quintus. Et† comprobari p̄nt ex his,
27 q̄ dicit Bal.cons.mihi.67.punctus talis est, uol.5.† adduci ēt pōt illud, q̄d dicit Fulg.in d.cōs.199.col.2.& Saly.in auth.sed iam necesse.C.de dona.ante nup.ubi uolunt, ꝙ si maritus sciebat eam acquirere, & diu postea tacuit, & non ꝯ̄dixit, præsumptio est, ꝙ uoluerit donare, q̄ donatio postmodum morte po-
28 terit confirmari, & sic cessabit dispō d.l.quintus. ¶† Tn̄ dubitationes, & obiectiones prædictæ optimè euacuantur per eundem Saly.in d.l.si mater.in uer.sed attende, & uers.& ultra uideas, ubi apertissimè dicit, alio per uxorem non probato, non obstāte ꝯfessione ipsiꝰ mariti pecuniā ab ipso marito emanasse, q̄ pręsumit ita cōfitendo voluisse donare, q̄ donatio minimè ualuit, nec tenuit, ut plenè deductum est per excellentissimū
29 D.Consulto.Et† hoc ēt probatur per eundem Saly.in d.auth. sed iam necesse, & per Fulg.d.cons.198.col.2.dum uolunt, uirum uideri tacendo diu, & patiendo scienter donasse, & donationem morte potuisse confirmari, ad q̄d benefacit textus in l. si sponsus.§.circa uenditionem.ff.de don.int.uir. & uxor.& q̄ traduntur in l.si filij tui, in fi.C.eo.ti.& ea q̄ hn̄r in l.creditor. eo.ti.ubi sicuti non potest maritus donare, ita ēt non poterit consentiendo accedere alteri actui donationem rei propriæ
30 concernenti. Prout† ēt obiectiones tolluntur ex dictis p Soci. in d.cons.61.col.2.cuius dicta in facto optimè coadiuuantur ex deductis in consilio, ubi etiam obiectiones tolluntur ex cōsideratis probationibus hinc inde factis, ut ibi sigillatim discutitur. Et capiendo talem confessionem, præsentiam, & patientiam mariti induxisse donationem, certissimum est, ea non obstante, hæredes mariti posse consequi dicta bona quæsita, put
31 in consilio deducitur. Vel † ad minus siquis uellet considerare titulum, & traditionem factam in personam d.Margar.eos posse consequi precium, & pecunias solutas.l.si uxor.§.fi.ff.de dona.int.uir.& uxor.l.& si l.si filij.in fi.C.eo.tit.l.multum, in
32 prin.& uers.1.& l.1.C.si quis alte.uel sibi. Nec† potest dici tālem donationem morte mariti fuisse confirmatam, uti dicebant Saly.& Fulg.superius adducti.nam obiectio concludēter
33 euacuatur per D.Consultorem.Et † ad confirmationem eorū q̄ dicit, q̄n donatio excedit summam quingentorum aureorū allegando Soci.in l.1.nu.99.ff.sol. mat.dico esse concordātes eiusdem Soci.in l.si inter, in prin.ff. de reb.dub. ubi etiā refert se ita consuluisse, & obtinuisse. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

Et

Et facta ex vna causa, non trahitur ad aliam.
24 *Adiens cum beneficio inuentarij, omnia sua iura habet salua. & nume.25.*
25 *Inuentarium reddit tutum, & securum adeuntem cum eius beneficio, & salua confert omnia sua iura, & reddit eum sine aliquo damno, & nu.24.*

CONSILIVM LXIII.

1 Murus iste† in quo Camillus ædificauit, & fenestras
fecit, cõis fuit, & est ipsius Camilli, & d. Sini-
baldi, patet instr̃o cõionis dicti muri celebrato inter dictos
fratres, quod utiq; de iure fieri potuit. l. si fr̃es. §. item Mela. ff.
pro soc. unde siue consideremus, qđ erat ædificatum tpe dictæ
cõionis, siue illud, qđ fuit postmodum superędificatum per d.
2 Camillum, oẽ cõe erit inter eos, †vt notatur in l. in parietis, &
in l. inter quos, in prin. & ibi not. doc. ff. de dam. infecto, & al-
legando dicta iura ẽt per illum tex. ita firmat Bar. in l. quidam
Hyberus, in 2. notab. ff. de serui. vrbano. præd. & Ang. ibi colu.
pen. uers. denuo q̃ro, & Bart. Veron. in tra. de serui. urba. pręd.
in rub. de pariete siue muro in 3. q. principali col. mihi. 7. ver.
2. casu. Et siue consideremus d. murũ cõem pro diuiso, vt vñr
innuere verba cõionis factæ, siue pro indiuiso iuxta ea, q̃ plenè
tradunt Bar. Ang. & alij in d. l. inter quos. de dam. infec. col. 2.
ver. quid dicemus. & Bar. Veron. in d. tract. & rub. col. mihi. 3.
vers. de pariete, siue muro, & per Deci. cons. 388. verba laudi.
nu. 1. col. 2. & ferè per totum, & per Soci. cons. 44. in cã, col. 1.
3 vol. 4. Omni† casu ipse Camillus non potuit in d. muro cõi fe-
nestras facere, ẽt si domus sua aliunde non potuisset habere lu
men, sine voluntate, & consensu ipsius d. Sinibaldi, consocij,
ita tex. expressus in l. eos, quæ est pe. ff. de seruitu. urb. præd. &
post gl. ibi hoc firmant Bar. Bal. Ang. Alberi. de Rosa. Paul. de
Cas. & reliq oẽs scrib. & idẽ Pan. expresè hoc sentit in l. alti⁹,
in prin. C. de ser. & aq. & Ang. aptè istud tradit in d. l. quidam
Hyberus, col. pe. uers. & an in pariete. ad id allegans iura, ut p
4 eum. Prout† ẽt firmat idem Ang. in l. in re cõi, eo. ti. uers. in tex.
ibi uolens, ꝙ si unus sociorum in pariete cõi fecit fenestrã, illa
dẽt reclaudi, nec facienti sufficit offerre refundere socio dam
num, & interesse, & hoc idem propriè in fenestra tenet Barto.
Veron. in rub. supra allegata, uer. 5. an possit facere fenestram,
5 col. mihi. 8. & in rub. de fenestra col. 2. uer. nũc uideamus. †Et
potissimum procedunt ista, qñ murus cõis fuit in cõione posi
tus ad certum, & destinatum usum, prout fuit in casu præsen-
ti: tunc. n. ad alium usum non destinatum non poterit per vnũ
ex socijs applicari, prout fecit ipse Camillus, ut est tex. in d. §.
item Mela, & probatur in l. si ædes. ff. comm. diui. quẽ allegat
gl. in verb. constat, uer. itẽ fallit. qñ hoc ipsum, eo. ti. & Alberi.
de Rosa. ibi expresè hoc sentit, & firmat Pau. de Ca. in d. l. eos
& Bar. Veronen. in d. Rub. de fenestra. col. 2. in sua distin. uers.
aut murus est cõis, & idẽ facit in d. rub. de muro, & parie. col.
fi. uer. occurrit mihi, ubi ad id adducit cons. Fulg. ut per eum,
& per Dec. cons. 388. col. 2. uers. præterea dato, & col. fi. in fin.
6 Nec† mirum cum forma tradita in cõione sit obseruanda, nec
per vnum ex socijs alteranda, ad nota. in l. 1. §. si conueniat. cũ
7 vulgari. ff. deposi. Et † bene facit l. parietem, & l. in re cõi. ff. de
serui. urba. pręd io. cum alijs allegatis per Bar. Veron. in d. rub.
de parie. & mu. col. mihi. 7. uers. item intelligo, in quibus di-
sponitur, unum ex socijs inuito consocio in muro cõi non pos
se aliquid ædificare, per quod alteri consocio infert̃ damnum,
& nocumentum. Nec altero inuito vnus potest seruitutẽ appo
8 nere, ut etiam traditur in d. l. Sabinus. Et † in impositione ista-
rum seruitutum inuitus consocius dr̃, qñ non consentit, esto
ꝙ non ꝯdicat, per tex. apertum in l. inuitus. ff. de seruitu. urba.
9 prædio. & ibi istud notant Bar. Ang. & Pau. de Cas. ¶† Nec istis
habet obstare, si ex aduerso diceretur d. Sinibaldum ꝯsensisse,
ex quo eo p̃nte, & sciente dictus murus fuit eleuatus, & in illo
fenestræ factæ per Camillũ, unde cum tunc non ꝯdixerit, mo-
10 dò non poterit, per d. l. Sabinus. Nam † ruit obiectio per d. l.
11 inuitum, & per ea, quæ ibi not. doc. ut supra. Prout † etiã non
obstant: qm̃ d. Sinibaldus prædicta ignorauit, & eo ignorante
per ipsum. Camillum fuere facta, & ideo eius proprijs impẽsis
in pristinum debent deduci d. l. Sabinus, in fine. Prout ẽt obie
ctio tollitur stante statuto Bono. disponente, ut mihi relatum
est, impositiones hmõdi seruitutum nõ posse probari nisi per
instr̃m publicũ. Prout ẽt obiectio tollitur: quia oĩa per ipsum
Camillum confecta apparent ꝯ tenorem conuentionis, & con
tra destinatum usum cõionis dicti muri, ut fuit s̃. deductum.
12 ¶† Minus ẽt obstat, si diceret̃, super illo muro superædificato p
Camillum dato ꝙ esset cõis, eundem Camillum potuisse face
re fenestras: cũ sint s̃. culmen domus ipsius d. Sinibaldi, ut vr̃
innuere, & firmare Bar. Vero. in rub. de fenest. col. 3. uers. ergo
in casib. Nã obiectio cessat, ut ipsemet ibidem dicit, ex quo su
mus in casu, in quo nec de iure, nec de consuetudine fenestræ
in p̃nti muro cõi possunt fieri, vt s̃. multipliciter deductum
13 fuit. Et † ẽt quia si permitteretur fieri, expresè destrueret̃ for
ma & usus destinatus ꝯ superius allegata, ut expresè idem sen
tit Bar. Ver. in d. rub. de parie. siue mu. in 3. qõ. principali, col.
mihi. 6. uers. Tertiò princip̃r, iunctis traditis per ipsum in ea-
dem Rub. col. fi. Prout ẽt obiectio ruit; qm̃ non apparent fene
stræ factæ s̃. culmen domorum ipsius d. Sinibaldi, & sic in ca-
su, quo loquitur superius allegata decisio ꝯria, & iõ alia iõ re-
formare dẽt decisionem p̃ntis qõnis, quæ multipliciter ex s̃.
deductis colligit̃, & concludit in d. muro cõi, ẽt eleuato tales
fenestras non potuisse fieri, & potissimum ꝯ destinatũ usum.
14 † Nec pp dictam eleuationem, & fenestras ibidem factas per
Camillum ipse d. Sinibaldus ꝓhibitus est, si uellet eleuare ex
parte sua, & culmen domus suæ, qñ istud in facto uersaret̃, al-
tius tollere, quin hoc non posset ẽt inuito Camillo, & obscura
re d. fenestras, argu. l. altius. C. de serui. & aqu. & l. cum eo, & l.
eos. ff. de seruitu. & expresè hoc firmat Bar. Veron. asserens in
facto ita seruari in d. Rub. de fenest. col. 3. uers. sed posito pro
constanti, & uers. ego autem teneo. ¶ Rursus prædictis non hẽt
obstare, si dicatur, ꝙ Christophorus cõis pr̃ prædictorum ele-
uauit dictũ murum, & fenestras fecit, quod facere vr̃ potuisse,
cum tunc tpis habuisset ptãtem prædicta faciendi, & hoc qui
dem satis vr̃ constare per publicum instr̃um testamenti cõditi
per Do. Christophorum, in quo inter alia disponit̃, ꝙ eius filij
deberent pacificè uiuere, & non litigare, maximè rõne confi-
nium: quia uolebat illos tenere, & possidere bona eis assignata
per testatorem illis modis, & forma, ac statu, in quibus, & ꝓut
tunc tpis reperiebantur, quo tpe iam in d. muro fenestræ erant
factę. Obiectio ista tollitur: eo qm̃ ipse Christophorus p prius
assignauerat & donauerat dictã domum, & murum D. Sinibal
do liberam & exemptam ab omni onere seruitutis, ut patet p
15 publicum instr̃um. Quæ † donatio, & assignatio uallata iuro
* fuit valida, & firma, ut disponunt* cões conclus. ad plenum re-
latæ per Dec. in cons. nouiter impresso. 30. cum sit, col. 1. & 2.
16 Et† per talem donationem ipse Christophorus pr̃ priuauit se
facultate disponendi de, & super bonis donatis, unde carens
tali facultate non potuit in suo testõ talem seruitutem impo-
nere. l. 3. ff. de usufr. l. 1. ff. commun. præd. l. 2. cum concor. ff. si
serui. uendi. eo ẽt qm̃ domus, quam modo tenet Camillus, nũ
quam fuit in bonis dicti patris. ¶ Nec istis obstabit reseruatio
per ipsum Christopho. tpe dictæ donationis, & assignationis si
bi retenta disponendi videlicet de dictis bonis donatis. Nã re-
seruatio facta apparet solùm in casu necessitatis, & euidentis
17 utilitatis, quorum uterque in casu p̃nti cessat. Non † ẽm adest
necessitas, nec euidens utilitas, quinimmo apertissimum dam-
nũ, impositio. s. seruitutis. l. de pupillo. §. imposititia. ff. de ope.
18 no. nunc. Et † casus exceptuati firmant r̃lam in non exceptuа
tis, uulgata. l. nam qđ liquidæ, de pe. leg. & per doc. in l. in his.
19 ff. de legi. Et† quia casus exceptuati non debent trahi ad alios
nec extendi, sicut disponit̃ e ꝯ, vt per illum tex. tradit Bar. in l.
20 gñali. §. uxori. ff. de usufr. leg. Et† ẽt quia talis reseruatio appa-
ret facta eo solummodo casu, quo Christopho. per actũ inter
viuos disponeret de bonis assignatis, & donatis, non aũt qñ vo
luisset disponere p actũ ultimæ uoluntatis: ut apertissimè pro
bant sequentia uerba dictæ reseruationis, per quæ & p̃cedẽtia
declarant̃. l. vtrum. ff. de peti. hr̃di. l. qui filiabus, in prin. l. si se
21 uus plurium. in fi. de leg. 1. cum conc. ¶† Nec obstat, si dicat̃,
ꝙ d. Sinibaldus approbauit talem dispõnem testãriam factam
a d. Christoph. eius patre, ex quo adiuit ipsius hr̃ditatem, & iõ
ꝯ factum defuncti, & testatoris uenire non potest, uulg. l. cum
a matre. C. de rei. uendi. cum simi. Nam tollitur obiectio: qm̃
ipse d. Sinibaldus adiuit hęreditatem patris, credens eum mor
tuum ab intestato, & ex tali causa illi se immiscuit, quę immix
tio, & aditio nulla fuit, docto postmodum Christoph. patrem
decessisse condito testõ, de quo postmodũ, & de ꝯtentis in eo
ipse d. Sinibaldus verè informatus talẽ hæreditatẽ repudiauit.

Quæ

Quæ † ignorantia in filio suo tolerabilis est, ut p Bar. & oēs in l. q Romæ. §. duo fratres. in 3. q. principali. ff. de uer. obl. & per scrib. in l. eius qui. §. fi. ff. si cer. pet. Et † aditio seu immixtio facta ex cā intestati nulla est, data uera cā testati, ut est tex. in l. si is ad quē, & in l. si quis mihi bona. §. sed si mandauit, uer. aliter atq. & in l. pr̄. ĩ prin. ff. de acq. hær. & plenè doc. oēs ibi tradūt, cū deficiat consensus adeuntis. Prout † ēt tollitur obiectio: q̄a ipse d. Sinibaldus adiuit non simpl̄r sed cum beneficio legis & inuentarij, quod bñficium reddit ipsum tutum, & securum ab oī damno, q̄d ex aditione simpl̄r facta incurrere potuisset, per tex. in l. fi. §. licentia. in fi. C. de iu. delib. & ibi gl. & scri. oēs tradunt. Et † quia tale bñficium inuentarij conseruauit ei oīa iura, quæ per prius in bonis defuncti ipse d. Sinibaldus habebat, ita q̄ non dn̄r confusa, nec in illis sibi præiudicasse: ut est tex. apertus in d. l. fi. §. in computatione. uers. si uerò. & ibi glo. & doct. oēs hoc firmant, allegantes dec. concor. Ex quibus s̄. deductis infertur ualida conclusio, tales fenestras in d. muro, & pariete non potuisse fieri, nec in illo posse stare, contradicente d. Sinibaldo, & ipsum Camillum proprijs sumptibus teneri illas obturare, & claudere. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta ad mensuram an sit conditionalis, & imperfecta ante mensurationem.*
2 *Et quando dicatur ad mensuram facta.*
3 *Et quid respectu periculi, & obligationis.*
4 *Et pendente conditione an habeatur pro non facta.*
5 *Et ex eá tanquā incerta non transfertur dominium, nec possessio.*
6 *Venditionem factam fuisse ad corpus. non ad mensuram qualiter colligatur, & n. 10. & seq.*
7 *Instrumentum publicum plenè probat.*
8 *Venditio ex quibus reddatur pura, certa, & imperfecta.*
9 *Locus redditur certus per confines appositos.*
10 *Quando fit ad mensuram est conditionalis ante mensurationem.*
11 *Quando mensuratio apponitur limitatiuè, & demonstratiuè, vel enunciatiuè.*
12 *Possessio præsumitur causata ex tit. præcedenti.*
13 *Quæritur possessio per constitutum.*
14 *Facta ad mensuram est perfecta, vt non sit locus pœnitentiæ. & n. 15. 16. 19. & 20.*
Venditio potest dici perfecta altero de tribus modis.
18 *Et quid respectu periculi.*
In bonæ fidei contractibus cessat pœnitentia.
Et quid respectu obligationis.
Et si secuta est vera, seu ficta traditio, quid dicendum.
Et quid si adest consuetudo seu stilus.
Expressio bubulcarum an dicatur facta limitatiuè, & restrictiuè, an enunciatiuè.
23 *Et quid si numerus apponitur in diuersa oratione.*
24 *Et designatione confinum non videtur apposita limitati. & restrictiuè.*
25 *Venditio facta de pluribus petijs terrarum pro una iudicatur.*
26 *Ad mensuram talis regionis videtur taxatiuè posita mensura. nu. 70. contra.*
27 *Vnitas sola precij non facit contractum dici celebratū ad corpus*
28 *Clausula, & alijs confinibus verioribus, inducit mensuram poni taxatiuè, sed contra nu. 74. & 75.*
29 *In causa onerosa mensura videtur apposita taxatiuè.*
30 *Reclamatio mensuræ non factæ infra quod tempus concedatur.*
31 *Regula ex quibus colligatur, uenditionem factam ad corpus & non ad mensuram, & n. 55. & seq.*
32 *Et quid si demonstratio mensuræ est falsa.*
Venit omne quod est infra confines non obstante expressione mēsuræ, & n. 33.
34 *Clausula, ad habendum omnia infra confines &c. comprehendit illa, & nu. 36.*
35 *Qui non expressit aliquid, videtur illud omisisse.*
37 *Mens contrahentium primùm, & maximè attendi debet.*
Omne plus contentum in prædio uendito ad mensuram cedit cōmodo emptoris, & nu. 60.
39 *Et idem si vnus tantùm fundus uenderetur, & n. 42. 43. & 60.*
Quod iuris est de toto quò ad totū, idē & de parte quò ad partē.
41 *Et quid si uenditor fuit sciens, ut in dubio præsumitur.*
42 *Intellectus. l. qui fundum. ff. de euictio.*

44 *Qualitas precij infert, ut mēsura dicatur apposita demōstratiuè*
45 *Precium iustum, & æstimatio quo tempore consideretur.*
46 *Clausula, quas oēs res vendicat, includit oīa possessa per vēditorē*
47 *In dubio verba censentur apposita demonstratiuè, non taxatiuè.*
48 *Tolerantia, & patientia actus multùm operantur, & nu. 68.*
49 *Argumentum a uerosimili ualet.*
50 *In contractu emptionis si oritur aliqua dubietas, interpretatio eius fit contra venditorem.*
51 *Verba ambigua contra proferentem interpretantur.*
52 *Et prolata per venditorem ambigua contra ipsum interpretātur Et sic contra eum, cuius intererat clarius loqui.*
53 *In dub. iudicandum est pro possessore.*
54 *Et pro eo iudicandum est in casu dubio.*
55 *Contra Abba. & alios, quando incipitur a corpore, & successiuè ponitur mensura.*
56 *Intellectus. c. per tuas, contra Abb. & alios.*
57 *Contrarietas Alex. in hac disceptatione.*
58 *Quando inceptum est à re, venditio facta dicitur ad corpus.*
59 *Vnitas precij, et cōfiniū appō demonstrat, qualiter fuerit facta.*
60 *Omne, quod reperitur plus, quæritur emptori. Declarantur dicta Pau. de Cast.*
61 *Declarantur dicta Soci. in suis cons. & n. 62.*
63 *Quid si in vna seu diuersa oratione ista apponuntur.*
64 *Quando uenditur fundus cum dolijs, omnia ueniunt.*
65 *Quando uenditor dat se pro confine, idem, & n. 66. & 67.*
67 *Per duo confinia res an reddatur certa.*
68 *Et qualiter istud consideretur.*
69 *Si in una petia terræ adest error, an ex hoc vitietur vēdō in totū.*
71 *Attendi debet consuetudo regionis, in qua contractus celebratur*
72 *Accessoria, & consequentia regulantur secundùm principale.*
73 *Differt, an totum uinum seu pars, quæ est in dolеario, uendatur.*
76 *In contractu oneroso mensura non ponitur semper demonstratiuè, & nu. 29.*
77 *Respondetur quibusdam cons. Alex. & n. 78.*
79 *Respondetur consilijs Soci.*
80 *Respondetur consilijs Deci.*
81 *Hæres emptoris præsumitur in bonafide, & licitè præscribit.*

CONSILIVM LXIIII.

Luculenter Et copiosè per clarissimos & peritissimos aduocatos Magnifici equitis Do. Federici de Crema pñs ↄsultatio enucleata, & discussa fuit, quorum opinionib. & ipse inhærendo q̄ breuius fieri poterit, purā, iudicio meo, veritatē amplectēdo ↄsultationē ip̄am
1 explicabo, & absoluā. ¶ † In qua dubiū facere vr̄ numerus bubulcarū appositus in ipsa uendōne, p̄p quē facta vr̄ ad mensurā, ita q̄ fuerit ↄdōnalis, & non pura, & qm̄ non apparet, mēsurationē aliquo t̄pe fuisse factā, reddi vr̄ imperfecta, ita ut nec possessio, nec dn̄iū translatū, & translata fuerit in ipsū emptorē, q. b. ↄsideratis Magnificus eques d. Nic. de Mapheis tanquā hr̄s uenditoris iure permittente vr̄ posse uenire, p̄ut uenit, ꝯ ipsum Magnif. Equitē d. Federi. possidentē petias terrarū uen-
2 ditarū mō quo. s̄. Quòd † .n. fuerit facta ad mensurā, & numerū patet per instr̄m vendōnis ibi, bubulcarū &c. & q̄ ita facta sit ↄdōnalis & imperfecta ante mensurationē hr̄ in l. q̄d sæpe. §. in his, ubi scrib. oēs ēt hoc not. ff. de ꝯhen. emp. Bar. in l. Iulianus. §. si Titius. eo. tit. & in l. in uēdōne. §. 1. ff. de peric. & com. rei uen. & in l. 2. C. eo. ti. & no. Bal. in l. sicut, in 3. & 4. oppo. C. de ac. em. & Are. in l. 3. §. incertā. ff. de acq. pos. & in ↄs. suo 11. & Alex. ↄs. 90. uiso processu, col. 2. uol. 5. & Pau. de Cas. in d. l. sicut, ponit ēt Soci. ↄs. 32. placet, uol. 4. ↄs. ult. colu. 2. in fi. & in prin. uol. 3. & Corn. ↄs. 79. col. 2. in prin. uol. 3. & Dec. ↄs. 179.
3 uiso eleganti. col. 2. & 3. Ad † q̄d ēt facit gl. in l. 2. C. de peric. & com. rei uend. uolens, ante mensurationē talē ꝯctū esse imperfectū quantū ad periculū & obiectionē, & ita sequutus ē Bar. ↄs. 74. uiso instrō. & ↄs. 121. in qōne, & pn̄t ēt adduci, q̄ ponit Imo. in l. si ita q. s. §. Seia. ff. de uer. obl. & q̄ hn̄r in l. qui fundū.
4 in prin. ff. de ꝯhen. emp. & in. §. qui agrū. Et † ēt illud, q̄d dicit Pau. de Ca. in l. 1. C. de per. & com. rei uend. uolēs, q̄ qn̄ ꝯctus est ↄdōnalis, & ↄdō pēdet, nec est adimpleta, uendō hr̄ pro nō facta, ↄn̄r licitum erit emptori seu uenditori recedere a dicto
5 contractu. Quod † etiam ex tali contractu non fuerit translatū dominium, nec possessio ante mensurationē, satis vr̄ deduci, attenta omnimoda incertitudine rerum uenditarum, tam re-

respectu

ſpectu loci quã quotæ: cũ facta appareat ſolũ per noĩa numeralia,& tenet Bar. Ale.& alij Mod. in d.l.3.§. incertam,& Bar. & alij in l.locus.ff.de acq.poſ. & in l.ſi fur.§.fi.ff. uſucapio. & in l.emptor.ff. pro empt.cum conc. ¶Iſtis tñ non obſtan. ꝯria ſnĩa uerior eſt,ꝙ immo talis uenditio fuerit pura,& non ꝯdõnalis certa, & reſpectu rerũ, & reſpectu p̃cij perfecta, facta ad
6 corpus non aũt ad menſuram nec numerũ. Mẽſura† .n. ſolùm appoſita fuit enunciatiuè,& demõſtratiuè,non aũt limitatiuè, & reſpectiuè,ut diffuſius inferiꝰ dicet̃,quib. ꝯſideratis ceſſant oĩa ſuperius dicta in oppoſitũ. Res.n.uenditæ fuerunt certæ
7 clauſæ & demõſtratæ plurib. confinib. Præcium†ẽt certũ fuit, & in pecunia numerata: ut patet per inſtrm̃ publicum,qđ ple-
8 niſſimè probat.l.præcibus,cũ alijs uulg.C.de proba. Et†p̃dicta purã,perfectã,& uerã reddunt uendõnem, quæ ſolo conſenſu iſtis interuenientib. perficitur.l.1.ff.de præſc.uer.l.1.& 2.ff.de ꝯhen.emp.& inſt.eo.in prin.& in.§.præcium, & in.§.itẽ p̃ciũ. l.conſenſu.ff.de ac.& obl.& inſti.de obl.quæ ex conſen.& per Azo.in ſum.C.de ꝯhẽ.empt.ſimpl'r ẽt factam eſſe apparet ſine appoſitione alicuius condõnis,ꝯñr ꝯdõnalis dici nõ p̃t. Locus
9 † uenditus per cõfines appoſitos certus fuit.l.forma.ff.de cẽſi. cum alijs plenè nota. per Bar. & alios in l.demonſtratio falſa. ff.de cond.& dem. & in l.hac conſultiſſima.C. qui teſta. face. poſ. Minus ẽt põt dici facta ad mẽſurã,ut inferius plenè dicet̃, ꝯñr omni ex capite debet dici pura,perfecta,ſimplex, & certa.
10 Ipſe†.n. uenditor non uendidit certas bubulcas de aliqua re maioris quantitatis præcio ꝯſtituto pro qualibet bubulca, nec fuit tota res uendita præcio diſtincto pro nu.bubulcarũ, quo caſu uendõ eſſet condõnalis,ut in l.2.C. de peric.& cõmo.rei vend.& in l.qui fundũ.§.qui agrũ.& per Bal.in l.1.in 4.oppo. C.de peric.& com.rei uend.& d.l.ꝙ ſæpe.§.in his.& per Bar. in d.§.ſi Titius,& per Pau.de Caſ.ibi,& ꝯſ.379.in cã q̃ uertit̃. col.2.& per Alex.d.conſ.90. uol.5.& per Corn.ꝯſ.79. col.2. uol.1.& conſ.59.uol.4.col.2.& hr̃ in deciſ.conſ.Neapo.399. Fuit latum laudum,col.2.& per Soc.ꝯſ.ult.col.1.uolu.3.& d.
11 conſ.32.uol.4.Vbi † conſiderat plures modos,& caſus,quib. uenditio dr̃ fieri ad corpus.& ad mẽſuram. & qñ menſura apponatur demonſtratiuè uel limitatiuè,pp cuius appoſitionem ꝯctus reddat̃ ꝯdõnalis & incertus, qui modi non conueniunt in p̃nti caſu, ubi menſura & numerus bubulcarum ſolùm fuit appoſitus demonſtratiuè,& enunciatiuè,ita ꝙ nec ꝯctum reddit ꝯdõnalem, nec incertum, ſed purus & perfectus factus & completus extitit, ꝯñr ex eo potuit haberi poſſeſſio & dñium transferri,uti tranſlatum fuit in ipſum emptorem,qui reperit̃
12 in poſſeſſione dictarum rerũ uenditarum. Quæ†cauſata præſumitur ex tit.præce.l.2.C.de acq.poſ.l.quædam mulier.ff.de
13 rei uendi. Potiſſimè†accedente cõſtituto, quod operat̃ fictam dñij tranſlationẽ & poſſeſſionis traditionẽ, ut per Bar.& alios in l.quod meo.ff.de acq.poſ. & per eundẽ & alios in l.ab emptione.ff.de pac.& p Alex.ꝯſ.14.circa primũ, col.fi.uolu.1.& ꝯſ.25.uiſo teſtõ,in fi.in 3.uol.& Deci.d.ꝯſ.179.col.fi.& conſ. 202.ut p̃ns.n.7. Quæ uirtus ex conſtituto prædicto reſultans nõ fuit ſuſpenſa pp numeri appoſitionem,ut in ſim.dicit Old. ꝯſ.114.factum eſt tale,& ſequit̃ Deci.d.ꝯſ.179.col.fi.uerſ.non obſtat, qđ ſ. ¶ex quib. patet allegata in ꝯrium non militare in caſu nr̃o: cũ loquant̃ in terminis penitus diuerſis & qñ ꝯctus emptionis ſit ad menſuram, & ſic eſt condõnalis, & penitus
14 incertum. Prout†ẽt ex alio non obſtant. Nam eſto,ꝙ uenditio facta ad menſuram fuiſſet condõnalis,cuius ꝯrium in caſu noſtro eſt ipſa ueritas,ut ſ.deductum eſt, & inferius diffuſius dicet̃,tñ adhuc uenditio dr̃ perfecta taliter,ꝙ non licet uni parti ab ea diſcedere,ſm gl.in l.neceſſario.§.qđ ſi pendente, uerſi.ſi ita res.ff.de peri. & commo.rei uend.& idem tenet glo.in l.1. C.eo.ti.& inſt.de emp.& uend.in prin.& Hoſt.in ſum.eo.ti.§. 2.in fi.& Azo in ſum.col.pen.& Alb.de Roſ. in l.ſi ſeruum.§.
15 ſi modus,in fi.ff.de act.em. Pro†qua opi.vr̃ tex.in l.ſi quis uina.ff.de peric.& commo.rei uend.ubi re uendita ad menſurã, ſi uenditor non tradit, non propterea ꝯctus eſt reſolutus. Et
16 † gl.in d.l.2.ſ.adducta in ꝯrium,nõ bene loquitur,& Saly.ibi tenet ꝯrium,& idem facit Alex. in addi.ad Bar.in d.l.quod ſæ
17 pe.§.in his. Et† pro uera reſolutione conſideranda ſunt verba Bal.& Saly.in l.2.C.qñ lice.ab empt.diſce.ubi allegantes doc. antiq.dñt, ꝙ uenditio põt dici perfecta altero de trib. modis. Primo,qñ inter partes conuentum eſt de re & præcio,etiam ſi uenditio illa eſſet conditionalis, non ppea licitũ erit ab ea recedere,uni tm̃ ex ꝯhentib.l.1.& 2.C. qñ lice.ab emp.diſce. Secundo mõ dr̃ uenditio perfecta quò ad periculum, & iſta dr̃ perfectio obligatiua. Tertio mõ dr̃ perfecta, qñ res eſt tradita. l.ſi quis rem alie.ff.de ac.emp. & has p̃fectiones poſuit ẽt glo. in d.l.1.C.de peri.& com.rei uend.& inſt.de emp.& uend.in prin.& Azo col.pe.in ſum.C.eo.& refert Dec.d.ꝯſ.179.col.3.
18 Vnde†illud,qđ dr̃ in d.l.qđ ſæpe.§. in his, & in l.uenditione. §.1.ff.de peric.& commo.rei uend.& in l.2.C. eo:uendõnem factam ad menſuram eſſe condõnalem,& imperfectam, intelligi debet reſpectu periculi, ut periculũ ſit uenditoris non emptoris,cuius ꝯrium eſſet,qñ uenditio fuiſſet pura,per tex.in d. l.neceſſario.& hoc uoluit gl.in d.§. in his, in uerſ.imperfecta, & Pau.de Caſtr.in l.ficut.C. de act. empti. ubi bene loquitur.
19 ¶†Quantùm uerò ad ualiditatẽ uendõnis,ut ab ea non poſſit diſcedi,dr̃ perfecta,ẽt ante menſurationẽ. Nam cũ ſit ꝯctus bonæfidei,in eo non eſt locus pœnitentiæ altera parte inuita.l.in ciuile.C.de rei uendic. & per Pau.de Caſ.in l.bonafides.ff. de ac.emp.& per Iaſ.in l.fi.ff.de condi.ob cau.& licet gl.in d.l.2. dicat,ꝙ ꝯctus condõnalis eſt imperfectus quantũ ad obligõnẽ aduertendũ eſt: qm̃ gl. nõ dicit, ꝙ ſit condõnalis quantùm ad indiſſolubilitatem ꝯctus vñ ſtat,ꝙ ante euentum condõnis nõ ſit nata,nec obligõ,nec actio: tñ pp hoc non erit locus pœnitẽtiæ,ita dicit Pau.de Caſ.in d.l.2. circa finẽ,qñ lice.ab emp.diſce.& eſt optima deci.ꝯſ. Neapo.280.q. Ioannes de laudo,ubi aſſerit̃ ita fuiſſe iudicatũ in d.ſacro ꝯſ.& eſt alia deci.eiuſdẽ ꝯſ.
20 præallegat.399. Et†ita debent intelligi deducta per Dec.in d. conſ.179.ubi diffuſè tangit, talem uendõnem factam ad menſuram condõnalem non dici imperfectã ſecuta traditione vera uel ficta per conſtitutum, uel qñ ipſe emptor actualiter reperit̃ in poſſeſſione rerũ vẽditarũ,allegãdo ꝯſ.Cor.50.in 1.uo. quæ ẽt uerificant̃ in caſu p̃nti,& ſentit Ale.in d.l. qđ ſæpe.§.in his,& Pau.de Caſ.Saly.& Ang.in d.l.2.& Alex.conſ.32.col.2. uol.6. & ſic erit uera concl'o,ꝙ talis ꝯctus uenditionis de d.petijs terrarum tot bubulcarum,eſto ꝙ eſſet condõnalis,tñ ante menſurationem fuit firmus,& ualidus,nec poterit reſolui per pœnitẽtiam unius ex ꝯhentibus,& ſecuta traditione,ſeu quaſi,
21 erit ẽt perfectus,& indiſſolubilis,prout hic fuit ſecuta. †Et maximè procedunt prædicta ſtante conſuetudine,& ſtilo patriæ, ut mihi relatum eſt,iuxta tex.in l.quod ſi nolit.§.quia aſſidua ff.de ædil.edic.& plenè no. per Alex.in l.uel uniuerſorũ.ff. de pigno.actio.et per And.Sicul.ꝯſ.54.col.2.uol.4. et plenè p Fe
22 ly.in c.cum M.Ferrar.col.2.et ſeq.extra de conſtitutio. ¶†Secundò principl'r dubium facit expreſſio numeri, & menſuræ bubulcarum facta per ipſum uenditorem in unaquaque petia terrę uendita. An talis expreſſio uideat̃ facta taxatiuè,limitatiuè,& reſtrictiuè,an uerò cenſeat̃ appoſita demonſtratiuè,enũciatiuè,& tranſitoriè, ꝯñr an oẽ illud,quod reperit̃ in unaquaque petia uendita,ultra numerum,& menſuram expreſſam cedat lucro,& commodo ipſius uenditoris,an uerò emptoris,& in ꝯñtiam an debeamus attẽdere corpora uendita demõſtrata in inſtr̃o per confines appoſitos, & intra illos incluſa, an uerò ſolùm conſiderandus ſit numerus & menſura ſpecificata.

In qua difficultate prima facie vr̃ dicendum d.numerũ, & menſuram eſſe appoſitã taxatiuè,& oẽ illud,qđ eſt ultra numerum cedere debeat lucro uenditoris,vt eſt deciſ.Abb.in c.per tuas.extra de don.col.fi.uerſ.& circa prædicta, ubi exemplificando in terminis noſtris dicit, ꝙ ſi uẽditor dixit, uendo tibi terrã quatuor modiorũ,in talib.confinib.&c.talis numerꝰ, & menſura dr̃ adiectus taxatiuè, & reſtrictiuè, & ex eo ſequitur effectus prędicti in fauorem d.uenditoris ꝯ emptorem, quod punctaliter vr̃ uerificari in caſu p̃nti attento tenore inſtr̃i, & uerbis ac forma uenditionis factæ,& hanc difficultatem Abb. ſequutus eſt Alex.in add.ad Bar.in d.§.ſi Titius,in fi.& in ꝯſil. ſuo.8.vr̃ fortaſſe,col.2. uerſ.ſed prǽmiſſis.uol.4. & ẽt eam refert conſ.159.in caſu & lite,col.4.uerſ.fortius uoluit, uolu.5. quam ẽt doctr.refert,& ſequitur Firma.in uer.uenditio comprehendit, uerſ. uenditio fundi ſimpliciter tantùm. Secundò
23 † pro eadem opi.facit deciſ.Pau.de Caſt.in l.ſi uenditor.ff.de ac.emp.ubi uult,quòd ſi in eadem oratione fit mentio menſurę & numeri unà cum re uendita,numerus dr̃ appoſitus cã limitandę,& reſtringendę diſpoſitionis,ſecus ſi apponeretur in diuerſa oratione, exemplum ſi uendo fundum,cum dolijs ibi exiſtentibus &c.ut per eum,quod propriè vr̃ eſſe in caſu p̃nti, ubi in eadem oratione numerus & menſura apponit̃, cum re uendi-

vēdita,quā deci.refert,& sequit Soc.in d.ꝯs.32.col.2.n.5. vol. 4.& Dec.ꝯs.347.Prima facie,col.1.uers.& hoc confirmari vr̄, ubi adducit ēt not.Per Pau.de Ca.ꝯs.53.quia exceptiones,col. 2.vers.restat nunc rn̄dere, & facit ēt, qđ vult idē Pau.in l.qdā
24 testū,in prin.de leg.1. Tertiò†pro eadē sn̄ia facit,ꝙ numerus & mensura fuerit apposita taxatiuè,& restrictiuè:qm̄ ipse venditor dat se pro confine in duabus petijs terrarum uenditarum, quo fit, ut ex tali datione arguat mensurā esse appositā restrictiuè,ut vr̄ tenere Alex.d.ꝯs.159.col.3.uers.Tn̄ istā considerationē,uol.5.& Soc.d.ꝯs.32.uol.4.col.1.uers.sed in casu nostro,& licet in alijs duab.petijs terrarū uenditarū ipse uen-
25 ditor non det se pro confine. Tn̄†quia de oīb. fuit facta uenditio,& unum pcium constitutū,talis uenditio non dēt rescindi,& diuerso iure censeri.l.eū qui ædes.ff.de usuc.ꝯnr cum ex isto in parte mēsura arguat apposita restrictiuè, iudicanda erit ēt in alijs restrictiuè apposita.l.si duos.ff.de ꝯh.emp.l.cū duo. ff.de ī diē adiec.p Bar.& alios in l.scire debemus.ff.de uer.ob.
26 Quæ † ēt,& 4.coadiuuat ex illis uerbis geminatè positis in d. ꝯctu emptionis tot bubulcarū, & ad mensurā Mantuanam,ex quib.vr̄ colligi numerū, & mēsurā esse positā taxatiuè: frustra eñ fuisset facta mentio ad mensurā Mantuanā, si partes non intenderent ꝯctum restringere ad mensurā,arg.nota.in c.si Pa pa.de priui.li.6.& in l.si qn̄.de leg.3. & eorū quæ hn̄r in l.balista. ff. ad treb.& p Bar.in l.cū scimus.C.de agri.& cēsi.li.11.
27 & per Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.in 9.q.Quintò†ad idem facit tex.in l.qđ sæpe.§.si ex doleario.ff. de ꝯhē.emp.ubi unitas pcij non facit necessariò ꝯctum dici celebratum ad corpus: nā ibi non refert,an pcium metretarum unicum dictum sit, an verò in singulas metretas: vt considerat Soc.d.cons.32. col.1.in fi. vers.confirmat ista ꝯclo.ad qđ facit,qđ uult Alex.d.cons.159. col.3.uers.& istud,in fi.uol.5. per quæ vr̄ tolli illud,qđ ex ad-
28 uerso posset dici de unico precio.Præterea,†& 6.ad idem pōt adduci illud,qđ uult Alex.in d.cons.8.col.3.uers.6.&c.uol.4. ubi tenet,ꝙ si apponit cl'a saluis alijs confinib.uerioribus,pro ut in casu pn̄ti apposita fuit, ex ea arguit, ꝙ illud qđ est positū intra confines designatos,non debet semper attendi, sed qn̄q; numerus expressus, qui pp talem cl'am vr̄ positus taxatiuè.Se-
29 ptimò † pōt adduci illud, qđ uult Imo.in d.c.per tuas, quem refert Dec.in d.ꝯs.347.circa fi.uolētes in cā onerosa, ut ē pn̄s, numerum,& mensuram censeri apposita restrictiuè, & taxatiuè,qđ vr̄ esse de mente Io.An.in ad.ad Spe.in ti.de emp.& uē. in fi.§.sciendum.Postremò pro hac sn̄ia vr̄ consuluisse Alex.in d.ꝯs.8.uol.4.& ꝯs.19.& 159.uol.5.& Soc.ꝯs.ult.uolu.3.& ꝯs.
30 32.uol.4.& Dec.in d.ꝯs.347. Quibus † oīb.consideratis ipse Magnificus Nicola iure permittente vr̄ egisse,prout egit,maximè cum sit intra tp̄s,ī. qđ pōt haberi reclamatio mensuræ nō factæ,de quo tpe plenè hr̄ per Car.& Im.post gl.in d.c.p tuas, & per Soci.in d.ꝯs.ult.uol.3. col.fi.uers.postremò.& per Dec. in d.ꝯs.357.in prin.& fine,& ēt hr̄ in d.l.qui fundum.in prin.
31 ff.de ꝯh.emp.¶†Istis tn̄ non obstantib.cōsiderata forma dictę uendōnis,& tenore d.instri ꝯria sn̄ia proculdubio est uera: ad ita dicendum moueor.1.ex illa cōi conclu.q̄ tradit per Oldr. ꝯs.197.in concessione. circa fi.& per Io.An.in add.ad Sp.in ti. de emp.& uen.§.sciendum,in fin.quam refert,& sequit Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.in 22.q.& Sal.in l.2. uer.quæro uendidi p- dium.C.eo.ti.tangit aliquid in deci.ꝯs.Neap.363.utrū,col.2. uer.tn̄ quia instr.dotale.concludentes,ꝙ si ꝯhentes exprimentes conceptum ipsorum incipiunt uenditionem per noīa designantia certam spēm, uel corpus, esto ꝙ postmodū apponant mensuram seu numerum, uenditio dr̄ facta ad corpus, & ad spēm,non aūt ad mensuram,quæ isto casu censet apposita enūciatiuè,transitoriè,& demonstratiuè,non aūt taxatiuè, & restrictiuè,& tali casu uenditio non rl'atur a mensura, ex quo in ea venit oē illud,qđ est demōstratū p confines appositos,licet excedat numerum & mensuram expressam,qđ oē cedit cōmodo ipsius emptoris. Et talis demonstratio mensuræ falsa non hēt in aliquo uitiare ipsam uendōnē.l.demonstratio falsa,cū ꝯcor. ff.de cond.& dem.ex quo integritas rei uenditæ consistit in re ipsa uendita,non aūt in mensura: & quia pcium unicū ꝓ toto fundo constitutum non rl'atur ab ipsa mensura, sed ab ipsa rei integritate demonstrata p corpus uel spēm,& p ꝯfines appositos.Quā † ēt cōem ꝯclus.firmat idem Sal.in d.l.qui fundū.§. qui agrū.ff.de ꝯh.emp.ubi punctaliter dicit,ꝙ qn̄ precium est unicū pro toto fundo,& non pro quolibet iugere : tunc totus fundus intra fines designatos intelligit uenditus, esto ꝙ mensura expressa in minus se habeat,& idem firmat Alb.de Ros.in l.comprehensum.ff.de ꝯh.emp.& Bal.in l.sicut.in fi.ff.de act. emp.no.ēt Bar.in d.l.Iulianus.§.si Titius,& Imo.in d.c.p tuas & ibi Barb.col.2.in fi.& col.3. in 3. not.& idē Barb.in rub.ex̄ de emp.& uen.in fi.& Pa.de Cas.in l.si seruum.§.modus.vers. sed quid si aget,in 2.capite,& in d.§.si Titius,& melius in l. si duorum.ff.eo.ti.& idem Pau.de Cas.in l.2.C.de peri.& com. rei uend.& cons.suo.379.in cā quæ uertit.col.2.ꝯsuluit ēt Io. de Ana.ꝯs.98.uisis & diligēter ꝯsideratis, qđ est optimū ī pn̄ti materia,est ēt elegans cons.Rom.5.in ordine uiso puncto.col. 1.uers.in ꝯriam tn̄ partem,ubi considerant confines, & precij unitatē,& an inceptum sit a corpore,& ēt Alex.ab ista cōi non dissentit in cons.suo.122.omissis arg.col.fi.& ꝯs.129. uiso ꝓcessu,uol.2.& Corn.idem firmat.d.ꝯs.59.licet uideat,colu.2. uol.4.& D.Fabi.de Mon.S.Saui.in tra. ꝯctuum in 6.q.prin.in 4.memb.col.fi. idem sequit, prout ēt facit prac.Pap.in forma libelli in cā uendōnis,in uer.pticarum centum,fo.mihi.75.& seq.idem ēt uoluit Soci.in d.l. demonstratio falsa.col.pe.uer. ex quo vr̄ inferri,& in l.serui electione.§.cū fundus, co.2.ver. ult.no.de leg.1. & ēt Ias.expsse istud ibi uult col.pe.uer.4.ista lex.& idē Ias.in l.cunctos pop.col.1.uers.5.limita,in 1.lect.C. de sum.tri.& fi.cath.ubi adducit cons.Alex.Tenet ēt istud idē Fel.in c.significante.col.pe.ver.& hanc decisionem,ex̄ de resc. ubi adducit Pau.de Cas.in d.l.si seruum.§.1.de ac.emp.ꝯsiderantes unitatē precij,a qua sn̄ia ēt non discrepat Soc.in con.vl. 3.uol.& ꝯs.32.uol.4.Nec ēt discrepat Dec.in d.ꝯs.347.uol.1. & 2.ubi in plurib.locis dicit hanc ꝯclu.esse cōem, s̄m quā ita fuit iudicatum in sacro ꝯs. Neap. ut hr̄ in deci.eiusdem ꝯs.68.
33 quidam creditor.Ex†quib.concludit in uendōne uenire oē illud,qđ est ī.confines designatos,& appositos rei uenditæ, qn̄ inceptum est a corpore & spē,prout fuit hic,& licet sit apposita mensura,censetur apposita enunciatiuè,& demōstratiuè, & maximè considerat unitas precij, & cōfines appositi,ut oē,qđ intra illos existit,ueniat, & cedat commō ipsius emptoris,per l.si fines,ubi Ang.C.de euict.l.æde sacra.§.intra.ff.de ꝯh.emp. l.quæro.in prin.ff.de ac.emp.l. qui fundum.ff.de euic.cū alijs adductis in pallegatis locis,ubi oēs ꝯsiderant unitatē precij,& an illud claudat intra confines designatos,quæ rōnes ita vigēt si post datos cōfines ponatur,& exprimatur mensura, siue an̄,
34 ut inferius dicetur. Ad † quę bene facit cl'a apposita in dicto instrum.ibi,ad habendum,tenendum & cęt.omnia.& cęt.quę continentur ī.prædictos confines,& quālibet rerū pdictarum uenditarum,per quam clarè patet,mentem uenditoris expressam ex d.uerbis,iuxta.l.Labeo.ff. de supel.lega.& per Felyn.in rub.ex̄ de fi.instr.in prin.& Barb.cons.86. Magnus,colu.2.& cons.82. in fi.uol.4. fuisse, uendere dictas res ad corpus & ad speciem,ita ꝙ ueniret omne,qđ comprehendebatur intra confines datos, & nō uendere ad mensuram: quia si hoc uoluisset
35 utiq; dixisset . Non † dicendo & omittendo non curauit uendere ad mensuram, argō nota.in c.audientia. extra de deci. &
36 in l.unica.§.sinautem.C.de cad.tol.Et † talis cl'a multùm circa istud operatur, & attēdi debet: ut tradit in terminis nostris Roma.cons.5.uers.hoc.2. & etiam Bal.in d.rub.C.de ꝯh.em. q.9.& per Dec.cons.2. nu.5. & ēt illa uer. cum omnib.& singulis,operantur: ꝙ omnia ueniant non obst.mensura.ita Io.de Ana.d.ꝯs.98.col.3.uers.item; ꝙ dicta particula.Ex quib.infert ꝙ mens uenditoris fuit apponere mensuram post expressionē uenditorum corporum in princ.dictæ uēditionis enunciatiuè & demonstratiuè.Nam si alia mens fuisset,non dedisset licentiam emptori habere, & tenere omne quod erat intra dictos confines,addidisset.n.iuxta mensuram,si uendōnem uoluisset
37 facere ad numerū restrictiuè.Et†ista mens potissime collecta, ut s̄.ex uerbis in primis debet attendi,& obseruari, esto ꝙ verba aliud sonarent in materia nr̄a l.Celsus, uer.in emptis, & in l.cum l.& in l.cum ab eo, & in l.imperatores.ff. de ꝯh.emp.& ponit Alex.d.ꝯs.159.col.3.uol.5.cum alijs adductis per Deci. in d.ꝯs.347.& sentit Pau.de Cas.in d.§.si domus,& Alexan.d. cons.8.uol.4.col.3.uers.6.in omni,cum infinitis concor. quæ possent adduci,in quibus hr̄, in omnibus dispositionib. men-
38 tem principaliter debere attendi. Præterea†pro ista sententia dico bene facere tex.in l.si duorum.ff.de act.emp.ubi uēditor unico pcio statuto uēdidit duos fundos,& separatim unicuiq; fundo apposuit mensuram,& modū, & repertū fuit, ꝙ in uno

fundo mensura expressa deficiebat, alius verò fundus ꝯtinebat
plusquã fuisset expſſum in mensura, & Iurisc. relata opi. Labeo
nis dicit, ꝙ oẽ illud plus, qđ continet in uno, cedit cõmõ ipsiꝰ
emptoris, illud uerò, qđ deest in alio fundo, & mẽsura expſſa,
dẽt refici ipsi emptori ꝑ uenditorẽ, q̃ opinio procedit attento
mero iure, considerata verò æquitate Iurisc. ibi uult, ꝙ fiat com
pensatio de eo, qđ superest in vno ad illud, qđ deficit in alio, &
illũ tex. dicit singularẽ Bal. in l. sicut. in fi. C. de ac. emp. vñ cõ-
sidero, ꝙ si in unoquoq; fundo uendito reperit plusquam sit
dictum in mensura, oẽ illud cedit lucro, & commodo ipsiꝰ em
ptoris: quia isto casu uigent rõnes Labeonis ibi adductæ, & ces
sat æquitas: ut fiat cõpensatio, quia illud deest in aliquo fundo
a mensura expſſa, & iõ oẽ illud plus, qđ reperitur in oĩb. fundis
venditis acquirit ipsi emptori, qđ ꝓpriè adaptat ad casum no
strũ, ubi uenditor uendidit quatuor petias terrę unico tñ ꝑcio
statuto, & separatim vnicuiq; petiæ apposuit numerũ bubulca
rũ, & mõ reperit, ꝙ in una quaq; petia est quid, plusquã sit in
mensura expſſa, ꝯñr oẽ illud cedit commõ ipsius emptoris ꝑ
d. tex. qui isto casu non reperit correctus ab ęquitate, q̃ fundat
sup cõpensatione, qñ plus est in uno quã in alio, q̃ in pñti casu
39 cessat. Que† intelligentia satis cõprobat ex his, q̃ dicit Pau. de
Cas. ibi uer. in tex. ibi, an nõ, ubi vult, ꝙ si fuisset venditus aliqs
fundus centũ iugerũ, & ꝯtineret cẽtũ & decẽ, illud plus cedit
cõmõ emptoris, si uerò ꝯtineret minus, illud dẽt refici ꝑ vendi
torẽ emptori, & de rigore & de æquitate, vñ idẽ erit, qñ plures
fundi uendunt unico ꝑcio, & in unoquoq; reperit plus q̃ fue-
rit dictum in mensura, illud oẽ cedere dẽt commõ emptoris.
40 Nã† qđ iuris est de uno quò ad unũ, idẽ iuris dẽt esse de pluri-
bus quò ad plures, cũ rõ diuersitatis non possit assignari. l. q̃ đ
41 tota, cũ conc. ff. đ rei uẽ. Et † tãto magis istud ꝓcederet, si ipse
venditor fuisset sciens: vt dicit ibi Bar. & Fulg. qđ in dubio p̃su
mit in ipso uenditore. l. quisquis. C. đ resc. uen. & tenet Ioan. đ
Ana. d. ꝯs. 98. col. pe. ver. & potissime, & col. 3. vers. & posito, &
Cor. d. ꝯs. 59. Qua scia data cessaret æquitas, si in uno est plus,
& in alio minus, & ꝓcederet opi. Labeonis: vt oẽ redundaret
ad cõmodũ emptoris, & dãnũ uẽditoris, quãto magis, qñ plus
reperit in uno quoq; fundo uendito, ut est casus noster. Præte
42 rea† ad eandẽ sñiam dico esse meliorẽ tex. in l. qui fundũ. ff. de
euic. vbi venditor titulo vendõnis tradiderat emptori fundũ
centũ iugerũ, & apposuit ꝯfines cõtinentes plus, & ibi dr̃, ꝙ si
aliquid euincit emptori de eo pluri, qđ est vltra cẽtũ iugera, si
mõ continet intra cõfines datos, illud euictũ dẽt resarciri em-
ptori ꝑ ipsum venditorẽ, & sic tex. aptè probat, ꝙ licet vẽditor
expſſo corpore rei uenditæ prius exprimat numerum, & post-
modũ designat ꝯfines, ꝙ non dẽt attẽdi numerus, sed oẽ illud,
qđ continet ĩ. confines, qđ totũ cedit cõmõ emptoris, qñimo
si illud vltra est euictũ, vẽditor tenet emptori de euictione: vt
expſsè dicit ibi Fulg. se uidisse illũ casum ĩ facto, & ꝙ dicta lex
43 ampliat. d. l. si duorũ. Et† aduertẽdũ est, ꝙ d. l. si fundũ, loquit
gñaliter mõ quo s̃. dixi. Et qđ dicit ibi glo. ꝙ uenditor asseruit
illo casu esse vendõnẽ factã pro centũ iugerib. ad minus, & ꝙ
si esset plus, illud cederet emptori &c. dico istud esse verũ ĩ se,
sed quò ad intellectũ, & intelligentiã d. legis, non est bñdictũ;
qa ꝯ illũ tex. in quo nullũ exẽplũ est de tali verbo, qđ est diui-
natiuũ, & restrictiuũ ad l. gñaliter loquentẽ, vt s̃. & iõ nõ tenẽ
dũ, per iura vulg. & quia talis restrictio, quã facit gl. non est ne
cessaria ita, ꝙ tex. ille non posset procedere, nisi intelligeret eo
mõ, prout gl. exẽplificat: quia procedit de plano intelligendo
gñaliter, siue uenditor errore ductus, siue sciẽs apposuerit mẽ-
surã, & confines, ut dixi in ꝑced. fundõ, & sic non dẽt restringi
vt facit gl. cũ de plano possit ꝓcedere gñaliter. l. in fraudẽ, in
fi. ff. de test. mil. ꝯñr intelligendo tex. prout loquit, ibi punctã-
liter vr̃ casus pro pñti consultatione. Vlterius, prout in facto
mihi narrat, ꝑcium constitutum in d. instrõ considerato tpe di
ctæ venditionis erat satis condecens pro oĩ eo, qđ continebat
intra confines vltra numerũ bubulcarum expressum, quo con
siderato bene resultat satis vrgens præsumptio, ꝙ numerus, &
44 mensura fuerit apposita demonstratiuè, & enunciatiuè. † Nã
qualitas precij arguit mentẽ ꝯhentium ita esse, ut dicit glo. &
Bar. in l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iur. & gl. & Bar. in
l. 1. §. qui superficiẽ. ff. de superficie. & Aret. cons. 6. uiso instrõ,
col. pe. cum alijs adductis per Dec. d. cons. 347. col. 2. versic. &
hoc confirmatur, & tenet Corn. d. cons. 59. col. 2. uers. & licet.
Old. in 4. uol. & est bona deci. ꝯs. Neap. palleg. 68. ver. vñ præ-
sumendum est, & plura adducit Soc. ꝯs. 266. in cã, quæ uertit.
45 col. 5. vol. 2. Et † iustũ ꝑcium ac condecens considerandũ erit
ſm ęstimationẽ, quæ currebat tpe vendõnis, ut plenè tangunt
oẽs in l. 2. C. de resc. ven. & in c. cum dilecti. vbi Imo. & Mod.
plura cumulant, ex̃ de emp. & ven. & per Alex. & alios in l. ꝑcia
rerum. ff. ad l. Fal. Rursus hæc opinio satis suadetur ex illa clã
apposita in d. instr. ibi, quas oẽs res uenditas &c. vbi ipse vendi
tor asserit, vendõnem esse factam ad oẽs terras, & possessiones
quas ipse venditor tenebat, & possidebat tpe dictæ uendõnis,
ſm confines designatos, quo fit, vt venditio nullo pacto esse fa
cta videat ad mensurã, quæ solũ vr̃ fuisse apposita enunciatiuè
46 ac demonstratiuè. Ita † dicit Dec. d. ꝯs. 357. col. 1. versic. 3. hoc
comprobari vr̃, constituit. n. ipse uenditor possidere &c. qđ cõ
stitutum hoc operatur, ut in terminis istis dicit Io. de Ana. d.
47 cons. 98. vers. quorum omnium. Prout† ẽt, ꝙ mensura censeat
apposita demonstratiuè, & non taxatiuè, facit doctri. Bart. in l.
cẽturio. col. 11. uer. sed quid si dixi. ff. de uulg. & pup. & Bar. in
l. cum pr̃. §. mensæ. uers. quæro, quid si testator. de leg. 2. ubi cõ
cludit allegando plures leges, ꝙ in dubio censentur uerba esse
apposita demonstratiuè, & non taxatiuè, qđ sequitur Deci. cõs.
324. consuluit, col. 2. vers. 4. facit, & ad id cumulat Ias. in d. l.
centurio. col. mihi. 21. & repet. ibi fol. 23. col. 4. nũ. 360. idem
48 faciunt, & ponit Alex. cons. 1. col. 4. in 1. uol. Præterea† ad ean
dem sñiam bene facit actus tolerantia, & patientia ipsius uen-
ditoris, quæ post uendõnem mõ aliquo non reclamauit, nec
aliquid dixit, ꝙ venditio fuisset facta ad mensuram, sed semper
passus est, ꝙ ipse emptor possideret ipsas res venditas, ſm con-
fines datos, non aũt secundùm mensuram transitoriè apposi-
tam. Per quos actus sequentes satis apertè declaratur, quæ fue
rit mens ipsorum ꝯhentium, ut expresè tradit Bar. in consil.
suo 58. cõe Spoleti. ubi adducit iura hoc probantia, prout ipse
Bar. facit in l. si seruus plurium. §. huiuscemodi. de leg. 1. & ibi
Mod. plura adducunt. Prout ẽt facit Soc. cons. 15. uisis prædi-
ctis, col. 3. uers. præterea ẽt. 2. in 1. uol. & Dec. in cons. nouiter
impresso. 19. plenè. nume. 13. & Barb. cons. 36. sapienter scrip-
sit, uol. 2. & tangit Bal. Ang. & alij in l. si certis annis. C. de pac.
& in terminis nostris hoc tenet Soci. d. cõs. 32. in fi. uol. 4. Nec
mirum: quia idem dicimus per oppositum, ex præcedentib.
declarari sequentia d. l. si seruus plurium, in fi. cum sim. Nulla
49 † ẽm concurrit uerisimilitudo, si ipse uenditor fecisset uendi-
tionem ad mensuram, ꝙ non ꝯdixisset, & uerisimile in obscu-
ris, & dubijs attendi debet, & illa declarat, regula in obscuris.
ff. de reg. iur. c. inspicimus. eo. tit. lib. 6. cum uulgari. Postremò
50 † pro hac sñia optimè facit tex. in l. cum l. & in l. Labeo. la. 1.
ff. de ꝯ. emp. & in l. in ꝯhen. ff. de re. iu. ubi hr̃, ꝙ si in uenditio-
ne est aliquid ambiguum, & obscurũ, interpretatio in tali am-
biguo, & obscuro facienda est: ut noceat uenditori, & ut ꝓsit
emptori, uñ si in aliquo dubitaretur pp d. mensurã expressam,
an uenditio esset facta ad corpus, seu ad mensurã. & an d. men-
sura sit apposita taxatiuè, vel demonstratiuè, in tali dubio, &
obscuro, interpretandum est ꝯ uenditorem, & in fauorem em-
ptoris, & ꝯñr in casu nr̃o iudicabitur facta ad corpus, non ad
mensuram, quę censebit apposita demõstratiuè, non taxatiuè,
istã conclu. in terminis nostris facit Io. de Ana. in d. cõs. 98. in
fi. & eandẽ facit Ro. d. ꝯs. 5. vers. cũ. n. in ꝯctu, & uers. & talis in
51 terpretatio. Et † tanto magis, qa expressio mensuræ, & ꝯfiniũ
fuit facta per ipsum uenditorẽ, quo fit, ut ꝯ ipsum ita implici-
tè, & ambiguè loquentẽ interpretatio ueniat facienda per l. ve
terib. cum ibi no. p Bar. & oẽs. ff. de pac. & in terminis nostris
52 hoc firmat Cor. d. cons. 59. col. 2. in fi. & seq. uol. 4. † Quæ cõ-
probari pñt ex dictis ꝑ Bal. in cons. 340. & ꝑmitto ꝙ istud, col.
2. uers. sed immo, in 3. uol. vbi vult, ꝙ verba dubia apposita per
venditorem in ipsa uendõne intelligi, & interpretari debẽt in
fauorẽ emptoris: ut stẽt demonstratiuè non restrictiuè, & bñ
facit, qđ vult idem Bal. ꝯs. 413. uerba dñt, uers. hoc sic intelli-
gas, in 5. uo. ubi uult declarãdo d. l. veteribus, ꝙ verba obscura
prolata ab ipso venditore interpretantur ꝯ ipsum, cuius intere
rat clarius exprimere. Et punctaliter loquit, qñ obscuritas est
circa confines expressos, ex quo debuit clarius loqui, cum ipse
uenditor melius sciret quã ipse emptor. Ex quib. deci. infertur
ꝙ si pur in aliquo esset aliqua obscuritas, & dubietas pp mẽsu-
rã appositã, quæ verè nulla uiget, vt s̃. apertissimè est deductũ,
& inferius dicetur respondendo contrarijs, tamen adhuc in ta
li dubio iudicandum erit contra ipsum uenditorem, in fauo-
rem

53 rem emptoris. Eo† maximè quia emptor possidet,& in dubio
pro eo iudicandũ est,uulgato.§.cõmodũ, inst. de interdic.cũ
54 alijs adductis p Dec.in c.ex lr̃is.col.2.de prob.Et† ẽt quia ipse
emptor reus est, pro quo in dubio pronunciandũ uenit,vt ple
nè hr̃ per Ias.in l.de die.in fi.ff.qui satisd.cog.& per Dec.in d.
55 c.ex lr̃is.col.3.Ex† istis apertissimè,& cõcludenter apparet ip-
sum Mag.D.Federicũ reũ ꝯuentũ fouere optimũ ius. ¶Sup est
solũ rñdere adductis superius in ꝯ̃rium,& dr̃ nõ obstare illud,
qđ 1.loco adducebat̃,deci.uidelicet Abb.in d.c.p tuas.& Ale.
in d.§.si Titius,& in ꝯs.8.uol.4.& ꝯs.159.uol.5.Firma.ĩ uers.
uenditio &c.dum uolunt,ꝙ licet sit inceptũ a corpore,tñ si ex
primit̃ mensura ante exp̃ssionẽ ꝯfiniũ, ꝙ uenditio dr̃ facta ad
mensurã nõ ad corpus,& ꝙ mensura censet̃ apposita restricti-
uè,& limitatiuè,ita ut illud qđ est ultra mensurã, cedat cõmõ
uenditoris,nõ emptoris &c.Nã dico talẽ doctr.nõ probari ali
56 qua lege, ꝯñr illi standũ nõ est,uulg.l.illã.C.de colla.Et† licet
Abb.& p̃dicti fundent se p tex.in d.c.p tuas, verè tex.ille nihil
probat, ex quo ibi fuit inceptum a mensura: ut apertissimè est
uidere ex lectura ipsius,& qñ incipit̃ a mensura,tunc bñ stabit
taxatiuè,qđ nõ est in casu pñti,ꝯñr cum tex.sup quo se fundãt
non probet ipsorũ doctr.minimè est tenẽda,iuxta plenè nota.
in l.1.ff.si cer.pet.Preterea ipsorũ doctr.in pñti exemplo est ꝯ̃
cões conclu.de quib.plenissimè superius dictũ est,in quib.hr̃,
qñ uenditio dicat̃ fieri ad mensurã , qđ minimè põt adaptari
ad p̃dictum exẽplum Abb.Alex.& Firma.& in quib.declarat̃,
qñ dicat̃ fieri ad corpus,& ad spẽm qđ propriè uerificat̃ in ca-
su nostro considerando, ꝙ inceptũ fuit a corpore,& fines fue-
runt designati,& statutũ unicum p̃cium.A quib.ꝯclusionibus
57 cõib.minimè est recedendum,per iura uulg.† Præterea Alex.
in d.ꝯs.159.uol.5.col.3.uers.fortius uoluit,refert dictã doctr.
Abb.tñ ibi eam non firmat,immo expresse dicit,ꝙ eã non hẽt
pro constanti,& pro uera, & non immerito qm̃ ipsemet Alex.
ꝯs.122.Omissis argumentis,col.fi.uers.ꝯ̃rium decidit,uolu.2.
expresse tenet ꝯ̃rium,& dicit,ꝙ uenditio dr̃ ad corpus fieri,qñ
uenditor dicit, uendo talem fundum decem iugerum positũ
in tali loco,& ĩ.tales confines,punctaliter exẽplificando,vt in
casu nr̃o,& ꝯ̃ exẽplum Abb.& apertius istud idem tenet Alex.
cons.129.uiso processu,uol.2.ubi eodẽ modo exẽplificat,ꝯñr
apparet,ꝙ ipsemet Alex. est sibi ipsi ꝯ̃rius, & ꝙ exemplũ Abb.
non est uerum,ex quo non refert,an mensura ponat̃ post appo
sitos fines,an uerò añ,nã utroq; casu uenditio dr̃ facta ad cor-
pus,& mensura dicet̃ apposita demonstratiuè,& enunciatiuè.
58 Et† qđ istud sit uerum,est deci. in puncto Pau.de Cast.in l.2.
C.de peric.& com.rei uend.in fi.ubi dicit,ꝙ uenditio dr̃ facta
ad corpus,qñ inceptum est a re.exẽplum,uendo tibi fundũ cẽ
tũ cãporũ,qui est in tali loco,quo casu uenit oẽ,& totũ, & illa
uer.centũ cãporũ, ponunt̃ demonstratiuè,q̃ licet non sint ve-
ra,non hñt tamen uitiare, & est ẽt ad idẽ aperta deci.D.Hyer.
de Tort.in d.l.qui fundũ.§.qui agrũ. in sum.& bñ facit quod
uult Pau.de Cas.in l.si seruũ.§.si modus.ff. de ꝯ̃hen.emp.& ẽt
Sal.in d.§.qui agrũ,& est deci.ꝯs.Neap.p̃allegata.68.vers.& p
hoc facit,& ẽt Barb.in d.c.p tuas.in 3.no.& in rub.de emp.&
uen.in fi.Et mihi vr̃,ꝙ sit tex. pro hac sñia ꝯ̃ Abb.in d.l.q fun
dum.ff.de euic.ubi fuit uenditus fundus centũ iugerũ,& post
modũ fuere appositi confines continentes plus,& uenit oẽ,qđ
est intra confines, & mensura ibi posita stat demonstratiuè, &
tñ mensura fuit expressa ante expressionẽ confinium,& sic pa-
tet apertissimè,non esse dr̃iam,an prius apponantur confines,
& postmodum exprimat̃ mensura, uel per ꝯ̃rium,an.1.expri-
matur mensura,& postmodũ exprimant̃ cõfines: quia vtroq;
casu,dummõ inceptũ fuerit a corpore,uendõ dr̃ facta ad cor-
pus,non ad mensurã,& exp̃ssio mensuræ stabit demonstratiuè
59 & non restrictiuè,nec taxatiuè.Et† ultra p̃dicta hoc satis appa
ret considerando unitatem præcij, & confinia apposita, ut su-
perius dictum est,ex quib. uenit oẽ illud, qđ est intra cõfines,
quæ ratio ita uiget, siue cõfines exprimantur añ mensurã siue
post.Nã qñ exprimunt̃ post mensurã,sequens exp̃ssio confiniũ
declarat exp̃ssionẽ p̃cedentẽ mensuræ, ita punctaliter in termi
nis nostris dicit Rom.d.ꝯs.5.uers.non obstat, & uers.sequẽ.&
qđ est ĩ.non restringitur p mensurã p̃cedentẽ, & sic erit firma
conclus.ꝙ doctr.Abb.non est uera,nec tenenda, nec de ea dẽt
60 haberi consideratio.Non † obstat doctr.Pau. de Cast.in d.l.si
uenditor:nam ipsemet Bar.ibi in fi.qñ uenditur fundus exp̃s-
sa mensura,ultra quã reperit̃,an illud plus cedat emptori, uel
uẽditori,remittit se ad ea,quæ dixit in l.si seruum.§. si modus
præallegato,& in l.si duorum.eo.ti. in qua l.in fine ipse Pa.di-
cit,ꝙ dicta per eum in d.l.si uenditor & in d.§.si modus, quò
ad pñtem casum debent intelligi,& declarari,prout ipse Pa.di
cit in d.l.si duorum,ubi expresse uult,ꝙ oẽ illud plus pertinet
ad compendiũ emptoris,& hoc satis apertè probat d.l.si duo-
rum,inducta: ut superius induxi,in qua l.numerus apparet ex
pressus in eadem oratione, & tñ stat demonstratiuè non restri
ctiuè, & qđ est ultra numerum cedit ipsi emptori, & melius
istud hr̃ in allegata.l.qui fundum,de euictio.ubi unica oratio
ne fuit uenditus fundus,appositus numerus,& designati con-
fines,& tñ ibi concludit̃, numerum stare demonstratiuè, & ꝙ
illud,qđ est ultra numerum,cedit commodo emptoris,& ipse
met Pau.de Cas.in l.2.in fi.C.de peric.& commo.rei vend.ex-
presse uult,ꝙ si uenditur fundus tot camporum,qui est in tali
loco &c.ꝙ uenit totum,& numerus stabit demõstratiuè, licet
unica oratione singula ista complectantur,& sic patet,ꝙ est si-
bi ipsi circa hoc ꝯ̃rius,& est dec.Alex.in d.ꝯs.122.omissis,col.
fi.& cons.129.viso processu,in 2.uol. ubi exemplificat modo
quo s̃. licet.n.unica oratione oĩa claudantur, tñ numerus stat
demonstratiuè, & illud, qđ est ultra,cedit lucro ipsius empto-
ris,qđ est de directo ꝯ̃ doctr.Pau.de Cas.in d.l. si uenditor, &
est ẽt deci.D.Hier.de Tort.in d.l.qui fundum.§.qui agrum,in
sum.& deci.ꝯs.Neap.præalleg.68.uers.& pro hoc facit,& etiã
Sal.in d.§.qui agrum.ac ẽt Fulg.in d.l.qui fundum,de euic.Et
61 † Soc.d.ꝯs.32.col.2.uer.probatur ẽt,non fundat se principal̃r
in illa sua consultatione super dicta doctr.Pau.de Cas.sed sup
alio, ut patet ex lect.d.ꝯs. nam dum ipse loquit̃ de uenditione
facta ad corpus,simpl̃r tenet, ꝙ non attendat̃ mensura, & ad
istud non adducit dictam deci.Pau.de Ca.sed eam allegat alio
casu,qñ loquitur de uendõne, quæ non est facta ad corpus, &
ẽt Deci.in d.ꝯs.347.col.1.simpl̃r refert doctr.Pa.præallegatã,
& deci.illius consultationis, de qua ibi,absoluit alijs rõnibus,
62 ut apparet ex lect.dicti cons.Et † esto, ꝙ Soci.& Dec. sequant̃
d.doctr.tñ in casu pñti non est vera;quia ꝯ̃ tex.in d.l.si duorũ,
& in d.l.qui fundũ,& Pau.est sibi ipsi ꝯ̃rius,& Alex.Saly.Fulg.
& Hyer.de Tort.exp̃sse tenent ꝯ̃rium, prout est deci.ꝯs.Neap.
in locis s̃.adductis.Et ꝙ doctr.Pau.non sit uera,probatur satis
concludenter considerata cõi conclu.de qua superius dictum
est, ꝙ si in uenditione inceptum est a corpore,uẽditio dr̃ facta
ad corpus,& mensura stabit demonstratiuè,& oẽs uolũt,istud
procedere,qñ unica oratione uenditur fundus, designant̃ con
fines,& exprimitur numerus,puta dicendo, uendo fundũ pe-
nes talem bubulcarum tot,& idem si dr̃,uendo fundũ tot bu-
bulcarum penes talem &c.ut in præcedenti arti. dictũ extitit,
ꝯñr apparet,ꝙ numerus stabit demonstratiuè,esto ꝙ in eadem
63 oratione claudantur oĩa.Quod † ẽt suadet̃: nã ꝯsideratio tota
consistit in unitate precij, & in confinib.designatis:& quia in
ceptum est a corpore,ut sunt oẽs conclus.quib.s̃.quæ conside
rationes ita uigent,siue unica,siue diuersa oratione ista claudã
tur,ꝯñr utroq; casu esse debet eadẽ iuris dispõ, uulg.l.a Titio.
64 ff.de furt.& l.illud,ad leg.aq.Prout† ẽt doctr.Pau.vr̃ contine-
re casum satis diuersum a pñti nostro,ex quo uẽdebat̃ fundus,
& dolia non ueniebãt,nisi fuisset exp̃ssum,qñ uendit̃ cum do-
lijs,ueniunt oĩa,nisi apponatur numerus,quæ appositio stabit
limitatiuè, qđ secus, qñ uenditur fundus designatis confinib.
nam sine alia expressione uenit oẽ,qđ clauditur confinib.desi-
gnatis, & licet exprimat̃ numerus bubulcarum, expressio ista
stabit demonstratiuè,ex quo nihil exprimitur exneum,qđ non
ueniet in uenditione fundi,qđ secus qñ uenditur fundus sim-
pliciter: quia dolia non ueniunt.l. fundi, in prin.ff.de act.em.
vñ nimirũ si diuersũ decidit̃ ĩ uno,& diuersũ in alio stãte hac
rõne diuersitatis,illud aũt certũ est,ꝙ si inceptũ est a corpore,
& designant̃ cõfines,& apponit̃ numerus,licet unica oratione
ista claudant̃,ꝙ oẽ illud,qđ est ultra numerũ ĩ. confines cedit
lucro emptoris,& numerus stabit demonstratiuè, iurib.decis.
65 & rõnib.quib.s̃. Nec† obstat illud, qđ tertio loco in ꝯ̃riũ ad-
ducebatur,ꝙ uenditor dat se pro confine,per quam dationem
mensura vr̃ apposita restrictiuè, ut vr̃ sentire Alex.in alleg.suo
cons.159.uol.5.& Soc.d.cons.32.col.1. Nam dico hanc obie
ctionem non procedere, quò ad 1.& tertiam petiam terræ uẽ-
ditam,in quibus uenditor dat alios confines,& non se ipsum,
procederet ergo solùm in 2.& 4.petia terræ, circa quas adhuc
dico obiectionem non obstare : quia Alexand. & Soci. non

66 probant hoc aliqua l.arg.l.illã.C.de coll. Quinimo † ↄ̃ ipsorũ
dicta est deci.Cor.in d.ↄſ. 59.in 4.uol.col.2.circa fi.vbi expſsè
dicit, ꝙ licet venditor det se pro confine, non ppea expſſio mẽ
suræ stabit restrictiuè, sed demonstratiuè: quia uenditor dãdo
se pro confine fatet̃ habere ibi aliã petiã terræ ↄtinuã,& vicinã
ita ut illa uicina nõ ueniat,oĩa aũt alia,quæ continent̃ in petia
uendita bñ ueniunt,ut ibi p eum, cuius dicta bñ probant̃ per
tex.in l.cum seruo.§.fi.ff.de ↄ̃hen.emp.ubi expreſsè iuriſc.di-
cit, ꝙ qñ uenditor hẽt agrũ vicinũ alteri agro p eum uendito
dẽt se ipsum dare pro ↄfine,q̃ datio minimè restringit vẽdõnẽ
factã de alio agro,uendito,designato p confines, de quo ẽt est
67 tex.in l.eos.ff.fi.reg. Prout† ẽt cessat obiectio,& in 4.petia ter-
ræ uendita, in qua dant̃ tres alij ↄfines, & ipse uenditor se dat
ↄfinem pro una tm̃ parte,quo fit, ut p illos tres ↄfines demon-
stratio fuerit pfectiſſima,iuxta.l.forma.ff.de censi. & p Bar. &
alios in d.l.demõstratio falsa,& in l.hac ↄsultiſſima.C.q testa.
fa.po. & datio ↄfinis facta de seipso reddet̃ superuacua, & sine
ↄsideratione,ita tex.in d.l.cũ seruo.§.fi.volens noĩationẽ con-
finis esse superuacuã, qñ demonstratio fundi fuit facta, & ap-
paret certa. Prout ẽt, & obiectio cessat respectu.2. petiæ terræ
venditę,nã in illa venditor ipse dat pro ↄfine uiã de Anselmis,
& iura eccl'æ S.Prosperi, & Ioannẽ Menabo,p quos ↄfines da-
tos demonstratio fundi reddit̃ certa ut s̃.& licet uenditor ipse
in alijs ptib.det se pro ↄfine,tñ in una dicit mediãte dugali.Ex
68 † appositione quorũ ↄfinium bñ hr̃ certitudo rei uenditæ ca-
piẽdo ↄfines datos,& discurrendo iuxta illorũ rectitudinẽ per
lineã,ut ↄsiderat Bar.in tra.Tyberiad.in 1.par.in 20.figura.Et
ex patientia,& toleratione postmodũ secuta ex parte ipsius uẽ
ditoris,q nihil ↄ̃rium dixit,& passus fuit emptorem possidere,
prout in pñti possidet ipse Magn.Eques,D.Federi.eius hr̃s,sa-
tis apte colligit̃, appositionẽ ↄfiniũ factã per ipsum uenditorẽ
de semetipso limitari,& declarari ſm modũ,& formã,q b.ipse
emptor,& eius hr̃s possident, & ꝙ non fuit apposita taxatiuè,
sed demonstratiuè,arg.l.si q adulterij.C.de adul.& inst.de re.
di.§.pauonum,cum sim.& Soci.in d.ↄſ.32.loquit̃ in casu satis
diuerso, nã ibi non apparebat, in qua pte uenditor dabat se ꝓ
ↄfine,quo casu uigebat oĩmoda incertitudo,vñ nimirum si re
stringit̃ ad mensurã. Præterea ibi fuit uendita pars tm̃, in casu
nr̃o totũ, vñ rectè ↄsiderando eius dicta nihil faciunt in ↄ̃riũ.
Ex quib.patet nihil obstare ea, q̃ hñr in l.eũ qui ædes,cũ alijs.
s̃.adductis.Nã dico, ꝙ in oĩb. petijs terræ fuit facta pfecta de-
69 monstratio.Præterea†cessat obiectio ex his,q̃ hñr in l.si plura
ff.de ædil.edic.ubi si plura mancipia unico precio sunt vẽdita
esto ꝙ unus redhibeat̃ solũ,respectu illius fit resciſſio, quò ad
æstimationẽ,non aũt ↄ̃ctus rescindit̃ in totũ, ꝓut ẽt bñ probat
tex.in l.cũ plures.ff. de euict.& q̃ hñr p illũ tex.p Bar. & alios
70 in l.scire debemus.ff.de uer.ob.uer.possumus dicere.Nõ†ob.
illud,qđ.4.loco dicebat̃,ꝙ illa ver.ad mẽsurã Mãtuanã,oñdũt
vendõnẽ factã ad numerũ taxatiuè,nã verè illa verba determi-
nãt uerba p̃cedẽtia bubulcarũ,ut hr̃ ĩ l.a filio.ff. de aur.& arg.
leg.& p Bar.ĩ l.si ita.col.2.ver.q dã aduocatus,eo.tit.ex quo.n.
s̃.mẽtionẽ fecit de bubulcis, postmodũ declarat,de qua mẽsu
ra intellexerit,dubitari.n.poterat,an bubulcæ intelligerent̃ de
mensura Cremonensi, ubi terræ uenditæ sitę erãt. An uerò de
71 mẽsura Mãtuana,ubi ↄ̃ctus erat celebratus.Qđ†quidẽ dẽt at-
tẽdi in dubio, vt dicit Ang. in auth.de coll.in prin.& Bar.in l.
semp in stipulationib.verſ.pone Florẽtiæ.ff.de reg.iu.& tradit̃
in p̃alle.deci.ↄſ.Neap.363.vtrũ,col.2.verſ.& sic interp̃tat̃,ↄñr
hic nulla apparet geminatio pverba p̃dicta,q̃ solũ apposita sũt
72 ad decl'onẽ illorũ verborũ p̃cedẽtiũ bubulcarũ. Et † qa dicta
uer.bubulcarũ non pñt stare nisi demonstratiuè, vt s̃.ↄclusum
est,eodẽ mõ & illa uerba sequẽtia.Ad mẽsurã Mãtuanã,posita
ad decl'onẽ p̃cedẽtiũ necessariò stare hñt demõstratiuè, arg.c.
73 accessoriũ,cũ uulg.de re.iu.li.6.Nõ†ob.5.obiectio supius fcã
de l.qđ sæpe.§.si ex doleario.ꝓut inducit Soc.ↄſ.32.col.1.ĩ fi.
in 4.uol.Nã tex.ille ꝓcedit,qñ uendit̃ pars uini existẽtis in do
leario,ueluti metretę centũ,secus si uenderet̃ totũ uinũ ibi exi
stens,nã tũc dr̃ia est, an p̃ciũ sit unicũ ꝓ toto uino,an uerò sit
ↄstitutũ ꝓ qualibet metreta,ut pũctaliter dicit tex.in d.l.qđ sę
pæ.§.ĩ his, & punctaliter declarat Soc.in d.ↄſ.32. in fi.vñ si in
casu nr̃o fuisset uẽdita una pars ex tali petia terræ tot bubulca
rũ &c.posset ꝓcedere deci.d.§.si ex doleario,ut nõ esset faciẽ-
da dr̃ia,an p̃ciũ esset vnũ ꝓ oĩb.bubulcis,uel esset ↄstitutũ pro
qualibet bubulca,ex quo solũ dr̃ uendita pars rei maioris quã
titatis,sed in casu nr̃o oẽs petiæ terræ integræ,& in totũ fuere
uenditæ,ↄñr tex.ille nihil obstabit,q nimmo in uerſ.p̃ced.d.§.
* si ex doleario.ꝓbat̃ ↄcl'o nr̃a,&*cõis, de qua plenè fuit supius
dictũ,ꝙ qñ unico p̃cio fuit uendita tota res appositis ↄfinib.&
apposita mẽsura,ꝙ nõ restringit illud,qđ est ultra eã cõprehẽ-
74 sum: tñ ĩ.ↄfines designatos.Minus†obstat.6.oppositio de cl'a
saluis alijs ↄfinib.uerioribus, de qua p Alex.ↄſ.8. col.3.uol.4.
Nã dico,ꝙ talis cl'a non restringit ea,q̃ ↄtinent̃ intra ↄfines de
signatos,& ueros,ut in terminis nr̃is ↄsuluit Io.de Ana.ĩ d.ↄſi.
98.col.2.uer.uel alios plures,aut veriores ↄfines.Operat̃.n.ef-
fectũ,qñ alij ↄfines non exp̃ſſi essent veriores exp̃ſſis ↄfinibus,
qđ minimè est in casu pñti,ex quo fines dati, & exp̃ſſi non ar-
guunt falsi.solũ.n.dubitat̃,an debeamus attendere mẽsurã ex-
p̃ſſam,uel illud,qđ ↄtinet̃ ĩ.ↄfines datos,& proculdubio mẽsu
ra non dẽt attẽdi: quia posita fuit demõstratiuè, ut pleniſſimè
75 superius dictũ extitit. Et † Alex.in d.ↄſ.8.non se fundat super
illa cl'a, sed super mente ↄ̃hentium,& in alijs, ut patet ex lect.
dicti ↄſ.& sic mõ aliquo d.cl'a nõ poterit importare rectrictio
76 nẽ,sed demonstrationẽ, ut s̃. Non † obst.7.fundm̃, ꝙ in ↄ̃ctu
oneroso mensura semper dẽt stare restrictiuè,ut p Imo.in d.c.
p tuas,& Dec.in d.conſ.147.in fi.Nã talis opinio est falsa,& ↄ̃
tex.apertos in d.l.si duorum,& in d.l.qui fundum.ff.de euict.
& ẽt est ↄ̃ cõem concl'o.oĩum uolẽtium, ꝙ in ↄ̃ctu emptionis,
& uendõnis,si inceptum est a corpore, mensura semper stabit
demonstratiuè declarando ut pleniſſimè superius fuit dictũ,
& in isto ↄ̃ctu oneroso emptionis, & uendõnis loquunt̃ doct.
in locis,& conſ.superius adductis,& ẽt ipse Soci.d.ↄſ.32.& in
conſ.ult.in 3.uol. & Alex.in oĩb.conſ.s̃.allegatis, & alij doct.
superius citati concludentes, idem esse dicendum, siue simus
77 in ↄ̃ctu lucratiuo,siue in ↄ̃ctu oneroso.Non † obstat d.conſ.8.
Alex.uol.4.quia loquitur in satis remotis,& diuersis terminis
ex quo ibi constabat de mente ipsorum ↄ̃hentium,& alia con-
currebant,quæ penitus cessant in casu nostro,in quo uiget ua-
78 ria, & ↄ̃ria facti ueritas. Et † eodem modo non obstat consil.
Alex.90.& 159.in 5.uol. ex quo in illis sunt casus diuersi, &
Alex.se fundat super illis uerbis taxatiuis,quantum est pro bu-
bulcis &c.Minus ẽt obstat d.ↄſ.Soci.32. ex quo in eo casu fuit
79 tm̃ uendita pars,non totum.Minus † ẽt obstat ↄſ.ulti.Soci.in
3.uol. Nam ſm ꝙ ipse ibi distinguit considerãdo casus ibi per
eum enumeratos,non ↄ̃riatur,ex quo contingentia facti ibi ex
presse patet,uenditionem fuisse factam ad numerum,quia pre
80 cium fuit statutum pro qualibet tornatura.Pariter†non obst.
conſ.Dec.147.ex quo ibi constabat de mente ↄ̃hentium,ex no
tula præcedenti,quæ facta fuit ante uendõnem inter ipsas par
tes, ad quam in instr̃o fuit habita relatio, quod minimè con-
currit in casu pñti, & quatenus in dictis conſ. tangunt aliqua
facientia ↄ̃ hanc meam consultationem, dico eos, salua pace,
non bene locutos,ut apertiſſimè patet ex adductis supra.Non
obstat,quod ult.loco dicebatur,ipsum Magnificum.D.Nicolã
posse reclamare de mensura non facta &c.Nam totum ↄ̃rium
necessariò est dicendũ,ex quo uenditio non ad mensuram,sed
ad corpus, & ad speciem facta fuit,ut supra conclusum est. Eo
potiſſimè, quia non est ĩ.tempus, ĩ. quod poſſit facere talem
reclamationem,de quo tẽpore clariſſimè hr̃ per Car. & Imol.
81 in d.c.per tuas,& alijs locis s̃.adductis. Quinimmo†cum em
ptor, & succeſſiuè ipse Magnif. D. Federicus hæres fuerint in
bona fide,& habuerint iustum titulum,ac longiſſimo tp̃e pos-
sederint continue dictas res uenditas, absq; dubio præscripse-
runt, & securi ac tuti redditi sunt ex ipsa longiſſima præscri-
ptione,quæ concurrentibus prædictis omnem sustulit actionẽ
quæ aduersario competere potuisset.c.ad aures c.uigilanti, c.
fi.cum concor. extra de præscriptio. ¶Ex quibus ita deductis,
& declaratis infertur uera,& necessaria conclusio,ꝙ ipse Mag.
D.Nicola malè egerit,& ꝙ ipse Magnif.Do. Federicus dẽt ab-
solui,accedentib.etiam ad prædictam conclusionem alijs ple-
niſſimè deductis per clariſſimos aduocatos ipsius Magnifi.D.
Federici,ex quibus tanto magis apparet,eundem Magnificum
actorem minimè iuridice egisse.

Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Difficile reputatur facto legem adaptare.*
Venditio facta ad corpus dicitur,quando à corpore inceptum est,
licet numerus esset appositus ante corporis designationem, &
confines, nam non propterea est incertum.

2 *Quan-*

2 *Quando autem in ceptum est a numero, non dicitur facta ad corpus sed ad mensuram.*
3 *Si primò ponitur corpus, demum numerus, ante designationem loci, & confinium viget incertitudo in vtroque de se considerato, & tamen valet per sequentem designationem.*
4 *Et sequens designatio reddit certitudinem vtriusq; & ad primũ refertur.*
5 *Declaratio seques̃ referẽda est ad illud, quod primo loco ẽ noĩatũ*
Declaratio retrotrahitur ad principium.
6 *Declaratio dicitur inesse ipsi dispositioni.*
Et sic referenda erit ad omnia, quæ insimul, & semel processere cum ipsa dispositione.
7 *Designatio loci, & confinium appositio, an inducant substantiã, qualitatem, seu demonstrationem.*
Referenda tantùm sunt ad omnia disposita, & ad primum.
8 *Si expressio numeri est falsa, non propterea vitiat venditionem ex alijs certam.*
9 *Genitiuus importat causam finalem.*
10 *Quandoque tamen secus est, propter subiectam materiam.*
11 *Cessante causa fi. cessat dispositio.*
12 *Appositio numeri per genitiuum facta non est considerabilis.*
13 *Exempla non alterant.*
14 *Quibus respectibus uenditio dicatur fieri ad mensuram.*
Vnitas precij ualde considerabilis.
15 *Pactum affrancandi est considerabile ad precij æqualitatem.*
16 *Inæqualitas sola precij non infert uenditionẽ ad mensurã factã.*
17 *Et circa istud considerandum est, quæ verba sint apposita.*
18 *Dictio maximè, & dictio, etiam, implicatiuæ sunt, & n.19.*
Declaratur cons. Corne.
20 *Si fundus uenditus non est tantæ mensuræ, ut dictum fuit, an venditor teneatur supplere.*
21 *Declaratur cons. Soci. & nu.22.*
23 *Si inceptum est à corpore, & precium est unicum, uenditio ad corpus facta dicitur.*
24 *Declaratur aliud cons. Soci. & nume.25.*

CONSILIVM LXV.

1 Et Placent † resolutiones datæ per Mag.& Clarissimos aduocatos Mag.Equitis D.Federici dubijs factis, & datis per Mag.& Claris.D. Iudicem, & inhærendo dictis resolutionibus,& responsionib.dico primitus considerandam esse verã facti narrationem, ad quã postmodum adaptanda est legis dispositio, quod ultimum difficile reputat Bal.in l.petens.C. de pac. Veritas itaq; facti ita se hẽt. Vendo petiã terræ tot bubulcarum in tali territorio, & ꝯta intra tales confines &c. negari non potest, quin cęptum sit a corpore, & specie, quod certum redditum fuit per appositionem loci,& confinium, quo fit, vt uenditio fuerit perfecta, ualida, utilis,& certa, statuto unico p̃cio,& certo, prout fuit, ut deduxi in cons. super huiuscemodi cã aliàs reddito. Certum est ẽt, ꝙ licet numerus bubulcarũ sit appositus ante loci designationem, & ante confines, tñ quia inceptum fuit a corpore, qđ certum fuit redditum, ꝙ talis venditio dr̃ esse facta ad corpus,& non ad mensurã, probatum est hoc punctaliter in casu p̃nti in d.cons. lege, ratione, & auctoritate plurimorum istud firmantium,& legendo,& consulendo, ꝯñr non est opus restringere nos ad decis.Old.& Spe.cum istud alibi apertissimè habeatur,& cõiter teneatur. Et vlterius necessariò inferatur, dictum Abb.in c.per tuas, non procedere nec habere locum in casu p̃nti. Non obstat, ꝙ in casu nostro ante appositionem mensuræ corpus primò positum erat penitus incertum,& indeterminatum, ꝯñr nõ vr̃ attendi, sed potius ipsa mensura, postquã immediatè fuit facta nominatio loci,& appositio confinium; nã in proprijs terminis sunt decisi. deductæ in d.cons.expresse uolentes, hoc non obstante uenditionem dici factã ad corpus,& non ad mensurã, ex quo a cor-
2 pore fuit cęptum, ex nominatione loci, & appositione ꝯfiniũ, & potissimè concurrente unitate precij. Prout † ẽt deducit̃: nã si e conuerso exemplum ponat̃, puta uendo tot bubulcas petiæ terræ in tali territorio intra tales confines &c. certè s̃m considerationem ex aduerso factã dicẽdum esset, ꝙ hmõi uenditio diceret̃ facta ad corpus, & non ad mensurã, nã si solùm considerat̃ numerus bubulcarum pręcedens, istud nihil est, si demũ cõsiderat̃ corpus, ad quod immediatè fuit adiecta nominatio loci,& appositio confinium, oĩa conueniunt, vt ad corpus di-
* catur facta, & tñ in isto exemplo, * cõiter concluditur ꝯrium, cum cęptum sit a mẽsura, quæ postmodum fuit reddita certa per nominationem loci, & appositionem ꝯfinium, vñ pariter dicendum est in casu nr̃o, ubi a corpore fuit inceptum. Prout
3 † ẽt, nã in p̃nti casu. 1. fuit positũ corpus, demum fuit positus numerus bubulcarum, si ꝯsideremus vnum quodq; istorũ de per se, certè utrunq; erit incertum, & in ista incertitudine habenda est consideratio ad illud, qđ. 1. loco fuit nominatum, vt in cons. fuit deductum, si postmodum ꝯsideramus sequentia, quæ sunt noĩatio loci, & appositio ꝯfinium, certè non uideo, quare magis ista sequentia, q̃ declarant, & certa reddunt illa duo p̃cedentia dubia,& incerta, corpus, uidelicet,& numerus, magis debeat referri ad numerum, q̃ ad corpus, quinimmo totũ oppositũ est dicendũ, ut ad corpus referant̃, a quo inceptũ est, pp qđ declarat̃ animus ꝯhentium uolentium uendere, & emere corpus,& illa exp̃ssio mensuræ non est ꝯsiderabilis: nã siue uendõ erat ualida, ut dicet̃, ꝯñr ad numerum tanquã non
4 substantialem relatio prædictorum non est facienda. Et † iõ ista vlti. loco posita reddentia corpus prius noĩatum certum, referenda sunt ad illud potissimè cum unico c. unica oratione, & verborum ꝯstructu posita appareant, ad plenè nota. in c. 2. requiris, ex̃ de appel.& in l. si idem cum eo. §. fi. ff. de iuri. om. iu. per Bar.& alios in l. talis scriptura. §. fi. de leg. 3. p doct. in l. 1.
5 C. de lib.& posth.& in l. 3. ff. eo. Suadet † ulterius: nã si post corpus,& numerũ ꝯsideramus sequentia, nominationẽ. s. loci, & appositionem ꝯfinium, tanquã declarantia, & demonstrantia p̃cedentia, talis decľo, uel trahi dẽt ad illud, qđ 1. loco est nominatum in disp̃õne, vt p illum tex. dñt Pau. Imo.& Aret. in l. hr̃des palã. §. si quid post. ff. de testa.& not. Bal. in l. non dubiũ, in 3. not. C. de legi.& Io. And. in c. fi. de uer. sig. li. 6. super glo. cum alijs adductis per Io. de Mil. in uers. decľo, uers. decľo trahitur retro, ubi allegando alias deci. cõcludit, decľonem trahi retro ad prin. actus, & ita considerãdo habemus intentum, vt p̃dicta trahant̃ retro ad corpus, quod fuit principiũ actus. Vel
6 † si consideramus, ex quo oĩa unico c. unica oratione,& unico constructu confecta fuere, dictas decľones,& demõstrationes inesse ipsi disp̃õni, ut dicit Pau. de Cas. in d. l. hr̃des palã. uers. si quid, col. 2. uers. item nota ex hoc, certè oĩa prædicta dñr emanasse insimul,& semel cum ipsa disp̃õne, ꝯñr corpus, a quo est cęptum, semper fuit certum oĩ tpe, quo fuit facta ipsa dispõ: cum prædicta oĩa emanauerint cum ipsa disp̃õne insimul, & semel, ꝯñr quocunq; modo consideret̃, & nominatio loci, & appositio confinium apposita post corpus,& numerum referẽda sunt ad corpus primo loco nominatum, quo stãte succedit
7 cõis conclus. de qua in cons. Nec † est tractandum, an nominatio loci,& appositio confinium inducant substantiã, vel qualitatem seu demonstrationem, ut hr̃ post gl. per doc. in l. si quis in fundi uocabulo, de leg. 1. & in locis adductis in dubijs, & rñsionib. ad ea,& est optima deci. Bar. in l. cum pr̃. §. fi. in sum. & primo not. de leg. 2. Nã cum in casu p̃nti oĩa prædicta appareant posita unica oratione, unico capitulo, & unico constructu,& dicant̃ inesse ipsi disp̃õni, & insimul eodẽ tpe cum ipsa disp̃õne emanasse, qualitercunq; apposita sint, referenda sunt ad corpus, a quo inceptum fuit. Nec habenda est consideratio de nu. bubulcarum, ex quo isto casu numerus appositus dr̃ ad abundantiorem demonstrationem, ex quo sine eo uendõ erat
8 perfectissima. Et † ideo licet illa expressio numeri sit falsa, nõ ppea hẽt uitiare uendõnem perfectam, & certam, & alias demonstrationes ueras, ex quo ipsa falsa non attendit̃, sed alię ve
* ræ, ut est doctr. Bar. * cõiter ab omnib. approbata in l. demonstratio falsa, in prin. in 7. q. ubi oẽs sequuntur. ff. de condit. & demonst.& ponit Bar. in d. l. cum pater. §. fi. & in l. 1. §. fi. ff. de do. prælega.& Cano. in c. significante, ubi Fely. col. pe. ex̃ de rescri.& Perusi. in l. si quis in nomine. C. de testa. & Alex. consil. 104. in cã, col. 2. uers. item de identitate, uol. 4. & cons. 38. inita est societas, circa fi. uol. 5.& no. Fulgo. cons. 183. circa primum, col. 2. uer. Tertius, & est bona decis. do. de Ro. in antiq. in ti. de resc. 4. quidam obtinuit, col. 2.& alia eo. ti. 54. Papa cõcessit, circa prin. Minus ẽt põt dici, per expressionem dicti numeri,& mensurę uendõnem esse factam ad mensuram, ex quo non fuit ab ea ceptum, sed a corpore, ad quod necessariò referenda sunt sequentia, nominatio loci, & appositio confinium,
9 ut. s̃. deductũ est. Nec † obstat consideratio facta de genitiuo, ut importet causam finalem, nam secũdùm Bar. Alex. & alios

in rub.ff.de ope.no.nunc.& Soci.ↄſ.112. uiſo proceſſu, n.19.
& 20.in 4.uol.ſm ſubiectam nr̃am materiã alio mõ capietur,
10 prout alibi capit̃ conſiderata materia ſubiecta.Stabit†itaq; de
monſtratiuè, prout concluſum fuit in ↄſ. nec importabit cãm
finalem,& licet talis demonſtratio p genitiuum inducta ſit fal
ſa,non pp ea uitiabit̃ diſpõ, & ꝙ ita capi debeat,ſatis apertè pa
tet,ex quo ſine ipſius appoſitione uendõ põt eſſe ualida,& fir-
ma,& ſolũ corpus confinib. declaratum conſiderãdum eſt, &
11 non numerus. Cuius † ↄ̃rium eſſet, ſi cãm finalẽ importaret,
nã ea uitiata,& non exiſtente uera diſpõ rueret, uulg.c.cũ ceſ-
ſante, de appel.l.adigere.§. quãuis.ff.de iu.patro.l.2.§.fin.ubi
12 ſcrib.ff. de don. Et † ꝙ appoſitio numeri bubulcarum facta p
genitiuum non ſit conſiderabilis, oñdit̃ apertè. Nã ſi p alium
caſum fuiſſet facta in caſu pñti,non eſſet conſiderabilis, pone
ſi dictũ fuiſſet, uendo petiã terræ continentem tot bubulcas,
certè iſta numeri demonſtratio facta p accuſatiuum non alte-
raret diſpõnem, quin uendõ nõ diceret̃ facta ad corpus,a quo
cepta fuit ſm cõem, de qua in ↄſ. ex quo talis enumeratio bu-
bulcarum diceret̃ facta demonſtratiuè,vñ idem erit,licet facta
13 ſit p genitiuũ.Exempla†.n.non habent alterare, vulga.§.hacte
nus.cum conc.inſti. de gradib. nec inter exemplum & exẽplũ
põt dari ratio diuerſitatis, ↄñr in utroq; eadẽ erit iuris diſpõ,
uulg.l.illud,cum ſim.ff.ad leg.aqu.omitto quę ad hoc poſſent
adduci,ꝙ verba, & diſpõ intelligenda ſunt ſm ſubiectã mate-
14 riã.Nec†concludit illatio facta in dubijs datis,in qua dicebat̃
ꝙ ubi ꝓcedit corpus determinatum,& precium conſtituit̃ pro
ſingula bubulca,ꝙ uenditio dr̃ fieri ad menſurã, quanto ergo
fortius ubi non ꝓceſſit corpus determinatum.Nã in caſu pñti
in facto utrunq; negat̃, ex quo ꝓtium non fuit pro ſingula bu-
bulca ſtatutum,ſed fuit unicum.Nec eſt uerũ,ꝙ corpus fuerit
indeterminatũ, ex quo fuit certiſſimũ, vt patet ex ſuperius di-
ctis,ↄñr ruit ↄñtia.Prout ẽt tollit̃ obiectio ex his,q̃ dicta fuere
in ↄſ.ubi cõſiderant̃ diuerſi caſus, in quib.uẽditio dr̃ facta ad
menſurã diuerſis tñ reſpectibus, nõ tñ ex illis infert̃,ꝙ vendõ
pñs,de qua agitur,dicat̃ eſſe facta ad menſurã, quinimmo to-
tum oppoſitum,ꝙ dicat̃ facta ad corpus,& ad ſpẽm,ex quo ab
illis fuit inceptum,ex quib.patet aperta reſolutio omnium de
ductorum in 1.dubio. Ad quæ ẽt minutatim reſpondẽt clariſ
15 ſimi,& peritiſſimi aduocati. ¶†Ad reſolutionẽ.2.dub.in quo
conſiderat̃ inæqualitas ꝓcij,primò an iſtud in facto ſit uerum,
uel ne,nihil dico,ſed inhærendo rñſionib.datis p peritiſſimos
dños aduocatos,ↄ̃rium aſſerit̃ uerius, ut ẽt cõſiderabam in d.
conſ.edito. Eo magis habita conſideratione ad pactum affran
candi,& cęt.iuxta tex.in l.fundi partem.ff. de ↄ̃hen.emp.& in
c.cum Ioannes hæremita. de fid. inſtr. cum alijs cumulatis p
Soci.conſ.15.col.ult.uol.1.& per Mod.Papien.in l.1.§.ſi hr̃s,
in 3.notab.in 2.lec.ff.ad trebel.iuncta deciſi.Bal.in d.l.petẽs.
col.ante.uerſ.& ideo, de qua per Dec.conſ.248. uiſa petitio-
ne,col.3.in fi.Secundò,poſito ꝙ eſſet inæqualitas precij,nõ tñ
ꝓpea ruit,nec euacuatur cõis concluſ.uolens,ꝙ ſi a corpore,&
ſpecie cæptum eſt, & precium eſt unicum,ꝙ uenditio dicatur
facta ad corpus,& non ad menſurã,ut ſunt deciſiones propriè
16 in terminis deductæ in conſ. Nec† ſola inæqualitas precij in-
ducit,an dicatur facta ad menſuram,qñ ex aduerſo concurrũt
alia:ut dicit ipſemet Soci.conſ.98.uiſis,uol.1.col.fi.uerſ.nam
non poſſunt,ubi uult,ꝙ deciſio illius conſ.non procederet,qñ
alia obſtarent,& indicia,& coniecturæ ↄ̃riæ uigerent,ut multę
ſunt,& uigent in caſu pñti,deductæ,& in cõſ.& reſponſionib.
17 peritiſſimorum aduocatorum.Et†comprobantur ex deductis
per Aret.conſ.6.uiſo inſtr̃o,col.pe.uerſ.ſed tñ iſtis non obſtan
tibus,ubi circa inæqualitatem precij cõſiderat,quæ verba ſint
appoſita,& an reperiantur in aliquo ſignificatu,ut per eum vo
lentem,ꝙ ſi non reperirent̃ in alio ſignificatu,ꝙ tunc inæqua-
litas non arguit uenditionem, nec diuiſionem factam ad men
ſurã, quæ bene adaptantur ad caſum pñtem, in quo cœptum
fuit a corpore determinato,& precium eſt unicum,q̃ reddunt
caſum certum,& clarum,quo fit,ut coniecturæ ceſſent,uulga-
18 ta.l.continuus.§.cum ita.ff.de uerb.obli.Et † ſi bene aduertat̃
ad conſ.Cor.59. licet uideat̃,in 4.uol.nihil obſtabit, nã in ſe-
cunda col.uerſ.qđ maximè dicendum eſt,mouet̃ad ita conſu-
lendum,prout ibi conſuluit,ea maximè rõne,quia preciũ erat
condignum,dictio aũt maximè,implicat,ꝙ illud idem conſu-
19 luiſſet,etiam ſi non adfuiſſet precium condignum.Nam†im-
plicatiua eſt,ut dicit gl.pen.in l.illud.ff.ad l.Aqu.& hr̃ in l.2.
C.ne fil.pro pat.ↄñr conſ.prædictum nihil facit in oppoſitum
20 quinimmo probat concluſ.de qua.s̃.Quod † ẽt clarius dedu
citur,& qm̃ ibi uenditio expreſsè fuit facta ad menſurã,ſolùm
dubitabatur, qñ fundus uenditus nõ eſſet tantę menſuræ, an
uenditor teneretur ſupplere illud, quod deerat,& qualitas ꝓ-
cij ibi non repugnat uerbis, & uerbum nullum dicit̃,ꝙ quali-
tas precij operetur ↄ̃ proprietatem uerborum expreſſorũ. Mi-
21 nus † ẽt obſt.conſ.Soci.47.conſilijs noſtris,in 1.uol.nã ibi ad
ita conſulendum mouetur pluribus alijs cõiecturis, potiſſimè
& iſta,qñ precium erat condignum, pp quam conſultatio illa
reddebat̃ magis clara,ergo ſola non ſufficiebat, & aduertat̃,nã
ibi caſus erat ſatis diuerſus a pñti noſtro,nã ut firmat ipſe Soc.
ibi clarè conſtabat, ꝙ uendebantur duæ tertiæ partes bonorũ
diuerſorum,& non bonorum,quę tenebantur pro indiuiſo,&
ideo illa bona indiuiſa non includuntur : quia non poterant
adaptari ad uerba uenditionis,quæ erant clara,a quib. non eſt
recedendum, quibus conſideratis firmat noſtram cõem con-
cluſ.de qua.s̃.ꝙ qñ uerba eſſent clara pro caſu ↄ̃rio,ꝙ tunc in-
æqualitas precij non habet illa alterare,nec operatur,ut a uer-
bis claris ſit recedendum,ut punctaliter eſt in caſu pñti.Præte
22 rea † Soci.in d.conſ.non examinat punctaliter,quid iuris, qñ
inceptum eſt a corpore, an tũnc uenditio dicatur eſſe facta ad
corpus,uel ad menſuram,ſed ſolùm diſcutit,an illa bona indi
uiſa includantur in uenditione ibi facta, & concludit, ꝙ non,
& bene,conſiderata contingentia facti,de qua ibi,ad quã iuris
diſpõ adaptatur,cuius ↄ̃rium eſt uidere in caſu pñti,conſiderã
do factum, & ideo ex dictis ibi non euacuatur cõis concluſio
pp ſolam precij inæqualitatem, qñ uerba ſunt clara & aperta,
23 ut hic. Et † probatur ex dictis per eundem Soci.& Cor. & le-
gendo & conſulendo,qui in locis deductis in conſ.examinan-
tes articulum dicunt, & uolunt,ꝙ ſi cœptum eſt a corpore, &
precium eſt unicum,uenditio dr̃ facta ad corpus,& nõ ad mẽ
ſuram, & iſtud eſt tenendum: quia examinatum per eos copio
ſius in dictis locis magis quàm in d.conſ.59. & conſ.47.iuxta
doctri. Abb. in c.bonæ. el 2. circa finem de pohula. præla. &
not.Barba.conſ.64.ſcribitur,colu.9.uol.1.& Fran.Cur.conſi.
68.d.Io.col.4.uerſ.his ſtantib.& Præpoſi.in c.ſi uir.col.1.de
24 cogn.ſpir.Minus † ẽt obſtat d.conſ.Soci.98.nam ibi ad ita cõ
ſulendũ non magis mouetur iſta coniectura inæqualitatis ꝓcij
q̃ alijs ibidem per eum deductis,& non immerito, nam caſus
ibi erat ſatis apertus, & clarus ad ita cõſulendum: qm̃ paſcua,
& ualles,de quibus erat controuerſia,continebãtur intra fines
utriq; parti aſſignatos, & ſic penitus ibi ceſſabat conſideratio
confinium,quæ eſt potiſſima in caſu pñti. Item ibi debet attẽ
di menſura pp uerba inſtr̃i,in quib.alteri fuit aſſignata portio,
cuiuſcunq; quantitatis,& una pars inſtr̃i declarat aliam, & ḡa
aliàs illud inſtr̃um, ſi ita non intelligeretur, contineret repu-
gnantiam,& ↄ̃rietatem.Itẽ ꝗa erant ibi aliæ terrę intermediæ,
q̃ comprehendi non poterant in uerbis, & ideo non ueniunt,
q̃ oĩa penitus ↄ̃riantur caſui noſtro,quò ad facti contingentiã,
& ſucceſſiuè quò ad iuris diſpõnem.Et Soci.ibi ult.loco conſi
25 derat inæqualitatem conſiderando fr̃s &c. Ex † quib.patet,ꝙ
fundamentum ſuũ non eſt ſuper ſola inæqualitate, ſed eo qm̃
concurrebant alia, de quib.s̃.q̃ ceſſant in caſu pñti,ad quã de-
ciſ.d.ↄſ.trahi non põt,cum penitus factum uariet̃, ut ipſemet
Soc.atteſtatur in d.ↄſ.col.fi.uerſ.nã non pñt,ↄñr dictis ↄſ.non
obſt.concluſ.cõis remanet firma. Nec obſt.illud, qđ dr̃ de er-
rore,& de ueroſimili,& de cl̃is appoſitis in inſtr̃o,nam ad oĩa
prædicta ſatis ſufficienter, & ad amuſſim reſponſum eſt p ad-
uocatos peritiſſimos,quibus conſideratis,& ſic breuiter dedu
ctis firmæ remanent cõcluſiones in conſ. prædicto aliàs edito
examinatæ, & firmatæ. Idem Pariſius ubi ſupra.

SVMMARIVM.

1 *Appellans debet exprimere nomina illorũ,contra quos appellat.*
2 *Et quid ſi expreſſit nomen unius, an ſufficiat,& nu.11.qualiter procedat.*
3 *Quando ſententia dicatur una,uel plures.*
4 *Tot ſunt ſententiæ, quot ſunt capitula eius, licet una ſcriptura claudantur.*
5 *Appellans ab uno, an dicatur appellaſſe ab alijs.*
6 *Et appellans ab uno, illud tantùm debet proſequi.*
7 *Appellatio in una cauſa non ſuſpendit iuriſdictionem iudicis a quo in alijs.*

8 *Quan-*

8 *Quando quis assumit onus probandi, ad quod non tenetur, debet illud exequi.*
9 *Appellans inserto tenore sñiæ potest oīa capita illius prosequi.*
10 *Quando appellatio est limitata, non potest prosequi in omnibus, sed solùm in limitatis.*
11 *Quando vna est causa, satis est appellare simpliciter.*
12 *Appellatio unius quando prosit alijs non appellantibus.*
13 *Quando capita dicantur connexa vel separata, & nu.14. & 15. & ex quibus istud cognoscatur, ibidem.*

CONSILIVM LXVI.

Videtur Primo aspectu dicēdū d.Alex. a Boue posse
de iure suam appellationem prosequi, nedū
aduersus d.Ant.de Grassis, sed ēt aduersus d.Scipionē de Fan-
1 tutijs. Nā† legi, & iuri vr̃ satisfecisse, dū appellauit a sñia ꝯ ipsū
lata inserendo in appłone tenorē d. sñiæ, nec habebat necesse
exprimere noia suorum aduersariorum, ꝯ quos appłonem in-
terponebat, ut probatur in l.3.in prin.& ibi doct.oēs no.max.
Bar.in.§.illud.ff. de appel.& tradit Spec.eod.tit.§. qualiter.in
prin.uers.hoc ēt not.Phil.Franc.in rub.col.2.uers. circa quar-
2 tum, extra de appel. Et† quia unica vr̃ esse lata sñia, & in fauorē
plurium in ea apparet condēnatus, licet appellādo expresserit
nomen unius, & sic d.Ant.aduersus quē appellabat, nec appel-
lando expresserit nomen d.Scipionis, tñ non obstante hoc po
tetit talem appłonem prosequi, ēt aduersus ipsum d.Scipionē
cum uideatur fecisse plus q̃ tenebatur, ut ꝓbat tex.& ibi Bart.
& reliqui scrib.no.in d.l.3.§.sed illud, & per Bar.eo.tit.in l. si
qui separatim.§.fi.in fi.& tradit Spec.ubi s̃.& Phil.Franc.alle-
gando alias decis.in d.rub.col.2.uers. circa quartum, & diffu-
3 sius in c.pe.eo.tit.col.pe.uers.2.quæritur, cum si. ¶ † Istis tñ nō
obstantib.considerata facti contingentia ꝯria sñia uerior vr̃, su
mus.n.in casu, in quo non una fuit lata sñia sed duæ, & sic plu
res, licet unica carta, & unico contextu appareant promulgatę
& descriptæ, tñ plures iudicari debent, & diuersæ, tum consi-
deratis diuersis personis, tum consideratis diuersis rebus, & in
sñtiam diuersis effectibus: ualde.n.differunt in personis d.Sci
pio.& d.Ant. & sñia lata in fauorē d.Scipionis satis diuersum
continet ab illa lata in fauorem d.Ant. quo fit, ut considerata
tali diuersitate, diuersę, & plures sñiæ dicantur esse promulga-
tæ arg.l.scire debemus.ff.de uer.obl.ubi Bar.ī fi.expressè istud
sentit, prout etiam facit in l.Lucius.§. qui habebat.ff.ad treb.
4 Vbi† allegando.l.ædiles.§.fi. cum gl.ff. de ædil.edic.& l. quid
tñ, in prin.ff.de arbit.dicit, ꝙ tot sunt sñiæ, quot sunt capitula
eius, licet unica scriptura, & unico contextu sint prolatę, & est
gl.ordin.in uers.audiendus, in l.etiā.§.ex cā.ff. de min.& post
alios per eū citatos istud firmat Ias.in d.l.scire debemus.co.2.
n.5. uers.amplia pro eodem mō. Cum igitur ꝯ ipsum d.Alex.
duæ, & sic plures sñiæ appareant prolatæ continentes diuersi-
tatem, & in personis, & in rebus, ac diuersos effectus, ab oībus
debuit appellari. Nec iuri satisfecit appellando ab una. Nam
5 † nō ppea dr̃ appellasse ab alia penitus separata, ex quo duplex
appellatio erat necessaria, ut probat tex.in l. cū in una, in prin.
ff.de appel.& probat tex.in ratione sui in c.una, extra eo.tit.&
tradit Io.An.in reg.pluralis, de reg.iur.li.6. & sentit Bar.in d.
l.si qui separatim.§.1.& probat tex.in l.3.§.sed illud.ibi, & cū
una cā sit.ff.de appel. & pulchrè tradit Phi.Fran.in d.rubr.de
appel.col.3.uers. amplius ad p̃dicta. Suadet istud: nam negari
6 non p̃t, quin huiuscemodi sñia non cōtineat plures articulos,
& diuersa capitula: ut est uidere ex lectura ipsius. Quo† fit, ut
si ab uno articulo, & ca.fuerit appellatū, appellās illud tm̃ dēt
prosequi, nec pōt appłonē exercere in alio articulo, a quo non
appellauit, ut tradit Bar. dicens hanc sñiam esse cōem, quem
oēs ibi sequuntur, in l.appellanti, in prin.ff. de appel.& firmāt
can.per illum tex.in c.super eo.ex̃ de appel. & tradit Dec.in c.
bonę.eo.ti.n.16. dicentes, ꝙ si appellat ab uno arti.separato a
7 cā prin. non ppea cēseatur appellatum a tota cā, nec suspendit
iurisdictio in cā principali. Appellatio† .n.hæc pendet in una
cā c.ad hæc, & c.proposuit, ex̃ de appel.& quia appellatio limi
tata limitatum debet producere effectum, uulg.l.in agris.ff.de
acq.re.domi.cum alijs cumulatis per Fel.in c. cum ordinem,
col.5.de resc.& in c.post cessionē, col.2. de probat. & in c.Pe-
trus, de homici. Suadentur † ēt ista ex his, quæ hñr in l.circa.
ff.de prob.ubi gl.mag.& alij uolunt, ꝙ qñ quis se astringit, &
coarctat ad onus probationis, licet ad illud non teneretur
prius, tñ se ita coarctando illud tenetur probare, ex quo nō de
buit ad illud se astringere, ut per Bar.in l.fundum.ff.de excep.
9 Et † ideo consultius fecisset d.Alexander inserere tenorē sñiæ,
& simpliciter ab ea appellare, & nō se coarctare quò ad caput
D.Antonij, ut in si.dicimus, qñ in libello exprimit cā inepta:
nam tunc uitiatur, licet expressio non fuisset necessaria, ut per
can.in c.dilecti.ex̃ de iudic. & per Bar.in l.1.in prin.ff.de edē.
& in l.edita.col.3.C.eod.cum alijs si.quæ possent adduci. Ex
quibus infertur solida conclusio, ꝙ talis appellatio non est ꝓ
sequenda ꝯ d.Scipionem, & ea non obstante caput sñiæ con
cernens fauorem d.Scipionis executioni debet demandari, cū
transiuerit in rem iudicatā, ut dictant iura cōia.& uulg. ¶ Non
10 obstant superius allegata in ꝯrium. Nam† prima obiectio pro
cederet, qñ una tm̃ fuisset sñia, quod cessat in casu nostro, in
quo sunt plures, ut dixi. Prout ēt tollitur obiectio, qñ nulla
fuisset facta expressio, sed solùm tenor sñiæ fuisset relatus, &
ab ea simpliciter appellatum, ut propriè loquuntur dictæ de-
cisio. At in casu p̃nti ꝯrium apparet fuisse seruatum, & ideo
non sunt trahendæ ad istum casum diuersum.l.naturaliter.§.
11 nihil cōe.ff.de acquir.pos. Non† obstat tex.in l.3.§. sed illud,
& aliæ decisio.conc.ubi expressio unius, ꝯ quem appellat, suf-
ficit, ut appellatio prosequatur contra alium. Nam illud est ve
rum, & procedit, qñ una tantùm est causa, secus qñ essent di-
uersæ, ut dicit ille tex.in d.§.sed illud.ibi, & cum una causa sit,
& sentit glos.ibi, dicens secus esse, qñ causæ essent diuersæ, &
expressius istud tradit Bar. ibi uers. Et hoc uerum, ubi appro-
bando illam gl.dicit, obiectionem procedere, qñ una erat cā,
& una sñia, secus autem si erant diuersæ. Nam tunc sigillatim
ab omnibus est appellandum, ut probaui superius ex quā plu-
12 ribus. Quæ† etiam comprobant per text.in l.si qui separatim.
§.fi.ff.de appel.ubi appellatio unius tunc prodest alteri, quan-
do cā est cōis, secus qñ esset diuersa, ut tradunt Bar.& alij scri.
13 ibi. Nec† in casu nostro pōt dici, capita dictarum sentētiarum
esse connexa, & coniuncta, quo fit, ut non dicantur diuersa, &
separata, & ꝯñr appellando ab uno hr̃ perinde ac si ab omnib.
fuisset appellatum, ut tradit glo.in l.ampliorem.in prin.C. de
appel.& Cano.allegantes alias decis. in c.si duobus.col.penu.
14 extra de appel.cum concor. Nam † dicta capita non possunt
dici connexa, seu coniuncta: cum ex diuersitate factorum, re-
rum, & personarum recipiant separationem, ut tradit Bald.in
15 d.l.ampliorem.in princ.col.1.uers.sed quæro. Et † quia ratio
unius ab alio bene pōt discerni, ergo non connexa, ut dicit D.
Ant.& Imo.in c.cum inter, extra de re iud. & tradit Dec.in d.
c.si duobus.nu.16. in fi.& nu.seq. & per doct.in l.ēt.§.1.ff.de
mino.& per Bar.in l.Aurelio.§.idem quæsijt.ff.de liber.legat.
cum si.& stante diuersitate capitulorum prædictæ sñiæ, appło
interposita ab uno prosequi non pōt super alio, ut deduxi. Cō
sequenter ipse d.Alex. appellando aduersus D.Anto.& ab isto
solo c.ad quod illa uerba appłonis in dictis partib.ꝯrijs oīno,
& necessariò referenda sunt, non poterit talem appłonem pro
sequi aduersus d.Scipionem contentum in diuerso, & separa-
16 to capitulo dictæ sententiæ. Aduersus † autem prædicta vr̃
obstare decisio Ang. Areti.in d.l.3.§. sed illud, in principio,
nisi tollatur ex eo, quoniam in casu præsenti non est una sen-
tentia, sed plures, ut deduxi. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Absolutoria ab obseruatione iudicij, an sit diffinitiua, uel interlocutoria, & nu.2.3.*
3 *Lex properandum.C.de iudic.quo casu loquatur.*
4 *Si habetur effectus, non est de modo curandum.*
5 *Actus separati ad effectum habendum, an iungantur.*
6 *Probationes diuersæ coniunguntur ad unam faciendam.*
7 *An restitutio fiat aduersus decursam instantiam.*
8 *Medio alterius consequitur quis, quod ex se non posset habere.*
9 *Quando a statuto tempus statuitur iudici ad causam finiendam, eo decurso poterit adhuc causa terminari.*
10 *Identitas rei ex quibus probari possit.*
11 *Probatio per uisum efficax est.*
12 *Ad officium iudicis spectat, rem oculis exhiberi.*
13 *Etiam post conclusum in causa.*
14 *Probatio, quæ fit per euidentiam facti, ēt post sñiam recipitur.*
15 *Et ista nunquam censetur esse exclusa.*

CONSILIVM LXVII.

Si tenemus Sn͞iam primo loco latã, a qua fuit appellatum, fuisse, & diffinitiuã esse, instantia nõ p̃t dici perempta, ex quo terminus ipsius adhuc durat, & licet Io. Ant. fideiussor in d. sn͞ia appareat absolutus ab obseruatione illius iudicij, & ꝯñr videat᷑ inferri talẽ absolutoriã sapere interlocutoriã, ut in l. properandũ. §. & siquidẽ. C. de
1 iudi. cum conc. Tñ † vt plurimũ absolutoria ab obseruatione iudicij est diffinitiua, & non interlocutoria; ut tradit᷑ in l. quoties, la 2. ff. de sol. & in. §. fi. inst. de perpet. & tẽp. act. & p Bart.
2 quem cõiter sequunt᷑ scrib. † ibi in l. natural'r. §. nihil cõe in 3. lec. col. 3. uer. 3. lec. ff. de acq. pos. & per eundẽ Bar. diffusius in l. iusiurandũ & ad pecunias. §. fin. ff. de iur. iur. & per Bar. in l. Titia. col. 2. q. 2. ff. de accus. & per Ias. in repe. l. admonẽdi. nu.
3 80. de iu. iur. Et † tex. in d. l. properandum. §. & si quidẽ. loquit᷑, qñ profertur absolutoria ab obseruatione iudicij ea de cã, qm̃ instantia erat perempta, qđ minimè contingit in ista absolutoria. Et si pur diceret᷑, talẽ sn͞iam fuisse interlocutoriã, adhuc dr̃, instantiã minimè esse peremptam, ex quo protestatũ fuit iudici, ut cãm ipsam expediret, quo fit, ut instãtia minimè dici possit perempta: ut tradit᷑ in statu. sub rubri. de appel. car. 5. uersi. & si dicti iudices, ibi, saltem semel personaliter requisiti, & in alio statuto sub rub. de iudic. appe. car. 2. uers. si uerò causæ. & licet ibi dicat᷑, protestationẽ dr̃e fieri in p̃ñtia iudicis, & altera parte p̃ñte, seu legitimè citata, quæ non vñr in casu p̃ñti concurrisse, cum absente iudice in p̃ñtia partis fuerit facta, & die sequenti personaliter fuerit facta iudice & parte absente. Tñ adhuc replicari põt prima uice factam parte p̃ñte, & in loco tribunalis sufficere, cum die sequenti personaliter fuerit intimata iudici ea rõne: qm̃ per hos binos actus satisfactũ est mẽti & intentioni statuentium, considerantium sc͞iam iudicis, & partis ad effectum prædictum, quæ per d. binum actũ inducta
4 & notificata fuit & iudici & parti. Et † cum habeamus effectũ, de mõ minimè erit curandũ, ut diffusè per Bar. & alios allegãtes iura id probantia, in l. Gallus. §. & quid si tm̃, col. 2. ff. de li.
5 & posth. Prout † ẽt: quia ad talẽ effectum inducendũ isti bini, & geminati actus ꝯiungendi sunt, prout in si. ad inducendum vnũ effectũ coniungunt᷑ duæ leges in diuersis locis situatæ, vt exp̃ssè tradit᷑ in d. l. Gallus. §. ille casus, & p Are. in l. 1. in princ.
6 col. pe. ff. de acq. po. Et † in si. ad faciendam unam ueram probationem & effectum ipsius ꝯiungi possent diuersæ probõnum spẽs semiplenæ, ut plenè tradit᷑ per oẽs scrib. in l. admonendi. ff. de iu. iur. cum si. & per Bar. & alios oẽs in l. certi condictio. §. qm̃. ff. si cer. pet. Rursus tp̃s decursum a die p̃ñtationis commissionis super errore productæ, usq; in tp̃s eius signaturæ minimè currere dẽt in p̃iudicium porrigentis supplicationẽ, cũ facto Illus. D. eã non signantis tp̃s illud cucurrerit, & statutũ exp̃ssè disponat, durante d. tp̃e sup correctione erroris causam appl̃onis ipso iure fuisse suspensam, donec erroris cã fuerit terminata, ut est uidere in statuto sub rub. de app. car. 4. uers. & d. petitio correctionis. Et sublato, ac non cõputato d. tp̃e sumus ĩ. tp̃s instantiæ. Et si consideramus impedimentũ infirmitatis, qua vexatus fuit ꝓcurator sui ueri primi agẽtis cã, cuius impedimenti in instantia p̃dicta factæ fuerunt tres suspensiones ꝓculdubio erimus in terminis instantiæ. Tũ attenta disp̃õnẽ sta. sub rub. de cãis D. Antianorum, car. 2. uer. Insup, ordinãtis tale impedimentũ non hr̃e p̃iudicare clientulis, ẽt quò ad cursum & p̃emptionẽ instantiæ, ita ꝙ eo durante instantia censeat᷑ ipso
7 iure suspẽsa. Tũ † ẽt ꝯsiderata disp̃õne iuris cõis, saltim p remediũ restõnis in integrũ, ut diffusè allegãdo alios doc. ꝓsequit᷑
8 Marian. Soc. in tra. instã. 22. art. principali, & 23. ac. 24. Et † qa bñficio ac medio alterius p̃t & dẽt quis ꝯsequi, qđ ex seipso minimè ꝯsequi posset, ut hr̃ in l. si cõem. ff. quẽad. serui. ami. cum alijs plenè cumulatis p Fel. in c. 1. de p̃scr. & per Ias. in l. si emãcipati. C. de coll. ꝯñr Do. Nicolaus gaudere dẽt bñficio p̃dicti impedimenti cãti facto alterius. Aduertendũ est ẽt, ꝙ in p̃ñti iudicio agitat᷑ cã p̃enarũ, q̃ deducta est principal'r, non per uiam appl̃onis, cũ in 1. instãtia minimè apparet deducta, & cũ sim⁹ quò ad p̃enã in 1. instãtia, nulla cadit dubitatio circa non p̃emptionẽ ipsius. Accedat ẽt id, qđ hr̃ in l. 1. in fi. C. ut om. iu. tam ciui. q̃ mili. & qđ per illũ tex. tradit Bar. in d. l. properandũ. in prin. circa fi. & Bal. & alij ibi max. Pau. de Cas. col. 2. vers. Aut dirigit uerba, & Ias. n. 26. uers. limi. 1: & Fel. in c. pe. de iud. nu. 26. & Mar. Soc. in d. trac. in 12. ar. prin. uers. sed cõis opi. uolen-
9 tes, cõem esse sn͞iam, ꝙ † qñ a stã tu. tp̃s statuit᷑ iudici, adhuc eo decurso cã põt determinari, ut vr̃ esse ĩ statuto Bon. iudici tp̃s statuente. Et adduci p̃t illud uulgatũ, instãtiæ in casu dubio fauendũ esse, licet ex p̃dictis satis pateat, nos esse in claro, instãtiã videlicet ipsam minimè esse peremptã, in fauorẽ D. Nic. cũ ex
10 deductis in ꝓcessũ intentio sua sit bñ purgata. Et † sufficienter ꝯstet de eodẽ corpore & de identitate rei uenditæ p appositionẽ ꝯfinium, qui certã & determinatã reddit demonstrationẽ, ut p illum tex. dñt Bar. & alii in l. forma. ff. de censi. & idẽ Bar.
* quẽ * cõiter oẽs ibi sequunt᷑, in l. demonstratio. in prin. ff. de ꝯd. & dem. in 6. q. & in l. si rẽ. ff. de rei uend. & p Bal. col. 2. & alij scrib. ibi ponunt, in l. hac ꝯsultissima. C. qui test. face. pos. & est gl. 2. & ibi scrib. tradunt in l. si quis in fundi uocabulo, đ leg. 1. & per Alex. ꝯs. 39. in cã, & lite, col. 3. & ꝯs. 122. in cã, & lite, in
11 2. uol. & diffusè p Barb. ꝯs. 6. ĩ 2. uo. Eo † magis, cũ Mag. iudex, cuius ꝓpriũ erat ueritatẽ ipsam indagare. c. iudicantẽ. 30. q. vl. c. 1. de re iud. li. 6. cũ si. proprijs oculis res uẽditas, & corpora ipse inspicere uoluerit, ad decl̃onẽ maiorẽ retro actitatorũ in iudicio, & ut certior de ueritate ipsa redderet᷑; iuxta illud Ora. Certior aure arbiter est oculus, relatũ a gl. in uer. sed cũ, in §. fi.
12 inst. de grad. ubi tex. ẽt optimè probat illud idẽ. Qđ † quidẽ ad eius offm̃ spectabat: cũ res exigeret eã oculis subijci, ut in proprijs terminis est tex. & ibi oẽs scrib. notant, in l. si irruptione.
13 §. fi. ff. fi. regun. & p gl. in uers. aspectu, in l. eadẽ. ff. de fer. † Etiã si ꝯclusum esset in cã, ut in l. ubicunq;, & ibi scrib. tradunt. ff. đ interr. actio. & est gl. in uers. interrogationes, ubi doc. tangunt, in c. qm̃ ꝯ, ex̃ de prob. & gl. in uer. postquã. per illũ tex. optimè loquẽtẽ post ꝯclus. factã in cã, in c. cũ Io. heremi. ex̃ de fi. instr. & post alios Fely. ibi n. 12. adducit quã plures concor. & post Bar. firmat Alex. allegando plures dec. in l. 4. §. hoc aũt iudiciũ ff. de dã. infe. col. 4. n. 17. & duob. seq. & potissimũ in cãis summarijs, ut firmat ibi Ale. circa fi. q. & Fely. ubi. s̃. per gl. in uers. interrogabit, in cle. sæpe, de uer. sig. et per Ias. in repe. l. admo-
14 nendi. n. 62. & seq. ff. de iu. iur. Et † satis suadet᷑: quũ probatio, quæ inducit᷑ per euidentiã facti, ut est p̃ñs, proponi & deduci possit post sn͞iam, a qua non fuit appellatũ, ut est tex. in c. fra-
15 ternitatis, extra de frigi. & maleficia. Nunquam † .n. censentur esse exclusa. l. inde Neratius. §. fi. ff. ad l. Aquil. l. qui seruum. ff. de interrog. actio. c. 2. de purga. uulga. extra, & per Bal. in rub. C. de prob. & per Alex. cons. 57. uolu. 4. & per Lap. allega. 57. quoddam monasterium, col. pe. uers. sunt enim, ubi de prob. q̃ fit ad oculum uincente oẽm aliam, & ponit Are. in l. naturaliter. §. nihil commune, in 1. lec. ff. de acq. pos. Par. Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Immunitas concedi potest per Imperatorem, & confirmari per dominum, cui ille est subditus, & n. 2.*
3 *Ciuitas quando possit concedere immunitatem, & n. 4.*
5 *Iusta causa est concedendi eam, propter benemerita.*
6 *Non enim isto casu potest dici concessa ex liberalitate.*
7 *Immunitas concessa an extendatur ad bona quæsita postmodum & n. 8. & seq.*
8 *Et quid si tractatur de magno præiudicio.*
10 *Si priuilegium non est coarctatum finibus rerum.*
11 *Et quid si indefinitè fuit concessa.*
12 *Et quid si expressè fuit concessa pro oneribus etiam futuris, & imponendis.*
13 *Et ista immunitas an liberet a collectis impositis pro refectione murorum.*
14 *Et quid si sunt impositæ propter belli necessitatem, & nu. 15. & 17. & seq. & 22. & 31.*
16 *Et an iste casus compræhendatur propter clausulas appositas in concessione, vt est ista, etiam si de illis opporteret facere mentionem, & alijs seq.*
17 *Verba priuilegij non debent esse frustratoriè apposita.*
18 *Cogitatio in genere an sufficiat, & n. 22. 24. sufficit isto casu.*
19 *Verbum, cæteris, similia expræssis includit.*
20 *Extraordinarium superindictum appellatur.*
21 *Verba generalia aliquid expræssis addere debent.*
22 *Et si sunt latissima, etiam maiora addunt.*
25 *Et quid si fuit dictũ, quòd extẽderetur ad insolita, & incõsueta*
26 *Cessante ratione cessat dispositio.*
27 *Clausula generalis subsequens, an & quando compræhendat maiora, & n. 28. 29.*

29 *Et quid si est appositum signum vniuersale, & geminatum.*
30 *Et quid quando, salua ratione recti sermonis, non possunt aliter stare.*
31 *Et quid si superior potest in bello aliter prouidere.*
32 *In concessione immunitatis an intelligatur exceptuata superioris auctoritas, si uellet hospitalitatem, uel aliud propter suum exercitum.*
33 *Ciuitas concedendo immunitatem, licet superiorib. non præiudicet, tamen sibi bene præiudicium affert.*

CONSILIVM LXVIII.

1 Quæritur Primò, † an immunitas concessa magni. antecessorib.& successiuè d.Io.& Cōstantino fratrib.de Serralonga Alben. de Monteferrato trahat̃ ad bona postea q̃sita,& in futurũ q̃renda. Cõsideratis uerbis, quibus cōcedit̃ dicta immunitas p seren.Imperator.in suo priuilegio confirmato p Ill.d.Marchio.Montisferrati,& ẽt consideratis uerb.quib.talis immunitas p̃dictis nobilib. concedit̃ per
2 ciuitatẽ Alben.Ad† cuius dubij decisionẽ primò aduertendũ est,an talis immunitas potuerit cōcedi,& cõsiderando illã cōcessam a seren.Imperatore confirmatã p Ill.Marchionem nulla cadit dubitatio,quin potuerit cōcedi,& ꝙ non sit ualida,ut in l.sunt mune.ff.de uaca.& excu.mune.& in l.uacuatis.C.de decur.lib.10.& p Bar.in l.hi q.ff.de iure immu.et ibi Alex.in apostil.et p eundẽ cōs.101.uisis instr̃is,uol.1.et cõs.30.col.3. uer.tñ ɔ̃riũ sentio,in 5.uol.et p Bar.in l.1.C. de decre. decur. lib.10.& p Abb.in c.2.col.5.& 6.de immu.eccl'a.& in c.accedentes,col.pen.de p̃scr.& tradunt scri.maximè Mod.in l.placet.C.de sacros.eccl.& Roma. ɔs.253.cũ alijs ɔcor.quæ ad id
3 adduci possent.Si † verò consideramus immunitatẽ cōcessam p ciuitatẽ Alben.vr̃ prima facie dicendum,ꝙ nõ potuerit concedi,cũ recognoscat superiorẽ,& ẽt quia apparet concessa suis ciuibus,ut nota.oẽs p illum tex.in d. l. uacuatis, tradit̃ ẽt per Bar.in d.l. hi qui,& p Alex.d.ɔs.101.& d.ɔs.30. Ponderatis, col.3.in 3.dubio,in 5.uol.& ɔs.194.ex themate p̃misso.& ɔsi. 207.Nec arguendi sumus,in 2.uol.& ɔs.148.nu.8.& duobus
4 seq.in 6.vol.incip.uisis quę in themate.¶†Tñ verissima est cōclusio,ꝙ ciuitas,& cõitas ex p̃dicta cã approbata bñ potuit cōcedere,ꝓut concessit,vt tradit gl.in d.l.vacuatis, quam approbant ibi Bar.Bal.Ang.Luc.de Pen.Io.de Plat. col.2 .& reliqui oẽs,& post Abb.tradit Fel.in d.c.accedentes,de præscr.& Bar. in d.l.hi qui,& melius in l.ambitiosa,col.2.ff.de decre.ab ordi.fac.& Alex.diffusè in ɔsi.s̃.allegatis,& ponit Vinc. Paleot. in consi.posito inter consi.Alex.49.Viso pũcto,col.5.vol.4.& Barb.ɔsi. ulti.posito in eo.vol.4.consiliorum Alex. & per Ro-
5 ma.d.ɔs.252.Et†inter alias cãs, illa potissimè approbata est, qñ ciuitas per stipulationem,& p ɔ̃ctum pp merita ɔcedit suis ciuib.immunitatem: tunc.n.ualidissima,& firmissima est concessio,ut firmat Bar.in d.l.ambitiosa,col.2.ver.q̃ro,utrũ liceat decurionib.& uer.seq.Itẽ q̃ro, ubi ꝓ hac ɔcl.adducit plura iura hoc ꝓbantia,& Alex.in apost. adducit decis.ɔcor. & idem Alex.plenius in d.ɔs.30.uol.5.col.1.in fi.& col.3.in 3.dubio, & col.4.ɔcludens,talem immunitatem non posse reuocari,argu.c.quod semel,de reg.iu.lib.6.cum alijs per eum adductis, & latius per eundem Vincen.Paleo.& Barba.d.consi. 49. col.
6 6.uersi.quibus tñ non obstantibus,& col.7.& d.ɔsi.ulti. uers. est considerandum,in 4.vol.cõsi.Alex. Et†magis in specie tangit idem Alex.d.consi.217.in 2.uolu.col.1.& 2.ubi vult,talẽ concessionem factam propter remunerationem non posse dici meram liberalitatem,& ꝙ nõ potest reuocari, qñ fuit facta per uiam ɔ̃ctus,& cum decreto,prout fuit in casu præsenti,adducit iura,& decisi.hoc probantes,& firmat etiam Fel.in d.c. accedentes,col.pen.in 9.& ulti.concluf.vbi allegat.d.ɔs.101. Alex.in 1.uol.& ibi Alex.expresè istud firmat,col.2.uersi. ex quo infertur,& col.5.ver.sed præmissis non obstantib.& col. 7.ver.Nec obstat,vbi adducens plura,quæ propter merita specialiter statuta sunt,concludit ciuitatem etiam posse suo ciui
7 concedere immunitatem propter merita per eundem prę stita ciuitati.¶†Quibus stantibus ad resolutionem dubii. An talis immunitas extendatur ad bona quæsita postea, & ad quærenda in futurum consideratis uerbis sere.Imperato. quæ generalia sunt,& indefinita,omissis pluribus,quæ adduci possent,dico talem immunitatem ad futura extẽdi debere, per tex. in c. quia circa,ex de priuileg.in antiq.ubi priuilegium exemptionis a decimis generaliter & indefinitè concessum extendit̃ et ad possessiones postmodum q̃sitas,& sequunt̃ doct. ibi maximè Abb.ubi allegando doctr.Bar.in l.si ita.ff.de au.& arg. lega.col.2.uer.Si verò esset oratio indefinita,uult, ꝙ si tractatur de magno pręiudicio,& futura potuerunt præuideri p disponentem: tunc ad illa fit extensio,quod bene adaptat̃ ad casum præsentem respectu ipsius Impera.qui bene potuit ista futura præuidere considerata generalitate uerborum ab ipso ꝓlatorum,de quibus in priuilegio,arg.nota in l.qui iure militari. ff. de testa.mili.& in l.sub prætextu.C.de transa.& dicetur in 2.
8 dubio.Prout†etiam ad futura dẽt extendi, esto ꝙ de magno præiudicio tractaretur: qm̃ in beneficijs largissima fit interp̃tatio ɔ̃ ipsum concedentem,& isto casu procedat tex. in d. ca.
9 quia circa,ut declarabat ibi Abb.respondendo ɔ̃riis.Et † licet plura hincinde pro & contra possent adduci, ut plenè tradũt scrib.omnes per illum tex.in l.si ex toto,in princi.de leg. 1.& Bal.consi.112.De generali natura,in 2.par.col.2.& 3.uer. Venio ad 2.& consi.459.super facto D.Cortonensis,col.2.versi. 2.quæritur,in 3.par.quod consilium est replicatum,& repetitum in 5.par.consi.407.super facto.d. Cortonensis, &ꝑ Alb.
10 Bru.in tract.de augumento.in 9.q.principali.Tamẽ † verior,
* & * communis conclusio est, ꝙ extendat̃ ad futura: cum tale priuilegium non sit coarctatum finibus rerum, ut concludit Bal.in pręalleg.consi.ubi conclusio. hanc ex plurib. compro-
11 bat lege & rõne.Et†magis in terminis istud firmat Alex.in d. cõsi.194.Ex themate,in 2.uol.maximè col.3.in 3.dubio, uer. nunc attingo, ubi vult,concessionem immunitatis indefinitè emanatam extendi ad futura,per l.si seruitus.ff.de serui.urba. predio.& per doctr.Bar.in simi.in l.si mihi & tibi.§.fi. de leg. 1.& per alia,de quibus ibi per eum, & faciunt not. per Bar.& alios in l.damni.§.si is qui uicinos,in fi.ff.de dam. infec.& per Ias.in l.quominus nu.138.ff.de flumi.& Moder.Papi. in d.l. si ex toto,col.2.id sequuntur,& nota.per Iaso.in l.qui filiabus
12 nu.13.de leg.1.Et†proculdubio conclusio ista procedit considerata concessione immunitatis facta per ciuitatem Alben. q̃ illam concessit nedum pro onerib.præsentib.sed etiam pro illis perpetuò imponendis,deinceps & in futurũ, & sic respicit futura onera imponẽda eodẽ modo,& bona futura,& quęrenda,ut dicit Imo.& Rom.in d.§.si is qui,cũ alijs adductis p Alb.Bru.in d.tract.de augumento,in 9.q.principali, col.2. & 3.quando tractat̃ de p̃iudicio concedentis ut hic,quo casu,cũ de futuris sit dictum, proculdubio ad futura fit extensio, ut punctaliter firmat Alex.d.consi.194.col.pe. uer. Præterea uerba concessionis,& uer.seq.& uolunt repe.in d.l.placet,col. pe. in fi.& col.fi.in prin.tradentes cautelam,ad tollendam dubitationem,ut ponatur etiam pro futuris,prout hic fuit expressè positum,& ɔ̃nr nulla erit ambiguitas, talem immunitatem extendi ad futura,& ad postmodum quærenda.¶ Circa secundum dubium,quo quærit̃.An per talem concessiouem immunitatis excusent̃.s̃.dicti nobiles a solutione collectæ impositæ pro refectione murorum pp suspicionem,seu necessitatẽ guerrę imminentis,q̃ tñ principi,seu ciuitati non est indicta. Pri-
13 ma facie vr̃ dicendum,ꝙ non.Nam†licet exempti nõ teneantur soluere collectas postmodũ imponẽdas, ut post antiq.tradunt Pau.Ale.& Mod.in d.l.si ex toto,in prin.de leg. 1. vbi ad id plura cumulant,& tradit etiam Pau.de Ca.consi. 187.Notandum est,col.pe.vol.2.& Moder. repeten.in l.centurio nu. 138.Et maximè qñ est facta expressa mentio de futuris oneribus imponendis,ut fuit hic,ut tradit Alex.d.consi.194. colu.
14 pen.uersic.præterea verba,uol.2. Tamen†istud procedit, nisi tales collectæ imponantur propter necessitatem belli: tunc.n. exempti non excusantur,ut firmat Cyn. et Alber. in d. l. si ex toto,in prin.et ibi hoc firmat Alexan.post Dyn. col. 1. et 2. et Socy.in 3.conclusi.et diffusius alijs Ias.col.2.& 3.vbi adducit plures decis.conco.& uoluit ẽt Bal.in l.iubemus. C.de sacros. eccl.quem refert Ias.in §.Item Seruiana,col.23.nu.108.insti. de act.& do.Ant.in c.peruenit,extra de censi.& Cępol.in caute.suis car.mihi.10.col.4.& seq.incip.Quia priuilegiũ immunitatis,uolens a prędictis exemptum nõ excusari,nisi expresè hoc dictum fuerit,& remissiuè tangit Ias.in d.l.placet,nu.17.
15 et repet.ibi.col.fi.in fi.istud idem firmant. Prout†etiam facit Alberi.de Rosa.in 2.par.statutorum, quæst.138. statutum est ciuitatis,et tangit etiam Abb.conf.3.casus,super quo,et d.Io. Bapt.de S.Seuerino in repet.l.oẽs populi,nu. 163. ff.de iusti. & iure.

16 & iure.Nec†illæ clæ positæ in ꝯctu celebrato p ciuitatem, videlicet hre uoluerunt pro expressis &c.& et illa uer. Etiam si
de ipsis oporteret facere mentioné,non inducunt,ut compre
hendat casus belli forte incogitatus,ut plenè tradit post alios
Ias.in l.sed & si quis.§.quæsitũ.ff.si quis cautio.in opposi. nu.
3.& et nu.28.dum rñdet ad l.oés.C.de pſc. xxx.ann. & tradit
Fel.in c.nõnulli,col.5.& 7.ac.8.uer.hæc,& similia,ex de resc.
17 & in d.c.accedentes,col.3.de pſcri.¶†Istis tñ non obstã.con-
sideratis uerbis priuilegij sere.Impera.ibi,& cæteris grauami
nib.quibuscunq; et nominib.appellari ualeant,uerior vr con-
clu.ꝙ talis immunitas extendat ad collectas imponendas pp
guerrã: qm.d.uerba, si ad istud non extenderent,frustratoria
fuissent,& nihil operarent,& verbis pcedétib. nihil adderent
ꝯ mētem ꝯcedentis,& ꝯ not.in c.si Papa.de priui.lib.6.& in l.
si qñ.de leg.1.& plenè p Alex.& alios post Bar. in l.4. §.ꝑtor.
18 ait.ff.de dam.inf.& per Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.q.9.Et † ꝗ
p dicta verba ipse princeps saltim in genere cogitauit de isto
casu,ꝯñr ad illum fieri dēt extensio, argõ not.in l.qui iure mi-
litari,& in l.sicut certi.ff.& C.de test.mili.& p Alex.consi.30.
col.2.uol.5.cum alijs adductis p Fely.in c.nonnulli,col.7.8.
19 & alijs seq. ex de rescri. Et†et quia licet verbum,cæteris, in-
cludat similia expressis,auth.si fugitiui.C.de ser.fug.tñ in pce
dētib.expresse dictum est de oneribꝫ.exordinarijs,& ita ista ex
20 traordinaria est.Nam†superindictum appellat,ut in Rub. de
superindic.lib.10.ubi Bar.& alij not.& p Mod.in d. l. placet.
21 n.14.Et†et quia dicta uerba oĩo debent addere aliquem ca-
* sum superius expressis,ut Bar.qué cõiter*alij sequunt in l.sed
& si quis.§.quæsitũ.col.fi.ff.si quis cautio.& Cano.in c. sedes,
ex de rescri.vbi plenè post alios tangit Fely.col.pe.in 5.decla-
ratione,& bñ ad istud adaptant,quæ tradit Pau.de Cast. in d.
l.si ex toto,& q̃ statim dicent.Si verò ꝯsideramus verba,quib.
conceditur immunitas p ipsam ciuitatem Alben. proculdubio
comprehẽdunt istum casum,dum p̃dictis nobilib.ipsa ciuitas
ꝯcedit immunitaté ab oĩb. oneribꝫ. impositis,& in futurũ im-
ponendis et insolitis,& ꝯsuetis,& incogitatis,& oĩb.aliis, quæ
cogitari possent,et si talia essent,quæ de se non includerentur
in gñali uel spāli ꝯcessione,q̃ verba apertissimè casum præsen
tem includunt,ex quo per ea dicti ꝯcedétes bñ cogitarunt de
isto casu,saltim in genere,& immunitas et traheret ad istum
casum necessitatis,& talis cogitatio ad casum pñtem sufficiēs
est,ut casus iste sub dicta ꝯcessione immunitatis comprehen-
22 dat.Et†ita limitant oés decis.superius in ꝯrium allegatæ,uo-
lentes ꝯcessionem immunitatis non extendi ad collectã, quæ
imponitur pp necessitatem belli:nam istud est verum, nisi in
genere de hac esset cogitatum tpe ꝯcessionis: tunc.n.extendit,
& casus iste cõprehendit,ita in terminis nr̃is dicit Pau.de Ca.
in d.l.si ex toto,in prin.col.1.uer.alij tenēt, ubi probat istud
triplici rõne,& sentit Soc.ibi in 2.ꝯclu.& clarius, & apertius
istud firmat Alex.d.ꝯs.30.vol.5.colum.2.uersic.nec et obstat,
23 ubi hoc probat rõne,& l.& ulterius rñdet ꝯrijs.Et†ibidē col.
pe.in 6.dubio,istud idem comprobat uolens, ꝙ per illa uerba
gñalia & latissima includantur maiora expressis,tunc conside
rando dictionem gñalem quibuscunq;,& dictionem quoquo
modo,& similes geminatas,quæ oĩa, & multo plura concur-
runt in casu nostro,ut patet ex uerbis dictæ concessionis. Et
24† comprobátur ista: qm decisiones superius allegatæ in ꝯriũ
ea ratione ꝓcedunt:qm de isto casu nõ vr fuisse cogitatũ tem
pore concessionis tanquam insolito, & inconsueto, & iõ non
venit,arg.tex.in l.fistulas.§.frumenta.ff.de ꝯh.empt.& eorum
quæ tradit Barto.in l.Seio amico.§.medico. ff.de annuis lega.
& plenissimè per Bar.& alios in d.l.sed & si quis.§.quæsitum,
& per Cano.in d.c.sedes.& ita punctaliter dicit Soc.post alios
25 in d.l.si ex toto,in 4.conclu.& et Mod. ibi. Quæ†ratio peni-
tus cessat,quando ꝯcedens expresse dixit, immunitatem debe
re extendi ad insolita & inconsueta & incogitata, ꝓut fuit hic
tũc.n.omnia ueniunt,cũ expressa fuerint,ut hr in d.§. frumen
ta,& tradunt oés in d.§.quæsitũ,& in d.c. sedes, vbi post alios
Fely.col.3.& 4.& punctaliter hoc uult Pau.de Ca.in d.l. si ex
26 toto,& Alex.d.consi.30.col.& ver.prælle. Et†cessante ratio-
ne decisionis eorum,quę in ꝯrium.s.sunt adducta, etiam ces-
sare debet eorum dispositio.l.adigere.§.quamuis.ff.de iur.pa.
27 & c.cum cessante,de appella.Prout†etiam: quia licet soleat di
ci per clausulam generalem post aliqua expressa nõ uenire ma
iora,ut plenè traditur in d.§.quęsitum,& in d.ca.sedes, tñ istud
fallit,qñ in generali clausula esset posita dictio ampliatiua,ꝓ
28 ut fuit hic.Tunc†enim ueniunt maiora expressis,ut tradit gl.
2.iuncto tex.in cle.1.de re iudi.& ibi no.Imo.& Io.And.in c.
1.de vsur.li. 6.in nouel.& Inn.in c.dilecto,de offi.Arch. cum
alijs alle.per Fel.in d.c.sedes.col.6.in 2.declaratione. Et in ca
29 su nostro tradit Alex.in d.ꝯs.30.col.pen.in 6. dub. Et † idem
etiam est dicẽdum,qñ est appositum aliquod signum uniuer-
sale quibuscunq;,ut fuit hic,& geminatum,ut tradit Fely.alle
gando originales decis.in d.c.sedes.colu.7.in 4.declaratione,
& in terminis nostris tradit Alex. in d. consi.30.col.pen.in 6.
30 dub.Prout † etiam: quia tales clausulę appositę in dicta con-
cessione,salua rõne recti sermonis, nõ possunt bñ stare,nec a-
daptari,nisi uenirent maiora expressis,& iõ sub illis ista cõpre
henduntur,& ꝯñr casus noster,cum ponantur dispositiuè, ut
dicit Bar.& alij in l.si de certa.C.de transa.& Cano.in c.1.ex-
tra eo.ti.& Alex.consi.62.super pręmisso themate.col.6. uol.
31 1.& Fely.col.9.in d.c.sedes,in 6.declaratione. Prout † et ꝯria
cessant ex his,quę tradit Socy.in d.l.si ex toto,in 3. conclusio.
dum vult, immunitatem non extendi, si imminet necessitas
belli,qñ superior non põt aliter prouidere, nisi collecta impo
natur exemptis,quæ rõ cessat in casu pręsenti, ex quo ꝓuideri
põt dictę necessitati,etiam si dictis nobilib. non imponat, cũ
p alios solui debeat,& possit,ut statim dicetur.¶Circa tertium
dubium,quo quęritur,an in exemptione p̃dicta concessa ipsis
nobilib.a dicta ciuitate,intelligatur excepta auctoritas impe-
rialis,cuius p̃textu fuit impositum onus hospitationis. Aduer
tendum primò est,ꝙ consideratis priuilegijs Serenissi. Impe-
rato.insuper confirmatis per Ill.d.Marchionem, & etiam atté
tis saluisguardijs prædictis nobilibus concessis per locumte-
nentes ipsius Impera.in Italia moram trahentes,non cadit ali
qua disceptatio, an intelligat in tali concessione exceptuata au
ctoritas Imperialis, ex quo talis auctoritas non ꝯriat p̃dictæ
32 concessioni,quinimmo ipsam approbat & cõfirmat. Si†uerò
dicta priuilegia Impera. & saluæguardiæ non sunt in. conside
ratione in tali ꝯcessione facta per dictam ciuitatem,semper in
telligeret excepta auctoritas superioris,nec illi ciuitas ipsa in-
ferior potuit pręiudicare,ut tradit per Cano.per illa iura in c.
uenientes,de iureiu.& in c.constitutus,de rescr.& est bona gl.
pe.& ibi tradit Gemi.in c.quæ ꝯ mores.8.distin.uolens, ꝙ in
omni pacto intelligatur excepta auctoritas superioris, & tra-
dit Bar.& ibi Ias.plura cumulat col.2.in l.fi.ff.qui satisd. cog.
33 Et†licet ipsa ciuitas cõcedendo immunitatem prædictã ipsis
nobilib.non potuerit p̃iudicare ipsi Imperatori, vt plenè post
Abb.tradit Fely.in d.c.accedentes,de pręscri.col.antepe.in 1.
conclusio.ubi concor.deci.adducit, tñ bene sibi præiudicauit
cum eam concesserit nobilibus per viam cõtractus & propter
benemerita antecessorum,& sic in uiã remunerationis,quo ca
su cõitas tenet soluere portionem pro rata tangente dictos no
biles exemptos,ita gl.in d.l.uacuatis.C.de decur.libr.10.quã
ibi sequuntur omnes scrib.& per Bar.Imo.Alex.& Mod. in l.
ab omnibus,in prin.de leg.1.& per Mod.in l.auus.col.pen.ff.
de pact.& sequitur Abb.& Fel.adducens alias decis.in d.c.ac-
cedentes.col.pe.in 8.conclusio. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Supremi principes possunt concedere immunitatem, & exemptionem.*
2 *Ita etiam possunt concedere eam alij domini suppremi comites, & Marchiones, si ipsis a suppremo principe talis facultas fuit attributa.*
3 *Marchiones & alij domini in eorum territorio dicuntur habere iura imperialia, & in illis possunt facere ea, quæ potest ipse imperator.*
4 *Immunitas & exemptio concessa reddit immunem exemptum a grauaminib. & impositionib. et futuris ac imponendis onerib.*
5 *Concedentes immunitatem non possunt illam reuocare, tenentur namq; eam obseruare, & custodire.*
6 *Coloni etiam dictorum exemptorum gaudere debent dicta immunitate concessa principaliter rebus, & prædijs.*
7 *Immunitas & exemptio potest longo tempore præscribi.*
8 *Et præscripta non potest tolli, sed obseruanda est.*
9 *Noua vectigalia et collectæ, et noua grauamina ĩponi nõ debēt.*
10 *Reseruatio conseruat ius personis, ad quas dirigitur.*

CONSILIVM LXIX.

1 Potest Concedi † immunitas & exemptio p supremos
principes: vt aliqua pdia & illorum possessores
non teneant soluere collectas, grauamina, angarias, & alia one
ra, q̄ in futurũ ɔtingeret imponi, & ɔcessio ita facta ualida est,
& firma. l. sunt munera. ff. de vaca. & excu. mune. l. vacuatis. C.
de decu. lib. 10. p Bar. in l. 1. C. de decr. decur. eo. lib. & eundẽ
in l. hi qui. ff. de iu. immu. ubi Alex. concor. citat, vt ipsemet fa
cit ɔs. 101. uisis instr̄is. uol. 1. & ɔsi. 30. col. 3. uer. tñ ɔ̄rium sen
tio. uol. 5. & per Abb. c. 2. col. 5. & 6. de immu. eccle. & in c. ac
cedentes. col. pen. de p̄sc. tradunt scrib. maximè Mod. in l. pla-
2 cet. C. de sacros. ec. post Roma. ɔs. 252. Et † ita potuit ɔcedi per
Illu. Marchionem Mantuę q. Antonio de Vanazino, & succes-
siuè eius successorib. respectu possessionis caprianæ, cũ ipsis. d.
Marchionib. talis potestas a Cęsarea Maiestate attributa appa
reat, & ɔcessa appareant regalia ad no. in l. munerum. §. patri-
moniorum, in uer. prætera. ff. de mune. & hon. & ibi not. Bar.
in fi. prout idẽ facit in d. l. hi qui, & in l. 1. C. de mulier. & in
quo lo. col. 4. ver. quæro an. lib. 10. Ang. ibi no. col. 4. uer. 4. q̄-
ro, & Ale. ɔs. 37. & 70. col. 4. vol. 2. & Cor. ɔs. 268. in lr̄a. F. uol.
4. iunctis no. in c. 1. in ti. quæ sint regal. & p Alex. ɔs. 147. uol.
3 2. Et † quia prædicti Marchiones in eorũ territorio habent iu-
ra imperialia, & in illo possunt facere ea, q̄ ipse imperator, ſm
Pau. de Cast. ɔs. 279. col. 2. in fi. & colu. 3. & fi. & Cuma. consi.
158. & 162. & Alex. cõs. 62. uisis. vol. 2. citatum per repe. in d.
l. placet. col. 11. uer. item addatis, & versi. & intelligatis, & per
Bal. in d. c. 1. in fi. quæ sint regal. & Fely. in c. quæ in ecclesia-
rum. col. 13. uer. sed hanc declarationem, de constitutio. Ma-
4 gnificus igit comes Nicolaus de Archo possessor dictæ uillæ,
& possessionis caprianæ, & repræsentans medio magnifici do.
Odorici eius patris personam. d. Antonij Vanazini astringi nõ
pōt ad soluendum dicta onera, & grauamina imposita post di
ctam concessionem immunitatis, cum ab illis imponendis sit
exemptus, & liber, ut post antiq. tradunt Pau. de Ca. Alexan. &
Mod. in l. si ex toto, in prin. de leg. 1. adducẽtes alias decisi. &
tradit ẽt Pau. de Ca. ɔs. 187. notandum est. col. pe. uol. 2. & ma
ximè qñ facta est in ɔcessione expressa mentio de futuris gra-
uaminib. & onerib. prout fuit in pñti casu, ſm Alex. ɔs. 194.
5 in 2. uol. Nec † dicti Illu. Marchiones possunt talẽ ɔcessionem
immunitatis reuocare, cũ facta appareat p uiam ɔ̄ctus, ad ple-
nissimè tradita in c. 1. ex̄ de prob. p Abb. & Fely. in d. c. accedẽ
tes. col. pe. in 8. conclu. p Bar. Imo. Alex. & alios in l. ab oĩb. in
prin. de leg. 1. & p Mod. in l. auus. col. pe. ff. de pac. & arg. eorũ
quę habent in l. sicut. C. de act. & obl. & in l. in commodato.
§. sicut. ff. commo. & eorũ q̄ habent in c. qđ semel, de reg. iur.
lib. 6. & in terminis p Alex. d. ɔs. 30. col. 4. uol. 5. & ɔs. 49. uol.
6. uersi. quibus tñ, & col. 7. & cõsi. vlti. col. 8. uer. est considerã
dum, in 4. vol. & melius consi. 217. colu. 1. & 2. in 2. uolu. &
consi. 101. col. 5. ver. sed præmissis, & col. 7. uersi. Non obstat,
6 in 1. vol. Et † pariter coloni cultiuantes, & colentes possessionẽ
prędictam gaudere debent dicta immunitate, & exempti sunt
a dictis grauaminibus, cum concessa sit prædijs, possessionib⁹,
& uillę prædictæ, ut est de mente Bar. in l. 1. C. de ann. & trib.
lib. 10. et sequitur Io. de Plat. col. pe. et faciunt not. per Bar. in
l. litibus. col. fi. C. de ag. & censi. lib. 11. & per Alex. cons. 34. in
5. uol. & per repet. in d. l. placet. col. 14. uer. item nec colonus,
7 col. 19. ver. item dicatis. Prout † etiam ipse comes Nicolaus &
eius coloni gaudere debent immunitate prædicta considera-
ta longissima præscriptione procedente cum titulo & bona fi
de, iuxta no. per Bar. Ang. Pau. de Cast. & alios in l. licitatio. §.
earum. ff. de publi. & per Bal. consi. 125. quæstio uertens, in 1.
uol. & Alex. consi. 30. ponderatis. col. 4. ver. quò ad quintum,
in 5. uol. & consi. 126. in causa. col. pe. in fi. in 2. uol. & Corn.
8 consi. 44. in hac consultatione. col. pe. in 7. uol. & consi. 20. in
præsenti. col. 5. in 3. uol. & consi. 199. in lr̄a. M. vol. 1. Et † talis
immunitas, & exemptio pręscripta tolli non pōt, ſm Bar. in l.
9 quod semel. ff. de decre. ab ordi. fac. & in d. l. hi qui, in fi. et per
Bertachi. in tract. de gabel. in 9. q. 1. par. Et † considerata con-
cessione dictæ immunitatis, et exẽptionis, nec nõ & ipsius prę
scriptione, quæ de nouo imponuntur, & prætenduntur exigi
per ministros, & officiales Ill. Ducis Mantuæ, apertè sapiunt
impositionẽ nouorum uectigalium, & nouorum grauaminũ,
& onerum, quæ penitus prohibita sunt, toto tit. C. no. uect. im
po. non pos. d. l. licitatio. §. earum, ubi scrib. concord. citant, et
per Luc. de Pen. in l. 3̄. nu. 12. & seq. C. de re mili. & Spe. in tit.
de feud. §. qm̄, uer. & nota ꝙ uasalli, & Io. And. ibi, & repet. in
d. l. placet. col. 11. uer. item addatis, & Alb. Bru. consi. 32. col.
10 1. & 2. Nec † istis habet obstare, si diceretur, aliqñ colonos, &
detinentes dictam posses. & villam caprianæ fuisse coactos ad
soluendum collectas, grauamina & onera. Nam non propte-
rea sublata fuit dicta immunitas & exemptio, consideratis lite
ris dictorum Illu. Marchionum, & Ducis declarantium per ta
lem exactionẽ non induci aliquod prẹiudicium magnifico co
miti Odorico, comiti Nicolao, nec colonis, & alijs detinentib.
dicta bona, quæ declaratio, & reseruatio iuris eo magis confir
mauit immunitatem prædictam, ut hr̄ in c. cũ uenerabilis, de
exceptio. cum alijs plenè nota. in c. solicitudinem, de appel. &
in c. cum. M. Ferrariensis, de consti. per Bar. & alios in l. nõ so-
lùm. §. morte. ff. de oper. no. nunc. Istis igitur consideratis aper
tissima resultat conclo, dictum magnificum comitẽ Nicolaũ,
eiusq; colonos & laboratores pdictæ possessio. & uillæ debe-
re gaudere, & frui dicta exemptione, & immunitate, nec esse
uexandos in illa, quinimmo manutenẽdos, & ɔseruandos: qm̄
Illustr. Dux Mãtuæ nõ potest de iure illam infringere, & astri
ctus est illam obseruare, & per suam Illustr. D. præcipiendũ &
iniungendum erit officialib. ministris, & alijs quibuscunq; de
putatis, & deputandis, ne decetero, & in futurũ sup dictis ha-
beant uexare, & molestare Magnificũ comitẽ Nicolaũ, eiusq;
colonos & laboratores dictæ possessionis, & ꝙ ab ipsis nõ ha-
beant aliquid exigere ratione collectarum, onerum, vectiga-
lium, & aliorum grauaminum iuxta concessionem, & tenorẽ
immunitatis, & exemptionis prædictę ɔcessę a suis Illustr. prę
decessorib. prędicto Anto. de Vanazino, & successiuè magni-
ficis dñis comitib. Odor. & Nicolao de Archo. Paris. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Summus Pontifex potest concedere immunitatẽ & exemptionẽ.*
2 *Clausula sine præiudicio alicuius, qualiter sit intelligenda, et n. 4. 5. & duob. seq. & nu. 12. & seq.*
3 *Geminatio enixam ostendit uoluntatem.*
4 *Gratia & priuilegium non debet interpretari, ut nulliter dicatur concessum.*
5 *Nec debent reddi elusoria.*
6 *Quis non debet sibi ipsi esse contrarius, & nu. 11.*
7 *Contrarietas fugienda.*
8 *Absurdum fugiendum, & cessare debet, & nu. 11.*
9 *Et ideo debent aliquid operari.*
10 *Clausula, sine præiudicio, apponitur ad cautelam abundantem.*
11 *Non debet priuilegium repugnantiam continere.*
12 *Clausula sine præiudicio, intelligitur præterquam in concessione continetur.*
13 *Clausula generalis non trahitur ad expresè ordinata.*
14 *Gratia immunitatis & exemptionis in cuius damnum debet interpretari.*
15 *Et si præiudicat tertio debet intelligi de præiudicio modico.*
16 *Nisi uerba priuilegij id non patiantur.*
17 *Non requiritur derogatio iuris tertij.*
18 *Valles dicuntur eße eorum, quorum sunt prædia.*
19 *Et quando essent publicæ, omnes habent conferre, ut desiccẽtur.*
20 *Et quando sunt priuatorũ, onus desiccandi tangit priuatos tãtũ.*
21 *Eo maximè si ipsi fuere impedimento: vt aquosæ redderentur.*
22 *Et habentes prædia superiora non tenentur conferre.*
23 *Et ad eos cogendos actio non cõpetit habentib. prædia inferiora*
24 *Sine actione nemo experitur.*

CONSILIVM LXX.

Inherendo dictis excellẽ. do. Ludouici fratris ho-
norandi dubitare minimè ɔtingit, Sũ
1 mum † Pont. Berto, suisq; liberis, & descendentib. potuisse im
munitatẽ, & exemptionẽ, de qua mõ agit, & respectu psonarũ,
& bonorũ ɔcedere, uti ɔcessit. l. sunt munera. ff. de uaca. mun.
l. hi qui. ff. de iu. immu. l. vacuatis. C. de decur. lib. 10. cũ ɔcor.
Et ꝙ uoluerit immunitatem, & exẽptionẽ ɔcedere satis patet
p breue sup prędictis expeditũ: cũ itaq; ɔcurrat potẽtia, & uo-
luntas concedentis, Bertus ipse gaudere dẽt dicta immunitate
2 & concessione. Nec † habet obstare clausula in dicto breui ap-
posita, sine alicuius prẹiudicio, nam apposita apparet in ɔces-
sione

sione ciuilitatis, dum Pōtifex ipsum ciuem facit ciuitatis Bononiæ, & in medio ipsius capituli apponit̄, nec referēda est ad caput immunitatis, & exemptionis separatum, & ab alio disiūctum, ut apertè colligit̄ ex verbis sequentib. in quib. agit̄ de ciuilitate, & denuo ibi apponit̄ dicta clausula. Vñ cū geminatè, & reiterato apposita sit in capite ciuilitatis, minimè trahenda erit ad caput immunitatis, & exemptionis, ex quo habuit in dicto capite ciuilitatis specialem prouisionem, & determinationē, & intra illud tm̄ fuit apposita: ut tradit Bar. ī l. talis scriptura. §. fi. uer. qñq; in dispositione, & ver. 1. si in pcedētib. de leg. 1. & p Mod. in l. 1. C. de lib. & posth. & ī l. 3. §. filius. ff. eo.
3 & p Can. in c. requisisti, de appel. Quæ† geminatio enixam uoluntatem, & pcisam pcedentis demonstrat ad qđ caput cl'a pdicta uenit applicanda, iux. l. balista, vbi scri. ff. ad Trebe. & per Bar. in l. cum scimus. C. de ag. & cēsi. lib. 11. Et si quis d. cl'am referre vellet ad oīa, & illam applicare ēt ad caput immunita
4 tis, & exēptio. adhuc minus habet obstare. Nam † ita gnal'r eā referendo, & intelligendo, cū talis gr̄a, & priuilegium non potuisset pcedi sine piudicio alicuius, sequeret̄, Pontificem gr̄am nullam uoluisse pcedere, & frustratorium, & nullum actū facere ꝯ ea, q̄ hn̄r in l. non solùm. ff. de acti. & obli. & in l. hæc stipulatio. §. diuus. ff. ut legat. no. cau. & in l. quoties. ff. de reb.
5 dub. & de verb. obl. cum vulg. Sequeret†ēt, ꝙ talis sua pcessio fuisset elusoria ꝯ ea, q̄ hn̄r in c. si ciuitas, de sent. excom. lib. 6. & in l. si pr̄. §. non solùm. ff. ad mace. & per gl. fi. in c. quāquam de vsur. lib. 6. & per Mod. in l. 1. §. ueteres. ff. de acq. pos. Prout
6 †ēt sequeret̄, ꝙ Pontifex ipse eodem ptextu seipsum immediate corrigeret, ꝯ. l. non ad ea. ff. de cond. & demon. & sibijpsi esset ꝯriꝰ, ex quo pcederet immunitatem, & per talem cl'am es-
7 set sine effectu, & sic non pcederet. Quæ†ꝯrietas fugienda est
8 c. vbi repugnantia, de reg. iu. lib. 6. l. 1. C. de ser. fug. Ne†igitur ista absurda sequant̄ ꝯ. l. nam absurdum, cum si. ff. de bo. liber. necessariò dicendum sequit̄, talem gr̄am, & priuilegium debere sortiri effectum, ēt si tertio piudicaret, cum aliàs nihil operaretur, ꝯ no. in c. olim, de ver. sig. cum concor. & tradit Cald. in disputa. sua relatus ab Ale. in l. 4. §. ptor ait. col. fi. ff. de dam. infe. & per Fely. & alios in c. super eo. ff. de off. dele. & p Mod.
9 in l. si quis ita. ff. de vulg. & pup. Quæ † comprobant̄ ex dictis p Io. And. in rl'a indultum, de reg. iur. lib. 6. in mercuria. circa fin. dum loquit̄ de priuilegio, vt quis recipiat̄ in monacū, qđ ut aliquid operet̄, intelligi dēt, ut monacis non licet eum uolūtariè repellere, ēt intra annum, licet in priuilegio intelligatur
10 illa cl'a, saluo iure anni concessi ad probationem. Facit†etiam quod uult Cuma. conf. 116. Innocentius Septimus, in fi. dicēs talem cl'am, sine præiudicio, quę solet apponi ad abundantem cautelam, debere interpretari, & restringi ad hoc, ut aliquid
11 operet̄. Et†ne ista sequantur absurda, concessionem, & gr̄am Pōtificis intelligere, & interpretari debemus, ne in se repugnātiam seu ꝯdictionem contineant, ut tradunt oēs per illū text.
12 in c. inter dilectos. ver. porrò, ex̄ de fid. instr. Et†interpretatio erit huiuscemodi, ut gr̄a, & concessio immunitatis sortiat̄ effectum, & sit ualida, & illa cl'a, sine alicuius piudicio, intelligat̄. s. præterquā in ipsa gr̄a, & priuilegio expressum fuerit, ut in fi.
* voluit Bar. quē* cōiter sequunt̄ doc. allegantes pcor. in l. fi. §. idem quæsiuit. ff. de cōdi. inde. ver. circa prædictam cl'am, ubi dr̄, ꝙ si in instr̄o exprimit̄, talis sciens se ad infrascripta nō teneri, promisit &c. nihilominus talia verba debent intelligi pterquam ex cā infrascripta, & instr̄o expressa, & istud rōne ꝯ-
13 rietatis euitandæ. Quod†eo magis in casu nr̄o suadet̄: cum talis cl'a sit gnalis ꝯnr non trahenda ad expressè ordinata, & decisa in eadē dispositione. l. doli clausula. ff. de ver. obl. & p Bar. in d. l. talis scriptura. Et quia Pontifex prædicto Bar. immunitatem, & exemptionem pcessit oīum onerum personalium, & realium, ordinariorū, & exordinariorum, ac collectarū, & grauaminum, statuendo ꝙ non deberet supportare uel soluere talia onera, & grauamina, nec ad ea posset cogi, & ꝙ penitus esset separatus a commitatiuis commitatus Bon. Dubitandum minimè erit, quin ipse nō dēat gaudere dicta immunitate, & exemptione: cū Pōtifex istud uoluerit, & potuerit facere, ut di
14 ctum est. Nec†in casu pn̄ti, nec in pn̄ti iudicio uenit discutiēdum ad cuius incōmodū portio dictorū onerū, & grauaminū tangens ipsum Bertū sit applicanda, & referēda, an accrescere debeat alijs comitatensib. an verò ad incōmodū ipsius pcedētis, & cameræ. Nā istud inter eos agitandū est, & Bertus ipse liberas hēt sedes: vt gaudere. s. dēat immunitate, & difficultatē hāc plenè attingunt Bart. Imo. & Mode. in l. uacuatis. Abb. & Fel. col. pen. in 8. conclus. in c. accedentes, ex̄ de præscr. Pau. de Cast. & Mod. Papien. in l. auus. ff. de pac. cum si. ubi concludere uident̄, istud potius redundare in præiudicium concedentis, & sic cessabit damnū tertij, & erimus ex̄ difficultatē. ¶Et
15 si dicatur, ꝙ priuilegium, & gratia bene poterit piudicare tertio, qñ tale præiudiciū est leue & modicum, secus si esset magnum, & graue, iuxta plenè tradita post gl. per doc. in l. fi. §. in
16 computatione. C. de iure delibe. Tamen†istud tollitur, qñ priuilegium non posset aliquid operari, & qñ p uerba in priuilegio posita apparet, concedentem uoluisse piudicare tertio, vt est, si conceditur priuilegium, ne quis teneat̄ soluere decimas, cum nam ipso facto apparet esse cōcessum in piudicium tertij, cui
17 de iure cōi decimę debent̄. Nec†requiritur derogatio talis iuris: ut post gl. tradunt Abb. & alij scrib. in c. cum olim el 1. de priuileg. & Abb. in c. cām, el 2. col. fi. de testib. & ponunt Mod. in d. c. super eo. col. 3. nu. 4. in fi. de offi. deleg. & Dec. cōs. 114. uiso tenore. col. 2. nu. 6. & 7. & col. fi. uer. non obstat ergo, ubi dicit, idem esse in priuilegio exemptionis: nam per illud semp præiudicatur vel ordinario, vel concedenti, seu tertio, allegando consi. 100. Cuma. uiso tenore, quæ optimè adaptantur ad casum psentem, ex quo Pontifex exemit dictum Bertum ab oi onere psonali, & reali, & a solutione collectarum, & grauaminum ordinariorum, ita ꝙ non teneret̄ ad solutionem ipsorū, per q̄ verba clarè patet, uoluisse inferri dānū aut sibi, aut tertio. Et quodcunq; sit, gr̄a prodesse debet ipsi Ber. consideratis
18 supra adductis. Et†ualles istæ aquosæ, de quarum expurgatione, & desiccatione in præsenti agitatur, publicæ non fuerunt neq; sunt, nam qñ excreuere possessionem alicuius occupantes, eius erāt, cuius erat pdium, & qñ decrescunt illius erit prędium, cuius erant ualles, ita Bar. post gl. in l. uicinus. §. lacus. ff. de aqua plu. ar. inferens ad ualles Rauennę, & sequunt̄ Mode.
19 in trac. serui. in rub. de ualli. aqu. Quando†ēm publicę essent, nedū isti, qui mō soluere aliquid recusant, ptribuere operi futuro tenerent̄, sed oēs alii, & totus comitatus, & ita maximi, sicut & minimi p rata, cū oēs tangeret: eo quia publicū. l. comparationi. C. de quib. mun. li. 10. & ibi Luc. de Pe. nu. 4. & in l. 1. C. de Alex. prima. li. 11. & tradit Arch. in fi. in c. si quis peregrinos. 23. q. 2. & Hosti. in sum. de cēsib. §. ex q. b. & Bal. in c. 1.
20 col. pe. in fi. in tit. de pace iura. fir. Verū†q a ualles & pdia priuatorū sunt, & desiccatio atq; expurgatio ad ipsorū solū tēdit utilitatem, expensis, & pecunijs proprijs ipsorum ista peragenda sunt, & non aliorū utilitatem aliquam ex istis minimè ptendentium. l. 2. §. uiarū, uer. refectio. n. ff. ne q. d in lo. pub. & tradit Bart. allegans alia iura in l. pe. ff. de impen. in reb. dota. fac.
21 Qui†eo fortius propria impēsa ad id tenent̄: cū ipsimet ad dictas ualles antiquum alueū quaternę declinauerint, & reduxerint, & alia nōnulla īpedimēta peregerint, ad no. ī l. si tertius.
22 §. Celsus, & in l. 2. §. apud ferocē. ff. de aq. plu. arc. Et†isti habētes prædia superiora, & longè distantia operi futuro ptribuere cogi minimè possunt, esto ꝙ ex dictis prædiis eorum aqua defluat in ualles, & possessiones inferiores: tum quia nec commodum, nec damnum aliquid inde prętendunt, tū quoq; qm̄ cogi non poterāt, nec possunt, talem aquam in eorū pdijs retinere, ex quo inferiores ipsa natura, si aliud nō appareat, dictas aquas inde defluētes excipere tenent̄. l. 1. §. deniq; & uer. fi. &
23 in §. toties. ff. eo. tit. cū pcor. Tū†ēt q a fouea cōis, & aliæ superiores antiquiores sūt, & bn̄ notę illis, q. alueū quaternę diuerterūt. Tū ēt qm̄ inferiorib. solū aufert̄ lucrū, q. b. attētis dn̄i pdiorū, & ualliū inferiorū ꝯ superiores agere minimè posūt d. l. 1. §. hæc aūt actio. l. apud Trebatiū. §. aqua plu. eo. tit. l. Proculus. ff. de dam. infec. cū alijs adductis p Mod. in d. trac. serui. in
24 rub. de aq. plu. arc. Et † sine actione agentes repellēdi sunt l. si pupilli. §. uideamus. ff. de neg. ge. Nec ipsis pdesse pōt statutū gnale: qm̄ singulis uerbis ipsius optimè, & pcludenter responsum apparet per excellen. d. Consultorē, cuius opinioni accedo, & requisitus subscripsi. Parisius Bonon.

S V M M A R I V M.

1 *Oriundus in comitatu, & assumptus in ciuem non debet soluere onera in comitatu.*

2 *Ex quo est translatum ad ciuitatem, locum & comitatum dominantem,*

nantem, & numero. 11.
3 *Ciuis efficitur qui a ciuitate aliqua in ciuem receptus est.*
4 *Et ita assumptus perinde habetur ac si originarius fuisset, et n. 5*
5 *Et uera ciuilitas isto modo quæritur, & per quæ uerba, & nu. 4.*
6 *Geminatio uerborum satis operatur.*
7 *Verba illa in omnibus, & per omnia, idem.*
8 *Et efficitur ex hac receptione ciuis verè, & non fictè.*
9 *Receptus ad ciuilitatem per priuilegium verus ciuis efficitur.*
10 *Maximè cum de fauore agitur.*
11 *Quando receptus est de loco inferiori ad superiorem, & nu. 1.2. & 17.*
12 *Ciuitas potest concedere immunitatem exteris uenientib. ad habitandum.*
13 *Concessio facienda est per coadiunantiam, & populum ciuitatis, & nu. seq.*
14 *Nisi à consilio ciuitatis concedatur, & nu. 15. & 16.*
16 *Factum a consilio populi dicitur factum a toto populo.*

CONSILIVM LXXI.

Consultatio absoluta per excellen. d. Consultorem in fauorem. d. Achillis de Palāterijs tanquam iuridica satis placet, eo potissimū qm̄ cū ipse sit oriundus, & originarius castri Bon. districtus, & comitatus Bono. & assumptus fuerit in ciuem dictæ ciuitatis superioritatē habētis in d. Ca. & in dicta ciuitate habitet, subeatq; ibi oīa
1 onera, q̄ alij ciues subeunt. Verissima† & solida resultat cōclusio, ꝙ non pōt astringi ad soluendū onera ꝓ bonis suis sitis in dicto Cast. originis, sicuti soluunt alij comitatiui, ex quo ꝑ castrū, & comitatū subditum deferendū est ciuitati tanquā digniori: vt ꝓbāt apertissimæ decisiones adductę ꝑ eccellen. do. Consultorem, & relatæ ꝑ Soc. ꝯsi. 302. uidebat̃. col. pe. & fi. & diffusius in subscriptione do. Ang. ibidē annexa, & ꝑ eundem Soc. ꝯs. 303. placet ꝯclusio. uol. 2. Et vltra prędicta istud est de mente gl. magnę circa finē in l. ciues. C. de incol. lib. 10. & in terminis est amplissimū ꝯsi. eiusdē Soc. 129. ꝑ̄stantissimi iuris, col. 1. & 2. vol. 1. vbi plurib. fundamentis, & auctoritatib. conclusionē hanc firmat, quæ uideri possunt cū præ manib. habeātur. Et hoc idē firmat ipse Soc. allegando decis. & rōnes, & asserendo aliàs ēt se ꝯsuluisse, in rub. ff. sol. ma. col. 3. ver. aliàs ēt
2 cōsulendo. nu. 23. & duabus seq. Et† idem sequit̃ in d. rub. D. Bulgari. de Bulgarin. col. 10. ver. 4. quæro. nu. 29. vbi ēt asserit se ita ꝯsuluisse, firmantes translatū ad ciuitatē, & domiciliū loci dominantis non teneri subire onera, nec posse collectari in loco originis pro bonis suis ibidem sitis, ita limitantes & declarantes dicta Bar. per illum tex. in l. assumptio. ff. ad munici. Et suadent̃ ista ex eo: qm̄ ciuitas Bono. & magnifici dn̄i. xl. reformatores status libertatis ciuitatis Bon. accedēte ꝓpria, & libera uoluntate, & motu Reuerendis. D. Vicelegati de iure potuerunt creare & facere ciuem ipsum do. Achillē dictæ ciuitatis, vti eum crearunt & fecerunt. Tum considerata longissima præscriptione, & consuetudine, ut in consilio diffusè traditur. Tum considerata dispositione. d. l. ciues, ibi, allectio, iuncta ex
3 positione Bar. in l. 1. ff. ad muni. col. 4. ver. 2. noto. nu. 16. † etiā per illum tex. & not. ꝑ gl. in l. ædificia. ff. de ver. sig. expsè dicētis, & volētis, quē effici ciuē, qn̄ a ciuitate receptus est, ut ueniat ad habitandū ibidē, & subeuntē honores, & munera, vti passim fieri videmus, & sequunt̃ Luc. de Pen. colu. 2. & Io. de Plat. col. 2. ver. sed Bar. in d. l. ciues, & scrib. in d. l. 1. ad municipales. Ex quib. infert̃, ꝙ cū ipse. D. Achilles sub forma ꝑ̄dicta fuerit creatus ciuis Bon. & in ciuem receptus, ꝙ gaudere dēt oī priuilegio, & immunitate, q̄b. gaudent cæteri ciues Bon. & illo potissimum: ut cogi non possit ad soluendū onera, & collectas ꝓ bonis suis sitis in d. Castro, cū alii ciues Bon. pro bonis, q̄ habēt in comitatu minimè collectas, & onera astringant̃ soluere, sed solū subeant munera ciuitatis. Quod quidē satis percipitur ex verbis priuilegij dictæ ciuilitatis, in quibus traditur, ꝙ ipse. D. Achilles sit constitutus, & creatus ciuis dictæ ciuitatis, aggregatus, additus, & incorporatus numero, cętui,
4 & ꝯsortio aliorum ciuium. Quæ† verba tm̄ operant̃, quantum operat̃ originaria ciuilitas: vt tradit Alex. in addi. Barto. in l. si maritus. §. legis Iuliæ. ff. de adult. in uer. habeant̃, ubi ad id adducit tex. bn̄ ꝓbantē in l. sed si accepto. ff. de iur. fis. Et † æquipollent uerba ꝑ̄dicta illis q̄b. diceret̃, ꝙ sit ciuis, ꝑ q̄ ēt vera ciuilitas dr̄ ꝯcessa & non ficta, ut ꝓbat̃ in l. 1. §. fi. ff. qd̄ quisque iur. & ibi Ias. in 6. not. allegans Bal. in procе. ffor ū. col. fi. & tradit Pau. de Ca. in l. nulla. ff. de legib. et Alex. in d. §. legis iuliæ, in ver. ex eo, cū alijs alleg. ꝑ Ias. in l. si Ruffinus. C. de test. mili.
6 in 3. limita. Verba† ēt dicti priuilegij geminata, et sępius repetita, habeamini, tractemini, et reputemini ꝓ ciuib⁹, et tanquā ciues, et ꝙ potiri, gaudere, et frui possitis oīb. munerib. priuilegijs, fauorib. &c. ueram ciuilitatē, & non fictā induxerunt, s̄m Bal. in procе. fforum. col. fi. in prin. ꝑ d. l. primā. §. fi. ff. qd̄ quisque iur. & tradit And. Barb. in rub. C. q̄ admit. col. 25. asserens
7 in ꝯtingentia facti sæpenumero ita consuluisse. Prout † ēt illa verba in oīb. & per oīa, dicto. D. Achilli ueram ciuilitatē contulerunt, et verū eum ciuem fecerunt, tam actiuè quā passiuè, et tam respectu cōmodorum, quā damnorum: vt tradit Ang. in l. 2. §. furiosus. ff. de iure codicil. et Rom. in l. adoptiuum. §. patronū. ff. de in ius voc. et sequit̃ Alex. et Are. et cæteri Mod. in l. 1. ff. de leg. 1. et idē Ale. et diffusius Ias. ī l. si Ruffinus. col. 2. in 2. limi. ubi allegando alias decis. ꝯcludit ita receptū ęquiparari originario, ut ipsemet Ias. ēt tradit in l. si is q̄ ꝓ empto-
8 re. nu. 302. ff. de usuc. Ex† quibus tollit̃ obiectio, quæ fieri posset, ipsum. D. Achillem ex dicto priuilegio non fuisse verè ciuē, sed fictè, s̄m ꝙ tradit Bar. in d. l. si maritus. §. legis iuliæ, nā
9 verè et non fictè ciuis effectus fuit. Quod† ēt cōprobatur: qm̄ receptus ad ciuilitatē ꝑ priuilegiū ēt verus ciuis dr̄, vt uī̄ sentire Bar. in d. l. si is qui pro emptore, et Ias. ibi allegans alias decisio. nu. 295. & duob. seq. cum ciuilitas sub se habeat plures species, & oīs species sit uera, & nō ficta: ut probat̃ in d. l. ciues
10 & maximè qn̄ receptus fuit in ciuem, uti fuit hic. Et† qn̄ agit̃ de fauore, vt est in casu pręsenti, ciuis dr̄: vt notat̃ in d. l. ciues, & tradit Bal. in l. ciues. C. de appel. & sequitur Cuma. in d. l. si is q̄ ꝓ emptore. col. pe. & Ias. ibi nu. 219. & Alex. in d. §. legis
11 iulię, in addi. ad Bar. in ver. rn̄deo, ver. & dixit Bal. Et† possunt ista comprobari ex dictis ꝑ Socy. d. ꝯs. 129. in 1. vol. col. 5. 6. & 7. vbi verus ciuis dr̄ receptus ad ciuilitatem, & ille qui de loco inferiori se transtulit ad habitandum in loco superiori, & dominante, & ibi sustinet onera, vti propriè in casu ꝑ̄senti contingit, ꝯn̄r non cadit dubitari, quin ipse. D. Achilles gaudere debeat dicto priuilegio exemptionis, quod consequutus fuit ꝑꝑ dictam ciuilitatem. Et in necessariam ꝯn̄tiam astringi non poterit ad soluendum collectas, & alia onera in d. Cast. Bononiensi pro rebus suis ibidem sitis. Et potissimum ꝓcedunt ista concurrente ēt priuilegio immunitatis, & exemptionis eidē. D. Achilli expresè concesso per prædictos magnificos. D. xl. cum consensu, & motu proprio Reuend. Vicelegati, de quorū ꝑ̄tāte, & ꝙ potuerint talem immunitatem concedere, minimè conuenit disputare, ut plenè & diffusè tradit̃ per. d. Consulto
12 rem. Et † ēt quia hæc ciuitas extraneis uenientib. de nouo ad habitandum in ista ciuitate proculdubio pōt talem immunitatem ꝯcedere, vt per illum tex. punctaliter tradit Bart. in l. hi qui, ver. si verò. col. 1. ff. de iur. immu nita. & sequūtur Luc. de Pen. nu. 3. & Io. de Plat. col. 2. ver. hoc est verum, in l. uacuatis. C. de decur. lib. 10. Firmantes post alios scri. ibi, talem immunitatem posse concedi fauore replendæ, & ampliādę ciuitatis, & concessam debere seruari, iuribus ibidem per eos allegatis.
13 Nec† obstat, si dicatur, ꝙ ista concessio dēt fieri per adunantiā generalis populi, & ciuitatis, & non ꝑ decuriones, & regentes ipsam ciuitatem, prout facta apparet præsens, iuxta tex. in l. 1. C. de decret. decur. lib. 10. & punctaliter tradit Bar. in d. l. hi
14 qui, ver. sed quæro, & Io. de Plat. in d. l. vacuatis, in fi. Nā† tollitur obiectio ex his, quæ in proprijs terminis tradit Alex. in addi. ad Bar. in d. l. hi qui, in ver. per illos, vbi limitādo dictum Bar. dicit, illud non procedere, qn̄ talis immunitas cōcederet̃ a Consilio, qd̄ vulgariter vocatur Parlamentum: quia tale Cōsilium vr̄ posse oīa, q̄ pōt totus populus, iux. gl. in rub. C. q̄ sit lon. consue. & in §. lex est, & §. plebiscita. insti. de iure nat. gen.
15 & ciui. & in l. aliud. §. refertur. ff. de reg. iu. Quod† dictū Alex. loquentis per uerbum forte, optimè comprobatur ex dictis ꝑ Ang. in l. metum. §. animaduertēdum. ff. quod met. cau. & Io.
16 de Ana. in c. dilectus, el 2. extra de symo. volentium† factum a Consilio populi dici factum a populo, & cum isti principales Dn̄i. xl. repræsentent in istis totā ciuitatē, & totū populū, & sint ꝑ̄sidētes, meritò factum ab ipsis dicetur esse factum ab omnibus, iuxta tradita per Imo. col. 18. & alios scri. ibi in cap. cum oēs, de consti. & per Bal. in c. 1. col. 2. extra de iudi. & tradit Fel. in d. c. dilectus. col. 3. in fi. & col. 4. in prin. nu. 11. ver.

item

item adde, ꝯñr talis immunitas ab ipsis ꝯcessa nõ põt dici nisi ꝯcessa ab Adunantia, & toto populo pp ipsorũ supremã ptãtẽ fungentiũ in p̃dictis vice totius populi, & ciuitatis, ꝑficua ergó erit & vtilis. d. D. Achilli, ꝑinde ac si a toto populo, & Adunantia fuisset ꝯcessa iurib. quib. s̃. Et in cuius dãnũ, & incõmodũ tẽdere dẽat dicta ĩmunitatis ꝯcessio, nõ opus est in p̃ntiarũ discutere: hoc. n. spectabit ad illos, quorũ interest, & satis erit ipsi D. Achilli h̃re intentionẽ suã, ꝙ talis ĩmunitas potuerit si-
17 bi ꝯcedi, & ꝯcessa est eidẽ obseruãda, vt dictũ fuit. Prout† etiã nõ oportet istud ĩuestigare ex eo: q̃a ẽt sine ꝯcessione dictę immunitatis pp solã ciuilitatẽ, & trãslationẽ habitationis ad ciuitatẽ Bon. dominantẽ, & superiorẽ Castro Bon. illi subdito, minimè põt cogi, nec astringi ad soluẽdũ collectas, & onera in d. Cas. ꝓ reb. suis ibidẽ sitis, vt fuit superius oñsum. Paris. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Donans reseruando sibi vsumfructum transfert in donatarium possessionem ciuilem.*
2 *Contractus donationis tendit ad dominij translationẽ, et n. 43.*
3 *In re sua quilibet est moderator & arbiter, sed contra nu. 44.*
4 *Donatio corroboratur iuramento, vt contra eam non possit ueniri, sed contra nu. 15. & seq.*
5 *Donatio facta omnium bonorum an sit valida.*
6 *Donatio reuocatur ipso iure per superuenientiam liberorum, nisi donans cogitasset de filijs.*
Argumentum a ratione cessante.
7 *An possit renunciari. l. si unquam. C. de reuo. don. & nu. 8. 9. 10. sed contra nu. 19 & alijs seq.*
10 *Qua ratione inducta fuit illius legis dispositio, & nu. 12. 19. 25 & alijs seq.*
11 *Ratio vnica habetur pro expressa, licet verbis non sit expressa.*
13 *Expressum facit cessare tacitum, & præsumptum.*
14 *Donatio bonorum vltra dimidiam reuocanda uenit per superuenientiam liberorum.*
15 *Etiam si iuramento talis donatio fuißet vallata, & nu. seq.*
16 *Nec requiritur iuramenti relaxatio.*
17 *Iuramentum non confirmat contractũ in dispendium alterius.*
18 *Iuramentum quando habeat vim expressi consensus, & specialis renunciationis.*
19 *In reuocatione istius donationis, nedum consideratur fauor patris, & eius cousensus tacitus seu expressus, sed fauor filiorum principaliter, & nu. 25. & seq.*
20 *Dispositio. d. l. si vnquam, procedit, quando donatio facta fuit extraneo, & non descendentibus.*
21 *Et habet locum nedum quando nascitur filius naturalis, & legitimus, sed etiam si nascatur naturalis tantũ, dummodo postea legitimetur.*
22 *Et eo magis in legitimato per subsequens matrimonium.*
23 *Emphyteusis concessa alicui, & filijs capit filios per subsequens matrimonium legitimatos.*
Idem in nato post donationem, & legitimato per rescriptum.
24 *Si autẽ natus esset ante donationem, & legitimatus per rescriptum, an sit idem.*
26 *Intel. c. quicunq;. decimaseptima. q. ulti. & alijs seq.*
Verba proœm. indicant causam, & rationem finalem.
27 *Qua ratione filij non debent exhæredari, & institui extranei.*
Successio paterna filijs est quasi debita.
Etiam ꝯ patris voluntatem, quando eos præterit, vel exhæredat
Et idem in donatione facta, vt reuocetur filiorum fauore.
Ratio generalis non restringitur per dictum particulare.
Et facta ecclesiæ per natiuitatem reuocatur pro parte, in totum uerò quando fit extraneo.
28 *Quando pater natis filijs donat extraneo tanquam inofficiosa reuocatur fauore filiorum.*
29 *Si facta est filio reuocatur pro parte, & qua ratione.*
30 *Qua rõne facta ecclesiæ per natiuitatem reuocatur pro parte.*
31 *Donatio inofficiosa re ipsa facta extraneo reuocatur in totum.*
Facta uerò uni filiorum pro parte tantùm.
32 *Donatio facta extraneo non reuocatur per filium postmodũ adoptatum.*
33 *Si pater donans nihil exprimit, nulla attenditur eius uoluntas.*
Cogitatio patris non habet præiudicare alijs.
Quo casu procedat illud, quod pater cogitauerit.
34 *Ratio. d. l. si unquam, declaratur per d. c. quicunq;, & nu. 35.*
36 *Non potuit per patrem renunciari. d. l. si unquam.*
37 *Etiam cum iuramento, & si de filijs cogitasset.*
38 *Et inducta fauore filiorum non possunt per patrem tolli.*
39 *Pater cõtrahendo, et legãdo põt filijs præiudicare, secus donãdo.*
40 *Et si consideratur fauor mixtus patris, & filij adhuc idem.*
41 *Opinio roborata æquitate iudicando est sequenda, & nu. 42.*
42 *Aequa & benigna sequenda sunt.*
43 *Donatio facta simpliciter per patrem conditionem recipit, nisi filij nascantur.*
44 *Non semper potest quis de rebus suis disponere.*
45 *Iuramentum conditionem recipit rebus sic stantibus.*
48 *Contra Iaso. legendo & consulendo.*
49 *Quo casu procedat illud, si cogitauit de filijs, & nu. 50. & 51.*
50 *Dispositio duplici rõne durat, licet cesset una rõ, si uiget alia.*
51 *Vel illa cessat patris fauore inducta, habet tamen locum illa fauore filiorum causata.*
Dispositio. leg. hac edictali. C. de secund. nup. inducta est fauore filiorum.
52 *Donando uidetur errare, ita & renunciando.*
53 *Iurametum errore præstitum non tenet.*
54 *Verbum speraret, in d. c. quicũq;, positũ qualiter intelligatur, et nume. 55.*
56 *Et iste filius susceptus post donationem, non prohibetur habere bona donata, licet sit hæres patris.*
57 *Causæ, quibus facta fuit donatio, cessant natis filijs.*
58 *Testamentum extranei potest ignorari,*
59 *Referens uenit interpretandum ad relatum, cum omnibus suis qualitatibus.*
60 *Qui errat, non consentit.*
61 *Quod aũt consideretur fauor patris non filiorum multa faciunt.*
62 *Ex istis tamen non excluditur fauor filiorum.*

CONSILIVM LXXII.

1 Videtur †Dicendũ circa p̃ntem ꝯsultationẽ, donationẽ ipsam fuisse, & esse validã: cũ talis donator reseruauerit sibi vsumfructũ, ꝑ quã reseruationẽ transtulit possessionẽ ciuilẽ, & dñium in ipsum donatariũ. l. quisq̃s. C. de donatio. arg. l. qđ meo, & l. interdũ. ff. de acq. pos. cum si. Et
2 †iõ vr̃, ꝙ ipsa do. Veronica donataria fuerit facta vera dominadictorũ bonorũ: cũ donatio sit ꝯ̃ctus sui natura tẽdens ad trãslationẽ dñij. l. senatus. §. 1. ff. de do. cau. mor. & ferè ꝑ totũ. ff.
3 C. & insti. de dona. & ex̃ eo. ti. Quilibet†. n. in re sua est moderator, & arbiter. l. in re mandata. C. mãd. l. sed & si l. §. ꝯsuluit. ff. de peti. hær. & reb. suis põt quisq; legẽ imponere. c. verũ, de
4 ꝯd. appo. l. quoties. C. de don. q̃ sub mo. Qđ† maximè dicendũ vr̃: cũ interuenerit iur̃um de nõ reuocando, & nõ ueniẽdo ꝯ̃, & tale iur̃m possit seruari sine interitu salutis ęternæ, & soleat ꝯ̃ctus aliàs inualidos validare. c. cũ ꝯtingat, de iureiu. c. quamuis, de pac. lib. 6. & q̃ plenè in auth. sacr̃a pub. C. si aduer. vẽd.
5 Quæ† donatio reuocari nõ põt: eo q̃a facta de oĩb. bonis &c. ꝑ ea q̃ notant̃ in l. fi. C. de pac. & in l. stipulatio hoc modo cõcepta. ff. de ver. ob. cum si. Nã, vt ex themate apparet, dictus donator reseruauit sibi partem bonorũ, super quib. põt disponere,
6 & testari, ꝑ quã reseruationẽ tollit̃ obiectio. Præterea † tunc demum ꝑ superuenientiã liberorũ donatio ipso iure reuocat̃ ꝑ d. l. si vnquã, qñ donãs verisimili mẽte nõ cogitauit de filijs, sed si de filijs cogitasset, & adhuc cogitando donaret, nõ ꝓcederet dispositio. d. l. si unquã, a cessante rõne. c. cũ cessante, de appella. l. adigere. §. quãuis. ff. de iure pat. & ista est ꝯclu. doct. d. l. si vnquã, & Bar. in l. Titia. §. imperator, & oĩum docto. & scri. ibi. ff. de leg. 2. Bal. & aliorũ in l. 1. C. de inof. don. & oĩum doc. in c. fi. de don. ad qđ facit tex. in c. quicunq;. 17. q. 4. & iõ Barb. in repe. l. cũ acutissimi. col. 1. & seq. vr̃ innuere, ꝙ qñ pr̃ donauit, & cogitauit de liberis futuris, ꝙ tũc natiuitate filiorũ non reuocat̃ donatio ꝑ ea, q̃ dicimus de cogitatione in genere habita a patre, q̃ filio p̃iudicat. l. q iure militari. ff. de testa. mili. & quæ ꝑ doc. in l. sub prætextu, la 2. C. de transac. cum alijs concor. adductis per Ias. ꝯs. 125. uol. 1. & in l. si quis in ꝯscribẽdo. C. de pac. & Dec. ibi nu. 14. & ꝯs. 366. col. 3. nu. 5. quanto magis in casu præsenti, in quo ser Baptista donans exprelsè cogitauit de filijs sibi nascituris. Et† ulterius exprelsè renunciauit
7 beneficio. d. l. si unquã, quæ renunciatio potuit fieri, & vr̃ esse valida,

valida,prout in pūcto tangit Bar.quē sequunt ibi doc. in d.§.
8 Imperator,col.pe.& Imo.in d.c.fi.co.pe.Et† ꝓ hac parte vr̄ di
ctū Spe.in tit.de instru.editio.§.porrò,uer.pōt dici, & Imo.in
d.c.cū ɔtingat,car.pen.vbi dicit,se credere,hāc opi.esse verio-
rē,pro qua ɔsuluit Soc.ɔs.147.visa facti ɔtingentia,in 1.volu.
* vbi col.fi.dicit*cōiter teneri,posse renūciari p̱ donantem bn̄-
9 ficio.d.l.si unquam,nedum specificè,†sed ēt sub gn̄ali renun-
ciatione,si in gn̄ali fuit appositum iur̄um,qđ hēt virtutē spā-
lis renunciationis,vt vult Bal.in l.1.C. cōmoda. p tex. in l.cū
10 pr̄.§.filius matrem.de leg.2.Et†vltimo loco Ias.in l.si quis in
ɔscribendo.C.de pac.col.4.dicit, donatorem posse renuncia-
re bn̄ficio.d.l.si vnquam,p̱ d.l.si quis in ɔscribendo, q̱a quis
pōt renunciare fauori suo &c.item quia si expreſsè renunciat,
cessat p̄sumptio illius legis,q̄ fuit inducta illa sola rōne : quia
non erat verisimile,patrem donantē uoluisse alienas successio
nes suis descendentib.anteponere,argō eorum, q̄ in si. notant
in d.l.cum acutissimi.& in l.cum auus.ff.de ɔdi.& dem. & in
l.tale pactum.§.fi.ff.de pactis,& cum renūciat,hr̄ expressa vo-
luntas,p̱ quam cessat p̄sumptio alterius uoluntatis tacitæ.l.cō
tinuus.ff.de ver.obl.dicens ꝙ ꝓ hac parte ipse ɔsuluit in ciui-
tate Papiæ,& ꝙ d.ɔsilio se subscripserunt plures doc.dictæ ci-
uitatis,& est ɔsi.125.uol.1.& idem vr̄ sequi Deci.in p̄alle. l.si
quis in ɔscribendo.nu.14.eo qm̄ beneficium. d.l. si vnquam,
11 fuit inductum patris fauore non filiorum.Pro † qua opi.pos-
set adduci illud,quod vult gl.in l.quamuis.C. de fideicom. &
ibi Bal.& q̄ p̱ Bal.in l.maximum vitium.C.de libe. præte. per
tex.in l.milites agrum.ff.de re mili.cum aliis si.uolentes posse
argui,& decidi casum comprehensum in dispositione, in qua
vnica tm̄ rō pōt assignari,perinde ac si fuisset expressa in ipsa
12 dispositione.Sed†doc.oēs in locis p̄al.& alibi,vbi materia tra
ctat vn̄r affirmare rōnem dispositionis. d. l. si vnquam, fuisse
collectam ex p̄sumpta uoluntate donantis,ꝙ voluerit donan-
do oīa sua bona,seu aliquam partē potius ad descendentes, &
propriam sobolem deuenire,q̄ ad ex̄neos, vn̄ cessante tacita
uoluntate,& positis terminis in voluntate expressa donātis ne
13 cessariò sequit,dispositionem.d.l.si unquam,cessare. Ad † qđ
facit,ꝙ expressum facit cessare tacitum.l.cū ex filio. §. filio.
ff.de vulg.& pup.& iō solet dici,ꝙ qn̄ ɔstat de voluntate testa
toris,interpretatio non admittit:ut per Pau.de Cast. in auth.
nisi rogati.col.2.C.ad treb.quē sequit Alex.ɔsi.126. uiso the-
mate,uol.2.& in cōsi.35.super contentis,in 3.vol. vbi dicunt
tacitā vulgarē ɔtentā in expressa pupillari ex p̄sumpta uolun-
tate testatoris cessare,qn̄ hr̄ expressa volūtas, vel alia ɔiectura
voluntatis. ¶ Istis tn̄ non obstantib. ɔ̄ria snīa verior vr̄,& ma-
gis æqua,ad cuius declarationē ɔsiderādum est, ꝙ in terminis
p̄ntis consultationis per ipsum ser Baptistam fuit facta dona-
tio ultra dimidiam bonorum præsentium,& futurorū, ondit
clarè:quia ultra medietatē bonorum donatorum p̄ntium , &
futurorū ipse donauit tertiā partē totius hr̄ditatis f.Marci ei⁹
14 fr̄is spectantē ad ipsū.Quo†fit:ut absq; aliquo dubio talis do
natio simplr̄ facta ueniret reuocanda ipso iure p̱ superuenien
tiā filiorū ex dispositione.d.l.si unquā,p̱ tex. ibi , oīa bona vel
* partē aliquā facultatū,qđ*cōiter tenēt ibi oēs scrib.Bar.& alij
in d.§.imperator,& doc.in l.1.C.de pac.plenè p̱ Alex.cōs.71.
ɔsideratis his.uol.4.& p̱ Cor.ɔs.4.uol.3.& ɔs.11.eo. vol. cum
alijs infinitis concor.ex quib.colligit,ꝙ si ser Baptista simpli-
citer fecisset dictā donationē,ꝙ vtiq; ipso iure fuisset reuoca-
ta p̱ superuenientiā dicti eius filii,cū fuerit facta de parte quo
15 titatiua.Quæ†ɔclusio procedit,ēt si donans dictā donationē
simpliciter factā iur̄o firmasset,nam non obstāte iur̄o per nati
uitatē filij ipso iure fuisset reuocata,ita Bar.quē oēs ibi sequū-
tur in d.§.Imperator.col.pe.ver.quæro mr̄ & pr̄,ita Are.cons.
24.vbi plura adducit,& Bal.in l.1.C.de inoff.don.in fi.q. Di-
16 censt ꝙ nō requirit relaxatio iur̄i isto casu,ponit Ale.ɔsi.præ
dicto.71.& Cor.ɔs.176.in 2.uol.& in d.ɔs.4.& 11. in 3. uol.
ɔcludentes,non esse necessariā absolutionē iur̄i, hoc idem uo-
luit Soc.ɔs.215.uisa prædicta,uol.2.& ɔs.20.in facto.col. fin.
17 & ɔs.39.in 3.volu.Quod†suadet rōne viua,fm̄ Bar.in d.§.im
perator,cū alijs.s̄.adductis:q̱a ɔ̄ctus nō firmat iur̄o in dispen
diū alterius,& in casu nr̄o p̄dicto in dispendiū filiorū nascitu
18 torū.Et†stāte ista cōi*snīa ꝓ vera,vti est,& ab oīb. approbata
* infert,ꝙ licet iur̄um hēat vim expressi ɔsensus,& vim spālis, &
expressæ renunciationis,ut in d.§.filius matrem,& p̱ Bar. in l.
si quis ꝓ eo.ff.de fideiuss.& p̱ Bal.in l.1.C.commo. cum alijs

q̄ adducunt per scri.in l.si quis maior.C.de transa. Nihilomi
nus donatio quotitatiuæ partis facta per patrem ēt iur̄o ualla
ta p̱ superuenientiā filiorū ipso iure reuocat, nō obstāte iur̄o,
licet iur̄um habeat uim expressæ renunciationis, & cr̄æ : vt a-
ctus ualeat oī meliori modo &c.& inducat uim spālis renun-
ciationis,ac si donans renunciaret filijs nascituris,quo nō ob-
stante talis renūciatio non p̄iudicat,cum postmodū nati fue-
19 rint filij.Et†certè istę oēs * cōes ɔclu. procedere non vn̄r alia
* rōne,nisi quia ad reuocationē talis donationis nedū ɔsiderat
fauor patris donantis,& eius uolūtas tacita siue exp̄ssa,sed etiā
fauor filiorū:nā si sola volūtas patris esset in ɔsideratiōe,iur̄m
præstitum excluderet renūciationē natis filijs,in cuius ɔ̄rium
* est*cōis conclusio ut s̄.quæ ex alio procedere nō pōt, nisi q̱a
in tali casu principalis ɔsideratio est fauor filiorū,ut dicam in
ferius,& per hanc rōnem ita consuluit Fran.de Cur.Soc. Vin
cen.de Paleat.& Io.de Puteo,ut patet in consi.1.2.& 3.positis
20 inter ɔs.Fran.de Cur.Considerandum†est,ꝙ dispositio.d.l.si
vnquā,procedit,qn̄ per patrem donatio est facta ex̄neo, capiē
do extraneum quemcunq; exceptis descendentib. iux. tex. in
l.unica.§.ex̄neum.C.de rei uxo.acti.& in §.cæteri,insti. de hæ
re.quali.& diffe.quæ conclusio fundatur per gl.Ang. & Albe.
& alios in d.l.si unquam,& in l.si liqueat.C.de inoff.don.l.1.
& l.si totas.eo.ti.& plenè in d.§.imperator,& d.c.fi. de dona.
certū aūt est,ꝙ d.Do.Veronica donataria extranea fuit, & est
ipsi f.Baptistę donatori,quo fit: ut donatio dicat esse facta ex-
traneo,ɔn̄r per natiuitatem filij ipso iure censeatur reuocata.
21 Tertiò†considerandum est,ꝙ dispositio.d.l.si vnquā, ꝓcedit
nedū qn̄ filius legitimus,& naturalis insimul nascit patri post
donationem,sed ēt qn̄ nascit filius naturalis tm̄,dummodo ꝙ
postmodū legitimet,& licet in hoc Bal.in l.1.C.de inoff.don.
col.pen.uideatur tenere ɔ̄rium,& Saly.in d.l.si totas. Tamen
* cōis*ɔclusio est in ɔ̄rium,ut per Io. And.in addi.ad Spe.in tit.
de succes.ab intest.circa fi.in addi.magna,& per Pau.de Castr.
consi.225.super 1.dubio,& per Soc. plenè ubi plura adducit
in ɔsi.226.uol.2.incip.qō p̄ntis consultationis.col.1.& 2. uo
lens istud procedere ēt in legitimato per rescriptū,& p̱ eundē
22 in rub.ff.de lib.& posth.col.pe.& fi.ubi ēt alii tangūt.†Quā-
to magis in legitimato per subsequens matrimonium, in quo
null⁹ dubitat ɔfirmari,& uerificari dispositionē.d.l.si unquā,
p̱ tex.& ibi oēs scri.maximè Alex.in c.tanta,ex̄ qui fil. sint legi
ti.& in puncto tradit Bar.in c.innotuit.col.4.de elec.quem re
fert,& sequit Ias.in d.rub.de libe.& posth.col.1.nu.4.in fi.Et
23 † faciūt,quæ ponunt p̱ Fel.in c.in præsentia.col.10.uer.5.in
quātū,de prob.de emphyteusi ɔcessa alicui,& filijs , ꝙ veniūt
naturales legitimati p̱ subsequēs matrimonium , ēt si emphy-
teusis esset ɔcessa ab eccl̄a,qui naturales aliter non uenirent ,
ut plenè per doc.in d.c.in p̄ntia,in præsenti casu filius dicti f.
Baptistæ natus post dictā donationem nedum p̱ rescriptū legi
timatus fuit,sed ēt p̱ subsequēs matrimonium ɔ̄ctū inter d.ser
Baptistā,& matrem dicti filij,quo fit:ut ipso ita nato, & legiti
mato verificet dispositio.d.l.si unquā,esto ꝙ si solū legitima-
tus esset p̱ rescriptū,& natus post donationem adhuc reuoca-
24 ret,ut post alios dixi in d.rub. Qn̄†aūt natus esset an̄ donatio
nē,& post eam legitimatus p̱ rescriptū cōis esset, donationem
nō reuocari: ut p̱ Alex.Ias.& Soc.in d.rub.ubi dixi, tenēdo isto
casu ɔ̄ Soc.in d.suo ɔs.226.quia cōis est in oppositum,sed hic
sumus in legitimato per subsequēs matrimonium , item & in
nato post donationem,& demum per rescriptum legitimato,
in quo nulla cadit dubitatio, quin donationem ante factā re-
25 uocaret.Et†quia difficultas tota consistit,an dictus ser Bapti-
sta potuerit renūciare bn̄ficio.d.l.& cuius fauore dicta dispo-
sitio fuerit inducta,an patris donantis tm̄,an uerò fauore filio
rū ēt,licet superius sit dictū,ꝙ fauore ēt filiorū fuerit introdu
cta,tn̄ discutiendo magis difficultatē ex j̄.dicendis concludē
dū vr̄,dispositionē.d.l.si unquam,ultra superius adducta ema
nasse,nedū fauore patris donātis,sed ēt filiorū, qui postmodū
26 nascuntur.¶†Et primò considero, quæ dicunt in c. quicunq;
17.q.ulti.in prin.& proę.cuius verba inducūt casū, & rōnem
finalē,ut hr̄ in l.fi.ff.de her.insti.& in l.1.ff.ad mace.& in l. re
gula.§.pe.ff.de iur.& fac.ign.Tex. in d.c.q.cunq;, dicit, q. uult
exhæredare filiū,& instituere ecclesiā,aliū q̄rat quā Augusti-
27 nū.Cōsiderabat† Augustinus,ꝙ filij nō dn̄t exhr̄dari, & insti
tui extranei illa naturali rōne,& ęq̄tate attenta , ꝙ filij habeāt
successionem patris,q̄ ipsi est quasi debita,ut hr̄ in l.in suis.ff.
de liber.

de liber.& posth.& in l.cum rō.ff.de bon.dāna.q̄ rō nedū vi-
get in patre: vt ipsius bona trāsferant̄ ad filios,ſm naturale vo
tū,de quo in l.nā & si parētib.ff.de inof.test.& in l.scripto. ff.
vñ libe.sed principal̄r ꝓcedit in ipsis filijs, & ꝯsiderando ipso
rū fauorē,vt ꝯsequant̄ bona parentū ēt ꝯ̄ voluntatē parentum
qñ ipsos p̄tereunt vel exhęredant,& alios instituunt, vñ non
obstāte patris exhęredantis volūtate attēto filiorū fauore filij
admittunt̄ ad bona.Ex hac rōne gñali Augustinus ibi infere-
bat in ver.q̄ laudabile,ad patrē donantē bona,si post donatio
nē nati sunt filij,vt donatio reuocet̄,nedū volūtate p̄ris attēta,
sed attēto filiorū fauore, de quo dixerat ꝯ̄, qñ exhęredant̄. Et
licet ibi dicat̄,qñ p̄r donat,q nō hēt filios,nec speraret hr̄e, ta
le dictū nō restringi p gñalē rōnē p̄cedētē,ex quo inferebat̄ ad
dictū particulare,qđ in facto tunc erat,vt est doctr.Bar.in d.l.
r̄a.§.pe.quā oēs tenēt.ff.de iur.& fac.ign. Quo ꝯsiderato Au-
gustinus ibi inferēdo magis in specie dicebat, ꝙ si p̄r donauit
oīa bona eccl̄ę,& post donationē patri donāti nati sunt filij,ꝙ
talis donatio ēt ecclæ facta iure poli non deberet tenere, licet
* iure,qa facta eccl̄ę,ualeat,ſm ꝙ *cōiter tenent doc. reseruata
tñ legitima filijs, vñ si donatio p p̄rem fuisset facta extraneo,
& nō eccl̄ę p natiuitatē filij ī totū reuocaret̄,ut dicit ibi Arch.
post gl.& Can.oēs in d.c.fi.de dona.& est tex.in d.l. si unquā,
certè istud est nō ꝯsiderando principal̄r fauorem patris,sed fa
28 uorem ipsorum filiorū,p d.c.q cunq;,in prin.sui.Ad†qđ ēt fa
cit,nā qñ natis filijs p̄r donat bona sua extraneo,donatio ēt re
* ipsa,& ꝯsilio inofficiosa p filiū in totū reuocat̄, ut * cōiter uo-
lūt oēs in l.1.in l.si totas,& in l.si liqueat.C.de inoff.don.per
Bar.& alios oēs in d.§.imperator,& p Fran.de Cur.in d. ꝯs.1.
col.fi.& istud non est pp aliud,nisi fauore filiorū ꝯ̄ expressam
voluntatē p̄ris,q iam bñ sciebat,se hr̄e filios,qua eius volunta
te nō obstāte fauore filij talis donatio re ipsa,& cōsilio inoffi-
ciosa in totum reuocat̄,quanto magis in casu p̄nti dicendum
est,dispositionē.d.l.si vnquā,fuisse fauore filiorū inductā. Qđ
29 †ēt oñdit̄.nam si fauor filiorū nō ꝯsideraret̄,sequeret̄, ꝙ si p̄r
donauit uni filio oīa bona sua, & ꝯtingat post donationem na
sci alios filios,ꝙ filij postmodū nati deberēt in totū reuocare
* dictam donationem & tñ*cōis ꝯclusio est in ꝯ̄rium, ꝙ solùm
reuocet̄ quò ad legitimā,ut fatent̄ oēs in d.l.si vnquā, & in d.
c.q cunq;,& plenè in d.c.fi.de don.& in d.§. imperator, & in
l.1.l.si totas.l.si liqueat.C.de inoff.dona.ꝙ non possit in totū
reuocari,sed tm̄ quò ad legitimā p filios postmodū natos, qñ
facta fuit p patrem alteri filio nō fuit pp aliud, nec alia rō pōt
colligi,nisi fauor filii,cui facta fuit donatio,q fauor ęq paratur
fauori aliorū filiorum postmodum natorum,quo fit: ut dicti
fauores inuicem ꝯcurrentes capiant illud mediū,ꝙ talis dona
tio reuocet̄ vsq; ad legitimā,& iō cessante dicto fauore, & fa-
cta donatione p patrē extraneo remanet solus fauor filiorum
postmodum natorum,q in totum ipso iure reuocant donatio
nē,attēto eorum fauore non aūt sola voluntate patris, nam si
uolūtas patris sola attenderet̄, deberet reuocari ꝓ parte tm̄,
qñ esset facta extraneo,& qñ esset facta vni ex filijs uel in totū
* deberet reuocari.Et tñ in istis duob.casib.*cōes ꝯclu.sunt in ꝯ̄
30 riū.Idē†pōt ꝯsiderari,qñ p̄r donat eccl̄ę, si postmodū nascun
tur filij,reuocat̄ quò ad legitimam non aūt in totum: vt no.in
d.c.fi.& d.c.q cunq;.certè non pp aliud,nisi qa ꝯ̄ fauorem filij
concurrit fauor ecclesiæ,quo fit,vt capiat̄ mediū,& reuocetur
vsq; ad legitimam,& non in totum,sicut est,qñ donatio fit ex
traneo priuato,in quo non concurrit fauor filii, nec ecclesiæ,
reuocat̄ in totum: eo qa uiget solus fauor filiorum postmodū
31 natorū.Quod†ēt cōprobat̄,nā donatio inofficiosa re ipsa, &
ꝯsi. facta per patrem extraneo filijs natis in totū reuocat̄, & tñ
si facta est vni ex filiis non reuocat̄ nisi quò ad legitimam, vt
fatet̄ in d.l.si liqueat,& in locis superius alleg. istud nō est pp
aliud: nisi qa in filio donatario concurrit idem fauor,qui con
siderat̄ in filijs volētib.reuocare,quo fit: ut in casib. prædictis
non ꝯsideret̄ sola uoluntas pātris donātis,sed ēt & principali-
32 ter consideret̄ fauor ipsorū filiorum.Ad†quod ēt facit, nam
si sola uolūtas patris ꝯsideraret̄,sequeret̄,ꝙ p̄r post donationē
adoptando sibi filiū reuocaret donationē, & haberet locū di-
spositio.d.l.si unquā,cuius ꝯ̄rium est verū: vt dicta lex nō pro
cedat in filio adoptiuo p ea,q̄ notant̄ in l.si quis ita.§. fi. ff. de
leg.2.& in l.fideicommissum.ff.de ꝯdi.& dem.& p Are.in l.si
quis posthumos.ff.de lib.& posth.& Soc.post alios in l. si co-
gnatis,col.11.& se.ff.de reb.du.vñ ex hoc colligit̄, ꝙ fauor cō
siderat̄ in filio naturali,nō aūt in volūtate p̄ris sola, q̄ si atten-
deret̄,induceret dispositionē.d.l.si unquā, ēt ꝓcedere in filio
adoptiuo,& ita ꝯsuluit Ale.ꝯs.309.sup 1.du.col.fi.uol.4.Præ-
33 terea†ꝙ sola voluntas p̄ris nō fuerit cā inductiua dictæ dispo
sitionis adducit̄: nā ipse donās nihil exprimēdo vr̄ simpl̄r do-
nare,quo fit,ut in ꝯ̄ctu tali donatoris nō attēdat̄ uolūtas,nedū
tacita,sed nec uera,nisi exprimat̄,uulg.l.si repetēdi.C.de don.
ob cau.d.c.quicūq;,intelligēdo ut iacet l̄ra. Et tñ istud falliti
* casu.d.l.si vnquā,ut*cōiter uolunt oēs. Et dū intelligūt istud
ꝓcedere: nō quia p̄r nō cogitauit de filijs, secus aūt si cogitas-
set,dico ꝙ ista rō pōt ꝓcedere in casu suo,& data veritate ter-
minorū,& extremorū habiliū,qñ p̄r nō cogitauit, quo casu ēt
ꝯcurrit fauor filiorū,sed qñ p̄r cogitasset,tūc talis cogitatio nō
hēt p̄iudicare filiis postmodū natis, & dispositioni. d.l. si un-
quā,principal̄r inductæ in fauorē filiorū,q̄ inducit sp̄alem ca
sum,qñ donans nō exp̄ssit mentē suā,& ista sp̄alitas causet̄ fa-
uore filiorū,quib.nihil pōt īputari,nō aūt fauore p̄ris donan-
34 tis,cui īputari p̄t,quare nō exp̄ssit.d.l.si repetēdi.Præterea†in
d.l.si vnquā,nō assignat̄ rō,quare emanauerit dicta dispositio
ꝯsiderando aūt tex.in d.c.quicunq;,in prin.colligit̄ rō, ꝙ hoc
35 fuerit īductū fauore filiorū,& nō attēta uolūtate p̄ris. Necfi-
cōuenit,ꝙ circa rōnē.d.l.si unquā,declaret̄ p d.c.quicunq;,cū
una lex declaret̄ ab alia lege.c.cū expediat,de elec.l.1.C. de in
off.doti.& arg.eorū q̄ no.in l.si seruus pluriū.§.fi.de leg.1. cū
si.vñ ex oīb.s̄.dictis clarè colligit̄,ꝙ dispositio. d. l. si unquā,
emanauit nō solū attēta uolūtate patris,sed ēt attēto fauore fi-
36 liorū postmodū natorū.Quo†fauore attēto dicēdum necessa
riò est,p patrē donantē nō posse renūciari dispositioni. d.l.si
vnquā,saltim in his q̄ ꝯcernunt fauorē filiorū,pp qđ plures so
lēnes doc.& maximę auctoritatis ita in pūcto dixerūt, & con-
suluerunt,vt fuit Old.in ꝯs.suo.183.quidā habens unicum fi-
lium,ubi uoluit,non posse renuncia.d.l.eo quia nō fuit indu-
cta in fauorē donātis,sed filiorū,arg.l.qđ de bonis.§.fi. ff.ad l.
falci.& arg.l.scire debetis.C.ut in pos.leg. idē uoluit Io. And.
in addi.Spe.in tit.de instr.edi.§.porrò,uersi.pōt dici, idē dicit
Albe.de Ros.in d.l.si unquā,dicens, ꝙ ita obtinuit in facto,&
ibi hoc tenet Sal.& ēt Bal.in summario,dicens illam legē pro-
cedere,nedum fauore filiorū,sed ēt patris.idem uoluit Sal. in
l.1.col.3.uer.q̄ro nonò.C.de inoff. don. & idem tenet Rom.
ꝯs.269.non est dubiū,dicens ꝙ reiectis falsitatib. aliorum se-
quenda est opi.Io.And.eādē opi. tenet Io. Pet.de Ferra.in sua
prac.in forma libel.qñ agitur pro donatione,in gl.in uer.irre-
uocabiliter,car.mihi.82.vbi dicit,ꝙ si renunciat̄,non ualet re
nunciatio in p̄iudicium filiorum,& idē tenet ibi.col. seq.uers.
1.casu,& ver.patet ex premissis,idē uoluit Vital.in trac.claus.
car.mihi.215.sub rub.an legib.insinuationem exigentib.pos-
sit renūciari,& dicit ꝙ nō,allegādo.d.ꝯs.Old. col.2.& melius
car.210.& car.217.uer.an possit renūciari legi.si unquam, &
Mod.facien.additionē ad Abb.in d.c.si.de do.vñr hoc tenere
allegantes.d.ꝯs.Old.eandē opi. tenet Io.de Mil. in repertorio
suo in uer.donatio,& in uer.renūciatio,& Soc.ꝯs.126. uisum
fuit.uol.3.col.pe.ubi plura adducit,ꝓut facit in ꝯs. suo posito
inter ꝯs.Frā. de Cur.& est ſm in ordine,elegāter & subtiliter,
idē tenet adducēdo alia Fran.de Cur.ꝯs.1.& eādē opi.sequuti
sunt Vinc.de Paleot.& Io.de Put.ut patet in eorū ꝯs. incip. &
si subtilissime,posito inter ꝯs.Fran.de Cur.& est tertium in or
dine,idē vr̄ uelle Frā.Cur.Iunior ꝯs.suo,15.circa præmissum.
col.pe.quod ꝯs.est positum post suum trac.de feud.& eandem
opi.tenet Bertac.in suo repertorio,in uer.donatio reuocat̄, q.
bus rōnib.& auctoritatib.infert̄ necessariò, ꝙ rō inductiua di
spositionis.d.l.si unquam,non fuit solus fauor,& uoluntas pa
37 tris donantis,sed ēt fuit fauor filiorū.Quo†fit,vt p̄r donās co
gitans de filijs, & expresse cū iur̄o renūcians.d.l.si vnquā, ꝙ
talis renūciatio nō hēt p̄iudicare filijs postmodum natis,licet
in aliquo posset p̄iudicare ipsi patri,ut sentit Io. Pet. de Ferra.
38 in loco præall.Et†facit rō: quia ius & fauor filiorum nō pōt
tolli p patrem,arg.l.ius nostrū.ff.de reg.iu.& q̄ no.in c.si dili-
gēti,ex̄ de fo.cōpe.& in l.si quis in ꝯscribendo.C.de pac.& de
39 epis.& cler.l.si quis in ꝯscribēdo.Et†licet p̄r possit qñq; p̄iudi
care filio ꝯ̄hendo inter uiuos & testādo,istud ꝓcedit, qñ mō
inducto a lege & licito hoc facit,secus qñ mō illicito,& a iure
nō p̄misso,vt prętereūdo filiū,uel donādo oīa bona filijs post
modū natis,p d.l.si unquā,uel faciēdo donationē īofficiosā re
ipsa filijs ēt natis,p l.si totas,& l.si liqueat.C.de inoffi.don. Et
ita

ita tollitur rõ Dec.in d.l.ſi q̃s in ↄſcribendo nu.14.& hoc mõ
rñdet Cor.d.ↄſ.176. Nã talis uolũtas pr̃is nõ p̃iudicat filio,ſi-
cut ẽt patet ĩ terminis.l.quoties,& l.Titia ſi nupſerit.ff.de ↄd.
& dem.& q̃ plenè p Abb.& alios ĩ c.ĩ pñtia,de ꝓb.ĩ ult.q.quã
40 ponit ibi ſuper gl.fi.¶†Et ſi uis conſiderare, ꝙ pur cõcurrat fa
uor donantis pr̃is,& filiorũ,& ſic utriuſq;,adhuc idẽ eſt dicen
dũ,p doctr.Bar.quã quiſq; ſequit̃ in d.l.ſi quis in ↄſcribendo.
col.2.uer.2.caſu.C.de pac.ubi uult,ꝙ qñ renunciat̃ iuri ↄtinẽ
ti utilitatẽ renunciantis, & tertij,ꝙ in p̃iudiciũ tertij nõ ualet
renũciatio,& hoc qñ põt actus ſeparari,allegãdo.l.1.C.de cõ.
terũ alie.& tit.res int.al.ac.ſed qñ negociũ,ſeu actus nõ põt ſe-
parari: tũc renũciatio in nihilo ualet,& ita ĩ caſu.d.l.ſi vnquã,
uoluit Io.Pet.Ferra.loco p̃alleg. ꝙ talis renũciatio nõ poſſit di
uidi,nec ſeparari,ↄñr ꝙ nõ noceat ẽt renũciãti.Et ad prædicto
rũ corroborationẽ adduci poſſunt oĩa,q̃ cumulant doct.p̃alle.
41 tenentes hãc opi.in locis & ↄſ.s̃.adductis. Pro † qua opi.facit
illud,qđ ſolet dici,ꝙ licet opi.docto.in aliquo articulo ſint va
riæ,tñ qñ aliquę opiniones corroborant̃ æquitate, ꝙ illa in iu
dicando,& cõſulendo ſit ſequenda,ſed in caſu nr̃o iſta opinio
fouet ęquitatem,ut faueamus filijs magis q̃ extraneis,ↄñr tenẽ
da,vt vtrũq; probat Fran.de Cur.d.cõſ.1.ad q̃ faciũt not.ĩ c.fi.
de trãſac.& in l.ſi ſeruũ.§.ſequit̃.ff.de uerb.obl.& in l.placuit.
42 C.de iud.Ad † qđ põt adduci,qđ uoluit Are.cõſ.163.diligen
ter.col.7.ubi opinio ęqua p̃fertur,dato ꝙ primo loco ſit recita
ta p glo.in l.ſi cũ exceptione.§.ſed & ſi quis, in uerſi.omnimo
do.ff.qđ me.cau.& ita limitat̃ glo.in §.Sabinus. ad Treb.ad qd
ẽt facit: quia benignior intelligentia ſequenda eſt.l.proximè.
ff.de his quæ in teſta.del.l.benignius.ff.de legib. & q̃ poſt Ab.
ponũt Mod.in c.1.de cõſt.co.antep.& Sylua nuptia.diffuſius.
43 ¶† Non obſtant adducta in ↄ̃riũ,nã ↄ̃ctus donationis eſt uali-
dus,& transfertur dñium & poſſeſſio ciuilis per retentionem
vſusfructus,per d.l.quiſquis,qñ poſt donationẽ nõ ſunt nati fi
lij:donatio.n.per patrem facta,licet ſit pura & ſimplex,tñ a le
ge recipit ↄditionẽ,niſi poſt donationẽ naſcantur filij donãti:
tunc.n.p natiuitatem filiorum efficit̃ cõditionalis,& illis natis
ipſo iure reuocatur,ac ſi facta non eſſet,& dñium rerum dona
tarũ remanere dẽt penes donantem,ſeu eius hæredes,ut in pũ
cto dicit Cor.d.cõſ.176.vol.2.per d.l.ſi vnquã,& do.Vincen.
44 Paleot.& Io.de Put.d.cõſ.Nec † obſtat,ꝙ in re ſua quilibet eſt
moderator & arbiter,nã uerũ eſt,niſi lex reſiſteret in aliquo ca
ſu ſpeciali fauore publico,vel fauore tertij,inter quos eſt caſus
præſens,per d.l.ſi unquam,& in ſimi.probat̃ in d.l.ſi liqueat,
& in d.l.ſi totas.C.de reuo.dona.prout in ſimil. hr̃ in d.l.quo
ties,& in d.l.Titia ſi nupſerit.ff.de ↄdi.& dem.& per ſcribẽ.in
45 d.c.in præſentia.Non † obſt.qđ dicitur de iur̃o: nam ſolutio
patet ex adductis per doctr.Bar.& aliorũ in d.§.imperator,qđ
non operatur in p̃iudicium tertij,itẽ quia iur̃um recipit illam
ↄditionẽ, vt effectũ producat rebus ſic ſtantib.c.cum inter, de
renũciatio.c.quemadmodum,de iu.iur.& plenè in d.l.ſi quis
maior.C.de tranſac.itę tollit̃ ex alio,de quo ſtatim dicetur.Nõ
46 † obſtat, ꝙ vnica tm̃ rõ põt aſſignari circa diſp̃õnem.d.l.ſi un
quam.ſ.uolũtas,& cogitatio patris donantis. nã rñdetur,ꝙ rõ
inductiua diſp̃õn.d.l.ſi unquam,principalis fuit fauor filiorũ,
47 vt s̃.probatũ eſt.Ex † quo ſequit̃,ꝙ alia obiectio,ꝙ expreſſum
facit ceſſare tacitum,non hẽt obſtare: cum ſiue tacitè,ſiue ex-
preſſè pr̃ donãdo cogitauerit de filijs,dicta talis cogitatio non
48 hẽt p̃iudicare filijs ipſis poſtmodũ natis,vt s̃.ꝓbatũ eſt. † Nõ
obſtat,qđ dicit Iaſ.in d.l.ſi q̃s in ↄſcribẽdo,& in d.ſuo ↄſ.125.
Nã doctr.ſua procederet,qñ in d.l.ſi vnquã, ſolus fauor patris
cõſideraret̃ non fauor filij,ut s̃.oſtenſum fuit,& d.l.ſi quis in
cõſcribẽdo,ꝓcedit,qñ renunciatur fauori proprio,ꝙ ualet re-
nunciatio,ſecus aũt ſi renunciat̃ fauori alterius,uel ſaltim mix
to, videlicet fauori renunciantis, & alterius tertij: nã tunc q̃s
renunciando nõ p̃iudicat tertio, & ſi negociũ nõ põt ſeparari,
talis renunciatio in totũ euacuat̃,& ita eſt in caſu nr̃o p doctr.
Io.Pet.de Ferra.s̃.allegatã, & doctr.Bar.in d.l.ſi quis in cõſcri
bendo,col.2.verſ.2.caſu.Et ſuper eodemmet caſu,in quo cõſu
luit Iaſ.cõſuluerunt in oppoſitũ Fran.de Cur.cõſi.1.Soc.ↄſ.2.
Paleot.& Io.de Put.d.cõſ.3.q̃ duo ultima ſunt inſerta in conſ.
49 Frã.de Curt.Non † obſtat illa fortis rõ,ꝙ pr̃ donans ſi cogitat
de filijs,talis donatio non dẽt reuocari &c.Nã cõſideratio iſta
ꝓcederet,ſi diſp̃õ d.l.ſi vnquam,fuiſſet inducta fauore tm̃ pa-
tris,ſed quia inducta fuit ẽt fauore filiorum,ut s̃.ꝓbatũ eſt,iõ
pr̃ donando cogitãs de filijs & renunciando bñficio.d.l.ſi un-
quã,faciat ceſſare dictã rõnẽ p̃ſumptę ſuę uolũtatis.Tñ ex hoc
50 nõ ceſſat rõ alia.ſ.fauor filiorũ.Quo † fit,ut diſp̃õ inducta du
plici rõne ñ cauillet̃,dato ꝙ ceſſet una rõ,dũmodo ꝙ ſubſiſtat
alia.§.affinitatis.inſtit.de nup.& ita formaliter rñdet Ioã.And.
in loco p̃alle.quẽ refert & ſequit̃ Soc.d.cõ.126.col.pen.vol.3.
51 & Fran.de Cur.d.cõſ.1.col.1.Vel† poſſumus dicere,ꝙ pr̃ co-
gitando de filijs & renũciãdo d.l.ſi unquã,non hẽt locũ diſp̃õ
d.legis,q̃ uolebat bona reuerti ad patrẽ donantẽ: ut iſtud lo-
cũ habeat in p̃iudiciũ ipſius patris, ſed cõſiderãdo fauorẽ filij
talis cogitatio pr̃is, & renũciatio nõ tollit bñficiũ filiorũ con-
ceſſum per d.l.ſi filij uolunt hr̃e bona donata ẽt ↄ̃ uolũtatem
patris,p dictã l.ſi vnquã,& per d.l.ſi totas,& d.l.ſi liqueat,& p
* tex.in d.c.quicũque,& facit bona doctr.Bar.cõiter* approba-
ta in l.hac edictali,in fi.principij.C.de ſecũ.nup.ubi fauori il-
lius legis nõ põt p patrẽ renũciari: q̃a fuit inductus in fauorẽ
52 filiorũ,ẽt ſi iur̃o valletur talis renunciatio.Poſſet † ẽt tolli ob-
iectio ex his,q̃ dñt Vincen. Paleo.& Io.de Put.in d.cõſ.3.uolẽ
tes,ꝙ pr̃ donãs carẽs filijs eſt in errore: q̃a credit ſe filios non
habiturum,ut ſentit gl.in d.l.ſi vnquã, vñ donãdo errat,ita &
renũciãdo errare vr̃, p qđ nõ dẽt impediri quominus dicta do
natio reuocet̃ detecto errore,q̃ detectio fit filijs poſtmodũ na-
tis: q̃a cũ errore fuit inductus ad donandũ,eodẽ errore indu-
ctus fuit ad renunciãdũ,ut hr̃ in l.fi.§.idẽ q̃ſijt, vbi Bar.Ange.
Sal.& Pau.de Caſt.ff.de cõd.indeb. & eſt bonus text.in l.doli,
53 uerſ.diuerſum.ff.de nouationi.Quo † fit: ut ẽt iur̃m appoſi-
tũ nõ ſit alicuius efficaciæ,ut ibi plenè per eos ad hoc adducẽ-
tes uarias auctoritates,quã rõnẽ ẽt ſequitur Soc.in d.cõſ.126.
54 col.3.uerſi.ex quib.Nec† obſtat tex.in d.c.quicunq;, ibi,cum
filios nõ haberet,nec ſperaret,ex quo colligitur,ꝙ ſi tpe dona-
tionis ſperaret hr̃e filios,ꝙ talis donatio nõ reuocaret̃ p natiui
tatẽ filiorũ.Nã ly uerbũ ſperaret, intelligi dẽt đ ueriſimili ſpe,
q̃ conſideratur reſpectu rei donatæ, an eſſet parua uel magna.
& ita vr̃ intelligere Ang.in d.l.ſi unquã,vñ li.ſperaret hr̃e,refe
rat̃ ad quantitatẽ donatã, nõ aũt ad liberos ex mẽte Ang.in d.
55 l.ſi vnquã.Vel † ſi uis referre,& magis aptè ad liberos, intelli-
gat̃ de veriſimili ſpe,q̃ erat tpe donationis.Illa eñ, q̃ tunc tpis
erat,eſt in conſideratione,ut ſentit Soc.in d.cõſi.126.col.2.in
fi.& ſeq.dicens ꝙ ly uerbũ ſperabat,eſt generale, & põt intelli
gi,ſiue quia nõ cogitabat,ſiue ſi cogitabat,tñ nõ ſperabat,ut in
c.1.& ibi Arch.in uerſ.ſpẽ,de elect.lib.6.In caſu p̃nti ſ Bapti-
ſta donator tpe quo donauit, nec uxorem, nec filios habebat,
nec cogitabat vxorẽ ducere, quinimo ex oẽm ſpem tũc tpis ha
bendi filios erat: quia iã ſexagenarius, & tali deſperatione,&
errore ductus donauit,iurauit,& renunciauit,q̃ oĩa ad nihilũ
fuere reducta p natiuitatem dicti eius filij p iura & deciſ.ſupe-
rius adductas,& ita ↄſiderãdo tenuit Soc.d.cõſ.126.& cõſi.2.
inter cõſ.Fran.de Cur.uolebat.n.donationẽ ualere,reb.ſic ſtã-
tib.& ſm ſtatũ,in quo tunc erat,per l.quod Seruius.ff.de cõd.
56 ob cau.cũ alijs p eũ adductis. Qui † filius, eſto ꝙ ſit hæres d.
ſ Baptiſtæ eius patris,ex hoc nõ prohibetur hr̃e bona donata,
ut in puncto uoluit Fran.de Cur.d.conſi.1.col.fi.adducit tex.
in l.2.C.ſi quid in fraud.patro.& alias deciſ. de quibus ibi per
57 eũ.Poſtremò† accedat.Nã,ut ex uerbis ↄtẽtis in dicta donatio
ne apparet, ſ Baptiſta vr̃ donaſſe dñæ Veronicæ duplici ex cã,
ob amorẽ primò,quẽ dixit ſe gerere erga ipſam d.Veronicam,
qui amor ceſſat habita cõparatione ad amorẽ,quẽ ipſe ſer Bap
tiſta pr̃ gerit erga eius prædictum filium,ut no.in l.fi.C.de cu-
ra.furio.& in l.iſti q̃dẽ,ĩ fi.ff.qđ met.cau.& in l.liberorũ.ff.de
58 uerb.ſig.cum ſim.Secundò † donauit, uolẽs ſe ↄcordare cum
uolũtate ſ Marci eius fratris, quã ipſe ſ Marcus expreſſerat in
ſuo ultimo teſtõ, & quia dictum teſtamentum ſer Marci non
fuit lectũ,nec declaratũ ipſi ſer Baptiſtæ,ſequitur, ꝙ quicquid
actũ fuit ſuper dicto teſtõ,ſeu eius occaſione, illo non uiſo fue
rit nullũ & irritum,per tex.in l.de his.ff.de trãſac. cũ alijs ibi
allegatis, & copioſè per ſcriben.maxi.per Mod.Pap.uolentes
iſtud ꝓcedere,ẽt ſi iur̃m interueniſſet, ut ibi per eos allegãtes
plures deci.ↄ̃ Alex. qui in hoc ↄ̃rium ↄſuluit, quam opi.ↄ̃ Ale.
ſequuntur Mod.repeten.in c.cum dilecti,de emp.& uend.Prę
terea clarè patet, ipſum ſ Baptiſtam fuiſſe ualde deceptum &
erraſſe in dicta donatione, fecit enim eam dictæ D. Veronicæ
credens ſe reddi conformẽ cum uoluntate ſer Marci eius fra-
59 tris contenta in ultimo teſtamento ipſius ſer Marci. Quæ†do
natio referebatur ad teſtamentum ſer Marci, conſequenter &
neceſſariò intelligenda erat ſecundùm uolũtatẽ expreſſam in
dicto

dicto testō,ad qđ fiebat relatio: cū referēs debeat ītelligi,& interpretari ſm illud,ad qđ fit relatio ēt cū oīb.qualitatib.ſuis.l. in testō,ubi Bar.ff.de ꝯd.& dem.l.aſſe toto.ff.de hære.inſt.& ī auth.ſi q̄s in aliquo documēto.C.de eden. & p Dec.cōſ.19.& cōſi.47.ubi plura cumulat, ſed clarum eſt,ꝙ in testō ſer Marci nulla penitus hr̄ ꝯſideratio dictæ d. Veronicę,nec eius filiorū, ꝯñr euidentiſſime patet ꝯſiderata relatione,ꝯſiderato relato,& ꝯſiderata dicta donatione,& cā,pp quā fuit facta non uera ſed erronea,ꝙ ipſe ſer Baptiſta tūc donādo fuit deceptus,& graui-
60 ter errauit. Et† errādo mō aliquo nō cōſenſit: cū error ſit penitus ꝯ̄rius ꝯſenſui.l.ſi p errorē,ubi Mod.& ſcribē.infinita cumulant.ff.de iuriſd.om.iud. Falſa.n.cā p errorē inducta uitiat ꝯ̄ctum.l.ſi diuortio,cū gl.pen.ff.de uer.obl. & tradit Alex.ꝯſi. 89.uiſo pūcto,col.pen.uol.2.& eſt cōſi.Bar. in ordine.90.dilecto filio,ubi vult,iſtud non poſſe ualidari,ēt adhibito iurō: q̄a iurm̄ nō extēdit̄ ultra ꝯſenſum iurantis.l.fi.C.de nō nu.pecu. cū ſi.Oñdit̄ clarius.Nā in testō ſer Marci diſponit̄,ipſum ꝓ Baptiſtā dr̄e hr̄e,& ꝯſequi tertiā partē oīum & quorūcūq; bonorū & hr̄ditatis ipſius ſer Marci caſu,quo ipſe ꝓ Baptiſta nō poſſet cōmorari & habitare cū ſer Bartho.filio d.ſer Marci,prout euenit,ꝙ facto & culpa ipſius ſer Barth.ipſe ſer Baptiſta nō potuit,nec ualuit cū ipſo habitare : de ipſa aūt dña Veronica donataria,& eius filijs mētio nulla hr̄ in d.testō, q̄ reſpicere poſſit ipſum ꝓ Baptiſtā,& ipſam d.Veronicā.Nec dicat̄,ꝙ ipſa ſubſtituta apparet ſer Bar.nā talis ſubſtitutio fit in defectū maſculorū & filiorū ipſius ſer Bar.q̄ caſus nō eſt pn̄tis ſpeculationis. Præterea eſto,ꝙ ſubſtituat̄ dicto ſer Bar.tñ nihil quò ad ſer Baptiſtā,vñ īter ipsū & d.Veronicā nulla hr̄ ꝯſideratio ī d.testō. Quo fit ut ipſe ꝓ Baptiſta donādo pp dictā cām erroneā,& falſam ualde errauerit,& errādo non conſenſerit. Nec talis error iurō ualidat̄,iurib.& deciſio. de quib.s̄.qua ꝯſiderata iūcta cū alijs,de quib.ī p̄ced.arti.ſatis clarè oñdit̄, dictā donationē fuiſſe erroneā,& ex cā falſa factā,ꝯñr nullā & īualidā,& quatenus in aliquo ualuiſſet,fuiſſe ipſo iure reuocatā p natiuitatē filij d. ſer Baptiſtæ,iurib.rōnib.& auctoritatib.s̄.deductis,nō obſtantibus,q̄ in ꝯ̄riū adduxi,& q̄ adduci poſſent, quib.s̄.fuit reſpōſum,& adducēdis p aliquos facile poterit reſpōderi ꝯſideratis his,q̄ ſuperius fuere allegata nō obſtāte iurō,& renunciatione
61 facta p ipſum ſer Bar. Quòd† aūt ꝯſideret̄ ſolus fauor pr̄is donātis,& ñ filiorū,facit. Nā reuocata donatione p natiuitatē bona redeunt ad ipſum patrem,ut dicit tex.in d.l.ſi vnquā.Itē ex alio: q̄a bonis ad patrē deuolutis p natiuitatē pr̄ pōt de illis diſponere,& nō tenet̄ ꝯſeruare filijs natis,ut ſentit Bal.ī d.l.ſi vnquā,ergo fauore pr̄is,& nō filiorū.Itē ſilio nato reuocat̄,eſto ꝙ poſtmodū ille filius ſit mortuus,vt ꝯſuluit Cor.d.cōſ.176.vol. 2.& ꝯſ.4.vol.3.& ēt Soc.ꝯſ.126.vol.3.qđ nō dr̄et eſſe, ſi fauor filiorū ꝯſideraret̄.Itē q̄a filia renūciādo in manib.pr̄is nō inducit,ꝙ ſi poſtmodū naſcant̄ filij,ꝙ rūpat̄ renūciatio: ut tenet Alex.cōſi.20.vol.1.& aliàs ꝯſului.Itē d.l.ſi unquā,nō ꝓcedit in donatione remuneratoria,& facta ob aliquā cām,ut not.doc.ī
62 c.fi.de don.& in l.1.C.de pact.poſt Are.vñ &c.Poſſes†dicere, ꝙ ex iſtis ꝯſiderat̄ ēt fauor pr̄is,tñ nō negabit̄,quin ēt nō ꝯſideret̄ fauor filij,vt s̄.fuit cōcluſum,ꝯñr ꝙ fauor erit mixtus,quo fit,vt renūciatio nō noceat filijs poſtmodū natis,vt s̄.Et qñ fit ob cām,ceſſat.d.l.ſi vnquā,ut p Soc.& alios in l.2.in prin.in 1. not.ff.ſol.mat.& alij ibi in gl.2.Et ſigillatim oībus iſtis poterit reſponderi,ut aliàs conſulendo dixi. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Donatio inter matrem & filium & econtra fieri permittitur, nec eſt prohibita, & num.47.*
2 *Donatio reuocatur ipſo iure, ſi poſt eam naſcuntur filij ipſius donantis.*
3 *Pater poteſt renunciare, ſecundùm unam opin.beneficio.l.ſi unquam.C.de reuocan.dona.& nu.6.& 7.*
4 *Ratio.d.l.ſi unquam.fuit præſumpta voluntas patris et fauor ipſius, & nu.3.6.7.ſed contra, nu.14.& ſeq.& num.41.& ſeq.*
Præſumitur patrem non donaſſe, ſi de filijs naſcituris cogitaſſet, & num.6.7.
5 *Expreſſum facit ceſſare tacitum.*
6 *Ceſſante ratione legis ceſſat ipſius diſpoſitio.*
7 *Reuocata donatione per natiuitatem filij bona donata ad patrem reuertuntur.*
8 *Etiam ſi filius natus incontinenti moriatur.*
9 *Ceſſat diſpoſitio d.legis, quando donatio facta eſt ob cauſam, & nume.46.58.& ſeq.*
10 *Prout ceſſat, quando donatio facta eſt propter merita ſeu obſequia præſtita donanti, & nu.63.& ſeq.*
11 *Et de meritis ſtatur aſſertioni donantis, nec aliter probāda ſunt.*
12 *Donatio ſimpliciter & purè facta tacitam in ſe habet conditionem, niſi filij donanti naſcantur.*
Et iuramentum ſuper ea appoſitum eandem habet conditionem, nec obſtat filijs natis, & nu.48.49.& 53.
13 *Siue fuerit omnium bonorū, ſiue partis quotitatiuæ, ſeu rei particularis ſpectabi.& notabilis reuocanda venit filijs natis.*
Et procedit, quando facta eſt extraneo cuicunque, exceptis deſcendentibus.
14 *Fauore filiorum principaliter inducta fuit diſpoſitio dictæ l.ſi vnquam, & alijs ſeq.& nu.31.& ſeq.*
Pater non pōt renunciare beneficio d. legis in præiudiciū filiorū.
15 *Cauſa proxima ipſius reuocationis eſt natiuitas filiorū, quæ attendi debet.*
16 *Et ipſo iure per natiuitatem reuocatur, quamuis pater hoc non petat, filij enim poſſunt petere.*
17 *Pater tale beneficium hēt cā filiorū, quorum fauor principa.eſt.*
Non ceſſat fauor illius, cuius cauſa alter habet beneficium.
18 *Conſideratur quod principaliter agitur, non quod uenit in conſequentiam.*
19 *Quòd reuocetur donatio natiuitate filiorum. concernit commodum, & utilitatem ipſorum et per oppoſitum eſſet damnum & ceſſaret omnis ſpes conſequendi bona donata.*
20 *Vna lex declaratur per aliam.*
21 *Non inconuenit leges alijs legibus concordare.*
Filij ad ſucceſſionem patris quaſi eis debitam uocantur ratione naturali, & nu.19.
Intellectus.c.quicunque.17.q.4.& alijs ſeq.
22 *Quòd filij ſuccedant, & habeant bona paterna, nedum inducitur uoto parentum, uerùm etiam filiorum fauore.*
23 *Verba proœmij indicant cauſam, & rationem finalem.*
24 *Donatio facta eccleſiæ per natiuitatem filiorum non reuocatur in totum, ſed ſolùm quò ad legitimam.*
Eſto quòd pater exhæredet, ſeu prætereat filium, tamen contra eius uoluntatem filius admittitur.
25 *Ratio generalis non reſtringitur per dictum particulare.*
26 *Donatio re ipſa & conſilio inofficioſa facta extraneo per patrem habentem filios reuocatur in totum, & nu.29.*
Et idem in caſu.d.l.ſi unquam, fauore filiorum.
Nō recipitur cōſideratio Bar. faciētis differētiā inter hos caſus.
27 *Donatio facta per patrem filio non reuocatur in totum natiuitate aliorum filiorum, ſed ſolùm quò ad legitimam, & nu.28.*
28 *Fauor & priuilegiū conquaſſatur cum alio priuilegio et fauore.*
29 *Diſpoſitio.d.l.ſi unquam, non habet locum in filio adoptiuo.*
30 *Voluntas in mente retenta & non expreſſa nihil operatur.*
32 *Opinio communis & magis uera, quæ dicatur, & nu.34.*
33 *Et quid ſi una probatur meliorib.rationibus et alia conuincitur.*
35 *Et an ſit conſideranda auctoritas, & pondus doctorum.*
36 *Bar.auctoritas maxima eſt.*
37 *Io.And.eadem apud omnes.*
38 *Bal.auctoritas quanta ſit.*
39 *Alber.de Roſa.etiam quanta habeatur.*
40 *Opinio æqua & benigna, ac humana ſequenda eſt.*
41 *Quis non pōt renunciare fauori introducto in beneficiū alterius.*
42 *Nec poteſt renunciare fauori mixto.*
Et ſi renunciatur, an & quādo in totum infringatur renūciatio.
43 *Non ceſſat fauor filij, licet per natiuitatem ipſius reuocetur donatio, & bona reuertantur ad patrem, & alijs ſeq.*
44 *Priuare aliquē adminiſtratione et diſpōne bonorū ſuorū,pœna ē.*
45 *Satis eſt, ꝙ effectus ſit conſumatus, & perfectus, licet perueniatur ad caſum, à quo actus non poſſet incipere.*
47 *Reuocatur donatio facta inter matrem & filium, per natiuitatem filiorum.*
49 *Iuramentum intelligitur rebus ſic ſtantibus.*
50 *Generalis renūciatio nō ſufficit ad tollēdū beneficiū d.l.ſi unquā. debet enim eſſe ſpecifica, & ad hunc effectum, & nu.52.& 53.*
Nec ſufficit, quòd ſit cogitatum in genere de filijs naſcituris.
51 *Nec ſufficit, quòd pater donans cogitet de poſthumo naſcituro.*

Iuramentum

53 *Iuramentum quando habeat uim specialis expressionis, & renunciationis, & illius clausulæ omni meliori modo &c.*
54 *Ratio præsumptæ uoluntatis paternæ quòd reuocetur donatio natiuitate filiorum, quando & quo casu procedat, & nu. 55.*
55 *Pater renunciando quandoque non præiudicat filio.*
56 *Pater renun. uidetur errare, sicut errat donando filijs postmodum natis.*
57 *Decretum iudi. interpositum eod. contextu quo celebratur actus non ualet.*
59 *Apposita in uno actu non debent ad alium referri.*
60 *Qui aliquid non exprimit, præsumitur illud nolle.*
61 *Obsequialia iure naturali debita non inducunt merita, nec iustã causam donandi.*
62 *Quando exprimitur causa naturalis, & successiuè causa accidentalis meritorum, attenditur prima & non secunda.*
63 *Merita generaliter asserta minimè prosunt, & alijs sequenti. Cõtra Dec. & Iasonem.*
64 *Reuocatio donatio. propter natiuit. filiorum non pendet a sola uolun. patris.*
65 *Et licet reuocatio impediatur, quando donatio fit propter merita, necessariò tamen requiritur, merita probari, & quòd sint æquiualentia rebus donatis.*
66 *Nec isto casu standũ est assertioni paternæ generali, seu speciali.*
67 *Assertioni alicuius non est standum, quando ille non potest actũ facere, nisi in aliquo actu, & casu speciali: casus enim ille verè probandus est.*
68 *Sicut pater non potest directò, & expresè renunciare beneficio d.l. si vnquam, in præiudicium filiorum, ita nec per indirectum potest præiudicare eis faciendo donationem ob causam meritorum, si illa non sunt vera, nec æquiualentia.*
69 *Assertio falsa patris non præiudicat ueritati.*
70 *Donatio facta propter alimenta ualet ad quantitatem alimentorum, & non ultra.*
71 *Clausula ex alijs, importat similia expressis.*
72 *Clausula omni meliori modo, & similes appositæ ex stilo notariorum non firmant actum inualidum & nullum.*

CONSILIVM LXXIII.

Donatio ista facta p Domi. Achillẽ eius matri vr̃ ualida & firma facta ostendit inter psonas, in
1 ter quas ius minimè ꝓhibet donationẽ fieri. Põt † nanque mr̃ donare filio, & eõ.l.fi.C.de dona.q̃ sub mo.l.possessionẽ.l.uelles.l.his solis, & in auth.ibi posita.C.de reuo.dona.l.donationes.§.spẽs.ff.de dona.l.2.ubi glo.& doc.notant.C.de iure dot. & p illũ tex.tradunt gl.& Bal.in l.si cõstante.C.de don.int.vir. & uxor.& idẽ Bal.in l.filiũ quẽ habentẽ.C.fam.er.tradit Ias.in l.frater a fratre, in repeti.in fi.ff.de cõd.inde.& cõs.154.In cã.
2 col.1.vol.2.Nec† dici põt, eã ipso iure fuisse reuocatã p natiuitatem filiorũ D. Achillis, q post donationẽ factã matrimoniũ ꝯxit, & ex uxore filios legitimos & naturales suscepit.l.si vnq̃, ubi oẽs tradunt.C.de reuo.dona.c.quicũque.17.q.4.p Bar.& alios in l.Titia.§.imperator, de leg.2.& post gl. p scribẽ.in c.fi. ẽx de dona.& p oẽs in l.1.& l.si totas.C.de inoff.dona.& in locis inferius citandis, in quib.oẽs istud ꝓ absoluto hñt.Cessare
3 nanq; vr̃ in casu pñti ꝯsiderata facti ꝯtingentia dispõ.d.l.si vnquam.Tũ † qa ipse d.Achilles cũ iur̃o ꝓmisit nõ posse uenire ꝯ dictam donationẽ, nec illã reuocare, ẽt ex noua sobole superueniente, expresè renunciando oĩb.legib.ꝯrium disponentib. Et liberè vr̃ potuisse renũciare bñficio.d.legis inductæ fauore ipsius patris donãtis, ſm Bar.in d.l.Titia.§.imperator, co.pen. vers.q̃ro utrũ, quẽ doc.ibi vñr passim sequi, & firmat Spe.ĩ tit. de instr.edi.§.porrò ver.donatio aũt, & sequunt̃ alij quãplures doc.citati p Ias.in l.si qs in cõscribendo.C.de pac.col.3.nu.8. vbi asserit hãc sniam esse veriorẽ, & magis cõem, & ꝓ illa se cõsuluisse, qđ cõsi.hr̃ in 1.vol.suorũ ꝯs.& est in ordine.125.Bartholo.Balbus.ea potissimũ rõne: qa dispõ d.l.si vnquã.ꝓcedit ex psumpta voluntate patris donãtis, q si cogitasset filios susci-
4 pere & sperasset illos hr̃e, minimè donasset, ut dr̃ in d.c.quicũque.Nec† fraudaret & postponeret ꝓlẽ suã exñeis donatarijs, ſm gl.& oẽs in d.l.si vnquã, per l.acutissimi.C.de fidei.& l.cũ auus.ff.de cond.& dem.cũ si.Et qa donãdo cogitauit de filijs suscepturis expressam de illis mentionẽ habẽdo, & renuncian-
5 do oĩbus in ꝯriũ facientibus. Talis † expressa uoluntas cessare facit illã tacitã, arg.l.cum ex filio.§.filio.ff.de vulg.& pup.& in fi.tradit Pau.de Cast.in authen.nisi rogati, col.2.C.ad Treb.& Ale.cõs.121.uiso themate, uol.2.& ꝯsi.32.sup cõtentis, vol.3.
6 Voluit †.n.ipse donans nõ obstãte susceptione nouæ prolis adhuc donare, & cessante rõne, qua fuit ĩducta.d.l.si vnquã, cessare dẽt ipsius dispõ.c.cũ cessante, de appe.l.adigere.§.quãuis.ff. de iure patr.& ista specifica, & expressa cogitatio de filijs nascituris sufficiẽs vr̃, vt bñficio d.legis renunciatũ videat̃, ſm Bar. in d.§.imperator.& Soc.cõs.126.uisum fuit.col.1.& trib.seq.
7 in 3.vol.& cõs.53.viso instr̃o, col.3.nu.7.vol.4. Et † hãc eãdẽ sñiam, q̃ d.legi possit renunciari ẽt generalr̃, si fuit appositum iurm̃, sequi vr̃ Soc.cõs.147.visa facti ꝯtingẽtia, col.fi.vol.1.& idẽ Ias.cõs.154.col.2.nu.3.vol.2.& ẽt Deci.asserens eã esse ueriorẽ, & cõem in d.l.si qs in cõscribendo, col.2.& 3.nu.14.ea rõne: qm̃ resoluta donatione p natiuitatem, filiorum bona reuertunt̃ ad patrẽ donãtẽ, ualẽtẽ suo arbitrio de illis disponere, quo datur intelligi, dispositionẽ d.legis in fauorẽ patris emanasse, & nõ intuitu filiorum. Poteritq; ppea pr̃ bñficio d.legis renunciare, q̃ consideratio fuit Bal.in d.l.si vnquã.Et q̃ voluntas principalr̃ sit in consideratione, firmarunt quãplures alij relati per Ias.cõs.230.Factũ sic se hẽt, col.1.vol.2.& col.2.& ferè p totũ, & Dec.cõs.366.ꝓ declaratione, vol.3.& nu.5.& 6.
8 Pro† quorũ ẽt opin.quatenus uolunt, bñficiũ d.legis emanasse solùm fauore patris, & filiorum facit, qđ post antiq.tradit Bar. in d.l.Titia.§.imperator, col.fi.uers.quæro, pone filij, & Alber. de Ros.in d.l.si vnquã, col.2.in prin.& Cor.cõs.176.in 2.vol. & cõsi.4.uol.3.& ẽt So.consi.126.in 3.uol.dum ꝯcludunt, nato filio reuocatam esse donationẽ, licet incontinenti postmo-
9 dũ moriatur filius. Et † ẽt qa si donatio fit ob causam, cessabit dispõ.d.l.si vnquam, ut plenè ꝓsequitur Ale. cons.19.præclarè, col.fi.vol.3.& consi.68.consideratis, uol.4.cum alijs adductis per Soc.& alios Mod.in l.1.C.de pact.& Deci.in l.pactũ. C.de coll.nu.14.& consi.181.satis not.in fi.& tradunt scribẽ. in c.quamuis, de pact.lib.6.& Ias.consi.161.uiso instr̃o, vol.4.
10 & Soc.d.cons.53.vol.4.ferè p totũ. Prout † ẽt dispõ.d.l.si vnquã, locũ nõ hẽt in donatione remuneratoria, & in ea q̃ fit pp bñmerita, ex quo non est mera donatio l.Aquilius Regulus.ff. de dona.cũ alijs collectis p Ias.& Cald. in l.ex hoc iure, col.4. & 5.ff.de iust.& iu.de qua mera & pura donatione loquit̃ d.l. si unquã, & ita expresè firmat Ang.ibi & Bal.in quibusdã lectu.Ro.ꝯs.26.Pro decisione.Ale.ꝯs.40.super 1.in 3.dubio, volu.4.& ꝯs.28.Præclarè, in fi.vol.3.cum alijs traditis p Ias.d.cõsi.154.col.2.nu.2.uol.2.& per Dec.in l.si donatione, n.20.C. de coll.& cõsi.20.In cã, col.1.& d.ꝯs.366.nu.10.& cons.673. in fi.Huiusmodi aũt donatio facta p do. Achillẽ matri nõ fuit simplex, sed pp benemerita, & bñficia recepta: ut expresè hr̃ ĩ instr̃o donationis, ꝯñr p natiuitatẽ filiorũ reuocari minimè po-
11 terit. Et † de istis meritis nõ astringitur mr̃ aliquã aliam probationẽ facere, ex quo de eis stãdũ est assertioni d.Achillis asserentis.ꝓspecificè, & sigillatim, ac cũ iur̃o, illa recepisse, quo fit, vt ipsorũ alia non exigat̃ probatio, facta.n.est psens donatio inter psonas non prohibitas a iure, ut dictũ fuit superius ſm doctr. Bar.in l.si forte.ff.de castrẽ.pec.& concludunt Ale.& alij in d. l.si donatione, & plenè Ias.d.ꝯs.154.col.2.& 3.& diffusius prosequitur Dec.d.ꝯs.20.ubi ex plurib. istud firmat, rñdendo obiectionib.& alijs q̃ in ꝯrium possent adduci. ¶ Istis tñ non obstantib.cõsiderata uera facti ꝯtingẽtia, ac iuris dispõne, in specie proposita ꝯriũ dicẽdũ, & cõcludendũ vr̃, donationẽ uidelicet assertã ipso iure fuisse reuocatã p natiuitatẽ filiorũ post eã factam susceptorũ per dominũ Achillem donatorẽ p d.l.si vn-
12 quã, cũ alijs supra adductis.Licet† enim asserta donatio uideatur simplr̃ facta.tñ in se cõtinebat tacitam conditionem, si donans liberos non suscepisset. Et iurm̃ super ea appositũ eandẽ habuit conditionẽ: ut tradunt Oldr.consi.278.licet quantum uersic.ad tertiam quæstionem, Roma.consi.269. Non est dubium, in prin.Are.ꝯsi.24.quatuor dubia, in prin.Ale.cons.38. uiso, col.3.uol.2.Deci.consi.408.In præsenti, col.fin.in princ.
13 Et † quamuis non fuerit omnium bonorum, nec dimidiæ illorum, nec partis alicuius quotitatiuæ, sed rerum particulariũ, adhuc idem erit concludendum: cum tales res fuerint spectabiles, notabiles, & non minime, & considerata qualitate dicti donãtis ferè absorbuerint nedũ dimidiã, quinimo & lõgè maiorẽ partẽ sui patrimonij p d.l.si vnquã, ibi, partẽ aliquã, iũctis traditis per Iason. citantem alios in l.prima.C.de pactis, in 3. nota-

notabili,nu.6.& seq.& diffusius ꝓsequit͛ ibi Claud.col.2.ver.
nota ꝙ donatio,& Deci.col.2.& 3.nu.9.& seq.& Are.cōſ.92.
viſo legato,col.3.& 4.Bal.Alberi.Bar.& alij in d.l.ſi vnquã, &
in l.1.C.de inoffi.dona.Alex.cōſ.71.Cōſideraris,col.fi.vol.4.
Corn.conſi.4.dubia.col.3.vol.3.& per Senen.in l.ſi cū in vte-
ro.C.de teſta.mil.Soc.conſ.147.col.pen.vol.1.& conſi.20. In
facto.col.fi.vol.3.& diffuſius,cōſ.53.col.4.5.& 6.vol.4.& De
ci.d.cōſ.366.col.5.n.9.poſt Bar.in d.§.imperator,col.fi.n.15.
Et ſatis eſt,vt procedat,ꝙ facta fuerit ex̃neo, capiendo ex̃neum
quemcunq; exceptis deſcendentib.iuxt.l.vnicã.§.ex̃neū.C.de
rei vxor.ac.& in §.cæteri,inſtituti.de hæredū qualitate,& diffe
rētia,p gl.& oēs in d.l.ſi vnquã,& in l.ſi liqueat,& l.ſi totas.C.
de reuocād.donat.& p oēs in d.§.imperator,& in d.c.fi.de do-
14 nation. & in d.c.quicunque. Et † quamuis donans expreſſam
mentionem fecerit de liberis naſcituris,& promiſerit cum iu-
ramento eo caſu donationem non reuocare,renunciaueritque
oīb.in contrarium facientib.non propterea ex iſtis ceſſare dēt
diſpoſitio d.l.ſi vnquam. Non enim fuit inducta ſolo fauore
patris,ut firmant tenentes ꝯrium,fundātes ſe ſuper ſciētia &c.
cogitatione & præſumpta patris volūtate,ſed principaliter in-
ducta fuit fauore filiorum,medio quorū ſucceſſiuè,& in conſe
quentiam ꝯſideratur fauor patris,ut tenuerūt & firmarūt quã
plures ſolenniſſimi docto.& magnæ auctoritatis inferius citã-
di,uolentes,p̃ſumptam voluntatē patris cogitantis de filijs na-
ſcituris,& expreſſam eius renunciationē iuro uallatã, non hr̃e
nocere filijs naſcituris,per d.l.ſi vnquam,cuius bn̄ficiū intro-
ductū fuit principaliter in fauorē filiorū. Quę ſnīa vltra p eos
deducta,& max.Cur.cōſ.1.ſatis cōprobat͛. Nam ſi filij nō ſunt
nati,pr̃ nihil facere pt̄, natiuitas igit͛ filiorū eſt cã proxi.& im-
15 mediata reuocationis,q̄ † potiſſimum attendi dēt,ſ̃m gl.ordi
na.in l.ſi mulier.ff.rerum amo.& in l.ſociū,qui in eo.ff.ꝓ ſoc.
Natiuitas igit͛ filiorū ꝓcedit patri facultatē reuocandi caſu,quo
16 vellet reuocare.Et† ſi id negligeret,adhuc ipſo iure reuocatio
facta eſt,poſſentq; filij declarationē illius petere, vt oēs firmāt
in d.l.ſi vnquã,& ĩ d.§.imperator,& in d.c.quicūq;, & in c.fi.
17 & in l.1.C.de inoff.don.& in alijs locis.s̃.relatis. Et † quãuis
pr̃ bn̄ficium illud hēt cã filiorum,non ppea infert͛,quin filiorū
ipſorum fauor principalr̃ non ſit in conſideratione, ut in ſi.di
cimus de filio p̃terito,cōmittēte edictū,cuius cã inſtitutus hēt
bn̄ficium ꝯtabulandi.l.ſi poſt mortē.§.fi.ff.de ꝯtab. cum ꝯcor.
& tn̄ ueriſſimum eſt, principalr̃ tale edictum emanaſſe fauore
18 p̃teriti,toto illo tit.& C.eo.cum vulg.Et† uerum erit,conſide
randum eſſe,qd̄ principalr̃ diſponitur, & non qd̄ uenit in con
ſequentiam.l.ſi quis nec cãm.l.rogaſti.ff.ſi cer.pet.Bar.& alios
19 in l.qui exceptionem.ff.de condi.inde.Et † ꝙ natiuitate filio-
rum reuocetur donatio,negari minimè pōt,quin id non cedat
ēt ad commodum,& utilitatem ipſorum.Si.n.concedimus cō
trarium,ſequeretur damnum ipſorum:nam omnnio priuarē-
tur dictis bonis ſine aliqua ſpe conſequendi illa,contra ea quę
hn̄r in l.cū rō.ff.de bon.dam.& contra nota. in l. in ſuis.ff.de
lib.& poſth.Præterea in d.l.ſi vnquam, nulla aſſignatur rō,pp
20 quam fuerit inducta illa diſpoſitio.Minimè † igitur erit incō
ueniens cōſiderare inductionē,& rōnem inductionis illius ex
alijs iurib.cum vna lex declaretur ab alia lege.l.1.C.de ſac.ſan.
eccle.iuncta.l.fi.C.de teſta.milita.& arg.l.utrum.ff.de peti.hæ
re.& l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.1. & quæ per Bart.& alios
21 in l.1.§.nunciatio.ff.de oper.no.nunc.& argu.† eorum,q̄ hn̄r
in c.cū expediat,de elec.lib.6.& in l.1.C.de inoff.don. & in c.
inter dilectos,verſ.cæterū,de fide inſtru.& per Bar.in l.fi.§.idē.
quæſijt.ff.de ꝯdi.inde.Text.igit͛ in d.c.quicunque,in ſui prin.
& proœ.dicit,qui vult exhęredare filiū,& inſtituere eccleſiam
alium q̄rat q̄. Auguſtinum,conſiderabat igit͛ Auguſt.filios non
eſſe exhæredandos & inſtituendos extraneos,attenta illa natu-
rali rōne & ęquitate uocāte filios ad ſucceſſionē patris eis qua
ſi debitã.d.l.cum rō.d.l.in ſuis,& c.ius naturale, prima diſtin.
22 Quæ† rō nedū uiget in patre,cuius naturale uotum eſt ipſius
bona ad filios transferri.l.nã & ſi parentib.ff.de inoffi.teſta.l.
ſcripto.ff.vn̄ libe.quinimo principaliter procedit in ipſis filijs
conſiderans ipſorum fauorē,vt conſequant͛ bona parentū,ēt ꝯ
ipſorū uoluntatem,qn̄ ſunt p̃teriti,vel exhæredati, & alij inſti
tuti,tot.tit.ff.& C.de libe.p̃te.& inſti.de exhære.liber.& quib.
mod.teſta.īfir.ff.de iniu.rup.& tot.tit.ff.& C.de bo.poſſ.ꝯta.&
23 inſtit.de bon.poſſ.§.ſed eas.Et† dicta uerba poſita in proœ.d.
c.quicūque.cãm & finalē rōnē indicãt.l.fi.ff.de hære.inſti.l.1.
24 ff.ad Mace.l.regula.§.pen.ff.de iur.& fac.ign. Qua † rōne ꝯſi-
derata Auguſtinus ibi inferebat, ꝙ ſi pr̃ do nauit oĩa ſua bona
eccleſiæ,& poſt donationē ſuſcepit filios,donationē factã ēt ec
cleſiæ iure poli nō tenere,licet iure fori ualeret,dūmodo filijs
* legitima ſeruetur,ſ̃m cōem * cōclu.de qua ibi p doc.& in c.fi.
de dona.licet Iaſ.cōſ.230.in prin.uol.2.& verſ.ſed p̃miſſis,vi-
deat͛ uelle,ēt iſto caſu ĩ totū reuocari, & nō ſanè, qn̄ facta eſſet
eccleſiæ,ſi aūt facta eſſet priuato,& ex̃neo in totū reuocaretur.
d.l.ſi vnquã,& p ſcrib.in d.§.imperator.cū ſi.& uerè iſtud non
ob aliud,niſi qa principalr̃ ꝯſiderat͛ fauor filiorum natorum,
ad quos ſpectat ſucceſſio patris, & a quo nō debent p̃teriri,ſeu
exhæredari.d.c.quicunque,in pr in.& nō obſtante pr̃is exhære
dantis,ſeu p̃tereuntis uoluntate admittūtur filij ad bona, ipſo
25 rum fauore,ut ēt tradit Bar.in d.§.imperator.Et † ex iſta gene
rali rōne Auguſtinus in d.c.quicunque,in verſic.q̄ laudabile,
inferebat ad patrem donantem bona, & poſt donationē ſuſci-
pientem filios:ut donatio reuocetur, nedū ꝯſiderata p̃ſumpta
voluntate patris,uerùmēt attento filiorū fauore , de quo exhæ
redato dixerat in proœ.Et licet ibi dicat͛,patrem donantē tunc
non hr̃e filios,nec ſperare hr̃e,tale dictum non hēt reſtringere
rōnem generalem p̃cedentem,ex qua infert͛ ad illud dictū par
ticulare, cuius facti contingentia tunc uertebat͛: ut eſt aperta
doctr.Bar.in d.l.regula.§.pen. & in l.cum pater.§.dulciſſimis,
26 de leg.2.Prout † ēt, nã qn̄ natis filijs pater donat bona ſua ex̃-
neo,talis donatio re ipſa , & conſilio inofficioſa p filiū in totū
* uenit reuocāda,ut magis cōiter * uolūt doc.in l.1.in l.ſi totas,
& in l.liqueat.C.de inoff.dona.& p Bar.& alios in d.§.impera
tor,& per Fran.de Cur.conſi.1.col.fi.Et iſtud non ex alio pro-
cedit,niſi in fauorē filiorum ꝯ expreſſam patris uoluntatem,q̄
bene ſciebat ſe hr̃e filios.Idem igitur dicendum & circa diſpo
ſitionem.d.l.ſi vnquam.Nec ualet cōſideratio diuerſitatis aſſi-
gnata per Bar.in d.§.imperator,quam ſequitur Iaſ.d.cōſ.125.
Nam ſolùm ponit diuerſitatem caſuum non diuerſitatem rō-
nis ſ̃m Fran.de Cur.d.conſ.1.col.5.uerſi.& ſi quiſpiam dicat.
27 Oſtenditur inſuper. Nam † ſi fauor filiorum non eſſe in con-
ſideratione, ſequeretur , ꝙ ſi pr̃ donat uni filio omnia ſua bo-
na,& contingat poſt donationem alios filios naſci, per natiui-
tatem ipſorum donatio deberet in totum reuocari,uel in nihi
* lo, cū iã haberet filios,& tamen communis * concluſio ſe hēt
in oppoſitum,ut ſolùm reuocetur quò ad legitimam tantùm,
ut habetur in d.l.ſi totas,& in d.l.ſi liqueat,& not.in l.1.C.de
inoff.dona.& in d.c.quicunque,& d.§.imperator,& in d.c.fi.
de dona.& uolunt aliqui in d.l.ſi unquam,& firmat Iaſ.conſi.
141.uol.4.Et uerè iſtud non ex alio procedit : ut in totum nō
reuocetur , niſi fauore alterius filij , cui facta fuit donatio, &
qui fauor æquiparatur fauori aliorum filiorum poſtmodū na
torum,qui in totum reuocarent,ſi donatio non fuiſſet facta al
teri filio, prout reuocatur , qn̄ facta fuit extraneo non attenta
patris uoluntate, ſed quia facta filio,& in quo concurrit idem
28 fauor.Qui † fauores concutiuntur:cum uterq; reperiatur pri
uilegiatus, iux.tradita in l.aſſiduis.C.qui pot.in pig.hahe.& p
omnes in c.in præſentia,de proba.& in auth.quas actio.C.de
ſac.ſan.eccl.& hoc idem patet, qn̄ donatio fuit facta eccleſiæ,
vt p natiuitatem filiorum reuocetur pro parte & non in totū
d.c.quicūque,& p oēs in d.c.fi.ea rōne: quia eccleſia hēt fauo
rem,quem habet filius, cui facta fuiſſet donatio, conſideratur
29 igit͛ circa reuocationē fauor filij nō voluntas pr̃is. Suadet͛ † &
inſuper. Nam donatio inofficioſa re ipſa & conſilio facta per
patrem ex̃neo filijs poſtmodum natis reuocatur in totum: &
tn̄ ſi facta eſt vni ex filijs,ſolùm reuocatur quò ad legitimam,
vt s̃.probauimus,ex quo principaliter conſiderat͛ filiorum fa-
uor,& non ipſius uoluntas patris.Quę ſi ſola ꝯſiderabilis eſſet
poſſet pr̃ poſt donationem per eum factã cã reuocare adoptan
do ſibi ſilium, qd̄ tn̄ facere eſt ei interdictum.l.ſi quis ita.§.fi.
de leg.2.& in l.fideicommiſſum, de condit.& demonſt.& per
Areti.in l.ſi quis poſthumos.ff.de lib.& poſth.& Ale.cōſi.39.
ſuper primo dub.col.fin.vol.4.& poſt alios per Soc.in l.ſi co-
30 gnatis,col.11.& ſeq.ff.de reb.dub. Ad † qd̄ etiam, nam ſi pa-
ter ſimpliciter donat, & nihil exprimit,nulla eius uoluntas pt̄
hic conſiderari nedum tacita,ſed nec uera,ēt ſi fuiſſet in men-
te concepta.l.ſi repetendi.C.de condic.cau.da.l.ſi maiores.C.
de tranſa.& tamen iſtud non procedit in terminis d.l.ſi vnquã
vt paſſim omnes firmant ubique, ex quo conſideratur fauor
filij & non uoluntas præſumpta patris. Et licet lex dicat, ad
reuocationem

reuocationem ↄcurrere volũtatẽ pr̃is, qui si de filijs nascituris cogitasset, utiq; non donasset, istud venit in quandam ↄsequentiam, & qñ de filijs nascituris nõ cogitauit, nec aliquid expressit, principalis tñ fauor est filiorum, q. reuocant ẽt patre cogitãte de illis nascituris, ac renunciante, cum ipsorum fauori renũciare non possit, & isto casu expressa, & ↄ̃tria patris voluntas nõ 39 erit in consideratione, vt statim dicemus. Et † ꝙ dispositio dictæ legis principaliter fuerit inducta fauore filiorum, & pr̃ donans non possit bñficio illius ẽt cum iur̃o renunciare in p̃iudicium filiorum, apertè istud firmauit Oldr. ↄsi. 183. Quidã hñs vnicum filium, vbi ad id adducit iura & rationes, & idẽ voluit Io. Andr. in addi. ad Spe. in tit. de instrum. editio. §. porrò. vers. pòt dici. Alberi. de Rosa. in d. l. si vnquam, asserens in facto ita obtinuisse, licet Ias. d. cõs. 125. col. pen. malè eum referat. Nam quamuis Alber. ibi referat Spe. tenẽtem ↄ̃rium: tñ non recedit a prima sua sñia, ꝑm quam obtinuit, & max. quia est ęqua & benigna, vt dicemus, sequitur ẽt Bal. in d. l. si vnquam, in summa. & in commento, dum dicit, ꝙ nõ fuit solus fauor filiorũ, quo fuit inducta d. lex, ergo mixtus, vt ẽt dicit ibi Saly. qui ẽt idem firmat in l. 1. col. 3. uers. quæro nonò. C. de inoffi. dona. & hoc idem tenet Roma. ↄs. 269. Non est dubium. asserens, sequendã esse opin. Io. And. abiectis falsitatibus aliorum, & hanc sñiam sequitur Io. Pet. de Ferra. in sua practi. papi. in forma libelli, qñ agitur pro dona. in glo. in vers. irreuocabiliter, fol. mihi 82. & col. seq. vers. 1. casu, & vers. patet ex præmissis. Idem voluit do. Vital. in trac. clausul. fol. mihi 205. sub rub. An legib. insinuationem exigentib. possit renunciari, & melius fol. 210. & 217. vers. an possit renũciari. l. si vnquam, sequitur ẽt Io. Mil. in suo reperto. in uers. donatio, & in uers. renunciatio, & firmant Moder. in addi. ad Abb. in d. c. fi. de dona. & Soci. d. cons. 126. col. pen. vol. 3. & Bertach. in suo reper. in uers. donatio reuocatur, & in proprijs terminis, in quib. cõsuluit Ias. in d. suo cõsi. 125. pro hac sententia consuluit Fran. de Curt. consi. suo primo, & candẽ sequutus est ibi subscribendo Soci. consi. 2. sequuti sunt etiam eam subscribendo Vincen. Paleot. & Io. de Put. in 3. cõs. quod ibi sequitur, & ẽt do. Fran. de Cur. Iunior consi. 15. circa præmissam, col. pen. quod consi. positum reperitur post suum 3. trac. de feud. Et † considerato numero & põdere dictorũ doc. & antiquorum & Mod. opi. ista max. confirmata rõnibus supe * cõis p me adductis vr̃ esse verior, & magis * cõis, & ↄñr sequẽda & obseruanda ↄ̃ Ias. & Deci. asserentes ↄ̃riam esse veriorem, & magis cõem, iuxta plenè tradita p Abb. & alios in c. 1. & in c. ne innitaris, de consti. vbi Fely. & Moder. col. pen. & fi. quam plura adducunt, & maxi. tex. in c. nouimus. de verb. sig. Et † qñ melioribus rationibus una comprobatur & alia conuincitur, ꝑm Ioan. And. Ab. & alios in d. c. 1. per text. in c. capellanus, de fer. cum alijs adductis per Ias. in l. 2. nu. 3. C. de insti. & substi. & sub condi. fac. Quatenus † firmat illam esse magis cõmmunẽ, quæ plurium doc. testimonio comprobatur, ut diffusius prosequitur Syl. nuptia. fol. mihi 113. col. 1. & alijs seq. uers. sit ergo regula, & col. 3. vers. & dicit. Quatenus † quis uellet considerare pondus doc. & auctoritatem, vt dicit Alexã. consi. 202. uiso cinemate. prope fi. vol. 7. Esto † enim ꝙ adsit pro alia opin. sñia Spe. & Bar. cuius auctoritas maxima est, & super qua se fundat Ias. d. consi. 125. col. 3. & de cuius pondere, auctoritate & laudibus plenè traditur in dicta Syl. nuptia. fol. mihi 112. col. 4. Tamen † pro ista nostra sententia adest Old. ponderositas, grauitas, & præeminentia Io. And. cuius laudes quales & quantæ sint ultra dicta per Curt. d. consi. 1. col. 4. penitus per col. tres prosequitur d. Syl. nup. fol. 112. col. 1. & alijs seq. Adest † ẽt & auctoritas Bal. quæ quanta sit plenè refertur p col. tres in Syl. nuptia. fol. 113. col. 2. & alijs sequen. Adest † etiam & auctoritas Alber. de Rosa. quæ quanta sit refertur in d. Syl. nuptia fol. 117. col. 2. De numero autem doctor. minimè contingit dubitari, quisque. n. numerando longè maiorem inueniet sequentẽ etiam istam. Accedat † postremò, hanc opi. tendentẽ in fauorem filiorum continere æquitatem & humanitatem: ut eis fauendum sit ↄ̃ extraneos, vñ meritò sequẽda erit reiecta ↄ̃ria, vt prosequitur Fran. de Cur. d. cõs. 1. col. 4. & 5. Ad quæ faciũt notata in c. fi. de transa. & in l. si seruũ. §. sequitur. ff. de uerb. obli. & in l. 1. C. de iur. & fact. igno. & in l. placuit. C. de iudi. & in l. quæ. §. in re dubia. ff. de reg. iur. & in l. in omnib. eo. tit. ubi similia adducunt, & quæ de opi. magis æqua & humana tradunt Abb. & alij maxi. Deci. in d. c. 1. in fine, de consti. & Aret.

ↄs. 164. diligẽter, col. 7. & diffusius in Syl. nuptia. fol. mihi 127. col. 1. & 2. uersi. limita. 4. Et secundùm hanc opi. existẽs Paduæ aliàs consului in ciuitate Taruisina, & ꝑm eã iudicatum & ob-
41 tentum. Et † ea stante apertissima infertur ↄclusio, cogitationẽ paternã de filijs nascituris, & ẽt renũciationem pr̃is nõ potuisse præiudicare filijs & fauori introducto pro ipsis etiam cũ iuramento, & consequenter beneficio d. l. si vnquam, argu. l. ius nostrum, cum vulg. ff. de reg. iur. & ut tradunt Bar. & omnes in l. si quis in conscribendo. C. de pac. & per Bar. in l. ius publicũ. ff. eod. & in l. inuitus. §. 1. ubi etiam Mod. tradunt. ff. de reg. iu. & per Bart. in l. hac edictali, in fine principij. C. de secund. nupt. & per Ias. in d. consi. 125. col. 1. & Franc. de Cur. d. consi. 1.
42 Et † si in consequentiam propter natiuitatem filiorum quis uellet considerare fauorem patris, adhuc idem erit dicẽdum: nam nõ est fauor solus ipsius, sed etiam filiorum, qui principalis est, & immediatus, ut probauimus, consequenter omnino talis fauor dicetur mixtus & patris donantis, & filiorum, quo casu succedit doctri. Bart. in d. l. si quis in conscribendo, col. 2. uersi. 2. casu, volentis, ꝙ qñ renunciatur iuri continenti beneficium renunciantis, & alterius tertij non valebit renunciatio in præiudicium tertij, si commodè posset separari. Si uerò actus est inseparabilis, & indiuiduus in nihilo ualebit, & ita in terminis nostris firmat practi. Papi. loco superius citato, & Ias. adducens iura in d. consi. 125. col. 2. in prin. & Fran. de Cur. d. cõsi. 1. & Soc. consi. 126. col. pen. uersi. vnde vna ratione, volum. 3. Ex istis apertissimè constat non subsistere rationem, potissimũ fundamentum illorum tenentium contrarium & uolentium beneficium d. l. si vnquam, fuisse inductum fauore tantum patris & non filiorum. Minimè. n. id est uerum: ut ostẽsum fuit. Et quatenus docto. considerant præsumptam uoluntatem patris, istud alio, & suo casu procedit, ut statim dicemus. Consi-
43 deratio † etiam Deci. in d. l. si quis in conscribẽdo. nu. 14. quæ fuit Bal. in d. l. si vnquam, & Soci. consi. 147. col. fi. vol. 1. considerantium fauorem patris, nam reuocata donatione fauore filiorum bona ad ipsum reuertuntur, ut possit de illis suo arbitrio disponere, & priuare filios iam natos. Non tollit, quando etiam consideretur fauor filiorum, vt ostendimus. Et si lex dispsuit natis filijs donationem reuocari & bona donata reuerti ad patrem, id fecit propter immediatam & proximam causam filiorum, & natiuitatẽ ipsorum. Nam si donatio non reuocaretur, filij nati nullam prorsus spem haberẽt super bonis donatis, & ipsorum causa & natiuitate, facta ipso iure reuocatione donationis lex posuit patrem in pristinum statum, quo erat ante donationem, & uoluit bona donata ad eum reuerti, ita vt de eis possit disponere, per actum tamen licitum, & a lege permissum, & non simpliciter donãdo extraneis, & re & cõ
44 silio fraudando filios, ut superius diximus. Noluit † enim lex priuare patrem, quin de bonis ad eum reuersis disponere potuisset, & ipsum afficere hac pœna. l. non usque. ff. si quis a par. fuer. manumis. & contra regulam, de qua in l. in re mãdata, cũ vulg. C. manda. Considerauit etiam lex stantibus filijs patrem non ita faciliter alienaturum, & casu quo vellet alienare, quod posset, licito tamen modo, nõ priuando eum totali dispositione bonorum, nec permittendo, ꝙ modo illicito posset, de quo in l. si totas, & in l. si liqueat, & ferè per totum. C. de inoffi. dona. & per Bar. in d. §. imperator, & de quo p d. l. si unquam, cõcernentem etiam fauorem filiorum, licet bona ad patrem re-
45 uertantur, & ita sentit Cor. consi. 176. vol. 2. ¶ † Nec obstabit alia ratio per me superius adducta, & concernens fauorem patris, si filius nascitur, & statim moritur, ut adhuc duret reuocatio donationis: quoniam istud ideo inductum fuit. Nã natiuitate filij effectus reuocationis donationis erat consumatus & perfectus. Illico enim nato filio donatio fuit ipso iure reuocata, & iste effectus fuit perfectus & cõsumatus ob natiuitatẽ & causam filiorum, qui licet successiuè moriantur, nõ propterea sequitur, quin propterea ipsorum fauore fuerit principaliter inductus, & quia fuit consumatus & perfectus, pater gaudere debet dicto beneficio, licet moriantur filij, & res peruenerit ad casũ, a quo nõ potuisset incipere, p l. plurib. §. & si placeat. vbi Bar. & alij no. ff. de uer. obl. & in l. pr̃e furioso. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. & ita pũctaliter obiectioni rñdẽt Bart. ĩ d.
46 §. imperator, col. fi. nu. 16. & Alb. de Ro. ĩ d. l. si vnq̃. ¶ † Et quãuis dispõ. d. l. si vnquã cesset, qñ donatio facta ẽ ob cãm, vel pp bñ merita, ut dicebamus superius pro ↄ̃ria opi. tñ istud nõ cõcernit,

cernit,nec neceſſariò includit beneficiũ d.legis fuiſſe inductũ
fauore pr̃is & nõ filiorũ. Nã cũ iſtis caſib.donatio nõ reuocet̃
nõ cõſiderabit̃ fauor pr̃is,nec filiorũ,ſed in cõſideratione ſolũ
erit cã,pp quã facta eſt donatio, & cõſiderandæ veniũt pſonæ,
quib.donatio facta reperit̃ ex cauſis p̃dictis, & q̃ cauſę penitus
ceſſant in p̃nti donatione,vt dicemus inferius. Cõſequẽter ve
ra erit ꝯcluſio,bñficium d.l.ſi vnquã,principaliter fuiſſe indu-
ctũ in fauorẽ filiorũ,ĩ quorũ p̃iudiciũ pr̃ donãs,nec tacitè,nec
47 expreſsè potuit renũciare.¶†Nõ ob.adducta ſuperius in ꝯ̃riũ,
nã bñ ꝓcedit illud, inter matrẽ,& filiũ donatio.poſſe fieri,nõ
ppea infert̃,ꝙ facta nõ reuocet̃ p ſuperueniẽtiã filiorum.d.l.ſi
vnquã,cũ ſi.q̃ ꝓcedit,qñ facta eſt exneo cuicũque,capiẽdo ex-
48 neũ oẽm pſonã exceptis deſcendẽtib.vt diximus.Nec† obſtat,
ꝙ dicta donatio fuerit vallata iuro:qm̃ iſto caſu iurum hẽt illã
tacitã ꝯditionẽ, quã hẽt ipſa donatio ſup qua fuit interpoſitũ,
eã.ſ.ſi filij nõ naſcerent̃,vt de vtroq; ſuperius diximus citando
Bar.in d.§.imperator,& ſentit Iaſ.d.ꝯſ.1 2 5.co.1.in fi.& col.2.
verſ.3.facit,& Ale.cõſ.7 1.vol.4.& Soc.cõſ.3 9.& ꝯſ.2 0.col.fi.
vol.3.& Cor.d.cõſ.1 7 6.& cõſ.4.& 1 1.vol.3.Cõcludẽtes,non
eſſe neceſſariũ petere abſolutionẽ a dicto iuro,& ponit Frã.de
Cur.d.ꝯſ.1.col.3.& cõſ.3.col.2.& Deci.d.cõſ.3 6 6.nu.7.in fi.
49 Et† qa iurm̃ intelligit̃ p̃ſtitũ,rebus ſic ſtãtib.c.queãdmodum
de iu.iur.no.oẽs in l.ſi q̃s maior.C.de tranſ.& Mod.in l.quod
Seruius.ff.de ꝯdi.ob cau.Minus obſtat,qđ dicebat̃, patrẽ donã
tẽ potuiſſe renũciare bñficio d.l.ſi vnquã, ex quo fuit inductũ
fauore ſui tm̃,nã ꝯ̃riũ ſuperius oñdimus ex plurib.q̃ ſñia & ve
50 rior & cõior eſt, æquior,magis benigna,& humana. Quæ † ẽt
cõprobat̃,ẜm opi.tenẽtiũ ꝯ̃riũ:qm̃ minimè apparet.d.Achillẽ
exp̃ſsè & ſpecificè renũciaſſe bñficio d.legis , ſed ſolũ gñaliter
oĩb.faciẽtib.in ꝯ̃riũ,q̃ minimè eſt ſufficiẽs,requirit̃.n.ſpecifica
& expreſſa,& ad iſtũ effectũ facta.Nec ſufficit,ꝙ ſit cogitatũ in
gñe de filijs naſcituris,vt dicit Bal.in l.1.q.vlt.C.de inoſ.don.
& Rom.ꝯſi.2 6 9.nõ eſt dubiũ,& adducẽs alia iſtud firmat Iaſ.
cõſ.2 3 0.vol.2.col.3.ĩ fi.verſ.4.ꝓ cõfirmatione,& Frã.de Cur.
51 Iunior cõſ.1 5.col.pen.poſito poſt tract.de feu. Et † iõ Bal.ꝯſ.
1 6 7.Quidã Frã.quẽ refert & ſequit̃ Iaſ.d.ꝯſ.2 3 0.col.4.ver.3.
p̃dicta,dicebat,vt tollat̃ diſpoſitio d.l.ſi vnquã,nõ ſufficere do
52 natorẽ cogitaſſe de poſthumo,& ſic de filio naſcituro.Et † ad
idẽ,ꝙ debeat eſſe ſpecifica,& ſp̃alis,ad iſtũ effectũ excludẽdi fi
liũ naſciturũ multa adducit Iaſ.d.ꝯſ.2 3 0. Et faciũt,q̃ tradunt̃
p oẽs in l.ſi donatione.C.de colla.vbi aſſertio gñalis meritorũ
53 nihil operat̃, vt dicemus inferius. Facit † ẽt doctr.Bar.in d.§.
imperator , dũ expreſsè vult, iurm̃ appoſitũ ſup donatione nõ
tollere bñficiũ.d.l.ſi vnquã,vt diximus ſuperius,quãuis iurm̃
habeat uim exp̃ſsæ & ſp̃alis renũciationis,& illius cl'e,vt actus
valeat oĩ meliori mõ &c.& tñ p hãc renũciationẽ nõ tollit̃ di
ſpoſitio d.legis, vt plenè ꝓſequit̃ Cur.d.ſuo ꝯſi.1.col.3.& alij
doc.ꝯſ.2.& 3.ad iſta oĩa ꝓbãda adducẽtes iura , & deciſiones.
¶Nec hẽt obſtare,ſi dicat̃,patrẽ donãtẽ expreſsè cogitaſſe de fi-
lijs,dũ vult donationẽ iſtã nõ poſſe reuocari ẽt ſuperueniente
noua ſobole,p quã expreſſam cogitationẽ ceſſare vr̃ diſpoſitio.
d.l.ſi vnquã,inducta hac ſola rõne,ẜm gl.ibi,& alios.s̃.citatos
ꝓ ꝯ̃ria ſñia,& iſta expreſſa facit ceſſare tacitã,& hoc ſolo ꝯſide-
rato ꝯfirmat̃ ꝯ̃ria opinio: vt fuit ibi deductũ,maxi.p tex.in d.c.
54 quicũq; ibi,nec ſperaret hr̃e.Nã † aduertẽdũ eſt,rõnẽ iſtã præ
ſumptæ voluntatis poſſe ꝓcedere,& locum hr̃e,qñ pr̃ de filijs
naſcituris nihil expreſſit. Tunc.n.p natiuitatẽ filiorũ reuocat̃
donatio fauore filiorũ principaliter, vt deduximus.Itẽ & ea rõ
ne: qa iſto caſu ꝯcurrit p̃ſũpta uolũtas pr̃is,qui ſi de filijs co
gitaſſet,donationẽ nõ feciſſet,ẜm gl.& alios in d.l.ſi unquã.Et
idẽ ſi de illis cogitaſſet: tñ deſperabat hr̃e.d.c.quicunque, uel
tũc tpis multis ex cauſis,ẜm Archi.relatũ per Soc.ꝯſi.2.poſito
inter ꝯſ.Frã.de Cur.& ꝯſ.5 3.vol.4.& ꝯſ.1 2 6.col.2.3.& 4.vol.
3.vbi ẽt alijs modis declarat illa ver.& deſperaret hr̃e,rebus vi
delicet ſic ſtantib.quia tũc non habebat animum donans vxo-
rem ducere.At qñ pr̃ donans expreſsè cogitauit de filijs naſci-
turis,hm̃oi rõ p̃ſumptę voluntatis nõ põt militare,& ea ceſſan
te nõ hr̃e locũ d.l.ſi vnquã,qđ minimè admittẽdũ eſt:cũ prin
cipal'r inducta filiorum fauore,& q̃uis iſto caſu ceſſet p̃ſumpta
voluntas pr̃is,quinimo adſit ꝯ̃ria, nõ ppea dẽt ceſſare diſpõ.d.
legis.cũ vigeat alia rõ,fauor videlicet filiorũ.§.affinitatis, inſti.
de nup.& ꝓbauimus s̃.firmant Ioã.And. loco præallegato, &
Soc.d.ꝯſ.1 2 6.col.pe.& Frã.de Cur.d.cõſ.1.col.5.iniquũ nãq;
eſſet,ſola voluntate pr̃is tolli tale bñſiciũ filijs. Et qa.d.l.ſi vn-
quã,loquit̃ gñaliter,quo attẽto militat fauor filiorũ, ſiue adſit
voluntas pr̃is exp̃ſſa, ſiue ꝯ̃ria,ꝯñr locũ habebit & iſto caſu. Et
rõ p̃ſumptæ volũtatis paternæ dẽt adaptari caſu, quo ꝯcurrere
põt,qñ đ filijs naſcituris nihil expreſſit , & locũ habebit ĩ caſu
ſuo,& data habilitate extremorũ,& erit uera iſto caſu,quo ceſ
ſante locũ habebit alia rõ,fauor uidelicet filiorũ, argu.eorũ q̃
hñr in l.q teſtõ,in prin.ff.de teſta.& eorũ q̃ hñr ĩ l.1.§.& gña-
55 liter.ff.de leg.p̃ſt.& in l.in fraudẽ.§.fi.ff.de teſta.mili. Si † ẽm
ꝯſiderat̃ p̃ſumpta volũtas pr̃is,& adeſt ꝯ̃ria,ſequeret̃,ceſſare di
ſpõnẽ d.l.ſi vnquã,vt bona.ſ.nõ reuertant̃ ad patrẽ renũciantẽ
dicto bñficio,vt ibi diſponit̃,& hoc in p̃iudiciũ ipſius,ꝯſidera-
bit̃ tñ fauor filiorũ,cui pr̃ nõ potuit p̃iudicare, vt ſuperius de-
* clarauimus,& ĩ ſi.eſt doctr.cõis *Bar.ĩ l.hac edictali,ĩ fin.prin
cipij.C.de ſecun.nup.& tradit pract.Pap.loco ſuperius citato.
56 ¶†Nec ab re eſſet dicere,qđ volũt Vincẽ.Paleot.& Io.de Puti
p̃alleg.3.ꝯſ.Frã.de Cur. ꝙ iſte d.Achilles donãs errore ductus
credẽs ſe nõ habiturũ filios donationẽ fecit,eodẽq; errore ap-
poſuerit dicta uerba,ſe nõ reuocaturũ ex noua ſobole ſuſcipiẽ-
da,arg.l.doli,verſ.diuerſum.ff.de nou.& p Bar.& alios ĩ l.fi.§.
idẽ q̃ſijt.ff.de cond.indi.cũ alijs adductis p eos. Qui eodẽ mõ
tollunt obiectionẽ de iuro. Et q̃ eo magis iſto caſu ꝓcedũt,cũ
verè aſſerta donatio,vti mihi relatũ eſt, fuerit ſimulatè & fictè
facta,& alio reſpectu.Et p perſonã figuræ ſimplicis & minimè
certioratã , ꝙ dicta verba importarẽt,iux.tradita p Ale.& alios
57 in d.l.ſi donatione.C.de colla.cũ ſi.¶ † Nec ualidari potuit p
inſinuationẽ p̃cedẽtẽ & decretũ iudicis,qm̃ incõtinẽti,& eodẽ
ꝯtextu nulla intercedẽte mora, nec tpis interuallo oẽs iſti act
fuere geſti,ut in aſſerto inſtr̃o dr̃,& ex breuitate tpis nulla po-
tuit interuenire cauſæ cognitio,ꝯñr tale decretũ reddit̃ nullũ,
ut plenè atingit Pet.đ Anch.ꝯſ.7 2.viſis diligẽter,& Pau.đ Caſ.
cõſ.9 1.ſuper eo qđ q̃rit̃,& Ale.cõſ.3 5 9.viſis uerbis, in fi.ſecũ-
dę col.vol.2.quos oẽs refert & ſequit̃ Iaſ.in l.nec q̃cquã.§.ubi
decretũ.ff.de off.ꝓ cõ.& lega.nu.6 9. & tribus ſeq.& nu.7 9.&
in l.ſciẽdũ,nu.1 3.ff.de verb.obl. & in terminis nr̃is tradit idẽ
Iaſ.cõſ.2 3 0.col.2.uerſ.nam ea q̃.ubi citat iura & alias deciſio.
58 ¶† Nec hẽt obſtare,qđ principal'r dicebat̃ ſcđo & tertio loco,
donationẽ iſtã fuiſſe factã ob cãm & pp merita, quib.caſib.ceſ
ſat diſpoſitio.d.l.ſi unquã,iurib.& deciſionib.s̃.in ꝯ̃riũ allega.
Nã aduertẽdũ eſt,donationẽ iſtã fuiſſe factã ſimpl'r: vt eſt vide
re ex lectu.inſtr̃i inde cõfecti, ubi poſt inſinuationẽ & decretũ
ipſe d. Achilles purè & liberè fecit talẽ donationẽ mr̃i ſimpli-
citer & inter uiuos nulla alia expreſſa cã , nec alia meritorũ fa-
cta mentione,& qa donatio legit̃ facta ſimpliciter,& purè pro
priè uerſamur in terminis.d.l.ſi unquã,& locũ habebũt oĩa &
59 ſingula p nos ſuperius ꝯcluſa.Nõ † hñt obſtare ea,q̃ ipſe d.A-
chilles expreſſit ĩ actu inſinuatio.& ad obtinẽdũ decretũ iudi-
dicis,ubi dicit,ex aliquib. cauſis ibi expreſſis uelle donare.Nã
illa aliũ actũ reſpiciũt,quo fit,vt ad iſtũ actũ donationis ſimpli
citer factæ minimè referẽda ſint,vt ex multis ꝯcludit Iaſ.d.ꝯſi.
60 2 3 0.p totũ.Et † qa parũ erat in actu donationis exprimere il
las cãs,quas exp̃ſſit in inſinuatione,& nõ exprimẽdo colligit̃
uoluiſſe facere donationẽ ſimpliciter abſq; cã,arg.no.ĩ c.ad au
diẽtiã,el 2.de decim.& l.unica.§.ſinaũt ad deficiẽtis.C.de cad.
tol.Si q̃s aũt in actu donationis p̃dictę referre vellet cãs per d.
Achillẽ expreſſas in actu inſinuationis,qđ q̃dẽ abſurdũ & mi-
nus aptè nec iuridicè fieri poterit. Tñ adhuc dico, aſſertas cãs
61 ibi exp̃ſſas nihil obſtare,nec eſſe ꝯſiderãdas.Nã † quatenus.d.
Achilles narrauit,velle donare mr̃i dicta bona ob filialem dile
ctionẽ & reuerẽtiã,certè iſta cã nulla ẽ.Nã Achilles ipſe ex de-
bito naturę tenebat̃ matrẽ diliger̃,& illi reuerẽtiã p̃ſtare,& iſta
obſequialia ita debita nõ ſunt in ꝯſideratione , ut iuſtam cãm
donationis ĩducãt, nec exigũt remunerationẽ.l.filia.C.de pat.
pot.tradũt Bal.Sal.& Mod.ĩ l.filiæ cui⁹.C.fa.erciſ.Iaſ.& alij in
d.l.ſi donatione,nu.3.C.de colla.& p Frã. de Cur.ꝯſ.6 6.ſapiẽ-
ter,col.2.ver.& debẽt eſse ſeruitia,ubi ad id plura adducit. C
62 † ẽt remuneratiõis meritorũ ibi exp̃ſsa nulla ẽ.Tũ qa primit
exp̃ſsa fuit cã ſanguinis & naturalis,& illa ꝯſiderat̃,& ñ iſta cã
meritorũ accidẽtalis,& 2.loco ex p̃ſsa,arg.l.q hẽt.ff.de tutel.&
p Bal.ĩ auth.ex teſtõ col.3.C.đ colla.& Ale. ĩ d.l.ſi donatione
col.2.& Pau.de Caſ.ꝯſ.1 0 5.circa bona,al's dñs Vbertus.col.
63 Tũ†& ſcđò:qm̃ aſserta cã meritorũ eſt uaga & gñalis, incerta
& obſcura,ꝯñr minimè attendenda,ẜm Oldr.cõſ.5.Titius de-
dit,in fine,citantẽ ad id plura iura,& tradit Bal.in l.illud,in ꝑ
q.C.de ſacr.ſan.eccl.Pau.de Caſt.d.ꝯſ.1 0 5.col.2.uerſ.& ſi de-
catus,

* catut,& plenè ꝓſequit Soc.ↄſ.295. In cã,vol.2.& cõiter * firmãt ſcrib.in d.l.ſi donatione,max.Ale.col.4. & Dec.cõſ.366. præal.col.5.& 6.nu.10. Et licet ipſe Deci.ↄſi.20.dicat in pñti cã ſufficere generalem aſſertionẽ meritorũ,ex quo donatio nõ fiebat inter pſonas a iure ꝓhibitas,vt eſt hic ĩ filio reſpectu matris,& diximus in prin.ↄſultationis,& ſufficere dẽt gñalis aſſertio,ſm doc.Bar.in l.ſi forte.ff.de caſtren.pec.ea ẽt rõne.Nã inter tales pſonas pmiſſum eſt,donationẽ fieri ſine meritis,& totũ iſtud dependet a volũtate donãtis,vt ipſemet Deci.declarat in d.l.ſi donatione.col.5.n.19.20.& 21.& in eãdẽ ſnĩam ↄcurrere vr̃ Iaſ.ↄſ.154.vol.2.Tñ Iaſ.ipſe ex plurib.abſoluit dictam cõſultationem,ex ꝓbatione meritorum,& nõ ex ſola aſſertione,& Deci.ſibi in hoc ↄ̃rius d.ↄſ.366.ↄſuluit,nõ ſufficere gñalẽ aſſertionẽ,ſed neceſſariũ eſſe illã ꝓbari,& meritò.Quoniam
64 † validitas dictæ donationis & ipſius reuocatio pp natiuitatẽ filiorũ nõ depẽdet a ſola volũtate pr̃is,nec liberè pr̃ põt impedire dictã reuocationẽ,ſuo arbitrio, niſi merita verè ꝓbent,& ſint æquiualẽtia ad bona donata,vt tradit Ang.in d.l.ſi vnquã, & Fran.de Cur.ↄſ.66.col.2.& ſcrib,oẽs.ĩ d.l.ſi donatione,maxi.Alex.& reliqui Mod.& p Iaſ.d.ↄſi.154.& Deci.vbi ſ̃.citan.
65 Bar.Old.Are.& alios.Et† eo ẽt:qm̃ donatio p pr̃em facta gñaliter reuocatur p natiuitatẽ filiorũ, & talis reuocatio impedit pp bñ merita,& cã iſta meritorũ ꝓducit effectũ: vt donatio nõ reuocet pp filiorũ natiuitatẽ, & iõ neceſſe eſt merita ꝓbari,&
66 eſſe æquiualẽtia.Nec† iſto caſu ſtabitur aſſertioni patris gñali ſiue in ſpecie factæ.Nã in eo viget illa rõ, q̃ locũ hẽt in pſonis ꝓhibitis,vt ſi pr̃ donat filio pp merita,quo caſu valet,eã tñ meritorũ ꝓbanda eſt,nec de ea ſtatur aſſertioni pr̃is,ſm Bar.in d.l.ſi forte.Non.n.ſubſiſteret donatio, niſi ĩ caſu meritorũ,& iõ neceſſe eſt illa verè ꝓbari,nec ſufficit gñalis aſſertio illorũ,immo nec ſpecialis,ſm Bar.vbi ſ̃.& Deci.d.cõſ.366.col.pen.nu.12.Et bñ faciunt,q̃ poſt alios per eum citatos tradit Iaſ.in l.1.col.14.nu.59.& 60.verſ.ego teneo ↄ̃riũ.ff.de off.eius, & in p̃lud.feud.nu.90.& alijs ſeq.vbi cõcludit,aſſertioni alicuius nõ eſſe ſtandũ, qñ ille nõ põt liberè facere actũ, niſi in certo caſu ſpeciali,& idẽ proſequit Deci.in c.cum ſit Roma.col.1.de appel.& in d.l.1,ff.de off.eius,nu.69. ¶ †Et ex iſtis tolluntur oĩa adducta per Iaſ.d.ↄſ.154.& per Dec.d.conſ.20.& in d.l.ſi donatione,nu.20. Nam ceſſat rõ,ſuper qua ſe fundabãt, cũ iſtud nõ pẽdeat a mera voluntate pr̃is,& ſolus ſit caſus exceptuatus a regula.d.l.ſi vnquã,ↄñr merita ſunt ſpecificanda, & dñt eſſe æquiualentia & verè probanda,nec ſtandũ eſt aſſertioni patris ẽt iurãtis,ſm Alex.in d.l.ſi donatione, & Deci.ibi, num.26.& ſeq.cũ iſtud nõ dependeat a ſola voluntate pr̃is, & diximus ſuperius.Satis † nanq; cõprobat rõne viua ſequẽdo illã opi.volẽtẽ,bñficium.d.l.ſi vnquã, principaliter fuiſſe inductũ fauore filiorũ,cui pr̃ nec expreſsè,nec tacitè põt renũciare ĩ p̃iudiciũ illorũ,& ſequeret,ꝙ p indirectum,& frauduleter pr̃ poſſet prę iudicare filijs,aſſerendo cãm meritorũ, cuius aſſertioni ſi ſtandum eſſet,ſequeret,filios naſcituros priuari dicto bñficio, & p indirectũ priuarent eo,quo non poſſent priuari, ſi pr̃ expreſsè renunciaſſet,ↄ̃ oĩa iura ↄ̃riũ dicentia.l.ↄ̃ legẽ, & l.fraus.ff.de legib.l.ſi pupillus.§.1.ff.de auct.tu. Quod fit: vt ſicut directò p pr̃em priuari nõ pñt,qñ expreſsè renunciaret, ita priuandi nõ erũt p obliquũ,nec p indirectũ, qñ pr̃ aſſerit facere donationẽ pp merita,q̃ nũquã fuere p̃ſtita.Et iſta falſa aſſertio non habet p̃iudicare veritati.C.plus val.qđ ag.l.demonſtratio falſa.l.falſa demõſtratio,cũ vulg.ff.de ↄdit.& dem.reiecta igitur tali aſſertione,& non ꝓbatis meritis æquiualentib.aſſerta donatio remanet ſimplex,& p natiuitatem filiorum reuocata. Et ex iſtis tollunt oĩa,q̃ in ↄ̃riũ fuere reducta de aſſertione meritorũ narratorum p Achillẽ,cũ verè eius mr̃ donataria nulla eidem p̃ſtiterit merita,ne q̃dem minima.¶†Nec obſtabit alia cã allegata dictæ donationis,in qua aſſeritur,donationẽ fieri pro neſſitatibus & alimentis dictæ eius matris .Nã ipſe Achilles, iam eidẽ p̃ſtat neceſſaria alimenta,& vltra ſummã alimẽtorũ deeſt cã & remanet ſimplex,& ſolũ taxãda veniret ad verã alimentorũ quãtitatẽ,ad no.per oẽs in c.cũ haberet,de eo,qui dux.ĩ matr. quã pol.p adulte.& p Bar.in l.fin.nu.7.ff.de his quib.vt indig. oĩ Ale.ↄco.adducit,vt faciũt ẽt alij Mod.maxi.Peruſ.poſt an. l.cã quã.C.de.fideic.& Laur.Calc.ↄſ.58.requiſitus.n.11. †cẽſa illa,& ex alijs ẽt quãplurib.honeſtis & rõnabilib. cãis nihil operatur. Tũ quia vaga,incerta & gñalis,vt deduximus. Tũ quoque:qñ ad ſimilia expreſſis referẽda ẽ.c.ſedes apoſtoli-

72 ca,de reſcr.in antiq.& c.2.eo.tit.lib.6.Tũ † ẽt q̃a & iſta & alia
* ſequens oĩ meliori mõ &c.cõiter * ponunt ex cõi ſtilo notariorũ,& iõ nihil operant,nec donationẽ ĩualidã ↄfirmãt,ſm Bar. in l.1.q.6.ff.de iu.codicil.& ad idẽ plura adducit Frã. de Cur. d.ↄſ.66.col.6.& 7.verſi.& ſi quiſpiam dicat.¶Concludit igit, donationem ipſo iure fuiſſe reuocatam per natiuitatem filiorum dicti Achillis donantis. Pariſ.Bonon.

S V M M A R I V M.

1 *Cuſtos & depoſitarius aſtrictus eſt reſtituere res depoſitas ſine deterioratione.*
2 *An res exiſtentes intus capſas ſint particulariter conſignandæ & num.ſeq.*
3 *Et communis habet quòd non, contra Accurſium.*
4 *Secreta patrimonij non debent pandi, nec manifeſtari.*
5 *Et de rebus exiſtentibus intus capſam qualiter ſufficiat conſtare per iuramentum damnum paſſi.*
6 *Et ſi capſa prius ſignata, fuit reſtituta diſigillata, & nõ ſignata.*
7 *Et iuramentum iſtud erit ueritatis, & præſtandum, & num.39.*
8 *Quo caſu loquitur.l.ſi quando.C.unde ui, cum concor.& num.9.*
10 *Et circa iſta uerſatur plurimum iudicis arbitrium, & num.16.*
11 *Et quæ qnalitates circa iſtud ueniant conſiderandæ, & num.12. 16.& 39.*
13 *Et quid ſi aliquis ex familia cuſtodis diſigillauit, & nu.14.15. 33.& 36.*
16 *Illico quòd capſa diſigillata reſtituitur, apparet de dolo, qui aliter probandus non eſt.*
17 *Pro uiro bono præſumendum.*
18 *Quando paſſus damnum & furtum eſt conqueſtus.*
19 *Et quid ſi probatur alium diſigillaſſe & aperuiſſe.*
20 *Se exonerans non eſt teſtis idoneus.*
21 *Falſus in uno in reliquis falſus præſumitur.*
22 *Et cuſtos omni tempore debet diligentiam adhibere.*
23 *Tolerantia & patientia nociua eſt depoſitario.*
24 *Quando delictum commiſſum a populo noceat uniuerſitati.*
25 *Depoſitarius de dolo & latiore culpa tenetur.*
26 *Et quando in re depoſita non adhibet illam diligẽtiam, quam in ſua adhibuiſſet, in dolo uerſari præſumitur, & nu.27.*
28 *Quando depoſitarius rem depoſitam deduxit per locum periculoſum.*
29 *Qui non facit illud, quod facere debet, in dolo eſt.*
30 *Et ſatis eſt, dolum iſto caſu fuiſſe ſemel commißum.*
31 *Quando culpa præceſſit caſum, tenetur culpoſus.*
32 *Qui ſe offert cuſtodiæ, tenetur eo caſu, quo aliàs non teneretur.*
34 *Qui non reſtituit, in dolo uerſatur, & nu.35.& 36.*
De præſenti arguitur in præteritum.
37 *Valet argumentum a ueroſimili.*
38 *Et a ſolitis etiam ualet.*
40 *Non eſt de rebus deperditis aperta probatio facienda.*
41 *Dicta Iaſ.in l.in actionib.qualiter intelligantur, & nu.48.*
42 *Ammittenti res competere poteſt actio contra plures.*
Et ſi contra unum egit, non dicitur contra alios extincta.
43 *Et quando offerat unica ſolutione eſſe contentum.*
44 *Et ſuo arbitrio potuit eligere, contra quem uolebat agere.*
45 *Probatio bonæ famæ in genere ſuccumbit probationi contrariæ, ſpecificè.*
46 *Deponenti actio competit contra furem, et contra depoſitarium culpoſum.*
47 *Quando competat actio deponenti contra depoſitarium.*
48 *In dubio cuſtos, an præſumatur in dolo.*

CONSILIVM LXXIIII.

Inficiari Minimè p̃t,quin d.Pet.Iac.mercator ĩ cuſtodiã dederit,& ↄſignauerit Mapheo de Partis ſuas capſas plenas bõis,& diuerſis reb.vnã ligatã tm̃ funib.aliã uerò & funib.ligatã & claue clauſã, & firmatã, ac ſigillo cereo ipſi⁹ Pe.Ia.obſignatã.Probant.n.iſta ex ↄfeſſiõe ipſi⁹ Maphei,& ex depoſitione teſtiũ p ipſũ ꝓductorũ,nec ñ & aliorũ examina-
1 torũ ꝓ parte ipſius Pet.Ia.Quo † ſtante ipſe Mapheus tanq̃ cuſtos,& depoſitari⁹,iux.l.1.ĩ prin.ff.đpoſi.cũ ↄc.aſtrict⁹ ẽ & obligat⁹ dictas capſas unà cũ reb.intus eas exiſtẽtib.ipſi Pet.Ia.đponẽti & dãti ĩ cuſtodiã integrè, & ſine aliqua deteriorõne & diminutiõe reſtituere,to.tit.ff.C.ex̃ đpoſ.& ĩſt.q̃b.mo.re ↄ̃hi.ob.
2 §.p̃terea & is,cũ vul.Et †licet Ac.ĩ l.j.§.fi.ff.nau.ca.ſtab.videat

sentire, ꝙ res existentes intus capsas debeant particulariter cõ
signari custodienti, ita ꝙ ipse videat & sciat, q̃ res sint intus, q̃
opi. fuit prius aliquorum antiq. Iurisconsul. citatorũ in l. 1. §. si
3 cista. ff. deposi. Tñ † Accur. in hoc cõiter * reprobatur, vt dñt
* scrib. in d. l. 1. §. fi. & Bal. in l. certi, col. 2. vers. & hæc faciunt ad
q̃stionem. C. loca. & alij doc. citati p Ias. in l. in actionib. col. fi.
nu. 43. ff. de in litẽ iurã. ea rõne: qa periculosum esset deponẽ-
ti hñti res preciosas seu pecunias intus illas capsas eas exhibe-
re, & oñdere: & qa nrã interest secreta patrimonij non pandi.
4 Et † ista opinio obtinuit, vt depositarius, & custos videat̃ sum-
psisse custodiam de reb. ẽt existentib. intus capsas, esto ꝙ custo-
di & depositario nõ fuerint ostẽsæ, & ipse ignorauerit tales res
esse intus, & ꝯñr ad ipsarum restitutionẽ obligatus est, vt ꝓbat
tex. apertus in d. §. si cista, & indifferenter hoc tenent oẽs doc.
ibi, & in c. fi. ex̃ qđ met. cau. Bar. & alij in d. l. in actionibus, col.
5 fi. & quãplures diuersis in locis inferius citandi. ¶ † Difficultas
igitur superest, qũo & qualiter ꝯstare debeat de rebus existẽti-
bus intus, & Bar. post gl. in fi. in d. §. si cista, pũctaliter in termi
nis nr̃is citãdo Inn. in d. c. fi. dicit, ꝙ si capsa restituit̃ resignata,
& disigillata, dolo depositarij, ꝙ res existentes intus ꝓbabunt̃
p iur̃um deponentis, per l. si qñ. C. vñ vi, & per alia iura p eum
6 ibi allegata. Sed † apertius idẽ Bar. in d. l. in actionibus, col. fi.
versi. ex hoc dicit. nu. 23. citando eundum Inn. firmat, ꝙ illico
ꝙ depositarius, seu custos restituit capsam disigillatam, & non
signatam, ex hoc solo arguit̃ dolus depositarij, & custodis, ita
ꝙ ꝯ eum de rebus, q̃ dicebantur esse intus, stabitur iur̃o depo-
nentis, per tex. in d. c. fi. & p d. l. si qñ, & per d. l. in actionibus.
7 Quæ † iura apertè loquunt̃ de ꝓbatione huiuscemodi faciẽda
p iur̃um. Quod erit veritatis: vt dicit ipse Bar. & oẽs sequũtur
post gl. in d. l. in actionibus, col. pen. nu. 22. & firmant gl. & Ca
no. oẽs in d. c. fi. volentes, tale iur̃um veritatis ꝓcedere ꝯ oẽm
dolosum ẽt in ꝯctu bonæ fidei, licet versemur extra delictum,
seu quasi, vti loquit̃. d. l. in actionib. ĩ prin. Et qñ adest difficul-
* tas probationis, q̃ ẽm Bar. & cõiter * oẽs d. n. 22. adesse dr̃, vbi
cunque res, q̃ petuntur, non possunt ad oculum demonstrari:
qa non extant, vel quia non apparent, iuribus ibidẽ p eũ alleg.
8 & per Ias. nu. 39. & seq. Esto † eñ ꝙ d. c. fi. & d. l. si qñ. loquant̃
qñ ꝓbata est violentia, seu aliquod factum tendens in delictũ,
9 seu quasi. Tñ † Inn. ibi, & Cano. oẽs maxi. Abb. col. 2. vers. item
dicit Inn. nu. 6. in fi. nu. 7. & Imo. col. 1. num. 4. tenent, disposi
tionem dictorum iurium, dum loquuntur de probatione per
iur̃um, vendicare sibi locum, & procedere in quocunque dolo
so, in materia ꝯctus, inferentes propterea ad decis. q. nostræ, &
per illum tex. apertissimè hoc volunt oẽs post glo. Bar. & alios
antiq. in d. l. in actionib. circa fi. Bart. Pau. de Cas. & alij in d. §.
si cista, & alij quãplures citati p Ias. in d. l. si qñ, nu. 48. & sequi
10 tur Aret. in §. fin. insti. de obl. q̃ ex qua. malef. nascun. Et † Bal.
in rub. C. deposi. circa prin. firmãdo q. nostram dicit, in hmõi
arti. & difficultate plurimum versari arbitrium & æquitatẽ iu
dicis, qui considerare habet psonam deponentis, & dãtis in cu
stodiam, an sit bonus vir, & bonæ fame, itẽ cõsiderandum est,
an talis disigillatio, & apertura facta apparet ab homine. Nam
tunc ẽm Inn. vbi s̃. standum erit iur̃o deponentis moderato
tñ ẽm qualitatem personarum, subdens prædicta locum hr̃e
11 in quocunq; recipiente custodiam. Et † prædictas qualitates
considerat ẽt Pet. de Anch. cõs. mihi 286. ex pdicta facti narra
tione, & Alex. cõsi. 103. vr̃, col. 3. vol. 1. Quæ cõsiderationes &
qualitates traduntur in d. c. fi. & d. l. si qñ, & p Alex. & Ias. in d.
l. in actionib. nu. 41. dum considerat ẽm casum, qñ restituitur
disigillata, vt tunc psumendum sit de dolo ꝯ custodẽ & depo-
sitarium, asserens hãc sñiam Bar. & Inn. esse cõem, & adducens
quamplures doc. illã tenen. & post Ale. ibi firmans dolũ posse
apparere ex cõiecturis, & attendi dr̃e qualitatem personarum,
12 & in istis plurimùm versari iudicis arbitriũ. Et † Imo. in d. c.
fi. nu. 4. in fi. ẽt firmat, hmõi opi. esse cõem, prout etiã dicit ibi
Abb. volens nu. 9. isto casu recipi, & admitti ꝓbationes per fa-
miliares & domesticos, & attendi dr̃e qualitatem personarũ,
prout etiam considerat Arc. in d. §. fi. volens pp difficultatẽ ꝓ-
bationũ sufficere leuiores probationes, subdens, ꝙ statur iur̃o,
si constaret aliquem de familia custodis vel depositarij fecisse.
13 Et † idem sequit̃ Ias. post Christopho. Porc. in d. §. præterea, &
is, insti. quib. mod. re ꝯhi. oblig. volentes, cõsiderandã esse qua-
litatem personarum, nec nõ & quantitatem pecuniarũ, q̃ peti-
tur, ꝓut cõsiderãt oẽs scrib. in d. l. si qñ, & in d. c. fi. & Bar. in l.

14 4. §. serui, num. 4. ff. fur. aduer. nau. caup. &c. Et † esto, ꝙ post
modum Bar. ibi nu. 5. videat̃ sentire, ꝙ semper ꝓbãda est quan
titas, & res, qñ non ꝓbatur, custodẽ disigillasse, cui opi. vr̃ inhæ
15 rere Ale. in d. l. in actionib. col. pe. nu. 18. Tñ † opi. hmõi Bar.
* cõiter * reijcitur, & tenet̃ opinio sua tradita in d. l. in actionib.
col. fi. q̃ est cõis, vt dicit ibi Ias. nu. 41, & est opi. Inn. in d. c. fin.
quam vt cõem sequunt̃ oẽs doc. maxi. Henri. Boich ibi, volen-
tes in ꝯctu bonæ fidei admitti ꝓbationẽ p iur̃um, stante & cõ-
currẽte dolo rei, qui arguit̃ illico, ꝙ restituit ipsam disigillatã.
16 Nec † aliter dolus probandus est, vt ẽt punctaliter in terminis
nr̃is firmat Sal. in §. si cista, ita limitando tex. in l. quoties. §. q.
dolo. ff. de prob. & Rom. in d. l. in actionib. quem refert Ale. n.
13. cum itaq; in casu nostro p ipsum Matheũ custodem & de-
positarium, & multipliciter dolosum, vt statim dicetur, fuerit
reddita capsa disigillata, & aperta, q̃ per prius fuerat cõsignata
clausa claue & sigillata, standum erit iur̃o ipsius Pet. Iac. dãtis
in custodiã, & deponentis illas de rebus ibi positis, & deperdi
tis. Tum qa attentis psonis, inter quas litigat̃, quãtitas est modi
ca. Tũ ẽt qa est psona fide digna, bonæ, & honestæ vitæ, famæ,
& reputationis, & in eo non cadit aliqua suspicio deierandi, &
piurij, nec ꝙ velit asserere & petere illud, qđ nõ posuisset intus
dictam capsam, & ꝯñr in eo ꝯcurrunt qualitates requisitæ p d.
l. si qñ, & p d. c. fi. circa probationem faciendã per hmõi iur̃m.
17 Et † bñ faciunt, q̃ de viro bonæ famæ, & vitæ tradunt̃ in l. nõ
oẽs. §. a barbaris. ff. de re mili. & q̃ citando alios cumulãt Mod.
in eorum practi. malefi. in prin. col. 2. & 3. nu. 8. & duob. p̃ced.
18 Vbi † ẽt loquunt̃ de illa cõiectura, qñ passus dãnum, & furtũ
cõquestus fuit cũ amicis & alijs se perdidisse, & amisisse pecu-
nias, quas intus capsam reposuerat. Quæ cõiectura optimè ve-
rificatur in pñti casu. Nam ipse Pet. Iac. audita capsarum aper-
tura immediate dixit ibidẽ, & intus posuisse sacculũ pecunia-
rũ diuersarũ formarũ, & reperto postmodũ sacculo, & nume-
ratis pecunijs deficiebãt illæ, quas ipse p prius dixerat, de qui-
bus subtractis conquæstus fuit. Quod quidem satis arguit, ip-
sum dixisse, & dicere veritatem, & petere, qđ intus capsam po-
suerat. ¶ Nec istis hẽt obstare, si diceret̃, bñ ꝓcedere, nisi ex ad-
uerso probatum fuisset, officiales exercentes gabellã dictã cap
sam aperuisse, & disigillasse, p quam probationem vr̃ exclusus
dolus p̃sumptus ipsius Maphei, ex quo sumus in claro, ipsum
19 non aperuisse, nec disigillasse, † cõsequenter non vr̃ teneri, nec
isto casu ꝯ ipsum admitti debet probatio per instr̃um d. Petri
Iacobi, ex quo probatio dictarum petiarũ & rerũ aliter haben
da est, vt sentit Bar. in d. l. 1. §. serui. nu. 5. ff. fur. aduer. nau. &c.
& idem Bar. in d. §. si cista. vers. aut non restituit̃, & ibi Fulg. &
Alex. in d. l. in actionib. nu. 18. in fi. & Ias. ibi nu. 41. ver. tertius
20 casus, & vers. seq. & per Cano. in d. c. fin. Ad † hanc obiectionẽ
aduertendum est: qm̃ dicti Officiales gabellæ producti, & exa-
minati ad instantiam Maphei non carent suspicione: nam de-
ponentes, vt deponunt, se excusant, & ad commodum propriũ
deponunt, ne teneantur, ex quo indebitè dictas capsas aperue-
runt: cũ essent disgabellatæ, & si aliter deposuissent, ipsorũ fuis
set incõmodum, ꝯñr talis testificatio non dẽt attendi, iuxta ea
21 q̃ tradit Bar. in l. deferre. ff. de iu. fis. cum si. Præterea † dicti te
stes sunt falsarij, deponunt eñ, intus dictam capsam non po-
tuisse esse sacculum pecuniarum, nec gemmas, & lapides præ-
ciosos, quin ipsi vidissent, quorum duorum apertissimè ꝯrium
ostensum fuit. Nam & sacculus pecuniarũ fuit repertus intus
dictam capsam, & ẽt gemmæ, q̃ ceciderant extra eam repertæ
fuerunt per mulieres existentes in domo, & assignatæ postmo
dum scolastico filio dicti Maphei. Et illud certum est, ꝙ testis
falsus in vno in omnibus alijs reddit̃ falsus, vt tradit gl. §. pen.
in auth. de tabell. & Bal. in l. iubemus. §. sanè. C. de sacros. eccl.
& Ias. adducẽs alias decis. in l. si ex falsis, in fi. C. de trãsa. Prout
22 † ẽt: qm̃ licet dicti Officiales aperuissent, non propterea ipse
Mapheus caret dolo ea potissimum rõne: qm̃ post talem aper
turam factam a dictis Officialibus ipse debuit de omnibus re-
bus, quæ remanserant facere notulam & inuẽtarium, vt in fu-
turum posset esse sibi consultum, & apparere, quæ res, & quæ
bona remanserunt iuxta ea, quæ in sim. traduntur in l. 1. §. offi-
cio. cũ cõcor. ff. de tute. & ratio. distra. Et si noluisset notulam
facere, forsitan credens ad illius ꝯfectionẽ nõ teneri, ad minus
capsam p̃dictam apertam, & disigillatam repositis reb. debuit
resigillare, & bñ claudere, & nõ dimittere eã apertã vt dimisit,
& in loco nõ tuto, nec securo, ad quẽ nedũ domestici sed ẽt ex-
tranei

tranei de facili poterant accedere,ut apertè testat̃ scholasticus
eius filius,in quo loco ipse Mapheus nullas ꝓprias res detine
bat. Et cum tolerauerit,& passus fuerit,ac ɔtinuauerit,ut in lo
co prædicto dicta capsa staret,& remaneret aperta, & disigilla
ta,talis sua tolerantia,patientia & ɔtinuatio induxit ipsum ra-
tum habuisse talem aperturam,nec dolo carere, & faciunt ip-
23 sum teneri. Et † prædicta operant̃,ac si uerè aperuisset & disi
gillasset,ut in sim.tradit̃ per Bar.in l.aut facta.§.non nũquam.
col.fi.ff.de pęn.cum alijs alleg.per Fel.in c.dilectus. il 2.ex̃ de
symo.col.fi.& per eũdem in c.cum oẽs,col.15.& seq. de ɔsti.
24 & in decis.ɔs.Neap.386. Vbi † volunt,delictum commissum
p populum nocere vniuersitati,& singulis,qui post illud tole-
rarunt,& passi fuere ɔtinuantes in illo taliter,ut ex istis uideã-
tur illud ratum habuisse,ita ꝙ singuli tñr,licet uerè non fece-
25 rint,& a prin.non essent obnoxij . Et † comprobant̃ ex his, q̃
hñr in l.quod Nerua.ff.deposi.vbi depositarius tenet̃ de dolo
& ẽt culpa latiore,q̃ similis dolo est,& fraudem inducit, quæ
culpa latior,& sic dolus,& fraus præsumpta in ipso deposita-
rio est,qñ in re deposita non adhibuit eam diligentiam,quam
26 adhibuisset in sua. Ista † em̃ ɔstituunt eum ex̃ bonam fidem ,
& faciunt eũ fraudulosum,ac dolosum præsumptum , ut oẽs
doc.istud ibi firmant post gl.& Bar.in summa, & bene in figu
ratione casus,& in 3.opposi.nec non in 4. q.nu.13. ubi ponit
exemplum,qñ quis dimisit librum sibi depositum in aula. Ex
27 † hoc.n.clarè patet,istum depositarium in re deposita nõ ad-
hibuisse illam diligentiam,quã adhibuit in ꝓpria , & ɔñr illũ
uersari in fraude,& dolo p̃sumpto,& sequunt̃ istud Cano. oẽs
28 post gl.in c.2.ex̃ deposi.Et † bene facit gl.in uer.doli, institu.
quib.mo.re ɔ̃hi.obliga.in §.p̃terea is,dũ loquit̃ de depositario
portãte rem depositam per locum periculosum, & non tutũ ,
allegando iura ut per eã,quam refert Deci.in l.ɔ̃ctus. ff.de re-
gu.iur.col.2.ver.adde ẽt alium casum.Cũ igit̃ dictus Maphe⁹
& añ apturam dictarum capsarum fecerit eas reponere in lo-
co non tuto,vt attestat̃ eius filius scholasticus,nec eas posuerit
in camera,vel in alio loco tuto,vbi repositas tenebat res suas ,
& post aperturã dictarũ capsarũ dimiserit eas stare in d.loco
non tuto disigillatas,necessariò sequit̃,ipsum non adhibuisse
in dictis reb.eam diligẽtiam,quam adhibuit in ꝓprijs, & quã
de iure tenebat̃ p̃stare,& sic ipsum fuisse in fraude, & dolo,iu-
29 rib.& decisi.s̃.alleg. Qui † .n.non facit illud,quod facere de
bet,in dolo est.l.dolus.ff.manda.& in terminis nr̃is tradit Ro
30 ma.quem refert Alex.in d.l.in actionib.nu.18.Et† in p̃nti ma
teria satis est,dolum semel fuisse commissum , vt hr̃ in l.1.§.si
rem depositam.in fi.ff.deposi.& tradit Bar. in d.l.in actionib.
num.22.ver.in eo quod dicit,uolens sufficere dolum uel cõ-
31 missum ab initio , vel ex post facto . Eo † ẽt : qm̃ ista arguunt
apertissimam culpam & fraudem ipsius Maphei, per quam ca
sus iste perditionis rerum successit,& subsecutus est,& ideo fa
ciunt ipsum teneri , licet aliàs non teneret̃: ut est text.apertus
in c.2.ex̃ deposi.& ibi tradit gl.magna,& glò.in l.1.§.sæpe. ff.
deposi.q̃ ad hoc alleg.d.l.quod Nerua,& ẽt gl.in l.1.C.depo.
32 Accedat † & illud:qm̃ ipse Mapheus se obtulit tali custodiæ,
q̃ oblatio facit ẽt ipsum teneri in casu, quo de iure non tenere
tur,vt est tex.& gl.in d.c.2.& tex.in l.1.§.sæpe euenit . ver.sed
si.ff.deposi.vbi gl.allegat ɔcor.& ponit Bart.in d.l.quod Ner-
ua.nu.30.& plenè Dec.citando alios in d.l.ɔ̃ctus.col.2.& nu.
33 1.Et † ꝙ non possit Mapheus se a dolo excusare,ostendit̃ aper
tissimè. Nam dictæ gemmæ repertæ fuerunt per Ancillas ꝓ-
pe dictas capsas & assignatæ scholastico filio d.Maphei existe-
ti ac habitãti in eius domo, ac ɔstituto in sua ptãte,nec vnquã
curauit re nec uerbo illas restitui facere d.Pet.Iaco.cum ad id
teneret̃,ut dicit Are.in §.fin.insti.de oblig.quæ ex qua.mal.&
34 sentit Bar.in l.1.§.serui.nu.4.ff.fur.aduers.nau. Et † illas non
restituendo satis ꝓbat̃ dolus,ut est tex.clarus in l.1.§.si res. ff.
deposi.& facit.l.in bonæfidei.ff.de pecul.cum ɔcor. Et iste do
lus p̃ns arguit ẽt dolum in præteritũ,vt in simi. dicit text.in l.
sed Iulianus.§.sed si ab initio.ff.ad Maced.& in l.si qui adulte
35 rij.C.de adult.Maximè † cum talis denegatio restõnis gẽma-
rum arguat ipsum de mẽdacio,vt in terminis nr̃is tradit Petr.
36 de Anch.in d.suo ɔs.286. Arguunt † ẽt ista, ꝙ pecuniæ rece-
ptæ fuerunt & captæ & a domesticis,& ab his detinent̃,& de-
negant̃ restitui,sicuti & gemmæ,& hoc arguendo a verosimi-
li.Nullus.n..ex̃neus cępisset partem pecuniarum, & ita distin-
ctam in forma,& specie,sicuti fuerunt cęptæ,nam ex̃neus q̃s-
que cępisset integrum sacculum,nec habuisset tp̃s eligendi pe
cunias in forma & specie , prout fuerunt electæ , & captæ . Et
37 † argm̃ a verosimili ualidũ est: vt in l.fi.ff.quod met.cau.& in
l.si nuptura.in fi.ff.de iu.do.& per Pet.de Anch.ɔs.217.si præ
dicta,col.fi.cũ alijs cumulatis per Mod.repet.in rub.C.de ꝓ-
38 ba.nu.108.& alijs seq. Et † ẽt arguendo a solitis idem dicen-
dum:quia fures ex̃nei non ita furant̃, nec hñt tale tp̃s eligẽdi
pecunias,q̃ ꝓpriè accomodat̃ domesticis,& istud dolo & frau
de ipsius Maphei non facientis nec adimplentis ea,ad q̃ tene-
bat̃,& fraudulenter & dolosè se gerẽtis,vt dictũ fuit,ad no.cir
ca solitũ in l.certi ɔdictio.§.si nũmos.ff.si cer.pet. & p gl.in l.
neq; natales.C.de ꝓba.& p Alex.in l.vniuersarũ.ff.de pig.act.
post Bar.in addi. Et istis ɔsideratis cessat obiectio superius fa-
cta: nã ꝓcederet,qñ ꝓbatũ esset,disigillationẽ & apturã factã
fuisse p alios,& custodẽ seu depositariũ in ɔñtiã carere dolo &
fraude: vt est videre ex lect.dictarũ decis.At qñ ẽt stante aptu-
ra facta p aliũ adhuc dolosus,& fraudulentus est, talis ꝓbõ ip
sum non releuat,ex quo sumus in ɔclus.prima, ɔ̃ dolosum ad-
mitti & recipi ꝓbõnem p iur̃m,maximè cum ipse ratam ha-
buerit talem disigillationem,& aperturam , & eã tolerauerit ,
passus fuerit,& post eam versatus fuerit,ꝓut ẽt nunc versatur,
39 in dolo & fraude,& multipl̃r,vt deductũ est. Præstandũ† igit̃
est iur̃m ipsi Petro Iac.vt extitit ɔclusum.Accedẽtes ẽt mala vi
ta ipsius Maphei vsurarij,& ɔñr infamis.l.improbũ fęnus.C.
ex quib.ca.infam.irroge.Et accedente mala uita scholastici cõ
cubinarij,& recusantis restituere gemmas,iux.no.in rl̃a semel
40 malus.de reg.iur.lib.6.cum sim.¶† Nec p̃dictis habet obstare,
si diceret̃,iur̃m tale non esse p̃stãdũ,ex quo de reb. debebat ap
ta fieri ꝓbõ: qm̃ ipse Mapheus vr̃ teneri ex facto alterius,& iõ
ɔ̃ eũ non põt admitti ꝓbõ per iur̃m,vt tradit Bart.in l.diuus.
ff.de testa.mil.& in d.l.si qñ.& ibi Ias.nu.36.& seq.Et diebus
ꝓximè p̃teritis ego cõsului in casu,quo statutum disponit,nul
lũ teneri ad emendationem damni dati &c. Nam casus p̃ns
non est talis,sed longè diuersus,& ideo de uno ad alium mini
mè inferendum,iurib.uulga.Ipse.n.Mapheus non ɔuenit̃ ex
facto alterius,sed ex dolo & fraude ꝓpria,& facto suo ꝓprio,
& non alieno,quo casu probõ p iur̃m de reb.& quantitate ip-
41 sarũ admittenda est,iurib.decis.& oĩbus de quib.s̃.Et† sic nõ
sumus in casu nota.per Ias.in l.in actionib.versi.tertius casus ,
vbi vult,ꝙ qñ sumus in casu claro , in quo non ɔstat de culpa
depositarij,nec apparet de dolo,ꝙ tunc non statur iur̃o partis:
nã in casu p̃nti apparet de dolo ꝓprio ipsius Maphei p multi-
plices ɔiecturas deducto,& ꝓbato,quo dolo stante p̃standum
est iur̃m,vt tñt oẽs superius cõiter citati,& ipsemet Ias. in d.l.
42 in actionib.nu.41.in 2.& vlti.casu. Nec † ipsi Petro Iaco.põt
imputari,quare non agit ɔ̃ illos nũcios publicanorũ, ꝓut pri⁹
vr̃ cępisse,argõ eorũ,q̃ hñr in l.1.§.familiæ,cũ ɔco.ff.de publ.
nam si q̃relã corã D. Gubernatore fecit,vt reciperet̃ informa-
tio,per quã veritas apparere potuisset,& p quã ipse Pet.Ia.cer-
tioratus de iurib.& remedijs sibi cõpetentib.potuisset se diri-
gere ad ɔsequendũ suũ ɔ̃ eas p̃sonas,q̃ ad id eidẽ tenebant̃, nõ
ꝓpterea vr̃ renũciasse iurib.& actionib.sibi cõpetẽtib.ɔ̃ ipsum
Mapheũ,nec aliquo iure inductũ est, vt p talẽ actũ videat̃ illis
renũciasse.Et quia ex informatione recepta doctus fuit de bo-
no iure sibi cõpetente ɔ̃ ipsum Mapheum , pmittente lege , ɔ̃
43 ipsum egit existentem in fraude & dolo ꝓprio. Et† ad maiorẽ
declarationem dicit se esse ɔtentũ vnica solõne,qua eidẽ facta
per ipsum Mapheũ paratũ se offert illi cedere iura,q̃ sibi cõpe
tere p̃nt ɔ̃ dictos & nũcios & publicanos,iux.no.in si.per Bar.
& alios in l.Modestinus. ff.de solu. & ĩ l.1.§.quia aũt.ff.quor.
44 lega. ¶† Et qñ vni aduersus plures personas in solidũ cõpetit
actio suo arb.est eligere ɔ̃ quem agere vult , vt disponunt iura
vulga.cõia, & tradit̃ p Bar.& alios in l.si quoties.ff.si fam.fur.
fec.dica.& in l.ita stipulatus.in ɔ̃rijs vltimę partis.ff.de verb.
oblig.tũ ẽt quia cã p̃ns commissa,& delegata fuit de ɔsensu &
voluntate ẽt ipsius Maphei,ad nota.in l.si ɔuenerit,cũ simi.ff.
ff.de iuris.om.iud. Nec testes inducti ꝓ parte d. Petri Iac. ex-
cusant ipsum Mapheum,vnus.n.ipsorum solùm dicit p verbũ
credere,Mapheũ non cępisse pecunias , cuius dictum nullum
est : nam ꝓpterea nõ excusat eũ à multiplici culpa,fraude , &
dolo multipliciter & s̃m mẽtem iuris ꝓbato, & reliqui testes
ipsum ɔdemnant.Nam ꝓbant oblationem custodiæ & capsas
fuisse positas eius ordine in loco non tuto , & in quo non reti
nebat res ꝓprias,& licet asserant,capsas fuisse apertas p dictos
nuncios,

nuncios,& officiales,non propterea ex hoc infert᷑, ꝙ ipse non teneat᷑ de culpa,fraude,& dolo ipsius iam probato. Stāt.n.ista simul,ꝙ illi aperuerint,& ꝙ adhuc Mapheus sit in fraude &
45 dolo,ut ostensum fuit. Nec † ꝓbō bonæ famæ.d.Maphei ipsum liberat,ex quo est generica,& illi præfert᷑ specialis ꝓbō,vi delicet usurariæ prauitatis reddens ipsum improbum,& infamē,& spālem attendere debemus,ꝑ quam derogat᷑ gn̄ali, regu la gn̄i spēm,de reg.iur.lib.6.cum sim.Præterea in casu pn̄ti su mus in ꝓbōne clara,ꝑ quam ꝯstat,ipsum Mapheū esse in fraude & dolo,& circa hoc depositū & custodiam ita fuisse versatū,quo fit,vt illa probatio gn̄alis minimè sit ꝯsideranda,& attendi debet ista specialis,per quam constat de prædictis, pp q̄
* deferendum est iur̄m f̄m cōes * & veras ꝯclus. Comprobant᷑
46 ista efficaciter,& ꝯcludenter,demus rem depositam & datam in custodiam fuisse furto subtractam,certus est fur,ꝯ quem de ponenti vero dn̄o competit ꝯdictio furtiua, toto ferè tit. ff.de ꝯd.furt.& ꝓbat tex.in l.eum qui.§.is aūt.ff.de fur. & per glo.
47 & doc.in c.2.ex̄ de deposi. Cui † ēt deponenti ꝯ depositariū se offerentem deposito vel culpabilem, & existentem in culpa præcedente dictum casum competit actio,vt plenè tradit᷑ per gl.& alios in l.1.C.deposi.& in d.c.2. & in d.l.quod Nerua, cum alijs alleg.in primis allegationib. & licet isto casu sit certus,non propterea liberatur depositarius & custos, & hoc pp oblōnem & culpam suam, & a fortiori minimè liberatur a fraude & dolo,iuxta plenè tradita in d.l.quod Nerua, & in d. c.2.Ita igitur erit in casu pn̄ti, in quo licet appareat de ꝑsona disigillante & aperiente, & illa sit certa, non propterea exclu dendus est Petrus Iac.quin actio sibi competat ꝯ d.Mapheum pp oblōnem & culpam suam præcedentem casum,& pp frau
48 dem & dolum ipsius.Et†Ias.in illo suo tertio casu apertè hoc sentit,dū dicit,iur̄m non esse præstandum,qn̄ custos & depositarius non est in culpa,nec in dolo, innuens ꝙ si esset in culpa & dolo ꝯ eum iur̄m esset præstandum: vt ipsemet declarat in secundo casu,dum vult,ꝙ capsa restituta disigillata,si aliter non constat de disigillante,præstat᷑ iur̄m: eo quia in dubio cu stos præsumitur in dolo,quanto ergo fortius qn̄ probatū est, ipsum fuisse in fraude,& dolo,vt ēt ipse Ias.sentit ī vltimo casu,qn̄ sumus in dubio,ꝙ standum est ꝯiecturis probantib.dolum. In hac enim materia vt admittat᷑ ꝓbō per iur̄m , solùm
* ꝯsideratur,an custos sit in dolo, vt cōiter * concludūt confor miter oēs,& quærunt de persona disigillante, qn̄ est certa, ad effectum,vt excludatur præsumptio doli,qua cessante non de fert᷑ iur̄m,qn̄ aūt certi sumus de fraude,et de dolo,minimè cō siderat᷑ persona,quæ disigillauit: nam licet esset alia persona, & certa,non ꝓpterea liberat depositarium dolosum, quin teneat,& quin rōne doli ꝯ ipsum non præstet᷑ iur̄m, sicuti dictū est de eo,qui furatur rem depositam,qui licet certus sit; nō ꝓ pterea liberatur depositarius existens in culpa & dolo, & religio Excellentiss.ac Clarissimi D.Auditoris ista dignet᷑ conside rare,& suo sano iudicio supplere reliqua,nam vera sunt ex mē te iuriū,& verarū ꝯclōnū,ꝑ quas casus pn̄s decidit᷑,& ē nouus ab illis,quos ponit Ias.in d.l.in actionib.licet includi possit in secūdo & vltimo,& est qn̄ alius dissigillauit,tn̄ adhuc depositarius,& custos reperit᷑ in fraude & dolo,quib. consideratis lo cus erit ꝓbationi per iuramentum. Paris.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Si unus cohæredum ex capsa communi aliqua subtraxit contra ipsum iurari potest de rebus subtractis alijs ultra per eum confessatis, & nu.seq.& 27.& alijs.*
2 *Instrumentum publicum plenè probat.*
3 *Nulla est maior probatio quàm illa, quæ fit per confessionem.*
4 *Et quando facta est parte præsente & acceptante.*
5 *Et illa facta in positionibus & acceptata ualida est.*
6 *Et quando fuit geminata ualet.*
7 *Et per restitutionem bonorum inducta est confessio,res restitutas penes se habere.*
8 *Actus sequentes declarant præcedentes.*
9 *Contra mendacem multa sunt inducta.*
10 *Communia non debent propria auctoritate capi.*
11 *Vnus testis de uisu semiplenè probat.*
12 *Confessio extraiudicialis inducit semiplenam.*
13 *Et an possit probari per testes uariè deponentes de loco & tempore.*
14 *Confessio est actus reiterabilis.*
15 *Singularitas non obstat, quando adest iusta causa.*
16 *Et difficultas probationis ad id iustam causam inducit.*
17 *Fama publica in ciuilibus semiplenè probat.*
18 *Difficultas operatur, ut illæ probationes recipiantur, quæ aliàs non reciperentur.*
19 *Et lex in istis contenta est ea probatione, quæ potest haberi.*
20 *Et in istis iunguntur probationes, quæ aliàs non iungerentur.*
21 *Secundùm materiam subiectam probatio recipitur: cum arbitraria sit.*
22 *Domestici & familiares isto casu recipiuntur.*
23 *Vasallus quando & quo casu pro domino possit esse testis.*
24 *Multiplex remedium competit ad recuperandum res abstractas.*
25 *Condictio quando infamiam irroget.*
27 *Et de rebus abstractis statur iuramento passi damnum, & num.seq.*
28 *Intellectus ad l.si quando.C.unde ui.cum simi.*
29 *Et erit iuramentum in litem ueritatis.*
30 *Patrimonij facultates non debent pandi.*
31 *Dolus ex coniecturis apparet & deducitur.*
32 *Et satis est,ut iuramentum istud deferatur, res non apparere.*
33 *Et istud in odium dolosi, & subtrahentis.*
34 *Et istud iuramentum differt ab illo, quod defertur parti in supplementum probationis, & nu.35.*
36 *Et defertur unicuique damnum passo.*
Et eo mortuo defertur eius hæredi.
37 *Quando informatus est, & habet notitiam ueritatis.*
38 *Et arbitrium iudicis uersatur circa rerum & pecuniarum quantitatem.*

CONSILIVM LXXV.

Ad Victoriam Illu.Comitis Charo.in controuersia,& q̄stione vertente inter ipsum ex una, & Comitem Ga-
1 leotum,& eius ꝯsortes ex altera coram Illu.D Præside.Et † in sui fauorem deducit᷑ optimum & concludens consi. & ferè in terminis Pet.de Anc.in ordine mihi 286. ex p̄dicta facti narratione, quod satis comprobari pōt ex his, quæ hn̄r in l.tres fratres.ff.da pac.ubi ꝯsuluit, ꝙ si unus cohæredum de capsa cōi aliqua subtraxit,& id ꝯfessus est,ꝯ ipsum ultra res ꝯfessatas iurari pōt de alijs reb.ut ꝯtingit ꝓpriè in casu pn̄ti, dum ipse Comes Galeotus,& in suis positionib.nec non & in instr̄o publicè inter ipsas partes pn̄tes ꝯfecto, & in pn̄tia Illu. Præsidis confessus est,uelle tradere & consignare ad diuisionem postmodum faciendam scuta.324.annulos.22. cum suis lapidib. nec non quandam catenam auream,& oēs alias scripturas, & instr̄a,& processus,q̄ bona fuerunt q.Comitis Ruber.communis patris per ipsum conseruata & reposita in suo studiolo intus capsam & aliam capsulam,in qua ēt erant & aliæ pecuniæ,
2 iocalia,& catenæ aureæ.Quod instr̄m publicum de prædictis in eo contentis plenissimam induxit ꝓbōnem.l.cum p̄cib.C. de proba.cum vulga. Et † nulla maior ꝓbō dari pōt,q̄ illa, q̄
3 per confessionē inducta est.l.cum te,vbi gl.& alij no.C.de trāsac.& diffusè ꝑ Cano.max.Mod.in rub.ex̄ de proba.Eo†etiam
4 quia facta a parte pn̄te & acceptante,& coram Illust. Præside, ad plenè tradita ꝑ oēs per illū text.in c.fi. de succes.ab intesta. & in c.fi.de confes.& in c.ꝑ tuas.de ꝓba.& in l.gn̄alr.C.de nō nu.pec.& ꝑ Cano.maximè Felyn.in c.si cautio.num.22.de fide instr.iunctis his,q̄ traduntur ꝑ scrib.in c.1.de iudi.& in l.si conuenerit.ff.de iurisd.om.iudi. & in l.pacta nouissima.C.de
5 pac.cum si. Ita † ēt & illa facta in positionib. acceptata in hoc per Illu.Comi.Carol.iuxta no.per D.Ant.& Ab.in c.fi.de cō-
6 fes.ꝑ Fel.in d.c.si cautio. nu.18. & 27. Eo † ēt quia geminatè ex istis facta apparet,& ideo tanto magis plenè probat, ut per Bar.in l.cum scimus.C.de agri.& censi.lib.11. cum alijs alle.
7 per Fel.in d.c.si cautio, num.29. Per † dictam igitur restōnē bonorum prædictorum inducta fuit apertissima confessio, & ꝯn̄r per eam ualida probatio,ipsum Comitem Galeotum, & alios consortes dictas pecunias, & res dolosè cepisse ex studiolo, & capsis cum priuatio præsupponat habitum. l. de-
8 cem,cum uulga.ff.de uerb.obli.Et † per actum sequentem declaretur dolus actus præteriti.l.si qui adulterij. C.de adul.cū alijs

alijs adductis per Anch.d.consi.276.circa princip. ubi etiam
considerat per hanc restitutionem, ipsum Comit. Galeot.
9 conuictum fuisse de mendacio. Et † quæ, & quanta ɔ̃ men-
dacem,& de mendacio ɔuictum iura cõcedant,uideri pñt, q̃
10 hñr in l.fi.ff.de rei ven.cum sim.Et † quia ea q̃ cõia erant, &
sub clausura, non debuit ꝓpria auctoritate aperire,& subtra-
re,uti iã ipse,& ɔsortes fecerunt,q̃ apertissimè dolũ arguũt, &
ipsos de dolo ɔuincunt,iurib.& decis. ibidem p Ancha.dedu-
ctis.Et ꝙ dictũ studiolũ aperuerint,& exĩde scripturas,& cap-
sulam,pecunias & alia intus eã existentia asportauerint,& do-
losè ista gesserint,satis ɔcludenter ꝓbatᷣ p multos testes iam ꝓ
11 ductos.Et † vlterius ꝙ dictam capsulam aperuerint in castro
Podij,ꝓbatᷣ p vnicũ testem ibidẽ pñtem ẽt numerationi pecu
niarum,& videntem reliqua iocalia,& annulos, qui, & si vni-
cus est,tñ quia deponit de visu & veritate solus & de per se,se-
miplenam facit ꝓbõnem,vt hr̃ in c.ex insinuatione,de ꝓc. &
p gl.& doc.in d.c.fi.de success.ab intesta.& p gl.in l.in bonæfi
dei.C.de reb.cred.& in l.admonendi, vbi Bar.n.36. & diffusè
12 Ias.nu.177.& seq.ff.de iu.iur.Probatᷣ † & insuper p testes de
confessione ẽxiudiciali ipsius Com.Galeoti asserentis dictam
capsulam cępisse de studiolo Comitis Ruberti eius patris cũ
13 pecunijs & reliquis iocalib. præciosis. Et † quamuis d.testes
de tali ɔfessione deponentes videantᷣ esse singulares respectu
loci & tpis,& ɔñr dictam ɔfessionem ẽxiudicialem non indu-
cere semiplenam ꝓbõnem,uti aliàs induceret ƒm cões,& ve-
ras decis.Attñ ɔfessio istorum ita ꝓbata iungenda est cum illa
deducta per alium testem de visu & veritate ad integram ꝓbõ
nem faciendam,vt in sim.tradit Alex.& nouissimi ibi sequun-
tur in l.Gallus.§.ille casus,nu.14.ver.sed ꝓ istorum intelligẽ-
tia.ff.de lib.& posth.vbi ad id allegat Bal.subdens isto casu nõ
obstare singularitatem testium, ex quo non est obstatiua, sed
adminiculatiua,q̃ non vitiat ƒm Bal.in l.de quib.circa fi.ff.de
legib.& hoc idem tenet Corn.ɔs.13.quãuis.col.2.vol.1. vers.
item unus testis.& Aret.in c.cum cãm,col.pe.versi.2.adde,&
uer.sed circa,ex̃ de ꝓba.& Deci.ibi nu.16.ubi allegantes alias
decis.excepta causa mutui istud comprobant, & firmant alijs
decis.vt ẽt firmat ipse Deci.in c.licet cãm.nu.16.eo.ti. & Ias. ĩ
d.l.admonendi.nu.260. & versi.br̃ ɔcludendo ueritas est. Eo
14 † ẽt quia ɔfessio est actus reiterabilis,& tendit ad eundem fi-
nem,pp quod singularitas minimè obstabit, ut tradit Alex.al-
legando iura in cons.53.in casu,col.fi.ver.ergo ẽt, in 1.vol.cõ
tinet.n.in se ꝓlationem verborum & sic actum reiterabilem,
15 ut ẽt firmant Mod.Bon.ɔs.5.in cã,num.6. & seq. Prout † ẽt:
qm̃ singulariter tollitᷣ,qñ adest iusta cã,in qua iudex põt mo-
ueri p depositionem testium singularium,vt dicit Pau.de Ca.
in d.l.admonendi.& D.Io.Bap.de S.Seue. ibidem in sua repe.
car.7.col.2.& Fran.Bru.in tra.de indi.col.3.& Mod.Bonon.ĩ
16 l.1.§.fi.ff.de q̃stio.num.40.& alibi pluries. Iusta † aũt cã satis
hic ɔcurrit ɔsiderata difficultate ꝓbõnis & subiecta materia,
quæ ita de facili ꝓbari non põt, in qua sufficit ꝓbõ per indi-
cia,& ɔiecturas,& statim dicam,& ideo singularitas non reij-
citᷣ; vt tradit Alex.ɔs.46.circa,col.fi.ver.de mala fide, volu.3.
Accedat ẽt & alia ꝓbõ transportationis dictæ capsulæ factæ p
17 Comitem Alex.ad castrum Podij. Nec † non,& de prædictis
omnibus fama publica, quæ in ciuilibus semiplenam inducit
probationẽ,iuxta gl.fi.in d.l.in bonæfidei.& in l.3.§. eiusdem.
ff.de testi.per Bar.& alios in d.l.admonendi,maximè Iaso.nu.
252.ver.tangit etiam hic,& per Fely.in c.ueniens.il 1. de test.
col.4.cũ ɔcor.Quæ omnia simul iuncta concludenter probãt
intentionem Comites Caroli. & aduersarios dictam capsulã
& bona ibi existentia dolo cœpisse & ɔ̃ctasse, sumus enim in
18 casu,& materia,quæ de facili probari nõ põt, cum occultè &
clãdestinè fuerint hæc gesta,& patrata. Quo † sit, ut admitti
& recipi debeant probationes,quæ in alia materia non admit
terentur,ut dicit Bar.in l.si quis ex argentarijs.§.an uerò hære
di.ff.de eden.& ibi Mod.adducunt alias concor.max. Ias.in §.
prætor ait,col.3.& 4.nu.28.& seq.& Cor.ɔs.35. circa,in lite-
ra.y.& ɔs.113.circa,in litera.N.& P.in 1.vol.& alibi pluries,
ubi allegãdo alias decis.dñt in istis,quæ sunt difficilis ꝓbatio
nis,admitti & recipi ꝓbationes p ɔiecturas,ex quo dñr legiti-
mæ ꝓbationes,& euidẽtes.l.licet Imperator.de leg.1. cum si.
19 Et † lex in istis contenta est ea probatione, quæ fieri & haberi
põt,vt ẽt tradit Alex.consi.146.& consi.189.nu.13.in 6. uol.
20 & Soc.ɔs.16.In cã,n.6.in 3.vol.Hinc † est,ꝙ in his,q̃ sunt dif
ficilis ꝓbõnis,de facili ɔiunguntᷣ ꝓbõnes imperfectę,quod de
negatᷣ in alia materia,ut dicit D.Ant.in c.veniens. el 1.in fi. ex̃
de testib.& Alex.ɔs.24.Animaduersis,col.fi.in 2.vol.& Deci.
in d.c.cum cãm,nu.12.in fi.& Mod.Bonon.ɔs.40.nu.10.Nec
21 † ab re: qm̃ ƒm subiectam materiam recipitᷣ ꝓbõ, ẽt non ple-
nè ɔcludens,quæ in alia materia reijceretᷣ tanquam inualida,
dicit Lap.alleg.94.& ex eo istud est: qm̃ materia ꝓbõnis arbi-
traria est,& reposita in arbitrium ipsius iudicis,ex cuius mero
arbitrio pendet,an aliquid sit sufficienter ꝓbatũ.l.3.§.1. ff.de
testib.& per Bar.in l.Lucius.ff.de his qui not. infam. & Paul.
de Cast.in d.l.admonendi.col.pen.& Dec.ɔs.94.in casu, n.1.
22 Ex † quib.infertᷣ,testes ꝓductos per Ill.Comitem Carolũ esse
habiles,& idoneos,esto ꝙ essent domestici,& familiares: nam
licet aliàs similib.testib.fides plena non adhiberetᷣ: tñ in casu
pñti recipiuntur,pp difficultatem ꝓbõnis, & pp subiectã ma-
teriam,ex quo in domo,& occultè gesta fuere, ad plenè not. p
gl.& doct.in ɔsensu.C.de repud.& in c.veniens,el 2. ex̃ de te-
stib.& in ꝓprijs terminis nostris tradit Petr.de Anch. in d.ɔs.
vers.& hæc discussio,& p Ab.in c.fi.ex̃ quod met.cau.nu.9. &
Areti.in §.fi.instit.de obli.quæ ex qua.mal.nascũ. & per Ias.in
23 l.si qñ,nu.43.C.vnde vi,cum sim.Prout † ẽt dictis testib.non
habet obstare,si diceretᷣ,ipsos esse uasallos Illu.Comitis Caro-
li; qm̃ ĩ isto articulo. An vasallus possit deponere in fauorem
dñi,& esse testis idoneus,& fidem faciat,variè fuere doct.opi.
& undecim nu.referuntᷣ,tñ illa obtinuit: ut uasallꝰ ꝓ dño suo
possit esse testis, & idoneus, esto.n.ꝙ in eum habeat merum,
& mixtum imperium, & dño iurauerit fidelitatem, & hmõi
sola qualitas: quia vasallus cessantib.qualitatib.detrahentib.
testimonio,& personæ ipsorum testium, in nullo diminuit fi-
dem,& testimonium prædicti testis,vt plenissimè traditᷣ in de
cis.ɔs.Neap.394.in causa Baronis,vbi recitantur oẽs prædictæ
opi.& citãtur decis.& loca ipsarum, & asseritur ƒm hanc opi.
tanquam veram,& cõem fuisse iudicatum per dictum sacrum
regium ɔsilium. Stantib.igitur dictis ꝓbõnib. de apertura, &
ingressu dicti studioli,subtractione scripturarum, & capsulæ
cum pecunijs, & alijs rebus ibidem existentib. & ɔ̃ctatione
prædictorum per Comitem Galeotum,& consortes facta, ne-
cessariò condemnandi ueniunt,cum ipse Illu.Comes Carolus
in rebus prædictis pro duab.partib.hæres appareat institutus
per Ill.Comitem Rubertum, cõem patrem, & ipsius hr̃dita-
24 tem adiuerit, ƒm iuraᷣ vulga.& cõia. Et † ad dictas pecunias,
& reliqua bona pręciosa consequenda eidem competit multi-
plex remedium,ut hr̃ in d.l.tres fratres.ff.de pact.& per Petr.
de Ancha.d.consi.286.& diffusè ẽt per Alex.consi.103.vr̃, in
1.vol. Et potissimè remedium ciuile,& non famosum, vt fuit
pñs intentatum coram Illu.Pręside. Et ipsi Ill. Comiti Caro-
lo vti hæredi bene competit remedium, de quo per glo. Bar.
& alios, in l.1.& in l.sed nec legatarius.ff.de cõd.furt.Quod
25 † minimè infamiam irrogat.l.cessat,vbi gl.& doct.ff.de actio.
& obli.& quæ per Bar.& alios in l.si quis uxori. ff.de furt. Eo
ẽt qm̃ post mortem cõis patris pecuniæ,& bona prædicta plu
ries,& pluries ɔ̃ctata per Comitem Galeotum,& fratres fuere
d.Illu.Comite Carolo,iam effecto ipsarum dño ꝓ duab. par-
tib.ad nota.per Bar.& alios in l.is qui furti. & in l.vulgaris. §.
26 si quis es,& Bar.in l.si dñm.ff.de furt.cum simi.Nec † Comes
Galeotus, & consortes possunt se iuuare, allegãtes cępisse res
cões,& sic pro parte eis tangente, licitè potuisse istud facere:
tollitur.n.hmõi obiectio per tex.in d.l.tres fratres,& per cõs.
in terminis Petr.de Ancha.præallegatum,consi.286.& diffu-
sius,& clarius per d.consi.Alex.103. s̃.citatum ferè per totũ,
maximè col.4.uers.& primò non obstat, & uersi.seq. qm̃ talis
communio non erat ad istum usum destinata, & alijs medijs
27 partem eis competentem consequi & habere debebant. † Et
esto ꝙ concludenter,& plenè per ipsum Comitem Carolum
ꝓbata non appareat quantitas dictarum pecuniarum subtra-
ctarum; tñ ꝓbata apertura studioli,subtractione, ɔ̃ctatione,
& apertura dictæ capsulæ,intus quam,& pecuniæ,& alia prę-
ciosa reposita erant, de quantitate pecuniarum,& aliarum re
rum deferendum erit iur̃m ipsi Comiti Carolo,ut est tex.aper
tus,& ibi omnes tradunt,in l.si quando.C.vnde ui,& ad idem
tex.in c.fi.ex̃ quod met.cau. ubi omnes indifferenter istud fir-
28 mant. Quarum † legum dispositio loquentium in uiolentia,
seu facto tendente in delictum,seu quasi optimè ad casum prę
sentem adaptatur,stantib.superius deductis,& ulterius dispo-

sitio

sitio dictarum.ll.locum sibi uendicat respectu ꝓbonis p iurm
29 faciendæ in quocunq; doloso.Ex † quo tale iurm in litem ue
ritatis ꝓbat in l.in actionib.ff.de in lit.iur.& ibi gl.Bar. n.22.
max.Ias.nu.39.& seq.& reliqui oẽs hoc firmant, vt ẽt faciunt
Inn.& Abb.col.2.nu.6.& 7.& Imo.col.4.in d.c.fi.post gl.ibi,
& Bar.& Pau.de Cast.in l.1.§.si cista.ff.deposi.& alij citati per
Ias.in d.l.si qñ.nu.47.& per Aret.in d.§.fi.insti. de oblig. quæ
ex qua.mal.& firmat Anch.d.ↄs.286.& diffusius Alex.d.cõsi.
103.col.3.vers.& si dubitat,& versi.seq. vol.1. ubi allegando
quãplures deci.firmat respectu quãtitatis,& rerũ ↄsiderandas
esse qualitates ꝑsonarũ,& reliquas ↄiecturas,in quib. plurimũ
30 versabit arbitriũ iudicis. Qm̃ † secreta p̃rimonij non pandi
intererat forsan Ill.Comitis Ruberti: vt est ẽt optima dec.Bal.
in rub.C.deposi.& dñt Alex.& Ias.in d.l.in actionib.Firmãtes
31 † ẽt dolũ posse apparere ex ↄiecturis,vt ẽt tradit Ias.& Christ.
32 Por.in §.pterea & is,insti.q.b.mo.re ↄhi.obli. Et † ut tale iurm
p̃stet,sat est,ꝙ res,q̃ petunt,non appareant,vt firmat Bar. in d.
l.in actionib.nu.22.& alij superius citati, & ↄtingit in casu p̃-
33 senti. Et † isto casu per legem inducit quoddam nouũ & mi-
rabile in odium dolosi,ut stetur iuro passi damnũ,pp difficul-
tatem ꝓbõnis respectu quãtitatis,& rerum: ut tradunt oẽs in
d.l.si qñ.max.Ias.n.16.& seq.& doc.in d.c.fi. & alij oẽs, & in
34 d.l.in actionib. Et † tale iurm non erit regulãdũ ẽm illud qđ
qñq; defert parti in supplementũ ꝓbõnis, iux.materiam.d.l.
admonendi,cũ uulg.habet.n.in se sp̃alitatẽ: ut isto casu parti
35 deferat ad ꝓbãdũ quãtitatẽ,& res,iurib.& deci.q.b.s̃.Ex † q.b.
tollunt oĩa,q̃ ex aduerso possent dici circa iurm suppletoriũ.
36 Et † istud iurm deferendũ est cuicunq; passo damnũ p iura,
& decisiones superius adductas,& si passus dãnũ mortuus est,
añ quã iuret,trãsit ad ipsius hr̃dẽ,vt in term.nr̃is allegãdo va-
rias decis.firmat Ias.in d.l.si qñ.n.51.& sequ.asserẽs hanc esse
37 cõem,& iõ trãsit ad ipsum Com.Carolũ hr̃dẽ.Verũ † est,ꝙ ta
lis hr̃s,ad quẽ transit,debet esse informatus,& hr̃e notitiã veri
tatis,ẽm Bal.in c.1.col.1.in ti.si de inuest.int.do. & vas.lis or.
38 & sequit Ias.in d.l.si qñ.nu.53. Quod quidẽ uerificari põt in
ipso Comite Carolo cõsideratis introitib.& facultatib.patris,
& ↄsideratis ↄfessionib.d.Com.Galeoti, & ↄsideratis pecunijs
numeratis,& alijs reb.visis corã, & ab ipsis testib. vt deductũ
est,& ipse Ill.Præses ↄsideratis p̃dictis,& antequã ipse Comes
Carolus iuret,vel post,suo sano arbitrio p ↄiecturas occurren-
tes,& alia verisimilia taxare poterit,& quãtitatẽ pecuniarũ, &
res reliquas,ad plenissimè tradita p Ias.citantem alios in d.l.si
qñ.col.3.4.& duab.seq.cũ alijs sim.Ex q.b.ita br̃ deductis satis
aptè ↄstat de bono iure ipsius Illu.Com.Caroli,& ꝙ in eius fa
uorem iudicium proferendum sit. Par. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Quando proceditur summariè, & sine strepitu sola facti narratio sufficit.*
2 *Si non est facta conclusio, & petitio in processu satis est, quòd de istis per alia uerba constet.*
3 *Et potest id apparere ex alijs scripturis.*
Maximè si processus dependet ab illis.
Arbitrator potest condemnare ad aliud quàm sit petitum.
6 *Actio non est necessariò exprimenda.*
7 *Clausula &c. ad quæ extendatur.*
8 *Clausula, peto mihi ius &c. quid operetur.*
9 *Clausula omni meliori modo, quid importet.*
10 *Satis est, quòd ex narratis conclusio appareat.*
11 *Practica Rotæ habet, vt illa die, qua profertur sententia, fiat petitio.*
12 *Sententia regulanda est secundùm probata, & prosecuta.*
13 *Potest pro pecunijs subtractis competere remedium ciuile non famosum.*
14 *Iuramentum de quantitate expensarum, rerum & pecuniarum acceptarum potest præstari coram arbitro.*
15 *Quæ traduntur de iuramenti delatione in lege admonendi, locũ habent coram arbitro.*
16 *Idẽ in delatione iuramenti ad probandũ quantitatẽ, & nu. 14.*
17 *Arbitri habent notionem, & si careant iurisdictione.*
18 *Standum est regulæ alio non docto.*
19 *Coram arbitro an dicatur extra iudicium, & nu. 20.*
20 *Et quo respectu dicatur esse ad instar realis actionis, & nu. 19.*

CONSILIVM LXXVI.

Ad resolutionem primi dubij dr̃ in p̃nti causa ꝓcessum
fuisse summariè, sine strepitu & figura iudicij, quo
fit: ut in eo sola facti narratio sufficiat, nec requiratur aliqua
1 conclusio, seu petitio † ẽm Bar.in uerbo, & figura. col.4. in
prin.in extraua.ad reprimen.allegantem tex.in c.afferte. extra
de præsump.& sequitur Ias.in l.1. in prin. in 7.fallen. nu.25.
2 ff.de eden. Prout † etiam: qm̃ in articulis ꝓductis per Illust.
Comitem Carolum apposita leguntur non nulla uerba sonan
tia in conclõnem & petitionem,quæ sola sufficiunt absq; eo,
ꝙ expressa fiat conclusio & petitio: ut tradit Bald.in l.edita.
col.13.C.de eden.per gl.in c.quia præsultatus.1.qõ.4. sequit
3 idem Iaso.in d.l.1.in prin.num.17.in 1. limita. Prout † & 3.
dr̃ vltra narrationem facti,conclusionem, & petitionem satis
apparere & ostendi ex tenore compromissi inter ipsas partes
facti, in quo præsens articulus subtractionis pecuniarum &
aliarum rerum fuit in compromissum deductus, & partes ip-
sę circa id expresè ꝓmiserunt stare declarationi & determina
tioni Illu.D.Præsidentis,ut arbitri seu arbitratoris velut ordi-
narij in p̃nti cã ꝓcedentis,q ꝓcessus ab ipso compromisso de
4 pendet. Et † cum in illo articulus p̃ns sit deductus & petitus,
apertissimè ostenditur & conclusio, & petitio ipsa, ↄñr cessat
obiectio: cum considerationem habere debeamus ad ipsum
compromissum & originem, argumento eorum quæ hñr in
l.testamanto la 1.ff.de condi.& dem.& in l.in summa.in prin
5 cip.ff.de re iud.& in l.asse toto.ff.de hære.instit.cum si.Et † qa
arbitrator põt condemnare ad aliud,quàm fuerit petitum, ut
dicit Ang.in l.de his.ff.de transa.& Fel.in c.licet Hely. de sy-
mon.col.pen.vers.13.limita.Prout & 4.considerando articu-
los ꝓductos per ipsum Illu. Comitem Carolum apertissima
colligit totius facti narratio & causa ipsa, qua p̃ns iudicium
agitatum extit,quo fit, vt ex istis intentata videatur actio com
6 petens, esto ꝙ non sit expressa. † Exprimi enim non debet,sed
* satis est,ꝙ ex narratis colligat ẽm cõem * sñiam quæ in practi
ca etiam obseruat,traditam per glo. Bar.& omnes in d.l.1.in
prin.ff.de eden.maximè per Ias.num.13. & num.42. allegan-
tem concor.per Bar. & alios in d.l.edita. maximè Ias.num.2.
& p Cano.in c.dilecti. extra de iudi. Prout & 5. consideratis
articulis continentib.totius facti, & causæ narrationem, nec
non in ipsorum princip.petitionem, vt super illis examinent
testes,& in ipsorum calce continentibus conclusionem & pe-
titionem aliam in illis verbis,sup quib.omnib.& singulis &c.
& consideratis exceptionib. partis aduersæ ↄ̃ dictos articulos
datis,ac ẽt consideratis replicationib.ad id factis p Ill. D. Ca-
rolum aptissima colligit facta petitio eorum,quæ ipse Comes
7 Carolus consequi & habere prætendebat.Illa † enim cl̃a, &c.
ẽm cõem stillum non põt ad aliud extendi nisi ad expressam
conclusionem contentorum,& successiuè petitionem attenta
alia petitione facta in prin.articulorum,iux.plenissimè tradi-
ta p omnes cumulantes concor.in vulga.l.Gallus.ff.de lib. &
8 posth. Et † illa cl̃a, peto mihi ius.&c. operatur: vt possit sup
alio iudicari, vt dicit Bal. in l.incerti. in fin.C.de interdic.&
9 Fel.in d.c.licet Hely.col.fi.vers.29.limita. Et † de effectu hu
ius clausulæ,omni meliori modo &c. p Bar. & diffusè alios
10 in l.1.§.si quis ita.ff.de verb. oblig. Hæc † quidem superius
adducta satis dicuntur esse sufficiẽtia: cũ ex illis appareat ex-
presissima facta narratio,& facti causæ,ex quib.infert conclu-
sio, & petitio aptissima,vt dicit Iaso. allegando alias deci. in
d.l.1.in prin.num.37.quanto igit fortius stantib.alijs s̃.dedu
11 ctis continentibus,& conclusionem & petitionem.Eo † etiam
qm̃ in Rota communis practica, & obseruantia hr̃; vt ea die,
qua sñia ꝓferenda est, formet petitio ẽm deducta & ꝓbata,
& super illa postmodum proferat sñia. argumento.l.minimè.
ff.de legib. & eorum quæ hñr in l. Labeo. ff. de suppel. lega.
12 cum concor. Accedat & postremò illud satis concludens uo-
lens sententiam esse regulandam secundùm probata, & prose
cuta,quæ potissimum ueniunt consideranda & non petitio,&
ẽm probata,& prosecuta sñia ꝓferenda est, & non considera-
tur petitio aliqua.l.de qua re.ff.de iudic. & bonus tex. in l.de
rebus.ff.de arbit.& tradunt Mod.in l.sub prætextu la 2.nu.6.
C.de transf.& Fel.in c.licet Hely.ex̃ de symon.num.18. et nu.
seq.et col.pen.uer.10.limita,uolens iudicandum esse sup om
ni eo,quod est ꝓbatum,et super eo quod constat ex actis, ex
quibus

quibus ſuppletur illud, quod non fuit petitum in libello, & ex
13 quibus libellus ipſe declarat. ¶ † Ad ſm dubium dr̃ ẽt D. Ru-
berto potuiſſe competere remedium ciuile non famoſum; ut
dicit Bar. p illum tex. in l. ſi quis uxori. ff. de furt. quod reme-
dium bene tranſit in hr̃dẽ; vt deductum fuit in alijs allegatio
nib. & in caſu pn̄ti intentato remedio ciuili non exigunt ꝓbõ
nes neceſſariò omni reſpectu ↄcludentes, ita ꝙ non debet eſſe
locus delationi iur̃i, vt dn̄t iura allegata in alijs, & potiſſimũ.
l. in actionib. q̃ locum ſibi vendicat in remedio ciuiliter intẽ-
tato, & ſatis eſt, ꝙ deducat ſolus ſubtrahentis, & ex indicijs ꝓ-
bet, quo ſtante iur̃m omnino deferendum eſt cõſiderata actus
natura. Et quia præſtandum ab ipſo Comite Carolo regulan-
dum erit ſm deducta, & ꝓbata, vt fuit dictum. Et quia mor-
tuo cõi patre ipſo Comite Carolo effecto dño ꝓ duab. partib.
eidem ꝓpriè aliud competit remedium, pp nouam ↄ̃ctationẽ,
ut aliàs dixi, & eſt in terminis doctr. Barto. in l. ſi dn̄ium. ff. de
furt. Et de ↄtrectatione poſt mortem patris ultra alia in ꝓceſſu
contenta, ſatis apertè ↄſtat; cum ipſe Comes Galeot. reſtitue-
14 rit ſcripturas, ſcuta. 324. & catenam auream. ¶ † Ad reſol'onẽ
3. dubitationis dr̃, tale iur̃m præſtandum eſſe, eſto ꝙ cã agitet
coram arbitro ſeu arbitratore: nam & ſi coram ipſis non di-
cat ꝓcedi iudicialiter, ꝓcedit tñ ad inſtar iudiciorum. l. 1. ff.
de arbi. & coram eis ſufficiunt ꝓbõnes leuiores, & pn̄t iur̃m
15 deferre. c. quintauallis, ex̃ de iureiur. Et † ea, q̃ tradunt de iur̃i
delatione in l. admonendi. ff. de iureiu. ꝓcedunt ẽt & iſto ca-
ſu, qñ cã agitatur coram arbitro ſeu arbitratore volũtariè, me
rè a partib. electo, ita punctaliter dicit Iaſ. in d. l. admonendi.
16 col. antepe. nu. 326. Et † ſi iſtud eſt in delatione aliorum iu-
ramentorum, quanto fortius habebit in delatione pn̄tis iur̃i,
quod eſt veritatis, & præſtandum eſt ex diſpõne legis, & nõ ſo
lo arbitrio ipſius iudicis: vt traditur in d. l. in actionib. cum
17 ↄcor. & per Iaſ. in d. l. admonendi, nu. 313. Eo † ẽt quia iſti ar-
bitri dn̄r habere notitionem, & veritatem ipſam ſectare tn̄r, &
indagare: cum ad id per partes ipſas ſpecificè eligantur. l. ait p̃
tor. in prin. ff. de re iud. l. notionem. ff. de ver. ſig. Ad quod ẽt:
qm̃. d. l. in actionib. cum ſimi. loquentib. de præſtatione dicti
iuram. gn̄aliter loquuntur, vnde &c. Et quia uigent rõnes, qui
bus lex mota fuit: vt tale iur̃m præſtetur, ſiue cauſa agitetur
coram ordinario, ſiue coram iſtis, ↄn̄r vtroque caſu eadem ui-
get iuris diſpoſitio circa iur̃i delationem ſm iura cõia, & vul-
18 gar. Prout † ẽt: qm̃ habemus regulam volentem iſto caſu iu
ramen. deferri debere, cui ſtare tenemur, l. quoties. ff. de regu.
iur. l. quoties. ff. ſi quis cautio. Et qui exceptionem ad regulam
adducit, eam ꝓbare debet. Prout ẽt: qm̃ iur̃m præſtandum
per Comitem Carolum omnino regulandum uenit ſm ꝓba-
ta, & deducta; vt in alijs allegationib. fuit dictum, ↄn̄r nulla
cadit dubitatio, quin ab arbitro decerni non debeat fore præ-
19 ſtandum. ¶ † Nec obſtat, coram arbitro ſeu arbitratore non di
ci iudicium; quia habet uim tranſactionis, nam eſto, ꝙ iudi-
cium ſtrictè non dicatur, tñ coram eo ꝓceditur ad inſtar iudi
20 ciorum, & ipſe põt iur̃m deferre, vt deductum fuit. Et † verũ
eſt, arbitramentum qn̄q; interpretari ad inſtar tranſactionis,
qñ laudum ꝓlatum eſt, & arbitramentum eſt ꝓmulgatum,
uti traditur in auth. ſi uerò contigerit. C. de iudic. per Bart. &
alios, & per Iaſ. in d. l. admonendi. num. 36. & hoc ſatis cõſtat:
cum tranſactioni aliquo caſu æquiparetur, & tranſactio non
dicatur, niſi poſtquam eſt in eſſe deducta, & facta, ita & arbi-
tramentum tranſactioni æquiparandum eſt, qñ eſt in eſſe de-
ductum, & conſequenter ꝓmulgatum, & recitatum. Ante ue-
rò quam ſit promulgatum, dum arbitri ipſi procedunt, & de
cauſa cognoſcunt, non habet ſimilitudinem tranſactionis, ex
quo ſumus in fieri, & iſto tpe, quo per ipſos de cauſa cogno-
ſcitur, & quo eſt redactum ad inſtar aliorum iudiciorum, be-
ne poſſunt iuramentum deferre: ut veritas habeatur. d. cap.
quintauallis, & per Iaſ. vbi s̃. & alijs iuribus, & rõnibus ſupe-
rius adductis.

Par. Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Secundus donatarius præferendus eſt primo quò ad dominij ac-*
quiſitionem, quando ſecundo facta fuit traditio rei donatæ.
2 *An lex quoties. C. de rei uendica. locum habeat in eccleſiis, &*
3 *pijs locis, & nu. 6. & ſeq.*
Et quid quando donatur quantitas.
4 *In legato quantitatis non ſtatim dominium transfertur.*
5 *Et an pro tali legato competat rei uendicatio.*
6 *An in eccleſiam transferatur ſtatim dominium legatæ quanti-*
tatis, & nu. 7. & 9.
Lex fin. C. de ſac. ſan. eccle. quo caſu procedat, & nu. 9.
7 *Super incerto lex non fingit.*
8 *Fictio ut procedat, habere debet ſubiectum habile.*
10 *Titulus legati, & donationis a pari procedit.*
11 *Diſpoſitum in uno ex æquiparatis cenſetur diſpoſitum in alio.*
12 *Lex noua interpretationem recipit ab antiqua.*
13 *Tunc rei uenditæ in eccleſiam abſque traditione dominiũ tranſ-*
fertur, quando pretium fuit ſolutum, uel de eo fides habita.
Extremorum habilitas concurrere debet.
14 *Valet argumentum a ratione ceſſante.*
15 *Donatio facta eccleſiæ nullo pro eo acceptante an poſſit reuoca-*
ri, eſto quòd poſtmodum acceptetur, & nu. 16.
17 *Et quid ſi notarius acceptauit, & recepit pro eccleſia.*
18 *Donatio eſt contractus nominatus.*
19 *Et iſte contractus ſui natura eſt irreuocabilis.*
20 *Et a tali contractu nominato non poteſt diſcedi.*
21 *Et quando eſt facta pijs locis non poteſt reuocari.*
22 *Actio utilis abſenti ſtatim quæritur per notarium ſtipulantem*
pro eo, & nu. 23. 28. & ſeq.
24 *Quando eſt uallata iuramento ceſſat potentia.*
25 *Et quando promiſit habere eam ratam, & firmam.*
26 *Donatio facta abſenti ualida eſt, ſi notarius pro ipſo eam acce-*
ptauit.
27 *Ita & quando ſtipulatur pro eccleſia abſente, ſed plenius nume.*
28. & ſeq.
28 *Sequi debet tamen ratificatio donatarij. & nume. 29. & ſequ.*
& 23.
30 *C. ſi tibi abſenti, de præben. lib. 6. quo caſu loquatur.*
21 *Et Bal. non contrariatur iſtis.*
32 *Et infertur contra Corn. in conſi. ſuis.*
34 *Ratificatio ita facto ſicut uerbo poteſt fieri.*
35 *Et conſenſus illius, pro quo notarius eſt ſtipulatus, debet ſub-*
ſequi.
36 *Bal. in l. cum a ſocero, quo caſu loquatur.*
37 *Donans eccleſiis poteſt pœnitere, antequam habeatur ratum,*
ſi donatur quantitas, & nu. 40.
38 *Et mortuo donatore ante ratificationem non poteſt ulterius rati*
ficari.
39 *Nec poteſt trahi retro in præiudicium tertij.*
41 *Et in alienatione conſenſus domini directi debet congruo tempo*
re interuenire.
42 *Et procedunt iſta etiam in pijs locis.*
L. ſunt perſonæ, quo caſu procedat, & nu. 43.
44 *Ius ſingulare non trahitur ad conſequentias.*
45 *Iuramentum intelligitur præſtitum rebus ſic ſtantibus.*
46 *Et illas accipit conditiones quas habet contractus principalis.*
47 *Nec debet eſſe uinculum iniquitatis.*
48 *Clauſula, promiſit non contrauenire, intelligitur rebus ſic ſtan-*
tibus.

CONSILIVM LXXVII.

Subſcripſi ſimpl'r aliàs, & approbaui ↄſultationẽ editã p Excel. Vtri. Iur. doct. D. Io. And.
Calderonum ſup inualiditate & inefficacia donationis factæ
1 q̃buſdã pijs locis, p q. dn̄am Diamantem de Pergola. Ad † cu-
ius ↄſultationis corroborationẽ in pn̄tiarum q̃ occurrunt ad-
dam, & primò bene facit. l. quoties. C. de rei vendic. & q̃ tradũ
tur ibi p ſcrib. oẽs, volẽtes ſm donatariũ p̃ferendũ eſſe. 1. quò
2 ad dn̄ij acq̃ſitionẽ, qñ 2. tradita fuit res donata. Et † eſto ꝙ gl.
& doc. in l. fi. C. de ſac. ſan. ec. & alij citati p Iaſ. ibi col. pe. & ĩ
d. l. quoties. col. 2. nu. 4. voluerint, diſpõnẽ d. legis nõ ꝓcede-
re, nec locum hr̃e in eccleſijs, & locis pijs ea rõne: q̃a ipſis ſo-
lo tit. q̃rit dn̄iũ abſq; alia tradõne, p tex. in d. l. fi. & p glo. Bal.
& Ang. in l. q̃ aũt. §. ſi duob. ff. de publi. & ſequunt alij citati p
3 Iaſ. vbi s̃. Tn̄ † ↄſiderata facti ↄtingentia, obiectio iſta & limita
tio p̃dicta, vt s̃. accommodata ad d. l. quoties, ceſſare vr̃, ex eo
quia ipſa D. Diamantes donationẽ fecit non alicuius rei ↄſiſtẽ
tis in aliqua ſpecie ſeu re particulari, ſed ſolùm certę quanti-
tatis pecuniæ, cuius dn̄ium non dr̃ tranſire abſq; traditione.

Sicut

4 Sicut † est in quãtitate legata, cuius dñium in legatarium non
transit absq; traditione: cũ legata sit pecunia in gñe, & nõ ma-
gis dicat̃ legata ista quã illa, & rõne incertitudinis impedit̃ do.
minij translatio, ex solo tit. vt cõiter tradũt doct. oẽs in l. 1. de
leg. 1. post Bar. ibi col. pen. nu. 12. uer. 3. casu, & tradit idẽ Bar.
& oẽs indifferenter sequunt̃ in l. 1. col. 2. C. com. de lega. & fi-
deic. & idem firmant doc. insti. de leg. §. 1. & §. sed non vsq;, &
gl. in ver. in rem. in fi. in l. 2. C. cõmu. de leg. & Bar. in l. omnia,
in prin. ff. si cer. pet. cum alijs cumulatis p Mod. oẽs in d. l. 1. de
leg. 1. post Bar. ibi & in l. 1. nu. 1. C. cõmu. de leg. volentem id
fuisse inductũ: qm̃ natura rei legatæ ɔsistens in quantitate hoc
non patit̃: vt solo tit. transferat̃ dñium absq; traditione. Et
5 † legatario quantitatis non poterit competere rei vendicatio,
esto ꝙ rl̃r ꝓ alijs legatis cõpetat: q̃a in illis solo tit. dñiũ dr̃ eẽ
translatũ, & natura rei legatæ nõ repugnat, vt plenissimè tra-
6 dit̃ in locis & iurib. palleg. Et † d. l. fi. C. de sac. san. eccle. volẽs
dñium rei legatæ transferri in ecclesiam legatariam absq; alia
traditione, minimè poterit locũ hr̃e in legato quãtitatis, cuius
natura non patit̃ solo tit. dñiũ transferri absq; traditione. Et
7 † istud pp incertitudinem, sup qua non põt lex fingere: cũ fi-
ctio debeat esse sup re certa, fm Bar. in l. si is q ꝓ emptore, nu.
24. ff. de vsucap. dũ tradit diffinitionem fictionis, & n. 26. & se
quunt̃ scrib. ibi, max. Ias. nu. 168. & tradunt Aret. & Soci. circa
8 fi. in l. 1. §. si uir. ff. de acq. poss. Eo † ẽt q̃a: ut ꝓcedat fictio, req̃
rit̃ subiectũ habile, vt tradit̃ in c. tanta, q. fil. sint legiti. & p Pa-
9 pien. in d. l. si is q ꝓ emptore. nu. 99. & seq. Et † ꝙ d. l. fi. volens
dñium rei donatæ ecclesiæ seu pijs locis solo titu. absq; tradi-
tione transferri in ipsam ecclesiam & alia pia loca nõ ꝓcedat,
nec locum hẽat, qñ non est donata res certa, sed solùm quãti-
tas, seu genus, tenet Alber. de Ros. in l. illud. C. de sac. sanc. ec-
cle. col. 1. ver. si verò non incipit, & eius dictum satis compro
10 bat ex deductis superius. Et ẽt quia titulus legati, & donatio-
nis a pari ꝓcedũt in casu isto. d. l. fi. & d. l. lex in legato quãtita
tis non põt ꝓcedere, vt diximus. Ita etiam locum non habebit
in donatione quãtitatis: tũ ɔsiderata rõnis identitate, q̃ pariter
11 in vtroq; viget, vulga. l. illud. ff. ad leg. Aql. Tum † q̃a dispositũ
in vno ex equiparatis locũ habet in alio, ad plenè tradita in l.
12 2. de leg. 1. Tum † q̃a lex noua interpretationem recipit a l.
13 antiqua. l. sciendum. in prin. ff. q satisd. cog. cum sim. Et † com
probat̃ ex dictis gl. Alb. de Ros. Sal. ac Ias. in d. l. illud, & in d. l.
fi. nu. 24. dum volunt, ꝙ licet dñium rei vẽditæ ecclesiæ absq;
tradõne solo tit. dicat̃ translatum in ecclesiam, tñ istud ꝓce-
dit, qñ in ecclesiam fuit venditori solutum precium, vel fuit
de precio habita fides, & sic concurrebat habilitas aliorum ex
tremorum: ut rl̃r ɔcurrere debet, iux. tex. in l. qui testõ, & l. fu-
riosum. C. qui testa. fac. poss. ita erit ergo & in casu, quo donata
fuit quantitas, & in quo deficit extremum habile, & illo ces-
sante non habebit locum dispõ. d. l. fi. Quib. consideratis eri-
mus in dispõne. d. l. quoties, q̃ locum habebit & isto casu, qñ
primò locis pijs facta fuit donatio quantitatis, ex quo pp natu
ram rei, & incertitudinem dñium illius quãtitatis non põt di
ci translatum solo tit. donõnis, nec põt hr̃e locum fictio. Et
14 † cessat rõ, pp quam gl. & doct. tenebant. d. l. quoties. non ꝓ-
cedere. in pijs locis, & a cessante rõne validum erit argumen-
tum. c. cum cessante. de appell. l. adigere. §. quamuis. ff. de iure
patron. ɔñr dicere non possumus, ex tali donõne quantitatis
dñium aliquod fuisse translatum, & acquisitum pijs locis. Ve
rùm adhuc dubitari posset, ꝙ dictis pijs locis dicat̃ acquisita
obl̃o, & actio aduersus & ɔ hr̃des & bona dictæ donatricis ꝓ
15 summa, & quãtitate donata. Nam † licet donatio facta eccle-
siæ nullo ꝓ ea recipiente, & acceptante possit reuocari, siue ac
ceptatio illius postmodum fuerit facta, siue nõ, fm gl. & doc.
oẽs in d. l. illud, & p Bar. in l. absenti, & in l. qui mihi donatũ.
ff. de dona. & per Bar. & omnes in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de
ver. obl. & Bal. in l. cum a socero, col. fi. C. de iu. dot. & Aret. cõ
16 si. 74. Diligenter, col. 4. & 5. in 3. dub. Et † facit l. 1. & l. fi. C.
si mancip. ita fuer. aliena. & l. 3. ff. de seruis exportan. cum con
cor. alleg. per Ias. in d. §. Flauius. num. 23. & tenet Soci. in l. 1. §.
17 per ꝓcuratorem, num. 8. & seq. ff. de acq. poss. Tñ † secus est,
qñ alius, puta notarius tanquam seruus publicus potuit acce-
ptare dictam donationem factã pijs locis, & alijs q̃rere obl̃o-
nem, & actionem. l. 3. & 4. & ibi Bar. & alij. ff. rem pup. sal. fo.
18 cum sim. Tum † quia donatio est ɔ̃ctus nominatus fm Bar.
& cõiter alios in l. fi. ff. de ɔdi. ob caus. & in l. in ædib. §. 1. ff. de
19 dona. Et † talis ɔ̃ctus donationis sui natura irreuocabilis est,
nec dat locum pœnitentiæ: cum per eam plenum ius fuerit q̃
situm pijs locis fm Bal. in d. l. cum a socero, col. fi. quem sequi
tur Alex. ad idem allegans ɔcor. in d. §. Flauius, col. pen. & So-
ci. ibidem num. 12. 14. 17. & 18. Are. & Ias. num. 16. & 19. &
20 seq. & per Ias. in l. fi. col. 1. & 2. ff. de pac. Vbi † allegando con
cor. volunt, a tali ɔ̃ctu noĩato non posse discedi, & donantem
non posse pœnitere in præiudicium ecclesiæ donatariæ, cui ex
donatione acceptata per notarium fuit q̃situm ius, quod ab
ea inuita, & nolente tolli non potest, prout dictant iuria com-
21 munia, & vulgar. Et † comprobantur ista ex dictis Alberi. de
Rosa. in d. l. illud, col. 1. uolentis non esse locum pœnitentiæ,
22 qñ facta est pijs locis, & absentib. ¶ † Et ex dictis Corn. consi.
50. col. 3. ver. & alteri non põt, uol. 1. & ɔsi. 1. uiso, col. 2. uersi.
præterea, vol. 4. volentis obl̃onem, & actionem vtilem q̃ri sta-
tim per notarium stipulantem absq; eo ꝙ aliqua ratificatio in
terueniat, allegando d. l. 2. & 4. ff. rem pup. sal. fo. & alia iura,
in quibus dr̃ q̃sita actio, & obl̃o, nec in illis mentio aliqua fit
23 de ratificatione. Et † bene faciunt tradita per Bar. in l. cum
hæredes. §. fi. in fi. ff. de acq. poss. & q̃ tradit Imo. in c. potuit,
ex̃ de loca. & per oẽs in d. §. Flauius, & Ias. in d. l. fin. col. 1. & 2.
24 ff. de pact. Eo † ẽt quia dicta donatio uallata fuit iur̃o, cuius
effectus est: ut pœnitentia penitus cesset fm gloss. in uers. ne-
cesse, & ibi doct. attingunt in l. si pecuniam. in prin. ff. de con-
25 di. cau. da. Et † quia ipsa donatrix promisit perpetuò hr̃e di-
ctam donationem ratam, & firmam, & ab ea non recedere,
nec illi ɔ̃uenire, ad tradita per Pau. de Cast. consi. 216. præsup
posito. col. 2. & Alex. consi. 59. uiso, volu. 1. & consi. 221. uisa,
col. 2. vol. 2. ¶ Istis tñ non obstantib. adhuc ꝓcedit ɔsultatio.
Tum quia istis omnibus per Excellen. D. Consultorem suffi-
cienter & diffusè rñsum apparet, & euacuata redduntur. Tum
26 † etiam: qm̃ ipsius dicta satis reddi pñt confirmata & appro
bata. Considerando, ꝙ donatio facta absenti priuato si accep-
tata fuit per notarium absentis donatarij nomine reddit̃ va-
lida, fm Roma. in l. absenti, & doct. in l. nec ambigi. C. de do-
na. & tradit̃ in d. l. 2. & 2. ff. rem pup. sal. fo. & in l. stipl̃o ista. §.
si stipuler. ff. de verb. obli. & in §. si quis alij, insti. de inuti. sti-
27 pu. cum concor. Ita † etiam, qñ notarius stipulat̃ ꝓ ecclesia
donataria absente, fm glo. in d. l. illud. & doct. omnes ibi, &
Bal. in d. l. cum a socero, col. fin. & doct. in d. §. Flauius. & in l.
si ego. ff. de neg. gest. & Are. consi. 17. consideratis, col. 4. uersi.
hæc 2. & Alex. in l. quod meo. col. 2. ff. de acq. poss. & cõs. 110.
uisis, col. 2. vol. 1. & consi. 159. circa litem, col. 1. & cõsi. 167.
qm̃, col. 2. uol. 6. & Soc. consi. 53. uiso, col. pen. vers. quo funda
mento. volu. 4. & Corn. consi. 190. ad euidentiam, in lr̃a G. in
1. volu. Tñ istis casibus licet absenti donatario per notarium
acceptantem & recipientem eius nomine q̃sita dicat̃ obl̃o &
& actio, adhuc vt ad plenum, & efficaciter & irreuocabiliter
omni tpe & in futurum ista dicant̃ q̃sita, ulterius aliud inter-
28 uenire debet. Ratificatio † videlicet, & acceptatio ipsius do-
natarij, & hoc quidem rõne apertissima & concludenti: qm̃
ad ueram perfectionem ɔ̃ctus necessariò interuenire debet cõ
sensus utriusq; ɔ̃hentis, & si non simultaneè, & eodem tpe &
instanti, saltim diuerso adesse debet, ut hr̃ in l. 1. & ibi omnes
not. ff. de pact. & per glo. in uersi. etiam per literas. ff. de ɔ̃hen.
emptio. & per glo. ex illo text. in l. consensu. ff. de acti. & obli.
& ꝓbat̃ in l. si stipuler. §. fi. ff. de verb. oblig. & tradunt omnes
in l. 1. in prin. ff. eo. ti. & insti. per illum text. de obliga. ex con-
29 sen. cum sim. Et † punctalr̃ qñ notarius stipulat̃ ꝓ absente, ꝙ
subsequi debeat acceptatio, & ratificatio illius absentis, est de-
cisio Pau. de Cast. consi. 197. uisis, in 2. dub. fm nouam im-
pressionem, & consi. 182. in casu, & decisio Bal. in l. nec ei. §. sa
tisdat. versi. 7. quæro. ff. de adoptio. & Alex. referentis alios in
d. l. quod meo. in prin. col. 2. & in terminis, qñ stipl̃o facta est
ꝓ ecclesia, est decisio Pau. de Cast. in d. l. illud, col. 2. uersi. ult.
allegat̃, & Alber. de Rosa. ibi col. 2. & Areti. consi. 94. in fin. &
has decisiones addendo etiam alias referr & sequitur Dec. ɔsi.
226. Magister Ioannes, num. 7. & col. pen. & fin. & consi. 247.
in causa, col. pen. & consi. 432. cum sit, col. fi. & in l. ɔ̃ctus, nu.
30 16. & seq. ff. de regu. iur. ¶ † Nec istis obstat c. si tibi absenti, de
præben. lib. 6. qm̃ tex. ille ꝓbat hanc sñiam, dum necessariò re-
quirit consensum & acceptationem illius absentis, cui benefi-
cium erat collatum. Prout ẽt: quia loquit̃ in beneficialib. lon-
gè differẽtib. a casu pñti: ut tradit Bar. in d. l. absenti, de dona.
& doc.

& doct.in l.qui absenti.ff.de acq.poss.& Soc.in d.§.per ꝓcura
31 torem,nu.8. Nec istis ꝯ̃riat Bal.in d.l.cum socero . col.fi.qm̃
ibi solùm dicit,ꝙ non est locus pœnitentiæ,nihil aũt loquitur
de acceptatione,& ratificatione,quod non sit necessaria , qui-
nimo sentit,ꝙ necessaria est,dum citat gl.in d.l.illud,expresse
id volentem,& cuius dictum debet intelligi ẜm gl.& legem p
cum allega.ẜm decis.vulga.eo ẽt: qm̃ hic non agit̃ de sola pœ-
nitentia donantis,quo casu pñt adaptari multæ decis.s̃.relatę,
vltra pœnitentiam ꝓcessum fuit ad aliam donõnem cum tra-
ditione,quo casu bñ ꝓcedunt dicta Pau.de Ca.in d.suis ꝯs.&
32 sequ. Ex † quib.reddit̃ dubium,quod dicit Corn.d.ꝯs.2. col.
1.in 4.vol.& d.ꝯs.50.volens,ratificationem non esse necessa-
riam: tum quia eius dictum habet ꝯ̃rias decis. & plures,iura,
& rõnes superius deductas, tũ quoq; qm̃.l.2.ff.rem pup. sal.
fo.& alia per ipsum allegata non dñt,ratificationem subsequi
non debere,ꝯñr intelligi debent ẜm alias leges,volentes con-
sensum requiri,& de eo debere ꝯstare,cum una lex declaret̃ p
33 aliam,iurib.vulg. Et † acceptatio infantis, ꝓ quo notarius sti-
pulat̃ & aliorum absentium subsequi debet tpe suo, & a prin-
34 cipalib.seu ab alijs gerentib.ipsorũ negocia. Et † si non verbo
saltim facto & re ipsa ; cum uoluntas nedum verbo sed facto
declaret̃.l.Paulus.ff.rem ratam haberi. l.de quib.ff.de legib.l.
35 reprehendenda.C.de insti.& substi. Et † hoc quidem hr̃i de-
bet ꝓ absoluto,vt post stipl̃onem notarij subsequi debeat cõ-
sensus illius, ꝓ quo fuit stipulatus,declaratus verbo seu saltẽ
re ipsa & facto,ita ꝙ ꝯstet de ipsius voluntate ratificando gesta
p notarium noĩe suo,l.si ego.ff.de neg.gest. cum alijs superius
36 alleg.¶† Nec obst.deci.Bal.in d.l.cum a socero. col.fi. & alio-
rum doct.in d.§.Flauius.& in l.fi.ff.de pact.dum volunt, non
esse locum pœnitentiæ , qñ notarius stipulat̃ ꝓ ecclesia,& su-
mus in ꝯ̃ctu noĩato: nam ista oĩa ꝓcedunt, dummodo sequat̃
ratificatio,& acceptatio verbo,seu facto agentium ꝓ ecclesia,
37 & pijs locis,ẜm rõnes,decis.& iura superius adducta . Et † ita
punctalr̃ ꝓbat̃ ex dictis Alber.de Rosa.in d.illud,dum distin-
guendo ꝯcludit,ꝙ qñ facta est donatio quãtitatis ecclesiæ, seu
pijs locis,pot̃ donatorem pœnitere,antequam ratum habeat̃.
Tum quò ad dñium,ut transeat,tum ẽt,vt donans non oblige
tur,quod dictum satis adaptat̃ ad terminos nr̃os,in quib. do-
natio fuit facta in quantitate,& donatricem pœnituit ante ra-
tificationem,& ꝯñr ecclesiæ non erat quæsitum ius plenum ,
& irreuocabile absq; ratificatione . Et dictum Bal. & aliorum
sequacium ꝓcedere poterit,qñ donãtem pœniteret, & adhuc
essemus in tpe,quo ratificatio posset fieri uiuente donatrice,
38 & dato extremo habili. At † qñ donatricem pœnituit,& mor
tua est,& ante eius mortem non fuit secuta ratificatio,pp inha
bilitatem extremi,vlterius subsequi non potest.l.bonorum.ff.
rem rat.habe.ubi Bart.& alij no.ꝓut idem faciunt in d.l.si is
39 qui ꝓ emptore,dum loquunt̃ de fictione translatiua. Et † ista
ratificatio,q̃ mõ re ipsa,& facto,seu uerbo fit noĩe ipsorũ pio-
rũ locorum,quib.donatio facta fuit,non pot̃ trahi retro in p̃-
iudicium tertij,cum non fuerit facta re integra,ẜm Bar.& do
cto.vbi s̃.& p Bald.in l.si uxor.§.si quis vxorem.ff.de adult.&
Bal.in l.fi.C.ad Maced.& Ant.de But.in c.accedens.de præb.
& Pau.de Cas.d.ꝯs.197.& Dec.d.ꝯs.226.in fi.& d.ꝯs.247.col.
pe.& col.p̃ce.uer.nec obstat,& vers.4.bñ facit,& ver.seq.& d.
ꝯs.432.in fi.& in d.l.ꝯ̃ctus,nu.16.& duob.seq.& in l.semper,
col.2.& 3.ff.de reg.iur.& p Ias.in l.filio quem pr̃.nu.17. ff.de
lib.& posth.quib.in locis allegãtur quamplures decis. volen-
tes,ratihabitionem debere fieri re integra,& eo tpe,quo extre
mum est habile,aliàs non operat̃,nec trahit̃ retro in p̃iudiciũ
40 tertij. Et † in terminis nr̃is est decisio Alber.de Ros.in d.l.il-
lud,col.2.dum ꝯcludit,ecclesiam,seu locũ pium ratificantem
donationem quantitatis sibi factam post pœnitentiam donan
41 tis parum & nihil operari. Et † ultra deducta per d. ꝯsultorẽ
pñt ista cõprobari; qm̃ si alienat̃ feudũ,casu quo pot̃ alienari,
cum ꝯsensu dñi,si ꝯsensus interuenit post mortem alienantis,
nihil operat̃,nec retrotrahit̃ in p̃iudicium tertij , ex quo talis
ꝯsensus ĩteruenit eo tpe,quo extremũ erat habile, ẜm And.de
Iser.Alua.& alios in c.imperialem,in fi.princip.in tit.de ꝓhi.
feu.alie.p Fed.& ẜm Bal.allegatum p Dec.ꝯs.144. & maturè,
col.1.& 2.vers.1.quia,& in deci.ꝯs.Neap.286.Iacob.& ꝙ rati
ficatio esset necessaria,suadet̃.nã ista 1. donatio erat cum one-
re annexa , ad quod pia loca ueniebant obligãda , ꝯñr ꝯsensus
ipsorum erat necessarius,ita Are.d.ꝯs.94.in vlti.fundõ , & fa-
cit ꝯs.Anch.169.visis,& q̃ dicit Dec.ꝯs.261. in casu, col.2.in
fi.ver.sed ad hoc rñdet,& q̃ dicit Bart.in l.nec ei.§.eorũ.ff. de
42 adoptio. Nec † dici pot̃ ista non hñt locum in ecclesia , seu
alijs pijs locis,argõ.l.sunt psonæ.ff.de relig.& sump.fune. Nã
in casu pñti nullum reperit̃ ꝯcessum priuilegium quò ad su-
perius deducta ecclesijs,seu pijs locis, ꝯñr in hoc uti debẽt iu
re cõi,c.1.de aliena.feu.c.imperialem.de ꝓhib.feu.alie. & ad
id multa adducit Albe.de Ros. in d.l.sunt psonæ, & tradit A-
ret.in l.1.col.5.ver.4.ecclesia.C.de sac.san.eccl.Et d.l.sunt p-
sonæ,ꝓcedit in casu dubio,vt expressè dicit tex.ibi,& firmant
scrib.oẽs ibidem. Nos aũt versamur in casu apertissimo,& cla
ro superius explanato,in quo ecclesijs, & pijs locis non est fa-
uendum in p̃iudicium tertij,cum non reperiant̃ in istis priui-
44 giata. Et † ultra deducta p d.ꝯsultorem istud ꝓbat̃ in l.ius sin
gulare.ff.de legi.vbi priuilegia non sunt trahenda ad ꝯ̃ñtiam.
Et est gl.in l.a diuo Pio.in prin.ff.de re iud.volẽs, legatũ prin-
cipis in multis casib.priuilegiatũ non posse dici priuilegiatũ
in reliquis,nisi in illis,in quib.priuilegiũ apparet spãliter ꝯces
sum,& in illis solũ ea rõne: qm̃ ius singulare nõ debet trahi in
ꝯ̃ñtiam.Cum igit̃ stipl̃o recepta p notariũ ꝓ absente priuato ,
ẽt in ꝯ̃ctu noĩato q̃rat absenti oblõnem, & actionẽ irreuocabi
lẽ,et plenariã,ac effectualẽ oĩ tpe,si subsecuta fuerit ratificatio,
& acceptatio dicti absentis,& eo tpe quo extremũ erat habile,
vt deductũ est superius,ita erit,qñ notarius stipulatus fuerit ꝓ
ecclesia,seu loco pio,cũ in istis nõ reperiant̃ priuilegiata,& q̃a
illęmet rõnes,& iura quib.dictę ꝯclõnes ꝓcedũt in priuato vi
gent,& locũ hñt in ecclesia,& pijs psonis,ꝯñr vtroq; casu esse
45 debet eadẽ iuris decisio.ẜm iura vulg. & cõia. Nec † obstabit
iurm̃,nã ultra deducta p d.ꝯsultorẽ intelligi debet esse p̃stitũ
reb.sic stantib.c.quẽadmodũ.de iu.iur.l.fi.ff.q̃ satisd. coga. Et
46 † q̃a recipit illas tacitas ꝯdões,quas capit actus principalis,su
per quo interponit̃.d.c.quẽadmodũ, & c.puenit.eod.tit.cum
47 alijs alleg.p Dec.ꝯs.305.nu.6.& cõs.351.nu.8.Nec† debet eẽ
vinculũ iniquitatis,ẜm Cald.ꝯs.8.duæ puellæ, in ti.de iu.iur.
48 & Dec.ꝯs.180.nu.5.& ꝯs.179.nu.15.Nec† obstabit illa clã,ꝓ
misit nõ ꝯ̃uenire,sed obseruare &c. qm̃ intelligi debet reb. sic
stãtib.& nisi ex iusta cã ꝯ̃ueniat̃, vt plenè attingit Cor.ꝯs.126.
licet,col.2.uer.& ꝓpterea,in 1.uol.& Dec.ꝯs.305.n.4.5.& 6.
Ex quib.ꝯdescendendo opi.& sñiæ.d.excel.ꝯsultoris dico, di-
ctis pijs locis assertis donatarijs occasione dictæ donationis
ius aliqd nõ cõpetere aduersus bona,& hr̃des dictę quodã do
natricis. Quæ quali sensu,mẽte,& ꝯstãtia fuerit tpe assertæ do
nationis,quisq; legens accuratè tenorẽ illius ꝯsiderare poterit,
cũ ad illã faciendam mota fuerit ob causas ibidem descriptas,
eandem deducentes ad priuationem filiorum , quod quantũ
iura abhorreant,oĩbus apertissimum est. Par. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Quæ incontinenti fiunt inesse dicuntur.& nu.19.*
2 *Dictio tamen, aduersatur præcedentibus .*
3 *Et quando est sine copula aduersatur in iure, & in facto.*
4 *Punctus est loco copulæ.*
5 *Et operatur inclusionem copulati præcedentibus , ita ut omnia includantur .*
6 *Oratio absoluta uim copulæ habet, & pro coniuncta capitur.*
7 *Expressio specialis facta dicitur , quando id ex præcedentibus potest colligi .*
8 *Relatum continetur in referente cum omnib. qualitatibus suis .*
9 *Certitudo inducitur etiam per relationem.*
10 *Mens potissimũ in contractib.& obligationibus debet attendi .*
11 *Contractus,& obligationes potius ab effectu, quàm ex uerbis iudicantur .*
12 *Ex mentis identitate quis inclusus dicitur, licet verbis non fuerit expressus.*
13 *Ratio, & causa finalis anima sunt ipsius dispositionis .*
14 *Non est dicendum,quem sibi ipsi uelle contrariari, & nu.20.*
15 *Verba non debent esse frustratoriè apposita .*
16 *Generi per speciem derogatur, & nu.17.*
18 *Sequentia declarant præcedentia .*
20 *Fugienda est contrarietas, & nu.19.21.& repugnantia .*
22 *Generalitas restringitur per specificata, & nu.28.*
23 *Generi, & regulæ standum est, nisi &c.*
24 *Exceptio operatur in casu exceptuato , & in illo præfertur regulæ .*

Exceptio

25 *Exceptio inducta est ad restringendum, & diminuendum.*
26 *Exceptio regulam declarat.*
27 *Conuentiones stricti iuris sunt.*
29 *Mādatū cū libera, ex quibus colligatur, & nu. 30. 31. & 32.*
30 *Promittens perpetuò habere ratum, habet uim mandati cum libera.*
31 *Maximè quando coniungitur cum illa, & nu. 32.*
33 *Procurator seruans fines mandati non tenetur.*
34 *Nec debet pati damnum, si illos seruauit.*
35 *Tenetur namque mandans non procurator ex gestis per procuratorem, & nu. 36.*
37 *Et satis est procuratori ostendere mandatum, & docere de illo.*
38 *Maximè quando mandatum fit gratia mandantis tantùm.*
39 *Procurator constitutus ad iudicia non tenetur, si seruat fines mandati.*
40 *Procurator ad contrahendum finito officio, ulterius non tenetur, & nu. 41. & seq. & 46.*
41 *Et est uera conclusio, & respondetur contrarijs, & nu. 42.*
43 *Et procedit, ēt si contractus esset ultro citroque obligatorius.*
44 *Et quando principalis est soluendo.*
45 *Et quando in actu gesto fuit expressa causa tangens mandantem.*
46 *Contrahens an uideatur contrahere procuratorio nomine, an ut principalis, & proprio.*
47 *Verba illa suprascripta, relatiua sunt præcedentium.*
48 *Geminatio enixam ostendit uoluntatem.*
49 *Promissio recepta per notarium pro absentibus non tenet, si illi ratum non habeant.*
50 *Et talis ratificatio, & acceptatio sequi debet tēpore congruo.*
51 *Declaratio commissa alterius arbitrio debet esse iusta, & honesta, & nu. seq.*
52 *In stipulationibus omissum habetur pro omisso.*
54 *Et si non est iusta potest reclamari, & nu. 53.*

CONSILIVM LXXVIII.

Magnificus dñs Rubeus ꝓmisit, & se obligauit illos de Carolis non offendere, nec offendi facere, aut ꝯsentire offendentib. Eo qm̄ p̄dictorum aliquod nunquam ꝓbabit̄ ipsum commisisse, necessariò dicendum erit virtutæ dictæ ꝓmissionis, & obl̄onis eundem in aliquo non teneri, ex quo iam obseruauit, quod ꝓmisit, & in aliquo non ꝯuenit, & ꝯñr ex isto capite ꝓmissionis nō debet mo
* lestari, nec inquietari, ſm cōes, * & vulgatas ꝯcluſ. & deciſ. Si
aūt aliud caput d. ꝓmissionis, & obl̄onis ꝯsiderat̄, quo tregua inter ipsas partes facta fuit, & d. D. Rubeus ꝓmisit illam obseruare, noīe suo, & aliorum ꝯsortum ēt, & ꝯiunctorum, adhærentium, & attinentium vsq; in quartum gradū, & q̄ postmodum rupta extitit p Hyeremiam, & Ioanninum eorum ꝯplices ꝯiunctos, & ı̄. dictum 4. gradum sibi attinentes. Adhuc dicendum erit ipsum non teneri. Nā ꝓ d. Hyeremia, & suis ꝯsortib. non ꝓmisit, nec se obligauit, quinimmo expresſè noluit ꝓ ipso, & gerendis p eum teneri, nec ꝓmittere, vt apertissimè legit̄ in d. sua ꝓmissione, & obl̄one. Esto. n. ꝙ in prin. ipsius dicatur ipsum D. Rubeum treguam facere, & promittere ꝓ suis ꝯiunctis, & attinentib. vsq; ad 4. gradum, inter quos erat, & cōpre-
1 hendebat̄ ipse Hyeremias. Tñ † statim & immediatè incontinenti, & sic in ipso eodemmet actu ꝓmissionis, iux. l. lecta. ff. si cer. pet. & in l. petens. C. de pact. exceptuauit, & exclusit eundē Hyeremiā, expresſè nolens ꝓ illo ꝓmittere, nec treguā facere, vt clarè legit̄ in illis uerbis dictæ ꝓmissiōis, exceptuatis tñ D. Babano, & D. Aloysio, & D. Mattheo, & qui veniunt cōprehensi in colōnello, & 4. gradu p̄dictorū D. Alosij, & D. Matthei. In quo 4. gradu p̄dictorū adest ipse Hieremias frater utrinq; ꝯiunctus D. Alosij, & Matthei, ꝯñr aptissimè ꝯstat ꝓ ipso non ꝓmisisse, nec treguā fecisse, ex quo a dicta gñali ꝓmissione ex
2 presſè ipsum exceptuauit, & exclusit. Illa † . n. dictio exceptuatis tñ, aduersat̄ p̄cedentib. l. cum hic status. §. diuortiū, ver. Tñ.
3 ff. de dona. inter vir. & uxo. Et † qa est sine copula aduersat̄ in iure, & in facto, vt no. in l. si quis ex argentarijs §. si initiū. ff. de eden. & per Bart. & alios in l. 1. ff. si quis ius dicen. non obtem-
4 pera. & in l. hoc amplius. §. de his aūt. ff. de dān. infect. Et † ille punctus præcedens illa uerba, qui ueniunt cōprehensi, erit loco copulæ, ſm gl. in l. precia rerum, in uer. adeat. ff. ad l. Falc. & p Bal. in l. placet. in fi. C. de sac. san. ec. Bar. & alios in l. re ꝯiun-
5 cti, de leg. 3. Et † operat̄ incl̄onem copulati p̄cedentib. ita ut oīa includant̄, & ꝯiungant̄: ut ad plenū tradit̄ in c. 2. per Mod. post alios de resc. & p Alex. ꝯſ. 20. Ponderatis, col. 3. nu. 14. & tradit̄ p Mod. plenè post alios in l. 1. ff. de iusti. iu. & Dec. consi.
6 122. & ꝓ tenui. Et † si dicta uerba, qui veniūt cōprehēsi, starēt absolutè, idē erit, cū orō absoluta hēat̄ ꝓ ꝯiuncta. l. sæpe. l. triplici. ff. de uer. sig. Bar. & oēs in d. l. re ꝯiuncti, col. 2. in 3. oppo. & col. 5. ver. 4. ad hoc, & ver. seq. Et esto ꝙ noīatim d. Hyeremias nō legat̄ exceptuatus: tñ aptissimè inclusus est in d. exceptuatione: cū ipse sit frater vtrinq; ꝯiūct⁹ D. Aloysij, & Matthei, & sic ı̄. 4. gradū ipsorū & sic đ eorū colonello. Et expresſè ac noīatim legant̄ exceptuati cōprehēsi ī colonello, & ı̄. 4. gra-
7 dū. D. Aloy. & Matthei. Ex † quib. pinde hr̄ ac si noīatim fuisset exceptuatus: cū de ipsius exceptuatione appareat ex p̄dictis exp̄ssis, hñtib. uim spālis noīationis, & inducētib. certissimā exclusionē ipsius, ad no. in l. si noīatim, & in l. demōstratio. ff. de ꝯdi. & dem. & plenissimè p scrib. p illum tex. in l. certum. ff. si
8 cer. pet. cum si. Prout † ēt qa relatiuè inclusus est in dictis exceptuatis, & relatū ꝯtinet̄ in referēte cum oībus suis qualitatib. l. in testō. ff. de ꝯdi. & dem. l. asse toto. ff. de hære. insti. & p Bar. in l. si quis seruū. §. fi. num. 5. de leg. 2. & in l. 1. ff. de recepta. & alibi pluries, & p Are. & alios in l. Titia. §. itē rn̄deo. ff. de uer.
9 obl. Et † certitudo inducit̄ ita, qñ ꝯtinet̄ in dispōne; sicuti p relationē ad aliud, vt hr̄ in l. ait p̄tor. §. si iudex. ff. de re iud. & ibi Mod. nu. 2. & 3. allegātes ꝯcor. & tradit̄ p Bar. Alex. & Mod. in
10 l. vbi aūt nō apparet. §. illud. ff. de uer. obl. Eo † ēt qa in ꝯctib. & obl̄onib. potissimum intelligimus, attendimus, & ꝯsideramus mentem se obligantiū, & ꝯhentium, a quib. dependet tota substantia obl̄onis. l. 1. in prin. ff. de pac. l. ꝯsensu. ff. de act. & obli. cum vulg. iunctis no. in l. fi. C. q̄ res pig. & p gl. & alios in l. tale pactū. §. fi. ff. de pact. & Dec. adducētē alia ꝯſ. 374. in ca-
11 su, n. 1. Cōtractus. n. & obl̄ones ab effectu potius, & re ipsa iudicant̄ q̄ ex uerbis. l. si vno, in princ. ff. loca. l. si stipulatus. ff. de vsu. p Bal. in l. 2. C. cōmod. & Ab. in c. ꝯstitutus, col. 4. de relig. domi. Et mens ac consensus ipsius d. Rubei fuit in d. exceptuatione psonarū excludere a dicta sua gñali ꝓmissione oēs comprehēsos in colonello, & existentes. ı̄. 4. gradum d. Aloysij, &
12 Matthei, ut erat, & est ipse Hyeremias. Qui † ex hoc cōsiderata mente, & effectu cōprehensus dr̄ in d. exceptuatione, q̄ isto casu nō extēdit̄ ad istum: cū in ea cōprehēsus sit ex identitate rōnis, & mētis, iux. gl. in ver. Italiæ. in c. 1. de tēp. ordi. lib. 6. & Bal. in l. de quib. col. fin. ff. de legi. & in auth. post fratres. C. de legi. hr̄d. & Pau. de Ca. cōſ. 333. pn̄s casus, col. 2. Et suadet, nā ea rōne, & mente d. Rubeus exceptuauit d. Babonū d. Guidonē, & filios. q. d. Io. quia mora trahebant ex̄ ꝓuinciam Romandiolæ, ex̄ iurisdōnē sum. Pont. Prout ēt morā trahebat, & tra-
13 hit. d. Hyeremias. Qua † mēte & rōne cōsiderata inclusus in dictis exceptuatis oīno dr̄: cū ualidū sit argu. a cā, & rōne finali, q̄ est aīa ipsius dispōnis, ſm Bal. in l. maximum uitium, col. 3. C. de lib. p̄te. & in l. si quis seruo. C. de fur. cum alijs adductis p Dec. cōſ. 227. in casu, nu. 7. & 8. p Imo. & alios in l. 2. §. fi. ff. de dona. Bart. & alios in d. l. demonstratio. §. quod aūt, &
14 Mod. in c. cum cessante. de appel. Et † si in dictis uerbis in illa exceptuatione positis nō diceret̄ inclusus ipse Hyeremias, sed exceptuatus sequeret̄ ꝯrius effectus mentis, & consensus ipsius d. Rubei, ad no. in l. legata inutil̄r. de leg. 1. & l. si quis hec cau-
15 sam. ff. si cer. pet. Et † illa uer. qui ueniunt cōprehensi, parū operarent̄: cū principalis cōprehēsus illis esset ipse Hyremias, ꝯ tradita p Bal. in rub. C. de ꝯh. emp. q. 9. cū alijs alle. p Alex. ꝯſ. 195. pspectis, nu. 2. vo. 6. & Dec. cons. 2. & ꝓ tenui, col. 4. uers. & ista vr̄. Fuit igit̄ ipse Hyeremias a dicta ꝓmissione gñali exclusus, & exceptuatus ita, vt ꝓ ipso D. Rubeus treguā non dicat̄ fecisse, nec ꝓmisisse, nec ꝓ eo ī aliquo se obligasse, dato. n. ꝙ in illa gñali ꝓmissione cōprehēsus diceret̄, tñ ab ea fuit ex-
16 clusus per spālem exceptuationem ipsius, ut deduximus. † Et quia gñi per spēm derogat̄. c. gñi, de regu. iur. lib. 6. & p Mod. in d. l. re coniuncti, nu. 55. & in l. si quis testō. §. apud Iulianū,
17 nu. 7. & seq. de leg. 1. Prout ēt quia a dicta gñali ꝓmissione respectu ipsius Hyeremiæ fuit recessum per actum immediatè sequentem ipsum exceptuantem a dicta gñali promissione.
18 Per quæ sequentia declarat̄ illa gñalis præcedens. l. si seruus plurium. §. fi. l. qui filiabus. §. 1. de leg. 1. & per Bart. in l. si seruus cōis, col. pen. uer. & ista faciunt. ff. de stipl̄one seruorum, & Decius consi. 122. & pro tenui, col. 2. uersiculo & ita dicta.

Quinimo

Quinimmo : † cũ talis exceptuatio ſtatim , & incõtinenti,eo-
demq; ↄtextu facta appareat , neceſſariò infert, ipſum Hiere-
19 miam in d.gñali ꝓmiſſione incluſum nunquam fuiſſe d.l.pe-
20 tens,& d.l.lecta. Et † quia ſequeret ↄ̃rietas,ſi incluſus dicere
tur,& repugnantia,ↄ̃ tradita in c.vbi repugnantia, de reg.iur.
21 lib.6.& in l.1.C.de furt. Et † ↄ̃rietatem fugere debemus , &
dare ↄcordiã.c.inter dilectos.§.cęterũ.de fid.inſtr. Bart.& alij
22 in l.fi.§.idẽ quęſijt.ff.de ↄdi.inde. Prout † ẽt: quia gñalitas re
ſtringit p ea,q̃ ſunt ſpecificata,nec porrigit ad illa , q̃ in ſpecie
diſpoſita ſunt: vt tradit in l.ſi de certa,& ibi Mod. poſt Bar.&
alios allegantes ↄcor.nu.2.C.de tranſac.& hr̃ in l.doli clá,per
illum tex.ubi oẽs tradũt.ff.de verbo.obli. & in ſim.per Bar.&
alios in l.talis ſcriptura.§.fi.de leg.1.& Mod.in l.1.C.de libe.
23 poſth.cum ſim. Prout † ẽt : qm̃ rłæ, & gñi ſtandum eſt , niſi
in caſib.exceptuatis: tunc.n.illis exceptuatis ſtare debemus,ex
quo ꝓualent regulę,& gñi,quib.per exceptuata apertiſſimè de
rogat,& præiudicium fit,vt tradit per gl.in l.oĩs diffinitio.ff.
de reg.iur.& in l.quoties.ff.ſi quis cautio.& diffusè per Deci.ĩ
l.1.ff.de reg.iur.& p Mod.Pap.in l.ex quacũq;.33.col. ff.ſi q̧s
24 in ius uoc. Nec † mirũ : qm̃ exceptio opereri debet in caſu
exceptuato,& in illo ꝓfert rłæ,& gñi, q̃ per caſum exceptuatũ
reſtringunt,ex quo exceptio facta eſt ad reſtringendũ regula-
ria,& gñalia,perinde ac ſi exceptuata ſub rłá nõ fuiſſent com-
prehenſa,vt hr̃ in l.gñali.§.vxori,& ibi Bar.ff.de vſufr.lega.cũ
alijs ad plenũ cumulatis p Dec.in d.l.1.p totũ,maximè nu.29.
25 & alijs ſeq. Eo † ẽt:qm̃ exceptio inducta eſt ad reſtringendũ,
& diminuendũ,& ideo debet operari dictũ effectũ, vt dixi, &
26 per Dec.in d.l.1.nu.33.& ſeq. Et † quia exceptio declarat re-
gulam,& non intelligit ꝓcedere in caſu exceptuato l.nã quod
liquidę.§.pen.ff.de pe.lega.& in l.in his.ff.de legib.& plenè p
Dec.in d.l.1. Ex quib. ↄcludit d. Hieremiam nullo mõ fuiſſe
cõprehenſum in d.gñali ꝓmiſſione nec ꝓ ipſo d.Rubeum fe-
27 ciſſe treuguã,nec aliquid pro eo promiſiſſe.Potiſſimũ † cũ ta-
lis ꝓmiſſio,& obł̃o ſit ſtrictè interpretanda, vulga.l.quicquid
aſtringendæ.ff.de uerb.obli.cum uulga.Maximè ↄ̃ illũ,qui ſu-
28 per ea ſe fundat l.veterib.cũ ↄcor.ff.de pact.Nec opus eſt ingre-
di materiã.l.legata ſuppellectili.ff.de ſupelle.lega.& l.q̃ſitum.
§.ſi quis fundũ.ff.de fun.inſtru. & q̃ pleniſſimè ibi per Bar.&
alios tradunt: qm̃ ſumus in diuerſo caſu,& longè diuerſis ter
minis,ut ex ſuperius deductis oñdit. ¶ Quantùm verò attinet
ad D.Ioanninum,& geſta per eũ , eiuſq; complices d.Rubeus
non tenet : nam treguã ꝓ ipſo fecit procuratorio eius nomi-
ne,ut colligit ex tenore ꝓmiſſionis & obł̃onis factæ p ipſum
D.Rubeũ,& ex tenore mandati eidem facti,p D.Ioanninum ,
cuius fines,& terminos ad vnguem obſeruauit , nec illos trãſ-
greſſus eſt: cum tale mandatum ſit plenũ,& cũ gñali.& libera
29 administratione † faciendi,& cõponẽdi oĩa,& ſingula, & ſ̃m
Bar.& alios in l.ꝓcuratori cui gñalr̃.ff.de ꝓcur. & Mod.Pap.
poſt alios diffusè in l.ſi ꝓcurator,col.2.in 3.nota.C.eo.tit. &
in l.iuriſiurandi.§.procura.nu.4.ff.de iu.iur.poſt alios ibi, & ĩ
30 l.ſi quis.§.1.nu.13.ff.quod quiſq; iur. Et † idẽ colligit ex illa
cłá in d.mandato appoſita,in qua d.Ioanninus promittit ſe ha
biturũ ratum,firmũ &c.ut per Bart.& alios in d.l.ſi ꝓcurator
31 cui gñalr̃,cũ ↄco.& Mod.& in d.l.ſi ꝓcurator.C.eo.ti.Et † q̧a
ↄiuncta eſt cũ illa ↄcedẽte liberã,& plenam, nullã recipit dubi
tationẽ,quin mandatũ reddat ſufficiens,& ſpãle, ut tradit per
Mod.in l.1.nu.21.& ſeq.ff.de offi. ꝓcur.Cęſa.allegantes alias
32 deciſ.poſt Bar.ibi & Abb.in c.cũ ↄtingat,de tranſac.Nec † de
ſufficientia mandati dubitari ↄuenit: cum ſit ſpãle & in indi-
uiduo factum,& ↄceſſum dicto D.Rubeo ad oĩa , q̃ ipſe geſſit
noĩe d.Ioannini,ut hr̃ in l.1.& ferè per totũ.ff.de procu.& C.
eod.Fuit.n.ↄceſſum ad faciendũ dictã treguam in ſpecie,& ad
apponendũ pęnas pro obſeruatione ipſius,alia ſingula peragẽ
dũ,q̃ poſtmodum virtute mãdati d.Rubeus ꝓcuratorio noĩe
33 geſſit. Qui † cum eius fines non fuerit trangreſſus, teneri mi-
nimè debet,argõ nota.in l.diligenter.ff.mand.& in c.cũ olim.
34 de offi.deleg.Nec † debet damnũ aliquod ſentire,nec pati.l.ex
35 mandato,cũ ſim.ff.mand. Mãdans † .n.tenet,& non ꝓcurator
36 ſeruans fines mãdati.l.ſi ꝓcurator.C.de ꝓc. Et † ipſe dñs mã
dans obligatus remanet ex geſtis p ꝓcuratorẽ obſeruãtẽ fines
mandati,vt plenè ꝓſequit Alex.in l.poſſeſſio.§.& ſi poſſeſſio .
nu.7.ff.de acq.poſ.& Sal.in l.ei qui,col.2. ver.ſi verò ꝓcurato
rio noĩe.C.quod cũ eo.& doct.oẽs in l.ꝓcurator,qui pro eui-
ctione.ff.de procu,& in l.ſi pupilli.§.1.ff.de neg.geſt.Et † ſatis

eſt procuratori oñdere mandatum, & docere de illo , cum ad
id ſit obligatus ꝓmittendo noĩe ꝓcuratorio,ſ̃m Iaco.Butr.in
l.1.C.credi.euict.pign.non debe.& tradit Bar.ĩ d.l.ꝓcurator,
qui pro euictione,col.2.nu.4.cum alijs ibi allegatis p Alex.in
apoſt.& Pau.de Ca.col.2.verſ.dicit ẽt Bar.ff.de ꝓcu.volẽtẽ ꝓ
38 curatorem non oñdentem mandatum teneri ad ſoluẽdũ.† Eo
ẽt: qm̃ tale mandatũ factum apparet gr̃a mandantis tm̃, iux.l.
ſecundam.§.1.cũ ↄcor.ff.mãd.& ſpãle erat ad faciẽdã treguã ,
& ꝓmittendũ pęnam noĩe D.Ioannini,q̃ cum ipſe D.Rubeus
fideliter geſſerit,& finitũ fuerit eius officium amplius,& ulte-
rius nõ dẽt teneri,nec ↄ̃ ipſũ executio aliquã dẽt fieri . Quod
39 † certiſſimũ eſt rłr in ꝓcuratore ↄſtituto ad iudicia,ↄ̃ quem ſi
nito officio nõ põt fieri executio rłr : cum facienda ſit ↄ̃ dñm
ↄſtituentem.l.Plautius,& ibi gl.Bar.& oẽs tradunt.ff.de ꝓcu.
per Bar.in l.4.§.1.& Mod.oẽs in prin.ff.de re iud.& per gl. &
doct.in c.aduerſus,de immunita.eccleſ.& gl.in l.1. ff.de offi.
ꝓcu.Cęſar.& Alex.ↄſ.97.in 2.vol.& in locis ĩ.citandis,& ali-
bi pluries,maximè per gl.& doct. in l.ſi pupilli. §.1.ff.de neg.
40 geſt. Et † licet in ꝓcuratore ↄſtituto ad ↄ̃hendum dubitet, an
finito officio ipſe teneat ẽt ſi procuratorio nomine ↄ̃xit, p tex.
in l.ſeruum Titij.ff.mãda. & in d.l.procurator qui ꝓ euictio-
ne,& gl.& doc.ibi,& glo.& doc. in d.l.ſi pupilli.§.1.facientes
dr̃iam inter ꝓcuratorem ad iudicia , & illum ↄſtitutum ad ↄ̃-
hendum,& aſſignantes rõnem diuerſitatis,ut ẽt tradit per gl.
& alios in d.l.ſeruum Titij,& per gl.in d.c.ſi aduerſus, & glo.
in l.3.ff.de offi.proc.Cæſa.Cy.& alios in l.ei qui.C.quod cum
eo.& Mod.in l.4.in prin.nu.2.ff.de re iud.cum alijs alleg. per
Alex.in d.l.procurator,qui pro euictione,in apoſtil.ad Bar.in
41 uer.finito officio,cum alijs ↄcor.Tñ † circa hanc difficultatẽ
* uera,& * cõis eſt ↄc̃lo tradita per Bar.in d.l.ꝓcurator,qui pro
euictione,num.2.uolentem procuratorem finito officio non
teneri,qñ certum eſt,ꝙ noluit ſe obligare,ſed dñm conſtituẽ-
tem,uti verè contingit in caſu pñti, & dicemus inferius . Et
comprobatur: quia aliàs ſequeret incõueniens & abſurdum ,
ut ſine conſenſu , qui potiſſimus eſt , eſſet obligatus , ut dixi-
mus ſupra,& idem uult Bar.in d.l.ſi pupilli.§.1.num.4.verſi.
qñ conſtat , & in d.l.ei qui,& in l.poſt mortem . §.1. ff.qñ ex
fact.tuto.dum ſe remittit ad ea quæ ipſe dicit in d.l.procura-
tor,qui pro euictione , & in hoc nullus ↄ̃riatur Bar. Præterea
mandatum iſtud ſpeciale,& ad unum actum ↄ̃hendum , cum
certis & deſignatis perſonis , & factum gratia mandantis tm̃ ,
& ex eo nullum commodum peruenit,nec poterat peruenire
42 ad dñm Rubeum. Nec † mandatum continebat actum vltro
citroq; obligatorium,ſed ſolùm actum obligandi, & promit-
tendi pœnam, & faciendi treguam, quib. ↄſideratis finito , &
expleto officio dñs Rubeus ulterius non tenet, nec obligatus
eſt,nec ↄ̃ ipſum põt agi,maximè cum principalis mandans ſol
uendo ſit pęnam promiſſam,& ipſe procuratorio noĩe actum
geſſerit,ita Bar.in d.l.procurator,qui ꝓ euictione,nu.2.quem
ualde commendat Pau.de Caſt.ibi,& ſequit col.1. in fi.uerſi.
ideo Bar.rñdens ad tex.in d.l.ſeruum Titij, & ad dictam legẽ
procurator,qui pro euictione,per text.in l.fina.ff.de inſtito.&
idem firmat Bart.in d.l.ſi pupilli.§.1.num.2. & num.4. & ſe-
quitur idem Bald.in l.ſi quis , colum.2.uerſicu.quæro , quid
ſi procurator.C.quod cum eo.uolens , ꝙ ſi procurator procu
ratorio nomine geſſit actum obligationis uerbalis finito offi-
cio , ulterius non tenetur , ſi ſeipſum aliter non aſtrinxit , &
reprobat doctores tenentes ↄ̃rium , & idem firmat Salyce. in
dicta l.ei qui , columna ſecunda , uerſiculo ſed dubium eſt
in ↄ̃ctu , & actu non reciproco . Quinimmo † etiam ſi eſſẽ-
43 mus in actu ultro citroque obligatorio, & procurator expreſ-
sè procuratorio nomine illum geſſerit , nec ſe ulterius aliter
aſtrinxit , nec ad ipſum aliquid peruenit , & principalis ſol-
44 uendo eſt , & ſe procuratorem docuit . Proculdubio † iſtis
concurrentibus finito officio vlterius non tenetur , vt firmat
Barto.apertiſſimè in dicta l.procurator , qui pro euictione, &
alij eum ſequuntur ibidem , ut eſt Paul. de Caſtro , columna
ſecunda , uerſic.in gloſſ.ſuper , & columna finali , & Alexan.
in apoſtill.ad Bald.in d.l.ſi quis , & Salycet.allegans iura poſt
Bald.in dicta l.ei qui , columna finali , & idem uult Barto.
qñ procurator iſta geſſit , ſciens ſe habere mandatum , ut cõ-
tingit propriè in caſu præſenti , in dicta l.ſi pupilli.§.primo ,
45 num.5.& ſequenti. Et † quando in actu geſto expreſſa fuit
cauſa tangens dñm mandantem , ut fuit hic , ſecundùm Bar.

in d.l.si pupilli.§.1.nu.4.& Pau.de Ca.in d.l.procurator, ꝙ ꝓ
46 euictione,in fi.Ex†istis modò infert,ipsum d.Rubeũ finito,&
expleto dicto eius officio vlterius nõ teneri,ꝯxit. n.expresse ꝓ
curatorio noie d.Ioannini: vt apertè legit̃ in instrõ suo ꝓmis-
sionis,& sumus in claro,nec opus est ire p cõiecturas,vt est ap-
ta decis.Bar.in l.1.§.nunciatio.col.2.nu.14. ver. aut opponit̃.
ff.de ope.noui.nũc.p tex.in d.l.post mortem.§.1. ff.qñ ex fac.
tuto.& in l.fin.ff.de institor.& in l.cum post.§.1.ff. de admin.
tut.& ꝓsequunt̃ Mod.post alios,qñ nomẽ officij fuit expres-
sum,in d.§.nunciatio.col.3.nu.4.adducentes alias concor.de
cis.& firmat Pau.de Ca.in d.l.ꝓcurator,ꝙ ꝓ euictione, in pri.
Et suadet̃:qm̃ ipse d.Rubeus sæpius reiterauit,& dixit ꝓcura-
torio noie talẽ actũ gerere ꝓ d.Ioannino, vt patet ex illis ver-
47 bis.Etiam † nominib. quib.s̃.& ex illis,quæ omnia,& singula
suprascripta,quæ relatiua sunt ad præcedentia,& ẽm illa limi-
tant̃,& declarantur,vt tradit Bar.in l.1.§.hoc edicto.ff.de po-
stula.& in l.talis scriptura.ff.de leg.1.& in l.qui liberis. §. hæc
verba.ff.de vulga.& pupil.cũ alijs allegatis p Francis. de Curt.
48 ꝯsi.51.super testamentis,col.7.ver.& potissime quia.Et†gemi
natio enixam voluntatem exprimentis eam ostendit. l. balista
vbi omnes.ff.ad Treb.& p Bar.in l.cum scimus.C.de agrico.&
49 censit.lib. 11.cum vulg.¶†Et istis insuper accedat ad abundã
tem declarationem prædictorum.Nam stipulatio recepta per
notarium nomine illorum de Carolis absentiũ,nunquam fuit
per istos ratificata,nec acceptata,antequam tregua per.d. Hie-
remiam Ioanninum fuisset rupta,quo fit,vt nullum ius illis di
catur q̃sitũ,licet modò vellent ratificare,vt tradit Pau. de Cas.
consi.197.visis his.dicens,ꝙ si facta fuit pax pro aliquibus, &
antequam illi eam ratam haberent, vnus ipsorũ fuit offensus,
pœna pacis ruptæ non dr̃ commissa,vt firmat etiam Bald.in l.
nec ei.§.satisdato.ver.6.quero.ff.de adoptio.sequitur & refert
Dec.consi.226.Magister Ioannes,col.3.ver.non obstat stipula
tio notarij,post Alexan.in l.quod meo.in princ.colum.2.ff.de
acq.posses.& idem Dec.consi.247.in causa,col.pen. & consil.
432.cum sit,col.fin.& in l.contractus,nu.16.& seq. ff.de reg.
50 iur.Talis†enim acceptatio, & ratificatio subsequi debebat tẽ-
pore congruo,& antequam esset rupta, & nõ postmodum,cũ
tunc extremum reperiatur inhabile,iuxta.l. bonorum. ff. rem
rat.habe.cum alijs allegatis per Deci. in prædictis consil. & in
51 d.l.ꝯctus.nu.16.17.& 18.Et†licet in dicta stipulatione sit ap-
sita illa clausula,ꝙ Illust.præses posset declarare, tñ nihil facit,
cum ante ruptam treguam non declarauerit, decisio.quib.s̃.
Et illa clausula in dicta stipulatione apposita uolens, ꝙ si ante
declarationem occurreret scandalum,stetur declarationi Illu.
præsidis,an tregua sit rupta uel ne, dependentiam habet a præ
cedentib.ut plenè per omnes in l.1.C.de impube.uidelicet qñ
illi de Carolis,non declararent suos complices,ut tunc posset
declarare ipse Illust.preses,quod interpretationẽ recipit, uide-
licet secuta tamen prius ratificatione, & acceptatione illorum
de Carolis,quæ interpretatio inerat necessariò, ẽm decisi.præ-
allegatas,& ista clausula subsequens dependens a præcedenti-
bus hãc ẽt recipere debet interpretationẽ;duo enim debebant
interuenire, primum, & necessarium ratificatio, & acceptatio
treguæ,& stipulationis oĩno facienda ab illis de Carolis. Se-
cundum,ꝙ illi de Carolis deberent declarare complices suos,
& ad istud ẽm fuit apposita illa clausula, si non declararent,&
ante declarationem oriretur scandalum, quòd tũc Illu.præses
posset declarare. Non autem fuit apposita respectu primi, qñ
non fuisset acceptata,& ratificata,ut tũc posset declarare,& ad
istud omissum nõ potest referri,sed solùm ad illud expressum
& cum ista diuersa sint,ex uno nõ põt ad aliud inferri.§.nihil
52 cõe,cum uulga.Et † quia in stipulationib. quæ sunt stricti iu-
ris,omissum hr̃ pro omisso.d.l. quicquid astringendæ,cum si.
Prout etiam si Illust.præses uellet declarare pacẽ & treuguam
ruptam respectu eam rumpentium,tñ id non potest facere cõ
tra ipsum.d.Rubeum expressè exceptuantem Hieremiã,& ꝓ-
curatorio nomine agentem actum pro d.Ioannino, ut ostendi
mus apertissimè.Ex quorum gestis ad aliquam pœnam non te
53 netur,nec ab ipso aliquid potest exigi. Et † talis cõmissio eius
declarationi attributa nõ debet esse absoluta: vt eius libero ar
bitrio nõ regulato id fieri possit,nam debet esse limitata,& re-
54 gulata,secundùm ꝙ iura circa hoc disponunt.Et † si aliud fa-
ceret, datur locus reclamationi, ut prędicta omnia prosequit̃
Bar.in l.fi.col.2.ff.de ꝑtor.stipu. & reliqui scribẽ.ibi, maximè

Imo.& Alex.allegantes loca ꝯcor.in quib.conclusio ista rõne,
& lege approbatur,& ꝯfirmatur. Et ꝯsideratis superius dedu-
ctis concludit̃,ipsum dñm Rubeum aliquã pœnam nõ incur-
risse,nec ad solutionẽ aliquã ipsius teneri,nec posse declarari,
treuguã fuisse ruptã p ipsum,uel illos, pro quib. proprio noĩe
promisit,& se obligauit,& astrinxit. Parisius Bonon.

S V M M A R I V M.

1 *Sñia lata non visis actis, uel sine causæ cognitione, an et quando sit ipso iure nulla,et nu.seq.maximè quinto declaratur,et nu.9*
2 *Et quid, quando lata est præcipitanter.*
3 *Et quid si esset bona, & rectè lata.*
4 *Et quid si breui tempore fuit promulgata.*
6 *Et quid quando omnes processus, et scripturæ fuerunt præsentatæ, & pars aduersa fuit negligens,nec aliquid fecit.*
7 *Et quid si adhibito aliquali temporis spacio fuit lata.*
8 *Et quid si in causa fuit aliquid agitatum.*
10 *Sententia nullis datis dilationibus ualet.*
11 *Et quid quando nullæ fuere factæ probationes.*
12 *Sola celeritas non est nociua.*
13 *Processus celeris, & festinanter factus non inducit nullitatem.*
14 *An celeriter quid actum dicatur, iudicis arbitrio committitur.*
15 *Terminus datus potest reuocari.*
16 *Pro sententia præsumendum.*
17 *Quando lata est partibus præsentib. præsumitur cum causæ cognitione id actum esse, vel altera contumace.*

CONSILIVM LXXIX.

Quamplures doc.citati p Fel.ĩ c.eccl̃a sãctę Ma
riç.de ꝯsti.col.6.nu.15.& p Mod.
1 ibi nu.27.voluerũt.Sñiam†latã nõ visis actis, vel sine cãæ co-
gnitione nõ esse ipso iure nullã,sed debere irritari, & retracta-
2 ri,moti iurib.& rõnib.ibidẽ p eos adductis.Verũ†in oppositũ
ꝑualuit ꝯria opinio uolens sñiam latã nõ visis actis,& sine cau
sæ cognitione,& ꝑcipitanter,esse ipso iure nullã, ex quo causę
cognitio est de solẽnitate substantiali iudiciorum, omissio cu-
ius ipso iure reddit sñiam nullam.l.fi.C.commina.vel episto.
l.ex stipl̃one.C.de sent.& interlocu.oĩum iud.& p Bar.in l.ꝓ-
latam,nu.7.eo.tit.vbi oẽs sequunt̃.& per Alex.in l.2.nu.9.C.
de eden.& Mod.ibi nu.26. & Felyn.post alios in d.c.ecclesia
Sanctæ Mariæ.col.7.8.& 9.nu.15.& seq.vers.sed in ꝯrium,&
Mod.ibi nu.27.& Alex.ꝯsi.213.uisis ac ponderatis,nu.4.vol.
3 7.& Ias.in l.4.§.si iudex.ff.de re iud.num.5. Et † hac de causa
* doc.*cõiter uoluerunt, sñiam latam non visis actis nõ valere,
& esse nullã,ẽt si esset bona,& rectè lata, nam quantùm ad ꝓ-
nunciationem nulla erit.ut in l.hæc aũt.§.1.ff.ex quib.caus.in
pos.ea.& in l.sed in sua,in prin.ff.de acq.hæred. & p Bar.in d.
* l.2.nu.5.quem oẽs ibi*cõiter sequunt̃, vt ẽt post Bart.faciunt
no.in d.l.ꝓlatã,& can.oẽs in d.c.ecclesia Sanctæ Mariæ,& dicto.alij superius adducti.Inferẽtes † istud ꝑsumi,qñ breui tp̃e
4 cto.alij superius adducti.Inferẽtes † istud ꝑsumi,qñ breui tp̃e
sñia p iudicem fuit lata: qm̃ ex tali tp̃is breuitate non ꝑsumit̃
informatus,nec instructus,nec ꝓcessisse cum causæ cognitio-
ne,sed ꝑcipitanter, & celeriter ex abrupto, & ꝯñr nulliter,ita
Bar.in d.l.ꝓlatam,in fi.nu.9.& 10.& alij scriben.ibi maximè
Alex.in addi.adducens ꝯcor.& alij Mod.in d.l.2.nu.9.15.&
36.& in d.ꝯsi.213.& ad id plura cumulãt Fel. in d.c.ecclesia
Sanctæ Mariæ,col.3.nu.35.ver.vlti. nota. & Mod.ibi nu.27.
5 ¶†Tñ istis nõ obstantib.in p̃nti disceptatione ꝯsiderata facti
contingentia prima opinio uerior vr̃.Nam licet ista 2. sit ma-
* gis * cõis rl̃r.Tñ plures parit̃ exceptiones, & limitationes, in
casu quorum necessariò cogimur stare primæ,ut attestat̃ Fely.
in d.c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.9.nu.19.in fi.Ad quarum li-
mitationum aliquas optimè adaptat̃ casus præsens. Et primò
aduertendum est; qm̃ ꝓcessus oẽs agitati,& conclusi ac termi
nati p primeuos iudices istas p̃ntes lites,& controuersias co-
gnoscentes,fuerunt p̃ntati,& producti istis ultimis iudicibus,
6 ad quos causa erat deuoluta, & illis commissa. Et † sic isti de
Cyriolis usi sunt cautela,per Bar.tradita p illum text.in d.l.2.
* nu.5.C.de eden.quẽ * cõiter ibi sequunt̃ oẽs, qua p̃ntatione
actorum,& ꝓcessuum facta iudices ipsi,ad quos potuerunt li
citè illos,& illa videre nõ obstante negligentia partis aduersæ,
& illis visis bñ potuerunt sñiam proferre,& ita prolata tenet,
non obstã.ꝙ celeriter dicat̃ ꝓlata, & licet pars aduersa negligens

gens fuerit in producendo iura sua, vt tradit Ioã.de Fantu. &
Gem.in c.primates,in sum.1.q.1.& sequit Fel.adducens alias
concor.in d.c.eccl'a S.Mariæ, nu. 20. Cum igitur iudices isti
vltimi viderint instrumẽta publica,& oĩa acta, & ꝓcessus præ
sentatos p istos de Cyriolis,& pars aduersa negligens extiterit
in ꝓducendo iura sua,si q̃ habebat, & cognoscerent illã dolo
versari in aduocando cãm ab ipsis,& tentando illam delega-
7 ri,licitè potuerunt,vti fecerunt,sñiam proferre. Præterea † ꝯ-
ria de quib.supra volẽtia,sñiam latã celeriter, non visis actis,
& sine causę cognitione esse nullam,ꝓcedunt, & locũ habẽt,
qñ nullum tpis interuallum fuit interpositum,qđ qdem in ca
su pñti cessat,qñ aũt lata fuit adhibito aliquali tpis interual-
lo,ẽt minori q̃ exigeret materia: tunc hẽt in se aliqualem præ
sumptionem causæ cognitę,& tenebit,p tex. in c. cũ ex lr̃is,de
resti.in integ.& Abb.ibi p tex. in c.cum Bertoldus,de re iudi.
& p Abb.in c.afferte,col.2.de p̃sum.dicentem, ita debere de-
clarari d.Bar.in d.l.prolatam,vt procedant,qñ appareret,iudi
cem fuisse prorsus ignarum de cognitione causæ, qđ quidem
cessat in casu nr̃o,& seqnit Fely.in d.c. ecclesia sanctæ Mariæ,
8 col.9.nu.20.ver.2.limi.& Mod.ibi nu.27. in fi. Tertiò † ꝯria
ꝓcederent,qñ nihil fuisset agitatũ in cã,secus aũt si aliqd es-
set agitatum,licet nullę ꝓbationes fuissent factę,ex quo iudex
potuit moueri ex primis,s̃m Abba.in d.c.afferte,colum. 2.&
Ange.in l.Lucius.ff.de infam.quem citat Fely.in d.c. ecclesia
sanctæ Mariæ,ubi post Abb.colu. 5.& alios, p eum citatos, ita
declarat dicta Bar. in d. l. ꝓlatam.nu.20.ver.ad idem vide. &
9 sequũtur ibi Mod.nu.27.Dicta†enim Bar.& aliorũ,& opinio
ꝯria ꝓcedunt,qñ ꝯstaret nõ fuisse cogitatũ de cã, & euidẽter
appareret,iudicẽ nõ vidisse acta pp tpis breuitatem, in qua nõ
potuit informari,nec instrui,nec ꝓcessum videre. Et dato ca-
su,in quo ista cessant,vt superius illos tres dedimus, ꝓcedere
10 nõ poterũt dicta Bar.nec alia superius in ꝯriũ adducta. Et†iõ
si sñia lata esset nullis datis dilationib.valeret,ita Fel.adducẽs
quamplures decis.in d.c.eccl'a sanctæ Mariæ.colu.10.nu.23.
& sequunt ibi Mod.allegentes alias nume.27.volentes valere
sñiam,non obstante celeritate,si iudex potuit instrui, licet nõ
11 plenè, ẽt nullis datis dilationib. Prout†ẽt valeret,si lata esset
nullis factis ꝓbationib.ex quo illæ non sunt de solẽnitate sub
stantiali s̃m Bar.& Bal.in d.l.ꝓlatã.& Alex.ibi in apost.ad Bar.
in ver.ꝯrium,& in ver.ꝓ hoc,& eundẽ Alex.in d.l.2.nu.8.C.
de eden.& Mod.ibi nu.37.& Ias.in l.4.§.si iudex,nu.17.ff.de
re iudi.& latè Fel.in d.c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.11.nu.24.
12 Que†suadent,nam sola celeritas non est nociua, nec nullita-
tẽ inducit,ex quo iudex dẽt ad sñiam celeriter ꝓcedere, dum
modo sit instructus.c.iurgantiũ.de re iud.& ibi doc.notãt. Et
13 †ꝓcessus sustinetur factus,& celeris non infert nullitatẽ, nisi
qñ supplantaret causę cognitionẽ, s̃m Imo.in cle. pastoralis,
col.3.de re iudi.& refert & sequit Alex.adducens alia in d.ꝯs.
213.col.fi.vol.7.in casu aũt pñti pp celeritatem non fuit sup-
plantata,nec omissa causæ cognitio,tum pp ꝓcessus, & acta p̃
sentata,& producta.Tum qa illa isto breui tpe bene potuerũt
14 videri,prout fuerunt visa.Et†arbitrium boni iudicis in id in-
clinabit,cuius iudicio,an celeriter quid fieri dicat, commis-
sum est,s̃m Host.& Io.And.in c.2.de ordi.cogni. & p Abb.in
c.1.de mut.peti.& gl.in ver.celeritate,in c.q̃ sit, de elect. lib.
6.& in c.si quis,in ver.celeri.de reb.eccle. non alienan. & per
15 Fely.in c.2.nu.2.de re iudi.Tum † quoq; qm̃ iudices viden-
tes partem aduersam calumniosè recusasse iudices datos p Il-
lu.d.Gubernatorẽ,& quærentẽ cãm alijs delegari, iuridicè po
tuerũt reuocare terminũ datũ,& interlocutoriã ipsorũ,p tex.
in l.qđ iussit.ff.de re iudi.cũ ꝯcor.ibi allegatis p Mod.& reuo-
cata.d.interlocuratoria,tanquã informati, & instructi de cã p
instrã,acta & ꝓcessus pñtatos p istos de Ciriolis, & p quos iá
habebant verã causæ cognitionẽ,licitè potuere, ꝓut fecerũt,
ꝓferre sñiam, ꝓ qua p̃sumendũ est, cũ ex narratis in illa ẽt ap
pareat de causæ cognitione, nã in ea numerant acta p̃terita.
16 Et† ꝓ ipsa ius p̃sumit.c.bonæ,el 1.de elec.c.cum inter. & c.si
cut,de re iudi.& in terminis nr̃is ita tradit Alex.in d. ꝯs. 213.
17 vol.7.col.fi.Et † ꝙ insup interuenerit causæ cognitio suadet:
qm̃ ꝓlata extitit ipsis de Ciriolis p̃sentibus & parte aduersa-
ria contumace citata tñ,quo casu ꝓcessum esse dr̃ cum causæ
cognitione.p.l.in causæ.§.cã cognita.ff.de min.& in terminis
nr̃is tradit Bar.in d.l.ꝓlatã,nu.8. quẽ sequunt ibi cõiter scri.
& Alex.in d.l.2.nu.9.C.de eden.& Ias.in d.§.si iudex, n.17.

cũ alijs alleg.p Fel.in d.c.ecclesia sanctę Marię,col.10.nu.23.
uer.nec obstat,ꝙ non videat.Ex quib.necessaria, & vera infert
conclusio,hmõi sñias ita ꝓlatas ualere,& tenere,debereq; exe
cutioni mandari, nõ obstante,ꝙ breui tpe fuerint prolatæ, cũ
talis celeritas in casu præsenti nullitatẽ minimè inducat plu-
rib.ex capitib.s̃.deductis. Parisius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Dominus argenti, & materiæ illa reducta in aliam specië adhuc remanet dominus materiæ, & argenti sicuti prius erat, cùm illa species reduci possit ad primæuam materiam, & tali domino omni tempore competit rei uendicatio.*

2 *Res subrogata loco alterius sapit naturam illius.*

3 *Res permutata fungitur uice permutati dominij.*
Res una succedit loco alterius in uniuersalibus.

4 *Res empta ex pecunia alterius, non acquiritur domino pecuniæ sed ementi.*

5 *Res empta ex pecunia minoris, seu pupilli, ut quæratur minori, & pupillo, an sit necesse in indiuiduo probari fuisse emptam ex sua pecunia, & nu. 13. & 22.*

6 *An & quando ad idem concurrere possint duo specialia, nu. 24.*

7 *Pecunia quando præsumatur quæsita facto proprio, & sua industria & nu. 26. 22. & 21.*

8 *Vxor quærens aliquid constãte matrimonio præsumitur quærere de bonis mariti, et an idem sit in quæsitis per viduã soluto matrimonio, et quo casu, et n. 12. diffusè, & n. 21. 23. & 26.*

9 *Licet quæsita per uxorẽ constãte matrimonio præsumantur quæsita ex bonis mariti, tamen ad illa non competit rei vendicatio ipsi marito, nisi in subsidium, & nu. 25.*

10 *Multum differt, an acquiratur res ex pecunia pupilli, an ex pecunia redacta ex uẽditione rerũ pupilli. Fallit in subsidium, n. 26*

11 *Pecunia redacta ex re furtiua, uel ex re cõmuni non est furtiua, nec communis, & nu. 27. & alijs seq.*

13 *Quòd res fuerit empta ex pecunia pupilli probari põt per cõiecturas, et præsumptiones, & alijs nu. seq. & n. 22. 23. & seq.*

14 *Præsumptiones, & coniecturæ iuris inducunt probationem liquidissimam.*

15 *Et comprobationem ueram, & non fictam, & onus probandi in aduersariũ transferunt asserenti contrarium.*

16 *Et locum sibi vendicant, etiam si dispositio per uiam conditionis probationem exigeret.*

17 *In electione pupilli, & minoris est, uti remedio reali ad consequendum rem emptam ex sua pecunia.*

18 *Et si empta ex sua pecunia per tutorẽ, seu administratorẽ suorũ bonorũ eidẽ pupillo quærit quocunq; nomine ematur. et nu. 21.*

19 *Et si per extraneum de sua pecunia empta est, non quæritur pupillo. Fallit nisi emens non sit soluendo, nam in subsidium pupillo ad illam datur rei uendicatio, & nu. 20.*

23 *Concubina differt ab uxore, & uidua.*

27 *In dubio res empta per tutorem, seu administratorem bonorum pupilli, seu minoris an præsumatur empta ex pecunia redacta ex uenditione rerum pupilli, & nu. 28.*

30 *Res empta ex pecunia pupilli obligata pupillo, et ad illam hẽt hipotecariã, & rei uendicationem ad sui electionem, et alijs seq.*
Et talis actio hipotecaria habet priuilegium prælationis.

31 *Et procedit speciali fauore, etiam si non sit in specie hipotecata.*

32 *Procedit etiam quocunque nomine res illa ematur.*

33 *Competere possunt eidẽ ad eandem rem rei vendicatio, & hipotecaria aliquo casu, licet regula sit in oppositum.*

34 *Bona quæsita per tutorem, seu administratorem bonorũ sunt tacitè hipotecata pupillo, uel illi, cuius bona fuerũt administrata.*

35 *Ista hipoteca inducta est à lege, ideo tacita nominatur.*

36 *Et talis hipoteca est uera, & non ficta.*

37 *Et à pari procedit cum expressa quò ad prælationem.*
Et præfertur tanquam anterior tempore alijs habentib. posteriorem expressam, & nu. 35. 36. & 37.

38 *Et in subsidiũ præfertur habẽti expressam, licet ipsa sit generalis*

39 *Principalis debitor debet esse in mora, ut agi possit hipotecaria contra tertios possessores.*

40 *Licet regulariter quãdo agitur contra tertios possessores actione hipotecaria præcedere debeat discussio, tamẽ illa fieri potest pẽdente iudicio intentato contra dictos tertios possessores.*

41 *Prout iudiciũ tale procedit, si dicitur illo pendente in bonis debitoris*

bitoris principalis nihil esse,& sic non interesse deponenti exceptionem excussionis.

42 *Prout discussio non est facienda,quando notorium est,principalē debitorem non esse soluendo, & n.47.*

43 *Et discussio non est facienda in bonis debitoris existentib. extra territorium, & iurisdictionem illius, qui iudicare habet.*

44 *Prout discussio cessat,si debitor alienasset illam rem pendente lite, contra eum intentata.*

45 *Cessat etiam discussionis exceptio, quando agitur contra unū ex principalibus debitoribus.*

46 *Constante matrimonio mulier potest agere contra tertios possessores, si maritus incepit malè uti sua substantia.*

48 *Notoriè dicitur constare, debitorem non esse soluendo, quando bonis cessit.*

49 *Appellatio non extinguit iudicatum.*

50 *Testes producti contra unum & in vna causa fidem faciunt in alia & contra alium, quando ad id ille fuit citatus.*

51 *Et præcipuè si tertius possessor citatus extitit.*

52 *Testes non publicati probant.*

Vt res dotalis constante matrimonio possit alienari multa requiruntur.

CONSILIVM LXXX.

In hac cā,& ꝯtrouersia Magn.d.Comitū de Pepulis aduersus hr̄des Annibalis de Tucijs occupatores,& detētores quorundā vasorum argenteorū primitus illud aduentendum est: qm̄ ī bonis,& hr̄ditate q.mag.co.Camilli patris.q. magn. com.Camilli iunioris,& mariti.d.Isabellæ remāserunt nōnulla uasa argentea,de quib.iam satis ꝯstat p inuentariū factū ab ipsa,& quæ ipsa do.Isabella tanquam mater tutrix,& administratrix do.co.Camilli iunioris eius filij ꝯflare fecit & in aliā speciē & formā reducere,in quib.vasib. ita ꝯflatis & reductis nulla cadit dubitatio, quin cōpetere non debeāt & illa ēt assignari dictis mag.Comitib.hr̄dib.dicti.q.co.Camilli iunioris. Cū.n.dicta vasa antiqua,& tale argentū,& eius ꝓprietas fuerit co.Camilli iunioris,& successiuè dictorū Mag.do.Comitū eius hr̄dū, & ista nouiter ex illis ꝯflata denuo reduci possint iterū ea ꝯflando ad pristinā materiā,dñium ipsorū ita ꝯflatorū fuit,& est p̄fatorū mag.d.Comitū dñorū materiæ & argēti.Et ipsis iure optimo cōpetit remediū illa vēdicādi, tanquā dñis aduersus quoscūq; occupatores & detētores,ex quo ꝯcurrunt oīa de iure requisita,& extrema habilia,ita vt tale remediū ipsis det̄ l.in rem.l.officiū.ff.de rei vēdi.l.vnica.C.de aliena.iud. mutan.cau.fac.c.examinata,ex̄ de iud.& plenè tradit̄ in l. naturaliter.§.nihil*cōe.ff.de acq.poss.Et†in terminis ꝓpriè no
*
1 stris,qn̄ argentū alterius fuit in aliquā speciē, & formā p aliū proprio nomine redactū,ꝙ illud sit in dñio prioris dñi illius materiæ,& argenti,& ꝙ illi cōpetebat rei vendicatio, est tex.ī l.adeo.§.cum quis,& in l.in oīb.& l.seq.ff.de acq.rer. dom.&
* doc.ibidem*cōiter hoc sequunt̄.Ad qđ ꝯcordat tex.in §.cum ex aliena.in ver.& post multam,& in uers. ut ecce,insti.de rer. diuis.vbi ēt scri.oēs istud firmant,ea rōne qm̄ ista species noua denuo ꝯflata reduci pōt ad eandē pristinā materiā.Et†sua-
2 det:nā ista species noua subrogata est in locū primæ, & illius naturam sapere dēt.l.eū qui.§.q. iniuriarū.ff. si quis cautio. & p Bar.in l.1.§.hæc actio.& ibi Alex.in primis apostillis.ff.si famil.fur.fecis.dica.& p doc.ī l.certi ꝯdictio.in prin.ff.si cer.pe.
3 †& qa ista species,ex illis primis redacta fungit̄ uice pmutati dñij.l. Imperator.§.fi.& l.sequē.ff.de lega.2. & argumēto not. in l.si rē & pcium.ff.de petit.hær.& in l.mr̄.C.de rei vendi. p Bar. & alios in rub.col.fi.ī prin.ff.sol.matr.ꝯsiderādo hr̄ditatē d.co.Camilli iunioris,& isto respectu nos versari in vniuersalib.in quib.una res loco alterius succedit, vt plenè p Mod. in
4 l.si cum seruū,nu.4.ff.si cer.pet.Quatenus†verò attinet respectu aliorū vasorū argenteorū emptorū p dictā.d. Isabellā post mortē eius mariti,& dū administrabat tanquā tutrix,seu curatrix bona co.Camilli iunioris eius filij,maior resultare vr̄ dubitatio ex illa rr̄a,ꝙ vasa p̄dicta emerit noīe ꝓprio, ꝗ si empta essent ex pecunia alterius , adhuc dñiū illorum dēt esse ipsius emētis.l.si ex ea.C.de rei uen.& p doc.in l. 1. C. si q s alte. uel
5 sibi,cū uul.Eo†magis,cū minimè ꝯstet,talia vasa argētea fuisse empta ex pecunia.d.co.Camilli iunioris pupilli, seu minoris,qđ necessariū erat ꝓbari, ad hoc vt rei vēdicatio cōpetere posset hr̄dib.pupilli,vt dicūt quidā Mod.in addi.ad Bart.in l. si ut ꝓponis.C.de rei vēdi.ponētes exēplum de re empta p cōcubinā militis: nō.n.dñium illius rei erit militis, nisi expresse probet̄,illam fuisse emptam ex ꝓpria pecunia militis, adducētes Bal.ꝯs.54.remanentib.vol.1.& ꝯs.109.In ista materia,vol.
6 2.Et†quia aliàs sequeret̄,ꝙ concurrerent in idem duæ fictiones,& duo spālia.Primum,ꝙ præsumant̄ vasa empta de pecunia pupilli,s̄m,ꝙ empta fuerint noīe ipsius pupilli,ꝯ legē primam.C.de dot.promis.& ꝯ legē,& magis. ff. de solutio. & qa persona extranea non subintelligitur l.si ita stipulatus.§.Grisogonus.ff.de ver.obl.Ad quod ēt: qm̄ vasa prædicta potius præsumunt̄ empta ex pecunia dotali dictæ.d.Isabellę, quæ erat in
7 hr̄ditate co.Camilli eius filij,vt ex aduerso dr̄.Et† quia p̄sumptio capienda est,illam pecuniam , ex qua fuere empta , fuisse acquisitam aliunde p ipsam.d.Isabellam,argō. l. si defunctus. C.arbi.tute.ex quib.cessare vn̄r, ꝗ tradunt̄ p glo.& doc.in d.l.
8 si vt proponis,allegantes.l.curator.C.arbi.tut. Prout†etiā qm̄ talia vasa nō fuere empta per ipsam do.Isabellam tpe, quo inter ipsam,& quondā eius maritum ꝯstabat matrimonium,sed eo iam dissoluto,& longè post,quo casu pecunia illa p eam quæsita,& ex qua dicta vasa fuere empta,non præsumit̄ quæsita de bonis mariti,nec de bonis com.Camilli eius filij,ꝗ ipsa do.Isabella administrabat.Et cessat isto casu illa præsumptio,ꝗ capit̄ ex.l.quintus.ff.de don.int.uir.& vxo.& in l.ēt.C.eo. cum alijs allegatis p Alex.consi.82.perspectis,col.pen.ver. & etiam,nu. 9.uol.2.& ꝯs.40.pspectis,in fi. uol. 3. & apertius idem firmat Fran.Cremen.in quodam suo ꝯs.inserto inter cons. Alex.in 4. vol.& est ī ordine. 59.serenissimus,in fi.vbi vult.d. l. quintus, cum sim.non procedere in vidua,ēt si fuisset tutrix pupillorū,
9 & inops.Eo†ēt: quia qn̄ uxor emit rem noīe proprio,licet præsumat̄ emisse ex pecunia mariti: tn̄ nō potest maritus agere ad illam rem,cum non sit sua,sed emētis,s̄m Bar. & alios in lege & si instrā.in fi.C.de fide instr.lib.10.& Sal.in d. l. ex pecunia & Bal.post gl.in d.l.si vt proponis,& consil.77. do. Magdalena, uol.5.cum alijs allegatis per Mod. in trac. qui inscribitur
10 syl.nuptial.f.mihi.68.col.4.uer.limita nonò.Et† demum vrgere vr̄ illud: Nam si emptum ex pecunia pupilli quæratur pupillo,vt traditur in l.curator,& dicemus inferius.Tamen emptum ex pecunia redacta ex uēditione rerum pupilli nunquā dicitur quæri ipsi pupillo, ita ut possit vēdicari , sed solū quæritur emptori : cum multum differat aliquid esse emptum ex pecunia pupilli,uel esse emptum ex pecunia redacta ex venditione rerum pupilli,ut post gl.tradunt Bar.& alij in l.Titium, & Męuium.§.altero,col.1.& 2.ff.de admini. tut. & p eundem Bar.in l.2.ff.qn̄ ex fac.tuto.& p illū tex.post gl.in l. si patruus. C.commu.vtriusq; iudi.& sequunt̄ ibi Bal.Sal.& Pau. de Cas. & Saly.in d.l.si vt proponis,cum alijs alleg.p Corn.cons.213.
11 col.2.& 3.Philippus,vol.3.Et†istud ea ratione : qm̄ pecunia redacta ex re furtiua nō dr̄ furtiua.l.q uas.§.fi.ff.de fur.l. quēadmodum.§.si seruus.ff.de noxal. Et quia pecunia redacta ex
* re*cōi non dr̄ communis,s̄m Bal.& Saly.in d.l.si patruus, & Alex.consi.30.uiso testō,col.fi.nu.5.vol.2.¶ Sed istis minimè obstantib.considerata facti contingētia, contraria s̄nia uerior vr̄,ꝙ immo dicta uasa argentea a dicta do.Isabella tutrice, & administratrice bonorum com.Camilli eius filij pupilli,& minoris empta præsumātur de pecunia ipsius pupilli empta, vel ex illa pecunia redacta ex venditione rerum , per eam facta
12 p̄dicti pupilli, & minoris.Licet† em̄ quæsita p uxorem constante matrimonio p̄sumant̄ quęsita ex bonis mariti,& s̄m aliquos supra citatos p̄sumptio ista ꝓcedat,qn̄ quæsita fuere cōstāte matrimonio per vxorem,& non qn̄ eo soluto fuere quęsita per uiduam,etiam administratricem bonorum filij pupilli.Tn̄ magis*cōis opinio se habet,ꝙ vidua mortuo marito ha-
* bens administrationem bonorum filiorum q̄rens aliquid, in dubio p̄sumat̄ illud quæsiuisse causa dictæ administrationis, & a ex bonis pupilli,& filij,ne ꝯ eam laboret sinistra suspicio, & talem delicto excusetur,quando aliunde non concurrit cā, ꝙ talem acquisitionem fecerit,& ipsa inops fuerit,ita in terminis consuluit Ang.consi.141.super primo puncto,col.1.in fi.& colu. seq.ver.quod intelligo verum. Qui Ang.de directo probat ꝯ-rium eius,qđ consuluit Fran. Cremen. supra citatus. Et illud consilium Ang.refert & sequitur do.Pręp.in c. significauit,in fi.extra de do.inter uir.& vxor. & Franc.de Cur. ꝯsi. 25. ego quoque,colum.2.versi.nam præsumitur, & ꝙ vidua præsumatur quærere ex bonis filij pupilli,adest consi. Franci.Aret.31. conside-

considerata diligenter, ferè p totũ,& prius istud tenuit Bal.in lege cum oportet,& ibi Sal.in prin.C.de bo.q̃ libe.& Albe.de Rosa.in l.ẽt.C. de dona.int. uir.& vxo.& Barba. in c.1.de pecu.& Io.Crot.in repeti.legis frater a fratre.car.mihi.9. col.2. q.32.ff.de ↄdictione inde.firmant ẽt Mod.adducẽtes alias decis.in d.trac.syl.nup.f.mihi.67.col.1.& 2.uer. Primò amplia, q̃ hoc mõ ampliat dispositionẽ dictæ legis quintus, & dictæ legis ẽt.Ex quib.patet magis * cõem esse, viduã nihil in bonis hñtem, & administratricẽ bonorũ pupilli,ĩ dubio p̃summi q̃ fuisse ex bonis pupilli.& Alex.d.ↄs. 82.& 40. minimè loquit̃ isto casu, ꝓut in indiuiduo loquit̃ Ang. & alij superius citati. Et suadet̃ opinio ista ex rõnib. de quib.in d.l.quintus,& in d.l.ẽt,q̃,vt cesset sinistra suspicio,& delictũ, locum habebunt ẽt isto casu,nec restringi dẽnt p dictum particulare, ſm Bar.p illum tex.in l.cum pr̃.§.dulcissimis,de leg.2.& in l.rła.uersi.& liceat.ff.de iur.& fac.ign.Et quia uigẽte eadem rõne in dictis legibus exp̃ssa,non versamur in materia extensiua, sed in comprehensiua,& intensiua,ſm gl.in uer.Italiæ,in c.1.de tempor. ordi.lib.6.& Bal.in l.de quibus,circa fi.ff.de leg. cum alijs al-

13 leg.p Mod.in auth.quas actiones.C.de sacros.ec.cũ si.Et† istę coniecturæ,& p̃sumptiones inducunt plenam & concludentem ꝓbationem p̃sentis difficultatis, de qua agimus, ex quo sunt exp̃sè a iure approbatæ.d l.quintus,& d.l.etiam.Et trãsferunt onus ꝓbandi ↄ̃rium in aduersarium dicentem aliunde

14 q̃siuisse, vt traditur in dictis iuribus.Eo† etiam q̃a tales p̃sumptiones a iure approbatæ dicuntur liquidissimæ probationes. l.si quis locuples.in fi.ff.de manumis.testa. l. licet imperator, de leg.1.cum alijs alleg.p Ang.& Alex.in l.1.C. de testa.mili. & p Dec.in rub.extra de ꝓba.nu.24.& isti Magn.Comites minimè sunt astricti in indiuiduo ꝓbare dicta uasa fuisse empta ex pecunia.d.com.Camili iunioris,qm̃ ipsis sufficiunt dictæ coniecturæ,& p̃sumptiones iuris,q̃ onus ꝓbandi transferunt

15 in aduersarium,iuribus & decisi. quibus. s̃. Et† q̃ p̃sumptiones & coniecturæ inducunt verã,& nõ fictam ꝓbationem, & locum habent,ẽt si statu.requireret ꝓbationem,ſm Alexã. in d.l.1.& Deci.in d.rub. nu. 24. ad id adducentes quamplures

16 decis.id apertè ꝓbantes. Et † volentes istud ꝓcedere, ẽt si dispositio p uiam conditionis exigeret ꝓbationem: nam uerificabitur in ista inducta p̃sumptione iuris,ut diffusè ꝓsequitur Dec.in d.rub.nu.25.istud ꝓbans.l.& rõne,& rñdens ↄ̃rijs.Et eo magis in casu præsenti istud ꝓcedit,p d.l.quintus,& p d.l. ẽt,disponentes,has coniecturas,& p̃sumptiones,sup quib. ius se fundat,sufficere,ita ut onus ꝓbandi ↄ̃rium transferat̃ in aduersarium,Et ex istis infertur,illum Mod.doc.in suis addi. ad Bar.in d.l.si vt ꝓponis,minus bñ sentire,& loqui circa has ꝓbationes,& p̃sumptiones : qm̃ non p̃sumunt̃ in uim ↄdõnis, vt ibi hr̃.Et si istud esset,adhuc p̃sumptiones illæ sufficerent. d.l.quintus.& d.l.ẽt,cũ aliis alleg.p Dec.in d.rub. nu. 24. &

17 25.Et qm̃ adeo sunt concludentes,ut in aduersarium transferatur onus ꝓbandi ↄ̃rium.¶† Istis modò stantib.hr̃ alia,& vera ↄclusio volẽs,rem emptam ex pecunia,& re pupilli,seu minoris q̃ri ipsi pupillo,& minori,ad eius tñ electionem, ut eidem,& successiuè suis hæredibus speciali fauore competat remedium vendicandi tales res emptas ex pecunia sua, tex. est ĩ p̃calle.l.curator.C.arbit.tute.vbi doc.omnes istud firmãt, & est melior tex.in l.2.ff.qñ ex fac.tut.vbi Bar.& alij omnes,idẽ volunt post gl.& idem Bar.& alij in l.idemq;, & l. præce.ff.q̃ potio.in pig.hab.& tradit gl.fi.Bar.Bal.Saly.Pau.de Ca.& alij in d.l.si patruus.C.commu.utriusq; iud.& gl.Bar.Bal.& reliqui in d.l.si ut ꝓponis,& alibi pluries p docto.& legendo, &

18 consulendo. Quæ † conclusio absq; aliquo scrupulo ꝓcedit, qñ talis res empta fuit p tutorem,seu curatorem, vel administratorem bonorum pupilli,seu adulti,ẽt si nomine ꝓprio administratoris fuisset empta & essemus in dubio : vt tradunt Bar.Bal.Pau.de Ca.Sal.& reliqui oẽs superius citati, & potissimè Bar.in d.l.Titium & Mæuium.§.altero,col.2.nu.3.uer.q̃- ro quid si,& Bal.in d.l.si vt ꝓponis.ver.3.quæro,& uer.seq.& ver.etiam.2.casu,& ibi Pau.de Ca.post Saly.& p Bal.post Bar. in d.l.si patruus,col.1.& Saly.ibi,& Pau.de Ca.& per Bart.& Bal.in d.l.idemq;.& in l.præce.& eundem Bar.& Pau.de Ca. in l.filiæ.ff.de solutio.cum alijs concor.p Mod.in addi.ibidẽ factis alleg.Quibus in locis nullo discrepante concludit̃,rem emptam ex pecunia pupilli,& minoris per tutorem vel p curatorem,seu administratorem bonorum ipsius quocunque nomine ematur pupillo quæri,& minori,& successiuè suis hæredibus,ita vt ipsis ad dictas res emptas meritò competat rei vẽ

19 dicatio. Volunt † tñ,ꝙ qñ ab extraneo res de pecunia pupilli emeret̃,eo casu pupillo non detur rei vendicatio p p̃dictam.l.

20 si ex ea.C.de rei vendi. Quod† vltimum procedit, nisi in subsidium pupillus ageret rei vendicatione,illo extraneo emptore non existente soluendo,isto nãq; casu ẽt pupillo competit remediũ reale,ne aliàs iacturã,& damnũ patiat̃,ſm Bar.& diffusius Pau.de Cast. in d.l.filiæ. de solutio. & aptè istud firmat idẽ Bar.in d.§.altero,nu.3.& in d.l.2.ff.qñ ex fac.tut.vbi Alb. de Ros.idẽ tenet,vt ẽt facit Bar.in d.l.si vt ꝓponis, & ibi Pau. de Cast.post Saly.& Bar.& alij in d.l.si patruus,& Bal. in d.l. idemq;,& Pau.de Ca.aptius in d.l.si ex ea,& hanc sñiam diffusè ꝓsequuntur Mod.in eorum trac.de pig.& hyp.in 5.par. prin.in 1.memb.f.33.col.4.& seq.nu.50.ver.p̃terea ẽt,ubi adducentes alias rõnes,& decis. aptissimè hanc concl. volunt,& firmant rñdendo ↄ̃rijs.Ex q̃bus infertur vera,& solida conclusio ipsis magni. Comitibus ad dicta vasa argentea competere remedium reale,cum ex cõiecturis,& p̃sumptionibus iure approbatis,& ad id sufficientibus,vt ostendimus,ꝓbatũ sit, illa empta fuisse p tutricem,seu administratricem bonorum com.

21 Camilli iunioris quocunq; nomine fuerint empta.¶† Nec obstabunt adducta supius in ↄ̃rium,& primò d.l.si ex ea,qm̃ illa minimè ꝓcedit,qñ res emit̃ p tutricem,seu administratricem ex pecunia pupilli,& minoris.d. l. curator,& d.l. 2. qñ ex fac. tut.cum alijs.s̃.collectis.Prout ẽt cessat. Nã si empta esset ab ex̃neo adhuc in subsidiũ competeret rei vendicatio, vt supius deduximus,& verificat̃ in casu præsenti,ut dicemus inferius.

22 Nec† obstat,dum dicebatur,non constare, talia vasa empta ex pecunia com.Camilli iunioris,ſm Mod.in addi. ad Bar. in d. l.si vt ꝓponis: qm̃ falsa est eorũ opinio, vt s̃. ostendimus satis hoc dr̃ ꝓbari,& sufficienter ex cõiecturis, & p̃sumptionibus, ꝙ do.Isabella erat tutrix,& administratrix, nihil habens in bonis ꝓprijs,nullumq; habens exercitium; ex quo posset aliq̃d q̃rere,& hæreditas,& bõna com.Camilli iunioris opulentissima erat,& ex ea fructus,& redditus exigebat,& uendebat. Et licet vidua esset, p̃sumptio vera est,dicta vasa quæsiuisse ex pecunia,& bonis co.Camilli iunioris, ut sunt decisi. apertissimè istud ꝓbantes superius collectæ,& relatæ, ita vt onus ꝓbandi ↄ̃riũ incumbat aduersarijs super illo se fundantib.Et ad victoriã Mag.Comitũ satis est deduxisse,& probasse dictas cõiectu-

23 ras,& probationes. Et† illud, quod deducebant illi Moder.de ↄcubina militis,cum ↄs.Bal.nihil facit ad p̃ntem disceptationẽ,diuerso nanq; casu loquit̃ Bal.Nec in illa contingẽtia facti concurrebant,q̃ in p̃senti casu concurrunt,& longè diuersum est,sermonẽ hr̃e de vxore,vel vidua,& de concubina,vt colligitur p l.si concubina.ff.rer.amota.in prin. Et q̃a in concubina hodie penitus reprobata ſm Mod.in l.1.§.ius,col.47.ff.de iusti.& iu.allegãtes ad id iura,nõ vigẽt illæ rõnes, de q̃b. in d. l. quintus,& in d.l.ẽt,ↄñr de vno ad aliud minimè põt inferri,

24 vulg.§.nihil cõe,cũ si.Nec† obstat,q̃d dicebat̃, ꝙ hic concurrerẽt duo spãlia,& duæ fictiones,nã id recipit̃,qñ lex expresè istud disponit,vt ꝓbat̃ in l.fi. C. ad velleia. & apertius in l. 1. §.& ut plenius.C.de rei vxo.acti.Prout ẽt obiectio cessat : qm̃ vnũ spãle dependet ab alio, & iõ a iure recipiunt̃, ſm Bar.& oẽs in l.singularia.ff.si cer.pet.cũ cõcor. Prout ẽt : quia solum hic vnum est spãle,vt emptum pecunia pupilli q̃ratur pupillo.Alia verò,ꝙ p̃sumatur facta nomine pupilli, & non ementis,& ꝙ p̃sumatur interuenisse persona extranea,minimè inducunt aliquã spãlitatem,qñ tutrix,seu administratrix emit, nã quocunq; nomine id faciat, q̃ritur pupillo, vt deduximus superius ex mẽte Bar.in d.§.altero.& in d.l.si patruus.vbi Bald. col.2.ver.ego,exp̃sè ↄsiderat has ↄiecturas,ita rñdens ad d. §. Grisogonus,& sequunt̃ alij oẽs superius a me citati.Nec obstabit ꝙ dicebat̃,ipsam.d.Isabellã potuisse q̃rere dictam pecuniã aliunde,p d.l.si defunctus.C.arbi.tute. nam id ꝓcederet, qñ in oppositum nõ extarent coniecturæ,& p̃sumptiones innuẽtes ↄ̃rium,prout hic adsunt,p.d.l.quintus,& p d.l.ẽt, & superius deduximus. Quarum.ll.dispositio nedum ꝓcedit in vxore ↄstante matrimonio emẽte,sed ẽt in vidua,& administratrice bonorum pupilli,& minoris,ſm Ang.Are.Fran.de Cur.& alios doc.s̃.ad id collectos,& relatos,id apertè uolentes ↄ̃ Frã. Cremen.quorũ opinio verior est,& communior, vt ibi dedu-

25 ximus. Et† minus obstabit,quod dicebatur,rem emptam per vxo-

vxorem ex pecunia mariti,non poſſe uendicari a marito,nã di
uerſo in caſu verſamur,in re.ſ.empta p tutricẽ,ſeu adminiſtra
tricẽ ex pecunia pupilli & minoris,quo caſu iura aptiſſimè di
ſponunt in tali re empta pupillo cõpetere remediũ reale. d.l.
curator.& d.l.2.ff.qñ ex fac.tut.cũ alijs.ſ.collectis,& priuile-
giũ iſtud minimè ↄceſſum reperit' marito , ut ipſe poſſit agere
rei uendicatione ad rẽ emptã ex pecunia ſua recepta ab vxore
emente.Et priuilegiatus magis iſto caſu erit pupillus, quã ma
ritus,priuatus,& maior,vt ĩ plurib.ẽt alijs idẽ ſtatutũ legimus
toto tit.de minor.de in integr.reſt.& alijs quã plurib. quo fit,
vt minimè arguẽdũ ſit de marito ad pupillũ,& minorẽ. Prout
ẽt obiectio ceſſat , qñ in ſubſidiũ talis actio deberet cõpetere
marito,ſm Pau.de Ca.in d.l.ſi ex ea,cum alijs ſuperius dedu-
ctis,qđ ẽt ſatis adaptari põt in caſu.pñti , ut dicemus inferius.
26 Nec † obſtabit,qđ dicebat',ipſam.d. Iſabellã hr̃e ſuas dotes in
hr̃ditate ipſius co.Camilli iunioris,nã hucuſq; id minimè cõ
ſtat,nec apparet.Prout ẽt ſi id appareret, adhuc minimè obſta
ret,cũ dictas ſuas dotes minimè receperit,& ipſa in longè ma
iori ſumma,& ſatis exceſſiua debitrix uera ſit, & fuerit. d.co.
Camilli iunioris,& ſucceſſiuè mag.d.Comitũ eius hr̃dũ. Pro-
ut ẽt:qa nunquã ↄſtare poterit,talia vaſa empta fuiſſe ex pecu
nia dotali,cũ mortuo co.Camillo marito.d.Iſabellæ, & patre
co.Camilli iunioris nulla dos fuerit ↄſignata,nec in ſpecie re-
ſeruata,ſeu reſtituta.Et ſi prius aliqua fuiſſet ſoluta:tñ co. Ca
millus iunior illius ſolũ, & dũtaxat debitor extabat in gene-
re.Et quocũq; mõ ↄſideret',minimè dicere poſſumus ex pecu
nia dotali uaſa fuiſſe empta,cum verè empta fuerint de pecu-
27 nia dicti pupilli,& minoris,ut.ſ.iã oñſum fuit.Non † obſtat,
qđ ultimo loco dicebat' in caſu pñti longè differre , an res ſit
empta ex pecunia pupilli,an uerò ex pecunia redacta ex vẽdõ-
ne rerũ pupilli,& ꝙ pecunia redacta ex re furtiua,ſeu cõi non
eſt furtiua,nec cõis,deciſ.ſ.in oppoſitũ allegatis. Nã aduerten
dũ eſt in hr̃ditate co.Camilli iunioris remãſiſſe pecunias , uti
ↄſtat ex probatione facta p dictos. d. Comites & ex illa pecu-
nia hr̃ditaria,q̃ iã erat certa,& parata,& q̃ non apparet alr̃ ex
pẽſa,magis p̃ſumẽdũ eſt,dicta vaſa fuiſſe empta,quã ex alia pe
cunia redacta ex vẽdõne fructuũ,& reddituũ dictæ hr̃ditatis,
28 q̃ nõ erat ita certa,ſeu parata.Et†qa verſamur in dubio , utrũ
magis ex una quã ex alia,& ſi ex prima fauorabilius erit pupil
lo & minori,& ſtãte dubio ſanius eſt in fauorẽ pupilli iudica-
re,arg.l.in ambiguis.ff.de reg.iu.& ff.de iu.dot. & eorũ q̃ tra-
dunt' in c.fi.ex̃ de re iudi.& in l.iter pares.ff. eo.ti. & poſt Bar.
in figuratione caſus,p Ale.Soc.& alios ĩ l.1.in prin.ff.ſol.mat.
29 cũ ſi.Prout†ẽt obiectio ceſſabit,& ſi p̃ſumerent' empta fuiſſe
ex pecunia redacta ex vẽdõne rerũ dicti pupilli, & minoris,ex
quo in ſubſidiũ iſto caſu dẽt cõpetere actio,ſm Bar.in d.§. al-
tero.& in d.l.ſi patruus,& in d.l.filię cũ alijs ad plenũ. ſ. de-
ductis.Et qa aliàs,ſi in ſubſidiũ nõ cõpeteret,hr̃des dicti pu-
* pilli,& minoris damnũ incurrerent ↄ*cões deciſiones ſupe-
rius citatas , & ꝙ ſimus in caſu ſubſidiario ſtatim deducitur.
¶Rurſus erit aduertẽdũ:qm̃ dictis Magnificis Comitib. ad di
cta uaſa argẽtea cõpetit & aliud remediũ,actio uidelicet hypo
30 thecaria.Et†iſtud dupliciter deducit',primò qm̃ res empta ex
pecunia pupilli,ſeu minoris hypothecata eſt illi, & ſucceſſiuè
ſuis hr̃dib.& iſta hypotheca ita fortis eſt , vt p̃ferat' oĩbus alijs
creditorib.ẽt tpe anteriorib. ut eſt tex. optimus in l. idẽq;. in
prin.ff.q potio.in pign.hab.ſm uerũ intellectũ ibi traditũ p
gl.quẽ ſequunt' Bar.Bal.Sal.& Fulg.ibidẽ , uolẽtes eſſe in ele-
ctione pupilli ſup dicta re empta ex pecunia ſua agere rei uen
dicatione,ſeu hypothecaria,& ad idẽ eſt optimus tex.in l.3.in
prĩ.ff.de reb.eo.& ibi i ſcri.firmãt,quẽ tex.ad hoc adducit Bal.
idẽ uolẽs in d.l.ſi ut ꝓponis,uer.2.caſu,& ibi Sal.& iſtud ſpã-
liter dictũ eſt fauore pupilli,licet rl̃r oppoſitũ ſtatutũ ſit p.l.
qđ q.ff.de priuil.cred.ut ẽt firmãt Bart.& alij in l.interdũ.ff.
31 q potio.in pig.hab.Et†eſto ꝙ rl̃r res illa deberet ſpãliter , &
ſpecificè hypothecari,p.l.licet.C.q potio.in pig.hab.Tñ iſtud
ceſſat ſpecialr̃ fauore pupilli,ſm Bar.& alios in d.l.iterdũ.nu.
3.p tex.in d.l.idẽq;,& in d.l.3.ut ipſemet Bar. declarat , & ſe-
quunt' Sal.& Fulg.in d.l.idẽq;,uer.ĩ re empta,& uer. oppono
de l.quãuis,et uer.2.oppono,et in fi.et idẽ uolũt Bar.Bal.et Sa
ly.in d.l.licet.in 2.et 3.oppoſi.et Bal.in l.quamuis. C. de pig.
cum alijs alleg.per Mod.in d.tract.de pign.et hypo.in 2. par-
te,in 4.membro,nu.103.et nu.ſeq.f.20.col.2.et in 5.parte in
32 2.membro.nu.32.f.37.col.1.Quæ†ↄcluſio ꝓcedit quocũq;
nomine talis res fuiſſet cõperata ſm Bar.Fulg. et alios in d.l.
33 idemq;.Nec†obſtabit,ſi dicat',hypothecariam non poſſe con
currere ſup re iſta , in qua pupillus ẽt hẽt dñium : vt diximus
ſuperius,et res ꝓpria nemini põt eſſe obligata ſm iura uulga.
Nam iſto caſu ceſſat obiectio:cum talis res efficiat' pupilli de
iure ſpãli,ut ſuperius ↄcluſimus, & iõ poterit eſſe ſibi obliga-
ta,ſi pupillus iſtud eligit,ſm Bar.Saly.& Fulg.in d. l. idemq;.
& Bar.in d.l.2.ff.qñ ex fac.tut.& Bal.ĩ l.ſi tutor.C.de ſer.pig.
da.manum.& ſequunt' Mod.in d.trac.de pig.& hyp.in 2.par-
te,in 4.memb.f.20.nu.192.& duob.ſeq.Et bñ ad iſtud faciũt
tradita p Bar.in l.fi.C.de ſacroſ.ec.& in l.1.C.cõmun.de leg.
& in l.1.circa fi.de leg.1.ubi oẽs ſcrib.no.& p Fulg. in d.l.idẽ
que,ↄcludentes alicui poſſe competere vtilem in rem , & etiã
hypothecariam,q̃ ad idem ↄcurrere poſſunt,ut ẽt tradit Iaſ.in
34 l.hmõi.§.qui ſeruum no.13. de leg. 1.Secundò† dictis Mag.
d.Comitib.cõpetit hypothecaria ad dicta uaſa : qm̃ ẽt ſi vere
illa fuiſſent empta de pecunia ꝓpria ipſius.d.Iſabellæ, & ipſa
fuiſſet vera domina dictorum vaſorum , tñ quia ipſa erat tu-
trix,& adminiſtratrix bonorum præfati.co. Camilli iunioris,
vaſa p̃dicta hypothecata fuerunt,& ſunt,& d.q.Co. Camillo,
& ↄñr dictis Mag.ſuis hr̃dib.pro ſua adminiſtratione dictorũ
bonorum,malè,negligenter,& in fraudem facta. Lex em̃ iſto
caſu tacitam inducit hypothecã.l.pro officio.C.de admin.tu.
vbi Cy.Bar.Bal.Saly.& alij aptè iſtud firmant, cum alijs addu
ctis p Socy.conſi.85.uiſo,col.pe.& conſi.61.in præſenti, col.
1.vol.1.& conſi.34.materia,nu.4.vol.3. & ſequuntur Mode
in d.tract.de pigno.& hypo. in 2.parte in 4.membro fol. 10.
35 nu.6.& ſeq.Et†tacita hypotheca iſto caſu dicitur, ex quo a le
ge inducta eſt,& eius diſpoſitione abſque aliqua cõuentione,
vt ꝓbatur.ff.& C.quib.mo.pig.taci. contrah. & in l.1.§.1.C.
de rei vxo.act.& Pau.de Caſt.ↄſ.394.quamquam,col.2.uerſi.
36 ex quibus concludo. Et † iſta tacita hypotheca inducta a lege
eſt uera,& non ficta:nam inducit veram hypothecam in illis
bonis.l.in prædijs.ff.quibus cauſ.pig.taci.contraha.& l.eo iu-
re.eo.tit.& in l.2.C.eo.tit.& per Iaſ. in l. ſi is qui pro empto-
37 re.fol.17.col.3.uerſi.item addo.ff.de uſucap. Et † licet tacita
ſit,tamen non eſt deterioris conditionis,quàm ſit expreſſa hy
potheca,& a pari cum illa procedit,maximè quò ad anterio-
ritatem,& prioritatem:nam ſi iſta tacita prior ẽſt tpe,erit po-
tior iure,& p̃fert' alteri poſteriori,ẽt exp̃ſſæ, ut ꝓbatur in l.1.
C.rem alie.geren.& in l.aſſiduis.C.qui potio.in pign. hab. &
traditur in regula qui prior.de reg.iur.lib.6. cum alijs allega-
tis p Mod.in d.tract.de pig.& hypo.in 2.par.in 4.memb. fol.
15.nu.107.& nu.ſeq.& in 5.par.in 1.memb.fo. 31.col.4.nu.
23.& in ead.par.in 2.memb.fol.36.col.2.nu.15.quorum de
ciſiones collectæ uideri poſſunt.Ex quibus patet,ꝙ licet poſſi
dentes hmõi vaſa haberent ſpãlem , & expreſſam hypothecã,
quod hucuſq; minimè doctum appare:tñ quia iſti Magn.Co
mites habent anteriorem a lege inductam,meritò illa præfe-
38 rẽda eſt huic poſteriori,iurib.& deciſionib.quib.ſ.Eo†etiam
quia primus habens generalem põt ad iſta bona deſcendere
ↄ habẽtes ſpecialem in ſubſidium:cum priores ſint tempore.
l.qui gñaliter,in fi.ff.qui potio.in pig.hab.p.d.reg. qui prior.
& l.licet.C.qui potio.in pig.hab. cum ſi. Conſequenter abſq;
aliqua difficultate,& dubio oĩa uaſa p̃dicta iure hypothecę aſ
ſignanda ueniunt ipſis Magni.d. Comitibus habẽtibus hypo-
thecam anteriorem,quæ pręferẽda eſt iſtis poſſeſſoribus uaſo
rũ,ẽt ſi haberent hypothecam expreſſam: cũ poſteriores ſint.
39 Et†ipſa.d.Iſabella principalis debitrix iam fuerit,& ſit in mo
ra ſoluendi illud,quod debet ipſis mag. Comitibus ex ſua ma
la,neglecta,& in fraudẽ adminiſtratione facta bonorũ Com.
Camilli iunioris,cuius iſti mag.d. Comites iã ſunt hr̃des , ad
not.p Bar.in l.rem alienam,col.fi.uer.unum tamen.ff.de pig.
act.& per eund.& Saly.in l.debitores.C.de pignori.& Saly.in
l.cum res.D.ſi al.res pig.da.ſit,& Ang.Are.inſti.de actio.§.itẽ
ſeruiana,col.4.verſi.unum addas. ¶ Nec iſtis habet obſtare,ſi
dicatur, ↄ iſtos tertios poſſeſſores dictorũ uaſorũ nõ poſſe agi
hypothecaria,niſi prius facta fuerit excuſſiò ↄ principalem de
40 bitricem,uti diſponunt iura vulg.& communia.Qm̃†iã pen-
dente iſto iudicio aduerſus iſtos tertios poſſeſſores intentato
talis diſcuſſio contra principalem facta apparet, quo caſu alia
non requiritur,ſm Bal.in l.cum teſtam.verſi.item nota.C.de
manum.teſta.quem ſequitur Rom.conſi.388.in caſu,in fi. &
Alex.allegans alia iura,& deciſ.in l.exitus,nu.5.et 6.ff.de acq.
pol.&

pos.& in l.fi.in prin.nu.19.ff.si cer.pet.& ibi Dec.num.30.&
Ale.in l.decẽ,nu.15.ff.de ver.ob.& ↄs.114.uiso,nu.10.uol.6.
& Are.in §.si qs in fraudẽ,insti.de acti.nu.7.& Ias.ibi col.22.
41 uer.dicebat tñ,cũ ↄcor.Prout†ẽt cessat obiectio: qa iã p istos
mag.Comites ꝓbatũ fuit,alia bona dictæ debitricis nõ extare,& sic nõ interesse opponẽtis talẽ exceptionẽ, q̃ practica tradit in l.nisi hoc.ff.de pact.quã not.ibi Bal.& Ias.in l.si tibi decẽ.§.in his nu.10.eo.ti.de pac.Ang.Imo.& Alex.nu.3.& 5.in
42 d.l.exitus.Prout†ẽt obiectio cessat: qm̃ notoriũ est, ipsã debitricẽ nõ esse soluẽdo, nec bona sua extare Bono.nec in eius comitatu,ex qb.possit satisfieri dictis mag.Comitib.quo casu alia discussio minimè est necessaria,ƒm gl.quã sequunť ibi doc.
* in d.l.fi.in prin.ff.si cer.pet.& alij*cõiter maximè Alex.nu.2.
& Ias.nu.9.& 11.& Dec.nu.18.& post.gl.tenẽt Bart.& alij in d.l.decẽ,de ver.ob.nu.10.& Aret.ibi col.1.in fi.& Ias.nu.27.
43 Ang.& Alex.in d.l.exitus,nu.3.cũ ↄcor.Et†licet ista.d.Isabella alibi forsan ex̃ iurisdõnẽ Bono.vbi pñs agitať iudiciũ,possideret aliqua bona: tñ sup illis existentib.ex̃ iurisdõnẽ iudicare debẽtis,nulla facienda est excussio,ƒm Bal.in l.sciẽdũ,in prin.ff.si cer.pet.& Alex.ↄs.91.nu.5.uol.7.& maximè,cũ alibi talis discussio sine difficultate fieri nõ posset,ƒm Ang.in auth.de fideiussor.§,sed neq;,& sequunť Mod.ĩ d.tra.de pig.& hyp.ĩ 1.
44 par.octauæ par.f.65.col.2.nu.53.Et†eo magis ista ꝓcederẽt, si ↄstaret istã.d.Isabellã dicta uasa pignorasse lite pendente cũ eius filio, & successiuè eius hr̃dib.Nã cũ illa hypothecata per prius Co.Camillo iuniori,& suis hr̃dib.pignorasset lite pẽdẽte,ↄ istos illa occupãtes agi poterit nulla alia facta excussione, ƒm gl.Ang.& alios in auth.hoc si debitor.C.de pig.& Are. in d.§.itẽ si qs in fraudẽ,col.4.in fi.uer.unũ tñ tene menti, & sequunť Mod.in d.trac.de pig.& hypo.in 1.par.8.par.f.63.col.1.nu.22.Ex quib.resultat solida,& vera ↄclusio,uasa prædicta oĩa argentea assignanda esse,& relaxanda Magnificis d.Comitib.actorib.utroq; capite ↄsiderato,& utroq; remedio reali,dicto,& hypothecario indubitato,& sine aliquo scrupulo,& difficultate procedente.¶Et ad resolutionẽ dubiorũ datorũ ĩ cã.d.Iuliæ de Vrsis primò aduertẽdũ est, ꝙ Galeatius eius frater, ↄ quẽ mõ agiť,fuit,& est principalis debitor & promissor dotis,quo stante nulla requiriť excussio in bonis Hieronymi mariti do.Iuliæ,licet.n.rl'r requirať,qñ agiť ↄstante matrimonio,
45 ut p Bar.& alios in l.si ↄstãte.ff.sol.mat.Tñ†rl'ã illa non ꝓcedit,nec locũ hẽt,qñ ageret ↄ illum possessorẽ,q fuisset principalis debitor,ut est ipse Galeatius,vel unus de principalib. debitorib.tunc.n.non requiriť excussio bonorum: ut ↄcludit gl.in l.quã Bar.& alii ibi summè commẽdant,in l.mulier.ff. q potio.in pig.hab.& idẽ facit Bal.in auth.hodie.C.de acti.& ob.refert & sequiť in terminis nr̃is Alex.in d.l.si ↄstante,in addi.ad Bar.col.mihi.11.uer.2.quæro,in addi.inci.credo uerum.
46 nu.72.Prout†ẽt obiectio cessat: nam in casu pñti mulieri & uxori ↄ tertios possessores cõpetit actio nedũ eo casu,qñ maritus uerè est inops,& pauper,sed ẽt qñ inciperet uergere ad inopiam,ut tradit in §.illud,in auth.de æqua.do.col.7.tenet gl.& doc.in l.adhuc.C.de iu.dot.diffusè post gl.p Bar.& alios in
47 d.l.si cõstante.col.1.& 2.in 3.oppo.Et†iam notorium est, dictum Hieronymum eius maritum nedũ incipere uergere ad inopiam,sed uerè esse pauperem.Et qm̃ id notoriè ↄstat,nulla alia requiriť excussio: nã ea cessante agi põt ↄ tertios posesso-
* res,vt est*cõis sñia gl.Bar.& oĩum doc.in l.fi.in prin. ff.si cer.pet.e maximè Ale.n.11.& Ias.nu.9.& 11.& Dec.n.12.& Bar.& aliorum in l.decem.ff.de uerb.ob. & tradiť ferè p oẽs in d.l.si ↄstante,in 1.q.Bar.maximè p Ias.nu.141.& alijs seq.post Are.ibi,& repe.ibidem in 5.conclu.quam colligunt & tradunt in
48 d.1.q.Bar.Et†ꝙ notoriè constet,dictum Hieronymum nedũ incepisse vergere ad inopiam,quinimmo esse pauperem,& nõ soluẽdo,satis patet ex decoctione illius mercatoris,penes quẽ asseriť,depositas fuisse libras mille, iuxta no. p Ange. p illum tex.in l.in fundo.ff.de rei uend.col.1.quem refert,& sequitur Ias.in d.l.si constante.nu.147.Satis etiam id constat ex cessione bonorum facta per dictum Hieronymum, per quam satis probata dr̃ eius paupertas,iuxta tradita in §.fi.insti. de acti. &
* ff.de ces.bon.& C.qui bo.ced.pos.& in l.3.§.sed utrum. ff. de minor.&*communiter ita concludunt Can. per illum tex. in c.Odoardus,extra de solutio.& in terminis nostris sequiť Ias.in d.l.si constante.n.148.¶†Nec istis hẽt obstare illud, quod diciť in 2.dub.ꝙ talis cessio bonorum non hẽt istud probare, ex quo ab ea fuit appellatum per d.Galeatium, & adhuc pendet appellatio.nam aduertendum est,talem cessionem bonorum fuisse factam cum causæ cognitione,citato & interueniẽte ipso Galeatio,& non obstãte eius ↄdictione iudicatum fuit, illã debere admitti,ↄñr ipsi p̃iudiciũ intulit, & pro ea præsumendũ est,quousq; reuoceť,seu declareť nulla.l.Herennius.§.Caia.ff.de euictio.c.in pñtia,extra de procu.Et appellatio iã non extinguit iudicatum,ƒm Bar.in l.1.§.reus.ff.ad turpil.Eo magis cum ipse Galeatius nunquã fuerit ꝓsequutus, neq; prosequať suam assertam appellationem fraudulenter,& calumniosè interpositã.Prout ẽt obiectio penitus cessat, ex quo ipsa.d. Iulia agit ↄ dictũ Galeatiũ principalẽ debitorẽ,quo casu nulla
50 requiriť excussio,ut superius fuit deductũ.Ad†qđ insup: qm̃ Hieronymum uergere ad inopiam satis,& apertè ↄstat per testes examinatos in dicta cã cessionis,qui optimè, & bñ ꝓbant ↄ ipsum Galeatium,ex eo qm̃ in dicta cã cessionis fuit citatus, & interuenit,quo casu cessat illa rl'a,res inter alios acta: nã tales probationes in illa cã factæ fidem faciunt in alia ↄ illum, qui citatus seu pñs fuit in cã,per tex.in l.si deserta.C.si propt. pub.pens.& ƒm Bar.& alios in l.decem.ff.de verb. ob.,& gl.in l.cum miles.§.1.ff.ex quib.cau.maio.cum alijs alleg. p Alex.ĩ l.1.nu.15.C.de eden.& Ias.ibi,col.fi.uer.4.limita,& Deci.nu.
51 44.& seq.Volẽtes†id procedere in terminis propriè nr̃is, qñ excussio facta est ↄ principalem,citato,seu pñte eius fideiussore,seu tertio possessore: tunc.n.ↄ ipsũ plenissimã fidẽ faciunt probationes prædictæ,iux.ẽt not.in l.sępe.ff.de re iudi.Cũ em̃ ipse Galeatius fuerit citatus,& pñs in ipsa excussione, probationes oẽs in illo iudicio receptę ↄ eũdẽ plenissimã faciũt fidẽ in iudicio pñti c.cãm quę.ex̃ de testib.l.iubemus.C.de libera. cau.l.cum antea.§.fi.C.đ arbi.cũ ↄcor.Ex quib.cessat, qđ dicebať in 2.dub.testes receptos in casu cessionis nõ facere fidem in pñti cã ↄ Galeatiũ,& sic ↄ diuersas personas. Negať em̃ diuersitas ꝑsonarum: cũ in illo iudicio ipse Galeatius fuerit citatus,& pñs,& hoc stante personæ nõ dicunť diuersæ,sed eædẽ.
52 ¶†Nec istis obstabit,si diceret,tales testes non fuisse publicatos,& fidem non facere: nam obiectio ista nulla est, & uana redditť ex dictis per Alex.in d.l.2.C.de eden.nu.23.24.& 25. & ex dictis per Ias.ibi nu.21.in 3.limi.& p Dec.nu.60.Et prudẽtissimus,& oculatus.d.Iudex aduertat: qm̃ dos ipsi d. Iuliæ fuit ↄstituta super possessione,& fundo,de quo in pñti agiť,& ipsa ignorãte,& inscia nõ potuit transferri in pecuniam depo
53 sitã penes mercatorẽ,qui postmodũ decoxit.Talis†enim trãslatio ea ignorante,& nescia, & in sui damnũ, & incõmodum fieri nullo mõ potuit,ẽt Hieronymo eius marito ↄsentiẽte: ut est tex.aptus in l.ita ↄstãte.ff.de iu.dot.& p totũ.ff.de fun.dot. & insti.quib.alie.lic.uel nõ,in prin.& gl.in uer.semp,in l.1.ff. sol.mat.cũ ↄcor.Illa igiť pacta & ↄuẽtiones factæ post ↄstitutã dotẽ inter ipsum Galeatiũ,& d.Hieronymum in nullo habẽt p̃iudicare ipsi d.Iuliæ,cui ẽt minus p̃iudicarent, si illasmet ipsa fecisset: cũ apertè tendãt in dãnũ ipsius, ut dicit tex. in l. de die,& in l.Atilicinus.ff.de pac.dot.cũ si.Reliqua suppleat ipse d.Iudex peritissimus,& ↄsideret oĩmodam inopiã,talemq; perniciẽ,& incõmodum ipsius,d.Iuliæ & filiorũ, si sua primæua dote vel alia consimili ueniret priuanda. Parisius Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Societas contracta super una negociatione ualet & tenet.*
2 *Et partes lucri,& damni debent esse cões,si nihil aliud est dictũ*
3 *Socius tenetur de culpa & non de alijs.*
4 *Vltima conuentio inter socios attendi, & obseruari debet.*
5 *Quando obligatio est qualificata,et cõditionalis non obligat offerentem, si qualitates, & condõnes non sunt adimpletæ per eum cui facta est obligatio, et nu.8.*
Quis offerendo non potest uariare, sed contra, nu.13.et 14.
6 *Dictio quando, conditionem importat.*
7 *Ablatiui absoluti conditionem important.*
9 *Verba illa, et ita contentor, conditionem important.*
10 *Et ueniunt modificatiuè et limitatiuè ad præcedentia.*
11 *Responsio debet esse conueniens interrogationi, et obligationi.*
12 *Responsio conditionalis ad obligationem simplicem nulla est.*
13 *Electio nulliter facta ad oblationem præcedentem, non est considerada.*
14 *Electio nulla offerenti dat facultatem uariandi.*

Et variare potest, quando res est integra.
Et integra dicitur dictis duobus modis.
15 *Recipiens literas, & illis non contradicens, acceptare videtur contenta in illis.*
Fallit, nisi contradicat uerbo uel facto.
16 *Per actus subseqētes declaratur uolūtas, quæ fuerit ī præteritū*
17 *Voluntas nedum uerbo, sed etiam facto declaratur.*
18 *Dispositio generalis referri debet ad specificata, quando salua ratione recti sermonis id potest fieri, & non aliàs.*
19 *Vnumquodq; uerbum appositum in aliqua dispositione debet effectum operari.*
20 *Præcedentia declarantur per sequentia.*
21 *Responsio implicita & duplicata non est recipienda.*
22 *Si responsio non ualet quò ad omnia in ea contenta, ualere tamē debet quò ad caput, in quo conuenit cum interrogatione.*
23 *Quantitas frumenti potest considerari ut species.*
24 *Quod in maiori summa insit minor, quo casu, et quādo procedat*
25 *Et quid quando de utraque habetur distincta prouisio.*
26 *Per adiectionem factam interrogationi inducitur noua prouisio*
27 *Quando possit per complacentiam, & consensum ualidari responsionem continentem plusquam sit ipsa interrogatio.*
28 *Et quid si est facta super penitus diuerso.*
29 *Quis potest acceptare partem, & non totum, quando oblatio continet diuisibilia, & non inuicem connexa.*

CONSILIVM LXXXI.

1 Societas † ista inita, & p̄cta inter B. & F. ad emendū,
& uendendum frumēta licita fuit, & de iu-
re pmissa, quāuis fuerit unius negociationis, ut insti. de societ.
2 in prin. & l. societas, in princ. ff. pro soc. cum si. Et† lucrum oē,
necnō & damnū inde proueniens cōe debebat, & dēt esse: cū
alr inter ipsos socios ꝯuentū nō appareat. l. si nō fuerit. ff. pro
soc. & insti. eo. ti. in prin. Oē igit damnum, & interesse, qđ suc-
cessit ex emptione frumentorū facta per d. B. ad id deputatū,
& alios ministros p eosdē. F. & B. electos dēt esse cōe, & æquis
partib. inter eos diuidendum, tam illud proueniēs ex emptio-
ne summarum, seu salmarū frumēti. 2500. emptarū noīe cōi
per dictū B. quā ēt & illud ꝓueniens ex emptione salmarum.
1000. facta p ministros, & electos cōiter nullo ad id præcedē.
mandato dicti. B. qui oēm adhibuit diligentiam, ut ex insula
Siciliæ extrahi possent dictæ salmæ. 2500. p ipsum emptæ, &
qm̄ nō potuerūt extrahi nisi. 700. & extractio salmarū. 1800.
residuarum fuit iam ꝓhibita, & erat impossibilis, destinauit
ministros in dictam insulam, qui sine ipsius mādato emerunt
alias salmas. 1000. dātes arram, & pro illarum solutione obli-
gātes maiorem partem illarum salmarum. 1800. & ipse. B. id
pn̄tiens se Siciliā ꝯtulit, & uti melius, & utilius facere potuit,
curauit uēdere, & vēdidit illas salmas frumēti. 1800. quarum
extractio erat impossibilis. Soluit ēt p̄cium illarum salmarū.
1000. emptarum p dictos ministros, & deputatos cōiter, & di
ctas salmas. 1000. inde extraxit, in nullo existens culposus, qui
3 nimo in cūctis diligētissimus. Cessabuntq; † ppea not. in l. qđ
Nerua. ff. deposi. & in l. p̄ctus. ff. de reg. iur. cum si. Et uerū erit
oē damnū, & interesse proueniēs ex emptionib. frumētorū p̄-
dictorū dr̄e esse cōe, & æqualiter diuidi, iurib. s̄. citatis. Verū
ipse. F. dicere posset recusasse vltimā emptionē salmarū. 1000
& suā recusationē, & renūciationē p lr̄as significasse dicto B. il
lā acceptanti, quo fit ut de illis salmis. 1000. ipse. F. nullum de
beat pati interesse stāte ista ultima ꝯuētione inter ipsos socios
4 facta † q̄ attendi, & obseruari dēt. l. pacta nouissima, cū alijs ibi
citatis. C. de pac. & arg. l. 1. & 2. C. qn̄ lic. ab emp. disce. & nota
torū in l. ab empt. ff. de pac. & eorū q̄ tradunt in l. si quis in cō
scribendo. C. eo. Et quia ipse B. receptis literis a dicto. F. super
emptione dictarū salmarū mille eidē dedit lr̄as offerēdo eidē.
F. ut suo arbitrio eligeret, an uellet stare dictæ emptioni, f̄m
ꝯuentiones inter eos factas sigillatim significādo eidē singula,
q̄ successerant circa emptionē dictarū salmarū. 1000. & itera-
to illi offerens, vt suo arbitrio esset, an vellet stare emptioni p̄-
5 dictæ vel ne. Et† qa declarauit nolle stare ipse. B. in pn̄ti nō p̄t
reuocare dictā suā oblationē, & ab ea recedere, & uariare c. qđ
semel placuit, de reg. iu. li. 6. & in l. nemo pōt. ff. eo. & in c. cū
inter canonicos, de elec. c. cū nō ignores, de p̄b. & iux. no. per
oēs in l. serui electione, de leg. 1. & arg. eorū q̄ hn̄r ī l. sicut. C.
de act. & ob. & in l. in cōmodato. §. sicut. ff. cōmo. ¶ Istis tn̄ nō
obstantib. psistēdū erit ꝯclusioni supius firmatæ: qm̄ dicta ob-
latio p. d. B. facta nō fuit simplex, sed qualificata, ut ita demū
ꝓcederet, si sup dicta oblatione ipse. F. uoluntatē suā declara-
ret. I. fr̄i ipsius. B. Cōtinebat ēt aliā qualitatē, ut si ipse. F. nol-
let in dictis salmis. 1000. hr̄e partē, deberet reddere certiorē
6 d. B. quo loco haberet ꝓuideret de pecuniis. Et† vlterius, q̄ de-
beret ipsū. B. reddere certiorē de toto retractu salmarū. 700.
puētarū Anconā, patent ista ex lr̄is dicti. B. in illis verbis, i que
sta cosa dirà la sua volunta, & ex illis verbis, e qn̄. V. S. si resol-
uerà, mi auiserà, denotantib. ꝯdōnē. l. cū vir. ff. de ꝯd. & dem. l.
si pupillæ, qn̄ dies leg. ced. & p Alb. de Ros. in suo dicti. ī uers.
7 qn̄. Nec† nō & ex illis, dādomi auiso, importantib. ablatiuum
absolutum denotātē ꝯdōnem. l. a testatore. ff. de ꝯdi. & demō.
l. euictis. ff. de vsur. & resoluunt. i. si dederis mihi significatio-
nē, & certitudinē petitorū &c. intererat. n. & valde ipsius. B. il-
lorū certā & uerā hr̄e cognitionē, notitiā, & purā veritatē, ut
8 aptius, & ꝯueniēti⁹ illa habita suis reb. valeret ꝯsulere. Et † qm̄
p̄dictorū ipse. F. formiter aliq̄d minimè exequutus fuit, meri-
tò oblatio facta p B. in nullo hēt sibi p̄iudicare: cū ꝯdōnes, &
qualitates in illa cōtentæ nō fuerint p dictū. F. adimpletæ. §. ex
ꝯdōnali, insti. de uer. obl. l. cedere diē, cū vulg. ff. de uer. sig. Nō
potuit igit ipse. F. sola sua uolūtate recedere a dicto p̄ctu socie-
tatis, & nolle participare in emptione dictarū salmarū. 1000.
cū talis p̄ctus sit necessarius post p̄stitā semel uoluntatē. d. l. si-
cut, & d. §. sicut, & acceptatio ac oblatio facta p B. non fuerit
simplex, sed qualificata, & ꝯdōnalis, & minime obseruata, &
adimpleta p dictū. F. Et quāuis. d. F. solū dicat declarasse uolū-
tatē suā. I. fr̄i. d. B. nō ppea illa declaratio poterit sibi prodesse:
qm̄ est satis difformis, & diuersa ab oblatione facta p. d. B. Illa
em̄ fuit limitata quò ad salmas. 1000. tm̄ ultimo loco emptas,
r̄n̄sio aūt facta p ipsū. F. est ḡnalis ēt quò ad alias salmas. 2500
de quib. ipse. B. nullā. d. F. fecit oblationē, patet ex verbis prola-
tis p d. F. dū dicit, nō essere, ne uoler essere in cōto alcuno nel-
la impresa de grani per lui cōprati, & p altri in Sicilia, & così
sono contento, q̄ verba sunt ḡnalissima nedū cōprehendentia
emptionē dictarum salmarū. 1000. sed ēt & aliarū salmarum.
2500. nec non & frumēta empta p d. B. & p alios ministros, &
9 electos in Sicilia. Et† ulterius talis responsio, & declaratio est
cōditionalis, patet ex illis uerbis, & così sono contento, & ꝯn̄r
10 non aliter. l. p̄ctus. C. de fide. instr. l. non aliter, de leg. 3. Et† q̄
verba sunt limitatiua, restrictiua, & modificatiua, si exponeren-
tur ꝓ ita tn̄, ut p illum tex. tradit Saly. in l. ubi adhuc. C. de iu.
dot. & Fran. de Cur. ꝯsi. 49. col. 26. per quæ uerba conditiona-
lia patet, ipsum. F. nolle hr̄e partem in oib. emptionib. frumen-
ti, nec simpliciter renunciauit salmis. 1000. emptis, sed oibus
alijs, vt patet ex illis uerbis, e così sono contento. habentib. ex-
pressam relationem ad oīa superius dicta comprehendentia,
& salmas. 1000. ultimo loco emptas p illos electos, nec nō &
salmas. 2500. prius emptas p. d. B. Et hanc responsionem ipse
F. fecit, nam damnū, & interesse circa illas salmas. 2500. prius
emptas tunc tpis erat euidens, & apertissimum, dubium autē
erat circa alias salmas. 1000. ultimo loco emptas, & extractas
ex Sicilia, in quib. apparebat spes lucri, & iō si lucrum succes-
sisset, habebat animum compensandi cum damno, quod erat
in emptione dictarū salmarū. 2500. & iō fecit illam declara-
11 tionē ita generalem & conditionalem. Quę † ita facta nō pōt
ei prodesse. Tum quia non adaptat oblationi factę. §. preterea,
insti. de inutil. stipu. l. si defensor. §. 1. ff. de interrog. actio. cum
12 concor. Tum† ēt quia ista responsio est ꝯditionalis, ꝯn̄r nulli-
ter facta, per tex. apertum in l. 1. §. si quis simpliciter. ff. de uer.
obl. ubi oēs not. & in hoc conueniunt ea ratione: quia talis re-
sponsio cōditionaliter facta inducit diuersitatem in qualita-
te, & substātia, ꝯn̄r redditur nulla, ut tradunt Bar. & alii ibidē,
& in ea. l. 1. §. si stipulanti, in 3. opp. & ipse idē Bar. in d. l. 1. §.
13 si. col. 2. in sua dist. & p Alex. in d. §. si stipulāti, in 1. not. Et† cō-
siderata dicta responsione facta p. F. nulla & inualida, oblatio
facta eidem per dictum. B. non hēt nocere ipsi. B. offerenti, cū
electio facta per F. fuerit nulla & inualida. l. 2. ff. de opt. leg. c.
compromissarius, iuncto. c. ut circa. de elect. lib. 6. & per Bar.
Alex. nu. 2. Ias. nu. 3. & cæteros omnes post gl. in d. l. serui ele-
14 ctione, de leg. 1. Et† quia dictæ oblationis acceptatio facta per
F. & eius declaratio uoluntatis facta condōnaliter fuit & est
nulla ac inualida, perinde hr̄i dēt, ac si facta nō fuisset, & quò
ad ipsum

ad ipſum B.offerentem res dicetur integra,& ſuo arbitrio potuit illam reuocare, & ab ea uariare: ut firmant omnes in d.l. ſerui electione,& arg.l.fi.C.de acqu.poſ.& eorum quæ hn̄r in d.l.ab emptione.ff.de pac.& d.l.1.& 2.C. qn̄ lic.ab emp.diſc.
ſentire igitur debet partem damni ipſe F. de frumētis emptis,
15 tam ſalmarum.2500. q̃ ēt & aliarum ſalmarū.1000. ¶† Nec
iſtis habet obſtare,ſi dicatur B.acceptaſſe d.rn̄ſionem.F.& declarationem ſuę uoluntatis: cum non ɔ̃dixerit,arg.nota.p Bar. per illum tex.in l.filiusfamilias.ff. ad mace.& in l.cum tabernam.§.idem quæſijt.ff.de pigno. & in l.quo.n.ff.rem rat.hab. cum concor.Nam ipſe B.nunq̃ recepit litteras reſponſiuas dicti.F.& uerbo nunq̃ comprobauit rn̄ſionem factā.I. ſuo fratri per F.nec ēt facto,& re ipſa tacitè pōt dici approbaſſe,cū ɔ̃riū, & oppoſitum uerbo & facto dixerit, & per actus ſubſequētes
16 ſatis conſtat non approbaſſe,nec conſenſiſſe. Per † quos actus ſubſequentes ɔ̃rios dictæ decl'oni factæ per F. on̄ditur, q̃ fuerit uoluntas ipſius B.in præteritum,& omni tp̄e,ut tradit̃ in l. ſed Iulianus.§.ſed ſi ab initio.ff.ad mace. & in l.ſi qui adulte-
17 rij.C.de adult.& in §.pauonum,inſti.de rer.diuiſi.Et† uolūtas nedum uerbo,quinimmo & facto declarat̃.l. Paulus rn̄det.ff. rem rat.hab.l.de quib.ff.de legib.l.reprehendenda.C.de inſti.
18 & ſubſt.¶† Minus ēt obſtat,ſi dicatur,rn̄ſionem factam per F. non obſtante ſua gn̄alitate debere referri ad ſalmas.1000.tm̄, de quib. facta fuit oblatio per B.ex quo ſalua ratione recti ſermonis vr̄ illa gn̄alitas ad illam ſummam tm̄ oblatam poſſe referri: ut in ſimi.per illum tex. tradit Bar.in l.ſi ex plurib.ff. de ſol.& idem Bar.& alij adducentes alias deciſio.in l.ſi de certa. n.1.C.de tranſa.Nam dr̄ iſtud non poſſe ſtare conſideratis verbis apertiſſimis prolatis per dictum F. & gn̄alibus, uidelicet, non uoler eſſer in conto alcuno nella impreſa de grani per lui compri,& per altri in Sicilia,quæ uerba nullo modo ſalua ratione recti ſermonis poſſunt adaptari ſolum ad ſalmas.1000. emptas per illos miniſtros: cōprehendunt.n.& ſalmas.2500. emptas per B.ad quem adaptantur illa uerba, per lui compri,
19 & ſic ſumus ex̃ doc.Bar.s̃.citatam.Et † uerſamur in gn̄alitate comprehendente omnia.l.1.§.& gn̄aliter.ff. de lega.præſtan. tum uulga. Et quia unumquodq; uerbum prolatum per d.F. debet operari effectum.l.ſi qn̄.C.de inof.teſt.& per Bal.in rubr.
20 C.de ɔ̃h.emp. in 9.q. Et † per uerba ſequentia prolata per F. dum loquitur de ſalmis.700. comprehenſis in emptione illa ſalmarum.2500. colligitur protuliſſe uerba præcedentia,etiā circa emptionē ſalmarum.2500. per quæ ſequentia declarant̃ præcedentia.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.cum uulg.de leg.1. Eo ēt quia ipſe F. d. rn̄ſionem fecit conditionaliter, ut patet ex illis verbis,e coſi ſono contento,& diximus.s̃.ex quib.colligit̃ noluiſſe renunciare ſalmis.1000.niſi ēt renunciaſſet ſalmis illis. 2500.habens relationē ad oīa frumenta empta,& q̃ ſua rn̄ſio non pōt cōmodè adaptari ad ſalmas.1000.tm̄, ſed neceſſariò referenda eſt ad oīa frumēta empta,& ſic ceſſabit obiectio. Eo
21 ſēt quia oblatio facta per B.fuit ſimplex,& limitata quò ad dictas ſalmas.1000.rn̄ſio aūt facta per F.eſt implicita, & duplicata,ɔ̃nr minus conueniens: vt per Bar.& alios allegantes iura in d.§.ſi quis ſimpl'r,in fi.Nec ipſe F.poteſt dicere ſub illa gn̄ali rn̄ſione continente pluſq̃ fuerit oblatio comprehendi,& cōtineri ſalmas.1000.oblatas,cum ſub maiori ſumma ɔ̃tineatur minor.Et licet rn̄ſio nō ualeat quò ad tot, tn̄ ſua decl'o valere det in illis ſalmis. 1000. comprehenſis in gn̄ali ſua decl'one.
22 Cum † .n.eſſent diuerſæ ſummæ frumentorum, licet non ualeat decl'o,& rn̄ſio quò ad illam,quæ non fuit oblata, tn̄ ualebit quò ad oblatam,ſm ꝙ traditur in d.§.ſi ſtipulāti,& per gl. in d.§.ſi quis ſimpliciter,Bar.& alios in d.l.1.§. ſed & ſi mihi, ubi Mod.in 1.& 2.not.& per Bar.in d.l.1.§.fi.col.2.in ſua diſt.
23 Ceſſat † .n.obiectio, ſi conſideremus dictas ſummas frumenti ut ſpecies de per ſe diſtinctas,prout uerè & in caſu pn̄ti conſiderari debent,iuxta tradita in l.talis ſcriptura, in fine, & in l. planè.§.ſed hoc,de leg.1.& l.die ſponſaliorum.§.1.ff. depoſi. cum concor.quo attento vr̄ fuiſſe facta ſuper una ſpē oblatio, rn̄ſio uerò ſuper eadem, & ſuper alia diuerſa, ſuper qua nullo modo ualet.§.ſi de alia,inſtitut.de inu.ſtip.per Bar. & alios in d.l.1.§.fi.nam adeſt diuerſitas in reb.quę uitiat, & in pluri nō ineſt minus,qn̄ differunt in qualitate, ſm Alex.in d.l.1.§.ſi ſtipulanti.nu.2.& Bar.in d.§.ſi quis ſimpliciter,& in d.§.fi.Et ſuper ſpē oblata minus dēt ualere,cum reſpōſio Ioā. non ſimpl'r ad eam relationem habeat,ſed condōnaliter, hoc eſt,ita demū ut renunciatio ſua, & decl'o recipiatur ſuper oībus frumentis emptis,ut deduximus s̃.ɔ̃nr in nullo poterit habere effectum, ex quo noluit ualere ſuper ſalmis.1000. niſi ualeret, & ſuper
24 alijs.Et † iſto mō tollit̃ obiectio,ſi quis conſiderare uellet,emptiones d. frumentorum continere ſummas, & ꝙ in ſumma maiori ineſt minor. Nā procederet, qn̄ ſimpl'r quis maiorem ſummam rn̄dendo promiſiſſet, ſecus ſi condōnaliter, ut fecit dictus F.& diximus ſuperius, per quam rn̄ſionem condōnalē apparet diuerſitas nedum in ſummis, ſed in ſubſtantia, & in qualitate,quæ hēt uitiare d.§.ſi quis ſimpl'r,cum alijs.s̃.addu-
25 ctis.Prout † ēt obiectio ceſſat ex dictis per Alex.in d.§. ſi ſtipulanti.n.4.& Iaſ.ibi.nu.8.& 9. uolentes in maiori ſumma non ineſſe minorem,qn̄ de vtraq; hr̄ diſtincta prouiſio, ſm Bal.& Ang.in l.ex facto.§.item quæro.ff.de uulga.& pup.cum alijs p eos allegatis.ut adaptatur in caſu pn̄ti,in quo d.ſalmæ frumētorum ſeparatim,& de per ſe fuerunt conſideratæ, & ita ſeparatim cōſiderauit ipſe F.dum uoluit, nolle eſſe nec in una nec
26 in alia. Et † per talem adiectionem facta vr̄ noua prouiſio cōſiderando prædicta ut ſpecies de per ſe, vel ut ſummas de per ſe diſpoſitas,& diſtinctas,arg.l.ius ciuile.ff.de iuſt.& iu.& per
27 Ang.& Mod.in d.§.ſi quis ſimpl'r,in 4.not.† Poſtremò nō obſtabit & alia obiectio, ſi diceretur,ꝙ licet dictus F. generalem fecerit decl'onem,& in ea addiderit aliqua, quæ non continebant̃ in oblatione facta per B. tn̄ fuere reddita ualida per complacentiam, & conſenſum illis poſtmodum accomodatum p d.B.iuxta tex.in d.l.1.§.ſi quis ſimpl'r,uer.cum adijcit,ubi oēs iſtud paſſim vn̄r ſequi,& ēt notant in.§.ſeq.ſi ſtipulanti.Ceſſat em̄ quia talis complacentia nunq̃ fuit ſequuta per ipſum B.nedum incontinenti,ſed nec ex interuallo, & nedum uerbis,pro ut firmat Soc.ibi,ſed nec ēt facto, ut vn̄r tenere alij Mod.in d.
28 §.ſi quis ſimpliciter.nu.6.in 5.nota.Eo † ēt quia ſi illa cōplacentia ſubſequuta oſtēderetur, tn̄ non ualidabit d.decl'onem, tanq̃ factam ſuper penitus diuerſo,& ſuper eo, in quo non cōueniunt uerba præcedentis oblationis,ſm Io.Fab.in d.§.præterea,quem refert & ſequitur Iaſ. in d.§. ſi quis ſimpliciter, in 5.not.in fi.¶ Vlterius aduertendum eſt,& conſiderandū aliud caput reſponſionis factæ per d.F.in quo ſe remittit uoluntati, & arbitrio dicti.B.an ipſe uelit ipſū F.renunciaſſe ſalmis.700. per B.tranſmiſſis Anconam,& partim peruentis Bonon.Nam ipſe B.declarauit,declarat, & dicit acceptando talem oblationem ipſum F. uelle renunciaſſe dictis ſalmis. 700. & ipſarum
29 commodo,ſuper quib.ipſe F.non debet participare† aliquid: cum iſtud obtulerit d.B. & ipſe oblationem acceptauerit, ad not.p totū.ff.de opti.leg.& inſti.de leg.§.optionis. & diffuſè p omnes in d.l.ſerui electione,de le.1. & ab iſta oblatione facta per dictum F.& acceptata per B.formiter & ualide non poteſt ipſe F.retrocedere,ut diximus ſuperius. Nec obſtabit,ſi dicat̃, ipſum B.non poſſe acceptare renunciationem d.ſalmarū.700. niſi eam acceptet in totum quò ad ſalmas.2500. in quib.con-
30 tinebantur dictæ.700.Nam † ceſſat obiectio: qm̄ dictę ſummæ ſunt diuiſibiles, & non connexæ,ita ut non poſſint ſeparari, ɔ̃nr poteſt acceptari renuntiatio in parte oblata, & in alia refutari,arg.not.in l.etiam.ff. de minor.& per Bar.in l. Aurelius.§.idem quæſiit.ff.de lib.lega. & per Cano.in c.ſi duobus, de appel.& arg.not. per eundem Bart. & alios in l.ſcire debemus.ff. de uerb.obli.

Pariſius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Quis pōt ſtipulari alteri, & ualet iure canonico ſtipulatio.n.17*
2 *Notarius poteſt pro abſente, & altero ſtipulari, & ualet.*
3 *Stipulatio facta nomine alterius ualet, illo ratum habente.*
4 *Admiſſus ad ſocietatem cuius dicatur ſocius.*
5 *Contractus appaltus ſeu vectigalium qualis ſit, & nu.ſeq.*
6 *Contractus emptionis, & uenditionis non finitur morte, & ad hæredes tranſit, & nu.7.*
7 *Idem erit in contractu conductionis, & locationis, & n.8.*
9 *Scriptura priuata ſubſcripta fidem facit.*
10 *Idem quando eſſet recognita.*
11 *Societas non poteſt ſtare ſine capitali, & n.70. & ſeq.*
12 *Compenſatio non poteſt fieri propria auctoritate, & n.82.et 83*
Nec fit ipſo iure, & inuito debitore, & n.82.& 83.
13 *In ſocietate non cadit compenſatio.*
14 *Relatum continetur in referente cum ſuis qualitatibus.*
15 *Societas contracta nomine appellatiuo,& collectiuo hæredū non finitur*

finitur morte.
16 *Pactum nudum geminatum actionem producit.*
18 *Idem quando fit inter mercatores, & n.19.*
19 *Inter eos expeditur de bono, et æquo, omissis iuris apicibus, n.20*
21 *Vnus ex socijs potest assumere onus administrationis, & nu.70. & 74.*
22 *Et tenetur reddere rationem de administratis, & edere libros, & n.72. & 74.*
23 *Et soluere etiam reliqua, & n.74.*
24 *Societas soluitur multis modis.*
25 *Resoluitur societas renunciatione & dissensu.*
26 *Quod uerum, quando prius declaratur & tempestiuè.*
27 *Item nisi facta esset ad tempus certum, & n.29. & 39.*
28 *Item nisi intersit alterius socij, quòd non dissoluatur.*
30 *Item nisi contrahatur super gabellis publicis.*
31 *Societas regulariter morte finitur, fallit n.15.32. & alijs seq.*
33 *Item fallit, quando actum fuit, quòd ad hæredes transiret.*
34 *Item & quando contrahitur pro gabellis publicis.*
35 *Item fallit, quando reuocaretur expresè seu tacitè.*
36 *In renouatione tacita societatis quæ debent interuenire.*
37 *Potest inter socios conueniri, ut in ea unus ipsorum nihil operetur, & nu.70.*
38 *Et licet finiatur morte unius, tamen ius emolumentorum bene transit ad hæredes actiuè & passiuè, & n.39.*
39 *Et quid si fuit actum, ut duraret certo tempore.*
40 *Societas finitur regulariter egestione, paupertate, & decoctione*
41 *Intel. multiplex ad l. societatem. §. dissociamur. ff. pro soc.*
42 *Non sufficit sola decoctio, sed alia requiruntur, & n.41.*
43 *Decoctione non liberantur debitores decoquentes.*
44 *Nec per ista soluitur, si postmodum fuit reuocata.*
45 *Mens potissimum consideranda.*
46 *Creditur præsidentibus Cameræ, quando asserunt de spectantib. ad eorum officium.*
47 *Contractus factus ab ipsis uim legis obtinet.*
Nec debet reuocari per mandatum summi Pont. n.47.
Summus princeps an possit contractum tollere, & n. seq. et 52.
48 *Successor non potest reuocare contractum prædecessoris, & n.51.*
49 *Maximè quando factus est cum non subdito.*
50 *Subditus isto casu quis dicatur.*
51 *Contractus celebratus cum Camera apostolica transit ad Pontificem successorem.*
53 *Et non subditis potest auferre ius etiam ex causa.*
54 *In dubio an & quando in dubio præsumatur causa in principe, & nume.55.*
56 *Nec potest alteri actionem auferre.*
57 *Mandatum principis contra ius, contra legem, & contra ius tertij non ualet.*
58 *Et non præsumitur concessum ad damnum tertij, sed per importunitatem.*
59 *Et minus ualet, si in eo nulla fit mentio de mandato præcedenti.*
60 *Non præsumitur in dubio Papam, & principem vti plenitudine potestatis.*
61 *Clausula non obstantibus, non nocet non subdito.*
62 *Nec tollit ius tertij illa clausula.*
63 *Et si talis clausula est generalis non derogat legibus contrarijs.*
64 *Nec tollit dispositiones confirmatas.*
65 *Clausula, ex certa scientia, non tollit ius tertij.*
66 *Clausula motus proprij non tollit defectum intentionis.*
67 *Minus tollit ius tertij.*
68 *Societas solo consensu contrahitur.*
69 *Et contrahi potest super una negociatione.*
Partes in societate erunt, uti conuentum est.
70 *Capitale in societate quomodo consideratur, & nu.71. & alijs sequen. & n.11.*
72 *Libri societatis plenè probant inter socios, & n.9. & 10.*
73 *Qui vult consequens videtur velle antecedens necessarium.*
In persona diligenti non cadit præsumptio iactandi suũ, et n.79.
75 *Verba prolata enunciatiuè, quando & quo casu probent, & numero.76.*
77 *Quando dicatur prolata enunciatiuè, aut dispositiuè.*
78 *Verba an capiantur in præsenti, aut in præterito, vel in futurũ & nu.79.*
80 *Incertitudo reducta ad certitudinem non nocet, & n.81.*

CONSILIVM LXXXII.

Aduertendum ↄ̃ctum initum per Augustin. Ghisium cũ camera Apostolica, nedum esse celebratum proprio, & particulari noĩe ipsius, sed ẽt uice, & nomine suorum sociorũ, pro quib. Augustinus ipse stipulatus fuit, & iureiurãdo hincinde ↄ̃ctus ipse uallatus fuit, infertur ꝙ socij postmodum per ipsum Augustinum nominati principales sunt in d. ↄ̃ctu pro eorum rata, & sic ꝑ duo
1 bus quintis. Licet † n. rꝛ̃a sit, ut quis stipulari alteri non possit. l. stipulatio ista. §. alteri, de uerb. obl. cum uulg. tñ de æquitate canonica stipulatio alteri facta intercedẽte iuro, ut in casu nr̃o efficax est, & prodest illi, pro quo facta fuit, & actionem ꝑducit, gl. bona in c. quoties cordis oculus. 1. q. 7. quam in his terminis approbant, & tenent Ant. de But. & ibi latè Mod. in ꝑe decre. & in c. si cautio, de fi. instr. & pulchrè per Alex. & Ias. in
2 d. §. alteri, & per Caccia. in trac. de pa. q. 11. Insuper † in d. ↄ̃ctu notarius tanq̃ publica persona stipulatus est pro dictis partib. ac ẽt nomine oĩum, quorum interesset, aut interesse poterat, q stipulatio ualida est, & prodest illis, quorũ interest, ↄñr nobis, & ex ea quæritur actio, bona gl. in. §. si quis alij, insti. de inutil. stipu. & ibi D. Lud. in d. l. stipulatio ista. §. si stipuler. Moder. in proœ. decret. Cor. cons. 139. licet, uol. 3. & Mod. post alios in d. §. alteri. Insuper ipsi de Spannochijs socij nominati per Augustinum ratificauerunt d. ↄ̃ctum, patet in & per scripturas initas inter eos, & Augustinum iam iudicialiter recognitas, item & ex conductione alumeriæ Neapolitanæ, & Senensis facta ꝑ ipsos de Spãnochijs pro ipsis, & nomine d. Augustini, item & ex mandatis postmodum factis per eandem Camerã directis, & Augustino & socijs, per quæ ac ẽt per alios actus d. de Span
3 nochijs ratificarunt, † quæ ratihabitio mandato comparatur. l. fi. ff. ad mace. per quam ratificationem stipulatio facta per ipsum Augustinum nomine ipsorum effecta est valida, & efficax ẽt quò ad ipsorum sociorum personam, qui principales cẽsentur in d. ↄ̃ctu pro ipsorum partibus, sicuti est ipse Augustinus, ita in terminis, & in materia tenet & concludit Abb. cons. 86.
4 visis capitulis. uol. 2. Quibus † non obstat, ꝙ socij admissi sunt socij admittentis, & non principalis, cum quo admittens ↄ̃xit. l. qui admittitur, & l. seq. ubi Bal. ff. pro soc. nam tollitur, quando adesset ↄsensus dicti principalis, & Cameræ, ut in casu nr̃o, & est tex. in d. l. qui admittitur, ibi, quem ego socium esse nolui, ergo a ↄ̃rio, si uolui, principalis est, & quia Camera uoluit admitti socios per Augustinum, admissi principales sunt in d. ↄ̃ctu, cum expediat, Cameram habere plures obligatos, iurib. vulg. Vlterius considerandum est, ꝙ ↄ̃ctus prædictus initus cũ Camera, & per d. Augustinum, & per dictos socios per eũ nominatos fuit stipulatus nedum pro ipsis Augustino, & socijs, sed ẽt pro hæredibus, & successoribus ipsorum duraturus per annos. 12. ostenditur clarè ex uerbis primi capituli in d. ↄ̃ctu
5 inserti. Quæ † nominatio hæredum, & successorum expresè denotat, dictum ↄ̃ctum non esse ↄ̃ctum societatis: ut per multa media concludit idem Abb. in d. cons. 86. & necessariò infertur, ꝙ ↄ̃ctus ipse sit diuersus & alius, & sic vel ↄ̃ctus emptionis, & uenditionis, uel ↄ̃ctus locationis, & conductionis. Si
6 † consideramus eum tanquam ↄ̃ctum emptionis & uenditionis, uti uerè considerari debet: cum omnia requisita in d. ↄ̃ctu concurrant, ut expresè tenet Cor. cons. 122. viso puncto. vol. 1. d. ↄ̃ctus non finitur morte, nec decoctione, & cessione, non tollitur contrario dissensu, nec mandato, & motu proprio Pa-
7 pæ, ut de unoquoq; dicetur. ĩ. Et † est, ꝙ transeat ad hæredes actiuè, & passiuè, tex. in l. si pactum. ff. de proba. & tex. in l. dotalia. §. eum. & l. fistulas. §. fundum. ff. de contrahen. emp. & toto
8 tit. de hæred. act. C. Eodem † modo si consideramus eum tanquàm ↄ̃ctum locationis, & conductionis non finitur altero d. modorum, & transit ad hæredes actiuè & passiuè, bonus tex. in l. uiam ueritatis, C. de loca. & insti. eo. ti. §. fi. cum si. Iterum
9 † considerandum est, ꝙ scripturæ factæ super dicto ↄ̃ctu inter Augustinum, & ipsos de Spannochijs sunt subscriptæ propria manu ipsorum, quæ subscriptio idem operatur, ac si scriptæ essent manu propria, cum scribere, & subscribere paria sint. l. cũ antiquitas, in fi. C. de testa. Mod. in c. 2. col. 2. de fid. instrumẽ.
10 cum simi. Et † licet scriptura, & subscriptio priuata regulariter non probent. l. nuda ratio. ff. de dona. l. scripturas. C. qui potio. in pig. hab. tamen quando est recognita, ut in casu nostro plenissimè probat. l. Publia. ff. deposi. Bar. & oẽs in l. admonendi. ff.

di.ff.de iureiu.doct.in d.c.2.cum alijs vulga.Ex quib.verifica-
tum apparet,ipſos de Spannochijs fuiſſe nominator p d.Aug.
& fuiſſe eius ſocios pro duob.quintis,& principales in d.ꝯctu
qui ſemper fuerunt conſiderati per Cameram: ut patet p man
data per eandem Cameram expedita ipſis directa, & creditur
p teſtes pleniſſimè probatum, & ex forma primi ꝯctus,in quo
Camera contraxit cum Auguſtino,& ſocijs, ergo conſiderati.
11 ¶†Item ēt aduertendum,ꝙ in præfata alumeria,& appaltu ca
pitale, & non modicum poſuerunt, uti verificatur per cedulā
ſcriptam manu cuiuſdam Chriſtophori,& ſubſcriptam manu
Iulij de Spannochijs,& d.Auguſtini,quę cum ſit recognita,&
in ipſa contineatur, ꝙ capitale, & utile in dicta alumeria per
dictos de Spannochijs ſit obligatum d.Auguſtino, infertur ne
ceſſariò,ꝙ capitale poſitum erat, & licet non ſit expreſſa quan
titas,tñ declarata eſt per parititas librorum cōium dicti appal
tus, & librorum priuatorum dicti Auguſtini, ac ēt per teſtes
Non.n.obligaſſent capitale,quod non erat,cum priuatio habi
tum præſupponat.l.decem.ff.de verb.obl. Et cum non ſit prę-
ſumptio uelle inaniter ꝯhere.l.non ſolùm.ff. de act.& obl.ma
ximè in re tam ardua,& cum ſint mercatores.Et qui vult ꝯñs,
vr̃ neceſſariò velle antecedens ad illud, ēt ſi eſſet illud maius.
latè per Dec.conſ.77.allegans ad id iura. Et ſubſcriptio d.Au-
guſtini ad oīa in d.cedula contenta ſit referenda,iuxta nota.in
l.1.in prin.ff.de ver.obl. cum ſi. Et per d.cedulam non eſt in-
ducta aliqua nouatio in ipſa ſocietate: ut expreſsè partes ipſæ
declarant in ea, & eius ſubſcriptione,& iō in hoc non inſiſten
dum per iura vulg.& cōia. ¶Minus ēt ipſe Auguſtinus potuit
dictum capitale, lucrum ac vtile compenſare cū alijs partitis
12 ſeu creditis.Nam† ſ͠m cōem opin.*compenſatio fit ope exce-
* ptionis,& nō ipſo iure l.1. ubi Bar.& alij.ff.de compenſa.latè
per Tindar.in tract.de compen.in 6.q.& ſic debebat corā iudi
ce opponi,& ibi fieri, & non propria auctoritate ipſius Augu-
ſtini ipſis de Spannochijs abſentib.nō citatis,nec certioritatis,
nec aliqua præced.proteſtatione,& notificatione,& ſic facta p
dictum Aug. ipſis creditorib.inuitis, & inſcijs fuit, & eſt ipſo
13 iure nulla. Eo † maximè quia ſumus in ſocietate,in qua ceſſat
compenſatio: ut notat᷑ in l.de illo.§.idem quærit, & in l.ob eā
rem,& l.ſeq.vbi gl.Bar.& doc.ff. pro ſoc.& in l.ſi negocia.ff.đ
neg.geſt.& in d.tra.col.10. verſ.item in cā ſocietatis. Vlterius
conſiderandum eſt,ꝙ poſt d. ꝯctū fuerunt facta capitula inter
d.Auguſtinum,& ipſos de Spannochijs,in quib.partes ipſę ex
preſsè ſe referunt ad ꝯctum celebratum cum Camera, Qui
14 ꝯctus relatus expreſsè continet᷑ in d. capitulis: ſcriptura.n.ſe
referens ad aliam continet oīa, quæ continet ſcriptura,ad quā
fit relatio.l.inſtitutio talis.l.aſſe toto.ff.de hære.inſt.l.ſi ita ſcri
pſero.ff.de condi.& dem.in tm̃ ꝙ relatum dr̃ eſſe in referente
cū oībus qualitatibus ſuis,ita Bar.in l.ſi quis ſeruum.ff.de leg.
2.& Deci.conſ.9.& conſ.47. In dictis ergo capitulis continet᷑
d.ꝯctus cum Camera factus relatus in eis, & ſuper d.ꝯctu par-
tes ipſæ fecerunt d.capitula declaratoria, nolentes a forma &
tenore d. primi ꝯctus recedere: ut patet ex tenore oīum capi-
tulorum declarantium,qualiter d.primus ꝯctus debebat inter
dictas partes ſeruari, per quæ partes ipſæ non vñr feciſſe inter
eas aliquem nouum ꝯctum, ſed voluerunt ſtare ſub d. primo
declarato ut in capitulis.Et ex iſto infertur reſolutio omnium
15 obiectorum.¶†Inſuper aduertendum, ꝙ ipſe Auguſtinus no-
minat in ſocios hr̃des Ambroſij de Spannochijs, & ſic hr̃des
nominati ſunt noīe collectiuo,& appellatiuo,quod nomē nū-
quā perijt, & morte unīus ex dictis hr̃dib. adhuc durauit, &
durat,vulg.l.proponebat᷑.ff.de iudic.l.ſicut.ff. qđ cuiuſq; uni-
uer.no.c.gratum,de poſtu.præla.c.ſi gratioſe,de reſcrip.lib.6.
Infertur ex hoc, ꝙ ēt ſi inter d.Auguſtinum, & ipſos de Span-
nochijs eſſet ꝯcta ſocietas,ꝙ morte vnius ex d.Spannochijs nō
eſt diſſoluta,cum ſit ꝯcta noīe collectiuo & appellatiuo, quod
16 remāſit in alijs mortuo Antonio.Et†aduertatur,ꝙ licet dictæ
ſcripturæ recognitæ appareant nudæ,& nō vallatæ ſtipulatio-
ne uel iur̃o, tñ inter ipſos de Spannochijs, & ipſum Auguſti-
num efficaces ſunt, & inter ipſos efficacem ꝓducunt actionē
actiuam & paſſiuam.Primò quia ſunt geminatæ pluries,& pa-
ctum nudum geminatum actionem producit.l. petens.C. de
pac.c.Antigonus,ubi doc.ex̃ eo.latè per Mod.in rub.ff.de ver.
17 obli. Secundò † quia de iure canonico tale pactum actionem
producit d.c.1.& ſcribentes in.l.legē.C. de pac.qđ ius in caſu
noſtro,& in pñti iudicio ſeruandum eſt,cum cā corā Rota agitet᷑

18 Tertiò†quia mercatores inter ſe pacto nudo ligantur. Bar.in
l.quintus.ff.man.Bal.in l.ſi pro ea.col.fi.eo.ti.Alex.ꝯſ.42.vol.
19 3.Deci.ꝯſ.7.col.fi.in fi.& col.2.in fi.melius. Item † & quia
ſocietas procedit quodam iure fraternitatis.l. verum,in prin.
ff.ꝓ ſoc.& innitit᷑ æquitati,& arbitrio boni viri,& in ea pro
dit᷑ de bono,& æquo.l.in propoſita,& l.ſeq.& l.ſi ſocietatem.
ff.pro ſoc.Et vbi procedit᷑ de bono, & æquo,ſemper pactū nu-
dum producit actionem,ita Alex.in d.ꝯſ.42.& Mod.in d.§.al
teri. Pro quib. facit: nā partes ipſę litigantes mercatores ſunt,
20 & in capitulis initis inter eas expreſsè voluerunt†ꝙ differētijs
forſitan inſurgendis procederet᷑ more mercatorum, & ad fidē
realium mercatorum,& hoc ſi ēt non fuiſſet conuentum,cum
mercatores ſint,dēt procedi inter eos de bono,& æquo, & nō
de rigore.l.ſi ſeruum.ff.de ver.obl.Ang.ꝯſ.77.ſuper primo pū
cto,& eorum cāæ tractandæ ſunt de bono & æquo,& non ſ͠m
apices iuris,ita Fulg.ꝯſ.7.col.15.in princ.& Bal.ꝯſ.158.ad in-
telligentiam.vol.3.& omiſſis ſolennitatibus, & apicibus iuris
procedendum eſt,& tm̃ veritas atrendenda,ita Bar.in l.ſi fide-
iuſſor.§.quædam.ff. man. & ibi Alex.& Soci.conſil.231.cum
in præſenti conſultatione,uerſ.præterea Bal.&c.col.8.in fi.In-
21 fertur † ex iſtis, ꝙ cum Auguſtinus expreſsè in ſe aſſumpſerit
onus adminiſtrationis dicti appaltus,& alumerię,& ēt exꝑſsè
promiſerit,& ſe obligauerit reddere computum, & rōnē ipſis
de Spannochijs, vt oñdit᷑ per d.capitula, ꝙ tenetur ipſi Iulio,
& ēt hr̃dibus Antonij reddere rōnem de d.adminiſtratione p
eum facta per annos xij.per no.in l.quædam, in prin.ubi gl.&
doc.ff.de eden.& in l.2.in prin.ff.de neg.geſt.& per Corn.ꝯſi.
24.uiſis nonnullis.col.fi. uol.1. Et talis rō reddenda eſt arbi-
trio boni uiri,ut firmat idem Cor.ꝯſ.196. ad euidentiam.vol.
22 3.& dicetur.ĩ. Et † pro vera redditione rōnis, & adminiſtra-
tionis edere debet libros confectos ſuper dicto appaltu,& ne-
gotiatione alumeriæ, ad quos edendos, & demonſtrandos ex-
preſsè ſe obligauit, patet in d.capitulis, ubi ultra ēt voluit, d.
libros eſſe cōes, & teneri illos exhibere prædictis de Spanno-
chijs ad oēm ipſorum inſtantiam, & ēt ſi hoc non fuiſſet con-
uentum adhuc teneretur, ēt ad fundandam intentionē ipſorū
* de Spānochijs,vt tenet Bar.in l.1.C. de edē.& ibi*cōiter doc.
maximè Alex.& not.in l.quædā.§.nummularios.ff.eo.tit.& p
Soc.ꝯſ.162. conſiderata contingentia caſus, verſ. primò quia,
col.fi.vol.2.& pulchrè per Io.de Imo.ꝯſ.65.& p Cor.in d.ꝯſi.
23 196.& pleniſſimè per ſcrib.in d.l.admonendi,& d.c.2.Et†ta-
lis redditio rōnis,& adminiſtrationis facienda eſt cū reliquo-
rum ſolutione,iurib.vulg.& in ea venit oē lucrum,qđ ꝓceſſit
ex d.alumeria per d.tps,ut per gl.in l.actione, in princ.verſ. ſi
incertam rem.ff.pro ſoc.& per Bal.in l.ſi patruus.C.com.diu.
per Bar.in l.Titium & Meuium.§.altero.ff. de adm.tut.& per
Corn.ꝯſ.54. ad euidentiam.vol.1. & plenius per eundem eo.
vol.ꝯſ.122.viſo puncto,qđ conſ.eſt optimum, & in terminis.
Et quæ veniant communicanda exhibitis libris,& rōnibus di
ſcutietur,cum tunc cadat dicta inueſtigatio, & nō in pñtiarū.
24 Et † quia poſſet dici, ꝙ omnino inter d.Auguſtinum, & ipſos
de Spannochijs fuit ꝯcta ſocietas, & non alius ꝯctus, cuius ꝯ-
rium eſt ipſa veritas, vt fuit ſ.probatum: tñ conceſſo ꝙ ita ſit,
poſſet dici,ꝙ d.ſocietas fuit reſoluta,& finita diſſenſu,& renū
ciatione dicti Aug.item ex morte Antonij de Spannochijs, &
alterius ſocij, item & decoctione ſeu fallimento ipſorum de
Spannochijs,item & per mandata motu proprio facta p Iuliū
II. ¶Tñ ēt iſtis non obſt. concluditur vt ſ. ex infraſcriptis. Et
25 † primò d. diſſenſus ſeu renunciatio nō apparet, & ſi diceret᷑,
ꝙ ſatis cōſtat ex vltimo ꝯctu per ipſum celebrato cū Camera,
in quo nomine proprio, & nulla facta mentione aliorū ꝯhit,
& perſeuerare intendit in dicto appaltu, & diſſenſus tacitus
ſufficit,ſicut in coeundo ſocietatem, iuribus uulga.qui diſſen-
ſus præſumit᷑: cum dicta negociatio fuerit adminiſtrata ꝓprio
nomine d.Auguſtini,& non ſociorum, ꝯñr citra nomen ſocie
tatis,ut no.in l.ſocietatem coiri.ff.pro ſoc.& in d.l.ſi patruus,
26 & in d.§.altero &c. Tollitur † iſtud obiectum per tex.in l.ſed
ſocius.§.ſi abſenti.vbi doc.ff.pro ſoc. & per gl.inſti.eo.in verſ.
manet,& in l.actione.§.diximus,&.§.Labeo, vbi diſſenſus dēt
declarari ſocio pñti,& deduci ad eius notitiam,& non dēt fie-
ri in abſentia, vt in caſu nr̃o,& ideo tex.in d.§.diximus,uult,ꝙ
tunc demum diſſenſu reſoluitur ſocietas,qñ oēs diſſentiūt,ſe-
cus ſi vnus alijs inuitis: nam tunc nocet renuncianti, & non
27 aliis.Pręterea † d.ſocietas fuit ꝯcta ad tempus certum duode-
cim

cim annorũ,quo termino durãte diſſenſu,&renũtiatione vni⁹
diſſolui non põt,& ſi ante diſſentit̃,dr̃ diſſentiri intẽpeſtiuè, q̃
intempeſtiua renunciatio a l.excludit̃.l.ſed & ſocius.§.fi.l.act.
§.Labeo,cum ſi.ff.pro ſoc. Et intempeſtiuè dr̃ diſſentiri,qñ añ
tp̃s ſtatutum renunciat̃,ut per doc.in d.§.manet,ita intelligen
28 tes.s̃.dictas leges. Præterea† quotieſcũq; uertit̃ intereſſe ſocij,
ꝙ non diſſoluat̃: tunc ante tp̃s non põt diſſolui, vt eſt propriè
in caſu nr̃o,& probatur in d.l.actione.§.Labeo,verſ.Proculus,
29 & ibi gloſ.Præterea † quãdo expreſsè actum fuit inter partes,
quòd non poſſit diſcedi a ſocietate , niſi finito certo tempo-
re &c. ut propriè fuit in caſu nr̃o ex verbis expreſſis in 1. cap.
inito inter ipſas partes ibi , ne ſepararſi di detta cõpagnia &c.
tunc j̃.d.tp̃s nõ põt diſcedi virtute d.pacti,& ꝯuentionis,pro-
batur in l. ſi ꝯuenerit,& in l.idemq;, in princ.& §.1.& in d.l.
actione.§.Labeo,verſ.idem qui ſocietatem,cum ſim.Præterea,
30 † qui ꝯ̃hunt ſocietatem ſuper gabellis publicis,ut fuit in caſu
nr̃o, vnus ſociorum non põt diſſentire ſine ꝯſenſu aliorum,ex
quo dñr auctoritate publica d. ſocietatem ꝯ̃here,ita Bal.in ter
minis in l.fi.C.pro ſoc.infert̃, ꝙ d.Augu.non potuit diſſentire
ẽt expreſsè: cum nulla cã ad diſſentiendum apta concurrerit,
31 de quib.in d.l.ſi conuenerit.§.fi.& dicetur j̃.¶†Ad ſecundam
obiectionem de morte,per quã vr̃ diſſoluta ſocietas inter par
ter ipſas d.l.actione.§.morte, cum ſi.ꝯ̃nr ꝙ nõ tranſeat ad hr̃-
des, ẽt ſi expreſsè fuiſſet dictum l.nemo p̃t.l.ideo.l. uerum.§.
32 in hr̃dem.ff.pro ſoc.cum cõc. † Rñdet̃,ꝙ cum ſocietas fuerit
ꝯ̃cta cum d. Spannochijs ſub nomine collectiuo hr̃dum Am-
broſij &c.quod nomen durat ẽt uno mortuo,ut s̃.morte vni⁹
33 non finitur.Præterea†d.ſocietas fuit ꝯ̃cta,ut tranſiret ad hęre
des,ut expreſsè probat̃ p ꝯ̃ctum, & capitula celebrata cum Ca-
mera,quæ referunt̃, & approbant̃ per ipſas partes in capitulis
initis inter eas,patet ex tenore d.ſcripturarum,ut s̃.fuit,dictũ,
quo caſu qñ inter partes ita fuit conuentum , tunc tranſit etiã
mortuo uno ex ſocijs uirtute d.pacti,& conuentionis,ita tex.
inſt.de ſocie.§.diſſoluit̃,ibi, niſi in coeunda,ubi doct.& tex.in
d.§.morte,ibi,niſi in coeundo,& text.& ibi Bal.in d.l.ſi cõue-
nerit,& Bal.expreſsè in d.l.nemo,cum ſi.Ex dicta.n.ꝯuẽtione,
& pacto tranſit in hr̃des effectus, itẽ & actio paſſiua,& actiua,
& ꝯ̃ctus ſocietatis ex d. conuentione ſeruandus eſt inter oẽs
hr̃des,ita Cor.ꝯſ.121.uiſo puncto, uol.1.ubi optimè,& in ter
minis loquitur , nominatio.n.hr̃dum, & d.conuentio operat̃
iſtud,licet ſocietas non tranſeat,ita ipſe,pro quo bona gl.in fi.
in uerſ.ideo.& §.adeo,inſti.de ſocie. in quorum cõfirmatione
facit: quia materia dictæ ſocietatis de ſui natura trãſmiſſibilis
eſt ad hr̃des,ergo tranſit non obſtante morte, & pulchrè dicit
Abb.ĩ d.ꝯſ.86.Et per iſta tollunt̃ infinita obiecta, quæ poſſent
34 adduci,ꝙ morte finit̃ &c.Et † aduertendum, ꝙ ſocietas inter
d.partes apparet facta ſuper gabellis publicis,quo caſu morte
unius ex ſocijs non finit̃,per tex.in d.§. in hæredem, cũ ſi. qui
licet loquat̃ in vectigalibus,tñ per gl.ibi, & doc.extenditur ad
oẽs alias publicas gabellas: ut ẽt,per Bal.in d.l.nemo põt, & p
eundem in l.ideo.eo.ti.& per Abb.d.ꝯſ.86. cum ſi.debet tran
35 ſire,ẽt ſi non fuiſſet facta mentio hr̃dum. Præterea † ſocietas
eſto ꝙ morte finiatur,tñ renouat̃,renouatio tacitè, & expreſsè
fieri põt ẽt per hæredes mortui.l.planè, ubi docto.l.nemo.l.ſi
Titius.ff.pro ſoc.cum ſi.& per Bar. per illum tex.in l. ſi id qđ.
§.ſi filius. eo.tit. Quæ renouatio nedum per hæredes maiores
mortui,ſed ẽt & per pupillos fieri põt ẽt tacitè, ita Bal.in l.mã
datum,in 3.op.C.man.refert,& ſequitur Ale.ubi allegat quo
tas in d.l.iõ.Barb.latè ꝯſ.31.col.3.ſapienter ſcribitur,uol.1.&
bene per Soc.conſ.160.in pñti conſultatione,uol.2.& p Abb.
conſ.87.quidam fecerunt,uol.2.& per Cor.conſ.61.Nicola⁹,
& Petrus,in 1.uol.cum conc.in quib.locis concludit̃, ꝙ mor-
tuo uno ex ſocijs põt renouari ſocietas cum pupillo ẽt tacitè,
36 maxi.qñ hẽt tutorẽ,ut eſt in caſu nr̃o.† Et dictæ conc.nõ obſ.
ſi diceret̃,ꝙ in dicta renouatione tacita ſaltem dẽt interuenire
aliquis actus denotans aĩum renouandi,& non ſufficit ſola pa
tientia,ut not.in d.§.altero. & in d.l.ſi patruus, & quia in caſu
nr̃o poſt mortẽ Ant.ex parte d. Iulij, & filiorum pupillorũ.q.
Anto.nullus talis actus interuenit,ſed ſola patientia, ergo &c.
Tollitur iſtud inſpecta forma capitulorũ,p quæ Ant. & Iulius
in d.ſocietate nihil habebant facere, non ponere operas, neq;
induſtriam, ſed tm̃ exburſare pecuniam ad requiſitionẽ Augu
ſtini,ad quem ſpectabat tota adminiſtratio,& cura dictæ ſocie
tatis,de qua expreſsè,& uoluntariè aſſumpſit onus,vñ mortuo
Ant.hæredes ſui non tenebant̃ vltra q̃ tenebat̃ dictus Anto.&
quia fecerunt illud,qđ facere debebat ipſe Antonius, vltra nõ
37 tenebantur. Et†ſic ſola patientia inducit renouationem: ut vr̃
ꝯcludere Cor.ꝯſ.121.q̃q̃,in 1.uol.in prin.Et licet in d.ꝯſ.con
cludat, ꝙ ſocietas non tranſit in hr̃dem : tñ rõnes ſuæ,p quas
ibi ita ꝯſuluit,non militant in caſu nr̃o, ut ipſemet Cor.decla-
rat,& exp̃ſsè dicit in ꝯſ.ſuo ſeq.122.uiſo puncto,eo.uol.ĩ quo
facit exp̃ſſam mentionẽ de d.ꝯſ.121. ꝙ in caſu nr̃o nõ militẽt
probat̃: quia Antonius & Iulius nihil habebant facere in d. ſo
cietate,non p̃ſtare auctoritatẽ, neq; fauorẽ, ſed tantummõ ex-
burſare pecuniã ad requiſitionẽ Auguſtini, qui in ſe aſſumpſit
totũ onus dictæ adminiſtrationis,vñ &c.Pręterea Auguſtinus
ſuſcepit uoluntariè curã,& mandatũ adminiſtrandi d.ſocieta
tem,patet per capitula,& viuẽte Antonio adminiſtrauit,& ſic
tp̃e mortis Antonij res non erat integra,vñ uirtute d.mandati
præced.mortuo Ant.vr̃ reuocaſſe ſocietatẽ cum hr̃dibus, ma-
ximè cũ non fuerit proteſtatus de ꝯ̃rio , item quia non reddit
rõnes de adminiſtratis,ita in terminis tenet, & concludit Cor
neus in præalleg.ꝯſ.61.ex quib.concludit̃ neceſſariò,renuncia
tionem dictæ ſocietatis fuiſſe inductã. Itẽ quia per Auguſtinũ
fuit expreſsè renouatus ꝯ̃ctus primus poſt mortẽ Antonij cũ
38 Camera noĩe Auguſtini,& ſociorũ,ut j̃.dicet̃.Præterea negari
non p̃t,ꝙ poſt mortẽ ſocij hr̃s mortui eſt ſucceſſor oĩum emo
lumẽtorũ quæſitorũ añ,& poſt mortẽ ſocij,ita tex.in terminis
in l.nemo p̃t,in fi.& in l.ſeq.& in d.§.in hæredẽ,ubi gl.in ver.
emolumentorũ,& ibi doc.& in l.actione,in prin.ver.ſi in rem
certam,& in.§.morte,ibi,ꝙ ex re cõi poſtea acquiſitũ eſt,& bo
nus tex.ubi gl.& oẽs ſcrib.in l. cũ in ſocietatis ꝯ̃ctib.C. p ſoc.
& per doc.in.§.ſoluit̃,inſti.eo.& Signo.ꝯſ.121.in qõ.vertente,
col.2.& in terminis eſt ꝯſ.p̃allegatum Corn.122.& aliquid in
ꝯſ.243.uiſo p̃ſcripto.eo.uol.cum infinitis conc. Ex quib.con-
cludit̃,ꝙ licet ſocietas eſſet morte finita, qđ negatur, tñ emo-
lumenta , & lucra ẽt poſt mortem quæſita ſpectant ad hr̃dem
mortui,in quem tranſit obligatio, & actio actiua & paſſiua ex
ꝯ̃ctu ſocietatis,ut concluditur in d.iuribus, Auguſtinus.n. ſo-
cius ſuperſtes tenetur præſtare bonam fidem hæredib.mortui
ſocij , & reddere rõnes ac ſoluere reliqua etiã de quęſitis poſt
39 mortem.ita idem Cor.conſ.136.licet in hac.uol.1.†Et eo ma
ximè in caſu noſtro ubi partes ipſæ uoluere dictam ſocietatem
durare per duodecim annos, & ꝙ interim nõ poſſit recedi ab
ea: ut patet per capitula,ex quib. ẽt concludit̃, ꝙ licet ſocietas
eſſet finita morte, tñ hr̃des ſocij mortui poſſunt agere ꝯ̃ ſuper
uiuentem ad oẽ intereſſe l.ſocium,in prin.& in d.§.morte,vbi
Alberi.& Bal.& Saly.in l.hæres ſocii.ff. pro ſoc. & Signoro.in
ꝯſ.121.& pulchrè per Alex. ꝯſ.36. uiſo inſtr̃o.uol.2. infert̃ ex
40 prædictis obiectum mortis Antonii non obſtare . ¶†Obiicit̃,
dictam ſocietatẽ fuiſſe finitam decoctione ſeu fallimento ipſo
rum de Spannochiis.l.ſocietatem.§.diſſociamur.ff.pro ſo.quia
decoctione ſtante ipſi de Spannochiis nõ poterant ſoluere di-
num,qđ ſuccedere poterat in d. ſocietate, ergo minus debent
41 conſequi lucrum,vulg.reg.ſ̃m naturam &c.Tollitur†conſide
rando ꝙ tex.in d.§.diſſociamur,ibi, egeſtate, põt intelligi ege-
ſtate.i.uenditis oĩbus bonis ſocii egentis,ut vr̃ exponere tex.in
d.l.actione, in prin.ver. item bonis creditoribus.item põt in-
telligi egeſtate,i.publicatione bonorum,ut vr̃ ſentire tex.in d.
l.actione.§.publicatione, quæ duæ interpretationes non mili-
tant in caſu nr̃o,itẽ & 3.exponitur egeſtate,i.ceſſione bonorũ,
ita exponit Imperator inſti.de ſocie.§. item ſi quis ex ſociis, &
ibi oẽs doc.tenent hanc interpretationẽ , quam ſenſit gl.& ibi
Bal.in d.§.diſſociamur.Per ſolam.n.paupertatem,& inæquali-
tatẽ facultatũ non tollitur ſocietas.l. ſocietas.ff. pro ſoc.& ibi
doc.unde neceſſaria eſt ceſſio,uel aliud,đ quo.s̃.& quia nullũ
prædictorum eſt in caſu pñti,concludit̃,ꝙ decoctione ſola nõ
42 fuit diſſoluta.Et†licet Are.in d.§.item ſi quis,uideat̃ innuere,
ꝙ qñ ſocius rumpit,& frangit, ꝙ tollat̃ ſocietas,tñ ſua doc.nõ
procedit in caſu nr̃o,nã ipſemet ibi uult, ꝙ ultra ꝙ ruperit, &
fregerit,ẽt requirat̃ ceſſio p illum tex.& ſic copulatiuè debent
oĩa concurrere.l.ſi hr̃di plures,de condi.inſti.cum uulg.tanto
magis,quia tex.ibi ſuper quo Are. ſe fundat,requirit ceſſionẽ.
Et lõga eſt dr̃ia inter cedere,decoquere,& fallire,patet:quia ꝯ̃
fallitos, & fugitiuos debitores iura exclamant, qđ ſecus in ce-
dentibus,ut eſt uidere toto ti.de ceſſio.bon.& etiã in tract. de
43 debitor.fugiti.per Caccialup.Præterea † per fallimentum, &
decoctionẽ iſti de Spannochiis nõ erant liberati a creditorib.
eorum,

torum,nec ẽt a d.Augustino,qui ab eis poterat ꝯsequi damnũ, qd forsitan euenisset in d. societate, si ergo tenebant̃ ad dãnũ non obstante decoctione, debent ẽt participare de lucro d.rła fm naturam . Non.n.conuenit, nec iura patiunt̃, ꝙ ipsi essent obligati August.& Augustinus nõ eis, & sic ꝙ claudicaret ꝯct⁹ maximè cum simus inter mercatores, & in societate. vt s̃. fuit dictum,& istud stringit,maximè quia tpe decoctionis negotiatio dictę societatis erat reducta ad certitudinẽ lucri,ita ꝙ damnum in ea euenire postmodum non poterat: ut credit̃ in facto probatũ,p qđ cessant iura loquentia de egestate,& cessione, & rõnes in illis positæ.Et tanto magis: quia d.de Spannochijs satisfecerunt,& soluerunt creditoribus,ad qđ tenebant̃,ẽt si cessissent expresse: cum peruenissent ad maiorem fortunam.§.fi.
44 insti.de act.Item † aduertat̃, ꝙ post mortẽ Antonij, & ẽt post decoctionem ꝯctus,primus fuit renouatus,& ꝯfirmatus p Camerã instante ipso Augustino,vt p testes credit̃ plenè probatũ, quo casu inducta est exp̃ssa renouatio societatis , ẽt si cessio & decoctio interuenisset, ita expressus tex.inst.de societa.§. item si quis,ibi,sed hæc si adhuc,& ibi Are.& dicta renouatio facta fuit noĩe Augustini & sociorum,patet in capitulis.¶Mandatũ motu proprio primo loco factum p Iulium.II. Pont.Max.rescissorium,& reuocatorium oĩum ꝯctuũ initorũ tpe Alex.&c. non hẽt obstare istis de Spannochijs. Primò : quia Iulius non potuit præiudicare iuri quæsito ipsis ex ꝯctu præambulo,vt j. statim dicetur. Secundò: quia d. mandatum est reuocatorium ꝯctuum factorum in damnũ,& læsionem d.Cameræ,probant verba ipsius ibi,cũ non modico damno &c.& ibi, volentes in-
45 demnitati.Contractus noster appaltus non erat dãnosus,probat̃: quia de ꝯrio non constat, itẽ quia postmodum in eo fuit perseueratum p d.Iuliũ cũ d.Augustino cũ eisdẽ qualitatibus, sicut & primo nihil immutato, ergo &c. Et mens d.mandãtis est consideranda.l.fi.ff.de hęred.insti.l. in condõnib. primum locum,de condi.& dem.ꝯcludit̃, ꝯctum nr̃um non includi in d.mandato reuocatorio. Tertiò, ꝙ non includatur,& ꝙ mens Iulij non fuit illũ includi , probat̃ per decłonẽ ipsiusmet Iulij factã Reuerendissimo Came.& Præsidentib.d.cameræ,qui declarant, ꝯctum nr̃um appaltus non comprehendi sub d. mandato reuocatorio,& ꝙ mens Iulij fuit,d.ꝯctum durare quò ad Augustinum,& oẽs socios,quæ confirmatio apparet facta post mortem Antonij,& post decoctionem seu fallimẽtum, ex quo infertur necessariò,ꝙ Papa & Camera nullam habuit considerationem quò ad mortem d.Antonij,& quò ad decoctionem, & fallimentum ipsorum de Spannochijs: nam expediebat Cameræ primum ꝯctum ꝯfirmari,& ex eo habere plures obliga-
46 tos.Et † dictis Reuerend.Card.& Præsidentib.credendum est cum deponant de spectantib. ad ipsorum officium c.cũ olim, de priuil.c.ad apostolicæ,de re iudi.lib.6.cũ si.& per Belleme. conclu.183.cũ concor. & maximè Cardinali dicenti habuisse oraculo viuæ vocis,vt casu nr̃o,vt per Lap.alleg.33.Non obst. tertium mandatum Iulij, in quo vult, ꝯctum primũ appaltus aluminum debere confirmari proprio noĩe Augustini, virtute cuius fuit factus vltimus ꝯctus cũ Camera per ipsum Aug.ꝓprio noĩe &c. Tollitur.n.nam ꝯctus primus celebratus cũ Camera fuit ꝯctus ualidus, ut s̃.est dictũ, & fuit factus principał'r tam per ipsum Augustinum q̃ per ipsos de Spannochijs ꝓ ipsorũ rata,vt ibi fuit conclusum.Et talis ꝯctus non fuit sublat⁹, nec morte Antonij,nec decoctione,nec dissensu Augustini.Et
47 † trãsitorius erat ad hr̃des, vt satis de vnoquoq; dictum est s̃. Quinimo habuit vim legis, licet a Came. & Præsidentibus sit factus noĩe tñ Alex.ut in eo est videre,probat̃ in l.fi.vbi Bart. C.de don.int.vir. & vxo. & in l.Cæsar, de publ. & in proprijs terminis est ꝯs.Cor.339.vr̃ primo, in 1.col.uol.4. ubi uult, ꝙ ẽt oĩa capitula contenta in ꝯctu celebrato per Camerã habeãt
48 vim legis, & d.capitulis , & ꝯctui standum est. Vnde † Iulius successor non potuit d.ꝯctum reuocare,ita Bal.in c.1.in princ. de natu.feud.& latè per doct.in c.1. de proba.& in c.1.col.9. de cõsti.& in c.quæ in ecclesiarum.eo.ti. & in c.nouit,de iud.
49 cum conc.Et † eo maximè quia ꝯctus est celebratus cum non subditis,quo casu minus põt reuocari : ut latissimè in d.locis. Et † non subditus intelligitur in materia, qñ naturał'r non est subditus, licet rõne alicuius accidentis efficiatur subditus, ita notatur ibi,& bene per Fran.Cur.cons.20.dñs labia mea aperi.col.3.& in ꝯs.seq. Maximè† quia ꝯctus celebratus cũ Camera semper transiuit in Papam successorẽ in his , quæ de sui natura,& consuetudine officij solent trãsire, vt est in casu nr̃o respectu appaltus aluminũ,& gabellarũ,ita Fran.Cur.in tract.
52 de feu.in 2.par.prin.q.3.2.par.allegat deci.Iterum† ius quæsitum ipsis de Spannochijs ex d.ꝯctu Papa non p̃t tollere ẽt de
* plenitudine ptãtis, ut est cõis*opin.Fulg.& doc.in l.fin.C.si ꝯ ius vel vtil.publ.de qua per Mod.in d.c.quæ ĩ ecclarũ.col.17. vbi multa circa materiã cumulant, quæ in casu seruiunt. Et si princeps moueret̃ ex cã,tñ nobis non subditis auferre non p̃t,
53 ita Pau.cons.281.primum dub.Mod.†in d.c.quæ in ecclesia-
54 rum.col.10. tanto magis: quia in casu nr̃o nulla est cã.† Et si diceretur,in dubio præsumitur cã & iusta.l. relegati, ubi gl.ff. de pen.Cy.& alij in d.l.fi.&c. Tollit̃ ex pluribus,primò qñ p̃t aliqua cã imaginari tunc pręsumeretur,secus si nulla, ut est in casu nr̃o,ita post Inn. Imo.in c.nam concupiscentiã,de consti. Mod.in d.c.quæ in ecclesiarum.col.20.Cur.in d.ꝯs.20.col.4.
55 Secundò† tollit̃ ex not.in d.locis,qñ põt imaginari aliqua cã, & non valida,item qñ sumus in non subditis, item qñ sumus in dependentib.de iure naturali: vt in ꝯctu: vt plenè de oĩbus ibidẽ hr̃ in casu nr̃o verificantur, ergo &c.Papa igitur non potuit quò ad se d.ꝯctum primum reuocare,minus potuit in vtilitatem d.Augustini, & in damnum ipsorum de Spannochijs deci.s̃.deductis, quæ magis concludunt & stringunt respectu
56 Augustini, ꝯ quem † non potuit auferre actionem quæsitam ipsis de Spannochijs,ut not.in d.c.quę in ecclesiarum.col.19. cum per talem ablationem induceretur peccatum, & in impe
57 trante, & in auferente. Et † ideo d. mandatum cum sit ꝯ ius tertij,& ꝯ ꝯctum habentem vim legis,non est in consideratione,& per importunitatem obtentum præsumitur,glos.in c.1. de const.lib.6.Abb.in c.ex parte,de off.del eg.Mod.in c.1.col.
58 8.de consti.Et† non præsumitur concessum cum dãno tertij, nec dẽt ita intelligi,bonus tex.in l.1.§.meritò,& ibi allegantur conc.ff.ne quid in lo.publ. Et eo maximè quia in d.3.mãdato uon rescinduntur ꝯctus, & conuentiones initæ inter Augustinum,& socios confirmatæ per eundem Iulium post mortẽ Antonij,& post decoctionẽ,vnde remanent firmæ,& ad illas mã-
59 datum tale se non extendit rõnibus,quib.s̃. Et † tanto magis ruit: quia in illo nulla est habita mentio de secundo mandato facto Cameræ,qđ confirmaretur pro Augustino,& socijs, nec de confirmatione sequuta,vt concludunt doc.in c.1.& in c.ceterùm,& in c.ad aures,de rescrip.Et istud mandatum non dẽt Augustino prodesse attentis capitulis factis inter ipsas partes, in quib.uoluerunt,non posse recedi a primo ꝯctu durante termino.12.ann.nec ꝙ possent apponi aliæ personæ, nec aliquid innouari sine consensu oĩum , vñ in præiudicium ipsorum de Spannochijs ipse Augustinus nõ potuit renouare, iurib.vulg. Et aduertatur: quia ꝯctus renouatus est satis simplex,& nudus nullam continens causam renouationis, imo sub condõnibus primi ꝯctus causis,& qualitatib.ipsis renouatus apparet per d. Augustinum,qui nulla subsistente cã,ut s̃.renouare nõ potuit
60 in præiudicium ipsorum de Spannochijs.¶†Prædictis nõ hẽt obstare si diceret̃,Papa vsus est plenitudine ptãtis,ergo &c. nã tollitur, & dr̃ istud non contineri in d.mandato , & in dubio non censet̃ uti plenitudine.Inno.in c.innotuit,de elec.Ang.in l.bene a Zenone.C.de quadr.præs.Frã.Cur. in d.ꝯs 20.& seq. Mod.in d.c.1.col.8.de constitu.Item tollitur: quia ẽt si exp̃ssè dictum fuisset uti plenitudine ptãtis,adhuc non noceret ipsis
61 de Spannochijs per s̃.deducta. Et † si diceret̃, ꝙ vr̃ uti plenitudine ptãtis pp clãm non obstantibus, ut not.Ant.& Imo.in d.c.quæ in ecclesiarum,& Mod.ibidem.r̃ndetur,istud non habere locum,qñ ꝯctus est celebratus cum nõ subdito naturał'r,
62 vt in casu nr̃o,ita Cur.in d.ꝯs.20.ĩn 4.col.Item†quia clã prædicta non tollit ius tertij, de quo nulla est habita mentio, latè Mod.post alios in c.nonnulli,de resc.& not.in c.1.eo.ti.& per
63 Corn. cons.345. in hac consideratione, col.pe.uol.1.† Item quia clausula non obstantibus , generalis, ut in casu nr̃o, non derogat legibus mandato ꝯrijs.Cor.latè cons.17.uiso.volu.2.
64 Item † d.clausula nunq̃ tollit dispositiones confirmatas, glo. in vers.pacta,in clem.dudũ,de sepultu.Mod.in c.constitutus.
65 col.pe.de rescr.Minus † obstat clausula ex certa scientia,apposita in d.mandato,nam per eam non tollit̃ ius tertij, ita Bal.in proœ.feud.& latè Mod.in d.c.nonnulli.colu.8.uers.limita.2.
66 & Cor.cons.189.quanquàm.col.3.uol.4.Minus†obstat clausula motu proprio , quia per eam non tollitur defectus intentionis, & voluntatis, Belleme. conclu.475. Moder.in d.c. ad aures.

aures.col.4.not.in cle.ſi Romanus Pontifex, de præb. & in c.
67 ſi motu.eo.ti.lib.6.† Item non tollit ius tertij,nec tertio præiudicat,ita dicunt & tenent Mod.in d.c.ad aures.col.5. vbi in finita adducunt &c. Pariſius.

ADDITIO.

¶ Societas conſenſu ɔ̃hit.l.ɔſenſu.ff.de actio.& obl.& inſt.de ob.
68 † quæ ex conſ.in prin.& in l.qui admittit,& l.nã cũ ɔ̃ctu.ff.ꝑ ſoc.in caſu nr̃o inter ipſum Aug. & iſtos de Spannochijs conſenſus nedum tacitus,quinimo pluries expreſſus ɔ̃hendi ſocietatẽ ſuper appaltu aluminum interuenit, ut oñdit ꝑ capitula, & ſcripturas ſuper hoc ɔfectas, inſuper & per teſtes, ergo &c.
69 Inſuper † ɔ̃hi põt ſocietas ſuper certa negociatione, & licitè. l.1.l.ſocietas.ff.pro ſoc.& inſti.eo.ti .in prin.Et partes in d. ſocietate fiunt,& fieri debent, ut ɔ̃hentes uoluerũt,& ſtatuerũt. l.ſi non fuerint.ff.pro ſoc.& inſti.eo.tit.in prin.cum concord.
70 ¶†Quib.non obſtat,ſi diceret,ꝙ ex parte ipſorum de Spannochijs nulla interuenit opera,item nullum interuenit capitale, quo caſu minus debent ſentire commodũ iuxta ea,quæ not. ꝑ Mod.repet.in l.ſi paſcenda pecora.C.de pac.& in l.ſocietas ɔ̃hitur.§.fi.cũ.l.ſeq.ff.pro ſoc.& d.l.ſi nõ fuerint.§.1. Nã tollit obiectio primò: quia d.de Spannochijs operas aliquas in d.ſocietate præſtare nõ tenebant,ex quo pacto expſſo ɔuentũ fuit, ꝙ gubernatio, & exercitiũ dictæ ſocietatis in totum ſpectaret ad ipſum Aug.& non ad ipſos de Spannochijs,qđ clarè oñdit ex tenore capitulorum factorum inter ipſas partes,quo caſu licèt unus ex ſocijs præſtet operas,& induſtriã,& alius non præſtet aliquas,ualet ſocietas: cum ita conuentum ſit d.l. ſi ſocietatem,in fi.& d.l.ſi non fuerint, in princi.ff.pro ſoc. Reſpectu
71 † uerò capitalis expreſsè ɔcludit pro parte ipſorum de Spannochijs fuiſſe poſitum,& ɔſiderandum eſt, ꝙ principale capitale in d. ſocietate aluminũ erat uigintiquinq; milia cantaria aluminum fabricatorũ, & mutuatorum a Camera aplica ipſis ſocijs a principio initæ ſocietatis, & a tpe arrendationis factæ de d.appaltu a Camera per d.Aug. tã noĩe ſuo quã noĩe ſociorũ:ut eſt videre per capitula, & inſtrm factũ cum d.Camera, quo caſu dicta vigintiquinq; milia cantaria aluminũ mutuata vt ſ̃.ſunt & ɔſiderant in pñti negotiatione, & ſocietate ꝑ ſummo & potiſſimo capitali,ut in fi.ɔcludit, & firmat Pau.de Ca. cõſ.185.ex die quo,in 1.vol.vbi ẽt & fortius dicit,ꝙ lucrũ,qđ procedit ex cõi,eſt loco capitalis, & ualet ſocietas, licèt apud capitale non fuiſſet poſitum, in caſu pñti dicta vigintiquinq; milia cantaria mutuata erant cõia, in uendõne quorũ ꝓceſſit lucrũ ẽt cõe,pñr utrunq; conſiderandũ ut capitale, & licet nõ ponat p̃cium pro capitali, p̃t tñ poni alia res, quæ fungat uice ipſius,& dr̃ capitale,ita Pa.de Ca.in d.conſ.185.& Soc.ɔſ.24. col.12. in prin.uol.1. Præterea & fortius ipſi de Spannochijs expreſsè exburſando pecunias poſuerunt capitale, non rectè conſiderando capitale,qđ poni debebat in ipſa ſocietate,erant 25.milia ducat. de carlinis exburſandi, & mutuandi Cameræ apoſtolicæ in prin.arrendationis dicti appaltus,quę,25.milia ducat.nedũ pro parte ipſos de Spannochijs tangente, & ſic ꝓ duob.quintis fuerunt ab ipſis exburſati,quinimo & in totũ,ut clarè oñdit per libros mercantiles rectè,& legitimè fabricatos
72 per ipſos de Spannochijs ante decoctionẽ. Qui † libri plenè probant ſtante gñali ɔſuetudine totius Italiæ, quæ ualida eſt, iuxta no.in l.rões.& in l.exẽplo.C.de ꝓb.& in c.cũ dilectus, de fi.inſtr.& latè in l.admonendi.ff.de iureiu. cũ ɔc.ad q̃ no.ꝑ Bar.in l.ſi patruus.C.eo. & in l. Meuiũ & Titiũ.§.altero.ff. de admini.tut.Pręterea,ꝙ ipſi de Spannochiis poſuerint capitale clarè oñdit per ſcripturam factã inter ipſas partes poſt ɔ̃ctam dictã ſocietatẽ ſubſcriptã manu ꝓpria ipſius Auguſtini,in qua iterum partes ipſæ ɔfirmant d. ſocietatem, & expreſsè ipſi de Spãnochiis obligant dicto Aug.capitalia,& lucra,q̃ ipſi habebant in d.ſocietate appaltus,& aluminũ, & d.Auguſtinus tanquã creditor ipſorum de Spannochiis in marchis auri.207.facientib.ſummã ducatorũ auri duodecim miliũ uel circa, ſimpliciter pro dicta partita capit d. ſecuritatem, & hypothecam ſiue obligationẽ,& in aliis capit in partem,quo caſu ſi nõ fuiſſet capitale, & lucrũ ipſorũ de Spannochiis, ipſe Auguſtin.nõ cepiſſet: cũ nõ entis nullæ ſint partes.l. ad hoc.§. qđ in toto.ff.
73 de acq.rer.dom.l.eius qui,in prin.ff.ſi cer.pe.† Item cũ priuatio præſupponat habitum,uulg.l.decem, de uer.obl.Item qui vult ɔ̃ñs,vr̃ velle neceſſariò antecedens ad illud.l.2.ff.de iuriſ. om.iud.& pulchrè per Dec.ɔſ.77.Item in re tam ardua nõ eſt præſumptio,ꝙ partes uellent inaniter ɔ̃here,& obligare illud, qđ non erat: maximè cũ ſint mercatores, arg.l. non ſolũ.ff. de act.& obliga.Item non eſt uerisimile, ꝙ obligaret capitale, qđ non erat,arg.l.ſemper.ff.de reg.iu.& c.non eſt uerisimile.eod. ti.li.6.Itẽ a cõiter accidentib.illud nunquã fit,ꝙ obliget illud, qđ non eſt,arg.l.neq; natales.C.de prob.& l.qđ ſi nolit.§.quia aſſidua.ff.de ædil.edic.& l.uel uniuerſorũ.ff.de pig.act.Et potiſſimè inter mercatores,ut concludit Soc.ɔſ.87.col.6.uol.1. Item quia ipſe Auguſtinus eſt perſona diligentiſſima,nec in eo cadit pręſumptio, ꝙ pro tanta ſumma duca. duodecim miliũ ſimpl'r, & pro alijs ſoluens in parte uellet capere in ſecuritatẽ capitale, qđ non erat,& ɔ̃here inaniter, & iactare ſuũ,arg.l.cũ de indebito.ff.de prob. & l.ſi cũ aurũ.ff.de ſol.cũ.ſi.Infert neceſſariò,ꝙ ex quo lapſum eſt tp̃s ipſius ſocietatis, ꝙ ipſe Auguſtinus tenet reddere cõputa,& edere libros cões ſuper d.negociatione,& ſocietate factos, ac rõnẽ adminiſtrationis cũ ſolu-
74 tione reliquorũ,uti plenè fuit dictum in alio ɔſ. In†qua ſolutione uenit reſtituendũ capitale poſitũ ꝓ parte ipſorũ de Spãnochijs: ut uult Bal.in d.l.ſi non fuerint, & in l.ſi duob.§.ſi in coeunda.ff.pro ſoc.& latè ꝑ eundem in l.1.C.eo. Itẽ hẽt reſtituere & dare ꝓ parte tangente ipſos de Spannochijs oĩa utilia & lucra,quę peruenerunt ac ſucceſſerũt ex d.ſocietate, & eius rõne: ut dicit tex.in l.1. in fi.& in l.quicquid, & in l.cũ duob. §.fi.& in l.uerum.§.& in hr̃dẽ.ff.ꝓ ſoc.cũ ſi. & ſuper hoc quę
75 ueniant,ſi opus erit,aliàs dicet plenius.¶†Non obſ.p̃dictis,ſi diceret, ꝙ verba poſita in cedula ſunt enunciatiuè ꝓlata inter ipſas partes, & ex quo princip'r non incidenter tractat de capitali,ergo non probant,ut latè concludit Alex.ɔſ.21.in 1.vo.
76 allegẽdo plures deciſ.Nã tollitur obiectio ex multis,†primò: quia verba enũciatina inter ipſas partes illa ꝓferẽtes plenè ꝓbant,vulg.l.optimam,vbi Ang.& ſcri.C.de ɔ̃h.ſtip.& niſi partes ɔ̃dicãt,ꝓbant ſemper,ut latè ɔcludit Alex.ɔſ.94.in 2. vol. Inn.& alij latè in c.cũ ĩ iure peritus,extra de of.dele.& ꝑ Imo. in c.cũ dilectus,de ſucceſ.ab inteſt.Præterea & fortius, qñ talia verba ɔtinerent p̃ambulũ vel procœmiũ, & nõ haberẽt orationẽ pfectã,& ſic in eis deficeret uoluntas,nũc nõ probarent, ſed qñ nõ cõtinent pręambulũ,ſed in eis ineſt voluntas,& hñt perfectã oronem,tunc plenè probant inter partes,nedum ſi incidẽter,ſed ẽt ſi principaliter tractaret,ita Alex.allegãdo quotas in cõſ.83.col. 8.uol.3. eſt deciſ.cõſ. Neapo. in ordine.83. In caſu noſtro dicta verba habent orationem perfectam & in
77 eis ineſt uoluntas partium, ergo &c.Præterea † & tertiò dicitur,ꝙ in cedula non ſunt verba enunciatiua,ſed immo diſpoſitiua:nã in eis eſt cõſenſus & uolũtas partium.Itẽ habent orationem perfectã.Item poſſunt ſtare de ꝑ ſe,quo caſu diſpoſitiua iudicant,& non enunciatiua,& plenè ꝓbãt: ut in terminis eſt deciſi.Bal.in l.1.C.de fal.cau.adiec.leg.col.2.uer.quæro,latè Ale.in d.ɔſ.83.ergo &c.In caſu noſtro uerba ꝑ ſe ſtare poſſunt,& hñt oronem perfectam,& in eis adeſt uolũtas partium, quæ principaliter venerunt ad ɔfirmandum ſocietatem initã. Itẽ & obligandum capitale,vñ ɔcludit neceſſariò,& abſq; tergiuerſatione,ꝙ probant,& plenè.Minus†obſtat, ſi diceret, ꝙ
78 dicta uerba cedulæ poſſunt capi tanquam dubia in præteritũ & in futurum,& ſic ꝙ capitale potuiſſet eſſe tunc, item & in futurum,& in dubio ɔ̃ fundantem ſe in uerbis,uulg.l.ueteribus.ff.de pac.cum ſi.Nam tollit primò.qa uerba clara ſunt,ſonantia in præteritum,uel præſens,unde &c.iuxta not.in l.ſolemus.ff.de ɔdi.& demon.Item quia neceſſariò ſunt ita capienda:qa clara,quo caſu dẽnt ceſſare ɔiecturæ,vulga.d.l.quintus, Item quia materia ſubiecta de neceſſitate indicat,ꝙ in pñs, & in præteritum capiunt:nam ibi agebat cum d.Aug.ſagaciſſimo, in quo concurrebant ea,de quib.ſ̃. quo caſu nũquam cepiſſet obligationem,& ſecuritatem capitalis,qđ nõ fuiſſet,ſi in futurum dubitaſſet pati,qđ nedum dicendum, ſed nec conſiderandum
79 ſtantib.præſumptionib.de quib.ſ̃.†ad quæ not.in l.ſi v & no.ff.loca.& l.ſi olei.C.eo.latè Alex.conſi.5.& ɔſ.42.uol.4. & per repeti.in cle.ſepe,in princ.colum.3. & 4.de uerbor.ſigni. cum ſi.Et quia ſumus certi onus probandi contrarium transfertur d.Auguſtino,qui uult ſe ſuper illis fundare.d.l.ueteribus.
80 ¶†Minus etiam obſtat,ſi dicatur,ꝙ dicta cedula non probat: quia capitale eſt incertum, & ſic incertitudo in quantitate vitiat &c. Nam tollitur ex plurib. Primò, quia dato ꝙ capitale ibi nõ exprimat,quantum ſit,tñ non poteſt conſideratio haberi niſi

ti, nisi in quantitate magna, primò considerando materiam subiectã, & sic ipsam negociationẽ, quæ indigebat exbursatione magna, iuxta not. per tex. illũ in gl. in l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iur. Secundò ɔsiderando, ꝙ a tpe initæ societatis vsq; ad datam d. cedulæ fluxerunt duo anni. ĩ. quod tp̃s fuere exbursati duc. 20. milia de carlinis Cameræ apostolicæ, & factæ expensæ in fabricatione aluminum, & sic magnę. Tertiò quia ipse Aug. simpl̃r cœpit capitale ipsorum de Spannochijs pro securitate marcharũ. 207. & sic de summa duc. 22. miliũ. Item & pro lucro futuro ex d. marchis, quod erat magnũ. Item quia ẽt ipse Aug. cępit pro securitate dictum capitale pro alijs suis creditis, ex quib. concluditur necessariò, ꝙ capitale ipsorũ erat in summa magna. Item & ex alio tollitur: quia dicta incertitudo quantitatis p̃ot reduci & reducta est ad certitudinẽ, tũ ex libris ipsorum de Spannochijs, factis ante decoctionẽ, qui probant, vt s̃. tũ ex libris ipsius Augustini, quos edere tenetur. Tum ẽt ex depositione testiũ productorũ ꝑ ipsos de Spannochijs, quo casu cũ reducat̃ ad certitudinẽ, nõ vitiat, iuxta ea q̃ no. in. §. incertis, insti. de lega. & in l. quidã, de reb. dub. † ad q̃ nota. in l. vinũ. ff. si cer. pet. & per Bar. in l. si qđ ex Pãphila, de leg. 2. & ꝑ Ang. in l. ꝓcia rerum, ad l. falc. & in l. si duo. §. Marcellus. ff. de iureiur. cum si. ¶ † Minus ẽt obstat, si diceretur, ꝙ capitale, si qđ erat, non est considerandum: quia illud, si quod erat, Aug. potuit capere, ꝓut cępit propria auctoritate post decoctionẽ, ergo &c. nam tollitur primò, antequã decoctũ esset, erat, ergo pro illo tpe sumus in claro. Præterea dictus Aug. dato ꝙ esset creditor, nõ potuit propria auctoritate capere, nam dato ꝙ esset decoctum, erat sibi prouisum per d. remediũ corã iud. prosequi ius suum, arg. eorũ quę in si. notã. de debitore fugitiuo, in l. ait prętor. §. si debitorẽ. ff. q̃ ĩ fra. cred. & in l. 2. ff. de iurisd. om. iud. & per Mod. in c. cum sit Romana, de appel. & in tracta. de debito. fug. tot. tit. ne quis in sua cau. & cum propria auct. istud fecerit, non potuit, & malè fecit, argu. eorum q̃ not. in l. meminerint, & in l. si quis in tm̃. C. vnde vi, & in l. extat, C. quod met. cau. Si † istud fecit uolendo compensare dictũ creditũ, minus potuit: quia partitæ non liquidę, ergo &c. iuxta not. in l. fi. C. de compensa. Præterea quia ſm* cõem opi. compensatio fit ope exceptionis non ipso iure. l. 1. ubi Bar. & alij. ff. de compensa. latè Tyndar. in tra. de compensa. q. 6. & sic debebat fieri coram iudice, & ibidem opponi, & non propria auctoritate, non citatis & vocatis ipsis de Spannochijs, nec alijs ipsorum creditoribus, quorum intererat, & interest pro parte, & nõ pręcedente aliqua protestatione, & sic facta, ut fuit, nihil est, per supradicta &c.

Idem Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Societas potest contrahi super vna negociatione.*
2 *Scriptura priuata recognita probat.*
3 *Et quid si est subscripta à dictis partibus.*
4 *Pacta in societate apposita seruanda sunt*
5 *Valet pactum, ut vnus ex socijs admiuistret, et alius socius ponat pecuniam, & nihil operetur.*
6 *Socius tenetur reddere rationem de administratis arbitrio boni uiri, & nu. 7.*
8 *Et tenetur soluere reliqua, & n. 7.*
9 *Duo testes concludenter probant, etiam non rogati, & nu. 9.*
10 *Quilibet actus, ita per testes, sicut & per scripturã p̃ot probari.*
11 *Statutum loci circa decisionem causæ, & circa probationem, nõ attenditur, sed consideratur statutum loci, ubi contractus & actus geritur.*
12 *Paria sunt, non esse quid probatum, vel minus legitimè.*
13 *Testes recepti parte non citata non probant.*
14 *Etiã si recipiantur à delegato, cui cõmissa est testium examinationem.*
15 *Delegatus ad recipiendum iuramenta testium, & examinationem debet ipse iuramentum deferre.*
16 *Et notarius non potest istud facere sine partium consensu.*
17 *Et talis articulus habens annexam iurisdictionem non potest, subdelegari.*
18 *Qui ultro non citatus, se offert examinationi, suspectus est.*
19 *Quis dicatur testis idoneus, & omni exceptione maior.*
20 *Scriptura approbata non potest reprobari.*
21 *Quando debent esse testes omni exceptione maiores, an ista qualitas sit probanda, & n. 22. & 23.*
24 *Testi deponenti non verosimile non creditur.*
25 *Quod non est verosimile, est falsitatis imago, & reijciendum.*
26 *Ex quibus colligitur uerisimile, & n. seq. & 27. 28. & 26.*
30 *Testis productus, & ita approbatus non potest reprobari,*
31 *Testes deponentes per eadem ferè verba suspecti sunt.*
32 *Malum nomen arguit suspicionem.*
33 *Non decet clericum celebrare cum armis.*
34 *Testis debet iurare ẽt religiosus, & id à Papa non p̃ot relaxari.*
35 *Clericus an coram laico possit reddere testimonium sine licentia sui superioris.*
38 *Testis criminosus, & de crimine dãnatus nõ recipitur, & n. 37*
Testis sibi ipsis contrarij non probant.
39 *Falsus in uno in omnibus redditur falsus.*
40 *Solicitator causæ & illam affectans, non est testis idoneus.*
41 *Amicus quando sit idoneus testis.*
42 *Et quid de domestico & familiari.*
43 *Tractans de se exonerando non est idoneus testis,*
44 *Iudex cuncta considerare debet, & ueritatem inquirere.*

CONSILIVM LXXXIII.

1 Potuit † ritè & rectè iure permittente inter Do. Christophorum ex vna, & Antoniũ & Iulianum fratres ex altera contrahi societas super illa negociatione, de qua in scriptura super inde confecta. l. 1. l. societas. ff. ꝓ soc. insti. eo. ti. in prin. Quæ † scriptura licet priuata fuerit, tñ qm̃
2 subscripta apparet ab ipsis partib. & ab eis recognita plenam inducit probationem de oĩbus in ea contentis. l. Publia. ff. deposi. l. cum de indebito. ff. de proba. & per Bal. in l. fi. C. si cer. pet. & per scrib. post Bar. in l. admonendi. ff. de iureiur. & post gl. firmat Fel. adducens alia in c. scrip. col. 3. nu. 12. ex̃ de fide
3 instr. Vbi † n. 6. 7. & 8. multa adducit, qñ scriptura fuit ꝑ tertiũ volũtate ɔ̃hentiũ scripta, & subscripta manu ꝓpria ipsarũ partiũ, ſm Bar. in l. emptor. §. Lucius. ff. de pac. cũ alijs allega. post Abb. ꝑ eundẽ Fel. in c. qm̃ ɔ̃, ex̃ de ꝓb. num. 75. & ꝑ Mod. post
4 Ang. in l. ita stipulatus. §. Grisogonus. ff. de ver. obl. Et † certum est, ɔuentiones & pacta in dicto ɔ̃ctu societatis apposita ad vnguem debere seruari, ꝓut ipsi ordinarũt, & ɔstituerũt. l. si non fuerit. ff. ꝓ soc. & insti. eo. ti. in prin. l. 1. §. si ɔueniat. ff. deposi.
5 cũ ɔcord. Et † pactũ appositũ in ipsa societate, ꝙ unus ex socijs habeat onus administrationis, & alius nihil operet̃, sed solũ pecuniã & capitale ponat, validũ & firmum fuit, esto ꝙ alterius nulla interuenerit opera, vt hñr in l. societas ɔ̃hit̃, ver. si. & lege seq. ff. ꝓ soc. & in d. l. si nõ fuerit. §. 1. & ꝑ Mod. & repet. in l. si
6 pascẽda pecora. C. de pac. Et † qm̃ d. Antonius & Iulian⁹ assumpserunt in se dictũ onus administrationis dictæ societatis astricti sunt de iure reddere rõnem ꝓdictæ administrationis dicto Christophoro, iuxt. not. in l. q̃dam. in prin. vbi gl. & doc. ff. de eden. & in l. 2. in prin. ff. de neg. gest. & ꝑ Cor. ɔ̃s. 24. uisis, col.
7 fi. vol. 1. Et † arbitrio boni viri id exequendũ est, vt tradit idem Cor. ɔ̃s. 196. Ad euidentiã, vol. 3. & hñr in l. 1. in fi. & in l. quicquid, & in l. cum duob. §. fi. & in l. verum. §. in hæredem. ff. ꝓ soc. ubi talis redditio administrationis facienda cum reliquorum solutione, ſm gl. in l. actione, in prin. ver. si incertam. ff. ꝓ soc. & ꝑ Cor. cõsi. 54. Ad euidentiam, uol. 1. & consi. 122. viso puncto, eo. volu. Nec in reddenda dicta ratione administrationis d. Antonius & Iulianus computare potuere dicto d. Christophoro scuta. 80. & alia scuta. 5. quæ asserunt ipsius instantia eidem remisisse ꝓ emptione frumẽtorum, quam ipse. d. Christophorus fecit a quodam Iannino, & quodam Io. Maria: qm̃ testes istud firmantes falsum asserunt, & falsò id deposuerunt, vt statim dicet̃, & nulla cadit circa ꝓdicta dubitatio, quin dicti Antonius & Iulianus teneantur reddere rõnem administrationis dictæ societatis cum reliquorum solutione. ¶ Circa verò reconuentionẽ, quã faciũt dicti Ant. & Iulia. & in qua petũt a dicto d. Christophoro eisdẽ solui scuta. xxx. & in alia manu scuta. 270. & in alia scuta. 80. & in alia. 5. & q̃ scuta. 85. breui manu numerata censent̃ fuisse ab eisdem Ant. & Iulio dicto do. Christophoro, iuxta. l. singularia. ff. si cer. pe. cum concor. & in alia manu scuta. 9. & bolog. 24. nec non & alia scu. 30. & quasdam alias pecuniarum quãtitates, de quib. in ipsorum petitione, tãquam ab eidem eidem do. Christophoro mutuatas. Prima facie dicẽdum d. Christophorũ ad easdem pecunias soluẽdas fore ɔdẽnandum, cum ꝓdicti Ant. & Iulia. ipsorũ intentionem circa ꝓdicta ꝓbent ꝑ tres testes affirmantes numerationẽ dictarum pecuniarum mutuatarum, dicto dño Christophoro per

ro p eoſdem Antonium & Iulianũ,cũ ꝓmiſſione reſtituẽdi di
8 ctas pecunias eiſdẽ † q̃ teſtes ↄcludenter ꝓbant,cum tres ſint.
9 l.vbi numerus.ff.de teſtib.c.licet uniuerſis,ex̃ eod.Nec† eſt ne
ceſſe,ꝙ ad id fuerint rogati.l.ad fidẽ.ff.de teſti.Nec ipſis Anto.
& Iulia.obſtabit ſtatutum Bono.quo diſponitur, ĩ iſta ſumma
ꝓbationem non debere recipi p teſtes:qm̃ tale ſtatutũ non ꝓ-
ducit effectum ex̃ territorium Bono.& qñ ↄ̃ctus & actus cele-
bratus ẽ ex̃ dictũ territoriũ,& alibi, ubi uiget ius cõe,ſeu aliud
10 ius municipale diſponens, quẽlibet ↄ̃ctum & actũ, ita† poſſe
probari p ſcripturam, ſicut & per teſtes.l.in exercendis.C.de
fide inſtr.l.pactũ.C.de pac.c.cum Ioan.heremita,ex̃ de fide in
11 ſtru.Iſto † eñ caſu cũ ꝓbationes tendant ad deciſionẽ litis,ta-
le ſtatutum nõ habebit locũ,& ꝓbationes erũt recipiendę ſm
diſpõnẽ iuris cõis,uel iuris municipa.qđ ſeruatur in illo loco,
in quo fuit celebratus ↄ̃ctus ſeu actus,ſm cõem do.Bar.ĩ l.cũ-
ctos populos.C.de ſum.trin.& fide catho.col.4.uer. & primò
q̃ro, quam ſequit̃ ibi Bal.col.antep.verſ.ſed circa hęc,& uerſ.
aut nos loquimur, & ſequunt̃ ibi ẽt Caccialup.in ſua repeti.&
Iaſ.allegan.concor.¶Iſtis tñ non obſtan.ↄ̃rium eſt ipſa ueritas,
ut dicti Anto.& Iul.in ipſorum recõuentione minimè poſſint
obtinere,a qua ipſe do.Chriſtophorus abſoluendus uenit,iux
12 ta illam vulga.regu.actore non probante &c. Et † illã : qm̃ a
pari procedunt, quid non eſſe ꝓbatum, uel minus legitimè.l.
quoties.ff.qui ſatiſda.cog.cũ alijs ↄcor.ibi p Mod.alleg. Tres.
n.teſtes ꝓducti p dictos Ant.& Iulianũ ad probandũ petita p
eos in reconuentione nihil penitus,nec ſufficienter ꝓbãt,mul
tis ex capitibus, & ipſorum depoſitio non caret ſuſpicione fa-
cultatis, & ipſorum dictis & depoſitionib.nulla prorſus adhi-
benda eſt fides,deducunt̃ iſta apertiſſimè.Et primò : qm̃ dicti
tres teſtes examinati apparent minimè citato ipſo d. Chriſto-
phoro,nec ipſius ꝓcuratore.Quinimò & ↄ̃ expreſſam ꝓteſta-
tionẽ a ſuo procuratore factã, & cõtinentẽ illũ debuiſſe citari
ad uidendum iurm̃ & pſonas dictorũ teſtium, cuius ↄ̃rium fa
13 ctũ oñditur.Et † talis receptio teſtiũ facta ↄ̃ non citatos nulla
penitus fuit, nec eſt in aliquo ↄſiderabilis, p tex.apertũ in c.in
noĩe dñi,ex̃ de teſtib.ubi ſcrib.oẽs maxi.Fely. iſtud cõprobant
alijs deciſ.& iſtud ampliant,ut ẽt facit Iaſ.in l. ꝓperãdũ.§.ſin-
aũt reus,nu. 5.C.de iud.& facit l.de unoquoque, & q̃ ibi notã
14 tur p oẽs.ff.de re iud.& l.nam ita diuus.ff.de adoptio.Et † ꝓ-
cedunt iſta punctaliter in caſu præſenti ẽt in iudice delegato,
cui ſimpliciter cõmiſſa fuit examinatio teſtiũ,nã illos dẽt reci
pere parte citata,aliàs receptio nulla eſt,ſm d.Ant.in c.conſti
tutus,in 4.not.de appell.refert,& ſequit̃ Dec.adducens alia in
15 d.c.in noĩe dñi,nu.21.Secũdò † receptio p̃dictorũ teſtiũ nul-
la oñditur ↄſiderata perſona, q̃ illis detulit iurm̃, & ipſos exa-
minauit,licet.n.d.Benedictus receptionẽ dictorũ teſtiũ & exa
minationẽ delegauerit.D.Poteſtati Mantuæ,qđ de iure vř po-
tuiſſe fieri,iux.not.in c.2.de teſtib.li.6.de off.deleg.cũ alijs cu
mula.poſt Abb.& Fel.in c.cum cãm,col.pen.& fi.ex̃ de teſtib.
& p alios docto.in locis.ⁿ.citandis. Tñ ipſe do.Poteſtas Man-
tuæ delegatus debuit dictis teſtib.iurm̃ deferre, & uidere poſi
tiones,interrogatoria,& alia,nec potuit cõmittere delationem
16 dicti iuri notario.Qui † ſine conſenſu utriuſq; partis iurm̃ di
ctorũ teſtium recipere minimè potuit, ſm Bal.ĩ tit.de pa.ↄſtã.
col.19.uer.ſm mores,& poſt gl. p Iaſ.allegantẽ alia in l.1.nu.
17 22.ff.de ferijs. Et † qm̃ talis articulus delationis iuri & rece-
ptionis teſtiũ p̃dictorum hñs annexam iuriſdictionẽ & cogni-
tionem p delegatũ inferioris a principe,ut fuit dictus Poteſtas
nõ potuit ſubdelegari notario,ẽt ſi expreſsè appareret de dicta
cõmiſſione,& ſubdelegatiõe,de qua hucuſq; nihil cõſtat:ut p
illum tex.traditur p oẽs in d.cle.1.& poſt alios p Abb.in c. cũ
Bertoldus,nu.26.& ſeq.& per Fely.ibi nu.19.& 20.ex̃.de re iu
di.& ad plenum tradit idẽ Fel.poſt alios in c. ſuper qõnum,in
prin.nu.8.& in §.ſi uerò,nu.2.in 5. limita.ex̃ de offic.deleg.&
diffuſè Alex.in l. more,nu.26.ff. de iuriſd.om.iud.& in l.a iu-
dice.C.de iud.& ibi Iaſ.col.3.nu.10.uerſi.6.limita, firmantes
* hanc eſſe * cõem concl.ↄ̃ Bar.tenentem oppoſitũ,ↄ̃ quem etiã
18 tenent Cano.p illum tex.in c.cum cãm,ex̃ de appel.Tertiò†re
ceptio dictorum teſtium nullius dẽt eſſe conſiderationis : qm̃
ſuſpectiſſima eſt ex eo:qm̃ ultro ſe obtulerũt dicto examini,&
anteq̃ citati eſſent per aliquẽ ultro ſe cõtulerunt Mantuam,ut
deponerent ↄ̃ d.Chriſtophorum in fauorem dictorum Anto-
nij & Iulia.ut apertiſſimè iſta fatetur dñs Hieronymus aſſerẽs
a Ioãnino fuiſſe rogatum,vt iret Mantuã depoſiturus,qui illuc
acceſſit prætextu amicitiæ,quã habebat cũ d.Ioãnino. Et iſtud
inſuper oñdit̃ ex relatione, quã facit Thomæus nũcius, in qua
dicit, iſtos tres teſtes reperiſſe ſub uolta carceris,q̃ ibidẽ erant
congregati in fraudẽ & doloſè, ut citarent̃. Per prius tñ abſq;
citatione aliqua ultro Mantuã ſe ↄtulerãt ad ſe examinãdũ, ut
fatetur dictus dñs Hieronymus.Et certiſſimũ eſt, teſtẽ ultro ſe
offerentẽ,& apertè ꝓductum reddi ſuſpectũ,& dř̃e repelli,ſm
Bar.in l.poſt legatũ.§.is uerò.ff.de his quib.ut indig.& ĩ l.vxo
ri.ff.de falſis,Spe.& Io.And.in tit.de teſt.§.qualiter,uerſ.uolẽs
19 ergo,& Fel.in d.c.in noĩe dñi,nu.22.Quartò † pręd icti teſtes
non pñt dici idonei,& omni exceptione maiores,cũ plures pa
tiãtur exceptiones,& oppoſitiones,ſm gl.in uerſ.idoneos.in §.
item uerborũ.inſtitu.de inut.ſtip.ubi doc.not. & l.optimã.C.
de ↄ̃hen.& comit.ſtipula.& ibi Bal. & p Ab.in c.at ſi clerici.§.
de adulterijs,col.17.de iud. & ibi Fel.nu.45.& tradunt Abb.
Imo.& Fely.in c.cum Io.heremita,num.40.de fide inſtr.Quo
ſtante tale mutuum,qđ dicti Antonius & Iulius aſſerunt cõtra
xiſſe cũ d.dño Chriſtophoro,minimè p tales teſtes potuit pro
bari.Nã omiſſa diſpoſitione ſtatuti Bonon.& attenta conſuetu
dine uigente in territorio Mantuano, in quo aſſeritur & pad-
20 uerſantes fatetur talẽ contractum fuiſſe celebratum, & † quã
ipſi produxerunt,& ab illa amplius diſcedere nõ pñt,cum ip-
ſam approbauerint,iuxta reg.qđ ſemel, de reg.iu.lib.6.cũ alijs
allegatis per Abb.& Fel.nu.12.in c.2.ex̃ de excep. & per eũdẽ
Fel.& alios in c.cum uenerabilis, col. 5.& ſeq.eo.tit.& in c.in
putari,in fine,ex̃ de fide inſtr.& p Bar.& alios in l. poſt legatũ.
ff.de his quib.ut indig. diſpoſitum & ordinatum apparet cre-
ditum cuiuſcunque ſummæ & quantitatis dř̃e ad minus ꝓba-
21 ri per duos teſtes oĩ exceptiones maiores.Quæ † qualitas a di
cta cõſuetudine requiſita probãda erat per aduerſantes, ut in-
eſſet dictis teſtib.ſm Ang.ĩ l.uel negare.ff.quẽadm.teſt.aper.&
p Io.de Imo.in l.1.eo.tit.& Sal.in l.in exercẽdis.C.de fid.inſt.
Et licet Fel.in d.c.cum Io.heremita,nu.40.ĩ fi.dicat, quẽlibet
præſumi idoneum,& ſine defectu,ſequendo Fran.de Rãpo.in
auth.ſed cum teſtator.C.ad leg.Fal. Tñ d.Chriſtophorus ipſe
ut ius ſuum & eius innocentiam magis apertã oñderet,ad ple
num probauit,dictos teſtes non fuiſſe,nec ſe omni exceptione
maiores & idoneos prout requirit ſtatutũ,& conſuetudo Mã-
tuæ,ſecundum quã ꝓbatio dicti crediti & mutui faciẽda erat,
22 † ſm * cõem doct.Bar.Bal.& aliorum in d.l.cũctos populos,
* ſuperius in ↄ̃rium adductam,quæ ↄ̃ ipſos Ant.& Iul.retorque
tur,ut tale creditum mutui ↄ̃ctum,ut dř̃, in territorio Mãtua-
no ſm ſtatutum & conſuetudinem ibi uigẽtem,quæ obſeruã-
da eſt in præſenti iudicio ſecundùm præfatos doctor.omnino
deberet ꝓbari per teſtes idoneos & oĩ exceptione maiores, cu
ius qualitates minimè in iſtis tribus reperiuntur,ut patet ex ꝓ
bationib.factis per d.Chriſtophorũ, & etiã quia ſuſpecti ultro
ſe offerentes, ut diximus ſupra,& ulterius alias patiũtur oppo-
ſitiones funditus ipſos repellentes,ut ſtatim dicemus.Et q̃a ta
lis qualitas, quæ debebat ineſſe dictis teſtib. minimè fuit a di-
ctis aduerſantib.deducta & ꝓbata,ſm Ang.Imo.& Saly.ſupra
23 citatos. Et † qñ lex requirit teſtes omni exceptione maiores
minimè debent recipi infames, ẽt ſola infamia facti,& alij in-
habiles,ſm Bal.in d.l.optimam,& in l.qui accuſare.C.de edẽ.
refert & ſequit̃ Iaſ.in d.l.cũctos populos, in 1.lect.col.fi.n.67.
24 & in 2.lec.nu.52. Quintò † prædictis nulla eſt adhibenda fi-
des, ex quo ipſorum depoſitio non continet ueroſimile,a quo
ualidum eſt argumentũ.l.nuptura, in fi.ff.de iure dotium.l.fi.
ff.quod met.cau.c.quia uériſimile, extra de præſump.ubi Ab.
& Fely.nu.4.dicũt,ꝙ dicta teſtium ſi repugnant ueroſimili,nõ
ꝓbant,ut etiam tradit Bal.in l.ſi quis in hoc genus,col.1.C.de
epiſ.& cler. & Pet.de Anc.cõſ.23.viſa,col.1.& Bal.in l.fi.ff.de
eden.& Fely.in c.licet cauſam,uerſi.no.decimò, ex.de prob.&
Alex.conſi.438.circa primum,col.pen.uol.2.& Soc.conſ.86.
In cauſa.in 1.uol.cum alijs allegatis per Mod.in rub.C.de ꝓ
25 batio.in eorum repeti.num.108.& alijs ſeq. Nec † quidẽ im-
merito:nam remotũ a veroſimili imago eſt falſitatis,ſm Bald.
in l.1.col.3.C.de ſer.fugiti.& Car.in clem.ne romani,ĩ princ.
de electio.uolen.opinionem nõ uériſimilẽ,nec cõſonã ueritati
ti eſſe reijciendã, & q̃ plura alia adducunt dicti Mod.repet.in
26 d.rub.C.de prob.numeris præallegatis.Quòd† nõ adſit aliquã
uériſimile,dictos Antonium & Iuliũ mutuaſſe dictas pecunias
d.Chriſtophoro,oñditur: cũ ipſi fuerint & ſint pauperes & ta
les,qui ab ipſo D.Chriſtophoro pecunias cęperũt ad negociã-
dum.

dum,& ad partẽ lucri,qđ minimè uerosimiliter fecissent,si tā-
37 tis proprijs pecunijs abundassent. Prout † & secūdò oñditur.
Asserūt.n.mutuasse pecunias d.Christophoro,ita ut illico Bo
noniam reuersus illas ijsdem restitueret,quas uerosimiliter ip
si statim petijssent, nec per tm̃ tpis stetissent illas repetere, &
hĩc,cū soliti essent lucrari,& negociari ex pecunijs adhuc alie
nis,& in hoc essent diligentes, nec præsumendū est tanto tpe
eos iactasse suū.l.cū de indebito.ff.de ꝓb.l.si cū aurū.ff.de so-
lut.& faciunt nota.per Ale.consi.5.& 42.in 4.uol.& per repe
38 ten.in clemen.sepe, in princ.col.3.& 4.de uerb.sign. Ad † qđ
ẽt. Nam qñ compromiserunt certis arbitris eorū differentias
inter eos uertẽtes,corā dictis arbitris,nec alibi postmodū uer-
bum aliquod fecerūt de dictis pecunijs mutuatis,nec illas pe-
tierunt a dicto d. Christophoro, qđ minimè uerosimiliter est
eos tacuisse: cum pauperes essent,si uerè tantam pecuniā mu-
tuassent.Eo ẽt: qm̃ cum Bononiam uenissent, ipse d.Christo-
phorus dixit,& iurauit eos de fuga suspectos,& coacti fuere sa
tisdare,& cauere, nullum uerbū facientes de assertis pecunijs
mutuatis,nec dicentes se creditores, qui si ueri fuissent,mini-
39 mè id silētio pterissent.Præterea † d.Christophorus fuit,erat,
& est diues,& abundans pecunijs, & qñ ad illas partes se ↄtu-
lit,magnum numerū scutorum secū asportauit,q̃ recepit ex bā
co Petri Bonfilij,penes quẽ pecuniæ suæ in deposito stabant.Et
30 † apertius istud deponit Dñicus q.Iacob.testis ꝓductus p di-
ctos Antonium, & Iuliū, & ab ipsis approbatus, & qui ↄ ipsos
plenè probat,& ab ipsis ulterius reprobari non pōt,iuxta text.
in l.si quis testib.C.de testib.cū alijs alleg.per Fel.in c.præsen-
tium,nu.7.ex.eod.tit.& per Ias.in l.1.§.editiones,nu.15.ff.de
eden.Apertissimè dicens eo tpe quo d.Christophorus emit ab
illo Ioānino saccos.100.frumenti ipso teste præsente,ipsum d.
Christophorum dissuisse diploidem suum, in quo suta erat ma
ior pars scutorum,& inde cępisse scuta.200. & illa numerasse.
de Ioānino,p cuius depositionem apertè oñditur falsitas illorū
duorum testium ↄrium asserentium nedum ↄ ueritatem,sed ẽt ↄ
31 omne uerosimile. Accedat† & sextò: qm̃ dicti testes p eadẽmet
fere uerba formalia & pmeditata deponunt, quo fit,ut ipsum
testimoniū reddatur suspectissimū,& sint in euidentissima re-
probatione.l.3.§.1.ibi,unū eūdemq; præmeditatū sermonẽ attu-
lerant,ubi doc.istud firmant.ff.de testib.& tradit Bal.cōs.121.
Quis melius,in 2.uol.& Ale.consi.53.uisis, col.4.uersi.nō ca-
ret,uol.5.& Cor.consi.63.col.2.uers.immò si diceret,in 1.uol.
& alia adducit Dec.ↄs.320.col.pe.vers.primus est.Si uerò cōsi
derare uolumus sigillatim & distinctim singulas psonas dicto
rum testiū,in unaquaq; illarū magnus reperitur defectus,&
in illam q̃ plura obstant, ita ut nedum dici non possit oī exce-
ptione maior & idoneus,sed potius deponẽs falsum inhabilis
& nullā faciens fidem.Ille † ẽm d.Hyero. a suis pessimis mori
bus & reb.p eū gestis peculiare nomen sibi uendicauit ab oīb.
inde nuncupatus uulgò,don ghiaron,cuius noīs assumptio si-
nistra eius arguit suspicionẽ,iux.tradita per gl.in l.facta.§.si in-
danda.ff.ad treb.& traditur p do.Maria.in c. cū dilecta,de ex-
ce spla.& p Car.in cle.exiui.§.cæterùm,in fi.de uerb.sig.& Fel.
in proœ.Gregoria.nu.32.cū si. Vlterius pp eius malos mores
33 & † quia seditiosus,& quāplurib. iniuriatus,suspectus mortis
qñ celebrat,armatus permanet,ↄ tradita in toto titu.de uita &
34 honest.cler.& de celeb.missa.cum sim.Eo † ẽt ultra,ꝙ ductus
amicitia dicti Ioānini, & non citatus accessit testimoniū reddi
turus,ut diximus superius,iurm ĩ suo testimonio phibēdo mi-
nimè assumpsit,nec illi ab aliquo delatum apparet,& certū est,
teste dẽre iurare, tactis sacrosanctis scripturis.c.hortamur.3.q.
9.& per gl.in uer.tacta,& alios in cle.1.de hæreti.& Abb.in c.
fraternitatis,col.ult.de testi.& Fel. ibi nu.23.& Abb.in c.tuis,
col.fi.& Fel. ibi nu.10.& Alex.in l.ait ptor.§.fi.ff.de iureiur.&
sine iuro alicuius deponēti minimè creditur,ẽt si religiosus es
set.c.super.de testib.& ibi Abb.col.1.& Fely.nu.1. Et Papa nō
possit dispēsare,ut fine iuro alicui testi fides adhibeatur,ut tra
35 dit Fel.in c.ↄstitutus,de rescrip.Eo † etiam: qm̃ ipse D.Hiero
nimus existẽs clericus sine licentia sui superioris ultro coram
iudice laico testificatus ẽ.c.testimoniū.11.q.1.c.nullos.22.q.
5.& plenè per Ab.& Fel.in c.cū nūcius,de testib.Et † quia est
36 homo malæ conditionis,vitæ & famæ,&,p tali ab oībus cōiter
habetur: ut satis constat ex probationibus ↄ eius personā
adductis per d.Christophorum, ex quibus nedum simul
dicta facta,uerum distinctim,& de per se ↄsideratis redditur suspe-
ctissimus & uenit repellẽdus, & nullā prorsus facit fidẽ,nec di
37 ci aliquo mō pōt idoneus & oī exceptione maior. Alius † &
secundus testis.Io.maria eodẽ laborat morbo, cū probatū sit,
ipsum fuisse seditiosum pessimæ ↄditionis, & famæ,& homici
dā,& de homicidio bānitum,& ↄdemnatum,ut ipsemet fatet,
& infamẽ ↄñr,& criminosus testis & de crimine damnatus,&
fm ius ciuile,& fm ius canonicum prorsus a testimonio repel
litur,fm gl.allegantem iura,quam sequunt ibi Abb.& Fel.col.
1.in c.super eo.ex̄ de testi. & in c.testimoniū,nu.4.& 9.eo.tit.
38 ubi ad id q̃ plura alia adducit.Eo † ẽt quia ↄriatur dictis p Ioā
ni.dū ipse asserit,illas pecunias per Anto. & Iulium fuisse nu-
meratas d.Christophoro plurib.alijs pñtib. & ipse Ioāni.expſ-
se ↄrium affirmat,& tanq̃ ↄriantes sibi ipsis nullam faciunt fi-
dẽ.l.eos.ff.de fal.l.qui uaria.ff.de testi.per d.Ant.& Abb.in c.
nihil obst.de uerb.sig.& in pract.Pap.car.32.col.1.uers.uarij,
& uer.inuicẽ ↄrij.& p Mod.in c.per tuas, de proba.& p oẽs in
c.cum tu.ex̄ de test.& Abb.in c.imputari,de fid.instru.& post
39 Bal.per Fel.ibi nu.2.Et† qa circa istud dicti Io.maria & Ioāni.
apparent falsum deposuisse,alia inde sequitur ↄclu.ꝙ testis fal
sus in uno in oībus redditur falsus c. si ad scripturas, & ibi gl.
9.distin.& per Prac.Pap.car.31.col.1.uer.sed quid dicemus,&
Alc.ↄs.106.in 4.uol.Corn.cons.197.uisa,uol.2.Soc.consi.56.
nu.13.uol.4.Ias.in l.si ex falsis,in fi.C.de transac.& Fely.in c.
Fraternitatis,nu.11.ex̄ de testib.& Ioan.Cro.in trac.de testib.
nu.388.Ioānino uerò alteri,& tertio testi nedū obstant illa sex
generalia superius collecta ↄ omnes tres militantia,& nedum
obstat probatio malæ uitæ,ↄditionis, & famæ ↄ ipsum facta p
d.Christophorum,& ẽ illud s̃.deductum ↄ Ioa.mariam,cuius
dicto ipse expresse ↄriatur: & quia falsus in uno in oībus etiā
redditur falsus,ut iam deduximus,uerùm & ulterius illi obst.
40 Nam † solicitator fuit,ut d.Hyero.examinaretur ↄ d.Christo-
phorum, & ipse Ioāninus sua amicitia d. Hieronymū induxit
ad se examinandum & tanq̃ solicitator repellẽdus uenit,vr̄.n.
pp hanc solicitationem, de qua ipse d.Hiero.deponit,licet ip-
se Ioāninus ↄrium asserat & falsò habuisse affectionem in præ-
senti cā in fauorem dictorū Antonij, & Iulij,ↄñr repellendus,
ut in si.dicimus de aduocato in l.fi.ff.de test.in c.fi.eo.ti.lib.6.
& per do.de Rot.in antiq.decis.11.& seq. & Ange.consi.233.
In causa, col.3.& Alex.consi.154.col.2.uersi.præterea.uol.5.
& D.Alb.in tra.de testib.in rub.qñ test.repel.rat.affect.col.3.
41 Eo † etiam quia ipse Ioanninus erat & est amicus dictorū An
tonij & Iulij,& ipsos proprijs sumptib.& expensis in domo ꝓ
pria retinebat, ad not. in l.3.ff.de testib. & in l. latæ culpæ.§.
amicos.ff.de uerb.sign.& in c.quoties,de testi.& ibi Fel.nu.7.
& per eundem in c.placuit.nu. 3.eod.titu.& Alber.in d.tract.
col.6.uers.d.de inimico,& Ias.in l.exigendi,nu.6.C.de procu.
42 iunctis † his quæ tradūtur de domestico & familiari in c.in li
teris. per Abb.Fely.& alios allegantes concor.extra de testib.
43 & in l.etiam.C.eo.tit. Prout † etiam quia ipse Ioāninus in sua
depositione tractat de se exonerando, ex quo fraudulenter se
gessit erga ipsum do. Christophorum, dando operam ut per-
deret,prout iam perdidit scuta.200.quæ penes ipsum Ioanni-
num erant eidem assignata per d.Christoph.pro emptione sac
corū.100.frumenti & indicio ipsius Ioānini fiscus ab eodem
dicta scuta exigit in damnū ipsius.d.Christoph.quo fit,ut eius
testimoniū minimè dici possit idoneum,iuxta tradita per Bar.
in l.deferre.§.ijdem decreuerūt.ff.de iure fis.cum alijs alleg.p
Alber.in d.tract.in rub.qñ test.repella.ra.affec.col.3.uers.si ue
rò exercuit,& uers.seq.Nec obstabunt adducta in ↄrium, nam
ꝓcederent attẽto iure cōi in testib.ritè & rectè receptis & ido
neis & omni exceptione maioribus, quæ hic cessant, ut est de-
ductum.Ex quibus ita succinctè collectis solida & firma resul
tat conclusio,eosdẽ Antoniū, & Iuliū malè & pessimè,temere
& fraudulenter molestasse & uexasse,& recōuenisse d.Christo
phorū super dictis pecunijs,& eundem reconuentū esse absol
uẽdū a dicta recōuentione, & dictos temere & falsò reconue-
niẽtes fore ↄdẽnādos ad oẽs & singulas expensas, cū tā callidè
& astutè talẽ falsitatẽ in ꝓductione dictorū testiū fuerint ma-
chinati,& ad effectū ꝓ posse examinationẽ ipsorū deduxerint.
44 Et † ad singula pitissimus iudex aduertere plurimū dẽt: cū cō
missio talis falsitatis ĩducat rẽ exẽplariā, & ne ipsi gaudeāt eo-
rū dolositate,& ipsorū exẽplo aliciant alij similia patrare,& ip
se d.Christ.ĩnoxius ↄ oẽm ueritatẽ dānum patiat,ad tradita ĩ
c.1.de re iud.lib.6.cū alijs ibidẽ citatis per Ge.& Frā. Par.Bo.

SVMMARIVM.

1 *Societas omnium bonorum quando & ex quibus dicatur contracta, & nu. 50. 51. & alijs.*
2 *Et finitur morte unius ex socijs, & nu. 46.*
3 *Nec transit in hæredes socij mortui.*
4 *Societas morte socij finita, an & ex quibus dicatur renouata inter filios & hæredes mortui, maiores etiam & pupillos, & nu. 7. 8. 16. 47. & 51.*
5 *Et an pupillus hæres maior factus possit eam ratificare.*
6 *Et quid si socius moriens mandauit illam continuari.*
Et ex quibus tale mandatum colligatur.
7 *Si redditio rationis administrationis committitur conscientiæ alicuius, quid istud importet, & nu. 24. & 35.*
8 *Pupillus quando & ex quibus possit renouare societatem, & nu. 4. 7. 50. 51. 52. 53. & alijs.*
9 *Lucrum quæsitum ex negociatione est proprium quærentis nomine suo.*
10 *Habitatio simultanea multorum quando et ex quibus inducat societatem esse contractam, & communis perceptio fructuum, & nume. 11. 13. 15. 16.*
12 *Actus uoluntarij non extendũtur ultra quàm gerantur. et n. 57.*
14 *Emptum nomine proprio per unum ex socijs erit ementis, nec cõicatur, & nu. 54. & 55.*
Maximè si non apparet ex cuius pecunia fuerit emptum.
15 *Præsumitur. n. quæsita pecunia ex propria sua negociatione.*
16 *In societate cõsideratur industria sociorum, ex qua portiones redduntur inæquales, & nu. 60.*
17 *Socius tenetur reddere rationem societatis administratæ per eũ arbitrio boni uiri, & nu. 18. & 19.*
18 *Et tenetur etiam conficere librum rationum, & illum ostendere & exhibere, & num. 19.*
19 *Et quid continere debeat liber iste rationum & inuentarium.*
20 *Patruus socius debet pecuniam nepotum pupillorũ conuertere in emptionẽ rerum stabilium, uel eam ponere ad lucrum honestũ.*
21 *Liberatio administrationis relicta quæ comprahendat, & sub ea quæ ueniant, & nu. 22. 30. & seq.*
22 *Non. n. ueniunt gesta dolo, & ea non obstante tenetur restituere libros & reliqua & omnia quæ penes se habet, & nu. 33.*
23 *Societas & si morte socij finiatur, tamen emolumenta societatis durant & ad hæredes transeunt, sicut onera.*
24 *Quãdo committitur discretioni alicuius, quid ueniat, & quid sit discretio, & dolum excludit.*
25 *Legatum relictum ob causam, illa non sequuta non debetur.*
26 *Prohibitio petenti redditionem administrationis limitata ad certas personas non extenditur ad alias: cum fuerit personalis, & nume. 37. & seq.*
27 *Legatum liberationis qualiter potest interpretari, & nu. 28. & seq. & 30. & alijs.*
29 *Et factum ob causam quando debeatur, & nu. 29. & 25.*
30 *In legato liberationis non uenit dolus, sed largum est, & nu. 34.*
31 *Et an dolus præteritus uel futurus dicatur exceptuatus.*
32 *Et quid si est dolus consistens in faciendo.*
Et quid si est dolus consistens in omittendo, & negligendo.
33 *Libri rationum possunt uendicari ab hærede, non obstante legato liberationis, & nu. 36.*
34 *Rei uendicatio præsupponit dominium.*
35 *Non vr̃ remissa redditio rationis et administrationis, si testator dicit stari debere conscientiæ & discretioni administrantis.*
38 *Prohibita matre uidentur a fortiori prohibiti & eius filij.*
39 *Mens testatoris attendenda.*
40 *Voluntas testatoris ab hærede ostendenda est.*
41 *Soror de iure cõi succedit fratribus ab intesta. mortuis.*
42 *De iure uerò statut. aliud disponente secus erit, & n. 41.*
Statutum locum sibi uendicat in rebus situatis in territorio statuentium, & nu. 43.
43 *Homo unus considerari potest ut duplex.*
Successio quandoque fit diuersimodè respectu bonorum situatorũ in diuersis territorijs, & secundùm statutum locorum.
44 *Statutum potest loqui in rem. Item & in personam.*
45 *Statutum an comprehendat forensem respectu bonorum existentium in territorio statuentium.*
48 *Pater & filius una & eadem censetur persona.*
49 *Societas contracta cum uno non extenditur ad alios.*
53 *Adultus an possit societatem contrahere.*
Si unus ex fratribus administrauit, an propterea dicatur contracta inter fratres societas, & nu. 59.

CONSILIVM LXXXIIII.

Conclusiue & decisiuè loquendo, ꝓut a me petitũ fuit. ĩ. scriptis difficultatib. subijciã, q̃ ꝯcernũt ueritatẽ ipsarũ, eã quatenus in me erit ostendendo. Dico † igitur pri. inter ipsum q. ser Pet. quousq; uixit, & ipsum f Marc. fratres fuisse ꝯctã societatẽ oĩum bonorũ, ex quo uicissim & reciprocè oĩa gerebant cõi noĩe, & q̃cquid uterque lucrabatur, ponebãt in cõi, oẽs expensas cõi noĩe faciendo, negociationes, & mercimonia exercẽdo, insimul habitãdo, comedendo, expendẽdo, emendo, & uendendo, ex qua cõione oĩum rerũ, lucrorũ, & expensarũ ꝯcta vr̃ & si non expresse saltim tacitè societas oĩum bonorũ, atteta ẽt diutina habitatione, & rõne ad inuicẽ nõ reddita iuxta ea, q̃ post Old. dicit Bart. ĩ l. Titiũ & Mæuium. §. altero. ff. de adm. tut. & Bal. in l. cum. duob. §. Papinianus. ff. pro soc. & p eundẽ & ibi latè Bal. & Sal. col. pen. in l. si patruus C. cõm. uti. iud. & p Bar. Bal. & Ang. in trac. de duobus fratr. col. 6. & p eũdẽ Bal. in l. cũ oportet, ĩ prin. C. de bon. q̃ lib. cũ alijs adductis p Pet. de Anc. ꝯs. 303. Materia de qua q̃ritur, & p Ang. ꝯs. 112. Bona acquisita, col. 1. ponit Ro. ꝯs. 291. Cum isti tres fratres, in prin. Ponunt ẽt Moder. Pap. post alios doct. adducẽtes alia ꝯsilia & decisio. in l. 1. C. qui testa. fac. pol. not. ẽt Dec. ꝯs. 21. uiso puncto, col. 1. & 2. & cõs. 66. de duobus q̃ritur, col. 2. uer. his tñ nõ obstan. ubi allegãdo rõnes, & auctoritates ꝯcludit, ex dictis actib. tacitè inter ipsos fratres ꝯctã fuisse societatẽ oĩum bonorũ. Prout ẽt hr̃ p Cor. ꝯs. 267. col. 1. uol. 1. & in alijs ꝯs. ĩ. adducendis.
2 Dico † insuper, & secundò, q̃ talis societas fuit extincta & finita morte d. ser Petri. Nam certissimũ est, morte unius ex socijs ipsam societatẽ finiri, & solui: ut hr̃ in l. in actione. §. morte. ff. pro soc. & insti. eo. §. soluitur.
3 Quod † adeo est uerũ, ut in hæredẽ socij præmortui societas ipsa non dicat̃ trãsire, ẽt si expresse inter socios istud fuisset dictũ, ut est tex. in l. nemo põt. l. iõ, & in l. uerũ. §. in heredem. ff. pro soc. & in l. furti. §. fi. ff. de infam. & iõ Bar. in d. l. iõ, dicit, ab initio pacisci nõ posse: ut hæres succedat societati, qđ sequitur Ang. cõs. 60. morte dicti filij, in princ. & Bal. consi. 109. In ista materia, uol. 2. & Abb. ꝯs. 86. col. 1. uol. 2. & Frã. de Cur. ꝯs. 68. col. 2. in fi. & cõs. 53. super articulo, ponit Alex. ꝯs. 34. uol. 2. & Cor. consi. 121. quãquã, in 1. uol. col. 2. & ꝯs. seq. & plenius ꝯs. 310. Quod dicta, col. 2. uol. 4. & Dec. cõs. 214. uisis his, col. 1. & Barba. ꝯs. 31. In p̃senti ꝯsultatione, col. 3. uol. 1. & nullus circa hoc dubitat, quin morte unius ex socijs nõ finiat̃.
4 ¶ † Dubiũ ergo tertiũ est, licet fuerit finita morte ser Petri dicta societas, an cẽseatur renouata post ipsius mortẽ inter filios, & filias d. ser Petri oẽs pupillos ex una, & ipsum f Marcum eorũ patruum ex altera, ex quo post mortem d. f Petri oẽs insimul in eadem domo habitarũt, uixerunt & comederunt, vti prius & ipse ser Marcus bona cõiter administrauit, & nullam rõnem gestorũ añ reddidit, nec etiam declarauit, q̃ nolebat amplius in dicta societate p̃manere, & nihil separatim egit, & ipsi pupilli nihil ut proprium cognouerũt. Quo fit, ut ex prædictis uideatur renouata dicta societas, licet p̃dicti essent pupilli: cũ societas finita morte possit per hr̃des mortui & expresse & tacitè renouari. l. planè. l. nemo. l. si Titius, ubi scrib. l. si id quod. §. si filius, & ibi Bar. ff. pro soc. Quod ẽt vr̃ ꝓcedere, nedum qñ hr̃des mortui sunt maiores, sed ẽt si essent pupilli, ut dicit Bal. ĩ l. mãdatũ, in tertia oppositio. C. mand. & multa adducit Ale. in d. l. ideo, & ponit Barb. in d. cõsi. 31. col. 3. & Cor. cõsi. 61. Nicolaus, uolu. 1. ubi dicit, renouari posse societatem finitam cum pupillo tacitè ex ꝯiecturis, & idẽ Cor. cons. 1. eo. uol. dicit, q̃ si patruus cõi nomine, mortuo fratre socio, trafficauit, & prosequutus est mercantias solitas, & bona erant communia, & ipse erat tutor pupillorum, & pecunia, cũ qua trafficabat, erat cõmunis, esto q̃ etiam non appareret, quo nomine fuerit negociatus, societatẽ esse renouatam cum pupillo, declarando in fi. consi. q̃ pupillus tribus modis põt societatem ꝯhere, & ponit ẽt Soci. consi. 160. In præsenti consultatione, vol. 2. & consi. 87. In præsenti, volum. 1. & Alex. consi. 132. Perlectis, uolum. 5. & Bald. consi. 448. uolum. 4. & Abb. dict. consilio 86. cum alijs adductis per

Dec

5 Dec.in d.consi.21.col.1. Vbi † dicit,cum pupillo posse ꝯhi ta
citè : qa factus maior põt ratificare,allegãdo decis.& idẽ Dec.
ꝯs.255.Casus de quo,dicit,ꝙ ꝯtinuando exercitium prius cęp
tum de cõi pecunia vr̃ cõi noĩe illud tale gestum, & ꝯñr ꝙ lu-
crum inde ꝑceptum dẽt cõicari,adducit plures decisi.ut ꝑ eũ.
6 Quæ † comprobari pñt ex his,q̃ dicit Cor.in d.ꝯsi.61.& ꝯs.3.
col.2.& 3.uol.2.ubi uult, ꝙ si defunctus socius mandauit so-
cietatem ꝯtinuari,& frater superstes socius ꝯtinuauit ut prius,
nominib.quib.añ,& de cõi pecunia, societas dr̃ esse renouata,
& ꝯtinuata,& ꝙ ipse ser Petrus hoc mandauerit, vr̃ suaderi ex
uerbis sui testamenti,dũ recõmendat suos filios dicto ser Mar
co,& uult ꝙ non teneatur reddere rõnem aliquam,ẽt in futu-
rũ administrationis faciendę, uolens ꝙ sui hr̃des stare teneant
ꝯscientiæ & discretioni dicti ser Marci. Per q̃ uerba vr̃ mãdas-
se,ꝙ deberet ꝯtinuare cõionem & societatem uti prius factum
7 erat eo uiuente. Et † licet commiserit ꝯscientiæ suæ rõnem ad
ministrationis,talis ꝯscientia dictat: ut si lucratus fuit de pecu
nia cõi,deberet illud cõicare, ut ꝯcludit Cor.d.consi.3.col.2.
& 3.uol.2.ubi hoc cõprobat rõne & auctoritate, & faciunt, q̃
idem Cor.uult consi.196.uol.3.in litera C.dicens cũ pupillis
tacitè ꝯhi societatem,qñ patruus administrabat, & de cõi sol-
uebat collectas,& alia faciebat uti prius uiuente fratre ꝯsocio.
Et uerè si prædicta in facto uera essent, ꝙ ipse s̃ Marcus de pe
cunia cõi post mortem d.ser Petri,& cõi noĩe negociatus fuit,
& oĩa gessit,prout prius gerebat uiuente ser Petro,res esset cla-
ra, ꝙ cẽseretur renouata societas cũ nepotibus suis pupillis,&
locum haberent superius allegata.Si aũt prædicta non interue
nerunt,ꝯrium erit dicendum. Qm̃ filij & filiæ d. ser Petri erãt
8 infantes & pupilli,& sic carebant tutore. Quo fit,ut inter eos
non possit dici factam aliquam renouationem societatis finitę
morte patris, ita Bald.d.ꝯs.119.uol.2.ubi uult,ꝙ qñ ex duob.
fratrib.socijs alter decedit,societas est morte finita,& si remã-
sit pupillus ex socio præmortuo,cum tali pupillo nõ potuit so
cietas de nouo ꝯhi,attenta eius incapacitate, & idẽ uoluit An-
ge.consi.60.Viso instr̃o,& Bal.in dicta.l.mandatũ, col.2.& in
d.trac.de duob.fratrib.col.6.uer. Item dico,& ita ꝯsuluit Dec.
in d.ꝯsi.213.col.5.nu.10.uersi.uenio ad s̃m, & tenet Ias.post
alios doct.in d.l.1.C.qui testam.face.pos.& Bar.& alij in d.§.
altero,& in d.l.si patruus,dicentes,solam patientiam pupillo-
rum nõ esse sufficientem,si nullus actus ex̃neus interuenit de-
notans animum renouandi societatem, & idẽ uult Cor.ꝯsi.1.
col.pen.in litera N.in fi.dicens, in dubio nõ iudicari societatẽ
renouatam cum pupillo, & idem Corn.d.consi.121.eod.uol.
& consi.24.col.1.& ꝯsi.213.Philip.in prin.uol.3.& 34.Quia,
col.fin.uol.4.& sequitur Franc. de Cur.consi.66.col.20.circa
medium,& tenet Dec.d.consi.21.col.1.& 2.ad id multa addu
cens,Concludẽtes cum pupillo impubere societatem non ꝯhi:
potissimè, qñ per patrrum non fuit aliquid gestum cõi noĩe,
quod in dubio præsumitur, ex quo nomine proprio arguitur
9 gestum.Hinc † est, ꝙ omne lucrũ post mortem ser Petri quæ-
situm erit isto casu suum & proprium, cum noĩe suo negocia-
uerit,seu præsumatur negociasse,& quæsijsse: ut probatur in l.
& magis.ff.de solutio.& per Bar.in d.§.altero,col.1.& in d.l.si
patruus,ubi ẽt Bal.& idẽ Bald.in d.trac.de duob.frat.col.3.&
consuluit Dec.in d.consi.213.col.5.num.11.& Cor.d.ꝯsi.1.
& idem Dec.d.consi.21.col.pen.& fi.ubi allegãdo decis.& ra
tiones concludit,patruum mortuo fratre consocio oĩa lucrari
ad ꝑprium commodum & suo noĩe, cum ꝑsona alia extrinse-
cus nõ intelligatur, iuxta l.si ita stipulatus.§.Grisogonus.ff.de
10 uerb.obli.Et † licet ipse Marcus mortuo ser Petro insimul ha-
bitauerit cũ dictis pupillis,& retinuerint bona cõia,& indiuisa
& cõicauerint fructus perceptos ex rebus cõibus: tñ ex his nõ
dicitur inducta & renouata societas,vt habetur in l.ex parte.§.
filius.ff.fam.erc.& per Bar.in d.§.altero,& in d.l.cum duob.§.
Papinianus,& per Bar.in d.trac.col.5.& ponit Rom.in d.§.fi-
lius,& Pet.de Anch.consi.30.Quia quæstio,& bene facit text.
in d.l.cum duobus.§.si fratres.ff.pro soc.& quæ ponit Abb.ꝯs.
65.Attingam,uol.1.cum alijs cumulatis per Deci.in d.ꝯsi.21.
col.2.Vbi etiam nu.4.& 5.ad casum præsentem dicit, nõ pos
se considerari inter ipsum patruum,& nepotes impuberes fuis
se contractam, seu renouatam societatem, ex quo dicti pupilli
nihil negotiati fuerunt, nihilque posuerunt, nec aliquam ope
ram præstiterunt, propter quod societas contraheretur, Quo
fit,ut nec expresè,nec tacitè potest dici contracta, secundùm
Pet.de Perus.in trac. de duob.fratr.col.7,& uoluit Bart.in d.§.
11 altero.Hæreditas † em̃ indiuisa,& cohabitatio & fructuũ cõi-
catio non inducũt societatem in reliquis,sed tm̃ in dictis acti-
bus s̃m Bar.in l.1.§.si quis hoc interdicto.ff.de itin.actuq; pri
12 ua. Actus † em̃ uoluntarij non extenduntur ultra q̃ gerant.l.
uoluntate.C.de excus.tuto.l.fi.C.ne uxo.pro mari.& in termi
nis nostris tenet Bar.in d.§.altero,in fi.& ĩ d.l.si patruus.& ibi
Sal.col.fi.qui bñ loquitur, & Alex.consi.48.diligenter,uol.2.
nota.etiam Ang.consi.85.ex themate, in fi.& consi.117.col.1.
13 Vnde † si inter ipsum ser Marcum & eius nepotes pupillos so
lùm fuit cõio in viuendo & habitando faciẽdo cões expensas,
& in retinendo bona cõia indiuisa,capiendo fructus oẽs,soluẽ
do datia & gabellas, non ꝑpea cẽsetur ꝯcta societas in reliquis,
ut ẽt tenet Bal.Alberi.de Ros.& alij scrib.max.Ias.in d.l.1.C.q
testam.face.pos.& Ale.consi.23.consideratis his,col.2.uol.2.
& Soc.consi.40.in prin.& consi.4.5.& 7.in 4.uol.& cõsi.213.
col.2.uol.2.& Corn.consi.9.uolu.1.& consi.299.uol.4.Hinc
14 † etiam infertur,ꝙ si ser Marcus mortuo dicto ser Petro emit
aliquid nomine proprio , illud tale erit suum & proprium ut
dicit Bar.in d.§.altero,& in d.l.si patruus, & in l.1.C.pro soc.
cum alijs adductis per Deci d.consi.21.col.pen.& fi.& consi.
213.& consi.255.& Cor.consi.122.col.3. & 4.uol.2.& max.
istud procedit, qñ non apparet ex quo capitali fuit negociatus
& lucratus,ut dicit Corn.consi.267.col.1.in 1.uol.Ad quæ fa
ciunt dicta per Soc.conf.92.uers.aliqñ,& tertiò,circa.fi.in 1.
uolu.ubi uult,ꝙ si quis negociatur ex pecunia cõi,quęrit sibi:
quia proprio nomine intelligitur negociari . & idem sequitur
Corn.consi.213.col.2.& 3.uol.3.ubi ult,ꝙ si quis negocietur
ex pecunia cõi non tñ propterea dr̃ ꝯcta societas. Et suaderi
pñt considerata inhabilitate dictorum pupillorum carentium
tutore,& non facientium aliquem actum denotantem societa
tem,vñ si dictus ser Marcus & eius filij fecere mercãtias & ne
15 gociationes,& ex illis lucrati sunt,totum erit ipsius, † qñ em̃
unus negociatur,& non alter, non censetur ꝯcta societas, esto
ꝙ insimul habitent,ut plenè per Ias.in d.l.1.C.qui testam.fac.
pos.& ponit Cor.ꝯs.267.col.1.uol.1.& iõ proprium erit cum
ipsorum industria fuerit q̃situm, & noĩe ꝑprio fuerit gestum,
16 seu ita præsumatur. Et † industria valde sit consideranda, qñ
bona ẽt cõia diuiduntur : ut partes non debeant esse æquales,
ut dicit Cor.consi.54.& consi.24.& ꝯs.121.in litera A.& B.&
consi.301.in fi.uol.1.& consi.233.colu.2.& consi.222.col.1.
uol.2.& consi.296.col.3.in fin.uol.3. & consi.214.& 299.in
fi.& ꝯs.34.& 54.in 4.uol.ponit ẽt Soci.ꝯs.254.uisa & ꝯsidera-
ta,col.pen.uol.2.& Dec.d.consi.255.Et sic ꝯcludendo dico,ꝙ
si ser Marcus mortuo eius fratre gessit negotiationes noĩe suo,
uel sumus in dubio,ꝙ non dr̃ in illis renouata societas, & tãto
magis si de propria pecunia prædicta fecit & exercuit, & ꝯñr
quæsita per ipsum & empta erunt propria,& non ueniunt cõi-
canda,secus aũt erit si alia interuenerunt dicta in prin.istius ar
17 ticuli.¶† Quarta difficultas resultat,an ipse ser Marc.teneatur
reddere rõnem de his,quæ gessit tanq̃ socius & frater uiuente
ser Petro & ẽt de his q̃ gessit & administrauit de bonis dicto-
rum pupillorũ post mortẽ d.ser Petri, & an teneat̃ exhibere li
bros,& restituere dñę Helisabeth eius nepti oẽ illud,qd̃ hẽt ex
bonis dicti s̃ Petri & filiorũ spectãtib.ad ipsam d. Helisabeth,
In qua difficultate illud certũ ẽ,ꝙ socius dẽt reddere rõnes so
cietatis arbitrio boni uiri , & soluere ea q̃ penes ipsum sunt ex
societatis cã,ut ꝑ totũ ferè tit.ff.pro soc.& in l.1.§.offi.ff.de tu
tel.& rõ.distr.qui text.licet loquat̃ in tutore, tñ Bal.& alij ibi
ipsum extendũt ad quẽcunq; aliũ administratorẽ,ut hr̃ in l.2.
& ibi Bar.& in l.si q̃s absentis.ff.de neg.gest.& ĩ l.q̃dã.in prin.
ff.de eden.cũ alijs adductis per Cor.ꝯs.24.uisis,col.fi.ꝯsi.116.
circa,col.fi.uol.1.et consi.116.Ad euidẽtiam, in litera F.in 3.
18 uol. Vbi † uult,ꝙ tenet̃,qui bona cõia administrat,facere lib.
rõnũ et oñdere librũ, & rõnẽ reddere arbitrio boni uiri ẽt de
fructib.ꝑceptis,& potissimè qñ rõnes descriptæ sunt,& idẽ se-
quit̃ Soc.ꝯs.26.uers.1.quia p̃fati,& uers.seq.& ꝯs.24.uer.hinc
em̃.& uers.seq.& consi.73.uers.ex quibus,in 1.uol.& ꝯs.190.
uers.& in primis,& uers.sed p̃missis,& consi.192.Capio,uers.
circa septimam,in fi.col.pen.& ꝯs.159.In pñti,col.5.& consi.
283.col.4.in fi.uol.2.& consi.92.uiso instr̃o, num.5.uol.4.&
consi.73.difficultatem,col.6.num.12.uol.3.cum alijs cumu-
latis per Deci. in d.consi.255.nu.2. Volentem fratrem maio-
rem debere reddere rõnem administrationis hereditatis com-

munis & indiuisæ,& a fortiori ad id teneri patruũ administrã
tẽ bona cõia,ut p eũdẽ Dec.ↄſ.178.In cã,col.1.& ↄſ.192.In ca
19 ſu,col.2.Et † in iſta rõne reddẽda,primò ↄſiderãdũ eſt, an di-
ctus adminiſtrator & ſocius ↄfecerit inuẽtariũ, & librũ rõnis,
notando redditus & fructus pceptos,expẽſas,& alia,q̃ poſtmo
dũ tenetur exhibere,iux.l.tutor.& rõnes.ff.de admi.tut.& l.fi.
C.arbi.tute.& p Bal.ↄſ.363.ad euidentiã.uol.1.& Ro.ↄſ.118.
Quò ad primum,in 2.dub.& Pet.de Anch.conſ.317.In cã. Et
20 † ſi ipſe ſ Marcus habebat pecuniã dictorũ pupillorũ, debuit
eam collocare in emptionẽ pdiorũ,uel ſaltem ponere ad hone
ſtũ lucrũ:ut hr̃ in d.l.tutor q repertoriũ.§.ſi poſt,ubi Bar.& in
l.diuus,& ibi Ale.in apoſtill.ff.de falſ.& ponit Ro.ↄſ.28.uiſa,
& ↄſ.139.ꝓ propoſitæ,& Soc.conſi.2.in fi.uol.1.cum alijs ad
ductis p Dec.ↄſ.178.col.1.& conſi.192.col.1. Et licet ipſe ſer
Petrus in ſuo teſtõ uoluerit,ꝙ ipſe ſer Marcus nõ teneret̃ red-
dere rõnẽ aliquã adminiſtrationis p ipſum factæ,ſeu in futurũ
21 faciendæ.Tñ † p talẽ liberationẽ vr̃ ſolũ remiſſa ſcrupuloſa in
quiſitio rõnis reddendæ,nõ aũt vr̃ remiſſum quominus poſſit
ↄueniri rõne doli,ſi quẽ cõmiſit adminiſtrando, & quominus
teneatur reſtituere ea, q̃ de bonis dictæ Heliſabet reperiuntur
penes ipſum,ut eſt text.in l.ſi ſeruus uetitus,de leg.1.& in l.fi.
22 §.inter cętera.ff.de lib.leg. Vbi† ſi teſtator prohibet rõnem pe
ti, tñ hr̃s prohibitus põt uendicare cartas, & librum rõnum,
& notatur p gl. & alios in l.cum neceſſitatẽ.C.de fideicom.&
bonus tex.in l.Aurelio.§.Caius,& ibi Bar.co.2.& 3.& ĩ l.quas
actiones.ff.de lib.leg.& Pet.de Anc.ↄſ.107.caſus talis, cũ alijs
plenè cumulatis per Fran.de Cur.ↄſ.66. Sapienter,col.8.verſ.
Capio ſm dubium,& per Soc.conſi.190.& cõſi.192.uol.2.&
ↄſ.73.col.1.& 2.nu.9.& 10.uol.3.Vbi uolunt,liberatũ a rõne
reddenda de geſtis,& gerẽdis adhuc teneri de dolo, & obliga-
tum eſſe ad reſtituendum oĩa, quæ hẽt penes ſe. Et idẽ firmãt
doct.in l.ſub prætextu,la ij.& in l.actione.C.de tranſact.& hr̃
in l.Lucius.ff.de liber.leg. & plenè tangit Deci.d.conſi.178.&
23 conſi.192.nu.3.& ſeq.& conſi.149.in fi. Quę † ẽt comprobã
tur,nam licet dicta ſocietas fuerit finita morte d.ſer Petri. Tñ
certum eſt,ꝙ emolumenta dictæ ſocietatis, quæ ſpectabant ad
ipſum ſer Petrũ,tranſiuerũt ad eius filios, & hæredes actiuè &
paſſiuè,ut hr̃ in l.nemo põt, in fi.& in l.ſeq.& l.uerũ.§.in hæ-
redem,ubi gl.& doc.& in l.in actione,in prin.& §.ſi in rem,&
in §.morte.ff.pro ſoc.& in l. cũ in ſocietatis.C.eo.tit.& ponit
Signo.de Amod.ↄſi.121.in q.uertente, col.2.& Corne.conſi.
121.& conſi.ſeq.uol.1.& Alex.conſi.36.uiſo,uol.2. Et tanto
magis procedunt prædicta : qm̃ ipſe ſer Petrus in ſuo teſtõ uo
luit,ꝙ eius filij & hæredes deberent ſtare ↄſciẽtię & diſcretio-
24 ni ipſius ſer Marci. Quę † diſcretio eſt mater oĩum uirtutũ.c.
1.de offi.cuſto.c.expoſuiſti,de pręben.& nulla uirtus dictat,ꝙ
quis cõmittat dolũ, & ꝙ debeat retinere bona alterius.Et con
ſcientia conſideratur ſm puram ueritatem, ut dicit Bal.in l.2.
C.de fideic.& Cor.conſi.3.col.2.& 3.uol.2.dicit, ꝙ qñ teſta-
tor cõmittit aliquid ↄſcientiæ alicuius,vr̃ illi cõmittere, ꝙ red
dat rõnem ſm ueritatem,& ↄñr ꝙ non ſit in dolo.Immo ꝙ te
neatur reſtituere & reddere oĩa, quæ ſunt penes ipſum uerita-
te conſiderata,& iſtud prius uoluit Ang.conſi.144. Ad primũ
25 uerſi.maximè autem. Et † ulterius intuendo mentem dicti ſ
Petri vr̃,ꝙ fecerit dictũ legatum liberationis dicto ſer Marco,
ut haberet eius filios commendatos, & ut adminiſtraret bona
ipſorum,& ↄñr ꝙ deberet agere utilia,& dimittere inutilia,&
ſi pręedicta non fecit,vr̃ priuandus commodo dicti legati,ut in
dicta.l.tutor.§.quæ tutoribus,& in l.Neſennius.§.fi.ff.de excu
ſa.tut. & in l.qui tutelã.ff.de teſta.tute.& in l.etiam, de leg.1.
26 Itẽ † quia ſolùm filij maſculi dicti ſer Petri teſtatoris uidẽtur
prohibiti id petere, rõnis.ſ.redditionem de adminiſtratis, &
adminiſtrandis per ipſum ſer Marcum. Non autem fuit prohi
bita ipſa Heliſabeth,unde talis ꝓhibitio perſonalis & limitata
non debet extendi ad alias perſonas,argu.l.in agris.ff.de acqu.
rer.domi.& eorum quę habentur per Bar.& alios in l.filiusfa.
§.diui,de leg.1.& eorum quæ ponit Iuriſcon.& alij in l.iuriſ-
gentium.§.pactorum,cum ſimilib.ff.de pac.& eorum quæ ha-
bentur in l.cum prætor,in prin.ff.de iud.& in c.nõ ne, de præ
ſumpt.¶Tamen ultra ſuperius deducta circa præſentem diffi-
cultatem aduertendum eſt. Nam de duobus eſt diſcutiẽdum.
Primò de geſtis per ſer Marcum uiuẽte dicto ſer Petro eius fra
tre,tam reſpectu eorum,q̃ concernebant negociationes, mer-
cimonia,& ſocietatem, quã etiã reſpectu adminiſtrationis re-
rũ cõium, & iſtis conſideratis cũ ipſe ſer Petrus in ſuo teſtõ ex
preſsè uoluerit,ꝙ eius filij & hæredes nõ poſſent aliquo pacto
unquam in futurum aſtringere,uel aſtringi facere dictum ſer
Marcũ & eius filios & hr̃des ad faciendũ reddere aliquã rõnẽ
adminiſtrationis p ipſum factæ, & ꝙ de pdictis ſui filij & hr̃-
des ſtare deberent ↄſcientiæ & diſcretioni dicti ſer Marci, di-
cendum eſt,tale legatũ liberationis factũ mõ & forma uti fuit
27 dr̃e prodeſſe dicto ſer Marco,toto titu.de libe.leg. Aut † enim
ↄſideramus illud ſimpliciter factum rõne potius ſanguinis &
ↄiunctionis & fortaſſe : quia aliqđ bñficium ipſe ſer Petrus re
ceperat a dicto ſer Marco, uel ex pura liberalitate, & iſto caſu
erit ualidiſſimũ,ut ẽt notatur ĩ d.l.tutor.§.q̃ tutorib.& p Bart.
& Ale.in l.ſi legatarius.C.de legat.& not.Rom.ↄſ.107. Si uo-
lumus,& conſi.235.Quò ad primum,& Dec.d.cõſi.178.col.
28 fi.in prin.& per Bar.in l.Mæuius.§.duorum,de leg.1. Si† uerò
conſideramus tale legatum liberationis fuiſſe factum ob cau-
ſam.ſ.vt ipſe Marcus haberet cõmendatos & recommiſſos fi-
lios ipſius teſtatoris, vt adminiſtraret eius bona,& iſto caſu ẽt
erit idẽ dicendum,ſi ipſe ſer Marcus nunq̃ fuit monitus,ut ad
impleat uoluntatem defuncti, ut dicit Ale.in d.l.ſi legatarius.
29 & Dec.d.conſi.178.col.fi. Item † qñ ipſe ſer Marcus dictam
uoluntatem defuncti adimpleuit, ſi eius filios tractauit tãquã
proprios,& adminiſtrauit ipſorũ bona,& ↄñr adimpleuit cau-
ſam,pp quam factum fuit legatum liberationis,& ſic erit uali-
dum,ut dicit Bar.& ibi Alex.in l.cum ſeruus.ff.de uer.obli.&
in d.§.altero.in l.Titium & Mæuium, col.2.cum alijs addu-
ctis per Dec.in d.conſi.178.col.fi.¶Secundò principaliter di-
ſcutiendum eſt de adminiſtratione bonorum filiorum d.ſ Pe-
tri facta per ipſum ſer Marcum poſt mortem ipſius, & iſto ca-
30 ſu ẽt dicendum eſt ut ſ̃. Tale † em̃ legatũ liberationis dẽt latè
interpretari : ut dicit Fulg.cõſi.25.in fine taliter,ꝙ excuſat ip
ſum ſer Marcum a ↄfectione inuentarij, & de geſtis uiuente ſ
Petro,& ẽt de geſtis poſt mortẽ ipſius,& licet tali legato nõ vi
deatur remiſſus dolus,nec ẽt videãtur remiſſa ea, quæ reperiũ
tur penes ipſum ſer Marcum de bonis dicti ſ Petri,& dictorũ
31 pupillorũ,vt ſ̃.dictum eſt. Tñ† poſſet dici,ꝙ illa procedũt,qñ
ageretur de dolo futuro, ſecus aũt ſi agit̃ de dolo præterito,ſe-
cundũ Alex.conſi.185.ſuper hoc, & conſi.312.Brunellus,&
Ale.conſi.54.Circa id,col.pen.uol.2.& Cor.cõſi.313.In hac,
uol.1.cum alijs alleg.per Dec.d.conſi.178.col.2.& cõſi.192.
32 col.1.& 2.Verùm † quia hæc intelligentia nõ tenetur cõiter,
dico allegata in ↄ̃rium procedere in dolo,qui cõmittitur in fa-
ciendo : nam ille non cenſetur remiſſus, & ſiue ſit pręteritus,
ſiue futurus,ſecus autem eſt in dolo præſumpto, q̃ cõmittitur
negligendo,talis.n.dolus per legatum liberationis cenſet̃ eſſe
remiſſus.Et ideo ſi nõ confecit inuentarium, nec pecunias pu-
pillorũ cõuertit in emptionem pdiorum,& ſic in iſtis fuit ne-
gligens,& lex pręſumat dolum: tñ talis dolus eſt pſumptus,&
leuior,ideo remiſſus vr̃ p tale legatum liberationis. Per quod
remiſſa vr̃ confectio inuentarij, & deſcriptio rõnum in libro,
ita punctaliter,& in terminis conſuluit Dec.d.conſi.178.col.
2.& 3.& d.conſi.349.in fi.ubi adducendo rationes & auctori-
tates optimè hãc ↄl̃onem probat, & idem firmat conſi.noui-
ter impreſſo, 15.uiſo,col.fi.inter illa 40. Et eam tanq̃ iuſtam,
& æquam ſequendo dico,ꝙ ſi probari põt,ipſum ſer Marcum
commiſiſſe aliquem dolum faciendo,ſeu doloſè ſe gerendo,vi-
uendo d.ſer Petro ſeu poſt eius mortem,dũ adminiſtrauit bo-
na dictorum pupillorum, ꝙ tenebitur,& legatum liberationis
ei non proderit. Prout ẽt ſibi prodeſſe nõ poterit,ſi in eius ma
nibus ſunt pecuniæ,& bona dicti ſer Petri, & ſucceſſiuè ſuorũ
filiorum,& recuſaret illa reſtituere. Nam tenetur ad reſtitutio
33 nem prædictorum,quæ † ab ipſa Heliſabeth poterunt uendi-
cari,& ita procedant ſupra in cõtrarium allegata,& text.& ibi
Bar.in l.Aurelius.§.Mæuia,& in l.fi.§.inter cętera.ff.de libe.le
ga. Nam illæ cartæ ibi uendicantur ab hærede teſtatoris, non
34 obſtante legato liberationis : quia † erant de bonis teſtatoris,
& rei uendicatio præſupponit dominium.l.in rem.l.ad offi-
cium.ff.de rei uendica.& ita tradit Alex.conſi.169.Circa pri-
mum,col.2.uol.2.& Dec.d.conſi.178.col.pen. & conſi.192.
In reliquis uerò,quæ uendicari non pñt,& in quibus nihil ad
eſt ipſi ſer Marco adminiſtranti, ualebit legatum adminiſtra-
tionis liberationis,ut dicit Ange.d.conſi.185.in fine,& Deci.
ubi ſupra,qui adducit alias rationes,& conſequenter tale lega
tum proderit quò ad omnia omiſſa, & neglecta per ipſum ſer
Mar-

Marcum, & sic excusabitur, si nõ ɔfecit inuẽtarium, nec librũ rõnum, & ẽt si nõ cõuertit pecunias pupillorũ in emptionẽ p̃diorum, nec illas posuit ad honestum lucrũ. Nã ad p̃dicta non tenebatur stante dicto legato liberationis, qđ operatur: ut solũ debeat p̃stare bonam fidem, ultra non teneatur, nisi quatenus reperiretur factus locupletior, ut patet decisio. præalleg. Quæ
35 † oĩa suadẽtur: qm̃ ser Petrus de administratis, & administrãdis uoluit stari ɔscientiæ, & discretioni ipsius ser Marci. Per q̃ uerba non vr̃ esse remissa totalis redditio rõnis, quinimmo includunt, ꝙ debeat illam reddere, ẜm tñ discretionem, & ɔsciẽtiam suam: ut pũctaliter dicit Cor. consi. 3. col. 2. & 3. vol. 2. dẽt ergo reddere rõnem, ẜm eius ɔscientiam, & discretionẽ, & rõni per eum reddendæ standum erit, nisi ɔ̃ illam allegetur, & probetur fraus, vel dolus in faciendo, & nisi recuset restituere, q̃ penes ipsum reperiũtur de bonis dictorum pupillorum: ut dicit Corn. d. consi. 3. & hoc mõ declarat & intelligitur illud, qđ fuit dictũ supra de conscientia, & de discretione. Et eodem mõ dico, ꝙ ipse ser Marcus tenetur restituere oĩa bona cõiter quæsita uiuẽte ser Petro. Nam licet eius morte fuerit finita societas, tñ emolumenta dictæ societatis trãseunt ad hr̃des socij
36 mortui, ut dictum est s̃. Et † si uiuente d. ser Petro fuerunt descripti aliqui libri cõiter, pro parte tangente ipsum ser Petrum poterunt uendicari, non obstante d. legato liberationis, ut dicit tex. in d. l. fi. §. inter cætera, & l. Aurelius. §. Mæuia, ubi Bar. ff. de liber. lega. & probatur in l. quædã, in princ. ff. de eden. & C. eod. l. 1. & l. procurator. ubi gl. & latè scrib. & per Can. in c. 1. de proba. Si aũt libri rationum proprij sunt ipsius ser Marci ipsos exhibere nõ tenet, sed satis est, ꝙ rationem reddat secundùm suam cõscientiam, ꝙ restituat dictæ Helisabeth oĩa q̃ fuerunt dicti ser Petri & filiorum, & rõne per eum reddita, si ipsa Helisabeth uult opponere de dolo ipsius ser Marci commisso in faciendo, utiq; poterit, & si probabitur, ipse ser Marcus tenebitur. De neglectis aũt minimè potest astringi stante dicto le-
37 gato liberationis. ¶ † Nec obstat, ꝙ dictum legatum vr̃ factum psonaliter & limitatum ad personam filiorum masculorũ dicti ser Petri, qui fuerunt prohibiti non petere redditionem rationis, & administrationis, & non ipsa Helisabeth, nam ɔ̃rium vr̃ uerius considerando mentem testatoris, qui si prohibuit filios, quos magis diligebat, & hr̃des uniuersales instituit, a fortiori vr̃ prohibuisse dictam Helisabeth, quã instituit in re par-
38 ticulari. Prout † ẽt: quia si prohibuit filios hæredes, a fortiori vr̃ prohibuisse ipsam Helisabeth hæredem ipsorum filiorũ, arg. notat. in l. si uiua matre. C. de bon. mater. & in l. Publius. §.
39 fi. ff. de cond. & dem. & no. Dec. consi. 15. col. 2. & 3. Et † mentem testatoris considerare debemus. l. non aliter, de leg. 3. l. in conditionib. primum locũ. ff. de cond. & dem. l. cum pr̃. §. dul-
40 cissimis. de leg. 2. Item † quia ipsi filij tenebantur obseruare uoluntatem ser Petri, eodem modo & ipsa Helisabeth, quæ ipsis successit, illam seruare tenetur, cum tanquã hr̃s seruare debeat ea, ad q̃ tenebat ille, cui successit. l. cum a matre, cum uul.
41 C. de rei vẽd. ¶ † Vltima dubitatio est, an dicta Helisabeth potuerit succedere eius fratrib. ab intestato mortuis in pupillari ætate, & attẽto iure cõi decisio est clara, ꝙ sic, cum ipsa fuerit & sit promior ipsis fratrib. ut est tex. in §. si igit. in auth. de hære. ab intest. uenĩẽ. colla. 9. & in auth. cum solis, & in authẽ. defuncto. C. ad sena. con. tertul. & in auth. post fratres, & in l. me minimus. C. de legi hær. & in aut. itaque. C. cõmu. de succe. cũ ɔco. q̃ concl. nullã hẽt difficultatẽ. & sic dico, ꝙ in oĩbus bonis dictorũ fratrum pupillorũ sitis & existẽtib. in ciuitate & territorio Bellunẽ. ipsa Helisabeth poterit succedere, cum ibi circa p̃ntem casum seruetur ius cõe, nec apparet alteratũ per statuta dictæ ciuitatis. Quãtũ uerò ad bona dicti q. ser Petri & successiuè suorũ filiorũ sita & existẽtia in territorio Berg. dico ipsam Helisabeth tanq̃ sororẽ non posse succedere ab intestato fratribus suis insolidũ, sed tm̃ hr̃e dẽt tertiam partem eius successionis in dictis bonis, quã poterat ɔsequi de iure cõi, reliquũ uerò dẽt esse ipsius ser Marci ꝓximioris agnati, & masculi dictorũ
42 pupillorum. Et † istud dico pp statutum Bergomen. sub rubr. de succes. ab intest. ita expresse disponẽs. Quòd statutũ seruandũ est, quatenus ɔcernit bona existentia in dicto territorio, ẽt in persona dictæ Helisabeth habitantis ex̃ ciuitatem Bergomi, ut dicit Bal. in l. si arrogator, col. antepe. ff. de adoptio. & diffusius Soc. consi. 292. visis statutis, col. 2. vol. 2. uolens aliquẽ mo hñtem, & hñtem bona in diuersis territorijs iudicari ut ho-
43 minẽ duplicẽ. Ita † ꝙ successio in dictis bonis erit regulanda ẜm ius cõe ĩ territorio, ubi ius cõe uiget, sed in alio territorio, ubi statutũ alr̃ disponit, q̃ ius cõe successio regulabit in bonis
* ibi sitis, ẜm dispositionẽ statuti, & hæc * opinio est cõis, ut dicit Alex. consi. 128. Consideratis, col. 1. & seq. uol. 1. & ẽt Soc. ɔs. 288. circa primã, col. 1. uol. 2. & Cor. consi. 202. circa p̃ntẽ, & ɔs. 65. plura, col. 4. uol. 2. & ɔs. 162. ɔstat, col. 2. uol. 3. cũ alijs plenè cumulatis per Alber. Bru. in trac. ꝙ statib. masc. &c. in 8. artic. prin. q. 25. ubi p quinq; col. examinando articulum, & re
* citãdo oẽs uarias opiniones doc. ɔcludit, hanc * opinionẽ esse cõem, & tenendam, quam cõprobat lege, & auctoritate, & dicit eam procedere gñaliter in omni casu, siue statutũ loquatur
44 in rem, siue in personam. Prout † idem Alber. cõcludit in eo. trac. in 6. arti. prin. in 1. memb. & in 1. q. ubi per octo colũnas examinando articulum dicit, tale statutum cõprehendere etiã
45 forensem, & † alibi habitantẽ respectu bonorũ sitorũ in territorio statuti p quæcunq; verba statutũ loquatur. Vñ in bonis & rebus sitis in territorio Berg. seruabit dispositio dicti statuti & idem dico de bonis existentibus in territorio Foroiuliensi, ut successio in dictis bonis reguletur ẜm tenorẽ statutorum ibidem existentium, quatenus dicta statuta aliter disponerent circa successionem, q̃ disponat ius cõe.

Parisius Paduæ.

ADDITIO.

¶ Sed nouiter inter ipsas partes ɔtingit: qm̃ ser Vẽturinus pater dictorum ser Marci & ser Petri mortuus fuit de anno. 1493. relictis dictis duobus filijs, quo tpe ipse ẜ Petrus erat annor. xiij. ɔ̃nr pupillus, & nullum gessit negociũ tangens negociationes & mercantias usq; ad annum. 1501. & sic a tpe mortis dic. ser Venturini vsq; ad dictũ annũ. 1501. ipse ser Marcus solus post mortẽ patris fuerit negociatus, & mercãtias exercuerit p quattuor annos cũ ser Bar. eius auũculo, & p alios quattuor annos solus usq; quo dictus ser Petrus ẽt cępit negotiari, vñ cum p dictos octo ann. ipse ser Marcus solus post mortẽ p̃ris fuerit negociatus, & mercãtias exercuerit, pp quas negociationes fuit lucratus bonã pecunię quãtitatẽ. Modò dubitatur, an a tpe mortis. d. ser Vẽturini cõis p̃ris dicat fuisse ɔ̃cta societas inter ipsos ser Marcũ & ser Petrũ tunc pupillũ & postmodũ adultum minorẽ tñ xxv. ann. usq; ad ann. 1501. quo tpe ẽt ser Pet. cępit gerere mercãtias, & negociationes, q̃ societas dicat fuisse ɔ̃cta. Secũdò dubitat, an lucrũ q̃situm in dictis octo annis p dictũ ser Marcũ debeat esse suũ ꝓpriũ, an uerò cõicari. Terriò, an bona cõia q̃sita post ann. 1501. q̃ ueniunt diuidẽda, debeant æqualiter diuidi. An uerò in diuisione debeat haberi rõ & ɔsideratio industriæ, & ingenij, laboris & uigiliarum ipsius ser Marci, & filiorum: ut istis ɔsideratis in diuisione bonorũ cõium debeat aliquid plus ipse ẜ. Marc. assignari. ¶ Circa primũ aduertẽdum est, ꝙ dictus ẜ. Venturinus cõis pr̃ ser Marci & ẜ. Petri uiuens voluit, ꝙ ipse ẜ. Marcus solũ ɔ̃heret societatẽ cũ d. ẜ. Bar. auun
46 culo d. ẜ. Marci, vñ si pp hoc dubitaret, ꝙ dicta societas uidebat esse ipsius ser Vẽturini, dr̃ ꝙ ẽt isto considerato fuit finita morte dicti ser Vẽtur. ut est tex. in l. actione. §. morte. ff. ꝓ soc. & inst. eo. §. finit. & in l. nemo põt, & ĩ l. adeo, & l. uerũ. §. in hæredẽ. ff. eo. ti. & utrobiq; doc. cũ alijs adductis p Fran. de Cur. ɔs. 53. sup artic. & Cor. ɔs. 121. quanq̃, col. 2. & ɔs. seq. vol. 1. & Dec. consi. 213. uisis his, col. 1. & ɔ̃nr mortuo dicto ser Vẽturino nõ potuit ɔtinuari cũ hr̃dib. ipsius. Si uerò cõsideramus, ꝙ dicta societas mortuo ser Vẽturino fuerit renouata inter ipsũ ser Bar. & ser Marcum, dico hoc posse stare, tñ dicta renouatio solũ intelligit facta inter ipsum ser Bar. & ser Marcum, q̃ mortuo ser Venturino societatẽ ɔtinuarunt, non aũt põt dici renouata cũ ipso ẜ. Petro tũc pupillo, & q̃ nunq̃ se in dicta societate intromisit, unde quò ad ipsum finita & extincta fuit. Quãtùm
47 † verò ad ipsum ser Marcũ bñ fuit cõtinuata & renouata, q̃ renouatio solũ cõcernit personã ipsius ser Marci renouãtis & cõtinuãtis ipsam societatẽ. l. planè. l. nemo. l. si Titius, & ibi doct. & p Bar. p illũ tex. in l. si id qđ. §. si filius. ff. pro soc. Si uerò dicimus, dictã societatẽ uerè fuisse ɔ̃ctam inter ipsum ser Bar. & ipsum ser Marcum, cuius noĩe ser Vẽturinus pr̃ illam ɔ̃xit, quod quidẽ facere potuit sequuta ratihabitione ipsius ser Marci &
48 verbo & re ipsa, † cum pater & filius una & eadem censeantur persona. l. fin. C. de impu. §. si quis alij, & §. ei verò, insti. de inuti. stip. & tunc ẽt sine dubio dicendũ est, dictã societatẽ so-

lum spectasse ad ipsum s̃ Marcum,cuius noīe fuit ꝯcta, & qui postmodũ eã gessit,& exercuit,in nullo aũt spectauit ad ipsum
49 ser Petrũ, qui circa eam hr̃ † ut penitus extraneus,ut toto tit. res int.al.ac.& in l.sępe.ff.de re iud.& ī c.inter dilectos.§.porrò,ex̃ de fi.instr.vñ qualitercũq; cõsideret̃ talis societas ꝯcta in ter ipsum ser Bartho.& ser Marcũ,concludendũ est circa eam nullum ius potuisse cõpetere.d.ser Petro, ꝯsequenter oẽ lucrũ dictæ societatis spectauit, & pertinuit ad ipsum ser Marcũ,qđ quidẽ indubitati iuris est. Si uerò ꝯsideramus,ꝙ mortuo d.ser Venturino cõi patre ipsi ser Marc.& ser Petrus steterũt in cõio ne,& cõiter uixerunt,quo fit : ut inter eos uideatur fuisse ꝯcta societas oĩum bonorum,& ꝯñr ꝙ tale lucrum q̃situm ꝑ ipsum ser Marcũ dicto tpe annorũ octo ẽt debeat cõicari. nã licet ser Petrus fuisset pupillus,& minor : tñ cũ eo potuit ꝯhi, ex quo
50 postmodũ effectus † maior eam ratificauit,cũ tpe maioris æta tis simul uixerint,& reciprocè negociationes gesserint: ut ꝯclu dit Bar.in l.Titium,& Mæuium.§.altero.ff.de admin.tut.cum alijs adductis ꝑ Ale.consi.144.maturè ponderatis, col.2.uol. 2.Pet.de Vbal.in trac.de socie.in 3.par.prin.col.2.& ẽt qa diu
51 insimul habitarunt, & inter † eos non fuit reddita aliqua rõ, ex quib.præsumitur tacitè ꝯcta societas: ut dicit Bar.in d.§.altero,& in l.cũ duob.§.Papinianus.ff.pro soc.& in l.si patruus, ubi ẽt Bal.col.pen.C.cõm.utr.iud.cum alijs adductis ꝑ Pet.de Anch.consi.303.materia,de qua q̃ritur.col.1.& cõsi.148.plu ra dubia,& per Ange.ꝯsi.112.bona acquisita.col.1. & ꝑ Lud. Rom.consi.291.cum isti tres fratres,in prin.tñ rectius ꝯsiderã do nõ põt dici,ꝙ inter ipsos ser Mar.& ser Petrum tunc pupil lum,& mi norem mortuo eorum cõi patre de anno.1493.vſq; ad annum.1501.quo tpe etiam ipse ser Petrus cœpit gerere ne gocia,fuerit oĩum bonorũ ꝯcta societas illo medio tpe octo an norum.Oñditur rõne uiua.nam ꝙ talis societas fuerit ꝯcta expressè nullibi apparet.Quòd fuerit ꝯcta tacitè,istud colligi dẽt ex præsumptionib.& actib. qui non possunt fieri citra ius, & nomen societatis,ut dicit Bar.in d.§.altero,& d.l.si patruus,& in locis supra adductis, sed uerè isto medio tpe octo annorum nulla interuenit cõicatio lucrorum q̃sitorum dicto tpe per ipsum ser Marcum, ergo in illis non põt dici contractam societatem,prout etiam:quia dictus ser Marcus solus gerebat dicta negotia,ipse uerò ser Petrus d.tpe nullum fecit actum negocia tionis.Vnde ꝙ in tali negociatione, & lucro uideatur societas fuisse ꝯcta,colligi non potest ex aliquo actu tacitè demonstran
52 te dictam societatem.Quod † ẽt suadetur : qa dictus ser Mar cus tunc tpis erat maior, ipse uerò ser Petrus erat pupillus,& minor, & iõ inter eos non põt dici societas ꝯcta ; ut cõcludit Bar.ubi s̃.& Ang.consi.60.de plurib.fratrib.& Rom.cons.27. in casu proposito,& Pau.de Cast.cõsi.184.ubi a fortiori uult, ꝙ si fratres mortuo patre habent apotecã cõem,in qua se exer cent,& unus eorum est minor,& pupillus : tñ nõ intelligitur inter eos ꝯcta societas,& sequitur Ias.in l.1.col.2.uersi. examino de per se.C.qui testa.face.pos. ubi hanc conclu.ampliat &
53 limitat.Et † licet in 3.limita.dicat,istud nõ procedere,qñ minor esset adultus,& careret curatore ; tñ dicta limitat.ꝓcedit, qñ talis minor adultus exerceret societatem, ut ipse Ias.firmat in cõc.quã postmodũm limitat, & ꝙ pupillus, & minor aliter se non exercentes non possint, nec uideantur societatem ꝯhere cum fratre maiore gerente,& negociante,plura adduxi.s̃.in alio consi.post alios doc. diuersis in locis. unde cum ex parte dicti ser Petri dicto tpe octo ann.nullus interuenerit actus de
54 notans† aĩum contrahendi societatem,sola ipsius patientia & taciturnitas nõ dr̃ sufficiens : ut per Bart.in d.§.altero,& in d. l.si patruus,& ꝑ Cor.ꝯsi.1.uol.1.& ꝯsi.121. & cons.34.uol.4.
55 col.fi.& per Dec.consi.21.col.1.Vnde † oẽ lucrũ dicto tpe 8. anno.quæsitum per ipsum ser Marcum erit suum ꝓprium: cũ noīe ꝓprio negotiauerit, & illud quæsierit post mortem d.ser Venturini cõis patris,ut per Bar.in d.§.altero.col.2.& in d.l.si patruus,cum alijs allega.per Dec.d.consi.21.col.fi.& pe.& ꝯs.
56 213.col.5.nu.11.& per Cor.d.cõs.1.uol.1.Licet † ẽm ipse ser Marcus mortuo cõi patre insimul habitauerit cũ d. ser Petro qui bona paterna retinuerũt in cõi indiuisa, & cõicarunt fructus ex illis perceptos, non ꝑpea ex istis actibus dr̃ inducta societas : ut hr̃ in l.ex parte.§.filius.ff.fam.er.& ponit Bar. in d. §.altero,& in d.l.cum duob.§.Papinianus, & bene facit tex.in d.l.cum duobus.§.si fratres.& quod no.Pe.de Anch. cons.30. quia qõ,& Abb.consi.65.attingam.uol.1. & Roma.consi.43. ad primum,cũ alijs adductis per Dec.d.consi.21.col.2.nu.4.
57 & 5.Prout ẽt : qa hr̃ditas indiuisa, & cohabitatio, & fructuũ cõicatio solùm inducunt societatem in ꝑdictis actib.non aũt in reliquis : ut dicit Bar.in d.§.altero,in fi.& in d.l.si patruus, ibi Sal.col.fi.& Ale.consi.48.diligenter, uol.2.Actus.n.ꝑdicti uoluntarij non extenduntur ultra q̃ gerant̃ l. uoluntate.C.de excus.tut.l.fi.ne ux.pro mari.& no.Ang.consi.85.ex themate,
58 in fi.Quæ † ẽt suadent̃: nam qñ mortuus est pr̃ cõis, & remãserunt plures fratres,& unus ex fratrib.tm̃ negociat̃,& alij nõ, certè non dr̃ ꝯcta societas,& iõ quęsita ab illo negociante cõicari nõ debent,nisi ille, qui negociatur spõte cõmunicauerit, qđ factum minimè apparet in casu pñti, ut mihi in facto narratum est, ita Ias. qui plures adducit auctoritates in l.1.C.qui
59 testa.fac.pos.col.3.uersi.tertius casus principalis est. Prout sẽt & fortius idem est dicendũ in d.§.altero,& in l.1.§.siquis hoc interdicto.ff.de itine.actuq; priua.quẽ refert & sequitur Ias.in d.l.1.col.4.uer.4.& ultimus casus ,& col.seq.ꝙ si mortuo pr̃o oẽs fratres negociantur,solùm societas cẽsetur esse ꝯcta in illa negociatione,& mercantia,quam exercent,& nõ in alijs,& dicit idẽ esse in tpe,ꝙ intelligitur simul ꝯcta a tpe,quo cęperunt negociari insimul,nõ aũt ante,qđ punctaliter est in pñti casu, nã mortuo ser Venturino cõi patre ipse ser Petrus nõ cępit negociari,nisi de ann.1501.octo.n.annis præcedẽtibus negociatus fuit ipse ser Marcus solus,unde inter eos, quò ad negociationes,& mercantias,& quò ad lucra ex eis peruenientia societas dr̃ ꝯcta de ann.1501.quo tpe etiam ipse ser Petrus cœpit negociari insimul cum dicto ser Marco, per illos autẽ annos octo anteriores,quib.d.ser Petrus nihil gessit,non põt dici cõtractam fuisse societatẽ in negociationibus , & mercãtijs,quas ipse ser Marcus solus eo tpe gessit , & ꝯñr omne lucrum dicto tempore quæsitum per ipsum ser Marcum debet esse propriũ, & non uenit cõicandum,ex quo dicto tempore non erat in ꝑdictis contracta societas,sed solùm in commiter uiuẽdo & habitando,& in retinendo bona paterna indiuisa,communicando fructus qui inde prouenìebant,qui actus non inducunt societatem fuisse ꝯctam in reliquis, ut patet rationibus, iurib.& decisi.quibus supra,ex quibus remanet enucleatum primum & s̃m dubium. ¶Circa uerò resolutionem tertij dubij ꝯsiderã do tp̃s post annum 1501.quo ipse ser Petrus cœpit negociari quo tpe inter ipsos fratres vr̃ ꝯcta societas omnium negociationum,& mercantiarũ,quas insimul gesserunt, & lucrorũ inde prouenientium,& ꝯñr bona ex ipsis negocijs quæsita uidẽtur esse cõia,unde finita dicta societate dicta bona communia prima facie dicendum uidetur debere diuidi uiriliter,& æqua
60 liter. Cum † natura societatis sit, ꝙ partes inter socios censeã tur æquales,si aliter non est ꝯuentum.l.si non fuerint, in prin. & §.1.ff.pro soc.& insti.eo.§.1.cum alijs ꝯcor. Tñ considerandũ est,ꝙ ipse ser Marcus erat lõgè industriosior,q̃ ipse Petrus, unde eius opera est pluris facienda , q̃ opera dicti ser Petri; & quia eius industria(vt in facto mihi narratum est) maioris fuit æxstimationis q̃ industria, & opera dicti ser Petri,& etiam qa in dicta societate ipse ser Marcus nedum posuit operam,& industriam suam, sed industriam , & operam suorum filiorum, qđ minimè factum apparet ex parte dicti ser Petri.Considerata iuris dispositione,ipsa æquitate,& honestate in diuisione dictorum lucrorum ipse ser Marcus dẽt ꝯsequi, & habere maiorem partẽ ꝓ mensura laborũ industriæ operarum suarũ, & ẽt filiorũ positarũ in d.societate,& in acquirẽdis dictis lucris,ita punctaliter dicit Cor.cons.299.ꝑmittendum est.col.fi.uol.4. ubi asserit se pluries aliàs ita consuluisse, & adducit consi.Ro. 165.& q̃ no.Ang.consi.113.quid aũt si fratres,in fi.ubi in terminis Ang.dicit,ꝙ qñ societas uenit diuidenda,unus ex socijs dẽt plus ꝯsequi,qñ industria,& opera sua, & filiorum erga dictam societatem fuit maior q̃ alterius socij,& adducit etiã ꝯsi. Pet.de Anch.& ipsemet Cor. idẽ uult cõsi.34.quia de plurib. col.pen.& fi.& cõs.54.in themate præsupponũtur, & clarius ꝯs.214.in hac ꝯsultatione.col.2.uol.4.& idem Cor.consi.24. uisis nonnullis.col.3.uersi.& insuper, & cõs.54.ad euidentiã, & consi.301.circa primum,col.fi.uol.1.& cõsi.122.circa præsentem consultationem.col.1.uol.2.& consi.233.viso diligenter.col.2.uol.2.& col.pen.& fin.apertius hoc idem firmat, & etiam sentit Dec.consi.255.casus,de quo quæritur,& Corne. in l.si pascenda pecora.C.de pac.apertè concludit, in diuisione societatis habẽdam esse rõnem industriæ, & operarũ unius ex so-

ex socijs, ita ut respectu illarũ ĩ lucris q̃sitis debeat maiorẽ partẽ ꝯsequi, & ꝯfirmari possunt ex dictis ꝑ Bar. in cons. incip. Ciácarellus, relatus a Cor. ꝯs. 114. præall. q̃ cõclusio cõprobari posset plurib. alijs auctoritatib. adductis in dictis cõsi. ut ibi poterit uideri. Et ẽt q̃a oĩs æquitas, & honestas cuiuscunq; iuris, & potissimè in ꝯctu societatis dictat; ut ꝑm industriá, operá, & laborẽ impẽsum in ipsa societate haberi debeat rõ in ipsius resolutione, & diuisione prædictorũ, quò ad applicandũ maiorem partẽ lucri, & q̃sitorũ potius uni q̃ alteri, vñ arbitri cõiter electi negligere minimè deñt ꝯsiderationẽ dictæ industriæ, diligẽtiæ operarũ, & laborũ impensorum per ipsum ser Marcum, & filios in dicta societate, postq̃ fuit inita, & ꝯcta, inter ipsos frẽs super dictis negociationib. & mercimonijs per eos insimul gestis post annũ. 1501. ut in diuisione dictorũ lucrorũ, quæ mõ agitatur, ad oĩa prædicta habeant cõsiderationem rationibus, & decisionib. quib. supra. Idem Paris. vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Bona quæsita per filios existentes sub patris potestate quæruntur patri, & eo mortuo diuidenda ueniunt inter filios.*
2 *Cohabitatio fratrum non inducit communionem bonorum, quò ad dominium, & proprietatem.*
3 *Capitale dictorum bonorum remanet saluum.*
4 *Donatio in dubio non præsumitur.*
Debita & credita remanẽt cõia inter fratres mortuo patre.
5 *Societas contracta dicitur inter fratres & consobrinos communiter habitantes ex multis, & nu. 6.*
7 *Et quæ societas inter eos contracta dicatur.*
8 *Actus uoluntarij non extenduntur ultra quàm gerantur.*
9 *Dotes receptæ non censentur communicatæ, & nu. 17. & 18.*
Nec bona empta ex redditibus & fructibus dotium.
10 *Portiones in societate quales esse debent, & alijs seq.*
11 *Societas debet esse iusta, & æqua.*
12 *In societate consideratur capitale.*
13 *Considerantur, & personæ illam exercentes & operæ ipsarum.*
Diuisio in societate qualiter sit facienda inter ipsos socios, & alijs sequenti.
14 *Portio applicanda capitali quæ & quanta sit, & nu. 15.*
16 *In societate nõ habetur ratio fructuũ consumptorũ, nec expẽsarũ.*
18 *Dotes datæ filiabus sociorum an computentur.*
19 *Fructus percepti an ueniant computandi.*

CONSILIVM LXXXV.

Visis Quibusdá scripturis, & nõnullis actis, petitionib. videlicet exceptionib. & replicationib. hincinde fcis corã certis arbitris, & arbitratorib. in cõtrouersia uertẽte inter ser Pet. Pastega. q. ser Blasij de Possagno interuenientẽ tam suo noĩe proprio q̃ nomine suorũ fratrũ, & aliorũ eius ꝯsortum ex una. Et ser Fran. & ꝑ Matthe. q. ser Iaco. Pastega ex altera. Visis ẽt multis instr̃is acquisitionũ factarũ ꝑ q. ser Mattheũ Pastega, & eius filios, & alios descendentes ipsorum. Visis ẽt plurib. cõpmissis ꝑ ipsas partes super dicta ꝯtrouersia factis, necnõ uisa quadá diuisione, & quodá laudo lato super dicta ꝯtrouersia. Licet ex ꝓbationib. nõ factis pũctaliter ueritas discerni nequeat in facto, ex quo ius orit̃, uulga. l. si ex plagis. §. in cliuo. ff. ad l. aquil. & ꝯñr ẽt distinctè nequeat discerni in quam partem minutatim iustitia, & iuris dispositio vertatur, & multę dubitationes ex uaria facti contingentia uersari possint. Ne diffusius processus fiat, procedam nouissimè consultus ab istis ultimis arbitris, & arbitratorib. ꝑ ꝯclusiones, decidendo casus considerabiles ex uerisimili facti ꝯtingẽtia collecta ex scripturis mihi præsentatis. ¶ Et primò dico, ꝙ bona oĩa, q̃ remanserunt tp̃e mortis quondam ser Matthæi Pastega primi stipitis, & antecessoris istorum oĩum cuiuscunq; generis essent, ueniunt diuidẽda inter ipsos litigantes in duas partes ea ratione: q̃m ipse ser Matthæus mortuus est relictis duobus filijs, Ioãne uidelicet, & Gulielmo, a quo Ioãne descendũt dicti Frãc. & Matthæus ex vna, & a quo Gulielmo descendũt dicti ser Petrus & alij consortes ex altera. Pariter dicti Ioãnes, & Gulielmus successerunt dicto. q. Matthæo eorum patri, ut sunt iura uulga. & ideo Ioãnes suá portionem paternam ad suos descendentes transmisit. Pariter & ipse Gulielmus ad suos, ut sunt iura clara & cõia. Et ideo oĩa quæsita ꝑ d. Matthæum uel per dictos eius filios nomine dicti Matthæi eorũ p̃ris, tũc uiuẽtis, de quib. apparẽt instr̃a, & ẽt alia bona cuiuscunq; generis, q̃ dictus Mattheus tp̃e mortis reliq̃t, diuidẽda ueniũt (vt dixi) in partes duas, quarũ una applicabit̃ Franc. & Matthæo, altera uerò dictis ser Petro & consortibus.

1 Nec † isto casu cadit cõsideratio, de qua ꝑ Bar. & alios in l. cum oportet, in prin. C. de bon. quæ lib. & in trac. de duo. fratri. & ĩ l. 1. §. p̃r qui castrense. ff. de colla. bono. & ꝑ Cor. ꝯsi. 27. in hac col. 2. uol. 2. & ꝯs. 152. ad euidentiá, col. 2. uol. 3. uidelicet qualiter d. Ioá. & Gulielmus existẽtes sub p̃tate p̃ris operati fuerĩt cũ circa istud in facto nihil penitus deducatur, & iõ ꝯclusio superius firmata remanet ualida. A qua non est recedendũ. si diceretur, ꝙ post mortẽ dicti ser Matthæi dicti Ioánes, & Gulielmus insimul habitarunt, prout † idẽ fecerunt eorũ filij, & alij
2 descendentes gradatim, nã ex tali cohabitatione, & ex alijs actibus, de quib. inferius dicetur, talia bona paterna nõ censentur esse cõicata quantùm ad dñium, & proprietatem: ut h̃r in l. ex parte. §. filius. ff. fa. erc. cũ alijs inferius allegandis. Et iõ capita-
3 le dictorũ bonorũ † paternorũ dẽt esse saluũ, & tp̃e p̃ntis diuisionis añ oĩa dẽt deduci: ut firmat Bal. & Pau. de Ca. in l. 1. C. ꝓ soc. & Sal. in l. si patruus. C. cõmu. utri. iud. & not. Alex. cõs. 131. si quis uerax. uol. 5. & Cor. consi. 24. uisis, & consi. 54. ad euidentiá, col. 2. uolu. 1. & consi. 233. viso diligenter. col. 2. ubi
4 ad id plura adducit. Et † maximè illud, q̃a aliàs resultaret q̃dá donatio, q̃ in dubio non ꝑsumitur, uulg. l. cũ de indebito. ff. de prob. cũ cõcor. de quib. ꝑ Pet. de Vba. in trac. de duo. frat. in 3. & 4. q. prin. & ꝑ Bal. & Pau. in d. l. si patruus. Ex quib. infero, ꝙ debita & credita ꝯcta ꝑ ipsum ser Matthæũ, & eo uiuẽte si qua in præsentiarũ reperiunt̃ actiua & passiua, effectualiter ueniũt diuidenda mõ, & forma ut dixi, ut ff. & C. fa. er. ferè per totum
5 cum alijs si. Verùm † q̃m mortuo dicto ser Matthæo d. Ioánes & Gulielmus, & successiuè eorum descendentes nepotes cum patruis, & eꝯ, & fratres carnales, & ꝯsobrini insimul per longa tp̃a habitarunt bibendo, & comedẽdo fructus bonorũ cõium, & lucra facta per eos cõicando ementes cõi noĩe, & expensas alias cõiter faciendo: dico ꝙ in p̃dictis inter eos fuit ꝯcta, & successiuè ac gradatim ꝯtinuata, & renouata societas ẽt lucri &
6 quæstus. Non † ẽm solùm expresè, sed ẽt tacitè societas ꝯhit̃, & ꝯtinuat̃ ac renouat̃. l. societatẽ, cũ si. ff. pro soc. & ꝑ Cor. cõs. 1. & cons. 121. quanquã. uol. 1. & ꝑ Dec. cõsi. 21. & ꝯsi. 213. & consi. 255. ubi ad id alia cumulant, & ꝑ eundem Corn. ꝯsi. 27. in hac col. 3. uol. 2. & consi. 34. & cõsi. 299. ꝑmittendum. col. 2. uol. 4. & tradit Bar. in l. Titium & Męuium. §. altero. ff. de ad min. tut. & in l. si patruus, ꝑallegata, ubi plenè Bald. Sal. & alij, & Bal. & alij maximè Ias. ĩ l. 1. C. qui testam. face. pos. & ꝑ Bar. & Bal. & Pet. de Vbal. in trac. de duob. fratr. in 3. q. princi. cum
7 alijs infinitis, q̃ ad id possent allegari. Non † ẽm inter p̃dictos fuit contracta societas oĩum bonorum ex dictis actib. sed solũ circa prædicta, & non in reliquis: ut dicit Bart. & alij ubi s̃. per tex. in l. ex parte. §. filius, & in l. cum duob. §. Papinianus. ff. pro soc. & per Bar. in l. 1. §. si quis hoc interdicto. ff. de itine. actuq; priua. & per Bal. in d. tra. col. 5. cum alijs adductis per Deci. d.
8 consi. 21. col. 2. nu. 4. 5. In † quibus locis cõsiderat, ꝙ actus nr̃i uoluntarij non extendũtur ultra quã gerantur. l. uoluntate. C. de excus. tu. l. fi. C. ne vx. ꝓ mari. & ponit Ale. consi. 48. diligenter, & consi. 23. consideratis. col. 2. uol. 2. & Soc. cons. 4. 5. 6. & 40. in prin. uol. 4. & Corn. cõsi. 9. & consi. 139. ad euidentiam, in prin. uol. 1. & consi. 249. uol. 4. & eod. uol. consi. 98. licet, co
9 lum. 2. & consi. 212. uidetur. col. 2. Quibus † consideratis dico, ꝙ bona dotalia, & alia quæ fuerunt q. dñæ Vlianæ uxoris. q. ser Gulielmi non censentur esse cõicata cum dicto Ioanne, & alijs suis descendentibus, & ꝯñr bona prædicta in præsentĩ diuisione debent adiudicari dicto ser Petro, & alijs eius consortibus descendentibus ex dictis ser Gulielmo, & do. Vliana Dico etiam, ꝙ bona quocunq; tempore empta ex redditibus, & fructibus bonorum dictæ quondam dñæ Vlianæ, de quib. emptionibus constat per aliqua instr̃a mihi exhibita, & ẽt si apparerent aliæ emptiones ita factę, debent applicari, et adiudicari prædictis ser Petro, et suis consortibus. ¶ Quãtũ verò ad alia bona immobilia, mobilia, et se mouẽtia mortuo dicto ser Matthæo quæsita per dictos Ioannẽ, et Gulielmũ, et gradatim per eorum descẽdentes communi nomine societatis, et fraternæ.
10 Cum † etiam inter dictas personas gradatim apparet ꝯcta, cõtinuata, et renouata societas lucri, et quæstus ac operarũ, et industriarum ꝑsonarum prima facie vr̃ dicendum, cum de por-

tionib. nihil sit dictū.ꝙ portiones deberēt esse æquales.l.si nō
fuerint,ubi scrib.ff.pro soc. & instit.eo.§.illud expeditū est.cū
11 cōcor.Tn̄ † q̄a societas dēt esse iusta,& æqua arbitrio boni ui
ri.l.qđ.n.§.1.l.in proposita.l.si societatem mecū coieris.l.3.in
fi.ff.pro soc.Dico in pn̄ti diuisione bonorū acquisitorū per di
ctū Ioānem & Gulielmū, & gradatim p eorū descēdentes esse
12 plura ꝯsiderāda.Et † primū ꝯsiderari dēt capitale qđ fuit posi
tū in dicta societate,tā a dicto Ioāne q̄ a d.Gulielmo, & ſm il-
lud postmodū ī diuisione plus & minus, uel æqualiter debeat
adiudicari uni uel alteri : ut ī d.l.si nō fuerint.§.1.ibi,si modò
aliq̄d plus ꝯtulit societati,& sentit ibi gl.& Fulg. & Sal.ī l.Mu
tius.ff.pro soc.cū alijs adductis p Cor.in d.ꝯsi.24.uol.1.col.1.
13 & seq.& ꝓbat tex.in d.l.si societatē mecū coieris.Secūdò † cō
siderandæ sunt p̄sonæ,q̄ ꝯhunt,ꝯtinuāt,& renouāt dictā socie-
tatē,& in ea reperiunt̄,laborāt,operant̄,& eam exercēt.Et mul
tum ꝯsiderāda est industria dictarū p̄sonarū,ut hr̄ in d.l.si so-
cietatē,& ī l.quid.n.ff.ꝓ soc.& dicit Sal. in d.l.Mutius.q.7.&
l.1.C.pro soc.& Corn.in l.si pascēda pecora, in 1.q.post gl.C.
de pac.ubi allegat consi.Bar.incip.Ciācarellus,& sentit Bal.in
d.l.1.col.4.uer.4.q̄ro,& q.9.& ī d.trac.col.3.& Petr.de Vbal.
in eo.trac.in 3.q.prin.& Ale.ꝯs.101.habita sup narratis, & ꝯs.
135.titulus qōnis,& consi.80.discussis his,uol.2.plenè tangit
pn̄tem articulū ꝯcludēs,ꝙ qn̄ bona q̄sita a socijs ueniunt diui
denda,non sp diuisio facienda est æqualiter,sed habēda est cō-
sideratio p̄sonarum, & industriæ, & ad plenum ista ꝓsequitur
Ang.ꝯs.113.quid aūt si fuerit,& Cor.ubi plura cumulat in di
cto.ꝯs.24.col.3.& 4.& consi.54.ad euidentiam.uol.1.& cōs.
27.in hac,col.fi.& plenius cons.122.circa pn̄tem, col.1.& seq.
& consi.233.col.2.& seq.uol.2.& etiam consi.85.plura,in fi.
& consi.152.ad euidentiam,& consi.213.Philippus,ꝯsi.321.
ad euidentiam.uol.3.& etiam consi.98.licet. & cōsi.292.mul
tùm,& ꝯs.34.quia de plurib.col.pen.& fi.& cōsi.54.in thema
te,& consi.214.in hac consultatione.col.2.& bene cons.299.
* præmittendum est.col.fi.uol.4. in quib.locis * cōiter conclu-
ditur,tpe diuisionis prædictarum societatum debere ꝯsiderari
p̄dicta.Quæ oīa in iure uera,& cōiter approbata applicādo ad
casum pn̄tem reperio in facto, ꝙ d.Ioannes, & Gulielmus tpe
quo ambo uiuebant multa acquisiuerunt cōi noīe,& quia ipse
Gulielmus præmortuus fuit,& dictus Ioannes superuixit usq;
ad annum.1491.sicuti ex scripturis mihi exhibitis percipere
potui, & mortuo d. Gulielmo ipse Ioannes unà cum Victore,
Andrea, & Blasio filijs d.Gulielmi acquisiuit aliqua bona cōi
noīe, ꝓut ēt fecit dictus Andreas filius dicti Gulielmi uti pa-
tet per publica instr̄a dictarum acquisitionum. Dico ꝙ bona p
oēs prædictos acquisita usq; ad mortem dicti Ioannis, & usq;
ad dictum tp̄s,quo ipse uixit,fuerunt,& sunt communia inter
descendentes ex dicto Ioanne,& descendentes ex dicto Guliel
mo. ¶Qualiter aūt inter ipsas partes bona prædicta acquisita
debeant diuidi,primò considerandum est, ꝙ capitale,quātum
fuit in dicta societate positum per dictum Ioānem, & dictum
Gulielmum,& si fuit solùm sup reb.paternis ad eos peruenis
ex hæreditate quondam dicti ser Mathei eorum patris, tale ca
pitale fuit æquale,& iō considerandum erit,qui fructus potue
runt percipi ex dictis bonis, & ex dicto capitali, & una portio
dictorum bonorum postea acquisitorum applicāda erit æqua
liter dicto capitali, & talis portio erit diuidēda in duas partes,
& una applicabitur descendentib.ex d.Ioanne,alia uerò appli-
cabitur descendentibus ex d.Gulielmo. Quāta aūt debeat esse
ista portio applicanda capitali,ipsi honesti arbitri, & arbitrato
14 res electi † poterūt illā taxare ſm quantitatem redditinum,&
introituum, qui quolibet anno percipiebātur ex bonis relictis
p dictum quōdam ser Mathæum.Facienda insup erit de dictis
bonis acquisitis ultra dictam portionē applicādā capitali alia
& maior portio,quæ dēt applicari,& assignari prædictis descē-
dētib.ex dicti Ioanne,& Gulielmo nō æqualiter,sed habita cō
sideratione ad numerum personarum,& ad operā,et industriā
ipsarum,& ad exercitium, qđ prædictæ p̄sonę præstabant in ac
quirēdis dictis bonis,& in cultura bonorū cōium, & circa ani
malia,& pecudes,ēt habita ꝯsideratione ad fructus,qui pcipie
bant̄ pro tpe ex rebus acquisitis p eos, & ſm talē discretionē
& considerationē dicta sequens portio bonorū acquisitorum
data circa prædicta paritate industriæ,cum de contrario aliter
non apparet,uenit diuidēda inter partes prædictas hoc modo
ex quo ꝓ parte dicti Ioannis erat ipse Ioānes & duo filij Bar-
thol.& Iacobus,& duo alij tm̄ descēdētes ex Iacobo,pro parte
uerò dicti Gulielmi erat ipse Gulielmus,& Victor,Andreas,&
Blasius eius filij , & etiam alij quāplures descēdentes ex dictis
Victore,Andrea,& Blasio,uidelicet in septē partes,quarū tres
debent adiudicari dictis Francisco, & Mathęo. Reliquæ uerò
quatuor partes ueniunt applicandæ dictis ser Petro,& consor-
tibus descendētibus ex dicto Gulielmo,& similiter ſm ratam,
& diuisionem prædictam usq; ad p̄dictum tp̄s erunt diuidēda
credita,& debita actiuè & passiuè contracta. Quātùm uerò ad
bona acquisita post mortem dictorum Gulielmi,& Ioānis du-
rante uita Bartholomei,& Iacobi filiorum dicti Ioannis,& du
rante uita Victoris,Andreę,& Blasij filiorum d.Gulielmi,dico
diuisionem esse faciendam respectu dictæ portionis applican-
dæ capitali in duas partes,ut dictū est supra. Quò uerò ad aliā
portionē,& maiorē, diuisio erit facienda ſm numerum perso-
narum,considerando ēt qualitatē,& industriam ipsarum,& de
scendentium ex eis,& ēt consideratis fructib.ꝓ tpe habitis ex
dictis bonis acquisitis dicto tpe,vt s̃.& fieri dēt in quinq; par-
tes,quarum duæ applicabuntur dictis Francis. & Mathæo,reli
quę uerò tres partes assignabūtur d.ser Petro,& Victori,& de-
scendentib.ex dictis quōdam Andrea, & Blasio, & pariter sub
ista forma ueniunt diuidenda credita & debita actiuè & passi-
uè pro dicto tpe contracta. Quantùm uerò ad bona acquisita
post mortem dictorum Bartholomęi & Iacobi,Andreæ,& Bla
sij,dico ꝙ ꝯsiderando portionem dictorum bonorum acquisi-
torum,q̄ dēt applicari capitali,diuisio faciēda erit in duas par-
tes,& una applicabitur dictis Matthæo, & Frācisco. Alia uerò
prædictis Victori,& ser Petro,ac cōsortibus, ut superius dictū
est. Reliqua uerò portio p̄dictorum bonorum acquisitorū tpo
prædicto,& usq; quo durauit dicta societas,dēt diuidi ſm nu-
merū personarum,ut supra, uidelicet in nouem partes, quarū
duę erūt applicandæ dictis Matthæo,& Frācisco,reliquæ uerò
septem prædictis Victori,ser Petro,& consortib.& eodem mō
diuidenda erūt credita,& debita actiuè & passiuè in dicto tpe
15 contracta.Et † ꝙ diuisio dictorum bonorum sit facienda mō,
& forma quibus supra,considerando dicta tēpora,& alias qua
litates apertissimè probatur in iuribus, & decisionibus supra
deductis,potissimè in d.consi.Corn.24.uol.1.& in cons.122.
& consi.233.uol.2.& consi.34.& 58.& 59.col.3.& cōsi.299.
16 col.2.uol.4.¶†Nec in prædicta diuisione habenda erit consi-
deratio fructuum consumptorum,& expēsarum factarum no-
mine societatis,licet descendentes ex dicto Gulielmo fuissent
plures nu.ut dicit Bald.& alij doct.in l.fin.C.de col.& in ca.si
duo,per illum text.in titu.de fra. de no. benefi.inue.& Pet.de
Vbal.in dicto tract.in 5.q.prin.& q.6.prin.q.23.& Cor.cons.
301.circa primum.col.fi.uol.1.& d.consi.122.col.1.uolu.2.
Minus etiam habenda erit consideratio de expēsis malefactis
per ser Andream,prout prætendunt dicti ser Francis. & Mat-
17 thæus, ex quo de prædictis nihil cōstat. ¶† Quantùm uerò ad
dotes receptas,& datas a prædictis gradatim, & diuersis tēpo-
ribus post mortem dicti ser Matthæi dico, ꝙ dotes receptæ ab
eis,uel ipsorum aliquo debēt esse saluę in portione bonorum
tangente illum,qui eas recepit,ita ꝙ portio solùm ipsius,q̄ do
tes recepit,remaneat,& sit obligata pro dicta dote recepta,&
non portiones aliorum,nisi probaretur,ꝙ talis dos fuisset po-
sita in communi, quo casu de cōmuni esset detrahenda prius
18 & assignanda illi,cui fuit promissà.Quantùm† uerò ad dotes
datas pro filiabus, siue sororibus prædictorum gradatim,& di
uerso tempore dico, ꝙ tale onus supectabit ad illum solū qui
dotem dedit uel constituit , ita ꝙ pro tali dote constituta uel
data tanto minus recipiat in diuisione faciēda super dictis bo
nis.¶Quò uerò ad domos, tegetes fœnilia & curtiuos conside-
rata conuentione facta inter ipsas partes dico,ꝙ remanere de-
bent diuisa,prout modo sunt,uidelicet in quatuor partes,qua
rum una erit dictorum Matthæi,& Frācisci, reliquæ uerò tres
erunt dictorum.Petri,& consortum eo modo, & prout in pn̄-
tiarum possidentur,sed parti merenti refectionem ſm diuisio
nem faciēdam modo,quo supra,fiat refectio in alijs bonis seu
in pecunia uel in fabricando, & ꝙ librę.200. datæ & exbursa-
tæ Pasquali Claudio,& Antonio sutori de Possagno sint bene
datæ,et ꝙ pp talem dationem nihil peti possit a prędictis Mat
thæo, et Francisco,per d.Petrum, et consortes hoc adiecto, ꝙ
fons sit in cōi,et cōiter omnib. habeat deseruire perpetuò, itē
ꝙ furnus,qui in præsentiarū est cōmunis omnibus per annos
quinq;

quinq; tm̃ ēt hēat deseruire. ¶†Et d.arbitratores declarare habeant, ꝙ fructus oēs pcepti vsq; ad pñtem diem de dictis bonis cōib. ab vnoquoq; pdictorũ sint bñ pcepti, & ꝙ ille q pcepit liberè possit eos tenere absq; aliqua refectione, & sisr frumēta, & oīa alia seminata sup dictis reb. cōib. debeant & possint colligi ab illo tm̃, q seminauit, laborauit, & industriā fecit, ita ꝙ alij nō hēant pticipare, & sisr de vitib. & de vino, & hoc p pñti anno tm̃, ita ēt & de fœno recolligēdo a pratis, nisi eēnt prata, q sine aliqua industria & labore fœna pducerent. Et fm modum, & formam pdictos dico, & ꝯsulo, ipsos arbitros, & arbitratores in pñti cā ab ipsis partib. electos dēre laudare, arbitrari, decidere, finire, terminare, & sententiare differentias prædictas.

Paris. Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Societas an præsumatur contracta inter patruum, & nepotes cohabitantes, & nu. 7. 8.*
2 *Et quid si nepotes sunt pupilli & minores.*
3 *Et an possit inter eos continuari.*
4 *Et quando ex parte pupillorum nullus interuenit actus.*
5 *Et quid si patruus nihil gessit nomine communi.*
Omne quæsitum per eum suum proprium est.
6 *Persona extrinseca non præsumitur.*
9 *Actus uoluntarij non extenduntur ultra quàm gerantur.*
10 *Empta per patruum sunt eius propria.*
11 *Etiam si pecunia fuisset societatis, & nu. 17.*
12 *In societate ualde consideratur industria.*
13 *Si unus fratrum mortuo patre negociatur inter fratres, non dicitur contracta societas.*
14 *Pecunia pupillorum qualiter sit collocanda, & nu. 15. & 16.*
18 *Societas morte unius ex socijs finitur.*
19 *Mater non succedit filio pupillo, si illi tutorem non petijt.*
20 *Nec excusatur, si alius administrasset bona pupillorum.*
21 *Casus plures, in quibus mater excusatur non petendo tutorem.*
22 *Mater à successione filij potest excludi per statutum.*
23 *Soror de iure communi succedit fratri mortuo ab intestato cum alijs fratribus.*

CONSILIVM LXXXVI.

Circa pñtem ꝯsultationem uis tota ꝯsistit, an inter ser Ioannem, & Petrum pupillos, & in pupillari ætate mortuos filios quondā ser Laurentij draperij, & nepotes d. ser Christphori ex altera fuit ꝯcta societas oīum bonorum, prout prætendit ser Polidorus de Milijs agens nomi. Magd. eius vxoris, & nomi. d. Hælisabet eius sororis, qui prætextu assertę societatis petit ab ipso D. Christophoro sibi dari, & ꝯsignari portionem spectantem dictis Ioan. & Petro, lucrorum factorum per ipsum ser 1 Christoph. a tpe mortis dicti quondā ser Laurentij. Et†br̃ p veritate resoluendo difficultatem, dico inter prædictos nō fuisse ꝯctam d. societatem, cum alr non appareat, ipsos talē societatē inijsse, & ꝯxisse: vt per Bar. in l. cum duob. §. idem Papinianus. ff. pro soc. & diffusius per eundem in l. Titium aut Mæuium. §. altero. ff. de admin. tuto. & in l. si patruus, vbi ēt diffusè tangunt Bal. & Sal. C. cōia utriusq; iudi. ponunt Mod. Pap. in l. 1. col. 2. nu. 5. C. q testa. face. pos. Et illud certissimũ est, prout ēt pars aduersa fatet, ꝙ inter ipsum ser Christophorum, & quōdā ser Lauren. eius fratrem tpe, quo viuebat, nulla fuit ꝯcta societas, nec expressa, nec tacita, cum inter se bona cōia diuiserint, & separatim, ac diuisim habitauerit. Solùm. n. dubitat, an post 2 mortem d. ser Laurentij fuerit societas ꝯcta inter ipsum ser Christophorum, & dictos Ioanē, & Petrum eius nepotes. Et†ꝙ iter eos expressè fuerit ꝯcta societas, nullibi apparet, quinimmo cũ ipsi Ioannes, & Petr. fuerint minores, & pupilli, & non habuerint tutorem, & insup in pupillari ætate mortui fuerint, ꝯclo firma resultat, ꝙ inter eos, & ipsum ser Christophorum eorum patruum non fuit ꝯcta societas, esto ꝙ ipse ser Christophorus mortuo ser Laurentio patre ipsorum pupillorum habitauerit cũ ipsis in eadem domo, & gubernauerit, & administrauerit eorũ bona, & personas, & insimul vixerint, & comederint, esto ēt ꝙ vtile fuisset, & expediēs dictis pupillis ꝯxisse dictam societatem, vt hr̃ in l. vt in ꝯdōnib. ff. pro soc. & p Bar. Bal. & Sal. in locis. s. alleg. & Ang. ꝯs. 60. de plurib. fratrib. aliās uiso instrō, & Lud. Rom. ꝯs. 28. in casu pposito, tangit ēt Bal. in l. cũ oportet. in prin. col. 3. C. de bon. q libe. & Mod. Pap. sequunt in d. l.
3 1. col. 2. C. qui testa. fac. pos. Et†ideo Bal. in l. mandatũ, col. 2. & ēt in tract. de duo. fra. col. 6. uer. idem dico. concludit, cum pupillo sine auctoritate tutoris societatem nedum non posse ꝯhi, immo non posse ēt ꝯtinuari, si prius fuit ꝯcta cum eius pa
4 tre, quod sequit Dec. ꝯsil. 213. visis his, col. 5. nu. 10. Quæ†ēt suadentur: qm̃ ex parte dictorum pupillorum nullus interuenit actus denotans animum ꝯhendi societatem, & ideo sola p sentia ad hoc non sufficit: ut dicit Bar. in d. §. altero, & in d. l. si patruus, & Corn. ꝯs. 121. quamquã, in 1. vol. & ꝯs. 1. eo. uol. & ꝯs. 213. Philippus, in prin. in 3. vol. & plenius ꝯs. 34. quia, col. fi. in 4. uol. ponit ēt Deci. ꝯs. 21. ubi ad id alias decisiones adducit ꝯcludentes, cum pupillo, & impubere societatem non
5 posse ꝯhi. Et† maximè prædicta locum hñt, qñ per ipsum patruum non fuit aliquid gestum cōi noīe, vt pprie euenit in casu pñti, in quo ipse ser Christophorus negociando, nihil gessit nomine suo, & dictorum Ioā. & Petri pupillorum, quo fit, ut omne lucrum ex tali negociatione q̄situm fuerit suum ppriũ, argō. l. & magis. ff. de solutio. & expresè ponit Bar. in d. l. Titiũ & Mæuiũ. §. altero. col. 2. & idem Bar. in d. l. si patruus, ꝙ sequtur ēt Bal. & Saly. ibi, & idem Bal. in d. tract. de duob. frat. col. 3. & Cor. ꝯs. 1. vol. 1. & Dec. d. ꝯs. 213. col. 5. n. 11. & ꝯs. 21. col. pen. & fi. q allegantes alias decis. & rōnes ꝯcludunt, patruum negociantem oīa lucrari ad pprium commodum, & suo noīe non aũt ad commodum ēt nepotũ suorum pupillorum simul
6 habitantiũ cũ eo. Ex† quo persona alia extrinseca non subintelligit, iux. l. si ita stipulatus. §. Grysogonus. ff. de uerb. obli. Ex
7 quib. infert, ꝙ licet ipse ser Christopho. mortuo ser Laur. eius frater simul habitauerit cũ dictis suis nepotib. pupillis, & administrauerit eorũ bona insimul comedendo, & bibendo: tñ ex istis non dr̃ ꝯcta societas, vt hr̃ in l. ex parte. §. filius. ff. fami. ercis. & ibi ponit Rom. & not. Bar. in d. §. altero, & in d. l. cũ duobus. §. Papinianus. & Bal. in d. tract. col. 5. & Mod. Pap. in d. l. 1. col. 2. nu. 5. C. qui testa. face. pos. Et bene tangit Pet. de Ancha. ꝯs. 13. quia qō. & Abb. ꝯs. 63. attingam, vol. 1. & Roma. ꝯsi. 43. ad primum, in prin. in ꝯsi. 213. in casu, & Io. de Ana. cons. 65. viso puncto, & latè prosequitur Deci. d. ꝯsi. 21. col. 2. nu. 4. & 5. vbi expresè dicit, inter patruum, & nepotes impuberes nō posse dici societatem fuisse ꝯctam seu renouatam: cum dicti pupilli, & minores nihil fuerint negociati, nihilq; posuerint, pp quod societas ꝯheret, minimèq; aliquam operam præstiterint, quo fit, vt nulla, nec expressa, nec tacita inter eos dicat ꝯcta societas, ut expresè ꝯcludit Bar. in d. §. altero, & Petr. de Vbal. in tract. de duob. fratr. col. 7. & Bar. & alij in d. l. si patruus, volentes societatem non psumi ꝯctam nisi ex actib. & præsumptionib. qui non pñt fieri, nec geri citra ius & nomen societa-
8 tis. Illa†enim cohabitatio & communicatio fructuum, simul bibere & comedere, gubernare personas, & bona non inducũt societatem in reliquis, argō nota. per Bart. in l. 1. §. si quis hoc
9 interdicto. ff. de itine. actuq; priua. Nam actus nostri voluntarij non extendunt ultra q̄ gerant. l. uoluntate. C. de excusa. tuto. l. fin. C. ne vxor pro marito, & in terminis nostris tradit Barto. in d. l. si patruus, & ibi Saly. col. fi. & ponit Alexā. consi. 48. diligenter. uol. 2. & Ang. consi. 85. ex themate, in fin. & consi. 107. uol. 1. & Rom. consi. 261. & Alberi. de Ros. & Moder. in d. l. 1. C. qui testam. face. pos. & etiam Alex. ꝯsi. 23. consideratis his, col. 2. uol. 2. & Socy. ꝯsi. 40. in princi. & consi. 4. 5. & 6. vol. 4. & ꝯs. 213. col. 2. vol. 2. ponit etiam Corne. consi. 9. volu.
10 1. & consi. 299. volum. 3. ¶†Infertur etiam ex prædictis, quòd bona oīa empta per ipsum ser Christophorum sunt propria sui ipsius, nec in aliquo ueniunt cōicanda cum dictis Ioāne, & Petro vel eius successorib. ut dicit Barto. in d. §. altero. & in d. l. si
11 patruus, & in l. 1. C. pro soc. & † plenè tangit Dec. in d. ꝯs. 21. col. pen. & fin. vbi vult, istud pcedere, ēt si pecuniæ, cum quib. fuerunt factæ mercantiæ, essent cōis hr̃ditatis, ut etiam tangit Dec. in d. suo cons. 213. & etiam in consi. 255. & notat etiā Corn. consi. 222. circa pñtem, col. 3. & 4. uol. 2. quod penitus cessat in casu præsenti, in quo ipse ser Christophorus pprijs pecunijs negociatus fuit, & lucratus est, & nomine suo emit
12 non aũt noīe dictorum Ioannis & Petri. Et† eo magis prædicta locum habent: cum dicti pupilli carerēt tutore, nec aliquē actũ gesserint expresè vel tacitè, ex quo posset ꝯiecturari, societa-

cietatem fuisse ꝯctã in mercãtijs,& negociationib. quas ipse ꝗ Christophorus gerebat,nec ẽt in reb.per ipsum emptis, q̃ idustria in societate plurimùm ꝯsiderat: vt dicit Cor.ꝯs.98.licet, & ꝯs.292.multum,& ꝯs.299.præmittendũ,volu.4.vbi adducit ꝯsilium Ang.113.quid aũt si fratres,in fi.& ꝯs.Rom.& Petr.de Ancha.& idem Corn.plenè tangit ꝯs.34.quia de pluribꝰ col.fi.& pen.& ꝯs.54.in themate, & ꝯs.203. in hac ꝯsultatione,col.2.vol.4.& ꝯs.24.uisis nonnullis.col.3. in vers. & insuper,& ꝯs.54.ad euidentiam,vol.1.& ꝯs.27.in hac, & ꝯs.122. circa p̃ntem,col.1.& seq.& ꝯs.233.col.2.& col.pen.& fi.vol. 2.& ꝯs.157.in hac eo.vol.vbi de damno incurso,tangit ẽt ipse Corn.ꝯs.80.plura,in fin.& ꝯs.152.ad euidentiam, & ꝯs.223. Philippus,& ꝯs.211.ad euidentiam, vol.3. & per Deci.in ꝯsi. 255.casus,de quo q̃rit,vol.2.ponit ẽt ipse Corn.in l.si pascenda pecora.C.de pact.in 1.q̃ó.post gl.vbi adducit ꝯs.Bar.incip.
13 Ciancarellus. Quæ † ẽt suadent & a fortiori: nam q̃n mortuo patre remanent plures filij & fratres, & vnus tñ fratrum negociat,& alij non,inter prædictos non censet esse ꝯcta societas: vt dicit Bar.& Bal.in d.l.si patruus,col.vlti.& in d.trac.de duob.fratr.col.8.& Ias.in l.1.C.q. testa.fac.pos.col.4. ver.tertius casus principalis est,quanto fortius in p̃nti præsumi non debet ꝯcta inter d.ꝗ Christophorum patruum,& dictos Ioannem,& Petrum nepotes,& pupillos carẽtes tutore,inhabiles, nihil ponentes,nullũ actum gerentes,& minimè noiatos, nec in emptionib. nec in alijs negotiationib.gestis & factis ꝑ ipsũ
14 ꝗ Christophorum. ¶ † Nec ꝑdictis habet obstare,si diceret, ꝙ ipse ꝗ Christophorus debebat pecuniam dictorum pupillorũ collocare,& dare ad honestum lucrum, seu de ea emere prædia: & quia hoc non fecit,ꝓsumendum est, ꝙ illam posuerit in mercantijs,& negociationib.quas ipse gerebat,argõ eorũ q̃ hñr in l.tutor qui repertorium.§.si post,vbi Bar.ff.de admin. tut.& in l.diuus,vbi Alex.in apostil.ff.de falsi. & ponit Rom. ꝯs.28.visa.& ꝯs.139.ꝓ ꝓpositæ,& Soc.consi.2.in fi.vol.1. Nã
15 † aduertendum est,ꝙ ꝑdicti pupilli parum habebant in bonis,& tpe quo ipse ꝗ Christophorus cepit gubernare eorum personas & bona,nullas ipsi habebant pecunias,& illud,quod ipse ꝗ Christophorus ꝯsequebat ex redditib.& fructib. bonorum dictorum suorum nepotum,expendebat ꝓ victu, & vestitu,& disciplina ipsorum pupillorum.Et ꝯseruando bona ipsorum tpe belli multas fecit expensas,& Venetijs & alibi.Et collectam,& gabellam de dictis bonis soluebat ꝓ bonis dictorũ pupillorum,adeo ꝙ nihil aut parum pecuniarum dictorũ pupillorum erat penes ipsum ꝗm Christophorum. ¶ Vlterius ẽt est ꝯsiderandum,ꝙ ipse ꝗ Christophorus non erat tutor, nec curator dictorum pupillorum,sed caritate ductus cępit guber
16 nare eos,& administrare eorum bona. Quib. † attentis non cogebatur pecunias dictorum pupillorum,si quæ erant, ponere ad lucrum honestum, vel illud conuertere in emptionem prædiorum: satis.n.illi fuit præstare bonam fidem, ita ꝙ ulterius facere aliquid non tenebat,vt ꝯcludit in ꝯs.Dec.178.col. pen.& fi.& in decis.ꝯs.Neap.192.col.pen.satis.n.fecit eos gubernare,& curare,ne bona dissiparent, & dilapidarentur, ad aliud.n.non erat astrictus,& allegata in ꝯriũ ꝓcedunt in diuersis terminis,q̃n ex officio assumpto aliquis tenetur ꝑdicta
17 facere,quod non est in casu p̃nti.Præterea † tollit obiectio ex his,quæ dicit Dec.d.ꝯs.21.col.pen.& fi.& in d.ꝯs.213. & ꝯsi. 255.& Corn.ꝯs.122.col.3.& 4.uol.4.vbi in fortiorib. terminis uolunt,ꝙ si patruus lucratus est de pecunijs suorum nepotum pupillorum,& ex illis nomine proprio prædia emit, non ꝓpterea censetur inter eos inducta, & ꝯcta societas, nec bona prædicta ueniunt cõicanda,oĩa enim propria sunt dicti patrui. ¶ Et q̃m dicti Ioannes,& Petrus nepotes ꝗ Christophori mortui fuere in pupillari ætate,& certissimum est, ꝙ quecũque societas ꝯcta fuisset inter eos: cũ verè nulla fuerit ꝯcta, vt
18 apertissimè s.deductum est. Tñ † si qua erat,illa extincta, & finita fuit morte ꝑdictorum Ioannis,& Petri,ꝑ tex.in §.soluit, instit.de socie.& in l.in actione.§.morte. ff.ꝓ soc.taliter ꝙ in hæredes,& successores dictorum Ioannis,& Petri præmortuorum nulla societas potuit transire: vt est text.in l.nemo põt, & in l.ideo,& in l.verùm.§.in hæredem.ff.ꝓ soc. & in l.furti. §.fi.ff.de his qui notan.infa.& ponit Bar.in l.ideo,in prin. pallegata,& Alex.consi.33.vol.2.& Corn.d.cons.121.col.2.vol. 1.& ꝯsi.seq.& plenius ꝯs.311.quod dicta,col.2. vol.4. & Barba.ꝯs.31.in p̃nti consultatione,col.3.in prin.vol.1. & Dec.ꝯs. 213.col.1.ex quib.infertur,ꝙ aduersarij malè agunt,dũm prętendunt etiam mortuis dictis Ioanne, & Petro, adhuc durasse societatem usq; ad p̃ns. Nam falsissimum est,& ꝯ iura,& decisiones p̃allegatas,immo ipsi actores temere egerunt ꝯ ipsum ꝗ Christoph.dum prætendunt inter ipsos Ioannem & Petrum pupillos,& dictum ꝗ Christoph.tpe quo viuebant fuisse inductam,& ꝯctam societatem: nam ẽt istud non est verum,vt apertissimè s.ostensum fuit.ꝯcluditur itaq; p̃textu allegatæ societatis,ipsum ꝗ Christoph.nihil penitus debere dare,& consignare dictis aduersarijs,& ꝙ ipsi circa hoc temere litigantes debent ad expensas condemnari,ut sunt iura vulgar. ¶ Circa verò illud dubium,an ipsa D.Helisabet possit succedere ꝑdictis Ioãni,& Petro eius filijs abintestato defunctis vnà cum alijs fratribus prædictorum Ioannis,& Petri,iuxta formam iuris &c. Aduertendum est,ꝙ ipsa D.Helisabet ꝑdictis Ioanni, & Petro pupillis carentibus tutore nunquam petijt illis prouideri effe-
19 ctualiter de tutore. ¶ † Item aduertendum est,ꝙ dicti Ioãnes, & Petrus mortui fuerunt in pupillari ætate, quibus considerãtis ab ipsorum successione ipsa Helisabet debet excludi: vt hẽ in l.2.§.si mater. & §.si confestim. ff.ad tertul. & in l.oẽm. C. eo.& in l.sciant.C.de legit.hæred.cũ alijs ꝯcor.& ꝑ gl.& doc.
20 allegatos in d.locis. Nec † poterit ipsa Helisabet se iuuare,ꝙ p̃dicti pupilli,& eorum bona fuerunt gubernata, & administrata per d.ꝗ Christophorum eorum patruum, & ꝯñr non videbatur necessarium, ꝙ ipsa aliter peteret prouideri prædictis pupillis de tutore. Nam ipsa domi.Helisabet non ꝓpterea venit excusanda: esto.n.ꝙ istud fuisset, tñ adhuc priuari debet hæreditate,& successione,vt in puncto est decis. Bal.in l.p̃cibus.col. 5.ver.sed quid si mater non administrauerit.C.de im
21 pub.& al.subst. Nec † ẽt ipsa poterit se excusare,ꝙ fuerit,& sit in aliquo casu speciali,in quo mater petere negligens tutorem non priuatur hæreditate,qui casus speciales ponuntur ꝑ doc. in d.l.sciant,& ꝑ Dec.in c.ex parte.col.fi.de appel.& diffusius in versi.vi cęteris dictos casus cumulant Moder.in syl.nuptia. in versi. aliqué duæ non nubendum,car.mihi.39.& 40.Nam hucusq; aliquẽ casum specialem ipsa Helisabet non deduxit,quo fit: vt ꝯsiderata dispositione iuris cõis a successione prædictorum Ioãnis, & Petri mortuorum in pupillari ætate ipsa veniat priuanda,
22 & excludenda. Et † eo fortius excludi debet, si statutum municipale circa hoc aliquid disponeret,quo casu ẽt veniret excludenda,ꝗm formam & tenorem d.statuti si extat,& eam excludit posito,ꝙ tutorem petijsset dictis pupillis, ad plenè nota.in c.1.ex de consti.& in l.oẽs populi.ff.de iust.& iure, & in l.cunctos populos.C.de sum.Tri.& fide cath.& in l.1.in prin ci.ff.quod quisq; iu.& plenissimè ꝑ Mod.in eorum trac.ꝙ statutib.mascu.fœmi.non succed.prædictis Ioanni, & Petro ꝓ suis fratrib.ab intestato defunctis ꝓ virili portione vnà cum alijs
23 fratrib. superuiuentib. dico ꝙ ꝯsiderata † dispõne iuris cõis bene põt succedere,vt in §.si igitur,in auth.de hæredi.ab intesta.ven.colla.9. & in authen. cum solis,& in auth.defuncto. C.ad Tertul.& in auth.post fratres,& in l.meminimus. C.de legit.hæred.& in auth.itaq;.C.cõia de successio.cum concor. Si autem statutum municipale circa hoc aliter disponeret, ser uandus esset tenor dicti statuti,& ipsa Do. Magdalena veniret priuanda a dicta successione modo,& forma,quibus statutum loqueretur per decisio.superius adductas,quod in præsentia aliter non discutio, ex quo copia dictorum statutorum ad me aliter transmissa non fuit. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Societas morte unius socij finitur.*
2 *Nec transit ad hæredes.*
3 *Nec potest censeri renouata inter pupillos, & minores, & patruum, & num.6.*
4 *Omne lucrum quæsitum post mortem socij per alterum socium est proprium illius.*
5 *Cohabitatio & retentio bonorum in cõi an inducant renouationem societatis, & nu.7.& seq.*
8 *Empta per patruum nomine proprio sua propria sunt.*
9 *Maximè quando non constat ex qua pecunia fuere empta.*
10 *Et idem ex pecunia communi.*
21 *Et quid si patruus assignauit nepotib.partẽ bonorũ acquisitorũ.*
12 *Protestatio & reseruatio iurium satis operatur.*

13 *Pro-*

13 *Præscriptio statutaria non procedit cum mala fide, & nu.14.*
15 *Socius tenetur reddere rationem de administratis, & alijs est et astrictus.*
16 *Et tenetur facere librum rationum, & illum exhibere, & n.25*
17 *Liberatio relicta à rationis liberatione quæ capiat, & quæ non, & nu.23.& seq.*
18 *Si non conficit librum rationum dolosus præsumitur.*
19 *Remissio administrõnis præteritæ bene ualet, & nu.20. & 23.*
20 *Et capit dolũ præteritũ, quãdo est facta amplis uerbis, et n.23.*
21 *Et quando adest consanguinitas & coniunctio.*
22 *Libri continentes rationes possunt uendicari.*
24 *Et quid si dolus est in faciendo seu omittendo.*
25 *Inuentarij omissio quando sit nociua, & quando non.*

CONSILIVM LXXXVII.

Et si diceret, ꝑ Francescotum, & ꝑ Antoniũ de Scottis fratres, tpe quo ambo vixerunt, ɔ̃xisse inuicẽ societatem, & fuisse socios oĩum bonorũ, tñ talis societas finita, & extincta
1 fuit morte d. ꝑ Antonij p̃mortui, † vt hr̃ in l. actione. §. morte. ff. ꝓ soc. & insti. eo. §. soluit. Nõ. n. trãsit ad hr̃dẽ socij præmor-
2 tui. † ẽt si expresse inter ipsos socios istud fuisset ɔuentũ, vt est tex. in l. nemo põt, & in l. ideo, & in l. verũ. §. in hr̃dẽ. ff. ꝓ soci. & in l. furti. §. fi. ff. de infami. cum alijs infinitis ɔc. q̃ ad id pos-
3 sent allegari. Et † dicta societas morte d. ꝑ Antonij finita non põt censeri post ipsius mortẽ renouata inter ipsum ꝑ Francescotum, & dñas Andreottã, & Innocentiã hr̃des, & neptes d. ꝑ Antonij licet insimul in eadẽ domo habitauerint, vixerint, & comederint uti prius, & ipse ꝑ Francescotus bona cõiter administrauerit, & nullã rõnem ante gestorũ reddiderit, nec declarauerit nolle amplius p̄manere in societate, ex quo dictæ neptes, & hr̃des erant minores, & tutore carebant. quo fit: vt nulla renouatio societatis finitæ possit dici, & censeri facta, vt tradit Bal. ɔs. mihi. 109. in ista materia, vol. 2. volens quòd qñ ex duob. fratrib. socijs alter decedit, societas est morte finita, & si ex socio p̃mortuo remãsit pupillus, nõ potuit societas cum eo de nouo ɔ̃hi, attẽta eius incapacitate, vt ẽt firmat idẽ Bal. in l. mãdatũ, col. 2. C. mãda. & in trac. de duob. frat. col. 6. versi. idẽ dico, & Ang. ɔs. 60. viso instr̃o, & Dec. ɔs. 213. visis, col. 5. n. 10. ver. venio ad ꝑm, & sequit᷑ Ias. post alios doct. in l. 1. C. q testa. fac. pos. & Bar. & alij in l. Titiũ & Mæuiũ. §. altero. ff. de admi. tuto. & in l. si patruus, vbi scri. C. cõia vtriusq; iud. dicentes, solam patientiã pupillorũ nõ sufficere ad renouandã socitatem finitã, si non interuenit aliquis actus ex̃neus renouationẽ denotans, ut ẽt firmat Corn. ɔs. 1. col. pe. in lr̃a N. in fi. & ɔs. 121. & ɔs. 24. col. 1. vol. 1. & alibi pluries, & Dec. ɔs. 21. col. 1. & 2.
4 Et † qm̃ inter ipsum ꝑ Francescotum, & dictas neptes pupillas non fuit renouata talis societas, necessariò infert᷑, ꝙ oẽ lucrum post mortem d. ꝑ Antonij q̃situm p̱ ipsum ꝑm Francescotum fuit ꝓprium, & particulare ipsius, cũ noĩe suo negociauerit, seu p̃sumat᷑ negociasse, & quæsiuisse. l. & magis. ff. de solutio. & tradit Bar. in d. §. altero. col. 2. & in d. l. si patruus, vbi Bald. idẽ sequit᷑, ꝓut facit in d. tract. de duob. fratr. col. 3 & Corn. d. ɔsi. 1. & Dec. d. ɔs. 213. col. 5. nu. 11. & d. ɔs. 21. col. pen. & fi. vbi allegantes alias decisi. & rõnes ɔcludũt, patruum mortuo fratre
5 ɔsocio oĩa lucrari ad ꝓpriũ cõmodũ, & suo noĩe. Et † esto ꝙ d. ꝑ Francescotus mortuo ꝑ Ant. insimul habitauerit cum dictis neptib. minorib. & retinuerint bona cõia, & indiuisa, & cõicauerint fructus p̱ceptos ex reb. cõib. non ꝓpterea ex istis dicet᷑ inducta, & renouata societas, vt hr̃ in l. ex parte. §. filius. ff. fam. erc. & tradit Bar. in d. §. altero, & in l. cũ duob. §. Papinianus. ff. ꝓ soc. & Bald. in d. tract. col. 5. & Rom. in d. §. filius. & Pet. de Anch. ɔs. 30. quia q̃õ, & facit tex. in d. l, cum duob. §. si fratres,
6 & quod ponit Abb. ɔs. 65. attingam. vol. 1. cum alijs cumulatis p̱ Dec. in d. ɔs. 21. col. 2. Vbi † nu. 4. & 5. ad casum p̃ntem ẽt subdit, non posse ɔsiderari, inter ipsum patruum, & neptes impuberes fuisse ɔ̃ctam seu renouatam societatem. Qm̃ dictæ minores nihil fuerunt negociatæ, nihilq; posuerunt, nec operam aliquam præstiterunt, ex quib. possit societas ɔ̃hi, ɔñr nec expresse, nec tacitè põt dici ɔ̃cta seu renouata: vt vult Bar. in d. §. altero, & Pet. de Vbal. in tract. de duob. fratri. col. 7. Hæ
7 reditas † . n. indiuisa & simultanea cohabitatio, & fructuũ cõicatio non inducũt societatem in oĩbus, sed solùm in dictis actibus, in reliquis uerò minimè, ꝑm Bar. in l. 1. §. si quis hoc in terdicto. ff. de itine. actuq; priu. & in d. §. altero, in fin. & d. l. si patruus, & ibi pulchrè Sal. col. fi. & Ang. ɔs. 85. ex themate, in fi. & ɔs. 117. col. 1. & Alex. ɔs. 48. diligenter. col. 2. & firmat Alber. de Rosa. & alij scrib. maximè Ias. in d. l. 1. C. qui testa. face. pos. & Alex. ɔs. 23. consideratis. col. 2. vol. 2. & Soc. cons. 213. col. 2. vol. 2. & ɔsi. 4. 5. & 6. vol. 4. & Corn. consi. 9. in 1. volu.
8 cum sim. Infert᷑ † ẽt istis ɔsideratis, ꝙ oĩa empta per ipsum ꝑ Francescotum nomine proprio post mortem d. ꝑ Antonij debent esse sua ꝓpria, nec ueniunt cõicanda cum suis neptib. vt dicit Bar. in d. §. altero, & in d. l. si patruus, & in l. 1. C. ꝓ socio. cum alijs adductis p̱ Dec. d. ɔs. 21. col. pen. et fi. et d. ɔs. 213. et
9 ɔs. 255. et p̱ Corn. ɔs. 122. col. 3. et 4. vol. 2. Et † maximè ꝓcedit istud, qñ non apparet ex quo capitali fuerit negociatus, et lu-
10 cratus, et ɔsuluit idem Corn. ɔs. 267. col. 1. in 1. uol. † Quinimmo si negociatus fuisset ex pecunia cõi: tñ adhuc dr̃ quæsiuisse sibi soli: quia ꝓprio noĩe intelligit᷑ negociari, ut tradit Soc. ɔs. 92. uer. aliqñ et 3. in 1. vol. et Corne. consi. 213. col. 2. et 3. uol. 3. cum alijs plenè cumulatis p̱ Dec. in dictis suis trib. con
11 silijs. Et † licet ipse ꝑ Francescotus diuidendo bona cum dictis suis neptib. illis assignauerit portionem dictorum bonorum p̱ eundem noĩe ꝓprio q̃sitorum, et emptorum, non ꝓpterea vr̃ sibi, et suis hr̃dib. præiudicasse p̱ talem actum nedum quò ad recuperandum dictam partem bonorũ, sed nec ẽt quò ad p̃sumptionem renouationis dictæ societatis, et istud omissis alijs deducit᷑ ex ꝓtestatione reciprocè facta in dicta diuisione, quam fecerunt sine p̄iudicio iurium alicuius partium, ɔñr sine præiudicio iurium d. ꝑ Francescoti, de quibus supra. Talis
12 † . n. ꝓtestatio et reseruatio iurium reciprocè facta, et reciprocè acceptata ɔseruat integrum ius. l. si debitor. §. 1. ff. quibus mod. pig. uel hypo. solu. vbi gl. et doct. not. cum alijs alleg. per Bar. in l. non solùm. §. morte. ff. de ope. nou. nun. uer. circa ꝑm, quem cõiter sequunt᷑ oẽs scri. ibi, maxi. Mod. nu. 18. et seq. et Corn. in c. cum M. Ferrar. post gl. in uer. p̄iudicio, ex̃ de cõstit. et in c. solicitudinem, de appel. et in si. p̱ Bal. in c. 1. §. hoc quoque, col. fi. et in c. fi. col. ult. in tit. quæ fuit prima causa benefi. amit. cum suis concor. et p̱ Cano. p̱ illum tex. in c. cum venera
13 bilis, ex̃ de excepti. Nec † ipsas neptes, et earum hr̃des iuuabit, et illis ꝓdesse poterit, quominus restituant dictam partem bonorum, p̃scriptio statutaria: qm̃ ruit stante mala fide, inducta et probata per dictam ꝓtestationem, et reseruationem, ad plenè not. p̱ oẽs in c. fi. p̱ illum tex. ex̃ de p̃scrip. et in rl̃a possessor.
14 de reg. iur. lib. 6. Dictum. n. statutum ꝓcedit in possessore bonæfidei, non aũt in eo qui reperit᷑ in malafide, vt sunt dictę neptes, & hr̃des ipsarum, vt firmat Bar. in l. oẽs populi, in 2. q. 3. q. prin. ff. de iusti. & iure, & Io. Andr. in c. 2. de exceptio. lib. 6. & Imo. dicens hanc opi. esse veram, & cõem reprobando Bar. tenentem ibi ɔ̃rium, in l. sequit᷑. §. si viam, col. 2. & seq. ff. de vsucap. & tenet Alex. ɔs. 185. viso, col. pen. vol. 2. circa fin. in 2.
* vol. & * cõiter Cano. in d. c. fi. & Soc. ɔs. 86. in cã, col. pen. circa fi. vol. 1. & Corn. ɔs. 55. visis, col. 3. vol. 1. cum alijs cumulatis p̱ Moder. in tract. de præscrip. car. 22. col. 2. & sequ. num. 72.
15 ¶ † Quantùm attinet verò ad reddendam rõnem de his, quæ ipse ꝑ Frãcescotus gessit, & administrauit viuente ꝑ Antonio, ẽt de alijs per eum gestis, & administratis post mortem ꝑ Antonij de bonis dictarum neptum, & an hr̃des sui teneant᷑ exhibere libros, & postremò restituere, & soluere reliqua, & alia si qua de bonis ipsarum p̱uenerunt ad ipsum ꝑ Francescotum, vr̃ dicendum, eum teneri ad prædicta: cum certum sit, socium dẽre reddere rõnem societatis administratę, & soluere ea quæ ex dicta cã penes ipsum sunt, ut per totum ferè titulum. ff. ꝓ soc. & in l. 1. §. officio. ff. de tutel. & rõ. distrah. vbi Bald. & alij dñt, tex. illũ sibi locũ uindicare in quocunq; administratore: ut hr̃ in l. 2. & ibi no. Bar. in l. si quis absentis. ff. de neg. gest. & in l. q̃dam, in prin. ff. de eden. cum alijs adductis per Corn. cõsi. 24. visis, col. fi. & cõs. 116. circa, col. fi. vol. 1. & ɔs. 196. ad euidentiam, in litera. F. uol. 3. & per Soc. ɔs. 26. ver. 1. quia, & ver. seq. & ɔs. 24. ver. hinc enim, & ver. seq. & ɔs. 93. ver. ex quibus, in 1. uol. & alibi pluries, & p̱ Dec. ɔsi. 255. nu. 2. & ɔsi. 178. in
16 causa, col. 1. & ɔsi. 192. in casu, col. 2. Concludentes † administrantẽ bona ẽt cõia teneri facere librum rõnum, & ad illum exhibendum, & ad reddendum rõnem, iux. l. tutor, & l. rões. ff. de admini. tuto. & l. fi. C. arbi. tute. cum ɔcor. & subsequẽter ad soluendũ reliqua, ut in l. cum seruus, vbi gl. in uers. non rectè, & doct. ibi, maxi. Pau. de Cast. not. & in l. Iulius Paulus, p̱ illum

17 illum tex.ff.de ɔdi.& dem.cum sim. Et†licet ipse f Antonius in suis codicillis voluerit, & ordinauerit, ꝙ d. f Franciscotus non teneret᷑ ondere computum,& ꝙ deberet administrare d. bona,nec ꝓpterea posset molestari &c. nihilominus non censetur liberatus a dolo,vel a culpa lata, sed solùm a scrupulosa inquisitione,& a culpa leui,& leuissima . Nec censetur liberatus a rõne bonorum spectantium ad dictas neptes, q̃ repeript᷑ penes ipsum,seu eius hr̃des,vt est tex. in l.si seruus vetitus.ff.de leg.2.& ibi not.Bal.& Imo.& alij,& hr̃ in l.fi.§.inter cætera.ff.de liber.leg.& p gl.& doc.in l.cũ necessitatẽ.C.de fideic.& ẽt hr̃ in l.Aurelio.§.Cayus,& ibi Bart.col.2.& 3.& in l.quas actiones.ff.de lib. lega. & in l.cum tale.§.1.ff.de ɔdi.& dem.& p gl.& Bar.in l.quidã decedens.in prin.ff.de admi.tu. & p Alex.in l.si mora,in prin.ff.sol.mat. & p Ang.ɔs.274. circa primũ,& Pet.de Anch.ɔs.117.casus talis est,& Soc.ɔs.190. 192.vol.2.& ɔs.73.col.1.& 2.nu.9.& 10.vol.3.& p docto.in l.sub p̃textu,la 2.& in l.actione.C.de transac. cum alijs plenè cumulatis p Fran.de Cur.ɔs.66.sapienter,col.8.uer.capio fm, & p Dec.ɔs.178.& ɔs.192.nu.3.& ɔs.343.in fi.quib. locis firmat᷑ ista ɔclõ p alias decisio.& quàm plures rõnes,q̃ de plano videri pñt,& potissimum ne det᷑ materia delinquendi, & qa

18 non ɔficiẽdo librum rõnum p̃sumit᷑ ꝙ sit in dolo. Et†ẽt quia vertitur interesse ipsarum neptũ hr̃dũ p̃dicti f Antonij, vt in sim.hr̃ p gl.& doct.in l.1.C.de vsufr.& in c.fi.ex de pign. quo fit: vt ista non censeatur ab ipso testatore relicta,nec talis liberatio ad ea se debeat extendere. ¶ Quib. nõ obstantib. dico in pñti casu ɔsiderandũ esse,tale legatũ liberationis valde ꝓfuisse,& prodesse d.f Franciscoto, & suis hr̃dib. respectu eorũ, q̃ ɔcernebant negociationem,& administrationem societatis,& rerum cõium,facta p ipsum f Franciscotum tpib.p̃teritis,quo

19 usq; vixit d.f Antonius. Remissio†.n.administrationis p̄terite bene põt relinqui,& valet remissio & legatum: ut hr̃ in d. l.cum necessitatem,& ibi not.doct.C.de fideicõm.& hr̃ in l.si quis rõnes.ff.de libe.lega.quem tex.Bar.dicit isto casu ꝓcedere in d.l.quidam decedẽs,in prin.& in d.§.Cayus.col.3.& fm Ang.ɔs.185.sup hoc,& ɔs.312.Brunellus,& Alex.ɔsi.54. circa id,col.pen.vol.2.& Corn.ɔsi.313.in hac.uolu.1. cum alijs alleg.p Dec.d.cõsi.178.col.2.& d.cõsi.192.col.1.& 2. Talis

20 † liberatio complectit᷑ ẽt dolum præteritum,& licet istud ultimum apud multos sit dubitabile,tñ fm ipsorum opinionẽ secluso dolo reliqua oĩa præterita censent᷑ remissa: cum de iure tale legatum sit approbatum iurib.quib.s.& ferè p totum.

21 ff.de liber.lega. Et † p̃sertim in casu pñti, in quo clarè patet, fuisse factum rõne sanguinis & affectionis ac charitatis, quas erga f Franciscotum fratrem,& bonum uirum gerebat, ad nota.in l.tutor.§.q̃ tutorib.ff.de excusa.tuto. & p Bart.& Alex.in l.si legatarius.C.de lega.& Roma.cõsi.207.si uolumus,& cõsi.235.quò ad primum,& Dec.d.consi.178.col.fi. in prin. Et

22 † istis consideratis dico,ꝙ si apparerent libri, & rõnes descriptæ tpe,quo viuebat f Antonius,ꝙ bene poterunt illi vendicari,tãquam ꝓ parte spectantib.dictis nepotib.hr̃dib.ut est text. in d.l.fi.§.inter cætera,& in l.Aurelius.§.Meuia,vbi Bart.ff.de lib.leg.& p Alex.ɔsi.169. circa primum,col.2.uol.2. & Deci.

23 d.ɔsi.178.col.2.cum sim.Si†aũt non apparent descriptæ viuẽte f Antonio,omissio scripturæ,& necessitas reddendi rõnem sublata fuit p tale legatum,ꝙ bñ profuit,& prodest,ex quo cõcernit præterita, ut dixi. Non pñt hr̃des d. f Franciscoti cogi ad dictas rõnes dandum,cum minimè possit apparere ipsum versatum fuisse dolosè,nec penes eundem peruenisse aliquid de bonis d.f Antonij spectãtib.successiuè ad dictas neptes,quib. casib.procedere possent superius in ɔ̃rium allegata,quæ penitus cessant in consultatione pñti.Si uerò consideramus administrationem factam p ipsum Franciscotum post mortem d.f Antonij,equidem ipse non tenebat᷑ conficere librum negociationis & societatis,cum inter ipsum,& dictas neptes nulla fuisset renouata societas: ut superius dictum,& ośsum fuit:& qa non erat tutor ipsarum,minus tenebat᷑ inuentarium,vel dictũ librum conficere,et si administrauit ipsarum bona,hoc quidẽ fuit ex caritate,et satis fuit in tali administratione præstitisse bonam fidẽ,ultra quam ad aliud minimè tenebat᷑: cum nõ reperiat᷑ factus inde locupletior,nec penes ipsum esse aliquid de bonis dictarum neptum,nec dolosè fuisse uersatum, & esto ꝙ posset aliqua negligẽtia imputari in non cõficiẽdo inuẽtariũ, et librum rõnũ,tñ ista bñ potuit remitti,ꝓut fuit remissa per ipsum f Antonium codicillantẽ liberantẽ d.f Franciscotum,

24 ut s. Quæ † liberatio bñ p̃dest a tali negligẽtia, et ẽt forsan a dolo p̃sumpto consistente in omittendo,non aũt in faciẽdo, ꝓut punctal᷑r in terminis nostris tradit Fulg.consi.25.spectabilis miles,col.2.et Corn.consi.313.in hac,in 1.uol. et ita allegando plures decis.et rõnes cõsuluit Dec.in d. suo cõs.178. col.2.et 3.d.cõsi.192.et 149.in fi. et consi.nouiter impresso, 15.visa.col.fi.Ex quib.tollunt᷑ oĩa,quæ fuere in ɔ̃rium s.deducta,et ẽt alia,quæ adduci possent: qm̃ ꝓcedunt illa in alijs, et diuersis terminis,et in dolo consistente in faciendo,et in liberatione administrationis futuræ,et qñ de reb.d.f Antonij, et successiuè dictarum neptum aliquid peruenisset,seu reperiretur penes d.f Franciscotum, et successiuè suos hr̃des, qui recusarẽt illud restituere,q̃ oĩa sunt ex̃ casum pñtem,in quo omissio inuẽtarij,et libri rõnũ rerũ administratarũ post mortẽ f Antonij nullũ attulit,nec potuit afferre dãnũ seu p̃iudiciũ dictis ne

25 ptib. Quo†fit,ut cessent ea,q̃ tradunt᷑ p gl.et alios in l.1.C.de usufru.cũ sim.Nã ibi omissio p̃dictorũ euidẽs dãnũ afferebat hr̃dib.et ꝓprietarijs,quod minimè cõprehendere põt casum pñtem,et stante prædictorũ diuersitate de uno ad aliud minimè erit inferendum,iuribus uulgaribus. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Contractus societatis est bonæfidei.*
2 *Et in eo proceditur iure fraternitatis.*
3 *Causæ mercatorum tractandæ, & decidendæ sunt de bono & æquo.*
4 *Nec in eis disputatur de apicibus iuris.*
5 *Et in eis ueritas attenditur alijs omissis.*
6 *Administrans societatem de ea tenetur reddere rationem, & reliqua soluere, ac ueros facere debitores societatis.*
7 *Versatur in dolo & fraude socius, si debitores societatis exigit, & pecuniam exactam non ponit in communi.*
8 *Socius tenetur de gestis dolo, fraude & culpa, & nu.9.*
10 *Societas finitur morte, & cursu temporis ad eam limitati.*
11 *Tenetur tamen hæres ea finita seruare conuenta & promissa, & num.12.*
Transeunt enim ad ipsum emolumenta & onera.
13 *Cedens & consignans nomina debitorum tenetur illos facere ueros.*
14 *Et si ex illis ad eum aliquid peruenit, tenetur illud reddere cessionario, & etiam omne illud, quod peruenit ad suum antecessorem, & num.15.*
16 *Pactum generale debet generaliter intelligi.*
17 *Consignans debitores exactos tenetur illos facere bonos, & nu. 13. & alijs seq.*
18 *Verba, si constiterit exegisse, quem sensum habeant.*
19 *Verba dubia interpretanda sunt contra eum, qui se super illis fundat.*
20 *Cõtractus potius ab effectu,et re ipsa iudicatur quàm ex uerbis.*
21 *Verba contractus interpretantur secundùm materiã subiectam.*
22 *Actus agentium non operantur ultra intentionem agentium.*
23 *Contractus interpretantur secundùm verosimilem mentem contrahentium.*
24 *Prooemium indicat mentem & causam finalem.*
25 *Geminatio multùm operatur.*
26 *Contractus uerba interpretanda sunt, ne contraria sint, & repugnent, & ad concordiam sunt redigenda.*
27 *Debitor qui soluit, non potest dici debitor.*
28 *Peritis in exercitio credendum est.*
29 *Qualitas repugnans menti contrahentium nunquam censetur repetita.*
30 *Dispositio intelligi debet rebus sic stantibus.*
31 *Verba generalia non debent trahi ad incogitata.*
32 *Clausula in fine posita non refertur ad omnia, si sequeretur absurdum.*
Nec refertur etiam ad alios casus, & nu.33.
33 *Nec ad ea, quæ habuere specialem determinationem.*
34 *Verba generalia restringuntur.*
35 *Indefinita restringitur.*
36 *Et quando æquipolleat uniuersali.*
37 *Verba contractus recipiunt interpretationẽ à loci cõsuetudine.*
38 *Verosimile attendendum.* 39 In

39. In contractibus uenit illud, quod honestum est.
40. Liberatio generalis non includit dolum.
41. Siue sit relicta in ultima uoluntate, siue inter uiuos.
42. Non enim uidetur dolus remissus.
43. Socius non indicans exacta, in dolo uersatur.
44. Liberatio generalis continens manifestam iniquitatem non comprehendit occulta.
45. Nec capit errorem, & illud, in quo est erratum.
46. Nec extenditur ad incogitata, etiã si fuisset uallata iuramento.
47. Nec ad exorbitantia, & ad lucra in damnum alterius.
48. Natura liberationis & renunciationis est: ut restringatur, & licet generalis sit, tamen semper restringitur à causa, propter quam facta fuit.

CONSILIVM LXXXVIII.

Ad veritatẽ decisionis pñtis dubitationis aduertẽdũ est,
ꝙ depẽdet à ꝯ̃ctu societatis initę inter q. Bernardinũ
patrẽ Leonardi pupilli, & ipsum D. Bartolũ. De qua ꝯstat pu-
blico documẽto, cuius societatis administrationẽ suscepit ipse
1 Bernardinus, qui † ꝯ̃ctus bonæfidei est, vulga. §. actionũ. insti.
de actio. innitit̃ æquitati, & arbitrio boni viri. l. in ꝓposita. &
2 l. seq. & l. si societatẽ. ff. ꝓ soc. Et † in eo ꝓcedendũ est iure fra-
ternitatis. l. verũ. ff. ꝓ soc. & de bono & æquo, vt nota. in dictis
3 iurib. & si. Et † ideo causæ mercatorũ & sociorũ tractãdæ sunt
& decidendæ de bono & æquo & non de rigore. l. si seruum.
§. sequit̃. ff. de verb. obl. & ꝑ Ang. ꝯs. 79. sup 1. puncto. Taliter
ꝙ in illis nõ debet ꝓcedi ſm apices iuris, vt dicit Fulgo. ꝯs. 7.
4 col. 15. in prin. Et † in causis p̃dictis nõ est disputandũ de apici
5 bus iuris, ſm Bal. ꝯs. 168. ad intelligẽtiã, vol. 3. Et † ideo omissis
solennitatib. & apicib. iuris, in illis ꝓcedẽdũ est, attẽta tm̃ veri
tate ſm Bar. in l. si fideiuss. §. q̃dã. ff. mand. & ibi Alex. in addi.
& ꝑ Soc. ꝯs. 131. Cũ in pñti, col. 8. in fi. vers. p̃terea Bald. in 2.
6 vol. Præterea † Bernardinus ipse suscepit curã administratio-
nis dictæ societatis & illã administrauit, & ideo de ea tenebat̃
reddere rõnẽ, & veros facere debitores, quos ꝯ̃xisse dixerat cã
dictæ societatis, ac ẽt tenebat̃ soluere reliqua, q̃ penes ipsum
erãt ex dicta societate, ut ferè ꝑ totũ tit. ff. ꝓ soc. & in l. 1. §. offi
cio. ff. de tutel. & rõ. distra. qui tex. licet loquat̃ in tutore, tñ
Bal. & alij extẽdũt ad quẽcunq; administratorem, vt hr̃ in l. 2.
ubi Bar. & in l. si quis absentis. ff. de neg. gest. & in l. q̃dã. ĩ prin.
ff. de edẽ. cũ alijs adductis ꝑ Corn. ꝯs. 24. visis nõ nullis, col. fi.
vol. 1. & ꝯs. 196. ad euidẽtiã, uol. 3. & diffusius ꝑ Soc. ꝯs. 92. ui-
so instr̃o, nu. 5. & seq. vol. 4. & ꝯs. 74. difficultatẽ faciebat, col.
6. nu. 12. uol. 3. & ꝯs. 190. Memini, vol. 2. & bñ ꝯs. 192. capio,
7 col. pen. & ꝯs. 159. In pñti, col. 5. uer. ex quib. inferendo, eodẽ
vol. Vlterius † aduertẽdũ est, ꝙ ipse Bernardinus fraudulẽter
& dolosè se gessit in dicta societate exigẽdo debitores factos
cã dictæ societatis, & pecuniã exactã nõ ponendo in cõi, nec
eã notificãdo Bar. ꝯsocio, sed, quod peius, eã ꝯuertẽdo in pro-
prios vsus, & eã ꝯ̃ctãdo inuito ꝯsocio, nec in uita, nec in morte
aliquid de p̃dictis notificãdo, ex quib. clarè patet, ꝙ de p̃dictis
nedũ ꝓbat̃ actione ꝓ socio, sed ẽt actione furti. l. rei cõis, cum
8 legib. seq. vsq; ad l. meritò inclusiuè. ff. ꝓ soc. l. cũ duob. §. ve-
rũ. in l. ideo. in fi. & l. seq. eo. tit. Et † nedũ socius tenet̃ de gestis
ꝑ dolũ & fraudẽ, vt in §. fi. insti. de socie. & latè ꝑ Bart. & alios
in l. quod Nerua. ff. deposi. cũ alijs iurib. s̃. adductis, quinim-
mo & fortius tenet̃ de culpa. l. socius socio. ff. ꝓ soc. & ꝑ Bar. ĩ
9 d. l. quod Nerua. vt ꝑ Soc. ꝯs. 2. uer. est. n. & ꝯs. 79. Circa, uol. 1.
Et † quòd socius exigendo pecuniã cõem & illã non cõicãdo,
nec notificãdo ꝯsocio, sed ꝯuertendo illam ad ꝓprios vsus &
& ꝯ̃ctãdo, videat̃ esse in dolo manifesto, & fraude apta, nulli
redditur ĩ dubiũ, ꝑ d. l. rei cõis, cum seq. & in l. actione. §. si cõis.
ff. ꝓ soc. & ꝑ Soc. d. ꝯs. 190. col. 1. in fi. & sequ. ubi ad id multa
adducit & d. ꝯs. 192. col. pen. ubi in puncto de socio. & d. ꝯsi.
160. & bona decis. Corn. ꝯs. 116. Circa, col. fi. in lr̃a O. ĩ 1. vol.
& ꝑ Dec. ꝯs. 173. In cã, nu. 2. ubi fortius dr̃, ꝙ exigendo, & non
ꝯficiendo librum, & nõ ratificando in dolo est, vt ibi ꝑ eũ, ad-
ducentem decis. & hmõi dolus & fraus in faciẽdo ꝯsistit, & iõ
10 magis attendẽda & ꝯsiderãda, ut ĩ. dicet̃. Rursus aduertẽdum
est, ꝙ licet talis societas fuerit finita cursu tpis ad ipsius dura-
tionẽ cõcessi, & ẽt morte d. Bernardini ꝯsocij. l. actione. §. mor
te. l. societatem. §. dissociamur. l. verum. §. fi. ff. ꝓ soc. & insti. eo.
§. soluit̃, cum sim. Tñ † certũ est, ꝙ post mortem d. Bernardini
ipse Leonardus hr̃s & successor ipsius tenebat̃, & tenet̃ serua-
re ꝯuentiones factas in d. societate, & maximè ut debitores ꝯ̃-
cti ipsius cã essent exigibiles. Quod ẽt fuit expresè ꝯuentum
in instr̃o sup illo innito, & ꝯñr ipse Leonardus hr̃s & successor
tenebat̃ assignare debitores veros nõ aũt exactos. Ad successo 11
rẽ. n. & hr̃dem socij transeũt oĩa emolumenta, & onera socie-
tatis actiuè & passiuè l. nemo põt. in fi. & seq. l. verum. §. in hæ
redẽ, vbi gl. & doc. l. actione, in prin. & uersi. si in rẽ certã, & in
d. §. morte. ff. ꝓ soc. & in l. cũ in societatis ꝯ̃ctib. C. eo. ti. & per
Signo. de Amod. ꝯs. 111. In qõne vertẽte. col. 2. & bñ ꝑ Corn.
ꝯs. 121. Quãquã, & melius ꝯs. seq. 122. viso puncto, uol. 1. Hæ-
12 res † . n. socij mortui passiuè tenet̃ ad oĩa, ad q̃ tenebat̃ socius
uiuus alteri ꝯsocio, iurib. p̃alleg. & ꝑ tex. in l. sociũ, in prin. & ĩ
l. hr̃s socij. ff. ꝓ soc. & in l. actio. eo. tit. & bñ ꝑ Alber. Bal. & Sa
ly. in d. §. morte, in d. l. hr̃s socij, & ꝑ Alex. ꝯs. 36. uiso instr̃o,
vol. 2. Ex quib. infert̃, ipsum Leonardum hr̃dem & successorẽ
d. Bernardini teneri & obligatum esse ad soluendũ ipsi Bart.
ꝯsocio partem exactæ pecuniæ à debitorib. dictæ societatis ꝑ
ipsum Bernardinũ, & nõ positæ ĩ cõi, nec manifestatæ, sed frau
dulenter & dolosè ꝑ ipsum Bernardinũ occultatæ & ꝯ̃ctatæ.
Si aũt ꝯsiderare uolumus instr̃m factũ inter actores, seu tuto-
res d. Leonardi & ipsum Bart. sup dissolutione dictæ societatis
& ꝯcordiam initã inter ipsas partes, adhuc idẽ erit dicẽdũ, ut
ipse Leonardus teneat̃ excomputare seu cõpensare ipsi Barto.
pecuniam, quã exegit d. Bernardinus eius pr̃ a debitorib. quos
13 exigendos ipse Leonardus assignauit d. Bart. Qui † . n. cõsignat
cedit, seu uendit alicui noĩa debitorum, tenet̃ saltim ueros il-
los facere. l. si nomen. & in legib. seq. ff. de hæredi. uel actione
14 uendita. Et † si quid ad ipsum uenditorem, seu consignantem
ꝑuenit ex dictis debitorib. ꝯsignatis, tenet̃ p̃stare emptori, uel
illi, cui debitores sunt ꝯsignati. Ita ꝓbat̃ in l. 2. §. illud tenẽdũ.
ff. de hr̃dita. uel actio. uẽdita. & in eadem l. §. non tm̃, ꝑ illum
tex. Saly. dicit, ꝙ ꝯsignans seu uẽdẽs alicui nomẽ debitoris te-
net̃ p̃stare nedũ illud, quod ꝑuenit ad eum ex ipsis debitorib.
sed ẽt illud, quod ꝑuenit ad defunctũ, a quo cãm habet, ut est
15 in casu nr̃o, & facit tex. in eadẽ l. §. solet quæri. Tenet̃ † . n. resti
tuere oẽ illud, quod fuit ꝯsequutus a debitorib. uenditis, seu
ꝯsignatis. l. vẽditor, la ulti. ff. de hr̃di. vel actio. vendi. & ibi Sa-
ly. & facit, quod uult gl. in l. fi. ff. de transact. Barto. & alij in l.
ab emptione. ff. de pact. & gl. in ver. ab emptore, in l. apud Cel
sum. §. quod si is. ff. de exceptio. dol. Vñ patet, ipsum Leonar-
dum tanquam hr̃dẽ & successorem d. Bernardini ꝯsignantem
dictos debitores teneri ad præstandũ ipsi Bart. oẽ illud, quod
ipse Bernardinus exegit, & habuit a dictis debitorib. super q-
bus nullam arbitror fieri difficultatem: cum in iure oĩa p̃di-
cta sint uerissima & clara. ¶ Solùm difficultatem facit pactum
appositum in instr̃o ꝯcordiæ factæ inter ipsum Bartholomeũ
ex una, & agentes dicti Leonardi ex alia, vbi ipsi Bartolomeo
fuerunt cõsignati ad exigendum debitores facti cã dictæ socie
tatis per ipsum Bernardinum, & non simpliciter, sed tales qua
les erant. Qui Bartholomeus eos recepit mõ p̃dicto, renũciã
do expresè oĩ læsioni, quam pateret̃ occasione eorũ, cũ hoc
pacto, ꝙ si vnquã ꝯstiterit, dictum Bernardinum exegisse ali-
quid, quod nõ sit positum ad computum dictæ societatis ꝑ ip
sum Bernar. illud defalcet̃ de summa p̃dicta ducatorũ xl. vide
licet in rata terminorum, de quib. s̃. intelligẽdo semp, ꝙ si erit
a duc. quindecim auri inclusiuè ĩ. quia expresè ꝯuentum est,
ꝙ a ducatis q̃ndecim. s̃. nulla possit ꝑ Bartho. peti diminutio,
aut restõ aliqua: quia sic in oĩbus, & ꝑ oĩa ꝯuẽtũ fuit, propter
quod pactũ ꝯ̃ ipsum Barth. fuit lata sñia de ꝯsilio excellen. D.
16 Consultoris, sup hoc se fundantis. Eo † qm̃ dictum pactum est
gñale, & dẽt gñal̃r intelligi. l. 1. §. gñal̃r. ff. de leg. p̃stan. cum si.
17 Et † ẽt quia ꝑ illud pactum vr̃ expresè ꝯuentum, ꝙ ipse Bar-
thol. solueret ducatos 400. esto ꝙ debitores fuissent exacti, ꝑ
18 l. si nomen. in fi. ff. de hære. vel actio. uen. Tñ ꝓ ueritate aduer
tẽdum est, ꝙ verba apposita in dicto pacto, & ꝯcordia, mõ ali-
quo non pñt hr̃e sensum, de quo per Excell. D. Consultorem.
Nam dicta uerba, si ꝯstiterit exegisse aliquid, ipse intelligit re-
ferẽda esse tãquam gñalia ẽt respectu debitorum superius ipsi
Bartho. consignatorum, ut si ipse Bernardinus a dictis debito-
rib. consignatis exegisset aliquid, quod non posuisset ad com-
putum societatis, ꝙ ẽt illud non dẽret defalcari, nisi ꝓ summa
ducatorum quindecim. Quæ intelligẽtia, & qui sensus stare
non põt. Primò: quia ibi non dr̃, ꝙ exactum a debitorib. ꝯsi-
gnatis

gnatis nõ deberet cõputari, vñ hoc dicere esset supplere ad il-
lud verbũ exegisse, quod esse non debet. Nam cum sit verbũ,
quod stare põt sine hmõi subauditione, intelligi debet ut stat,
& non debet referri ad exactionẽ factam ꝑ Bernardinũ a debi
19 torib. ꝯsignatis. Cũ † .n. debitũ sit & ambiguũ, de qua exactio-
ne intellexerint ꝯ̃hentes, & sup tali uerbo am biguo ipse Leo-
nardus se fundet, certè interpretatio ꝯ̃ ipsum faciẽda est l. vete
rib. ff. de pac. & ꝑ Bar. ĩ l. liberorũ, col. 5. ff. de ver. sig. & ꝑ Frãc.
de Cur. ꝯsi. 48. col. 4. in fi. & ꝑ Dec. ꝯs. 171. In cã, nu. 5. & Soc.
ꝯs. 123. nu. 4. in fi. circa pñtem, vol. 4. & ꝯs. 274. In cã, vers. ſm
verò, vol. 2. & ꝑ Corn. ꝯsi. 188. In pñti, col. 3. in litera E. uol. 3.
20 Præterea † & secundò hoc cõprobat: eo qm̃ ꝯ̃ctus potius iu-
dicant ab effectu & re ipsa quã a uerbis. l. si vno, ĩ prin. ff. loca.
l. insulam. ff. de pscr. ver. & ꝑ Abb. in c. ꝯstitutus, ex̃ de relig. do
mi. & ꝑ Bal. in l. 2. C. cõmod. & ꝑ Dec. ꝯs. 305. Iuridicam, num.
2. vnde cõsiderando effectum & rem ipsam, super qua fuit fa
cta dicta ꝯcordia. Quæ fuit, vt debitores ꝯsignati exigerent, ap
paret manifestè, ꝙ uerb. exegisse, nõ debet referri ad debitores
ꝯsignatos, licet verbũ sit gñale: quia restringi debet ad effectũ
& rem ipsam, super quib. actus fuit ꝯ̃ctus, ꝗ attendi debent, &
21 non uerba. Tertiò illud certum est, ꝙ verba ꝯ̃ctus debent in-
telligi & interpretari, ſm materiam subiectam. d. l. si uno. l. si
stipulatus. ff. de vsur. & ꝑ Soc. ꝯs. 17. Prosequendo, nu. 4. vol. 3.
& ꝑ Alex. ꝯsi. 42. vol. 4. & ꝑ Fely. in c. nã ꝯcupiscentiã, col. 5. de
ꝯstit. & ꝑ Cor. ꝯs. 47. In hac. in litera I. vol. 2. Materia aũt subie
cta dictæ ꝯcordiæ fuit ꝯsignatio, & exactio dictorum debitorũ
facienda ꝑ Bar. cui fuerunt ꝯsignati, ꝗ fieri non põt: cũ prius
debitores fuissent exacti a Bernardino, vnde ver. exigere, refer-
ri non debet ad exactionem factam de dictis debitorib. con-
22 signatis. Quartò, † actus agentium & ꝯ̃hentium non debet
operari vltra ipsorum intentionem. l. nõ oĩs. l. rogasti. ff. si cert.
pet. l. 1. ff. de auctor. præstã. l. 1. §. si conuenerit. ff. deposi. Hinc
23 † est, ꝙ ꝯ̃ctus interpretant ſm verisimilem mentem ꝯ̃hẽtium,
rła inspicimus, de reg. iur. lib. 6. & ꝑ Soc. d. ꝯsi. 122. nu. 5. volu.
4. & bene ꝯs. 211. In pñti ꝯsultatione, ver. ſm ꝓbat, vol. 2. Col
ligendo aũt mentẽ & intentionẽ ipsorum ꝯ̃hentiũ illa fuit, ut
debitores ꝯtenti in libro societatis scripto ꝑ Bernar. ꝯsignati ꝑ
24 Leonar. exigerent ab ipso Bar. Quod † quidẽ patet ex ꝓœmio
dictæ ꝯcordiæ, ex quo colligit intentio & mens ꝯ̃hentium &
ꝯcordantium. l. 1. ff. ad Macedo. l. regula. §. & licet. ff. de iur. &
fac. ignor. & bene in l. fi. ff. de hæred. instit. & ꝑ Socy. ꝯs. 40. exa
25 ctis, col. 4. circa fi. vol. 1. Quod † ẽt colligit ex geminatione
pluries repetita inter istos ꝯ̃hentes, ꝙ talis ꝯcordia fuit facta:
eo qm̃ d. Leonardus non hẽbat psonam sufficientem ad exigẽ
dum dictos debitores, & ideo ut exigerent, consignauit, & ven
didit d. Bartholo. ad ipsos exigendos, quæ geminatio multùm
operat, l. balista. ff. ad Trebel. c. fi. & scrib. ex̃ de offic. deleg. & ꝑ
Moder. in l. 1. ff. de offi. eius, cum alijs cumulatis ꝑ D. Corset. ĩ
tract. de verb. gemi. quem posuit in tract. de potesta. reg. vnde
clara mens & intentio ꝯ̃hentium patet, ꝙ fuit, ipsos debitores
fuisse veros, & adhuc non exactos, & ideo verb. exegisse, non
debet referri ad debitores ꝯsignatos Barthol. exactos ꝑ ipsum
Bernardinum. Ne aliter intelligendo faciamus interpretatio-
26 nem ꝯ̃ mentem ꝯ̃hentium. Quintò † prædicta comprobant:
eo qm̃ verba ꝯ̃ctus interpretari debent, ne cõtineant repugnã
tiam, sed ꝙ reducant ad ꝯcordiam, vt cesset ꝯ̃rietas. c. inter di-
lectos. §. cæterùm, vbi Canon. adducen. plura, ex̃ de fi. instru. &
ꝑ Bar. in l. si Lucius. ff. de ꝯdic. indeb. & ꝑ Soc. ꝯsi. 43. uiso in-
strumento, num. 15. vol. 3. & cons. 295. In causa, ver. Quintus
casùs, vol. 2. cum alijs cumulatis per Dec. cons. 190. Circa pri-
mum, col. 3. in fi. num. 4. uol. 1. vnde si dicta uerba exegisse, in
terpretarent, ſm ꝙ voluit Excel. D. Consultor, ut referant etiã
ad exactionem factam ꝑ Bernardinum de debitorib. in dicto
instr̃o ꝯsignatis d. Bartholo. esset magna repugnantia, ꝯ̃rietas,
& ꝑplexitas. Nam ꝯ̃ctus, & ꝯcordia fuit facta: ut dicti debito-
res exigerent ꝑ Bartholomeum, præsupponendo firmiter par-
tes ꝯ̃hentes, ꝙ non erant exacti, si postmodum uerb. exegisse,
intelligeret de exactione facta a dictis debitorib. captis & da-
tis ad exigendum, esset dispõ expressè ꝯ̃ria primæ, in qua præ-
supponitur ꝓ firmo, debitores non fuisse exactos, & in ista di-
27 cet ꝯ̃rium. Debitor † enim, qui soluit, non põt dici debitor:
cum solõne eius, quod debet, oĩs tollat oblĩo, & debitum ipso
iure, inst. quib. mod. tolli. obliga. in prin. & sic non possent di-
ci debitores, vñ cum fuerint dati ut debitores, & vt exigendi,
certè mens erat eos nõ fuisse exactos. Nam ꝙ sint debitores, &
ꝙ non sint. Item ꝙ sint exigendi, & exacti, ꝯ̃dicunt penitus, &
ideo ut cesset dicta ꝯ̃rietas & repugnantia uerb. exigisse, non
debet referri ad exactionem factam ꝑ Bernardinum de dictis
debitorib. consignatis, sed referenda est ad exactionem factã
ex̃ dictos debitores, ꝗ non fuisset apposita ad computum so-
cietatis, & hoc mõ cessabit ꝯ̃rietas, & reducent oĩa ad ꝯcordiã,
& locum hẽbit mens & intentio ꝯ̃hentium, & ꝙ talẽ sensum
debeamus capere, satis comprobat ex depositione testium ꝓ-
ductorum per ipsum Bartholomeum, istud expressè ꝯfirman-
28 tium. Quib. † tanquam peritis in dicto exercitio credendum
29 est, iux. plenè notata in c. ꝓposuisti, ex̃ de ꝓbat. Quæ † ẽt com-
probant: quia nunquam censet repetita qualitas in c. seq. quæ
repugnat menti ꝯ̃hentium. l. licet Imperator, de legat. 1. & ibi
Bar. cum alijs adductis ꝑ Soc. consi. 64. In cã, col. 2. nu. 4. vol.
30 3. Item † quia dispõ semper intelligi debet, ut locum habeat
reb. sic stãtib. & ita interpretari debet actus agentium. l. quòd
Seruius. ff. de ꝯdict. cau. da. & ibi Ias. ad id plura cumulans, &
Fran. de Cur. consi. 1. in fi. & Soc. consi. 215. uisa, uersi. ꝑterea.
Et ꝯ̃ctus semp habet hanc cłam annexam, reb. sic stantib. vt ꝑ
Corn. cõs. 180. In hac. in litera B. & ꝯs. 189. In hac. in litera C.
31 uol. 2. Sextò † bene facit. Nam illa uerba exegisse &c. Ita gña-
lia non debent trahi ad ea, ꝗ non fuerint cogitata ꝑ ipsos ꝯ̃hẽ-
tes. l. sed & si quis. §. quæsitum, ubi Bar. & reliqui scrib. ff. si qs
cautio. cum alijs cumulatis per Deci. ꝯs. 7. & ꝓ tenui, nu. 2. &
3. & ꝑ totum, vol. 1. Cuius dicta bene faciunt ꝓ hac opinione
licet ibi videat ꝯsulere ꝯ̃rium, ex quo ibi casus est satis diuer-
sus a pñti, & dicam inferius, vnde impossibile vr̃, ꝙ verb. exe-
gisse, appositum in pñti pacto, & ꝯ̃ctu possit referri ad exactio-
nem factam per Bernardinum a debitorib. consignatis, de qua
partes ipsæ mõ aliquo non cogitarunt, quinimmo senserunt
totum oppositum, & ꝓ firmo habuerunt dictos debitores cõ
signatos fuisse veros & non exactos, & ideo ad talia incogitata
dicta uerba referri non debent, & bñ faciunt, ꝗ ponit Deci. cõ
si. 27. & ꝓ uirili, col. fi. volu. 1. Septimò certum est, ꝙ in dicto
instr̃o ꝯcordiæ specificè fuit ꝯ̃ctus celebratus, & principałr, ut
debitores consignati d. Bart. ab eo exigerent, & fuerunt consi-
gnati ut exigendi & non ut exacti, & pp exactionem faciendã
ipse Bart. promisit soluere ducat. 400. Quæ partita de ipsis de-
bitorib. exigendis habuit specificam determinationem & cõ-
cłonem, ꝗ erat, dictos debitores non fuisse exactos a dicto Ber
nardino, & ideo cła sequens apposita in sequen. pacto gñali,
quò ad illa uerb. exegisse &c. non debet referri ad istos debito
res consignatos, de quib. partes facerent expressam determina
32 tionem & ꝯcordiam. Præterea † ultra superius dicta: quia li-
cet cła in fine posita ueniat referenda gñałr ad oĩa, tñ hoc non
habet locum, qñ lęderet rectitudo sermonis, sequeret absurdũ
& implicaret ꝯ̃dictionem: ut oĩa uerificantur in casu pñti, ꝗ
penitus sunt euitanda, & ideo ad talia referri non debent, ſm
Bar. in l. talis scriptura, de leg. 1. & Abba. in c. 2. requiris, ex̃ de
appella. & Fran. de Cur. cons. 42. Quia inquit, col. 14. ver. & ꝓ-
bat, & ꝑ Soc. ꝯs. 21. uiso testõ, num. 10. & 11. vol. 3. Et ꝙ refer-
ri non debeat ad ea, ꝗ prius habuerunt spãlem ꝓuisionem &
determinationem, ponunt Bar. & alij in d. l. talis scriptura, &
Soc. cons. 22. videbat, nu. 5. uol. 3. & Dec. ꝯs. 11. Qm̃, nu. 15. &
Corn. consi. 200. Consuluerunt, in litera A. uolu. 3. & Fran. de
Curt. d. ꝯs. 42. col. 14. uer. uel possumus dicere, & clarius cõsi.
63. Antiquissima, col. 11. & seq. vers. his sic ꝯclusis, ubi multa
33 adducit, ꝗ faciunt ad ꝓpositum nr̃um. In † quib. ꝓbat, cłam
gñalem in fine positam non debere referri ad antecedentia, &
maximè ad illa, ꝗ habuerunt spãlem & determinatam ꝓuisio
nem: ut est in casu pñti, & per Socy. consi. 300. In cã. uer. 2. re
gula, uol. 2. Prout ẽt dicimus, ꝙ cła apposita in c. sequenti, non
debet referri ad aliud primum separatum. l. si quis legata. ff. de
cond. & demon. & per Socy. consi. 10. quamuis, col. 8. in prin.
vol. 1. Ex quibus satis patet, ꝙ uerb. exegisse, nihil obstat, esto
ꝙ uideat gñale & vłe, ſm Excellen. D. consultorem. Nam ver-
ba gñalia restringuntur & interpretantur, ut ꝓcedant data hã
34 bilitate, & in casu habili, & alijs de quib. s̃. dictum est. Ad † ꝗ
ẽt faciunt notata in l. 1. C. de sac. sanc. eccl. & in l. 1. iuncta glo.
C. de fi. instr. & in l. 1. §. nunciatio, & ibi Bar. & alij. ff. de oper.
no. nunc. & ꝑ Aret. & alios scrib. in l. Gallus. §. ẽt si parente. ff.
de libe. & posth. & ꝑ Deci. in c. in pñtia, col. 22. ex̃ de ꝓb. Qui
bus in locis hr̃, verba gñalia restringi & interpretationem re-
cipere

35 cipere de habilitate. Et tãto magis in casu pñti, ubi ly. uer. exe
gisse, ponit indefinitè, & ideo non debet æquipollere vli, stãte
rõnis diuersitate, de qua superius, ẽm Bar. & alios ĩ l. si plurib.
36 ff. de leg. 2. Et† ẽt quia indefinita non æquipollet vli in oblo-
ne gñali facta ẽm Dec. ɔs. 30. & ꝓ tenui, nu. 4. uol. 1. ubi mul-
ta adducit, ex quib. infert, ꝙ ipse Bar. nõ ꝓmisit soluere dictos
duca. 400. ẽt si debitores sibi ɔsignati fuissent exacti a Bernar-
dino: ut sensit d. consultor: quia salua Reueren. hoc non ꝓmi-
sit, & dicta uerba exegisse &c. alium hñt sensum, ut s̃. quo cõ-
siderato non sunt superflua, nec frustratoriè apposita, sed bñ
operant effectum. Qui est, ꝙ ipse Leonardus sit liberatus ab
omni exactione, quam fecit ipse Bernardinus cã dictæ societa-
tis, quam non posuit ad computum ipsius, de qua bene tene-
bat, ex tñ debitores ɔsignatos, non aũt debent dicta uerba re-
ferri ad exactionem factam p Bernardinum de debitorib. con
37 signatis, ut s̃. dictum est. Vt † ẽt testes in exercitio periti ita at-
testantur, qui cum deponant de stilo & ɔsuetudine, succedit,
ꝙ dicta uerba ɔ̃ctus a prædicta ɔsuetudine loci interpretatio-
nẽ recipere debent. l. fi. C. de fideiuss. & p Socy. ɔsi. 19. Pro deci
sione, col. 2. in fi. uol. 1. Et illa verba, q̃ hñt, Bar. recepisse debito
res tales, quales erant renunciando lęsioni &c. nõ sunt frustra
toriè apposita, ex quo operant effectũ, ut periculo suo essent, si
essent exigibiles, & soluendo, siue non. Non aũt ex illis uerbis
sumpsit onus soluendi, qñ non fuissent ueri, sed exacti, ut est
casus pñs. Nec ulla uerisimilitudo urget, ꝙ intelligẽtia data p
dictum ɔsultorem ꝓcedat, quinimmo in ɔ̃rium adest oĩs ueri
similitudo, ꝙ uerb. exegisse, non referatur ad debitores con
38 signatos. Et† verisimile attẽdi debet maxi. in ɔ̃ctib. & præser-
tim stante dubietate. l. semper in stiplonibus, cum sim. ff. de re
gu. iur. l. non est uerisimile. ff. quod met. cã. & in dubio in illis,
quod minimum est uenit. d. l. semp. Et quia in dubijs semper
benigniora sunt attendenda. l. semp in dubijs. ff. de reg. iur. Et
39 † quia in ɔ̃ctib. semp uenit illud, quod honestũ est. l. semp in
ɔ̃ctib. ff. de reg. iur. Et doctri. Barto. in l. 1. in fi. ff. de acti. empt.
nihil facit, ut ex prædictis patet, ex quib. colligitur, qualiter
uerb. exegisse, æquiuocum, & dubium sit interpretandũ, ut in
simi. dicit Socy. ɔsi. 93. circa, col. 15. uer. ꝑterea illa. Præterea ꝑ
dicta roborant rõne satis urgẽti: ut s̃. dictum est. Bernardinus
exigẽdo dictos debitores societatis ɔsignatos Bart. & pecuniã
exactam non manifestando, sed illam ɔ̃ctendo, & ɔcludendo
fuit in manifesto dolo, & fraude. Qui dolus consistebat in fa-
ciendo. Quo casu licet postmodum ipse Bar. ignorans prædi-
cta liberauerit Leonardum filium d. Bernardini sub uerbis cõ
tentis in d. c. liberatorio, adhuc talis liberatio nõ extendit ad
dictam pecuniam exactam, & dolosè remanentem penes di-
ctum Bernardinũ, & eius successores, ad quã pecuniam talis li
40 beratio se non extendit. Liberatio†. n. gñalis nõ hẽt locum in
his, in quib. liberatus, seu ille, a quo cãm hẽt, dolum cõmisit,
& aliquid adest. l. Aurelio. §. Caius. ff. de libera. lega. & ibi Bar.
col. 2. in fi. & col. 3. & si talis liberatio facta fuisset ĩ ultima vo-
luntate, certum est, ꝙ non se extẽdit ad ea p dolũ gesta p libe-
ratum, si dolus consistebat in faciendo, ẽm Pet. de Ancha. ɔsi.
107. Casus talis, cum cumulatis p Fran. de Cur. ɔs. 166. sapien
ter, col. 8. 9. & seq. uer. capio dubiũ ẽm, & plenius p Dec. cõsi.
178. In cã. uol. 1. ubi hincinde multa adducendo dicit hanc
* esse * cõem ɔclonem, qñ dolus consistebat in faciendo. Sed
41 † quia in casu nostro liberatio prædicta est facta inter uiuos,
& p ɔ̃ctum. Tñ adhuc dr̃ idem, ꝙ si dolus est commissus in
administrando, & administratori doloso aliquid adest, a tali
dolo non vr̃ liberatus, ẽm Bar. in d. §. Caius, col. 2. & 3. argu. l.
tres fratres. ff. de pac. & p Bal. & alios in l. sub prætextu, la secũ
42 da. C. de transa. ubi plenè Mod. post antiq. Nam† qñ adest do
lus, cã adhuc pmanet tpe ɔ̃ctus & liberationis, & ideo non vr̃
remissus, ẽm Ang. in l. si unus. §. illud. ff. de pac. & est text. in l.
Lucius. ff. de liber. lega. & tenet Io. Petruc. in l. actione. C. de
transact. quem refert & sequit Socy. consi. 73. difficultatem fa
ciebat, col. 1. & 2. & 3. & pleni⁹ & copiosius. d. ɔs. 190. & 192.
vol. 2. ubi in terminis nr̃is bñ ɔcludenter loquit, uolens talẽ
captiosam liberationem & iniquam non debere attendi, & ɔ̃
eam multa competere remedia, & bñ per eundem. d. cõs. 159.
col. 5. uer. ex quib. eod. uol. ubi multa cumulat, Corn. idem te
net ɔs. 116. Circa, col. fi. in litera N. & seq. vol. 1. Fuit† enim ip
se Bernardinus in dolo in manifestando exacta per eum a de-
bitorib. cõibus, & in non tradendo partem dictæ pecuniæ exa
actæ. d. Bartolo. ɔsocio. l. si ꝓcuratorem. §. fi. cum l. seq. & l. do-
lus. ff. manda. l. 1. §. fi. ff. deposi. p Bal. & Imo. in l. si seruus ueti-
titus. ff. de leg. 1. cum alijs s̃. adductis, & ideo liberatio ꝑdicta
non se extendit ad dictum dolum & ad ea, q̃ ex dicta causa do
losa puenerunt ad d. Bernardinum, & successiuè ad dictũ Leo
nardum eius hr̃dem. Ad q̃ bñ faciunt ea, q̃ hñr in l. Pompo-
44 nius. ff. de nego. gest. Prout ẽt dicendum est, talem liberationẽ
gñalem ɔtinentem manifestam iniquitatem nõ extendi ad ca-
sum nostrum: ut vult Pet. de Anch. cõsi. 171. visa, & Soc. d. ɔsi.
73. col. 2. uol. 1. & tanto magis dicta liberatio gñalis non dẽt
referri ad casum nostrum: eo qm̃ talis casus fuit occultus &
celatus ipsi Bartolo. & de illo erat penitus ignorans. Quinim-
mo pro constanti & firmo præsupponebat tam ipse q̃ ɔ̃hentes
cum eo nomine dicti Leonardi nullam exactionẽ fuisse factã
a dicto Bernardino, & de dictis debitorib. consignatis, & iõ ad
ista non verisimilia ignorata & occulta stante potissimè dolo.
d. Bernardini extendi nõ dẽt, nec porrigi, ẽm Saly. in d. l. actio-
45 ne. Et† Soc. consi. 214. In causa, colum. antepen. volum. 2. vbi
etiam tenet, nõ extendi ad errorem, si de eo doceatur: vt est in
casu pñti, & de errore etiam in d. consi. 159. & Ias. in d. l. sub
46 prætextu, col. 2. versi. Add e, quòd idem est. Cõcluden tem, † li
berationem non extendi ad incogitata, etiam si esset iuramẽto
vallata, adducit decisio. vt per eum, & bene facit, quod volunt
doct. per illum tex. in l. tres fratres. ff. de pact. & in d. l. Pompo
nius, de neg. gest. cum alijs adductis per Socy. d. consi. 23. col.
2. circa prin. Eo maxi. quia talis liberatio, si referret ad istum
casum, esset valde exorbitans, & per eam ipse Bernardinus do
losus, & successiuè Leonardus eius hr̃s lucraret cum dãno &
incommodo dicti Bartolo. consocij, q̃ talem liberationem mi
nimè fecit in casu prædicto, contra regulam. l. nemo. ff. de reg.
47 iur. cum simi. Comprobantur prædicta, nam de natura renũ-
ciationis est, vt restringatur, & strictè intelligatur, vt notat in
l. si ex plurib. ff. de solutio. & in l. emptor. §. Lucius. ff. de pact.
48 & per Soc. cõsi. 96. viso, in fi. uol. 1. Et† ideo renunciatio gene-
ralis, esto ꝙ possit se habere ad plura, tñ semper regulatur &
restringitur a cã, pp quam fit renunciatio. c. cum cessante, de
de appellatio. & per Bal. in l. iubemus. C. de uelleia. cum alijs
adductis per Soc. ɔsi. 24. uisis, col. 5. ver. 1. quia. uol. 1. Et ideo
in casu nostro, attenta cã ɔcordiæ, quę fuit exigere debitores
datos, ad ipsos non dẽt porrigi dicta renunciatio, q̃ restringi
dẽt a dicta cã, ut ad eam non referatur. Ex quib. concludit, nõ
bñ consultum, nec iudicatum &c. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Socius semel reddens rationem administrationis societatis non tenetur iterum illam reddere, & nu. 19. & 31.*
2 *Instrumenta publica probant, & cõfessio partis idem operatur.*
3 *Qui non reperitur, nec est debitor, non tenetur rationes reddere, & num. 33.*
4 *Calculatores electi de consensu partiũ dicuntur legitimè electi.*
5 *Et calculationibus ipsorum standum est, nam fidem faciunt, & nu. 35. contra.*
6 *Cessat error calculi, quando post illum fuit deuentum ad pactũ, & stipulationem, & nu. 39. contra-*
7 *Liberatio generalis omnia complectitur, & nu. 40. contra.*
8 *Pro laudo præsumitur, quod declaratur nu. 46. & alijs sequen.*
9 *A laudo postmodum homologato non est recedendum.*
10 *Laudum & arbitramentum homologatũ habetur ut transactio.*
11 *Error calculi cessat, quando interuenit transactio.*
12 *A computationib. factis per electos a partibus, & comprobatis a Prætore non est recedendum, habet enim uim sententiæ.*
13 *Error calculi cessat, quando fuit sententiatũ, & nu. 61. & 62.*
14 *Iuramentum præstitum a minorib. illis ualde nociuum est.*
15 *Promittens non contrauenire tenetur obseruare, quæ gessit.*
16 *Socius administrans societatem, tenetur reddere rationes, & soluere reliqua, & conficere librum, & illum exhibere, & nu. 17. & 25.*
18 *Ratio reddita debet iterum reddi, quando allegatur error calculi, & nu. 34.*
19 *Ratio malè & insufficienter, ac non plenè reddita, debet iterum reddi.*
20 *Socius tenetur in inuentario, & libro apponere, & describere omnia, & non ascribendo, nec annotando, tenetur de dolo, & act. furti.*

act. furt. si illa in proprium usum conuertit.
21 *Tenetur etiam de gestis dolo, & fraude.*
22 *Nec non, & de culpa.*
23 *Socius omittendo prædicta uersatur in dolo, & fraude.*
24 *Confessioni partis non est standum, quando illi repugnat facti euidentia.*
26 *Ratio reddita & malè composita reducenda est ad ueram compositionem.*
27 *Error calculi probatur, quando fuerunt admissa non admittẽda, & omissa, quæ debebant admitti.*
28 *Minoribus & læsis concedenda est restitutio in integrum.*
29 *Dolus & fraus indicijs, & coniecturis probantur.*
30 *Læsio probatͬ, quãdo quis approbat, quod approbare nõ debebat.*
32 *Confessio extorta per dolum & deceptiuè nihil operatur.*
35 *Calculis & computationibus factis a deputatis & electis, quandoque non est standum, & nu. 36.*
37 *Error probatur, doctorem, aliter se habere.*
38 *Et quando euidentia rei contrarium ostendit.*
Error facti alieni probabilis est.
39 *Pactum & stipulatio non excludunt errorem calculi.*
40 *Liberatio generalis dolosè facta nihil valet, nec cõprehendit ea quæ existunt penes liberatum, & quæ tenebatur restituere.*
41 *Etiam si facta esset per actum inter uiuos.*
42 *Et quando contineret iniquitatem, ad illam non extenditur.*
43 *Nec comprehendere debet exorbitantia.*
44 *Renunciatio strictè interpretanda est.*
Nec istis casib. talis liberatio pòt reddi ualida per iuramentũ.
45 *Renunciatio & liberatio regulari debet à causa, propter quam facta est.*
46 *Minor compromittendo eo ipso dicitur lædi, & ei competit restitutio.*
Etiam si consanguinei minoris essent præsentes & iurassent compromissum tendere in utilitatem minoris.
47 *Laudum datum præcipitãter, & sine causæ cognitione, est nullũ.*
48 *Nullum etiam redditur, quando continet iniquitatem, & manifestam læsionem.*
49 *Et si confirmatum esset decreto prætoris, non tamen tollit restitutionem in integrum.*
50 *Nec geminatus consensus minorum ipsis est nociuus.*
51 *Iuramentum appositum in compromisso, in se continet conditionem illam, si arbiter fuerit æquè arbitratus.*
52 *Contrauenire laudo non dicitur, qui in illius iniquitatem deducit, & allegat.*
53 *Data enormi læsione contraueniri potest laudo quibuscunque clausulis etiam celebrato.*
54 *Laudum nullum non potest ratificari tacitè nec expressè, ut in uim laudi ualeat.*
55 *Et si per approbationem ualeret in uim pacti, seu trãsactionis, tamen aduersus ista competunt remedia de iure communi introducta aduersus pactum & transactionem.*
56 *Minoribus læsis competit restitutio in integrum aduersus transactiones & pacta.*
57 *L. unica. C. de errore calcu. loquens de transactione, quo casu procedat.*
Error calculi aduersus transactionem quando possit allegari.
58 *Decretum interpositum sine causæ cognitione nullum est.*
59 *Et interpositum ex falsa causa, etiam nullum erit.*
60 *Idem quando continet iniustitiam, & iniquitatem.*
Decretum iudicis non tollit restitutionem in integrum.
61 *Rationis redditio dolosè facta non uallatur per sentẽtiam, quin ratio sit de nouo reddenda.*
62 *Et quid si sententia refert se ad acta, in quibus apparet error.*
63 *Statutum inducens nouam solennitatem in dubio non videtur derogare alijs solennitatibus de iure communi introductis.*
Solennitates requisitæ in alienatione rerum minorum quæ sint.
64 *Statutum inducens aliquam solennitatem, non propterea tollit restitutionem in integrum.*
65 *Restitutio in integrum non tollitur per præsentiã propinquorũ iurantium gesta per minorem tendere in illius utilitatem.*
66 *Geminatus actus non tollit restitutionem in integrum.*
67 *Iuramentum non ualidat gesta per dolum.*
Iuramentum simplex præstitum à minore solùm facit illum maiorem, non tamen tollit alia impedimenta.
68 *Iuramentum cessat, & nihil operatur, data enormissima læsione & dolosa, ex proposito seu re ipsa.*
69 *Et relaxandum est propter minorem ætatem & suppositam deceptioni.*
70 *Etiã si iurasset non contrauenire, & omnia, ac singula esse vera.*
71 *Iuramentum interpositum ex causa falsa, & ex errore nihil operatur.*
72 *Clausulæ appositæ exequutiuè non alterant dispositionem.*

CONSILIVM LXXXIX.

Rationes & cõputa societatis pãnorũ lanæ & merciũ diuersorũ gñum initæ, & ↄtinuatæ, ac existẽtis, inter Christophorũ. q. magr̃i Pauli Merlini, & ↄsortes, ac Nic. & Symo. de Augusti. minores nec non & ipsorum oĩum añcessores, redditæ, & reddita, uisæ, & uisa p Vinc. Fachinũ, & Pinũ Liciũ calculatores, cõputatores, ac sup p̃dictis arbitros cõiter electos, & deputatos p ipsas partes, cũ ↄsensu & decreto d. Prætoris, & Ptãtis ciuitatis Forliuij nõ pñt ad instãtiã dictorũ Nic. & Symo. denuo & reiterato reuideri, & cõputari, stãdũ. n. prima facie vr̃ dictis calculationib. & cõputationib. ac laudo successiuè ꝓlato p dictos arbitros plurib. ex capitibus.
1 ¶†Et primò: qm̃ socius administrãs societatẽ semel reddẽs rõnẽ suę administrationis ñ tenetͬ denuo illã reddere, ₣m Io. Mona. Arch. Io. And. & alios ĩ c. 1. de cleri. egro. li. 6. & Lap. in cle. q̱a ↄtingit, de relig. dom. cum alijs nota. in l. cũ seruus, & in l. quãuis. ff. de ↄdi. & dem. Bar. & alios in l. fi. ff. de pac. & Socyn.
2 ↄs. 92. uiso instr̃o, nu. 1. vol. 4. Et†qm̃ ipse Christophorus rõnẽ administrationis suæ in d. societate factę iam reddidit, ut ↄstat instr̃is publicis, & p ↄfessiones partiũ plenè ꝓbãtes p̃dicta, ad not. in l. cũ p̃cib. C. de ꝓb. & p Cano. p illũ tex. in c. licet cãm, cum sim. eo. tit. iũctis nota. in l. vnica. C. de ↄfessi. & in l. gñali. C. de nõ num. pec. cũ ↄcord. ulterius astringendus nõ erit rõ-
3 nes reiterato reddere. Prout † ẽt: nã ut ↄstat ex dictis computis, & rõnib. redditis nec non & ex laudo illorum arbitrorum ipse Christophorus & ↄsortes dictis Nicolao & Simoni nihil tenebatͬ restituere: cũ d. Simon, & Nico. remanserint debitores dictorũ Christoph. & ↄsortũ, quo stante alia cõputatio, & rõnũ redditio nõ uenit exigẽda, ex quo cessat cã pp quã dispositũ fuit debere reddi, ₣m gl. Bald. & alios in l. cum testõ. C. de
4 testa. manumis. & Soc. d. ↄs. 92. nu. 2. Præterea † dicti calculatores & cõputatores electi fuere de* cõi ↄsensu partiũ, ↄñr legitimè ₣m Bar. & alios in l. si cui libertas. ff. de ↄdi. & dem. & in l.
5 2. de iure fis. lib. 10. Nec†nõ & ↄfirmati a D. Prætore dictæ ciuitatis & ipsorum calculationi & cõputationi stãdũ est: nã illa fidẽ faciũt ₣m Bar. col. fi. & Io. de Plat. in d. l. 2. q. 3. & Corn. citantẽ alias decis. ↄs. 44. Circa hãc, col. 4. uers. Facit quia, uol. 1. & hr̃ in l. 1. C. de vsu. & fruct. rei lega. & p doc. in l. unica. C. de error. calcu. & p Bar. in l. 2. §. 2. ff. de admin. rerum ad ciuitatẽ pti. & eũdẽ & alios in d. l. si cui, maxi. Paul. de Ca. Prout†ẽt, nã
6 post calculationem p̃dictã & rõnes hincinde redditas partes ipsę deuenerũt ad pactũ & stipl'onẽ expressè uolentes stãdum esse p̃dictis. Quo fit, ut p̃textu erroris nõ possit ulterius calculus & cõputatio retractari, arg. l. emptor. §. Lucius. ff. de pact. & l. siquidem. C. de transac. & p Bar. in d. l. 2. col. fi. C. de iure fis. lib. 10. & Io. de Plat. ibi. q. 3. & p Mod. max. Ias. in d. l. unica. C. de erro. calcu. nu. 6. & Soc. ↄs. 190. Memini, col. 3. uer. ex quib.
7 patet, vol. 2. & d. ↄs. 92. nu. 4. uol. 4. Accedat liberatio & absolutio gñalis, & p verba p̃gnantia facta. d. Christophoro p ipsos Nicol. & Simonẽ & geminatis uicib. q̃ oĩa vr̃ amplecti, ut traditͬ p gl. & doc. in d. l. emptor. §. Lucius, & Bald. in l. sub p̃textu specierũ. C. de transac. & Imo. post alios in c. 1. de transac. Bar. in l. Aurelio. §. Caius. ff. de lib. leg. & p Soc. d. ↄs. 190. col. 4. ver.
8 Tertiò quia, & d. ↄs. 92. nu. 3. Adest† insup & laudũ ꝓlatũ a dictis arbitris & cõputatorib. ꝓ quo p̃sumendũ est, ₣m Dy. ↄsil. 13. Tholomeus, Bal. in l. fi. C. de ↄhen. empt. c. nisi eẽnt, de preben. ubi Card. expressè tangit, ut faciunt scribẽtes oẽs post Inno. in c. in pñtia, de ꝓbat. & doct. in l. sciendum. ff. de uer. obl.
9 & p Socyn. ↄs. 90. uisis, in fi. uolu. 4. Et†ab eo non est recedendum; cum ab ipsis partib. fuerit homologatum, & approbatũ.
10 l. ne in arbitris. l. cũ antea. C. de arbi. cum si. Et † p quã approbationem tale laudum hr̃ ut uera transactio, ₣m Petr. de Ancha. in sua dispu. cum C. laicus, col. antep. & Ioã. Baptistã Caccialup. in trac. de transac. q. 3. circa fin. & per scriben. omnes in auth.

in auth.si verò contigerit.C.de iudic.& in corpore vnde sumi
11 tur.& Dec.ɔs.60.viso themate,col.pe.nu.3.Et†certissimũ est,
errorem calculi allegari nõ posse,qñ fuit transactum d.l.1.C.
de erro.calcu.vbi omnes per illum tex.id firmantes,ɔcor.dec.
citant,& per Cor.ɔs.62.Quanquam,vol.4. & per Bar.& alios
12 in d.l.2.C.de iure fis.lib.10.Eo † ẽt: cum tale laudum, homologatio
ipsius,& gesta per d.calculatores,ɔñr & rõnes hincinde redditæ
fuerint approbata, & confirmata decreto iudicis,a
quib.recedendum non vr̃,vt hr̃ in d.l.2. ſm vnam lect.C. de
13 iure fisc.li.10.& tradit Bal.ibi,col.2.Habet†.n.vim sniæ talis
computatio,& qñ snia prolata est,vlterius de errore calculi di
ci non p̃t,ut firmant oẽs in d.l.2.& hr̃ in d.l.vnica.C.de erro.
calc.ubi scrib.conc.citant,& plenè per Corn.d.cons.62.vo.4.
14 Nec† dicti Nico. & Simon possunt se tueri prætextu minoris
ætatis : cum p̃dicta gesserint seruata forma tradita per statutũ
dictæ ciuitatis, & vlterius prædicta oĩa geminatis uicib.approbauerint,
ac iureiurando singula roborauerint,quod iur̃um penitus
excludit eos,& inuiolabiliter vr̃ obseruandũ,ad plenissimè
tradita in auth.sacramenta puberum.C. si aduer.vendi.&
in ti.de pace tenen.§.Item sacramenta puberum, in vsib.feud.
15 Et† quia expresè promisserunt non ɔuenire additis alij verbis
& cl̃is generalibus; de quibus in publicis documentis, &
per scrib.in l.2.C. de rescind.uendi. per Bar. & alios in l.si societatem.
§.arbitrorum.ff.pro soc.& Can.in c.quintauallis,de
iureiur.& in l.sed & si quis.§.quæsitum.ff. si quis cautio.cum
similib. ¶Verùm considerata uera facti contingentia istis non
obstantib.dico rõnes editas per d.Christophorum esse reuidẽdas,
& iterato ipsum teneri rõnes veras reddere,cum illæ redditæ
fuerint, & sint erroneæ,dolosæ,plenæ iniquitatis, & fraudis.
Certum est enim, socium administrantem,& exercentem
societatem teneri & obligatum esse rõnem societatis reddere
16 arbitrio boni uiri . Et † vlterius soluere illa,quæ penes ipsum
sunt ex causa societatis.l.1.§.officio.ff.de tutel.& ratio.distrahen.
qui text.licet loquatur in tutore, tñ Bal. & alij ibi ipsum
extendunt ad quemcunq; alium administratorem: ut hr̃ in l.
2.& ibi not. Bar.& in l.si quis absentis.ff.de neg.gest. cũ alijs
adductis per Corn.ɔs.24.uisis,col.fi.& ɔs.116.circa,col.fi.vol.
1.& alibi pluries & per Soci.cons.24. uers.hinc.n.& uers.seq.
uol.1.& d.cons.190.in prin.& col.4.uers.sed pręmissis,uol.2.
& d.cons.92.nu.5.uol.4.& Deci.cons.255.Casus,n.1.& melius,
nu.2.Pau.de Cast.ɔs.335.Visis, cum concordantijs. Et in
rõne ista reddenda considerandum est,an ipse Christophorus
administrator,& socius confecerit scripturas,& librum administrationis,
annotando in illis pecunias & merces perceptas,
expẽsas factas,& reliqua oĩa ad societatẽ ipsam spectãtia. Quẽ
17 † librũ & quas scripturas successiuè tenet exhibere,& oñdere,
vt hñtibus interesse pateat,quid eis illo uiso & exhibito agendum
sit,l.tutor, l.rationes.ff. de administ.tuto.l.fi.C. arbitriũ
tutel.per Bal.ɔs.363.Ad euidentiam,uol.1.Romanus ɔs.118.
Quò ad primum,in 2.dubio,Anch.ɔs.317.In cã,Corn.& Soci.
ɔs.s.citatis,adducentes talem librum,& scripturas esse cóes
18 & causas quib.debent exhiberi.Illud† ẽt uerum est,rõnes editas
nedum semel , sed sæpius denuo esse edendas & retractandas,
qñ adducitur,& allegatur error calculi & cõputationis d.
l.unica.C.de errore calcu.ubi doct.conc. adducũt,ut ẽt faciũt
in l.2.C.de iure fisci,lib.10.uolentes id posse peti qñcunq; spacio
annorum.xxx. qñq; minori, ut utrobiq; per eos, afferẽtes
19 iura istud probantia.¶†Et licet fuerint semel editę,ac redditę,
& ɔñr denuo non deberent reddi , ut fuit superius dictum in
obiectionibus,& ɔrijs,id verũ esset, & ꝓcedere posset,qñ fuissent
plenè redditæ,& sufficienter bona fide,& sine fraude,cessabit
aũt,qñ non fuere redditæ, mõ & forma prædictis, prout
fuere p̃ntes.Isto nanque casu, denuo & iterato reddi debẽt, &
reuideri ac exhiberi, non obstante prima exhibitione & redditione
insufficienter & fraudulenter reddita. Ita punctaliter firmant
Io.And.Gemini.& alij Mod.in c.unico, de clericis egrotanti.
li.6.sequuntur Lap.Zabare.& Imo.in d.clem.quia ɔtingit,
de religio.do. & Soc.istud probãs rõne,& l.in d.suo ɔs.92.
col.2.nu.8.uol.4.& cons.190.superius citato,col.2.uers.quib.
duobus,uol.2.& col.5.Quod aũt non fuerint plenè & sufficiẽter
redditę & libri & scripturæ informiter & insufficienter fuerint
exhibitæ, fraudulenter & dolosè , satis patet ex lectura librorum
& scripturarum factarum per d.Christophorum.Debebat.
n.in illis apposuisse omnia lucra prouenta ex d.societate,
omnesque pecunias lucratas,nec nõ & bona mobilia & stabilia
successiuè ex dictis pecunijs empta & mõ possessa per ipsum
Christophorum. Quæ cum non appareant per ipsum facta
& descripta, satis euidenter constat, non fuisse sufficienter
& plenè editas,sed deminutè, fraudulenter & dolosè.Tenebat
20 † eñ illa apponere & nõ contrectare ad proprium usum, &
ita se gerendo, nedum actione pro socio tenetur uerum actione
furti.l.rei communis, & alijs sequen.l. cum duobus.§. ue-
21 nit.l.ideo,in fine, & l.sequentibus.ff.pro socio.Tenetur † eñ
proculdubio ipse Christophorus de gestis per dolum & fraudem.
§.fi.institut.de socie.per Bartol.& alios in l.quod Nerua.
22 ff.deposi.& in iuribus supra citatis.Tenetur† etiam & de culpa.
l.socius socio.ff.pro socio, & per Barto.in d.l.quod Nerua,
& Soc.consil.2.uers.est enim.& consil.73.circa, uol.1.& po-
23 nunt scrib.post glo.in l.contractus.ff.de regul.iu.Et† ꝙ socius
exigendo pecuniam,eamque socijs non communicans,nec notificans,
sed in proprios usus conuertens dicatur in dolo manifesto,
& fraude aperta, habetur in d.l.rei communis, & alijs
seq.& in l.act.§.si cõmunis.ff.pro soc. & per Soc.d.cons.190.
col.1.uers.3.quia,& uers.sequen.& cons.192.capio difficultatem,
colum.fi.& consil.159.uolum.2.et d.cons.92.nume.9.et
10.uolu.4. ubi adducit quamplura optimè præsenti disceptationi
facientia,ut etiam facit Corn.consil.116.circa,col.fin.in
litera.O.uol.1.et alia insuper in simi.adducit Deci.consi.178.
24 In causa,nu.2. Nec † standum est assertioni et confessioni dictorum
Nico.et Simo. et arbitrorum: nam consideratis prædictis,
illis repugnat euidentia facti omnino attendenda et exequenda,
ut in simi.habetur in c.2. de purga.can. et in c.fraternitatis,
de frig.et malefi. et tradit Pet.de Anch.consil.327. uisa,
quem refert et sequitur Soc.d.consil.92. nume.9.10.et 11.
uol.4.et nu.13. ubi citando Bal. plerisque in locis firmat confessionem
istorum non præiudicare,cum extorta fuerit per se-
25 ductionem,dolositatem et deceptionem.Et†cogendus omnino
erit dictus Christophorus dictos libros exhibere, cum penes
ipsum existant , et per ipsorum lecturam apertissimè constabit
de eius fraude,dolo,ac culpa,et ꝙ non plenè,ac sufficienter
rationes bene reddiderit,sed fraudulenter,et deceptiuè: ut
prosequitur Soci.d.cons.190. col.4.5. uers.sed præmissis non
26 obstantibus,uolum.2.Et † cum rationes redditę fuerint malè
compositæ ad rectam compositionem et ueritatem reducẽdę
ueniunt.l.error.C.de iur. et fac.ignora.l.calcul. ff. de administr.
re. ad ciuita.perti.d.l.2.C.de iure fisci, libro.10. cum alijs
citatis per Soci.cons.25. Spiritussanctus.colu.2.nu.6.uolu.4.
27 Et † de errore, ac alijs adductis aduersus Christophorum satis
dicitur constare : cum ipsi calculatores decepti admiserint
aliqua non admittenda, et cessauerint computare ea,quæ omnino
computanda erant in fauorem dictorum minorum fraudulenter
omissa in libris editis describi , et annotari per dic.
Christophorum secundùm Bar.& alios in d.l.2.uersi.aut quis
reuocat.C.de iur.fisc.lib.10.cum alijs quæ in simil.habentur
in l.error.C.de iur.& fac.ignoran.& in l.arbitro.ff..qui satisd.
28 cognan.& in l.fin.a quibus appellare non lic.Et† quoniam ipsi
Nico.& Simon ignorantes decepti , & minores apertissimè,
ac enormissimè læsi , ac grauati ostenduntur, ex asserta redditione
rationis,nec non dictis calculis,& computis malè, ac dolosè,
& fraudulenter factis , & per ipsos, nec non & per dictos
computatores electos, & ipsorum laudo nullo & iniquo etiã,
& ex homologatione illius,successiuè, & ex decreto D.prætoris
illa oĩa confirmantis.Quæ si nulla nõ sint,ut inferius dicetur
: attamen aduersus omnia prædicta ipsis tanquam minoribus
& læsis concedenda erit in integrum restitutio , toto titulo.
ff.C.& extra de in integrum restitutio.mino.per Barto.&
alios in l.prima.§.primo.ff.de eo per quem fac.er.& per doct.
in l.de tutela.C.de in integrum restitutio.mino.& in l.non fatur.
ff.de confessi.iunctis notatis in l. nam & pęna.§.si minor.
ff.de minor.& per Egid.Belleme.decissio.299.& Corne. consilio.
72.In hac consultatione, col.3.uersi. quòd ex iusta ignorantia
læsis,uolumine quarto.ubi ad id quamplura iura adducit,
ut ipsemet idem facit consilio 178. in litera F. uolumine
tertio. ferè per totum,& Franci sc.de Cur.consilio 43.col.4.&
Socin.dicto consilio 92.numero 13.uolumine quarto,cum si-
29 milibus. De† deceptione autem, dolo,ac fraude rationis redditæ,
& alijs cõmissis per ipsum Christophorum ad lęsionem
ipsorum minorum satis poterit constare probatis indicijs

& coniecturis,ex quib.ista pſumunt,& rõ reddita non pſumit
bñ reddita, ſtante potiſſimum ætate d.minorum ſuppoſita de
ceptionibus,& no.in l.dolum.C.de do.& in c.fi.de renuncia.
30 li.6.& in l.1.ff.de minori. Et† quia diligentes patresfamil.ex-
hibitis rõnib.non ſtatim ita ſe ſubſcribũt,nec illas approbãt,
& tpis breuitas idem arguit, ut ꝯcludit Soci. adducens iura &
deciſi.d.ꝯſ.92.nu.12.& 18.vol.4.& d.ꝯſ.190. col.1.& 2.vol.
2.Et opinio ac ſñia iſta tendẽs in fauorem d.minorum,eo ma-
gis vera,ſana,honeſta,& æqua oñdet ex rñſionib. & reſolutio-
31 nib. dandis oĩb.& ſingulis ſuperius in ꝯrium adductis. ¶†Et
primò non obſtat illud, in quo dicebat, ſociũ ſemel reddentẽ
rõnem non eſſe cogendũ iterato eam reddere.Illud.n.verũ eſt,
& ꝓcedit,vt ſuperius deduximus,qñ rões fuere redditæ ple-
nè,fideliter,bona fide, ſine fraude,dolo, & deceptione. At qñ
fuere redditæ minus plenè inſufficienter,deceptiuè,doloſè,&
fraudulẽter,ut fuit in caſu pñti, ſecus erit. Iſtis.n.caſib.denuo
reddendæ ſunt, & malè redditæ ad rectã compoſitionẽ veniũt
reducendæ,ut ſ. utrunq; probauimus, & ita punctaliter obie-
ctioni rñdet Soci.d.ꝯſ.190.col.2. verſ.quib.duobus, vol.2.&
d.ꝯſ.92.nu.8.& ſeq.& num.19.ubi quamplures alias adducit
32 deci.ultra ſuperius adductas.uolu.4. ¶†Nec obſtant inſtrã &
confeſſiones minorũ,quib.cauet, rões fuiſſe bñ redditas.Nã
aſſertiones,& confeſſiones pdictę fuere extortæ doloſè & frau
dulenter,& ipſis minorib.ignorantib. minimè pꝛiudicant,tan-
quã ex illis enormiſſimè lęſis,ut diximus ſuperius,& ita rñdẽs
Soci.adducit plura d.conſ.92. nu.10. & trib.alijs ſeq. nec nõ
& n.20.& idem facit d.ꝯſ.190.col.1.& 2.4.& 5.uol.2.Illa.n.
facilitate qua ipſi minores inducti fuere ad reuidendum com
puta,& rões deceptiuè,& doloſè. Illamet, & eiſdem fraudi-
bus & deceptionib. inducti dñr ad faciendum d. confeſſiones
& aſſertiones.l.doli.§.diuerſum.ff.de nouatio.& dicet inferi⁹.
33 ¶†Nec obſtat,quod dicebatur in oppoſitum,nos mõ non ver
ſari in caſu,quo rõ reddenda ſit:cum d.Chriſtophorus nõ ap-
pareat debitor ſed creditor, quo ſtante rõ reddenda non erat,
& minus in pñti reuidenda eſt. Nam veritas in oppoſitum ſe
habet:non.n. Chriſtophorus ipſe creditor eſt ipſorum mino-
rum,ſed verus debitor in maxima quantitate,cum ex pecunia
& reb.ſocietatis,& cõib.quamplura fuerit lucratus,& nõ nul-
la emerit bona oĩa ad proprium uſum conuertendo, nec iſta
notificans, nec in libris apponens, doloſè & deceptiuè uiſus
fuerit creditor ex rõnib.inſufficienter redditis,& cum bonafi-
de, ſine dolo & fraude reddendæ ſint,ex illis ſatis apertiſſimè
conſtabit,ipſum Chriſtophorũ in magna & notabili quantita-
te fuiſſe & eſſe verum debitorem d.minorum & ſocietatis.Te
nebaturq; ppea rões reddere & reliqua reſtituere, re ipſa &
actualiter, & cum id factum minimè fuerit, meritò cogendus
erit,ut idem faciat,& rões ſub hac forma reuideant:ut plenè
ꝓſequit in terminis Soci.d.ꝯſ.190.col.1.2.3.4.& 5.uol.2. &
34 d.ꝯſ.92.uol.4.col.2.nu.9.& 19.¶†Nec obſtat,cõputatores &
calculatores fuiſſe electos uoluntate partium,& ꝙ ipſorũ aſſer
tioni ſucceſſiuè ſtandum eſt; cum a D.Prætore fuerint confir-
mati.l.2.C.de iure fiſci lib.10.cum alijs ſ.in oppoſitum addu
ctis. Nam aduertendum eſt, talem redditionẽ rõnis ꝯſideratã
ſimplr tanquam factam inter iſtas partes in nullo obſtare,qui
nimo tanquam erronea & malè facta denuo, & iterum ſit re-
uidenda, per text.apertum in l.unica.C. de errore calculi,ubi
oẽs paſſim iſtud firmant, ut ẽt faciunt ſcribentes oẽs in d.l.2.
cum alijs ſi.in d.locis allegatis. Et quia facta à minoribus, &
læſis enormiſſimè; eo magis retractãda erit beneficio reſtõnis
in integrũ,ut deduximus,ꝯſiderata ipſorũ minorũ ætate ad de
cipiendum aptiſſima, ipſorum celerrima approbatione, tpis
35 breuitate,deceptione,ac doloſitate ipſius Chriſtophori.¶†Pa-
riter & calculatio facta per calculatores prædictos,& a Præto-
re confirmatos,retractanda uenit:cũ ipſi fecerint debitores d.
minores,admittendo Chriſtophorum ad ea,ad quę non debe-
bat admitti,& conſtituẽdo eum creditorẽ,conſideratis rõnib.
inſufficienter redditis,cũ in illis non appareant poſita, q̃ poni
debebant, & qui uerè ipſorũ minorũ debitor eſt, conſideratis
pecunijs & bonis p eũdẽ Chriſtophorũ perceptis ex ſocietate
& ꝯuerſis in propriũ uſum in dãnũ minorũ, ut dicit Bar.in d.
l.2.uerſ.aut quis reuocat,& ẽt col.fi.volens officio iudicis talẽ
calculationem per illos electos factam eſſe retractandã, & re-
uocandã & denuo reiterandã,& ſequit Io.de Pla.in d.l.2.q.3.
volens,talẽ calculationẽ nõ debere exequi docto de errore,vel

qñ adeſt alia legitima defenſio,p l.1.C.de apo.publi.uel ẽt qñ
aduerſus talẽ computationẽ petit reſtõ,per l.ſeruo inuito.§.cũ
36 ptor.ff.ad Treb.ubi ẽt doc.not. Eo†ẽt:cũ ipſi calculatores de-
putati fuerint decepti.p d.Chriſtophorũ non plenè,ſed inſuf-
ficienter in fraudẽ & doloſè exhibentes rões,nec notificãdo
lucra,pecunias,& bona p eũ recepta,in propriũq; uſum ꝯuer-
ſa in dãnũ ipſorũ minorũ,& talis deceptiua & doloſa calcula-
tio,& computatio p ipſos deputatos facta nulla fuit & eſt, cũ
in oĩ actu & diſpõne dolus dicat exceptuatus.l.creditor.§.Lu-
cius.ff.mand.ubi Alex.in apoſtil. poſt Bar.conc.adducit. Et ꝙ
iſta doloſa calculatio nihil proſit & nulla ſit,plura adducit So
37 ci.d.ꝯſ.190.& d.ꝯſ.92.& inferius inſuper cõprobabit.Et † de
errore ſatis conſtat,cũ probet, rẽ aliter ſe hr̃e.l.poſt diuiſionẽ.
C.d iur.& fac.ign.ubi Bal.& alij no.& alia adducit Soc.ꝯſ.25.
nu.3.uol.4. De dolo ac deceptione ſatis apparebit oñſis libris
ipſi⁹ Chriſtophori,& cõſideratis bonis q̃ſitis ex ſocietate,& q̃
ipſe in pñti poſſidet nulla ipſorũ mẽtione in libris & rõnib.p
38 eum confectis facta.Et†quia p euidentiã facti ꝯrium oñditur
computationis, & calculi facti, ac relati p d.deputatos, q ſolũ
& ſimplr conſiderarunt libros p d.Chriſtophorum exhibitos
nec aliquã de ſuperius adductis habuerunt notitiã,& ꝯſidera-
tionẽ,cum meritò factũ alienũ potuiſſent ignorare.l.verius.ff.
de prob.l.fi.ff.pro ſuo,cũ uulg.& iſta euidentia rei pferenda ẽ,
& attendi dẽt reiecta ipſorum calculatione doloſa, & nulla.c.
fraternitatis,de frigi.& maleſi.c.2.de purga.canoni.cũ ſi.addu
ctis per Pet.de Anch.d.conſ.327.& Soci.d.conſ.92.num.11.
39 ¶†Minus obſtabit,qđ dicebat, poſt calculationẽ deuẽtũ fuiſſe
ad pactũ & ſtipulationẽ, ex quib. inferebat, rões iterato non
dr̃e reddi p d.Chriſtophorum. Nã & pactũ, & ſtipulatio ipſa
ẽt dñr erronea & rõne erroris calculi non ſunt impedimento
quin dẽant retractari ſemel, vel pluries d.l.vnic.C.de erro.cal-
cu.ubi oẽs id tenent,maxi.Iaſ.col.fi.& firmat Cor.ꝯſ.62.co.2.
uerſ.his tñ non obſtanti.uol.4.& tale pactum & ſtipulatio ꝯſi-
deranda uenit quò ad effectũ liberationis, q̃ uallata pacto, ſti-
pulatione, ſeu iuro, nulla eſt tanquã facta p fraudẽ, & extorta
doloſè,& deceptiuè,ut dicemus inferius, & ita obiectioni rñ-
det Soci.d.ꝯſ.92.col.pe.& fi.n.19.& ẽt d.ꝯſ.190.col.3.verſ.ex
quib.vol.2.volẽs,nõ obſtare pactũ,nec ſtipulationẽ,cũ ſint eui
denter iniqua & doloſè extorta.Prout ẽt obiectioni rñderi po
terit,ut facit Iaſ.in d.l.vnica.C.de erro.calc.in 2.nota.& nu.6.
volens,ꝙ ſi ſtipulatio, & pactũ apponit incontinenti, ꝓut hic
fuere appoſita, nihil obſtabunt:nã eodẽ errore, quo facta fuit
calculatio,cẽſent ẽt iſta appoſita,& ſic vtrũq; retractabit.l.do-
40 li mali.§.diuerſum.ff. de nouatio. ¶†Non igit obſtabit gñalis
liberatio,& abſolutio facta p d. minores & calculatores depu-
tatos pfato Chriſtophoro. Nã quibuſcunq; verbis facta appa-
reret,minimè cõprehendit geſta p Chriſtophorũ dolo,fraude
& deceptiuè,nec ad ea,q̃ remanſerunt penes d.Chriſtophorũ,
& q̃ tenebat reſtituere, nã a pdictis ipſe non vr̃ liberatus, nec
abſolutus, ẽt ſi liberatio iuro fuiſſet uallata. l.1.§. officio. ubi
Bar.& Bal.ff.de tutel.& rõ.diſtrahen.& l.creditor.§.Lucius.ff.
manda.& per doct.ſtatim citandos, & tradit in authen. ſacra-
men.puberũ.C.ſi aduerſ.uend.& in c.quamuis,de pactis li.6.
41 Et†quamuis appareat facta inter uiuos; tñ nõ extendit ad illa
ſm Bar.in l.Aurelio.§.Caius.ff.de libera.lega.& per doct.in l.
actione,& in l.ſub prætextu ſpecierum.C.de tranſa. Continet
42 †.n.manifeſtam iniquitatem, & errorem, ad quæ extendenda
minimè eſt ſecundùm Petrum de Anch.ꝯſ.175. uiſa,& quam
plura ad oĩa ſupradicta adducit Soci.ꝯſ.77. difficultatẽ,col.1.
& 2.uol.3.& d.ꝯſ.92.col.fi.uol.4.& d.ꝯſ.190.col.5.& ſequẽ.
uol.2.et per Franc.de Cur.conſ.66.ſapienter,col.8.et ſequen.
verſic. capio dubium ſecundum, et plenius per Decium con-
ſil.178. In cauſa,ubi aſſerit hanc eſſe communem,quando do
lus conſiſtebat in faciendo,uti erat hic,tradit etiam Soci.con-
ſil.159.colum.quinta,uerſic.ex quibus,et conſil.214. In cau
ſa,colum.antepen.uolum.2.et Corn.conſil.116.circa,in litte-
43 ra.N.et ſequen.uolum.1.Maximè † cum talis liberatio redu-
ceretur exorbitantiſſima, ſi ad prędicta referenda eſſet, et per
eam ipſe Chriſtophorus doloſus conſequeretur lucrum, et
commodum cum damno et incommodo iſtorum minorum
44 contra regulam,nemo.ff.de regul.iur.cum vulga. Et † talis li-
beratio nihil aliud contineret,niſi donationem et renunciatio
nem, ꝯñr ſtrictiſſimè intelligenda erit, iux. nota.in l.ſi ex plu-
ribus.ff. de ſolutio. et in l.emptor.§. Lucius.ff. de pact. et per
Soci.

Soci.ↄſ.96.uiſo,in fi.vol.1.Et cum cōtineat iniquitatem & iniuſtitiam, ēt ſi iurō fuiſſet firmata non teneret: vt poſt alios p eum citatos concludit Lauren.Calca.ↄſ.32.n.17.Regulabitur
45 † igitur a cā pp quam facta fuit,argō.c.cum ceſſante,de appel. & tradit Bal.in l.iubemus.C.ad Velleia.& alia adducit Socin.
46 ↄſ.23.uiſis,col.5.ver.1.quia, uol.1. ¶†Nec obſtabit aſſertum laudum,nam præcedens compromiſſum factum apparet a minoribus,& de rebus,quæ ſine ſolennitate à iure requiſita alienari non poterant,toto tit.ff.& C.de reb.eo. & in l.lex quæ tutores.C.de admini.tuto.& in l.ſi curatorem.C.de in integ.reſti.Et minores ita compromittentes, eo ipſo iudicantur læſi, eiſdemq; competit reſti.l.ſi dictū.§.1.ff. de euictio.l.ſi minor. 25.an.filio.§.minores,ubi Bar.& alij no.ff.de minor.l.cū lege, in fi.ff.de arbi.per Bart.& alios in l.nam & pęna.§. ſi minor.ff. de iureiu.Soc.ↄſ.52.uiſo,inſtrō, col.1.uol.3. & Calc.ↄſ.79.licet dubia,col.1.& Corn.ↄſ.178.in litera.F.uolu.3. aſſerens & firmans minori compromittenti competere reſtitutionem, ēt ſi eius conſanguinei iuraſſent, illud cedere in utilitatē mino-
47 ris,ut propriè contingit iſto caſu. Prout†ēt aſſertum laudum nullum redditur: latum.n.fuit præcipitāter, & ſine aliqua cāæ cognitione,& ex abrupto,& illa die, qua factum fuit compromiſſum,ad no.per Bar.Bal.& alios in l.prolatam.C.de ſenten. Alex.& alios in l.2.C.de edendo.l.iudex.C.commina.uel epiſto.per Fely.& alios in c.eccleſia S.Mariæ, de conſti.& p Soci. ↄſ.66.uiſo,nu.2.& ↄſ.87.Penſatis,nu.5.& ſeq.& d.ↄſ.92.n.12. uol.4.& firmat Pau.de Caſt.ↄſ.337.In quæſtione,colum.2.Eo
48 † ēt:nam tale aſſertum laudum annullandum uenit pp iniquitatem,& enormiſſimā læſionem ipſorum minorum, quam in ſe continet, pp quæ aduerſus illud conceditur reclamatio nō obſtantib.quibuſcūq; clſis,quib.fuiſſet uallatum: nam illæ vñr appoſitæ ſub confidentia,ſi rectè & iuſtè fuiſſet prolatum: ut concludunt Bal.in l.cum antea,col.3.C.de arbi.Pau.de Caſtr. ↄſ.72.col.fi.D.Ant.Abb.& alij in c.quintauallis,col.15.de iureiu.per Bar.& alios in l.ſi ſocietatem.§. arbitrorum.ff.pro ſo. & quamplura ad idem adducit Dec.ↄſ.11.& pro tenui,n.6.& ↄſ.39.iuridicam,nu.6.& ↄſ.60.uiſo themate, n.2.col.3.& per Corn.d.conſ.178.uol.3. in litera.F. & in litera.G. Volentem,
49 † q ſi eſſet cōfirmatum decreto prętoris,adhuc non erit denegãda reſtitutio.Et licet renunciaſſent reductioni,tñ nihil obſtabit,nam p eam lædunt̃,vt idem Cor.cōcludit.ↄſ.221.col.4. per totum,& conſ.177. in lr̃a T.& alijs ſeq.uol.2.ut ēt uoluit Deci.d.ↄſ.60.col.fi.ubi conſiderat qualitatem minorum renū-
50 ciantium pp errorem & ignorantiam.Ita†vt ipſorum geminatus conſenſus nihil habeat obſtare,ēt ſi oīa fuiſſent iurō uallata,nam minimè erit impedimento, ſi ab illo præſtito fuit petita abſolutio,ut plenè concludit Corn.d.ↄſ.221. uol.2.& proſequitur Soci. oīa iſta approbans & ita concludens ↄſ. 8. poſt redditum,nu.10.& ↄſ.104.uiſis, nu.9.13.17. & 18.uol.4. & ↄſ.220.uiſis,colu.4.uerſ. ſm q obijcitur,& ↄſ.283.eleganter,
51 col.5.uerſ.præterea d.laudum,uol.2. Iurm̃†.n.in cōpromiſſo appoſitum tacitam habet conditionem,ſi arbitrator æquè fuerit arbitratus,vt ēt concludit idē Soc.ↄſ.85.verſ.his tñ non ob
52 ſtantibus,vol.1. Nec†vr̃ ↄuenire laudo, qui de ipſius iniquitate dicit. Nā talis ꝓmiſſio de non ↄueniēdo intelligit̃, niſi iuſta cā & legitima interuenerit & a l.permiſſa.l.quidā cū filium.ff. de uer.obl.ubi Dy.& Bar.not.ut ēt hr̃ in d.c.quintauallis,& in l.ſi libertus.ff.de ope.liber.& per Bar.in d.§.arbitrorū, & Are. ↄſ.99.longitudo,in fine,& multa ad id adducit Soci.ↄſ.22.ui-
53 ſa,nu.17.& ſeq.uol.4.Et † qñ adeſt læſio,compromiſſo & laudo ↄueniri p̃t,non obſtantib. quibuſcunq; clſis,maxi.qñ enormis eſt læſio ultra ſextam partem,ſeu arbitrio iudicis conſiderata ſm Bar.in d.§.arbitrorum,col.fi.Abb.& alios in d.c.quintauallis,Pau.de Caſt.d.ↄſ.72. quia fruſtra,cum alijs citatis per Soci.d.conſ.85.uol.1. & alibi pluries, & per Deci.d.conſ.11.
54 & d.ↄſ.39.nu.7.& d.conſ.60.col.3.in prin.n.2.¶†Nec obſtabit homologatio, & approbatio facta ab ipſis minoribus: nam cū tale laudum fuerit,& ſit nullum: ut deduximus,per dictos minores non potuit ratificari nec tacitè, nec expreſsè, ut ualere poſſit in uim laudi: ut concludit Soci.adducens plures deci.d. conſ.220.col.3.uerſ. nec huic concluſi.obſtat,uol.2.Et†ſi talis homologatio & approbatio conſiderabitur,ut ſaltim valeat in uim pacti,& tranſactionis,dec.adductis per Soci.d.ↄſ.220. ⁊ præallegato,cum alijs relatis ſuperius in oppoſitū.Adhuc dīc, tale laudum ↄſideratum in uim trāſactionis,nō obſtare,

aduerſus.n.prædicta competunt illa remedia, q̃ competerent aduerſus tranſactionem, ita ut data lęſione & ↄ laudum, & ↄ tranſactionem competat reclamatio: ut tradunt docto.in l.2. C.de reſcin.uendi.& per Bar.& alios in l.ſi quis cum aliter.ff. de ver.obl.verſ.quęro quid ſi,& in d.§. arbitrorum, col.pe.cū
56 alijs allegatis per Dec.conſ.60. nu.3.& 4. Et † cum per dictā tranſactionem ita conſideratam dicti minores fuerint, & ſint enormiſſimè læſi, meritò aduerſus illam peti poterit in integ. reſti.l.1.& 2.C. ſi aduerſ.tranſact.& talis aſſerta tranſactio ita conſiderata non erit impedimento,quin peti poſſit reuiſio ra-
57 tionis.¶†Nec obſtabit.l.vnica.C.de erro.calcu. cum error, & dolus ipſius Chriſtophori cām dederint aſſertæ tranſactioni inductæ per approbationem laudi, quo ex d.cā exiſtēte nullo, ēt aſſerta tranſactio inde conſiderata reddetur inualida, & aduerſus eam competere debent remedia competentia parti læ-
58 ſę,ſm Bar.in d.l.unica,nu.4.& Alex.nu.7.¶†Nec obſtabit decretum interpoſitum per Do.Prætorem, nam pro eo minimè præſumitur: cum non fuerit interpoſitum cum cauſæ cognitione, ſed ex abrupto & præcipitanter & cōprobauerit ſolùm geſta per minores & computatores doloſè,& fraudulenter eodem contextu, & incontinenti, & nullo dato tpis interuallo, vt concludit Pau.de Caſt.in l.cum hi.§.ſi prætor.ff. de tranſa. Bal.in l.1.ff.de reb.eo.Pet.de Anch.ↄſ.280.qō proponit̃.Pau. de Caſt.ↄſ.177. Contra ſuperius, col.2. uerſ.non obſtat, cum alijs adductis per Iaſ.in l.nec quicquam.§.ubi decretum.ff.de offi.procon.& lega.nu.69. & ſeq.& in l.ſciendum.ff. de verb. obl.nu.14.& ſeq.& per Dec.ↄſ.351. In cā,n.7.& ↄſ.403.quā-
59 uis,nu.19.& per Mod.Bonon.ↄſ.48.nu.32.& 37. Prout†etiā aſſertum decretum nullum eſt,cum interpoſitum appareat ex falſa cauſa,& ſuper rationibus inſufficiēter & doloſè redditis, ac deceptiuè.l.cum uerò.§. ſubuentum, uerſ.proinde.ff.de fideicom.liber.& per Bar. per illum tex.in l. magis puto.§.ſi æs alienum,uerſ.proinde.ff. de rebus eorum, cum alijs adductis
60 per Deci.conſ.403. nu.20. Prout etiam nihil ualet: cum contineat iniquitatem & iniuſtitiam,ſecundùm Bar.in l.ſi.C.ſi cō tra ius uel utilita.pub. & refert Deci.conſ.410. in cauſa,n.18. Nec decretum prædictum denegare habet reſtitutionem ipſis minoribus lęſis,ſecundùm Cor.d.conſ.178.in litera.G.vol.3.
61 ¶† Nec obſtabit, quòd dicebatur, talem computationem & calculationem factam a prædictis electis & deputatis habere uim ſententiæ, & quòd ab ea non poteſt recedi,nam ſuperius reſponſum extitit & oſtenſum illam non obſtare, tanquam factam doloſè & inſufficienter,& aduerſus quam propter enormiſſimam læſionem peti poteſt, & concedi debet reſtitutio. Prout concedenda etiam eſt aduerſus rem iudicatam, ut C. ſi aduerſ.rem iudi.per totum. Nec obſtabit conſ.Corn.62. uol. 4.Nam ſatis diuerſo caſu illud abſolutum fuit, & multa concurrunt in pręſenti in facti contingentia & iuris diſpoſitionē
62 alterantia,quæ ibi penitus deerant,& ceſſabant.¶†Minus etiā obſtabit d.l.vnica.C.de erro.calc.Nam licet in computatione, ſeu ſententia ipſorum error non fuerit allegatus,ſeu expreſſus prout trandunt doctor. in dict.l.unica, & Pau.de Caſtr.conſi. 36.in princip. tamen ſatis error iſte conſtare dicitur, & apparere, tum in dicta computatione, tum in laudo, cum illa ſe referant ad rationes redditas, & relatum contineatur in referente cum omnibus qualitatibus ſuis,ſecundùm Bart.in l.prima. ff.de receptato.& in l.ſi quis ſeruum.§.fina. de legat.primo.& per Aret.in l.Titia.§.idem reſpondet.ff. de uerbo.oblig.& habetur in l.in ſumma, in princip.& l.ait prætor.§.ſi iudex.ff.de re iudi.& C.de ſenten.quæ ſine cer.quanti. per totum, & tradunt Bart.& Alexan.nume.quinto,in dicta l.unica.C.de erro. calcul. dum tangunt illam diſceptationem, quando iudex in ſententia retulit ſe ad acta, & conſideratis libris,& rationibus exhibitis, & datis per D.Chriſtophorum, ad quos fit relatio, ſatis apertè conſtat, illas fuiſſe redditas diminutas doloſè, & deceptiuè,& ſic minus ſufficienter, vt fuit ſuperius deductum
63 ¶†Non obſtat, quod dicebatur, dictos minores feciſſe actus prædictos ſeruata forma ſtatuti,& præſentibus conſanguineis, ac iurantibus omnia illa cedere in ipſorum utilitatem. nam aduertendum eſt, ſtatutum non derogare, nec detrahere ſolennitatibus inductis de iure communi, quando minores uolunt contrahere,& celebrare aliquem actum: uenit.n. addendo iuri communi aliam ſolennitatem, vt eſt videre ex lectura d.ſtatuti. Quo fit: ut licet ſolennitas requiſita a ſtatuto inter-

venerit, nõ ppea actus a minore gestus pt dici ualidus, si in illo non interuenere aliæ solennitates de iure cõi requisitæ, prout hic nõ interuenerũt,& q̃,& quales istę sint, ponit Bal. in suo re pto.in uers.ꝯctus,& ꝯs.relato p Do.Fabia.de Mõ.S.Sab. in suo trac.de emp.& vẽdi.fo.21.col.1.& seq.in 5.q.prin.ver.sequit̃ uidere de forma & solennitate, q̃ requirit̃ in alienatione rerũ minorũ,& pdictę solennitates ẽt referunt̃ in deci.ꝯs.Nea.249. Fuit in ꝯs.Statuta.n.in dubio addentia solẽnitatẽ non vñr derogare solẽnitatib.de iure cõi inductis,ẽm Bal.in l.fi.C.de fal. cau.adiec.leg.& alibi pluries tradit Pa.đ Ca.ꝯs.273.aliàs.271. incipiẽdo a scdo,col.1.bñ p Dec.ꝯs.90.verè,ĩ l.1.& 2.& refert & sequit̃ Alb.Bru.in tra.de forma,in rub.qñ cẽseat̃ forma uel solẽnitas remissa,col.2.uer.& idẽ in statutis, & alijs seq.fo.mi

64 hi.65.colu.2. Pręterea† statutũ non tollit restõnẽ in integ.qñ minores sunt læsi, esto ꝙ interuenerint solẽnitates,ut ꝓbat̃ in l.curatorẽ hñs.C.de in integ.resti.mino.ubi oẽs scrib.istud fir

65 mant,maximè Pau.de Ca. Et† pñtia & iurum illorũ ꝓximorũ asserentiũ illa cedere in utilitatẽ minorũ, non erit impedimẽto,quominus ipsis læsis nõ cõpetat restõ,ut in spẽ dicit Corn.

66 d.ꝯs.178.in lr̃a.F.uol.3.¶† Nec obstabit ꝯsensus geminat⁹ ipsorũ pupillorũ: nã supius ad id rñsum fuit, nec tollit geminatio lęsionẽ & gesta p dolũ & fraudẽ, ut dicit Deci.d.ꝯs.60.ĩ fi.

67 ¶† Minus obstabit & iurũ pstitũ per ipsos minores: tũ quia nõ includit gesta p dolũ d.auth.sacramenta puberũ, & c.quãuis,de pac.li.6.Et cũ assertũ iurũ nudũ, & simplex fuerit,d. minores solũ fecit maiores, non aũt purgauit alios defectus,đ quib.s̃.ut plenè ꝓsequit̃ Dec.citando deci.quàplures ꝯs.349.

68 ꝯsuluit,n.5.6.& 7.Prout† ẽt iurm cessat data enormissima læsione ex ꝓposito seu re ipsa,ex ꝓposito dictũ est s̃.& re ipsa tradunt doc.in l.si quis cũ aliter.ff.de uerb.obli.& Pet.de Anch. ꝯs.82.uisis,circa finẽ,& alijs plerisq; eiusdẽ Pe. de Anc.& aliorũ doc.relatorũ p Dec.ꝯs.180.uisa,nu.6.& 7. & d.cons.349.

69 nu.6.uers.2.principalr,& alibi pluries. Eo † ẽt: quia cũ pstitũ sit a minorib.aptis ad decipiendũ relaxandũ uenit,iurib.& decis.ibidẽ per Deci.citatis, & cons.403. nu.22. & per eundem

70 ꝯs.60.col.fi.per Corn. & Soci.in ꝯs.superius adductis. ¶† Nec obstabit assertum iurm, ẽt si per illud ꝓmisisset non ꝯuenire, & iurasset oĩa & singula esse uera. Nã istis nõ obstantibus data enormi lęsione quisq; iurans audiẽdus est,ut superius deduximus citãdo Are.& alios doc.& plura ad idẽ adducit ipse Dec. d.cons.349.nu.7. concludens non obstante iurõ ꝯcedẽdã esse

71 restõnem in integrum. Et† maximè cum iurm nihil operetur stante errore & falsa cã consensum excludẽtib.l. si per errorẽ. ff.de iuris.om.iud.l.fi.C. de non nu.pecu. & per Dec.ꝯs.408.

72 in pñti, num.6. & seq. ¶† Nec obstabunt aliæ cl̃æ & ꝓmissio de non ꝯueniendo;qm̃ minimè cõprehendunt gesta p dolũ & fraudẽ,& qñ adest enormis læsio,& quia appositæ sunt ad executionẽ dispõnis, nec hñt alterare dispõnem præcedentẽ, cle. 1.in fi.de præben.& per Card.ꝯs.25.in fi.& Abb.in c.cũ nr̃is, col.fi.de conces.præben.¶ Ex quib. solida & vera resultat conclusio, d. Christophorum teneri reiterato & denuo libros rõnum exhibere, & rationes reddere pdictis Nic. & Simoni minorib.nõ obstante primæua redditione & cõputo facto p illos deputatos & laudo illorum arbitrorũ,nec decreto D.Prętoris rationib.causis & deci.superius adductis. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Liber rationum regulariter non facit fidem in fauorem scribentis, & nu.23.*
2 *Si tamen continet data, & recepta, & vnus vult se iuuare ex illo in sui fauorem, debet ẽt acceptare, quæ contra ipsum faciunt sed declaratur, nu.24.& 25.quando possent separari.*
3 *Si rationes descriptæ in libro primo pro maiori parte sunt approbatæ, præsumptio insurgit: ut reliquæ præsumantur veræ.*
4 *Scriptura falsa in vno in reliquis præsumitur falsa, & n.26.*
5 *Et reperta uera in pluribus, in omnibus præsumitur vera.*
6 *Liber rationum facit fidem in fauorẽ scribentis considerata quãtitate, & qualitate rei, ac verisimilitudine, & concurrente probationis difficultate. & n.28.*
7 *Literæ missiuæ probant.*
8 *Rationes hæredibus reddendæ sunt eo modo, quo reddendæ erant defuncto, & nu.31.*
9 *Rationes faciunt fidem, quando pars voluit stare illis, fallit si sunt dolosæ, & n.31.& seq.*
10 *Dispositio tendens ad exonerandã conscientiã testãoris dicitur pia*
11 *Sententia debet esse conformis libello, limitatur n.20. & seq.*
12 *Literæ missiuæ probant contra ipsum scribentem.*
13 *Affirmans recepisse merces debet reddere rationem, & soluere quod inde percepit.*
14 *Idem si gessit negocia mercede constituta.*
15 *Idem si tanquam socius illa gessit.*
16 *Idem si tanquam gestor id fecit mercede non constituta.*
17 *Idem si tanquam transmissor, seu mandatarius id fecit.*
18 *Idem si incertum esset, quo titulo fuerit id exequutus.*
19 *Non satis est, nec sufficit allegare solutionem, nisi probetur.*
20 *Non attenditur petitio sed prosecuta considerantur, & nu.21. & 22.*
29 *Mendax in vno præsumitur in reliquis mendax.*
30 *Iuramentum non est deferendum mendaci.*
31 *Computa dolosa reijcienda veniunt.*
33 *Dolus futurus remitti non potest.*
34 *Dolus præteritus potest remitti, quando id constat. Generalis oblatio standi cõputo non includit cõputum dolosum.*
35 *In generali liberatione non includitur dolus.*
36 *Suscipiens aliquod onus alicuius negociationis mandatarius indicatur.*
37 *In mandato nedũ ueniunt expressa, sed oĩa sequentia illi accessoria, ac tangentia mandatum principale tanquam sequela.*
38 *Mandatarius faciens expensas bona fide potest illi repetere a mandante.*
39 *Mandatarius non debet affici danno.*
40 *Conuentio legem dat contrahentibus.*
41 *Per sequentia declarantur præcedentia, & vltimum mandatum attendi debet, & n.42.*
43 *Damnum, & lucrum non consideratur nisi finita negociatione & computatis computandis.*
44 *Societas leonina reprobatur.*
45 *Contractus & conuentiones regulantur & interpretantur secundùm morem & obseruantiam regionis.*
46 *Mandatarius tenetur de culpa.*
47 *Quando fit quod communiter ab alijs solet fieri, cessat culpa, & id faciens non tenetur de eo, quod successit.*
48 *Culpa non præsumitur, nisi probetur.*
49 *Naulum soluendum est pro tota naue conducta, etiamsi propter te fuerit vacua.*

CONSILIVM XC.

Vidi processum agitatum inter defensores bonorum & pupillorum q.f Pauli Maih.actores principales, & appellatos ex una,& Ant.d.Mirrhum,& f Marianum eius fratrem Terdich.conuentum & reum principalem appellantem ex altera, vidi sñiam latam p Magnificum prouisorem, & suos coniudices terræ Cathari, audiui aduocatos vtriusq; partis:& quia pñs cã per uiam appl̃onis deuoluta est ad Sacrum Collegium Patauinum,& mihi ab eodẽ Collegio commissum sit, vt super hmõi cã appl̃onis nomine d. Sacri Collegij ꝯsilium decisiuum componere deberẽ, idcirco amplectendo veritatem ipsam & paucis instando dico,& consulo, partes d.Sacri Collegij esse in ꝓnunciando, bñ fuisse iudicatum p d. Magnificum ꝓuisorem & eius coniudices, & malè fuisse appellatũ ꝓ parte d.Mirrhi,& f Mariani,qđ ꝯsiliũ rõnib.infrascriptis cõprobat, & ualidat̃.Annecto tñ prius rõnes & fundamẽta,quib.ꝯsiderantis, prima facie uideret̃ dicendum ꝯriũ,& demũ annectam, & ponã rõnes,& iura me mouentia,ultimò rñdebit̃ in ꝯrium adductis.¶ Prima facie dicendũ uidebat̃,ꝙ sñia fuerit malè lata: qõ.n.pñs tota est, ꝙ iste Mirrhus debeat reddere rõnes,& cõputa rerũ & negotiationũ, & merciũ d.q.f Pauli administratarũ,& uenditarũ p ipsum,quas rõnes,& q̃ computa iã reddidit vt patet in ipso ꝓcessu, in quo ipse f Marianus noĩe d.Mirrhi dat computa & rõnes reciprocas & debiti,& crediti ꝯtinentes accepta,& data, de qb.rõnib. datis p ipsos deffensores actores tantummodo denegant̃ septẽ uel octo partitæ, super quib.tñ petierunt iustificationẽ,quas Mirrhus dicit satis esse approbatas ex cõputo p ipsum dato. Cui† cõputo credẽdũ est in dictis
1 septem uel octo partitis: licet.n. rl̃r liber rõnum nõ ꝓbet, nec fidẽ faciat in fauorẽ scrib.l.exemplo,& l.rõnes.C.de prob.& p gl.cõiter approbatã p Bar.& alios in l.q̃dam.§. nũmularios.ff. de eden.

de eden.& per Bar.in l.nuda ratio.ff.de dona.& in l.admonen
2 di.ff.de iu.iura.Tñ† qñ liber rationũ continet data & accepta,
si ille ꝯ quem producitur, vult acceptare ꝯ scribentem, & qua
tenus faciũt in sui fauorem, ẽt debet acceptare quatenus facit
pro scribente,argõ.l.ẽt.§.1.ff.de mino.& eorum quæ not.Bar.
in l.Aurelius.§.idem quæsijt.ff.de lib.lega.& vr̃ in casu nostro
decisio Bar.in d.§.nummularios, & Bal.in l.1.col.fi.ff.de edẽ.
in rub.C.de fide instru.col. antepe.cum alijs adductis p Mod.
3 in d.l.admonendi.Secundò† pro eadem opi.facit. Nam com-
putum pñtatum continet plures partitas, de quib.maior pars
apparet verificata ex libris rationum d.q.ser Pauli productis p
ipsos defensores,qui cum tm̃ impugnent dictas septem parti-
tas, reliquas approbare vñr,cap.non ne.de præsumptio.l.cum
prætor.in prin.ff. de iudic. vnde cum computũ datum sit pro
maiori parte verificatũ, ẽt de per se fidem facere debet in istis
septem partitis denegatis: cum maior approbatio debeat tra-
here hanc minorem: & quia ratio cõputi pñtati iam apparet
vera in maiori parte,unde præsumendum est,ꝙ sit vera in istis
4 partitis minoribus denegatis. Sicut † enim si scriptura pñtata
reperitur falsa in vno in omnibus præsumeretur falsa, vt vult
Inno.in c.fraternitatis,de hæreti.Bar. & alij in l.si ex falsis.C.
de transact. ita & a fortiori reperta vera in maiori parte debet
5 præsumi vera in omnibus.Et † ita punctaliter pp predictas ra-
tiones consuluit Pau.de Cast.cons.mihi.140. Ad bene exami-
nandum dubia,col.2.vers.super.3. quęsito,quem alij doct.se-
6 quuntur,vt dicunt Mod.in d.l admonendi. Tertiò † ad idem
facit bona doc.Bal.in l.1.circa fin.C. de eden.in l.fi.§.in com-
putatione.C.de iu.deliber. & in d.rub.C.de fi.instr.in quibus
locis vult, ꝙ ex quantitate & qualitate rei & verisimilitudine,
ac ẽt difficultate probationis concurrente credendum sit libr.
rationum ẽt in fauorem scribentis, vt idem Bal.sentit in d.l.ra
tiones.argõ tex.in l. si quis pro redemptione.§.pe.C.de dona
tio.& eo potissimè si scribens rationes paratus est iurare eas
esse veras, prout ipse Myrrhus paratus est, arg.not.in l.quæ tu-
7 tores.C.de admini.tuto.& c.pastoralis,de exceptio. Ad† quo-
rum confirmationem ẽt accedit: nam aliquæ dictarum parti-
tarum septem denegatarum vñr esse approbatæ per lr̃as dicti
q.ser Pauli missiuas,quæ fidem faciunt, & probationem indu-
cunt,vt tenet Bal.in d.rub.C.de fi.instrum. & plenè hr̃ in d.c.
scripta, & in d.l.admonendi, vt est illa partita.4. in ordine de
duc.33. & tertio datis & Radoni Foruer.quæ ex computo di-
cti ser Pauli apparet verificata in duca.26. & ẽt alia partita.8.
in ordine de duc.100. datis Ioanni de Stephano, quæ vr̃ veri-
8 ficata ex literis d.quondam ser Pauli, & alia partita.14. in or-
dine, de duc.4. Ad † quorum etiam corroborationem potest
adduci illud,quod habetur in l.cum seruus, circa fi.ff.de cõd.
& demon.vbi rationes hęredib. reddendæ sunt eo modo,quo
reddi debebant defuncto, sed ser Paulo defuncto per ipsum
Myrrhum simpliciter per suas rationes redditę fuere, vnde ea
9 dem forma sat est, ꝙ reddantur eius hæredibus. Ad† quod ac-
cedat voluntas d. ser Pauli, quæ per eius tres literas missiuas,
de quibus in processu,declarauit animum suum uelle stare cõ
puto, & rationibus reddendis per ipsum Myrrhum,super qui
bus uidetur iam legem imposuisse.l.1.§.si conueniat.ff.depos.
10 Quod † etiam & fortius comprobatur ex testamento condi-
to per ipsum ser Paulum,in quo disponit,ꝙ erga suos debito-
res,in quibus resultaret difficultas, & de quibus non haberen
tur pignora,nec scripturæ, ꝙ standum esset sacramento ipsius
creditoris,quæ dispositio uidetur esse pia, cum tendat ad exo-
nerationem conscientię ipsius testatoris,arg.no.in l.pręcibus.
C.de impube.per Ang.& Mod.& per Bal.in l.filio, col.2.ff.de
11 iniu.rup.& in l.centurio.ff. de uulga.& pup. Vltimò † facere
uidetur, ꝙ talis sententia sit penitus nulla, ex quo nullo pacto
est conformis petitioni, & libello: ut patet ex tenore ipsius
sententiæ, & libelli, per text.in c.licet Hely.de symon.& in l.
fi.circa finem.C. de fideicom.liberta. & eorum quę notantur
in l.vinum.ff.si cer.pet. & in l.ut fundus.ff.com.diuidũ. ¶His
tamen non obstantibus contraria opinio, ut supra dictum est,
tanquam uerior est amplectenda, quę clarissimè comproba-
tur; ipsi enim defensores actores intentionem eorum iam ple
nè probauere, tum ex literis missiuis ipsius Mirrhi,ad d.s Pau
lum,tum etiam ex computo pręsentato nomine ipsius Mirrhi
per d.ser Marianum. Quę † literę probantur, ut per Bald.in d.
rub.& etiam dictum computum probat contra ipsum scribẽ-
tem,& producẽtem: ut probatur in d.§.nummularios, ubi gl.
Bar.& alij,& per Bar.& alios in d.l.admonendi,per d.Anton.
Abb.& reliquos scrib.in d.c.scripta,& per Alexan.in l.1.C.de
eden.& per Ang.in l.1.§.editio.ff.eo.& per Bar.in d.l.nuda ra
13 tio.Cum† itaque per dictas literas,& computum dictus Myr-
rhus affirmet, et confirmet ac confiteat̃ recepisse merces trãs-
missas per ipsum ser Paulum illas uendidisse, ac recepisse pre-
cium.Necesse habet docere,se soluisse,aliàs reliquum soluere
debet. Siue consideremus ipsum vt mandatarium, certissimũ
est,ꝙ soluere debet,quod exegit,ex his quæ gessit de reb.man-
dantis,ut est tex. expressus in l.dolus, & in l.si procuratorem.
14 §.dolo.ff.manda.& in l.1.§.fi.ff.depo. Siue† ẽt consideremus
ipsum gessisse dicta negocia ser Pauli mercede constituta, seu
arbitraria, adhuc idem dicendum, ut hr̃ ferè per totum.ff.&
15 C.loca. Siue † ẽt consideremus, eum gessisse tanquam sociũ
& adhuc idem dicendum, ut habetur ferè per totum.ff.& C.
16 pro soc. Siue † etiam consideremus ipsum,ut gestorem nego
ciorum dicti ser Pauli, & tunc clarum est,ꝙ de negocijs gestis
debet reddere rationem, & restituere ea, quæ retinet ex dictis
17 negocijs, ita text.in l.2.§. & sanè.ff.de neg.gest. Siue † etiam
vellemus considerare ipsum ut transmissorem, ut videtur in-
nuere ipse Myrrhus, quod verè in præsenti casu stare non po-
test,tñ adhuc idem esset dicendum ex his, quæ habentur in l.
si pupilli.§.si quis pecuniam.ff.eo.tit. & in l.eum qui.§.si epi-
18 stolam.ff.de furt.& l.si verò.§.dedi.ff.manda.Siue† etiam cõ-
sideremus ipsum in incerto,adhuc de his, q̃ gessit ciuili actio-
ne conueniri potest.l.1.circa finem.ff.de præscr.ver.vnde quo
cunque modo consideretur: cum fateatur se gessisse negocia
d.ser Pauli,& uendidisse eius merces,& accepisse precium,dẽt
19 quod exegit,restituere,& soluere, iuribus præallegatis.† Nec
iuuat ipsum dicere se soluisse,quod exegit d.ser Paulo, uel al-
teri: non ẽm sufficit allegare solutionem,sed necessaria est eius
probatio.l.1.C.de proba.l.quinquaginta,ver.Nam si creditũ.
l.cum de indebito,in prin.ff.eod.titu.unde cum dicat tantum
se soluisse,& non probet.ex hoc non censetur elisa intentio ip
sorum actorum iam probata, unde cum ipse Myrrhus dando
computa ponat dictas septem partitas,& eas non probet,& su
per isto an teneatur eas uerificare uel ne, fuerit facta prosecu-
tio præsentis iudicij, & super hoc sententia lata, talis sentẽtia
20 attenta prosecutione bene redditur conformis.† Attendimus
ẽm prosecutionem,cui sententia debet correspondere,nõ aũt
ipsam petitionem,per tex.in l.sub prætextu,la 2.& ibi Bart.&
alij.C.de transactio.& per l.de rebus.ff.de arbit. & not.per il-
lum tex.in l.si de meis.ff.de arbi.& bene per Abb.post alios in
21 c.aduersario,de exceptio.Et† ita limitatur d.c.licet Hely.cum
simi. secundùm quòd dicunt ibi Mod. allegantes Imo.in c. ex
tenore,in fine de rescrip.& ex hoc tollitur illud,quod ultimo
loco adducebatur in contrarium, ꝙ talis sententia non est dif-
22 formis attentis prosecutis. Prout † etiam tollitur obiectio:
quia principalis petitio est: ut reddatur computum, & ra-
tio iusta, & liquida de administratis per dictum Myrrhum,
& sententia continet,quòd ipse & ser Marianus debent iustifi-
care computum datum, quibus consideratis non apparet ali-
qua difformitas,cõsequenter sumus in terminis d.c.licet heli.
23 ¶† Non obstant adducta in contrarium.Nam regula est,quòd
simplici scripturæ non sit credendum in fauorem scribentis
d.l.rationes,ubi Bal.& in l.instrumenta.C.de prob.& per Bar.
& alios in d.l.admonendi,etiam si esset liber rationum: ut per
glo.Barto.& alios in d.§.nummularios,& in d.l.exemplo,cum
concord.unde cum simplex scriptura sit producta ipsius Myr
rhi,clarissimum est,quòd in sui fauorem probationem non in
24 ducit.Nec † obstat, quòd continet data, & recepta, iuxta do-
ctri.Bar.in d.§.nummularios,cum alijs.s.allegatis: nam pro-
cederet obiectio, quando fuisset præsentatus liber rationum,
uel quando constaret,computum præsentatum fuisse extractũ
ex libro rationum ipsius Myrrhi iuxta formam iuris,de quib.
uerbum nullum in processu, quo fit, ut ex hoc solo tollantur
argumenta prima in contrariũ facta, quæ iam procedere pos-
sent,si liber rationum fuisset productus, quod in præsenti ca-
su minimè est, & ideo sumus extra terminos illarum decisio.
25 Prout † etiam obiectio prima potest tolli, ex quo locum ha-
beret in libro rationum continente data & accepta, quæ es-
sent ita connnexa,quòd commodè separari non possent.Tunc
enim respectu connexitatis, & inseparabilitatis talis liber

faceret fidem,ět ꝑ scribente,ꝙ minimè est in casu nr̃o,in quo ptitæ sunt penitus separatæ, & nullã inter se ꝯtinẽt ꝯnexitatẽ, quo fit,ut quatenus faciũt ꝯ̃ scribentẽ,& ꝑducentẽ ꝓbẽt,qua tenus verò ꝑ secus,ita exp̃sse Ab.& alij Mod.ĩ d.c.scripta,& p Card.& Ab.in c.bonæ,el 2.de postul.pla.& Bart.p illũ tex.ĩ l. Publia.§.fi.ff.deposi.cũ alijs adductis p Mod.ĩ d.l. admonẽdi. Tollit̃ & scda obiectio: quia nõ sumus in libro rõnũ, vt dictũ est,quinimo ět si liber rõnũ fuisset p̃ntatus, adhuc idẽ dicẽdũ esset,ex quo ex ꝓcessatis clarè patet, cõputũ p̃ntatũ nõ fuisse ĩ oĩb.verum,quinimo detectũ est in aliquib.falsum,& ꝙ in illo
26 reddendo ipse Mirrhus repertus fuit mendax. Quo† fit, vt in sui fauorẽ,minimè possit ꝓbare,& hoc p illudmet ꝯs.Pa.d̃ Ca. 140.& p eius rõnẽ cũ alijs superius adductis: nã cũ talis scriptura fuerit reperta falsa in uno,p̃sumit̃ ět in alijs nõ uera,s̃m Inn.in d.c.fr̃nitatis, & Bar.ĩ d.l.si ex falsis, & iõ deci.Pau.in d. ꝯs.retorquet in ꝯ̃riũ.Quòd modo ipse Mirrhus in d.computo reperiat̃ mendax,& dicta eius scriptura reperiat̃ non uera,oñ-
27 dit̃ in facto clarissimè ex deductis in processu.† Non ob.3.qa hic in cõputo dato nulla est quantitas minima, ꝯsiderata qua-
28 litate litigantiũ,ut p Bar.& alios in d.l.admonendi.Itẽ† apparet allegata difficultas ꝓbationis,iuxta.l.si quis.§.fi.& l.seq.ff. de eden.& Bal.in d.l.rõnes. Minus ět apparet adducta aliqua verisimilis cã,pp quã standũ esset d.cõputo, vt loquunt̃ doc.ĩ
29 ꝯ̃riũ allegati.Quinimo† apparet qualitas ipsius Myrri,& eius persona non canonica, sed suspecta, cum deprehẽsus fuerit in mendacio,ex quo in cõputo dato omisit ponere multas partitas,quæ apparent verificatæ per eius scripturas & lr̃as, vñ &c. arg.no.in l.fi.ff.de rei vendi. & in auth.ꝯ̃ qui propriã.C.de nõ nu.pec.r̃la semel malus,de reg.iur.li.6. & iõ d.ꝯs.Pau.de Cast. ꝓbat ꝯ̃rium,ex quo repertus est mendax,& computũ datũ nõ
30 verũ.Et† iõ iurum non est deferendũ, vt per Mod.in d.§.aliæ. insti.de act.& in c.pastoralis,de excep.Nec obstat,ꝙ verificauerit aliquas ex d.partitis : quia nulla apparet verificata, nisi tm̃ illa de duca.33. è un terzo, quæ ex computo p̃ntato per ipsos defensores d.q. f Pau. apparet verificata in duc.26. tm̃. Non
31 † obst.d.l. cũ seruus, quia non constat defuncto fuisse rationes
32 redditas mõ,quo nunc reddunt̃,vñ &c.Non† obstãt literæ ipsius ser Pauli : quia non remittunt dationẽ computi.præterea esto,ꝙ ipse in illis dicat se voluisse stare cõputo,& libro d.Myr
33 ri,intelligit̃ de vero non aũt de doloso,& fraudulento.† Nam aut arguit̃, ꝙ per illas voluerit remittere dolũ futurum,& esse non põt.l.si unus.§.pactus.ff.de pac.arg.l.conuenire.ff.de pac. ꝯuen.& plenè per Mod.in l.actione.C. de transi.in fi.allegãtes
34 ꝯs.& deci.Aut† arguit̃,ꝙ voluerit remittere dolũ p̃teritum,& istud ět stare non põt: quia in d.lr̃is verbũ nullũ de hoc, item quia de hoc in illis non fuit cogitatũ,& iõ nõ includit̃,nec venit.l.tres fr̃es,in fi.ff.de pac.l.si cũ tutorib.ver.si p fallaciã.ff.d̃ transi.d.l.actione.C.eo.vbi gl.Bar.& alij,& p Bar.in l.Aurelio. §.Caius.ff.de libe.leg.Non ob.testm̃ dicti.q.f Pau.primò : qa fuit reuocatũ: scdò quia cã nr̃a non est cã pia,immo impia, ex quo denegat̃ iustificatio cõputi. tertiò qa si fuisset gñalis obligatio,nõ includeret̃ dolus,arg.l.quidã decedẽs.in prin.ff.d̃ ad mini.tu.l.nõ solũ.§.si hr̃s.l.si quis rõnes.l.tu.qui petitus.§.Caius,& ibi Bar.ff.de libe.lega.& gl.& doc. in d.l.actione,p l.cre
35 ditor.§.Lucius.ff.mand. Prout† ět in gñali liberatione facta p defunctũ non includit̃ dolo gestũ,vt d.iurib.hr̃.Nec ueniunt res testatoris q̃ sunt penes illũ:cui liberatio est relicta d.l.Cai⁹ in fi.& aliàs diffusè ꝯsului,vñ concluditur, vt s̃. Par. Pad.

IN EADEM MATERIA.

¶Cũ d.Nic.Drago numerauerit duc.20.D.Triphoni Vrechia ꝓmittenti illos mittere cũ alijs suis pecunijs in illa p̃nti nauigatione ad orientẽ cũ naue D.Michaelis Vrecchia;vt inuestirent̃ in emptione frumenti & bladorũ p̃cio,quo alij mercatores in dicta naui existẽtes emerent, qua nauigatione facta postmodũ p aliquot menses ipse d. Tripho ꝓtestatus fuit d.D.Nic.si ipse vellet, ꝙ eius pecunię, iã transmissæ & cũ pecunijs suis & cũ naue dẽrent ire cũ illis ꝯdõnib. & qualitatibus, quib. fuerunt missæ aliæ pecuniæ ipsius D.Triphonis ad vtile & dãnũ ipsius dñi Nic.aliàs si de hoc non ꝯtentaret̃, ꝙ caperet pecunias suas tã capitale quã vtile habitũ ꝑ prima nauigatione offerẽs eidẽ illas statim soluere,cui ꝓtestationi & obl̃ni ipse D.Nic.exp̃sse ꝯsensit,asserendo se contentari, s̃m tenorẽ ꝓtestationis, ꝙ deberent d.pecuniæ suæ ire ad vtile & damnũ suũ, ꝓut iã iuerũt in 1.nauigatione.Et qm̃ ipse D.Tripho ꝯduxit nauẽ d.Michaelis Vrechij pro tpe certo,& limitato,& pro onerando & imponendo in ea certã & limitatã quantitatẽ & numerũ stariorum ad pficiendã d.nauigationẽ,& negociationẽ,successiuè euenit, ꝙ frumenta & blada in illis locis,ad q̃ nauigatio & negociatio erat destinata, cariori p̃cio vendebant̃, q̃ ipsi mercatores arbitrarent̃, qua de cã non potuerunt cũ pecunijs, quas habebant & destinauerant, inter quas erant illæ ipsius D.Nic.emere illã quantitatẽ stariorũ,ꝑ qua nauẽ ꝯduxerant, nec ět ita celeriter & ĩ.tp̃s statutũ & limitatũ valuere nauẽ onerare, & d.nauigationẽ & negociationẽ cõplere,quo factũ est pp morã & stalliã, & vlterius pp conuentionẽ imponendi & onerandi in d. naue ꝯuenta staria frumenti,cuius supplementũ nõ potuere emere, & passi fuerĩt dãnũ in soluẽdo dño nauis integrũ naulũ,ět pro uoito,nec non,& certã pecuniã ꝑ rata illius tp̃is, quo in d.locis stetit nauis vltra tp̃s ꝯuentũ,de quib.solutionib.& damnis
36 ipse D.Nic.† non p̃tendit aliquid soluere,nec ad aliqd̃ p̃dictorũ teneri.Interrogatus igitur circa p̃dictã difficultatẽ,qualis sit iuris dispositio, breuib.dico,ꝙ talis ꝯuẽtio sapit mandatum,vt in l.p̃ter.& in l.diligẽter.in prin.& ĩ.§.fi.cũ cõc.ff.mãd.& tale mandatũ dr̃ susceptũ gratia mandantis: vt tradit̃ in l.2.§.mea
37 tm̃.ff.manda.& insti.eo.§.mandantis,cũ si.In † quo mandato censent̃ mandata nedũ ea, quæ sunt exp̃ssa, quinimo oĩa quæ veniunt in sequelã & ꝯñtiam adimplendi mandatum p̃dictũ, vt hr̃ in l.quicunq;.§.si ei.ff.de instito.in fin.ubi Pau. de Cast. legens d.§. cum l.institor.§.non tamen, in vltim.not. dicit ibi esse text. ꝙ idem est iudiciũ de his, quæ veniunt in ꝯñtiam & sequelã, qd̃ est de ipso principali, adducit iura id disponentia, vt ibi p eum,& sequunt̃ oẽs ferè doct.in l.2.ff. de iuris.om.iu. max.Ias.col.1.& 2.adducens plures decisiones volentes, ꝙ qñ est datum mandatũ ad aliquid exp̃ssim,vr̃ ět datum ad accessoria,& ad sequentia,sine quib.illud principale mandatũ expediri minimè posset,& ad id ět plura cumulant Can.max.Mod.p illum tex.in c.p̃terea, ex̃ de off.deleg.& facit r̃la accessoriũ, de reg.iu.lib.6.Vñ cum ipse D.Nic.dederit mandatũ D.Triphoni,ꝙ dictæ eius pecuniæ transmiterent̃ ad d.nauigationem, & vt frumenta & blada emerent̃ de suis pecunijs & p̃cio,quo alij mercatores emerent,& ět voluerint,ꝙ damnum & utile tangeret ipsum,necessariò ět dedit mandatum,vt conduceret̃ nauis, quæ haberet portare d.frumentum,& perficere talem nauigationem & negociationem. Nam sine naue talis negociatio, & successiuè principale mandatum non potuisset adimpleri, ꝯñt oẽ illud,qd̃ fuit solutum dño nauis conductæ pro d.nauigatione & negociatione,ipse D.Nic.tenetur pro rata suarum pecuniarum: vt traditur in d.§.si ei.& in alijs decis.de quibus.s̃. Et
38 † cõprobatur: nam ipse D. Tripho mandatarius, qui fecit tales sumptus & expensas bona fide, & pro executione d.mandati,põt eas recuperare & habere a mandante,qui illas soluere tenetur: ut traditur in l.si verò non remunerandi.§.si mihi mandaueris,& in l.si quis alicui.§.impẽdia,& in l.qui mutuã.
39 §.fi.ff.manda.Non†.n.est honestum,ꝙ mandatarius afficiatur damno, qui suscepit & adimpleuit mandatum, vt in terminis nr̃is hr̃ in l.si mandassem. & in l.ex mandato, & in l.inter cãs. §.non oĩa.ff.manda.& per Alex.cons.52.viso,n.1.vol.6.Prout
40 † ět ista suadentur: qm̃ in 1. conuentione, & successiuè in protestatione & obl̃one facta fuit expressa mentio de naue, & ět fuit conuentum,ꝙ pecuniæ ipsius D.Nic.deberent ire cũ illis qualitatib.& conditionibus, quib.ibant & transmittebant̃ pecuniæ ipsius Do.Triphonis, quæ conuentio legem dedit ipsis pasciscentib.l.legem.ff.de pact.l.1.§.si conueniat.ff.deposi.& ab ipsis ad vnguem obseruanda est.l.1.ff.de pact.& l.iurisgentium.§.prætor ait,& l.1.ff.de consti.pec.cum vulg.& qm̃ pecuniæ ipsius D.Triphonis accesserunt & transmissę fuerunt cum eadẽ naue ꝯducta mõ,quo s̃.& respectu d.nauli, moræ,& staliæ, ac pro uoito pro d. suis pecunijs ipse D.Tripho soluit suã portionem dictorum sumptuum, & expensarum,meritò concludendum erit ět & pro d. pecunijs ad partem prædictorum teneri ipsum D. Nic. qui rñdendo dictæ protestationi & obli-
41 gationi vr̃ dedisse tale mandatum expresse.Et† ita vltimo loc. datum debet attendi, cum per istud vltimum declaret̃ primũ & præcedens, ut tradit Bal.in l.falsus.col.13.C.de furt. & l.si ita scriptum.ff.de hære.insti.& Soci.cons.87.Pensatis,num.4.
42 uol.4.Et † per istum actum sequentem & mandatũ ultimum declaratur præcedens, & sub qua qualitate fuerit celebratum primum,

primum, vt est tex. in l. si hi qui. ff. de adult. & no. Bar. in l. cete-
43 ra. §. sed & si parauerit de leg. 1. Quæ† ēt suadent̃. Nã cũ ꝯuen
tum fuerit, ꝙ pecuniæ ipsius D. Nico. irent ad utile, & damnũ
suũ, certè istud non põt cognosci nisi finita negociatione, &
nauigatione: tunc. n. facto calculo, & computo frumenti, &
bladorũ emptorũ, & vẽditorũ, & computatis expensis & sum-
ptibus, ꝯsiderato eo qđ superest, dempto capitali cognoscetur,
an adsit lucrum, an verò damnũ: vt hr̃ in l. Mutius. ff. pro soc.
44 Et† qm̃ oĩb. computatis in p̃nti casu adhuc adest lucrũ, & vti-
le, non est ꝯueniens, ꝙ ipse D. Nic. solùm velit attendere & hr̃e
lucrum & non participare de d. expensis, & sumptibus: est em̃
hoc d. leoninũ, & a iure reprobatũ. l. si non fuerint. §. fi. cũ ꝯc.
ff. pro soc. Ad qđ ẽt: nam attenta consuetudine & obsernantia
cõi regionis, qñ tales pecuniæ capiunt̃ ad similẽ effectum dñs
ipsarum prout participat de lucro, ẽt solitus est participare de
45 dictis sumptibus & expensis. Et† ꝯ̃ctus ac ꝯuentio s̃m obseruã
tiam & morẽ regionis rl'atur & interpretat̃. l. semper. ff. de reg.
iur. l. ꝙ si nolit. §. quia assidua. ff. de ædi. edic. l. fi. ubi gl. & oẽs.
C. de fideiuss. & per Alex. ꝯs. 22. ꝯsideratis, n. 5. vol. 7. & Corn.
ꝯs. 28. col. pe. uol. 2. & ꝯs. 248. decisi. col. 2. in fi. uol. 4. & p Soc.
ꝯs. 111. Abunde, col. 4. uers. sed certè, & ꝯs. 145. circa primum,
col. 2. uol. 1. cũ alijs cumulatis p Dec. in ꝯs. nouiter imp̃sso. 39.
p̃ns consultatio, col. pe. nu. 13. & nu. 12. ubi firmat in mãdato
gñali uenire ea, q̃ sunt de ꝯsuetudine, ut ueniant, s̃m Bar. ĩ l. 1.
46 C. de pasc. priua. lib. 11. cum conc. Nec† prędictis hẽt obstare
si diceretur, ꝙ ipse d. Tripho non debuit conducere nauẽ cũ
illis pactis, & ꝯdõnibus, & ita conducendo vr̃ fuisse in culpa,
de qua ẽt mandatarius tenet̃. l. a ꝓcuratore. C. manda. l. ꝯ̃ctus.
ff. de reg. iu. & in l. qđ Nerua, ubi Bart. ff. deposi. & tale damnũ
culpa sui datum ipsum tangit non mandantem, vt in d. iurib.
Nam cũ ipse in d. cõductione fecerit illud, qđ cõiter solet fieri
in conducendo nauẽ pro similib. negociationibus, licet qñq;
succedat, ꝙ non possit haberi integrum onus nauis, s̃m ꝙ fuit
ꝯducta, nec ita celeriter possit onerari, pp qđ dẽt solui naulum
ẽt pro uoito, & aliquid pro mora, & stallia. Tñ ex hoc non dr̃
quis ita illã conducendo esse in culpa, licet postmodũ p̃dicta
47 ueniant: cũ ab alijs cõiter ita solet fieri, & ꝯduci. Ita† tex. ubi
Bal. & alij doct. not. maximè Pau. de Cas. in l. pignus, & in l. si
creditor. col. 2. C. de pig. act. & ponit Bal. in l. quę fortuitis. eo.
tit. & Bar. in l. si negotia. ff. de nego. gest. & in l. qđ Nerua. ff. de-
posi. & in l. eũ qui. §. fi. ff. commo. cum alijs cumulatis p Corn.
ꝯs. 180. col. 3. vers. ꝯ̃ctus autem, in 1. uol. & ꝯs. 231. col. 1. uo. 2.
48 & ꝯs. 208. circa prin. uol. 3. Eo† ẽt quia culpa non præsumitur,
49 nisi probetur, ut per Bar. & alios in d. l. qđ Nerua. Et † ẽt quia
iure permittente domino nauis debuit solui s̃m conditiones,
quib. nauis fuit conducta, & sic pro uoito & stallia, ut est text.
& ibi expresse hoc not. Pau. de Cast. post alios antiquos in l. fi.
§. fi. ff. ad legem Rhod. de iac. Idem Parisius vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum potest per epistolam, & literas celebrari.*
2 *Recipiens & acceptans literas dicitur eas approbare, & eis consentire.*
3 *Epistolæ, & literæ hincinde transmissæ obligant mittẽtes, et recipientes ad omnia in illis contenta, quib. non contradixerunt.*
4 *Mandatarius capiens cambia obligat mandantem ad interesse quod currit.*
Cambia licita quæ sint.
5 *Mandatum ad capiendum pecunias ad cambium non extenditur ad cambia reiterata, sed solùm in primis locum habet.*
6 *Dispositio sortitur effectum in primo actu.*
7 *Et etiam in actu inter uiuos.*
8 *Et quando reiteratio induceret præiudicium.*
9 *Mandatum continens capturam cambiorum reiteratam limitatum ad tempus, non potest illud transgredi.*
10 *Tẽpus limitatũ habetur pro forma, quæ ad unguẽ obseruãda est.*
11 *Mandatarius acceptans mandatũ tenetur illud adimplere, aliàs astrictus est ad interesse.*
12 *Etiam si aliter negotium non gesserit.*
13 *Mandatum dari potest ad vendendum rem mandantis.*
14 *Et mandatarius id acceptans si illud postmodum non exequitur non caret dolo, & suspicione.*
Et præstare debet bonam fidem, & non dilapidare, teneturque propterea ad omne interesse.
15 *Et an sit idem, si creditori dantur res pro pignore cum facultate illas uendendi.*
An astrictus sit uendere.
16 *Et quid si dictum fuit, quòd uenderet, & in eo quod minus crediti to uenderentur, solueretur illud creditori.*
17 *Et pactum & conuentio ista quid in se contineat, & an obliget creditorem ad vendendum.*
18 *Capiens rem cum facultate uendẽdi, si non uendit, non constituit debitorem suum ita tradentem in mora.*
19 *Declarantur dicta per Dec. cons. 12. quo casu procedant.*
20 *Quando datur res cum pacto superius annotato, cuius fauorem illud respiciat.*
21 *Accipiens rem alterius certa lege, si illi non paret, tenetur ad omne interesse.*
22 *Si additur actui præcedenti aliquid, nouam speciem illud additũ constituit.*
Adiectio qualitatis nouum contractum inducit.
Maximè si concernit substantialia.
Cessabitque isto casu nouatio.
23 *Verbum inducens liberam uoluntatem reducendum est ad arbitrium boni uiri.*
24 *Mos solitus in cambijs recipiendis seruandus est.*
25 *Contra mercatores solitos recipere & facere cambia illicita præsumitur.*
26 *Mandatarius penes se nihil debet retinere ex negotio gesto uirtute mandati.*

CONSILIVM XCI.

Viso copioso & eleganti cons. Clarissimi Iurisc. Do. Hor-
mannotij Deti, fratris maioris honorandi, commu-
nicato colloquio absoluto cum Clarissimis Iurisc. D. Matheo
Nicolino, & d. Alexandro Malegonnella &c. honorandis, re-
quisitus de subscriptione paucis agam, & uestigia ipsorum do
1 minorum consul. calcando. Primò† in iure clarum est, ꝯ̃ctum
mandati per epistolam, & literas missiuas posse celebrari. l. 1.
2 ff. mand. l. si literas. C. eo. ti. Quando† em̃ absens, ad quem lr̃æ
diriguntur, illas accepit & acceptat, illis dr̃ consentire, quo me
dio, & organo inducitur copulatio consensuum & mittentis,
& recipientis: ut tradit Bald. per illum tex. in l. 2. ff. de pact. &
probatur in l. qui autem, in fi. ff. de consti. pec. & per gl. in uer.
consentire, in l. consensu. ff. de act. & obl. & in l. 1. in uers. & p
literas. ff. de ꝯ̃hen. emp. & tradit Bal. in l. multùm interest, col.
3 pe. uers. considera. C. si quis alt. uel si. Epistolæ† em̃ & literæ di
spositiuè loquentes, ut istę hincinde missæ, & utrinq; receptæ
obligant ipsos mittentes ad omnia, quæ in eis continent̃, post-
quam illas receperunt, tacuerunt, & retinuerunt nec illis ꝯ̃di-
xerunt, ut per illum tex. dicunt Bar. & Bal. in l. Titius, in fi. ff. đ
const. pecu. & in l. filiusfam. ff. ad Maced. & tradit Bar. in l. qui
tabernam. §. pen. in fi. ff. de pign. & in l. quo. n. §. 1. in fi. ff. rem
rat. habe. & Bal. in l. si lr̃as, col. 1. C. manda. & in rub. C. de ꝯst.
pecu. col. 2. uers. modo quæritur, & in l. si absentis, col. 2. uers.
mercatores. C. si cer. pe. ubi punctaliter tractatur de literis per
mercatores mercatoribus missis, & acceptatis, & tradit Alexã.
cons. 78. in cã, & lite, in 1. uol. Videndum igitur erit, hoc stãte
ad quid, & in quo per lr̃as missiuas hincinde receptas isti de
Binis sint obligati, & teneantur illis de Batolinis & Lanfredi-
nis, & per oppositum ad quid, & in quo tenebantur istis de Bi
4 nis. Potuerunt † uirtute literarum, & mandati isti de Lanfre-
dinis recipere pecuniam ad cambia licita, quę currebant. Ad
quod interesse isti de Binis tenentur: cum cambia non excede
rent gñalem consuetudinẽ mercatorũ, ut tradit Bal. in d. rubr.
C. de consti. pec. in prin. & in l. 2. in prin. C. de usur. rei iudic.
& post gl. tradit Bal. & Sal. in l. 3. C. de exercitor. & Alex. cons.
61. uiso processu, col. fi. uol. 6. & probatur in l. si uerò nõ remu
nerandi. §. si mihi. ff. mand. ubi Bal. hoc expresse firmat, & etiã
ponit Alex. ꝯs. 58. Qm̃ in qõne, col. pen. uers. & sic succedant,
uol. 1. ubi alia adducit. Quod quidẽ isti de Binis non inficiant̃
ꝓ prima uice, & actu ac ꝓ primis cãbijs ad tale interesse tene
ri, denegant tñ ipsorũ mandatũ extendi ad reiterata cãbia. Nã
5 † cũ p talẽ reiterationẽ ualde grauent̃, & onerent̃, mandatũ ip
sorũ non dẽt illã comprehendere, nec ad illã extendi, & satis
est, ꝙ attento onere, & grauamine sortiatur effectum in primo
actu, esto ꝙ uerba ipsius temporalitatem uideant̃ importare,
ut per illum tex. tradit Bar. in l. fideicommissã. §. si quis decem

de lega.3.vbi ↄſiderat ſolùm rõnem grauaminis,& oneris,ēt ſi
6 eſſemus in vltimis voluntatib. Quanto † igitur fortius in caſu
iſto ubi agiť inter viuos,& voluntas obligādi ſemper eſt ad id,
qđ eſt minus.l.inter ſtipulantem.l.quicquid aſtringendę.ff.de
7 ver.obli. Et † maximè qñ reiteratione͂ fieri induceret graue ꝑ-
iudicium,ad not.per Bar.in l.eum qui certarū.ff.eo.tit.& in l.
qui bona fide.§.fi.ff.de dam.infec. & tradit Fely.in c.innoua-
8 mus,col.4.verſ.rñdet ad d.c.bonæ.ex de treg.& pa. Prout † ēt
qm̄ ſi mandatum reiterationem cambiorum ↄcederet,tñ limi
tata fuit ad annum,vt apertiſſimè deducunt Clariſſimi ↄſulto-
res,nec vltra annū,& tp̄s limitatū vr̄ ↄceſſā,quinimo ꝓhibita.
l.Imperator.ff.de poſtulan.l.pr̄ filium.§.fundū,de legat.3.ubi
9 Bar.l.hoc iudicio.§. ſi ↄueniat.ff.com.diui. Et † ꝙ ad tp̄s talis
limitatio formam induxit,a qua recedi minimè potuit: vt eſt
tex.in terminis nr̄is in l.ſi mandauero tibi, in prin.ff.mād. vbi
mandatū,ut aliquid fiat certo tpe,non extendiť. vt poſſit fieri
ſimpl̄r poſt illud tp̄s,que͂ tex.ad id adducit Bal.in l. poſt mor-
te͂.col.pe.verſ.mō quæro.C.de fideicom.volens voluntate͂ di-
ſponente͂ circa tp̄s ad vnguem debere ſeruari, ex quo reſpectu
tpis hr̄ pro forma, & ab ea non p̄t recedi. Si igiť poſt annū iſti
de Lanfredinis fecerunt cābia, eorū arbitrio fecerunt, & ſine
mandato,qđ quide͂ iſtis de Binis non p̄t eſſe damnoſum, cùm
poſt annū tale͂ receptione͂ prohibuerint,limitando tp̄s per ip-
ſorū lr̄as acceptatas,& receptas ꝑ aduerſantes.Prout ēt ad talia
non p̄nt teneri: nā ipſi de Lanfredinis expreſsè acceptarūt mā
datū vendēdi ge͂mas ipſorū de Binis penes ipſos exiſtentes de-
curſo,& elapſo dicto anno caſu, quo non fuiſſent reimburſati
de eorū credito, & cū ſemel tale mandatū vendendi d.ge͂mas
aſſumpſerint, tenebāt illud exequi: poterāt.n.a principio hoc
10 onus nō aſſumere.Poſtquā † aūt aſſumpſerunt,obligati erant,
illud ↄſumare,& ꝑficere,vel ſaltim reintegra illi renunciare,&
iſtud non exequentes teneňť ad oe͂ intereſſe, qđ incurrereͤt, &
paſſi eſſent iſti de Binis, ēt ad uſuras, ex quo mandatū receptū
non fuit executum,probanť iſta in l.ſi non re.§.dedi tibi,& in
l.ſi mandauero tibi.§.ſicut,cum legib.ſeq.& in l.ſi quis alicui.
§.qui mandatum,qui optimè facit ad caſum nr̄um.ff.manda.
& in.§.mandatū ſuſcipere.inſtitu.eo.& in l.ad cōparandas.C.
11 eo.Ad † prædicta.n.teneť mandatarius; licet non geſſerit.l.ſi
remunerandi.§.1.in fi.ff.manda.d.l. ad comparandas, & in l.
12 in re mandata.in fi.C.eo.cū ſi.Pōt † .n.dari mandatū ad ven-
dendū rem mandātis,l.mandatū.l.creditor.§. Lucius,ibi,ſiue
vendere.ff.manda.l.1.C.eo.l.ſi tibi rem.l.rogaſti,in prin.ff.de
præſcriptis verb.ubi exp̄ſsè tex. diſponit, ꝙ ſi res eſt tradita ad
vendendum, & vt precium inde recipiendum ↄuerteretʳ in ali
quam vtilitate͂ tradentis, qui rem recepit, vt venderet, ſi non
vendidit,ad oe͂ intereſſe teneť, ut ēt ibi ſentiunt Pau.de Caſ.&
13 Mod. Pap. Et † cū dicti de Lanfredinis de facili potuerint d.
gemmas vendere,& iſtud facere omiſerint, nō carent dolo, &
ſuſpicione, vt in l.dolus eſt.ff.mandat. ex quo iam ſciebant ad
iſtud teneri; ut tradit ibi Bart.& alij, & facit.l.ſi procurator.§.
dolo aūt,& l.idemque,in prin.& in.§.1. ver.ſed & ſi pecuniā,
14 eo.ti.Vbi † nedum dolus abeſſe debet,quinimo,& bona fides
præſtanda eſt, cum in quocunq; mandato quantuncunq; libe
ro nunquam includaťdolus,nec cenſeať ↄceſſā facultas dilapi
dandi,ut probatur in l.creditor.§.Lucius.ff.mand.cū alijs tra-
ditis per Alex.in conſ.52.viſo primo puncto,col.fi.n.8.& nu.
4.col.2.& col.3.vol.6.vbi iuribus,& rõnib.ↄcludit,Mercato-
res ſuſcipientes mandatum aliquid faciendi, ſi illud omittunt
facere,teneri ad oe͂ intereſſe, qđ paſſi ſunt mandantes, ex quo
debuerunt perficere illud, qđ aſſumpſerunt, vel ſaltim reinte-
gra notificare mandantibus, ꝙ non poterant illud exequi, &
qñ iſtorum alterum non faciunt,dñr eſſe in dolo,& dñr diſſi-
pare,quæ ipſis penitus ſunt prohibita, & denegata, vñ meritò
tenentur ad oe͂ intereſſe,ēt rõne lucri ceſſantis, & cum prædi-
ctorū aliquid iſti de Lanfredinis non fecerint, meritò teneňť
ipſis de Binis ad oe͂ intereſſe,& ſic ad illud,qđ ab eis conſequi
ꝑtendunt occaſione cambiorū ipſorū cā, & culpa incurſorū,ſi
15 certitudinariè appareret ēt ficta fuiſſe. ¶ † Nec prędictis hēt
obſtare,ſi dicatur,ꝙ procedunt eo caſu,quo ſimpl̄r quis man-
dat res ſuas vēdi, ſecus aūt vr̄ eſſe,qñ debitor dat creditori ad
ſui ſecuritatem pignora, & concedit illi ptāte͂ ea vendendi.
Tunc enim creditor non dr̄ aſtrictus d. pignora vendere,cum
tale pactum,& licentia vendendi cenſeatur appoſitum in fauo
re͂ ipſius,cui,ſi vult, pōt renunciare: ut probať in l.3. & in l.
quāuis,vbi ſcriben.ff.de pign.act. & ponit Bar.in l.a diuo Pio.
§.ſed & illud,in fi.ff.de re iudi.& ēt hr̄ in l.ſi mandato Titij.§.
creditor.ff.manda.& in l.pactum vulgare.C.de pign.& ad ple
16 nū tangit Deci.conſ.12.& pro tenui. Nā † vltra rñſiones datas
per Clariſſimos ↄſultores obiectio tolliť ex his, q̄ dicit Pau.de
Caſ.in d.l.quamuis,in vltimis verbis,vbi vult,ꝙ illa lex,& ↄci
limitanť per tex.in l.inter creditorem.ff.de fideiuſ.in quo tex.
caueť,ꝙ qñ debitor dat pignora creditori, & ↄcedit illi lice͂tiā
ea vendendi non ſimpl̄r,ſed hoc addito,ꝙ in eo quo minoris
vendidiſſent,quàm debereť noīe ſortis,& vſurarum,illud red
dereť creditori,hoc eſt a debitore ei ſolueretur,pp hmōi adie-
ctione͂ creditor teneť vendere poſt tp̄s ſtatutū, & cogi p̄t ad ve͂
dendū,& ſi non vendit,non p̄t ↄuenire debitore͂,& Pa.đ.Caſt.
in d.l.inter creditore͂,apertiſſimè iſtud ſentit,volens ꝙ pp tale͂
17 adiectionem acceptatā per creditore͂. tale † pactum contineat
duo, vnum in fauorem creditoris, ut ſtatim poſſit vendere ſi
vult, aliud in fauorem debitoris, ꝙ non conueniať, niſi prius
venditis pignoribus, & hoc pp illam adiectione͂, & in vtraq;
l.Pau.de Caſt.dicit perpetuò iſtud eſſe menti tenendū, per qđ
limitatur dicta lex quamuis, & tolliť obiectio ſuperius facta,
& ſcrib.oe͂s in d.l.inter creditorem.dñt, verba pactionis,& ↄ-
ctus debere attendi,& eſſe in conſideratione, & pro dictis Pa.
de Caſ.facit.l.ſi creditor.C.de fideiuſ.quam deciſionem appli
cando facto p̄nti apertiſſimè conſtat, hos de Binis in primis
lr̄is iſtis de Lanfredinis conceſſiſſe d. gemmas ad ipſorum ſe-
curitatem, & ipſis conceſſiſſe facultatem illas vendendi poſt
annum, ſi ipſorum creditum illo tpe nō eſſet ſolutum, & hoc
non ſimpl̄r ſed eo adiecto,ꝙ oe͂ illud,quo d.gemmæ vendere͂-
tur,poneretur ad creditum prædictorum de Binis, & vt ex eo
ſolueretur ipſis de Lanfredinis creditum, qđ a Binis conſequi
debebant,per Lanfredinos, & Bartolinos fuit acceptatum, ut
indicant ipſorum literæ reſponſiuæ Binis, & aliæ literæ Bino-
rum ſecundo loco ſcriptę,& etiam ſimpl̄r acceptatę hoc idem
important.dum in illis declarant,ipſos de Lanfredinis de ipſo
rū credito eſſe ſecuros, & ex quo penes ſe ipſos habebāt illud
quo poterant ſibi ipſis ſoluere, qđ quide͂ ad aliud non pōt re-
ferri, niſi ad uenditione͂ gemmarū, ut illis uenditis ſatisfieret
d.credito,ↄñr ſumus in terminis d.l.inter creditore͂, & conc.
ibidem per gl.adductarū,& in doctr.Pa.de Caſ.a nemine huc
18 uſq; impugnata, quam ſequi debemus. Et † per eā clarè pateť,
ꝙ ſumus in terminis concluſionū ſ̃.firmatarum.Et qñ quis ſu
ſcipit rem alterius ad vendendū, ſi non vendit,ſequeť effectꝰ,
de quo ſ̃.vt a creditore ↄueniri nō poſſit,& ↄñr nō poſſit dici
moroſus,& nō habebit locum d.l.quamuis,eſto ꝙ talis facul-
tas uendendi fuiſſet conceſſa creditori,ex quo non fuit ſimpl̄r
data,ſed cū illa adiectione,de qua ſ̃.quæ adiectio qualitatis in
fauorem debitorum conſiderať principaliter,& nō acceſſoriè,
vt probat d.l.inter creditore͂,& exp̄ſsè firmat Pa.de Caſ.vbi ſ̃.
19 † Et per iſta ceſſant,q̄ adducit Deci.in d.ↄſ.12.& p̄ſertim dum
conſiderat hmōi adiectione͂ tanquā acceſſoriam,ex quo prin-
20 cipaliter eſt in ↄſideratione fauor debitorum. Eo † potiſſimè
conſiderata mente, & præciſa uoluntate ipſorum de Binis ge-
minatis uicibus expreſſa,& geminatis uicibus acceptata per ip
ſos de Lanfredinis,ad no.in l.baliſta,cū uulg.ff.ad Treb.Et qa
gemmę non ſimpl̄r fuerunt conceſſæ cum facultate vēdendi
21 ſed appoſita lege,de qua.ſ̃.Et † qñ certa l.alicui res traduntur,
& legi non paretur,accipiens ad omne intereſſe teneť.l.reb.C.
22 de rer.permuta. Et † comprobatur: nam qñ aliquid actui p̄ce
denti additur,noua ſpecies conſtituiť,& principaliter illa con
ſiderať.l.ius aūt ciuile,ubi latè Mod.ff. de iuſt.& iu.l.1.§.ſi qs
ſimpliciter.uerſ.ſed cū adijcitur,ubi diffuſius Mod.ff. de uer.
obl.Per quem tex.Bal.in l.pacta nouiſſima,col.fi.C.de pac.di-
cit, ꝙ diuerſitas qualitatis ſuperaddita reſpicit totum ↄ̄ctum
& illud ex toto diuerſificat.Et qñ cōcernit ſubſtantialia refor-
* mationem inducit,& per Bar. & alios cōiter * in l.iuriſgentiū.
§.adeo.ff.de pact.Et in caſu p̄nti, ꝙ ſubſtantificam qualitatem
iſta adiectio concernat, ſatis apertè probatur ex d.l. quamuis,
iuncta d.l.inter creditorem. Et ↄñr tolluntʳ ea,quæ poſſent cir
ca nouationem adduci,ut diffuſè tangunt Mod.in tra.de aug-
men.cart.4.5. & 6.in 4.q. ſubalterna. Nec iſti de Lanfredinis
poſſunt ſe iuuare ex illis uerbis contentis in literis de Binis,co
me a uoi parrà, nam arbitrium boni uiri important, & ſolùm
referuntʳ ad illud: ut oe͂s gemmæ uendanť,uel pars illarum, &
ad illud,ut poſſint uendi alijs, uel ipſiſmet de Lanfredinis, ꝙ
autem

autem non vendant, minimè ɔcedunt, quinimo mandatũ con
tinet de vendẽdo, & ꝙ pciũ inde exhendũ deseruiat satisfactio
ni dicti crediti. Pariter & illa verba, a voi parrà, & piacerà, esto
ꝙ geminatę sint ꝓlata, tñ nõ possunt referri ad pñtẽ articulũ
de vẽdẽdo, & respectu illius capitis, qđ ɔcernit cambia, ẽt non
important liberã voluntatẽ, decisionib. adductis p Clariss. Cõ
23 sultores. Et† qa oẽ verbũ inducens liberã voluntatẽ reduci dẽt
ad arbitriũ boni viri, ubi tractat de dãno uitãdo, ita Cy. in l. 3.
C. de dot. ꝓmis. quẽ refert, & sequit Bal. ĩ l. 1. col. fi. ver. 6. prin
cipalr, de leg. 2. Et nullus bonus uir poterit arbitrari, nisi istos
de Lãfredinis nõ vẽdẽdo dictas gemmas fuisse in culpa & do-
lo, & (vt ipsi asserũt) reiterãdo cãbia hoc fecisse ad dissipationẽ
24 bonorũ, ut superius dictũ est. Eo† magis cũ nõ seruauerint so-
litũ morẽ, q in istis seruari solet, & ꝓut ipsimet soliti sunt face
re in primo anno, ad plenissimè tradita in decis. ɔs. Nea. 22.
25 in cã vertẽte. Tũ† ẽt qa suspicione minimè carẽt, ꝙ istud dicãt
& asserant, vt lucrent interesse nõ licitũ, si soliti sunt similia ex
ercere, ut tradit Io. And. & Alb. Pap. in addi. ad Spe. in tit. de ꝓ
26 ba. §. vidẽdũ, in ver. creditor. circa finẽ. Et† apud eos recipiẽtes
mãdatũ nihil penitus remanere dẽt. l. ex mãdato. ff. mãda. Et si
isti de Lanfredinis alia via dicerent interesse hoc eis debere tã
quã lucrũ cessans, adhuc ex superius deductis audiri nõ dẽnt,
quinimo veniũt excludẽdi, ɔsideratis ẽt adductis p Claris. Con
sultores, quibus etiam & ipse accedo. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Verba narratiua, & proœmij denotant causam finalem.*
2 *Verba non debent iudicari apposita fuisse ludibrio.*
3 *Maximè ea quæ veniunt augmentatiuè.*
4 *Prout & verba uniuersalia.*
5 *Dictio, alia, includit diuersa ab expressis.*
6 *Dictio, omnia, uniuersalis est cuncta includens.*
7 *Dictio, quæcunq;, idem operatur.*
8 *Generalis dispositio generaliter uenit intelligenda, & nu. 32. 43 & seq.*
9 *A propria significatione non est recedendum.*
10 *Verba uniuersalia & generalia quæ sint.*
11 *Verba uniuersalia & generalia quando differant.*
12 *Et quando insimul coniunguntur, an differant.*
13 *Copula, &, cadit inter diuersa.*
14 *Et operatur dispositionem ita factam uerificari debere in omnib. copulatis.*
15 *Dictio, &, capitur pro etiam, & sic implicatiuè.*
16 *Dictio implicatiua addit præcedentibus.*
17 *Dictio, maximè, implicatiua est.*
18 *Verba in contractib. apposita debent aliquid operari, & nu. 2.*
19 *Verba geminata multum operantur.*
20 *Vna pars instrumenti declaratur per aliam partem.*
21 *Relatum considerandum est.*
22 *Et continetur in referente cum omnibus qualitatibus suis.*
23 *Aequalitas inter fratres seruanda est.*
24 *Remittentes se declarationi alicuius debent illi stare.*
25 *Voluntas nedum verbis verùm & facto declaratur, & nu. 26.*
26 *Verbum, successio, uniuersa compræhendi debet.*
27 *Mens & voluntas contrahentium attendi debet.*
28 *Societas omnium bonorum ex quib. præsumatur contracta inter duos fratres, & per totum consi.*
29 *Probatur id, quando per eos expresse hoc declaratum fuit.*
30 *Item & per actus subsequentes, per quos declaratur uolũtas, quæ fuit in præteritum.*
31 *Enumeratio bonorum quando & quo casu restringat uerba generalia, & uniuersalia, & nu. 33. & seq.*
32 *Dispositio generaliter loquens restringitur quandoq;, & nu. 43. & seq.*
33 *Quãdo enumeratio nõ fit taxatiuè, seu limitatiuè nõ restringit.*
34 *Dictio, uidelicet, et dictio. s. an sint restrictiuæ et limitatiuæ.*
35 *Et quid si enumeratio facta ampliatiuè, & implicatiuè.*
36 *Vel ad abundantem cautelam.*
37 *Abundans cautela non nocet.*
38 *Generi per speciem quomodo dicatur esse derogatum, & nu. 38.*
39 *Et quid si genus non exprimitur per adiectuum, sed per nomina substantiua.*
40 *Et quid quando enumeratio rerum fit ad tollendum dubitationẽ, & numero 40.*
41 *Et si sumus in dubio, enumeratio qualiter iudicanda sit facta.*
42 *In dub. verba præsumuntur esse apposita demonstratiuè, & declaratiuè, nnn autem taxatiuè.*
44 *Ratio recti sermonis consideratur, an uerba generalia sint restringenda, & nu. 45.*

CONSILIVM XCII.

Communicatio bonorum facta inter nobi
les, & Magn. d. Virgolaũ &
d. Vincardinum de Beccutis, de qua ɔfectum apparet publicũ
documentũ, necessariò facta apparet nedum de bonis hr̃dita-
rijs, sed ẽt de oĩb. alijs, q̃ quomodocũq; fr̃es ipsi tpe p̃dicto ha
bebant, & ꝙ ipse d. Vincardinus cõicauerit cum dicto eius fr̃e
nedũ iura hr̃ditaria ex successione paterna sibi cõpetẽtia, & ẽt
bona sibi donata p d. Ant. eius fratrẽ, ac hr̃ditatẽ dicti d. Anto.
& bona vendita p dominum Federicũ, sed ẽt alia, q̃ dicto tpe
habebat alijs ex causis. Oñditur primò ɔsiderata narratione ip
sorum communicantium, de qua in principi. dicti instrumẽti.
1 Quæ† verba narratiua oñdunt cãm finalem & enixam volun-
tatem ipsorum fratrum cõicantium: ut tradit in l. fi. ff. de hær.
insti. & in l. 1. in prin. ff. ad Mace. & in l. pe. §. pe. ibi, nã initium
ɔstitutionis gñale est: demonstrat. n. &c. ff. de iur. & fac. ign. &
in dicta narratione expresse dr̃, ꝙ ipsi fratres uolentes se red-
dere ɔformes uolũtati, & arbitrio d. Bar. eorũ patrui intende-
bant cõicare dicta bona hr̃ditaria in species exp̃ssa, subiũgẽtes
2 postmodũ, & q̃cunq; alia bona dicti d. Vincardini. Quæ† ver-
ba si ad bona hr̃ditaria expressa solũ referant, ludibrio, & fru-
stratoriè fuissent apposita, & nihil operarent, ɔ̃ uolũtatẽ ipsorũ
communicantium, vt statim dicet, vñ ut operent, necessariò in
telligi dẽnt de alij bonis q̃ hr̃ditariis, de quib. in specie prius
3 narratum, & dictum est. Et† dicta uerba, & quæcunq;, augmen
4 tatiua sunt. l. ea tñ adiectio, de leg. 3. Et† ẽt uniuersalia. c. nemo
põt, 1. dist. & p Soc. ɔs. 10. quãuis. col. 1. in fi. uol. 1. ɔñr alia ve-
5 niunt q̃ expressa. Ad† qđ ẽt illa dictio alia, q̃ includit diuersa
ab expressis, ut firmat Soc. adducendo decis. ɔs. 300. col. 4. uer.
6 3. principaliter, uol. 2. Secundò† oñdit: nam post verba narra-
tiua ipse d. Vincardinus cum dicto eius fratre communicauit
oĩa & quæcunq; bona, & iura hæreditaria &c. quæ dictio oĩa
uniuersalis est, & omnia includit: cum nihil excludat, ut in ca.
si Romanorum, uer. dicẽdo uerò omnia 19. dist. & in c. solitæ,
de maio. & obe. & in l. a procuratore. C. manda. & in l. Iulia-
7 nus. ff. de leg. 3. Dictio† ẽt quæcunque, siue uniuersalis sit, siue
generalis, est etiam geminata, & si, pro quia, debet intelligi ge-
neraliter, oĩa bona includunt, ad no. in l. de precio. ff. de publi-
cia. & in l. 1. §. generaliter. ff. de lega. p̃stan. & optimè probatur
in l. in fraudẽ. §. fi. in vltimis uerbis ibi: quia generaliter est ista
8 determinatio. ff. de testam. mil. Et† quia a propria significatio-
ne non est recedendum. l. nõ aliter, de le. 3. l. fi. in fi. C. de dot.
promis. & per Fran. de Cur. consi. 29. col. 3. uer. ult. me mouet,
9 idem dicendum erit. Et† quos effectus operetur ista dictio quę
cunque, geminata tradunt, & cumulant Mode. Pap. referendo
antiquos in l. quidã. §. nihil interest. ff. de edẽ. & ẽt in l. Gallus.
§. ẽt si parẽte, col. 4. uer. limita nisi adijceret. & ẽt in l. si conue-
10 nerit, nu. 18. & seq. ff. de re iudi. Et† ꝙ talia uerba uniuersalia
siue gñalia sint, oñdit ex dictis Bal. in c. cum dilecta, in fi. de re
scr. & ex no. per Bar. & alios maximè Mod. in l. 1. ff. si qs in ius
11 uoc. nõ ier. col. 4. ver. in gl. in ver. sp̃aliter. Et† licet uniuersalia
& gñalia verba qñq; differãt, vt tradũt Mod. allegantes iura &
decis. in l. 1. in prin. col. antepe. uer. in ult. par. gl. ff. de offi. eius
12 cui mãda. est. Tñ† quia in casu pñti, insimul ɔiungunt ad eũdẽ
effectum, qđ deest in uno, suppletur ex altero, & iõ considera-
ta vniuersalitate & gñalitate dicere astringimur, cõionẽ factã
13 fuisse de oĩb. bonis. Quod† insuper ostenditur ex illa dictione
copulatiua, & iura hr̃ditaria, de cuius natura est, vt cadat inter
diuersa, vt dicit gl. in rub. ff. de iur. & fac. ign. & in c. querelam,
de simo. & Bar. & Mod. in l. 1. in prin. col. 1. ff. de iusti. & iur. &
per Fel. post alios in c. ex parte, col. 9. de rescr. & si inter diuer-
sa venit ɔsiderãda, necessariò in tali cõione includunt alia bo-
14 na nõ hr̃ditaria nec exp̃ssa inferius vel superius. Prout† ẽt: qa
de natura dictæ copulæ est, ut dispõ ita facta uerificari debeat
in oĩbus copulatis. l. si hr̃di plures. ff. de ɔd. insti. cũ ɔcor. ibi al
legatis p gl. & alios in l. si quis stipulatus fuerit decẽ. ff. de ver.
oblig.

oblig.& p Bar.& Mod.in d.l.1.in prin.& p Fel. post alios in d.
c.ex parte,col.9.& in casu pñti non posset verificari, nisi alia
15 bona ñ hrditaria venirét cõicãda.Prout† ét si dicta copula,&,
exponit̃ p ét,vt fit in l.1.ff.sol.mat.in gl.& reipublicæ,& in l.
16 1.ff.de iurisd.om.iudi.cũ si.Adhuc† idẽ dicẽdũ est: cũ talis di
ctio,ét,sit implicatiua,ut in l.ét.ff.sol.ma.& C.ét ob chyrogra-
phar.pecu.& p Alex.ↄs.118.uol.2.& p Fran.de Cur. cõsi. 64.
col.13.& p Mod.in l.si cui.§.si Titio nu.12.de leg. 1.& si hét
implicare,necessariò implicabit alia bona q̃ hrditaria in specie
17 expressa.Prout ét idem suadet̃ ex illa dictione & maximè, q̃ ét
implicatiua est: ut tradit̃ p gl.in uersi.æstimati,in l. illud.ff.ad
18 leg.Aqui.& p Alb.de Ros.ĩ dictionario,ĩ ver.Maximè. Et† cõ-
probat̃ ista: qm̃ si bona hrditaria sigillatim expssa solũ cẽseren
tur cõicata,illa uerba,& quæcũq; alia bona dicti do. Vincardi
ni,& illa verba,oĩa,& q̃cunq; bona,& illa copula,&,& illa di-
ctio,maximè,frustra fuissent apposita,nihil operarent̃,& ludi-
brio essent ↄ̃ expressam decis.Bal.in rub.C.de ↄ̃h.emp.in 9. q.
col.2.vbi vult,ꝙ nedum cl̃a,sed ét quodlibet minimũ uerbũ ĩ
ↄ̃ctu appositum non dét esse siue uirtute aliquid operandi.Nã
ↄ̃ctus ampliat̃ p copulas,& dictiones ampliatiuas,& bñ facit.
l.si stipulat°.ff.de vsur.& l.si qñ.de le.1.& c.si Papa.de priuile.
li.6.Ad qđ Mod.Pap.plura cumulant in l.liber homo. §. decẽ.
in 1.notabi.ff.de uer.ob.Prout ét facit Fel.in c.sicut Romana.
col.5.ver.& dixit Bal.ex de rescri.ubi adducit glo.in l. fi. ff. qđ
metus cã,uolentẽ nullam syllabam cẽseri appositã superfluò,
& sine effectu operãdi,adducẽdo ad id alias ↄcor. prout faciũt
Mod.Pap.in l.2.§.creditũ.col.fi.ff.si cer.pet.& faciunt no. per
Bar.& Alex.in l.4.§.ptor ait.ff.de dam.infe.& p Mod.Pap.in l.
si legati,in 1.notabi.de leg.1.& p Soc.cõs.300. col.3. circa fi-
19 nem,uol.2.Et† ét ista suadent̃ ↄsiderata geminatione dictorũ
verborũ,q̃ pluries ab ipsis fratrib.cõicantib.fuerunt repetita,q̃
geminatio tanto magis oñdit enixam uoluntatem ipsorũ volẽ
tium oĩa cõicari,vt tradit̃ in l.balista.ff.ad Treb.& p Bar. in l.
cum scimus.C.de agri.& cens.li.11.cũ ↄcor. traditis p Mode.
Pap.in l.si qs in ↄscribendo,col.fi.C.de pac.& p d.Ant.Corse.
in trac.de uer.gemina.quẽ inseruit in tract. de potestate regia.
Ad quæ ét faciunt alia capitula in d.instrõ cõionis apposita,p
quæ ét magis istud declarat̃,super quibus reb. fuit facta cõio.
20 Nec† enim inconuenit,ꝙ una pars instri recipiat declarationẽ
ab alia parte,ut traditur in l.vtrum. ff. de peti. hẹre. & in l.qui
filiabus,& in l.si seruus plurium.§.fin.de leg.1.& per Bar. in l.
21 1.§.& parui,colu.2.ff.qđ ui aut clam. Referunt† enim se ipsi
fratres communicantes ad testamentum do. Bartho.ad qđ re-
latum habenda est ↄsideratio.l.asse toto.ff.de hær.insti. l. si ita
scripsero.ff.de ↄdi.& demon.& in auth.si quis in aliquo docu
22 mento,cum ↄcor.C.de eden. Et† talis relatio facta intelligitur
cum oĩb.suis qualitatib.ut tradit Bar.ĩ l.1.§.fi.ff.si fam.fur.fec.
dica.& in l.1.ff.de receptato.& in l.si quis seruum.§.fi. uersic.
sed quæro,de leg.2.ubi allegat tex.in l.a filio.§.1.ff.de alim. &
cibar.lega.& in testõ do.Bartholo.ad qđ ipsi fratres communi
cantes se referũt,expresè disponitur,ꝙ ipse d. Vincardinus de
beret cõicare oĩa bona ét & iura dictarum hrditatum expresè
23 cõicatarum.Voluit† ẽm ipse do.Bartholo.patruus, & vt pr̃ di-
ctorum communicantiũ,ꝙ inter eos quò ad bona esset æquali
tas & nulla differentia: cũ fratres essent,rõne cuius ẹqualitatis
seruandæ inter fratres multa traduntur ↄ̃ communes rl̃as, ut
notat̃ in l.cum pr̃.§.euictis,de leg.2.& in l.si ita legatum.ff. de
cõd.& dem.& p Bar.in l.Lucius,col.3.ver.quæro,pone testor.
24 ff.de uulg.& pup.& alibi pluries p doc.Prout† et ex alio colli-
gitur,qđ supra cõclusum est: quia ipsi fratres cõicantes in oĩb.
intendebant adhærere uolũtati,& arbitrio ipsius domini Bar.
eorum patrui,a qua profitentur sœpe sæpius nolle discedere,p
quẹ iam se subijciunt uoluntati,& declarationi ipsius do.Bar.
ut talis societas,& communio deberet esse p illis partibus, &
p illi reb.fm ꝙ do.Bar.declarat,qui cũ uiuus sit, & bñ ualeat,
poterit istud aperire,& eius declarationi standum erit, ad ple-
nè no.per Bar.& reliquos doc.maximè Mod.in l.stichum, qui
meus erit,co. 4.ver.in eadem gl.ibi,aliàs quia totum,de leg. 1.
25 Ad† qđ etiam,aliud capitulum dicti instri,in quo ipsi commu
nicantes uoluerunt,ꝙ dicta bona communicata gubernarent̃,
& administrarent̃,per ipsum Magnificum do. Bar. qui uirtute
dictæ communionis,& ptãtis sibi datæ nedum administrauit
bona hrditaria,sed ét oĩa alia tanquam communicata,p quam
administrationem,ipso facto declarauit uolũtatem suã fuisse,
26 & esse,ꝙ oĩa bona essent cõicata. Voluntas† enim non minus
verbis,q̃ facto.& re ipsa declaratur,ut hr̃ in l.Paulus. ff. rẽ rat.
& in l.reprehendenda.C.de impube.& al.substi. & tradit̃ in l.
de quib.ff.de legib.Prout ét superius dicta ↄfirmant̃ ex alio c.
dicti instri cõmunionis,in quo ipsi fratres cõicãtes uoluerunt
pro ↄseruatione honoris,& familiæ,ꝙ si aliquis ipsorum more
27 ret̃ sine filijs masculis,alius superuiuens succederet. Quæ† qui
dem successio uniuersa comprehendit.l.hæreditas.ff.de uerb.
sig.& per scri.in rub.ff.de acq.hære.cum concor.eo magis, q̃a
statuerunt,ꝙ non posset fieri alienatio quoquomodo dictorũ
bonorum,ad effectũ,ut confirmarentur in familia de Becchu
tis,ex quib.apertè colligit̃,ꝙ voluere oĩa cõseruari, & ↄñr an-
28 tecedẽs,ꝙ oĩa essent communia.Patet† ex istis de clara, & aper
ta mente ipsorum fratrum ↄ̃hentium,& communicantium, q̃
mẽs,& voluntas magis dẽt attendi,& obseruare, q̃ ipsa conce-
ptio uerborum: vt dicit tex.in l.fi.C.quæ res pig.obl.pos.& in
l.in cõuentionib.ff.de ver.sig.cũ alijs adductis p Mod. Pap.in
l.in cõuẽtionalib.in 1. no.ff.de ver.ob.& in l.nõ dubiũ ĩ 1.no.
C.de legib.& in l.iurisgentium.§.prætor ait.nu.15. ff.de pact.
Quæ mens tanto magis dicenda est,ꝙ fuerit in communican-
do oĩa bona,si,pro quia,apertè probabit̃,ipsos fratres commu-
nicantes pluries,& sæpius,diuersisq; temporib. & coram plu-
rib.declarasse,nedum bona hrditaria specificata, sed ét oĩa alia
29 communicasse. Quæ† declaratio sua sufficeret sola,ad plenè
no.per illum tex.per Bar.Pau.Are.& alios in l.hr̃des palam.§.
& si nomina.ff.de testa.& per scri.oẽs in l.edita.C. de eden. &
p Bal.in l.non dubium,in 3.no.C.de legib.& Io. And. in c.fi.
30 de uer.sig.lib.6.Postremò† rõne satis concludenti ostenditur,
& firmatur.s̃.dicta concl'o,considerando actus sequentes, to-
lerantiam,& patientiam ipsorum fratrum communicantium,
qui post ipsam communionem usi sunt oĩb.bonis, nedum hr̃-
ditarijs,sed ét alijs quibuscunq; pro communib. qui actus se-
quens declarat,& oñdit qualitatem actus p̃cedentis: ut hr̃ in
l.si hi qui.C.de adult.& in l.sed Iulianus.§. proinde.ff.ad Ma-
ced.& no.Bar.in l.cætera.§.sed si parauerit,de leg.1. & in cõsi.
58.commune Spoleti,& in l.si seruus plurium.§.hmõi,de leg.
1.& ibi Mod.alia cumulant,prout etiã facit Soc. ↄsi. 15. visis,
col.13.ver.præterea etiam secundò,& cõsi.300.col.4.versi.1.
31 quia,uol.2.& Barba.consi.36. sapienter scripsit uol.2.¶† Nec
prædictis obstat, si dicatur, quòd illa enumeratio bonorum
hæreditariorum restringit illa verba vniuersalia, & generalia,
oĩa & quæcunq; bona,& intelliguntur de hæreditarijs &c. si-
gillatim expressis,ut in simi.hr̃ in l.legato,in 2.responso. ff.de
suppel.leg.& in l.cum de lanionis.§.quidam.ff.de fun.instr.&
in pluribus alijs legibus adductis per Barto. in l.quæsitum.§.
si quis fundum.ff.eo tit.in quib.hr̃,ꝙ per enumerationem spe
cierum restringitur genus antecedens. Ad quod etiam regula
generi per speciem,cum concor.ff.de reg.iur.& in 6.cum alijs
adductis per Fel.in c.2.col.3.de rescri.& per Mod.post Bar.in
32 d.l.si de certa,col.1.Et† etiam quia non inconuenit, ꝙ dispõ
generaliter loquens restringat̃.l.ut gradatim.§.1.ff.de mun.&
hono.l.1.§.nunciatio,ubi Bar.& omnes.ff.de oper.no.nunc.&
tradunt Mod.in l.1.nu.13.C.de sacros.ecc.& in l. si conuene-
rit,nu.14.ff.de iuris.om.iud.& in l.si decreta.nu.2. C.de trãs.
33 & in l.2.§.2.nu.3.ff.qui satisd.cog.Nam† obiectiones cessant:
quoniam præsens disceptatio est,quando genus, & species ca-
dunt inter res communicatas,& quia post illa uerba uniuersa-
lia, & generalia fit expressa enumeratio hæreditatum ab ipso
do.Vincardino scienter,& non apparet, quòd dicta enumera-
tio fuerit facta taxatiuè,seu limitatiuè,ex quo non apparet ap-
posita dictio.s.nec dictio,uidelicet,nec dicto.i.quæ restrictiuæ
sunt,& limitatiuæ pręcedentium: ut in terminis dicit Bar.in l.
quæsitum.§.si quis fundũ,in 3.q.prin.col.3.uer.Aut fuit facta
34 enumeratio specierum cã taxationis. Et† qm̃ in casu pñti di-
cta enumeratio circa res non fuit facta alternatiuè, sed copula
tiuè,& ampliatiuè,quinimo,& implicatiuè, ut s̃.deductũ est
sequitur uera concl'o,ꝙ talis enumeratio dr̃ esse facta ex abun
35 danti.Quo† casu certissimum est, ꝙ non restringit p̃cedentia
generalia,& uniuersalia,ut est tex.apertus in l. legata,in 1. re-
sponso.ff.de suppel.lega.& in d.l.quæsitum.§.si quis feudum,
& ibi gl.& Bar.firmant col.1.circa finem,& col.4.uers.si uerò
proferatur a sciente,sequitur Socy.consi.300.colu.tertia, uer-
36 siculo secundò confirmatur, uolumine secundo. † Et facit
quod habetur in l. testamentum. C. de testam. vbi abundans
cautela

37 cautela minimè nocet,& ibi Mod.adducũt ɔcor.Et†Bar.in d.
§.si quis fundum,rñdet ad d.l.legata,in secundo rñso. & ad d.
§.cum quidã,& ad alias leges ɔsimi.& ẽt ad dictã rłam generi
p speciẽ &c.oñdens,ꝙ loquunt̃ in diuersis terminis, & casib.
vt est ẽt uidere ex alijs exemplis adductis p gl.& scrib.in d.rła
generi p speciẽ,& p Mod.in d.c.2. col.3.& p Pau.post alios in
d.l.si de certa,& in l.si q̨s testõ.§.apud Iulianũ,n.7. & se.& ĩ l.
38 si tibi homo.§.si testõ col.pe.& fi.ff.de leg.1.Et † hac via tolli
possunt,& euacuari ea,q̃ ponit Alex.ɔs.68.q̨a p suprascriptos,
uol.4.Ad qđ ẽt doctr.Bar.ĩ l.fi.§.cui dulcia.ff.de ui.tri.ol. leg.
uolẽs, ꝙ qñ genus nõ exprimit̃ p aliqđ adiectiuũ neutrałr po-
situm, sed p noĩa substantiua, tunc enumeratio specierum ge-
nus non restringit,qđ sequit̃,& comprobat Soci.ɔs.300.in cã,
39 col.3.uol.2.Prout†ẽt dici põt,talem enumerationem hr̃dita-
tatum fuisse factam ad tollendam dubitationem,q̃ oriri pote-
rat ex his,q̃ hñr in l.3.& in l.coiri societatem,& in l.nec adie-
cit,& legib.seq.ff.pro soc.ubi tangit̃.an in societate, & cõione
40 uniuersałr inita veniant hr̃ditates,& quæ. Et † certum est, ꝙ
qñ talis enumeratio specierum fit ad tollendam dubitationẽ,
p eã non restringunt̃ gñalia,& vniuersalia p̃cedentia,ut firmat
Bar.in d.§.si quis fundum.in 1.oppo.& col.4.uer.si verò pro-
41 ferat̃.Quinimo†& fortius,esto ꝙ essemus ĩ casu dubio : tñ q̨a
talis enumeratio respicit uerbũ significatiuum actus cõicãdi,
in tali dubio enumeratio dr̃ esse facta ex abundanti,& cã dubi-
tationis tollẽdæ,& iõ p eam non restringunt̃ p̃cedentia uniuer
salia,& generalia,p tex.in d.§.si quis fundum,quem ita intelli-
git,& declarat Bar.ibi col.2.in prin.ver.qñq; enumeratio spe-
cierũ,& clarius,& magis in terminis col.fi.in prin.ver.Aut re-
spicit verbum significatiuum actus,quanto ergo magis in casu
p̃nti,in quo multipliciter ex superius deductis apertissimè pa
tet de mente ipsorum fratrum uolentiũ cõicare oĩa bona, ɔñr
ꝙ dicta enumeratio specierum fuit facta ex abundanti caute-
42 la,uel satim ad tollendam dubitationem. Et † comprobantur
p̃dicta:qm̃ ẽt in dubio uerba p̃sumunt̃ esse posita, & prolata
demonstratiuè & declaratiuè,non aũt taxatiuè, & limitatiuè,
vt hr̃ in l.fi.§.Titia.in fi.ff.de lib.leg.& not.Bar.in l.cum pr̃.§.
mensæ.de leg.2.& in l.centurio.col.mihi.12.in 3.q.prin.uer.
sed quid si dixi,& col.antepe.uer.q̃ro iuxta p̃dicta. ff.de uulg.
& pup.& ibi plenè Mod.n.51.& no.Dec.cõs.324.ɔsuluit,col.
43 2.ver.4.facit.¶†Nec obstat illud,qđ dicebat̃,verba gñałr pro-
lata debere restringi.Nã uerũ est,qñ gñałr,& ſm subiectã ma-
teriam non possunt intelligi,& ita ueniunt restringenda.Alias
aũt si gñałr possunt intelligi,& procedere, ſm mentem ɔ̃hen-
tium & proferentium,gñałr ueniunt intelligenda,vt probant
iura superius allegata,maximè.l.non ałr,& l.in fraudẽ, in fi.ff.
de testa.mil.cũ alijs traditis p doc.in l.1.§.nũciatio.ff.de oper.
no.nun.& ẽt p Mod.in d.l.si de certa,& in l.legato gñałr, col.
4.de leg.1.& qm̃ in casu p̃nti si gñaliter non intelligerent̃, &
solũ restringerent̃ ad bona hr̃ditaria enumerata frustratoriè
fuissent apposita,& sine aliquo effectu,& ẽt q̨a ɔstat de mente
ipsorũ cõicantiũ,necessariò dẽnt gñałr intelligi, & non restrin
44 gi,ut ɔclusum fuit superius.Et†qñ rõ recti sermonis nõ patit̃,
ut gñalia restrĩgant̃ ad specificata,nũquã fit restrictio, ut dicit
* Bar.& cõiter* do.maximè Mod.col.2.vbi istud cõprobant,ĩ d.
l.si de certa,p l.plurib.ff. de acceptilatio. & ad id multa addu-
cũt ẽt Mod.ĩ decis.ɔs.Nea.285.Balij,& tutores,in tertia facie.
45 Et†adduci ẽt p̃nt,q̃ dicit Bar.col.pe.& alij ĩ l.sed & si q̨s.§. q̃-
situ.ff.si q̨s cautio.& can.in c.sedes.de rescrip. Parisi. Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Institor quis propriè sit.*
2 *Ex gestis per institores insolidum tenentur illi, qui eos præposue runt,& nu.3.& 5.*
4 *Si sunt socij vnius negociationis moram trahentes in diuersis locis ad inuicem uidẽtur præpositi,& quilibet insolidũ tenetur.*
6 *Si duo præposuerant aliquem negociationi, ad ipsos spectat periculum.*
7 *Et probibitio de non contrahendo debet fieri formiter,& nu. 60*
8 *Communis practica,& obseruantia mercatorum debet attendi.*
9 *Qui consentit in negotiatione nomen alicuius apponi, insolidum obligatur,& nu.12.*
10 *Et maximè in patre respectu filij.*
11 *Et qui nedum fuit præsens, sed consensit expressè.*
12 *Concessa nominis impositione uidetur concessa libera administratio.*
13 *Et quia pater non contradixit gestis per filium.*
14 *Et quia recepit pluries literas sub dicto nomine celebratas.*
15 *Et ex istis habetur pro consentiente.*
16 *Seruus contrahens uoluntate domini, dominum insolidum obligat,& nu.48.& 49.*
17 *Pater non obligatur pro filio, sed quandoque sic,nu.19. & 21.*
18 *Nec alter pro altero.*
20 *Standum est regulæ.*
21 *Casus speciales non trahuntur ad consequentias.*
22 *Socius tenetur ex gestis per socium,& nu.26.27.28.& seq.*
23 *Proœmium causam finalem indicat.*
24 *Dictio infrascripta, relationem habet ad sequentia.*
25 *Ita & illa dictio suprascripta.*
27 *Socius contrahendo seipsum obligat, non consocios, nisi &c. nu. 28.29.30.& seq.*
30 *Forma,& modus in societate appositus seruandus est.*
31 *Et in demandatis inuicem non obligatur ultra quantitatẽ, qua uoluit teneri,& nu.44.*
32 *Socius non tenetur insolidum ex gestis per consocium.*
33 *Titulus,quod iussu, inter quas personas propriè cadit.*
34 *Et quando pater vel dominus teneantur ex illo.*
35 *Et talis titulus non inducitur per simplicem consensum.*
36 *Et necesse est, quòd pater iusserit tanquam pater.*
37 *Et iussus debet esse super aliquo negocio particulari, seu terrestri.*
38 *Et debent seruari formæ,& limites dati in iussu.*
39 *Pater etiam sciens, non uidetur fideiubere pro negocio gesto per filium.*
40 *Etiam si filius tutelam assumat,& nu.42.*
41 *Et quid quando assumitur ad magistratum.*
Quando præsens dicatur consentire,& alijs plurib.seq.
42 *Et quid si pater probibet expressè.*
43 *Expressa probibitio impedit consensum, etiam si ad actum aliquem sit processum.*
44 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
45 *Et quid quando contradicendo non poterat actum impedire.*
46 *Et quid quando agitur de magno præiudicio.*
47 *Quando,& quo casu pater de peculio,uel tributoria teneatur.*
48 *Pater non potest prohibere filium, ne contrahat, sicut potest dominus seruum,& nu.49.*
50 *Quando,& quo casu pater teneatur institoria,*
51 *Limitatum mandatum denominationis limitatam producit obligationem.*
52 *Et forma data præpositionis debet attendi,& seq.*
53 *Et ignorantia non excusat contrahentes.*
54 *Et si contrahit in aliam causam non tenetur præponens,& num. 55.56.& 57.*
58 *Intellectus ad l.primam.§.is qui nauem.ff.de exerci. & quo casu procedat.*
59 *Et multum differt, an quis præponatur negociationi nauali, an verò terrestri.*
60 *Probibitio sub qua forma est facienda,& nu.7.*
61 *Et d.l.prima, quo casu procedat, cum simi.*

CONSILIVM XCIII.

Dicendum videtur,Ioannẽ Iac.de Auria patrem Philippi insolidũ fuisse obligatũ ex negociationib.& ɔ̃ctib.gestis,& agitatis noĩe d. Philippi, & q. Lambi,& ɔñr hr̃des ipsius Io.Iacobi insolidũ teneri oĩb.creditorib.ɔ̃hẽtib.cum dictis Philippo,& Lamba,ex eo qm̃ ipse Io. Iac.& Philippus Lomellinus ɔsocius p̃posuerunt dictos Lambam,& Philippũ generali negociationi exercendæ Antuerpiæ
1 †per quam generalem præpositionem constituerunt eos institores.l.institor.l.in eum,in prin.ff.de institο.per Inn.in c.si.ex̃ de fideiussor.per Bar.& omnes in l.si institorem.ff. si cer.peta.
2 cum si.Et†ex gestis, & negociatis per institores insolidum tenentur illi,qui eos præposuerunt dictæ uniuersali negociationi.l.1.& 2.& ibi gl.& alij not.C.de exerci.& in §.institoria,in stit.quod cum eo,& Abb.consi.16.Ad claram,col. 1. uol.1.& hr̃ in l.1.ff.de instito.& Mod.in d.l.si institorem.nu.4.& Pau. de Ca.in rub.C.eo.ti.asserens isto casu,quẽ obligari ex contractu alte-

ctu alterius,licet rr̃ ꝯrium in iure cautum sit rõne, de qua ibi
3 p eũ,& tenet Azo in sum.C.de exerci.col.3.ver.vbi Et†satis ꝓ
bat in l.1.§.fi.& in l.fi tñ.ff.de exerci.& ibi apertissimè Bar. &
Pau.de Cast.in d.§.si plures,allegando alias decis. dicunt, ꝙ si
plures exercent vnam negociationem medio tertiæ ꝑsonę, quã
illi commiserunt,isti oẽs insolidum tenent, ut ẽt sentit Bar. in
d.§.si plures,col.2.& in l.eius qui,col.5.ver.ulti.not. ff. si cer.
pet.quem sequunt doc.ibi in ver.ꝙ si stipulatus, maximè Ale.
4 nu.9.& Ias.nu.5.& Dec.nu.11.Volẽtes,†ꝙ si sunt plures socij
vnius negociationis moram trahentes in diuersis locis ad in-
uicem vr̃ ꝑpositi, & quilibet ipsorum insolidum tenet ex ꝯ-
ctu alterius: ut ẽt dicit Bar.in l.eandem.col.pe.ver.7.q̃ro. ff.de
5 duo.reis,cum ꝯcor.Et†quia Lamba,& Philippus alijs ꝯsocijs
scientib.& tolerantib.se gesserunt pro institorib.meritò ex ge-
stis p eos insolidũ obligant p dictos ꝯsocios ꝯhentib. qui fidẽ
ipsorum secuti sunt,ut dicit Bar.in l.1.§.familiæ,in fi. ff.de pu
blica.& Bal.in rub.C.de ꝯsti.pec.col.2.& Aret.in §.si igit.inst.
quod cum eo,& Dec.allegans alias ꝯcor.in d.l.si institorẽ. nu.
4.Et bñ facit l.1.§.si is qui nauem.ff.de exercito. cũ ibi not. p
doct.maximè Pau.de Cast.asserentẽ patrẽ inducentẽ filium ad
aliquam negociationem exercendam insolidum teneri ꝯhenti
6 bus cum filio.Ad†qđ ẽt tex.in l.planè,la 1.ff.ꝓ soc. iuncta glo
sel.uolens,ꝙ si duo ꝯsocij ꝑposuerunt aliquem negociationi,
periculum ad ipsos ꝑponentes spectat.Nec prohibitio facta fi-
lio de nõ ꝯhẽdo,vr̃ istis obstare : qm̃ non apparet formiter fa-
cta,& eo mõ a iure requisito,de quo in l.sed & si pupillus.§.1.
7 & alijs se.& in l.1.§.1.ff.qđ ius.cum si.Et†ꝙ Io.Iac.fuerit obli
gatus,adhuc suadet.Nam ipse vnà cũ Philippo ꝯsocio volue-
runt,ꝙ dictus Philippus eius filius in d.negociatione, & rõne
haberet nomẽ suum,& ꝯñr,ꝙ ipse teneret insolidũ oĩb. ꝯhen-
tibus cum ipso.l.2.& 3.ff.de instito.& p Bar.in d.l.eandem,in
prin.& melius in fi.cũ alijs alleg.p Dec.in l.si socius.ff. si cert.
8 pet.Et†hoc potissimum ꝯsiderata communi obseruatione, &
practica ipsorum mercatorũ,ad no. p Bald.in rub.& alios in l.
9 2.C.de consti.pec.Et†qm̃ ipse Io.Iac.pr̃ consensit, nomen filij
in dicta rõne,& negociatione imponi, vr̃ se uoluisse ꝓ eo obli
gare,& in hoc filio dedisse iussum,p quem insolidum obligat,
quibuscunq; uerbis ꝑstitus appareat: ut hr̃ in l.1. in prin. & §.
1.& ibi Pau.de Ca.no.& in l.fi.ff.quod ius.& in d.§.si igit,§.fi.
instit.quod cum eo.& per Azo.in sum.col.10.vers. vbi autem
plures.C.eo.& l.1.C.ne fil.pro pat.& quod cum eo.l. ẽt, & l.
10 seq.cum simi.Eo†magis qm̃ in patre militare vr̃ maior rõ, ut
voluerit se ꝓ filio obligare,& ꝯñr insolidum alijs teneri: quia
impositio talis nominis in personam filii tendebat in honorẽ
11 ipsius filii,pp qđ vr̃ pro eo fideiussisse.Cũ†nedum fuerit præ-
sens.& sciens,sed expressè istud uoluerit,vt in fi. traditur in l.
2.& ibi gl.& Bar.no.& idem Bar.in l.libertus.§.filiũ.ff.ad mu-
12 nic.& plenè traditur in l.1.C.quod cum eo. Ad†quod etiam,
nam liberè permisit filio assumere dictum nomen, per quã as-
sumptionem videbat concessa libera negociatio,item & aliud,
ꝙ ex ea insolidum obligaret ꝯhentib. cum filio, vt deductum
fuit,& expressè prohibendo vnum, negociationem videlicet,
aliud vr̃ permisisse, & illi consensisse, ut insolidum obligaret,
ad no.in c.nonne,ex̃ de præsumptio.& in l.cũ prætor. in prin.
13 ff.de iudi.Eo†ẽt: qm̃ ultra consensum,ut s̃.præstitum ipse Io.
Iac.minimè ꝯdixit negociationib.factis sub noĩe filij, quib. ꝯ-
dicere poterat, per quem ẽt tacitum cõsensum se obligasse vr̃,
ad plenè tradita p Abb.in d.c.non ne,per Dy.& alios in regula
qui tacet,de reg.iur.lib.6.p Bar.in quarto casu,in l.quæ dotis.
14 ff.sol.mat.& ibi post alios Ias.nu.68.Potissimum † cum inter-
uenerit ẽt alius actus extrinsecus: qm̃ ipse Ioã.Iaco. plures lr̃as
sub nomine filij celebratas suscepit,p quem actum illis ꝯsen-
15 sit.l.filiusfa.ff.ad Mace.cũ alijs ibi no.p Bar. & alios. Et † istis
modis proculdubio pro consentiente iudicari debet,ꝟm Abb.
in c.virũ,in 3.nota.de regular.& tex.in cle. 1.de procur. cum
16 alijs alleg.p Ias.in d.l.quæ dotis,nu.90.Et†possunt ista cõpro-
bari per tex.in l.si res.§.quod seruus.ff.de in rem uer. & in l. si
seruus,a ꝯrio sensu.C.quod cum eo.cum si.Quib. cauet,seruũ
ꝯhentem voluntate domini insolidum eius dominum obliga-
re ꝯhentibus cum ipso,pariter erit in patre,si filius eius volun
tate cum alijs ꝯxit,cum in pluribus valeat argu.de seruo ad fi-
lium,ad plenissimè no.p Soci.& alios in l.1.ff.de uulg.& pup.
¶Istis tñ non obstant.considerata vera facti narratione,& iuris
dispositione ꝯrium verius vr̃, vt ipse Io.Iaco. pr̃ minimè fuerit
obligatus pro negociationibus gestis per d. Lambam nudo no
17 mine Philippi filii solùm apposito.Habet† enim pro se regulã
generalem,patrem pro ꝯctu filii,& eius nomine gesto non ob-
18 ligari.l.1.cum uulga.C.ne fil.pro pa.Inconueniens†enim erat
ex ꝯctu gesto cum uno alium obligari,cum eius cõsensus, qui
in obligatione necessariò requiritur.l.1.ff.de pac.l. consensu.
ff.de actio.& oblig.cum simi.minimè interuenerit,ꝯ& diuersa
sit uoluntas unius,& uoluntas alterius: vt post Azo. in summ.
tradit Pau.de Cast.in rub.C.de exercito.& Ias.in l.frater a fra-
19 tre.num.8.ff.de cond.indeb.Et†licet aliquibus casibus indu-
ctum fuerit,patrem obligari ex ꝯctu gesto cum filio, ut dicunt
Pau.in dicta.rub.& Ias.num.8.& habetur in tit.de exercit. in-
sti.quod ius.de pecul.de tributor. de in rem vers. & alijs locis
supra in contrarium adductis: tamen ad casum nostrum præ-
sentem nullus ipsorum casuum põt adaptari. Consequenter
20 †stabimus regulæ,de qua supra,iuxta gl.in l. omnis diffinitio.
21 ff.de reg.iur.& in l.quoties.ff.si quis cautio. Casus † enim illi
spãles,quib.inductum fuit ꝟm subiectam materiam,patrem te-
neri pro filio,non sunt trahendi ad consequentiã, nec possunt
extendi l.ius singulare.ff. de legi. & in terminis nostris tradit
Dec.in l.fi.col.1.in fi.C.de impub.& al.substitu.per illum titu
lum,ne fil.pro pa.& illum, res inter al.acta &c.Et ut sigillatim
singula discutiamus,ad hoc vt magis veritas elucescat, unum-
quodque separatim agitabitur,& obiectionibus supra forma-
tis accommodabuntur responsiones, ne bis idem replicetur.
22 ¶†Si igitur consideramus Io. Iac. vti consocium teneri titulo
pro soc.ꝯhentib.cum d.Lamba,& nomine d.eius filij dr̃ ipsũ
non teneri.Nam considerando scripturam factam, & subscri-
ptam per ipsos consocios super dicta societate, & negociatio-
ne est limitata ad certam quantitatem tantùm, & ad illa in di-
cto chirographo tantùm expressa, ut ex eius tenore est videre.
23 Et † ẽt patet ex prooemio ipsius indicante cãm finalẽ.l.1.ff.ad
24 Macedo.l.fin.ff.de hær.instit.Et† considerando dictionem il-
lam infrascripta,relationem habentem ad contenta, & descri-
pta tantùm in apocha,ꝟm Bar.in l.qui liberis. §. hæc uerba.ff.
de uulg. & pupi. & consi.7.cum aliis allegatis per Francis. de
Curt.consi.51.super testamentis,col.7.uersi.& quia. Conside
25 rando† etiam subscriptionem ipsorum consociorum,ibi,affir
mo in omnibus quantum supra &c.Per quam dictionem rela-
latio habetur ad illa tantùm,quæ continentur in scriptura, ut
tradunt Bar.& Franc.de Cur.vbi supra,& idem Barto.in l.1.§.
hoc edicto.ff.de postulando,& in l.talis scriptura, de legat. 1.
26 Vltra†igitur in chirographo contenta ipse Ioan. Iaco. actione
pro socio.conueniri non potest,toto titulo. ff. & C. pro soc.&
27 inst.eodem.cum concord. Gesta † enim extra societatem non
obligant consocios,sed solùm ipsos contrahentes,ut dicit Bal.
in l.iure societatis.ff.pro soci.& Alexan.consi. 139.perspectis,
in primo dubio,uolum.5.& per Deci.in l.si socius.ff.si cer.pe.
col.2.& consi.98.iuridicam.colum.1.num.2.& per Socinum
consi.154.consultationem,colum.2.vers. secundus casus.uol.
28 2.Et † vnus socius non potest extra comprehensa in societate
alium obligare,nec unus tenetur ex facto alterius.d.l.iure so-
cietatis,& per Bar.in d.l.eandem,in 7.q. & per Deci. in d. l. si
29 socius,num.2.Et†bene facit tex.in d.l.si socius, & in l. nemo
ex socijs.ff.pro soci.ubi ex contractu per consocium gesto etiã
nomine societatis alij consocij non tenentur, quando talis ꝯ-
ctus non est comprehensus in societate, & negociatione, nec
fuit demandatus,ut etiam tradit Petr.de Anchar. consil. 332.
pro clariori,uolens inspiciendum esse tenorem societatis con-
tractæ, & illud quod inuicem est demandatum a consocijs.
30 Eius†enim forma spectanda est, ut etiam firmant Pet. de An-
cha.consi.400.colu.secunda,& Cuma.consi.172.Titius,colu.
31 secunda,ubi ad id adducunt iura,& rationes.Et † gesta per so-
cium nomine societatis etiam demandata inuicem, & in casu
in quo unus socius posset obligare alium, istud procedit solũ
pro quantitate illa, quam socius reperitur habere in corpore
societatis,& non ultra,& istud debent contrahentes conside-
rare,ut dicit Ancha.d.consi.332.col.2.uer.similiter, & col. 3.
ver.postremò,quem refert,& sequitur Deci.allegando Pau.de
32 Cast.in consi.& in lect.in d.l.si socius nu.4.Et† pro socio non
potest teneri insolidum, ut tradit Azo in summ. C. de exerci.
versiculo ubi autem,& probatur in d.l. planè,la prima. ff. pro
socio, ubi tex. apertus dicit, periculum debere esse commune
sociorum,etiã si omnes socij præposuissent unũ ad negocian-
dum

dum & per tertiam personam oẽs consentirent administratio-
nem societatis fieri,& sic tolluntur respectu actionis pro socio
adducta supra in ꝯrium,nam in eo nõ militant, tenerent̃ ergo
pro illa quantitate , quam in societate posuerunt, & non
vltra,decis.& iurib.quib.s̃. Et† ipse Io.Iac.non potuit teneri ,
& obligari per illum titulum,qđ iussu,qui propriè cadit circa
personas subiectas,& inducit̃ per quæcunque verba,etiam prę
cariа,vt dicit Pau.de Cast.in l.1.ff.quod ius.Nam†tunc demũ
pr tenetur ex illo titulo quod iussu,qñ iubet, & iubendo se ob
liga.l.si mandator.C.qđ cum eo,& ibi Bar.& Pau.de Cast.not.
Et† necesse est,ꝙ talis iussus pcisè appareat : nam non inducit̃
per simplicem consensum,vt tradit Bal.in l.1. §. sed si.ff.quod
iussu,& scrib.ibi sequuntur.Prout†ẽt, vt titulus ille locum ha
beat,necesse est,ꝙ pater iusserit tanquam pr̃.l.2.§.fin. ff. quod
iussu,& tradit gl.in l.1.§.si ratam,eo.tit.& facit d.l.planè, iun
cta gl.ff.pro soc.& qm̃ ista oĩa in casu pñti cessant, vt patet ex
lect.chirographi,meritò.d.Io.Ia. non potuit teneri p titulum,
quod iussu.Ad†qđ etiam,nam vt titulus ille locum sibi uendi
cet,necesse est,patrem dare iussum in aliquo negocio particu-
lari,& terrestri,& necesse est patrẽ scire speciem ꝯctus, ad hoc
ut teneat̃,qđ iussu , aliàs titulus ille minimè ꝑcederet, esto ꝙ
appareret datus sup negociatione gñali,vt dicit Barto.in d.l. si
institorem.ff.pro socio,& apertius in l.1.§.si is qui nauem,nu.
1.ff.de exercitor.p Pau.de Cast. ibi in summario , & col. 2. &
in fine,nu.5.dicentem,qñ pponitur generali negociationi,pa-
trem teneri tributoria,vel de pecul.non autem actione, quod
iussu:qm̃ illa solùm ꝑcedit,qñ datur in particulari & spãli ne
gocio.Ad†quod,& qđ vult Azo in summa,qđ cum eo,col. 9.
versi.spectatur & aliud,dicens,iussum tũc demum locum hr̃e
ptitulum,qđ iussu,qñ fuit pstitus super aliquo negocio parti-
culari,& fuerunt seruatæ legis formæ, & limites dati, aliàs se-
cus,& ſm ista intelligenda sunt ea quæ in ꝯrium superius fue-
re adducta circa iussum,quib.consideratis apertissimè patet,ip
sum Io.Iac.non potuisse tali actione teneri,& obligari.¶†Nec
obstat,quod dicebat̃,ipsum Io. Iac. isto casu fideiussisse ꝑ Phi-
lippo filio:nam in ꝯrium est ipsa veritas, pater enim ꝑ nego-
gesto p filium licet sit sciens, non ppea vr̃ ꝑ eo fideiubere,
nisi expresse non fideiussit,ut ꝓbat̃ in l.in eum.§. tabernæ, & in
seruus,& ibi Pau.de Cast.not.ff.de institor.volens,præponẽ-
tem non teneri,ut fideiussorem,ut plenè traditur p Bar.in l.cũ
filiusfa.ff.de uerb.obli.& p illum tex.idem volunt Bar.Pau.de
Cast.& alij in l.si mandator.C.quod cum eo, & p locum a spe-
ciali probatur in l.2.cum simi.ff.ad municipa.Quinimo†pa-
ter non vr̃ fideiubere pro filio assumente tutelam alicuius, ut
in l.si filius,in fi.ff.de tutel.& l.Lucius.ff.de admini.tut. & tra
dit gl.& Bar.in d.l.2.& diffusè traditur p gl.& alios in l. 1. C.
quod cum eo,& per Alexand.& alios in d.l.quæ dotis, nu.81.
Et† allegata in ꝯrium procedunt,qñ filius assumitur ad aliquẽ
magistratum:tunc enim fauore reipublicæ, & in honorem fi-
lij pater vr̃ fideiubere d.l.2.cum sim.in reliquis verò negocijs
priuatis secus,ut dicunt omnes per illum tex.in d.l. 2. & Bart.
in l.libertus.§.filium,& in l.Lucius.§.idem respondet, eo. tit.
& Azo in sum.C.quod cum eo,col.5.ver.quid autem si filius,
& ver.si autem detur,& per doct.per illum tex.in l.1. C.quod
cum eo,Ias.post alios in d.l.quæ dotis,nu.82.Nec obstat, ꝙ pa
ter vr̃ consensisse negociationibus factis,per dictum eius filiũ
sciendo,tacendo,& recipiendo lr̃as sub nomine filij editas.Nã
†vt ex chirographo patet,pater ipse expresè prohibuit,filium
negociari,& aliquem ꝯctum gerere,quæ consensui expresè ꝯ-
dicunt,& ideo teneri non debet.l.si filius.C. ne fil. pro pat. &
per gl.per illum tex.in d.l.Lucius.§.idem rñdet.ff. ad munici.
Et† ista expressa prohibitio impedit ꝯsensum, licet processum
fuerit ad aliquem actum extrinsecum,ſm Ias.in d.l.quę dotis,
nu.100.Et†licet prohibendo ꝯhere uideat̃ permisisse assume
re nomen d.l.cum prætor.in prin.Non propterea sequitur ne
cessariò,ꝙ ex hoc solo uoluerit insolidum obligari, sed solùm
quatenus ipse ponebat in societate,& pro illa parte, & non ul-
tra:qua enim ratione ipsum filium prohibuit,ne ꝯheret, quæ
erat, ut insolidum non obligaretur, eadem rõne vr̃ permisisse
assumptionem nominis limitatè, ne ex ea ipse insolidum ob-
ligaret,& iste casus vr̃ ẽt exclusus stante rõnis identitate, & ita
limitat̃ d.l.cũ ptor:ut expresè dicunt ibi gl.& scrib.& alii oẽs
in d.c.non ne.Eo†ẽt qm̃ pr̃ ꝯdicendo non poterat actum im-
pedire,quin posset per filium geri,& ideo consentire non vr̃.l.

sæpe ver.uir autem.ff.de re iud.cum alijs allegatis p Ias.in d.l.
46 quæ dotis,nu.95.Ad†quod ẽt:qm̃ hic agitur de magno præ-
iudicio,& ideo sciens,& tacens vr̃ dissentire non consentire.l.
pen.ff.de fur.cum alijs alleg.per Ias.in d.l.quæ dotis,nu. 104.
47 Prout†ẽt:qm̃ esto,ꝙ pater consensisset, filium ꝯhere, & assu-
mere nomẽ,nõ propterea insolidum obligat̃, ex quo sumus in
casu,in quo non tenebat̃ pstare consensum filio,& iõ non tene
tur nisi tributoria,vel de pecul.seu de in rem verso : vt hr̃ in l.
Lucius Titius.ff.de admini.tut. & apertissimè hoc tradit Bart.
in l.si cum dotem.§.transgrediamur,in fi.ff.solu.mat. & idem
Bar.in l.1.ubi alij idem volunt.C.quod cum eo,& l.1.§.si is q
nauem,nu.2.ff.de exercito.& Bal.in l.1.§.fi. ff. quod iussu, &
* communiter*doc.ubiq; istud sequunt̃, ex quibus apparet, pp
illum tacitum consensum,seu expressum,patrem insolidũ mi-
48 nimè teneri,nec esse obligatum.Nec†obst.l.si seruus.C.quod
cum eo.& l.si res.§.quod seruus.ff.de in rem verso : qm̃ leges
illæ loquuntur in seruo,& domino,qui ꝯsentiens ex ꝯctu serui
49 tenetur,ut probatur in d.l.planè.ff.pro soc.Poterat†enim pro
hibere,ne seruus ꝯheret,in quo non cadit obligatio passiua. l.
in personam.ff.de reg.iur.hic autem sumus in patre, & filio,q
potest ꝯhere,& obligari etiam inuito patre.l.filiusfa.ex omni-
bus.ff.de acti.& obl.l.3.§.vtrum.ff.de minor.& ideo stante di
uersitate rationis cessabit argm̃ de seruo ad filium , ut etiam
tradunt doc.in d.l.1.ff.de uulg.& pup.¶Quãtùm verò attinet
ad actionem institoriam,ut Io.Iac.pater tanquam præponens
dicatur insolidum obligatus iuribus, & rationib. superius ad-
50 ductis.Aduertendum†primitus erit,ꝙ tunc demum pater ex
facto institoris tenetur insolidum, qñ nomine patris præponẽ
tis negocium exercet,ut traditur in l.fi. cum sim. ff. de instito.
& per Ang.in d.l.eandem,in fi.de duo.teis,& hr̃ in d.cõs. Soc.
154.vol.2.& per Dec.in d.l.si institorem,nu.5.quod quidem
in pñti casu factum minimè apparet,ꝯñr tali actione insolidũ
teneri non poterit.Prout etiam non tenetur: qm̃ Ioan.Iac.non
fecit Philippum filium suum institorem, nec illum præposuit
negociationi,ꝯñr sumus extra terminos, in quibus loquuntur
decisio.superius in ꝯrium allegatæ , expresè enim ipse prohi-
buit filium negociari demandando negotiationem Lambæ,&
solùm uoluit, ꝙ ipse Philippus haberet nudum nomen,& hãc
51 denominationem limitatam,& nihil ulterius. Et†ideo limita
tum ꝑduxit effectum.l.cancellauerat.ff.de his quæ in testam.
delen.l.in agris.ff.de acq.rer.do.& sentit Dec.in d. l. si instito-
52 rem.nu.2.& seq.Et†probatur melius in l.institor.§. conditio.
ff.de instito.ubi Pau.de Cast.dicit conditionem,& formam p̃-
positionis debere attendi qualis sit: nã illa seruanda est, ẽt ꝯ ꝯ-
53 hentes illam ignorantes.Nam†ignorantia eis nocet:qm̃ dẽnt
esse curiosi,& uidere formam ipsius, maximè qñ plures sunt ꝯ-
stituti,ut idem Pau.dicit in l.1.§.si plures, per illum tex.ff. de
exercito.si enim esset limitata,vltra limites datos non extendi
tur,ut dicit Pau.de Castr.in d.l.institor.§.non tñ, uersicu.1.Et
54 † si in aliam , cãm quàm commissum sit p pponentem ꝯctum
esset,minimè pponens teneret̃ institoria, ut dicit Azo ĩ summ.
C.de exerci.col.2.ver.si enim,& col.2.ver.institoria autem,&
Pau.de Cast.in d.l.instito.§.non tm̃,idem Pau.in rub.C.de in-
stitor.& apertius in l.institoria.C. de exercitor. ubi allegando
gl.& alios dicit,ꝯhentes debere esse curiosos, & animaduerte-
re,in quam cãm quis est ppositus: qm̃ si in aliam ꝯherent,non
55 excusant̃ pp ignorantiã,nec sibi obligant pponentes.Et†aper-
tius hoc idem firmat Pau.de Cast.p illum tex. dicens in facto
habuisse,in l.1.§.non aũt.ff.de exerci.& est tex.in l. quicunq;.
§.non tñ oẽ.ff.de instito.cum aliis ibi p gl.& doc. allegatis. Et
56 †optima est decis.Azo.in sum.C.de exercitor.col.3.versic.vbi
aũt,uolens,ꝙ qñ expresè fuit prohibitum pposito, ne ꝯheret,
ut propriè est casus noster, præpositus non erit loco ueri præ-
positi,& ĩstitoris,sed potius loco custodis.& nihil poterit age-
re,nec ꝯhendo obligare præponentes,& tales ꝯhentes repellũ-
57 tur. Ad†quod ẽt d.l.planè.ff.pro soc.optimè faciens ad casum
pñtem uolens, ꝙ si duo pręponũt seruum unius pponẽtis ſm
gl.ibi,ambo tenentur præponẽtes,& de peculio duntaxat, dñs
aũt serui ppositi nõ tenet̃ insolidum,ita ergo erit in casu pñti,
cũ Io.Iac. pr̃, & Philippus consocius pposuerint non quidem
negociationi,sed solũ ut nomen assumeret, p quam demanda-
tionem ipsi insolidum non pñt teneri,cum istud nullo iure ca
ueatur,quinimo in oppositum extant oẽs decis. communes su
perius adductæ,& sic d.l.planè.nihil obstabit, quinimo opti-
mè de-

58 mè deseruit huic opi.& in fauorē hrdum Io.Ia.Nec† obs.d.l.
1.§.si is qui nauem.ff.de exerci.qm̄ tex.ille probat ꝯrium,prin
cipium enim loquitur in exercitoria,& in magistro præposito
naui,& iste casus non est casus noster,& ibi disponit̄, ꝗ talis ꝑ
positus exercens negociationem terrestrem, vel alium ꝯctum,
ēt parte ꝯsentiente,nō obligat ipsum insolidum,sed solùm tri-
59 butoria.Qm̄†magna est rō diuersitatis,qn̄ ꝑponit̄ negociatio
ni nauali,seu terrestri: ut expresè dicit ibi text. & apertissimè
post alios istud declarat Pau.de Cast.ibidem,& ita ēt loquitur
tex.l.si testō,eo.tit.Prout ēt nihil facit,qm̄ ꝭm tenorem chyro
graphi Io.Iac.non solus,nec ut pr̄ induxit filiū, ut nomen assu
meret in dicta rōne: nā oēs socij hoc insimul fecere, ꝯn̄r ipse
nō dēt in plus teneri,q̄ alij.d.l.planè,cū alijs s̄. adductis. Nec
60 †obstat illud,quod dicebat̄, talem ꝓhibitionem factam filio,
ne negociaret̄,nō prodesse patri,ex quo non apparet facta ꝭm
formam,de qua in l.sed & si pupillus.§.1.ff.de instito. cum si.
Nam aduertēdum est,formam,de qua ibi, fuisse inductam ad
effectum,vt ꝯhentes scirēt,& notitiam haberent dictæ ꝓhibi-
tionis,ne occultè,& ignoranter deciperent̄,qđ quidē cessat in
casu pn̄ti,vbi Philippus ꝯsocius plenissimā habebat notitiā, &
ꝯscius erat dictæ ꝓhibitionis: qa ipse cū alijs ꝯsocijs ꝓhibue-
61 rat.Et†sic sumus ī claro,ulterius certiorari nō debebat.l.1.cū
si.ff.de acti.emp.& ven.Prout etiam:qm̄ dicta iura talem for-
mā exigentia procedūt,& loquunt̄,qn̄ ab initio quis fuit gn̄a-
liter ꝑpositus,& postmodum fuit illi facta prohibitio,casus ve
rò noster se hēt in ꝯrium : qm̄ ab initio d. Philippo filio facta
fuit prohibitio,& ꝯhentes debebant esse curiosi,& uidere for-
mam,& ꝯdōnes ꝑpositionis, & in quam cām fuisset ꝑpositus,
vt deductum fuit,quæ in dicto Philippo ꝯsocio non sunt ne-
cessaria,cum ipse fuerit sciens,& prohibitionē fecerit. Nō ob-
stant postremò alia circa hoc in ꝯrium adducta,ꝯcernētia insti
torē,& præponētē;nā diuerso casu loquunt̄,& ex diuersis non
bn̄ infert̄,ꝭm iura vulga.solus enim Lamba institor fuit,& pre
positus negociationi,& nō d.Philippus filius, q̄ licet potuisset
assumere solū,& nudum nomē,ex hoc tn̄ solo Io. Iac.pr̄ nō po
terat insolidum teneri,nec in plus,q̄ alij ꝯsocij, qui statuerunt
idem cum eo,& insimul;ut deductum fuit superius,eo ēt quia
ipse Io.Iac.& Philip.ꝯsocius nullam circa dictam rōnem exer-
cebant negociationem,& actum aliū,sed solū fuere socij con-
tribuendo in dicta rōne pecunias ꝓ rata, de qua in chyrogra-
pho, vltra quas unumquenque ipsorum tangentes non tene-
bantur,nec obligati erant ex gestis, & celebratis per Lambam
consocium,vt fuit superius deductum,& conclusum.quib.at-
tentis filij,& heredes Io.Iac.in nihilo vlterius obligati sunt, &
tenentur dicto Philippo Lomellino consocio. Pari. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Filiusfam.potest contrahere, & ex contractu obligari.*
2 *Potest & contrahere societatem.*
3 *Societas potest contrahi super una negociatione.*
4 *Et contrahitur inter plures, licet non sint æquis facultatib.*
5 *Subscriptio manu propria facta obligat subscribentem,sicut obligat scriptura.*
6 *Filiusfa.insolidum obligatur, & tenetur ex gestis per ipsum tanquam socium.& nu.63.*
7 *Socius tenetur ex contractu gesto per alium consocium.*
8 *Qui non potest soluere, poterit tamen carcerari,& detineri. Filiusfam.si non est soluendo,carceratur, num.39.& alijs seq.et num.65.*
9 *Filiusfam.minor potest in integrū restitui, nisi sit in culpa, fraude, uel dolo.*
10 *Debitor cedēdo bonis liberatur,nisi fuerit in culpa, dolo,seu fraude,seu decoxerit,& nu.55.& seq.*
11 *Decoctores, & falliti,fraudatores, & deceptores non habent beneficium cessionis.*
12 *Filiusfa.iuuatur beneficio.ff.quod cum eo.l.2.cum si. ex contractu gesto uiuente patre,& nu.43.& seq.*
13 *Fallit tamen, quando esset decoctor, dolosus, & fraudulentus.*
14 *Filius non tenetur ex contractu gesto per patrem.*
15 *Socius non tenetur ex gestis per alios consocios ante contractam societatem,& nu.16.*
17 *Valet argumentum de re ad tempus.*
18 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
19 *Verba enunciatiua non probant, etiam inter ipsosmet contrahentes, quando de eis principaliter dubitatur.*
20 *Relatum considerandum est, & non referens,& nu.21.*
22 *Gesta per socium proprio nomine,non autem societatis, non obligant alios consocios.*
23 *Socius contrahens extra casum comprehensum in societate non obligat alios consocios.*
24 *Maximè quando ille contractus est fraudulentus,et talis qui non præsumitur mandatus.*
25 *Et extraneus ita contrahens cum uno ex socijs non habebit alios consocios obligatos.*
26 *Ex facto unius socij alij socij non obligantur, quando ille contrahit extra tenorem societatis.*
27 *Vna societas non trahitur ad aliam societatem, nec ad diuersum actum gestum per unum ex socijs.*
28 *Socius contrahens secundùm mandata, et conuentiones factas in societate obligat alios consocios solùm pro quantitate, quā alij socij habent in corpore societatis, & non ultra, & nu.37.*
29 *Institor stipulando nomine societatis acquirit socijs secundū portiones, quas habent in illa.*
30 *Et quid si fuit mandatum negociari, emere, uendere &c.*
31 *Filiusfa.uidetur contrahere potius ob reuerentiam paternā quā aliam ob causam.*
32 *Filiusfa.contrahens cum pecunia paterna quærit commodum,et incommodum patri.*
33 *Filijfam.exercentes societatem , & bancum habentur vt factores, & institores.*
34 *Et finito dicto officio non tenentur insolidum.*
35 *Institores, & factores quando , & quo casu teneantur insolidum & nu.33.34.& 36.*
39 *Filijfa.minoris contrahentes, & læsi restituuntur in integrum. Etiam si cum iuramento contrahant.*
40 *Minor.25.ann.potest pro debito priuato carcerari.*
41 *Fallit nisi sit filiusfam.*
42 *Et quid si est fraudulosus, & dolosus.*
43 *Filiusfam.minor contrahens uiuente patre, eo mortuo non potest insolidum conueniri, & seq,*
44 *Intellectus & interpretatio illius tituli.ff.quod cū eo, et alijs se.*
46 *Et quid si uiuente patre filiusfa.fuit cōuentus, & condemnatus.*
47 *Et quid si postmodum efficitur sui iuris per emancipationem, & nume.49.*
48 *Vel alio modo sui iuris efficiatur.*
49 *Et quid si filiusfam.cedit bonis.*
50 *Et quid quando creditor esset pauperior.*
51 *Vel filiusfa.reperitur factus locupletior.*
52 *Vel si filiusfa.habebat peculium,& nu.64.*
53 *Et quo casu possit conueniri eatenus, quatenus &c.*
54 *Et quid si esset dolosus, fraudulentus, & in culpa.*
55 *Debitor potest cedere bonis, & euitare carceres.*
56 *Filiusfa.gaudet dicto beneficio.*
57 *Eo etiam gaudent cessantes soluere, & fugitiui, & nu.58.*
58 *Decoctores, & fugitiui an possint cedere bonis, & nu.59.60.*
62 *Et quid si vnus sociorum est decoctor, et in culpa, an noceat alijs.*

CONSILIVM XCIIII.

Spectabiles & generosi Ambrosius iunior & Io-
seph mō detenti , & carcerati inuitis
1 creditorib.non vn̄r prima facie a carcerib.relaxandi.Esto†tem̄,
ꝗ tpe initæ societatis , & ꝯctorū creditorū essent filijfa. & sub
parentū ptāte,tn̄ potuerunt ꝯhere,& ꝯhendo obligari, & ex ꝯ-
ctib.insolidū teneri,uulg.l.filiusfa.ex oi bus.ff.de acti.& obl.l.
si filiusfamilias.ff.qđ cū eo.l.nulla res.C.co.ti.cū infinitis con
2 cor.Et†ꝗ potuerit iure permittente societatem inire, & conse
quenter obligari,habetur in l.si id quod.§. si filiusfam. ff. pro
soc. Accedente potissimum paterna uoluntate.l.si. eodem tit.
3 Quæ†societas rectè,& rite potuit contrahi super illa negocia-
tione,de qua in contractu ipsius societatis.l.societas,in princ.
ff.pro soc.& inst.eo.in prin.l.procuratoris.§.si plures. ff.de tri
4 butor.cum si.Esto†ꝗ illam ꝯhentes non essent æquis faculta-
tibus,d.l.societas.§.1.& l.si non fuerint,eod.tit.& instit.eo.§.
5 de illa,cum si.Subscriptio†igitur,& antapocæ dictorum Am-
brosij,& Ioseph manu propria scriptæ,& iuxta dictum contra
ctum

ctum societatis annotatæ,apertè oñdunt animum, & volunta
tem ipsorum ɔ̃hentium volentium illam ɔ̃here,& iuxta illius
tenorem obligari,& teneri,p ea q̃ hñr in l.emptor. §. Lucius,
vbi gl.in ver.habebit,& Bar.& scrib.no.ff.de pac.& in c. inter
dilectos,de fide instr.cum alijs post Inn.& Abba. cumulatis p
Fel.in c.qm̃ ɔ̃,nu.75.de proba.& Mod.post Ang.in l.ita stipu
latus,§.Grisogonus.ff.de ver.obl.& in terminis nostris ponit
Pet.de Anch.consi.332.pro clariori,col.2.in principio,& iux
ta nota.p oẽs cano.in ca.2.de fide instr.p Bar. & alios in l. ad-
monendi.ff.de iureiur.& in l.nuda rõ.col.2. & 3.vers. de pri-
mo autem.ff.de dona.dum loquunt de scriptura priuata ap-
probata,& cõfessata.Et† si ɔsiderare uolumus florenos. 5000.
p parentes prædictorum detractos ex ipsorum propria sum-
ma,& descriptos,& assignatos p̃dictis Ambrosio & Ioseph, &
appositos dictæ societati ipsorum filiorum nomine, vti pro-
prium,& particulare ipsorum peculium, adhuc dicendum vr̃
insolidum eos teneri,& fuisse obligatos,vt habetur in l.si quis
cum filiofamilias,& l.seq.ff.de pecul.& p Bar.in l.frater a fra-
tre,col.13.ver.ulti.quærit gl.ff.de cõdi.indeb.& Ias.post alios
in 1.lectu.nu.18.volens extraneum ɔ̃hentem cum filiofami-
lias habente peculium posse insolidum agere ɔ̃ filium, etiam
mortuo patre,ex quo eum ita hẽr obligatum, & per eundem
7 Ias.post alios in 2.lect.nu. 38. Et† licet ipsi Ambrosius, & Io-
seph non contraxerint omnia credita: tamen quia ɔ̃cta appa-
tent p parentes seniores,seu alios consocios nomine societa-
tis,ex illis ipsi insolidum obligati sunt, & tenentur iuxta ea,q̃
per illum tex.tradit Bar.in l.1.§.si plures,col.2.& in l.si tñ, p
illum tex.ff.de exercitor.& p eundem Bar.in l.eius qui in pro
uincia,col.5.uer.ulti.nota.ff.si cer. pet. quem sequunt docto.
ibi maximè Alex.nu.9.& Ias.nu.5.& Dec.nu.11.volentes,ꝙ si
sint plures socij vnius negociationis moram trahentes in di-
uersis locis ad inuicem uidentur p̃positi,& quilibet eorum te
net insolidum ex ɔ̃ctu alterius,vt idem Bar.tradit in l.eãdem,
col.pe.versi.7.quæro.ff.de duob.reis,& alibi pluries,& plenè
sequuntur Pet.de Vbal.in trac.de duob.fratrib.in 9.par.prin.
col.1.& 2.& sequitur Bal.consi.mihi.262.quia plenè, uol. 5.
& Alex.adducens alias decis.cõsi.247.ponderatis his.in prin.
vol.2.& consi.vlti.num.10.uol.5.Et bene faciunt, quæ tradit
Ang.consi.285.quoniam,col.1.in fine,& col.2.uer.quinimo.
8 Et† esto ꝙ pp inopiam prædicti Ambrosius, & Ioseph nõ pos-
sint solidum soluere,& integrè satisfacere creditorib. tamen
ritè,& rectè potuerunt carcerari,& detineri, prout detinent,
licet sint filijfam.ut habetur in l.3.§.sed utrum, versicul. pro
inde,ibi,& captus est.ff.de minor.& firmat ibi Bar.reproban-
do gl.col.1.ver.item oppono, quem communiter sequuntur
ibi scrib.& idem vult ipse Bar.in l.si dubitet.§.fi. uers.quæro,
dicitur.ff.de fideiussorib.& idem Bar.& alij scrib. in l. si filio,
col.2.uer.oppono,ꝙ executio.ff.sol.ma.& doc.in l.2.ff. quod
cum eo,cum alijs adductis p Io.Baptistam de S.Seuer.in trac.
de debito.suspec.& fugiti.in 5.q.prin.ver.3.quæro, & p doc.
in l.2.& in l.si ex alio.C.quod cum eo,& in l.pe. C.qui bonis
cedere possunt,& per Alex.in l.si finita.§.si de vectigalib.ff.de
dam.infec.& per Mod.Pap.circa fi.post Alb.de Rosa.in l.1.§.
9 huius studij.ff.de iustitia & iure,cum concord.Nec† possunt
aduersus p̃dicta seipsos tueri bñficio restitutionis in integrũ:
eo quoniam tũc temporis erant minores annorum xxv. iuxta
tex.in d.l.3.§.sed vtrum,& p totum titu.C.de filiofam.mino.
quoniam (vt ipsi creditores asserunt) ipsi fuerunt in culpa,
fraude,& dolo,ut infra dicetur,quo fit, vt tale beneficium eis
minimè competere possit, to.titulo.C.si aduers.delic.cũ alijs
ibi allegatis,p gl.& scriben.Errantibus autem,& deceptis,non
autem fallentibus, & decipientibus tale beneficium prodest.
l.1.& 2.C.si mino.se maio. dixe.cum alijs ibi allegatis p glo.
10 Minus† etiã potuerunt à dictis carceribus liberari beneficio
cessionis bonorum iuribus uulgaribus: qm̃ tali beneficio non
gaudent existens in dolo,& culpa,& qui fraudulenter dilapi-
darunt bona,uti sunt decoctores,& falliti,iuxta.l.fi.§.fin. ff. q̃
in frau.credito.ubi gl.& Bar.no.& tradit Cyn.& Bald. in l.1.
col.2.C.qui bonis cedere possunt,& cano.in c.Odoardus, ex̃
de solu.& doc.omnes allegantes alias deci.in §.fi.insti.de act.
maximè Ias.col.2.uer.2.ego limito,col.4.in 4.& 5. limita. &
multa ad id adducit Barto.Vero.cons.9.quidam,col.1.& 2.&
11 firmat Bal.ɔs.400.Iac.in fi.in 1.vol. Sunt† enim isti falliti, &
decoctores,fraudatores,& deceptores,ut dicit Bal.cons.mihi.
382.in q.col.fi.uol.5.quem refert & sequitur Io. Bapti. de S.
Seue.in d.trac.de debito. suspec.& fugiti.in 1.q.colu.fi. uers.
illud scio,ubi dicit,tales esse infamissimos,& non gaudere be
neficio cessionis,immo auctoritate legis antiquissimæ dandos
esse creditoribus lacerandos,quod quidem prius uoluit Bald.
ɔs.400.casus asseritur,col.3.ver.præterea non præsumit,uolu.
5.de qua.l.antiqua habetur per Aul.Gel.in nocti.acti. lib.2
12 c.1.& p gl.in l.1.C.qui bon.cede. poss.Postremò† non uiden
tur posse iuuari beneficio illius tituli,de quo in l.2.ff. qđ cum
eo,& habetur per omnes per illa iura in l.2.& l. si ex alio. C.
eo.cum si.in quibus cauet,ꝙ licet filijfam.ɔ̃hant,& ex ɔ̃ctu ui
uis parentib.teneant insolidum;tñ illis mortuis, vel alio mo-
do ipsis filijs postmodum effectis sui iuris, non poterunt inso
lidum exigi, & excuti, prout etiam gaudere debent beneficio,
ne conueniant nisi eatenus,quatenus facere possunt, traditur
13 in l.si dubitet.§.filius.ff.de fideiussor.Cessat† enim tale bene-
ficium in istis fraudulosis deceptoribus,& dolosis, vt traditur
in l.sed & si.§.interdum,in fi.& in l.eum qui.ff.quod cum eo,
vbi scrib.omnes no.ut etiam facit gl.1.in l.2.eo.tit. cum alijs
alleg.per Barto.Veron.d.consi.9.col.1.& 2.& in cautel.suis f.
3.col.3.scis,ꝙ filiusfam.uer.sed hoc fallit,& tradit Soc. in re-
gula 201.filiusfam.in 1.limita.& Io.Crot.in repe.d.l.frater a
fratre,col.pe.uer.ulti.pro complemento, vbi istud ampliãdo,
dicit idem esse,qñ filius sua culpa desijsset esse soluendo, ubi
abusus fuisset,bonis iuribus,& decisio.ibidem per eum allega
tis. ¶ Istis tamen non obstant. considerata facti narratione, &
ea vera existente ɔ̃rium de iure est verius. & dico, prædictos
Ambrosium,& Ioseph a carceribus esse relaxandos. Moueor
quoniam ɔ̃ctus dictæ societatis duraturæ per annos octo se-
quentes initiũ, & originẽ sumpsit a j.die Ianuarij anni.1524.
vt est apertè videre ex tenore ipsius ɔ̃ctus & ipsarum antapo-
carum,ɔñr ɔ̃ctus celebrati ante dictum tempus,& negociatio
nes gestæ p parentes prædictorum,seu alios consocios nõ po-
14 tuerũt reddere obligatos ipsos Ambrosium,& Ioseph.In† ali-
quo enim quantumcunque minimo,non tenent,nec obligati
sunt illis, qui ɔ̃xerunt ante dictum tempus cum parentib. ip-
sorum vel cum alijs cõsocijs: eo qm̃ tunc temporis dicti Am-
brosius, & Ioseph non erant modo socij prædictorum, toto
titulo,res int.al.acta.& C.ne fil.pro pat.cum uulga.& reg. nõ
15 debet.de reg.iur. ff. & lib. 6.Et† societas ɔ̃cta de anno prædi-
cto.1524.non infert,eos teneri ex gestis p alios in præteritũ.
Nam solùm tenetur quandoq; de gestis p consocios post ɔtra
ctam societatem,non autem de ɔ̃ctis, & gestis ante. l. si id qđ
quisq;,in prin.l.sed nec ęs alienum. l. omne æs alienum. ibi,
quod manente societate.l.pro socio arbiter. ibi, ex ea societa-
te,cum concor.ff.pro soc.& diffusè prosequitur Pet. de Vbal.
in tract.de duob.fra.in 8.parte.q.1.in prin.& col.3.ver. quæ-
dam respiciunt,& bene faciunt tradita per Pet.de Anch.cõsi.
16 400.de iure communi,col.1.Nec† immeritò:qm̃ dicti ɔ̃ctus,
& gesta ante dictum tempus p ipsos cõsocios erant abstracta,
& separata a p̃nti societate,& ideo damnum non pertinet cõ-
muniter ad p̃ntes socios sed solùm ad illos,qui contraxerunt,
iuribus præallegatis.Et suadet: qm̃ gesta per consocium extra
tangentia societatem,adhuc ipsa durante non obligant alios
consocios,vt statim dicet,ita & gesta ante tempus initæ socie-
17 tatis habent eos minimè obligare.Cum† ualidum sit argumẽ
tum de re ad tempus.l.miles ita.ff.de testa.mil.& per Moder.
post alios in l.si fundum,nu.7.ff.sol.mat.& in l.1.num.11.C.
18 de testa.mil.Et† etiam quia limitata causa limitatum p̃ducit
effectum,& ita tempus limitatum,limitatum habebit produ-
cere effectum,uulga.l.in agris.ff.de acq.re.dom.c. cum cessan
te,cum simi.de appella.l.2.l.nam hoc iure. l. si ita quis.ff. de
19 uulga.& pup.l.imperator.ff.de postulan. Nec† verba narrati-
ua dicti ɔ̃ctus societatis inferunt,ipsos Ambrosium, & Ioseph
ante annum.1524.fuisse socios prædictorum, tum quia dicta
verba sunt enunciatiua,quæ nec etiam inter ipsas partes pro-
bant,nec illis est standum,quando principaliter contingit de
eis dubitari,ut est hic,& tradit Alex.ita limitãdo.l. optimam.
C.de contrah.& commit.stipu.in suo consi.21.uiso, nu. 4.&
consi.156.uiso,col.pen.versic.non obstat,uolum. 1. & consi.
202.super causa.colum.2.uolum.2.& tradunt cano. post do.
Ant.in c.illud.extra de præsum.& Alex. in l. ex hac scriptura.
ff.de dona.post Bar.ibi col.fi.& alios doct.& Mod. in l.ex his
verbis.C.de testa.mili.& p Bal.in l.ad probationem,in fin.C.
loca.

20 loca.& Mattesil.in nota.72.nota ꝙ quotiescunque.Tum † ēt
qm̄ in dictis verbis enunciatiuis ꝯhentes se referunt ad teno-
rem antapocarum,in quib.antapocis ꝯrium expresse cōtinet,
& apertè dr̄,societatem fuisse inchoatam de anno. 1524. Nec
in illis aliquid dr̄,ꝑdictos Ambrosium, & Ioseph ante ꝑdictū
tp̄s fuisse consocios, & iō attendi dēt tenor antapocarum ad
21 quem partes se referunt. Et†sic considerandum est relatum,
non autem referens.l.asse toto.ff.de hære.institu. auth. si quis
in aliquo documento,vbi diffuse doc.C.de eden.c. Abbate sa
nè.de ver.sig.cum cōcor.& licet ipsi Ambrosius,& Ioseph an-
te annū. 1524. receperint a parentib. aliquas pecunias, istud
non fuit cā societatis,nec ex eo qm̄ fuissent socii: si quid enim
tunc temporis fuit eis decretum,& ordinatum,totum fuit ad
ipsorum sustentationem,& potius loco salarij ob seruitia præ
stita,ex quibus penitus diuersis minimè inferri dēt ad casum
p̄ntem,uulg.§.nihil commune,cum si.ff.de acq.pos. erit ergo
firmissima,& uera ꝯclusio,Ioseph,& Ambrosium nulli perso
næ,nec creditori teneri,nec esse obligatos ex gestis per eorum
parentes,seu alios consocios ante d. tp̄s anni. 1524. q̄ confir-
mari pōt ex his,quæ statim dicent. Si verò ꝯsiderare volumus
gesta & ꝯctus factos ꝑ parentes istorum durante tp̄e p̄ntis so-
22 cietatis & illa adhuc manente. Alia†vera conclusio erit, ꝙ ge
sta per istos seniores,seu alios consocios ꝓprio nomine, & nō
nomine societatis obligarunt solùm ipsos ita ꝯhentes, & non
societatē,nec alios socios,ita Bal.in l.iure societatis.ff.ꝓ soc.&
Alex.cons.139.perspectis,in 1.dub.uol.5. & tradunt Moder.
maximè Deci.in l.si socius.ff.si cer.pet.col.2.uer.& hoc decla
ratur,& cōs.98.iuridicam,col.1.nu.2.& bene faciunt tradita
ꝑ Soc.cons.154.consultationē,col.2.uer.secundus casus, uol.
23 2.Tertiam†facio conclusionē,ꝙ si durante,& manēte ista so-
cietate genitores istorum,seu alij consocij ꝯxerunt noīe socie
tatis,si tñ ille ꝯctus non erat cōprehensus in societate, nec ab
alijs consocijs erat demandatus,ꝯñr erat exneus,& diuersus à
societate, & negociatione ꝯcta.Ex tali ꝯctu, & credito nō sunt
obligati nisi ꝯhētes.Societas aūt, & alij consocij minimè erūt
obligati,ut l.nemo ex socijs.ff.pro soc.& in l.si socius.ff.si cer.
pet.vbi expresse habetur,vnum ex socijs non posse alium obli
gare,nec unum ex facto alterius teneri,qđ quidem proculdu-
24 bio procedit,qñ facit,& gerit ꝯctum,non demandatū.Et†po
tissime qñ illa gestio est fraudulenta, quæ quidem ꝑ cōsocios
non vr̄,nec præsumitur demandata: ut firmat gl.in d.l. nemo
ex socijs,& hr̄ in l.si ꝓcurator.§.1.ff.de condi.indeb.ubi doc.
25 maximè Ias.istud ex plurib.cōprobant. Quod†quidem nedū
procedit inter ipsos socios,sed ēt in penitus extraneis ꝯhenti-
bus cum vno ex socijs super eo,de quo nō est ꝯcta societas, &
quod non est demandatum ab alijs ꝯsocijs, licet ꝯctū sit noīe
societatis,vt pulchrè ꝯsuluit Pet.de Anch.qui omnino uideat
in suo consi.332.pro clariori,ubi allegando iura,& decisi.di-
cit,inspiciendum esse tenorem societatis ꝯctæ, & quid sit inui
26 cem a consocijs demandatum. Qm̄ † ex facto unius alii non
tenent ex tenorem societatis,& ex inuicem mādata, subdens,
ꝙ exnei ꝯhentes cum vno ex socijs nomine societatis debent
prius videre tenorem,& formam societatis ꝯctæ,& quid reci-
procè uicissim sit demandatū: qm̄ societas,& alij consocii nō
tenent nec sunt obligati ex ꝯctu gesto ꝑ vnum ex socijs nō de-
mādato nec ꝯprehenso in ipsa societate,& aliter ꝯhendo im-
putandū est ipsis ꝯhentib.qui ꝯ alios ꝯsocios non poterunt ha
bere regressum, & istud bene probat in d.l.pro socio arbiter,
& in d.l.sed nec ęs alienū,& in d.l.sed id qđ quisq;.ff.pro soc.
cum alijs alleg.ꝑ Pet.de Vbal.in d.trac. in 8. par.prin.q.1.Et
27 †comprobantur ista ex his,quæ dicit Pet.de Anch. d.ꝯs.400.
col.2.uolens,ꝙ vna societas non trahitur ad aliam societatē,
nec ad diuersum ꝯctum gestum ꝑ unum ex socijs,inferens, ꝙ
si isti ita ꝯhentes cesserunt,& decoxerunt,& effecti sunt falli-
ti, non propterea tenent alij consocij in alia societate ēt si si-
mul habitarent,& idem uoluit Cuma.cōs.172.Titius,col. 2.
vbi adducit iura,rōnes,& decisio.Et ista optimè applicant ad
ꝯctus gestos ꝑ Ambrosium,& Ioānem seniores nomine socie-
tatis ꝯhentes,& magnam summam pecuniarum capientes ad
censum & rōnē soluendi annuatim quinq; pro centenario,qđ
quidem nunquam fuit demandatum a cōsocijs,nec in ꝯctu so
cietatis istud ꝯtinetur,quinimo totū oppositum in illo dispo-
nit,nec istud factum extitit uoluntate,& scientia istorum car-
ceratorum,quod quidem fuit,& est penitus separatum ab ip-
sa societate,ꝯñr nec ipsam,nec ꝯsocios potuit obligare: vt fir-
mat Anch.d.consi.332.ver.& certè,& cum non appareat con
uersa in utilitatem ipsorum,nec peruēta in ipsos socios, iuxta
28 ea quæ tradit Cum.consi.8.duo erant. Quarta † erit conclu-
sio,ꝙ taliter gesta manente societate,etiam si fuissent demāda
ta,& etiam si essemus in casu,in quo unus socius posset obli-
gare alium: tñ istud procedit solùm pro quantitate,quam so-
cius reperitur habere in corpore societatis, & nō ultra, & iō
ꝯhentes debēt istud cōsiderare,ita Pet.de Anch.d.ꝯs.332.col.
2.uer.similiter & moderatio respectu summæ,& col.3.versic.
postremò præsupposito,quem ad hoc refert,& sequit Deci.in
d.l.si socius.ff.si cer.pet.col.2.nu.4.ver.& notandum est, vbi
ad idem adducit Pau.de Ca.in l.1.§.non autem,uer. itē aliàs.
ff.de institor.& in l.1.§.condō.ff.de exercito.& in consi.35.
visis,in prin.& Bal.cons.mihi.125.Quidam Ioannes, colu.1.
29 uer.sed si fuisset probatum,uolu. 5. Et†bene faciunt tradita ꝑ
doctr.Bar.in l.si seruus cōis ita,col.2.ver.& ista sunt utilia. ff.
de stipu.seruo.vbi uult, ꝙ si in societate sunt plures socij ha-
bētes partes in ea,magna est dr̄ia,an institor stipulet exprimē-
do nomina propria sociorum,an simpl'r,& nomine societatis.
Nam isto vltimo casu acquirit illis pro portionib. quas habēt
in ea,& non vltra, prout in casu p̄nti ꝯxerunt dicti seniores
nomine societatis aliter non exprimendo nomina propria cō
sociorum,& iō passiuè non debet in plus obligari nec teneri,
q̄ sit illa portio propria ipsorum posita in dicta negociatione.
Sed sic est,ꝙ in dicta societate Ioseph, & Ambrosius non ha-
bebant nisi florenos decem mille nomine ipsorum in societa-
te descriptos,per eorum genitores,& per ipsosmet & alios cō
socios acceptatos,ꝯñr ultra d.summā,quam in d.societate ha
30 bebant,non possunt teneri,nec sunt obligati. ¶†Nec dicatur,
ultra dictam summam adhuc eos teneri,ex quo videntur de-
disse mandatum dictis senioribus,& alijs consocijs negocian-
di,emendi,vendendi,& recipiendi pecuniam ab alijs, uirtute
cuius mandati ultra dictam summam uidentur esse obligati.
Nam bene considerando tenorem contractus societatis præ-
dictæ,& ipsius capitula nullibi apparet fuisse istud demanda-
tum,sed bene fuit conuentum,ꝙ quisque sociorum legaliter
& fideliter,& ad commodum,& utile societatis deberet gere-
re negocia ipsius,& pro posse euitare damna,nec aliter demā-
data est ptās capiendi pecuniam ab aliis ad cēsum potissimè,
vel alio modo damnoso ipsi societati,ꝯñr erimus in terminis
31 cōclusionum superius firmatarum. Preterea †isti Ambrosius,
& Ioseph tempore contractæ societatis constituti erant sub
potestate parentum,& societati potius uidentur cōsensisse ob
reuerentiam paternam,quàm alia de causa, iuxta tradita in l.
1.§.quæ onerandæ.ff.quar.rer.actio.in l.1.ff.de obseq.à liber.
præstan.& in l.ueluti.ff.de iust.& iu.& in terminis nostris tra
dit Ang.consi.113.duo fratres,& Ludo.Bolo.consi.44.col.3.
in vers. præterea. Potissimum cum inter patrem,& filiū super
profectitijs non possit contrahi societas ratione,de qua ꝑ An-
32 ge.cons.112.Bona acquisita,col.2.uer.& uidetur. Vnde†si cō
sideramus ipsos tanquam negociantes cum pecunia parentū,
& ipsorum mādato omne commodum, & incommodum ex
tali ipsorum negociatione uiuentibus parentibus facta specta
bat ad ipsos parentes,ut diffusè prosequitur Ange. consil.85.
ex themate,colum.1.& 2.colum. fi. nec ipsi proprio nomine
33 cōtrahentes tenentur. Si†autem consideramus eos,illo respe
ctu,nec non & aliorum consociorum,tanquam factores,& in
stitores,ut dicit Bar.in l.eandem.col.pen.q.7.ff.de duob.reis,
& in l.si institorem.ff.si cer.pet.cum aliis ibi allegat.per scrib.
maximè Dec.col.1.nu.2.& 3.ac seq.& per Alex.consi.44.ui-
so,uol.2.repetito in 6.uolu.consi.28.& per Abb.consi. 16.ad
claram,in 1.uol.& cons.74.illud,col.3.uer.item facit. Etiam
34 †minimè insolidum tenentur finito officio.l.fi.ff.de institor.
& ꝑ Ang.in d.l.eandem.in fi.& Pau.de Cast.in l.3.§.si procu-
rator.in prin.ff.quod quisque iur.& per Ange. in dicto consi.
85.colum.2.uersicu.in contrarium, ubi ad id allegat iura id
probantia,& per Abb.dicto cons.16.& Soc.d.consi.154.uol.
2.colum.1.uersi.Primus casus,& ver.seq.& uersic. Tertius ca
sus,cum alijs allegatis per Ias.in l.4.colum.1.ff.de re iudic. &
35 per Dec.in d.l.si institorem.nu.5.& seq. Nō†enim sumus in
aliquo casu exceptuato,in quo isti tanquam institores,et facto
res tenerentur,de quibus per Soci.d.consi.154.col.2.et 3. et
per Dec.in d.l.si institorem.num.5.et 6.et ideo stabimus re-
gulæ

gulæ disponenti finito officio istos nõ teneri, iuxt.tradita p gl.
fi.in l.quoties.ff.si quis cautio.& ĩ l.oĩs diffinitio.ff.de reg.iu.
imputandũ est.n.ꝯhentib.ad id minimè aduertentib. Et ꝙ ut
institores,& factores sint iudicandi satis suadetur ex mandatis
noïe societatis in ipsorũ personã factis p seniores,q̃ quidẽ mi-
nimè necessaria erãt, si ut ueri socij in ipsam societatẽ fuissent
36 habiti.Et † ẽt ex eo : qm̃ nunquã aliquid gesserunt ꝯ tenorẽ,&
formã ꝯctus societatis, sed sp noïe ipsius, & qa nullus cũ ipsis
aliter ꝯxisset,nec ipsorũ fidẽ fuisset secutus : cũ essent filijfam.
37 & nihil proprij haberent.Et † certissimũ illud est,plus ualere
ueritatẽ,quã illud,qđ simulatè, & fictè geritur, toto tit.C.plus
uale.cũ uulg. Postremò, si ꝯsideramus eos tãquã uerè ꝯsocios,
uel ĩ nihilo tenent,ut fuit deductũ s̃.in 1.2.& 3.ꝯcl.uel saltim
tenere debẽt respectu summę,quã habebãt ĩ ipsa societate,nec
ulterius,ut s̃.deductũ fuit in 4.ꝯclusio. ꝯñr non pñt aliquo re
38 spectu carcerari,detineri,sed relaxandi sunt.¶†Et adhuc ulte-
rius est aduertendũ, ꝙ tpe dictæ societatis ꝯctæ Ipsi Ioseph,&
Ambrosius erant minores annorũ.xxv. & qm̃ euidenter appa-
rẽt lęsi ex tali ꝯctu,meritò ipsis cõpetit bñficiũ restitutionis in
integrũ respectu eorũ,q̃ gesta sunt j̃. tẽpus minoris ætatis,ad-
uersus q̃ pñt restitui j̃.quadriẽniũ numerãdũ post maiorẽ æta
tem,& sic post ann.xxv.ætatis,toto tit.ff.de minor.& de in in-
tegr.restit.& C.eod.cũ suis ꝯcor.iunctis his q̃ hñr in l.fi.C.de
tempo.in integ.resti.pet.& in l.nam & postea.§.si minor.in fi.
ff.de iureiur.& in filiofam.minore ꝯhente,& petẽte restitutio-
nẽ est tex.aper.in l.3.§.sed utrũ.ff.de.minor.& C.de filiofa.mi
no.p totũ,& firmat Lud.Bolog.d.ꝯs.44.col.3.uolẽs ipsum dr̃e
restitui,ẽt si iurasset,qñ vnà cum pr̃e ꝯxit, ꝓut est in casu pñti.
39 Quod † satis cõprobať ex his, q̃ uult Bal.consi.213.Punctus
talis,uol.1.asserens societatẽ ꝯctã p minorẽ ẽt cũ iuro nõ uale-
re,nec tenere in quãtũ appareat esse læsus. Faciunt ẽt tradita p
Soci.consi.254.uisa, & ꝯsiderata,col.1.& seq.uol.2.ꝯcludẽtẽ,
minorẽ sine decreto non posse alienare mẽsam , & trafficũ, ex
40 quo sunt de bonis,q̃ seruando seruari pñt. Et † licet Rom.al-
legãdo Bar.in trac.de carcerib.& Ang.in repeti.l.nemo carce-
rem.C.de exacto.tributo.lib.10.& alios doct. in ꝯsi.suo 220.
Circa primũ,dicat,minorẽ uigintiquinque annis posse pro de
bito priuato carcerari,de cuius tñ ueritate hr̃ in d.§.vtrum,&
in alij decis.Bar.superius in contrarium allegatis, & p Ioã.Ba-
ptistam de sancto Seuer.in tract.de debitor.suspe.& fugi.in 5.
41 q.principali,col.1.& 2. Tamen † qñ est minor,& filiusfamil.
idem Io.Baptista ibidem col.3.uersi.3.quæro,tenet, non posse
carcerari,ita saluãdo glo.in uersi.sed exactio.in d.§.vtrum,sed
istis modò omissis,illud certissimũ est eis competere restitutio
42 nem in integrum.¶†Nec obstant allegata superius in ꝯrium :
qm̃ procedunt in minorib.decipientib.alios, & in delinquen-
tibus,& fraudulosis,quæ minimè uerificãtur in istis Ioseph,&
43 Ambrosio,vñ stante facti uarietate diuersa resultabit iuris de-
cisio,uulgata.l.si ex plagis.§.ĩ cliuo.ff.ad leg.aqui.Rursus†Am
brosius,& Ioseph tpe ꝯctæ societatis, & initorum creditorum
erant filijfam.& sub potestate parentum,quo fit,ut licet duran
te patria potestate essent in casu , quo insolidum possent con-
ueniri,& teneri. Tamen postmodum effecti sui iuris gaudere
debent illo beneficio,ne excutiantur nisi eatenus, quatenus fa
cere possunt,quod quidem fuit inductum summa æquitate,vt
tradit Azo in summ.C.quod cum eo,in princ.gl.& Bar.& alij
scriben.in rubr.ff.eod.& ibi pulchrè Paul.de Cast.in l.1.prout
44 idem Pau.bene declarat post Saly.in l.2.ff.eod.tit.Et † siue te-
neamus opin.Ioã.uolẽtis istud procedere rl̃r, siue opi.gl.quæ
* magis * cõiter tenetur,uolentis hoc procedere in casibus spe-
cialibus,de quibus opin.in l.2.ff.eod.& in l.si quis cum filio.
ff.de pecul.& per Saly.& Pau. in l.2.circa finem.C.quod cum
eo,post alios habemus intentum,ex quo sumus in casu specia-
li tradito in l.2.ff.quod cum eo,& in l.2.C.eo.cum sim.Isti.n.
abstinuerunt se ab hæreditate parentum, & de bonis ipsorum
nihil habuerunt , quinimmo illis renunciarunt in commodũ
ipsorũ creditorum, & credita fuere ꝯcta uoluntate parentum
tempore,quo erant sub patria potestate. Et † modò reperiun-
tur sui iuris, & ideo gaudere debent dicto beneficio iuribus,
& decisionibus,quibus supra,& in dicta.l.2.& leg.3.in princ.
& l.si filiusfa.ff.quod cum eo , & in l.2.& in l. si ex alio.C.eo.
& in l.ergo hic.ff.ad Macedonia.& in dicto §.sed utrum,& in
dicta l.si dubitet.§.si filiusfamil.ff.de fideiussor.& per Ioan.de
Imo.inst.de actio.§.sunt præterea,in fine,& per Moder.Papiẽ.

in l.qui Romæ.§.Augerius.nu.6.ff.de uerb.obli.cũ alijs ꝯcor.
& per Alberi.de Rosa.in rub.ff.quod cum eo,uers.& cõtinuè,
dicentem cautelam esse,filiumfam. ꝯhentem solere renũciare
huic beneficio,& illi titulo, qđ cũ eo : qm̃ aliàs dicto bñficio
46 gaudet effectus postmodũ sui iuris. Quod † quidẽ locum sibi
uendicat,ẽt si uiuis parentib.fuissent conuenti,& condemnati
nam postmodum tpe executionis gaudebunt tali bñficio,si sui
iuris reperiũtur,ut est text.in d.l.si filius,in prin.ff.qđ cum eo,
& ibi no.Bar.& alij, prout faciunt Bal.Sal.Pau.de Cast.in l.2.
& in l.si ex alio.C.quod cum eo, ponentes practicam , & mo-
47 dũ quibus possit filiusfa.iuuari,& uti dicto beneficio. Et † sa-
tis est,ꝙ reperiantur sui iuris per emancipationem factã post
ꝯcta credita,per aliquod spatium,& non incontinenti,ut tolla
tur suspicio fraudis, ut hr̃ in d.l.2.in princ.& in d.l.si filiusfa.
ff.quod cũ eo,& in d.l.si ex alio,& per Barto.Veron.in cautel.
suis,car.3.scis ꝙ filius, uers.fallit & 3.& per Socy.in d.regula.
48 201.in 2.falle.Siue † alio mõ sit effectus sui iuris,puta morte
genitoris : ut est tex.apertus in d.l.si ex alio,& hr̃ in quamplu
ribus legib.tituli.ff.quod cũ eo,& C.eo.dum loquuntur de fi-
lio exhæredato,uel de eo,qui se abstinuit ab hæreditate patris.
49 Et † ideo Pau.de Cast.in l.2.C.quod cũ eo, & in l.2.ff.eod.ex
presè dicit,talẽ filium renunciantem bonis paternis nõ posse
carcerari,& carceratum debere a carceribus liberari,qđ quidẽ
prius uoluit Bal.per illum tex.in d.l.si ex alio,in filio postmo-
dum emancipato,dum dicit,filiumfam.mercatorem dr̃e cura
re habere emancipationẽ a patre ad hoc,ne detrudatur in car-
cerem,& hanc caute.sequitur ibi expresè Saly. Barto.Veron.
in d.sua caute.& non inuento fideiussore standum erit iurato-
riæ cautioni , si ad pinguiorem peruenerit fortunam , ut dñt
50 Bal.& alij,maximè Sal.in fi.l.2.C.quod cum eo.Et†procedũt
ista etiam si creditor esset pauperior, sm̃ Bald.& alios in d.l.se
51 cunda,& per Ale.in addi.ad Bar.in rubr.ff.qđ cũ eo.Et † pos-
sunt ista comprobari ex dictis p Bar. in l.Pomponius,col.1.ff.
de negocijs gestis,uolentem filiumfam.postmodum effectum
sui iuris ex negocijs per eum gestis tpe,quo erat sub patria po
testate,non teneri,nisi quatenus reperiatur factus locupletior.
52 Ex † quibus infertur,nõ esse verum illud, quod dicebat Ias.in
d.l.frater a fratre.nu.18.in 1.lectu.dum uolebat,ex̃neum con
trahentem cum filiofam.habente peculium habere filiũ obli-
gatum in solidum, etiam mortuo patre, & etiam peculio adẽ-
pto, ut ipse dicit in 2.lectu.nu.38.per.d.l.si quis cum filio,cũ
53 l.seq.ff.de pecul.Nam † dicta iura procedunt,quãdo conueni
tur filius uiuẽte patre,secus si eo mortuo,& sumus in casu spe
ciali annotato in l.2.ff.quod cum eo , & in l.2.C.quod cũ eo.
Nam tunc non cõuenitur nisi eatenus, quatenus &c.ut expres
* se firmat gl.in d.l.si quis cum filio,quã *cõiter sequũtur scrib.
ibi,& istud apertè probať in d.l.2.ff.quod cum eo,& in l.2.C.
eo.qñ filius ꝯxit de uoluntate patris,& habebat peculium. Nã
factus sui iuris,non conuenitur insolidũ,si a patris hæreditate
se abstinuit,q̃ tanto magis procedunt in casu pñti,in quo dicti
Ioseph,& Ambrosius nullum habebant peculium, sed solùm
eis fuit ascripta per eorũ parentes illa pecunia,de qua superius
dictũ est,& assignata,ac posita in ipsa societate, nec aliter ipsis
54 tradita in peculium.¶†Nec istis obstabit.l.sed & si.§.interdũ,
in fi.& l.eum qui.ff.qđ cum eo,& alia superius in ꝯrium addu
cta,quibus disponitur,filiumfam.effectum sui iuris nõ gaude-
re dicto beneficio. Nam procedũt illa in dolosis & delinquẽti
bus culposis abutentib.bonis,& præstantib cãm,ne essent sol-
uẽdo,q̃ quidem,ut mihi narratũ est,penitus cessant in istis Io-
seph,& Ambrosio,quibus prædictorum aliquod imputari mi
nimè potest, stabimus igitur decisi.præallegatis uolẽtib.filios
fam.effectos sui iuris gaudere dicto beneficio, & a carcerib.es
55 se relaxandos. Insuper † dicti Ambrosius & Ioseph ipsorũ ar-
bitrio, si eis uidebitur,uti poterũt beneficio cessionis bonorũ,
quod quidem emanauit gratia debitorum existẽtium non sol-
uendo,& uolẽtiũ a carcerib.seipsos eximere, toto tit.ff.de ces.
bon.& ibi Bar.not.in rub.& C.qui bo.ced.pos.ubi Bald.& alij
in l.1.& in l.pen.& tradũt doc.oẽs in §.fi.insti.de acti.& cano.
in cap.Odoardus,ex̃ de solu.& Bal.consi.301.Ad euidentiam
56 in fi.uol.5.Quo † beneficio ẽt filijfam.gaudere pñt,& a carce
ribus seipsos liberare.l.cum & filij , & ibi oẽs not.C.qui bon.
ced.pos.tradunt Bar.& alij in l.si filio, col.pen.uer.oppono,ꝙ
executio.ff.solu.matr. & in d.l.si dubitet.§.filius.ff.de fideiuss.
uers.quæro dr̃, & Pau.de Cast.in l.2.C.qđ cum eo,& Ias.in d.

§.fi.institu.de actio.col.3.uerſ.facio ergo regulam.cum infini-
57 tis alijs concord. Quo † quidẽ bñficio gaudere pñt debitores oppreſſi inopia,& grauati mole creditorũ,eſto ꝙ ſint ceſſantes ſoluere,fugitiui,& latitantes,ut dicit Ang.ↄſ.51.quæritur,col.
58 1.circa finẽ.¶Nec obſtant adducta ſuperius in ↄ̃rium : qm̃ illa lex antiquiſſima diſponens, debitores ceſſantes ſoluere dandos eſſe creditorib.dilacerandos,fuit mitigata,& ea ſublata cõceſsũ ipſis extat dictũ bñficiũ, iurib.& deciſionib.quib.ſupra, vt ẽt ſentit ipſe Gellius lib.20.c.1.gl. & oẽs in l.1.C.qui bon.
59 ced.poſſ.Nec† obſtat.l.fi.§.fi.ff.q̃ in fraud.cred.& q̃ tradit gl. ibi Bar.& alij,& Bal.in dictis ſuis ↄſ.& Io.Bapt. ĩ d.ſuo trac.& Iaſ.poſt alios in d.§.fi.verſ.ſuperius allegatis ĩ oppoſitũ,dũ uolunt,debitores fraudatores,fallitos, & decoctores nõ gaudere
60 dicto bñficio & eſſe infames.Qm̃ † ut ex uerbis.d.§.fi.& doc. p̃allegatorũ apertè colligitur, ꝓcedũt illa ĩ debitore doloſo delinquente & fraudante,& alienante bona, ſeu illius abutẽte in fraudẽ, & ab hoc poſtmodũ decoquente aĩo defraudandi creditores,ut apertè declarat Henri. Boich allegãdo dicta iura in d.c.Odoardus.in ſua diſtinc.col.2.& ſentit Pet.de Vbal.in tra
61 cta.de duob.fratri.in vlt.par.principali, col.1.& 2.† Minimè aũt ꝓcedũt in debitore carẽte dictis qualitatib.licet ceſſet ſoluere,& latitet,& ſit oppreſſus inopia, & mole creditorũ in fauorẽ cuius dictũ bñficiũ fuit introductũ, vt expreſsè diſponũt iura,& deciſ.ſuperius adductæ,& potiſſimè Ang.in d.cõſi.61. col.1.circa finẽ,& eſt de mẽte Bal.in d.ↄſ.400.col.3.& 4.& in d.ↄſ.382.col.pen.& fi.uol.5.dũ loquit̃,& ↄſiderat caſum inopiæ emergentis aliter, q̃ ex delicto, fraude ſeu dolo. Et q̃a ipſi Ioſeph,& Ambroſius minimè ſe geſſerũt in dicta ſocietate doloſè,nec fraudulenter, nec delinquẽdo, nec aliquẽ decipiẽdo, quinimmo,ut mihi relatũ eſt,geſſere ſe fideliter,& legaliter,iure meritò ſi uolunt,gaudere poterunt dicto bñficio : qm̃ qualitates illud excludentes in eis minimè militãt. Nec honeſtati ↄuenit,nec ↄgruens eſt,ꝙ ipſi carẽtes culpa,& fraude plecti debeant,& amittere tale bñficiũ culpa aliorũ ↄſociorũ aľr ſe gerẽtiũ,quã ↄ̃ctus ſocietatis dictaret,ut dictũ extitit ſ̃.in ↄcluſionibus, & ſi illi ex eorũ geſtis pñt dici decoctores,& fraudatores, ↄñr priuati ipſo bñficio,nõ ꝓpea inferẽdũ eſt, idẽ eſſe ĩ iſtis,cũ ex facto alterius puniri nõ debeãt, ut deductũ fuit ſuperius in
62 1.2.& 3.concluſ.Et† quia ſi unus ſocius eſt decoctor,nõ ꝓpea ſequitur ꝙ alij dicant̃ fraudatores,ſi culpa carẽt : ut ĩ terminis nr̃is voluit Petr.de Vbal.in d.ſuo trac.vbi ſ̃.& Pet.de Anch.in d.ↄſ.400.& Cuma.in d.ↄſ.172.Poterunt igitur gaudere dicto bñficio,ſi vellent,itẽ & uti remedio illius tituli,qđ cũ eo.Habere ẽt,& ↄſequi reſtitutionẽ in integr.nec nõ gaudere remedijs adductis.ſ̃.in 1.2.3.& 4.cõcluſ.& eligere illud, qđ ipſis uidebit̃ aptius,& magis utile ac honorificũ, ex quib.apertiſſimè,& ↄcludenter neceſſariò infert̃, eos eſſe oĩ reſpectu a carcerib.relaxãdos,nõ obſtãtib.alijs ſuperius in ↄ̃rium adductis,q̃b.aperta patet reſponſio, & reſolutio ex deductis in antedictis reme-
63 dijs,& bñficijs. Tñ † ad maiorẽ declarationẽ dr̃,nõ obſtare illud,qđ 1.loco dicebat̃,filiosfa.ↄ̃hendo inſolidũ obligari,& teneri,& eos poſſe ↄ̃here ſocietatẽ,ꝓut iſti ↄ̃xerũt, ut patet ꝑ antapocas,& eorũ ſubſcriptiones.Nã iſta uera ſunt,& ꝓcedũt filiofam.nõ exiſtẽte minore,& qñ tãquã læſus non peteret reſtitutionẽ in integrũ,vt dixi ſuperius, itẽ procedũt durãte patria ptãte,ea aũt finita, & ipſis effectis ſui iuris non ↄuenient̃ inſolidũ,iuuant̃.n.bñficio illius tituli, qđ cũ eo,ut apertè dicit gl.in uer.pr̃famil.in d.l.filiusfam.ff.de actio.& obl.& ſunt quãplures deciſiones,& iura ad id ſuperiꝰ adducta. Prout ẽt nõ excludũt bñficiũ ceſſionis bonorũ, ſi eo uti uellent : ut deductũ eſt ſuperius.Prout ẽt ceſſat obiectio:qm̃ iſti tanquã ſocij ex ↄ̃ctib. & creditis per eorũ parentes geſtis ante ann.xxv. & ſic añ ↄ̃ctã pñtem ſocietatẽ in nullo debent teneri,ut fuit deductũ.ſ̃.in 1. ↄcluſ. Nec de geſtis durante ſocietate per alios noĩe ꝓprio uel cx̃ tenorẽ,& formã ſocietatis,& ex̃ illud, qđ nõ erat eis demandatũ ẽt teneri pñt, ut deduxi in 2.& 3.ↄcluſ. Prout ẽt ſi geſtũ eſſet noĩe ſocietatis, & eſſemus ĩ caſu, quo alij ↄſocij tenerent̃, tñ nõ dẽnt teneri ultra ſummã,quã in ipſa negociatione poſue
64 runt,ut ↄcluſum fuit ſ̃.in 4.ↄcluſ. Nec † obſtabit dictũ Iaſ.in in d.l.frater a fr̃e,in 1.lect.nu.18. Tũ q̃a iſti Ioſeph,& Ambroſius nõ habebãt peculiũ,tũ ẽt q̃a dictũ Iaſ.nõ eſt verũ.Et d.l.ſi q̃s cũ filio,ſup qua ipſa ſe fundat,nõ procedit, qñ pr̃ mortuus eſt,& filius reperitur ſui iuris,ut eſt caſus pñs,in quo uera ↄcluſio eſt, ipſum filiũ inſolidũ non teneri.Gaudere.n.põt bñficio titul.ſępius allegati,qđ cũ eo,ↄcurrentib.qualitatib.q̃ iſto caſu ↄcurrunt,de quib.ſ̃.Minus obſtat,qđ dicebat̃ ex facto vnius ſocij alios inſolidum poſſe cõueniri,& teneri,nã ad iſtud multiplex patet reſpõſio,q̃ data eſt primę oppoſitioni,& ↄ̃rio primo loco deducto,q̃ colligitur ex deductis ſ̃.in ↄcluſionib.& ĩ alijs remedijs, & beneficijs,quib.p̃dicti Ioſeph, & Ambroſius gaudere,& uti poſſent,eſto ꝙ eſſent in caſu,in quo inſolidũ eſſent obligati facto alterius ↄſocij. Et quia poſtremò nõ pñt in plus teneri,q̃ fuerit ſumma ipſorũ noĩe in ſocietate appoſita, ut eſt
65 uidere ex deciſionib.adductis in 4.concluſ.Poſtremò † nõ obſtat,ꝙ licet nõ ſint ſoluendo,poterũt carcerari,& in carceribus detineri : nã ꝓcederet,qñ verè eſſent debitores, & eſſemus in caſu,in quo ex facto alterius ↄſocij iſti fuiſſent obligati, & nollent ſoluere ſummam,q̃ ipſorum noĩe fuit in ſocietate deſcripta,itẽ qñ ipſis nõ cõpeteret aliqua reſtitutio,uel qñ ñ poſſent cedere bonis,aut qñ non poſſent uti bñficio illius tituli,qđ cũ eo,uerũ q̃a ipſi dñt ex geſtis per alios nõ teneri, & caſu,quo tenerentur,parati ſunt relaxare ſummã in ſocietate deſcriptam, ita ꝙ ad maiorẽ nõ ſunt obligati,tũ ẽt quia volũt vti bñficio reſtitutionis in integrũ,& bñficio dicti tituli,qđ cũ eo,ꝓpea oĩno a carcerib.dñt relaxari,eo ẽt ſi uellẽt gaudere bñficio ceſſionis bonorũ, ut luculẽtiſſimè, & ſigillatim ſuperius fuit oſtenſum, in quib.& particulariter reſpõſum extitit alijs obiectionib.adductis ad impediẽdũ ↄpetẽtiã dictorũ bñficiorũ. Quib.rectè, & maturè ↄſideratis, uti iudicantẽ facere decet,formalis,& neceſſaria inferẽda uenit ↄcluſio, p̃dictos Ioſeph, & Ambroſiũ a carcerib.quib.in pñti detinentur,dr̃e relaxari. Pariſ.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Pluralis numerus verificari debet in duobus.*
2 *Teſtes qualiter habent deponere.*
3 *Statutum interpretatur & reducitur ad terminos iuris cõis,nã paſſiuam recipit interpretationem, & nu.4.*
5 *Publica uox & fama qualiter ſit probãda, & teſtes ſuper ea quo modo habent deponere.*
6 *Dictio,&,copulatiua eſt, & cadit inter diuerſa, & quandoque implicat,nu.8.*
7 *De natura copulatiuæ eſt, ut omnia copulata uerificentur,& adimpleantur.*
9 *Statutum requirens aliquam qualitatem non habet effectum,niſi illa qualitas uerificetur.*
10 *Alienationis prohibitio odioſa eſt.*
11 *Nulliter & informiter facta habentur pro non factis.*
12 *A pari procedunt non eſſe uel eſſe, & non apparere.*
13 *Interdictio facta alicui ut prodigo,qui ꝓdigus non eſt,an ualeat.*
14 *Statutum poteſt derogare ſolennitatibus inductis de iure cõi in aliquo actu celebrando.*
15 *Statutum poteſt dare formam, ſecundùm quam aliquis actus ue nit celebrandus.*
16 *Geſta ↄ̃ formam traditam per ſtatutum ſunt nulla, & inualida.*
17 *Verbum debet,importat neceſſitatem.*
18 *Vana vox pupilli plerunque falſa reperitur.*
19 *Probatio per uiſum præfertur alijs probationibus.*
20 *Quando diſpoſitio loquitur conditionaliter,dicitur illud inducere pro forma, & nu.21.*
22 *Verba,ſi utile uideatur, non important liberum arbitrium,ſed regulatum.*
23 *Quando diſpoſitio mandat aliquid fieri,dicitur illud eſſe inductũ de ſubſtantia, niſi aliud diſpoſitum reperiatur.*
24 *Formæ & ſubſtantiæ non poteſt aliquid addi, nec minui.*
25 *Forma requiſita adimplẽda eſt ſpecificè, & non in æquipollenti.*
26 *Contumacia habetur pro præſentia, quando legitimè proceſſit.*
27 *Fallit, quando præſentia in aliquo actu requiritur pro forma.*
28 *Forma tradita à ſtatuto non poteſt per iudicem peruerti.*
29 *Pro decreto iudicis præſumitur.*
Fallit,niſi per euidentiam facti contrarium oſtendatur, et nu.31. & 32.
30 *In claris ceſſant coniecturæ & præſumptiones.*
33 *Temporis breuitas tollit præſumptionem, quæ capitur ex decreto, & num.34.*
34 *Etiam ſi notarius atteſtetur,ſolennitates, & cauſæ cognitionem interueniſſe.*
35 *Statutũ arctans tempus allegãdi nullitatem locum habet, etiam ſi nullitas eſt notoria.*
36 *Et ſi-*

36 *Et siue dicatur de nullitate principaliter, siue incidenter, uel per uiam replicationis.*

Qui replicat, habetur ut actor.

37 *Nullitas quando dicatur principaliter seu incidenter deduci.*

Si deducitur replicando, incidenter dicitur deducta.

Tale statutum interpraetandum est, ut loquatur de nullitate principaliter deducta.

38 *Statutum interpraetatur, ut minus corrigat ius commune, quã sit possibile.*

39 *Quando peccatur in forma, non est necesse appellare, uel dicere de nullitate.*

40 *Iudex non potest se fundare ex actu nullo gesto non seruata forma requisita.*

41 *Iudex etiam non petitus potest isto casu suum officiũ impartiri.*

42 *Statutum potest tollere appellationem, quando est factum ab habentibus potestatem.*

43 *Et quando est confirmatũ à superiore istam potestatem habente.*

44 *Vox praeconis paucis innotescit.*

45 *Per eam in dubio praesumitur scientia, & non ignorantia.*

Et transfert onus probandi in aduersarium.

46 *Ignorantia potest probari per iuramentum.*

Argumentum à uerosimili ualet.

47 *Causatur iusta & probabilis ignorantia, quando publicè quis se gerit pro tali.*

Deceptis & non decipientibus iura subueniunt.

Curator datus prodigo tenetur inuentarium conficere, aliàs vt suspectus potest remoueri.

CONSILIVM XCV.

Statutum Bono. sub rub. de eo, cui interdicta est bonorũ administratio, & ei⁹ cura, disponit, faciendã esse interdictionẽ alienationis, & obligationis bonorũ tunc demũ, qñ magistratui facta fuit fides ꝑ aliquos pro-
1 pinquos illius, ꝙ interdicendus est. Qui† numerus pluralis ad minus verificandus erat in duob. deponentib. de ipsius prodigalitate. l. ubi numerus. ff. de testi. c. pluralis loquutio, de reg.
2 iur. lib. 6. c. vbi numerus. 4. q. 6. Et† illi duo cũ iurõ & separatim examinandi erãt, ut ius cõe disponit & nõ simul, & semel, ita ut cognosci nõ possit, nec discerni, an essent singulares, concordes aut ꝯrii, uel afferant unũ, eundemq; p̃meditatũ sermonẽ, ad tradita in l. 3. in prin. & ver. tu magis scire potes. ff. de testib. iunctis not. in c. bonae, & in c. cũ dilecti, de elec. & in c. licet cãm, de proba. nec nõ & in l. qui falsa, & l. ob carmẽ. §. fi. ff. de testib. & in l. 2. §. creditũ, ubi Bar. & alij not. ff. si cer. pet.
3 & in c. licet uniuersis, ex̃ de testib. & ꝑ Spe. in tit. de teste. §. 1. ver. itẽ ꝙ testes sunt uarij, cum si. Et† tale statutum requirens dictos propinquos, ita interpretandũ est, & reducendum ad terminos iuris cõis, arg. l. si qñ. C. de inof. test. & ꝑ Ang. ꝯs. 88.
4 relatũ ꝑ Cor. ꝯs. 19. col. 2. uol. 4. Passiuã† etiã recipit interpretationẽ de iure cõi traditã. l. si serui nostri. C. de noxal. ubi scrib. maximè Sal. ꝑ Bar. & alios in l. 1. §. lex fal. ff. ad leg. falc. ꝑ gl. & doc. in l. fi. §. in cõputatione. C. de iu. delib. & ꝑ Can. in c. cum dilectus. ex̃ ꝯsue. Rursus dictũ statutũ exigit de prodigalitate debere ꝯstare ẽt ꝑ publicã uocẽ & famã, & illi ꝓpinqui iã recepti, & nõnulli alij ad idẽ admissi minimè de dicta prodigalita-
5 te ꝓbãt publicã uocẽ & famã. Non†. n. illius reddunt ꝯcludẽtẽ rõnẽ, quã & sufficientẽ reddere debebant ẽt non interrogati, s̃m Inn. & alios in c. cũ oporteat, de acc. Bar. & oẽs maximè Mode. plura alia referẽtes in l. de minore. §. plurimùm. ff. de qõ. & ꝑ Can. in c. ueniens, el 1. ex̃ de testib. & Alex. & ꝯs. 25. in cã. col. 2. uol. 4. & ad eundẽ sensum multa possunt adduci requisita ad ꝓbationẽ uerã publicae uocis, & famae prorsus casu p̃nti cessantia. ¶ Vlterius & tertiò statutũ reqrit p̃ntiã, & aspectũ illius cui bonis interdicendũ est, ita ut iudex, corã quo talis interdictio petit̃, uidere dẽat aspectũ, & ꝑsonã illius, quem
6 ulterius dẽt examinare, ita ut ex sermonib. & gestis ualeat percipere, si utile sit illi curatorẽ dari. Et† p̃dicta oĩa statutũ exigit copulatiuè, patet ex illa dictione, &, cadẽte inter diuersa, & illa copulãte, ad plenè tradita ꝑ Bar. & Mod. in l. 1. in prin. ff. de iust. & iur. & ꝑ Fel. post alios in c. ex parte. col. 9. de resc. Et† de natura copulae est, dispositionẽ ita factã verificãdã esse in oĩb. copulatis. l. si hr̃di plures. ff. de insti. & subst. l. si qs stipulatus fuerit decem. ff. de uer. obl. & ꝑ Bar. & alios in d. l. 1. Fely. in d. c. ex parte. Bar. & alios in l. si is qui ducenta. §. utrũ ff. de reb.
8 dub. Et† si illã copulã, &, capimus ꝓ ẽt, ut fit in l. 1. ff. sol. mat. ꝑ gl. & alios, & in l. 1. ff. de iurisd. om. iud. a fortiori idẽ erit: cũ veniat implicatiuè. l. ẽt. ff. sol. mat. ꝑ Alex. ꝯs. 118. uol. 2. Frã. de Cur. ꝯs. 64. col. 13. & ꝑ Mod. in l. si cui. §. si Titio. n. 12. de lega.
9 1. Requirebat† igit̃ ex forma dicti statuti verificatio illius qualitatis, ut iudex haberet uidere ꝑsonã, & aspectũ illius, ꝙ qualitas oĩno verificanda erat: ut actus gestus posset ualere, s̃m Hostien. & Io. And. in c. 1. de homi. lib. 6. Bar. in l. 1. §. ait praetor. ff. ne quid in flumi. publi. & in l. scia. §. qui cũ al̃r. ff. ad l. aquil. Bal. in l. si quis non dicam rapere. col. 2. C. de epis. & cle. Alex. ꝯsi. ulti. uiso, uol. 2. & consi. 1. col. 8. uol. 3. Fran. de Cur. consi. 66. sapienter. col. antepe. cum ꝯcor. Et qm̃ istud minimè fuit verificatum, verum erit dicere, curatorem datum fuisse nulliter datum, pariter & interdictionem factam, potissimum cum tale statutum sit odiosum prohibens alienationem cõcessam
10 † iure cõi unicuiq; domino. l. in re mãdata. C. mãd. l. non vsq; adeo ff. si quis a paren. fuer. manu. l. testõ centurio. ff. de manumis. testa. ꝑ Imo. & alios in l. filiusfa. §. diui, de lega. 1. ubi doc. inferunt ad decis. plurium. q. ꝯcludentes eam tanquam odio-
11 sam non esse tenendã, nec extendendã. Ita† ut perinde iudicãdum sit, ac si interdictio facta non esset, uel curator huic Bonifacio non esset datus, argõ eorũ ꝙ hñr in l. 4. §. ꝯdemnatum. ff. de re iudi. & in l. non putauit. §. nõ quis. ff. de ꝯta. ꝑ gl. mag. in prin. & doc. in l. 1. in prin. ff. de ope. no. nun. & plura addu-
12 cunt Mod. ꝑ illũ tex. in l. quoties. ff. qui satisd. cog. Et† cum de prodigalitate legitimè ꝓbatum non appareat, perinde est, ac si prodigus nõ esset, cum a pari procedant, nõ esse, uel esse, & nõ apparere. l. duo sunt Titij. ff. de testa. tut. l. fundi. ff. de ꝯh. emp. c. solennitates. de ꝯsecra. dist. 1. Bal. in l. vulgò. ff. de sta. homi.
13 Pau. de Cas. ꝯs. 98. & 109. col. 1. Cessabitq;† disceptatio doct. tradita ꝑ gl. Bar. & alios in l. is, cui. ff. de ver. obl. quatenus dubitant, an ualeat interdictio facta alicui ut prodigo, qui prodigus non est: cũ habeamus statutũ addens iuri cõi, & dans for-
14 mam, qua interdictio facienda est, & cura danda. Quod † statutum bñ potuit derogare solẽnitati, & formae, circa istud inductae de iure cõi, ut ad plenum post Bar. uolunt doc. in l. oẽs populi. ff. de iusti. & iu. in 4. q. 3. q. princ. & Bal. in l. humanũ, col. 2. & 3. C. de legib. Alex. in l. 1. in prin. ff. ad l. fal. Fel. in c. ꝙ in eccl̃arum de ꝯsti. & quamplures relati ꝑ Ias. in l. si non spãli, & in l. fi. nu. 10. C. de testa. & in l. cũctos populos. C. de sum. trini. & fide cath. in 1. lect. nu. 33. & seq. & in 2. lec. nu. 71. 80.
15 & alijs seq. Potuit† ẽt dare formam, qua dictus actus esset celebrandus, & ꝙ forma tradita oĩno obseruanda est: cum illa cõstitueiit modum & legem. l. certa forma. l. prohibitũ. C. de iure fis. lib. 10. l. fi. C. de bo. uac. eo. lib. l. constitutionib. ff. ad muni. & ꝑ oẽs in d. l. oẽs populi, & in d. l. cũctos populos, & in d. c. 1. de consti. cum aliis alleg. per Alb. Brun. in trac. de forma, sub rub. quis possit dare formam, fo. mihi. 15. col. 3. & 4. & in
16 alijs locis ꝑ eundem ibi citatis. Et† certum est, gesta ꝯ formam traditam ꝑ statutum reddi nulla, & inualida. l. cum hi. §. si prętor. ff. de transa. c. cum dilecta, ubi scrib. de rescriptis, per Bar. & alios in l. non dubiũ. C. de legib. cum aliis citatis per oẽs in l. 1. ff. de lib. & posth. & per Bar. in l. actuarios. C. de actua. lib.
17 12. & Are. in l. 2. §. prius. ff. de uulg. & pup. cum similib. Et† ꝙ tale statutum praedictas qualitates induxerit pro forma, ut ꝑsonam, & aspectum illius, cui esset interdicendum, deberet iudex uidere, apertissimè oñditur ex uerbis dicti statuti istud requirentis, ac imponentis necessitatem iudici, ꝙ deberet inspicere personam, ut probat illud uerbum, debeat. l. saepe, ubi gl. & alii nota. ff. de offi. proconsul. & lega. tradunt Abb. & Fely. ĩ d. c. cum dilecta, de rescrip. Bal. in l. 1. circa finem. C. qui admi.
18 Eo† etiam: quia dictum statutum apertè disponit, iudicẽ non posse, nec debere stare simplici assertioni propinquorũ, qui ꝓ aliquo interesse possent persuadere iudici non uera, uoluit ẽt statutum non esse standum publicę uoci & famae, cũ plerunq; reperiant̃ uanae & falsae, ad not. in l. decurionũ, in fin. C. de penis, et in l. si priuatus. ff. qui et a quib. Mandauit igitur expressè inspiciendam esse personam illius, et cõsiderandũ aspectũ, sermones, et gesta eiusdem, an ex illis uideret utile, curatorem
19 dandũ, et interdictionẽ faciendã. Nec† qdẽ immerito cũ istis de facili potuisset cognosci qualitas illius, an esset ꝓdigus, uel ne, argõ eorum, quę tradit gl. in l. si irruptione. ff. finiũ regũdorum, ubi certior aure arbiter est oculus, quae probatio falli nõ

pōt. ſm gl.in fi.inſtit. de gradib. & argō eorum q̄ hñr.in l.ſi is
qui.ff.de tut.& cur.dat.ab his,& diffuſius poſt alios per Mod.
20 in l.furioſum C.qui teſta.face.poſſ.cum ſim.Prout† ēt: nā ſta-
tutum loquit̃ ↄdónal̃r,patet ex illis verbis,ſi eidē utile videat̃,
ſm Bar.in l.1.ff.de ↄdi.& dem.p l.qui ꝓmiſit.ff.de ↄdic.inde.
21 cum vulga.Et† qn̄ diſpō loquitur ↄdónal̃r, illud dr̃ induxiſſe
ꝓ forma.l.prætor,in prin.ff.de collat.bono.cum alijs alle.per
22 Fely.in d.c.cum dilecta,in 2.ſigno. Nec† verba ꝑdicta,ſi vti-
le videat̃,denotant liberum, & abſolutum arbitrium iudicis,
immo reſtrictū & præciſum,vt formam illam obſeruet,ita ut
ea obſeruata,videre & cognoſcere poſſit,an utile uel ne, quod
quidem diſcerni non poterit,niſi obſeruata,& adimpleta for-
23 ma.Facit† doctrina Archi.in c.quorundā.33.diſt.dicentis,ꝙ
vbi aliqua mandant̃ fieri,oīa illa cenſent̃ eſſe de ſubſtantia, &
neceſſariò interuenire debēt,niſi in iure aliter caueat̃,& cū ſta
tutū mandet oīa ꝑdicta debere interuenire, dubitandū mini-
mè erit,quin illa oīa nō ſint de ſubſtātia,& forma, & oīno ob
ſeruanda,cū dent eſſe rei.l.Iulianus.§.ſi quis rem. ff.ad exhib.
24 & p Fely.in d.c.cū dilecta,& in rubr.de ꝓba.col.2. Et† dictæ
formæ & ſubſtantiæ non pōt aliquid addi nec minui,ſm Bal.
in l.fi.col.2.C.de ſuis & legit.& in l.ↄctus.C.de fi.inſtr.& per
doct.in l.1.ff.de liber.& poſth.& Mod.in l.3.§.ex plurib.in vl
25 ti.notab.ff.de acq.poſſ. Et† dicta forma a ſtatuto requiſita im
pleri debet ſpecificè,& non in æquipollenti,vt tradunt oēs in
l.qui Romæ.§.Flauius.ff.de ver.obli.& firmat poſt Ang.Bald.
& alios Iaſ.in d.l.1.ff.de lib.& poſth.col.pen. ver.nota diligē-
ter, vbi aſſerit, ſe ita ↄſuluiſſe ſuper ſtatuto Bono.& eius ↄſ.eſt
in ordine.97. ſtatutum Bono.in 4.uolu. ſuorum ↄſ. Et ex iſtis
tollitur illa obiectio,q̄ poſſet fieri, vt ſi diceret̃ formam iſtam
& pñtiam Bonif.fuiſſe adimpletam pp eius contumaciam, nā
26 ↄtumax fuit,& eius aſpectus hr̃i non potuit,qui† ↄtumax hr̃i
dēt ꝓ pñte,ſm Bal.in auth.qua in ꝓuincia.C.ubi de crimine
agi opor.& in l.cum fratrem.C.de his quib.vt indig. cū ↄcor.
Nam impleri nō potuit talis forma requiſita in æquipollenti,
ut diximus: eo ēt q̄m ſm iura vulgaria & cōia d.Bonifa. non
27 pōt dici,ꝙ fuerit verus ↄtumax. Et† q̄m pñtia requiſita non
potuit per ↄtumaciam ſuppleri.l.non intelligitur.§.diuus, iū-
cta gl.ff.de iure fiſ.& in ſi.per Bar.in l.1.§.ſi plures. ff.de exer-
28 citor. Nec† iudex arbitrio ſuo potuit peruertere ordinem da
tum a ſtatuto,vt deduximus, & firmat Pau.de Caſt.citatus ab
29 Alex.in l.ſciendū.ff.de verb. obli. Nec† inſuper obſtabit aſ-
ſertum decretum iudicis, pro quo prima facie vr̃ præſumen-
dum, vt præſumat̃ oīa fuiſſe ritè, rectè ac ſolenniter geſta, ſm
Spec.in tit.de empti.& vendi.§.nūc ſciendum,uer.& br̃ ſcias,
& gl.in l.1.C.de fid.inſtr.lib.10.& doct.omnes citantes iura,
gl.& alias deciſ.in d.l.ſciendum,ut ēt facit Corn.ↄſ.69. uiſis.
col.9.in litera E.uol.1.& Alex.ↄſi.177.viſis.uol.7. Nam ꝓce-
deret obiectio,niſi p euidentiam facti, & per inſpectionē ſcri-
pturarum ↄ̄rium apparet.ſcripturę.n.dicunt, Bonifacium nō
30 fuiſſe pñtem,ſed contumacem. Et† quia ſumus in certis, ceſ-
ſabunt coniecturæ,& præſumptiones.l.continuus, in prin.ff.
de uerb.oblig.l.non aliter, de lega.3. & traditur in l.licet im-
31 perator,de leg.1. Et† iſta vera facti euidentia ſubuertit omnē
præſumptionem,ad no.in c.fraternitatis,ex̃ de frigi.& malefi.
& in c.ꝓpoſuiſti,de proba.& in c.cum Bertol.de re iudica. Et
32 † iſta uera facti euidentia attendenda eſt reiectis præſumptio
33 nibus,c.conſuetudo,c.ueritati.8.diſtin.cum ſimi. Eo† etiam
cum breuitas temporis penitus ſubuertat dictam præſumptio
nem,ut tradit Pet.de Ancha.conſi.72. uiſis, propriè loquens
in fortioribus terminis,& Alex.conſi.369.uiſis.col.fin. vol.2.
ſm antiquum numerum, & ſequitur Iaſ.in l.nec quicquam.
34 §.vbi decretum,num.69.ff.de offic.proconſ. & lega. Et† bene
facit conſi.Pau.de Caſt.177.ↄ̄ ſuperius conſulta.col.2. & con
ſi.91.ſuper eo,quod quæritur,concludentis,ceſſare illam præ
ſumptionem ex temporis breuitate, etiam ſi notarius atteſte-
tur interueniſſe cauſæ cognitionem & ſolennitates alias requi
ſitas,quem refert & ſequitur Iaſo.in d.§.ubi decretum,nn.60.
& ſeq.& in d.l.ſciendum,num.13. ¶ Nec etiam obſtabit,ſi di-
catur,non poſſe in pñti per D.Aeneam dici de nullitate dictæ
interdictionis bonorum, & dationis curæ pp non ſeruata re-
quiſita a ſtatuto,nam de ea dici non poteſt poſt x.dies, quibus
fuit interpoſitum decretum ex diſpoſitione alterius ſtatuti po
ſiti ſub rubr. de cā nullitatis, mandantis poſt dictum tempus
35 non poſſe de nullitate dici. Quod ſtatutum locum ſibi vendi
cat, etiam ſi nullitas eſſet euidens, & notoria, & apparens ex
actis,ut ad plenum proſequit̃ Alex.ↄſ.15.ponderatis,vol.5.&
36 ↄſ.225.ponderatis.uol.6.Et† quod ſtatutum vr̃ ꝓcedere,ſiue
de nullitate dicatur principal̃r,ſiue incidenter replicando ſeu
excipiendo: cum replicatio teneat locum actionis.l.quæſitū.
§.fin.ff.de pecul.ubi gl.Bar.& alij not.& firmat Pract. Papien.
in rub.de exequutione ſenten.in uer.ſapiens.col.2.in fin.Ceſ-
37 ſat nanq; obiectio ex dictis per Bar.in l.quæ ſub condōne, in
princ.ff.de condi.inſtit.dicentis,tunc demum de nullitate agi
principal̃r,qn̄ per viam principalis petitionis nullitas deduci
tur,qn̄ aūt nullitas deducitur per viā replicationis, de ea tūc
dr̃ agi incidenter,& ponunt Canon. in c.dilecto, ex̃ de appel.
ſtatutum igitur prædictum imponens terminum uolenti dice
re de nullitate intelligendum eſt, qn̄ de ea dr̃ principaliter,ſe-
cus ſi incidēter per uiam replicationis, & expreſſè iſtud diſpo-
nit ſtatutum,dum loquitur de nullitate,quæ principaliter per
uiam petitionis intentatur,& prout ēt alio ſtatuto cauetur ſub
rub.de appel.§.ſinautem,de quo fit mentio in dicto ſtatuto de
cā nullita.in quo diſponitur,poſſe excipiendo dici de nullitate
perpetuò,ut ēt tradit Alex.conſi.59.col.4.uol.4.Eſt.n.dictum
ſtatutum exorbitans, & correctorium iuris cōis uolētis de nul
litate poſſe dici uſq; ad annos xxx.ſm iura cōia & uulgaria. Et
38 † ideo interpretandum uenit: ut minus corrigat ius cōe q̄ ſit
poſſibile.l.quod uerò ↄ̄.ff.de legi.l.fi.§.in computatione.C.de
39 iure deliberandi,ubi cōcor.citantur.Pręterea† dici pōt,in ca-
ſu præſenti fuiſſe peccatum in forma,ↄñter non fuiſſe neceſſa-
rium appellare, nec de nullitate dicere.l.ſi conſtat,ubi Bart.ff.
40 de appel.Et† ex defectu formæ actu reddito nullo iudex non
pōt ſe ex illo fundare,ſm Bart.in l.legatum.ff.de his quibus ut
41 indig. Et† iudex etiam non petitus, poteſt iſto caſu impartiri
officium ſuum: ut tradunt doct.in l.1.C.ut quæ deſ.aduoca.
cum ſim. Et ex iſtis tolluntur conſi.Alex.ſuperius in ↄ̄rium ci-
42 tata. Petit† enim ipſe dominus Aeneas exequutionem litera-
rum cambij ↄ̄ dictum Bonifa.uirtute ſtatuti uniuerſitatis mer
catorum denegantis appellationem,de cuius ualiditate nō cō-
tingit dubitari,ſm Bar.in d.l.oēs populi, in 3.q.3.q.principa-
lis, & ibi diffuſè per oēs,& Bart.in l.pen.ff.de aqua pluuia arc.
43 & Bal.in l.fi.uerſ.ſed nunquid.C.de ſenten.Et† maximè cum
tale ſtatutum ſit confirmatum a ſummo Pontifi.ualente iſtud
diſponere,ſecundùm Bar.in d.l.omnes populi, & Bal.in l.nec
quicquam.§.de plano.ff.de offic.proconſu.& habetur in l.1.in
fin.ff.a quib.appella.non lic.cum concord.quæ exequutio de-
negari non poteſt propter dictam interdictionem bonorum,
& curam datam ipſi Bonificio, cum iſta ſint nulla, ut deduxi-
44 mus.Eo† etiam quia ipſe domi.Aeneas creditor ignorantiam
habuit de prædictis: nam illa uox præconis pauciſſimis inno-
tuit,authentica qui ſemel,& in corpore unde ſumitur.C.quo-
modo & quando iudex,& ſtatutum pręfigens terminum decē
dierum intelligitur,ut tempus currat a die ſcientiæ,cap.cōcer
tationi,de appella.lib.6.& ibi gl.in uerſi.ſciuerit,& alij ſcribē.
45 adducentes concor.deciſi. Et† licet præſumeretur ſcientia.l.
ſed & ſi pupillus.§.proſcribere.ff.de inſtito. Præſumptio illa
transfert ſolùm onus probandi in aduerſariū, argō.l.gñaliter.
§.ſi petitum.ff.de fideicom.liberta.& per Alex.conſ.42.uol.6.
46 Poterit tamen ignorantia probari iuramēto ipſius do.Aeneæ,
gl.in c.propo
cap.nulli,de elect.lib.6.cap.paſtoralis,de except.gl.in c.propo
ſuiſti.82.diſtinctio.& in cap.qui humanus.12.quęſtio.2.& in
l.ſi cui.§.ijſdem.ff.de accuſatio.Et quia nullum adeſt veroſimi
le, ipſum do.Aeneam uoluiſſe credere.d.Bonifacio, ſi habuiſ-
ſet ſcientiam aſſertæ interdictionis bonorum, & curæ datæ,&
fuiſſe ipſum declaratum prodigum, argō.l.ſi nuptura,in fin.ff.
de iure dotium, & in cap.quia ucriſimile, extra de pręſumpt.
47 Eo† ēt quia ipſe Bonifacius in iudicio,& extra ſe gerebat ſine
curatore,& pro eo qui ſanos habebat mores,ad nota.in l.Bar-
barius.ff.de officio ꝑtoris,& in l.2.C.de ſententijs, per Bar.&
alios in l.ſi urbana.ff.de condic.indebiti,& Io.Andr.in c.in li-
teris,de reſtit.ſpol.Inn.in c.nihil,de electio. Et quia poſt dictā
interdictionem, & curam ipſe Bonifacius ſe ita geſſit ut habēs
ſanos mores,uidetur ceſſaſſe illa prodigalitas,& ſtante ignorā
tia ipſius dom.Aeneæ nihil obſtare poterit,quominus p uiam
replicationis dici non poſſit de nullitate prædictorum, ut fuit
deductum ſuperius.Et quia Bonifacius,ſi fuiſſet iudicatus pro
48 digus,doloſè geſſit ſe capiendo creditum a dicto dño† Aenea
prætēdens ipſum decipere,& decipientibus ac doloſis iura nō
ſubueniunt

subueniunt.l.2.C.si minor se maio.dixe.cũ vulgarib.Eo ẽt cũ assertus curator illi datus nullũ ꝯfecerit inuentariũ, ꝑut de iure ꝯficere ten ebat,& tãquã suspectus veniebat remouendus.l. si.C.arbitr.tute.ꝑ Bar.in l.tutor qui repertoriũ, in princ.ff.de admin.tuto.ver.sed q̃ro,quid si neglexit.Pet.de Anch. in c.2. de statu monacorũ,& Alex.ꝯs.86.uisis,col.2.uol.2.Ex quibus firma & valida resultat ꝯclo,assertam interdictionem bonorũ, & curatorẽ datum Bonifacio, & reliqua actitata fuisse, & esse nulla,& illis non obstantib. D. Aeneam posse agere ꝯ Bonifacium ad exequutionem literarum cambij,iuxta formam statutorum supra citatorum . Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Administrator quilibet astrictus est reddere rationem,& n.34.*
2 *Tutor & curator tenentur idem facere.*
3 *Ratio malè reddita, & dolosè habetur pro non reddita, & de nouo reddenda est.*
4 *Liberatio & quietatio non tenet,quãdo inducit enormẽ læsionẽ.*
5 *Ratio realiter à capite reddenda est cum calculatione.*
6 *Ex breuitatem temporis non præsumitur ratio bene reddita,nec aliquid sufficienter explicatum.*
7 *Differunt reddere raeionem verè, & confiteri esse redditam.*
8 *Minor liberans tutorem ratione non reddita satis dicitur lædi, & damnificari, ita ut in integrum possit restitui,& nu.9.et 4.*
10 *Liberatio, & confessio redduntur inualidæ, quãdo sunt factæ ab imperitis & ignorantibus.*
11 *Stante maximè negocij grauitate, & ætate minori.*
12 *Et quando confessio fit de his, quæ uerisimiliter non poterant cadere in eorum peritiam.*
13 *Liberatio facta à minore non obseruata solennitate statuti minimè tenet, & nu.16.*
14 *Idem quando facta est alicui existenti in dolo.*
15 *Liberatio facta per actum inter uiuos non remittit dolum.*
16 *Et facta contra formam statuti non validatur iuramento.*
17 *Iuramentum non debet esse vinculum iniquitatis.*
18 *Dolus præsumptus à statuto rescindit liberationem etiam factã per transactionem.*
19 *Transactio ita facta ex dolo præsumpto non firmatur iuramento, & nu.21.*
20 *Dolus ex proposito, & re ipsa à pari uidentur procedere.*
21 *Dolus re ipsa arguitur & probatur ex læsione enormissima.*
22 *Cõfessio cõcernẽs præterita non firmatur iuramento, & nu.95. Authentica sacramenta puberum,in quo iuramento procedat, & seq.& nu.95.& seq.*
23 *An procedat in iuramento assertorio seu confirmatorio, & plenè nu.97.& 98.*
24 *Et an quando fuit iuramentum præstitum ex falsa cã, & nu.99.*
25 *Falsa causa tollit uires iuramenti.*
26 *Absolutio a iuramento ad effectum agendi obtineri potest.*
27 *Etiam aduersario non citato, & nu.88.*
Administrator reddens rationem satisfacere dicitur oneri sibi iniuncto.
28 *Ratio reddita dicitur, quando fuit reuisa, & calculata per arbitros & electos ad id deputatos.*
29 *Et tali reuisioni standum est,nisi fuerit reclamatum.*
30 *Qui rationem reddere tenetur, petere potest, quòd ponantur calculatores, & reuisores ad videndum computa.*
31 *Reuisores isti arbitri appellantur.*
32 *Ratio reddenda est arbitrio boni uiri.*
Relationibus dictorum arbitrorum standum est, nam exequutioni illæ mandantur.
33 *Reseruatio satis operatur.*
35 *Tutor an & q̃n teneat ponere pecunias pupilli ad quæstũ licitũ.*
36 *Tutor tenetur soluere debita pupilli.*
37 *Transactio fit super lite mota.*
38 *Præsentia principis & superioris excludit omnem fraudem, & suspicionem.*
39 *Excludit ẽt allegationem deceptionis, si esset ultra dimidiam.*
40 *Insinuatio suppletur per sententiam iudicis.*
41 *Præsentia iudicis inducit præsumptionem actus celebrati bona fide, & non dolosè.*
42 *Præsentia amicorum purgat omnem suspicionem.*
43 *Nullus præsumitur dolo uersari, & ideo dolus probandus est, et nu.67.& 68.*
44 *Verba instrumenti asserentia aliquid gestum sine dolo, & fraude excludunt illa, si aliter ex aduerso non probatur.*
45 *Narratio & proœmium causam finalem denotant.*
46 *Transactio facta a minore rescinditur.*
47 *Nisi facta sit curatore auctorante, & minore adulto iurante.*
48 *Dolus re ipsa uel ex proposito rescindit transactionem.*
49 *Dolus ex proposito seu re ipsa procedunt a pari, & num.48.57. 61.& 62.*
50 *Læsus ex transactione ultra dimidiam potest illam rescindere nõ obstante iuramento super hoc facto.*
51 *L.secunda.C.de rescinden. uenditio. an habeat locum in contractu transactionis.*
52 *Iuramentum præstitum a minore reddit ipsum maiorem, & ualidat gesta per eũ sine solennitatib. de iure requisitis.*
53 *Nec illi competit aduersus gesta per ipsum, ut supra, restitutio in integrum.*
54 *Iuramentum, quod potest seruari sine interitu salutis, seruandum est.*
55 *Stante iuramento minori non competit restitutio in integrum.*
56 *Transactio uallata iuramento facta per minorem tollit beneficium restitutionis in integrum.*
Et facit cessare beneficium.l.2.C.de rescind. uend. & nu.57. & seq.& nu.60.61.& 64.
58 *Transigentes an possint dicere se læsos.*
59 *Læsio ultra dimidiam an possit considerari in contractu transactionis, & alijs seq.nu.*
60 *Et quid si est iuramento uallata.*
63 *Quando minor iurauit non uenire contra ratione minor. ætatis. Clausula ista satis operatur.*
64 *Iuramentum an tollat beneficium d.l.2.*
65 *Et quid si adest enormissima læsio, & nu.66.*
67 *Læsio & dolus probanda sunt, & nu.68.& 69.*
70 *Clausula ex certa scientia, cum alijs uerbis solitis apponi tollũt oẽm errorem, & ignorantiam, & allegationem doli.*
71 *Dolus & ignorantia non cadunt, quando fit transactio super illis, de quibus erat quæstio antea.*
72 *Renunciatio generalis ad quæ trahatur.*
73 *Minori cerciorato non datur restitutio, si iurauit.*
74 *Maximè si renunciauit dicto beneficio.*
75 *Renunciari potest enormi læsioni.*
76 *Transactio ratificata, & denuo confirmata operatur, ut aduersus illam non possit dolus allegari.*
77 *Ratificatio facta ex ĩteruallo tollit nullitatẽ & allegationẽ doli.*
78 *Geminatio satis operatur, & nu.83.*
79 *Ratio semel reddita non est ulterius reddenda. Maximè si subsequuta fuit liberatio, & quietatio, & nu.80.*
81 *Etiam si minor esset læsus, dummodo quòd iurauerit.*
82 *Idem quando ratio reddita fuit confirmata per sententiam seu transactionem.*
84 *Respondetur consi. Pet. de Ancha. & Socy.*
85 *Confessio minoris continens ueritatem, & iurata bene probat, & obseruanda est.*
86 *Confessio deliberatè facta cum iuramento ualet, nec rescindi potest solo prætextu minoris ætatis, nec aduersus eam datur restitutio.*
87 *Absolutio a iuramento, ut ualeat, a quo sit concedenda.*
88 *Et quid si fuit obtenta parte non citata, & sine causa.*
89 *Et quid si obtinetur non docto de læsione, & nu.90.*
90 *Et quid quando aduersus transactionem iuratam obtinetur.*
91 *Et an possit concedi periuro.*
92 *Et petenda est nedũ ab uno iuro, sed ab omnib. alijs præstitis.*
93 *Et quid si fuisset iuratum de non petendo absolutionem.*
94 *Iudex laicus cognoscere potest, an absolutio a iuramento fuerit ritè, & rectè concessa.*
95 *Authentica sacramenta puberum, an procedat, quando iuramẽtum respicit præterita & non præsentia.*
96 *Promittens cum iuramento non contrauenire, tale iuramentum futurum respicit & non præteritum.*
97 *Iuramentum assertorium dicitur, quatenus continet præterita.*
98 *Iuramentum an possit esse principaliter assertorium, & secundariò confirmatorium, uide diffusè.*

100 *Statutum conditum a laicis non potest euertere uires iuramenti, & seq.*
101 *Iuramentum supplet solennitates a statuto requisitas.*
102 *Statutū præsumens dolum, & fraudem an ualeat, & alijs seq. Per statutum an possit limitari ius diuinum subsistente causa.*
104 *Statutum intelligitur in casu, quo læderetur minor, non quando consequitur commodum ex illo.*
105 *Et an procedat, quando actus fuit reiteratus, & geminatus.*
106 *Et an tale statutum fingat dolum, seu illum præsumat. Et an ꝯ talem præsumptionem recipiatur probatio, & nu. 107. Interpretatio statuti Triden. & nu. 109. & duob. seq.*
108 *Quo casu solennitates a statuto requisitæ requirantur.*
109 *Dictio, nisi, exceptiua est, & præcedentiū limitatiua.*
110 *Exceptio debet esse de regula.*
112 *Minor ueniens contra trāsactionē seu actū per eū gestum, prius debet restituere seu offerre omnia, quæ inde recepit.*
113 *Maximè quādo illa recepit auctore prætore, & decreto iudicis.*
114 *Et quando ex prædictis factus fuit locupletior.*

CONSILIVM XCVI.

In pn̄ti cā vertēte inter exim. Iuris vtriusq; Doct. D. Ioā. Baptistam de Castro cāpi olim tutorem testamentariū Io.
Faustini ex vna, & inter ipsum Ioan. Faustinū minorē ex altera
sup redditione rōnis tutelæ, & bonorū p ipsum D. Io. Baptistā
administratæ & gestæ. Nec nō sup rescissione transactionis fa-
ctæ inter ipsas partes ex capite enormis, seu enormissimę lęsio
1 nis, & aliàs vt in ꝓcessu ipsius causę. Prima † facie dicēdū vr̃,
ipsum D. Ioan. Baptistam teneri ad reddendū rōnes, & soluen
dū reliqua; cū administrauerit bona ipsius Ioānis Faustini, &
quilibet administrator astrictus de iure sit p̄dicta facere, vt de
curatore ꝓbat̃ in l. aduersus, & in l. rōnes. C. de admin. tuto.
2 Et † de ipso tutore p totū tit. ff. & C. de admin. tut. & in l. tute
læ, & l. oēs tutores. C. arbi. tute. & in tit. de tute. & rō. distrah. p
totū, cū alijs adductis p Soc. ꝯsi. suo 159. in pn̄ti ꝯsultatione,
3 & ꝯs. 190. memini me, vol. 2. Nec † ipsi D. Io. Baptistæ ꝓdesse
pōt rō p ipsum reddita: tū quia apparet dolosè, & malè reddi-
ta ex plurib. & ideo ꝓ nō reddita hr̃, & de nouo reddenda est,
arg. l. quoties. ff. qui satisd. cog. & l. p salutē, cū ibi not. ff. de iure
iur. & in l. 1. C. de erro. calcul. cum alijs adductis p Socy. in p̄-
alle. ꝯs. & ꝯs. 92. viso instr̃o, vol. 4. in quib. multa adducēdo cō-
cludit, rōnem dolosè redditā a tutore nō ꝓdesse ipsi tutori, &
ꝙ dolositas ex multis pōt apparere, vt ibi latissimè p eū, q̄ ada-
ptari pn̄t s̃m intentionē. D. Io. Faustini ad casum pn̄tem. Mi-
4 nus † ēt iuuat ipsum D. Io. Baptistā liberatio & quietatio eius-
dē administrationis sibi factæ ab ipso Io. Faustino, & eius cura
tore, ex quo fuit, & est ipso iure nulla: cū appareat de enormi
læsione ipsius minoris facientis talem liberationē: vt ꝯcludit
Pet. de Anch. ꝯs. 331. uisa facti narratione, quod adducit Soc.
5 in ꝯs. s̄. allegat. approbādo dictā ꝯclōnē plurib. medijs. Et † bn̄
faciūt, q̄ ponit Dec. ꝯs. suo 110. verè vt puto. col. pen. & fi. vol.
1. vt. n. liberet̃ tutor, rō reddēda est ipso facto, & realr̃, & a ca-
pite. l. argētarius. §. edi. & l. si quis ex argentarijs. §. rōnem. ff. de
edē. & calculatio necessaria est, q̄ in casu pn̄ti non apparet fa-
cta, & iō talis liberatio ꝓdesse nō pōt ipsi D. Io. Bapt. vt ꝯcludit
Pet. de Anch. in d. ꝯs. 331. cuius dicta sequuti sunt aliqui excel
lētiss. Doc. q in fauorē ipsius Io. Faustini ꝯsuluere, fundātes se
sup dictis, & adductis p Pet. de Anch. in d. ꝯs. adducētes ex mē
te ipsius, ꝙ assertio ipsius Io. Faustini facta authoritate eius cu
ratoris ꝯfitentis rōnē administrationis tutelæ fuisse sibi reddi-
tā a dicto D. Io. Baptista, & ab eo recepisse reliqua &c. nō pro-
6 bat rōnē verè, & ipso facto fuisse redditā. Quia † verè tpe, quo
fuit facta asserta ꝯfessio, talis rō nō fuit reddita, nec poterat il-
lo breui, & momētaneo tpe reddi, ex quo ꝯsistebat in facto im
plicito, & ꝓlixo, qđ tūc tpis nō potuit videri: vñ talia verba nō
sufficiūt, argō no. p Bar. in l. si forte. ff. de castr. pecul. & in l. sciē
dū. ff. de ver. obl. & p Inn. in c. qm̄ ꝯ, ex̃ de ꝓb. & arg. nota. in c.
1. de eo q mitt. in poss. & in l. p̄tor ait. §. si qs paratus. ff. de op.
7 no. nūc. Et qa aliud est, rōnē verè reddere, & aliud ꝯfiteri illā
esse redditā, argō. l. assiduis. C. q potio. in pign. hab. & latè per
oēs doct. in l. 1. ff. sol. mat. & arg. l. si qs post hac. C. de bon. dā
na. & p Barto. in l. a diuo Pio. §. sed si emptor. ff. de re iudic. Et
8 † per istā talē ꝯfessionē minoris iam apparet, ꝙ ipsi minori ali
qd abest, nā tutor obligatur rōnem reddere. l. 1. §. officio, cum
9 sim. ff. de tute. & rō. distrah. Et † satis dr̃ minor in hoc damnifi
catus, vñ nimirū si in integrū restitui debet, p gl. in c. 2. de re-
stit. in integ. lib. 6. & p Ang. in l. verū. §. in pupillo. ff. de confes.
& bn̄ faciunt nota. p Alex. in l. nam & postea. §. si minor. ff. de
iureiur. Intererat. n. istius minoris, non facere hāc ꝯfessionē, &
10 ideo nimirū si eā pōt rescindere. Præterea † s̃m Pet. de Anch.
in d. ꝯs. talis liberatio & ꝯfessio reddit̃ inualida, ex quo facta ab
ipso minore, & eius curatore, qui imperiti erāt calculationis,
& rōnis, vñ nimirū si reuocanda est, argō no. in l. cum seruus.
ff. de ꝯdi. & dem. & in clem. si plures, de iure patr. & in l. 1. C.
11 de erro. calcu. Stāte † potissimè grauitate negocij, & admini-
strationis factæ p ipsum D. Io. Baptistam per plures annos de
oībus bonis ipsius minoris. Et stante minori ætate ipsius Ioā.
12 Faustini exposita insidijs, & captionib. l. 1. ff. de mino. Et † ēt
qa ipse minor, & curator asserunt, & fatent̃ ea, q̄ verisimilr̃ nō
poterāt cadere in eorū peritiā, arg. eorū q̄ hn̄r in c. cū cām, ex̃
de ꝓba. & l. si is qui. §. fi. & l. cōfessio. ff. de interrog. actio. Cō-
probant̃ ēt p̄dicta p statutū Trid. mandans, ꝙ liberatio, & re-
missio facta p minorē ipsi tutori sine solennitate requisita a di
cto statuto sit nulla, q̄ solēnitas minimè seruata fuit in casu p̄-
13 senti. Et † ideo talis liberatio nō habet ꝓdesse ipsi D. Io. Bapti-
stæ, vt ꝓbat̃ ex no. p Bar. in l. cū quis decedēs. §. Titia, de leg. 3.
& in l. Aurelius. §. fina. ff. de lib. lega. vbi ēt Bart. eo potissimè:
quia statutū Tridentinū vult, ꝙ liberatio facta nō seruata for-
ma d. statuti præsumat̃ esse facta in fraudem, & per dolum. Et
14 † certum est, ꝙ liberatio facta p minorē ipsi tutori existenti in
dolo nō valet, nec tenet, nec tollit bn̄ficiū restōnis in integrū,
s̃m Pet. de Anch. in ꝯs. p̄alleg. adducentē Bal. in auth. sacr̃a pu-
15 be. C. si aduers. vēdi. Nec † . n. liberatio fuit facta inter viuos, &
ideo p eā nō vr̃ sublatus, nec remissus dolus, s̃m glo. & doc. in
l. actione. C. de transac. & Bar. in l. Aurelio. §. Cayus. ff. de libe.
16 leg. cū alijs adductis p Soc. d. ꝯs. 159. & 190. Et † cū facta sit ta
lis liberatio & transactio ꝯ formā, & dispōnē statuti non valet,
* nec tenet, ēt si esset iur̃o firmata, s̃m * cōem opin. Bar. & alio-
rum in l. oēs populi, in 3. q. princ. ff. de iusti. & iu. cum alijs ple
nè adductis p Ias. in d. auth. sacr̃a pub. col. 13. versi. quid tenen
dum, & col. seq. & seq. & per Canon. in c. cum cām, ex̃ de em
17 ptio. & vend. Iur̃m † . n. nō debet esse vinculum iniquitatis in-
ter cætera, 22. q. 4. c. aduertendum, & c. 4. ex̃ de iureiuran. Ex
18 † ex isto dolo tutoris ex ꝓposito præsumpto a statuto pōt re-
scindi dicta liberatio, esto ꝙ sit facta per viam transactionis. vt
19 no. doct. in l. 2. C. de rescind. vend. Non † em̄ firmat̃ iur̃o trā-
sactio dolosa ex ꝓposito: cum dolo futuro renunciari nō pos-
sit. l. si vnus. §. illud. ff. de pact. l. 4. ff. de pact. ꝯuen. & per Alex.
ꝯsi. 53. vol. 3. & cons. 25. uol. 2. cū alijs plenè cumulatis p Cor
neum ꝯs. 166. circa primum, & ꝯsi. 189. in litera P. & T. in 1.
vol. & ꝯsi. 288. uiso, in litera Y. & consi. 11. in pn̄ti, in litera E.
vol. 3. & in plurib. alijs ꝯsi. ēt ĩ allegandis, & per Socyn. consi.
20 59. in cā nobilium, nu. 30. vol. 3. Prout † etiam idem dicendū
vr̃, qm̄ dolus ex proposito, & re ipsa a pari videntur procede-
re, vt in casu præsenti dicit Pet. de Ancha. in d. consi. 331. co
lum. antepen. versi. sed iterum obijcies, & tenet D. Anto. in c.
cum contingat, extra de iureiuran. & Panor. in c. pen. extra de
21 emptio. & venditio. Et † dolus re ipsa arguit̃ ex enormissima
læsione, ut concludit D. Anto. in d. cap. cum contingat, in 4.
casu principali, Petrus de Anchar. in sua disputatione. C. lai-
cus, & repet. cap. canonum statuta, in 11. quæstio. principali, &
ita limitantes dictam authenticam sacramenta puberum, po-
concludentes, ꝙ transactio facta etiam iuramento firmata po-
test rescindi pp enormem læsionem, ut tenent plures alij doc.
adducti per Deci. consi. 216. visa transactione, in princip. uol.
2. & hanc conclusionem videtur sequi Corn. in consi. suis s̄.
citatis, & consi. 27. in 1. litera D. & consi. 147. omisso, in lite-
ra D. vol. 4. & cum in casu præsenti de enormissima læsione
ipsius minoris appareat, concludendum est, assertam liberatio
nem, transactionem, confessionem, & iur̃m, ac renunciationes
factas non nocere dicto minori, nec ꝓdesse dicto D. Io. Bapti-
22 stæ existenti in dolo ex proposito, & in dolo re ipsa. Eo † ma-
ximè: quia talis confessio concernit præterita, & ideo iur̃o nō
uenit firmanda, s̃m Petr. & Cyn. in l. 1. C. de sacrosanc. eccle.
& per Bart. in l. cum quis decedens. §. Titia, de lega. 3. & isto ca
su non habet locum dispositio dictæ authenticæ sacramenta
puberum, ut uult Bar. ꝯs. suo Berardus de Tuderto, & sequunt
Mod. Papi. in dicta authentica sacramenta puberum, colum. 17. in

23 17.in 11.limita. Et † etiam quia tale iur̃m præstitum per ip-
sum adultum est assertorium, non aũt ɔfirmatorium, quo ca-
su non procedit dispõ dictę auth. sacr̃a puberum, ſm Io. And.
in additio. ad Spec. in tit. de senten. §. ut aũt iur̃m, & Roma. ɔs.
12. cum alijs adductis per Aret. cõsi. 74. diligenter & maturè,
in 2. dubio, & plenius per Socy. consi. 61. in p̃nti. col. 3. & per
eundem diffusius in consi. 66. frustra. col. 8. volum. 1. Prout
24 † etiam idem dicendum: quia d. auth. sacramenta puberum,
non habet locum, q̃n iur̃m fuit præstitum ex falsa causa, ꝓut
fuit in casu præsenti: quia ratio non fuit reddita per ipsum tu
torem, & totum ɔ̃rium dicitur in instr̃o transactionis, & ideo
talis falsa causa tollit uires iuramenti appositi super ea, argu-
mento. l. non dubium. C. de legib. & eorum quæ ponit Pet. de
Ancha. in d. consi. 331. in 2. dubio, & Alexan. in l. 1. §. si vir. ff.
de acquir. posses. & faciunt nota. in l. 1. C. de fal. cau. adiec. leg.
cum alijs adductis per Alex. in l. si diuortio, col. 1. ff. de uerbo.
oblig. & quæ ponit Bar. in l. non fatetur. ff. de confes. & docto.
25 in l. si superstitis. C. de dolo. Et † ad prædictorum corrobora-
tionem adduci potest absolutio ab ipso iuramento ad effectũ
agendi ɔ̃ ipsum tutorem obtenta per ipsum Ioannem Fausti-
num a Reuerendo D. Vicario Tridentino, qui bene potuit eã
concedere, secundùm docto. in c. 1. & per Innoc. in c. debito-
res, extra de iureiurã. & Panorm. & Imol. in c. ad aures, extra
quod met. cau. cum alijs adductis per Fely. in d. c. 1. col. 6. ver
26 si. ex̃ glo. Quæ † absolutio bene potuit concedi, etiam ipso D.
Io. Baptista non citato, secundùm Imol. in d. c. 1. cum alijs ad-
ductis ibi per Fely. col. 4. Et talis absolutio liberauit ipsum Io.
Fausti. a periurio, si quod incurrisset, & non obstante iuramen
to bene potest agere, & rescindere dictam transactionem, &
liberationem. ¶His tamen non obstantibus ɔ̃ria sententia de
iure mihi videtur verior, stante facti narratione ad me trans-
missa, ipse enim D. Ioan. Baptista tutor testamentarius ipsius
Io. Faustini bene formiter, & fideliter administrauit bona, &
tutelam ipsius minoris, & confecit librum rationum, & finita
tutela pro ratione dictæ administrationis reddendæ d. Io. Fau
stino minori fuit datus curator p ipsum electus D. Gulielmus
Gallus, aduocatus, & Iurisperitus sufficiens, & præsente ipso
curatore, & ipso Io. Faustino adulto coram arbitris electis do-
ctorib. & peritis ipse D. Io. Baptista incepit reddere, & reddidit
rõnem administratæ tutelæ exhibendo librum rõnum, quem
confecerat, in quo erant descripta data, & recepta, & dimitten
do penes ipsos arbitros dictum librum, ut bene viderent, &
calcularent dictas rões, & administrationem, & ulterius di-
mittendo penes ipsum D. Guliel. curatorem copiam, & exem
plum dicti libri, & Codicis rõnis collationatum cum origina-
li, per quæ apparet, ipsum ɔfecisse librum rõnum, & vlterius
rõnes reddidisse corã arbitris deputatis p̃nte curatore ipsius
27 adulti ad id spãliter deputato. Et † in ɔ̃ntiam satisfecisse one-
ri sibi iniuncto, iux. l. primam. §. officio, cum ɔcor. ff. de tut. &
28 ratio. distrahen. Et † satis est, ꝙ ratio dictæ administrationis
fuerit reuisa, & calculata per ipsos arbitros ad id electos, vt in
sim. dicit Bar. in l. 2. §. 2. ff. de admini. rerum ad ciuita. pertinẽ.
29 Et † stare tali reuisioni, nisi reclametur, ſm Bar. in l. 2. C. de iu
30 re fisci. Qui † em̃ tenetur reddere rões, põt petere, ꝙ ponant
calculatores ad calculandum, & pronunciandum super reli-
quis restituendis, ut est tex. & ibi Bar. in l. si cui. ff. de ɔdi. & de-
31 monst. Et † talis calculator ibi appellatur arbiter, & Imol. &
Pau. de Cast. ibi dñt, ꝙ isti calculatores electi h̃nt iurisdõnem
per illum tex. maximè; quia rõ reddenda est arbitrio boni ui-
ri, ſm Bal. in l. voluntatis. C. de fideicom. per l. Thais. §. sororẽ.
32 ff. de fideicomiss. liberta. Et † relationib. & declarationib. di-
ctorum reuisorum, & arbitrorum standum est, & eorum rela-
tio, & declaratio exequutionem meretur, ut concludit Corn.
ad id plura adducendo consi. 43. circa hanc. col. 3. & 4. in lite
ra. G. uol. 1. & facta reuisione dictæ administrationis, & rõnis
coram prædictis arbitris ipse Do. Io. Baptista tutor remanebit
prima facie debitor dicti minoris in rhenensib. 445. uerum
quia ipse debebat recipere suas mercedes, & salarium in patro
cinando causas ipsius minoris, item erat creditor in expensis
factis matri, sorori, & famulo ipsius Ioan. Faustini, & alijs p̃so-
nis, de quib. in instr̃o transactionis, quæ tempore redditæ ad-
ministrationis non erant liquida, ideo dicti arbitri, & reuiso-
res seruarunt ipsi D. Io. Baptistæ tutori ius in prædictis. Quæ
33 † reseruatio bene, & iure permittente potuit fieri, ut est tex. in
c. cum venerabilis, vers. quia verò, ex̃ de excep. ubi docto. hoc
34 comprobant, & ibi ego post alios dixi. Ex † istis clarè patet, ꝙ
cessant adducta superius in ɔ̃rium, oĩa. s. illa, quæ ponit Socy.
in d. consi. 159. & ɔs. 190. vol. 2. & ea quæ adducit Petr. de An
cha. in d. ɔs. 331. ex quo ipse D. Ioannes Baptista tutor ɔfecit li
brum rõnum, rões reddidit, quæ bene fuere reuisæ, & per cu
ratorem ipsius adulti, & per arbitros, & reuisores, ad id spãli-
ter electos, quorum relationi, & reuisioni standum est ut s̃. Ex
35 quib. aliquis dolus argui non põt. ¶† Nec dicatur, ꝙ ipse de-
buit pecunias pupillares ponere in emptionem prædiorum,
vel ad licitum quæstum. l. tutor qui repertorium. §. competat,
vbi Bar. ff. de admini. tutor. nec debuit retinere in archa. Nam
36 † obiectio tollit: eo q̃m ipse tutor soluit multa debita ꝓ ipso
pupillo, & eundem affrancauit, & liberauit a nonnullis pen-
sionibus, & affictib. quos ipse pupillus obligatus erat soluere:
vt patet in libro rationum ipsius tutoris, vnde vnum, & aliud
facere non poterat, & sequendo iuris ordinem optimè ɔsuluit
pupillo liberare ipsum primitus ære alieno, toto tit. ff. & C. de
reb. eo. & de admin. tuto. & de tutel. & ratio. distrahẽ. Nec di-
ctos rhenenses. 445. debuit ponere in emptione prædiorum,
ex quo ipse tutor prætendebat in illis se non esse debitorem
pp mercedem, & salarium suum, & pp expensas factas p̃sonis,
de quib. s̃. quib. omnib. a dictis arbitris, & reuisorib. erat sibi
reseruatum ius, & ideo in prædictis sibi aliquid imputari non
potest. Vlterius aduertendum est, nam exhibita rõne ipsis ar-
bitris, & per ipsos facta reuisione, & calculatione, & reseruato
iure ipsi tutori super salario, & expensis prædictis, ipse Io. Fau-
stinus vnà cum d. suo d. Gulielmo curatore non expectans, ꝙ
ipse d. tutor liquidaret liquidanda, & doceret de iure suo re-
seruato, cępit agere ɔ̃ ipsum D. Ioan. Baptistam dicendo se læ-
sum causis, de quib. in instr̃o transactionis postmodum inter
ipsas partes factæ, cuius ɔ̃rium asserebat ipse tutor, circa quod
agitatus fuit magnus processus, & examinati plures testes, &
pendente dicta controuersia, & lite in p̃ntia Reuerendiss. D.
Bernardi electi Tridentini dñi, & principis dictæ ciuitatis, &
interueniente spectabili Prætore, & pluribus alijs spectab. do-
cto. & nobilib. viris nominatis, & descriptis in d. instr̃o tran-
sactionis, volentes partes ipsę recedere a lite, & controuersia
deuenerunt ad transactionem, de qua in dicto instr̃o. Quæ
37 † transactio & concordia meritò potuit fieri: quia lis erat mo
ta, vt in l. 2. C. de transac. & in l. 1. ff. eo. & per Alex. ɔs. suo 20.
ponderatis his, uol. 3. col. 2. in quo instr̃o concordiæ, & tran-
sactionis nullus interuenit dolus ex proposito ipsius D. Ioan.
38 Baptistæ tutoris. Tum † quia factum ipso Principe præsente,
cuius p̃ntia tollit omnem suspicionem, & fraudem, argumen-
to nota. in l. omnium. C. de testam. & in c. 1. de constit. lib. 6.
& per Innoc. in c. 1. de lit. contesta. & bona decis. Bald. in l. fin.
C. de contrah. empt. vbi vult, ꝙ si consiliarius Principis emit
rem a subdito in præsentia Principis, non præsumitur vẽditor
in aliquo deceptus. Tũ etiam quia interuenit pręsentia dicti
Prætoris nedum in dicto actu transactionis & concordiæ, sed
etiam in ratificatione ipsius ɔcordiæ, & transactionis post an-
num factæ a dicto minore, & adulto cum p̃tãte, & auctoritate
dicti sui curatoris t̃pe, quo recepit a dicto tutore solutionem
39 pecuniæ & limitatæ in dicta transactione. Quæ † p̃ntia, & au-
ctoritas tollit omnem allegationem deceptionis, ẽt si esset vl-
tra dimidiam iusti precij, & excludit oẽm suspicionem doli,
& fraudis, ſm Bar. in l. frater a fratre. ff. de ɔdi. indeb. vers. 3. q̃-
ro, quid de ɔ̃ctu emptionis, & per Bal. Saly. Pau. de Cas. & Ale-
xan. in l. pacta nouissima. C. de pact. cum alijs adductis p Fran.
de Cur. ɔsi. suo 43. super ɔtingentia facti, col. 6. uer. confirman
tur prædicta, & per Alex. in d. suo consi. 20. colum. 3. vbi vult.
40 Quòd præsentia iudicis sufficit pro insinuatione, & bene fa-
41 ciunt, quæ ponit Soc. d. ɔsi. 69. num. 31. vol. 3. Nedum† enim
præsentia iudicis tollit suspicionem doli, & fraudis, quinim-
mo inducit, vt actus censeatur celebratus bona fide, & non do
losè, ſm Bal. in l. iubemus. C. ad Tertul. & per Corn. consi. 36.
42 videtur, in litera. N. volum. 1. & consi. 71. volum. 3. Tum† ẽt
quia dicta transactio, & concordia fuit facta præsentib. ami-
cis, quæ præsentia purgat omnem suspicionem fraudis, l. trã-
sactione, cum ibi nota. per scrib. C. de transact. & per Corn. d.
43 ɔs. suo 36. Tum † etiam quia nullus præsumitur esse in dolo.
l. meritò. ff. ꝓ soc. & ideo alleganti dolum incumbit onus pro-
44 bandi. l. quoties. §. qui dolo. ff. de ꝓba. Tum† etiam quia in in-

ſtrumento concordiæ & tranſactionis dr̃, tranſactionem eſſe
factam ſine dolo & fraude,& abſq; aliqua machinatione, iux.
no.p Bar.& Alex.in l.ſed & ſi quis.§.quæſitũ.ff.ſi quis cautio.
iunctis nota.l.cum donationis.C.de tranſac. Ex quib.clariſſi-
mè patet,dictã tranſactionem , & ꝯcordiã ex capite doli ex ꝓ-
poſito nõ poſſe infringi: cũ in ea nullus dolus ex ꝓpoſito ipſi⁹
D.Io.Baptiſtiæ interuenit,& ſic ceſſant adducta ſuperius in ꝯ-
rium,ꝙ fuerit facta dolo ex ꝓpoſito ipſius tutoris : quia in ꝯ-
rium eſt ipſa veritas. Et oñditur apertè vltra prædicta ex cau-
ſis narrationis in dicto inſtr̃o trãſactionis,& ꝯcordiæ,pp quas
apparet,ipſum D.Io.Baptiſtam non fuiſſe in aliquo dolo ex ꝓ
poſito,nec doloſè induxiſſe ipſum adultum , & eius curatorẽ
ad tranſigendum,in pñtia D.Reuerendiſs.Principis,Prætoris,
& aliorum ſpectabilium docto.quorum interuentu trãſactio,
45 & ꝯcordia fuit firmata. Quæ†em̃ in narratione dñr, denotãt
cãm finalem.l.1.ff.ad Macedo.l.fi.ff.de hr̃dib.inſtit. l.regula.
§.& licet.ff.de iur.& fac.igno.& cauſæ narratæ in dicto inſtr.
reddebant rem ualde dubiam,& ꝙ incertus erat finis , & exi-
tus iudicij,an tenderet , & ſuccederet in fauorem ipſius adul-
ti,an uerò ꝯ,pp quod dubium meritò potuit tranſigi ut.s̃. nec
dicta tranſactio meret̃ reſcindi rõne doli ex ꝓpoſito : quia ta-
46 lis dolus in ea ceſſauit, & ceſſat. ¶†Nec dicat̃, ꝙ reſcindi dẽt
ſaltim rõne minoris ætatis: quia facta a minore,argum.l.ſi ma
ior,& l.ſi maiores,& l.ſi quis maior.C.de tranſac.& toto titu.
47 C.ſi aduerſ.tranſac. Nã†tollitur obiectio: eo qm̃ facta fuit cu
ratore auctorante,& ipſo minore adulto iurante, quod iur̃m
pfectè ualidat tranſactionem prædictam a minore factam,ſm̃
gl.primam cõiter approbatã in d.l.ſi quis maior,cum alijs ibi
adductis p oẽs ſcrib.& plenius dicet̃ inferius,ubi ẽt oñdet̃,ſta
tutum Triden.p̃dictis nihil obſtare. Pariter dicta ꝯcordia , &
tranſactio non uenit reſcindenda ex p̃ſumpto dolo ipſius tuto
ris,qui vr̃ poſſe colligi re ipſa ex enormi læſione,& ſicut dolus
ex ꝓpoſito reſcindit tranſactionem,& liberationem ita & do-
48 lus re ipſa: cum parificent̃,†ut nota. in l.ſi quis cum aliter.ff.
de uerb.obli.& in l.2.§.circa.ff.de do.excepti. cum alijs s̃.ad-
49 ductis.Et†ſicut iur̃m non obligat,interueniente dolo ex ꝓpo
ſito,ut in dicta auth.ſacr̃a puberum,& in d.c.cum ꝯtingat,ita
obligare non debet interueniente dolo re ipſa,ſm̃ Pet.de An-
cha.in d.c.canonum ſtatuta,& d.ꝯſ.331.& D.Ant.in d.c.cum
50 ꝯtingat,cum alijs s̃.adductis.¶†Ex quib.vr̃ inferri,ꝙ ſi iſte mi
nor fuit lęſus ultra dimidiam per talem tranſactionem, ꝙ poſ
ſit illam reſcindere non obſtante iur̃o allegando dolum re ip-
ſa,vt dñt docto.in d.l.ſi quis cum aliter,& doct.in l.Lucius.§.
fi.ff.ad Trebel.Et iuuando ſe remedio.l.2.C.de reſcind.vend.
51 quæ † locum habet etiam in ꝯc̃tu tranſactionis,ſm̃ Barto.in
d.l.ſi quis cum aliter,uerſi.quæro quid ſi in ꝯc̃tu , & in l.ſi ſo-
cietatem.§.arbitrorum , colu.pen.ff.pro ſoc.& in d.l.2.col.3.
uerſi.quæro,utrum hæc lex,cum alijs adductis per Alex.in d.
l.ſi quis cum aliter,col.2.& ꝯſi.89.uiſo puncto,col.3.uol.2.&
per Corn.conſ.166.circa primum,col.pen. uol.1.& per Dec.
52 ꝯſi.216.viſa trãſactione,in prin.vol.2. ¶†Tñ iſtis non obſtã.
tranſactio prædicta fuit,& eſt ualidiſſima , ex quo fuit uallata
iuramento præſtito ab ipſo adulto, quod iuramentum facit
ipſum maiorem , & firmat,& ualidat omnia geſta per ipſum
minorem iurantem , eſto ꝙ ꝯc̃tus geſtus per ipſum minorem
eſſet inualidus,& factus ſine auctoritate curatoris , & decreto
53 iudicis.Iur̃m † enim ſponte præſtitum ab ipſo adulto ualidat
dictum actum , & ꝯc̃tum taliter , ꝙ non poteſt reſcindi etiam
beneficio reſtitutionis in integrum,ita tex.in d.auth.ſacramẽ-
* ta puberum,ſm̃ intellectum Martin.*cõiter approbatum,qui
de communi conſuetudine ita tenetur & ſeruatur ; ut dicunt
poſt alios Papien.ibi,col.1.& in 3.notab.& col.8.& 9. uerſic.
quid tenendum, & Franc.de Cur.d.conſi.44.col.3.& Soc.ꝯſ.
77.vt fas perpetuò,colum.7.& 8.& conſi.115.circa primam.
colum.3.uerſi.1.quæritur.vol.1.& conſi.147. viſa facti con-
tingentia,& in ſecunda dubitatione,col.5.& 6.eod.uol.& per
Corn.conſi.2.& conſi.191.uol.2.& per Deci.conſi.ſuo 31. &
54 pro tenui,col.2.num.3.uol.1. Nam † cum tale iuramentum
poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis æternæ,obſeruandum eſt, ca
55 pitulo ſi uerò,cum ſimi. de iureiur. Et † ſtante tali iuramen-
to minori non datur reſtitutio in integrum , ut per Barto.&
* .* communiter docto.in dicta auth. ſacra puberum , per text.
ibi,inuiolabiliter obſeruandis,& melius,& efficacius per Ale-
xandrum conſi.42.ſuper præmiſſo themate, & conſi.125. vi-

ſis & conſideratis,uol.1.& conſ.128.viſo proceſſu,& diffuſius
56 conſi.223.uiſa facti narratione,vol.2. In † quib.conſi.Alexã.
ipſe cõcludit , ꝙ tranſactio facta per minorem uallata iuramẽ
to tollit beneficium reſtitutionis in integrum , & tollit reme-
dium d.l.ſecundæ.C.de reſcind.uend.taliter ꝙ non poteſt re-
ſcindi per minorem ex enormi læſione tendente ad dimidiã.
57 Et † etiam concludit,ꝙ dolus ex propoſito,& re ipſa differũt,
& non procedunt a pari,& hoc maximè ſuadetur,ſm̃ ipſum :
qm̃ tranſactio fuit inducta,ut eſſet finis litium. l.fratris. C.de
tranſact.unde eſto,ꝙ in ea interueniſſet deceptio, & læſio : tñ
non uenit reſcindenda remedio d.l.ſecundę,ſm̃ gl.Ioan.And.
& alios in c.peruenit,extra de emptio.& uendi.& ſm̃ gloſſ.&
Dyn.in l.Lucius.§.fi.ff.ad Trebel.cum alijs ibi adductis per
58 eum. Tranſigentes † enim & remittentes dubium,& incertũ
euentum litis.l.quod debetur.ff.de pecul.non poſſunt dicere
59 ſe deceptos.l.1.C.de pact.l.ſi ea lege.C.de uſur. Et†ideo Bar.
in d.l.2. dicebat,ꝙ deceptio in tranſactione ultra dimidiam
non conſideratur inſpecto uero ualore rerum,ſed inſpecto du
bio euentu futuræ litis,ita intelligendo dictam l.Lucius.Et te
nendo hanc opinionem Bar. difficile eſt in caſu præſenti pro-
bare de tali exceptione,ſtante ratione reddita per ipſum dictũ
tutorem,& reuiſione,& calculatione facta per ipſos arbitros
electos,& reſeruatione iuris conceſſa ipſi tutori circa compen
ſationem ſui ſalarij,& mercedis,& expenſarum per ipſum fa-
ctarum perſonis nominatis in inſtrumento tranſactionis,quæ
apertiſſimè patet conſiderato futuro euentu litis potius,& cla
rius ex dicta tranſactione fuiſſe , & eſſe læſum ipſum d.tutorẽ
60 quàm ipſum Io.Fauſtinum adultum.Et tanto magis quia ſm̃
* cõem ꝯclõnem remedium.d.l.ſecundæ,non ꝓcedit in tranſa-
ctione etiam cum minore facta,iuramento tñ uallata, ut s̃.ꝓ-
batum eſt,maximè in conſi.Alex.quam opinio.ſequunt̃, & di
cunt eſſe cõem Franc.de Curt.& Lancel.Dec.d.conſi.44. col.
61 2. & ſeq. † Concludentes , differentiam eſſe inter dolum ex
ꝓpoſito , & dolum re ipſa,& reſpondent omnibus ꝯrijs. Con
cludentes inſuper in caſu noſtro ceſſare remedium d.l.ſecun-
dæ,& idem tenet ipſe Franc.de Cur. ſuo conſi.65. ſuper præ-
miſſa narratione,car.antepen.& fin. verſi.contra has conuen-
tiones,& Deci.d.conſi.216.vol.2.col.2. uerſic. ſed prædictis
non obſtantibus,ubi adducendo plures rõnes , & auctoritates
* dicit,hanc eſſe veriorem, & magis * cõem opinionem,ꝙ in ꝯ-
ctu tranſactionis non habet locum d.l.2 . Nam licet quis ſit
deceptus ultra dimidiam æſtimationis dubij euentus, tñ non
poteſt uenire ꝯ trãſactionem, uoluit glo.in c.cum cauſam, in
uerſicu.reſtituerent , de empt.& uendit.& hoc idem ſequun-
tur do.de ſac.conſi.Neap.in deciſio.d.conſi.220.in cauſa do-
mini Ioannis,circa princip.ubi dicunt , ita fuiſſe concluſum,
& determinatum per dictum ſacrum conſi.tranſactionem fa-
ctam non poſſe reſcindi prætextu læſionis ultra dimidiam iu-
62 ſti precij , ſecundùm Cynum Bald.& Salyc.in d.l.2. Et†bene
faciunt nota.per Iaſo.in dicta authen. ſacramenta puberum,
col.10.& ſequen.uerſic.hinc ſumpta occaſione , ubi recitatis
opinionib.hincinde videtur concludere, dolum ex propoſito
& re ipſa differre,maximè qñ per minorem fuit iuratum non
uenire contra actum geſtum ratione minoris ætatis , uel alia.
63 Tunc † enim ſeruandus eſt actus,& iuramentum , nec poteſt
reſcindi ratione læſionis ex diſpoſitione.d.l.2.C.de reſcin.ué-
di.& clarius ipſe Iaſo.hoc uoluit in dicta auth. col.12. uerſic.
retenta ergo, & colum.21. uerſic. 3.quærit gloſſ.& iſtud pro-
priè fuit in caſu præſenti : ut patet per inſtrumentum tranſa-
ctionis,in quo ipſe adultus iurauit non uenire contra ratione
minoris ætatis,uel alia quacunq;,de qua forma iuramenti ple
nè tangit Alex.in d.conſi.42.in 1.uol.& conſi.223.uolum.2.
64 Confirmantur † etiam prædicta ex his, quæ dicit Corn.conſ.
17.uolum.4.in litera O.& litera ſequen. ubi concludit, iura-
mentum minoris tollere remedium,& beneficium.d.l.ſecun-
dæ,maximè quando promiſit non uenire contra ratione mi-
noris ætatis uel alia,& ad iſtud bene faciunt ea, quæ infra di-
65 centur circa abſolutionem iuramenti. ¶†Eſt bene uerum, ꝙ
Pet.de Anch.in d.c.canonum ſtatuta, voluit, ꝙ propter enor-
miſſimam lęſionem habeat locum remedium d.l. ſecun-
dæ , ꝙ ceſſet diſpoſitio dictæ authen.ſacramenta puberum,&
eius opin.uidentur ſequi plures doct. relati p Corneum con-
ſil.166.circa primum , & conſi.189.uolu.1.& conſi.278.ui-
ſo,in litera Y.& conſi.11.in præſenti,in litera.E. & conſi.72.
pro

pro decis.uol.3.consi.36.eod.lib.& cons.147.omisso.in litera D.& consi.17.& consi.34.& consi.236.diligenter,& ɔsi.258. quancunque,uol.4.quod videntur ēt sequi do.de cons.Neap. in decis.d.cons.322.dn̄s Ciccus,& ēt Dec.qui ad id aliqua ad
66 ducit in d.cons.216.col.2.nu.5.Tn̄ † magis cōis * opinio est
* de qua supra.Et si opinio Pet.de Anch.& aliorum procederet in enormissima læsione,tn̄ in casu nostro cessat,ex quo hic nulla est nedum enormissima,sed nec enormis,nec minima læsio, ut patet ex adductis.s̄.quo fit, ut oīb.consideratis talis transa-
67 ctio sit ualida,& firma.Eo † potissimè : quia dolus aliquis nō apparet probatus,nec aliqua enormissima læsio,quę de necessitate probanda sunt,ut possit rescindi,ut dn̄t do.de consi.Nea. in d.decis.220.& decis.322.& per Soci.d.consi.59.uol.3.nu. 30.& consi.115.col.5.uol.1.& per Cor.consi.6.in 1.vol.in litera Y.& consi.72.volum.3.& consi.præced.71.& in plurib.
68 alijs consilijs.Et† patet rōne manifesta: quia alleganti onus incumbit onus probandi.l.quoties.§.qui dolo.ff.de ꝓbatio.l.do
69 lum.C.de dolo. Et† dicēti se læsum incumbit onus probādi. l.nam & postea.§.si minor.ff.de iureiur.& plenè not.in l.2.C. de rescind.uend.& faciunt ea quæ inferius dicentur circa ab-
70 solutionē a dicto iuro. Præterea † cessat dolus & lęsio,ex quo in d.instro transactionis sunt apposita illa uerba,ex certa scientia,& nullo iuris uel facti errore ductæ, sed animo & proposito deliberato partes ipsæ deuenerunt ad dictam transactionē, & compositionem & c.quæ uerba tollunt oēm errorē, & ignorantiam,taliter ꝙ dolus non pōt allegari,ut dicit Bar.& Bal.in l.sed & si quis.§.quęsitū, & §.fi.ff.si quis cautio.cū alijs adductis per Alex.in d.consi.42.& consi.223.& Fran.de Cur.d.ɔs.
71 65.col.antep.& p Soc.d.cōsi.59.uol.3.nu.33.Vbi† uult,ꝙ nō cadit dolus,nec ignorātia,qn̄ transactio fit super illis,de quib. erat quæstio,& ibi nu.37.dicit,ꝙ dolus in genere p dictas clausulas satis fuit notus,& de eo cogitatum,& ideo nō hēt rescindere transactionem. Quæ oīa etiam corroborantur per uerba in d.instro transactionis, per quæ fuit renunciatum per dictū adultum exceptioni doli mali,& alijs, & omni legum auxilio.
72 Quæ† renunciatio generalis trahitur ad oīa,& excludit allegationem doli & aliam, per quam pōt ueniri ɔ̄ transactionem factam,ut dicit Alex.ad id plura adducens in d.ɔsi.42.& 233. & consi.11.uiso themate,uol.2.ubi adducit nota.p Bar.in authē.matri & auiæ.C.qn̄ mul.tute.offi.fun.po.& in l.sub cōdi-
73 tione.ff.de testamē.tut.Et† etiam quia ipse adultus fuit certioratus tpe delati iuramenti,& ideo cessat beneficium restitutionis in integrum,ut dicit Ias.ad id plura adducens in d.auth.sacramenta puberū,col.14.uer.3.principaliter limita,post Dyn.
74 consi.suo,quæstio talis est,& per Soc.d.consi.59. Et †tāto magis prędicta procedunt : quia per adultum cum iuro fuit renunciatum bn̄ficio restitutio.in integrum,iuxta ea quæ nota. per Fely.in c.ex rescripto, eẍ de iureiur.Et renūciatio enormis læsionis ualet & tenet,ut per Cor.consi.214.uiso puncto, uo-
75 lu.3.Et † ꝙ dicta transactio sit ualida & firma,& non possit rescindi,nec per allegationem doli, nec per aliam exceptionem, adducitur rō ualde cōcludens; eo qm̄ post dictam trāsactionē pannum,& ultra ipse Io.Faustinus adultus, eam ratificauit & approbauit cū auctoritate sui curatoris,interueniēte ēt decreto spāli do.Prætoris,ut clarè patet in instro solutionis factæ p ipsum do.Io.Baptistam d.Io.Faustino,& eius curatori, in quo de nouo approbauit & laudauit dictam concordiam, & oīa &
76 singula contenta in instro transactionis. Per † quam ratificationem factam ex interuallo, cum auctoritate curatoris & decreto iudicis fuit adeo confirmata dicta prima transactio, ꝙ ɔ̄ illam non potest allegari dolus,etiam ex proposito,decisio est in terminis do.de cons.Neap. in d.decisio.220.col.2.in tertio
77 dubio.& col.fi.in fine,ubi dicunt,ita fuisse iudicatum. Et † ꝙ ratihabitio,& ratificatio facta ex interuallo tollat omnem nullitatem,& allegationem doli etiam ex proposito,adducunt notata per Bar.in l.si mater.§.hoc iure.ff.de exceptio.rei iudic.& in l.Pomponius,col.5.uersi.uenio.ff.de nego.gestis,& alias de
78 cisio.ut ibi per eos.Ad † quod bene faciunt notata in l.si mulier.C.ad uelleia.& in l.in contractibus.§.1.C.de non numer. pecu.& ea quæ inferius dicentur de geminationis actus uirtute,& quæ ponit Ias.in d.auth.sacramēta puberum, col.15.uer. pro ista cōi sententia. ¶†Accedat prædictis ultra transactionem liberatio,& quietatio per ipsum adultū cū iuro facta ipsi tutori de redditione rationis administratæ tutelæ,pp quam ulterius tutor ipse non tenetur rationem reddere; cum semel eā reddiderit ipsi adulto eius curratori & arbitris ad id electis, s̄m Io.Mona.Io.And.& doc.in c.1.de cler.egro.lib.6.& bn̄ facit text.in l.quāuis.ff.de cond.& dem.& q̄ ponit Bar.in l.fi.ff. de pac.& alia adducta per Soc.consi.92.uiso instro,in prin.uo
80 lu.4.Et† licet ibi Soci.concludat & teneat in illo casu,de quo ɔsuluit ɔ̄rium.Tn̄ contingentia facti ibi erat lōgè diuersa a casu nr̄o, ĩ quo uerè ratio fuit reddita,& postmodum liberatio, & quietatio fuit facta per uiam transactionis,vt s̄.& fuit ēt iuramento firmata, & postmodum ratificata ex interuallo. Quo
81 casu fuit,& est ualida,per d.auth.sacramenta puberum.†Quę locum hēt,& procedit ēt in liberatione,in qua si minor est læsus,non restituitur in integrū uirtute iuramēti,ita Bar.& doct. in d.auth.sacram.puber.per gloss.in l.3.§.contrario.ff.de ɔ̄rio iud.tute.cū alijs adductis per Ias.in d.authen.col.18.uersi.ul
82 tra gl.adde.Et † bene facit,quod uult Cor.ɔs.suo 62.quamq̄, uol.4.ubi dicit,ꝙ ratio tutoris semel reddita,& reuisa est ualida & firma,si super ea fuit sententiatum,seu transactum:ut est in casu pn̄ti.Et tanto magis procedunt prædicta : quia dicta liberatio,& quietatio fuit ratificata ex interuallo, ut patet in instrumento solutionis factæ p ipsum tutorem dicto adulto, in quo cum iuramento ratificauit dictā liberationem , & quietationē auctorante curatore & interueniente decreto dom.Præ-
83 toris , quæ † ratificatio ualde operat̃,ut s̄.dictū extitit,& talis geminatio actus facta ex interuallo,ēt ualde operat̃, argu.nota to.ultra superius dicta in l.balista.ff.ad treb. & in c.fi.extra de offi.deleg.& per Mod.in l.1.in prin.ff.de officio eius,& p Bar. in l.cū scimus.C.de agric.& censi.lib.11.& per Corn.cōs.68. Ardua,in fin.uolu.3.cum alijs cumulatis per Anto.Corset.in tracta. de gemina. quem inseruit in tractatu de potesta.reg.
84 ¶ † Ex quib.patet resolutio eorum, quæ in ɔ̄rium fuere superius adducta ex mente Petr.de Anch.in d.cons.351.& Soc.in d.consi.159.& 190.uol.2.cum concor. ex quo ɔtingētia facti in casib.illis,in quibus præfati doc.ɔsuluerunt,fuit & est longè diuersa a casu nr̄o: qm̄ ratio ibi nō fuit uerè reddita,nec fuerat transactum,nec facta ratificatio liberationis ex interuallo, nec tutor adimpleuerat suū officium: ut oīa ista ɔcurrunt in casu præsenti.Eodem modo tollitur,quod superius in ɔtrarium adducebatur de confessione,& assertione ipsius adulti. Nā nō sibi præiudicat rationibus, de quibus ibi, & in consilijs ꝑallegatis,ex quo in casu pn̄ti dicta assertio, & confessio adulti fuit vera , & comprobata ex rōne reddita per ipsum tutorem sibi
85 eiusq; curatori,& arbitris ad id electis. Et†cum contineat veritatē,bn̄ probat, maximè quia fuit iurata: ut notat̃ in d.auth. sacram.pub. & per Bal.in l.gn̄aliter.C.de non nu.pecu.& per Alex.ɔs.27.col.5.uol.1.cum alijs adductis in deci.ɔs.Neap.in ordine.83.In cā,& per Soci.ɔs.suo.115. col.3.uol.1.eo maximè quia fuit ratificata ex interuallo cum decreto iudicis,vt s̄.
86 & geminatio ualde operat̃,vt deductū est.Prout † ēt: quia dicta confessio fuit deliberatè,& scienter cum iuro facta,& ideo tanto magis valet s̄m Archid.in c.quāuis,de pactis,lib.6.cum alijs adductis per Alex.in rub.ff.de verb.obli.in fi.& ideo solo prætextu minoris ętatis non venit rescindenda: vt per Alexā. post alios in l.nam & postea.§. si minor.ff.de iureiu.uolentem ɔ̄ talem ɔfessionem non concedi restōnem in integrum, & bn̄ faciunt notata per Ang.in l.1.C.de præscr.xxx. ann. & p Bart. in l.1.§.si quis ita, in fine, & in l.decem,in fi.ff.de uerb.oblig.
87 ¶†Non obstat prædictis asserta absolutoria,ut dr̃,a iuro obtenta per ipsum adultum a Reuerendo D.Vicario Tridentino,ex quo nihil ualuit. Primò: quia obtenta ab ipso Do.Vicario,qui ꝑtātem absoluendi in casu pn̄ti non habebat , ut est de mente Inno.in c.per uenerabilem,de electio.ubi vult,ꝙ pp probabile dubium,an quis debeat absolui a iuro uel ne,nullus inferior a Papa pōt de hoc cognoscere , nec talem absolutionem facere, ut dicit Io.de Imo.in d.c.cum cōtingat,in 3.membro,in fine, & sequit̃ Alex.in d.consi.42.& 223.& Soci.cons.suo.115.col. 4.uers.& s̄m hanc partem,uol.1.& per Corn.cons.71. Quòd non valeat,col.fi.uol.3.& per Fely.in c.2. extra de sponsali.licet aliquatenus ipse Fely.variauerit in c.1.col.5.extra de iure-
88 iuran.Secundò † asserta absolutoria nihil prodest ipsi adulto, quia obtenta parte non citata,quæ in casu pn̄ti debebat citari, s̄m Petr.de Anch.cons.199. Prædictis subtiliter, & per Alex. consil.36.uol.3. & cons.90. uisis actis,uol.2. cum alijs adductis per Franc.de Cur.cons.43.prealleg.colum.7.uersic.aggrediendo

diendo f̄m, & col.fi.& clarius p eundem ↄſ.65.col.pen.uolen
tem partem ſp eſſe citandam, qñ abſolutio non põt ↄcedi ſine
cauſa,& hoc clarius tenet Soc.d.conſi.59.uol.3.nu.15.& hoc
etiam firmat Corn.in d.auth.ſacramen.puber. & conſi.45.In
hac,col.fi.uol.2.ubi uult,ꝙ ſemper pars,quę læditur, eſt citan
da,qñ iur̃m eſt confirmatorium ↄ̃ctus,& Pau.de Caſ.in l.ſi q.s
pro eo.ff.de fideiuſſ.dicit,fatuos eſſe iudices, qui putant poſſe
abſoluere a iur̃o confirmatorio, licet doc.in c.1.de iureiur.vi-
deantur ponere regulam, abſolutoriam a iur̃o poſſe ↄcedi par
te non citata,quæ iſto caſu non vr̃ procedere,ut patet ex prędi
89 ctis. Tertiò † dicta abſolutoria nulla eſt,ex quo conceſſa non
docto corã Vic.de læſione,nec de dolo,ut dicit Cor.conſ.6.in
hac,in litera Y.uol.1.& in d.conſ.45.& in dicta auth.ſacram.
pub.& ibi Iaſ.co.10.& ſeq.uer.hinc ſumpta occaſione,& Frã.
de Curt.in d.conſi.43.col.7.uerſ.aggrediendo, & d.conſi.65.
car.antep.& penul.uerſi.ↄ̃ has conuentiones, & per Soc.d.ↄſ.
90 115.uol.1.& conſi.59.n.16.uol.3.Quartò † aſſerta abſolutio
ruit : quia concedi non potuit ↄ̃,& aduerſus tranſactionem iu
ratam,maximè non docto de læſione,ut s̃. f̄m Ale.in d.conſi.
42.& 223.& per Dec.cõſi.31.nu.3.uol.1.& per Iaſ.in d.auth.
ſacram.pub.poſt Cor. ibi uerſi.ſuperius allega. & per Fran.de
Cur.in conſi.duob.ſuperius adductis,& per Soc.& Cor.in pal
91 legatis conſ.Et † quia dicta abſolutio non poterat concedi,nã
ipſe Io.Fauſtinus adultus ueniendo ↄ̃ tranſactionem & libera
tionem iuratam,iam incidit in periurium,quo fit : ut periuro
talis abſolutio nihil proſit,ut eſt de mente Abb. & aliorum in
c.debitores,de iureiur.cum alijs adductis per Cor.in d.cõſ.6.
col.pen.in prin.& per Soci.d.conſi.59.nu.14. ubi bene decla-
rat, qualiter in caſu nr̃o tranſactionis ſit periurus ↄueniẽs. Ad
92 † quod etiam,quod uult idem Soc.in d.conſi.59.nu.10.& Fe
ly.in d.c.debitores,ubi allegando Bal.in l.2.ff.de iureiur.in re
peti.car.9.dñt, ꝙ relaxatio a iur̃o dẽt peti nedũ ab uno,ſed ab
oib.iuris præſtitis gradatim & ordinatim, ac explicitè & expſ-
ſè nõ autem relatiuè,& implicitè,quod minimè factum appa-
ret in caſu nr̃o, in quo multa iuramenta fuere pſtita : ut appa-
93 ret in ↄ̃ctu tranſactionis & ratificationis.Et † inter cætera præ
ſtitum fuit iur̃m,de non petenda abſolutione a iur̃o,quo caſu
abſolutoria ↄ̃ tale iur̃m non ualet : ut dicit Franc. de Curt.in
d.conſ.43.col.8.& 9.& per Soc. in d.conſ.59.num.10.& per
do.Anto.& alios in c.1.extra de iureiur.& ꝑonunt do.de cõſi.
94 Neap.in d.deci.220.& 322.Nec † dicatur,ꝙ de iſtis cauſis &
ſurreptionibus dictę abſolutionis a iur̃o non poteſt cognoſce-
re iudex laicus. Nam bene põt cognoſcere, f̄m Petr.de Anch.
conſi.382.Retento ordine,ubi dicit,ꝙ iudex ſecularis,nõ obe
dit iudici eccleſiaſtico, niſi quando iudex eccleſiaſticus proceſ
ſit iuris ordine ſeruato,aliàs ſecus,& ſequitur Fely.ad id plura
adducens in c.cum ſit,col.5.de for.compe.& ita fuit deciſum
per ſacrum conſi.Neapo.ut in deciſio.d.conſi.220.col.2.in 4.
dubio. Patet ex prædictis,aſſertam abſolutionem a iuramento
fuiſſe,& eſſe nullam,& ſurreptitiam, & nihil nocere ipſi d.Io.
Baptiſtæ,nec in aliquo prodeſſe do.Io.Fauſtino, & ↄñr ea non
obſtan.tranſactionem, & liberationem fuiſſe, & eſſe ualidam,
95 ut ſupra concluſum eſt. ¶†Non obſtat modò, quod ſuperius
in ↄ̃rium adducebatur.d.auth.ſacramen.pub.non procedere,
qñ iur̃m reſpicit præterita. Nam oĩbus clarè patet,dictũ iur̃m
eſſe appoſitum ſuper liberatione, & tranſactione, quæ futura
concernebant , ut in futurum ipſe tutor non poſſet moleſtari,
& ꝙ dicta trãſactio pro tp̃e futuro firmiter obſeruaretur, quæ
omnia futurum tp̃s reſpiciunt, non ſolùm præteritum, & p̃-
96 ſens. Et † potiſſimè : quia iuratum fuit per d. adultum non
contrauenire in futurum, quo caſu certiſſimum eſt, tale iur̃m
reſpicere futurum,& non præteritum, & ↄñr omnino eſſet ſer
uandum,ita punctaliter dicit Bart.in d.conſi.Berardus de Ti-
derto, quod etiam ſequitur Soci. in d.conſi.61.col.3.& d.ↄſi.
66.col.7.uol.1.& clarius Iaſ.in d.auth.ſacramen.pub.col.20.
uerſi.iſtud limitat,ubi adducit Bal.tenentem ↄ̃ Bart. & exami-
nat ad partes articulum,& tandem concludit, ꝙ qñ eſt iuratũ
non contrauenire,ꝙ tale iur̃m reſpicit futurum,& in ipſo pro
97 cedit diſpoſitio.d.auth.ſacram.pub.¶†Nec obſtat,quod dice-
batur, tale iur̃m eſſe aſſertorium,& non cõfirmatorium. Nam
& aſſertorium fuit quatenus concernebat confeſſionem rõnis
præteritæ, quæ uerè fuit reddita, ut ſupra dictum eſt,& ideo
iur̃um aſſertorium fuit ualidum, & firmum, ut ſupra eſt pro-
batum, dum loquuti ſumus de confeſſione adulti. Fuit etiam
dictum iur̃m principaliter ↄfirmatoriũ liberationis, ↄ̃cordiæ,
& tranſactionis, reſpiciens tp̃s futurum, ut ſupra dictum eſt,
quo caſu procedit.d.authen.ſacr.puber.& ceſſat limitatio Ioã.
And.Rom.Aret.& Soc.in conſi.ſupra adductis, qui ſolùm lo-
quuntur,ut uideri poterunt,qñ iur̃m tm̃ eſt aſſertorium,de p̃-
terito uel de pñti,& illud,quod aſſeritur,non eſt uerum,& qñ
iur̃m eſſet confirmatorium, & reſpiceret futurum : ut expreſ-
98 ſè eſt in caſu noſtro. ¶†Nec obſtat,ſi dicatur,ꝙ tale iur̃m prin
cipaliter eſt aſſertorium, & ſecundariò vr̃ eſſe cõfirmatorium,
& ↄñr debet attendi aſſertorium,ut principale, & non confir-
matorium,qđ uenit pro implemento aſſertorij,arg.l.cum em̃.
ff.de nouatio. & l.ſi ita ſtipulatus fuero.§.Griſogonus , & ibi
Bar.ff.de uerb.obl.& per eundẽ.l.certi ↄdi.§.qm̃,& in l.ſingu-
laria,in 6.ſpeciali.ff.ſi cer.pet.cum alijs adductis p Alex.ↄſi.4.
uol.1. Nam principale negociũ, qđ in caſu nr̃o gerebatur,erat
ipſa tranſactio,& liberatio : ut in futurum redderetur firma,
& ualida,& ſuper hoc principaliter iuratum,& ideo tale iur̃m
confirmatorium tendens in futurum principaliter uenit ↄſide
randum,potiſſimè ſtante ratificatione dictæ trãſactionis cum
iur̃o, & decreto iudicis factæ ex interuallo,ut s̃.deductum eſt.
99 ¶†Non obſtat,ꝙ in ↄ̃rium dicebatur, iur̃m hoc fuiſſe pſtitum
ſuper falſa cauſa,& non uera. Nam omiſſis alijs in caſu noſtro
cauſa fuit ueriſſima,uerè.n.per ipſum tutorem fuit reddita rõ
ipſi adulto,eius curatori, & arbitris ad id deputatis,q̃ calcula-
runt,& oĩa reuiſerunt.Concludentes ut ſuperius dictum exti-
tit,& reſeruantes ipſi d. tutori ius ſuper ſalario & mercede,ac
ſuper expenſis p ipſum factis perſonis nominatis in inſtr̃o trã-
ſactionis.Quæ oĩa non fuere falſa, ſed ueriſſima: & quia poſt-
modum ipſe adultus noluit ſtare prædictæ reuiſioni dicẽdo ſe
læſum,cępit litigare cum ipſo d.tutore,& hincinde fuit agita-
tus longus proceſſus : tñ uolentes recedere a lite, propter du-
bium litis euentum tranſegerunt : ut in ipſo inſtr̃o tranſactio
nis , quod poſtmodum ex interuallo fuit confirmatum,ut ſu-
pra.vñ oĩs cã nominata in inſtr̃o tranſactionis,& ratificationis
fuit uera,& non falſa,& ↄñr iur̃m fuit ualidiſſimum,nec uenit
retractandum ex capite prædicto. ¶Vltimò non obſtat ſtatutũ
Tridentinũ,ſuper quo fit totum fundamẽtum pro parte ipſius
adulti,quo f̄m eos diſponitur, liberationem factam ab adulto
tutori,ẽt iur̃o firmatam non tenere, niſi fiat cum certa ſolenni
tate,de qua in ſtatuto , quæ ſolennitas in caſu noſtro minimè
interuenit , & ideo tranſactio & liberatio per ipſum adultum
facta eſt penitus nulla,f̄m Pet.de Anch.in d.conſ.331.cũ alijs
100 s̃.adductis.Nam † aduertendũ eſt,ꝙ dictum ſtatutũ fuit ↄdi
tum a laicis, nec apparet confirmatum p ſedem Apoſtolicam,
quo caſu ſuccedit cõis & uera ↄcluſio, ꝙ tale ſtatutum nõ põt
obuiare,nec tollere iur̃m, nec infringere ↄ̃ctũ ſeu actũ iuratũ,
f̄m Inn.in c.2.ex̃ de regulari.cum alijs adductis per Alex.cõſ.
59.ſuper præmiſſo themate,uol.1.& latius per Fran.de Curt.
d.conſi.43.col.7.ubi dicit,hanc eſſe ueram opinioné,& d.ↄſi.
101 65.col.19.&† per Soc.conſi.147.viſa facti,col.5.uerſ.2.re-
detur,uol.1.ubi dicit,iur̃m ſupplere ſolemnitates a ſtatuto re-
* quiſitas,& ꝙ iſta eſt * cõis opi.& per Cor. cõſi.279.uiſis dona
tione,col.1.uol.1.& per dom.Anto.Imo.Abba.& alios in d.c.
cum ↄtingat,& per Pau.de Caſt.in d.auth.ſacram.pube.& ibi
Iaſ.col.13.& ſeq.& per repet.in l.oẽs populi, car.5.col.1.uerſ.
12.ↄcluſio,licet Bar.ibi,& in l.cunctos populos.C.de ſumma
102 trini.& fid.cat.uideatur ſentire ↄ̃rium,& nõ bñ.¶†Nec obſt.
ſi dicatur,tale ſtatutum præſumere dolum & fraudem,& ideo
debet ualere quò ad probationem dictarum p̃ſumptionum,ſe
cundùm opi.Bar.in d.l.oẽs populi, & iſto caſu potuit limitare
ius diuinum ſubſiſtente cauſa, iuxta notata per Inn.& alios in
103 c.quæ in eccleſiarum,extra de conſt.Nam† hæc obiectio tol
litur ex compluribus.Primò : quia hæc differentia vr̃ eſſe uer-
balis non realis,& ideo non dẽt tollere uires iuramenti,ut per
Iaſ.& alios in d.auth.ſacr.pube.& in locis ſupra adductis,& p
Fed.de Sen.conſ.94.& in regula,cum quid, de regu.iur.& per
104 Pau.de Caſtr.conſi.71.& Roman.conſi.12. Præterea † tol-
litur obiectio. Nam ſtatutum debet intelligi,qñ talis liberatio
tenderet in damnum ipſius minoris, ſecus autem ſi ueniret in
eius utilitatem,ut eſt ĩ præſenti caſu,& ſuperius fuit deductũ,
Nam tunc ualeret ẽt non ſeruata forma ſtatuti,ita Bal.p illum
tex.in l.neque.C.de cõtrahen.& comitten.ſtipulatio.& Ange.
in l.2.poſt glo.ibi.ff.de acceptilatio.& Io.de Pla.inſtitu.de au-
ctor.tutor.in princ.& hęc poſſem probare plurib.medijs,quæ
breuiatis

105 breuitatis cā omitto. Tertiò † cessat obiectio : eo qm̃ ultra
primam liberationẽ interuenit ratificatio facta ex interuallo
auctoritate tutoris, & decreto iudicis, q̃ maximè iurata nedũ
sustulit dolũ p̃sumptũ ex statuto, uerùm ẽt sustulit dolũ ex ꝓ-
posito, si qs fuisset, ut est ĩ terminis decis.ↄs.Neap. p̃alleg.220.
106 i 3.dub. Quartò † tollit̃ obiectio. Nã tale statutũ nõ fingit do
lũ, sed solũ vult, ꝙ p̃sumatur taliter, ꝙ pp hmõi psumptionem
onus ꝓbandi trãsfert̃ in aduersariũ.l.siue possidetis, cũ si.C.de
107 ꝓba. Contra † em̃ p̃sumptionẽ ẽt iuris & de iure admittit̃ ꝓ
batio in ↄ̃rium p ↄfessionẽ partis, ut not.in auth.sed iã necesse.
C.de don.an.nupt.& in corpore vñ sumitur, & p Cano.in c.is
q fidem, ex̃ de spõsa. Vltimò tollit̃ obiectio: eo qm̃ statutũ Tri-
dẽtinũ expresè facit in fauorẽ ipsius d.Ioã.Baptis.& sic nõ est
ↄ̃riũ : licet.n.circa princ.d.statutũ disponat, ꝙ remissio & finis
facta p minorẽ tutori & cur.suo ant.xxv.ann.sine solẽnitatib.
requisitis ab ipso statuto p̃sumat̃ esse facta in fraudẽ, & p̃sumat̃
ipsum minorẽ esse inductũ ad faciendũ dictã remissionẽ frau-
dulenter & dolosè, & iur̃m intelligat̃ præstitũ dolosè, & p me-
tũ, & ꝙ talis liberatio sit ipso iure nulla. Tñ postmodũ.d.statu
tum circa finẽ uersi.nisi, exceptuando casum nostrũ, dicit, ꝙ re
missio facta a minore cũ auctoritate curatoris sp̃aliter sibi dã-
di finita tutela, quãdocũq; tutor uoluerit liberari & absolui ab
administratione & liberatione tutelę, ualeat & teneat sine solẽ
nitatibus requisitis a statuto, dictę.n.solẽnitates requirunt̃, &
debent interuenire ex forma d.statuti, qñ minor liberat tuto-
rẽ ab administratione tutelę, rõne non reddita, & sine auctori-
tate curatoris. Tunc.n.non ualet liberatio nõ adhibitis soléni
108 tatibus a statuto requisitis. Sed † qñ tutela est finita, & cura-
tor est datus minori ad uidendũ & audiendũ rõnẽ administra
tæ tutelæ, & ad liberandũ ipsum tutorẽ. Tunc nõ requiruntur
dictæ solẽnitates, & tali casu tutor põt liberari a minore acce-
dente auctoritate curatoris ad id dati, ita expresè dicit d.statu
109 tũ Tridentinũ, in uer.nisi facta fuerit &c. Quæ † dictio est ex
ceptiua & limitatiua præcedentium, ut isto casu nõ requiratur
solẽnitas.d.statuti, q̃ requiritur in alijs casib. ut plenè declarat
Alberi.de Rosa.in suo dictiona.in uersi.nisi, ubi ad hoc probã
110 dum plura adducit. Et † exceptio dẽt esse de regula.l.nã qđ
liquidæ.§.fi.ff.de pen.lega.& in l.in his.ff.de legib. Sed sic est,
ↄ̃finita tutela p ipsum d.Io.Bap.ipse Io. Faustinus habuit spe-
cialẽ curatorẽ d. Gulielmum Gallũ iurisperitum, ut eo aucto-
re ipse tutor redderet rõnem, & eo auctorante postmodũ fue-
runt electi arbitri reuisores & calculatores, corã quib.fuit red-
dita rõ, & successiuè inter ipsas partes, postmodũ auctorante
ipso curatore fuit trãsactum, & facta liberatio ipsi tutori admi
nistrationis dictæ tutelæ. Quæ oĩa postmodũ ex interuallo fue
re ratificata, approbata, & confirmata per ipsum minorẽ aucto
rante d.curatore, & interueniente decreto iudicis. Quibus stã-
tibus nõ requirebatur alia solẽnitas, de qua in princ.d.statuti.
Quod prin.non loquitur in casu nr̃o, qui ↄtinet̃ & deciditur
per dictũ statutum in uer. Nisi, ex quibus patet, liberationẽ fuis
se factam ẽm formã d.statuti, & non ↄ̃. Et ex istis tollunt̃ oĩa
q̃ dicit Pet.de Anch.d.ↄsi.331.& q̃ dicunt alij ↄsulentes in fa-
uorẽ.d.minoris, & qui totũ fundamẽtũ faciũt super dicto sta-
tuto, ex quo verè statutũ facit ꝓ ipso do.Io.Baptist.non ↄ̃. Satis
111 em̃ fuit ipsi d.tutori seruare formã.d.statuti in d.uersi.nisi,
qui loquitur in terminis ꝓprijs: ut in simili dicit Soc.cõs.suo
57.In cã, col.3.& 4.uo.4.ex quib.aptissimè patet obiecta & de
ducta ↄ̃ ipsum d.Io.Bapt.non obstare, seu eidẽ in aliquo p̃iudi
care, ex quo dicta trãsactio, & quietatio successiuè prædictorũ
112 ratificatio & probatio fuit & est ualidissima. ¶ † Postremò, ut
morem geram ipsi do.Io.Bap.illud certissimum est, ꝙ ipse Io.
Faustinus ueniendo ↄ̃ dictã transactionẽ & liberationẽ, & no-
lens stare ipsis, quærendo eas rescindere remedio restitutionis
in integrũ, añ oĩa & primitus dẽt restituere, seu saltim offerre
ipsi d.Io.Bapt.oĩa, q̃ ab ipso recepit ex cã dictæ trãsactionis, li-
berationis & quietationis, p tex.apertum in l.ꝙ si minor.§.re-
stitutio.ff.de minor.ubi scrib.oẽs hoc tenent, & ibi Ale.in apo
stil.ad hoc adducit tex.in l.1.C.de reputa.quæ fi.in iud.& bñ
facit.l.2.C.si aduers.transact.& in proprijs terminis est decisi.
d.ↄsi.Neap.220.p̃alleg.in 2.dubio, ubi dicunt, ita fuisse iudica
tũ, ꝙ qui vult uenire ↄ̃ transactionẽ, & illã rescindere ex capite
lesionis, dẽt restituere & offerre ea, q̃ recepit virtute dictę tran
sactionis, adducũt tex.in l.si diuersa.C.de trãsactio.& ibi Saly.
& Pau.de Cast.& Bal.in c.1.§.notandũ, de his qui feu.da.pos.

& q̃ notãtur in l.Iulianus.§.offerri.ff.de actio.empt.& in l.iu-
risgen.in prin.ff.de pac.& per Bal.in l.si traditio, in 3.qõ.C.de
113 actio.empt. ¶ † Et qm̃ pecuniæ, & bona data p ipsum tutorẽ.
d.adulto fuere sibi ↄsignata auctore Pretore, & decreto iudicis
& ↄñr formiter, ut institu.quib.aliena.lic.§.penul.& in l.1.C.
si aduers.solu.cũ alijs adductis p Cor.ↄs.72.Pro deci.col.añp.
114 in litera K.in fine. Et † ex illis fuit minor ipse factus locuple
tior : qa cõuersæ in eius utilitatẽ. Quo fit, ut mõ aliquo locu-
pletandus nõ sit cũ iactura ipsius tutoris, ut in fi.dicit Soc.ↄsi.
115.col.fi.uol.1. Circa primã, ẽt p uiã restitutionis in integrũ.
Hinc necessariò infertur, ꝙ necesse hẽt facere alterũ duorũ, uel
stare dictæ transactioni, & liberationi, quæ sunt ualidissimæ, &
infringi nõ possunt, & retinere d.pecunias solutas, ut s̃.oñsum
est, uel si uult illas infringere primitus, & añ oĩa hẽt restituere
ipsi tutori pecunias, quas ab eo recepit uirtute, & cã dictę trãsa
ctionis & liberationis, iuri.& deci.superius adductis. Par.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Minor contrahendo, & alienãdo cũ iur̃o reddit ualida oĩa gesta.*
2 *Et procedit quando faceret contractum iuratum non seruata forma statuti.*
3 *Statutum laicorum non potest disponere super iuramento.*
4 *Statutum an possit præsumere dolum & fraudem in contractib.*
5 *Et iuramentum præstitum, an possit præsumi per statutum dolosum & fraudulentum.*
6 *Præsumptiones à statuto inductæ arguunt probationem liquidissimam.*
7 *Statutum loquens de iuramento, an locum habeat tam in assertorio, quàm confirmatorio.*
8 *Iuramentum confirmatorium uidetur esse minoris ualoris, quàm assertorium, & nu.13.*
9 *Et an comprehendat iuramentum, de quo in l.tertia.C.si mi.se maio.dixe.& nu.14.15.16.& 30.*
10 *Statutum loquens de gestis per minores non habet locum, quando geruntur per maiores.*
11 *Iuramenti obseruatio fauorabilis est, & nu.76.*
Statutum in materia iuramenti non debet extendi, & num.12.
13 *Authentica sacra.pub.in quo iuramẽto loquatur, et n.14.et.17.*
18 *Statutum loquens de uno iuramento non extenditur, quando interuenerunt duo, & sic ad casum mixtum, & nu.54.*
19 *Minor exclusus à restitutione potest allegare nullitatem, et n.23*
20 *Nullitatis remedium non uidetur esse sublatum minori contrahenti contra formam statuti.*
21 *Et quid quò ad terminos.l.3.C.si min.se ma.dixe.*
22 *Et quid si iur̃m est præstitum uerbotenus, & non corporaliter.*
23 *Iurans se maiorem, an possit allegare nullitatem, & alijs præceden.& sequen.*
24 *Lex repellens exceptionem, non vr̃ repellere nullitatem, et n.68.*
25 *Maxi.si de nullitate constat notoriè, & nu.68.*
26 *D.l.3.non uidetur loqui de iuramento præstito, & quod à statuto præsumitur fraudulentum.*
27 *Iuramentum assertorium contra ueritatem præstitutum non est obseruandum, & nu.71.*
28 *Iur̃m confirmatorium an tollat nullitatem, & nu.76.& seq.*
29 *Iur̃m errore præstitum non habet obstare, & nu.80.& 81.*
30 *Error probatur, quando constet rem aliter se habere, sed contra, num.81.& 82.*
31 *Iuramentum intelligitur rebus sic stantib.& nu.82.& 83.*
32 *Contractus à minore gestus ualet de iure communi, si per iuramentum confirmatorium fuit uallatus.*
Minor iurans se maiorem non habet restitutionem in integrum.
33 *Restitutio quæ præsupponat, et in quo differat à nullitate.*
34 *Nullitas quæ præsupponat.*
35 *Ista remedia tolluntur in d.l.3.C.si min.se ma.dixe.& in casu ibi posito.*
36 *Verba uniuersalia negatiua omnem denotãt actionẽ et remediũ.*
37 *D.l.3.quæ remedia tollat, & num.38.si utrumque dependet ab ipsa ætate.*
39 *Si in casu d.l.3.cõcederetur nullitas, esset dispositio frustratoria.*
40 *Aetas minor est causa inducendi restitutionem, & nullitatem.*
41 *Si uerbotenus iurauit se maiorẽ, minor ætas qualiter sit ꝓbãda.*
42 *Probationes non sunt restringendæ.*
43 *Quando allegatur nullitas respectu ætatis, qualiter sit probanda, & nu.56.*

44 *Iura-*

44 *Iuramentum corporaliter præstitum debet plus operari, quàm illud præstitum uerbotenus.*
45 *Iuramentum præstitum super facto negatiuo tollit oẽ remedium.*
46 *Iuramentum corporaliter præstitum in casu.d.l.3. inducit præsumptionem iuris, & de iure, & nu.47.*
47 *Si probatur maior, cessat omne remedium.*
48 *In toto illo titulo præsupponitur uerè fuisse minorem.*
49 *Authent. sacr. pub. an habeat locum in impubere iurante.*
50 *D.l.3. tollit remedium nullitatis, nu.51.52. usque ad nu.79.*
53 *Sententia lata super ætate facit ius.*
54 *Iuramentum duplicatum plus operatur, quàm unicum.*
55 *Et quid de iure canonico, & nu.59.*
57 *Ita iurans excluditur etiam à beneficio statuti.*
61 *Quando nullitas causatur, in casu speciali cessat d.l.3. & seq.*
62 *Io. And. quo casu loquatur.*
63 *D.l.3. loquitur de nullitate de iure cõi inducta, & nu.64.*
65 *Opinio quæ sit obseruanda in iudicando.*
67 *Finis unius legis ad quæ sit referendus.*
69 *Sublato consequente censetur sublatum & antecedens.*
72 *Iuramentum quando faciat ius.*
73 *D.l.3. non est per ius canonicum correcta.*
74 *Iuramentum obligat, & si ueritatem comitem non habeat.*
75 *Quando & quo casu iuramentum cõfirmatorium sit maioris auctoritatis quàm assertorium.*
81 *In casu d.l. tertiæ, an possit error allegari, & nu.82.*
84 *Quando dicatur quem iurasse se maiorem, & ex quibus colligatur, & nu.89.101.103.104.*
85 *Vbi requiritur specialis mentio, non sufficit generalis, et n.104.105. & 115.*
86 *Ablatiui absoluti inducunt conditionem, & conditio formam.*
87 *Iurans omnia & singula esse uera, de quib. intelligatur iurasse.*
88 *Pœna priuationis nunquam locum habet, nisi in casib. expressis.*
90 *Clausula in fine apposita ad quæ referatur, & numero 93.98. & 102.*
91 *Clausula omnia & singula, quæ comprehendat, & nu.120.87. & 121.*
92 *Clausula singula singulis, & congrua congruis, quid operetur.*
94 *Relatiua intelligi debent secundùm relatum.*
95 *Et cum omnibus suis qualitatibus.*
96 *Paria sunt, ꝙ quid uerbo exprimatur, seu per relationem.*
97 *Sequentia declarant præcedentia.*
99 *Iuramentum operatur effectum, in quacunque parte actus fuerit appositum.*
100 *Incontinenti fieri quæ dicantur.*
106 *Expressum dicitur, quod uerbis generalibus colligitur.*
107 *Sufficit posse colligi ex expressis.*
108 *Contra Barb. ad intellec. d.l.3. & nu.109. & 110. & seq.*
112 *Iuramentum appositum in fine instrumenti ad quæ referatur, et num.113. & 114.*
114 *Assertio maioris ætatis licita est & honesta.*
116 *Intellectus d.l. tertiæ, in fine, & nu.117.*
118 *Conditio consi derans effectũ potest in æquipollenti adimpleri.*
119 *Posita in conditione non inducunt formam, quando tendunt ad alium finem.*
122 *D.l.3. pœnam inducit, & quo respectu.*
123 *D.l.3. non debet extendi.*
124 *Qualitas à statuto expressa & requisita probanda est.*
125 *Quod quid non sit, uel sit & probari non possit, a pari procedũt.*
126 *Contra præsumptionem, de qua in d.l.3. non recipitur probatio.*
127 *Exclusus a probatione non est recipiendus ad eam faciendam.*
128 *Exceptiones excludentes aduersarium.*
129 *Exceptio iuramenti, de quo in d.l.3. excludit agentem, & numero 130.*
131 *Impertinentes articuli recipiendi non sunt.*
132 *Opponendum est de impertinentibus.*
133 *Clausula, saluo iure impertinentium, quando locum habeat, et numero 134.*
134 *Iudex non admittit probationes impertinentes.*
135 *Et quando recipiendo pars læderetur.*
136 *Statutum mandans capitula recipi cum illa protestatione, saluo iure impertinentium, qualiter sit intelligendum & interpretandum.*
Statutum interpretatur secundùm ius commune.

CONSILIVM XCVII.

Vt præsentis consultationis apta & clara haberi possit reso
lutio. In primis præmittendũ est, ꝙ licet de iure cõi alie
natio rerũ immobiliũ facta p minorem.xxv.ann. rl̃r nõ ualeat.
1 Tñ † qñ minor ꝯhit alienãdo immobilia & iurat, alienatio &
ꝯctus erũt ualidi, ut hr̃ in auth. sacr. pub. C. si aduer. uẽd. ẽm in
* tellec. Mar. quẽ approbat gl. Bar. * & cõiter doc. ibi asserentes
opi. ipsius Marti. de ꝯsuetudine seruari, & ẽt tenẽt gl. & doc. in
1. §. itẽ sacr. de pac. iuram. firm. in usib. feud. Quo fit, ut aliena-
tio immobiliũ facta a minore cũ iur̃o ualeat & teneat ẽm ius
2 cõe. Quæ † ꝯclusio locũ ẽt sibi uẽdicat, qñ minor faceret ꝯctũ
iuratũ, nõ seruata forma alicuius statuti, ex quo statuta requirẽ
tia ĩ ꝯctib. minorũ certas solẽnitates, nõ cõprehẽdũt ꝯctus iura
tos, ut cõiter uolũt Cano. Io. An. Ant. de But. Io. de Ligna. Ab.
& Inn. in c. cũ ꝯtingat, eẍ de iureiu. & firmãt Saly. Pau. de Cast.
* & * cõiter Mod. in d. auth. sacr. pub. & facit gl. in c. cũ non de-
* ceat, de elec. lib. 6. & q̃ ponit Bar. & alij Mod. * cõiter eũ sequũ
tur in l. oẽs populi, in 2. q. 3. q. prin. ꝑpe finem. ff. de iust. & iu.
cũ alijs cumulatis p Soc. ꝯs. 77. In pñti, col. 6. & seq. & ꝯs. 147.
uisa, col. 5. uers. 2. rñdet, uol. 1. & ꝯs. 239. Præsentis, in princ. &
& col. 2. uers. ex quib. & col. 4. uers. ꝯfirmat, & ꝯs. 279. visa. col.
2. uol. 2. & ꝯs. 131. Præsentis, in prin. & nu. 3. & 11. uol. 4. cum
alijs cumulatis p Ias. ĩ d. auth. sac. pub. col. pen. & fi. & p Alber.
Bru. in trac. de forma. fol. 62. col. 2. uersi. 32. p̃dicta, & p Ab. ꝯs.
3 8. Lauren. col. 2. uers. uenio ad ẽm, & uers. seq. uol. 2. Et † licet
statutũ faciat mẽtionẽ de iur̃o. Tñ q̃a ꝯditũ a laicis, adhuc suc-
* cedit * cõis & uera conclusio, ꝙ nõ põt infringere, nec tollere
actũ, seu ꝯctũ iuratũ, ẽm Inn. in c. 2. eẍ de regular. & p Ale. cõs.
59. sup p̃misso themate, in 1. uol. & p Frã. de Cur. ꝯs. 43. col. 7.
& ꝯs. 65. col. 19. & p Soci. ꝯs. 147. uisa, col. 1. & Cor. ꝯs. 279. ui-
sa, col. 1. uol. 1. & p Mod. maxi. Ias. in d. auth. sacr. pub. col. 13. &
4 seq. ¶ † Verùm q̃a Bar. in d. l. oẽs populi, col. & uer. p̃alle. vult, ꝙ
statutũ laicorũ possit præsumere dolũ & fraudẽ ẽt in ꝯctib. iu
ratis, & iõ vr̃ eẽ validũ quò ad ꝓbationẽ dictarũ p̃sumptionũ,
& isto mõ potuit limitari ius diuinũ subsistente cã, iux. nota. p
Inn. & alios in c. q̃ in ecclesiarũ, eẍ de ꝯstitu. qđ ẽt vr̃ sequi Bal.
in l. nõ dubiũ. C. de legib. & in d. auth. sacr. pub. ubi Ias. col. ul.
& Rom. ꝯs. 12. uiso, col. 2. & Anch. ꝯs. 330. uisis, col. 4. & Alex.
ꝯs. 151. uiso, col. pen. uol. 7. & Barba. ꝯs. 21. & quidẽ, col. 1. uol.
1. & Cor. ꝯs. 133. uisis, col. 1. & 2. uol. 1. & ꝯs. 121. uol. 3. & Ale.
ꝯs. 196. nu. 5. uol. 6. & p Soc. ꝯs. 66. Frustra, col. 2. uers. 2. princi.
uol. 1. cũ alijs ꝯcor. quo stãte statutũ Tridẽtinũ inducens cer-
tã solẽnitatẽ in alienationib. faciendis p minores, & p̃sumendo
minorẽ aliter alienantẽ dolosè & fraudulenter esse inductũ ad
alienandũ, vr̃ esse ualidũ & firmũ respectu dictarũ p̃sumptio-
5 nũ. Et † ꝯñr, ꝙ d. Odoricus nõ potuerit alienare, & iur̃m ab eo
præstitũ sit p̃sumendũ dolosum & fraudulentũ, & sic minimè
seruãdũ, ut hr̃ in d. auth. sacr. pub. & in c. quãuis ibi, nec dolo,
de pac. lib. 6. & in d. c. cũ ꝯtingat, circa finẽ, ibi, sine ui & dolo.
6 Et † præsumptiones a statuto inductæ arguunt liquidissimam
ꝓbationẽ. l. licet imperator, cũ alijs ibi p scrib. allegat. de lega. l.
Et tm̃ debent operari, quãtũ ipsa ueritas, ut dñt Ab. & Mod. in
7 in c. is q̃, in primo notabi. de spõs. Et † statutum p̃dictũ Tridẽ-
tinũ ẽt locũ hr̃e vr̃, tam in iur̃o ꝯfirmatiuo, q̃ in assertiuo, cum
gñaliter loquatur, arg. l. primę. §. & gñaliter. ff. de lega. p̃stan. &
vr̃ in terminis esse decis. Rom. in d. ꝯs. 12. uiso. Nam cũ tollat
uires iur̃i p̃sumendo dolũ & fraudẽ &c. & istud sine dubio ꝓ
cedat in iur̃o ꝯfirmatorio, de quo in d. auth. sacr. pub. idẽ ẽt vr̃
dicẽdũ & de iur̃o assertiuo, de quo in l. 3. C. si min. se ma. dix.
8 Eo † magis: q̃a iur̃m ꝯfirmatoriũ vr̃ esse maioris roboris, q̃ as-
sertoriũ, ut tradit Cyn. in l. 1. C. de sac. san. eccl. & plenè Soc. in
9 d. ꝯs. 66. uol. 1. col. 8. & 9. Et † ẽt quia d. statutũ in illis uerb. &
p̃dicta uendicent sibi locum, non obstantib. solẽnitatib. quibus
cunque de iure cõi ꝯrium disponentib. vr̃ includere iur̃m, de
quo in d. l. 3. & solẽnitatẽ inductam p illam legẽ. ¶ Quibus tñ
non obstantib. ꝯria opinio uerior vr̃, ꝙ immo tale statutũ non
cõprehendat iur̃m, de quo in d. l. 3. nec põt ad dispositionẽ d.
legis extendi, & istud dico omissa disceptatione ualiditatis ip-
sius statuti, & p̃supponendo, ꝙ sit ualidũ respectu dictarum p̃-
10 sumptionum. Ad † ita dicendũ moueor: qm̃ d. statutum, ut pa
tet ex verbis rubricæ, & ẽt nigri solùm loquitur de alienationi-
bus factis per minores. xxv. ann. & de nouo inducit ad effectũ,
ut ualeant, ꝙ ultra solennitates de iure cõi requisitas debeant
interuenire

interuenire aliȩ,de quib.in d.statuto,& subdit,ꝙ alienatio aliter facta non valeat,sed p̃sumat̃ dolosa & fraudulenta, ita vt ipse minor dolosè, & frauduleñter cẽseat̃ inductus ad alienandũ,& iurãdũ sup ipsa alienatione, nõ obstantib.solẽnitatib.q̃ de iure cõi inducerent alienationis validitatẽ, ex quib. verbis primò colligit̃,ꝙ statutũ solũ loquit̃, qñ alienatio fit p minores.Quod quidẽ in casu pñti penitus negat̃,ex quo facta dr̃ a maiore ẽm dispõnem.d.l.3.Nam cũ ipse Odoricus corporal'r pstito iur̃o asseruerit se minorẽ xxv.ann.& vt maior ꝯxerit, ꝯ quã assertionẽ nulla in ꝯrium admittit̃ ꝓbatio: vt diffusius dicet inferius, necessariò dicere cogimur,ꝙ sumus ex̃ casum statuti,qđ solùm ꝯsiderauit alienationes faciẽdas p minores,nos aũt sumus in casu,in quo facta est p maiores, in quo standum est dispositioni iuris cõis,nec in tali alienatione debebant seruari & adhiberi solẽnitates a statuto requisitæ,q̃ locũ sibi vendicarent,qñ alienatio fieret a minore, secus qñ a maiore. Nã tũc illæ solẽnitates cessant, vñ non põt argui ex omissione ipsarũ:cũ statutũ nõ disponat,eas debere seruari p maiorẽ ꝯhentẽ,& statutum inducit illas p̃sumptiones eo casu, quo alienatio fieret a minore,qđ quidẽ nõ est in casu pñti, ubi facta apparet a maiore. Ita ẽt & statutũ tollit oẽs alias solẽnitates de iure cõi inductas,quib.disponeret̃,alienationes factas p minores cũ illorũ interuentu ualere, & sic non tollit alienationes factas a maiore.Annullat ẽt statutũ & iur̃m non oẽ, sed solũ illud,qđ est p̃stitũ sup ipsa alienatione,vt patet ex illis verbis, esse inductũ ad alienandũ sup ipsa alienatione, ergo non loq-
11 tur de alio iur̃o,& potissimè de eo,de quo in d.l.3. ¶†Ex quibus infert̃,ꝙ cum d.statutũ loquat̃ solùm in casib. p̃dictis, & vlterius sit correctoriũ, & odiosum respectu ĩualiditatis iur̃i, cũ eius obseruatio sit fauorabilis,vt plenè tradit̃ in d.authen. sacra.pub.& superius dictũ fuit,nõ dẽt extẽdi,sed solũ restringi & intelligi in casu,ĩ quo loquit̃,s.in iur̃o p̃stito p minorem sup ipsa alienatione,& sic non de alio,maxi. de assertorio, de quo in d.l.3.p quod præsumit̃,ꝯhẽtem esse maiorem, de quo statutũ nihil penitus loquit̃, vñ in odiosis non debemus dare extensionẽ,& correctionem iuris cõis,ad plenè not.in authẽ. quas actiones.C.de sacros.eccl.& in l.si verò.§.de viro,& in l. si constante.ff.sol.mat.& in l.sancimus.C.de testa. & in vulg.
12 l.præcipimus,cum sim.C.de appella. Et†ex isto tolluntur ea quæ superius in ꝯrium fuere adducta,dum dicebat̃, ꝙ statutũ loquit̃ de iur̃o gñali &c.Nã nõ est verũ: solũ.n.loquit̃ de iur̃o p̃stito p minorẽ super ipsa alienatione, ergo non super alio, & sic nõ de eo,de quo in d.l.3.Tolluntur etiam illæ prȩsumptiones inductæ a statuto fraudis,& doli, q̃ vñr inducere ꝓbationes liquidissimas,ita vt veritati æquipolleant. Nã procederẽt ista in casu,de quo statutũ loquitur,nõ aũt debẽt adduci & extendi ad casum præsentem,de quo statutũ nihil penitus dicit. Tollitur ẽt & aliud,quo dicebatur, illam clausulam nõ obstã. solẽnitatib.&c. posse referri ad solennitatem, de qua in d.l.3. Nam istud ultra diuinationem est ꝯ mentem & tenorem d.statuti.Quod ultra solẽnitates de iure cõi requisitas in alienationib.rerũ minorũ induxit alias,& uoluit inductas a statuto dr̃e obseruari,& casu quo nõ obseruaret̃,ꝙ alienatio esset nulla nõ obstantib.quibuscunq; solẽnitatib.quȩ de iure cõi disponerẽt ꝯrium,s.ut illis interuenientib.alienatio valeret,nam statutum bene illas tollit, non aũt infringit iur̃m corporaliter præstitũ, in quo quis asserit se maiorem, per quod cum eo ꝯhitur quasi cum maiore,& quod iur̃m tollit solẽnitates,quȩ de iure cõi re-
13 quirũtur in alienationib.minorũ.id patet ad sensum.Nec†ualet arguere de iur̃o confirmatorio ad assertorium,ut primum sit maioris roboris,q̃ ẽm.nam tollitur ꝯsequentia ex his q̃ tradunt doc.in d.auth.sacr.pub.ubi Pau.de Cast.& idem Paul.in d.l.3.dum allegando Io. And. cõcludunt.d.auth.loquẽtem in iur̃o ꝯfirmatorio nõ procedere in iur̃o assertorio, prout plenè tangit Soc.d.ꝯs.66.col.8.& ꝯs.61.In prȩsenti,col.3.& Aret.ꝯs. 74.Diligenter,in 2.dubio,& Rom.in d.consi.12.& argumentũ maioritate rõnis in correctorijs nõ recipitur,ut plenè traditur in d.auth.quas actiones, in d.§.de uiro, & in l.si ꝯstante,& inferius oñditur iur̃um, de quo in d.l.3.quò ad casum pñtem esse roboris,& effectus efficacissimi.Et† auctoritas Rom.in d. consi.12.solùm loquitur, an minori iuranti competat remediũ nullitatis,de quo articulo diffusè dicendũ est inferius,non autem uult,ꝙ statutum comprehendat & excludat tale iur̃m. et † ꝙ d.statutum Tridentinũ non excludat.d.iur̃um,de quo

in d.l.3.nec ad illud extendatur,est aperta deci.Ang.ibi col.1. uers.& ẽt istud est ualde notabile, ubi uult,ꝙ statutum Perusinum dictans cartã factã a minore.xxv.ann.non ualere,ẽt si iurauerit se maiorem: tñ hoc non obstante non admittetur ad probandum minorẽ ætatẽ,nisi per instr̃a, sentiens ꝙ statutum non extendetur ad d.l.3.nisi in eo facta sit mentio de iur̃o, in quo quis asserit se maiorem, quæ decisio secundùm ipsum est singulariter notanda,ut ẽt eo casu,in quo in statuto fit expressa mentio de tali iur̃o, ꝙ adhuc probatio ætatis sit facienda, ẽm
16 terminos,& dispositionem.d.l.tertiæ. Et † vlterius,ꝙ statutũ non comprehendat casum,qñ quis corporaliter iurat se maiorẽ,est apertissima decisio Petr.de Ancha.consi.226.Legitur in canone,col.2.uers.Intelligã ergo, ubi istud probat multipliciter.l.& rõne,& maxi.qm̃ statuta generaliter loquentia redigũtur ad intellectũ iuris cõis & recipiunt interpretationẽ passiuã datam a iure cõi, p quã gñalitas statuti modificatur & restringitur,& idem uult Abb.cõsi.71.Quinque dubia,in 1.uol.col. 2.uersi.sed his non obstantibus,& uersi. Quinimo,& col.3.& sequitur Pau.de Cast.ẽm antiq.impressionem consi.141.uisis & consideratis,col.1.uers.Nam circa dispõnem, ubi dicit, tale statutum nihil innouare circa dispõnem.d.l.3.in fine,sed solũ
17 circa dispositionem d.auth.sacr.pub.Est † etiam istud de mẽte oĩum,uolentium dispositionem d.auth.sacra.pub.non procedere in iur̃o assertiuo,& de præsenti, de quibus supra & etiã infra. Et licet istud dicant eo respectu, ut confirmatorium sit maioris roboris.Tñ expresè uolunt,ꝙ constitutio loquens de uno non extẽdatur ad aliud,quod modo mihi sufficit,& infra
18 oñdam,iur̃m,de quo in d.l.3.esse maximi effectus. Et † quia statutũ loquitur de uno iur̃o tm̃ ꝯfirmatorio, extendi non dẽt ad casum, in quo duo interuenerunt iuramenta & confirmatorium,& assertorium,cum sub simplicibus non comprehendatur casus mixtus in correctorijs & exorbitãtibus max. ut tradit Bar.& alij in l.certi condictio.§.qm̃.ff.si cer.peta.& diffusè oẽs in l.2.in prin.ff.de uer.obl.& ĩ terminis nr̃is ita dicit Pau. de Cast.d.consi.141.col.pen.Concludamus ergo,statutũ Tridentinum non loqui de isto iur̃o, nec illud excludere, nec respectu eius inducere aliquam præsumptionem doli uel fraudis,quo fit,ut sublato statuto quæstio præsens ueniat decidẽda
19 ẽm ius cõe,ut dicebant Ancha.& alij superius citati.¶†Quo iure considerato, primò dicendum vr̃,ꝙ ipse Odoricus corporaliter iur̃o præstito asserendo se maiorem fuerit solùm priuatus bñficio restitutionis in integrũ,ut disponit.d.l.3.C.si min. se mai.dixe.tñ bene põt opponere nullitatem ꝯctus & alienationis per eũ factæ: tum pp omissionem solennitatum requisitarum de iure cõi, qñ alienantur res minorũ: tum ẽt pp omissionem solennitatis requisitæ per statutũ Tridentinum,in alie-
20 natione rerum minorũ. Tale † em̃ remediũ nullitatis non vr̃ esse sublatum p dictũ iur̃m, in quo asseruit se maiorẽ: cũ d.lex solùm tollat remediũ restitutionis in integrũ,non aũt nullitatem,vt vr̃ sentire Spec.in tit.de restit. in integ.§.2.col.mihi 5. uersi.sed cum ei,& diffusius Io.And.in addi.Spec.in tit.de senten.§.de diuersis sñiarum formis,in addi.quæ incipit procedẽdum,ubi adducit alios doct.antiq.istud uelle,sentire vr̃ Ange. ꝯs.160.Pro decisi.col.2.in 5.dubio, uersi.nunc restat,& Paul. de Cast.istud firmat in d.l.3.quam legit cum l.1.col.2.uersic. item aduertendũ,& sequitur Ro.in d.consi.12.uiso,col.2.uersi.rñdendum est,ubi ita limitant d.l.tertiam,& hoc idem uult Soc.d.cõs.61.col.3.uers.nec obstat, & uers.seq.& d.consi.66. col.8.& 9.uol.1.sentit ẽt Dec.cons.1.nouiter impresso col.6. uers.4.respondetur,& uers.seq.& Barb.cõsi.73. Præclarè scripsit.uol.2.idem firmare vr̃.Ad quod etiam adduci põt consi. 90.Ful.In quæstione,col.4.& 5.vers.circa tertiũ, & postremò hoc idem firmat Bauer.dum ponit effectus iur̃i in 83.effectu.
21 nam licet minor.Et † ex ista ꝯclusio.tollitur illud, quod dicit Cor.consi.121.videtur,col.fin.uol.3.dum concludit,ꝙ d.l.3. in fine tollat remedium restitutionis in integrũ, & nullitatis, ponderando uerba.d.l.ibi,nullum auxilium. Nam in hoc ipse Cor.vr̃ esse singularis, cũ in ꝯrium sint auctoritates doc.supe-
22 rius adductæ,quibus ipse non rñdet. Prout † ẽt: qm̃ doc.oẽs in d.l.3.ut est Bar.Bal.Ang.Saly.& Pau.declarando, d.legẽ facientem differentiam inter iur̃m uerbotenus p̃stitum,& iur̃m prȩstitum corporaliter dicunt,ꝙ qñ est præstitum uerbotenus tollit bñficiũ restitutionis in integrũ, nisi minor ætas ꝓbetur per instr̃um, qñ uerò est præstitũ corporaliter, tũc ex toto tol-

litur

litur in integ.restitutio,& nõ auditur, ẽt si uellet ꝓbare mino-
rem ætatem p instrũm,ex quib.patet, ꝙ illa uerba,nullum su-
peresse auxilium,multũ operantur,ut penitus,& in totũ tollatᷣ
restitutio in integrũ,nõ aũt dẽt tolli nullitas: quia nullus hoc
23 dicit,excepto Cor. Et † ꝙ nullitas p d.l.3.non sit sublata, vñ
sentire oẽs scrib.ibi dum uolunt.d.l.tollere restitutionem in
integrum,& doc.superius citati firmãtes.d.l.non tollere nulli
tatem,loquũtur gñaliter: siue iurm̃ sit præstitum verbotenus,
siue corporaliter,ex quo ita limitãt.d.l.3.q̃ solùm loquitur de
beneficio restitutionis in integrũ, siue iurm̃ sit p̃stitum verbo-
tenus, siue corporaliter, & limitatio non ueniret ad d.l.si hoc
24 mõ non intelligeretur.Prout † ẽt non vr̃ sublata nullitas,nam
licet lex dicat,nullã exceptionẽ posse opponi, tñ nunquã intel
ligitur reiecta exceptio nullitatis, ut dicit Ang.in l.non erit.§.
dato.ff.de iureiur.cum alijs cumulatis per Fel.in c.ex parte,el
25 ij.col.pen.ex̃ de offi.deleg.Et † maximè qñ de nullitate cõstat
notoriè,ut tradit gl.fi.in c.ex cõquestione,de rest.spol.Bart.&
Mod.in l.1.ff.de oper.nou.nunci.& Alex.ↄsi.105.Ponderatis,
col.2.vol.5.ↄñr illa uerba.d.l.3.nullum auxilium,nõ dẽnt tol
lere nullitatẽ,maximè q̃a d.l.3.exorbitat a cõib.regulis,vñ &c.
26 l.qđ uerò ↄ̃.ff.de legib.Præterea † statutum Tridentinum præ
sumit iurm̃ a minore præstitum dolosum & fraudulentum,er
go nullum,& de isto iuro ita præstito & doloso non loquitur.
d.l.3.ex quo tale iurm̃ non ligat : quia esset uinculũ iniquita-
tis.c.inter cætera.27.q.4.& probatur in d.c.quamuis, & in d.
auth.sacr.pub.& per Corn.consi.268.quãquam, circa fi.uol.
4.& cũ dolus præsumatur a statuto,talis ↄ̃ctus censetur ipso iu
re nullus,esto ꝙ esset iuro firmatus, ut dicit Corn.in d.cõsi.in
fi.& consi.11. In præsenti, col.6.uol.3.& Bart.consi.21.col.2.
27 uol.1.Et † ẽt quia tale iurm̃ assertorium est præstitum ↄ̃ ueri-
tatem, & iõ non dẽt seruari : cum potius sit periuriũ, ut dicit
Fulg.in d.conf.90.in fi.uerf.non obstat,& cum non habeat co
mitem ueritatem non dẽt seruari,ut tenet Barb.in d.consi.53.
28 col.6.uolu.2.Et † ẽt quia non est tantæ potentiæ,sicut iurum
confirmatorium.quod tollit ẽt nullitatem,ut dicit Cyn.in l.1.
29 C.de sacrosan.eccl.& Soci.d.consi.66.col.8.uol.1.Prout † ẽt:
qm̃ tale iurm̃ præstitum a do.Odorico,& eius assertio vr̃ facta
per errorem, & docto de eo reuocatur c.fi. ex̃ de confes.& vi-
detur sentire Sal.in d.l.3.in fine, & iuramentum præstitum su
per tali assertione non hẽt obstare : nam eodem errore cense-
tur præstitum,quo errore fuit facta assertio,quam fecit ita cre
dens , & ignorans,& ideo utrunque põt reuocari,ut dicit Bal.
in l.error.col.pen.C.de iur. & fac.igno.& domi.Anto.in c.fi.
30 ex̃ de confess.& Soc.consi.97.In præsenti,col.3.uol.4.Et † ta-
lis error probari uidetur illico,ꝙ constat rem aliter se haberee
31 ut tradit Fulg.consi.237. Finus Guidonis. Præterea † iurum
semper intelligitur rebus sic stantibus.ca.quemadmodum,de
iureiur.l.fi.ff.qui satisdar.cogan.ponit Soci.consi.58.super ꝓ-
posito,col.2.uolu.3.& Alb.Bru.consi.98.In cã,circa finem,&
Ias.in l.quod Seruius,col.3.ff.de condi.cau.da. Consequenter
dictum iuramentum intelligitur , nisi aliter doctum sit de er-
rore : & quoniam ipse d.Odori. videtur probasse se fuisse mi-
norem,tũ p librũ patris, & eius, ac litterarũ comparationem.
tum ẽt p assertionẽ matris , & aliorũ, per quas probationes vr̃
ↄstare tpe,quo ↄ̃xit,& iurauit,ipsum fuisse minorem, meritò ↄ̃
ctus dẽt censeri nullus , & iurm̃ per ipsum p̃stitũ non dẽt esse
32 ipsi nocumento,rõnib.& decisi.superius adduc. ¶†Istis tñ nõ
ob.adhuc dico.d. Odor.aduersus ↄ̃ctum per eum celebratum
non posse uenire ẽt ex capite nullitatis , eo respectu : quia mi-
nor,ut uenire prætendit, & primitus aduertendum est, ꝙ iste
ↄ̃ctus per iurm̃ confirmatorium de iure cõi est ualidus & fir-
mus, esto ꝙ in eo non fuerint seruatæ solẽnitates traditæ a iu-
re cõi uel a statuto,ut dictum & cõclusum fuit in principio p̃-
sentis cõsultationis. Rursus,& illud uerissimũ est, ꝙ statutum
Tridentinũ p̃sumens minorem iurantẽ esse inductũ ad iuran-
dum dolo & fraude, nõ loquitur de iuro corporaliter præstito
in quo ↄ̃hens asseruit se maiorẽ,ut plenè fuit discussum & con
clusum in precedẽ.artic.Ex quibus infertur,ꝙ fundamenta ex
aduerso facta super nullitate ↄ̃ctus, & super præsumptione do
li, & fraudis sunt extra casum præsentem, & nihil penitus fa-
ciunt ad decisionem ipsius,nec aliquo modo sunt ↄsiderãda,
* cum * cões conclusiones uelint , pp iurm̃ confirmatoriũ con-
tractum de iure cõi esse ualidũ, & nulla hic adest præsumptio
doli uel fraudis, cũ statutum Tridentinũ non loquatur de isto
iuro,erimus ergo in terminis.d.l.3.C.si min.se maio.dixe.ubi
doc.post gl.cõiter uolunt p illũ tex.ponentẽ multos casus,ꝙ si
minor iuro corporaliter p̃stito asserit se maiorẽ & non interue
nit dolus ipsius asserentis,nec alterius cũ eo ↄ̃hẽtis,ꝙ isto casu
taliter iurans nullũ hẽt auxiliũ,qđ quidẽ s̃m oẽs ubiq; sine du
bio procedit respectu restitutionis in integr. ut penitus ita iu-
rãti sit interdicta taliter,ut respectu huius remedij nulla peni-
33 tus in ↄ̃rium admittatur probatio.¶†Dubiũ aũt orit̃,an taliter
iurans ẽt priuetur remedio nullitatis. Circa qđ ↄsiderãdũ est:
qm̃ restõ præsupponit mero iure ↄ̃ctũ tenere & ualere, sed in
eo minorẽ esse læsum , ob quã læsionẽ ↄceditur restitutio.l.nã
34 & postea.§.si minor.ff.de iureiu.Nullitas † aũt præsupponit ↄ̃
ctum ipso iure nullum,esto ꝙ in eo non sit lęsio,nam nõ tenet
ipso iure pp formam non seruatam,quo casu non datur resti-
tutio : ut probatur in l.si quidẽ.C.de præd.min.& p gl.& scri
35 bẽ.in l.de tutela.C.de integ.rest.min. Ista † itaque duo reme-
dia restitutionis & nullitatis depẽdẽtia ab ætate minori tollũ-
tur per d.l.tertiã, ut taliter corporaliter iuranti nõ cõpetãt,ut
probatᷣ ex illis uer.uniuersalib.ibi,nullum superesse auxilium,
arg.l.primæ.§.& gñaliter.ff.de lega.pręstan.& l.in fraudẽ.§.fi.
36 ff.de test.mil.Eo†magis,cum sint uerba uniuersalia negatiua,
q̃ oẽ auxilium excludunt,nec uerificarẽtur, si ↄcederetᷣ auxiliũ
nullitatis originẽ trahẽtis ab ætate, nã si istud ↄcederetᷣ, oratio
illa in totũ falsa redderetur.l.si is qui ducẽta.§.utrũ.ff.de reb.
dub.& ponunt Mod.in c.nam concupiscentiam,ex̃ de constit.
37 Si † em̃ imperator in d.l.3.uoluisset solùm tollere oẽ auxiliũ
probationis,qñ iurm̃ est corporaliter præstitum respectu resti
tutionis,satis fuisset tollere restitutionem in integrũ,quã tollẽ
do,necessariò ẽt tollebat añcedẽs,per qđ perueniebatᷣ ad eam,
& sic oẽm probationẽ minoris ætatis. Nec uerisimile est,ꝙ im-
perator in fine illius legis,qñ iurm̃ est corporaliter pręstitum,
sustulisset oẽ auxilium, si mentis suæ non fuisset tollere reme-
dium de omni auxilio cũpetente aduersus ↄ̃ctũ rõne minoris
38 ætatis.Esset†em̃ delusoria dispositio.d.l.3.si solùm denegaretᷣ
restitutio,& ↄcederetᷣ nullitas respectu minoris ætatis,cũ utrũ
39 que dependeat ab ipsa ætate minori.Et† si ↄcederetur auxiliũ
nullitatis.d.l.3.seruiret nobis de uẽto,& imposita esset uerbis
& nõ reb.ↄ̃ nota.in l.1.§.hæc uerba.ff.quod quisq; iur.& in l.
2.in fi.C.cõmu.de leg.Si.n.corporaliter iurans se maiorẽ pos-
set allegare nullitatem resultantem pp ætatem minorem,nul-
lum dispendium pateretur,esto ꝙ denegaretᷣ sibi restitutio:cũ
per remedium nullitatis pinguius sibi esset cõsultũ, ex quo nõ
grauaretᷣ probare læsionem, vt superius dixi,& ætatem minorẽ
posset probare alijs indicijs,& sic ex periurio,& culpa ↄseque-
* retᷣ commodũ, * ↄ̃ oẽs cões cõclus.Ne ergo ista sequãtur cogi-
mur dicere,ꝙ d.l.3.tollit, & remediũ restitutionis,& remediũ
nullitatis,causatæ pp minorẽ ętatẽ : nã aliàs frustratoria vide-
retur,& inanis.Suadetur istud.Nam nullitas in casu isto nõ cõ
ceditur cuilibet,sed tm̃ minoribus ↄ̃hentib.non seruata forma
iuris cõis vel statuti,& spãli fauore personæ pp ætatem conce-
40 ditur,patet : quia alijs maioribus denegatur. Aetas † ergo mi-
nor est cã inducendi restitutionẽ & nullitatem,& dicta reme-
dia concedit,sed sic est,ꝙ qñ minor corporaliter iurat se maio
rem,denegatur sibi restitutio,& oĩs probatio.d.l.3.ea ratione:
quia lex non dẽt esse auctrix periurij,ut dicit gl.fi.in d.l.3.alle
gando.l.primã.C.si aduers.uend.Quæ oĩa a fortiori locum si-
bi uendicãt,si minor vellet allegare nullitatem pp errorem &
ætatem, ergo vtroq; casu eadem dẽt esse iuris dispositio per iu
ra uulgar.potissimùm cum in ↄ̃rium nõ possit adduci,nec lex,
nec ratio,& fauorabile sit, extensionem facere,ne periuriũ in-
* curratur : ut tradunt oẽs * cõiter post gl. in d.auth.sacr.pub.
& si isto casu denegatur restitutio,in qua cadit læsio,quãto er-
go fortius denegabitur nullitas causata pp minorem ætatem,
in qua nulla qñque datur læsio, vt dixi,& maior ratio uiget,ut
41 læsus & circũscriptus restituatur, q̃ non læsus. Prout † etiam,
nam d.l.3.disponit , ꝙ si minor iurauit se maiorẽ verbotenus
non poterit probare per testes minorem ętatem,sed solum per
instrumenta, licet rl̃r ætas possit alijs indicijs probari,tñ in ca
su.d.l.tertiæ,qñ est iuratum uerbotenus,ꝓbatio ætatis restrin-
42 gitur.Quod † quidem ex alio non fuit inductum, cum regu-
lariter probationes non debeant restringi , nisi propter uires
iuramenti , ut dicit gloss.in l.2.§.fœminas.C.de his qui ueni.
æta.impetra.& in l.generaliter.C.de non nu.pec.in uers.scri-
ptis, & gl.in c.1.de censib.lib.6.in 2.casu,& tradit Spec.in tit.
de instr.

de instr.editio.§.restat.Nam restitutio in integr. istud non inducit,cũ ad eam obtinendã sufficiat minorem ætatem alijs indicijs probare,iurõ ergo restringit hanc probationẽ in mino-
43 re iurante se maiorem.Quæ†rõ ita viget,& a fortiori, qñ minor allegaret nullitatem respectu ętatis : vt si ætatem minorẽ probare vellet , nõ deberet admitti,qñ verbotenus iurauit,ad probandum,nisi ꝑ instr̃a,ut expresse sentit Ang.in d.l.3.uolẽs istud procedere,ẽt si statutum faceret mentionem de iurõ p̃stito ꝑ minorẽ,in quo se maiorẽ asseruit. Idem ergo dicamus, qñ iurm̃ est corporaliter p̃stitũ:nam tunc nulla admittet̃ probatio,vt disponit.d.l.3.quæ procedit,siue peteret̃ restitutio, siue allegaret̃ nullitas ex defectu ætatis:cũ vtroq; casu eadẽ sit rõ,nec ꝯria possit adduci,nec lex aliter disponens reperiat̃. Si ẽm aliter diceremus,sequeret̃,ꝙ qñ iurm̃ est corporal̃r præstitum,minor posset allegare nullitatem ex defectu ætatis,& ꝓbare minorem ætatem quibuscũq; indicijs, quod penitus esset absurdissimum,& d.l.3.redderet̃ nulla,frustratoria,& sine effectu,& sequeret̃ ꝯrium eius,quod dicta lex disponit , & penitus subuerteret̃.Præterea esset ꝯ oẽs doct. volentes d. legem restringere modum probandi minorem ętatem , qui gñaliter loquuntur,nec dicunt magis in nullitate q̃ in restitutione.Ex
44 †quo infert̃ , ꝙ si natura iuramenti assertorij super ætate, qñ est verbotenus p̃stitum, restringit facultatem probandi ętatẽ, qñ verò est corporal̃r p̃stitum, aufert oẽm speciem probationis,nõ distinguẽdo restitutionem a nullitate,nec eꝯ,sequit̃, ꝙ ẽt referendo dicta verba d.l.3.ibi, nullum auxilium , ad auxilium probandi ætatem,adhuc dicere debemus , ꝙ in ꝯñtiam, & ꝑ indirectũ sit sublata nullitas,causata pp ætatem : nam cũ deneget̃ ꝓbatio ipsius,q̃ est necessarium antecedens ad eam ,
45 ẽt cessabit ipsa nullitas causata pp ætatem. Sicut†in simili dicimus,ꝙ qñ est iuratũ super facto negatiuo , pp remotionem illius facti,sequit̃ remotio cuiuscũq; actionis cõpetentis & resultantis ex illo facto,vt probat̃ in l.si duo. §. idẽ Iulianus. ff. de iureiu.vbi Bar. & oẽs scrib.istud firmant,& idem Bar.in d. auth.sacra.pub.col.fi.uer.quæro vtrum ꝑ tale iurm̃,in fine, & facit,qđ vult ipse Bar.in l.Gallus.§.& quid si tm̃,col.4.ver. p̃terea posito.ff.de lib. & posth. & q̃ tradunt̃ in l. oratio. ff. de
46 sponsalib.& ꝑ gl.& alios in l.2.ff.de iurisd.om.iud. Et † non immerito.Nam iurm̃ corporal̃r p̃stitũ in terminis nostris inducit p̃sumptionem iuris & de iure, ꝯ quam nulla admittit̃ probatio,ut dicit gl.Bal.& Pau.de Cast.in d.l.3. ꝑ ea quæ hñr
47 ꝑ gl.ordinariã,& alios in l.fi.in prin.ff.quod metus cã,ꝑ Bart. & alios in l.si is qui pro emptore.ff.de vsucapionib. Et† ꝓbat̃ ẽt istud ꝑ illum tit.C.si min.se maio.dixe.uel proba. fuer. qui titulus hẽt duo capita,qñ minor dicit se maiorem,& qñ probatur maior,& adaptando illa ad dispositionẽ.d.l.tertiæ. si sine dolo & fraude vtriusq; partis ꝓbat̃ maior, ꝓculdubio cessat,& restitutio & nullitas ex defectu ętatis. Idem ergo erit & in alio capite,qñ corporal̃r præstito iuramento asseruit se maiorem,ut tunc resultet p̃sumptio iuris & de iure,& quod in ꝯtrium non admittat̃ probatio.Quæ cũ deneget̃, tollit & testimoniũ,& nullitatem causatam pp ætatem,cum in vtroq; par
48 sit rõ,nec in ꝯrium alia possit adduci, & nulla lex reperiat̃, q̃ aliter,vel ꝯriũ disponat.Quod†ẽt apertissimè deducit̃ ꝯsiderando medullã illius tituli,si min.se maio.&c.In quo necessariò tenendum est,ꝙ ille,qui iurauit,erat verè minor.Nã si uerè maior fuisset,non essemus in terminis illius tit. & tñ d.l.3. disponit , ꝙ talis minor corporal̃r iurãs se maiorem pp iurm̃ hr̃ vt maior,perinde ac si maior fuisset probatus, ita vt in ꝯriũ non admittat̃ probatio,& sic necessariò tollit oẽ remediũ , qđ possit competere respectu minoris ætatis , ꝯñr & nullitatẽ ex
49 dicto capite causatam.Et†ꝙ tale iurm̃ assertorium maioris ętatis tollat ẽt nullitatem resultantem & de iure communi & ex forma statuti pp defectum ætatis,suadetur ex his, q̃ volunt doc.in d.auth.sacr.pub.& Pau.de Cast.& Alex. in l. qui iuras-
* se.ff.de iureiu.dum dubitant.An tex.in d.auth.sacra. pube.loquens de iurõ ꝯfirmatorio habeat locum in impubere iurãte, & * cõiter ꝯcludit̃,ꝙ nõ.Tñ si impubes iurauit se adultũ , ualidabit̃ ꝯtus,arg.d.l.3.C.si min.ex quo sequit̃,ꝙ licet aliàs ꝯtractus esset nullus,ẽt si impubes iuraret illũ ꝯfirmando. Tñ si assertiuè iurat super ætate faciendo se adultum tollit̃ nullitas, ita qñ adultus corporal̃r iurat se maiorem , priuabit̃ remedio nullitatis,q̃ causat̃ pp minorem ætatem.Et†ꝙ d. l. 3. tollat ẽt remedium nullitatis,vr̃ esse de mẽte Vbe.de Bob.quem refert

& sequit̃ Spe.in tit.de resti.in integ.§.2.col.5.ver. sed cum ei, dum vltimo loco refert̃ d.Vbe.volentẽ, ꝙ tal̃r iurans nullum habeat auxilium per tex.in d.l.3.& loquunt̃ de auxilio nulli-
51 tatis,vt apertè patet ex verbis ipsorũ.Hoc†idẽ vult Bal.in d.l. 3.in summario dũ dicit,ꝙ iurõ corporal̃r p̃stito est exclusa ois species probationis,& ois species restitutionis, si ergo excluditur ois species ipsius restitutionis: cum restitutio unica sit,scilicet prioris status reintegratio. Bal. expresse sensit de nullitate capiendo eam pro specie restitutionis,qñquidẽ vtrunq;,restitutio,s.& nullitas resultant ex defectu ætatis : nam isto casu vtrũq; ꝓcedit iure singulari & spãli rõne minoris ætatis. nam sicut restitutio dat̃ iure spãli priuilegio ꝑsonæ, ut aptissimum est,ita & nullitas cõpetens pp minorẽ ętatẽ: vt firmat Cy.in d. auth.sacr.pub.col.2.ver.ex p̃missis vr̃,& Pau.de Cast.in l.1.in fi.C.si aduers.vend.& sentit Sal.& Alex.in l.si curatorẽ, colu.
52 3.ver.In eadem,in fine.C.de in integr.restit.mino. Est†etiam istud de mente Sal.in d.l.3.col.2.dum soluit ꝯrium. l.si ex falsis.C.de renunc.dum considerat bñficium ętatis,& illud separat a bñficio iuris communis uolens,ꝙ bñficia iuris cõis competant tal̃r iuranti,cui denegant̃ beneficia ætatis,& sic benefi-
53 cium nullitatis,q̃ causat̃ pp ætatem.Et †facit decisio Bar.in l. de ætatẽ,col.pen.vers.3.est videndum. ff.de minori.volens,ꝙ sñia lata super ætate facit ius ex eo: quia non põt probari ꝯtrarium,sicut qñ iurm̃ est corporal̃r præstitum super ætate in eadem cã,& inter easdem personas facit ius , & non concederet̃ probatio in ꝯrium,vt in d.l.3.& si concederetur,nullitas resultans pp ætatem non faceret ius,& concederetur probatio in ꝯ
* rium,quod esset ꝯ Bar.*ibi cõiter approbatũ. Et†Pau. de Cas.
54 in consi.superius allegato. 141.col.pen.declarando doc. Ioã. And.& sequacium dicit,illam non procedere , qñ esset appo-
55 sitũ duplex iurm̃,vt fuit in casu pñti,& dixi superius. Nec†ẽt procedit de iure canonico, volen. ꝙ istis casibus taliter iurans non habet remedium allegandi nullitatem, habens pro firmo ꝙ ab ea nullitate,quæ inducit̃ rõne minoris ætatis, sit penitus
56 exclusus.Et†Pet.de Anch.in d.ꝯs.226.col.2. ver. Concludo, dicit,ꝙ si minor ætas est cã nullitatis ꝯctus, de ea debet legitimè constare eo modo,quo disponitur in d.l.si alterius, prout ẽt sentit Ang.ibi,sed qñ iuramentum est corporaliter præstitum,esto ꝙ iurans non sit in dolo,tñ excludit̃ ab omni genere
* probationis,vt omnes post gl.*cõiter concludunt in d.l.3.er-
57 go excludit̃ ẽt a nullitate causata pp ætatem.Et † Abb.in d.ꝯs. 71.col.3.ver.venio ad ipsum.excludit minorem ita iurantem a bñficio minoris ætatis inducto,tam iure communi,q̃ benefi-
58 cio statuti,& ꝯñr a nullitate,quæ pp ætatem causatur. Et†postremò istud apertè sentit Cor.d.cons.121.in fi. vol.3.volens, ꝙ d.l.3.tollat nullitatem,prouenientem ex defectu ætatis, cuius opinio non est singularis, vt ex aduerso dicebatur , ex quo ante eum hanc sententiam tenuerunt & sequuti sunt docto. superius allegati,& vlterius eius opinio est vera approbata rõ-
59 nib.& iuribus,quibus supra.Et†doc.volentes d.l.tertiam , nõ excludere remedium nullitatis,& ita eam limitantes, intelligi debent,vt ipsorum opinio procedat,s̃m ius ciuile, non autem s̃m ius canonicum,vt expresse sentit Io.And. post alios doct. antiq.ꝑ eum citatos in dicta sua addi.ad Spec. in ti. de sent.§. de diuersis sñiarum formis,vers.vt autem,in quarta forma, in verb.proced.ver.de minore,& sequitur Pau.de Cast.in d. cõs.
60 171.col.pen.ver.sed qñ iurauit. Vel†& secundò dicamus , ut procedat,qñ vnicum tm̃ est appositum iuramentum, secus si duplex: vt fuit in casu pñti,& sentit Abb.in d.consi. 226.col.
61 2.& Pau.de Cast.d.consi. 171.col.pen.circa.fi. Vel † & tertiò ipsorũ opinio posset procedere , qñ nullitas causaretur a iure communi rl̃r quò ad omnes personas , secus autem qñ causatur iure speciali respectu ętatis minoris,vt sunt deci.Spe.Vbe. de Bob.Bar.Bal.Anch.Saly.Pau.de Cas.& Cor. superius adducta,& sentit gl.in ver.per sacramenti,in d.l.3.dum soluit contrarium d.l.si ex falsis.C.de transac.& sentit etiam glos. quam Alex.& alij ibi sequunt̃ in d.l.si ex falsis,in versi.præcipimus. Nam licet restitutio sit remedium extraordinarium , & nullitas sit ordinarium : tamen quando nullitas prouenit pp ætatem: tunc vtrunque remedium habet ius speciale pro fundamento.Quo fit,vt sublato uno tollatur & aliud bñficium pro
62 ueniens propter ætatem,ut superius est deductum. Et†si bñ aduertatur,Io.And.allegatus in cõtrarium in d.additio. nõ loquitur in casu præsenti,qñ iurm̃ est corporaliter pręstitũ a mi
nore

note simpliciter, sine dolo ipsius & alterius secum ꝯhentis,
quo fit,ut eius auctoritas parum prosit aduersarijs: cũ in casu
pñti habeamus decisi.magis strictas, excludẽtes pp iurm cor-
poral'r præstitum oẽm speciẽ probãdi minorẽ ætatẽ, & decisi.
Ang.in d.consi.160.nihil facit ad casum nrm, vt uideri pote-
63 rit.Et†alij doc.limitantes.d.l.3. ut non ꝓcedat,qñ allegaret'
nullitas,loquunt' gñal'r de nullitate inducta iure cõmuni,non
aũt in indiuiduo tollunt illam,quæ inducit' ex defectu ætatis,
& sic ex priuilegio ꝯcesso psonæ,ut est casus nr, super quo in
indiuiduo sunt decisiones superius adductæ,volẽtes.d.l.3.tol
lere remedium nullitatis,quæ causatur pp minorem ætatem.
64 Et†si aliquis doctor reperit',qui dicat. d. l.3. non tollere etiã
nullitatẽ causatã pp ætatẽ, istud dicit sine rõne & l. & in ꝯriũ
adsunt iura,rõnes & maiores auctoritates superius adductæ,
expresse & in indiuiduo uolentes,minorem corporal'r iuran-
tem se maiorem excludi ab oĩ probatione minoris ætatis, &
65 sic a nullitate,quæ producit' pp ipsam ætatem.Quib.†cõside
ratis, ꝓculdubio pitissimus iudex hãc sñiam,& opinionẽ am-
plecti dẽt,cum fulcita sit rõnib.efficacissimis, & ꝯcludẽtib. &
maiorib.auctoritatib.& pro ꝯria opi.non adducat', nec addu-
ci possit lex seu rõ,quæ urgeat, iuxta plenè tradita per omnes
Can.maxi.Mod.in c.1.ex de cõsti.circa fi.p Ange. consi.110.
Sanctissima,col.6.& per Dec.consi.271.In casu,col.5. nu.13.
66 cum concor.¶†Ex istis patet,parũ prodesse.d. Odorico aucto
ritates doct.uolentium.d.l.3.non hre locum circa remedium
* nullitatis:nã verũ est,qđ*cõiter oẽs uolunt, ꝙ qñ pstat' iurm
uerbotenus, non conceditur restitutio,nisi minor ætas probet' p
instrm.Qñ verò præstat' corporal'r,tunc minor ætas non põt
modo aliquo probari,& ꝯñr denegat' restitutio. Et dum sub-
dunt,ꝙ istis casib.non denegatur nullitas,ut ita limitetur.d.l.
3.& ut limitatio ueniat ad regulam. Rñdet',hic adesse falla-
ciã,qm̃ oĩ casu,qđ dr in d.l.3.locum hẽt,qñ allegatur nullitas
respectu ętatis,ut si iurm est uerbotenus pstitum, minor ætas
non possit probari,nisi p instrm,qñ uerò corporal'r,tunc nul-
lo modo possit probari,ẽt si nullitas allegaret', ex quo cum ꝓ-
cedat beneficio ætatis,sicut procedit restitutio, rõnes quæ ui-
gent in restitutione locũ hẽnt in ipsa nullitate,quæ causat' pp
67 ętatem,& in ꝯrium non sit lex,nec ratio,quæ urgeat.Et†illud
quod dicimus in una,dicere debemus & in alia,nec inconue-
nit,ꝙ finis.d.l.3.referatur nedum ad restitutionem, de qua di
xerat, sed ẽt ad nullitatem :nam finis legis potest esse gñalior
principio,& medio,& ecõtra,ut est tex.& ibi tradit Abb.in c.
relatum,el 2.extra de testa.Et dum doc.limitant,d.l.3.ut non
procedat in nullitate,eorum dictum non ꝓcedit in ista, q̃ cau
satur pp minorem ætatem,sed in alia,quæ oĩbus personis pos-
set cõpetere iure cõi,uel statutario, & aliàs,ꝓut diffusè supe-
68 rius extitit discussum.¶†Nec obstat,ꝙ dicebat',nullitatem nõ
uideri sublatam per l.disponẽtem,ꝙ nulla exceptio possit op-
poni,& maximè,qñ nullitas est notoria, & qñ sumus in exor-
bitantib.Nam negatur.j.ꝙ hic ꝯstet de nullitate notoriè: cum
in pñti cã nullæ adhuc sunt factæ probationes per d. Odori.
quinimo ipse sit penitus repulsus,dum uolebat ꝓbare mino-
69 rem ætatem.Nec†sumus in exorbitantibus,sed in fauorabili-
bus: ut seruet' iurm,& ne incurratur periuriũ, ut dictum est.
& d.l.3.tollendo oẽm speciem probandi minorẽ ætatẽ,qñ est
corporaliter iuratum, in necessariam ꝯñtiam tollit nullitatẽ,
quæ effectum habere non posset,nisi probaretur minor ætas,a
qua originem,& efficaciam sumit, & sic sublato antecedenti
necessario ad ꝯñs,sublatum est & ipsum consequens, quod si-
ne antecedente nõ posset in esse deduci.l.oratio. ff.de sponsa.
gl.& scri.oẽs in l.2.ff.de iuris.om.iud.Tollit ergo d.l. 3. nulli
tatem causatam pp minorem ętatem: cum tollat modum pro
bandi ipsam minorem ętatem,aliàs.n. eius dispositio reddere
tur frustratoria,& sine effectu,ut dixi supius, qđ minimè ad-
70 mittere debemus.¶†Nõ obstat,qđ dicebat',statutũ Tridẽ.præ
sumere hoc iurm dolosum,& fraudulentum,ita ut ꝯctus cele
bratus adhuc sit nullus ipso iure. Nam apertissimè ostensum
est pp iurm ꝯfirmatorium talem ꝯctum esse ualidum de iure
cõi,esto ꝙ in eo nõ interuenisset solẽnitas reqsita de iure cõi,
uel statutario,& statutum Triden.non loquit' de isto iuro cor
poraliter pstito,qñ ꝯhens asseruit se maiorem,ut diffusè supe-
71 rius dixi.¶†Non obstat ꝯsi.Fulg.90.col. 3. uolẽtis iurm asser-
torium ꝯ ueritatem non debere seruari: quia tũc potius esset
periurium.Nam istud est de directo ꝯtra d.l.3.ubi iurm asser-
torium maioris ætatis,qđ iure præstitum fuit,qñq; contra ve-
ritatem,& sic a minore,ut s̃.deduxi,adeo seruari dẽt, ut nulla
in ꝯrium recipiat' ꝓbatio,q̃ ea rõne denegat',ne si concederet',
72 lex esset auctrix periurij,ut dicit gl.fi.& alij in d.l.3.Et†cõtra
Fulg.adest doct.Bar.in d.l.de ætate, col.pe.dum vult, ꝙ inter
easdẽ personas facit ius, & seruari oĩno dẽt, quò uerò ad alias
personas erit secus,ut dicit ipse Fulg.in d.cons. & tãgit ẽt Bal.
73 ꝯs.2.opponit',in 4.uol.Et†ita ẽt tollit',qđ dicit Barb.ĩ d.ꝯs.53.
col.6.uol.2.de quo plenè inferius dicet'. Secundùm.n.istos se
queret',ꝙ d.l.3.uolens tale iurm seruari,esset hodie correcta p
ius canonicũ,qđ minimè dicendũ est,arg.l.pcipimus, cũ vulg.
C.de appel.item quia nullus hoc asserit,quinimmo Imo.in d.
c.cũ contingat,relatus a Soci.ꝯs.61.col.3.ver. hanc ẽt opinio-
nẽ,& ꝯs.66.col.8.uer.& ideo dicit Imo.in 1.uol.expsse firmãt
d.l.3.loquentem de isto iuro assertorio,non esse correctã, sed
74 in uiridi obseruantia subsistere.Et†sic patet,tale iurm esse lici-
tum,quo fit,ut licet non habeat comitem ueritatẽ: tñ obligat,
vt probat' in c.monet.22.q.1.& tradunt nouis.in trac.de iure
iur.col.6.in 3.q.1.par.in fi. & est bona deci.Abb.in c. petitio.
& in d.c.cũ contingat.de iureiur.col.6.uers.ex quibus uerbis,
vbi uult, ꝙ iurm obligat, ẽt si non habet comitem ueritatem,
dummodo,ꝙ aliàs sit licitum,nã esto,ꝙ sit temerariũ, & aliter
iurans peccet, nihilominus tenet' ad obseruantiam iuri, cum
possit seruari sine peccato,& cum non sit ꝯ bonos mores natu
rales,adducit ad id alia iura,ut per eum,& si D.Odor.admitte
retur ad probandum ꝯrium, iurm non seruaret', unde si malè
iurauit,poterit habere absolutionem a reatu,iurm tñ obserua-
75 bit,ut plenè per Alex.cons.21.Attentis.col.4.uol. Et†per ista
ẽt tollitur illud,quod s̃.in ꝯrium adducebatur, ꝙ iurm confir
matorium est maioris roboris,q̃ assertorium, unde si primum
tollit nullitatem, fm nõ debet eam tollere, fm Cyn.in l.1.C.
de sac.san.eccl.& plenè Soci.in d.cons.61.& Abb.in 1.uol.&
Dec.d.cons.1.nouiter impresso,col.pen.in fine.Nam aduertẽ-
dum est, ꝙ isti loquũtur de alio iuro assertorio inter personas
suspectas præstito,ut inter maritum, & uxorem,inter patrem,
& filium,inter quas lex prohibet donationem fieri,ut sunt iu-
ra uulgaria,& tradit Barto.in l.cum quis decedens.§.Titia.de
leg.3.quo fit, ut tale iurm non sit seruandum, quæ oĩa cessant
in iuro assertorio maioris ætatis,quinimmo permittitur, & so
uetur:ut patet in d.l.3.& sic distinguendum est, de uno asser-
torio super ætate,& de alijs assertorijs, in quib. diuersa penit'
uiget ratio,unde arguere de uno ad aliud non conuenit,iurib.
76 uulg.Præterea,† si istud admitteretur d.l.3.corrigeretur,ꝯ su
perius dicta: cum tale iurm possit seruari sine interitu salutis
æternæ,& ideo seruandum d.c. cum contingat.c. licet mulie-
77 res.de iureiu.lib.6.cum concor.Et†potissimè considerato iu-
re canonico,ut plenissimè tangit Soc.cons.77.in pñti,col.6.&
78 seq.uol.1.Et†considerando rõnem,qua oẽs scrib.in d.authẽ.
sacram.pub.mouentur ad dicendum, ꝙ iurm confirmatoriũ
præstitum a minore tollit restitutionẽ in integr.& nullitatem,
eam adducunt:quia vtrumq; remedium producitur ab ætate
speciali priuilegio concesso psonæ minoris,licet unum sit ordi
narium,aliud extraordinariũ: tñ per iurm confirmatoriũ tolli
tur utrumq; inductũ ex priuilegio,qđ de facili tollit', vulgata
l.eius militis.§.militia missus.ff.de testam.mil.quod secus,qñ
ꝯctus est nullus de iure cõi: nam tunc per iurm nullitas diffi-
cilius tollitur.l.non dubium.C.de legib. & sentit glo.in d.l.si
ex falsis, & in d.l.3.& declarat Pau.de Cas.in d.auth.sac.pub.
79 Ista†itaq; ratio conuenit casui nostro,ut iurm corporaliter p-
stitum super ætate tollat restitutionem in integrum.& ẽt nulli
tatem,quæ causatur pp ętatem,nam utrunq; remedium indu-
citur speciali priuilegio ætatis,quod facilius tollit', secus si nul
litas causaretur a iure cõi prohibente donationem inter mari
tum,& vxorem,inter patrem, & filium: tũc.n.iurm assertoriũ
nõ ita de facili eam tollit, quo fit, vt de vno iuro assertorio ad
aliud nõ sit arguendũ, cum in illis hoc simpliciter prohibeat',
istud uerò assertorium ętatis permittat' d.l.3.& hoc arg.vtitur
Bar.in l.fi.col.3.C.in quib.caus.rest. in integ.non est necessa-
80 ¶†Non obstat aliud,in quo dicebat',ꝙ tale iurm fuit pstitum,
p errorẽ,sicut ẽt assertio fuit erronea,super qua fuit præstitum
& ideo docto de errore dẽt reuocari, sicut reuocatur assertio,
& confessio erronea,& de errore satis dr apparere: cũ constet
de ꝯrio,s.ꝙ ipse est minor: cum ea facilitate,qua fuit inductus
ad dicendum se maiorem, eadem censeat' esse inductus ad iu-
randum.

randum.Nam ista oĩa sunt extra casum nr̃m,ex quo non apparet aliter probatum de errore,quinimo,& fortius ipse.d. Odoricus nõ dẽt admitti ad hoc probandum, vt s̃. conclusum est,
81 vnde &c.Præterea† ista oĩa sunt ꝯ tex.in d.l.3 per quem doc.
* oẽs * ibi cõiter volunt,ꝙ si minor corporaliter præstito iuramento asseruit se maiorem,nullo modo põt admitti ad probãdum ꝯrium, licet per errorem & ignorantiam istud asseruerit ea rõne:quia resultat præsumptio iuris,& de iure,ꝙ ita sit, ꝓut iuratum fuit,ꝯ quam non conceditˀ aliqua ꝓbatio , & sic patet,ꝙ in casu præsenti non potest allegari error, nec ꝓbari.
82 Et†illud,quod dicebatˀ,ꝙ ea facilitate &c.non procedit, qñ interuenit iur̃m,pp reuerentiam,& auctoritatem ipsius: vt patet in d.auth.sacr.pub.& in d.c.q̃uis,& in d.c.licet, & in d.ca. cum contingat,& ita punctal̃r rñdet Ale.in d.ꝯs.21.in 3.vol. col.mihi.7.ver.Non obstat ẽt,ꝙ ea facilitate , qñ.n.apponitur iur̃m deliberatè,& non erroneè,præsumitˀ quis ad illud accedere,vt dicit Arch.in d.c.q̃uis,& Alex.in rub.ff.de uer.obl.in fine.¶Non obstat vltimum,in quo dicebatˀ, ꝙ iur̃m dẽt intelligi reb.sic stantib.Nam aut istud inducitˀ respectu erroris, qñ de eo doceretur,& nihil vrget,vt prox.dix. aut inducitˀ ex eo: quia põt probari ꝯrium,& istud quoq; nihil operatˀ ex eo : q͞a iur̃m fuit corporaliter præstitum,quo casu minor ætas nec indicijs,nec p instr̃a,nec alio modo poterit probari , vt expresse tradit in d.l.3.& diffusè supra fuit conclusum.Ex quib.infertˀ, ꝙ ea oĩa,q̃ ex aduerso adducuntˀ,in quib.ipse do.Odoricus instat,minorem ætatem posse probari diuersis indicijs,nihil penitus conferunt casui pñti : cũ denegetˀ oĩs probatio minoris ętatis:procederent.n.qñ ipse p legem admitteretˀ ad probandum,quod cũ penitus denegetˀ,non est necesse,talẽ articulum
83 ingredi,cũ ad casum nihil faciat. Tollitˀ† ẽt obiectio per tex. apertum in d.l.3.ubi iur̃m fuit p̃stitum per errorem & ignorantiam:& tñ qñ fuit corporaliter p̃stitum,indistinctè seruandum est.nec dẽt intelligi reb.sic stantib. ut expresse ibi disponitˀ,ex quo inducit p̃sumptionem iuris & de iure,ꝯ quam nulla in ꝯrium recipitˀ probatio,erimus igitˀ in terminis,d.l.3.s̃m
84 quam non dẽt ipse Odoricus audiri,nec admitti ad ætatẽ minorem probandum.¶†Adhuc tñ instat ipse do.Odoricus dicens,ꝙ ipse non iurauit se maiorem,& sic ꝙ non sumus in casu d.l.3.q̃ in ver.si tñ.vr̃ velle,ꝙ expresse p sacramẽti religionẽ debeat asserrere se maiorem,ut sit locus dispositioni d.l. 3. aliàs.n.si simpliciter asserit se maiorem,& postmodũ iuret , p̃dicta oĩa & singula esse uera,p tale iur̃m gñale non dr̃ satisfactũ dispositioni dictæ legis,ut ad plenũ tradit Barb. in d. suo ꝯs.53.p̃clarè scripsit,col.1.in fi.& col. 2. ubi istud corroborat
85 aliquib.medijs.Et†eius opinio põt comprobari: nam ubi requiritˀ aliqua sp̃alis mentio,non sufficit gñalis: vt tradit gl. in c.inquisitores.de hæreti.lib.6.in c.ꝙ sit periculosum.de sent.
86 excom.& in c.2.de præb.lib.6.cum si.Et†ex eo etiam:quia d. l. 3. in fine, loquitur per ablatiuos absolutos ibi,homini iur̃o corporaliter p̃stito, qui ablatiui resoluuntˀ in conditionem. l. a testatore.ff.de cõdi.& dem.& condũ inducit formã : vt tradit Bal.in auth.matri.& auiæ.C.qñ mul.offi.tut.fun.Et dispositio formalis non põt impleri in ęquipolenti: vt plenè tradit Alex.& alii Mod.in l.1.ff.de lib.& post.ꝯñr vr̃ , ꝙ in terminis d.l. 3.iur̃m dẽt præstari corporaliter & formaliter asserendo se maiorem,& non p illa uerba gñalia,iuro oĩa,& singula &c.
87 Prout†etiam , quia iurans omnia & singula &c. intelligitˀ iurasse de illis,q̃ principal̃r continentˀ in dispositione , non autẽ de illis,q̃ dicta sunt assertiuè & enunciatiuè,ut dicit Spe.in ti. de positio.§.7.ver.11.considerando,& refert Aret.in l.gerit,
88 col.6.uer.& quia.s̃.de acq.hære.Facit†etiam.Nam dispositio d.l.3.vr̃ esse pœnalis:quia priuat a restitutione, & pœna priuationis nunq̃ hẽt locum,nisi expresse hoc dicatur, ut firmãt gl.Abb.& alii in c.fi.de iu. patr. cum aliis adductis per Deci. in ult.consi.nouiter impresso,ubi uult, ꝙ casus pœnales sunt stricti iuris,& nõ debẽt extẽdi,& ibi ẽt tangit,qñ q̃d dicatˀ personaliter fieri.¶Istis etiam non obstantib. concludo, ꝙ sumus in terminis d.l.3.& ꝙ iur̃m præstitum a d. Odorico fuit formiter præstitum,& ꝙ præcisè iurauit se maiorem , ita ea quæ s̃.dicta sunt de iurante se maiorem locũ hñt in ipso.Deducitˀ
89 †istud apertissimè,nam in prin.instr̃i celebrati super ꝯctu ipse d.Odoricus uerbis expressis asseruit se maiorem.xxv. anno. prout die præced.idẽ asseruerat coram Magnifico.D.Prætore. demum in fine instrumenti & ꝯctus apposita fuit cl'a, ꝙ ipsi

ꝯhẽtes ad maiꝰ robur,& testimoniũ oĩum & singulorũ p̃missorũ manib. tactis scripturis ad S. Dei euangelia iurarunt,& unusquisq; iurauit prædicta oĩa per se dicta & promissa subscrip.in hoc pñti instr̃o ꝯtentã fuisse & esse uera, singula singulis,& ꝯgrua ꝯgruis referẽdo,& illa firma ꝓmiserũt hr̃e &c.
90 Per † quam cl'am in fine appositam vr̃ esse p̃stitum iur̃m formaliter super ipsa maiori ætate,ut firmat Anch.in d.cõs.226. col.2.quod est de directo ꝯ consi.Barb. nam ipse Anch. uult,
91 ꝙ sufficiat iur̃m esse ita p̃stitũ.Et†eius opinio uerissima est, & comprobatˀ: nam talis cl'a in fine apposita, iurans oĩa &c.ex quo est gñalib.verbis ꝯcepta,refertˀ ad oĩa,q̃ ꝯtinentˀ in ipso instru.siue principal̃r siue incidenter sint expressa, ut est doctr. Bar.in l.si cui.§.1.de leg.1.cum alijs cumulatis per Alex.cõsi. 17.ponderatis his.col.1.uolu. 3. & illa cl'a oĩa & singula &c. operatˀ: ut ad oĩa superius enumerata referatˀ,& ad oĩa, q̃ præcesserũt,ut hr̃ in c.ut circa.§.1.& ibi gl.in uer.oĩa, & singula, de elec.lib.3.cũ alijs cumulatis p Ias.in l.3.§.fi. ff.de uer. obl. ubi allegando deci.firmat,istud procedere ẽt respectu pœnæ, & faciunt quę ponit Alex.in l.Seius & Augerius,colu.fi. ff. ad leg.Falc.& Mod.oẽs in l.nemo põt.de leg. 1. quanto ergo fortius in casu pñti ubi dicta cl'a & iur̃m fuerunt apposita ad maius robur & testimonium oĩum,& singulorum p̃missorum,inter q̃ p̃missa fuit ipsa assertio maioris ętatis,ad quam expresse iuramentum fuit relatũ,q̃d dictæ assertioni dat maius robur,
92 ut traditˀ in d.l.3.Et†suadetˀ ex illis uerbis singula singulis, & congrua congruis referendo, quæ important idem ac si nominatim singula asserta prius,& narrata fuissent denuo specificata:ut hr̃ in d.c.ut circa.iuncta gl.& in cle.constitutionem. de elec. & tradit Bald.consi.mihi.254.quæritur utrum, uolum. 2.& consi.420.inter Ioannem.uolu.3.ubi uult,ꝙ dicta cl'a & uerba oĩa & singula interpretantur, i. omnia simul & quodli-
93 bet de per se,ut sensus sit diuisus & non cõpositus.Dicta†.n. cl'a in fine apposita se refert ad dicta.s̃.& sic est relatiua eorũ, q̃ superius dicta fuere: ut probatˀ in l.1.§.hoc edicto , ubi Bar. ff.de postul.& per eundem in l.talis scriptura.§.fi.de leg.1. Et
94 cum sit relatiua præcedentium continet & exprimit, quod refert.l.asse toto.ff.de hære.insti.l.in testamento. ff.de condi. &
95 demon.Et†illa refert cum omnibus suis qualitatibus, ut tradit Bar.in l.si quis seruum.§.fi.uer.sed quęro aliquis,de leg.2. & alibi pluries,& bene tradit Are.per illum tex.in d.l. 3. §.fi.
96 ff.de uerb.obl.Et†perinde est,ac si uerbis illa præmissa & dicta fuissent de nouo expressa: nam paria sunt , ꝙ uerbis quid exprimatˀ,uel per relationem : ut probatˀ in dictis iurib.& tradit Soc.consi.4.quantum ad primum.nu.4.& consi.62. uisis, nu.8.uol.4.& bñ ad propositum facit,quod cumulat Dec.ꝯs. 347.prima facie.col.1.& 2.& quę hñt in l. in summa.ff.de re iudi.& in l.3.de sentẽ. quæ si.cer.q̃ti.ex quibus infertˀ, ꝙ p huiusmodi relationem iur̃m, de quo in pñti casu, dr̃ fuisse formaliter,expresse & corporaliter præstitum per ipsum d. Odo-
97 ricum,†dum asseruit se maiorem,cum p ista sequentia determinentˀ & declarentur uerba apposita in prin.instr̃i.l. qui filiabus.l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.& per Dec.d. consi.347.
98 Et†cl'a in fine posita & stans de per se referri debet ad omnia pręcedentia,qñ istud patitur rõ recti sermonis, iuxta ea q̃ traduntur in d.l.talis scriptura.§.fi.& in l.turpia.de leg.1. & in l. 3.§.1.ff.de lib.& posth.& in d.l.1.C.eo.& in c. 2. requiris,de appella.& in l.si idem cum eodem,§.fi.ff.de iurisd. omn. iud.
99 Suadentur†ista per gl. * communiter ab omnibus approbatã
* in uer.super.in d.auth.sacra.pube. quæ secundùm Azo. dicit, iuramentum operari effectum suum,siue sit præstitũ in ipso ꝯ
100 ctu,siue prius,post,& etiam quandocunque.Et†non immeritò: nam ea,quæ fiunt incontinenti ante ipsum contractum, uel post,& eodem instanti vñr inesse,uulg.l.lecta.uer.dicebã. ff.si cer.pe.ex qua non consideratˀ prius & posterius.l.quidam
101 testõ.ff.de pecul. leg. Vñ†si in assertione maioris ætatis,quã fecit ipse Odor.in prin.fuisset appositum iur̃m, sine dubio diceretˀ appositum s̃m terminos.d.l. 3. & produceret effectũ,de quo ibi,ut expresse sentit Abb.in d.consi. 71. nec in hoc contrariatˀ ipse Barba.idem ergo dicere debemus, qñ iur̃m est appositum in fine,& fuit relatum ad oĩa superius dicta & præce-
102 dentia.Et†potissimè cum in d. clausula posita in fine sint apposita tot,& tãta uerba superius narrata,de quorũ natura est, ut quodlibet ipsorum ẽt minimũ nõ debeat censeri esse apposi̇tum sine effectu operandi: ut tradit Bal.in rub.C.de ꝯhend.

103 empt.in 9.q.& Mod.Pap.in l.3.ff.de iu.iurā. Eo† magis q̄m
d.l.3.in §.fi.ſpāliter dicit,ſi aſſeruiſti te maiorem per ſacrā re
ligionē in inſtr.& ſic loquit̃ gn̄aliter,nec requirit tex.ꝙ ille iu
rauerit ī ipſa aſſeueratione minoris ętatis,ſed ſatis eſt, ꝙ iur̃m
apposuerit in ipſo inſtr̄o,nā tex.ille duo requirit, aſſeueratio-
nē,ſ.maioris ætatis,& appositionem iuri in inſtr̄o, nec vult,ꝙ
magis iſtud apponat̃ in vna parte inſtr̄i,q̄ in alia, & ita ēt cōi-
* ter*tex.illum intelligunt oēs doct. qd̄ eſt directò ꝯ mentē &
104 ſenſum Barb.Prout†ēt quia.d.l.3.non vult, ꝙ iur̃m ſpāliter
vel ſingulariter apponat̃ in ipſa aſſeueratione maioris ætatis,
ſed gn̄aliter loquit̃, uolens ꝙ apponat̃ in inſtr̄o, & iſta multa
differūt,qn̄ dēt aliquid interuenire ſpāliter vel gn̄aliter: ut tra
dit̃ p oēs in l.gn̄aliter.C.de non nu.pec.& p Bar. & alios in l.
1.ff.ſi quis in ius voca.non ier.& p eundē in l.1.col.3.in 2. q.
prin.ff.de vulg.& pup.& ibi pleniſſimè oēs tangunt, & p eun-
105 dē Bar.in l.ſi quis in prin.teſtamenti.ff.de lega.3. Et†qn̄ lex
non requirit aliquid ſpāliter vel ſingulariter fieri,ſatis eſt,ꝙ il
lud fiat gn̄aliter.l.ſi duo ff.de admi.tut.& tradunt Mod. in d.
106 l.1.ff.de uul.& pup.Illud†.n.qd̄ infert̃, & colligit̃ ex verbis
ēt gn̄alib.dr̃ expreſſum,ut in l.1.§.ſinautem. ff.de hære. inſti.
vbi Bar.not.& Ang.in l.quoties,in prin.p illum tex.ff.eo.titu.
cum alijs adductis p Deci.ꝯſi.68.pro reſolutione col.4. nu.3.
& ꝯſi.259.viſis,col.2.nu.3.& diffuſius per Albe. Bru. in trac.
107 de forma,f.mihi.23.col.2.ver.aliqn̄ & 2.Sufficit†ēm tacitè
pp uirtutem aliorum uerborum expreſſorum poſſe colligi il-
lud,qd̄ dēt exprimi,ut eſt tex.cum gl.& ibi Bar.& alii hoc vo-
lunt in l.prætor ait.in prin.ff.de ope.no.nunc. & plenè tangit
Felv.in c.tranſlato.extra de cōſt.& Alb.Bru.in d.trac.ver. præ
108 alleg. Et† ex iſto infert̃.Barba.malè intellexiſſe tex.in d.l.3.
dum uult,ꝙ lex.requirit,ꝙ ſpāliter iuret̃ ſuper aſſeueratione,
nam d.lex hoc non exigit, ſed loquitur modo,quo ſupra.Pa-
tet ex iſtis & ex clauſulis appoſitis in fi.inſtr̄i,ꝙ ipſe d.Odori-
cus corporaliter iurauerit aſſerendo ſe maiorē, ꝯn̄r ꝙ ſumus ī
terminis. d.l.3.& ſic in caſu ꝯcluſionū ſuperius firmatarū in
109 p̄cedentibus duab.difficultatib. ¶ † Non obſtant allegata in
ꝯrium,& j. auctoritas Barb.in d.cōſ.nam ut eſt videre ex lect.
d.ꝯſilij, caſus,in quo ipſe ꝯſuluit, eſt ſatis diuerſus a p̄nti, cū
ibi fuerit ſimpliciter iuratum, in caſu verò n̄ro adſunt clauſu
læ magis fortes,de quib.ſ̄.vnde ex diuerſis ceſſat ꝯn̄tia, iurib.
110 vulg.Si†quis oīno valet dicere,ꝙ ipſe Bar.loquit̃,qn̄ iurauit
oīa & ſingula &c.dico ꝙ in ꝯrium eſt cōſ.Anch.226. & in op
poſitum uigent rōnes & deci.ſuperius adductę,quib.minimè
poteſt reſponderi. Per quas patet,Barba. circa iſtud minimè
111 bene ſenſiſſe.Et†vlterius iſtud demonſtratur.Nam Barb. di
cit, opi. ſuam ꝓcedere p tex.in d.l.3.in fine intelligens illum
ꝙ velit minorem debere ſpāliter aſſerere ſe maiorē cum iur̄o,
& tn̄ iſtud nō eſt uerū,vt ſuperius dixi,ſolùm enim tex. requi
rit generaliter,iur̃m corporaliter debere p̄ſtari in inſtr̄o,& ſuf
ficit ꝙ in qualibet parte p̄ſtetur: vt probatum eſt ſuperius, &
attentis relationibus,de quibus in dicto iur̄o,in caſu n̄ro dicit̃
112 eſſe præſtitum ſingulariter & ſpecialiter.Vlterius†Barb. di-
cit,ꝙ illud iur̃m appoſitum in fine inſtrumenti iurauit oīa eſ-
ſe uera &c.non deberet intelligi appoſitū ſuper aſſertione ma
ioris ætatis,ex quo traheretur ad illicitum & ad mendacium,
& iur̃m in genere p̄ſtitum non debet extendi ad illicita, & fal
ſa,iux.gl.in c. veniens.& in c.ego.& in c. quemadmodum. de
113 iu.iur.cum concor.Iſtud†non obſtat: tum quia iur̃m aſſer-
tiuum maioris ætatis continet licitum,vt eſt tex.in d.l.3.& di
xi ſupra,& in ꝯrium eſt gl.fi.in d.l.3.quæ mandat illud obſer
uari,ne per eius inobſeruantiam incurrat̃ periurium. Tum ēt
quia ex tali iuramento oritur præſumptio iuris & de iure, ꝯ
quam datur probatio,& idem omnino obſeruandum erit, ēt
114 ſi ueritatem non ꝯtinet,vt pleniſſimè deduxi ſuperius.Et†ꝙ
in caſu p̄nti tale iuramentum debeat cenſeri appoſitum ſuper
ipſa aſſertione multipliciter & efficaciſſimè oñditur ex verbis
& iur̄o appoſito in fine inſtr̄i relatiuè ad oīa præcedētia & ſu
perius dicta,ut ſigillatim ſuperius dixi & ꝓbaui,q̄ oīa ceſſant
in caſu,quo conſuluit Barba.Præterea dum ipſe Barb. dicit, ꝙ
verba generalia adaptantur & reſtringuntur ad habilia,ex de-
ciſionibus p eum allegatis,ita & iur̃m appoſitum in fine refer
ri debet ad alia,q̄ ad ipſam aſſertionem tanquam inhabilem.
Rn̄detur, aſſertionem maioris ætatis eſſe rem habilem,licitā
& honeſtam,& a iure permiſſam,toto tit.C.ſi maior. & maxi-
mè qn̄ eſt appoſitū iur̃m,vt in d. l. 3. Et licet non contineret
veritatem,adhuc iſtud nihil obſtat: vt pleniſſimè deduxi in p̄-
115 cedentib.& ſic dicta Barb.nihil obſtant.Minus† ēt obſtat il
lud in quo dicebat̃, ꝙ vbi requirit̃ aliqua ſpālis diſpoſitio &
mentio,non pōt impleri per generalitatem,deciſ.ibi allegatis,
nam in caſu noſtro negat̃,ꝙ ſpālis mentio requiratur, ex quo
lex.3.contenta eſt iur̄o corporaliter p̄ſtito ſuper aſſeueratione
maioris ętatis in quacunq; parte inſtr̄i: vt ſuperius ꝓbaui.p̄te
rea in caſu iſto attenta cl'a finali appoſita in ipſo inſtrumento
& iur̄o relatiuo ad ſingula p̄cedentia,iur̃m ſpecificè dr̃ eſſe ap
poſitum ſuper ipſa aſſeueratione: cū a pari procedant exp̄ſſio
verbalis,& illa,quę fit per relationem ad aliud, quod apparet
& de quo ꝯſtat,maximè in eadēmet ſcriptura, vt plenè tetigi
ſupra.Non obſtat aliud,in quo dicebatur,ꝙ d.l.3. loquitur p
ablatiuos abſolutos importantes conditionem, quæ conditio
formam inducit,& forma adimplenda eſt ſpecificè, & non in
116 æquipolenti &c.Primò†concedantur iſta, ꝙ ibi ſint ablati-
ui abſoluti importantes cōditionem & reliqua.uideamus mō
circa quod important conditionem, & ſucceſſiuè formam, &
certè tex.in d.l.3.apertiſſimè iſtud declarat, vt conditionem
importent reſpectu eius,videlicet: vt iur̃m corporal'r p̄ſtetur,
patet ex illis verbis,hmōi ſacramento corporaliter præſtito, q̄
interpretantur.i.ſi ſacramentum fuerit corporaliter præſtitū.
Quid inde ſequitur,iſtud uidelicet, ut taliter iuranti nullum
ſuperſit auxilium.Hoc idem ſpecificè fuit adimpletum & nō
in æquipollēti.iurauit em̄ corporal'r ad S.Dei euangelia tactis
117 ſcripturis ipſe d.Odor.ergo forma fuit obſeruata. Nec†dica
tur,ꝙ illa conditio inducit formam: vt iur̃m præſtet̃ corpora
liter ſuper aſſertione,nā tex.ille hoc nō dicit,& ita eū intelli
* gere eſſet tex.facere de nouo,& ꝯ oēs doc.*cōiter illū tex. ītel-
ligentes reſpectu iur̄i,an ſit p̄ſtitum verbotenus, uel corporali
ter.Prout etiam talis intelligentia confundit̃ ex dictis.ſ̄. dum
fuit oñſum,ſufficere iur̃m interuenire ī qualibet parte inſtr̄i.
Tollitur etiam conſiderando cl'am fi.& iur̃m relatiuum, quo
caſu perinde eſſet,ac ſi ſpecificè & ſingulariter fuiſſet p̄ſtitum
118 vt dixi.Tollitur†ēt: q̄m conditio conſiderans effectum po-
teſt adimpleri in æquipollenti,licet formam induceret, ut hr̄
in l.mulier.ff.ad Treb.& in l.ſi mater. C. de inſti. & ſubſti. &
tradit Soc.conſi. 5.nu.2.uol.3.& diffuſè Mod.repet. in l.Gal-
lus.§.& quid ſi tm̄.ff.de lib.& poſth.cum aliis plenè cum. per
Alb.Bru.in d.trac.de forma,fo.38.col.2.uer.item prædicta di
ſtin.Et bene facit doc.Bar.in l.ſtichum qui meus erit. de lega.
1.dum vult,ꝙ qn̄ conditio non cōcernit ſubſtantiam diſpoſi-
119 tionis,tunc eius defectus non vitiat.Prout † etiam poſita in
conditione non inducunt formam,qn̄ tendunt ad alium finē,
vel qd̄ aliud important: vt tradit Abb.in c. cām. in fi. ex̄ de re
iudi.& ita eſt in caſu.d.l.3.in fine, vbi dicit, ablatiui abſoluti
inducunt condōnem non ad iſtū finem,ſed ad alium, de quo
dictum eſt.Minus ēt obſtat,dum dicebat̃,ꝙ iurans oīa, & ſin-
gula &c.intelligit̃ iuraſſe ſuper illis,q̄ principal'r continent̃ in
diſpoſitione non ſuper his,q̄ enunciatiuè, & aſſertiuè dicunt̃
120 ſm̄ Spe.& Are.Nam†obiectio ceſſat: q̄m iur̃m pręſtitum fuit
per aſſertione maioris ętatis non fuit præſtitum enunciatiuè,
ſed principal'r prout emanauit dicta aſſertio, vt de aſſertione
ꝯſtat in prin.inſtr̄i,& de iur̄o relatiuo ad illam ꝯſtat in fine, vt
121 ſuperius concluſum fuit. Prout † ēt tollit̃ obiectio,ex quo ꝯ
eum in caſu noſtro eſt aperta deciſ.Pet.de Anch.in d.ꝯſ. 226.
col.2.& eſt deci.Ale.in cōſ.17.col.1.vol.3.cum aliis adductis
per Iaſ.in l.Titia.§.fi.ff.de verb.obli. dum volunt,ꝙ dicta cl'a,
oīa & ſingula,referat̃ ad omnia ſuperius dicta, & principal'r,
122 & incidenter.Non † obſtat vltimum,ꝙ d. l. 3. ſit pœnalis &
ꝙ non dēt extendi,& ꝙ dēt conſiderari perſonal'r iurans,nam
in caſu noſtro iuramentum fuit perſonale,præſtitum. ſ. p per-
ſonam ipſius d.Odori.& quatenus d.l.3.inducit pęnam, iſtud
eſt: vt quia corporal'r iurauit ſe maiorem,priuetur bn̄ficio re-
ſtitutionis,& nullitatis inductæ pp minorem ætatem, vt dif-
fuſè tetigi ſuperius, q̄ quidem pœna exprimit̃ in d. l. 3. & ſic
123 nō ſumus in materia extēſiua,ſed in cōprehenſiua.Nec†pōt
dici,ꝙ d.lex inducat pęnā eo caſu,quo iur̃m ſpāliter eſt appo
ſitum ſuper ipſa aſſertione,& ſic nō dēt extendi,qn̄ eſſet appo
ſitum p illam cl'am, iurauit oīa & ſingula &c. Nam in termi-
nis d.l.3.iſtud non eſt uerum, ex quo ſufficit iuramentum ſu-
p aſſertione eſſe appoſitū in qualibet parte inſtrumēti. Prout
etiam ſi obiectio in ſe eſſet vera,quod negatur,tn̄ (vt oſtēſum
eſt) adhuc non procederet in caſu noſtro,in quo iur̃m ſpecifi-
cè fuit

q̃ fuit appositũ sup assertione, cũ fuerit relatiuũ ad illã, ut s. diffusè dixi. ¶Ex quib. resultat solida, & firma ɔclo, ꝙ sumus in casu d.l.3.& ꝙ ipse d.Odori. nõ poterit aduersus ɔ̃ctũ p eũ celebratũ, in quo se maiorẽ asseruit, iurando corporalr non ɔ̃uenire, nec p restitutionẽ, nec p viã nullitatis causatæ pp minorẽ æta. tã de iure cõi q̃ ex forma statuti Tridẽ. ex quo ipso iure
124 exclusus est ab oĩ remedio ꝓbãdi minorẽ ætatẽ. Et† cũ statutũ loquat̃ de minore, & in totũ eius fundam̃ sit sup ætate minori, & dicta qualitas minoris ætatis a statuto requisita in casu p̃nti penitus cesset, nec in ipso d.Odorico ɔcurrat: cũ ab ipsius ꝓbatione sit exclusus, statutũ nõ habebit locũ, ut no. Bar. in l.1.§.ait p̃tor.ff.ne q d in flumi.publi.& not.Io.And.in c.1. de homici.li.6.& Ale.ɔs.82.in cã vertẽte, col.1.uol.1.A† parti.n. ꝓcedũt, ꝙ aliq̃d nõ sit, vel ꝙ sit, & ꝓbari nõ possit: vt est tex.aptus in l.duo sunt Titij.ff.de test.tut.& in l.in l. ff.de ɔ̃h.
126 emp. Nõ† igit̃ in casu p̃nti ipse d.Odo.cẽset̃ minor, cũ se minorẽ ꝓbare nõ possit, & cũ se maiorẽ corporalr iurãdo asseruerit, & ex tali assertione iurata resultauerit p̃sumptio iuris & de iure, ɔ̃ quã nõ recipit̃ ꝓbatio, ut dicũt Bal.& alij in d.l.3.& talis assertio iurata induxerit, & fecerit ius, vt tradit Bar. in d.
127 l.de ætate, col.pe.ver.uenio ad tertiũ. Et† qm̃ a iure exclusus est a tali ꝓbatione, ẽt de facto nõ dẽt recipi ad ipsam faciẽdã: nã denegata prima, q̃ iuris est, denegat̃ & secũda depẽdens ab illa: vt hr̃ in d.l.3.vbi gl.Bal.& Pau.not. & alii sequunt̃. Totũ n. fundam̃ ipsius.d.Odor.ut ex eius petitione colligit̃, est sup ætate minori, & vt possit illã ꝓbare, ꝓduxit capitula, & articulos, ad id tendentes, & ex ꝓductis p clarissimũ d.Ant. Quettã aptissimè, & notoriè ɔstat, ipsum corporalr iur̃o p̃stito asseruisse se maiorẽ, quo stante necessariò infert̃, ipsum carere actio-
128 ne, nec debere admitti ad ꝓbandam maiorẽ ætatẽ. ¶† Opposita.n.& ꝓbata p ipsum d.Ant.sunt p̃iudicialia, & impedientia, nedũ litis ingressum, quinimo penitus excludentia ipsum. d.Odo.actorẽ, vt tradit Bal.in l.peremptorias.C.sen.rescin.nõ
129 pos.& Ias.in §.p̃iudiciales, instit.de actio. ¶† Exceptio.n.talis iur̃i corporalr præstiti, ut s. ꝓbata inducit effectus p̃dictos, ut tradit̃ in l.1.in l.nã, & postea, ubi plenè scri.ff.de iu.iu.& doc. p illũ tex.in c.1.de lit.ɔtest.lib.6.& p Alex.ɔs.137.nu.13. uol.6.& in terminis est gl.mag. in l.2.ff.de iu.iur. dum adducit l.1.C.si aduersi.rẽ iudic.& d.l.3.C.si min.se maio. dix.per quas leges ɔcludit, ꝙ exceptio talis iur̃i respectu ætatis sit exceptio litis finitæ, declarãdo vt p doc.in d.l.1.& p gl. & doc. ĩ
130 d.c.1. Meritò† igit̃, & s̃m iuris dispositionẽ Mag. Prætor reiecit capitula p ipsum.do.Odoricũ ꝓducta, tendentia ad probãdũ minorẽ ætatẽ, cũ iste articulus iur̃o suo corporalr p̃stito sit decisus, & ad ꝓbandũ ɔ̃riũ nõ sit recipiẽdus, nec admittẽdus
131 d.l.3.ubi Bal.& oẽs. Et† ɔñr appareant impertinẽtia, & inania, & sic reijcienda, ut est doct.Bar.p illum tex.in l. si duo. §. idem Iulianus.ff.de iu.iur.ubi Alex.& alij Mod. maximè Ias. ĩ
132 7.notab.alias decis.adducũt. Et† peritissimè ac doctè p ipsũ d.Ant.fuit instatũ, ne dicta capitula admitterent̃, & ne ipse d. Odoricus reciperet̃ ad probandũ, nã si nõ fuisset ɔ̃dictum, & probationes fuissent receptæ, ualde nociuũ, & dãnosum fuisset ipsi d.Ant.ut tradit Bal.& Saly.in l.fi.C.de non nu.pec. & Ale.in d.l.Seius, & Augerius, col. fi. & in terminis ferè nostris Soc.ɔs.48.viso, in fine, uol.4. & plura ad id cumulat Ias. argõ illius legis, in l.patre furioso.ff.de his q̃ sunt sui, uel alie. iur.
133 nu.20.& plurib.alijs seq. Nec† recipi debebant, ẽt cũ illa ꝓtestatione saluo iure impertinentiũ &c.ut ex aduerso p̃tendebat, iuxta doctr.Bar.in l.ille a quo.§.si de testõ.ff.ad Trebel. & in l.p̃tor ait.§.1.de dã.infe.cũ aliis adductis p Ale. & Mod.in l.nã & postea.ff.de iur.quã legũt in l.p̃tor.eo.tit.& tradit Pau. de Ca.in l.si duo patroni.§.idẽ Iulianus.ff.de iu.iur. & ibi Ias.
134 nu.31.adducens alias decisiones. Nã† qñ ꝓbationes sunt apparenter impertinentes, uel nõ admittẽdæ, iudex non dẽt eas admittere, ẽt cũ ꝓtestatione, & cũ illa cl'a, saluo iure impertinentiũ, & nõ admittendorũ: ut tradit gl.not.in uer. nihilominus in c.cũ ɔtingat, ex̃ de off.dele. quã valde exclamat ibi Bal. & alij can.& ita pũctalr firmat Ias.in d.§.idẽ Iulianus. col.pe.
135 nu.33. Quæ† cõprobari possunt, ex his, q̃ statim subijciã ad ɔclusionẽ statuti Tridẽ. de hac ꝓtestatione loquẽtis. Et decisio ista vlterius suadet̃. Nã cũ iur̃m fuerit corpalr p̃stitũ super assertione maioris ætatis, & induxerit p̃sumptionẽ iuris & de iure, feceritq; ius, & ɔ̃ talẽ assertionẽ nulla dẽat recipi ꝓbatio, reciperet̃, ut tẽdũt capitula ex aduerso ꝓducta, fuisset, & eẽt valde dãnosũ, & p̃iudiciale ipsi d.Ant.& ɔñr minimè dẽnt recipi, argõ eorũ, q̃ hñr in l.si is a quo ff.ut in pos.legat. & p Ioã. And.in d.c.1.de lit.ɔte.lib.6.co.1.cũ alijs q̃ hñr in c.Abb.de re iud.lib.6.in l.ꝓperandũ.C.de iudi.& in l.litib. C.de ag. & censi. & in c. finem litib.de do.& ɔtu.& in l.hec stipulatio. §.
136 diuus.ff.ut lega.no.caue.cũ ɔcor. Et† statutũ Tridẽ. sub rub. de admissione capitulorũ, uolens capitula debere recipi cũ illa protestatione, saluo iure impertinentiũ, & nõ admittendorũ, ꝓcedit, & dẽt intelligi: vt locũ habeat, qñ notoriè nõ appareret, ꝙ essent impertinentia, & nõ admittenda: isto.n.casu debent reijci, & nõ reseruari, doct. est in terminis Io. de Imo. loquẽtis de statuto in l.dies, q̃ est quarta.§.p̃tor ait, col.2.uers.& sic facit, vbi dicit, ita seruari in pract.ff.de dam.infe.quã doct. refert, & sequit̃ Ias.dicens eã esse bñ notandã, in d.§.idẽ Iulianus, col.pe.nu.34.& diffusius ẽt sequit̃ Clau.in d.l. ille a quo. §.si de testõ.col.fi.ubi hoc cõprobat rõne, & auctoritate, & as-
137 serit ita seruari in practica. Potissimè† qm̃ statutũ dẽt interpretari s̃m ius cõe.l.1.§.lex falci.ff.ad legem falc. & recipit interpretationẽ passiuã a iure cõi.l.si serui vestri.C.de noxal. ca. cũ dilectus, ex̃ de ɔsue.& hoc idẽ sequit̃ Barb.ɔs.36.n.24.uol. 2.ubi doc.Imo. aliis medijs ɔfirmat. Ex q̃b. infert̃, p Mag. do. Pretorẽ optimè, sapiẽter, & iuridicè fuisse iudicatũ, dũ stãte oppositione p ipsũ d.Ant. facta, & ipsius uerificatione imposuit ipsi.d.Odorico ppetuũ silẽtiũ, eũ excludẽdo a limine iudicij, & ingressu litis, & nõ admittẽdo capitula p ipsũ ꝓducta, nec ipsũ recipiẽdo ad ꝓbationẽ ɔtẽtorũ in illis. Nã, vt ex supius de
* ductis euidẽtissimè colligit̃, s̃m ueras, &* cões ɔcl. nõ poterat alr determinare nec sñiare. Quo fit, ut dicta sñia dẽat ɔfirmari, & approbari, tãquã bñ, & iuridicè ꝓlatã, & pars aduersa ab ea indebitè appellans ad expẽsas sit ɔdemnanda. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *In alienatione rerum stabilium pupillorum & minorum necessariò multa concurrere debent & copulatiuè.*
2 *Licet in instrumentis dictarum alienationum allegetur iusta cã, onus scilicet æris alieni, tamen id solum sufficiens non est.*
3 *Debent enim creditores instare, ut eis soluatur.*
4 *Et prius adhuc uẽdi dẽnt mobilia, et ex eis satisfieri creditorib.*
5 *Et super istis interponendum est decretum.*
6 *Et interuenire debet causæ cognitio.*
7 *Aliàs decretum iudicis nullum erit.*
8 *Et causæ alienationis probandæ sunt ante decretum.*
9 *Et de prædictis omnibus facienda est scriptura separata ab ipsa alienatione.*
Nec credendum est assertioni notarij seu iudicis dicentium ista interuenisse.
10 *Subhastationes etiam necessariò interuenire debent.*
11 *Pro decreto iudicis præsumendum est.*
12 *Procedit istud, quando explicitè in ipso decreto enunciatæ sunt solennitates, aliàs secus.*
13 *Et nominatim exprimendæ sunt.*
Assertiones tutorum & aliorum minimè releuant nullitatem.
14 *Licet pro decreto præsumatur, tamen probari potest contrarium*
15 *Vna præsumptio excludit aliã, et probatio excludit p̃sumptionẽ*
16 *Decretum interpositum ex falsis assertionibus & allegationib. dicitur obreptitium & nullum.*
17 *Non præsumitur pro decreto, in quo sunt allegandæ & probandæ causæ iustæ & legitimæ.*
18 *Quando eodem instanti, quo celebratur alienatio, interponitur decretum, pro eo non præsumitur.*
19 *Et idem quando eodem momento interponitur, non præsumitur interpositum cum causa cognitione.*
20 *Et quando iudex non potuit sufficienter informari.*
21 *Quo casu procedat gl.in l.1.C.de fi.instr.li.10.n.9. et alijs seq.*
Pro decreto iudicum minorum non præsumitur.
22 *Si in alienatione non est læsio, et ordine suo processit, ualida est, nec rescinditur ipso iure, sed per restitutionem in integrũ, secus si ordine iuris non processit, & nu.23.*
24 *Prout rebus malè alienatis minori competit actio realis.*
25 *Si in alienatione rerum minorũ nõ interuenit solennitas requisita à statuto, redditur nulla.*
Et statutum loquens de alienatione rerum minorum, an locum habeat, quando tutor, seu curator alienat rem minoris.

 Statu-

26 *Statutum requirens in contractu mulieris præsentiā proximorū non habet locum, quando tutor seu curator mulieris cōtrahit.*
27 *Minores propter ætatem faciliter decipiūtur, quòd secus in tutorib. & curatoribus.*
28 *Tutores & curatores cautè præsumuntur contrahere.*
29 *Statutū loquens in minore contrahente non debet extendi, quando tutor contrahit.*
30 *Cessante ratione statuti cessare uidetur eius dispositio.*
31 *Statutū loquens in contractu non se extendit ad quasi contractū*
32 *Statutum loquens in casu uero non se extendit ad casum fictum.*
33 *Fictè minor dicitur contrahere mediante persona tutoris seu curatoris.*
34 *Statutum loquens de mino. locum habet in contractu celebrato super re minoris.*
35 *Minor contrahens procuratorio nomine alicuius non tenet seruare formam traditam à statuto loquente de contractu minoris.*
36 *Et idem est, si minor contraheret tutorio nomine alterius.*
37 *Mulier contrahens tanquam tutrix alterius non tenetur seruare statutum loquens de contractu mulieris.*
38 *Statutum disponens, filiumfa. non obligari sine consensu patris, nō hēt locū in filiofa. contrahente, & gerente negocia aliena.*
39 *Non consideratur persona ministri & contrahentis, sed illius, cuius res, & negocia geruntur.*
40 *Edictum de minorib. loquitur de gestis per minores, & tamen cōprehendit gesta per tutorem et curatorē ac administratorem.*
41 *Statutum loquens de alienationib. factis per minores comprehendit illas factas per tutorem seu curatorem super re minoris.*
42 *Intelle. l. primæ, in prin. ff. de reb. eorum.*
43 *Statutum recipit passiuā interpretationem, qua recipit ius cōe.*
44 *De iure communi tutor non potest alienare rem minoris, nisi seruata forma iuris.*
45 *Statutum considerans rem minoris locum habet, a quocunq; res illa alienetur, & nu. 47.*
46 *Minor constituens procuratorem ad contrahendum, procurator ille obseruare debet formam iuris cōis, seu statuti disponentis super tali contractu, & nu. 47.*
48 *Statutum loquens de persona vera trahitur ad personam fictam repræsentantem ueram.*
49 *Statutum loquens in casu uero extenditur ad fictum, qn̄ sumus in fauorabilibus, & adest rationis identitas, & nu. 50.*
51 *Qui per alium facit interpretatiuè dicitur facere.*
52 *Statutum locum habet in casu, in quo statuentes idem disposuissent, si de hoc fuissent interrogati.*
53 *Ratio illa, quòd minor est magis facilis ad decipiendum quā tutor, non est finalis sed impulsiua, & nu. 59. & seq.*
54 *Minor contrahens cum auctoritate tutoris seu curatoris pōt dicere contractum nullum, uel habere restitutionem in integrum*
55 *Pupillus vendens tutore autore nihil agit.*
56 *Pupillus solus non potest contrahere.*
57 *Etiam si iuramentum præstiterit.*
58 *Tutor contrahens sine solennitate a iure requisita nihil agit.*
60 *Statutum prohibens mulierem contrahere sine præsentia &c. licet sit fauorabile, tamen exorbitat a iure communi.*
61 *Mulier maior habens maritum potest contrahere & alienare nulla seruata solennitate etiam marito absente.*
Statutum de alienationibus minorum aliam continet rationem
62 *Dicta statuta non procedunt a pari, & ideo de uno ad aliud non est arguendum.*
63 *Quando procurator minoris seu mulieris contrahit, non procedit a pari cum tutore seu curatore.*
64 *Quandoq; tamen procedunt a pari, si in utroq; eadem uiget rō.*
65 *Et satis est, identitatem rationis concurrere in illo, de quo quæritur, licet in alijs differat.*
66 *Mulier & minor contrahentes per procuratorem uidentur fictè contrahere.*
67 *Statutum loquens de alienatione rerum minorum comprehendit omnem minorem & sic adultum & pupillum. Et pupillus indistinctè de iure communi non potest alienare, & nu. 68.*
69 *Dictio etiam, implicatiua est.*
Statutum prædictum an comprehendat pupillum alienantem & quo casu.
70 *Tutor an suppleat officium duarum personarum, & fungatur uice duarum.*
71 *Statutum loquens de propinquis adhibendis intelligitur de non suspectis.*
72 *Magis præsumendum est pro pluribus personis gerentibus actū, quam pro vna.*
Vnus potest alios trahere ad suam sententiam.
73 *Tutor non potest fungi uice duorum.*
74 *Solennitas legis seu a statuto requisita, si leuis est, omitti potest, & omissa non vitiat.*
75 *Et poterit adimpleri in æquipollenti.*
76 *Solennitas requisita in alienationibus minorum grauis indicatur & non leuis, & si omissa est, uitiat actum.*
77 *Solennitas inducta a statuto obseruanda est ad unguem, nec satis est, quòd adimpleatur in æquipollenti.*
78 *Statuti beneficium prodest illud intentanti.*
79 *Statutum loquens de alienationib. minorum an habeat locū in quacunq; alienatione uoluntaria seu necessaria. & n. 80.*
81 *Consuetudo ꝯ statutum an sit attendenda, & quando, & n. 82.*

CONSILIVM XCVIII.

Circa pñtem ꝯsultationē duo principalr̃ erunt discutienda. Primum, an istæ quinq; vendōnes factæ
p tutorem ipsius Annæ in ser Victorē, q̃ duæ sunt, & in f Mar
cutiū a cāpana & ꝯsortes, q̃ ēt duæ sunt, & in Magistrū Sillū &
fratres, quæ una est, subsistant, & ualeant attenta dispōne iuris
cōis. Secundū est, an possint aliqua via, & rōne sustineri atten
ta dispōne statuti loquentis & disponentis de alienationibus
rerū ipsorū minorū, in quorū duorū dubiorū discussione bre
uib. insistam, puram veritatē & ipsorū dubiorū verā resolutio
nē demonstrando. ¶ Circa primum clarū est, & p leges iuriscō
sultorū ēt, & p ꝯstōnes principales ad validationē alienationis
rerū stabiliū ipsorū minorū, & pupillorū multa insimul & copulatiuè necessariò debent ꝯcurrere, de quib. in l. magis puto.
§. non passim. & §. in primis. & in plurib. alijs legib. illius ti. ff.
1 de reb. eo. & C. de præd. min. Quæ† reqsita cumulat, & refert
Bal. in suo reper. ad Inn. in uer. ꝯctus, & plenius in suo cons. vt
dicendum, quæ refert & sequit D. Fabia. de monte. S. Sabi. in
trac. de emp. & vendi. car. 21. col. 1. & seq. ver. sequit uidere d
forma & solennitate, q̃ requirit in alienatione rerū minorū, in
5. q. princ. referunt & sequunt D. de Sac. ꝯs. Neap. in deci. eiusdē ꝯs. in ordine. 249. fuit in ꝯs. in quib. locis octo necessaria nu
merant ad ualiditatē dictæ uendōnis, ad q̃ bñ faciunt, q̃ ponit
Ro. ꝯs. 321. in casu proposito, & q̃ ponit Corn. ꝯs. 50. in princ.
& ꝯs. 71. in prin. & cons. 109. in princ. uol. 3. Quib. cōsideratis
firmiter dico, dictas quinq; uendōnes attenta dispositione iuris cōis non posse mō aliquo subsistere, ex quo in illis non interuenere illa necessariò requisita pro ualiditate dictarū vendi
tionū, de quib. in locis superius adductis. †Licet. n. in instrīs d.
2 vendōnum alleget iusta cā uendendi, pp æs, s. alienum, ut in d.
§. non passim. & in l. ob æs. C. de prēd. mino. tñ æs solùm alienum non sufficit, ut pp illud deberet procedi ad uenditionem,
sed necesse est, ꝙ creditores dicti æris cū effectu urgeāt ipsum
pupillum, seu eius tutores: ut dicit tex. in l. tutor urgentib. creditoribus. ff. de minor. & melior tex. in d. §. non passim. uers. li
modò urgeat creditor, aut vsurarum modus &c. & ibi Bart. in
vers. si æs. dicens, ꝙ iudex dēt habere cāæ cognitionē, an creditor instet & petat sibi solui: qa aliàs nō est sibi soluēdū, esto ꝙ
sit creditor, nec bona pupilli debent alienari & vēdi, quo stāte
dictæ uendōnes non habuerunt cām vrgentē: esto. n. ꝙ verè d.
pupilla fuisset debitrix, qđ hucusq; non apparet, tñ hoc solùm
non erat sufficiens ad d. uēditiones facien. sed vlterius necesse
erat, ꝙ creditores instarēt, & urgerent eis solui, qđ minimè interuenisse ꝯstat in dictis uēditionib. Nec† verba instrorū facto
3 rū sup illis dicētia, illos creditores instasse & petijsse eis solui,
pbant d. instantiā & coactionē, ex quo asserunt a notario tanq̃
dicta a tutore & ꝯhentib. cū ipso, & iudex in decreto, qđ appo
nit, minimè exprimit creditores institisse & petijsse creditum
qđ equidē sibi plenè constare debebat, & non per assertionem
tutoris & emptoris, nec ēt aliorū triū, qui fuere adhibiti in di
ctis uenditionibus: qm̄ explicitè istud minimè dnt, ut necessa
riò exprimendū erat, ad hoc ut iudici rectè constare posset. Itē
ipsorum assertiones non sunt ueræ, ut inferius plenius dicam.
4 Prętereat† posito ꝙ esset æs alienum, & ēt ꝙ creditores instarēt
eis solui, tñ adhuc dictæ uenditiones non subsistunt, ex quo
in bonis mobilib. dictę pupillæ erat ualor Raynensium, 200. ex qui-

ex quibus pro maiori parte poterat ęs alienum solui, quo stan
te bona stabilia minorum minimè uendi debent, ut probat in
d.§.nõ passim,& in d.§.in primis.& in alijs decisi.s.adductis.
5 Et†adeo hoc est verum, vt notabiliter dixit Ang. in authẽ. de
eccl.re.imo.alie.collatio. 5.quẽ refert do.Fabia.loco & versic.
prælleg.ꝙ interlocutoria iudicis p̃cedere dẽt, per quam de-
claret,non extare bona mobilia ipsius minoris , & pupilli, qđ
sequi uident Rom.& Cor.in ꝯsi.prælleg.& ẽt Cor. cons. 92.
licet in hac consultatione,col.2.uol.4.& ẽt hr̃ in d.cõs.Neap.
nec obstant verba dictorum instrorum asserentia,ꝙ non erãt
bona mobilia ipsius pupillæ,ex quo tollunt p superius dicta ,
& plenius ex infra dicẽdis,& ẽt quia in facto ꝯ̃rium est ipsa ve
6 rĩtas,ex quo bona mobilia extabant.Vlterius†assertæ venditio
nes non apparent factæ cũ causæ cognitione. Nec decretũ in
illis interpositum processit cum causæ cognitione , ꝯñr nullæ
iudicandæ sunt,ut hr̃ in l.lex quæ tutores.C.de admin. tut.&
in l.si pupillorũ.§.1.ff.eo.& p Bal.Lud. & alios in decis. supe-
rius allegatis,& in l.1.ff.de reb.eorum,cum alijs adductis per
7 Spe.in tit.de procu.§.1.ver.quid ergo si ꝯstitueris.Hinc†est,ꝙ
si iudex sine causæ cognitione,& non p̃cedentib. alijs necessa
rijs,& requisitis ad uenditionẽ faciendã interponit decretũ ,
talis interpositio est nulla tanq̃ facta non seruata forma iuris.
l.cum hi.§.si p̃tor. ff. de transa.l.magis puto.§.pe.& l.q̃uis.ff.
8 de reb.eo.& hr̃ in l.si quidẽ.C.de p̃d.min.Et†iõ tex.in d.l.lex
quæ tutores , dicit , causas alienationis primò esse probandas
anteq̃ decretum interponat,& tex.in l.minorum.C. de præd.
mino.& in l.fi.eo.tit. dicunt, ꝙ probatio, & examinatio causæ
dẽt præcedere decretum , & talis probatio dẽt ꝯstare in actis.
9 Et†in tm̃ istud procedit , ꝙ si iudex interponit decretum non
p̃cedentib.superius adductis,pro tali decreto non est p̃sumẽ-
dũ,ex quo de tali causæ cognitione,inquisitione, & probatio-
ne fieri dẽt scriptura separata ab ipsa vendõne & decreto , &
anteq̃ fiat vendõ,ut dicit Spe.in loco & ver.superius allegato,
& Pau.de Cast.ꝯs.39.ꝭm nouã impressionẽ,sup eo,qđ q̃rit. &
sequit Ias.in l.sciendũ,col. 5.ver.3.adde.ff.de verb. ob. ubi ad
idem adducit Pau.de Cast.cons.91.super eo quod q̃ritur , &
Alex.ꝯsi.17.viso instrum.vol.4. & plenius hoc ponit Ias. in l.
nec quicq̃.§.vbi decretum.ff.de off.procons.& leg.col.antep.
uer.immo plus consuluit,& versi.præced.& col.pen.uer.item
adde,concludens in alienatione rerum minorum debere præ
cedere causæ cognitionem.de qua constare debet p scripturã
ab instro venditionis,addens ꝙ non est standum instro nota-
rij,nec confessioni iudicis & asserentium interuenisse cãæ co-
gnitionẽ:ut plenius inferius dicetur,quæ minimè interuene-
re in venditionibus prædictis , ꝯñr nullæ iudicandæ sunt.Ac-
cedat prædictis,& alia euidens nullitas.Nam post interpositũ
assertum decretum,ut fierent dictæ uenditiones, nullæ subse-
cutæ fuerunt subhastationes , quo casu fuerunt & sunt nullæ.
10 Necessariò†em̃ subhastationes requirunt in alienatione rerũ
minorum,ut est textus & gl.in l.si sine.§.1.ff.de minoribus,&
ibi Bar.qui eam legit in l.præce.in §.hodie,& idem Bar.& alij
scrib.in l.si tempora,col.fi.C.de fide instr.& iure has.fisca.lib.
10,& idem Bar.in l.alio,col. fi. ff. de alim.& ciba.leg.& bona
decisio Spe.in tit.de emp.& ven.§.nunc dicendum,ver. si igit
tutor,cum alijs adductis per do.Fabia.in d. tract. de emptio.
& vend.in 5.par.prin.car.20.col.1.& 2.ver.sequit de solenni
tate subhastationis,ubi concludit,in uenditione rerum & bo-
norum minorum esse necessariam subhastationem,& talia bo
na non posse uendi sine solẽnitate subhastationis,& hoc exp̃s-
sè ponitur in prælleg.deci.consi.Neap.& in d.ꝯs.Ro. 321.&
in ꝯsi.Cor.71.in prin.uol.3.& clarius istud prosequitur idem
Cor.consi.29.consi.supra reddito,col. 2.uol.4.ubi tenet,sub-
hastationem in venditione rerum minorum esse necessariã,ex
quo talis venditio necessariò facienda est ex inquisitione iudi
cis.d.§.non passim.d.l.lex quæ tutores, & subhastatio necessa-
riò fieri debet: eo qm̃ iudex tenetur facere,& exequi illud, qđ
expedit minori,& expediens ualde est licitationem fieri,unde
cõiter concluditur , ipsam esse necessariam: & quia minimè
interuenit in venditionib.prędictis,ꝯcludendũ erit, illas fuis-
se & esse nullas tanq̃ illegitimè factas & nõ seruata forma iu-
ris cõis.¶Nec p̃dictis habet obstare,si dicat,ꝙ in dictis uendõ
nib.suberat & inerat iusta causa vendendi,ęs.s.alienum,quod
hr̃e creditores urgebãt,itẽ in bonis pupillæ nõ erãt bona mo-
bilia , ex quo fuit facta excussio, itẽ q̃a p̃cessit causæ cognitio,
& postmodũ fuit interpositum decretũ, ut hæc oĩa vñt ꝯstare
11 ex instris dictarum vendõnum.Post†quæ fuit interpositũ de-
cretum iudicis,pro quo p̃sumendum est,ꝙ oĩa p̃dicta interue
nerint,esto ꝙ de illis nõ fuerit facta scriptura separata, arg.gl.
in l.1.C.de fide instro. lib. 10. p quã in specie ita determinat
Bald.in l.1.ff.de reb.eo.& in l.fi.C.p̃d. mino.cum alijs addu-
ctis per Alex.in d.l.sciendum.col.7.& 8.ver. item fallit dicta
regula,vbi istud prosequitur pluribus rationib. & rñdet con-
trarijs,& vr̃ idem sequi Fely.in c.qm̃ ꝯ̃.car.antep.uer. 7. con-
clusio,& etiam Dec.ibi car.pen.col.1.uers.ulti. notandum est
12 extra de proba.Hęc†obiectio tollitur ex pluribus.j. qm̃ expli
citè in ipso decreto non sunt enuntiatæ dictę solẽnitates, quo
casu pro decreto nõ præsumitur,vt dicit Bal.in l.ex his.col.2.
C.de test.mil.& in l.1.ff.de reb.eo. uolens ita debere intelligi
gl.in d.l.1.C.de fide instr.lib.10.cum alijs cumulatis per Fel.
in d.c.qm̃ ꝯ̃.car.antepe.col.4.uer.limita seu declara , quod ẽt
fuit de mente Alex.in d.l.sciendum.col.7.& 8. & Ias. ibi col.
6.ver.limita istam doctrinam , & expresse hoc sequitur Deci.
in d.c.qm̃ ꝯ̃.car.pen.col.1.uer.& istud , quod dictum est, vbi
dicit,solennitates requisitas debere enunciari expressè in de-
13 creto.Quinimo†Fel.car.& col.prælleg.ver.& intellige sanè,
adducendo Io.Fab.inst.de fideiusso.in §.fi.expressè uult,ꝙ no
minatim in decreto dẽt exprimi , tales solẽnitates interuenis-
se,qđ minimè apparet factũ in instro dictarũ vendõnum , nã
in prin.illarũ notarius solũ narrat ea,q̃ asserebãt tutor,& em-
ptor,demũ narrat ea,q̃ asserebant illi tres , qui interuenerunt
in dictis vendõnib.demum in ver.qui spect.D.Vicarius, nar-
rãdo gesta p ipsum iudicẽ dicit,ꝙ habita matura deliberatio-
ne cũ causæ cognitione pronũciauit,& declarauit, vẽditiones
debere fieri , nõ declarando aliter qualitates cognitionis cãę,
nisi tm̃ ex informatione illorũ triũ, & ex assertione illorũ tu-
torũ,& uendentis,& alterius emptoris, quo stante mõ aliquo
dici non põt expressionem fuisse factam nominatim & sigilla
tim in ipsa decreti interpositione, ꝓut requirit , & necessariũ
est,nec assertiones tutoris emptoris & illorũ triũ hñt obesse
& obstare,ex quo falsò illa asseruerũt: eo qm̃ creditores pupil
lę esto ꝙ essent ueri,tñ uerè nõ vrgebant,nec instabant, itẽ q̃a
in bonis pupillę erant bona mobilia ascendentia ad summam
Raynen.cc.& ultra,& quia nulla alia p̃cessit causę cognitio,ne
que matura deliberatio.Minus ẽt antecessit,nec secuta fuit ali
qua subhastatio bonorũ pupillæ,quib.stantib.patet,dictas as-
14 sertiones fuisse & esse falsas ꝯñr nullas.Licet†.n.ꝓ decreto p̃
sumat,tñ recipit probatio in ꝯ̃rium,ut vr̃ sentire Alex. in d. l.
sciendum,& Ias.ibi & expressius hoc firmat Fel.in d. c. qm̃ ꝯ̃.
car.antepe.col.4.ver.est verũ,qui ad hoc adducit tex. in c. 1.
& gl.in uer.tenues,& Pet.de Anch.de reb.eccl.nõ alie. & cla-
rius istud firmat Are.in d.c.qm̃ ꝯ̃.col.fi.ver. & q̃a superius di-
ctũ est,vbi adducit alias deci.& firmat Bar.in l.ambitiosa,col.
antepen.uer.uisis.& examinatis.ff.de decre.ab ord.fac.ubi te-
net ꝯ̃ decretum iudicis,& ipsius pręsumptionem recipi ꝓba-
tionem in ꝯ̃rium,& per Alex.cõs.87.vol.2.uiso themate, col.
15 4.Et†facit uiua ratio:qm̃ uera probatio excludit pręsumptio
nem ꝯ̃riam.l.diuus.ff.de in integ.rest.cum aliis notatis in c.il-
lud,& in c.afferte. extra de pręsumptio. & per scrib. latissimè
in l.admonendi.ff.de iu.iur.& in l.si qui adulterii.C.de adul.
& ex isto infert,ꝙ cũ dictus iudex ĩterposuerit suũ decretũ in
dictis uendõnib.ex falsis assertionib.& allegationib.ꝙ tale de
cretũ fuit & est nullũ & obreptitiũ,& hr̃ perinde ac si nõ fuis
set interpositũ,& eo nõ obstãte pupillæ cõpetit vendicatio bo
norũ suorũ alienatorũ virtute asserti decreti,ut est tex. in l.1.
§.1.& melius in l.magis puto.§.pe.& in l.q̃uis.ff.de reb.eo.&
16 in l.si p̃ses.C.de pręd.min.cũ aliis.ꝯcor.Ad†q̃ faciunt ea,quę
hñr in deci.ꝯsi.Neap.218.petita fuit,ubi si in decreti interpo
17 sitione fuit erratum in parte , decretũ in totũ ruit. Prout†ẽt
obiectio tollit ex dictis per Ias.in d.§.vbi decretũ.col. antepe.
uer.nota.& 2.col.pen.uer.itẽ adde,ubi sequẽdo Pau. de Ca.in
d.ꝯs.& alios doc.ibi p eũ adductos dicit,ꝙ glo. in d. l.1.C.de
fide.instr.lib.10.nõ ꝓcedit in decreto interposito sup aliena-
tionib.rerũ minorũ,in quib.sũt allegãdę & approbãdę causę
iustę,& legitimę,& de illis dẽt cõstare in actis,anteq̃ iudex de
cretum suum interponat,ꝓut sunt leges superius per me alle
gatę,s.l.q̃ tutores.d.l.minorũ,& d.l.fi.C.de p̃d.mino. & facit
gl.in l.2.C.quando decre.op.non est,& quod uoluit Bar.in l.
1.C.de pręd.cura.lib.10. ubi qñ decretum dẽt interponi cau

se sigillatim debet exprimi & probari, vt refert, & sequit Fran.
Cur.ↄſ.46.col.4.in prin.Et tanto magis in casu nr̃o procedit
ista opinio: qm̃ in asserto decreto nõ sunt expressę causæ, item
quia ↄ assertiones illorum trium, & tutoris ꝓbatum est ↄriũ.
18 Ad† quod ẽt: qm̃ eadem die, & eodẽ instanti ac hora dñs Iu-
dex fecit p̃dicta, quo casu ex tp̃is breuitate p̃cipitãter oĩa dicũ-
tur fuisse gesta, & re ac negotio non maturè discusso: cũ mo-
mẽto oĩa processerint, ex quib. apparet nõ fuisse adhibitã ali-
quã cãæ cognitionẽ, ita Petr. de Anch.ↄſi. suo. 25. visa quadã
petitione, & ↄſ.72.uisis diligent, vbi vult, ꝙ decretum est nul-
lius momenti, si iudex prætermisit inquirere de contingenti-
bus, & præsumitur p̃termisisse inquisitionẽ debitam, qñ eodẽ
momento ex breuitate tp̃is egit oĩa, prout fuit in casu nr̃o, ad
quæ faciunt nota.per Bar.in l.prolatã.C.de sent. & p Alex. in
l.2.C.de eden.faciunt ẽt nota.p Areti.in §.nunc admonendi,
inst.quib.alie.lic.vel nõ, hãc deci. pũctaliť in terminis nostris
sequitur Fran.de Cur.d.ↄſ.46.super ↄtrouersia, col. 4.in prin.
19 & Iaſ.d.§.ubi decretum.Et† faciunt, q̃ ponit Alex. ↄſ. 36.visis
verbis, in 2.uol. & quæ ponit Bal.in l.oẽm, ver.quæro an dati-
uus.C.ad tertull.in quib.locis concludiť, decretum interpo-
situm eodem momento nõ p̃sumi interpositum cũ causæ co-
gnitione, esto ꝙ istud asseratť in instr̃o ↄfecto p ipsum notariũ,
& licet p̃sumatť pro decreto & pro iudice: tñ istud non proce-
dit, qñ ex tp̃is breuitate apparet, iudicẽ nõ fecisse inquisitionẽ
de necessarijs, quo casu pro decreto non p̃sumiť, esto ꝙ in eo
dicať, causę cognitionem p̃cessisse, & ita limitabať d.gl. in d.l.
1.C.de fide instru.lib.10.vt patet ex deci. s̃. adductis, & vult
20 Aret.in d.c.qm̃ ↄ.in fi.¶† Nec dicatur, ꝙ cõsilia Pet.de Anch.
& aliæ decisi.supra adductæ loquunť, qñ eadem die fuit da-
tus tutor, & interpositum decretum, & qñ iudex non potuit
sufficienter informari: nam loquunť gñaliter, qñ eodem mo-
mento actus fuit gestus, vt patet ex dictis ipsorum, & in casu
p̃nti iudex, qui interposuit decretum, nõ potuit ab alijs infor
mari, nisi a tutore, emptore & illis alijs trib.quorũ assertiones
fuerunt, & sunt penitus falsæ, ex quo tolluntť dicta Alex. in d.
21 l.sciendum col.7.& 8.Prout† etiam tolliť obiectio: qm̃ gl.in
d.l.1.C.de fide instr.lib.10.volens p̃sumi pro decreto iudicis
procedit in iudicib.maioribus.non autem procedit in magistra
tibus minoribus indoctis, & nullas habentib. lr̃as, prout erat
iste, qui interposuit suum decretum: nã pro decreto istorum
minorũ, & ignarium non est p̃sumendum, ita Bal. qui exẽplifi
cat in magistratib. municipalibus, & pedaneis, ut est casus præ
sens in c.1.in ti.qui feu.da.pos.adducẽs Azo.in sum. C.de tu.
& cura.qui nõ satisd.& idẽ vr̃ sequi Bal.in l.tutores.ff.de ↄfir.
tuto.& bene facit doctr.Bar.in d.l.ambitiosa, col.antepe.in fi.
ver.visis, & examinatis, dum loquitur de iudicibus grauib. &
istud in terminis nr̃is tenet & sequitur Iaſ. dicens esse ꝑpetuò
notandum in d.c.1.qui feu.da.pos.col.4.uer.limita prędicta.
Ex istis necessariò infertur attenta dispositione iuris cõis, di-
ctas quinq; uenditiones fuisse, & esse inualidas, & ipso iure
nullas, & illegitimè factas, nõ seruata forma iuris cõis, ↄñr nõ
22 habere obstare dictæ Annæ pupillæ, modò uerò adultæ.¶† Et
prædictis nõ obstat oblatio facta p ipsos empores, & ẽt illud
quod ipsi dicunt, ipsam Annã non fuisse læsam in dictis uẽdi
tionibus, ↄñr non posse rescindere eas, vt in l. nam & postea.
23 §.si minor.ff.de iu.iuran.cum alijs cõcor.Nam† prædictæ ob-
iectiones militarent, & procederent casu, quo dictæ venditio-
nes valuissent, & essent legitimè factæ, & ex illis minor non
fuisset læsus: tunc.n.non rescinduntť, nec ↄ eas competit resti-
tutio in integr.uel qñ ex illis fuisset læsus: nam tunc restitue-
retur, sed in casu nostro est secus: qm̃ fuerunt, & sunt ipso iure
nullæ, nec est necesse, quòd petatur ↄ eas restitutio in integrũ,
& sic remediũ extraordinarium: qm̃ minori, cuius bona fuere
alienata nõ seruata solẽnitate iuris communis, ↄsultum est re-
24 medio ordinario, & potest dicere eas nullas.Et† sibi competit
ordinaria actio realis pro suis reb. malè alienatis, ita textus for
malis in l.in causæ, la 2.ff.de minor.in prin. & textus in l.& si
præses, & in l.non est vobis, & in l.si quidem.C.de præd.min.
& textus in d.l.magis puto.§.pen.& Pau.de Cast.in d.l.si cura
torem habens, col.1.ver.in fi.tex.ibi, cã cognita, quib. stantib.
ipsi Annæ restitui debent oĩa p̃dicta bona malè uendita. Nec
est tractandum, an fuerit læsa uel ne, nec etiam est curandum
de obligatione dictorum emptorum, licet verè in præcio etiã
decepta fuerit, ut mihi relatum est, de quibus modò tractan-
dum non est, cum ipsa Anna veniat p remedium ordinarium,
dicendo assertas venditiones nullas, & res suas venditas debe
25 re sibi restitui.¶† Circa s̃m dubium, an tales venditiones red
dantur nullę: eo qm̃ in illis non interuenerit solennitas requi
sita a statuto.Prima facie dicendũ vr̃, statutũ nõ habere locũ,
nec ꝓcedere, qñ tutor seu curator uendit rem pupilli seu mi-
noris: tunc.n.forma, & solennitas statuti non est necessariò ob
seruanda, vt in puncto est decisi. Ang.& Cuma.in l. apud Iulia
num.§.ↄctum.& §.si pupillus.ff.quib.ex cau.in poss.ea.& seq
tur Ang.Are.in §.hæres quoq;, insti.de obli.quæ ex qua. ↄctu,
ad quos remittit se Alex.in l.3.§. procurator. ff. quod quisq;
26 iur.Vbi† uolunt, ꝙ si statutum requirit in ↄctu mulieris inter-
uentum & præsentiam proximorum, non habet locum in ↄ-
ctu inito per eius tutorem seu curatorem, ita erit & in statuto
nostro, quod vult, alienationem faciẽdam p minores.xxv.ann.
necessariò debere continere formam & solennitatem, de qua
in dicto statuto.Nam procedit, qñ alienatio fit per minorem;
27 secus aũt si fieret per eius tutorem vel curatorem.Et† facit rõ:
qm̃ minores de facili pp ætatem possent decipi.l.1. ff.de min.
quæ rõ cessat in tutore & curatore, qui debent esse maiores, &
p̃sumuntur sagaces & prudentes, ut dicunt Ang.& Cuma.ubi
28 supra, & doct.in l.transactionem.ff.de transactio.Et† ẽt: quia
tutor, & curator cautè contrahunt, ne postmodum teneantur
de mala administratione, iuxta titulũ de tutelis & rõ.distr.Vñ
29 † cũ dictũ statutũ loquať in ipso minore ↄhente, nõ dẽt exten
di, qñ ↄhit tutor, & curator, ex quo non est eadẽ rõ, & iõ cessat
extensio, ut uult Imo.& scrib.in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff.de
30 lib.& posthu.Et † cessante rõne statuti cessabit & eius dispo-
sitio, cap.cum cessante, extra de appel.l.adigere.§. quamuis.ff.
de iur.patro.Et quia fictè dr̃ pupillus ↄhere, qñ tutor ↄhit.l.1.
§.deiecisse.ff.de vi & vi arma.l.ita tñ.§.gessisse.ff.de administ.
31 tuto.Ad† quod etiam facit, quod uult Ang.in d. §.si pupillus,
& Are.& alii scri.post Bar.in l.mutum.§.1.& in l.mora.ff.de
acqui.hæred. ubi statutum loquens in contractu non se exten
dit ad quasi contractum: vt vult Abba.in ca.qua fronte, extra
32 de appella. Et† statutum loquens in casu vero non se extendit
ad casum fictum.l.3.§.hæc uerba.ff.de neg.gest. & per Bar. in
l.1.§.1.ff.de fonte, cum alijs ibi adductis per Alex.in apostil.
& per Iaſ.in l.Barbarius, col.2.ff.de offi.præto. & in l. si unus.
§.pactus ne peteret.col.8.versic.2.considera.ff.de pactis, licet
ergo quando contrahit tutor fictè, uideatur contrahere pu-
33 pillus seu minor, d.l.apud Iulianum.§.contractum. Tamẽ† di-
ctum statutum loquens in minore uerè contrahente non de-
bet extendi ad casum, quando contrahit fictè mediante perso
na tutoris vel curatoris: cum inter istos uigeat diuersa ratio,
de qua supra, & eo maximè quia dictum statutum in Rubrica
in prin.& in pluribus locis considerat personam minoris con
trahentem, & verba diriguntur in personam non in rem, & iõ
non dẽt comprehendi alia persona in statuto non nominata p
Bar.in l.aut q aliter.§.fi.ff.quod ui aut clam, & per Are.consi.
34 131.& per Bar.in l.hæc verba.ff.de adult. ¶ † Istis tamen non
obstantibus contraria opinio tanquam uerior amplectenda
est, & primò considerandum est, quòd statutum prædictum li
cet loquatur de minoribus, tñ intentum habuit dare formam
contractui, qui celebratur super re minoris, & ꝙ statuentes
principaliter considerauerint rem minoris, super qua contra-
35 hitur, satis apertè demonstratur.Eo † qm̃ si minor cõtraheret
procuratorio nomine alicuius, certè nõ teneretur seruare for-
mam traditam a statuto, & ratio est: quia tali casu non contra-
hit super re alterius, & ↄñr statuentes potius considerarunt,
rem, super qua ↄhitur, q̃ personam contrahentem, ita Alexan.
post alios in l.quæsitum.ff.de in ius voc.& Iaſ.in d. l. si unus.
§.pactus ne peteret.col.10.uer.2.intellige.ff.de pac.& p Iaſ.ẽt
in d.l.quæsitum, & diffusius in d.l.more.col.fi. & plenè p do.
Io.Baptistam de S.Seue.in repet. in l. cunctos populos. C. de
sum.trini.& fide cath.car.16.col.4.uer. hic inferamus. Quæ
36 † etiam confirmantur.Nam idem esset, si minor contraheret
ẽt tutorio nomine, si tutor esse potest: nam non tenetur serua
re solennitatem traditam a statuto, ut per Alexan.in d. l. quæ-
situm.in fine, & ibi Iaſ.qui diffusius tangit in d.l.more. col.fi.
37 Et† hoc uoluit Ang.in d.l.apud Iulianum.§.si pupillus, & ibi
Alex.in aposti.ad Bar.dicentes, ꝙ si mulier tanquàm tutrix ↄ-
heret non seruata forma statuti loquentis de ↄctu mulierũ, tñ
valebit ↄctus, ex quo consideratur potius res, super qua con-
trahitur

38 trahitur, q̃ consideretur persona. Ad † qđ facit, quod voluit
Ang.& ibi Imo.& scrib.in l.quamuis.ff.de acq. poss. & sequit
Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.apud Iulianum.§.si pupillus. di-
cens, ꝙ si statutum disponit, filiumfamilias non obligari sine
consensu patris, tale statutum non habebit locum in filiofami
lias ꝯhente & gerente negocia aliena, ex quo licet statutum ui
deatur loqui personaliter: tñ effectualiter & attenta mẽte sta-
tuentium ꝯsiderat & ꝯctum, & rem, super qua filiusfamilias
39 ꝯhit. Et† bene faciunt, quæ hñr per scrib.in l.deniq;.§.seruus.
ff.de minor.volentes ꝑ illum textum, ꝙ non consideret ꝑsona
ministri, & ꝯhentis, sed considerat persona illius, cuius res, &
40 negocia gerunt. Suadentur †etiam pręd icta. Nam edictum de
minori.& eius verba loquunt de gestis per minores.l.1.§.1.ff.
de minori.& tñ licet verba dirigant ad ipsos minores, cõpre-
hendunt etiam actum gestum per tutorem, & curatorem ad-
ministratorio nomine minoris, tex.est in l.etiam.& in l.fi.C.si
tut.vel curator, & Pau.de Cast.ibi in l.1.§.1. ver. item erat rõ
dubitandi, hoc expressè tenet, & etiam in l.fi.C. de fideiussor.
41 minor. Vnde† pariter dicẽdum est in terminis statuti nostri,
ꝙ licet loquatur de alienanti. factis per minores, compreh ẽ-
dere tñ dẽt illas, quæ fiunt per tutorem seu curatorem super
42 re minoris. Suadet† ẽt: nã l.1.in prin.ff.de reb. eo. refert ver-
ba ꝯstitutionis, quæ dirigunt ad personam tutoris, & tñ prin-
cipaliter considerat res minoris, ut nõ possit alienari ꝑ ipsos
tutores, vñ ita erit & in casu statuti nostri: vt licet verba diri-
gant ad minores, tñ principalis consideratio fuit respectu rei
minoris, & persona in statuto & casib. prædictis nominat ꝑꝑ
43 tem. Confirmant † prædicta: nam statutum recipit passiuam
interpretationem a iure communi, & illam quam accipit ius
commune, ut per Bar.& alios in l.1.§.lex falci.ff. ad leg. falci.
& plenè hr in l.si serui vestri.C.de noxali.& in c. cũ dilectus.
de consue.& not.in l.2.ff.de vsuca.& in l.fi.§.in computatio-
ne.C.de iure delib.& ꝑ Bar.in l.oẽs populi.in 6.q. prin. ff.de
iusti.& iu.cum aliis adductis per Soc.consi.121.visa.vol.1.&
per Corn.consi.341.Multa scribuntur.col.1. versi. & statuta,
vol.1.& consi.1.uol.2.certum autem est, ꝙ ius commune per
mittit & mandat, tutorem & curatorem debere ꝯhere sup re
minoris, seruata tamen forma tradita a iure communi, unde
idem dicendum est: vt ꝯhere debent seruata forma statuti, cũ
statuta recipiant interpretationem, quã recipit ius commune.
44 Confirmat:† nam de iure cõmuni tutor non potest alienare.
l.minorem.C.de præd.mino.& tamen ista iura recipiunt in-
terpretationem: vt alienatio non valeat, nisi in ea esset serua-
ta forma iuris cõis, vñ ita erit dicendum & in statuto nostro
vt forma tradita in eo sit seruanda a quacunq; ꝑsona fiat alie-
natio, sicuti talis interpretatio fit de iure communi, qua in re
tales personæ vñr prohibitæ alienare, nisi seruetur forma a di
45 cto iure tradita. Quibus† stantibus dictum statutum conside-
rans nedum personam sed rem minorum locum habere dẽt,
ẽt si ꝯhatur per tutorem uel curatorem, super re tamen mino
ris iuxta ea, quæ not.per Barto.in d.l.cunctos populos.in 7.q.
prin.& ꝑ Mod.in l.3.§.si procurator. ff. quod quisq; iur.& in
l.si id quod.ff.de iurisdi.om.iudic. Quæ etiam confirmantur.
46 Nam† si minor constituit procuratorem ad ꝯhendum, & pro
curator ꝯhat super re minoris, esto ꝙ procurator sit constitu-
tus ꝑm formam statuti, tñ adhuc ꝯhendo debet seruare for-
mam statuti, perinde ac si minor contraheret, ut vult Ang. &
Cuma.in d.l.apud Iulianum.§.contractum, & §.si pupillus, &
tenet Alex.ibi in apostil.ad Bar.in ver.dicit statutum, versi. &
adde, & hoc firmat Are.in d.l.mutum, col.5.ver. & ex prædi-
ctis, & Alex.in l.si ex legati causa.ff.de uer.obl.& tenet Soc. in
l.si quis nec causam, & in l.certi condictio.§.quoniam, col.2.
ff.si cer.peta.& in l.1.§.fuit quæsitum, colum.antepen.vers.2.
loco.ff.ad Trebel.vbi dicit, ita fuisse consultum per multos so
lennes docto.Italiæ, & habetur per eundem Soci. consi. 172.
vol.2.col.antepen. & penu. versic. postremò moueor, vbi ad
id multa adducit, & plenius tangendo articulum hoc idem
voluit idem Socy.in l.1.§.item acquirimus, colum.3.versi.po
stremò, & colum.4.versic.8.& vltima conclusio. ff.de acquir.
poss.& ibi Ias.colum.2.& 3.versi. breuiter præmissis non ob-
stantibus, plenissimè tangendo articulum, concludit, formam
& solennitatem.d.statuti debere seruari, quando procurator
minoris, seu mulieris contrahit, esto ꝙ in constitutione illius
procuratoris interuenerit forma requisita a statuto: nam ad-

huc forma statuti seruanda est in ipso contractu celebrando
per minoris seu mulieris procuratorem, sicut seruari deberet,
quando ipse minor contraheret, & ibi Ias.dicit, ꝙ ita consule-
ret, & iudicaret, & hæc opinio est verissima, ex quo approba-
tur optimis rationib. quicquid dicant quidam nouissi. Mod.
47 scriben.in d.§.item acquirimus, † ex quo eorum dicta tollun
tur ex rationibus adductis per Socy.& Ias.vbi supra, & alijs ꝑ
me superius adductis, ex quibus patet, quòd statutum non cõ
siderat principaliter personam contrahentem, sed ipsam rem
48 super qua contrahitur. Quæ† etiam suadentur. Nam statutũ
disponens de persona vera etiam trahitur ad fictam represen-
tantem veram, vt per Barto.in l.postulante, in prin.ff.ad Treb.
in l.2.ff.de legat. præstan. volens, quòd si statutum prohibet
contrahi cum bannito, locum habet, etiam si cõtrahitur cum
procuratore banniti, ad quod facit.l.libertum.§.senatus.ff. de
ritu nupti. ¶ Ex istis tolluntur adducta in contrarium, & ea q̃
dicunt Ange.& Cuma.in d.l.apud Iulianum.§.si pupillus, &
aliæ rationes adductæ in oppositum: nam cum statutum no-
strum principaliter considerauerit rem, super qua ꝯhitur, vt
superius apertissimè probatum est, persona ꝯhens non debet
esse in consideratione, sed ipsa res, & ideo forma statuti seruã-
da est, a quacunque persona cõtractus celebretur super re mi-
noris: quia omni casu viget eadem ratio statuti, consequenter
viget & eadem iuris dispositio, vulg.l.a Titio.ff.de verb.obl.l.
49 cum pater.§.dulcissimis de legat.2. Et† stante identitate ratio
nis statutum loquens in casu vero extenditur ad casum fictũ
in fauorabilibus: vt est præsens materia statuti nostri, quod fa
uorabile est, secundùm Bar.in l.qui exceptionem. ff.de condi.
indebi.& in dicta lege cunctos populos, in 6. quæstione prin-
cipali in 3.membro, & per Areti.consi.2.colum.pen. Et quòd
extensio sit permissa, tenet Areti.in dicta lege mutum, Ias. in
dicta l. more, Imo.& alii in d.l.Gallus.§.& quid si tantùm, &
per Alex.in l.3.§.hæc verba, de nego.gestis.& in l.1.§. lex Fal.
ff.ad leg.Fal.& per Bar.& alios in l.si constante, in prin. ff.sol.
matri.per Bald.Pau.de Cast.& Alexan.in lege qui se patris.C.
vnde liber.& per Alexan.& Ias.in l.2.§.prætor autem.ff. de in
50 ius vocand. Et † quod statutum loquens in casu vero exten-
datur ad casum fictum stante identitate rationis, tenet Ias.in
authentica quas actiones.C.de sac. sanct. eccle. & scriben. in
d.l.si constante.& Socy.consi.12.col.6.uol. 1.& etiam consi.
1.car.2.versi.præterea, eodem volum.& tenet Franci.de Cur.
consi. 35.colum. 5.versic.& bene faciunt, & plura ad id cumu
lat Ias.in dicto. §. pactus non peteret, colum. 8.& in lege siue
apud acta.C.de transactio. & in lege Barbarius, colum. 2. ff.
de officio præto.vbi dicit, quòd contra Ange.vbi supra ita iu-
dicaret, & consuleret, & idem sequitur Ias. in dicta lege more,
colum.antepenul.& Deci.in dicto cap. qua fronte. colum. 2.
versicul.sed per viam extensionis, extra de appellation.dicit,
quòd contraria procedunt in materia stricta, in qua non uiget
eadem ratio, sed vbi eadem ratio militaret, statutum loquens
in casu vero, bene comprehendit casum fictum, adducit plu-
51 res decisiones, vt ibi per eum. Cum † interpretatiuè, qui per
alium facit, ipse facere dicatur, d.§.gessisse, & per Bar. in dicta
lege, aut qui aliter.§.fin. & in d. l.hæc verba. Ex quibus sub
latæ apparent rationes supra in contrarium adductæ de casu
vero, & ficto, & quòd statutum loquebatur in personam, &
non in rem, & quòd solùm comprehendit minorem contra-
hentem, & non aliam personam alienantem rem minoris. Nã
omnium prædictorum contrarium superius ostensum appa-
ret. ¶ Difficultas ergo tota consistit. An ratio dicti statuti ita ui
geat in alia persona contrahente super re minoris sicut viget
in ipso minore, & tenendo rationem, & mentem statuti fuisse
illam, ut alienationes rerum minorum tanto plus cautius, &
vtilius procederẽt quò ad vtilitatem ipsius pupilli, vt verè ista
mens fuit, & ꝓbatum apparet superius ex multis instantijs ad
52 id accomodatis. Et† si statuentes de hoc fuissent interrogati,
certè idem dixissent, quod ꝓ expresso debet haberi, iux. gl. in
l.tale pactum.§.fi.ff.de pactis, cum concor. concludendũ est,
statutum procedere in quacunq; persona ꝯhente super re mi-
53 noris. Illa† enim ratio considerata per Ange.& Cuma. in d.l.
apud Iulianum. §. si pupillus, & per docto. in l. transactione.
C.de transactio. quę est propter faciliorem deceptionem, quę
contingere potest in ipso minore propter ętatem, quæ fragilis
est, nõ põt esse rõ finalis statuti, sed bñ impulsiua, nam si esset

ratio finalis,ſequeret̃,ꝙ ſi minor ɔ̃hit nomine alieno deberet
ſeruare formam ſtatuti,cuius ɔ̃rium fuit ſupra oñſum,item ſe
querent̃ aliæ incōuenientiæ,de quib. ſupra eſt latiſſimè dictũ,
ne ergo p̃dicta inducamus,neceſſariò dicendum erit,talem rō
54 nem eſſe impulſiuam,non aũt finalem.Quod†ẽt oñdit: nam
ſi finalis eſſet,ſ̃m ꝙ vult Ange.& alij ſequaces, ſequeret̃, ꝙ ſi
minor ɔ̃heret cum auctoritate tutoris,ſeu curatoris,ſtatutum
nõ haberet locum,nec ẽt reſtitutio in integrum cōpeteret, ex
quo interueniente curatore,ſeu tutore perſona ſagace minor
non poſſet decipi:& tñ iſtud eſt ɔ̃ tex.in l. 1.& 2.& ibi Pau.de
Caſt. C. ſi tutor vel curator, & idẽ Pau. hoc dicit in l.fi.C.de
55 fideiuſſor.minor.Pupillus†enim uendens tutore auctore ni-
hil agit,& vendicare põt rem uenditam, l. ſi prædium. C. de
56 præd.mino.Solus†enim pupillus non poteſt ɔ̃here, l. in cau-
ſæ,la 2.in prin.ff.de mino.& hr̃ p ſcrib. in §. nunc admonẽdi
inſtit.quibus alie.lic.vel non,& Pau.de Caſt. in d. l. ſi curato-
57 rem habens.Etiam†ſi iurm præſtaret,ut in auth.ſacram.pub.
58 C.ſi aduerſus vendi.Præterea †ſequeretur,ꝙ ſi tutor ɔ̃heret ſi
ne ſolennitate requiſita a iure communi,ꝙ ɔ̃ctus deberet ua-
lere,ex quo ſ̃m Ang.& alios p̃ſumit̃ ſagax,& tenet̃ de malè ad
miniſtratis,& in eo ceſſat fragilitas ætatis,& ĩtellectus,& ætas
ſua non eſt apta ad decipiendum, & tñ iſtud eſt falſiſſimum;
& ɔ̃ oĩa iura uolentia, tutorem, uel curatorem ɔ̃hentem ſine
ſolennitate requiſita a iure cōmuni nulliter ɔ̃here,ſicut ſi ipſe
minor ſolus ɔ̃xiſſet,vel cum auctoritate tutoris, vel curatoris
non interueniente ſolennitate requiſita, unde idem dicamus,
qñ tutor vel curator ſolus ɔ̃hit non ſeruata forma ſtatuti, qđ
interpretari debet ſ̃m ius commune, ut ſupra dictum eſt, ex
quibus infert̃,rõnem, de qua per Ang.& ſequaces, eſſe impul
ſiuam,non autem finalem,qñ finalis,& vera rō ſtatuti eſt il-
la,per me ſuperius conſiderata,q̃ ita viget in minore ɔ̃hente,
ſicut in quacunq; alia perſona ɔ̃hente ſuper re minoris.Infer-
59 tur†etiam ex prædictis,dictum Ang.Cum.& Are.in d.l.apud
Iulia.§.ſi pupillus,& in d.§.hæres quoq;,non eſſe verum. Præ
60 terea†deciſ.Ang.Cuma.& Are.vbi ſupra poteſt tolli alia con-
ſideratione,nam ipſi loquuntur de ſtatuto prohibente mulie
rem ɔ̃here ſine præſentia proximorum,quod ſtatutum eſto ꝙ
ſit fauorabile,ut per Bar.in d.l.qui exceptionem,& per docto
61 res in d.l.mutum,& in dicta lege more.Tamen † ualde exor-
bitat a iure communi,& multùm reſtringit ius commune,pa-
tet:quia mulier maior,ẽt ſi maritum habeat, poteſt ad libitũ
ſuum ɔ̃here,& alienare etiã marito abſente nulla ſeruata for-
ma,nec ſolennitate.l.velles.C.de reuo.dona.quam diſpoſitio
nem iuris communis,& facultatem ſtatutum penitus reſtrin-
git,& inhabilitat mulierem poſſe alienare in caſu ſtatuti, vn-
de nimirum ſi tale ſtatutum debet ceſſare,qñ ɔ̃hit tutor, ſeu
curator ipſius mulieris,quod ſecus eſt in ſtatuto noſtro,quod
non ita reſtringit ius commune,patet:quia iure communi pu
pillus ſolus non poteſt alienare,nec etiam auctore tutore, di-
cta lege,& ſi ſine,dicto.§.nunc admonendi, niſi ſeruetur for-
ma tradita a iure communi, eodem modo adultus ſolus alie-
nare non poteſt,& cum auctoritate tutoris etiam minus, niſi
ſeruetur forma,& ſolennitas iuris communis,tutor etiam,uel
curator ſoli alienare non poſſunt,niſi ſeruata ſolennitate a iu-
re communi tradita,quibus ſtantib. ſtatutum noſtrum idem
diſponit,ſolùm addens aliquid plus iuri cōi in utilitatẽ ipſo-
62 rum minorum.Et†iſtis conſideratis clarè patet, diuerſam rō-
nem eſſe in uno ſtatuto,& diuerſam in alio, eſto ꝙ utrunq; ſit
fauorabile, & ɔ̃ñr a pari dicta ſtatuta non debent procedere,
gl.eſt ſatis notanda in c.in fidei fauorem,de hæreti.lib. 6. ubi
diſpoſitio dicti capituli locum habet pp fauorem fidei,qñ ꝓ-
ceditur ɔ̃ hæreticos per inquiſitionem, non aũt habet locum,
qñ proceditur per accuſationem, ex quo in accuſatione non
viget oĩmoda rō,quæ uiget in ipſa inquiſitione, licet utroque
caſu inſit idem fauor fidei,ita erit in caſu p̃nti inter dicta ſta-
tuta,quorum unum eſt magis reſtrictiuum iuris cōis,aliud ve
rò ſecus: vt eſt ſtatutum noſtrum,qđ comprehendere dẽt om
nem perſonam alienantem rem minoris attenta mente,& rō-
63 ne ipſius ſtatuti,de qua ſuperius dictum eſt.¶†Nec p̃dictis ob
ſtat,ſi dicatur, ꝙ diuerſa ratio eſt, qñ procurator ɔ̃hit nomi-
ne minoris,ſeu nomine mulieris,& diuerſa qñ tutor,ſeu cura
tor ɔ̃hunt nomine mulieris & minoris, quod oſtendi poteſt
ex diuerſitate titulorum de procuratoribus, & de adminiſtra-
tione tutorum,qui in multis differunt: cum procurator poſ-
ſit eſſe ſeruus,& minor.xxv.ann.item exterus,pauper, & con-
ſtituitur ſine iuro,& fideiuſſione,quod ſecus in ipſo tutore,&
64 curatore.Nam†aduertendum eſt,ꝙ licet in pluribus procura
tor differat a tutore: tñ in caſu p̃nti, de quo quæritur, eadem
viget ratio in utroque.Patet: quia procurator ad alienandum
p mulierem,ſeu minorem debet conſtitui ſeruata ſolennitate
ſtatuti,& præſumit̃ ſagax: cum fuerit electus cum dicta ſolen-
nitate, præſumitur etiam idoneus, & ꝙ bene gerat negotia:
quia aliàs teneretur actione mandati,& tñ qñ ɔ̃hit ſeruare de
65 bet ſolennitates ſtatuti,ut ſupra dictum fuit. Vnde†idem erit
qñ tutor,uel curator ɔ̃hit: quia in illis iſtæmet rationes uigẽt,
& eſto ꝙ in alijs differant: tñ iſtud non habet obſtare, ex quo
ſatis eſt,ꝙ cōueniant in hoc,de quo quærimus,ut eſt commu-
* nis doctr.*oĩum can.in c.tranſlato,extra de conſti.¶†Nec di-
66 catur,ꝙ quando mulier,& minor contrahunt per procurato-
rem,videntur ipſi fictè contrahere,& ɔ̃ñr habebit locum ſta-
tutum,quod ſecus vr̃ eſſe,quando cōtrahit tutor,uel curator.
nam hæc conſequentia eſt falſa, ex quo qñ tutor, ſeu curator
contrahit,ipſe minor videtur cōtrahere,& ſi non verè ſaltim
fictè,& interpretatiuè,ut eſt textus in d.l. apud Iulianum.§.ɔ̃-
ctum,vbi Bar.& omnes,& eſt tex.& ibi Saly. in l. ſi prædium.
C.de prædijs min.& ſic eadem uiget ratio in ipſo procurato-
re,quæ uiget in ipſo tutore,vel curatore,ut ſ̃.eſt dictum,item
eadem rō ſtatuti uiget in ipſo minore contrahente, quæ uiget
in ipſo tutore,ſeu curatore,ut apertiſſimè ſupra oſtenſum eſt,
67 vnde oĩ caſu ſtatutum locum habere debet.Præterea† aduer-
tendum eſt,ꝙ ſtatutum noſtrum comprehendit omnem mi-
norem alienantem ɔ̃ñr adultum,& pupillum: cum pupillus
etiam minor ſit,quod ueriſſimum eſt,& dicere ɔ̃rium eſſet pe
nitus abſurdum,ex quo ſequeretur,ſtatuentes uoluiſſe proui-
dere adultis,& non pupillis,cuius ɔ̃rium dictat omnis rō, &
æquitas,& expreſſa uerba ſtatuti indictinctè loquẽtis de quo-
68 cunq; minore.Vnde†hoc ſtante ſtatutum reſpectu ipſius pu-
pilli non põt verificari,qñ ipſe pupillus alienat, qui indiſtin-
ctè de iure communi non poteſt alienare, ſiue haheat tutorẽ
ſiue non,ut d.§.nunc admonendi,& in d.l.in cauſæ, & p Pau.
de Caſt.in d.l.ſi curatorem habens,ẽt ſi iuro ɔ̃ctum firmaret.
d.auth.ſacr.pub.vnde neceſſe eſt verificare ſtatutum,qñ pupil
lus ɔ̃hit auctore tutore,quo caſu ruit ratio Ang.Cum. & Are.
vel neceſſe eſt ſtatutum uerificari, quando tutor ſolus contra-
hit,& ɔ̃ñr omni caſu habetur intentus.¶Nec dicatur, ꝙ ſtatu-
tum conſiderauit pupillum doli capacem contrahentem tan
69 tùm præſtito iuro,& non aliter: nam iſtud eſt falſum,†eo qñ
in ſtatuto iuramentum ponitur implicatiuè per dictionem,
etiam, quæ includit caſum, etiam ſi iuramentum non fuiſſet
præſtitum,vt in l.illud.ff.ad leg.Aq.& plenè per Mod. in l. 1.
ff.de iuriſd.om.iud.Præterea eſſet ualde reſtringere ſtatutum,
& mentem,& rõnem ipſius,vt ſolum locum habeat in pupil-
lo doli capace iurãte,item dicere, ꝙ ſtatutum ſolùm loquitur
in adulto iurante, & ɔ̃hente, iſtud eſt abſurdiſſimum. Tum
quia iuramentum uenit implicitè.Tum quia ſtatutum loqui-
tur de quocunq; minore: item quia ſtatutum locum hẽt, qñ
adultus ɔ̃heret auctore tutore,& ideo ut iſta abſurda penitus
ceſſent,dicendum eſt,ſtatutum procedere in quocunq; mino
re ɔ̃hente,ſiue iuret,ſiue non. Et in adulto ꝓcedit, ſiue ſolus
contrahat,ſiue ɔ̃hat curatore auctore,ſiue curator ſolus con-
tractum faciat, in pupillo verò ɔ̃hente procedere non poteſt
ſine tutore,locum ergo habebit,qñ pupillus ɔ̃hit auctore tu-
tore,quo caſu ceſſat ratio Ang.uel qñ ſolus tutor ɔ̃hit, quo ca
ſu eadem uiget rō, quæ viget, qñ pupillus contrahit auctore
tutore,& iſte eſt verus ſenſus dicti ſtatuti, omiſſis alijs,quę in
ɔ̃rium tanquam ſomnia poſſent adduci,& ita proximis p̃teri-
tis diebus in ſimili ſtatuto,quod viget in ciuitate Veronæ,per
me conſultum fuit in cauſa vertente inter Illuſt.d.Guidonem
Rangonum,& eius vxorem ex vna,& Magnificum d. Aloyſiũ
Gritti Venetum ex altera,cui conſilio ſe ſubſcripſere excellen
tiſſimi D.Ant.Fran.de Doctoribus,do.Ioan.Fran.Vrſatus pa-
tauini,d.Franc.Sfrondatus Cremonenſis,& plures alij Paduę
legentes,& ſ̃m dictum ɔ̃ſilium fuit iudicatum,& obtentum,
ꝙ tale ſtatutũ ꝓhibens minorem alienare, non ſeruata ſolen-
nitate ſtatuti locum habet, qñ tutor, ſeu curator alienant rẽ
minoris forma ſtatuti nõ ſeruata.¶ Cōcluſioni p̃dictæ nõ hẽt
obſtare, ſi dicat̃,ꝙ in dictis venditionib. interuenit ſolennitas
a ſtatuto requiſita,ex quo interuenerũt tres ultra tutorem, &

conſtat

constat ꝙ ipsa Anna non habebat proximiores successuros ab intestato, ꝯñr illi tres amici personę honestæ,& tutor cõplent
70 solennitatẽ statuti. Qui†tutor bene põt supplere offm̃ duarũ personarum,ut est decis.Ang.in l.1.§.fuit quęsitũ.ff.ad trebel. quam ibi plures sunt secuti, vt tradit ibi Alex.& Ias.& maximè procedere dẽt in casu nr̃o, ubi interuenit iustum precium, & bona fides, vt vr̃ sentire Alex.in d.§.fuit quæsitum,in fi.& etiã quia ꝯ̃ctus fuit celebratus in pñtia iudicis,& non tendit in fauorẽ tutoris,quo stante solennitas statuti vr̃ esse seruata, & adimpleta.Hec obiectio nihil obstat,nã ꝙ ipsa Anna nõ habuerit attinentes, non est verũ, ex quo in instr̃is uenditionũ dr̃ illos tres esse attinentes, & testes solùm dñt,ꝙ non habebat attinentes in Leuigo.Præterea uendõnes p̃dictæ non fuere factæ iusto p̃cio,ut in facto ꝯ̃riũ apparet probatũ.Vlterius assertiones illorum triũ, & tutoris fuere & sunt penitus falsæ, ex quo ꝯ̃rium d.assertionum euident̃ probatum apparet,ut fuit s̃.dictum in primo dubio, ex quib. dicti tres adhibiti redduntur ualde su-
71 specti. Et†in illis statutũ non p̃t uerificari,ex quo intelligit̃ de propinquis non suspectis, ut dicit Bal.in l.uiduæ.C.de nupt. Nec tutor p̃t supplere uicem unius ex illis quatuor adhibendis,patet: eo qm̃ statutum ẽt procedit,qñ minor ꝯ̃hit cũ auctoritate tutoris seu curatoris,quo casu requirit pñtiam,& interuentũ quatuor proximorũ,& iõ quatuor interuenire dñt vltra
72 tutorẽ.Et†uiget rõ: quia plus uident quatuor q̃ tres, ut ẽ tex. & ibi gl.& scrib.in c.prudentiã.§.1. de of.deleg.& unus solus posset trahere alios ad suã sñiam,ut in si.dr̃ in l.duo ex trib.ff.
73 de re iudica.& in l.si in tres.ff.de arbitris.Pręterea†cessat penitus obiectio: eo qm̃ statutũ requirit alias qualitates, ut patet ex lectura sui, q̃ minimè interuenerũt.Nec põt fungi tutor vice vendentis,& ẽt uice vnius ex quatuor, vt dñt quamplurimi
74 doc.in d.§.fuit q̃sitũ,& alij ibidẽ allegati.¶†Minus ẽt obstat,si dicat̃,ꝙ solẽnitas requisita a statuto vr̃ esse leuis, & ꝯñr omissa non hẽt actũ vitiare.l.1.§.fi.ff.de uen.inspi. & ꝑ Alex. & alios in l.2.§.prius.ff.de uulg.& pupil.& ꝑ Alex.& Mod.in rubr.ff.
75 de oper.no.nunc.Et†ꝯñr adimpleri potuit in æquipollẽti iuxta ea, q̃ tradunt̃ in l.cer.ff.si cer.pet.& in l.nominatim.ff.de cõ
76 dit.& dem.cum alijs uulg.Nam † tollit̃ obiectio primò: quia talis solennitas dr̃ esse grauis, & nõ leuis,patet: quia ea omissa actus redditur ipso iure nullus: ut plenè hr̃ in l.non dubiũ.C.
77 de legib.Præterea†talis solennitas inducta est a statuto,& ꝯñr ad unguem est obseruanda, & non sufficit, ꝙ in æquipollenti adimpleatur,ut notat̃ in l.si quidẽ.C.de præd.mino.& Bar.in d.l.si curatorẽ hñs,col.2.& ibi Pau.de Cas.& per Ale.ꝯs.137. in cã,col.4.uol.2.& per Pau.de Cas.ꝯs.299.Ad bñ examinandũ,& diffusius ꝑ D.Maria.Soc.ꝯs.24.col.8.uol.1.& plenè tan-
78 gunt Mod.in l.1.ff.de lib.& posth.Vñ†cũ statutũ p̃dictũ fuerit,& sit in uiridi obseruantia,& ad unguẽ debeat obseruari,& eius bñficiũ fuerit intentatum ꝑ ipsam Annam,meritò ẽt virtute d.statuti obtinere debet,ut dicit Pau.de Cast.ꝯs.106. s̃m nouã impressionẽ,col.fi.si non interuenisset iur̃m, & est ꝯsiliũ
79 Fulg.80.Quidam s̃ Vẽtura,col.fi. ¶†Minus ẽt obstat,si dicat̃, ꝙ statutũ p̃dictum non hẽt locum, qñ alienatio est necessaria, nã dẽt intelligi de alienatione uoluntaria, iuxta no.in l.1.ff. de fun.dot.& in l.3.§.item queri,& §.seq.& in l.magis puto.§.sed si p̃s.ff.de reb.eo.cum alijs adductis per Rom.cõs.394. sed d. uendõnes,& alienationes cã necessitatis vñr factæ,ꝑꝑ æs.s.alie
80 num,unde &c.Nam†tollitur obiectio.Tum quia de ære alieno non constat. Tum quia si constaret,non apparet,creditores instasse,& petijsse eis solui. Tum ẽt q̃a, & si de istis appareret, & immineret urgens cã alienandi,& necessaria,tñ isto casu seruanda est forma statuti, sicuti in casu necessariæ alienationis seruanda est forma & solennitas inducta a iure cõi,quinimmo alienatio rei minoris non vr̃ permissa,nisi necessaria cã existẽte.l.ob ęs alienum.p̃allegata d.l.magis puto.§. non passim, cũ ꝯcor. ¶Postremò non obstat,si dicat̃,solẽnitatẽ d.statuti fuisse, & esse sublatam per ꝯ̃riam ꝯsuetudinẽ, ut patet per alia instr̃a producta super alienationib.rerum minorum, in quib.fuerũt
81 tñ adhibiti tres attinentes.Et † talis ꝯsuetudo saltem attendi dẽt in iudicando,iux.nota.in l.cum prolatis.ff. de re iudica.& in l.qui Romæ.§.duo fratres,in 6.opposi.Bar.ff. de verb.obli.
82 Nã†p̃dicta sunt ꝯ̃ ea, quæ ponit Abb.cons.53. in prædicta cã, uol.2.Et nunquã ih similib. fuit iudicatum, s̃m assertam consuetudinẽ,& statutũ est clarũ,vñ non est opus,ꝙ interpretetur ꝑ abusum seu ꝑ corruptelã: cũ semper fuerit,& sit in uiridi obseruantia,nec in se continet aliquam dubietatẽ, ita ꝙ indigeat interpretatione,& sic cessant not.in d.l. cum prolatis, cum si. ¶Reliqua quæ in ꝯ̃rium possent adduci friuola sunt, & ex superius dictis oĩa apparent euacuata, ex quib.necessariò ꝯcludit̃ attento capite d.statuti, dictas uendõnes fuisse, & esse nullas, & a fortiori,& sine aliquo scrupulo,& difficultate idẽ ꝯcludẽdum est,attento capite iuris cõis,quo ꝯsiderato assertæ uenditiones euidentissimę fuerunt, & sunt nullæ, & inualidæ factæ non seruata dispõne iuris cõis ac solennitate omissa,ut conclusum,& dictum extitit superius in 1.dubio. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Forma, & solennitas requisita in alienatione rerum minorum.*
2 *Debet adesse vrgens causa alienandi res immobi. pupi.*
3 *Et quòd non adsint mobilia, ex quorum uenditione possit satisfieri creditoribus.*
4 *Et istud liquere debet indici per bonorum discussionem.*
5 *Et super isto ferenda est interlocutoria.*
6 *Et debet uendi illa res, quæ minus est damnosa pupillo.*
7 *Et super istis interponendum est decretum cum causæ cognitione*
8 *Aliàs decretum interpositum nullum redditur.*
9 *Nec pro decreto aliter interposito erit præsumendum, & nu.10.*
10 *Et alienatio inde secuta erit ipso iure nulla.*
11 *Causæ cognitio non præsumitur ex temporis breuitate. Si eadem die omnia fuere gesta.*
12 *Pro decreto regulariter præsumitur,*
13 *Quando sumus in antiquis, aliàs secus.*
14 *Fallit, quando sumus in claro, & nu.13.*
15 *Subhastatio requiritur in alienationibus rerum minorum.*
16 *Minor cum iuramento ratificans alienationem factam non seruata forma à iure tradita an eam ualidat, & nu.17.seq.*
17 *Iuramentum præstitum à pupillo nihil operatur.*
18 *Iuramentum metu præstitum nihil operatur.*
19 *Nec debet esse uinculum iniquitatis.* *(missimè.*
20 *Et conceditur absolutio ab eo, quando quis re ipsa læditur enor-Dolus re ipsa, an idem operetur, quòd dolus ex proposito.*
21 *Absolutio & liberatio facta à minore non est eidem nociua.*
22 *Approbatio facta à superiore alienationis rerum minorum factæ sine solennitate & non seruata forma iuris nulla est.*
23 *Statuta municipalia quas personas ligant, & alijs seq.*
24 *Statuta debent condi ab habentibus potestatem.*
25 *Forma tradita à statuto obseruanda est.*
26 *Alienatio facta contra formam statuti nulla est.*
27 *Statutum laicorum an potest super iuramento disponere.*
28 *Nisi per indirectum tollat iuramentum.*
29 *Reuocatio emphiteusis, & liuelli facta per minorem, an indigeat solennitate.*
30 *Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.*
31 *Statutum loquens de alienatione rerum minorum, an locum habeat in tutore alienante.*
32 *Statutum requirens in contractu mulieris præsentiam proximorum, an locum habeat, quando tutor alienauit.*
33 *Qua rõne statutũ emanauit, an propter fragilẽ ætatẽ, & nu.48.*
34 *Quando minores alienant, qualiter eis de iure cõi prouideatur.*
35 *Statutum loquens de minore comprehendit contractum gestum super re minoris.*
36 *Non enim statutum considerat personam, sed rem minoris.*
37 *Procurator minoris seruare tenetur formam à statuto traditam.*
38 *Pupillus videtur contrahere, quando tutor pro eo contrahit.*
39 *Pupillus non potest contrahere aliquo casu per se.*
40 *Adultus sine curatore potest contrahere.*
41 *Statutum loquens de minoribus comprahendit & pupillum.*
42 *Et locum hẽt, nedum in rebus adultorum, sed ẽt & pupillorum.*
43 *Statutum loquens de persona uera trahitur ad fictam. & n.45.*
44 *Statutum loquens de alienatione adulti habet locum in ea, quã facit eius curator.*
46 *Statutũ loquẽs de alienationib. rerũ minorũ fauorabile iudicat̃.*
47 *Extensio fit data rationis identitate in fauorabilibus, & exorbitantibus, & nu.52.*
48 *An diuersa sit ratio, quando minor contrahit, ab illa, quando curator contrahit, & nu.33.*
49 *Doctri. Ange. & sequacium quo casu procedat, & nu.50.*
51 *Statutũ prohibẽs mulierẽ cõtrahere sine attentib. exorbitãs est.*

53 *Dictio*

53 *Dictio, etiam, implicatiua est.*
54 *Attenditur locus, in quo cõtractus celebratur, quò ad solẽnitatẽ*
55 *Forma statuti non obseruatur, quando contractus celebratur extra territorium statuentium.*
56 *Statutum concernens fauorem minorum ipsos ligat quocunque in loco contrahant.*
57 *Et quid si non contraheret cum subdito statuentium, sed cũ alio.*
58 *Et quid si ille non subditus haberet scientiam statuti.*
59 *Et quid quando in fraudem contrahunt extra territorium.*
60 *Statutum locum habet, ubicunque celebretur contractus, si rem ipsam respicit.*
61 *Ratione rei sitæ in aliquo loco multa conceduntur, quæ aliàs nõ concederentur.*
Differt, an dispositio loquatur in personam, an in rem.

CONSILIVM XCIX.

Inherendo recto, & iusto ꝯs. & iudicio excel. Iur. vtr. doct. D. Ant. Fran. de Doctorib. patris, & dñi mei obseruandissimi. Ad verã discussionẽ pñtis cãe duo principaliter erunt in ꝯsideratione. Primum, an talis alienatio, de qua agit̃, possit subsistere, attenta dispõne iuris cõis. Secundum, an possit aliquo casu defendi ꝯsiderata dispõne statuti Veron. in cuius territorio sita erat, & est res ipsa immobi-
1 lis vendita. ¶ † Circa primum ꝯsiderando, quæ dicit Bal. in suo repertorio ad Inn. in vers. ꝓctus, & plenius in suo ꝯs. vr̃ dicẽdũ, quem refert, & sequitur D. Fabia. de Mon. S. Sabi. in suo tract. de emptio. & vendi. car. 21. col. 1. & seq. vers. sequitur uidere de forma. & solenni. quæ requirit̃ in alie. re. mino. in 5. q. prin. & sequuntur ẽt doct. de sac. ꝯs. Neap. in deci. 249. fuit in cons. firmiter dicendum est, talem assertam uendõnem fuisse, & esse nullam, nec potuisse de iure fieri, ex quo in ea, non interuene-
2 runt solennitates requisitæ ex dispõne iuris cõis. Et † primò: vt uenditio rei immobilis pupilli, & minoris ualeat necesse est, ꝙ existat cã urgens alienandi, ut hr̃ in l. magis puto. §. nõ passim, & in. §. in primis. ff. de reb. eo. & in l. ob æs. C. de præd. minor. taliter ꝙ si æs alienum esset paruum, non dẽt uendi res magni ualoris, ut hr̃ in d. iuribus, ubi scrib. oẽs, in casu aũt pñti nulla imminebat vrgens cã alienandi: vt patet ex narratiua instr̃i vẽ
3 ditionis. Et † si aliqđ æs alienum imminebat, paruum, & minimum erat, & tale, qđ tolli poterat ex venditione rerum mobilium ipsius Pyrrhi, & Virgilij minorum, in quorũ facultate erant bona mobilia, & magni ualoris, quo stante non pt̃ vendi res immobilis ipsius minoris: cum possit æs alienum tolli ex bonis mobilibus, vt notat̃ in d. §. nõ passim, & ĩ d. §. in primis.
4 † Confirmant̃ prædicta: nã antequã procedat̃ ad uendõnẽ rei immobilis minorũ, dẽt liquere iudici per discussionẽ bonorũ ꝙ in facultate ipsorum minorum non erant bona mobilia, ex
5 quib. posset tolli æs alienũ ut hr̃ in d. iuribus. Et † adeò hoc est verum: ut notabiliter Ang. dixerit per illum tex. in authen. de eccl. re. immo. alie. colla. 5. ꝙ interlocutoria iudicis præcedere dẽt, per quam declaret̃, non extare mobilia, & ita refert, & se-
6 quitur d. Fabi. ubi. s̃. Suadent † ꝓdicta: nã qñ pp æs alienũ, uel aliam vrgentẽ cãm vendi dẽt res minoris, uendenda est illa, q̃ est minus damnosa, ut in d. §. nõ passim, & in d. §. in primis. Et
7 † ista oĩa præcedere debent decretũ iudicis, quib. ꝓcedẽtibus, & veris existentib. iudex debet interponere decretum cũ causę cognitione in alienatione fienda, ut in l. 1. ff. de reb. eo. & in l. lex quæ tutores. C. de admi. tu. & in l. si pupillorũ. §. 1. ff. eo. ti. & per Rom. cons. 321. in casu propositæ consultationis, & per Spec. in uers. quid ergo si cõstitueris, in tit. de proc. §. 1. Taliter
8 † ꝙ si iudex sine causę cognitione, & non præcedentib. s̃. narratis interponit decretum, talis interpositio est nulla tanquam facta iuris forma non seruata. l. cum hi. §. si prætor. ff. de trãsa. l. quamuis. ff. de reb. eo. l. si quidẽ. C. de præd. mino. & per Pa.
9 de Cas. in l. si curatorem. C. de in integ. resti. mino. Et † in tm̃ prædicta procedunt, ꝙ si iudex interponit decretũ non ꝓcedẽte d. causæ cognitione, pro tali decreto non est præsumendum immo & fortius de tali causæ cognitione, inquisitione, & probatione fieri debet scriptura separata ab ipsa uenditione, & antequam uenditio fiat, ut dicit Spe. in loco superius allegato, & Pau. de Cas. in cons. 39. ꝫm nouam impressionem, super eo qđ quæritur, quem refert, & sequitur Ias. in l. nec quicquam. §. ubi decretum, col. 4. uers. nota & secundò diligenter, uersic. idem adde dum. s̃. retuli. ff. de off. procon. & lega. ubi alias adducen
10 do deci. istud magnifacit. Quinimmo, † & fortius in terminis nostris consuluit Pet. de Anch. cons. 72. visis diligenter actis, dicens, ꝙ si iudex decernit tutorem, seu curatorem minori, volenti vendere, & eodem die vendat, & decretum interponat, ꝙ talis alienatio erit ipso iure nulla: qm̃ decretum dẽt interponi
11 cã cognita d. §. nõ passim, & l. fi. C. de cura. fur. Et † ex breuitate temporis presumitur, ꝙ non interuenerit causæ cognitio, sicut in si. dr̃ in sñia per Bar. & scrib. in l. prolatam. C. de senten. & interlo. om. iud. & per Ale. & Mod. in l. 2. C. de eden. & hãc decisi. Pet. de Anch. sequitur Alex. in cons. 36. uol. 2. uisis uerbis, & Ias. in d. §. ubi decretum, col. antepe. & ẽt sequitur Fran. de Cur. senior in cons. suo. 46. Ex quibus ad casum nostrum infero, ꝙ cum vna, & eadem die Dom. Iulia fuerit data tutrix, seu curatrix dictis filijs suis, & eadem die vendiderit possessionem, de qua litigatur, item eadem die iudex interposuerit decretum non habita causæ cognitione, nec præcedentibus alijs de quib. s̃. ꝙ talis uenditio fuit, & est penitus ipso iure nulla.
12 Quibus † ẽt stantibus infertur, ꝙ licet præsumendum sit pro decreto iudicis, ꝫm gl. in l. 1. C. de fi. instr. lib. 10. quam in pro
13 posito sequitur Bal. in l. fi. C. de præd. min. Istud † procederet, qñ essemus in antiquis, & qñ essemus in dubio, sed ex quo sumus in claro, ꝙ eadem die oĩa prædicta fuere gesta, decreto prędicto non est standum, nec p̃sumendum pro ipso, ꝫm Petr. de Anch. in d. cons. & Ias. Fran. de Cur. Alex. & Pau. de Ca. vbi
14 s̃. Ad † quę faciunt nota. per oẽs scrib. in l. sciendum. ff. de uer. obli. & in c. qm̃ ꝯ, ex̃ de proba. ubi uolunt, ꝙ qñ sumus in claro, non præsumitur pro decreto iudicis: nã ex breuitate tpis omnia apparent ꝓcipitanter facta, & forma iuris cõis minimè seruata, & in damnum ipsorum minorum, tum attenta re ipsa,
15 tum attento dolo, fraude. ut ĩ. dicetur. Accedat † prædictis & alia nullitas. Nam post decretum interpositum: ut fieret venditio, nullę secutæ fuerunt subhastationes, quo casu talis uenditio fuit, & est ipso iure nulla, post decretum. n. interuenire debent subhastationes, & plus offerenti ac maiori licitatori res minoris uẽdẽda est, vt hr̃ in l. si sine. §. 1. ubi gl. & Bar. ff. de minor. & per Spec. in tit. de empt. & uendi. §. nunc dicendũ, vers. si igitur tutor. & per Bar. in l. alio. ff. de alim. & ciba. lega. & in l. si tpa. C. de fi. instr. & iu. has. fisca. li. 10. & in d. deci. ꝯs. Neap. & per D. Fabia. in d. tract. de emp. & vendi. car. 20. uers. sequit̃ de solennitate subhastationis, ex quibus clarè patet, attenta dispositione iuris communis, talem uenditionem fuisse, & esse
16 inualidam, & ipso iure nullam. ¶ † Non obstat ꝓdictis, si dr̃, talem alienationem, & vendõnem esse ualidam attento, ꝙ ipsam ratificarunt, & ratam habuerunt d. Pyrrhus maior. xiiij. anno. & d. Virgilius pupillus, qui ambo iureiurando, & iur̃o pręstito uisi sunt eam comprobare, & ualidare, qđ iur̃m seruandum vr̃ non obstante absolutoria ab eo petita, & obtenta, ex quo seruari põt sine interitu salutis æternæ, ut notatur in c. quamuis. de pact. lib. 6. & in c. 1. & in c. quemadmodum, & in c. cum contingat, ex̃ de iu. iuran. & in proprijs terminis vr̃ tex. in authen. sacram. pube. C. si aduer. uend. Nam tollitur obiectio ex pluri
17 bus. Primò † ꝯsiderando ipsum Virgilium, qui tpe, quo p̃stitit assertũ iur̃m, fuit, & erat impubes, quo casu iur̃m nihil potuit operari, ut est tex. in d. auth. sacra. puberum, & scrib. oẽs ibi uolunt, per illud verbum puberum, & nota. in l. si quis maior. C.
18 de transactio. Secundò † tollit̃ obiectio ex his, quæ mihi in facto referunt̃. Nam tale iur̃m fuit præstitum per metũ, ex quo reipsa d. Iulia venditrix per metum, & timorem induxit dictos eius filios, quos prius detinebat carceratos ad ratificandum d. uenditionem, & ad iurandum, & ꝯñr oĩa fuerunt nulla tãquã ꝑ metum gesta, vt est tex. & ibi scrib. in d. auth. sacram. puber. & in l. interpositas, ubi latè doct. C. de transac. & per totum ti.
19 ff. C. & extra, qđ metus cau. cum suis concor. Tertiò † tollitur obiectio: eo qm̃ iur̃m non dẽt esse uinculum iniquitatis c. inter cætera. 22. q. 4. c. quanto, de iur. iur. & ideo habere dẽt tres Comites ueritatem, iudicium, & iustitiam, ut dr̃ in c. animad-
20 uertendum. 22. q. 2. Hinc † est, ꝙ qñ quis pp iur̃m lęditur enormissimè, seu enormiter reipsa, & tanto magis, qñ dolo, & fraude, licitum est tali iuranti non seruare iur̃m, & datur sibi facultas petendi absolutionem ab eo, & iur̃o non obstante uenire ꝯ illud ratione, de qua s̃. ita scriben. omnes in d. authen. sacra. puber. & in d. c. quamuis, & in d. c. cum contingat, & ponit Pe. de Anch. in c. 1. car. 22. vers. ego etiam consului, extra de constitut. & in cons. suo. 38. & pro clariori decisione, & consil. 82. uisis

visis diligenter,col.fi.& cons.180.uisa diligenter,col.fi.& cõs.
351.Pro maiori intelligentia,col.pen. qđ sequitur Cald.ↄs.8.
dua puellæ,in ti.de iu.iur. & sequuntur infiniti doct.quos ad
ducit,& sequitur Deci.in ↄs.suo.180.uisa renũtiatione,col.4.
& 5.ubi diffusè tangendo articulum concludit,ꝙ qñ pp iurm
re ipsa,seu per dolum, & fraudem resultat enormis, seu enor-
missima læsio,tale iurm non est seruandum, nec validat ↄ̃ctũ,
sed ↄ̃ illud ueniri põt petita absolutione a iuro, prout in casu
pñti fuit petita,& obtenta,ut no.can.in c.1.& in c.debitores.
& in c.cum contingat,ex̃ de iu.iur.& not.in d.c. quamuis, &
in d.authen.sacram.pube.cum alijs uulg. in casu aũt nr̃o cer-
tum est, ꝙ talis venditio, & attenta reipsa, attento ẽt dolo, &
fraude,nedum enormiter,quinimmo enormissimè lęsit,& læ-
dit.d.Pyrrhum & Virgilium,& ↄ̃ñr eius successores, ↄ̃ñr non
debet reddi ualida, pp tale iurm p̃stitum,a quo fuit petita, &
21 obtenta absolutio.¶†Ex istis ẽt infertur,non obstare absolutio
nem factam cum iuro per ipsos Pyrrhum, & Virgilium ergá
dictam D. Iuliam assertam tutricem, in qua approbantur oẽs
ↄ̃ctus, & alienationes factæ per eam. Nam qua facilitate fece-
runt primam,eadem facilitate fecere hanc secundam,& ea fa-
cilitate iurm præstitere,ut hr̃ in l.fi.C.de non nu.pec.& in l.si
ita fuero,& l.seq.ff.de noua.vnde cum prima non ualuerit, vt
s̃.dictũ est,minus ualet & ista,ad quę facit, qđ uult Ro.ↄs.12.
uiso pacto. & quia prædicta fuere gesta a Virgil. impubere, &
ab ipso,& ẽt a Pyrrho per metum, & ẽt quia dicta approbatio
enormiter, & enormissimè læsit, & lædit ipsos minores, & re
ipsa ac ẽt dolo,& fraude,& ↄ̃ñr non est seruanda,cũ a tali iuro
fuerit petita,& obtenta absolutio,ut s̃.latè dictum est,item qa
facta apparet præter formam a iure traditam, & a minoribus.
22 ¶†Minus ẽt obstat asserta approbatio facta super dicta vendi-
tione per quendam commissarium Papiensem de mandato Il-
lus.ducis Medio. Nam talis asserta approbatio si apparet,fuit,
& est ipso iure nulla attento ordine,quo facta fuit,neq; potuit
præiudicare dictis minoribus considerato ordine,quo proces-
sum fuit,item fuit,& est iniusta, & iniquissima,ex quo de iure
non potuit approbari dicta uenditio penitus nulla,& inualida
ex causis superius adductis, item continet notoriam, & mani-
festam iniustitiam, & iniquitatem,quæ reddunt ipsam appro-
bationem nullam:ut plenissimè per canon.in c. inter cæteras,
de re iudica.item ipsis minoribus, & successiuè ipsis hæredib.
ↄ̃ eam,non est denegãda restitutio casu, quo in aliquo esset cõ
sideranda,cum eos enormissimè lædat,toto ti.C.si aduers.rem
iudi.cum ↄcor.¶Circa f̃m principale,qđ est,an statutum Vero
nense dans formam in alienationib. rerum minorum locum
sibi uendicet in casu pñti. Primò aduertendum est, ꝙ res alie-
nata,de qua modo agit̃,fuit, & est sita in agro Veron.item con
siderandum est, ꝙ pr̃ d.minorum ex priuilegio erat ciuis Ver.
ita ẽt & eius filij minores,vlterius tam pr̃ quã ipsi filij domici
lium habebant,morã trahebant,& habitabant in agro Veron.
quinimmo(ut mihi relatum est) ipse Virgilius origine Veron.
erat,quib.stantib.resultat uera,& firma ↄclusio,ꝙ statuta ciui-
tatis Veronæ comprehendebant, & ligabant dictos Pyrrhum,
23 & Virgilium. vt † plenè notatur in l.oẽs populi.ff. de iusti.&
iure,& in l.cunctos populos.C.de sum.trini.& fid.catho.& p
24 Pet.de Anch.& alios cano.in c.1.extra de consti.Item†aduer-
tendum est, ꝙ statuta Veronæ, & maximè illud,de quo modo
quærimus,fuerunt,& sunt in uiridi obseruantia tanquã ↄdita,
& ↄfirmata ab hñtib.ptãtem illa faciendi,& confirmandi iux-
ta ea,quæ tradunt̃ in locis p̃allegatis,& in l.1.ff.qđ quisq; iur.
25 Item † aduertendum est,ꝙ statutum dans certam formam in
actu celebrando dẽt ad unguem obseruari iuxta formam tra-
ditã,vt notatur in l.si quidem.C.de pręd.mino.& per Paul.de
Cas.in d.l.si curatorem,& per Alex.ↄs.137. in cã,& differẽtia,
col.4.uol.2.taliter ꝙ non sufficit illud adimpleri per æquipol
lens,ut dicit D.Maria.Socy.ↄs.24.col.8.vol.1. & facit,qđ vult
Bar.in d.l.si curatorem.col.2.& Pau.de Cast.cons.299. ad bñ
examinandum,& quæ ponunt Bal.& alij scrib.in l.1.ff.de lib.
& posthu. cum concor. istis sic stantibus inferendo ad casum
præsentem certissimum est,ꝙ in dicta alienatione non fuit ser
uata solennitas requisita per d.statutum: ut patet ex ipsius in-
spectione, & ex his quæ interuenere in asserta uenditione. Et
sic ↄ̃ñr uenditio ipsa attenta dispositione dicti statuti fuit & est
nulla, & penitus inualida, prout in proprijs terminis uoluit
Pau.de Ca.ↄs.106.f̃m nouã impressionẽ,si non interesset iuro

col.fi.& sequit̃ Fulg.ↄs.80.quidã ser Ventura,col.fi.cũ plurib.
27 alijs,quæ ad id adduci possent. Quib.†nõ obstat assertũ iurm
præstitum super d.uenditione per ipsos Pyrrhum,& Virgiliũ,
qđ iurm minimè potuit tolli per ipsos statuẽ.uel per ipsum sta
tutum,ut dicit Pau.de Cas.in l.fi.& ibi Mod. post Alex.ff. qui
satisd.cogan. Cyn.Saly.& Pau.in l.fi.C.si ↄ̃ ius uel utili.pub.&
Fran.de Are.ↄs.8.Abunde,& Alex.ↄs.38.uisa petitione,vol.4.
Nam tollitur obiectio ex his,quę dixi in primo præcedenti cã
28 pite,ubi oñsum est,tale iurm non obstare. Item † tollit̃ obie-
ctio,nam nõ procedit, qñ statutũ per indirectum tollit iurm:
vt est,qñ mandat ↄ̃ctum celebrari sub certa forma, aliàs quòd
ↄ̃ctus præsumat̃ dolosus,fraudulentus,& meticulosus: isto.n.
casũ iurm nihil operabitur uirtute d.statuti, ita Bar.in d.l.oẽs
populi.in 2.q.tertiæ.q.princ.in fi.dicens, ꝙ ita vidit iudicari,
quam opi.sequunt̃ ibi scrib.& Abb.ↄs.72. viso facto,& Alexã.
ↄs.59.uiso instro,vol.1.& in plurib.alijs consilijs quę adducit
Ias.dicens hanc conclusionem esse cõem in auth.sacram.pub.
col.fi.& sequunt̃ cõiter cano.in d.c.cum cõtingat,in casu aũt
nr̃o statutum prædictum disponit,ꝙ ↄ̃ctus celebratus extra,&
præter formam ibi traditam nõ teneat,nec valeat ipso iure,&
ꝙ præsumatur dolosus,fraudulentus,& meticulosus,ergo &c.
Non ẽt obstat, si dicatur, ꝙ tale statutum non comprehendit
casum pñtem: ut patet ex ultimis verbis ipsius,ibi,pñs statutũ
nõ habeat locum in liuellis &c. Nam tollitur obiectio,primò
quia statutũ in fi. loquitur in liuellis, & bonis emphiteuticis
29 renouandis,in† quib.non dẽt forma stat.seruari,& meritò;qa
qñ fit renouatio liuelli per minorem, præsupponit̃ necessariò
ↄ̃ctum primum validũ præcessisse, & iste non est casus noster;
quia hic nulla fuit renouatio liuelli.Secundò tollit̃:qm̃ proce
dere posset,qñ ille,qui constituit liuellũ, uellet affrancare illũ
virtute ↄ̃ctus præcedẽtis,quod ẽt cessat in casu nostro, & ideo
cum isti casus excepti uati a statuto nõ comprehendant casum
nr̃um, vr̃ includere illum, vt verè includit, vt in eo forma, &
30 solennitas statuti sit seruanda.Cum†exceptio firmet regulam
in casibus nõ exceptuatis,vulg.l. nam quod liquidæ.in fi.ff.de
pe.legat.& per Paul.de Cast.& alios in l.in his.ff.de legib. Nõ
31 † obstat si dicatur, ꝙ tale statutum locum habet, qñ minores
alienant,vt patet ex rub.d.statuti, & etiam ex verbis positis in
principio ipsius,quæ concernunt personam minorum alienã-
tium,nõ aũt procedit statutum, qñ tutrix, seu curatrix alienat
rem pupilli,seu minoris: nã isto casu talis alienatio dẽt valere
seruata forma iuris cõis,nec statutũ dẽt extendi ad istũ casum,
vt vr̃ esse decisio Ang.& Cuma.in l.apud Iulianũ.§.fi.ff.ex qui
32 bus cau.in pos.ea quã sequi.Aret.† in.§.hæres quoq;,instit.de
de oblig.quæ ex qua.con.vbi volunt, ꝙ statutum requirens in
ↄ̃ctu mulieris interuentum ꝓximorum non habet locum in
ↄ̃ctu inito per eius tutorem,seu curatorẽ,& vñr sequi scrib.in
33 l.more.ff.de acq.hære. Ad † qđ põt adduci rõ: quia statutum
fuit factum ea rõne: quia minor pp ętatem non hẽt integrum
iudicium,& posset fraudari.l.1.ff.de minori.quę rõ cessat, qñ
tutor,seu curator ↄ̃hit,ex quo sunt maiores,sagaces,& pruden
tes,& cautè ↄ̃hunt,ne teneant̃ de mala administratione, vnde
cum diuersa rõ militet in minore,nõ dẽt extendi ad ipsum tu-
torẽ,seu curatorem: vt ↄcludit Imo.& Mod.post Alex.in l.Gal
lus.§.& quid si tm̃.ff.de liber.& posth. & in casu nr̃o tradunt
34 doc.in d.l.more,& in l.transactione.C.de transac.Et † p̃dicta
suaderi pñt: qm̃ qñ minores alienant de iure cõi, eis est plenè
prouisum: tñ statutum uoluit copiosius prouidere,qñ fortasse
cum iuro faciunt alienationes, quo casu de iure cõi alienatio
tenet d.auth.sacr.pub,quæ rõ cessãt,qñ tutor,seu curator ↄ̃hit
ex quib.vr̃ dicendum,statutum prædictum non comprehẽde-
re casum præsentem,in quo tutrix,seu curatrix alienauit.¶Tñ
istis non obstã.ↄ̃rium dicendum est in casu isto.Primò: quia ẽt
si statutum non cõprehenderet casum nostrum, tñ attẽto iure
cõi in tali alienatione facta per d.tutricem, seu curatricẽ non
fuerunt seruatæ solennitates requisitę a iure cõi,ut plenissimè
35 fuit ostensum.s̃.in j.capite ↄ̃ñr fuit, & est nulla.† Secundò tol
litur obiectio,& considerandum est, ꝙ statutum prædictum, li
cet loquatur de minoribus,intẽtum habuit dare formã ↄ̃ctui,
qui celebratur a minore super re minoris,patet: quia si minor
ↄ̃heret procuratorio nomine alterius, non tenetur adimplere
requisita in statuto, nec solennitas statuti erit necessaria: ut
dicit Alex.post alios in l.quæsitum.ff. de in ius uoc.& Ias.in l.
si vnus.§.pact°,col.10.ver.2.itellige.ff.de pac.& d.Io.Baptista
de sancto

de sancto Seu.in repetitione d.l. cunctos populos.cat.16.col.
36 4.vers.hic inferamus.C.de sum.tri. Vnde†statuen.non consi-
derarunt principaliter psonā,sed rem minoris, super qua ͻhit
tur,quo casu statutum locum hēt,ēt si ͻhatur per tutorē,& cu
ratorem: vt plenè per Ias.in l.3.§.si procurator.ff.quod quisq;
iur.& in l.si id quod.ff.de iurisd.om.iud.& notatur per Bar.&
37 alios in d.l.cunctos populos,in 7.q.prin. Quod†suadet: quia
si minor constituit procuratorem,& procurator ͻhat super re
minoris, dēt seruare formam statuti,fm Are.in l.mutū.col.5.
vers.& ex prædictis.ff.de acqui.hære. & tenet Socy.in l.1.§.itē
acquirimus,col.3.vers.8.& vlt.ͻclō.ff.de acqui.pos.vbi dicit,
oēs ferè doc.Italiæ ita consuluisse, & Ias.ibi, col.2.dicit, ꝙ ita
consuleret,& iudicaret, & idē sequit̃ Soc.in l.certi condictio.
§.qm̄,col.2.& in l.si quis nec cām.ff.si cer.pet.& in l.1.§. fuit
quęsitum.ff.ad trebel.ex quo satis datur intelligi, ꝙ tale statu-
tum potius cōsiderat rem,q̄ personā, & ideo locum habet,qn̄
res minoris alienatur a procuratore,vnde idem debet esse, qn̄
38 alienatur a tutore,seu curatore. Quod†ēt suadet: nā ipse Vir-
gilius erat pupillus, & Do.Iulia tutrix ͻxit pro eo, quo casu vr̄
idem ac si ipse Virgilius pupillus ͻxisset, per text.in l.apud Iu-
lianum.§.pe.ff.ex quib.causis in posse.ea.& ideo statutum isto
39 casu dēt habere locum. Immo†alio casu non posset procedere
in pupillo,qui indistinctè ͻhere,& alienare non pōt,siue hēat
tutorem, siue non.§. nunc admonendi.instit.quib.alie.lice.&
notat ur per Pau.de Cast.in d.l.si curatorem,col.2.in princ.Et
40† licet adultus non hn̄s curatorem possit sine eo ͻhere: tn̄ si il
lum hēt,non ͻhit sine eo.d.l. si curatorem, vn̄ statutum dans
formā alienationibus, quę fiunt per minores, ͻsiderauit nedū
41 adultos,sed ēt pupillos: oēs.n.minores sunt. Et†quatenus sta-
tutum loquit̃ de alienationib.rerū pupillorū, necessariò intel-
ligit̃ de illis,quas faciunt tutores pro pupillis: qm̄ soli pupilli
sine tutorib. non pn̄t alienare ēt cum iur̄o d.authen.sacramē.
42 puberum.Vnde † si tale statutum solùm videret̃ loqui in reb.
adultorum, absurdum esset dicere: quia statuentes uoluerunt
prouidere adultis,& pupillis,& in reb.pupillorum nō ꝓcedit
nisi qn̄ alienatio fieret a tutore, ex quo a pupillo non pōt fieri
validè,& idem dicendū est in rebus adulti,siue ipse solus alie-
net,siue cum curatore,siue curator pro eo,cum de iure cōi va
leret alienatio sine attinentibus pręstito iur̄o d.auth.sacr.pub.
43 Quæ†ēt comprobantur: qm̄ statutum disponens de persona
uera trahitur ad fictam repręsentantem veram,vt per Bar.in l.
postulante.in prin.ff.ad treb.& in l.2.ff.de leg. pstan.vbi vult,
ꝙ si statutum prohibet contrahi cum bannito, locū hēt etiā si
contrahitur cum procuratore banniti,& facit.l. libertum.§.se
natus.ff.de ritu nupt.& quę notant̃ in d.§.item acquirimus.Ex
44† quibus tollitur,quod dicit Ang.in d.l.item apud Iulianū.§.
pen.volens,ꝙ statutum loquens in alienatione fienda ab adul-
to,non procedit in ea,quam facit curator adulti: quia tunc nō
verè vendit,sed fictè.l.1.§.deiecisse.ff.de vi & vi arma.& in sta
tutis verba debent intelligi propriè,& non fictè.l.3.§.hæc ver
ba.ff.de negocijs gestis. Nam ex prædictis patet, statutum hr̄e
locum ēt in casu ficto,& in persona ficta repręsentante veram.
45 Et†istud est ex eo: quia in utroque casu eadem viget rō, & iō
fit extensio fm Are.in d.l.mutū, & per Imo.& alios in d.l.Gal
lus.§.& quid si tm̄,& per Alex.in d.§.hęc verba,& in l.1.§.lex
46 falc.ff.ad legem falci. Quod†ēt comprobatur: nā tale statutū
fauorabile est,ut declarat Bar.in l.qui exceptionē.ff.de condi.
inde.& in d.l. cunctos populos in 6.q.princ. in tertio mēbro,
47 & per Are.ͻs.2.col.pe. Quo†casu,ēt in exorbitantib.fit exten-
sio de casu vero ad fictum,qn̄ in utroq; eadem subest ratio, &
sumus in fauorabilibus,fm Bar.& alios oēs in l.si constante,in
prin.ff.sol.matr.& per Bal.Pau.& Alex.in l.qui se patris.C.vn̄
lib.& per Alex.in l.2.§.prætor aūt.ff.de in ius uoc. & ideo sta-
tutum nostrum loquens in minore, cū sit fauorabile, extendi
48 debet,qn̄ minor fictè ͻhit per curatorem.¶†Nec obstat,qđ di
cebatur superius,diuersam esse rōnem,qn̄ minor ͻhit,& qn̄ ͻ-
hit curator,qui est sagax &c. Nam aduertendum est,ꝙ istamet
rō ēt procedit in procuratore,qn̄ ͻhit pro minore, qui procu-
rator præsumitur sagax, & quod bene gerat negocia, nec aliàs
teneatur mandati, & tn̄ solennitas statuti habebit locum, qn̄
ipse procurator ͻhit pro minore, ut plenè hr̄ per scrib.in d.§.
item acquirimus,& in alijs locis s̄.adductis. Quod ēt ͻfirmat̃.
Nam si minor ͻheret cum auctoritate curatoris fm opi. Ang.
& aliorum,sequeretur, ꝙ statutum non haberet locū, nec etiā
restitutio in integrū,ex quo interueniente curatore non posset
decipi,qđ est ͻ tex.in l.1.& 2.& ibi Pau.de Cas.C.si tut.vel cu
rat.& idem dicit Pau.in l.fin.C.de fideiussor.mino. unde siue
solus minor uendat,siue vendat cum auctoritate curatoris, ex
quo pōt lædi, habebit locum restitutio in integ. & dispō iuris
cōis, & ēt dispositio statutaria, quod nullus inficiat, & iste est
propriè casus noster cōsiderata persona ipsius Pyrrhi, qui ͻxit
cum auc.ipsius D.Iuliæ tutricis: ut patet ex instr̄o dictæ uendi
tionis,& erit idem dicēdum,qn̄ solus curator ͻhit, cum dicto
casu eadem vigeat rō: cum uno casu persona curatoris interue
niat auctorando, alio casu interueniat ͻhendo immediatè, oī
tn̄ casu ͻctus fit super re minoris,& uiget rō læsionis, q̄ cōtin-
49 gere posset, vn̄ a pari prædicta iudicanda sunt. ¶†Nec obstat,
qđ dicunt Ang.& Cuma.in d.l.apud Iulianum, & Are.in d.§.
hæres,& scrib.in d.l.more.ff. de acqui.hære. ad quorum opi.
Alex.vr̄ se remittere in d.l.3.§.si ꝓcurator.ff.quod quisq; iur.
50 Nam†termini nostri sunt satis diuersi a dec.ipsorum, ͻ quam
51 vr̄ tenere Alex.in apostil.ad Bar.in d.§.fi.Et† considerandum
est,ꝙ dicti doc. loquuntur in statuto prohibente mulierem ͻ-
here sine attinentibus,qđ statutum est exorbitans, & ualde re-
strictiuum iuris cōis disponētis, mulierem posse ͻhere per se,
ēt si maritum habeat, & absente marito, dummodo ꝙ sit ma-
ior.l.velles.C.de reuo.dona.unde esto ꝙ statutum esset fauora
bile;tn̄ quia est exorbitans,& valde restrictiuum iuris cōis, nō
extenditur de casu ad casum, ēt stāte identitate rōnis,ut plenè
per Alex.& alios in d.l.si constante, in princ. & per Ias.in auc.
quas actiones.C.de sac.san.eccl.& p Maria.Socy.ͻs.30.col.6.
vol.1.statutum verò nostrum fauorabile est, nec est correcto-
rium, nec ita restrictiuum iuris communis, unde nimirum si
extendi debet in casu, in quo eadem uiget ratio,& s̄.dictū est.
52 Ad†quæ faciunt not.per Dec.in c.qua fronte,col.2.de appel-
la.& Ias.in d.§.pactus.col.8.& in l.si apud acta.C. de transa.&
in l.Barbarius.ff.de of.præto.ubi dicit, ꝙ ita consuleret, & iu-
53 dicaret ͻ Ang.¶†Non obstat ēt, quod superius dicebatur,sta-
tutum considerasse casum, qn̄ adultus contrahit cum iur̄o: nā
istud non potest esse uerum, tum quia statutum de iur̄o loqui
tur per dictionem implicatiuam, ēt, quæ includit alios casus,
in quibus iur̄m non interuenisset.l.illud.ff.ad legem aquil. &
plenè notatur in l.1.ff.de iurisd.omn.iud.item etiam quia sta
tutum vendicat sibi locum in pupillo,cui iur̄m non est in cō-
sideratione d.authen.sacram.pube. ex quibus infert̃ statutum
præsens Veron.procedere, qn̄ minor contrahit cū auctoritate
curatoris: ut est in casu nostro quꝺ ad ipsum Pyrrhū, itē & qn̄
tutor ͻhit pro pupillo: vt fuit respectu ipsius Virgilij, item in-
fertur locum habere,ēt si ͻctus celebratur per curatorē super
54 re tn̄ minoris,vt s̄.apertè ostensum est. ¶†Postremò ͻ statutū
* prædictum adduci potest illud, quod vult Bar. quē*cōiter se-
quuntur doc.in d.l.cunctos populos.in 6.q.principali,ubi di-
cit,attendi debere locum,in quo celebratur ͻctus,quò ad solē
nitatē,quę in ipso cōtractu requirit̃,adducendo tex.in l.si fun
dus.ff.de euictio. cū alijs cumulatis per Fely.in c.1. col.11.in
prin.vers.circa.2.principale, ex̃ de sponsa. & per Soci.ͻs.103.
col.antep.& pen.uol.4.sed sic est,ꝙ in casu pn̄ti ͻctus dictę vē
ditionis fuit celebratus extra territorium Veron.ut clarè patet
55 ex instr̄o uenditionis,& ex processu. Quo†fit,ut in tali contra
ctu celebrato extra territorium tale statutū non procedat,nec
locum habeat,& eo magis;quia ipsa d.Blanca,cum qua fuit cō
tractum,erat forensis, & statutum non ligabat ipsam,ut plenè
per doc.in d.l.oēs populi,& in d.l.cunctos populos,& in c.1.
56 extra de constitu. Ista†obiectio tollitur considerando,ꝙ statu
tum Veronense concernit fauorem minorum,ut supra proba-
tum est, quo casu ipsos ligat,ubicunq; contrahant, ēt si extra
territorium contraherent,& eo maximè : qm̄ contractus fuit
celebratus sup re sita in territorio Veronensi,& dicti Pyrrhus,
& Virgilius domicilium habebant in d.territorio, & ipse Vir-
gilius erat inde originarius,ita vr̄ tenere Bar.in d.l.cunctos po
pulos,in 6.q. principali uers. Aut statutū est prohibitiuū, ubi
vult,ꝙ statutum prohibens minores aliquid facere,ne decipiā
tur,dr̄ fauorabile,& locum habet etiam si minores contrahāt
extra iurisdictionem statuentium,quod ēt sequitur Pe. de An-
car.in c.1.de const.in 12.q.principali,ubi refert disputationē
domini Zachariæ, qui dicebat, ꝙ si statuto Taruisij cauet̃, ꝙ
nulla mulier possit contractum facere sine cons.duorū proxi-
morū, quòd tale statutū habebit locū, ēt si dicta mulier Tar-
uisina

uisina ɔheret Venetijs. Nã cũ tale ſtatutũ ſit fauorabile, ligat ɔhentem, vbiq; terrarũ ɔhat, p doctri. Bar. in d. 6. q. vbi Alexã. idẽ ſequit in apoſtil. ad Bar. & plenius hoc idẽ ſequit ibi D. Io. Baptiſta de S. Seue. in ſua repetitione. car. 16. & 17. ubi concludit, ꝙ minor ɔhens ex̃ territoriũ ligat ſtatuto dante certã formã ɔctui, qñ ſtatutũ tendit in fauorẽ minoris, vt eſt præſens.
57 ¶†Eſt verũ ꝙ in locis p̃dictis Pet. de Anch. Alex. & D. Io. Baptiſta dñt, iſtud ꝓcedere, qñ talis minor, vel mulier ɔheret extra territoriũ cũ alio ſubdito ipſius territorij, ſecus ſi ɔheret cum non ſubdito: quia tunc ſtatutũ non haberet locũ, qđ vltimum vr̃ uerificari in caſu p̃nti, in quo ex̃ territoriũ Veron. fuit cele-
58 bratus ɔctus cũ ipſa D. Blanca, q̃ eſt, ut dr̃, forẽſis. Tñ† hoc nõ obſtante in caſu nr̃o idẽ dicendũ eſt: eo qm̃ ipſa D. Blanca, ut in facto mihi relatũ eſt, erat de diſtrictu Ver. ergo ſumus in caſu dictę deci. Prę terea eſto, ꝙ non eſſet de d. diſtrictu: tñ erat uicina territorio ſtatuentiũ, immo, & fortius pfectã notitiam hẽbat de d. ſtatu. Ver. & vt fieret fraus. d. ſtatu. inter ipſam, & d. D. Iuliã tutricẽ fuit tractatũ, & ɔuentũ: vt d. ɔctus celebraret extra terri. Ver. quib. ſtantib. reſultat ɔclo, ſtatutũ p̃dictũ tali caſu hr̃e locũ in ipſa ſciente diſpõnẽ ſtatuti: vt in ſi. dicit Alb. de Roſ. in 2. par. ſtatu. q. 1. & bñ facit. l. 2. C. de com. & meca. & iſtud ſequi vr̃ d. Io. Bap. de S. Seue. in d. repe. l. cunctos populos
59 car. 30. & p̃ce. ver. Raynerius tñ intelligit. Quę † ẽt ɔfirmant: nã ille q̃ data opa exiuit fines ſui territorij, & ibi ɔhat animo fraudandi ſtatutũ, ligat d. ſtat. vt eſt de mẽte Bal. in l. multùm intereſt, col. ult. C. ſi q̃s alte. uel ſibi, qđ ſequit d. Io. Bapt. ĩ d. l. cunctos populos, car. 16. col. 1. & 2. verſ. qñ verò ille qui ɔhit.
60 Prout† ẽt tollit obiectio, ex quo ſtatutũ nr̃m, nedũ loquit pſonaliter, ſed potius inhabilitat actũ rõne pſonæ, & potius ɔſiderat rẽ, vt ſupius dictũ eſt, quo fit, vt rõne rei ſitæ ſtatutũ p̃dictũ locũ hẽat, vbicunq; ɔctus celebret, dũmõ reſpiciat rẽ ſitã ĩ territo. ſtatuentiũ, vt vr̃ ſentire Bar. & alij in d. l. cunctos populos
61 in 7. q. prin. col. 16. uerſ. ſed poſſet dubitari de tali. q. Et† bñ faciunt, q̃ ponit d. Io. Bapt. de S. Seu. in d. l. cunctos popu. car. 15. & q̃ hñt in c. 1. de priu. li. 6. & in c. fi. & in c. dilecti, ex̃ de foro cõpe. ubi rõne rei ſitæ multa ɔcedunt, q̃ aliàs nõ ɔcederent. Et q̃ ponũt doc. in d. l. 3. §. procurator. ff. qđ quiſq; iur. & in l. ſi quis id qđ. ff. de iur. om. iud. & in c. mulieres, de ſen. excõ. cum ſi. ubi diſtinguit, an diſpõ loquat in pſonã, an verò in rem. ¶Ex quib. ɔcludendum ſequit. attenta ẽt diſpõne d. ſtatuti Veron. talem venditionem fuiſſe, & eſſe penitus nullam, & a fortiori, & ſine aliquo dub. idem ɔcludendũ eſt attenta diſpõne iuris cõis, vt fuit dictum, & concluſum. s̃. in. 1. capite. Pariſ. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Non ualet alienatio rerum minoris, ſi de iure requiſita non interuenerunt.*
2 *Et in caſu præmiſſo debet fieri de rebus minus damnoſis.*
3 *Communio parit diſcordiam.*
4 *Et præcedere debet ſententia, bona alia non extare, vt ſtabilia poſſint alienari.*
5 *Et tutoris aſſertio de iſtis facta non releuat, & nu. 4.*
6 *Et de iſtis debet conſtare, antequam decretum de alienando interponatur.*
7 *Non valet, quando decretum non concordat cum alienatione.*
8 *Et quid ſi poſt decretũ interpoſitũ nulla ſubſecuta eſt ſubhaſtatio.*
9 *Et iſtæ ſolennitates remanent firmæ, ſi ſtatutum eas non tollit.*
10 *Et ſtatutum loquens de geſtis per minores, non capit, quæ geſta fuerunt cum impuberibus, & pupillis.*
11 *Et ſi ſtatutum tollit reſtitutionem in integrum, non dicitur tollere nullitatem.*
12 *Et quia ſtricti iuris eſt, ſtrictè debet intelligi.*
13 *Et ſi eſt correctorium iuris communis, non debet extendi.*
14 *Et quid ſi apparet læſio, ceſſabit ſtatutum.*
15 *Et debet intelligi, ſi ſolennitates interuenerunt.*
16 *An & quando præſumendum ſit pro decreto.*
17 *Et quid ſi in decreto explicitè non ſunt enumeratæ ſolennitates.*
18 *Et ẽt ſi eſſent enunciatæ, adhuc enunciationi minimè erit ſtandũ*
19 *Et contra decretum recipitur probatio in contrarium.*
20 *Et decreto non obſtante poſſunt alienata recuperari.*
21 *Relatio habens rélationem ad aliud debet ſecundum illud interpretari.*
22 *Et ſecundùm tenorem, & qualitatem relati debet intelligi.*
23 *Decretum eſt ſtricti iuris, & ſtrictè debet intelligi.*
Et habens relationẽ ad ſupplicatá eſt ſecundũ illa interpretandũ
24 *Licentia, & decretum alienandi diuerſa ſunt.*
25 *A forma decreti non eſt recedendum, & n. 26.*
27 *Alienatio rei minoris facta à tutore ſine decreto nulla eſt.*
28 *Promiſſio, & obligatio annua iudicatur ut res immobilis.*
29 *Non infertur ex diuerſis.*
30 *Nullus eſt actus contra formam ſtatuti celebratus.*
31 *Decretum eſt quid indiuiduum, & n. 32.*
Decretum pro parte falſum in totum erit falſum, & n. 35.
32 *Adiudicatio inſolutum pro parte falſa in totum redditur falſa, & nume. 34.*
33 *Fructus percepti ex falſa adiudicatione, an & quando dicantur bene percepti, & veniant imputandi in ſortem, & reſtituendi, & nume. 32.*
36 *Vbi adeſt nullitas, non erit neceſſaria reſtitutio in integrum.*
37 *Qui tenetur ad annuam ſolutionem, propter caſum fortuitum liberatur, & n. 38.*
38 *Et quid ſi fructus non ſunt nati. & n. 39.*
40 *Violentia facta per exercitũ, cui nõ p̃ot reſiſti, eſt caſus fortuitus*
41 *Datio inſolutum ſimilis eſt uenditioni.*
42 *Damnum caſu fortuito eueniens ad dominum rei ſpectat.*
43 *Iniuſtitia manifeſta, & notoria æquiparatur nullitati.*
44 *Sñia nulla eſt, quando ab eo profertur, qui ſuo officio functus eſt.*
45 *Idem quando finita inſtantia fuit promulgata.*
46 *An currat inſtantia, ſi appellatum eſt ab interlocutoria, et n. 47*
48 *Et impediatur eius curſus, ſi fuit prorogatum.*
49 *Et pacto adhuc iurato non impeditur curſus eius.*
50 *Et idem erit in inſtantia ſtatutaria.*
51 *Proceſſus, & inde ſecuta agitata à falſo procuratore nulla ſunt.*
52 *De nullitate dici poteſt etiam poſt ſententiam.*
53 *Fallit, quando id tenderet ad commodum ratificantis, & cõtra abſentem iudicium fuiſſet agitatum.*
55 *Geſta per curatorem, de cuius cura non conſtat, pupillis non præiudicant.*
56 *Contra ſententiam peti p̃ot per minorem reſtitutio in integrũ.*
57 *Etiam ſi minor fuiſſet defenſus iuſtè.*
58 *Approbatio ſententiæ nullæ valet in vim pacti.*
59 *Et procedit, quando facta eſt à perſona habili, aliàs ſecus.*
60 *Nec approbatio poteſt operari, ut valeat vt ſententia.*
Liberatio informiter facta nihil operatur.
61 *Et ex ea tertius extraneus non poteſt ſe iuuare.*
62 *Res inter alios acta &c.*
63 *Liberatio perſonalis non egreditur perſonam*
64 *Liberatio eſt ſtricti iuris, & ſtrictè interpretanda.*
65 *Minori non denegatur reſtitutio in integrum, eſto quòd contra tutorem habeat actionem.*
66 *Actus nullus non poteſt ratificari.*
67 *Contrafacientes legi, uel ſtatuto in dolo dicuntur uerſari.*
68 *Dolus præſumptus à lege, ſeu ſtatuto nõ indiget alia probatione.*
69 *Ratificatio actus doloſi facta à minore non tenet.*
70 *Præſumptio doli eſt iuris, & de iure, contra quam non admittitur probatio.*
71 *Ignorans non dicitur conſentire.*
Ratificatio non extenditur ad ignorata.
72 *Dolo deceptus, non dicitur conſentire.*
73 *Beneficio alterius quis conſequitur, quod de ſe non haberet, & ſic habebit reſtitutionem.*
74 *Reſtitutio in integrum competit maioribus ex capite ignorantiæ, & ex illa parte, ſi qua mihi &c.*
75 *In facto alieno cadit ignorantia.*
76 *Sententia nulla exequenda minimè eſt.*
77 *Et maximè, quando adeſt defectus iuriſdictionis.*
78 *Et quando nullitas incontinenti oſtenditur apertè.*
79 *Et quando per viam exceptionis eſt deducta.*
80 *Reſtitutio in integrum quando impediat ſententiæ executionem & n. 81. 82. & 83.*
81 *Et an ſit diſtinguendum, utrum requirat altiorem indaginem.*
82 *Et quid ſi ſententia eſt regia, ſeu principis ſupremi.*
84 *Exceptio præſcriptionis obſtat agenti.*
85 *Euitanda eſt iuris communis correctio.*
86 *Et danda eſt concordia.*
87 *Scientia præſumitur in actore quãdo penes ſe habuit ſcripturas.*
88 *Scientia ex coniecturis probatur.*

CON-

CONSILIVM C.

Contractus transactio, & datio insolutum inita & celebrata inter q. Franc. de Bolo-
gninis, tunc assertum tutorem filiorum pupillorum q. D. Hie-
ronymi de Bologninis ex vna, & D. Annibalem de Saxono ex
altera, de & super medietate cuiusdam molendini, & certarũ
aliarum rerum, de quib. in instr̃o dictarum transactionis, &
dationis insolutum, fuerũt, & sunt ipso iure nullæ, inefficaces,
& inualidæ, considerata vera dispõne iuris cõis, & considerato
tenore supplicationis, & decreti superinde interpositi, & con-
siderato tenore, & pactis dictarum trãsactionis, & dationis in-
1 solutum. Deducitur † concl'o præmissa ex eo: qm̃ in prædicta
alienatione minimè interuenere requisita de iure cõi ad ipsi⁹
validitatem, de quib. per totum illum titulum. ff. de reb. eo. &
C. de præd. mino. & alibi pluries, quæ requisita cumulat, & re-
fert Bal. in suo repertorio ad Inno. in vers. ꝯctus, & plenius in
suo cons. qđ refert, & sequit̃ D. Fabia. de monte S. Sabi. in trac.
de emp. & uen. car. 21. col. 1. & seq. uer. sequitur uidere de for
ma, & solennitate, in 5. q. prin. & est deci. ꝯs. Neap. 259. fuit in
2 ꝯs. & alibi per doc. & legendo & consulendo pluries. Et † ut in
d. locis traditur, per tex. in l. magis puto. §. non passim, & ver. si
sit, & ver. seq. de reb. eo. illud certissimũ est in casu necessitatis,
& concurrentib. alijs requisitis permitti alienationem rerum
stabilium minoris, de reb. minus damnosis, & non de alijs, cu-
ius ꝯrium in casu pñti factum oñditur, consideratis pactis, pro
missionibus, & obligationib. appositis per ipsum tutorẽ de cõ-
seruandis, & manutenendis machinis, & de soluendis p trien-
3 nium singulo anno corbibus. 150. frumenti. Prout, † & 2. qm̃
vendita fuit medietas molendini pro indiuiso, & in cõi, quæ
cõio quantùm damnosa sit, oñdit tex. in l. si non sortẽ. §. si cen-
tum. ff. de cond. indebi. in l. 1. C. qñ, & quib. quarta pars deb.
li. 10. & tex. in l. cũ pr̃. §. dulcissimis, de leg. 3. & alia iura uulg.
& ẽt ipso facto istud apparuit destructo molendino per incur
sum militum, ad cuius reintegrationẽ d. Annibal minimè cu-
4 rauit pro parte expensas ministrare. Prout † ẽt qm̃; vt vendãtur
res stabiles minoris, & alienent̃ ſm Ang. in authen. de eccl. re.
immo. alie. colla. 5. quem refert, & sequit̃ D. Fab. ubi. s̃. & dec.
ꝯs. Neap. pallegata, & Roma. ꝯs. 321. in casu proposito, & Cor.
ꝯs. 92. licet, col. 2. uol. 4. Necessarium est: ut pcedat interlocu-
toria iudicis, p quam declaret̃, non extare bona mobilia ipsorũ
minorum, & ꝙ illa, quæ alienantur, sunt minus damnosa. Nec
dicatur hic extare decretũ, & assertionẽ tutoris, & alterius re-
ferentis D. Antianis talem alienationem esse necessariã, & vtilẽ
pupillis: qm̃ assertioni tutoris minimè standum est, & relatio
5 illius minimè tangit istud. Ex † eo ẽt: quia ꝯrium pdictorum
apertissimè oñditur, ut dicit tex. i d. l. magis puto. §. nõ passim,
6 & in §. in primis, & in l. quamuis. ff. de præd. min. Nec † modo
aliquo de prædictis requisitis apparet constare formiter, & cõ
cludenter ante interpositionem decreti, uti necessarium erat,
per tex. in l. lex quæ tutores. C. de præd. minor. ubi disponitur,
talem probationẽ debere constare in actis ante interpositionẽ
decreti, adeo ut si non præcedentibus istis iudex decretũ inter
ponit, pro tali decreto minimè p̃sumendum est, ex eo quia de
tali causę cognitione, & probatione fieri dẽt scriptura separata
ab ipso decreto, & ab ipsa alienatione: ut tradit Spec. relatus a
Pau. de Cast. cons. 39. super eo, quod quęritur, quos sequit̃ Ias.
post alios in l. sciendum, col. 5. uers. 3. adde. ff. de uerb. obli. ubi
ad idem adducit cons. Alex. & aliud consilium Pau. de Cast. vt
idem etiam Ias. facit in l. nec quicquam. §. ubi decretum. ff. de
offic. procon. & legat. col. pen. uers. item adde. Accedat † prædi
7 ctis & alia nullitas: qm̃ decretum minimè concordat cum ip-
sa alienatione, quæ in pluribus facta apparet ꝯ formam dicti
decreti, ꝯñr in totum redditur nulla, ut est text. apertus in l. si
8 pupillorum. §. si prætor. ff. de reb. eo. & dicet̃ inferius. † Prout
etiam & alia ostenditur, nam post decretum interpositũ nullæ
subsecutæ fuere subhastationes, quo fit ut alienatio nulla red-
dat̃, ut hr̃ in l. fine. §. 1. & ibi gl. & Bar. legens. d. §. in l. præce. in
§. hodie. ff. de mino. & idem Bar. & alij scribe. in l. si tempora,
col. fi. C. de fid. instr. lib. 10. & in l. alio, col. fi. ff. de alim. & cib.
legat. & Spec. relatus per d. Fabia. in d. tra. de emp. & ven. in 5.
par. principali, car. 20. col. 1. & 2. uers. sequitur de solennitate
subhastationis, & est aperta deci. ꝯs. Neap. præallegata. 249. &
Ludo. Rom. in d. ꝯs. 321. & Cor. ꝯs. 71. in prin. uol. 3. & ꝯs. 29.
* col. 2. uol. 4. & * ita cõiter tenet̃, subhastationẽ esse necessariã,
qua non interueniente alienatio redditur nulla. ¶ Nec dicatur
has solennitates de iure cõi requisitas esse sublatas per statutũ
Bono. sub rub. de ꝯctib. cum mino. &c. Nam d. statutum mini-
mè d. solennitates requisitas tollit, ut est videre ex tenore ipsi⁹
ꝯñr remanẽt firmæ. l. sancimus. C. de testam. l. præcipimus. C.
9 de appel. Et † si ponit aliam solennitatem, nõ ppea derogat illis
inductis de iure cõi, vt aliàs consulendo dixi. Prout ẽt: qm̃ d.
statutum, ut apparet ex eius rubrica, & ex uerbis positis in fine
ipsius, & ex illius lectura, loquitur de ꝯctib. gestis cum minori-
bus, & cum puberibus, non aũt de illis gestis cum impuberib.
10 & pupillis, & cum tutorib. ipsorum, ut fuit pñs. Quo † casu so-
lennitates iuris cõis sunt seruandæ non obstante dispositione
statutaria, quę isto casu non loquit̃: ut tradunt Ang. Cuma. in
l. apud Iulianum. §. ꝯriũ, & §. si pupillus. ff. quib. ex ca. in poss.
ea. & Aret. in §. hæres quoq;, insti. de obl. quæ ex qua. contra. &
Alex. in l. 3. §. procurator. ff. quod quisq; iur. & aliàs ꝯsulendo
dixi, ſm quæ dẽt istud intelligi, quod nõ vr̃ considerabile: qm̃
statutum loquitur ẽt de gestis per pupillum cum auctoritate
11 tutoris. Prout † & tertiò cessat obiectio: nã tale statutũ loquẽs
de ꝯctibus minorum, & puberum solùm tollit restitutionem
in integrum, non aũt tollit nullitatẽ, quæ in casu pñti multi-
12 pliciter vertitur, ut deductum est. Et † cum sit stricti iuris stri-
ctè debet intelligi. l. quicquid astringendæ, cum uulgari. ff. de
13 uerborum obligatio. l. 3. §. hæc uerba. ff. de neg. gest. Eo † etiam
quia est correctorium iuris cõis, & ideo minimè extendendũ
ad casum in eo non expressum, ad plenè nota. in authen. quas
actiones. C. de sacr. san. eccl. in l. si verò. §. de uiro, & in l. si con-
14 stante, in prin. per Bar. Imo. & alios. ff. sol. matri. Tum † quoq;
qm̃ licet eo casu tollat restitutionem, tñ non loquit̃, qñ appa-
ret læsio: tollit. n. solùm restitutionem minoris ætatis, & non
ex alia cã si competeret, nec alia remedia, ut firmat Alex. ꝯs. 53.
uisis, col. 2. uers. ex istis sequit̃, uol. 3. Et ideo interpretationem
recipit, ut minus corrigat ius cõe, & ut minus damnũ inferat
tertio, ad plenè nota. in l. fi. §. in computatione. C. de iu. delib.
& in l. prætor, in prin. ff. de dam. infe. & per Canon. in c. super
15 eo, de offi. delega. Prout † & quartò statutum non obstat etiã
eo casu quo loquitur: quia tollit restitutionẽ in integrum, qñ
seruatæ essent solennitates in statuto traditæ per puberẽ & mi-
norem ꝯhẽtem, quod vtiq; in casu nostro cessat, ex quo forma
decreti minimè fuit seruata in alienatione postmodum subse-
quuta, ut statim dicetur, & diffusè prosequitur Alex. d. ꝯs. 53.
Eo ẽt qm̃ nulla apparet consuetudo, usus seu stilus, qđ in alio
casu nihil fuerit iudicatum ꝯ solẽnitates a iure cõi requisitas.
Nec tale statutum apparet interpretatum: ut solennitates a iu
re cõi requisitæ deberent cessare, qñ impuberes & pupilli, seu
ipsorum tutor alienat, & contrahit, unde cum in pñti aliena-
tione cessent solennitates requisitæ, meritò reddit̃ nulla, vt de
16 ductum est. ¶ † Nec istis habet obstare, si dicatur, quòd in tali
alienatione suberat iusta cã, & ꝙ præcessit solennitas a iure re-
quisita, & alia necessaria, ex quo fuit interpositum decretum
pro quo præsumendum est, ꝙ prædicta interuenerint, argõ gl.
in l. 1. C. de fid. instr. lib. 10. & ſm Bal. in l. 1. ff. de reb. eo. & in
l. fi. C. de prædi. mino. & diffusè per Alex. in l. sciendum. ff. de
ver. obl. col. 7. & 8. uers. item fallit, & per Fely. in c. qm̃ cõtra,
de proba. car. antep. uers. 8. conclusio, & Deci. ibi, car. pen. col.
17 1. uers. vltim. notandum est. Nam † obiectio ista tollit̃, ex eo
quia in ipso decreto explicitè non sunt enunciatę dictæ solen-
nitates requisitæ, quo fit, ut circa earum interuentum pro de-
creto non præsumatur, ut dicit Bal. in l. ex his, col. 2. C. de te-
stam. mili. & in d. l. 1. ff. de reb. eo. uolẽs, ita debere intelligi gl.
in d. l. 1. C. de fide instrum. & ita firmat Fely. in d. c. qm̃ ꝯ, car.
antep. col. 1. uers. & istud, quod dictum est, & est de mẽte Ale.
in d. l. sciendum, col. 7. & 8. quod sequitur Ias. ibi, col. 6. uersic.
limita seu declara, & Io. Fab. insti. de fideiuss. §. fi. expresse vult
quòd in decreto nominatim debet exprimi, dictas solẽnitates
interuenisse: ut etiam firmat Fely. ubi supra, & assertiones tu-
toris, & alterius referentis ẽt has solennitates non enunciant.
18 Et † si illas enunciarent, adhuc eis nõ esset danda fides d. §. nõ
19 passim. c. a nobis, extra de testibus, cum si. ¶ † Ad quod ẽt: qm̃
licet pro decreto præsumeretur, tñ recipitur probatio in con-
trarium: ut sentit Alex. in d. l. sciendum, & Ias. ibi, vers. prælle
gato, & Fely. in d. c. qm̃ ꝯ, car. antep. col. 4. uers. uerùm, qui ad-
ducit tex. gl. & Anch. in c. 1. de reb. eccl. non alien. post Areti.
in d. c. qm̃ ꝯ, col. fi. uers. & quia superius, & per Alex. cons. 87.
vila,

visa,col.4.uol.4. & in proprijs terminis est tex.in l.quamuis.
ff.de reb.eo.& in l.si præses.C. de præd.mino. & in casu pñti
apertissimè constat, dictas solennitates minimè interuenisse.
20 ¶†Ex quo infertur,q decreto non obstan.isti maiores.tũc mi-
nores pñt recuperare bona pdicta alienata: vt hr̃ in l.1.§.1.&
in l.magis puto.§.pen.& in l.quãuis.ff.de reb.eo.& in l.si præ
ses.præalleg.cũ ꝯcor.Si ẽt ꝯsiderare volumus dispõnem pdicti
statuti,adhuc idẽ concludendũ erit.Nã inter alia disponit,in-
teruenire debere decretũ Do.Antianorum, quo cessante alie-
nationes factæ reddunt̃ nullæ. At in casu pñti minimè tale de
cretũ interuenit in oĩb.alienatis promissis, & obligatis,ꝯñr ẽt
ꝯsiderato statuto alienatio prædicta erit nulla. ¶Quòd modò
21 decretum non interuenerit oñditur. Nã†& relatio illius, cui
cõmissa erat informatio, & successiuè decretũ illorũ dñorum
relationẽ habent ad supplicationẽ porrectã per assertũ tutorẽ
prædictis dñis: vt patet ex illis verbis sub ꝯdõnibus, & pactis,
de quib.in præinserta supplicatione, & ex illis uerbis decreti,
vt s̃.petitũ,q̃ relatiua sunt ad præcedentia, vt tradit Bar.p illũ
tex.ĩ l.1.§.hoc edicto.ff.de postu. & in l.talis scriptura,in prĩ.
22 de leg.1.Et†cum relatio illius,& successiuè decretũ se referãt
ad supplicata,intelligenda necessariò sunt sm tenorem & qua
litatem supplicationum,& non vltra,ex quo referens hẽt rela
tionem ad relatum, sm qualitates, & ꝯditiones relati, & non
vltra,vt tradit Bar.allegãdo iura in l.si seruũ.§.fi.col.2. de leg.
2.& in l.1.ff.de receptato. & in l.1.& 3.ff.si fam.fur.fec.dica.
& tradit̃ in l.in summa,in prin.ff.de re iudi.& in l.Titia.§.idẽ
rñdet, vbi Aret.tangit.ff. de uerb.obl.& facit.l. asse toto.ff.de
hęredi.insti.& l.in testõ.la 1.ff.de condi.& demon.cum simil.
23 Hmõi†igitur decretum est de sui natura stricti iuris,& strictè
intelligendum.l.1.C. si plu.una sen.& per Deci.ꝯs.44. & pro
tenui,nu.4.& in l.1.n.6.C.qñ non pet.par.& relatiuũ ad sup-
plicationẽ fuit limitatum & restrictũ ad supplicata, ꝯñr limi-
tatum tm̃ produxit effectũ.l.cancellauerat.ff.de his q̃ in testa.
del.l.in agris.ff.de acqu.re.dominio,cum uulg.In supplicatio
ne modò non petitur nisi licentia & decretum dandi in solu-
tum medietatem molẽdini unà cum macinis, nec aliquid ibi
dr̃,q tutor,qui solus ista promisit,& non illi duo impuberes,
& pupilli, qui tunc dñr fuisse pñtes, aliquid promiserunt, q
deberet se obligare ad manutenendum macinas & molas,nec
ẽt in supplicatione dr̃ & petitur,q ipse tutor posset se obligare
per triennium singulo anno soluere d. Annibali. 150. corbes
frumenti, ꝯñr super istis duabus oblig.non fuit supplicatum,
nec petitum decretum interponi, & ideo ad illas faciendum
non põt dici decretum fuisse interpositum. Quo fit; vt d.duæ
obligationes postmodũ factę p tutorẽ in instrõ dationis in so-
lutum apertissimè factę iudicantur sine decreto,& sic nulliter
24 & ꝯsiderato iure cõi,& ꝯsiderata dispõne statuti.† Diuersa.n.
sunt licentia,& decretum alienandi, licentia & decretũ obli-
gandi,& ideo vno ꝯcesso nõ uenit aliud,quinimmo uno ꝯces-
su p iudicem aliud cẽset̃ esse denegatũ, ita ut si illud fiat,dicat̃
factũ sine decreto & nulliter,tex.est in ꝓprijs terminis nostris
in l.si pupillorũ.§.si prætor,& in l.magis puto.§.idem ptor.ff.
de reb.eorũ.Et facit tex.in l.cũ ptor,in prin.ff. de iud.& in ca.
25 non ne de psum. Et † quia a forma decreti nõ est recedendũ,
26 ut dñt Bal.& alij per illũ tex.in d.§.si prætor: Et†quia faciũt,
q̃ cumulant Alex. & alij de forma tradita obseruanda, & non
27 prętermittenda in l.1.& 2.ff.de libe.& posth. Apparet†ergo,
tales obligationes factas a tutore sine decreto non subsistere
& esse nullas, vt dñt iura superius citata, & tex.in d.l.si pupil-
lorum.§.si obligauerit,& tex.in l.si minor.C. de pdi.min. ubi
datio propriè in solutum sine decreto emanata reddit̃ nulla.
Eo insuper cum talis promissio & obligatio manutenendi mo
las & macinas fuerit,& sit ualde præiudicialis ipsis pupillis,&
28 minoribus,ut patet ad sensum, & oculatim.Et†dicta promis-
sio & obligatio annua soluendi corbes.150.ꝯsideret̃,ut aliena
tio rerũ immobilium,vt est tex.apertus in clem.exiui de para-
diso,in §.cumque annui redditus,de uerb.signif.in cle.& in l.
iubemus nulli.C.de sac.san.eccl.& per Bald.in proœ.in usib.
feu.cũ ꝯcor. ¶Nec dicatur,in supplicatione fuisse petitã licen-
tiã obligãdi bona pupilli. Nã istud fuit petitũ respectu euictio
nis,& rñsionis,& aliorũ substantialiũ, & naturaliũ annexorũ,
& dependentiũ ab ipso ꝯctu dationis in solutũ. Aut s̃.d. duæ
obligationes sunt penitus diuersę,separatæ, & differentes a p-
dictis,et iõ talis petita licentia ad istas mõ aliquo nõ pt refer-

ri: cũ nihil habeant cõe.l.naturalr.§.nihil cõe.ff.de acq.poss.l.
29 Papinianus exuli.ff.de minor. ¶†Minus ẽt obstat illud, qđ dr̃
in d.supplicatione de pstatione obligandi, hypotecandi fruct⁹
& redditus bonorũ ipsorũ pupillorũ, & signanter alterius me
dietatis molendini.Qm̃ talis licentia obligãdi fuit limitatè pe
tita,vt apparet ex verbis dictæ supplicationis,ibi,casu quo &c.
videlicet in euentũ,& casũ,quo d.pupilli seu tutor vellẽt redi
mere, & se affrancare, & d.Annibal vellet reuẽdere seu facere
pactũ de retrouẽdendo ad affictũ frãcandũ,q. casus nunquam
successerunt,ꝯñr ꝯsiderandi non sunt, cũ nõ entis non possint
esse qualitates aliquæ.l.eius qui.ĩ prin.ff.si cer.pet.Preterea in
supplicatione petit̃ licentia alienandi,& dãdi in solutũ medie
tatẽ unius petiæ terrę boschiuæ tornaturarũ.200. vel circa, &
istud solũ,& inquantũ necessariũ esset ꝓ vsu,& necessitate clu
sæ d.molendini,reliquũ verò deberet esse ipsorũ pupillorũ,&
sup hoc interpositũ fuit decretũ.At tutor postmodũ in instrõ
dationis insolutũ d.Annibali assignat medietatẽ d.petiæ terræ
vt de illis possit suo arbi.disponere liberè,de alijs lignaminib.
detractis solũ his,q̃ necessaria essent ꝓ usu,& necessitate clusę
pdicti molẽdini,cuius oppositũ facere dẽbant, si vt tenebant,
sequi volebãt formã d.decreti. Qua nõ seruata talis alienatio
d.petiæ terræ facta apparet sine decreto,& ꝯñr nulliter,iurib.
& decisionib.quib.s̃.¶Ex q.b.aptissimè infert̃ quò ad d.petiam
terræ,quò ad oblĩone manutenendi macinas,& molas, & quò
ab oblĩone soluẽdi annuatim corbes.150.frumenti talẽ datio-
nẽ in solutũ fuisse,& esse nullã,& attento iure cõi,& ꝯsiderata
dispõne statuti:cũ appareat emanata nedũ sine decreto, quinĩ
mo ꝯ formã expressam ipsius,nec in hoc est dubitandũ p iura,
& decisiones pallegatas,& est ẽt bona deci.Bal.ĩ l.fi.col.2.ver.
30 sed quidẽ.C.de iur.do.imp.& aliæ inferius citandæ.Et†quia
circa pdicta tale decretũ apparet insup obtentũ obreptitiè, &
subreptitiè,meritò declarãdũ erit nullũ, nedũ a superiore,sed
ẽt ab ipsomet iudice interponente,vt est tex.aptus,& ibi notãt
Bal.& alij in d.l.quãuis.ff.d reb.eorũ,& in d.l.si pses, & tradit
Bar.ĩ l.qđ iussit,col.fi.ver.si verò iudex.ff.de re iudi.& sequunt̃
ibi Alex.& Ias.n.29.& idẽ Alẽ. allegando alias decisiones in l.
31 iustè possidet.n.13,ff.de acq.pos. ¶†Quinimmo,& datio in so
lutũ medietatis molendini,& aliorũ nominũ debitorũ ipsorũ
pupillorũ adhuc erit nulla: ex eo qm̃ tale decretũ est qđ indi
uiduũ,& iõ pro parte falsũ in totũ reddit̃ falsum, nec põt pro
parte valere & pro parte non : vt est deci.Bal.in l.certi ꝯdõ.§.
qm̃,col.4.ver.nota q si instantia.ff.si cer.pe.vbi asserit Bar. de
hoc ꝯsultũ,ita in terminis rñdisse, allegat iura hoc ꝓbãtia, vt
p eũ,quẽ refert & sequit̃ Deci.in l.cũ amplius,ver.& ista ꝯclu.
32 ff.de reg.iur.& Alex.in l.1.§.pe.n.3.ff.de uer.obl. Et † q sit ẽt
indiuiduũ,& ꝓ parte falsum in totũ reddat̃ falsum, & in totũ
ruat,est in terminis deci.ꝯs.Neap.218. Petita fuit,ver.sed erat
ille,vbi rñdet̃ obiectioni,q̃ posset fieri,de l.scire debemus.ff.đ
33 ver.obl.ubi asserit̃,ita fuisse iudicatũ.Et†ibi ẽt dr̃,q si datio &
adiudicatio insolutũ est facta partim pro cã vera,& partim ꝓ
falsa,in totũ reddit̃ nulla.Ita q fructus inde percepti cõputan
di ueniunt in sortẽ,siue facta sit a parte, siue a iudice;ut plenè
tradunt Bar.& reliqui oẽs in l.si centũ.ff. de ꝯdictio.indeb. &
ibi post alios Ias.n.1. & 2.& Alex.in l.a diuo Pio.§.si pignora,
in fi.ff.de re iud.& in d.l.1.§.pe.nu.3. ubi ẽt Ias.n.8.ff.de uer.
34 obl.& diffusius Alex.in d.l.iustè possidet,n.20.Bñ†verũ,Ale.
ibi nu.21.dicit,q fructus vñr bñ pcepti, qñ esset erratũ in iu-
* re,ex quo præsumit̃ bona fides,tñ allegando*cõm opi.Bart.&
aliorum de quib. ibi p eum, adhuc firmat, q si iste,qui pcepit
fructus,tenet̃ illos restituere,quatenus factus esset locupletior
ẽt si illos bona fide pcepisset. Quanto igit̃ fortius in casu nr̃o
isti fructus pcepti in sortem ueniunt cõputandi & restituendi
cũ dictus D. Annibal fuerit in notoria mala fide, nec allegare
potuisset errorẽ iuris cõis,uel statuti, & fuerint pcepti uirtute
35 decreti nulli, ut est aperta deci.ꝯs.Neap.palle.218.in fi.Et†q
talis datio in solutum in totũ ueniat rescindenda,firmat Dec.
allegando ꝯs.Fulg.& Rom.& alias dec.in d.l.cum amplius.ff.
de reg.iur. Et ꝯfirmant̃ insuper ista: qm̃ decretum interpositũ
ex falsa cã,& allegatione est ipso iure nullum: ut in d.l.quãuis,
& in d.l.si pses,& p Abb.& Fely.in c.1.col.7.uers.Quæro qđ,
de re iudic.& diffusè post Bar.per Alexã.in d.l. iustè possidet,
nu.8.11.14.& alijs seq.& potissimum,cum de falsa allegatio-
ne,& propositione in casu pñti doctum sit,considerata suppli
catione,relatione,& decreto, & ꝯsideratis obligationib. & ꝓ-
missio-

missionib. factis p ipsum tutorē,& ꝯsiderata alteratione & di-
uersitate supplicationis,& decreti,de quib.s̄. iuxta ea q̄ tradit
36 Pau.de Cas.in d.l.iustè possidet,& Alex.ibi nu.26. ¶Et stante
p̄dicta nullitate dationis in solutū,& p̄dictarū oblōnū nō opᵒ
est recurrere ad restōnē ī integrū,vt est tex.apertus in l.nō est.
C.de prędi.min.& ibi gl.& doc.allegantes ꝯcor. & in l.si q.dē,
eo.ti.& in l.si curatorē,vbi Pau.de Cas.& alij.C. de in integr.
resti.min.cum si.solū.n.iudicandū erit sup d.nullitate,& fru-
ctuū pceptorū cōputatione in fauorē d.minorū , & ꝯsiderato
iure cōi, & ēt ꝯsiderata dispōne statuti p iura rōnes & deci.de
quib.s̄.¶Rursus ēt circa oblōnē soluēdi singulis annis corbes
150.frumenti ꝯsiderandū est: q̄m talis promissio facta p tuto
rē relationē hēt ad frumentū,qđ solitū erat pcipi ex d.molen-
dino,& medietate ipsius,ut probant uerba dictæ promissionis
37 ibi,& si ultra pcipiet,& ibi receperit. Et†taxatiuè facta fuit eo
casu,quo molendinum poterat exerceri & macinare. Et per
ꝯn̄s exceptuatus vr̄ fuisse casus , q̄n molendinum non potuis-
set exerceri , nec macinare casu fortuito,& sine culpa pupillo-
rū: vt ꝯtingit in illo triennio, quo molendinū p̄dictū penitus
fuit destructū p exercitū summi Pont. & Hispanorū,arg.eorū
q̄ hn̄r in l.cū certus.ff.de triti.vi.& ol.leg.& in ꝯs.Pau.d̄ Cast.
51.qđ refert & sequit̄ Fely.allegans alias deci. in c.super lr̄is.
in prin.in 4.limit.& diffusius in c.ad audiētiā,el 2.col.6.ver.
6.ꝯclō.n.16.de rescr.& diffusè p D.Io.Bap.de S.Seue.in tract.
38 de pēsio.in 16.q.prin.Vbi†allegando iura & deci.concludūt,
ꝙ si promissa est solutio pensionis sup fructibus , non debetur
fructib.non natis,uel p casum fortuitū non pceptis.Minus er-
go debebat̄ ab ipsis pupillis,pro quorū parte ꝑmissa per tuto-
rem fuerunt adimpleta , & dicta ꝑmissio relationē habuit ad
casum,quo frumentū poterat pcipi,qui erat, si molendinū po
terat exerceri,& macinare. Propter q̄ cessant penitus, q̄ ex ad-
uerso possent allegari deducta p Dec.cons.312.licet hactenus
39 nu.4. & 5. ¶†Confirmat̄ istud: q̄a uiolentia facta p exercitū,
cui resisti nō p̄t, dr̄ casus fortuitus.l.q̄ fortuitis, & ibi Bal.col.
1.uer.exēplū.C.de pign.act.in l.si merces.§.uis maior.ff.loc.&
40 p Alex.cōs.220.in 2.uol.& est deci.ꝯs.Neap.† Quidā Cassiᵉ,
& in l.1.C.commod.& in §.itē is cui, insti. quib.mod. re ꝯh.
obl.& in l.itē q̄rit̄.§.exercitu.& in l.ex conducto.§.idemq; di-
cendū.ff.loc.cum si.Quo fit,ut tale periculū & damnū,& talis
casus notus,& denūciatus.d.Annibali liberauerit ipsos pupil-
los a solutione p̄dicti frumenti,sicuti talis casus liberat obliga
tū & promittentē,uel restituere rē,uel soluere mercedē,seu pē
sionē: ut expresse tradit̄ in dictis iurib. & decisi.& ēt in l.1.C.
loca.& in l.damnū,& in l.excepto,& in l.in iudicio,eo.ti.& in
l.si quis,in prin.& in §.imperator.ff.loc.& in l.dn̄s horreorū,
cū alijs ꝯcor.adductis in deci.ꝯs.Neap.248.Postquā,& decisi.
365.Per instr̄m,col.2.& per Dec.d.cons.312.nu.1.& ꝯs.308.
41 In casu,nu.4.¶†Suadet̄ ēt:q̄m talis datio in solutum facta D.
Annibali similis fuit vēditioni.l.eleganter, in prin. & ibi Pau.
de Cast.ff.de pig.act.cum alijs allegatis per Deci.cons.18.viso
puncto,nu.3.& per talem dationē in solutum, q̄n fuisset vali-
da,nulli est dubium,ꝙ Do.Annibali fuisset quæsitum dn̄ium,
42 sicuti quærit̄ emptori,s̄m iura cōia & uulga.Et†illud certissi-
mū est, dānū proueniens per casum fortuitū ptinere ad dn̄m
ipsius rei & non ad alium,vt̄ toto tit.ff.& C. de peri.& cōmo.
rei uend.& in d.l.quæ fortuitis,cū alijs allegatis per Dec.ꝯs.7.
& pro tenui,co.2.ex quib.infert̄,talē ꝑmissionē casu,quo fuis
set ualida, pp casum fortuitum superuenientē nō potuisse hr̄e
effectum ꝯ d.pupillos. Quanto igit̄ fortius: cum fuerit ipso iu
re nulla,ut s̄.ostensum est,nullius debebit esse efficaciæ,roboris,
& considerationis. ¶Nec d.fundō casus fortuiti hēt obstare as
serta sn̄ia lata ꝯ pupillos in fauorē d.Annibalis. Nā aduertēdū
est: q̄m d.sn̄ia nullo modo tangit articulum nullitatis,de quo
superius discussum fuit,& cum sit strictè intelligenda, vt dedu
ximus,solùm referenda est ad casum,de quo in ea,ꝯn̄r ita con
siderata nihil obstabit superius deductis nullitatē concernen-
tib.Preterea ex uerbis assertæ sn̄ię apparet facta æstimatio,qua
frumentum deberet solui. ¶Tamen adhuc ex plurib.illam nō
obstare dicitur dictis pupillis & minoribus. Primò:quia stan-
tib.superius deductis,quę verè & in iure,& in facto subsistunt
talis asserta sn̄ia ex lectura actorum & processus apparet noto
riè iniusta,euidenter iniqua,& pessimè promulgata, & conse-
43 quenter nulla. Cum † manifesta & notoria iniustitia æquipa-
ret̄ nullitati,& ipsam sn̄iam nullam reddat,ut p illum tex.tra-
dit Abb.in c.inter cæteras,de re iudi.& ibi Fely.col.pe.nu.21.
allegat concor.ut etiam facit Deci.in c.quoniam ꝯ,n.44. post
44 Abb.ibi,de prob.& idem Dec.cons.7.uiso,nu.5.†Secundò as
serta sn̄ia fuit & est ipso iure nulla, ex quo apparet promulga-
ta ab eo,qui functus erat officio suo,ut plenissimè per illū tex.
tradūt omnes in l.iudex postquam.ff. de re iud. Ad qđ ēt:q̄m
reseruationes factæ per dictum iudicem minimè fuerunt exe-
quutæ, & obseruatæ, nec de p̄dictorum obseruatione aliquid
apparet, & ꝯ formam reseruatorum ipse postmodū iudicauit,
45 & nulliter.Prout†ēt asserta sn̄ia nulla est: q̄m promulgata fu-
dit̄ post finitā instantiam , ad plenissimè per illum tex. tradita
p oēs in l.properandū.in prin.C. de iudi.et per illum tex. per
46 oēs Can.per locum a spāli in c.venerabilis,extra eo.ti. ¶†Nec
dicatur, instantiā non fuisse decursam pp interpositam appel-
lationē ab interlocutoria p d.Annibalē,qua pendente vr̄ cessa
re cursus instantiæ. Nā friuola fuit appellatio,vt ex actu sequē
ti postmodū apparuit: q̄m dictæ appellationi fuit renunciatū.
47 Et†quia sumus in prima instantia*cōis ꝯclō habet, ꝙ illa cur
* rat ēt pendente appelōne ab interlocutoria , ita allegādo alias
deci.firmat Maria.Soc.in rep.d.c.venerabilis,in 23.art.princ.
uer.circa primū, et apertius uers.et ideo aliàs dicebā,ubi asse-
48 rit in facti contingentia,ita rn̄disse.¶†Nec pōt dici, instantiā
non cucurrisse pp prorogationem factam per d.Annibalē, &
tutorem ipsorum pupillorum.Q̄m talis prorogatio de iure ni
hil ualuit,nec potuit fieri ēt cū interpositione iurī, ex quo in-
stantia inducta fuit fauore publico, nec pōt alterari pacto pri-
uatorū tacito siue expresso,ēt iurato,ēt si diceret̄,instantiā du-
rare,& promitteret̄,peremptionem illius non allegari,ut alle-
gando alios concludit Maria.Soc.in d.c.uenerabilis, in 6.art.
prin.uer.1.casu,& uers.5.fallit.Et ꝙ non possit prorogari etiā
cum dicta promissione, per illum tex. firmant oēs in d.l.pro-
perandum,in prin.ut post alios tangit Ias.col.5.nu.19.& per
49 Alex.cons.82.uiso processu,uol.3. Etiam†si iur̄m esset appo-
50 situm,ut dicit ibi Ias.nu.21. Et†procedunt ista, ēt si instantia
esset statutaria,ut dicit Alex.cons.24.inspecto processu,col.fi.
uol.4. & pro & ꝯ multa adducit ad hoc Maria.Soc.in d.c.ue-
nerabilis,in 16.art.in secundo casu princ. & Ias.in d.l.prope-
randū,in prin.nu.23.in 5.limita. ubi in fine vr̄ in hanc sn̄iam
inclinare,licet Salyc.ibi oppositū uideatur innuere.Prout etiā
asserta sn̄ia nulla est : q̄m in d. iudicio pro parte d. Annibalis
interuenit quidam assertus procurator,qui in veritate nullum
51 habebat mādatum, ꝯn̄r erat falsus. Et†tale iudicium p ipsum
agitatum , & ꝯn̄r sn̄ia inde sequuta fuerunt , & sunt ipso iure
nulla.l.non eo minus.C.de proc.& ibi D.An.Alex. et Ias.n.5.
& idem Ias.in l.exigendi, eo.tit.& est tex. & ibi oēs tradūt in
l.licet eo.tit.ubi uolunt,ꝙ qui se facit procuratorem,& de mā
dato suo non docet,falsus dr̄,& oīa per ipsum agitata, & gesta
52 sunt nulla.De † qua nullitate ēt post assertam sn̄iam pōt dici,
et quandocunq;,ut diffusè per oēs ibidem maxi. per Alexā.&
53 Ias.nu.4.& 8. Et†licet gesta per talem falsum procuratorē rā-
tificari ab eo, cuius nomine sunt gesta: ut post gl.tra-
possint ratificari ab eo, cuius nomine sunt gesta: ut post gl.tra-
dunt ibi scrib.T n̄ q̄n talis ratificatio tendit ad commodum ra-
tificantis,& iudicium fuit agitatum ꝯ absentem, talis ratifica-
tio nihil operatur,nec ualet in præiudicium absentium, ut fir
mat Ias.allegando plures decisio. in d.l.licet, col.pen.uersi.7.
limita,ut propriè contingit in casu p̄nti,in quo pro illis pupil
lis comparuit Iacobus de Carlinis eorum assertus curator, de
54 cuius cura minimè aliquid apparet, & sic erat falsus. Et†p eū
gesta non potuerunt præiudicare ipsis pupillis & minoribus.
l.neq; l.non eo minus.C. de procu.& est tex. in d.l.licet, & in
l.si tutor.C.ex quib.cau.in integ.rest.non est neces.& in l.fin.
55 in prin.C.si aduer.rem iud.cum si.Prout†ēt asserta sn̄ia nihil
obstabit,cum aduersus eam,si qua esset,apparet petita restitu-
56 tio in integrum, † q̄ denegari non pōt: cum apertissimè ꝯstet
de grauissima læsione d.minorum: ut est tex.in l.minorib.C.si
57 tut.uel.cur.& hr̄ per totum tit.C.si aduer.rem iud. Quæ†,p-
cedit, ēt si minores fuissent iustè defensi p tutores seu curato-
58 res,ut in d.l.minorib.& in l.fi.uer.1.C.si aduer.rē iud.¶†Nec
istis hēt obstare,si diceretur, talem sn̄iam fuisse approbatā, &
ratificatam per assertum curatorem , & per d.Franc. tutorem
ipsorum minorū , quæ approbatio & ratificatio saltim opabit̄
ut ualeat in uim pacti,& in uim noui ꝯsensus,& ꝯuētionis, ut
hr̄ p illū tex.& ibi tradunt doc.ī l.2.C.cōia utr.iud.& ut̄ sentī
re Maria.Soc.in d.c.uenerabilis,in 16.art.prin.in 5.limi.in fi.
Nam

59 Nam obiectio ista tollit̃ ex plurib.& nihil operat̃. † Primò ex eo:qm̃ d.l.2.loquit̃, qñ ratificatio,& approbatio fit à persona habili : nã procedit data habilitate aliorũ extremorũ, vt in l.si quærimus.ff.de test.& dictant infinita iura cõia & vulg. At in casu nostro assertus curator erat falsus : vt deductũ ẽ,& d.Frá. tutor in p̃iudiciũ , & notorium dãnũ ipsorũ minorũ nõ poterat approbare & ratificare d.sñiam nullã , & si hoc fecit, malè & nulliter operatus est.Tũ quia solus & de p se,& sine decreto & licentia iudicis istud gessit, & ɔñr nulliter ꝯ notoriã defensionẽ ipsorũ pupillorũ non interuenientib. alijs solennitatib. ad hoc requisitis , & quia hoc totũ tendebat ad obligandũ de nouo ipsos minores.Tum attenta dispõne iuris cõis,tũ ẽt considerata dispõne statutaria,vt superius de vtroq; deductũ fuit.
60 Prout † ẽt,& secundò tollit̃ obiectio ex not.p Bal.& Pau.đ Ca. in d.l. 2. volentes , ꝙ illa ratificatio & approbatio sñiæ nullæ nõ operet̃:vt illa sñia ualeat ut sñia,ex quo pacto priuatorum non p̃t istud induci.l.priuatorũ.C.de iuris.om.iud.Nec priuati possunt ualidare nullitates, & defectus sñiæ inductos iure publico:vt dicit Pau. ibi ꝯ Maria.Soci. ubi s̃.ɔcludentes , talẽ approbationẽ & ratificationẽ sñiæ nullæ factã ab hñtib.ptãtẽ solùm inducere effectũ:vt valeat in vim pacti,& nouæ ɔuẽtionis,& ɔsensus,& non aliter.Quo stante nullo mõ põt peti exequutio d.nullæ sñiæ,vt mõ petit̃ per hr̃des d.D.Annibalis, & iõ peti dẽbat exequutio d.pacti & nouæ ɔuẽtionis. Quæ si ita peteret̃,ipsis minorib.nihil nocet:cũ d.noua ɔuentio & pactũ fuerit & sit nullũ: vt est deductũ, & si qđ esset, aduersus illud petita sit restõ in integr.quæ deneganda minimè est,cũ de notoria,& apertissima læsione ipsorũ minorũ ɔstet.Et in hoc aduertat̃: quia non sumus in iudicio exequutiuo sñiæ , ɔñr pars aduersa in hoc nullatenus audienda est, quinimo ad expensas condemnanda, & postmodũ erit iudicandum super nullitate dictę dationis in solutũ mõ & forma quib. superius fuit ɔclusum.¶Minus ẽt superius ɔclusis obstat, si dicat̃, ipsos de Bologninis sibi ipsis p̃iudicasse pp liberationẽ quã fecerunt d. Frá. ipsorũ q.tutori,seu hr̃dib.ipsius,ita ut amplius non possint dicere de nullitate dationis in solutũ & sñię,nec ẽt possint petere restõnẽ in integr.nã tollit̃ obiectio:cũ asserta liberatio non appareat formiter facta, nec seruata forma statuti sub rubr.de tutelis,ver.nec possit,& ɔñr fuerit,&sit nulla ẽt respectu hr̃dũ
61 d.q.tutoris liberatorũ. A† fortiori igitur alius tertius & extraneus non poterit se iuuare ex ea: vt p̃tendit facere hr̃s d. Anni-
62 balis.Prout † ẽt qm̃ fuit personalis,& facta uni non prodest al-
63 teri.l.1.C.de transact.cum alijs de quib.ĩ. Eo † ẽt: quia res inter alios gesta non p̃t afferre cõmodũ tertio, toto ti.res int.al. acta,cũ vulg.Et illud quotidianũ, quò ad te liberas ædes hẽo l.loci corpus.§.cõpetit.ff.si seru.uend.Et bñ facit.l.si ex duob. ff.de tutel.& ra.distra.& quæ adducuntur in decisio.ɔs. Neap. 319. Quondam Stephanus,in 2.dubio, & col.2. & in l.exceptiones,in prin.ff.de except.ubi liberatio personalis non egredit̃ personam,ut ẽt hr̃ in l.si quis reum,& in l.non solùm.§.talẽ,& l.fi.§.Titia,in fine,ubi bonus tex.ff.de liber.leg.cum alijs
64 concor.Prout † ẽt:qm̃ talis liberatio est stricti iuris, & iõ strictissimè intelligenda, & ɔñr referenda ad ea,de quib. dicti facientes liberationẽ notitiã hẽbant , non aũt ad ignorata p eos, vt hr̃ in l.mater decedẽs.ff.de inof.testa.& in l.qui cũ tutorib. §.2.ff.de transac.cum si.& quia prædicti liberantes & absoluẽtes ignorabant,& tenorẽ d.dationis in solutũ,& instr̃i ac decreti,& nullitatis ipsorũ,& nullitates d.sñiæ,ac aliorũ pactorum, meritò talis absolutio & liberatio non hẽt ipsis p̃dicta ignorá-
65 tib.p̃iudicare, potissimũ respectu hr̃dum d.Annibalis.Et † bñ facit.l.ẽt.C.si tut.vel.cura. ubi minori,cui competit actio ꝯ tutorẽ,nõ denegat̃ in integ.resti.aduersus illũ,cũ quo tutor ꝯxit, ita vt p electionem non dicat̃ sublata talis actio,licet cœptum sit agi ꝯ tutorẽ,vt est tex.& ibi bona gl.in l.fi.eo.ti.& ꝙ talis liberatio & absolutio non prosit hæredi.d.Annibalis deducitur vlterius:nã ipse prætendit istos minores p d.absolutionẽ,& liberationẽ ratificasse gesta per tutorem cũ d.Annibale . Quod
66 † quidẽ non p̃t induci ex eo:qm̃ talis actus fuit nullus, & ideo ratificari non poterat ẽt exp̃sè,ut dicit Bar.in l.obseruare,in j. opposi.ff.de of.procon.& lega.& Alex.ɔs.73.viso,col.pe.vo.5. & Deci.allegans ɔs.Pet.de Anch.& Aret.in l.semper,nu.27.& in l.qđ ab initio,in fi.ff.de regu.iu. Quanto ergo fortius in casu p̃nti,vbi nõ apparet expresè facta, sed solũ cũ hr̃de tutoris fuit celebrata absolutio , & p̃sonal'r ac restrictiuè. ¶ † Suadent̃ ista qm̃ talis alienatio,& alia inde gesta facta apparent ꝯ formã traditã a lege & a statuto,& iõ tales ꝯhẽtes ꝯfaciẽtes legi,& statuto dñr versari in dolo,ut dicit Bar.in l.1.§. non aũt.ff.si quis testa.lib.es.ius.fue.& in l.qđ Nerua,col.4.ff.deposi.& Ab.in c. cũ contingat,col.19.de iureiur.& Alex.ɔs.196.Perspectis,col. 2.n.6.uo.6.& Ro.ɔs.54.uisis,& Barb.ɔs.42.Illud,col.7.vol.j.
68 Et † qm̃ præsumit̃ a lege,& a statuto,non est necesse al'r d.dolũ probari: vt tradit Bar.in l.qui Romæ.§. duo fratres.ff.de verb. obl.& Ang.in l.si duo.ff.de acq.hr̃di.& Alex.ɔs.118.n.4. vol. 7.& Pau.de Cas.ĩ l.dolũ,circa fi.C.de dolo,& Soc.ɔs.63.uisis,
69 col.3.uol.1.Et † hoc stante,ẽt si dicti minores mõ effecti maiores exp̃sè ratificassent d.alienationẽ dolosè factam;tñ talis ratificatio nõ ualidabit ipsam dolo factam , ut est tex.apertus in l.1.C.si maio.fac.lib.2.& est tex.in l.3.§.si quis, vers.si ei.ff.de mino.& ibi Bar.dicens, ꝯtũ dolosè factũ non ratificari per superuenientẽ maiorẽ ætatem,ẽt si ratificatio fuit expresè facta, Quanto ergo fortius in casu p̃nti,ubi nõ interuenit, & doc.in d.l.1.istud tradunt, siue ratificatio fuerit tacita, siue expressa.
70 ¶ † Et suadetur:qm̃ præsumptio doli est p̃sumptio iuris, & de iure,& ꝯ eam nõ admittitur probatio in ɔ̃rium: ut dicit Ang. post gl.in l.fi.ff.quod met.cau.cum sim.& in quacunq; dispositione semper dolus censetur esse exceptuatus.l.creditor.§.Lucius.ff.mãda.& per Alex.consi.139.uol.7. & facit tex.in l.tres fratres.ff.de pac.& ferè in terminis est prædictum cons.Rom. 54.& d.cons. Barba.42.in 1.uol. & alia cons. ad quæ se refert
71 Deci.in d.l.qđ ab initio,col.fi.in princ.Et † eo magis procedũt ista:qm̃ dicti minores fuerunt ignorantes , ex quo gesta fuere per alios,& dolosè.l.fi.ff.pro suo,& in d.l.tres fratres,& p glo. in d.l. 1. & ideo non vñr per d. liberationem remisisse d.l.mr̃ decedens.ff.de inof.testa.Et ratificatio ista tacita non põt extẽdi ad ignorata.l.mater.C.de rei uendi.& per Bal.in d.l.obseruare.§.proficisci,in 4.q.& per Ias.in l.nec is.§.hr̃s, nu.9.ff. de
72 acq.hære. Et † quia dolo deceptus non dr̃ consentire, iux.ea q̃ traduntur in d.auth.sacr.pub.& in c.quamuis, de pact.libr.6. & bene facit.l.si per errorẽ,cum ibi not.ff.de iuris.om.iud.¶Ex quib.apertissimè patet,talem absolutionẽ & liberationẽ factã hr̃dib. tutoris non prod esse hr̃di d.Annibalis dolosè ꝯhentis, nec ex ea põt dictus hæres in aliquo se iuuare rõnib. & causis superius deductis. Eo ẽt qm̃ ad abundantem cautelã aduersus
73 oia p̃dicta apparet petita restõ in integrũ, † q̃ deneganda non est istis duob.existentib.ĩ.quadriẽniũ,quo durante de iure peti põt,& ex persona ipsorũ alij maiores gaudere debent d.bñficio.l.si cõem fundum.ff. quemadmodũ seruit. amitta.cũ alijs ad plenũ cumulatis per Fely.c.1.col.3.4.& 5.de præsc.& post Bar.p Ias.in l.si emancipati, colu.3.& 4.nu.5.& alijs seq.C.de collatio. ubi ex plurib. comprobant, aliquẽ posse consequi ex persona alterius, qđ ex p̃sona sua consequi non posset . Prout
74 † ẽt:quia ex persona propria ipsorum maiorũ de iure concedẽda uenit dicta restitutio ex capite ignorantiæ p̃babilis, esto ꝙ mõ sint maiores, ex illo edicto,si qua mihi iusta cã esse videbitur.l.1.circa finẽ.l.sciendũ.l.sed & si.§.itẽ inquit prætor.cum alijs concor.ff.ex quib.cau.maio.& alijs alleg.in decisione ɔs.
75 Neap.37.Quędã,col.2.& decisi.329. dictat.Et † quia nõ fuit factum proprium,sed alienũ.l.fi.ff.pro suo.l.qui in alterius.ff. de reg.iur.& l.verius.ff.de proba.cũ concor.& in terminis nostris per Alex.ɔs.57.ĩ 4.uol.& ɔs.164.uol.2.& quia dictis maiorib.ac minorib. proculdubio cõpetit remediũ nullitatis, superius deductũ multipl'r.Ex q b.infert̃,ꝙ executio assertæ nullæ sñiæ non potuit peti p hr̃dẽ d.Annibalis,& petita reijciẽda uenit,stantib. nullitatib. in facto,& in iure deductis superius.
76 Et † potissimũ stante defectu mandati asserti procuratoris , & ɔñr nullitate iudicis,& sñię p d.l.licet.C.de procur.cũ alijs alleg.s̃.ut punctaliter tradit Bar.in l.4.§.ɔdemnatũ,p illum tex. n.2.ff.de re iud. & ibi plenè Alex.n.4. allegans alias concor.&
77 Ias.n.4.& seq. Stãte † ẽt alia nullitate ex defectu iurisdõnis: q̃a functus erat officio suo, ut diffusè p eundẽ Alex.alleg.decis.in d.§.ɔdẽnatũ,n.22.& p Ias.n.19.Stante insup & nullitate illi⁹:
78 q̃a p̃mulgata post instantiã decursã.Et † iudiciũ fuit agitatum cũ falso curatore,ut deductũ fuit.Ex eo ẽt:qm̃ d.nullitas aptẽ õndit̃ incõtinenti, & in p̃ntiarũ, nec requirit altiorẽ indaginẽ & longiorẽ. Apparet.n.ex actis, & processu iã deductis, ut per Bar.in d.§.condemnatũ, n.2.3.& 4. & plenissimè p Alex.allegantẽ alias dec.concor.ibidẽ,n.4.& 7.& 8. & p Ias.n.5.& alijs
79 seq.& n.9.& 30.Eo † ẽt: qm̃ hic oppositũ apparet p uiã exceptio-

ptionis,& iõ exequutionẽ petitã proculdubio impedit, vt diffusè p Alex.in d.§.ↄdemnatũ, n.12.& seq. cũ alijs adductis in deci.ↄs.Neap.283.diu est,ubi ↄcludit,ꝙ nullitas sñiæ apparẽs ex reuolutione actorũ, & processus semper dr̃ opposita incidẽter,& semper impedit exequutionẽ sñiæ,ẽt si sñia illa lata esset
80 per sacrũ reg.ↄsilium,& ita in facto extitit iudicatũ. ¶†Cessat ẽt & impedit dicta exequutio pp restõnẽ in integr.petitã, qua pendente exequutio sñię proculdubio impedit,vt est tex.apertus in l.si cã cognita.C.de transa.& ibi*no.Bal.& alij scrib.maxi.Are.in 2.notab.& est tex.& ibi gl.cõiter ab oĩb.scrib.approbata in l.vnica.C. in integr.resti.peti. & firmat Bar.in d.l.4.§. condemnatũ,n.3.vers.& idẽ si petat.Qui dicit esse distinguendũ, prout distinguit in exceptione nullitatis, an incontinenti de ea possit doceri,uel ne, & an requirat altiorem,& longiorẽ
81 indaginẽ uel ne.Quæ†distinctio in capite d.restõnis in integ. non recipit,vt tradunt ibi Imol.& Alex.n.26.uers.subdit Bar. & Ias.n.26.ubi allegantes quãplures decisiones firmant,cõem ↄclusionẽ esse, restõnem in integr.petitã impedire exequutionem sñiæ,licet de ea incontinenti non ↄstet,ẽt si requireret altiorẽ indaginẽ,vt tradit ẽt Ab.post alios in c. suscitata,de resti. in integ.plurib.ĩ locis maxi.col.fi.& est deci.Rot.in nou.379. si committat.aliàs sub rub.de app.decis.51. Quanto ergo fortius impedire hẽt in casu pñti, in quo incontinenti apparet ex actis, & processu de oĩb.requisitis ad inducendã, & ↄcedendã d.restõnẽ,quæ oĩ respectu impedire hẽt exequutionẽ,vt in ter-
82 minis est decisio consi. Neap.356.fuit dubitatũ.Et † quia hic non sumus in sñia regia,nec apparẽt latę tres ↄformes,nec mõ aliquo apparet,ꝙ petat malitiosè & calumniosè,quo casu procederet tex.in d.c. suscitata,& quæ tradunt ibi Can.maxi.Ab. n.4.& ita procedit temperamentum,de quo probat in d.l.vnica,& declarat Bal.ibi punctaliter, & diffusius Pau. de Castr.& Ale.in d.§.ↄdemnatũ,n.27.& Ias.n.28.& seq.& quę dicit ipse Ias.in authẽ.quæ supplicatio, in 3.not.C. de preci.impe.offer. Constat.n.apertissimè & euidenter de notoria iniustitia aduersarij,& de manifesta iustitia, & læsione ipsorũ minorum & de nullitate,& iniquitate d.sñię, & iustissimè, nõ aũt calumniosè petita est restõ. Quo fit,ut oĩmodo ueniat concedenda,& impedire habeat exequutionẽ petitã, iuribus,& decisi.quib.s̃. Et
83 † si qua in oppositũ possent adduci nõ procedũt in casu pñti, sed penitus sunt diuersa,de quo in d.c.suscitata, & ĩ c.auditis, & per Bal.& Pau.in d.l.unica,& per Are.in d.l.cã cognita, & per Alex. & Ias.in d.§. condemnatum, numeris præallegatis.
84 ¶†Accedat ẽt istis exceptio p̃scriptionis iam oppositæ;cũ post latam d.nullam sñiam decursum appareat decennium,quo stãte exequutio illius peti ulterius nõ põt,virtute statuti sub rub. de p̃scr.in prin.iuncta dispõne iuris cõis uolẽtis,talẽ p̃scriptio-
85 nẽ statutariã obstare agenti,ſm iura uulg.& cõia.¶†Nec dicat tale statutum in prin.corrigi per vers.si verò debitori.Nam de correctione ibi verbum nullũ,nec nos debemus illã inducere,
86 cũ de ea non cõstet,vulg.l.præcipimus.C. de appel.Et†d.ver. si verò,optimè intellectus non corrigit prin.statuti, sed alium sensum hẽt, p quẽ datur ↄcordia, & cessat correctio, qđ quidẽ facere debemus: ut docet nos tex.in c.inter dilectos,vers.cæterùm,de fide instru.& ibi Can.nót.& tradit Bar.in l.fi.§.idẽ q̃sijt.ff.de condi.indeb.cum concor. Sensus ergo erit,& concordia: vt principium statuti loquat eo mõ, quo loquit, & sic in casu nostro,uers.si uerò,ueniens continuatiuè ad p̃cedentia,in quib.habitus est sermo de tutore, curatore,administratore, & de præscriptione biennij & decennij loquatur isto casu,prout facit mentionem de decennio & biennio, & in istis solùm personis non aũt in alijs. ¶Nec obstat ignorantia allegata p hr̃dẽ d.Annibalis,ut pp eam cesset p̃scriptio, ut in d.statuto vers.saluo in quolibet. Nam non sequit, ꝙ iste,qui mõ agit, esto ꝙ sit ignorans,ꝙ d.Annibal,& alij fratres & cohęredes ipsius agentis fuerint ignorantes. Nam d.Annibal uerè fuit sciens, & illi cohæredes potuerunt habere plenam sc̃iam,prout verè habue-
87 runt,nedũ ipsi sed ẽt iste,qui mõ agit.Tum quia actor,†Tum quoque quia penes se habebat instr̃a & scripturas,vt dicit tex. in l.non est ferendus.ff.de transa.cũ alijs ibi allegatis p scribẽ.
88 Eo†ẽt:quia adsunt coniecturæ denotãtes sc̃iam, de quib.latè p Bar.& alios in l.qui Romæ.§. duo fratres, in 3.q.princ.ff.de verb.obl.Tùm postremò : quia siue fuerit sciens,siue ignorãs, tñ oĩ casu uenit excludendus ex capite nullitatis, & ex capite restit.in integrum,& ex alijs capitibus, & nullitatib. deductis superius.& quia nõ põt peti exequutio d.sñiæ nullæ, licet fuerit ratificata, & approbata p falsũ curatorẽ & assertũ tutorem cãis & rõnib.superius deductis,& iõ cessante & reiecta d.exequutione petita iudicandũ erit super nullitatib. d. dationis in solutũ mõ & forma,q.b.s̃.extitit ↄclusum. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

2 *Ecclesia est capax feudi, & illi potest feudum donari, & nu.1.*
3 *Et hoc per supremum principem,& ita declarantur iura dicentia oppositum.*
4 *Priuilegium & instrumenta publica plenè probant.*
5 *Ecclesia potest præscribere feudum, & præscribendo præsumitur inuestituram præcessisse,& nu.18.*
6 *Et maxi. per præscriptionem tanti temporis,in cuius contrariũ non extaret memoria,etiam si esset ius regale.*
7 *Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria,habet vim titu.legitimè constituti, & nu.86.*
8 *Habet etiam & vim priuilegij,nec non & vim legis,& num.9.*
10 *Producit ẽt & alios effectus, & ex ea præsumitur titu.nu.11.*
12 *Et per eam quæritur dominium nedum vtile sed directum.*
13 *Et per eam quæritur omne illud, quod quæri potest priuilegio.*
14 *Feuda existentia in alieno territorio possunt haberi & retineri per alios existentes in alio territorio & dioc. priuilegio seu p̃scriptione temporis, in cuius contrarium. &c.& nu.15.*
16 *Contra ecclesiam priuatam præscribi potest annis.40.*
17 *Et contra vtilem dominum feudum præscribi potest,maxi.præscriptione tanti temporis,in cuius contrarium &c.nu.19.*
20 *Iura episcopalia præscribi possunt in parte dioc.*
21 *Ius decimandi non potest haberi in dioc. aliena. Fallit nisi esset præscriptio tanti temporis &c.& nu.39.& 84.*
22 *Limites & fines episcopatus & dioc.possunt præscribi.*
23 *Solitum circa infeudationes multùm consideratur.*
24 *Prout consideratur etiam inuestitura recepta ab aliquo aduersariorum.*
25 *Oppositio de iure tertij non procedit regulariter.*
26 *Ecclesia de suis feudis potest alios infeudare.*
27 *Et non requiruntur solennitates necessariæ in alienationibus rerum ecclesiasticarum.*
28 *Potest infeudatio concedi super decimis.*
29 *Decimæ debent solui etiam de rebus feudalibus.*
30 *Consuetudo infeudandi sine solennitatibus induci potest spacio temporis,in cuius contrarium &c.*
31 *Finita linea vasallorũ feudũ reuertit ad dominum concedentẽ.*
32 *Castrum destructum sine spe refectionis perdit omnia iura, quæ habebat,& nu.34.& 36.*
Propter rebellionem bona rebellis possunt publicari.
33 *Rebellis quis propriè dicat,& in nõ subdito non cadit rebellio.*
35 *Bona feudalia non comprehenduntur in confiscatione bonorũ, redeunt enim ad dominum.*
36 *Decimæ possunt deberi principaliter, & non vt sequela alicuius castri seu territo.*
37 *Dominus directus retinet ciuilem possessionẽ rerum feudaliũ, in quibus recognoscitur ab alijs retinentibus illas.*
38 *Ex separatis,& diuersis non bene infertur.*
40 *Dominus directus non potest venire contra suas concessiones & inuestituras, & nu.seq.*
42 *Inuestitura & concessio facta super vna re,& limitata non extenditur ad alias.*
43 *Vno concesso alia intelliguntur denegata.*
44 *Tenor inuestituræ debet attendi, qui dat legem & formam in rebus concessis.*
45 *Frustra quis admitti debet ad faciendum aliquid,quod factum non releuaret,& nu.94.*
46 *Actus frustratorius reijcitur a lege,& nu.94.*
47 *Super feudis non recipitur testamentum.*
48 *In iudicijs cessat acceptio personarum.*
49 *Occupatores rerum alienarum non possunt illa alijs vendere.*
50 *Gesta per occupatores nulla sunt,& inualida.*
51 *Defectus electionis tollit communem reputationem.*
52 *Præscriptio cum mala fide, & vitiosa non procedit, & seq.*
54 *Fiscus vendens rem postmodum euictam nõ tenetur ad duplũ, sed ad illud solum,quod recepit.*
55 *Supremus princeps potest feudum concedere.*
56 *Princeps supremus sine causa potest auferre ius tertij sed contra*

tra nu. 69. & seq.

57 Subscriptio idem operatur, quod propria scriptura.

58 Iure postliminij bona stabilia prius occupata per hostes recuperata postmodum reuertuntur ad priores dominos.

59 Priuilegium interpretari debet concessum sine præiudicio tertij, & numeris sequentibus, & 67.

60 Potest opponi defectus intentionis, etiã si adesset clausula motus proprij.

61 Voluntas in quocunque actu consideranda est, vt necessaria.

62 Principes esse debent ecclesiarum defensores.

63 In dubio non præsumitur, principẽ uti velle plenitudine ptãtis.

64 In secunda concessione non continetur feudum prius alteri concessum.

65 Priuilegium interpretatur esse concessum cum illa clausula, saluo videlicet iure alterius, & simi.

66 Clausula, non obstante concessione alteri facta, intelligitur de inualida.

68 Confirmatio facta occupatoribus rerum alienarum nulla est.

69 Princeps non potest auferre dominium alterius, quod est iurisgentium, sine causa, & nu. 71.

70 Etsi fuisset dominium quæsitum per modos inductos iure ciui.

72 In dubio in principe non præsumitur iusta causa, quæ dẽt concernere fauorem publicum, quando disponit contra iusgentiũ.

73 Et maxi. quando agitur de magno præiudicio, & nõ de modico.

74 Subscriptio facta ratione officij non nocet.

75 Et idem quando quis se subscripsit actui, qui inuito subscribente poterat celebrari.

76 Et idem quando subscriptio fit alieno nomine.

77 Feudum potest præscribi longissimo tempore, & ita declarant iura impugnantia prescriptionem feudi, & nu. seq.

79 Requisita ad præscriptionem feudi accedente cursu longissimi temporis, & nu. 91. & seq.

80 Prescriptio longissima omnem actionem excludit.

81 Et tribuit omnem securitatem præscribenti.

82 Laici longissimo tempore prescribere possunt res ecclesie.

83 Negligentia prælati nocet ecclesiæ circa præscriptionem rerum illius.

84 Decimæ possunt præscribi spacio tanti temporis, in cuius contrarium &c. etiam per laicos, sed contra, nu. 107.

Sublata præscriptione per legem non intelligitur sublata illa, in cuius contrarium non extat memoria.

85 Priuilegium & titulus emptionis inducunt bonam fidem.

86 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. facit præsumere titulum.

87 Præscriptio tanti temporis &c. inducit præsumptionem bonæ fidei, etiam si non allegetur.

88 Præscriptio continet dispositionem rigorosam & odiosam, & in aliquibus iudicijs reijcitur.

89 Vt est quando proceditur coram arbitro, vel coram iudice procedentibus secundùm veritatem.

90 Interruptio subuertit præscriptionem nedum per actum ciuilẽ verùm & per naturalem inducta.

91 Feudum vt præscribatur, quæ requirantur, & seq.

92 Præscriptio non currit non valenti agere.

93 Id dicitur non posse fieri, quod commodè, & cum honestate fieri nequit.

94 Impedimentum notorium non indiget protestatione.

96 Vitium reale operatur exclusionem præscriptionis, cum res vitiosa non præscribatur.

97 Vitium reale non purgatur, nisi restitutione facta.

98 In facto arduo mala fides auctoris nocet successoribus.

Maxi. si successores uti vellent accessione auctoris.

99 Mala fides auctorum particularium non prodest, immo nocet uniuersitatibus, & nu. seq.

101 Titulus habitus a non vero domino non prodest successori.

102 Mala fides satis probatur ex iniustitia tituli.

103 Mala fides probatur multis modis.

104 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. difficilimè probatur.

105 Præscriptio non datur sine possessione, seu quasi.

106 Et Possessio ciuilis esse debet.

107 Laicus non potest possidere, nec præscribere decimas.

108 Etiam præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium non extaret memoria.

109 Cessat præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium & c. quando possessor est incapax possessionis.

110 Laicus potest possidere decimas, si de illis fuit inuestitus ante concilium Lateranen.

Cap. primum, de præscr. li. 6. quo casu loquatur, & procedat.

111 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium & c. non procedit cum mala fide. & nu. 113.

112 Fallit tamen, quando essemus in casu dubio.

113 Minus etiam procedit, quando constaret de iniusto titulo ab initio. & nu. seq.

114 Practica deducendi talem præscriptionem qualis debet esse.

115 Data priuilegij consideratur respectu temporis.

116 Vasallus non potest priuari feudo, nisi eius culpa probata & conuicta.

117 Et sententia requiritur saltim declaratoria.

118 Requiritur etiam & citatio.

119 Quæ cessat, quando per viam extraiudicialem proceditur.

120 Cessat etiam qñ constat, principem voluisse illi præiudicare.

121 In declaratorijs non est necessarius, nec requiritur ordo iuris & iudicij.

122 Princeps sciens veritatem non debet procedere per tramites iuris.

123 Citatio illorum non requiritur, quando certum est, nullam eis competere defensionem.

124 Et idem quando versamur in notorijs.

125 Princeps procedere põt declaratiuè, non solùm qñ declarat verbo, verùm etiam qñ facto re ipsa declarationem facit.

126 Voluntas nedum verbis sed facto declaratur.

127 Vasallus petere potest inuestituram infra annum & diẽ, aliàs excluditur.

128 Proclama generale nõ afficit, nec refertur ad personas certas.

129 Et eius effectus cessat in personis, in quib. cessat causa inducẽs proclamationem.

130 Finita linea inuestiti, inuestiendi sunt eius agnati.

131 Quod verum est, quando illi sunt hæredes & proximiores illius inuestiti defuncti, aliàs secus.

132 Fallit etiam, quando ipsi & eorum antecessores fuissent in mora petendi inuestituram, vel fuissent in culpa, & nu. seq.

133 Vel quando per talem inuestituram directus dominus pateretur damnum.

134 Vniuersitas & ecclesia nunquam moritur.

CONSILIVM CI.

Bona de quibus in pñti agitur, fuerunt & sunt feudalia ecclesiæ Tridentinæ, vt constare creditur publicis & authenticis priuilegijs & instr̃is continentibus donationẽ
1 prædictæ ecclesiæ factam per Sereni. Imperatores. †qui, & simpliciter, & in feudum potuere eidem ecclesiæ illa donare c. 1. de natu. feu. c. 1. in prin. quis dica. com. dux vel mar. & in ti. q feu. da. pos. ubi Mod. c. 1. §. Marchio & probat tex. in c. abbate sanè, de re iudi. li. 6. & in c. grandi. de supplen. negli. prælato. & per Bal. ꝯs. 326. Rex Romanorum vol. 1. hr̃ ẽt in c. apostolicæ. de donatio. & in c. ex transmissa, & c. verum, de fo. comp. & in
2 c. intellecto, de iureiu. cũ si. Est †. n. ecclesia capax feudi: vt tradit in locis s̃. allegatis, & plenè ꝓsequit And. de Iser. & Mod. ibi in ꝯsti. reg. iustitiarij nomine, sub rub. de offi. iustitiariatus. col. 2. & idem And. in c. 1. §. præterea, quæ sit prima cau. bñfic. amit. & Iacob. de S. Georg. in tract. de homag. col. 4. & 5. uersi. quæro. 2. hr̃ ẽt in deci. ꝯs. Neap. 324. Agitur cã, circa princi. & decisi. 361. Monasterium. col. 4. & 5. uers. 2. ratio est, & decisi. 320. Ioannes de mastrillis. Quibus in locis declaratur, an & quando ecclesia sit capax feudi, ita ut subijciatur iudici secu-
3 lari respectu eorum, quæ feudum concernunt. ¶ † Ex quibus ẽt tollitur illa obiectio, quæ posset fieri de c. 1. §. donare. in tit. qual. ol. feud. alien. pote. & de c. clientulus, de aliena. feu. cum alijs cumulatis per Fely. post Abb. in c. in pñtia. col. antepe. de probatio. & in c. quæ in ecclesiarum. col. 23. & seq. de const. & in c. cæterùm. de iudic. cum concor. disponentibus, ecclesiam esse incapacem feudi. Nõ. n. locum sibi uendicant in supremo principe donante feudum ecclesiæ, isto. n. casu ecclesia capax
4 est feudi, iuribus & decisi. quib. s̃. Et † si adsunt priuilegia & instr̃a, alia probatio non desiderabitur. c. accepimus. c. continet. c. inter dilectos, de fide instrum. c. porrò. c. cum olim. de priuileg. in antiq. c. cum personam, eo. ti. li. 6. ad c. audientiam. ubi

Abb.de præscriptio. iunctis not.in c.licet cãm, de proba.& in
c.auditis, de in integ.resti. & ẽt his quæ hñr in l.cũ precib.C.
de proba.& p Bal.in l.imperator.colu.2.ff.de sta.homi.Et qñ
priuilegia & instr̃a non apparerent: qm̃ per testes probari po-
terit,ecclesiam Trid. fuisse in possessione prædictorũ feudorũ
& iurium,de quib.agitur,nedum per tpa longissima verùm &
per centenaria, satis erit ad intentionẽ ipsius Ecclesie allegare
concessionem & inuestituram factam a supremis principibus,
5 †ẽt si de ea aſr non appareret: ut probatur in c.si quis per xxx.
in ti.si de feu.fue.contro.int.do.& agna. & ibi And.de Iser. &
alij scrib.not.ut idem And.facit in c.sciendum,de feu.cognit.
& in prælud.feu.col.mihi.12.& firmat Alex.ꝯſ.136.col.4.uo.
4.& est deci.ꝯſ.Neap.224. Agitatur cã,col.2. vbi asseritur, ita
fuisse iudicatum,& alia quamplura adducunt Mod.in trac.de
præscriptio.in 4.par.4.par.princ.fo.mihi.33.col.3.& 4.n.43.
6 & seq.& fo.34.col.2.& 3.nu.51.& alijs seq.Per†hanc.n.præ-
scriptionem tanti tpis,in cuius ꝯ̃rium non extat memoria, ec-
clesia Tridentina potuit præscribere d.feuda, & iura,ẽt si fuis-
sent regalia & reseruata prin.c. super quibusdam.§. præterea,
extra de ver.sign.per Bal.& alios in c.1.col.1.in ti.quæ sint re-
gal.per Alex.Iaſ. & Mod.in l.imperium.ff.de iurisd. omnium
iudicum,& plura ꝯſ.Alex.& aliorum,pluresque decisio.ad idẽ
adducunt Mod.in tra.præscriptio.in 2.par.3. par.prin.fo.16.
col.1.& 2.verſ.rõ est,n.25.& seq.& fo,51.n.16.& 17. & fol.
52.col.3.nu.24.& seq.in 2.par.quintæ partis princ.& fol.50.
col.4.& alijs seq.q.1.2.& 3. & alia adducit Mat.de Afflic. in
proœ.consti.reg.q.24.fo.17.& consti. Quadragenalem.lib. 3.
7 fo.57.Habetur † ẽm præscriptio ista ita longiſ.& tanti tpis, in
cuius ꝯ̃rium non extat memoria, loco tituli legitimè constitu.
8 l.hoc iure.§.ductus aquæ.ff.de aqua quoti. & æstiua. † Habet
ẽt vim priuilegij d.c. super quibusdam.§. præterea. cum alijs
citatis per Soci.conſ.260.col.fi.vol.2. & Deci.conſ.85. nu.7.
9 Habet†ẽt uim legis.l.1.§.fi.in l.in summa, in princ.ff.de aqua
plu.arcen. & per Cardin.conſ.88. capitulum Ciuitarense, &
10 Abb.conſ.71.clericus,vol.2.Plures†ẽt alios producit effectus
enumeratos pluribus in locis,& maximè per doc.in c.1.p illũ
tex.de præscrip.li.6.& Franc.de Cur.cõſ.24.col.2.& conſ. 56.
col.11.Bertachi.in trac.de gabel.in 1.parte,col.6. Alex.cõſ.6.
vol.1.& alibi pluries,& per Fel.in rub.& in c.cum nobis,& c.
si diligenti,col.7.& c.accedentes,de præscriptio.& Iaſ.in l. de
quibus,colu.13.ff.de legib.Deci.ꝯſ.35.& diligenter,col.1.&
2.& alibi pluries,& per Mod.in d.tra. præscriptio.in 2.par.3.
11 par.princ.fol.16.col.1.& 2. Non † ẽm hmõi præscriptio exi-
git titulum, nam præsumitur(vt diximus)ẽt si non allegeť, ut
tradunt Cy.Ang.Pau.de Cast.& Iaſ.col.fi. in 10.limita.in l. si
certis annis.C.de pactis,& Soci.ꝯſ.126.uisis,uol.1.& post In.
& Bald.per eum citatos,sequitur Felyn.in d.ca.si diligenti,&
plura ad idem adducunt Mod.in d.trac.de præscr. in 2.par.3.
12 par.princ.fol.mihi.16.col.1.nu.28.Volentes † per istam pre
scriptionem nedum quæri dominium vtile,verùm & directũ
ẜm Bal.Saly. & alios scribẽ. in l.traditionibus.C.de pactis, &
13 Soc.cõſ.127.uol.1.Omne†enim,qđ est quæsibile priuilegio,
erit quæsibile per hanc præscriptionem ẜm Car. in cle.2.col.
pe.de religio.do. Abb.& Fel.in c.accedentes, col.3.de præscr.
Alex.conſ. 60.omisso multiloquio,uol.1. cum alijs adduc.per
Mat.de Affl.in const.reg.consuetudinem,col.fi. in prin.n.23.
& per Mod.in d.tract.præscri.in 2.par.3.par.princ.q.6.fo.15.
14 col.4.nu.25. Erat†igitur,& est ecclesia Trid.vera domina di-
ctorum bonorum,esto ꝙ sita essent in territorio, & dioc.Ver.
Nam per ecclesiam Tridẽ. potuerunt obtineri priuilegio, seu
præscrip.de quibus.s̃.hoc non obst.ad nota.in c.1.de cap.qui
cur.uen.& per Abb.in c.nimis, de iur.iur. & per Bal.in l.mo-
15 menta.C.de leg.Pöt†ẽm quis feudum habere in territorio se
parato a territorio suo: ut tradit Mat. de Affli.per illam const.
reg.si dubitatio,sub titu.de proba.per instru. in 2.not.in 3.li.
16 Et † quia ꝯ̃ dictam particularem ecclesiam Veronen. potuit
præscribi per aliam ecclesiam spacio anno.xl.c. de quarta.c.il
lud.c.ad aures.c.si diligenti,ubi diffusè oẽs, & in c.fi.extra de
præscri.& per gl.in sum.16.q.3.& doc.in auth.quas actiones.
C.de sac.san.ecc.& in corpore unde sumitur cum alijs adduc.
per Pau.de Caſ.ꝯſ.93.uiso puncto, col.2. & Cor.ꝯſ.304. rem
arduam,col.3.& 4.uol.3.& conſ.16.repetitio,col.2.& 3.uol.
2.cum simi.adductis in d.trac.de præscr.in 1.par.5.par.princ.
17 q.1.col.2.nu.1.& alijs sequẽ. Et † si res illa præscripta fuisset
feudalis ecclesiæ Veronen. cum ista præscriptio aduersus eam
cucurrerit,& completa fuerit, nõ tanquam directã dominam
feudi sed tanquam uasallam & utilem dominam, ẜm And.de
Iser.in titu.si de feu.fue.conten.in §.si quis per xxx.per d.c.de
quarta,& alia iura, & quem sequitur D.Præposi.in d.§.si quis
per xxx.col.2.uerſ.Sed pulchrum est,& per Bal.in §.fi.in ti.de
feud.da.in ui. leg.commisso. Abb.& Fel. in c.ad audientiam,
de præsc.Alex.cõſ.169.uiso themate.col.1.uol.1.Soc.ꝯſ.266.
in cã.col.16.in prin.uol.2.Fran.de Cur.ꝯſ.82.capio primum.
col.1.& 2.& hr̃ per Afflic.in d.consti.reg. consuetudinem, in
tit.de rei actio.& exceptio.& in deci.conſ.Neap.254.sępe fuit
iste casus, & alia adducunt Mod.in d.trac.præscripti.in 4.par.
4.par.prin.q.1.fo.mihi.33.col.3.& 4.nu.43.& 46.& q.2.nu.
18 48.& q.3.nu.50. Ex † cursu.n.istius tpis pręscribitur res feu-
dalis,per quã pręscriptionẽ capitur coniectura pręcedentis cõ
cessionis feudi, & ꝙ oĩa alia req̃sita interuenerint, ut diximus
s̃.de illa tanti tpis,in cuius ꝯ̃riũ non extat memoria,ẜm Alex.
ꝯſ.136.col.2.& 3.uol.1.& ꝯſ.113.uiso,col.4.uol.4.& in p̃alle
gata deci.ꝯſ.Neap.324.Agitatur cã,& And.de Iser.& Affli. in
d.ꝯsti.reg.si dubitatio,& in alia consti.consuetudinem,in fine,
& in alia quadragenalẽ,& Felyn.in c.sicut. col.15.& in c.cum
Bertol.col.11.de re iudi.& Iaſ.ĩ l.2.C.de iu.emphy.col.mihi.
19 32. Quanto†igitur fortius procedunt ista: cũ ecclesia Tridẽ.
pręscripserit tanto tpe, in cuius ꝯ̃rium non extat memoria, ad
plenè not.in c.1.de pręsc.li.6.& per gl.& doc.in c.ad decimas.
de resti.spol.eo.li. cum alijs.s̃. deductis denotantib. effectum
20 d.p̃scriptionis. Et†iura ẽt episcopalia p̃scribi possent in parte
diocesis.ut plenè tradunt Ab.Fel.& alij in c.auditis,de p̃scr.&
in c.cũ uim,eo.ti.& in d.c.1.de p̃scr.li.6.cum alijs adductis p
Mod.in d.tract.p̃scr.in 1.par.5.par.princip.q.11.fo. mihi.48.
21 Cessabitque † ppea obiectio, q̃ fieri posset de d.c.ad decimas,
& de d.c.1.ubi disponitur, in diocesi aliena non posse quẽ hr̃e
ius decimandi qđ spectat ad ecclesiã,in cuius diocesi res illę si
tę sunt: ut hr̃ in d.iurib.& alijs ꝯcor.Nã istud minimè pcedit,
qñ adesset præscriptio tanti tpis, in cuius ꝯ̃rium non extaret
memoria per tex.apertum in d.c.1.ubi oẽs id firmant, citãtes
alias concor.gl.& doc.in d.c.ad decimas.cum alijs adductis p
Mod.in tract.præscriptio.in 2.par.prin.q.2.fo.7.& alijs sequ.
22 n.14.& 15.& 1.par. 5.par.prin.fo.44.Et†per quam p̃scriptio
nẽ ẽt fines & limites episcopatuum p̃scribunť, ut plenè tradit
Fran.de Cur.ꝯſ.56. super eo.col.11. circa finẽ. Eo ẽt cum ista
iura sint regalia,& magis ꝯueniant ecclesiæ Trid.tanquã Prin-
cipi sacri imperij q̃ ecclesiæ Veron. illud non recognoscẽti, &
sine priuilegio seu præscriptione tanti tpis, in cuius ꝯ̃rium nõ
extat memoria,non potuerit quæri ecclesiæ Veron.ut deduxi-
mus superius.Ad qđ insuper: qm̃ ecclesia Vero.nunquam fuit
solita ꝯcedere inuestituras p̃dictorũ feudorũ & iurium, quas
23 sæpe & sæpius ꝯcessit & solita est ꝯcedere eccl'a Trid.Et†istud
solitũ & obseruatũ attendi dẽt & exequi ẜm Bar.& Ang.in l.
1.C.qũo & qñ iud.maxi.in materia feudali.c.1.de feu.cognit.
ubi Alua.& alij not. cum alijs plenè cumulatis per Mod.Pap.
in trac.de feu.in 2.par.prin.in 4.q.fo.mihi.12.co.1.& 2.ver.
& 2.pręmitto,& per Affli.in cõsti.reg.iustitiarios.li.1.fo.135.
col.2.& per oẽs in l.de quib.ff.de legib.& in l.1.C. quæ sit lõ.
ꝯsue.& per can.in c.fi.ex̃ de ꝯsue.scrib.in l.certi condictio. §.si
nummos.ff.si cer.pet.& in l.quod si nolit.§. quia assidua.ff.de
adil.edic.per gl.& in l.fi.C.de fideiuſſ.Alex.in l.uel uniuerso.
24 rũ.ff.de pig.act.Maximè†cũ aliquæ ex uniuersitatibus aduer-
santibus ab ipsa ecclesia Trid.inuestituras susceperint, ad not.
in c.ꝯtingit,de trãsa.& diceť inferius.Ex quib.satis apertè ostẽ
ditur, obiectionẽ per aduersantes factam de ecclesia Veron.&
ꝙ dicta bona & iura sunt in illius territorio seu dioc. sita ĩ nul
25 lo obstare ecclesiæ Trid. Eo†ẽt cũ istud sit solitum opponere
de iure tertij,quæ oppositio prorsus reijcitur.l. loci corpus.§.
cõpetit.ff.si serui.vend.l.si q̃s emptionis.§. sin vero.C.de p̃sc.
xxx.an.& plenè per Bar.in l.2.ff. de excep.rei iudi.& Cano. in
c.mandatum,ex̃ de rescrip.Potuit igitur ecclesia Trid. tanquã
vera dñ̃a & patrona d.bonorum & iurium illa in feudum da-
re,& de illis infeudare,seu inuestire illos nobiles de castro Bar
26 cho.Cũ†prælati ecclesiarum possint id facere, qñ adest anti-
qua ꝯsuetudo infeudãdi,per tex.in c.1.in prin.qui feu.dã.pos.
ẽt si non interuenissent solennitates requisitæ in alienatione
27 rerum ecclesiasticarũ.c.2.extra de feud. et † per Abb. in c. ut
super, de reb.eccle.non alien.& Federi.de Sen.cõſ.109. Qui-
dam

dam prælatus. Calder. conſ. 1. ſub rub. de his quæ fi. a præla. &
27 ɔſ. 11. ſub rub. de feu. & eſt cõis* ɔcl. oĩum: vt ad plenum pro-
ſequuntur Mod. Pap. in d. tract. de feu. in 2. par. princ. in prin.
28 & q. 1. & 2. Etiã† ſi infeudatio fieret de decimis ſm Imo. in d.
c. 2. qñ ſolitum erat hanc infeudationem fieri ante prohibitio
nem ɔcilij Lateranẽ. de qua in c. ꝓhibemus. in c. quãuis. & in
c. ad hæc. de decim. & per Mod. in d. tract. in 2. par. princ. q. 7.
29 Poſſunt†. n. & debent ſolui decimæ de reb. feudalibus, vt ple-
nè proſequuntur An. de Iſe. & Affl. in conſti. reg. quanto c. de
30 decim. Et † talis conſuetudo infeudandi ſine ſolennitatib. re-
quiſitis ſpatio tpis, cuius initij memoria in ɔ̃rium non exiſtit
optimè inducitur, ſm gl. in ver. ſi antiquitus. & doct. in c. 1. in
princ. qui feu. da. poſſ. quæ opinio optimè defendit per Mod. ĩ
d. trac. de feud. in 2. par. princ. q. 3. & 4. in qua tractant ꝑ quot
& quos actus talis ɔſuetudo infeudandi inducatur, vt ẽt tradit
31 Alex. ɔſ. 5. ſi vera ſunt, col. 2. verſ. fortificant. uol. 6. Et† qm̃ illi
nobiles de caſtro Barcho iã deceſſere nullis relictis deſcenden
tibus, & ipſorum linea finita eſt, feuda & iura prędicta reuerſa
fuere ad eccleſiam Trid. directam dominã; cũ illud vtile domi
nium vaſallorũ ɔſolidatũ fuerit cum directo, & pleno iure ipſa
eccleſia ſit effecta domina prædictorum bonorum & iurium
feudalium, & quæ ſuo arbitrio potuit illa uendicare d. linea fi
nita, ſm Bal. in §. quin ẽt, in ti. epiſ. uel abb. & in c. 1. per illum
tex. in ti. quemadmo. feu. ad fil. pertine. Bar. in l. vt iuriſiurãdi.
§. ſi liberi. ff. de oper. libert. & in l. liberti. ubi alij no. ff. eo. ti. &
tradit Soci. ɔſ. 19. col. 2. uerſ. quinimmo. uol. 1. & ꝑ Mod. Pap.
in tract. de feu. in 1. par. in 8. q. prin. fo. 8. col. 3. verſ. & ideo ꝑ
prædicta. aſſerentes ſe ita conſuluiſſe, qđ ɔſ. eſt 1. in ordine po-
ſitum poſt d. tract. de feu. & aliquid ponunt in eo tra. in 5. par.
ptin. in 2. cõcl. fo. 53. col. 3. verſ. 2. principalis erit ɔclo. Ex iſtis
ɔcludit apertiſſimè optimum ius eccleſiæ Trid. ſuper d. feudis
& iurib. notoriè & manifeſtè ɔſtare. ¶Nec obſtare hñt, quæ in
particulari & pro ſingulari earum iure adducunt illæ tres vil-
læ, Murium videlicet, Thiernum, & Biſagnum, aſſerentes, Mu-
rium fuiſſe ſubiectum caſtro Barchi, & reliquas duas villas ca
ſtro Litranæ, & dñis eiuſdem familiæ caſtri Barchi tunc poſſeſ
ſorib. illorum caſtrorum, & quæ iam deſtructa fuere, & in pñti
inhabitata oñdunt, quib. caſtris dirutis periere iura illis caſtris
debita, vt erat decima, quę mõ petit. Max. cum de iure fuerint
deſtructa a Venetis tunc poſſeſſoribus & dominis d. locorum,
ob rebellionem erga Venetos factam ꝑ illes tunc poſſeſſores
caſtrorum, & quorum bona iam fuere ɔfiſcata, ɔñr remanere
debent dicta iura penes aduerſarios, qui iã illa acquiſiuere &
habuere ab eiſdem d. Venetis, quibus deſtructis caſtris iura il-
lorum fuere applicata, & ſucceſſiuè ab ipſis potuere transferri
in aduerſarios, prout fuere translata, ut plenè proſequitur Bal.
ɔſ. 163. quæritur, an per offi. & conſ. 127. A primo. volu. 3. &
Corn. conſ. 96. licet uideatur. uol. 4. Et quia ipſæ decimæ tan-
quam ſequela iurium caſtrorum non poſſunt ſpectare Reuer.
D. Trid. cum d. caſtra ſuæ Reuer. Do. non debeantur, & diruta
appareant, & illa deſtructa & diruta minimè poſſederit, cum
vnum illorum per cõpoſitionẽ factã ab ipſo Reuer. D. remãſe-
rit in iuriſdictione regiæ maieſtatis Romanorum, reliquum
verò per Cęſarem Maximilianum trãſlatum fuerit in quendã
nobilem de Greſta. non poterit igitur Reuer. D. iſtarum trium
villarum decimam ɔſequi: cum illa deſierit eſſe de iurib. illo-
rum caſtrorum illis dirutis, & ipſe Reuerẽ. D. non ſit ſucceſſor
32 caſtrorum, & ɔñr iurium ipſorum. Caſtrum† namq; dirutũ &
funditus deſtructũ ſine ſpe nouæ ɔſtructionis non retinet iura
quę ante habebat, quinimo illa perdit. l. ſi vſufructus. §. ui. ff. q
bus mo. uſufr. amitta. l. pater. §. Tuſculanus, ubi Dy. & alij not.
ff. de leg. 3. Inno. & alij in c. Abbate. in fi. de ver. ſign. & ꝑ Bald.
in ti. de pa. Cõſtan. in uerſ. nos Romanorum, & multa ad idẽ
adducit Alex. ɔſ. 43. de celerrima expeditione, uol. 1. & ſequit
Fran. de Cur. ɔſ. 26. Quidam hñs. in fi. & in ſi. per Bal. ɔſ. 158.
proponit, ꝙ quidam locus. uol. 3. & conſ. 321. & ɔſ. 322. In ꝓ-
miſſis. uol. 4. & Fel. in c. cum dilecta. col. fin. de reſcrip. & cum
dicti de Barcho eſſent ſubditi ipſorum Venetorũ, in quos cõ-
miſerunt culpam & rebellionem, meritò & lege permittente
ab ipſis Venetis potuere iudicari rebelles & ipſorum bona pu
blicari, ut utrunq; iam factum extitit, ad not. per gl. in uerſic.
item ſi fratrem, in c. 1. §. 1. quibus modis feu. amitta. ubi ſcrib.
alia adducunt, poſt Bar. in ver. rebelles. in extraua. qui ſint re-
bel. & Bal. in c. 1. colum. 4. uerſ. quæro, quib. mod. feu. amitta.

Soci. ɔſ. 4. ſuper q. nu. 13. volu. 3. & ad ipſos tanquam directos
dños d. iura redierunt, iurib. & deci. adductis in c. 1. §. den q;.
quæ fue. 1. cau. benefi. amit. & alijs ſtatim citandis, & de eis eo
rũ arbitrio potuere ipſi d. Veneti diſponere, vt ſ̃. ſm iura vulg.
33 Ceſſant † namq; obiecta iſta cõſiderata vera facti contingẽtia.
Iſti. n. dñi de Barcho, quorum fuere caſtra prædicta, minimè
erant ſubditi vel vaſalli ipſorum Venetorum, ɔñr nõ potuere
ab ipſis notari aliqua rebellione, quæ per ſubditos & vaſallos
tm̃ committitur, & ſubditis ſolũ congruit & adaptat, vt hr̃ in
extrauag. qui ſint rebel. in prin. & ibi Bar. in verſ. ſubditos, &
in ver. rebellando. citat iura, quib. id cauet, ſe remittens ad ea
quę dixi t in extraua. ad reprimen. in verſ. totius, & hr̃ in ca. 1.
quot ſunt neceſ. ad probã. ingra. & in c. 1. iuncto. §. ſimiliter, &
alijs ſeq. in tit. quib. mod. feu. amitta. & in titu. de mili. uaſ. qui
cont. eſt, & in c. 1. quib. cau. amitta. feu. cũ ſi. allegatis in c. 1. ſi
vaſal. feu. priue. faciunt ẽt no. in c. 1. de pace tenen. int. ſubd. &
alia adducta per Dec. conſ. 604. in caſu. col. 1. & ɔſ. 606. Sere-
niſſimus, col. 1. nu. 1. & eſt optima dec. Bar. quæ uideri poterit
in trac. de tyran. q. 11. in prin. & per Bal. in l. 2. C. de falſa mo-
ne. Ale. in l. 1. C. ad l. Iulia. maie. in additio. ad Bar. Egid. Belle.
ɔſ. 15. factum tale eſt, col. 4. uerſ. 2. quærit. Dñi. n. Veneti legiti
mè non poſſidebant d. loca ſpectantia ad eccleſiam Trid. occu
pabant namq; illa, & de iure non poterant d. caſtra ad ipſam
eccleſiã pertinentia deſtruere & diruere, nec eccleſiæ potuere
ꝑiudicare illa diruendo & deſtruendo; cũ aliqđ ius in eccleſiã
& ſucceſſiuè eius bona minimè haberent, prout apertiſſimè di
ſponunt iura vulgaria & cõia, quib. ɔſideratis remãſerunt iura
d. caſtrorum ẽt ipſis dirutis de facto & non ſm iuris diſpõnẽ.
34 Et † deciſiones ſuperius in ɔ̃rium adductæ loquuntur, qñ ca-
ſtrum ſeu ciuitas diruta eſt l. permittẽte, aliàs ſecus, ſi de facto
deſtructa ſunt: ut apertiſſimè hr̃ in deciſioni. & locis ſ̃. relatis.
35 Prout† ẽt obiectio ceſſat, nã & ſi illi dñi de caſtro Barcho verè
fuiſſent ſubditi Venetorũ, & erga eos rebellionẽ commiſiſſent
culpãq; feciſſent, ob quã ipſorũ bona debuiſſent publicari &
confiſcari: tñ iſta oĩa nõ potuere nocere eccleſiæ Trid. nec ei⁹
prælatis verè dñis d. feudorum & iurium, & d. nãq; feuda & iu
ra redierũt pp illã rebellionẽ ad ipſam eccleſiã directã dñam:
nõ. n. cõprehendebant in ipſa ɔfiſcatione bonorũ, ut ad plenũ
proſequuntur Bar. nu. 3. & reliqui ſcrib. maximè Alex. in l. ſi fi
nita. §. ſi de vectigalib. ff. de dam. infec. ubi citant tex. in c. 1. ſi
vaſal. feu. priue. ubi plenè id attingunt ſcrib. & in c. ſi uaſallus
culpã. ſi de feu. fue. ɔtrouer. & in c. 1. de eo qui iterfec. fra. do.
ſui, & ꝑ Pau. de Caſ. ɔſ. 152. Alex. ɔſ. 70. vol. 4. & Soci. ɔſ. 169.
in cã verſ. poſtremò. uol. 2. cum ſi. citatis per Mod. Pap. in trac.
de feu. in 3. par. prin. cau. 20. fo. 34. col. 4. ver. an publicatis bo
nis uaſalli publicetur feudum, & Mat. de Afflic. in conſti. reg.
comes & baro. ſub rub. de cultu pac. in 3. not. nu. 9. & in cõſti.
36 cum iuſtitię. de fo. compet. in 5. not. nu. 6. Prout† ẽt dicta ſupe
rius ceſſant, nã iſtæ decimæ non petunt tanquã ſequela iuriũ
ipſorũ caſtrorũ, & ita ut ſublato princ. ſequentia & acceſſoria
iſta cenſeant eſſe ſublata, iux. reg. acceſſoriũ, de re. iur. li. 6. & d.
Bar. in l. damni. §. is qui. ff. de dam. infec. cum alijs cumulatis ꝑ
Mod. in tra. de feu. in 2. parte prin. q. 1. fo. 10. col. 1. & ꝑ Mod.
in l. ſi quis. §. ſi ſuo. nu. 4. ff. de vulg. & pup. & in l. ſi ſtipulatus.
§. Griſogonus. nu. 56. ff. de uer. obli. & in l. non dubium. n. 58.
C. de legib. Petuntur. n. & debẽtur ipſi Reuer. D. vt principale
ius competens ſuæ eccleſiæ, & tanquam proprium feudũ ɔſi-
ſtens in iure decimandi, minimè dependens a d. caſtris dirutis
& principaliter ɔſideratur nõ ut acceſſorium, quo caſu ceſſant
penitus oĩa ſuperius in oppoſitum deducta. ut tradit in d. reg.
acceſſorium, & alijs locis ſ̃. relatis, & in l. cum prin. & in l. ni-
hil dolo. §. cum principalis, ubi Mod. alia adducunt. ff. de reg.
iur. Fuerunt. n. illi dñi de Barcho de hoc feudo, & iure decimã
di inueſtiti, per mortem quorum tale feudũ & ius apertũ fuit
d. eccleſiæ Trident. ut deduximus ſ̃. Et ſatis id ſuadet, qm̃ nul-
lus pręciſè apparet inueſtitus per eccleſiam de caſtro Barcho
ſeu de Litzana, cum iurib. ſeu pertinentijs ſuis, ita ut ius deci-
mandi ueniret tanquã ſequela & pertinentiæ d. caſtrorum vir
tute illius inueſtiturę, principaliter igitur ius hoc & feudum
conſideratur, & non ut ſequela. Nihilq; ẽt obſtabit, ſi eccleſia
Trid. non hẽt, nec poſſidet d. caſtra, cum unum ſit ſub iuriſdi-
ctione regis Roma. & aliud tranſlatũ in illũ nobilẽ de Greſta.
37 Nã† oĩa iſta iure feudi per regem & illũ nobilem recognoſcũ-
tur ab ipſa eccleſia, quorũ oium ipſa eſt directa dña, & ideo ci-

uiliter illa poſſidet.l.ſciẽdum.§.ſed & qui.ff.ſi quis cautio.vbi
doct.no.vt ẽt poſt Bar.faciunt in l.1.in prin.col.3.ff.de acqui.
poſſeſ.dum loquunt de ciuili poſſeſſione, q̃ retinetur per dire-
ctum dñm,recognitum ab alijs tenentib. & poſſidentib.vtile,
cum concor.ibid.alleg.Eo ẽt cum tale feudum & ius decimã-
di ſeparatum ſit, vt quid principale a caſtris prædictis,& con-
ſiderabile de per ſe,& morte illorum nobilium de Barcho fue
rit reuerſum & ꝯſolidatum pleno iure in ipſam eccleſiam Tri
dentinam, q̃ illud ſuo arbitrio tanquã vera dña poterit ꝯſequi
& habere alia non habita ꝯſideratione caſtrorũ ſeparatorum a
38 d.iur.feud.Ex†quib.ſeparatis inferendum minimè eſt,vult.l.
Papinia.exuli.ff.de minor.& l.naturaľr.§.nihil cõe.ff. de acq.
poſſeſ.& bñ faciunt not.in d.reg.acceſſorium, & alijs locis.ſ.
relatis. ¶Minus ẽt obſtabunt,quę in ſpẽ & particulariter addu
cunt pro Brentonicis & Auio dicentib. dictos vicariatus non
eſſe de diœceſi Trid.ſed Veron.ita vt decimæ,quæ colligunt in
dictis uicariatib.ſpectare habeant eccleſiæ Vero. & non Trid.
pp diuerſitatẽ diœceſ.c. ad decimas,de reſtitu.ſpol.li.6. & c.1.
39 de præſcri.eo.li.Eo†ẽt cum iſtæ decimæ non conſueuerũt re-
cipi in feudum a menſa Tridentina, ſed a Veron.& ſolitum in
iſtis attendendũ ſit,ut ſuperius fuit deductum.Oĩbus: eñ iſtis
ſigillatim in præcedentib.fuit accomodata ꝯgrua rñſio,& oñ-
ſum,iura iſta & facultatẽ decimandi competere eccleſiæ Trid.
eſto ꝙ dicti uicariatus eſſent ſiti in territ.& dioc. Veronẽ.tum
quia tale ius præſcribi potuit per eccleſiam Trid.aduerſus ec-
cleſiam Veron.ſpacio tanti tp̃is,cuius non extat memoria,im-
mo & minori,iurib.& deciſionib.ibidem relatis,& citatis : tũ
quoque qm̃ nullæ inueſtituræ oñdunt per aliquos receptæ ab
eccleſia Veron.quæ minimè talem ptãtem habebat, nec priui-
legio,nec pręſcriptione quæſitam: tum ẽt qm̃ aliqua iura ꝯcer
nunt regalia, & ꝯgruentius competere debent epiſcopo Trid.
principi imperij, & illud recognoſcenti, & ad d.iura optimũ
ius habenti,q̃ epiſcopo Veron.ſimpľr in ſpiritualib.dño: tum
ẽt qm̃ ita ſemper fuit obſeruatum, ut inueſtituræ haberent ab
epiſcopo Trid.& non a Veronẽ. tum poſtremò qm̃ iſtud eſſet
opponere de iure tertij, quæ allegatio ipſis opponentib. pro-
deſſe non põt: vt ſingula iſta oĩa fuere comprobata ſuperius
iurib.& veris deciſionib.¶Illud aũt qđ in ſpecie adducit Hala.
alius & 4.uicariatus aſſerens non poſſe ſuper prædictis mole-
ſtari,hñt.n. ſuas inueſtituras receptas a dño Reuerendiſ. præ-
40 deceſſore Triden.ipſius Reueren.Mod.Qui † illas iam reno-
uauit & confirmauit.nec ꝯ eas venire põt c. qui ſemel.de reg.
iur.li.6.cum alijs uulg.ibi citatis,& quia ipſi Reueren.pro tpe
epi Trid.facultatem habebant & hñt infeudandi & conceden
di inueſtituras validas & firmas,vt ſuperius deduximus.Quas
41 †obſeruare dẽt defendere ac tueri,& non infringere eas c.de-
cer.de reg.iur.lib.6.& in auth.de referen.§.1.& tradunt oẽs p
illum tex.in c.1.qui ſucceſſ.& per Mod. & Iſer.poſt gl.in c.1.
§.notandum,& §.quia uidimus, de his qui feu.da. poſ. & per
Bal.& alios in c.1.de nat.feu.& in c.ſcimus, quo tempo.mili.
Alex.ꝯſ.216.nec arguendi.uol.2.& Fel.in d.c.quæ in eccleſia
rum.nu.72.& in c.1. ubi diffuſè ſcrib.de probatio. Non põt
obſtare Reuer.D.Trid.paratiſſimo inueſtituras & ſuorum prę
deceſſorum & proprias obſeruare eo mõ & forma, quib.con-
ceſſæ apparent.Solũm.n.continent conceſſionem cuiuſdã ſyl-
uæ montaneæ ſeu montis,de quib.in pñti minimè diſceptatur
illæ ẽt inueſtituræ non apparent factę & conceſſæ de decimis,
nec de ſalinis,de mutis, nec de alijs redditibus,qui iure feudi
in d.locis percipi conſueuere,&de quib.iurib.mõ agitat.Quo
42 †fit,ut illa limitata conceſſio & inueſtitura minimè porrigen-
da ſit ad iura iſta:cum limitatum tm̃ produxerit effectum.l.cã
cellauerat.ff.de his quæ in teſtã.delen.l.in agris.ff.de acqu.re.
43 domi.l.age.C.de tranſact.cũ ſi. Et†quia uno conceſſo reliqua
cenſentur denegata.l.cum prætor. in prin.ff. de iud.c.non ne
44 de præſumptio.Et†tenor ac forma illius inueſtituræ attendẽ-
da eſt,& ad eam ſemper recurrit: cum det legem conceſſioni,
& ad alia non conceſſa non ſit extendẽda: cũ habeat uim ꝯct⁹
& potius illa attendatur,quã natura ipſius feudi,vt p illũ text.
tradit Bal.in c.1.uerſ.nota egregium, de duob.fratri.a capita.
inueſti.& hr̃ in c.porrò.de priuile.extra,per Bal.& alios in c.j.
§.denique,col.1. quæ fuit prima.cau.bñfi.amit.& in c.1.§.fi.ĩ
tit.quid ſit inueſti.cum alijs citatis per Dec.ꝯſ.614.in cã, n.4.
& in deci.conſ.Neap.265.Illuſ.facie.j.¶Vlterius uicariat⁹ qua
tuor prædicti unà cum eius uillis & cõitatib.coniunctum ad-
uerſus eccleſiam Tridentinam adducunt oĩa bona & iura, de
quib.ſ.fuiſſe eis uendita per dños Venetos tunc poſſeſſores il
lorum locorum & bonorum: & qm̃ hñt ipſos Venetos aucto-
res & defenſores inſtare poſſent ut eis concedat facultas inti-
mandi & denunciandi eiſdem Venetis litem & iudicium pñs
ꝯ d.aduerſarios motum per Reuer. D.Illi nanq; denunciati &
intimati ſi ſubibunt & aſſument ipſorum defenſionẽ,& aucto
ritate ac clypeo Venetorum de facili a lite & iudicio Reuerẽ.
D.poterit deſiſtere,& facta denũciatione huiuſcemodi homi-
nes dictorum uicariatuum & uillarũ ſubditarũ nedum ꝯñtur
p̃cium p eos Venetis ſolutum,verùm pcipient intereſſe duplæ
& expenſas ipſas,ut ipſius euictionis natura indicat,ſm diſpõ
45 nẽ uulgatam iuris cõis. Huiuſmodi†obiectio nullius prorſus
eſt ꝯſiderationis: fruſtra.n.quis dẽt admitti ad aliquid faciẽdũ
qđ factum minimè releuat.l.2.in fi.ff. ſi quis in ius uoca. non
ier.l.arbiter ſi calendiſ.ff. de arbitr.l. neq; natales.l.ſiue poſſi-
detis.l.matrem,l.ad probationẽ.C. de probatio.& per Bart.&
alios in l.ſi duo patroni.§.idẽ Iulianus.ff.de iureiurã. & in l.2.
col.3.uerſ.3.ſic.ff.qui pet.tuto. Fel.in c.ex tranſmiſſa, colu.3.
nu.10.de præſcri.& faciunt no.in l.non hoc.C. unde legit.&
in c.in pñtia,extra de proba.cum ſi.Et ſi dñi Veneti fuerint de
nunciati & intimati, comparerent inſuper & defenſionẽ aſſu-
merent,in nullo tñ prodeſſe poſſent ipſis aduerſarijs, nec eos
releuarent. Nullam nanque ipſi dñi Veneti rõnabilem defen-
ſionem adducere poſſent,quo fit: ut intimatio & nũciatio red
46 dat penitus fruſtratoria.†quos actus iura abhorrent & pꝛſus
reijciunt.l.hæc ſtipulatio.§.diuus.ff.ut lega.no.caue.c.qa fru-
ſtra de vſur.cũ vulg. Si.n.dñi Veneti adducerent partem d.bo
norũ & iurium habuiſſe uirtute teſtamenti conditi p vnũ ex il
lis nobilib.de caſtro Barcho per ſubſtitutionem vocantem ip-
47 ſos Venetos.Certè†iſtud nullius p̃t eſſe conſiderationis cũ va
ſallus non poſſit de feudo teſtari c.1.in prin.de ſucceſ.feud.c.
1.§.donare.qual.ol.feud.pote.al ie. cum alijs allegatis p Soci.
conſ.19.Adſit.col.3.uol.1.& per Mod.Pap.in tract.de feud.in
5.par.fo.mihi.46.col.3.& ſeq.uerſ.pen. quæro, cum alijs ſuis
ꝯcor.& reſoluto iure datoris reſolutũ dr̃ ius acceptatoris.l.lex
vectigali.ff.de pig.c.1.§.rurſus.de ꝯtrouer.inueſti.Si ẽt ipſi ad
ducerent partem ipſorũ bonorũ & iuriũ habuiſſe pp rebellio-
nem & confiſcationem bonorũ illorum nobiliũ de caſtro Bar
cho.Iſtud verè prorſus nihil erit: nã ex plurib. ſuperius dedu-
ctis oñſum fuit,illos non fuiſſe rebelles,& ulterius extitit pate
factum, ẽt ſi fuiſſent rebelles d.bona & iura non ueniſſe, nec
fuiſſe cõprehenſa in ipſa ꝯfiſcatione bonorũ pp delictũ,nanq;
ipſorum pleno iure fuerunt conſolidata eccleſiæ Trid.directę
48 dñæ,iuribus & deciſioni.ſ.deductis. Si†ẽt conſideramus au-
tho.& perſonam ipſorum Venetorum, nihil erit ad defenſio-
nem ipſorum aduerſantium : in iudicijs.n. iura non plus tri-
buunt regib.& potentib. quàm priuatis & infimis: ceſſat.n.in
illis acceptio perſonarum, ita.n. iudicandus eſt magnus ſicut
& paruulus c.nouit,ver.cæterùm.de iudi.c.ſummopere.11.q.
3.c.1.de ſent.& re iudica.lib.6.c. iudices 3.q.7.c.fi.ea.cã.q.9.
cum ſim.citatis in d.locis.Et ſi ipſorum dominorum Veneto-
rum perſona conſideratur,verè dicta loca & iura minimè iuri
dicè poſſidebant: cum aliena eſſent & ad eccleſiam Tridentin.
ſpectarent,occupabant igitur illa & tanquam occupatores nõ
potuere legitimè vendere alijs,nec dici poſſunt legitimi aucto
49 res. Nullumque † propterea emptoribus iuſtum potuere tri-
buere titulum,quem non habebant.l.nemo plus iuris.ff.de re
gu.iur.in l.traditio.in fi.ff.de acq.re.domi.& dicetur inferius.
50 Funditus † igitur geſta per iſtos dominos occupatores fuere
nulla & inualida.l.decernimus.vbi ſcrib.C.de ſac.ſan.eccle.&
per Bar.in trac.de Tyran.in 7.q.Barba.conſ.55.volu.4.Socin.
conſ.22.in princ.uol.1.& in deciſi.conſ.Neapo.77. & faciunt
contra occupatores nota.per Card. poſt Ioan.And.in c.2. ex-
tra de feud.vbi alij ſcriben.ſequuntur, quos referunt Moder.
Pap.in tract.de feu.in 2.par.q.19.fol.mihi.16.colu.2.& etiam
illa quæ tradit Alexã.conſ.3.ex his.columm.2.volumi.quinto
citatus per dictos Moder.in d.tract.in 2. parte.fol.17.in 3.q.
51 Nec † obſtabit, quòd ſe geſſerunt pro dominis &c.ad not.in
l.Barbarius.ff.de offi.præto. cum concordan. quoniam in illis
erat defectus electionis tollens illam communem reputatio-
nem & illi præualens ſecundùm Innocẽ.in c.nihil,de electio.
cum alijs adductis per Iaſ.in d.l.Barbarius.colum.antepenul.
52 in prima limita. Minus†etiam obſtabit, ſi allegaretur præſcri-
ptio

ptio facta per ipsos Venetos. Fuit.n.vitiosa & in mala fide,ad
not.in c.fi.extra de præscr.& in c.possessor.de reg.iur. cum si.
53 Et † ēt subuertitur ex dictis per Bart.in l.si publicanus.§.si de
vectigalibus.ff.de publica. & ex alijs adductis per Alex.ↄs.16.
in cā & lite,& ↄs.24.Ponderatis his.uol.5.& dicam ēt inferi⁹.
Postremò non obstabit,qđ dicebat,istos emptores per hāc de-
nunciationem posse ↄsequi interesse duplæ & expensas : nam
istud minimè verum est : cum Veneti offerentes precium,qđ
54 acceperunt a reliquis,veniant liberandi. Spāle†.n. est in fisco
& Cam.fiscali: vt si res uendita per eum euincat, ad aliud non
teneat, q̃ ad restōnem precij, qđ accepit.l. si procurator, ubi
gl.Bar.& alij not.maxi. Alex.in addi.ad Bar.in uers.simplum.
ff.de iure fis.& est glo. magna in fi.in l.si dictum,in prin.ff. de
euict.firmat Bal.in l.1.col.1.vers.Sed scias.C.de here. vel act.
vendi. quem refert & sequit Mart. Lauden. in tracta.de fisco.
c.111.fiscus non tenetur.Sequit ēt Fran.Luca.de Par.in tract.
de priuil.fis.col.mihi.10. priuil.53. Precium aūt solutum (ut
mihi iam relatum est) ipsis emptorib. oblatum fuit,quo fit,ut
asserta petita denunciatio & intimatio funditus & ex oī capite
reddatur frustratoria & inanis. Adducūt ēt dicti vicariatus &
aduersarij ↄ Reuer.d.eum non debere audiri : qm̄ orto bello
inter Imperatorem Maximilianum & Venetos,ipsi Veneti fue
re expulsi ex d.castris , & ex illa ualle lagharina & sopito bello
antequam d.loca ad manus Reuer.D.peruenirent,remanserūt
in potestate Cæsaris,à quo siue Serenis.rege Ro. eius successo-
re d.aduersarij priuilegium obtinuerunt ↄfirmatiuum d. bo-
norum & decimarum iam acquisitarum ab ipsis Venetis.Nec
55 †dubitandum erit, ipsum supremum principem potuisse ↄce-
dere d.priui. & inuestituram d.bonorum c.1. de nat.feu.c.1.
in prin. quis dica.com.dux vel Marchio. cum alijs citatis per
Mod.Pap.in d.tra.de feudo.in 2.par.in 2.q.prin.fo.mihi.16.
56 col.4.vers.2.principaliter uidendum est.Potuit†ēt iste supre-
mus princeps ↄcedendo priuilegium auferre ius tertij , & sic
ius ecclesiæ Trid.ēt sine cā, & qui ↄrium dn̄t,mentiuntur ſm
Ang.in l.item si uerberatum.§.1.ff. de rei vendi.& in l.3.§. si
is.ff.qđ quisq; iur.& in l.2.C. de quadr.pręscr.cum alijs tradi
tis per Barb.& alios scrib.in c.quæ in ecclesiarum, col.pen.de
ↄstit.& cons.64.col.pe.uol.4.& Dec.ↄs.198.& pro tenui.col.
57 2.& cons.269.ↄsultus.col.3.nu.7.Eo†ēt qm̄ ipse Reueren.D.
d.priuilegio se subscripsit, & illud subscribendo confirmauit,
quæ subscriptio idem operatur , quod propria , & principalis
scriptura,ſm Bar.in l.emptor.§.Lucius.ff.de pact.& in l.ita sti
pulatus.§.Grisogonus.ff.de ver.obl.ubi Moder.post antiq.alia
adducunt, & ut per illum tex.post Inno. & Ab.tradunt Fel.in
c.quoniam ↄ,de proba.nu.75.& Mod.nu.61. cum concordā.
58 ¶†Obiectus isti nullius sunt momenti, nec in aliquo præiudi
cant ecclesię Tridenti.Tum quia ipsa erat uera domina ipsorū
bonorum & iurium ante bellum prædictū, & Veneti de facto
occupabant d.bona & iura , & illis expulsis per Imperatorem
Maximil.bona & iura prædicta non fuerunt acquisita Cæsari,
Iure nanque postliminij cęperunt esse ipsius ecclesiæ Triden.
prioris, & uerè dominę , ad cuius dominium dicto iure fuere
reuersa,tex.est apertus,& ibi nota.doc.in l.si captiuus.§.expul
sis hostib.ff.de capt.& postlim.reuer.& firmat Bar.in l.si quid
in bello,eod.tit.& faciunt,quæ hn̄r in l.2.& duabus seq.eo.ti.
59 & firmant doc.in l.1.in prin.in notab.ff.de acq.pos.†Priuile-
gium igitur Cęsaris seu Regis Serenis.concessum parte non ci
tata & sine aliqua causæ cognitione non abstulit dominiū di-
ctorum bonorum ecclesiæ Triden.cum id in priuilegio mini-
mè legatur,& concessum interpretet strictè & sine præiudicio
tertij.l.2.§.meritò,& §.si quis a pricipe.ff.ne quid in lo.publi.
l.nec auus.C.de emancipa.liber.c.quāuis,de rescr.lib.6.& per
doc.in l.auus.ff.de pac.& in l.Gallus.§. & quid si tm̄, ubi post
gl.Bar.& alij plenè attingunt,citantes alias ↄcor.ff.de lib.& po
60 sthu. Nec†intentionis ipsius supremi principis fuit conceden
do tale priuilegium uoluisse præiudicare ecclesiæ Tridenti.&
tollere ius tertij, de cuius intentionis defectu dici pōt , etiam
si fuisset ↄcessum motu ꝓprio, ut tradit in clemē.si Romanus
Pontifex,de præben.& per doc.post Io.And. in c.si motu pro-
61 prio,eo.ti.lib.6.Et†in tali asserto priuilegio deest uoluntas cō
siderabilis in unoquoque actu c.cum super,de off.dele.l.cum
te.C.de dona.ante nup.cum alijs relatis per Dec.d.cons.198.
62 col.5.uers.prædictis tn̄ non obstan.Nec†in dubio pręsumen-
dum est,d.supremum principem voluisse in hoc vti plenitudi
ne ptātis: cum hoc minimè appareat expressum, ſm Inn. in c.
innotuit,de electio. & Bal.in l.bonorum.C. qui admit.& in l.
testm̄.C.de testa.& est tex. in l.quanquam,& in l.si cum in vte
ro.C.de testa.mil. ubi Bal.& in l.2.C. de commu.re.alie.cū si.
63 Potissimum, † cum isti supremi principes sint & debeant esse
defensores ecclesiarum,illasque eleuare & augere, & ius ipsa-
rum non diminuere c.principes. 23.q.5.l.cum sit.C.ut nem.
lic.sig.&c.& in auth.qūo opor.episco.in prin.ibi,nos igitur c.
1.de pace tenen.& c.uenerabilis,de electio.& per Afflic.p illū
64 tex.in constitu.reg.quāto,in prin.de decim.Et†si ecclesia ipsa
Tridē.haberet priuilegium & concessionem d.feudorum , &
iurium , proculdubio ista secunda concessio facta aduersarijs
nihil ualeret : qm̄ in ista secunda non pōt uenire feudum per
prius alteri concessum c.1. de c. qui curiam uendi.l. qui cum
alio.ff.de regul.iur.& per Bal.in l.1.in fi.ff.de rer. diuisi.& alia
ad id adducit Afflictus in pręlud.consti. regni q.25. vers.inde
dicit Bal.fo.mihi 13.col.4. & quia attendi deberet prima cō-
cessio,& non secunda: ut plenissimè aliàs consulendo deduxi.
Et si priuilegium ecclesiæ nō oñderet,adhuc idem esset: cum
ecclesia ipsa Triden.d.feudi iura tanto tpe possederit,in cuius
ↄrium non extat memoria. Quæ præscriptio uim priuilegij le
gitimè constituti & ↄcessionis obtinet , ut iam.s̃. deduximus.
65 Necessariò † igit tale priuilegium ↄcessum aduersarijs intelli-
gendum uenit fore ↄcessum cū illa cl'a, saluo iure tertij & alte
rius, & ut cesset dānū alterius d.§.meritò,& d.§.si quis a prin
cipe.c.sup eo,de of.dele.& est optimus tex.in l.ex facto.ī prin.
66 ff.de vulg.& pup.Et,†qđ fortius est,si in isto asserto priuilegio
esset cl'a,non obstāte ↄcessione alteri facta, tn̄ illa intelligenda
venit de inualida,secundùm Composte.Ioā.And.& alios in c.
cām quæ.de rescri.& tradit Affli.dicta q.25.col.2.s̃. citat⁹. Et
67 †si talis cl'a non fuisset expressa in priuilegio, tn̄ subintelligit:
vt ius tertij semper sit saluum,ſm Bar.in l.dotalem.ff.de testa.
mili.& Bal.in l.1.ff.de consti.prin. cum alijs adductis p Albe.
68 Bru.ↄs.13.Duo sunt,in prin. Prout†ēt: nam isti aduersarij ex-
hibent assertum priuilegium confirmatiuum eorum , quæ cū
ipsis gesta fuere per Venetos occupatores d.locorum & iuriū,
& verum erit,talem ↄfirmationem concessam per superiorem
dictis occupatoribus seu habentibus cām ab eis minimè vale-
re & tenere: vt per illum tex.dicit Ang. & alij sequūtur in l.2.
C.de fun.& sal.rei do.li.11.& per Alex.ↄs.3.ex his,col.2.uol.
5.& plura cumulant ad idem Mod. in trac.de feud.in 2. part.
69 prin.ī 3.q.prin.fol.mihi.17.col.2.Tum†ēt obiectus prædicti
subuertuntur , nam supremus princeps sine cā non pōt alicui
* auferre dn̄ium,quod est iurisgen. vt cōiter*cōcludunt Bar.&
alij in l.fi.C.si ↄ ius uel utilita.publi.per Abb.& omnes Cano.
in c.quę in ecclesiarum,de consti.ubi Mod.nu.29. & 31.post
Fel.ibi.nu.36.& 37.& Areti.in l.1.in prin.col.3.ff.de acquir.
poss.Alex.& alios in l.cū hæredes,in princ.eo.tit.& d.consi.3.
uol.5.& Dec.consi.357.In casu,col.3.nu.5.Archy.& Gemi.in
70 c.ius ciuile.1.distinct.Et † licet Dec.in d.c.quæ in ecclesiarū,
nu.36.uers.Quintus casus,& d.ↄs.196.col.fi. & cōsi.279.col.
3.allegando aliquas decisi.dicat, principem sine cā posse ex su
prema ptāte alicui auferre dominium illi q̃situm per modos
* introductos iure ciuili: tn̄ magis cōis * conclusio est ↄ ipsum,
firmat idem Fely.in d.c.q̄ in ecclesiarum,nu.68.& alijs seq.&
tenet Bar.in l.ex hoc iure.ff.de iust.& iure, quē ibi alij sequun
tur,& Bal.in l.1.in fi.C.de iure anulo.aure.Ale.ī d.l.cū hr̄des,
in prin.Aret.in l.3.col.fi.ff.de testa.Pau.de Cast.in d.l.Gallus.
§.& quid si tm̄,col.pen.uers.& p̄dicta,& uers.si uerò,& uersi.si
aūt facta,& Ale.ibi col.pen.nu.26.Areti.& Soci.col.pen.uers.
circa tertium,nu.24.& Ias.nu.125. & alijs seq.& Galliau.col.
fi.in fin.nu.90.& seq.Io.Crot.num.66.& seq.repenten. Hisp.
fol.pen.& fi.post gl.& Bar.in d.l.fi.C.si ↄ ius uel utilita.publi-
cam,ubi Ias.nu.3.uers.6.limita, expresse istud tenet, post Bal.
71 in l.Deo nobis.in fi.C.de episc.& cler. ¶†Nec erit uerum di-
ctū Ange.s̃.in ↄriū adductū,cū cōis opi.se habeat in oppositū
uolens,supremū principē sine cā non posse tollere dn̄ium alte
rius,& illud ↄcedere alijs,nec derogare iurigent.etsi hoc face-
re uellet ex plenitudine ptātis,ſm Ang. cū cā,tn̄ adhuc neces-
sariū esset,q; solueret precium illi,qui dn̄s esset,& a quo domi
nium transferretur,ſm Archy.in c.per principalem.9.q.3.&
per.Bal.in l.serui.in fi.C.pro quibus cau.Fel. in d.c.quæ in ec-
clesiarum,nu.41.& 42.& Dec.nu.26.uers.& ista conclusio,&
nu.29.vers.& certè,& nu.31.circa finem,uers.sed opinio An-

72 ge.& apertius d.conſ.357.n.7.uerſ.poſtremò ẽt. Nec†in ipſo
principe in dubio præſumenda eſt cã iuſta: cum illa concernat
fauorem publicum d.l.itẽ ſi verberatum.l.uenditor.§.ſi ↄſtat.
ff.cõia prædio.& per Bar.in proœ.fforum,col.3.Fely.in d.c,q̃
in eccleſiarum,nu.39.& poſt Abb.& alios per Dec.ibi.nu.38.
73 Et†ceſſantẽ iuſta cã fauoris publici princeps non potuit tolle
re ius eccleſię Tridẽ.maxi. cum hic non agatur de minimo &
modico p̃iudicio, ſed de maximo : ut pleniſſimè poſt Abbatẽ
& antiq.proſequunt̃ Fely.in d.c.quę in eccleſiarum, nu.67.&
74 Dec.nu.35. & per eoſdem in c.ſuper eo, de off.deleg. ¶†Nec
obſtabit aſſerta ſubſcriptio Reuer.D.Tridẽ.facta(ut dr̃)aſſerto
priuilegio:nã illa forſan facta legitur rõne alicuius officij,quo
fungebat̃ apud regiã Maieſta. quo caſu ſubſcribenti in nullo
noceret:ut tradit̃ per ſcrib.in c.ſi quis presbyterorum,de reb.
eccleſię non alie.per tex.in c.inter dilectos, uerſ.porrò,de fide
75 inſtr.& per Fely.in d.c.qm̃ ↄ̃,nu.73.in 3.limita.Prout†ẽt ceſ-
ſat:qm̃ talis actus eiuſdem qualitatis erat, ut fieri potuiſſet, ẽt
ſubſcribente prohibente. Non.n.poterat Reueren.Do.Cæſarẽ
ſeu Sereniſ. regem prohibere, ne priuilegiũ concederet. Quo
caſu ſubſcribẽdo ſibi non p̃iudicauit, ẽm gl.& Bar.in l.Caius.
ff.de pig.act.Abb.& Imo.in c.ex lr̃is,de tranſa.& per Fel.addu
76 centẽ alia in d.c.qm̃ ↄ̃,n.76.Ad†qđ inſuper:nam talis ſubſcri
ptio non plus dẽt operari,q̃ propria ſcriptura,& priuilegium,
vt diximus.s̃.Priuilegiũ aũt non põt p̃iudicare eccleſiæ,vt ple
niſſimè iam oñdimus,a fortiori igit̃ minus eccleſiæ Tridẽ.po-
tuit p̃iudicare ipſa ſubſcriptio,maxi.cum tale priuilegium nõ
contineat p̃iudicium & damnũ eccleſiæ, nec ad id conceſſum
fuerit, minus igit̃ iſta continebit ipſa ſubſcriptio. Et quia ſub-
ſcribendo ſciebat iam Reuer.Do.ius eccleſiæ remanere ſaluũ,
& illæſum : cum illa ſubſcriptio non ↄtineat ↄceſſionẽ rerum
feudalium,& iuriũ eccleſiæ Trid.nec facta appareat ſub ea for
ma,qua Reuer.D.ſolitus eſt ſimiles cõceſſiones & inueſtituras
facere,quib.cõſideratis in nullo habebit p̃iudicare,maxi.ſi ap-
pareret facta alieno noĩe,ẽm Imo.& Calde.in d.c.ſi quis p̃sby
terorũ,& per Roma.in l.q̃ dotis.ff.ſol.mat. per l.fi.ff.de inſtit.
77 & l.Titius.ff.de reſcin.uendi.¶†Tertiũ obiectũ p aduerſantes
datũ ↄ̃ Reuer.D.In quo principale vñr facere fundm̃, eſt præ-
ſcriptio,quamuis.n.tex.in c.1.circa finẽ,de prohi.feu.alie.per
Fede.& in c.1.§.præterea.de cap.Corrad.dicãt,feuda nõ poſſe
78 præſcribi,nullamq; tpis præſcriptionẽ in illis currere.† Tñ iu
ra prædicta non uendicant ſibi locum in præſcriptione lõgiſſi
mi.xxx.ſeu xl.ann.ut eſt tex.apertus in c.ſi quis per xxx.in ti.ſi
de feu.conten.ſit int.do. & agna.ut proſequitur Pau.de Caſtr.
conſ.152.cũ alijs ſtatim citandis,& no.in c.fi.de feu.da.in vi.
leg.cõmiſ.& Frã.de Cur.ↄſ.82.Capio primũ,col.1.& 2.& doc.
oẽs in d.§.præterea,& hr̃ in deci.conſ.Neap.254.ſæpe fuit iſte
79 caſus.Et†feudũ eccleſię ſpacio ann.xl.præſcribi põt,qñ ↄ̃ eam
præſcribit̃ tanquam uaſallam, & utilem dominã rei feudalis
ẽm And.de Iſer.& alios in d.§. ſi quis per 30. per tex.in ca.de
quarta de præſcr.& alia adducit Alex.conſ.169.uiſo themate,
col.1.vol.2.& Fel.poſt Ab.in c.ad audientiã.nu.16.de p̃ſc.vbi
citat cõſ.Soci.266.In cã,col.16.uol.2.& plura adducũt Mod.
80 in trac.præſcr.fo.mihi.33.col.3.nu.43.& alijs ſequ.†Pręſcri-
ptio.n.iſta longiſſima.xl.ann. oẽm excludit actionẽ c.ad aures
c.uigilanti,de præſcriptio.c.fi.ubi oẽs eo.ti.l.oẽs, & l.ſicut.C.
81 de præſcri.xxx.ann.Tribuit†.n.pręſcribenti oẽm ſecuritatẽ,&
de iure recepta eſt aduerſus oẽs eccleſias excepta Romana , &
alijs priuilegiatis.c.de quarta c.illud.c. ad aures.c.ſi diligenti,
& c.fi.de præſcr.auth. quas actiones.C.de ſacroſ.eccleſi. cum
82 ſi.Et † prodeſt ẽt laicis præſcribentibus res eccleſiarum p iura
ſuperius allegata,& per gl.fi.in c.fi.de præſcr.li.6.& in c.facul
tates,in uerſ.30.13.q.2.& tradit Pau.de Caſ.conſ.93.uiſo pũ
cto,in prĩ.& col.2.& Cor.cõſ.304.Rẽ arduã,col.3.& 4.vol.3.
83 Et†negligentia prælati iſto caſu nociua erit eccleſiæ,ut in ſim.
dicit gl.in l.præſes.C.de tranſa. & in l.aduerſus.C. de uſur.&
no.doc.in c.delictum,de reg.iu.li.6.Soci.conſ.66. uiſa dona-
tione,col.10.nu.39. uol.3. per tex.in d.c. de quarta,& d.c. ad
aures,cum alijs concor.Et eo fortius aduerſantes vñr eſſe tuti:
qm̃ nõ ſolùm poſſederũt ſpacio ann.xl. uerùm & ann.100.&
84 tanto tpe,in cuius ↄ̃rium non extat memoria.Quæ † præſcri-
ptio hẽt uim titu.priuilegij, conſtituti & legis: vt deduximus
ſuperius, & per quã vñr eſſe ſecuri ẽt in iure percipiendi deci-
mas c.1.de præſcri.li.6.& per gl.in c.ad decimas,de reſti.ſpo.
Et laicis uideatur eſſe ꝓhibita præſcriptio decimarũ c.cãm q̃
de præſcri.tñ illud vr̃ intelligendũ de alia p̃ſcriptione,nõ aũt
de iſta,vt plenè proſequit̃ Felyn.in c.accedentes,col.4.& 5.de
præſcr.& ẽt Mod.in trac.de feu.in 2.par.in 3.q.fol.11.col.3.
& per illum tex.tradit Ang.poſt gl.in auth. ut decæt.commu.
eccle.& in l.non ſolùm,in prin.ff.de uſuca.& Fely.in rubr.de
p̃ſcr.col.fi.& Deci.conſ.271.In caſu,nu.3.cum ſi.diſponenti-
bus,diſpõnem tollentem p̃ſcriptionem non vendicare ſibi lo-
85 cum in iſta tanti tpis,in cuius ↄ̃rium &c.Et†quia hñt titulum
emptionis habitæ a Venetis & priuilegiũ Cęſaris,ſeu Regis Se
reniſ.confirmatiuum,pp quæ fuiſſe vñr in bona fide & habuiſ
ſe oĩa de iure requiſita ad p̃ſcriptionem complendam, ẽm gl.
in ſum.16.q.3.& p Bar.in l.vnica.C.de vſuc.transfor. & in l.
Celſus,in 1.q.de vſuc.per Hoſtien.in ſumma de p̃ſcr.rer.mini.
col.3.& Azo in ſumma,de vſuc.pro emptore,Anch.& alios in
86 rl̃a poſſeſſor,de reg.iur.lib.6. Et†potiſſimum conſiderata illa
p̃ſcriptione tanti tpis,in cuius ↄ̃rium non extat memoria &c.
procedens ſine oñſione alicuius tit.qui p̃ſumitur,ẽt ſi non al-
leget̃,ẽm Cyn.Ang.Pau.de Caſ. & Iaſ.col.fi.in fi.in 10.limita.
in l.ſi certis annis.C.de pac.& Socin.conſ.127.uiſis, vol.1.&
87 Fel.poſt Inn.in d.c.ſi diligenti. Et†in ea præſumit̃ bona fides,
ẽt ſi non alleget̃,ẽm Bal.& Inn.in d.c. ſi diligenti, Anch.ĩ c.1.
88 de p̃ſcr.li.6.Alex.ↄſ.6.uol.1.¶†Verùm attenta facti ↄtingẽtia,
& ipſius veritate allegata p̃ſcriptio in nihilo obſtat ecclæ Tri-
denti.Continet.n.exceptionem rigoroſam, iniquam,ac ↄ̃riam
iuri & æquitati naturali,& ideo qñq; a quibuſdã iudicib.peni
tus reijcit̃ tanquã odioſa,& inducens iniquum p̃ſidium , ſi cã
agitaretur coram arbitro procedente ẽm veritatem & æquita-
tem,per tex.in auth.ut eccle.Rom.in §.habeat, iuncta gloſ.&
Ang.in l.ſequitur.§.ſi uiam.ff. de vſucapio.& Fel.in rub.de p̃-
ſcri.col.1. & alia adducunt Mod. in trac.præſcr.in 1.par.q.5.
89 fo.mihi.4.col.1.& 2.verſ.ſed in ↄ̃rium,nu.15.Vbi†col.2.nu.
16.dicunt, idem eſſe, qñ procederetur coram iudice habente
liberum arbitrium procedendi , qui poterit talem rigoroſam
exceptionẽ reijcere,ẽm Fely.poſt Ang.vbi ſupra,& p Lanfran.
in trac.de arbitr.q.25.& alia adducunt Mod.in d.tra.Conclu-
dentes iſtud procedere,qñ p̃ſcriptio eſſet cum mala fide, ꝓut
eſt præſens,&ſtatim oſtendetur.Qua non deficiente nulla cur
rere potuit præſcriptio, prout non currit , qñ non adſunt aliæ
qualitates requiſitę ad p̃ſcriptionem ipſam , vt deduximus ſu-
perius, prout in pñti minimè adſunt,ut ex ĩ.dicendis apertiſ-
90 ſimè conſtabit. Quatenus † .n.dicebatur, aduerſus eccleſiam
utilem dominam poſſe res feudales præſcribi ſpacio ann.xl.id
profecto procederet,qñ per tm̃ tpis ille habuiſſet poſſeſſionẽ
continuam , & minimè interruptam per actus naturales , ſiue
ciuiles,vt aſſerta allegata p̃ſcriptio probari poterit interrupta
per actus naturales,ut plenè poſt gl. proſequuntur Canoniſtæ
per illum tex.in l.naturaliter.ff. de vſuc.traditur in l.cum no-
tiſſimi,& in l.ſicut.C. de p̃ſcri.xxx.ann.Bar.Alex. & Mod.in l.
fi.in prin.ff.de eo per quem factum erit, Aret.& Iaſ.in §.pœna
les,inſti.de actio.& per Mod.pleniſſimè in d.tract.pręſcr.in 3.
parte.6.par.princ.fol.67.& ſequẽ.& per Deci.conſ.272.in fi.
Requirebatur & 2.ꝙ habuiſſent illam rem tanquam feudalẽ.
Item & tertiò,quòd præſtitiſſent ſeruitia, & quòd talis poſſeſ-
91 ſio ſemper fuiſſet uniformis. Et†poſtremò , ꝙ poſſidens fuiſ-
ſet in bona fide. Quæ requiſita nunquam aduerſantes proba-
re poterunt, ſuccumbent igitur ẽm Aluaro.& Domi.Præpoſi.
poſt glo.& alios in d.§.ſi quis per 30.Alex.conſ.169.uiſo,col.
fi.uol.4.Deci.conſ.144.& maturè, col.2. uerſ.ſed his non ob-
ſtantibus,& Mod.in d.trac.de præſcr.in 4.parte 4.partis prin.
fo.33.col.3.& ſeq.& num.42.& ſequentib.per Abb.& Felin.
colum.6.in c.ad audientiam, de præſcr.ubi nu.16.& 36.ipſe
alia deduxi,& hr̃ etiam in deciſio.conſ.Neap.277.column.1.
92 & deci.324.col.2.¶†Nec præteritis prælatis eccleſiæ Triden.
ac Reuerendiſſim.Domi.poterit imputari negligentia,& taci-
turnitas:qm̃ aduerſus dominos Venetos occupatores, & toto
tpe , quo ipſi poſſederunt dicta loca propter ipſorum poten-
tiam,nullam potuere producere actionem,& non ualenti age
re non currit præſcri.l.1. in fi.C.de annal.exceptio.l.1.in fi.&
in authẽ.niſi tricennale.C. de bonis maternis, per Canoniſtas
maxi.Fely.in c.ex tranſmiſſa,de p̃ſcriptio.per Bar.in l.ſenatus.
ff.de officio præſidis,cum alijs plenè cumulatis per Moder.in
d.tract.præſcri.in 1.parte,6.partis prin.in 22.caſu,folio mihi
62.col.2.& ſequẽ.Et tale impedimentum quò ad ipſos Reue-
rendiſſi.Pręlatos fuit iuſtiſſimum, & minimè procedens ipſo-
rum

rum culpa,& tale,cui minimè potuere prouidere,pp potentiã dominorum Venetorum,aduersus quos seu durante ipsorum occupatione minimè ipsis licebat aliquod intentare remediũ.
93 Tum†quia commodè,& sine periculo personarum ad id deputatarum minimè id fieri poterat,argumento not.in l.nepos
94 Proculo.ff.de verb.signi.Tum†quia oẽ factum,& faciendum erat inane & frustratorium,& omnis conatus,qui fuisset adhibitus,nullus reddebat,& ipsis Reuerendissi. do.magis profuit tacere,q̃ actus frustratorios facere,s̃m Pau.de Cast. ɔs.286.& Fel.citantem Alex.in d.c.ex transmissa,col.2.nu.4.& alia adducit nu.10.post Bar.in disp.pupillus,posita in l.2.ff. qui pet. tuto.in 4.articu.1.par.& Alex.post Bar.in l.2. §. qđ diximus.
95 ff.si quis cautio.Nec†habebant necesse protestari, cum de impedimento isto iam constaret,aliàs & animus ipsorum apertus erat,& impedimentum erat iam notorium, vt ad plenum citando alios prosequuntur Fel.in d.c.ex transmissa, col. 2.&
96 3.& Alex.in d.§.quod diximus.¶†Præterea aduertẽdum est: qm̃ possessio,quam habuerunt do.Veneti dictorum bonorũ & iurium,proculdubio fuit vitiosa & violenta, cum de facto spoliauerint dictam ecclesiam,induxitq; uitium reale, & affecit rem ipsam,ita vt non possit esse locus præscriptioni nedũ ex persona ipsorum Venetorum committentium violentiam, & spolium,verùm nec ẽt ex persona successorũ: vt plenè not. omnes in l.vitia.C.de acq.poss.& in §.quod autem,& §. furti
97 uæ,insti.de vsucap.Et†tale uitium non potuit purgari, nisi facta fuisset restitutio ecclesiæ spoliatæ,s̃m Bar.in l. certè. §. Iulianus,per illum tex.ff.de præcar.& in l.sequitur. §. quod autem,& §.si tu ui me.C.pro empto.Abb.& alios in c.nihil,col. 2.de præscri.& Alex.in l.Pomponius.§.cum quis, col. 2.ff.de
98 acq.poss.& in l.fi.C.quod metus cau. Eo † magis: quia versamur in facto arduo & in occupatione feudi,quo casu mala fides auctoris prȩsumitur continuata in quoscunq; successores, s̃m Abb.in consi.3.Nitar,col.14.ver.16.q.vol.2.quem refert & sequit̃ Fel.in c.si diligenti,col.2.ver.pro qua, & repeten. in l.Celsus,col.11.ver.& nota singulariter,nu.494.ff.de vsucap. Et mala fides auctorum nociua est successorib.l.cum hæres,in princip.l.an vitium,vbi gl.ff.de diuers.& tempo.præscr. Alex. post alios in l.Pomponius.§.cum quis,& §.sed & legatario, in fi.ff.de acq.poss.Fely.in d.c.si diligenti,& Cor.consi.22.vr̃. in lita L.uolu.1.Et maxi. si isti successores vellent vti accessione primorum auctorum,vt hr̃ in dictis locis,& Pau.de Ca.consi. 293.viso,Barba.consi.9.Supremi,col.6.vol.1.& cons.12.Prȩclarè,col.12.eo.uol.1.& Mod.in tract.præscrip.fol.19.col.4. q.12.nu.55.Et illi homines dictorum Vicariatuum, & villarum,qui asserunt se emisse a Venetis in mala fide constituti erant:cum scirent Venetos fuisse occupatores, & dicta bona & iura spectare ad ecclesiam Triden. & successerunt in vitium,
99 quo erant d.Veneti.Et†ipsorum mala fides & corrupta possessio in nullo potuit prodesse dictis vicariatibus & commu-
100 nitatib.ut prosequitur Deci.consi.221.in fi. Mala†fides em̃ singularium personarum vniuersitatis quò ad inducendam præscriptionem nociua est uniuersitati,s̃m Imo.& alios in ca. iura,de iure pat.Bar.in l.post, in fi.ff.de vsucap.Cor. cons.43. In hac consultatione,in fi.uol.2.Soc.consi.187.In controuersia,col.fi.uersic.præterea,uol.2.& Cor.consi.22.vr̃,col.4.uol.
101 1.Et†titulus venditionis factæ per Venetos ipsos non releuat:cum non possint docere de bono iure ipsorum Venetorũ vendentium,& ideo ex illo non potuerunt præscribere, ut tradit Bar.in l.si sic.§.1.in fin.de leg.1.vbi Alex. & alii adducunt concord.& in l.emptor.ff.pro emptor.& Alex.consi.28.uisis, colum.3.uersicu.ad prædictorum,uolum.1.& consi.14.uiso,
102 col.2.uol.2.Fel.in c.2.col.5.de rescri. Et†ex iniustitia istius tituli clara probatur mala fides aduersantium,secundùm Bar. & alios in d.l.Celsus.Inno.& Bal.in c.per tuas, de testibus,per Imo.in c.fi.col.5.Fely.& alios in c.si diligenti.col.2.de præsc.
103 Quæ†etiam de facili probabitur,cum in locis conuicinis fama publica adesset,dicta bona & iura esse ecclesiæ Tridenti.c. quãto, de præsumptio.per Bar.in d.l.Celsus,& ibi repe.adducen.concor.num.90.& seq. ¶ Nec obstabit asserta prȩscriptio centenaria,& tanti temporis,in cuius contrarium &c.habens vim tituli,constituti,priuilegii &c. & quȩ non censetur sublata per aliquam dispositionem tollentem præscriptionem,& q̃ ta in se continet præsumptionem bonæ fidei. Nam†credit̃ for miter,& concludenter non posse probari,secundùm Abba.in d.c.si diligenti,& alios ibi,& in c.cum nobis, eod. titu. & per docto.maxi.Philipp.Franc.in c.1.de præscrip. lib. 6. Bald. & scrib.in auth.quas actio.C.de sacr.san.eccl.Alex. consi.16. In
105 causa,colum.4.vol.5.& aliàs diffusè consului.Et†si concludenter & formiter forsan probaretur: tamen adhuc non procederet,etiã si esset annorum mille,sine possessione, seu quasi l.sine possessione.ff.de vsuca.c.sine possessione,de reg.iur. lib. 6.per Bar.& alios in d.l.Celsus,& in l.3.§. ex contrario. ff. de
106 acq.poss.Et † possessio debet esse ciuilis, vt traditur per omnes in dictis locis,& per glo.& Cano.in c.causam,quæ.de prȩ
107 scriptio.Et†quoniam aduersarij erant & sunt laici, minimè potuere possidere,nec præscribere ius decimandi: ut ipsis soluerentur decimæ,ex quo sunt incapaces illarum : ut est text. apertus in d.cap.causam,quæ.ubi docto. omnes not.& habetur in capit.messana,& in capit.sacrosancta,de elect.& ferè in terminis est consi.Raph. Cuman. 64. Titius & Sempronius. Quando laicus emit decimas a laico,vt nunquam præscribat, cum non possit præscribere illas,& sit in mala fide iure resistẽte,cum vendi non possint,nec sint in commercio, & multa alia ad idem adducunt Mod.in d.tract.præscriptio.in 1.par.5.
108 par.prin.in 8.q.fo.mihi.45.col.1.& 2.nu.53.& seq.Et†procedit conclusio, etiam si adesset prȩscriptio, in cuius contrarium non extaret memoria,secundùm Abb.& Fely. in d. cap. causam,quæ.colu.1.& Host.in summa,de decim.§.& utrum, uer.3.quæritur,col.9.& Barba.consi.35.Sapienter,col.7.uol.
109 2. Non † enim procedit isto casu,quando possessor est incapax: ut prosequuntur Moder.in d.trac.loco superius citato,f.
110 45.col.1.nu.55.& sequ.Nisi † laicus habuisset priuilegium ab ipsa ecclesia,& fuisset infeudatus ante concilium Lateranensis. & solitum esset ab ecclesia decimas in feudum concedi laicis, qui id recognoscunt ab ipsa ecclesia, & prout erant illi domini de castro Barcho ab ecclesia Tridenti habentes inuestituras,& iustum titulum,ut fuit dictum supra circa princ.& tradunt Can.in c.cum apostolica,de his quæ fi. a præla. & refert Fely.in d.c.causam,quæ.col.1.uer.limita dupliciter,& ad plenum prosequuntur Mod.in d.tract.præscr.in 1.par.princ. q.7.fol.45.col.2.& seq.nu.58.& aliis seq.Nec obstabit.c.1.de præscriptio.lib.6.& gloss.in d.c. ad decimas,loquuntur enim & procedunt,qñ possessores sunt clerici,& habiles ad possidẽdum, & prȩscribendum decimas in aliena & diuersa dioc. Non autem loquuntur,nec procedunt, quando laicus occupa
111 ret & detineret.Prout † etiam asserta præscriptio, in cuius contrarium &c.cessabit,ex quo fuit cum mala fide, pp quam nulla currit prȩscriptio in nulla temporis parte d.c.si.& d. ca. possessor.Considerando generalitatem illorum iurium, & rationem,propter quam fuere introducta,bonum,uidelicet animæ,& ut peccatum euitaretur. Quȩ rationes ita vigent in ista sicut in quacunque alia,si enim procederet cum mala fide, nutritiua esset peccati,grauaret animam, consequenter non esset obseruanda,ex quo obuiaret fini ȩterno,ut plenè deduxi in ca. cum nobis,col.3.nu.6.de prȩscriptionib.Et quod in ea requiratur bona fides,firmat expressè Philip.Franc.in cap.1.de prȩscri.lib.6.col.fina.post glo.ibi super versi. nisi, & Bertachi. in versi.Prȩscriptio,el 2.col.4.firmans, ita tenere Ioan. Andr. & Cano.in c.si diligenti, & hanc opinionem asserunt esse veram Mod.in d.tract.fol.16.col.1.& 2.nu.13.in 2.parte,tertiæ par
112 tis princi.in 6.qu.Et†quȩ conclusio proculdubio procedit, quando cõstat de mala fide per coniecturas, & non uersamur in casu dubio.Tunc enim aliter esset dicendum: vt magistraliter tradit Io.de Mil.in versi.Prȩscriptio,col.8.& nona. versic. Prȩscribi an possit,& vers. prȩscriptio iurium incorporalium.
113 Et†idem colum.fin.versi.sed quid diceres, eleganter subdit citando Domi.Anton.in d. c. si diligenti,quòd in ista prȩscri. præsumitur bona fides,nisi constaret de iniustitia tituli ab ini
114 tio : tunc enim præsumeretur mala fides.Et†idem Ioan. de Mil.etiam in d.versi.præscriptio,col.fin.versi. nunquid error iuris in tit.referendo dominum Anto.in d.c.si diligenti,in fi. & in c.peruenit,car.10.uer.circa tempus dubium facit,de cẽsi.infert ad practicam erga eum, qui se fundat super hac præscriptione: vt simpliciter solùm dicat se præscripsisse tanto tẽpore,in cuius contrarium &c.& ex causa iusta, & cauere dẽt, ne alleget titulum: si enim illum allegaret & appareret, q̧ ab initio fuisset iniustus,talis præscriptio in nullo prodesset, q̧a ex illo resultaret mala fides.Et faciunt,quæ not. in decis. consi.Neap.

ſi.Neap.368.In cauſa,& 388.venerabile monaſterium. Nec
aduerſarijs prodeſſe poterit allegatus titulus priuilegij con-
ceſſi per Cæſarem,ſeu Sereniſſi.reg.Roma.& (vt dicitur) ſub
ſcripti per Reuerendiſſi.domi.Trident.Nihil enim contraria
tur intentioni ipſius Reuerendiſſi. domini ex pluribus dedu-
115 ctis iam ſuperius.Eo† etiam quia poſt conceſſionem aſſerti
priuilegij nulla completa cucurrit,conſiderata illius data,iun
ctis no.in d.c.ad aures,in d.c.illud,in d.c.de quarta,& in data
libri 6.& per Bar.in extraua.qui ſint rebel.in fine.¶Nec eccle-
ſiæ Tridenti obſtare habet,quod poſtremò aduerſantes addu-
cunt,aſſerentes tale ius eccleſię eſſe feudale,& quod ad eccle-
ſiam ipſo iure nõ potuit redire, etiam ſi aliqua ex cã ad ipſam
fuiſſet deuoluendum,ſeu transferendum ẽt reſpectu fellonię.
Neceſſariò.n. erat agitandum iudicium, & ſubſequi debebat
ſnĩa ſaltim declaratoria,quæ ſperari poterat pro ipſis aduerſa
rijs fauorabilis:cum q̃libet cã colorata excuſet a dolo, & ne-
gligentia,& ſaltim requirendi,& citandi erant, vt dicta bona
116 recognoſcerent ab eccleſia.Nõ†enim poteſt vaſallus priuari
feudo ob delictum,ſeu aliam ob culpam,niſi ſit de illis conui
ctus,& cauſę,& culpę ſint probatę,vt plenè proſequunt̃ Abb.
& Fely.in c.quæ in eccleſiarum,de conſtitu.per tex.in c.1. de
feu.ſine culpa non amit.& Bal.in c.1.de natu.feud.& in l.qui
ſe patris.C.vnde libe.uerſi.& collige argu.& per ſcrib.omnes
in c.1.§.1.quib.mod.feu.ami.& in c.3.quo tempo. mil. & c.
imperialem.§.callidis,de prohi.feu.alie.per Feder. & per Bar.
117 in extraua.ad reprimen.Et†de ſententia ſaltim declaratoria
habetur in c cum ſm leges,iuncto c.accuſatus,uer.in eo uerò
caſu,de hęreti.lib.6.& plura cumulat Fely. in ca.Rodulphus,
118 de reſcr.De†citatione etiam habetur in l. de unoquoque.ff.
de re iud.& in l.nã ita diuus.ff.de adoptio.in cle.paſtora.uer.
cæterũ,de re iudi.in cle.& p Can.in c.cũ olim.eo.tit.in antiq.
& Card.in c.extirpandę,de pręben. cum ſi. Tollit̃ enim obie-
ctio:quoniam aduerſarii non ſunt vaſalli eccleſię Triden. nec
Reuerendiſſi.D.agit ꝯ eos ad priuationem feudi, ita ut aliqua
ex cã priuationem euitare poſſent, nunquam enim ipſi fuere
vaſalli, neq; bona iſta & iura aliquo tempore recognouerunt
ab ipſa eccleſia,nec de illis habuere aliquas inueſtituras: ſem-
per enim occuparunt illa,et tenuere tanquam allodialia,volẽ-
tes derogare iurib.eccleſię,et in pñti ꝯ ipſos agit̃ tanquam oc-
cupatores dictorũ bonorũ,q̃ in feudũ fuere conceſſa per eccle
ſiam illis nobilibus de Caſtro Barchi,quorum linea iam extin
cta erat,& eſt,& per talem defectum dicta bona,& iura pleno
iure effecta fuere eccleſiæ Triden.quæ de ipſis in præſenti ſuo
arbitrio poterit diſponere,ut iam ſuperius oſtendimus.Et alle
gata per aduerſarios diuerſo ſatis caſu loquuntur, & ex illis
ita diuerſis nõ põt inferri ad caſum præſentem,ſm iura uulg.
119 ¶†Et ulterius aduertendum erit:qm̃ Reuerend. dominus ꝯ
eos ẽt non citatos poterat ꝓcedere per viam extraiudicialem, vt
tradit Roma.conſi.349.Circa primum,in 5.dubio,ad finem,
per l.Lucius.ff.de euictio.& l.item ſi verberatum,uerſ.præte-
120 rea.ff.de rei vend.Et†Alex.conſi.187.uiſis codicillis,col. 9.
uol.2.dicit ceſſare remedium citationis,qñ apparet, principẽ
uoluiſſe alicui præiudicare: cum actus ille eo inuito potuerit
expediri,quod etiam tenet Roma.cõſi.212.Quò ad primum,
& Mod.cano.in c.cum olim,col. 5.uer.non oportet,de re iud.
& ſequitur Soc.conſi.4.nu.14.uol.3.& Dec.conſ. 191. In cã,
121 nu.6.& 8.& conſi.269.conſultus,col.fi.Et†in iſtis declara-
torijs non eſt neceſſarius ordo iuris,de quo in l. prolatam.C.
de ſent.cum concor.ut tradit Inn.in c.in cauſis, de re iudi.&
122 Ang.in l.princeps.ff.de legib.Et†Bal.in c.1.§.1.de no. for-
ma fideli.dicit,principem ſcientem veritatem non debere ire
per tramites iudiciarios,per tex.in c.ad petitionem, de accuſa
tio. & plura ad idem cumulat Fran.de Cur.conſi.65.ſuper p̃-
123 miſſa,col.6.Eo†ẽt: nam certum eſt,& erat ipſis aduerſarijs,
nullam competere defenſionem, ꝯñr citandi neceſſariò non
erant,ſm gl.Abb.& alios in d.c.cum olim,ubi Fely.colum.7.
verſi.non eſt citandus,alia adducit,& per Abb.in c.ex inſinua
tione,circa finem,de appellatio. & in c.1.col.2.de cau.poſ. &
proprieta.& Soc.d.conſi.4.nue.14.& in deciſio. conſi. Neap.
124 178.in 5.dubio. ¶ †Omnia enim ſuperius adducta ꝯ dictos
aduerſantes notoria erant,minimèque poterant aliqua tergi-
uerſatione celari, conſequenter contra eos procedi potuit &
põt ſine aliqua citatione, tanquam detentatores, & occupa-
tores rerum eccleſiæ,ut habetur in c.quanto,de tranſla.præla

to.per Abb.& Moder.in c ad noſtram,el 3.de iureiur. & in c.
per tuas,col.fi.de ſen.exco.& per Are.conſi.165.col.4.& aliis
ſeq.bene loquentem,& doc.in c.ueſtra,de cohabi.cler.& mu-
lier.& Fely.in d.c.cum olim,col.7.ver.ſecus,& col.ſeq. & pul
chrè per eundem in d.c.cum Rodulphus,uer.cęterùm. colu.
125 11.& in c.cum non ab homine,in 1.limita.de iud.Et†Cor.
conſi.96.licet, col.1.& ſeq.uol.4.& Cum.conſi.153. Ad pri-
mum,& Soc.d.conſi.4.uol.3.col.7.nu.13.expreſsè uolunt ci-
tando iura,& deciſ.principem poſſe iſta facere,& non ſeruato
iuris ordine procedere,& ſine citatione,& declarare procedẽ-
126 do uerbo.Verùm†& ſi re ipſa,& facto, ac ſine uerbis ad iſta
procedat,tantundem erit:cum uoluntas nedum uerbis, verũ
facto & re ipſa declaretur.l.Paulus reſpondit.ff.rem ratam ha
be.l.de quibus,circa finem.ff.de legib.l.reprehendenda. C.de
127 inſti.& ſubſti.¶†Et ſi Reueren.dominus conſiderare vellet,
quod aduerſantes dicunt, quatenus aſſerunt ſe vaſallos eccle-
ſiæ,adhuc eos repellere poteſt alio ex capite: cum nunquam
inueſtituram petierint, nedum infra annum & diẽ poſt mor-
tem illorum nobilium de caſtro Barchi,p tex.in c.1.in princ.
quæ fuer.prima cau.benefic.amit.& c.1.§.præterea,de prohi.
ali.feu.per Fede.& c.1.quo tempo.mil.& Dec. ꝯſ.144. col.2.
nu.5.& Mod.citantes alios in d.trac.de feu.in 4.par.q. 23.fo.
35.col.1.uer.23.cã. Nec poterunt ſe aliquo caſu excuſare ab
eorum negligentia,& contumacia:cum tenuerint & occupa-
uerint dicta bona,& iura,nec uſi fuerint aliqua diligentia,ceſ-
ſabuntq; ppea illa,quæ circa hoc in oppoſitum poſſent addu-
cere.¶Minus ẽt ipſis prodeſt proclama emanatum a Reueren.
domino,quo dicebat,ꝙ quiſq; poſſidens,vel ſciẽs ab alio poſ-
ſideri bona ſpectantia ad menſam ſuam iure feudi, deberet in
fra annum comparere illa denunciaturus, ut de illis inueſti-
ret &c.uirtute cuius proclamationis inueſtiri deberent,etiam
ſi dicta bona ad eccleſiam fuiſſent deuoluta. Non enim talis
proclamatio cogere poteſt Reuerendiſſimum do. ut ipſos in-
ueſtiat.Ante enim tales proclamationes certum erat,& Reue-
rendiſſimo dom.conſtabat,ipſos aduerſarios occupare,& deti
nere dicta bona & iura,cum de ipſis qõ & ꝯtrouerſia mota eſ-
ſet,& certiſſimi ipſi erant.& non dubij,nec incerti, & ꝯñr nõ
128 poſſunt dici comprehenſi in dicta proclamatione, † vt hẽ p
gloſſam & alios in ſimili in c.fi.de maio.& obe.& in c. fin. de
elect.lib.6.& in c.fi.qui matrimo. accuſ. poſſunt,per Inno.&
alios in c.in noſtra,de procura.& in c.1.de feu.ſine culpa non
amit.& ferè propriè in terminis noſtris eſt ꝯſi. Cardin. Zaba.
74.Domi.Abb.col.2.& 3.refert & ſequitur Fely.in c.2. num.
28.de conſtitutionib.& quæ ipſe Fel.ponit in c.exhibita, col.
1.de iudicijs,& faciunt tradita per Marian.Soci.in tract.de ci
tatio.in 22.articulo principali,q.3.in fi.& 25.articulo princi
pali,q.3.Prout etiam tales proclamationes ipſis prodeſſe non
poſſunt conſiderata cauſa,pp quam emanarunt,quò ad uaſal-
los,uidelicet & detinentes bona feudalia eccleſiæ. Quorum
aliquod in iſtis adaptari non poteſt, ut ex deductis ſuperius
129 conſtat. Ceſſare† igitur debet effectus proclamationis quo
ad eos,in quibus ceſſat cauſa, ob quam fuere proclamationes
factæ.c.cum ceſſante,de appella.l.adigere.§.quamuis.ff.de iu-
re patr.& proclamationibus minimè obſtan. Reuerendiſſim.
D. ſuo arbit. de dictis feudis & bonis inueſtire poterit, quos
voluerit. Non enim cogi poterit conſiderata æquitate, & ho
neſtate,vt ipſos aduerſantes habeat inueſtire, etiam ſi ad eccle
ſiam dicta bona fuiſſent deuoluta per finitam lineam illorum
nobilium de caſtro Barchi,cum ipſi ea emerint a Venetis, lon
giſſimoque tempore tenuerint,habuerintque priuilegium Re
gis Sereniſſimi, ſeu Cæſaris, & conuenientius ſit, ut de illis
ipſi aduerſantes inueſtiant, ſicuti fuere inueſtiti illi Nobiles
130 de caſtro Barchi,†& aliter ipſe Reuerendiſſi. do. diſponen-
do,uideretur eiſdem iniuriam facere,iuxta doctr. Bar.in l.1.
§.permittitur.ff.de aqua quot.& æſti.vbi Alex. plura adducit,
& diffuſius idẽ facit in l.ſi mihi & Titio.§.1.ff.de ver.obl. ubi
Mod.ẽt ponunt,& p Iaſ.in l.2.nu.27.C. de iure emph. & per
tex.in c.omnes filii,ſi de feu.fuer.ꝯtrouer.& in c.1.quo temp.
131 mil.cum ſimi.Nouiſſimum†namq; iſtud refugium nullius
eſt ꝯſiderationis:tum quia doctri.Barto.ſuperius citata proce
dit,quando hæres illius primi inueſtiti,& defuncti,ſeu eius p
ximior iſtud peteret, & ipſi aduerſantes minimè ſunt hẽdes,
ſeu proximiores illorum nobilium de caſtro Barchi, & ita ex-
preſsè dicunt Bar.& Alex.in d.§.permittitur,& Alex. in d.l.ſi
mihi

mihi & Titio.§.1.col.fi.& Fran.de Cur.ↄſi.47.ſuper ↄtrouer-
ſiá,col.4.5.& 6.Alex.ↄſ.10.Ponderatis,col.fi.uol.3.Dec.cõſi.
131.reuocatur,col.3.& 4.& Mod.in d.trac.de feu.in 2. part.
132 q.15.f.16.col.1.uer.retenta tñ,f.13.col.3.q.6.Prout† ẽt ad-
uerſantes non debent audiri : cum ipſi & eorum anteceſſores
fuerint in mora longiſſima ultra annum, & diem non peten-
tes inueſtituram,iuxta tex.in c.ſi Titius,ſi de feu.fue. ↄtrou.&
Alex.in d.§.permittitur,& in d.l.ſi mihi & Titio, & Franc. de
Cur.d.ↄſ.47.& Deci.d.ↄſ.131.& diffuſius conſ.328.& Iaſ.in
d.l.2.nu.23.Eo ẽt: qm̃ aduerſantes ementes a Venetis occupa
torib.deteriorem fecerunt cãm eccleſiæ,nam Venetis expulſis
nullus reperiebat̃ detentor bonorum, nec conuenit, ut com-
modum ↄſequant̃ ex eorum culpa. Et ceſſabit ẽt iſto caſu præ-
alle.doctr.Bar.in d.§.permittit̃,ſm Rom.ↄſ.212.Quò ad pri-
mum,& Iaſ.in d.l.2.in 5.no.et Deci.conſi.329.Pro defenſio-
ne,in fi.Et magnum inſuper fieret detrimentum eccleſiæ Tri-
denti.ſi aduerſantes inueſtirent̃ potius q̃ aliæ particulares per
ſonæ,quarum morte de facili bona poſſent ad ecclãm redire,
133 & deuolui.Quod † ceſſat in aduerſarijs facientib. cõitatem
& vniuerſitatem,q̃ nunquam morit̃.l.proponebat̃.ff.de iudic.
l.ſicut.§.fi.ff.quod cuiuſq; vniuer.no.cum ſi.allegatis per Bar.
in l.vſusfructus.ff.de ſtipulatione ſeruorũ, & in l. mortuo. ff.
134 de fideiuſſorib.Et † inueſtiendo ipſos prorſus ceſſaret dicta
ſpes reuolutionis,prout in ſimili dicimus,qñ res aliqua perue
nit ad ecclãm.Dr̃.n.perueniſſe ad manus mortuas, hoc eſt nũ
quam morituras,ut tradunt docto.in c.1.de alie.feu. And.de
Iſer.& Afflictus in 3.notab.in ↄſti.regni,hac edictali, de reuo
ca.alie.feudi lib.3.cum ↄcor.Vt igitur tale incommodum ec-
cleſię Triden.ceſſet,& ꝙ ipſe Reueren. D.effugere debet præ-
carium rerum feudalium,& iurium,inueſtituram, & conceſ-
ſionem,conſiderata omni honeſtate,& æquitate facere non te
netur,nec conuenit,prædictis aduerſarijs demeritis, & culpo
ſis.Concedere igitur poterit dicta feuda, & iura alijs particu-
laribus libero arbitrio ſuę Reuerendiſſimę Dominationis,cõ-
ſulendo commodo,vtilitati,ac beneficio ſuæ eccleſiæ Triden.
vt iam perpetuò ſolita eſt facere. Pariſius Bono.

S V M M A R I V M.

1 *In ſententia cauſa non eſt neceſſariò exprimenda.*
2 *Si tamen exprimitur,eſt a cauſa expreſſa regulanda.*
3 *Verba ſententiæ generalia a cauſa expreſſa interpretationem re cipiunt.*
4 *Ratio & cauſa attenduntur,non verba.*
5 *Et ab illis uerba declarantur & limitantur.*
6 *Mens & ratio regulant diſpoſitionem, & non uerba.*
7 *Generalia per ſequentia reſtringuntur.*
8 *Dictio,quia nobis, cauſam & rationem indicat, & ipſarum ex- preſſionem.*
9 *Sequentia declarant præcedentia.*
10 *Verbum ſpeciale iunctum generali alterat genus.*
11 *Verba generalia, & indeffinitè prolata reſtringuntur per ſe- quentia.*
12 *Seruatur generalitas,quando ſalua ratione recti ſermonis per ſe quentia non poteſt reſtringi, ſeu antecedentia expreſſa, aliàs ſecus.*
13 *Et ceſſat illud, qui omne dicit &c.*
14 *Specificata genus reſtringunt.*
15 *Sententia generalis refertur ad proſequuta.*
16 *Conſideranda ſunt ſingula uerba ſententiæ, prout et contractus.*
17 *Limitatæ cauſæ abſolutionis limitatã producunt liberationem.*
18 *Soluere, & non ſoluere,contraria ſunt.*
19 *Contrarietas reijcitur.*
20 *Verba ſententiæ ſtrictè ſunt intelligenda.*
21 *Si uerba non conueniunt, minimè conuenit diſpoſitio.*
22 *Verba ſunt interprætanda, ne coutraria uideantur.*
23 *Negatiua quandoque probanda eſt.*
24 *Sententia referenda eſt ad petita,niſi verba contrarientur.*
25 *Relatio limitata producit limitatum effectum.*
26 *Dictum generale reſtringitur per rationem ſpecialem.*
27 *Dictio,cætera, generalis reſtringitur quandoque.*
28 *An iudex uideatur ſuper toto iudicaſſe.*
29 *Et ſi non facit, an propterea ſententia reddatur nulla, & nu- mero 30.*

CONSILIVM CII.

1 Et ſi regulariter † neceſſarium minimè ſit in ſnĩa cãm ex-
primere.c.ſicut,de re iudica.& ibi diffuſè Cano. maxi.
Mod.col.8.nu.22.& per Alex.in l.Iulianus.ff.de condictio.in
2 debit.cum ſimilib.Tñ† inficiari non põt,quin ſnĩa prolata cũ
expreſſione cauſæ non regulet̃ ab ipſa cã, cuius expreſſio aper-
tiſſimè declarat mentẽ pronũciantis, & aperit ipſius animũ,
ſuper quib.iudicium protulerit: ut tradit̃ per Bar.& alios poſt
gl.p illum tex.l.ſi quis ad exhibendum.ff.de excep.rei iudi.Et
3 † verba ipſius ſnĩæ quamuis gñalia declarationem,& interpre
tationem recipiunt ex cauſis ſucceſſiuè expreſſis in ipſa ſnĩa,
& aperiunt mẽtem iudicantis,quæ fuerit in illis verbis gñali-
bus p eum prolatis,vt ultra ſuperius adducta probat̃ in ſim.in
l.fi.C.quæ res pign.& in l.in promittẽdo,in prin.ff.de iur.do.
4 & alia adducit Dec.conſ.374.In cã,col.1.& 2.Et† in ſim. tra-
ditur in l.cum pr̃.§.dulciſſimis,de leg.2.& in l.rẽa, uerſi.& li-
cet.ff.de iur.& fac.ign.Quib.in locis Bar.firmat, dictum quã-
tumcunque gñale reſtringi ex rõne & cauſa expreſſa. Verba
5 † nanque gñalia ex ui rationis & cauſæ limitantur,& reſtringũ
6 tur.l.quamuis.ff.de in ius vocan.Non† enim uerba, ſed mens
& rõ diſpoſitionem regulant,cum ipſa ſit anima ipſius, & uer
ba rõni,& menti habeant deſeruire.c.intelligentia,de verbo.
ſig.l.ſcire leges.ff.de legi.cum concor.& applicando prædicta
ad præſentem diſceptationem,dicere poſſumus, illa uerba ſe-
cundæ ſnĩæ,quantùm ad cætera abſoluimus.d.Petr. quamuis
7 gñalia.l.cæterorum.ff.de uer. ſig. reſtringi† & declarari p ver-
8 ba illa ſequentia,† uidelicet,nobis non conſtat &c.quæ conti-
nent rõnem,& cãm,quib. iudex abſoluit,& ipſius mentem &
animum declarant,ſm Bar.in l.demonſtratio.§. quod autem,
9 col.3.ver.quid ſi teſtator.ff.de condi.& demon.Ex† quibus pa
tet,abſolutionem illam non fuiſſe ita gñalem, ſed limitatam,
cum ſequentia declarent præcedentia. l. ſi ſeruus plurium. §.
10 fi.de leg.1.& p Alex.conſi.2.in 4.uol.Et † uerbum ſpãle iun-
ctum generali,alterat genus.l.ſed ſi adijciatur. ff. ꝓ ſoc. & ibi
Bar.allegans tex.in l.qui uinũ.§.cui dulcia,ubi ẽt tangit.ff.de
11 ui.triti.& ol.lega.& per Alex.conſi.8.uol.3.Eo† ẽt quia uerba
gñalia & indiffinitè prolata reſtringuntur per alia ſpãlia poſt-
modum expreſſa, qñ id ſalua rõne recti ſermonis fieri poteſt
l.ſi pluribus,ubi Bar.ff.de ſolu.l.ſi de certa,ubi poſt Bart. om-
12 nes tradunt allegantes ↄcor.C.de tranſa.Et† ad ſubſequẽtia ex
preſſa in dicta ſnĩa,ſalua rõne recti ſermonis, gñalitas illa põt
reſtringi, cũ p illam expreſſionẽ habeamus expreſſam mentẽ
13 pronunciantis,& ipſius animũ. Et † ſic ceſſabunt tradita in l.
Iulianus,de leg.3.& in l.Aurelius.§.ſed & ſi.ff. de libe.lega.Et
14 † in ſi.probat̃,ſpecificata reſtringere genus,in l.fi.§.cui dulcia.
ff.de ui.triti.& ol.leg.& diffuſè p Bar.in l.quæſitũ.§. ſi qs fun-
dũ.ff.de fun.inſtruc.& inſtru.leg.& in l.legata.ff.de ſuppel. le
15 ga.Prout† ẽt: q̃a ſnĩa gñalis ad proſequuta tm̃ reſtringit̃. l. de
reb.in fi.ff.de arbi.& p Bar.& alios alleg.ↄcor.in l. ſub p̃textu,
16 in fi.C.de trãſa.Et† quia ſicuti ſingula verba ↄ̃ctus ↄſiderãtur
ſm Bal.in rub.C.de ↄ̃h.empt.q. 9.ita ↄſideranda ſunt ſingula
verba ſnĩæ,vt tradit Bal.in l.ab exequutione,col.fin.C.qñ ap-
pel.nõ recip.& referunt Mod.in rub.C.de iudi.in fi.Et põde-
rãdo in dicta ſnĩa verba illa abſoluimus a cæteris : quia nobis
nõ ↄſtat iudicialiter de allegatis ſolutionib.ſolũ cõprehẽdunt
liberationẽ factã illis de Bõdis ex eo: quia eis non erat ſolutũ,
nec ſatisfactũ,nec poſſunt cõprehendere caput ſolutionis, uel
nõ ſolutionis gabellarũ,vt ſtatim dicet̃,illa ẽt uerba ſubſequẽ-
tia,& obſtãte declaratione &c.ↄtinẽtia ali ã cãm & rõnẽ factã
ſup creditis minimè cũprehẽdere poſſunt caput iſtud. Quod
inſuper non amplectit̃ tertia rõ aſſignata in dicta ſnĩa poſita
ibi,& ꝙ lauda,ſolũ ↄcernens nullitatẽ laudorũ. Vltima rõ ab-
ſolutionis expreſſa ibi,& ꝙ nõ ↄſtat &c. cõcernit iniquitatẽ &
17 nullitatẽ laudorũ.Cum† itaq; cauſæ & rõnes iſtæ,quib. iudex
abſoluit,limitatas ↄtineant cãs abſolutionis, limitatã ꝓducũt
abſolutionẽ & nõ gñalẽ,ad tradita in l.proximè.§. quia cãcel-
lauerat.ff.de his q̃ in teſtamẽ.delen.& in l.in agris.ff.de acqu.
rer.do.per Bar.& alios in l.1.C.ſi aduerſ.rem iud. & p Mode.
in c.cũ inter nos,nu.20.de re iud.Nec uerba illa: q̃a nobis nõ
conſtat de allegatis ſolutionib. poſſunt, vt dubitatiuè dr̃,ada-
ptari ad ſolutiones gabellarum non factas p Gondos, licet vi-
deant̃ indefinita,& in rẽ prolata,& ſic comprehẽdere ſolutio-
nes oẽs,tam affirmatiuè q̃ negatiuè: & quia ſnĩa eſt referenda
ad pe-

ad petita,& aliàs sequeretur,ꝙ iudex non pronunciasset super
toto,ɔ̄.l.in hoc iudicio.ff.fam.ercis.& quia rõnes nõ ɔcluden-
18 tes,& insufficiẽtes,ac impertinẽtes minimè uitiãt.Qm̃†solue
re,& non soluere,ɔ̄ria sunt,& ɔcurrere minimè pñt,vt ad ple-
19 nũ tradit̃ ꝑ gl.& alios in l.scripturæ.C.de fide instr. Et†iõ in-
simul stare non possunt.l.1.C.de furtis.l. ubi repugnantia. ff.
de regu.iur.vbi Moder.dñt id procedere ẽt in verbis sñiæ,ſm
Bar.ɔs.111.quærit̃,col.4.uersi. super secundo, illa igit̃ uerba,
quia nobis nõ ɔstat de solutionib.si adaptarent̃ ad caput abso
lutionis: quia non constabat de solutionib.factis illis de Gon-
dis,nec non ad caput non solutionis gabellarũ, iudex malè ab
soluisset.Nã si nõ constabat de solutione gabellæ, nõ debebat
absoluere,sed condẽnare,cuius ɔ̄riũ expresè fecit.Et si dat̃ in-
tellectus ad nõ solutionẽ gabellarũ, seu solutionẽ ipsarũ, mi-
nus ɔuenit,nã dr̃,sibi id non constare,cuius oppositum oñdit̃,
inquantum annullauit ex capite tenutæ pro non facta ꝑꝑ ga-
bellam non solutam,& satis constabat de solutione, uel de nõ
solutione gabellæ,cum fuissent notificata lauda esse gabellabi
lia,& non fuerunt absoluta.Et dicta uerba, ꝙ nõ constabat de
solutionib. uerificari non possunt in isto capite, sed solũ in so-
20 lutionib.non factis illis de Gondis.Et†talia verba sñię strictè
intelligenda sunt,& ut iacent, nec ex eis ulterius inferendum
est,ſm Bar.in l.si expressim,col.2.ff.de appel.& in l. Iulianus,
col.4.ff.de ɔdi.indeb.cum alijs alleg.ꝑ Dec.cõsi.348. De duo
21 bus,col.fi.Et†quia huic intelligentiæ dicta verba non conue-
niunt,minimè conuenit ipsa dispositio,& sñia.l.4.§. toties. ff.
22 de dam.infe.l.ita aũt.in prin.ff.de admi.tu.Eo†ẽt quia uerba
interpretanda sunt,ne ɔ̄dicere uideant̃ c.inter dilectos.§.cæte
rùm,de fide instr.potissimum in sñia ut deduximus, & nõ cõ-
stare de solutionib.factis illis de Gõdis,unũ est,& aliud & op-
positũ resultat,si illud non constare de solutionib. referat̃ ad
23 solutionem,uel non solutionẽ gabellæ.Et † licet illa negatiua
non fuisse solutũ, qñq; sit probanda ꝑ opponentem,iuxta tra-
dita ꝑ Bar.in l.in illa,ff.de uer.ob.& Mod.ibi nu.15. Tñ satis
probata in casu pñti apparet : cum ob gabellam non solutam
24 fuerit processum ad annullationẽ. Et † qa habemus verba ex-
pressa ipsius sñiæ,cessat illud,qđ dicebat̃, sñiam referẽdam ad
petita,ex quo expressum facit cessare tacitum.l.cum ex filio.§.
25 1.ff.de vulg.& pup.Eo † ẽt:qm̃ relatio non fuit simpl'r facta,
sed limitatè,ſm cãs & rõnes expressas, & limitata relatio limi
tatum producit effectum, argõ d. l. in agris, & plura adducit
Dec.consi.21.Negari non potest,num.18. posito inter illa xl.
26 de per se impressa.Nec†inconuenit dictum gñale restringi ꝑ
rõnem specialem,ſm Bar.in d.§.dulcissimis,& in d.l. regula.
27 ¶†Nec obstabit illa dictio cætera,gñalis, nam ex sequentibus
declarationem & interpretationem recipit,ut deduximus, &
quia salua rõne recti sermonis gñalitas illa ad causas, & ratio-
nes successiuè expressas commodè potest referri, & sic cessant
28 in oppositum adducta,ut ostendimus.¶†Cessat insuper illud
inconueniens,ꝙ non iudicauerit super toto, iuxta d. l.in hoc
iudicio.Nam non ꝑꝑea sñia reddetur nulla: cum cõtineat plu
29 ra capitula,& separata,†prout cõtinet petitio, ut plenè tradit
Bar.in d.l.1.C.si aduers. rem iud. & diffusius prosequunt̃ oẽs
Can.in d.c.cum inter nos,maximè Fely. col.4. & seq. nu. 11.
& aliis seq. ubi ad plenum articulum istum absoluit. Et ex di-
ctis ibi ꝑ eum citantem alios,ad obiectionem capi poterit alia
insuꝑ resolutio.Et qm̃ rõnes expressæ in dicta sñia bñ accom-
modant̃ ad aliqua capitula,ad aliqua uerò minimè,ut dictum
extitit,ɔñr ad illa non sunt extendẽdæ.Cum enim sint separa-
ta,non reddetur sñia nulla,esto ꝙ super toto non fuerit iudi-
30 catum.Nec†considerandum uenit, an dictæ rationes respe-
ctu totius essent incongruæ,impertinẽtes &c. Ista enim mini-
mè obstant, cum (vt diximus) rõnes, & causæ ꝑ iudicantem
fuerint expressę,& commodè adaptari possunt ad aliqua,& iõ
extendi non dẽnt ad reliqua capitula,quibus nullo modo cõ-
ueniunt,ut deduximus.Ex quib.necessariò infertur, dictas bi-
nas sententias minimè dici posse conformes quò ad caput,de
quo in præsentia agimus. Reliqua suppleant peritissi. haben-
tes iudicium proferre. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Ex læsione enormissima resultat dolus præsumptus.*
2 *In sententia aliud non præsumitur, nisi illud, quod dictum est.*
3 *Si decem petuntur, & iudex in quinque condemnat, an in alijs quinque uideatur absoluere.*
4 *Iudex appellationis potest super parte pronunciare, & reliqua omittere.*
5 *Sententia non erit nulla, si pronunciatur super uno, & non super alijs, si libellus plura & diuersa continet capitula.*
6 *Et idem quando ex diuersis causis una summa petitur.*
7 *Et uerba sequentia declarant generalitatem sententiæ.*
8 *Et causæ expressæ in sententia ad quæ capita sunt referendæ.*
9 *Generalitas non est attendenda, quando ab ea fuit recessum per sequentia.*
10 *Non dicitur uelle, quod non fuit expressum.*
11 *Relatio sententiæ ad libellum limitatè facta, limitatè uenit intelligenda.*
Et quando sententia habeat consequentiam ad libellum.
12 *Non est uerum, iudicem præsumi super toto iudicare.*
13 *Diuersa ratione potuit moueri libellans ab illa, qua motus est iudex.*
14 *Dictio, eorum, repetitiua, relatiua & restrictiua est dispositionis.*
15 *Nullitas laudorum influit ad nullitatem sententiarũ inde emanatarum, secus econtra, stante ualiditate laudorum, quæ non influit ad ualiditatem sententiarum.*

CONSILIVM CIII.

Isti Collenses, ɔ̄ illos de Gondis, vt facti exemplũ ad me
transmissum continet, dixerũt de nullitate laudorum
ꝑꝑ gabellam non solutam,item & de nullitate sñiarum ema-
natarum vigore dictorum laudorum, tam in tenuta pro non
1 facto,de quo capite in pñti nihil ad rem.Quàm†& in alijs te
nutis asserentes nullitatem laudorum ꝑꝑ enormissimam læ-
sionem, ex quo re ipsa dolus p̃sumptus resultabat, ad plenè
tradita in l.si quis cum aliter.ff.de ver.ob.cum alijs concord.
adductis ꝑ Dec.ɔs.180.uisa renunciatione,col.5.nu.7.ex quo
dolo dicebat̃ nullitatem resultare: cum leges municipales nõ
annullent ɔ̄ctum ex capite gabellæ non solutę, sed solùm an-
nullent sñias latas vigore ɔ̄ctuum gabellabilium, gabella non
soluta,& oĩa insuper inde secuta.Dicebat̃ insuper ꝑ ipsos Col
lenses de nullitate oĩum sñiarum secutarum uigore illorum
laudorum nedum quò ad caput tenutæ pro non facto, sed ẽt
quò ad caput tenutæ alterius crediti ɔtenti in dictis laudis ꝑꝑ
cessionẽ factã Gondis ab illis de Neronib.& Saluiatis. Modò
dubitatiuè dr̃ ꝑ ſm iudicẽ super isto capite nullitatis dictarũ
cessionum ẽt fuisse iudicatum absoluẽdo Gondos: tum quia
libellus ɔtinebat plura capita, & secunda sñia plura ẽt capita
ɔtinet,in qua licet sint expressæ cãæ, q̃ oĩb.capitib.non conue-
niant: attñ illæ expressæ referendæ sunt illis capitib.quib. ɔue-
niunt,quò verò ad reliqua capita,quib.non ɔueniunt,uel mi-
nus aptè referri possunt,nihilominus in reliquis capitulis suf-
fragat̃ illa gñalis absolutio facta Gondis a petitis ꝑ Collenses
in libello.Quod caput absolutionis procedit ex se attẽta gña-
li absolutione,licet cãæ expressionem aliam non contineat, &
vt ipse iudex referens se ad libellum, & petita videat̃ de oĩbus
petitis absoluisse exp̃sè ꝑꝑ relationẽ ad libellum, & sic ẽt de
isto capite nullitatis ex cã dictarũ cessionũ, maximè cũ iudex
videatur super toto iudicasse,& aliquid non omisisse: & quia
multa capita in libello,& sñia comprehendunt̃. Eo ẽt: quia
iudex ad absoluendum & iudicandum suꝑ oĩb.potuit moueri
ea rõne,qua moti sunt libellantes oẽs dictas nullitates.Et col-
ligi ẽt vr̃ ex uerbis dictæ secundæ sñiæ ibi,& ꝙ non cõstat ali
quid de necessario concludentib. iniquitatẽ aut nullitatẽ eo-
rum,iõ absoluimus a cęteris in libello petitis,ex quib. vr̃ facta
absolutio ab oĩbus contentis in petitione, excepto illo capite
nullitatis pro non facto,& dicta rõ a iudice expressa, nec non
& nullitas laudorum influant ad nullitatem sñiarum emana-
tarum vigore illorum ẽt in isto capite nullitatis ꝑꝑ cessionem
prædictam in libello Collensium expresè deductã.¶ Ad quo
rum dubiorum resolutionem dr̃ in dicta secunda sñia, nihil
dici super isto capite nullitatis ex cã dictarum cessionũ, ɔñr
ad tale caput sententiæ & eius dispositio non potest adaptari.
l.4.§.toties.cum si.ff.de dam. infec. Et verbis dictæ sententiæ
standũ est,cũ sint stricti iuris & strictissimè intelligẽda,nec ab
2 eis discedendũ,ut deduximus in alijs allegationib. Et†quia in
sententia

sententia non p̄sumit̄,nisi illud, quod dictum est.l.1.C.si plu. una sen.l.apud Celsum.§.item quærit̄.ff.de exceptio. do.& in terminis nostris tradit Bar.in l.1.C.si aduers.rem iudi. col.1.
3 ver.alij dicunt. Volens † non esse veram opinionem illorum dicentium,ꝙ si petita sunt decē,& iudex ꝯdemnet in quinq;: vr̄ videat̄ in alijs quinq; tacitè absoluere, ex quo id non est p̄sumendum;cum in sn̄ia id non sit dictum,sed solùm in re appareat pronunciatum in parte: ut ꝯtingit in casu pn̄ti, ubi secundus iudex absoluit quò ad nullitatem & iniquitatem ꝯcernentem lauda,nihil aūt dixit de nullitate ꝯcernēte caput ces-
4 sionum p̄dictarum. Ad† qđ insuper: qm̄ iste secundus iudex appellationis potuit super parte ꝓnunciare & omittere alia pp quam omissionem eius sn̄ia non reddit̄ nulla, ſm Host. in c.placet,de ꝯuers.ꝯiuga.& sequunt̄ do.Ant.& Imo.in c.cū in-
5 ter,de re iudi. Prout† ēt: quia libellus & successiuè sn̄ia ꝯtinebāt plura,& diuersa capita,& si iudicatū est super uno, & non super alio,non ppea sn̄ia erit nulla, ut aliàs dicebam limitādo eā,q̄ hn̄r in l.in hoc iudicio.ff.fam.ercis. Non.n.hic agit̄, nec discutiendum uenit,an sn̄ia debeat esse ꝯformis libello: solū enim disceptat̄,an si iudex pronunciat super uno capite omisso alio,eius sn̄ia reddat̄ nulla, & in casu nostro concludēdum
6 est,eam esse ualidā ex causis superius deductis.Eo† ēt: qm̄ qn̄ ex diuersis causis peteret̄ una summa, adhuc sn̄ia valida esset si super parte fuisset iudicatū,& nō super toto: ut erat in pn̄ti disceptatione,in qua plura ex diuersis causis petebant̄,ut concludit Pau.de Ca.in d.l.1.col.fi.uer.& ista cōis *opin.Abb.& Fel.in d.c.cum inter.nu.15.Potuit.n. iudex omittere diuersis ex causis eius animum ad id inducentib.ita ut super uno iudicauerit & reliquum omiserit, nec ppea eius iudicium erit nullum.¶Et quia ulterius in oppositum dr̄, ſm iudicem sup hoc pronunciasse attentis uerbis dictæ sn̄iç.ibi, quantùm ad cætera in libello deducta absoluimus, certum est in libello caput illud esse deductum,qđ sub illis verbis gn̄alib. includit̄.Rn̄de-
7 tur,†id non obstare pp verba sequentia dictæ sn̄iç restringentia & coarctantia dictam gn̄alitatem & limitantia illam relationem factam ad libellum,& q̄ specificè expressa sunt attendenda,omissa illa gn̄alitate,ut singula apertissimè deduximus in alijs allegationib.firmantes ex causis & rōnib. in sn̄ia exp̄ssis declarari & aperiri iudicantis animum,& super quib. iudi-
8 cium protulerit,& illa gn̄alia restringi ex causis & rōnib.exp̄ssis.¶†Et qm̄ nouissimè adhuc dubitat̄, & dr̄ illas cās & rōnes expressas posse solùm referri ad capita,quibus conueniunt: tn̄ quò ad reliqua,quib.non possunt adaptari, iudex vr̄ absoluisse ex illis verbis gn̄alib.esto ꝙ ad dicta capita nulla fuisset ex-
9 pressa rō & cā,& esto ꝙ illç causæ expressæ non ꝯueniant alijs capitib.ex quo libellus plura ꝯtinebat capita. Replicat̄† hanc ꝯsiderationem stare non posse,nam in ea ꝯsiderat̄ illa gn̄alitas quò ad cætera in libello deducta &c.quç uerè attendi nō dēt, cum ab illa fuerit discessum pp cās & rōnes immediate expressas,ex quib.patet,iudicem ſm noluisse absoluere ab oīb. si em̄ id uoluisset, unico uerbo id fecisset gn̄aliter & indistinctè ab-
10 soluendo a petitis.Et† quia id minimè uoluit,idcirco recedēs ab illa gn̄alitate,apponendo cās & rōnes declarauit se ipsum, super quib.iudicabat,argō c.ad audientiam,de decim. & l.1. §.sin aūt ad deficientis.C.de cad.tollen. Non pōt alius sensus colligi.Et considerando cās & rōnes expressas, uerum erit, illas non posse adaptari ad pn̄s caput nullitatis, ex quo sumus in absolutione specifica & limitata,& nō gn̄ali, & istud caput nullitatis pp cessiones non pōt dici expressus & contentus in dicta sn̄ia ex illis verbis gn̄alib. cum ab eis omnino fuerit discessum pp cās,& rōnes expressas, q̄ non comprehendunt caput istud,& qđ caput non potest dici comprehensum sub illa gn̄alitate,licet non habeat in se cām. Nā ab illa gn̄alitate fuit discessum,nec est considerabilis nisi ſm subsequentia expressa.Et illa relatio ad libellū uenit limitatiuè & restrictiuè, ſm expressa,ut aliàs induximus,vn̄ sequit̄ necessariò ꝯcludendū, caput istud non includi sub causis & rōnib. expressis. Minus ēt pōt dici inclusus sub illa gn̄alitate, ex quo negat̄ absolutio gn̄alis: qm̄ uerè particularis fuit pp cās expressas importantes discessum ab illa gn̄alitate, & relatio ad libellum fuit limitata.Licet† enim iudex ad quē, & eius sn̄ia habeant ꝯn̄tiam ad processum & ad petita ut iudicet, tn̄ non hēt ꝯn̄tiam, ut sic iudicet: pōt enim suo arbitrio iudicare super parte & non super toto,ita Bar.in d.l.1.C.si aduer.rem iudi.col.2.uer. hic aduer-
11 te.¶†Nec pōt dici in dubio p̄sumendum,iudicem super toto iudicasse & aliquid non omisisse: nam qn̄ sunt capita diuersa & non connexa,in dubio non vr̄ agi, ut super oīb. iudicet̄, ita Bar.in l.quid tn̄,& in l.de reb.ff.de arbitris,refert & sequitur Fel.post Abb.in d.c.cum inter.nu.14.ver.restringe,& quia in pn̄ti casu capita diuersa sunt,p̄sumptio erit pro nobis, ꝙ nō super omnib. sed super expressis tm̄ iudicauerit. & licet alia capita omiserit,non ppea sn̄ia reddet̄ nulla,ut ex plurib.supra ostendimus,& illa relatio ad libellum minus poterit includere istud caput: cū fuerit limitata & restricta ad absolutionem illorum tm̄ capitum comprehensorum in causis & rōnib. per iudicem expressis minimè comprehēdentib. caput nullitatis,
13 de quo in pn̄ti disceptat̄.¶†Nec ualet dicere, iudicē sn̄iando & absoluendo fuisse motum ea rōne,qua moti fuere libellantes deducentes oēs nullitates,a quib.omnib. iudex ēt vr̄ absoluisse.Ista nanque ualde differunt: nam alia rōne moti sunt libellantes ad petendum,& longè diuersa potuit moueri iudex ad absoluendum super uno capite & non super alijs, uel quia id facere noluit,cū suo arbitrio istud esset commissum,an sup toto vel super parte,vel quia oblitus, uel alia ex cā motus id omiserit,quæ causç,& rōnes non applicant̄ libellantib. unde ex diuersis non pōt inferri,iurib.uulgarib.& communib.¶Minus obstant illa verba sn̄iæ,& ꝙ non ꝯstat aliquid de necessariò concludentib.ita ut per illa uideatur exp̄sè iudicatū super isto capite nullitatis. Nam dicta uerba expressam relationem habent ad nullitatem laudorum, de qua erat dictum in illis uerbis p̄cedenti.ibi,& quò ad lauda, & oñdit̄ ex illis uerbis non constare de necessariò concludentib. iniquitatē aut
14 nullitatem eorum.s.laudorum.Cum† dictio illa eorum, repetitiua sit & relatiua & restrictiua dispositionis ad ea,ad q̄ refertur,ut concludit Cor.consi.9.præmittendum.col.pen.in fi. & col.fi.in prin.uol.1.Et quia dicta verba solùm concernūt nullitatem laudorum,referenda minimè sunt ad nullitatem sn̄iarum secutarum post lauda in pn̄ti capite pp cessiones,sed solū
15 ad illud caput nullitatis pro non facto.¶† Nec ualet dicere ēt istud caput nullitatis comprehēdi in dictis uerbis, ex quo nullitas laudorum influit in hanc nullitatem. Nam hmōi ꝯn̄tia reciperet̄ si pronunciatū fuisset,lauda fuisse nulla: tunc.n.nullitas ista laudorum bn̄ influeret in nullitatem sn̄iarum, inde sequutarū pp initium & originem infectam a qua reliqua sequuntur.Nos autem sumus in casu opposito, in quo fuit iudicatum lauda non fuisse nulla sed ualida,q̄ ualiditas nō influit necessariò ad ualiditatem inde secutorum,nam subsecuta pn̄t esse nulla,esto ꝙ lauda fuissent ualida plurib.ex defectib. q̄ interuenissent super illis inde secutis, & patet ad sensum, argō eorum q̄ hn̄r in c.in pn̄tia,de proba.& in l. non hoc. C. unde legit.Quib. consideratis concludit̄ hanc secundam sn̄iam super isto capite nullo modo posse dici conformem primæ, consideratis ēt deductis in alijs allegationibus. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Actore non probante reus absoluendus est.*
2 *Probatio debet esse concludens.*
Paria sunt, non esse, uel esse & non apparere.
3 *Actor in rei uendicatione habet probare dominium.*
4 *Exemplum instrumenti non probat, & nu.51.52.& seq.*
5 *Verba enūciatiua nō disponūt,nec p̄bāt,sed cōtra n.48.et 116.*
6 *Res inter alios acta, & instrumentum quò ad alios non probat, sed contra in antiquis.nu.50.*
Instrumentum an probet dominium, & nu.seq. & 8.& 9.
7 *An instrumentum antiquum probet dominium, & quando.*
Dominij probatio difficilis est, reperitur tamen, & nu.110.
8 *Dominij probatio de præterito non infert necessariò ad probationem dominij de præsenti.& nu.114.*
10 *Constare debet de identitate rei contentæ in instrumēto, et n.21*
11 *Pluralitas in rebus præsumitur.*
12 *Vendi potest res aliena.*
13 *Dictio circa, in modico uerificatur, & nu.35.*
14 *Præscriptio longi temporis omnem excludit actionem.*
15 *Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium, &c. est loco constituti.*
16 *Habet etiam uim legis.*
17 *Et alios producit effectus.*

18 *Præscriptio*

18 Præscriptio qua ratione fuit inducta.
19 Fama & vox publica satis operatur.
20 Et in factis antiquis plenè probat.
21 Rei identitas probatur per confines.
22 Et per testes de auditu & opinione.
23 Et etiam per responsiones aduersariorum max. in antiquis.
24 Confinia qualiter probentur.
25 Confinium diuersitas inter nouos & antiquos tollitur, si de corpore constat.
26 Probantur etiam per instrumenta antiqua, & ex verbis enunciatiuis.
27 Dicta in capitulis plenè probant contra capitulantem.
28 Designum factum consensu partium probat.
29 Quando uenditur corpus non consideratur numerus.
30 Et quando precium non est limitatum ad numerum.
31 Locus paludosus & uallius dimensurari non bene potest.
32 Quando fit cum clausula, siue esset plus siue minus, idem.
33 Comprehensum intra confines est illius, cuius sunt confines.
34 Quando prius exprimitur locus et demũ adijcitur mensura idẽ.
36 Dictiones, diuerso modo, capiuntur secundũ subiectam materiã.
37 Testis deponens per uerbum credere & iudicio suo non probat.
38 Idem si deponit de uidere suo.
39 Idem si dicat pro certo ita credere.
40 Testes sibi ipsis contrariantes non probant.
41 Tempus centum annorum continet factum antiquum.
42 In antiquis sufficiunt leuiores probationes.
43 Et sufficit qualis qualis, licet non sit plena.
44 Probatio plena resultat ex diuersis coniecturis ad idem tendentibus.
45 Antiquitas temporis inducit præsumptionem, quòd omnia requisita interuenerint.
46 In antiquis probatio melior illa est, quæ per instrumenta fit.
47 Et in antiquis uerba enunciatiua probant, & nu. 116.
48 Etiam inter alias personas.
49 Argumentum a communiter accidentibus ualidum est.
52 Exemplum probat, quando non potest haberi originale.
53 Et idem si per partes fuit præsentatũ, & approbatum originale
54 Et idem quando pluries fuisset indicatum secundùm originale exemplatum.
55 Exemplum antiquum probat.
56 Si uenditor est dominus, etiam emptor præsumetur dominus.
57 Emptor succedit in locum uenditoris.
58 Venditor tradens instrumentum emptori uidetur transferre possessionem, & dominium.
Item & per constitutum.
59 Venditio dat iustum titulum quærendi possessionem, & dominium.
60 Instrumentum est scribendum manu notarij de eo rogati.
Et quòd sit eius manu scriptum per comparationem literarum verificatur, Ibidem.
61 Ex alijs etiam colligitur, quòd fuerit illius manu scriptum.
62 Registrationis instrumenti omissio non reddit illud inualidum.
63 Stilus notariorum circa originale & matricem uarius est, & nu. septuagesimoquarto.
Et an si matrix instrumenti non apparet, instrumentum redactũ in publicam formam perdat uires suas, ibidem.
64 Instrumentum inducit probationem manifestam, & nu. 67.
65 Pro instrumento præsumitur, quòd sit uerum.
66 Instrumentum est ueritas apparens.
68 Ex publico instrumento tres oriuntur præsumptiones.
69 Statutum non obseruatum non est considerabile.
70 Rogitus in contractib. regulariter non requiritur.
71 Subscriptio notarij & publicatio faciunt præsumi rogitum.
72 Rogitus præsumitur ex illa clausula, actum &c.
73 Rogitus in dubio præsumitur.
74 Liber priuatus regulariter non probat.
75 Fallit, quando esset descriptus manu defuncti.
77 Quando mortuus est ille, qui scripsit.
78 Scriptura priuata alicuius uiri legalis probat, & alijs præcedentibus.
79 Possessio probatur ex receptione mercedis & pensionis.
80 Testis deponens de facto proprio probat.
81 Instrumentum locationis non probat possessionem, nec dominium quò ad tertios, & nu. 85. 86.
82 Fallit, quando concurrunt alia adminicula.
83 Item & quando percepta esset pensio.
84 Et ex tali possessione præsumptiuè dominium probatur.
87 Perceptio fructuum indicat dominij probationem, & num. 88. & 89.
89 Solutio mercedis succedit loco fructuum.
90 Pronomen suum, uestrum, nostrum, dominium denotat.
91 Tempora auctoris coniunguntur ad causandam præscriptionem.
92 Probata possessione extremitatum probatur illa medij temporis.
93 Longeua poss. cum titulo emptionis, solutione precij, rei traditione inducit acquisitionem & probationem dominij.
94 Agens rei uendica. & dicens se dominum obtinet, si præscriptionem probat, & nu. 95. usque ad nu. 117.
98 Emptor non habet probare semper necesse, uenditorem fuisse dominum.
99 Et maximè quando sumus in dubio: quoniam satis est probari illa tria.
100 Probato titulo & possessione longeua probatur dominium.
102 Et coniunguntur indicia ad probandum illud.
103 Dominium probatur indicijs.
104 Titulus dat iustam causam præscribendi dominium.
105 Requisita in præscriptione.
106 Possessio continuata.
107 Titulus.
108 Bona fides.
109 Bona fides adest quando quis putat rem esse tradentis.
110 Bona fides in dubio præsumitur.
111 Dominium quæritur sine aliquo actu de patre in filiũ, & de auo in nepotem.
112 Successor agit rei uendicatione propter dominium quod erat penes defunctum.
113 Dominus de præterito præsumitur dominus, & de præsenti.
118 Incisio scripturæ quem effectum operatur.
119 In interdicto uti posside. est probandum, aduersarium possedisse clandestinè, & uitiosè.
120 Præscriptio currit contra absentem ignorantem.
121 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. qualiter sit articulanda, & probanda, & nu. 122.
123 Nec currit sine bona fide.
124 Et testes de ea deponentes cuius ætatis debent esse.
125 In interdic. uti posside. quæ probationes præualeant.
126 Ciuilis possessio est causans præscriptionem.
127 Habens naturalem tantùm posses. non præscribit etiam longissimo tempore.
128 Contra ciuiliter possidentem non datur præscriptio.
129 Titulus necessarius in præscriptione.
130 Sine bona fide non currit præscriptio.
131 Mala fides in dubio præsumitnr deficiente titulo.
132 Possessio clandestina non prodest.
Ex possessione particularium non fuit possessio aliqua quæsita vniuersitati.
133 Mala fides particularium de uniuersitate nocet uniuersitati.
134 Possidentes ad meliorandum uoluntate domini nunquam præscribunt.
135 Testes de uniuersitate in fauorem uniuersitatis non probant, quando &c.
136 Testes de auditu non probant.
137 Testes singulares etiam non probant, & nu. 156.
138 Idem si sunt affines seu consanguinei.
139 Et si uaria & contraria deponunt, idem erit.
140 Et si interrogati tacuerunt ueritatem dicere idem.
141 Falsus in uno in reliquis præsumitur falsus, & nu. 157.
142 Deponentes dubiè, & obscurè non probant, & contra producentem fit interpretatio.
143 In præscriptione non computatur tempus, quo quis fuit exul, et relegatus, & nu. 144.
144 Et tale impedimentũ absentiæ ẽt et carceris illi prodest ad hoc.
Et datur restitutio etiam si curreret.
145 Quando impedimentum nõ est iustum, quid de iure ciuili & canono. & nu. 146.
Et quid si eius culpa processit.
147 Tempus hostilitatis & belli non computatur in præscriptione. Et quid

148 *Et quid si eo tempore reddebatur ius.*
149 *Præscriptio non currit lite pendente tanquam interrupta.*
150 *Interruptio ciuilis fit mediante citatione.*
151 *Et a fortiori causatur per contestationem litis.*
152 *Interruptio ciuilis quando dicatur finita.*
153 *Et quid de iure Canonico.*
154 *Per litis contestationem causatur mala fides, cum qua nulla currit præscriptio.*
155 *Litigiosi uitium qualiter causetur, & quem producant effectũ.*
158 *Testis uariantis statur primo dicto.*
159 *Testes familiares & domestici repelluntur.*
160 *Fama formiter est probanda, a quibus personis processit.*
161 *Et debent testes deponere se audiuisse a maiori parte &c.*
162 *Et debent causam famæ assignare.*
163 *Fama debet esse legitima, non simplex.*
164 *Nec probatur, si testes dicunt, non recordari a quibus audiuerunt dici.*
165 *Fama in ciuilibus quando faciat semiplenam probationem.*
166 *Statutum loquens de præscriptione interpretatur, quando processit cum bona fide, & nu. 168.*
167 *Statutum loquens de possessione non extenditur ad dominium.*
Statutum prædictum qualiter interpretetur, & alijs præcedentibus.
169 *Dominium an probetur per librum æstimi.*

CONSILIVM CIIII.

In præsenti cã uertente inter Magni.do.Hyeronymum Baduario actorem ex una & uniuersitatem seu cõmune & homines de villa Vigontiæ principales & nobiles de Bariso-
1 nis pro ipsorũ interesse reos ꝯuentos ex altera. Prima† facie dicendum vr̃, ipsos reos ꝯuentos debere absolui a petitis p ipsũ Mag.d.Hieronymum per illam tritam regulam habentem, ꝙ actore non probante reus dẽt absolui.l.fi.C.de rei uend. l.qui accusare.C.de edẽ.l.actor qđ asseuerat.C.de proba.c. ecclesia
2 furrina.de cau.pos.& proprie.in fi.Nec † sufficit dubia probatio, sed necessariò dẽt esse ꝯcludens: cũ paria sint, aliqua non esse, uel esse & non apparere.l.duo sunt Titij.ff.de test. tut.l.si fuerit.ff.de reb.du.notat in l.non hoc.C.vñ legit. & in l. neq; natales, & in l.ad probationẽ.C.de proba.& in c.in pñtia, ubi plenissimè Can.ex̃ eo.ti. Quæ oĩa vñr posse adaptari ad casum pñtem ꝯ ipsum Mag.d.Hier.actorem, qui nec plenè, nec semiplenè vr̃ probasse suã intentionẽ, & ꝯñr ex non iure ipsius ab-
3 solutio sequi dẽt. Egit†.n.d.Mag.do.Hier.ꝯ p̃dictos ꝯuẽtos rei vẽdicatione intentando petitoriũ directò & principalr̃, quo casu p ipsum probandum erat dñium, qđ erat necessarium ex tremum ex parte sui in iudicio intẽtato, ut hr̃ in l.1.C.de alie. iud.mutan.cau.fac.& in l.offĩ.& in l.qui restituere, & in l.in rẽ.ff.de rei vẽd.cũ alijs cumulatis p Alex.ꝯs.10.uiso, processu, & cõs.seq.11.uol.4.& p Cor.ꝯs.63.excellentissime doc.& ꝯs.
4 165.ꝑfecto, uol.3.Nõ † em̃ ipse actor poterit se iuuare ex illo antiquo instr.celebrato ann. 1349.die xxvj.Maij, tũ quia non est originale instr.sed tm̃ exemplũ ex suo originali, qđ non vr̃ fidẽ facere: cũ nõ sit formiter exẽplatũ, ut in auth. si qs in aliquo documẽto, ubi plenissimè doc.C. de edẽ. cum alijs plenè
5 cumulatis per Pel.in c.fi.ex̃ de fide instr. Tum †ẽt quia enunciatiuè loquitr̃, quæ uerba minimè inducunt dispõnẽ.l. ex hac scriptura, ubi plenè Bar.ff.de don.l.optimã. C. de ꝯh. & com. stipu.l.ex his verbis.C.de test.mil.& p Bar.& alios in d. auth.
6 si quis in aliquo. Tũ† quia apparet ꝯditũ inter alias ꝑsonas, & res inter alios acta nõ hẽt nec nocere nec prodesse c.inter dilectos.c.porrò.de fi. instr.& C.res int. al.acta &c.p totũ.l.sæpe.
7 cũ uulg.ff. de re iudi. Nec† dicto actori prodest antiquitas dicti instr̃i, qua stante leues & minores vñr sufficere ꝓbationes ad ipsum dñiũ, vt plenè p doc.post gl.in l.cũ aliquis.C.de iur. delib.ex quo in pñti iudicio nõ tractat de probatione dñij de ptõ, sed probãdũ est dñium de pñti in ꝑsona ipsius. d.actoris,
8 cuius licet videat esse difficilis ꝓbatio, nihilominus nõ repu-tat adeò difficilis, ut probationes non inueniant. Et † ꝓbatio dñij de ptõ non infert necessariò ad ꝓbationẽ dñij de pñti, qđ probari dẽt p legitimas probõnes iuxta ea, q̃ hñr in l. cum res.& in l.ꝓprietat.C.de proba.& p Bar. in l. quidã in suo. ff. de ꝯd.insti.& in l.rẽ q̄ nobis.ff.de acq.pos.cũ alijs adductis in ꝯsci.ꝯs.Neap.40.col.1.in fi.& p Soc.ꝯs.112.viso ꝓcessu, in fi.

vol.4.& per Dec.consi.221.nu.7.& 8.Et ita pũctalr̃ obiectio nẽ tollit Cor.ꝯs.24.licet in themate, uol.4. Nec ẽt eidẽ actori vñr ꝓdesse alia instr̃a p eũ ꝓducta de an.1404.die xij. April. in quib.d.Montesius à Cãpanile uẽdidit Domitio Brocardo dicta loca, de qb.vertit qõ, & ẽt instrm̃ celebratũ de an.1433. die xxij.Apr.in quo dic.Domitius Brocardꝰ eadẽ loca uẽdidit Mag.d.Ludouico Baduario auo ipsius Mag.actoris: tum quia talia instru. nõ vñr esse in forma probante, tũ quia instrm̃ acquisitionis non est positum in prothocollo: tum ẽt quia in eo nõ apparet seruatus stylus ipsius notarij, & aliorũ notariorũ: & quia notarius nõ rogatus, minimeq; testes apparẽt: tum ẽt quia talia instr.nõ probãt dñiũ, ut punctalr̃ ꝯsuluit Ale. d.ꝯsi.
9 10.& 11.vol.4.& faciunt ꝯs.Cor.superius allegata. Et † bona decis.Io.gl.p illum tex.quẽ vñr sequi doct.ibi in l.cum res.C. de proba.& Spe.in ti.de act.& peti.§.sequit uidere legalr̃, col. 6.vers.si aũt velis actionẽ.ubi dicit, quatuor esse necessaria ad probationem dñij, qñ quis se fundat ex ꝯctu.primum, ꝙ pcedat ante traditionem ꝯctus.fm, ꝙ numeret pretium.tertium, ꝙ res tradat.quartum, ꝙ uenditor fuerit dñs, q̃ oĩa cõprobat lege, & eius decis.vr̃ sequi Alex.in cons. suis præallegatis, & ẽt consi.200.vol.2.q̃ minimè verificata apparent p ipsum acto-
10 rẽ, vñ &c. Qui† ẽt ex alio vr̃ excludẽdus: qm̃ identitas rei cõprehensa in instr̃is p eum pñtatis non vr̃ esse eadẽ cũ illa, de qua in pñtiarum agit: vt vñr firmare aliqui testes ipsorum cõuentorum, q̃ variatio circa identitatem rei petitæ inducit ab-
11 solutionem in fauorem reorum. Tum† quia in reb. p̃sumitur pluralitas, ut concludit Ale.ꝯs.134.col.2.uol. 2.tũ quia talia instr̃a inter alios celebrata nõ hñt inferre nocumẽtũ ipsis cõ-
12 uentis, ut s̃.probatum est. Tum† ẽt quia res aliena põt vendi, tñ talis vendõ vero dño non præiudicat.l.rem alienam, cum alijs ibi adductis p gl.& doct.ff.de ꝯh.emp.& ẽt quia qualitas camporum p prædictos uẽnditorum non est eadem cum illa, q̃ in ipsis instr̃is continet: quia longè minor ab ea, q̃ mõ peti-
13 tur. Et† dictio circa, in modico uerificat, ut dicit Alex. consi. 122.uol.2.& hr̃ in c.fi.de despon.impu.& per Alb.in dictio.
14 in uer.circa. Præterea† ꝯ ipsum actorem validè urget præscriptio allegata per ipsos conuentos, per quam ipse do.Hier. venit excludendus, esto ꝙ probasset rei identitatem, & dominiũ considerata eius negligentia, nedum per xx.& xxx. annos, per quorum cursum nedum realis actio sed quæcunq; personalis vr̃ esse sublata.c.vigilanti.c.ad aures.c.si diligẽti, c.fi.de præsc. xxx.vel xl.anno.per totum, & insti.de vsucap.& ff.eo.tit. maxi
15 mè in l.Celsus, cum aliis concor. Eo † maximè quia ipsi conuenti deducunt præscriptionem tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, quæ præscriptio hr̃ loco tit. legitimè cõstituti.l.hoc iure.§.ductus aquæ, ubi gl.ff.de aqua quoti.& æsti.Habet etiam uim priuilegii.c.super quibusdam.§.p̃terea, iuncta gl.super uer.non extat, de verb.sign.& per Abba.
16 cons.71.clericus quidam, vol.2.Habet† etiam & uim legis.l. 1.§.fi.l.in summa, in prin.ff.de aqua plu.arcen. & per Cardin.
17 consi. 88.Ciuitatense. Et† multa alia operatur, de quibus per Felyn.in rubr.& in cap.cum nobis, & in cap.si diligenti, colu. 7.de præscri.& per Iaso.in d.l.de quibus, colum. 3. de legib.
18 Et† potissimè cum præscriptio sit inducta propter bonum publicum, & vt esset litium finis, & rerum dominia non essent in incerto.l.1.& 3.ff.de usucapio.l.fi.ff.pro suo, & per Azo.in summa.C.de usucap.pro empto. Tanto magis considerato statu.Paduano producto p ipsos conuentos, & etiam consideratis partib.& legibus Illu.Consilij Rogatorum, & Consilij de Decem in processu ꝓductorum, quibus talis præscriptio adiu
19 uatur etiam sine titu.& contra absentes. Postremò † istorum conuentorum intentio videtur comprobari ex publica uoce & fama, ex quo conuenti nituntur ꝓbare uocem & publicam famam fuisse, locum, de quo vertitur quæstio, fuisse & esse cõmunalem dictę uniuersitatis & hominum Vigontię & possessum ab ipsis tãquam communalem, quæ publica uox & fama multùm operatur, secundùm Bar.in l.de minore.§. tormẽta, & §.plurimùm.ff.de quæstio.& per glo.& doct.in l.in bonefidei.C.de reb.credi.& iureiurando & l. admonendi. ff.eodem
20 tit. Et† potissimè in factis antiquis, in quibus plenam facit ꝓbationem, ut no.Inn.in c.ueniens, de uer. sign.& Bal. in auth. quas actiones, in ultim.col.C.de sac.san.ec. & Alex.in cons.allegatis per Ias.ubi plures alias adducit decis. in l. admonendi. car.23.col.4.uer. tangit etiam hic remissiuè Bar. & per Aret.

consi.

conſi.37.ſequendo ordinẽ,& per Rom. in l. 2.§.idem Labeo,
col.2.ff.de aqua.plu.arcẽ.dicentem in factis antiquiſſimis fa-
mam communem probare directum dñium. ¶Iſtis tñ nõ ob.
conſiderata facti ueritate in caſu pñti ↄ̃rium eſt ipſa ueritas:
qm̃ ipſe mag.Hyeronimus ex deductis p eum ſuam plenè pro
bauit intentionem,ↄñr obtinere debet non obſtan. in ↄ̃rium
ſupra adductis.Ad quod oſtendendum primò aduertendum
eſt,ꝙ identitas rei petitæ iam uerificata eſt, & eadem eſt cum
illa q̃ in inſtr̃is acquiſitionis,& in petitione exprimit̃, nedum
enim p duo confinia,ꝙ ſufficeret, ſed per tres cum dimidio,
Imo & quatuor uerificata apparet,uidelicet a mane iuxta ter-
gulam veterem,& iuxta res ſan.Catoldi,& iuxta res S. Grego-
rij,a ſero verò iuxta tergulam ueterem, a meridie verò iuxta
21 res particulariũ,qui loc⁹ poſitus eſt in ſeralio Flexi. Quo†fit,
ut per tales confines probatos ẽt teſtib.ſatis dicat̃ eſſe probata
identitas rei.l.forma.ff.de cenſi.per Bar. & alios in l. demon-
ſtratio falſa.ff.de condi.& dem.& per ſcri.omnes in l.hac con
ſultiſſima.C.qui teſta.face.poſ.& bonus tex.in l.ſi quis ſeruũ.
§.ſi inter,de leg.2.cum aliis addu.p Cor.cõſ.215.uiſo. col. 3.
in fi.& ↄſ.28.uiſis,col.3.uer.vñ ex multis,uo.3.& cõſ.91.uo.
22 1.in lr̃a.M.la 3.Et†bñ p Soc.cõſ.89.col. 1.in cã agitata, uol.
1.ubi uult allegando plures deciſiones,ꝙ identitas rei conten
ta in inſtr̃is ſatis eſt,ꝙ uerificet̃ p teſtes de auditu, & opinio-
nes,ex quo in probãdis confinib. ſufficit ſemiplena probatio,
ƒm Card.in cle.1.in 3.oppo.de probatio.& p Cano. latè in c.
cũ cãm,eo.tit.in antiq.& ibi ẽt idẽ Soc.uult, talem identitatẽ
probari p rñſiones aduerſariorum, qđ propriè eſt in caſu no-
23 ſtro:ut inferius dicet̃.Et†maximè qñ ſumus in antiquis:ut ip
ſe Soc.idem uult tenẽdo in 3.col. ꝙ hodie tempus lx. annorũ
dicat̃ tempus antiquum,attento cõi curſu,ƒm do.Ant.in c.ue
niens,de teſtib.quę comprobant̃ ex dictis Bal.Saly.Pau.de Ca.
& aliorum Mod.in d.l.cum aliquis.C.de iu. delib. adducẽtes
gl.in c.cum olim.ex̃ de cenſi. uolentem confines probari per
24 inſtr̃a antiqua.Potiſſimè†qm̃ ad probandum confinia, reſpi-
ciuntur probationes minus perfectæ, & ſufficiunt coniectu-
ræ, & argumenta, quæ in alijs non ſufficerent taliter, ꝙ ver-
ba enunciatiua probant cõfines ƒm Bal.in d.c.cum cãm. col.
3.cum alijs adductis per Deci.conſ.42.& pro facultate,colu.
6.ver.his tñ.nu.8.& per Iaſ.in l.ex his.col.2. in princip. in 4.
limita.C.de teſtam.mil.& in deci.conſ.Neapo.23.Capellani,
concluditur,confinia contenta in inſtr̃a probari, & uerificari
multis modis,vt puta p poſſeſſionem,vt eſt in caſu noſtro, ut
inferius dicetur,item & p ſigna,ut dicit Bald.cõſi.352. verba
25 principis,uol.2.Et† vlterius adducit, ꝙ licet eſſet diuerſitas
confinium inter nouos,& antiquos,ex quo conſtat de corpo-
re,ſatis dr̃ eſſe probata idẽtitas rei nõ obſtante tali diuerſitate,
ex quo ex ↄiecturis ſimul iunctis identitas probat̃, licet in re-
bus præſumatur pluralitas, ƒm Alc.conſ.69.in princ. uol.ſe-
26 cundo.Hinc†eſt,ꝙ Alb.Bal.Sal.& cõiter* doc.in d.l.cum ali-
* quis.C.de iu.delib.concludunt,p inſtr̃a antiqua probari confi
nia ẽt p verba enunciatiua,& ẽt inter alias perſonas: ut ẽt uo-
luit Floria.de S.Pet.in l.in finalib.ff.fi.regũ.& Can. in d. c.cũ
cãm,& Iaſ.in d.l.admonẽdi.car.22.col.1.uer.limitatur tñ. &
idem firmat Soc.conſ.166.col.1.& 2.& conſ.266.col.2.& 6.
circa medium.uol.2.Prout ẽt idẽ neceſſariò dicendũ, ex quo
pars aduerſa in ſuis capitulis aliàs productis in iudicio turba-
tę poſſeſſionis uertente inter eaſdem partes,& in hoc pñti iu-
dicio reproductis fatent̃, dicta confinia deſignata p ipſum Ma
gni.actorẽ fuiſſe & eſſe uera,& ꝙ per illa oſtendit̃ identitas ip
27 ſius rei. Quæ†confeſſio in capitulis facta plenè probat, ut di-
cit Bal.p illũ tex.in l.cũ pręcũ.C.de libe.cau.& in l.1. col.15.
C.de ↄfeſ.& Fel.in c.examinata.col.3.de iud.& in c.ſi cautio.
28 de fide.inſtr.Prout†ẽt eadẽ identitas ſufficiẽter uerificata ap-
paret p deſignũ dictorũ locorũ nominib. ſuper eo deſcriptis
factum a ſpectab.D.Vic.ſuper ipſo loco dñæ,de uoluntate, &
in pñtia ambarum partium,quod ſolum ſufficere deberet l. ſi
29 irruptione.§.ad officiũ.ff.fi.regũ.l.ſi q̃s.C.eo.ti.¶Nec†predi-
ctis obſtat,ꝙ numerus cãporũ,qui in pñti reperit̃, vr̃ eſſe ma-
ior,q̃ ille,qui vr̃ contentus in dictis inſtr̃is:nam aduertendũ
eſt,ꝙ vendita fuit petia terrę,& ſic certum corpus & certa ſpe
cies,quo caſu nõ ↄſideramus numerũ,nec quãtitatẽ,ſed corp⁹
ipſum deſignatum: vt dicunt Mod.maximè Iaſ.in l. talis ſcrip
tura,ver.pe.& in l.ſi ſeruus plurium.§.fi.per illum tex.in 3.no
tab.de leg.1.& bñ facit tex.in l.ſi ſeruum.§.ſi modus.ff.de act.
emp.& quæ ponit Alex.conſ.8.vr̃ fortaſſe,uol. 4. ubi conclu-
dit,attendi debere locũ demonſtratũ ↄfinib. & nõ numerum
menſuræ.Quæ comprobant̃ ex his,quæ dicit prac.Pap.in for.
30 libel.in cau.uen.in gl.in ver.perticarũ centũ. Vbi †allegando
deciſiones ↄcludit,ꝙ qñ precium non eſt limitatũ per ſingu-
las perticas ſed habito reſpectu ad uniuerſam rem contentam
certis finib.talis uariatio numeri nõ dẽt uitiare uenditionem,
31 nec inducere diuerſitatẽ rei uenditæ.Et † tanto magis in pñti
caſu,in quo res & locus tpe,quo fuit uenditus,erat paludoſus
& inundatus aqua,ↄñr nõ poterat ita rectè mẽſurari, ut patet
ex ipſa experientia, q̃ eſt rerum magiſtra c. cum expediat, in
32 prin.de elec.lib.6.Item†quia uendõ fuit facta de toto eo, qđ
33 erat intra dictos ↄfines,ſiue eſſet plus,ſiue minus. Et † ↄñr oẽ
incluſum dictis ↄfinib.fuit comprehenſum,ex quo p̃ſumit̃ eſ-
ſe illius,cuius ſunt ↄfines,ut dicit Socy.d.ↄſ.166.col. 2.uol.2.
34 Et†iõ Deci.ↄſ.347.prima facie,nu.1.allegando plures deci-
ſiones concludit, ꝙ qñ in vendõne prius exprimunt̃ bona cũ
confinib.& deinde adijcit̃ certa menſura, ꝙ talis vendõ nõ re
ſtringit̃ ad aliam menſuram ƒm Bar.in l.Iulianus. §. ſi Titius.
ff.de acti.emp.& in alijs ↄſi.Alex.Cor.& Soc.p eũ ibidẽ allega
35 tis.¶†Nec obſtat dictio circa,nam ƒm ſubiectam materiã ue-
rificat̃ in modico,ut in iurib.allegatis in ↄ̃rium, & ẽt verificat̃
in magno arbitrio boni uiri.l.1.in fi.ff.de iur.delib.l.hęc adie
ctio.ff.de uer.ſig.& latè p Alb.de Roſa.in ſuo dictio.in uer.cir
36 ca.Eo†maximè qm̃ iſtæ dictiones uariant̃ & diuerſimodè ca-
piunt̃ ƒm ſubiectas materias,ut in l.eas cãs, & ibi gl, pe. ff. de
condi.& demon.Et in caſu pñti aliter non põt capi: cũ uendi
tio corporis & certę rei fuerit facta ſpecificatis confinib, & il-
la dẽt attendi,nec venit reſtringẽda ex numero & mẽſura adie
cta,ut ſunt apertiſſimæ deciſiones ſuperius adductæ, ex quib,
tollit̃ obiectio s̃.in ↄ̃riũ facta de nõ identitate rei, cum ad ple-
num & ſufficientiſſimè identitas ipſa ſit uerificata. ¶ Nec ob-
ſtant teſtes producti p aduerſarios ad oñdendũ, ꝙ nõ eſt iden
titas rei: qm̃ falsò deponunt attentis ↄfinib,poſitis in dictis in
ſtr̃is ad plenũ uerificatis p teſtes productos per ipſum Magni-
ficum actorẽ,itẽ & per deſignũ factum ut ſupra, itẽ & per con
37 feſſionem aduerſariorũ,de qua ſuperius dictũ eſt.Itẽ†quia af-
ſerti teſtes deponunt p uer.credere, & p uerſ.iudicio ſuo,quo
caſu nihil probant ƒm Ang.in l.ſciendũ.col.2.ff.de uer.oblig.
& Alex.cõſ.73.uiſo teſtõ,uer.item teſtis,uol. 1. & latè per Iaſ.
in rub.ff.de iur.iur.& per gl.& doc.in l.teſtium.C.de teſtib.&
gl.& Bar.in l.2.§.pen.ff.de aqua plu. arcen. cũ aliis cumulatis
per Crot.in tract.de teſtib.nu. 312. & in addi. ibidem poſita.
38 Vbi†ẽt dr̃,teſtem deponentem de uidere ſuo minimè proba-
re ƒm Bal.in l.de quibus,col.20.ff.de legib.& Alex. in d.cõſi.
39 73.Et†idem ſi diceret,ſe pro certo ita credere,ƒm Cano. in c.
3.loco.extra de præſumptio.& Bald.in l. ſiue poſſidetis.C. de
40 proba.& Iaſ.in d.rub.de iureiur. Et†etiam: quia teſtes ſibi ip-
ſis contradicunt & contrariantur.l.qui falſa aut varia.ff. de te
ſtib.cum concord.prout etiam: quia ipſi teſtes multas patiun-
tur oppoſitiones, ut infra plenius de unoquoque dicemus.
¶ Stante igitur iſta probatione identitatis rei petitæ, ex inſtra-
ſcriptis oſtenditur, ipſum Magnificum actorem probaſſe do-
minium.Primò conſiderando inſtrumentum celebratum an-
no.1349.die.xxvj.Maij, in quo Petrus de Rubeis vẽdidit mo-
nialib.S. Blaſij Catoldi, ſeu ipſarum procuratori duas petitas
terrarum poſitarum,uidelicet unam in confinibus uillæ Fre-
xi, dando pro confinib. illos de Campanile de contrata Are-
næ a ſero, & aliam petiam terræ poſitam in pertinentijs Boa-
tij & Albaredæ,in qua dantur pro confinibus prædicti de Cã
41 panile prope Martinellum. Quod † inſtrumẽtum eſt de facto
antiquiſſimo excedente tempus centum annorum,ſecundùm
Inno.& in c.ueniens,& in c.quid per nouale.de uer. ſignifi.&
Imo.& Moder.in c. ueniens, el primo, de teſtib.cum alijs cu-
mulatis per Iaſo.in d.l.cum aliquis,colum.2. uerſic. ſed circa
occurrit.C.de iure deliberan.& Alexã. in dicto conſi. 21.viſo
proceſſu,in fine,uol. 1.& Soc. conſi. 89. uerſicu. præterea iſta
concluſio,uol.1.& conſi.106.num. 1. uol.3. & latè per Deci.
42 conſi.42.nu.2.& conſi. 13. nu.8.& conſi. 321.nu.11.Et†in
antiquis,certum eſt,quòd ſufficiunt leuiores probationes,con
iecturę & indicia,ac argumenta ẽt ſemiplena,ut dicunt Mod.
in l.ſciendum.ff.de uer.obl.& Roma.in l. ſi uerò. §.de uiro.ff.
ſol.mat.& Dec.in d.conſ.42.nu.2.in fi.& conſ. 146.nu.14.&
43 conſ.13.nu.8.& Soc.d.conſ.89.uer.præterea.†& melius cõſ.
187.

187.vol.2.verſ.2.ratio eſt.vbi vult,ꝙ ſufficit qualis qualis ꝓbatio,licet non ſit plena, & ꝙ ex diuerſis coniecturis ad idẽ tẽ
44 dentibus reſultat plena probatio.Et † idem Soc.cõſi.205.eo. uol.2.uerſ.4.optimè dicit in antiquis ſufficere probationẽ per indicia,& per auditum,de quo ẽt per Frã.de Cur.plenè ↄſ.76. col.2.uerſ.ſed præmiſſis. ubi plura cumulat circa antiquitatẽ, aſſerendo ꝙ inſtr̃a antiqua faciunt fidẽ taliter, ꝙ iſtud non dẽt in dubium reuocari , & Corn.conſi.171.in litera H.in 1.uol. & conſi.19.uol.2.in litera M. & conſi.24.in prin.col.4.dicit,
45 in antiquis admitti probationẽ minus idoneam. Et † iſtorum ratio aſſignatur : qm̃ antiquitas tpis inducit præſumptionem, ꝙ oĩa requiſita uerè interuenerint : vt ↄcludit Deci.ad id plura adducendo conſi.375.nu.3.& conſi.199.nu.5.ubi uult, ꝙ oĩs defectus ſolennitatis purgatur pp temporis antiquitatẽ,& idem firmat Soc.conſi.16.in 1.uol.verſi.8.probatur,& Franc.
46 de Cur.dicto conſi.76.col. & uerſ.præallegatis. Et † facit alia rõ : qm̃ in antiquis nulla eſt melior probatio q̃ illa , quæ fit p inſtr̃a,quæ ſuperat,& uincit probationes, quæ fiunt per teſtes: vt dicit Bal.in d.c.cum cãm, col.2.& Dec.d.conſi.42.nu.9.& conſi.146.nu.14.& Soc.conſi.187.verſ.non omitto,& ↄſ.166.
47 in 2.vol.Hinc † eſt,ꝙ in antiquis uerba enunciatiua probant: vt dicit Bal.& Saly.& Albe.& cõiter Moder. in d.l.cũ aliquis.
48 C.de iure delib. & † inter alias perſonas : vt ẽt poſt ipſos pũctaliter dicit Iaſ.in d.l.admonendi,car.22.col.1.uerſ.limitatur tñ multùm ſignanter,ubi ad id adducit alias deciſiones,& idẽ Iaſ.in l.ex his.C.de teſta.mili.in 4.limita.& Ale.conſi.6.in fin. vol.1.cum alijs adductis per Dec.in d.conſ.42.num.7.in fi.& conſi.13.nu.8.& Fran.de Cur.d.ↄſ.76.col.2.dicit,uerba enũciatiua facere unam cõem opi. quæ hr̃ ꝓ ueritate, & ꝙ probãt dñium, ut ẽt hr̃ per Dec.in d.conſ.146.nu.14.Quibus ſtãtib. cum in prædicto inſtr̃o antiquiſſimo pro confinibus vocentur illi a campanile,infertur,ꝙ tunc tpis erant domini, & poſſeſſores dictorum locorum: cum veriſimiliter aliàs non uocarent,
49 niſi tales eſſent : vt ẽt apparet ex cõiter accidẽtibus,qđ† argumentum ualidum eſt.l.neq; natales,cum alijs uulg.C.de ꝓba. ſi.n.tunc tpis alij fuiſſent dñi,& poſſeſſores, certè fuiſſent dati pro confinibus,prout alij ita ſimiles domini,& poſſeſſores cõiter dantur,& prout ẽt alia confinia data inſtr̃o prædicto fuere uera, & ſatis uerificantur, ita ſtante dicta tpis antiquitate dicẽdum erit,& in iſto confine dato quò ad iſtos de campanile: cũ dñium in iſtis antiquiſſimis probetur indicijs, & argumentis, & per verba enunciatiua etiam inter alios potiſſimè in illis vocatis pro confinibus,iuribus,rõnibus, & deciſionibus,de qui-
50 bus s.¶†Nec hẽt obſtare prædictis,ſi dicatur, tale inſtr̃m non facere fidẽ inter alias perſonas, toto tit.res inter alia acta &c. cum alijs ſupra adductis, & ẽt quia in eo ſunt uerba enunciatiua,nã vtraq; obiectio ruit : qm̃ in antiquis uerba enunciatiua probant ẽt inter alias perſonas,vnũ quodq; ſigillatim ſuperius probatũ eſt, & ↄ̃tria procedunt in factis non antiquis, prout ẽt non obſtat, ſi dicatur,tale inſtr̃m non probare,ex quo nõ eſt ꝓductũ originale, ſed ſolùm exẽplũ ſine aliqua ſolennitate exẽ-
51 platum,& parte non citata. Quo † caſu nullã fidem facit,nec probat , vt in auc.ſi quis in aliquo documẽto.C.de eden.& in
52 c.fi.de fi.inſtru.Nam † qñ originale nõ põt haberi,vt puta qa deperditum,ſiue quia eſt penes aliquam perſonam, q̃ cogi nõ põt ad ipſius exhibitionẽ,tunc exemplum ſumptum a notario bonæ famæ,& uocis ſemiplenè ꝓbaret : vt dicit Pau.de Ca.in dicta authen.ſiquis in aliquo, & Bar.in l.admonẽdi,& gl.in l. ſicut.C.de fide inſtr.& in l.2.ff.eo.ti. & Iaſ.in d.l.admonendi, car.15.col.4.uerſ.quærit ergo primò Bar. & idem Iaſ.in auth. ſiquis in aliquo documẽto.col.3.in vltima fallen. & Fel.in d. c.fi.col.pen.verſ.4.fallit,vbi etiam vult, ꝙ tale exemplum omnino faciat qualem qualẽ præſumptionem ſeu coniecturam,q̃
53 in antiquis ſufficiunt,vt ſuperius dictũ eſt. Eo † maximè qm̃ tale inſtrumentum originale bis apparet ꝓductum in diuerſis iudicijs Paduæ,& Venetijs iam ſunt decurſi anni xl.in circa;& in actis dictorum iudiciorum,nominatim potiſſimè in ſententijs ſe fundantibus ſuper dicto inſtr̃o , quo fit : ut tale inſtrumentum fuerit,& ſit uerum,& conſequẽter ꝙ primum exemplum inde ſumptum faciat probationem, de qua ſupra, argumen.per Bart.not.in l.fi.in 1.not.C.de fid.inſtrum.& per Iaſ. in d.authen.ſi quis in aliquo documento,in 6.fallen.† Quod comprobari poteſt ex his, quæ dicit Bal.in l.exẽplo.in fi.C.de prob.quem refert Abb.in c.quod ſuper his , de fid.inſtrum.&

ibi Fely.col.mihi 4.uer.dicit tñ,& idem Fely. in c.cum in iure peritus.col.5.ver.limita niſi,de offi.deleg. ex quib. colligo, exemplum ꝓbare rõne p̃ſumptæ veritatis, qñ pluries ẽm originale exemplatum fuiſſet iudicatum , dum hoc probant p ſimile de Legato,qui pluries exercuit ſpãlia ẽt non exhibita ſua ptãte originali: quia ſine ea credit̃, attento ꝙ pluries exercuit.
55 Et†eo maximè cũ tale exemplum ſit antiquum, ut dicit Frã. de Are.in ↄſ.ſuo.36.caſus talis eſt,in 2. dub. & Iaſ. in authẽ.ſi quis in aliquo documento,in 9.fal. ¶Secundò intentio ipſius magnifici actoris ualde cõprobatur ex inſtr̃o uendõnis factæ. d.Domitio Brocardo per q.d.Montoſium a Campanile de ↄ̃ta Arenæ de dicta petia camporum,quæ modo petit̃ pro certo precio limitato in dicto inſtr̃o ſcripto anno. 1404. die xij. Aprilis,qđ ↄtinet factum antiquiſſimum, & magnam hẽt correſpondẽtiam ad inſtr̃um, de quo dictum eſt ſuperius, in quo illi Campanile de ↄ̃ta Arenæ uocant̃ pro confinib. & ſic pro dominis & poſſeſſorib. dictæ petiæ camporum uenditæ a dicto.d.Montoſio a Campanile de dicta ↄ̃ta Arenæ. Ex quib. cõſiderata antiquitate,correſpondentia,ueriſimilitude,& ẽt his, q̃ cõiter & frequenter ↄtingunt,reſultat ſatis urgens & cõcludens probatio,ꝙ ipſe do.Montoſius uenditor, & qui tanquã dñs & poſſeſſor uendidit,erat dñs & poſſeſſor dictæ petiæ ter
56 ræ.Et†ꝙ ipſe dñs Domitius Brocardus emptor,cui fuit dicta petia terrę tradita & uendita,ſucceſſit in locũ ipſius.d.Montoſij,& reſpectu dñij,& reſpectu poſſeſſionis,toto tit.ff.& C. de ↄ̃h.empt.maximè in l.exemplo,& in l.Iulianus.§.ex vẽdito. &
57 l.p̃dia.cũ ↄcor.ff.de act.emp.† iunctis his quę hñr p oẽs doc. in l.quod meo.ff.de acq.poſ.& p Bar. & alios in l. ab emptione.ff.de pact.ↄſiderãdo ↄſtitutũ factũ p d.D. Montoſiũ uenditorẽ.¶Tertiò urgentiſſimè coadiuuat̃ intentio ipſius Magnifici actoris ex inſtr̃o uendõnis factæ de dicta petia terræ p ipſũ. d.Domitiũ Brocardũ magni. D. Aloyſio Baduario auo ipſius Magnifici actoris ꝓ longè maiori p̃cio , quo ipſe d. Domitius emerat a d.d.Mõtoſio : ut patet pub.inſtr̃o ſcripto p notariũ
58 Venetum†de ann.1433.die xxij Aprilis,in quo ipſe.d. Domitius tradendo ipſi. d. Aloyſio inſtr̃um emptionis ſibi factæ a d.d.Montoſio fecit dictam uendõnẽ,p quã tradõnẽ inſtr̃i tradidit poſſeſſionẽ ac ẽt dñium traſtulit in ipſum emptorẽ : ut utrunq; ꝓbat̃ p tex.& ibi Bal.& ſcrib.oẽs in l.1. C. de don.& tenet Bar.in d.l.ab emptione,col.3.uer.2.arguit glo. & pract. Pap.car.4.col.4.ver.7.ſi alienans,ſup forma lib.actio. rea.& p Soc.ↄſ.præalle.89.uol.1.col.5.ver.cum ergo iſte habebat inſtr̃um.Prout ẽt p̃dicta in ipſum emptorẽ fuere tranſlata pↄſtitutum,ut hr̃ in l.quod meo,præallegato,& per Bar. in d. l. ab
59 emptione.Inſuper † dicto emptori fuit attributus iuſtus titulus & poſſidendi & q̃rendi ſibi dñium.l.ex hoc iure.ff.de iuſt. & iure.l.iuriſgentium.in prin.ff.de pact.toto ti.ff.C.inſt.& extra de emp.& uend.maximè cum per ipſum magnificum emptorem fuerit precium numeratum,& ſic concurrentib. titulo,numeratione p̃cij & traditione,ſatis infert̃ ad dominij acquiſitionem ſubſequuta poſtmodum lõgeua poſſeſſione paci-
60 fica & quieta ipſius emptoris toto tpe,quo uixit. Quæ † quatuor pleniſſimam dominij acquiſitionem probant, ẽt ſi nõ appareret,uenditorem fuiſſe dominũ,ut ſtatim dicet̃. ¶ Nec obſtat illud,quod ex aduerſo dr̃,ſeu opponit̃ ↄ̃ dictum inſtr̃m acquiſitionis,ꝙ non facit fidem, ex quo non apparet illud ſcriptum manu illius notarij , qui aſſerit̃ illud ſcripſiſſe: nã in facto ↄtrarium appareat uerificatum , tum per comparationem literarum exiſtentium in ꝓthocollis dicti notarij,tum ẽt ex ſimilib.inſtrumentis extenſis & redactis in publicã formam ab ipſomet notario,in quib.eadem ſeu ſimilis forma, & ſtilus cõtinet̃,ſicuti hr̃ in p̃ſenti inſtr̃o,iuxt.l.comparatione. C.de fide inſtru.& in auth.ibidem poſitis,& in corpore,unde ſummuntur,& latè p Bar.& repetẽ.in d.l.admonendi, nec ſtilus differt a ſtilo ſuo & aliorũ notariorum,conſiderata ſubſtantia, & qui ditate ipſius ↄ̃ctus,& potiſſimè cũ tale inſtr̃um appereat ſubſcriptum manu duorũ teſtium notariorũ,quorum manus , & ſubſcriptiones ſufficiẽter in ꝓceſſu apparent uerificatæ & no
61 tatæ. Quę † omnia reddunt inſtr̃um ualidiſſimum, ut p Lap. allega.77.& pleniſſimè p Dec.conſi.11. col. 9. & p Franc. de Cur.conſi.55.col.5.in prin.& p Soc.conſi.94.uol.1. col. 1.&
62 4.¶†Nec etiam obſtat,quòd tale inſtrumentum non apparet regiſtratum in prothocollo ipſius notarii : nam talis omiſſio non hẽt nocere partibus,& cõtrahentibus, nec iure reperitur

 cautum

cautum, ꝙ instrm̃ redactũ in publicam formã solẽniter, vt est pñs, non faciat fidem ex eo tm̃, ꝙ notarius illud non posuit in prothocollo : nam potuit ponere in folio seu cedula, quę post modũ lõginquitate tpis fuit predita, aut aliter subtracta, & no
63 tarij diuersos habẽt stilos circa originale, & matricem. vt † dicit Bal. in l. nostrã. C. de testa. col. 2. & Fran. de Cur. d. cons. 55. & Fely. in c. qm̃ ꝯ. col. 5. in 7. not. ex de proba. & plenius Socy. ꝯs. 277. visis, col. 3. vol. 2. & ex eo ꝙ matrix dicti instri non apparet, nõ ppea instrm̃ redactum in publicam formã perdit vires suas, & effectum ꝓbationis : vt plenè hr̃ in c. 1. vbi oes Cano. de fide instrumẽ. & in authẽ. de instrum. cau. & fide. & per scriben. in d. c. qm̃ ꝯ. max. Fel. in 7. notab. in fi. vbi adducendo Bald. in rub. C. de fide instrum. in 9. col. & in l. ꝯctus, in 3. col. eo. tit. & Bal. in l. admonẽdi. col. 8. dicit expressè instrm̃ valere,
64 licet nullum reperiatur prothocollum. Et † comprobantur: quia tale instrm̃ inducit probationem probatam & manifestã ſm Bal. in l. 2. col. 2. C. quan. fisc. uel priu. cum alijs cumulatis p Soc. consi. 89. col. 8. in prin. col. 1. & per Dec. consi. 36. nu. 2. & per Ias. in d. l. admonendi. car. 15. col. 4. uers. successiuè Bar.
65 Pro † instro. n. sp præsumitur; vt sit uerum, maximè qñ est antiquum. l. cum precibus. C. de proba. & per Dec. in d. cons. 36.
66 nu. 6. & per Ias. vbi s̃. Et† ideo Bal. in l. imperator, la j. col. 2. ff. de sta. homin. dicebat, ꝙ instrumentum est veritas apparens, & ꝙ non indiget discussione, & ꝙ ꝯ illud non põt in ꝯrium ad
67 duci. Et † ẽt quia inducit euidẽtissimã probationẽ. c. licet cau sam, ex de proba. in uersi. expressis, & ibi scribẽ. & per Ias. vbi s̃.
68 Hinc † Bal. in l. 2. uers. sed quid si notarius, in repeti. C. de rescin. ven. relatus a Ias. vbi s̃. dicit, ex instro publico oriri tres p̃sumptiones. prima, ꝙ instrũm sit verum. secunda, ꝙ sit solẽne. tertia, ꝙ oĩa verba in eo contenta censeantur prolata a partib. qd̃ sequit Franc. de Cur. consi. 49. recolẽdæ memoriæ. car. 21.
69 col. 2. circa principium. ¶† Nec ẽt obstat illud, qd̃ obijcitur, extare statutum inualidans instra prius non registrata in cancellaria cõis Paduę : eo qm̃ tale statutum non habuit nec ad pñs hẽt locum in oĩb. instrumentis, sed solùm in aliquibus tunc tẽporis, in præsentiarum verò in nullo, & pp ipsius duritiem & impossibilitatem recessit ab aula & in desuetudinem abijt. l. de quib. §. fi. ff. de legi. & insti. de iu. natura. gẽt. & ciui. §. pe. Prout etiam : quia aduersarij voluere & promisere nõ opponere de
70 defectu registri, vt patet in processu. ¶† Minus ẽt obstat, quod opponitur dicto instro de defectu notarij & testiũ : nam cessat obiectio ex dictis per gl. in uersi. adijciatur. in fi. in auth. de instrum. caute. & fi. §. sed & si instra. quam ibi approbant Bar. & Ange. volentes in ꝯctibus regulariter non requiri rogitum.
71 Et † etiam cessat obiectio ex dictis per Dec. d. consi. 11. col. 8. vbi vult, ꝙ subscriptio notarij, & publicatio instrumenti facit præsumi rogitum interuenisse : vt dicit Ang. & Alex. in l. sciẽ dum. ff. de verb. obli. & Bar. in authen. de tebellio. in prin. & Fely. in d. c. 1. col. antepen. de fide instru. & Alex. consi. 14. vol. 6.
72 Vbi † etiam vult, rogitus præsumi ex illa clausula, quæ cõiter solet apponi, actum &c. per doctr. Bal. in auth. quod sine. C. de testam. quod etiam sequitut Zabarel. in consi. 133. ad singula
73 præmissa. col. 2. Et † ẽt quia in dubio præsumitur rogitus, vt dicit Deci. d. consi. 11. col. 10. versi. præterea, ꝙ sufficit, & Egi.
74 Bellem. decis. 277. & Thom. Fastol. cau. 1. dub. 2. Et† etiã quia stilus notarij prædicti erat, nunquam se scribere rogatum, nec testes, vt Venetijs seruatur, & more Venetorum instrumẽta celebrabat, & etiam quia probatum est, prædictum notariũ fuisse bonæ condititionis & famæ, & integerrimæ vitæ, fidelem, probum, & legalem, quæ oĩa tollunt oẽm suspicionem. l. cum precibus. C. de proba. argum. l. meritò. ff. pro soc. cum alijs cumulatis per Cor. cons. 261. de duobus, col. 4. uol. 4. & per Dec. consi. 175. col. 4. & 5. nu. 5. & 60. Stante igitur ualiditate dicti instrumenti acquisitionis ipse. D. Aloysius emptor præcedente titu. & traditione ac precij numeratione eodẽmet anno, & mense, quo emit solùm per duos dies post cõtinuando possessionem dictam petiam camporum emptam tanquam paludosam & tunc modicæ vtilitatis pro duob. annis locauit Iannetto Baza ꝓ libris trib. & parib. duob. gallinarum anno singulo quem fictum ẽt percipit, vt apparet ex liberculo ipsius d. Aloysij productu, & in presenti iudicio & etiam in iudicio turbatæ
75 possessionis. Qui † liberculus licet priuatam contineat rõnẽ, & ꝯñr. 1. aspectu nõ videatur facere fidẽ. l. rõnes. l. exemplo. cũ
76 concor. C. de proba. Tñ † quia scriptũ apparet manu defuncti qui fuit optimę opinionis & famę, certè isto casu fidẽ faciet, vt not. Ant. de But. in c. fi. de iu. iurã. & Bal. in l. cõparationes, col. 7. C. de fide instru. & in l. inter chartulas. C. de ꝯuen. fisc. debi-
77 tor. & hr̃ in decis. ꝯs. Neapo. 40. in fi. Vbi † voluit, ꝙ pp mortẽ eius, qui scripsit, maior fides adhibetur, q̃ si esset uiuus, & Soc. cons. 161. pro decis. col. 2. uers. nec obstat, uol. 2. rñdendo, d. l. rõnes, & l. exemplo, vult, librum mortui hominis legalis & boni facere p̃sumptionem, & talẽ, q̃ cum alijs adminiculis verisimiliter ꝓbat, vt hr̃ in d. l. rõnes, adducendo Bal. in d. l. admonẽdi, Butr. & Abb. in c. 2. de fide instru. & Bal. in l. vnica, col. 4. C.
78 de confes. & in c. iurauit. col. 3. & idẽ Socy. † consi. 187. in cõtrouersia. col. 6. uers. multùm ẽt operatur. & uers. p̃ced. ad hoc rñdeo, vol. 2. uult, ꝙ scriptura priuata alicuius uiri legalis inducit p̃sumptionẽ, vt cõtineat ueritatẽ, maximè in factis antiquis & potissimè concurrentibus alijs adminiculis, quę plura in casu pñti concurrũt, traditio. s. instri sui auctoris, item & locationes dictæ petiæ terræ factę diuersis personis a præfato d. Ludouico, vt probant plures testes in iudicio turbatæ possessionis p ducti, deponentes ipsum Magn. dñm Ludouicum affictasse dictum locum Hyeremiæ de Tombulis, Petro, Rocco, Georgio, Sclamono seu Xagabria, & Ioãni Iustino, qui in d. locationis p dictæ uirtute pasculabant, incidebant ligna & escas, soluendo
79 pensionem & mercedem dicto d. locatori. Ex † quib. actibus probatur possessio. l. stipulatio ista. §. hæc quoque, vbi gl. & doc. to. ff. de uerb. obli. quorum testium dicta ẽt aliqualiter corroborantur ex literis scriptis per ipsum d. Ludouicum dom. An-
80 dreæ eius filio de anno. 1446. Et† licet pars aduersa dicat istos testes non probare, ex quo videntur deponere de auditu, tñ bene probant, & ꝯcludẽter, ex quo nedum de auditu sed de visu deponunt, & de pñtia, & etiam de facto ꝓprio: quia ipsi testes conduxere a dicto d. Ludouico, & fecere actus prædictos, probantes possessionem ipsius d. Ludo. ut notat Fel. in l. si quis decurio, in 4. opp. C. de fal. & Pau. da Cã. in l. quinque, in fi. C. de seru. fug. adducẽtes tex. in l. quæro. §. fi. ff. de ædil. edi. & in l. cũ probatio. ff. de proba. & idem tenet Pau. de Cast. consi. 333. visa petitio. col. 1. & consi. 370. & in l. 2. §. si absens. ff. si ex noxa. cau. aga. & per Socy. in regula. 369. in secunda fallen. Quæ etiã corroborantur : eo qm̃ mortuo prædicto d. Ludo. d. Andreas eius filius & hæres continuando dominium & possessionem dictorum locorum eadem loca possedit pacificè & quietè vsque ad ann. 1469. eadem loca locando, & affictando diuersis personis, videlicet Paduano Rigi, Iãnino Gengi. de strata, Iacobo de Sarmatia, Gasparino dalla fossa, & alijs, ut apertè probatꝰ per plures testes productos in iudicio turbatæ possessionis, q bñ, & plenè probant ac cõcludenter, vt s̃. dictum est, per quos actus ẽt probatur ipsa possessio : cũ vltra locationẽ ꝓbatũ sit ipsum d. Andream percepisse mercedẽ & afflictum dictæ locationis. Et vlterius per instrm̃ publicum de ann. 1468. & ẽt per aliud de ann. 1469. probatum apparet, ipsum d. Andreã locasse Menechino Dozato, de villa Bagnarola loca p̃dicta per vnũ annum pro solidis quinq; pro quocunq; plaustro escarũ ibidẽ incidendarum, & ẽt Gasparino dalla fossa locasse cãpos triginta dictarum uallium pro uno anno ꝓ lib. tribus paruorum, &
81 vno pari gallinarũ. Et † licet simplex instrũm locationis nõ videatur ꝓbare dñiũ nec possessionẽ saltim quò ad tertios c. inter dilectos. de fide instrum. vbi oẽs Cano. & notatur in c. cum Bertoldus, de re iudica. & ponit Ale. in d. ꝯs. 10. col. 2. uol. 4. & per Soc. in d. consi. 89. col. 5. & consi. 187. uol. 4. uersic. 2. principaliter, & consi. 11. num. 5. uol. 3. & consi. 106. nu. 1. eo. uol.
82 Tamen † qñ cum instro locationis ꝯcurrunt alia adminicula tale instrm̃ probat dominium, & possessionem, & etiam firmat
83 Ale. in d. consi. 10. col. 2. uers. licet, ubi probaret. Vbi † vult, ꝙ per locationem & probationem perceptionis pẽsionis, vr̃ esse probata possessio, p l. litibus. C. de agrico. & censit. lib. 11. & p no. in l. qui vniuersas. §. quod per colonum. ff. de acquir. poss. ut
84 Et † ex tali possessione præsumptiuè probatur dominium, ut per Bar. in l. non ab re. C. unde ui. & in l. rem legatam. ff. de acquirenda poss. & ita tenet Socy. in d. consi. 89. col. 5. uers. 2. pó derandum est, uol. 1. & clarius in d. consi. 187. uersi. 2. principaliter. uol. 2. & melius consi. 11. nu. 6. uol. 3. Vbi† uult, ꝙ in-
85 strumentum locationis probet possessionem & etiam dñium si probatur, ꝙ colonus laborauit nomine locatoris, & etiam probatur de receptione mercedis, vt expressè vult idem Socy. ꝯs. 106. nu. 1. & 2. uol. 3. & idem sequitur Dec. cõsi. 146. nu. 4. volens

uolens p inſtr̃um locationis cũ alijs adminiculis probari dñiũ
86 & poſſeſſionem.Et † bñ facit,qđ vult Bal.in l.ad ꝓbationem.
C.locat.dicens, ꝙ ſi colonus diu laborauit, & locans habebat
titulũ,ꝙ per tales actus nedũ dñium ſed poſſeſſio probat̃,vt ẽt
cõcludit Ale.ↄſ.12.viſo proceſſu.col.1.vol.4. vbi ad id multa
adducit cõprobando p̄dictã concluſionẽ de colono laborante
noie dñi,& ſoluente penſionẽ,& de dño locante habente titu.
87 Quæ† ẽt comprobantur ex dictis Bar.in l.Titia.ff.de ſolutio.
& in l.litibus.C.de agricol.& cenſi.lib.11.& ex tex.in l.diuor
tio.§.quod in ſeuientẽ.ff.ſolu.mat.cum alijs adductis per repe
ten.in c.cũ ad ſedẽ.col.29.de reſt.ſpol.ubi uolũt, ꝙ perceptio
88 fructuũ indicet dñij probationẽ.Quæ† perceptio in caſu nr̃o
ſatis dr̃ eſſe ꝓbata: cũ probet̃,colonos fructus percepiſſe.Et bñ
facit,qđ not.Abb.in c.cũ ↄtingat, in primo notabili,de decim.
vbi allegando Bar.in d.l.ad probationẽ,ↄcludit, dñiũ probari,
ſi quis probat,ſe fructus percepiſſe tãto tpe,qđ ſufficiat ad præ
89 ſcriptionem.Et † bñ facit,qđ vult Bar.in l.qui vniuerſas.§.qđ
per colonũ.& in l.quãuis.§.ſi conductor, & ibi Alex.in ult.no
tabi.ff.de acq.poſſ.dicẽtes,ꝙ ſolu.mercedis ſuccedit loco fruc.
& p eã probat̃ poſſ.vt ẽt ſentit Alex.ↄſ.118.in cã,in fi.uol.2.&
latè Fely.col.10.in c.cũ Bertoldus.de re iudicata,ponũt Mod.
repe.in l.Celſus.car.10.col.2.uerſ.1.q̃rit Bar.ff.de vſuca. ¶Ac-
cedant p̄dictis literæ.q.d.Fran.Bariſoni ſcriptæ de ann.1461.
die xx.Maij ad dictũ do.Andr.tunc Poteſtatẽ Exte.in quib.dat
notitiã de iſtis locis paludoſis tãquã uicinus & amans bona di
cti d.Andreæ,tanquã ab eodem ſibi recomendata,aſſerendo ꝙ
habebat bonam ſpem,ꝙ dicta loca reducerẽtur ad ſiccitatẽ pp
exboratorium ſtrate inſimul cũ alijs bonis ipſorũ de Bariſono
denotando, ꝙ quãto frequentius animalia illuc irent ad paſcu
landũ,tanto citius reducerent̃ ad ſiccitatem & bonitatẽ,& ad
ſecationem eſcarum, ꝓut fecerunt illi de Vigontia exprimẽdo
dicta loca eſſe propria ipſius do.Andreę pp pronomen veſtrũ,
90 & ſuũ,ſeu noſtrũ,qđ† dñium denotat.l.quintus.§.argẽto.ff.de
au.& argen.lega.& Socy.conſ.92.col.8.circa mediũ.vol.1.De
notãdo inſuper,ꝙ pp aquoſitatem tunc tpis difficultas erat lo-
care dicta loca.Et licet dictæ literæ ad plenũ non probent quò
ad alios,tñ quò ad ſe deſcendentes & hæredes ipſius do.Fran.
bñ probant,& ẽt quò ad alios, & quò ad cõitatẽ: cũ ipſe eſſet
unus de illis,ſatis adiuuant poſſeſſionem & dñium dictorũ lo-
corum in fauorem ipſius do.Andreæ, eſto ꝙ eſſent verba enũ-
91 ciatiua quæ probant,vt ſuperius dictum eſt. ¶†Ex quibus oĩb.
ſimul iunctis infertur vera ↄcluſio, ꝙ cõſiderato tpe, quo poſ-
ſedit dictus Magni.do.Aloyſius & tpe quo poſſedit do.Andr.
eius filius & hæres,quæ tpa complent annos.36.& de iure cõ-
iungenda ſunt.l.cum hæres.in prin.ff.de diuerſi.& tempo.prę
ſcriptio.& per Dy.& alios in regula poſſeſſor,de regu.iur.li.6.
per Ale.& Mod.in l.Pomponius.§.cum quis.ff.de acq.poſſ.&
per Cano.in c.ſi diligẽti.ex̃ de præſcriptio.iunctis nota.p Pau.
de Caſt.ↄſi.288.viſa ſupraſcripta,& per Soc.ↄſi.251.col.pen.
vol.2.Apparet fuiſſe completam legitimam & longeuam prę-
92 ſcriptionem. Tanto † magis qm̃ probatis extremitatib.quæ p
nos probatę ſunt,probatur poſſeſſio medij tpis,ut not.Cyn.in
l.ſuper lõgi.C.de præſcrip.lon.temp.& Bal. in l.fi.col.7.in 15.
oppoſi.C.de edic.diui,cum alijs adductis per Ale.ↄſi.39.viſis,
col.2.vol.2.& per repeten. in d.l.Celſus car.11.col.4.verſi.2.
concluſio,& etiam tenet Socy.in d.ↄſi.89.col.fi.in prin.vol.1.
93 Quæ longeua poſſeſſio facta præcedente titulo iuſtiſſimo ne-
dum uno ſed pluribus,præcedente precij numeratione,ſecuta
etiam rei traditione inducit pleniſſimam dominij acquiſitio-
nem & probationem taliter, ꝙ agens rei uendicatione & pro-
bans prædicta dr̃ plenè probaſſe intentionem ſuam,& obtine-
re debet,ita Specu.in titu.de loca.§.nunc aliqua,verſ.56.quæ-
ritur.col.24.ubi ꝙ ſi quis probat iuſto titulo accepiſſe rem &
longo tempore præſcripſiſſe,dr̃ probaſſe dominium in rei uen
dicatione,licet eius probatio ſit difficilijs,& idẽ ſequitur Alex.
ↄſ.90.eximie doctor.vol.2.col.3.in fi.vbi uult, ꝙ probata poſ-
ſeſſione prędedente titulo & bona fide & precij numeratione,
intelligitur eſſe probatum directũ dominiũ per eum, qui agit
rei uendicatione taliter,ꝙ obtinere debet. Et Corne.conſi.14.
quatuor dubia.colum.6.& 7.verſi.his tamen non obſtãtibus,
& conſi.12.in præſenti conſultatione.colum.fin.uolum.3.di-
cit allegando plures deciſio. ꝙ præſcriptio longeua cum tit.&
fide inducit acquiſitionem dominij & ius uendicandi.†Hinc
eſt ꝙ Panor.ex mente Inno. in c.cæterùm,de iudic.col.penul.
uult,ꝙ agens rei uendicatione,& dicens ſe dominum, & rem
ad ſe pertinere, ſi ſolùm probat præſcriptionem legitimam
obtinebit,aſſerens ſe in facto ita obtinuiſſe, refert & ſequitur
Fely.in rub.de præſcri.col.3.in prin.quod ẽt uoluit Abb.in c.
cũ contingat,in 1.not.de decim.& Mod.in tract.de præſcrip.
car.7.col.1. nume.5.& ſcri.in l.naturaliter.§.nihil cõe, in 1.
95 lect.ff.de acq. poſſ.Et† bene facit,quod uult Bar. in l.minor.
§.1.poſt gl.col.pe.in prin.de euic.dicẽs ex iuſta,& legitima p̄-
ſcriptione reſultare acquiſitionem utilis dñij taliter, ꝙ agenti
rei vendi.ualde prodeſt: nam tali pręſcriptione probata ſequi
96 dẽt condemnatio ↄ̃ reum conuentum.Et†prac.Pap.in forma
reſpon.rei.uer.p̄ſcri.car.mihi.22.col.3.uer.nunc quęritur, di
cit ex p̄ſcriptione longeua concurrente tit. & bona fid. quæri
97 utile dñium,ex quo reſultat inter alia effectus iſte.Vnde† ſi ta
lis pręſcribens cadat a poſſeſſione,poſſit talem rem vẽdicare,
& obtinere in rei uendi.Et fortius Bal.in l.cum res.C. de ꝓb.
& in l.indicia.C.de rei uen.dicit,ꝙ ſi probo,ꝙ pr̃ meus poſſe-
dit uiginti annis,& ꝙ emit,licet non appareat inſtr̃m emptio-
nis,ſi pr̃ morit̃,& ego filius poſſiderẽ annis decem ; & cecidi a
poſſeſſione, poſſum uendicare talem rẽ,& ꝓbando p̄dicta de-
98 beo obtinere in rei uen.Et†idem Bal. magis in terminis in d.
l.cum res,ſequens opi.Placen.& Nico.de Mattare.dicit agen-
ti rei uen.ſatis eſſe,& ſufficere,ꝙ ꝓbet titulum, numerationẽ,
traditionem,& ꝙ diu poſſederit,eſtò ꝙ non ꝓbet̃, uenditorẽ
99 fuiſſe dñm.Nam † opin.Io.& aliorũ uolentiũ neceſſariũ eſſe,
ꝙ ꝓbetur,uenditorẽ fuiſſe dñm,procedit qñ ſumus in dubio,
ſatis eſt,ꝙ ꝓbent̃ illa tria,& ꝙ actor,ſeu ſucceſſor diu poſſede-
100 rit,capiendo diu arbitrio iudicis,†quã deciſ. ſequit̃ ibi Pau.
de Ca.col.fi.dicens,ꝙ probato tit. & poſſeſſione longeua ꝓba
tur dñium: q̃a tanto tpe potuit q̃ri,ſicut.s̃. dictum eſt. Et idẽ
Pau.de Ca. C.de ꝓba.in l.ꝓprietatis,clarius & apertius iſtud
firmat,licet nõ probet̃,uenditorẽ fuiſſe dñum,ſequit̃ ẽt Iaſ.in
§.oĩum.col.16.& ſeq.inſti.de actio. Quę punctal̃r & a fortio-
ri adaptant̃ad caſum noſtrũ, ↄſiderato multiplici tit. iuſtiſſi-
mo,p̄cij numeratione,rei tradõne,longiſſima poſſeſſione, cũ
fructuũ pceptione ↄtinuata,ↄcurrente bona fide d.Mag. Aloy
101 ſij,& Andreę.Quę† ẽt ſuadent: qm̃ ꝓbatio dñij eſt difficilis:
ut cõiter dicũt oẽs,& iõ dñium põt probari p indicia,& cõie-
cturas,ex quib.coniecturis reſultat plena probatio, ut l. indi-
cia.C.de rei uen.& p Fran.de Cur.conſ.76.col. 4. in princ.&
conſi.21.col.8.in fi.& cõſ.78.col.8.circa prin.& clarius iſtud
firmat do.Socy.qui oĩno uideat̃ in conſi.pręallegato. 89.in 1.
102 lib.†uolens,dñium probari indicijs,& ↄiecturis,q̃ licet ſin-
gula de p ſe conſiderata nõ ſufficerẽt: tñ ſimul iũcta plenè ꝓ-
bant, rñdendo obiectioni,quę ex aduerſo poſſet fieri, ꝙ ↄiũgi
non deberet,tanquã unumquodq; de p ſe ſit imperfectum:nã
oñdit̃ ad probationem dñij iſta ſingula eſſe perfectiſſima, &
debere ↄiungi,& idem ſequit̃ Phi.Dec.in conſi.ſuo. 146. ubi
bene loquit̃, & Fran.de Cur.in d.conſ.76.col.4.& 5.& conſi.
103 71.col.8.in fi.& conſi.78.col.8. circa prin. Et†comprobari
poſſunt per ea,quę dicit Soc.conſi.54.nu.3.in 3.lib.uolens ꝙ
per indicia probetur domi.ut no.doct.in d.l.indicia,& in d.l.
104 cum res.Et†titulus ſufficiens ad transferẽdum domi. dat iu
ſtiſſimam cãm illud pręſcribendi,ita ꝙ mediante iuſta pręſcri
ptione pręſcribens erit tutus,& uendicare poterit,ut ſuperius
dictum eſt,quod vr̃ ſequi Alex.d.conſi.98.in fin.& conſi.96.
col.2.in 2.lib.& Phi.Cor.conſi.315.col.pe.in 4.lib. uolentes
de uenditore in emptorem dom.transferri ſoluto pretio & re
uend ita,quanto ergo magis ſecuta longeua præſcriptione cũ
105 bona fide,& fructuum perceptione.Et † ꝙ talis præſcriptio
fuerit legitima,& induxerit dominij acquiſitionem,patet eui-
dentiſſimè:qm̃ oĩa requiſita interuenere, quę enumerantur p
Bar.in l.unica.C.de uſuc.traſfor.& per Ancha. in regula poſ-
ſeſſor.de reg.iur.& latè per Mod.in tra.de pręſcr.car.9.& car.
106 92.Et†maximè ualida eſt.Tum conſiderata longeua,& lon-
giſſima p̄ſcriptione,poſſeſſione ↄtinuata.d.Mag.Aloyſij,& An
dreę.p annos.xxxvj.& ultra,ut toto tit.C.de præſcri.long.tẽp.
x.uel xx.anno.& eo. tit.C.de præſcri.xxx.uel xl anno. & inſti.
de uſuc.& ff.eo.tit.& magis punctaliter toto tit.ff.& C.de uſu
cap.pro empto.& ex̃.de præſcri.c.uigilanti.c.ad aures.c.ſi dili
107 genti.c.fi.cum alijs ↄcor. Tum † ẽt conſiderando titulos iu-
ſtiſſimos,quib.ipſi poſſedere,ſm̃ Cy.in l.cogi.C.de peti.hęre.
& Pau.de Caſt.& repeten.in l.Celſus.ff.de uſucapio.& Bal.in
lege ancillæ.in 4.oppo.C.de furt.& per can.in d. c. ſi diligẽti.

108 Tum† ēt considerata bona fide,vt plenissimè p cano.in c.fi. ex̃ de præscr.& in l.2.C.de præscr.long.temp.& in d.regu.possessor.& in d.l.Celsus.¶Et ꝙ pdicti magn.Aloysius,& Andreas fuerint in bona fide,satis apertè ostendit ex titulis pcedentib. quib.cępere possidere, & ēt ex traditione instri traditi ipsi do. Ludouico p do.Brocar.emptionis factæ a do.Montosio.d.Brocar.uēditori.Et ēt p ꝯstitutū factū ab ipso d.Brocar.Ad †quā
109 bonā fidē causandam satis est,ꝙ q s putet rem fuisse tradentis, vt p Bar.& Imo.in l.2.§.si sub ꝯditione.ff.de vsucap.,p empto. qđ ēt ibi sequitur Ange.Panor.& alij in d.c.si diligenti,& c.fi. & per Azo.in summa.C.de vsucapi. pro empt.col.5.uers.quid
110 est bona fides,& p cano.in d.regula possessor.Prout † ēt:qm̃ bona fides in dubio præsumitur.l.pen.& ibi scriben.C.de euictio.& per Dyn.in c.q ꝯ iura,de reg.iu.lib.6.p Bart.& alios repeten.in d.l.Celsus.Quæ ēt vlterius probant considerata præsumpta,& longeua possessione,& præscriptione.d.locorum facta ab ipso do.Brocar.de ann.1404.quo emit.d.loca a d.dom. Mōto.vsq; ad annum.1433.quo tpe vendidit Mag.do.Ludo. Per qđ tps præsumendū est:cum sumus in antiquis,ipsum possedisse: cum iam de ꝯrio non appareat,vt dictum fuit s̃.Quæ tpa auctoris ꝯiungi debent ad possessionem ipsius successoris, vt s̃.dictum est. Et a fortiori cum simus in magis antiquis idē ꝯcludendū est,& de ipso Monto.primo vēditore,ꝙ fuerit possessor,& dn̄s.d.locorum. Vnde ꝯsiderato antiquo dn̄io,& possessione.d.locorum in illis a campanile de ꝯta Arenæ vocatis pro confinantib.in illo primo instr̃o venditionis factæ per do. Petrum de Rubeis monialibus sancti Blasij Catoldi de anno. 1349.Cōsiderato etiam,ꝙ ipse do.Monto.erat vnus de illis a campanile de d.ꝯta Arenæ,q vendidit d. d. Domitio d.locat. Et quia sumus in antiquissimis,satis apparet, ipsum fuisse dominum,& possessorem dictorum locorum.Et successiuè ꝯsiderato pſumpto dominio,& possessione ipsius do.Brocar.ex quo ēt sumus in antiquis.Et postremò cōsiderato vero dn̄io & possessione quæsitis per ipsos Mag.dn̄m Aloysium,& Andr.attentis eius iustissimis titulis multiplici traditione pretij numeratione bona fide,& longissima possessione, cum fructuum pceptione,infertur formalis, & necessaria cōclusio, ꝙ tale dn̄ium ita antiquatum,& ꝯtinuatum ac nouiter quęsitum p ipsos do. Aloy.& Andr.fuit transmissum in d.do.Hieronym. ipsorū hæ
111 redem nepotem,filium ac successorem.Certum † est.n.ꝙ de auo in nepotem,& de patre in filium sine aliquo alio actu,sed solùm per hr̃ditatis aditionem, seu immixtionem ipso iure q̃ritur dn̄ium,vt est tex.formalis,& ibi scribentes oēs post.gl.allegantem plures alias concor.leges.in l.cum hæredes.in prin. ff.de acq.poss.& institu. de hære.qualita.& diffe.§.fi.cum alijs
112 not.in l.in suis.ff.de liberis & posth.Taliter † ꝙ ex dn̄io existente penes defunctum successor rei vendicatione agere pōt, vt est textus in l.domum.C.de rei vendica.& in l.siue possidetis,vbi docto.oēs.C.de probatio.& bona doctr.Bald. in l.cum
113 res,& in l.indicia.C.de probationi.& C.de rei vend.Et † potissimè quum dn̄ium de preterito ēt præsumatur de præsenti, vt dicit gl.Abb.& alij scriben.in c.cum ad sedem,ex̃ de restitu. spolia.& Inn.in c.nouit.in fi.de iudic.& bene probatur in l.siue possidetis,vbi Bal.& alij scriben.C.de probatio. & per Bal. in l.non ignorabit.C.ad exibē.Iure ergo licito ipse mag.actor, nepos,& filius ac heres do.Ludo.& Andreæ dn̄orum rei, quę mō petitur,potuit agere rei vendicatione,prout egit: cum tale dominium in ipsum fuerit transmissum.Et satis concludentissimè,& sufficienter dr̃ probasse intentionē suam, vt patet apertissimè ex deductis.s̃. ¶Ex quib.tolluntur ea quæ fuere adducta.s̃.in ꝯrium,dum dicebatur, ꝙ nō probauit ipse mag.actor intentionem suam,& se dominum.Et ꝓbatio debet esse certa,concludens non autem dubia.Nam & concludentissimè,& certitudinaliter, sufficienter, plenè ac multipliciter probauit extremum necessarium, scilicet se dominum de præsenti,quū sufficienter probatum sit eius antiquos, ac antiquissimos auctores fuisse dominos,& possessores dictorum locorum,quod dn̄ium fuit transmissum,& continuatum in mag.d.Aloy.post modum,& domin.Andr.qui de nouo plenissimum quæsiuere dn̄ium,quod ipso iure fuit transmissum in ipsum actorem nepotem filium,& hæredem,& in ipsum cōtinuatum taliter,qđ de præsenti in eius persona consistit,virtute cuius dominij bn̄ potuit agere rei vendicatione, vt egit, prout sigillatim vnum-
114 quodque.s̃.verificatum est. ¶†Nec obstat consi.Corne.24. in 4.lib.& alia in ꝯrium adducta.s̃.dum dicebatur, ꝙ in pn̄te iudicio non sufficit probare dn̄ium de antiquo,sed est probandum de pn̄ti in persona ipsius mag.actoris : nam dr̃ vtrunque esse sufficienter probatum,& antiquum, & de pn̄ti, quū dn̄iū dictorum locorum , quod erat penes antiquos actores, fuerit sp bona fide, iustis titulis,& alijs necessarijs requisitis accedentibus continuatum,& transmissum in successores,& postremò in ipsum mag.actorem,penes quē est dn̄ium de pn̄ti,cuius virtute potuit agere rei vendicatione,prout egit, & obtinere dēt,
115 vt s̃.apertissimè probatum est.¶†Nec obstat doctr.Io.& aliorum in l.cum res.C.de probatio.volentium, ꝙ agenti rei vendicatione sit necessarium probare illa quatuor.Et potissimum ꝙ vendens erat dn̄s rei uenditæ. Ex quo res aliena pōt vendi. Nam dico oīa in casu nostro necessaria esse verificata.Primùm
116 titulus venditionis.Numeratio pretij.Tradito rei.Et ꝙ venditot fuerit dn̄s satis præsūmptiuè probatur ex instr̃is antiquissimis productis,quę probant vendentē fuisse dn̄m,& inducūt
* cōem * opi.& famam,esto ꝙ in illis contineantur verba enunciatiua,& s̃.plenè probatum est,per quæ in antiquis dn̄ium ꝓbetur,vt per Francis. Cur. consi.76.col.2.& consi.69.col.2.& in decis.consi. Neap.23.col.1.vers.respondet, vbi adducendo alias decis.ita soluit hanc obiectionem , & per Soc.consi.105. in 2.lib.& cons.89.col.2.& 3.in 1.lib.& per Dec.ꝯs.42.n.10.
117 & consi.146.nu.14.Item esto, ꝙ venditores fuisse dominos non probaretur : tñ qa probat plenissimè aliud.s.ipsum mag. Aloy.emptorem,& successiuè do.Andr.eius filium diu,& longissimo tpe possedisse d.loca locando, & fructus pcipiendo bona fide,& alijs necessarijs interueniētib. per talem pſcriptionē legitimam plenissimum fuit, & est q̃situm dn̄ium, qđ sufficit, esto ꝙ aliter non probaret,venditorem fuisse dn̄m ; ſm decis. Spec.vbi s̃.& aliorū,maximè Bal.& Pau.de Ca.in d.l.cū res,& Pau.in d.l.proprietatis.C.de ꝓbat.& Bal.in d.l.indicia,& Ias. in d.§.oīum.Abb.& Fel.& aliorū.s̃.adductorū loco, & ver.ibi alleg.decis.n.in ꝯriū adductæ,vt ex ipsarum lectura apparet,ꝓcedunt in longè diuersis terminis, & qn̄ non fuere probata in præsenti iudicio. ¶Vlterius intentio ipsius mag.actoris ēt satis comprobatur : qm̃ ipse mag. Andr. de anno 1469. videns se molestari,& turbari in d.sua pacifica possessione locorum pdictorū accusauit Bium sutore de villa Vigontiæ de turbata possessione,in quo iudicio comparuit d.cōitas,per suum ꝓcuratorem,& tandem ipse mag.Andr.in sui fauorē obtinuit sn̄iam latam p mag.tunc d.Ptātem Paduæ,de ann.1472.in qua fuit cōdēnatus d.Bius,& ēt declaratū, ipsum mag.Andr.habuisse potiora iura in d.locis quò ad iudiciū possessoriū tunc intentatū respectu eius tit.& dn̄ij,vt patet ī d.sn̄ia. Quæ licet postmodū fuerit intromissa,& incisa,tñ talis intromissio,& incisio nō tollit deducta in d.iudicio,& ꝓbata inter easdem partes. Quum
118 † incisio solū reducat oīa ad terminos, in quib. iudiciū erat an̄ sn̄iam latā,ꝯn̄r probationes,& alia deducta remanēt firma, & valida,argō.l.qđ si minor.§.restitutio.& ibi Bart.& alij.ff.de mino.& argō not.in l.ēt.§.1.ff.eo.ti.cū ꝯcor.Et ꝯsideratis ꝓbationib.deductis per ipsum Mag.do.And.satis apertè on̄ditur, ꝙ omnino debebat obtinere in d.iudicio possessorio,ex quo ꝓbauit de possessione sua, cum tit.acquisitionis dictorum cāporum per annos ferè xl.Probauit ēt perceptionem fructuū & locationē.Et qa ꝯcurrebat in ipso vltra probationē viuę vocis ꝓbatio per scripturas,& dn̄ij.Quæ penitus cessabant in personā d.Bij,& d.cōis villæ Vigontiæ ſm nota.per Barto.in l.1.C.vti possi.col.pe.& in l.si duo.ff.eo.tit.& p Bal.in l.ordinarij.C.de
119 rei vend.& latè per canon.in c.licet cām.ex̃ de probatio.† Et possessio probata per Bium,& cōitatem nō habebat nocere d. Magn.do.Andr.ex quo per eos non fuit probatū ipsum possedisse clandestinè, & vitiosè rōne possessionis ab ipso cōi,prout erat necessarium,ſm Bar.& Io.de Imo.in l.si de eo.§.fi.in fi.ff. de acqu.poss.cum si.& dicetur ēt infra. ¶Quæ ēt coadiuuant: eo qm̃ ante dictam incisionem sn̄iæ de anno.1488.ipse Mag. dom.Hyero.actor, & fratres coram mag.tunc Ptāte Paduæ de nouo institerunt circa turbationem d.possessionis ꝯtra illos de Vigōtia, & ꝯ Barisonos,quod on̄dit etiam mortuo do.Andrea ipsum mag.actorem possedisse loca prædicta,maximè,cū fuerit factum sequestrum super d.locis,& postmodū fuit incisum de voluntate ambarum partium.Et etiam quia de anno.1521. xiiij.Octobr.ad instantiam d.magni.actorum factū fuit præcc ptū illis de Vigontia, ꝙ non deberent incidere fęnum in d.locis,

cis,quib.non comparentib.spreto mandato, & fęnũ secantib.
ipse mag. actor cõtinuando possessionẽ suã cępit partẽ.d.fęni.
Et ẽt quia ipsi de Vigontia turbabant, prout turbant ipsum
mag.actorẽ in sua pacifica possessione d.locorũ, de ann.1522.
21.Maij ꝓtestatus fuit ꝯ d.homines de tali turbatione,& mo
lestatione. Quæ oĩa oñdũt,ipsum mag.actorem ꝯtinuasse pos-
sessionẽ d.locorum, & ꝙ semper animo fuit in ciuili possessio
ne p̃dictorũ. ¶Et qm̃ potissimũ fundm̃ aduersariorũ est p̃scri-
ptio allegata per eos, asserentes ipsum magistrum actorẽ, esto
ꝙ fuisset dñs,amisisse tale dñium pp eius negligentiam. Quũ
120 p̃scriptio currat ẽt ꝯ absentẽ,& ꝯ ignorantem.l.fi.C. de p̃scr.
long.temp.l.sicut,& ibi Bal.col.1.C.de p̃scr.xxx.an. cum alijs
adductis per Mod.in tra.de pręscriptio.car.37.col.3. ver.28.
nu.90.quæ p̃scriptio allegata competit ante motã litẽ turbatę
possessionis, & p̃ntis iudicij. & ẽt a die latè sñiæ in d. iudicio
possessionis vsq; ad incisionem ipsius sñię de anno.1488.& ẽt
post d.incisionem vsq; ad p̃ns.Et vlterius asserunt fuisse,& eẽ
præscriptionem tanti tp̃is,in cuius ꝯrium non extat memoria,
quæ inducit plures effectus, de quib.dictum fuit s̃.& penitus
excludit ipsum actorem. Prout ẽt vr̃ excludi per præscriptio-
nem.xxx.seu.xl.annorum, per quam oĩs tollitur actio: vt fuit
dictum s̃.concurrẽte potissimè statuto,& partib.allegatis. Tñ
ex plurib. rñdetur,tales obiectiones nihil obstare. Qm̃ negať
ipsos præscripsisse tanto tp̃e,in cuius ꝯriũ non extat memoria.
121 Tum† quia per ipsos hoc non fuit articulatum firmiter, mi-
nus ẽt & probatum: ut n. hæc pręscriptio probetur, necesse
est,seruare formam traditam per glo.& doct.in c.1.de pręscr.
lib.6.ut articuletur, & testes deponant,ꝙ semper uiderunt, &
audiuerunt, & non audiuerunt contrarium, & ꝙ cõis est, &
semper fuit opinio,ꝙ sic fuerit,uidelicet,ꝙ non extet ꝯrij, uel
122 initij memoria. Et † si ita non articulatur, vel probatur, ar-
ticulus non concludit, nec testes probant, vt plenè tangit do.
Signor.consi.700.in qõne uertente, & Philip.Cor.in ꝯs.304.
tem arduam,col.4.& 5.uers. vr̃ tñ.3.lib. & plenè cano.in c.si
diligenti.de præscri.& Mod. in eo.tract.car.16.col.2.& 3.ver
123 sic.sed quęro qualiter.Et † ibidem col.1.nu.30.dicunt alle-
gando plures decisiones, & asserentes hanc opinionem esse ue
tam,ꝙ talis præscriptio non currit sine bona fide,ut vult Phil.
124 Fran.in d.c.1.col.fi.Et † ẽt d.Mod.in eo.trac.car.præallegata
col.3.nu.37.referentes Gemi.in d.c.1.colu.4.uers.sed quærit
Lapus, voluntque,ꝙ testes deponentes super tali præscriptio-
ne, ad minus debent esse ætatis.54.anno. quod minimè con-
currit in omnibus testibus productis ex aduerso. Et illi, qui
sunt talis ætatis, non probant talem præscriptionem,vt supra,
ꝯñr super ea minimè probata non potest haberi aliqua consi-
deratio. ¶Quò uerò ad præsumptionem.xxx. vel xl.anno ex
pluribus dr̃,illam nõ prodesse aduersarijs, nec nocere.d.mag.
actori. Primò: qm̃ testes producti per ipsos aduersarios in iu
dicio possessorio agitato de anno 1469.vsq; ad annum.1472.
& sic usq; ad tempus sententiæ latæ in d.iudicio, solũ dicunt,
vt sunt Blasitoni, ꝙ possunt esse anni.xxx.ꝙ conduxit a quadã
muliere medium campum, vel circa terræ buschenæ,quæ ve-
nerat in partem.d.mulieris, dum diuiderentur bona cõis Vi-
gontiæ,vt tunc intellexit. Et ꝙ cõduxit a Bio sutore,& a Chap
pino,& a Facino partem d.paludis, & ꝙ ipse testis de annis xl.
recordatur tenere, & possidere d.locum homines, & cõmune
Vigontij. Et alij testes producti in d.iudicio, esto ꝙ videantur
idem in aliquibus testificari. Tñ oĩum prædictorum testiũ di-
cta tolluntur: eo qm̃ deponunt.1471.dictum cõe possedisse
retro ab annis xl. seu circa, sine tñ aliquo titu.& tñ prædicto
tempore ipse magnificus do.Aloysius, & Andr.ab anno.1433.
vsq; ad d.tp̃s possedere loca prædicta, iusto tit.& bona fide.lo
cando,& capiendo fructus,& pensionem: vt apertissimè ꝓba
tur per instrumenta,per alias scripturas,& ẽt per testes,de qui-
bus s̃.Quo fit, vt dicta ipsorũ testiũ ꝓductorũ ab ipso cõi red
dantur falsa,& non vera.Et anteponenda est probatio facta de
possessione ipsius magnifici Aloysij, & Andre.potius q̃ illa de
125 possessione ipsius cõis. Tum pp præcedẽtes titulos, quos ha
hebant prædicti Aloysij, & Andre.item & propter eorum bo-
nam fidem,& propter domi.vt s̃.probatum est,per tex.& Bar.
in l.1.C.vti posside. & in l.si duo.ff. eod.titu.& per Bald.in l.
ordinarij.ff.de rei vẽdica.& plenissimè per cano.in c.licet cau
sam,de proba.iunc.not.p Bart.Imo.& alios in l.si de eo.§.fi.ff.
de acquir.possess.Quæ oĩa penitus cessabant in d.communi,ex
quo nullus oñdiť titulus,ꝯñr erat in mala fide, & eorum pos-
sessio clandestina,& dolosa erat, q̃ non potuit p̃iudicare ueræ
possessioni naturali,& ciuili,d.Aloy.& Andreę, & ꝯñr cõe nõ
poterat p̃scribere,ex quo non habebat possessionem ciuilem,
126 esto ꝙ clãdestinè,& de facto occupasset naturalẽ.Et † ciuilis
possessio est illa,quæ causat pręscriptionem non autem natu-
ralis: vt plenè per doc.in l.3.§ ex contrario.ff.de acqui. pos.&
plenissimè per cano.post gl.fi.in c.cãm quę.de p̃scriptio. & in
127 regula sine possessione,de reg.iur.lib. 6. Hinc† est,ꝙ habens
possessionem naturalem tm̃,ẽt p annos. xl. nullo modo p̃scri-
bit ꝯ dominum habentem ciuilem tm̃ possessionem,quã solo
animo retinet: vt not.in l 1.C.de ser.fug. & in l.1.in princ.&
in l.3.§.si ex plurib.& in l.clam possidere.§. qui ad nundinas.
ff.de acq.poss.ubi plenissimè scrib.& per Phili.Cor. cons.16.
repetito,col.4.uer.& propterea,in 2.lib.& p Abb. col. 2.in c.
vigilanti,extra de præscriptio.ubi Fely.& Mod.sequuntur,vo
128 lentes,† ꝙ habens ciuilem non patiť p̃scriptionem taliter,ꝙ
Abb.in d.c.si diligenti,col.4.dicit,antiquo possessori habenti
ciuilem competere remedium ꝯ s̃m possidentem naturaľr, ẽt
129 cum bona fide.¶†Ad pręscriptionem. n. inducendam inter
alia requisita necessarius est titulus: ut p Cy.in l.cogi.C. de pe
ti.hære.& supra dictum est, defectu eius tituli causať mala fi-
des: quum quisq; scire debeat rem ad se non spectantem esse
alienam l.fi.C.unde ui,& latè p Bar.& repet.in l.Celsus. ff.de
vsucapioni.& p Abb.in d.c.si diligenti,col.3.uer.3.quęritur,
& ibi Fely.col.2.dicens,hanc esse cõem opinionem: ut etiam
tenet prac.Pap.in forma responsionis rei conuenti, in uerbo,
exceptionem præscriptionis,col.4.& nouissimè repet. in d. l.
Celsus,car.9.col.1.uer.4.habetur conclusio,dicentes in iudi-
130 cando,& ꝯsulendo non esse recedendum ab hac opinio.†Et
quando cessat bona fides,certissimum est, præscriptionem nõ
currere.c.fi.ubi plenissimè scri.de præscri.regula possessor. de
131 reg.iur lib.6.d.c.si diligẽti,cum aliis adductis.s̃. Et† vltra,ꝙ
mala fides in dubio præsumať,qñ deficit titulus,ut s̃. dictum
est. Tñ ẽt aliis coniecturis potest verificari, ut plenissimè per
Fel.in d.c.si diligenti,& per Bar.& repe.in d.l. Celsus,& Bart.
Cæpol.in trac. de seruit.rea.c.20. col.1.& 2. quæ coniecturæ
132 satis uerificanť in casu p̃nti.¶†Præterea,ꝙ talis asserta clãde
stina possessio non prosit.d.cõi,apertè ostenditur,ex quo.d.te
stes solũ dicunt,singulares,& particulares.d.cõis locasse,inci-
disse escas,& ligna,ex quorum particularium possessione non
fuit quæsita aliqua possessio,seu quasi dicto cõi. Qm̃ uniuersi
tas non quęrit sibi possessionem ex actib. particularium perso
narũ ipsius vniuersitatis,arg.l.pe.§.municipes.ff. de acq. poss.
cũ alijs cumulatis p Phil.Cor.cons.299.litera.B.in 1.lib.in li
tera.E.& in lr̃a.Y.& cons.148.lr̃a.E.F.la 2.& eo. lib. & consi.
63.& si in hac cõsultatione,col.1.& 2.cõs.224.in lr̃a.L. in 4.
lib.& Phi.Dec.cõs.221.col.fi.ubi uult, ꝙ particulares istę p̃so
nę turbantes,& nõ habentes titulum sunt cum mala fide, &
ipsorum possessio clandestina, & corrupta in nullo ꝓdest uni
133 uersitati,& communi.Eo† maximè quia mala fides singula-
rium de vniuersitate nocet.d.uniuersitati, quò ad inducẽdam
p̃scriptionem: vt tenet Soc.cõs.187.in cõtrouersia,col.fi.vers.
p̃terea,in 2.lib.& Phi.Cor.cõs.22.vr̃,col.4.in 1.lib. Etiã si ta-
les personæ singulares fuissent iam mortuę: quia successores
sunt in eadẽ mala fid. Et licet qñq; aliqui particulares homi-
nes,ẽt cũ animalib.irent ad.d.loca,istud erat permittentib. d.
d.Lud.d.And.& ipso.d.Hyer.actore: qm̃ istud tẽdebat ad eo-
rũ utilitatẽ,ex quo.d.loca erant aquosa,palustria, & pp p̃dicta
modicę utilitatis,& quanto magis frequentabanť p homines
& animalia,tãto citius reducebanť ad siccitatẽ,& firmitatẽ ac
cõtinentiã terrę,& ꝯñr ad meliorationẽ, ut experiẽtia nos do-
cet,& quotidie fit in aliis locis palustrib. quorũ dñi pmittũt
oẽs illuc ire ex cã p̃dicta, postquã aũt sunt redacta ad meliora
tionẽ,nullus accedit sine dñorum volũtate. Et licet qñq; dñi
pmiserũt ex cã p̃dicta,pp hoc nõ põt eis obijci, nec possessio,
nec p̃scriptio,ex quo illud pmisere iure familiaritatis,& ad eo
134 rũ utilitatẽ.Quod† ẽt cõprobať ex lr̃is antiquis.d.do.Franc.
Barisonis, & ex alijs deductis ex ꝓcessu possessionis turbatę,
estq; bona deci.tex.& ibi no.Pa.de Ca.ĩ l.fi.ff.quẽad.ser.ami.
& no.Bar.in l.1.§.hoc interdicto,col.2.ff.de itine. actuq; pri.
& p Alex.in cõs.50.põderať,circa fi.in 1. li.cũ alijs cumulatis
p Mod. in trac.p̃scri.car.26. Et ultra p̃dicta, ꝙ asserti testes ex
aduerso ꝓducti nullã fidẽ faciãt ostendiť: qm̃ aliqui ipsorum

135 sunt de d.uniuersitate,& cõi Vigontiæ. Et † hñt ibidẽ bona,
& sic ex cã sentiunt cõmodum,& incommodum,ꝯñr repellẽ-
di veniũt.l.oĩb.C.de testib.l.nullus.ff.eo.& ꝑ Io.Andr.& alios
in c.cũ nuncius,ex̃ de testi.& per Bar.in l. ĩ tm̃.§.uniuersitatis.
ff.de re diui.& Bal.in l.parentes,in fi.C.de testi.& ꝑ Phil.Cor.
consi.123.col.pen.in 1.lib.& consi.247.in litera L.in 2.lib.&
cons.47.in lrã F.in 3.lib.& per Soc.in fallen.suis,car.61.& per
Mod.nouis.in trac.de testi.nu.131.& per practic. Pap.car.33.
uers.in facto eorũ ꝓprio, cum alijs si.in quib.ꝯcluditur,testes
de vniuersitate ĩ cã,in qua ꝯsiderat̃ cõmodũ & incõmodũ sin-
gulorum,nõ posse testificari, exẽplificantes qñ uertit̃ lis super
aliquo nemore,vel super iure pasculãdi,uel super incisione ar-
borũ,& simi. Quod propriè adaptatur in personã Blasij Toni,
136 & Rainerij,& Iacobi de Boario. Prout† ẽt d.testes repellunt̃,
quatenus deponunt de auditu, per tex.in l.in summa.§.idẽ La
beo.ff.de aq.plu.ar.& in l.testiũ.C.de testi.& per Fel.in c.tam
lr̃is ex̃.eo.Tum ẽt: quia aliqui deponũt ꝑ uerbum credere, vt
137 s̃.dixi.Tum † ẽt: qa aliqui ipsorũ sunt singulares, prout est
Raine.d̃ Boa,& Blas.Toni.l.iurisiu.C.de testi.c.licet ex quadã,
ex̃.eo.tit.plenissimè per Pau.de Cast.& alios repe.in l.admonẽ
138 di.ff.de iureiu.cũ cõcor.Prout† ẽt: qa aliqui illorũ testium
sunt affines & ꝯsanguinei aliquorum hominũ de Vigon.cum
quib.erat & est lis.l.parẽtes.C.de testi.plenissimè ꝑ Mod.scri-
bẽ.in d.l.admonendi,ut est Pascalis de Carpano,Raine.& Iac.
de Boar.Bñdic.Pellizzonus, Gregorius quodã Iac.Bogarini,&
139 Blasius Busonus. Prout † ẽt d.testes repellunt̃,ex quo depo-
nunt uaria,& ꝯ̃ria sibi ipsis : ut patet ex ipsorũ depositionib.l.
qui uaria, aut falsa.ff.de testi.l.eos.ff.de fals.cum alijs plenè cu
140 mulatis per nouis.in tract.de test.nu.327.& seq. ¶†Prout ẽt
qm̃ interrogati tacuerunt dicere ueritatẽ in multis, ut plenè ꝑ
Ias.in l.si ex falsis,in fi.C.de transac. & ꝑ Fel.in c.fraternitatis,
141 col.fi.de hæret.Prout † ẽt:qm̃ aliqui ipsorum testium in ali-
quib.ꝯuincitur de falso,& testis falsus in uno,ẽt minimo,red-
dit̃ falsus in totũ.c.si ad scripturas, & ibi gl.9.distin.cum alijs
adductis per Prac.Pap. car.21.col.1.in princ.uers.sed qd dice-
142 mus,& ꝑ Phili.Cor.ꝯs.197.uisa,in 2.li. Prout † ẽt:qa aliqui
ipsorum testium,qui deponunt obscurè,& dubiè,& non ꝯclu-
denter, ꝯñr eorum dicta interpretanda sunt ꝯ̃ producentes.c.
in præsentia,de probatio.& per Bar.in l.inter stipulantem.§.si
sticum.ff.de uerb.obl.cũ alijs adductis per Soci.consi.274.in
cã, col.3.uers.circa primum,in 2.lib.Ex quib.oĩb.ut s̃.declara
tis satis apertè constat,ꝙ ipsum cõe Vigontiæ,& ꝯsortes añ an
num 1471.minimè ꝓbauere aliquã possessionem,& ꝑscriptio
nem d.locorum,super qua possit hr̃e aliqd̃ fundamentũ. ¶Mi-
nus ẽt pñt se iuuare ex illo tpe medio,existente a die latæ snĩæ
super possessorio usq; ad diem incisionis d.snĩæ,qui fuit de an
no 1488.nam toto illo tpe pendebat lis, & pẽdente lite nulla
currit præscriptio : ut sunt iura uulga. & statim dicetur. ¶Po-
stremò d.cõe, & ꝯsortes nõ possunt iuuare se ex possessione,&
præscriptione,ut dr̃ incepta post incisionem d.snĩæ,quam asse
runt incepisse de anno 1488. vsq; ad diem pñtis iudicij ince-
143 pti,qd̃ tempus ferè complet annos xxx.vel circa.Primò:†qa
de d.annis xxx.deducendum est tp̃s annorum x.quo ipse mag.
do.Hieronymus fuit exul,& relegatus ex mandato Ill.consilij
Decem ; vt patet per lr̃as ducales, & notoriũ est, in quo exilio
stetit per annos ꝯtinuos decẽ, & tp̃s dictæ absentiæ non venit
computandũ in damnũ sui,ex quo fuit iustũ circa ista impedi
mentũ,quo stãte ꝑscriptio nõ currit : vt plenè per Ab.& alios
cano.in c.ex trãsmissa,de præscriptio.& Bar.post alios in l.se-
natus.ff.de offic.præsi.& per pract.Pap.car.84.col.1.& 2.vers.
pręscripsisse,& uers.durãte,& in si.est text.in ꝯstitutione greca
sancimus, de iure prothomiseos,& ibi Math.de Affl. in verb.
vt ĩ.xx.dies,in 5.& 6.nota.vbi vult, ꝙ durãte tpe captiuitatis.
& carceris, & ẽt tpe exilij carcerato & exuli non currit aliqua
præscriptio:nam tale impedimentum absentię circa hoc iustũ
144 est.Et † esto,ꝙ curreret : tñ iuuatur ope exceptionis, uel sal-
tem dẽt sibi ꝯcedi in integr.resti. quæ in casu nr̃o etiã fuit peti
ta,prout in simili dicit Bar.in l.fi.col.3.uers. uenio ad tertiam
absentiam.ff.de mino.& per Abb.in d.c.ex transmissa,co.pen.
uers.aut non impeditur oĩno agere.ubi vult, ꝙ qui commodè
agere non potest, debet habere restitutionem in integr.esto,ꝙ
ꝯ̃ ipsum currat præscriptio,& sequitur Fely.ibi col.fi.& Mod.
in trac.de præscrip.car.62.col.3.& seq.& tãgit Ias.in §.sui,in-
145 sti.de actio. Et † licet de iure ciuili, qñ impedimentũ nõ est
iustum,aliqui dicant,ꝙ tunc currit præscriptio,& nõ datur re
stitutio,ut in l.Papinianus exuli.ff.de min.tñ de iure canon.ſp
146 competit restitutio.Quinimmo † impedito impedimẽto fa-
cti non currit præscriptio, esto ꝙ impedimentũ sit iniustũ, &
ꝓcesserit culpa sua,per tex. optimũ in c. qa diuersitatẽ.ubi gl.
& scrib.ex̃ de ꝯces.præb.cum alijs cumulatis per Fel.in c.cum
inter.col.10.vers.limi.2.ex̃.de exceptio. & ꝑ Ale.ꝯs.58.viso,&
completo,circa fi.in 5.lib.Fel.tñ in d.c.cum inter.in uers.præ-
cedẽ.2.limita.tenet,ꝙ licet taliter impedito currat tp̃s, tñ dẽt
sibi concedi restitutio in integ.vt dñt Mod. in trac.de ꝑscrip.
car.63.col.1.uers.amplia.3.nu.21.assignantes rationẽ uiuam.
nam esto, ꝙ tale impedimentum ꝓcesserit facto, & culpa sui,
tñ d.culpa nõ fuit ordinata ad istud,vt curreret ꝑscriptio.& iõ
sibi dẽt ꝯcedi restitutio in integ.allegant̃ per Fely.& Mod.ubi
147 s̃.decisi.plures id probantes. ¶†Secundò aduertendũ est, ꝙ
de d.tpe xxx.ann.deducendũ est tp̃s hostilitatis,& belli,qd̃ vi-
guit;cępit,& durauit per annos vij.post quam ipse do.Hyer.re
dijt in patriã cõpleta relegatione,quo tpe ꝑscriptio dormiuit,
& tale tp̃s nullo pacto est ꝯsiderabile, tex.in d.c.ex transmissa,
& ibi no.Imo.Abb.& oẽs cano.& procedit,nedũ ẽm cano.ve-
rũ ẽt ẽm leges ciuiles in laicis,ut d.Bar.in l.naturaliter,col.pe.
vers.q̃ro,an ista vsucapio.ff.de vsuc. & Paul.de Cast.cons.291.
in q.vers.4.qa,& in ꝯs.ꝑceden.290.visis, col.4.in prin.& Ale.
d.consi.81.reuocat̃,col.vlt.in 5.lib.& Phil.Cor.cõsi.92.licet,
col.2.in 4.lib.cũ allegatis per Mod.in d.tract.ꝑscript.car.62.
148 col.3.nu.3.& per Fel.in d.c.ex transmissa. Et † esto, ꝙ qñq;
Paduæ in aliqua parte dicti tpis redderet̃ ius ; tñ nõ reddebat̃
illis,qui cõmodè venire non poterant , vt erat ipse mag. actor
in cuius domo & milites,& hostes residebant, & cursiones fa-
ciebant taliter,ꝙ vix illis erat locus conseruandi personã,& fa
miliã,& reliqua bona.Et si iudicium intentasset,aduersarij ru-
stici,& malæ ꝯditionis ꝯ̃ ipsum,& eius bona irruissent: quum
tunc vt dñi reputarentur.Cõsiderato itaq; tpe exilij, & tpe ho
stilitatis, quo præscriptio modo aliquo non cucurrit, uel saltẽ
aduersus eam si cucurrisset, ꝯcedi dẽt restitutio in integ.d.tpe
deducto,certũ erit,aduersariũ nõ possedisse nisi annis xv.quo
tpe nõ currit aliqua præscriptio, nec de iure cõi,nec ꝑ statutũ,
nec per aliquam partem. ¶Tertiò adhuc dr̃, talẽ assertam pos-
sessionem in nullo obstare,in quo iudicium de turbata posses-
sione anno 1488.& sic post incisionem snĩæ latæ super vi tur-
batiua durabat,prout de præsenti durat : nam incisio snĩæ nõ
sustulit vim citationis,& litis cõtestationis, nec posuit finẽ liti
quinimmo talis incisio expresè reduxit omnia ad eũ statũ, in
quo partes erant ante latam sententiam, & ꝯñr remansere ua-
lidi oẽs actus, & citationis,& litis contestationis,& pendentię
iudicij.Et esto ꝙ post d.incisionem cucurrit triẽnium, & post
litem ꝯtesta.super iudicio possessorio.Tñ ex hoc non dr̃,instã-
tiam causæ prædictæ expirasse pp expressam conuentionẽ par-
tium,de qua in processu,quæ voluerunt instantiam durare,ꝑ
mittens nõ opponere peremptionem ipsius,quo fit,ut talis in
149 stantia non sit perempta,& ꝙ d.lis adhuc pendet.Quo † ꝯsi
derato nulla currit pręscriptio,quũ pendẽte lite ꝑscriptio non
currat,vt sunt iura vulg.Præterea inficiari non põt, ꝙ per cita-
tionem,& litis contestatio.factam in d.iudicio possessorio nõ
150 fuerit interrupta ꝑscriptio,si quã erat ex parte d.cõis.q̃ † in-
terruptio adhuc durat,quum dicti actus & ipsorũ effectus ad-
huc durent.Vt de citatione inducente interruptionẽ ciuilẽ est
tex.in l.cum notissimi.in prin.& §.immo.C.de præscr.xxx.an
no.cum alijs adductis ꝑ Abb.& Fely.in ca.illud, extra de præ-
scrip.& est text.in l.sicut,vers.nec sufficiat.C.de ꝑscr.xxx.ann.
cum alijs cumulatis ꝑ Mod. in tract.de præscr.cart.69.& seq.
151 & ponit ẽt pract.Pap.col.22.col.3.& 4. Et † a fortiori,ꝙ li-
tis ꝯtestatio inducat interruptionem ꝑscriptionis,est cõis doc.
Bar.& aliorũ in l.si post acceptum.ff.de rei uend.& in l.2.§.fi.
ff.de vsucap.ꝓ empto. & in l.more.C.de rei uendic.cum alijs
cumulatis ꝑ pract.Pap.vbi s̃.& ꝑ Mod.post Abb. & Fely.in d.
c.illud,& per Bar.& alios in l.naturaliter.ff.de vsuca.& ꝑ Mo-
der.in d.tract.de præscr.car.71.col.2.& seq.& nu.56. Qua in-
terruptione ꝑscriptionis stante resultat vera ꝯclusio, & cõis, ꝙ
non poterat ab istis de Vigon.cõtinuari, sed necesse erat eã de
nouo inchoari finito tpe interruptionis,ꝙ nõ potest esse in ca-
su nostro,ex quo adhuc de pñti interruptio viget,vt s̃.dictum
152 est. Tunc enim dicitur interruptio ciuilis finita, qñ partes
cessauerũt litigare,uel finita esset causa per sententiam.l.fi.C.
de præ-

de præscri.lon.tem.& per Inn.Host.Abb.& alios in c.illud,de
153 præscrip. Quinimmo† de iure can.gl.in c. 1.16.q.3.dicit,ꝙ
ex quo semel est facta litis contestatio,nunquã postea currit p̃
scriptio:quia p̃sumitur possidens hr̃e malã fidẽ,& iõ non præ
scribit,ẽt per mille annos,arg.c.fi.de p̃scr.& tenet gl.in c.sine
154 possessione,de reg.iu.li.6.†& Bar.in l.illud.ff.de peti. hære.
dicit,p litis ꝯtestationem causari malam fidem,sine qua nulla
currit præscr.c.fi.de præscr.cum concor.nec respectu directi,
nec utilis dñij,vt plenè dicunt scri.in d.c.fi. Bal. & do.Præpo
situs in c.si quis per.30.in ti.si de feu.ꝯtro.& Abb.in c.audiẽ-
155 tiã,col.fi.de p̃scr.Immo†& fortius,si post litis ꝯtesta.perem-
pta fuisset instãtia,tñ adhuc interrupta dr̃ præscriptio.Ex quo
dr̃ durare vitium litigiosi , & malæ fidei quò ad ipsas p̃sonas,
inter quas erat litigiũ,ut p Bar.& alios in l.1.§.fi.ff. de litigio.
& p Sal.l.fi.C.eo.ti.& per Alex.& Ias.col.pen.post Bar. in l.2.
C.de eden.& hr̃ in l.cum notissimi,& l.fi.C.de p̃scri.xxx.ann.
cum aliis cumulatis per Mod.in d.trac.præscri.car. 72.col. 3.
& 4.ver.2.quæro,& uer.seq.& seq.Ex quib. infert nullã post.
d.incisionem sñiæ cucurrisse pręscriptionem. ¶ Et vltra supra
dicta ꝯcurrit alius defectus, inhabilitas.s.testium productorũ
per aduersarios:qm̃ aliqui sunt singulares , & nõ ꝯcordantes,
immo sibi ipsis ꝯ̃dicentes : ut est Bartholomeus. d. Bettus,&
Antoninus Siluester deponẽtes sup seralio Flexi,& ẽt Bernar-
dus Bottarius,Antonius Cirquatus,Bartolomeus de Langela,
Bertonus de Bertonis,& Angelus Sconatus , ꝯñr nullam fidẽ
156 faciunt,nec probant,ut superius probatum est.Et†facit bo-
na decis.Bal.in l.de quibus.ff.de legi.cum alijs allegatis p Ias.
in d.l.admonendi,car.23.col.1.ubi uolunt,ꝙ mille testes sin-
gulares minus probant quã unus solus . Prout ẽt aliqui.d.te-
stium nihil verè probant,ex quo sibi ipsis inuicem ꝯ̃riant , dũ
aliqui dicunt,ꝙ locus dñiæ ab annis.xxxiiij. ultra non posside
bat particulariter,sed communiter ab hominib.villarum uici
narum,ut sunt Petrus Carrarius,Angelus Rainerius, & Ange-
lus Bertonus,Barto.de Langela,Bart.d.Bettus. Aliqui uerò di
cunt oppositum,ꝙ possidebat p cõe Vigontię: ut sunt Petrus
Serentinus, Blasius Pannanus , Ianetus Zopellus , Bernardus
Botarius,Antonius Cirquatus,& Ant.Siluester, & Bertochus,
qui dicit ꝯ̃rium omnium prædictorum,& testes varij,& ꝯ̃rian
tes nihil probant,ut s̃.dictũ est.Prout ẽt dicti testes repellun-
tur:quia eorum aliqui sunt de dicta villa Vigontiæ,& habent
ibidẽ bonã,vt est Bernardus Bota.Petrus Serentinus, Ianettus
zopellus,pp ꝙ ueniunt repellendi,ut supra dictum est. Prout
ẽt fidem non faciunt:qm̃ aliqui ipsorum sunt affines, & con-
sanguinei dictorum aduersariorum,ut est Bernardus Bota. &
Bartolomæus. d. Bettus, Antonius Cirquatus , Petrus Carra,
Petrus Serentinus,Iannetus zopellus, prout in iure supra ue-
157 rificatum est.Prout†ẽt non probant:quia dicunt falsum, &
reprobant,& falsus in uno in totum reddit falsus,ut s̃.dixi.Et
oẽs ferè testes aduersariorum hoc morbo laborant. Prout ẽt :
qm̃ aliqui ipsorum repellunt,ex quo dant falsa confinia,depo
158 nunt dubiè,obscurè,& non ꝯcludenter.Item†quia aliqui ip
sorum examinati ad instantiam Magnifici actoris dicunt vnũ,
& postmodum examinati ad instantiam aduersariorum dicũt
ꝯ̃rium,& ꝯñr primo dicto standum est,ut per Inno.in cap. ue
niens,lo secundo,de testi.& in c.super eo,eo.tit. cum aliis ad-
159 ductis per pract.Papien.car.52.col.2.& 3.Prout† etiam ve-
niunt repellendi: quoniam aliqui ipsorum sunt coloni ipsorũ
de Barisonis,& ipsorum familiares,& domestici, & licet non-
nulli recesserint post litem motam : tñ in fraudem hoc fece-
runt,& ideo repelluntur: ut latè per Fely.in c.in lr̃is, ex̃ de te-
sti.p Are.& alios in §.pater.inst.de testa.& p Albe.de Rosa.in
tract.de test.car.3.col.1.& per prac.Papien.car.31.col.9. Vbi
etiam ponit de conspiratoribus,de pauperibus,qui omnes nõ
sunt idonei,nec perfecti testes.Vnde stantibus tot,& tantis op
positio.& inhabilitatib.datis ad ipsos testes concludendũ ne-
cessariò est,ipsos non probare,& eorum dicta in nullo ꝓdesse
aduersarijs.Et licet aliqui ipsorum testium , vt s̃.reprobatorũ
uideantur deponere de fama,& communi uoce,ꝙ.d.loca sint
communalia Vigontiæ: tamen talis probatio nulla est.Tũ ꝯsi-
160 deratis inhabilitatibus,& oppositionib.datis ad ipsos testes de
quib.s̃.Tum†etiam quia.d.testes difformiter probãt famã:
nam necesse erat probare a quibus personis habuit originem.
Et ꝯñr debuit ortum sumere a fide dignis , non autem a male
uolis,prout ista ortũ sumpsit ab ipsis de Vigontia,& falsò p ea
quæ hñr in c.qualiter,& qñ.ubi cano.de accusati. & per Bart.
in l.de minore.§.plurimùm,& ibi Alex.in addi.ff.de quæstio.
& per Saly.in l. ea quidem.C.de accusatio. & latè per Philip.
161 Dec.consi.37.uiso processu. Secundò † tollitur obiectio: qm̃
talis fama est informiter probata,ex quo asserti testes non dñt
audiuisse a maiori parte populi, qđ est necessarium ẜm Bar.in
d.§.plurimùm, & in l.3.ff.de testi.& per cano.in c.ueniens.de
testi.& in c.cum causam.de prob. & per Alex.consi.72.col.8.
in 1.lib.inspecto,& per Dec.d.consi.77.& Philip. Cor.cõs.68.
162 aliquãdiu,in 2.li.Tertiò obiectio ruit, ex quo † asserti testes
non assignant causam famæ, & ideo potius dr̃ uana uox vulgi,
quæ nihil operatur.l.decennium.C.de pęnis, & per Bar.in d.
§.plurimùm,& per Phi.Cor.consi.198.in 2.li. & Dec.in d.cõ-
163 si.37.Non † enim debemus capere famã simpliciter,sed le-
gitimam ẜm Abb.& Fel.in c.ueniens,& ibi Bal.dicit, ꝙ iudex
discretus non solùm dẽt interrogare de fama,sed ẽt de ratione
164 famæ.Præterea † & 4.obiectio cessat, qñ testes deponẽtes su
per fama interrogati a quibus audierunt, dicunt ab hominib.
Vigon.aliqui,quidam uerò respondent, non recordari,& ꝯñr
talis eorũ depositio nulla est, ẜm Imo.in c.qualiter,& qñ.Bar.
165 & alios in d.§.plurimùm. Prout ẽt & 5.opp.cessat: † quia in
cã ciuili ut fama faciat semiplenam probationem , cõmuniter
concluditur, hoc esse arbitrarium considerando originẽ famę,
rationem,& causam ipsius,depositionem testium formiter, &
concludenter factã,itẽ & eorũ p̃sonas,ꝙ sint habiles, & ꝙ non
patiantur oppositiones,quę oĩa in casu p̃nti deficiũt, ut s̃.sigil
latim dictum est.Consequenter non dẽt esse alicuius conside-
rationis,ut dicunt repete.oẽs.d.l.admonẽdi, & Moder.in d.§.
plurimùm, & latè per Fel.in d.c.ueniens.col.3.& 4.in 2.ꝯclu.
¶Nec prædictis hẽt obsta.statutum Paduanum loquens super
166 pręscriptione: tum† quia tale statutum requirit tempus xx.
ann.quod in casu nostro minimè interuenit deductis tpibus,
quibus ipse Mag.act.fuit in exilio, & relegatione. Itẽ deductis
temporibus hostilitatis, & belli, quæ tpa necessariò sunt dedu
cenda,ut s̃.dictum est. Secundò cessat obiectio : qm̃ statutum
loquit̃ de pacifica, & quieta possessione, & p̃scriptione,& ꝯñr
de ea q̃ non est interrupta,quod cessat in casu nostro,ubi nedũ
fuit interrupta per citationem, & litis ꝯtestationẽ,& pendẽtiã
litis,sed adhuc viget interruptio,& iudiciũ pendet, vt plenius
167 dictũ est.Tertiò cessat statutum allegatum†ex quo solũ vult,
ꝙ possessor non possit inquietari super possessionib.nihil autẽ
dicit respectu dñij.Et possessoriũ valde differt apetitorio.l.na-
turaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.pos.cum vulg.Et unius exclusio
est alterius inclusio.c.nonne,de præsump.l.cũ ꝑtor.in prin.ff.
168 de iudi.Quartò statutum ruit, ex† quo ꝓcedit in possessore
bonæ fidei,nõ aũt in possessorib.malę fidei,ut sunt aduersarij.
Et ꝙ tale statutũ limitãs p̃scriptionẽ debeat hoc mõ intelligi,
vt ꝓcedat in possessore bonæ fidei, & ꝙ locũ nõ habeat in ma
læ fidei possessorib.tenet Bar.in l.oẽs populi,in 2.q.3.q.princ.
ff.de iusti.& iu.& Io.And.c.2.de excep.li.6.& Imo.in l.sequi-
tur.§.si uiam,col.2.& seq.ff.de usucap.ubi ꝯcludit hanc opin.
esse uerã,reprobãdo Bar.ibi tenentem ꝯ̃, dicens hanc esse com
munem,& tenent cõmuniter can.in c.fi.de præscr. & Alex.ad
ducens decisi.consi.185.uiso,col.pen.in 2.lib.& Soc.cõsi.86.
in causa,col pen.circa fi.in 1.lib.& Philip.Cor.consi.55.visis,
col.3.in 1.uol. cum alijs cumulatis p Moder. in tract.de præ-
scriptio.car.22.col.2.& seq.nu.72.¶Minus etiam obst.partes
consilij Decẽ,& Rogatorũ circa Brixienses, & circa bona com
munia loquentes,ex quo loquunt̃ in diuersis terminis,& non
cõprehẽdunt res,& bona particulariũ personarũ, vt est videre
in d.partib. ¶Vltimò non obstat illud , qđ aduersarij dñt,ꝙ d.
Domin.d.Aloy.do.Andre.& ipse mag.actor non posuerunt in
æstimo.d.loca.& ꝯñr datur intelligi, ꝙ non erãt dñi ipsorum:
quia si fuissent, posuissent,prout posuerunt alia propria.Nam
eadẽ obiectio põt fieri etiã , & retorqueri ꝯ̃ aduersarios,q̃ nul-
lo tpe posuerunt istum locũ in æstimo cõis Vigontiæ, sicut po
suerunt alia loca cõia: nã si fuissent domini,posuissent,vt patet
in æstimo facto de ann.1521.& 1518.& 1447.& 1437.solũ
eñ dñi sup æstimo de ann.1521.uoluerũt.d.bona applicare ĩ
æstimo cõis Vigontiæ, quæ applicatio nõ hẽt nocere ipsi mag.
169 actori nõ citato nec præsenti.Et ẽt† quia cõis conclusio hẽt,
ꝙ æstimum non ꝓbat,nec dominiũ, nec possessionem,quò ad
alias p̃sonas in d.ęstimo non interueniẽtes, vt l.si pr̃,vbi plenè
scriben.C.de rei vendi.& per Bal.in l.quidã in suo.de condit.
insti.

insti.& p Ale.ɔſ. 10.col.2.uerſ.ñ ꝓbat,in 4.li.& p Bal.ĩ l.ſolutionib.C.đ rei ve.cũ alijs adductis p So.ɔſ.6.licet,col.3.n.81. in 4.lib.& p Phil.ɔſ.155.pfecto,ĩ 3.lib.¶Quib.oĩb.ɔſideratis ɔ cludẽdo,ipſum mag.do.actorẽ plenè,& ſufficiẽter ꝓbaſſe eius intẽtionẽ, & ɔñr ꝙ in ſui fauorẽ de iure pronũciãdũ uenit,nõ obſtãtib.quibuſcunq; per aduerſarios oppoſitis, & deductis,q̃ in pura veritate,ẽt ĩ minimo ñ obſtãt,ut ſigillatim,& adamuſſi vnũquodq; ſuperius deductũ,& verificatũ apparet. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *An & quando liceat dominis prædiorum facere munitiones, & penellos prope ripã fluminis, cui inhærent prædia, et per totum numero 6.& alijs.*
2 *Alueus fluminis non est mutandus in alterius iniuriam.*
3 *Non licet in flumine publico aliquid facere,& qñ dicat̃ factũ.*
4 *Ripa fluminis qualiter capiatur.*
5 *Licet cuiq; munire ripas ſuas, & purgare, nu.7.*
8 *Licet etiam reficere penellum antiquum ad riparum tuitionem.*
6 *Eſto quòd reficiendo plus elongauerit, quàm eſſet antiquus.*
10 *Licet iſta fieri auctoritate ſtatuti municipalis.*
11 *Etiam & per principes, & ſuperiores dominos.*
12 *Vel ſenatus auctoritate.*
13 *Vel auctoritate alicuius populi habentis regalia.*
14 *Dummodo ſine alicuius tertij incommodo, & damno iſta fiant, fallit numero 15. 16.*
15 *Niſi modicum illius eſſet damnum, & magnum commodum facientis, & num.17.& nu.25.26.*
18 *Vtilitas publica priuatæ uenit præferenda.*
16 *Fauor publicus præfertur quandoque commodo priuatorum.*
20 *Ad primæuũ ſtatũ facilis eſt reductio, & eſt fauorabilis, n.22.*
21 *Conceſſo uno uidentur conceſſa omnia,ſine quibus conceſſum non poſſet explicari.*
23 *Vna lex generaliter loquens declaratur per aliam.*
24 *Verba edicti, ne aliter aqua fluat, quomodo intelligantur.*
26 *Patientibus magnum damnum competit interdictum reſtitutorium,ut demoliatur.*
27 *Damnum imputandum uenit culpoſo.*
28 *Non licet vicinis facere munitiones, & per illas acquirere prædia aliorum.*
29 *Sententia tranſiens iu rem iudicatam exequenda eſt.*
30 *Dictio nunc, omnem tollit dilationem.*
31 *Aliam etiam habet ſignificationem,hæc eſt, uſquequo &c.*
32 *Sententia non debet eſſe ludibrio, & eluſoria.*
33 *Appellatione pendente nihil eſt innouandum, & attentandum.*

CONSILIVM CV.

Circa preſentẽ ɔtrouerſiã uertentẽ inter mag.d.Hyero. Baduario ex vna, & mag.d.Fräciſcũ Marcello, & fratres ex altera. An ipſis,vel alteri ipſorũ licitũ ſit prope ripas Brentæ facere penellos,ſeu munitiones cã tuẽdi eorũ agros,& p̃dia ab impetu.d.fluuij. Et cui ipſorũ de iure cõpetat facultas ꝓhibendi alterũ,ne p̃dicta faciat.Et ſi fecerit,an cogi poſſit ad demoliendũ,& tollendũ illa.Et aliàs ut plenius in proceſſu,in
1 ter ipſas partes fabricato. ¶†Et prima facie dicendũ vr̃,ꝙ nullus p̃dictorum Mag.do.poſſit, & valeat.d.penellos,ſeu munitiones facere,qm̃ ſi fieret,aqua.d.fluminis alr̃ flueret q̃ priore æſtate fluxiſſet,ɔ̃ tex.in l.1.in prin.ff.ne quid in flum.publi.Et
2 † iſtud ea rõne,ne per dictas munitiones, & penellos mutetur alueus fluminis, & eo mutato vicinis inferatur damnũ, & iniuria,ut dicit tex.in d.l.1.in prin.verſ.hoc interdicto, & verſi. ꝙ aũt ait, vbi declarantur illa verba interdicti,aliter fluat,ut locum habeat,qñ aqua depreſſior,uel altior, uel rapidiortcũ incommodo accolentium fieret.Quod utique induceretur,ſi ip
3 ſis Mag.do.liceret penello facere.Quod † ẽt ſuadetur per text. in d.l.1.in prin.& in l.1.in prin.ff.de flum.ubi dr̃,prohibitum eſſe in flum.publico,ripave eius aliquid immittere,vel facere, & in flumine factum dr̃,quicquid ĩ aqua illius factũ eſt, vt eſt tex.in d.l.1.§.in publico flumine.ff.de flumi. Quod verificari vr̃ in iſtis Mag.do.faciẽtib.penellos,& munitiones in aqua ip
4 ſius fluminis,& ẽt in ripis ipſius.Capiẽdo † ripas prout declarat Iuriſc.in d.l.j.§.ripa,& in l.pen.ff.de flum.cum alijs.ɔcor. ¶Iſtis tñ non obſtan.attenta iuris diſpoſitione,conſiderata etiã iuris æquitate dico,ipſi Mag.do.Hyero.licere prædicta facere, & eius mag.aduerſarijs nõ competere aliquod ius prohibẽdi, dico ẽt per ɔ̃rium.d.mag.d.Marc.& fratri non cõpetere facultatẽ faciẽdi penellos,& munitiones,& ꝙ poſſunt ab ipſo mag. do.prohiberi,ne illa faciant.Et ulterius cogẽdi ueniunt ad tol
5 lendum oĩa ea,q̃ facerent in d.flumine, ripave eius.Et † ad ita dicendum moueor: qm̃ d.mag.do.Hyero.attenta diſpoſitione iuris cõis licitum eſt munire ripas ſuas,& in illis facere munitiones,& aggeres ad tuendũ eas,& l.permittẽte iſtud fit, ut eſt tex.in d.l.1.§.Labeo ſcribit.ibi,niſi ripæ tuendæ cã id factũ ſit. ff.de flumi.& melior tex.in l.1.§.ſint aũt,uerſ.ſed,& ſi aliqua. ff.ne quid in flum.pub.ubi tex.apertè dicit, ꝙ ſi quis timet flumen publicum dare ſolitum grande damnũ depopulãdo eius prædia,ꝙ poterit in d.flum.& ripa facere aggeres, & munitiones quib.tueat̃ eius p̃dia,& d.tex.ualde cõmẽdat Bar.in l.quo
* minus.ff.de flum.col.6.in 11.q.quẽ ſequunt̃ ibi cõiter*ſcrib. & ẽt Bar.Veron.in tract.de ſeru.ruſt.pręd.in rub.de agge.col. 1.verſ.ſed quid ſi flumen publicũ,& uerſ.ſeq.ubi vult,ꝙ ſi flumen publicũ ſolet excreſcere,pp qđ prædia mea inundãtur,& & damnum patiunt̃,licitum erit mihi facere aggerem,ſeu mu
6 nitiones,ſiue coronellas cã tuendi prædia mea. Quod † ẽt expreſsè ɔcedit tex.& ibi ſcrib.oẽs ſequuntur in l.j.C.de alluuio. ubi datur facultas habentib.pręsdia prope flumen facere munitiones aduerſus impetum rapidi amnis & fluminis.Et idẽ probat tex.in l.1.in prin.& in §.1.& per totam illã.l.ff.de ripa munien.& ẽt hr̃ in l.ſi finita.§.deinde ait prætor, & in l.fluminũ. in prin.ff.de dam.infec.cũ alijs alleg. per Bart.Veron.in ru.de ripa,in trac.de ſerui.ruſt.præd.& p Spe. in ti.de cau.poſ.& pro prie.in §.1.ſub rub.de interd.pub.col.1.uer.ſed & prohibito, & ibi Bald.in add.In quib.locis expreſsè diſponitur,licitũ ripã munire aduerſus impetũ fluminis cã tuendi ꝓpria p̃dia,facere ẽt aggeres,& munitiones. Quod ẽt vult Ang.in l.1.in prin.ff. de flumi.& in l.1.§.hoc interdicto.ff.ne quid in flum.pub.&
7 in d.§.ſunt qui.Prout † ẽt idẽ dicendũ; qm̃ licitum eſt habentib.prædia prope ripas,& agros vicinos illis purgare eas,cũ ipſorum ſint,licet flumina ſint publica ſm̃ Bart.& alios ſcrib.in d.l.quominus in 7.q.& Bal.in rub.ff.de re.diui.co.6.& bonus tex.in l.Martius.in fi.ff.de acquir.rer.do.& p Iaſ.in 8.princ.q. Bar.in d.l.quominus,Soci.ɔſ.79.nu.4.in 3.li.& Phil.Cor.cõſ.
8 99.col.fi.in 2.li.Prout † ẽt d.mag.do.Hyer. licitũ fuit reficere aliũ penellũ antiquũ,ꝓ tuendo ipſius p̃dia, ut hr̃ in l.3.§.pen. ff.de itin.actuq; pri.Et magis in terminis facit tex.in l.1.§.de
9 inde ait p̃tor.ff.de riuis,cũ alijs ɔcor.& p Spec.ubi s̃.Et † licet reficiendo plus elõgauerit q̃ antiquitus fuiſſet, pp hoc nõ dẽt ꝓhiberi: cũ ſibi nedũ reficere,& reficiẽdo aliq.d antiquis addere, verũ ẽt de nouo p̃dicta facere liceat,ex iuris cõis diſpõne,iuri.& deci.quib.s̃.arg.auc.multo magis.C.de ſac.ſan.eccl.& in c.cũ in cũctis,de elec.& ſatis ſuadetur p tex.in l.1.verſ.ſicut igi
10 tur.ff.de rip.mu.Præterea † eidẽ mag.do.licitũ fuit & eſt p̃dicta facere ex auctoritate ſibi ɔceſſa p ſtatutũ Paduanũ antiquũ voles,ꝙ agger Brentæ p ɔfinia flexi, & foſſæ louarię reficiat̃, & manuteneat̃,nedũ p illos,q. hñt p̃dia ibidẽ vicina,ſed ẽt p alios hoĩes villarũ ɔuicinarũ,& qm̃ d.ſtatutũ tanq̃ iuſtũ,& honeſtũ ɔfirmatũ eſt p Sereniſs.D.Venetorũ,abſq; dubio potuit talẽ facultatẽ ɔcedere,iux.no.p Bar.& alios in l.oẽs populi.ff.de iuſt. & iu.& in l.cũctos populos.C.de ſum.tri.& in l.1.ff.qđ q.q;
11 iu.& p Can.in c.1.de ɔſti. Et † ulterius eadẽ p̃tãs tributa vr̃ p binas literas ducales emanatas a Sereniſ.Auguſt.Barbadico,& ẽt p alias uttimo loco editas p Sereniſs. Leornadõ Laured.Ducem Venet. Quib.expreſsè cauetur, ꝙ in d.flumine Brentæ ex parte illa ripæ foſſæ louariæ,& flexi deberent fieri penelli quouſq; flumen Brentæ reduceret̃ ad primæuũ, & ſolitũ alueũ.Et certiſſimũ eſt,quẽque auctoritate principis ĩ flumine publico, & eius ripa,nedũ poſſe facere ſuperiꝰ dicta,ſed ẽt de nouo ædi
12 ficare.Prout † idem eſt,qñ ɔcurrit auctoritas ſenatus, vt vtrũque ꝓbat̃ in d.l.2.§.ſi q̃s a principe.ff.ne q.d in loco publico, & in l.ſi in publico.§.fi. & l.qđ prin. ius.ff.de aqua plu.arc. Et
13 † idem dicendum,quando hoc fit auctoritate alicuius populi habẽtis regalia,ut dicit Bar. & ibi Moder.repete.in d.l.quominus,in 2.q.& Bar.Veron.in tract.de ſerui.ruſt.p̃d.ſub rubr.de
14 flumin.col.2. ¶†Nec dicatur, ꝙ tales literæ ducales, & etiam alia ſupra dicta debent intelligi,dummodo prædicta fiant ſine incõmodo,& dãno uicinorũ,per tex.in l.2.§.merito, & §.ſi q̃s a prin.ff.ne quid in loco publi.in fi.& in l.1.ff.de rip.mu.cum concor.

15 cōcor. Nā† cessat obiectio: qm̄ ex tali munitione,& refectio-
ne,ac penellis factis per ipsum mag.dom. Hyer. consortes, &
ꝯuicinos resultat maximū cōmodū Illustr.Dñij,& villarū cō-
uicinarū,& ēt particulariū psonarū habentiū ibidē prædia. Et
ex opposi.si dictæ munitiones & penelli nō fierent,resultaret
maximū damnū,& incōmodū p̄dictorum,quorū interest ex-
pensis proprijs reficere aggeres illos,manutenere,& cōserua-
te,& ꝓpria prædia habere integra,& nō diminuta,Ex parte ve
rò ipsius mag.d.Frāc.& fratrū parua, & modica resultaret vti-
litas,& per oppo.modicū damnū,si d.penelli non fierent, vel
16 fierent. Quo † stante iura permittunt tales munitiones fieri,
ēt cū dāno vicini,vt est tex.iuncta glo.in d.l.1.§.sunt aūt,ver.
sed nec hoc quidē,quā ibi punctaliter sequit̃ Ang.& ibi Saly.
post gl.in l.1.C.de alluuio.& Bar. & ibi Ias.in d.l. quominus,
17 in 6.q.Bar.in 2.conclu.adducēs alias decisi.& ratio. Quorū†
opinio satis cōprobari pōt attēto tenore.d.statuti Paduani, &
ēt considerato tenore.d.literarū ducaliū, quæ oīa se fundant
super publica utilitate,& cōi,& vt euitetur maius damnū, qđ
succedere posset,si penelli,& munitiones nō fierēt,vt patet ex
procœmio, & ex verbis dispositionis d.statuti,& literarū, quæ
cām finalē arguūt,& demonstrant,vt hr̃ in l.fi.de hæred.insti.
& in l.1.ff.ad macedo.& in l.regula.§.pe.ff.de iur.& fac.igno.
18 & in l.2.§.fi.ff.de dona.Et† in iure certissimū est,ꝙ pub.vtili-
tas præferenda est priuatæ,vt per Bar. & oēs scrib.in l.1.in 4.
19 oppo.ff.solu.mat. Fauore † enim publico ēt in dānū alterius
recedimus qñq; a regul. iuris,vt dicit tex.in l.ita vulneratus,
in fi.ff.ad l.Aquil.& in c.abbate,in fi.de re iudi.lib.6. cū alijs
plenè cumulatis per Fely. in c.nōnulli.col.21.& seq.ver.& fa
20 uore pub.vtilita.ex̄ de rescriptis. Et †tanto magis p̄dicta pro
cedunt:qm̄ d.literæ ducal.mādant penellos, & alias munitio
nes fieri ad effectū; vt cursus aquę fluminis brētæ redducere
tur ad primæuū alueū,& solitū,quæ reductio minimè pōt fie
ri,si penelli,& alię munitiōes ex parte riparū flexi,& fossæ lo-
21 uariæ nō fierēt.Et †sic cōcedendo facultatē,vt fiat talis redu-
ctio,ꝯcessa videnť oīa,sine quibus illa fieri non possent, iuxta
not.in l.2.ff.de iuris.om.iud.& in c.præterea,de off. deleg.Et
magis in terminis est tex.in l.veteres.ff.de itine.actuq; priua.
22 Et † tanto magis;qm̄ reductio, quæ fit ad primæuum statum
est quid fauorabile,& ꝯñr amplianda,vt dicit gl.& alij scribē.
in verbo numerandum,in c.statutum,de præben.lib.6.facilis
enim est transitus ad simbolū,& ad primeuum statum, & na-
turam,vt est tex.in l.si vnus.in §.pactus ne peteret.ff.de pac.&
ibi scrib. maximè do. Ias.colu. 3.& 4.in 4.no. ubi istud com-
probat pluribus, & pluribus medijs & decisio. Ex quibus re-
sultat necessaria conclu.& vera,tum attento iure cōi.Tum cō
siderato.d.statuto,tum etiam consideratis literis Ducalib. ip-
sum Mag.d.Hyer.licitè potuisse & posse reficere, & de nouo
facere.d.penellos,& munitiōes,& ꝙ d.eius aduersarij nō pos-
sunt eundem prohibere. ¶Nec obst.s̃.allegata: qm̄ in flumi-
ne publi.& eius ripa publicum est prædicta facere concurren
te auctoritate statuti, & potestate concessa per d.litteras Duca
les,& ēt cōcurrente dispositione iuris,& cōi ac pub. vtilitate,
vt s̃.sigillatim probatū est. Et iura superius in ꝯ̃rium alleg. li-
cet loquanť generaliter,tñ interpretātur, & limitanť per alias
ll.de quib.s̃.permittentes in casib. prædictis penellos,& mu-
23 nitiones posse fieri. Nec † inconuenit,ꝙ vna lex declareť per
aliam.l.1.C.de sac.san.ec.l.2.C.de fi.instr.cum alijs adductis
per Bar.& alios scriben.in l.1.§.nunciatio.ff.de ope.nou.nun.
24 Et † illa verba edicti,ne aliter aqua fluat q̃ priore æstate &c.
intelliguntur,& interpretantur,qñ nō essemus in casu,in quo
nō permissum esset istud fieri,vt punctualiter patet per leges,
& decisi.s̃.adductas. Et ꝙ ex aduerso non sit licitum magni.
d.Fran.& fratribus aliquam munitionē,seu penellos facere ꝓ
pe ripā in ipso flumine p oppo.alterius ripæ, & penellorū fa-
ctorum per ipsum Mag.Hyero.& consortes oñditur apertissi-
mè.Tū quia prædicta facere in flumine pub. & eius ripa regu
lariter prohibitum est,vt s̃.fuit dictum. Tum quia obstat sta-
tutū,de quo s̃. & ēt literę ducales mandantes muniri ripam
versus flexū,& foueā louariam ad effectum,vt flumen reduce
retur ad primæuū statū,quod esse nunquam posset, si eis lici-
tū eēt facere penellos,vt s̃.dictū est.Et ꝯnderata mente,& di-
spositione.d. literarum ducal. in necessariam ꝯñam vr̃ eis fa-
cta talis ꝓhibitio. Nec possunt dicere,ꝙ de iure cōi licitū est
munire ripas pro ꝯseruandis prædijs,& agris,vt s̃. dictū fuit.

25 Nam † istud procedit,qñ hoc fit cum magno cōmodo,& vti
litate faciētis,& cū paruo incomodo incolarū. Secus aūt si fie
ret cum maximo incōmodo incolarū,& cum parua vtilitate,
& cōmodo facientis: nā tūc non licet,& vicini & accolæ pos-
sunt ipm̄ ꝓhibere, ita tex.in l.1.§.quod aūt,in fi.ff.ne quid in
flu.pub.& ibi glo. & Ang.& gl.& Saly.in l.1.C. de alluuio.&
Barto. in d.l.quominus in 11.q.& ibi Ias. in 2.con.ꝯsiderātes
modicā vtilitatē,& paruū,& magnū dānū,& incōmodū acco
lentiū,& in simili no.in l.si finita.§.deinde ait p̄tor, & in l.flu
minū.in prin.ff.de dā.infe.& bene facit in simili tex. in l.1.§.
pe.ff.de rip.munien.& in l.1.§.fossas.& §.seq.ff. de aqua plu.
26 arcē.Et † si in graue dānū vicinorū aliquid immittitur, ad il-
lud demoliendū,& tollendū,cōpetit interdictū restitutoriū,
vt hr̃ in l.1.§.pe.& fi.ff.ne quid in flu.pub.& in §.pe. & fi. le-
gis.1.ff.de flu.Et quod maximū incōmodū resultat ex penel-
lis,& munitione facta per ipsos Mag.de Marcello patet ad o-
culos: qa flumen eius cursu præcipitāter irruet in ripā flexi,&
foueæ louariæ,& de facili rumperet aggerē,& viā, cum maxi-
mo incōmodo incolarū,& priuatarū personarū ibidē habētiū
prædia,& cū interest Illust.dñij,& aliarū villarū,quæ proprijs
expensis tenentur reficere aggeres,manutenere,& ꝯseruare.Et
esto,ꝙ rueret colōbaria domus,& p̄dia ipsorū Mag.de Marcel
lo,vel per oppo.ꝯseruarenť,modica eēt vtilitas,vel incōmodi-
tas respectu incōmoditatis & dāni,cōmoditatis & vtilitatis re
sultantis ex parte illorū de flexo,& fouea louaria. Et ipsis ma.
de Marcello imputandū est,quare fabricauerūt in alueo flu-
minis,& iō dānum,qđ patereнť eorū culpa, ipsis est imputan
27 dū,regula dānum de reg.iu.lib.6. Licet†.n. per alluuionē flu
minis fuerit primis eius prędijs aliqđ additū, & consequēter
eis quęsitū l.adeo.§.1.de acqui.re.do.& in §.præterea,insti.de
re.diuisio.cū alijs not.per Bar.in tracta.de alueo, & per Phi-
28 lip.Cor.consi.191.satis,in princ.in 3.lib. Tñ † non debēt ip-
sorū artificio acqrere,& ampliare eorū prædia,quod vtiq; eēt
si eis permitteretur facere dictā punctam,& munitionē, quæ
de directo facit damnū cōitatibus, & operaretur, vt de breui
flumē dānificaret mag.d.Hyer.& consortes, & dānificādo flu
men pedetentim recederet a prædijs ipsorum de Marcello,&
recedendo omne illud eis quæreretur, & ꝯ̃nter talis acquisi-
tio fieret per artificiū,& per indirectū,quod vtiq; lex non per
mittit,licet permittat eam,quæ fit per alluuionem, ita pūcta-
liter in simili dicit Ias.in d.l.quominus,in 10.q.Bar.in versic.
adde,vbi facit magnā differētiā,an acquisitio fiat artificio ho-
minis in fraudē tertij,quod non licet, an verò fiat per alluuio
nē,quæ licita est,& permissa: qm̄ flumina vice cēsitorū fungū
tur l.ergo.§.flumina.ff.de acq.re.dom.Et tanto magis prædi-
cti de Marcello videnť prohibiti ꝯsiderato proclamate facto
per Mag.do.capitaneum. Quibus omnibus bene attentis ap-
paret oībus manifesta ratio diuersitatis inter ipsum mag.Hye
ro.& cōsortes ex vna,& d.Mag.de Marcello ex altera. Nā ipse
do.Hyer.pōt facere prædicta taliter,ꝙ non pōt prohiberi con
siderata dispositione iuris cōis, considerato statuto & conside
ratis literis ducalibus,& considerata magna,& publica vtilita
te,& etiā respectiuè considerato incōmodo ipsorum de Mar-
cello.Quæ oīa per ꝯ̃rium reperiuntur in ipsis de Marcello, &
consequēter ipsis nō erit licitū prædicta facere. Et successiuè
in necessariam consequentiam cogi debēt ad tollendū.d. pun
ctam,& munitionem quam fecere. Et vlterius, ut eam tollāt
cogi possunt virtute sententiæ latæ per olim Mag. do. capita-
neum Franc.Donato,qui oculatim viso loco determinauit, ꝙ
penelli,& munitiones factæ per ipsos de Marcello tollerenť.
29 Quæ † sñia,cum transiuerit in rem iudicatam,suam meretur
executionem,toto ti.C.de executio.rei iud.& ff.C.& extra de
30 re iudi.cum concord.Nec† ob.d.executioni illa dictio,nunc,
apposita in d.sñia: nā importat,vt sine dilatione deberent tol
li,vt est tex.in lege scimus.§.cū aūt,& ibi notāt scrib.C. de in-
noffic.testō.& no.insti.de obliga.in princip. cum alijs notatis
31 p Alber.de Ros.in dictionario in versi.nunc,in princ.†Prout
etiam dictio,nūc, pōt intelligi,i.in futurum, hoc est vsq; quo
flumen reduceretur ad primæuum statum iuxta tenorem lite
rarum ducalium,pro quo est tex.in c.nolite.11.q.3.& not. ēt
Alberi.vbi s̃.Quę intelligentiæ sunt veræ & de mente iuris,&
satis conueniunt dictæ sñiæ,& menti ac intentioni proferen-
tis illam.Quia si aliter dicta dictio, nunc, intelligeretur, seque
ret interpretatio absurda,fraudulosa,& nō verisimilis: qm̄ cō
demnat

demnati possent tollere, & postmodũ statim iterũ apponere.
32 Et † pñter sententia esset ludibrio, & delusoria ꝯ ea q̃ hñtur in c.si ciuitas,de senten.excõ.lib.6.& per Bar.& alios in l. oẽs populi in 6.q.princi.versi.iuxta pmissa quæro.ff.de iusti.& iure.& in l.non dubiũ.C.de leg.& per Areti.in l.cũ lege.ff.de testa.Vlterius,ꝙ ipsi Mag.de Marcello non potuerint facere dictã pdictã.& munitionẽ,& ꝙ factã debẽt tollere,ondit apertè; qm̃ pdicta attentarũt appellatione pẽdente sup articulo pallificatę.
33 Et† in iure certissimũ est,appellatione pendente nihil posse moueri,nec attentari. Et quòd oĩa attentata debẽt in pristinũ statũ reduci.c.nõ solùm.de appellatio lib.6.p Inno.Abba.& Imo.in c.cũ teneamur.de appella.in anti.& ibi Mod.allegan.alias decisio.& in c.bonę.e.ti.in gl.in verbo in eũ statũ, & ff.si pendente appella.& rubr.nihil innouari appella.interposit.per totũ cum alijs concord. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In feudis paternis, & antiquis omnes filij pariter succedunt.*
Et primogenitus non excludit alios fratres.
2 *Et inuestitura facta pro vno non præiudicat alijs filijs venientibus ex primis inuesti.*
3 *Nec pater poterit aliud disponere testando in præiudicium aliorum filiorum.*
4 *Ordinatio namque patris, & diuisio facta per eum aliud continens nihil ualet.*
5 *Feudum dignitatis regulariter non diuiditur, applicatur enim primogenito.*
Fallit, quando inuestitura aliud disponeret.
6 *Itẽ & qñ adesset generalis cõsuetudo diuidendi, vt est Italiæ.*
7 *Item & quando sunt solita diuidi tanto tempore, in cuius contrarium non extat memoria.*
8 *Vsus & exercitium iurisdictionis,& administrationis potest inter filios diuidi.*
9 *Dictio ita tamẽ,restrictionẽ & limitationẽ præcedẽtiũ inducit.*
10 *Exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis.*
11 *Vnius inclusio est aliorum exclusio.*
12 *Aequalitas inter filios, vt seruetur, considerandum est.*
13 *Emolumẽta exercitij iurisdictionis applicari debẽt exercẽti illã*
14 *Verbum videtur, arbitrium boni viri importat.*
15 *Verba sequentia declarant præcedentia.*
16 *Pax commendabilis est, & amplectenda.*
17 *Non præsumitur quis incontinenti seipsum voluisse corrigere.*
18 *Quod commune est,negligitur.*
19 *Communio parit discordias.*
20 *In feudis principaliter attẽdi dẽt,et cõsiderari tenor ĩuestituræ.*
21 *Feudum hæreditarium quale sit.*
22 *Concessio feudi pro recipiente, & suis hæredibus & successorib. interpretatur, hoc est pro filijs non autem pro fœminis.*
23 *Et pro filijs masculis non autem pro fœminis.*
24 *Et in feudo hæreditario, vt quis possit succedere, etiam requiritur, quòd sit hæres.*
25 *Et tale feudum ad filios non transit,nisi sint hæredes.*
26 *In feudo hæreditario non succedit filius exhæredatus.*
27 *Succedens in feudo hæreditario tenetur obseruare, & adimplere gesta per vasallum prædefunctum.*
28 *Alienatio feudi hæreditarij facta per possidentem feudum valet & sine consensu filiorum, si adest assensus principis directi domini ipsius feudi, & nu.seq.*
29 *In feudo hæreditario potest vasallus facere testamentum de licentia superioris directi domini. & nu.30 & 31.*
32 *Procedit insuper illud, etiam de iure communi absque superioris licentia secundùm aliquos.*
33 *Feudum hæreditarium potest per patrem prælegari vni ex filijs.*
34 *Dummodo quòd ille, in quem disponit,sit vnus de illis, in quem poterat feudum transire.*
35 *Et consensus superioris in istis obtineri põt, ẽt parte non citata.*
36 *Feudum hæreditarium extraneis non potest relinqui,filijs verò, & agnatis sic.*
37 *Maximè accedente superioris consensu.*
38 *Et quãdo fit liberaliter,& gratis alien. feudi in vnam ex istis personis, adhuc erit valida.*
39 *Spectat enim dispositio talis feudi ad vasallum defunctum.*
40 *Clausula,de plenitudine potestatis,multùm operatur,& nu.seq.*
42 *Clausula ex certa scientia, multa operatur.*
44 *Vna lex declaratur per aliam legem.*
45 *In legibus,quæ videntur contrariæ,danda est concordia.*
46 *Pater potest facere filios inæquales, & dare plus vni, quàm alteri, dummodo vni non det minus sua legittima.*
47 *Pater melius quàm alij consilium capit pro filijs.*
48 *Quod patri videtur competens pro filio, non debet illud alijs videri incompetens.*
49 *Nullus amor vincit paternum.*
50 *Statutũ disponens,mulierem nõ posse cõtrahere sine consensu cõsanguineorũ, nõ habet locũ in patre contrahente cum filia.*
Dos cõstituta filiæ p prẽm viuẽtẽ præsumitur cõgrua & cõdecẽs.
51 *Verba priuilegij nõ debent intelligi fuisse apposita frustratoriè, & sine effectu operandi.*
52 *Velle quis dicitur, quod expressit.*

CONSILIVM CVI.

Circa principale & potissimũ quæsitũ,in quo dubitatur, an Illustrissim.Marchio Io.Fran. de Gonzaga valuerit,& potuerit p suũ vltimũ testamẽtũ disponere,& ordinare, put disposuit,& ordinauit de castellis,& bonis feudalib.lõgè plus relinquẽdo Illustriss. Maximiliano eius primogenito filio,q̃ Illu.d.Rodulpho filio.2.genito.
1 In † qua specie, & disceptatione videbãt prima facie dicẽdũ ĩ d.feudis dictos eius filios debuisse pariter succedere: cũ essent,& sint feuda paterna,& antiqua,in quorũ successione primogenitus nõ venit aliter pferendus.c.1.in ti.de feu.succes.vbi scriben.notãt,citãtes iura cõcor.& hr̃ in c.1.§.qa vidimus,in ti.q feud. da.pos. vbi scrib.attingũt,& in ti.de feu.march. vel comita.§.1.cum sim.
2 Et†si aliqua inuestitura appareret facta in personã primogeniti,per quã excluderent alij filij, de iure illa nõ procederet, ex quo p eã nõ potuit piudicari alijs filijs habẽtib. ius ex primis inuestituris,ꝯñr nõn vr̃ valere aliquis assensus,seu ꝯsensus Imperatoris,vel Principis præiudicãs alijs filijs in fauorem primogeniti,ar.l.2.§.meritò.& §.si q̃s a Pncipe.ff.ne quid in loco pub.& p Pau.de Cast.in fim.cõsi.150.col.2.& 3.Alex.cõsi.389.3.ex his,col.1.& 2.& cõsi.23.viso col.2.vol.5.Dec.cõsi.389.visa,col.2.nu.4.& hr̃ in decisio.consi.Neapo.119.vtrũ dispositio,& in simil.tradunt Bal.& alij in c.1.§.hic quoque,col.6.in 1.conclusio.in ti.de suc.feu.& in c.1.col.2.de aliena.feud.pa.& Marti.Lau.in c.Titius,col.5.in ti.si de feu. fue. contro.& doc.in c.1.an agna.vel fil.
3 Et † in istis feudis antiquis,& paternis adeo filij oẽs æqualiter succedũt: vt in ꝑriũ pr̃ in suo testõ nõ possit disponere,nec ordinare, & si aliter disponeret, eius dispositio rueret,& nihil valeret,vt pbat tex.in d.c.1.in prin.de feu.suc.& in d.§.sed q̃a vidimus,vbi post glo.And.de Iser.Bal.& alij expresse istud firmãt,vt ẽt voluit Bar.in l.vt iurisiũ.§.si liberi.ff.de ope.liber.Alex.citans alios cõsi.28.cõsideratis,col.fi.vol.1.Frã.de Cur.consi.25.tria.col.2.& ꝯsi.66.sapienter col.4.& seq.vers.qa r̃ndeo, & alijs seq.Soc.ꝯsi.19.adsit,col.3.vol.1.allegãs tex.in c.1.§.donare,in ti.quali.feu.potalie.& p Mod.Pap.in trac.de feu.in 4.parte prin.q.pe.fol.46.colu.3.& 4.versi.an & qñ vasallus possit de feudo testari. Talis
4 †.n.pr̃na ordinatio,& dispositio,licet videat eẽ quædã diuisio,non tenet,nec seruanda est,fm Oldr.consi.237.plectis, quẽ referunt Mod.Pap. in trac.in 2.parte princip.q.6.fol.13.col.3.ver.2.adeo,& in consi.6.præsupponitur,col. 14. versic. & rõ est, posito post dictum tractatum,& firmat Bald.in c.imperialem,in prin.col.5.ver.quæro vtrum pr̃.de proh.feu.alie.& plura adducit Dec.d.consi.339.col.1.nu.1.& 2.& prout in d.decis.consi.Neapo. 119.
5 † Eo ẽt, qm̃ ista feuda etiãsi essent dignitatis,inter filios æqualiter erant diuidenda, considerato tenore inuestituræ,cum in illis æqualiter oẽs succedãt. ca.oẽs filij,in tit.si de feu.fue.contro.cũ alijs.s̃.citatis.
6 Et† p gñalem ꝯsuetudinem totius Italiæ diuisio in illis facienda erat inter filios, qm̃ non hẽt locum primogenitura fm Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de feu.ver.non omittã,Oldr.d.consi.137.colu.1.And.de Iser.in d.c.oẽs filij,cũ alijs citatis p Alex.consi.60.visis dubitationib.in prin.vol.3.Soc.cõsi.165.col.8.ver.ad quẽ tex.r̃ndeo,& col.13.versi.3.quia,vol.2.per Ias.in l.stipulationes nõ diuidũtur.nu.8.ver.3.singulariter limit.ff.de ver.obl. Cur.consi.66.col.12.ver.stat difficultas.Dec.d.consi.379.nu
7 mer.3.cum simili.Prout † etiã: qm̃ d.feuda solita sunt diuidi inter

inter succedentes spacio tanti temporis,in cuius contrariũ nõ
extat memoria, ꝑ quã usurpationem oĩbus in illis dat̃ sucessio
ſm Io.Blã.in sua summa sub rub.de quo feu.nul. ẽ succes. in
prin.And.de Iser.& Aluaro.in d.c.oẽs,versi.quæro q̃d.Alber.
8 Bru.ↄsi.66.col.3.in 6.fallen.Et † ẽt cũ admiuistrationis, exer-
citij,iurisd.in istis feudis usus sit diuisibilis,ſm Bar. in l. inter
tutores,in fi.ff.de admi.tut.Bal.Aluaro.& alios in §.p̃terea du
catus,in ti.de ꝓhi.feu.alie.ꝑ Fed.Soc.ↄs.165.col.9.ver.2.pri-
cipaliter.vol.2.Ias.in d.l.stipulatiões nõ diuidunt̃.nu.31.ver.
limita istã,& nu.13.ver.ex̃ gl.& Dec.in c.prudẽtiã.in prin.nu.
9 50.ex̃ de off.dele.cũ ↄco.Et† eo fortius vident̃ ista ꝓcedere cõ
sideratis verbis Seren.Imperatoris ↄcedentis primogenito iu
risdictionẽ tm̃,limitatè tñ,& ↄditional̃r,& ↄstat ex illis verbis
ita tñ,inducẽtib.restrictionẽ,& declarationẽ p̃cedentiũ , ut ꝑ
illũ tex.tradit Saly.in l.ubi adhuc.C.de iur.do.& Alb.de Ro-
10 sa.in suo dictiona.in uersi.ita tñ.Per † quæ verba Cesar dispo
nit,oẽs redditus,& ꝓuentus cuiuscũq; generis ex feudis & hę
reditate p̃ña ꝓueniẽtes,ẽt si essent emolumenta exercitij iu-
risdõnis,æquis portionib.debere diuidi inter filios ipsius illu
stris Io.Franc.cõsiderãdo inter eos ęqualitatẽ in oĩb. seruãdã,
excepto exercitio iurisdõnis, q̃ exceptuatio in reliquis non ex
ceptuatis firmat oĩa.l.in his.ff.de legi.l.nã q̃d liq̃dę. §. fi.đ pe.
11 leg.& ꝑ Mod.in l.1.ff.de reg.iur. Et † concessio sola exercitij
iurisdõnis excludit oĩa,l.cũ p̃tor.in prin.ff.de iudi.c.nõne. de
12 p̃sumption. Et † quæ æqualitas,& paritas inter filios vt plu
timũ amplectẽda ẽ.l.cũ p̃r.§.euictis,de leg.2.& ꝑ illũ tex.plu
ra cumulat Soc.in l.si ita legatũ sit.ff.de ↄd.& demõ.& ꝑ Bar.
in l.Lucius.col.pe.ver.quæro,vtrũ inæqualitas.ff.de vul.& pu
13 pil.Et † enixa Cesaris volũtas eo insup oñdit̃: cũ uoluerit esse
cõia emolumẽta exercitij iurisdõnis, quæ debebant esse illius
solũ iurisdõnẽ exercẽtis,ad no.ꝑ oẽs ĩ ti.quæ sint regalia. Nec
14 † vident̃ esse impedimẽto illa verba subsequẽtia ipsius Cesa-
ris,vel sicuti melius videbit̃ ipsi p̃ri.tũ q̃a tale verbũ ṽr, arbi-
trium boni uiri importat.l.fideicõmissaria libertas. in prin.ff.
de fideicõ.liberta.l.ↄtinuus.§.cum ita.ff.de verb.obl.ꝑ Bar.in
ex̃ua.ad reprimẽ.in uer.videbit̃.l.fideicõmissã.§.quanq̃,de le-
ga.3.Et vir bonus semper arbitrabit̃,ęqualitatẽ seruandam in
15 ter filios sæpe sæpius cõmẽdatã. Tum † ẽt qm̃ Impator istud
cõmisit arbitrio p̃ris non simpl̃r sed qua litatiuè,& potius ad
cõmodũ aliorum filiorũ,successiuè & secũdigenitorũ, vti pa-
tet ex verbis seq.ꝑ q̃ declarant̃ p̃cedentia.l.q̃ filiab.l. si seruus
pluriũ.§.fi.de leg.1.Illis dico ꝓ utilitate,pace,& tranquillita-
te ipsorum filiorum.q̃ vtilitas,pax,& trãquillitas certè adapta
ri non põt data inęqualitate,cum ꝑ eam tollat̃ pax & ↄcordia,
16 ut experientia nos docet.Et † quæ pax potissimũ ab ipso Im-
peratore fuit ↄsiderata,& a iure valde cõmendata.l. unica. C.
de cad.tollẽ.cũ alijs not.ꝑ Doct.in tit.de pa.iura. firman.& in
ti.de pace tenẽda,& in Rub.ex̃ de treuga & pa. & ꝑ Ant. Cor-
set.in tract.de potesta.regia,referentem priuilegia pacis, Fely.
in c.quæ in ecclesiarum,col.17.de ↄstir.Ias.in l.Gallus.§.& q̃d
17 si tm̃,nu.29.& seq.ff.de lib.& posth.Nec† est uerisimile,Impe
ratorem uoluisse per illa verba recedere ab ęqualitate inter di
ctos filios seruanda,& incontinenti se corrigere,vulga.l.nõ ad
18 ea.ff.de condit.& demonst.Et † si primogenito iurisdictionis
exercitium ↄcessit, id iusta de cã fecisse ṽr,ne supra negligere-
tur,si cõe remansisset,& subditi damnum incurrerent ob iu-
stitiam non redditã,cum cõio soleat discordias,rixas concita-
re,lege cum p̃r.§.dulcissimis.ff.de leg. 2. Et quod cõe ẽ soleat
19 negligi.l.2.C.qñ & quib.4.pars debe.l.si non sortem.§. si cer-
tum.ff.de ↄdi.indeb. Et † ulterius ↄsiderata per Cæsarem ur̃
non posse adaptari ad cõmodum ipsorum filiorum data inæ-
qualitate reddituum,per quam cessat intentio,mens & cã fina
lis ipsius Imperatoris ↄcedentis primogenito exercitium iu-
risdõnis ob cãm p̃dictã inæqualitatis seruandæ, quam si Illu.
Maximi.attendere recusat,ṽr non posse gaudere bñficio exer-
citij iurisdõnis p̃dictæ,de qua illustris suus p̃r non videbat̃ fa
cultatẽ hẽre disponẽdi,aliter,q̃ Cæsar ipse ↄcessit : cũ disposi-
tio iuris cõis prorsus prohibeat, p̃rem de reb. feuda.testando
posse plus relinq̃re uni filio q̃ alteri, ut deduximus. ¶Præmis-
20 sis tñ nõ obstã.ↄsiderata facti ↄtingentia ↄ̃ria opi. verior ṽr.Et
† primò ↄsiderãdũ est in hac materia feudali p̃cipuè attẽdi de
bere tenorẽ inuestituræ, q̃ dat legẽ succedendi in ipsis feudis,
& ab eo nõ ẽ discedẽdũ.c.1.in fi.c.si cui,de succes.feu.& in ti.
de q̃busdã al.ca.feu.& ꝑ And. de Iser.in ti. de nat.suc.feu.col.
7.& in ti.de not.feu.uer.ꝙ aũt.Franc.de Cur.ↄsi.48. col. 6.in
fi.uer.10.Alex.ↄsi.50.vol.4.Dec.ↄsi.593.nu.1.cum ↄcor. Et
ↄsiderato tenore inuestituræ.d.feudorũ,uti ꝓ fitmo mihi rela
tum est,& apertissimè ac ↄcludenter qñ opus erit oñdet̃, feu-
da p̃dicta,de quib.mõ agit̃,fuerũt,& sunt h̃rditaria,& hanc in
21 speciẽ feudi adaptant̃. Cũ † ꝓpriè illud sit hæreditariũ feu-
dũ,qñ ↄcedit̃ accipienti ꝓ se & h̃rdib.& successorib.ſm And.
de Iser.c.1.in prin.& in §.hæc quoque,de succes.feu.& in c.j.
q̃ successo.tene.cũ alijs adduc.ꝑ Alex.ↄsi.24.vol.1.& ↄsi. 10.
ponderatis,col.4.& ↄsi.55.p̃spectis,col.5.vol.3.& cõs.26.vol.
5.& Ias.post alios in p̃lu.feu.col.16.& seq.Dec.ↄsi.208.nu.7.
22 cum simi.Et † talis ↄcessio feudi facta ꝓ se & h̃rdib.ac succes-
sorib.interpretat̃ facta ꝓ filijs & descẽdẽtib. nõ aũt ꝓ ex̃neis,
vt h̃r in c.1.de succ.feu.ꝑ gl.& doc.in l.ex facto.§.fi.ff.ad treb.
& ꝑ oẽs post Bar.co.2.in l.Gallus.§.ẽt si parẽte.ff.de lib.posth.
Fely.& alios in c.in p̃sentia,col.11.de prob.& Ias. in p̃lu. feu.
23 col.17.& Francis.de Curt.d.ↄsi.25. Asserentẽ † istud debere
intelligi de filijs & descendentib.masculis nõ aũt fęminis,per
tex.expressum in c.1.§.ꝓfecto,de lege Corrad.& in c.1.§.& si
clientulus,de aliena.feu.& in c.Titius.eo.ti.& firmat Bal.in l.
fi.in 6.oppositione.C.de hære.institu.& alibi pluries,& Ang.
ↄsi.110.Sanctissima col.1.& 2.Et qm̃ feuda p̃dicta h̃rditaria
sunt,alia inde infert̃ uera ↄcl̃o,ꝙ in illis nullus põt succedere,
nisi sit hęres uasalli p̃defuncti,qñ agit̃ de successione descen-
24 tis ad ascendentem,vt est casus præsens.Nõ † .n.sufficit,ꝙ sit
ex descendentib.primi inuestiti.Sed vlterius necessarium est,
ꝙ sit hæres: hoc.n.in se hẽt feudum hæreditarium,vt ad illud
nullus succedat,nec admittat̃,nisi sit hæres illius primi inue-
stiti uel descendentium ab eo: vt tradit Bar.in l.ut iusiurandi.
§.si liberi.uers. quæro,quid si filius.ff.de oper libe.& Io.And.
in ti.de feu.§.fi.in addi.ad Spec.incipit,põt differre,cum alijs
allegatis ꝑ doc.in pręlud. feu.& Ias. in auth. unde si parẽs, in
vlt.no.C.de inoffi.testa.& in l.si nõ sortem.§.libertus,col.fi.ff.
de ↄdi.indeb.Fran.de Cur.ↄsi.49.col.9.versi.2.& ↄsi.82. col.
4.tradunt scriben.oẽs maximè Claud.de Seisel.in d.l. Gallus.
§.etiam si parẽte.Alex.& alij in l.quod d̃r ff.de verb.obl.Dec.
consi.78.& 395.num.5.& seq. & alia cumulant Moder. Pa-
pien.in tracta.de feu.fol.8.col.2.& seq.& cons.1.colum.5.po
25 sito post.d.tractatum. Concludentes † feudum hæreditariũ
nunquam transire ad filios seu agnatos, nisi illi sint hæredes
recipientis,vel illius prædefuncti,de cuius successione agitur.
citant Iac.de Belui.& alios doct.in c.1.de eo qui sibi,& hære.
* suis.Alex.asserentem hanc esse * communem opi.ↄsi.10.vol.
3.& plenè istud h̃r in ↄsi.1.col.4.& ↄsi.2.in fin.& ↄsi.9.col.3.
& consi.10.& seq.& consi.18.colu.4.& consi.24.Alber.Bru.
& Deci.consi.175.col.2.& 3.ac consi.208.nu.9.ac consi.390
26 nu.5. Et † comprobant̃ ista: qm̃ in feudo hęreditario nõ suc-
cedit filius exhæredatus,& sic positus ex̃ hæreditatem patris,
ſm And.de Iser.in tit.de succes.feud.in prin c.& in titu. de a-
liena.feu.p̃r,cum alijs adductis per Moder. Papi. in tract. de
27 feud.fol.27.ver.3.principa. Hinc † dicimus,succedentem in
feudo hæreditario teneri seruare, & adimplere oĩa gesta per
suum prædecessorem feudatarium,& adeo ut non possit acce
ptare feudum,& repudiare hæreditatẽ,vt plenè ꝓsequit̃ Alex.
consi.10.uol.3.& ↄsi.115.uol.4.Fran.de Cur.d.ↄsi.49.ↄsi49
col.38.in fi.& d.ↄsi.25.& ↄsi.82.col.4.& Moder.Pap.in dic.
tract.de feu.in 8.q.1.par.princi.& ↄsi.3.col. 1. posito post d.
28 tract.Hinc † ẽt dicimus ſm eosdem Mod. ualere alienationẽ
feudi hęreditarij,& illam præiudicare filijs,vt ẽt h̃r ꝑ Io.Cãp.
consi.11.col.4.in fi. posito inter consi.Alber.Bru.& Deci.ↄsi.
390.& 395. Quando feudum fuit alienatum a vasallo illud
possidente tam inter viuos,quàm in vltima voluntate, vale-
bit namque alienatio,ẽt sine consensu filij,si interueniat assen
29 sus superioris.Etiam † si tale feudum fuisset antiquum, dum
mõ sit hæreditarium: vt firmãt Andr.de Iser.in c.1. in tit. an
agna.& in c.1.de alienatio.feud.pater.Alex.ↄs.27.in cã, volu.
5.& est deci.cons.Neapo.112.inter dñam Lauram,colu.2.&
alia decisio eiusdem cons.Neapo.138.in fi.& in cons. 243. &
30 240.in 3.dubio. Vbi † expresse concluditur in feudo hæredi
tario paterno & antiquo, vasallum posse testari consentiente
directo domino feudi, & idem habetur in alia decis.eiusdem
31 cons.248.colum.3.& 282.& 235. & 385. Et † bene faciũt
quæ ponit Deci.consilio 395.num.5. & consilio 194.numer.
4.concludens,vasallum posse relinquere feudum uni, & non
alteri

32 alteri cum ꝯsensu superioris. Et † ibi fortius subdit, id procedere de iure cōi, & eē pmissum sine licentia superioris, qn̄ feudum hr̄ditarium est, citat Pau. de Cast. And. Barba. Alex. & alios, vt p eum, & hoc sequit᷑ Fran. de Cur. ꝯs. 82. co. 4. & Mod. Pap. in tra. de feu. fol. 46. col. 2. & 3. ver. stat ergo firma ꝯclo, &
33 diffusius fol. 47. ver. ex p̄dicta regula. Vbi † ꝓsequendo articulum istum & citando plures decis. resident in hac firma ꝯclone, ꝙ si feudū est hæreditarium, pr̄ poterit vni filiorum illud prælegare, qđ prius voluit Ias. in l. 2. col. pe. ver. q̄d aūt sit ī feu
34 do. C. de iur. emphiteu. & † ēt d. Mod. Pap. cons. 1. col. 2. & sequē. posito post tracta. supradictū de feud. volentes, vasallum posse id facere ēt sine ꝯsensu superioris, dūmodo ꝙ ille, ad cuius utilitatem disponit, sit vnus de psonis, ad quas poterat feudum transire, vt est ipse illustris dn̄s Maximilianus. Subden-
35 tes † sine difficultate aliqua istud ꝓcedere, qn̄ interuenit ꝯsensus dn̄i directi, prout ꝯtingit isto casu, q. ꝯsensus poterit obtineri, ēt parte non citata, & hoc idē firmat Alber. Bru. ꝯs. 1. co. 5 & seq. & ꝯs. 2. quod est Ioannis Camp. in 2. dubio. & ēt ꝯs. 3. 4 5. & 6. & melius ꝯs. 10. quod ē Soci. col. 47. & pe. & ēt ꝯs. 11.
36 qđ est Ioānis Cāp. in 4. dubio, col. 4. & 6. Et † idem tenet Dec. ꝯs. 208. num. 9. volēs feudum hæreditarium non posse relinqui extraneis, filio, aut descendenti uel alijs agnatis, q. ueniunt f̄m naturam feudi, bn̄ relinqui, ut ipsemet Dec. concludit ꝯs.
37 269. col. 3. Et † maximè qn̄ adest consensus superioris: vt per eundem consi. 390. nu. 11. & 14. & ꝯs. 395. col. 3. num. 3. Fa-
38 cit † etiam, quod consuluit Alber. Bru. cons. 111. Magnific. do. col. 1. volens alienationē feudi non valere sine dn̄i ꝯsensu qn̄ tn̄ facta est liberaliter, & gratis in persona alterius infeuda
39 ti erit valida. Nam † feudum hæreditarium spectat ad dispositionem ipsius vasalli defuncti, vt idem Alber. Bru. firmat cōsi. 11. col. 7. & ꝯs. 14. col. 2. & cons. 44. col. 3. Et ad idem complura alia possunt adduci tendentia, & concludentia, feudum hæreditarium per patrem posse relinqui vni ex filijs accedente potissimū ꝯsensu superioris directi dn̄i ipsius feudi. Prout in præsenti disceptatione iam interuenit, uti constat ex priuilegio ipsius Imperatoris ꝯcedentis illustr. dn̄o Ioanni Fran. facultatem inter filios disponendi de introitib. & ꝓdditib. dictorum feudorum, prout sibi uideretur de plenitudine suę po
40 testatis. Quæ † clausula operat᷑, vt in ꝯ̄rium nihil possit opponi, f̄m Bal. in proœm. Decr. col. 4. Nec dicto principi poterit dici, cur ita fecerit, f̄m Bal. in prælud. feu. colu. 9. ver. sed pau
41 ca. Et † qn̄ utitur plenitudine potestatis, nihil ulterius quærēdum est, f̄m Ang. in l. 2. C. de quadr. præscr. & q̄. plura addu-
42 cit Dec. ꝯs. 198. & pro tenui, nu. 2. Prout † ēt: qm̄ ipse Serenissimus ex certa eius scientia prędictam concessionem fecit, per quam clausulam satis apparet, ꝙ uoluerit p̄iudicare illis, quibus esset aliquod ius quęsitum, f̄m gl. & doct. in c. ad hæc. de rescrip. Pau. de Ca. cons. 105. donatio. col. 2. Alexā. cons. 215. nec arguēdi sumus. col. 6. ver. 6. confirmat᷑ vol. 2. & alia deducit Dec. palleg. ꝯs. 191. nu. 3. & 4. & d. cons. 198. numer. 2. Nec
43 † istis ita conclusis obstare habent, quæ in ꝯ̄rium superius fuere adducta, quatenus dicebatur, in feudis primogenitum non esse præferendum alijs filijs. Id enim procedit, qn̄ feudum eēt alterius speciei q̄. hæreditarium, & qn̄ pater de feudo hæreditario aliud non disposuisset plus relinquēdo uni q̄. alteri. Qn̄ autem feudum est hæreditarium, prout est presens, & pater disposuit inter filios, & sic inter personas non extraneas, sed tales quæ f̄m naturam feudi poterant succedere, ualebit profecto talis eius dispositio accedēte consensu Imperatoris supremi principis, & dn̄i ipsius feudi, vt sunt decisio. cōes & veræ superius citatæ, f̄m quas ita declarant᷑ illa superius in opp. deducta. Nec obstabit, qđ secundo loco dicebatur, inuestiturā facta in psonā primogeniti non pręiudicare alijs filijs hn̄tib. ius ex alijs primis inuestituris. Negatur. n. istos filios habere tale ius: qm̄ primæ inuestituræ ꝯstituerūt feudum hęreditarium, de cuius natura est, ꝙ pater possit illud relinquere vni, & non alteri accedente maximè ꝯsensu & licentia superioris, vt fuit deductum. Et oppositio retorquetur in contrarium: nam primæ inuestituræ ꝯstitutiones feudum hæreditariū tribuūt ius filio primogenito, cui pater feudum reliquit, quod utique licitè facere potuit, iuri. & decis. s̄. deductis. ¶ Nec ob. illud, qđ dicebatur, in feudis paternis, & antiquis filius succedere æqualiter, & patrem non posse de illis testari, nec disponere: nā ista vera sunt, & procedunt, qn̄ feuda sunt alterius speciei, quā hęreditariæ, in quib. licitū est vasallo, & pr̄i disponere suo arbitrio & voluntate accedēte superioris ꝯsensu, vt dictant & firmāt apertissimè decisio. superius citatæ. Et eo. mō resoluunt᷑ a
* lia, in q̄b. dicebat᷑ * f̄m cōem ꝯsuetudinē totius Italiæ ista feuda esse diuidua & diuisibilia, & in illis filios oēs succedere æqualiter & æquis portionib. cessante, & sublata alia quacunq; ordinatione, & diuisione per pr̄em facta: cum vsus exercitij iurisdictionis, & administrationis ipsius possit inter filios diuidi, decisio. & iuri. in ꝯ̄rium s̄. deductis. Oīa nāq; ista cessant, qn̄ feuda hæreditaria sunt, & pr̄ de eis disponit īter filios de ꝯsensu, licentiaque superioris, prout in casu pn̄ti disposuit ipse illustr. dn̄s Franc. Nec incōuenit, illas decis. ita declarari p alias ꝓ hac sn̄ia superius adductas; cū una lex declaret᷑ p aliam legē,
44 † ut no. per gl. & alios in l. qđ verò. ff. de leg. & in l. sciendū. in princ. ff. qui satis. cog. p gl. & alios iuncta auth. offeratur. C. de lit. contesta. Et faciunt, quę habent᷑ in l. nō est nouū, & in l. seq. & seq. ff. de leg. & l. 1. C. de sacros. eccl. iuncta. l. fi. C. de test. milit. p Bar. & alios in l. 1. §. nunciatio. ff. de op. no. nun. & in l. ut tm̄, in princ. ff. de seruo corrup. iuncta l. si q̄s seruo. C. de fur.
45 & ser. corrup. Et † quia inter istas decisio. q̄ vn̄r ꝯ̄riari, danda est ꝯcordia p distinctionem superius factā ꝯsiderando diuersam speciē feudorū, vt expresse summus Pontifex facit in c. inter dilectos. §. cæterū. ex̄ de fid. instr. & Bar. in l. fi. §. idē q̄sijt ff. de cond. indeb. cum si. Nec obst. ꝙ dicebat᷑, Ser. imperatorem ꝯcessisse primogenito exercitiū iurisdictionis ꝯditionalr̄ tn̄, & restrictiuè, ita ut oēs redditus ꝓuenientes ex dictis feudis, & exercitio essent cōes inter filios illustris. d. Ioan. Fran. & æquis portionibus inter eos diuiderent᷑, ita ut ꝯcedendo solùm exercitium iurisdictionis, ur̄ reliqua denegasse, tum ēt, qm̄ exceptuata ꝯcedebant reliqua, & inter filios ęqualitas attendenda ē ab ipso Imperatore valde ꝯsiderata, iuri. & decis. in ꝯ̄rium adductis. Cessant namq; ista ꝯsideratis verbis subsequentib. ab ipso Imperatore prolatis, illis videlicet, vel sicut melius videbitur ipsi pr̄i Io. Franc. per quæ verba seq. declarantur illa præcedentia, ut deduximus, in quib. Imperator ipse disposuerat, oēs prouētus & emolumēta inter dictos filios debere esse æqualia, nō. n. simplr̄, & indistinctè Imperator amplexus ē hāc æqualitatē, sed illā restringendo, & limitādo voluit debere ꝯsiderari arbitrio illustris d. Io. Fran. patris, cuius voluntati Imperator ipse hāc æqualitatem remisit. vt ipse pr̄ iudicaret, & arbitraretur, qualis, & quanta deberet esse ista æqualitas, pro vtilitate, pace, ac tranquillitate filiorum, ex quib. apertē ꝯstat, illā æqualitatem non ita absolutè ꝓcedere, sed limitatè, qn̄ pr̄ decederet ab intestato, vt eo casu esset in oībus æqualitas. At qn̄
46 pr̄ disponeret, illam æqualitatē eius arbitrio remisit. Et † non quidem immerito: qm̄ de iure patri data est facultas facere & reddere filios inæquales. Nam, dempta legitima, pōt plus uni relinquere, q̄. alteri, dūmodo illi minus legitima nō relinquat. l. parentib. vbi Bar. & alij notāt. l. qm̄ in priorib. & in authen. nouissima. C. de inoffi. testa. l. hac. edictali. §. 1. C. de secūdis nup. §. fi. in auth. de nup. & p Bar. consi. 434. punctus, pr̄ diligēs, vol. 3. & Dec. ꝯsi. 147. viso puncto, iunctis his quę habentur in l. si vni, & in l. quæ pater, ff. fam. erciscun. & in l. quo
47 ties. C. eod. cum simi. Et † maximè quando pr̄ id facit ex causa f̄m Dec. præalleg. consi. nu. 1, prout præsumendum est, ipsum illustrē Ioan. Fran. iusta ex causa, & consultò fecisse: vt ipsum suo in testō declarat: cum pr̄ melius quàm alius sciat
48 consilium capere pro filijs. l. nec in ea. ff. de adulte. Et † quod pr̄i visum ē competēs, & utile pro pace & tranquillitate filiorum, non dēt alijs incompetēs uideri, argumento. l. si furioso.
49 in fi. ff. de curato. furi. Nec † dēt ab aliquo redargui. cum nullus amor uincat pr̄num. l. fi. C. de cura. furi. & Pau. de Ca. ꝯsi.
50 108. super primo quæsito, dub. 7. Hinc † est, ꝙ si statutum reqrit mulieres non posse ꝯ̄here sine ꝯsensu ꝓpinquorum, tn̄ nō hēbit locū, qn̄ filia ꝯ̄hit cum patre: quia lex de illo valde cōfidit, f̄m Bald. in l. pactum. q. 21. C. de colla. & Roma. ibi, & Alex. consi. 29. præclare. volu. 3. cum alijs adductis per Deci. ꝯsi. 28. & diligenter, col. 1. nu. 2. & consi. 180. visa, num. 1. ac consilio 176. proponitur, col. 1. ubi etiam dicunt, congruam dotē dici illam a pr̄e filiæ constitutam, iuxta no. in auth. res quę C. com. de lega. & fideicom. cum concor. Et licet dicta verba, sicut melius videbitur, importēt arbitriū boni uiri, vt superius diximus, non propterea pater arguendus est de malo arbitrio si uni filio plus reliq̄t & alteri minus, n̄ minus tn̄ legitima: cū

talis

talis diuisio approbet a lege iuri.q.b.s̃.& cũ dictum arbitrium sit a l.approbatũ, ꝓculdubio ab hoib. & priuatis redargui nõ dēt: cũ ipse Imperator ad tale arbitriũ legale se remiserit,& leges istud factũ a p̄re approbēt, si nãq; alterius mētis fuisset ipse Imperator, minimè opus erat apponere illa verba, sicut uidebit p̄ri, poterat nãq; stare & inherere supius dictis ꝯcedētib. equalitatē, verũ non illis absolutè ꝯtētus ꝯsiderauit & voluit equalitatē illã hēre locũ absolutè, qñ p̄r nihil disponeret, at qñ p̄r disposuisset, apertè Imperator voluit æqualitatē ita absolute non ꝓcedere, sed eã tunc remisit iudicãdã, & decidendam arbitrio p̄ris: vt euidēter ista ꝯstat ex lectura dicti priuilegij &
31 concessionis. In † quo aliter intelligendo p̄dicta verba, vel sicuti melius videbit p̄ri, essent apposita frustratoriè & sine aliquo effectu operandi, q̄ minimè dicēdũ est, arg.l.si qñ. C. de inoffi.testa.& l.si qñ.de.lega. 1.& c. si Papa.de priuile.lib.6.cũ
32 alijs adductis p Ias.in l.ait p̄tor, in prin. nu.3.ff.de iurei. Si † n. Imperator illud nõ expressisset, stetisset nãq; dictis ꝯcernētib. æqualitatē, quæ p̄cedebãt, uerũ q̄a noluit eã absolutè ita ꝓcedere, apposuit dicta verba, vel sicut melius uidebit ipsi p̄ri, ad not.in c.audientiã.ex̃ de decim.& l.vnica.§.si autē ad deficiētis.C.de cad.toll.¶Nec obst.illa verba subsequētia posita post dictũ ver.vel sicuti, videlicet, ꝓ tranqllitate, vtilitate, ac pace filiorum, quorũ verborũ qualitates non vident posse adaptari data inæqualitate. Oĩa enim ista retorquent in op.vt illa vtilitas, pax,& tranquillitas consideranda esset arbitrio patris, cuius arbitrium,& amor superat oẽs alios, vt deduximus. Et quæ pax, vtilitas,& tranqllitas filiorũ optimè adaptatur facta diuisione p̄rna: cũ cõio soleat discordias generare & inducere negligētiã eorũ, quę cõia sunt, ut s̃.dicebat in opp. Qđ modò retorquet p eadē iura ibi citata. Nec in p̄nti specie cadit correctio aliqua ipsius Imperatoris, ꝓcessit nãq; optimo & sano iudicio: vt filij essent æquales p̄re nihil disponēte, cessaret autē æqualitas, qñ p̄r aliter disponeret,& arbitratus fuisset faciendo partes inæquales ad vtilitatē, pacē ac tranquillitatem ipsorum filiorũ,& has qualitates remisit iudicio ipsius p̄ris, quo non poterat dari melius & cõmodius ipsis filijs, iuri. & decisio.s̃.citatis. Et qm̃ tale arbitriũ & bonorũ diuisio facta p ipsum illustr.Io.Fran.erga dictos eius filios fuit sanum,& a lege approbatũ, meritò obseruandũ erit p dictos eius filios, q ab illo sano,& ꝯsulto facto minimè poterunt recedere, rõ. iuri. & decisi.superius deductis.¶Quantũ verò attinet ad aliud q̃situ in quo desiderat resolutio, sup q̄b.bonis ipse illust.do. Rodulphus possit detrahere suam legitimã, licet dñs ꝯsultor quãpluta deducat, tñ q̄a ipse illust.d.Maximilianus fuit, & est hæres illustris eius p̄ris,& venit ex testõ p eũ ꝯdito,& ipsius h̄redita tem iam adiuit, proculdubio tenetur,& obligatus est obseruare & adimplere ea, quę circa id ipse illustris testator disposuit & ordinauit: qm̃ apertissimè voluit, illustrē do.Rodul. posse legitimam suam detrahere super possessionibus & alijs rebus eidem do.Rodul.præallegatis, idcirco volente ipso d. Rodul. legitimam suam detrahere super dictis bonis, ipse Illustris Maximi.id denegare minimè debet s̃m iura cõia,& vulga.¶Circa verò aliud quæsitum, an illæ possessiones, quæ sunt in territorio & districtu Luzzariæ, intelligantur prælegatę Illust.dom. Maximil. Dico prælegatas esse, ꝯdescendendo opi. & dictis alterius dñi consultoris plenè attingētis,& prosequentis discussionē præsentis disceptationis.¶Et in reliquis quæsitis ēt ꝯdescendo dictis & conclusis per eum, cum non indigeant alia discusione,& de plano procedant. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Possessorium recuperandæ quando dicatur intentatum, & ex quibus id colligitur.*
2 *Possessoriũ istud est valde priuilegiatũ, ut ante oĩa fiat restitutio*
3 *In isto possessorio, licitũ est dare articulos tangentes proprietatē ad iustificandum possessionem, de qua agitur, & nu.30.*
4 *Potest cum isto possessorio cumulari petitorium.*
5 *Instrumentum plenè probat.*
6 *Identitas rei plenè probatur per confines notificatos.*
7 *Confines probantur semiplenis probationibus.*
8 *Etiam & per probationes minus perfectas, ac per coniecturas.*
9 *Dñium quæritur ex longeua possessione cõcurrentib.alijs &c.*
10 *Licet non probaretur, tradentem fuisse dominum.*
11 *Tēpora antecessoris cõiunguntur ad p̄scriptionem complendam.*
12 *Probatis extremitatibus, probatur possessio medij temporis.*
13 *Possessa parte fundi præsumitur totus fundus fuisse possessus.*
14 *Testes deponentes de parte possessa videntur probare de toto.*
15 *Dñiũ quod est penes parentes ipso iure transit in descendentes.*
16 *Liber antiquus monasterij probat quò ad bona in eo descripta.*
17 *Agens possessorio recuperandæ, probato spolio, obtinebit etiam in petitorio.*
18 *Possessio probatur per testes deponentes &c.*
19 *Probat̃ longeua possessio, si testis deponit, illũ possedisse ann. 30*
20 *Testes deponētes de diuersis tēporib. vident̃ cõcordare in minori.*
21 *Possessio locatoris probat̃ per colonum laborantē nomine ipsius.*
22 *Probatur etiam & per fructuum perceptionem.*
23 *Exceptio spolij probanda est.*
24 *Agenti possessorio recuperandæ non obstat exceptio dominij.*
25 *Cautela, ut protestetur, non esse admittendos articulos proprietem tangentes.*
26 *De possessorio recuperandæ prius est agitandum, & postmodum de petitorio.*
27 *In facultate spoliati est suspendere petitorium.*
28 *Non entis non possunt esse qualitates.*
29 *Non sufficit opponere, verùm necessaria est probatio.*
31 *Occupans per vim rem suam, priuatur dominio illius.*
32 *Dominium qualiter acquiratur.*
33 *Ex sola possessione non inducitur probatio dominij.*
34 *Et in dubio possessio præsumit̃ iniusta, qñ deficit titulus & causa*
35 *Et quãdo uitiosa non potest inducere dominij acquisitionem.*
36 *Idem in possessione clandestina respectu agentis, & 37.*
37 *Clandestina possessio quæ sit.*
38 *Inuadenti possessionem per vim, & vitiosè, incumbit onus probandi dominium.*
39 *Possessio tãti t̄pis, in cuius cõtra &c. est loco tituli, & cõstituti.*
40 *Et ista alios plures producit effectus.*
41 *Et qualiter sit probanda & super ea articulandum.*
42 *Et non currit sine bona fide.*
43 *Præscriptio quare introducta. & per eam tollitur omnis actio & quæ in ea requirantur.*
44 *Mala fides causatur ex defectu tituli.*
45 *Præscriptio non currit sine bona fide.*
46 *Quæ possessio attendatur in interdicto retinendæ.*
47 *Possessio naturalis non causat præscriptionem.*
48 *Probationum materia arbitraria est.*
49 *Iudex potest testibus clarè deponentibus fidem detrahere.*
50 *Experientia est rerum magistra.*
51 *Fama a quibus debet habere originem.*
52 *Testes de ea qualiter debent deponere, vt probent.*
53 *Debent assignare causam famæ.*
54 *Testes examinati non citata parte non probant.*
55 *Testis de auditu non probat.*
56 *Item quando deponunt per verbum credere seu de iudicio suo.*
57 *Testes singulares non probant.*
58 *Falsus in uno, in omnibus falsus præsumitur.*
59 *Testis reprobatus perinde habetur, ac si productus non fuisset.*
60 *Inuicē sibi ipsis contrariantes & variantes nõ probãt, & n.62.*
61 *Item quando interrogati tacuerunt ueritatem dicere.*
62 *Varius & contrarius sibi ipsi non probat.*
63 *Testis deponens de ijs quæ vidit in puerili & minori ætate.*
64 *Standum est primo dicto testis nu.2.*
65 *Depositio dubia, & obscura testiũ interpretat̃ cõtra producētes.*
66 *Testis debet deponere de eo, quod aliquo sensu percipitur.*
67 *Debent reddere concludentem causam scientiæ eius dicti.*
68 *Debet ratio testis congruere eius dicto.*
69 *Dicta testiũ declarantur a ratione & causa scientiæ data p eũ.*
70 *Deponentes non verisimili a minimè probant.*
71 *Testes non interrogati super interrogatorijs non probant.*
72 *Quibus testib. sit danda fides, quãdo contrariantur alijs testib.*
73 *Non numerus testium attenditur, sed dignitas & integritas.*
74 *Et consideranda sunt eorum dicta, quibus inhæret lux ueritatis.*
75 *Et statur deponentibus verisimiliora.*
76 *Quando & quo casu dicantur deponere verisimiliora.*
77 *Et idem si deponunt de possessione corroborata ti. & nu.78.80.*
79 *Idem quando deponunt de possessione antiquiori.*
81 *Testes super eisdem non possunt produci facta publicatione.*

82 *Potest*

82 *Potest tertius pro suo interesse comparere, & instruere causam.*
83 *Fallit, quando habuit notitiam litis motæ, et didicit testificata.*
84 *Acta iudicij fidem faciunt contra illos, quorum interest, quando illi habuerunt notitiam dictæ litis.*

CONSILIVM CVII.

Laboriosa potius q̃ subtilis præsens consultatio existit, versabit̃ enim circa duo. Et primò, an ipsi Mag. actores de Venerijs ꝯcludēter ꝓbauerint ipsorũ intentionẽ, ita q̃ sñiam in eorũ fauorẽ reportare debeāt. Scdò, an ex deductis ex aduerso ꝓbõnes ipsorum elidant̃, ita q̃
1 d. Rasponus veniat absoluendus. ¶ † Et circa primum considerata petitione & articulis ipsorum actorũ patet clarè, ipsos deduxisse possessoriũ recuperandæ, dũ asserunt ante monitoriũ Iulij Secũdi pacificè, & q̃etè iusto p̄cedente titulo, & longo tpe possedisse bona descripta in ipsorũ petitione & capitulis, & demũ tpe monitorij p ipsum d. Raspo. fuisse spoliatos d. bonis. Quæ duo verificata victoriā tribuũt intētāti tale interdictũ possessoriũ. c. olim cām. de rest. spo. c. cām q̃, qui filij sint legit. c. ꝯsultationib. & ibi gl. pe. & Abba. in 2. no. ff. de offi. deleg. & plenè p scrib. oẽs in l. naturl'r. §. nihil cõe. ff. de ac. pos. & in c. pastoralis. de cau. pos. & ꝓprie. & in §. sequẽs. institu. de in
2 terdict. cũ si. Est †. n. tale interdictũ ualde priuilegiatũ; vt no. p scrib. oẽs in locis s̃. adductis. Et q̃ ꝓbat p̄dicta statim, & ante oĩa restituendus uenit. l. si q̃s ad se fundũ. C. ad leg. iul. de vi. c. solicitè, & in c. in literis, de rest. spo. cũ alijs adductis p scri. oẽs
3 in d. §. nihil cõe, & in locis de quib. s̃. Et † intentāti tale interdictũ licitũ est dare articulos tangentes & respicientes ꝓprietatẽ ad iustificandum suam possessionem, de qua agit, vt plura notant̃ in c. licet cām, de ꝓb. & p Bar. in l. si duo. ff. vti possi. & ponit Bal. in l. ordinarij. col. pen. C. de rei vendi. in l. post sententiam, col. 2. ver. venio ad f̃m. C. de sen. & bona doctr. Bald. in l. vnica. C. si de momenta. pos. fue. app. & ẽ clara decisi. ꝯsil. Neapo. 7. incipit, actor agit, tangit etiam Phyl. Dec. consil. 84.
4 col. fi. Excel. Docto. Quod † vtique intentanti tale interdictũ a fortiori concedendum est: cum suo arbitrio possit cum illo cumulare petitorium, vt plenissimè per Bartol. & alios omnes post antiquos in d. §. nihil commune, maximè in 2. & 3. ꝯbinatione, & in l. edita. C. de eden. in ꝯbinationib. estq; cõis ꝯclusio, q̃ probatur in d. c. pastoralis, & in l. cum fundum. §. fi. ff. de vi & vi arma. & Ang. in d. §. nihil commune. dicebat, hãc ꝯclõnem esse canonizatam & verissimam: vt ẽt per Bar. in l. incerti. C. de interdic. & Bal. ibi. col. 7. & p eũdem Bal. in d. l. ordinarij, in col. 2. & 3. & p dom. Ant. in c. cũ dilectus. col. 5. de cau. pos. & propriè. ponunt ẽt cano. in c. suborta. de re iud. ¶ Quòd modò isti Mag. actores de Venerijs ꝓbauerint prędicta satis apertè oñdit, tum ex publicis scripturis per ipsos præsentatis. Tum etiam ex testium depositionib. ipsorum parte ꝓductis. Adest. n. primò publicum instrũm sñiæ latæ de ann. 1450. inter illos de Balbis & de Rasponis ex una, & abbatẽ monasterij sanctæ Mariæ in cosmodin ex altera, quæ sñia declarat. 1. q̃d sit fundus figarolæ cum suis ꝯfinib. 2. adiudicat quartam partem. d. fundi. d. monasterio. Demum in anno. 1462. idem Ab. & illi de Balbis & de Rasponis recedentes a dicta sñia deuenerunt ad nouã ꝯuentionem, quę decreto & authoritate iudicis fuit roborata & confirmata, & successiuè a dictis partib. obseruata, per quam clarè patet, ipsas partes diuisisse dictũ fundum figarolæ assignando dictis de Balbis & de Rasponis tornaturas. 621. pro eorum portione. Et q̃ totum residuum dicti fundi cuiuscũq; qualitatis, & ꝯditionis reperiret̃, remanere dẽret penes dictum monasteriũ pleno iure, vt patet publico instr̃o
5 inde celebrato & ꝓducto. Ex † quib. instr̃is & ꝯtentis in eis satis aptè oñdit̃, dictũ monasteriũ dēptis dictis tornaturis. 621. in toto residuo habuisse plenũ dñiũ, arg. notato. in l. cũ p̄cibus C. de ꝓb. & p Bal. in l. 2. col. 2. q̃n fis. vel priua. & p Soc. ꝯs. 89. col. 8. in prin. in 1. li. & p Mo. Pap. in l. admonendi car. 15. co. 4. ver. successiuè Bar. ff. de iurei. & p Dec. ꝯs. 36. nu. 2. & 6. Demũ de an. 1471. octauo Augusti, Abb. sanctę Mariæ in cosmodin, & successiuè eo. ann. 17. Decẽb. inuestiuit iure emphiteutico Mag. d. Iacobũ & Dñicũ fratres de Venerijs, patres & antecessores ipsorũ Mag. actorũ, primò de tornaturis 400. deinde de integrā possessione terrarũ palustriũ, ualliuarũ & siluestriũ quātacũq; esset posita in territorio Rauennæ, plebanatus furculi, schola santerni. fundo figarolæ de Balbis, vel si ibi aliter locus diceretur, dãdo ꝯfines, primò iuxta do. Matthæũ de Balbis ab vno latere versus meridiẽ pro consignatione terrarum sibi veniret facta, secundò ab alio latere nobiles de ca Georgio p aliquãtulũ spatij, & demũ ipsis dimissis recto tramite discurrendo a confine istorũ dictorũ de ca Georgio usq; ad uallem Bartinæ, ab alio verò latere fossam Boariaz. per aliquantulum spatij, & demũ illa finiente & dimissa protendendo & discurrẽdo recto tramite vsq; ad dictam vallem Bartinæ & dictam vallem ab alio latere, prout latius in dictis instr̃is in publicam
6 formam redactis. Quæ † plenè probant dictos confines postmodum p testes iam verificatos. Consequenter ꝓbat̃ idẽtitas rei & possessionis, cuius restitutio petit̃, iuxta tex. in l. forma. ff. de censi. p Bar. & alios in l. demonstratio falsa. ff. de ꝯdi. & demon. & p scrib. oẽs in l. hac ꝯsultissima. C. q̃ testa. fac. pos. & benefacit. l. siquis seruũ. §. si inter. ff. de leg. 2. cum alijs adductis per Philip. Cor. consi. 215. viso. col. 3. in fi. & consi. 180. visis. col. 3. ver. vnde ex multis, in 3. lib. & consi. 91. in litera M. la 3
7 in 1. lib. & per Soc. consi. 89. columna 1. in 1. libr. Eo † magis qm̃ in probãdis confinibus sufficit semiplena ꝓbatio f̃m Cardi. in cle. 1. in 3. opposi. de proba. & per can. in c. cum causam. eo. ti. in antiquis. & per Mod. Pap. in l. cum aliquis. C. de iure
8 delib. Prout † ẽt qm̃ ad probandum confinia recipiunt̃ ꝓbationes minus perfectæ & sufficiunt ꝯiecturæ, & argumenta, quæ in alijs non sufficerent, vt dicit Bal. in d. c. cum cām, col. 3. & Phili. Dec. consi. 42. & pro facultate. col. 3. ver. his tñ. nu. 8. & bona decis. consi. Neap. 23. Capellani, cum alijs adductis p Phil. Dec. ꝯsi. 109. nu. 20. ubi cumulantes plures decis. tangunt modum probandi confinia: cum insurgit diuersitas inter antiquos, & nouos. Quæ tanto magis procedunt, ex quo p testes productos per ipsos Mag. de Venerijs probatum est, ipsos & ipsorum antecessores præcedentib. dictis titulis longissimo tpe pacificè, & quietè possedisse dicta loca sigillatim specificãdo de silua grossa & in parte eius incisa, vbi erat tugurium seu cã ꝯstructa ab ipsis Mag. de Venerijs sub ipsorum noĩe, in qua habitabat Basonus ipsorum colonus, & nũc habitat Chinus de Manetis laborator dñi Rasponi. Et ẽt quia sigillatim ꝓbatũ est de possessione p̄dictorũ de locis cohærentib. dictæ siluæ palustribus & ualliuis usque ad canale piperis, & ẽt versus & usq; Butrinoũ, & usq; ad illos de domo Georgia, & ipsis dimissis, ẽt subtus fossatũ diuisoriũ a manu dextra. Per quas ꝓbationes satis apertè probatum vr̃ & dñium & possessio ipsorum de Venerijs, esto q̃ specificè non fuisset probatum mona
9 sterium habere dominium. Longeua †. n. possessio causata p̄cedente iusto tit. & numeratione pretij, secuta ẽt traditione inducit plenissimam acquisitionem dñij, ut dicit Spe. in ti. de locа. §. nunc aliqua. ver. Quinquagesimosextò quæritur. col. 24. & Alex. in consi. 90. eximie doctor. col. 3. in 2. lib. & ponit Philip. Cor. ꝯsi. 14. Quatuor dubia. col. 6. & 7. & in ꝯs. 22. in p̄nti ꝯsultatione. col. fi. in 3. lib. & est bona decis. Abba. in c. cęterũ. de iudi. col. pen. & in c. cum ꝯtingat. in 1. nota. de deci. & sequitur Fely. in rub. de pręscrip. col. 3. in princip. & pract. Pap. cart. mihi. 22. col. 3. versi. nunc quæritur, in forma rñsionis rei, in
10 verbo præscriptionis. Et † ideo Bal. in l. cum res. C. de proba. & in l. indicia. C. de rei uendi. dicit sequendo opi. Placenti. & Nicolai de Mattare. q̃ si quis probat titulum, numerationem, traditionem, & q̃ diu possedit, esto q̃ non probetur tradentẽ fuisse dñm, tñ sufficienter dr̃ probasse dñium, & sequitur Pa. de Castr. in d. l. cum res. col. fi. & in l. proprietatis. C. de prob.
11 & Ias. in §. oĩum. col. 16. & seq. insti. de actio. Coniũgunt̃ †. n. dicta tempora, q̃b. possederunt antecessores & parentes ipsorum actorum cum tpe, quo ipsi possederunt. l. cum hæres. in princ. ff. de diuer. & tpa. præscriptio. & per Dyn. & alios in r̃la possessor, de reg. iur. lib. 6. & per Alex. & Mod. in l. Pomponius §. cũ quis. ff. de acq. pos. & per canoni. in c. si diligenti, ex̃ de p̄
12 scrip. Prout † etiã: qm̃ probatis extremitatib. probatur possessio medij tpis, vt dicit Cyn. in l. super longi. C. de præscri. lõg. tẽp. & Bal. in l. fi. col. 7. in 15. oppo. C. de edic. diui, & Alex. in
13 consi. 39. visis, col. 2. li. 2. Prout † ẽt: qm̃ satis est probare fuisse possessam partem rei, & fundi, vt ex hoc totum quis censeatur possedisse, vt plenè hr̃ per oẽs scribentes per illum tex. al-
14 legan. alias concor. in l. 3. in prin. ff. de acq. poss. Ex † quo vltimo infertur, testes illos deponentes de parte tm̃, ẽt probare re-
15 spectu totius. Et † certissimum ẽt est, ipso iure dñium, quod erat

erat penes patres,& antecessores ipsorum actorum transiuisse
& ↄtinuatum fuisse in ipsos Mag.actores eorum filios & hęre
des,vt hr̃ in l.cũ hæredes.in prin.& ibi latè scrib.ff.de acquir.
poss.¶Accedat prædictis aliud instr̃m acquisitionis vtilis dñij
de anno 1475.factæ in personã antecessorũ ipsorum nobiliũ
actorũ,& eorũ liberis,& successorib.p Reuer.Abba.monaste-
rij sancti Vitalis de Rauenna,de oĩb.& singulis terris palustri
bus,& ualliuis cuiuscũq; ↄdõnis,& qualitatis existerẽt,positis
in territorio Rauennæ in plebanatu furculi,iuxta canale Bar
tini,& iura Illu.dñij Venetorũ,& locũ illorũ de Balbis, valles
fenarię,& canale nauigij.Virtute cuius p̃dicti antecessores, &
successiuè ipsi mag.actores ↄsecuti fuerunt pacificã possessio-
nẽ dictorũ locorũ longo tpe,immo & longissimo,& ↄsecuti ẽt
fuere vtile dñium,vt dictũ est in p̃cedentib.Quũ directũ esset
penes dictũ monasteriũ san.Vitalis,vt ẽt patet in antiquo lib.
& archiuio publico cõitatis Rauẽnæ, in quo descripta sunt bo
na.d.monasterij,& inter cætera ↄfinia ibi data extant ꝓ ↄfine
16 vallis de fossis.Qui † liber probat,vt hr̃ in c.cũ cãm,ubi gl.&
scrib.oẽs de prob.& per Mod.in l.cum aliquis.C.de iure deli
ber.cũ alijs adduc.p Pap.in d.c.cũ cãm.Quæ ẽt cõprobant ex
alio instr̃o de ann.1497.celebrato inter pręfatũ monasterium
san.Vitalis,& dictos antecessores de Venerijs, in quo inter cæ
tera datur pro ↄfine inter monasteriũ san.Vitalis, & monaste-
riũ S.Mar.in Cosmodin fossa boaria,q̃ recta uia & tramite re-
spicit dictũ alium ↄfinẽ uallis de fossis,ex quib.apertè apparet
separatio bonorũ d.monasteriorũ,ipsorũ declaratio,& oĩa spe
ctãtia ad d.monasteria iure utilis dñij fuisse possessa per ipsos
17 nobiles de Venerijs.Quæ† tanto magis procedũt:qm̃ vera &
cõis ↄclo est,ꝙ agens possessorio recuperandæ suspenso petito
rio si probat spoliationẽ factã ẽt obtinebit in petitorio absque
vlla probatione ipsius dñij,ſm Bar.in d.§.nihil cõe,cuius opi
nio.sequuntur plures doctores ibidem relati per Mod.Pap.co
lu.19.uer.2.not.ↄclo est,& licet aliqui ibi videantur ↄ̃dicere
Bar.tñ oẽs in hoc ↄueniunt,ꝙ qñ intentans interdictum recu
perandæ probauit violentiam,& spolium, & longissimã pos-
sessionem xxx. ann.absq; dubio obtinere dẽt,esto, ꝙ aliter de
dñio non probet,quanto magis in casu pñti, vbi ipsi actores
plenissimè probant & de longissima possessione, & de vtili do
18 minio,vt s̃.deductũ est.Et † ꝙ etiam ipsi mag.actores proba-
uerint possessionem longæuã,& longissimam, patet apertissi-
mè per depositiones testium ipsorum parte productorum, di
centium uidisse ipsos,& ipsorũ antecessores possedisse,vt not.
gl.& Bar.in l.stipulatio ista.§.hęc quoque.ff.de verb.obl.& ibi
Alex.& reliqui scriben.cum alijs adductis per Phil.Dec.cons.
56.in causa.col.2.nu.3.& 4.& consi.215.in cã vertente,colu.
pe.ver.accedo ad tertiam,& in cosi.302.& pro tenui, colu. 5.
nu.17.& ponit Bar.in tract.testiũ,in car.1.uer.testis dixit. Et
19 † bene facit,quod vult Soc.consi.59.visis actis, colum. 1.nu.
4.& nu.seq.in 4.lib.dicens,testẽ deponentẽ, Titum possedisse
iam an.xxx.bene probare longæuam possessi. allegans Bar. in
l.Celsus.ff.de vsuc.& d.Anto.in c.licet causam.de prob. Sub-
dens ꝙ testes deponẽtes de diuersis tpib.dñr contestes in tpe
20 minori,in quo concordant.Et † ꝙ probato initio possessionis
præsumitur continuata pos.ſm gl.cõiter approbatam in l.siue
possidentis.C.de prob.& ponit d.Ant.in c.cum ad sedem, de
21 restit.spo.Et † idem Soc.consi.11.in 3.lib.nu.6.vult alleg.de
cis.ꝙ p colonum laborantẽ noĩe locatoris probatur possessio
ipsius locatoris;ut plenè hr̃ in l.quod meo,cum ↄcor.ff.de ac-
qui.pos.& ponit Bal.in l.ad probationẽ.C.loc.& Alex.ↄsi. 12.
viso processu,col.1.in 4.lib.& per Bar.& alios scrib.in l. q vni
uersas.§.quod p colonũ,& in l.quãuis.§.ꝙ si ↄductor.ff. de ac
quir.poss.sentit ẽt Abba.in c.cum ↄtingat.in 1.not.de dec. &
Fel.in c.cum Bertoldus,de re iud.co.10.Faciunt ẽt ea,quæ po
nit Bar.in l.Titia.ff.de sol.& in l.litibus.C.de agri.& censi. li.
11.& Mod.repeten.de restitu.spol.in c.cũ ad sedem,colu.29.
22 In † quib.locis cõiter ↄcluditur, per perceptionẽ fructuũ ne-
dum factam per dñm,sed per eius tm̃ colonos probari posses.
& ꝙ dñs locator mediante colono possidet.¶Insuper,ꝙ d. Ra
sponus tpe monitorij spoliauerit d.mag.de Venerijs aptissimè
patet & ꝓbat̃ p testes productos.Et etiam satis suadetur ex li-
teris scriptis per d.Rasponum manu dñi Bernardi de san.Aga
tha,& ex literis scriptis p dñm Ostasium Rasponum. Quæ li-
cet non videantur ↄcludentes:attamen satis adminiculantur,
& coadiuuant.Et etiam satis suadetur per exceptiones p̃dictas
per do.aduocatum & procuratorem fiscalem,dum opponit̃ ꝺ
primo spolio,ↄfitendo spoliũ factum per d.d.Rasponũ.¶Nec
prædictis habet obstare,si diceretur,quòd aliqui testes ipsorũ
Mag.actorum,vt est Borsus,& Bonus de Vicarijs, non vident̃
ꝓbare possessionẽ ipsorum,dum dñt,ꝙ illi de domo Georgia
p longitudinem habebant maiorem partem. Nã tale dictũ nõ
ↄcludit.ↄ̃ ipsos Mag.actores,ex quo non declarant a qua par-
te,& esto ꝙ hoc declarassent,tñ possessio ipsorum Mag. de Ve
nerijs,& per ipsos,& plures & plures alios testes plenissimè ꝓ
bata apparet.Quibus oĩb ↄsideratis resultat vera & firma ↄclo
ꝙ ipsi Mag.actores obtinere debent,quum probauerint oĩa re
quisita & necessaria in interdicto recuperandæ,quod iam intẽ
tauerunt.Concurrentib. ẽt breuib.& literis Apostolicis gemi
natis,& reiteratis mandantib.expresè restitutionẽ debere fie-
ri cum oĩb.fructib.inde pceptis,ꝓut ẽt fuit executũ in cõplu-
rib.alijs psonis.¶Circa ſm principale,an ex deductis ex aduer
so elidat̃ intentio ipsorum actorum,& ↄñr an tollant̃ ꝓbões
ipsorum,ita ꝙ ipse d.Rasponus veniat absoluendus.Aduerten
dũ est,qm̃ primò opponitur de alio spolio, vt dr̃ facto per ip-
23 sos Mag.de Venerijs spoliantes ipsos de Rasponis.Quæ † op-
po.penitus ruit,ex quo non apparet modo aliquo probata. Et
sic exceptio p̃dicta spolij militare non potest,ut plenè hr̃ in c.
frequens,de resti.spo.lib.6.cum aliis ibi allegatis p gl. & scri.
Secundò opponit̃ de dñio ipsorum de Rasponis, quæ opposi
24 tio minimè est in ↄsideratione, † tum q̃a agenti possessorio
recuperandæ non obstat regulariter exceptio dñij,vt vult Bar
tol.& oẽs scrib.in d.§.nihil cõe. p l.si quis ad se fundũ. C. vñ
vi,cum alijs ↄcor.adductis in c.pastoralis,de cau.pos.& ꝓprie
25 & in c.in literis,de rest.spol.& in d.§.nihil cõe.Et † licet fue-
rint facti & admissi articuli tangentes ꝓprietatẽ, tñ istud non
hẽt nocere ipsis Mag.actorib.qui ꝓtestati sunt, vt nõ admitte
rent̃,& vsi sunt cautela,de qua p scrib.in c.1.de resti.spol.& p
Alex.in d.§.nihil cõe.col.16.versic.14.fallit, & ver. sit cautus
aduocatus,quam sequunt̃ ibi Mod.Pap.& alij repeten.& Ab-
26 ba.in c.solicitè,col.pen.de rest.spol.Cognosci†.n.debet prius
de possessorio intentato,& illo finito & executo postmodum
cognoscendum est de petitorio,ut tenet gl.in l.incerti.C.de ĩ-
* terdic.& Bar. * quem cõiter sequuntur doct.in d.l.si quis ad
se fundum,& in d.§.nihil cõe,maximè in quinta cõbinatiõe,
27 & sexta.In † facultate.n.ipsius actoris erat suspendere petito-
rium,& ꝓtestari,ꝙ super eo non cognosceretur: vt iam fuit ꝓ
testatum,vt hr̃ in d. c.pastoralis.vbi cano.oẽs, & p Alex.in d.
§.nihil cõe,& ibi Ias.col.19.uer.1.est, qui allegat tex.formalẽ
in clemen. vnic.de caus.posses.& ꝓprie.& alias deci.Prout ẽt
cessat oppositio: qm̃ nihil probatum est de dñio deducto, ipsi
enim de Rasponis non ꝓbant̃ domini,nec hucusque ꝓbatus
est aliquis titulus,nec alius modus,per quem appareat,dñium
28 dictorum locorum fuisse eis quæsitum.Et † consequenter nõ
entis nõ pñt esse aliquæ partes l.eius qui,in prin.ff.si cer. pet.
29 Non † enim sufficit opponere,& excipere,sed vlterius neces-
se est,ꝙ p̃dicta ꝓbentur.l.1.in prin.& ibi gl.in uerb.dicant̃.ff.
si quadru.paupe.feci.di.& bonus tex.in l.si prius.ff.de op.no.
nũcia.& ibi gl.& scriben.& bene ꝓbat̃ in ca.dilecti.ibi oppo-
30 sita & ꝓbata,de exceptio.Ex † quo ultimo infertur resolutio
alterius obiectionis,si diceretur,ꝙ articuli tangentes ꝓprieta
tem debent admitti saltem ad adiuuandum possessorium, ut
supra deductum est,nam in casu nostro hęc consideratio ces-
sat,quũ nihil penitus de dominio ipsius dom.Rasponi sit ꝓ-
batum. Quinimo oppositum verificatum apparet,& notorius
scilicet defectus dñij & ꝓprietatis in persona ipsius dom.Ra-
sponi,& notorium dominium in psona ipsorum Mag. actorũ
iustis p̃cedentibus titulis,& longissima possessione, ut aptè pa
31 tet ex protestatis,& ex superius deductis.Et† quoniam ꝓbatũ
apparet,ipsum dom.Rasponum tpe monitorij p vim occupas
se dicta bona,si quod dñium habebat,p talem inuasionem il-
lo priuatus fuit,ut habet̃ in l.si quis in tantam.C.unde ui.& ĩ
l. extat.ff.qđ me.cau.& p Alex.& alios in d.§.nihil cõe.col.13
32 ver.tñ Angelus dixit.Et † licet aliqui testes ex aduerso ꝓdu-
cti dicant,Rasponum esse dñm:quia viderũt ipsum dñm &c.
Tamen non probant dñium:cum causam & modum,p quem
acquiritur,non deducãt,ut dicit Bar.in trac.de testi.car.1.uer
si.testis dixit,& in consi.108.quidam Mariolus.& ponit Imo.
in c.cũ cãm,& ibi Bal.col.2.de testi.& p Phili.Dec.consi.221
33 non patitur,nu. 8. Solùm † ergo ex aduerso vr̃ probata pos-
sess.

sess.d. Rasponi sine ti.& sine cã.Ex cuius ꝓbõne nõ inducit̃ p̃-
sumptio, nec ꝓbõ dñij: quum ista sint penitus separata, vt est
tex.in d.§.nihil cõe,& in l.permisceri,in princ.ff.de acq. poss.
& in l.1.§.huius aũt.& in l.si duo.§.fi.ff.vti pos.& ponũt Mo
34 der.Pap.in d.§.nihil cõe,in princ.Et † quum nõ appareat de
aliquo ti.& cã ipsorum de Rasponis,in dubio talis possessio p̃
sumitur iniusta: vt dicit Io.And.& Ab.in c. licet cãm,de ꝓba.
qđ sequuntur ibi Aret.& Fely.colum.7. ver.ex istis dictis col-
35 lige. Quanto † magis nihil ꝓderit talis possessio in casu nr̃o,
in quo ad plenum ꝓbatum est,d.Rasponum percepisse posses
sionem dictorum locorum vitiosè,quo casu exceptio ꝓprieta
tis ipsius ꝯuenti nullo pacto hẽt obstare, vt ꝯcludit post alios
Soci.in l. rem quæ nobis,in 9.q.principali,versi.sed circa p̃di
36 cta dubitatur.ff.de acq.pos.Vbi †ẽt ꝯcludit,qñ possessio clan
destina ad aliquem respectu possessionis agentis ꝑuenit,idẽ es
se,ut nõ obstet exceptio dñij ſm gl.Bar.Imo.& alios in l. si de
eo.§.fi.ff.de acq.pos.& p Fely.post alios in d.ca. licet causam,
col.8.ver.limita aũt p̃dicta,& p Alexand.& alios in d. §.nihil
37 commune.Et † verè dñs Rasponus clandestinus põt dici pos
sessor,& violentus,ex quo absentib.ipsis Mag. de Venerijs pos
sessionem p̃dictam occupauit,& p uim,vt hr̃ in l. clã posside-
re.in princ.ff.de acq.pos.& in l.si quis in tantam. C. unde vi.
& p Soci.in d.l.rem quæ nobis,& p Alex.in d.§.nihil cõe.col.
38 9.& 10.ver.iuxta istam fallen.& vers. seq. Prout † etiam: qm̃
inuadenti possessionem p vim & vitiosè incumbit onus ꝓbã-
di dñium, a quo onere non releuatur rõne talis possessionis,
vt in l.uis eius.C.de ꝓba.& in l.liberis.§.fina.ff. de liber. cau.
& p Alexan.in d.§.nihil cõe.car.9.col.2.ver.sed ꝯ istam ꝯclo-
39 nem.¶†Nec dicatur ex aduerso ꝓbari possessionem tanti tpis
in cuius ꝯrium nõ extat memoria,quæ hr̃ loco tituli legitimè
ꝯstituti.l.hoc iure.§.ductus aquæ,vbi gl.& alij.ff.de aqu.quo-
40 ti.& æsti. Quæ † possessio multos alios ꝓducit effectus, quos
enumerat Fely.in rub.& in c.cum vobis,& in c.si diligenti.co
lum.7.de p̃scr.& Ias.in l.de quib.col.13.de leg.Nam cessat ob
iectio,ex quo negat̃ ipsos de Rasponis possedisse dicta loca tã
to tpe,in cuius ꝯrium nõ extat memoria,& istud minimè ꝓba
41 tum apparet,nec etiam fuit formiter articulatum.Quum†ad
talem p̃scriptionem ꝓbandam necesse sit seruare,& articulare
formam traditam p gl.& doct.in c.1.de p̃scri.lib.6.quod mi-
nimè factum apparet, ꝓut etiam tenet d.Signorolus ꝯs.70.in
q.vertente,& Phil.Cor.ꝯsi.304.rem arduuam,col.4.& 5.ver.
42 vr̃ tñ.in 3.lib.Prout† etiam: qm̃ talis p̃scriptio nõ currit sine
bona fide,ut tenet Phil.Franc.in d.c.1.col.fi. Prout etiam ob-
stare nõ habet petẽti restitutionem possessionis ꝓbato spolio,
43 ut supra deductum est. ¶† Nec dicatur, quòd saltem probata
videtur longa seu longissima possessio, per quam cõpleta fuit
p̃scriptio, & ea mediante ipse d.Rasponus redditur tutus: cũ
inducta sit pp bonum publicum, vt cesset litium finis.l.fi.ff.ꝓ
suo.l.1.& 3.ff.de usuca.Et p eam tollatur oĩs actio.c.vigilanti.
c.ad aures,extra de p̃scr.& C.de p̃scri.xxx.vel xl.ann.p totum.
Nam obiectio cessat: qm̃ requisita in ipsa præscriptione non
interuenerunt in casu præsenti,quæ enumerantur per Bar. in
l.uni.C.de vsucapio.trãsfor. & p Anch. in regula possessor.de
reg.iur.lib.6.& latè per Mod.in tract.de p̃scri.car.9.& car.92
Et potissimè non interuenit titulus, qui necessarius est: vt di
cit Cyn.in l.cogi.C.de peti.hære.& Pau.de Cast.& repet.in l.
Celsus.ff.de vsucap.& Bald.in l.ancillæ.in 4.opp. C. de fur.&
44 plenè p canon.in c.si diligenti,de p̃scrip.Ex † defectu cuius ti
tuli causatur mala fides: quum quisque scire debeat rem ad se
nõ spectantem esse alienam,vt in l.fi.C.vnde ui. & per Barto.
in d.l.Celsus.& per Abba.in d.c.si diligenti.col.3.ver.3.quæ-
* ritur,& ibi Fely.col.2.dicens hanc * esse cõem opin. Et † qñ
45 cessat bona fides,certissimum est,præscriptionem nõ currere
c.fi.vbi oẽs scrib.de p̃scriptio.& in d.c.si diligenti,& in d. re-
gula possessor.de reg.iur.Et vltra ꝙ mala fides in dubio p̃suma
tur,qñ deficit titulus,tñ etiam alijs ꝯiecturis põt verificari,vt
tangunt oẽs maximè Fely.in d.c.si diligenti.& Bar.& repeten.
in d.l.Celsus,quæ ꝯiecturæ satis adaptant̃ in casu p̃nti.Præte-
rea ꝓbatum apparet,ꝙ ipsi Mag.actores & eorum antecesso-
res ante monitorium Iulij Secundi lõgissimo tpe & iustis præ
cedentibus titulis possederunt pacificè & quietè.d.bona,quo
fit,vt testes ex aduerso producti deponentes de possessione il-
lorum de Rasponis,reddantur suspecti & non veri,& antepo-
nẽda est ꝓbatio facta possessione d.actorum,& antecessorum.

Tum propter titulos p̃cedentes, quos habebant. Tum pp bo-
46 nam fidem.Tum † pp dñium, vt hr̃ in l.1.C.uti pos.ubi Bart.
post Cyn.hoc notat,& idem Bar.in l.si duo.ff.e.ti.& p Bal. in
l.ordinarij.C.de rei vend.& p can.in c.licet cãm, de ꝓbatio.
Ex qb.infertur,ꝙ ipsi de Rasponis nullum oñdentes titulum
erant in malafide,& ꝙ eorum possessio erat clandestina,& do
losa,quæ nõ poterat præiudicare veræ possessioni naturali, &
47 ciuili.Et† si occupasset naturalem tm̃,tñ illa nõ causat p̃scri-
ptionẽ,ut plenè p doct.in l.3.§.ex ꝯrio.ff.de acq.pos.& p can.
in c.cãm quæ,de p̃scr.& p Abb.& Fely.in c.uigilãti.e.ti.¶Alia
opp.ex aduerso facta de monitorio Pape Iulij Secundi & de a
lio breui emanato de ann.1516.nõ est in aliqua ꝯsideratione.
Tum quia monitorium fuit sublatum, & ipsi Patritij Veneti
in pristinum fuere restituti non obstante dicto monitorio, vt
apertissimè patet p geminatas literas sedis Apostolicę derogan
tes.d.monitorio.Et dictum breue de anno 1516.loquitur so-
lùm circa sequestrũ,vt est videre ex tenore ipsius.Pręterea sub
latum est p alias literas apostolicas geminatas post. d. breue e-
manatas derogantes illis,& oĩbus alijs ꝓuisionibus antea fa-
ctis,ut patet in illis in ꝓcessu p̃sentato.Item nõ ꝓbat, quia est
simplex exemplum,auth.siquis in aliquo.C.de eden. ¶Et qm̃
totum fundamentum partis aduersæ ꝯsistere vr̃ in testib.ꝓdu
ctis,& ipsius noĩe examinatis.Aduertendum est, ꝙ testes p̃di-
48 cti multas patiuntur opp.Primitus†tñ ꝯsiderãdũ est,ꝙ mate-
ria ꝓbationũ arbitraria est in arbitrio iudicis reposita, est tex.
in l.3.§.1.ff.de test.ibi,tu magis scire potes,& in ca.si testes 4.
q.2.& 3.& dicit Pau.de Cast.in l.admonendi,col.pen.ff.de iu
reiu.& Fely.adducens alia in c.pastoralis.§.quia verò.ff.de of-
49 fic.deleg.Hinc† Bar.in l.Lucius.ff.de ijs qui not.infa.& Imo.
in l.qui testõ.§.1.ff.de testam.dñt,ꝙ licet testes clarè probent:
tñ iudex si ei uidebitur,põt illis fidem non adhibere. In casu
præsenti circumspectus iudex,coram quo causa agitatur, no-
torium habet,& apertissimum,d.Rasponum esse ex factione
gebellina,& in ciuitate Rauennæ,& eius districtu haberi pro
tali, & esse caput & principium dictæ factionis, qua de causa
valde iuuatur,& penes ipsum,& eius bona,ac penes alios eius
dem factionis non morantur,nec existunt, nisi personæ simi-
lis factionis,& voluntatis,nã alij ipsius sunt capitales inimici.
Et tales sequaces nedũ parati sũt eius cã & cõmodo peierare,
& falsum deponere,quinimmo voluntariè mortem appetũt,
& ignominiosam,vt expientia nos docet, quæ est rerum magi
50 stra.c.quã sit.de electio.lib.6.Et†bene comprobantur ex ijs,q
ponit Bar.in suo tra.de Ghelphis,& Gebelinis,Ex quib.infer-
tur,oẽs testes ex aduerso productos tali de cã reddi suspectos,
& non integros nec idoneos.Ex opposito aũt ꝯsiderandum ẽ,
ꝙ ipsi Mag.de Venerijs non sunt alicuius factionis,nec hñt a-
liquos adhætentes in partibus Rauennæ,minimèque ibi habi
tant,& raro illuc se ꝯferunt.quo fit,ut ad ꝓbandum & verifi-
candum ipsorum ius,& ea quæ in facto ꝯsistunt ad veritatem
ipsam deducendum,uix testes reperire possint.Quę oĩa primi
tus in ꝯspectu ipsius iudicis esse debent, & ꝯsiderata potentiã
& factione ipsius do.Rasponi, & ne ipsius malam voluntatẽ
incurrerent,multi scientes veritatem abstinuerunt se illam di
cere.¶Hoc igitur primitus ꝯsiderato vlterius aduertendũ est,
ꝙ aliqui testes ex aduerso producti vñr deponere de publica
uoce & fama, ꝙ ipsi de Rasponis fuerunt & sunt dñi & veri
possessores.d.locorum,vt est Ioannes Cauasæ,Ioannes de Nar
dis,Archangelus,Bernardinus Menghini,Alex. & Stephanus
quondã Melchionis,Polinus Calderonus,Gaianus Beltrani,&
Antonius Maria de storis, Quorũ dicta nõ sunt attendẽda, ex
quo dictam famã,& publicam vocem formiter nõ ꝓbant: cũ
51 nõ deponant a quibus personis originem habuerit.Et †etiam
quia ortum sumere debuit a fidedignis, non aũt a maleuolis,
prout ista ortum sumpsit ab illis de Sanarmo, & de Mõtagno
la habitantibus in locis ipsorum de Rasponis, & ipsorum co-
lonis,& laborantibus,& sequacibus eius factionis & uolunta-
tis,ꝯ no.in c.qualiter,& qñ.de accusatio.& per Bar.in l.de mi
nore.§.plurimùm.ff.de q.& per Salic.in l.ea quidem.C.de ac
52 cusa.Prout: † qm̃ non dicunt audiuisse a maiori parte popu-
li,ut no.Bar.in d.§.plurimùm.& in l.3.ff.de testi.& can.in ca.
cũ causam,de proba.& Alex.consi.72.col.8.inspecto. in 1.li.
53 Prout † ẽt quia non assignant causam famę,& ideo potius dr̃
vana vox uulgi,quæ nihil operatur.l.decurionum.C. de pę.&
p Bar.in d.§.plurimũ,& per Philip.Cor.cõs.198.in 2.li. Qui
bus

bus ꝯsideratis talis depositio penitus ruit, & nihil operat. Eo
potissimè: quia d. testes patiunt alias oppositiones, ut ĩ. dicit.
¶Rursus & illud animaduertendum est, ꝙ aliqui ex dictis te-
stib. apparẽt examinati nõ citatis ipsis Magn. de Venerijs, ut
sũt Thomas Bartholomæi de monte, Zander q. Alex. & Poli
54 nus Calderonus. Quo† fit, ut ipsorũ depositio sit penitus nul
la, ut hr̃ in c. in nõie dñi, & ibi latè canonistæ maximè Fel. ad-
ducentes ꝯcordantes, de testib. & p Ale. ꝯs. 82. in 2. lib. & per
Soc. ꝯs. 98. nu. 3. lib. 3. & p Phil. Cor. ꝯs. 34. in lr̃a. D. & ꝯs. 149.
55 in lr̃a. O. in 2. lib. cum alijs conco. Prętereа† testes ex aduerso
producti, quorũ aliqui deponunt de auditu, ẽt nõ probãt ſm
gl. in l. in summa. §. idẽ Labeo. ff. de aqua plu. arcen. cũ alijs cu
56 mulatis p Fel. in c. tam lr̃is, ex̃ de testi. Et† similiter dicen dum
erit de illis testib. deponẽtib. p uerbum credere & de iudicio
suo, ſm Ang. in l. sciendũ. col. 2. ff. de verb. obl. & Alex. ꝯs. 73.
viso testõ. ver. itẽ testis. in 1. lib. & p Bar. in l. 2. §. pe. ff. de aqua
plu. arc. & latè p Ias. in rub. ff. de iureiu. & p Cro. in trac. de te-
sti. nu. 312. & p Fel. in c. inquisitionis. §. tertię. & §. quæsiti. de
57 accusa. & p Alex. ꝯs. 74. in 4. lib. Prętereа † aliqui ipsorum te-
stiũ singulares sunt, quo casu minimè ꝓbãt, vt in l. iureiur. C.
de test. & in c. licet ex quadã, ex̃ eo. & plenissimè p Pau. de Ca.
58 & repe. in l. admonendi. ff. de iureiu. Prout† ẽt aliqui testes re
pellunt: qm̃ in aliquib. dicunt falsum, & falsus in vno & mini
mo in totũ reddit falsus. c. si ad scripturas, & ibi gl. dist. 9. & p
prac. Pap. car. 71. col. 1. in prin. uer. sed quid dicemus, & per
Gãd. sub rub. de fals. ver. qõ utilis, & p Ale. ꝯs. 106. in 4. libr. &
p Phili. Cor. ꝯs. 197. uisa. in 2. lib. & per Ale. cons. 29. & consi.
47. in 2. lib. & per Fely. in c. licet cãm. col. 5. de proba. & in c.
fraternitatis, de testi. & in c. fraternitatis. de hęreti. & per Phil.
Cor. ꝯs. 97. in lr̃a. M. in 2. lib. & p Moder. in l. si ex falsis. C. de
transa. Isti sunt Dñicus Parmisanus, Niger laborator dñi Osta
sij de Rasponis, Chinus de Manetis laborator dñi Rasponi,
Polus montanarius laborator dñi Rasponi, Antonius de Bas-
sis, Dñic⁹ Suriani similiter laborator, ut s̃. & Ludouic⁹ scudel-
larius, quatenus deponunt, ꝙ silua grossa fuit reducta ad cul-
turã ante monitoriũ tpe dñij Venetorũ in ciuitate Rauẽnæ. &
tñ p testes ipsorum Mag. de Venerijs & ẽt p testes ex aduerso
productos, uidelicet Io. Farisellũ, Brunũ paralono, Laurentiũ
Gaianum laboratorem dñi Rasponi, Antonium de Bassis, Ste-
phanũ Spadaccinum Melchionis, Polinum Calderonũ, & An
tonium Mariã de storis laboratorem. d. Opizoni de Rasponis
probant ꝯrium, ꝙ d. silua fuit reducta post mõitorium & tpe
quo ciuitas Rauẽnę regebat ab Ecclesia, quo fit, ut illi primi
59 testes penitus reprobent, & reddant falsi. Et† testis reprobatus
perinde hr̃ ac si productus & examinatus non esset, ut dicit
And. de Iser. in ꝯsti. regni. usurariorum, in ti. de vsur. & in con
60 stitu. regni. pessima. in ti. de pę. mulie. ¶† Prout ẽt oẽs prędicti
testes supra nominati tanq̃ sibi ipsis inuicem ꝯriantes & varia
deponentes repellẽdi ueniũt, & minimè probant, & ipsis nul-
la fides dẽt adhiberi. l. q varia. ff. de test. l. eos. ff. de fals. cũ alijs
cumulatis per Crot. in tract. de test. nu. 327. & p Phi. Cor. cõs.
41. in litera. C. in 2. lib. & per Fran. de Cur. cons. 24. col. 7. Eo
61 † magis quia interrogati tacuerunt in multis dicere veritatẽ,
vt no. Fel. in d. c. fraternitatis. col. fi. de hæret. & Ias. in d. l. si ex
falsis. in fin. Et vltra testes pręnominatos alii prędicto morbo
laborant, ut sunt in alio articulo do. Niger, Octauianus q. Hie-
ronymi, Gaianus laborator dñi Rasponi, Antonius Maria de
storis suprascriptus laborator d. Opizoni de Rasponis. Brun⁹
Paralono, & Ioãnes Farisello, quorum aliqui deponunt de cõ
tentione in silua inter do. Rasponum, & Magnificos de Vene-
rijs. Et aliqui dicunt, ꝙ non contendebant, aliqui uerò dicũt
ꝙ erant in lite. Prout ẽt d. Niger & Nicolaus Stephani ueniũt
repellẽdi, ex quo deponunt, ꝙ dicti de ca Georgio possidebãt
siluã in totũ, prout dicit unus, alius uerò asserit, ꝙ in parte, &
hoc anteq̃. d. Rasponus possideret, & ali⁹ tpe quo possidebat,
& tñ alij testes deponũt, ꝙ dicta silua & uallis in totũ posside-
bat a do. Raspono. Prout ẽt sibi ipsis in alijs ꝯdicunt. d. Niger
Ioã. Farisellus, Nicolaus Stephani balsani, Bernardus masi. An
tonius Menghi de bassis, Archangelus p̃dictus, Alex. Melchio
nis, p̃dictus, Stephanus Melchionis, Polinus Calderonus p̃di-
ctus, Gaianus & Antonius mariæ p̃dicti, q in multis sibi ipsis
ꝯtriantes sunt & uarii, ut est uidere ex ipsorũ depositionib. Pro
ut ẽt adinuicẽ sibi ꝯdicũt d. Ant. maria, Octauia. quatenus d.
Ant. mariã vocat in contestẽ. d. Octauia. & demum ipse Octa-
uia. dicit oppositum. Et eodẽ morbo laborat Polinus Caldero
nus, dũ uocat in ꝯtestem Stepha. Barbuchellũ, qui postmodũ
62 examinatus ad instãtiã ipsorũ de Veneriis dicit opp. Quo† fit,
ut dictum ipsorũ reddat ualde suspectũ, ut dicit Fran. de Are.
in l. hr̃des palã, in prin. col. 3. ff. de test. & Phil. Cor. ꝯs. 160. cir
ca repressalias, col. 3. uer. quia testis, in 2. lib. & Alex. ꝯs. 13. &
63 ꝯs. 42. & ꝯs. 82. in 4. lib. Vlterius† aduertendũ est, ꝙ aliqui te-
stes ex aduerso producti deponunt de ijs, q̃ viderũt in minori
& puerili ætate, quo casu fidẽ non faciũt, ex quo illa, sup quib.
deponũt, non erant talia, q̃ probabiliter in ipsorũ mentẽ & co
gnitionẽ cadere possent, & q̃ ipsi scire potuissent: ut p Azo. in
sum. de testi. ad fi. & p gl. in l. 3. §. idẽ diuus, & in l. ad testiũ. ff.
de testi. & in l. 1. de falsa mone. & p do. in locis p̃dictis, cũ alijs
cum. p Alb. de Ros. in trac. de testib. car. 9. col. 3. uer. ꝯñr uiden
dũ est, & in c. qñ testes repellunt rõne defectus psonæ. & per
Fel. in c. fi. de sent. exco. Isti sunt Matthe. Rassus. q. Fran. & Ar
changelus p̃dictus deponentes de gestis retro annis. xx. & ipsi
non habeant nisi. 28. seu. 30. Pau. ẽt Cagnonus, & d. Anto. ma-
ria reddunt ex alio ualde suspecti de falso, dum deponunt hr̃e
annos tm̃. xl. & xlv. & p verũ sensum asserũt patrẽ. d. Rasponi
possedisse ualles & syluam, & alia bona, de quorũ possessione
mõ litigat, qđ impossibile vr̃, cũ adsint anni. xliij. uel circa, qui
bus pr̃. d. Rasponi fuit mortuus: vt patet p instr̃m publicũ ce-
lebratũ de anno. 1485. die iij. mẽsis Octo. sup ꝯcordio facto in
ter d. de domo Georgia, & do. Minociã matrẽ & tutricẽ dicti.
64 d. Raspo. & vxorẽ eius pr̃is. Bernardus ẽt Masi primò produ-
ctus p ipsos Mag. de Venerijs dixit ueritatem, demum. ij. loco
examinatus ar̃ deposuit, ꝯñr primo eius dicto standum est, ut
dicit Imo. in c. ueniens. il 2. & in c. sup eo. de testi. & prac. Pap.
car. 32. col. 2. & 3. & Mod. in c. cũ tu. de testi. & Phi. Cor. cons.
27. in lr̃a. H. in 3. li. Pau. ẽt & Cesar Cagnonus, Nicolaus Ste-
phani, Balsanus, Bernardus, Masius, Dñicus Parmisanus, Ioan-
nes Cauase, & Ioã. de Vardis. Ex alio nõ carent maxima suspi-
cione falsitatis, dum deponũt de quodã aggere facto p d. Vin-
ceguerrã Georgij, qui ager in pñti oñdit esse q̃dã uia siue cari-
zata, asserẽdo a parte superiore. d. aggeris possedisse illos nobi-
les de Georgio, a parte verò iferiori nobiles đ Venerijs, ꝙ fuit,
estq; manifestè falsum, ex quo dicti nobiles de Georgio possi-
65 debant, & possidẽt ab utraq; parte. Et† ẽt ex alio dicta aliquo-
rũ testiũ ex aduerso ꝓductorũ ruunt, ex quo obscurè & dubiè
deponunt, quorũ depositio interp̃tanda est ꝯ ipsos producen-
tes c. in pñtia, de proba. & p Bar. in l. inter stipulantem. §. si Sti
cum. ff. de uer. ob. & p Ale. ꝯs. 3. in 4. lib. & p Soc. cons. 274. in
causa, col. 3. versi. circa primum, in 2. lib. & Phi. Cor. cõs. 238.
in litera. F. in 4. lib. & consi. 105. in litera. D. & consi. 215. in li
tera. E. in 3. lib. Vlterius Antoniusmaria, Guido Polinus, Cal-
daronus, Stephanus, & Alex. Melchioris, Archangelus, Roma
nus, Bernardinus & Antonius Melchioris ex alio redduntur
valde suspecti, dum deponũt, ꝙ sylua & ualles, de quib. litigia
erãt super terrenis d. Rasponi, & nõ Veneriorũ, nec aliarũ per
sonarum, & tñ totũ oppo. apparet probatũ per testes ipsorum
Mag. actorum, & etiam per aliquos testes productos ex aduer-
so, ut sunt Cæsar Cagnonus, Bernardus Masi, Matthæ⁹ de Nar
dis, Marcus scudellarius, Ant. Maria de storis, qui aptè depo-
nunt, dom. Rasponum tenere & possidere quędam bona ipso
rum de Venerijs, quæ portio bonorũ erat in d. sylua, ut depo-
nunt testes ipsorum actorum, videlicet Ant. Cantarellus, Ge-
rar. capponus, Nicolaus. q. Sanctis, Chinus, Anton. mari.
66 duo testes partis aduersæ. Et† ẽt dicta ipsorum testium ruunt
ex quo non deponunt de eo, quod percipitur aliquo sensu,
sed de eo qđ percipitur intellectu & iudicio, contra not. in c.
cum cãm. de testi. & p Bar. in l. 1. in prin. ff. de ijs quæ in testa.
dele. & per Moder. in procemio decreta. per Bar. in l. qui testa-
mento. §. fi. ff. de testamẽ. & per omnes in l. testium. C. de test.
67 Prætereа† testes ex aduerso producti interrogati de cã scien-
tiæ eam concludenter non reddunt, quo casu fidem non fa-
ciũt, nec probant, vt per gl. & scrib. oẽs in c. cãm, de testi. cum
alijs adductis per Alb. de Rosa. in trac. de teste, cart. 16. uersic.
item opponitur. & per Alex. in consi. 3. & consi. 24. in 4. lib. &
per Phili. Dec. consi. 37. & consi. 276. nume. 11. & per Socyn.
consi. 54. nu. 27. in 4. lib. & Alex. in l. 1. in princ. ff. de ope. no.
nũn. ut sunt Niger, Ludouicus scudellarius, Ioãnes farisellus,
Brunus paralono, Laurentius Gaius, Vanninus Morellus, Bal-
donus morellus, Zander quondam Alexandri, Guidochinus,

Paulus montenarius, Octauianus Antonius de Bassis, Bernardinus Meghini, Ramonus, Archangelus, Stephanus Melchioris, Cæsar, Cagnonus, & Ionus Bartholomæi de monte, quatenus deponunt possedisse ipsum do. Rasponum dicta bona ante monitorium, & interrogati de ꝯfinib. dicunt ignorare. Et octo ipsorum testium pdictorū sint coloni & ex factionib. ipsorū de Rasponis. Prout ēt eo. morbo laborāt pdicti, & alij, videlicet Mattheus bassus, Dñicus Parmesanus, Gaianus, Ioãnes Cauase, & Ioannes de Nardis, Polinus Calderonus, & Antonius Maria de storis, Coralius Belēgus, & Matthæus de Nardis, quatenus deponunt, do. Rasponū tpe dñij Venetorum, & sic ante monitoriū possedisse siluã & valles, de quib. in exceptionib. seu capitulis partis aduersæ, ubi dant ꝯfinia dictorum locorum, & tandē interrogati de ꝯfinibus dicunt ignorare. Et

68 †ꝯñr rō non ꝯgruit dicto, quo casu depositio testis ruit, ut dicit Ale. ꝯs. 26. & ꝯs. 82. in 2. lib. & ꝯs. 71. in 4. li. nu. 13. maximè cum rō testis dēat referri ad illud, qđ ꝑtinet in c. vt dicit Phi.

69 Dec. in ꝯs. 172. nu. 7. Et † dicta testium regulent & declarent p rōnem & cãm sciæ, ut dicit Alex. in ꝯs. 20. in 2. lib. & Philip.

70 Cor. in ꝯs. 45. in lr̃a. G. in 4. lib. Et † tanto magis pdicta procedunt, quia d. testes non deponūt in aliquib. uerisimilia, quo casu fidē non faciunt, ut notat in l. 3. ff. de test. & in c. si testis. 4. q. 2. & 3. cum alijs adductis p Phi. Cor. ꝯs. 18. in lr̃a. P. in 2. li. & cōs. 309. in lr̃a. I. in 4. lib. & p Phi. Dec. consi. 99. nu. 2. in fi. & cōs. 315. n. 8. Quæ ēt coadiuuant: qm̃ non apparent formiter & ad plenum interrogati & p extensum super interrogatorijs ipsorum Mag. de Venerijs iuxta protestationem in illis factam, iux. not. in c. p tuas, de testi. & p Spe. in tit. de teste. §. iam de interrogatorijs, uer. item cautè, & p Azo. in summ. de testi. col. pe. & p Alex. ꝯs. 153. uisis. col. 5. lib. 5. & ꝯs. seq. col. 2. & ꝯs.

71 9. circa primum. col. pe. & fi. in 4. lib. Et † etiam quia aliqui ipsorū testiū fuerunt examinati super capitulis datis parte absente, ignorante, & non citata, & ꝯñr non sub interrogatorijs ipsorum dñorum de Venerijs, q̃ dari non potuerunt, ex quo ignorarunt productionē dictorū capitulorū informiter factam, ut sunt Cæsar cagnonus, Nicolaus Stephani, Bernardus Masi, Mattheus de Nardis, Marcus scudelarius, Ioãnes cauase, Ioannes de Nardis, & Dñicus Suriani. Et p aliud instrũm celebratum inter illos de domo Georgia ex una, & dictum do. Rasponum, seu eius matrem tutricem ex alia sub ann. 1485. de diuisione & confinib. positis inter eos, in quib. uocant fossatum dñorū de Venerijs tūc cęptū & recto tramite respiciens caput fossati diuisorij apud Christophorū de Sale, ita q loca d. Vinciguerræ Georgij remaneāt in squadro in angulo fossati diuisorij, ut plenius in eo. Et licet aliqui testes ex aduerso producti dicant, q capãna do. Bernardi de S. Agatha erat sup territorio illorū de domo Georgia, ut sunt Ioannes farisellus, Cæsar Cagnonus, Nicolaus balsanus, Matthæus de Nardis, Marcus scudellarius, Ioãnes cauase, Ioannes de Nardis & Bernardus Masi. Tñ eorum dictum reddit penitus falsum, & non uerū. Tum pp oppositiones supra factas dictis testib. Tum ēt quia eorum dictum confundit p instr̃a publica continentia ꝯfines veros, de quib. supra inter illos de ca Georgia, & illos de Venerijs, & ēt confundit p testes productos p ipsos Magnificos. Et Stephanus de Lorino nō dēt esse in consideratione: quia eius dictū reprobat causis & rōnib. quib. s̃. Et ēt quia in dicto suo est singularis, & ꝯ̃riat testib. ipsius d. Rasponi, Et attēta eius depositione fossatū, qđ erat inter Venerios & Georg. recto trami

72 te nō iret iuxta tenorē dicti instr̃i, sed p obliquū. ¶ † Vlterius considerandum est, q testes ipsius actoris vñr ꝯ̃riari testib. ex aduerso productis, qua ꝯ̃rietate stante succedit difficultas, quibus magis sit credendum. Et ex superius deductis testes aduersarij multas patiunt oppositiones, quo fit, ut reddant inhabiles, & non idonei neq; integri, iuxta not. in l. optimam. C. de ꝯ̃h. & cōmi. stip. & insti. de inuti. stipu. §. item verborum, & ibi gl. in verbo idoneos. cum alijs ibidem allegatis p scrib. Et ideo alijs digniorib. ēt numero pauciorib. uel magis idoneis credēdū est, vt dicit tex. in l. 3. ff. de test. & in d. c. si testes, & bonus tex. in l. ob carmen. §. 1. ubi Bar. & alii. ff. de testi. & ponit Bal.

73 in l. testium, col. 1. C. eo. Non † enim attendit numerus, sed dignitas & integritas atq; habilitas & idoneitas ipsorū testiū, ut notat in dictis locis. Prout ēt idē dicendum, ex quo testes reddentes bonam rōnē pferri debent alijs nō ita bonas reddētib. ut no. Bal. in l. psbyteri. circa fi. C. de epi. & cle. & Ale. ꝯs. 58. uiso. col. 5. ver. p hoc. in 2. lib. & Phi. Dec. cōs. 302. nu. 18. & bñ faciūt not. p Bal. in c. 1. in tit. de contentio. inter mili. & domi.

74 & p Fran. de Cur. consi. 24. Hinc † est, q nō pluralitas seu numerus testium attendi dēt, sed considerãda sunt eorū dicta, q̃bus assistat lux ueritatis, & quę sunt magis iustificata: ut dicūt doc. in c. licet cãm, de proba. & hr̃ in d. l. ob carmen. §. fin. & p Fran. de Cur. cōs. 76. super motiuis. col. 5. uer. & iō laudo. Pro-

75 ut † ēt: quia testes deponentes uerisimiliora, licet sint pauciores numero, pferri dēnt alijs non ita uerisimilia deponētib. ut hr̃ in d. c. licet cãm, & in c. præterea. de testi. & in d. c. si testes. 4. q. 3. & in d. l. 3. §. 1. & in d. l. ob carmē. §. fi. & p Mod. Pap. in

76 d. c. licet cãm. col. 8. uer. 2. qualitas. Vbi † ēt declarant, qñ dicãtur deponere uerisimiliora, & hr̃ p Alex. cons. 29. in 2. lib. & cōs. 112. in 3. lib. & p Fran. de Cur. cōs. 24. col. 1. & 2. & cons.

77 22. col. 4. & per Phi. Cor. cōs. 261. in lr̃a. G. in 4. lib. Prout † ēt idē dicēdum: qm̃ testes pauciores deponentes de possessione q̃ roborat titulo, pferunt plurib. deponentib. de sola possessione: ut est gl. magna in uer. plures testes in d. c. si testes. 4. q. 3. & notãt Abb. & Mod. in d. c. licet cãm. col. 6. & 7. & 8. ver. 9. not. Vbi volunt ēt non debere attendi numerū sed qualitatē & ve-

78 risimiliora deponentē. ut s̃. Et † gl. & Abb. & alij Mod. in c. in vestra, de test. idē firmãt, q deponentes de possessione & titu-

79 lo pferri dēnt deponētib. de possessione sola. Prout † ēt idē dicendū: qm̃ testes nr̃i probant de possessione antiquiori, quo casu magis illis credēdū est, ut dicūt oēs scri. in d. c. licet cãm, maximè Fel. col. 8. & 9. & Bal. in l. post sñiam. C. de senten. & Are. & Soc. in d. §. nihil cōe, Barb. in cōs. 90. sapientissimus, in 4. lib. & cons. 89. illud referam. in 1. lib. ponit ēt Deci. in l. fin.

80 in 5. no. C. de edic. diu. Et † ēt quia in probationib. paribus, qñ tractat de possessorio, ut est pñs iudiciū, illi testes pferri dēnt, q̃ probant de possessione: cū qua cōcurrit titulus, ut no. Bar. in l. 1. in pe. q. Cy. C. uti possi de. & in l. si duo. in prin. ff. eod. ti. & Frã. de Cur. cōs. 56. incip. sup motiuis. col. pe. & p Bar. in l. q̃ accusare. C. de eden. in pe. no. & ponit Cum. cōs. 158. Vicarius gñalis. ¶ Consideratis itaq; oīb. hinc inde deductis & processis apertissimè oñdit. optimum ius ipsorum actorū, & q oīno obtinere dēnt, & q ꝓbationes deductæ ex aduerso non obst. nec in aliquo alterãt iustitiã ipsorū Mag. actorū & deducta ac probata p ipsos. ¶ Et aduertendū est, q ipse dom. Rasponus habuit plenã notitiã & cognitionē de pñti iudicio agitato inter ipsos Mag. de Venerijs, & camerã fiscalē, ut est publicū & notorium, ꝓut ēt deponit Niger laborator d. Ostasij Rasponi, & Ludouicus scudellarus, Ioãnes farisellus, Brunus paralono, Polus mōtanarius, dū asserūt, pñtem litē uerti inter illos de Ra-

81 sponis, & nobil. de Vene. Quo † stãte cū in ipsa cã sit facta publicatio, & hinc inde sint didicita testificata, certissimū erit de nouo testes nō posse ꝓduci sup eisdē, uel sup directò ꝯ̃rijs pp timorē subornationis, ut * cōiter tenēt oēs doc. can. p illū tex. in c. fraternitatis, de test. & ēt in cle. 2. eo. ti. & hr̃ in §. q̃a uerò. in auth. de test. & p Bar. & alios in auth. atqui semel. C. de test. & p Ale. cōs. 73. in 4. lib. & Phil. Cor. consi. 7. in lr̃a. D. lib. 4. &

82 p Alb. de Ros. in tract. de test. prope finem. Et † licet do. Rasponus uellet modò cōparere & pro suo interesse instruere cãm, qđ utiq; posse vr̃, ut notat gl. in l. creditor. ff. mandati, & do. Ant. in c. ut debitus, de appel. & not. Abb. in d. c. fraternitatis, & in c. cōstitutus. col. fi. de testi. & p Alex. consi. 61. lib. 3. cum

83 si. Tñ † istud procedere pōt, qñ iste, qui uult modò facta publicatione & didicitis testificatis comparere, sciuisset & habuisset notitiã litis motę: isto. n. casu sibi non dat facultas denuo ꝓducendi testes super eisdē, uel directò ꝯ̃rijs, ita punctaliter Barb. in d. cle. 2. col. 10. uer. 21. & Fel. in d. c. fraternitatis, col. 6. uer. item limita, nisi esset tertius, allegat doctr. Spe. ut p eū.

84 Ad † quod facit decisio Bellem. 538. quam aliàs legendo. d. c. fraternitatis, col. 13. nu. 36. adducebam, ubi vult, q acta iudicij faciunt fidem ꝯ̃ illos, quorum interest, qñ illi sciuerunt & habuerunt notitiam, de quo plenè per Alex. in l. sæpè. ff. de re iudic. cum alijs concord.

S V M M A R I V M.

1 *Camera fiscalis occupat bona cōfiscata et in alijs præfertur alijs.*

2 *Instantia iudicij quando transeat de una persona in aliam.*

3 *Et quid si detinens semper fuit uitiosus,*

4 *Litigiosa possessio dicitur, quando quæstio est super possessione.*

5 *In[illegible]itio*

5 *Inhibitio, ut effectum producat, debet continere causas veras.*
6 *Et debet esse canonica, ut prosit, & nu.21.*
7 *Et facta in diuersa causa non obstat, nec processum impedit.*
8 *Causarum diuersitas ex quibus colligitur.*
9 *Et quid si inhibitio est friuola.*
10 *Inhibitio nulla non ligat iudicem a quo.*
11 *Actus gesti post inhibitionem nullam tenent.*
12 *Inhibitio subreptitia, & inde gesta reuocanda sunt.*
13 *Super possessorio non appellatur, quando &c.*
14 *Et quid de iure canonico.*
Et quid si adest rescriptum concordans cum iure ciuili.
15 *Et quando adest statutum seu constitutio idem ordinans.*
16 *Testes non possunt produci super eisdem seu directò contrarijs.*
17 *Et quid si notitiam habuit iudicij intentati.*
18 *Vel facta fuit publicatio, & testificata fuere didicita.*
19 *Confirmanda est prima sententia, quando fuit iustè lata.*
20 *Licet possit appellari a sententia lata super possessorio, tamen non retardatur ipsius executio.*
21 *Attentata cessant, inhibitione existente nulla.*
22 *Et quid si fuit attentatum infra decem dies datos ad appellandũ.*
23 *Et quid si nihil fuit attentatum.*
24 *Non dicitur attentatum, quando super possessorio declaratur executionem fieri.*
25 *Nec quando est ingressus possessionem, & post appellationem.*
26 *Attentatum non dicitur, quando appellatio est nulla.*
27 *Et quid si clarè, & notoriè constat de non iure appellatis.*
28 *Et quando ille fuit per sententiam condemnatus.*
29 *Possessorium intentatum contra unum, potest executioni mandari contra alium uitiosum possessorem.*
31 *Soluens canonem tribus annis continuis, præsumitur soluisse toto tempore præterito, & nu.32.*
33 *Non soluens canonem ipso iure non dicitur priuatus, antequã directus dominus istud declaret, & nu.34.*
35 *An ista declaratio possit cedi & concedi alijs.*
36 *Et quid si statutum disponit, non esse locum priuationi propter canonem non solutum.*
37 *Statutum prædictum ualidum est.*
38 *Ius directum non potest cedi per prælatum ecclesiæ.*
39 *Princeps potest remittere oẽm caducitatẽ pp canonẽ non solutũ.*
40 *Excommunicato non currit tempus, etiam si ipse cãm dedisset.*
41 *Emphyteuta non soluens, propter locum non tutum, non incidit in canonem.*
42 *Idem si non habet possessionem rei emphyteuticæ.*
43 *Et purgatũ mora nõ soluendi propter sequentẽ solutionẽ receptã.*
44 *Tempus purgandi moram solutionis arbitrarium est.*
45 *An & quando per receptionẽ canonis uideatũ remissa caducitas.*
46 *Priuilegio potest concedi, quòd exteri gaudeant concessionib. factis ciuibus.*
47 *Relatum continetur in referente.*
48 *Quod quisq; iuris &c.*
49 *Ciuilitas quæritur per domicilium.*
50 *Potest fieri compensatio pro canone soluendo.*
51 *Paratus emphyteuta compensare non cadit a suo iure, si cessauit triennio soluere canonem.*
52 *Pactum ad renouandũ in ann.29. non alterat contractũ. & 53.*
53 *Et tale pactum solet apponi ex quadam consuetudine.*
54 *Per hoc pactum acquiritur ius emphyteutæ, ut ualeat &c.*
55 *Emphytensi finita per generationem, tenetur dominus directus concedere successoribus illius primi.*
56 *Durante controuersia, & lite non currit tempus.*
57 *Mora soluendi canonem an possit purgari.*
58 *Occupatores tenentur ad fructus.*

CONSILIVM CVIII.

De bono iure ipsorum Mag. Venetorũ nobilium de Venerijs ꝯ̃ d. Rasponum de Rasponis satis apertè ꝯstat ex lectura ꝓcessus fabricati ꝑ ipsos de Venerijs ꝯ̃ Cameram fiscalem Apostolicam exarcatus Rauẽnæ succedentem do. Raspono uirtute ꝯfiscationis in bonis, de quib. litigatũ, sciente eo & plenissimã notitiã habente de iudicio p̃dicto, & successiuè fabricati ꝯ̃ eũdẽ Rasponũ restitutũ uirtute ꝯpositionis fac... cadem Camera lite pendente ad bona p̃dicta, &
postremò ꝯdemnatum. Quum.n. ipsi nobiles & patritij Veneti fuerint reintegrati & restituti ꝑ Leonẽ.X. ut patet in bulla, & lr̃is emanatis ab eodẽ Leone, de quib. plenè in ipso processu.
1 Etiã† pp delictum patratum ab eodem Raspono, bona ab ipso
possessa fuerint ꝯfiscata & applicata dictæ Cameræ ꝑ diffinitiuam sñiam, de qua in ꝓcessu, Camera ipsa ꝯsecuta fuit ius in reb. p̃dictis, si qđ dictus Rasponus habebat, ut l.1.C.pen. fisc. credit. p̃fer. ubi Bar. & alij doc. tangunt li. 10. & dicta ꝯfiscatione facta ꝓmulgatum fuerit gñale proclama, uirtute cuius isti nobiles de Venerijs cõparuerunt, & ꝯ̃ eandem Cameram intẽtarunt possessorium recuperandæ, & plenè ꝓbauerunt oĩa de iure requisita ad ipsorum fauorẽ & uictoriã, ut plenissimè deductũ fuit in alio ꝯsilio sup hoc ꝑ me aliàs absoluto, ꝑ qđ clarè oñdit, ipsos de Venerijs fouere optimũ ius, & ꝯñr d. Raspono non cõpetere aliquod remedium, uirtute cuius possit excludere ipsos nobiles actores, quib. cõsideratis iuridicè ꝯ̃ dictũ Rasponum fuit cã prius cępta ꝯ̃ Cameram prosecuta, & ꝯ̃ eundẽ processum ad ꝯdẽnationem, & postremò. l. ꝑmittẽte sñia ipsa fuit executioni demandata, aduersus q̃ Rasponus ipse iuridicè & legitimè non põt aliquid deducere. Si.n. consideramus bullas, & lr̃as Leonis.X. & ꝯfiscationem factam de bonis possessis ab ipso Raspono, & iudiciũ intẽtatum ꝑ ipsos nobiles de Venerijs ꝯ̃ dictam Camerã, & successiuè ꝓbationes & iura ipsorum, necessariò sñia ꝓmulgari debebat, ꝓut ꝓmulgata fuit, & demum debuit exequi, ꝓut fuit executa. ¶ Dicũt.n. dicti nobiles fuisse spoliatos a d. Raspono, cui successit dicta Camera ꝯ̃ quam bñ potuit iudicium inchoari, & agitari, & licet dicta lite pendente Camera ipsa restituerit dicta bona confiscata ꝑ uiam
2 cõpositionis eidem Raspono. Non† ppea iudiciũ cęptũ ꝯ̃ Cameram debebat retardari, ex quo instãtia p̃dicta ꝯ̃ Cameram incepta bñ transiuit, & potuit ꝯtinuari in ipsum Rasponũ principalem spoliatorẽ uitiosum, & plenã notitiã hñtem dicti iudicij, & postremò successorem dictæ Cameræ super eisdẽmet bonis, sup quib. iudiciũ agitabatũ, ꝓut not. d. Ant. Abb. & alii doc. in c. quia, ꝑ illum tex. de iudi. ubi instantia de una ꝑsona trãsit in aliam, ad q̃ faciunt notata ẽt in l. ex ꝯ̃ctu. ff. de re iud. & in c.
3 sępe. de rest. spo. & ꝑ Bar. in l. si cũ hoĩem. ff. de fideius. Eo† maximè qa ipse Rasponus principalis spoliator & demum successor Cameræ lite pẽdente semp fuit uitiosus, & semp uiget identitas rei, & de iudicio ꝯ̃ Cameram intentato, & pendente, plenam habuit notitiam: ut plenè tãgit Milius in uer. possessoriũ, col. pe. uer. possessorium recuperandæ sicut datũ. Tum ẽt quia res ipsa erat litigiosa, quo casu ẽt instantia transit, ut hr̃ ꝑ Ber-
4 nar. de Bisgne. in tit. de iudi. deci. 3. Et† qa qõ erat sup possessorio, possessio ipsa reddita fuit litigiosa, ꝯñr alienari nõ potuit: ut dicit Bar. in l. 1. ff. de litigio. & d. Ant & Abb. & d. Benedi. & Mod. Pap. in c. 1. in gl. 1. col. 3. uer. 2. Abb. concludit de confirma. uti. vel. inuti. Vñ cum ꝯ̃ ipsum Rasponum instantia transiuerit, & iudiciũ potuerit ꝓsequi in ꝓcessu, meritò Rasponus ipse potuit ꝯdemnari, ꝓut fuit ꝯdẽnatus sup ipso possessorio iã
5 intẽtato. ¶ † Quib. nõ obstat inhibitio. j. loco obtẽta a sede Apost. & postmodum pñtata iudici a quo, & parti ꝑ eundẽ Rasponũ, ita ut uirtute ipsius oĩa gesta post inhibitionem ueniant reuocanda, licet cãæ in ea exp̃ssæ non essent ueræ, ꝑ tex. in c. non
6 solùm. §. fi. de appel. lib. 6. Nam† cessat obiectio: eo qm̃ dicta inhibitio non fuit canonica, prout esse debebat, & prout requiritur per tex. in d. §. fi. prout no. Dñicus de S. Gemi. & Phil. Fran. post Io. And. in d. §. fi. in 2. no. & est dec. Dominorum de Rota in no. in tit. de appel. 58. & aliàs in antiq. in tit. de appel. 75. vt plenè tangit Fely. in c. dilectus filius, il. 2. col. fi. de rescr. & ponunt doc. in c. Romana. §. ꝙ si obijciatur, de appel. lib. 6. & Mili. in uerb. appella. col. 2. uer. appellatione in curia interposita,
7 & Alex. consi. 9. in 4. uol. & est decisio. Bellem. 239. Prout † ẽt: cessat obiectio, ex quo talis inhibitio apparet facta in diuersa causa, quę agitabatur inter ipsum Rasponum & nobiles matronas de ca Georgio, quo casu non impedit, nec retardat processum in ista alia cã diuersa, q̃ agitabatũ inter ipsos de Venerijs ex una, & dictam Cameram, & successiuè Rasponum ex altera, quum causæ ipsæ sint diuersæ, & distinctæ, ad not. in c. sup eo. & in c. ad hæc si una, de appel. & in terminis est dec. Domino-
8 rum de Rot. in no. in ti. de appe. 31. Et† de diuersitate cãrum satis patet ꝯsiderata diuersitate ꝑsonarũ, q̃ inter se non hñt ꝯsanguinitatem, ut ꝑ Rasponum subreptitiè fuit expressum. Item considerata diuersitate rerum. Itẽ & quia cã ꝑ̃sens erat instructa

cta coram ordinario,de qua Dñi de Rota nullā habebant informationē.Item & considera tis instris inuestiturarum factarum ipsis de Venerijs & ipsis de domo Georgia, ɔsideratis ēt ɔfinib.appositis in dictis instris, ɔsideratis ēt depositionib. testiū ac alijs in ipso ꝓcessu deductis.Ex quib.apertissimè colligit diuersam esse cām,& penitus separatā illarū matronarum de domo Georgia ab ista nobilium de Venerijs, ɔñr inhibitio super una emanata nō habebat retardare processum sup alia.

9 Ad†qđ ēt:qm̄ istis ɔsideratis talis inhibitio apparet friuola,& emanasse rōne friuolæ expressionis,& nō ueræ, quo casu non reddit processum iudicis a quo nullū: vt in p̄allegata deci. 58. & no.in c.ne captādæ.in fi.de ɔcess.præb.lib.6.& in c.cum ue-

10 nissent.de rest.in integ. Et†quia ex causis p̄dictis talis inhibitio fuit nulla,non ligauit manus iudicis a quo,p tex.in d.c.ne captandæ.in fi.& ibi no.Dñi.in ulti.not.& Phi. Fran. in gl.fi. & ponit Bellem.p̄alle.deci.239.& Rota in antiquis p̄allegata

11 decis.75.Prout†ēt:qm̄ actus gesti post inhibitionem nō sunt nulli,qñ inhibitio facta apparet ɔ ius: ut hr̄ in c. 2. & ibi not. gl.fi.& Abb.in quarto notabili,& alij scrib.de resti. in integr.

12 Hinc†est,ꝙ inhibitio subreptitia, & oīa q̄ illius cā facta sunt ueniunt reuocanda,capitulo cęterùm, capitulo super literis, cum ibi notatis de rescriptis,iunctis ijs quæ hn̄r in c. 1. & 2. ut lite pendente,quanto fortius impedire non hēt processum ad vlteriora stante nullitate ipsius,& diuersitate causarū. Quibus consideratis non obstante dicta nulla & friuola inhibitio ne iudex a quo bn̄ potuit procedere in causa, prout processit

13 ad sn̄iam ɔ ipsum Rasponum. ¶ † Et licet dictus Rasponus a dicta sn̄ia prouocauerit: tn̄ quia cā agitabatur super uero possessorio,appellatio talis non debuit,nec debet admitti per legem primam*sm̄ communem intellectum.C. si de momentanea possessione fuer.appel.& no. Archidiaconus secunda q̄stione 6.§.de possessione,& Imo.in c.significantib.de ope.no. nunc.& Spe.in ti.de appellatio.§.in quib.ver.6. cum alijs plenè cumulatis per Phi.Dec.consi.28.& pro tenui,col. 2. uersi. sed tamen ijs,ubi concludit sequendo alios antiquos, appellationem non admitti,qñ sn̄ia fertur super possessorio, & quando potest haberi reparamen in petitorio, ut est in casu p̄nti sm̄ Bar.in l.2.col.2.ff.de appe.recip.cum concor. & ibi respōdet aliis decisionib. adductis in ɔ̄rium, ut procedant in alijs

14 terminis,& alio diuerso casu.Et†licet aliqui doct. relati p ipsum Deci.in d.consi.281.tenuerint ɔ̄rium,maximè considerata dispositione iur. cano. sm̄ gl.ubi Abb.& alij in c.cum ad sedem.de rest.spo.& alijs adductis per Alex. ɔs.2. consi. 82. in princip.in 3.lib.& etiam adductis in decis.ɔs.Neap.269. iudices inferiores,nihilominus in casu nostro considera. bullis & literis emanatis a Leone.X. nulla penitus admittēda est appellatio,mandat enim expresè in dictis literis,ipsis nobilib. spoliatis restitutionem debere fieri re ipsa,& solùm prætendentibus aliquod ius,illud reseruat super mero petitorio,repellendo,& tollendo oēm aliam interpretationem & mandādo omnibus iudicib. ita debere iudicare & exequi, prout uirtute dictarum lr̄arum iudicauit,& executus fuit iustus iudex, q sententiam protulit ɔ ipsum Rasponum,unde non immerito cōcludi dēt super tali mero possessorio eūdem Responū admitti non debere modo aliquo ad appellandum,quum oē ius, si qđ habet,licet uerè nullam habeat,reseruatum ei sit super petito-

15 rio.Et † eo magis & sine dubio p̄dicta procedunt considerata constitutione dictæ prouinciæ,ubi iudicium fuit agitatum & sn̄ia lata,q̄ fuit,& est in uiridi obseruantia, & expsè disponit, ꝙ a sn̄ia lata super momentanea possessione non possit appellari,ad no.in l.minimè,cum uulg.ff.de leg.iunc.no.in c. 1. de consti.& in l.1.ff.eo.ti.p Bar.& alios in l.oēs populi.ff.de iust.

16 & iur. Prout † etiam aduertendum est casu, quo ipse Rasponus admitteret ad appellandum,quod minimè credendū est, tn̄ eo casu non poterit producere testes super eisdem, uel directò ɔ̄rijs,ex quo facta est publicatio,& hinc inde fuerunt didicita testificata,& uiget timor subornationis,ad no.communiter p cano.p illum tex.in c.fraternitatis,de testi.& in cle.2.eo. titu.& hr̄ in §.quia verò.in auth.de test. & per Bar. & alios in auth.at qui semel.C.de testa.& per Alexan.consi.73. lib. 4.& Phi.Cor.consi.7.lib.4.in litera D.& per Alb.de Rosa. in trac.

17 de testi.prope finem.Plenam†enim notitiam & cognitionem habuit ipse Rasponus de iudicio intentato ɔ Cameram, & demum contra ipsum prosequuto per ipsos de Venerijs, ut manifestum & apertum est, & prout plures testes deponūt, quo

18 fit,ut facta publicatione,& didicitis testificatis de nouo minimè possit super eisdem,uel directò ɔ̄riis testes producere, ēt si modo uellet causam instruere pro suo interesse, ut dicit Fely. in c.fraternitatis.col.6.uer.item limita,nisi esset tertius,adducendo Spe.ut per eum,& tenet Bar.in d.cle.2.col.10. uer.21. & facit decisi.538.& quæ ponit Alex. post alios in l. sæpe. de

19 re iudi.& cano.in c.pe.extra eo.tit. Quo† stante consideratis meritis processus fabricati & iuri.ac probationib. ibidem productis sn̄ia lata ɔ ipsum Rasponum oīno uenit confirmanda per iudicem ad quem,ad not.in c. primo & secundo, de confir.uti.uel inut.& in l.fi. C. quando prouocare non est necess. & in auth.de ijs qui ingrediuntur ad appellan.§. uolumus, in l.fi.C.ut lit.pend.per Bar.& alios in l.si expressim.ff. de appel

20 latio.¶†Rursus aduertendum est: nam etiam si essemus in casu,in quo a sententia lata super possessorio possit appellari, tn̄ illud certissimum est,& communiter ab omnib. receptum,ꝙ per talem appellationē non dēt retardari executio dictæ sn̄ię, sed executione facta iudex ad quem cognoscet de iustitia, uel iniustitia causę appellationis,ita Bar.& Ang.in l.2.ff.de appellatio.recipi.Bal.Saly.& alij in l.unica.C. si de momen.poss.& Archi.in §.sunt quorum.2.q.6.& idem Bal.l.2. C. de episco. audien.& Abb.in c.cum ad sedem,de rest.spol.& consi.55.in 2.lib.cum alijs adductis in decis.cons.Neapo.269.iudices inferiores,& 77.fuit satis hesitatum,in fi. & sequitur prac. Pap. in forma appellationis ab interlocutoria.col.fi.uer. & no.fol. mihi.41.col.3.& hr̄ in c.pisanis,extra de rest.spo. & est decis. Dominorū de Rota,in no.in tit.de re iudi. 2. & ponit Milius in verbo executio,col.pe.uers.executio sententiæ latæ in possessorio,& facit alia decisi.Dominorum in no.in eo. tit. de re iudi.21.& in tit.de appel.li.Ex quib.infertur non obstante appellatione interposita per d. Rasponum ritè & rectè iudicem a quo potuisse,uti fecit,mandare executioni dictam sn̄iam super mero possessorio latam: quum p talem appellationē exe-

21 cutio minimè ueniebat retardanda.¶† Nec p̄dictis habet obstare, si ipse Rasponus peteret reuocationē dictæ executionis per uiam attentatorum considerando primam inhibitionem, nā,ut supra plenè discussum extitit,asserta prima īhibitio nul

22 la est,nec aliquem operat̄ effectum.Prout † ēt ipse Rasponus audiri non deberet,si peteret reuocationem p uiam attentatorum:eo qm̄ executio facta fuit infra decem dies ɔcessos ad appellandum,seu post appellationem interpositam : nam ut supra dictum est,in casu p̄nti appellatio nullo modo dēt admit-

23 ti,vñ &c.Prout†ēt cessat obiectio,si admitti deberet; ex quo nihil dr̄ fuisse innouatum:qm̄ sn̄ia sup momētanea possessione lata pōt exequi,& ĩ.dies decē ɔcessos ad appellandum, &, quod fortius est,ēt post appellationem,ut supradictū est, quo casu nihil dr̄ esse attentatū,ut dicit Arch.d.§.sunt quorum. & Bal.in l.2.C.de epis.audiē.& Phi.Fran.in c.cū cessante.col.mihi.25.de appellatio.Ad q̄ ēt no.in p̄alle.dec.Dn̄orum, in no.

24 in tit.de appel.51.& in tit.de re iudi.21.Et†faciunt not.in c. pastoralis.§.uerum,de appel.ubi non dr̄ attentatum, qñ post appellationem interpositam declaratur sup mero possessorio

25 executionem fieri.Prout † ēt attentatum dici non potest, qñ actor,qui obtinuit in possessorio,ingressus est possessionem p executione sn̄iæ,ut in p̄all.dec.21.& 51.uer.sed pone, & sentit Milius in uerb.attenta.col.2.uer.attētatum dici nō potest.

26 Prout†ēt qm̄ asserta appellatio fuit nulla,ɔñr nō pōt dici aliquid attentatū,ut est deci.in antiq.in tit.de appellatio.75.& no.Bellem.decis.101.& ad no.in d.c.ne captādę.in fi.& in de-

27 cis.Dn̄orum in ti.de appel.58.Prout†cessat obiectio, ex quo clarè ɔstat de nō in iure ipsius Rasponi,& notoriè ɔsiderato tenore processus,ut plenè tradit̄ in deci.Dn̄orum in no.in ti.de resti.spo.2.& in ti.de lit.pēd.2.& in ti.de re iud.4. & in antiq. in tit.de appel.75.& in tit.vt lit.pēd.7.& per Belle.deci. 101. & deci.356.& est bona deci.ɔs.Neapo.352.quidam Corbiserius,ubi asserit̄ ita fuisse proūciatum : ut qñ ɔstat notoriè de nō iure attentātis,remedium attentatorum mō aliquo possessio illi nō uenit restituēda, ēt si reuocatio ueniret faciēda offi-

28 cio iudicis.Et† potissimè cum exequutio facta fuerit ɔ ipsum Rasponum condemnatum,& ɔ quem lata fuit sentētia,ad ple-

29 nè no.per Dominos de Rot.in no.in ti.de re iud.25.† Prout etiam:quia tale possessorium recuperandę intentatū ɔ Cameram poterat executioni demandari ɔ ipsum Rasponum vitiosum

tiosum successorem & authorem spolij,& tunc possidété,ẽt si ꝯ ipsum snĩa non fuisset lata,ut plenè tradit̃ p oẽs scrib. per illum tex.in c.sæpe.de restitu.spol. & ponit Bellem.decis.709. & sequ.& decis.712.ad quæ plenissimè not. in l.sępe. ff.de re iudi.& in c.pe.extra eo.ti.& p Bar.in l.3.C.de pig. & p Cano. in c.quia,de iudi.Ex quo.n.ipse Rasponus fuit principalis author dicti spolii, & plenam habuit notitiã p̃ntis iudicij ꝯ Cameram intẽtati,ẽt si snĩa ꝯ ipsum non fuisset lata: tñ ꝯ eũ tunc possessorem & uitiosum successoré poterat executioni demandari,quanto fortius cũ lata appareat ꝯ ipsũ in ꝯdictorio iudicio.Ex quib.infert̃ uera conclusio,ꝙ iudiciũ ꝯ Cameram intẽtatum potuit ꝯ ipsum prosequi,& finiri,& ꝙ rite & rectè ꝯ ipsum fuit snĩa lata,ꝯñr & iuridicè mandata executioni, & ꝙ a
30 p̃dictis ipse non potuit appellare.Et†casu quo appellatio ueniret ꝯsideranda: tñ adhuc snĩa lata dẽt ꝯfirmari & ꝯ eam & eius executionem nihil penitus uenit reuocandum, nec p uiã attentatorum,nec alio quolibet remedio.¶Non põt Magn.de Venerijs nobilib. Venetis obijci p Abbaté. S. Vitalis, ꝙ cecide rint in cõmissum pp canoné non solutum Abbati S. Mariæ in Cosmodin, ex quo ipsi nobiles oñdunt nedum per tres annos proximè p̃teritos,sed p plures soluisse canonem agentib. noĩe d.Abbatis habentib.ab eodem facultatem recipiendi ca-
31 nonem & pensionem.Eo†enim ipso ꝙ emphyteuta probat se soluisse trib.annis proximè p̃teritis, p̃sumptio est, ꝙ solutum fuerit toto tpe p̃terito,ita gl.ualde exclamata ab oĩb.doctorib. in l.2.in uerbo repellere.C.de iu.emph.allegando tex. in l.pe. C.de apo.pub.lib.10.Quã gl.& ꝯclusionem sequunt̃ scri. oẽs in d.l.2.& Bar.in d.l.pen.& Bald.in c.lr̃æ.ad finé de dilatio.& Spe.in ti.de loca.§.nũc aliqua, uer.27.& Anch.& Imo.co.44. in c.potuit,ex̃ de loca.& Mod.Pap.in d.l.2.sup d.gl.col.mihi. 78.idem firmãt adducentes alias decis.& dicẽtes, istud a fortiori ꝓcedere in emphyteusi eccl'astica.Et qñ solutio triũ annorum fuit facta separatim & de p se,unaqueq;.s.in unoquoq;anno,prout est in casu p̃nti,quo stante ipsi nobiles fundatã habẽt intẽtionem,ꝙ ꝓ toto tpe p̃terito soluerint.Eo magis ex quo agẽtes ꝓ Abbate recipiẽtes dictas solutiones fatent̃ ipsos nobiles pro p̃teritis annis soluisse, ꝯñr astringi nõ dẽnt ad probandũ solutioné p̃teritorum annorum: cum illa præsumatur
32 ex ista facta trib.annis proximè præteritis.¶†Nec dicat̃ d.agẽtes recipientes.d.solutiones non habuisse ptãtem reuocãdi & remittendi caducitatem,nam de isto non quærimus, sed solũ de hoc tractat̃,ꝙ isti nobiles proximis trib. annis soluerũt pẽsionem agentib.pro Abbate habentib.ptãtem eam recipiẽdi, pp quã solutionem p̃sumit̃ aliàs de p̃terito fuisse factam, & ea ꝯsiderata dici nõ põt,ipsos a suo iure cecidisse pp nõ solutum
33 canoné.¶†Prout ẽt aduertẽdum est, nam esto,ꝙ emphyteuta canonem non soluerit, non ppea priuatus est ipso iure,anteq̃ dñs directus declaret: ut dicit Bar.p illum tex.in d.l.2.C.de
* iur.emph.quem ibi*cõiter sequunt̃ doctores,maximè Mode. in eorũ trac.col.2.in 5.no.& notat Bal.in auth.qui ré.C.de sacros.ec.& Ang.in §.si uerò,in auth.de non alienã. uer. sed tũc quæro,& Abb.ꝯs.67.in cã quę uertitur,in 2.uol.& ponit Phi. Cor.ꝯs.115.licet,col.2.in 1.li.& Phi.Deci.ꝯs.138.& ꝯs. 174.
34 & cons.206.quærit̃ nu.8.Vñ†cũ ipse Abbas S. Mariæ in Cosmodin nunq̃ declarauerit, ipsos nobiles incidisse in commissum,Abbas S.Vitalis tanq̃ tertius non põt opponere de solutione canonis non facta,ut concludunt Mod. ad id adducentes plures decis.in d.l.2.in 5.not.maximè Spe. & Io. Andr.&
35 Bar.in l.1.in fi.ff.si ager uecti.¶†Quib.nõ obstat,si diceret̃,ꝙ latis Abbas S.Mariæ in Cosmodin declarauit ipsos nobiles cecidisse,ex quo iura sua cessit Abbati S.Vitalis, declarãdo in ea cessione ipsam caducitatem pp canonem non solutum, q̃ Abbas S.Mariæ in Cosmodin tanq̃ dñs directus potuit pp canoné non solutũ d.iura cedere Abbati S. Vitalis non citatis nec monitis ipsis nobilib.primis emphyteutis,immo eis ignorantib.& ĩuitis,ut sentit Lud.Ro.ꝯs.212. quoad primũ,in primo dub.& sequi vñr Mod.Pap.in d.l.2.in 5.no.in 5.q.co.6.& 7.
36 ubi adducunt alias ꝯcor.deci.Nã†obiectio cessat ꝯsiderato statuto Rauẽnæ approbato a sede Apostolica cõprehendẽte oẽs p̃sonas ecclesiasticas sub rub.ꝙ nemo audeat &c. quod statutum clarè exponit,ꝙ ẽt pp canonem nõ solutum dñs directus non possit uoluntate sua priuare primum emphyteutam, seu hęredes uniuersales uel particulares ipsius, & possessores rei emphyteuticæ & illa ꝯcedere alteri,ex quo necesse hẽt obseruare certam solennitatem, & formam in dicto statuto expressam,quod minimè fuit obseruatum p Abbatem Cosmodin ꝯ ipsos nobiles emphyteutas & possessores, quo fit, vt cessio & concessio iuriũ pp canonem nõ solutum existentiũ penes Abbatem Cosmodin Abbati S. Vitalis ꝯ ipsos nobiles facta non seruata dicta forma & solẽnitate statuti fuerit inualida, & nulla.Nec potuit p̃iudicare dictis nobilibus comprehensis in dicto statuto, ex quo sunt ciues Rauennates, & possident bona
37 p̃dicta in territorio Rauẽnaten.existentia. Et†ꝙ tale statutum ita disponens ualeat: vt pp canonem non solutum emphyteuta non cadat a iure suo,est consilium Abb.73.circa primũ br̃dico.in 1.uol.quod referunt & sequunt̃ Mod.Pap.in d.l.2. de iur.emphy.col.mihi.78.super gl.magna,ver.an aũt ualeat cõsuetudo,& ẽt referunt Mod.Pap.in trac.de feu.in 2.par. prin.
38 q.17.f.16.col.2.in prin.Vnde†si consideramus dictã cessionem,& concessioné factam (vt asseritur) p Abbaté Cosmodin, esse de iure directo,& certum est,ꝙ nihil ualet,toto ti. de reb. eccl.non alie.cũ vulg.Si verò est quoad ius utile,nulla & inefficax reddit̃ uirture.d.statuti,qđ præfert primos emphyteutas oĩb.alijs seruata forma,de qua ibi,ẽt si cecidissent a iure ipsorum pp canonem non solutum, & potissimè cum facta appareat lite longeua pendente cã dictorum bonorum inter Abbatem S.Vitalis,& ipsos nobiles,q̃ adhuc pendet in Rota super
39 eisdemmet bonis.¶†Rursus aduertendum est, ꝙ Iulius Secũdus ciuib.Rauennatensib.emphyteutis eccl'asticis remisit omnem caducitatem pp canonem non solutum: ut est uidere in sua concessione,quæ ualde opitulatur istis nobilib. etiam ciuibus Rauennatensib.& similiter emphyteutis & possessoribus bonorum prædictorum. Prout opitulata fuit aliis ciuib. Rauennatẽsib.qui tempore statuto canonem non soluerũt. Nec illis obstat,si dicat̃,ꝙ non obseruauerunt tenorem dictæ concessionis,ex quo intra annum non soluerunt &c.Nam habuerunt iustum impedimentum,pp quod usq; ad annum. 1518. minimè potuerũt comparere in ciuitate Rauennæ: tũ qa erãt excommunicati,& interdicti.tum quia dicta bona fuere cõfiscata,& occupata ab Abbate S.Vitalis & alijs.Tum ẽt quia eis non erat tutus accessus ad dictam ciuitatem, ad quã si uoluissent ire,efficiebantur captiui,prout plures alii facti fuerunt,& nunquã usq; ad dictum annum potuerũt effectualiter reintegrari,nec dicta impedimenta cessarunt, quibus cessãtib. illico usi sunt beneficio dictæ concessionis soluentes canonem.
40 Excommunicato †.n.non currit tempus, ut p Abba. Fely. & alios in c.cum inter.de exceptio.ẽt si ipse dedisset cãm,ex quo talis culpa non est ad hoc ordinata,c.quia diuersitatem,de cõcess.præb.cum alijs cumulatis per Fely.& Mod.in d. c.cum in
41 ter.& in c.ex transmissa.de præscr.Et†qñ non est tutus,ꝙ emphyteuta non soluens non incidat in commissum,faciunt no. in c.accedens,il secondo,ut lit.non contesta.& in clem. pastoralis,uer.pisana,de re iudi.cum alijs cumulatis per Phil. Deci. consi.166.& pro tenui.col.1.ubi firmat hæc procedere in emphyteuta non ualente accedere ad locum: quia non tutus, vt tale impedimentum ipsum excuset, ex quo iustum est, prout ẽt ipse Deci.concludit consi.138.& diligenter,col.pe.allegan
42 do do.Antonium in c.significante, in 3.no. de pig.Et†ꝙ emphyteuta excusetur pp canonem non solutum, qñ non habet possessionem rei emphyteuticæ,& illa possidet̃ ab alio, faciũt no.per Bal.post Guil.de Cun.in l.solennib.in fi.C.de rei vẽd. & not.Pet.de Anch.in consi 43.col.pen.primò de uiribus, & Ang.consi.110.in themate p̃dicto.col.pe.& refert & sequitur Phil.Dec.consi.54.& pro tenui.col.fi.uersi.2.responderi põt.
43 Præterea†anteq̃ Abbas Cosmodin aliqua super hoc declaret, ipsi nobiles soluerunt canonem, quo fit, ut ubi prius fuissent in aliqua mora,tamen illa fuit purgata p solutionem postmodum factam & receptam: potissimum quia sumus in emphy-
* teusi ecclesiastica,ut*communiter concludunt omnes can. p illum tex.in c.potuit,extra de loca.cũ aliis cumulatis p Mod. Pap.in l.2.C.de iur.emphy.quæstione.19.col. mihi.49.& tribus seq.& per Philip.Deci.præallega.consi.138.& consi.146.
44 Quod † tempus purgandi moram arbitrarium est,& pendet ab arbitrio iudicis,ut tenet gl.quam alii sequuntur in d.c.potuit,& Pet.de Anch.consi.421.quidam ser Antonius, cum alijs adductis per Deci.d.consi.146.col.1. & per Ias. in d. l. 2. col.mihi.51.& sequ. Et uerè considerando causas,& impedimenta,de quib. s̃. & de æquitate, & de rigore nullus poterit

dicere,nisi φ isti nobiles, celeriter purgauerunt oẽm moram
si in aliqua fuissent,qua purgatione stante nõ possunt dici ip-
45 sos cecidisse ab aliquo iure.¶†Omitto discussionem illius ar-
ticuli,an p talem receptionem canonis factã ab agentib. pro
d.Abbate uideatꝰ esse renunciatum iuri caducitatis vel ne,& vi
deatꝰ esse facta remissio illius,de quo plenissimè p Mode. Pap.
in l.2.C.de iur.emph.col.70.& 8.seq.referẽtes uarias opinio
nes,& adducentes plures decisi.de quo ẽt p Phi.Cor. q̃n talis
receptio fuit facta p uicarium,ↄs.187.trita.col.pe. in 1. lib.&
in decis.ↄs.Nea.129.comes.s.Angeli,in 3.dubio, & in alijs lo
cis ↄcor.Ex quo non opus est in p̃nti illũ discutere: cum supe-
rius allegata satis apertè ↄcludant, nobiles minimè cecidisse.
Et quia modò nõ q̃rimus,an innouatio facta p agentẽ d. Ab-
batis,ipsis nobilib.sit ualida & firma,& an ille agens habuerit
p̃tãtem illã faciẽdi uel ne,& ẽt quia in dicta innouatione non
declaratꝰ,φ isti nobiles iã petierint,tanq̃ ceciderint pp canonẽ
non solutũ,sed fortasse ad abundantem cautelã pp mortẽ pa-
rentum iudicabunt illam h̃re.Solũ.n.modò q̃ritꝰ,utrũ isti no-
biles soluerint,& solutio fuerit bñ facta illi, qui habebat suffi
ciens mandatũ recipiendi eã ab oĩb.qui non ceciderãt, prout
sunt isti,q nõ ceciderũt causis,de q.b. s̃. Quę solutio ita facta
bñ prodest istis nobilibus,ut s̃.ↄclusum est.Et talis innouatio
siue appareat siue non,nõ h̃et in aliquo nocere ipsis nobilib.
46 nec p ipsam probatꝰ aliqua caducitas. ¶† Et vltra, ad primam
oppositionẽ,in qua dubitatꝰ,an isti dñi de Venerijs possint gau
dere bñficio ↄcordię nouæ,prout faciũt alij ciues Rauẽnates.
Rñ.& dr̃ φ sic,primò p instr̃a inuestiturarũ factarũ ipsis dñis
a monasterio.s.Vitalis,in quib.expressè dr̃,φ dictæ inuestitu-
ræ censeant esse factæ,& intelligantꝰ f̃m tenorẽ,& formam di-
ctæ ↄcordiæ nouę,vñ cum appareat ↄfirmata p sedẽ Apostoli
cã,illius tenore,& bñficio ipsi dñi de Venerijs gaudere dẽnt
uirtute dictæ inuestituræ modo,quo s̃. ẽt si ciues non essent:
nam talis ↄuentio eis opitulatꝰ,& obseruari dẽt.l.1.cũ uulg.ff.
47 de pac.l.1.§.si ↄueniat.ff.deposi.Et†q̃n ipsa ↄcordia noua re-
lata in dictis inuestituris h̃ri dẽt pro expressa.l.asse toto. ff.de
hære.insti.& in auth.si quis in aliquo documẽto. C. de eden.
48 Eo†magis: quia ipse Abb. intẽdit uti dicta ↄcordia ↄ̃ dictos
de Venerijs,ad no.in c.oẽs.de cõsti.& ff.qđ quisq; iuris, p to-
49 tũ.Prout†ẽt cessãt obiec.q̃m ipsi de Venerijs fuerunt & sunt
ueri ciues Rauẽnaten.per longissimum domicilium, qđ fece-
rũt in dicta ciuitate subeũtes munera,& onera d.ciuitatis, ad
plenè no.p Can.in c.fi.de foro cõp.& in c.nõnulli,& in c. Ro
dulphus,de rescrip.& in c.statutũ.§.cũ verò.post gl.in uerbo.
unam dietam,eo.ti.lib.6.¶ Nec obstat,si dicatꝰ, φ pẽdente lite
non potuit obtineri dicta ciuilitas,nam ante p̃ntem litẽ motã
ipsi de Venerijs erant ciues,& lite pendente solùm producti
sunt testes & alia iura uirtute compulsorialium ad probandũ
tñ dictam ciuilitatem,non aũt ad eam inducẽdam de nouo,
quæ probatio facta apparet ante publicationem ꝓcessus, ↄñr
50 valida.¶†Ad secundam oppo.in qua dubitatꝰ,an testes ꝓban-
tes ligna fuisse data p ipsos de Venerijs d.Abb.seu monasterio
ꝓbẽt,ita φ ipsi de Venerijs effecti fuerint creditores dicti mo
nasterij,& ↄñr compẽsare possint ꝓ dicto credito illud,qđ de
bebãt soluere pro canone d.monasterio &c.Rñ.φ sic,ut tenet
Spec.in ti.de loca.§.nunc aliqua,ver.79.& Alb.de Ros. in l.2.
col.10.C.de iur.emph.& in l.cum alter.ff.de cõpensa.& Ab.
antiq.& ibi Imo.col.9.in c.bonæ fi.ex̃ de depo. Cõcludentes,
51 †φ si emphyteuta cesset p triennium in soluẽdo, non ppea ca
dit a iure suo,si paratus est cõpensare. Et hanc opi. tanq̃ uerã
sequitꝰ Ias.adducens alias decisi.in l.2.C.de iu.emphy.col.mi-
hi.45.in 19.q.Vñ cũ ipsi de Venerijs fuerint creditores cã di
ctorũ lignorum,& ẽt pecuniarum,quas monasterium accepit
ex locationib.uallis Bartinæ spectan. pro indiuiso pro duob.
tertijs ipsis de Venerijs,& parati sunt cõpensare,in nullam ce
ciderunt caducitatem.Prout ẽt tollitꝰ obiectio ex dictis in alio
ↄsilio,in quo plenè probatꝰ,istos de Venerijs non cecidisse a iu
re ipsorum pp canonẽ nõ solutum. ¶ Ad tertiam oppositionẽ
de renouatione non accepta,dr̃ φ nihil h̃et obstare: nã si cõsi-
deratur,φ renouatio debebat capi: eo q̃m ipsi de Venerijs ce-
ciderunt pp canonem nõ solutũ,quo casu succedit dispõ con
cordiæ nouæ & concessionis Iulij Secũdi emanatæ circa dictã
ↄcordiam in fauorem eorũ qui ceciderunt &c. Et isto casu dr̃
φ ipsi de Venerijs possunt gaudere bñficio dictæ cõcordiæ,&
dictæ ↄcessionis Iulij Secundi,ut plenè fuit dictũ in alijs alle-
gatis.Et ulterius ẽt dr̃,φ ipsi nõ tenebantꝰ petere dictam reno-
uationem,ex quo nunquam ceciderunt pp canonem non so-
lutum: quia creditores erant & sunt parati compensare, ut
s̃.quo casu,& si non essent ciues, obiectio eis minimè obstat.
52 Si†uerò dicatꝰ,φ ipsi ceciderunt: eo q̃m nõ petierunt renoua-
tionem post.xxv.ann.& adhuc dico,φ obiectio cessat: nam il-
la cl'a,& pactum ad renouandum,in xxix.ann. non alterant ↄ̃-
ctum emphyteuticum: ut dicit Cy.& alij doc.in l.1.C.de iu.
emph.& Azo in summa in tit.quib.mod.feu.alie.§. item alie-
nabit,in usib.feud.& sentit Bar.in l. si finita. §. si de uectigali.
in 3.& 4.q.ff.de dãno infe.& Car.& Io.de Imo.in c.potuit,ex̃
de loca.col.3.uer.sed certè gl.ubi dicit,ita cõiter seruari. Et
53 †φ dictum pactum solet apponi ex quadam consuetudine,&
ppea nõ alterat ↄ̃ctum emphyteuticũ, ut expressè sentit Ang.
in cons.mihi. 184. ex forma & serire dictorum instr̃orum. in
3.dub.col.pe.& fi.& tenet Alex.consi.109.uiso processu, col.
fi.uer.pactum de renouando,in 4.uol.& cons.166. uisis duo-
bus,in 2.uol.col.fi.ubi refendo Ang. in præallegatis cons. di-
54 cit†φ p talem promissionem de renouãdo solùm acquiritur
ius illi emphyteutæ,cui facta est promissio, ita ut finito d. tpe
emphy.possit petere renouationem,anteq̃ ↄcessio sit facta al-
teri,& dñs directus tenetꝰ cõcedere illi,qđ bñ seruit nobis, ut
Abbas & monasteriũ teneantꝰ illam facere, ẽt decursis annis.
xxix.illis enim durantib.petenda non est, sed tñ eis finitis. Et
q̃m dicti.xxix.anni finiti vñr,f̃m φ aduersarij computant, &
post illos sumus in primo anno,meritò possumus eã petere &
55 petendo non est deneganda,decis.quib.s̃. Ad†quæ faciũt no.
per Bar.l.1.§.permittitur.ff.de acq.quot.& æst. & in l. 1.in fi.
ff.de priuil.cred.ubi uult,φ si emphyteusis per generationem
est finita,dñs eam concedere dẽt descendentib.primi emphy-
teutæ,& non alijs: ut plenè per Ias.in l.2.C.de iur. emph.col.
mihi.33.uer.ex hac decisio.& h̃r per Phi.Deci.consi. 78. ubi
allegando plures deci.concludit, φ q̃n emphyteusis est finita,
renouatio est facienda descendentibus primi emphyteutę, q
sunt eius hæredes: ut plenè per eundem Dec.cons.131.Prout
ẽt q̃m tempus.xxix.annorum adhuc non est decursum consi-
derata ueritate, ex quo ipsi de Venerijs fuere impediti plurib.
annis,videlicet ab anno. 1509. usq; ad annum. 1518. Et q̃m
bona prædicta fuere possessa per alios, & per aduersarios. Et
etiã quia cum ipsis aduersarijs lis & controuersia durat. Qui-
bus consideratis modo aliquo tempus non fuit decursum, vt
56 plenè fuit dictum in alijs allegationib. Ad†quorum compro
bationem faciunt ea,quæ post alios ponunt Mod.Pap.in trac.
57 de feu.4.q.prin.q.23.in 2.limita.& in 7.Prout † etiam cessat
obiectio: eo q̃m celeri satisfactione parati sunt moram purga
re,si quam incurrerunt: cum uerè nullam incurrerint causis p̃
quib.s̃.Quod de plano procedit in emphyteusi, ut est casus p̃
sens,& concludunt oẽs,maximè do.Præp.in c.1.quo tem.mi.
& Mod.in prædicto trac.de feud.q.præalleg. 23. in 5. limita.
58 ¶†Ad ultimam opp. φ monaci non tenentur ad fructus &c.
Rñdetur, φ immo tenentꝰ ex dispositione iuris communis, ex
quo occuparunt bona dictorum de Venerijs,nedum illa,quæ
dictis Venerijs cõcesserunt dicti monaci,sed ẽt illa, quę in em
phyteusim fuerunt eis concessa p Abbatem Cosmodin, & de
iure certum est;q̃m tenentꝰ fructus restituere,toto tit. de resti.
spo.cũ vulg.pariter etiam tenentꝰ ad dictos fructus uirtute bul
læ & breuis Leonis.X.ↄsideratis bonis quę ipsi monaci cępe-
rũt auctoritate propria,q̃ non erant p eos in emphyteusim cõ
cessa ipsis Venerijs,sed p ipsum Abbatem Cosmodin,in quib.
bonis ipsi monaci nullum habebant ius,& iõ temere occupa-
runt,ↄñr audiri non dẽnt sup petitorio, nisi prius soluant di-
ctos fructus,ut exp̃sse mãdat Leo.X.in bulla & breui p̃dicto.
Et ĩ hoc est instãdũ,ex quo fructus ad magnã summã ascẽden
tes p dictos monacos indebitè fuerunt pcepti de bonis Abba-
tiæ Cosmodin ↄcessis ipsis dñis de Ven. Et φ dicta bona fue-
rint Abbatię p̃dictæ Cosmodin satis aptè ꝓbatꝰ ex deductis in
ꝓcessu p ipsos de Venerijs maximè p s̃niam de ann. 1510. Et
ẽt patet ex confessione dictorum monacorum, dum tentarũt
habere cessionem iurium ab Abbate Cosmodin. Pari. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Promittens factum alienum nõ obligat illũ, pro quo promittit.*
2 *Nec etiam ipse promittens uidetur obligari.*

Nec

3 Nec promittens factum alienũ tenetur ad pœnam, quã promisit.
4 Difficultas excusat promissorem istum.
5 Et quid si promisit se curaturum, & acturum, &c. nu. 8.
6 Promittens se curaturum &c. uidetur solùm ad diligentiam faciendam obligatus.
7 Stipulatio pœnalis uel similis incipiens a præcedenti conuentione non committitur, nisi promißor sit in mora.
8 Promittens se curaturum &c. obligatur, & nu. 9.
9 Ita promittens uidetur factum proprium promittere.
10 Et tenetur saltem ad interesse ita promittens.
Iuramentum operatur: ut actus ualeat omni meliori modo, &c.
11 Promittens factum alienum cum iuramento, &c. nu. 21. & 27.
12 Iura. temerarium non attenditur.
13 Geminatio multùm operatur.
14 Promittens de rato, uidet̃ promittere se acturũ &c. & obligat̃.
15 Promittens de rato obligatur & tenetur ad interesse. nu. 16.
17 Ratificatio promißa statim sequi debet promissionem.
18 Quæ domi geruntur præsumuntur nota domesticis.
19 Stipulatio de rato prætoria est, & ex ea quis obligatur.
21 Iuramentum an præcisè cogat promittentem ad factum.
22 Ita promittens nedum tenetur ad diligentiam, uerũ & ad aliud
23 Promittens factum alienum de iure canonico tenetur.
24 Nec est interpellãdus ita promittẽs: ut faciat illũ ratificare. 25.
26 Promissio facti alieni ualet, quando fuit adiecta pœna, uel promissum intereße, & quando difficultas erat ab initio promissionis et promittens potuit de ea uerosimiliter cogitare, et n. 27. & 28. 29. & 30.
31 Tenetur promittens factum alienum, si in contrarium euentum se obligauit ad pœnã & interesse, esto quòd fecerit diligentiã.
32 Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.
33 Tenetur proculdubio, quando nulla fuit facta diligentia.
34 Et quando promittens fuit in culpa.
35 Exactio intereße non impeditur per appositionem pœnæ.
36 Clausula, qua pœna soluta &c. operatur, ut poßit peti promissũ.
37 Promittens conseruationem indẽtitatis tenetur, licet factum alienum promittat. & nu. 39. & 40.
38 Promissio idemnitatis & defensionis à pari procedunt.

CONSILIVM CIX.

1 Videtur prima † facie dicendum, ipsum Matthæum
in nullo teneri: nam promisit factũ alienũ,
ad quod obligare nõ poterat dñam Gasparinam, q̃ agere pote
rit, & ius suum prosequi non obstante promissione facta per
ipsum Mattheum, toto titu. res inter alios acta. cap. inter dile-
ctos, de fid. instru. uersic. porrò. l. sæpe. ff. de re iudi. cum simi.
2 Minus † & ipse Mattheus vr̃ teneri: cũ promiserit factum alie
num, & talis promissio nulla sit ex iuris dispositione. l. stipula-
tio ista habere licere, in prin. ff. de uer. ob. §. si quis alium. inst.
de inutil. stip. Cũ negocium non fuerit gestũ inter stipulantẽ
& promittentẽ tm̃: ut dẽt fieri. l. inter stipulantẽ. in prin. ff. de
ver. obl. Sed gestum fuerit cum alio, cuius factũ ꝓmittit̃, & iõ
3 ꝓmissio erit nulla, ſm Cum. & Mod. in d. l. stipulatio ista, & p
doct. in d. §. si quis alium. Quod † suadet̃: nã ẽt si pœna esset ꝓ-
missa, ad eam ꝓmittens factum alienum non tenet̃, ex quo in
4 ptãte sua non est, illud facere. Et † iõ talis difficultas excusat, p
tex. in l. si uehenda. §. idem iuris. ff. ad legem Rhod. de iac. l.
apud Celsum. s̃. de do. except. Cum. n. factum sit in oblõne,
difficultas excusat ꝓmissorem. l. 1. §. si frater. ff. de colla. bo. l.
2. ff. si quis cautio. p Bar. & alios in l. ꝯtinuus. §. illud. ff. de ver.
5 obl. & in l. qđ te. ff. si cer. pet. Prout † ẽt idẽ dicẽdũ: quia in casu
pñti iste Matthæus simpl̃r ꝓmisit factum alienũ, nec fuit ap-
posita illa cl̃a, se curaturum & facturum &c. Vñ non tenet̃ ẽt
aliquam diligentiã facere: vt dicta Gasparina ratificet, p nota-
6 ta in d. §. si quis aliũ. & in d. l. stipulatio ista, p gl. & Abb. in ca.
ex rescripto, de iureiu. Comprobat̃: † qa ẽt si ipse Mattheus ꝓ-
misisset se facturum & curaturum, ꝙ dicta Gasparina ratifica-
ret &c. adhuc vr̃ non teneri, ex quo talis ꝓmissio obligat tm̃
ad diligentiam faciendam, non aũt obligat præcisè, & iõ si fa-
cta diligentia ipsa Gasparina non uult ratificare, ipse Matthe-
us non dẽt teneri nec ad pœnã nec interesse, ita ꝯsuluit Fed. de
Sen. in ꝯs. 117. Martinus ꝓmisit, uolens, ꝙ si quis ꝓmisit cura
turum & facturum, ut Berta ꝯhat matrimonium cum Titio
sub certa pœna, talis promittens liberatur, & non tenetur, si re
quisiuit Bertã, & fecit suã diligentiã, & illa noluit matrimoniũ
ꝯhere, qđ dictũ reassumunt & sequuntur Card. & Abba. post
D. Ant. ĩ c. Gẽma, de spõsa. & Abb. in c. significantib. remissiuè
de offi. deleg. in fi. & in c. sicut ex lr̃is. de sponsa. & in c. ex lr̃is,
eo. tit. de sponsa. & ſm p̃dicta consuluit Aret. ꝯs. 142. ex facto
proponitur. in 4. col. ꝯs. 80. in Christi nomine. col. 6. & sequi
vr̃ Imo. in d. §. illud, & Alex. in l. qui aũt. ff. de const. pecu. in ad
7 ditio. ad Bar. & in ꝯs. 47. paucis utar. in 4. lib. † Comprobantur
ẽt prædicta: quia promissio indemnitatis facta per Matthæũ
incipit a p̃cedenti conuentione, & non cõmittit̃ nisi ꝓmissor
sit in mora. l. si pœna. ff. qñ di. le. cedat, tex. & gl. in l. ita stipu. la
grande. ff. de ver. obl. sed non apparet, ꝙ iste Matthæus fuerit
in mora. vñ &c. Postremò pro ista parte vr̃ consuluisse d. Phil.
Cor. in ꝯs. suo 192. licet. in 1. lib. 2. latius & diffusius Do. Phil.
Dec. in ꝯs. suo. 313. Promisit D. Ioannes, in 2. lib. & vr̃ deci. ꝯsi.
Neap. in ordine. 295. ¶ Prædictis tñ non obstantibus, veris exi-
stentib. in facto s̃. narratis, ꝯriam sñiam in puncto iuris & etiã
æquitate attenta dico veriorẽ & intrepidè sequendam. Certũ
8 † est. n. ꝙ licet simplex promissio facti alieni non ualeat, ut s̃.
dictum est, tñ qñ quis promittit factum alienum, & ulterius
promittit se facturum & curaturum, ꝙ alius faciet, vel ratifica
bit. tunc talis promissio est efficax & ualida, tex. est in d. §. si qs
alium, uer. ꝙ si effecturũ, & in l. quoties quis alium, in fi. prin.
9 ff. de ver. obl. & notat̃ in d. l. stipulatio ista. Et † rõ est: quia ita
promittendo vr̃ promittere factum propriũ magis q̃ alienum
ita gl. in uerbo acturũ in d. l. quoties, & glo. in verbo effecturũ
d. §. si quis aliũ, quã ibi approbat Ang. & alij seq. & doc. in d. l.
* stipulatio ista, gl. Ab. & alij in d. c. ex rescripto, & est * cõis ꝯcl̃o
oĩum, de qua p Cor. in p̃al. ꝯs. 192. col. pe. uers. ad dictum. §. fi-
lius, & melius & clarius hoc uoluit idem D. Phil. Cor. in cons.
suo, 26. in hac, col. 1. 1. lib. Quòd si quis promisit facere vel cu
rare, ꝙ alius faciet, censet̃ promittere factum proprium, & iõ
talis promissio ualet. l. inter stipulantẽ, in prin. l. illa stipulatio.
§. 1. ff. de uer. ob. l. fi. §. Labeo. ff. si cer. pet. & per Bar. & alios in
d. l. stipulatio ista, & idem ẽt consuluit ipse Phil. Cor. ꝯs. 2. cir-
10 ca. col. 3. uers. non. n. obstat, in 3. lib. Vñ † cum videat̃ promitte
re factũ propriũ, talis promissio erit valida, & promittens non
adimplendo tenet̃ saltem ad interesse, p tex. in l. stipulationes
non diuidunt̃, ver. Celsus. & in. §. fi. & in l. ita stipulatus. ff. de
ver. obl. & in. l. fi. ff. si quis in ius uoca. non ie. & in l. si quis ab
alio. ff. de re iudi. & l. fi. ff. de præto. stipu. cum alijs concor. Et
ꝙ ipse Matthæus promiserit se facturum & curaturũ, ꝙ d. D.
Gasparina ratificaret gesta & ꝓmissa per ipsum, patet clarè: qa
11 iurauit, & p iur̃m promisit, ꝙ illa ratificaret. Quo † fit: vt iur̃m
operet̃ uim, ut actus ualeat oĩ meliori modo &c. l. cũ pr̃. §. filiꝰ
matrem. ff. de leg. 2. & p Bar. in l. si quis pro eo, in 8. mẽb. ff. de
fideius. Per qđ iur̃m intelligit̃ promisisse se curaturũ & factu-
rum &c. doc. est Abb. in d. c. ex rescripto, post Bal. & ibi Felyn.
multa ad id cumulãs, ita ẽt voluit Lud. Alex. & Ias. post Cuma.
in d. l. stipul. ista, col. 2. uers. 5. fallit, dicentes hanc esse cõem ꝯ
Io. Fab. tenentẽ ꝯrium, & non bñ, eandem ꝯcl̃onem tenet Are.
insti. de inuti. stipu. §. uersa uice, & in d. §. si quis aliũ, in 6. limi.
& Lud. & Mod. post Fulg. in l. fi. §. fi. ff. si cer. pet. & p Ab. in d.
c. ex lr̃is, & in d. c. significantibus, & p D. Ant. in d. c. Gẽma. &
p Corse. in rub. de iureiu. col. 8. q. 8. in 14. priui. iur̃i, & hr̃ per
Bar. Soc. in cons. 26. in pñti consultatione, in 3. lib. in prin. & p
12 Phi. Cor. in ꝯs. 228. multũ. li. 1. ¶ † Et ex hoc tollit̃, qđ dici pos-
set, tale iur̃m temerariũ non debere attendi, nec esse in ꝯsidera
tione ſm Io. And. in c. sicut lr̃is, de iureiur. quia immo est effi-
cax, & non temerariũ; quũ potius respiciat promissionẽ facti
proprij q̃ alieni & ẽt ex alijs ĩ. dicendis, p quę ipse Matthæus
vr̃ promisisse se facturũ & curaturũ, ꝯñr factũ propriũ magis
13 q̃ alienũ. Accedat † geminatio triplex de rato, & ratihabitione
q̃ promissio geminata uim hẽt & effectũ producit, ut notat̃ in
l. balista. ff. ad Treb. & per Bar. in l. cũ scimus. C. de agri. & cẽsi.
li. 11. & in c. fi. de offi. deleg. & p Cors. in tra. de uer. gemi. quẽ
14 inseruit in trac. de potest. Regia. Rursus † ꝙ ipse Matthæus ꝓ-
miserit se facturum & curaturũ, ꝙ ipsa D. Gasparina ratificaret
probat̃: quia sumus in stipulatione prætoria, l. rẽ rat. habe. pro
misit. n. de rato, & ratihabitione, & sic ſm stipulationẽ p̃toriã
ff. rem ra. hab, & de ratihabitio. Quo fit, ut promisisse videatur
se acturũ & curaturũ &c. d. l. quoties, & gl. in d. §. si qs aliũ, ubi
Aret. hoc tenet expresſè in 2. limitatione, & p Cy. in l. 1. ĩ 7. q.
C. de procur. per Bal. & Fel. in d. c. ex rescripto, col. pen. uers. &

15 est verum,& p Ias.in d.l.stipulatio ista,col.2.in 1.limi.Et†ip-
se Matthæus expresse promisit de rato & ratihabitione, & sic
f̃m stipulationem prætoriam,& ideo promissio erit valida, ut
p Bar.in l.1.C.quib.re.iud.nõ no.cum p eam videat̃ ꝓmisisse
se curaturum & facturum &c. ꝙ ipsa Gasparina ratificabit.
16 Qua † ratificatione non secuta indistinctè tenet̃ ad interesse
toto tit.ff.rẽ rat.hab.maximè in l.2.& in l.3. in prin. & ibi gl.
fi.parua,& in l.si cõmissa.& p Bar.in l.1.eo. tit. & est optimũ
consi.Phili.Dec.in 1.lib.2.in ordine,& ꝓ tenui facultate,ubi
p multa consuluit & concludit,ꝙ ille, qui promittit alium ra
17 tificari,tenet̃ ad interesse ratificatione non sequuta.Quæ†ra-
tificatio sequi dẽt,q̃ primum is qui hẽt ratificare , scit factũ &
non ratificat,sed tacet: nã ijs q̃ possunt generare sibi præiudi-
cium,censet̃ improbare & ꝯdicere, si stat p nõ breue spatium
tpis.l.ratum.ff.de sol.l.quo.n.§.1.vbi Bar.ff.rem ra. hab.l.pro
curator ad exhibendum.§.1.eo.tit.p quæ ita ꝯsuluit Phi.Cor.
consi.258.decisionem,col.3.ver.accedit.in 4. lib. & ibi erat
promissio facti alieni de non offendendo,& de ratificãdo,qua
ratificatione non secuta infra breue tp̃s data scĩa promissor
tenet̃, in casu p̃nti ista Gasparina est in domo. do. Matthæi &
18 nurus eius.Quo †fit,vt notitiam habuerit de gestis p ipsum.l.
de tutela.C.de in integr.resti. mino.l. octaui. ff. vñ agna. per
Bar.& alios in l.is potest.ff.de acq.hære.& Bar.in l.1. ff.si cer.
19 pet.Et†facit de familiari tex.in l.consensu.C.de repud.Vñ ex
hoc solo:quia sumus in stipulatione p̃toria,& de ratihabitio-
ne,quæ secuta non fuit,intrepidè dicẽdum est ipsum Matthæ
um teneri ad intereste p deci.prælle.Et tanto magis: quia per
dictam stipulationem p̃toriam de rato vr̃ promisisse se curatu
rum & facturum &c. & ꝯñr magis factum proprium q̃ alie-
num,ex quib.redeundo ad propositum satis patet,ꝙ ipse Mat
thæus non simpl'r promisit factum alienum , sed promisit se
20 facturum & curaturum &c.Quo†fit, vt talis promissio sit ua-
lida & concernat potius factum propriũ quã alienum , & ꝯñr
dẽt teneri,cũ nõ ratificauit,nec fecerit, saltẽ ad interesse absq;
dubio.d.l.stipulationes non diuidunt̃,ver.Celsus,cum alijs s̃.
21 alleg. Et†quia appositum fuit iur̃m tãto magis obligatus est:
ut patet ex p̃dictis,omitendo articulũ,an p̃cisè possit cogi uir
tute iur̃i,de quo p gl.& Mod.in l.si pecuniã.ff. de ꝯd. ob cau.
& in l.si quis maior.C.de trans.& p Alex.in d. l. stipulationes
non diuidunt̃ quum in p̃nti casu ipse Matthæus possit face-
re,quum d.Gasparina sit in eius domo,& sibi obediens , & de
22 eius ꝯsensu agat.¶†Nec p̃dictis obstat,si diceret̃, ꝙ talis pro-
missio,acturum,& curaturum &c.est bñ ualida: tñ non p̃cisè
obligat ad factum uel ad interesse,sed tm̃ ut promittens faciat
diligentiã,& illud q̃d in eo est, vt ille, ꝓ quo ꝓmisit , ratificet
& faciat ꝓmissa p eum.& faciendo talem diligentiam non te-
net̃ nec ad pœnam nec ad interesse,esto ꝙ promissa p eum nõ
sint adimpleta ab illo, ꝓ quo ꝓmisit: ut est doctr.do.Ant.Ab.
& Card.q̃ vr̃ cõis & approbata in d.c.Gemma,& in d. c.sicut
ex l'ris,& in d.c.ex literis.& p Imo.in d. §. illud, & in consi.s̃.
allegatis pro ꝯtr.op.& aliàs plenè consului. Nam ad istud rñ-
debitur in sequen.fundamento principali,sed ꝓ nunc de faci
li euacuat̃,ex quo stante.d.cõi ꝯclusione hr̃ intentum,nullam
enim fecit diligentiam iste Matthæus,nec posse suum,ꝙ dicta
Gasparina ratificaret,quinimo operatus est totum opp.ex quo
dicta Gasparina & Ioãnes Andreas eius filius etiam habitant
in eius domo insimul bibendo & comedendo,sunt ei obediẽ-
tes,& ad eius nutum oĩa faciũt , &,quod fortius,ipse Ioannes
Andreas nomine dictæ Gasparinæ eius uxoris, & de consensu
23 d.Matthæi eius patris egit ꝯ d.Ioãnem de Poiano. Quo † fit,
ut f̃m communem p̃dictam cõcl'onem teneat̃,& potissimè,at
tenta æquitate canonica,qua cautum est,simpl'r promittẽtem
factum alienum teneri,vt p do.Anto.& Abb. in d.c.ex l'ris.&
notatur in d.c.sicut ex literis,& per Fely.post Abb. in d.ca. ex
rescripto,& per Ias.in d.l.stipulatio ista , col.2.in prima limi-
24 ta.& facit gl.1.q.7.in c.quoties cordis oculus.¶† Nec prædi-
ctis obstat,si diceret̃,ipsum Matthæum non teneri, ex quo nõ
appareat,fuisse interpellatũ: ut ratificari faceret d.Gasparinã,q̃
interpellatio,ut posset constitui in mora vr̃ necess.l.ita stipula
tus.ff.de verbo.& notatur in d.l.quod te.ff. si cer. peta. & per
25 multa idem concludit Phi.Dec.in p̃ealle.consi.2.Tñ†omis-
sa pro nunc opinione Bal. c. 1. §.ad hæc. in tit. hic finitur lex
Fede.cum alijs alleg.p Fely.in d.c.ex rescrip.col.1.in fi.& per
Phi.Cor.in prealle.consi.249.& Bar.Soc.in consi.suo. uol.2.
288.circa primam q̃onem,col.19.ver. 5.& ult.dico, obiectio
nem cessare,ex quo ipse Matthęus expressè fuit interpellatus,
& illa non obstante , & ante, & post perseuerauit in iudicio ꝯ
ipsum Ioannem de Poiano , consentiendo eius filio agenti,
quo fit,ut etiam tenendo opi.Decij in d.cons. 2. sit satisfactũ
pro interpellatione facta ultra sciam,& consensum p̃stitum fi
lio agenti &c.¶Ex istis modò habes respõsionem & resolutio
nem ad 1.2.3.& 4.fundam̃ adductum supra pro ꝯria opinio
ne,ut non procedant: quia non fuit nuda promissio facti alie-
ni,sed est promissio se curaturum & facturum, &c. Itẽ est po-
tius ꝓmissio facti proprij quã alieni.Item est promissio p̃toria
de ratihabitione.Item nulla apparet facta diligentia nec ante
nec post interpellationem,atq; uidenda sunt, q̃ aliàs diffusius
26 consulendo deduxi. ¶†Secundò principal'r in eandem sñiam
inclino: eo quia licet simplex promissio facti alieni nõ valeat,
tñ qñ fuit adiecta promissio pęnę uel interesse,talis promissio
respectu pęnæ & interesse reddit̃ valida,q̃ sñia & in puncto iu
ris,& ęq̃tate attẽta vr̃ esse uerior,licet ꝯria uideat̃ magis cõis.
Esto ꝙ promittens faciat oẽm diligentiam: tñ adhuc dẽt tene-
ri,qñ difficultas ab initio promissionis, de qua promittens bñ
potuit cogitare,& uerisimiliter cogitauit,quo fit: vt imputan-
dum sit ipsi promissori,qui ad illud uoluit se astringere, cum
difficultas a principio ita uigebat in promissione principali si
cut & in ꝓmissione pęnali, ad quam cum se obligauerit, dẽt
teneri,nec difficultas hẽt liberare ipsum,ita Bar.in d. §. illud,
& ibi Are.dicens in practica contrarium seruari.Tamen hanc
opi.sequuntur Mod.Pap.in d.l.stipulatio ista,col.4. adducen-
tes tex.in l.sancimus.C.de fideius.& tex. melius facientem in
d.l.stipulatio ista.uersi.at si quis velit, dicentes,ꝙ si quis casus
contigisset de facto,ita consulerent.Quam opinionem sequi-
tur etiam Are.iu d.§.si quis alium.in 7.fallen. & Phili. Corn.
in præellegato consi.2.col.3.uersi.non enim obstat.in 3.libr.
adducens simile de stipulatione facta alteri cum adiectione
pœnę &c. Et demum magis pro hac parte consuluit Bartho.
Soci.in præallegato consi.288.col.17.uer. circa. 5. vbi p tres
col.multis medijs, & rationibus hoc comprobat respondẽdo
obiectis.Et quia in casu nostro difficultas erat a principio,nec
superuenit ex post facto,nec est talis: ut similis sit casui fortui
to,concludens ita ꝓmittentem teneri ad ęstimationem,& in-
teresse,quam ẽt sñiam sequi uidetur Phi. Dec.in cõs.suo 225.
in casu proposito,in 2.lib.dicens hanc conclusionem esse fir-
mam,& indubitabilem,adducendo præallegatum consi. Soc.
& consi.Abba.43.aliàs.44.quidam dom.Antonius,in 1. libr.
27 Quæ†rationes adductæ per Soci. & alios ubi s̃. in puncto ui-
gent,& militant in casu præsenti,quo fit: ut iste Matthęus pro
mittens factum alienum,& in euentũ non adimplementi pro
mittens pœnam ducatorum centũ & ꝓmittens refectionem
dãnorum,expensarum,& interesse teneat̃ ad p̃dicta,quum ꝓ-
missa p ipsum non fuerint adimpleta , esto quòd contineant
ꝓmissionem facti alieni.De ueritate tamen istius cõclusionis
plenè dixi in alio consilio meo,quod uideat̃.Et ꝓ superius di-
ctis ita vr̃ ẽt consuluisse do.Bar.Soc.in cõs.26.in p̃nti consul-
tatione.in 3.libro,ubi in fortiorib.terminis concludit,ꝙ pro-
mittens factum alienum cum iuramento vr̃ ꝓmittere se cura
turum & facturũ &c.& vltra ꝙ ꝓmittentes non nauigare,nec
nauigari facere,& ꝙ p neminem allumina capta , & transpor-
tata in Franciam,&c ꝙ talis ꝓmittens tenetur si de aliqua oc
casione constare potest,ꝙ ipsi fuerint in aliqua suspicione, ut
ibi per eum,quod consi.satis deseruit in casu nostro,in quo ip
se Mathæus nedum est in suspicione,sed in claro, ex quo præ-
28 stitit consensum filio agenti,ut s̃.&c.Et†licet Phil. Corne.in
præallegato consi.192.in 1.lib.uideatur consulere ꝯrium: tñ
bene intuenti non ꝯdicit prędictis,quia termini sunt satis di-
29 uersi,ut est videre ex lectura. d. consi. Eodem† modo ea quę
dicuntur in prælle.deci.consi.Neapo.295.& in preal. consi.
Fran.Are.& per doc.in d.c.Gemma. & in d. c. sicut ex literis,
& in d.c.ex literis,tolluntur ex dictis per Ias. in d. l.stipu. ista
30 melius per Soc.in pręal.consi.288. Eodem†modo ea quæ di
xit Dec.in p̃al.cons.suo,313.in 2.lib. non militant in p̃nti ca-
su.Et licet ibi rñdeat ad adducta per Ias.in d.l. stipu.ista,& di-
cat ꝙ ꝯs.Soc.p̃allegatũ.288.est ꝯ communem , & ꝙ non licet
ꝯ eam recalcitrare, tñ clarè patet,hanc sñiam esse ueriorem &
æquiorẽ & fulciri meliorib.rõnib.quo fit: vt illa sit amplectẽ-
da & non alia,quæ vr̃ magis cõmunis f̃m Ab.post Io. And. &
alios

alios in c.1.de consti.& ibi Fely.& Mod.col.11.ver.limitatur
31 plura ad id adducentes,& per Matesi.in tra.verioris opi.†Vide tñ in d.meo cons. Prout ēt in pñti casu idem est necessariò dicendum per ea, quæ ipsemet Deci. dicit in d.suo cons.313. col.3. versi. non obstat, uolens ꝙ si promittens factum alienũ in euentum ꝯ̃rium obligauit se ad pœnam & interesse ēt si faceret quamcunq; diligentiam & posse suum, tenetur si absolutè ad cautelam & securitatem in euentum ꝯ̃rium obligauit se ad pœnam,& interesse,de quo partes cogitauerunt in omnem euentum, quod est propriè in casu pñti, ubi Do.Matthæus in euentum ꝯ̃rium, qñ d. Gasparina non ratificaret, & casu quo promoueretur lis seu qō a d. Gasparina existente in domo ipsius,promisit conseruare indemnem ipsum Ioannē de Poiano & consortes,quo fit: vt isto casu concludat Decius idem,quod dicit Soc.& alij vbi s̃.Et ꝙ egerunt partes,& ꝙ habuerint animum absolutè velle teneri in euentum,ꝯ̃rium clarè patet ex d. promissione indemnitatis conseruationis in speciali & in indiuiduo,qñ ipsa Gasparina ageret, vnde cũ simus in claris,nō oportet ire ad coniecturas.l.continuus.ff. de uerb.cum simili.
32 Et † Et ꝙ expresse partes hoc voluerũt,patet ex casu exceptuato per ipsum Matthæum, in quo uoluit teneri, qñ Gasparina remaneret uidua,quo fit: ut animus eius clarus fuerit excepto illo casu velle teneri in oib. alijs, quum exceptio firmet rĺam in alijs non exceptuatis.l.nam qđ liquidæ in fi.ff.de pen.leg.l. in his.ff.de legi.c.1.de reg.iur.lib.6.Bar.in l.quoties.ff.si quis cautio.gl.in l.oīs.ff.de reg.iu.& ita in materia nostra considerat Deci.in præal.cons.suo.20.col.4. uersic.postremò ꝯclusio.
33 Præterea†aduertatur, ꝙ Dec.in præal.cōs.313. dum rñdet ad rationes adductas per Socy. in d.ꝯs.288. in effectu vr̃ velle illud idem, quod Soc. dum dicit, terminos facti in ꝯs.Soc.esse differentes facto, in quo ipse Dec.consuluit. Quo fit: vt data paritate facti, in quo consuluit Socy. & ipse Deci. idem dicat & velit, vt consuluit in præal. cons.325. Et in casu pñti res est clara:eo quia d.Gasparina & Io.And.eius maritus habitant in domo dicti Matthæi simul bibentes, & eidem Matthæo sunt obedientes, item D. Matthæus nullam fecit diligentiam, nec posse suum, ꝙ ipsa Gasparina cōsentiret, quinimmo operatus fuit totum ꝯ̃rium, & antequam fuit interpellatus & post præstando consensum filio agenti nomine Gasparinæ. Quib.stantibus non apparet aliqua difficultas, ipse Matthæus dēt teneri ad pœnam & interesse fm dictum cons. Socy. cui in hoc non
34 cōtradicit ipse Dec. in præal.cons.313. Eo†magis:quia viget culpa ipsius Matthæi,& sibi imputatur,quare occasionē dedit ꝙ promissio facti alieni non sortiretur effectum: vt dicit Socy.
35 in præalle.ꝯs.26. in 3.lib. ¶†Nec prædictis obstat, promissio pœnæ facta per Matthęum ipsum in casu ꝯ̃rio uelle teneri ad bona tangentia filium suum;quia vltra hoc se obligauit ad pœnam ducat. centum auri ad refectionē damnorũ & interesse, quo fit,ut exactio interesse non impediatur per appositionem talis pœnę.l.pręedia.ff.de actio.emp.l. si quis a socio, cũ.l.seq. & l.duo societatē.ff. pro socio. & per Bar.in l.ita stipulatus.ff. de uer.& in l.si pacto quo pœnã.ff.de pact.& per Corn.in p̃al.
36 ꝯs.suo.20.in 3.lib.col.5.& seq.Et†tanto magis: quia in instrō apposita est cl'a, qua pœna soluta &c.quæ bene operatur,ut ꝑ doc.in d.l.si pac.quo pœnam.Et ex istis tolluntur auctoritates adductæ postremo loco.s̃.pro parte ꝯ̃ria: ut intelligantur ut s̃.
37 declaratum est. ¶†Vltimò ad hanc sñiam me mouet ꝓmissio conseruationis indemnitatis facta d.Ioan.per ipsum Matthęũ casu, quo ipsa Gasparina uel alius eius nomine mouerent litē seu qōnem ꝯ̃ ipsum Io.super dictis hæreditatibus, quę promissio conseruationis indemnitatis a persona certa Gasparinæ, vel Io.And.in omnem euentum & quacunque de causa obligauit ipsum Matthæum promittentem,qui tenetur ad oē damnum & interesse,quod patitur ille, cui promissà fuit conseruatio indemnitatis: vt per gl. & Bar.& ibi Ale.in add.in l.q̃ro.in prin. ff.loc.& per Bar.in l.pater.ff.de dot.præle.col.2. uers.oppono per ordinem, ubi vult fortius, ꝙ nedum tenetur ad interesse sed qui indemnitatem promisit, tenetur suscipere iudiciũ,per illum tex.addens hoc non reperiri alibi, & ibi Alex.hoc comprobat,& est bo.tex.cum gl.in l.si quis pecunias,in fi.C.depo.
38 Promissio†.n.indemnitatis,& defensionis vñr a pari ꝓcedere per d.l.pater, & per Alex.ꝯs.31. in cā executionis.in fi.in 4.li. Et faciunt no.per Alex.ꝯs.115.super eo,de quo quæritur in 3. lib.quem refert, & sequitur Socy.in cons.70. instr̃um indemnitatis,in 3.li.ubi uolunt, promittentem indemnitatem teneri,nisi iudicium moueatur culpa illius,cui promissi fuit indē-
39 nitas.Et†ꝙ promissor indemnitatis teneatur,ponit Bar.in l.1. C.de conuen.fis.debi.li.10.& notat in l.2.de his quæ in fraucredito.& per Fely.in d.c.ex rescripto.col.fi.ver.extra glo.& ꝑ Bal.in l.si pro ea.C.manda.in 12. quæsti.& clarius per eundē in l.quanquã.C.de sen. quæ sine certa quant.col.2.concludēs ꝙ sine dubio talis promissor indemnitatis tenet̃ ad interesse,
40 qđ pro indubitato hñt doct.in l.fi.§.fi.ff. si cer.pet.Et†esto,ꝙ quis promittat indemnitatē alicui respectu facti faciendi,& ad implendi ꝑ alium, ut puta in ratihabitione facienda ꝑ alium, facto,& ratihabitione non secuta ab illo,pro quo promissit indemnitatē, tenet̃ ad interesse, ad qđ se obligauit promittendo ꝯseruationē indemnitatis, ita Soc.in p̃al. ꝯs.288.col.19. circa prin.& præalle.ꝯs.70.in 3.lib.Deci.præal.ꝯs.2.& 313.colu.3. uer.non obstat,cum alijs deci.s̃. deductis. Ex quib. patet non obstare,qđ pro ꝯ̃ria parte dicebatur s̃.in pe.fundō, ꝙ ꝓmissio indemnitatis cepit a præcedenti ꝯuentione &c. ex quo ꝑcedēs ꝯuentio fuit & est ualida, ut s̃. probatum est,& difficultas, de qua in casu nostro,non hēt illã tollere,& in promissione indēnitatis venit interesse,& alia: ut ꝑ Soc.in p̃al.cons.288. ubi facit d.oppositionē & eã tollit vt s̃.¶Concludendo itaq;,ipsum Matthæum teneri ꝑdicto Ioanni, & consortib.obseruare, quæ promisit: cũ iam habeat facultatē adimplendi ea, uel ꝙ saltē, & in oē euentũ teneat̃ ad pœnã, expensas,& interesse, quas & qđ ipse Ioānes, & ꝯsortes passi sunt pp ratificationē gestorũ & promissorum ꝑ Matthæum non secutam, nec factam per ipsam Gasparinam,& pp litem,& qōnem motã per eam seu eius noīe ꝯ̃ d.Io. & cōsortes super dictis bonis & hr̃ditate paterna, materna, & fraterna ipsius Gaspar.& cæte. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Promissio, & obligatio facti alieni regulariter non valet.*
2 *Fallit, quando quis promittit aliquem ratum habiturum.*
3 *Item quãdo quis promittit se facturum, & curaturum, & n.4.*
4 *Item quando quis se effecturum promittit.*
5 *Item quando apposita est pęna.*
6 *Nec non quando appositum est iuramentum, sed contra nu.31. & 7.sequen.*
7 *Et procedunt ista, ēt si fecisset oēm diligentiã & suũ posse, & oēm conatum. sed contra nu.25.26.27.28.29. & 30. plenè.*
8 *Et quando apparet de mente promittentis, ꝙ voluerit teneri ēt præstita diligentia, & non obstante difficultate.*
9 *Et de mente satis dicitur constare, si promisit seruare aliquem indemnem, & 63.*
10 *Prout etiam de mente constat, quando promisit soluere de suo & de proprio: nam tenebitur non obstante difficultate, & nu me.66.67.68.*
11 *Et idem erit, quando de mente constaret ex alijs verbis idem importantibus, & nu.59.60.61.62.*
12 *Quando quis possit constituere se debitorem animo nouandi & quo casu, & nu.66. & decem seq.*
12 *An & quando fideiussor possit animo nouandi & principaliter promittere, & quo casu, & nu.15.66.67.68.69. & alijs seq.*
14 *Expromissores qui propriè dicantur, & sint.*
17 *Quando quis promittit se facturum & curaturum cum effectu tenetur nō obstante difficultate, licet operam præstiterit, sed contra nu.47. & 10.seq.*
18 *Verbum, cum effectu, realem exequutionem promissi significat*
19 *Promittens factum alienum videtur promittere impossibile, et vt actus valeat, iudicatur promisisse interesse seu indemnitatem, sed contra nu.53. & 5.seq.*
20 *Verba, cum effectu, quomodo exponi debent, & nu.42.*
An & quando ex verbis, quibus promisit vt principalis & animo nouandi, dicatur constare de mente, & nu.21.66.et seq.
Verba non debent intelligi fictè sed propriè.
Quæ opinio doctoris sit attendenda, si vnum dixit legendo, & contrarium affirmauit consulendo, et nu.52.
22 *Renuncians oī legum auxilio, videtur exclusus ab oī exceptione, et iuris, et facti, sed contra nu.97.98.99.100.102.*
23 *Promittens per illa verba, cũ effectu, videtur renunciare difficultati, etiam si operam præstiterit, sed contra nu.96.et 95.*
24 *Præsumit̃ collusio et fraus, si diligentia et opa ꝓ̃stita ꝑ ꝓmissorē non habuit ratum ille, pro quo fuit ꝓmissum sed cōtra.n.103.*

25 Non

25 *Non potest dici in mora constitutus, qui præstitit diligentiam, & fecit suum posse, & nu.26.& seq.*
26 *Vbi non est mora, non incurritur pœna, nec interesse.*
27 *Opinio communis sequenda est.*
28 *Intellectus & declaratio ad l.si uehenda.§.pe.ff. ad leg.Rhod. de iac. cum alijs similibus, & nu.29.& 30.*
32 *Iuramentū non astringit ad impossibile, nec tollit difficultatē, & eo non obstante difficultas liberat promittentem, & n.31.*
Iuramentum limitatè præstitum, limitatū producit consensum & effectum, & nu.33.
34 *Et recipit illas conditiones, quas habet cōtractus principalis.*
35 *Et intelligitur rebus sic stantibus.*
36 *Et non auget, nec ampliat principalem dispositionem.*
37 *Quos effectus producat iuramentum, quando quis promisit factum alienum, eo præstito.*
38 *Quando & quo casu & in quibus iuramentū habet vim casus expressi, & in quibus non, & nu.5.*
39 *Princeps laicus an possit relaxare iur̄m et ordinare, ꝙ habeat̄ pro præstito, & quo casu, & inter quos eius cōstitutio valeat.*
41 *Illa verba, cum effectu, in p̄nti parum operantur, & non excludunt difficultatem præstita opera, & nu.10.seq.& 83.*
44 *A pari procedunt, ꝙ quis promittat se curaturū seu effecturū Sinonima enim ista sunt, & nu.45.*
45 *Geminatio & cumulatio nominum, & vocabulorū sinonimorū parū operatur & diuersum effectum non producit, & nu.46.*
47 *Qn̄ exprimit̄ illud, quod tacitē inest, expressio ista nihil operat̄.*
48 *Idem qn̄ expressio induceret contrarium effectum iuris cōis.*
49 *Item et quando magis explicitè declaratur illud, quod erat expressum.*
Idem est, vt non operetur contra naturam contractus, seu rei in contractum deducta.
50 *Dantur quinq; limitationes ad vulgatū illud, ꝙ verba debent aliquid operari, & ꝙ non debent esse frustratoria, & 6.sequ.*
51 *Verba prolata in contractu debent intelligi cum effectu, et si id expressum non sit.*
53 *Qui promittit se facturum & curaturum, quo respectu videtur promittere factum principale, & nu.54.*
54 *Et in dubio non videtur promittere interesse seu indemnitatē, sed illud quod est sibi minus damnosum.*
55 *Verba dubia interpretantur cōtra stipulatorē pro promissore.*
56 *In obscuris quod minimum est attenditur.*
57 *In dubio verba interpretanda sunt, vt actus valeat, & est regulare, fallit quādo talis interpretatio esset futura nimis grauis seu onerosa promissori.*
58 *Item fallit, nā non debet fieri interpretatio ita ampla, vt actus valeat omni meliori modo.*
61 *Mens contrahentium qualiter interpretetur in casu præsenti, & nu.59.60.*
62 *Exempla licet non restringant, tamen declarant.*
63 *Qui promittit reficere damna, & interesse, an dicatur promisisse indemnitatem, & nu.64.*
65 *Argumentum a contrario sensu valet in contractibus.*
66 *Nouatio propria quæ sit, & quando dicatur fieri, & nu.67.*
68 *Eodem tempore non potest quid oriri, & extingui.*
69 *Fideiussor animo nouandi, et vt principalis promittens quo casu obligatur & quando, & nu.70.71.72.73.74.75.*
70 *Quis propriè dicatur fideiussor.& nu.71.& seq.*
78 *Fideiussor an possit promittere factum alienum, & quando & quo casu obligetur.*
79 *Plures rei debendi quando possunt promittere factum alienū, & quo casu obligentur promittendo, & nu.16.*
80 *Expromissores facti alieni an excusentur pp difficultatem, & quo casu teneantur, quando promiserunt se curaturos.nu.81*
85 *Intellectus ad leg.mulier.§.si quis.ff. de condi. inde. cum si.*
86 *Respondetur pluribus.ll.in contrariū adductis, & n.87.& 4.seq.*
87 *Intellectus.l.qui aūt.§.sed si.ff.de consti.pecu.& nu.88.*
88 *Intellectus.legis si fideius.§.si necessario.ff. qui satisd. cog. & num.89.*
90 *Intellectus.l.sancimus.C.de fideius.*
91 *Intellectus.l.si procurator in prin.ff.rem rat.hab.*
92 *Intellectus.l.stipulatio ista, in prin.ff.de verb.obli.*
94 *Promissio nulla nullum producit effectum.*
96 *Renunciatio est stricti iuris, & in illa veniunt tantùm expressa*
97 *Generalis renunciatio capit solùm casus similes expressis, & non maiores seu grauiores.*
99 *Renūciationes factæ per fideiussores minimè tenent, si debitor à sui princi.non est obligatus.*
101 *Clausulæ solent apponi ex stilo notariorum, et parum operant.*
102 *Clausulæ accessoriæ, & positæ ad executionem restringuntur ad casus, in quibus loquitur principalis dispositio.*
Renunciationes, & clausulæ generales quando & quid operentur.& nu.97.& 4.seq.

CONSILIVM CX.

1 Promissio &†obligatio facti alieni, & si rīr nō ualeat, nec teneat.l.stipulatio, in prin.ff.de
ver.ob.§.si quis alium, insti.de inutil.stip.l.sicut reus. ff. de fi-
2 deiussor.cum vul. Tn̄†complures sunt casus, in quib.talis pro
missio & obl'o erit ualida, & firma, qui p gl.& doc.tradunt̄, &
3 enumerant̄ in locis p̄alleg.& aliis inferius citādis.Inter†quos
considerando, & applicando facientes ad p̄ntem disceptatio-
nē.Ille reperit̄, & tradit̄, qn̄ quis promisit aliquem ratum ha-
biturum, ex quo vr̄ promittere se facturum, & curaturū.l.quo
ties.ff.de ver.obl.& per Cy.in l.1.in 7.q.C.de procur.Conse-
quenter factum proprium promittit, & si ut promisit curare
non impleuit, tenebit̄ ad interesse d.l. quoties, uel ad p̄enā si
stipulata est, ut ibidem tradit̄, & plenè p Barto.& reliquos oēs
in l.4.§.Cato.in 9.oppo.eo.tit.& Alex.consi. 127.uiso, col.1.
in 5.uol.& Soc.in suis fallen.fallent.401.promissio, & Deci.
4 ꝯs.2.n.3.& Ias.in d.l.stipulatio.col.2.nu.4.Prout†& 2. gn̄alr
idem statuit̄, qn̄ quis promisit se facturum uel curaturū aut
acturum, ex quo est de facto proprio, ut hr̄ in d. l. quoties, &
oēs tradunt in d.l.stipulatio ista, in prin.& post gl.not. doc.in
d.§.si quis alium, & in §.uersa uice.eo.tit.p Abb. & alios in c.
ex lr̄is, col.2.n.6.de spōsa.& Fel.in c.ex rescripto.de iu. iu.nu.
14.& p Are.in l.Titia.in prin.in 2.notab. & in l.si ita stipula-
tus.§.possum.ff.de uer.obl.& Soc.ubi s̄.& Phil.Cor.ꝯs.26.in
hac, col.2.uer.ad interesse, & ꝯs.192.licet, col.2.& 3.in 1.uol.
Et idem erit, qn̄ quis ꝓmisit se effecturum p tex.in d. §.si quis
5 alium.Prout†& tertiò idem statuit̄, qn̄ apposita fuisset pœna,
uel interesse fuisset promissum, ut hr̄ in d.l.stipulatio.uer. at si
quis.& in d.§.uersa uice.& in d.l.quoties, & firmat Soc.s̄.cita
tus cū aliis alleg.p Ias.in d.l.Titia, in prin.col.5.n. 11. & in d.
l.stipulatio, in prin.nu.7.in fi.& doc. in d. §. si quis aliū.& in
6 d.§.uersa uice, cum si.Quartò† idem dispositum inuenimus,
si iur̄um interuenerit: cum habeat uim illius clæ, se curaturū
&c.Et illi⁹ ut p̄cisè & specificè obseruet̄, ut plenè p Ias. in l.cū
quis.§.si iurauero.ff.de iureiu.Et illius, ut actus ualeat oī me-
liori mō quo pōt.l.cū pr̄.§.fili⁹ mr̄m, de leg.2. & tradūt Can.
de spons.c.ex lr̄is & in c.sicut, eo.tit.cū alijs allegatis p Are. in
d.§.possum.& Fel.in d.c.ex rescripto, & p Soc.ubi s̄. & consi.
26.in p̄nti, in prin.in 3.uol.& Io.Fab.in d.§.si quis alium, &
Cor.d.ꝯs.192.col.3.& Ias.in d.l.stipulatio, in prin.col.2.n. 6.
¶Cum itaq; ex lectura instr̄i pub.apertissimè on̄dat̄, istos No-
biles Magni.fratres de Stanghis promisisse de rato, & se cura-
turos, & cū effectu facturos, ꝙ Magnificus ipsorū pr̄ haberet
ratum &c. Et ulterius ꝓmiserunt pœnā & interesse, nec non
& sub illa cl'a, de qua in dicto instr̄o habēte & ꝓducente effe-
ctus iur̄i, ac si realr̄ fuisset p̄stitū uirtute constōnis ꝑ mulgatę
p Ill.D. ciuitatis Mantuę, ubi ꝯ̄ctus extitit celebratus, iuxta ea
q̄ hn̄r p Bar.Pau.de Ca.& alios p illum textum in l. q̄ sub con
dōne, in prin.& in §.quoties.ff.de ꝯd.inst.iūctis traditis p Bar.
& alios in l.cunctos.C.de sum. tri.& fide cath.Dicendū sequi
tur, ad pœnam & interesse ipsos teneri: cum effectualr̄ mini-
7 mè factū p eos promissum extiterit adimpletum.¶†Nec a prę
dictis poterunt se ipsos excusare asserentes fecisse oē conatū,
oēmq; diligentiā, & quicquid potuerunt, ut mag.ipsorū pr̄ ra
tū haberet, s̄m ea q̄ tradunt̄ p.d.Ant.& Abb.col.fi.nu.9. in c.
Gemma.de spons.cū alijs quāplurib. inferius allegandis, ubi
tradit̄, ꝓmittētē factū alienum eo casu, quo tenet obligatio &
promissio liberari a pœna & interesse, si adhibuit oēm diligē-
tiā, & fecit quicqd potuit, ut tale factū sequeret̄, licet sequutū
8 nō fuerit.Nā†ista cōis opi.minimè ꝓcedit, qn̄ apparet de mē
te ꝯhentiū uolētiū teneri ad interesse seu ad pœnā, si factū nō
sequeret̄ nō obstāte difficultate, & ēt si fecisset oēm diligentiā.
Quę mens potissimū attēdi dēt.l.fi.C. q̄ res pig.l. in ꝯuētiona
lib.ff.de uer.ob.cum concor.& in terminis nostris tradit Are. in d.

in d.§.possum,& Soc.diffusè cons.288.circa primam,col.16.
& seq.in 2.vol.post Abb.cõs.43. quidam dñs,in 1.vol.& p Ias.
allegantẽ alias deci.in d.l.Titia,nu.13.& in d.l.stipulatio ista,
nu.10.adducit Aret.in d.§.possum. duo alia motiua, & asserit
hanc opi. veriorẽ & magis æquã, & eã semp tenuisse & paratũ
9 esse sm eam consulere & iudicare. Et † de mente satis diceret
constare,qñ isti promisissent seruare indemnẽ illũ,cui promi-
serunt,vt tradit Abb.in cõs.prælle.13. & sequit Soci.s.citatus
in d.suo cõs.288.& Deci.in l.fi.§.Labeo,nu.11.ff.si cer.peta.&
in l.impossibiliũ,col.fi.ff.de reg.iur.& cõs.2. & pro tenui,colu.
pe.& cõs.303.promisit d.Io.col.3.ver.non obstat deci.& col.fi.
& cõs.323.cũ sit,col.pe.nu.4.& Cor.cõs.228. multũ,in 1.volu.
col.2.in princ. Et promissio indemnitatis satis vr in casu pñti
interuenisse;cũ promissa appareat refectio,& restõ oĩum dam
norũ,quę verba æquipollent illis,quib.promissa est cõseruatio
10 indemnitatis,ad not.in l.fi.§.fi.ff.si cer.pet.cũ si.Prout†de mẽ
te satis cõstaret,qñ promitteret soluere de suo, illo,pro quo ꝓ-
misit,nõ faciẽte,sm Aret.in d.§.possum, & Soci.in d.cõs.288.
& Deci.in d.§.Labeo,n.11.& in d.l.impossibiliũ, colu.fi.& d.
cõs.2.col.pe.vers.3.promittit,& d.cõs.313.col.fi.& in d.cõs.333.
11 & cõs.345.uisis,in fi.& cõs.349. visis nu.8.Et†satis isti Magnifi.
fratres vñr in casu ratificationis non secutæ promisisse pœnã,
& interesse de proprio, dum in casu pdicto expresse sese inso-
lidũ obligarunt,& principaliter pro dicto eorũ patre aĩo nouã
di debitũ in se ipsos cõstituentes sese principalr, & vt principa-
les debitores attentores,& obseruatores. Quæ verba vñr æqui
pollere illis,quib.promisissent de proprio soluere. Et licet illa
ita specificè non fuerint expressa.Tñ in casu pñti satis fuit æq̃
pollẽtia expressisse. Ex quib.appareat,partes cogitasse effectus
non obstan.ꝙ fecerint,quicquid potuerint,sm Are.in d.§.pos
sum,& Soci.d.cõs.288.in 5.q.& Deci.in d.§.Labeo, nu.10. &
i d.cõs.313.col.pe.& d.cõs.323.col.pe.& ver.2. ꝙ tollitur, & p
repet.Floren.in d.§.Cato,n.528. quib.in locis ponunt verba,
& esse differentes a prædictis, & per quæ dr satis constare de
mente.Illa.n.qñ promissa est indemnitas.Vel qñ fuit promis-
sum soluere de proprio, ponunt per doc. exempli gratia, ut p
illa oñdat mens cõhentium, & exemp.minimè restringunt di-
spositionẽ.§.hactenus, insti.de gradi.l. damni infec.stipulatio
ꝑtinet.in fi.ff.de dam.infec.Et†ꝙ dicti Mag.fratres potuerint
se constituere debitores princ. & expresse animo nouandi per
stipulationẽ,& voluntariè suadet,p l.fi.C. de noua.insti. quib.
13 mod.tol.obli.§.præterea,cũ vulg.Et†si vt fideiussores ꝓmisse
runt aĩo nouãdi,& principaliter vñr teneri,vt post Iac.de Are.
est de mente Bar.in l.si dubitet.§. filiusfamilias, col.fi.nu.3.&
14 in l.hi qui accessioni,in fi.ff.de fideiuss.Nã†verè isto casu iudi
cant vt expromissores,qui possunt accedere pro non obligato,
sm gl.in Rub.in auc.de fideius.& Ab.in c.2.col.2.nu.6. extra
de fideius.& Azo in summa.C.eo.ti. p l.quãuis.§. si mulier.ff.
ad velleia.& in d.c.2.doc.alia adducũt,vt facit Alex. in apost.
ad Bar.in d.l.qui accessionis,& Bal.in l.dictantibus.C.de test.
ver.& pdicta faciunt, & Mod.ibi in fi.alleg. Bal.ẽt in l.pe.col.
5.vers.sed statim quæro.C.de executio.rei iudi.& per illũ tex.
post alios tradit Pa.de Ca.in l.si paterna.C.ad uelleia.& Mod.
in d.§.Labeo,in princ.nu.1.& tradit in l.si quis accepto.ff. de
condi.ob cau.& per Mod.in repet.Rub.de fideius.nume.4. Et
15 † si vt fideiussores cõsiderant,ẽt id ꝓmittere potuerunt animo
nouãdi,& vt principales sm Bar.vbi supra, & sm ea quæ hñr
in l.sicut reus.ff.de fideius.& diffusius per Bar.in l.si quis pro
eo,col.1.eo.tit.& in l.nemo est qui nesciat, & in l.eandẽ, col.
2.n.5.ff.de duo.re.& in l.cũ filius.§.si stipulatus.ff.de ver.obl.
& in l.cẽtũ Capuæ,col.2.& 3.ff.de eo quod cert.lo.& in auth.
hoc ita,col.4.nu.8. in 6.q.C.de duo.reis, quibus in locis tra-
16 ditur†ẽt quo casu duo rei promittendi obligant promittẽtes
17 factum alienũ.¶†De mente ẽt istorum Magnificorũ promittẽ
tium de rato, ꝙ uoluerunt teneri non obstan.difficultate satis
vr apparere ex illis uerbis,quibus promiserunt se curaturos &
facturos cum effectu &c.vt in proprijs terminis firmat Are.in
d.§. possum, & Dec.in d.§. Labeo.nu.11.& repeten.plures in
d.§.Cato, vt est Alcia.nu.133.& Rain. nu.68.& Ioan.Cro.in
2.lectu.nu.30.& Flor.nu.521.& seq.Ea ratione mouent, ut
illud verbum cum effectu,non sit frustratoriũ,sed aliquid ope
retur,arg.l.si qñ,de lega.1.& l.si qñ.C.de inoff.testam.& eorũ
quæ tradit Bal.in rub.C. de cõhẽ.emp.q.9.& per Mod.in l.ait
prætor,in prin.ff.de iureiu.Et tale uerbum cum effectu,vt ope
retur,dicendum erit, non esse satisfactũ promissioni p conatũ
18 & diligentiã,si verus effectus nõ sequatur.Et†quia tale verbũ
de sui proprietate realẽ exequutionẽ promissi significat.l.si nõ
mortis.§.fi.ff.de inoffi.testam.l.1.§.hæc verba.ff. qđ quisq; iu.
19 Et†ẽt quia impossibile est, promittentẽ factum alienum cum
effectu illud posse facere respectu principalis facti;tñ interpre
tatio facienda est eo modo, quo fieri põt,vt ipse faciat cũ effe-
ctu.s.soluendo interesse seu pęnã,argõ.l. quidam cum filium.
ff.de uer.obl.& l.mulier.§.si quis hrditariũ.ff. de cõdi.insti.&
not.p Bar.& alios in l.cũ filius.§.1.ff. de uer.obl.Adducunt ẽt
tex.in l.qui aũt.§. sed & si quis.ff.de cõsti.pec. & l.sancimus.C.
de fideius.& quædã alia iura.Et Soc.ĩ l.quidã relegatus,in ter-
tio notabi.ff.de reb.dub.ad idem adducit illum tex.Et ad eãdẽ
sñiam idem Soc. cõs.prælleg.288. in 5.quæst.quamplura alia
20 deducit.¶†Et licet Are.sibi cõrius cõs.142.ex facto proponitur.
col.4.vers.venio igitur.& vers.seq.apertissimè teneat, d.verba
cũ effectu, in casu pñti parũ operari: nã exponi debent,ꝙ non
simulatè sed uerè & bona fide id agat, & idẽ sequit Deci. sibi
cõrius cõs.313.col.3.Tñ doc.s.citati ĩ d.§.Cato.specificè repre-
hendunt Aret.causis & rõnibus s.citatis. Et quia tale uerbum
fuisset superfluè adiectum,nam expositio Aret.ꝙ bona fide nõ
simulatè & fictè &c. comprehendebat sub illis verbis,facturũ
& curaturum,quæ intelligi debent uerè & non fictè,arg.l.3.§.
hæc uerba.ff.de neg.gest. & eorũ quæ tradit Bar.in l.1.§.inter-
dictũ.ff. de fonte. Et quia Aret.& Dec. sibi ipsis in pñti disce-
ptatione cõriantes reperiuntur. Et unum dixerunt cõsulendo &
cõrium in lectura, amplectendum, & tenendum erit illud, qđ
fuerunt legendo,& omittendum illud,quod dixerunt cõsulen-
21 do,ut sentit Soc.cõs.35.punctus col.1. in 3.uol. ¶†Et suadent
ista ex illis uerbis,de quib.in instrõ promissionis,ubi uoluerũt
casu quo Magnificus ipsorum pr non ratificaret,ꝙ essent prin
cipales attenditores & obseruatores ita in se constituentes ani
mo nouandi,quib.ex uerbis colligitur mens & animus ipsorũ
volentiũ teneri non obst. difficultate, ut ostendunt illa uerba
in casu non ratificationis,quæ excludit illa curaturos & factu-
ros,nã posita sunt in diuerso casu. Et superflua essent ac cõria,si
ĩ casu nõ ratificationis ꝓmisissent se curaturos & facturos,vñ
vt operent,intelligenda sunt in casu nõ ratificationis ipsos ꝓ
misisse pęnam vel interesse seu indẽnitatẽ,vt diximus supra ex
22 mente Are.in d.§.possum.¶†Accedãt & renũtiationes factæ
p ipsos Magnificos & nobiles fratres. Et maximè illa, in qua
renunciarunt oĩ auxilio iuris & legũ & facti,nec nõ exceptio-
nib.in amplissima forma,per quas ostẽdit animus & mens, vt
cõ promissionem nihil possint adducere,ut p Bar.in auth.mat.
& auiæ.C.quan.mul.offi.tut.fun.po.& Bal.in l.1.col.4. C.de
conuẽ.fis.debi.lib.10.& Alex.cõs.51.viso,col.5.in 1.uol.& cõs.
42.super ꝓmisso,& Are.cõs.33.consultatio,col.5.& Soc.d.cõsi.
288.in 5.q.Dec.cons.77.col.1.& 3.& Mod.in d.rub.de fide-
23 iuss.nu.35.Et † in terminis nostris tradit Rain. in d. §. Cato,
nu.68.volens,ꝙ per illa verba,cum effectu,vr esse renunciatũ
difficultati;quinimmo & casibus fortuitis sm ea,quę tradunt
in l.4.§.quæsitum.ff.si quis cautio.& sequunt repet. ibi, ut est
Ioan.Crot.in 2.lectu.nu.34.qñ est apposita renunciatio gene
24 ralis,& omni legum auxilio.Et†insuper : qm presumptio in-
surgit,Magnifi.patrem recusantem ratificare promissa p Mag.
suos filios,talem recusationem fieri potius colludendo quàm
aliter,quo casu promittentes ẽt tenent non obstan. recusatio-
ne & cõdictione ratificationis, ut tradit Aret.in d.§.possum,&
diffusius Soc.d.consi.288.in 5.q.Ex quibus vr concludendũ
non obstan.conatu,& diligentia,& successiuè difficultate, ip-
sos Mag.promissores teneri ad pœnã uel interesse, seu damno
rum omnium emendationem,& restõnem.¶ Attamen consi-
derata facti contingentia,istis non obstantibus, cõrium de iure
vr concludendum,ꝙ isti Mag.fratres non teneant ad pœnam
seu interesse,nec ad damni refectionem,esto ꝙ Mag. ipsorum
pr non habuerit rata,& firma,gesta,& promissa p eos, circa re
nunciationẽ fideicommissi,de quo in pñti agit. Ex quo fece-
runt omnem diligentiam,oẽm conatum,& totum suũ posse,
25 ut Mag.eorum pr ratum haberet.Propter†qđ nõ vñr in pęnã
seu interesse promissum incidisse,Tunc.n. ista committerent,
si diligentiam non fecissent,& fuissent in mora sm Bart. in l.
duo.§.hæc uerba.ff.de cõsti.pec.& in l.ita stipulatus,in 7. op.
primæ par.de uer.ob.ubi Alex.& alii concor.adducunt, ut fa
cit Deci.in d.cõs.2.Debebant.n.esse in mora curandi,id, quod
pro

promiserunt ẜm Bar.in d.l.cū filius.§.1.& in d.l.hi qui,col.fi.
nu.13.& in l.inter stipulantē,in prin.verſ.4.ſolutio eſt,de ver.
ubi uult, ꝙ in libello dēt concludi,ꝙ ille nō curauit,& ſequit'
26 Are.in d.§.uerſa uice.inſti. de inuti.ſtipu.§.Et†cum facere ul-
terius nō potuerint,nec poſſint, moroſi dici non poſſunt.l.qđ
te.ff.ſi cer.pe. & ibi Bar.col.2.& 3.& reliqui oēs, volentes qñ
factū eſt in obligatione, difficultatē impedire moram, per l.ſi
vehenda.§.pen.ff.ad leg.Rhod.de iac.& in l.1.§.iubet.uerſi. ſi
frater.ff.de colla.bono.& per Bar.in l.continuus.§.illud.ff. de
ver.obl.& ſi in mora non fuerunt, pęna & intereſſe ꝯ ipſos nō
cōmittit',ut diximus.Et per iſta in terminis noſtris,ut euitetur
pœna pp difficultatem,ita concludit Bar.conſ.236. Martinus
promiſit,allegans tex.in l.2.§. ſi quis.ff. ſi quis cautio.& Abb.
in c.ſignificantibus,in fi.de of.dele.& ꝯſ.90.vř in 1.vol.& idē
Abb.poſt Ant.de But.in d.c.Gemma.col.3.uerſ.ad unum ſin-
gulariter,dicentes ad aliquam pœnam non teneri per tex.iūc.
gl.in c.ſignificantibus,de pigno.& D.Præp. idem firmat in d.
c.Gemma.col.4.verſ.ſubijcit quoq;, adducens cōſ.Federi.de
Sen.22.Martinus promiſit, & idem Abb.in c.ex lřis. col.1.ſe-
quitur,ut ēt facit Fely.in d.c. ex reſcripto.nu.16.verſ. & nota
volens,ꝙ præſtando operam liberetur maximè de iure canon.
Nam tenetur ad faciendum quantum in ſe eſt, & ad operam
præſtandum ẜm Abb.ibi in fi.& ꝙ curabit iuxta poſſe, ſecun-
dùm Saly.in l.fi.C.de non nu. pecu. & hoc idem ſequit' Tho-
mas Ferr.cautel.43.anno præterito,& Aret.in d.ꝯſ.142.ex fa-
cto,col.4.& in d.§.poſſum,firmat hanc eſſe cōem,& in practi
ca ſeruari,vt ēt aſſerit Soc.d.ꝯſ.288.in 5.q.& ꝯſ.26. col.2.nu.
4.in 3.uol.ubi ſentit,ꝙ facta diligentia ſit liberatus,& hāc eſſe
cōem aſſerit Iaſ.in d.l.ſtipulatio iſta,nu.10. & in d.l.Titia. in
prin.nu.13.Et ita ēt firmant oēs ferè repetē.in d.§. Cato.in 9.
oppoſi.Bar.maximè Crot.in 2.lect.nu.30.& Dec.in d.l.fi.§.fi.
col.fi.in prin.nu.19.ff.ſi cer.pet.& in d.ꝯſ.2.& plenius d.cōſ.
313.& in alijs ſuis conſilijs citatis ſupra,& in d.l.impoſſibiliū
aſſerens hanc eſſe cōem, & ſeruari in practica, & ſequuntur
Mod.in d.rub.de fideiuſ.nu.159.& Alex.in l.qui aūt.§.ſi quis
ff.de conſti.pe.in addi.ad Bar. & in terminis noſtris eſt deciſi.
conſ.Neap.295. Magnif.ubi concluditur, talem promittentē
ſub pęna liberari,ſi fecit oēm diligentiam, & conatum,ex quo
iſta opinio eſt magis æqua ſecundùm quam bis fuit iudicatū
27 in illo ſacro regio.ꝯſ.Ab†ea igitur tanquam cōi,& in practica
obſeruata minimè erit recedendum,& iudicando & ꝯſulendo
ẜm And.& alios doct.in c.1.de conſti.& D.Ant.in c.nouim',
de uer.ſig.& doc.in l.1.ff. de offi.quæ. cum alijs adductis per
Mod.in d.c.1. & diffuſius in ſilua nup.car. mihi.108. & alijs
28 ſeq.¶†Et licet Are.in d.§.poſſum,rñdeat ad d.l.ſi uehenda.§.
pe.cum ſi.dicens,ꝙ loquuntur qñ difficultas ſuperuenit poſt-
modum,& ideo excuſat,at in caſu nřo aderat a prin.& iō non
excuſabit,ſed imputandū erit promiſſori,ſequitur Socin.in d.
ꝯſ.288.i 5.q.Tñ tuēdo cōem,replicari pōt, ꝙ ēt ſi a principio
adſit difficultas: tñ quis excuſatur a pœna & obligatione con-
tinente factum ẜm Bar.in d.l.ſi uehenda.§.idem iuris,& in d.
l.quod te,col.3.& ita rñdet Io.Crot.in d.§.Cato,nu.30.verſi.
29 adde quod.& †ibidem uerſ.præce.ſed ab iſtis,idem Crot.rñ-
dendo d.obiectioni inficiat' aſſumptum Are.dicens,ꝙ difficul
tas ſuperuenit ex poſt facto: nā in ꝯctib. conſiderat' ueriſimilis
mens ꝯhentis.l.ſemper,de re.iu.l.fi.C. quæ res pignori.& ẜm
illam interpretant',unde ſi quis promittit factū alienū adiecta
pœna,cenſet' ideo promiſiſſe: quia credebat illum facturū, &
ſi aliter iudicaſſet,pœnā non promiſiſſet,arg.l.cū de indebito.
ff.de prob. & ſi contingat illum tertiū nolle facere ꝓmiſſum,
talis difficultas ex poſt facto conſiderata mente ꝓmittentis ſu
30 perueniens ipſum a pœna habebit liberare. Quod † & tertiò
ſuadet': qm̃ iſti Mag.promiſſores filij promiſerunt factū patris
& non exnei,& ueriſimiliter potuerunt credere,patrem habi-
turum ratum,qđ forſan ceſſaret,qñ factum exnei promiſiſſent
ut in puncto rñdendo obiectioni dicit Dec.d. ꝯſ.313. colu.3.
31 uerſ.non obſtant rōnes Are.Et † iſta cōis procedit, etiā ſi quis
promiſiſſet cum iuřo,nam ſi adhibuit diligentiā,& fecit quic-
32 quid potuit,euitat periuriū.Et † iuřum eum non aſtringit pp
impedimentum & difficultatem,c.breui, de iureiur.& probat'
in c.ſicut, & apertius in c.ex literis,el 2.de ſponſ.ubi gl.& Ab.
col.fi.nu.6.& alij iſtud firmant,max.D. Præpo. & idem Abb.
poſt alios in d.c. Gemma, col.fi. nu.9. Ea rōne: quia iuřm in-
telligitur præſtitum,ut faciat quantum in eo eſt & iuxta poſſe,
ut ēt firmat Fel.in d.c.ex reſcripto,col.pe.nu.14.& præſtando
diligentiam, & operam liberatur a periurio: ut ēt firmat Phil.
Cor.d.cōſ.192.col.2.in 1.uol.& Aret.d.ꝯſ.14.col.4.& ſequit'
Rain.in d.§.Cato,in 9.opp.Bar.nu.66.& Dec.d.ꝯſ.313.col.2.
nu.3.& col.fi.& Mod.in repet.d.rubr. de fideiuſ.nu.159.idē
ſequuntur, ut ēt apertiſſimè tradit' in pal. deci.ꝯſ.Neapo.395.
realiter iuřo & corporaliter præſtito nō obſtante ꝙ bis iudica
tum fuit, difficultatem liberare promiſſorem ēt a peiurio. Nā
33 † iuřm pręcisè ipſum nō aſtringit ſuperueniente & ſtante diffi
cultate.Et quia tale iuřm cenſetur præſtitū limitatè & ẜm qua
litates comprehenſas in primæua promiſſione,ẜm quam limi
tatè conſenſus & ſucceſſiuè iuřum dř præſtitum, & ulterius ſe
non extendit,ut traditur in l.fi.C. de non nu.pec.& per Bart.
in l.Titia.§. imperator,col.fi.de leg.2. & in l.ſi quis pro eo.ff.
de fideiuſ.col.5.uerſ.8.prohibetur,& uerſ.prædicta,quæ dixi,
& Imo.in c.cū contingat,de iureiur.in 7.c.prin.uerſ.ex prædi
cta,& per Iaſ.in l.ſi ita quis.§.ea lege.col.7.uerſ.ſi primò.ff. de
uer.obl.& in auth.ſacram.puber.nu.55.C. ſi aduer.uendit.&
in l.ſi mihi.§.in lega.nu.18.& in l.nemo pōt.nu.39.de lega.1.
ubi allegando alias deciſi. firmat iuřum regulari ẜm mentem
34 ꝯhentium & non aliter. Et†minimè ſupplet conſenſum: ut ēt
tradit Lauren.Calca.ꝯſ.25.& nu.59.Recipit ēt iuřum illas ta-
citas conditiones,quas capit ꝯctus principalis,ſuper quo appo
nitur c.ueniens.c.quemadmodū.de iureiur.& Dec.conſ.305.
35 nu.6.& conſ.409.in pñti col.fi. Et † intelligi debet rebus ſic
36 ſtantibus, d.c. quemadmodum. Et † non auget, nec ampliat
principalem diſpoſitionem,ſed ſolùm dat illi robur,ẜm Oldr.
conſ.238. cum mulier. cum alijs allegatis per Alex.ꝯſ.2.uiſis,
37 col.pen.in 2.uol.& Dec.ꝯſ.180.in fi.Et†ſi iuřum in caſu pñti
realiter fuiſſet præſtitum, haberet uim illius promiſſionis,fa-
cturum & curaturum. Quæ pręſtita diligentia ꝑ promittentē
ulterius ipſum non aſtringit, ut oſtendimus, ita erit & pſtito
iuřo,quod regulatur ẜm illam clauſulam, cuius uim aſſumit,
& ſubrogatū ſapiet naturā eius,in cuius locū ſubrogat',iuribus
uulg.Et ſi uim habeat illius clauſulæ, ut actus ualeat omni me
liori modo &c.adhuc ultra eam minimè operatur: quia cľa il-
la non aſtringit promiſſorē ſuperueniente difficultate poſt pꝛ-
ſtitam diligentiā & operam,ut iam diximus.Et limitatè præſti
tum limitatū tantùm ꝓducit effectū.d.l.fi.C. de non nu.pec.
uulg.l.in agris.ff.de acq.re.do.cum alijs allegatis per Fel.in c.
38 cum ordinem.col.5.de reſcri.Et†illud,quod dř,iuramentum
habere uim caſus expreſſi, ut s̃.dictum eſt ſupra in ꝯrijs proce
dit reſpectu eius, ſuper quo cōſenſus præſtatur,non autem in
alijs per d.l.fi.C.de non nu.pec.& ẜm Ang.in l.ſenium.C.qui
teſt.face.poſ.& eſt deci.Sal.in l.1.C.commod. quem refert,&
ſequit' Ale.ibi in addi.ad Bal.& Deci.adducens alia ꝯſ.373.in
fi.¶Ex iſtis patet ſuperius in ꝯrium adducta de iuřo & eius ef-
fectu nihil penitus obſtare, ex quo ſuper illo non poteſt fieri
aliquod fundm̃,ēt ſi corporaliter & realiter fuiſſet præſtitum.
Quanto igitur fortius in caſu nřo nihil operabitur, cum verè
non fuerit præſtitum, & non entis qualitates aliquæ minimè
ſunt.l.eius qui,in prin.ff.ſi cer.pet. Et eſto, ꝙ conſtitutio edita
per Illuſt.Ducem Mantuæ remittat & relaxet iuřum in ꝯctib.
qui ibidem per eius ſubditos celebrantur, & adhuc uelit loco
iuramenti debere apponi aliam clauſulam,quæ habeat ſupple
39 re uires iuramenti. Quod † vř poſſe fieri ẜm Pau.de Caſtr. &
alios per illum tex.in l.quæ ſub conditione,in princip.& in l.
quoties.ff.de condi.inſti.& Bar.in l.adigere.§.l.iulia.ff.de iur.
patr.cū alijs ibi allegatis per Alex.Tñ omiſſa diſcuſſione pñtis
difficultatis,cum neceſ.minimè ſit, & de qua plenè per doct.
in c.quæ in ecleſ.de conſti.& in alijs locis ibidem alleg.ꝑ ſcri.
40 omnes max.Fel.& Mod.Dico† talem conſtōnem localē mini
mè producere effectum extra forum illius: ut expreſsè ſentit
Pau.de Caſ.in d.l.quæ ſub conditione,in prin.arguendo de ꝑ-
ſonis ad rem l.miles, in prin.ff.de teſta.mil. cum alijs traditis
41 per doc.in l.1.C.de ſumm.tri.& fid.cathol.Eo † ēt: qm̃ talis
conſtitutio expreſsè limitat perſonas ſubditas, & ideo ad fo-
renſes minimè extenditur, nec eos ibi ꝯhentes ligat.l.fi.C.de
teſt.iunc.l.conficiuntur.§.1.ff.de iur.codic. & expreſsè firmat
Bar.d.l.cunctos populos,col.7.uer.circa ẜm,& uerſ.ſeq.& ibi
ſcrib.& repeten.ſequuntur adducen.alia,ut etiam facit Socin.
42 conſ.122.cum in pñti,col.7.in 1.uol.†Procedit inſuper iſta
cōis concluſio,etiam qñ quis promiſiſſet ſe facturum & cura-
turum cū effectu;nam verba illa, cū effectu,non alterant pꝛce-
dentem

dentē dispositionem, ita ut per ea videatur sublata difficultas postmodum superueniens, & illi censeatur renunciatum, sed pstita diligentia & oī conatu talis promittens ēt cum effectu liberabitur superueniente difficultate, ita Are.d.ↄs.142.col.4. Dec.d.ↄs.313.col.2.in fi.Dicentes,illa verba,cum effectu,non importare aliud, nisi qđ uerè, & bona fide, & cum diligentia tm quantum erit in promittente curabit,& non simulatè, nō aūt obligat promittentem ad impossibile. Et Deci.d.cōs.313.col.3.uers.2.pōt,aliter rñdet ad illa verba cum effectu,ut referantur ad opinionem promittētis, qui verosimiliter credebat illum facturum, ut per eum. Et asserunt hanc opinionem esse cōem, & in practica seruari, vt ēt firmat Lanc. Galiau. in d.§. Cato.in 9.opp.Bar.n.52.circa finē,& in terminis fortiorib.est deci.præallegata ↄs.Neap.295.in qua asseritur, bis ita fuisse iudicatum per illud sacrum regium Consilium,ēt si quis promisisset curare & facere, ita ꝙ faciendo suū posse non excusaret, q aliquis ratum haberet promissum per eum qui promittens facta diligentia, & exhibito oī conatu, non obstan. illis uerbis liberabitur, si ille ratum habere noluerit pp difficultatem. Et cum ista opinio sit magis cōis proculdubio, & iudicando, & 43 consulendo tenenda est,ut diximus.¶†Et licet Are.in d.§.possum,& Dec.in d.l.fi.§.Labeo.sibi ipsis ↄrij teneant oppositum & idē sequantur repe.quamplures in d.§.Cato.in nona oppo. Bar. reprobantes Are.in d.suo ↄs. & dicentes, d.suam expositionem ad illa uerba,cum effectu,non posse stare: quia essent superflua, & nihil operarentur, ut s.deduximus. Tñ ultra ꝙ opinio istorum sit ↄ cōem, adhuc dico illos non bene sentire, & malè reprehendere Are.in d.suo cons. ex quo d.opin.Aret. Dec.d.cons.313. Galiau.in d.§.Cato. & superius citatorum ēt 44 in iure est uerissima,& ↄria subsistere non pōt.Deduco† apertissimè: nam a pari procedunt,& eundem effectum inducunt, qñ quis promittit se acturum & curaturum,uel qñ promittit esse effecturum,ut de primo hr in l.quoties.ff.de uerb.obli.& in l.fi.§.fi.ſm intellectum gl.primæ.ff..si cer.pet. Et de secūdo est tex.in.§.si quis alium,insti.de inuti.stipula.& ibi gl.fi.apertissimè concludens per d. iura in pñti disceptatione d. uerba procedere a pari,& producere effectum eundē. Et†cum sinonima sint,licet cumulentur, non propterea maiorem inducūt seu diuersum effectum. Nam ista diuersitas uocabulorum, & nominum non inducit diuersitatem effectus,qñ non adest diuersitas ↄcuū:ut est doctr. Bar.in l.si idem.C. de codicil.quē cōiter sequuntur oēs ibi allegantes text.in l.testm̃.C. de testa. ubi ēt scrib.idem tradunt.& Phyl.Cor.in d.l.si idem, citando alios antiquos dicit,nomina,& uocabula sinonima ad idē cumulata non producere maiorem effectum,q̃ si unum illorum tantùm positū esset. Et illorū geminatio & cumulatio nullius erit effectus ultra maiorem expressionē ad idem. Et ꝓmittere se curaturum cū effectu.Vel se effecturum,idem est,iuri.& rō. 46 quib.s.Et† hoc stante duo illa verba,cum effectu se curaturos, non plus importare, nec maiorem seu diuersum effectum inducere, quàm si istorum vnum fuisset expssum. Et si insimul ista duo expressa sunt,cumulatio & adiectio vltimi quò ad maiorem,& diuersum effectum, nihil operabit̄ & superflua iudi- 47 canda erit.Nec† quidem immerito:cum per talem adiectionem exprimatur illud idem, quod iam erat expressum p illud nomen seu vocabulum sinonimum. Et in simili hr in l.3. de lega.1.& in l.nō rectè.C.de fideiuſ.& per Ale.ↄs.33. uiso,col.2.n.12.vol.1.hoc ulti.modo respon.ad illam obiectionem,in qua dr̄,quodlibet verbum debere operari, nec cēseri appositū sine effectu: non enim procedit istis duobus casibus. Prout 48 † & tertiò non procedit ſm Alex.d.ↄs.col.2.nu.13.allegantē Gemi.in c.si Papa.de priuileg.lib.6.& tex.in c.cām quæ.de rescri. qñ uerba expressa si intelligentur eo modo, quo facta est 49 expressio,inducerent ↄrium effectum iuris cōis,uti esset in casu pñti ſm ea,quæ superius deduximus.Prout,†& quartò tollitur obiectio,& intentio Mod.in d.§.Cato,reprehendentium Are.in d.ↄs.ratione superfluitatis ex his,quę tradit gl.in uerb. ex filio.in c.1.de summa tri.& fide cath.lib.6.qñ illud,qđ erat expressum, magis explicitè denuo exprimit̄. nam hoc tolerat̄ licet de nouo secunda expressio nihil adducat, ad quod bene facit.l.2.§ si quid autem.C.de uete.iur.enucle.Tollitur † etiā obiectio ex dictis per Soci.cons.47.consilijs nostris,col.4.ver. præterea magis. in 1. uol.ubi rñdendo obiectioni, & ad dicta Bal.in rub.C. de ↄhen.emp.q.9.dicit, illa procedere, ꝙ uerba debent operari aliquid ſm tñ naturā ↄctus,& ſm naturam rei deductæ in ↄctum & non aliter,per l.si stipulatus.ff.de uerbo. obli.& firmat Imo.in c.ex literis, de iure patrona. Natura aūt pñtis promissionis & rerum in ipsa deductarū est illa: ut difficultas liberet, vt.s.conclusimus.Meritò igitur expressio illorū 51 verborū cū effectu nihil extra & ultra operabit̄.Et†suadet̄ qm̄ rr̄ verba prolata in ↄctu intelligenda sunt: vt cum effectu dicantur prolata, ita ut oē promissum effectualiter sit exequendum,esto ꝙ promissum fuerit sine illis verbis cum effectu, vt probat tex.in l.1.§.hæc uerba.ff.qđ quisq; iur.& ibi Ias.adducens concor.ut per prius fecit Fel.in c.in pñtia, col.mihi.14. nu.57.de probatio.Si igitur postea alia uerba apponuntur,videlicet ista cum effectu,parū debent operari,cum iam insit, ut deduximus per l.3.de leg.1.cum simil. ¶Ex quibus necessariò infertur,opi.Are.in d.cons.132.col.4.& Dec.d.cons.313.esse veriorem,& sequendam ēt in casu,quo adiecta essent promis- 52 sioni illa verba cū effectu.†& omittenda,& reijcienda est opi. ↄria Aret.in d.§.possum,& Deci.in d.§.Labeo, & illorū Mod. in d.§.Cato. Nec est verum,ꝙ dicebat Soc.in d.cons.35.col.1. in 3.vol.dum vult, sequendam esse opi.docto.quam firmauit legendo,& non illam, quam tenuit consulendo. Nam in ↄriū adsunt complures deci. quas cumulat Sylu. Nuptia.fol.mihi. 114.col.4.vers.sed quæro,& fol.seq.Quibus concludit̄,sequēdam esse magis opi. traditam consulendo tanquam maturius & diligentius collectā,exaratam,& digestam,quàm eam, quæ 53 legendo tradita est. Aliter † rōnes & deci. non describuntur, nam videri possunt.Ad eandem sniām facit.nam qui promittit se facturum & curaturū seu effecturū verè promittit diuersum a facto principali:tñ quia tendit ad fi.explicandi factum principale iuris præsumptione & interpretatione vr̄ ꝓmissio continere idem, qđ factū principale: vt declarat Soc.in d.l.cū 54 filius.§.1.nu.5.ff. de ver.obli. Et † qm̄ talis promissio pōt interpretari, vt præstando diligentiam, & conatum omnem, ac operam vlterius non teneat̄, & ista solùm videatur promisisse * ita ut difficultas superueniens habeat illū liberare: ut est* cōmunis conclusio supra explanata,& confirmata.Posset ēt īterpretatio fieri ſm Are.in d.§.possū, ut in casu difficultatis subsecutæ ꝓmissor iste uideat̄ promisisse pœnā,seu interesse, aūt indemnitatē,ut actus magis valeat, arg.l.quoties.ff.de uer.ob. cum uulg.Stante hmōi dubitatione & æquiuocatione succedit illa communis doctrina uolens,talem ꝓmissorem nō censeri ꝓmisisse in casu pdicto pœnam,aut interesse, seu indēnitatem.Sed solùm iudicat̄ promisisse ſm primam expositionē, & eo mō quo est utilis,& minus damnosum ipsi ꝓmissori,ita punctaliter Soc.in d.l.cum filius.§.1.nu.6.sequitur Dec.d.ↄs. 313.col.3.nu.4.& Rain.in d.l.Cato,in 9.oppo.Bar.nu. 67.Et 55 †rōne id firmantes:qm̄ in dubio verba stipulationis & ↄctus interpretanda sunt in fauorem ꝓmissoris,& ↄ stipulatorem.l. veterib.ff.de pact.ubi Mod.post alios plura cumularūt.l.stipulatio ista.§.in stipulationib.& l.quicquid astringēdę.ff.de uer. ob.& in l.si ita stipulatus fuero.10.nu.5.eod.tit.& in l.Labeo scribit.ff.de ↄh.emp.cum alijs adductis p Dec.ubi supra.Istud 56 †etiam comprobat̄ ex eo:qa in obscuris, quod minimum est, attendit̄.c.in obscuris,de reg.iur.lib.6.& l.semper.ff.eod.titu. 57 ¶ † Nec obstat illud,quod in dubio interpretatio facienda est &c.p d.l.quoties.Nam regula illa non ꝓcedit, qñ interptatio validitatis nimis grauis seu ualde onerosa futura esset ꝓmissori: tunc.n.stipulatio potius uitiat̄ quā ualeat,ita Fulgo. l.3.§. si quis insulā.ff.de eo qđ certo loco, cōmendat, & sequit̄ Ias. in 58 d.l.quoties.nu.3.uer.similiter ista. Prout†ēt obiectio tollitur ex quo non debet fieri interpretatio ita ampla,ut actus ualeat omni meliori modo,quo ualere potest,sed satis est, ꝙ aliquo modo ualeat,licet non omni,ſm Ang. cons. 294. punctus,testator.& Bal.in l.quoties.col.fin.C.de hære.insti.refert,& sequtur Ias.in d.l.quoties,num.4.versic.3.limita,& in casu præsenti satis est,ꝙ ualeat primo modo superius explicito, & cōprobato,omisso secundo onerosissimo ꝓmissoribus. Et huiusmodi snia eo magis redditur clara,& firma ex his, quæ statim adducentur in resolutione contrariorum, & obiectionum supra deductarum.¶Et primò non obstant ea,in quibus dicebat̄,promissionem facti alieni tenere,qñ adiecta est pœna,uel quando quis promittit se curaturum uel effecturum.Et quādo interpositum esset iuramētum.Nam conceduntur ista eo respectu, ut promittens habeat curare ꝓmissum,& præstare diligētiam & operam

operã, & facere suũ posse, & oẽm conatũ. Istis nãq; exhibitis difficultas successiuè proueniens cum nõ possit dici morosus, & pęnã incurrisse, liberatur ipse promissor ẽt a promissione & obligatione, nec nõ, & a periurio. Eo magis cum in casu pñti nullum realiter iurum fuerit præstitum, vt de singulis istis ad plenum s̃. dictum, & discussum est. ¶Nec ob. quod successiuè dicebatur, diligentiã & operã præstitam minimè liberare promissorem, qñ constat de mente ipsius volentis teneri ad pœnã seu interesse, non obstante difficultate. Et quæ mens potissimũ
59 attendi debet, vt firmant doc. ibi citati. Nam † in ɔ̃rium est illa deci. ɔ̃s. Neap. 295. s̃m quam bis asseritur fuisse iudicatum, & in qua concludit̃, ẽt si constaret de mente, adhuc promissorẽ pp difficultatem liberari. Nam ibi fuit promissum interesse & pęna, qñ promisit curare & facere, ita ꝙ faciendo suũ posse nõ excusaretur, ex quib. verbis satis constat de mente, ꝙ noluerit teneri nõ obstante difficultate, & tñ cõclusum & iudicatũ fuit
60 ipsum liberari. Et † qm̃ ista dec. posset reddi dubitabilis in isto puncto, qñ constat de mente ex adductis supra, qñ promissa fuit indemnitas, vel qñ promisit de suo proprio soluere. Vel qñ adiecta sunt alia verba denotantia talem mentem per iura,
61 & deci. ibidem citatas. Idcirco † obiectioni prædictæ rñdendũ est, vt rñdet Deci. d. ɔ̃s. 313. col. 3. in prin. ver. non obstat, dicẽs mentẽ ɔ̃hentiũ fuisse, se ipsos obligare eo casu, quo promissor fuisset in mora faciendi, qđ promisit, vt diximus supra, & pęna isto casu vr̃ esse promissa non aũt alio, in quo cessat & mens & consensus, qui fuit ad ista tantùm limitatus & restrictus. Et verisimiliter isti Magnifici filij promittentes credebant Magnif. patrem ratificaturum. Et mens & consensus ipsorũ nullo mõ põt applicari, vt promisisse dicantur nõ obstante difficultate, sigillatim ostendimus. s̃. Et comprobatur istud ex d. Abbatis & aliorum in d. c. ex lr̃is, & in d. c. Gemma, & Fely. in d. c. ex rescripto, & aliorũ s̃. allegatorum. Et ex multis alijs, quæ deduximus circa iurum. Et quia mens istorum Magnificorum promittentium fuit limitata, minimeq; includens casum difficultatis, vt apertissimè iam s̃. ostendimus, super tali mente non potest fieri fundm̃, vt facit Are. in d. §. possum, & Soc. d. consi.
62 288. in 5. q. Ias. in d. l. stipulatio ista, & in d. l. Titia. † ex quo mens est penitus in oppo. Et ad illud, ꝙ exempla non restringunt, dr̃ verum esse, attamen exempla declarant, in quibus terminis loquitur dispo. l. ut responsum. C. de transac. l. regula. ff.
63 de iur. & fac. igno. cum si. ¶† Nec est verum illud, in quo dicebatur, in casu pñti promissam fuisse indemnitatem. Nam nullibi in illo instr̃o promissionis talis promissio legitur respectu capitis concernentis fideicommissum, de quo in pñti agitur. Vnde decisiones illę penitus extra casum nostrum loquunt̃. Et licet in fine instr̃i isti Magnifici promissores obligauerint se seruare promissa & non ɔ̃uenire sub pœna &c. & cum refectio ne damnorum & interesse. Non propterea ex istis verbis põt dici facta principaliter promissio indemnitatis, ut loquitur l.
64 fi. §. fi. s̃. si cer. pet. cum simi. Solùm † .n. promissa fuit pœna, & refectio damnorum & interesse, qñ ipsi Magnifici promissores non seruarent promissa, & in casu quo ɔ̃uenirent: vt clarè
65 colligitur ex verbis dictę promissionis, & in sensu directo. † Et a ɔ̃rio, quod argm̃ in ɔ̃ctibus receptum est. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pac. dota. & plenè per Bar. & oẽs per illũ text. in l. 1. ff. de offic. eius. Et qm̃ minimè ɔ̃uenerunt, quinimmo promissa seruarunt, præstando puram diligentiam & operam, meritò concludendum erit, aliquam indemnitatem seu dam-
66 ni emendationem isto casu eos non promisisse. ¶† Et allegata superius in ɔ̃rium disponentia, promittentem soluere de proprio uel de suo adhuc teneri, ẽt facta diligentia & pſtita opera, non obstante difficultate. Minus possunt adaptari ad casum p̃sentem, cum nullibi in d. instr̃o legatur, d. Magnificos promis-
67 sores ista promisisse. Et † verba illa supra citata, in quibus ipsi Magnifici promissores, casu quo Magnificus eorum pater non ratificaret, aĩo nouandi obligarunt se principaliter pro eorum patre, cõstituentes se principales debitores, attenditores & obseruatores, minimè inferunt, ꝙ in casu prædicto promiserint soluere de proprio, vel de suo. Quod apertè deducit̃, sigillatim
68 considerando verba d. promissionis in casu prædicto. † Illa. n. ꝙ animo nouandi principaliter promiserunt, nõ possunt adaptari ad ueram nouationem, quæ præsupponit necessariò antecedentem obliga. ciuilem, & naturalem, seu saltem naturalem tantùm. Et ista propriè est nouatio, quæ fit voluntariè, expressè & per stipulationẽ. Et estinguit primam præcedentem, & illa transfundit̃ in nouã, vt hr̃ in l. 1. & alijs concor. ll. ff. de nouat. & plenè tradit̃ per gl. Ang. & reliquos alios max. Ias. nu. 14. in l. 1. C. de iud. & in istis terminis loquitur. l. fi. C. de noua. & §. p̃terea, insti. quib. mo. tol. ob. & l. si paterna. & ibi Pa. de Ca. C. ad velle. & Bar. ĩ l. his qui, ĩ fi. & in l. si dubitet. §. fi. ff. de fideiu. Eodem namq; tpe non põt quid oriri, & extingui s̃m Bar. in l. si stichũ. §. si quis ita. ff. de noua. Et quia pater Magnificus istorum promittentium & nouantium quò ad remissionem fideicommissi nullo modo apparet obligatus ciuiliter, nec naturaliter, ɔ̃ñr infertur, veram nouationem hic non posse ɔ̃siderari.
69 ¶† Et si diceretur, ipsos ut fideiussores promisisse principalr̃, & aĩo nouandi, qđ fieri põt: vt dicit Bar. in d. locis, & Pau. de Cast. in l. si paterna. & uerba d. promissionis iam istud inuunt, & fideiussores possunt dari sup facto alieno, s̃m Bar. s̃ in ɔ̃riũ
70 citatum pluribus in locis. Adhuc † aduertendum erit: qm̃ fideiussor non põt accedere, ubi nulla subest obligatio. l. qui ɔ̃, ubi Bar. ff. de fideius. cum fideiussor sit ille, qui alienam obligationem in suam suscipit fidem, principale debitore adhuc remanente obligato, vt hr̃ insti. de fideius. in prin. & per Host. in
71 summ. illius titu. Et † fideiussor non põt esse obligatus añ principalem: ut hr̃ in d. locis, & per Bar. in rub. ff. iud. sol. colu. 2. &
72 per omnes in d. l. fi. §. fi. ff. si cer. pet. & in d. l. cũ filius. §. 1. ¶† Et suadetur: nam fideius. promittens animo nouandi statim põt agere ɔ̃ eum, & debitorem principalem, & ab eo repetere, ex quo nouando eum liberauit: vt dicit gl. in l. si pro ea. C. mãd. per l. si mãdato. §. si iudicio. ff. eo. ti. & sequitur Soc. fallẽ. 119.
73 vers. 6. fallit. Hinc † dubitatur, qñ fideius. promittit animo nouandi, an possit accedere obl'oni: vt loquitur Bar. in d. l. si du-
74 bitet̃. §. fi. & † an possit in plus obligari, ut loquit̃ Bar. in d. l. hi
75 qui in fi. & † qñ fideius. se constituit principalem, ẽt dubitat̃, an possit conueniri ante principalẽ, de quo per Azo. in summ. de fideius. & Bar. in l. eandem, nu. 5. de duo. re. & in rub. ff. iudic. sol. & practi. Pap. fol. 80. vol. 3. uers. beneficio nouarum, in for. libelli, contra plures reos, & Pau. de Cast. in d. l. si paterna, & Mod. in rubric. de fideiuss. nume. 62. Ex quibus satis apertè constat, fideiussorem promittentem tanquam principalem, vel animo nouandi ad hoc, vt teneri possit tanquam fideiussor. necessariò dandam esse primęuam obl'onem, & principalem debitorem. Et quoniam in casu præsenti non põt dari, meritò
76 eorum fideiussoria promissio erit nulla. ¶† Et si dicatur, fideiussores posse promittere factum alienum, & ɔ̃ñr obligari. Dico, recurrẽdum esse ad dicta Bar. & aliorum in d. l. si cũ filius. §. 1. & in l. nemo est qui nesciat, & in l. si quis pro eo. in princ. & in l. sicut reus. ff. de fideius. & in d. l. centum Capuæ, & in d. auth. hoc ita, col. 4. nu. 8. C. de duob. re. cum concor. ubi considerando plures casus firmãt, ꝙ si promiserunt, ꝙ alius faciet, talis promissio nulla est, per d. l. sicut. Si verò promiserunt se facturos, & curaturos, licet valeat promissio: tñ liberantur, si fecerunt diligentiam, & non potuerunt obtinere: ut apertissimè s̃. conclusimus per d. l. si vehẽda, & plura adducunt Mod. in d. rub. de fideius. n. 150. & quatuor seq. Si verò promisissent facere illud, quod ꝓmisit principalis, & sic ipsum fieri, & isto casu promissio non valet: cum tale factum non sit explicabile p alium: vt propriè est factum istud, de quo in pñti agit̃. Consequenter nullo modo vt fideiussores possunt teneri. Et aduertat̃, ꝙ istis casib. doct. oẽs, dum loquunt̃ de fideiussorib. p̃supponunt principalem obligatũ. Si † verò isti promittentis prin-
79 cipaliter ɔ̃siderarent̃ ut plures rei debendi qui possunt ꝓmittere factũ alienũ, adhuc & isto casu, vt teneant̃, & obligati sint, dat̃ illa distinctio, & ɔ̃sideratio casuũ, quæ dat̃ in fideiussorib. vt p Bar. & alios cõiter in locis. s̃. citatis. Considerantes, an factum sit explicabile, & an sit eiusdẽ peritiæ. Vel an simplr̃ promittant factũ alienũ. Vel promittant se curaturos aut effecturos, & concluditur eo mõ quó ɔ̃clusum est in fideiussorib. Cõsequẽter in casu pñti si dicerent̃ obligati, vt plures rei debẽdi, adhuc minimè tenerent̃. Si uerò postremò ipsi ɔ̃siderarent̃ ut
80 expromissores s̃m iura supius ĩ ɔ̃riũ allegata. Adhuc † ɔ̃cludẽdũ est, eos non teneri. Cũ solũ ꝓmiserint se curaturos & effecturos, & iã curauerĩt & operã pſtiterint, & difficultas excuset
81 eos, vt supius aptissimè oñdimus & ɔ̃clusimus. Et † in ipsis ɔ̃siderari, & dari dẽt illa distictio casuũ, q̃ ɔ̃siderat̃ in plurib. reis dñdi, cũ verè alia dari nõ possit. Et illęmet rões isto casu ɔ̃cur-
82 rãt, q dant̃ in plurib. reis, arg. l. illud. ff. ad l. aq. cũ vul. Ex † qb. infero

infero ɔsideratis verbis oĩb. istius stipulationis & ꝓmissionis, istos Magnifi. fratres nihil aliud promisisse respectu renunciationis fideicommissi, de quo agitur, nisi ꝙ Magnificus eorum pr̃ haberet ratum. Promittentes ẽt se curaturos & effecturos illum ratum habere. Quæ promissiones eos non astringunt pręstita diligentia, & opera. Promiserunt ẽt casu, quo Magnificus pr̃ ratum non haberet, se constituere, & ita constituerũt principales debitores aĩo nouandi & principales attenditores & obseruatores. Quæ promissio in d. casu difficultatis ɔsiderata ipsos minimè obligauit & astrinxit. Tum qa non cadit nouatio. Tũ & quia vt fideiussores non pñt dici obligati, nec vt plures rei dñdi, nec minus vt expromissores. In quib. necessariò cadit illa met distinctio casuũ, quæ ɔsideratur in ipsis principaliter promittentibus, & plurib. reis debendi, aliud promisisse ipsos
83 non oñditur, vñ &c. ¶† Non ob. ꝙ dicebat, illa verba cum effectu probare mentem promittentium fuisse velle teneri nõ obstante difficultate: vt nõ sint frustratoria, & vt aliquid operent̃. * Nam in casu pñti* cõis opinio est in ɔ̃rium: quia d. verba minimè hunc effectum operant̃, & alio mõ intelligunt̃, vt ad plenũ deduxi. s̃. rñdendo oĩb. obiectionibus, nec opus est aliter illa
84 replicare. ¶ † Et dum dicebat, in dubio vt actus ualeat, tales promissores in casu difficultatis censeri promisisse indemnitatem seu interesse, ex mente Are. in d. §. possum. arg. l. quidã cũ filiũ. §. fi. de ver. obl. & l. mulier. §. si quis hr̃ditarium, de cõdi. insti. Rñdetur, cõem sñiam esse in oppositũ, volentẽ in dubio promittentes se curaturos & effecturos nõ censeri promisisse interesse seu indemnitatem, sed solùm præstare operã, curã, & diligentiam, & sic illud, qđ eis est minus damnosum: vt firmat Soc. in l. si cũ filius. §. 1. de verb. obl. & istud. s̃. in vltimo fundõ
85 ex multis alijs comprobat̃. Et† d. §. siquis hr̃ditariũ, & d. l. quidã cum filiũ. §. fi. in diuerso casu loquunt̃, eo. s. an conditio, q̃ non põt impleri de iure, possit impleri de facto: vt plenè tradit̃ post gl. p doc. in d. l. locis & in alijs iurib. alle. p gl. in d. §. si quis hr̃ditarium, & plenè p scrib. in l. 1. ff. de uulg. & pup. & in l. Gallus. §. & quid si tm̃. ff. de lib. & posth. Pñs aũt disceptatio non ɔtinet hanc difficultatẽ, sed solùm illam, ad quid teneat̃ promittens se curaturum & effecturum. In qua concludendũ est, ut. s̃. plenissimè tetigimus. Et ad illud, vt actus valeat, ĩ quo Aret. & alij se fundant in vltimo fundõ. s̃. facto, concludenter rñsum fuit & oñsum nihil facere. ¶ Nec obstant iura allegata
86 pro ɔ̃ria opi. Et primò tex. in d. §. possum. Nam † ad illũ rñdet ibidem Aret. Et vlterius tex. ille nihil dicit, qñ promittẽs fecit
87 diligentiam & præstitit operã. Et† ad l. quidã relegatus. rñdet Io. Cro. in d. §. Cato, n. 30. vers. sed ab istis. Et ad l. qui aũt. §. sed si quis. ff. de consti. pecu. sup qua se fundat Are. in d. §. possum, & Soc. in d. ɔs. 288. in 5. q. Rñdet ipse Aret. in d. §. possum, & sequitur Dec. d. ɔs. 313. col. 3. vers. non obstat. Verùm hmõi responsio reprobatur per Rain. in d. §. Cato, nu. 65. uersic. sed in ɔ̃riam, per tex. in l. si fideiussor. §. si necessaria. ff. qui satis. cog.
88 Idcirco† congruentius rñderi põt ex mente Bar. in d. §. sed & siquis, dicentis, ꝙ qñ factum tertij tendit ad obseruationem eius, ad qđ promittens tenetur, ut erat illo casu, promittens tale factum tenet̃ ad interesse non obstante difficultate. Et ita ẽt procedat isto casu tex. in d. §. si necessaria, de quo dubitat Lác.
89 Galiaul. in d. §. Cato, nu. 52. in fi. Et† expresse hoc firmãt Pau. de Cas. in d. l. stipulatio ista, in prin. & Soc. in fallen. 40. in ver. promissio. vers. 3. fallit. Et idem tenet Io. Cro. in d. §. Cato in 2. lect. nu. 30. uers. 2. non obstat. dicens tex. in. §. sed & siquis. nõ procedere in alio promittente factũ alienũ ꝑm Ang. in l. inter stipulantẽ in prin. ff. de uerb. obli. per l. sicut reus. ff. de fideius.
90 Et † ad tex. in l. sancimus. C. de fideius. quem pro ɔ̃ria opi. adducunt Ias. in d. l. stipulatio ista, nu. 10. & in d. l. Titia. nu. 13. & Ruinus in d. §. Cato nu. 65. & Galiau. ibidẽ nu. 52. in fi. Rñdet Crot. in d. §. Cato, in 2. lectu. nu. 30. uers. ult. arguendo. Et alio modo rñdet Dec. d. cons. 213. col. 3. nu. 4. uers. non obstat suc-
91 cessiuè. Ad† l. aũt si procurator. in prin. ff. rem rat. habe. quam in oppo. adducit Rui. in d. §. Cato. nu. 65. uers. ad idem ẽt inducendo, vt per eum. Rñderi põt, illam procedere in stipulationibus prætorijs, iuxta. l. 1. ff. de præto. stipu. & ea quæ traduntur per Bar. & alios in l. quoties. & in l. stipulatio ista. in princi. de uerb. obl. & sentiunt repeten. Floren. in d. §. Cato. nu. 533. Et lex illa loquitur de cautione, quæ pręstatur a procuratore acto ꝑm Pau. de Cas. in d. rub. ff. rem rat. hab. volentẽ totũ illum loqui in ista cautione, nec lex illa locum habebit in alia ꝓmissione de rato conuentionali, ꝑm Bar. & oẽs doc. in d. §. Cato, in 9. opp. cũ alijs alle. p Dec. in d. cõs. 19. & cõs. 233. & cõs. 345. nu. 5. cum alijs citatis. s̃. in quib. expresse tractat̃ de promittente aliquẽ ratũ habiturũ, qui nullo modo tenet̃ ad pœnam seu interesse, si pstitit diligentiam seu operam, & ille cu-
92 ius factum promisit, non vult ratũ hr̃e. Minus† obstat rõ Are. in d. §. possum, quã reassumit Ias. in d. l. Titia, & in d. l. stipulatio ista. nu. palle. uolens, ꝓmissionẽ. d. l. stipulatio ista, dans cõsilium, ut ꝓmittens factũ alienum ẽt pœnã promittat, esse modici effectus, & ferè frustratoria, ut p eos. Nã pęna frustra non addicit̃, licet promissor liberet̃ præstando curam & diligẽtiã: quia tenet̃ illam adhibere, ut ille tertius, cuius factum ꝓmisit, faciat, aliàs tenet̃, & morosus posset redargui data negligẽtia, & successiuè pœna ab ipso exigi, ut rñdendo obiectioni dicit Io. Cro. in d. §. Cato. in 2. lect. nu. 30. uer. 3. argum. Ad rões, & fundamenta adducta ɔ̃ communem p Soc. in d. cõs. 288. in in 5. q. minimè opus est rñdere, & aliquid debere. Tũ quia ɔ̃ cõem illa deducit. Tum ẽt quia oĩb. illis ad plenũ rñdet ipse
93 Dec. d. cõs. 313. col. pe. & fi. ¶† Nõ obstat illud, in quo dicebatur, istos Mag. fratres promisisse se facturos cũ effectu, ꝙ Mag. eorum pr̃ ratũ haberet. Et vlterius expresse casu, quo ratũ nõ haberet, uoluerũt teneri principalr̃ aĩo nouãdi, & vt principales debitores, attenditores, & obseruatores, q̃ verba superflua & frustratoria essent, si nõ intelligerent̃ promisisse soluere de suo, vel interesse, vel emẽdare damnũ, vt superius in obiectio.
94 deductum fuit. Qm̃† aduertendum est, vt. n. s̃. dixi, ꝙ fratres isti promiserunt se curaturos cum effectu &c. q̃ promissio præstita diligentia ipsos nõ arctat, & stringit ad solutionẽ pœnæ cũ interesse, vt probabimus. Et vlterius in casu, quo pr̃ non ratificaret, & pars aduersa, cui ꝓmiserũt, nollet annullare ɔ̃ctũ, sed vellet illi inhærere. Qm̃ si opus esset, ꝓmiserunt aĩo nouãdi &c. quę promissio secundaria fuit & est nulla. Tum cõsiderando nouationẽ. Tum considerando istos, ut fideiussores, velut duos reos promittendi, seu ut expromissores; ut. s̃. de singulis tractauimus. Consequenter super ista secunda promissione inualida, & nulla non põt fundm̃ aliquod fieri. Et imputandũ est stipulatrici, quæ non curauit validè, & sub alia forma & ꝓmissione hr̃e oblõnem ab ipsis Magnifi. fratrib. Et quia sumus in claris, minimè necessariũ erit recurrere ad illud vulg. ꝙ act⁹ in dubio, &c. d. l. quoties. Tum ẽt quia illa nihil obstat ex alijs
95 deductis. s̃. ¶† Nec obstat, ꝙ dicebat̃, illa uerba cũ effectu inducere renunciationẽ difficultatis, & casuum fortuitorũ, vt actus valeat, & vt in simili hr̃ in l. 4. §. q̃situ. ff. siquis cautio. & firmat Ray. in d. §. Cato. n. 68. in fi. Nam istud lege cautũ non reperit̃. Et tex. in d. §. quæsitum, loquit̃, qñ expresse renunciatũ est casibus fortuitis. Et dubitatur, ad quos casus illa generalis renũciatio porrigatur. At hic nulla generalis facta fuit renunciatio difficultatis, & casuũ fortuitorũ. Et† uerba illa, cũ effectu, minimè renuntiationẽ important, sed aliũ habent sensum. s̃. decla
96 ratum, nec aplicabilẽ opi. Ray. quinimo aduersant̃ ẽ. Eo† etiã: qm̃ renunciatio est stricti iuris, & in ea non veniunt, nisi expssa, vt Cald. cons. 5. in tit. de præb. & Card. consi. 120. Titius, in
97 fi. & Dec. cõs. 329. requisitus, col. 2. Nec† illa renũciatio, & oĩ legũ auxilio, põt importare renunciationem difficultatis, vt vr̃ sentire Cro. in d. §. Cato, in 2. lec. nu. 34. Tum quia generalis, & addita, & adiuncta aliquib. renunciationibus præcedentibus specialibus, & trahenda est ad casus similes expressis, seu ad minores, non autem ad maiores, seu grauiores, ꝑm Guil. de Cu. & alios scrib. in d. §. quæsitum, & per doc. in c. 1. de com-
98 moda. & Mod. in d. rub. de fideius. nu. 31. & seq. Eo † ẽt: quia talis renũciatio gñalis, oĩ legum auxilio, non includit casum, in quo expressa requirit̃ renunciatio: vt tradit̃ in d. §. quæsitũ, & firmat Roman. consi. 472. in eo quo quæritur, circa fin. Et
99 † quia tales renunciationes in casu præsenti factæ ab istis, tanquam fideiussorib. minimè tenent, si principalis debitor a sui principio non est obligatus, vt tradit prac. Pap. in forma libelli, ɔ̃ plures reos debendi, fol. mihi. 80. col. 4. uer. & legibus di-
100 centib. Et† talis clausula minimè supplet consensum, & casum, in quo non fuit mens promittentis, q̃ hic fuit limitata, & ideo ita renuncianti adhuc competit remedium iuris, ꝑm Alex. cõs. 1. nu. 13. in 6. vol. & Dec. cons. 180. col. pe. vers. 6. nõ
101 obst. Prout† ẽt: qm̃ tales clausulę appositæ iudicant̃ ex consuetudine notariorũ magis, quã ex expressa partium volũtate, ꝑm Bar. in l. 1. 6. q. in fi. ff. de iur. codicil. & Abb. in c. cum cõtingat

102 tingat.versic.9.casus de iureiur. Eo† ēt: quia sunt accessoriæ, & positæ ad executionē,& iō restringendæ ad casus,in quibus principalis dispō loquitur,& non sunt ampliandæ,vt traditur in clem.1.in fi.de pbē.& in l.cū principalis,vbi Mod.ff.de re. iur.& Soc.ↄſ.164.visa,col.4.uerſ.postremò,in 2.uolu.& Dec.
103 ↄſ.373.uiso,n.14.¶†Nec obstat vltimū de pſumpta collusio ne, & fraude ſm Aret.in d.§. possum, & Soc.d.ↄſ.288.in 5.q. Procederet.n.qñ id probaret. Cessante aūt probatione id minimè præsumendū est l.meritò.ff. pro soc. Et in dubio lex ista minimè admittit.l.sed si maritus.§. fi. ff.qui & a q. Et allegāti fraudē, & dolū onus probādi incūbit.l.quoties.§. qui dolo.ff. de proba.& in terminis nr̃is firmat Deci.d.ↄſ.39. col.fi.nu.5. adducens ad id Bal.& sentit Cro.in d.§.Cato, in 2.lec.nu.30. ¶Explicatis igit̃, & absolutis istis tricis, & obiectionib.firma, & solida remanet ↄclō superius per me firmata.Par.Bononiæ.

SVMMARIVM.

CONSILIVM. CXI.

In causa pñti uertente inter homines cōis Senalis ↄ̄ hoīes de Fundo. An liceat ipsis de Fundo incidere arbores existentes in pratis ipsorum de Senali,sitis intra metas, & terminos comprehensos in sñia arbitramentali aliàs inter ipsas partes lata.Difficultas tota, ſm ipsos de Senali consistere vr̃,circa interpretationē,& circa uerba laudi, & sñiæ prædictæ arbitramentalis. ¶Et ↄsiderando uerba dicti laudi prima facie dicendum vr̃,ipsos de Fundo non posse buscare, nec ligna incidere in bonis proprijs,seu affictiuis ipsorum de Senali,sitis intra d. metas, & terminos: ut vr̃ constare ex uerbis d.laudi, ibi, item post hoc dicimus,vbi arbitri uolunt,q̃ ambæ partes,& una alteri non audeat,nec pſumat pasculare,nec damnū facere in bo
1 nis proprijs,seu affictiuis ipsarū partiū, † nā illa uerba,nec dānum facere,vñr interdicere usum incisionis lignorū,q̃ incisio damnū infert.Aliàs si hoc nō importarent, sed intelligeret̃ de damno pasculationis, superflua essent: cū de pasculatione superius expresse dictū fuerit,ↄ̄ l.si qñ.de lega.1.& c.si Papa.de
2 priui.lib.6.& Bal.in rub.C.de ↄ̄h.emp.q.9. Et† maximè: qm̄ ius cōe ↄcordat cū hm̑oi decl'one, iuxta l.quitus.ff. ad l.aq. &
3 ff.arbo.fur.cęsa. Et † ēt quia sñia est stricti iuris, & eius uerba strictè sunt intelligenda.l.quicquid astringendæ.ff.de ver.obl. iunctis nota.in l.Iulianus verum debitorē.ff.de cond. indebi. & in l.1.& 2.C. si plures una sñia, cum alijs adductis p Mod.
4 Papi.in l.centesimis.§.1.col.antep.ff.de uerb.obl. Et† quia uerba d.laudi,in uerſ.demptis illis diebus, & mensib. concedunt ipsis de Fūdo,certo tp̄e ibi limitato seruitutē,& prātem in pasculando denegare vr̃ seruitutem, & facultatem incidendi ligna,arg.l.si domus tuas,& ibi Pau.de Cast.ff.de serui. urb.præd.
5 Et† ēt: quia concessio unius vr̃ esse probatio alterius, & exclusio.l.cum prætor,in prin.ff.de iudi.c.nonne,extra de pſum.Ad
6 † quod ēt potest adduci, q̃ uerba d. sñiæ non debent trahi ad seruitutem incidendi ligna: qm̄ si ita intelligerentur, traheretur ad iniustum, ut ipsi de Senali deberent pati aliam seruitutem ↄ̄ nota.in l.Mæuio.ff.pro soc.& per Bar.in l.gerit.ff.de acquir. hęre.cum alijs addu.per Soc.conſ.265.incipit,pñtis consultationis,col.fi.in 2.par.Et† qm̄ hæc interpretatio est humanior,
7 & ęquior,iccirco amplectenda.l.in his.ff.de cond.& demō.& p Bal.in l.cum allegas,in fi.& in auc.ad hæc.col.2.C.de vsur.
8 Et† ēt quia concurrit uerisimilitudo,arbitros ita sensisse.l.si.ff.
9 quod met.cau.c.quia verisimile.de præsump.Et† ēt quia ita interpretando res ipsa reducitur ad primeuā libertatem, ad quā facilis est reductio.l.fr unus.§.pactus ne peteret.ff.de pac.& talis reductio est fauorabilis;vt dicit gl.in c.1.ver.numerandum
10 de pbē.li.6.Et† ēt quia per hanc interpretationē minus offenditur ius cōe.l.fi.§.in cōputatione.C.de iure delibe. Quæ ēt cōprobari vñr ex instr̄o locationis, & reuocationis in perpetuum factæ ipsis de Senali, p ipsos de Fūdo de monte cū suis ↄ̄finib. declaratis in d. sñia arbitramentali, in quo instr̄o ipsi de Fūdo ↄcedunt ipsis de Senali facultatē vtēdi,fruēdi, ac faciēdi q̃quid ipsis ppetuò placuerit &c.minimè i illo instr̄o locationis reseruantes sibi aliquod ius lignandi,seu incidendi ligna, & ↄ̄ra p̄dictam

dictam seruitutē hr̃e non dēnt in bonis propriis, seu affictiuis ipsorū de Senali. ¶His tñ nō obstā. ꝯria sñia de iure vr̃ verior, nā(vt mihi in facti contingentia relatū est)ante dictā sñiam arbitramētalē,& post, ꝓprietas,& dñiū dictorū locorū fuit, & ē ipsorū de Fundo,itē & ipsi de Fūdo,& ante dictā sñiam,& successiuè post inciderūt ligna in dictis locis ꝓpriis, & affictiuis ipsorū de Senali.Præterea,& in dictis locis,ac ēt in villis & reliqs cōib.uiguit,& viget ꝯsuetudo,& ita obseruatū fuit,& obseruat,ꝙ arbores existētes in dictis locis,ēt ꝓpriis & affictiuis sunt cōes quò ad vsum incisionis, de quib.in facto existentib. inferius latius dicet.Vnde cōsiderādo verba laudi,& sñiæ prædictæ reperio illā continere multa capita. Primū est, ꝙ ipsi de Senali vbiq; ꝑpetuis tpib.ad eorū libitū &volūtatē pacificè,& quietè cū eorū aĩalib. qbuscūq; possint pasculare in dictis locis designatis,& ēt vbiq; buscare, vti frui, & gaudere quouis mō.Scđm caput est,ibi,spāli stiplone,in quo ꝑ dictū laudum dat facultas ipsis de Fundo,ꝙ possint vnà cū dictis hoĩbus de Senali ꝑpetuis tpib.cū eorū paruis pecudib.in dictis locis pasculare,buscare, vti frui,& gaudere,ad eorū plenū arbitriū,& liberā volūtatē,sine oĩ impedimento,& ꝯdōne ipsorū de Senali,& eorū hæredū,& successorū.Ex istis duob.capitib.clarè patet,ꝙ per dictū laudū dat plena facultas ipsis de Senal.& ipsis de Fundo buscādi,& ligna incidēdi oĩ tpe,& in quocūque loco,siue proprio,siue affictiuo in dictis metis,& terminis,vt pa
11 tet ꝑ illam dictionem. †vbiq; perpetuis tpibus, iuxta notata in c.licet.de off.deleg.& in l. 2.§.postea.C.de vete.iure enucl.
12 & in §.fi.in auth.qūo oporteat episc. Quod †ēt suadet ex illa dictione,vbiq;,vt inst.de vsuc.in prin.& in l.j. sup verbo.vbi-
13 que.ff.sol.mat.Ad† idē ēt faciūt illa verba . Ad eorū plenū arbitriū,& liberā voluntatē,de quib.latè in l.j.C.de sacrosſ.eccl. & plenè per Ale.consi.66.perlectis verbis,in 3.vol.vbi de verbo plenario,& pleno iure.& per Barb.consi. 2. sapienter, & ꝑclare,co.3.in 2.par,cū aliis adductis ꝑ repeten.in l.Titia.§.Ti-
14 tia.q.21.ff.de leg. 2.Ad† idē faciūt illa uerba, sine oĩ impedimento,& ꝯdōne ipsorum de Senali,q̃ vniuersalia sunt,& oēm spēm impedimēti,& ꝯdōnis includunt. l.a ꝓcuratore. C.mā. c.solitæ,extra de maio.& obe.Vnde ex dictis verbis ita geminatis,& gñalibus data est facultas ipsis de Fundo incidendi ligna oĩ tpe,& in quibuscūque locis existentib. in dictis metis.
15 Quę gñalitas attendenda est,& ab ea minimè recedendū alio non existente.l.j.§.gñaliter.ff.de leg.p̃stan.l.petendę.§.si verò. C.de tpib.in integ.resti.peten.l.3.ff.de offi.pręsidis, cum aliis adduc.per Mod.in l.licet.C.de iud.in 3.limi. & in l.si de certa.uer.ꝯ istū.de transac. Quæ ēt comprobantur ex illa dictione posita in 2.c.dicti laudi p̃allegato,ibi,vnà cū prædictis hoĩbus de Senali, ubi arbitri ipsis de Fundo dāt eandē facultatē pasculandi cū eorū paruis aĩalib. & buscandi, ac incidendi ligna in oĩbus dictis locis ibi limitatis,quā dederunt in p̃ceden ti caplo ipsis de Senali,qb. est data plenissimè p̃dicta faciēdi ĩ oĩb.& quibuscūq; locis,ibi limitatis,& oĩ tpe, ut s̃.probatum
16 est.Cum† enim in 2.c.fiat relatio ad caplm pręcedēs,illud relatū cōtinet in referente cū oĩb.suis qualitatib.l.asse toto.ff.de hęred.insti.auth.siquis in aliquo documēto. C.de eden.l.Ti-
17 tia.§.fin.ff.de uerb.ob.& ꝑ Bar.in l.j.ff.de recepta. Et† hoc idē indicat illa dictio,unà cū,q̃ est aduerbiū congregandi fm grāmaticos,& hr̃ in l.fi.iūcta gl. C.de impu.& aliis substit.& ibi ponunt Mod.pap.denotat.n.ista dictio,cū,ꝯiūctionē,& simul taneā,vt dñt repetē.Bononien.in l.naturaliter. §.nihil cōe. in
18 gl.j.in prin.ff.de acq.poss.Et† quū ipsi de Fundo ꝯgregent cū ipsis de Senali ad dictas facultates, talis aggregatio referenda est ad modū,nō aūt ad q̃titatē,ita pulchrè Albe.de Rosa.in l. itē si fundi.§.seminarios,circa fi.ff.de usufru. dicēs,ꝙ si dat facultas alicui utendi fm cōsuetudinē p̃risfamilias, ꝙ talia uerba non referunt ad q̃titatē,sed ad modū, i.ad qualitatē utēdi. Vnde si p̃rfamilias utebat nemore incidēdo solū unū plaustrū ianno: ille,cui data est ptās fm ꝯsuetudinē patrisfamilias,poterit incidere decē,si tot sibi sunt necessaria . Ex dictis istis apertè patet,ꝙ ꝑ dicta duo capla laudi fuit data plenaria ptās & ipsis de Fūdo, & ipsis de Senali.& oĩ tpe,& in oĩ loco ibidē limi
19 tato pasculandi,& ligna incidendi,sine aliqua ꝯdōne.¶† Verū arbitri ipsi uidētes hāc generalitatē,& facultatē esse nimis ampla in alio caplo ipsius laudi,ibi.itē post hęc dicimus,declaramus,arbitramur &c.Restrinxerūt illā, & uoluerunt, ꝙ ambæ partes,& vna pars alteri,non præsumeret, nec auderet in bonis propriis,uel affictiuis pasculare,nec dānū facere,imponentes pęnā facienti dānū,vt ibi.Qđ caplm solū impedit facultatem pasculādi in locis ꝓpriis,& affictiuis, nō aūt impedit facultatē buscādi,& ligna incidēdi.Ibi.n.uerbū nullū positū apparet ꝓhibitiuū icisionis lignorū.Vnde ꝑ hoc ultimū caplm solū apparet derogatū primo & scđo caplo quò ad pasculationē,q̃ cōcedebat ipsis de Fundo, & de Senali in oĩ loco ibi limitato,in hoc ult.ca.restringit hoc nō licere in bonis ꝓpriis, & ipsarum partiū affictiuis,q̃ restrictio solū fit respectu pasculationis,non respectu buscationis, & incisionis lignorum . Et
20 iō quò ad ista ultima generalitas primi & scđi capli vr̃ remanere firma,& ualida: cū nō appareat mutata l.sancimus.C.de
21 testa.d.l.3. de off.præsi.l.præcipimus.C.de app. Si†.n.arbitri uoluissent mutare primū,& scđm caplm,& derogare illis quò ad incisionē,& buscationē,utiq; dixissent: sicuti dixerūt de pasculatione:& quia nō dixerunt,p̃sumptio est,ꝙ noluerūt mutare,& corrigere c.ad audiētiā,extra de decim.l.j.§.fin uerò ta
22 lis.C.de cad.tol.Et† quia unius exclusio est alterius inclusio. d.l.cū prætor,& d.c.nōne.Ad qđ ēt,nā dictū ultimum caplm est cōe ad utranq; partē:ambas.n.includit, ut nō præsumat in propriis bonis pasculare,nec dānū facere,vnde si ruditer intelligit,sequeret,ꝙ nullus in propriis suis bonis posset pasculare, qđ minimè dicendū est,prohibita est.n.pasculatio in propriis bonis alterius nō in suis,licet in j.& ij.c.appareat concessa.De buscatione uerò,& incisione lignorū, hoc ultimum caplm minimè loquitur.Et ideo primū,& scđm caplm remanet firmū. ¶Nec obstant illa uerba,nec damnū facere,ꝑ q̃ vr̃ inclusa ꝓhibitio incisionis lignorum,per quā damnū infertur, & fit. Nā
23 †licet dānū sit diminutio patrimonij.l.ij.ubi scribentes.ff.de
24 dam.infec.Tñ† arbores incisæ,& postmodū asportatę ꝓpriè cadunt in furtum magis q̃ in dānū.l.si seruus.§.Octauenus.ff. ad leg.Aqui.& ff.arbo.fur.cęsa.Vnde uerba in c.posita ibi,nec damnū facere,interpretari debent de dāno, quod fieret in comestione,seu pasculatione herbarū.Quod bñ suadet ex sequētib.uerbis eiusdem capli,in qbus colligit,mētē arbitrorū fuisse de damno cōmittendo circa pasculationē nō de damno in-
25 cisarū arborū.†Nā si de illo intellexissent, utiq; specificassent emendationē dāni,fm qualitatē arborū incisarū,si enim de tali damno incisionis intellexissent, certè aliquid expressissent. Saltim ponendo aliquam dictionem ulem,puta, nec aliquod dānū facere,qđ minimè positū apparet, solùm.n.dixerunt, ꝙ nullus præsumat pasculare,nec dānū facere. Quæ dictio,nec, copulat,& cōtinuat proximum p̃cedens dictū, & eidē iungit. l.nec q.cquā.ff.de off.procon.& le.per Soc.cōsi.10.nu.5. in 3. uol.& declaratiuè ad præcedentia uenit. s.ꝙ nullus possit pasculare,nec damnū facere.s.pasculando: ut declaret præcedē-
26 tia in ea qualitate,†in qua præcedentia loquūtur,ut in dictione copulatiua solet dici,in l.Seię.§.Caio,& ibi Bart.ff.de fun.
27 instruc.& instru.leg.†Et in simili est pulchra decisio Bar. per illum tex.in l.mariti.§.eū aūt.ff.de adult.ubi cōiunctio aduersatiua,aūt,aduersat illis,q̃ sunt eiusdem gñis,& qualitatis,non autē illis,quæ sunt alterius qualitatis, ut si dicat,scholares legunt,Petrus aūt currit,intelligit Petrus,s.scholaris, ut aduersetur illis,q̃ sunt eiusdē generis.Sic erit,& in ista ꝯiunctiua,nec, ut cōiungat,& declaret p̃cedentia in eadē qualitate & genere, nō autē in diuerso.Et potissimè procedunt p̃dicta: qm̃ pasculatio herbarū in dictis locis ē penitus ꝓhibita,qñ loca,& prata sunt propria,& affictiua.Nec aliqua uiget cōsuetudo,ꝙ ĩ ta lib.pratis quis possit pasculare,ex quo herbę ĩ dictis locis natę sunt ꝓpriè illorum,q. hñt dicta prata,& loca, qđ secus ĩ icisione arborum: nā arbores existētes ĩ dictis locis ꝓpriis,& affictiuis nō sunt ꝓpriè illorum, ex quo sunt cōes quò ad incisionē arborum oĩum hoĩum de Fundo,& de Senali, uirtute gñalis ꝯsuetudinis ibidē existētis,& p̃dicta ꝯcedētis. Quę cōsuetudo
28 fuit,& est tāti tpis,ĩ cuius ꝯriū nō extat memoria.Et† iō est obseruāda,ar.l.si seruus pluriū.§.fi.ff.de leg.j.l.sp in stiplonib.ff. de reg.iu.cū aliis.j.adductis.Ex qua diuersitate rōnis colligit, mentem ueram arbitrorū fuisse prohibere in dictis pratis, & bonis pasculationē,non autē incisionē arborū, q̃ natę in dictis locis quò ad incisionem erant,& sunt cōes uirtute dictæ ꝯsuetudinis,quā ipsi arbitri minimè sustulerunt.¶Confirmātur p̃dicta ex uerbis dictę sñiæ,seu laudi positis in illo uersi. dēptis illis diebus,& mensibus,ubi arbitri limitando & declarrando dicta in præcedenti.c.uolunt,quòd in bonis propriis, uel affictiuis,

ctiuis nullus hẽat pasculare,nec dãnũ facere,nõ oĩ tpe,ex quo
a festo scti Michaelis Archangeli Septẽbris vsq; ad festũ san-
cti Georgij militis Aprilis,ↄcedunt ambab.partib.in bonis ꝓ-
priis, & affictiuis,ĩ pratis,& gregiuis sitis in terminis ibi desi-
gnatis facultatẽ pasculãdi,circuendi,vtẽdi,& fruendi, ꝑpetuò
& pacificè,sine oĩ ĩpedimẽto,& ↄdictiõe.Per q̃ verba declarat̃
ꝓhibitio facta ambab.partib.ne possint pasculare,nec dãnũ fa
cere in bonis ꝓpriis,seu affictiuis: vt talis ꝓhibitio nõ ꝓcedat
a die S.Michaelis,vsq; ad festũ S.Georgij. Nã isto tpe licitum
erit ambab.partib.ĩ dictis bonis ꝓpriis pasculare,& ↄñr pascu
lãdo dãnũ facere,circuire,uti,& frui,sine oĩ ↄdõne.Per q̃ ver-
ba clarè patet tpe S.Michaelis vsq; ad festũ S.Georgij ipsos de
fundo in bonis,& pratis ꝓpriis, ipsorũ de Senali posse pascu-
lare,vti,& frui,ac circuire, isto.n.tpe cessat ꝓhibitio posita in
prin.ca.Cũ versiculus,dẽptis illis dieb.veniat limitatiuè,& ex
ceptiuè ad principiũ cap. ꝓhibẽtis pasculationẽ oĩ tpe,& tps li
29 mitet,& declaret ĩ d.ver.dẽptis.Et†exceptio & limitatio dẽat
esse de regula.l.in his.ff.de legi.l.nã qđ liqdę,in fi.ff.de pe.le.
l.j.vbi scrib.ff.de reg.iu.& p doc.ĩ c.j.e.ti.li.vj.& p Mod.ĩ l.nũ
mis.ff.de in lit.iura.Vñ si in principio cap. ꝓhibet̃ facultas pa
sculãdi,& dãnũ dãdi in bonis ꝓpriis,hoc limitat̃, in versi.dẽ-
ptis illis dieb.vt nõ ꝓcedat a die S.Michaelis,vsq; ad diem S.
Georgij.Nã tali tpe licebit illa facere,& de isto tpe est pñs qõ.
Aut ergo principiũ cap. ꝓhibet solũ pasculationẽ & dãnũ ĩ pa
sculãdo,vt s̃.dictũ fuit,& versiculus dẽptis, hoc limitat in tpe
ibi designato,& nihil facit ad casum nr̃m.Aut principiũ capl̃i
fm intẽtionẽ partis aduersę ꝓhibet ẽt incisionẽ lignorũ in il-
lis verbis,nec dãnũ facere,q̃ intelligẽtia stare nõ põt, rõnibus
de qb.s̃.Tñ adhuc versiculus dẽptis,istud limitat, nõ ꝓcede-
re a tpe S.Michaelis vsq; ad festũ S.Georgij. Et iõ,vt limitatio
sit bona,& ↄueniẽs ꝑcedẽtib. tali tpe vr̃ ꝑmissa facultas, & pa-
30 sculãdi,& ligna incidẽdi.¶†Qđ vtiq; suadet̃ ex verbis positis ĩ
d.ver.dẽptis,nã omisso verbo,circuire,qđ intelligi põt cũ aĩa-
lib.vt illa possint duci circũ circa montes, illos cũ pecorib.cir
31 cuẽdo,vt capit̃ in l.ij.§.j.ver.qđ si tẽpestas.Põt† ẽt ĩtelligi hoc
verbũ,circuire,cingere arbores,qđ ad ĩcisionẽ ꝑtinet,vt capit̃ ĩ
l.cedere,& ĩ l.furtim.§.siue aũt.ff.arbo.fur.cęsa.& in l.j.& l.lo
cationis scriptũ.ff.lo. circũcingendo.n.arbores qs dr̃ circuire
eas.vt deposito cortice arescãt,& postmodum ĩcidant̃. Et scda
ista intelligẽtia magis vr̃ ↄueniẽs,q̃ prima.Nã ista aliqđ addit,
& tollit supfluitatẽ,pria verò secus,cũ verbũ pasculare, neces-
sariò ĩcludat facultatẽ circũ circa agẽdi, & ducẽdi aĩalia de lo
co ad locũ.Hoc denotat ẽt verbũ,vti,& frui, p q̃ ipsis de Fũdo
dat̃ facultas vtẽdi,& fruẽdi tpe ibi expsso in pratis & bonis ꝓ-
priis,seu affictiuis.Et q hẽt vsumfructũ pt̃ arbores cedere, qñ
nõ sunt fructiferę,sed cęduę,vt sunt pñtes,de qb.litigat̃, quæ
nullũ ꝓducũt fructũ,sed cędue tm̃ sunt,& cęsę renascunt̃, li-
cet tardè,& nõ breui tpe,q̃ vulgò dñr arbores de ligname.Põt
32 enĩ dictas arbores cędere,q vsũfructũ hẽt l.diuortio .§.si fun
dũ,& ibi gl.& plenè scrib.ff.sol.mat.cũ aliis ↄcor. ibidẽ addu-
ctis.Et in terminis ẽ optimũ ↄsiliũ d.Ale.cxviij.in casu de quo
q̃rit̃.iij.vol.vbi lege,& rõne ↄcludit, vsufructuariũ posse tales
arbores incidere,vt plenissimè hr̃ p repetẽ. in d.§.Titia.q.36.
Nec dicat̃,q dicta verba,vti,& frui,ac circuire, dẽnt ĩtelligi re
spectu pasculatiõis. Nã talis ĩtelligẽtia stare nõ põt:qm̃ verbũ
circuire,vti,& frui,essent supflua, ex quo necessariò ĩcludunt̃
sub illo verbo,pasculare,sed intelligẽdo vt aliud importet ver
33 bũ circuire,vti,& frui,stabũt ꝓpriè,†& nihil erit supfluũ,iux
ta l.si qñ.ff.de le.j.& c.si Papa. de priui.li.6.& p Bal.in rub.C.
de ↄh.emp.& p Bar.in l.iiij.§.ꝑtor ait.ff.de dã.infec.& p Mod.
in c.j.de resc.& in l.j.in prin.ff.de off.eius.Accedat ꝑdictis ve
risimilitudo,& ipsa veritas. Nã si ipsis de Fũdo ↄcederet̃ solũ
facultas a die S.Michaelis vsq; ad festũ S.Georgij in bonis ꝓ-
34 priis,seu affictiuis pasculãdi,†& illa verba,circuire,vti frui,in
telligerent̃ de pasculatione tm̃,sequeret̃,talia verba fore,& es-
se inania,vana,& sine effectu,ↄ notata p Butri.in c.cũ locũ, ex̃
de spõ.& p gl.& doc.in §.curare,inst.de act.cũ si. Nã tali tpe ĩ
dictis locis nõ põt pasculari, ex quo tpe hiemis aĩalia nõ depa
35 scunt̃,nec stare pñt in dictis saltib.& nemorib.†Vñ ne sequat̃
36 tale absurdũ,iuxta l.nõ ad ea.ff.de ↄdi.& demon.Et† vt dispõ
37 valeat.l.quoties.ff.de reg.iu.& de re.dub. Et†vt verba intelli-
38 gant̃ fm subiectam materiã.l.si vno.ff.lo.Et † qa relata ad tps
intelligi dẽnt fm condõnẽ tpis,le.plenũ.§.equitii.ff.de vsufr.
Dicta verba intelligi dẽnt de vsu & fruitione, qui põt haberi
illo tpe ibidẽ expsso,ↄñr & necessariò de buscatione,& incisio
ne lignorũ,& sic nihil erit supfluũ,nihil inutile, vel futile,ni-
hil absurdũ.Et verba ↄueniẽt,& in pasculando,& in incidẽdo.
39 Nec† dicat̃,q illa verba pasculare,excludũt buscationẽ,& ĩci-
sionẽ.Nã vnius inclusio ẽ alterius exclusio . Tollit̃.n.obiectio
ex his,q̃ ponit gl.in d.l.cũ ꝑtor.de iud.& Gemi.post Lap.in c.
q ad agendũ.§.j.de procu.lib.6. Imo.in l.fi.col.xij.ff.a qb.ap-
pel.nõ li.& Ale.in l.fi.ff.qđ q sq; iu.& Mod.in d.l.minimis,vo
lẽtes,ĩclusionẽ vnius nõ ĩducere exclusionẽ alterius,qñ ĩ vtro-
que viget eadẽ rõ includẽdi, ꝓut est in casu pñti, in quo ĩ tpe
ibi limitato a die S.Michaelis vsq; ad festum S.Georgij magis
dẽt includi facultas incidẽdi ligna,q̃ pasculãdi , tũ qa tali tpe
nõ põt pasculari: tũ & qa cõsuetudo est, q ligna possint incidi
40 ẽt in pratis ꝓpriis,vt s̃.dictũ est.Nec† ẽt obstat, si dicat̃, q il-
la verba circuire,vti & frui,dẽt declarari,ex verbo ꝑcedenti pa
sculare,iuxta l.quoties.C.fam.ercis.& l.si seruus pluriũ.§.fi.ff.
de le. j.cũ si.Nã ꝓcederet obiectio,qñ verbũ sequẽs eẽt obscu
rũ,vel ambiguũ,vt loquunt̃ dicta iura,secus qñ verba sequen-
tia sunt clara,vt sunt ista vti & frui,in qb. claris cessant ↄiectu
ræ.l.continuus.ff.de verb.cũ vulg.Vñ cũ ista verba cõueniant
incisioni arborũ,cõuenire ẽt dẽt & ipsorũ effectus.l.Labeo,cir
ca fi.ff.de suppel.le.& p Pa.de Ca.consi.cccxxxiij.Et q tali tpe
p ipsos arbitros videat̃ cõcessa facultas incidẽdi ligna, suadet̃
41 rõne viua . Nã †posito q arbitri in principio dicti capl̃i prohi
buissent in pratis ꝓpriis pasculationẽ,& incisionẽ lignorũ,qđ
minimè uerũ est de incisione,vt s̃.dictũ fuit . Tñ hoc cõcesso
istud potuerũt facere illa rõne: qm̃ tũc tpis æstiui in dictis pra
tis sunt herbę,& fęna,nec vr̃ honestũ, q eo tpe pasculent̃,& q
illis tpib.in dictis locis incidant̃ arbores, & asportent̃, p quam
incisionẽ,& asportationẽ herbę,& fęna deuastarent̃, q̃ rõnes,
& q̃ dãna cessant a die S.Michaelis usq; ad sanctum Georgiũ,
& sic in hieme,& parte veris,& autũni,quib.tpib.in dictis pra
tis,& bonis ꝓpriis nõ sunt fęna, nec herbę, ↄñr in illis nõ põt
42 dari dãnũ p incisionẽ,& asportationẽ lignorũ. Vnde † a rõne
dãni cessantis dicto tpe vr̃ ꝑmissa ĩcisio, & asportatio lignorũ.
c.cũ cessante,vbi plenè cano.extra de app.l.quãuis. §.adigere.
ff.de iu.patro.cũ si.Et potissimè talis intelligẽtia procedit, &
vera est: qm̃,& ante dictã sñiam, seu laudũ , & successiuè post
à tanto tpe,in cuius ↄrium non extat memoria,fuit & est in di
ctis partib.valida,& firma ↄsuetudo,q arbores,q̃ sũt, & nascũ
tur in locis, & pratis ꝓpriis quò ad incisionẽ ipsorũ sint cões,
taliter q vnicuiq; ex dictis cõitatib.licet arbores ibidẽ existen
tes incidere,& asportare a die S.Michaelis vsq; ad sãctũ Geor
43 gium inclusiuè†quę cõsuetudo hẽt vim cõstituti,tituli,& pri
uilegii: vt no.in l.hoc iure.§.ductus aquæ.ff.de aq.quoti.& ę-
sti.& in c.sup quibusdam.§.præterea,de ver.sig.p Abb.& alios
in c.ꝑuenit,de deci.& p Ale.in cõs. 5.viso,in j.uol.& cõsi.67.ĩ
iiij.uol.& cons.37.in ij.vol.& per cano.in c.j.de ꝑsc.li.6.cum
aliis adductis per d.Phil.Dec.consi.83.in j.vol.vnde nulla ca
dit verisimilitudo,q ipsi arbitri voluerint tollere ipsis de Fun
do ius eis q̃situ ex tali consuetudine. Potissimũ qa grauarẽt ip
sos de Fũdo q erãt dñi dictorũ locorũ, ad locandũ ipsis de Se
nali pro annua pẽsione, seu cẽsu loca prædicta, ut patet ĩ alio
capl̃o dicti laudi,& sñiæ , & p instr̃a successiuè subsequuta de
44 locatione,& renouatione ꝑdictis.Locatio†.n.inter ipsos ↄhẽ-
tes ꝓbat possessionẽ,& successiuè dñiũ alio in ↄriũ nõ apparẽ-
te,ar.l.ꝑdia.ff.de acq.pos.& hr̃ p Dños de Rota in antiquis de
cis.cij.& p Alex.cons.12.in 4.uol.& ↄs.11.eo.lib.& per Fel.in
c.inter dilectos, col.7.uers.in tex.ibi, extra de fi.instru. Vbi ẽt
ponit,qđ de ꝑceptione pensionis,an illa ꝓbet possessionẽ, &
dñium,si alius non est in ea: ut oĩa ↄcurrũt in casu pñti.Ex q-
bus patet resolutio oĩum.s̃.deductorũ in ↄriũ,& q uerba sñiæ
faciunt ĩ fauorẽ ipsorũ de Fundo.¶Nec obst.illa uerba,nec dã-
nũ facere: qm̃ de ipsorũ intellectu plenè fuit.s̃.dictũ. Nec ob.
uersic. demptis illis dieb. qui facit pro ipsis de Fundo. Nec ẽt
obstat,q unius inclusio &c.qm̃ maior uiget rõ circa incisionẽ
lignorum,quã circa pasculationem , ut s̃. deductum est. Nec
obstat,q uerba sententiæ traherentur ad iniustum;quia cõtra
riũ est ipsa ueritas,& interpretatio.s̃.facta est ęquior,& huma
nior.Nec obstat instrumentũ locationis,& renouationis : qm̃
in illo confirmatur laudum,& sñia.Et factum apparet fm te-
norem laudi,& sñiæ,& non ultra,& laudum est clarum in fa-
uorem ipsorũ de Fundo: ut s̃.deductũ est. Nec obst.q interp̃-
tando in fauorẽ ipsorũ de Senali res reducerect̃ ad primæuũ
statum,

statum,&c.Nam istud retorquetur in ɔ̃riũ: qm̃ primeuus status tendit in fauorẽ ipsorum de Fundo,q erant dñi & ꝓprietarij dictorũ locorũ,& stante dicta consuetudine generali habebant,& hñt dictam facultatẽ incidendi ligna tpibus prædictis in pratis,& bonis proprijs,seu affictiuis ipsorum de Senali. Vñ ad istũ primæuũ statũ fit reductio p talẽ interp̃tationẽ. Quæ interp̃tatio nihil iniusti,nec absurdi ɔtinet,sed oĩa iuristima,& ɔuenientia,æqua,& humaniora,uerisimilia,& vera.Et minus lædit & tollit ius ipsarũ partiũ,inducit ẽt,q verba sñiæ nõ sint superflua,nec inutilia,& sine effectu. Itẽ nõ inducit oĩmodã correctionẽ primi,& secũdi capituli dicti laudi.Quorũ oĩum sequeret ɔ̃rium,si dicta verba laudi reciperent interpretationẽ,& intelligentiã,quã dant ipsi de Senali, ut apertissimè patet ex his,quę superius sigillatim sunt adducta. Ex quibus ĩfertur ɔclusio vera,uerba dicti laudi sonare,& facere ac tendere in fauorem ipsorum de Fundo,euacuatis his,quæ in ɔ̃rium adduci possent in fauorem ipsorum de Senali.Contra quos,& in fauorem ipsorũ de Fundo bene facit dicta generalis consuetudo tanti tpis,in cuius ɔ̃rium non extat memoria, de qua superius dictũ est , quæ ɔsuetudo omnẽ penitus tollit difficultatẽ,si qua oriri potuisset.¶Aduertendũ est insuper, q ipsi de Fũdo in dictis locis,& bonis nunc affictiuis , seu propriis ipsorũ de Senali dicto tpe hyemis & parte veris,& autumni , & sic a die Sãcti Michaelis,vsq; ad festum S.Georgij, & añ dictũ laudũ,& successiuè post a tãto tpe,in cuius ɔ̃rium non extat memoria,fuerunt vsi dicta facultate incidendi ligna,qui vsus,seu facultas,siue seruitus per dictum tp̃s fuit quæsita ipsis de Fundo,taliter q ab ipsis de Senali non pñt impediri, quin decætero,& in futurũ vtantur dicta facultate,seu seruitute : cum illa vsi sint dicto tempore,ẽt ɔcurrente scientia , & patientia ipso-

45 rum de Senali. Licet † n.talis facultas,& seruitus sit disconti nua,tamen tali,& tanto tpe præscribitur:ut est glo.ordina. & ibi Bar.& scriben.in l.seruitutes,in prin.ff.de serui.ti. gene. & p gl.& doc.in l.2.C.de serui.& aqua,& p gl. & Bar.in l. infra §.deniq;.ff.de aqua plu.arcen.& p doct.in §.æquè institu. de actionib.& per Abb.& Fely.in c.de quarta,extra de p̃scrip. & latè p Cepol.in tract.de seruit.vrba.prædi.c.19. & 20. & p Alex.ɔs.108.in cã,& lite,col.2.& 3.in 2.volu. in quibus locis ɔcluditur,talẽ facultatẽ,seu seruitutẽ discontinuã p̃scribi tanto tpe,in cuius ɔ̃rium non extat memoria.& in proprijs terminis de facultate,& seruitute incidendi ligna, quòd tãto tpe p̃scribatur,ponit Cepol.in d.tract.in rub.de montibus,col.fi.q. pen.cum alijs adductis per Philip.Cor.consil.suo 244. multa

46 in medio,col.7.in tribus seq.in 3.par.Quinimo, † & fortius Cepol.ubi s̃.dicit,q quis allegando titulum,& ꝓbando possessionem, seu quasi incidendi ligna per decem annos inter præsentes,seu viginti inter absentes, ꝓbaretur titulus allegatus,& seruitus constituta.adducit gl.& Bar.in d.l.seruitus. & ibi Pa. de Cast.col.ulti.dicit,hanc opi.esse communẽ, & idem tenet ipse Cepol.in d.c.19.col.pe.dicens hanc opi. cõiter seruari in practica,& sequitur Fely.post alios in d.c.de quarta, col. pen. & Alex.consi.suo 69.circa primũ,col.2.in 3.volu.& bene faciũt,quę ponit Bar.in l.cum de in rem verso.ff.de usur.& in l. si certis annis,vbi plenè.doct. C. de pac.cum aliis cumulatis per Mod.in tractatu præscriptionũ,car.10.& seq.& car.23.Et

47 † tanto magis in casu nostro prædicta procedunt : qm̃ isti de Fundo fuerunt,& sunt directi dñi,& proprietarij dictorũ locorũ,& hñt pro se ɔsuetudinẽ & facultatẽ incidendi ligna, ut s̃.quæ omnia ɔcedũt iustũ titulũ taliter, quòd sufficit præscriptio.40.anno.D. Ant. in c.peruenit,col.4. de censi. In istis enim iuribus incorporalibus p̃scribendis sufficit titulus etiam iniustus,secundùm Bar.in l.1.§.1.ff.de itin.actuq; priua. & in l.si quis diuturno.ff.de si ser.vendi.& in l.Celsus, vbi repeten

48 tes in 2.not.ff.de vsuc.Et † ideo Panor.in c.cum dilectus, ex̃ de consue.in gl.in ver.ɔstitutũ.in 3.not.dicit,q titulus minus iustus dat iustã cãm præscribendi,esto,q postmodum constet illum titulum nõ sufficere ad transferendũ ius,vt probatur in tex.dicti.c.cum dilectus,& idem sequit̃ ipse Pano.in c.auditis

49 de præscr.col.3.ver.& not.q ex sola præscriptione.† Quanto magis in casu nostro prædicta debent procedere:quum fuerit ipsa præscriptio tanti tpis,in cuius contrariũ non extat memoria,quæ hr̃ loco tituli legitimè ɔstituti.d.l.hoc iure. §. ductus aquæ,& ibi glo.& † etiã hẽt vim priuilegij, dicto c.super quibusdã.§.præterea,de uerb.sign.& ibi gl.& Mod. in l.de q-bus.ff.de legib.col.13.& hẽt & obtinet uim legis,ut in l. 1. §.

51 fi.& in l.in summa,in princ.ff.de aqua plu.arcen. & † plures alios effectus operantur,de quib.in locis prealle.& p Fel. post alios in rub.& in c.cũ nobis,ex̃ de pręscrip.& per glo.& doctores in capi. super illum text.de præscript.lib.6.& per Alex.cõsil.6.uiso.in 1.uol.& consi.74.vi.col.2.in 4.vol. cum alijs cumulatis per Moder.in d.tractatu præscriptio.carta.15. & 16.

52 Quę † procedunt,nedũ qñ priuatus præscribit contra priuatum,[illegible] etiam quando priuatus uel communitas præscribit ɔ̃ aliam,vt p[illegible] notatur per scriben. in auct. quas actiones. C.de sacros.eccl[illegible] Alexand.consi.16.in 5.uolum.& Areti.consi.154.colu.fin.ɔ[illegible] d.Phil.Cor.consi.268.in hac ɔ[illegible] proposita,cum aliis adductis p

53 in tra.p̃scr.car.54.Nec † dicatur,quòd[illegible]igne,in 4.vol. & p Mod. rebat scientia,& patientia ipsorum de Senali p̃scriptione req iuxta not.in l.2.per Bar.& alios.C.de serui.& aqu[illegible]ũ cõitatis, l.seruitutes , & in l. quoties. ff. de serui. & per Canon. dicta

54 c.de quarta.Nam † istud non procedit in p̃scriptione tãti tpis in cuius ɔ̃riũ non extat memoria,in qua non requirit̃,nec patientia,nec scientia eius,ɔ̃ quem præscribitur,ita Alex.in consi.6.uiso themate,col.pen.in 1.vol.dicens , hanc esse communem opi.Licet alibi tenuerit ipse cõtrarium , & sequitur Fely. hanc communem in d.cap. de quarta.columm.vlt.& Moder. Papi.in l.imperium colum.9.& duabus sequentib.ff. de iurisdictio.omnium iudic.vbi adducunt plures alias decisiones,&

55 per Modern.in tractatu præscrip.cart.26. Præterea † tollitur obiectio ex his,quæ adducit domin.Phylip.Corn. in prealle. consilio 268. col. 5.& sequent. vbi adducendo plures rationes & authoritates dicit , ex qualitate factorum præsumi sciẽtiam,& patientiam,& quòd circa hoc sufficiunt coniecturæ, & præsumptiones, & act.notorij, qui verisimiliter cadunt in notitiam populi, & uniuersitatis , ɔcludens non requiri scientiam minorum,nec mulierum , sed tantùm sufficere scientiã illorum , qui regunt communitatem, & vniuersitatem secundùm nota. per Bartol. in l. imperatores. ff. de pact. cum alijs copiosè per eum ibidem allegatis. Quæ omnia concurrunt in casu præsenti, in quo vniuersitas,& homines de Senali bene sciebant, & notitiam habebant, ipsos de Fundo incidere ligna in locis , de quibus uertitur quæstio , & tempore superius declarato,& passi fuerunt ipsos de Fundo vti tali facultate,seu seruitute, contra quam modò venire nõ possunt. ¶Nec

56 † etiam dicatur, quòd aduersus dictam sententiam pręscribi non potuit,cum transiuerit in rem iudicatam &c. Nam tollitur obiectio. 1.quia talis præscriptio non fuit , nec est contra laudum,seu sententiam,& eius tenorem. Quinimo est secundùm tenorem dicti laudi,& sententiæ,ut supra plenissimè de-

57 ductum est.Præterea † esto,quòd dictum laudum esset æqualiter dubium,tamen claram recipit declarationem , & interpretationem ex dicta præscriptione , & vsu ac patientia ipsorum de Fundo , & de Senali , per quos actus non fuit causata præscriptio contra laudum,& sententiam , quinimo talis usus, & patientia apparet factus secundùm tenorem laudi & sententię,quę si in aliquo fuisset dubia & ambigua,modò reddita est clara per actus prædictos. Et talis causa, & titulus resultans a dicta sententia præstat iustam causam præscribendi,esto quòd esset dubius,& minus iustus,vt per Abba. in d. cap. cum dilectus,& d.c.auditis,cum alijs supra adductis . Et quòd hoc sit uerum suadetur: quoniam ipsi de Fundo pluries fuere querelati ab ipsis de Senali sup dicta incisione lignorum , & ipsi de Fundo a prædictis querelis se defenderunt uirtute dictæ præ-

58 scriptionis,& sententiæ,ac laudi. Præterea † tollitur obiectio: eo quoniam contra sententiam præscribitur spatio. xxx. anno.sicuti præscribitur contra officium iudicis,secundùm glo. in l.sicut.C.de pręscrip.xxx.anno. cum alijs adductis in c.fin. per Panor.& scribentes extra de pręscrip.col. 6. & per Bal. in rub.eod.titu.col. ult.& consi.94. in 2.uolu.sententia.in fine. ¶Non etiam obstat,si dicetur,quòd isti de Fundo fuere in mala fide , & consequenter,q præscribere non potuere,iuxta dictum.c.fi.cum alijs uulgar.Nam cessat obiectio. primò : quia hic nulla est mala fides,quinimo concurrit in omnibus bona fides,primò respectu dominij,secundò respectu cõsuetudinis superius allegatę,tertiò consideratis verbis dicti laudi,& sentẽ-

59 tiæ.Præterea † cessat obiectio in pręscriptione tanti temporis in cuius cõtrarium nõ extat memoria , in qua præsumitur titulus

tulus, & bona fides, secundùm Fely. post alios in d.c. cum nobis col. 3. de p̄scri. cũ alijs cumulatis p Mod. in d. tra. car. mihi 16. col. 1. de cuius veritate aliàs dixi consulendo. Item † tolli
60 tur obiectio ex his, quę dicit Bar. in l. Celsus. in 3. par. ff. de vsu cap. & ibi latè repetentes, & Philip. Cor. 9si. 18. viso, in 1. vol. & 9si. 239. in hac, & cons. 177. ad euidentiam, in 4. vol. ubi adducentes decisiones concludunt, ex cursu tp̄is xxx. anno. præsumi bonam fidé, quanto magis in casu p̄nti. ¶Postremò 9 superius adducta posset dici, φ ex dicto vsu, & patientia ... munitati, præscriptione prędicta nullum sit quęsitum ius ... et, quòd homines de Fundo usi fuerint dicto iure ... uersitatis Fundi, ex quo sequitur, φ licet singuli dr̄ q̄situ ius dictæ vniuersitati. Cũ † aliud
61 facto singulo v̄niuersitate, & aliud sit vniuersitas ipsa. l. 1 t̄m. sint singl̄itatis, ff. de re. diuis. l. sed si hac. §. q manumittitur. ff. & in ius voc. l. sicut. §. si q̄d vniuersitati. ff. q̄d cuius. vni. nomi. cũ alijs cumulatis p Fely. in c. eam te, col. 10. ver. aliud singuli ex de rescrip. Hinc in p̄prijs terminis nr̄is. d. Philip. Cor. cõsi. 148. viso, col. vlt. in 1. vol. & consi. 46. in cũ, col. 3. & seq. & 9si. 293. multa in medium, col. 7. & seq. in 3. vol. & 9si. 60. & si in hac in 4. vol. adducendo plures decisiones, & authoritates di-
62 cit, † φ si aliq. singulares, & particulares homines alicuius vniuersitatis sunt vsi longissimo tp̄e facultate, & seruitute incidendi ligna in nemore alterius vniuersitatis, seu cõitatis, tale ius, & facultas dr̄ q̄sita ipsis singularibus, & patticularibus nõ aũt ipsi vniuersitati, & cõitati, ex quo per tales non fuit q̄sita
63 possessio, † seu quasi dictæ vniuersitati. l. 1. §. fin. & l. seq. ff. de acq. poss. & sine possessione, seu quasi non currit præscriptio, nec quæritur tale ius, seu facultas, & r̄ndet glo. in d. §. si quid vniuersitati, saluando ipsam vno casu, vt plenissimè in dictis
64 concor. ¶† Tamen aduertendum est, φ glo. in d. l. sicut in §. si quid vniuersitati, in fi. secundùm Bald. ibi vult, φ si singulares homines villę pascularunt in nemore tanquam in nemore vniuersitatis, intelligitur ipsa uniuersitas possedisse, & pręscripsisse. licet non appareat de mandato vniuersitatis: quia patiẽtia h̄r loco mandati taliter, φ illud possessum a paucis extendi
65 tur ad vniuersos, & sic extenditur præscriptio, † seu consuetudo, secundùm Guili. ibi, & Inno. in c. dilecto de offi. Archid. Eandem sn̄iam clarius sequit̄ Alber. de Rosa. in d. §. si q̄d vniuesitati, circa fi. vbi dicit, φ si particulares usi sunt aliquo nemore incidendo ibi ligna. x. vel xx. annis, credentes vniuersitatem habere ius. Talis facultas, & ius dr̄ quæsitum vniuersitati max. in præscriptione fauorabili, ut est p̄ns tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, quę hēt vim legis, con-
66 stituti, tituli, & priuilegij, vt supra dictum est. Hoc † idem sequitur Pau. de Cast. in d. §. si quid vniuersitati, circa fin. vbi sustinendo illam gl. dicit, φ per vsum singularium hominum videtur ipsa vniuersitas vsa, & per illos singulares retinetur pos-
67 sessio nomine vniuersitatis. Hoc † idem sequitur Raph. Cum. consi. suo 158. visis instrumento, col. 3. versi. & eod. modo ad acquisitionem, vbi vult, quòd si vniuersitas, vel eam regentes sciebãt illos particulares incidentes ligna hoc facere animo possidendi communi, sufficit talis scientia, vt quæratur vniuer
68 sitati. Et † in proprijs terminis hanc eandem sententiam sequtur. d. Franc. de Cur. cons. suo 77. super motiuis, col. pen. & fi. vbi adducendo plures rationes, & decisio. & considerãdo plura, quæ in casu nostro in facti contingentia verificãtur concludit vsum particularium esse vsum vniuersitatis, taliter quòd per eos dicitur vniuersitas possedisse, & præscripsisse, licet nõ appareat de mandato vniuersitatis: quoniam patientia & sciẽtia ipsius habetur loco mandati, adducit Bal. vbi supra dicens eius verba esse aurea, & videantur dicta ipsius. d. Franc. in prę alleg. consi. quia multùm faciunt ad decisionem præsentis ca-
69 sus. Clarius & diffusius hoc idem sequitur. d. Cepol. in tract. de seruitu. in rub. de seruitu. iure pascul. col. mihi. 14. versi. sed dubium est, qualiter probetur, vbi vult, quòd si aliquæ singulares personæ de vniuersitate possederunt, seu inciderunt ligna, intelligitur ipsa vniuersitas possedisse, allegat d. Bal. Alb. & Inno. vbi supra, & ponit optimam distinctionem, vt ibi per
70 eum. Cuius dicta bene verificantur in casu nostro. Et † hanc suam doctrinam in actu practico sequitur, & commẽdat Claudi. in l. 1. §. si. ff. de acq. pos. in si. & Fran. de Arc. in d. §. fi. dicit, φ vniuersitas videtur possidere, quando vnus de vniuersitate possidet rem alijs scientib. & patientib. quia per hoc uidetur dari tacitum mandatum ab ipsa uniuersitate, adducit in simili Bar in l. 1. §. familiæ. ff. de publi. Et istud idem refert, & sequit̄ dominus meus Soci. in adducendo Bal. in l. 1. §. quibus. ff. q̄d
71 cuiuscu uniuersitatis nomine. & † in uersi. pen. Soci. ibidem ... φ factum a singulis dicitur factum ab uniuersitate, quádo illud tale fit pro executione iuris quæsiti, secũdùm Inn. in c. bonæ, el 2. de postula. præla. cũ alijs ibi adductis per eum, & p Fel. in c. cum oẽs, col. 16. uer. secũda declaratio est, extra de constitu. Quæ doctrina bene uerificatur in p̄nti, ubi communitas de Fundo habebat dominium, & proprietatem dictorũ locorum, & tanquam domina poterat ligna incidere, & talis exequutio iuris in facto consistens pōt exerceri per singulares de uniuersitate, & tale factum a particularibus dicitur factũ
72 ab ipsa uniuersitate. ¶† Comprobantur p̄dicta; q̄m talis actus incisionis lignorum non fuit momentaneus, sed successiuus, & pluries replicatus, quo fit, ut gestus a particularibus & singularibus censeat̄ gestus ab ipsa uniuersitate, esto φ non fuerit gestus cõicato consi. nec pulsata campana, nec de mandato uniuersitatis, ita Pet. de Anch. consi. suo 154. ex narratis in facto col. 6. cum alijs cumulatis per Fely. in c. cum omnes. col. 17. uersi. 6. declaratio, & per eũdem in c. dilectus, col. pe. & fi. extra de simo. & est bona decisio sacri consi. Neapo. in quo ita fuit iudicatum in ordine. 376. ex quo probatum est. Ex quib. decisionibus resultat uera conclusio, φ uniuersitas Fundi dicitur præscripsisse, & quæsiuisse dictam facultatem, & ius incidendi ligna in locis prædictis proprijs illorum de Senali, esto φ singulares homines de Fundo dictos actus gesserint, tum q̄a gesserunt illos scientibus, & patientibus ipsis de Fundo, tum etiam quia fuerunt actus successiui, geminati, & reiterati, tũ ẽt q̄a fuerunt actus q fiebant p̄ exequutione iuris, & dominij ipsius uniuersitatis de Fundo. Tum ẽt q̄a ipsi particulares de Fundo prædicta gerebant nomine dictæ uniuersitatis, & ex iure quæsito ipsi uniuersitati, ut in facto clarè 9stat, maximè q̄a ipsi singulares incidentes ligna, querelati ab ipsis de Senali se defendebant, ex iure quæsito ipsi uniuersitati. Quæ omnia in facto 9sistentia cõprobãtur deci. superius adductis. Ex quib. apparet dictam uniuersitatẽ de Fundo præscripsisse dictũ ius, & facultatẽ lignãdi. Et q̄a retinẽt possessioné, seu quasi p̄dicta faciẽdi per ipsos singulares hoĩes, in qua retentione possessionis seu quasi, φ possit p particulares fieri in dictis iurib. nullus est q dubitet, q̄a ẽt d. Phi. Cor. idẽ fatet̄ in pręallegatis suis consi. Cuius dicta plenius euacuant̄ ex deductis supius in facto, & in iure. Et aduertendũ est, φ nedũ post sn̄iam, & laudũ p̄dictũ, sed ẽt ante a tanto tp̄e, in cuius 9rium non extat memoria, illi de Fũdo vsi fuerũt dicto iure, & facultate incidendi ligna in p̄dictis locis, cui pręscriptioni & facultati minimè derogatũ apparet p dictã sn̄iam arbitramentalem, ut s. p̄batũ est. Ad quorũ confirmationem bene faciunt, quæ adducit Philip. Cor. in cons. suo. 213. uiso tenore, & cons. 148. in hac 9sultatione 4. uol. ¶Ex quibus omnibus resulrat uera, & clara 9clo, ipsos de Fundo posse licitè tempore superius limitato in bonis, & prætis propriis, & affictiuis ipsorum de Senali ligna incidere, & illa asportare, quò uoluerint, non obst. contradictione ipsorũ de Senali.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Aquæ proprietas illorum est, quorum in prædijs nascitur.*
Nec isti cogi poßunt eã cõcedere alijs, etiã illa indigentibus.
2 *Aqua alibi originem habens, illico quòd intrat prædia alterius illius efficitur, & nu. 3.*
3 *Et in dubio præsumitur occupata per habentes prædia superiora.*
4 *Et de ea dominus dicti fundi potest facere quicquid vult. nu. 2. 3. 5. 6. 7. & seq.*
5 *Et potest eam retinere ille, per cuius fundum transit.*
8 *Aqua ex quibus dicatur occupata.*
9 *Durat ius aquæ occupatæ si non apparet deperditum.*
10 *Non est præsumendum quem occupare aquam in damnum, & in iuriam uicinorum, & nu. 11.*
12 *Aquæ seruitus potest acquiri, vt alternatis ebdomadibus inseruiat prædijs multorum.*
13 *Allegare non sufficit, cum requiritur allegatorum probatio.*
14 *Testes*

14 *Testes singulares non probant.*
15 *Etiam si essent mille.*
16 *Et quando deponunt de confessione extraiudiciali.*
17 *Comparatio literarum quando probet, & nu. 18.*
19 *Scriptura sine anno, & die non probat.*
20 *Et priuata in fauorem scribentis minimè probat.*
21 *Præscriptio tanti t͞pis, in cuius contrariũ &c. hẽt uim cõstituti.*
22 *Est tamen formiter probanda, & quæ sit eius forma.*
23 *Et testes de ea qualiter debent deponere.*
24 *Et cuius ætatis debent esse ipsi testes.*
25 *Fama qualiter sit probanda.*
26 *Et testes qualiter habeant de ea deponere, nu. 25.*
27 *Et debent causam, & rationem illius assignare.*
28 *Et interrogati debent dicere a quibus audiuerunt.*
29 *Aquam per se fluens ad inferiora sine vsu, & facto hominis nõ inducit præscriptionem.*
30 *Etiam si quis ea ita uteretur per annos mille.*
31 *Et idem si facto hòminis cucurrit iure facultatis, nõ seruitutis.*
32 *Ius canonicum seruatur in præscriptionibus.*
33 *Præscriptio non currit cum mala fide.*
34 *Etiã si esset tanti t͞pis, & in cuius cõtrariũ nõ extaret memoria*
35 *Maximè si de mala fide constat.*
36 *Seruitus aquæ longo tempore præscribitur.*
37 *Requiritur tamen, quòd usus fuerit iure suo, & seruitutis.*
38 *Quòd vsus fuerit iure suo, & seruitutis, an iure familiaritatis, ex quibus colligi possunt.*
39 *Et incipit currere præscriptio a t͞pe, quo interuenit actus hoĩs.*
40 *Testis de auditu non probat.*
41 *Non est delictum præsumendum.*
42 *Confessio omnes alias superat probationes.*
43 *Actus sequens declarat, quid fuerit in præteritum.*
44 *Literæ recognitæ & acceptatæ probant.*
45 *Quando ille ad quem mittuntur illas recipit, & tacet.*
46 *Vsus ad beneplacitum domini non inducit præscriptionem.*
47. *Seruitutis præscriptio non currit, nisi sciente, & patiente aduersario.*
Nec procedit cum mala fide.
48 *Mala fides an præsumatur, & ex quibus. & bona etiam fides.*
49 *Confessio an probet malam, vel bonam fidem.*
50 *Tituli defectus an indicat malam fidem.*
51 *Quando antiquior, & iusta poßessio erat penes alium idem.*
52 *Bona, seu mala fides indicijs, & coniecturis probatur.*
53 *Permissio limitata, limitatum producit effectum.*
54 *Si solita erat seruare certis pratis, an potest trahi ad alia nouiter acquisita.*
55 *Prosequuta magis quàm petita attenduntur.*
56 *Iudicandum est super omnibus prosequutis.*
57. *Protestatio contraria facto non consideratur.*
58. *Possessorium recuperandæ quando dicatur intentatum.*
59 *In isto requiritur possessio tempore spolij.*
60 *Non admittitur in isto regulariter dominij exceptio.*
61 *Tamen probationes de eo factæ, & admissæ inducunt exceptionem dominij.*
62 *Et quando notoriè constat de poßessione, & dominio alterius aduersarij, nu. 63.*
64 *Attenditur conclusio libelli, vt iudicetur, quòd possessorium sit intentatum.*
65 *Vti possidetis competit etiam pro iuribus incorporalibus.*
66 *In isto possessorio ad obtinendum requiritur poßessio bonæ fidei, & nu. 67.*
67 *Et in eo non debet quis possidere ui, clam, seu precariò.*
68. *Idem si possidet precariò, & iure familiaritatis.*
69 *Possessio precaria, & iure familiaritatis est sine effectu.*
70. *Requiritur possessio tempore litis contestatæ, & nu. 71.*
71 *Et istud qualiter probetur.*
72 *Probanda est turbatio, & molestatio.*
73 *Probans de antiquiore possessione debet in isto posseßorio obtinere, & nu. 73.*
74 *Antiquior qualiter probetur.*
75. *Iunior possessio clandestina præsumitur, & nu. 74.*
Poßessio x. annorum facit cessare clandestinitatem.
76 *Verum quando habentes antiquam desiere possidere.*
77 *Idem si illi per annos x. mala fide possederunt.*
78 *Antiqua titulata, & verosimilis possessio præfertur.*
79 *Dominij probatio valde confert huic poßessorio retinendæ.*
80 *Testes plures numero attenduntur in isto possessorio.*
81 *Et qui deponunt verosimiliora.*
Et quando dicantur verosimiliora deponere.

CONSILIVM CXII.

1 Si originem Aquæ † (de qua in præsenti ꝯtrouersia vertit͛) ꝯsiderare volumus, ortũ
hẽt in loco de Ciringellis proprio. q. d. Florij, & nepotum, vt
plures testes ex vtraque parte producti deponũt, quo fit: cum
ibi nascat͛, ꝙ propria ipsorum sit, nec cogi pñt alijs ipsam con
cedere, siue illa indigeant, siue nõ, quum ipsorum arbitrio pos
sint de ea disponere, & illam diuertere, quò placuerit, ẽt si dñi
locorũ inferiorũ lucrũ amitterent ex eo, ꝙ nõ permisere ad ip
sorum loca decurrere, ut est tex. aper. in l. fluminum. §. fi. & in
l. Proculus. ff. de dam. infec. & in l. 1. §. deniq;, & in l. in ꝯcedẽ
do, l. seq. ff. de aqua plu. arcen. probatur in l. aquam. & in l. ꝓ-
ses, vbi scriben. no. max. Pau. de Ca. C. de serui. & aqua, tradit
etiam Bal. in l. item lapilli, col. 2. in 1. conclus. & in versi. tu de
stinge. ff. de rer. diui. & diffusè. d. Bar. Vero. in tract. de seruitu,
in rub. de seruitu. aquęductus, in 5. q. princip. & q. 8. princip.
col. mihi 4. uer. sed est dubiũ, & col. 7. & col 11. versi. & ex prę
2 dictis. Idem † etiam dicendum erit ꝯsiderando aliam aquam
quę oritur in locis superioribus, & nõ proprijs dictorũ d. Flo
rij & nepotum: nam licet in proprijs eorum fundis non oritur,
sed in superioribus, tñ q̃a ingredit͛ propria prædia ipsorũ,
postquam ingressa est, ipsorum propria effecta fuit, ita ut de ea
facere possint, q̃dquid velint, & diuertere, quò eis placuerit, &
probatur in l. 1. §. illud Labeo. ff. de aqua quoti. & ibi no. Bar.
dum se remittit ad ea, quæ ipsemet diffusus dicit in l. quominus in 12. q. ff. de flumi. vbi expresè tenet, ꝙ ille, in cuius fun
dum ingressa est aqua, potest illã ꝯtinere potissimè ob suam v-
tilitatem, nec põt prohiberi ab illis, q̃ hñt prædia inferiora. Et
3 † in dubio præsumendum est, habentẽ prædia superiora prius
occupare, & ꝯñr posse illam ꝯtinere sine aliquo impedimento
prohibitionis, vt ipsemet Bar. tangit in d. l. quominus, in 3. q.
princi. Et diffusius hoc idẽ prosequit͛ ibi d. Ias. in d. 12. q. Bart.
allegando consi. Alex. & alias plures decisi. & iura. Concluden
do, ꝙ postquam aqua ingressa est prædium alicuius, ille effe-
ctus est dñs aquę, & eam potest diuertere, quò vult, nec tenet͛
de ea facere grãm vicino hñti loca inferius, & rñdet ad dicta
4 Bal. in d. l. itẽ lapilli, col. 2. ver. sed si agrũ. Et † bene facit decis.
Bal. in d. l. aquam, & ẽt Pau. de Ca. ibi not. uolentes, quòd licèt
aqua non oriatur in fundo alicuius, tamẽ postquã illũ ingres-
sa est, põt dñs fundi de ea facere quidquid vult, & eam negare
5 alteri, & alteri concedere. Et † Bal. in c. quum omnes, colu. 11.
versic. pone ex publico, extra de constit. dicit, ꝙ si aqua transi-
bat per prædium Titij ad prędium Seij, si Titius vult, põt illã
retinere, & totam aquam absorbere in suis prædijs, & desicca
re prata inferiora aliorum, ex quo ipse est dominus aquæ, post
quam ingressa est fundum suum, & de ea potest facere suo ar-
bitrio, licet in ꝯñtiam noceat inferioribus, adducit iura, ut per
eum, quem refert, & approbat Alex. cons. 203. perspectis. nu. j.
in 6. lib. & sequitur Ias. in d. l. quominus, in 14. q. Bart. nu. 19.
6 Et † est bona glo. in l. ex meo, & in l. quum essent. §. fina. quam
ibi not. scrib. ff. de serui. rusti. prædi. & plenè tangit. d. Bar. Ve-
ronen. in d. tract. & rub. in 6. q. prin. & in 7. col. mihi, & 8. ver.
quid autem si aqua, & versicul. seq. vbi loquitur de seriola pri
7 uata. & † in q. 8. princ. colum. mihi. 16. versi. 3. q. princip. pro
& contra examinando articulum concludit, quòd postquam
aqua ingressa est fundum alicuius, effecta est illius, ita quòd
eam potest continere, & diuertere, ne labatur ad loca inferio-
ra, etiam in damnum inferioris, quando hoc sibi prodest, con
cludendo. q. Bal. in d. l. item lapilli, & iuribus & rationibus, vt
per eum, tangit etiam Franc. de Cur. consi. 33. pontes, col. fi. &
diffusè Deci. consi. 244. in quæst. num. 5. & 6. ubi respõdet ob
iectionibus pluribus, quæ possent contra. d. Florium formari,
8 & videtur ea. Et † ꝙ talis aqua originẽ hñs in locis superiori-
bus fuerit occupata ꝑ d. Flo. & nepotes, satis aperte ꝓbat͛ ꝑ te-
stes utriusq; partis, nec aduersarij inficiant͛, & quò ad iuris di-
spositionẽ est decis. Bar. in d. l. quominus in 5. q. prin. & Ias. ibi
9 nu. 54. istud cõprobat ex multis ꝑ eũ adductis. Et † tale ius ꝓ-

occupationis non apparet hucusque fuisse impeditum, conse
quenter durat, ut firmat idem Bartol. in d.l. quominus, in 15.
q. Iaso. ibi nu. 97. Ex quib. concluditur. d. Florium & nepotes
dños dictæ aquæ, & seriolę posse dictam aquam cõtinere, nec
cogi pñt p aduersarios, q̃ pmittāt illam fluere ad loca inferio-
10 ra. ¶ † Et licet dicant d. Florium istud facere aĩo iniuriandi, &
11 damnificandi eos, tñ hoc minimè probatum apparet, & † in
dubio ꝯrium pſumit, sentit Barto. in d. l. quominus in 12. q.
principa. & in puncto est decis. Bal. in d.l. itē lapilli, col. 2. vers.
illud autem est notan. vbi allegando Dyn. in d.l. fluminum. §.
fina. dicit, q̃ in dubio vnusquisq; præsumitur hoc facere prin
cipaliter propter se, & non ad iniuriam, & hoc idem sequitur
Bartho. Veronen. in d. tracta. & rub. in 8. q. principa. columna
mihi 6. versicu. circa quod vide, dum se remittit ad d. suũ tra-
cta. in rub. de solo, seu area, co. 2. ver. sed est dubium, & ad rub.
de fenestra, col. 1. ver. secundò fallit, ubi allegan. alias decis. fir
mat, in dubio præsumi non fieri ad iniuriam, sequit̃ Ias. etiam
in d.l. quominus, col. 6. nu. 33. & in l. ex hoc iure, col. 2. ff. d̃ iu
sti. & iur. Verùm ꝯ superius dicta aduersantes plura deducunt
vt est videre in petitione, & articulis per ipsos productis, de
quorum veritate sigillatim erit discutiendum, vt apertissimè,
12 & necessariò veritas superius dictorum ostendatur. ¶ † Dicunt
1. super d. aqua ipsos habere ius ex pactionibus aliàs factis in-
ter ipsos de Pedemontibus, & eorum auctores, seu maiores,
quibus cauebatur, quòd qui habent prata a parte inferiori ha
berent ius ducendi. d. aquam ad prædicta loca alternata septi
mana, & nulli dubium, quòd seruitus aquæductus potest mo
do prædicto constitui, & acquiri, ut probat tex. in d.l. aquam,
ibi, sine voluntate eius, & probatur insti. de serui. in princip. &
§. si quis velit, & in l. ex meo, & in l. cum essent. §. fi. & in l. cer-
to generi, ibi, quæ lex comprehensa est, & in l. his qui duo, &
l. seq. ff. de ser. rust. prędi. & in l. si vnam. in princip. iuncta glo.
& in l. 1. §. denique. ff. de aqua plu. arcē. & in l. si quis duas, in
princ. ff. commu. prædio. cum concord. Si dictæ pactiones alle
gatę probarentur, essemus in claro per iura superius adducta
verùm quia modo aliquo non probantur, sumus extra casum
dictorum iurium, & sic in terminis conclusionum superius fir
13 matarum. Non † enim sufficit allegare pactiones, sed necessa-
rium est allegantes probare: ut habetur in l. prima. in princi-
pio iuncta glossa in verbo dicatur. ff. si quadrupes pauperiem
fecisse dicatur, vt probatur in l. prima. in princip. iuncta glos.
in verbo dicetur. ff. de dolo, & in l. si prius. iuncta glossa in ver
bo egisset. ff. de oper. nou. nunciatione, & bonus tex. in capit.
dilecti, ibi opposita, & probata, extra de exceptio. Vnde
quum non sint probatæ, sed solùm allegatę, talis nuda allega
tio nihil proderit. Et licet aliqui testes per aduersantes produ
cti, vt est testis numero 15. 17. 25. 27. 34. & 42. dicant .q.
d. Desideratum fratrem domini Florij dixisse, & confessum
fuisse, talem aquam, & seriolam esse communem cum aduer
14 santibus. Tamen † omnes sunt singulares, & consequenter
nihil probant. l. iusiurand. C. de testibus. capitul. licet ex qua-
dam extra eodem titu. & bona decisio Bald. in l. de quibus. ff.
de legibus, refert & sequitur Pau. de Castr. & Ias. in l. admonē
15 di. ff. de iureiuran. cart. 23. colum. prima. † volentes, quòd
mille testes singulares minus probant, quàm vnus solus, & se-
quitur Dec. consilio 310. visa, in fine. Prout etiam: quia sunt
pauperes, & nihil habent in bonis. Nec verisimilia deponũt,
16 vt sunt decisiones communes, & vulgares. Prout † etiam: quia
deponunt de confessione extraiudiciali, & absente parte, ad
plenè notata in d.l. admonendi, cum simi. Et etiam quia eorũ
dicta confunduntur ex deductis pro parte ipsius domin. Flo-
rij, vt inferius deducitur. Minus etiam probantur assertæ pa-
ctiones ex quadam scriptura. vt dicitur scripta manu. q. d. An
gel. rum quia nõ apparet doctum legitimè eius manu scripta.
17 Tum † etiam: quia comparationes factæ non sunt formiter
factæ, nec secundùm dispositionem iuris, minus etiam & re-
cognitio ipsius: vt plenè habetur in §. si quid igitur, & ibi scri-
ben. notant, in authenti. de instrumen. cau. & fid. & in l. com-
parationes, vbi plenissimè docto. C. de fide instrum. per Bart.
& alios in d.l. admonendi, vbi plenè Iason num. 88. & alijs se
18 quentib. Tum † etiam: quia non concludit, vt est videre ex
eius lectura, ex quo potuit ita scribi absque eo, quòd ibi scri-
ptum postmodum fuisset executioni demandatum, ad notata
in l. non hoc. C. vnde legitimi, & plenè in c. in præsentia, extra
19 de proba. Tum † etiam: quia nec diem continet, ad notata in
l. 1. §. rationes. ff. de eden. & diffusius in l. ita stipulatus, la grã:
20 de in princip. ff. de verbor. obligation. Tum † etiam: quia illi
non est credendum, nec standum in fauorem scribẽtis: vt sũt
tex. aper. in l. rationes, & in l. exemplo. C. de proba. & ibi ple-
nè tangunt omnes scriben. & diffusè ponit Barto. & reliqui in
dicta l. admonendi, maximè Iason numero 120. & num. 128.
¶ Secundò aduersarij adducunt præscriptionem, & quidem
multipliciter, & primitus illam tanti temporis, in cuius con-
trarium hominum memoria nõ existit, per quod tempus fue-
runt vsi dicta seruitute aquæ, & iure ingrediendi loca d. Florij
pro conducenda dicta aqua ad loca eorum inferiora, & quòd
per dictum tempus fuerunt, & sunt in possessione, seu quasi di
21 cti iuris, & seruitutis dictam aquam ducendi. Quæ † præscri
ptio vim constituti habet, & pacti, seu priuilegij. l. hoc iure. §.
ductus aquæ. ff. de aqua quotid. & æsti. ca. super quibusdam. §.
præterea, de verbor. significatio. l. secunda. §. idem Labeo. ff. de
aqua plu. arcend. cum alijs cum. per Iason. in dicta l. quomi-
22 nus. in secunda q. Bartol. numer. 42. & sequen. Ad † quod ad
uertendum est: nam talis præscriptio non est formiter dedu-
cta, nec etiam probata: nulla enim apparet producta scriptu-
ra publica, seu priuata, per quam possit colligi probatio ipsius
solùm ad eam probandam adducti sunt testes, per quos illam
probari valde difficile est, & propterea reputatur impossibile.
Necesse est enim, quòd capitula, & articuli formiter compo
nātur, & quòd testes super illis deponant, siue affirmatiuè me
moriam extare, siue negatiuè non extare, secundùm formam
traditam per glossam, & scriben. in cap. primo. de præscript. li.
sexto, & per Specul. in titu. de proba. versicu. vltim. quæritur
per domi. Anton. & alios in capit. quid per nouale, de verbor.
signification. & per Abba. & alios maximè Moder. in capitul.
cum nobis, & in ca. si diligenti, extra de præscript. vbi Fely. co
lum. fina. adducit pulchram doctrinam domin. Franc. Aret. in
23 c. licet ex quadam, colum. prima de testi. Vbi † firmat, quòd
testes producti ad probandum eam, non solùm debent depo-
nere de auditu, sed est necesse, quòd deponant de fama, & de
communi opi. quæ semper ita fuerit, quod quidē expresè col
ligitur ex l. si arbiter, circa fin. ff. de probatio. & ibi etiam no-
tant scriben. & tradit Alexand. consilio 16. in causa. & lite, co
lumna mihi 6. versiculo nec obstat etiam, in quinto volumi-
ne, & consilio sexto, in primo volumine. & consilio 136. in cã
col. pen. in 2. uolu. & consi. 67. in quarto volum. & tradit etiã
Philip. Corn. consilio 304. rem arduam, colum. 4. & 5. ver. vi-
detur tamen, in 3. uol. & alibi pluries & Cu. consi. 77. uisis, co
lum. 1. uer. ad fm. Vnde quum, nec capitula contineant dictã
qualitatem, nec etiam testes de ea deponant, concludendum
24 erit, allegatã pręscriptionem minimè esse probatam. Eo † ma-
gis q̃m testes, qui super ea deponunt, ad minus debent esse æ-
tatis annorum vltra quinquaginta, secundùm Gemi. in d.c. 1.
25 col. 4. ver. sed quęrit Lapus, de pręscr. lib. 6. Et † licet testes de
ponant de fama publica ad illam probandam, tamen ipsorum
testimonium subuertitur, ex quo eam formiter non probant,
quum minimè dicant a quib. personis habuit originem: nam
ortum debuit sumere a fide dignis & non suspectis, & maiuo
26 lis c. qualiter, & quando, de accusa. Tradit † Bar. in l. de mino
re. §. plurimùm. ff. de q. latè Deci. consi. 37. in causa, col. 6. nu.
9. & seq. Prout ẽt: q̃m asserti testes non dicunt audiuisse a ma
iore parte populi, quod quidem est necessariũ fm Bar. ubi s. p
tex. in l. 3. ff. de testi. Tradunt cano. in c. cũ cãm, de pba. & in
in c. ueniens, de testi. & per Alex. consi. 72. inspecto, col. 8. in j.
27 vol. Prout † etiam: q̃m asserti testes, nõ assignãt cãm, & rõnẽ
assertæ famæ, & iõ potius dr̃ uana uox uulgi, quæ nihil opat̃ l.
decurionũ. C. de pęn. & p Bar. ĩ d. §. plurimũ, & Dec. d. ꝯsi. 37.
28 & tradit Abb. & Fel. in d.c. ueniẽs. Prout † ẽt: q̃m asserti testes
interrogati a quib. audiuerũt, dñt ab aduersantibus aliqui, q̃
dam verò non recordari, quorum depositio nulla est: ut tra-
dit Innocen. in d.c. qualiter, & quando, Bartol. & alij in dic. §.
plurimùm. Eo magis: cum asserti testes non sint, nec integri,
nec idonei, quinimo patiantur aliquas exceptiones, uel pauper
tatis, vel familiaritatis, vel domesticitatis, vel affectionis, vt col
ligitur ex ipsorum rñsionibus factis sup interrogatorijs. Præte
29 rea † si nos ꝯsideramus dictã aquã per seipsam fluentem ad
loca inferiora, absque aliquo facto, & usu hominis, uerum erit
dicere, talem cõsuetudinem, & modũ fluendi, nõ induxisse ta-
lem

tunc q̃ro, & p eundẽ, & alios in l.qui in aliena.§.Celſus.ff.de
acq.hære.& in l.pacta nouiſſima.C.de pactis, & p Can.in c.cũ
11 M.Ferrarienſis,de conſt.& in c.1.qđ met.cau.Eo† magis quũ
talis actus ſequens ꝯrius proteſtationi fuerit acceptatus p ipm
do.Flo.aduerſarium, quo caſu ꝓculdubio proteſtationi p̃cedẽ
ti dr̃ renũciatũ,vt firmat gl.3.in c.cũ ueniſſent,ex̃ de eo q. mit-
* ti.in poſſ.& ſequunt̃ ibi * cõiter oẽs maximè Abb.col.2.& 3.
oppo.Ex q b.aptiſſimè patet,iudicãdũ fuiſſe ẽt ſuper petitorio,
& ita inſtat̃, vt ſup eo iudicet̃. In quo ipſe d.Flo.oĩno obtinere
dẽt.Nam de proprietate, & dñio dictarũ aquarũ ad plenũ pro
bauit,ita ut de illis ſuo arbitrio diſponere poſſit,ut plenè dedu
ctũ fuit in conſ.¶Nec obſtant in ꝯriũ deducta p d.Conſultorẽ
affirmantẽ hr̃e ius ducendi dictã aquã ex pactionib.& ꝯuẽtio-
nibus illorũ quatuor affictualiũ habitantiũ ĩ dictis locis de Ci
ringellis,q tãquã cõductores ſeu liuellarij donauerunt,ſeu ceſ
ſerũt ius ducẽdi dictã aquã ſup viã de la zãbonina quõdã dño
Io.auo d.Flo.& ꝓauo ipſorũ actorũ, vt cõſtare dr̃ p duo inſtr̃a
12 celebrata de anno.1436.& de anno ſeq.1437.Nam† licet de
dictis inſtr̃is tpe quo cõſuli nihil mihi expoſitũ fuerit. Tñ illa
mõ dico non obſtare ipſi d.Flo.omiſſo.n.illo articulo,an dicti
quatuor liuellarij ꝯſtituerint ſeruitutẽ pſonalẽ ſeu realẽ, quẽ ĩ
pñti nõ expedit diſcutere.Aduertẽdũ eſt : qm̃ ipſe dñs ꝯſultor
p firmo pręſupponit,ꝙ prędicti quatuor liuellarij ſeu affictua
les impoſuerũt dictã ſeruitutẽ ducẽdi aquã reſpectu poſſeſſio-
nis de la zãbonina,ſeu de briga facta,& ꝙ dictæ poſſeſſioni ac-
quiſiuerunt talẽ ſeruitutẽ,ex quo ipſi de Pedemontib.acquirẽ-
tes tunc habebant poſſeſſionẽ Ciringellorum,nã illã poſt mo-
dũ acquiſiuerunt.Quæ in facto minimè ſunt uera,nã in dictis
inſtr̃is minimè apparet,talẽ ſeruitutẽ ſpecificè fuiſſet acquiſitã
dictæ poſſeſſioni de briga facta, vt eſt videre ex tenore ipſorũ.
Itẽ tũc tpis iſti de Pedemontib.habebant in dicto loco de Ci-
ringellis prata,& poſſeſſione,q̃ ad ipſos peruenerunt ex q.dña
Aleſia de Inſtatis,q̃ hñs multa bona & ſuorum hr̃s nupta fuit
d.d.Io.de Pedemõtib. Et in dicto loco de Ciringellis habebãt
poſſeſſiones,& prata,q̃ ab ipſa, & d.Ioãne marito poſſidebant
tpe,quo fuit q̃ſitũ dictũ ius. Vlterius ipſi de Pedemontib.tunc
tpis habebant in Ciringellis ẽt alia prata,& poſſeſſiones,ꝓ qui-
bus tunc ſoluebant,& ipſe d.Flo.de pñti ſoluit libellũ abbatiæ
S.Zenonis,q̃ prata,& poſſeſſiones ipſorũ de Pedemontib.poſi
ta in Ciringellis erãt in parte inferiori pratorũ,& poſſeſſionũ,
quas tenebãt illi quatuor affictuales,& liuellarij,qui conceſſe-
runt dictũ ius ducendi aquã ad dicta prata, & poſſeſſiones ip-
ſorum de Pedemontib.q̃ erãt in Ciringellis,& ꝯtigua atq; adhe-
rentia ipſis cõcedentib.Et licet in dictis inſtr̃is hoc non dicat̃;
tñ in illis expreſsè dr̃, ꝙ ipſe dñs Io.& ſui hæredes poſſent ad-
ducere dictã aquã per poſſeſſiones illorũ quatuor,& p uas cõ-
ſtruẽdũ per ipſum d.Io.ſuper viã de la zãbonina, vt ita ꝯducta
poſſet deſeruire irrigationi pratorũ,& poſſeſſionũ de Ciringel
lis.Et ꝙ hoc ſit verũ, ſatis ſuadetur,nã licet talis ꝯceſſio ducen
di aquã videat̃ generalis, & in ea non exprimatur,cui poſſeſſio
13 ni deberet inſeruire,tñ † actus ſequẽs declarauit uoluntatẽ,&
ꝯceſſionẽ p̃cedẽtẽ, vt in §.pauonũ,inſti.de re.di.& in l.ſed & ſi
Iulianus.§.proinde.ff.ad mace.& p Bar.in l.certa.§.fi.de leg.1.
cũ ſi.Actus aũt ſequẽs dictã ꝯceſſionẽ fuit irrigatio pratorũ, &
poſſeſſionũ de Ciringellis,& nõ de briga facta. Item ꝯſtructio
ferriolæ & uaſis idẽ indicant̃ : qa oĩa facta in poſſeſſione Cirin
gellorũ,& nõ brigæ factæ;& aqua p vas ꝯſtructũ ab iſtis poſtea
nũquã iuit p viã zãboninã ſed verſus poſſeſſionẽ Ciringellorũ
ad latus dictæ uiæ.Et ẽt quia tpe dictæ acquiſitionis iſti de Pe-
demontib.nõ habebãt prata in poſſeſſione de briga facta,pp q̃
14 deberent hr̃e ius adaquãdi, qa † lõgè poſt fuerunt acquiſita p
d.Auguſtinũ,& iõ nõ entis qualitates aliquæ ꝯſiderari nõ pñt.
l.eius q.in prin.ff.ſi cer.pet.l.1.ff.com.p̃di.cũ vulg.ubi ad has
ſeruitutes q̃rẽdas dẽt eſſe fundus dñans. Dictæ ergo pactiones
probãt ꝯſideratis ſuperius deductis,tale ius ducẽdi aquã fuiſſe
q̃ſitũ poſſeſſioni de Ciringellis, non de briga facta, ꝯñr magis
15 ꝯfirmat dñium & ꝓprietatẽ ipſius d.Flo. ¶†Prout ẽt aduertẽ-
dũ eſt : qm̃ dicti quatuor affictuales,& liuellarij non habebãt
dñiũ directũ dictarũ aquarũ,ſolũ.n.erãt affictuales ſeu liuella
rij,& ſic habebãt quaſi utile, & habẽtes quaſi utile dñium nõ
pñt ꝑpetuã ſuitutẽ ꝯſtituere,& ſi ꝯſtituũt, talis ꝯſtõ durat du-
rante vtili dñio,eo aũt finito expirat, ſi nõ nocet ꝓprietario, ita
allegãdo deciſiones,& iura ꝯcludit Bar.Veronẽ.ĩ trac.de ſerui.
tit.qs poſſit ꝯſtituere ſeruitutẽ,col.2.& ĩ rubr.de aquæductu
q.7.Quum igit̃ vtile dñiũ illorũ quatuor fuerit finitũ, & ꝯſoli
datũ directo,talis ꝯſtitutio nõ hẽt nocere.d.Flo.ꝓprietario,&
ſuis auctoribus ꝓprietarijs, ad quos utile dñiũ reuerſum fuit.
¶Prout ẽt ſi talẽ ꝯceſſionẽ ꝯſiderare uolumus,attendẽdũ eſt,ꝙ
dicti ꝯcedẽtes, & donatores expreſsè voluerũt,ꝙ ipſi hr̃des, &
ſucceſſores ipſorũ,& habẽtes ius uel cãm ab eis poſſent uti di-
cta aqua q̃ncunque, & quotieſcũq; in oĩ caſu,mõ,& forma eis
placẽti,p qđ pactum ipſi ꝯſiderarũt ꝓpriã,& primeuã caritatẽ,
vt poſſent uti dicta aqua eorũ beneplacito. Quo fit vt cõceſſio
facta alijs intelligenda, & interpretanda ſit ſine incõmodo, &
dãno ipſorũ ꝯcedentiũ, & ſucceſſorum, & habentium cãm ab
16 eis. Nam † ſp intelliguntur eorũ iura reſeruata in quacunque
ꝯceſſione poſtmodũ facta.l.in cõcedendo.ff.de aq.plu.arcẽ.l.
Lucio.ff.de aqua quoti.& æſti.cũ ꝯcor.¶Minus obſtant pactio
nes, quas d.ꝯſultor adduxit factæ inter ipſos de Pedemontib.
tpe quo diuiſerunt,nã de illis nullibi ꝯſtat,nec aliq s teſtis hoc
deponit,& ſcriptura illa aſſerta antiqua,& lacerata,& alia ſcri-
pta manu do.Auguſtini pr̃is dictorum actorũ nullã fidẽ faciũt
nec aliqd ꝓbãt,cũ ñ habeat nomẽ ſcribẽtis nec diẽ, & ꝯcernat
factũ ac cõmodũ propriũ,ut ſigillatim in cõſilio fuit deductũ.
Et ſic patet apertiſſimè,tale ius ducẽdi aquã nõ fuiſſe aliquibus
pactionib.ꝯceſſum ipſis actorib.& pactiones p eos allegatæ,de
17 quibus in dictis inſtr̃is, faciunt pro d.Flo. ¶†Dicit ulterius d.
ꝯſultor,ꝙ filij dicti d.Io.mortuo pr̃e exiſtentes in cõione ute-
bantur dicta aqua ẽt ꝓ irriganda poſſeſſione de briga facta,&
licet poſtmodũ diuiſerint poſſeſſionem,& in dictis diuiſionib.
nihil dixerint de dicta ſeruitute : tñ iudicandum eſt,illã debe
ri dictæ poſſeſſioni de briga facta , ut firmat Cepol. in trac.de
ſerui.in rub.de ſeruit.aquæductus col.24.verſic.& in quantũ
18 dixi. Circa † qđ aduertendum eſt , nam mortuo d.do.Io.filij
eius & hæredes d.Florius ſenior,Bonamentus, & Deſideratus
fratres diuiſerunt bona pr̃na. Et Deſiderato peruenit poſſeſſio
de ſeptimo, & de buta præda d.Flo.ſeniori peruenit poſſeſſio
de briga facta,dño uerò Bonamento peruenit poſſeſſio de Ci-
ringellis , & qñ d. Flor. ſenior mortuus fuit ſine filijs, ei ſuc-
ceſſerũt dicti Deſideratus,& Bonamentus fratres, & diuiſerũt
eius bona,ita ut dicta poſſeſſio de brigafacta,& brolus de ſan-
cto Zenone peruenerint ad ipſum Deſideratum,poſſeſſio verò
de ſaleto, & ualezo peruenerũt ad ipſum dñm Bonamentum.
Et tpe dictarum diuiſionũ, & ẽt ante qñ erant in cõione, aqua
prædicta nunquam cucurrit, nec peruenit ad poſſeſſionem de
brigafacta, ex quo dicto tpe talis poſſeſſio erat tenuis & in ea
non erant niſi duæ tegetes pro laboratoribus,nec tũc tpis erat
piſcheria,nec erant prata:nã poſtmodũ d.Auguſtinus emit,&
piſcheriam,& prata.Et tpe prædictarum diuiſionũ,& ẽt añ dũ
dicti fratres ſtabãt in cõi,aqua prædicta ſolũ deſeruiebat ꝓ irri
gandis pratis de Ciringellis , & tunc tpis nunquam tranſiuit
nec iuit p uiã de la zambonina,nec erat aliquis põs, ſed ſolùm
ibat p intus poſſeſſionẽ de Ciringellis.Et poſt mortẽ dictorum
Florij ſenioris,Bonamenti,& Deſiderati d.Flo.ſuperſtes,& De
ſideratus eius frater filij,& hæredes d.Bonamãti,& dñi poſſeſ
ſionis de Ciringellis fecerunt ꝯductum dictarũ aquarum.Ita
ꝙ nullo mõ dici põt,ꝙ tpe,quo dicti filij d.Io.ſtabant in cõi &
tpe dictarum diuiſionum , aqua p̃dicta inſeruiret poſſeſſioni
19 de brigafacta.Quo† fit : ut deciſio Cepol.nihil habeat obſta-
re,nam dictus doctor ꝯſiderat ſeruitutem extãtẽ tpe diuiſionis
vt patet p ll.& deciſiones,quas allegat. Vnde ſi ſeruitus dicto
tpe non erat certa,per ſolam diuiſionẽ ꝯſtitui non põt alio nõ
docto,ut idem doctor ibi dicit,& diffuſius iſtud ꝓſequitur in
titu.de ſeruit.itine.ſeu act.col.2.& 3.uer.nota unum alium ca
ſum,ubi allegando.l.uia cõſtitui.§.q̃cũque, in fi.& Bal.& doc.
ibi de ſeruitu.urba.p̃d.& alias ll.& deciſiones concludit,ꝙ fra
tres diuidentes bona coĩa non vñr per ſolam diuiſionem in il-
lis ꝯſtituere ſeruitutem, q̃ tunc tpis nõ erat, niſi expreſsè iſtud
inter eos agatur. Quum itaque tpe dictæ cõionis,& ſucceſſiuè
diuiſionum talis ſeruitus aquęductus non deberet̃ poſſeſſioni
de brigafacta,ut ſuperius concluſi,meritò dicta diuiſio eã non
ꝯſtituit,ut ſentit dñs Conſultor.Qui ẽt minus bene conſidera
uit,dũ voluit, talem ſeruitutem fuiſſe quæſitam actoribus præ
ſcriptione decẽ ſeu viginti annorum, quum tpe pſcribat̃,maxi
mè ſcientibus,& patiẽtibus d.Florio,& Deſiderato eius fratre.
nam (vt in conſilio plenè dixi) ipſi actores non pñt ſe fundare
ſuper dicta præſcriptione plurib. ex capitib. ibidem deductis.
20 ẽt † qm̃ in tali quaſi poſſeſſione neceſſaria erat ſcientia,& pa-
tientia

tientia ipsius.d.Flo.& Desiderati,& nō simplex, ut ipse ꝑsup-
ponit,sed qualificata,requirebat̃.s.ꝙ ipsi sciebant, & patieban
tur actores vti dicta aqua,quasi intēdentes acquirere seruitu-
tē,vt in l.qđ si fortè.§.1.ff.si serui.uen.& p Inn.& doc.in c.bo-
næ.el 2.ex̃ de postu.pla.& p Cepo.in d.trac.ī rub.q̄ sint neces
saria,ut seruitu.ꝯstituat̃.in fi. q̄ qualitas minimè ꝓbata appa-
21 ret,vñ &c.Sola†.n.patiētia absq; verborum ꝓlatione nō ꝯsti
tuit seruitutem,vt idē doctor tradit in rub.de serui.aquę duc.
qõne.8.col.6.Et patientia p̄dictorū. d. Flo. & frīs ex aduerso
ꝓbata fuit iure ꝯsanguinitatis, & ipsis ꝓmittētib. ut in ꝯsilio
22 deductū fuit.Et†actus uoluntarij nō extēdunt̃ ultra q̄ geran-
tur.l.fi.C.ne uxor ꝓ mar.& Bar.in l.si patruus.C.ꝯmu.utriuſ-
q; iudi.& Ang. ꝯs.85.ex themate.in fi.p Dec.ꝯs.21. uiso pun-
23 cto,nu.3.Et† ēt qm̄ ipsi actores asserti p̄scribētes nō fuerunt
in bona fide,quo casu cessat p̄scriptio: vt dixi in ꝯsilio,ꝯ quam
p̄scriptionem ēt centū annorū admittit̃ ꝓbatio in ꝯrium,ma-
ximè p ꝯfessionē partis,uel alias ꝓbationes : vt ad plenū tāgit
in terminis nostr.Cępol.in d.trac.in rub.q̃ño, & qualr̃ & qñ
ꝯstituat̃.col.2.& 3.uer.& iō posset.& ī simili bona decis.Ang.
in d.l.si qs ad se fundum.col.3.uer.3.casu.C.ad leg.Iul. de ui
pub. volēs ꝙ si p ꝯfessionē actoris ꝯstat de dño rei,denegat̃ re-
stitutio, ēt si agat̃ possessorio recuperādę.Et de ꝯfessione acto-
rū satis ꝯstat p instr̃m,& lr̃as,ut ĩ.dtcet̃. Quæ arguunt initiū
p̄scriptionis uitiosum, quo casu denegat̃ p̄scriptio, ut dixi in
24 ꝯsilio.Et†in materia nostri interdicti,ut est tex.in l.1.§.Labeo
putat.ff.de aqua quot.& æsti. & bonus tex. in c. licet cām, de
ꝓbatio.& in simili de ꝯsuetudine hñte malum initiū in c. nō
satis,& in c.cum in ecclæ,& in c.ad apostolicę.ubi Abb.col.fi.
& Fel.ex̃ de symo.& p Abb.in c.dilecti,in gl.1. de arbi. Prout
25 †ēt:qm̄ dicti actores nō habebant possessionē ciuilē , licet de
facto,& clandestinè occupassent natural,& mala fide,quo fit:
ut p̄scribere non potuerint.Ciuilis.n.possessio est illa,q̄ p̄scri-
ptionē cāt,qđ minimè facit naturalis: ut post gl. dicunt oēs in
regula sine possessione,de reg.iur.lib.6.& gl.& doc. in c. cām
q̄.de p̄scriptio.& per doc.in l.3.§.ex̃rio. ff.de acqui. poss. Qui
26 †enim naturalem tm̄ habent, ēt p annos quadraginta, nullo
mō præscribūt ꝯ dñm habentem ciuilē tm̄,ut notat.in l.1.C.
de ser.fugi.& in l.1.ī prin.& in l.3.§. si ex plurib.& in l.clam.
possidere.§.qui ad nundinas.ff.de acqu.poss. & bñ facit tex.in
d.c.licet cām.& Abb.& Fely.in c.uigilanti.de præsc.cum sim.
Quanto ergo magis non potuerunt p̄scribere ꝯ ipsum d.Flor.
& Desideratū ueros dños,& ꝯtinuè hñtes, & ciuilem,& natu-
ralē possessionē seu quasi d aquarum; & iuris ipsarū. Ex quib.
patet d.ꝯsultorē non bñ ꝯsiderasse iura d.actorum quò ad pro
prietatē,& dñium d.aquarum,qđ verè fuit,& est ipsius d. Flo.
& super eo debuit iudicari:quū absorbeat possessoriū, vt dixi.
Cōsiderando ēt ad abundantē cautelā , licet necessariū nō sit,
ipsum merū possessoriū,in quo ipse d.Flo.obtinet optimū ius
27 vt plenè in ꝯsilio deduxi.¶†Quib. non obstant ea,q̄ dicit ipse
dñs consultor uolens in tali possessorio sufficere actori pro-
basse,ꝙ ēt p vnā diē vel noctē vsus est d.aqua.l.1.§. hoc aūt.ff.
aqua quot.& æsti. dummodo ꝙ non ui,clā seu p̄carió usus sit.
l.1.in prin.ubi Bar.& scrib.eo.tit.l.1.in fi.& l.seq.ff.uti possi.
Ang.in l.1.§.1.ff. de itine.act.priua. Et sufficit probare turba-
tionē,q̄ f̃m eum probata est ex parte d.Flo.Et adest bona fides
& credulitas ipsorum actorum, tum pp pischeriam, tum stan-
tib.alijs coniecturis,ob quas probabiliter poterant moueri ad
credendum iure seruitutis d.aquam eis deberi pro d.irragatio
ne,vt est illa de fama.Itē & alia pp uestigia, & canalia antiqua.
Item refectio clauicarum,& solutio expensarum. Item ex scri-
ptura manu dñi Aug.exemplata.Item & d.instr̃a dictorū qua-
28 tuor affictualium. Itē, † & cōio possessionum,& diuisio inde
sequuta, q̄ arguunt bonā fidē,& iustā credulitatem, ut p Ang.
in l.1.§. hoc interdicto.col.2. & in l.inde.§. uti vr̃.ff.de itine.
act.priua.& per eundē in l.1.in princ.ff.de aqua quoti.& æsti.
& in §.item q̃rit̃.eo.tit.& in l.1.§.hoc interdictū, de riuis, & p
Cepol.in d.tract.in rub.de seruitu.iti.col.mihi.16. & duabus
29 alijs seq.& in rub.de serui.aquę.q.3.Et†quia satis vr̃ esse ī isto
possessorio, ꝙ quis putet se d.tpe duxisse aquā iure seruitutis.
l.1.§.sed si iure.ff.de aqua quoti.& æstiua.Et iō alternatis heb
domadib. aqua ipsa ducenda est,ut fuit conuentū,& ꝯstitutū.
30 Quum†tale tp̄s determinatum debeat obseruari : ut in l.1.§.
illud,& in §.item quærit̃,& in l.fi.ubi Ang.ff.de aqua quoti.&
æsti.& plenè per Cepol.in d.trac.in rub.de seru.aquædu.in 3.

31 q.prin.Et † licet ista sing.per se.considerata non sufficerēt ad
obtinēdū in dicto possessorio : tñ simul iuncta ꝓsunt,iuxta il-
lud,vt q̄ nō ꝓsunt singu.&c.l.instrumenta.ubi gl.C.de proba.
Ista oīa parū prosunt actorib.nā (vt superius dictū est) illa duo
instr̃a,& ꝯcessio facta p illos quatuor affictuales probant inten
tionē d.Flo.Prout cōio, & diuisio inde sequuta nihil ei nocēt,
vt s̃ fuit cōclusum.Pariter & præscriptio,ut dictum fuit.Itē,&
scriptura exemplata manu dñi Augu. p̄ris ipsorum actorū, ut
fuit ꝯclusum in consilio , in quo sublata fuit illa ꝯiectura de fa
ma publi.Et pischeria nō est ꝯsiderāda : nā d.Augustinus lōgè
post diuisionē emit eā ab Oldino de Vigasio tpe, quo emit pra
ta ab illis de Passionib.& sic nō p̃ōt ꝯsiderari,ꝙ aqua fuit ꝯces-
sa pp pischeriā : q̃a nō erat tpe dictę concessionis,& qñ d.Au-
gustinus emit, erat fouea, & licet postmodū reduxerit eā ad pi
cheriā suo arbitrio,nō ppea arguit, aquā fuisse ꝯcesā hac đ cā.
32 Ad†plenè not.in l.nō hoc.C.vñ legit.& in c.p̃ñtia.de ꝓbatio.
& clauica,& uas, & seriola posita apparet intus possessionē d.
Flo.& antequā ipsi actores ꝯduxerūt a d.Flo.possessionē de Ci
ringellis, nō capiebant aquā, nisi p canale ligneum volente,&
pmittēte ipso d.Flor.& eius fratre d.Desiderato,nec aliud erat
vas,nec clauica seu pons sup viā,per quē aqua flueret ad posses
sionē de brigafacta, vt affirmāt testes producti p ipsum d.Flo.
Et si qñque actores mittebant operarios pro purgādis riuis, &
aquæductu,& soluebant expensas hoc erat uolentib.& pmittē
tib.d.Flo.& Desiderato & in recōpēsam bñficij, qđ pcipiebant
ab ipsis permittentib.post irrigationem pratorū suorū aquam
fluere ad possessionem de briga facta,ut probāt testes producti
per ipsum d.Flo.de quib.in consilio.Et suadetur rōne uiua:nā
si habuissent ius & seruitutem ducendi aquā,non erat opus fa
cere expensas,& mittere operarios : nam tale onus incūbebat
d.Flo.& fratri debentib.seruitutem. Ex quo infertur, ꝙ si vsi
sunt dicta aqua , ea vtebantur iure facultatis & ꝯsanguinitatis,
& nō iure seruitutis,quo fit vt non potuerunt præscribere,nec
possessionē seu quasi q̃rere, vt plenè in cōsilio fuit deductum.
33 Et† sic patet,ꝯiecturas ꝯsideratas per d.ꝯsultorē nō subsistere,
siue ꝯsiderentur singulatim de per se, siue ēt cōiunctim,nā gl.
in d.l.instr̃a,& illa regula,vt q̄ nō prosunt singula &c. ꝓcedit,
qñ vnaqueq; cōiectura,& præsumptio esset de se pfecta,& in-
tegra,secus si imperfecta : nam hoc casu nō procedit, vt dicit
Bal.in l.si quis ex argentarijs.§.1.ff.de eden. & in l.spadonē.§.
4.ff.de excus.tut.cum alijs allegatis per Ias.in l.admonendi,ff.
de iureiur.car.24.col.1.uers.istā ꝯclusionē notabiliter limita.
34 & car.præce.¶† Præterea in istis possessorijs, q̄ dicit se posse-
disse,necesse habet probare, ꝙ possedit non ui,clam,seu præca
riò.l.1.§.1.& in prin.& ibi Bar.in §.hoc interdictum, & in §.si
tibi.ff.de itine.act.priu.l.1.in princ.ff.de aqua quoti.& æsti.&
ī l.1.in prin.de riuis, & l.1.in prin.& fi.ff.uti possi.& p Ang.
in d.§.si tibi,co.2.vers.dic, ꝙ onus probandi, & in d.§.hoc in-
terdicto,col.2.& per Cepol.in d.tract.in rubr.de seruitu.itin.
col.19.& 20.& in rub.de serui.aquæduct.q.8.& circa finem.
Et licet in dictis locis dicatur ista probari per coniecturas,
coniecturę debent esse apparentes,& nō elidibiles,& incō
dentes ex facti qualitate,& nō uariatione, vt sunt præsentes
35 gillatim consideratæ ut supra. Prout † etiam : quoniam talis
possessio seu quasi in istis possessorijs , & interdictis dēt carere
vitio : nā vitiosa non est considerabilis,nec prodest, ut est tex.
in terminis nostris ī l.1.§.Labeo putat.ff.de aqua quot.& æsti.
& in l.inde.§.si quis.ff.de itin.actuq; priua.& bon.tex.in d.ca.
licet causam,de proba. Et ideo si quis possidet vitiosè,mala fi-
de,clam,seu præcariò,& non iure suo,sed iure facultatis,obti-
nere minimè debet : vt in iurib. supra allegatis , & diffusè oīa
ista tetigi in ꝯsilio,ubi apertè demonstraui, actores clā, præca-
riò,mala fide,& uitiosè possidere, & nō iure suo,sed iure facul
tatis,consanguinitatis,& permissionis dñi Florij, & sui fratris,
nō ꝯsiderādo : vt facit d.cōsultor,facultatem aquæ de se fluen
tis,sed ꝯsiderando prędicta respectu actorum,super q̄bus acto
res se fundant,nam illi, si per eos gesti apparent, facti fuere d.
Flo.& fratre permittentibus, & nō eis inuitis uel ipsis absenti-
bus,& nō sciētib.vt de oīb.plenissimè in dicto consilio,q̄ oīno
videantur : quoniam necessariò concludunt etiam in possesso
rio d. Flor. habere optimum ius. Nec illis modo aliquo est
responsum per d. Consultorem fundātem se super pactioni-
bus , & illis instrumentis affictualium , & in scriptura d. Au-
gusti.& in communione, & diuisione, & postremò in præscri-
ptione,

ptione,nā iſta nihil ſunt, vt ſigillatim de ipſis ſuperius oñſum fuit.Et teſtes ꝓducti p d.Flo.bñ ꝓbant ipſius intentionē,& teſtes ipſorū actorū minimè debēt attēdi tū attēta ſingularitate, paupertate,inhabilitate,& depoſitione inconcludēti,ut de ſingulis in ꝯſ.dictū fuit. Et ēt attēta antiquiori,& titulata poſſeſſione d.Flo.& clādeſtina poſſeſſione ac p̄caria,& vitioſa ipſorū actorū,ut ibi dixi,oſtendēdo ꝯcludēter, non eſſe probatā ꝯceſſionē dictæ aquæ fieri debere hebdomada alternata, ut d.Con
36 ſultor pro firmo præſupponit. ¶†Præterea antequam actores ꝯduxiſsēt poſſeſſionē de Ciringellis a d.Flo.antequā d.Auguſ. emiſſet prata,& piſcheriā,minimè ꝓbat,eos duxiſſe aquam ad poſſeſſionē de briga facta, nec ꝙ aqua iret ſuper uiam de la zābonina,nec ꝙ ibi eſſet pons,ſeu vas aliquod.Poſt aūt ꝯductionē vſi ſunt dicta aqua,q̄ vſus,& q̄ poſſeſſio ipſis minimè hēt ꝓdeſſe: quū in inſtr̄o ꝯductionis ipſe d.Flo.iſtud illis pmittat,& ipſi expreſsè ꝓmiſerint nullū ius ſup dicta aqua eis q̄ri.ex tali promiſſione,& irrigatione, quo ſit,ut p̄cariò,& iure facultatis eā deduxerint,& illa vſi fuerunt. Et ſi ſucceſſiuè aliquo tpe vſi ſunt,mala fide,clādeſtinè.& d.Flo.abſente,& gnorante uitiosè apparet hoc factū,nec eis pōt proeſſe,vt in conſi.deduxi.Et tale inſtr̄m ꝯductionis apertiſſimè ꝓbat,actores nullū ius habuiſſe ſuper dicta aqua, nā ſi habuiſſent, fruſtra illud dictū fuiſſet,
37 qđ nullū ius eis q̄reret.Nec† p̄ſumēdū eſt,actū fruſtratorium fieri.l.hæc ſtipu.§.diuus,vt leg.no.caue.l.nō ſolū.ff.de actio.&
38 obliga.Prout† ēt; qm̄ nō eſt veroſimile, ꝙ ſi aliqd ius habuiſſent,ꝙ talē ꝯuētionē,& promiſſionē feciſſent,iactādo ſuū,vul-
39 ga.l.cum de indebito.ff. de ꝓb. Et† validū eſt arg.a veroſimili.l.fi.ff.qđ met.cau.l.nuptura.in fi.ff.de iur.dotiū.c.qa veriſi-
40 mile.de præſump.Et† qđ eſt remotū a veroſimili imaginē hēt falſitatis,ut dicit Bal.in l.1.col.3.C.de ſeruis fugiti.& plura ad id cumulāt Mod.in rep.ru.C.đ ꝓba.car.6.col.1.& 2.n.108.& plurib.ſeq. ¶Nec valet rñſio,& interp̄tatio data p d.Cōſul.volētē dictā ꝯuētionē,& ꝓmiſſionē nō excludere ius,qđ primitus
41 habebāt.Nā† nō eſt veriſimilis,& iō nō admittēda. Prout ēt: qa ē clara,& aperta ꝯcludēs ēt p prius nullū hr̄e ius, & iō ab ea nō recedēdū.l.nō aliter.de leg.3.l.1.§.ī re igit̄ dubia.ff.de exercito.l.qcq̄d aſtringēdæ.ff.de verb.obl.& qa verba ꝯ ꝓferētē in-
42 terp̄tāda ſunt,vul.l.veterib.ff.de pac.vbi doc.Tū † ēt qa valet ꝯuētio,ne liceat alicui aquā q̄rere.l.1.§.ſi qs hoc.ff.đ aqua quo-
43 ti.& æſti.Tū † ēt qa in ꝯ̄ctib.qđlibet verbū dēt operari.Bal.in rub.C.de ꝯ̄hen.emp.in 9.q.Mod.in l.ait p̄tor.in prin.ff.de iureiu.Tū & poſtremò:qm̄ & ſi aliqđ ius prius habuiſsēt,qđ minimè verū eſt,tñ illud eis nō ꝓdeſt in pñti poſſeſſorio, nā quū p̄cariò dictā aquā acceperint a d.Flo.ꝯ̄ ipſum ꝯcedentē nō pñt intētare hoc interdictū poſſeſſoriū,eſto ꝙ prius ſup dicta aqua
44 habuiſſent aliqđ ius.Eſto,† ꝙ talis ꝯceſſio a d.Flo.fuiſſet ſuper uacua,& inutilis,text.eſt in l.1.§.ſi tibi.ff.de itine.actuq.priua.& ibi Bar.poſt gl.inferens ad plures q̄ſtiones,& aptius hoc tenet Ang.ibi in verſ.in text.ibi precariò,& in verſ.itē aduerte.q̄ ꝯſideratio,& deciſio oēm prorſus tollit difficultatē & dubitationē. Vñ quū habeamus ꝯfeſſionē partis, vlterius q̄rere inane eſt,iurib.vulg. ¶Accedāt & litteræ p vnū ex actorib.ſcriptæ d.Flo.illas acceptāti,q̄ hoc idē ꝓbant, actū geſtū in emendatione,& purgatione ſeriolę,& ꝯductione dictæ aquę ad poſſeſſionē de briga facta ad cōmodū ipſorū ꝓceciſſe pmittēte d.Flor.dño aquarū ſeriolæ aquæductus,& reliquorū.Quæ litteræ bñ ꝓbant,vt in ꝯſi.dixi. Nec valet interpretatio data p d.ꝯſultorē volētē litteras dr̄e intelligi ob læſionē,q̄ poſſit fieri excedendo modū in remūdatione,& excauatione. Nā adeo diuinatiua eſt & ꝯ̄ verba,& ſenſum literarū,vt vnicuiq; appareat in aliquo illis ꝯuenire nō poſſe. Et ꝯ̄ talē interpretationem apertiſſimè obſtāt ea q̄ ſuperius deduxi circa interpretationē inſtr̄i ꝯductionis. ¶Cōſideratis itaq; ſupius deductis & illis ī primęuo ꝯſilio allegatis,neceſſariò ꝯcludēdū ē, ipſum d.Flo.& ſup poſſeſſorio ac ſup petitorio obtinere bonū ius,ſup quo oīno eſt ꝓnunciandū,quū abſorbeat poſſeſſoriū.Et ꝙ actores debēt oīo condemnari, & ſoluere expenſas tāquā indebitè moleſtantes ipſum d.Flo.vt mandant iura cōmunia,& vulgaria. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

Præſcriptio tanti temporis in cuius cōtrarium non extat memoria habet uim tituli legitimè conſtituti,ſed nu.10.& ſeq.declaratur, & nu.23.

2 *Habet etiam uim priuilegij, & legis nu.27.*

3 *Et procedit etiam ſine aliquo titu.quia præſumitur.*

4 *Et in ea bo.fides præſumitur,& nu.6.ſed melius nu.10.& ſeq.*

5 *Proprietas aquarum in quorum prædijs habet originem, uel illa ingrediuntur.*

6 *Dominus aquarum poteſt de illis ſuo arbitrio diſponere, & nu.7.*

8 *Scriptura in uim priuilegij facta quæ debeat continere.*

10 *Quando apparet de titulo iniuſto,ceſſat illa lōgiſſima præſcriptio & nu.11.*

11 *Optima practica quæ ſeruanda eſt in iſtis.*

12 *Seruitus conceſſa uidetur tanta, quæ prædio dominanti ſufficiat, et non alia ulterius.*

13 *Conceſſio principis facta intelligitur ſine præiudicio tertij.*

14 *Maximè ſi non continet clauſulam non obſtante,& nu.15.*

16 *Et conceſſa in una re non extenditur ad alias, & nu.17.*

18 *Difficilis erit probatio præſcriptionum tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria.*

19 *Et præſcriptio ſeruitutis ut proſit, neceſſariam requirit probationem, quòd iure ſeruitutis & iure ſuo ſit uſus, & nu.21.*

20 *Simplex namq; uſus non inducit illius acquiſitionem.*

21 *Et iſta qualitas eſt probanda, & multa ad illius probationem requiruntur, & nu.22.*

23 *Et præſcriptio facta ad unum effectum minimè ad alium eſt porrigenda.*

24 *Præſcriptio tanquam odioſa reſtringenda eſt,& tantum cenſetur præſcriptum, quantum apparet poſſeſſum, & nu.25.*

26 *Et præſcriptio limitatum producit effectum.*

28 *Satis eſt petere licentiam, ut ſatis fiat ſtat.diſponente, non poſſe molendinum ædificari ſine licentia ſuperiorum.*

CONSILIVM. CXIIII.

Homines Sancti Ioānis nituntur ꝓhibere d.Lactātiū a ꝯſtructione molendini,qđ ædificare p̄tēdit in ſuis fundis, & p̄dijs.Et id oſtēdere vñr uirtute cuiuſdā aſſertę cartæ,& ſcripturæ,quā priuilegium ſeu ꝯceſſionē regis Lotharij noīant.Nec non & uirtute lōgiſſimæ p̄ſcriptionis annorū centū,& vltra.Et ſic tanti tpis,in cuius ꝯ̄rium dñt non extare memoriam.Per quem titulum,& per quam lōgiſſimam præſcriptionem inferunt aquiſiuiſſe ius,& proprietatem dictarum aquarū, ita vt eis inuitis, & reluctantib.ipſe d.Lactantius vti nō poſſit cōmoditate dictarū aquarū ad ꝯſtructionē d.mo-
1 lēdini. Talis† nanq; præſcriptio lōgiſſima loco tituli legitimè ꝯſtituti hr̄.l.hoc iure.§.ductus aquæ.ff.de aqua quoti.& æſti.
2 Habet† ēt vim priuilegij.c.ſuper quibuſdā.§.præterea,de verb. ſig. Nec nō & uim legis.l.1.§.fi.l.in ſumma,in prin.ff.de aqua
3 pluui.arcen.& † q̄ præſcriptio tpis prædicti bene procedit ēt ſine aliquo titulo, ex quo in ea præſumitur titulus,licet nō allegetur ſm̄ Cyn.Ang.Pau.de Caſt.& Iaſ.in l.ſi certis annis.C.de pactis,col.ſi.in 10.limita.& Fely.poſt alios in c.ſi diligenti, de
4 præſcriptio.Eo ēt: qm̄ in tali præſcriptio. præſumitur bona fides,ſm̄ Inn.& Bal.in d.c.ſi diligenti, in fin.& Saly.in l.2.C.de ſeruit.& aqua. ¶Quibus tñ minimè obſtantibus licitè, & iure permittente ipſe d. Lactantius conſtruere, & ædificare poterit d.molendinū: cū id facere p̄tēdat in fundis proprijs,& petita licentia a ſuperiorib.& ipſe ſit uerus dñs dict.aquarum. Qua-
5 rum† proprietas eius uera,& firma facta, & acquiſita fuit illico,ꝙ d.aquæ originē hñtes in locis ſuperiorib.ingreſſæ fuerūt prædia ipſius d.Lactātij.l.1.§.hoc interdictū.ff.flu.tradūt Bal.& alij in c.cū oēs,de cōſtit.Bar.in l.quominus.ī 14.q.ff.de flu-
6 mi.& ibi Iaſ.q.12.& 14.Et † qm̄ dñium d.aquarum eſt ſuum, đ illis ſuo arbitio diſponere & facere poterit.l.Lucio.ff.đ aqua quoti.& ęſti.& l.1.§.permittitur.eo.tit.p Bar.& alios in d.c.cū
7 oēs,& p Iaſ.in d.l.quominus.q.12.¶†Et bene facit.l.ſi in meo. ff.de aqua plu.arcen.& q̄ tradit Alex.conſi.173.col.2.uerſi.3. probatur.in 2.uol.& in uerſi.4.adduco, & in verſi.ſeq.& quæ refert Franci. de Cur.conſi.37.cum ſimil. Et ex alijs adductis in alio conſi.ſatis apertè colligitur, ipſum d.Lactantium poſ-
8 ſe tale molendinum conſtruere. Nec aſſerta ſcriptura, & carta exhibita per homines.S.Io.aliquod affert impedimentum dic. Lactan.Tum quia in ea non exprimitur nomen concedentis. Eo etiam quia caret ſigillo,& ſubſcriptione concedentis,item & ſubſcriptione publici notarij,& vlterius,quia dictata legitur ꝯ̄ ſolitum ſtilum. Et in illa nulla habetur mentio d.aquas ori-

ginem

ginem habere in fundis, & prædijs priuatorũ, & ulterius ptrã fire p loca,& pdia priuata. Et ex alijs in d.ↄſ.deductis oñditur nullitas ſcripturæ,& cartæ pdictæ. ¶ Quo ſtante neceſſario infert,aſſertã pſcriptionem ẽt tãti tpis, in cuius ↄriũ memoria nõ extaret,nihil ꝓfuiſſe d. hominib.de S.Io.ex quo (vt ipſi aſſerũt)initiũ habuit ex d.carta pſtante titulũ iniuſtũ,nullũ,ineſ-
9 ficacẽ,& infectũ. ¶ †Licet.n.talis pſcriptio habeat in ſe pſum-
10 ptionẽ tituli,& bonę fidei,ut deduximus.ſ.Id† ꝓcedit & uerũ ẽſt,qñ alr nõ apparet de titulo, & ſic ſucceſſiuẽ de mala fide. At qñ ↄſtat de iniuſtitia tituli, & ꝙ ab initio titulus fuit iniuſtus: tũc pſumit̃ mala fides,& talis pſcriptio minimẽ procederet,ex quo titulus ab initio iã fuit iniuſtus,ita firmat d.Ant. de Bu.in c.puenit,car.10.ver.circa tps dubium facit.ex de ceſi. refert,& ſequit̃ Io.de Milis in ſuo reper.in verb.pſcriptio, col.8. & 9.uer.pſcribi an poſſit,& uerſi.pſcriptio iuriũ incorporaliũ.
11 ¶†Et inferũt ad practicã dicẽtes,ꝙ ille,qui fundat ſe ſup hac pſcriptione lõgiſſima,& tãti tpis,in cuius ↄrium &c. dẽt ſimplr dicere ſe pſcripſiſſe illo tpe,& ex iuſta cã,& dẽt aduertere,& cauere,ne alleget titulũ: nã ſi illũ allegaret,& demũ appareret,ꝙ ab initio fuit iniuſtus,talis pſcriptio nõ ꝓdeſſet: qa ex tit.iniuſto reſultat mala fides,qua ſtãte nulla currit pſcriptio c. fi.de pſcriptio.c.poſſeſſor.de reg.iu.li.6.cũ ↄcor.Cũ igit̃ ipſi de S. Io. aſſerãt,& dicãt pſcripſiſſe ex dicto titulo iniuſto & nullo, ꝓcul
12 dubio repellẽdi ſunt. ¶†Prout ẽt aſſerta ſcriptura ſi ſolenniſſima,& uera eſſet,adhuc eis minimẽ ꝓdeſſet quo ad acquirẽdã ꝓprietatẽ dictarũ aquarũ: nã facta legit̃,& ↄceſſa ad ſuos uſus,& iõ pñt uti quouſq; indigẽt ꝓ molendinis ipſorũ, & plus iuris ptendere nõ pñt: cũ in tali aſſerta ↄceſſione ducẽdi aquã illud tm̃ ueniat,quãtũ opus eſt pdio dominãti.l.ergo,in fi. ff. de ſerui.ruſti.pdi.& faciũt no.in l.2.§.ductus aquæ.ff.eo. tit.& in l.Lucio.ff.de aqua quoti.& æſti.& tradit Bar.Veron.in trac.de ſerui.in rub.de ſerui.aquæduc.in 3.& 6.q. & ẽt quia in illa nõ apparet ↄceſſa ptãs ꝓhibẽdi aliis a ↄſtructione molẽdinorũ,vt tradit̃ pulchrẽ in deciſ.Nea.388.uenerabile, ubi allegant̃ deci.
13 Eo†ẽt quia in aſſerta ſcriptura illa ↄceſſio ſonat, ꝙ fuerit facta ꝓ beneficio dictorũ hominũ.Et neceſſariõ dẽt intelligi ſine pĩudicio tertii.l.2.§.meritõ,& §.ſi qs à principe.ff.ne qd in loco publico,& plenẽ tradit̃ in l.fi.ff.de ↄſti.prin.Quo fit: ut nullo mõ poterit pĩudicare ueris dñis dict.aquarũ,in quorũ prædijs ſumũt originẽ,& quorũ pdia ſucceſſiuẽ ingrediunt̃, & di-
14 ſcurrũt & pcurrũt.Ne†ↄcedẽs intẽdat pĩudicare ueris dñis aquarũ,ad tradita p om.in l.fi.C.ſi ↄ ius uel utilitatẽ publicã,& in c.q in ecclarũ.ex de ↄſt.& p Bar.in uer.totius orbis,in exua.
15 ad reprimẽdũ.Potiſſime cũ nõ legat̃ in d.carta illa clã.Nõ†obſtã.ut plenẽ tradit̃ in d.l.fi.& in d.c.q in ecclarũ.p Abb.& Fel.
16 in c.nõnulli,de reſcr. Ad † qđ ẽt: qa d.carta ↄtinet in bñficiũ, & ad uſus ſuos ↄceſſionẽ riui,q. dr̃ galaga.Et nõ eſt ille, in quo
17 primitus d.aquæ hñt originẽ,ut deducit̃ in cõſ. Eo †inſuper: qm̃ nedũ aquæ hñtes originẽ ex dictis fontib. ingrediunt̃ prædia,& fundos d.Lactãtij,ſed ẽt aliæ aquę lõgẽ diuerſæ: ut eſt illa defluens a finali,& ex molẽdino pumazij,nec non ex alia. ſ. Ceſ.alia ex molẽdino cylij,ſucceſſiuẽ ingrediẽtes pdia d.Lactãtij.Et quarũ uſus minimẽ conceſſus apparet hominib.S.Io. Et quarum ꝓprietas uerẽ fuit,& eſt ipſius d.Lact.qui uti dñs poterit dictis aquis uti,& ↄſtruere.d. molendinum. Potiſſimum cũ poſtmodũ aquæ pdictæ reuertant̃ ad primæuum canale tendẽs ad uſus molẽdinorũ hominũ.S.Io.& ex tali ↄſtructiõe molẽdini ipſi nullũ patiant̃ damnũ: ut diffuſius iſta,& quãplura alia in d.ↄſ.deducta oñdunt̃,& in d.deci.cõſ.Nea.Et ſi d. hoies. S.Io. ptenderẽt,p d.longiſſimam pſcriptionem tanti tpis,in cuius ↄriũ &c. acquiſiuiſſe ꝓprietatẽ dictarũ aquarum ex alia cã
18 uel ex alio tit.Certẽ†talem pſcriptionem probare hẽnt. Quæ ꝓbatio difficilis erit,tũ p inſtra,tũ p teſtes,ad plenẽ no. in d.c.
19 ſi diligẽti,& in c.1.de pſcri.lib. 6.Tũ † ẽt: qm̃ nunq̃ ꝓbabunt uſos fuiſſe iure ſeruitutis, uel animo quærendi proprietatem aquarũ.Et præſcriptio ſola erit, ueros dños aquarũ pmiſiſſe.d. aquã labi ad molẽdina illorum iure familiaritatis,& amicitię. Quo caſu nullum q̃ſitum erit eis ius ſuper aquis reſpectu proprietatis.l.fi.& ibi Pau.de Ca.no.ff.quemad.ſerui.amit.l.q iure familiaritatis.ff.de acq.poſ.& ibi Pau. de Caſ.allegans alias deciſi.& Bar.Veron.in trac.de ſerui.in 1.par.car.20.in princi.
20 Simplex†.n.uſus nõ inducit acquiſitionẽ dicti iuris, ſm Saly. & Alex.in l.ſi certis annis.C.de pac.p eundẽ Ale. ↄſ.108.ĩ cã, circa fin.in 2.uol.& Fely.in c.de quarta,ex de præſcri. col.14. verſ.vel ↄcor.Et ſequunt̃ Mod.in trac.de pſcri.f.26.col.1.n.8. ↄcludẽtes ſolũ vſum,ẽt tãti tpis, ĩ cuius ↄriũ nõ extaret memoria,nõ inducere acquiſitionẽ d.iuris,niſi ille, q. vult pſcribere, ꝓbet ſe fuiſſe vſum iure ſeruitutis,& iure ſuo, & ſequit̃ Floria. de S.Petro in l.ſeruitutes,col.15.ff.de ſeruit.& Pau.de Caſt.in
21 l.1.col.1.in fi.verſi.adde quartũ.C.de ſeruitu.& aqua,& in d. deci.ↄſ.Neap.388.¶†Et hãc qualitatẽ,ꝙ hoies S.Io.vſi fuerint iure ſeruitutis,& iure ſuo,nũquã ꝓbare poterũt,cũ verẽ ita nõ
22 fuerint vſi.Et† ad ꝓbationẽ d.qualitatis multa requirunt̃ tradita p gl.in verbo alciaten.& cano.ibi not.in c.Abb.de ver.ſig. & in c.cũ eccleſia ſutrina.in gl.ĩ verbo,affuiſſe, p Bar.& Ale.in l.1.§.hoc interdicto,col.2.verſ.venio ad ſeq.ff.de iti.actu.priu. & p Flo.& Pa.de Caſ.vbi ſ.& Ale.ↄſ.l.põderatis,col.fi.ĩ 3.vol.
23 Et † dicti de S.Io.nũquã poſſent aliud ꝓbare,niſi ꝙ vſi ſunt d. aqua ꝓ eorũ molẽdinis,& ꝙ ad d.effectũ qñq; ſoliti ſũt expurgare canale,& d.riuũ.Quę pſcriptio ita limitata nullo pacto debet extẽdi ad aliũ effectũ.Et locũ ſolũ habebit reſpectu eius,qđ fuit pſcriptũ,& nõ vltra,vt ꝓbat̃ in c.auditis,de pſcri.& ibi no. doc.max.Fel.col.9.& tenet Inn.in c.dilecto,col.pen.de off.at-
24 chi.Pau.de Caſ.in l.de q.b.col.1.& 3.ff.de legib.Nec† gdem ĩmerito,cũ.n.pſcriptio ſit naturalr̃ odioſa,reſtringẽda eſt,& nõ ampliãda c.odia.de reg.iur.li.6.& firmat Dy.in c.poſſeſ.col.fi.
25 eo.ti.& lib.Tm̃ † em̃ cẽſet̃ eſſe pſcriptũ, quãtũ fuit poſſeſũ.l. 1.§.ſi qs hoc interdicto, & ibi no.Bar.ff.de iti.actu.priua.& ꝓbatur ĩ d.c.auditis,vbi gl.Abb.& Fel.inferũt ad deciſio.pluriũ q̃ſtionũ bñ faciẽtiũ in caſu pñti, & tãgit Abb.ĩ c.cũ ꝯtingat,circa fi.de deci.& Ale.ↄſi 122.viſo puncto,in fi.in 4.vol.& ↄſ.16. in cã,col.6.in 5.vol.& tãgit Iaſ.in l.imperiũ, col.13.verſ.2.notabiliter limita.ff.de iuriſ.omn.iu.& Dec.ↄſ.85.& diligẽter,&
26 deciſ.388.palle.ↄſ.Neap.Ex† tali igit̃ pſcriptione ita limitatẽ facta p hoies S.Io.nõ pñt dicere acquiſiuiſſe dñium,& ꝓprietatẽ dictarũ aquarũ: cũ nũquã fuerit facta ad iſtud,nec iſto reſpectu,ſed ſolũ ad expurgãdũ canale, & riuũ: vt aqua deſeruiret̃ eorũ molẽdinis, q. vſus, & qđ ius minimẽ ipſis eripit̃, & tollit̃ p ↄſtructionẽ molẽdini faciendi a d.Lactã.Et q.a a d.hoibus S. Io. ꝓhiberi nõ põt,ne molẽdinũ cõſtruat: cũ reſpectu talis ꝓhibitionis nullũ habeãt ius,& eorũ aſſerta pſcriptio ad id ſe nõ
27 extẽdat.vt ſ.deduximus.¶†Ex quib.tollunt̃ oĩa ſuperius in oppoſitum adducta de pſcriptione tãti tpis,in cuius ↄriũ,& q̃ habeat vim priuilegij,vim cõſtituti,vim legis &c.Ceſſant namq; in caſu pñti,qñ apparet de initio tituli iniuſti.Itẽ & qñ nõ fuit facta iure ſeruitutis,& iure ꝓprio.Et qñ nõ eſt formiter ꝓbata. Et qñ talis aſſerta pſcriptio fuit limitata, q̃ ad aliũ caſum minimẽ venit extẽdẽda. Et qm̃ ipſe dñs Lactã.iã ſatiſfecit,& ſatiſfacere intendit ſtatuto ſub rub.de molẽdinis de nouo nõ ↄſtruẽdis petẽdo licẽtiã.Nihil ei obſtare vr̃ quin.d.molẽdinũ ↄſtrue re valeat: cũ nullũ adſit impedimentũ. Nec vlla adſit cã in d.
28 ſtatuto expreſſa,pp quã licẽtia petita poſſit denegari.Et† ſtatuto ſatiſfactũ eſt p petitionẽ d.licentiæ, vt in ſimili tradit̃ in c.licet quibuſdã,ex de regula.cũ alijs cõcor.ibi allegatis p gl.ĩ verbo licentiã.Eo inſup,q.a ipſe d.Lactan.& ſui anteceſſores in dictis fundis,& pdijs aliãs iã habuerũt molẽdinũ, & tãto magis eidẽ licitũ erit illud deſtructũ reficere,& ↄſtrui facere, nedũ ĩ eodẽ loco,vbi iã prius ſitũ erat,ſed ẽt ĩ alio magis apto,eius arbitrio, & iudicio,ſup ꝓprio tñ eius territorio,vt ſpecificẽ diſponit̃ ſtatutũ pdictũ, & tãgitur in conſi. iã abſoluto in fauorẽ d.do.Lactã.p Excell.do.Vincẽtiũ, cuius ſnïæ, & opinioni accedo, & in ipſius ſnïam concurro de ſubſcriptione requiſitus. Paril.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Concluſio in cauſa præſumitur in dubio facta infra tempus.*
In dubio appellatio non præſumitur deſerta.
2 *Petens uiam non fieri per locum, & curiam ſuam audiri debet.*
Eſſe debet conſtituta in loco ſolito.
3 *Et quid ſi in loco ſolito de facili, & breui deuaſtaretur.*
4 *Curia,& locus debet eſſe proprius illius probibentis, & id probandum eſt.*
5 *Non ſufficit dicere, neceſſe enim eſt probandum.*
6 *Actore non probante reus abſoluendus uenit.*
7 *Neceſſaria probãda per eũ,qui petit uiã amoueri ab aliquo loco.*
8 *Dominiũ deductũ incidenter probatur per poſſeſſionẽ, ſeu quaſi.*
9 *In facultate domini prædiorũ eſt aſſignare uiã uno loco,uel alio.*
10 *In re*

10 In re communi socius non potest seruitutem apponere.
11 Dicta respondendo petitioni confessionem probantem inducunt.
12 Confessio omnes alias superat probationes.
13 Dictio magis comparatiuè, quandoque electiuè ponitur.
14 Comparatiuum quandoque capitur pro suo positiuo.
15 Quod proprium est, commune non est.
16 Confessio debet esse certa non dubia.
17 Res inter alios acta non præiudicat alijs.
18 Confessio procuratoris non habentis ad id mandatum non præiudicat.
19 Confessio defensoris sine mandato non præiudicat.
20 Confessio alicuius sine mandato non præiudicat.
21 Confessio curatoris quando præiudicat adultis.
22 Idem si respondeat libello, ut illa non præiudicet.
Et per quem modum iurisdictionis dicatur ista facta, & nu.23.
24 Et quid si fuit facta ex abrupto, & nu.25.26. 27. 28.
29 Actus præcipitanter factus parum operatur.
30 Dicta in supplicatione, libello, positionibus, & similibus, confessionem inducunt.
31 Quod uerum, quando fuere ista acceptata, alias secus.
32 Quando uia fuit constituta ante iudicium cæptum.
33 In re communi quandoque potior est conditio concedentis, quàm prohibentis.
34 Et quid si seruitus fuit imposita altero socio sciente, & patiente.
35 Idem si passus fuit constitui, & eam tolerauit.
36 Factum in re cōi sciente, & patiente consocio, non potest tolli.
Regula, quòd in re communi potior est conditio probibentis, limitatur multis modis, nu.35. & alijs seq.

CONSILIVM CXV.

Viso processu causæ vertētis inter dñam Mariā &c. actricē ex vna, & d. Maxētiā de Paho. reā ꝯuētā ex altera,
visis ēt literis, & alijs scripturis ad me trāsmissis p clarif. doc. d.
Ant. Quetā, & d. And. Regiū fratres honorandos, quib. iniūctū
est onus iudicādi in cā prædicta in pñti instātia per Reuer. D.
Tridentinū, paucis agā. ¶Et pri. qm̄ in dubiū vertitur, an sñia
lata in fauorē d. do. Mariç transiuerit in rē iudicatā ex dispōne
statuti Tridentini disponētis, ꝙ in instantijs appellationū con
1 cludatur in cā ĩ. dies lx. vtiles, & in processu, & actis † non reperitur
dicta ꝯclusio scripta: tñ ipsis dñis iudicib. ꝯstat fuisse
factam, sed dubiū est, quo tpe fuerit facta, qua dubietate stante
succedit doctr. Pa. de Cast. q aliàs in facto ita dixit, & rñdit in
l. 1. ff. si quis cautio. quā ibi sequit̃ Alex. col. pen. vers. ulti. no. &
Iasabi, col. 2. vers. 6. nota, vbi dñt, & ꝯcludunt, ꝙ quotiescunq;
dubiū est, an appellatio sit deserta vel ne, iudex in dubio ꝓnunciare
dēt, ꝙ nō sit deserta: nā ita pronūciando nō perit ius alicuius
partis, sed iura vtriusq; remanent salua, cōprobant istud
pluribus decisio. vt p eos, quā ēt conclusionē sequit̃ d. Phil. Dec.
in c. vt debitus. ex̃ de appel. col. 7. vers. in eadē gl. vbi ēt istud cōprobant
alijs medijs, ut p eū, & latius p eundē in ꝯs. 356. in cā
d. nu. 1. quib. stantib. in tali dubietate capere debemus illā partem,
ꝙ appellatio interposita p ipsam d. Maxentiam nō fuerit,
nec sit deserta, ita. n. interpretando, ius vtriusq; partis saluum
erit stante prædicta ꝯclusione. ¶Omissis nullitatib. deueniēdo
ad merita ipsius cāæ, vt literis p̃factorū doctorū instructꝰ sum
prima facie dicēdū vr̃, ipsam d. Mariā obtinere ius, & ꝯñr sñias
duas latas in fauorē ipsius fuisse iustè, & legitimè ꝓmulgatas,
ex processatis. n. ꝯstat, ꝙ via fuit penitus abducta, & destructa
per flumē Athesis, ꝯstat ēt hortulū d. Maxētię, siue filiorū, ēt immediatè
ꝓximū d. fluuio, cui horto adiacet domus eorūdem,
filiorū, & domui annexa est curia siue curtiuū, q̃ curia est media
inter domū d. filiorū d. Maxentię, & domū d. d. Mariæ, per
quā curiā erecta est via imperialis, & p eā mō publicè itur, quā
iam ipsa d. Maria petit amoueri, & reijci ex d. curia, seu curti-
2 uo, tāquā loco suo, & illam designare, & erigi per d. hortulum
ipsius d. Maxentiæ proximiorē d. fluuio. Que † petitio de iure
recipi, & admitti dēt, per text. in l. si locus. §. fi. ff. quemadmod.
serui. amitta. & ibi Pau. de Cast. expresse hoc tenet post Bald. &
alios, & p Saly. Cy. & reliquos scrib. in l. per agrum. C. de serui.
& aqua, per gl. fi. & alios scrib. in c. oēs. 1. distin. & bñ facit. l. fi.
ff. de via publica. & quç ponit Bartho. Veron. in trac. de seruit.
in rub. de via. q. 23. & in rub. de serui. iti. col. 10. & seq. vers. sed
3 si locus, & vers. 2. casu princip. &c. Nec † obstat, si dicat̃, ꝙ si via
designaret̃ per d. hortulū, paruo tpe esset duratura, ex quo breui
deuastaretur a d. fluuio, nā casus iste pēdet ex futuro euētu,
& qñ ꝯtingeret, posset de nouo prouideri de via per fundū ꝓ-
4 ximiorē, iuxta iuris dispōnem, de qua. s. ¶†His tñ nō obstātib.
cōsideratis deductis in ipsa cā & meritis ipsius ꝯ̄ria sñia verior
est, ꝓcederent. n. superius adducta, qñ ipsa d. Maria actrix probasset
d. curiā, seu curtiuū, per qd̄ mō est via, fuisse, & esse suū,
qd̄ minimè ex ꝓcessatis verificatū apparet. Licet. n. ipsa d. Maria
ĩ petitione, quā facit, dicat d. curtiuū esse suū, & d. viā eē designatā
p possessionē suā. Tñ in capitulis p eā ꝓductis istud nō
5 fuit deductū, nec per ipsam ꝓbatū. Nō † em̄ sufficit dicere, sed
necesse est ꝓbare, vt est tex. iuncta gl. in verb. dicat̃, in l. 1. ĩ prin.
ff. si quadru. pau. fe. di. & tex. in c. dilecti, ibi, opposita, & ꝓbata,
ex̃ de excep. & bñ probat̃ in l. si prius, in verbo egisset, & ibi gl.
6 Ale. & reliqui scrib. ff. de ope. no. nun. Quo † fit, vt locus sit illi
regulæ vulgatæ, actore nō ꝓbāte reū dr̃e absolui. l. q accusare.
7 C. de eden. l. fi. C. de rei ven. c. 1. ex̃ vt ecclesiast. benef. Vt † em̄
ipsa d. Maria, q̃ petebat d. viā, q̃ fit p d. curiā amoueri, & reijci,
& dr̃e fieri p aliū locū, posset obtinere, necesse habebat articulare,
& ꝓbare, ea q̃ ponit Rofre. in libellis suis in rub. de actio.
viæ reiectæ, q̃ ad plenū refert & sequit̃ Barth. Veron. in d. trac.
de serui. in rub. de serui. 5. q. 23. p totū, q̃ cū p eā nō appareant
deducta, & ꝓbata, meritò succūbere dēt: cū intentionē suā, &
8 necessaria ad ipsam non ꝓbauerit. ¶†Quinimò rectè ꝯsiderādo
in pñti iudicio nō agit̃, nec principaliter deducit̃ dñium d.
curiæ, seu curtiui, sed tm̄ incidenter, quo casu per possessionē
q̃ fuit de p̃terito, & de pñti, est bñ ꝓbatū dñium, fm gl. quam
cōiter ibi approbant doc. in l. sicuti. in §. sed si q̃rat̃. ff. si ser. uē.
& per Bart. in l. quidā in suo. ff. de ꝯdi. instit. & in l. cū res. C. de
ꝓba. & p eundē, & ibi latis. scrib. oēs in l. si prius, in 2. oppo. 2.
par. prin. ff. de oper. no. nunc. col. 9. & 10. & Cano. in c. fi. de cā
poss. & proprieta. & per Soc. ꝯs. 112. col. pen. in 4. lib. & p Phil.
Corn. consi. 47. in litera D. in 3. lib. & consi. 315. col. pen. in fi.
9 in 3. lib. Et † qa per ipsam d. Maxentiam probat̃, & de p̃terita,
& de pñti possessione d. curiæ, seu curtiui, in quo apposita est
via, satis suadet̃, ꝙ in facultate sua, seu filiorū erat dare, & assignare
viā, vel p hortulū ꝓximiorem d. fluuio, vel p d. curiam;
cū vtrunque esset ipsorum, per tex. in l. si viā. ff. de serui. rust. p̃dio.
per l. 2. §. pen. ff. de religio. & sumpt. fune. & per glo. cōiter
approbatā in l. si cui, in fi. ff. de serui. ti. gñali, cū alijs adductis
p Bart. Ver. in d. trac. in rub. qualiter qs vti dēat seuitute, circa
prin. & verè ꝯsiderando defectū probationis in ipsa actrice, nō
10 video qualiter sñię in sui fauorem latæ possint subsistere. † Et
qm̄ pro parte ipsius do. Mariæ adducit̃, ipsam probasse eius intentionem,
& dñium d. curiæ, seu curtiui ex ꝯfessione d. Maxētiæ,
q̃ rñdendo petitioni d. d. Mariæ dicit d. viam esse magis factam
super suo quā ipsius d. Mariæ, & ꝙ d. curtiuū est, & fuit
ꝓ indiuiso, per quæ verba vr̃ fateri, dictū curtiuū fuisse, & esse
cōe cū ipsa d. Maria, qua cōione stante nō fuit licitū, nec pmissum
ipsi d. Maxentiæ apponere seruitutē super d. re cōi inuito
socio, cuius ꝯ̄dicentis ꝯditio dēt esse potior: vt est tex. in l. Sabinus.
ff. cōi diui. & in l. in re cōi. ff. de serui. vrba. præd. & in l. an
vnus. ff. si serui. vend. cū alijs ꝯcor. Ad quæ faciunt. l. falsò, & l.
11 seq. C. de com. re. alie. † Quæ. n. in rñsionibus ad petita dñr, cōfessionē
inducunt, ut not. in l. cū p̃cū. C. de libe. cau. & per Ab.
& alios cano. in c. examinata, ex̃ de iudi. & in c. cum venerabilis,
ex̃ de excep. & per Bar. in l. certū. §. si quis absente. ff. de ꝯfes.
12 Et † clarū est, nullam probationem esse maiorē illa, quæ fit p
confessionem: vt plenis. per cano. in rub. de proba. & p Mod.
repetē. in rub. C. eo. ti. quib. stantib. cessare vr̃, qd̄ superius d. est
in fauorem d. d. Maxentiæ, & adhuc vigent ea, quæ in fauorem
ipsius d. Mariç deducta fuere superius in prin. Hęc obiectio rectè
ꝯsiderāti nihil obest ꝯclusioni superius factę, & tollit̃ ex pluribus
pri. considerando verba ꝓlata in rñsione facta per ipsam.
d. Maxentiam, q̃ nō concludūt necessariò d. curiā, seu curtiuū
fuisse, & esse cōem. illa. n. dictio magis, non sp stat comparatiuè
13 qñq; n. ponit̃ electiuè, vt † per gl. in l. stichū, in prin. ff. de leg.
1. & in l. ꝯs. §. fi. ff. de cura. fu. cū alijs adductis p Alb. de Ros. in
dictionario suo in verbo magis, vbi ponit hanc dictionem exponi
varijs modis, & non sp stare cōparatiuè, & ꝯcludit, ꝙ qñ
ponitur inter ea, quç simul non participāt, nunquam stat cōparatiuè,
sed electiuè, quod vtiq; est in casu pñti, in quo minimè
probatum apparet, ipsam d. Mariam participare de d. curia seu
curtiuo.

14 curtiuo. Et† licet cōparatiuū p̃supponat vt plurimū positiuū
l.vbi aūt nō apparet,in princ.ff.de ver.ob.tū qñq; capit̃ ꝓ suo
positiuo,vt in l.benignius.ff.de legib.& in l.cū pr̃.§. libertis,d
leg.2.cū adductis p Alb.de Ros.in dictionario ĩ verbo, cōpa-
ratiuū,& alia verba ꝓlata p ipsam.d.Maxētiā in d.rñsione ibi,
qa curtiuū fuit ꝓ indiuiso suū,minus ꝓbāt cōionē,nō.n.dixit
esse cōe ꝓ indiuiso,sed esse suū,& sic ꝓpriū,& ɔñr nō cōe. Cū
15 †tale pronomē suū,ꝓprietatē,& dñiū denotet,ut in l.quint°.
16 §.argento.ff.de au.& arg.leg.†quib.ɔsideratis d.rñsio,seu ɔfes
sio quò ad cōionē reddit̃ incerta , nec ɔcludit necessariò, ɔñr
sup ea nō pōt quis se fundare,ut in l.certū, in prin. & ibi Bar.
& alij.ff.de ɔfes.& p d.Phi.Cor.ɔs.260.de duob.col. 6. ver.&
ɔfessio,& ɔs.288.quanq̃,col.2.ver.ɔfessio.n.in 4.lib.Scdò tol-
lit̃ obiectio:qm̄ facta apparet d.rñsio p ipsam d.Maxētiā noīe
proprio,nō.n.eā fecit tanq̃ curatrix filiorū suorū,& esto ꝙ ta-
li noīe eā fecisset,tñ aliqd nō apparet de eius cura, quo fit , vt
17 suis filijs in nullo habeat p̃iudicare.Cū†res inter alios acta a-
lijs minimè p̃iudicent.l.sæpe,ff.de re iud.c.inter dilectos.ver.
18 porrò,de fide instr.Prout†in simili dicimus de ꝓcuratore cō
fitēte sine mādato,vt talis ɔfessio nō p̃iudicet dño,vt p Bar. &
alios in d.l.certum.§.sed an ipsos,col.2.ver.reasume ergo, vbi
19 dicit,idē esse in tutore,seu curatore.Et†bñ faciunt, q̃ ponit d.
Abb.in c.si.col.pe.ver.qa nō dēt,in fi. ex̃ de p̃scrip. & q̃ ponit
idē Abb.post do.Ant.in c.1.col.7.versi.venio nūc ad tertium,
extra vt lite nō ɔtest.ubi dicit,ꝙ si aliquis est defensor sine mā
dato ɔfitendo nō p̃iudicat vero dño , qđ propriè pōt adaptari
ad cām p̃ntē,vbi nō apparet,nec de mādato, nec de cura ipsi°
20 dñæ Maxentiæ. Et†confirmari possunt ex his q̃ ponit Frā. de
Are.in ɔs.suo 13.uiso diligenter,col.pe.& fi.& ex his q̃ ponit
dñs Phil.Dec.ɔs.146.& ꝓ tenui,col.pe.uer.Tertiò nō obstat,
vbi ɔcludit,confessionem alicuius sine mandato,& sine aucto
21 ritate minimè præiudicare vero domino.¶†Tertiò aduerten-
dum est,ꝙ ipsa dña Maxentia nō fuit coacta , nec iussa rñdere
petitioni factæ per ipsam dñam Mariam,quo fit,vt p modum
uoluntariæ iurisdōnis talem responsionem fecerit, quo casu,
ēt si apparet de eius cura,non hēt præiudicare filijs suis mino
rib.ſm Bar.in d.§.sed an ipsos,col.2.uer.reasume ergo, & per
Abb.in d.c.fi.col.pe.& in c.fi.de confes.& in d. c.1. ut lite nō
contest.& per Bar.& alios in l.1.C.de confes.& in l.2.§.quod
22 obseruari.C.de iura.calu.& per Alex.cōs.223.†uisa facti,col.
7.in fi.in 2.lib.Et tenēdo illud,qđ dicit d.Ant.& Abb. in d.c.
1.ut lite non contesta.uer. uenio ad 3.ɔclus.esset clara, ꝙ talis
cōfessio non noceret,dū uolunt, ꝙ p responsionē factā libello
inducit̃ ɔfessio p modū uoluntarię iurisdōnis,q̃ nō hēt pręiu-
dicare minorib.& alijs dñis , qđ ɔfirmari pōt ex his quæ dicit
Are.in d.ɔs.13.col.pe.& fi.& Phi.Cor. in cons. suo 268. post
23 consi.col.1.lib.1.Tñ†tenendo ea quę dicit Pau.de Cast.in d.
§.sed an ipsos,circa finē,vr̃ dicendum ɔ̃rium , ꝙ talis cōfessio,
& respōsio potius sit facta p modum cōtentiosę iurisdōnis, &
ɔsequen.ꝙ haberet p̃iudicare minorib.cū ipsa d.Maxentia po
tuisset cōpelli,& a iudicib.moneri,& iuberi ad respondendū.
24 Nihilominus†considerando modū,& formā qua dicta rñsio
fuit facta:quia immediatè post petitionē dictæ Mariæ, & sine
aliqua deliberatione,discussione,& ɔsultatione, immo potius
ex abrupto,& p̃cipitanter,ɔcludendū vr̃ ipsam nō habere p̃iu
dicare suis filijs minorib.& hoc p doc.Bal.in l.1.col.3. uersi.
25 his p̃missis.C.de cōfes.ubi exp̃sè uult†ꝙ cōfessio curatoris ,
seu alterius administratoris ex abrupto facta non habeat p̃iu-
dicare minori,& alijs ueris dominis, & ibi declarat , qñ dicat̃
26 esse facta ex abrupto.Cuius†dicta cōprobari possunt ex his,q̃
dicit Abb.in d.c.1.col.7.uer.uenio ad tertiū, dū cōsiderat re-
27 sponsionem factā nulla p̃cedente discussione.Et†faciūt, quæ
ponit Pau.de Ca.in cōs.1.col.3. dum loquit̃ de cōfessione ad
28 miuistratoris facta inconsultò.Et†de ea quæ fit sine delibera-
tione,& est decisio bona do.Ant.in c.accessiones,extra de de-
spon.impub.& melior decisio And.de Iser.in cōsti.regni,q̃ in
cipit pęnā,col.3.in ti.de forbannitis,& consti. regni quę inci-
pit si damna clandestina.Et faciunt not.in c.1.de accus. lib.6.
29 & per Fely.in c.qualiter,il secundo.§.1.extra de accus. Et†de
actu pręcipitanter gesto,quòd nihil operetur,& quòd sit nul-
lus,& non noceat,est doctr.Barto.in l.prolatam.C.de senten.
& interloqu. & plura cumulant Modern. in l.secunda. C.
de eden.cum concord. ubi de sententia lata pręcipitanter , &
non uisis actis . Quibus consideratis concurrentibus , &
alijs,de q̃b.s̃.& ĩ.dicendū est talē respōsionē, seu ɔfessionē d.
30 Maxētiæ non præiudicare suis filijs.Præterea † obiectio tollit̃
alia rōne satis vrgēti : tunc.n.dicta in libello,seu in rñsione ad
libellū,seu in supplicatione, seu in exceptionib.vel similib.in-
ducūt ɔfessionē,& pręiudicant, ut in d.l.cum precū.cū cumu-
latis per scrib.ĩ d.c.examinata,& per Fel.in c.si cautio.de fi.in-
31 stru.† qñ talia narrata fuerūt acceptata, & recepta a parte ad-
uersa,secus si pars aduersa illis ɔ̃dixit,isto.n.casu talia narrata
inducentia ɔfessionē nō nocēt ɔfitēti,& narranti,ita Bal.in d.l.
cum precū.& melius in l.si magnā.in fi.C.qui accu.nō pos.vbi
assignat rōnē huius decisionis, & sequitur ibi Ale.in apostil.&
idē Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.certū.§.si q̃s absente,& est bo
na deci.Bal. in l.1.C.de ɔfes.col.26.vers.præterea in d.l.si fa-
miliæ,ubi dicit,ꝙ ex libello negato nemo pōt se fundare,sequi
tur Fel.in d.c.si cautio.col.7.uer.2.declaratio, vbi hoc ɔfirmat
alijs decisio.Et idē Fel.in d.c.examinata, col.2.vers.ex quibus
vultis,& cōprobari p̃nt ex no.per Inn.& alios in c. mulieri, ex̃
de iureiur.& ex regula.c.ex eo. de reg.iur.lib.6.cum alijs latè
cumulatis per Fel.in c.capitulū S.Crucis , de rescript.col.8.&
in c.cum venerabilis,co.5.de exceptio.vbi nemo pōt se iuuare
ex eo,qđ impugnauit, & bñ faciunt, quæ ponit Bar.& alij in l.
naturaliter.§.nihil cōe,in 3.lect.col.4.ff.de acq.pos.Sed in ca-
su p̃nti ipsa d.Maria, & agentes pro ea non acceptarunt narra-
ta per ipsam do. Maxentiam, quinimo potius illis ɔ̃dixere, vt
patet ex processu,vñ ex talibus narratis nō pōt ipsa do.Maria
32 se iuuare. Postremò † cessat obiectio,nam via per d.curtiuum
seu curiam fuit concessa, & designata, & pub.& cōiter per illā
transeunt oēs,& ɔñr seruitus dictæ viæ fuit apposita in d.cur-
tiuo ante iudicium cæptū per ipsam d.Mariam, ut ipsamet fa-
tetur,dum petit uiam inde reijci,& de nouo designari p hortu
lū p̃dictū,quo stāte,ēt si d.curia,seu curtiuū fuisset cōe cū ipsa
d.Maria,adhuc non posset ipsa mō prohibere usum,& seruitu
tem d.viæ, ex quo apposita fuit per d.Maxētiam, ipsa d.Maria
33 sciente, patiente,& nō ɔ̃dicente.Quo † casu esto,ꝙ esset appo
sita super re cōi.Tñ potior est conditio imponentis, quā socij
ꝓhibētis impositā : cōio.n.operat̃,ne imponatur,nō aūt suffi-
cit ad tollendū seruitutē iā impositā,& ita tollit̃ obiectio.s̃.fa-
cta de d.l.Sabinus, quę omnia probantur in d.l.Sabinus,in 2.
responso.& ibi Bar.post gl.& idē expressius tenet Bar.p tex.in
d.l.Sabinus, in l.Labeo.ff.de aqua plu.arcen.vbi distinguendo
dicit,ꝙ qñ socius uidet seruitutē imponi in re cōi,& tacet,nec
ɔ̃dicit,postmodū nō pōt agere, vt seruitus tollatur , & hoc idē
vult ipse Barto.in l. qui bona.§.si quis iusta.ff.de damn.infec.
34 qui ita debet intelligi pp d.l.Sabinus,quam allegat. † Et hoc
idem sequitur Rapha.Cuma.in d.l.Labeo , qñ seruitus est ap-
posita in re cōi socio sciente,patiente,& non ɔ̃dicente, & cla-
rius hoc tenet Pau.de Ca.in d.l.Labeo, in fi.dum sequendo di
stinctionem Bart.per d.l.Sabinus, ꝙ si seruitus est imposita in
re cōi socio sciente,& tacēte,non pōt agi per ipsum, vt destrua-
tur, & seruitus tollatur,& Imo.& Ale.hoc idem sequuntur in
35 d.l.qui bona.§.si quis iusta.Et † Bal.in d.l.Sabinus.dicit,ꝙ so-
cius,qui præstitit patiētiam, & tacitum consensum, dum serui
tus imponebatur,non potest eam tollere propria auctoritate,
nec aucto.iudicis,& Fulg.idem sequitur in dicta l.Sabinus,&
idem vult Ange.in pręallegata.l.in re communi,per dictam l.
Sabinus,& Albe.de Ros.idem sequitur in d.l.in re communi,
& etiam Fulg. ibi tenendo opin.gloss.contra Ange.concludit,
36 † ꝙ factum in re communi sciente, & patiente consocio non
potest tolli, etiam si istud expediat toti societati, ex quo impu-
tandum est patienti,adducendo iura,vt per eum,& Pau.de Ca
stro in dicta l.in re communi,versiculo item nota, qui sic con
cludit, quòd si socio sciente,& patiente est aliquid factum,seu
seruitus imposita super re cōmuni,non potest socius, qui pas-
sus est , petere , vt illa tollatur , seu destruatur adducendo di-
* ctam l.Sabinus,& est communis* conclusio omnium scriben.
vnde posito quòd dictum curtiuum fuisset commune, tamen
quia in præsenti iudicio non agitur de via,& seruitute ibidem
imponenda , sed de tollendo impositam, idcirco ipsa domina
Maria non potest se ex ipsa communione iuuare ad tollen-
dum , & destruendum dictam viam impositam , cum isto ca-
su potior sit conditio imponentis , quàm prohibentis impo-
sitam . ¶ Ex quibus satis apertè patet , talem assertam
confessionem,& narrata per ipsam dominam Maxentiam non
habere præiudicare ipsi, & eius filijs, & consequenter non
erit

erit discutiendũ,an restõ in integrum petita per ipsam D.Maxentiã curatorio nomine aduersus d.confessionẽ sit ꝯcedenda, vel ne,cũ & sine d.restõne talis ꝯfessio non p̃iudicet, vt supius ostñsum est,super qua restõne possem multa cumulare, q̃ breuitatis cã omitto,cũ ex superius adductis apertissima appareat deci.ꝯsul tationis a me petitæ. ¶Ex quib.dico, & ꝯcludo, sñias latas in fa uorẽ d.D. Marię ꝯ̃ ipsam d.Maxentiã non esse iustè, & iuridicè latas.Quinimmo ꝯsulo partes d.Claris. Dñorũ Doctorũ dep utatorũ ad iudicandũ in pñti instãtia fore, & esse ad sñiandũ, & d.binas sñias non esse iustè, & iuridicè latas, & ad absoluendũ,& liberandũ ipsam d.Maxentiã,& eius filios a petitione facta p ipsam d.Mariã,q̃ stantib.meritis cã,& deductis in ea nõ potuit agere de iure eo mõ, quo egit & cũ intentionẽ suã minimè probauerit,reliqua suppleãt ipsi peritissimi,& excellẽ.d. Doctores iudicare super ipsa cã hñtes.Parisius Padue.

S V M M A R I V M.

1 *Nemo dat, quod non habet.*
2 *Concessio aquæductus non potest fieri nisi a Domino, & nu.3.*
4 *Concessio aquæductus limitata limitatum producit effectum.*
5 *Forma concessionis in istis obseruanda est.*
6 *Et qui habet hoc ius pro uno molẽdino,non potest aliud cõstruere.*
7 *Et a forma concessionis non recedendum est.*
8 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
9 *Geminatio enixam probat uoluntatem.*
10 *Et si concessa est pro molendinis, non possunt prata irrigari.*
11 *Et concessa uidetur aqua, quatenus est necessaria.*
12 *Et an possit conuerti ad alium usum non concessum.*
13 *Et quid si conuersio est alijs nociua.*
14 *Verbum integrè,& incorruptè,quid significet, & nu.15.*
15 *Præcedentia declarant sequentia.*
16 *Seruitus aquæductus potest præscribi.*
17 *Item & uetustate, in cuius contrariũ nõ extat memoria, q̃ri põt.*
18 *Concessio facta interpretatur sine damno alterius.*
19 *Et in illa censetur semper reseruatum ius aliorum.*
20 *Et per secundã concessionem ducendi aquã nõ præiudicat̃ primæ.*
21 *Et primus occupans aquam præfertur secundo illam occupanti.*
22 *Mandatũ factũ sine causæ cognitione, & ex falsa causa est nullũ.*
23 *Et quando continet clausulã, si senseris te grauatum &c.resolui tur in uim citationis.*
24 *Perit instantia cursu temporis.*
25 *Pereunt & etiam acta ordinaria,ita ut super illis nõ possit sententia ferri.*

CONSILIVM CXVI.

Circa resolutionem primi dubij breuib. primò considerandũ est, an d.Martius de Montemerlo, qui ꝯcessit nobilib.de Verlatis ius ducendi aquam p Roziam,quæ extrahitur ex flumine Astici, & decurrit per uillã de Sarcedo fuerit verus d.dictę Rozię, & habuerit iurisdictionem in tota d.Rozia & aqua,si.n.non erat dñs p̃dictorũ non potuit illam concedere,& ꝯcedendo nõ potuit p̃iudicare ipsis de Sarcedo.
1 Nemo†.n.dat,qđ non hẽt.l.traditio.ff.de acqu.rer.do.l.nemo plus iuris.ff.de reg.iu.vñ sequit̃,ꝙ quũ probatũ non appareat, ut in facto mihi dr̃,ꝙ ipse d.Martius haberet plenũ ius d.Roziæ,& aquæ,concessio per ipsum facta nulla fuit.Dedit†.n.illud,qđ non habebat,ut.n.ualeat ꝯcessio ducendi aquã necesse est,ꝙ fiat ab eo,qui est dñs d.aq̃.l.in ꝯcedendo.ff. de aqua plu.
2 arcẽ.l.Lucio.ff.de aqua quoti.& æsti.cũ si. Si † verò ponit̃ pro constanti, ꝙ ipse d. Martius erat d.dictæ Roziæ & aquæ, ex quo erat sua tanquam priuata,& ꝯñr potuit de ea disponere,uti volebat,arg.l.in re manda.C.manda.& sic bñ potuit cõcedere d. nobilib.de Verlatis ius ducendi d.aquã, & seruitutẽ aq̃ductus d.l.in concedendo d.l.Lucio,& plenè hr̃ in l.2.& l.aquã.C.de seruitu.& aqua,& in l.ex meo.ff.de serui.rusti.prædio.Tñ hæc obiectio non hẽt obstare cõi,& hominib. de Sarcedo ex pluribus.¶Primò:quia ipse d.Martius esto, ꝙ probetur fuisse dñm d.aquæ,quod tñ non apparet, ut.s̃. non concessit d.nobilibus de Verlatis d.Roziam,& aquã integram,nec plenũ ius,& iurisdictionem d.Rozię,& aquæ, sed tm̃ fecit concessionem limitatã ad certum, & terminatum usum, scilicet pro macinandis molendinis faciendis p ipsos nobiles de Verlatis,† ut patet in instrõ concessionis d.aquæ, quo stante talis concessio limitata dẽt limitatum producere effectum. Et ipsi nobiles de Verlatis non possunt uti d.aqua ad diuersum usum,sed solùm ad vsum
5 ꝯcessum.s.pro macinandis molendinis.In † cõcessione.n.ducẽdi aquã seruandæ sunt ꝯuentiones, & pacta, quę dãt formã,& legem.l.certo generi.l.is qui dño.l.prædia.& l.seq.& l.cum essent.§.fi.ff.de serui.rusti. prædio.l.si quis duas.in princ.ff.cõia præd.& bene facit ẽt.l.1.cũ uulg.§.si cõueniat.ff.depositi,& l. ergo,in fi.& l.extraneo.ff. de serui. rusti. prædio.& l.non mo-
6 dus.ff.de seruitu.Hinc † Ang.in d.l.is qui duas, dicebat,ꝙ qui hẽt seruitutem ducendi aquam pro molendino nõ poterit extruere aliud molendinum, ex quo forma data est punctaliter seruanda,de quo per Bar.& scrib.in l.per agrum.C.de serui.& aqua,cũ alijs ad id cumulatis per Dec.ꝯs.244.in.q.proposita,
7 in.1.col.& seq.in 1. vol.† quũ.n.ius ducendi d.aquam fuerit ꝯcessum sub certa forma pro molendinis, a tali forma non est recedendum.l.cum hi.§.si prætor.ff.de trans.& bñ per Bar.&
8 Flo.in d.l.ex meo.ff.de serui.rusti.præd. Et † comprobatur ex illa vulgata reg. quæ hẽt, ꝙ limitata cã limitatũ producit effectum.l.in agris.ff. de acq.rer.do. cũ alijs plenè cumulatis per Fely.in c.cũ ordinẽ,col.5.& seq.de rescr.& in c.Pet.de homi. & in c.post cessionem, col.2.de probat. Et tanto magis procedunt prædicta:quia pluries in d. instrõ cõcessionis d.aquę dr̃, & replicatur, ꝙ d. D.Martius concedebat ius ducendi d.aquã pro macinandis molendinis ꝯstruendis per dictos nobiles de Verlatis,& ꝙ caperent aquã sufficientem, & commodam pro macinandis molẽdinis, q̃ limitatio, & forma quater reperitur
9 in d.instrõ concessionis.Et † talis geminatio magis enixè ꝓbat voluntatem concedentis, & ꝙ concessio prædicta fuit ad certum usum,& certam,& limitatam formam,arg.eorum hñr in l.balista.ff.ad trebel.& in l.cum scimus,ubi Bar.C.de agric.& censi.& in c.fi.de offi.deleg. & per Mod.in l.1.ff.de offi.eius, cum alijs cumu.per dom.meum Corset.in tract. de gem. quẽ
10 posuit in tract. de pot.reg. Ex†quibus clarè patet,ꝙ d.Do. de Verlatis non possunt uti d.aqua,nisi pro macinandis molendinis,non autem pro irrigandis pratis,uti faciunt,ex quo irrigãdo utuntur concessione aquæ ad diuersum usum,quod facere minimè possunt,ut supra:quia nõ habent d. aquam liberam, ita ꝙ de ea possint disponere ad arbitrium d.l. in re mandata,
11 sed hñt eam limitatã,& ad certum usum,ut.s̃. ¶ † Quod etiã probat̃.Nam in seruitute,& ꝯcessione ducendi aquã solũ venit aqua,quatenus est opus fundo donato,& sic quatenus indigẽt molendina,quib. fuit ꝯcessa,& non ultra.l.ergo.in fi.ff.de ser. rust.predio.& per gl.2.in l.1.§.in prędijs.eo.ti.& p Bar.in l.4. §.Cato.in 6.q.princi. & in l.stipñones non diuiduntur in 4.q.
12 princ.ff.de uerbo.oblig.cum alijs concor.Ipsi † enim nobiles de Verlatis,postquã aqua esset ingressa eorum molendina,possent forsan illam conuertere ad alium usum,secundùm Bar.in l.cum essent.§.plurium.ff.de serui.rusti.prædi.cũ alijs adduc. per Deci. in d.cons.244. col.2.nu.5. sed antequam ingrediat̃
13 molendina,nõ possunt illam ad alium vsum conuertere,†qñ talis conuersio est alijs nocitura.l.1.§.illud.ff.de aqua quoti.& æsti.& est glo.fi.in d.l.cum essent.§.1.& hr̃ in l.ergo.ff.de ser. rusti.prædio.& per Bar.Veron.in tract.de serui.in rub.de ser. aquæductus,in 6.q.princ.ver.26.casus,sed volendo conuertere d.aquam,antequam ingrediatur molendina ad irrigandum prata,& sic ad diuersum usum,valde noceret d.cõi,& hominibus de Sarcedo. ergo non possunt talem conuersionem facere
14 in damnum prædictorum.¶†Nec prædictis obstat,si dicatur, ꝙ immo integra aqua,& Rozia fuit concessa per d.Do.Martiũ ipsis nobilibus de Verlatis:ut apparet ex uerbis d. instrumẽti, ibi integrè, & incorruptè, quæ verba vñr denotare concessionem integræ aquæ, hoc est sine deductione, & diminutione, sm̃ glo.in l.decem.ff.de fideicom.lib. & Bal. & alios in l.precibus.C.de impub.& in auth.sed cum testator.C. ad l.fal. Nã aduertendum est, ꝙ hoc uerbum integrè, secundùm subiectã materiam in iure diuersimodè capitur: ut plenè hr̃ per Alber. de Ros.in dictionario suo in uerbo integrè, & per Domi. Anton. Corse. in singula. suis in uerbo integrè, & plenissimè per d.And.Barb.in repe.c.Rainaldus,extra de testa.in Ioanni.sua, car.32.uers. sed quid iuris, quando testator, aliàs colum.62. & colum.64. in vers.4. ubi inter alia dicit, quòd quandoque tale uerbum, & similia intelliguntur cum diminutione: ut patet in l. Neratius. uersic. quòd si quis.ff. de religio.& sump.

fune.& in l.subrogata.eo.tit.& in diuersis alijs.ll.ibidē per eū adductis.Vñ in casu nostro ly, integrè, intelligi dēt, idest sine diminutione respectu quātitatis aquæ,q̃ erat ꝯcessa pro macinandis molendinis:ad talem.n.vsum vr̃ d.aqua concessa integrè , idest sine diminutione dicti usus , & hmōi declo in casu pn̄ti est necessaria pp alias cl'as appositas in d. concessione , & instr̃o,ubi in plu.dr̃,ꝙ possit ꝯduci tm̃ de aqua,q̃ sit sufficiens pro macinandis molendinis ꝯstruendis, & hoc idē pluries re-
15 plicatur.Et† p̄cedentia declarant sequentia,sicut sequentia de clarant p̄cedentia,& media declarant per antecedentia , & sequentia.l.si seruus pluriū.§.fi.ff.de lega.1. cū alijs adductis in l.3.ff.de lib.& posth.& in l.1.C.eo.ti.Et eo maximè hoc ita est intelligēdū : quia aliàs ipse D.Martius in d.ꝯcessione esset sibi ipsi ꝯrius,ꝙ ꝯcessisset integrā aquā,& sic totalē absq; diminutione,& ꝙ ꝯcessisset aquā,quatenus esset sufficiens ad usum d. molendinorum,vñ ut euitetur talis ꝯrietas, dicendū est necessariò,ꝙ ꝯcessit ius ducēdi aquā integrè , hoc est quatenus esset sufficiens pro macinandis molendinis, ut ipse d.Martius pluries hoc expressit in d.instr̃o , & ꝙ hoc sit uerū, ondit clarius. Nam ipse d.Martius non ꝯcessit integrā aquā, & roziam. Sed solùm promisit manutenere, & defendere gabium, seu riuum integrum,& incorruptum,vt semper,& integrè custodiret, & manuteneret,ita ꝙ d.aqua cōmodè,& sufficienter possit duci, & currere, & dilabi per dictū gabiū & roziā,per quæ verba nō vr̃ mō aliquo ꝯcessa integra aqua,sed tm̃ ꝯcessum est,ꝙ d.aqua possit duci integrè,& incorruptè pro sufficientia tm̃ molendi norū fiendorum, & pro usu tm̃ illorū, & non ultra,ut s̃.dictū est.Præterea obiectio tollit ex his,q̃ dicent in seq.funda.¶Vlterius principaliter aduertendū est, ꝙ cōe, & hoies de Sarcedo. tpe,quo d.D.Martius consensit dictis nobilib. de Verlatis, ius ducendi aquā pro macinādis molen. habebant molendina in ptinentijs de Sarce.quæ macinabant ex d.aqua,& rozia,& vlterius ex d.aqua p̄dicta irrigabant eorū prata,& ad exercendum prædicta ipsi de Sarce.usi sunt possessione d.aquæ p tm̃ tps, in cuius ꝯrium non extat memoria, & postmodū continuè, ac ēt in pn̄tiarum fuerunt & sunt in possessione,seu quasi ducendi, & capiendi d.aquam pro irrigandis pratis,& macinandis molen.eorū pn̄tib.& scientib.ipsis nobilib.de Verlatis,& eorū antecessoribus,p quā longissimā,& vetustā possessionē capiēdi d.
16 aquā, eā† q̃siuere, siue ꝯsideremus p̄scriptionē, ut plenè hr̃ in l.2.C.de serui.& aqua,& in l.seruitutes, la grande.ff. de serui. & p Bar. Veron.in tra.de serui.in 1.li.c.19. in rub.quomo. & qual.& qñ ꝯsti.& acqui.ser.& in li.2.in 2.rub.de serui. aquæductus,in 8.q.prin.col.8.& seq.& p d.Philip.Cor.ꝯs.83.circa in prin.in 3.uol.& plenissimè p Mod.in tract.præscr.in 1.2.3. & 4.q.1.q.4.q.prin. siue ēt ꝯsideremus ꝯsuetudinē vetustā, in cuius ꝯrium non extat memoria , adhuc dictū ius q̃siuere.l.1. §.deniq;,vbi gl.& scrib.l.in summa. in prin.ff.de aqua plu.ar-
17 cen.†cū alijs no.in l.1.C.q̃ sit long.ꝯsue. & in c.fi.ex de ꝯsue. Ex quib.infert necessariò,ꝙ quū ipsi de Sarce.habuerint,& habeant plenū ius capiendi,& ducendi d.aquā pro eorū molēdinis,& pratis macinandis,& irrigandis,ꝙ ipse d.Martius ꝯcedēdo dictis nobilib.de Verlatis ius ducendi d.aquā pro macinādis molen.p eos faciendis,non potuit p talē ꝯcessionē p̄iudica
18 re dictis de Sarce.& eorū iurib.Ex†quo talis ꝯcessio semp intelligit facta sine dāno alterius.l.Imperatores.ff.de serui.rusti. pręd.l.2.§.meritò.&.§.si quis a prin.ff.ne quid in loco publi.
19 l.nec auus.C.de emanci.libe.c.quāuis,de rescr.lib.6. Et†ideo in tali cōcessione sp censent fuisse reseruata iura primorum,& sic illorū de Sarce.quib.p hanc concessionem nō potuit p̄iudicari.l.in concedendo. ff.de aqua plu.arcen. l.Lucio.ff.de aqua quoti.& æstiua,& bona doctr.Bal.in titu. de pace Constā. col. 34.in prin.& ponit Bar.Vero.in d.tra.in rub.de serui. aquædu
20 ctus ī 3.q.prin.col.fi.†Et cōprobant p̄dicta: Eo qm̄ si ius aquę ducē.cōpetit prius vni,& demū ꝯceditur alteri,p hanc 2.concessionē nō præiudicat primis,nisi consentiant.d.l.in cōcedenda.& gl.in d.l.Lucio,& notat in l.aqua.C.de seruit.& aqua, &
21 p Bar.Vero.in d.trac.in d.rub.in 6.q.principali.Ad†quod etiā facit,nā si unus primò occupauit aquā,& postmodū alius uult eā occupare,est præseruatus primus.d.l.2.§.meritò.& §.si q̃s a principe, & l.2.§.cæpisse.ff.de pollic. & p Bar.in l.quominus ,
22 in j.& 5.q.ff.de fluminib.¶†Circa resolutionem secūdi dubij dr̃,ꝙ mandatū factū de anno 1422.fuit,& est nullū, tum quia factū sine causæ cognitione. Tū ēt: q̃a factū est ex falsa causa, ut patet ex eius tenore, & ex instr̃o ꝯcessionis p̄dictæ, ut plenè hr̃ per Ale.post alios in l.unica, circa finem principij.ff.si quis ius dicen.non obtemp.& p Bal.& Imo.Alex.& alios scrib.in l. filiusfami.§.diui.ff.de leg.j.& plenius p eūdem Ale. & Ias.post alios scrib.in l.de pupillo.§.meminisse.ff.de ope.no.nunc.& p Ang.Are.inst.de actioni.in §.curare,col.pe.in fi.in quib.locis, & aliis ibidē allegatis plenè tractat pn̄s materia, & concludit, tale mandatū factum sine causæ cognitione,& a fortiori ex falsa causa fuisse,& esse nullū, & ꝯñ nō ligauit ipsos de Sarcedo.
23 & alios,ꝯ quos emanauit.Est † bene uerum,ꝙ qñ in similibus mādatis apponitur cl'a iustificatiua, videlicet,si senseris te grauatum &c.& illi,ꝯ quos emanauit,comparent,sp resoluitur in uim simplicis citationis s̄m cōem conclusionem,de qua in locis præalle.& maximè per Alex.in d.§.meminisse,& per Ange. Are.in d.§.curare.Et quia ipsi de Sarcedo. uirtute asserti mandati cōtinentis dictam cl'am,comparuerunt , & petierūt illud reuocari,& super eo fuit lis contestata, absq; dubio resolutum
24 fuit in uim simplicis citationis per superius dicta.Verùm †q̃a lite contestata super asserto mandato resoluto in simplicē citationē non fuit postmodum vlterius processum,& decursi sunt anni centum & duo,ꝙ tale mandatū,citatio,& instantia iā perijt,adeo ꝙ amplius modo,& in pn̄tiarum procedi non pōt.l. properandum.C.de iud.c. venerabilis,ex eo.ti.cum alijs ibidē
25 allegatis.Et † quum talis instantia per cursum d.tpis fuerit & sit pempta,acta ordinaria, vt est libellus, citatio, litis ꝯtestatio ēt perierūt:quia super eis non p̄t ferri sn̄ia.l.cum lite mortua. ff.iudic.sol.ubi Bar.& alij scrib. plenè in d.l.properandum,& plenius cano.d.c.venerabilis,maximè Maria.Soci. in sua repetitio.car.pe.in 27. articulo principali. ¶Concluditur ergo, ꝙ tale assertum mandatum nihil nocet ipsis de Sarcedo. minus ēt eis nocet assertum instr̃um cōcessionis,quinimmo prodest, vt s̃.deductum est,& ꝙ ipsi licitè, & iure permittente possunt capere d.aquam pro macinandis molendinis, & irrigandis eorum pratis,nec prohiberi possunt ab ipsis nobilib.de Verlatis, seu ab alijs habentibus causam ab eis. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M

1 *Pro extranea persona non potest quis contrahere, & contrahendo non obligatur.*
2 *Etiam si promittat se curaturum, dummodo diligentiam faciat.*
3 *Difficultas liberat ab obligatione, & a pœna.*
4 *Qui promittit aliquem ratū habiturū tenetur ad interesse , illo ratum non habente .*
5 *Non tenetur,quis de rato, nisi expresſè id promittit.*
6 *Omissum in contractu habetur pro omisso.*
Promissum ab uno ex contrahentibus non censetur promissum ab alio, & nu 11.
7 *Illud dicitur in scriptura contineri, quod legitur, & non aliud.*
8 *Nominatim quid celebrari, quando dicatur.*
9 *Declaratio quo casu, & quando facienda sit.*
10 *Non debet quis præter suum consensum, & uoluntatē obligari.*
12 *Persona extranea & extrinseca non subintelligitur.*
13 *Sequentia declarant præcedentia.*
14 *Dictio, & clausula ad cautelam includitur.*
15 *Argumentum a uerosimili ualet.*
16 *A solitis ualet argumentum.*
17 *Persona diligens non uidetur suum ius negligere.*
18 *Statutum disponens uerba debere intelligi ad literam, ut iacent, qualiter intelligendus.*
19 *Inter contrahentes conceditur deceptio & inæqualitas.*
20 *Imputatur contrahentibus si nulliter contrahunt.*
21 *Possunt enim se ipsos decipere.*
22 *Promptiores ad liberandum,& absoluendum.*
23 *Ille qui promisit de rato non obligatur regulariter. Fallit nisi ad id mandatum det.*
24 *Procurator potest prorogare.*
25 *Etiam coram arbitro.*
26 *Et si principalis sciuit,& non contradixit, uidetur consensisse gestis per procuratorem.*
27 *Clausula, de rato, obligat mandantem, etiam ultra fines.*
28 *Clausula generalis apposita ī mandato trahitur ad alia similia non expressa.*
29 *Procurator simpliciter contrahēdo uidetur procuratorio, & non proprio nomine in dubio contrahere.*

CON-

CONSILIVM CXVII.

Illustris & excellēs d.Franc.de tocte couarle, dn̄us de camperier regius Ianuēsis Gubernator, & R. & Mag. Consiliū D.Ancianorum cōis Ianuæ legitimo nu.cōgregatū de voluntate,& ad petitionē partiū inferius nominandarū,uidelicet Thedisij de Camilla,& nepotū,tam eorū noīe, q̄ noīe & uice Dn̄ici de Camilla, & Georgij Spinolæ olim sociorum in Neapoli,pro quib.ad cautelā de rato promiserūt,& Lazari de Grimaldis cobe suo noīe & Ambrosij de Grimaldis parte una, & Terami Centurionis patris Stephani filij sui, ac noīe,& uice d.Stephani, ac Dn̄ici Pinelli cognati,Iuliani Calui noīe, & uice d. Iuliani ꝓrogauerunt tp̄s compromissi facti p dictas partes in Raphaelē Palauicinū,& Ambrosiū Cēturionē arbitros, & scripti manu Cypriani Folietæ notarij vsq; & p menses octo,in oīb.& p oīa prout in priori prorogatione scripta die 22.octobris anni proximè præte.ↄtinet̃ &c.¶Stāte ista facti narratione,& prorogatione resultat difficultas,ex quo Iulianus Calui non hēt ratum factū,& promissum per Domini-
1 cū Pinellum,an ipse Dn̄icus in aliquo teneat̃.Et†primò aduertendum est,ꝙ in d.prorogatione non est apposita aliqua pęna, hec iur̃m,sed tm̄ est simpliciter facta prorogatio p d. Dn̄icum pro d.Iuliano quo casu ipse Dn̄icus promittens,& ꝯhens ꝓ d. Iulia.ex̃neo nihil egit,uulgata.l. quęcūq; gerimus.ff. de act.& ob.& institu.p quas perso.nob.acqui. per totū maxi.§.fi.unde ꝯhens pro alio nihil facit tanq̄ promittens factū alienū, & in aliquo non obligat̃.l.stipl̃o ista hr̃e licere,in prin.ff.de ver.ob.
2 §.si quis aliū insti.de inuti.stip.Quæ†procedunt, ēt si ꝓmittat se facturū,& curaturū &c.nā si monuit,& fecit diligentiam,& sine sui culpa implere non p̄t, excusat̃,& non tenet̃,bonus tex. in l.si uehenda.§.idē iuris.ff.ad l.rhod. de iac.l.apud Celsum. ff.de doli excep.gl.in c.sicut ex lr̃is, de sponsal.& aliàs diffusè
3 ↄsului,& ibi uide. Talis†.n.difficultas excusat a pęna.l.2.ff. si quis cautio.l.ↄtinuus.§.illud.ff.de uer.obl.ↄsuluit Fed.de Sen. ↄs.117.& Are.ↄs.142.& plenè p Modernos in d.l.stipl̃o ista.in prin.dicentes hanc esse cōem, ꝙ max.procedit:quia sumus in ex̃neo,& non subiecto, in quo nulla cadit suspicio fraudis,nec dolus,ꝙ Iulianus non ↄsentiat,& p istud tollunt̃ plura,quæ in ↄtrium possent adduci, & est bonū ↄs.Alex. in 4.uol.in ordine
4 47.paucis utar. ¶†Nec prædictis hēt obstare, si diceretur,ꝙ d. Dominicus vr̃ promisisse de rato pro Iuliano,vn̄ si ratum non habet,tenetur ad interesse, toto tit.rem rat.hab.&c.Licet obiectio ista sublata sit ex not. p doc. in locis superius allegatis, tn̄ strictius euacuando ipsam dr̃,ꝙ ipse Dn̄icus,nunq̄ promisit d̄ rato, ut patet ex lectura suprascriptæ prorogationis, ergo &c.
5 Quis†.n.de rato nunq̄ tenet̃, nisi expresse caueat, & ꝓmittat, ut est in terminis bona decisio Bar.& ibi scri.allegant ↄcor.in l.1.C.qui.res iud.non noc. & licet Dn̄icus esset ↄiuncta p̄sona Iuliani,tn̄ sine cautione de rato nihil agit.l.Pomponius.§.fi.ff. de procur.l.cū filiofamilias.ff.de compens.& deci.Rotæ,in nouissim.242.¶Nec obstat,si diceret̃, ꝙ fuit promissum de rato, vt patet in dicta prorogatione, in qua Thedisij & nepotes de Camilla promittūt de rato eo.mo. & ipse Dn̄icus vr̃ ꝓmisisse, vt d.cl̃a referatur ad oēs prorogantes,itē ne actus claudicet,& sit inæqualis,itē ne uideat̃ ꝯctus nulliter & elusoriè celebratus p iura cōia, & uulgaria p̄dicta disponentia. Nā aduertendū, ꝙ ex verbis ꝓrogationis nullo mō colligi pōt,ꝙ ipse Dn̄icus ꝓmiserit de rato,vn̄ cū exp̄ssè nō promiserit,nullo pacto teneri
6 p̄t, per no.in d.l.1. qui. res iudi.non noc. ¶†Et licet p illos de Camilla sit facta promissio de rato tn̄ per d. Dn̄icum non fuit facta,& sic in sui p̄sona fuit omissa,quo casu dēt hr̃i pro omissa,& non supplet̃:cū simus in ꝯctib.& actis stricti iuris,& ↄn̄r strictè procedendū, vulgata.l.quicquid astringendę,& l.eū qui calendis.ff.de verb.obl.& omissum non suppletur.d.l.q̄cquid d.l.stipulatio ista.§. in stipu. vn̄ interpretatio facienda est ꝯ il-
7 los,qui stipulari omiserunt, ut not.in d.iurib.ff.de pact.& per Alex.ↄs.179.in 2.uol. Ad†quæ:nam illud tm̄ cōprehendit̃ in instr̃o,seu scriptura,qd̄ legit̃,& nō aliud, arg.l.ad probationē. C.de prob.& l.1.ff.de his q̄ in test.delen.no.in c.P.& G.de of. dele.& a uerbis non est recedendū.l.non aliter.de leg.3.l.1.§. in re igit̃ dubia.ff.de exerci.c.ad audientiā. de rescr.ubi.n.cessant verba,cessat dispō c.ex parte.de ↄcess.p̄be.l.4.§.toties.ff.de dam.infec.Prætereat†in istis non nominatis hr̃ pro omisso d.l. quicquid d.§.in stip.c.cuj,de præb.lib.6. vn̄ cum requirat̃ expressio,& denominatio,dēt taliter clarè,& explicitè nominari vt de eo nequeat dubitari,& nō sufficit,ꝙ tacitè, vel sub verbis indefinitis,uel subintellectis comprehendat̃.l.1.& 2.ff.de lib. & posth.cum simili.ibidē deductis,& in l.ita stipulatus.§.Gri-
9 sogonus,de uer.obl.Præterea†nos sumus in claris; nam patet Dominicum non promisisse de rato, vn̄ nō est opus uenire ad aliā declōnē, cum declo fiat circa rē dubiā.l. ille aut ille.§.cū in uerbis.ff.de le.3.Bar.in l.ab executore.C.de appel.can.in c. cām q̄,de rescri. verba.n. clara non recipiunt interpretationē. Inn.in c.cū clamor.de test.gl.in c.cū dilectus,in vers.nec iuri, de consue.& in claris non dēt esse locus ↄiecturis,uulgata.l.cō-
10 tinuus.ff.de ver.obl. Præterea, † si fieret interpretatio, ꝙ ipse Dn̄icus uideret̃ promisisse de rato,sequeret̃ unū valde inconueniens,ꝙ obligaret̃ ꝯ ius, mentē & ↄsensum,ꝙ minimè est dicendū,uulgata. l.ↄsensu.ff.de act.& ob.& eo.ti.l.oībus reb.vbi hr̃, quē nō obligari deficiente affectu ↄsensu,& aīo, & bona.l. in oīb.negotijs, eod.ti.ubi ꝯctus ruit, & quis non obligat̃, q̄n sentit de vno,& alius de alio,ad qd̄ bonus tex.in §.præterea,in sti.de inutilib.stipul.& l.5.§.ↄuentionales,de ver.obl.cū ↄcor. & sub inuolucro verborū ipse Dn̄icus non est decipiendus, & ꝯ suam mentē obligādus l.sed & si quis.§.q̄sitū.ff.si q̄s cautio.
11 ubi ad istud multa allegant̃.¶†Præterea cl̃a de rato,posita per illos de Camilla est in pri.& in medio unius.c.tantùm,& quo ad duas personas, uidelicet Dominici de Camilla,& Gregorij Spinolę,non apparet posita quò ad alios,ergo non referēda: vt no.in l.si idē cū eo.§.fi.ff.de iuris.om.iu.l.3.ff. de lib.& posth.
12 l.1.C.eo.cū si. Ad†qd:nā in stipl̃onib.nō intelligit̃,nec venit alia p̄sona nisi nominata.l.græcè.§. si quis stichū.ff.de fideius. no.in l.blanditus.C.eo.& d.§.Grisogonus.¶Et aduertat̃, ꝙ d. cl̃a de rato,fuit tm̄ ꝓmissa p illos de Camilla, non aūt fuit ꝓmissa p Lazarū de Grimaldis,& tn̄ illi de Camilla, & Lazarus oēs sunt pro una parte:tn̄ non est referēda ad Lazarū, licet sit pro eadē parte,a fortiori minus referenda est ad ipsum Dn̄icū qui non est pars,nec nominat̃ pro parte, & est positus in c.inferiori,& separato,ex quib. non bn̄ infert̃,uulga.l.Papi. exuli, &.§.nihil cōe.Et illa cl̃a de rato, posita in medio c.illorū, qui sunt pro una parte, non est extendenda ad illud capitulū, nec ad ipsum Dn̄icū,q̄ nō nominat̃ pars,p no.in d.l.1.& d.l.3.de
13 lib.& posth. ¶†Insup aduertendū est, ꝙ d.prorogatio fit noīe partiū inferius nominandarū,ergo intelligenda ꝓut nominat̃ & non al̃r,maxi.cū d.verba ponant̃ in principio, & p̄cedentia declarāt sequētia, vul.l.si seruus pluriū.§.fi.ff.de leg.1.l.hr̄des
14 palā.§.sed si notā.ff.d̄ test.cū si.Insup†aduertat̃,ꝙ illi d̄ Camilla erant attinētes Dn̄ici de Camilla,& Gregorij Spinolæ,& tn̄ non nominant̃ attinentes in ꝓrogatione, sed socij,iterū & ad cautelā ꝓmittūt de rato, q̄ dictio ad cautelā,dat intelligere, ꝙ sine cl̃a de rato valebat ꝓmissio,ex quo socij d.n.dictio ad cautelā,implicat,ut in simili hr̃ in l.q̄ se patris.C.vn̄ liber. & no. in l.1.ff.de iuris.om.iu.Dominicus uerò nominat̃ attinens, & pro Iuliano attinente non poterat ꝯhere,& ideo non promisit de rato ad cautelam:quia dictio ad cautelam,in ipso nihil operaret̃,nec includeret,ex quo non erat socius Iuliani, ut erāt illi
15 de Camilla alijs,ↄn̄r dicta cl̃a non referenda ad ipsum. ¶†Insuper aderuertat̃, ꝙ fit prorogatio compromissi facti p dictas partes, & tn̄ ipse Dominicus nunq̄ promisit pro Iuliano,vnde teneri non debet, per iura superius allegata, tanto magis:quia cessat oīs uerisimilitudo, ꝙ ipse teneatur de eo, qd̄ nunq̄ promisit,nec de quo ↄsentit r̃a non est uerisimile, de regul.iur.c. quia est uerisimile, de præsum.l. non est uerisimile, qd̄ metus cau.bonus tex.in l.semper in stipl̃onibus.ff.de reg.iu.Præterea
16 †a cōiter accidētib.ualidū est arg.uul.l.neq; natales.C.de ꝓb. eodem modo,& a solitis,& consuetis bene infertur.l.plenum. §.eqtij.ff.de usu & hab.l.uel uniuersorū,vbi latè Ale.ff.de pig. act.plenius Mod.in c.cum M. Ferrariensis de consti. Solitum est Ianuæ corā senatu per attinentes fieri prorogationes absq; cautione de rato, corā uerò alijs notarijs cū cautione de rato, ab isto solito,& consueto a cōiter accidentibus,& a verosimili colligi non pōt,ꝙ ipse Dominicus promiserit de rato,& quod
17 teneat̃.¶†Ad quod:nam ipsi de Camilla uirtute dictæ prorogationis egerunt ꝯ Iulianum, nec aliquid dixerunt ipsi Dn̄ico qui si fuisset obligatus,bn̄ ab ipsis de Camilla fuisset ↄuentus, cum sint personæ diligentissimę,ut in simili per gl.& Bal.in l. si præsidi.C.de dona.ante nup.& in c.1.ex quib.cau.feu.amit.
18 & ad quę no.in l.cū de indebito.ff.de probatio.¶†Accedat p̄dictis

dictis statutũ Ianuæ disponens, ꝙ in ꝯctibus, & obl'onib. verba intelligantur ad litteram, & ut iacent, vñ strictè debent intelli gi, & non aliter, vt not. p Bar. in l. cum de lanionis. §. asinam. ff. de fund. instruct. & in l. Labeo. ff. de suppel. leg. & plenè p Frá. de Cur. ꝯs. 5. & 6. not. in l. 1. ff. si cer. pet. per Alex. post Pau. de
19 Cas. Et† inæqualitas inter ꝯhentes admittitur, ut per gl. & ibi Bar. in 1. q. l. ex empto, in prin. ff. de act. emp. not. in l. si seruus libe. ff. de statulibe. & in l. si ita scriptum fuerit, cum Titius. ff. de manu. testa. cum ꝯcor. maximè stante diuersa rõne, ut est in casu nostro, & s̃. fuit demõstratum, & per istud tollit' obiectio
20 æqualitatis seruandæ. ¶† Et ꝙ sequeret' nullitas ꝯctus, & delusio, dr̃ imputandũ esse ꝯhentibus, qui vtiliter non curarunt ꝯhere: cum ꝯhunt super illis, quæ non subsistunt, vt dicit tex. in l. non solùm. ff. de actio. & obli. & facit d. l. ueteribus, & d. §. in
21 stipl'onib. Et† quia ꝯhentib. licitum est inter se decipere, vulg. Litem si pretio. §. si. ff. locati, maxi. quia in casu nostro nulla est deceptio, cum oĩa sint clara. Ex prædictis nedum simul iũctis, sed per se consideratis, tum quia sumus in liberatione, & absolutione ꝯñr in casu fauorabili, ut l. Arrianus. ff. de actio. & obl. & l. fauorabiliores, de reg. iu. necessariò cõcludit, d. Dominicũ
22 non teneri. Tales†. n. præsumptiones, & coniecturæ, ẽt si non essent ita claræ probationes, uti sunt, & s̃. ostẽsum est, inducũt manifestã, & validam probationem. l. licet, de lega. 1. & p Alex. ꝯs. 24. in 2. vol. & plenè in c. cum cãm, de proba. in c. quia veri simile, de præsump. & c. afferte, eo. tit. & per Bal. in l. siue possi-
23 detis, & in l. fi. C. de prob. cum alijs ꝯcor. ¶† Restat dubium, an saltim ex d. promissione sit obligatus d. Iulianus, & an cogatur habere ratam d. prorogationem. & licet prima facie videat' dicendum, ꝙ non; cum ille, pro quo promittit', non teneat', nec obliget', nisi ratum habeat: ut dicit tex. in d. l. 1. C. qui. res iud.
24 non no. & Alex. in d. ꝯs. 47. col. 3. in 4. vol. Tñ† ex seq. vr̃ Iulianum teneri. Nam ipse procuratorem constituit ipsum Dominicum, cum ampla, & libera administratione, quo casu procurator prorogare p̃t: ut uult Bar. in l. si in l. ff. loca. & Mod. in c. cũ olim, el. 1. col. 3. vers. in eadem gl. de offi. dele. Vñ Iulianus
25 tenet' seruare prorogationẽ, vt in d. iurib. Et† ꝓrogatio ẽt corã arbitro cadit, ut uolunt Mod. in c. P. & G. de offi. dele. col. 5. in
26 prin. Præterea† Iulianus hñs notitiam de d. prorogatione nun quam ꝯdixit, ꝯñr vr̃ consensisse: ut vult gl. & Mod. in d. c. cum olim, & tex. in c. 1. in fine, ut lite pend. & no. in l. unica, uers. 1.
27 ff. si quis ius dice. non obte. Item† in mandato facto p Iulianũ Dominico, ex clã de rato, quę operat', ꝙ attẽtata vltra fines mã dati obligent Dominicum: ut uolunt Mod. allegantes plures cotas in d. c. cum olim, col. 4. & gl. in c. cum relatum, in uersi.
28 cano. 21. q. 1. Et† quia in p̃dicto mandato specificè datur ptãs compromittendi, & prorogandi in quosdã arbitros, & postmo dum proponitur clã gñalis ad oĩa alia, & singula, ẽt si exigerẽt, & c. cum amplissima facultate &c. q̃ uerba augent, & extendũ tur ad casus similes expressis c. qui ad agendum, de proc. lib. 6. plenissimè in c. sedes apostolica, de resc. & in l. sed & si quis. §.
29 q̃sitũ. ff. si quis caut. ¶† Nec obstat, si diceret', ꝙ ipse Dominic⁹ non prorogauit procuratorio noĩe, sed simpl'r, vñ vr̃ ꝓprio, & non procuratorio noĩe prorogasse &c. Tollit' nãq; obiectio ex nota. p Bart. p illũ tex. & ibi scribentes in l. qui in aliena. §. si is qui. ff. de acq. hęre. & per l. qui seruum. ff. de interro. actio. & in l. si pupilli. §. 1. in gl. magna. ff. de neg. ge. & plenissimè p Mod. in l. 1. §. nũcia. ff. de nou. ope. nun. & in l. post dotẽ, ubi Bar. & scrib. ff. solu. mat. in quib. locis ꝯcludit', ꝙ q̃n præcedit mandatum, & procurator ꝯhit simpl'r, non expresso procuratorio no mine, præsumit', & vr̃ facere actum, & ꝯctum non proprio no mine, sed procuratorio uirtute mandati præcedentis. Parisius.

SVMMARIVM

1 *Contra sñiam suppremi principis non p̃ot quis venire appellãdo*
2 *Etiam si lata esset ex partium commissione, seu prorogatione.*
3 *Nec competit reclamatio, seu supplicatio, & nu. 5. & seq.*
4 *Aliquo casu competit supplicatio, licet denegetur appellatio.*
5 *Supplicatio deuoluit causam ad eundem iudicantem.*
6 *Inferior non potest se impedire de facto superioris.*
7 *Cognitio, & decisio contentorum in supplicatione spectat ad superiorem iudicantem.*
8 *Et cessat remedium supplicationis, si sententia transiuit in rem iu. & fuit a partibus probata.*
9 *Supplicatio est porrigenda infra tempus.*
10 *Nec contra talem sententiam potest dici de nullitate, & n. 14.*
11 *Supremus princeps potest procedere summariè &c.*
12 *Et ita procedendo non seruatur ordo iudiciarius.*
13 *Et ordo iudicij omissus non reddit talem sententiam nullam.*
14 *Nullitas propter ordinem omißum iuris positiui est.*
15 *Citatio omißa reddit sñiam nullã, et quid est ĩ supremo principe.*
16 *Et quando ipse processit cum uoto, & consilio aliorum.*
17 *Sñia non dicitur promulgata a dantibus uotum, seu consilium.*
18 *Nec aduersus talem sententiam competit restitutio in integrũ.*
19 *Et quando sñia fuit ratificata, eo magis ista procedunt ẽt, n. 20.*
20 *Iuramentum minoris supplet ætatem.*
21 *Arbitramentum sapit transactionem, & nu. 25.*
22 *Valet bona fide factum, etiam in feudalibus.*
23 *Et maximè quando non possidebantur ab uno transigente.*
24 *Causæ feudales possunt per arbitrium, seu arbitramentum terminari, & nu. 25.*
25 *Ita ẽt & finem accipiunt per transactionem, & nu. 22. & 23.*

CONSILIVM CXVIII.

Domina Luchina aduersus sñiam, seu appontamentum ore proprio datum, latum, & lectum per Illu. Ducẽ, & principem Sabaudiæ venire aliquo ex capite
1 minimè p̃ot,† nec illud infringere: q̃m a sñia similiũ p̃sonarũ in excelsa dignitate existentiũ non ꝯcedit' appl'onis remediũ. l. 1. in princip. ff. a quibus appel. non lic. l. præfecti. ff. de mino. l. 1. C. de sen. p̃fecti præto. l. 1. in prin. ff. de offi. p̃fecti præt. & ibi Bal. in fi. d. a sñia regis non appellari, ẽt si supiorẽ recognoscat, ut idẽ Bal. tradit in proę. ff. col. 3. uer. itẽ no. & Pau. de Cas. ꝯs. 225. super 1. dubio. circa fi. & p Fely. in c. q̃ in ecclesiarũ, col. 12. de ꝯsti. & Ias. in l. hoc iure. col. 4. ff. de iusti. & iure, & Deciũ
2 in c. pastoralis, col. 2. n. 6. ex̃ de appe. Qđ† quidẽ Bar. quem alij ibi sequunt' in l. episc. C. de episc. audi. uult procedere, ẽt si sñia ab ipso principe esset prolata de partiũ cõmissione, vel ꝓrogatione, qđ ualde cõmendat Ias. allegans Ang. & dicens in facto id habuisse, in l. si quis aduersus, n. 3. C. de preci. impe. offe. Et eo magis remedio appel. venire non p̃ot: quum sit ex̃ oẽ tp̃s il
3 lam proponendi, & prosequendi, ut tradunt iura vulga.† Nec ẽt uenire p̃ot per uiã reclamationis, seu supplicationis, quæ ad idẽ tendunt iuxta ea, quę tradunt' in deci. ꝯs. Neap. 231. licet re
4 gia. Nam† licet aliquo casu, quo denegat' appl'o, cõcedat' q̃nq; supplicatio, ut in d. l. præfecti. & in d. l. 1. & in d. l. si quis, & in aut. quæ supplicatio. C. de precib. Imper. offe. & in corpore uñ sumit', & in c. ex literis, in uerbo supplicauit. & de in inte. resti.
5 & Alex. ꝯs. 79. in 4. uol. Tñ† quia supplicatio causam deuoluit ad eundem primum iudicantẽ, cui supplicatio porrigenda est, ut in aut. quæ supplicatio, & ibi gl. Barto. & alij firmant, & Ias. post Pau. de Ca. in d. l. si quis. nu. 2. esto. n. ꝙ possit porrigi offi cialib. ipsius proferẽtis sñiam, istud conceditur, ut ipsi referãt,
6 non aũt ut cognoscant,† & determinent, ex quo tanq̃ inferiores non possunt se impedire de facto superioris d. l. præfecti. & c. ma cum inferior. de maiori. & obe. & firmat gl. Bar. Pau. & alij, & deci. cõ
7 xi. Ias. nu. 3. in d. auth. quę supplicatio. Cognitio†. n. & deci. sñiam contentorũ in ipsa supplicatione reseruata est ipsi principi, non ut habeat declarare sñiam iniquam uel iniustam, sed ut ex gratia supplicãs qui uidere, & circunspicere habet supplicata, non ut habeat de clarare sñiam iniquam uel iniustam, sed ut ex gratia supplicãs denuo admittatur & audiat' & remedium fiat, & det' ei subsistente iusta causa, & probabili, ut post Pau. de Cas. tradit Ias. in d. l. si quis, nu. 2. & in d. l. quæ supplicatio. nu. 2. Et quia in casu p̃nti nulla subest iusta cã, nec etiam colorata, qua ipsa d. Luchina possit dicere se lęsam ex dictã sñia, seu appontamento, uel ex aliquo capite, quod debeat iterum audiri, meritò cessabit remedium supplicationis, & reclamationis, quum penitus deficiant extrema, propter quæ principaliter inductum fuit remediũ supplicationis: quũ in casu p̃senti ipse Illu. Dux & princeps reijcere debet; quum nulla subsistat causa, pp quam tale
8 appontamentũ debeat moderari, seu regulari. Eo† ẽt quoniam talis sententia, seu appontamentum in rẽ iudicatam transiuit, executionẽ habuit, & ab ipsis partib. laudatum, & approbatũ fuit, & successiuis temporib. ratificatum re, & uerbo, vt infra di cet', quo fit, ut tale remediũ cessare debeat, iuxta ea q̃ tradũtur
9 in l. supplicare, & ibi oẽs nota. C. ut lit. pend. Eo† insup, quum decursũ appareat tp̃s, quo talis supplicatio debuit porrigi, & sequi,

sequi,& terminari,ut in l.1.C.de senten.p̄fec.præte.& p scrib.
10 oēs in d.authē.quę supplicatio.maximè Ias.col.fi.¶†Minus ēt
ipsa d. Luchina poterit venire p uiā nullitatis, nec dicere talē
sn̄iam,& appontamentum fuisse nullum, & sic promulgatum
iuris ordine non seruato, & omissa iudiciali solennitate,iuxta
tradita per oēs in l.prolatam.C.de sen.& interlo.om.iu.& ī c.
qm̄ ꝯ.de proba.cum ꝯcor.Nā aduertendū est,ipsum Illu.Prin-
cipē in cā ꝓcessisse summariè,& de plano absq; figura iudicij,
& ad commodū ipsarū partiū,sola facti,& iuris dispōne ꝯside-
11 rata.Quod†quidē facere potuit,ad plenè tradita in clem.sępe
de ver.sign.maximè p repeten.ibi vers.Et quia,col.mihi.28.&
alijs seq.& iuxta gl.in c.fi.de hęret.li.6.& Fely.in c.olim,n.5.
12 de accusatio.cū si. Et†qn̄ ita ꝓcessum est,iudiciarius ordo, &
eius solennitas non est seruanda d.cle.sæpe,& per Bar.in extra
uag.ad reprimēdū,in verbo summariè,& in alijs verbis seq.Et
13 †nullitas insurgens ex omissione d.iudiciarij ordinis, & solen
nitatis non reddit sn̄iam principis nullā, nec aduersus eā pōt
dici de nullitate;ut est deci.Inno.in c.in causis, ex̄ de re iudic.
quem ibi alij sequuntur, maximè Fel.col.fi. & bona deci.Bal.
& Pau.de Cas.in l.fi.C.de legi.& Alex.ibi in apostil.ad Bar.ad
14 id plura adducit. Et†bona decisio Inno.in c.cum ex lr̄is, & c.
suscitata,de restit.in integ.uolentis ꝯ sn̄iam principis quē non
posse venire per viam nullitatis,qn̄ talis nullitas est de iure po
sitiuo: vt ēt voluit Ang.in l.falsa.C.de fal.instr.& Philip.Fran.
in c.dilecto.col.mihi,66.de appel.& faciunt,quæ tradit Fel.in
c.ecclesia S.Mariæ,col.10.& in c. quę in ecclesiarum,n.89.de
constitutio.Et quæ diffusè dicit,& refert Georgius Nata,in re-
peti.d.cle.sæpe.§.& quia.col.mihi.29.& alijs seq.de ver.sign.
in clem. Secūdùm quas decisiones,ita fuit iudicatum in sacro
ꝯs.Neap.vt est uidere in deci.eiusdem ꝯs.283.diu est,ubi con-
cluditur,aduersus sn̄iam principis non posse dici de nullitate,
nec de omissione solennitatis introductæ iure positiuo.Oēs.n.
solennitates,& nullitates inde orientes omittuntur,qn̄ per su-
premum principem proceditur, & per eundem cā terminat̄,
15 vt factū apparet in p̄nti iudicio. Quibus†ēt in locis tangit̄ de
solennitate citationis omissæ,de quo ēt in dec.ꝯs.Neapo.391.
fuit dubitatum,& deci.262. fuit in ꝯs. ubi discutit̄ de iudicio
agitato ꝯ infantem,seu eius curatorem, & tutorem, & de cita-
tione ipsis facta.Quod in p̄nti attingere minimè oportet,quū
& citatio, & p̄ntia curatoris interuenerit, & ipsa Do.Luchina
tunc nō esset infans, & ēt citata fuerit, & successiuè postmodū
oīa re,& verbo per ipsam d.Luchinam fuerint ratificata,& ap
probata.Et verè nedum absurdum, & absonum esset admitte-
re ipsam ad prædicta remedia, vel ipsorum aliqđ, quinimmo
eandem circa istorū aliquot audiri nil aliud esset, nisi lædere,
minuere,ac deprimere supremā auctoritatē, & dignitatē ipsi⁹
Illus. Ducis, & Principis, & ipsius iurisdōni derogare, & ꝯn̄r
dare materiam, & aditum successiuis tpib. similia attentandi,
& appetendi lites,& cās ꝓrogare,& illis finē,& terminū nunq̄
imponere,& reddere gesta, & decisa per ipsum Illus. Principē
elusoria,& ut in futurū minimè obseruarent̄. Quæ quantū ꝯ-
tra sint iuris dispōni,æquitati,honestati,& bono publico q̄sq;
animaduertere pōt. Eo magis; quum ipse prudentissimus, &
Illu.Princeps veritate ipsa considerata,& habita matura oīum
occurrentium cāæ cognitione,& a iureperitis suis doctissimis
consiliarijs intellecta, sup prædictis iuris dispōne ore proprio
16 tale appōtamentū ꝓtulerit. Quod†eo magis validum reddit̄,
& efficax,quum plurimorum doctorū virorū ꝯsilio per ipsum
Illu.Principē appareat promulgatū c.de quib.20.distinctione
c.ex̄ ꝯscientiam 64.distinctione, c.prudentiā, ver.illa quippe,
17 ex̄ de offi.deleg. Quod†quidem ꝯs.minimè arguit tale appon
tamentum dici posse prolatum ab illis consiliarijs, & non ab
ipso Illus.Principe, & ꝯn̄r ab illorum sn̄ia posse appellari,& đ
nullitate dici.Nam verè Princeps ipse,& solus appontamentū
promulgauit.Verùm anteq̄ id faceret,maturè uolens procede
re uerbo super oīb.habere voluit iudicium d.peritorum viro-
rum, quę minimè inferunt, illud dici prolatum ab ipsis, sed
ab ipso solo Principe prolatum dicetur; ut ex ipsius lectura est
videre,nec prolatum apparet ad relationem alterius,& sic cес
sant,quæ dicit Roma.ꝯs.251.Soc.ꝯs.195.vol.2.& ꝯs.Ludoui.
aliàs est,n.521.& Par.de sindica.& uerba appellatio,col.mihi
16.ver.subijcio pulchrā,& ver.pręterea pro hac parte facit,de
veritate quorū per Gemi.& Ale.ī c.biduū.§. si quidē, 2.q.6.&
aliàs dixi. Aduersus cuius sn̄iam veniri nō p̄t ex capitib.supius

18 deductis,uti venire tentat ipsa d.Luchina. Quæ†insuper veni
re non p̄t p remediū restōnis in integrū,tūc.n.id cōpeteret,qn̄
de læsione aliqua doceret,quā sui facilitate incurrisset,q̄ peni-
tus hoc casu cessant.Cessabit igit̄ & in integ.resti.l. verū.§.sciē
dū.l.ꝙ si maior.§.non semper.ff.de minor.l.fi.C.de resti.in in
teg.l.nā & postea.§.si minor,ubi oēs tangunt.ff. de iureiu.l.ni
hil.§.non capit.ff.de reg.iu.c.cū ex lr̄is, ex̄ de resti.in integr.&
per Rotā in nouis dec.384.aliàs sub ti.de appel.53.fuit dubi-
tatū,in fi.cū ꝯcor.Consideratis.n.inuestituris feudorum,iuris
dispōne,& ꝯsuetudine regionis ipsa d.Luchina ad d.feuda mi
nimè succedere poterat,ꝯn̄r hoc ex capite se læsam dicere non
p̄t.Prout,nec ex alio, ꝙ fuerit incongruè, & non decenter do-
tata;quū in recompensationē successionis,a qua oīno exclude-
bat̄ maiorē fuerit ꝯsecuta dotē, q̄ habuerint aliæ dn̄æ ex eadē
domo,& familia procreatę.Eo ēt quū in prædictis oīb.interue
nerit auctoritas,& ꝯsensus eius curatoris, qui ipsius Luchinæ
maritus fuit,& est.Et tunc in aīo habebat ipsam in uxorem ca
pere,& bn̄ inuigilabat commodis ipsius d.Luchinæ suæ futu-
19 ræ uxoris, & successiuè suis. Ad † qđ insuper ratificatio oīum
p̄dictorū successiuis tpib. subsequuta, & geminatis vicib.facta
re,& uerbo p ipsam d.Luchinā,& eius maritū,dum dotes hac
de cā promissas, & solutas receperunt.l.Pau.rn̄det.ff. rem rat.
20 habe.l.fi.C.ad Maced.l.balista.ff.ad treb.cum vulg.Et†iu.iur.
p̄dicta ꝯfirmarunt,ad plenè not.in auth.sacra.pub.C.si aduer.
vendi.& in corpore vn̄ sumit̄,& utrobiq; diffusè per doc.& in
c.cū contingat,de iu.iur. & in c.licet mulieris,eo.ti.lib.6.& in
21 c.quāuis, de pac.eo.li.cum si. ¶†Si postremò ꝯsiderare volu-
mus tale appōtamentū sapere quandā cōpositionē,& quoddā
arbitramentum,& successiuè trāsactionē,iuxta tradita in auc.
si verò contigerit,ubi Bar.& alij.C.de iud.& in corpore vn̄ su
22 mit̄. Dicendum†erit ualuisse & tenuisse, ex quo sincerè,& bo
na fide facta apparet: ut hr̄ in c.si uasallus de suo,ī ti.si de feu.
fue.contro.& c.1.in ti.de contro.feu.int.uasal. & alium,& po
nunt doc.in c.imperialē.§.habito,de ꝓhib.feu.alie.p Fed.Ma-
23 ximè. † quia feuda non possidebant̄ ab ipsa Luchina, & insup
interuenerit auctoritas,& ꝯsensus principis,ut p oēs doc.ꝯclu
dit̄ in locis p̄allegatis,p l.si pro fundo.C.de transa.& p Bal. in
24 d.c.imperiale,in prin.col.10. Ad†qđ ēt: qm̄ cāæ feudales per
arbitrium & arbitramentum possunt decidi,& terminari acce
dēte directi dn̄i consensu.c.1.§.si inter,de l.Cora.& ibi Iser.&
doc.& hr̄ in c.1. an apud iudicē uel dn̄m,& in c.1.de inuesti-
tura in maritū facta,& p gl.ī d.c.imperialē.§.pe.& Alua.ī d.§.
* si inter,&*cōiter alios scrib.firmātes hāc esse cōem,& p can.in
25 c.cū tpe, ex̄ de arbi. Et†idē erit respectu arbitratoris & subse-
quuti arbitramēti,& casu quo ualeret trāsactio, cuius similitu
dinē hēt arbitramētū & accedēte ꝯsensu directi dn̄i, vt p And.
de Iser.in d.§.si inter,& Alua.ibi,col.ult.& Mod.in tra.đ feu.ī
4.par.prin.q.38.& 9.ver.succedit alia.fo.42.col.4.¶Ex quib.
ita succincte deductis uera & solida ī fert̄ ꝯclo,ipsam d.Luchi-
nā nullo remedio,nulloq; ex capite aduersus tale appontamē-
tū posse uenire,& in nullo ipsam dr̄e audiri,eo potissimū cum
oīa per eam attentanda tendant in derogationē dignitatis, iu-
risdōnis, & superioritatis ipsius Illus. Principis, & ut gesta &
terminata per ipsum reddantur elusoria. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Pater mentecaptus an censeatur se obligare pro dote restituenda quam filius cœpit.*
2 *Si statutum disponit in materia iuris, & excipit aliquos casus, propter illos exceptos non uidentur inclusi alij.*
3 *Præcepta nuda quando valeant.*
4 *Prohibitio de nō alienādo tacita & expressa an procedāt a pari.*
5 *An bona subiecta fideicommisso sint obligata pro dotis restitutione, si extant alia bona non subiecta tempore datæ dotis.*
6 *Creditores anteriores an sint doti præferendi.*
7 *Rerum identitas probanda est.*
8 *Non entis non possunt considerari qualitates.*
9 *Maritus cōstāte matri.restituendo dotē regulariter nō liberatur*
10 *Fallit tamen in pluribus casibus.*
11 *Et quando uxor ex illa restitutione facta est locupletior.*
12 *Et si soluto matrimonio habuit postmodum illam ratam.*
13 *Restō dotis facta soluto matrimonio cōcedit marito liberationē.*
14 *Res hypotecata pro dote remanet etiam obligata uxori.*
15 *Nisi uxor eius alienationi consentiat.*
16 *Vel quando cum marito esset alius obligatus qui esset soluendo.*

CONSILIVM CXIX.

Placent dicta & superius ↄclusa per acutum & doctũ
iuris professorẽ D. Ambrosium Spinulã. Ad
1 † quorum comprobationem dum sequit̃ d.Do.Alex.in l.si cũ
dotẽ.§.transgrediamur.ff.sol.mat.uolentis, patrẽ mentecaptũ
non videri, nec censeri se obligasse pro dote restituenda, ẽt in
casibus,in quib.teneret̃ se obligare, bñ faciũt, q̃ ponunt Mod.
Bono.in tra.de dote,in 3.parte prin.q.167.uer.quid in casib.
2 ¶†Nec dictis conclusis per d. Ambrosium hñt obstare tradita
p Abb.& alios in c.ad audientiã.in 1.no.de cleri. non residẽ.
dum volunt,ꝙ si statut.disponit in materia iuris,& excepit ali
quos casus,pp illos exceptos non vñr inclusi alij. Nã ultra ea
q̃ ipse D.Ambrosius deducit,aduertendũ est,ↄsiderato tenore
statuti dicta per Abb.& alios vbi.s̃.facere in oppositum & cõ
firmare opinionẽ ipsius d.Ambrosij.Qm̃ Abb.in d.1.no.in fi.
& alij scrib.ibi uolunt,ꝙ si statutũ disponeret ꝯ vel p̃ter ius eo
casu exceptuati casus in non exceptuatum confirmarent gña-
3 lem dispõnem statuti.Quæ † optimè ad statutum nostrũ ada-
ptantur in illo capite. Et valeant nuda pręcepta, in quo ꝯ ius
cõe,& ꝯ ea quę ad plenum tradũtur per oẽs in l.filiusf.§.diui.
ff.de leg.1.& in l.qui Romę.§.cohr̃des.ff.de uerb.obl.cum si.
statuentes voluerunt,nuda præcepta de non alien. bona testa-
toris valere & tenere excepta legitima &c. q̃ exceptio in alijs
confirmat dispõnem illam gñalem, cum statutũ tendat ꝯ ius
4 cõe.Et†pariter in illo capite,si uerò testator, statuentes volue-
runt à pari procedere,prohibitionem de non alien.tacitam &
expressam ꝯ iuris dispõnem, volentem ista inter se differre, &
diuersos effectus producere: vt apertè colligit̃ ex traditis p oẽs
in d.§.diui,& in auc.res q̃.C. cõia de leg.& fideicom. cũ ↄcor.
Et cũ ibi solùm excipiat̃ cã vel factum testatoris,erimus in cõ-
clusione,de qua.s̃.in alijs non exceptuatis prohibitionẽ de nõ
aliena. confirmari inductam per statutum corrigens ius cõe.
5 ¶†Et ulterius ad ↄfirmationem deductorum per ipsum d.Am
bro.optimè & ↄcludenter facit,qđ mihi in facti ↄtingentia nar
ratum est,tpe.s.receptæ dotis,& petitæ restõnis, & assecuratio
nis ipsius eẽ alia bona mariti fideicommisso minimè subiecta,
quo casu cessare dẽt prouisio d.auc.res q̃, q̃ emanauit & facta
fuit in subsidiũ,ut tradit ibi Pau.de Ca.col.2.vers.sed pone,&
sequuntur alij scrib.ibidẽ,& idẽ Pau.de Cas.ↄs.131.circa quæ
superius.col.2.& ↄs.13.quia per eximiũ.in 2.dubio,& p Deci.
6 ↄs.seq.visis,in fi.¶†Nec obstare hẽt,si diceret̃,bona alia non ex
tare, ex quo in d.negotiatione & exercitio gesto p maritũ ade-
rant alij ↄsocij,& creditores potiores,& p̃ferendi dotib.ipsius
vxoris,ad tradita per Saly.in l.eius,in fi.C.de cõpẽ.& in statu-
7 to de pecunia accepta in societate &c. Nã†minimè probatum
apparet p tales creditores de ipsarũ rerũ identitate, qđ neces-
sarium erat,ſm ꝙ disponit d.statu.& tradit Saly.ubi s̃.& in si-
mili tradit̃ in l.non hoc.C.vñ legi.& in c.in pñtia,de proba.&
in l.demonstratio.in princ.ff.de ↄdi.& demon. Et considerato
vltimo cartolatio p maritũ d.Vxoris descripto de anno.1528.
p quem apertè colligit̃, aliquã societatẽ tunc tpis non extare.
Et p̃cedentẽ,si qua ↄ̃cta p̃sumeretur,p cartolatium p̃cedentem
descriptũ per maritum de anno.1522.& per subsecutas distri
butiones lucri fuisse iam finitã & extinctã: cũ de ea in cartola-
tio ultimo loco descripto nulla fiat commemoratio,nec lucra
mõ aliquo appareant distributa, nec de d. societate aliter do-
8 ceat̃.Et† non entis qualitates considerari non possint,uulga.l.
eius.in prin.ff.si cer. pe. Et onus ista probandi incumbat asse-
renti.l.ei qui.ff.de prob. Quib. ↄsideratis accedo opinioni &
sniæ ipsius d.Ambrosij,& in ipsius iudiciũ & arbitriũ ↄcurro,
nec non & in fidẽ præmissorũ manu propria subscripsi,& pro-
9 prio ac solito sigillo roboraui. ¶†Et quãuis rl̃r restitutio dotis
facta per maritum eius vxori ↄstante matrimonio non præstet
marito liberationẽ,ex quo eo tpe fieri non permittit̃, ad nota.
in l.unica.C.si dos ↄstã.mat.sol.fuerit,& diffusè per gl.& alios
10 in l.2.in prin.ff.sol.mat.cum si. Tñ†plures sunt,in quib.resti
tutio & solutio dotis d.tpe fieri permittit̃.Et eo casu facta ma-
rito restituenti liberationem tribuit, ita ꝙ ↄ̃hentes cũ marito
in futurum molestari minimè possunt ab eius uxore, ex causa
dotis,seu cũ eam iam receperit,& in casu a iure permisso eidẽ
soluta fuerit, vt tradit p gl.& doc.in d.l.unica, & diffusius in
d.l.2.in prin.ubi allegantur cõcordantes, hr̃ in l.mutus.§.ma
11 nente.ff.de iure do.& in l.q̃uis.ff.so.mat.Inter†quos casus il-
le præcipuus est & receptus. Qñ ex tali restõne & solutione
vxor ipsa effecta fuit locupletior: ut est tex.apertus in d.l.quã-
uis,& in d.§.manente,& tradit̃ in d.l.2.& in d.l.vnica. Qui ca
sus optimè aplicari põt in fauorẽ d. Catharinæ ꝯ d.Lucretiam
ↄstante matrimonio recipientẽ dotẽ a.q.magr̃o Franc.eius ma
rito,quæ ex tali restõne facta fuit locupletior pp interusurium
dictæ dotis receptũ a d.Gregorio de Columbis,& ↄstante mr̃i
monio, & postmodũ ut est videre ex tenore publicorũ instr̃o-
rũ super istis ↄfectorũ. Quib. ↄsideratis ipsi d. Lucretiæ nullũ
cõpetit ius aduersus d. Catharinã rõne suę dotis: cũ eã habue-
rit & receperit & in pñtiarũ existat penes ipsum d.Gregorium
depositarũ dictæ dotis & ipsius soluentẽ interusuriũ d.D.Luc.
12 prout†ẽt appellanda uenit, si mortuo magistro Fran.eius ma
rito & ↄñr sol. mat. probabit̃ ipsam habuisse ratã & firmã talẽ
restõnẽ & solutionẽ verbis expressis, siue reipsa,aut facto reci-
piendo interusuriũ a d.Gregorio, cũ voluntas non solũ verbis
sed facto declaret̃ l.Paulus rñdet.ff. rẽ ratã hr̃i.l.de quib.in fi.
13 ff.de legi.l.rep̃hendenda.C. de insti.& substi. Et†so.ma.nulla
cadit dubitatio,quin restõ & solutio dotis fieri possit. Et facta
quin non liberet hr̃des mariti & bona ipsius.Et quin amplissi
mã securitatẽ p̃stet oĩb.iam ↄ̃hentib.cũ marito,& ab ipso cãm
hñtib.ad no.in d.l.unica, & in d.l.2.iunctis his, quæ hñr in l.
in tp̃s,in prin.ff.de hære.insti.& in l.bonorũ.ff.rem ra.ha.& p
14 Mod.in l.Gallus.§.insti.ff.de lib.& posth.Et†q̃uis domus per
olim magistrũ Frã.uẽdita Laurentio de Arlientis fuisset d. Lu
cretiæ pro suis dotib.exp̃sè hypotecata,& ad illã uirture dictę
hypothecæ ipsi d.Lucr.uideat̃ cõpetere ius potissimũ si alia bo
na d.mag.Frã.nõ apparẽt extare, ad plenè tradita in auth.siue
a me.C.ad uelle.& ĩ corpore vñ sumit̃ cũ alijs adductis ĩ dec.
15 ↄs.Neapo.311.extat consuetudo. Tñ † quia dictæ uenditioni
ipsa d.Lucre.exp̃sè ↄsensit & vlterius renũciauit iuri hypote-
cæ iur̃o p̃dicta roborãdo,alijs iurib. sibi cõpetẽtib. sup domo
p̃dicta renunciãdo. Meritò sup d. domo ulterius ius aliquod
sibi cõpetere non põt: cũ preciũ ꝓ quãtitate dotis suę,quo do
mus ipsa fuit vẽdita,nõ p̃uenerit ad manus magistri Frã. eius
mariti,sed p ipsam d. Lucre.fuerit depositatũ penes d. Grego-
riũ p̃dictũ cũ cõmodo interusurij, qđ ab ipso annuatim d. d.
Luc.recepit.Ex qua depositi restõne ac solutione dotis ipsa fa
cta fuit locupletior, & eo casu ↄstãte mr̃imonio restõ & solu-
tio dotis licitè potuit fieri,ut deductũ est.Et istis ↄsideratis ip-
sa d.Lucre.nullũ ulterius põt ius p̃tendere ad dictã domũ uẽ-
ditã,ẽt si non apparerẽt,nec extarent alia bona p̃dicti eius ma
riti,& ita declarat̃ & limitat̃ dispositio d.auth.siue a me,ut hr̃
16 in d.deci.ↄs.Nea.32.ver.sed pone casum. Prout†ẽt limitat̃ &
declarat̃,ut non ꝓcedat,qñ cũ marito esset ẽt alius obligatus
ꝓ restõne dotis,& ille alter obligatus esset soluẽdo: tunc. n. si
uxor habens hypothecatã domũ mariti ↄsentit uẽdõni illius,
nõ poterit ulterius ad dictã domũ hr̃e recursum, licet alia bo
na mariti nõ extarẽt,ex quo est sibi ꝓuisũ ꝓ dotib. suis aduer
sus aliũ obligatũ & existẽtẽ soluẽdo,ut est deci. in terminis ↄs.
Nea.312.fuit ẽt dubitatũ,ubi ad id allegant̃ rõnes,& dec.& ↄ
serit̃ ita fuisse iudicatũ.Et iste est ꝓpriè casus pñs: qm̃ ꝓ restõ
ne dotis ipsius d.Lucre.exp̃sè obligatus apparet d.do.Grego-
rius, q fuit & est soluẽdo.¶Ex quib.infert̃ necessariò sup d.do
mo uendita ius aliqđ minimè cõpetere ipsi d.Lucr.Et ꝙ ab ea
d.Catharina nõ dẽt molestari, nec inquietari. Parisius Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Quisq; actus & rei ueritas ita per testes potest probari sicut per scripturam.*
2 *Recedi potest a uenditione uoluntate ipsarum partium.*
3 *Depositio unius testis non integri suppletur per alios integros.*
4 *Confessio extra iudicium facta absente parte semiplenè probat.*
5 *Et si est liberatoria,probat plenè.*
6 *Idem si esset geminata, & reiterata.*
7 *Et de æquitate canonica probat.*
8 *Statutum requirens scripturã ad probationem alicuius actus non habet locum,si actus geritur extra territorium statuentium.*
9 *Statutum quò ad ordinationẽ iudicij habet locum etiam in gestis extra territoriũ, secus quò ad ea quæ decisionem litis cõcernũt.*
10 *Et tales actus possunt probari eo modo, quo disponitur in loco in quo fuere gesti, & secundùm ius ibi uigens debet res terminari.*

CON-

CONSILIVM CXX.

Si attendere volumus ius cõe, negotium erit ex-
peditũ in fauorẽ D. Sfortini de Ben
1 tiuolis. Actus † .n.quisq; & rei veritas ita p scripturam sicuti
& per testes probari põt.l.in exercendis.C. de fi.instr.c.cũ Io.
hæremita,ex̃ eo.ti.l.pactũ.C. de pact.cũ vulg. Et quia p testes
probatum apparet equũ,de cuius p̃tio modo agit, venditũ D.
Sfortino restitutũ fuisse per eum Bernardino Ranotho uendi
tori.Vlterius ad solutionẽ d.pretij ipse Do.Sfortinus cogẽdus
2 non est.Cum†voluntate ambarũ partiũ recessum fuerit a d.vẽ
tione.l.ab emp.in prin.ff.de pact.& toto ti.ff.&.C.de rescind.
vend.Et quia pacta nouissima,& vltima sunt obseruanda.l.pa-
cta nouissima.C.de pact.cũ vulga. Et ꝙ restitutio d.equi facta
fuerit d.Bernardino, satis ꝯcludenter probat per duos ꝯtestes
3 satis idoneos.Et†fides illius,qui equũ restituit,satis coadiuuat
& suppletur per depositionẽ alterius ꝯtestis integri,ſm Bal.in
l.si quis ex argentarijs.§.cogent.ff.de eden.& ibi Ias.n.2.ꝯcor.
adducit.Eo quia p plures testes probat, equũ prædictum post
restõnem fuisse visum penes ipsum Bernardinũ perquirentẽ
illũ vendere,nec non ꝯfitentẽ,equũ p̃dictũ fuisse sibi restitutũ
ad.Sfortino, & de eius mandato. Et de tali restõne equi loco
4 solutionis d.pretij remansisse contentũ. Quæ†ꝯfessio probata
p ꝯtestes facta p dictũ Bernar. ex̃ iudiciũ & d. Sfortino absen-
te plenã inducit probationẽ, vt tradit in l.certum.§.absente.ff.
de ꝯfessis.& p Bar.in l.admonendi,col.16.ff. de iureiur.& ibi
plenè Mod.& Alex.ꝯs.179.in cã,col.3.& ꝯs.24.col.2.in 2.vo.
cum alijs alleg.per Mod.in repet.rub.C.de proba.num.89. Et
5 fin nu.90.ubi allegando Bal.in l.generaliter.col.fi.C. de non
nu.pec.& alios maximè Fel.in c.significauit,de testi.col.2.ver.
no.3.& in c.si cautio.col.10.vers.fallit.7.de fide instr.firmãt,
ꝯfessionẽ factã ex̃ iudicium parte absente probare liberationẽ
6 seu solutionẽ.Et idẽ erit,qñ fuit repetita,geminata,& pluribus
vicib.facta ſm Fel.in d.c.si cautio n.29.30.& seq.allegantem
7 alias deci.ut ẽt faciunt Mod.in d.rub.nu.91.Potissimũ†ꝯside-
rata æquitate canonica,ſm quã cõfessio ita facta ualet & tenet
ſm eundẽ Fel.in d.c. si cautio nu.22. vbi ad id plura adducit.
Ex quib.infert considerato iure cõi d.Sfortinũ satis ꝯcludẽter
probasse restõnẽ d.equi, & recessum fuisse a primeua emptio-
ne,& ulterius non posse cogi p dictũ Bernar.ad solutionem d.
ptij.Si verò ꝯsideramus ius municipale,& statutũ Bonon.quo
disponit & cauetur,probationẽ alicuius summæ excedentis li-
8 bras centũ non posse fieri p testes.Super†quo statuto ipse Ber-
nardinus se fundat. Adhuc dr̃ tale statutũ in p̃nti disceptatio-
ne locũ non habere,nec procedere, ex quo talis actus restõnis
d.equi,& nouæ ꝯuentionis nec non & ꝯfessionis emanatæ a d.
Bernar.non fuerunt gesti Bononiæ,nec in territorio Bon.quo
casu procederet statutũ.Sed actus prædicti p testes ꝓbati fuere
gesti Ferrariæ & in dñio Venetorũ, ꝯñr extra territoriũ Bono.
quo casu non attendit tale statutum.Sed obseruandũ est circa
talem probationẽ faciendam ius cõe, qđ obseruat in d.locis,
vbi actus p̃dicti fuerunt gesti ſm Bar. quem cõiter sequuntur
oẽs ibi & in alijs locis ibi allegatis in l. cunctos populos.C.de
9 sum.tri.& fide cath.col.4.vers.& 1.q̃ro.& Bal.ibi clarius colu.
antep.uer.sed circa hæc, & uer.sed qñ aut nõ loquimur.†Vbi
allegando iura ẽt concludit,tale statutum posse obseruari Bo-
noniæ,ubi iudiciũ agitat,si illi actus alibi gesti ptinerent ad li
tis ordinationẽ.Si aũt ptinerẽt ad decisionẽ litis,vt sunt p̃ntes
minimè sunt dicendi ſm statutũ Bon.ubi iudiciũ exercet.Ter
minari nãq; debent ſm ius, qđ viget in loco, ubi actus p̃dicti
fuere gesti. Et iste propriè est casus nr̃,ꝯñr statutũ nihil obsta-
bit:cũ ius cõe,qđ uiget in d.locis,ubi d.actus fuerunt gesti,di-
sponat,probationem posse fieri ẽt per testes, ut deduximus.s̃.
10 †Nec dicat, ꝙ actus prædicti gesti & facti ex̃ territoriũ Bon.
debebant in scripturã redigi ad hoc, vt per illã possint probari
in p̃nti iudicio agitato Bon.& ut satisfactũ esset d.statuto.Qm̃
obiectio cessat ex eo: quia si de illis gestis Ferrariæ & in dñio
Venetorum fuisset ꝯfecta scriptura,nulla resultaret dubitatio,
nec ſm ius cõe, nec ſm dispõnẽ d. statuti. ¶ Verũ quia de illis
non fuit facta scriptura,orta est p̃ns dubitatio,an possit ꝓbari
per testes,non obstante statuto Bonon. In qua difficultate ſm
Bar.s̃. necessariò concludendũ uenit, actus posse probari per
testes,ex quo fuerunt gesti extra territorium Bononiense & in
loco, in quo uiget ius cõe, uolens probationem ita posse fieri
per testes, sicuti & per scripturam, & ita factã ualere. Nec isto
casu locum habebit statutum Bono. cum tales actus non sunt
gesti in isto territorio. Et cum non tendant ad ordinationem
litis,sed ad decisionem. Etiam dato ꝙ iudicium p̃ns agitet Bo
noniæ,tale statutum non erit obseruandũ,ex quo ad decisionẽ
p̃ntis cãæ obseruandum est ius cõe illorum locorum,in quib.
actus fuerunt gesti,& secundùm dictum ius & eius dispõnem
p̃ns cã erit terminanda & decidenda, & non secundùm d.sta-
tutũ.Quod isto casu prorsus cessat. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Maritus,cui dos fuit promissa etiã dissoluto matrimonio morte vxoris, habet actionem ad illam consequendam, quam est alijs restituturus.*

2 *Fideiussor succedẽs debitori,pro quo fideiussit, est liberatus illa obligatione fideiussoria, quæ fuit confusa & solùm tenetur vt principalis,& nu.5.*

3 *Fallit,quando ex hoc ius creditoris efficeretur deterius.*

4 *Item & quando ipse fideiussor adiuisset hæreditatem cum beficio inuentarij.*

5 *Tamen conclusio primò procedit,quando successit debitori obligato naturaliter & ciuiliter.*

Et cui competebat exceptio, quæ sui natura transit ad hæredẽ & fideiussorem.

Exceptio compensationis transit ad hæredem.

6 *Valet argumentum a ratione cessante.*

7 *Fideiussor põt opponere exceptionẽ cõpẽsationis,et n.5.et seq.*

8 *Siue talis exceptio nata sit ante seu post suam obligationem.*

9 *Dicta exceptio realis non personalis est.*

10 *Et competit fideiussori etiam inuito debitore princ.& nu.12.*

11 *Et etiã si debitor excommunicatus non posset illam opponere.*

13 *Et maximè si principalis debitor non esset soluendo.*

14 *Soluere & compensare procedunt a pari.*

15 *Solutione tollitur obligatio.*

16 *Interest potius non soluere, quàm soluta repetere.*

17 *Frustra fit per plura,quod potest fieri per pauciora.*

18 *Exceptio compensationis potest opponi post sententiam in exequutione ipsius.*

19 *Et competit contra instrumentum dotale.*

20 *Non dicitur in mora soluendi,qui compensando ius habet.*

21 *Conuentus ad soluendum,electionem habet, quod debitum velit compensare.*

22 *Exceptio ista competit etiam pro debito non adhuc liquido, qñ illud fuit liquidatum per confessionem partis tantùm.*

23 *Et non conceditur de non liquido ad liquidum.*

24 *Nisi non liquidum possit liquidari intra tp̃s concessũ iudicatis.*

25 *Arbitrio iudicis residet,intra quod tp̃s debet liquidari debitũ.*

26 *Scriptura priuata & recognita probat.*

27 *Maximè stante statuto disponente istã habere vim instr̃i publici.*

28 *Statutum in vno foro non habet locum in alio.*

29 *Statuta cum sint stricti iuris,non debent extendi.*

30 *Confessio superat omnes alias probationes.*

31 *Et tollit præsumptionem iuris & de iure.*

32 *Minor iurans sc maiorem nullo remedio iuuatur.*

33 *Aetas perfecta & legitima quæ dicatur,& nu.32.*

Minor factus locupletior tenetur, esto quòd in actu cum eo celebrato non fuerit obseruata solennitas a iure requisita.

34 *Et non restituitur in integrum, quando non probant de læsione.*

35 *Reseruatio alicuius iuris recipit interpretationem passiuam.*

36 *Datur aliquo casu compensatio,licet denegetur petitio.*

37 *Debitum iuratum secundùm communem non potest regulariter compensari,& nu.38.*

39 *Fallit,quando agitur de euictione pœnæ & periurij.*

40 *Et quando ius compensandi superuenit post obligationẽ iuratã.*

41 *Vel quando iurans est oppressus paupertate, & onere filiorũ.*

CONSILIVM CXXI.

1 Primo Aduertendum†est ad p̃sonas ipsorũ actorũ: qm̃ Hyer. de Ioachinis promisit soluere dotem Matheo eius genero & non alijs p̃sonis,quo casu ẽt dissoluto mr̃imoni o p mortẽ dñæ Hypo.filiæ d.Hyer. adhuc actio ad ꝯsequẽdũ d.do-

d.dotem promissam dēt competere d. Mathe. quā successiuè
restituere hēt & suo tpe hrdib.d.Hypolitæ,vt traditur in l.nu-
pta.§.1.& in l.Meuia.in prin.per gl.& doct.& diffusius p Bar.
& alios p illum tex.in l.si socer.§.Lucius.ff.sol.ma.& ēt tradit
per scrib.in l.si donaturus.§.fi.per illum tex.post gl.ff.de cōd.
ob cau.cum concor.Ex quib.satis ꝯstat,an bñ per istos actores
2 & rectè pñs iudicium fuerit intentatum.¶†Secundò dr,oblo-
nem fideiussoriā factam per Astorgium fuisse & esse ꝯfusam &
sublatam & ab ea ipsum Astorgium fideiussorem fuisse & esse
liberatum,& vlterius non teneri ea oblone: qm ipse Astorgius
fuit,& est hæres d.Hyeron. principalis debitoris, & rei, & illi
successit,per quā successionē solùm tenet vt principalis, nō vt
fideiussor: cum ista accessoria obligatio fideiussoris sit sublata,
& ꝯfusa p principalē mediante successione pdicta,ut est tex.in
l.si reus,& ibi Pau.de Cas.ff.de duo.re.& in l.gnaliter.in prin.
vbi Bar.& oēs no.ff.de fideiu.& gl.in l.cū reus, eo.ti. & tradit
in l.stichum.§.qd vulgò.ff.de solu.vbi scrib.oēs istud firmant,
& est gl.ordi.& doc.oēs ibi tradūt in l.debitori.C.de pact.cō-
cludētes,oblonem fideiussoriā esse sublatam, & confusam,qñ
ipse fideiussor successit debitori, & adducunt rōnes istius con
clu.optimè militantes in pñti casu, ex quib. ꝯstat, talē oblonē
fideiussoriam pdicti Astorgij fuisse sublatā & confusam,& nō
potuisse nec posse ex ea ipsum conueniri,ꝑñr ipsos actores pes
simè ꝯ ipsum intentasse pñs iudicium ex d. oblone fideiusso-
ria iam confusa,& sublata,& a qua ipse Astorgius fuit & est li-
3 beratus.¶†Nec dictę ꝯclus.ob.si diceretur,ipsum ut fideiusso-
rem non esse liberatum: nā si hoc esset,nocumentū,& damnū
inferret creditori, & eius ꝯditio efficeret deterior, si nō posset
ius suum ꝯsequi ab illo tanq̄ fideiussore uel tanquā principali
quo casu fideiussor non dr liberatus,nec obligatio fideiussoria
dr esse ꝯfusa,per tex.in l.si debitor. in prin.ff.de sepa. bono.&
in l.hæres a debitore.§. ℘ si hic seruus.ff.de fideiuss.& firmant
Bart. & alij in d.l.generaliter, & in d.§. qd uulgò. Inferentes,
4 † ℘ si fideiussor successit debitori principali & eius hrditatem
adiuit cū beneficio legis,& inuentarij, talis fideiussor non erit
liberatus a fideiussoria oblone: qm si id concederetur, posset
sequi condonem creditoris effici deteriorem,si principalis de
bitor non esset soluendo, fm Bar.post Dyn.in d.l.generaliter,
& ibi Pau.de Cas.& Alex.in apostil.allegans ꝯcordantes,& idē
Bar.Pau.de Cas.& Alexā. in d.§.qd vulg.in fi.& post gl.firmat
Pau.de Cas.in l.debitori,col.1.in fi.uer.item ratio, & Alex. &
Ias.n.4.& Dec.n.22.ubi ad idem ꝯcor.alias adducit. Quę vñr
posse adaptari ad casum pñtem: qm ipse Astorgius cū bñficio
legis & inuentarij adiuit hrditatem d.Hye.principalis debito
ris, qui nec vr esse soluendo, & si a fideiussoria oblone Astor-
gius liberatus esset,creditoribus actorib. damnū proculdubio
5 inferretur,unde &c. Tollitur†.n.obiectio ista ex dictis eiusdē
Bar.in d.§.sed uulgò.col.2.nu.3.uer.reassume ergo,dū in pñti
disceptatione ponit suam distin. & firmat, & concludit,℘ qñ
fideiussor succedit debitori obligato naturaliter,& ciuiliter,&
talis reus & debitor erat tutus exceptione, q̄ transibat ad fide-
iussorem , & hrdem absq; dubio isto casu extinguet obligatio
fideiussoria ea ratione: quia in nullo fit deterior conditio cre-
ditoris,qui in exēplo annotato poterat ēt excludi ab ipso debi
tore,℘ ꝓpriè adaptatur ad casum nostrū. Nam ipse Astorgius
successit d.Hyer.debitori obligato naturalr,& ciuiliter d.Mat
theo, & qui Hyeronimus tutus erat exceptione compensatio-
nis,quę sui natura transit ad hæredē & successorē.l.si cū militi
in princ.ff.de cōpen.l.ēt l.si pp.C. eo. & q̄ exceptio sui natura
ad fideiussorē ēt transit.l.verū.l.si quid a fideiussore.ff.de com
pen.& inferius dicemus, quo fit,ut obiectio superius facta ni-
hil obstet ipsi Astorgio: cessat.n. ratio de qua ibi: qm conside-
rata dicta exceptione , qua debitor principalis erat tutus , &
quæ sui natura transit ad hrdem & fideiussorem,ꝯdō credito-
ris non dr facta deterior , & ꝑñr fideiussoria obligatio erit ex-
tincta : cum fideiussor adiuerit hrditatem debitoris prædicti,
etsi eā adeat cum bñficio legis,& inuentarij a cessante rōne,de
qua in ipsa obiectione , qd arg.ualidum est c.cum cessante. de
6 appel.l.adigere.§. quamuis.ff.de iur.patr. Et † licet Astorgius
ipse sit hæres pro parte tm;quia alij sui cohæredes d.exceptio
nē opponunt in solidum eidē prodesse debet,cum & debitori
7 defuncto eodē mō proficua, & utilis futura esset. ¶†Tertiò dr
ipsum Astorgiū nullo mō posse ꝯdemnari. Nā iuuat prædicta
exceptione cōpensationis : quā suo arbitrio poterit opponere

ēt si non fuisset hrs debitoris,vt probat in d.l.verū, & in d.l.si
8 quid a fideiussore. Siue † talis exceptio compensationis fuisset
orta & nata añ pstitā fideiussionē,siue post,vtroq;.n.casu fide-
iussori competiti ius opponendi talē exceptionē,ut tradit in l.
defensiones.C.de excep.& in l.si cū fideiussorib.ff. de fideiuss.
tut.quas.ll.citat Accurs.in d.l.verū,in gl.magna in fi.& sequit
9 ibi Sal.Et†quia talis exceptio realis est,idcirco fideiussori com
petit ēt inuito debitore & reo principali. l. exceptiones.l.oēs.
ff.de excep.l.si stipulat.& ibi gl.allegans ꝯcor.l. ex psona.ff.de
10 fideiuss.& p repe.in rub.eiusdē tituli,n.168.& seq.†& firmant
Ab.& cōiter Can.in c.cū inter,ex de excep.volentes, talē exce-
ptionē cōpēsationis cōpetere fideiussori inuito debitore prin-
cipali,& ēt si pricipalis nō potuisset illā opponere;vt qa fuisset
11 excōicatus.Ex†quo talis exceptio respicit ipsum debitū p eam
extinctū d.l.verū.& l.si ambo.& l.postq̄.ff.de cōpen.& in l.fi.
12 C.eo.¶†Et licet Dec.in d.c.cū inter.n.260.col.pe. ꝯ istā cōem
aliquid adducat disputatiuè,tñ ei9 dicta parū ob.& illis ad plē
13 nū ego rñdeo in d.c.cū inter.nu.48. & 49. ¶†Et absq; aliquo
dubio ꝓcedit cōis ꝯclus.ut fideiussor possit inuito debitore ta
lē cōpēsationis exceptionē opponere,si principalis debitor nō
14 esset soluēdo,ut ꝓpriè ꝯtingit ī casu nro,†vt firmat ipse Deci.
in d.cū īter.n.27.nec quidē immerito : cū soluere & cōpēsare
parificent & a pari ꝓcedāt.l. si debitor.ī fi.ff.q potio. in pign.
habeant l.si peculiū.§.1.ff.de sta.lib.& p Bar.ī l.amplius nō po
ti.ff.rē rat.ha.p gl.fi.& scrib.oēs in d.c.cū inter.& Pau.de Cas.
ꝯs.66.℘ nares,& p Ias.ī l.eū q.§.si iurauero n.40.ff. de iureiu.
15 ¶†Et si vera solutio facta esset, ꝓculdubio ipse Astorgi9 fuisset
liberatus,toto ti.de soluti.ff.C.& ex,& insti.q b.mo.tolli.oblo
16 in prin.Et † qa interest fideiussoris potius nō soluere q̄ solutū
repetere,qua rōne ꝯcessa fuit cōpensationis excep.l.3.ff.de cō
17 pensa.Et † quia frustra fit p plura,qd pōt fieri p pauciora, fm
18 Bal.in l.fi.co.2.ī 2.q.C.de cōp.Et†talis exceptio cōpēsationis
opponi pt nedū in 2. instantia sed ēt post sniam latā & in exe-
quutione ipsius secundùm Ab.& Fel.ī c.suborta. de re iudi.&
Ale.ī l.si duo patroni.§.si qs iurauerit.ff.de iu.iur.& alia addu
cit Fel.ī c.cū Io.hrmita,ī fi. ex de fi.instr.& ē dec.ꝯs.Nea.120.
fuit dubitatū,in 2.dub.vbi allegant alię dec.& asserit ita fuisse
19 iudicatū.Et†ibi subdit,ꝯ instr.ēt dotale talē exceptionē cōpē-
sationis posse opponi,ex quo hēt uim solutionis,dec.ibidē alle
20 ga.Et†qui cōpēsat soluere dr ita,vt nō dicat in mora soluendi
21 ꝯstitutus fm Ale.ꝯs.12.ī 2.uol.Et†certū ē,ꝯuentū ad soluēdū
hre electionē,℘ debitū uelit cōpēsare, si tali exceptione tutus
ē l.qd Labeo.ff.de cōpen.& p d.Tynda.ī tra.de cōpē.col.mihi
14.uer.doc.ueheměter discrepāt: cū itaq; ipse Astorgi9 tali ex
ceptione tutus reperiat,meritò,& necessariò absoluendus & li.
22 berandus uenit.¶†Nec istis hñt obstare ea, q̄ ex aduerso dedu
cunt & 1.℘ ipse Astorgius nō possit talē exceptionē cōpēsatio
nis opponere, ex quo debitū principale,ī quo ipsi actores dñt
debitores, nō est creditū liquidū p ꝯfessionē d.Hye. debitoris
prīcipalis,uel ipsius Astorgij fideiussoris, sed p publicū instrm
quo casu de alio debito nō liquido cōpensatio uenit reijciēda
fm Cy.in l.fi.C.de cōpens.cū alijs allegatis p Fely.in d.c.cum
23 Ioannes hrmita in prin.Et†quia de liquido ad non liquidum
non admittit cōpensatio d.l.fi.cū alijs allegatis p Fely.in c.ad
nram,n.10.de iu.iur.& D.Tyndar.in d.suo tract. in 4.& 5.q.
24 principali.¶†Tollit namq; obiectio ex dictis per Ab.in c.bo-
na fides,extra de deposi. volentē de non liquido ad liquidum
cōpensationem fieri & admitti, qñ non liquidū liquidat ī.tm
tps,quantū daret pro ipsius executione,si super eo processisset
ꝯdemnatio,& sequunt idem Pet.de Anch.& Imo.in d.c.bona
fides, & tradit Bar.in l.aufert.§. qui cōpensationem.ff.de com
pensatio.refert & sequit Fely.in d.c. cū Ioā.hrmita, in prin.&
bñ faciunt tradita in decis.ꝯs. Neap.163. die septima.& 381.
q̄dā Hypolita.in 2.dubio,& qm debitū,de quo ipse Astorgius
cōpensationē opponit,apertè cōstat esse liquidatū,nulla cadit
dubitatio,quin de eo cōpensatio opponi & admitti non dēat
25 ¶†Maximè cū in arbitrio iudicis resideat ī. quantum tps dēat
esse liquidandū, fm Bal.in d.l.fi. quē refert & sequit Fel.in d.
26 c.cū Io.hrmita in prin. Et† qd de debito,qd Astorgius asserit
cōpensari,ꝯstet & appareat liquidò,apertissimè oñditur p chi-
rographa & scripturas manu ꝓpria d.Matthei scriptas,q̄ cum
sint ab ipso recognitæ & approbatæ, plenissimā faciunt fidem
de ꝯtētis in illis,p l.Publia.ff.depo.& l.cū indebito.ff.de pba-
tio.& p Bal.ī l.fi.C.si cer.pe.& post Bar.p alios in l.admonēdi.
ff.de

ff.de iureiu.& post gl.firmat Fel.in c.scripta.col.3. nu. 12. de
27 fide instru.ad idem adducens alia.Eo† magis: cum statuto Bo
nonien.cautum sit,tales scripturas recognitas hr̃e uim publi-
ci instr̃i,ad not.plenè per oẽs in l.1.de leg.1.cum sim.Nec ipse
Matthæus aduersus dictas scripturas priuatas per eum reco-
gnitas opponere põt, illas nõ esse exequẽdas, nec fidẽ facere,
ex quo non fuerunt registratæ infra annum ẽm statutum fori
28 mercatorum.Nam† tale statutum coram iudice pñti & sic in
diuerso foro minimè procedit. Nec extendi dẽt ad istum fo-
rum: cum sit odiosum & correctorium iuris cõis & tollẽs ius
quæsitum dicto iure,& iõ strictissimè interpretandum, ad ple
nè tradita p Alex.post gl.& alios in l.fi.§.in cõputatione.C.de
iure delib.& p eundem in l.ait prætor.ff.de damno infe. Nec
29 † extẽdi dẽt.l.quicquid astringẽdæ.ff.de ver.ob.l.3. §.hæc ver
ba.ff.de neg.gest.cum vulga. Et in pñti foro seruandũ est ius
cõe disponens vt s̃. Vel saltim seruandum erit statutum cõis
Bono.disponẽs super dictis scripturis priuatis,& qđ ipsi Astor
30 gio minimè obstat,ut ex sui lectura ↄstat.Eo † ẽt cum tale de-
bitum constet per ↄfessionem d.Matthei, cuius nulla dat̃ ma-
ior probatio, ẽm gl.& doct.in l.cum testa.C.de transac. & per
31 Mod. in rub. ex̃ de proba.Et † quæ ↄfessio cessare facit p̃sum-
ptionem iuris,& de iure,& recipit̃ ẽt ↄ̃ rem iudicatã, ẽm Imo.
in c.pleriq;,de immu.eccl.& Abb.in c.cum contingat, col.fi.
nu.9.de off.deleg.cum concor. Minus & ipse Matthæus ↄ̃ ta-
le debitũ,de quo opponit̃,& de quo constat p dicta chirogra-
pha p eũ approbata,opponere põt de minori sua ætate, & ꝙ
32 nõ fuerunt seruatę solennitates requisitę.Qm̃† iam ipse,ut cõ
stat p pub.instr.tunc tpis iurauit se fuisse maiorem & ætatis le
gitimæ & pfectæ,quo casu non põt allegare minorem ętatem,
nec aliquo remedio se tueri,p text. apertum in l. 3.& ibi oẽs
tradũt.C.si mi.se maio.dixerit,& legitima & perfecta ætas in-
telligitur de illa annorũ.xxv.l.fi.C. de his qui uen.æta.impet.
33 Ad† quod insuper: qm̃ & si minor fuisset, & solẽnitates iuris
non interuenissent,adhuc teneret̃: cum ex illis pecunijs solu-
tis fact⁹ sit locupletior: ut est tex. apertus in §.sinaũt,inst.qui.
aliena li.uel non,& firmant ibi oẽs post gl.citãtem tex. in l. in
pupillo,optimè probantem.ff.de solutio.& alias.ll. citat gl.in
34 ver.docuit,in l.nã & postea.§.si minor.ff.de iureiur. Per† quẽ
tex.d. Matthæo,ẽt si fuisset minor,deneganda est restitutio in
integrum: cum non possit docere de aliqua læsione, ut etiam
tradit̃ in l.verum.§.item non restituit̃,& in l.ꝙ si minor. §.nõ
35 semper.ff.de mino.cum si.¶† Nec ẽt ob.illa reseruatio,quã di
ctus Matthæus fecit tpe, quo Hyeronimus p̃dictus sibi soluit
residuum ducat.ccccc.quos promisit ei soluere,dum uiueret.
Nã talis reseruatio quò ad reliqua quingenta intelligitur ẽm
formam iuris, hoc est,dummodo p prius nõ esset sibi soluta,
prout hic fuere, uirtute quorum solutorum cõpetit exceptio
compensationis,& necessariò talis reseruatio iuris ita interpre
tanda est: cum a iure creditum tollat̃ mediãte solutione & cõ
pensatione.Parificeturq; solutioni,ut diximus,iunctis his quę
tradunt̃ p Bar.& alios in l.1.§. lex falci. p illum tex. ff. ad leg.
fal.p Sal.& alios p illum tex. in l.si serui. C. de noxali. Et quia
dictus Hyeronimus non propterea liberauit do. Matthæum,
quin petere & cõpẽsare posset pecunias eisdẽ solutas,esto ꝙ d.
Matthæus reseruauerit sibi ius petẽdi residuũ.Eo ẽt: qa si ipse
dictus Hyeronimus expresse id cõuenisset & promisisset, tñ
non potuit p̃iudicare Astorgio eius fideiussori,qui ẽt d.Hyero
nimo facultatem habet opponendi dictam exceptionem cõ-
pensationis,ut supius deduximus, & quia licet debitũ aliquo
casu non possit peti,tñ põt compensari.l.ẽt.ff.de compensa.&
no.in l.2.C.si aduer.vendi.p gl.& alios doc.in d.c.cũ inter, &
36 per Cy.& alios in l.fi.C.de compensatio.¶† Et istis ẽt medijs
tollit̃ alia obiectio,q̃ posset fieri ex testõ d.Hyeronimi, in quo
filijs dicti Matthæi,& dictæ Hyppolitæ lega.duca.1000.Et di
sponit ꝙ 500.soluant̃ post eius mortem,nam non ppea vr̃ le-
gasse liberationem,& ius compensandi, qđ succedit loco solu
tionis,& tale legatum intelligi dẽat, nisi appareret solutũ seu
compensatum, & quia ipsi Astorgio fideiussori cõpetit dictũ
ius compensandi,ẽt inuito dicto Hyeronimo.¶ Minus ẽt obst.
si dicatur,compensationem cessare, ex quo filij Matthæi sunt
creditores dictorum quingẽtorũ,& ibi nõ apparent fuisse de-
bitores dicti Hyeronimi,& licet Matthæus eorum pater sit de
bitor Hyero.non propterea admitti dẽt cõpensatio: cũ psonæ
creditrices & debitrices sũt diuersæ & separatę ẽm iura cõia,
& uulg.Obiectio,n.ista tollitur: qm̃ ipse Matthæus erat verus
creditor dictorum.1000.& sic dictorum quingentorum, ut
deduximus in principio præsentis consultationis, quo fit, ut
oĩmodo cõpẽsationis exceptio admittẽda sit,& recipienda: fi-
lijs nãq; suis & dictæ Hyppolitæ legatarijs nullũ fit p̃iudiciũ,
cum in quantitate cõpensanda habeant uerum debitorẽ Mat-
thæum patrem, qui dictam quantitatem cõpensandam uerè
& realr̃ habuit & recepit a d.Hyeronimo debitore & testato-
37 re.¶† Postremò nõ obst.ult.in quo dicti actores se fundant,di
centes in casu pñti cessare compensationem: qm̃ d. Hyero.&
Astorgius iurauerunt soluere, & pp iur̃m non admittunt̃ ad
* compensationem* ẽm magis cõem opi.de qua hr̃ p illum tex.
p oẽs can.in c.ad nostram,de iureiu.vbi Fel.nu.10.concordã-
tes decis.adducit,ut ẽt facit Ias.in l. eum qui §. si iurauero. ff.
de iureiu.nu.5.uer.br̃,& insti.de acti.§.in bonæfidei, col.fi. &
p Soc.in l.Iulian⁹,circa.fi.ff.de ↄd.& dem.& Ale.in l. amplius
non peti.ff.rem ratam hab.& diffusè in deci.cons̃. Neap. præ-
38 alle.158.& 356.in 1.dub.Nam † aduertendum est: qm̃ Bart.
in d.l.amplius non peti,col.fi.tenuit oppositum,& secuti sunt
eam q̃ plures citati p Ias.in d.§.si iurauero,nu.2.&alijs sequ.
& Alex.in d.l.amplius non peti,& Fel.in d.c.ad nostram, nu.
2.uer.cæterùm,& do.Tynda.in d.tra.de compensa.col. mihi.
26.& seq.uer.redeamus ad materiam,in d.deci. ↄs. Nea. 381.
in prin.& 163.in prin.quib.in locis rñdet̃ ad d.c.ad nostram,
39 ut ẽt facit Soc.in d.l.Iulianus.Verùm † quia magis* cõis con-
* clu.vr̃ esse in oppositum,dr̃ illam non procedere,qñ ageretur
de euitatione pęnæ,& periurij, ut est in pñti casu p d.l. Iulia-
nus,ubi Soc.istud firmat post Bar. in d. l. amplius non peti.&
eundem Bar.in d.l.Iulianus,nu.10.cum alijs allegatis p Alex.
in d.l.amplius,& Ias.istud sequentem.d.§.in bonæfidei, colu.
pe.uer.alius casus, & diffusius, & plenius p eundem in d. §. si
iurauero,nu.3.& seq.& p Fel.in d.c.ad nostram,nu.2.uer.cæ-
40 terùm.Prout† & 2. cessat obiectio qñ ius compensandi perue
nisset postquam quis promisit soluere p iur̃m ẽm Ab. & alios
citatos per do.Tynda.ubi.s̃.col.27.ver.& attende.& sequitur
Soc.in d.l.Iulianus,in fi.& vt propriè contingit hic,istis enim
casib.non obstante iuro opponi potest, & admitti debet com-
pensationis exceptio, non obstantibus adductis in d. decisio.
consi.Neap.98.in 1.dubio, quibus de facili potest responde-
ri,& illa possunt tolli: cum iur̃m intelligi debeat reb. sic stan-
tibus.c.uenientes.c.quemadmodum, cum simili.de iureiurã.
41 Prout† & tertiò idem dicere debemus,qñ principalis debitor
seu fideiussor essent inopes,uel grauati onere filiorum, & op-
pressi paupertate: isto.n.casu non obstante iuro opponere po-
terunt exceptionem compensationis,& uera erit opin. & sñia
Bar. Quod bene adaptatur ad casum nostrum respectu ipsius
Astorgij oppressi paupertate,ut est in proprijs terminis decis.
consi.Neap.præal.163.ubi asserit ita fuisse iudicatũ,& meritò
ex ibidem adductis.Ex quibus tribus. s̃. deductis illa conclu-
sio cessabit,& sequenda est opi. Bar.& aliorum eam tenentiũ.
Eo magis cum verè iste Astorgius illa obligatione fideiussoria
minimè conueniri possit,cum sit confusa, & sublata, & ab ea
sit ipse liberatus,vt superius deduximus, & reliqua dicta fue-
rint ad ostendẽdum omni ex capite optimum ius dicti Astor-
gij,& vt pñtis disceptationis clarior & magis aperte deci.oĩb.
iam nota appareat & lucida. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Articulus impertinens est, quãdo cõtinet illud idem quod prius, vel est nouus.*
2 *Idem in nouo: cum pluralitas factorum non præsumatur.*
3 *Quod fit per relationem nominatim dicitur fieri.*
4 *Maximè quando relatio non potest nisi ad unum referri.*
5 *Relatum continetur in referente cum suis qualitatibus.*
6 *Nouus articulus contrarius primis impertinens est.*
7 *Et quid si unà cum testibus producitur instrumentum.*
8 *Res inter alios acta.*
9 *Et quid si instrumentum, seu scriptura non est ualida.*
10 *Testes cũ iuramento tunc possunt produci, quando per instrumentum probatur factum.*
11 *Item procedit, quando instrumentum est factum ab illo, contra quem producitur.*
12 *Nec procedit, quãdo uellet probare illud idem, quod prius produxerat,*

xerat, sed solùm, quando contrarium probare vellet.
Intellectus ad c. series de testi. extra.
13 *Dictum singulare non est trahendum ad consequentiam.*

CONSILIVM CXXII.

Clarissimus & peritissimus aduocatus Frã. actoris pñtem ↄsultationē in fauorē sui clientis adeo perfectè, & ↄcinnè explicauit, & demõstrauit: vt frustratorium videat͛ talr̃ demonstratis quicquã adijcere: se em̃ oñdunt, & iõ commendatione non egẽt, quib. inspectis aliquid dicere minimè decreueram: attñ vt morem gerã ipsi Frãcisco instanti & petenti inhęrendo sano arbitrio dicti peritissimi iuriscõsulti breuissimè subijciã, q̃ occurũt. Raptim tñ pp quotidianas, frequentesq; lectiones, quib. dietim uacare oportet.
1 Articulus† seu capitulum, qđ fit post publicationem in cã, & post didicita testificata, siue simus in prima instantia, siue in secunda appellationis ↄtinens illud idem, qđ alius articulus seu c. productum ante publicationem, est impertinens, & recipi non dẽt, & procedit hoc, siue in 2. c. posita expresse in 1. ca. ↄtineant, siue non expressè, sed cõprehensiuè, quò ad necessitatem facti, & necessitatẽ probationis, istis. n. duob. modis capitulum nouum dr̃ impertinens, & venit reijciendum, & sup ipso non debent recipi probationes pp timorem subornationis
* s̃m Bar. quem ibi* cõiter sequunt͛ oẽs in auth. qui semel. col. 5. & seq. ver. quæro utrũ. C. de prob. quem sequit͛ Pano. & ibi cõiter oẽs scrib. in c. fraternitatis, col. 6. ver. venio ergo ad primum, de test. & doc. oẽs in cle. 2. de testib. in cle. Et hr̃ p Ang. & Bar. in §. quia verò, in auth. de test. cũ alijs cu. p scrib. in dictis locis. In pñti difficultate ipse Bernardinus ↄuentus in primis suis. c. volens se excusare ab iniuria, quam intulerat in ipsum Fran. dum vocauerat eum furem, in 4. c. dicit, ꝙ ipse Franciscus est fur, ex quo fuit iudicatus ꝓ fure, ut patet ex processib. factis, qđ capitulum in sui gñalitate cõprehendit oẽ furtũ vsq; ad illud tp̃s commissum p ipsum Franciscum, ↄñr cõprehendit implicitè furtum, de quo nouiter capitulum facit. Furtum. n. qđ ponit͛ in isto nouo. c. comprehẽdit͛ implicitè sub illo furto posito in d. 4. c. 1. loco producto, & ẽt quò ad necessitatem facti, & quò ad necessitatem ꝓbationis: ut em̃ ipse Bernardinus posset se excusare a dictis iniurijs, & quò ad factum ẽt & quò ad probationẽ, deducebat in d. 4. c. ipsum Fran. fuisse furem, qđ utiq; ab ipso erat probandum ad effectum suę ex
2 cusationis. Et† iõ istud tale furtum, qđ nouiter articulat͛ & implicitè & de necessitate facti: cũ de alio furto non appareat, & facta non p̃sumant͛. c. in pñtia. de proba. & de necessitate probationis, ut posset sequi liberatio ipsius Bernardini, continebatur in d. 4. c. ↄñr hoc nouum est impertinentissimum. Nam dictum 4. c. productum ipsi Bernardino producenti minimè prodesse potuisset, si non fuisset in facto deductum, & postmodum probatum, sub quo quarto generali iam continebat͛ furtum, quod nouiter capitulatur: quum nõ dicatur fuisse istud commissum post illud tẽpus, & iõ capitulum erit impertinẽs, & super ipso probatio minimè erit recipienda. ¶ Secundò clarius oñdit͛, quod hoc fuerit nouiter capitulatum expressè, & in specie in d. 4. c. quo stante erit impertinentissimum, quod modo in specie fuerit capitulatum in dicto. 4. c. patet. Nam in illo ipse Bernardin⁹ dicit, ꝙ ipse Frãciscus est fur, ex quo aliàs fuit iudicatus pro fure: vt patet ex processibus factis, & licet dictum capitulum nominatim non exprimat furtum, tñ p illam relationem, quæ fit ad processus factos ꝯ ipsum Frãciscũ de fur. hr̃ perinde ac si nominatim hoc furtum, quod nouiter capitulat͛ fuisset expressum, ex quo ipse Franciscus per processus factos ꝯ ipsum nõ fuit infamatus de alio furto, nisi de isto, de quo nouiter capitulat͛: ut patet ex processibus factis, & existẽtib. in curia Tridẽtina, ad quos fit relatio. ĩ d. 4. c. ex quo infert͛, vt cõsiderando hanc relationem ad processus factos ꝯ ipsum Franciscum, specificè tale furtum, quod nominatim capitulat͛, fuerit indiuiduè deductum in dicto. 4. c. quo stante capitulum hoc nouum erit plus q̃ impertinentissimum, & ↄñr
* reijciendum* s̃m cõmunem conclusionem, de qua s̃. Paria † em̃
3 sunt, ꝙ nominatim hoc furtum fuisset expressum in d. 4. c. vel per relationem factam ad processus fabricatos de furto ꝯ ipsũ Frãcisc. quum alius processus ꝯ ipsum de furto non appareat fabricatus, nisi de isto met furto, quod nouiter capitulat͛, unde hr̃ perinde ac si nominatim in d. 4. c. fuisset expressum: talis enim demonstratio, q̃ fit per relationem fungit͛ vice nominationis, & exp̃ssionis indiuiduæ, vt dicit tex. in l. si nominatim. ff. de condi. & demon. & in l. certum. vbi Mod. plura cumulat.
4 ff. si cer. pe. Et † eo maximè, q̃ñ relatio non põt nisi ad vnũ referri: vt est in casu pñti, & est optimus tex. in l. 2. & ibi Bar. & scri. ff. de lib. & posth. & bona deci. Bar. facta p illum tex. in l. q Romæ. §. duo fratres, in 6. q. col. 7. ff. de verb. obl. & bñ faciunt quæ ponit d. Alex. & ibi Mod. in fini. quæstione in l. senium.
5 C. qui test. fac. possunt. Ad† quod etiam facit: quia relatũ continet͛ in ipso referẽte, perinde ac si nominatim exprimeretur, vulg. l. asse toto. ff. de hære. insti. & auth. si quis in aliquo documento. C. de eden. & per Bar. in l. 1. ff. de recept. ex quib. satis patet, furtum nouiter capitulatum expressè fuisse deductũ in d. 4. c. consequenter ꝙ hoc nouum capitulum impertinens, &
6 reijciendum. ¶† Rursus in facto certum est, quòd ipse Franciscus videns in d. 4. c. esse deductum hoc furtum, qđ nouiter capitulatur, volens se ab illo excusare & purgare produxit testes, per quos apparuit eius innocentia, & quòd tale furtũ non cõmisit, qui testes fuerũt publicati, & eius dicta visa p ipsum Bernardinum, quo stante dum nouiter ipse Bernardinus capitulat de ipsomet furto, certè tale capitulum est de directò cõtrarium deductis, & probatis p ipsum Franciscum, qui ad deducendum, & probandum se innocentem super dicto furto uenit coactus timore deductorum p ipsum Bernardinum in d. 4. c. ex quo sequit͛, vt tale nouum capitulum directò ↄrium deductis, & probatis ac postmodum publicatis p ipsum Franciscum sit impertinens & non recipiendum, p tex. apertum in d. cle. 2. ubi oẽs scri. & p ea quæ notant͛ per Bar. & alios in dicta auth. q semel, & in d. §. quia verò, & plenissimè per oẽs in d. c. fraternitatis, vñ considerando pñs nouum capitulum ↄtinens illud idem, quod quartum. j. loco productum, item & directò ↄrium deductis, & probatis p ipsum Franc. ut supra erit impertinens, ↄñr super eo probatio non venit recipienda propter timorem, de quo in d. cle. 2. & in d. ca. fraternitatis. cũ si.
7 ¶† Quibus nõ habet obstare, si diceretur, prędicta esse vera & procedere, si super. d. nouo. c. ꝓducerentur solùm testes, sed vltra eos producitur instr̃m publicum, quo stante ẽt post publicationẽ, & post didicita testificata quis dẽt admitti ad probandum illud idem vel directò contrarium, per tex in cap. series de testi. & s̃m unum intellectum, de quo ibi per Abb. & Aret. & ibi. d. Ant. & Imo. s̃m Fely. in d. c. fraternitatis, col. 6. uer. item limita, s̃m do. Maria. ibidem articulo. 11. ver. quadragesimus primus, & per Barb. in d. cle. 2. col. 6. uer. & ꝓ hoc, & colu. 11. ver. 36. cum alijs concor. nam aduertendũ est, ꝙ præsens obiectio optimè euacuatur ex adductis per dictum clarissimum aduocatum, in qua considerandum est, ꝙ testes, qui producũtur p ipsum Bernardinum, non apparent producti ad uerificandum aliquod dependens ex instr̃o pręsentato, sed solùm ꝓducunt͛ ad probandum furtum, quod fuit in 4. c. deductum, & minimè probatum. instr̃m enim, quod nouiter producit͛, non probat factum principale, ad quod producit͛, idest ipsum furtum, patet ex tenore ipsius instr̃i, in cuius ↄfectione ipse Franciscus nõ fuit, & licet eius frater ibi interuenerit, tñ nihil quò
8 ad ipsum Frãciscum. toto† ti. res inter alios. acta, cũ vulg. vnde quũ tale instr̃m nihil ꝓbet, nõ dẽt esse in aliqua ↄsideratione iõ ↄsiderãdi veniũt soli testes, & de dicto instr̃o nulla dẽt haberi consideratio, quo casu. c. series, & obiectio nõ procedit, & sumus in terminis, de quib. s̃. ut post publicationem super eidem uel directò ↄrijs testes non veniant recipiendi. d. c. series.
9 Et† obiectio, de qua supra, procedit, q̃ñ instr̃m, & scriptura est valida, & probat illud, ad quod producitur, secus quãdo est inualida: ut in simili p Bar. in l. diuus Traianus. ff. de testa. mil. & in l. non putauit. §. non quæuis. ff. de bon. poss. contra tabul. & per Alex. in consi. 3. col. 3. in 2. uol. aliàs enim de facili frandaretur dispositio. d. c. fraternitatis, & d. cle. 2. nã quisq; posset ꝓducere instr̃m seu scripturam non probantem, & q̃ nihil faceret, & cum ea producere testes, & eos examinare super eisdem uel directò ↄrijs pretextu talis instr̃i vel scripturæ nihil facien-
10 tis. Quod† minimè est admittendum. Suadetur ẽt istud ex adductis per Bar. in l. certi condictio. §. q̃m. ff. si cer. pe. per cuius dictum, Angel. in cons. 200. quod incip. in ciuitate Lucana, col. 11. dicit, ꝙ tunc demum possunt produci testes cum instrumento, q̃ñ factum principale probatur per instrumentũ, aliàs secus

secus, quod dictum sequunt Mod.Pap.in d.§.qm̄, & uerificat in casu pn̄ti, vbi tale instr.factum principale non probat. Suadet ẽt ex dictis p Alex.in ↄſ.suis allegatis p Moder.Pap.in d.§. qm̄.& p Decium in c.2 col.13.versi.6.limitat, de probatio. ut
11 obiectio procederet† qn̄ instr̄m esset factum ab illo, ↄ̄ quem producit, secus si ab alio: ut est in terminis nostris, qđ cõprobari põt ex dictis p Are.in d. c. series. & alijs adductis in d.§.
12 qm̄,& p magnificum aduocatũ.¶† Cõprobant p̄dicta ex his, q̄ dicit Ab.in d.c.fraternitatis, col.pe. uer.quarta species, quæ
* *cõiter ibi ab oĩb.approbat volens, ꝙ d.c.series. locũ habeat, & procedat, qn̄ post publicationem producunt testes cum instr̄o ad probandũ ↄ̄rium eius, qđ erit probatum, nõ aũt dicit, ꝙ istud admittat ẽt, qn̄ quis vellet probare illud idem, quod prius produxerat, qn̄ ↄcurreret utrunq;, ut est in casu nostro,
13 vñ illud † dictum singulare non est trahendum ad ↄn̄tiam in casu, quo non uiget eadem aut maior rõ, ut est presens.l.quod verò cõtra l.ius singulare.ff.de legib.max.cum casus d.c.series exorbitet a communi regula, de qua in d. c. fraternitatis. cum concordan.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Equus mortuus culpa mandatarij dat incommodũ mandatario.*
2 *Culpa præcedens casum operatur, ut damnum spectet culposo.*
3 *Mora præcedens interitum spectat ad morosum.*
4 *Mandatum licet contineat solùm commodum mãdantis, tamen facit teneri mandatarium de culpa.*
5 *De qua autem culpa teneatur, & nu.5.*
6 *Culpa leuis quæ dicatur.*
7 *Consideratur diligentia solita ab alijs præstari.*
8 *Ea requiritur, quæ in proprijs rebus solet adhiberi.*
9 *Debet mandatarius cogitare, quod potest faciliter euenire.*
10 *Peritis in arte standum est.*
11 *Esto quòd deponant per uerbum credo.*
12 *Probationes coniungendæ sunt.*

CONSILIVM CXXIII.

In pn̄ti cã, cum partes ipsæ minimè inficient, equũ, de quo litigat, iam fuisse mortuum, difficultas sola superest, ad quem ipsorum fratrũ litigantiũ interitus & mors dicti equi
1 spectet, & cuius cedat dãno. Si † enim culpa do. Marci Antonij præcessit interitum & mortem equi, proculdubio dãnum spectabit ad ipsum, & in nihilo ipse do. Augustinus tenebitur, quinimo actione mandati recuperabit, q̄ dedit.d.Marco Ant. pro emptione equi prædicti, ut plenè p Bar.& alios in l. quod Nerua.ff.depositi,& hr̄ in l.ↄ̄ctus.ff.de reg.iur. & in rl'a dãnũ.
2 de reg.iur.lib.6.& in l.a ꝓcuratore.C.mãdati cũ si. Talis† em̄ culpa præcedens casum facit, ut casus spectet & pertineat ad culposum, vt p Bar.& alios in l.2.§.si non pp.ff. si quis cau. & in d.l.quod Nerua & no.in l.quæ fortuitis.& in l. si creditor. & in l.si nulla.C.de pig.acti.& p doc.in l.si quis ex argẽtarijs.
3 §.an hæc.ff.de eden.¶†Prout in si.mora p̄cedens interitũ operat, vt interitus spectet ad morosum.l.quod te.ff.si cer. pe.l. si
4 ex legati.ff.de uer.ob. & utrobiq; plenè p doc. Certum†est.n. ꝙ ipse d.Marcus Anto.erat mandatarius, qđ libẽter suscepit, ut emeret dictum equum,& licet tale mandatum solùm concerneret commodum & gr̄am mandãtis, ut in l.2.§.1.ff.manda.& insti.eo.in prin.cum vulg.tñ tenet, cũ mandatũ acceptauerit,& susceperit, de culpa ẽt leuissima: vt est tex.in l.a procuratore.p̄allegato.C.man.& ibi Cy.Bal.& Ang.hoc firmant, licet gl.ibi.& in l.in re mandata.eo.tit. recitet opinio. antiquarum glosarum,& non uideat se firmare. Tñ Fulgosius in d. l. in re mandata, dicit, gl.sequi opi.Io.q̄ erat, ut mandatarius teneret de leuissima,& ita firmat gl.in l.naturalis.§. sed si facio, in verbo p̄stes.ff.de præscr.uerbis.gl.in uerbo.mea, in d.l.2.§. 1.ff.man.& allegando alias decisiones istud firmat Phi.Corn. ↄſ.6.Nicolaus Pet.in 1.uo.col.4.ver.& sic ẽt leuissima, & ver. seq.vbi adducunt rõnem, ꝙ iste, q mandatũ suscepit, censet se
5 profiteri diligentem,& iõ de oĩ culpa tenet, ut p Cy. & Ange. in d.l.a procuratore. Est† verũ, ꝙ ibi Pau.de Ca.& prius Bar.in l.cum q §.epist.ff.de fur.& diffusius in l.qđ Nerua. ff. deposi. col.pe.in 9.q.ↄsiderant subiectũ mandati & naturã rei, super qua uersat mandatũ, ut ꝑm illã ueniat culpa leuissima, ut tangit etiam Alex.consi.42.uiso puncto, col.4.uer.& ille q suscepit, in 4. uol. Et ita ẽt in casu nostro considerando subiectum mandati negari nõ põt, quin non veniat culpa leuis: nam eius subiectum exigebat industriam & uirum diligentem, & respectu emptionis & ẽt respectu conductionis dicti equi per tam longum iter, ut incolumis Vincentiam applicaret: vt conclu-
6 dunt oẽs in locis præallegatis. Culpa†autẽ leuis, ut dicit Bart.
* quẽ*cõiter alij sequunt in d.l.qđ Nerua.col.8.ver.6.principaliter q̃ro, qn̄ ↄsiderat ĩ reb.alienis, ut est ĩ pn̄ti casu, nihil aliud est, nisi deuiatio ab ea diligentia, quã adhibent hoĩes diligentes eius condõnis,& professionis, quod probat lege & auctori
7 tate ut p eum. Et†certè considerando cõem diligentiam, q̃ in similib.ab alijs solet adhiberi, nõ põt aliud dici, nisi ꝙ ipse d. Marcus Anto.fuerit in culpa. Tum tam longum iter faciẽdo, ↄtinuatis dieb.& sine aliqua intermissione. Tũ ẽt singulis continuatis dieb. cum dicto equo peragendo iter triginta miliariorum, ut testes deponunt, q̃ q.dem insolita sunt & præter diligentiam, quã alij adhibent in conducendo similes equos iuuenes indomitos,& itineri ac labori minimè assuetos. Prout ẽt: qm̄ ultra p̄dicta ipse d.Marcus Anto.super dicto equo imposuit valisiam, quam equus portabat a nundinis Lanzani vsque Catholicã, quod onus insuetũ est imponi similib. equis, eo maximè super bastino, quod non poterat stare firmum, sed modo huc, modo illuc discurrebat: eo ẽt quia tale pondus, & onus valisiæ nocuit alijs equis, quib.fuit imposita: ut testes deponunt, licet p modicum spacium illam portauerint, ꝓut ẽt: quia dũ dictus equus esset Ferrariæ & ipse d.Marcus Anto.illuc famulum destinasset vt Vincentiam trãsduceret, famulus missus ↄ̄ ordinem sibi datum a marescalco, prima die equitando equum,& imponẽdo onus humeris equi pfecit iter uiginti octo miliariorum. Quib.consideratis nõ põt argui, nisi culpa ipsius d.Marci Ant. Prædicta.n.in equis suis nõ fecit, nec fe
8 cisset, minus ergo in equo p̄dicto facere debuisset. Cum † em̄ suscepit mandatum emendi, & ↄducendi dictum equum debuit adhibere eã diligentiam,& circa dictum equum ea facere, quam adhibuisset,& q̃ fecisset in proprijs,& aliter faciẽdo, prout fecit, non caret culpa, q̃ sibi imputari dẽt, ut hr̄ in d. l. quod Nerua.in rõne sui. Et bñ facit.l.tutor ꝑm dignitatem. §. non est.ff.de admi.tut.& l.in reb.in prin.ff.cõmod.& l.1.§.is quoq;.ff.de act.& ob.& ita argumentat Phi. Cor.d.ↄſ.61.col.
9 4.in fi.uer.si suam pecuniam. Debuit†enim ipse Marcus Ant. cogitare illud, quod facile euenire poterat, faciendo tale iter continuatum,& longum, & imponendo dicto equo onera p̄dicta, q̃ si non cogitauit, minimè caret culpa.l.q. bona.§. cum inter & l.hac.ff.de dam.infe.l, habitatores.§.fi.ff.loc. Ita Alex. ↄſi.præal.42.col.4.in prin.uer. Cum ergo mutuo. firmat ulterius, ꝙ dictus equus mortuus fuerit pp põdus, qđ fuit sibi impositum, & qđ in itinere portauit, satis apertè probat per magistrum Iacobum, & magistrum Alexium marescalcos & peritos in arte, qui ambo medio iuro deponunt, ꝙ uocati a præfato d.Marco Anto.tanq̃ periti, ut uiderent dictum equum & adhiberent remedium & medicinas illum sanandi, asserũt, dictũ equum fuisse mortuum pp tumefactionem in summitate renum, quæ erat deducta ad saniem, & ꝙ talis tumefactio fuerat causata pp pondus, qđ ipse equus portauit, ita quòd ef-
10 fecta erat incurabilis. Quorum†depositionibus & iuramẽtis standum est, ꝙ ex dicta cã fuerit mortuus: cum in arte prædicta sint periti, ut plenè tangunt Cano.in c.proposuisti, de probatio.& in c.fraternitatis, de frigid.& malefi.& Bar. in proœ.
11 ff.col.ulti.& in l.1.in prin.post gl.ff.de uen.inspi. Et†licet deponant per uerbum credo, adhuc ipsis fides danda est: cum in arte, in qua deponunt, sint periti,& talibus ita deponentib. credendum est, licet rl'r ↄ̄, ut dicunt doc.in locis præall.& ponit Ias.in rub.ff.de iu.iur.col.2.uer. s̄. scriptam regulã. Quòd
12 †ẽt dicto equo fuerit impositum onus & portauerit ualisiam prædictam,& etiam aliud onus & hominem equitantẽ a Ferraria Vincentiam vsque, probat per alios testes in cã productos. Quib.probationib.cõiunctis, prout coniungi debent, cũ vnaqueq; de per se in sua spẽ sit perfecta, iux.plenissimè not.p Bar.& alios in l.admonendi.ff.de iu.iu.cum ↄcor. resultat plena & ↄcludens probatio, ꝙ equus prędictus mortuus fuit propter dictam tumefactionẽ, quę processit,& causata fuit, eo qm̄ asportauit dictam valisiam & alia onera. Item ex s̄.deductis satis clarè oñditur, ꝙ dictus d. Marcus Ant. fuit in culpa transducendo

ducendo dictum equum ita oneratũ,& cum dicto põdere ita
ↄtinuatis dieb.& p tm̃ longum iter,& peragendo singula die.
xxx.miliaria.Et cũ de culpa satis ↄstet,resultat firma conclõ,ꝙ
interitus sequens dicti equi pertinebit ad dãnum & incõmo-
dum dicti d.Marci Ant.culposi,ut est uidere in dec.supius de
ductis.Nec ipsum d.Marcũ Ant.iuuare põt illud,qđ deducit,
equũ p̃dictũ fuisse mortuũ pp vulnusculũ,qđ dictus equus ab
alio equo recepit in pede,nã hoc nõ ↄcludit ex tali cã mortuũ
fuisse.Tũ quia ex tali vulnusculo sanus fuit effectus. Tũ ẽt q̃a
marescalci periti in arte deponunt,mortuũ fuisse ex p̃dicta tu
mefactione.Consequenter tale vulnusculũ minimè venit cõsi
derandũ. Et iõ excel.& peritus.d.Arb. cõiter a p̃dictis fratrib.
litigãtib.electus,consideratis.s̃.deductis inclinari dẽt in fauo
rem do.Augustini,supplendo prædictis iuxta suam solitam re
ligionem & doctrinam. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum limitans tempus instantiæ ad dies utilis deducitur in illo omne impedimentum proueniens facto & causa iudicis.*
Tempus vtile quod dicatur.
2 *Statutum super instantia prouidere potest.*
3 *Nec super isto impedimento erit necessaria protestatio.*
4 *Et quando necessaria fuit protestatio, & ad quem effectum.*
6 *Quando quis dicatur in mora constitutus.*
7 *Delegatus ab inferiore non subdelegat.*
8 *Nec propter impedimentum,nec propter absentiam.*
9 *Nec de partium consensu.*
10 *Communis reputatio,& obseruantia circa.l.Barbarius, quando procedat.*
11 *Impedimentum leue quando prosit,uel noceat.*
12 *In dubio iudicandum,appellationis instantiã non esse peremptã.*

CONSILIVM CXXIIII.

Præsentis causæ decisio ambigua vr̃, an instãtia cau
sæ appellationis interpositę a sñia arbitro
rum p do. Mariã Balduinã censeat̃ esse perempta p decursum
dierũ lx.ex forma statuti Tridẽtini. & licet spectabilis doctor
Cõmissarius dictæ ↄtrouersiæ iudicauerit,talem cãm esse per-
emptam: tñ attenta facti ↄtingentia, & ↄsideratis uerbis dicti
statuti ↄ̃riam sñiam assero esse ueram.Et ad ipsam demonstrã-
dam aduertendum est, instantiam p̃dictam s̃m ꝙ ex aduerso
deducit̃,esse decursam spatio.viij.dierum utilium, ut patet ex
cedula & modula dictorũ dierũ datæ & approbatæ ex utraq;
parte,& si dicti.viij.dies nõ cõputant̃ in instãtia cursu ipsius,
clara erit resolutio, ↄclõnem esse factam. ỹ.lx.dies utiles,ↄñr
instantiã nõ fuisse peremptam. Vlterius aduertendũ est, dictũ
spectabilem & clarissimum Cõmissarium processisse in dicta
cã reductionis & appellationis tanq̃ delegatũ, & ipsũ partim
fuisse impeditũ,partim absentem a principio mensis Septẽbr.
usq; ad festũ S.Martini,quo tpe ius non reddidit,nec audien-
tiam ꝑstitit: ut patet clarissimè,maximè ex ipsius depositione.
Insuper ↄsiderandum est a principio mensis Septẽbris usq; ad
festũ S.Martini,quo tpe dictus spectabilis Commissarius fuit
impeditus,& absens,in cursu dictæ instantię,ↄ̃ ipsam d.Mariã
cõputatos esse dies utiles decem, vel circa,ut patet ex cedula,
& modula producta.Et si dicti dies de iure nõ cedunt, nec cõ
putari dẽnt, manifestè ↄstabit,ↄsideratioñe in d.cã fuisse factã.
ỹ.dies. lx. utiles, ↄñr instantiã non fuisse peremptam. Et quia
tota uis p̃ntis decisionis ↄsistit in uerbis & tenore dicti statuti
Tridentini,ↄsiderando eius mentẽ,tenorem & uerba,ↄcludit̃,
dictum tp̃s impedimenti & absentiæ dicti spectabilis Com-
1 missarij nõ cessisse,nec cucurrisse.¶†Quod manifestè oñdit̃:
nã statutum vult dies.lx.esse utiles,quo casu qñ ỹ.dictũ tp̃s oc
currit aliquod impedimentũ ex parte iudicis tal̃r, ꝙ sui p̃ntiã
non exhibet: tunc ipso iure tp̃s non currit,hanc conclõnẽ pro
indubitata tradit Iulianus in l.1.uer.fi.ff.de diuer.& tẽpo.prę
scr.ubi dicit, neminẽ hoc fugere,& ibi bona glo.ad idẽ bonus
tex.in l.2.in uer. in bonorũm possessione, quæ pro tribunali
dat̃.ff.quis ordo,ad quẽ tex.in auth.item si applõne, & ibi gl.
Sal.& Pau.C.de tẽp.appel.& q̃ post Abb.no.Are.& Mod.in c.
uenerabilis,& Alex.& Mod.in l.properandũ §.finautẽ utraq;.
C.de iudicijs,& in facto dictus spectabilis Cõmissarius, & pp
impedimentum, & pp absentiã copiam & p̃ntiam sui non fe-
cit,ergo. ¶Quod clarè magis oñdit̃ ex præcisis uerbis dicti sta
tuti ibi,in casu in quo possit appellans hr̃e audientiã cum effe
ctu,ubi statuens clarè oñdit dictos.lx.dies utiles tunc currere,
qñ cum effectu põt hr̃i audientia iudicis ad quẽ, in casu p̃nti
2 tpe p̃dicto audiẽtia hr̃i non potuit,igit̃.Et†cum habeamus de
terminationem claram statuti,cũ qua cõcurrit dispositio iuris
cõis,ut s̃.vlterius inuestigandum non est,iuxt.ea q̃ tradunt̃ in
l.oẽs populi.ff.de iusti.& iure & p Bald.in c.significante.in 2.
col.de appel.& p eundem in l.Gallus.§.si solus,in 2.not. ff.de
lib.& posth.Ex istis tollunt̃ altercationes,an dictum statutum
recipiat pp clas in eo cõtentas interpretationem passiuam, ex
quo in claris interpretatione non indigemus,arg.not. in l.cõ
tinuus.ff.de uerb.obli.Et oñdit̃ clarius ex uerbis. d.statuti ibi,
firmis & ratis manentib.superius exceptuatis,quæ exceptuata
sunt,ut currant dies,si cum effectu audien. Iud. ad quem po-
3 tuerit haberi & non aliter.¶†Nec p̃dictis obstat,si diceret̃, ul-
tra prædictum impedimentum dictam d. Mariã debuisse pro
testari &c.iux.c.fi.de appel.& gl.fi.in c.cupientes,in uerbo ꝓ-
posita.§.quod si p viginti,de elec.lib.6. nam tenẽdo decisionẽ
d.Car.Flo.cõs.mihi.124.in q.quæ vertit̃.in 2.q.quem referũt
& sequunt̃ Mod.in c.ex transmissa.col.pe.de præscr.& in c.ve
nerabili.col.3.de iud.protestatio non est necessaria in tpe uti-
li,ut est casus noster.Ad qđ ẽt bñ facit: quia non agit̃ de consti
tuendo aduersarium in mora,sed de excusando se a negligen-
tia petendi,quo casu protestatio nõ est necessaria, vt per Pau.
consi.288.uisis ijs quę superius,& p Aret.consi.162.verũ est.
4 ¶†Et aduertendum est, ꝙ verba statuti Tridentini mõ aliquo
nõ exigunt interpellationem,nec monitionem iudicis: vt cla-
rè patet ex tenore d.statuti, qđ vult instantiam currere habita
5 cum effectu p̃ntia iudicis.Et†verba posita in d.statuto ibi,& si
culpa vel negligentia iudicis &c.quæ vñr requirere denuncia
tionem faciendam iudici,alium capiũt intellectum,qui est, ꝙ
ad hoc,ut iudex teneat̃ de culpa,& negligentia, tunc necessa-
ria est denunciatio non ad effectũ, ut instantia currat sine de-
nũciatione,de cursu.n.instantię,qñ audiẽtia iudicis nõ potuit
haberi,expresè disponit dictũ statutum in p̃allegato uersi. in
casu in quo,ubi vult,tunc demum instantiam currere, qñ cũ
effectu audientia põt haberi, aliàs statuens sibi ipsi ↄ̃diceret,
quod non dicendum,iuxta not.in l.1.C.de fur.cũ si. ¶Minus
ẽt obstat,qđ dicebat̃,saltim cõstare debere legitimè parte do.
Mariæ instetisse & habuisse animum ac fuisse paratam expedi
re,si non fuisset impedimentum: nam deducto tpe dicti impe
dimenti & absentiæ reperit̃,conclusionem factam infra tp̃s li
mitatum a statuto,quo infert̃ legitimè ↄstare,ipsam.do.Mariã
instetisse, paratã fuisse, & habuisse animũ dictã causam expe-
diendi: cum formam statuti seruauerit,& deducto dicto tem-
pore impedimenti & absentiæ conclusio facta appareat infra
6 tp̃s statutarium.¶†Minus etiam obstat,ꝙ ipsa d. Maria fuit in
mora, & ↄñr ultima mora sua tollere dẽt diligentiam præce-
dentem,nam cum deducto dicto tempore impedimenti & ab
sentiæ reperiatur,conclusionem factam infra tempus, non vi-
deo,ꝙ in aliqua mora dicatur: qui enim actum fecit infra tẽ-
pus a iure sibi concessum,in aliqua mora non est,ut not.in l.si
ex legati cã.ff.de uerb.obl.& l.qđ te.ff.si cer.pet.& in alijs iu-
ribus de mora loquentibus.¶Prædictis insuper non obstat, si
diceretur,ꝙ impedimentum dicti domini Commissarij,& ab
sentia non dẽt esse in consideratione, attento ꝙ tempore præ-
dicto in suo magistratu emisit uicegerentem seu delegatum &
cum quo ipsa d.Maria poterat instare,quod cum non fecerit,
7 ergo &c.Nam†aduertendum est,ꝙ in præsenti cã ipse d.Com
missarius processit uti iudex delegatus,ut s̃.& cum sit delega-
tus ab inferiore non a principe supremo,non potuit alteri sub
delegare,vulg.l.a iudice.C.de iudi.l.more.l.& q̃a.ff.de iurisd.
om.iud.ad quæ not.per Imo.post Bar.in l.4.§.1.ff.de dam. in
8 fec.& per Alex.in d.l.more,col.4.Quod†etiam facere nõ po-
tuit,nec ex causa absentiæ,nec ex causa impedimenti, ut tenet
Bar.in l.legatus,circa.fi.ff.de offi.procon.& lega.& Mod.Pap.
in d.l.a iudice,col.1.uer.2.amplia,& scrib.in l.1.ff. de officio
9 eius. Quod † etiam fieri non potuit de consensu partium, ut
per Innoc.& alios in c.cum Bertoldus,de re iudi.& per Mod.
Pap.in d.l.a iudice.col.1. uersic. istam regulam. Ex quib. tol-
luntur,quæ ex aduerso considerantur,ꝙ delegatio potuit fieri
stante impedimento,& stante absentia, & ꝙ ipsa dom. Maria
coram

coram ipſo delegato aliàs comparuit: quia de iure non proce
dunt,& ſunt ↄ̄ deciſiones prædictas.¶Et quod allegatᷣ delega-
tiones prædictas valere ex obſeruantia &c.& ꝙ factæ de con-
ſenſu regentium in ciuitatib.& ꝙ fuit publicè toleratum,iux.
l.Barbarius.ff.de offi.prętọ.&c.minimè obſtant,nã oĩa ꝑ̄dicta
in facto minimè verificata ſunt,quo caſu ſup illis de iure mi-
10 nimè diſcutiendum eſt.Et†cum in ipſo d. Cõmiſſario delegã
te ſit defectus ꝑtãtis tolerentiæ,nihil operatᷣ,nec procedit.d.l.
11 Barbarius,vt no.ibi Mod.Pap.poſt Bar.& alios. ¶†Et ad illud
ultimo loco ↄſideratᷣ impedimentũ hoc fuiſſe leue, & de faci-
li potuiſſe tolli ꝑ ipſam d.Mariam, ſi impetraſſet ſuſpenſionẽ
curſus inſtantiæ,uel cõprobationem delegationis &c.R̃ndetᷣ,
ꝙ ad ꝑ̄dicta faciendũ non cogebatᷣ: ex quo.n. ſciebat tp̃s non
currere ſibi durante dicto impedimento, & abſentia, ↄ̄ñr ius
ſuum eſt ſibi ſaluum,& aliam prouiſionem facere minimè ar-
ctabatᷣ,arg.tex.l.ſicut.§.non vr̃.ff.qui.mod.pig.uel hyp. ſolui.
¶Ex quib.ſic bñ deductis ↄcluditᷣ, inſtantiam ꝑ̄dictã nõ fuiſſe
peremptam,ↄ̄ñr malè fuiſſe iudicatũ in ↄ̄rium.Ad q̃ accedat:
nã ex ſuperius deductis negari nullo mõ põt,quin ſaltim du-
bitabile non reddatᷣ,an inſtantia perierit,uel nõ, & q̃a ſumus
in inſtantia appl̃onis,in dubio iudicandũ eſt inſtantiã nõ eſſe
perẽptã,hoc.n.mõ ius alicuius partis nõ perit,qđ fieret,ſi in ↄ̄
* tiũ iudicaretᷣ,ut eſt*cõis doctr.Pau.de Ca.& aliorũ in l.1.ubi
Alex.& Mod.ff.ſi q̃s cautio.& ponit do.Præpoſ.in c. ex rõne.
in 2.col.de appel.cum ſimi. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata infra inſtantiam ualida eſt, & quod eſt tale tempus de iure communi.*
2 *Statutum poteſt limitare tempus inſtantiæ.*
3 *Libelli concluſio debet attendi.*
4 *Libellus in rei uendicatione qualiter concludatur.*
5 *Cumulari poteſt poſſeſſorium recuperandæ cum petito.*
6 *Clauſulæ in fine libelli ſolitæ apponi ſuſtinent libellum.*
7 *Plus petens puniendus eſt.*
8 *Et quid ſi obtulit recipere partem ad eum ſpectantem.*
9 *Libelli declaratiò fieri poteſt.*
10 *Ceſſio poteſt gratis fieri, & ita facta ualet.*
11 *Ius ſuperueniens pendente iudicio, an proſit actori.*
12 *Videtur prodeſſe, ſi cauſæ generales in libello ſunt propoſitæ.*
13 *Libellus in rei uendicatione procedit.*
14 *Scriptura priuata non probat.*
15 *Scriptura publica quæ debet continere.*
16 *Re iudicata ſtante non eſt ulterius diſceptandum.*
17 *Dicta per reum in exceptionibus confeſſionem inducunt.*
18 *Qui excipit, non confitetur.*
19 *Fallit in pluribus regula iſta.*
20 *Producens inſtru. falſum, ſeu minus ſolenne, tenetur illi ſtare.*
21 *Et ſimpliciter facta non poteſt poſtmodum colorari.*
22 *Et quid ſi produxit in parte & partibus.*
23 *Et ita producens fatetur, quando aduerſarius dixit, ſe uelle uti.*
24 *Scriptura probat dñium in præiudicium eius, qui eã fieri fecit.*
25 *Curatorem habenti non eſt alius curator dandus.*
26 *Sententia ruit ex defectu actorum iudicialium.*
27 *Breuitas temporis reddit actum nullum.*
28 *Officiali dicenti feciſſe actum iudicis commiſſione non eſt credendum.*
29 *Citationis defectus reddit ſententiam nullam.*
30 *Exequutio, & tenuta qua ſub forma facienda ſit.*
31 *Pro re iudicata & ſententia præſumitur.*
32 *Niſi conſtet de nullitate ipſius.*
33 *Nec præſumitᷣ, quando in ea non fuere enumeratæ ſolennitates.*
34 *Idem & quando contrarium apparet.*

CONSILIVM CXXV.

Viſo proceſſu,& primæ,& ſecundę inſtantiæ cauſæ, & li
tis uertentis inter Donatum,q.ſer Zanetti de Duri
gatis agentis ex una,& ſer Ioannẽ dictũ Anzel.Fochempt.Ale
manum reum ↄuẽtum ex altera occaſione certæ petiæ terræ,
de qua in ipſo proceſſu,ad me tranſmiſſo ꝑ illuſt.d.Sigiſmun-
dũ de Beliſpergo Capitaneũ,& Dñm de Teluana, ut deciſiuũ
ↄſiliũ proferam,omiſſis ſuperfluis, & tangẽdo ſolũ neceſſaria
ueritatem ipſius negotij ↄcernentia. Primò aduertẽdũ eſt cir-
ca illud,quod opponitᷣ ꝑ d.Ioannem dicentem, ſñiam latã in
prima inſtantia eſſe nullam tanquàm promulgatã poſt perem
ptam inſtantiam: nam ſi ↄſideramus diſpoſitionẽ iuris cõis,
& tp̃s quo fuit lis ↄteſtata,& poſtmodum ſñia promulgata, ta
1 lis oppoſitio non militat.Nam†ſñia lata,& promulgata appa-
ret infra inſtantiæ tp̃s,ut plenè hr̃ in l.properandũ.in prin.C.
de iudi.& in c.uenerabilis,ex̃ eo.ti.ubi Abb.& alij cano.max.
d.Maria.Soc.plenè tangunt.Si verò ipſe Ioannes uult ſe circa
hoc iuuare ex diſpoſitione ſtatutaria, ut in allegationib. iuris
ꝑ eũ p̃ntatis,& iſto caſu dico,ꝙ tua illuſtris dominatio dẽt ↄſi
derare,& uidere quid ſtatuta circa hoc diſponant,& ſ̃m ipſo
rum diſpoſitionem,ſi p̃ntem articulum tangunt, determina-
re,& decidere p̃ntem oppoſitionem: tp̃s etenim inſtãtiæ a ſta
tuto limitatũ attẽdi dẽt,ut no.in locis.ſ̃. adductis, & latius ꝑ
2 Paridem de ſyndi.in uerbo inſtantia.¶† Quò uerò ad negotiũ
principale,omiſſo illo articulo,an ſñia ꝑ̄dicta ſit nulla tanquã
lata de ↄſilio ſapientis aſſumpti non dè numero ↄſidentiũ, ex
quo minimè venit ↄſiderandus cauſis & rõnib. in proceſſu ſe-
cundæ inſtantiæ adductis.Dico fore ↄſiderãdũ,an libellus por
rectus ꝑ ipſum Donatũ procedat,uel ne, cum & ↄ̄ eum oppo-
natᷣ,non eſſe recipiendum tanq̃ cumulantem diuerſa,& uaria
3 remedia.Et†verè ↄſiderando ↄcluſionem ipſius libelli,iuxt.c.
examinata,de iudi.& iuxta no.in l.edita.C.de eden.& in c.ſu-
per lr̃is,ex̃ de reſcriptis,cum alijs uulg. Cõcludo libellum bñ
& iuridicę procedere: nã ipſe actor petit declarari dictã petiã
terræ ſpectaſſe & ſpectare ad ipſum ex legitimis titulis & cau-
ſis,& ꝙ d.Ioannes ↄuentus ↄdemnetᷣ ad relaxandum eam &c.
4 Quib. † ↄſideratis libellus ipſe rectè procedit: ut plenè hr̃ in
d.c.examinata,& ꝑ Ang.Are.& alios Mod.inſti.de acti.in §.1.
5 Immo†& fortius ẽt ſi cumulaſſet poſſeſſoriũ recuperandæ,ad
huc libellus procederet,cum iſto caſu petitorium,& tale poſ-
ſeſſorium non impediant cumulationem: ut eſt tex. in termi-
nis in c.paſtoralis,& ibi pleniſſimè ſcribentes oẽs ex̃ de cã poſ
ſeſſio.& proprietatis,& in c.1.de reſt. ſpo. & plenè tangitᷣ per
Bar.& oẽs alios ſcrib.in l.naturalr̃.§.nihil cõe.ff.de acq.poſ.&
6 in l.edita.C.de eden.Et†tanto magis libellus ipſe procedit ↄſi
deratis cl̃is in fine ipſius appoſitis,de quib.per can.in c. extra
de ordinę cogn.& ꝑ Ang.& Iaſ.inſti.de actio.§.1.& ꝑ Mode.
in d.l.edita,& per repetentes in d.§.nihil commune. ¶Stante
igitᷣ ualiditate ipſius libelli reſultat dubiũ, an d. Donatus plus
petierit de dicta petia terræ,q̃ ad eũ ſpectaret: cum tantũmo-
do pro dimidia ſit hæres eius patris,& ipſe integram petiã pe
tat,& tanq̃ plus petens re dẽret puniri,iuxta tex.inſtit.de acti.
7 in §.plus aũt.&†inſti.de excep.in §.temporales,& in §.hodie,
& in c.1.ex̃ de plus peti.iunctis notatis in l.qui ſolidum. ff.de
leg.2.& in l.quidam exiſtimauerunt.ff. ſi cer.pet.cũ alijs ↄco.
8 Tamẽ† quia ipſe Donatus poſtmodum in ſuis replicationib.
r̃ndendo dictæ obiectioni ſibi factæ dixit, & obtulit ſe paratũ
recipere eam partem,q̃ ad eum ſpectaret: ut patet in proceſſu
primæ inſtantiæ car.xxv.dico prędictam oppoſitionem ceſſa-
re,per tex.in d.l.qui ſolidũ.ibi,ſi partẽ interim ſolui ſibi deſi-
derauit &c.& Imo.ibi poſt Bar.hoc exp̃ſsè no.& Pau.de Caſt.
& firmat hoc Sal.in d.l.properãdum.§.ſinautem, quod ẽt ibi
refert,& ſequitur Alex.cõl.5.uer.dic ꝙ uera vr̃ opi. & Mode.
9 etiam ibi hæc ſequuntur.Et†ꝙ talis declaratio potuerit fieri,
10 ſatis hr̃ ex his,quæ notantur in l.edita. ¶†Quibus ſit declara
tus diſcutiendũ modò uenit, an ipſe Donatus potuerit obtine
re ꝓ parte dimidia ſui fratris,quã aſſerit ſibi fuiſſe ceſſam ſim
pliciter,& generoſè,iuxta tex. cum ibi plenè notatis per doct.
11 in l.ꝑ diuerſas,& in l.ab Anaſtaſio.C.mãd.cum ſi.In†quo ar-
ticulo primus cõſultor concludit, ipſum Donatũ non debere
obtinere,ex quo tale ius virtute dictę ceſſionis ſibi ſuperuenit
pendente p̃nti iudicio,& ex cã noua,quo fit, ut condemnatio
ſequi non poſſit,ut tradit Barto.in l.ſi rẽ alienam.§.fi.ff.de pi-
gno.actio.& in l.non poteſt,ubi eſt tex.ff. de iudi. & not. in c.
Abb.ſanè,de re iud.lib.6.& per Bar.& alios in l.ſi Titius.ff.de
uerb.obl.Quæ conſideratio non ſanè facit, nam conſiderãdo
concluſionem dicti libelli,quę cõſiderari dẽt ut ſupra,ipſe Do
natus actor non ſe aſtringitᷣ ad aliquam cauſam ſpecialẽ, ſed
generaliter dicit,declarari dictam petiam terræ ad ipſum ſpe-
12 ctare ex legitimis titulis† & cauſis. Vnde cum non proponat
cauſas particulares,& ſpeciales,ſed gñales.dico,ꝙ ſi dñium ſu
perueniſſet actori pendente iudicio ex cauſa noua, ꝙ adhuc
in

in eodem iudicio deberet obtinere, tex. est, & ibi cano. omnes hoc not. max. Phi. Francus post Gemi. in d.c. abbate sanè, uer.
13 sed ad hæc pars vestra. ¶ † Nam libellus in rei védicatione gñalis bñ procedit: ut est tex. & ibi Bar. not. reprobando gl. in l. si matre. §. 1. ff. de except. rei iudi. & referunt in d.c. Abba. sanè,
* ꝑallegato, uer. sed ad hæc pars, & est * cõis oĩum conclõ, prout not. ẽt Bar. in d.l. non põt videri. in fine. ff. de iudi. vbi dicit rñdendo dictis iurib. adductis per dictum dñm consultorem, illa procedere, qñ actio est proposita spãliter, non aũt qñ gñaliter nulla expressa cã, per d.c. Abbate sanè. circa finem asserendo, ꝙ Inn. ibi ita no. gl. d.l. non potest videri. ¶ Bene uerum dico, ꝙ ipse Donatus non probauit dictam cessionem nam nul-
14 lus testis de ea deponit, & † scriptura ꝑ eum pñtata non facit fidem. nec probat, si enim consideramus eam vt priuatam, certum est, ꝙ efficacem probationem non inducit, ut in l. scripturas. C. qui potio. in pig. hab. & in c. scripta, ubi plenè can. max. Fel. ex̃ de fide instr. & plenissimè ꝑ Bar. & alios scrib. max. Ias.
15 in l. admonendi. de iureiu. Si † uerò consideramus eam ut scripturã publicam, & adhuc dico minimè probare: tum ex omissione diei: tum ex omissione noĩs Imperatoris: ut in auth. ut preponatur no. imperatoris. & ꝑ doc. in rub. ff. de ope. no. nun. & in l. 1. §. editiones. ff. de eden. cum alijs ibidem cumulatis, & plenius ꝑ can. max. Fely. in c. 1. extra de fide instr. ¶ Et ꝯsiderando istum defectum probationis dico bñ fuisse iudicatum in fauorem dicti Ioannis rei ꝯuenti quoad hanc dimidiam, &
16 ita ẽt iudicare dẽt illustris dominatio tua. Eo † max. cũ ipse Donatus dictæ sñiæ in hac parte acquieuerit, & ꝯñr circa istud cáput sñia ipsa transiuerit in rem iudicatam, ꝯñr de ea amplius disceptandum non est. l. 1. C. de appella. & ff. & C. & extra de re iudi. ferè per totum. ¶ Superest modò discutere, an ipse Donatus debeat obtinere quò ad aliam dimidiam. Et verè considerando iura per eum producta, & testes examinatos dici nõ põt, ꝙ suam circa istud intentionem probauerit causis & rõnibus adductis per excellentem aduocatum ipsius ser Ioannis rei conuenti, & etiam ex alijs quas in pñti breuitatis cã omitto. Verùm reperio ipsum Ioannem excipiendo, & insuper producendo publicas scripturas fateri, dictam petiam terrę fuisse in bonis dicti. q. Zaneti patris ipsius actoris, & successiuè fuisse in bonis ipsius Donati, qua ꝯfessione stante dico circa medietatẽ dictæ petiæ terræ petitæ esse probatã intentionem
17 dicti actoris. ¶ † Ea enim quæ ipse reus in exceptionib. proponit simpl'r, ut factum apparet in præsenti cã, confessionem inducunt si sunt a reo acceptata, prout fuit hic ẽm Bart. in l. 1. in fine per illum tex. C. de his qui potentio. nom. & in l. certum. §. si quis absente. ff. de confess. & no. Fel. in d.c. examinata, col. 2. ver. in quantum, extra de iudici. & Ias. in l. 1. §. editiones. ff. de eden. col. 3. uer. 2. conclusio. in fi. & no. etiam Bar. in l. 2. §. fi. in fi. C. de iure fisci, & Lud. Ro. consi. 59. ad discutiendum,
18 col. fi. & cõs. 255. quò ad primum, in penul. dub. Licet † enim soleat dici, ꝙ non vr̃ confiteri intentionem aduersarij, qui excipit, ut in l. non utiq;. ff. de excep. ti. generali, & in c. exceptio
19 nem, de reg. iur. lib. 6. cum concor. Tñ † istud fallit in plurib. casibus notatis in dictis locis per omnes doc. & per cano. post gl. Abb. & alios in c. cum venerabilis, extra de except. max. per
20 Fel. & Dec. col. 10. in gl. uerbo cõfessis. Et † inter alia istud certum est, ꝙ qñ reus producit instr̃m ẽt falsum, uel minus solenne. tñ tenet tali stare instr̃o, & vr̃ fateri oĩa quæ in illo continent, ẽt ꝯ Bar. in l. post legatũ. ff. de his quib. ut ind. & Bald. in l. scripturæ, in prin. C. de fide instr. & in l. cum precum. uer. extra quæro. C. de lib. cau. & not. Inn. Abb. & alii cano. max. Fel. & Dec. in glo. in verbo precum. in d.c. cum venerabilis, vbi ad id adducunt plures decisiones & consilia, max. ꝯsilium Barb. 8. lib. 2. & consi. Alex. 162. uiso processu. colu. penul. lib. 3. Et
* est * cõis cõclõ, qñ simpl'r a reo producitur: ut dicit Alber. de Rosate & alij max. Ias. col. fi. in d. §. editiones. Fel. in c. imputari. ex̃ de fide instr. cum alijs cumulatis in locis prædictis. ¶ Et ꝙ dictus Ioannes conuentus simpl'r proposuerit dictam exceptionem, patet in processu primæ instantiæ car. 6. & sequ. Qđ ẽt simpl'r produxerit instrumenta tenutę & corporalis possessionis dictæ petiæ terræ, patet in dicto processu car. 13. & plurib. alijs. Quòd ẽt ipse Donatus acceptauerit dictam exceptionem & productionem instr̃orum, quatenus faceret pro eo, patet in d. processu. car. 8. & car. 24. & 25. & plurib. alijs. Quibus stãtib. reus ipse ꝯfessus fuit dictam petiam terræ fuisse de bo-
21 nis prædictorum Zanetti, & Donati. ¶ † Et licet modò ipse Ioannes dicat nõ fecisse talem productionem animo ꝯfitendi &c. tñ istud non releuat eũ: quia debuit istud ab initio cogitare, & ita modò dicendo non põt tollere ius q̃situm ex tali simplici productione dicto Donato, ut dicit Spe. & Ioan. And. in ti. de instr. editio. §. uidendum, uer. quid si aliquid, & Imo. & dom. Ant. in c. cum olim, col. fi. ex̃ de censib. & do. Ant. in d.c. imputari, de fide instr. & ibi latè Fel. col. 2. uer. 7. & ulti. declarato.
22 Prout † non põt se iuuare, ẽt si dicta instrumenta produxisset in parte & partib. nam talis protestatio ẽm aliquos iuuaret ipsum protestantem & producentem, qñ ille, ꝯ quem fuit facta productio cum dicta cautela, nihil dixisset. Sed qñ ꝯdixisset tali protestationi non iuuaret eum protestantem: ut fuit in casu pñti, vbi ipse Donatus nedum acquieuit simplici productioni ꝑ d. Ioannem factæ, quinimo expresse reproduxit dicta instrumenta, quatenus facerent pro eo ꝯ dictum Ioannẽ, ut plenè tangit Fely. in d.c. imputari, in fine, & Ias. post alios in d. §. editiones, col. fi. cũ alijs adductis ꝑ Fel. in d.c. cũ venerabilis, & per Phi. Dec. col. 18. & seq. uer. successiuè Abb. & versi. dicatis
23 bñ, ubi cõcordando opiniones istas. † & referendo decisiones aliorum concludit, ꝙ protestans, & producens cautela prædicta, semper vr̃ fateri, qñ ille, ꝯ quem fit productio, dixit se uelle uti instr̃is, ut expresse fuit in casu pñti, ubi ipse Donatus ie
24 produxit, ut patet in dicto processu in cartis præall. Et † quia in dictis instrumentis continetur, dictam petiã terrę fuisse de bonis dicti. q. Zanetti, & successiuè dicti Donati, & in illis descripta apparent tãquam propria ipsorum. dico ꝙ talis descriptio & nominatio bene probat dñium in præiudicium illius qui dictum scriptum fieri fecit, ita Bar. & alij in l. solennibus. C. de rei uendicatione, per tex. in l. censualis. C. de donatio. & facit quod no. Bar. in l. iura. C. de agri. & censi. lib. 11. & Lud. Rom. consi. mihi. 265. quò ad primum. & cons. 291. cum isti fratres. & hoc firmat Soc. consi. 46. in causa mag. col. 2. uersic. præterea confirmatur, & uer. seq. lib. 3. & consi. 6. licet adijcere, col. 3. nu. 8. in 4. lib. Et istis consideratis dico, intentionem dicti Donati actoris bñ probari quò ad medietatem dictæ petiæ terræ, Qua probatione stante adhuc dico, ꝙ ꝯ eum non obstant oppositiones, & alia producta per ipsum fratrem Ioannem tam in prima instantia q̃ in secunda. Nam illa quæ concernunt negocium, quod erat inter ipsum fratrem Ioannem, & d. Christophorum Bengar non excludunt intentionem ipsius Donati tanq̃ negocium non necessariò cõcludens ad causam pñtem, tum attenta diuersitate personarum, tum attenta diuersitate crediti, tum ẽt attentis nullitatib. in ipso processu deductis concernentib. negotium prædictum, uertens inter ipsum d. Christophorum & dictum ser Ioannem, de quib. facere mentionem minimè opus est. ¶ Solùm ergo discutiẽdũ erit an sententia lata in fauorem dicti Christophori cõtra ipsum Donatum valuerit, & an tenuta & apprehensio possessionis facta de dicta petia terræ uirtute prætensę sententię tenuerit, & nocuerit dicto Donato. Et considerato tenore dictarũ scripturarum, & alijs in processu deductis reperio, ꝙ tunc tpis dicto Donato & eius fratri fuerat prouisum de tutorib. ut patet per scripturam publicam dictæ tutelæ præsentatam per dictũ ser Ioan. in processu secundæ instantiæ car. 50. & 52. Quib. tutoribus stantibus non erat opus prouidere de alio curatore dicto Donato minori, prout fuit prouisum: cum ipsum dictum curatorem nunc petierit, nec fuerit aliquo mõ citatus ad illũ
25 accipiendum. Consequenter † talis datio curatoris vr̃ minus legitimè facta, ut hr̃ in l. mutus. §. si qui. ff. de probatio. ubi gl. & alij plene istud tangunt, & insti. de curato. §. item inuiti, & in l. qui habet. §. si pupillus. ff. de tutel. & in l. 1. & 2. C. de in litem dando tut. ubi Sal. cum alijs cõcor. Quo fit, ut dicta sñia lata appareat ꝯ ipsum minorem non citatum nec defensum consequenter redditur nulla, ut in l. cum minores. C. si aduersus rem iudica. & per Ang. in l. 1. col. 2. C. qui pet. tut. & eo magis cum ille curator datus non seruauerit solennia: ut not. gl. in l. si ad species, per illum tex. ff. rem pupilli sal. for. & Bar. ibi no.
26 Bar. & Ang. in d.l. 1. C. qui petant tuto. Præterea † dicta sñia minimè ꝑtinet acta iudicialia, necessaria ad ualiditatem ipsius. de quib. per Bar. & alios in l. prolatam, & in l. ex stipulatione. C. de sen. & interlocuto. oĩum iudi. & plenissimè per scrib. in
27 clemen. sæpe, de uerb. sign. Attenta † potissimè tpis breuitate, ut not. Bar. in d.l. prolatam, & Mode. oẽs in l. 2. C. de eden. & est bo-

est bonum cõsilium Pet.de Anch.25.uisa quadam petitione,
& aliud consilium eiusdẽ.72.uisis diligenti, quem refert & se
quitur Ias.in l.nec quicquã.§.vbi decretũ,col.antep.ver.no.&
scdò,& col.pe.uer.idẽ adde.ff.de off.procon.& lega.vbi deter
minãt,ex breuitate tpis oĩa cẽseri fuisse p̃cipitanter gesta, & si-
ne causę cognitione,& ꝯñr iudicari nulla,& iniqua. Prout ẽt:
q̃m in dicta sñia tm̃modo fit ꝯdẽnatio ad quantitatẽ, in qua
dictus d.Christophorus declarat̃ creditor,& in ea uerbũ nul-
lum dr̃ circa dictã petiã terrę,ꝯñr minimè obstat.¶ Nec uitia-
tur, ꝙ virtute d.sñiæ fuit ꝯcessa tenuta dictæ petiæ terræ filio
dicti d. Christophori, nã nihil istud obstat ex plurib. Primò:
28 †quia nõ ꝯstat,ꝙ iudex ita cõmiserit,& eius officiali ita dicẽ-
ti minimè est credendũ: nam de tali cõmissione dẽt ꝯfici scri-
ptura,& alr̃ apparere,q̃ p relationẽ officialis & executoris, ut
est doct.Abb.in c.qm̃ ꝯ,de prob.& ibi Fel.plenè tãgit col.23.
& Dec.ibi:col.27.in fi.& in ꝯs.420.& ponit Io.de Milis ĩ ver
bo notarius.uer.notarius nõ põt,& est dec.ꝯs.Nea. in ordine.
317.ponit ẽt Alex.ꝯs.220.viso,col.3.in 2.uol.& Dec.ꝯs.140.
29 casus col.3.in fine & seq.Præterea†cessat obiectio: nã nec ip-
se Donatus,nec alius pro eo fuit citatus ad dictam tenutã ꝯce
dẽdã,quo casu reddit̃ nulla,ut in d.l.cũ minores,& l.fi. C.si p
vim,uel alio mõ,iunctis notatis in l.de unoquoq; ff.de re iud.
& p Bar.in l.si diu.ff.ex qui.cau.in poss.eat̃,cũ alijs adductis p
30 Alex.in ꝯs.140.in cã & lite pendente,in 2.lib.Prout†ẽt dicta
tenuta ruit: quia circa eã non apparet seruata forma tradita p
iurisconsultum,de qua in l.a diuo Pio.§. in uendõne. ff. de re
iudi.cũ sim.Prout ẽt ruit: quia dependet a sñia nulla,ut supra.
31 ¶†Nec p̃dictis nullitatib.hẽt obstare, ꝙ p̃sumendum est ꝓ di
cta sñia, ex quo transiuit in rẽ iudicatam, sicuti p̃sumit̃ pro de
creto,qđ in eo oĩa solẽnia interuenerint,ut in c.inter,de re iu-
di.& in l.res iudicata.ff.de reg.iu.c.in pñtia.de renuntiatio.&
in l.2.C.de offi.ciuil.iud.& p gl.in l.1.C.de fide instr. lib.10.
p Bal.in l.1.ff.de reb.eorũ,& in l.sñiam. C.de p̃d.mino.cum
alijs adductis p Alex.in l.sciendum.ff.de ver.ob.& in cõs.80.
uisis,col.2.in 5.li.& ad id plura cumulat Fel.& Dec. post Ab.
32 & alios in d.c.qm̃ ꝯ.col.26.ver.ult.notandum est. Nam†ces-
sat obiectio,qñ de nullitate sñiæ ꝯstat: tunc.n. nunquã transit
in rem iudicatam,ut in c.inter cæteras,de re iudi.& in l. 1.C.
qñ prouoca.non est neces.& p Bal.in l.1.in fi.C.sen.rescin.nõ
poss.ubi allegat.l.ꝯfessionib.ff.de interrog.acti.& no. do.Ant.
in c.suã.in pę.no.ex̃ de pę.& post doctr.Abb.in d.c.qm̃ ꝯ.quã
oẽs ibi sequunt̃,max.Phi.Dec.col.21.vers.secundus casus est,
& plenè tangit Phi.Fran.in c.dilecto, de appellatio. q.55.Pro
33 ut†ẽt cessat obiectio: nã tunc p̃sumit̃ solẽnia & requisita inter
uenisse,qñ sigillatim fuerunt enũtiata in ipso decreto & expli
citè,aliàs secus,s̃m Bal.in l.ex his,col.2.C.de test. mil.cũ alijs
p Fel.cumulatis in d.c.qm̃ ꝯ,col.21. versi. limita seu declara,
qđ ẽt sequit̃ ibi Phi.Dec.col.26.uersi.& istud,qđ dictũ est, mi
nimè factum reperio, nec in ipsa sñia, nec in aliquo decreto.
34 Prout†ẽt obiectio tollit̃: ut est in casu pñti,qñ apparet ꝯrium,
vt dicit Alex.& Ias.in d.l.sciendum,col.7.& 8.& Fely. in d. c.
qm̃ ꝯ.car.antep.col.4.vers. est uerũ,ubi adducit tex.in c.1. de
reb.eccl.nõ alie.li.6.& ibi gl.in uerbo tenues.& Pet.de Anch.
& ponit Ale.ꝯs.87.uiso themate.col.4.2. lib.Ex quib.omissis
plurib.alijs, dico partes illustr. d.Sigismũdi fore & esse ad de
terminandũ,& sñiandũ circa pñtem articulum quò ad medie
tatem d.petiæ terræ bene fuisse iudicatum in fauorem d. Do-
nati, & malè fuisse appellatum per dictum fratrem Ioannem
conuentum,uictum uictori in expensis legitimè factis in hac
secunda instantia condemnando. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Dos potest per patrem contracto matrimonio augeri ipsi filiæ.*
2 *Augmentum procedere dicitur uoluntariè & ex conuen-tione.*
3 *Augmentum dotis non nouat dotem prius constitutam, cum qua est compatibile.*
4 *Iusta causa ipsius est, ut æqualitas inter filias inducatur.*
5 *Augmentum dotis non uitiatur, licet maritus non fecerit donatio. propter nuptias.*
6 *Dos, & donatio propter nuptias hodie non procedunt a pari.*
7 *Et in illis cõsuetudo patriæ attenditur, an donatio propter nup. censeatur facta.*
8 *De augmento dotis idem dicimus, sicut de dote & de principali alio.*
9 *Concesso principali trahuntur ad illius augmentum, & nu.11.*
10 *Augmentum istud regulatur secundùm naturam dotis.*
12 *Permissum principali, censetur & eius augmento permisum.*
13 *Statuta loquentia de dote locum habent in eius augmento.*
14 *Et fit locupletior maritus ex augmento, sicut ex dote.*
Et ex utroque potest petere interesse.
15 *Et si nõ fuit solutum augmentum põt peti interesse, sicut ex dote non soluta.*
16 *Statutũ seu consuetudo, ꝙ soluatur interesse dotium, ualet. n.17*
18 *Ita potest peti, & respectu augmenti.*
19 *Dicta in præcedentibus censentur repetita in augmento.*
20 *Vsurarum loco hodie succedit honestum intereße.*
21 *Intereße an peti potest pro augmento dotis.*
22 *Et quando dispar est ratio inter dotem & augmentum ipsius.*
23 *Et si est onerosum ceßat augumentũ de principali ad augmentũ*
24 *Pater augendo dotem, videtur debitum agnoscere, potiusquam donare, & uidetur recompensare.*
25 *Et quando pater concedens augmentum illud concessit dotis intuitu.*
26 *Et qñ datur simpliciter, regulatur secundùm naturam dotis.*
27 *Proœmium denotat causam finalem dispositionis.*
28 *Dictio omnibus, quid significat, & nu.29.*
30 *Aequalitas inter filios seruanda.*
31 *Verba contractus non censentur superfluò apposita.*
32 *Prohibitio limitata ad tempus ceßat illo finito, & nu.35.*
33 *Et eo finito dicitur prohibens permittere.*
34 *Trebellianica non potest detrahi, quando fuit prohibita alienatio, & nu.35.*
35 *Et qua ratione istud fuerit inductum.*
36 *Trebellianica potest expreßè, & tacitè prohiberi.*
37 *Trebellianica cessat propter non confectionem inuentarij.*
Et quid in filijs primi gradus, & nu.38.& 39.

CONSILIVM CXXVI.

Esto ꝙ do. Christophorus de Pomedellis p prius dotis
noĩe dedisset do.Elisabeth ducatos quingentos, &
do.Lucretiæ alios ducatos quingentos,& successiuè p aliquod
tp̃s alijs duab.filiab.suis.d.uidelicet Diridamæ & d. Caterinæ
in dote dederit ducatos mille ꝓ quaque: tñ licitè & lege per-
mittente potuit successu tpis,prout fecit,pro augmento dotiũ
dictarũ Elisabet,& Lucretię promittere unicuiq;,& ipsarũ ma
ritis alios ducatos quingẽtos,vt redderet oẽs dictas eius filias
legitimas,& naturales,ex eadẽ matre natas, honestas, & ꝓbas
obedientes,& quas pariter diligebat in dotib. ipsarũ æquales,
& ne sine aliqua rõne plus dotis haberet una q̃ altera. Licet
1 †enim ꝯctum esset matrimonium,& dos constituta p̃dictis d.
Elisabet,& Lucretiæ,tñ do. Christophoro patri ꝯcessa de iure
fuit facultas faciendi tale augmentum,ut probatur in l. etiam
C.de iure doti.& in l.si constante,& l.fi.u er.fi.C.de donatio.
ante nupt.quæ gñaliter permittunt, augmentum dotis posse
fieri,nec distinguũt,an hoc liceat ꝯcto matrimonio, vel ante,
& ideo gñaliter intelligi debent.l.1.§.& gñaliter.ff.de leg.prę
stan.l.in fraudem.§.fi.ff.de testa.mil.& ita firmat Bal. nouell.
in trac.de dote,in 7.parte prin.in 8.spãli,& Alexã.consi.134.
animaduersis,nu.30.in 6.uol.& Phi.Cor.cõs.35.dñs, col.pe.
ver.nam & constante,in 4.uol.& punctaliter hoc tradit Bald.
in l.ẽt.C.de iure doti.col.2.ver.quæro de quo augmento, ubi
ponit exemplum.q.1.dos fuit mille,& postea fuerunt ꝓmissi
2 quinquecentum in augmentum,qđ valet.Nec†immeritò: nã
tale augmentum dr̃ conuentionale,& procedens ex dispositio
ne uoluntaria: vt tradunt Mod.in trac.de augmẽto,car.2.col.
3 4.ver.item quoddam est augmentum.Et†quia tale augmentũ
dotis non nouat dotẽ prius ꝯstitutã,quũ sit cõpatibile cũ illa,
& ideo ipsorũ ꝯcursus admittit̃: quũ sub cõmemoratione pri-
mæ dotis fiat.l.si diuortio,ubi tex.apertꝰ.ff.de ver.ob.& facit.
* l.fi.C.de noua.& q̃ tradũt*cõiter oẽs in l.iurisgentiũ. §.adeo.
ff.de pact.& Bal.in l.pacta conuenta.col.3.& in l.pacta nouis-
sima.C.eo.cum alijs cumulatis per Mod.in d.trac.de augmẽ-
to,car.4.& 5.in 4.conclusione subalterna,& uersic. ex his pa-
4 tet.Et†eo ẽt magis: quia tale augmentum fuit factum ex cau-
sa iustissima,ut inter filias daretur ęqualitas, & nulla cã frau-
dis

dis potest adduci: ut pp eam videat̃ factum, quo fit, ut ualidũ
& firmum fuerit, ut in iurib. pallegatis hr̃, & ẽt notat̃ in auth.
de nupt. §. de augmentis, & in auth. de æqualitate dot. p totũ
ferè, & in l. 1. & in auth. sed iam necesse. C. de dona. ante nup.
cum alijs adductis p Bal. nouellũ in trac. do. in d. viij. speciali.
& p Io. Campegium in trac. de dote. in 1. par. q. 6. & pluribus
alijs seq. & p Mod. in d. trac. de augmento. 5. q. prin. f. 9. col. 3.
5 ver. circa quam materiam. ¶ † Et esto q ex opposito mariti di-
ctarum do. Elisabet, & Lucretiæ non fecerint donationem pp
nuptias dictis eorum uxorib. æquiualentem dicto augmento,
non ppea tale augmentum dẽt uitiari. nam licet Abb. p d. l. si
constante, & authenticam sed iam necesse, & in corpore vnde
sumitur, in consi. 46. tria mihi. in 1. dubio, & in 1. uol. istud af-
firmet, tale augmentum isto casu non valere: quum sapiat na-
turam dotis, & dos hr̃e dẽt donationem pp nuptias, & sic ꝯdo
tem, authentica dos data. C. de dona. an. nupt. & in authenti
ca æqualitas, & in authtica sed quæ nihil. C. de pac. cõuen. &
6 in corpore vñ sumunt̃. Nã, † ut dicunt gl. in dicta auth. hodie,
ipsarum dispositio non est in usu, nec de ꝯsuetudine hodie di
cta iura seruant̃, vt dicit ẽt Bal. in dicta auth. dos data, in 1. &
in 2. lect. & Sal. ibi uer. hodie tñ, & Alex. in additio. adducens
alias ꝯcor. & ita ẽt firmat Ang. post gl. in auth. de æquali. dot.
§. 1. & in auth. ut exactiones instantis dotis. §. illud. Consuetu-
7 do † enim patriæ dẽt seruari, ut ualeat constitutio dotis & eius
augmentum, esto q per maritum non sit facta promissio ꝯdo
tis, nec alia æquiualens ad augmentum: ut sunt decisiones su
perius deductæ, & magis in terminis & diffusius ponit Bal. no
uellus in d. tract. de dot. in 7. par. prin. in 8. spãli, ubi obiectio
nem ex alijs tollit. Prout ẽt facit Phi. Cor. cons. 303. in hac cõ
sultatione, col. pe. uer. circa fm, & uer. tñ hoc non obstante, in
8 4. vol. ¶ † Cum itaq; ualida & firma fuerit promissio dicti aug
menti dotium, sequit̃, q de augmento prædicto idem dicere
debemus sicut de ipsa dote: nam tale augmentum imitat̃ na-
turam eius, cui accrescit, & eius naturæ est sicut principale, &
de utroq; idem est iudicandum: ut probat tex. in d. l. etiã. C.
de iure dot. & ibi hoc notant Bal. Bar. & alij, & probat̃ in l. in-
ter soccerum. §. cum inter. ff. de pact. dotal. & traditur per Bar.
& alios in l. si conuenerit. §. si nuda. ff. de pign. acti. & per Bar.
& doct. in l. si marito. §. si fundum. ff. sol. mat. & not. Ang. in §.
1. in auth. de æquali. dot. & Abb. in d. ꝯs. 46. in 1. dub. in prin.
& Pau. de Cast. consi. 8. ad primum. in principio, & consi. mi-
hi. 397. quanquam. col. 2. & Soc. consi. 153. pulchra & subti-
lis, col. 10. uer. respondeo quod minus, & consi. 254. uisa, col.
fi. uer. ex lucris autem, & consi. 296. in præsenti, col. 3. uersi. &
per istam rationem, in 2. uol. & ponit Ias. in l. cum filio. n. 30.
ff. de leg. 1. & Mod. in tracta. de augmento. fol. 9. in 5. conclu.
principali, ubi infinita adducunt uolentes, q priuilegium, qđ
conceditur doti, trahitur ad eius augmentum, fm Angel. in §.
aliud. in auth. de æquali. do. & Bal. nouel. in l. 1. nu. 46. ff. sol.
matr. uult, q dos aucta licitè, & sine fraude hẽt omnia priuile
9 gia dotis. Et † col. 3. in prin. concludunt Mod. in d. trac. q aug-
mentum continet in se omnes illas qualitates, quæ cõtinent̃
in dispositione augmentata, per. d. l. etiam, & per d. l. inter so-
cerum. §. cum inter, & p ea quę tradit Are. consi. 21. si diligen
10 ter, col. 1. & 2. Et † etiam: quia augmentum dotis regulat̃ fm
naturam ipsius dotis, adducendo plures decisiones hoc ꝓban
11 tes. Et † ẽt: quia beneficium seu priuilegium concessum prin-
cipali trahi debet ad eius augmẽtum, p doc. Ang. in d. §. aliud,
& per tex. in c. quia circa. de priui. cũ alijs cumulatis p Mod.
in d. tract. de augmento, in 9. conclusione principali, cart. 12.
12 col. 1. in fin. & col. seq. Et † etiam: quia illud, quod est permis-
sum in principali, cẽsetur ẽt permissum in eius augmento, vt
patet in l. hęredes palam. §. si quid post. ff. de testa. & in d. l. ẽt,
& in d. §. cum inter, & in §. de augmentis, in auth. de nupt. &
per Mode. in d. tract. de augmento, in 8. conclusio. principali
13 fol. 11. col. 4. Hinc † etiam dicimus, q statuta loquentia de do
te locum habent in augmento dotis, quum sit pars dotis, &
una, & eadem res non debet diuerso iure censeri. l. eum qui
ædes. ff. de usucap. & probatur in d. §. cum inter, & firmat Cy.
in d. l. si constante. & Abba. in d. consi. 46. & Pau. de Castr. in
d. consi. 8. & etiam d. consi. 397. & tradit Ioan. Camp. in trac.
14 de dote, in vlt. part. q. 19. Et † magis in terminis nostris istud
sentit Bal. nouellus in præallegato. viij. speciali volens, q ma-
ritus sicuti non dr̃ locupletior ex dote pp onera matrimonij,
ita ẽt non dr̃ locupletior pp augmẽtum dotis, si ẽt tunc & in
eo uiget rõ onerum imminens ferè, licet apertè hoc nõ dicat,
q sicuti pro dote post moram potest peti licitum interesse, ita
ẽt poterit peti pro augmẽto, qñ dos erat parua, nec sufficiebat
pro onerib. matrimonij, & potissimè attenta ꝯdõne mariti, q̃
15 requirebat maiorem dotem. ¶ † Ex quib. meritò põt inferri, q
sicuti respectu dotis promissæ & non solutæ tpe statuto viro
sustinenti onera matrimonij debet̃ licitum interesse, ut plenè
notant scrib. in c. salubriter. extra de vsur. Bar. & alij in l. in in-
sulam. §. vsuras. ff. sol. mat. & per Alex. consi. 31. uiso themate,
16 col. 2. 3. & seq. in 6. vol. Et † per Bal. & alios in l. fi. §. præterea.
C. de iure do. vbi volunt, ualere statutum seu consuetudinẽ, q
interesse dotium soluat̃ ad rõnem honestam pro centenario
pro supportandis onerib. matrimonij, quod propriè adaptat̃
ad statutum Veronense loquens de emolumentis dotalib. &
17 illa taxans ad rõnem sex pro centenario. De † cuius ualiditate
nõ oportet disputare, ut plenè tangit Alex. in d. ꝯs. 31. & Phil.
Cor. in diuersis consilijs, & Io. Camp. in trac. de dote. in 2. par.
q. 4. & seq. & Bal. nouellus in eo. tract. in 7. parte. principali in
3. speciali, quibus in locis multæ allegantur decisiones, & con
cludit̃, tale interusurium & emolumentum a marito sustinen
te onera matrimonij licitè peti posse tanquam interesse pro
18 dote non soluta. Pariter † igitur poterit peti respectu augmen-
ti dotis promissæ, & non solutæ tempore statuto: quum in eo
vigeat eadem ratio, & non debeant prædicta diuerso iure cen-
seri, & quum tale augmentum imitetur naturã dotis. Et pri-
uilegium ꝯcessum doti censeat̃ concessum eius augmento, qđ
assumit qualitates ipsius dotis. Et priuilegium cõcessum prin-
cipali trahet̃ ad augmentum. Et quod permittitur principali
19 permittat̃ & eius augmẽto, ut superius deductũ est. Et † in ter
minis hoc videtur velle Bal. in d. l. etiam. C. de iure dot. in ult.
lectu. ver. sed contra hoc oppono, vbi respondendo ad l. per
retentionem. C. de usur. quæ loquitur de usuris dicit, q quan-
do aliquid uenit in augmentum, dictum in præcedentib. cen-
setur repetitum in augmẽto, licet ueniat ex interuallo, ex quo
respicit suum principale, & idem sentit ipse Bal. in lectura an-
tiqua in d. l. si ꝯstante, uersi. sed si non apponit̃ pactum, ubi ita
declarat dictam. l. per retentionem, per tex. in d. §. cum inter.
Quę iura loquunt̃ de usuris, & de augmento dotis, & per illa,
ut ipse Bal. declarat, & ea reducit ad concordiam, uult, q sicu-
ti vsuræ debentur in principali, ita etiam debentur in augmẽ-
to, licet ueniãt ex interuallo. Et hoc propriè sentit in augmen-
to dotis per tex. in d. §. cum inter, quem allegat, & super quo
20 se fundat, & qui tex. loquitur in dotis augmento. Et † loco di-
ctarum usurarum hodie successit interesse honestum, ut in d.
c. salubriter, & p oẽs in d. §. vsuras, & per Alex. d. ꝯsi. 31. & per
21 Bal. nouellum & Camp. ubi supra. Verum † est, q d. Phil. Cor.
consi. 240. in pręsenti consultatione, in 3. vol. consuluit con-
trarium, videlicet q licet respectu dotis non solutæ possit pe-
ti interusurium tanquam interesse, tñ nõ põt peti pro augmen
to dotis: qm̃ diuersa ratio viget in augmento quàm in ipsa do
te, & qñ dat̃ diuersitas rationis, non subsistit argumentum de
dote ad eius augmentum, vt in l. qui fundum. §. si fundum. ff.
22 pro empt. Et † istud põt comprobari ex pluribus adductis per
Mod. in d. tract. de augmento. fol. 10. col. 3. & 4. in 1. limitat.
vbi volunt, q data disparitate rationis cessat consequentia, &
23 adducunt plures decisiones istud probantes. Prout † ẽt, quia
quando aliquid est onerosum, cessare debet etiam argumen-
tum de principali ad augmentum. l. non modus. C. de seruit.
cum alijs adductis per Moder. in d. tract. de augmento in 10.
conclusione principali carta. 13. colum. 1. Et quod vigeat di-
uersa ratio probat Corne. d. consi. in fine, nam ante augmen-
tum factum ex sola dotis constitutione potest peti interesse
pro dote, ex quo maritus sustinet onera matrimonij, quæ non
subijsset sine spe solutionis dotis, ut dicunt doc. in d. §. vsuras,
& in d. c. salubriter, & in d. l. fin. §. præterea. Quæ rõ cessat in
augmento dotis. Nam pp illud non sustinet onera: quia sine
eo deberet illa sustinere ex illa prima cã promissionis dotis.
Vnde quum in casu dotis sint permissa emolumenta pp one-
ra, & ista cessat in augmento, meritò cessare debet & interusu-
rium, vt latius per eum. Qui non respõdet superius adductis
aliter, nisi q viget diuersa ratio, de qua supra. Nec etiam facit
aliquam mentionem de dictis Bal. in d. l. etiam, & in d. l. si cõ
stante, qui loquit̃ in vsuris augmenti dotis. Nec etiam aliquid
dicit

dicit de dictis Bal.nouelli in præallegato.viij. ſpāli ubi conſiderauit hanc eandem rōnem, ꝙ diuerſa rō vř vigere in dote q̃ in augmento dotis pp onera matrimonij.Cui rōni Bal.nouellus ibidem rñdet,ꝙ ſi dos erat parua,ut fuit in caſu noſtro, & non ſufficiens pro onerib.matrimonij, tale augmentum vř in iſto caſu promiſſum ēt pro onerib. matrimonij, per tex. in ſimili in l.ſi quis pro uxore.§.ſi uxo.ff.de donatio. inter uirum & uxo.ubi uſuræ promiſſæ marito poſſunt peti:quia vñr promiſſæ pro onerib.matrimonij,ſicuti promittiť ipſa dos : nam aīo compenſandi cum onerib.promiſſæ cenſenť, & iō remitti nō poſſunt,& ſi remittunť,ſapiunt donationem inter maritū & vxorem prohibitam,& alia ibidem adducit. Et rñdeť ēt per eundem Bal.nouellum in eō.tracta.de dot.in 6.par. princi.in 14.ſpeciali.col. 2.uer.præterea tunc,vbi expreſsè uult,ꝙ př faciendo tale augmentum vř magis debitum agnoſcere, quā de
24 nouo donare. Et † maritus augmentum dř accipere pp onera matrimonij,& ſic in quandam recompenſationem,quo fit,ut dos,& augmentum cenſeantur promiſſa reſpectu onerum, ut pater magis agnoſceret debitum , quàm de nouo uellet donare,adducit iura,& rōnes ita oīa probantia.Quæ optimè deſeruiunt caſu præſenti : ut præſens augmentum dotis uideatur promiſſum per ipſum do.Chriſtophorum pp onera matrimonij,& in recompenſationem illorum : quum dos prima eſſet parua,& quia ipſe fecit tale augmentum,volens ſatisfacere iuri diuino,& humano,& uolens tollere ſęuiuiam & crudelitates,ut ſine cauſa plus dotis daret uni filiæ q̃ alteri:ut expreſſis verbis ipſe prædicta fatetur, & ſic uiget in iſto augmento illamet rō,quæ iſtis conſideratis uiget in dote, & ſtante identitate rōnis idem dicēdum erit in ipſo augmento , quod dicimus in dote,ut dicit Bar.nouel. ubi.ſ. Nec iſtud inficiať Cor.in d. ꝯſ.240. qñ adeſſet eadem rō : quum ſolùm ibi conſideret diuerſitatem,qua ceſſante ceſſabunt ēt,quæ ipſe ibi concludit.c.
25 cum ceſſante,extra de appel.cum uulg.Prout † ēt ipſius dicta ceſſant,qñ appareret concedentem augmentum illud concedere intuitu dotis,& ut potius ſolueret debitum,& p illud cōſtitueret congruam dotē,& ſic conceſſiſſe pp onera, nam proculdubio iſto caſu uenire dēt emolumentum augmenti ſicut dotis,primò ꝯſiderata diſpōne d.l.ſi ꝯſtante,& l.fi.C.de donatio.ante nup.& auth.ſed cām,eod.tit.& in corpore uñ ſumiť.
26 Quę † vult , pacta appoſita in augmēto dotis eſſe ſeruanda. Et rei ſuę potuit d.Chriſtophorus legē apponere.l.quoties.C.de don.q̄ ſub modo c.verum.de ꝯd.appo.quum quiſq; rei ſuę ſit moderator &c.Secundò quia ſi augmētum dať ſimplř, & ſine aliqua pactione,tunc regulari dēt ad naturā dotis, ut ꝓbāt iura p̄dicta,& d.l.ēt,cū ꝯcord.ſuperius allegatis, qñ inter p̄dicta nō dať diuerſitatis rō.Et ꝯſiderando mentē, & uerba ipſius d. Chriſtophori promittētis d.augmentū , nō aliā ob cām illud promiſit , niſi ut ſolueret debitū, & ſatisfaceret iuri diuino &
27 huma.& ut fugeret ſęuitiā,& crudelitatē,ut dictū eſt,& ut oēs ſuas dictas filias faceret æquales in dotib. Et † ꝙ una nō haberet plus altera,ut probāt verba narratiua,& prooemij dictæ ꝓmiſſionis,q̃ cām finalem important.l.fi.ff.de hęre.inſti.l.1.ff.
28 ad Mace.l.pen.§.& licet,ibi,nam initium ꝯſtitutionis.ff. de iuris & fac.ign.Probant † ēt & uerba diſpoſitiua dictæ promiſſionis,& potiſſimè illud,oīno facere æquales, q̃ dictio p̄ciſam hēt naturā,ut dicit gl.& doc.in c.ex parte,el 1.de off. deleg.&
29 Bal.in l.fi.in prin.C.de ꝯh.emp.cum ꝯcor.allegatis p Dec. ꝯſi. 1.nu.4.Prout † ēt:quia dicta dictio oīno,idē importat,ac ſi dictum fuiſſet,quò ad oēm ſui partem c.ſi religioſus,de electio. lib.6.& tradit Alberi.de Roſa.in verbo oīno,ubi ēt uult,hanc dictionem poſſe exponi, ideſt ſine diſtinctione,ut in l. ubi aūt nō apparet.§.hæc ſtipulatio.ff.de ver.cū alijs ibidē alleg.p eū. Et ſi tale augmentum factum fuit : ut inter filias eſſet æqualitas præciſè ſine aliqua diſtinctione & quò ad oēm ſui partē, ut probatum eſt,ſicuti aliæ filiæ dotatæ in ducatis mille ꝯſeq poterant pro dote emolumentū a ſtatuto limitatū , ita & iſtæ filiæ,quib. promiſſum fuit augmentū vſq; ad mille computata dote primitus ꝯſtituta,ēt ꝯſequi deberet emolumētū ꝓ ducatis mille,ut ſerueť æqualitas. Si enim iſtud non concedereť ceſſaret æqualitas inter filias ipſas,& ſic ceſſaret rō,qua domi. Chriſtophorus principalř fuit motus ad faciendum tale augmentum.Quinimo adhuc reſultaret inæqualitas,& ſic ꝯ̄rium eius,quod ipſe Chriſtophorus uoluit & ordinauit.Qua igitur tatione mariti aliarū filiarū dotatarum in mille poterant petere lege permittente dictum emolumentum, pariter poterūt petere & mariti iſtarū,d.Eliſabe.& Luc. pro dictis ducatis mille,& ſic pro dote primæua,q̃ fuit in quingentis,& pro augmē
30 to,qđ fuit in alijs quingentis. Et † ſi talis ratio æqualitatis ſeruandæ per ipſum do.Chriſtophorū non fuiſſet expreſſa,prout fuit,ac pluries ac geminatis uicibus,quæ geminatio tanto magis oñdit enixam voluntatem ſuam,ita fuiſſe,ut in l. baliſta,cū concor.ff.ad trebel.Adhuc locū haberet in caſu p̄ſenti,quū inter filios ſemper æqualitas ſit ſeruanda.l.cum pater. §. euictis. ubi gl.& doc.ff.de leg. 2.l.illud.§.fi.C.đ colla.l.fi.C.cōi.utriuſ. iud.& pulchrum uerbū tradit Bar.in l.Lucius.col. 3.uer.quæro pone.ff.de uulga. & pupil. & plura ad id cumulat Soc. per illum tex.in l.ſi ita legatum.ff.de ꝯ̄di.& demo . Concludentes recedi,& pluries a cōibus regulis,ut inter filios ſeruetur æqualitas,qua ratione conſiderata cōcludēdum neceſſario erit emolumētum dicti augmenti ita poſſe peti,ſicut peti poteſt emolumētum reſpectu dotis promiſſæ.¶ Nec iſtis obſtat illud,quod d.Chriſtophorus ordinauit in ſuo teſtō, dū ī illo uoluit, ꝙ eiꝰ filiæ & mariti ipſarū non poſſent petere , nec cogere Ioanē eiꝰ filium ad ſolutionē alicuius ſummæ ſeu debiti promiſſi per ipſum do. Chriſtophorū ad æquādū dotes filiarū , & caſu quo cōtrauenirent,ꝙ caderēt a iure fideicōmiſſi . Nā ſi bene aduertatur,talis diſpoſitio facit & uehemēter ꝓ his,q̃ ſuperius concluſimus.Nā ex uerbis ꝓlatis in teſtamēto p ipſum d. Chriſtophorū clariſſimè cōſtat,ipſum inter uiuos feciſſe tale augmentū ad ad æquādum dotes filiarū,& ſic ſuccedit,qđ ſuperius ꝯcluſum,fuit,ꝓut ēt uerba prolata in d. teſtō indicāt, ipſum d. Chriſtophorum faciendo tale augmentū uoluiſſe illud ſubintrare locū dotis,& ꝙ pro eo ēt poſſet peti emolumētū,ut colligitur ex illis verbis ad ſatisfactionē alicuius ſummę denariorū ſeu debiti alicuius ꝓmiſſionis factæ p ipſum teſtatorē ad adequādū dotes filiarum.Et ēt cōſtat ex illis uerbis,vel alia quacūque cā. & ex illis, ſed expectare debeāt talē ꝓmiſſionē credita,
31 ſeu denariorum ſummā conſequi &c.Quæ † verba ſuperflua, & fruſtratoria eſſent & ſine effectu operādi appoſita fuiſſent,ſi ſolùm intelligerētur de ſumma promiſſā & non de emolumētis,ꝯtra.l.ſi qñ de leg.3.& c.ſi Papa.de priui.lib.6.& per Bal. ī Rub.C.de ꝯ̄hen.emptio.in ix.q.& per Moder.in l.ait pretor.ī princ.ff.de iureiur.& teſtator uidens quòd & augmētum dotis,& eius emolumētum poterat peti poſt tempus ſtatutum in promiſſione per eum facta dicti auguměti a Ioāne eius hærede ordinauit & uoluit,quòd iſta nō poſſent peti a dicto ſuo hærede,& ſi peterentur,ꝙ talis petens priuaretur cōmodo fideicō-
32 miſſi. Tñ † ipſe teſtator nō ſimpliciter hoc ordinauit, ut eius filiæ,ſeu mariti ipſarum perpetuò non poſſent hoc petere,ſed ſolùm uoluit,quòd iſta non peterēt,dum Ioānes eius filius eēt in humanis, & ſic quouſq; uiueret,ad dictum tp̄s fuit limitata talis prohibitio,& iō poſt illud tp̄s teſtator ipſe permiſit,ꝙ filię uel ipſarum mariti poſſent prædicta petere,& ꝯſequi . Patet iſtud ex illis verbis,dum fuerit in humanis,& ex illis uerbis ſed expectare debeāt poſt mortē ipſius Ioānis &c.Per quæ uerba non excludit eas,ſed ſolū diſponit,quòd debeant expectare uſq; ad mortē Ioānis, prout expectarūt. Poſt cuius mortē expreſſam ꝯcedit licentiā petendi & augmentum, & alia credita quæcūq;,& ꝓ̄nter emolumentum,& petendo nō debent priuari fidecōmiſſo,ex quo iſtud faciūt teſtatore ita expreſsè uolēte, qui ſolū uoluit ī hoc gratificare filio, quouſq; uiueret,& nō ul
33 tra.Et † qui prohibet ad certū tp̄s, eo decurſo dř permittere l.quos prohibet.ff.de poſtul.l.pater filium.§.fundū, de lega.3. & ibi not.Bar.& hř per glo.& Bar.in l.peto.§.fratre, de lega.2. & in l. hoc iudicio.§.ſi cōueniat. ff.cōi diui. Quanto igiť fortius iſto caſu,ubi teſtator expreſsè loquutus eſt . Et ſic conſiderando eius diſpoſitionem teſtāriam & mentem ac rōnem, qua motus fuit ad faciēdum tale augmentū, ut ſeruareť æqualitas, & ut ipſe potius agnoſceret bonā fidē,ſatisfaceret iuri diuino & humano,fugeret ſęuitiā, & crudelitatē.¶ Neceſſariò dicere cogimur de tali augmēto p̄ciſè ita eſſe iudicandū ſicut de dote,& ſic ꝙ utrūq; fuerit promiſſum principalř ꝓ onerib. mr̄imonij,ꝓ̄nter de utroq; reſpectu emolumēti idem debet eſſe iudicium , quum diuerſitatis ratio non poſſit adduci.Per quæ ceſſant ſuperius in contrarium adducta, & ſi qua alia adduci poſſent.¶ Quantùm verò attinet ad fideicommiſſum relictum per ipſum teſtatorem ſuis filiab.& earum deſcendētibus, caſu quo Ioānes eius filius hæres inſtitutus deceſſiſſet qñcunq; ſine

ne filijs legitimis & naturalib.ac de legitimo matrimonio na-
tis.Nulla cadit dubitatio,quin fuerit validum,& firmum : &
qm̃ fuit purificatũ,qa dictus Ioãnes mortu⁹ est sine filijs &c.
dictæ filiæ substitutæ ad tale fideicommissum ueniunt ſm or-
dinẽ & dispõnem testõris. Verũ ipse Ioãnes filius super bonis
testõris patris cõsequi debebat legitimam iure naturæ sibi de-
bitam , in qua non potuit p tale fideicommissum grauari , qđ
quidem non inficiantur dictæ substitutæ,quin de ea ipse Ioan-
nes potuerit disponere,& inter uiuos,& in ultima uoluntate.
Dicũt tñ debere in illa imputari oĩa,q̃ ipse Ioannes habuit de
bonis patris,& potissimè illa,q̃ cõsumpsit,& alienauit,vt sunt
de p̃dictis oĩb.decisiones communes,& uulgares.Dicunt etiá
ipsę substitutę p fideicõmissum,dictũ Ioannem,& succcessiuè
eius hr̃dem non posse de dictis bonis subiectis fideicommisso
detrahere trebellianicam: nam licet filius grauatus restituere
* diuerso tpe ſm*magis cõem possit detrahere duas quartas, le
gitimam.s.& trebellianicam,tñ sunt nonnulli casus , in quib.
filio talr̃ grauato denegat̃ detractio trebellianicæ,& a fortiori
deneganda erit eius hr̃di.Inter quos ille casus valde subsistit,
qñ pr̃ testator expresse prohibuit alienationem bonorum, ex-
primendo cãm dictæ prohibitionis: quia uolebat bona sua p-
uenire ad personas substitutas,& ad eius descendentes: ut pũ
ctalr̃ est in casu pñti, in quo ipse do. Christophorus strictissi-
mis verbis prohibuit dicto eius filio quamcunq; alienationẽ
bonorum suorum ea rõne, & cã : quia uolebat dicta bona ad
personas p eum substitutas,& eius hr̃des deuenire,& sic ad di
34 ctas eius filias. Propter†istam enim prohibitionem alienatio
nis cessat detractio Trebellianicæ,ut est tex.in auth. sed in ea.
C.ad leg.Falci.& in corpore unde sumit̃.Qui tex.licet loquat̃
in falcid.Tñ locum habet etiam in Trebellianica: ut firmant
* ibi Bal.& alij*communiter scrib.& Are.consi.37.prosequen-
do ordinem.col.pe.& fi.& Phi.Cor.consi. 22. in hac.col.9.in
4.uol.& consi.182.vr̃.col.4.versi.insurgit,& uersic. seq. in 2.
uol.& est consi.decisiuum Io.Bap.de sancto Seuerino,& d.So
ci.incipit super pręmissis, quod consilium est positũ in lectu-
35 ris Soc.post titulum ad Trebellianum. Et † probat̃ conclusio
ista ratione uiua,quam tradit gl.in d.auth.sed in ea,& Bal. ibi
dicens,aduocatos ad hoc non aduertere: qm̃ quando aliena-
tio est bonorum prohibita , si hæres uellet detrahere Trebel-
lianicam, diceret̃ alienare , & sic expresse faceret ꝯ dispositio-
nem,& uoluntatem testatoris,quæ ratio ita uiget in falcidia si
cut in Trebellianica,& ideo detractio utriusq; cessabit, quan
do bonorum alienatio expresse per testatorem fuit prohibita.
36 Et†licet Lud.Rom.consi.206.dicat , istud non procedere in
filijs primi gradus,tamen do.Alex.in addi.ad Bal.in d.authẽ.
sed in ea,expresse reprobat hoc dictum Lud. Rom.& opinio-
nem Alex.sequitur dom.Pau.Picus in repe.l.in quartam.ff.ad
legẽ falc.f.mihi.11.col.4.uer.nonò limita.dicens in actu pra
ctico & iudicando illam esse sequendam,iurib.& rationib. ad
ductis per eos respondentes dictis Roma.Quorum opinio eo
magis procedit tenendo illam sententiam , & conclusionem,
ꝙ detractio trebellianicæ expresse & tacitè põt prohiberi etiá
in filijs primi gradus,qđ in pñti non est opus discutere quum
habeamus decisiones in casu isto , uolentes cessare detractio-
nem trebellianicæ,qñ per testatorem facta fuit expressa prohi
bitio alienationis bonorum,etiam in filijs primi gradus,ut de
37 ductum est.Ex†alio etiam in casu nostro cessare dẽt detractio
trebellianicæ:nam dictus Ioãnes non confecit inuentarium ,
prout iura mandant, pp cuius omissionem priuatus fuit bñfi-
cio detractionis trebellianicæ.Et licet circa istud docto.appa-
reant uarij,& discordantes:nam Bar.in auth.sed cum testator
col.fi.uer.quæro utrum.C.ad leg.falcid. & in l. Marcellus. in
prin.col.fi.ff.ad trebel.tenet partem negatiuam, ꝙ non perda-
tur trebellianica,prout tenet Alex.ibi col. pen. & fin.& etiam
Clau.& Ias.ibidem,& Alex.consi.64.uisis.in 4.uolu.& consi.
29.perspectis,in 5.uol.& plures alij relati per Phil.Cor.cons.
180.multitudo,in 8.dubio in 4.uol.& citati per Philip. Dec.
consi.236.non parua,col.4.uersi. 5.quæritur,& tenet Paul.de
Cas.consi.263.uisa.in 3.dub. Et maximè quando sumus in fi-
lijs primi gradus,ut erat ipse Ioannes, ut firmat Guido Papæ.
q.54.Tñ contraria opinio est magis cõis , ꝙ immo filij insti-
tuti, non facientes inuẽtariũ perdunt beneficiũ trebellianicę,
ut tradit Cyn.in d.auth.sed cum testator.in 8.q.quem sequũ-
tur ibi Bald.col.1.& Saly. col. fin.per tex. apertum in §. hinc
nobis,in auth.de hæred.& Falc.Prout etiam tenet Bal. in l. cũ
tale.§.i.ff.de cond.& demõ.quem sequũtur ibi Imo.& Cuma.
& idem voluit Oldrad.consil.134.satis credo , & etiam Bart.
sibi contrarius in consi. 227.Lena Matarelli , & Paul. de Ca.
contrarius sibi cons.36.aliàs 209. super 1.dubio.& Rom.ple
nè tangens articulum in auth.similiter.C.ad leg.Fal.& idẽ uo
luit Cum.cõsi.141.uisis,col.1.& Fulg.cõsi.41.casus talis,col.
fi.uersi.ad quartam, & cons.87.proponitur,colum.pen. versi.
nec dicat,& consi.96.pro decisione.col.1.& Barba. consi.46.
difficile est,col.pen.versi.& si quispiam, in 3.vol.& Ang.Aret.
in §.extraneis.institu.de here. quali.& diffe.& in §.sed quia,in
fine de fideicõmiss.hæred.restit. hanc eandem sententiá sequi
tur. dicẽs pro ea fuisse iudicatum Ferrariæ , & ita pro ea consu
luit Phili.Corneus consi.22.in 4.vol.& cõsi.503.plura q̃sita,
in 1.vol.vbi ad plenum tangit,& respõdet ꝯrijs, & cõsil.148.
col. 4 uersic.deueniendo ad tertium in 3.volu. & consil.168.
in hac col.4.in 3.dub.in 4.uolu.& Imo.& Cum.idem uolunt
in d.l.Marcellus,in princ.& Soc.ibi relatus, & Ias.dicẽs,quòd
consulendo & iudicando sequeretur hanc sententiá , quá etiá
tenet Mathes.in not.158.Nota quòd hæres,& ẽt Mat.de Ma-
thesilanis in repititio.l.filium quem habentẽ,col.fi.asserẽs eá
esse cõem,& adducẽs pro ea facere not.p Bar.in l.fi.§.licentia.
C.de iure deliber.& eam ẽt sequitur Ant.Corset.ĩ tract.de po
testate regia,fol.25.col.3.uersicu. capio quartum , & pro hac
opinione cõsuluit ẽt Phili.Deci.in d.consi.236.nume.5. & 6.
* ubi dicit hanc * opinionẽ esse magis cõem,& ueriorem , & p
ea adducit decisiones cõcor.uolẽs eá procedere ẽt in filijs pri
mi gradus reprobãdo opinionem Guid.Papæ in hoc tenẽtis ꝯ
rium,& rñdẽdo rationibus ipsius, & alijs obiectionibus & ꝯ-
riis.Quo fit, ut ab hac opinione tot doctorũ auctoritatibus ful
cita & in iure ueriore minimè sit recedẽdum : quũ ful cita ap-
pareat concludentibus rationibus,iuxta text.in c.nouimus.de
uerb.signifi.ibi,& quorundam sit opinio a pluribus approba-
ta,& ibi notat.d.Ant.& traditur in l.1.ff.de offi.quæsto.& ple-
nè per Abb.& Moder.in c.1.de consti.& per Alex.consi.95.ui-
sis processibus,col.2.in 2.vo.& consi.51.uidentur.col.3.in 5.
38 uolum.Pro † qua etiam opinione uidetur tex. ultra adducta
per alios maximè Soc.ubi supra in l.fi.§.pen.C.de iur.delibe-
ran.nam ut declarat Bar.ibi in uersi.si autem hoc aliquis.diffe
rẽtia erat inter ius.ff.& ius.C.& ius auth.qñ q s hæres scriptus
non conficiebat inuentarium.Nam de iure.ff. tenebatur inso-
lidum creditoribus hæreditarijs,sed legatarijs non,nisi quate-
nus sufficiebant uires hæreditatis.l.quę dotis.ff.solut.mat.l.1.
§.si is qui quadringenta in fi.ff.ad treb. Poterat etiam detrahe-
re Falcidiam & trebellianicam. de iure aũt.C.tenebatur insoli
dum creditoribus sed legatarijs non l.si uniuerso.cum si.C.de
legat.perdebat tñ Falcidiá non simpliciter,scilicet qñ petebat
tempus ad deliberandum,secus si nõ petebat, vt dicit Bar.post
glo.in d.§.penul.per illum tex.Modò tex. in d.l.fi. in.§. sin ue
rò postquam,& in §. si quis autem,uersi. hæc adijci uolumus,
& uersi.si quis autẽ temerario.dicit,quòd omnimodo & insoli
dum tenebitur hæres,non faciens inuentariũ omnibus oneri-
bus hæreditatis,quæ dictio omnimodo,cõprehẽdit omnẽ cau
sam,& idẽ importat quod dictio indistinctè.l.si cum exceptio
ne.§.quatenus,ubi glo.& Bar.notát. ff.quod met.cau.& tradit
Alber.in dictionario in verbo omnimodo, & consequẽter in-
cluditur fideicommissum vniuersale . Prout includitur,& 2.
per illud uerbum insolidum,quod importat significatum sine
detractione aliqua.l.2. l.eandem.ff.de duo.reis,authe.hoc ita.
C.eo. Prout & 3. includitur ex illis uerbis omnibus onerib.
hæreditatis teneantur, quę vniuersalia sunt,& importãt inte
gralitatem sine diminutione,& sic sine detractione quartæ:ná
sicut legata & legitima sunt onus hęreditarium,ita etiam & fi-
deicõmissum vniuersale onus est hæreditariũ.l.cohæredi.§.cũ
filiæ.ff.de vulgar.& pupil. Indistinctè ergo tenetur hæres, qñ
petit tempus ad deliberandum,& inuentarium non fecit,ut ẽt
declaratur in d.§.si quis aũt temerario.vbi dicit̃, eũ adhuc pri
uari cõmodo falcidiæ. Superuenit postremò ius auth. proce-
dens ad augmentum eorum,quę disposita erãt in d.l.fi.uersic.
penul.& antepen.ut dicit tex.expressus in auth.de hære.& fal.
§.si uerò non fecerit.ibi,non nostrá minuentes legem . Et per
istud ius nouissimum dispositum est, & ordinatũ, quòd hęres
indistinctè,siue petat tempus ad deliberandũ,siue nõ, nõ cõfi-
ciendo inuentariũ,ꝙ tenetur de suo insolidũ pręstare legata ex
cedentia

cedentia vires hæreditatis, vt in d.auth.ſed cũ teſtator.in fi.& in corpore vñ ſumitur, maximè in ver.ſi verò nõ fecerit, ita vt priuetur bñficio.l.falcidię,& ↄñter bñficio trebellianicę.Nam tenetur inſolidum omnimodo ſine diſtinctione,ſine aliqua diminutione,& detractione, & omnibus oneribus hæreditarijs, & ↄñr fideicõmiſſo vniuerſali, ꝓut tenebatut de iure.C.qñ petebat tp̃s ad deliberandum ,& poſtmodũ adibat non confecto inuentario,vt in d.l.fi.verſ.pen.& antep. Et dictum ius.C.non
19 eſt diminutũ per ius authẽ.Quinimo † auctum & extenſum: vt ſi facta eſt aditio ſine inuẽtario,teneatur indiſtinctè,ſiue petierit tp̃s ad deliberandum,ſiue non,& ſic eo modo, quo tenebat̃ de iure.C.qñ petebat tp̃s ad deliberãdum, quo iure omne bñficium amittebat,& inſolidum tenebatur pręſtare fideicommiſſum vniuerſale tanquam onus hæreditariũ, & ſic priuabat̃ bñficio deductionis trebellianicæ. Quo priuari dẽt & hodie p ius nouiſſimum,qñ adiuit non petendo tp̃s ad deliberandum, non confecto tñ inuentario , & iura prædicta locum hñt ẽt in filijs primi gradus, vt probatur in §.ſi verò non fecerit,in d.authen.de hære.& falc.& ẽt in d.l.fi.& ẽt attenta ipſorum generalitate : quum loquantur de quocunq; hr̃de, prout ẽt loquit̃ tex.in §.hinc nobis.in uerſ.fiat igitur inuentarium, qui tex.venit ex pręcedentibus,in quibus fit expreſſa mentio filiorum, vt probatur in §.primum itaque, & in §.ſi quis aũt, in §.exhæredatos,in d.auth.de hæred.& falcid. & ſic tanto magis confunditur opinio Guid.Papæ. Siue igitur dictus Ioannes petierit tẽpus ad deliberandum ſiue non, ex quo non adiuit ſine inuentario,concludendũ erit, ipſum & ſucceſſiuè eius hr̃dem priuandum oĩno eſſe beneficio detractionis trebellianicæ. Par.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Statutum concedens marito lucrum dotis uxore præcedente, qua ratione inductum fuit.*
2 *De iſto lucro an ſit idem iudicandum ſicut de damno euitando.*
3 *Et alia ratio aducitur ex mente Bal.*
4 *Cauſa proxima & immediata debet attendi.*
5 *Tale lucrum an dicatur aduentitium.*
6 *Statutum de tali lucro an habet locum in ſponſa de præſenti non tamen traducta.*
7 *Et quid ſi matrimonium durat momento.*
8 *Alia ratio dicti ſtatuti.*
9 *Lucrum prædictum an poſſit remitti per maritum & ſeq.*
10 *Et illi poteſt per maritum renuntiari.*
11 *Contracto matrimonio uidetur fauor publicus ceſſare.*
12 *Quando fauor eſt diuiſibilis, poteſt illi renunciari.*
13 *Lucri prædicti ſpes conſiderabilis eſt.*
14 *Si non poſſet maritus illi renunciare eſſet ſibi moleſtum.*
15 *Et an poteſt renunciare in præiudicium ſuorum creditorum.*
16 *Renunciatio diminutio eſt patrimonij.*
17 *Debitor poteſt lucro renunciare in præiudicium creditorum.*
18 *Etiam maritus lucro dotis in illorum præiudicium.*
19 *Statutum iſtud correctorium eſt.*
20 *Et ideo reſtringendum.*
21 *Et reſtringendum uenit ſecundùm ius commune.*
22 *Verbum præciſum poſitum in ſtatuto quid importet, & nu. 23.*
24 *Statutũ probibens renũciationem lucri qua ratione fuit inductũ.*
25 *Et quid ſi uxor fuiſſet mortua, uel alia cauſa adeſſet.*
26 *In obligatione bonorum facta per debitorem quæ bona ueniunt.*
27 *Pactum quid ſit.*
28 *Et quid ſi fit abſenti per epiſtolam.*
29 *Et an ualeat & pactum inducat.*
30 *Epiſtola ſemper loquitur.*
31 *Epiſtola obligat mittentem eam.*
32 *Et recipiens eam & tacens conſentire dicitur cõntentis in illa.*
33 *Et tranſmiſſa & acceptata diſpoſitionem inducunt.*
34 *Et per eam poteſt donatio celebrari.*
35 *Maximè ſi res donata reperitur penes donatarium.*
36 *Lucrum dotis in ſpe conſiſtit, & pacto poteſt remitti.*
37 *Idem erit, & per ſimplicem renunciationem geminatam, nam geminatio operatur. & nu. 38.*
39 *Dos ſatis exprimitur, ſi prædia dotalia ſunt expreßa.*
40 *Verba generaliter & liberaliter prolata non probãt nec obligãt.*
41 *Idem quando ſunt adulatoria & ad placitum alterius prolata.*
42 *Fallit, quando proferuntur deliberatè & appenſatè.*
43 *Verba eſſe deliberatè prolata ex quibus conſtare dicatur.*
44 *Verba enunciatiua ſunt modici momenti.*
45 *Fallit, quando enunciatio conſiſtit in re ipſa.*
46 *Et quando dicatur fieri propter ſe.*
47 *Verba diſpoſitiua quæ dicantur, & quæ ſint.*

CONSILIVM CXXVII.

1 Lucrum Dotis † qđ a ſtatuto tribuitur marito vxore prædecente ſm̃ opinionem aliquorum,
vr̃ fuiſſe conceſſum pp onera matrimonij,vt ſentit gl.in uerb.
duntaxat,in l.ſi donaturus.§.fi.ff.de ↄd.cau.dat.& ibi not.Bal.
* in 2.no.& alij * cõiter ſequunt̃,ut dicit ibi Alex.& do.Iaſ.col.
pen.nu.13.tradit ẽt Bal.col.pen.ver.reſtat videre, in auth.præ
terea.C.vnde vir & vxor,& alibi pluries, & Alex.conſi.262.vi
ſis his uerſ.Item reſpondeo,in 6.vol.& Phyl.Dęc.conſ.402.In
cã Illuſtriſſimi,col.4.nu.7.vbi adducit alios doctores idẽ tenẽ
2 tes,& ẽt facit Iaſ.vbi s̃.Inferentes,† ꝙ de tali lucro dẽt iudica-
ri idem,qđ iudicatur,vbi agitur de damno euitando,ut cõclu-
dit Alex.in l.iuris ignorantia.C.de iuris & fac.ignorant.Bald.
3 † aũt in authẽ. ex teſtõ.col.10.ver.decimumtertium capitulũ,
in fi.C.de collatio. dicit, ꝙ cã ꝓxima, & immediata huius lu-
cri cõceſſi a ſtatuto eſt vir ipſe & matrimonium. Pro cuius opi
nione facit text.in l.cũ quis §.1.ibi,lucratus eſt.ff.de dot.p̃leg.
quã ad hoc adducit Bal.nouel.in trac. de dot.in 6.par.prin.in
4 37.priuile.col.3.Et † iſta cã proxima & immediata dẽt attẽdi,
ut tradit Bal.in d.auth.ex teſtõ,uer.præallegato,allegando tex.
5 in l.ſed ſi plures.§.in arrogato.ff.de vulg.& pup.Hinc † Bar.in
l.ſi cum dotem.§.tranſgrediamur, in fi.ff.ſolut.matri.dicebat,
tale lucrum dotis dici aduentitium,ut probat tex. in l.1.C.de
bo.quæ lib.& ibi Bal.in fi.& etiam in d.l.ſi donaturus.§.1.in
prin.Nam ſi ex cauſa lucratiua non procederet,aduentitiũ nõ
diceret̃,& ita expreſsè firmat Ang.in auth.de emph.in §.aſcri-
ptitio.ut refert & ſequitur Iaſ.in d.l.ſi donaturus.§.fin.nu.13.
uolentes,ꝙ tale lucrum hr̃ titu.lucratiuo,& non oneroſo: qm̃
maritus propter onera matrimonij lucratur fructus dotis, nõ
autem proprietatem. ¶Et etiam quia matrimonium potuiſſet
eſſe momentaneum, & hanc ſententiam latè proſequitur do.
Phyl.Dec.allegando alias deciſiones, & rationes in l.in eo.nu.
6.& 7.ff.de regu.iur.& in conſi.260.quæritur breuiter,colu.
6 pen.uerſ.non obſtat, ꝙ illud lucrum.Et † inter alia adducunt
doctrinam Bar.in l.nihil.ff.rerum amotarum , uolentes ſtatu-
tum de lucro dotis locum habere in ſponſa de præſenti mor-
7 tua antequam eſſet ad domum traducta.Et† etiam doctrinam
Bal.in l.non tm̃.C.de leg.ubi vult,ꝙ ſtatutum de dote lucrãda
locum hẽt,ẽt ſi matrimonium durauit momento, inferentẽ,ꝙ
rõ lucrandæ dotis uirtute ſtatuti non eſt pp onera, ſed ut mu-
lieres facilius reperiant maritos : vt firmat Iaſ.allegãdo ad id
plures deciſ.in d.l.ſi donaturus.§.fi.in fi. & in d.authen.præte
rea,col.5.uerſ.ſed ↄ iſtam opin.& col.6.verſi.& tale ſtatutum.
8 Et † iſta cauſa lucratiua tanquam proxima dẽt inſpici,non aũt
onera matrimonij, quæ ueniunt a remotis : vt firmat Deci.in
d.l.in eo,& nu.7.& in d.conſi.260.nu.5.& ſentit etiam Deci.
conſ.353.in caſu.num.3.uolens hoc ſtatutum eſſe fauorabile,
9 quia inuitat hoĩes ad matrimonium.Quib.†ſtantib.infertur,
ꝙ tale lucrum conceſſum a ſtatuto poteſt per maritum remit-
ti ẽt ipſi uxori,ex quo continet cãm lucratiuam , & maritus il-
lud remittens non efficit̃ pauperior , & ideo ualet remiſſio nõ
obſtante tit.de do.inter vir.& vxo. & in ſimili traditur in l.ſed
& ſi uir.§.quod legaturus,& in l.cũ hic ſtatus.§.ſi maritus.uer.
ſi miles.ff.de do.inter uir.& uxo.& ꝙ poſſit remitti,firmat do.
Alex.in l.ſi ſocer.§.Lucius.ff.ſol.mat.& Pau.de Caſ.conſ.233.
pro pleniori,& eſt amplum cõſi.do.And.Barb.59. illud in me
dium.col.9.in 2.uo.ubi a fortiori concludit,ꝙ maritus poteſt
cõſentire uxori diſponẽti de dote & ei remittere lucrũ dotis ,
quod ſperabat hr̃e uirtute ſtatuti,& ita ẽt ↄſuluit Soc.ↄſi.114.
uiſo teſtõ,col.2.uer.ad ſecundã rõnem in j.uol.& firmat Dec.
in d.l.in eo,nu.7.& in d.conſi.240.col.2.nu.4.& in l.j.nume.
10 18.C.de ſecun.nup. Siue†enim attendamus cãm lucratiuam
proximam,ſiue illam cãm oneroſam remotam , utroque caſu
non debet impediri renunciatio dicti lucri, quũ utrumq; cõti
neat cõmodum mariti.cui quiſq; renũciare põt,ad plenè tradi
ta per Bar. & alios oẽs in uulg.l.ſi quis in conſcribendo. C.de
pact.& per cano.maximè Moder.in c. ſi diligenti,extra de for.

11 cōpe.Et† licet statutum forsitan cōsiderauit cōmodum publi-
cum, vt viri facilius inducerent ad matrimonia ꝯhenda iun-
ctis ijs,q̄ hn̄r in l.1.ff.sol.mat. tn̄ ꝯcto matrimonio iste fauor
non dēt amplius considerari, qn̄ renunciatio post ꝯctum ma-
trimoniū apparet facta : nam ꝯcto mr̄imonio satisfactum est
iuri publico,& eo pendente fauor mariti ꝯsiderandus est, cui
12 fauori proculdubio pōt ipse renūciare,ut dixi.Eo† magis:qm̄
tales fauores sunt diuisibiles & possunt separari. & iō ualet re
nunciatio ad p̄iudicium renunciantis,ut tradit Barto.in d.l.si
* quis in ꝯscribendo,uer.2.casu,& uer. seq.quem* cōiter sequū
tur oēs doc.ibi,adducentes iura,& decisiones alias istud pro-
13 bantia.Et† suadet: nam talis spes lucri est cōsiderabilis,ut tra-
dit Bar.l.fi.in fi.C.de pac.& iō de ea pōt disponi, & illi renun
tiari:quum sit iuridica,ut firmat ibi Bar.allegando l.spem. C.
de don.& not.in l.1.C.de pac.& faciunt plenè notata in l. de
his.ff.de transa.& diffusius in l.qui Romæ.§.duo fratres.ff.de
14 ver.ob.Prout† ēt,nam si maritus non posset dicto lucro renū
ciare,ista prohibitio tollens talem facultatem concessam oīb.
a iure disponendi de re sua &c.induceret pœnam, vt in simili
hr̄ in l.non vsq;. ff.si quis a parente fuer. manumis. & notant
doc.in l.turpia.ff.de leg.1.ꝯn̄r permissa vr̄ renunciatio potis-
15 simè ꝯcto matrimonio. Nec † dicat,maritum in sui p̄iudiciū
bn̄ posse renunciare dicto lucro , non aūt valebit renunciatio
in p̄iudicium suorū creditorum.Nam talis renunciatio indu-
cit alienationē, q̄ in ipsorum creditorū p̄iudiciū prohibet, vt
16 ff.de his q̄ in frau.cred.p totum. Et† talis renunciatio vr̄ esse
diminutio patrimonij,quū dictū lucrū proueniat ex cā onero
sa,& de eo vr̄ iudicandum prout de diminutione patrimonij,
quū lucrū acquisitū reputet pro damno,vt plenè tangit Alex.
17 post alios in l.3.in prin.ff.de dam.infec.Nam† ista oīa tollun
tur per tex.in l.qui aūt.ff.de ijs quæ in frau.cre.uolentem alie
nationem in fraudem creditorum solùm considerari in dimi-
nutione patrimonij,non aūt quò ad remissionē alicuius lucri,
quam facit debitor,ne locupletetur. Nam potest illam liberè
facere,nec creditores possunt ꝯ eam venire tanquam ex ea vi-
deantur fraudari, nam ille tit.de his quæ in frau.cred.non hēt
locum,qn̄ debitor remittit lucrū & spem lucrandi, ita firmat
Ang.Are.& Mod.eum ibidē sequunt insti.de acti. in §. si quis
18 in fraudē,post gl.in uerbo in rem. Et† in terminis propriè no
stris de lucro dotis,quod possit in præiudicium creditorū re-
mitti,firmat And.Barb.in d.ꝯs.69.col.9.p d.l.qui aūt, & Soc.
in d.consi.114.& diffusius Philip.Dec.in d.ꝯsi.140.ubi istud
comprobat rōne,lege,& auctoritate, & respōdet obiectionib.
s̄.factis,prout ēt respōdet in d.l.in eo, in fi.quorū dicta aliter
non transcribo,nam uideri possunt.¶ Solùm adhuc difficulta-
tem facere vr̄ statutum Paduanum disponens,ꝗ uir præmoriē
te uxore lucretur medietatem dotis, & ulterius subdit, ꝗ tali
statuto non possit renunciari,& ꝗ tale statutum sit præcisum,
& sic vr̄,ꝗ maritus non possit renunciare dicto lucro prohibē
19 te statuto.Circa† quod aduertendum est:quia in casu p̄nti sta
tutum prędictum non habet obstare. Nam certissimum est,il-
lud esse correctorium iuris cōis. Tum quia tollit liberam fa-
cultatem disponendi,ut dixi superius.Tum quia ius cōe dispo
nit,ꝗ quisq; possit iuri suo renunciare : tū quia pacta concer-
nētia fauorem dotis & eius ampliationem sunt fauorabilia &
amplianda,ad plenè notata in l.1.ff.solu.matri. & ff.de pactis
dotal.Et ex opposito ea,quæ tendunt ad diminutionem & dā-
num dotis dn̄r odiosa,& sic restringenda, ut plenè traditur in
20 d.l.1.& in dicto tit.de pact.dot. Et† ꝯn̄r tale statutum restrin-
gendum uenit & ita interpretandū, ut minus lædat ius cōe q̄
fieri possit, ut plenissimè tradunt Alex. & alij scrib.in l.fi.§.in
21 computatione.C.de iure deliber.Et† tale statutum interpretā
dum, & declarandum uenit ſm ius cōe, ad plenè nota.in l. si
serui uestri.C.de noxal. & in c.cum dilectus,extra de consuet.
22 per Bar.& alios in l.1.§. lex falcid.ff.ad legem falcid. † Et il-
lud uerbum statuti,quòd sit precisum,& quòd debeat præcisè
intelligi,licet operetur plures effectus,de quib.per doct.addu
ctos per Fely.in c.ex parte.de rescrip.col.mihi.8. uersic.verbū
præcisè . Tamen non tollit interpretationem & glosationem
legis,ut dicit Bal.in c.3.de constitu.& in l.commissoriæ.C.de
pact.inter empt.& uend. Et est bona doctr.Bar.& ibi scriben.
max.Mod.plura adducunt in l.omnes populi.ff.de iusti.& iu.
col.antep.versi.vlt.quæritur,& Bal.ibi car.pen.versi. sed quid
si cauetur,& ponit Alex.consi.192.perspecta.col.2.in 6.uolu.

23 & † bona decisi.est eiusdē Bal.in l.2.C.de exequutio.rei iudi.
col.2.vers.sed quid si in statuto,vbi volunt, ꝗ virtus illorū ver
borum,ꝗ statutum sit pręcisum, hæc est, vt adeo sit scriptū &
firmatum, ꝗ ab eo nō possit recedi, qđ ipse Bal.ibi intelligit &
declarat,ꝗ non possit recedi a iure constitutionis,sed partes ip
sæ licitè possunt recedere a iure partium,arg.d.l.secundæ,quæ
disponit, posse recedi per ipsas partes a iur.ipsis competentib.
uirtute sn̄iæ,licet a iure constitutionis ipsius denegetur reces-
sus : quum sn̄ia , quæ transiuit in rem iudicatam, faciat ius, &
præcisè sit a partib.obseruanda quò ad ipsius constitutionem:
possunt tn̄ partes a iure ipsarum & ipsis competente pp sn̄iam
recedere ab ea,ita etiam erit in statuto.Nam licet sit pręcisum,
& a iure constitutionis ipsius non possit recedi , tn̄ a iure ipsa-
rum partium & ipsis partib. competente partes ipsæ licitè p̄nt
recedere.Quæ bene adaptantur ad casum præsentem : ut par-
tes nō possint recedere a iure ꝯstitutionis dicti statuti,nec pos-
sint renunciare cōstitutioni ipsius,prout statutum disponit,di-
co eo tpe, quo matrimonium ꝯhitur ; sed post illud ꝯctum bn̄
possunt partes iuri ipsarum renunciare.Et suadetur istud rōne.
Nam ut nō possint renunciari statuto tpe quo matrimonium
ꝯhitur inductum fuit ēt pp publicam vtilitatem : vt mulieres
facilius inuenirent maritos,& mariti procliuius inducerentur
ad capiendas vxores,quę quidem ratio contracto matrimonio
cessat.Et ea cessante cessabit & dispositio statuti, vulga.l.adige-
re.§.quamuis.ff.de iure patro.c.cum cessante ex̄ de appell.per
Bar.& alios in l.2.in fi.ff.de dona.Et ita intelligendo statutum
satis operatur,& ius cōe minus læditur,& ꝯn̄r talis interpreta-
24 tio admittenda est,vt supra probaui.Illa † enim ratio,ꝗ statu-
tum prohibuerit renunciationem pp illecebras mulieris, non
potest subsistere , cum statutum ēt locum habeat tpe,quo ma-
trimonium contrahitur, quo tempore cessant illecebræ & blā
ditiæ.Item & ex alio : quum tale lucrum prouenit ex causa lu
cratiua,ut supra probaui,quo casu non prohibetur eius renun
ciatio, etiam constante matrimonio : quum vir ex eo non effi-
ciatur pauperior,& talis obiectio non sit prohibita, & in ea ces
sat dispositio prohibens donationem inter mari.& vxor.vt di-
25 ctum est.Prout † etiam qm̄ statutum locum non hēt, si mari-
tus mortua vxore,vel ea viua ex aliquo casu,verè fuisset ꝯsequu
tus dictum lucrum : nam de eo posset disponere & illi renun
ciare,quanto igitur fortius poterit renunciare dictæ spei : quū
facilius concedatur renunciatio spei q̄ iuris quæsiti,vt p Bart.
& alios in l.fi.de pact.& in l.1.eo.ti.col.2.& in d.l.qui Romę.
§.duo fratres. Et ex tali renunciatione creditores non possunt
prætendere se fraudatos, vt superius fuit cōclusum. Eo magis,
qn̄ ipsis creditorib.maritus non obligauit bona , quæ sperabat
26 hr̄e,& sic dictā spem. Nam † licet simpliciter obligauerit bo-
na p̄ntia,& futura,tn̄ non veniunt bona, in quib.debitor hr̄et
spem de pręsenti,nisi istud exprimatur,vt firmat Bal.per illum
tex.in d.l.fi.C.de pact.& Saly.& Ale.& Ias.ibi in vlt.not.ita de
clarantes.l.fi.C.quæ res pig.oblig.poss.Vn̄ qn̄ Aloysius Bariso
nus renunciauerit,& donauerit dictum lucrum dotis Excellē.
dom.Alexā.eius sororio,proculdubio talis renunciatio,& do-
natio dēt esse valida & firma,ꝯ quam sui creditores nō p̄nt ve-
nire pretendentes ex ea esse fraudatos,rōnibus,iurib.& decisio
nibus,quibus.s̄.Etiam ꝗ d.Aloysius renunciauerit dicto lucro
& illud donauerit d.Excellentissimo dom.Alexan. apertissimè
oñditur ex literis & epistolis suis directis diuersis tpibus dicto
27 do.Alex.& dn̄o Vincentio eius filio. Quæ † literæ & episto-
læ induxerūt pactum & ueram donationē ac validam. Quum
pactum sit duorum in idem cōsensus.l.pactum.ff.de pollicita
tio.& in l.1.ff.de pac.vbi gl.& Ale. in fi.& plenè tradunt Mod.
in rubr.ff.de verb.maximè d.Ias.& ēt Mod.in rub.C.de pac.&
in rub.ff.de verb.obl.Bal.nouellus nu.14.vers.similiter.& nu.
28 16. Et † licet ambo non sint præsentes. Tn̄ qn̄ sponsio fit ab-
* senti per epistolam,tunc inducitur pactum, vt * cōiter conclu
dunt doct.vbi s̄.& dn̄s Io.Bapt.de S.Seuerino in trac.de pact.
in q.5.princ.in prin.& firmant Moder.repeten.in c.1.extra de
29 pact.col.19.& seq.vers.an aūt inter absentes.Volentes, † pro-
missionem factam absenti per literas seu epistolā valere, & in
ducere pactum,quando ille absens, ad quem literæ dirigebant
accepit & acceptauit eas : nam per talem actum inducitur cō
sensus duorum simultaneus, per quē causatur pactum,de qui-
bus est tex.in l.2.ff.de pact.vbi Bal.allegando multa iura dicit
ꝗ epistola est medium organum, per quam inducitur pactum
expressum

expressum inter absentes,& est tanquam copulatio consensuũ,
& hoc idem probatur in l. qui autem. in fin. ff.de constitu.pe-
cu.& est gloss. in verb.consentire. in l.consensu.ff.de action.&
oblig. in l. 1. ff. de contrahen. emptio. in uerbo. & per literas.
30 Et † suadetur istud,nam epistola semper loquit.l. 1.§.in initio.
ff.de offi.præfe.vrb.l.sæpe audiui Cesarem. ff.de offi.pręs.l.mi-
les ad sororem.ff.de lega. 2.ponit Bar.in l.nuda ratio,colum. 2.
uersic.non obstant.ff.de dona.& in l.si per epistolam.ff.de acq.
hære.& Bal.in l.multũ.C.si quis alteri,vel sibi,& diffusè Mod.
in l.1.in prin.ff.de verb.obl.in illo articulo,an stipulatio possit
per epistolam fieri.Et iõ promissio q̃ fit per epistolam sp loquẽ
tem reducit ad tp̃s,quo ille, ad quẽ mittit, sciuit & acceptauit.
l.qui absenti.ff.de acq.poss.l.absenti.ff.de dona.& ita dẽt intel
ligi tex.in d.l.2.ff.de pac.& in d.l.qui aũt.in fi.ff.de cõst.pecu.
31 Et † facit qđ vult Bal.in l.si literas,col. 1.C.mand.dicẽs q̃ epi-
32 stola obligat mittentem.Nam † illico,q̃ ille,ad quẽ mittit,re-
cipit epistolam,& eam retinet,& tacet,dr̃ consentire oĩb.cõtẽ-
tis in ea: vt p illum tex.dñt Bar.& Bal.in l.Titius.in fi.ff.de cõ
stit.pec.& idẽ Bar.in l.qui tabern.§.pen.in fin.ff.de pig. ubi ad
ducit istud probantia.Et clarius hoc firmat idẽ Bar.in l.quo.n.
§.1.in fi.ff.rẽ rat.hab.& Bal.in rubr.C.de ꝯstit.pec.col. 2.versi.
mõ quæritur,& in rub.C.de fid.instr.col.antep.vers.quid de li
teris,& in l.si absentis,colu. 2.uers.mercatores.C.si cert.pet.&
33 tradit Ale.ꝯs.78.in cã & lite,in 1.uol. Epistola igitur transmis
sa & acceptata ꝯtinens dispositionem alicuius negotij inducit
dispositionem : ut probat in l.& licet. iuncta l.præcedenti in
fi.ff.de consti.pec.& in l.quidã, eo.tit.ubi ẽt Bart.not.& Bal.in
34 l.nõ epistolis,col. 2.C.de prob.Potest † em̃ donatio ualida fie
ri & celebrari p epistolas.l.si donatio.l.si aliquid,ubi glo.l.nec
ambigi.l.si q̃s.C.đ don.& hr̃ in l.Lucius, & in l.absen.ubi Bar.
& Pau.de Cast.expresse hoc volunt,allegantes alias decisi.ꝓut
etiam firmat Phil.Cor.cõs.254.licet uideatur. in prin.in 3.uo
lu.& Fel.in c.scripta.col.7.versi.item probatur.ex̃ de fid.instr.
35 Et † tanto magis ista procedunt,qñ res remissa & donata repe
riatur penes donatarium de uoluntate ipsius donantis, vt est
tex.in d.l.nec.ambigi,& firmãt oẽs in l.absenti.ff.de don.Istud
36 † enim lucrum dotis,qđ ipse dñs Aloysius sperabat habere,in
spe cõsistebat,& per pactum renunciari potest : vt firmat Bar.
& oẽs sequuntur in l. 1.col. 2.vers.quandoq; est ius.C.de pac.
per illum tex.& traditur in l.de his.ff.de trans.& plenius in d.
l.q Romæ.§.duo fratres.& est tex.in l.inter hr̃dem.ff.de pact.
& ibi Bal.& alij volentes,q̃ sicuti spes põt per testamentum re
mitti,ita ẽt põt per pactũ, ita etiam & per epistolam transmis-
sam & acceptatam,per quam inducitur pactũ remitti ẽt ꝓcul-
37 dubio põt,vt s̃.probatum est. Quinimo † & si fuisset simplex
renunciatio : tñ q̃a fuit geminata,adhuc ualeret,ut firmat Ias.
in d.l.1.C.de pact.col.4.in fi.versi.4.considera.allegat ad hoc
38 iura & alias decis.vt per eum. Cuius dicta cõprobant : nã ge-
minatio ostendit enixam uoluntatem disponentis, & plus ope
ratur q̃ simplex actᵒ.l.si mulier.C.ad velleia.& ad id plura cu-
mulat Fran.de Cur.consi.52.super articulo, col.1.& cons.55.
col.8.& consi.63.col.16.& Mod.in l.1.in princ.ff.de off.eius,
& Ant.Cor.in trac.de verbis geminatis,quem posuit in tra.de
potesta.regia.Et prædicta oĩa ad casum pñtem adaptando,quũ
res ipsa dotalis de uoluntate ipsius d.Aloysij, & sine vitio esset
penes ipsum d.Alexandrum eius sororium, & ipse d.Aloysius
per binas literas directas ad dictum d.Alex. & d.Vincent.eius
filium acceptatas per ipsum d.Alexandrũ, & penes ipsum mõ
existentes declarauerit animum suum fuisse & esse,q̃ dicta res
dotalis esset ipsius d.Alex.& ad quod etiam concurrebat volũ
tas d.Lauræ,seu uxoris,& sororis d.Ale.Concludere debemus
spem dicti lucri dotalis per ipsum do. Aloysiũ fuisse remissam
& donatam d.do.Alex.Literæ.n.prædictę & transmissę de isto
lucro dotali loquuntur, quum de possessione dotali contineãt
dispositionem & remissionem.Quod eo magis suadetur consi
derato testamento per ipsum d.Aloysium condito, in quo re-
misit d.Alex.eius cognato q̃cquid ipsi d.Aloysio spectare pos-
set in dote dictæ Lauræ,& sic dictã spem lucri dotalis. In qua
uoluntate decessit. Per quod testm̃ conditum añ dictas literas
nec aliter immutatum colligitur apertissima volũtas ipsius d.
39 Aloysij volentis per dictas literas remittere tale lucrum. † Et
licet dictę literæ nihil dicãt de dote, tñ apertissimè loquuntur
de possessione dotali empta de pecunia dotali,q̃ ita empta esse
dicta fuit dotalis, vt hr̃ in l.ita constante.& l.seq.ff.de iur.dot.&
in l.fi.C.eo.& per Ang.Are.inst.quib.alie.licet uel non, col.2.
40 vers.in gl.in verb.alienare, & tradit in l.1.ff.solu.mat. ¶† Nec
prædictis hẽt obstare,si dicatur,q̃ verba apposita in dictis lite-
ris non inducunt dispositionem,nec obligant,nec ita loquunt
ex quo vñr esse verba generalia & prolata per modum liberali
tatis,& sic seruiunt de ueto : ut per illum tex. dñt do.Car.col.
3.in 3.oppo.& Abba.in 5.notab.& Imo.col.2.in c.cum venis
41 sent, vers.respondit,ex̃ de institu. Vñr † enim esse uerba adula
toria & prolata ad placitũ alterius,& cã iactantię,ut dicit Bar.
& alij scrib.in l.fi.ff.de testam. Et fortasse ipse d.Aloysius dicta
uerba protulit: quia non credebat acceptari,& iõ non obligãt,
ut plenè tangunt Ale.& Mod.in l.ita stipulatus, la grande,col.
2.ff.de uerb.obl.& Ias.in l.ex his,col.fin.C.de testam.mil.Ces-
sant.n.ista quò ad casum pñtem, procederent.n.qñ uerba ge-
neraliter essent prolata ſm consuetudinem,uel iocose,seu nu-
gatoriè,uel ad complacentiam, uel cã demonstrandæ affectio-
42 nis.Secus aũt est,qñ proferuntur deliberatè, & appensatè,& p
modũ animi destinati, & per uerba de præsenti, ut fuit in isto
casu: tunc.n.obligãt,& dispositionem inducunt,ut sentit Imo.
in d.c.cum uenissent.col.antep.vers.præterea ut dixi,& apertè
hoc sentit Alex.in d.l.ita stipulatus,col.2.uolens q̃ si fit ꝓmis
sio ẽt uerbis generalibus,deliberatè tñ,q̃ est valida, adducit iu
ra ut per eum.Et in casu pñti cessat generalitas & incertitudo.
43 Nam † appensatè fuerunt scripta,& deliberatè,& iõ inducunt
dispositionem ualidam,ut sentit Bar.Pau.de Cas. & Aret.in d.
l.fi.ff.de testamen.Et q̃ deliberatè d.Aloysius dicta uerba scrip
serit & protulerit,patet ex geminatione, vt dixi superius.Item
ex eis,quę disposuerat per prius in eius testamẽto, qđ minimè
mutauit,& cum quo decessit. Et etiam quia d.uerba ꝓtulit de
pręsenti & solẽniter per geminatas epistolas,ut dicit Bart.Pau.
& Are.in d.l.fi.Et considerando uerba in dictis epistolis contẽ
ta minimè potest dici,q̃ fuerint prolata generaliter & per mo
dum liberalitatis & iactantiæ & eo animo, vt non acceptaren-
tur.Quinimo totum oppositum arguunt,q̃ deliberatè,appen-
satè,animo deliberato,& per uerba de præsenti,solenniter per
epistolas geminatas & transmissas facta fuerit remissio & do-
natio dicti lucri dotalis ualida & firma, ut ex superioribus pa-
44 tet apertè.¶† Minus obstat,si dicatur,q̃ verba,de quibus in di
ctis epistolis & literis,non sunt dispositiua, sed tantùm enũcia
tiua,quæ paucissimi sunt momenti: quum regulariter non in-
ducant dispositionem & obligationem, ut plenè traditur in l.
ex hac scriptura.ff.de donation.cum alijs uulg. Nam excellen-
tissimus dom.Alex.cõsiderando verba dictarum literarum, &
illa præsertim, la sua possession, & alia ibi , la qual cosa tengo
sua & uostra,& non mia,perche mi par cosi el douer, & etiam
alia uerba alterius epistolę, la qual non reputo per mi,ne ten-
go sia mia ma uostra,si che liberamente la galdete,che cosi an-
chor e la uolunta de uostra sorella,optimis rationibus & con-
cludentibus decisionibus ostenditur,dicta uerba esse dispositi
ua,& inducere dispositionem,remissionem & donationem di-
cti lucri dotalis.Et ex multis etiam per eum adductis conclu-
denter ostenditur,quatenus dicta uerba in aliquo essent enun
ciatiua,tñ inducere dispositionem & in præsenti casu remissio
45 nem & donationem dicti lucri.Quibus† dictis accedat doctr.
Bal.in l.si uoluntate.C.de fideicom.liber.uolentis, q̃ quando
enunciatio consistit in seipsa, nec terminatur ad aliud,semper
46 est dispositiua. Et † quando terminatur ad se, tunc dr̃ fieri pp
se & disponit,ut uult idem Bald.in l.1. C.de fal.cau.adiec.leg.
47 col.1.uersi.ultim.allegatur hæc lex. & col.2.uers.quæro quid
est dictum,dicit,q̃ uerba dispositiua sunt illa,quę stant de per
se,& quæ principaliter emanant pp se, & in quibus cõsistit uo-
luntas, ut etiam dicit Alexan.consi.83.uiso processu, col.8.in
3.uol.& Ias.in l.ex his.in princ.C.de testa. milit. & Socin.cõs.
228.in causa,col.2.uersi.in primis,in 2.uol. & Bald.in authẽ.
& qui iurat,colu.7.uersic.quęro nunquid per hęc uerba.C.de
bon.aucto.iud.poss.dicit q̃ quando sermo profertur dispositi-
uè, nec requirit actum alterius uoluntatis, semper inducit di-
spositionem,ex quo profertur ad disponendum,ut tangunt ẽt
repeten.in l.Titia.§.Titia. columna prima, de legat. secundo.
Ex quibus decisionibus necessariò est concludendum, uerba
prolata in dictis literis p dictum dominum Aloysium esse di-
spositiua & non enunciatiua, consequenter illa inducere & in
duxisse ueram & ualidam dispositionem quò ad remissionem
& donationem dicti lucri dotalis. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Maritus pōt dotem cōsistentem in pecunia commutare in fundū.*
2 *Quando id cedit in uxoris utilitatem.*
3 *Et ualida ē ista permutatio et cōmutatio pro cōcurrēti quātitate.*
4 *Et quid si fundus cōmutatus plus ualet, quàm quantitas data.*
5 *Donatio facta inter maritum & uxorem non ualet, & nu.4*
Confirmatur tamen mariti morte, & nu.19
6 *Et isto casu an sit necessaria rei donatæ traditio, & nu.86.*
7 *Sufficiens tamen erit traditio facta, & nu.89*
9 *Idem si aliud interuenit traditionis loco.*
10 *Et idem si interuenit constitutum.*
11 *Constitutum uim traditionis habet, & oēm transfert possessionē, & numero.16.*
12 *Transfert etiam & dominium, & nu.14.& 15.*
13 *Et ualidat talem donationem, & num.14.*
15 *Traditio ficta idem operatur, ꝙ uera.*
17 *Non differt quid eē tale uel haberi pro tali in his quæ iuris sunt.*
18 *Constitutum appositum super cōtractu nullo an operetur, & 22.*
21 *Donatio inter maritum & uxorem, an sit penitus prohibita.*
22 *Et an aliquo casu sit permissa.*
24 *Verbum donat, inuestit, et assignat, quid importet.*
25 *Satis est, ꝙ res donata reperiatur penes uxorē, licet non tradatur.*
26 *Et si maritus uoluit donationem ualere in uim relicti, non requiritur traditio.*
27 *Quod uerum quando &c.*
28 *Idem iuris de toto quod in parte quò ad totū uel quò ad partem.*
29 *Clausula, et quouis mō, quid significet, & n.xxx.de eius effectu.*
31 *Ostendit etiam enixam uoluntatem apponentis eam.*
32 *An uideatur donatum illud plus, si esset modicum tantum.*
33 *Et quando, & quo casu istud procedat.*
34 *Remedium.l.ij.C.de rescin.uend.quo casu procedat.*
35 *Valor debet esse excessiuus considerato tempore contractus*
36 *Remedium.d.l.ij.non procedit in sciente ualorem rei uenditæ.*
37 *Verba illa, quæ plus ualet dedit &c.quam quantitatem capiunt.*
38 *Maritus donans debet in donatione perseuerare usque ad mortem, ut ualeat.*
39 *Præsumitur maritus perseuerare in donatione facta.*
40 *An dicatur reuocata per testamentum successiuè factum, in quo non fit mentio de illa.*
41 *Institutio aliorum hæredum non reuocat eam.*
42 *Nec etiam per legatum factum uxori donatariæ.*
43 *Dominium transfertur per donationem.*

CONSILIVM CXXVIII.

1 Potuit licitè, † & iure pmitēte Seraphinus Peregrinus cōmutare dotem, & alia q̄ a dn̄a Catherina vxore sua receperat in pecunia in fundū & petiā terrę, de qua in p̄nti cōtrouersia existit: cū.n.illa cōsistiret in pecunia, & inter
2 uenirēt consensus dictæ eius vxoris, &† talis cōmutatio in fundū cederet ī vtilitatē dictæ suæ vxoris, meritò de iure valuit, & tenuit l.ita ꝯstante, & l.seq.ff.de iu.do.l.si mulier dotis, & l.cū maritus.ff.de pac.dot.tradit Ang.ꝯs.305.& Pa.de Ca.ꝯs.459. viso, & plenè hr̄ p Bal.nouel.ī trac.de dote, in 7.par.prin.in 1. priuil.col.3.vers.si aūt, & in fi.& col.6.ī 2.& 3.lim.Pro † quā-
3 titate ergo dotis, & alterius pecuniæ, quā ipse Seraphinus receperat ab vxore ualuit p̄dicta cōmutatio, & pmutatio: ut ī simi. tradit ī l.qđ aūt.§.si vxor.& l.sed si iure.§.si iure.ff.de don.int. vir.& vxo.& est ꝯs.Bal.in ordine mihi.66.int.vir.& vxo.ī 1.vo
4 lu.Et † suadetur rōne viua, cū talis cōmutatio sit pmissa, & nō phibita, ut dictū est.¶Difficultas ergo oritur, & vertitur in eo, qđ plus ualebat, & ualet dictus fundus, q̄ fuerit illud, qđ Seraphinus receperat ab vxore, qđ plus idē Seraphinus suæ uxori donauit, & reliquit, an talis donatio in eo pluri sit ualida, & firma, an uerò sit nulla ex illa trita & uulgata regula disponente, ꝙ donatio facta p maritū uxori ꝯstāte matrimonio nō ualeat, nec teneat.l.1.l.3.§.sciendū, & ferè p totū.ff.de don.int.uir.& vxo.& C.eo.tit.& ex in antiquis.c.fi.cū ꝯc. ¶† Tn̄ rectius ꝯside-
5 rādo in casu p̄nti dicendū est ꝓriū, ex quo talis donatio morte ipsius Seraphini donatoris fuit ꝯfirmata, & iō secuta eius morte superuiuente dicta do. Catherina donatio ipsa effecta fuit valida, & firma: vt hr̄ in l.cū hic status.§.1.& in l.Papinianus, & pluribus alijs ll.ff.de don.int.vir.& vxo.& C.eo.tit.& p Bar.& Pa.de Cast.per illū text.in l.si mortis cā.ff.de don.cau.mor.& not.in l.2.C.de dote cau.nō nu.per Bal. ꝯs.mihi.29.casus, vir. col.1.in 1.uol.& col.2.vers.ego firmiter teneo, & p Bar.ꝯs.81. Martinus Formiconis, & Pau.de Ca.ꝯs.49.in ista, & ꝯs.101.notādū, ī fi.& ꝯs.5.circa, col.2.& ꝯs.106.d.donatio, & p Phi.Cor. ꝯs.224.col.2.uers.nec ēt, & ꝯs.257.pmitto.in 3.uo.tradit Bar. post gl.in l.1.§.2.ff.de vsucap.pro don.cū alijs adductis p Ale. in l.talis scriptura, col.3.ff.de leg.1.& alibi pluries per doc.&
6 legēdo, & ꝯsulēdo.¶† Verū adhuc posset instari, & dici uerū eē donationē int.mar.& vxo.tunc demū confirmari morte donatoris, qn̄ interuenit traditio rei donatæ, vt disponit text.in d.l. Papinianus, & ibi notant Bar.Sal.Fulg.& Bal.& tradit gl.& ibi scrib.in d.l.2.C.de dote cau.nō nume.& Bal.in l.1.C.de don. an̄ nup.& Pau.de Ca.in ꝯs.p̄al.max.d.ꝯs.106.in prin.& p Ale. ꝯs.26.viso, in 2.vol.& ꝯs.143.viso, in 5.uol.& p Phil.Cor.ī ꝯs. p̄al.ꝯs.152.ad euidētiā, in prin.in 3.uol.& p Ias.in l.si is qui p emptore.nu.109.& seq.ff.de usucap.& p Soc.ꝯs.189.viso, col. 1.in 2.uol.cū si.Vn̄ licet Seraph.donatarius fuerit pmortuus: qm̄ non tradidit dictū fundum dn̄æ Chaterinæ suę uxori, eius
7 morte talis donatio per eū facta nō potuit confirmari. ¶† Istis adhuc nō obstantib. q̄ dixi superius bn̄ ꝓcedūt: nā licet in casu p̄nti nō interuenerit uera traditio d.fundi, tn̄ interuenit fi-
8 cta p ꝯstitutū, q̄ ficta traditio idē operat, qđ uera. Cōis † .n.ꝯclo hēt, ꝙ donatio int.mar.& vxo.cōfirmat morte mariti donātis, dūmodo interueniat traditio uera uel ficta, & sic aliqd, qđ fungatur vice traditionis, ita gl.in d.l.2.C.de dote cau.nō num.& ibi Bar.dicēs d.gl.esse mirabilē, & p eā ita declarari.d.l.Papin. & d.gl.sequitur ibi Bal.& Sal.& Ale.ī apostillis ad Bart.& Bal. in l.1.C.de donat.an̄ nup.& idē uolūt Bar.Bal.Sal.Ale.& Ful. in d.l.Papin.& Cuma.ꝯs.40.quidā, col.fi.vers.nec p mortē mariti, & Pau.de Ca.in p̄alle.ꝯs.99.col.fi.vers.breuiter, & ꝯs.p̄all. 101.col.fi.uers.& hoc p̄supposito, & d.ꝯs.105.col.2.& melius in d.ꝯs.106.in prin.& Are.ꝯs.17.cōsideratis, col.4.& cōsi.24. diligenter.col.3.4.& 5.sentit quoq; Ro. ꝯs.277.non est dubiū in prin.& ēt Soc.cōs.65.circa primā, col.pen.& col.2.uers.qui nimo, in 1.uol. tāgit ēt Azo in sum.de don.col.pen.ver.& in casib.& Pau.de Ca.in l.absenti.in summario.ff.de don.& Ale.d. consi.26.in 2.uol.& d.cons.143.in 5.uol.& per Soc.cōs.115. nu.2.& 4.in 4.uol.& cos.55.in fi.eo.uol.firmat ēt Phil.Cor.d. cōs.124.in 3.uol.& cōs.257.eo.lib.& consi.224.licet, col.1.in
9 4.vol.Vbi † allegando decis.dicit, & cōcludit, donationē inter mar.& vxor.morte donantis cōfirmari, dummodo ꝙ interuenerit traditio uera seu ficta, uel aliud qđ uice traditionis fungatur, ponit Phil.Dec.consi.202.nu.7.notat Bal.cōsi.mihi.341. maritus, col.1.in 1.uol.& Soc.& Ias.post Pau.de Cast.in l.1.§. si iure.ff.de acq.poss.affirmant opi.gl.in d.l.2.esse cōmunem.
10 Et † magis in terminis, ꝙ donatio inter maritū, & vxorē cōfirmet morte donātis, licèt nō interuenerit uera traditio, dūmodo interueniat constitutum, firmat expresse Alex.in 6.uol.cōs.
11 117.col.1.& cos.152.nu.6.ea rōne. Quia † cōstitutum hēt vim traditionis, & transfert oēm possessionē, dūmodo constituens possideat, vt dicit ipse Ale.eo.uol.cōs.24.nu.5.cōs.78.num.5. ubi adducit iura istud probantia, & est de mēte Ang.in l.2.C.
12 de acq.poss.Et † ēt quia constitutum in donatarium transfert dn̄ium.l.in ædibus.§.fi.ff.de dona.& p Ale.consi.156.nu.7.in 7.uol.& consi.25.in 3.vol.& consi.221.in 5.uol.& oīa prædicta firmat Phil.Dec.in terminis nr̄is in d.cōs.202.volēs, ꝙ cōstitutum hēt vim traditionis, & validat donationem factam inter maritum & vxorem, sequuta tn̄ morte donantis. Quod
13 prius etiam voluit Soc.in 4.uol.consi.115.nu.2.ubi loquitur de donatione facta filio in potestate, quæ morte patris confirmatur, licet non interueniat uera traditio, sed solùm constitutum. Et donatio inter patrem & filium procedit a pari cū donatione, quæ fit inter maritum & uxorem.l.donationes, quas
14 C.de donatio.int.mar.& vxo. Et † propriè in donatione inter mar.& vxo.ꝙ constitutum hēat uim traditionis, & validet ipsam sequuta morte donantis, firmat idē Soc.in d.§.si uir.co.2. nu.14.in l.1.de acq.poss.ff.do.Marcus Anto.Baue.in tract.de
15 dona.inter mar.& vxor.in 16.fallen.idem tenet. Nec † immeritò: cum traditio ficta idē operetur, qđ uera, ut dicit gl.in d.l. 2.& in terminis nr̄is firmat Soc.cōs.6.nu.9.in 4.uol.& faciūt quæ idē Soc.uult cōsi.131.num.13.in 4.uol.& quæ cumulat Ias.in l.quoties.C.de rei vendi.nu.14.& in l.ab emptione, nu. 18.ff.de pact.& Phil.Dec.consi.226.col.1.nu.1.& per totū, & consi.

consi.247.nu.2.in quib.locis numerant effectus,quos ꝯstitutũ
16 operatur.Et† ẽt quia constitutũ transfert dñium, & possessio-
nem.l.quædã mulier.ff.de rei vend.l.interdũ. l.quod meo, &
vtrobiq; per Bar.& oẽs scrib. ff.de acquir.pos.& p eundem in
d.l.ab emptione, vbi ẽt scrib.& per Soc.ꝯsi.11.nu.9.in 3.vol.
& per Ale.consi.92.col.2.in v.volu.& consi.36.in princ.in 6.
vol.& diffusè traditur in cõsiliis,& locis superius adductis.Ex
quib.clarè patet in casu nr̃o,constitutũ habuisse iura traditio-
nis,& ꝯñr confirmasse dictã donationẽ factam per Seraphinũ
suæ vxori sequuta morte ipsius donantis, qui tpe cõstituti pos
17 sidebat.Ista enim sunt iuris,in quo non differunt, aliquid es-
se tale,seu hẽri ꝓ tali,vt est tex.& ibi Abb.in ij.no.in c.ex par-
te.extra de spons.& per Bar.in l.si maritus.§.legis.ff.de adult.
18 ¶†Nec p̃dictis habet obstare,si dicat, ꝗ tale cõstitutum nihil
dẽt operari,ex quo vr̃ appositum super ꝯ̃ctu nullo.l.3.§.scien-
dum.ff.de don.inter uirum & uxo.cum si.& qñ ꝯ̃ctus princi-
palis est nullus,ẽt constitutum censetur esse nullum: ut dice-
bat Argenti. in terminis nostris in d. §. si uir. quem ibi refert
Pau.de Ca.& vr̃ sequi Ale.ibi,& ẽt Ias.in puncto iuris nu. 18.
& in l.ex testamento,nu.2.C.de fideicom.& idem Ias. in sim.
in l.sub prætextu,nu.11.C.de trans.& sentit Soc.ꝯsi.18.nu.4.
in 3.uol.& ad id plura adducit Franc.de Cur.consi.70.super
19 controuersia,col.5.in fi.& seq.Nam†in terminis nostris*cõis
* conclus.est in ꝯ̃rium,ꝗ immo habeat constitutum uim tradõ
nis & confirmat donationem factam p maritum uxori, sequu
ta morte mariti,ut tenet gl.in d.l.2.& sunt aliæ deci. superius
deductæ,& hanc communem dicunt esse Pau.& Ias. in d. §.si
20 vir.Et†eorum obiectioni rñdet & bñ Soc.ibi col.2.num.14.
ubi saluando communem dixit, ꝗ aliqñ actus & ꝯ̃ctus est om
nino nullus sine aliqua spe reconualescentię, & tunc ꝯstitutũ
& ficta traditio nihil operant,& ita procedunt iura,& decisio
nes uolentes,ꝗ si non ualet principale,minus ualet accessoriũ
aliquando licet ꝯ̃ctus sit nullus,tamen speratur eius reconua-
lescentia,quo fit: vt non omnino sit nullus, sed potius stet in
pendenti,& in futuro euentu reconualescentię, & tunc ficta
traditio,& constitutum operant, ꝗ principalis ꝯ̃ctus reconua-
lescat,pariter etiam & ficta traditio per cõstitutum eri valida:
vt est casus præsens,nam donatio inter maritum & uxorem li
cet à principio sit nulla, tamen habet spem reconualescentiæ,
ut ualidet,& sit firma sequuta morte donantis, siue procedat
21 uera siue ficta traditio.Quæ†opinio comprobat ex his,q̃ vult
Bal.consi.mihi.28.casus vr̃,in 1.uol.col. 1. vbi vult,ꝗ dona-
tio inter maritum & uxorem non vr̃ penitus prohibita: quia
si hoc esset,non confirmaretur morte,sed potius est pręter le-
gem, & illa prohibitio non est odiosa sed fauorabilis, ne mu-
22 tuo amore coniuges se spolient.Et†suadent ista ex his, q̃ uult
Ias.in d.l.si is qui pro emptore.ff.de vsucap.nu. 109. ubi con-
cludit,ꝗ donatio inter maritum & uxorem, constante matri-
monio aliquo casu est permissa,& sic in genere dicitur esse per
missa,& ualet,& tenet in aliquibus casibus,in quibus non va-
leret,si oĩno esset nulla,& ibi enumerat plures casus, in quib.
23 valet,vnde ita & in casu præsenti†ut sequuta morte donantis
efficiatur ualida,si appositum est constitutum, & sic patet, ꝗ
non apponitur super contractu omni casu prohibito, & peni
tus nullo, & inreconualescibili omni tempore, sed potius su-
per ꝯ̃ctu reconualescibili,& ideo debet operari effectum, quẽ
operatur uera traditio.Ad quæ etiam bene faciunt,quæ ponit
24 Are.in d.consi.17.col.5.& 6.¶†Accedat prædictis: nam Sera
phinus donator inuestiuit,& assignauit dictum fundum præ-
dictæ d.Chaterinæ suæ vxori, quæ eidem reliquum donauit,
& sic transtulit,ꝑ quæ verba vr̃ dedisse licentiam apprehendẽ
di dictum fundum propria auctoritate,ut hr̃ in l.prædia.ff.de
* acq.pos.ſm intellectum Iac.de Are.quem*cõmuniter sequũ-
tur ibi doc.& notat in l.2.C.eo.tit.& ponit Aret.d.ꝯs.17.col.
2.ver.tñ si donans dicit,& Soc.d.consi.55.uiso nu.3.& 10.in
25 4.uolu.Et†quoniam dictus fundus donatus reperitur penes
ipsam donatariam,& uiuente marito,& post eius mortem, in-
fertur conclusio uera, quòd talis possessio penes ipsam dona-
tariam existens sine uitio, licet res donata eidem realiter non
fuisset tradita,ualidabit ipsam donationẽ,ex quo habebat po-
testatem propria auctoritate apprehendẽdi fundum donatũ,
ita Bald.in l.nec ambigui.C.de donat.& sentit Azo in summa
de donatio.uer.pręal.& Pau.de Ca.in d.ꝯs.106.col.fi.& Soci.
ꝯs.91.casus,col.5.in 3.uol.& Phi.Cor.in ꝯs.suis alleg.ꝑ Phili.

Dec.hoc idẽ sequentem in d.ꝯs.202.col.pe.& est dec.ꝯs. Nea.
26 275.testator quidã,in fi.Et†ista ẽt suadent: qm̃ d. Seraphinus
uoluit,dictã suã uxorem debere ꝯsequi dictũ fundũ,nedũ uir
tute cõmutationis,de qua superius dictũ est, verũ ĩ eo, qđ plu
ris ualebat,voluit ad eã puenire titulo donationis,& relicti,vt
patet ex verbis instri supinde ꝯfecti,ex q̃b. colligit mentis suæ
fuisse talẽ donationẽ ualere in uim relicti,prout uerè talis do-
natio hẽt naturã ultimæ uoluntatis,cũ morte cõfirmet,& do-
nans hẽat liberũ arbitriũ illã reuocandi usq; ad mortẽ, iuxta
ea q̃ tradunt ꝑ gl.& oẽs scri.in auth.ex testõ.C. de coll. & per
Bal.in ꝑal.ꝯs.29.casus,uir.col.2.ver.ego firmiter teneo, & tan
git Soc.ꝯs.91.uisa,col.4.uer.sed licet quispiã, & uers.seq.in 1.
vol.& Phi.Cor.ꝯs.185.tria,lr̃a K,& ꝯs.144.col. fi. in princ.in
27 2.uol.Intelligendo†tñ ut declarat Bar.& alij in l.(sequẽs.qõ.
ff.de leg.2.& in l.post legatũ. §.q. mortis.post gl.ff.de his qui-
bus vt indig.& per Ale.consi.143.col.pe.ver.nec prædictis,in
5.vo.Et qm̃ dictus Seraphinus nõ reuocauit, meritò eius mor
28 te fuit confirmata,vt superius est conclusum.Et†ex istis infer
tur, ꝗ ipse Seraphinus illud plus voluit exprese principaliter
donare dictæ suæ vxori,cũ expsserit,& uoluerit,illud plus hr̃e
vim donationis,& relicti,& ꝯñr dictum fundum voluit com-
mutare cum pecunia,quam receperat ab vxore,& illud,quod
plus fundus valebat, voluit vxori principaliter donare titulo
donationis,& relicti.Quod plus donatum & relictum morte
sua extitit confirmatũ.Sicut.n.si donasset totum fundũ sequu-
ta eius morte,donatio effecta fuisset valida,vt dictum est,pari
ter & eadem rõne donatio dicti fundi facta pro parte erit vali
da,& firma: cũ idem iuris sit de toto quò ad totũ, quod iuris
est de pte quò ad partẽ,vulgata l.quæ de tota, cum vulg. ff.de
29 rei vendic.Et†rursus ista oĩa suadentur ex verbis dicti donato
ris,dum iussit & voluit,dictam cõmutationem,inuestituram,
donationẽ & relictum valere,& tenere quoquo vis mõ,& ꝯñr
oĩ meliori modo quo de iure valere posset,quæ verba, & quæ
clã comprehendit etiam alia capita non expressa,vt dicit gl.&
30 scrib.in c.susceptum,de rescr.lib.6. Et †hẽt & operatur illam
virtutem,vt si actus non valet eo mõ,quo fit,tñ valebit eo mõ
do,quo valere poterit,vt dicit Bar.& doc.in l.j.§.si quis ita.ff.
de ver.ob. cũ aliis alleg.per Soci.consi.173.reuerende pr̃,col.
31 3.in 2.vol.& consi.66.nu.15.& seq.in 3.vol.Et†dicta clausu
la operatur,& ostendit enixam voluntatẽ disponentis: vt illa
exequatur eo modo,quo actus valere põt,per tex.in l.cum pr̃.
§.filius matrem.ff.de leg.2.tradit etiam Cor. consi.76.licet.li
tera H.& cõsi.298.ante omnia,litera M.in j.vol.& Ias.in auc.
nouissima.C.de inoffi.test.in no.& Dec.consi.14.& pro tenui
col.2.& consi.77.viso puncto,col.2.ver.2.ratione,vbi allegã-
do plures decisiones firmat talia verba, & dictam clausulam
operari validitatem actus eo modo,quo valere potest. Conse-
quenter actus iste valebit,vt in illo pluri censeatur facta dona
tio principaliter,& vt videat tradita ptãs apprehendendi fun-
32 dum ꝓpria auctoritate.¶†Nec pręd ictis habet obstare si dica
tur, quòd ipse Seraphinus donator voluit bene donare illud
plus,dummodo esset modicum, quod videtur colligi ex illis
verbis,etiam si de pluri valeret,quæ ad modicum debẽt refer
ri,& non ad magnum excessum: vt tradit per illũ tex.per gl.&
alios in l.& si post tres.ff.si q.s cauti.& per Bart.& alios in l.2.
C.de rei vend.& per scrib.in l.si quis cũ aliter.ff.de verb.obl.
& per Phil.Cor.consi.288.viso,col.9.versi.& subdit.in 3.vol.
33 cum concor.Nam obiectio procederet,& locum haberet,qñ
dicta verba essent apposita accessoriè ad alium ꝯ̃ctum præce-
dentem,prout loquuntur doctores volẽtes dicta verba impor
tare modicum,secus autẽ est,qñ illud plus principaliter dona
tur & relinquitur, & qñ in eo pluri ꝯhentes voluerunt facere
donationem etiam principaliter, vt est in casu præsenti, & s̃.
34 est probatum apertissimè.Prout†etiam obiectio tollitur,nam
non apparet in casu præsenti,nec intentatũ nec prosequutum
remediũ.d.l.l.2.vt plenissimè tangunt & deducunt excellen-
tissimi, & clarissimi aduocati Peregrini Belopherei conuenti.
35 Prout†etiam cessat obiectio: qm̃ non apparet probatus valor
excessiuus vltra dimidiam tpe dicti ꝯ̃ctus, prout necessarium
est: cum valor verus inspici debeat tpe ꝯ̃ctus,& non postea.l.
3.§.diui.ff.de iure fis.gl.& doc.in c.cum causam,extra de test.
Ro.& alij in d.l.si quis cum aliter. Pet.de Anch.Innoc. & alij
scrib.in c.cũ dilecti,extra de emp.& vend.tradit in l.ꝑcia rerũ
36 ff.ad l.falc.& per Soc.consi.48.nu.3.in 4.volum.Prout †etiã,
& for-

* & fortius obiectio cessat: qm̃ conclusio * cõis habet, quòd di-
spositio dictæ l.2.cũ simi.non procedit in sciente, & habente
notitiam valoris, sed solùm in ignorante, vt traditur per glos.
Bar.& alios in l.quisquis.C.de rescin.uend.cũ aliis allegatis p
Alex.in 6.vol.consi.j.nu.2.& 4.consi.14.visis nu.19. versicu.
quinimo,& firmat Soc.in d.consil.48.viso instrumento,in 4.
volu.nu.4.quib.in locis allegantur decisiones hanc cõem pro
37 bantes.Et† Soc.in d.consi.48.nu.8.firmat, quòd illa verba, si
plus valeret,dedit,& donauit etiam,non referuntur ad modi-
cum,qñ ꝯhens erat sciens,& non ignorans. Et quia dictus Se-
raphinus habebat verã sciẽtiam dicti fundi donati, & valoris
ipsius,vt ex processatis liquidò apparet: tum etiam quia ipse la
borabat dictum fundum donatũ: vt dicit Ale.in d.consi.j.nu.
14.per quæ resultat præsumptio,quòd habuerit notitiam va-
loris ipsius,Concludendum erit,remedium dictæ l.2.minimè
38 obstare,licet in præsenti minimè intẽtatũ appareat.¶†Minus
etiam obstat prædictis,si dicatur,talem donationem nõ subsi-
stere: eo qm̃ dictus donator nõ perseuerauit in ipsa vsq; ad vl
timũ vitæ spm̃,quinimmo vr̃, ipsam reuocasse, prout de iure
reuocare poterat,& expresè,& tacitè, vt hr̃ in d.c.fi.de dona.
inter uir.& vxor.& in l.donatio,& in l.si maritus.C.eod.tit.&
in l.Papinianus,& in l.cum hic status.§.ait oratio. ff.eo.tit.cũ
39 concor.Nam† obiectio tollitur: qm̃ in casu præsenti non ap-
paret de aliqua reuocatione,& pęnitẽtia ipsius donatoris,quo
casu præsumitur perseuerantia,& in dubio nõ præsumat' mu-
tatio voluntatis,sed potius ꝯrium.s.perseuerantia. l.eum q.ff.
de prob.c.cum Marte,extra de celeb.missa.& in terminis nr̃is
est tex.in d.l.cũ hic status.§.pęnitentia.versi.quòd si in obscu-
ro sit,& firmat gl.in verb.perseuerauerit,in d.l.donatio.& gl.ĩ
d.c.fi.in verb.tacitè,& gl.in d.l.2.C.de dote cau.non nu. & p
Rom.cons.267.non est dubium,in princ.¶Nec dicatur,quòd
pęnitentia,& reuocatio præsumitur ex eo: qm̃ dictus Seraphi-
nus post dictam donationẽ confecit solenne testm̃,& in eo ap
posuit cl'am generalem derogatoriã cassans, annullãs &c. Nã
40 †per talem cl'am dicta donatio nõ censetur reuocata, vt dicit
Bar.in l.legatũ.ff.de leg.2.& Bal.in l.sancimus. C.de testa. &
in cap.j.in titu.de feudo dato in uicem.l.commissor. & tenet
in l.hæredes palam.§.fi.ff.de test. & Lu.Ro.consi.169.pro de
41 cisione,& est decis.consi.Neap.præal.175.in fi.†Nec institu-
tio hæredum facta in dicto testõ reuocauit dictã donationẽ,
quinimmo potius eam confirmauit, vt hr̃ in d.l.cum hic sta-
tus.§.j.& latè prosequitur Aret.in d.suo consi.74.col.pe.& fi.
42 fi.Nec†ẽt dicta donatio censetur reuocata ex eo quia ipse Se-
raphinus donator in suo testamento legauit dictæ dñæ Cathe
rinæ usumfructum bonorum suorum: nam tale legatum mi-
nimè substulit obiectã donationẽ,quæ diuerso tpe fuit facta q̃
dictũ legatũ.Et qa continet aliud q̃ legatũ contineat,vt in for
tiorib.terminis traditur in l.qnquaginta, vbi sctib.ff.de prob.
43 & plenè tradit Are.d.cõsi.74.col.pe.& fi. ¶†Ex qb.necessariò
infert',talẽ donationẽ esse validã,& firmã, & confirmatã mor-
te dicti donatoris.Et ꝙ per eã fuit translatum dñium, & pos-
sessio in ipsam dñam Catherinam. Et ꝯñr, ꝙ ipsa tanquã dña
potuit dictum fundum,de quo litigatur,donare,& cedere di-
cto Peregrino Belophereo conuento,toto tit.ff.ac. C. & extra
de donatio.l.3.cum ꝯcor.C.de nouati.¶Nec dicto Peregrino
hẽt obstare,si dicat',ꝙ ipse Seraphinus tpe,quo fecit prædicta,
non erat compos,nec sanus mente, ꝯñr nõ potuit talem dona
tionem,& commutationem facere.Et etiam quia post dictam
commutationẽ,& donationẽ prædicti Seraphinus & Catheri
na donarunt cĩa eorũ bona Antonio filio quon.Ioan.Thoma
sij de Pedato,q Antonius sua iura cessit Leonardo patri ipso-
rũ agentiũ.Nã obiectiones istę ex plurib.tam in facto q̃ in iu-
re copiosè deductis p clarissimos & excellentissimos aduoca-
tos dicti Peregrini conuenti tolluntur & euacuantur in ip-
sorum allegationibus. Et dictis obiectionibus minimè ob-
stantibus conclusiones superius firmatæ remanent firmæ &
ualidæ. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Pater regulariter non potest cogi emancipare filium.*
2 *Limitatur pluribus in casibus remissiue.*
3 *Standum est regulæ alio non docto.*
4 *Hæreditas aduentitia quæ dicatur.*
In illa patri quæritur usufructus regulariter.
5 *Limitatur tamen aliquibus in casibus.*
6 *Habet etiam pater usumfructũ super pecunijs, & alijs mobilibus aduentitijs.*
7 *Vsusfructus an debeatur, quando cum patre est filius hæres institutus, & nu.9.*
8 *Hæres extraneus quis dicatur.*
9 *Si extraneus eos instituit quid iuris.*
10 *Et quid si patri legatum tantum fuit factum.*
11 *Et si in legato contineretur, quòd pater debeat esse illo contentus.*
12 *Non expressit testator, ergo noluit.*
13 *Etiam si expressè non fuisset probibitus ab usufructu poterit illũ petere licet dixerit debere patrẽ esse contentũ legato relicto.*
14 *Maximè cũ sciret filiũ, quẽ instituit esse in sui patris potestate.*
15 *Testator in dubio debet se conformẽ reddere cũ dispositione iuris communis.*

CONSILIVM CXXIX.

1 Certum est,† ꝙ pater regulariter non põt cogi inui-
tus filium,quem in ptãte habet emancipa-
re;cum pr̃ia ptãs inæstimabilis sit, vt hr̃ in l.si filiusfam.§.ſm
vulgarem.ff.de leg.j.& probat' in §.fi. vbi scrib. ponunt,instit.
quib.mo.ius pat.potest.sol.& in l.nec auus. C.de emanci.lib.
& in l.si cui legatũ.ff.de cond.& demon.per gl.Bar.& alios in
l.quidam cum filium.ff.de verb.obl.cum simi.Cum igitur ser
Bernardinus de Rodobio aromatarius in sui ptãte hẽat Mar-
cum Ant.eiusdem filium legitimum & naturalẽ, inuitus cogi
2 minimè poterit,eundẽ Marcũ Ant.emãcipare. ¶† Et licet sint
aliqui casus exceptuati,in quib.pr̃ cogi põt ad emancipãdũ fi-
lium,qui enumerãtur per gl.& doc.in d.§.fi.& in d.l.si cui le-
gatum in verb.cogendũ,& in d.§.ſm uulgarem, & in aliis lo-
cis concor. Tñ in casu præsenti nullus illorum casuum exce-
3 ptuatorũ subsistit† quo fit,vt rl'æ stare debeamus iuxta ea,quæ
tradunt' per gl.in l.oĩs diffinitio.ff.de regu.iur. & in l.quoties
ubi scrib.ff.si qs cautio. ¶Infertur ex istis, ꝙ hæreditas,in qua
fuit hæres institutus dictus Marcus Ant.a quondam ser Zan-
nino de Rodobio aromatario eius patruo quò ad vsumfructũ
spectat,& pertinet ad prędictum ser Bernardinũ eius patrem,
4 cum in ipsius sit ptãte.Talis† enim hæreditas aduẽtitia est: cũ
proueniat ipsi Marco Ant. extra subam patris, & extrinsecus,
vt hr̃ in l.quęcumq;.ibi,hęreditate &c.& in l.cum oportet,in
prin.ibi,ex liberalitate fortunæ,& plenius in l.fi. C.de bon. q
liber.& inst.per quas perso.nobis acqui.in §.j.cum si.Et in ad
uentitiis uera,& indubitata concl'o est,ꝙ patri quæritur,& de
betur usufructus, vt probatur in dictis iurib. & in aliis ꝯcor.
5 ¶†Et licet in iure reperiantur aliqui casus exceptuati,in quib.
pr̃i non quærit' usufructus,ut plenè tradit' pęr gl.& scrib. per
illa iura in auc.excipitur,& aliis seq. C.dę bon.quæ libe. & in
corpore vnde sumuntur, tñ nullus illorũ casuũ exceptuatorũ
in pñti potest adaptari in personã dicti ser Bernardini, quo fit
ut ſm rl'am,quam attendere dẽmus,ut superius dictum est,ip
se cõsequi dẽat plenũ usumfructum,quousq; uiuit in dicta hę
reditate,& bonis hęreditariis relictis dicto Marco Ant.eius fi
lio ĩ sua ptãte existenti.Hẽbit itaq; ipse ser Bernardinus usum
fructum,& super reb.stabilib.hæreditatis prædictæ, quæ in ea
erant tpe, quo mortuus fuit ipse ser Zanninus testator. Nec
non,& super illis,quæ emptæ fuerunt post ipsius mortẽ de pe
cuniis tñ dictæ hæreditatis,iux.ordinem,& uoluntatem dicti
6 testatoris.Pariter† etiam usumfructum consequetur,& sup pe
cuniis,& reb.aliis mobilib.seu mercib. hæreditatis prædictæ, q
cum in illis usufructus constitui possit,& substat iuxta ea, q
plenè hñr.ff.de usufru.ear.rerũ quæ usu consumu.ferè per to
tum,& in §.constituitur,& §.seq.inst.de vsufruc.& in l.j.C.de
usu & habita.& in l.2.& 3.& in l.generali.§.vxori,cũ concor.
ff.de usufr.leg.Sil'r,& usumfructum hẽbit dempto capitali lo
cationis,& cõductionis possessionis, quã dictus testator viuẽs
7 titulo conductionis acceperat. ¶ †Nec prædictis habet obsta-
re,si diceretur,quòd dicto ser Bernardino non debet' talis usu
fructus: eo qm̃ per ipsum testatorem videtur institutus hæres
unà cũ dicto Marco Ant.eius filio, quo casu non potest cõseq
usumfructũ in portione hæreditatis,ĩ qua filius fuit ĩstitutus,
ut vr̃ sentire gl.ex mente Irnerij in auct. item hæreditas. C.de
bon.quæ lib.quam sequi vr̃ Saly.& Pau.de Cast.ibidem, & in
8 dicta aucten.excipitur,colum.2.uersi.& no.glo. †Nam casus
illo

iste, qñ extraneus facit testm̃, & extraneum instituit hæredem, vt erat ipse ser Zanninus testator, & ipse Marcus Anto. iuxta ea quæ traduntur in §.cæteri, insti.de hære.quali.& diffe.& in l.vnica.§.extraneũ.C.de rei vxor.actio. non reperit in iure expressus, vt pr̃ debeat priuari usufructu quoad portionem, in
9 qua filius est institutus vnà cũ ipso. Et† ideo opinio Irnerii, & sequa.non est vera, & ita eã reprobant Fulg.& Phili.Cor.in d. auct.item hæreditas.Et non immeritò rõnibus, & iurib.adductis per eos.Et non sine cã gl.in corpore vnde sumuntur dictę auctenticæ enumerans casus, in quib. pr̃i non quæritur ususfructus, non enumerauit istũ, ex quo in hęreditate extranei, vt est pñs, non põt locũ sibi vẽdicare.Prout ẽt obiectio cessat: qm̃ ipse ser Bernardinus nõ fuit institutus cohæres cũ dicto Marco Anto.eius filio, ut patet ex lectura, & tenore testi, quo casu ẽt si opinio Irnerii esset uera, non hr̃et locum ꝯ ipsum ser Ber
10 nardinũ, qui non fuit institutus cohæres. Solùm†.n.eidem p dictũ testatorem fuit factum legatũ dimidiæ partis vnius possessionis, & iure cautum non reperitur, ꝙ pr̃, cui relictum est legatum in testõ, in quo eius filius in ptãte existens fuit institutus hæres ab extraneo, dẽat priuari usufructu, arg.notatorum in l.illam.C.de collatio.Et quia talis casus non reperitur exceptuatus, ꝯñr stare debemus rł̃ę disponenti, ꝙ in aduentitiis patri quæratur vsusfructus.Et licet dictus testator in calce dicti legati relicti dicto ser Bernardino dicat, ꝙ tale legatum facit eidem pro oĩ & toto eo, quod ipse ser Bernardinus petere posset quouis modo de hæreditate ipsius testatoris, & mandauerit, ꝙ deberet esse tacitus, & contentus de dicto legato.Tamen
11 †talis assertio non excludit ipsum a dicto usufructu, intelligit enim exclusus quoad proprietatem, ad quã tendebat legatum prædictum, ad quã relatio necessariò fieri debet: cũ per tale legatum uoluerit ipsum excludere a proprietate hęreditatis suę residuæ, & nõ ab usufructu, si.n.testator ipse voluisset priuare eundem ser Bernardinũ usufructu, utiq; istud expressisset: cũ potuisset istud facere, vt tradit in d.auc.excipit. & in corpe vñ sumit, & quia istud non expressit, mens sua colligit, ꝙ noluerit priuare vsufructu dictũ eius fratrem ser Bernardinũ, argu. eorũ quæ hñt in l.vnica. §.sinautẽ ad deficientis. C.de caduc.
12 tol.& in c.ad audientiã, extra de deci.cum simi. Cum † enim ipse testator sciret, seu scire deberet, ꝙ instituendo Marcum Ant.filium dicti Bernardini hæredem iuris dispositione dicto ser Bernardino quærebatur ususfructus, nec aliquid dixit, ꝙ eidem non quęreret, nec eundem grauauerit emãcipare dictũ eius filiũ.Mentis suæ colligitur fuisse, ꝙ talis casus omissus remaneret in dispõne iuris, q̃ hẽt, in aduentitiis patri quæri usu-
13 fructum.Et† dicta uerba tacitũ, & contentũ, eum non excludunt, quinimo si dictus testator expresè prohibuisset dictũ ser Bernardinũ non posse plus petere de bonis suis, non ppea vr̃ ipse Bernardinus exclusus a petitione dicti vsusfructus, ꝓut in simili tradit Bar.in l.ut iuris iurandi.§.si liberi, per illum tex.col.2.ver.ſm dubium.ff.de oper.liber. cum aliis adductis per Ale.consi.22.viso tit.col. 5.ver.sed ita est, & ver.seq.tamẽ
14 hoc 4.fundamen.in 5.uol.Eo magis: cũ ipse testator sciret d. Marcum Ant.esse in ptãte dicti ser Ber.& eundem ser.Ber.esse futurũ legitimũ administra. suæ hæreditatis, in qua instituit d.Marcũ Ant.vt tradit in l.cum oportet, & in l.fi.C.de bon.q̃ lib.Et ulterius ipse testator reliquerit eundem commissariũ, ex quo de eodem ser Ber.plurimum confidebat.¶Ex quib.colligitur, voluntatẽ suam fuisse ꝓprietatẽ suæ hæredi. etiam viuente d.ser Ber.spectare ad ipsum Mar. Ant. & ꝙ administratio, & usufru.ipsius deberent esse ipsius ser Ber.fratris d.testatoris.Qui cũ sciret d.Mar.Ant.esse minorẽ & inhabilẽ ad administrandũ d.bona hæredi.eidẽ aliter nõ ꝓuidit de administratore d.bonorũ, nec aliter ordinauit a quo fructus dictæ hęredi.dẽrent pcipi, in quib.si voluisset de facili potuisset ꝓuidere, & ordinare in beneficium d.Marci Ant. & qa circa p̃dicta nullũ verbum expressit, voluntas sua fuit concors iuri cõi, ꝙ ser Ber.pr̃ deberet esse administrator, & vsufructua.dictæ hæreditatis & bonorum, quousq; viueret, vti ius cõe disponit, vt
15 supra deductum est† & in dubio testator debet reddere se cõformem cum dispositione iuris communis: vt traditur in l.si duo. ff.de acquirend.hæreditat.& in simili tradit Bartol.in l. vt iurisiurandi. §. si liberi. ff.de oper. liber. & plenius idem Bartol. & alij scriben. in l.hæredes mei.§.cum ita.ff. ad Trebellia.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filius nõ tenetur cõferre suis fratrib. bona quæsita industria sua uigiliis, & laboribus extra substantiam patris & nu.2.*
2 *Nec erit facienda compensatio propter alimẽta præstita filio per patrem.*
3 *Et quò ad dominium & proprietatem ista quæruntur filio.*
4 *Et pleno iure mortuo patre ad ipsum filium spectant.*
5 *Et ratione congrua fuit istud inductum.*
6 *Collatio non habet locum nisi in bonis prouentis ab eo de cuius hæreditate agitur.*
7 *Vsusfructus aduentitiorum ad patrem spectat, & nu.8.& 9.*
9 *Et quid si fructus non adsunt, nec filij dolo sunt consumpti.*
10 *Pater uiuens potest remittere etiam tacitè usumfructum istũ, nu. 12.13.& 16.*
11 *Et quando sunt consumpti non debentur.*
12 *Et quid si pater uiuens permisit filium illos accipere, & nu.13.*
14 *Pater non propriè, & uerè potest donare filio.*
15 *Potest tamen tacitè, ut in casu præcedenti.*
16 *Maximè si filius seorsum a patre habitabat.*
17 *Dos recepta a filio non est communicanda suis fratribus.*
18 *Propria est.n. ipsius filij, & de cõi patrimonio uenit detrahenda.*
19 *Quando matrimonium durat tempore, quo pater moritur, est præcipua filij.*
20 *Dos aduentitia non censetur hodie habita ab alio &c.*
21 *Prouenienz filio ex matrimonio non quæritur patri, & nu.22.*
22 *Idem si perueniat filio ex forma statuti, ut est lucrum dotis.*
23 *Dotis fructus percepti a filio uiuente patre non conferuntur.*

CONSILIVM CXXX.

Omisso multiloquio, & decisiuè loquẽdo, dico mag. Ioan.Petrum, qui per x.annos, & lõgè plus seorsum habitauit a pr̃e, & fratrib. cõsequi debere portionem hęreditatis pr̃nę, q̃ ad ipsum spectat: cũ cõis pr̃ mortuus fuerit ab intesta. vt expresè disponunt iura vulgaria, & cõia. Dico
1 †etiam, eundẽ mag.Io. Petrũ minimè teneri ad conferendum suis fratrib.bona, q̃ ipse quæsiuit eius industria, suis laboribus & vigiliis, extra sub̃am patris. Quę bona aduentitia sunt, vt hr̃ in l.cum oportet.in prin.vbi scrib.oẽs not.maxi. Phil.Cor.in apostilatione literę, & co.2.ver.illud aũt, vbi post alios firmat,
2 in talib.aduentitiis† nõ considerari compensationem, si pr̃ tali filio alimenta p̃stitisset, nã quò ad proprietatem, & dñium sunt ipsius filij, qui ea acquisiuit, vt exp̃sè ẽt hr̃ in l.fi.ĩ princ. in §.j.& per totã l.C.eo.ti.de bon. quæ lib.& etiã est tex. exp̃sus instit.per quas personas nobis acquiri.§.j.ver.quod autem ex alia causa, & versi.ne quod ex laborib.suis, & quã etiam firmant gl.& doc.in iurib.præal.max.gl.2. & alia in verbo, exceptis, in d.l.cũ oportet, & firmat etiã Ale.cõsi.138.ponderatis, col.fi.vers.quantum verò, in 5.vol.& Soc.consi.91.visa, col.j. in j.vol.& Phil.Cor.ꝯsi.285.thema.in prin.& col.3.ver. & ex his infert, in j.vol.& ꝯsi.27.in hac, col.j.in ij.vol.& ꝯsi.105.vi
3 sis, col.j.& ꝯsi.152.ad euidẽtiã, col.j.in 3.vol.Et† cõclo potest cõprobari ex his, quæ hñr in l.j.vbi gl.adducit concor.& in l. fi.C.de bo.mater.& in l.j.cũ simi.C.de bo.q̃ lib.in q̃b.disponitur, ꝙ hodie aduentitia quæsita p filium extra sub̃am patris quoad dñium, & proprietatem quęrunt ipsi filio, pr̃i aũt vsusfructus duntaxat in iiiis acqritur, tradit etiam p scrib.in l.placet.ff.de acqui.hære.& in l.cum filiofamilias. ff.de leg.j.& in
4 l.j.C.qui admitti.† Meritò igit talia bona quæsita artificio, industria, & labore ipsius mag.Io.Petri post mortem sui pr̃is pleno iure ad ipsum spectare debent, & sua erunt p̃cipua, nec ueniunt conferenda, nec cõmunicanda cũ suis fratrib. vt est tex. apertus in l.fi.& ibi oẽs notãt.C.de coll.vbi hr̃, ꝙ bona quęsita per filiũ, quæ non quærunt patri quoad proprietatem, mortuo pr̃e non debent conferri, sicuti non conferunt castrensia, prout ẽt firmat Bar.in l.pr̃.col.2.ver.sextũ ius. ff.de collat.do.
* & idem Bar.quem alij scrib. * cõiter sequunt, in l.si emancipati, col.pe.versi.6.superuenit, & versi.procedo vltra, & col.fi. ve.quæro vtrum sui.C.de colla.& ibi Saly.in euiden.& col.fi. etiam in d.l.fi.tradit etiã Ale. in d.cons.138.& Soc.& Philip.
5 Cor.in consi.supra alleg.Et† ratio istius decisionis, & ꝯclonis bene colligitur ex his, quæ habẽtur in d.l.cũ oportet, & in §.j. instit.per quas perso.nob.acqu.nam iniquũ esset, & nimis graue, quæsita laboribus propriis debere trãsferri, & sic communicari

6 nicari aliis fratrib. Prout† etiam conclo cõfirmatur per tex.in
l.vt liberis,ibi,de cuius hæreditate agitur, & in l.qm̄ nouella.
circa prin.C.de inoffi.test.vbi concludit, ꝙ collatio non hēt
locum, nisi in bonis prouentis ab eo,de cuius hæreditate tra-
ctatur,quod esse maximum in materia collationis dicit Sal.in
d.l.si emancipati,col.fi.in fi.& Ias.in d.l.vt liberis,nu.6.vbi ad
ducit concor.& Soci.consi.91.visa,col.j.versi.nam ad hoc,in
j.vol.& Fran.de Curte cõsi.23.ego quoq;,circa prin. vnde cũ
dicta bona quæsita per ipsum mag.Io.Petrum nõ fuerint, nec
sint de bonis prouentis a cõi patre,de cuius hæreditate tracta
7 tur,meritò conferri non debent.Et† licet usufructus dictorũ
bonorum aduentitiorũ viuente p̃re ad ipsum spectaret,& illũ
potuisset percipere,vt habetur in ll.& deci.superius deductis.
Et ex hoc videatur dicendum, ꝙ licet proprietas non debeat
cõicari,vt superius est deductum: tñ usufructus proprietatis
vr̃ dēre conferri,ex quo debuit acquiri p̃ri.d.l.cũ oportet, in
prin.& tradit Pau.Ale.& Mod.in d.l.fi.C.de collat.vbi addu-
8 cunt concor.Tñ hmói consideratio nõ potest præiudicare ip-
si mag.Io. Petro, ex quo nullus adest vsufructus bonorum per
9 ipsum quæsitorum sua industria,labore,& exercitio. Prout†ēt
obiectio cessat: qm̄ nulli fructus dictorum bonorum extant,
nec fuere cõsumpti dolo & fraude ipsiꝰ,ut tradit Pa. & Ale.&
Ias.in d.l.fi.nu.3.per l.ea demum,eod.titu.de collatio. Prout
10 †etiam tollitur: qm̄ pater cõis viuens permisit dictum Io.Pe-
trum percipere usumfructum de dictis bonis aduentitiis,quo
casu tales fructus vñr sibi a patre donati,ita ꝙ post eius mortē
non debent cõferri,vt firmat Ang. & Pa.de Ca.in d.l.cũ opor
11 tet.§.finautem,per illum tex.Et† Ale.in d.l.fi.idem vult,quã-
do fructus sunt consumpti.Et apertius istud tenet idem Alex.
in præal.suo ꝯsi.138.in 5.vol.col.fi.in prin.versi.nec p̃nt hæ-
redes,vbi vult,solam patiētiam patris sufficere; vt filius faciat
fructus suos,ita ꝙ mortuo patre non teneatur cõferre, & hoc
idem tenet Bal.in auc.ex testõ,col.9.& col.14.C.de collatio.
12 ¶†Et licet Ale.in d.auc.ex testõ,col.4. & Ias.col.j.nu.3.& idē
Ias.in d.l.fi.nu.3.in fi.videantur sentire ꝯrium, quod debeant
conferri,licet pater viuēs permiserit filium fructus percipere,
13 †tñ verior vr̃ præcedens opinio, per tex.in d.§.finautem, qui
non solùm disponit,quod talis tacita donatio teneat,sed vlte-
rius dicit,quòd filius post obitũ patris lucret̃ fructus, addēdo
rationem,vt in oĩ pace inter se successio eius ꝑmaneat, nec al-
terationis cuiusdam inter fratres oriatur occasio,quæ ratio,&
dispositio non haberet locum,si deberet fieri collatio,nec ipse
filius verè lucraretur post obitum p̃ris,ac etiã essent inter eos
14 altercationes,quæ oĩa essent ꝯ illum text. Et†rationes Alex.&
Ias.procedunt in vera donatione, quæ non est in terminis di-
cti.§.finautem,ibi,dum dicitur,quasi diuturna in eũ donatio,
quæ dictio,quasi,improprietatem denotat: vt tradit gl.in l.in
personam.§.qui pecuniã. ff.de pac.& ponit Albe.in dictio. in
15 verbo,quasi. ¶†Et licet tex.in d.§.finautem, uario modo ꝑ gl.
& doc.intelligat̃,quo valeat illa tacita donatio,& post alios de
clarat Phil.Cor.ibidem,& in consi.suo præal.285.col.3.in fi.
& col.4.in prin.in j.vol.tñ qñ pater perseuerauit vsq; ad mor
tem,& passus est filium percipere fructus, erunt præcipui ip-
sius filij,vt firmat Phil.Cor.in d.§.finautem, & clarius in p̃al.
consi.suo 152.col.2.in fi.in 3.volu. ubi asserit intrepidè ita es
se concludendum,etiã si pater filio alimenta præstitisset,quan
to ergo fortius in casu præsenti,in quo ipse Io.Petrus seorsum
16 habitauit a p̃re,& ab eo nulla alimenta percepit. ¶†Et prædi-
cta comprobantur,ex his,quæ ponit Bal.nouel.in trac.de do-
te,in 6.par.in 36.priuilegio,carta mihi.25.col.2.& 3.versi. &
multo magis,vbi affirmat,cõem conclusionem esse,patrē per-
mittentem filium capere fructus rerũ aduentitiarum,videri fi
lio dictos fructus donare,& ꝙ talis donatio est firma,maximè
qñ filius seorsum habitat a patre,adducit Bal.& Bar. & consi.
Pet.de Anch.& subdit ita ꝯsuluisse,& ꝯñr,ꝙ tales fructus erũt
p̃cipui ipsius filij,nec erunt cõicandi cum fratribus,etiam si
essent excessiui, quod punctaliter decidit casum nostrum.
17 ¶†Ex istis infertur,ꝙ ipse magister Io.Petrus non tenetur con
ferre,nec cõicare dotem,quam recepit & habuit a sua vxore,
nam sua propria est: cum ipse seorsum habitans a patre susti-
nuerit onera matrimonij,& dictam dotem receperit, & a p̃re
minimè habuerit alimenta, & mortuo patre dos ipsa esse dēat
apud filium maritum, etiam eo casu quo dos patri fuisset con
signata: cũ dos esse debeat apud eum,q matrimonij onera su-
stinet.l.si is q ff.de iur.do.& est tex. in l.si filia §.hoc amplius,
& in l.si maritus,& in l.fundus q.ff.fami.ercis.& bonus tex.in
l.2.C.eod.tit.vbi doc. maxi. Bal.& Pau.de Ca.dicunt,ꝑ illum
tex.ꝙ mortuo patre dos uxoris filij mariti non dēt diuidi, sed
ante partē assignat̃ illi filio,qui est maritus,ex quo est propriè
18 illius & de cõi patrimonio debet detrahi,& dari marito,†qñ
dos fuisset assignata patri, ex quo venit detrahenda tanquã ęs
alienũ,ut tradit Spec.in tit.de iud.in 4.parte.§.sequit̃,uer. q̃d
si a cõione,& ponunt Bal.& alij in l.si patruus.C.com.utrius-
que iud.& tradit Ale.consi.74. uiso tit.col.j.in 5.uol. & Soc.
consi.213.cum in præsenti,col.5.vers.2.rõ, col.pe.uersi.5.&
ultima conclusio,in 2.uol.ubi ad id adducit alias decis.& seq
tur Bal.nouel.in trac.de dote,in 6.par.in 35. priuil.car. mihi
25.col.j.& Mod.Bono.in trac.de dote,in 3.par.princ. qõ.16.
19 vers.adde quod pro dicta,& in fi. ¶†Et comprobantur ista ex
his,quæ traduntur per Bar.& alios in l.si cum dotem.§.trans-
grediamur.ff.sol.matr.& per Ange. consi.60.morte dicti filij,
ubi concludit,ꝙ si matrimonium durat tpe,quo pater morit̃,
dos erit præcipua ipsius mariti,qui sustinere dēt onera matri-
monij.l.actionem.§.fi.ff.pro soc.& sequitur Phil.Dec.cõs.66.
20 col.3.uer.3.& ult.& consi.67.¶†Quæ ēt suadentur,nam ho-
die dos aduentitia habita ab alio q̃ ab illo, de cuius successio-
ne agitur,non dēt conferri.l.ut liberis,p̃al.& ibi Ias. post alios
nu.6.& eod.tit.de coll.in l.filiæ dotem, col.j.& 2.tradit Bart.
in l.quãuis.§.si sit nepos,uer.ul.quæro, in fi.& in §.si sub con-
ditione,in fi.ff.de coll.dot. & Soc.consi.64.uiso, uersi.secũda
21 conclusio,in j.uol.Prout†etiam: nam illud,quod prouenit fi-
lio existenti in ptãte ex matrimonio nõ quæritur patri sed ip-
si filio,ut hr̃ in l.j.& ibi gl.in uerb.quocunq;. C.de bo.q̃ libe.
* quod sequuntur ibi * cõiter scrib.& bene probatur in l.2.per
locum a speciali.& in l.3.& in l.quæcunq;,& in l.non sine.C.
eo.ti.& in præal.l.cum oportet,in princ.ibi,ex nuptialib.cau-
22 sis. ¶†Comprobatur ēt: nam illud, quod prouenit filio ex cã
matrimonii.ex forma statuti disponentis, ꝙ ipse lucretur do-
tem mortuo patre durante matrimonio, non debet per filiũ
cõicari, & conferri suis fratrib. tpe diuisionis hæreditatis pa-
ternę,quę conclo de plano procedit,qñ pater mortuus est du
rante adhuc matrimonio ipsius filij, & qñ ipse filius seorsum
habitauit,& habitat a patre, & fratrib.cum q b. nullam habet
cõionem,nec habuit,ut tradit Bart. in d.§.transgrediamur, in
fi.& ibi scrib.oẽs ponunt,& idem Bar.in l.j. C.de bon.quæ li.
ubi Ale.in apostillis,& diffusius Phil.Cor. & sequitur Bal.no-
uel.in d.trac.de dote,in 6.par.in 37.priui.& Mod.Bonon.eo.
trac.in ult.par.q.7.& diffusè traditur per Phil. Dec.in p̃alleg.
* consi.67.ubi allegando plures decisiones * cõiter concludit,
concurrentibus prædictis tale lucrum quęri filio,ita ꝙ nõ dēt
23 cõicari,nec conferri suis fratrib.Pariter, †& fructus dictæ do
tis forsitan percepti uiuente patre a d.mag.Io. Petro minus ēt
ueniunt conferendi: nam cum ipse filius seorsum habitauerit
a p̃re,& ēt sustinuerit onera matrimonij, fructus ex dote pce-
ptos suos fecit,ut sentit Bar.in l.ꝯ nurũ.ff.rer.amot.& in d.l.j.
C.de bon.quæ lib.& ibi Phil.Cor.cũ aliis traditis per Moder.
Bonon.in tracta.de dote, in 2.par.q.51. & in 3.par.q.165.&
per Soc.cõs.224.eleganter,uer.j.in 2.uol.& firmat Bal.nouel
lus in d.trac.de dote.in 6.par.in 35.priuil.& in priui.seq.36.
ubi concludit de plano istud procedere,qñ pater uiuens per-
misit filium maritum percipere dictos fructus,vt plenius di-
ctum,& ꝯclusum est superius in præcedenti articulo.¶Quib.
omnib.cõsideratis conclo firma,& indubitata resultat,ipsum
mag.Io.Petrum consequi dēre portionem sibi tangentē hære-
ditatis paternæ,& ꝙ non tenetur conferre suis fratribus dotē
uxoris suæ, nec alia bona per ipsum quæsita industria, artifi-
cio,& laboribus suis,nec etiã tenetur conferre fructus,si quos
percepit,ex dictis bo nis. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Geminatio actus enixam ostendit uoluntatem.*
2 *Confessio superat omnem probationem.*
Contrarius sibi ipsi reyciendus est.
3 *Actore non probante reus debet absolui.*
4 *Producens unam causam, & probans aliam succumbere debet.*
5 *Dicta in libello, & in positionibus probant contra libellantem*
ponentem, & respondentem.
6 *Causa*

5 *Causa expressa falsa, & inepta reddit libellum nullum.*
Expressio causæ facit cessare tacitam.
Actio intentata quãdo est incompatibilis alijs narratis reddit libellum, & iudicium nullum.
Quando causa expressa, & intẽtio est inepta, libellus nullo modo potest saluari, nec procedit iudicium.
Clausula ius & iustitiã ministrari, producit effectum, ut obtineat actor, si deduxit unam causam, & probauit aliam.
10 *Non entis qualitates aliquæ non considerantur.*
11 *Dicta clausula nihil operatur circa ea, quæ continẽt repugnantiã.*
12 *Nec procedit, quando sumus in casu certo, & actione certa, et probationes ad id non tendunt.*
13 *Item & quando generaliter peteretur iustitiam ministrari.*
14 *Clausula sola ueritate inspecta, effectũ producit, ut actor obtineat si unam causam deduxit, & aliam probauit.*
15 *Fallit, nisi lex uel statutũ post dictã clausulã ulterius procedat.*
16 *Item, & quando adesset repugnantia.*
17 *Et quãdo actio intẽtata est incõpatibilis alijs in libello narratis.*
18 *Confessio facta extra iuditiũ a parte aduersa non acceptata minimè præiudicat.*
19 *Scriptura inducit paratam, et promptam probationem.*
20 *Animus, & uoluntas uerbis declaratur.*
21 *Pro uiro bono ac bonæ famæ præsumendum est.*
22 *Verosimile attendendum est.*
23 *Confessio non uerosimilis reijcitur.*
24 *Iudex non dat fidem, ubi non cadit uerosimile.*
Quod uerosimile non est, imaginem obtinet falsitatis.
25 *Probationes arbitrariæ sunt.*
26 *Error calculi semper potest allegari, & deduci.*
27 *Calculatio insufficienter reddita, & erroneè denuo reddenda est.*
28 *Calculatio, & computatio malè facta reiterato reducenda est ad ueram computationem.*
29 *Error probatur eo ipso, quòd ostenditur rem aliter se habere.*
30 *Confessioni erroneæ non est standum; quãdo illi repugnat euidẽtia facti.*
31 *Item quando in computo non fuere admissa, quæ debebant admitti, uel ex opposito.*
32 *Error cadit etiam in facto proprio.*
33 *Confessio erronea non præiudicat confitenti.*
34 *Confessio erronea semper reuocari potest.*
35 *Etiam si pluries fuisset reiterata.*
36 *Errans non dicitur consentire.*
37 *Errantibus subueniendum.*
38 *Positio quando dicatur simplex, & non captiosa.*

CONSILIVM CXXXI.

Iacobus iste aduersus mag. Ant. apertissimè deduxit causam mutui, ꝯñr actionẽ ex illo oriẽtẽ, & geminatis & repetitis vicib. prædicta expressit. Tum in suis pri-
1 mis petitionibus, tum & replicationib. †& usq; ad finem iudicij, inde ostendens enixam eius uoluntatem, solùm fuisse circa cãm prædictã deductã, & actionem ex ea orientem, ad not. in l. balista. ff. ad treb. per Bar. in l. scimus. C. de agri. & cẽsi. li. 11. & plenè per Ant. Corse. in trac. de uerbis geminatis, inserto in trac. de potest. regia. iunctis not. per Ias. in l. si quis in conscri-
2 bendo, in fi. C. de pac. Etiam† qm̃ cã ipsa deducta fuit, & est expressè falsa, ut ipsemet Iaco. apertè fatetur rñdẽdo positionib. ipsius mag. Ant. cuius confessionis maior non potest dari probatio, ƒm gl. & doc. in l. cum te. C. de trans. & per Mod. in ru. extra de prob. cum uulg. & per quã sibi ipsi redditus est ꝯ̃rius, & ꝯñr reiiciendus, ad no. in l. i. C. de fur. & in c. solicitudinem,
3 extra de appellat. Nec aliter cã mutui apparet probata meritò succumbere dẽt. Tenebat†.n. iustificare, & probare cãm expressè per eũ deductã, qua non probata sequi debet absolutio in fa-
4 uorem rei ꝯuenti. uulg. l. qui accusare, cum concor. C. de eden. Et† licet aliam cãm probasset: tñ adhuc succumbit. l. hẽbat. ff. de instito. c. Abb. de re iudic. lib. 6. per Innoc. in c. ex parte, el j. de priui. Bar. in l. j. ff. de eden. & ad no. in l. j. ff. si mens. fals. mo. dixe. per cano. in c. examinata, de iud. Soc. consi. 29. col. 5. uer. circa tertiam, uol. j. & scrib. in l. si ita stipulatus. §. Grisogonus, ff. de uerbo. obl. & in l. certi condõ. §. si nummos. ff. si cert. pet.
5 ¶†Deducta enim per ipsum Iacob. in sua petitione & successiuè rñsione per ipsum data dispónib. mag. Anto. ꝯ ipsum insurgunt, ita ut illis aduersus eum standũ sit. l. cũ precũ. C. de libe. cau. per Bal. in l. certũ. §. si quis absentem. ff. de confes. Bal. in l. j. C. eo. & p Fel. post alios in d. c. examinata, & in c. si cautio, de fide instru. nu. 16. uers. 3. nisi, & per doc. in c. fi. de iu. iur. lib. 6.
6 ¶†Et qm̃ cã expssa nõ fuit apta, quinimo falsa, ut deduxim⁹, & successiuè intentio ipsius Iac. apparet ineptissima, meritò eius petitio ruit, & nulla redditur, ut plenè prosequuntur oẽs p illum tex. maximè Fel. in summario, & col. 3. nu. j. in præal. c. examinata. citãs quãplures ꝯcor. decis. quo fit, ut cesset obiectio, p quam dici posset, intentionẽ fuisse aptã, oĩa. n. fuere inepta, in-
7 super & aliqua falsa.†Et expressio illius causæ, & actionis cessare facit oẽm tacitã. l. fi. C. de pac. conuẽ. l. cũ ex filio. §. filio. ff. de
8 uul. & pupil. Et† qm̃ actio expresè intentata per Iac. est incõpatibilis cũ aliis expressis per eum in eius petitione, ƒm oẽ ius eius petitio procedere non põt, ꝯñr mag. Ant. conuentus absoluendus oĩno uenit, ita post longam disceptationem hinc inde prius deductã per scrib. oẽs concludit, & firmat Are. in d. c. examinata, col. 4. uer. pro veritate distingue, quẽ sequit̃ Fel. ibi plu-
9 ra alia deducens col. pe. nu. 20. ¶†Nec istis obstare habet, si dicatur, petitionem Iac. posse sustineri virtute cl'arum appositarũ in calce suæ petitionis, max. illam ius, & iustitiã administrari, p quã obtinere dẽt ex cã probata, licet nõ deducta, ƒm Cuma. & Alex. in l. si ita stipulatus. §. Grisogo. ff. de uer. obl. & per Soc. in l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acq. pos. & can. in c. significãtib.
10 de libel. oblatio. Nam† uerè nulla legitur apposita cl'a in fi. dictæ petitionis, & non entis nullæ qualitates considerari pñt. l.
11 eius qui in prouincia. ff. si cer. peta. Prout† etiã. Nam & si apposita fuisset dicta cl'a, & alię simi. adhuc tñ nihil operãtur circa ea, quæ repugnantiã ꝯtinẽt: ut est casus præsens, & firmat Ale. consi. 96. cõsideratis, col. pe. uers. 2. rñdetur, & ꝯsi. 110. Attẽtis narratis, col. j. uol. 5. Aret. consi. 17. consideratis, colum. 4. Nec
12 †uirtus dictæ cl'æ procedit, qñ sumus ĩ casu certo, & certa fuit intẽtata actio, & probõnes ad id non tendũt, sed ad aliud, ƒm
13 Mar. Soc. in d. c. significantib. in 13. arti. q. 2. Minus† ẽt procedit, qñ gñaliter peteret̃ iustitiã ministrari, ƒm Bal. in l. incerti, col. 11. uer. 15. quæro. C. de interdic. ¶ Minus etiã obstabit superius deductis, quod ex aduerso deducit̃, statutum uidelicet
14 Boñ. tollere difficultatẽ† cũ disponat, in quacunq; cã ciuili esse ꝓcedendũ summariè, de plano, & sola ueritate inspecta. Per quã cl'am insurgit effectus: vt reus possit ꝯdẽnari, & si ĩ petitione fuit cã expressa, & demũ alia probata ƒm Anto. de But. relatum p Ale. in d. l. si ita stipulatus. §. Grisogonus, col. 10. & Ias. ibi nu. 33. & refert Dec. in c. dilecti filij, col. 2. nu. 3. in fi. ex̃ de iudi. in quo. c. post gl. doc. oẽs plura adducũr, circa effectũ p̃dictæ cl'æ, ut ẽt faciunt scrib. in cle. sæpe, de ver. sig. & Ias. ĩ l. certi ꝯdictio. §. si nummos, n. 32. & 33. ff. si cer. pet. Nam si bene aduertatur, statutũ prædictũ non simpliciter ita disponit, sed vlterius ꝓcedit addendo in quib. & qñ sola facti veritas sit inspicienda, volens iudicẽ ad eã hñdam ꝯsiderare acta, & probationes, ƒm formã iuris, & statu. Boñ. ita vt in cãis ciuilib. offerat̃ qualis qualis petitio, & det̃ copia parti ad effectũ, ut possit deliberare, & ulterius proferri certa sñia, & q̃ petitio non p̃t mutari, nisi certo tpe penitus in casu pñti decurso, vt ẽt disponit statutũ p̃cedens, mãdans in cã ciuili posse procedi summariè, & ꝙ pp ineptã actionem quis non dẽt amittere cãm, qđ mag. Ant. minimè asserit, & deducit, sed solũ petit se absolui, & liberari a petitione Iac. ĩepta, & falsa, cũ expensarũ refectione, ƒm
15 no. in d. c. examinata, cũ si. Quib.† ꝯsideratis statutũ p̃dictũ, & d. cl'a, sola ueritate inspecta, parum operatur; cum ulterius statutum procedat: ut tradit Are. in d. c. dilecti, col. 3. vers. in qõ-
16 ne, & vers. 2. ego probo. quẽ sequit̃ Fel. ibi. Prout† ẽt obiectio ruit: qm̃ cl'a p̃dicta non tollit, nec sanat defectus superius adductos continentes repugnantiã, ꝯ̃rietatẽ, & falsitatẽ, ƒm Alex.
17 p̃allegato ꝯs. 96. & 110. uol. 5. Et† qñ actio expresè intentata est incõpatibilis cũ alijs expressis, & narratis in petitione ƒm Are. & Fel. in d. c. examinata. Secundò principl'r pro mag. Ant. dr̃ d. Iac. ẽt sufficienter non probasse se esse creditorem illius in lib. 91. & ꝯñr ex defectu probationis mag. Ant. erit absoluẽ-
18 dus. Et† q̃uis aliqui testes per ipsum Iacob. producti asserant die ult. nouemb. illum soluisse mag. Ant. lib. 120. & ꝙ facto inter eos calculo ipse mag. Ant. confessus fuit remanere debitorem dicti Iac. in lib. 91. tñ confessio ista extraiudicialis fuit, & a d. Iac. minimè acceptata, prout de iure requiritur, ꝯñr tale debitum sufficienter minimè probat, ƒm Cy. in l. 1. C. de confes.

Sal.in l.generaliter.q.6.C.de non nu.pe.Pau.de Ca.in l.certũ.
§.si quis absente.ff.de co nfes.Ale.consi.9.viso superiori,col.5.
& seq.vol.3.& cons.20.in cã, vol.4.col.j.& consi.82.in causa,
vol.3.& per Fel.in c.si cautio.nu.18.versi.fortius etiam, de fi-
de instru.sequitur Ias.istud ꝯprobans q̃busdam mediis in l.er-
ror.nu.4.& seq.C.de iu.& fa.igno.& in l.postq̃ liti,nu.2.C.de
pac.Franc.de Cur.cons.77.super arti.per totũ,ubi reprobat di
cta Ale.in l.suus quoq;.C.de repu.hære.Et istis in locis doc.s̃.
4 citati ꝯcludunt * cõiter,cõfessionẽ factã extra iudiciũ expresse
non acceptatã ab aduersario nõ præiudicare.¶Nec obstare hẽt
si dicatur,confessionem istam fuisse acceptatã a d.Iaco.quate-
nus illi mag.Ant.ad maiorẽ cautelam obtulit velle facere chi-
rographũ lib.91. & ipse Iac.recusauit velle illud accipere. Per
19 † hos.n.actus eo magis probat,dictã cõfessionẽ non fuisse per
Iac.acceptatã,cũ ex aliqua cã eum mouẽtẽ,& verè cognoscens
se non esse creditorẽ illã recusauerit,cum aliter non præsume-
retur illã recusasse tendentẽ ad sui cõmodum, & inducentem
apertam probationem ac promptã,ẽm gl.ordina. in uers.inter
apochã,in l.si acceptolatũ.ff.de acceptil. quã cõmẽdant scrib.
ibi,& ẽm glo. in ver.hẽt, & scribentes ibi in l.si pupillus. ff.de
noua.& nemo præsumatur iactare suũ. l. cũ de indebito, cum
20 uulg.ff.de prob.Et†mentis ac voluntatis nulla maior hẽatur
declaratio,& certitudo,quã illa verbis expressa. l.Labeo.ff. de
suppellecti.leg.Eo etiam: cum asserta cõfessio nõ fuerit ita sim
pliciter facta per mag.Ant. nã illi subiunxit se uelle alloq̃ eius
domesticos,cũ illis videre ac cognoscere,an error aliàs interue
nisset in illo cõputo facto inter ipsum mag.Ant. & Iac.& istud
expressè fatetur ipse Iac.rñdendo positionib.2.loco productis
per ipsum mag.Ant.Quæ rñsio bene,& sufficienter probat, vt
deduximus.Ad quod etiã.Nam ipse Iaco. pauperculus erat ac
famulus dicti mag.Ant.uendens singulis dieb. panẽ in platea
Bono.sibi ad uendendũ traditũ constituto salario mensali per
ipsum mag.Ant.diuitem,bonę famæ,probatę vitę,& timoratę
21 ꝯsciẽtię,ut ipsemet Iac.prædicta fatetur.¶†Pro quo mag.Ant.
ita qualificato iura p̃sument bonũ, nec aliq̃d sinistri,seu suspe-
cti.l.nõ oẽs.§.a barbaris.ff.de re.milit.gl.in verb. actiones in l.
Titio fundus.ff.de cõd.& demon.per Bar.& scrib.in l.Celsus.
ff.de usuca.cum concor.Et istis consideratis nulla adest verosi
militudo,ꝙ ipse Iac.vltra illud,quod debebat,uoluisset solue-
22 re lib.91.†& vlterius recusare chirographum, & quod nõ est
uerosimile,minimè recipiendum,nec admittendum uenit.l.si
nuptura,in fi.ff.de iur.dot.l.fi.ff.quod me.cau.cap.q̃a uerisimi
23 le,de præsum.c.inspicimus.de reg.iur.lib.6.¶†Hinc dicimus,
confessionẽ non uerosimilem minimè nocere confitenti, ẽm
Bal.in l.si quis hoc genus,in prin.C.de epis.& cle.Anch.cons.
24.visa inquisitione,col.j.in fi.cum aliis citatis per Dec.consi.
596.ad dubia,col.fi.n.8. & seq.Mod.in ru. C.de prob.n.108.
24 Vbi†firmant,iudicem non debere dare fidẽ, si non est uerosi-
mile,ẽm Anch.cõsi.257.si prædicta, col.fi.& alios citatos per
Dec.vbi s̃.Et quod uerosimile non est,imaginem ostendit falsi
tatis,ẽm Ale.cõs.179.in cã,col.pe.uol.2.post Bal.in l.1.col.3.
C.de ser.fug.cũ aliis cumulatis per Mod.in d.rub. de prob.n.
25 108.& aliis seq.Potissimum; †cum probõnes sint arbitrariæ,
& dependentes ex mero iudicis arb.l.3.§.j.cum concor. ff. de
testib.Et istis attentis nulla alia potest adaptari uerisimilitudo
prædictæ assertę,cõfessioni, nisi ꝙ fuerit facta ꝑꝑ errorem cal-
26 culi.Qui †error s̃p põt allegari,& deduci: vt reuideatur & re-
tractetur.l.unica.C.de erro.cal.ubi doc.cõcor.citant, prout fa
27 ciunt in l.2.C.de iur.fis.lib.10.¶†Cum.n.fuerit calculatio,&
cõputatio reddita insufficienter,& erroneè,denuo & reiterato
reddenda ẽ,& reuidẽda,ẽm Io.An.Ge.& alios Mod.ĩ c.unico,
de cler.ęgr.lib.6.& ꝑ Lap.Car.& Imo.in cle.quia contingit.de
relig.domi.plenè per Soc.consi.190.col.2.& 5.uol.2.& cons.
28 92.col.2.nu.8.uol.4. Et†calculatio malè composita, & facta
denuo reducenda est ad rectam compositionem,& veritatem.
l.error.C.de iu.& fac.igno.l.calcula.ff.de admi.re.ad ciuita.ꝑ-
tinen.& d.l.2.& per Soc.consi.25.spiritussanctus, col.2.nu.6.
vol.4.Et error prædictus probatur eo ipso, ꝙ ostenditur, rem
ipsam aliter se hr̃e l.post diuisionem.C.de iur.& fac.igno. vbi
29 †Bal.& alij no.& alia adducit Soci.d.consi.25.nu.3.& ꝑ Frãc.
30 de Cur.consi.69.cir.j.col.fi.uer.quid uidemus.Eo†etiam stan
dum non erit confessioni dicti mag.Ant.allegantis errorẽ cal-
culi nec non dictæ suæ assertæ confessionis: quoniam illi repu
gnat euidentia facti, vt statim dicetur. Quæ omnino attenden-
da,& exequenda est: vt in fi.hr̃ in c. 2.de purg.can.& in c.fra-
ternitatis,de frigid.& male.& tradit Pe.de Anch.consi.327.ui
sa,quem sequitur Soc. d.consi.92.uol.4.nu.10.& seq. Et q̃ er-
ror satis ostenditur: cũ in dicto calculo consideratis taleis, pa-
ne dato ꝑ mag. Ant.d.Iac. & pecuniis per eum solutis,fuerint
in illo computatæ pecuniæ,quæ non debebant computari nisi
31 ad recompensationẽ crediti ipsius mag.Ant.Et†ex opposito in
illo nõ fuerint aliqua admissa,quæ debebant admitti ẽm Bart.
& alios in d.l. 2.uersi.aut quis reuocat.C.de iur.fis.cum aliis,
quæ in simi.hñr per doc.in d.l.fi.ff.a quib.appell.non lice. Et
32 †error iste, etiam in facto proprio potest adaptari, cum quis
calculando posset errare. d.l.unica. C.de erro.calcu.ubi Mod.
col.fi.concor.citant,& Cur.consi.70.col.fi. Maximè cũ dictus
mag.Ant.ita cõfitẽdo reseruauerit sibi ius erroris,si quis esset,
33 vt ipsemet Iac.fatetur. Et†ideo asserta sua confessio, ẽt si fuis-
set formiter probata,& acceptata nõ hẽt illi præiudicare, cum
fuerit,& sit erronea.d.l.error.& l.non fatetur.ff.de confess.&
34 per doc.in c.fi.extra eo.tit.Et semper talis cõfessio erronea re-
uocari põt.l.sed me putem,ubi doc.alia adducunt.ff.de cond.
indeb.vt etiam faciunt in l.cum falsa, & in l.si post diuisionẽ.
C.de iur.& fac.igno.& in l.cum de indebito,in prin. ff.de ꝓb.
& Fran.de Cur.d.consi.69.col.fin.uersi.quia uidemus, & per
eundem consi.55.super ꝓcessu,col.2.uer.& dum in motiuis.
35 Dicentem†id posse fieri,etiam si pluries fuisset reiterata,& ad
36 idem plura adducit Dec.cõs.408.in præsenti,col.j.Iste† enim
mag.Ant.per errorem ita confitendo minimè consensit dictis
suis: cum error consensui contrarietur.l. si per errorem. ff. de
37 iurisd.om.iud.& l.2.§.j.ff.de iud.Meritò†igitur illi subueniẽ-
dum erit,cum per errorem, & non per malitiam ita confessus
fuerit,& errantibus iura subueniant,l.2. C. si minor se mai. di
xe.& Alber. de Rosa. in l.qui testõ.ff.de excusatio.tuto. Et prę
fatus error calculi, & computi facti inter ipsum Iaco. & mag.
Ant.satis euidenter ostenditur ex depositionibus, & responsio
nibus datis,& factis per ipsum Iac.positionib.dicti mag.Anto.
38 Quæ† positiones sunt rite,& formiter conceptę,nec modo cõ
tinent aliquo captionem,& deceptionem,seu duplicitatem,ad
not.per scrib.omnes in l.j.§.si quis simpliciter.ff.de uerb.obli.
& per Fel.citãtem alios in c.cap.sanctæ Crucis,col.12.de rescr.
per gl.& doct.in c.j.de confess.lib.6.& in l.2.§.quod obserua-
ri.C.de iuram.calum.Fatetur igitur ipse Iac.taleas factas,& ꝑ-
sentatas esse ueras,& fidem facere,& vlterius, ꝙ quando aliq̃d
soluebat mag.Ant.taleę cancellabantur, secundùm quantitatẽ
solutam.Fatetur ulterius se fuisse debitorem mag.Ant.ex cau-
sa panis sibi dati ad uendendum,& ꝙ ab eo recipiebat singulis
diebus illam quantitatem, de qua in eius confessione. Asserit
etiam,& ulterius se soluisse banco de Desideriis una uice lib.
centũ,& alia uice aliis personis lib.30. tertia uice scu.12.quar
ta uice banco etiam de Desideriis soluisse lib. centum. die 8.
nouemb.quæ quatuor solutiones per Iac.factæ fuerunt pro pa
ne antea sibi dato.Dicit etiam a d.mag.Ant. recipisse panẽ di-
cta die 8.nouemb.usque ad diem ult.eiusdem mensis singulis
diebus quantitatem,de qua in eius confessione,qua die ult.fe-
cerunt cõputum & soluit d.mag. Ant.lib.120. ad computum
lib.335.in quibus erat debitor ipsius.¶Vnde prædictis omni-
bus attentis,& consideratis uero computo,& calculo facto nõ
reperitur ipsum Iac.soluisse plus debito, cum post illam quar-
tam, & sic penultimã solutionẽ factam die 8.nouemb.diebus
seq.usque ad diem ult. dicti mensis habuerit panem a d. mag.
Ant.ascendentem ad summam, & quantitatem lib.120.& ul-
tra,& ideo considerata ueritate nullo modo denegari potest,
quin computum,& calculatio inter ipsos reiterato, & denuo
legaliter,& fideliter fiat,qua facta clarè apparebit, ipsum Iaco.
in nullo,etiam minimo esse creditorem ipsius mag. Ant. con-
stabit enim oppositum, eundem Iac. remanere debitorem ip-
sius magi. Anton. & ipsum rectè fuisse reconuentum ab eo-
dem.

Parisius Bononiæ.

Clarissimi atq; Celeberrimi Iur.vtriusq; Excellentissi-
mi Domi. Petri Pauli Parisij Consentini
Primum volumen Consilio-
rum explicit.

CONSILIORVM PETRI PAVLI PARISII PATRICII CONSENTINI,

S. R. ECCLESIAE CARDINALIS AMPLISSIMI, PONTIFICII CÆSAREIQVE IVR. CONSVLTISS.

Pars Secunda.

EX INNVMERIS, QVIBVS ANTEA SCATEBAT MENDIS purgata, nunc verò maiore cura pristino candori penitus restituta: necnon argumentis locupletissimis illustrata.

AC *PRÆTER LOCVPLETISSIMVM INDICEM elementario ordine confectum, accessere multa, quæ in cæteris voluminibus non reperies, non sine maxima studiosorum vtilitate.*

VENETIIS, M. D. LXXX.

EXCELLENTISS. VTRIVSQ. IVR. CONSVMATISS.

D. PETRI PAVLI PARISII CONSENTINI,

RESPONSORVM, ET SVORVM CONSILIORVM, BONONIAE, AC PADVAE ABSOLVTORVM.

Pars Secunda.

SVMMARIVM.

1 IMPERATOR *per rescriptum potest legitimare filios naturales.*

2 *Et potestatem legitimandi potest concedere Comitibus Palatinis, & nume. 96. & sequen.*

Legitimatus à Comitibus dicitur legitimatus ab Impe.

4 *Imperator ante coronationem potest exercere iura Imperij, & omnia, quæ potest ipse Imperator post coronationem.*

5 *Legitimatio facta in personam non subiectam, & in loco non subdito concernens successionem bonorum minimè subiectorum legitimanti, an & quando valeat, & nu. 12. 13. & seq. & nu. 17. & 18.*

6 *Et an ista facta solùm præiudicet proroganti, vel alijs.*

7 *Imperator an possit legitimare vbique locorum, & quid in Comite.*

8 *Legitimatio facta viuente patre, & volente potest fieri in non subditum, & extra territorium.*

9 *Et quando fit prorogatio de loco ad locum requiritur consensus expressus.*

10 *Legitimatio est actus iurisdictionis voluntariæ.*

11 *Et talis iurisdictio potest prorogari, & exerceri in territorio alieno.*

12 *Et prorogatio facta per patrem nocet alijs agnatis.*

Imperator vbique locorum habet fundatam iurisdictionem.

13 *Et esto, quòd in aliquo loco non exerceat iurisdictionem, tamē subditi dicti loci sunt subiecti Imp. in his, quæ sunt illi reseruata in signum superioritatis, & quæ non fuerunt ab aliquo præscripta, & nu. seq.*

14 *Et talis præscriptio debet fieri priuatiuè.*

15 *Et seruanda est consuetudo volens legitimationem posse fieri in alieno territorio & in personas non subditas.*

17 *Non subditi per Imperatorem legitimati non propterea desinunt esse subditi dominorum ipsorum.*

18 *Legitimatio potest peti, & fieri mediante procuratore.*

19 *Filius legitimatus potest succedere patri, & ex testamento, & ab intestato, & nu. seq.*

Et nedum quoad legitimam, sed etiam quoad omnia, quando nullus adest alius filius.

20 *Et an possit eis prohiberi legitima, seu Trebellianica.*

22 *In legitimatione facta viuente, & petente patre, quādo nulli alij extant filij legitimi, potest fieri sine causa, & nu. 22.*

23 *Secus in dispensatione, quæ causam requirit.*

24 *In legitimatione facta viuente, & petente patre nō requiritur citatio aliorum agnatorum, & nu. 25. 26. 82. & 83.*

25 *Nam solùm habent ius in spe succedendi, quod non est considerabile.*

27 *Nec in tali legitimatione ita facta est necesse mentionem facere de agnatis, & alijs, nisi solùm de filijs, & nu. 84.*

28 *Institutio hæredis de filio naturali validabitur per subsequentem legitimationem, aliàs erit nulla, & num. 30. 31. & 32.*

29 *Potest pater instituere filium naturalem in solidum, si non habet alios filios legiti.*

30 *Substitutio pupil. facta filio naturali reddetur valida, si postmodum legitimetur.*

32 *Pater potest in suo testamento ordinare, quòd filius suus naturalis legitimetur.*

33 *Legitimatus potest succedere omnibus agnatis, & cognatis.*

34 *Esto quòd ipsorum consensus non interuenerit in legitimatione, legitimatus non excludit substitutum, nec includitur in fideicommisso, & seq. sed contra nu. 64. 65. & seq.*

35 *Substitutus citandus est in legitimatione, & pariter quando legitimatus petit admitti ad fideicommissum, & nu. 36. 37. & 38. sed contra, nu. 69. & seq. & nu. 80. & 81.*

38 *Imperator & Comi. Pala. non possunt tollere citationem, nec vti plenitudine potestatis aduersus non subditos, sed contra nu. 81. & præceden.*

39 *Legitimatus indistinctè non excludit substitutum secundùm aliquos, sed contra nu. 64. 65. 78. & 85.*

40 *Non includitur legitimatus in fideicommisso, si testator ita disposuit, sed contra, nu. 64. & seq. & nu. 86.*

42 *Et maximè quando testator est nobilis, & magnificus, & numero 81.*

43 *Et quando ius fuit quæsitum substitutis, & fideicommissarijs.*

Ius succedendi quæsitum spe non potest tolli, sed contra num. 64. & seq.

44 *Com. non debet vti potestate sibi data legitimandi cum præiudicio alterius, sine causæ cognitione, & sine citatione, & nu. 41. & 95.*

45 *Com. creatus de plenitudine potestatis, non potest illa vti, licet creans illum possit vti, & nume. sequen. sed contra, nu. 94. & seq.*

46 *Nec potest vti clausulis, non obstantibus, sed contra, numero 112.*

47 *In legitimatione facta à Comite fieri debet mentio de agnatis.*

48 *Impe. per rescriptum an possit tollere disposita in testa. & numero 86.*

Substitutio ad fideicommissum an possit tolli per rescriptum.

49 *Testamentum in sui substantia est de iuregentium, & numero 59.*

50 *Priuilegium legitimandi potest concedi sine citatione.*

51 *Legitimatio est donum principis.*

53 *Legitimatio de filio naturali dicitur simplex, vera, propria, vniuersalis, restitutiua, collatiua, & fauorabilis.*

Et ad quæ ista extendatur.

54 *Legitimatio quid sit.*

55 *Appellatione filiorum venit legitimatus, & numero. 56. & 57.*

56 *Prout venit appellatione filiorum legitimorum, & naturalium.*

57 *Legitimatus æquiparatur legitimè natis.*

58 *Legitimatio restitutiua trahitur retro ad tempus natiuitatis, etiam in præiudicium aliorum, quibus fuit quæsitum ius spe.*

60 *Aditio hæreditatis, & ius succedendi sunt de iure ciuili.*

61 *Fideicommissum, & ipsius validitas est de iure ciuili.*

62 *Fideicommissum conditionale quando dicatur quæri.*

63 *Princeps super iure positiuo potest liberè disponere, & numero 29.*

64 Princeps legitimando potest præiudicare & substitutis & fideicommissarijs & alijs habentibus spem succedendi, & nume.seq.

65 Et sola voluntate sua potest ista facere.

66 Et voluntas colligitur, quando apponitur clausula non obstante, & nu.64.

67 Et etiam per clausulam ex certa scientia.

68 Et per clausulam de plenitudine potestatis.

69 Potest princeps tollere ius & spem succedendi etiam sine citatione illorum prætendentium interesse, & nu.73.74.78.79.& 80.

70 Clausula ex certa scientia, tollit citationem.

71 Et eam excludit clausula de plenitudine potestatis.

72 Citatio non requiritur, quando constat, principem fuisse motũ ad ita faciendum præcisè, & quando dicatur istud constare.

75 Princeps legitimando tollit obstaculum de iure ciuili.

76 Et quando constat, principem id velle, non requiritur causa, nec citatio, & nu.82.

89 Vt derogetur testamento sufficit clausula generalis non obstante.

90 Et idem quando vtitur alijs clausulis, & verbis ad id tendentibus, & nu.seq. quando id facit expreßè & de plenitudine, & nu.89.91.

92 Clausula, etiam si talia essent &c. habet vim expressæ derogationis.

93 Et idem in illa clausula, habentes pro expressis &c.

94 Princeps in legitimando plus potest quàm ipse Comes.

95 Nisi legitimet auct. Cæsa. & circa ea quæ sunt sibi concessa, & nu.seq.

97 Potestas legitimandi concessa Comiti debet regulari secundùm tenorem priuilegij concessi per Principem, & nu.98.& 45.46.& 50.

98 Et quid quando est data potestas legitimandi citatis, & non citatis, & nu.99.& seq.

100 Et an possit tollere ius quæsitum per aditionem, & num.102.

101 Et Comes legitimando an possit excludere substitutum.

103 Et an possit legitimare & habilitare contra testamentum.

104 Et an circa legitimationem possit facere ea, quæ potest ipse princeps.

105 Et tota eius potestas dependet à priuilegio, vt suprà, & nu.106.107.

108 Et legitimando transfert successionem in alium.

109 Et potest id facere sine causa.

110 Et vti plenitudine potestatis, quando id expresè concessum est, & nu.111.

112 Et potest vti clausula non obstante.

113 Et quando dicatur plenè informatus.

114 Legitimatus an succedat in feudis.

115 In feudis paternis & antiquis succedunt agnati transuersales.

116 In feudalibus dicitur contrahi.

117 Contractus sunt de iure gentium, & non possunt tolli per principem.

118 Quò ad feuda.

119 Princeps sine causa, non potest tollere vasallo dominium vtile.

120 Inuestitura facta pro legitimis non includit legitimatos.

121 Legitimatio facta per Imperatorẽ non extenditur ad feuda ecclesiæ.

122 Filius naturalis potest legitimari etiam ad successionem feudorum.

123 Dummodo id expreßè agatur.

124 Feuda originem habuerunt à publico.

125 Iura & consuetudines feudorum inductæ sunt iure positiuo. Et ideo per principem sola voluntate possunt alterari, & nume.61.

126 Agnati propter inuestituram habent spem succedendi in feudis, quæ est de iure positiuo, & continet ius quærendum, & non quæsitum.

127 Et tale ius potest princeps tollere sola voluntate legitimãdo. Et an tale ius dicatur esse in bonis.

128 Agnati ad feudum veniunt iure successionis eis delatæ cõsuetudine feudorum & constitutione Imperatorum, & non veniunt iure pacti seu contractus, & nu.136.

129 Quod optimè procedit in feudo hæreditario. Princeps legitimando solùm tollit obstaculum inductum de iure ciuili.

130 Et facit incapacem capacem, quod potest etiam sine causa.

131 Consuetudo non debet esse maioris effectus & operationis, quàm sit priuilegium.

132 Consuetudine potest induci, vt legitimatus succedat in feudo. Ita etiam & per priuilegium.

133 Feudum hæreditarium quod sit.

134 In feudo hæreditario agnatus non succedit, nisi sit hæres primi acquisitoris, aut descendentium ab eo.

135 Inuestitura pro hæredibus masculis facit, quòd legitimatus succedit, & excludit agnatos.

137 Ius succedendi in feudo, quod habent agnati, potest per principem tolli, & nu.præceden.& seq.

138 Facilius tollitur ius futurum, quàm quæsitum de præsenti.

139 Per legitimationem non tollitur successio, sed modificatur, & datur noua forma seu regula succedendi.

140 Et princeps potest ista facere etiam sine citatione.

141 Maximè stante clausula, ex certa scientia, de plenitudine potestatis &c.

142 Et sufficit clausula non obstante, etiam generalis quò ad derogationem capitulo, naturales.

143 Et quid de clausula illa, etiam si talia forent.

144 Inuestitura pro legitimè natis admittit legitimatum.

145 Inuestitura facta per Imperatorem comprehendit feuda ecclesia. nõ in præiudicium ecclesiæ, sed solùm in præiudicium agnatorum & laicorum.

146 Statuta condita à laicis habent locum in bonis emphyteuticis & feudalibus ecclesiasticis, quando solùm tractatur de præiudicio laicorum.

147 Valet argumentum de emphyteusi ad feudum.

148 Commodum ecclesiæ potest esse sine consideratione aliqua quò ad feuda ecclesia. si filius naturalis legitimatur, & nume.seq.

149 Extincta inuestitura ecclesia tenetur inuestire alium de agnatione primi inuestiti.

150 Nec per legitimationem factam de filio naturali dicitur tolli ius aliquod certum tum respectu agnatorum tum respectu ecclesiæ directæ dominæ.

151 An intersit ecclesiæ recipere vasallos, quos non vellet.

152 Non potest opponi de iure tertij.

153 Valida est legitimatio facta per Imperatorem etiam quò ad feuda ecclesia. consentiente ecclesia seu ratificante.

154 Potest directus dominus respectu sui iuris consentire, quòd feuda transeant ad alias personas, ad quas de sui natura non transirent.

CONSILIVM I.

REdemptoris Nri inuocato præsidio. ¶ Præsens legitimatio facta in personam magnifici Aloy. del neuo, ualida est & firma, † certum est enim, supremũ
1 principem posse naturales filios per rescriptum legitimare §. illud uerò. in auctent. quib. mod. nat. eff. legi. & per gl. in l. qua in prouincia. §. diuus. ff. de ritu nuptia. & per eandem in l. 1. C. de natural. libe. & in auctent. ex complexu. C. de incest. nupt. & per Doct. in cap. per uenerabilem, qui fi. sint leg. & per Bal. consi. 377. præmittendum est, colum. 1. uolum. 1. & cons. 129. factum proponitur, colum. 1. uolum. 2. ponit Lud. de Sard. in trac. de legi. quæ fit per resc. colum. 4. uersi. quæritur, an Imperator, & per Bald. & alios in l. Gallus. §. & quid si tantùm. ff. de libe. & posthum. cũ suis
2 concor. ¶ † Et licet istud sit de reseruatis principi, ut in dictis iuribus: tamen princeps potest hanc facultatem communicare inferioribus per speciale priuilegium, & eam concedere Comi. Palatinis, qui ex ptãte eis concessa poterunt naturales legitimare, ut tradit Bal. in l. 1. ff. de tuto. & curat. dat. ab his,

his,& in d.ↄſ.373.& d.cõſ.129.& tradit Ange.in d.§. ſi quis
igitur,& Pau.de Ca.& alij Scr.in d.§.& q̣d ſi tm̃, & Can.ĩ d.
c.p̱ venerabilem,& Pe.de Vbal.in tra.de ſucc.ab int.car. 8.co
lum.4.& Mar.Lau. in tra.legitima. quem poſuit poſt diſput.
ſuam,Augerius,col.18.ver.qđ aũt,& Ant.Roſel.in tract.legi-
tima.li.2.col.16.uer.ult.videndum eſt,& Alex conſ.70. Ma-
gni.nu.5.volu.6.& p̱ Bened.Cap.conſ.2.col.3.& 4.cum alijs
adduc.p̱ Soc.conſ.63.uiſis,nu.3.vol.3.& p̱ Cor.conſil.1.col.
3.ver.his tñ,vol.3.& p̱ Dec.conſ.55.& pro tenui,col.2.uerſ.
ſđ p̄dictis,& conſ.307.viſo puncto,in prin.& p̱ Fran.de Cur.
3 conſ.73.ſup memorata,col.3.cum ſi.Ita† ꝙ legitimatus a Co.
Pala. hñte ptãtem dr̃ legitimatus ab ipſo Impatore dãte ptã-
tem, cum ipſe Comes auctoritate Impiali iſtud faciat l. 1.§.
oĩa.n.nr̃a.C.de uet.iu.enu.& tradit Bal.poſt gl.in d.l.1. ff. de
tut.& cur.da.ab his,& Fran.de Cur.cõſ.16.clarus uir, col. 9.
in fi.ver.fortius ex quo, quo fit,cum ipſe d. Aloy. legitimatus
ſit a Comi. Pala. auctoritate,uice & nomine Sereniſſimi Im-
peratoris,legitimatus propriè dicet̃ ab Impatore, & ↄñr a per
4 ſona hñte ptãtem, & facultatem legitimandi.¶†Nec dicatur,
ꝙ ptãs & priuilegium conceſſum Comiti Pala. non eſt Impe-
ratoris,ſed Regis Romanorum, qui nondum eſt coronatus :
nam licèt variȩ reperiantur opi.doc.an Imperator añ corona
tionem poſſit exercere iura imperij,quas ad plenum refert &
recitat do.Prȩpo.in d.c.p̱ uenerabilem,car.23.colum.2.& 3.
* uer.quæro 4.principaliter. Tñ vera & cõis * iuris concl'o eſt,
ꝙ electus in Regem Romanorum añ coronationem pôt oĩa,
* quæ pôt Imperator poſt coronationem;ut dicit gl.* cõiter ap
probata in c.legimus.93.diſt.& Hoſt.in c.ſup quibuſdam, de
uer.ſig.dicens ita ſeruari,& ita fuiſſe iudicatum per principes
Alemaniæ,& firmat Io.An.in add.ad Spe.in tit.de ſucceſſ. ab
int.§.1.ver.ex facto,& Bar.in extrauag.ad repri.in uer. reges,
& Cy.& Ang.in l.bñ a Zenone.C.de qua.præſ.ubi ẽt Sal.ple
nè tangit,& Can.poſt d.Ant.in d.c.p̱ venerabilem, idẽ ſequũ-
tur,& firmant d.Præp.ibi,& Card.conſ.137.in hac ardua,co
lum.3.& conſ.ult.col.pen.uerſ.ad quartum,& Lud. de Sard.
in d.tra.de legitima.quæ fit per reſcr.col.6.in 9. q. & plenius
Roſel.in eo.trac.li.2.col.9.& 10.uer.quæro rurſus, & Soc.d.
conſ.63.nu.4.uol.3.& Cor.plenè conſi.177. egregiè, colum.
3.& 4.uer.his tñ,vol.1.& conſ.1.col.1.2.& trib.ſequ.uol. 2.
& ſequitur Dec.conſ.194.uiſo,nu.2.& Mod.Pa.conſi.1.col.
13.uer.nec dicat,poſito poſt tra.de feu. Quib.in locis plures
aliæ adducuntur deciſ.volentes ẽt añ coronationem Impato-
rem poſſe legitimare,& talem ptãtem dare Comi.Pala.prout
5 utrunque poſt coronationem pôt.¶†Minus ẽt obſt.ſi oppona
tur,talem legitimationem non ſubſiſtere : eo qm̃ facta appa-
ret in perſonam non ſubditam Imperatori, & in loco minus
ſuppoſito & ſubiecto eius iuriſdõni, & ẽt q̣a concernit ſucceſ
ſionem bonorum minimè ſubiectorum ipſi legitimanti, qui-
bus conſideratis legitimatio non vr̃ ſubſiſtere ex defectu iuriſ
dõnis p̱ ea quæ tradit Iac.But.in l.3.ff.de of. præſ. & ex his q̃
hñr in l.fi.ff.de iuriſ.om.iu.ubi repe.nu.9.& in c.2.de conſt.
lib.6.& ſentit Bar.in d.l. qui prouincia.§.diuus,& firmat do.
Ant.& Abb.in d.c.per venerabilem,& Bal.in l.eam quam,co
lum.11.C.de fideic.& Anc.conſ.320.primum dubium,col.
1.& 2.& Alex.conſi.67.conſideratis his,col.fi.uol. 1.cum a-
lijs traditis,& cumulatis p̱ Roſel.in d.trac.li.2.col.7.& dua-
bus ſeq.ver.viſo nanque,& p̱ Mar.Lau.in eo.trac.col.11.& p̱
Pet.de Vbal.in tra.de ſucc.ab inteſ.car.9.col.3.uer.ego breui-
ter,& p̱ Lud.de Sar.in d.trac.loco præall.col.6.q.10.& diffu-
ſius per d.Præp.in d.ca.per uenerabilem,car.20. col.1. & 2.
uer.quæro 3.principaliter,& car.22.col.3.& 4.& car.23.co-
6 lum.1.ubi allegando alios tenet, ꝙ †ſi facta eſt legitimatio ex
tra territorium legitimantis, ſolum præiudicat prorogãti nõ
aũt alijs,qui minimè prorogarunt,& qui non ſunt ſubditi ip-
ſi legitimanti,& ad id plura cumulat Fran.de Cur.d.cõſi.65.
col.13.14.& 15.& alia etiam adducit Io.Cro.in repe.d. §. &
q̣d ſi tm̃,nu.89.& Cor.conſ.1.col.3.& 6.uol.2.& conſi.9.co
lum.fi.uolum.4.& Dec.conſ.52.nu.2.& conſi.150. dubitat̃,
7 nu.5.& 6.conſ.55.& Soc.conſ.47.in p̄nti,nu. 19.& 21.uol.
4.& alibi pluries. ¶†Ad reſolutionem obiectionis aduerten-
dum eſt, ꝙ multi Doct. relati in dictis locis tenuerunt contra
rium, ꝙ Impe. ubique locorum, & in toto orbe poſſit legiti-
mare,ita etiam & Comes Pala.ab eo deputatus,ut firmat Bal.
conſ.388.reſpondendo ad dubia,vol.5.col.1. eo qm̃ talis au-
ctoritas non cohæret territorio,& Bar.conſ.75.viſo, in fi.ſeq̃
tur allegando Io.An.& idem uult Cald.conſ.3. in tit. qui fil.
ſint leg.& Io.de Ana.conſ.29.viſa,col.2.& tradit Bal. in pro-
œm.C.in fi.& Pau.de Caſt.conſi.230.dubitatur.j.& Ang. cõ
8 ſi.29.ex themate. ¶†Et omiſſis plurib. quæ dici poſſent, ma-
* gis * cõis concl'o eſt, ꝙ qñ legitimatio fit uiuente & petente
patre, licet fiat in non ſubditũ & extra territorium legitiman
tis,eſt valida & firma: ut expreſsè uolunt deciſ. paulò ante ad
ductæ, & firmat etiam Roſel.in d.2.lib.col.8.& col.9. uolẽs,
ꝙ poſſit fieri prorogatio de perſona ad perſonam, prout etiã
ſentit Mart.Laud.ver.ſuperius allegato,& Pet.de Vbal.s̃. in ↄ̄
rium adductus,& do.Præpo.referens alios in d.c.per venera-
bilem,& Bene.Cap.conſ.2.col.3. uer. ſed his non obſtantib.
& Soc.d.conſ.47.num.35.& ſeq.& Dec.d.conſ.52.nu.2. ubi
adducit Pau.de Caſtr.conſ.224.P. Comes, & conſ.220. uiſa
quadam,& idem Dec.conſ.55.nu.7.uer.3.non obſt.vbi vult,
ꝙ uiuente patre per Comitem Pala. poſſit fieri legitimatio ẽt
in terris eccleſiæ,& idem Dec.cõſ.307.nu.7.& 8. & Io.Cro.
in d.§.& quid ſi tm̃,nu.79.in 2.caſu,dicit hanc opi.eẽ magis
* communem * & approbatam.Bene† verum allegando Ange.
9 conſ.88.viſis.col.4.ſubdit, ꝙ iſto caſu: cum prorogatio fiat de
loco ad locum,requiritur expreſſus conſenſus partium . Qui
in caſu noſtro bene interuenit reſpectu ipſius d.Aloyſij legiti
mati & eius patris petentis eum legitimari,& expreſsè proro-
10 gantis iuriſdõnem. Quæ † bñ potuit fieri ẽt extra territoriũ :
cum talis actus ſit iuriſdõnis voluntariæ,ut dicunt doc. in lo
cis,de quib.s̃.& Bal.in l.ſi cõſul.ff. de adopt.& Lud.de Sar.in
d.tra.in 3.par.prin.col.1.q.1.& Alex.conſi.11. uol. 7. & per
Fel.in c.quanto,col.3.extra de iud.& Dec.cõſ.150.col.1.du-
11 bitatur.& col.2.in prin. Et † ea quæ ſunt iuriſdõnis volunta-
riæ,bñ poſſunt in alieno territorio exerceri: vt dicit gl.2. ad-
ducẽs iura iſtud probantia in d.l.fi.ff.de iuriſd.om.iud. & ibi
Iaſ.in 1.limit.nu.6. adducens alias deciſ. Et quantùm attinet
ad ſucceſſionem patris prorogantis nulla cadit dubitatio, q̣n
12 talis legitimatio ſit validiſſima. Reſpectu† ẽt aliorum nõ ſub
ditorum & non prorogantium adhuc idem eſt dicendum,ex
quo Impe. reſpectu vniuerſalis iuriſdõnis dr̃ dñus totius or-
bis.l.deprecatio.ff.ad le.Rho.de iac.& eſt ſummus ſupior, ut
dicit Bal.in l.pe.in prin.C.de bon.quæ lib.& declarat Bar. in
proœ.ff.col.2.& in ex̃ua.ad reprimendum, in uerſi.totius or-
bis,& eſt fons totius iuriſdõnis, a quo aliæ omnes deriuãtur:
vt dicit Io.An.in add.ad Spec.in tit.de iur.om.iu. & Mod.in
rub.ff.eo.ti.& in l.j.de off.eius,col.2.& in qualibet parte mũ
di pôt illam exercere, ſm Bal.in c.1.qui feu. dare poſ. & in c.
1.de nat.feud.& in c.1.de pa.iura.fir.dicens, ꝙ omnis iuriſdõ
in quacunque parte mundi eſt penes Imperatorem, quod ſe-
quuntur Mod.in conſ.1.poſt tra.feu.col.9.& ponit Abb. cõſ.
84.vol.1.& Fran.de Cur.conſ.95.col.2. & ↄñr fundatam ha-
bet iuriſdõnem ubique locorum, potiſſimè in his quæ ſunt
reſeruata principi in ſignum ſuperioritatis,ut eſt actus legiti-
13 mandi. Vñ† eſto ꝙ in aliquo loco non exerceat merum impe
riũ,nõ propterea ſubditi dicti loci ſubſtulerunt iugum ſubie
ctionis, quominus dicant̃ recognoſcere Imperatorem in his,
quæ ſunt ipſi reſeruata, & quæ non fuerunt præſcripta p̱ di-
ctum locum,in quo ſubſunt;& quia non probatur, ꝙ talis a-
ctus legitimãdi priuatiuè quò ad principem fuerit p̄ſcriptus,
iõ nõ prohibetur in d.loco,& in dictis hoĩb.talem actũ exer-
cere potiſſimè:cum in ciuitate Vicentina adhuc uigeãt & ſtẽt
leges Romanæ,& ciues Vicentini vtant̃ dictis iurib. qui licet
ſubſint quò ad alia Illu. dñio, tñ in ipſis quò ad actum legiti-
14 mationis conſeruatur iuriſdõ principalis. Cum † talis actus
non appareat priuatiuè præſcriptus,iux.no.per Bal.in l.impe
rium.ff.de iuriſ.om.iu.& p̱ Abb.in c.cum non liceat,col.fi.de
præſcr.iun.no.per Bar.in l.hoſtes.ff.de cap.poſtli.reue.& ſen
tit in terminis noſtris expreſsè Soc.d.conſ.47.nu. 37.& Dec.
d.conſ.55.nu.7.uer.præterea & 2.& diffuſius conſ. 307. nu.
15 9.ubi alijs deci.iſtud comprobant. Quæ † opi. ſatis ſuadetur
conſiderata conſuetudine perpetuò obſeruata,& quæ fuit,&
eſt in uiridi obſeruãtia per totum Illu.dñium Venetorũ,quæ
habet,legitimationes per Imperatorem uel Com.Palat.factas
in dictis locis & in ſubditis dicti dñij eſſe validas & firmas,
& ſm illarum tenorem & quò ad perſonas & quoad bona
fuiſſe iudicatum & de præſenti iudicari,& per Impe.reſpectu
iſtius actus bene potuiſſe exerceri iuriſdõnem & reſpectu per

ſonarum & reſpectu bonorum. Quo ſtante ẽt in alieno terri-
torio bene põt talis actus exerceri, ut hr̃ in l.3.§.fi.ff. de teſt.
& no. Bald. in c.1. de teſt. cog. refert & ſeq̃tur Iaſ. in d.l.fi. col.
3. in 12. limi. nu. 18. qui ad hoc adducit tex. in c. litigantes, in
fi. de off. or. in 6. Et faciunt, quæ ponũt doc. in d.l.fi. maxi. Iaſ.
16 in 8. limi. Et† per iſtud tolluntur omnia, quæ in ꝯrium. ſ. ad
ducuntur, ex quo nõ procedunt, qñ aliquod p̃dictorũ adeſt,
ſed eo caſu quo legitimatio fit extra territorium, & in nõ ſub-
ditum rõne bonorũ vel perſonæ, & qñ in tali loco talis actus
legitimandi priuatiuè quò ad principem fuit præſcriptus, nec
legitimatio per ipſum facta aliquo caſu fuit ſortita effectus &
obſeruata, quæ minimè cõcurrunt in caſu præſenti. Et iõ legi
timatio erit ualida nedum quò ad partem expreſsè prorogan
tẽ, ſed ẽt quò ad oẽs alios, qui in iſto actu ſubditi dñr ipſius le
17 gitimantis. Et† eſto, ꝙ ſint ab Impe. legitimati, non propterea
deſinunt eẽ ſubditi Illuſt. dñij, cuius minimè intereſt, ad quẽ
ipſorum Vicentinorum bona pueniant mediante ipſa legiti-
matione, ut in ſi. dñt Mod. Pap. cõſi. 1. poſt tract. de feud. col.
14. uer. ad iſtud. Et ſic patet quò ad iſtum actum legitimatio-
nis oẽs iſtos eſſe ſubditos legitimanti, conſequenter obiectio
loci, in quo fuit legitimatio facta, nihil obſtabit. Licitum eſt
enim ſubditum ẽt in alieno territorio exiſtentẽ legitimare, ut
* concludunt * communiter can. in d.c.p uenerabilẽ, & Roſel.
& alij ubi. ſ. maxi. Soc. d. conſi. 47. & Cor. in d. conſ. 1. Cro. d.
§. & quid ſi tm̃, nu. 89. in 3. caſu, & Cap. d. conſ. 2. in 3. dub.
18 uer. ſed his non obſtantibus. ¶† Nec ẽt obſtat, ſi dicatur, ꝙ pr̃
* non fuit præſens dictæ legitimationi, nã uera & * cõis conclu
ſio eſt, legitimationem poſſe peti fieri mediante procuratore,
* ut tradit Bar. quem ibi * cõmuniter ſequuntur alij in d.l. Gal-
lus, uer. forſitan, col. 2. uer. quæro utrum, & Roſel. in d. trac. li.
2. col. 4. ver. vlterius uidi, & do. Præpo. in d.c.p uenerabilem,
car. 11. col. 3. ver. requiritur & 4. ponit Fran. de Cur. cõſi. 16.
col. 2. plenè Dec. d. conſi. 55. nu. 6. & cõſi. 338. col. pe. & fi. eo
magis iſto caſu, in quo princeps dat Comiti pala. expreſſam
poteſtatem legitimandi p procuratorem legitimandi vel pr̃is.
Stante itaque ualiditate dictæ legitimationis ex ea reſultant
19 effectus multiplices. ¶† Et primus, ꝙ ipſe d. Aloy. in ſolidũ po
terat ſuccedere ab inteſtato eius patri in omnibus bonis quę-
ſitis per dictum eius patrem, & ẽt in illis, in quibus prædicti
magni. d. Alex. & d. Ant. pater ſucceſſerunt eorum anteceſſori
bus, quantùm attinet ad legitimam debitam iure naturæ, in
* qua nullum potuit apponi grauamen: ut eſt uulg. & * com-
munis conclu. iuris & doc. Pariter & quantum attinet ad Tre
bellianicã, q̃ in filijs primi gradus minimè potuit prohiberi.
& licet appareat prohibita: tñ adhuc detrahi poteſt, ut eſt ma
* gis * cõis cõclu. in terminis nr̃is tangit Bal. conſi. 349. ſup eo.
col. 2. uer. ſequitur uidere, vol. 3. licet alij doc. quã plures te-
neant cõtrarium, vt aliàs cõſulendo, & plenius legendo dixi.
In quibus ẽt bonis ſuccedere poteſt ex teſtamẽto ſui pr̃is, qui
cum nullum alium haberet filium legitimum & naturalem
20 eius uniuerſalẽ hæredem inſtituit ipſum. d. Aloy. Qui† legiti-
matus capax eſt dictæ ſucceſſionis & bonorum pr̃norũ & ab
inteſtato & ex teſtõ: ut probatur in auc. quib. mo. na. eff. ſui. §.
liceat igitur. & ꝟ. ſit igitur, & in auc. qui. mo. na. eff. le. §. reliq.
& §. illud tñ. & §. ſit igitur. & utrobique notant Bar. & Ange.
poſt antiq. Tradunt ad plenum can. in d.c. per venerabilem
max. do. Præpoſi. car. 4. col. 1. in fine, & col. 2. ubi allegat deci.
Bar. & oẽs in d. §. & quid ſi tm̃, Roſel. in d. tract. dum loquitur
de effectu legitimationis, Frã. de Cur. cõſi. 72. col. 2. ver. corro
borantur, Soc. conſi. 95. uol. 4. & alij quãplures. ſ. deducti &
21 inferius citandi. Et† qm̃ uiuente & petente patre huiuſmodi
legitimatio facta fuit, nec extabant alij filij legitimi & natu-
rales, in ea nõ requirebatur aliqua cauſa, nec expreſſio ipſius
ut ſentit Bar. & alij in d. §. & quid ſi tm̃, & probant iura auc.
ſuperius adducta loquẽtia gnal̃r, nec req̃rentia cãm, & ita te-
net Alexan. ẽt ſi ſit facta a Comi. pala. cõſ. 188. pſpectis verbis.
col. fi. uer. nõ obſtat. 7. uol. 5. & Cal. cõſi. 3. & 5. in tit. q. fil. ſint
22 legi. & Barb. conſi. 49. ſcribit̃ ſapientiæ, in princ. uol. 2. Et† li-
cet Frã. de Cur. d. conſ. 73. car. 7. ver. ueniamus, dicat, cãm re-
q̃ri qñ fit a Comi. tenẽdo ꝯ Alex. eſt uerior, ex quo hic ſumus
in legitimatione ſimplici & fauorabili facta de filio naturali
nato ex ſoluto & ſoluta, & iõ ſufficit uoluntas pr̃is abſque ali-
23 qua cã. Secus† eſſet in legitimatione, q̃ ſaperet diſpẽſationem,
nã illa bñ requirit cãm, & de ea loquitur Fran. de Curt. & ita
punctaliter dicit Dec. d. ꝯſi. 307. col. pe. uer. tertius caſus, nu.
11. & ꝙ cã nõ requiratur, apertiſſimè oñdetur inferius in ca-
24 ſu fortiori. ¶† Pariter in tali legitimatione facta uiuente & pe
tente pr̃e nõ fuit neceſſe citare agnatos, qui pòterant ad bona
pr̃is ab inteſtato uenire: cum in facultate ipſius eſſet, bona di-
lapidare, & ſuo arbitrio de eis diſponere, ita Bar. in d. §. & q̃d
25 ſi tm̃, col. fi. uer. rñdeo qñq;. Nam† illud ius quæſitum in ſpe
agnatis nõ eſt ꝯſiderabile: ut poſt Bar. dicit Pau. de Caſt. Alex.
Soci. & reliqui in d. §. & quid ſi tm̃, nu. 18. & ſequ. per Iaſ. ibi
26 nu. 130. & ſeq. & p Crot. nu. 59. Nõ†. n. requiritur conſenſus
agnatorum: cum ſatis ſit patrem conſentire, Ab. in d.c.p uene
rabilem, col. 6. uer. de agnatis, tradit ẽt Roſel. in d. trac. lib. 2.
dum loquitur de cã formali, col. 2. uer. 4. dubitatur, & Marti.
Laud. in d. trac. col. 18. uer. circa hoc, & plenè per do. Præpo.
poſt alios in d.c. per uenerabilem, car. 5. & 6. col. 3. & 4. cum
alijs cumulatis per Soc. conſ. 226. col. 2. in prin. q. præſentis,
vol. 2. & conſ. 95. nulli dubium, nu. 4. uol. 4. & p Cor. cõſ. 34.
uol. 1. & p Barba. d. conſi. 49. in prin. & per eundem Cor. cõſi.
1. col. 2. & uolu. 3. & p Deci. d. conſi. 55. nu. 2. & 4. uerſ. 2. di-
cit, & cõſi. 307. nu. 3. & cõſ. 367. nu. 7. & cõſ. 393. nu. 5. no. ẽt
Bened. Cap. d. conſi. 2. colum. 4. & 5. & Franc. de Cur. d. conſ.
27 65. col. 15. & d. cõſi. 73. col. 30. cum alijs cõcor. ¶† Minus ẽt
in dicta legitimatione erat neceſſe facere mentionem de agnã
tis & ueniẽtibus ab inteſtato reſpectu ſucceſſionis paternæ, &
de bonorum ſuorum, ex quo tantum de filijs, quãdo extant, de-
bet mentio fieri, & nõ de alijs, ut in d. §. ſi quis igitur, auct. q.
mo. na. eff. ſui, & ibi no. Ange. & ſentit Bald. in proœ. C. & in l.
* nam ita diuus. ff. de adoptio. ſequitur Aret. & * communiter
alij in d. §. & quid ſi tantùm, maxi. Soci. nu. 21. & conſi. 63. ui-
ſis, nu. 14. uol. 3. & repe. ibi Bono. nu. 122. uer. quinimmo, &
Dec. conſ. 367. nu. 5. & do. Præp. poſt alios in d.c. per venerabi
28 lem, car. 6. col. 1. ¶† Nec prædictis habet obſtare, ſi dicatur, ꝙ
ipſe d. Aloyſius in teſtõ patris fuit inſtitutus, antequam eſſet
legitimatus, & conſequenter eo tempore, quo erat inhabilis,
& ſic talis inſtitutio vr̃ inefficax & vana tanquam facta de per
ſona incapace, vt in ſim. traditur per Bar. in l. fi. ff. de his quib.
29 ut indig. Nam obiectio ceſſat ex pluribus. Primò, † quia ipſe
d. Aloy. erat filius uerè naturalis, & iõ inſolidum potuit inſti-
tui a patre carente prole legitima, ut eſt tex. aper. in auct. licet.
in prin. & ibi no. omnes Scrib. C. de na. lib. & eſt etiam text. a-
pertus in corpore vnde ſumitur d. auct. §. ne igitur. quib. mo.
30 nat. eff. ſui. ubi etiam Bar. & Ang. no. Prout† & ij. tollitur obie
ctio: quoniam ſi pater ſimpliciter inſtituat filium inhabilem,
ſi poſt teſtamentum & inſtitutionem ſe viuente fecit illum le
gitimare, illa inſtõ reconualeſcit, & efficitur valida & firma,
ita ꝙ legitimatio retrotrahitur, ita Ang. & Imo. in l. ſi alienũ.
§. in extraneis. ff. de hære. inſt. & Bal. in l. certum. C. unde legi.
firmat Aret. in d. §. & quid ſi tantùm, col. 12. & Iaſ. ibidẽ nu.
31 87. Et† facit, quod uult Bar. in l. morib. in prin. col. 2. uer. itẽ
quæro. ff. de uulg. & pup. ubi dicit, quòd ſubſtitutio facta filio
naturali tantùm valet, ſi poſt mortem patris legitimabitur, ex
quo legitimatio talis retrotrahit̃, & ponit do. Præpoſi. d.c. p
32 uenerabilẽ, car. 31. col. 4. uerſ. quæritur de eleganti. Prout† ẽt
obiectio ceſſat: qm̃ ipſe d. Ant. in ſuo teſtõ ordinauit, ꝙ ipſe
d. Aloy. eſſet legitimus & uiuens mandatum dedit ad eum
legitimandũ ẽt poſt ſuã mortẽ, quo caſu legitimatio poterat
fieri eo mortuo, & ita facta erat ualida & firma ſine aliqua cã
& ſine citatione agnatorũ, eſto ꝙ de illis nulla eſſet facta mẽ-
tio in ipſa legitimatione, prout qñ legitimatio fit patre uiuen
te, ita tex. in auct. itẽ ſi quis. C. de nat. lib. & ibi not. ſcri. & eſt
tex. in §. illud autem, in auc. quib. mo. na. eff. leg. & ibi Bar. &
Ang. ẽt no. tradit plenè Bar. in d. §. & quid ſi tm̃, col fi. quem
ibi oẽs ſequunt̃, ut poſt alios firmat Are. ibi col. pe. uer. circa
quartũ, & tradit Iaſ. ibi nu. 135. & ſequ. & Dec. & Clau. col. pe
uer. & in ꝯtrariũ, Bar. & alij rep. idem uolunt nu. 128. & nu.
71. & tenet Lauden. in d. trac. col. 11. & Petr. de Vbal. in præ-
allegato trac. de ſucceſ. ab inteſt. car. 12. col. 1. uerſ. ſed nun-
quid, & Barb. conſ. 49. col. 12. uer. itẽ facit, uol. 2. & p Fran. de
33 Cur. cõſi. 16. col. 2. & conſi. 17. ¶† Alius effectus dictæ legitima
tionis inſurgit, ut ipſe do. Aloyſius ſuccedere poſſit omnibus
alijs agnatis, quibus agnaſcitur ẽt ad ſuccedendum, licet co-
rum cõſenſus nõ interuenerit in legitimatione, ut tradit Dy.
in trac. ſucceſ. ab inteſt. & Ioã. An. in add. ad Spe. in tit. de ſuc-
ceſ. ab inteſt. §. fi. colu. pe. & Ant. de Bu. in d.c. per uenerabilẽ,
& Pau.

& Pau.de Caſ.ↄſ.227.aliàs 33.ſuper 1.dubio,col.3.& Ale.cō
ſi.2.viſis.col.5.uer.& ad p̄dicta,& idem Alex.conſ. 139. ele-
* gāter,col.2.vol.1.vbi atteſtatur, iſtam eſſe magis * cōem opi.
ex quo ſatis eſt,ꝙ pr̄ conſentiat,& tenet Ang.conſ.17. pro de
ciſio.col.pe.ver.prætereà, vbi dicit,iſtum effm̄ reſultare, ēt ſi
legitimatio ſit facta a Comite Palatino,tenet ēt Abb.in d.c. p
venerabilem,col.ant.uer.2.requirit.& Dec.idem ſequitur in
d.conſ.307.col.pe.& conſ.288.quærit in effectu,nume. 2.&
Soc.d.conſ.226.col.1.& 2.uol.2.idem vult, qn̄ legitimat ple
nè & reſtituitur primis natalib.ut fuit iſta,& idem Soc.d.con
34 ſi.63.nu.23.vol.3.& Dec.conſ.365.nu.5.¶ † Alius effectus,
ſuper quo inſtādum erit reſultans ex dicta legitimatione eſt,
vt ipſe filius legitimatus excludat fideicommiſſarium & ſub-
ſtitutum, & ulterius includatur in ſubſtōne & fideicōmiſſo.
Ecce,dn̄s Marcus Auguſtus proauus ipſius d. Aloyſij cōdidit
teſtm̄, in quo quatuor filios ſuos maſculos hr̄des inſtituit,ac
diſpoſuit,ꝙ ſi quis ipſorum decederet ſine filijs maſculis legi
timis & naturalib. ꝙ alij ſuperuiuentes,uel filij præmortuorū
maſculi ſuccederent,ita quod bona ſua hæreditaria conſerua-
rentur in eius familia excluſis filijs naturalibus tm̄ ēt legiti-
matis, propter quam diſpoſitionem vr̄ prima facie dicendū,
quòd bona dicti teſta.q̄ peruenerūt ad mag.d.Ale.& d.Aloy.
dempta & recepta legitima ac Treb. debent peruenire ad d.
Felicem filium dicti teſtatoris ſuperuiuentē & alios maſculos
nepotes dicti teſtatoris ex quodam d.Bart. eius filio ēt ſuper-
uiuentes & ſubſtitutos iſto caſu per dictum teſtōrem: cum ip
ſi d.Alex.& Ant. mortui fuerint ſine filijs legitimis & natura
libus,& licet ipſe d.Aloy.filius d.Ant.reperiat legitimatus;tn̄
nō debet excludere dictos ſubſtitutos, & pariter ſi contingat
d. Felicem mori ſine filijs maſculis ad dicta bona ſubiecta fi-
deicommiſſo,quæ ad ipſum d.Felicem ꝑuenerunt,nō poterit
ſuccedere ipſe d.Aloyſius legitimatus,nā excludet a filijs d.d.
35 Bar.quib.talis legitimō non vr̄ obſtare.¶†Primò;quia in d.le
gitimatione prædicti do. Felix & alij deſcendentes ex d. Bar.
non conſenſerunt, nec fuere citati tpe, quo fuit facta, & ideo
non tollit ius ipſorum, qđ hn̄t uirtute ſubſtitutionis & fidei-
com.nam ſi tolleret illud, afferret magnum p̄iudiciū p̄dictis.
unn̄ eis nō citatis circa iſtud præiudicare non dēt, ut eſt de mē
te Bar.in d.§.& quid ſi tm̄,col.fi.uer.qn̄q; pr̄,dum adducit l.
pe.ff.de nata.reſt.& aliam leg. Eſto enim,quòd legitimō ſit fa
cta uiuente & petente pr̄e, & ualeat quò ad bona ipſius pr̄is
ēt alijs agnatis non cōſentientib. nec citatis, vt cōcluſum fuit
ſ. tn̄ iſtud procedit reſpectu bonorum, ſuper quibus ipſe pr̄
36 poterat diſponere.Sed † reſpectu bonorū ſubiectorū fideicō-
miſſo,ſup quo pater non poterat diſponere, nec alijs p̄iudica
re,erit ſecus: quia debent conſentire vel citari illi,quorum in
tereſt,aliàs non valebit legitimatio,arg.l.nam ita diuus. ff. de
adop.& l.de unoquoque.ff.de re iud.& firmat Soc. in d. §.&
quid ſi tm̄,num.27.in 3.concl.& Iaſ.ibi num.130.& 133.&
ſeq.& nu.139.& ſeq.& nu.91.& 92.& Crot.ibidem nu. 59.
& 60.& 71.& repeten.Hiſp.plenius nu.189.& ſeq. iſtud pro
ſequuntur,tangit etiam dom.Præpoſi.in d.c. per venerabilē,
car.6.colum.3.uolens, ꝙ ſubſtitutus & fideicommiſſarius de
beat citari,& diffuſius colum.26.& eſt amplum conſ. Alber.
Bru.15.per totum,concludentis, talem legitimationem non
nocere ſubſtituto non citato, prout etiam concludit Lauden.
in d.trac.legiti.col.18.ver.circa hæc.& Roſel.eo.trac.li.2.dū
loquitur de cauſa formali,colum.2.verſi.ſed ego intelligo. Et
37 † eſt * communis opi.quòd ſubſtitutus & fideicommiſſarius
* debeant citari : vt allegando plures deciſiones firmat Soc. in
d.§.& quid ſi tantùm,col.fin.nu.30.& Iaſ.nu.139.& ſequ.&
Crot.ibi nu.71.& plenè rep.Hiſpa.nu.quo.s̄.& Soc.ↄſ. 246.
eleganter.ver.j.conſiderando,& ver.ſeq. & conſ. 251.qm̄ in
p̄nti,col.10.uerſ.ſed præmiſſis,& col.ſeq.in 2.uol.& d.conſ.
63.uol.3.& per Dec.conſ.23.nouiter impreſſo,aliàs ↄſ. 425.
col.3.& 4.num.10.vbi allegando plures deciſio.& conſ.con-
cludit, ſubſtitutum & fideicommiſſarium non excludi per le
38 gitimatum, ſi non fuit citatus in ipſa legitimatione. ¶ † Nec
ob.ſi dicatur,ꝙ Impator & Comes Pala. eius vice ſuſtulerunt
citationem,qui vſi ſunt plenitudine ptātis,nam cum prędicti
dominus,& filij do.Bar.non fuerint, nec ſint ſubditi ipſi legi
timanti,non poterit per ipſum tolli citatio,nec cōtra eos po-
tuit vti plenitudine ptātis;ut tradit Bal.& Sal.in l.nec cauſas,
C.de appel.& Scrib.per illum tex.in clem.paſtoralis,de re iu

dic.vbi Imo.col.3.uer.cæterùm,& per Socin.conſil.164.viſa
bulla,col.7.verſ.quartus caſus,& no.Ale.conſ.11.aliàs conſu
lui, nu.8.vol.7.& Deci.cōſi.nouiter edito.v.uiſis, aliàs 407.
col.fi.nu.24.& in ſimi.tradit Pau.de Caſtr.conſ.156.viſo, &
examinato,& Alex.in l.ex hac ſcriptura.ff.de donatio.in apo-
ſtil. ad Barr. in ver. quid de priuilegijs,& per Abb.& Aret.in
c.cum a nobis,extra de teſtib.& plenè per Fel.in c. ad audien
tiam,col.3.& 4.extra de præſcript.& ibi adduxi alias deciſio.
nu.6.& in ſim.tradit Barba.conſ. 58.ſapienter dixit, col. 12.
39 vol.2.& faciunt ea,q̄ ſtatim dicent in alio fundamēto. Et†eo
magis iſta ꝓcedūt tenēdo illam opi.ꝙ legitimatus indiſtinctè
nō excludit ſubſtitutum & fideicommiſſarium, quam tenue-
runt plures relati p Alex.in l.gn̄aliter.§.cum aūt.C.de inſt.&
ſubſt.maxi.Iaſ.nu.7.& Alex.cōſ.2.col.4.ver.12.uol.1.& p So
ci.& alios in d.l.Gall.§.ſi eius.& p Scrib.in l.ex facto. §. ſi q̄s
rogatus.ff.ad Treb.& p Roſell.in d.trac.in 2.lib. dum loquit
de effectu,col.5.& 6.ver.ſed dubitat.& p Ang.in diſputatio.
ſua nobilis quidam genere,& Barba.in repe.l.cum acutiſſimi
car.37.& ſeq.C.de fideicomm.& Cald.in tit. qui fil.ſint leg.
conſ.1.& Bal.in l.Luc.ff.de hære.inſt.& p Alex. vario mō cō
ſulen.conſ.25.colū.3.& conſ.67.col.3.& conſ.94.uol.1.& p
Lud.de Sard.d.trac.in 3.par.in 7.art.q.7.& p Anch.cōſ.427.
circa principium,col.2.& Fran.de Cur.conſ.17.col.2.& ple-
niſſimè p reper.Hiſpa.in d.§.& quid ſi tantùm, nu. 184. ubi
40 tenent hanc opin.& reſpondent contrarijs.¶ † Fortificantur
iſta:qm̄ dictus proauus teſtator expreſsè voluit, ꝙ non inclu-
derentur naturales tm̄,eſto quòd eſſent legitimati. ex quibus
verbis patet, apertiſſimam voluntatem ſuam in tali fideicom
miſſo & ſubſtitutione tam poſitiuè quàm excluſiuè ſolùm cō
prehendi filios legitimè natos, quo caſu nō veniunt legitima
ti,vt dicit Ang.in d.ſua diſput.& Bald.in d.l.Gall.§.ſi eius, &
* ibi Soc.nu.5.in 3.caſu,qui dicit hanc eſſe * communem, & p
Alex.in d.l.gn̄aliter.§.cum autem,col.fi. ubi etiam alij Scrib.
not.conſ.2.colum.14.uerſ.non obſtat octauum, uolum.1.&
cōſi.5.attentis,num.4.& 7.& conſ.172.uiſis, num.2.uolum.
7.& per Fran.de Cur.conſ.35.ſtatuto,colum.7.& d.conſ.73.
colum.26.in fi.not.etiam Roſel.in d.tract. in 2.lib. dum lo-
quitur de effectu,colum.8.uerſ.ſed dubitatur,& Bru.d.con-
ſi.15.& Crot.d.§.& quid ſi tantùm, nume. 81.& p Lauden.
d.tract.colum.21.in prin.& Dec.conſ.nouiter impreſſo. 23.
in caſu propoſito,colum.3.& 4.nume. 12. uerſ.& per hoc ēt
41 reſpondetur.Prout†etiam eadem ſententia ſuadetur attenta
perſona teſtatoris nobilis & magnifici,qui coitus illicitos ab-
horrebat,qua conſiderata legitimatus non debet includi, ut
tradit Ang.in d.diſput.& Alex. in d.l.generaliter. §. cum au-
tem,colum.fi.& etiam Scrib.no.& Alexan.conſi.2.colum.4.
uerſi.11.probatur,& conſ.25.circa primum,colum.2.& con
ſi.68.conſideratis,colum. 51.uolum.1.& tradit Socin.in d.l.
Gallus.§.ſi eius.nume.5. in 2.caſu, & alia adducit Dec. in d.
conſi.nouiter impreſſo.24.colum.4.nume.12.uer. 3. in iſto
caſu,& per Brun.in d.conſ.15.colum.3.in 3. dub. Ad quod
ēt : quoniam legitimatus a principe tunc excludit ſubſtitutū
& fideicom.quando & legitimatus & ſubſtitutus ambo ſunt
ſubditi ipſi legitimanti,aliàs ſi ſubditi nō ſunt,ſubſtitutus nō
42 excludetur.Prout†etiam non excludetur,ſi ille, de cuius hæ-
reditate tractatur,non fuiſſet ſubditus ipſi legitimanti, ita fir
mat Marti.Lauden.in d.ſua diſputatio.colum.16.in fi. uerſi-
culo infert quoque Ang.refert & ſequitur Franc. de Curt. d.
conſ.65.colum.13.& ſeq.uer.2.concludit,ubi adducit d.Prę
po. in d.c. per uenerabilem, dum tractat articulum, an Impe
rator poſſit legitimare:ut quis ſuccedat in bonis exiſtētib. in
patrimonio eccleſiæ,& firmat Bald.in l.1. C.de iu. aur.anu.
Abb.in d.c.per uenerabilem,colum.4.& ſentit Bartol.in d.l.
qua in prouincia.§.diuus, & Roma.conſil. 594. in propoſita
& not.Iaſ.in l.ſi teſtamentum,colum.2.uerſi.limita, quòd in
principe.C.de teſtam.& in ſim.eſt bona deciſ.conſi. Neapol.
128. vbi Imperator quo ad ſucceſſionem nō legitimat in re-
gno,& ponit Dec.d.cōſ. 150.nu. 5. faciunt ſuperius dicta de
citatione & plenitudine ptātis non exercendæ in non ſubdi-
43 tum. Prætereà † ipſe d.Aloy.apparet legitimatus poſt mortē
proaui teſtatoris,& ſic tempore, quo erat ius quæſitum ipſis
ſubſtitutis,& fideicōmiſſarijs in ſpe ↄſiderabili,ut tradit Bar.
in l.is pr̄,col.3.uer.ſed ſi eſſet ſubſtitutum.ff.de acq.hæ.& ſe-
quunt ibi Ale.& alij,& idem Alex.d.conſ.94.col.pe.uol.j. &

ꝯſ.217.uiſis.col.2.uol.2.& ſentit Bru.d.cõſ.15.& rep. Hiſp.
in d.§.& q̃d ſi tm̃.nu.191.& latè Soc.d.ꝯſ.251.col.13.& ſeq.
ver.ſ3 iſta rõ.Et iõ tale ius q̃ſitum ſpe nõ potuit tolli p Com.
Pala.legitimãtem,vt dicit d.Ant.in d.c.p venerabilẽ, col. 12.
in fi.ver.vnum tñ puto,& ſentit Bal.in l.cum filius.ff.de teſt.
mil.& in auct.p̃tereà.C.de nat.li.& p Alex.d.ꝯſ.94. & ꝯſ.77.
col.6.uol.1.& ꝯſ.60.viſa legitimatiõe,col.8.vol.2.& p Laud.
44 in d.ſua diſp.col.15.¶†Et licèt d. Comiti videat̃ eẽ data ptãs
legitimãdi ẽt cum p̃iudicio alterius, tñ nõ dẽt vti tali ptãte ſi
ne cãæ cognitione & nõ vocatis his,quorum intereſt,nam ali
qua dẽt eẽ dñia,qñ princeps legitimat,& qñ legitimõ fit à Co
mite,vt iſto caſu p̃dicta debent interuenire,vt no.Bart.in l. ſi
teſtm̃.ver.item põt.C.de teſt.& in rubr.C.de preci.Impe.off.
& no.Ale.in d.ꝯſ.94.col.fi.& Roſel.in d.trac. dum loquit̃ de
cã fi.uer.ſed dubitat̃.in fi.& plenè tradit Fran.de Cur.d.cõſi.
73.car.7.in 4.dub.& facit reg.ius nr̃m,de reg. iu. & q̃d vult
poſt Abb.& alios do.Præpo.in d.c.p venerabilem.car.12.co-
lum.4.ver.req̃rit̃, dicẽs in legitimatione facta a Comite cãm
requiri,p̃ut ẽt firmat Iaſ.d.§.& quid ſi tm̃.num.116.& ponit
Barb.ꝯſ.304.col.8.uol.2.& Fran. de Cur.ꝯſ.16. col.8.& 9.&
conſ.17.col.fi.& 19.col.4.in fi.& conſ.35.col.10.& cõſ.54.
col.7.in fi.& Ale.conſ.201.viſa legitimatione,col. 7. uolum.
45 2.¶†Licet.n.Comes ſit creatus de plenitudine ptãtis: tñ nõ
p̃t vti plenitudine,licet Impator creans poſſit, nec ſufficit in
Comite cã putatiua,vt plenè tradit Franc.de Cur.in d.cõſ. &
conſ.65.col.2.in fi.& conſ.64.ſerioſa narratione,col.5. uerſi.
q̃d tñ inquit,& no.Iaſ.in d.§.& q̃d ſi tm̃.nu.97.& 142. & ibi
Crot.nũ.65.poſt Aret.ibi col.pen.uerſi.circa tertium,uolen-
tes,quòd in præiudicium tertij Comes non poteſt legitima-
46 re.Etiam† ſi in priuilegio ſit data facultas,quòd poſſit exerce
re & facere id, quod poterat ipſe concedens, & ſentit ẽt Dec.
in d.conſi. nouiter impreſſo.23.col.3.nu.9.& 10.& in conſi.
345.nu.1.& conſ.357.nu.5.& 6. conceſſa enim poteſtate le-
gitimandi intelligitur conceſſa ordinariè non in his, quæ ſpe
ctant ad plenitudinem,plura adducit Fran.de Cur. conſi.13.
ſtatuto.col.3.uer.& iõ dicimus . Non enim p̃t Comes vti cl̃a
non obſtantibus,vt dicit Bald.in l.2.C.de ſerui.& aq.col.7.q.
47 18.& Iaſ.in d.§.& quid ſi tm̃.nu 92.¶†Debet inſup in legiti-
matione facta a Comite fieri mẽtio de agnatis, aliàs reddetur
ſurreptitia: ut probãt deci. ſuperius adductæ exigentes ad ſui
validitatem citationem ipſorũ agnatorum , & magis propriè
eſt formalis deciſ.Io.And.in add.ad Spec.in tit. de ſucceſ. ab
int.uer.ſed ex facto,& tenet Pau.de Caſt.conſ. 223. ſuper eo.
col.3.& Ro.cõſi.226.& ſeq.& conſ.282. & per Alex.d.conſ.
25.col.pen.& cõſ.67.col.6.& conſ.94.col 4.uol.1.no.Barb.
cõſ.5.vol.1.& Fran.de Cur.d.conſ.ſuõ 19.& conſ.16. col.fi.
& conſ.18.vbi declarat,qualiter talis expreſſio debeat fieri,&
no.Soc.conſ.251.quoniam in p̃nti,col.10.& ſeq.ver confir-
48 matur ẽt.vol.2.& Iaſ.in d.§.& quid ſi tm̃.nu.201. Et†eo po-
tiſſimè iſta vñr procedere: quia expreſsè conſtat, teſtatorẽ ex-
cluſiſſe legitimatos,vñ Impe. p reſcriptum & priuilegium nõ
vr̃ ſubuertere,nec poſſe tollere talem voluntatem,vt habetur
in l.ſi teſtamentum.C.de teſta.cum concor.ibidem allegatis,
quem tex.in terminis noſtris ita firmat Dec.conſ.357.in caſu
magnifici,col.fi.& expreſsè ſentit Bru.d.conſ.15. col.3. in fi.
49 Iſtud† ẽm ius ſubſtitutionis fideicommiſſariæ dependet ex
teſtõ dicti proaui, & teſtm̃ quò ad ſui ſubſtãtiam vr̃ eſſe de iu
regentium,vt no.Bar.in l.interdum.ff.de cond.ind. & can.in
rub.extra de teſta.& Pau.de Caſ.in l.teſtandi.C.eo.& Fulg.in
d.l.ſi teſtamentum,vbi dicit ſe cõſuluiſſe , ꝙ Impe.abſque cã
nõ p̃t derogare teſtõ,quod eſt de iure gen. & refert Iaſ. ibi in
pri.& Dec.ꝯſ.j.nouiter impreſſo col.3.nu.13.& ſeq.& ſequũ
tur rep.Hiſp.in d.§.& quid ſi tm̃.nu.184.cum ſeq. Ex quib.
vr̃ prima facie cõcludẽdum d.Aloy.legitimatum circa prædi
cta nullũ ius hr̃e. & ꝙ excludat̃ a d.D.Felice & filijs d.Bar.le
gitimis & naturalib.& legitimè natis. ¶Iſtis tñ nõ obſt. prout
verè non obſtant,ꝯria opi.eſt uerior,quòd immo ipſe d.Aloy.
ſit habilis ad ſuccedendum , nec debeat excludi a prædictis .
50 Primò † conſiderato tenore priuilegij p Imperatorem conceſſi
d.Comi Pala.legitimãti,q̃ cõceſſio priuilegij bene potuit fie-
ri abſq; citatione illorũ, de quorũ præiudicio nõ tractat̃, ex
quo citãdi non erãt,ut tradit Bal.in l.nã ita diuus.col.1.ff.de
adop.& in rub.de reſcr.col.1.no.ẽt Abb.in c.cũ olim,ex d re
iud.& ibi Fel.col.4.in fi.& col.ſeq.uer.3.declaratio,& p Soc.
conſ.264.col.7.uiſa bulla.volu.2.& cõſi.120.in fi.uolu.3.&
Areti.ac Dec.in d.§.& quid ſi tm̃.col.fi.circa fi.& ibi Iaſ.diffu
ſius col.fi.uer.4.& ultima cõclu.& plura ad id adducunt Mo
derni.poſt tract.de feud. in cõſ.1. col.12. uer.7. aduertẽdum
51 eſt.Et† nõ immeritò ipſorũ citatio nõ exigitur: qm̃ legitima-
tio eſt donum principis,vt dicit Bald.in d.l.nam ita diuus, &
in l.1.C.de iu.aur.an.col.1.p tex.in auct.itẽ ſi quis.C. de nat.
lib.& ſequit̃ Iaſ.in d.§.& quid ſi tm̃.nu. 105. & Dec.d. conſi.
150.col.2.uerſi.4.ꝯſiderandũ eſt,& qñ quis donum facit,nõ
requirit̃ citatio illorum,quorũ poſſet intereſſe reſpectu alicu
ius ſpei & ſucceſſionis,ſi donatio nõ fieret , & ſi donans libe-
52 ras hẽat habenas donandi.¶†Secundò ꝯſiderandum eſt, ꝙ le
gitimatio p̃ns facta de uero filio naturali dr̃ ſimplex & uera
ac propria legitimatio:& qm̃ reſtituit d. Aloyſium primæuæ
naturæ,dr̃ legitimatio reſtitutiua, & iõ iudicat̃ & appellatur
fauorabilis, & procedens de ordinaria poteſtate , ut dicit d.
* Ant.& *cõiter ſcrib.in d.c.p uenerabilem, ubi poſt alios do.
Præpoſ.col.2.ẽt ſubdit, ꝙ qñ Imperator ſeu Comes pala. ſim
pliciter habilitat pſonã , ubiq; talis legitimatio dr̃ gñalis, &
uniuerſalis,& trahitur ad oĩa,ex quo p eã fit habilitatio pſo-
næ ad ius,cũ p eã quis reſtituat̃ antiquis natalibus,& qñ ſub
hac forma legitimatur naturalis,erit fauorabilis & largè in-
terpretanda cũ facta ſit patre cõſentiente,ut ẽt tradit Lud. de
Sard.in d.trac.in 7. par. dum loquit̃ de effectu. col.1.q.1. &
ẽt tradit do.Præpo.in d.c.p venerabilẽ.car.4. col.3. uer. q̃ro.
53 3.Vbi† dicit, ꝙ iſta reſtitutiua legitimatio , p quam primeuæ
naturæ quis reintegrat̃ , dr̃ pleniſſima, & trahitur ad oĩa bo-
na,quæ ẽt appellari põt collatiua: cũ p reſcriptum fiat, & ad-
huc erit fauorabilis,vt no.in c. 2.de fil. presbyt. in 6. & ponit
Anch.conſi.233.ex tenore priuilegij. & conſi.413. circa pri-
mum,& ſequitur do.Præpo.in d.c.p venerabilem.col.2. uer.
3.ſim.Et car.27.col.4.uerſi.iuxta prædicta ẽt quæro.dicit, ꝙ
legitimatio de ordinata poteſtate procedit,qñ fit de filio me-
rè naturali,per tex.in auct. quib.mo.nat.eff.ſui , & quib. mo.
na.eff.leg.& ſentit Fran.de Curt.d.cõſi.73.col.2.uer.1.frõte.
dicẽs,legitimationem eſſe fauorabiliorem,qñ fit de natura-
rali,& qñ eſt mera & pura legitimatio , ſecus qñ ſaperet di-
ſpẽſationem,& fieret de ſpurio: tunc.n.eſſet odioſa & reſtrin
genda,ut: ipſe plenè tangit eo.cõſi.col.6. & 7.uer.circa quem
paſſum,& ſentit Bald.& alij ſcrib.in c.naturales.in titu.ſi de
feu.fue.cõtro.& plenè tãgunt repe.Hiſp.in d.§.& quid ſi tñi.
54 nu.180.& ſeq.& Iaſ.ibi nu.132.¶†Et ſatis iſta ſuadentur cõ
ſiderata deſcriptione ipſius legitimationis,quæ eſt actus iuriſ-
dictionis voluntariæ,quo illegitimi filij antiquis natalib. re-
ſtituuntur,ut plenè declarat Lud.de Sard.in d.trac.dũ loqui-
tur de legitimatione facta per reſcriptũ,col.1.q.1. Vel ſequẽ-
do diffinitionẽ Imperatoris in auct.quib.mo.nat.eff.ſui.§.j.&
ẽt in §.ſi quis.ergo legitimatio nihil aliud eſt ,niſi reſtitutio
primis natalibus,in quibus ſuis parẽtibus oẽs filij naſcebãtur
legitimi, abſtergens oẽm maculam illegitimitatis & efficiens
eos capaces ſucceſſionis,ac ſi ab initio legitimi nati fuiſſent:
ut plenè p̃ſequitur Fulg.cõſi. 16.caſus talis eſt,col.1. in fin.&
do.Præpo.in d.c.p venerabilẽ,car.8.col.1.in fi. uer. priuſquã
fiat,& ca.4.col.2.uer.octauus modus,& diffuſius car.26.col.
1.in fi.uer.& pro deci.uolens , ꝙ remoueat offuſcationem &
impedimentũ iuris ciuilis ponentis diſcrimen inter liberos,&
ponunt rep. poſt alios in d.§.& quid ſi tm̃.unũquodq; verbũ
p̃dictæ deſcriptionis declarãdo,prout facit Fulg.d. conſi.16.
55 Hinc† dicimus,appellatione filiorũ uenire filiũ legitimatũ.l.
tutelas,ubi no.ſcrib.ff.de cap.dim. & p Alex. cõſi.2. uol.1.&
p Barb.cõſi.27.col.20.uol.1.& Soc.ꝯſi.63.nu.26.vol.3.Pro-
56 ut† ẽt venit appellatione filiorũ legitimorũ & naturalium,vt
probatur.d.auct.quib.mo.na.eff.ſui.§. quoniam uariè,& §.il-
lud. & in auct.qui.mo.na.eff.leg.§. liceat.& per gl. in c.inno
tuit,de ele.& ibi Ab.no.& Soc.d.conſi.63.nu.26. & plenius
cõſ.251.qm̃ in p̃nti.col.10.& ſeq.uer.qm̃ magis.uol.2.Aequi-
57 paratur†.n.ipſe filius ſolẽniter legitimatus filijs legitimè na-
tis,ita ꝙ iura loquẽtia de filijs locũ ſibi uendicant in ipſis legi
timatis,qui nihil differunt a legitimè natis,maxi.reſpectu ſuc
ceſſionis,ut p̃batur in auct.qui.mo.na.eff.ſui.§.qm̃ uariè.ibi,
nihil diſſimilis a legitimis.& in §.reliq.ibi , illas ſucceſſiones
etc.& in §.illud.ibi,nihil a legitimis.& ĩ §.adoptiõis.& in auc.
q.mo.na.eff.le.§.liceat.& ſentit Alex.d.ꝯſ.2.col.7.uer.p̃ſuppo
ſita validitate,et ꝯſ.70.magnificus miles.nu.4.uol.6.& ꝯſ.88.
omiſſis

omissis,nu.4.uol.7.& per Soc.consi.65.nu.10.uol.3.& ad id
plura adducit Dec.consi.258.in casu,col.3.& 4.& cõsi.365.
viso ꝯsi.num.7.& 8.& consi.seq.col.2.& 3.& consi.52.& per
Soc.cõsi.63.præallegato nu.26.& seq.& per Do.Præpo.in d.
c.per venerabilem,car.28.col.4.& seq.& per Bart.& alios in
l.si is ꝗ pro emptore,col.12.ff.de vsuca.& p Alex.d.ꝯsi.2,col.
6.uer.comprobatur,& per scrib.oẽs in d.§.& quid si tm̃,ma-
xi.per Crot.nu.71.& seq.& ẽt per Deci.ꝯsi.399.nu.5.& 6.&
ꝯsi.275.nu.6.& seq.& ꝯsi.316.nu.10.& ꝯsi.284.nu.15.& p
Fran.de Curt.ꝯsi.16.col.6.& consi.13.& 15.& alibi pluries.
58 Hinc † ẽt dicimus,ꝙ legitimatio trahitur retro ad tempus na
tiuitatis,qñ fuit restitutiua ẽt in præiudicium aliorum respe-
ctu iuris nõdum realiter quæsiti,sed existẽtis in spe,& solum
delati; princeps em̃ uel habens ptãtem ab eo legitimãdo & re
stituendo primæuis natalibus tollit ius adeundi & spẽ succe-
dendi,quam hẽbant alij legitimatione nõ facta,& illis præiu-
dicatur,si legitimãs hoc vult,ex quo isto casu quò ad tollendã
talẽ spem legitimatio retrotrahitur ẽt in præiudicium aliorũ,
* ita ex mẽte Bart. * cõiter ꝯcludunt scrib.in d.§.& quid si tm̃,
max.Are.col.12.uer.restat nũc discutere,& col.3.uersi.super
2.art.vbi expresè firmat,retrotrahi ad tollẽdum ius delatũ,
& sequũtur ibi Ias.nu.81.& alij seq.& Crot.nu.67.& cæteri
repe.& Claud.ibi col.ante.uer.subsequẽter,& uers.2.ꝯclusio,
& firmat Rosel.in d.trac.in 2.li.dum loquitur de effectu,col.
6.uer.sed quæro ulterius,& Lud.de Sard.eo.trac.ĩ 6.art.prin.
dum loquitur de effectu,in 4.q.volẽs retrotrahi,qñ fuit resti-
tutiua,& princeps vult tollere ius delatum,& existens in spe,
tradit ẽt post alios can.D.Præp.in d.c.per venerabilem,car.8.
col.j.uer.priusquã,& car.31.col.4.uersi.q̃ritur de eleganti,&
col.j.& seq.& Pau.de Car.in d.§.& quid si tm̃,col.pe.istud fir
mat in fortioribus terminis,qñ princeps restituit natalibus,
& vult p̃iudicare iuri solum delato & existẽti in spe,& sequit᷑
59 ẽt Alex.ibi,col.pen. ¶†Vlterius licet doct.vario modo loquã
tur,an testa.sit de iuregẽ.uel de iure ciuili,ut per Bart.& alios
in l.interdum,in 2.opp.ff.de ꝯdi.inde.& in rub.de acq.hære.
ff.vbi Alex.col.1.& 2.& per cano.maxi.Barb.in rub.ex̃ de te-
sta.& pro illa opi.ꝙ sit de iure ciuili,optimè facit tex.in l.lege
obuenire.ff.de verb.sig.& melius tex.in §.disponat,ibi,anti-
quissima lege,in auct.de nup.& gl.in l.1.de acq.rer.do.quem
60 articulum nũc discutere minimè opus est. Tñ † vera,& cõis
cõclus.est,ꝙ aditio hæreditatis,& ius succedẽdi,& acquisitio
ipsius est de iure ciuili & sic de iure positiuo,ut hr̃ in d.l.lege
obuenire,& in d.§.disponat,& est gl.in d.l.1.& in c.ius natu-
rale.in uers.successio.1.dist.& ibi scrib.not.traditur ẽt in l.ex
hoc iure.ff.de iusti.& iu.& plenè per cano.in c.quæ in eccl'a-
rum,de ꝯsti.& sentit expresè Pau.de Cast.in l.cũ hæredes.ff.
de acq.poss.& in l.3.ff.de testa.& ibi Aret.& Lancel.Deci.&
idem Pau.de Cast.in d.§.& q̃d si tm̃,col.pen.uers.si aũt facta
sit,ubi affirmat,ius succedẽdi esse de mero iure ciuili,& ibi
Alex.col.pe.idem sequit᷑,& firmat ibi Are.col.13.& 15.& Ias.
nu.122.& alij repe.uolentes ius succedẽdi esse de iure ciuili;
& ꝙ non dr̃ esse in bonis,per l.precia rerum.ff.ad legẽ falc.&
firmat Bal.in l.qui se patris.C.vnde liber.& in auct.si qua mu
lier,in fi.C.de sacros.eccl.& Cal.ꝯs.3.col.fi.in tit.qui filij sint
legi.& Anch.ad id adducẽs iura,& rõnes ꝯs.308.Prima facie,
col.1.ver.p̃supposito,dicẽs hæreditates,& successiones,& bo-
na temporalia regulari ẜm cõsti.ciuiles,firmat ẽt Panor.cõsi.
85.illud in summa.in fi.ut Alex.in rub.& diffusius ꝯsi.2.col.
12.& antepe.uersi.nec ad hoc obstat,uol.1.& ponunt cano.
max.D.Præp.in d.c.p venerabilem,car.6.col.1.& 2.& in ter-
minis nostris Bal.ꝯsi.119.Quidã vxoratus,vol.5.& Soc.cons.
120.num.10.& 11.Memini aliàs,uol.3.vbi diffusè tangit,&
61 Dec.ꝯs.390.nu.10.& alibi pluries.¶†Insuper ẽt illud certissi
mum est,fideicom.& illorum validitatem originaliter indu-
ctã esse iure positiuo:ut insti.de fideic.hær.in prin.& plenissi
mè p oẽs traditur in l.j.ff.de leg.j.& in l.j.ff.ad trebel.& tãgit
62 Dec.ꝯs.357.nu.4. Et † anteq̃ dies fideic.ueniat,& antequam
sit purificatum ius fideicom.non dr̃ quæsitum sed solùm cõsi
stere in spe,ut per Bar.& alios in l.is põt,col.3.ff.de acq.hær.
63 cum concor.j.alleg. Rursus † verissima conclu.est,ꝙ in his
quæ sunt iuris positiui Impe.habet liberam potestatem dispo-
nendi,& immutandi.c.innotuit.de elect.c.proposuit,de con-
cess.præb.& no.omnes in c.j.de ꝯsti.& in c.quæ in eccl'arum,
de ꝯsti.& in l.fi.vbi gl.& alij.C.si ꝯ ius uel uti.pub.firmat Bar.&
alij oẽs.in d.§.& quid si tm̃,per tex.in l.2.ff.de nat.rest.& do.
Præpo.post alios antiq.in d.c.per venerabilẽ,car.6.col.j.& 2.
cum alijs adductis p Alex.in d.ꝯsi.2.uol.j.& per Soc.in d.cõs.
251.col.12.& seq.& ꝯs.159.col.2.ver.sed iterũ,vol.2.& cõs.
120.memini,nu.5.vol.3.& per Frã.de Cur.ꝯs.49.col.18.&
seq.& col.77.in fi.& per Alber.Bru.in primis cõs.suis,& per
Mod.post trac.de feud.cõs.j.col.9.ver.2.mouet me.& latè p
Alber.Bru.cons.j.col.5.& 6.& consil.2.col.7.in fi.cum alijs
vul.concord.loquentibus de ptãte ipsius supremi principis.
64 ¶†Et magis ad terminos nostros uerissima,& cõis cõcl.iuris
est,ꝙ Princeps legitimando possit p̃iudicare substitutis,& fi-
dei.& illis,qui hñt ius succedendi in spe,si legitimationẽ fa-
cit aĩo præiudicandi illis,ẽt sine aliqua causæ expressione,cũ
solùm tollat isto casu ius positiuum,& ius adeundi,& ius suc
cedẽdi,cum adhuc nõ sit ius quæsitũ in re,sed solùm cõpetat
* spes,ita Bar.* cõiter ab oĩbus approbatus in d.§.& quid si tã-
tùm,& ibi Pau.de Ca.col.pe.volens isto casu sufficere solã vo
luntatẽ,sequitur Alex.ibid.col.pe.& Are.col.15.& Soc.num.
23.& Ias.nu.122.& Clau.& Deci.col.fi.& alij repe.ibi maxi.
Crot.nu.67.& Bono.col.fi.& ponit Bru.d.consi.colũ.7.ver.
tñ illud.concludentes istã esse cõem opi.ꝙ sola volũtate prin
ceps põt istud facere apponendo clausulam,non obstãte,put
apparet posita in casu præsenti,& est amplum cõs.Alexã.2.in
ordine vol.2.vbi p multas rõnes,& fundamenta ꝯcludit,Prin
cipem legitimando posse præiudicare substituto & fideicom.
& tollere ius succedẽdi sola voluntate,& sine cã,cum si.s̃.ius
positiuum.c.innotuit,extra de electio.ponit Bal.cons.214.ca
sus,vol.2.& cons.119.quidã,vol.5.no.Rosel.qñ legitimatio
est facta quò ad omnia,in d.tract.in 2.lib.dum loquitur de
effectu.col.5.& 6.ver.sed dubitatur.& col.3.dicens ꝙ sola vo
luntas isto casu hr̃ pro causa,& Laud.in eod.tract.col.21.&
Lud.de Sard.in d.tract.in 3.parte,in 7.arti.q.7.uolens,ꝙ ex-
cludit᷑ substitutus,qñ istud exprimitur,& q.9.& 10.dũ tan
git de expressione causæ in 6.arti.& cõiter ita concludunt cir-
ca expressionẽ causæ oẽs Moder.in d.§.& quid si tm̃,& Soc.
col.fi.& Ias.col.fi.& reliqui repe.& do.Præpo.recitando,& re
ferendo alios in d.c.per uenerabilem.car.29.col.j.& seq.uer-
si.11.quæro,& firmant Moder.allegantes alias decisio.in d.
cons.j.col.10.vers.3.aduertendũ,post tracta.de feu.no.etiam
Barb.cons.24.col.fi.uol.2.uolens istud posse fieri,ẽt absq; cã
65 Et† ꝙ sola uoluntate principis legitimantis excludatur substi
* tutus,& fideic.* cõiter tenetur ab oĩbus in d.l.generaliter.§.
cum aũt,firmat ẽt Bal.cõs.466.quidã instituit,vol.3.& cons.
349.super eo.col.2.uersic.sequitur uidere;& Cor.cons.177.
in fi.vol.j.& plenè tangit Soc.d.consil.251.uol.2.col.10.ver-
sic.quibus p̃suppositis,& in uersic.seq.ubi pro firmo habet
conclusionem procedere,qñ apparet de mente ipsius Princi-
pis legitimãtis volẽtis p̃iudicare substitutis,& diffusius per
eundem Soc.d.cõs.63.per totum,& cõsil.65.num.10.& cõs.
87.nu.27.& consil.120.num.7.& 8.ac seq.uol.3.ad plenum
etiam tangit Dec.consil.384.nume.9.& 12.& consil.269.
nu.10.& consi.292.nu.6.& consi.288.nume.8.& cons.265.
num.6.& cõs.seq.nu.4.& cõs.399.nu.6.& in cõs.nouiter im
presso 23.nume.8.quibus in locis allegantur aliç deci.& rõ-
nes concludentes,legitimatũ excludere substitutum,qñ prin-
66 ceps legitimans istud uoluit.¶†Et quod dr̃ tunc uoluisse,qñ
est apposita clausula,non obstante,ut superius dixi.& firmat
* ẽt Bal.in d.cõs.119.& Alex.in d.cõs.2.& * cõmuniter omnes
in d.§.& quid si tantùm,& Bal.& alij in d.l.si testa.C.de testa.
& Rosel.in d.trac.dum loquitur de causa formali,col.4.uers.
ult.circa hoc,& Ludo.de Sard.in d.tract.in 3.parte.in 6.arti.
q.11.& c.1.& per do.Pręp.in d.c.per uenerabilem,car.10.
col.4.& seq.& per Soc.d.cõs.63.col.3.& cõs.41.num.2.& 5.
67 eo.uol.3.Prout † ẽt de eius uoluntate,& ꝙ uoluerit præiudi
care,satis apparet ex illa clausula,ex certa scientia,quæ tollit
oẽm ignorantiam,& per quam patet,Principem uoluisse p̃iu-
dicare alijs,ut dicit Pau.de Ca.cons.105.donatio prædicta,
col.2.allegando gl.in c.ad hæc,de renuncia.& p Alex.ꝯs.215.
nec arguendi,uol.2.col.6.cum alijs alleg.per Dec.cõsil.269.
nu.9.ubi ẽt allegan.alias decis.firmat,aliquem non debere au
diri ꝯ illud,qđ princeps facit ex certa sciẽtia,ẜm Bal.in c.1.§.
si quis aũt,de pace Constan.& factum ex certa sciẽtia Princi-
pis non debet in dubium reuocari,vt tradit Bar.in l.cõficiun
tur.§.codicilli.ff.de iure codi.& per Deci.consi.373.num.7.
&

68 & consi.390.nu.14. Ad † quod ét illa clausula, de plenitudine potestatis, ut ꝯcludunt post Bart. Pau. & alij in d.§.& quid si tm̃, ubi Ias.nu.96. quæ operatur ét, ut principi nõ possit dici, cur ita facis, ut dicit Bal. in prælud. feu. col.9. uersi. sed pauca, & ista cl'a superat oẽs alias, ut dicit Franc. de Curt. ꝯsi.65. col.9.& Dec.d.ꝯs.377.nu.8.& per Alex.d.ꝯsi.2. plura tradunt de effectu d. cl'æ, & per Soc.d.ꝯsi.120.col.7.uol.3.cum simi.

69 ¶ † Prout ét princeps dictũ ius, & spem tollere põt, esto ꝙ aliq̃s illorum, quorũ interest nõ fuisset citatus, ut dicit Bart. in d.§. & quid si tm̃. quem cõiter sequuntur ibi doct. qñ patet, principem legitimãtem voluisse p̃iudicare, ut firmat ibi Ias. post alios nu.140.uer. quarta & vlt. cõclu.& Soc.nu.30.circa fi. ex quo sumus in claro, ꝙ princeps voluit p̃iudicare, & ideo sine citatione potuit istud facere, cum tollat ea, quæ sunt iuris positiui tm̃, & firmat Crot.nu.72.dicẽs hãc esse cõem, quam coadiuuat rõne per eum ibi adducta, & tenet Ludo. de Sard. in d.trac.in 3.par.prin.5.art.q.8.& D.Præpo.in d.c.per venerabilem, car.6.col.3.& plenè tãgit Alexã.in d.ꝯsi.2.col. mihi 11.& seq.uer.nõ est dubium, vbi ꝯclusionem probat duplici rõne; tum attenta plenitudine ptãtis, quæ tollit defectum citationis: tum ét quia si ipsi, quorum interest, fuissent citati, & comparuissent, nõ propterea potuissent obuiare volũtati ipsius principis, quo fit, ut in tali actu citatio minimè requirat, adducit decis. vtrãque rõnem probãtes, de quibus plenè per Bru.ꝯsi.1.col.10.uers. addit, quod dictum fuit: & ꝯsi.2.col.x. vers. sed prædictis. Et firmat expresse Bal. adducẽdo aliam rõnem d.ꝯsi.119.uol.5.& latè prosequitur Soc.d.ꝯs.251.uol.2. col.10.& col.13.& 14.uersi. nec huic ꝯclusioni, & uers. ꝯfirmatur, & uer. ex quibus, & vers.2.rõ ꝯcludens, ꝙ qñ cõstat de mente legitimãtis volẽtis præiudicare substituto, nulla requiritur citatio, & consi.226.colum.2.eod.uolum.2.& consi.3. col.3.num.8.uol.3.& bene.d.ꝯsi.63.num.14.& 16.& consi. 87.nu.27.& ꝯsi.120.nu.7.10.14.& fi.uol.3.& aliam rõnem

70 allegãdo plures adducit rõnes consi.171.nu.6. Et † ét quia clausula, ex certa scĩa, excludit ipsam citationẽ, ut dicit Alexã. d.consi.2.& tradit Inno.in ca. nisi cum pridem. de renuncia-

71 tio.& hr̃ in c.cum olim, de re iudi. Prout † ét citationem excludit cl'a de plenitudine potestatis, ut dicit Alex.consi.16.in causa, & lite, col.pen.& ꝯsi.30.ponderatis, col.3.uol.5.& Frã. de Curt.ꝯsi.65.col.9.& Soc.in d.ꝯsi.63.& Dec.ꝯs.191.nu.6. & 7.& cõsi.269.nu.10.in fi.& consi.373.nn.7.& 8.& consi.

72 290.nu.16.& ꝯsi.1.nouiter impresso, nu.9.& 10. Et † etiam quia, ut dicit Alex.in d.cõsi.2.& cõsi.228.visis, col.10.uol.2. vera ꝯclusio est, ꝙ qñ apparet, principem fuisse dispositum ad aliquid faciendum; ét si illi, quorum interest, essent p̃ntes, & ꝯ̃dicerent: tñ actus factus illis nõ citatis ualet, ut plenissimè tangit Fely.in d.c.cum olim, col.10.& seq.& istud qñ apparet de præcisa mente, & tenet Albe.Bru.d.ꝯsi.15.col.4.& firmat Rosel. in d.trac.in 2.lib. dum loquitur de causa formali, col.2.uers.4.dubitatur, vbi dicit, ꝙ satis dr̃ constare, qñ ex narratis istud apparet, ꝙ uoluerit præiudicare, sequitur ét Pet.de Vbal.d.trac.de success.ab intest.car.12.col.2. uersi. posset tñ,

73 & uers. seq.& Dec.consi.269.nu.16. Et † qm̃ in casu p̃nti, ut dictum est, multipliciter ꝯstat de voluntate ipsius legitimãtis volentis tollere ius substitutionis, & fideicom.& p̃iudicare illis, quorum interest, aliqua citatio ipsorum minimè erat necessaria: verba em̃ priuilegij sunt clara, vnde nõ opus est recurrere ad cõiecturas, vulga.l.ꝯtinuus.ff.de verbo.& in terminis nostris tangit Anch.in d.ꝯsi.308.in princ.& Pau.de Cast.

74 relatus a Deci.d.ꝯs.308.in fi. ¶ † Et ulterius ista ꝯfirmantur: nam p talem legitimationem restitutiuam & causatiuam ipse D. Aloysius fuit restitutus primæuis natalibus & primæuo iuri, quo oẽs nascebantur legitimi, & nulla erat dr̃ia filiorum. De iure em̃ positiuo inductæ fuerũt dictæ dr̃iæ, quæ postmodum per hãc legitimationem fuere sublatæ, & facta reductio ad illud primæuum ius, ut dicit tex.in d.auc.quib.mo.na.eff. sui.§.natura si quidem, & dictum fuit superius, & plenè tradit Lud.de Sard.in d.tract.in prin.col.j.& 2.q.1.& 2.& ét ponit Do.Præp.in d.c.per venerabilem, car.25.col.2.in fi.uersi. 7.principaliter quæro, & col.3.& car.26.col.j.& 2.uersi.4.est sciẽdum, vbi ꝯsiderant plura tpa, & ꝯcludunt, ꝙ iura legitimãdi fuere inducta iure ciuili, & positiuo ad tollẽdum obstaculum inductum post illud primæum ius, & ad tollẽdum illam

75 dr̃iam restituendo legitimatũ ad primæuos natales. Et † ꝯ̃r princeps legitimãdo tollit prædictum obstaculum, & dr̃iam, ut ét dicit Alex.d.ꝯsi.2.col.15.uer.& ideo nõ procedit arg.& col. seq.& Aret. post Bal. idem sentit in d.§.& quid si tm̃, col. 13.& ét Pet.de Vbal.in d.trac.de success.ab intest.car.10.col. 3.uersi. sed pone ꝙ Paulus.& uers. seq.& sentit Socy.d.consi.

76 226.uol.2.col.pen. Quo † stante sequitur, ꝙ qñ princeps tollit obstaculum faciẽdo inhabilem capacem de potestatis plenitudine, & hoc cõstat, ut est hic, talis eius dispositio erit valida, & firma, licet facta appareat sine causa, & sine citatione illorum, quorum interesse poterat, ut probatur per gl. * cõiter approbatam in c. naturales, in tit. si de feu. fuer. ꝯtro. uolẽtem ꝙ p̃ceps expresse legitimãdo ad feuda p̃iudicat alijs, ex quo solũm tollit obstaculum illegitimitatis, & facit eum capacem in p̃iudicium aliorum agnatorum; ut dicit Dec.ꝯsi.269.num. 12.& præced.& cõsi.390.nu.1.plenè tangit Alber.Bru.d.ꝯsi. 1.col.7.uers.3. prædicta, & latè prosequuntur Moder. Papié.

77 post trac.de feud.ꝯs.1.col.10.& seq.& col.fi. Ex † istis omissis alijs quæ adduci possent cõcluditur apertissimè, Dom. Aloysium includi in dictis fideicõmissis actiuè, & ét excludere substitutos, & fideicom. ¶ Non obstãt adducta superius in ꝯ̃rium, nam ex istis fundamẽtis penitus apparent sublata, & ut morẽ

78 geram rñdetur breuibus. Et † primò dum dicebatur, ꝙ legitimatus nõ excludit substitutum, prout plures tenuerunt, de q̃bus s̃.ꝙ tale ius licet sit in spe, tñ est cõsiderabile, ꝯ̃r vr̃ non posse tolli. nam communis conclusio omnium est in ꝯ̃rium, ꝙ immo legitimatus excludit substitutum, & fideicom. ut firmant oẽs in d.l.generaliter.§.cum autem. Soc.& reliqui in d. l.Gallus.§.& quid si tm̃.in fi.& in d.§.si eius, Alex.d.consi.2. Socy.Dec.& alij superius citati, & ab ista communi minimè

79 est recedẽdum, per iura vulgaria. Et † certum est, ꝙ tale ius succedendi, & tale fideicommissum sunt iuris positiui, & sola voluntate p̃nt a principe legitimante tolli, & spes illa põt subuerti solo eius arbitrio, & bene est cõsiderabilis, qñ legitimatio non interuenisset, sed ea cõcurrente spes illa vana est: qm̃ ut s̃. plenè probatum est, talis spes iure positiuo inducta sola uolũtate legitimãtis põt tolli, prout isto casu expresse, & in indiuiduo apparet sublata, & ꝙ potuerit tolli, probatum fuit superius, & de hoc disputare sacrilegium esset.l.disputari. C.de crim.sac. ¶ Non obstat, quod dicebatur, saltem requiri citatio-

* nem substituti, ut ipsi per legitimãtem fiat p̃iudicium, ut * est communis ꝯclusio per Socy.& alios firmata in d.§.& quid si

80 tm̃, nu.30.cum concor.s̃.adductis. Nam † dico istud esse verum, & procedere regulariter, nisi appareat de expressa uolũtate legitimãtis volentis præiudicare substituto: tunc.n. non exigitur aliqua citatio, ea.n.omissa põt fieri, ut per Alex.d.ꝯsi. 2.cum alijs.s̃.deductis, vbi probaui ex pluribus apparere de hac volũtate, & ꝙ qñ apparet, citatio nõ exigitur, ut est de mẽte Soc.d.§.& quid si tm̃, nu.23.2.q. post Bart.ibi, & oẽs alios communiter, & eiusdem Soc.in ꝯsi.suis sup.allegatis, & sunt doctrinæ plures sup. recitatæ apertè ꝯcludentes, citationem non requiri, & eius omissionem nõ uitiare iustum effectum.

81 ¶ † Nec obstãt illa, quæ in ꝯ̃rium adduxi, volẽtia principẽ non posse tollere citationem ꝯ̃ non subditum, & nõ posse uti plenitudine ptãtis ꝯ̃ non subditum, nec posse legitimãdo præiudicare nõ subditis, decisio.ibi adductis, nã, ut superius in alio arti.dixi, ista cessant in casu p̃nti, ex quo isti Vincẽtini, de quorum præiudicio dr̃ agi, oẽs viuunt legibus Imper. & quò ad actum legitimationis, & oĩum dependẽtium ex ea adhuc sub sunt Imp.& eius sunt subditi quò ad ista, stãte ét obseruãtia lõgissima, in cuius ꝯ̃rium non est memoria, ꝙ in toto dñio isto Imperator legitimauit semper, & de p̃nti legitimat, & tales legitimationes prout factæ apparent, obseruantur, & sm̃ eas iudicatur quò ad omnia, potissimè quò ad successiones, quibus

82 stãtibus subditi sunt, & sic ruunt obiecta. ¶ † Non obstãt alia de expressione causæ, & ꝙ de agnatis debeat fieri mẽtio: nam princeps sola volũtate, & suo arbitrio ista potest exercere, ut

83 plenissimè supra deduxi. Et † de agnatis minimè est mentio facienda, cum (vt dictum est) ipsorũ citatio minimè sit necessaria, maximè cũ viuente & petẽte patre sit facta, ut in alio articulo dictum est, & not. post alios Ias.d.§.& quid si tantũm,

84 nu.104.asserit se ita cõsuluisse. Et † ét quia nedum generaliter in casu nostro de agnatis & substitutione, & fideicom. est facta mentio, sed in specie expresse ac in indiuiduo, vñ & c. ut post alios dicit Ias.in d.§.& q̃d si tm̃, nu.106.ver. statim subijciam.

ciam,erat mobilis, & abhorrebat coitus illicitos &c. nã Alex.
in d.ↄſi.2.uol.j.col.mihi 19.& ſeq.verſi. nõ obſtat.11.arg.pũ
ctaliter obiectionem tollit ↄſiderando ex plurib.rõnem obie-
85 ctionis,q̃ ceſſat in caſu iſto,ex† quo D.Aloyſius apparet expſ-
ſè legitimatus ad oẽs dignitates,honores,& vtilitates, & ad ti
tulum agnationis domus , ut eſt videre in legitimatione facta
vice Imper.expſsè dantis ptãtem legitimandi ẽt filios nobiliũ
& aliorum,maiorum ad oĩa prædicta, ita ꝙ ipſe Do.Aloyſius
dr̃ nobilis,& de domo,& familia patris,& eſt talis,qui nõ de-
nigrauit nomen,nec cognomẽ proaui,ut notoriè ↄſtat,& ple-
nè proſequitur Alex.d.ↄſi.2.& ẽt Soc.d.ↄſ.63.nu.28.vol.3.&
Dec.ↄſ.365.col.2.uerſ.in ↄ̃rium,traditur ẽt in deci.ↄſi.Neap.
86 195.in fi. ¶† Minus ẽt obſtabit aliud, ꝙ teſtator intellexit de
legitimè natis, quo caſu legitimatus nõ excludit ſubſtitutum,
dictũ fuit s̃.Eo ẽt quia ſubſtantia teſtĩ vr̃ eſſe de iure gentium,
& princeps nõ poteſt derogare voluntati teſtãtium, & ↄcede-
re reſcriptum ↄ̃ teſtm̃: ut firmãt deciſiones adductæ ſuperius.
Nam illud certum eſt,ꝙ ius ſuccedendi, & fideicom. ſunt in-
ducta iure poſitiuo,& ita eorum acquiſitio,ut s̃.probaui,quo
caſu ſola volũtate princeps põt illa tollere, & ĩmutare, vt ple-
niſſimè s̃.deduxi. Et ſatis eſt,ꝙ de eius voluntate appareat, &
ꝙ ita voluerit,& apparere dr̃ per illas cl'as,nõ obſtante,ex cer-
ta ſcientia,& de plenitudine poteſtatis,ut dictum eſt,quę oẽs
hic ↄcurrunt , quibus ſtantibus Imper.bene põt præiudicare
iuri adeundi,& fideicom.dependentibus ex teſtõ,& tollere re
media iure poſitiuo inducta ad acquiſitionem prædictorum,
ut punctaliter dicit Alex.in d.ↄſi.2.col.mihi 16.in prin.verſ.
nec ad hoc obſtat,& tenet Bal.Cor.& Are.in l.ſi teſt. C.de te
ſta. & Fulg.ibi,& Iaſ.qñ apparet de volũtate principis volẽtis
derogare de plenitudine poteſtatis p̃dictis iure poſitiuo indu
ctis, ita ꝙ excluditur ſuſpicio ſeductionis , & importunitatis,
87 & iſto caſu ẽt firmat Albe.Bru.d.ↄſi.15.col.4. Et † ſatis oñdi
tur ex dictis.s̃.ubi concluſum eſt, legitimatum excludere ſub
ſtitutum , & ↄñr tollere diſpoſitionem teſtam. reſpectu ipſius
ſpei,quam hẽt ſubſtitutus,ex quo legitimando tollitur obſta-
culum,& legitimatus reducitur ad primæua iura , & de inca-
pace facit capacem,& habilem.Et eſto ꝙ teſtator circa hoc ex
preſsè diſpoſuerit: tñ eius voluntati põt princeps, dummodo
velit,derogare, ex quo executio talis voluntatis , & acquiſitio
fideicom. & remedia producta oĩa originem hñt a iure poſiti
uo,cui princeps põt derogare ſine cauſa, & ſola voluntate , ut
apertiſſimè omnia ſigillatim s̃.probaui,quæ ex alijs cõprobat
Alex.d.conſ.2.verſi.prælleg.Soci. & relinqui poſt Bart.in d.
88 §.& quid ſi tm̃. Et † ꝙ expreſsè dictæ diſpoſitioni Comes po
tuerit,& uoluerit derogare,apertè oñditur ex ipſa legitimatio
ne,& ex lectura priuilegij eidem ↄceſſi, in quibus voluit,non
obſtante quacũque vltima voluntate loquente,ſeu diſponen-
te de legitimo,& naturali,uel cõcepto,procreato, ſeu nato de
89 legitimo matrimonio includi ipſum D.Aloy. Et † licet in ſpe
cie , & in indiuiduo non ſit derogatum.l. ſi teſtam. tñ ſufficit
clauſula generalis , nõ obſtante : cum derogetur diſpoſitioni
inductæ iure poſitiuo,ut tradit Cy. & communiter ſcrib.in l.
fi.C.ſi ↄ̃ ius uel vtil.publi. & Alber.in l.quoties. C.de precib.
imper.offe.dicens ita ſeruari,& tradit D.Præpo.in d.c.per ve-
nerabilem. car.10.col.4. cum alijs adductis per Soci. ↄſi.41.
90 nu.5.vol.3.& per Fran.de Cur.conſ.13.col.4.Et † ẽt quia ip
ſe princeps dicit , & declarat velle non poſſe obſtare aliquod
impedimentum,nec aliquam excep.iuris, aut facti, ita ꝙ oẽs,
& ſingulæ obſtantiæ habeantur pro expreſſis in indiuiduo, &
pro reiectis expreſsè derogando omnib.ll. & diſpoſitionibus
in ↄ̃rium facientibus,ẽt ſi de illis facienda eſſet mentio ſpecia
91 lis de verbo ad uerbum. Quæ† cl'æ ſunt efficaciſſimæ,& oſtẽ-
dunt,principem velle uti plenitudine poteſtatis, ut dicit Bal.
in d.l.ſi teſta.& ponũt oẽs in d.l.fi.C.ſi con.ius, uel uti.pu. &
92 Soc.ↄſi.33.miror,col.fi.uerſ.2.aũt,uol.3. Et † illa cl'a,ẽt ſi ta-
lia eſſent &c. habet vim expreſsę derogationis , ut dicit Cy.in
l.1.C.qñ Imper.& Pau.de Caſt.conſi.l.paſſus iſte,& Alex.ↄſi.
122.viſo pũcto,uol.4.& Lau.in ſuo trac.legi.in fi.& per Can.
in c.nonnulli,de reſcr.cum alijs alleg.per Soc.conſ.3. in cau-
ſa,col.2.& col.6.num.14.uol.2. & plenè tangit Dec.ↄſi.165.
93 nu.1.& per to.& Soc.no.ↄſi.63.nu.5.uol.3.Vbi † de illa cla.
ẽt ſi oporteret in ſpecie &c.de illa hñtes pro expreſſis,quę ſuf
ficiunt ad derogandum, ẽt in caſu , vbi ſp̃alis mẽtio requirit,
& dicit Bart.in l.ſi quis in pri.teſta.de leg.3. cum concor. ad-
94 ductis per Soc.in d.nu.5.& † per Fran. de Cur.ↄſi.35. col.4.
& 5.uerſ.& plus, vbi in terminis limitationis allegan.D.Ant.
in ↄſi.2. dicit, ꝙ omnia cẽſetur ſpecificata, & plenè poſt alios
Can.tradit Fel.in d.c.nõnulli,col.7. & hr̃ in l.oẽs. C.de præſ.
30.uel 40.an.& ibi Ang.no.& ſic tollitur obiectio facta virtu
te teſta.cũ rectè ↄſiderando impe. legitimãdo nõ auferat dire
ctò ius cõpetens alicui,ſed potius ꝓcedat remouẽdo obſtacu-
lum,& faciendo capacẽ illum,qui erat incapax,vt dictum eſt.
95 Et † vlterius ipſe Com.auc.Cęſarea, & vice Imp.legitimauit
ipſum D.Aloy. ſ̃m p̃rogatiuas ipſi cõceſſas ab ipſo Impe.quo
fit,ut ab ipſo Imp.dicatur legitimatus.l.2.§.oĩa aũt, cum alijs
96 vulga.C.de veter.iur.enucle.Et † certiſſimum eſt,ꝙ Impe.po
tuit talem ptãtem legitimãdi ↄcedere.d.Comiti, licet eſſet ſi-
bi reſeruata,ut traditur in c.quod trãslationem, de off.lega.&
per gl.in l.j.in uer.põt.ff.de tuto.& cura.dat.ab his,& ibi no.
Bal.cum alijs adductis s̃.in prin.ↄſilij,& per Alex.ↄſ.70.mag.
uol.7.nu.5. ubi ad lr̃am dicit, ꝙ princeps põt ↄcedere Com.
ptãtem legitimãdi cum facultate derogãdi iuribus filiorũ le-
gitimorum,& ſentit Soc.ↄſi.3.nu.10.in fi.uol.3. quanto for-
tius iuribus agnatorum,ſ̃m Bal.in l.cum filius.ff.de teſta.mi.
cum alijs cumulatis per Alex.d.nu.5.& nu.6.vbi vult, ꝙ Co-
mes habens talem ptãtem põt illa uti, & legitimare cum p̃iu-
dicio legitimorum,ſequitur Iaſ.adducens alias deciſ.in d.§.&
97 q̃d ſi tm̃,nu.106.uerſ.5.notabiliter limita. Nec† mirum:qm̃
poteſtas Com.pala.tota dẽpẽdet ex tenore priuilegij ſibi ↄceſ-
ſi;ut dictum eſt in princ. cõſi.& hr̃ in c.porrò,ex̃ de priuileg.
& per Bal.conſ.129. factum proponitur,uol.2.& conſi.573.
præmittendum,uol.1.uolentem,ꝙ Com. tantum poteſt,quã
tum ipſe princeps cõceſſit,& conſi.214.caſus talis eſt, uol.2.
& conſi.219.quidam,uol.5.dicit, ꝙ ſicut princeps legitiman
do poteſt tollere ius delatum,& cõſiſtens in ſpe,& ius adeũdi
ſine aliqua citatione, ita hanc ptãtem poteſt dare Comiti ad-
ducens optimam rõnem reſpectu citationis : ut poſſit tolli.
98 Quod † quidem in caſu nr̃o pũctaliter adaptatur: dũ Imper.
in priuilegio dat poteſtatem legitimãdi citatis, & non citatis,
immo & inuitis,ignorãtibus,vel abſentibus agnatis,cognatis,
& alijs,ad quos hæreditas,uel ius aliquod ſpectare poſſet,etiã
99 ex teſta.Cum†.n.princeps poſſit hoc facere, ut dixi ſuperius,
vbique,ut ita fiat,põt demãdare, ꝙ ipſe Comes ꝓcedat citata
& nõ citata parte: ut ſentit Bar.& alij ſequũtur in d.§.& q̃d ſi
tm̃,cuius opinio communis eſt,& eam tenet Laud.in d.diſpu
ta.Augerius.col.18.uerſi.ſed elegans eſt dubium,ubi propriè
tangit de iſta clauſula , citatis , & non citatis , cõceſſa comiti.
100 Et † tenet, ꝙ ius nõ eſt alteri quæſitum aditione , quod põt
tolli p Comitem , ẽt ſine citatione auct. ſibi a principe ↄceſſa.
dubitat ẽt Laud. quid ſi ius eſſet q̃ſitum aditione , allegando
Bal.ut per eum,de qua clauſula referendo Laudẽ.Iaſ.in d.§.&
quid ſi tãtùm,col.fi.nu.142.& ſeq.ẽt facit mentionem, & di-
cit cõmunem eſſe cum Bart. licet in ↄ̃rium aliqua adducat, &
Do.Præpo.in d.c.per venerabilem,car.30.col.3.uerſi.ſed ego
tollo,faciens mentionem de hac clauſula,citatis, uel non cita
tis dicit,ꝙ qñ appoſita eſt certa ſcĩa,operatur effectum, ut ſub
ſtitutus excludatur,licet citatus nõ ſit,adducendo conſ. Paul.
de Caſt.ut per eũ,qui car.6.col.1. dicit cõſiderandam eſſe po
teſtatem cõceſſam Comiti: nam ſi eam habet , poterit tollere
ius ẽt quæſitum,ẽt ſine citatione,ſi princeps ei hanc facultatẽ
tranſtulit: ut per eundem ibi,col.2.in princip. & car.7.col.2.
101 Et † Soci.d.ↄſi.251.uol.2.col.14. uerſic.2.ratio, & col.13.
uerſ.ex quibus,expreſsè ſentit,ꝙ legitimatus a Comite exclu-
dit ſubſtitutum,qñ comes uoluit præiudicare,ẽt illo non cita
to,ſi in priuilegio data eſt iſta facultas: ut legitimet parte non
102 citata: ut ↄſtat,Comitem uoluiſſe pręiudicare. Et † ſentit ẽt
idem ↄſi.212.j.conſultatione,in prin.ubi vult, ꝙ ptãs Comi-
tis dependet tota a priuilegio,& col.pen.uer.ↄfirmatur,eo.ↄſ.
uol.2.dicit,ꝙ Comes põt pręiudicare ẽt poſt ius quæſitum,ſi
expreſsè conceditur ſibi talis ptãs , & melius idem Soc.conſi.
63.nu.15.& 16.uol.3.affirmat Comitem,ẽt ſine citatione de
plenitudine ſibi conceſſã poſſe legitimare, & p̃iudicare ſubſti
103 tuto,& fideicom.Nam † attendi debet tenor priuilegij , ſ̃m
quẽ regulabitur poteſtas Comitis: ut dicit ipſe ibi nu.3.& po-
terit habilitare ẽt ↄ̃ teſta. auorum ipſius legitimati,ſi poteſtas
talis ſibi a principe eſt conceſſã : ut ipſe tãgit ibidem num.6.
quod propriè ↄtingit in caſu pñti,& ferè per totum d.cõſi.lo
quitur in ſimili caſu,& Roſel.in d.trac.i 2.lib.col.16.uer.vlt.

viden-

videndū est,dicit,ꝙ tenor priuilegij oñdit, quam ptātem habeat Comes,& illa pōt vti,q̄ apparet sibi esse attributa : ut firmat ea.col.uersi.alij aūt, & col.17. uers.vñ Comites. Et idem vult Laudē.in d.disputa.col.15. dicens, tenorē priuilegij esse ꝯsiderandum : nā legitimatio facta a Comite r̄labitur ꝰm facultatem sibi ꝯcessam,pōt†.n.omnia,quæ pōt ipse princeps,
104 cultatem sibi ꝯcessam,pōt†.n.omnia,quæ pōt ipse princeps, qñ in specie ptās est sibi ꝯcessa,ita idem Lauden.col.18.versi.
105 quod aūt. & † Petr.de Vbal.in d.trac. de success. ab intesta. car.11.col.5.uers.q̃d aūt de hñte,dicit,ꝯsiderari dr̄e verba facultatis,& potestatis ꝯcessæ,nam ꝰm facultatem ꝯcessam pote
106 rit legitimare, & p̄iudicare. Et † Pau.de Cast.in d.§.& quid si tm̄,in fine dicit,ꝙ Comes pōt exercere ēt ex̄ordinaria,qñ in priuilegio data est sibi talis facultas,ꝑut fuit hic,verbis specialibus: ut sentit Aret. ibidem col. antep.vers. circa tertium,di-
107 cens,hoc esse verissimū ꝯ Bal.ibi alleg.per eū.Sequitur † Ias. ibi nu.97. volens, ꝙ Comes pōt omnia, in q̄bus est data sibi exp̄ssa facultas,ēt in p̄iudicium filiorum legitimorum : ut dictū est.s̄.ex quo verba priuilegij dñt ꝯsiderari,ut ipse idem dicit nu.98.& nouis.repet.ibidē istud firmant,nu.90. dicentes, tenorem priuilegij esse ꝯsiderandum,a quo dependet ipsa potestas: ut ēt firmat Barb.ꝯsi.58.col.4.vol.2.& Præp.in d.c.per
108 venerabilem,col.3.in prin.& † car.11.col.2.uer.2. hoc,dicit,ꝙ Comes hēt potestatem legitimando tollendi legē in materia successionis: nam legitimatio trāsfert successionē in aliū, in quem nō veniret,si legitimatio nō fuisset facta : ut patet ex s̄.deductis, & ad oculum oñditur;pōt.n. tollere legitimando legem ciuilē: ut dicit Franc.de Curt.ꝯsi.16.col.5.in princ. Et
109 † Ludo.de Sard.in d.trac.legiti.in 6.art.3.par.prin.q.9. expresè dicit, ꝙ Comes sine causa pōt legitimare, si a principe hoc est ꝯcessum,ex quo tenor priuilegij dēt attendi.Et ꝯñr potest uti plenitudine potestatis in legitimando,qñ istud a prin-
110 cipe est specialiter ꝯcessum,ex quo princeps vr̄ uti.Non†ēm solùm est creatus de plenitudine potestatis,sed vlterius data ē potestas legitimando vti dicta plenitudine vice principis,quo fit: ut ea uti possit, ut dicit Bal.in l.cum filius.ff.de testa.mili. & Pau.de Cast.ꝯs.227.col.pe.& in d.§.& quid si tm̄, in fine, & Alex.ꝯsi.188. perspectis, col. pen. uol.5. & expresè sentit Barb.cons.34.col.8.uol.2. & Fran.de Cur.ꝯsi.64.col.5.uersi.
111 quod tñ inquit,& ēt sentit Albe.Bru.d.ꝯsi.15.col.4. ¶†Nec dicatur,ꝙ saltim dēt uti dicta plenitudine cū causa,nam istud cessat, ex quo princeps voluit, ꝙ posset legitimare sine aliqua causæ cognitione,prout poterat ipse, qui mediate dr̄ legitimare,ut cātant verba priuilegij . Et ex isto tollūtur omnia addu-
112 cta in ꝯrium. ¶†Tollitur ēt & illud, dum dicebatur, ꝙ Comes non pōt apponere cl̄am,non obstāte,nam in puncto ꝯtrarium determinat Bald. in d.ꝯsi.119.uol.5. & Soc.ꝯsi.3.col.2. nu.3.uol.3.volens,ꝙ possit eam apponere,qñ in priuilegio,& in ptāte sibi data fuit apposita, prout diffusius firmat idē Soc. ꝯsi.47.nu.28.& 42.uol.4. & ēt sentit Ias.in d.§. & quid si tm̄, nu.96.& 119.qñ expresè hoc est ꝯcessum ipsi Comit. & Do. Præpo.in d.c.per venerabilem,car.11.col.2.uers.quæro.sup. dicit,ꝙ Comes legitimādo potest uti.d.cl̄a,nō obstāte,& subdit,ꝙ licet eam nō apponat in specie,uel in genere, tñ ualet legitimatio,ex quo attenditur ptās sibi data,in qua fuit apposita d. clausula,nō obstante, & hoc sufficit, ita ꝙ qñ eam apponit dr̄ istud facere ad cautelam nō necessariò,quia satis est,ꝙ ipse legitimet ex certa sc̄ia,ut etiam ipse Do.Pręposs.firmat ibidem
113 col.3.Et† si ipsa legitimatio ꝯsideretur,Comes asserit,se plenè informatum, quod facile colligi pōt ex verbis ipsius, quo fit,ut dicatur ēt ipse processisse ex certa sc̄ia,ut dicit Abb.in c. pastoralis.§. præterea, de off.delega.& Franc. de Curt.ꝯsi.49. col.22.uers.13.dicunt.Eo magis quia causę cognitio ꝯsistit in ꝯsiderando personam patris,personam filij,& agnatorum, q̄bus præiudicatur: ut dicit Abb.& alij cano.in d.c.per venerabilem,col.1.& Ias.d.§.& quid si tm̄,nu.116.uersi.præterea,& 3.quæ omnia interuenere hic.nam Comes personas pręedictas bene ꝯsiderauit,quas notas habet: ꝯsiderauit ēt,& testam.antecessorum max.proaui.Ex quibus ꝯcludo, ipsum D.Aloysium includi in dictis substōnibus , ac ēt excludere dictos substitu-
114 tos,& fideicommissarios.¶†Postremò tractādum est,an virtute dictæ legitimatio.ipse D.Aloysius possit succedere ad feuda.& tex.in c.naturales, si de feu.fue.contro. disponit ꝙ non,
115 ut plenè traditur ibi per doc.cum alijs j̄.allegādis.Et † etiā q̄a ista feuda sunt p̄rna & antiqua , in q̄bus si unus ex vasallis moritur sine filijs,alij agnati trāsuersales succedunt: ut in c.j. §.q̄a vidimus,qui feu.da.poss.& ibi And. de Iser. & alij scrib. & Bal.in c.1.§.si capitanei,de feud.march. & in auth. defun-
116 cto.C.ad tertul.Et†quia ius dictorū agnatorum fuit eis quæsitum p inuestituram feudorū,& in feudalibus dr̄ ꝯhi , ut tradit Bar.& ibi plenè Mod.in l.iurisgētium col.6.§.quinimmo.
117 ff.de pact. Contractus † aūt sunt de iuregentium, ut in d.l. iurisgentium.in prin.vnde ab Imper.non pñt tolli, vt dicit gl.
* & * cōiter doc.in l.fi. C.si ꝯ ius, & Cano. in c.q̄ in eccl̄arum, ex̄ de ꝯstitutio.& firmat Ludo.de Sard.in d.trac.in 3.par.in 7. art. dum loquitur de effectu legitimationis, q̄ō.12. & Rosel. eo.trac.dum loquitur de effectu volens,ꝙ non pōt legitimare ad feuda : q̄a fieret p̄iudicium agnatis , & directo dño feudi, de quo vltimo p Sal.relatum ab Alex.ꝯsi.60.visa,in 2.vol.& p Do.Signo.ꝯsi.220.col.2.& ꝯsuluit Alb.Bru.d.ꝯsi.15.col.pen. sentit ēt D.Præpo.in d.c.p venerabilem,car.3.col.3.vers.quæ-
118 ro sextò,& col.4.uer.sed q̄ro, & car.14. Et † eo magis istud ꝓcedere vr̄: quia nullus dictorū agnatorū fuit citatus , & ꝯñr dicta legitimatio vr̄ reddi nulla : cum agatur de magno ipsarum p̄iudicio.l. nam ita diuus.ff.de adoptio. & sentit Bart. in d.§.& quid si tm̄,& alij scrib. ibi ꝓpriè in materia feud. dum loquitur de primogenito,& similib. ut tradit Pau.Alex.Aret. Soc.Ias.nu.134. & repeten. Hispa.nu.179. & 182. & alij nouissimi nu.80. & Soc.ꝯsi.3.nu.6.uol.3. & Signo. de Amode. ꝯsi.220.quidam dictus Ioānolus , & plenè tradit Dec.ꝯsi.85.
119 & diligenter,col.pen.uers.postremò.& uers.præced.Et † supremus princeps non pōt sine causa tale dñium utile, quod habet vasallus propter inuestituram sibi uel suis antecessoribus factam,tollere,per tex.in c.j.de natu.feud.& ibi Bal.& in c.j.§.fi. qui feud.da.poss. cum alijs cumulatis per Alber.Bru. consi.1.col.3. & 4.versi.circa 2. & cōsi.2.col.4.5. & 6.uersi.
120 difficultas ergo restat.Prout † ēt: quia aliquæ inuestituræ factæ de feudis prædictis expresè dicunt,illa concedi pro recipientibus,& pro hæredibus,& filijs legitimis,& naturalibus, & legitimè descendentibus,seu legitimè natis,seu ex legitimo matrimonio. Quæ verba nō includunt legitimatos per rescri-
* ptum principis,ut * cōmuniter uolunt doc.post gl.in c.innotuit,de electio.ubi Bal.Ant.Imo.& Abb.istud firmāt,& idem Bal.in l.eam quam.C.de fideicō.& Alex.ꝯsi.121. viso thema te,vol.2. cum alijs allegatis per Soc.d.ꝯsi.3.nu.7. & per Fran. de Curt.ꝯsi.35.col.6. & certissimum est, tenorem inuestituræ in ipsis feudis esse primitus ꝯsiderandum: ut dicit text.in c.j.
121 de duo.fratr.a cap.inuest.& alibi pluries. Prout † ēt dicta legitimatio locum minimè poterit sibi vendicare quò ad feuda ecclesiastica,licet.n.Imperator expresè legitimet ad feuda,tñ talis legitimatio nō habebit locum in feudis ecclesiasticis,q̄m Imperator nō pōt detrahere aliquid de iurisdictione ecclesiastica.l.consulta diualia.C.de testa.& traditur in cap. nouit,de iudi.& ita tenet Bal.in l.eam quam. C.de fideicomm.& cons. 129.ad euidentiam,uol.3.& cons.214.casus est, uol.2.& firmat Alua.in d.c.naturales,col.pen.in fine,uers.quæro,an Imperator.& ēt ibi Do.Præpo.col.pen.uersi.quæro, an Imp̄ator, vbi adducunt alios istud idem tenētes, & est amplissimum ꝯs. Do.Signo.pręalleg.220.col.3.& seq.vbi ex pluribus affirmat, Imperatorem legitimando , ēt ad feuda non posse præiudicare directo dño feudi ecclesiastici, prout ēt ꝯsuluit Alber.Bru. d.cons.15.col.pen.& ad id possunt adduci,quæ ponit Dec.in d.cons.85.col.pen.nu.8.uersi.postremò. Et ꝙ dicta legitimatio nō se extendat ad feuda eccl̄astica,tenet Fran.de Curt.ꝯsi. 65.col.13.in fine , & est ampla disputa. Lauden.Augerius,in qua pro,& ꝯ multa adducit,& tandem ꝯcludit,ꝙ se non extēdit ad eccl̄astica , nisi in aliquibus casibus exceptuatis, p eum ibi relatis,qui non pñt adaptari ad pñtem nostrum,de qua disputa.etiam hr̄ in decis.ꝯsi.Neap.386.col.fi.& possunt ad pręmittendum, dicta adaptari ea, quæ ponit Bald.cons.273. dum allegando multa concludit,ꝙ princeps laicus nō potest legitimare quoad bona clericorum, uol.3. ¶†Istis tñ non obstā.dico
122 ipsum Do. Aloysium esse habilem ad succedendum in dictis feudis, ex quo expresè fuit legitimatus ad successionē feudorum,quo casu nō ꝓcedit.d.c.naturales,quod limitatur,qñ in legitimatione expresè fuit dictum, ut possit succedere in feudis.ita gl.ī d.c.naturales,q̄d ibi sequit̄ Iac.de Belu. Pet.de Cerno.And.de Iser.Bald.Aluar.Do.Præpos.& alij scriben. & Bal. in

in d.ɔſ.214.Caſus,vol.2.& can.in c.lator.& in d.c.p uenera-
bilem,maximè do.Prępoſ.car.13.col.3.uerſ.q̄ro ſextò,& col.
4.& car.ſeq.& tradit Soc.d.ɔſ.3.nu.7.uer.ſđ p̄miſſis, & alibi
pluries,& Ale.d.ɔſ.2.col.mihi 18.verſ.nō obſtat,qđ hr̄,& ɔſ.
67.ɔſideratis his,vol.1.& Dec.ɔſ.275.in cā,col. fi. cum alijs
123 ɔcor.Et†eſt cōis,& indubitata ɔclo,ex quo ɔcurrit expreſſa
p̄tās Imper.ɔceſſa Comiti,vt poſſit legitimare, ēt ad ſucceſſio
nem feudorum,qđ neceſſariò requirit̃,ut tradit Signor.d.ɔſ.
230.& Alex.d.ɔſ.60.uol.2.& do.Ant.& Car.in d.c. lator. &
124 Soc.d.ɔſ.3.col.2.uerſ.2.ꝙ dicta. ¶†Rurſus ɔſiderādum eſt,
ꝙ feuda ꝓceſſerūt & originem habuerūt a publico : ut hr̄ in
§.optimum.in auct.de exhib.re.& ꝓbatur in c.1.de ꝓh. feu.
alie.p Lothar.& in tit.de prohi.feu.alie.p Fed. §. p̄terea ſi q̄s,
& tradit Andr.de Iſer.in p̄lu.feu.& alibi pluries, & notatur ī
deciſ.ɔſ.Neap.19.q̄dam Baro.verſ.ad primum,& deciſ.361.
125 monaſterium,col.pe. Et†iura ac conſuetudines feudorum
inductæ ſunt de iure poſitiuo,ut ſentit Anch. ɔſ. 308. prima
facie,& expreſſius ac clarius Raph.Cuma.cōſ.168. Reueren-
dus pater,col.pen.uerſ.cæterùm poſito, adducens nota. per
ſcrib.in prælu.feu.& ſentit Soc.d.ɔſ.3.nu.8.& Dec.cōſ. 390.
nu.11.& ſeq.& firmat Alber.Bru.cōſ.1.col. 5.uerſ.1.quia,&
ɔſ.2.qđ eſt d.Io.Campeg.col.7.uerſ.aliq̄n ēt,& ɔſ.300.col.2.
& fin.& Mod.poſt trac.de feud.ɔſ.1.id me uolunt,col.10. &
ſeq.& ut ſuperius in alio arti.cōcluſum fuit, princeps ſola vo
luntate, & ſine cā p̄t ēt in p̄iudicium aliorum & alijs nō cita-
tis tale ius poſitiuum immutare,& tollere, vt unum quodq;
prædictorum ſuperius apertiſſimè, & diffusè probaui. Et in
pūcto noſtro,ꝙ princeps poſſit p̄iudicare agnatis circa ſucceſ
ſionem feudorum,eſt glo.cōiter approbata in d. c. naturales,
126 q̄n expreſsè legitimat ad feuda.†Agnati.n.ex inueſtitura ip-
ſis,ſeu eorum aūceſſorib. facta, ſi ſūt tranſuerſales, hn̄t ſpem
& ius ſuccedēdi in feudis,qđ ius,& quæ ſpes (ut dixi)inducta
eſt iure poſitiuo,& iō p Principem tolli p̄t legitimando:ut ex
preſsè dicit Andr.de Iſer.in d.c.naturales, col.j. & poſt alios
firmat Fel.in d.c.quæ in eccl'arum,& Soc.d.ɔſ.3. ferè p totū,
max.nu.8.& colum. 5.uerſ.concludo,& col.6. & 7.& ponit
Dec.ɔſ.269.cōſultus,col.4.nu.8.& duob.ſeq.& col. 5.vbi al-
legādo alias deciſ.firmat,ꝙ agnati hn̄t ius ſuccedēdi,& ſic ius
127 quærēdum,nō quæſitum,qđ†ius princeps ſua volūtate pōt
tollere, ſi expreſsè legitimat naturalem ad feuda, ēt in p̄iudi-
cium agnatorum,& idem uult d.cōſ.390.nu.11. ex quo tale
ius non dr̄ eē in bonis agnatorum,q̄b. adhuc feudū non erat
delatum,& ad id ita conſulendo plura adducit Alber.Bru.in
d.ɔſ.1.col.5.uerſ.1.quia,& in conſi.2.6.col.uerſ.præmitto 2,
128 Vbi†do.Io.Campeg.dicit, ꝙ agnati trāſuerſales ueniunt ad
feudum nō iure pacti ſeu ɔ̄ctus, ſed iure ſucceſſionis,quæ ip-
ſis defertur ex cōſuetudine feudorum, & imper.vt in ca.1.§.
q̄n,uerſ.Corradus.de ſucceſ.feu.& in c.1.de natu.ſucc.feud.
& ſic defertur iure ciuili,quæ ſucceſſio, & qđ ius p̄t p Princi-
pem tolli,cum ſit in ſpe,& adhuc nō q̄ſitū,& idē hr̄ in cōſ.3.
eiuſdem Bru.& conſ.6.col.j.ſequuntur ēt Moder. poſt tract.
de feu.ɔſ.j.col.10.& ſeq.uerſ.3.aduertēdū, & verſ.ſeq. & ex-
preſsè firmat Cuma.in d.ɔſ.168.col.pe.uerſ.cæterùm. Et ſen
tit ēt,q̄n feudum eſt hæreditarium,ut ſunt iſta,Pet. de Anch.
in d.ɔſ.308.& eſt in terminis expreſſa deciſ.conſ. Neap. 195.
dictat capitulum,volēs, ꝙ in feudis hr̄ditarijs pater p̄t facere
129 legitimare ēt ſpurium in p̄iudicium agnatorū. Nec† mirū;
q̄a princeps legitimando ſolùm tollit obſtaculum inductum
iure ciuili p d.c.naturales,ut dicit Anch.in d.cōſi. & Cuma.
p̄alleg.cōſ.168.& Alber.Bru.no.d.cōſ.1.col.7.uer.ꝓ prædi-
130 cta ſnīa.Volens,†ꝙ q̄n princeps directò nō aufert alicui ius
competēs illi,ſed procedit remouēdo obſtaculum,& faciēdo
capacem de incapace,ualet eius diſpō, ēt ſine cā.l. q̄ris. ff. de
nata.reſti.& in auct.qui.mo.nat.eff.legit.cum alijs ibi allega-
tis p eum,quem ſequitur Io.Campeg.d.ɔſi.2. & ēt traditur p
Alber.Bru.ɔſi.10.col.9.& per Moder.poſt trac.de feud. cōſi.
1.col.10.& ſequ.uerſ.4.concl.Ex priuilegio.n.legitimationis
præiudicatur agnatis,& ſuccedunt illi,qui ex tenore inueſtitu
ræ aliàs non ſuccederent: vt aperiſſimè patet ex deductis, &
131 concludunt doct.in conſ.s̃.alleg.¶ † Et ulterius iſta confir-
mantur : q̄m conſuetudo non debet eſſe maioris effectus, &
operationis,q̄ priuilegium,ut colligitur ex dictis Bar.in pro-
œm.ff.& ꝓbatur in c.cum contingat.de fo.compet.cum alijs
alleg.in cōſ.2.Alber.Bru qđ eſt Ioā.Camp.uiſo themate, col.
8.verſ.cōfirmari ēt p̄nt,& ɔſuetudine nulli dubium,ꝙ indu-
ci p̄t,ut legitimatus ſuccedat ad feud.& agnatos excludat. Eo
132 dem†mō induci p̄t & p priuilegium,ut in fin.dicit Dec.d.
133 conſ.390.nu.12.& Io.Camp.ubi s̃. Præterea†iſta feuda ꝓ
culdubio ſunt hæreditaria, nā oēs inueſtituræ de ipſis factæ
dn̄t pro ſe,& hæredib.maſculis &c.ut no.Bar.in l. ut iuriſiu-
randi.§.ſi liberi.ff.de oper.liber.p And.de Iſer.in c.j. in prin.
& in §.hoc quoque,de ſucceſ.feudo.& p Ale.conſ.10. ponde
ratis,col.4.uol.3.& conſ.55.perſpectis,col. 5. cum alijs con-
134 cor. Quo† ſtante * cōis & vera conclo eſt, ꝙ tale feudum
* hr̄ditarium nūquam trāſit ad agnatos, niſi agnati ſint hr̄des
primi inueſtiti,uel ab eo deſcēdentiū, vel vaſalli defuncti, de
cuius portione tractat̃: ut dn̄t oēs ſcrib.in c.1.de eo qui ſi. &
hær.ſuis,& And.de Iſer.in d.c.1 §.hoc quoque,& Ale.d. cōſ.
10.& Bart.in d.§. ſi liberi,& Alber.Bru.in d.conſ.j.& diffu-
ſius in d.conſ.2.in fi.& cōſ.11.col.4.& 5.& per Dec in d. cō
ſi.390.nu.14.uer.nō obſtat,& per Moder.poſt trac. de feud.
d.conſ.1.col.7.& 8.ɔn̄r cum d. Felix, & alij ſui nepotes non
fuerint,ut s̃.nec ſint hæredes d.Alex.& Ant.de quorum por-
tionib. mō tractatur, ad tales portiones uenire nō p̄nt, cum
135 ipſe d.Aloy.ſit p̄dictorum hæres.Et†iō meritò Petr. de An
cha.in d.conſ.308.& doc. in præallegata deciſ.conſ. Neapo.
195.affirmabant, in feudis hr̄ditarijs legitimatum excludere
agnatos,illa.n.qualitas,pro hæredib.maſculis, uerificat̃ in le-
gitimato: ut dicit Cuma.d.conſi.168.col.4. in prin. item re-
fertur ad t̄ps,quo tractat̃ de hæreditate,quo t̄pe ipſe d. Aloy.
reperitur habilis,ut dicit Alber.Bru.d.conſi.1.col.9.uerſ. itē
illa,& conſi.10.col.8.uerſ.ſed at p̄dicta,& conſi.2.col.8. uer
136 ſi.& pro hac. Ex quib.cōcluditur, ꝙ † in p̄dictis feudis non
eccl. ſine aliquo dubio ſuccedere pōt ipſe do.Aloy. legitima-
tus,q̄ excludit prædictos agnatos. ¶Nō obſtant allegata in ɔ̄-
rium,& primò dum dicebatur per legitimationem ius quæſi
tum agnatis non poſſet tolli, ex quo uenit ex ɔ̄ctu, qui eſt de
iuregentium,quod iuſgentium a principe nō pōt tolli: nam
agnati in feudo ſuccedūt nō iure ɔ̄ctus nec pacti,ſed iure ſuc
ceſſionis,q̄ cum ſit de iure poſitiuo, bn̄ a principe pōt tolli,
ut expreſsè dicit Io.Camp.d.cōſ.2.col.6.uer.præmitto, ꝙ a-
gnatos,& col.7.uer.p̄mitto 3.col.6.& p Moder. poſt trac.de
feu.conſi.1.col.10.& 11.& col.pen. uerſ. minus etiā obſtat.
137 Et†p Alber.Bru.d.conſi.1.col.8.uerſ.ex prædictis, & Soci.
bn̄ conſ.10.uiſa,inter conſ.do.Albe.col.6.7.8.& 9. ubi tāgit
etiam ſeq.ſol.oēs,& ad plenum, ubi al'r rn̄det obiectioni, ut
intelligatur,& procedat,q̄n ex ɔ̄ctu eſt q̄ſitum ius de p̄nti, &
immediatè,ſecus q̄n pendet in futurum: ut eſt ſpes ſucceſſio-
nis,nam tūc ɔſideratur ius poſitiuum,qđ a principe ſola uolū
138 tate pōt tolli,& iſta placet.Et†ita ēt rn̄detur ad aliam obie-
ctionem,ꝙ princeps nō p̄t uaſallo auferre utile dn̄ium quæſi
tum pp inueſtituram,nam intelligit̃,q̄n eſt quæſitum de p̄nti
ſecus ſi pēdet in futurum pp ſpem ſuccedendi, ut dicit Albe.
d.conſ.1.col.8.& 9.& Io.Campeg.d.cōſi.2.col.9. facilius.n.
tollitur ius quærendum q̄ quæſitum l.fi.C. de acq. poſ. cum
alijs adductis p Soc.ɔſ.198.primo aſpectu,uerſ.4. p̄dicta, uo
lu.2.& p Dec.ɔſ.269.nu.8. Vbi ēt dat aliam ſolutionē dicēs,
ꝙ tollere ſpem ſuccedēdi agnatis eſt modica læſio,ex quo eo-
rum ius eſt certum,nec de p̄nti, iurib. p eum ibi allegatis. Et
q̄a princeps legitimando non tollit totaliter agnatis ſpē ſuc-
cedendi, ſed potius differt & prorogat,quod quidem de pla-
no p principem pōt fieri,ut traditur p doct.in l.fin.C.ſi con.
ius uel uti.pub.cum alijs adductis p Alber.Bru.in d. conſi.1.
139 col.8.uer.4.facit.Et†conſi.2.col.2.uer.ɔfirmat̃ ēt, & conſi.
10.col.9.uer.pro p̄dictis ēt aliter rn̄dent dicentes,ꝙ p legiti-
mationem nō tollit̃ ſucceſſio,ſed datur noua forma, qđ q̄dē
princeps facere pōt,ut p doctr.ibi allegatas patet, & per hāc
nouam formam Imperator derogat illi primeuæ inductæ,
& cōſuetudinib.feudorū, quas expreſsè uult nō obſtare huic
nouæ,immò expreſsè illas hoc caſu tollit, dum derogat con-
140 ſuetudinibus.¶ † Nec ob.illud de citatione, ex quo multi-
pliciter tollitur,ut fuit dictū ſuperius in alio arti. ex quo con
ſtat de mente principis uolentis p̄iudicare, & q̄n expreſsè le-
gitimat ad feuda,non requiritur citatio agnatorum,ut expreſ
sè dicit Cuma.in d.conſi.168.col.pe.uer.non ob.ꝙ tertia, &
expreſsè tenet Soc.d.cōſ.3.nu.18.& Dec.d.cōſi.269.nu.8.&
4.& ſeq.& plenè traditur p Alb.Bru.d.cōſi.1.col.10.uerſi.ad
id qđ dictum fuit,& p Soc.d.ɔſi.10.inter ɔſ.d.Alb.col. pe. &
per

per Mod. post tra.de feu.ꝯſ.1.col. 12. Maximè ꝯſideratis illis clausulis, motu ꝓprio, ex certa ſcïa, & de plenitudine ptãtis,
141 de qb.superius plenè dixi. Et† in termi.nr̃is ponit Soc.d.ꝯſ. 3.nu.9.10.& alijs seq.& Dec.d.ꝯſ.390.nu.15.& ꝯſ.269.col. 5.& Alber.Bru.d.ꝯſ.1.col. pe. & Soc.d.ꝯſ.11. col.pen.Prout ẽt: qa in priuil.& legitimatione adest cl'a spãlis nõ ob.d.c.na-
142 turales, vt dñt Mod.ibi expressè post Bal.Et † si non adesset ita spãliter & ĩ idiuiduo, sed gñal'r, adhuc sufficeret: ut expressè tãgit Soc.d.ꝯſ.3.nu.8.& col.6.& 7.& hr̃ in d. decis. consi. Neap.195.& dixi s̃.in alio art.& Cum.d.ꝯſ.168.col.fi.& per Mod.in tra.de feu.in 3.par.prin.car.30.q.17.circa fi. & in d.
143 ꝯſ.1.col.16.Vbi†ẽt Soc.facit mẽtionem de illa cl'a, ẽt si ta-
144 lia forẽt, q̃ ẽt hic est apposita.& de ea dixi in p̃ced.ar.¶† Nõ ob.ꝙ in aliquib.feudis inuestitura dicit de legitimè natis &c. nã ẽt legitimatus restitutus primæuis natalib. retro fingit̃ legitimè natus, vt dixi supius in alio articulo,& uoluntate principis iudicat̃ vt legitimè natus: cũ nõ differat ab illis,& princeps ita disponat,& in terminis est decis.d.ꝯſ. Neapo.195.in qua cõcludit̃, ꝙ ĩuestitura facta ꝓ se & hæredib. ex suo corpore legitimè descẽdẽtib.facit feudum eẽ hæreditarium, in quo legitimatus admittit̃,& excludit agnatos, dummõ legitima-
145 tio fiat ad successionẽ feudi, vt est pñs.¶† Non obst.ultimo loco adductũ volẽs, ꝙ Impator legitimãdo non pt̃ habilitare ad feuda eccl'a.nã in casu pñti nõ agit̃, nec tractatur de p̃iudicio eccl'æ,& sic dñi epi directi dñi, sđ solũ de p̃iudicio agnatorum, q̃ subsunt Impatori quò ad pñtem actum legitimationis,& oĩum depẽdẽtium ex ea, q̃ viuunt & gubernantur legi-
146 bus Impato.ut diximus supius.Et† iõ quò ad eos bñ extẽdit̃ dicta legitimatio, ꝓut in simi.dicimus de statutis ꝯditis a laicis, q̃ locũ sibi vẽdicãt in bonis emphyteuticis & feudatarijs ẽt eccl'asticis, qñ solũ tractatur de p̃iudicio laicorũ & ĩter laicos tm̃, vt dicit Petr.de Anch.cons.125.uisis,& ꝯſ.412.postq̃ ista,& Ale.ꝯſ.27.viso themate,nu.4.& 5.vol.6. & plenè tangit Barbat.ꝯſ.14.scribit ꝓpheta,col.fi.vol.1.& Fely. in d.c. q̃ in eccl'arũ,col.fi.& d.Alber.Bru.in trac.de statu.fœm.exclud. in 8.art.prin.q.22.car.39.col.3.in fi.ubi asserit, hãc eẽ cõem
147 opi.& tenẽdam,& ponit Dec.ꝯſ.139.num.2.Et† licet dictæ decisio.loquãtur in emphiteusi, tñ locũ habebũt ẽt in feudo, cũ ualeat arg.de emphyteusi ad feudum,ut plenè p Ale.consi. 30.col.fi.& cõſ.43.col.2.uol.1.& cons.2.& 5.col.2. uolu. 5.
148 Eo† ẽt, qa si nos cõsideramus commodum eccl'æ, ad quam feuda pñt reuerti vasallo moriẽte sine filijs legitimè natis, in casu pñti cessat: tum quia sunt alij agnati descẽdentes ex primis inuestitis, ad quos si d.Aloy.nõ admitteret̃, spectaret portio feudorum pertinentium ad q.d.Alex.& Ant. & sic excluderent eccl'am, ut ꝓbaui s̃.& in pũcto dñt repeten. Hispa. in
149 d.§.& qd si tm̃,nu.182.Tum† ẽt quia, esto ꝙ nullus p̃dictorum agnatorum extaret, tñ finito feudo eccl'a tenetur inuestire alium de agnatione & linea trãsuersali primorum inuestitorum, ut dicit Bar.per illum tex.cum gl.in l.j.§.pmittitur.ff. de aq.quot.& æsti.& doc.in c.2.ex de feu. & latè tangit Aret. & ẽt Alex.in l.si mihi & Titio.ff.de uerbo.cum alijs adductis p Fran.de Cur.& cons.47.super controuersia,col.5.& 6.ver. adde,& uers.circa doctr.Bar.& consi.49. memo. recolendæ.
150 col.8.uers.trãseamus,ubi dicit,ita fuisse iudicatũ. Si† ẽt ꝯsideramus aliã rõnẽ, ꝙ p hanc legitimationẽ tolleretur ius certũ, ꝙ eẽ nõ debet. Istud respũ agnatorum nõ subsistit, ex quo nõ hñt successionem certam sed in spe,& iure positiuo introductã, q̃ de facili pt̃ subuerti, ut s̃. dictũ. Respectu verò d. Epi directi dñi certitudo eẽ nõ põt ꝯsiderata psona uasallorum, qui pñt eẽ incerti & ignorare, qui non sint inuestiendi. Tũ ẽt quia eccl'a nõ põt dici in aliquo læsa, si do.Aloy.hẽt in uasallum, cuius psona, cõsiderata nobilitate, domo, ingenio, virtute,& habilitate ad præstãdum seruitium, reperitur ita idonea & habilis sicut alia cuiuslibet alterius agnati descendentis ex
151 primis inuestitis. Et† si adhuc dicatur, interesse eccl'æ & directi dñi recipe vasallos, quos nõ uellet, & ꝯ̃ tenorem inuestiturarũ, iux.tradita in l.quia poterat.ff.ad Treb.& inst.de acti.
152 §.plus petere.Rñdet̃, eccl'am & reuer.d. Epm istud nõ dicere, nec de hoc ꝯqueri, vñ agnati non pñt se tueri ex iure tertij & alteri ꝯpetenti,& de hoc opponere, vt l.loci corpus.§. ꝯpetit, si seru.uẽdice.& ĩ l.si quis emptionis.§. sin uerò nullũ. C. de p̃scr.30.uel 40.ann.& tenor ĩuestituraꝝ ũ nõ excludit ipsũ d.Aloy.legitimatũ, imò ipsũ ĩcludit & ꝯprehẽdit, ut fuit deductũ s̃.Et quia eccl'a & d. Ep̃s nõ ꝯ̃dicit legitimationi ipsius d.Aloy. potius ꝯsentire vr̃,& approbare legitimationẽ prædi-
153 ctam. Et † si cõsentiẽte ep̃o directo dño seu ratificãte legitimatio facta ab Impatore apparet, ꝓut est pñs, ꝓculdubio etiã ad feuda eccl'a.extẽdet̃,& illa ꝯprehẽdit, ut in sim.hr̃ in c.1.§. hoc aũt, qui feu.da.poss.& ibi no.doc.& ĩ c.1.ĩ prin.de natu. succes.feu.cũ plurib.alijs ꝓpriè in terminis cumulatis p Alb. Bru.ꝯſ.1.col.5.uer.& qa potuisset,& Io.Camp.d.ꝯſ.2.col.4. uers.& quia ad ꝓpositũ,& Soc.cons.x.ĩter ꝯſ.d.Alber.Bru.uisa, col. 5.uers.sđ posita,& uers.sequ.ꝯfirmat̃, & expressè sentit Cum.d.ꝯſ.168. col.4.uer.ad hoc ẽt facit,& d.Præpos.ĩ d.c.p venerabilẽ, car. 13.col.4. uers. sed q̃ro sub hac q̃one,& sentit
154 Soc.d.ꝯſ.3.nu.18.Nulli†.n.est dubiũ, ꝙ directus dñs feudi respũ sui iuris & ĩteresse põt cõsentire, ꝙ feuda trãseant ad alias psonas, ad quas de sui natura nõ trãsirent, vt in d.§. hoc aũt, cũ simi.ẽt si cõsensus sit adhibitus ex post facto p uiã ratificationis, no.Bal. Aluar.& alij ĩ c.1.de alie.feu.pater.per illũ tex.cum aliis adductis per Moder.post trac.de feu.cõſ.1.col. 8.uers.nulli.n. dubium,& comprobari posset ex multis, quæ omitto: cum habeantur decisiones in puncto. Ex quib. infertur, ipsum do.Aloy.ad omnia esse successibilem.

SVMMARIVM.

1 *Imperator habet potestatem legitimandi, nu.7.*
2 *Et potest illam concedere alijs.*
3 *Imperator & Comes Palatinus an possint legitimare filiũ sacerdotis patre volente & petente, & nu.22.& seq.*
4 *Imperator an posit legitimare in terris ecclesiæ & extra territorium, & nu.13.17.& seq.*
5 *Actus legitimandi est iurisdictionis voluntariæ, & nu. 14.*
6 *Legitimatus potest succedere.*
7 *Legitimare est actus reseruatus in signum superioritatis.*
Legitimatio quid sit, & a quo obtineri debeat.
8 *Qui dicit habere potestatem legitimandi, habet istud probare per priuilegium, cuius tenor debet attendi.*
9 *Non creditur Comiti asserenti habere hanc potestatem.*
10 *Nec istud probatur per longitudinem temporis.*
11 *Nec per notarium asserentem, se vidisse priuilegium.*
12 *Comes Palat.debet probare, se esse illum, cui fuit concessa talis potestas, vel quòd descendit ab illo.*
13 *Legitimatio facienda est erga personam subditam.*
15 *Actus legitimandi non potest exerceri in aliena iurisdõne.*
16 *Clericus nõ põt prorogare iurisdõnem ẽt volũtariã, & nu.25.*
18 *Imperator quò ad actum legitimandi non recognoscitur in regno, in ducatu mediolanen.& similib.& nu.19.*
20 *Nec in loco & territorio, vbi non recognoscitur.*
21 *Dispensatio est odiosa & restringenda.*
22 *Quando dicatur dispensatio.*
Et an possit fieri a principe ipso seculari.
23 *Concessa facultate legitimandi nõ venit potestas dispẽsandi.*
Differunt enim, & infertur ad statutum.
24 *Comes Palati.an possit legitimare filium sacerdotis.*
25 *Sacerdos non potest prorogare iurisdictionem iudicis laici.*
26 *Verba enunciatiua non probant mandatum.*
27 *Mandatum non præsumitur etiam ex tẽporis diuturnitate.*
28 *Dispensatio non potest concedi a Comite Palatino sine causa.*
29 *Dispensatio non potest fieri sine citatione.*
30 *Filius sacerdotis nõ põt legitimare prohibẽte cõcilio generali.*
31 *Nec sufficit generalis clausula, non obstantibus.*
32 *Comes non põt vti dicta clausula, nec de plenitudine ptãtis.*

CONSILIVM II.

1 Legitimatio De† qua in pñti agit̃, vr̃ prima facie valida, nã certũ est, ꝙ Impator hẽt ptãtẽ legitimandi, ut in auct.quib.mo.nat. eff. legit. & in auct. quib.mo.nat.effi.sui,& ff.de nat.rest.& C.de natura.lib.
2 cum cõcor. Et† prædictam potestatem ipse Imperator potest committere alteri: ut dicit Bal.in l.1.ff. de tuto. & cura.dat. ab his,& Pau.de Cast.consi.mihi 225.Super primo,& latissimè per Scrib. in c.per uenerabilem.qui fil.sint leg. & p Mod. in l.Gall.§.& quid si tm̃.ff.de lib.& posthum.& ideo d.Bartolomæus de Capitib. Listæ ut Comes Palatinus auctoritate sibi attributa p Impatorem bene potuit legitimare d. Aureliũ fili-

filiũ.q.d.Angeli de Veteruigo: vt eſt videre in priuilegio ema
3 nato de anno. 1434.Nec† dictæ legitimationi vr̃ obſtare, ꝙ fa
cta fuit de filio ſacerdotis: nã ad petitionẽ dicti.d .Angeli po-
tuit dictus comes pala.legitimare dictũ Aureliũ: vt firmat gl.
ꝑ illũ tex.in §.fi.in auct.quib.mo.natu.eff.ſui,& Ioan. And.&
Mode.in d.c.ꝑ uenerabilẽ.car.21.col.4.& Io.Cald. in ti.q fil.
ſint legi.ꝯſi.3.& Pau.de Caſt.in lege ſi qs poſthumos.ff. de li
be.& poſthu.& in conſi.213.Videndũ eſt,cũ alijs adductis ꝑ
Soc.ꝯſi.157.nu.66.& ſeq.uol.4.& in l.Gallus.§.forſitã col.fi.
ff.de lib.& poſth.& ꝑ Deci.cõſi.150.col.3.uer.ita ergo.& ꝯſi.
4 258.col.pe.verſi.5.nõ obſtat.Sicuti† ẽt ad petitionẽ pr̃is ipſe
Imperator põt legitimare in terris eccleſiæ,ut videntur ꝯclu-
dere doc.in d.c.ꝑ uenerabilem,nã talis legitimatio nõ iniun-
git alicui præiudiciũ: cũ ipſe pr̃ poſſet bona ſua alienare, uel
in mare ꝓijcere: vt dicit Bal.in l.1.C.de iu.anu.aur.& Pau.de
5 Caſt.cõſi.224.P.A.comes.Cũ†.n.actus legitimandi ſit iuriſ-
dictionis voluntariæ,poterit exerceri inter ꝯſentientes etiam
extra territoriũ legitimantis,argu.l.2.ff.de offi.ꝓconſ. eo ma-
gis;quia Imperator dr̃ dñs totius orbis.l.deprecatio ff.ad leg.
rho.de iac.& in qualibet parte mundi põt iuriſdictionẽ exer-
6 cere,ut dicit Bal.in c.1.qui feu.dar.poſſ.Quibus† ſtantibus iu
re optimo dictus d.Aurelius ex teſtõ dicti ſui pr̃is ſeu ab inte
ſtato potuit illi ſuccedere tanq̃ proximior,& excludere alios,
ut in auct.quib.mo.nat.eff.legit.& in d.c.ꝑ uenerabilem. & ꝑ
Moder.in d.§.& q̃d ſi tm̃.ꝯſequenter ꝓdicto.d.Aurelio bñ po
tuit ſuccedere eius filia legitima & naturalis,ut in auc.de ſuc-
ceſ.ab inte.in prin.& ff.& C.de ſuis & leg.& inſt.de hær.quæ
7 ab inte.defe.§.1.cũ ſim.¶Iſtis† tñ non obſtan. aſſerta legitima
tio iuribus nõ põt ſubſiſtere ex pluribus.& primò rõne defe-
ctus ptãtis: certũ eſt.n.ꝙ legitimare ſpurios uel alios illegiti-
mè natos eſt de reſeruatis in ſignũ ſupræmæ ptãtis Papæ ſeu
Imperatori, neq; ab alijs põt fieri niſi ab eis,quibus Papa vel
Imperator cõmiſit,vt in §.illud.in auc.qui.mo.na.effi.ſui.cum
ſi.eſt.n.legitimatio q̃dã reſtõ primorũ natalium,q̃ impetrãda
& obtinenda eſt ab iſtis.l.j.l.quoties.ff.de natal.reſt.l.1.C.eo.
8 Et† iõ q̃ dicit ſe hẽre facultatẽ & priuilegiũ legitimandi, ne-
ceſſe eſt illud oñdere & de eo docere: vt videri poſſit eius te-
nor a quo facultas legitimandi depẽdet: vt in c.porrò.de pri-
uil.& in l.fideiuſſores.§.ꝓ Aurelio.ff. de fideiuſſori. & in l. ſi
quis ſtipulatus.ff.de uerb.obli.& ꝑ doc.in d.c. ꝑ venerabilem,
& in d.§.& quid ſi tm̃.& ꝑ Pau.de Caſt.conſi.161.In præſen-
ti cã.& conſi.227.Super 1.dubio.& conſi.67.Super 1.quæſi-
to.vol.1.& Soc.cõſi.63.Viſis.col.1.uol.3.& conſi.212.col.2.
9 uol.2.Non†.n. creditur comiti aſſerenti ſe habere poteſtatẽ
ꝓdictã,niſi appareat,ut firmat Franc.de Cur.conſi.16.Clarus
uir.col.3.in princ.& conſi.73.col.8.in fine. & per Dec.conſi.
288.Quæritur.col.pe.in fine. ubi ad id allegando plures de-
ciſ.concludit,comiti palatino aſſerenti, ſe hẽre ptãtem legiti-
mandi nõ credi,niſi exhibeat̃ eius priuilegiũ,prout ẽt nõ cre
dit Legato de latere in his,q̃ nõ veniunt in gñali cõmiſſione,
10 ut ꝑ Abb.& Fely.in c.q̃d ſup his. de fide inſtru. Nec † ſufficit
longitudo tp̃is,ut cõcludit Alex.conſ.1.col.ult.uolu.7.& So-
11 ci.cõſi.29.Viſo inſtrõ.vol.1.Prout †ẽt nõ ſufficit iſto caſu , ꝙ
notarius,qui rogatus eſt de legitimatione, aſſerat ſe vidiſſe &
legiſſe priuilegium per ea, quæ cõmuniter concludunt doc.
in auct.ſi quis in aliquo documento.C.de edẽ.in l.2.C. de fi.
inſtru.& in c.fi.extra eo.ti.cum cõcor.cũ ergo hucuſq; nõ ſit
ꝓducta facultas legitimandi,quã.d.Bartholo.de Capitibus li-
ſtæ aſſerebat ſe hẽre,dictus Aurelius dr̃ non legitimatus,cũ a
pari ꝓcedant nõ eſſe legitimatũ,vel nõ ꝯſtare de ptãte legiti-
mantis ꝑ ſuperius allegata,& in ſi.hr̃ in l.nõ putauit.§.nõ quę
12 ſunt ꝯtab.& in l.4.§.cõdẽnatum.ff.de re iud.& in l. duo
ſunt Titij.ff.de teſta.tute.Præterea † poſito ꝙ exhiberet̃ priui
legiũ,tñ adhuc aſſerta legitimatio claudicat.nã probari debẽt
in ipſo legitimante qualitates,ſub q̃bus ꝯceſſa eſt poteſtas, vi-
delicet,ꝙ ipſe.d.Bartolomęus fuerit filius.d.Ioã.Federici,cui,
& eius ſucceſſoribus talis ptãs fuit ꝯceſſa: ut concludit Franc.
Cur.cõſ.73.Sup memorata.col. 2.& Soci.cõſi.246.Eleganter
& ſubtiliter.colu.2.uolu.2.& in d.conſ.ſuo.47. uol.4.& qm̃
hucuſque iſtud nõ cõſtat, ſup tali aſſerta legitimatione funda-
13 mẽtũ fieri minimè põt.Prout† ẽt ſi de priuilegio cõſtaret, ad-
huc talis legitimatio nõ ſubſiſtit: qm̃ facta apparet erga pſonã
nõ ſubditã impio,nec illi dãti poteſtatẽ legitimãdi, & in ciui-
tate Paduæ,in qua Impator nullã tunc nec in pñti hẽt iuriſdi
ctionẽ,cũ poſſideat̃ ab illuſtriſſimo dñio Venetorũ non reco-
gnoſcẽte aliquẽ ſupiorẽ, & iõ tales comes palatinus imperia-
lis non potuit in dicta ciuitate talẽ legitimationẽ exercere. A-
14 ctus†.n.legitimãdi eſt iuriſdõnalis, ꝓut cõiter dicũt doc.in d.
c.per uenerabilem.vbi d.Ant.col.4.& Abb. col.3. & ponit d.
Signor.conſ.221.Factum ſic ſe habet.col.5.& Cuma. conſil.
168.Reuerendus pr̃,allegant tex.in auc.quib.mo.nat. eff. ſui.
15 §.gñaliter.Qui† actus nõ põt exerceri ĩ aliena iuriſdõne. l. fi.
16 ff.de iuriſ.om.iu.c.2.de conſt.li.6. Quorum† iuriũ diſpõ re-
ſpectu clericorũ locũ hẽt ẽt in volũtaria iuriſdõne, vt nõ poſ-
ſit ꝓrogari,per tex.in cle.ne Romani.§.porrò.de elect. & po-
nit Anch.cõſ.321.Primũ dubiũ.& Ale.cõſ.67. Conſideratis.
col.fi.uol.1.& d.Ant.in d.c.ꝑ uenerabilem.col.4.cõcludit,ꝙ
actus legitimationis nõ põt exerceri in nõ ſubditum, & idem
uult Bal.in l.1.C.de iur.aur.anul.cum alijs adductis per Dec.
17 ꝯſ.150.Dubitat̃.nu.4.& 5. Prout† ẽt q̃a Impator nõ p̃t ltĩma
re in terris eccłæ, vt dicit Bal.in d.l.1.& Cano.in d.c. ꝑ vene-
rabilẽ,maximè q̃n ltĩmatus nõ eſt ſubditus,ex quo cõſiderato
loco & pſona nõ hẽt iuriſdõnem,& iõ ltĩmans non ſubditum
& in territorio alieno hr̃ ꝓ perſona priuata, & ita concludit
allegãdo alias deciſ.Frãc.Cur.cõſ.65.Sup p̃miſſa.col.14.uerſ.
18 q̃a ad iſta oĩa.Vbi † tenet,ꝙ Imperator in ducatu Mediolani,
vbi nõ recognoſcit̃ de facto,nõ p̃t ltĩmare, ergo multo magis,
nec comes Palat.& eſt con.Abb.q̃d refert do.Saluſt.de Peruſ.
in uer.ltĩmatio,in ſuo reper.& no.Cor.conſ.1.in lr̃a,G.& lr̃a.
D.uol.3.& conſ.9.Memini.col.2.& 3.uol.4. & bona deciſio.
Bal.in l.1.q.47.ff.de rer.diuiſ.quem ſequitur Lauden.in trac.
de principib.in notabili.138.Dux Mediolani.& d.Præpoſ. in
p̃lud.feu.car.7.vbi vult,ꝙ ſi Imperator inueſtiuit aliquem de
aliqua ciuitate, nõ põt in illa uti iuriſdõne, & cõprobatur ex
his q̃ uult Io.Fab.inſt.de Atil.tut.§.1.& in ſimi.And.de Iſer.ĩ
c.1.epi. vel abb.& Bal. in c.1.qui feu.da.poſ.ubi dñt, directũ
dñm feudi nõ poſſe manum apponere ad iura & iuriſdõnem
19 dñi inferioris,& no.Ale.cõſ.60.uol.2.Et† magis ꝓpriè ad ter
minos nr̃os eſt deciſ.conſ.Neap.128.Fuit dubitatum. ubi cõ
cludit̃,ꝙ Imperator, & comes pala. imperialis in regno nõ p̃t
ltĩmare quoad ſucceſſiones: quia in illo nõ recognoſcitur Im
perator,& bñ facit d.conſ.Pau.de Caſt.225. Super j. dub. q̃d
20 refert Ale.conſ.2.uol.1.Et† q̃d uult Ale.conſ.1.col.10.uol.5.
cõcludẽtes,ꝙ in locis & territorio, in quo Imperator non re-
cognoſcitur,ſiue de iure ſiue de facto,nõ põt exercere iuriſdõ
nẽ ẽt uolũtariã in nõ ſubditos,& pũctaliter in ltĩmatione hoc
firmat ipſe Dec.d.cõſ.150.nu.5.& 6.& ita firmat Io.Crot.ad
ducẽdo alias deciſ.in d.§.& quid ſi tm̃.col.pe.& fi. & faciunt
q̃ ponit Soc.conſ.45.Super ꝓpoſito.col.3.uol.3.& conſi.67.
21 nu.31.& 36.uol.4.Et† qm̃ pñs ltĩmatio facta apparet in terri
torio alieno,& in non ſubditum ꝓculdubio non ſubſiſtit, eo
potiſſimè quia hic agit̃ de diſpẽſatione,vt ſtatim dicetur, q̃ tã
quàm odioſa reſtringi debet ad bona exiſtentia tm̃ in territo-
rio Imperatoris,nec locum habet in bonis , de quib. Impator
ipſe diſponere non potuiſſet, vt dicit Bal. in ſuo conſi. Pũctus
talis eſt,dñs Matthæus,q̃d refert & ſequit̃ Fran.de Cur. conſ.
p̃al.65.col.16.& idẽ ſẽtit Anch.cõſ.308.prima facie.& Alex.
cõſ.60.uol.2.Iſta.n.diſpẽſatio tãquã odioſa requirit citationẽ
agnatorum, ut ſtatim dicet̃, & iõ extra territorium ltĩmantis
fieri,& exerceri non debet,ut ꝑ doct.in d.c.per uenerabilem.
& in d.§.& quid ſi tm̃,& plenè tãgit Cor.cõſ.93.col.3.uol.2.
22 & conſ.9.in fi.& conſ.200.in prin.uol.3. ¶† Præterea aduer-
tendum eſt.Nam iſte d.Barth.qui ltĩmationem fecit, diſpẽſat
cũ d.Aurelio,& eum reſtituit ad iura ltĩma,& verè in caſu pñ
ti diſpẽſatio p̃t dici,ex quo d.Aurelius erat illegitimus,impe-
dimẽto cauſato a iure canonico,& diuino,Nam natus erat ex
ſacerdote exiſtente in ſacris , cum quo nullo pacto poterat eẽ
mr̃imonium.Et iõ Comes ltĩmando, potius dr̃ habilitare, &
diſpenſare,quæ habilitatio , & diſpenſatio tali caſu fieri nõ p̃t
a principe ſeculari ſeu Comite Palatino , ut concludit Bened.
de Plumbi.in ſua diſp.ſtatuto Piſano,& Bal.in l.1. C. de natu.
lib.& Ale.conſ.87.uol,2.quod refert,& ſequit̃ Soc.in d.cõſi.
65.col.fin.uerſ.tertium fundm̃,uol.3.Quæ ptãs diſpenſandi
non apparet conceſſa dicto Comiti in ipſo priuilegio,ꝯñr trãſ
greſſus eſt poteſtatem ſibi conceſſam , & diſpenſando uſus eſt
23 iure priuati . † Licet enim priuilegium concedat ptãtem le-
gitimandi , tamen in eo non includitur poteſtas diſpenſandi,
ut punctaliter in terminis nr̃is concludit Barb.conſi. 68. uo-
lum.

lu: sapienter dixit Psalmista, col. 3. uer. & pmitto, uers. mõ arguo, & comprobat ex his, q̃ uult Dec. cons. 52. viso eleganter, col. fi. uer. 2. ista conclo, vbi allegando decis. Doc. dicit, dispẽsationem differre a legitimatione, quæ nõ uenit, nec comprehẽdit sub statuto loquente de legitimis, & plenè hr per Fran. de Cur. cõs. 73. sup memorata, car. 7. uer. veniamus ad 4. dubitationem, & cons. 16. & 18. col. 3. & per Corn. cons. 34. in lra S, uol. 1. & p Soc. d. cons. 246. uol. 2. uer. 4. & ult. uer. 1. considerando, cum alijs plenè allegatis p Dec. cons. 338. in casu pposito, nu. 3. & cons. 393. nume. 10. & cons. 288. nume. 6. Prout
24 † etiam aduertendum est, nam licet aliqui teneant, q a Comi. pala. possit legitimari filius sacerdotis, tñ Barb. d. consi. 58. uol. 2. col. 3. & sequ. concludit ꝯrium per multas rõnes, quæ ibi uideri possunt, & eum refert & sequitur Dec. in d. consilio 338. nu. 6. & diffusius idem Dec. cons. 150. concludit diffusè examinando art. nu. 4. & seq. q clericus non põt legitimari a Comi. Pala. ex quo ipsi clerici non possunt prorogare iurisdõnem laici ẽt in his, quæ sunt iurisdõnis voluntariæ: ut ipse deducit, & firmat Soc. d. cons. 65. col. 3. & seq. uol. 3. & facit, qd uult Dñicus de S. Gemin. in c. si aurum. §. si uerò, col. 2. de iudi. li. 6. vbi referendo decis. Rot. concludit, q si legitimatio fieri debet a patre clerico in casibus a iure permissis, debet adiri iudex patris; & qm̃ legitimatio de d. Aurelio infante, seu uerius dispensatio, fieri non potuit sine consensu dicti sui patris
25 clerici. Eius† pater in sacris constitutus non potuit prorogare iurisdictionem iudicis laici, ut ẽt probatur in generalitate sui in c. si diligenti, & in c. significasti, de foro compe. & in c. at si clerici, de iudic. & in terminis tangit Bal. in l. 1. C. de iu. an. au reo. & superius deductum est, & ponit etiam Abb. in d. c. per venerabilem, col. 4. & Cor. consi. 1. col. 6. uer. non obstat, uol. 3. & cons. 9. uol. 4. loquendo de dispensatione, in qua requirit citatio. Dicit ẽt ad instantiam pris non posse fieri extra territorium inter non subditos ipsius Comitis legitimantis. Ex q̃bus patet, q ipse d. Ange. pr̃ d. Aurelij existens in sacris nõ potuit pꝛogare iurisdõnem pdicti Comitis, qui tanq̃ carens iu-
26 risdõne non potuit talem dispensationem facere. Et † eo magis pdicta pcedunt: qm̃ non apparet ipsum d. Ange. fuisse pñtem, nec ipsum supplicasse Comiti Pala. cum Aurelio dispensari, fit. n. tm̃ mẽtio, quòd d. Beltramus, ut pcurator dicti do. Ang. porrexit petitionem, & supplicationem ad obtinendam dictam dispẽsationem, & tñ nullibi constat de tali mãdato, & procuratione, & talia verba enuntiatiua Com. seu notarij non probant dictum mandatum, vt plenissimè hr p Bar. & alios in auc. si qs in aliquo documento. C. de eden. cũ alijs supius deductis, & ponit Dec. d. cons. 288. nu. 9. & Soc. consi. 231. cum
27 in pñti, uer. 1. & seq. uol. 2. Et† certum est, mandatum nõ præsumi ex diuturnitate tpis ẽt longissimi, ut dicit Bal. in l. 2. C. si ex fals. inst. & Alex. in l. qui in aliena, in prin. ff. de acq. hæ. & i cõs. 1. col. pe. uol. 4. ubi adducunt alias decis. & p eundem, &
28 alios plenissimè in l. sciẽdũ. ff. de ver. ob. Preterea† huiuscemodi dispensatio facta cum Aurelio apparet concessa sine aliqua cã, & iõ reddit nulla, q c q d. n. fit in dispensatione facta a Papa vel Impe. tñ illud certissimum est, q dispẽsatio, q̃ fit a Co. Pal. dẽt fieri cum cã iusta, & ipsius expressione, aliàs non subsistit, ut dicit d. Ant. in d. c. p venerabilem, col. 4. & in c. cũ R. de renũ. Ale. ꝯs. 202. visa legitimatione, col. 7. uol. 2. & Anch. consi. 252. ex tenore priuilegij, qñ. n. Comes dispẽsat sine cã, non dr dispẽsatio, sed dissipatio, vt dicit Io. Mo. in ca. vnico, de æta. & qua. li. 6. & Ant. Ros. in tra. legit. in rub. de cã for. & mat. & ponit Fran. de Cur. ꝯs. 16. & ꝯs. 17. viso, & ad plura cumulat Dec. d. cons. 288. nu. 8. & ꝯs. 307. uiso pũcto. n. 10. & 12. & ꝯs. 393. nu. 11. & ponit Soc. d. ꝯs. 246. col. 4. uersi. circa fm, & ꝯs. 251. qm̃, col. 13. uer. non omitto, vol. 2. & idẽ firmat Dec. cõs. 343. col. 1. & 2. tãgit ẽt d. Præp. i d. c. p venerabilẽ, car. 12. col. 3. &
29 seq. Prout† ẽt talis dispẽsatio nõ pt subsistere, eo qm̃ licet doc. velint post Bar. in d. l. Gall. §. & qd si tm̃, q legitimatio pt fieri viuẽte, & petẽte pr̃e absq; citatione illorũ, q poterãt succedere ab inte. Tñ qñ sumus in dispẽsatione, put est ista, de qua agit q̃ odiosa est, vt valeat, requirit citationem agnatorum, & aliàs facta illis non citatis non tenet, ita Pe. de Anc. cons. 227. ex tenore priuilegij, & cons. 421. circa primum, & hr i ꝯs. 18. Frã. de Cur. & no. Cal. in cons. 3. in ti. q fil. sint leg. & Soc. quẽ ibi oẽs sequunt adducentes alias decis. ꝯcor. in d. §. & qd si tm̃, & in cons. suo prællegato, 55. col. fi. uol. 3. & sequitur Dec. consi. 338. nu. 7. & d. cons. 307. nu. 6. & Ias. in d. §. & quid si tm̃, nu. 132. & ibi not. Ioan. Crot. car. 11. col. 3. in 4. limitatione.
30 Et† ulterius ẽt aduertat, q iste Aurelius filius sacerdotis non potuit legitimari phibente cõcilio gñali, de quo in c. cũ inhibitio, de clãde. despõ. & iõ in tali dispẽsatione debuit apponi clausula derogatoria specialis, & nõ obstãte tali ꝯstitutione cõ-
31 ciliari. Nã† gñalis clausula nõ obstantibus, minimè sufficeret, vt dicit Archidyaco. in c. 1. de ꝯstitu. li. 6. & Bal. in l. humanũ. C. de legibus, & qa in pñti dispensatione talis clausula minimè apparet apposita, iõ ex eius cõmissione ẽt reddit nulla: vt
32 punctaliter dicit Soci. in d. ꝯsi. 65. in fi. uol. 3. Quinimmo† dictus Comes nõ põt uti plenitudine potestatis, nec clausulis, nõ obstantibus: ut dicit Bal. in l. 2. C. de seruitu. & aqu. col. 7. q. 18. quem refert, & sequit Ias. in. d. §. & qd si tm̃. nu. 97. ¶ Ex q̃bus oĩbus sic breuiter, & succinctè deductis resultat firma ꝯclusio, q talis asserta legitimatio nihil opitulat d. Aurelio, q̃ licet appareat hæres institutus ab eius patre, tñ talis institutio nulla est. Tũ qa assertum testm̃ est nullũ; vt aptè oñdit ex eius inspectione, cũ non fuerit, nec publicatum, nec apparet dies, sub qua asserit celebratũ, ut sunt decisio. cões, & claræ. Tũ etiã qa institutio facta de d. Aurel. spurio & illegitimo, nihil ualet, ex quo fuit institutus ut legitimatus, & legitimatio est nulla, ut s̃. ostensum est, & in terminis ꝯsuluit Deci. cons. superius allegato. 288. nu. 3. & 4. & cõs. 342. uiso cõs. col. 1. Ab intestato ẽt ipse Aurelius ut spurius, & nephari⁹ minus potuit succedere, ut sunt iura uulgaria, ꝯsequẽter necessariò infert, q isti actores tanq̃ pximiores dicto. d. Angelo admitti debent, & recipi
33 ad eius successionẽ. ¶† Nec obstant adducta superius in ꝯriũ: qm̃ ipsorũ resolutio satis aperta oñditur multipliciter ex his, q̃ dicta fuere superius. Nã quò ad primũ, & quò ad alia succesiuè uerũ est, q Imperator põt legitimare, & ẽt Comes in territorio subdito Imperatori, uel in alieno, inter subditos tñ Imperatori. Secus aũt qñ legitimant, & dispensant in territorio penitus alieno, & inter nõ subditos. Iste. n. actus legitimationis, & dispensationis est iurisdictionis voluntariæ, in qua non cadit prorogatio inter nõ subditos, & in territorio alieno, maximè qñ fit a clerico, & ꝯstituto in sacris. Et licet aliq. velint, q com. pala. possit legitimare filiũ sacerdotis, tñ uerior opinio est, q nõ possit in territorio alieno, & qñ ille filius nõ est subditus, & maximè qñ est infans, & qñ legitimatio fit per viã dispẽsationis, ut fuit ista, q̃ facta apparet sine cã, & sine clausula derogatoria cõstõnis conciliaris, & sine citatione, & patre clerico nõ supplicante, uel supplicante corã Comite pala. laico, cuius iurisdictio ẽt volũtaria a clerico progari minimè põt, vt sigillatim est uidere de omnibus superius. Parisius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Imperator potest legitimare filios naturales.*
2 *Et potest hanc facultatem concedere alteri.*
3 *Et comes palatinus habens hanc facultatem potest legitimare naturales patre uolente, & petente.*
4 *Actus legitimandi est iurisdictionis uoluntariæ, & potest extra territorium exerceri, & nu. 23.*
5 *Filius legitimatus potest ex testamento succedere patri.*
6 *Et quid si pater instituit eum tanquam legitimatum, & ordinauit quòd uolebat eum esse legitimum uirtute dicti testamenti, & nu. 18. & seq. nu. 24.*
7 *Renunciatio & finis facta de hæreditate paterna legitimato, an & quando ualeat.*
8 *Legitimare est actus supmæ potestatis & de reseruatis Principi*
9 *Legimatio quid sit.*
10 *Comes, qui dicit habere potestatem & priuilegium legitimãdi, habet necesse ista probare.*
Et tenor priuilegij debet attendi.
11 *Nec creditur Comiti palatino ista asserenti.*
12 *Nec probetur per longitudinem temporis.*
14 *Comes palatinus ultra exhibitionem priuilegij habet necesse probare alias qualitates.*
15 *Nepos ex filia succedit unà cum matertera auo.*
16 *Quando legitimatur filius, necessariò facienda est expressio de filijs seu nepotibus legitimis, aliàs legitimatio erit nulla.*
17 *Prout faciẽda est mẽtio de statuto excludẽte fœminas a successiõe*

Pater

18 *Pater instituens filium tanquam legitimatum non ualidatur institutio, si legitimatio filij erat nulla, & nu. 19.*
20 *Institutio facta de incapace non ualet.*
21 *Et annullata institutione succedunt proximiores.*
22 *Infans an & quando possit per Comitem legitimari.*
23 *In actu legitimationis debet interuenire expressus consensus pro rogantis, & non sufficit tacitus.*
24 *Ut pater in testamento possit disponere erga filium legitimandũ certa forma seruanda est.*
25 *Nec potest ordinare, quòd solùm uirtute sui testamenti efficiatur legitimus.*
26 *Et assertio patris erga filium naturalem facit ipsum legitimum, si pater habebat prolem legitimam.*
27 *Renunciatio, & finis facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramento intelligitur rebus sic stantibus.*
28 *Et ideo si tunc temporis erant filij masculi, ipsis postmodum defunctis filia quæ renunciauit poterit succedere.*
29 *Et idem quãdo pater, cui renunciatum est, moritur nullis relictis descendentibus.*

CONSILIVM III.

Ista legitimatio facta in personã Gasparis asserti filij naturalis.q. Alo.de Trissino dicti granfo, prima facie vr̃ ef-
1 ficax,& ualida. Nam† certũ est, ꝙ Imperator tanquã supremus princeps hẽt ptãtem legitimandi naturales, ut tradit̃ in authẽ. qui.mo.na.eff.legit.§.liceat igitur,& §.si igitur, & in auth.q.b. mod.natu.eff.sui.§.illud aũt,& hr̃.ff.de natal.rest.& C.de nat. lib.& in c.per uenerabilẽ.ubi plenissimè scrib.extra qui fi. sint
2 legi. Et † prædictã ptãtem Imperator ipse põt alteri cõmittere & cõcedere, ut dicit Bal.in l.j.ff.de tut.& cur.dat.ab his,& Pa. de Cast.consi.mihi.225.super primo,& plenè tradunt doc. in d.c.per uenerabilẽ,& Mod.in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff.de libe.& posth.unde d.Franc.Luscus ut comes palati.authoritate sibi attributa p Imperatorem bñ potuit dictum Gasparẽ ltĩma
3 re. Maximè† ad petitionẽ,& supplicationẽ Aloysij patris,q poterat bona sua alienare & in mare proiicere, ut dicit Bal.in l.j.
4 C.de iu.anul.aure.& Pau.de Cast.cõs.224.P.A.comes. Cũ† n. actus legitimãdi sit iurisdõnis uolũtarię potuit inter ꝯsentientes etiã ex̃ territorium legitimãtis exerceri,ar.eorũ,quæ hñr in l.2.ff.de procõ.eo magis cum Imperator in quocũq; loco possit iurisdictionẽ exercere,ut dicit Bal.in c.j.qui feu.da.poss.cũ
5 aliis adductis per scrib.in d.c.per uenerabilem. Quib. †consideratis.d.Gasp.legitimatus ex testõ dicti sui pr̃is potuit illi succedere & excludere alios,ut plenè tradit̃ ĩ d.authẽ.qui.mo.na. eff.legit.& in d.auth.qui.mo.na.aff.sui,& per scri.in d.§.& qd
6 si tm̃,& ĩ d.c.per uenerabilẽ. Accedat† prædictis dispõ per ipsum Aloysium facta in suo testõ, in quo sibi ulẽm hr̃dem instituit d.Gaspa.tanq̃ legitimatũ,& expressè ordinauit, ꝙ uolebat eũ esse legitimum uigore dicti sui testĩ, ex qua ordinatione in dicto testõ facta d.Gaspar vr̃ factus legitimus successor.d.Alo. ut hr̃ in auth.item si q sint legi.C.de na.lib. & in corpore unde sumitur,uidelicet in auth.qui.mo.na.effi.leg.§.si uerò solũmodo.& in auct.qui.mo.na.effi.sui.§.si uerò his qui,& tradũt post Bar.Mod.in d.§.& qd si tm̃, & cano.in d.c.uenerabilem.
7 Et† eo magis. d.Gaspar vr̃ posse succedere stante renũciatione, fine & quietatione facta per d.Luciam filiã legitimam,& naturalem.d.Aloysij,quæ dotata cũ iuro renũciauit successioni paternæ & maternæ,& oĩ iuri, quod ipsa posset hr̃e super dictis bonis & successionib.quæ renunciatio de nõ succedẽdo est ualida & firma maximè uallata iur.ut hr̃ in c.q̃uis.de pact.lib.6. & plenè tradunt cano.in c.cũ ꝯtingat.extra de iur.& doc.oẽs ĩ l.pactum dotali. C.de colla.p Bar.& alios in l.stipl̃o hoc modo concepta.ff.de uer.obl.& p eundẽ & alios scrib.in l.fi.C.de pac.cũ cõcor. ¶Istis tñ non obstantib.asserta legitimatio nõ po
8 test uirib.subsistere,nec dictus Gaspar potest d.Aloy. succedere ex plurib. Et † j.rõne defectus ptãtis in eo qui legitimauit, certum est.n. ꝙ legitimare nr̃ales illegitimè natos est de reseruatis in signum supremę ptãtis Imperatori seu Pontifici, neq; ab aliis põt exerceri nisi ab illis,quib. Papa, uel Imperator cõmisit,ut in d.§.illud.in auth.qui.mo.na.effi.sui,cũ si.adductis
9 p scrib.in d.c.p uenerabilem,& in d.§.& quid si tm̃. Est.n.legitimatio quædã restõ ad primęuos natales, quæ impetranda & obtinenda est a personis p̃dictis.l.j.l.quoties.ff.de nat.resti.l.j.
10 C.eo.ti.†Et ideo q dicit se hr̃e facultatem, & priuilegium legitimandi,necesse hẽt istud ostẽdere,& de eo docere, ut possit uideri eius tenor,a quo facultas legitimandi dependet,ut in c. porrò.de priui.& in l.fideiussor.§.pro Aurelio.ff.de fideiussor. in l.si quis stipulatus. ff.de uer.obl.& per Pa.de Ca. consi.161. in præsenti cã,& ꝯsi.227.super j.dubio.& per Ale.consi.67.super j.quæsito uol.j.& Soc.cõsi.212.col.2.uolu.2.& consi.63.
11 uisis col.j.uol.3. Non† enim creditur Comiti asserenti se hr̃e ptãtẽ legitimandi,nisi istud appareat: ut ẽt firmat Frã. de Cur. consi.16.clarus uir.col.3.in prin.& consi.73.colum.8.in fi.& Dec.consi.288.quæritur,col.pe.in fi.ubi allegando plures decisiones concludit,Comiti palatino dicenti se hr̃e ptãtem legi
12 timandi non credi, nisi exhibeatur eius priuilegium. Nec† ad istud sufficit longitudo tpis, ut cõcludit Alex.cõsi.j.col.fi.uol.
13 7.& Soc.ꝯs.29.uiso instr̃o uol.j. Prout† ẽt non sufficit, ꝙ notarius,qui rogatus est de legitimatione asserta, dicat uidisse & legisse priuilegium.nam adhuc illi non credit̃ per ea,q̃ cõiter cõcludunt doc.in auth.si quis in aliquo documento.C.de edẽ.& in l.tãto. ff.de cõd.& de. quũ ergo hucusq; non sit ꝓducta facultas,& priuilegiũ ltĩmandi,qđ d.Frã.Luscus asserebat se hr̃e. d.Gaspar nõ põt dici ltĩmatus: cũ a pari ꝓcedãt, quẽ non esse ltĩmatum,uel nõ ꝯstare de ptãte ltĩmantis: ut patet ex superius deductis,& in si.hr̃ in l.non putauit.§.nõ quęuis.ff.de ꝯta. & ĩ l.4.§.ꝯdemnatũ.ff.de re iud.& in l.duo sunt Titij. ff.de test.tu
14 te. †Præterea,posito & cõcesso ꝙ exhiberet̃ priuilegiũ : tñ adhuc asserta ltĩmatio claudicat,nam ꝓbari dñt in ipso ltĩmante qualitates,sub q.b.ꝯcessa est dicta ptãs,uidelicet, ꝙ ipse d.Fran. Luscus fuerit descẽdẽs p lineã masculinam.q.d.Ant.Lusci,cui Imperator & eius descendẽtib. masculis ac hr̃dib. talẽ ptãtem & priuilegiũ concessit: ut ꝯcludit allegando alias dec.Fran. de Cur.d.ꝯsi.73.sup memorata,col.2.3.& 8.& Soc.ꝯsi.246.elegãter & subtiliter,col.2.uol.2.& ꝯsi.47.uolu.4.& qm̃ hucusque istud nõ ꝯstat,nõ dẽt fundm̃ fieri sup asserta ltĩmatione. Rur-
15 sus† ẽt si de p̃dictis oĩb.ꝯstaret: tñ adhuc asserta legitimatio est nulla & inefficax,nã d.Aloy.tpe dictæ ltĩmationis hẽbat.d.Luciam eius filiã ltĩmam, & naturalẽ, & plures nepotes ex d.Isabella.q.eius filia ltĩma & naturali, qui nepotes in locum mr̃is successerunt,& ad successionẽ & bona do.Aloy.pariter uocant̃ cũ d.Lucia,ut hr̃ in auth.de hære.ab inte.ueni. §.licet.n.& insti.de hære.q̃ ab intest.defer.§.cũ filius.cũ concord.quo fit, ut cũ in dicta ltĩmatione nulla sit habita mentio d.Luciæ filię legitimę & naturalis. d.Alo.dictorũ suorũ nepotũ natorũ ex dicta q. d.Isabella eius filia ltĩma & naturali, ꝙ ltĩmatio p̃dicta
16 tanq̃ surreptitia reddit̃ nulla & inefficax. † Necessariũ.n.erat in asserta ltĩmatione de p̃dictis facere mẽtionẽ, aliàs ltĩmatio reddit̃ nulla,ex quo si de ipsis fuisset facta mẽtio,talis Comes, q ltĩmauit,non ltĩmasset,arg.eorũ quę tradunt̃ p oẽs scrib.per illũ tex.in c.postulasti,in fi.de rescrip.& ꝙ qñ de p̃dictis nõ est facta mentio,ltĩmatio reddat̃ nulla, est tex.apertus in auc.qui. mo.na.eff.sui.§.si qs ergo.§.illud.& §.sit igit̃,& ibi no. Bart.& Ang.& d.An.in d.c.p uenerabilem.col.26.uer.nũquid aũt retrotrahat̃,quẽ sequunt̃ ibi alij scrib.& tradit Pau.de Cast.in d. §.& quid si tm̃.col.pe.uer.sed aduerte.uolens, ꝙ ẽt si pr̃e uiuẽte ltĩmatio fcã erit,reddat̃ nulla, si in ea nulla est habita mẽtio filiorũ naturaliũ,& ltĩmorum,qđ sequit̃ Soc. in d.§. & quid si tm̃.col.antep.uer.2.ꝯclu.nu.19.& 21. uer.4. & ult.conclu.& sequitur istud idẽ Ias.ibi col.28.uers.4.limita.nu.102.ubi adducit tex.in §.liceat.& in §.sit igit̃ licentia.in fin.in auth.quib. mo.nat.effi.sui.& ad id adducit alias decis.& ꝯsilia, & hoc idẽ firmauit Pau.de Cast.ꝯsi.223.super eo.co.j.uer.2.rõ.& Pet.de Anc.ꝯs.242.ex tenore priuilegij.col.2.uersic.2.& hoc facit.& Ale.ꝯs.25.circa prin.col.pe.& consi.67.cõsideratis,col.pe.uo. j.& Are.ꝯsi.167.mag.colũ.fi.& Cor.cõsi.93.j.aspectu,colũ.3. uer.j.& principal̃r,uol.2.& Soc.ꝯs.65. sup ꝓposita.uol.3.col. 5.uer.2.probatur.nu.17.ubi adducit alias decis.prout etiã facit Fran.de Cur.ꝯs.15.statuto Ianuæ,col.3.uer.saltem, & alibi pluries: ut in ꝯsi.suo 35.co.8.& cõs.19.col.5.& postremò hoc idẽ sequit̃ Dec.consi.288.queritur.col.2.uer.2.non ob. & alibi pluries,& istis ꝯsideratis nulla cadit dubitatio, ꝙ talis ltĩmatio sit surreptitia & nulla: cũ ĩ ea nulla appareat fcã mẽtio đ p̃dictis filia & nepotib.d.Alo. ꝙ q dẽ necessariũ erat,ut oẽs Mo.
17 ẽt ꝯcludũt in d.§.& qd si tm̃.& in d.c.p uenerabilẽ. Prout† ẽt asserta ltĩmatio ruit: qm̃ ltĩmat̃ Gaspar masculus nulla habita mentione.do.Luciæ & aliorum nepotum.d.Aloy.descenden-

tium ex dicta.q.Iſabella eius filia,nec etiam fuit expreſſum; ꝙ
fœminæ ſtantib.maſculis excluduntur ex forma ſtatutorum ci
uitatis Vicentinę,non dẽt.n.aſſerta legitimatio præiudicare.d.
filiæ.& nepotib.cũ in ea non ſit habita mentio dicti ſtat. exclu
dentis eos,ita expreſsè firmat Soc.in d.§.& q̃d ſi tm̃,co.antep.
uer.2.aliàs limitabam. num.2.adducit auc.& rõnes ut per eũ.
18 Præterea† Aloy.inſtituit ſuum hæredem uſem do. Gaſp.tanq̃
legitimum,& cũ legitimatio non ualeat, ut ſ.deductum eſt,ẽt
iſta inſtitutio non ualebit: ut firmat Pau.de Caſt.in l.eam quã.
col.2.uerſ.& per iſtam legem.C.de fideico.ubi per illum text.
ſm lectu.Azo.quã Iaſ.ibi nu.j.dicit cõiter approbatã,uult ꝙ ſi
quis fecit legitimare filium ſuum,& ipſum tanq̃ legitimatum
hæredem inſtituit,ſi legitimatio eſt inualida, etiam inſtitutio
non ualebit,ex quo pp errorem teſtõris efficietur nulla, cũ ſit
defectus in cã fi.inſtitu.arg.eorũ q̃ hñr in l.fi.ff.de hær.inſti.&
in l.ſi pr̃.C.eo.tit.& ẽt quia legitimatio fuit cã immediata inſti
tutionis, nam ſine legitimatione ipſe Aloy. non inſtituiſſet. d.
19 Gaſparem.Vnde† cũ legitimatio ſit nulla, ẽt inſtitutio tanq̃ er
ronea uitiat̃,ut tradit Bar.in l.j. C.de fal.ca.ad.le.cum aliis ad
ductis per Dec.in d.conſi.288. col.2. ubi in terminis propriè
nr̃is ſequitur doc.Pau.de Caſt.præallegatam,& ↄcludit,nõ ua-
lere legitimationẽ, qñ non eſt habita mentio filiarũ legitima-
rum & naturalium.Item & qñ pater inſtituit filium tanq̃ legi-
timatum,ꝙ ẽt inſtitutio non ualeat,ſi legitimatio eſt nulla, &
iſtud cõproba t aliis rõnib.ut per eum,& idem facit Deci.cõſi.
343.uiſo conſi.col.j.& doct.hanc Pau.de Ca.ſequit̃ Iaſ.in d.l.
eam quã,col.2.nu.2.dicens,talẽ inſtõnem non ualere, & ꝙ hę
reditas dẽt peruenire ad ſuccedentes ab inteſtato.d.patri ita te
ſtanti non obſtante ltĩmatione,& inſtõne filij naturalis. Prout
20 etiam talis inſtitutio ruit: qm̃ facta apparet de perſona inhabi
li & incapace,cum ipſe Aloy.hr̃et prolem legitimam & natu-
ralẽ,ut hr̃ in auth.licet pr̃i.C.de natu.lib. & in corpore vñ ſu-
mit̃,& plenè p Bar.in l.fi.C.de his q̃b.vt ind.& in §.j.inſt.de fi
deicõ.hære.& no.in l.quidã cũ filiũ. ff.de hæred.inſti. cũ aliis
21 concor.† Infert̃ ex iſtis,ꝙ bona & hæreditas p̃dicti Aloy.pueni
re dẽt ad d.Luciã,& ad filios dictæ d. Iſabellæ tanq̃ proximio-
res p ſtirpes tñ nõ p capita, ut tradit̃ ĩ l.ſi defunctus. C.de ſuis
& legi.& in §.cum filius.inſt.de hæred.q̃ ab inteſta.defer.& in
22 §.j.in auth.de hæred.ab inteſt.uen.† Et cõprobãtur prædicta:
quia.d.Gaſpar tpe aſſertę ltĩmationis erat, ꝓut de pñti eſt, in-
fans,quo caſu non põt legitimari niſi a principe. inferior.n.ut
Comes palatinus legitimare non poſſet,niſi ſpecificè talis ptãs
ſibi a principe ↄcedat̃,quæ d.do.Fran.Luſco aſſerto Comiti mi
nimè conceſſa apparet,& ſic reddi dẽt nulla ex defectu ptãtis,
ut concludit Iaſ.poſt alios p eũ allegatos in d.l.eã quam.col. 5.
nu.8.& 9.diffuſius iſtud proſequit̃ Fran.de Cur.ↄſil.4.pũctus,
de quo quæritur.col.fi.& plenius ↄſi.64.ſerioſa narratio.co.2.
3.& 6.ubi ex plurib.concl'onem hãc approbat adducens deci.
in q̃b.tenet̃ & approbat̃.¶ Non obſtant allegata in ↄ̃rium,nam
uerum eſt,ꝙ Imperator legitimare & talẽ ptãtem põt alteri cõ
mittere,& qñ cõmittit, ꝙ ẽt Comes palatinus põt. ſed in caſu
pñti negat̃,ꝙ cõmiſſerit,ſi aliter de priuilegio & ptãte non do-
ceat̃,ut ſuperius dictũ eſt.Prout ẽt tollit̃ obiectio: qm̃ ſi de pri-
uilegio ↄſtaret,adhuc nõ ↄſtat,ꝙ ipſe.d.Frãc.ſit hęres & deſcẽ-
dens ex linea maſculina d.d.Ant.Luſci,cui priuilegiũ dr̃ cõceſ
ſum,& hęc qualitas probanda eſt,cũ aſſertionib.d.d.Fran. Lu-
ſci & ẽt notarij minimè fides ſit adhibenda, ut ſuperius eſt ꝓ-
batum.Præterea tollit̃ obiectio: qm̃ ſi oĩa ſuperius deducta in
facto uerificarent̃, tñ adhuc legitimatio aſſerta ruit ex defectu
ptãtis: qm̃ nõ apparet ↄceſſa facultas legitimãdi infantes, vt di
ctũ eſt.ſ.itẽ ruit ex defectu uoluntatis,ex quo fuit & eſt ſubre-
ptitia,cum in ea nulla appareat fcã mẽtio filiæ & nepotũ ex fi-
lia p̃mortua ltĩmorũ & naturaliũ.d.Aloy. itẽ q̃a nulla facta eſt
mẽtio de ſtatuto Vicentino excludẽte fęminas ſtãtib.maſculis,
ut ſigillatim ſupius eſt dictũ.Prout ẽt obiectio ceſſat: qm̃ inſtõ
facta in perſonã reddit̃ nulla: cũ eius pſona ſit incapax & inha
bilis,& q̃a inſtõ fuit erronea,& ea nõ obſtãte ſuccedũt ꝓximio
23 res ab inteſtato,ut ſ.eſt deductũ.¶† Nec ob.ꝙ princeps & Co-
mes palatinus põt ubiq; locorũ legitimare, nã multi tenuerũt
ↄ̃riũ,ut pleniſſimè tradit̃ in d.c.per uenetabilẽ.& p Io.Crot.in
d.§.& q̃d ſi tm̃.col.pe.& fi.& eſto ꝙ illa opinio, ꝙ ubiq; loco-
rũ poſſit,teneat̃ a plurib.tñ in caſu pñti ceſſat,nã ea data ꝓ ue-
ra tũc demũ ꝓcederet,qñ appateret facta ꝓrogatio p expſſum
ↄſenſum: cũ fiat de loco ad locũ, tacitus.n.cõſenſus ipſarũ par-
tium non ſufficeret,p tex.in c.ſtatutũ.§.in nullo.de reſcri.li.6.
& ita in terminis nr̃is firmat ꝓpriè Ang.in cõſi.88.uiſis & in-
ſpectis oĩb.col.4.& ſequit̃ Io.Crot.ĩ d.§.& q̃d ſi tm̃.col.fi.uer.
ſciẽdũ tñ eſt.Prout ẽt obiectio ceſſat, ex quo mõ nõ q̃rit̃, an ta
lis ltĩmatio ruat ex eo: quia fuit facta ex̃ territoriũ, & erga pſo-
nã non ſubditã ltĩmantis, ex quo ẽt iſtis admiſſis adducuntur
alia ex quib.manifeſtè apparet fuiſſe nullã, ſurreptitiã & ineffi
24 cacẽ,ut de ſingulis ſuperius apparet diſcuſsũ.¶† Nõ ob.ꝙ dice
bat̃,talẽ Gaſparẽ poſſe uenire ad ſucceſſionẽ, ex quo dictus A-
loyſius uoluit eũ eſſe legitimũ uigore dicti ſui teſtĩ p auth. itẽ
ſi quis ſine legit.C.de nat.lib.ac in corpe vñ ſumit̃,nã obiectio
tollit̃ ex plurib.primò: quia nõ apparet ſeruata forma in dictis
auc.tradita,q̃ eſt,ut pr̃ in teſtõ dicat uelle naturales liberos le-
gitimos fore ſucceſſores, ꝙ nõ aſſeruit.d.Aloyſi⁹: nã uoluit tm̃
ipſum eſſe ltĩmũ,ꝙ minimè potuit facere, nã licet pr̃ ita dicat,
non ppea filius efficit̃ legitimus: ut eſt tex.apertus in §. ſi quis
uerò.in auth.qui.mo.na.effi.legi.& ibi exp̃ſſe hoc firmat Ang.
uer.no.ex iſto tex.& Bar.ibi in prin.in 4.no.& ſentit ẽt Bar.per
illum tex.in authen.quib.mod.na.effi.ſui.§.ſit igitur.Præterea
25 † obiectio tollit̃.nã ſi dictus Aloyſius dixiſſet in ſuo teſtõ,ꝙ uo
lebat d.Gaſparem eſſe ſuũ legitimũ ſucceſſorẽ, tñ adhuc iſtud
non ſufficit,ex quo ultra iſtud porrigenda eſt ſupplicatio prin
cipi,& obtinenda erit legitimatio,ut expreſsè dicit tex.in d.au
thẽ.itẽ ſi quis ſine leg.& ibi firmãt ſcrib.& ꝓbat tex.in d. §. ſi
quis uerò.ubi Ang.& Bar.in prin.in 6.notabili,& in d.§.ſit igi
tur.& plenè tãgit Iaſ.in d.§.& quid ſi tantũ.col.pe.uer. itẽ no.
26 Ang.& d.Clau.ibi col.pe.& fi. Præterea obiectio penitus ceſ-
ſat: eo quia ipſe Aloy.hẽbat legitimã prolem,ut dictũ eſt, quã
ſtante talis aſſertio ſua, p quã uoluit.do.Gaſparẽ eſſe legitimũ,
nullius eſt roboris,ut eſt tex.apertus in d.auth.itẽ ſi quis.ibi,ſi
ne ltĩmis decedẽs,& ſcrib.oẽs ibi iſtud firmant,ut eſt tex.aptus
in d.§.ſi uerò.ibi,ſolummodo quia naturaliũ filiorũ eſt pr̃, &
ibi,hoc dicimus,& firmat ibi Ang.& Bar.in prin.in 4.not.& ĩ
d.§.ſit igit̃.uer.no.in uer.ſi quis ergo,& ẽt eſt tex.apertus ĩ auc.
qui.mo.na.eff.ſui.§.ſi quis ergo,ibi,legitimis non exiſtẽtib. &
ibi,ita ſi pr̃ nõ habuerit ltĩmã prolẽ, & uer. ſi uerò is qui ſolũ-
modo naturaliũ filiorũ eſt pr̃.¶ Nõ obſt.illud,quod ultimo lo
co adducebat̃,ꝙ ipſa.d.Lucia non põt uenire ad hæreditatem.
d.Aloy.pr̃is,ex quo renũciauit cum iur̃o &c. d.c.q̃uis. de pac.
27 lib.6.cum concor.Nam † obiectio ceſſat, ex quo tpe dictæ re-
nunciationis & iur̃i do.Aloy.habebat filios maſculos, qui po-
ſtea eo uiuente mortui ſunt, quo caſu talis renũciatio & iur̃m
non obſtat: nam intelligit̃ rebus ſic ſtantib.& filia adhuc po-
terit ſuccedere,ita Pa.de Ca.in l.pactũ dotali.co.2.uer.itẽ q̃ri
tur.C.de colla.& Cor.ibi,col.3.uerſ.7.limita.iſtud ſequit̃ ad-
28 ducens Saly.ibi & alias deciſ. Ex † quo qñ ſuperſunt filij ma-
ſculi deſcendentes, vr̃ prędicta renunciatio facta cõtẽplatione
ipſorũ,& ipſis mortuis ceſſat cã,pp quam fuit facta,& ideo nõ
dẽt obſtare filiæ renuncianti,-ex quo renunciatio limitata non
egredit̃ ſuos limites.l.iubemus.C.ad Velleia. & tradit Roma.
& Are.in l.qui ſuperſtitis.ff.de acq.hær. hoc idem ſequit̃ Ale.
in l.ſtip.hoc modo concepta,col.4.uerſi.alias limitationes.ff.
de uerb.obl.ubi adducit deciſ.do.de Rota, & hoc idem poſt
alios ibi ſequitur Georg.Na.in repeti.d.c.quamuis, col.10.in
29 8.limita.Prout † ẽt obiectio tollitur ex d.Ange.conſi.13.quẽ
refert & ſequitur Gemin.in d.c.quãuis,in fin.& Geor.Nat.ibi
col.2.ver.vlt.limita,ubi limitantes d.c.quamuis,dñt,illud nõ
ꝓcedere,qñ pater,q̃ recepit renũciationẽ a filia,q̃ iurauit &c.
moriatur nullis relictis deſcendentib.nam non obſtãte pacto
iurato filia admittetur,quæ oĩa concurrunt,quo fit, ut ipſa d.
Lucia bñ poſſit ſuccedere non obſtante renũciatione iurata p
eam facta in manib.d.Aloy.ſui pr̃is, quib.oĩb.ↄſideratis firma
reſultat ↄcl'o ꝙ hr̃ditas & bona dicti Aloy.puenire dñt ad di-
ctã d.Luciã, & ad filios dictæ quõdã Iſabellæ p ſtirpes nõ ob-
ſtante aſſerta & nulla legitimatione dicti Gaſparis,& eius erro
nea inſtitutione inefficaci ac a iure reprobata. Pariſ.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Imperator per reſcriptum poteſt legitimare naturales.*
2 *Et hanc poteſtatem concedere poteſt Comiti palatino.*
3 *Legitimatus a Comite dicitur legitimatus ab Imperatore.*
4 *Legitimatus ſuccedit patri ab inteſtato.*
5 *Legitimatio quid ſit.*
6 *Comes debet docere de poteſtate & priuilegio.* Tenor

Tenor priuilegij, & poteſtas data attenduntur.
7 *Poteſtas legitimandi conceſſa alicui tãquam conſanguineo alicuius, et tanquam de tali familia nulla eſt, ſi dictæ qualitates nõ probantur, & nu. 8. & ſeq.*
9 *Et dictæ qualitates debent adeſſe in perſona illius tempore conceſſionis priuilegij.*
10 *Demonſtratio ſignificatiua affinitatis uel conſanguinitatis reddit diſpoſitionem nullam, ſi reperitur falſa.*
Et appoſita uidetur tanquam cauſa finalis.
11 *Geminatio multùm operatur.*
12 *Priuilegium conceſſum propter aliquam qualitatem nõ uidetur conceſſum perſonæ nominatæ non notæ concedenti, & in qua dicta qualitas non adeſt.*
13 *Argumentum à ſolitis ualet.*
14 *Et attendi debet ſtilus habens ſimilia priuilegia concedẽdi ad dignitatem familiæ, & honorem conſanguineorum.*
15 *Priuilegium conceßum ſub aliqua qualitate ut effectum ſortiat neceße eſt, quòd dicta qualitas inſit tunc temporis, & quòd probetur, & nu. 15. 16.*
17 *Quid dicit ſe talem, habet id probare.*
18 *Qualitas quæ eſt cauſa admiſſionis alicuius probanda eſt.*
19 *Cui non conueniunt uerba, minus conuenit diſpoſitio.*
20 *Qualitates appoſitæ per principem non uidentur appoſitæ ſine effectu.*
21 *Omne uerbum, ſillaba, & dictio appoſita in aliqua diſpoſitione non iudicatur appoſita fruſtra, ſed cum miniſterio operandi.*
22 *Priuilegium principis latè interpretatur contra concedentem quando interpretatio fit ſecundùm ipſius mentem, non quando contra.*
23 *Mens potiſſimum debet attendi, & declaratur ex coniecturis.*
24 *Vbi deficit mẽs & conſenſus, dicitur adeße error, qui uitiat actũ.*
25 *Quæcunque minima ſurreptio, & obreptio, etiam doloſa uitiat priuilegium.*
26 *Nec diſtinguendũ eſt, an princeps aliter fuißet cõceßurus uel ne.*
27 *Motus proprius non tollit effectum intentionis. & mẽtis et n. 35*
28 *Nec includit non ueriſimilia.*
Nec ſupplet errorem & alios defectus.
29 *In priuilegijs ſubintelligitur illa clauſula, ſi ita eſt, & ſi præces ueritate nitantur.*
30 *Clauſula ex certa ſcientia non ſupplet ignorantiam.*
31 *Nec ea quæ ſunt facti.*
32 *Et poteſt contrarium probari.*
33 *Nec ſupplet erronea, nec falſa.*

CONSILIVM IIII.

Dicendum primo aſpectu ur̃ excellen. dñm Mat
thęũ de Seldo potuiſſe ltĩmare, ꝓut
dr̃ legitimaſſe Ale. & Vliſſem filios naturales. q. hono. uiri Ca-
roli Aurieli de Triſſino, dictamq; legitimationẽ ſubſiſtere &
1 ualere. Certiſſimi † n. iuris eſt, ſereniſſ. Imp. poſſe per reſcriptũ
legitimare filios naturales. §. illud uerò. in auth. q. mo. nat. effi.
ſui. §. liceat igitur. in auth. q. mo. nat. effi. leg. & per gl. in l. qua
in prouincia. §. diuus. ff. de ritu nup. & in l. j. C. de nat. lib. & in
auth. ex complexu. C. de inceſt. nup. firmat Bal. conſ. 373. Præ-
mittendum eſt. col. j. uol. j. & conſi. 129. factũ proponitur. col.
j. uol. 2. & plenè per doc. in c. per uenerabilẽ. extra qui fi. ſint le
gi. p Bar. & alios oẽs in l. Gallus. §. & q̃d ſi tm̃. ff. de lib. & poſth.
2 cũ concor. Et † licet iſtud ſit de reſeruatis ſupremo principi, ut
in iurib. & deciſ. præallegatis, tñ princeps ipſe põt hanc facul-
tatem cõicare inferiorib. eſto ꝙ ſit de reſeruatis, ut tradit̃ in c.
ꝙ tranſlationẽ, de offi. leg. & in l. uectigalia. ff. de public. & in l.
non ſolent. C. no. uect. & per ſpeciale priuilegium eã ꝯcedere
ẽt priuatis Comitib. palatinis, qui ex ptãte eis conceſſa poterũt
naturales filios legitimare, ut no. gl. in uerſic. poteſt, in l. j. ff. de
tuto. & cu. da. ab his, & Bal. punctaliter h. d. ut ẽt ipſe tangit in
l. cũ filius. ff. de teſt. mil. & in alijs locis allegatis per Ale. ꝯſ. 70.
Magnificus. col. 2. nu. 5. uol. 6. & idẽ Bal. in duob. aliis ꝯſi. s̃. all.
& Ang. in d. §. ſi quis igit̃, & Cano. in d. c. per uenerabilẽ. Pa. de
Ca. & alij ſcri. in d. §. & q̃d ſi tm̃. Pet. de Vbal. in trac. de ſuc. ab
inteſt. car. 8. co. 4. & per Soc. ꝯſ. 63. uiſis, n. 3. uol. 3. & Cor. ꝯſ. j.
col. 3. uer. his tñ. in 3. uol. & Fran. de Curt. conſi. 73. ſuper me-
morata col. 5. & 6. & Dec. conſi. 55. & pro tenui, col. 2. uer. ſed
prædictis, & ꝯſi. 307. uiſo, in princ. cũ concor. & iſte a Comite
palatino legitimatus ab Ipſo Imperatore illi concedente ptãtẽ
dr̃ legitimatus: cũ ipſe Comes aucto. Imperiali iſtud faciat. l. j.
§. oĩa nr̃a. C. de uet. iu. enuc. & poſt gl. tradit Bald. in d. l. j. ff. de
tu. & cu. da. ab his, & Fran. de Cur. ꝯſi. 16. clarus uir. co. 9. in fi.
3 uerſ. fortius ex quo. Conſequenter † iſti Ale. & Vliſſes legitima-
ti a p̃dic. d. Matthęo auc. uce & noĩe ſereniſ. Impe. ltĩmati dñr
ab ipſo Imperatore & ſic a pſona hñte ptãtẽ & facultatẽ ltĩmã
4 di. Et † tanq̃ legitimi poterũt eorũ pr̃i ab inteſtato mortuo ſuc
cedere excluſis aliis, ut hr̃ ĩ d. auth. q. mo. na. eff. ſui. §. liceat igi
tur. & §. ſi igit̃. & in auth. qui. mod. nat. effi. leg. §. reliqui. & §. il
lud tñ, & §. ſit igit̃, & utrobiq; p Bar. & Ange. poſt antiq. & per
doc. in d. §. & q̃d ſi tm̃, & in d. c. p uenerabilẽ, & Soc. conſi. 95.
in prin. uol. 4. ¶ Iſtis tñ obſtan. plurib. ex capitib. ꝯcludendum
eſt, p̃dictos Ale. & Vliſſem. d. Carolo nõ poſſe ſuccedere, nam
ſuccedere pñt & dẽnt alij ipſi Carolo proximiores, & omiſſis
oĩb. alio tpe, ſi opus fuerit, deducendis, ut conſulenti morẽ ge-
ram in pñtiarum ſolùm oſtẽdã, aſſertam ltĩmationẽ ex defectu
5 ptãtis fuiſſe & eẽ nullã, & nõ poſſe ſubſiſtere nec tueri. Cũ † le
gitimatio ſit q̃dã reſtõ ad primęuos natales, q̃ impetrãda & ob
tinenda erit a pſonis, de q̃b. s̃. ut ẽt hr̃ in l. j. & in l. quoties. ff.
de nat. reſti. & in l. j. C. e. tit. & ipſe. d. Matthęus nullã habuerit,
6 nec hẽat ltĩmandi facultatẽ. Et † licet aſſerat ſe hr̃e, tñ ſuæ aſſer
tioni ſtandũ minimè erit, niſi ptãs & facultas appareat, & exhi
beat̃ priuilegiũ, in quo ꝯceſſa dr̃, iuxta illud uul. non ſufficit di
cere &c. iuxta ea quę hñr in c. cũ in iure peritus. de offi. dele. &
p ſcrib. in c. ꝙ ſup his, de fi. inſt. cũ aliis ad terminos nr̃os alle.
per Dec. conſi. 288. quærit̃. nu. 8. uer. poſtremò, & nu. 9. & in l.
unica. C. de mand. prin. Neceſſe itaq; eſt ꝯſiderare: cũ aliud nõ
exhibeat̃ exemplũ priuilegij uirtute cuius aſſerit ſe dictã facul
tatẽ hr̃e, ex cuius tenore poterit apertè colligi, an illã hẽat uel
ne, ut in d. c. porrò. extra de priui. & in l. fideiu. §. pro Aurelio.
ff. de fideiuſ. & in l. ſi q̃s ſtipulatus. ff. de uer. obl. & tradit Pau.
de Caſ. ꝯſ. 161. in pñti cã. & ꝯſi. 227. ſup primo dubio, & Bald.
ꝯſ. 372. p̃mittendũ, uol. j. & ꝯſ. 129. factũ uol. 2. & Ale. cõſ. 68.
ſup j. uol. j. Soc. conſi. 212. prima conſultatione col. 2. uer. 2. p̃-
mitto. uol. 2. & ꝯſ. 63. uiſis. nu. 3. uol. 3. & Fran. de Cur. d. ꝯſ. 16.
col. 5. & p̃allegato conſi. 63. colum. 8. uer. uel demonſtrat iſta
dictio. & per ſcri. in d. c. p uenerabilem, & in d. §. & q̃d ſi tantũ.
7 Et dicto exemplo exhibito diſcuſſo, & eius tenore ruminato
ptãs in ea data minimè ſuffragat̃: qm̃ d. do. Matthæo per Impe
ratorem fuit conceſſa nõ ſimpliciter ſed tanquã cõſanguineo
Reuer. Epi Vaſionẽ. & eiuſdẽ familiæ de Seledo, de qua erat ip
ſe Reueren. Epiſc. Petrus, & Hierony. ipſius frater & nepos, ut
patet ibi. Petrũ de Seledo, & ibi, oẽs de Seledo, & ibi, ſilr̃ conce
dimus tibi Hieronymo, nec nõ Io. Petr. Hierony. atq; Pau. An-
dreę Matthęo, Aug. Frã. & Marino de Seledo ꝯſanguineis ſuis,
ut eſt uidere ibi, ꝯſanguineos ſuos, & ibi, conſanguineis ſuis. s̃.
noĩatis, & in q̃plurib. aliis partib. dicti priuilegii Imperator ip
ſe concedit facultates, priuilegia & gratias prædicto do. Mat-
thęo tanq̃ conſanguineo dicti Reuer. Epiſc. & tanq̃ eſſet eiuſ-
8 dẽ familiæ de Seledo, de qua erat ipſe Reuer. Epiſc. Et † qm̃ ip-
ſe. d. Matthęus tpe, quo fuit facta cõceſſio dicti priuilegij, non
erat ꝯſanguineus. d. Reu. Epiſ. nec de eadẽ domo & familia ſed
alterius penitus diuerſę, & ꝯñr ceſſabãt, & ceſſant qualitates &
cauſę & demonſtrationes, ſub quib. dicto do. Matthæo precisè
fuit talis poteſtas conceſſa, meritò & proculdubio ceſſare etiã
dẽt & ipſa ptãs. c. cũ ceſſante, de appel. l. adigere. §. quãuis. cum
uulg. ff. de iure pat. l. Titia Seio. §. uſuras. de leg. 2. & per Bar. in
l. beneficium. col. pen. ff. de conſtit. prin. & p Salyc. in c. cum ac
ceſſiſſent. n. 36. de conſti. & faciunt quæ hñt in c. cũ capella. &
in c. qm̃, & in c. ut priuilegia. extra de priuil. & in c. ſi Papa. in
9 princ. & in cap. licet. §. j. eod. tit. li. 6. Et † huiuſmodi demõſtra-
tio conſanguinitatis, agnationis & familiæ adiecta perſonæ. d.
Matthæi honoratę, ex quo fuit falſa & non uera, ipſam diſpoſi-
tionem & ꝯceſſionẽ in totũ uitiat & reddit inefficacẽ, ut in l. ſi
pater. & in l. nec apud. C. de hære. inſti. & ibi no. gl. & doc. alle
gantes alias concor. & eſt deciſio Bar. in l. demõſtratio. in prin.
col. 3. & uer. uenio ad tertiam, & colum. 5. uerſicu. 2. caſu. ff. de
10 conditionib. & demonſtrationib. † Vbi uult, ꝙ quando demõ
ſtratio eſt ſignificatiua affinitatis uel conſanguinitatis appoſita
in pſona honorati: ut quia appellatur filius ſeu cõſanguineus
ſi reperitur falſa, uitiat diſpoſitionem, & Bar. ibi col. 4. uerſi. &
rõ eſt iſtius deciſionis, aſſignat rõnem: qm̃ talis adiectio con-
ſanguinitatis inducit quãdam cauſam finalem, ob quam dici-

tur facta concessio,& ideo uitiat,si reperitur falsa,licet de cor-
pore constet,& hoc pp defectum & cessationem causæ finalis,
& idē uult ipse Bar.in d.l.demonst.§.q aūt.col.pe.uer.4. quę-
ro,ubi dicit,q qñ exprimitur cā respiciens consanguinitatem,
si reperit falsa,uitiat dispositionē ex eo:quia præsumitur dispo
nenté aliàs noluisse,nec fuisse dispositurū, per d.l.si pr̄, & d.l.
nec apud,& Bar.sequuntur doct.in d.l.demōst.& in d.§.quod
autē.max.Soc.col.fi.uer.præterea Bar.hic,& idem So.in l.si co
gnatis.in 3.no.ff.de reb.dub.uolens istud proculdubio proce
dere,qñ talis adiectio & demonstratio imponit personę certę,
11 prout fuit hic.Et†eo magis ista peocedunt cōsiderando gemi-
nationem & repetitionem dictæ demonstrationis consangui-
nitatis,& familiæ,per quas tanto magis ostenditur enixa uolū
tas ipsius Impera toris & præcisa,q talem gratiam & facultatē
fecit & concessit credens ipsum d.Matthæum esse consangui-
neum.d.Epis.& eiusdem familiæ,quib.cessanib.cessabat etiam
mens concedentis,not.in l.balista.ff.ad Trebel.& per Bar.in l.
cum scimus.C.de agric. & censit. lib.11.cum si. adductis per
Anto.Corset.in tract.de uerb. gemina. quem inseruit in tract.
de ptāte reg.& per Mod.in l.1.in prin. ff.de uerb.ob.Prout ēt:
qm ipse.d.Matthæus non erat notus Sereniss. Impe. nec in eū
ɔtulit seruitium aliquod,uel aliud qd fecit, pp quod præsumi
12 possit,Imperatorem talem facultatem concessisse.Sed† ut uer
ba priuilegij sonant,intuitu & meritis Reueren. d.Episcopi eā
ɔcessit ipsi.d.Matthæo nō absolutè nec simpliciter sed sub di-
cta demonstratione & causa:quia credebat ipsum esse consan-
guineum & eiusdem familiæ,prętendens eam honorare & de-
corare,aliàs minimè concessurus considerando cōiter accidē-
13 tia.l.certè.§.fi.ff.de præca.cum uul.Et†quia ipse Sereniss.Imp.
solitus est in similib.gratiis & concessionibus prædicta consi-
derare & exprimere propter dictas demonstrationes & quali-
tates,ad not.in l.plenum.§.equitij. ff.de usu & hab. & in l.uel
uniuersorum.ubi diffusè Ale.in addi.ad Bar. ff.de pign. actio.
& in l.certi cond.§.si nummos.ff.si cer.pet.per gl.& alios in l.
fi.C.de fideius.& in l.q si nolit.§.quia assidua. ff.de ędi.edi.&
14 in l.si seruus plurium.§.fi.ff.de lega.j. Et†quia stilus similium
concessionum apertè istud idem indicat:cum huiusmodi gra-
tiæ concedantur ad honorem consanguineorum & dignitatē
familiæ, qui stilus ualde considerandus est, ut per Alberi. de
Ros.in l.de quib.col.46.ff.de leg.& per glo.in l.circa.ff.de ꝓ-
batio.& multa de stilo Principis cumulat Saly.in c.2.de rescr.
& in decisi.consi.Neap.253.duo regij.col.2.uersi.6. stilus, &
ad id plura deducit Fran. Cur.in terminis nostris d.consi.16.
col.6.uersi.& iste stilus,& consi.18.col.4.uer. quinimo dixit.
15 Et †etiam quia priuilegium cōcessum sub aliqua qualitate ut
effectum sortiri possit,necesse est,q insit.d.qualitas, & probet
tunc temporis adfuisse,aliàs nihil operabitur,ut dicit gl.in ca.
si forte,de elect.lib.6.& tradunt doc.in c.fi.extra de præsump.
& in l.si uerò.§.qui pro rei qualitate.ff.qui satisd.cog. & habet
in l.Titius.ubi Bar.& omnes no.ff.de test.mil. & ad terminos
nostros,q qualitas adiecta personę Comitis palatini,cui datur
facultas legitimandi, debeat inesse dicto tpe & probari, ita q
facultas data illa non probata ruat,firment allegantes alias de-
cis.Soc.consi.146.eleganter.col.2.uol.2.& Fran.de Cur.d.ɔsi.
16.col.12.in prin.uersi.quia illa qualitas,& cons.17.uiso.col.
5.uer.sed circa quintam,& consi.18.col.j.& 2.& cōsi.73.pal.
col.4.5.& 6.dicentes,q si talis facultas concedit aliquib.nobi
lib.de tali familia,& hæredib.ac descendentib.ex eis,tales qua
litates & identitas familiæ necessariò sunt probādæ, q insint,
16 aliàs nulla dr̄ concessa ptās.Et†suadetur:qm qualitas requisi-
ta nedum est deducenda sed ēt probanda.l.j.§.ait prætor . ubi
Bar.ff.ne quid in flu.pu.cum aliis alleg.per Ale.consi.20.uiso.
nu.4.uol.6.& consi.219.super primo.in prin.uol.7. & p Frā.
de Cur.consi.55.super processu,col.4.uersi. & minus,cum suis
17 concor.Et†quia iste.d.Matthæus non dēt audiri , nec admitti
ad exercendum ista, nisi se probet talem,qualem Imperator as
seruit esse.l.quidam referunt.ff.de iu.codicil.gl.in c.in primis.
2.q.j.& per Bar.in d.l.Titius,& per Fran.de Cur. d.consi.17.
18 col.pe.uer.sed circa.&† uer.nam regula est,subdit,q qualitas,
quæ est cā,ut quis admittatur ad aliquid faciēdum, necessariò
erit probanda,allegat iura,& q̄plures decis. ut per eum, & idē
19 uult consi.50.præsens,col.4. Et†quia:cui non conueniūt uer
ba,minus conuenire dēt dispō.l.4.§.toties,ubi Bart.& scrib.ff.
de dam.infect.l.hos accusare.§.oībus.ff.de accus. Bal.in l.man
20 cipia.C.de seru.fugit.& in c.significante,de resc.Nō†enim est
uerosimile,q Imperator geminatis & reiteratis uicib.apposuo
rit tales qualitates sine effectu alicuius operationis , ita ut red-
derentur frustatorię,si eius mentis fuisset,ut absque ipsarū exi-
stentia & ueritate uoluisset concedere.c.quia uerisimile, extra
de præsump.l.fi.ff.quod met.cau.l.diuus.§.hæc stipulatio.ff.ut
21 le.nom.cau.Cum†oē uerbum,oīs syllaba,& oīs dictio in qua
uis dispōne non debeat iudicari frustra apposita, sed cum mi-
nisterio operandi,gl.in l.j.ff.quod met.cau.Bal.in rubri. C.de
ɔh.emp.in 9.q.Mod.in l.ait p̄tor,in prin.ff.de iu.iur. Fran.de
Cur.d.cōsi.73.col.5.uer.& illa uerba,& uer.seq.propriè in ter
22 minis nr̄is. Ad†quod etiā:qm̄ licet dicere soleamus , priuile-
gium principis ɔ concedentem latè esse interpretandum,nō tn̄
procedit istud,ut latè interpretet ɔ mentem ipsius , ex quo fm
eius mentem interpretationem & declarationē sumit, ut p Io.
And.in c.gn̄ali,& in c.sine culpa,in 2.q.prin.uer.3.sic nos, de
reg.iur.lib.6.per tex.in c.susceptū,eo.li.de rescr.& sequit Frā.
de Cur.d.consi.16.col.12.uer.tertiā appel.& per Fel.in c.ex li
23 teris,& in c.ī nr̄a,in 37.corellario e.ti.in ant.Non†immeritò:
qm̄ mens & uoluntas in quacunq; dispōne prædominatur &
sequenda est,ut disponunt coēs & uulgares conclones,:& mēs
cuiuslibet disponentis satis apparet ex ɔiecturis, & satis decla-
rat ex eadē scriptura & qualibet particula ipsius. l.q filiab. l.si
seruus pluriū.§.fi.de le.j.l.alimenta.ff.de alimē.& cib. cū aliis
adductis per Fran.de Cur.cōsi.48.memoriæ recolendę.col.8.
24 uer.8.cōprobat.Vbi†.n.deficit mens & cōsensus, adest error,
q in totum dispōnem uitiat,uulg.l.si per errorē.ff.de iurisdic.
om.iud.q̄ oīa applicata casui nr̄o apertè concludunt,mentem
Serenis.Impe.fuisse,talē facultatē & gratiā. d. Matthæo ita de-
mum uoluisse cōcedere,si in eo adessent qualitates antedictæ,
quæ cū cessent,cessabit ēt facultas a cessante mente Imperato-
25 ris ɔcedentis.Et†suadentur ēt:qm̄ quælibet surreptio,& obre
ptio quantuncunq; minima,ēt si non esset dolosa uitiat priui-
legia,ut tradunt Bar.Cyn.& Bal.in l.præscriptione. C.si cō.ius
uel util.pu.& tradunt Ang.& Mod.per illū tex.in l.sed si hac.
§.patronū.ff.de in ius uoc.& can.in c.super literis,de resc.ubi
post alios diffusè prosequit Fely.col.2.& seq.& idē Fely. in ca.
ad audientiam.eo.titu.col.antep.nu.57.& seq. & in casu pn̄ti
prosequit Fran.dc Cur.allegando alias decis.d.consi.16. colū.
pe.& antepe.uersi.ultimò ista,& uer.quia modica obreptio, &
consi.17.col.5.uer.ult.accedit,& ɔs.18.col.5.uer. ad secundū.
26 Nec †ī priuilegiis cadit illa distinctio,de qua in d.c.super lite
ris.an fuisset aliter Princeps cōcessurus,uel ne,ex quo sp uitiat
ex cā surreptionis & obreptionis ea solùm cessante, ut firmat
Io.An.ibi,quem refert & sequitur Io. de Mil.in uer.priuilegiū
reddit nullū,& Fely.post alios in d.c.super literis , col.2.in 3.
limi.nu.8.ubi allegando alias deci.dicit,firmam conclu.& pci
sam esse, priuilegia declarari iuxta mentē concedentis expres-
sam, vnde quæcunq; surreptio & obreptio illam uitiat,ut ipse
27 dicit in d.c.ad audientiā,col.antep.& pe. ¶†Nec obstabit mo-
tus ꝓprius ipsius Imperatoris,q (ut uulgò dr̄) tollit obreptionē
& surreptionē:qm̄ motus proprius non tollit defectū intētio-
* nis & mentis,nec ista supplet,fm gl.& * cōiter scribē.in cle. si
Rom.Pontifex,de p̄b.& fm Io.An.& alios in c.si motu ꝓprio,
de præb.lib.6.& ponunt Moder.in c.cæterùm.col.6. & in ca.
ad aures,col.4.& 5.de rescr.& dn̄i de Ro.in no.in tit. de p̄bē.
28 decis.6.& Egid.Bellem.deci.475.& 746.Nec†ab re: quia mo
tus proprius non importat scientiā.l.fideicommissā.§.si seruo,
el 2.de leg.3.& ibi no.Bal.& do.de Rot.in no.decis.332.aliàs
in tit.de rescrip.27.col.fi.& ponit Ioā.de Mil.in uer. gratia nō
potest dici surreptitia . Et quia motus proprius nō includit nō
uerisimilia,ut dn̄t Domi.de Ro.in no.in tit.de præb.decis. 27.
Nec supplet defectum consensus procedentem ex errore,sicu-
ti non supplet alios defectus minus importantes : ut hr̄ in d.
cle.si Ro.Pontifex,non enim operatur ultra mentem cōceden
29 tis,ut p Doc.in d.c.si motu proprio.Et†etiam quia priuilegia
sp hn̄t illam cl̄am,si illa expressa ueritate nitant,& illam, si ita
est,ut plenè per Mod.in c.2.& in c.j.& in d.ca.sup literis,& in
30 c.postulasti cū si.de rescr.¶†Minus ēt obstabit illa cl̄a, ex cer-
ta scientia,q̄ legit in d.priuile.qm̄ supplet tantū in his, q̄ sunt
iuris nō in his q̄ sunt facti,in qb.p̄sumit ignorātia,fm Bald.in
l.fi.col.2.uer.dicas ēt.C.sen.rescin.non pos.& Pau.de Ca. ɔsi.
159.qō ista in fi.& Ale.cōsi.125.uiso tit.in fi.uo.ij. & per Fel.
in c.cu inter,co.3.uer.intellige bn̄.de exce.& ī c.2.col.19. uer.
etiam

etiam idem,& in c.nonnulli,col.18.in 2.limi.uer.& dicit Bal. de rescr.& Dec.in c.ad hæc.col.2.uer.& prædicta cōclu.co.ti.
31 & in cōsi.198.& ꝓ tenui.col.4.nu.6.Prout†ēt: quia ista clā nihil operat̃,qn̄ cōstat rē aliter se hr̄e, ut dicit Soc.ↄſ.73.difficul
32 tatē faciebat,co.3.uol.3.Poteſt enim ↄ̃ talem clām probari cōtrarium,ut dicit ipſe Soc.conſ.79.ſi eſſemus,col.6.in fi.uol.4.
33 Et †quia talis clā tūc demum operatur,qn̄ princeps fuit plenè informatus,aliàs ſecus: qm̄ ſi ipſi nō fuit data uera notitia, ſed penitus erronea & falſa,nihil operabit̃,ut per Fran.de Cur.ↄſ. 49.col.22.& ↄſi.35.col.pe.& Dec.ↄſ.142.& pro tenui,col.4.
34 uer.modò rn̄dendo.Stante†igit̃ errore & ceſſante mēte ipſius concedentis & dictis qualitatib.concernentib.ipſum d.Math. falſis exiſtentib.neceſſariò cogimur dicere,ipſum nullā habuiſſe,nec hr̄e facultatē legitimandi,& iſta, q̄ ab ipſo facta dr̄, euidenter eſt nulla ex defectu ptātis rōnib.& deciſ.quib.ſ̄. ¶ Nec obſt.adducta in ↄ̄rium qm̄ procedunt,qn̄ princeps ipſe ſupremus legitimat,uel alius Comes pala.cui uerè ab ipſo Imp.fuit talis ptās demandata,qđ ceſſat in ipſo.d.Math. ¶Nec obſtat,ꝙ legitimatus ſuccedit patri ab inteſt.&c.nā uerum eſt,qn̄ legitimatus fuit ab habēte ptātem,quod ceſſat in iſtis Ale. & Vliſſe, qui dn̄r legitimati ab ipſo d.Mattheo priuato,& talem poteſtatem non habente, quo fit, ut talis actus nullus minimè poſſit ipſis prodeſſe,& ſtante nullitate aſſertę legitimationis factę a carente poteſtate legitimandi ipſi non pn̄t dici legitimati, & pn̄r ab inteſtato minimè poterunt ſuccedere, & ipſis excluſis
* do. Carolo ſuccedere hn̄t alij proximiores ſm * cōes & ueras ↄclu.Cū.n.talis aſſerta legitimatio ſit nulla ex cauſis prędictis, iudicāda eſt perinde ac ſi facta non fuiſſet ſm iura uul.qua nō apparente neceſſariò concludendum erit ut ſ̄. Pariſius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Imperator poteſt legitimare filios naturales per reſcriptum.*
2 *Et hanc poteſtatem poteſt concedere alteri.*
3 *Legitimatus a Comi. palatino dicit̃ legitimatus ab Imperatore.*
4 *Poteſtas legitimādi regulatur ſecundū tenorē priuilegij, & n.5.*
5 *Comes quando poſſit exercere etiam extraordinaria.*
6 *Et quid ſi cōceditur, quòd poſſit legitimare parentibus uiuentib. ſeu mortuis.*
7 *Legitimatio poteſt fieri etiam de abſente.*
8 *Nam poteſt ratificari uerbo & facto, & n.9.*
10 *Qualiter intelligatur illa clauſulae, Comitum, Baronum, militariumq; filijs exceptis, & quos comprehendat.*
11 *Legitimatus poteſt ſuccedere ex teſtamento & ab inteſtato.*
12 *Legitimatus an comprehendatur in ſtatuto uocante maſculos & excludente fœminas, & nu.13.14.& 15.*
16 *Gradus qualiter computentur.*
17 *Sententiæ poteſt renunciari.*
18 *Ius municipale præfertur iuri communi.*
19 *Compromiſſum quæ comprehendat.*
20 *Sententiæ uerba ſtrictè interpretanda.*
21 *Succeſſio in ſtirpes & in capita quando conſideretur, & nu.23.*
22 *Quando filius ſubintrat locum patris, & nu.23.*
24 *Succedens alicui cum beneficio inuentarij ſaluas habet actiones.*
25 *Et max.illas ſibi competentes ad fideicommiſſum, quæ ſaluæ erunt,etiam ſi adeat ſine inuentario.*
26 *Qui dolo deſiit poſſidere, adhuc poterit conueniri ad reſtitutionē fideicommiſſi.*
Fideicommiſſarius pro reſtitutione fideicommiſſi agere poteſt, & contra eum qui dolo deſiit poſſidere.
27 *Bona teſtatoris poſt aditam hæreditatem ab hærede effecta ſunt unum patrimonium.*
28 *Hæres grauati tenetur fideicommiſſario reſtituere fideicommiſſū re aut uerbo.*
29 *Quæ actio competat fideicommiſſario pro reſtitutione ipſius fideicommiſſi.*
30 *Facta reſtitutione fideicommiſſi actiones actiuæ & paſſiuæ transferuntur in fideicommiſſarium.*

CONSILIVM V.

1 Imperator † tanq̄ ſupremus princeps poteſt p ſuū reſcriptum legitimare filios naturales tm̄,ut dn̄t oēs in §.illud uerò.in auth.quib.mod.natu.effi.ſui, & in §.licet igitur,& in §.ſit igitur, in auct.quib.mo.na.effi.legit.& hr̄.ff.de natal.reſti.& pleniſſimè tangunt cano. in cap.p uenerabilē,q̄ fil.ſint leg.& doc.oēs in l.Gallus.§.& quid ſi tm̄,
2 ff.de lib.& poſth.Et†licet iſtud ſit de reſeruatis principi,ut tradit̃ in c.ꝙ translationem,de off.leg. tn̄ pōt ipſe princeps hanc ptātem & facultatem alteri inferiori cōicare & per priuilegiū concedere Comitib.palatinis,qui Comites ex ptāte eis conceſſa pn̄t legitimare naturales,ut tradit Bal.in l.j.ff.de tuto.& cu.dat.ab his,& Ang.in d.§.ſi quis uerò, Pau.de Caſt. & alij in d. §.& qđ ſi tm̄,& Can.in d.c.per uenerabilē,& tradit Bn̄d.Cap. ↄſi.2.col.3.& 4.& Corn.conſi.j.col.3.uer.his tn̄,uol.3.& Soci.ↄſi.63.uiſis.nu.3.uol.3.& Fran.de Cur.cōſi.73.ſup memorata,col.8.& Dec.ↄſ.55.& ꝓ tenui,col.2.uer.ſed prædictis,& conſi.307.uiſo in prin.& Ale.conſ.70.magnificus. nu.5.uo.7.
3 †ita ut legitimatus a Comite palatino habente ptātem ut ſ̄. legitimatus dicat̃ ab ipſo Imperatore dāte ptātem, ut poſt gl.dicit Bal.in d.l.j.& Fran.de Cur.conſi.16.clarus uir, col.9.in fi.
4 uer.fortius ex quo.Et†ↄn̄r ptās legitimandi in tm̄ extenditur, in quantū conceſſa & attributa apparet Comiti ex tenore priuilegij,a quo facultas dependet,& ſm tenorē illius regulat̃,ut in c.porrò.extra de priui.& in l.fideiuſſ.§.pro Aurelio.ff.de fideiuſ.& in l.ſi quis ſtipulatus.ff.de uer.obl.tradit Pau.de Caſt. conſi.161.in præſenti cauſa,& conſil.227.ſup j.dubio,& Bal. cōſi.129.factū.uol.2.& conſi.363.præmittendū,uol.j.& Ale. conſi.67.ſup primo quæſito,uol.j.& Soc.conſi.212.col.2.uo. 2.& conſi.63.uiſis.col.j.uol.3.cum alijs infinitis concor.traditis per Mod.ſcrib.in d.c.per uenerabilē,& p alios Mod.in d.§. & quid ſi tm̄,ubi Pau.de Ca.in fi.dicit, ꝙ Comes pōt exercere oīa etiā extraordinaria,qn̄ in priuilegio eſt ſibi data talis facul-
5 tas,& ibi Iaſ.nu.97.dicit,ꝙ Comes† pōt oīa,in quib.eſt ſibi data ptās,ex quo uerba priuilegij debent conſiderari: ut dicit ibi Iaſ.n.ſeq.98.& nouiſ.repeten.ibidē iſtud firmant n.90.allegādo alias deciſ.& ↄcludentes, tenorē priuilegij eſſe conſiderandum,a quo dependet ipſa ptās,ut ēt firmat Barb.conſi.58.col. 4.uol.2.& d.Præp.in d.c.per uenerabilē,col.3.in prin. & multa ad id ſimilia & concor.poſſent cumulari, q̄ breuitatis cauſa omittuntur. Quę oīa ad præſentem facti cōtingentiā adaptando apertiſſimum eſt, Maximil.Imp.habuiſſe facultatem legitimandi.d.Peregrinum de la Ripa,& talē ptātem potuiſſe concedere,prout cōceſſit,magnifico d.Iuliano de Torto ciui Piſano, & Comiti palatino,qui d.Iulianus auctoritate ſibi cōceſſa a d. Sereniſſ.Imp.potuit,prout fecit,legitimare d.do.Peregrinū, & ↄn̄r talis legitimatio erit ualida,& firma, pinde ac ſi facta fuiſ-
6 ſet ab ipſo Sereniſ.Imp.Et†qm̄ in ſpecie d.do. Iuliano fuit data ptās legitimandi & uiuentib. parētib.& illis ēt mortuis,eſto ꝙ ipſe do.Peregrinus appareat legitimatus poſt mortē d.Hyeronimi eius patris,tn̄ talis legitimatio eſt ualidiſſima ex ptāte ēt iſto caſu attributa dicto Comiti,ut tradit Bar.in d.§.& qđ ſi tm̄,col.fi.uer.poſſet tn̄ princeps,allegādo. l.2.in fi.ff.de natal.
* reſt.&* cōiter Bar.ſequuntur ibi doct.†Pariter ēt & dicta legi-
7 timatio erit ualida non obſtante ꝙ in ea nō dicat̃ d. Peregrinū fuiſſe pn̄tem,nam Sereniſ.Imp.d. Comiti expreſſam concedit ptātem legitimandi tā pręſentes,q̄ abſentes, quo fit: ut poſito ꝓ uero ꝙ ipſe d.Peregrinus tunc fuiſſet abſens, tn̄ talis legitimatio erit ualida uirtute dictę facultatis & ptātis ↄceſſæ.Prout
8 †ēt ualida eſt ↄſiderata ratificatione dictæ legitimationis poſtmodum factæ per ipſum do.Peregrinū & uerbo & facto, quæ ratificatio facit legitimationē ipſam, ēt ſi nō ualuiſſet, ualere: ut in ſimi.dicimus,qn̄ legitimat̃ infans non interuenientib. requiſitis,nam licet illa legitimatio uideat̃ nulla,tn̄ poterit ratificari,& talis ratificatio ſufficit: ut tradit in §.& gn̄aliter.in auc. q.b.mo.na.eff.ſui.& in l.j.C.ſi ma.fac.ra.hab. & tenet Ro.ↄſi. 194.in ꝓpoſita,in 4.dub.& Sal.in l.iubemus.C.de eman.li.& Ang.tradit ↄſi.71.arbiter,uer.ſi quis aūt,& conſi.87. ſpurius, & Alex.conſi.139.col.2.eleganter.uo.j.& Corn.cōſ.177.egregiè.uol.j.& Pau.de Caſ.conſi.226.dicendum eſt,& Dec.conſi. 5.& pro tenui,col.4.uer.ſupereſt.nu.7.& diffuſius conſi.367. uiſo puncto,col.2.& 3.ubi plura cumulat tenendo & firmando ↄcl.ꝙ legitimatio facta ī abſentia ualidat̃ & redditur firma ex ratihabitione poſtmodū ſecuta,& ꝙ ſufficit talem ratihabitionē fuiſſe factā uerbo uel facto. l.Paulus rn̄det.ff.rē ra.ha.cū aliis ibi per eū alleg.quod quidem & in ipſo do.Peregrino dicēdū eſt,cū & uerbo & facto ſuccedēdo agnatis ſuis dictā legitimationē de ſe ipſo factā ratā habuerit & ipſam ↄfirmauerit.

9 Et† eo magis procedūt iſta,ſi in facto uerificari poterit, ipſum d.Peregrinum tunc tpis fuiſſe præſentem,& pñr dubitandum non erit,talem ſuam legitimationem nō eſſe ualidam & firmā ex quo fuit & eſt ualidiſſima cōſideratis ſuperius adductis.An aūt ualuerit legitimatio facta đ Baſilio,Antonio,Gabriele,Ceſ. Pōpeio filiis quondā.d.Io.de la Ripa pp illa uerba appoſita in priuilegio conceſſo Comiti, illuſtri.tñ principum,Comitū,ba
10 ronum,militariumq; filiis duntaxat exceptis.Videnda† ſunt q̄ ponit Pa.de Ca.in l.ex facto.§.ſi quis rogatus,co.fi.ff.ad Treb. & quæ ponit ipſe Pau.de Ca.conſi.230.dubitatur primò.in 4. dub.col.4.uer.dubitať.& quæ ponit Bar.in l.j. C.de dign. lib. 12.& quæ ponunt repe.in c.grandi.de ſuppl.negl. præl. lib.6. ex dictis.n.in locis prædictis hr̄ clara reſolutio dubitationis, an pp talia uerba dictus d. Comes potuerit legitimare p̄dictos uel ne,& ipſi d.Peregrino minimè conſulo, ut talem ꝓuinciā amplectatur impugnandi & annullādi legitimationem ipſam
11 factam in perſonā prædictorū Baſilij,& fratrū . Et† qm̄ legitimatio facta de ipſo d.Peregrino fuit ad ſucceſſiones ex teſtō & ab inteſtato iuxta facultatē prædicto Comiti ɔceſſam,ex ea inde inſurgit effectus, ut ipſe domi. Peregrinus ipſius uirtute poſſit ſuccedere oīb.agnatis,& cognatis,ut tradit Dy.in tract.ſucceſ.ab inte.& Io.An.in add.ad Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſta.§. fi.col.pe.& d.Ant.in d.c.ꝑ uenerabilem,& ibi no.Abb.col.antepe.uer.2.requiritur,& Pau.de Caſt. conſi.227.aliàs 34. ſup j.dubio,col.3.& Ale.conſi.2.uiſis,col.5.uer.& ad prædicta, & Ale.conſ.139.eleganter.col.2.uol.j.& Iaſ.in l.ſi is qui pro em
12 ptore,nu.241.ff.de uſucap.Hinc† etiā infert, ꝙ ipſe d.Peregrinus effectus fuit habilis ad ſuccedendū agnatis ab inteſtato ex
13 cluſis filiab.uirtute ſtatuti Veroñ.Nam† ſtatutum uocās agnatos ad ſucceſſionem inteſtati excluſis fœminis includit agnatū legitimatum: ut dicit Bal.in l.cum acutiſſimi.C.de fideicō. & in l.eam quam,col.7.uer.item fuit.eo.tit.& Paul.de Caſt. in l. ſed ſi hac.§.patronum.ff.de in ius uoc.& conſ.223.ſuper eod. col.ult.& Ale. conſi.2.col.pe.uol.j.cū aliis adductis ꝑ Iaſ.in l. cū acutiſſimi,& in d.l.ſi is qui ꝓ emptore,n.277.ubi aſſerit ꝓ hac ɔclōne,pluries ɔſuluiſſe,& ꝙ ita fuit iudicatū,prout ſentit Dec.ɔſi.365.uiſo n.7.& 8.conſi.366.pro declaratione.n.4.& Crot.in repe.d.l.ſi is qui pro emptore, & in repet. d.§.& quid ſi tm̄,car.antep.col.2.& 10.ſeq.uer. quod ſtatutum diſponit.
14 nu.75.& aliis ſeq.Et† licet quāplures doc.teneant iſtud, uidelicet,filium legitimatū non excludere fœminas uirtute dicti ſtatuti,ex quo non dēt gaudere beneficio ipſius ad excluſionē filiarum legitimarum,ut dicit d.Ant. in d.c.per uenerabilem, car.pen.& Pau.de Ca.in d.l.cū acutiſſimi,col.j.& multi alij citati per Fran.de Cur.conſi.16.clarus uir.col.3. & conſi.25.ſtatuto.col. 5.uer.uenio modo,& conſi.73. ſuper memorata,car. 5.uer.tranſeamus modò ad 3.& Dec.conſi.52.uiſo,& conſilio 393.quæritur col.2.& 3.diffuſius per Iaſ. & alios repetē. in d. l.ſi is qui pro emptore,nu.227.& alijs ſequ.& nu.283.& alijs ſeq.per Cro.in d.§.& quid ſi tantùm,car.antepen.pen.& fina.
15 Tamen † in caſu præſenti cum tractetur de ſucceſſione Clementis, & Roberti de Ripa mortuorum ab inteſtato & de excluſione ſororum & non filiarum, & ſtatutum ſimpliciter dicat,ꝙ extantibus agnatis maſculis fœminæ agnatæ non ſuccedant niſi in tertia parte tātùm, & ulterius,d.Helyſabeth aduerſaria ſoror prædictorum Roberti,& Clem.fuerit & ſit contenta, ꝙ in tali ſucceſſione locus ſit d.ſtatuto, ita vt agnati legitimati in eo comprehēdantur,& expreſsè uoluerit, ꝙ d.Baſilius & fratres legitimati ſuccederēt d. Roberto & Clem.tam in legitima q̄ in Trebellianica ipſis debita, & ſic illis bonis,in quibus ipſi poterant habere hæredem,& ipſis poterat ab inteſtato ſuccedi. Non cadit difficultas iſtis ſtantibus, quinetiam ipſe d.Peregrinus agnatus & legitimatus non poſſit & ualeat ſuccedere dictis Roberto & Clem.uirtute dicti ſtatuti prout ſucceſſerunt prædicti Anton. & fratres legitimati : eſt enim ipſe d. Peregrinus eiuſdem qualitatis ſicut & prædicti Antonius & fratres & intra gradum requiſitum a ſtatuto conſiderando ius canonicum : ſunt enim Robertus & Clemens filij quondam Bartoli,& Peregrinus eſt filius d.Hieronymi, & pater d.Barto. & pater d.Hieronymi fuerūt fratres ex eodem patre nati quo fit, ut ipſe d. Peregrinus cum dictis Roberto & Clem.fuerint in tertio gradu, nam duo fratres & ſic Anton.& Barto.nati ex quon.Ioāne ſunt in primo gradu,& filij iſtorū fratrū,videlicet Hieronymus & Bar.ſunt in 2.gradu,& nepotes ipſorū,videlicet d.Peregrinus & p̄dicti Robertus & Clemēs ſunt in 3.ut hr̄ in c.ad Sedem Apo.in c.fratres itaq;. 35.q.5. & tradit gl.in §. hactenus,& ibi Ang.Are.inſti.de grad.& Bar.& doc.in l.fi. C. de ſucceſſo.edi.& Dec.conſ.334.agitur de hæreditate,in prin. Et nulli dubium,ſtatutum loquens de gradib.ſm canones debere attendi in ſucceſſionib.ut dicit Bal.in l.fi.col.fi.uer. ſed ſi
16 ſtatutum expreſsè diceret.C.de ſucc.edi.Et† qm̄ ſucceſſio prædictorum Roberti, & Clementis per ſniam arbitramentalem fuit adiudicata inſolidū dictæ do.Helyſabeth,& ipſa dictæ ſententiæ renunciauit, quod quidem facere potuit in ſui præiudicium,ut in l.2.C.de executio.rei iud.ubi doc.oēs maxi.Bald.ꝑ illum tex.expreſsè hoc notant,& traditur in l.4.§.ſi ex conuentione.ff.de re iud. iunctis etiam his quæ hñr in l.ſi quis in conſcribendo.C.de pac.cum cōcor.non ob.tali arbitramentali ſentētia ipſe d.Peregrinus uirtute ſtatuti poterit ſuccedere, prout ſucceſſerunt Antonius,& fratres,nam talis ſnīa & res iudicata nō hēt ipſi obeſſe cum illi fuerit per dictam dom. Helyſabeth
17 renunciatum,& perinde habeatur ac ſi probata non fuiſſet: tū etiam quia tpe aſſertæ ſnię nihil fuit dictum de legitimatione, nec legitimatio fuit oſtenſa, nec uerbum aliquod factum de dicto ſtatuto,quod inducit ius municipale pręferēdum iuri cōi, ad plenè not.in l.oēs populi.ff.de iuſti.& iur.& in l.cūctos populos.C.de ſum.Tri.& fi.cath. & pleniſſimè per cano.in ca.j.
18 extra de conſtit. Et† domini arbitri ſolùm conſiderarunt ſucceſſionem ſm ius ciuile,non autem ſecundum formam ſtatuti,& ideo talis ſententia reſpectu ſtatuti,& ſic iuris municipalis continet expreſſum iuris errorem & ſic nullitatem.l.2. C. qñ prouo.non eſt nece.Et ſic non obſtabit d.Peregrino,qui minimè id approbauit reſpectu ſucceſſionis ſtatutarię,prout apertè colligitur ex inſtr̄o tranſactionis & pacti facti per ipſum d. Peregrinum cum d.Georgio marito dictæ d.Helyſabeth, quo cauetur,talem aſſertam ſniam non debere præiudicare ipſi d. Peregrino in legitima & Trebellianica ei debita propter ſucceſſionem dictorum Roberti,& Cle.Prout etiam: quia cōpromiſſum non apparet factum ſuper hoc,& ideo ad iſtud nō potuit extendi,nec arbitri habebant ptātem de hoc ſententiandi & laudandi.l.ſi cum dies.§.ſed ſi fortè,& l.non diſtinguemus.
19 §.de officio.ff.de arbi.cum concor.Et† etiam quia præſens articulus coram arbitris non fuit proſecutus l.de reb.ff.de arbit. Et etiam quia uerba ſententiæ non comprehendunt art.p̄ſentem,ut eſt uidere ex tenore ipſius: cum ſtrictè ſint intelligēda, & debeāt interpretari ſtrictè & ut iacēt, & ex uerbis ipſius nō poſſit plus inferri,q̄ neceſſariò inferať,ut dicit Bart. in l.Iulianus,col.4.ff.de cond.inde.& in l.ſi expreſſim,col.2.ff.de appe. & Abb.in c.auditis,in prin.de præſcrip.& conſi.3.nitar.q.12. uol.2.& Fulg.conſ.140.perſpectis aliàs p̄ſuppoſitis,in 2.dub.
20 & Dec.conſi.348.de duob.col.fin.† Prout etiam quia ipſa do. Helyſabeth conſiderata diſpoſitione ſtatutaria cognoſcens nullitatem dictæ ſententiæ illi renunciauit & d. Ant. & fratribus uirtute ſtatuti conceſſit dictam ſucceſſionem,in qua non poterat priuare ipſum d.Peregrinum,quib.conſideratis non obſtate aſſerta ſnīa ipſe do. Peregrinus uirtute ſtatuti pōt uenire ad ſucceſſionem prædictorum Roberti,& Cle. ¶Pro qua autē parte ipſe d.Peregrin⁹ poſſit ſuccedere p̄dictis Roberto & Clem. ab inteſtato uirtute dicti ſtatuti unà cum d.Ant.& fratribus in capita an uerò in ſtirpes, ita ꝙ illi quatuor ſimul cum d.Peregrino ueniant ad duas tertias per capita,ita ꝙ in dictis duabus tertiis ipſe d.Peregrinus conſequi debeat quintam partem. Et
21 † quia hic non ſumus in ſucceſſione deſcendentium erga aſcēdentes,in qua conſideratur ſucceſſio in ſtirpes, ut hr̄ in §.cum filius,inſtitutio.de hære.quæ ab inteſta.defer.& in auth.de hę re.ab inteſt.uenien.§.j.uerſi.ſic tñ ut ſi quem, & in l.ſi defun-
22 ctus.C.de ſuis & legiti. Nec † ſumus in ſucceſſione patrui, in qua filij ſubintrant locum patris prædefuncti. & conſideratur etiam ſucceſſio in ſtirpes,ut in §.reliquum,uerſic.ſi autem defuncto,in d.auth.de hære.ab inteſta.& in authen.poſt fratres, & in auth.ſeq.C.de legit.hære.ſed ſumus in ſucceſſione tranſuerſalium,in qua ſucceditur per capita,ut in d.authen.poſt fratres fratrumq; filios,& in corpore unde ſumitur, ubi expreſsè
23 iſtud diſponitur.Exceptis† enim illis duobus caſibus, qñ ſucceditur aſcendentibus, & quando ſucceditur patruo, in reliquis ſucceſſionibus,q̄ fiunt ab inteſtato, filij nati nō ſubintrāt locū p̄ris,& illi qui ſuccedūt debent in capita ſuccedere, ut dicit Bar.& oēs ſcri.in d.auth.poſt fr̄es,per tex.ibi apertū, & idē Bar.

Bar.& Ang.in auct.de hęre.ab intest.ven.§.si uerò neq; fratres & ad plenum tangit Deci.consi.j.col.j.& 2.& consi.217. in casu proposito,nu.2.& Ale.consi.44.col.6.uol.5.cum suis ꝯcor. quibus consideratis ipse.d.Peregrinus non potest uenire ad dictam successionem prædictorũ Roberti,& Clem.uirtute dicti statuti nisi per capita cum alijs Antonio & fratrib. respectu dictarum tertiarum.Contra quã autem personam ipse d.Peregrinus habet intentare actionẽ ad ꝯñdam dictam portionem hæreditariam, ne eius actio tanq̃ confusa pereat quò ad fideicõ-
24 missum sibi relictũ per d.Bar.de quo statim dicemus. ¶†Optimum esset per prius ad cautelam declarare,ꝙ ipse intendit esse hæres dictorum Roberti & Clem.pro portione sibi delata p statutum cum beneficio tamen legis & inuentarij, per quod actiones sibi competentes quò ad fideicommissum remanebunt saluæ,& non cõfundentᷣ: vt hr̃ in l.fi.§. si uero & ipse. C. de iu.delib.& p gl.in l.debitori tuo. C.de pac.& vtrobiq; tangunt doct.Aliàs si simpliciter hæreditatem adiret non cõfecto inuentario,posset sibi præiudicare: ut in d.l.debitori tuo.& ibi gl.quæ allegat concor.istud dico faciendũ ad cautelam & uerbotenus, nam in fideicõmisso vl'i seruatur ius antiquũ, nec est per ius nouum immutatum,& sic per l.fi.C.de iu.deli.nam fideicommissarius ul'is licèt non conficiat inuentarium, nõ propterea dñr actiones confusę,ita Mod.in d.l.debitori tuo.max. Soc.in fi.qui adducit bonam rationem, & aliàs consului adducendo ꝯcor.& ideo facta aditione p ipsum d.Peregrinum dictę portionis hęreditariæ cũ beneficio legis & inuentarij ad ꝯñdũ dictam portionẽ hæreditariam agere potest ꝯ ipsam d.Helysabeth, quæ se fecit hæredẽ uniuersalem prædictorum Roberti & Clem.& quæ modò etiã possidet portionẽ & partem dictæ
25 hæreditatis.Et† licet in pñtiarum dicat,ꝙ non est hæres nisi ꝑ tertia parte, ut patet ex instr̃o tranlactionis per ipsam factæ cum dictis Ant.& fratrib.& ideo quatenus plus possidet,poterit conueniri proculdubio. Præterea cũ ipsa transtulerit in ipsos Ant.& fratres residuũ dictæ hæreditatis in fraudẽ ipsius d. Peregrini,ut patet ex dicto instr̃o transactionis,in quo transferendo in d.Ant. & fratres residuum dictæ hæreditatis stipulata est a prædictis,ꝙ ipsi tenerentᷣ eã seruare indemnem a d.do. Peregrino,qñ ꝯ ipsam d.Peregrinus uellet agere ad dictam hęreditatẽ, ex quib. apertè colligitᷣ,ꝙ residuum dictę hæreditatis transtulit in d.Ant.& fratres dolosè, & in fraudem ipsius d.Pe-
26 regrini.Et†ideo ipsa meritò põt conueniri ac si possideret: cũ scienter hoc fecerit,& dolosè desierit possidere,ut est tex. apertus in l.nec vllam.§.fi.ff.de pe.hære.& ibi doc. allegantes alias decis.hoc idem uolunt,& facit.l.unica. C.de aliena.iu.mu.ca. fac.& ff.eod.tit.ferè per totum. Poterit ẽt d.Peregrinus pro dicto residuo,si vult,agere ꝯ dictos Ant.& fratres possessores, ut in l.si hæreditate,& in l.rl'r,& in l.licèt minimam, & ll.seq. ff. de peti.hæred.cum similib. Eligat igitᷣ uiã melius sibi uisam agendi,& ꝯ dictam d.Helysabeth uel pro residuo ꝯ Anto.& fratres possessores.Quantũ uerò attinet ad fideicõmissum d.Peregrino relictum per d.Bart.de Ripa patrẽ do.Roberti,& Clem. & Helysabeth cum dictum fideicõmissum fuerit purificatum, ex quo prædicti Robertus & Clemens mortui fuerunt sine filiis,meritò debetur ipsi dom.Peregrino pro iij.parte,ad quam per dictũ testatorem fuit uocatus & substitutus, ut patet aper-
27 tissimè per cões & uulgatas conclo.In† quo fideicommisso cõnumeranda sunt bona quond.dñi Hyero.quæ uirtute alterius per prius fideicõmissi facti per ipsam d.Hiero.peruenerunt ad d.do.Bar.quæ bona d.Hyer.incorporata, & unita bonis ipsius d.Bar.non considerantur amplius ut bona ipsius d.Hyero.sed ut bona d.Bar.ex quo effecta sunt unũ corpus, & unum patrimoniũ,& oĩa dñr fuisse ipsius d.Bart.cum ipsius bonis fuerint mixta & unita,ita ꝙ unicum & propriũ patrimoniũ ipsius fecerunt,& dñr,ut hr̃,in l.j.§.præterea sciendum est.ff.de separatio.& in l.sed si plures.§.filio impuberi.ff.de uulga.& pupil.& plenè tãgitur in l.j.§.ueteres.ff.de acq.pos.& in rub. ff.de acq. hær.uirtute itaq; dicti fideicõmissi ipse d.Peregrinus de oĩbus bonis d.quond.d.Bart.deductis prius de iure deducendis consequi dẽt integrè tertiam partem tãto minus quantũ fuit consecutus,residuũ aũt dictæ tertiæ partis fideicõmissariæ conseq poterit & habere,ut ipse testator disposuit, & quia fideicõmissum est ul'e quotæ,& tertiæ partis hęreditatis,& præstare illud hñt hæredes d. Roberti, & Clementis grauatorum ad d.fideicommissum. ¶Aduertendum erit pro ipsius fideicõmissi relicto quo hñdo qua uia,quo ordine,& ꝯ quos ipse d.Peregrinus ꝑ-
28 cedere dẽat.Nam†certissimum est,ꝙ hæredes grauati tenẽtur fideicõmissario ul'i restituere fideicõmissum uel re, & facto, uel uerbo tm̃,ut hr̃ in l.j.in princ. in l.restituta.& in l.facta.ff. ad Treb.ante enim factam restitutionem rl'r fideicommissario non cõpetunt actiones,vt no.in d.l.facta. & in d.l.restituta. & insti.eo.§.restituta,& C.eo.l.pen.§.fi.Cum itaq; hæredes ipsorum Roberti,& Clem.uirtute statuti ab intestato fuerit ipsa d. Helysabet pro iij.parte, & pro aliis duab.fuerunt ipse d. Peregrinus, Anto. & fratres,ut superius fuit cõclusum, & actio ad fideicommissum competens d.Peregrino remaneat efficax, & non sit confusa, agere poterit ꝯ ipsam d.Helysabeth hæredem pro parte prædictorũ Roberti,& Clemẽ. ut pro dicta parte fa-
29 ciat restitutionem dicti fideicõmissi. Nam †fideicommissario ꝯ hæredes grauati fideicõmisso competit efficax actio, & remedium ad ipsius restitutionẽ,ut in d.§.restituta,& in d.l.facta,& in d.l.restituta,& in d.l.pen.& traditur per Bar.& alios in l.nõ est cogendus,& in l.Papinianus,& in l.quia poterat,& in l.cogi.§. si pater filio,cũ si.ff.ad Treb.& ut nullus scrupulus remaneat,ipsa d. Hely. poterit restitutionẽ dicti fideicommissi facere ipsi d.Peregrino saltim uerbo, ut ea facta magis expeditè actio possit intentari ꝯ prædictos Ant.& fratres, tum hæredes, tum possessores ut s̃.tum quia ẽt tpe quo uiuebat.d.Bar. testator,ipsi Ant. & fratres occupauerãt & tenebant bona ipsius d. Bar. quæ fuerunt dicti quon.d.Hyer.& ad illa recuperanda d. Bar.cõpetebat actio,& talis actio hereditaria competit fideicõmissario restitutione facta per hæredes grauati saltim uerbo,ut in l.j.in prin.& §.j.& in l.si quamuis, & in l.si hæres pecuniã. ff.ad Treb.Ipsa enim do. Helysabeth cum dicat se hęredem ꝑ tertia,& uerè nõ possideat bona fideicommisso subiecta dicti d.Barthol.nõ poterit ad aliud cogi,nisi ut uerbo restituat hęreditatem pro tertia parte fideicõmissi d.Peregrino: nam realiter restituere non põt,cum bona hæreditaria subiecta fideicõmisso,& uiuente d.Barth.testatore & post fuerint & sint occupata p ipsum Ant.& fratres, & quò ad portionẽ suam realiter satisfecerit dictum fideicommissum ꝑ quanto possidebat,& si uerbo parata est restituere pro residuo non poterit per fideicom-
30 missarium ad aliud cogi.Ex†quo restõne realiter facta in fideicõmissarium ipso iure transferuntᷣ actiones actiuæ, & passiuæ ꝯ alios debitores hereditatis,ut hr̃ in l.j.in prin.& in §.j. ff.ad Treb.& in d.§.restituta,inst.e. Et si uoluntariè ꝑ residuo dicti fideicommissi cõsequendo ipsa d.Helysabeth uult uerbo facere restõnem fideicõmissi d. Peregrino,liberè fiat & recipiatur, qua facta agatᷣ ꝯ d.Ant.& fratres,tũ hęredes grauatorũ,tum occupatores bonorũ dicti testõris subiectorũ fideicõmisso,& debitorũ ipsi d.Peregrino pro integra tertia cõputato eo qđ iam habuit & recepit.Et hac uia & istis remediis d.Peregrinus ꝯsequitᷣ integrũ residuũ fideicõmissi,nã aliter ipsa d.Hely.non poterit cogere ad realẽ restitutionẽ ipsius: cũ uerè non possideat bona fideicõmisso subiecta.Et si dicti Ant. & fratres ꝯueniuntᷣ & in ius trahuntur ab ipso d.Peregrino seruata forma superius expssa,nihil effectualiter & iuridicũ poterũt opponere,& si aliquod friuolũ opponetᷣ,poterit de plano, & de facili replicari. Et si ipsa d.Hely.recusaret facere dictã restõnẽ uerbalẽ,poterit ad illam faciendã cogi,iurib.& decis.quib.s̃. Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Princeps p rescriptũ potest legitimare filios naturales,& nu.45.*
2 *Et ista potestas potest concedi Comiti palatino,& nu.46.*
3 *Tenor concessionis & priuilegij debet attendi.*
4 *Post mortẽ patris filius non potest legitimari,nisi Comiti concessa sit talis potestas.*
5 *In claris cessat alia interpretatio.*
6 *Successiones regulantur secundũ constitutiones ciuiles,& ideo princeps potest illas alterare,& num.7.sed contra num.47.48. & 49.*
8 *Princeps potest tollere ius positiuum. Sed contra nu.48.49.& 50.*
9 *Princeps an possit tollere dominium quæsitum de iure ciuili.*
10 *Potestas principis magna est.*
11 *Princeps potest legitimare in præiudicium illorũ, quibus erat ius quæsitum.*
12 *Priuilegium legitimandi concessũ Com. palatino interpretandũ est.*

est ut minus lædat ius commune quàm fieri possit.

13 *Priuilegiũ concessum contra ius commune strictissimè est interpretandum.*

14 *Et quando priuilegiũ præiudicat alteri & infert damnũ tertio in iure iã quæsito reducendũ est ad terminos iuris communis, uel ut intelligatur concessum sine præiudicio tertij.*

15 *Etiam si priuilegiũ concessũ sit motu proprio ex certa scientia, & agatur de modico præiudicio.*

16 *Quod uerũ nisi appareat de mente concedẽtis, quòd uoluerit præiudicare in aliquo.*

17 *Et quando istud est, interpretatio est facienda, ut minus derogetur & præiudicetur.*

18 *Supremus princeps sine causa non potest derogare iurigentium.*

19 *Nec tollere dominium alterius & illud concedere alijs.*

20 *Et quando id faceret ex plenitudine potestatis pretium soluendũ erit uero domino in recompensationem.*

21 *Etiam si apposita esset clausula non obstante.*

22 *Et iusta causa qua princeps possit istud facere, est fauor publicus.*

23 *Qua cessante non potest sine causa præiudicare tertio, nisi læsio esset modica.*

24 *Comes legitimando non potest tollere dominium quæsitum alijs.*

25 *Sicut etiam princeps id non potest.*

Per aditionem hæreditatis quæritur dominium.

26 *Et tale dominium ita quæsitum est de iure gentium.*

27 *Et tale dominium sine causa non potest auferri per principem.*

28 *Verba illa apposita in priuilegio, hæreditate adita uel apprehẽsa uel quæsita, an sint alicuius efficaciæ, & qualiter sunt interpretanda, & num. 29.*

30 *Princeps concedendo priuilegiũ uidetur concedere potestatẽ limitatè, sicut & ipse habet.*

31 *Inferiores à principe habẽtes iura principis nõ possunt etiã cum causa auferre rem alicui.*

32 *Legitimatio facta sine consensu patris non ualet.*

33 *Sicut non ualet, quando facta est post mortem patris id non ordinantis.*

34 *Verba illa priuilegiorum, uiuis eorum parentibus uel defunctis, intelligenda sunt ut minus noceant, & interpretanda ut non tollant ius quæsitum, & eo modo ut traditur.*

35 *Potestas legitimandi concessa Comitibus nõ intelligitur concessa in præiudicium alterius, cui fuisset ius quæsitum re ipsa.*

36 *Etiam si appareat data potestas plenissima et cũ præiudicio alterius, tamen Comes non debet illa uti sine causa & nõ uocatis & auditis his quorum interest.*

37 *Nec præsumit, quòd Comes palatinus faciat legitimationem cũ causa, nã illa debet exprimi et debet esse specialis, rationabilis, & consonans iuri, & nu. 39.*

38 *Nec de causis est credendum Comiti asserenti facere ex causa.*

39 *Et causæ generales nõ sunt iustæ, & illa nõ peccauit, & illa quia primæuo iure omnes nascebatur legitimi.*

40 *Pater habens uoluntatẽ legitimandi filium, si id nõ deduxit ad effectum, poterit ab ea recedere, & id poterit constare pluribus coniecturis.*

41 *Clausula illa, & ex alijs iustis et rationabilibus causis & cætera qualiter debet interpretari.*

42 *Legitimatio referenda est ad tenorem supplicationis.*

43 *Et si ultra supplicata Comes palatinus concedit alia, non caret suspicione.*

44 *Quando quis legitimatur tanquam filius alicuius, probandũ erit istum esse filium illius.*

47 *Successio respectu fiiliorum est de iure naturali & gentium.*

48 *Et respectu agnatorum & cognatorum idem secundùm aliquos.*

49 *Dominium quæsitum iure gentium non potest tolli.*

50 *Ius positiuum fundatum super ratione naturali & sup moralitate & bonis moribus sine causa non potest tolli per principem.*

51 *Potestas suprema concessa principi non cõprehendit, ut ipse possit facere aliquid continens inhonestum & iniustum, & ideo non potest auferre dominiũ, nec habet potestatem committendi peccatum.*

52 *Et si faciendo actum peccat, non potest illum facere: quia caret potestate.*

53 *Verba priuilegij, discretioni tuæ, limitant potestatem datam, & eam reducunt ad terminos honestos, & important arbitriũ boni uiri.*

CONSILIVM VI.

Ista Legitimatio facta per Comitem palatinum in personam Palamidesij, ut asseritur, filij quõdam Petri Mar-
1 ci vr̃ ualida & subsistere † ex quo illegitimus filius potest legiti
mari per rescriptum supremi principis, ut in §. illud uerò, in
auct. qui. mo. nat. effi. sui, colla. 6. & per cano. plenè in c. p uene
rabilem, extra qui fil. sint legi. & per doc. diffusè in l. Gallus. §.
2 & quid si tm̃. ff. de libe. & posthum. Et † ista ptãs legitimandi p
rescriptum competit etiã Comiti palatino, cui a summo Pont.
uel Imp. concessa est: vt tradit Bal. in l. j. q. 18. C. de serui. & aq.
& in l. 2. C. de preci. imp. offer. & per Pau. de Cast. consi. 325.
super j. dubio. dicentem tenorem priuilegij esse cõsiderandũ,
iux. no. in c. porrò, extra de priuil. & per Bal. consi. 295. factũ.
uol. j. & in l. cum filius. ff. de testa. mil. & per Pa. de Cast. in d. §.
3 & quid si tm̃ in fi. Et † quia in casu pñti priuilegiũ summi Pót.
& Sereniss. Imperatoris concessum prædicto Com. legitimanti
est solenne, & solennissimum, uti apparet ex ipsorũ lectura,
& in simi. dicit Bal. cõsi. 173. casus qõnis, uol. j. tollitur oĩs du
bitatio, quæ insurgere posset aduersus, & ꝯ dictam legitimatio
4 nẽ. Et † potissimum illa tacta per Bar. in d. §. & quid si tm̃, circa
fi. uers. induco ad q. uolentem post mortem patris legitimatio
nem non posse fieri, si aliter a patre istud ordinatum non fuit
in præiudicium aliorum agnatorum, quibus iam erat ius quæsi
tum, uti contingit in casu præsenti, quod sequi vñr scribẽ. ibi,
uerba enim dictorum priuilegiorũ ibi, uiuis uel defunctis eo-
rum parentib. & ibi, hæreditate adita, uel apprehensa, uel non,
quæsita uel non, facere videntur rem esse extra difficultatem,
cum per ea appareat dictos supremos principes etiam isto ca-
su præfato Comiti hanc potestatem concessisse in præiudiciũ
aliorum hñtium ius quæsitum, etiam post mortem parentum.
5 Nec † recurrere debemus ad aliam interpretationem. l. ille aut
ille. §. cum in uerbis, & l. non aliter. de lega. 3. & in simi. tradit
Bal. in auct. nisi rogati, col. 2. C. ad Treb. & Pet. de Anch. consi.
6 308. prima facie, colu. j. Vbi † asserit, hæreditates, successiones,
& bona temporalia regulari ƒm consti. ciuiles. cap. quo iure. 8.
dist. Et ideo principes supremi pñt illegitimos restituere pri-
meuo iuri naturæ, & abstergere maculam, & cõcedere ipsis ta-
7 les successiones, & tollere tale ius aliis. Cum † successio iure ci
uili uideatur inducta, ƒm gl. in l. j. ff. de acqui. rer. domi. & in l.
8 lege obuenire. ff. de uer. si. Et † isti principes supremi sint. s̃. ius
positiuum, quod ipsorum arbitrio tollere & subuertere pñt. c.
proposuit, de conces. præb. c. innotuit. de elect. & facit tex. in §.
fi. insti. de iur. na. gen. & ciui. & quod uult Bar. post gl. in l. rele-
gati. ff. de pen. cum aliis adductis in l. fi. C. si ꝯ ius uel uti. publ.
& per oẽs can. in c. quæ in ecclesiarum, & Fel. post alios in c. j.
9 nu. 30. extra de constitu. Et † quia in dñio quæsito iure ciuili,
seu positiuo princeps vr̃ hr̃e ptãtem illud tollendi etiam sine
causa, ut no. Bal. in l. fi. col. 2. uer. sed immediatè opponitur, C.
sent. resc. non pos. & Ang. in l. item uerberatum. ff. de rei uend.
& in l. Lucius. ff. de euic. & Pau. de Cast. in l. 3. col. j. ff. de testa.
10 & in l. cum hæredes, in prin. ff. de acq. pos. Nec † conuenit de
ptãte supremi principis disputare. l. j. & 2. C. de crimi. sacrile.
Nam quanta, & qualis sit, & quid facere possit, plenè traditur
in locis superius allega. & alibi pluries, & pluries per doc. & le
gendo, consulendo, & repetendo, & in diuersis tractatibus.
11 Et † ꝙ possit legitimare in præiudicium illorum, quib. erat ius
quæsitum vr̃ firmare Pau. de Cast. qñ est concessa Comiti talis
ptãs, consi. 228. super puncto, & consi. 223. uidendum est, &
Ale. consi. 2. col. 6. uersi. & dicit Pau. uol. j. & consil. 87. colũ. 7.
uersic. & dicit Pau. uolu. 2. Et istis consideratis dictus Palami-
desius legitimatus bene poterit succedere suo asserto patri, &
excludere. d. Hely. sororem uterinam, & alios forsan proximio
res dicto quond. Pet. ¶ Si tñ facti veritatẽ cõsiderare uolumus præ
asserta legitimatio subsistere minimè põt in præiudicium præ
12 dictæ. d. Hely. superius adductis minimè obstantibus. Ad † ita
dicendum moueor ex infrascriptis, omissis quamplurib. aliis,
quæ ad id copiosius adduci possent. illud. n. certũ est, ꝙ dicta
priuilegia concessa p̃fato Com. pala. interpretanda sunt, ut mi
nus lædant ius cõe q̃ fieri possit, per tex. in c. nos. §. j. de tempo.
ord. lib. 6. & ibi no. Gem. & alij scrib. & tradit Abb. in c. certifi
cari, col. 3. de sepult. cum aliis plenè cumulatis per Fely. in c. j.
de rescri. in antiq. col. 7. uer. 2. declara. nu. 18. & seq. & p Dec.
13 ibi col. 5. uer. 2. limitatur. Strictissimè † . n. interpretanda sunt
cum con-

tum contra ius cõe conceſſa appareant;ut habetur in c.priuile
gia.3.diſt.& per Io.And.& d.Ant.in c. olim, de uerb.ſig.& ꝑ
Imo.in l.etiam.ff.ſol.mat.& in c.cauſam,quæ.de reſcr.cũ alijs
ibi adductis per Fel.col.9.nu.44.& ſeq.uerſi.interpretatio pri
14 uilegij,& nu.61.Et † quia talia priuilegia præiudicant alteri,
& damnum inferũt tertio in iure iam quæſito, exponẽda ſunt
ad terminos iuris cõis. uel ut intelligãtur conceſſa ſine præiu-
dicio tertij,iux.c.quamuis,de reſcr.li.6.& l.2.§ meritò.& §.ſi
quis a prin.ff.ne quid in lo.pub.& in.l.nec auus.C de emãci.li
be.& per Bar.in l.impuberi,in 2.not.ff.de admi.tut.& per eun
dem in d.l.Gallus.§.& quid ſi tantùm,co.pe.cum aliis aductis
per Fely.in c.nonnulli,de reſc.nu.49.uerſi.& Mart. Laud.& ꝑ
eundẽ in d.c.j.de reſcr.col.6.nu.29.uerſi.declara duobus mo
dis,& eſt bona gl.in l.fi.§.in cõputatione. C.de iu.delib..& ibi
Alex.col.pe.& antepe.nu.10.adducit alias deciſ.concor.prout
15 ẽt facit.Dec.in d.c.j.col. 5.nu.6.uer.quod limitatur & † iuxta
ea quæ ponit idẽ Fel.in c.ſuper eo.nu.4. de offi.deleg.& Dec.
ibi nu.1.& alijs ſeq.ubi allegando diuerſas deci.cõcludũt , iſta
procedere,etiam ſi conceſsio eſſet facta motu ꝓprio, & ex cer
ta ſciẽtia,& etiam ſi ageretur de modico prẹiudicio. prout dif
fuſe iſtud vltimum proſequitur idem Dec.in c.quæ in eccleſia
16 rũ,nu.35.uerſi. Quartus caſus,de ꝯſtitutio.Et † licet ex uerbis
dictorum priuilegiorum uideatur apparere de mente dictorũ
ſupremorũ principum,ꝙ in aliquo uoluerint prẹiudicare ter-
tio, & derogare iuri cõi, & ꝯñr dicendum uideat̃.d.priuilegia
ita eſſe interpretanda,ut tradit̃ in c.ex parte,el 2. de off. deleg.
* ubi ſcrib.*oẽs not.& per Alex.conſ.215.nec arguendi. col. fi.
uol.2.cum alijs adductis ꝑ Dec.in d.c.1.de reſcr.nu.6. & col.
5.ver.eſt tñ aduertendum,& uer.vñ probabilis diſt. & ꝑ eun-
17 dem in d.c.ſup eo.col.2.nu.4.uer.2.rła. Tñ † illud certiſſimũ
eſt,ꝙ talis interpretatio omnino facienda eſt,ut minus deroge
tur,& iuri cõi,& tertio in iure ſibi q̃ſito,& ne inferat̃ ſibi dam
num ad minus q̃ fieri poſſit , ẜm dec. ſuperius allegatas cum
alijs adductis per Deci. in terminis propriè noſtris in d. c. 1.
de reſc.nu.7.col. 5.uer. 2.limitatur,& per Fel.in d. c.ſuper eo,
18 nu.4.¶ † Secũdò moueor ex illa cõi doc. diſponente, ſupremũ
principem ſine cã derogare non poſſe iurigentium, ẜm Bar.&
alios doc.in l.fi.C.ſi con.ius,uel util.pub. & ꝑ doct. diffusè in
19 c.q̃ in eccłarum, præal.maximè Fel.nu.36.& Dec.n.31. Et † iõ
dñium alicuius rei,quod eſt de iur.gent.l.ex hoc iure. ff. iuſti.
& iu.l.1.ff.de acq.rer.do.non põt ſine cã de uno in aliũ tranſ-
ferri,ẜm Arch.Gem.& alios in c.ius ciuile.1.diſt. & Inn. in c.
quia pleriq;,de immu.eccl.cũ alijs traditis poſt Bar.ꝑ ſcrib. in
d.l.fi.& ꝑ Ab.in d.c.quẹ in eccłarum,ubi Fel.alia adducit nu.
37.& ſeq.prout facit ibi Dec.nu.29.& 31.& ꝑ Bal. in l. reſcri.
col.fi.C.de preci.impe.offer.& Bar.in proœ.fforum, col. 3. &
Alex.conſ.89.excellentiſſimi,col.pe.uol.5. & Dec. conſ. 357.
20 in caſu,col.3.nu.5.Et † ſi omnino hoc facere uellet ex plenitu
dine poteſtatis iuxta ea quẹ tradit Ang.in d.l. item verberatũ.
ff.de rei uendi.& in l.2.C.de quadr.prẹſcri.cum cõcor. Tamẽ
adhuc neceſſarium eſt , ꝙ precium ſoluatur illi , qui dominus
eſt,& a quo dñium aufertur,ut no. Archi.in c.per principalẽ.
9.q.3.& hr̃ in l.ſerui.C.pro quib.cau.& ibi Bald.in fi. cũ alijs
alleg. per Fel.in d.c.quẹ in eccleſiarum.nu.41.& 42. ubi uult
iſtud procedere,ẽt ſi princeps ſupremus hoc faceret cum cã,&
utrumque dictum ſequitur ibi allegando alias deci.Dec.num.
26.uer.& iſta conclu.& nu.29. uer. & certè cum precium , &
n.31.circa fi.uer. ſed optimè Ang.& idem Dec. apertius iſtud
ſentit in d.conſi.357.num.6.uer.poſtremò.ẽt uolens expreſsè
hoc procedere , ẽt ſi ſupremus princeps uellet priuare aliquẽ
21 dominio ſuo ex cauſa. Nam † adhuc precium ſoluẽdum eſt in
recompenſationem,ſubdens ibidẽ iſtud procedere,ẽt ſi appo-
ſita eſſet clauſula,non obſtante,ut per eum,& per Iaſ. in l. fin.
22 nu.3.C.ſi ꝯ ius uel uti.pub.Cauſa † autem iuſta, ut poſſit prin
ceps iſta facere,eſt fauor publicus,per d.l.item ſi uerberatum,
& per l.uenditor.§.ſi conſtat.ff.com.prẹd.& per Bar.in proœ.
23 ff.col.3.& Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum, nu. 39. Et † iſta ceſ-
ſante non poterit ſine cauſa ꝑiudicare tertio per iura, & deciſ.
de quib.ſupra,& per Fel.in d.c.q̃ in eccleſiarum,n.54.& Dec.
nu.38. Niſi læſio eſſet modica iuxta ea , q̃ habentur in l. quo-
ties.C.de precib.impe.offer.& per d.Ant.Abb.& Imo.in d. c.
q̃ in eccleſiarum,& Fel.ibi adducentem alias dec.num.67. Ex
24 † quibus ad caſum pñtem Bal. in d.l.reſcripta,in fin.infert, ꝙ
habens ptãtem legitimandi ſpurios non põt legitimando eos
25 tollere dñium quæſitũ alijs,cum ſit de iure gen. Quod † ſatis
ſuadet: cum ẽt ſupremus princeps non poſſit hoc facere, vt eſt
deci.expreſſa Bar.in d.l.Gallus.§.& quid ſi tantùm, verſic.pro
decłone huius,col.pe.ubi expreſsè uult, ꝙ qñ princeps legiti-
mat poſt mortẽ patris aliquẽ legitimando non tollit ius quæſi
tum alijs, & potiſſimum qñ illi hẹreditatem adiuerunt,& poſ
ſeſſionẽ bonorum apprehenderunt,nam per talem aditionem
eis fuit q̃ſitum dñium.l.cum hr̃des.ff.de acq.poſſ. Qđ dñium
eſt de iure gen. ut deduxi, ſecus qñ hr̃ditas non eſſet adita , &
expreſsè hoc idem firmat Bal.in l.Deo nobis,in fi.C.de epi.&
cler.& Pau.de Caſ.in d.§.& quid ſi tm̃,col.pe.ver.& ꝑdicta,&
verſ.ſi uerò,& ver.ſi aũt facta ſit, & Alex.ibi,col.pen.uer.circa
ſecundã,nu.26.& Are.& Soci.ſequuntur col.penul.uer. circa
tertium,nu.24.& Iaſ.ibid.nu.121.& duob.ſeq. & diffusè hoc
idem uolunt ibi repeten. Hiſpa.car.pe.& fi.hñtes pro abſolu-
to talem legitimationem non poſſe tollere dñium ita quæſitũ
per aditionem hr̃ditatis, & ſequit̃ ibi Galliau.car.ult.col.3.n.
90.& 94.& ſeq.& Crot.ibid.n.66.& ſeq.ubi rñdet dictis Dy.
26 tenẽtis ꝯrium in ꝯſ.10.qõ talis eſt. Iſtis † .n.in locis doc.ꝑdicti
dicunt,tale dñium quẹſitum per aditionem hæreditatis, & ap
prehenſionem bonorum eſſe de iure gentium,licet quæſitum
ſit per modos ciuiles, & ideo a principe legitimante tolli non
poſſe,& hoc expreſſius tenet Fely.in d.c.quæ in eccleſiarũ,nu.
68.& ſeq.& nu.71. ubi allegando quamplures deci.dicit,mul
tùm differre ius adeundi a iure quẹſito per ipſam verã aditio-
nem,per quã q̃ſitum fuit dñium,qđ per principẽ tolli non pt̃,
ut dictum eſt,eſto ꝙ q̃ſitum appareat per modum ciuilem. Et
27 † licet Dec.ibi nu.36.ver.Quintus caſus,allegãdo aliqua dicat
principẽ tale dñium ita quæſitum ſine cã poſſe auferre,tñ ma
* gis*cõis opi.eſt in ꝯriũ,ut patet ex deci.quãplurib.s̃.adductis,
& firmat Bar.in d.l.ex hoc iure, quẽ alij ibi ſequunt̃, & Bal.in
l.1.in fi.C.de iur.aur.anulo & Alex.in d.l.cũ hr̃des.in princ.
& expreſſius Aret.in l.3.col.fi.ff. de teſta.& Iaſ.qñ poſt aditio-
nem hr̃ditatis bona fuerunt apprehenſa, in d.§.& quid ſi tan-
tùm.nu.125.ſeq.& Galli.col.fi.in fi.ibidẽ adducens gl.& Bar.
in l.fi.C.ſi ꝯ ius,uel uti.pub.expreſsè iſtud firmantem,& idem
vult Iaſ.in d.l.fi.nu.3.uerſ.7.limita. & dictis per ipſum Deci.
optimè rñdetur per repetẽ.s̃.citatos in d.§.& quid ſi tantùm,
& ſi adhuc dicta per Deci.ꝯſideramus , ut princeps poſſet ſine
cã , tñ precium in recompenſam eſſet ſoluendum, ut ipſemet
dicit,& pluries in d.c.quæ in eccleſiarum,uer.& nu.præal.Cũ
igitur d. Palamideſius legitimatus appareat poſt mortẽ aſſerti
ſui patris, & poſtquã ipſa d.Helyſabeth adiuit hr̃ditatẽ, & bo-
norũ poſſeſſionẽ realiter apprehendit,ueriſſimum erit dicere,
Comitẽ palat. legitimantẽ non potuiſſe ab ea auferre dñium
28 ita quæſitum.¶ † Nec ob.illa uerba priuilegiorum,hæreditate
adita,uel apprehenſa , uel quæſita &c. Nam uel nullius erunt
efficaciæ,cum tendant ꝯ ius cõe, & lædant tertiũ grauiter , &
enormiſſimè,& tollãt dñium iuriſgent.ſine cã,ut ſuperius fuit
29 concluſum,& oñſum. Vel † ad minus intelligenda ueniunt,&
interpretanda ad hoc, ut minus lædatur ius cõe, & tertius, ut
dixi , ꝙ prædicta legitimatio, ẽt iſto caſu fieri poſſit, ſoluto tñ
precio in recompenſationem , qđ precium omnino dẽt ſolui,
qñ princeps ẽt ex cã priuaret aliquem dñio rei ſuẹ,ut ſunt ap-
tiſſimæ deci.ſuperius adduc.& ſi iſtud eſt in principe ita diſpo
nente, quanto fortius id firmãdum eſt in Comi.pala. cũ maio
rẽ ptãtem illi non uideat̃ ꝯceſſiſſe,q̃ ipſe princeps ꝯcedẽs hr̃et
30 Et † ſicut ipſe hẽt limitatã ut s̃.limitatam ꝯceſſiſſe vr̃,arg.l.tra
ditio.ff.de acq.re.do.& l.nemo plus.ff.de reg.iur. & argu.l. in
31 agris,cum vulg.ff.de acq.rer.domi.Et † quia inferiores a prin-
cipe , ẽt hñtes iura principis non pñt ẽt cum cã auferre rẽ ſuã
alicui,ẜm Bal.in l.2.col.10.uerſ.no.ꝙ plenitudo.C. de ſer. &
aqua;cum alijs adduc.ꝑ Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum,nu.44.
& 49. & per Deci.ibi. nu.30. & nu.præced.verſ.in inferiorib.
32 Præterea † aſſerta legitimatio apparet expreſsè facta poſt mor-
tem d.Pet.aſſerti patris,& inſuper ſine ipſius conſenſu,qui ne-
ceſſariò requirebatur, & expreſſus, ut mãdaret illam fieri poſt
mortẽ. Quo caſu non ualet,nec tenet, ut pũctaliter tradit Bal.
ꝯſ.14.ſuper legitimatione,col.2.uer.5.ad hoc addendum eſt,
uol.2.ubi iure,& rõne iſtud optimè comprobat, firmat ẽt Pet.
de Anch.conſ.242.ex tenore priuilegij,col.2.& Dec.adducẽs
alias concor.ꝯſ.338. in caſu propoſito, col.pen.& fi.nu.9.ubi
dicit , iſtud expreſsè colligi ex tenore priuilegiorum , ut eſt in
iſtis, in quib. dr̃, ita ꝙ ſufficiat procurator,nuncius,vel miſſus

habens.

habens ad hoc spāle mandatum ab ipsis legitimãdis, vel eorũ
parentib.quibus ex verbis expresſè colligitur p̄ris conſenſum
requiri,qui cũ in iſta legitimatione minimè interuenerit, me-
33 ritò virib.& effectu carere dēt.Prout † ēt non ſubſiſtit, ex quo
facta apparet poſt mortem patris, qui nec viuens,nec in ſuo te
ſta.aliquid diſpoſuit circa legitimationem d.Palamideſij,ꝙ ne
ceſſarium erat fieri,& mandari expreſſè poſt mortem poſſe ce-
lebrari, quo fit, vt poſt ipſius morte͂ facta minimè ſubſiſtat, vt
vt tradit in auth. ite͂ ſi quis.C.de natu.lib.& in corpore vñ ſu-
mitur,vt per Bar.expreſſè in d.§.& q̄d ſi tantùm,col.pen.verſ.
* qñq; ipſe filius,que͂ in hoc oe͂s * ſcrib.ibi ſequuntur,& in quã
plurib.locis alij doct.ibi citati p Ale.col.pen.& p Iaſ.nu.119.
& per alios repeten.nec mirum: q̄m ſequeretur,p̄rem h̄re hę
rede͂ ꝯ ipſius intentione͂,& me͂te͂: cũ.n.d.Petrus teſtam.nõ fe-
cerit,& ab inteſta.deceſſerit,ad ſuã hæreditate͂ vocauit venien-
tes ab inteſtato.l.ſi quis cum teſta.in prin.l.ꝯficiuntur,in prin.
ff.de iu.codi.cum ꝯcor.& nihil dicendo de d.Palamideſio vo-
luit ipſum penitus excludi ab eius bonis & ſucceſſione,vt exp̄ſ
34 ſè ēt ſentit Deci.d.ꝯſ.338.nu.9. ¶Nec iſtis obſtant illa verba
priuilegiorũ,viuis eorũ parentib.vel defunctis.nam intelligen
da ſunt,vt minus noceant tertio, vt ſuperius dictũ eſt,ꝙ poſſit
fieri legitimatio poſt morte͂ parentũ,qñ parentes ipſi iſtud or-
dinarunt vel in teſtam.vel inter viuos,& legitimatio ipſis viue͂
tibus non potuit fieri. Poterit.n.iſto caſu concurrente volunta
te patris fieri poſt morte͂ ipſorũ,qñ aũt nulla appareret uolun-
tas,erit ſecus,iuribus,& deciſ.ſuperius adduc. Prout ēt illa ver
ba,poſt morte͂ pare͂tum, intelligi p̄nt, dummõ per viuentes ab
inteſt.hæreditas nõ eſſet adita añ legitimationem, ſi aũt adita,
& apprehenſa tpe legitimationis reperiretur,talis facultas legi
timandi,ēt poſt morte͂ non cõprehe͂deret iſtum caſum,ex quo
ſequeret̄,ꝙ poſſet auferri ab illis adeuntibus dñium rerum,q̄d
eſt de iure gentium,ita punctaliter,& in terminis tradit Bal.in
l.reſcripta,in fin.C.de prec.impe.off.& in c.dño guerrã.col.7.
verſ.eſt aũt ſcie͂dũ,in tit.hic fini.lex, & tenet Pau.de Caſt.in d.
§.& quid ſi tm̃,col.pen.verſ.ſi verò, & verſ.ſeq.& Fel.expreſſè
35 ſequitur in d.c.quę in eccleſ.n.40.& 49.Accedat † ēt & illud.
nam ptãs legitimandi conceſſa Comiti b.pala.non intelligitur
conceſſa in preiudicium alterius,cui fuiſſet ius quęſitum re ip
ſa,vt tradit Bal.in l.cũ filius.ff.de teſta.mili.& Ale.cõſ.93.con
ſideratis,col.4.vol.1.& conſi.60.viſa legitimatione,col.8.vo-
36 lu.2.cum alijs adductis ſuperius.Et † licet in priuilegio appa-
reat data ptãs legitimãdi pleniſſimè, ēt cũ præiudicio alterius,
ſm Bal.in d.l.cum filius,& Pau.de Caſ.in d.§.& quid ſi tm̃,in
fi.& Alex.ꝯſ.188.perſpectis,col.pen.vol.5. Tñ conceſſio,& fa
cultas dictæ ptãtis interpretanda eſt,vt Comes pal.debeat illa
vti cũ cã,& vocatis,& auditis his,quorum intereſt: vt puncta
liter tradit Bal.in l.ſi teſta.verſ.ite͂ põt.C.de teſtam.& in rubr.
C.de prec.imp.offe.in 3.q.in fi.& Alex.d.ꝯſ.94.col.fi.vol.1.&
Ant.Roſel.in trac.legitima.dũ loquitur de cã fi.& plenè iſtud
proſequitur Frã.de Cur.ꝯſ.16.col.8.& 9.& ꝯſ.17.col.fi.& ꝯſ.
78.car.7.in 4.dub.cũ alijs allegatis per Fel.in d.c.quę in eccle
ſiarũ.nu.49.& Deci.ibi nu.30.& ſequit̄ ide͂ Deci.ꝯſ.288.q̄rit̄,
nu.8.& ꝯſ.307.viſo puncto.nu.9.& ꝯſi.393.conſului,nu.11.
& in conſ.nouiter impreſſo.23.in caſu.nu.9.& 10.& ꝯſ.345.
37 nu.1.& ꝯſ.357.nu.5.& 6. Et † in dubio nõ p̄ſumit̄,ꝙ Comes
pala.faciat iſtud ex cã,nam de͂t exprimi, & vlterius de͂t eſſe rõ-
nabilis,ſpecialis,& conſonans iuri,vt dicit Bal.in d.l.ſi teſta.&
in d.l.reſcripta,& Ale.d.ꝯſ.94.vol.1.col.pen. & Dec.d.ꝯſ.288.
nu.8.& d.ꝯſ.307.nu.9.in fi.& d.ꝯſ.393.nu.11.vbi in verſi.Et
38 certè concludendũ eſt,† dicit,tales cãs debere apparere,& ex-
primi,ita ꝙ non eſt credendũ Comiti pala.aſſerenti,ꝙ cã inter
uenerit,p ea q̄ tradit Bart.in l.ſi forte.ff.de caſtren.pec.& p gl.
& doc.in l.ſi donatione.C.de colla.& Pau.de Caſ.ꝯſ.91.ſuper
eo q̄d quæritur, & idem in hoc vult ipſe Dec.ꝯſi.357.num.6.
39 8.Et † cã expreſſa per ipſum Comitem palat. legitimantem,ꝙ
d.Palamideſius non peccauit &c.& ēt illa,ꝙ oe͂s naſcebant̄ le-
gitimi,non ſunt conſiderabiles,nec de iure recipiuntur, tũ qa
gñales,& locũ haberent in quolibet legitimãdo, vt tradit Frã.
de Cur.ꝯſ.16.col.9.verſ.ſed ſcrupulus reſtat, & ſequitur Dec.
in d.conſi.393.nu.11.verſ.& illa ratio,& col.fi.in princ.ite͂ &
illa,in qua aſſerit,voluntatem Petri aſſerti patris fuiſſe ad d.Pa
lamideſiũ bona ſua ꝑuenire,non eſt vera,&(vt mihi relatũ eſt)
ꝯtriũ dictæ voluntatis probatũ apparet, & probabitur plenius,
& cum falſa exiſtat,ex ea nõ poteſt legitimatio vires aſſumere.
40 Et † ſi ꝓbaretur, ipſum Petrũ qñq; acceſſiſſe ad illũ legitimã-
dum,& perqueſiuiſſe iſtud facere,tñ nunquam fuit ſecutus ef-
fectus,& ipſum pęnituit, cognoſcens illum non eſſe eius filiũ,
vel non mereri legitimatione͂,& illa ſola attentatio non arguit
voluntatem Pet.ita fuiſſe,nam ſi talem habuiſſet, eam ad effe-
ctum perduxiſſet,arg.c.ad audientiam, de decimi.& eorum q̄
h̄nt in l.qua mente,de fur.& l.cogitatio.de pœn.cum concor.
& ſi qua uoluntas ſua fuit tpe,quo viuebat, illa iam ſua morte
finita fuit.l.4.ff.loca.c.ſi gratioſè,de reſcr.in 6.quo fit, vt ex ea
poſt ipſius mortem argui non poſſit ad caſum p̄ntis legitima-
tionis,ex quo ſua voluntas expreſſè debebat ꝯferri,ut poſt mor
tem põt fieri,vt s̃.fuit deductũ, eo ēt quia pp malos mores d.
Palamideſij ipſe Petrus inimicatus eſt illi, eũ expulit e domo,
& viuens nunquam fuit illi reconciliatus, & in tali inimicitia,
& expulſione vſq; ad mortem perſeuerauit,ad not.in l.3.in fi.
41 & l.4.ff.de adim.lega.cum ſi. Nec † cã ſupplet̄ ex illis verbis,
& ex alijs iuſtis, & rationabilibus animũ noſtrũ mouentib.ra-
tionib.tum quia de͂t exprimi, tum quia dictæ aſſertioni nõ eſt
fides adhibenda, ut deductum fuit,tum quia illa clauſula, ex
alijs,refertur ad ſimilia tantùm expreſſis nõ ad maiora,nec diſ
ſimilia,& ſic ad gñalia non ſpecialia,prout generalia fuerũt ſu
perius expreſſa.c.ſedes Ap.vbi pleniſſimè Felyn.& alij,extra de
42 reſcrip.Et † verè conſiderando tenorem ſup.porrectæ a d.Pa-
lamideſio,& poſtmodum formam legitimationis factæ per d.
Comi.pal.longè illa ampliorem, & plura comprehendentem
q̄ ſupplicatio expoſceret,ꝯ no.p Bal.in c.inter dilectos, de fid.
inſtru.& per Dec.in conſ.1.nouiter impreſſo,quamuis nu.15.
& ꝯ nota.in l.fi.C.de fideic.lib.& in c. licet Hely. de ſimon.&
43 in l.vt fundus.ff.comm.diui.& in l.vinum.ff.ſi cer.pet.† Non
poſſumus rectè aliud conſiderare,niſi propenſum animum ip-
ſius Com.pala.vole͂tis cõplacere d.Palamideſio, & tollere ius
quæſitum,& dñium rerũ d.do.Helyſabeth, apertè oſte͂de͂tis,
nolle vti hac ptãte ſibi conceſſa,ſm terminos iuris,ac ēt volen
tis illa vti mõ,& forma, quib.ſupremi principes concedentes
nullo mõ fuiſſent vſi,vt apertiſſimè colligit̄ ex ſuperius dedu-
ctis.& ideo iuſtiſſimus iudex,ad que͂ cã deuoluta eſt,ſuo recto,
& ſano iudicio idemnitati ipſius Hely.prouidere he͂t, ne iure
ſuo,& dñio rerũ ſuarũ priuetur ſimplici,& abſoluta voluntate
Comi.legitimantis,& nõ regulata lege,& ratione, & ne in exe͂
plum iſtud trahatur, ꝙ defuncti ꝯ ipſorum voluntate͂ habeãt
ſucceſſorem,quem nũquam habere voluerunt,nec ꝯſiderarũt,
& q̄d veri dñi priuentũr dñio, & iure ſuo ꝯ oe͂ iuris debitũ,&
ne Comites p̄dicti in poſterum faciant,& ꝯcedãt ea,q̄ ſupremi
principes concedentes talem ptãtem minimè facerent,nec cõ
44 cederent.¶ † Poſtremò,vt mihi relatum eſt d.Palamideſius nõ
fuit filius d.Pet.nec iſtud probatũ eſt, neq; ꝓbari poterit,ꝯñr
cum in eo deficiat qualitas filiationis, pp quã aſſerta legitima-
tio emanauit,legitimatio ipſa ruit. Nam ꝯſtare debebat tpe le-
gitimationis prædictæ,ipſum fuiſſe filium d.Pet.arg.l.in deli-
ctis.§.ſi detracta.ff.de noxal.& per Bar.in l.1.§.ait prætor.ff.ne
quid in flum.pub.& p Alex.ꝯſ.20.viſo, nu.4.vol.6.& ꝯſ.129.
ſuper primo,in prin.vol.7,& faciunt,q̄ h̄nt in l.quidã referũt.
ff.de iu.codicil.& p Bar.& alios in l.Titius.ff.de teſtam.mil.&
per Soc.ꝯſi.146.eleganter,col.2.vol.2.& Fran.de Cur.ꝯſi.16.
col.12.in prin.verſ.quia illa qualitas,& ꝯſ.17.viſo,col.5.verſi.
ſed circa,& col.pen.& alibi pluries.Et ſi talis qualitas eſſet ꝓ
bata,vel ꝓbaretur,adhuc minimè obſtabit iuribus.d.Hely.ex
quo legitimatio prædicta non ſubſiſtit, q̄ plurib.alijs de cauſis
deductis ſupra,quarũ vnaquæq; ad eã ſubuerte͂dã ſufficie͂s eſt.
45 ¶ † Nec obſtant adducta in ꝯtrium, nam verum eſt, ſupremum
principem per reſcriptum poſſe legitimare,& illegitimũ face-
re legitimum,nõ tñ indiſtinctè, & omni caſu vtitur iſta ptãte,
vt eſt,qñ vellet legitimare ꝯ conſenſum, & voluntate͂ patris,&
poſt morte͂ ipſius,& qñ hæreditas defuncti fuit adita,& appre
henſa,& p ꝯñs dñium rerum quæſitum alijs: nam iſtud p le-
gitimatione͂ tollere ſine cã minimè põt,ſi in recompenſatione͂
illius nihil ꝯcedit,ite͂ & qñ legitimatus nõ eſſet filius,vt ſigilla
46 tim dictum eſt ſuperius.Et † ex iſtis tollitur,quod ſecũdo lo-
co dicebatur,ſupremum principem poſſe hanc facultatem cõ
cedere Com.pala.nam iſtud nõ inficiatur, verum talis ptãs,&
facultas interpretanda eſt & declaranda modo quo s̃.Nec ipſe
Comes poteſt omni caſu legitimando tollere ius quęſitum,&
dominiũ,iſtud.n.ſibi denegatur,& ſine cã vera, ſpeciali, & ex-
preſſa facere minimè hoc põt,nam nõ de͂t ſuo arbit.tali ptãte
& fa-

& facultate uti, ut deductum fuit, & dicta facultas restringenda est ad terminos iuris cõis, & ut minus q̃ possibile sit, hẽat p̃iudicare tertio, & iuri alteri quæsito. Non obst. tertium: qm̃ verum est in istis legitimationib. attendi, & considerari tenorem priuilegij, & ptãtis concessæ, at in casu pñti iam concessa priuilegia dicto Com. palat. nullo modo militant in pñti legitimatione, & illa verba, uiuis & defunctis parentib. aliam habent interpretationem, & veram, & etiam illa, hr̃ditate adita, vel apprehensa, uel non quęsita: ut sigillatim de omnib. istis fuit superius deductum, ex quib. patet considerato tenore priuilegiorum, & attentis verbis prædictis in illis positis dictum Comitem pala. non potuisse talem legitimationem facere, & per eam tollere ius realiter quæsitum d. Helysabet, & priuare eam dñio rerum, & bonorum d. q. Petri. ¶Nõ obstat, ꝙ dicebatur, supremos principes hr̃e amplissimam ptãtem, & sine causa posse tollere ius quæsitum, & ẽt auferre dñium quæsitũ alteri iure ciuili, & ꝙ successiones snnt de iure ciui. &c. Nã obiectio ista tollit ex plurib. primò tenendo successiones nedũ esse inductas iure positiuo, sed ẽt iure naturali, & gentiũ. Quod
47 †respectu filiorum non hẽt dubium, per tex. in c. ius naturale, 1. dist. & per l. cum rõ. ff. de bon. damna. & per nota. in l. in
48 suis. ff. de lib. & posthu. Successiones† ẽt aliorum agnatorum, & cognatorum recipiunt ẽt dicto iure naturali, & gentiũ, ut in l. 1. & per totũ. ff. de gradi. & in l. 1. §. hæc autem. ff. de bon. poss. un. cogn. maximè in l. hac parte, & hr̃ in §. fi. insti. de legi. agna. tute. & hanc conclus. ad plenum firmant, & prosequunt repe. Hispa. in d. §. & quid si tm̃, n. 184. & alijs seq. ubi ex quã plurib. rõnib. decisionibus, & auctoritatib. firmant, supremũ principẽ legitimando non posse tollere ius quæsitum alijs per successionem sine cã, & rationabili, & respondet adductis in ɔ̃rium concludendo, successiones inductas dictis iurib. & non
49 iure solùm ciuili. Secundò† obiectio tollitur, nam esto, ꝙ successiones iure ciuili fuissent inductæ, ut est verissima cõclusio superius plenè probata, quam ẽt sequuntur repet. Hispa. in d. §. & quid si tm̃, nu. 187. & seq. & sic patet, ꝙ licet ius positiuũ hoc inducat, tamen tale ius quæsitum nõ potest absoluto arb.
50 principis tolli. Prout† etiam: quoniam princeps ius positiuũ non simplex, sed fundatum super ratione naturali, & sup moralitate, & bonis morib. sua sola uoluntate sine cã tollere minimè potest, ut tradit Abba. in c. per tuas, col. 4. versi. sed hoc dictum, nu. 13. & 14. uer. per illum tex. extra de arb. & in sua repeti. ibi col. 11. uer. nec obstat, & idem Abb in c. de multa, de præb. col. 4. nu. 9. volens principẽ sine cã nõ posse relaxare ius positiuum fundatum super bono publico, & idem tenet Abb. in d. c. ꝓposuit, col. fi. uer. in ptãte verò, & Fel. in c. nulli, nu. 2. de sen. excom. & in c. 1. col. 7. nu. 32. de consti. & in c. ad audiẽtiam, el 2. ubi adducit alias deci. col. 4. nu. 10. de rescr. & istud sequunt repet. Hispa. in terminis nostris in d. §. & quid si tm̃, col. pe. & fi. & nu. 88. & seq. & bene faciunt, q̃ ponit Dec. in c. 1. de consti. nu. 41. uer. postremò. ubi allegando q̃ plures deci. ɔcludit, principem ius merũ positiuum de facili, & sine causa nõ debere tollere, quanto ergo fortius Com. pal. inferior non
51 poterit sine cã illud tollere. Nec † immeritò: qm̃ ptãs suprema ɔcessa Principi non cõprehendit, ut ipse possit facere legẽ ɔtinentem iniustum, & inhonestũ, ex quo non hẽt ptãtẽ auferendi sine cã dñium rerum suarũ alteri, & ɔñr cõmittẽdi peccatũ, ut est expressa doctr. Bar. ab alijs ibi approbata allegãtis ad id plura iura, in l. fi. col. 2. C. si con. ius, uel uti. pub. Et ex hoc ultimo tollunt ɔsi. Dy. Pau. de Ca. & Ale. adducta superiꝰ
52 pro parte ɔ̃ria in ult. fundamento ibi facto. Nã† doc. p̃dicti in dictis ɔsi. dñt, principem ex plenitudine ptãtis legitimando posse sine cã tollere ius quæsitum alteri, quamuis ita faciẽdo peccatũ cõmittat, nã cum ipsi fateant, principem ita disponẽdo peccare, uerum erit dicere, talẽ facultatẽ non hr̃e, p doct. Bar. superius allegatam in d. l. fi. nu. 2. & prædictos doct. circa hoc p hanc rõnem, & alias p eos adductas expresse reprehendunt repe. Hispa. in d. §. & quid si tm̃, col. fi. ɔcludentes, supremum principem non posse ista facere sine cã rõnabili, & faciẽdo dr̃ dissipare, & peccare, & tale factũ, & dispositũ obseruari minimè dr̃e, nec exequi. A fortiori igit Comes palatinus non poterit ista attẽtare, & attẽtãdo nihil agit, & attẽtatũ, & legiti-
53 matio ita facta minimè subsistit. Cõsideratis † ẽt illis verbis in priuilegijs positis, discretioni tuæ, q̃ potestatem datã limitãt, & ad terminos honestos eam reducũt, cũ sit oĩum virtutum mater, c. 1. de off. custo. & p Alb. in dictio. in uer. discretio, & arbitrium boni uiri important, ut latè p Fely. in c. 1. nu. 79. & 91. & in c. innitaris, nu. 1. eo. ti. & ibi post Abb. p Dec. nu. 3. de ɔsti. Ex quibus infertur necessariò, ipsum Palamidesiũ uirtute assertæ legitimationis non posse succedere d. Petr. ex quo p eã non præiudicatur iuri q̃sito dictæ do. Helysabeth. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Filius legitimatus simpliciter, succedit eius patri abintestato unà cum alijs legitimè natis.*
2 *Et præteritus dicit testamẽtũ nullũ, & exhæredatus habet querelam.*
3 *Et sibi debetur legitima in bonis patris.*
4 *Et agit ad supplementum ipsius.*
5 *Et potest fieri legitimatio in parte, & quò ad quid, succedat in ea parte, quæ patri placuerit.*
6 *Et ita legitimatus dicitur dispensatus, & nu. 8. 9. & 10. sed limitatur, ut plenè nu. 17. & 22. & seq. & 45. 46. & 48.*
7 *Et ita dispensatus non potest dicere nullũ, nec querelare, nec ei debetur legitima, nec ad supplemẽtũ agit, et nu. 8. 9. & 10. et 11.*
10 *Etiã si in primo testamẽto fuisset hæres institutus, & illud postea per ultimum fuisset reuocatum.*
11 *Separatum est ius filiationis, & ius succedendi, & nu. 47.*
13 *Dictio. solùm, tantùm, non aliter, taxatiuæ sunt, & restrictiuæ, & num. 13.*
14 *Nõ ualet dispẽsatio facta sine causa, & nõ citatis filijs legitimis.*
15 *Quis potest legitimari quoad personã in plena forma, & limitatè quoad succedendum, & erit uera legitimatio, & nu. 16. 17.*
18 *Et consideranda circa id sunt uerba legitimationis.*
19 *Dispẽsatio est, quãdo habilitatur ius ad personã, legitimatio quãdo persona ad ius.*
20 *Dispensatio propriè est, quãdo in parte aliter nõ legitimãdo, legitimatio est, quando in plena forma conceditur.*
21 *Comes ut possit legitimare quò ad quid, et in parte debet ad id specificam potestatem habere, & nu. 51.*
22 *Expressè habilitatus ad succedendum patri in parte legitimatus habetur quò ad illam partem.*
23 *Dispensatio licet strictè interpretetur, tamen in ea uenit expressũ & concessum etiam tacitè, & ueniunt accessoria, & quæ ex præcedentibus, & sequentibus colliguntur.*
24 *Appellatione partis, & portionis uenit dimidia, & quandoque totum, & quandoque quarta debita filio.*
25 *Etiã si apponatur dictio aliqua seu minima, licet aliàs uerificetur in modica.*
Pater relinquens filio partem uidetur legitimam relinquere.
26 *Gerens actũ uidetur illũ facere secundùm leges de eo loquentes, & ad illas se astringere.*
27 *Non exprimens aliquid, non uidetur illud uelle.*
28 *Filia exclusa per statutum à successione, si pater ei in testamento reliquit minus legitima, an possit agere ad supplementum.*
Et quid quando excluditur a successione per hominem.
29 *Dictio prædicta est relatiua præcedentium.*
30 *Geminatio operatur.*
31 *Quandoq; incontinenti uidetur quis se corrigere.*
32 *Quando legitimatio est facta ad portionem certã usque ad illam consequendam legitimato competit ius.*
33 *Relatum continetur in referente.*
34 *Testamentum reuocatum probat uoluntatem, et id in quod illud fuit relatum, & nu. 35.*
36 *Satis est, quòd legitimatus habeat certam portionem in prima institutione, licet cesset in substitutione, & alijs.*
38 *Dictio, seu, ampliat, & auget.*
39 *Et quandoque stat alternatiuè, & disiunctiuè.*
40 *Vnum caput alternatiuæ declarat aliud.*
41 *Legitimatio est donum, & gratia principis.*
42 *In gratijs, & beneficijs alternatiuis electio est beneficiati.*
43 *Patria potestas est inæxtimabilis.*
44 *Confessio patris ei nocet, & non potest reuocari.*
48 *Legitimatio potest fieri patre uolente sine citatione filiorum.*
49 *Et idem si Comiti est data potestas, ut id facere possit citatis, & non citatis.*
50 *Comitis potestas dependet a priuilegio.*
52 *Legitimatio facta sine præiudicio &c. est dispensatio.*
53 *Qui petit legitimã nõ uenit contra testamentũ, nec dicitur illud non*

non obseruare.
54 *Qui petit supplementum legitimæ non uenit contra testamentũ, nec contra uoluntatem patris.*
55 *Et potest agere ad supplementum, non obstante quòd pater prohibuerit, eum posse plus petere.*
56 *Legitimatio limitata ualet in illa portione, & nu. seq.*
58 *Legitimatus ad portionem, de qua in tali testamento, dicitur legitimatus ad certam, esto ꝙ illud testamẽtum sit reuocatum.*
59 *Quis potest renunciare iuribus & fauori suo.*
60 *Et iuri de futuro per pactum, & stipulationem.*
61 *Et legitimæ ac eius supplemento expreßè.*
62 *In testamento an possit fieri contractus.*
63 *Per ultimam conuentionem receditur à prima.*
64 *Quis potest recedere à renunciatione sibi facta.*
65 *Voluntas facto sicut uerbo declaratur.*
66 *Per actum contrarium receditur à prima uoluntate.*
67 *Renunciatio hæreditatis firmatur iuramento.*
68 *Renunciatio sine iuramento facta per filium patri non ualet.*
69 *Potest successio renunciari hæredi, quãdo fit post mortem patris, secus si eo uiuente.*
70 *Renunciatio intelligitur rebus sic statibus nec extenditur ad ius superueniens in futurum, & nu. 71. & 73.*
72 *Nec includit ea, quæ ortum habent ex facto illius, cui fuit renunciatum.*
73 *Renunciatio est stricti iuris, & strictè interpretanda.*
74 *Renunciatio etiã iuramẽto uallata uenit retractanda propter læsionem enormissimam.*

CONSILIVM VII.

De potestate Comitis legitimantis Ioan. Bapt. minimè est opus aliquid attingere: cum potestas sua amplissima sit, & potissimum accedente consensu, & uoluntate Iasonis patris naturalis ipsius Io. Bap. esto ꝙ filius naturalis, & legitimus d. Iasonis ad id non fuerit citatus, ut apertissimè colligitur ex tenore, & uerbis priuilegij, & facultatis d. Comiti cõcessæ per
1 sum. Pontifi. & serenifs. Imperat. Et † stante dicta potestate; & facultate, si d. Ioan. Bapti. simpliciter, & absolutè fuisset legitimatus, absq; dubio d. Ias. eius patri, casu quo intestatus decessisset, pariter successisset unà cum alijs filijs legitimè natis, ut tradit Bal. in l. si te parentes, per illũ tex. C. de suis & legit. & Bar. post Ray. in l. ex facto, col. 3. nu. 3. vers. vlt. hoc. ff. de vul. & pupil. quem in hoc cõiter sequuntur scriben. oẽs ibi maxi. Mod. Papien. nu. 19. in fi. asserentes, opi. Ray. indistinctè esse ueram, & in puncto iuris, & in practica, & idẽ volũt in rub. ff. de libe. & posthu. nu. 11. in fi. & in l. si is qui pro emptore, nu. 235. ff. de vsucapio. & nu. 278. vbi ad id allegant iura id probãtia, cũ
2 si. traditis per Deci. consi. 288. quæritur, nu. 2. Et † si mõ, quo s̃. d. Io. Bapt. fuisset legitimatus, & postmodum a Iasone patre fuisset preteritus, siue exhæredatus minus solenniter potuisset testamentũ rumpere, & dicere nullũ, & illud querelare, ut tradit Bald. in l. cum in adoptiuis, col. 3. C. de adoptio. & in l. certum. ff. de iniu. rup. & Pau. de Cas. consi. 221. super puncto, & Ale. consi. 239. eleganter, col. 4. circa finem, & consi. 35. col. 3. & 9. uers. restat nunc, & consi. 73. col. 27. & Soc. cõsi. 226. col. 2. uers. ex qua conclusione, vol. 2. dicens hanc esse communẽ, esto ꝙ in rub. ff. de liber. & posthu. nu. 8. 9. & 12. aliqua in contrarium adducat. Tamen Moder. Papien. ibi nu. 3. & alijs seq. dicunt, hanc esse communem adducentes quãplures alias decis. & idem uolunt in d. l. si is qui pro emptore, nu. 226. & authen. si qua mulier, nu. 44. C. de episc. & cler. & in authen. nouissima, nu. 14. C. de inoffi. testamen. vbi domi. Fab. in sua repetitio. colu. 8. idem sequitur, ut etiam facit Ludo. de Sard. in tract. de legitima. in 11. q. 7. q. princ. & Deci. consi. 264. col. 2.
3 nu. 2. Et † tali filio ita simpliciter legitimato in bonis paternis debetur legitima, secũdùm Bal. in c. de cau. col. pe. vers. not. ꝙ extra de offi. deleg. & Paul. de Cas. consi. 221. colum. 4. & Ale. consi. vlt. col. fi. vol. 5. cum alijs plenè cumulatis per Franc. de Cur. ꝯs. 13. statuto, col. 4. vers. legitimato debetur, & per Dec. consi. 257. q̃ritur, col. 1. vers. p̃dictis tñ, & probat in §. illud, in auth. quib. mod. natu. effi. sui, & ibi Ang. in §. fi. & d. Fabia. ĩ d. auth. nouissima, col. 4. vers. 4. q̃ritur, & Ias. ibi nu. 14. uolens titulo honorabili legitimã filium consequi dẽre, &
4 idem Ias. in d. rub. de lib. & posth. col. 2. nu. 11. cũ ꝯcor. Et † in consequentiam, quãdo filio simpliciter legitimato nõ est relicta integra legitima, illi competit remedium agendi ad supplemẽtum: cum circa p̃dicta, & ad effectus. s̃. enarratos in nullo differat a filio naturali, & legitimo, ad no. in l. omnimodo, & in l. scimus, in princ. C. de inof. test. & in casu propo. firmat Fran. de Cur. d. consi. 13. col. 4. & Alex. consi. 29. vol. 4. & Dec. d. ꝯsi. 257. col. 1. in fin. & col. seq. & si. 264. col. 1. 2. & 3. & Ias. in d. rub. nu. 11. & 16. & in d. auth. nouissima, nu. 14. & 15. & satis id comprobatur, cum remedium agendi ad supplementum illis filijs competat, quib. debetur legitima d. l. oĩmodo, & d. l.
5 scimus. Et † licet gl. in uer. parentes, in c. cum inhibitio, de clã de. dispon. dicat, quem non posse legitimari ꝑ parte, ne resultet q̃d monstruosum: tñ doct. ibi ꝯrium firmant, vt ẽt uoluit Rayne. d. Ant. Bar. Bal. & alij citati per Pau. de Cast. in l. pactũ, in fi. C. de collatio. & Alex. ibi nu. 5. & per oẽs alios Mod. max. nouissimos nu. 25. & Pap. nu. 3. volentes, filium naturalẽ posse ꝑ parte legitimari, ut patri suo succedat in ea portione, quam patri placuerit relinquere, argu. tex. in c. mulier, & in c. filij nati, in tit. si de feu. contro. sit int. dom. & agna. & in c. j. in tit. de fil. nat. ex matri. & argu. tex. in l. si ab eo. C. de legit. hæred. ubi Ange. expresè id not. & firmat Paul. de Cast. d. ꝯsi. 221. & Ale. consi. 25. circa, col. 3. nu. 4. uol. 1. & consi. fi. uol. 5. & cons. 29. vol. 4. & in rubr. ff. de liberis & posthu. & ibi Ias. nu. 13. & 14. & in d. l. si is qui pro emptore, num. 177. & post Bart. in l. 1. §. autem, nu. 8. 10. & 18. in 2. & 1. lectu. ff. ad Trebellian. & in l. de quæstio. num. 19. C. de pac. & in l. 1. nu. 56. C. de iu. emph. & per Fran. de Cur. consi. 16. colum. 2. & cons. 73. memorata, colum. 6. & 7. uersi. circa quæst. & per Soci. consi. 246. eleganter colum. 1. volum. 2. & Dec. d. consi. 257. colum. 1. & consi. 264. num. 3. col. 2. & Marti. Lauden. in disputa. sua Augerius, colum. 19. versi. An autem, & per d. Præposi. post alios in cap. per uenerabilem, qui fil. sint leg. car. 12. colum. 3. uersi. requiritur. Quibus in locis, & alijs concord. ibidem alleg. * communiter concluditur, filium naturalem posse legitimari pro parte, & non in totum, & cum illa clausula, ut patri suo solùm, & tantùm succedat in ea parte, & portione, quam pater ei relinquere uoluerit, & legitimatio sub hac forma facta ualida erit, & firma, & quoniam ipse Ioan. Bapt. quò ad successionẽ sui patris apparet legitimatus sub d. forma, vt patri suo succederet pro illa rata, & portione, quam pater ei relinquere uoluerit, concludendum necessariò erit d. legitimationem ꝑ parte factam respectu successionis paternę ualuisse, & ualere, & esse firmam, & stabilem iuribus, & decisi. quib. s̃. ¶ † Verùm
6 posito ꝙ ualeat, doc. dicunt, istam non esse ueram legitimationẽ, sed dispensationem quandam, cum non sit legitimatus simpliciter, & quoad omnia, sed in parte, & quò ad quid, vt no. in d. cap. cum inhibitio. & in l. cum ex oratione. ff. de excus. tuto. Et erit odiosa, & consequenter strictissimè inrerpretanda, ut tm̃ tribuat, & concedat, quantum uerba sonant. c. 1. & 2. de fi. p̃l. bi. lib. 6. max. in damnum, & præiudicium alterius, cap. q̃d dilectio. c. quia circa. de consangui. ca. ordinarij. §. inferendis,
7 de offi. ord. lib. 6. Et † ita in terminis nostris dicunt d. Anto. & alij max. d. Præpos. in d. c. per uenerabilem, car. 12. col. 3. uers. requiritur & sextò, & Alex. & Soc. in dicta rubr. col. 1. nu. 6. & 7. & Ange. consi. 299. do. Papa. & cons. seq. & sequuntur Paul. Alex. & scriben. omnes in dicta l. pactum, & Corn. cons. 34. in hac col. 4. versi. item licet. uol. 1. ac etiã alij omnes inferius citandi, volẽtes, ꝙ filius naturalis legitimatus sub dicta forma p̃teritus non rumpit testam. & exhæredatus non habet querelã inofficiosi, & si pater illi nihil reliquit, nõ poterit petere legitimam, & si minus reliquit, non poterit agere ad supplemẽtum illius, ut firmat apertissimè Alex. consi. 29. iuxta ea, col. fi. vol. 4. quod est repetitum in 6. uol. consi. 174. & idem Alex. consil. ultim. col. 2. & seq. uol. 5. & apertè istud tenet Iaso. in dicta rub. de lib. & posthum. num. 16. quoniam non possunt uenire ad successionem patris contra uoluntatem ipsius, & adducendo alias rationes, & decis. idem tenet Fran. de Cur. dicto consi. 16. col. 2. & dicto consi. 73. col. 6. & 7. vers. circa quæstionem, & col. 8. in fi. Quem † sequitur Soc. d. consi. suo. 246. uolu. 2.
8 ex quo aliud est legitimare, aliud dispensare, & inter se ista plurimum differunt: ut per eum ibi col. 3. uersi. ex quibus, &
9 col. 4. uersic. 1. consideranda, & col. 5. & 6. Et † quoad dictos effectus idẽ firmat Dec. d. ꝯs. 257. col. 1. in fi. uolens non posse peti legitimã, nec eius supplementũ, ex quo fuit facta limitatè quoad successionẽ paternã, & limitatũ dẽt ꝑducere effectum iuribus

iurib.vulg.& quia est habilitatio & dispensatio,& ꝯñr odiosa,
10 & strictè interpretãda.Et†ipse Dec.apertius istud tenet. d.ꝯs.
264.reuocatur in dubium,per totum,ubi firmat, filium ita le
gitimatum non posse consequi nisi portionem illam,quæ sibi
a patre fuit relicta in ultimo suo testamento, nec poterit con-
sequi portionem,quam pater illi reliquit in alio testõ præced.
quod fuit per ultimum reuocatum,ex quo uoluntas patris est
ambulatoria vsq; ad mortem,& ultima dẽt attendi,& ꝯsidera
ri,iurib.ibidem per eum allegatis,& ꝯñr non poterit ꝯtabula-
re,nec querelare patris testamentum,nec legitimam , seu eius
supplementum petere.Quod consi.vr̃ multùm obstare. d. Io.
11 Bap.Qui † licet quò,ad personã & filiationem appareat indi-
stinctè,& gñaliter legitimatus,tñ quò ad successionem pater-
nam fuit solùm dispensatus limitatè,& taxatiuè , quæ dispen-
satio vlterius non est extendenda,tanquam odiosa,cum diuer
sa sint iura succedendi,& iura filiationis,ſm Bar.in l.is potest,
car.1.ff.de acq.hær.cum alijs allegatis p Fran.de Cur.d.consi.
73.col.8.in prin.& per Soc.d.consi.256.col.3.ver.2.quod se
12 paratum,& Dec.in d.l.pactum,nu.15.Et†suadent ista cõside
ratis uerbis,quib.Io.Bap.& pater supplicarunt Comiti palati
no talem dispensationem fieri,quoad successionem paternam
solùm,& tm̃ pro ea parte bonorum,quam pater eidem relin-
quere uoluisset,quæ dictiones taxatiuæ,& limitatiuæ sunt , ut
de dictione,solùm,hr̃ in l.fi.C.de legib.& in c. si quis iam,21.
q.2.& per Albe.in suo dic.in uer.solum,& de dictione tm̃,hr̃
in l.ob ęs.C.de præd.min.& in §.item is.inst.de vsu & hab. cũ
13 si.Prout†ẽt confirmantur ex illis uerbis, & non aliter , restri-
ctiuis,& taxatiuis.l.non aliter.ff.de leg.3.l.sancimus.C.de iu-
14 di.l.ꝯctus.C.de fide instr.Et†qm̃ talis dispensatio est odiosa,
vr̃ fieri non potuisse sine citatione filiorum legitimorũ : ut in
terminis nostris tradit Soc.d.consi.266.col.4. uer.1.conside-
rando,& in l.Gallus.§.& quid si tm̃,in fi.ff.de libe.& posth.&
repe.omnes ibi sequuntur max.Hispa.& Crot.nu.64.& 86.al
legantes alias concor.decis.& firmat Laudẽ. in d. sua disputa.
Augerius,col.19.ver.An autem.& Dec.allegando consi.diuer
sorum doct.in d.suo consi.264.col.2.nu.2.dicit,in huiusmo-
di dispensatione requiri causæ cognitionem,& filiorum legiti
morum citationem ,ita ꝙ aliter facta erit nulla,& filius ita di
spensatus non poterit dicere testamẽtum nullum, si in eo fuit
præteritus,nec poterit illud querelare, nec petere legitimam,
nec supplementum ipsius,& quia in huiusmodi,& pñti dispẽ
satione non fuit citatus filius legitimus do. Iasonis,vr̃ dicen-
dum,ipsum Io.Baptistam nihil ulterius posse petere,& conse-
qui,q̃ illud,quod sibi relictum apparet per.d.Iasonem, in suo
ultimo testõ.¶Istis tñ non obst.considerata facti contingentia
dico,ipsum Ioan. Baptistam posse consequi , & habere longè
maiorem summam in bonis paternis , quã fuerit sibi relicta p
15 eius patrẽ in suo ultimo testõ.Nam†si bene consideramus te-
norem suæ legitimationis factæ consentiente , & petente eius
patre illa facta apparet in uim,& formam uerę legitimationis
uniuersalis,& gñalis,licet quò ad successionem paternam fue-
rit limitata,legitimat enim absolutè, & reducit ad omnia pri-
meua iura natalium,& abstergitur omnis macula genituræ,&
aliàs facta ostendit in plenissima, & ampla forma concernen-
te integritatem personæ generalem,& uniuersalem, quę ex eo
nõ tollitur,licet effectus successionis paternæ fuerit limitatus
nec ex eo desinit esse plena , & integra, & fauorabilis, ut dicit
Pau.de Cast.in dicto suo consilio.221.super puncto,& Rom.
16 consi.82.quò ad id.Et†licet Pau.de Cast. in l. adoptiuum. §.
patronum.el 2.ff.de in ius uocan. & in alijs locis ibi allegatis
per Ias.nu.6.dicat,istum ita legitimatum non dici legitimatũ,
sed potius dispensatum,& habilitatum,& dictum Pau.de Ca.
in hoc uideatur sequi Dec.in d.l.pactum,num.15.& in consi.
52.uiso,col.fi.respondendo dictis Alex.in d.l.patronum, nu.
17 5.& 6.tenentis in hoc contra Pau.Tamen † quando legitima
tio fuit facta in plenissima forma,ut fuit præsens , licet effect⁹
successionis paternæ fuerit limitatus , dicetur uera legitima-
tio,& locum habet.d.Pau.de Ca.in d.cons.221.& Rom.in d.
consi.82.& ita limitabitur.d.Pau.in d.§.patronum, cum sim.
ut in terminis firmat Francis. de Cur. dicto consi.73.colum.
17.uer.2.respondemus,& sequitur Dec.seipsum declarans in
dicto suo consi.264.col.3.in princip.uersic. in hoc tñ uoluis-
sem,ubi allegat alias decis.& idem Dec.in dicta.l.pactum,nu.
16.in dicto cons.52.col.fi.Et†comprobatur ex d.Ias.in dicta
rubr.de lib.& posth.nu.5.& 14.ubi uult,cõsideranda esse uer
19 ba legitimationis,& sub qua forma facta fuerit.Ad† qđ etiam
bene facit,qđ uult Lud.de Sard.in d.tract.legitimatio fact.per
rescript.col.1.uers.3.uidendum, & uers.3.premitte.& in 1.q.
6.q.prin.ubi allegando iura, & decis.dicit, legitimationem fa
ctam de spurio habilitando ius ad personam dici dispensatio-
nem,& esse odiosam, at qñ fit de filio naturali habilitando p-
sonam ad ius non erit dispensatio,sed legitimatio,& erit fauo
20 rabilis.Et † suadetur: nam habilitatio dispensatiua illa ꝓpriè
est,qñ cum aliquo dispensatur in aliqua particularitate inferẽ
te ius legitimatis aliter non legitimãdo,qñ aũt legitimatur in
plena forma,licet successionis effectus limitetur, nõ erit dispẽ
satio,sed uera legitimatio collatiua, ut post alios dicit d.Præp.
in d.cap.per uenerabilem, car.4.col.3.vers.3.quæro, & faciũt
d.per Mod.repet.in d.l.Gallus.§.& qđ si tm̃, num.mihi.387.
21 & 390. Eo † ẽt quia d.Comi.pala.habebat potestatem facien
di d.legitimationem ea forma, qua legitur facta,pp qđ cessant
22 d.Alex.in consi.ult.col.2.nu.13.& seq.uol.5. Et † quia ultra
generalitatem legitimationis expresè facta fuit ad succeden-
dum patri limitatè tñ,isto casu ẽt dicetur uerè legitimatus , &
habebit locum d.consi. Pau. de Cast.consi.221.ut tradit ipse
Dec.d.cons.52.col.fi.& d.cons.264.col.2.uers.sed quicquid,
& in d.l.pactum,nu.15.ex quib.tollũtur quamplura deducta
superius in ꝯrium,in quib.dicebatur, hanc esse meram dispen
23 sationem,& odiosam , & non legitimationem. Et † compro-
bantur : nam licet dispensatio debeat strictè intelligi,iuribus
superius in ꝯrium allegatis, tñ non dẽt ita strictè interpretari,
ut auferat,& tollat illud qđ per eam conceditur,ut hr̃ in d.iu-
ribus, & passim docto.istud admittunt,dum solùm dubitant,
an ultra expressum aliud ueniat, & ad plenum prosequitur d.
Nicol.de Vbal.in tract.de succes.ab intesta.car.mihi 12.col.3.
vers.item non obstat.2.oppositio,& in dispensatione ueniunt
ea,q̃ tacitè exprimuntur , & q̃ colliguntur ex antecedentib.&
seq.ac ẽt ea quæ sunt accessoria , ut ad plenum prosequuntur
mod.repet.in d.§.& quid si tm̃, nu.108.vsq; ad nu.119.ita de
clarantes,& limitantes tradita in c.1.& 2.de fil.presb.lib.6.cũ
sim.& est de mente Ias.in d.rub.nu.16.& Soc.ibi nu.16.in fi.
dicit, talem dispensationem factam de naturali non esse odio
sam sed fauorabilem,ex quib.infertur, ꝙ ipse Io.Bap.fuit uerè
legitimatus, & sua legitimatio iudicãda est fauorabilis, ẽt quò
ad succedẽdum patri in portione limitata,& taxata, & licet in
hoc aliqui dicant,eum censeri dispẽsatum,cuius ꝯrium est ip-
sa ueritas,ut deduxi,tñ huiusmodi dispensatio nõ est interpre
tanda,ut auferat illud,qđ fuit ꝯcessum per eã,& ꝙ nõ ueniant
eã,q̃ fuere expressa,ẽt tacitè,uel q̃ sunt accessoria, uel illa,q̃ ex
antecedentib.& consequentib.colliguntur.Et ideo pro verita-
te uidendum erit,ad quã partẽ successionis,& bonorum pater
norum ipse Io.Bap.fuit legitimatus. Et ꝯsideratis uerbis d.le-
gitimationis apparet legitimatus pro ea parte,& rata bonorũ,
& pro ea portione,q̃ sibi erat relicta, & disposita seu ueniebat
24 relinquẽda per d.Ias.in suo test.seu alia voluntate &cæt.Et† li
cet appellatione partis , & portionis in dub.ueniat dimidia.l.
nomen.§.portionis.ff.de verb.sig.& qñq; ueniat totum.l.vxo
ri,in prin.vbi gl.& Bar.de leg.3.& traditur per Soci.consi.95.
nulli,nu.26.uol.4.& per Alex. in l.2.in prin.C.de hęre.instit.
cum si.tñ qñ agit de successio. filij ad bona paterna appel.par
tis,& portionis uenit portio legitima, q̃ debetur filio, ſm nu-
merum filiorum,iuxta auct.nouissima.C.de inoffic.testa.& in
l.2.ubi Bar.& alij no.C.qñ,& qui.quar.pars deb.lib.10.cum
ꝯcor.& ꝓbat in l.scimus,in prin.C.de inoff.testa.ubi Bar.Bal.
Saly.& alij oẽs uolunt,appellationem partis prolatã erga filiũ
respectu successionis paternę importare portionem legitimã,
& ibi Moder.Papien.nu.4.ꝯcor.adducũt, & per illum tex.idẽ
firmat Bart.in l.peto.in prin.de lega.2.& in l.in quartam,col.
pen.versic.ego dixi.ff.ad leg.Fal.& sequuntur repetent.ibi. Et
25 † cõprobatur : nam licet appellatione partis alicuius ueniat
minima,ſm gl.in ver.aut earum,in cle.1.in prin.de fo.cõp.ꝓ
qua facit tex.in l.qui concubinam.§.1.ibi, quantulam,de leg.
3.& firmat Imo.in c.fi.de dona. & Abba.in cap.pastoralis, in
prin.de offi.deleg.& Soci.consi.272. Non prosequendo, col.
7.uersi.nam licet,uol.2.& Fran.de Cur.cons.49.col.79.versi.
ubi uolunt,& per Aret.in prin.& Ias.num.4.in d.l.Caius.§.in
oib.& in l.q filiab.§.1.nu.8.de lega.1.& in l.1.nu.5.ff.de pac.
cum sim.Tamen quãdo profertur inter patrem,& filiũ respe-
ctu suc-

ctu successionis paternæ, licet adijciatᷣ dictio aliqua, seu minima, adhuc talis pars non pōt esse minor legitima portione, ut est tex. in l. si quis suo. C. de inoffi. test. vbi post glo. doct. no. ꝙ minuscula pars isto casu intelligitᷣ pro quarta, & est decis. Are. in d. §. in omnib. in prin. quem sequūturᷣ ibi Mod. nu. 4. ita declarantes, & limitātes gl. in d. clem. 1. Et istud ea ratione: qm̄ pp subiectam materiam uerba impropriantur. l. si uno. ff. loca. l. si stipulatus. ff. de vsur. l. sed & si possessori. §. itē si iurauero, vbi Moder. plura cumulant. ff. de iu. iur. & per Alex. ꝯsi. 5. vol. 4. & apertissimè istud firmat Card. Zabar. in d. clemē. 1. col. 4. in 9. q. dum uult, dictionem aliquam, uerificari in minima, si apta est ad effectum, de quo quæritur, aliàs secus, & probatur fm̄ Aret. per tex. in d. §. in oīb. iuncto tex. in l. Papi. §. qm̄. ff. de inoffi. testa. cum igitur ipse Io. Bap. fuerit legitimatus per eius patrem ad succedendum ei ꝓ ea rata parte, & portione bonorum, quæ sibi iam erat relicta, seu erat relinquenda per d. eius patrem. Et dicta nomina pars, & portio bonorum, sint prolata inter patrem, & filiū respectu successionis paternæ, attenta materia subiecta, & considerato effectu, de quo agebatur, nō pn̄t importare partem minorem ipsa legitima, iuribus & decis. quibus. s̃. & istud in terminis nostris sentire vr̄. Dec. licet trūcatè, & diminutè loquatur, & nihil adducat in d. l. pactum, nu. 15. ibi, quæ tn̄ non vr̄ minus legitima, sua autem verba compro-
26 bantur apertissimè ex adductis. s̃. Et † vlterius istud comprobatur: nam ille qui actum aliquem gerit, se astringere vr̄ iuribus de illo loquentibus, & in dubio vr̄ cogitare, & uelle illud, quod lex disponit super eo, arg. l. si duo. ff. de acq. hæred. & ibi Bal. no. & in l. cum patrem, in fi. C. de condi. inser. & per Alex. consi. 86. visis, col. 6. consi. 103. visis, col. 3. uol. 2. & in terminis nostris alia adducit Dec. d. cōsi. 257. col. 2. vers. & hoc idē, & cum inter Ias. patrem, & Ioan. Bapt. filium ageretur de portione successionis paternæ, & leges eam limitant, ut non possit esse minus quarta, & legitima, vti deduximus, necessariò sequitur d. Ia. talem portionem, & non minorem uoluisse relinquere d. Ioan. Bap. & ꝙ in dubio gerendo talem actum uoluit, & se astrinxit ad illud, quod leges, & iura super eo disponunt. Eo
27 † etiam qm̄ d. Ias. non expressit uoluntatis suæ fuisse hr̄e facultatem relinquendi d. Io. Bap. portionem minorem ipsa legitima, & quarta. Nam si hoc uoluisset utiq; expressisset, & nō exprimendo dr̄ non uoluisse, ar. c. ad audientiam. de decim. & l. 1. §. sin aūt ad deficientis, de cadu. tollen. C. & arg. corū q̄ hn̄r in l. si qn̄. §. & gn̄aliter. C. de inoffi. testam. & simpliciter gerendo actum, & ponēdo nomen portionis, seu partis alio non addiecto, voluit, illam partem uenire, quam tribuūt leges, & iura de illa loquentia, potissimum cum nulla appareat facta mētio
28 legitimæ d. §. & gn̄aliter, cum concor. Eo † etiam: qm̄ si filia per statu. excluditur a successione, & propterea non possit petere legitimā: tn̄ si fuisset hæres instituta a patre in aliqua minori summa poterit petere supplemētum, quia isto casu nō dicitur uenire ꝯ uoluntatem patris, ut tradit Bened. Cap. cōs. 19. & si uiso, & Dec. d. cons. 257. col. 2. uers. & non eundo, & licet istud dictum cōtineat in se dubitationem, qn̄ filia excluditur per statutum: vt tradit Cor. cōsi. 150. uol. 2. & Soc. post alios in d. l. Gallus. §. & quid si tm̄, & repeten. ibi nume. 52. Tamen quia non sumus in materia statutaria, sed in dispositione hominis, per quam filius videbatur exclusus a successione, & qm̄ fuit Io. Bapt. a patre institutus in portione minima, proculdubio illi remedium competit agendi ad supplementum, fm̄ gl. in §. aliud quoq; capitulum, in auth. ut cum de app. cognos. cū alijs allegatis per Ias. in d. auth. nouissima. nu. 15. & dicam inferius. Vlterius aduertendum est: nam d. Ias. Com. palat. supplicauit, vt ipsum Io. Bap. legitimaret ad ipsius successionem ꝓ ea parte bonorum, quæ in suo testa. facto vel fiendo relicta, & disposita esset, seu in qua ab eo fuerat institutus, vel aliter uocatus, ꝯn̄r voluit, ipsum legitimari ad illam portionem quam eidem reliquerat, & esto ꝙ postmodum supplicet, vt legitimetᷣ quò ad præiudicium filiorum pro rata tantùm eidem relinquenda, habens considerationem ad in futurum relinquēdū, & non ad relictum in præteritum, tamē Comes palati. ipso Iaso. patre præsente audiente, acceptante ac consentiente eundē Io. Bapt. legitimauit ad successionem patris pro illa parte, & rata bonorum, quæ erat sibi relicta, & disposita in quocunque
29 suo testam. facto seu quæ erat relinquenda in faciendo. Et † ad portionem relictam, seu relinquendam, & in præiudiciū filiorum eundem legitimauit in portione prędicta, q̄ relationē hēt ad pręcedentia expressa: ut tradit Bar. in l. 1. §. hoc edicto, per illum tex. in uers. suprascripti. ff. de posthu. & in l. talis scriptu-
30 ra de leg. 1. Eo † magis cū geminatis uicib. istud fuerit repetitum, vt legitᷣ ex uerbis dictæ legitimationis, & q̄ geminatio tāto magis enixam uolūtatem, & Comit. & Ias. circa id oñdit ad not. in l. balista. ff. ad Treb. & ꝑ Bar. in l. cū scimus. C. de agric.
31 & censi. lib. 11. cū vulg. Et † d. Ias. vr̄ recessisse a sua petitione, ut legitimaretur in ꝑiudicium filiorum quò ad portionē relinquendā, & acquieuisse cēsetur legitimationi ꝑ Comi. factæ in portione iam relicta, ēt quò ad ꝑiudicium filiorum, iux. tradita ꝑ Bar. in l. 1. ff. de stip. seruo. & ī l. nō ad ea. ff. de ꝯdi. & dem.
32 vers. ego credo, quā legit cū l. qđ traditum, eo. tit. Ex † quib. necessariò infertᷣ, talem legitimationem respectu successionis paternę fuisse factam ad portionem certissimā, ex quo relationē habuit ad illā, in qua ipse Io. Bap. fuerat institutus, & substitutus in testa. sui patris, qđ solēniter ab eo die 11. Martij de ann. 1530. ꝯditum fuerat, & in quo ipse Io. Bap. fuerat institutus in lib. Boñ. 2000. & substitutus ī octaua parte suæ hr̄ditatis, post mortem suę uxoris, seu trāsitū ipsius ad secūda uota, & in quo testa. d. Ias. ꝯsensit expresè, ut ipse Io. Bapt. posset legitimari ad effectū, vt redderetᷣ capax dictarum quantitatū, & portionum, & ulterius die. 8. mensis Aprilis eiusdē anni 1530. idem Ias. fecit ipsum Io. Bap. legitimari, per quē actū ita proximū, & subsecutū habitus fuit respectus ad actū ꝑcedentē: cū unus post alium ferè incontinenti fuit celebratus, & correspectiui iudicantur, fm̄ Bal. in l. petens, col. pen. C. de pact. & arg. tex. in l. si ventri. §. in bonis, in fi. ff. de priui. cred. & in c. officij de elec. &
33 per Soc. consi. 263. in pręsenti, col. 4. vol. 2. Et † quia legitimatio facta fuit ad portionem in d. test. relictā, in quo portio erat certa, & taxata, perinde est ac si eadē certa portio fuisset expressa in d. l. ltimatione, cū relatū ꝯtineatᷣ in referēte cū oībus suis qualitatibus, fm̄ Bar. in l. si q̄s seruū. §. fi. col. 2. nu. 5. de lega. 2. & in l. utilissimū. §. cū plures. ff. si fam. fur. fec. dica. & in l. sanctio legū, nu. 7. ff. de pęn. & in l. 1. ff. de receptator. & q̄ a relatiuum, nedū refert substantiam, sed ēt oēs alias qualitates, ut ꝑ illum tex. dicit Are. allegando alia iura. in l. Titia. §. fi. in 1. no. ff. de uerb. obl. & quia paria sunt, q̄d eē certū per se, uel ꝑ relationem ad aliud, cum in scriptura referēte ꝯtineri dicatᷣ, q̄ q̄d ꝯtinetur ī scriptura relata. l. ait ꝑtor. §. si iudex, & ibi Mod. nu. 5. & 6. & in l. in summa, in prin. ff. de re iudi. & hr̄ in l. ubi aūt
34 nō apparet. §. illud, & ibi Mod. n. 1. ver. 4. ff. de ver. obl. ¶ † Nec obstabit, si dicatᷣ, ꝙ d. testa. fuit postmodū reuocatum, ꝯn̄r non dēt esse in consideratione, nam Io. Bapt. non petit illam sumā, de qua in test. nec uirtute d. testa. postmodū reuocati, sed agit ad tantundem, seu ad legitimæ supplementum in potione sibi in d. test. relicta uirtute legitimationis, ꝑ quā legitimatus fuit cōsentiente pr̄e ad summam & portionē ꝑdictā, & non ad minorem. Et q̄ portio expresè dr̄ ꝯtineri in d. legitimatione se referente ad portionem taxatam in d. testa. qđ testam. concludēter probat certitudinem d. portionis, nec desinit illā probare, licet postmodum fuerit reuocatum, & satisfactū est petitioni, & intentioni ipsius Io. Bap. quò ad certitudinem portionis, in qua fuit legitimatus. Eo ēt qm̄ ex testa. nullo declaratur uolun-
35 tas. l. fi. ff. de reb. eo. cum si. Et † in casu pn̄ti satis est quò ad certitudinem portionis adesse uoluntatē patris, ēt tacitè, ut d. Ias.
36 in d. rub. de lib. & posth. nu. 16. Et † in simi. bñ faciunt tradita ꝑ Bened. Cap. in d. ꝯs. 29. quem sequitur Dec. d. ꝯs. 257. col. 2. & consi. 264. col. 1. uers. ad hoc simpliciter, cōcludētes in pręsenti difficultate satis esse, & sufficere hr̄e quoad portionem institutionis, licet cesset in substitutione, nam sufficit filiū fuisse habilitatum per primam, vt fuit ipse Io. Bap. considerata legitimatio succedendo uoluntatem pr̄is certā respectu primæ institutio-
37 ne, & testa. in illa relato: ut deduximus. ¶ † Nec ob. si dicatᷣ, ꝙ legitimatio facta fuit in portione relicta, seu relinquēda & sic alternatiuè, in qua electio debet eē debitoris, & ꝯn̄r d. Ias. fm̄ iura cōia, & uulg. Nam † aduertendū est: qm̄ d. Comes legiti-
38 mando semper utitur dictione seu, cuius natura est, ut augeat, & ampliet secundùm Bar. per illum tex. in l. si q̄s ita. ff. de au. & arg. lega. & in l. cum quis decedēs. §. fi. de lega. 3. & in l. si is qui ducenta. §. utrum, col. 3. num. 2. ff. de reb. dub. & ibi plenè scribentes per Cy. Bal. & alios in l. cum quidam. C. de uerb. signifi. & per cano. post glo. in c. inter cæteras, de rescr. & ibi. Abba. num. 4. & Fel. num. 11. & Dec. num. 9. & si ampliare & augere

gere dēt,verum erit,portionē relinquendam Io.Bap. nō poſſe
minuere relictā,& vtraq; deberet.ſm iura & deciſio. prælle-
39 gatas.Et† quia una pars alternatiuæ declarat̃ p aliam. l. 1. ubi
40 Soc.poſt alios.ff.de reb.dub.Et† ſi quis dictionem illā, ſeu,ca-
pere uellet alternatiuè,& diſiunctiuè,ut tradit Bar.in l. gn̄ali.
C.de ſacroſ.ec.& per doc.in d.l.cū quidam, & in d. §.ſi vtrū.
qui ſenſus minimè conueniens eſt conſideratis ſuperius de-
41 ductis,& inferius deducendis.Adhuc† tn̄ dico, electionē eſſe
concedendam Ioā.Bap. verſamur enim in legitimatione,quæ
eſt donum,bn̄ficiū,& gr̄a principis,ſm Bal. in l. nā ita diuus.
ff.de adoptio.& in l. 1.C.de iu.an.aur.col. 1.p tex. in auth. itē
ſi quis.C.de natur.lib.& in corpore vn̄ ſumit̃, & ſequit̃ Iaſ. in
d.§.& quid ſi tm̄,nu. 105.& Dec.ɔſ.250.col.2.uer.4. conſide
42 randum eſt. Et † qn̄ ſumus in gratijs, & bn̄ficijs alternatiuis
electio dēt eſſe beneficiati,& ſic creditoris,non aūt conceden
tis,p tex.in l.2.C.de Caſt.& miniſtra. li. 12. quē adducit Bal.
& Ang.in l.beneficium.ff.de conſti.prin.& Bal.in l.qui duos,
de leg.1.& ibi Alexā.nu.4. Qui ɔ̄ Imo. iſtud ampliando dicit
procedere,ēt ſi gr̄a fieret ad partis inſtantiam, iuribus ibidem
per eum allegatis, Idem ſequitur Fely. adducendo concor. in
43 d.cap.inter cæteras,col. 2.numer. 5.in 4.limita.Et † ꝙ electio
debeat eſſe ipſius Ioann.Bapt.adhuc ſuadetur: nam ipſe con-
ſenſit dictæ legitimationi,per quam trāſibat in poteſtatem pa
tris,quæ inæſtimabilis eſt: ut habetur in l.filiusfamil.§. ſecun-
dùm vulga.de leg. 1.& id fecit,quoniam per patrem legitima-
tus fuit ad portionem ſuæ hæreditatis certam,de qua in teſta.
ibidem relato,& ſi ab illa portio.dictus Iaſo.potuiſſet retroce
dere,& ſuo arbitrio relinquere minorem legitima, reperiret̃
ipſe Io.Bap.ualde deceptus,& defraudatus dolo,& verſutia pa
rentis,quæ fraus,& qui dolus ab omni actu excluſus intelligi
tur,l.iuriſgentium.§.ſed ſi fraudandi.ff.de pact. l. creditor. §.
44 Lucius.ff.manda.cum ſimi. Et † iſta aſſertio patris facta in d.
legitimatione ipſo Io.Bap.præſente, & acceptante habere dēt
uim efficacis confeſſionis,& actus celebrati inter uiuos,& prę
iudicialis erit eam aſſerenti,qui non poterit eam reuocare, ut
in ſimi.poſt antiq.tradit Bar.in l.cum quis decedens. §. codi-
cillis.uerſi.prædicta uerò,de leg.3.& Imo.& Areti.col.pen.in
l.hæredes palam.§.fi.ff.de teſta.Ex quibus concluditur,ipſum
Ioan.Bap.fuiſſe legitimatum ad portionem hęreditatis pater-
nę non minorem ſua legitima,cuius ſupplementum petere,&
conſequi poterit,ac ſi fuiſſet ſimpliciter legitimatus, ut ſupe-
rius deduximus.¶Non obſtant in ɔ̄rium adducta,primò dum
dicebatur,ꝙ Ioā.Bapt.non fuit legitimatus,ſed diſpenſatus,ex
quo legitimatio non fuit facta generaliter, & ſimpliciter, ſed
pro parte, & quoad quid, & ideo tanquam odioſa dēt ſtrictè
interpretari, & diſpenſatio in pluribus differat ab ipſa legiti-
matione,ut traditur per omnes in d.c.per venerabilem, & in
d.§.& quid ſi tm̄,& per Cor.conſi.93.in litera. H. uol.1.cum
45 ſimili.Nam† ceſſant iſta in caſu præſenti,ex quo ipſe Io. Bapt.
erat filius naturalis,& natus ex illis,inter quos tūc poterat eſ-
ſe matrimoniū,& vlterius legitimatus fuit gn̄aliter,& in ple-
niſſima forma. Et licet quoad ſucceſſionem paternam fuerit
facta reſtrictio,non propterea dicet̃ diſpenſatus purè, & pro-
priè,quo caſu loquuntur deciſ.ɔ̄riæ,ſed dicet̃ verè legitimus,
ēt reſpectu illius portionis,in qua poterat ſuccedere patri, &
ēt legitimatio erit fauorabilis,& præteritus ſi fuiſſet,ſeu exhæ
redatus ſine cā poſſet dicere teſt.nullum,& querelare,& ei de-
betur legitima,& competit remedium agendi ad ſuplemen-
tum,ut ſigillatim,& in prin.conſultationis,& ſucceſſiuè poſt-
46 modum deduxi.Ex† quib.ceſſant adducta p Franc. de Cur.in
47 d.ɔſ.73.ut ipſemet ſeipſum ibi declarat.Et † ceſſant dicta per
Soc.d.conſ.246.uol.2. dum conſiderat ius filiationis eſſe ꝗd
ſeparatum a iure ſuccedendi,nam hoc cōceſſo utroq; caſu di
cetur legitimatio,ſecundùm Pau.de Caſtr.in d.conſi. 221.&
Franci.de Cur.d. conſi.73.col.17.& Dec. in dicta. l. pactum,
num.15.& conſi.264.col.3.in prin.& conſi.52.col. 2. prout
etiam quoniam diſpenſatio,& habilitatio non tollit illa, quæ
per eam apparent conceſſa,& ex quo in illa ueniunt etiam ac-
ceſſoria,& quæ tacitè exprimuntur,& quæ colliguntur ex an-
tecedentibus,& ſubſequentib.ut deduxi, & in pn̄ti legitima-
tione apertiſſimè cōſtat,eam fuiſſe factam ad portionem non
48 minorem legitima,ut fuit oſtenſum.Et† ex his tolluntur,quæ
in contrarium ſuperius fuere deducta,in quib.dicebatur, hic
legitimationem eſſe nullā, ex quo in ea non fuit citatus filius
legitimus Dn̄s Iaſon.nam non ſumus in diſpenſatione, ſed in
legitimatione facta viuente,& petente patre, in qua nulla exi-
gitur citatio illorum, qui poterant illi ſuccedere, ſecundùm
Bar.& oēs in d.§.& quid ſi tantùm,& cano.in d.c. per venera-
bilem,maximè d.Præpo.car.5.& 6.col.3.& 4.& Socy.ɔſ.226.
qō pn̄tis,in princ.uol.2.& ɔſ.95.nu.4.vol.4. & Fran. de Cur.
d.conſ.73.col.3.& Deci.conſ.55.n.2.& 4.& conſ.307.nu.3.
49 & conſ.368.nu.7.& conſ.393.nu.5.Prout† etiam ceſſat obie-
ctio conſiderata poteſtate,& facultate conceſſa.d.Comiti pala.
vt poſſit talem actum exercere citatis,& non citatis &c.vt tra-
dit Bar.in d.§.& quid ſi tm̄,quem cōiter ſequūtur alij ibi ma-
ximè Iaſ.col.fi.nu.142.& ſeq. & Mar.Lauden. in dicta ſua di-
ſputa.Augerius,col.18.uer.ſed elegans eſt dubium, & D.Præ-
poſi.in d.c.per uenerabilem, car.30. col.3. uerſ.ſed ego tollo,
50 Et† certiſſimum eſt, ptātem Comitis legitimantis totam depē
dere a facultate ſibi conceſſa,ut tradit Socyn.conſ.212.col.1.
in prin.& col.pen.uerſ.confirmatur,uol.2.& conſ.65.uolu.3.
nu.3.& ſeq.& per Lauden.in dicta diſputa.col.15. & Paul.de
51 Caſt. & Aret.in d.§.& quid ſi tm̄, in fine cum concor.† Non
obſtat conſ.ultimum Alex.col.2.uol.5. qm̄ in caſu pn̄ti adeſt
poteſtas in Com.pala.legitimandi etiam ad partem ſucceſſio-
nis, ut eſt uidere ex tenore ſui priuilegij. ¶ Minus obſtat cōſi.
Alex.25.nu.4.uol.1.& conſ.29.uol.4.repetitum in 7.uolum.
conſ.174.qm̄ Alex. in prædictis conſ.ſolùm ſe fundat ex eo:
quia non eſt legitimatio ſed diſpenſatio,quæ conſideratio pe-
nitus ceſſat in caſu noſtro ex pluribus,ut ſuperius deduximus.
52 Et† Alex.uolens non competere tali filio legitimato remediū
ad ſupplementum legitimæ adducit conſ.Ang.corruptè tn̄ in
ordine mihi.264.do.Papa.& eſt etiam conſi.ipſius Angel.ſe-
quens,quæ parum faciunt,ex quo loquuntur ſolùm diſpenſa-
tione pura & ſimpliciter facta,cum illa cl̄a,ſine pręiudicio ue
niētium &c.de qua diuerſis in locis copioſè hr̄, ut tradit Dec.
conſi.336.nu.3.& Nico.de Vbal.in tract.de ſucceſ.ab inteſta.
dum loquitur de legitimatione,& repetē.in d.§.& quid ſi tm̄.
53 Præterea † Alex.& alij ſeq.ſ̄.citati mouentut ea ratione: qm̄
ita legitimatus petendo ultra illud, quod eſt ſibi in teſta.reli-
ctum,& ſic legitimam, ſeu ipſius ſupplementum dr̄ petere cō
tra, uel ſaltim ptæter teſta.& contra,ſeu præter uoluntatem te
ſtatoris.Quæ ratio dubitabilis eſt ex eo: qm̄ ille qui petit le-
gitimam,non dr̄ propriè teſtam.impugare, ſm Bald.in l.cum
lege,in 3.nota.C.de epiſ.& cler.& Io.de Ana.conſ.67.viſo,&
per Moder.in l.omnimodo.nu.5.C.de inoffi.teſta.& ꝗa petēs
legitimam non dicitur contrauenire uolūtati teſtatoris,etiam
ſi cum iuram.promiſiſſet uolūtatem ipſius integraliter obſer-
uare,ut firmat Signo.de Amod.conſi.30.factum, colum.2.&
plenè proſequitur contra Pet.de Anch.Fran. de Cur.cōſi.75.
do.Lud.col.5.& 6.& conſi.vlt.colum.2.uerſ.coadiuuatur.Eo
54 † etiam qm̄ ille,qui petit ſupplementum legitimæ,non dicit̃
uenire cōtra teſtam.quinimmo illud confirmat, & approbat:
cum tale ſupplementum fiat ipſo iure, ut hr̄ in d.l.ſcimus,
in prin.& ibi Mod.in 1.not.poſt alios firmant,prout etiam fa
ciunt in d.l.omnimodo,nu.5.& in l.qm̄ in priorib.n.5.& tra
dit Bal.&.Sal.in l.hac edictali.C.de ſecun.nup.& Soc.ɔſ.230.
uiſo,col.pen.verſ.5.rn̄detur,uol.2.& Franc.de Cur.conſi.37.
conſiderato,col.3.& fi.& conſ.vlt.ſuper, col.2.& tradunt ſcri
ben.oēs in d.l.omnimodo,& in d.l.qm̄ in prioribus,& in d.l.
55 ſcimus. Hinc † eſt, ꝙ prohibitus a teſtatore plus petere, non
obſtante prohibitione,poterit adhuc petere ſupplemētum le-
gitimę,ut eſt tex.apertus in §.cæterùm, in auth.ut cùm de ap-
pell.cognoſ.& ibi doc.no.prout ēt faciūt p illū text.in l.ſi qn̄.
§.fi.C.de inoffi.teſta.cum alijs allegatis per Dec.ɔſ.228.in ca-
ſu,nu.3.& per Cor.conſi.1.col.pe.verſ.reſtat,vol.2.& Bened.
Cap.conſi.73.cum uiſo,col.fi.& Roma.conſ.16.viſo,in fin.&
conſi.277.non eſt dubium,in princ.& Card.conſi.6.pro exa-
minatione,col.3.uerſ.ſed quantum,& conſi.97.teſtator.colu.
fi.verſ.ad ſm. Ex quib.patet, fundamenta Alexā.& ſequac.in
nullo obſtare præſenti conſultationi, quę tanto minus obſtāt,
cum in dictis eorum conſi.nihil dicatur in materia, & caſu p̄-
ſenti,ꝙ appellatione portionis, & partis ad minus non ueniat
legitima portio,ex quo uenit,ut deduximus.Prout ēt: quia in
dictis eorum conſi.filius non fuit legitimatus eo modo,& for
ma,quib.oſtenditur legitimatus ipſe Io.Bap.Nam in dictis ɔſ.
fuit filius diſpenſatus ad portionem, quam pater uolebat re-
linquere, & ſic ad incertam portionem in futurum relinquē-
dam

dam minimè taxatã, nec relatiuè, nec aliqua alia expressione.
At in casu nostro ipse Io.Bap.expressè patre consentiente legi-
timatus fuit ad portionem certam, & minorem sua legitima,
quã pr̃ sibi reliquerat in eius testa. condito de anno. 1530. ut
deduximus, ꝯñr stante diuersa facti contingentia consultatio-
nes prædictæ in nullo nocent Io.Bap.cum ex diuersis non bñ
56 inferatur,iuribus vulg.Nec † obstat rõ considerata per Deciũ
d.cons.suo.257.& 264.dum vult,ꝙ limitatum tm̃ dabeat pro
ducere effectum &c. Nam limitatè quò ad successionem pa-
ternam præsens legitimatio facta fuit ad portionem legitimã:
cum appellatione partis,& portionis illa ueniat,& hanc ita ta
xatam,& limitatam petit ipse Io.Bap. prout & secundò tollit:
qm̃ dicta legitimatio fuit expressè limitata ad portionem d.
Io.Bap.relictam per d.Ias.in suo testa. condito de anno.1530.
ad quod expressè relatio facta fuit, ut apertissimè superius de-
duximus,& Io.Bap.supplementum istius portionis sibi relictę
ascendentis ad legitimam modò petit,ꝯñr non ultra portionẽ
limitatam exposcit, & ex istis tollunt̃ ea, quæ superius in ꝯriũ
adducebantur de illis dictionibus taxatiuis, & restrictiuis so-
lùm, tm̃,& non aliter. Nam nihil petitur ultra portionem ta-
57 xatam,limitatam,& restrictam. Non † obst.d.cons.Dec.264.
Nam ut ipsemet ibi col.3.in princ. uers.in hoc, dicit,ꝙ legiti-
matio,de qua ibi,non fuit facta,in forma ampla,& plenaria,&
per eam solùm inducta fuit dispensatio , quod minimè dicere
possumus in legitimatione pñti vera,& fauorabili,& si consi-
deraretur ut legitimatio, erat, & fuit limitata: ut ipse ibi dicit
ad illam portionem , quã pr̃ uolebat sibi relinquere tunc tpis
oĩno incertam, quod relictum non põt considerari nisi in vlti
mo testõ : cũ voluntas sit ambulatoria, nec possit reddi certa,
nisi ꝑ supremum,& nouissimum testa. At in casu pñti ipse Io.
Bap.non fuit legitimatus ad portionem relinquendã,& sic ad
illam oĩmõ incertam,sed ad iam relictam,& sic ad certam, &
ascendentem ad summam legitimam,ut deduximus, ꝯñr eius
pater in sui præiudiciũ nõ potuit relinquere minorẽ,& si mi-
norem relinquit,non ꝑpea præclusa est uia d.Io.Bapt.petendi
58 supplemẽtum,iuribus & decisionib.quib.supr.Nec † ipse Io.
Bapt.dicit eius patrem non potuisse cõdere aliud testam. & ꝙ
ultimũ ab eo conditum non ualeat,nec ẽt asserit legitimam si
bi cõpetere,& supplementũ ipsius vitute d.test.ꝯditi de anno
1530.sed dicit, & asserit se esse legitimatũ ad portionẽ certissi
mã,nec minorẽ sua legitima,quinimmo illã transcendentẽ,&
ꝯñr fuisse habilitatũ ad legitimã portionẽ, q̃ in bonis pater.si-
bi debebat,ex quo cãm minimè dedit , ꝑp quã pr̃ potuisset ip-
sum ea priuare,vt diximus circa princ.consultationis : qm̃ ad
pñtem effectum,& respectu legitimæ, & ipsius supplemẽti hr̃
pinde ac si simpliciter legitimatus fuisset , ex quo legitimatus
expressè apparet ad portionẽ legitimam,quinimmo & illã trã
scendentem : & qa pr̃ in suo ultimo testamento ei reliquit mi
nus legitima,meritò ad ipsius supplementũ cõpetit sibi efficax
remedium,ut fuit cõclusum,& d.ꝯs.Dec.nihil obstabit, quod
59 ẽt redditur dubitabile ex alijs supra deductis.¶†Vlterius ꝯ ip-
sum Io.Bap.opponitur,& dr̃,eundem non posse,nec legitimã,
nec ipsius supplementum petere ex eo : qm̃ expressè renun-
ciauit remedijs prædictis,& oĩ iuri sibi cõpetenti,& competi-
turo,in & super bonis,& successione d.eius patris,quæ sibi cõ
petere possent quomodocunq; super illis,& quocũq; iure ab-
soluendo hæreditatem d.eius patris,& hæredes suos a petitio
ne legitimæ supplementi ipsius, ita ꝙ nihil super dictis bonis
& hæreditate aliqua rõne, & cã petere deberet, nisi tãtum ea,
quæ sibi fuere relicta per d.eius patrem in suo testõ cõdito de
60 anno.1528.Et † certum est,quem iuribus & fauorib.suis pos
se renunciare.l.si quis in conscribendo.C.de pactis, & licet iu
ri de futuro simpliciter renunciari non possit.l.si ita scriptũ.§.
si sub ꝯditione,de lega.2.& per gl. & scriben.in l.1.C.de pac.
cum concord.tamen id per pactum,& stipulationem efficaci-
ter põt fieri & remitti, ut ad plenum traditur in d.l.1.& in l.
de fideicommisso.C.de transact.& per doc.in l.stipulatio hoc
modo concepta, & per Bart.& alios omnes.in l.qui Romæ.§.
duo fratres.ff.de verb.obl.& per Cano.max.repeten.in c.quã-
61 uis,de pact.lib.6.Eo † ẽt quoniam expressè renunciatum fuit
legitimę & eius supplemento,iuxta formã traditam in l.si qñ.
62 §.illud & §.gñaliter.C.de inoffi.testa.cũ concor.¶†Circa hãc
obiectionem primò aduertendum est: quoniam facta apparet
in testamento condito per d.Iaso.de anno.1528.& per uiam
ꝯctus,ꝯñr dubitabilis reddit,an fuerit efficax, & ualida,& fie-
ri potuerit in illo actu,iuxta tradita post gl.per doct.oẽs maxi.
Aret.in l.hæredes palam.§.fi.ff.de testam.& Anch.& Imo.in
rub.ex̃ de testa.& per Cy.Bal.& Sal.in l.cum antiquitas.C.eo.
tit.& Moder.ibi allegantes concor.& per Alc.& alios Moder.
63 in d.l.stipulatio hoc modo concepta. Secundò † aduertendũ
est : qm̃ dictus Ias.dictum testamentum per se ipsum conditũ
de anno 1528.in quo apposita fuit dicta renunciatio, reuoca-
uit,& post illud alia duo condidit testamenta,& post ultimũ
per eum conditum nouam fecit conuentionem cum ipso Ioã
ne Baptista,ut est uidere ex publicis documẽtis,per quæ reces-
sum apparet a primis conuentis respectu eorum, quæ in ulti-
mis & nouissimis continentur.l.3.in fi.& l.4.ff.de adimen.le-
ga.l.pacta nouissima.cum uul.ff.de pac. & licet ipse Ias.in suo
vlt.testõ confirmet ea quæ legauit.d.Io.Bapt.in dicto testamẽ
to condito de anno.1528.tñ istud non habet nocere ipsi Ioã.
Bapt.qui dicto vltimo testamento non fuit pręsens,nec cõsen
sit,& ius sibi quæsitum uirtute aliorum testamentorum & pa
ctorum postremorum ab eo inuito nõ potuit auferri.l.ius no-
64 strum, cum sim.ff.de reg.iur.Tertiò,† talis renunciatio facta
apparet conditionaliter,si ipse Iason suam uoluntatẽ non mu-
tasset in dicto testõ expressam. Nam cũ facta fuerit in ultima
uoluntate,ambulatoria erat vsq; ad mortem, & hanc tacitam
in se continebat conditionem,d.l.4.& quia dictus Iason in il-
la non perseuerauit,quinimmo aliud testamẽtum longè ab il-
lo diuersum condidit de anno.1530.&, quod fortius est, per
actum inter uiuos expressè noluit illi stare: nã ipsum Io.Bapt.
legitimauit ad portionem suę hr̃ditatis lõgè maiorẽ, ut dedu-
ximus,per quem actũ legitimationis duplex sequutus fuit ef-
fectus,nullitas videlicet dictæ renunciationis ꝑp defectum cõ
ditionis,iuxta.l.qui hæredi.§.fi.ff.de condi.& dem.cum ꝯcor.
secundus verò effectus fuit ualidæ renunciationis factæ per di
ctum Iasonem antecedenti renunciationi ipsius Ioã.Baptistæ,
a qua Iason ipse expressè recessit per actum legitimationis,qđ
quidem facere potuit,iurib.vulg.& ad id suos hæredes,& hæ-
reditatẽ astringere, & esto ꝙ ipse Ias.in vlti.testamento videat̃
velle inhærere renunciationi factæ per ipsum Ioã.Bapt.tamen
id ipsi nocumento non est : cum Io.Bapt.minimè consenserit
& præsens fuerit d.testamento,& ius sibi quæsitum per legiti
mationem ab eo auferri inuito minimè potuit, ut diximus.Et
65 † satis sufficienter d.Ias.dicitur renũciasse per dictum actum
legitimationis,cum uolũtas nedum verbo sed facto & re ipsa
declaretur.l.Paulus.ff.rem rat.habe.l.de quibus.ff.de legi.l.re
66 prehendenda.C.de institu.& substitu.Et † quia per actum ꝯ-
rium recessum dicitur a protestatione,& prima uoluntate,iux
ta tradita in c.solicitudinem,de appellatio.& per docto.in c.
cum M.Ferrariensis,de constitut.& in l.qui in aliena.§.fin.ff.
de acqui.hęre.& per omnes in l.nõ solùm.§.morte.ff.de ope.
67 no.nunc. Quartò, † renunciatio prædicta facta apparet sine
iuramento,quo casu virtute illius non potest reddi ualida, &
cessat ea quę habentur in d.c.q̃uis,& in cap.licet mulieres,de
iureiur.lib.6.& in c.cum contingat.eod.tit.in antiq.& quæ ꝑ
doc.in d.l.stipulatio ista.& in l.pactum.C.de colla.cum ꝯcor.
68 Solùm † enim facta fuit inter Io.Bapt.filium,& Ias.patrem ꝑ
pactum,& ideo fuit & est inualida,& nulla.l.fi.ff.de suis & le.
l.pactum dotali.C.de colla.& ibi omnes tradũt,& est tex.aper
tus in d.l.si quando.§.illud.C.de inoffic.testa.& ibi doc. om-
nes istud firmant,max.Paul.de Cast.in princi. & Deci.allegãs
69 alia consi.86.uiso.nu.j.†Nec stipulatio pręd ictæ renunciatio
nis recepta per Camillum filium,& hæredem Iaso.& notariũ
nomine hæreditatis habet illam ualidare : quoniam uiuente
Iasone patre fuit recepta contra iuris prohibitionem. l.qui su
perstitis.ff.de acqui.hære.l.ex eo.ff.de inutil.stipu.& per doc.
in d.l.pactum,& in d.l.stipulatio hoc modo concepta, & per
scrib.max.repeten.in d.c.quamuis,& in l.fina.C.de pac.debe-
bat enim per istas personas stipulari , & recipi post mortem
Iasonis & nõ eo uiuente,ut dicit tex.in d.l.si quando. §.illud.
in fi.& ibi Bar.Bal.in sum.& alij omnes istud habẽt pro abso-
70 luto.†Quintò facit,nam tpe,quo Io.Bap. renunciauit natura
lis filius erat,& nõ legitimatus,& in bonis paternis (stãte filio
legitimo)nullum ferè ius habebat, ut C.de nat.lib. per totum
cum si.quo fit,ut talis renunciatio intelligi debeat reb. sic stã-
tib.c.cum inter.de renuncia. & per Federi. de Sen. consil.-.
quidam Abb.& cõsi.228.duo fratres. & Aret.consi.3. & De-
ci.con-

71 ci.consi.266.Ad exclusionem,colũ.1.& pen. Et† ideo se non
extendit ad ius superueniens de nouo, ut tradit etiam Bar.in
d.l.stipulatio hoc modo cõcepta,col.2.in prin.& Ale. ibi col.
3.& 4.uer.iux.hoc,& Ias.col.6.& 7.ꝯñr non obstante tali re-
nunciatione ipse Io.Bap.consequi debet, quod nouo postmo-
dum iure propter legitimationem ad eum peruenit d. c. cum
inter.& l.si mater.§.eandem.ff.de excep.rei iud.& Alex. cons.
29.pręclarè.col.1.versi.& sicut.uol.3.& Ca.consi.29.& Cor.
consi.60.col.fi.uol.1.& in d.l.pactũ,in 3. limi. & per Deci.d.
consi.276.& repe.in c.q̃uis,col.4.& 5.versi.nunc venio,in 1.
72 limi.Prout†ẽt:qm̃ talis renunciatio minimè includit ea,quę
habent ortum ex facto illius,cui renunciatum fuit.l. qui offi-
cij.§.fi.ff.de contrah.emp.arg. l. cum proponas.C.de nau.fę-
73 nor.& per Deci. consi. 27..& pro virili.nu.4.Eo†insuper qm̃
renunciationes sunt stricti iuris & strictè sunt interpretandæ,
secundùm Calder.consi.5.in tit.de pręben.Cardi.consi.120.
Titius,in fi.nec trahendę sunt ad ius superueniens,cum plerũ
que apponantur cum parua causæ cognitione,ſm Card. cõsi.
30.in hac.col.pe.& Deci.consi.352.uiso,col.pe.nu.7.Præte-
rea ipse Io. Bapt. renunciauit legato sibi facto p Dominicum
eius auum de alimentis & alijs sibi per eum relictis,ad partẽ
quorum Iason eius pater tenebatur,qui dicto.Io.Baptistæ reli
quit alimenta,si prædicto legato per auum relicto renũciasset,
& casu quo Ioan.Bapt.non posset habitare in domo patris, in
locum alimentorum dictus Iason ei reliquit quandam posses-
sionem apposito onere,ut in d.legato legitur, & cum expressa
condõne,ꝙ renũciaret eius successioni,& legitimę ac eius sup
74 plemento & omni iuri sibi competenti & competituro.†Per
quam renunciationem (subsequuta postmodum eius legitima
tione) fuit,& est enormissimè læsus,pp quam maximam læsio
nem talis renunciatio (etiam si iura. fuisset vallata) venit re-
tractanda,ut dicit Pet.de Anch.in regula accessorium,de reg.
iu.lib.6.car.3.ver.pro declaratione,& consi. 38. pro clariori,
& Aret.consi.93.uiso.& Pau.de Ca.consi.175.ꝯ.& plenè pro
sequitur Deci.allegando alias deci. d. consi.86.col.4.nu.6. &
consi.180.uisa,col.3.num.3.& col.4.uer. sed tñ prædictis, &
col.seq.& seq.& consi.181.satis not.col.1.& alibi pluries. Ex
quibus omissis quãplurib. alijs concludo non obstante tali re
nunciatione, & alijs superius in ꝯrium adductis,ipsum Ioan.
Bapt.posse supplementum legitimæ petere. Parisius Bono.

¶Vidi dubia accuratè, exactissimè,ac subtiliter elicita, conside-
rata,& data per Excellentissimum Iur. vtri. Doct. arbitrũ in
præsenti causa electum fratrem honorandum, ad quorum re-
6 solutionem infrascripta bř deducuntur.¶†Et primò dum du-
bitatur, an legitimatio facta de. d. Ioã. Baptista quò ad caput
successionis paternæ dicatur vera & propria legitimatio,an di
spensatio & odiosa? Dř & respondetur,etiam respectu dicti ca
pitis veram esse legitimationem & propriam, fauorabilem &
gratiosam non dispensationem,tum quia ipse Ioan. Bapt.erat
filius verè naturalis, & facta fuit cum habilitatione personæ
ad ius,ut tradit Lud.de Sard.in tracta.legitima.in illo articu-
lo,qñ fit per rescriptum,col.1.uer.3.uidendum,& ver.3. præ
mitto,& 1.q.7.quæstionis,tum etiam quoniam non fuit habi
litatus,& dispensatus solũ, & tantummodo in isto capite, ita
ꝙ in reliquis non fuisset legitimatus,sed omissus, quo casu di
spensatio diceret̃.c.1.& 2.de fil.presby.lib.6.Fuit enim legiti
matus in plenissima,& ampla forma,& licet effectus successio
nis paternæ fuerit limitatus, non propterea ẽt quo ad caput
successionis erit dispensatio: quia est uerè legitimatio collati-
ua,& hanc doctr.ad cognoscendum an sit legitimatio seu di-
spensatio,tradunt cano.quos refert & sequitur do.Præp. in c.
per uenerabilem.extra qui fil.sint leg.car.4.col.3.uer.3. quæ-
io.Et licet aliqui doctor.dicant,ꝙ qñ filius habilitatur ad suc
cedendum patri in portione,quæ illi placuerit,ꝙ illa est dispẽ
satio,& non legitimatio: tñ dictum eorum procedit, & ita ne-
cessariò intelligendum uenit, qñ filius ad illum actum tantũ
fuit habilitatus, & non qñ prius in ampla forma & absolutè
cum abolitione omnis maculæ,& restitutione ad oĩa primęua
iura natalium eodem contextu fuit plenariè legitimatus,& p-
inde ac si ex legitimo matrimonio fuisset natus,istis.n. ꝯcurrẽ
tib.dicet̃ uera & propria legitimatio,ẽt quoad caput successio
nis paternæ,q̃ fuit limitata,sicut patri placuisset in dicta legi-
timatione: nam talis limitatio non alterat nec ẽt respectu di-
cti capitis legitimationem pręedictam,nec operat̃,ꝙ desinat es-
se integra,plena & fauorabilis: ut propriè in terminis nostris
est apertum consi.Pau.de Cast.221. super puncto.& sequitur
Fran.de Cur.consi.73.colum.17.versi.2.respondemus, & ita
etiam punctaliter declarat & sequitur ipse Dec.in l.pactũ,nu.
16.C.de colla.& consi.264. reuocatur. colum. 3. in princip.
versiculo in hoc tamen uoluissem, vbi alias adducit decis. con
silio.52.colum.fin.& comprobari quoque possunt ex his,quæ
dicit Iason in Rubrica de liber.& posthu.num.quinto, & 14.
volens consideranda esse verba legitimationis, & formam ip
sius,& qualiter fuerit facta,loquens propriè in terminis nřis.
Et quoniam ipse Ioan. Baptist. in plenissima forma fuit legiti-
matus,licet quò ad caput successionis paternæ legitimatio ip-
sa fuerit restricta,& limitata,non propterea infertur, quin re-
spectu dicti capitis non dicatur verè legitimatus,nam in om-
nibus legitimatio vera est, restricta tamen & limitata ad suc-
cessionem paternam,nec potest dici in isto capite dispensatus,
ex quo sequeretur absurdissimum,ꝙ esset dispensatus, & legi-
timatus,contra tradita per glo.in ca.cum inhibitio. de clan.de
spon.per Alexan.& alios in l.adoptiuum.§.patronum. il 2. ff.
de in ius vocand. Et vna & eadem res non debet diuerso iure
censeri,ita vt sit fauorabilis & odiosa, vulga.l.eum qui edes,ff.
de vsucap.& quia contrarietatem fugere debemus.c.ubi repu
24 gnantia,de regulis iur. lib.6.l.1.C. de furt.¶†Ad solutionem
secundi dubij dř, uerum esse, nomen portionis seu partis in-
telligi debere & declarari secundùm materiam subiectam: ut
plenè deduxi in consi.sed istud optimè deseruit intentioni ip-
sius Ioan.Bapt.ex eo quia materia præsens subiecta est de suc-
cessione filij erga successionem patris, quo considerato no-
men portio seu pars non potest esse minus legitima, iurib. &
decisionibus allegatis in consi.Nec obstat, si dicatur,quòd illa
procedunt, quando sumus in dub. & portio venit declaran-
da,& hic declarata fuit ad illam relinquendam, ad quam fuit
facta relatio,quę perinde debet haberi,ac si fuisset expressa,ui
delicet ad lib.50.in ultimo testamento relictas,nã cessat obie-
ctio,primò: quia illud (ad portionem relinquendam) non de
bebat esse minus legitima,secundùm ꝙ iura, & leges dictum
nomen interpretantur in hac subiecta materia successionis pa
ternæ,& ad quam dispositionem iuris uidetur se applicasse &
implicuisse.d.Ias.& Io.Bapt.quorũ consensus intelligitur præ
stitus secundùm ꝙ iura disponunt, & interpretantur dictum
nomen.l.si duo.ff.de acqui.hęred.per Bart.& alios in l. hřdes
mei.§.cum ita,il 2.ff.ad Treb.& in l.ut iurisiurãdi. §.si liberi.
ff.de oper.lib.Nec consensus dicti Io.Bapti.potest dici pstitus
ad aliud.Et aduertendum est: qm̃ docto. omnes loquentes in
pñti casu,& dicentes illud nomen portionis debere interpre-
tari ſm uoluntatem patris,nullam de rõnibus & iurib.istis fa-
ciunt mentionem,nec illis rñdent,quæ procedunt,ẽt si fuisset
dictum de portione minima relinquenda, nã non deberet es-
se minus legitima: ut fuit deductum in consi.& esto ꝙ hoc no
men sit prolatum ab homine, & ꝯñr uideatur depẽdere a suo
libero arbitrio,tamen in casu nostro idem est, ac si a lege fuis-
set prolatum,cum proferens illud se applicauerit dispositioni
legis.Et quia l.scimus.C.de inoff.testamẽ.in principio, & alia
iura & decisi.concor.propriè loquuntur, quando tale nomen
profertur ab homine erga filium & successionem paternam
33 & uolunt ꝙ non intelligatur minus legitima.Eo†etiam: quia
domi.Iason non expressit, ꝙ potuisset relinquere minus legiti
ma,quę in generali sermone non continetur, nec comprehen
ditur: cum pro forma requiratur,ut de ea expressa fiat mẽtio,
nec sufficit, quòd per æquipollentia id agatur: ut est text. in
l.si quando.§.illud,& §.generaliter, & ibi omnes tradunt. C.
de inoffi.testa.& per Alb.Bru.in tract.de forma.Nec ẽt sufficit
ꝙ exprimatur per relationem ad aliud, ut dicit Ias. allegando
decisi.in l.ait prętor.§.si iudex.nu.4.ff.de re iudic.Et per istud
tollitur illud dubium,in quo dicebatur, ꝙ per relationem ad
portionem relinquendam uidebatur facta mẽtio de legitima
61 nam cessat,cum pro forma expressio requiritur.Nec† obstat
quod dicebatur, dictum. §. gñaliter.loqui de legitima debita
filio legitimo,cui super ea erat ius q̃situm, nos verò loquimur
in filio legitimando,cui legitima ueniebat quærenda,& diffe-
runt ius quęsitũ & q̃rendum,ut in termi.nostris firmat Geor.
Nat.in c.quamuis,de pac.lib.6.col.2.post alios,quos citat.Nã
tex.in d.l.si quãdo.§. illud. loquitur de legitima uiuẽte patre,
quo tempore non dicitur quæsita filio,nec ad illam ius habet

l.1.§.si impuberi.ff.de collatio.bono.& tñ pro forma requiritur ipsius expressio, licet deberet post mortem patris filio. Et quia in casu pñti Io.Bap.& Iason erant in actu legitimationis & successionis paternæ, quæ post mortem patris veniebat applicanda ipsi Io.Bap.debebat de legitima exp̃ssa fieri mentio: ut ab illa post mortẽ patris excluderet, qđ factum minimè apparet, & illa rõ, ad relinquendam, non fuit sufficiens, ut diximus. Prout ẽt: qm̃ sumus in terminis longè diuersis, in quib. loquunt doct. innuentes, legitimatum non posse petere vltra relictum. Nam ipsorũ dicta procedere possent, ut ipsi propriè loquunt, qñ legitimatio esset simpl'r facta dispensatiuè ad portionem, quam pr̃ uolebat relinquere, non habendo aliam relationẽ nisi ad relinquendam, q̃ relatiuè veniebat certificanda. At in casu nostro considerando ordinem dictæ legitimationis prius apparet facta ad portionem relictam, & demum ad relinquendam, per illam dictionem, seu, quæ in isto casu fauorabili & gratioso dẽt stare, & interpretari augmentatiuè & ampliatiuè. Et si bñ intelligeret alternatiuè electio dẽt esse ipsius Io.Bap.bñficiati: quia sumus in gratiosis, ut plenè deduxi in consi.& quia portio iam relicta erat certa, & ascendebat legitimam, & ipse Io.Bapt.illam elegit, consequi dẽt supplemẽtum legitimæ uirtute dictæ legitimationis sub forma p̃dicta factæ. Nec obstat dubium datum, ꝙ hic non sumus in alternatiua, q̃ reqrit, vt vtrunq; caput ipsius subsistat ad hoc, ut electio possit dari: & quia in casu pñti illa portio relicta in illo testõ condito p Ias. de anno. 1530. fuit p eundem reuocata in ultimo suo testamento, & ɔñr illa prius relicta non dr̃ amplius durare, & sic cessat dictum caput alternatiuæ, & solũ remanet unicũ.s.caput portionis relinquendæ, & istud dẽt attendi, nam vr̃ fuisse commissum arb.d.Iasonis, ut potuisset reuocare illud testamentum, & portionem relictam p vltimum, qđ p̃ualet & attendi dẽt, ₰m iura cõia & uulg. Nam cessat obiectio ex eo: qa Ioan.Bap.non petit illam portionem relictam uirtute testamẽti conditi de anno. 1530. Nec ẽt dicit, ꝙ Iason non potuerit tale testm̃ reuocare, sed ipse venit virtute legitimationis de eo factę & ex dispositione legis, uolẽtis, ꝙ ipsi debeat legitima, seu eius supplemẽtũ sup bonis & hr̃ditate paterna, quod quidem nullum haberet dubium, si simpl'r fuisset legitimatus, iurib. & rõnib. deductis in consi.& idem erit in casu pñti, in quo expressè fuit legitimatus respectu successionis paternæ, ad portionem ascendentem legitimam, cum idem iuris sit de toto quò ad totum, sicuti de parte quò ad partem.l.quæ de tota.ff. de rei vendic.& idẽ operet genus quò ad gñalia, sicuti species quò ad specialia.l.si duo.ff.de admi.tut. Et ꝙ fuerit legitimat' ad portionem ascendentem legitimã deducit apertissimè: qm̃ legitimatus apparet ad portionem, & certam eidem iam relictam in quocunq; testõ ipsius Iasonis, seu ad portionem relinquendam, quę ambę portiones, & relicta, & relinquenda reddebantur certæ per relationem ad aliud, & sicuti relinquendo per relationem ad vlti. testa. reddebat certa, pari modo & relicta habita relatione ad testm̃ ɔditum p Ias. de anno. 1530. ₰m iura vulgaria, & cõia volentia relatum reddere certum referens illud, quinimmo & fortius certior portio erat illa iam relicta: quia continebat actum præteritũ certissimũ.l. cum ad præsens.ff.si cert.peta.cum concor.& istis consideratis perinde est, nec aliud possumus dicere, ac si legitimatio facta esset ad portionem relictam, uidelicet ad lib. 2000. & ad octauam partem hr̃ditatis.d.Ias.seu ad portionem relinquendam, uidelicet ad li. 50.& si dicta legitimatio (nullo alio relato) facta esset, ut posset patri succedere ad lib. 2000. & octauam partem hr̃ditatis seu ad lib. 50. dubitandum non esset, quin electio cõpeteret Io.Bap.cum simus in gratiosis. Nec isto casu Ias.potuisset pęnitere in p̃iudicium Ioã. Bapt. cui dat electio, ita igitur erit in casu pñti, qui necessariò æquipollet dictæ expressioni, & vtrunq; caput alternatiuæ durat, & ɔñr cadit uera electio uirtute dictæ legitimationis ita factæ, pp quam ipse Io.Bap.uenit ex legis dispositione. Nec considerabit, an illud testam. potuerit reuocari, nec ne, sed solùm consideratur ad inducendã certitudinem portionis, in qua fuit legitimatus, perinde ac si fuisset dictum ad portionem li. 2000.& octauam partem hæreditatis, seu ad lib. 50 Ex quib. concluditur attenta iustitia, & omni æquitate iudicandum esse in fauorẽ ipsius Io. Bap. reliqua uero suppleat integritas, peritia, & doctrina Excellentissimi arbitri peritissimi, & religiosissimi. Idẽ Parisius ubi supra.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommißum relictum sub illa conditione, si hæres grauatus decesserit sine filijs, expirat illo moriente cum filijs, & nu. 2.*

2 *Et satis est hoc colligi à contrario sensu.*

3 *Et sufficit unus tantùm filius.*

4 *Fideicommissum sub conditione factum deficit, quando conditio ipsa non extitit.*

5 *Filius legitimus, & naturalis quis dicatur.*

6 *Filius legitimatus uenit appellatione filij legitimi, & naturalis*

7 *Filius legitimatus æquiparatur filijs legitimè natis.*

Iura loquẽtia de filys legitimè natis hẽt locũ in filio legitimato

8 *Filius legitimatus secũdùm opinionem aliquorum nec excludit substitutum.*

9 *Immo communis est in contrarium, quòd eum excludat.*

10 *An quando legitimatus excludit substitutum citandi sint substituti, & fideicommissarij, & nu. 13. & 16.*

11 *Quando conceditur priuilegium Comiti palati. legitimandi non sunt citandi aliqui.*

12 *Supremus princeps legitimando põt præiudicare substitutis et fideicommißarijs, qñ istud intendit facere, & alijs nu. seq.*

13 *Et potest istud facere absque alia citatione.*

14 *Princeps legitimando tollit obstaculum iure ciuili inductum.*

15 *Princeps potest concedere potestatem legitimandi eo modo, quo ipse poßet.*

16 *Etiam ut possit fieri sine causa, & sine citatione.*

Et Comes pala. habens potestatem potest istud facere, sicuti posset ipse princeps.

17 *Infans quando possit per Comitem pala. legitimari.*

19 *Filius sacerdotis an, & quando possit legitimari per Comitẽ pala. creatum ab Imperatore, & nu. seq.*

20 *Per comitem autem palatinum creatum à summo Pontifice potest sine dubio legitimari, & nu. seq.*

22 *Filius sacerdotis non potest legitimari, sed solùm dispensari.*

In dispensatione interuenire debet causa, & citatio.

23 *Fallit quando data eßet potestas superiori id faciendi sine causa, & citatione.*

CONSILIVM VIII.

Assertum fideicommissum iniũctum Reuerendi.
d.Cornelio & suis fratrib. p cõem parẽ
tẽ, & successiuè aliud eisdẽ iniũctũ p olim Ludouicũ de Faba
prorsus expirauit & extinctũ fuit in persona ipsius. d. Corne
lij, qui in utroq; fuit grauatus.d. fideicõmisso non simpl'r, sed
sub illa ɔdõne, si decederet sine liberis masculis legitimis, &
1 naturalib. Et † qñ cõdõ p̃dicta minimè fuit purificata. Nam ip
se.d.Cornelius suscepit & hẽt filios masculos, pp quorum exi
stentiã excludunt substituti & fideicõmissarij, licet in sola cõ
ditione positi sint, ut tradit in l.Lucius.ff.de hære.insti. & me
lius in l.filiusfa.§.cum quis, de leg. 1. ubi Bar. & alij apertè tra
dunt, & ẽt hr̃ in l.ex facto.§.si quis rogatus, & in §.pen.& fi.ff.
ad Treb.& in c. 1. de testa.lib. 6.& in c.Raynaldus.c.Raynu
tius, ex̃ eod.tit.& per scri.in l. 1.C.de condi.inscr.& bñ faciũt,
quæ hñr in l.cum auus.ff.de condi.& dem.& in l. gñaliter. §.
cum autem.ff.de insti.& substi.& in l.acutissimi.C.de fideicõ.
2 Et † satis concl'o ista suadet ex verbis appositis p ipsos testato
res.s.si decederet sine filijs masculis, quæ a ɔ̃rio sensu oñdunt
fideicõmissum cessare, si cum filijs masculis decederent, argõ.
l.aliqñ.ff.de cõd.& demõ. iunctis plenissimè not.in l.1.§.hu
3 ius autem.ff.de off.eius. Et † unicus tm̃ sufficeret filius mascu
lus ad dictã exclusionẽ substitutorũ.d.l.1.C.de condi. inser.l.
quisquis.l.nõ est sine liberis.ff.de uer.sig.& p Bar.in d.l. ex fa
4 cto.§.si quis rogatus. Cũ † igit dicta fideicõmissa sub dicta cõ
dõne facta fuerint, & ɔdõ ipsa minimè extiterit indubitata re
sultat ɔcl'o, substitutos minimè posse fideicõmissum petere, qđ
iã defecit ɔdõne nõ existẽte.l.unica.§.sinaũt sub cõdõne.C.de
cad.tol.l.fi.§.sed qa.& §.seq.C.cõ. de leg.& fideicom. cũ alijs
5 uulg. Nec † ob. si dicat, illã cõdõnẽ respicere filios masculos le
gitimos, & naturales, quos ipse.d.Cornelius minimè hẽt, cum
fuerit & sit sacerdos & in sacris ɔstitutus, & nũquã m̃rimoniũ
cũ alia ɔ̃xerit, ad not. in l. filium diffinimus.ff.de his qui sunt
sui uel alie.iu.cum simi. cessat enim obiectio. Nam ex soluta &
filios suscepit & habet, & illos legitimari fecit solenniter &
in amplissima forma, & habiles redditi sunt ad omnem suc-
cel-

cessionem per Comites pala. eos legitimantes & largissimam
potestatem habentes,& a summo Pontifi. & a sereniss. Impera
6 tore faciendi.d.legitimationem,prout iam fecerunt.Qua†stā-
te verum erit,appellatione filij legitimi & naturalis venire le-
gitimatum,ut hr̃ in §.illud,in auth.quib.mo.nat.eff. sui,& in
§.quoniam,& in §.liceat,in auth.qui.mo.na.eff. leg. & firmat
Abb.post gl.in c.innotuit,de elect.& per Soc.consi.63. n.26.
uol.3.& consi.251.qm̃ in presenti,col.10.& seq.uer.qm̃ ma-
7 gis,uol.2.Filius†enim solenniter legitimatus æquiparat filijs
legitimis,ita ut iura loquentia de filijs , locum sibi vendicent
in istis legitimatis in nullo differentibus a legitimis, max. re-
spectu successionis,ut hr̃ in d.§.quoniam uerum, ibi,nihil dis
similis a legitimis,& in §.reliqui,& in §.illud,& in §. adoptio
nis,& §.liceat.in auth.quib.mo.na.eff.leg.& firmat Alex. cōs.
2.col.7.ver.præsupposita.uol.1.& consi.70.Magni. nume.4.
uol.6.& consi.88.omissis,nu.4.uol.7.& Soc.d.consi. 65. nu.
10.uol.3.& consi.63.nu.26.& sequitur Dec.consi.258.in ca-
su,col.3.& 4.& alibi pluries citans alias concord. & aliàs ipse
diffusè consului quampluribus alijs rōnibus hanc communē
8 sententiam comprobando. ¶ † Quibus non hēt obstare, si ex
aduerso diceret, talem legitimationem minimè præiudicare
ipsis substitutis & fideicommissarijs.Non enim debet intelli-
gi facta ad exclusionem ipsorum , ut uoluerunt quamplures
doct.citati p Alex.& alios max.Ias.nu.7. in d.l. generaliter. §.
cùm autem.& Alex.d.consi.2.col.4.Soc. & alios in l. Gallus.
§.si eius.ff.de lib.& posth.& per repet.Hispa. in d. l.Gallus.§.
9 & quid si tm̃,nu.184.Nam†communis*& uera conclu. se ha
* bet in oppositum,uolens legitimatum excludere substitutum
& fideicommissarium,ut post longam disceptationem uoluit
Ale.in d.consi.2.& in d.l.ex facto.§.si quis rogatus,post Imo.
ibi.in fi.& consi.87.uol.2.& consi.121.uiso themate,col.fin.
eo.uol.& consi.92.uiso themate,in fi.uol.4.& in d.l. genera-
liter.§.cum autē,ubi Mod.omnes sequuntur,ut ēt facit Fran.
de Cur.consi.17.uiso,in prin.& consi.85.statuto,col.3.& Ro
ma.& consi.178 Reuerendus,col.pen.& Soc.d.cons.63.uol.
3.& per Dec.consi.259.Consultus,nu.10.& consi.284. uiso,
nu.9.& 12.& ipse alias plures concor.adducit in d.§.& quid
si tm̃.& ēt consulendo,quibus in locis rn̄detur omnib. obie-
ctionibus adductis in contrarium , & certissimum est ab ista
communi in iudicando,& consulendo non esse recedendum
10 sm iura communia,& uulga. ¶†Nec huic communi conclu-
sio.obstare habet,si dicatur,illam procedere,quando in legiti-
matione fuissent citati substituti , & fideicommissarij, & ipsis
auditis,cum causæ cognitione subsequuta fuisset legitimatio,
ut uidetur esse de mente Bar.in d.§.& quid si tantùm,circa fi.
ad id citantis iura,& sequitur Soc.ibi nu.27.in 3. cōclusio. &
nu.30.col.fi.& Ias.nu.130.& alijs seq.& nu.91.& 92.& 139.
& alijs seq.& Io.Crot.ibi.nu.59.60.& 71.& repeten. Hispa.
199.& Dec.consi.55.nu.2.& per Alb.Bru. consi. 15. cū alijs
concor.per eundem Dec.citatis in consi.23.col.3.& 4. inser-
to inter illa.40.consi. de per se impressa. Nam aduertendum
est considerato tenore priuilegiorum ɔcessorum per summū
Pontifi.& Imperatorem Comiti pala.facienti legitimationem
11 obiectionem funditus cessare.Dubium†.n.non est, dicta pri-
uilegia potuisse ɔcedi absq; citatione illorum,de quorum prę
iudicio modo agitur:citandi enim nō erant,secundū Bal.in l.
nam ita diuus,col.1.ff.de adoptio.& in rub.de resc.col.1.& p
Abb.in c.cum olim.de re iud.ubi Fel.col.4.in fin. cum simil.
12 Certum†est etiam , supremum principem legitimando posse
præiudicare substitutis , & fideicommissarijs,qn̄ legitimatio-
nem facit animo præiudicandi illis ēt sine aliqua causæ exp̄s-
sione cum tollat solū ius positiuū,& ius succedendi,& ius q̄-
tendum,& illam spem consequendi bona per fideicōmissum
relicta,sm Bart. in d.§.& quid si tm̃,quem passim communi-
ter sequuntur ibi scrib.uolentes, sola uoluntate principis pos-
se istud fieri,si apponeretur cl'a non obstante &c. vt plenè pro
sequitur Alex.in d.consi.2.& Anto.Rosel.in trac.de legitima-
tio.in 2.lib.dum loquit de effectu,col.3.5.& 6.& do.Præp.in
c.per venerabilē,qui fil.sint legi.car.29.col.1.uer.21. quæro.
& Dec.consi.269.nu.10.& alibi pluries,ubi concludit, idem
esse,qn̄ apponeret cl'am ex certa scia , sm Pa.de Ca.cons.106.
donatio,col.2.& Alex.consi.215.Nec arguendi,col. 6. uol.2.
Et† q princeps possit istud facere absq; citatione post Bar. fir-
mant Soc.in d.§.& quid si tn̄,nu.30.& Ias.nu.140.uer. 4. &
vltima conclusio.& Io.Crot.nu.72.& Soc. ɔs. 251. col. 10.&
alijs.seq.uol.2.& ɔsi.3.nu. 8.& ɔs.63.n.16.& seq.uol.3. Prin-
14 ceps†.n.legitimando tollit obstaculum inductū iure ciuili,&
restituit legitimatum primæuo iuri naturali , qđ facere pōt ēt
* sine cā & sine citatione,ut firmat glo.* cōiter approbata in c.
naturales,si de feu.fue.contr.& plenè prosequit Dec.d. consi.
269.nu.11.& seq.& ɔs.390.n.1.& Alb.Bru.ɔs.1.col. 7.ver.3.
15 prædicta.Et†hanc ptātem,quam hēt ipse supremus princeps,
pōt cōicare inferiorib.& sic Comitib.pala.quorū ptās tota de
pendet ex facultate eis attributa p supremū principē,& ex cl'is
ɔtentis in eorū priuilegijs ut hr̃ in c.qđ translationē,de off.le-
ga.& p gl.& Bal.in l.1.in uer.pōt.ff.de tuto.dat.ab his, iūctis
his q̄ hn̄r in c.porrò,de priuil.extra,& p Soc.ɔs.3.nu.10.in fi.
uol.3.& p Bal.consi.373.p̄mittendum.uol.1. & alibi pluries.
16 Et†qm̃ in dictis priuilegijs præfato Comiti legitimāti p sum
mū Pōti.& Impe. attributa fuit ptās legitimandi ēt sine cā &
citatis & non citatis illis,quorū intererat,Comes palat. legiti-
mans sine aliqua citatione & causæ cognitione potuit ad illā
legitimationē procedere eo modo , quo processit, & oī respe-
ctu erit valida: cū facta censeat a supremo principe conceden
te ptātem legitimandi,qua Comites pala.uti poterunt ēt præ-
iudicando alijs,ut firmat Alex.consi.70.num. 5.& 6.vol.7.&
Ias.in d.§.& quid si tm̃,n.106.uer. 5.notabiliter limita,& nu.
142.& Bal.ɔs.119.quidā col. 5.& Mar.Laud.in sua dispu. Au
gerius.col.18.uer.sed elegans est dubiū.& do.Præpo.in d. c.p
venerabilē,car.30.col.3.uer.sed ego tollo.ubi adducit ɔs.Pau.
de Cas.& apertè istud firmat Soc.d.ɔs.251.col.13.uer.ex qui-
bus,& col.14.uer.2.rō,uolens legitimatū a Comite palatino
excludere substitutū,qn̄ Comes uoluit illi p̄iudicare eo ēt nō
citato,si in eius priuilegio data est hmōdi facultas,p eundē ɔs.
63.nu.15. & seq.vol.3.cum alijs cōcor. & q p̄ntē legitimatio
nē ipse Comes uoluerit eā facere in p̄iudiciū substitutorū &
illis non citatis,apertissimè oñditur ex verbis appositis in di-
cta legitimatione apertè oñdentib.eius animum,& excluden-
17 tib.oēm dubietatem.Ex † quib.verbis & ptāte cōcessa tollitur
alia obiectio,q̄ posset ex aduerso fieri, si diceret, fuisse legiti-
matū infantem.Nam ad id specificè facultas concessa fuit,sm
Bal.in l.iubemus.C.de eman.libe.in l.fi.ff.de his qui sunt sui
vel al.iur.& diffusè p Dec.cons.55.in prin.col.4.ver.superest,
18 & ɔs.226.col.2.& 3.& ɔs.367.nu.2.& 3.¶†Postremò nō ob-
stabit,si diceret,filiū sacerdotis non potuisse legitimari p Im-
peratorem seu Comitem pala. deputatum ab ipso sm Bened.
de Plumbi.in sua disputa.statuto Pisano,& Bal.in l.1.C.de na
tur.libe.& Alex.cons.87.uol.2.quem sequit Soc.cōsi.65.col.
fi.uol.3.& per Barb.consi.58.col.3.& seq.uol.2.& Dec.cons.
338.nu.6.& consi.150.nu.4.& eundē Socy.consi.47.nu. 20.
19 uol.3.Nā†multi tenuerunt ɔ̄riū,qn̄ fit patre petente,& uolē-
te sm gl.ī §.fi.in auth.quib.mo.nat.eff.su.& Io.And. et Mod.
in d.c.p venerabilē,car.21.col.4.et Io.Calder.in ti.qui fil.sin.
leg.col.3.et Pau.de Cast.in l.si quis posthumos. ff. de liber.et
posth.et cons.213.uidendū est,et alia adducit Soc.in d.l.Gal-
lus.§.forsitan. col. fi. et cons.47.nu.46.et seq.uol.4.et Dec.d.
cons.150.col.3.uer.ita ergo.et cōs. 258.co.pe.uer. 5. non ob-
stat,& tangit Io.Cro.in d.§.& quid si tm̃,in fi.citās alios doct.
20 †et Cor.cōs.200.col.4.uol.4.dicens Papā,et Comitē pala. ab
eo deputatū absq; dubio posse legitimare filiū sacerdotis , ut
firmat Abb.in d.c.p venerabilē,col.7.ver.in gl.in ver. adulte-
rinis,et ibi.d.Præp.car.3.col.2.et car.11.col. 4. et qm̃ p̄dictus
Co.pal.dictā legitimationē fecit non solū aucto. sibi concessa
ab Imperatore,sed ēt illa eadē attributa a summo Ponti.nulla
resultat dubitatio,quin ualuerit et tenuerit , esto q legitimati
fuerint filij sacerdotis,potissimū cū appareat patre petente et
21 in ciuitate Bono.subdita summo Pontifi.Per†quas qualitates
tollit alia obiectio,q̄ posset fieri sup territorio, et qn̄ legitima-
tio facta esset ex̄ territoriū subditū Imper.concedenti faculta-
tē legitimandi,et qn̄ fieret erga psonas non subiectas concedē
22 ti ptātem.¶†Vltimò cessat illa obiectio, si diceret, istam non
esse legitimationē sed merā dispensationē et sic odiosam : cū
clericus nō possit hr̄e filios ex legitimo mr̄imonio, et ptās di-
spēsandi differt a ptāte legitimandi: cū in dispensatione requi-
ratur citatio illorum , quorum interest, et non possit fieri si-
ne causa,ut dicit dom.Ant.in d.c.per uenerabilem.et Alexan.
ɔsi.202.uisa,col.7.uol.2.et Pet.de Anch. consi. 227. ex teno-
re,Soc.et alij in d.§.et quid si tm̃,in fi.nu.132. cum concord.

23 Nam† d. Comi. palati. non solùm fuit concessa ptâs legitimandi ab Impe. & summo Pontifi. quinimmo expressè attributa fuit ptâs dispensandi cum clīs amplissimis, de quib. sup. quo casu sicuti illi principes supremi concedentes ptâtem poterât dispensare, & sine câ & sine citatione, si id volebant, ita dispensare potuit, & ipse Comes palat. fungens vice ipsorum concedentium, ut fuit deductum superius. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Filius naturalis legitimatus institui potest.*

2 *Succedit etiam ab intestato patri.*

3 *Spurius pôt institui super alimentis, & pro hac câ pôt ei legari.*

4 *Hæres grauatus per fideicōmissum potest disponere de bonis per eum quæsitis, eo non obstante.*

5 *Filius legitimus & naturalis super bonis paternis habere debet legitimam debitam iure naturæ.*

6 *In legitima non potest apponi grauamen, nec fideicommissum, et appositum reijcitur.*

7 *Nec in ea imputantur fructus per filium percepti existentem in primo gradu.*

8 *De legitima potest filius disponere & testari, ut vult.*

9 *Filius grauatus fideicommisso potest detrahere trebellianicam.*

10 *De qua potest suo arbitrio disponere.*

11 *In qua computantur fructus medio tempore percepti.*

12 *Istæ duæ quartæ comprehendunt medietatem partis, quæ peruenit ad filium.*

13 *Fideicommissarij sub conditione uocati consequi debēt fideicommissum subsequuta conditione.*

14 *Prohibitio alienationis comprehendit eam, quæ fit inter uiuos, & illam, quæ fit per ultimam uoluntatem.*

Trebellianica uidet̄ prohibita per prohibitionem alienationis.

15 *Auth. sed in ea, C. ad leg. falc. procedit etiam in Trebellianica.*

16 *Trebellianicæ detractio in extraneis prohiberi potest.*

17 *Priuatur hæres Trebellianica, si inuentarium non confecerit.*

18 *In Trebellianica computantur fructus medio tempore percepti per hæredem extraneum.*

19 *Purificato fideicommisso conditionali ad illud ueniunt substituti expressè uocati iure proprio & ex propria persona, et non iure transmissionis, si ipsorum pater etiam uocatus fuit præmortuus ante grauatum.*

20 *In fideicommissis filius non intrat locum patris, ut possit unà succedere cum patruo.*

21 *Dictio, tunc, denotat temporis extremitatem.*

22 *Nominati & expressè uocati tantùm ueniunt, & non filij præmortuorum.*

23 *Et idem quando fuere uocati superuiuentes, uel extantes.*

24 *Quando uocantur superuiuentes uidentur nominatim uocati & alijs præferuntur.*

25 *Clausula apposita in fine referenda est ad omnia, & nu. 55.*

Quando uocatur secundùm prærogatiuam gradus, uel seruato iuris ordine, nepotes præmortui non succedunt unà cum patruo.

Substitutus præmoriens grauato non transmittit ad suum hæredem ius fideicommissi, & nu. 26.

27 *Filius legitimatus excludit substitutum secundùm unam opin.*

28 *Et alia opinio uidetur esse uerior.*

29 *Citandus est substitutus in legitimatione, ad hoc ut excludatur a legitimato.*

30 *Et licet fiat uiuente patre & uolente, & ualeat alijs non citatis quò ad bona, de quibus pater potest disponere.*

31 *Tamen non ualebit quò ad alia bona, de quibus pater disponere non potest.*

32 *Comes Palat. legitimando non potest tollere substitutis ius fideicommissi sine causa, etsi habeat amplā potestatem, non citatis, quorum interest.*

33 *Et licet princeps possit uti absoluta potestate, tamen comes non potest uti sine causa, licet sit sibi concessa.*

34 *Debet enim talem legitimationem facere cū ratione, & causa.*

35 *Nec sufficit causa putatiua, & absolutum eius arbitrium.*

36 *Inferiores a principe quamuis habeant iura principis non possunt sine causa auferre rem alteri.*

37 *In comite legitimante non præsumitur causa, nam exprimenda est & debet esse rationabilis, specialis, nec sufficit generalis.*

38 *Et constare debet de ipsarum veritate, nec creditur comiti legitimanti ita asserenti.*

39 *Causa, quòd legitimatus nihil peccauit, & quòd primæuo iure omnes nascebantur legitimi, non est sufficiens.*

40 *Nec etiam illa ratio, conseruandæ agnationis, erit sufficiens.*

41 *Illa clausula, & ex alijs rōnabilib. causis &c. non est sufficiens.*

Dictio alijs, importat similitudinem expressorum.

42 *Legitimatio regulatur secundùm supplicationem.*

43 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem disponentis.*

44 *Dictio, de, et dictio, ex, cām immediatam et proximā importāt.*

45 *Qualitas apposita de natis ex legitimo matrimonio, dēt adesse tēpore natiuitatis, nec uerificat̄, aut suppletur per legitimatū.*

46 *Licet secundùm unam opinionē legitimatus excludat substitutū, tamen eū non excludit, qn̄ substitutio facta est sub illis verbis, deficientibus natis ex legitimo matrimonio, & nu. 45.*

47 *Et idem qn̄ testator esset nobilis, et abhorret prolem illegitimā.*

Excludens filium propriū a fortiori uidet̄ extraneos excludere.

48 *Non debet esse in potestate hæredis grauati excludere substitutū per legitimationem.*

Legitimatio est species alienationis.

49 *Voluntas testatoris non debet subuerti per hæredem.*

50 *Nec Comes Pala. debet suo arbitrio & sine cā illam subuertere.*

Dubium est, an supremus princeps id possit.

51 *Priuilegium legitimandi concessum Comiti Pala. interpretandum est, ut minus lædat ius commune.*

52 *Et quando lædit ius tertij reducendum est ad termitos iuris cōis*

53 *Procedunt ista, etiam si appareat de mente concedentis uolentis præiudicare tertio, nam ita ueniunt interpretanda.*

Et uerba illa apposita in priuilegio, ut legitimatus ueniat ꝯ testamentum, quando esset præteritus, seu iniustè exhæredatus.

Verba priuilegij concedentis, ut legitimatus comprehendat̄ in qualibet dispositione, & ultima uoluntate loquente de natis ex legitimo matrimonio, qualiter sunt interpretanda.

54 *Dispositio, & uerba generalia restringenda ueniunt ad terminos habiles.*

56 *Verba, oīa & singula, uniuersalia sunt, & oīa comprehendentia.*

57 *Et geminata sunt, & referenda ad omnia præcedentia.*

58 *Clausula apposita in fine limitat, & restringit præcedentia.*

59 *Limitatur potestas legitimandi, secundùm qualitates appositas in fine priuilegij. cum seq. nu.*

Et potestas limitatè concessa limitatum producit effectum.

60 *Ablatiui absoluti conditionem important.*

61 *Clausula, confisi, denotat fiduciam committentis, qui non aliàs commisisset.*

62 *Nullum uerbum in priuilegio censetur frustratoriè appositum.*

63 *Nec sine effectu operandi.*

64 *Appositio alicuius clausulæ denotat uoluntatem apponentis eā fuisse, ubi contenta seruentur.*

Inclusio aliquarum qualitatum in actu gerendo denotat exclusionem dicti actus posse geri sine dictis qualitatibus.

65 *Clausula continens actum geri debere cum ratione, moderamine, & honestate, denotat arbitrium boni uiri, & multipliciter interpretatur, & in alijs seq.*

Ratio exponitur pro causa.

66 *Importat discretam inspectionem actus gerendi.*

67 *Discretio arbitrium boni uiri importat.*

68 *Causa debet esse bona, & ea cessante cessat dispositum.*

69 *Quod ratione caret extirpandum uenit.*

Verba, confisi de ratione, æquipollent illis, prout ratio dictaret.

Etiam & illis, prout ratio exegerit.

70 *Verbum moderamen, denotat diminutionem concessorum.*

71 *Moderamen procedere debet cum causa, & iusta, & non uoluntate absoluta.*

72 *Verbum, moderamen, diuersimodè in iure recipitur.*

73 *Verbum, honestas, arbitrium boni uiri importat.*

74 *Honestas nihil turpitudinis continet.*

Honestas non patitur uoluntates testatorum sine causa subuerti.

75 *Honestas præferri debet omni lucro etiam proprio.*

Non vr̄ concessa ptās, ut fiat iniustū, & committatur peccatum.

76 *A peccato & iniusto ac inhonesto celebrādo, abstinere dēnt, nedū Comites Pala. legitimando, uerū etiam & supremi principes.*

77 *Satis differt, an ptās concedat̄ absolutè, an ad arbitriū boni uiri*

78 *Exempla maiorum nostra sunt instructio.*

Argu.

79 *Argumentum à solitis ualet & denotat animum facientis.*
80 *Valet argumentum à verosimili.*
Quando quis non est solitus facere, nec est verosimile, quòd faciat aliquid, non est præsumendum concessisse alijs, ut id faciat, & nu. 79.
Comes palatinus non potest uti clausulis, & potestate sibi non concessa, & nu. 81.
81 *Fines mandati, & potestates datæ non sunt transgrediendi.*
82 *Legitimatio reseruata est supremis principibus.*
83 *Potest tamen inferiorib. potestatem legitimandi communicare.*
84 *Communicatur autem eatenus, quatenus apparet concessa, & non ultra.*
Tenor priuilegij concessi Comiti pala. attendi debet.
85 *Obreptio, & subreptio quando committatur.*
86 *Legitimatio facta obreptitiè, & subreptitiè redditur nulla.*
87 *Et modica surreptio uitiat eam.*
88 *Donatio reuocatur per filium legitimatum.*
89 *Pronomen suum, possessiuum est, & dominium denotat.*
Bona subiecta fideicommisso non dicuntur quæsita hæredi grauato perpetuò & irreuocabiliter, & seq.
90 *Hæres grauatus fideicommisso non potest nec inter uiuos, nec in ultima uoluntate alienare bona subiecta illi.*
91 *Quæsitum quod propriè dicatur, & nu. 93.*
92 *Hæres grauatus fideicommisso, quo respectu dicatur acquisiuisse dicta bona.*
94 *Legitimatio potest fieri limitatè & pro parte.*
95 *Interpretatio facienda est, ut uideatur actus gestus in casu, quo potest ualere.*

CONSILIVM IX.

Olim Dominus Camilus filius excellen. d. Alex. de Tar-
tagnis, licitè & iure permittente potuit instituere
1 olim Scipionem eius filium naturalem, †& legitimatum, pro-
ut ipsum instituit in bonis & reb. de quib. in suo vltimo & so-
lenni testã. vt tradit in auth. qui. mo. nat. eff. sui, & in auth. q b.
mo. nat. eff. leg. §. sit igit licẽtia. & alijs seq. & in seq. auth. §. &
liceat. & §. seq. & se. plenè p oẽs in l. Gallus. §. & quid si tm̃. ff.
de lib. & posth. & p docto. in c. p venerabilem, qui fil. sint leg.
2 cum si. Nam† ipse Scipio legitimatus poterat. d. Camillo suo
patri, si intestatus decessisset, succedere, ut p illum tex. tradit
Bald. in l. si & parens. C. de suis & leg. Bar. in l. ex facto, col. 3.
* nu. 3. uer. vltimò hoc. ff. de vulg. & pup. quem* cõiter sequunt
3 ibi scri. max. Ias. nu. 19. in fi. cum ɔcor. Eo† ẽt cum ipse. d. Ca-
millus. d. Scipionem instituerit in dictis reb. cã, & iure alimẽ-
torum, utens illa cautela tradita p Bar. post antiq. in l. fi. col. 2.
nu. 7. ff. de his quib. ut indig. p quã valet tale relictum factum
spurio, ẽt non legitimato, ut plenè hr̃ in c. cum hr̃et. ex̃ de eo
qui dux. in uxo. quam pol. p adult. & p eundem Bar. in l. si qs
a liberis. §. 1. ff. de lib. agnos. & tradũt doc. in auth. ex cõplexu.
C. de incest. nupt. & p Io. Bap. de S. Seueri. in l. si qua Illu. C. ad
Orphicia. & Abb. cõs. 115. uol. 2. post Bar. ɔs. 119. do. Dñicus,
& Mod. in l. 1. ff. sol. mat. ualida ẽt fuit institutio, & legatum p
ipsum. d. Scipionem factum Corradino ƒm iura cõia & uulg.
4 Nec† istis institutionib. & relictis obstare potuit, uel potest fi-
deicommissum factum & relictũ p eccl. d. Alex. p qđ vñr gra-
uati eius filij, & sic ipse. d. Camillus restituere bona hr̃ditaria
casu, quo decederet sine filijs legitimis & naturalib. & ex legi-
timo mr̃monio natis, prout iã decessit: qm̃ bona & res, super
quib. fuere instituti. d. Scipio & Corradinus, uel quæ illis fue-
re legata, minimè erant bona hr̃ditaria ipsius excel. d. Alexan.
nec illa peruenerũt ad. d. Camillum ex dicta hr̃ditate, erãt. n.
ex̃ patrimonium ipsius. d. Alex. & quæsita p ipsum. d. Camillũ
ad quæ bona tale fideicommissum non se extendit: nam filius
grauatus, de illis p eum quęsitis suo arbitrio potest disponere,
non obstante. d. fideicommisso uniuersali: l. cohæredi. §. cum
filiæ. ff. de uulg. & pup. l. in fideicommissariam. §. quoties. l. ex
5 facto, ver. non tm̃. ff. ad Treb. p Alex. ɔs. 201. perspectis, nu. 1.
uol. 1. & Cor. ɔsi. 114. in hac, col. fi. uol. 5. Pręterea † Camillus
ipse non obstante dicto fideicommisso vniuersali sup bonis
ipsius. d. Alex. hr̃e & ɔsequi debebat legitimam iure naturę si-
bi debitam. l. parentib. C. de inoff. test. & in auth. de hæred. &
falc. §. 1. & in auth. de trien. & sem. p totũ, & in §. aliud quoq;
capitulũ, & §. siue igit, in auth. ut cũ de appel. cog. & in l. Papi-
nianus. §. qm̃. & §. seq. ff. de inoff. testam. & habetur in c. Ray-
naldus, & in c. Raynutius, extra de testam. & in c. si pater. eo.
6 titu. lib. 6. Et† fideicommissum & grauamen prædictum pror-
sus reijcitur a tali legitima. l. quoniam in prioribus. l. scimus.
§. cum autem. C. de inoffi. test. & per Alex. consi. 68. circa pre-
missam, uol. 4. & consi. 78. attentis. uol. 5. & d. l. cohæredi. §.
7 cum filiæ. In † qua legitima etiam non computantur fructus
percepti, ex quo sumus in filijs primi gradus. d. l. scimus. §. re-
pletionem. l. iubemus. C. ad Trebel. l. Marcellus. §. res quæ. &
plenè in l. in fideicommissariam. ff. eo. & tradit in l. in quartã.
ff. ad leg. falc. & p can. in d. c. Raynaldus, & in d. c. Raynutius.
8 Et† de ista legitima ipse Camillus potuit disponere & testari li
berè & suo arbitrio, prout iam testatus fuit instituendo. d. Ca-
rolum suum fratrem hęredem, & illi substituẽdo. Et eã eiusq;
deductionem potuit transmittere ad oẽs ẽt extraneos. d. l. sci-
mus, & l. omnimodo, & in auth. nouissima, ubi omnes firmãt.
C. de inof. test. & tradit in l. si infanti. C. de iur. deliber. & in l.
9 quãquam. & in l. irritum. C. ad leg. fal. Vlterius † super bonis.
d. excel. d. Alex. ipse Camillus filius, non obstante dicto graua-
mine & fideicõmisso, poterat detrahere quartã Trebellianicã,
cum grauatus appareat sub illa conditione, si decesserit sine fi
lijs, & post mortem, ut per illa iura firmant omnes post gl. in
d. c. Raynaldus, & d. c. Raynutius, & d. c. si pater, & Bar. & alij
in d. l. Papinianus. §. meminisse. max. Ange. asserens hanc opi-
nionem esse cõmunem & approbatam in scholis & palatijs,
ut idem & alij in d. l. cohæredi. §. cum filiæ, & in l. in rõne. §.
quod vulgò, vbi Alex. ff. ad leg. falc. & in l. mulier. §. cum pro-
poneret. ff. ad Treb. & p Bar. & alios in d. l. quanquam, firmat
Bal. & repe. in l. filium, quẽ habentem. C. fam. ercis. cum infi-
10 nitis concor. Et † de ista quarta Trebellianica ipse Camillus
potuit disponere, ut disposuit, & eam transmittere ẽt ad extra
neos. d. l. scimus, & d. l. irritum. cũ alijs supra allegatis, & Bal.
consi. 290. hę qõnes. uol. 1. & Deci. consi. 80. in prin. & nu. 1.
11 Nec† in ista Trebellianica cõputant fructus percepti, ex quo
sumus in filijs primi gradus. d. l. iubemus, d. c. Raynutius d. c.
* Raynaldus, & tradunt* oẽs in d. l. in fideicommissariam, & in
12 d. §. cum proponebatur, & in d. l. in quartam. Et † facta com-
putatione legitimæ & Trebellianicæ istæ duæ quartæ ascen-
dunt ad medietatem totius partis, quæ tangebat & peruenit
ad ipsum do. Camillum: ut firmant doc. in locis supra citatis,
& Aret. consi. 18. uisa. colum. pen. & Fran. de Cur. consi. 29. in
fine. & consi. 75. & consi. ulti. ac consi. 51. colum. 12. ubi con-
cor. allegantur, potuit igitur Camillus ipse de bonis per eum
quęsitis, & de bonis maternis disponere ac testari, ac de dictis
duab. quartis, & in illis instituere, prout instituit, Antonium
& Carolum eius fratres, potuit etiã illis substituere, & prout
substituit casu, quo decederent sine filijs ex legitimo matrimo
nio natis, prout ambo decessere, filios legitimos, & naturales.
13 d. Scipionis, & filios Marci Antonij de Tartagnis. Et† quoniã
factus est casus dictæ substitutionis, meritò substituti mortuo
dicto Carolo uenire debent ad dictum fideicõmissum, & con
sequi bona prædicta, & dictas duas quartas, cum fideicõmis-
sum, & substitutio iam fuerit purificata, d. l. filium, quem ha-
bentem, d. c. Raynaldus, d. c. Raynutius, d. c. si pater. nec prædi
cti Antonius, & Carolus hæredes instituti a dicto Camillo, &
successiuè grauati per fideicommissum poterant de dictis bo-
nis detrahere aliquid, tum quia erant extranei quò ad dictum
Camillum instituentem, & eis non debebat legitima iure na-
14 turæ iurib. uulg. Minus† ẽt eis debebatur Trebellianica. nam
fuit prohibita eius detractio p prohibitionem alienationis ge
neris cuiuscunque, & sic tam inter uiuos, q̃ per ultimam uo-
luntatem, secundùm Barto. in l. filiusfami. §. diui. colum. fi. nũ
me. 17. vbi alij plenè tangunt, de leg. 1. & eundem Bart. & re-
liquos scrib. in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de uerborum obligati.
15 Vt † probatur in authẽ. sed in ea, & in corpore unde sumitur.
C. ad legem Falc. quæ licet loquatur in falcidia, tamen locum
* habet & in Trebellianica, ut* communiter firmant ibi docto.
16 & Cor. in plurib. suis consi. Et † quæ detractio Trebellianicæ
sine dubio in extraneis institutis prohiberi põt, dicto. c. Ray-
naldus, dicto. c. Raynutius, tradunt omnes in d. l. iubemus, &
in d. l. in fideicõmissariã, & in l. Titia. ff. ad leg. Fal. & in d. l. in
quartã, & dicto. c. si pater, & in auth. sed cũ testator, & in cor-
17 pore unde sumitur. C. ad legem falci. Prout† ẽt per dictos hę-
redes detrahi non poterat: qm̃ nullũ ipsi fecere inuentarium,

& p eius nõ ꝯfectionẽ,cũ extranei eſſent hr̃des, priuati fuerũt
dicta trebellianica.d.auth.ſed cũ teſtator,& in corpore vñ ſu-
mit,vbi doct.diffuse attingunt,ut ẽt faciunt not. in l.Marcel-
lus.in prin.ff.ad trebellia.ubi Mod.ꝯcor.adducunt, ut ẽt facit
18 Deci.conſi.236.non parua.nu.5.Eo†ẽt idem dicendum, & ſi
iſta ceſſarent : qm̃ fructus percepti p tales hr̃des extraneos iã
computandi uenirent in dictam trebellianicam.d.l.in fideicõ
miſſariam,cum alijs ibi citatis,& d.l.in quartam , & plenè hr̃
in d.l.iubemus,& in d.c.Raynaldus,& in d.c.Raynutius.Mor
tuis igitur dictis Anto.& Carolo ſine filijs ex eorum corpore
natis legitimis & naturalib.& ex legitimo matrimonio factus
fuit locus fideicommiſſo,& ſubſtitutioni,& ad bona prædicta
venire debent ipſi ſubſtituti, expreſsè ad illud per teſtatorem
uocati: vt eſt Camillus filius legitimus,& naturalis,& ex legi-
timo matrimonio natus ex Scipione filio iã legitimato dicti
19 Camilli teſtatoris.Qui†Camillus eius nepos ad dictum fidei
commiſſum uenit iure proprio & ex ſua perſona, & tanquam
expreſsè & nominatim uocatus,& nõ uirtute tranſmiſſionis:
cum Scipio eius pater iam deceſſerit ante euentum condõnis
ut ſtatim dicemus,& expreſsè id firmat Bal.per illum tex.in l.
unica.C.vt act.ab hære.& con.hæred.& in l.ſi pater.in 4.quæ
ſtio.C.de inſti.& ſubſti.ſub cond.fac.refert & ſequitur Soc.in
l.hr̃des mei.§.cum ita.ff.ad trebel.col.4.in prin.& nu.9. in fi.
ver.aduerte tñ.Pariter ẽt,& eodem modo , & iure& ex ꝓpria
perſona,& ut nominatim expreſsè uocatus ad dictum fideicõ
miſſum uenit Annibal filius legitimus & naturalis & ex legi-
timo matrimonio natus ex Marco Ant.olim Nicoletti de Tar
tagnis,nec ad fideicommiſſum cum ipſo Annibale concurre-
re põt Marcus Antonius iunior,& nepos dicti Annibalis,& fi
lius q.Scipionis fratris.d.Annibalis: nam ad illud p teſtõrem
uocatus,diſponentem & uocantem filios Marci Antonij ſe-
nioris ſuperuiuentes,et extantes,et non nepotes et alios ulte-
riores , ut eſt uidere ex verbis apertiſſimis ſui teſtamenti & fi-
20 deicommiſſi,per eum relicti.Et† in fideicommiſſis qñ per il-
lud ſuccedit teſtatori extraneo nepos non ſubintrat locũ pa-
tris,ut ſuccedere poſſit vnà cum patruo , qui tãquam prior in
gradu illum excludit,ut firmant Bal. & alij in l. cum ita §. in
fideicommiſſo,in fine de lega.2.reprobantes gl. ibi tenentem
ꝯrium,& malè rõne,de qua p eos ibi,& ſequitur Ang. Are. in
§.cum filius,inſti.de hære.quæ ab inteſta.defer.& Cuma. cõſ.
116.mulier inſtituit,col.fi.Alex.ꝯſ.205.col.3.uol.2.& cõſi.4.
ponderatis,col.4.uol.4.& ꝯſ.129.perſpectis.colu.2.uol. 5.&
Soci.ꝯſ.14.in fi.uol.3.& plenè proſequit Dec.ꝯſ.1. col. 3. nu.
5.& ꝯſ.79.col.1.uer.2.principlr,& ꝯſ.408. col. fi. & ꝯſ.412.
21 col.pe.ubi aſſerit ita fuiſſe iudicatum in curia Roma.Et†ꝙ ex
cludat dictus Marcus Ant.iunior,ẽt ſuadet ex verbis prolatis
p Camillum teſtatorem ſolũ uocantem filios Marci Antonij
ſenioris ſuperuiuentẽ vel ſuperuiuentes,extantem uel extãtes
tunc ex talib. filijs, quæ dictio extremitatem temporis deno-
22 tat l.4.ff.de condi.& dem .Et†nominati tm̃ debent uenire,ex
cluſis alijs tanquam magis dilecti a teſtatore , ita ut cum ipſis
admitti minimè debent filij præmortuorum,p tex.in d.l.cum
ita.§.in fideicommiſſo.ibi,qui nominati ſunt,aut poſt eos om
nes extinctos,ꝙ & probatur apertius in l.fi.C.de verb.ſig.ibi,
nulla ſpeciali adiectione, ubi doc.poſt gl.idẽ firmãt,ut faciũt
Bar.& alij in l.ſi cognatis,uer.q̃ro quo ordine.ff. de reb. dub.
23 & ad id alia adducit Dec.cõſi.ſuis ſupra citatis. Ad†aliam fa-
ciunt illa uerba,ſuperuiuentem , & extantẽ excludentia dictũ
Marcum Ant.iuniorem,ut in ſim.tradit Bar. in l.ſtichum qui
meus erit.de leg.1.& in l.1.col.fi.uer.7.principaliter.de con-
dit.& dem.& Alex.conſi.109.ſuper prima.nu.4.& ſeq.uol.7.
24 & Cor.ꝯſ.167.vr̃ col.1.uer.Ideo participium,uol.4. Et†quia
uocando ſuperuenientem & ſuperextantem,vr̃ illum nomina
tim uocare,& nominatim uocatus alijs præfert,ut fuit dedu-
ctum,& firmat Dec.d.conſi.79.in princi.cuius opinio probat
inſti.de excuſa.tut.§.1.ibi,ſuperſtites,qđ uerbum exponit.i.ui
ui,ſm Alb.de Roſ.in ſuo dictio.in uer.ſuperſtites,& hr̃ inſtit.
25 de legi.agna.ſucc.§.hoc ẽt,& alibi pluries.Ad †quod ẽt & illa
verba a teſtatore prolata,ſeruato ordine debito gradus & pro-
ximitatis,quæ oĩa ad præcedentia referenda ſunt.l. ſi idem cũ
cod.§.fi.ff.de iuriſd.om.iud.l.talis ſcriptura.§.fi.de lega.1. Et
prærogatiua gradus inducit : ut patruus pferatur nepoti , qui
ab illo includit,nec cum eo concurrit,p auth.defuncto.C. ad
tertu.ubi paſſim omnes id firmant,& plenè proſequit Dec.d.

conſi.1.& in alijs ſupra relatis,in quibus rñdet oĩbus, quæ in
ꝯrium poſſent adduci,& maxi.ad tex.in d.§.cum filius, & ad
gl.in d.§.in fideicommiſſo, & quibuſdã alijs deciſionib. uerè
parùm facientib.ex quib.conſtat ipſum Marcum Anto.iunio-
rem nullum ius habere ad dictum fideicommiſſum ex ſua ꝓ-
pria perſona,& iure proprio,& ad illud cõcurrere non põt cũ
26 d.Annibale eius patruo ipſum excludẽte.Minus † ẽt ad illud
poteſt venire iure tranſmiſſionis, & tãquam Scipio eius pater
præmoriens tale ius ad ipſum tranſmiſerit,iuxta gl.in l. is cui
ff.de actio.& oblig.nam communis conclu. ſe habet in oppo-
ſitum,uolens ſubſtitutum morientem ante grauatum, & ante
euentum conditionis non poſſe tranſmittere talem ſpẽ,& ius
fideicommiſſi ad hæredes & filios ſuos: ut firmat gloſſ. quam
ibi omnes ſequuntur in l.unica.C.de his qui an. aper.tabu.&
Bal.per illum tex.in l.unica.§.ſin aũt aliquid.C.de cad. tollẽ.
& eſt gl.& ibi omnes firmant in d.l.hęredes mei.§. cum ita,re
probantes gloſ.in d.l.is cui, & multa ad id adducit Iaſon in §.
not.in l.cum filiofam.de leg.1.& Alexan.in l.fi. C. de lega.&
conſ.92.ſuper eo,col.2.uol.2.& alibi pluries , erit igitur tale
fideicommiſſum applicandum prędictis Camillo, & Anniba-
li expreſsè uocatis,& eo ordine & forma quib.d. Camillus te-
ſtator diſpoſuit,nec ipſos a dicto fideicommiſſo,& ſubſtitutio
ne excludere habet Alexã.ut dr̃., filius legitimatus do. Caroli.
27 Quamuis † enim ſm unam opin. quam plures affirmant eſſe
communem,filius legitimatus excludat ſubſtitutum & fidei-
commiſſariũ,& eos qui habent ius ſuccedendi in ſpe,ſm Bar.
in l.gñaliter.§.cum autem.& alios ibi.C.de inſti. & ſubſt. ſub
cond.fac.max. Alexan. citantem plures ſequentes eam, & do
qua per Bar.& alios in l.Gallus.§.& quid ſi tantùm.circa fi.ff.
de lib.& poſth.& Alexan.conſi.2.uiſis,uolu.1.& Deci.conſil.
284.uiſo puncto,colu.6.nu.9.& alibi pluries cum ſimili.Ta-
28 men†quamplures firmiter tenuerunt ſententiam ꝯriam cita-
ti per eundem Alexan.in d.conſi.2.col.4.verſic. 12. & in d.l.
generaliter.§.cum autem,& Iaſ.ibi nu.7.& nouiſſ. in addi. ad
Alex.plura adducentes & firmantes hanc eſſe uerã, ubi etiam
Dec.nu.22. dicit & affirmat hanc eſſe ueriorem , ut ẽt ipſe fa-
cit.d.conſi.284.col.pen. & fin. nu. 12.ubi ꝯrijs reſpondet &
citando alios idem firmat Alex. conſi. 25.colum.3.& conſil.
94.uolum.1.& Barba.in repet.l.cum acutiſſimi, fol. mihi.37.
& ſeq.C.de fideicom.ubi citat alios eãdem ſequentes , ut etiã
facit Franc.de Cor.conſi.17. columñ. 2. & ad plenum proſe-
quuntur eam repet.Hiſpa.in d.l.Gallus.§. & quid ſi tantùm,
num.184. & alijs ſeq. ubi firmantes eam reſpondent omnib.
obiectionibus & adductis pro contraria opinio. et hanc ean-
dem ſententiam ſequitur Albe.Bru.conſi.15.quę ex pluribus
29 infra dicendis poterit comprobari.Et † quæ eo magis proce-
dit in caſu præſenti : cum talis aſſerta legitimatio facta appa-
reat non uocatis,nec citatis,minimeq; conſentientib. dictis fi
deicõmiſſarijs ſubſtitutis,qui citandi erant ẽt ſm ꝯriam opin.
cũ de ipſorum intereſſe ageret,argu.l.nam ita diuus.ff.de ado
ptio.& l.de uno quoque.ff.de re iudi.& firmat Soci.in d.§.&
quid ſi tantùm,nu.27.in 3.conclu.& nu.30.& Iaſon nu.130.
& alijs ſequen.& omnes repeten.ibi citantes concord.& Dec.
conſi.55.nu.2.& conſi.284,num.10.& apertè dom. Præpoſ.
in c.per uenerabilem,qui fil.ſint legi.fol.6.colum.3.& f.26.
et eſt amplum conſi.Alb.Bru.5.et ita ſe habet communis opi
nio,ut ſubſtitutus,et fideicõmiſſarius ſint citandi,quo ceſſan-
te legitimatio ipſis minimè nociua eſt,ut ẽt firmat Mart.Lau-
den.in ſuo trac.legitimatio.colum.18.verſic. circa hoc,et Ro
ſell.eo.tract.lib.2.uer.ſed ego intelligo,dum loquitur de cau-
ſa formali,et idem Soc.conſi.246.eleganter,uer.1.conſideran
do.et uer.ſeq.et conſi.251.qm̃,col.10.uer.ſed præmiſſis,uol.
2.et conſi. 63. uol.3. et Dec. conſi.425.col.3.et 4. Quamuis
30 †enim aſſerta legitimatio facta ſit uiuente et petente Carolo
aſſerto patre, et ualere poſſit quò ad bona ipſius alijs ſuis agna
tis non conſentientibus nec citatis,ut per Bart. et alios citãtes
31 concor.in d.§.et quid ſi tantùm.Tamen † iſtud ſolùm proce-
dit reſpectu bonorum , ſuper quibus ipſe Carolus aſſertus pr̃
poterat diſponere,nõ aũt locum ſibi vendicat reſpectu bono-
rũ ſubiectorum fideicommiſſo,ſuper quib.ipſe nõ poterat di-
ſponere,nec alijs ꝑiudicare, tã inter uiuos quã in ultima uo-
luntate, ut inferius dicemus,et iſto caſu neceſſaria erit citatio
corũ,quorũ intereſt,quib.legitimatio aliter facta non prĕiudi
cat,deciſi.quibus.ſ.maxi.per Soc.d.§.& quid ſi tantùm. num.
27.

27.conclu.3.Iaſ.& alios repet.oẽs ibidem,& Dec.d.conſi.nu. 2.Nec iſtis hẽt obſtare,ſi diceret̃,illa ꝓcedere, niſi Comes palatinus legitimans vſus eſſet plenitudine ptãtis ſibi conceſſæ a ſupremis principib.p quam vr̃ potuiſſe p̃iudicare dictis ſub-
32 ſtitutis & fideicommiſſarijs omiſſa citatione.Nam†ſine rõne & cã non potuit omittere illã: ut apertè colligit̃ ex verbis poteſtatis & priuilegij eidem conceſſi : ut oñdimus inferius. Et ſine cã nũ põt tollere tale ius ſubſtitutis ↄſiderabile ẜm Bar. Ale.& alios in l.is põt.col.3.uer.ſed ſi eſſet ſubſtitutum. ff. de acq.hęre.& per Alex.conſi.109.col.pe.uol.1.& conſi.217.uiſis,col.2.uol.2.& Soc.d.ↄſ.251.col.13.ver.ſed iſta rõ,& Alb.
33 Bru.d.conſi.15.Et†ſi princeps ſupremus poſſet vti tali ptãte & omittere citationẽ & cauſæ cognitionem , tñ Comes pala. nõ dẽt uti ptãte prędicta ẽt ſibi conceſſa in p̃iudicium illorũ, quorum intereſt,& illis non vocatis, & ſine cã , & hoc ut aliqua ſit dñia inter principem legitimantem & ipſum Comitẽ, cui data eſt poteſtas,ut dicit Bal.in l.teſtamẽtum.ver.item poteſt.C.de teſt.& in rub.C.de precib.imper.offe.& Alex.d.ↄſi. 94.col.fi.& Roſel.in d.trac.dum loquit̃ de cã formali,uerſic. ſed dubitat̃,in fine,& plenè proſequitur Fran.de Cur.conſ.7. in 4.dub.& Fely.in c.quę in eccleſiarum, de conſti.nu.69. &
34 Deci.ibi,nu.30.& conſ.288.quęritur,nu.8. Debet†enim Comes palati.legitimationem facere,& uti poteſtate ſibi data cũ rõne,moderamine & honeſtate ẜm formam & tenorẽ ipſius, & ut plenè tradit Fran.de Cur.conſi.16.col.8.& 9.& cõſ.17. col.fi.& conſi.19.col.4.in fi. & conſi.35.col.10. & conſi.54. col.7.& Barb.conſi. 34. col.8.uol.2.Iaſ.in d. §.& quid ſi tm̃,
35 nu.116.Alex.conſi.202.uiſa,col.7.uol.2.Non † enim in Comite pala. legitimante ſufficit poteſtas data cum plenitudine, nec cã putatiua,ut poſſit tollere ius tertij ſine cauſę cognitione,& moderamine,vt plenè attingit Fran. de Cur. in pręallegatis conſi.ſuis,& ẽt conſi.65.col.2.in fine,& conſi.64.ſerioſa narratione,col. 5.verſi.ꝙ tñ inquit,& Iaſ.in d.§.& q̃d ſi tm̃. nu.97.& Are.ibidem,col.pe.ver.circa tertium,& Io. Cro.nu. 65.& Deci.conſi.425.nu.9.& 10.& conſi.343.nu. 1.& cõſi.
36 357.nu.5.& 6.cum ſi.Inferiores†enim a principe quãuis habeant iura principis non poſſunt ſine cã auferre rẽ alicui ẜm Bal.in l.2.col.10.uer.nota ꝙ plenitudo.C.de ſeruitu.& aqua, cum alijs collectis per Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum, nu. 44.
37 & 49.& Deci.nu.29.& 30.ver.in inferiorib. Nec † in comite legitimante in dubio p̃ſumitur cã,nã illa dẽt exprimi, & ulterius debet eſſe rationabilis conſonans iuri ſpeciali & nõ gñali,ut tradit Bal.in d.l.ſi teſtm̃, & in l.reſcripta.C.de p̃ci. imp.
38 offer.& Alex.ↄſi.94.col.pen.& Deci. ↄſi. s̃. citatis. † maximè conſi.393.nu.11.vbi concludit citando alios caſus,quib.Comes ad legitimandum mouetur debere exprimi & eſſe ueras, & de veritate illarum conſtare dẽt,nam nõ credit̃ Comiti aſſerenti illas,& ibidem etiam firmat conſ.357.nu.6.& 8. Cauſæ
39 †.n.illę expreſſæ per Comitem,ꝙ dictus Alex. non peccauit, & ꝙ primęuo iure oẽs naſcebant̃ legitimi,non ſunt ↄſiderabiles,nec a iure receptę tanquam generales , & quę non ſemper concludunt,ut dicit Fran.de Cur.conſi.16.col.9.uerſic.ſcrupulus reſtat,& Deci.d.conſi.393.nume. 11. verſic. & illa rõ,
40 & col. fi.in prin. Prout † etiam illa rõ conſiderandę agnationis & ſucceſſionis excellen.d. Alex.& expreſſa in ſupplicatione.d.Caroli porrecta Comiti legitimanti minus erit ſufficiẽs: ut in puncto cõcludit Fran.de Cur.ↄſ.16.col.10.in prin.uer. ſed ſcrupulus reſtat,& ſequit̃ Deci.ubi. s̃. & quia iam adſunt alij agnati do. Alex.& plures,adeſtque propterea conſeruatio
41 agnationis.Nec†cã põt ſuppleri ex illa cl'a appoſita in legitimatione ibi,& ex alijs iuſtis., & rationalib. animum noſtrum mouentibus rationibus: tum quia cauſa eſt exprimenda: tum quia dictæ aſſertioni non eſt adhibẽda fides , ut probauimus, tum quoque quia illa dictio ex alijs, referẽda eſt ad ſimilia expreſſis & non ad maiora,nec diſſimilia , & ſic ad generalia , q̃ fuerunt expreſſa,& q̃ minimè ſufficiunt.c.Sedes apo. ubi ple-
42 nè Fely.& alij tangunt,de reſcri.& c.2.eo.tit.lib.6.Et†quia legitimatio ipſa relationẽ hẽt ad ſupplicationem porrectam legitimanti,& ẜm illam interpretationem recipit, ad nota. per Bal.& Fel.in c.inter dilectos.de fide inſtru.& in c. licet Hely. de ſymon.& Deci.conſi.403.quamuis,num.15. Pręterea domi.Camillus teſtator inueſtiuit Anto. & Carolum fratres præcedentis ſeu pręcedentium ex his liberos legitimos,& naturales ex ſe & legitimo matrimonio ꝓcreatos,inſtituitque,& ſubſtituit tales eorũ liberos de legitimo matrimonio ex eis ꝓcreatos,& ipſis Ant.& Carolo decedentib.ſine liberis maſculis legitimis, naturalibus,& de legitimo matrimonio ꝓcreatis ſub̃ſtituit Camillum filium Scipionis & Annibalem filium Marci.s̃.citatos,& ipſe teſtator pluries geminatis vicibus ſubſtitutionem fideicommiſariam fecit caſu, quo dicti Ant. & Carolus ſui hęredes deceſſiſſent,prout iam ambo deceſſere ſine liberis ex eis natis legitimis , & naturalib. & de & ex legitimo
43 matri.procreatis.Quæ†geminatio , & repetitio eo magis enixam uoluntatem teſtatoris oſtendit,ut noluerit uocare actiuè aſſertum filium Caroli non natum ex legitimo matrimonio, & ꝙ noluerit p eum non ita natum excludere dictos ſubſtitutos,& fideicommiſſarios,iuxta no.in l.baliſta.ff.ad trebel. per Bar.in l.cum ſcimus.C.de ag.& cenſi.lib.11. cum alijs allega
44 tis per Fran.de Cur.conſi.40.col.4.Et † dictę ꝓpoſitiones ex, & de,cauſam proximam,& immediatam important, ut tradit̃ in l.1.§.fi.ff.de incen.rui.& nauf.& in l.ex hoc iure.ff.de iuſt. & iu.p Bal.in l.1.C.ſi ſer.exte.& de prępoſitione illa,de,hr̃ in l.1.§.nunc videamus.ff.de cõiung.cum emanc.lib.& ibi Bar. in §.emancipatus,& in l.ſi finita.§.de his.ff. de damno infect. & in l.1.ff.depoſ.cum alijs allegatis poſt eum per Mode. in l.
45 non dubium,nu.23.& 24.C.de legib.Stante†igitur ſubſtitutione ſub dicta forma concepta uera & cõmunis reſultat cõc. legitimatum non excludere ſubſtitutum, ẽt ſequendo illã opinio.diſponentem,ſubſtitutum excludi p legitimatũ : non eñ habebit locum iſto caſu, qñ ſubſtitutio facta eſt in defectũ liberorum natorum ex ſe , ſeu de legitimo matrimonio pp illã qualitatem natiuitatis a teſtatore appoſitam , quę debet adeſſe, & concurrere tempore natiuitatis , & tpe legitimi matri-
* monij,ẜm doctr.quam*cõiter omnes ibi ſequuntur,in l.ex facto.in prin.col.3.ff.de uulg.& pup.& in l.pręcipimus.§. ſanè. C.de appella.& probatur in c.ſtat.in prin.& ibi glo.in uer. canonicis,de reſcr.lib.6.cum alijs plenè cumulatis per Fel.in c. 2.col.2.de reſc.& in c.licet cauſam.col.pen.de prob.& p Frã. de Cur.d.conſi.16.col.13.in princi.& conſi. 17.& conſi.18. dum citantes plures alias concluſ.concludunt, qualitatem in aliqua diſpoſitione requiſitam omnino debere probari & neceſſariò adeſſe tempore natiuitatis , & nouiſſ. ad pręſentẽ qualitatem multa adducunt in add.ad Ale.in d.l.generaliter.§.cũ
46 autem.Et † ꝙ iſto caſu legitimatus non excludat ſubſtitutum uoluit Ang.in diſputatione ſua.Nobilis quidam, & quamplures alij citati per Alexã. iſtud ſequentem in d. l.generaliter.§. cum autem,col.fi.& ſuo conſi.2.col.13.uer.non obſtat.8.uolu.1.& conſil.5.attentis,nu.4.& 7.& conſi.172.uiſis,num.2. uol.7.firmant eandem ſententiam Bal.in d.l.Gallus.§.ſi eius, & ibi Socin.nu.5.in 3.caſu,& ſcrib.in d.§.cum autem. & Roſel.in d.trac.in 2.lib.dum loquitur de effectu,col. 6.uerſi. ſed dubitatur.& Fran.de Cur.conſi.35.ſtatuto,col.7.& conſi.73. col.26.in fin.& Alber.Bru.d.conſi.15.& Marti.Lauden.in d. ſuo tracta.col.21.in prin.& Dec.cõſi. 425. in caſu propoſito. col.3.& 4.nu.12.uerſ.& per hoc etiam reſpondetur. & Ioan. Crot.in d.§.& quid ſi tantũ,nu.81.cum alijs allegatis per do-
47 cto.ubi.s̃.Quę†ẽt ſuadent̃ attenta uoluntate.d. Camilli teſtatoris nobilis,& excludentis de hęreditate ſua Scipionem filiũ ſuum legitimatum,& illi pręferentis fratres apertè oſtendentis abhorrere non conceptos ex legitimo mr̃imonio,& excludendo filiũ proprium,& a fortiori iam excludere uoluit aliorum fratrũ filios ẽt legitimatos,argõ.l.Publius.§.fi. ff.de cõd. & dem.& l.ſi uiua matre.C.de bon.mater.& argumento.l. cũ acutiſſimi.C.de fideicom.& l.cum auus. de cõd.& dem. cum ↄcor.et conſideratis iſtis,et quo ẽt caſu legitimatus non excluderet ſubſtitutũ,ẽt ſi in ſubſtitutione non fuiſſent appoſita illa uerba ex legitimo matrimonio,ut tradũt can.in c. innotuit de electio.et in c.in pręſentia,de proba.et Pau. de Caſt. in l.fi. C.de his qui uen.ætа.impe.et Ale.adducens alias in d.l.generaliter.§.cum autem.col.fi.et in d.conſ.2.uer. 11. probat̃, et alibi pluries,et per Soc.in d.§.ſi eius.n.5.in 2.caſu, et Deci.d. conſi.284.nu.10.et pręallegato conſi.425.colum.4.num.12. verſi.in iſto caſu,et Alber.Bru.d.conſi.15.colum.3.in 3.dub.
48 Iſtis†igitur caſibus per legitimatum non excludetur ſubſtitutus,nec erit in facultate hr̃dis grauati fideicommiſſo ſubuertere illud p legitimationem,q̃ eſt ſpecies alienationis, et bona deuoluerent̃ ad aliũ excluſum a teſtõre, et nõ uenirẽt uocati ab ipſo,ↄ.l.ſi.§.ſed quia,et in auth.res quę.C.cõia de leg.cum alijs

alijs ad idē cumulatis p Dec.d.ↄſ.284.nu.10.uer.3. commu-
49 nis opinio,†max.cum.d. Camillus teſtator ꝓhibuerit.d. ſuo
hr̄di omne genus alienationis,& ſic tam illam, quę cāretur p
actum inter viuos, vt eſt iſta, q̄ ēt & illam quę fieret p actū vl-
timę voluntatis.ut.s̄.probauimus. Et voluntas teſtatoris ob-
ſeruanda eſt, nec pōt p hæredem ſubuerti: cum pro lege hr̄ §.
50 diſponat,in auth.de nupt.cum vulga.Nec† Comes palati. dēt
illam ſubuertere ſuo arb.ſine cā, cum ēt iſtud fieri poſſe a ſu-
premo principe dubitet.l.ſi teſtamentum.C.de teſt.cum alijs
ibi allegatis per ſcri.& Dec.conſi.357.in caſu,col.fi.& Alber.
Bru.d.conſ.15.col.3.in fine iunctis traditis per Bar.in l. inter
dum.ff.de ↄd.inde.Fulg.& Iaſ.in d.l. ſi teſtamentum,in prin.
& Pau.de Caſt.in l.teſtandi,eo.ti.& cano.in rub. ex̄ de teſta. &
51 Soc.conſ.403.col.3.nu.13.Et† priuilegium ac facultas legiti
mandi conceſſa Comiti palatino interpretanda eſt, vt minus
lædat ius commune q̄ fieri poſſit.c.nos.§.1.de temp.ordi.lib.
6.& ibi Gemi.& alij not.& tradit Abba.in c.certificari,col.3.
52 de ſepul.& p Fel.in c.1.de reſc.col.7.nu.18.& ſeq. Max.†qn̄
pręiudicant alteri, & inferunt damnum tertio reducenda ve-
niunt ad terminos iuris communis, & ut minus lædant ter-
tium,ſm gl.& Ale.allegantem alia in l.fi.§. in computatione.
C.de iu.delib.& iux.plenè not.p Fely.& Mode.in c. ſuper eo.
de off.deleg.poſt Bar.in l.impuberi.in 2.nota.ff.de admi. tut.
& per Fely.in c.1.col.6.nu.17.& in c.nonnulli,nu.49. de re-
ſcr.& arg.eorum q̄ hn̄r in l.2.§.meritò,& §.ſi quis a principe.
ff.ne quid in lo.pub.& in c.q̄uis,de reſcr.lib.6.p Bar. & alios
53 in d.l.Gallus.§.& quid ſi tm̄,col.pe.Et†quamuis in verbis cō
tentis in priuilegijs,& facultatib.conceſſis,videat apparere de
mente Pontificis,& Imperatoris volentiū in aliquod præiudi
care tertio & derogare iuri communi, tn̄ interpretatio ēt iſto
caſu omnino facienda eſt,vt minus deroget iuri communi, &
ut minus dānum inferat tertio q̄ fieri poſſit & ſit poſſibile, &
ut ueniat minimum & leue,tradit in deciſ.s̄.allegatis,& aper-
tiſſimè firmat Fely.in d.c.ſuper eo.nu.4.& Dec. in c. 1.de re-
ſcr.col.5.nu.7.ver.2.limitat,citantes deciſ. concludenter iſta
probantes,& hr̄ in d.§.in computatione. Conſequenter illa
verba priuilegij, ꝙ poſſit Comes pal.legitimare, ita ut legiti-
matus admittat ad ſucceſſionem ab inteſtato uel ꝯ teſtamen-
tum,& ꝙ tales legitimati comprehendant in qualibet ultima
voluntate diſponēte de legitimo matrimonio nato, ut minus
lædant ius tertij.& ius commune, cum expreſſè tendant ꝯ il-
lud,interpretanda ueniunt,ut ipſe legitimatus poſſit uenire ꝯ
teſtm̄, qn̄ fuiſſet a patre p̄teritus uel iniuſtè exhr̄datus: quia
aliàs plus ipſe hr̄et legitimè nato,quod abſurdiſſimum,& ini-
quum eſſet dicere.l.nam abſurdum.ff.de bo. lib. & daret ma-
teria delinquendi,ut non poſſet ex cā iuſta exhr̄dari, ſi oī caſu
venire poſſet ꝯ teſtm̄,quod prohibent iura.l.conuenire, cum
vulg.ff.de pac.dotal.Et illa verba, ꝙ comprehendant in quali-
bet ultima uoluntate loquente de legitimo matrimonio nato
vt minus lædant ius commune,& minus p̄iudicent tertio in-
terpretanda & declarāda veniunt,qn̄ legitimatio procedit cū
cā,cum rōne,moderamine,& honeſtate, & qn̄ in modico fie-
ret p̄iudicium, & non qn̄ abſolutè ſola voluntate legitimaret
ꝯ tenorem teſtamenti inferendo maximum præiudicium, &
tollendo ius tertij applicando bona alteri ꝯ expreſſam uolun
54 tatem teſtōris. Verba†.n.illa gn̄alia ita, & hoc modo prolata
ita intelligunt,& talis ptās ↄceſſa ita interpretat, ut apertè col
ligit ex deci.s̄.relatis & in ſi.tradit,diſpoſitionem gn̄aliter lo-
quentem declarari,& reſtringi ad terminos habiles & minus
nociuos alijs.l.1.C.de ſacroſ.ec.iuncta.l.fi.C.de teſt.mil. dif-
fusè p Bar.& alios in d.l.fi.§.in computatione.C.de iu.delib.
& in l.1.§.nunciatio.ff.de ope.no.nun.& ſatis ↄcludēter iſtud
ſuadet & oñdit uerbis apertiſſimis Imperatoris, & ſum.Pon.
appoſitis in priuilegijs cōceſſis dicto Comiti palatino in illo
capite, hæc aūt oīa & ſingula facimus,ↄſtituimus,ordinamus
& edimus perpetuò valitura decernentes ↄfiſi de rōne & mo-
deramine cuiuſcunque actus faciendi ac honeſtate per uos ha
55 benda. Quæ†cl'a in fine poſita ad oīa & ſingula præcedentia
referenda eſt,cū illa ſigillatim ↄcernat,& ad ea referat, & ſin-
gulis oīb.adaptet, ad plenè tradita p oēs in l. ſi idem cum eo.
§.fi.ff.de iuriſ.om.iud.& Fely.in c.cauſam,de reſcri.cum ſim.
56 Potiſſimè † conſideratis illis verbis,omnia & ſingula nihil ex
præcedentib. excludentib. quinimmo includentib. omnia &
uniuerſaliter & generaliter prolatis.l.Iulianus,de leg.3. c. ſo-
litę,de maio.& obe.c.ſi Romanorum.§.dicendo verò 19.diſt.
57 Et†quia geminata ibi, oīa, & ſingula, ut per illum tex. tradit
Ang.in l.2.§.pe.ff.de iu.codici.& diffusè per omnes in l. 1.de
58 leg.1.Et†per quam cl'am in fine appoſitam limitant, & decla
rant oīa præcedentia conceſſa ipſis Com.ut p illum tex.tradit
Bald.poſt gl.in l.inciuile.ff. de leg.Barr.& alij allegantes alias
deci.in rub.ff.de oper.no.nun.col.pe.nu.7.& arg.eorum quę
hn̄r in l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.& l.q. filiab.de leg. 1.& in l.vtrū.
59 ff.de pet.hære.Per†dictam igit cl'am,ut s̄.poſitam reſtricta &
limitata fuit poteſtas conceſſa ipſis Comitib. ut poſſint legiti-
mare,& facere alios actus habita rōne, moderamine ac hone-
ſtate cuiuſcunque actus per eos gerendi, & de iſtis qualitatib.
ſupremi principes concedentes priuilegia, & poteſtatē confiſi
talem conceſſionem declararūt conceſſiſſe, ita ut deberent ea
uti concurrentib.illis qualitatib.& non al'r. Et talis conceſſio
poteſtatis limitata limitatum produxit effectum, & poteſtatē
legitimandi.l.cancellauerat. ff. de his quæ in teſta. delen.l.in
60 agris.ff.de acq. rer.dom. Quod † clarè patet ex dictis verbis,
confiſi de rōne,moderamine ac honeſtate habenda cuiuſcun-
que actus per vos faciendi. prolatis in ablatiuis abſolutis &
condōnem importantib.l.a teſtatore.ff.de ↄdi.& demō.l.eui-
61 ctis.ff.de vſur.& per Mod.in rub.ff.ſol.mat. Et†ex quib. con-
ſtat ſub dicta confidentia ipſos ſupremos principes conceſſiſ-
ſe.c.qui cathedram.93.diſt.& per Arch.in c.1. circa finem in
ver.fiduciam.de elec.lib.6.c.ne innitaris,p gl. & ſcrib.de con-
62 ſtit.Et ſine qua confidentia minimè p̄dicta conceſſiſſent, †qd
ſatis ſuadet,nam ſi uoluntatis,& mentis ipſorū erat,ipſos Co-
mites potuiſſe eorum abſoluto arbitrio gerere illos actus,fru-
ſtratoriam fuiſſet apponere dictam cl'am continentem dictas
qualitates ꝯ not.in c.quia fruſtra.de vſur. & in l.nā ita diuus.
63 §.hęc ſtip.ff.vt leg.nomi.caue.Et † quia nullum verbū in pri-
uilegijs appoſitum intelligi dēt ibi inſertum ſine effectu ope-
randi.l.ſi qn̄,in prin.cum gl.C.de inoff.teſta.c.ſi Papa. de pri-
uil.lib.6.& in ſi.p Bal.in rub.C.de cōtr.emp.q.9.& alia addu
64 cit Iaſ.in l.ait prætor.in prin.ff.de iu.iuran.Et† quia ſi ipſi ſu-
premi principes non habuiſſent animum limitandi ptātem
conceſſam,minimè appoſuiſſent dictam cl'am,& eam apponē
tes, & tales qualitates exprimentes apertiſſimè voluerunt di-
ctos Comites non abſoluta, & ſola uoluntate poſſe legitima-
re,ſed accedentib.dictis qualitatib. ad not. in c. ad audientiā,
de decim.& in l.vnica.§.ſinautem ad deficiētis.C.de cad. tol.
Et incluſio dictarum qualitatum apertam oñdit excluſionem
poteſtatis gerendi actum ſine illis qualitatib.c.non ne,de prę-
65 ſumptio.l.cum prætor.in prin.ff.de iudi. Qualitates†autem
illæ ſunt,ut fiat legitimatio cum rōne,hoc eſt cū cā.l. has obli
gationes.ff.de cap.dimin.ut exponit Alber.de Roſa.in ſuo di-
66 ctionario,in uer.rō aliquando.Denotat†ergo tale uerbum di-
ſcretam inſpectionem actus gerēdi.l.duos reos.§.1.ff.de duo.
67 reis.l.continuus.§.1.ff.de uer.obl. Quę†diſcretio arbitriū bo
ni uiri importat,ſecundùm gl.in c.cum uirum, de regu. Abb.
in c.cum aūt,de iu.patr.do.Ant.Imo.& Mode.in c.1. de con-
ſtit.Ale.& Iaſ.in l.ſi ſic.nu.8.de leg. 1.& illa p̄poſitio de rōne,
nedū cām remotā,ſed proximā,& immediatā denotat, ut de-
68 duximus.s̄.Et†rō debet eſſe bona,qua ſublata,& ceſſante tol
litur conceſſum,& diſpoſitio.c.cum ceſſante,de appel.l.adige
re.§.quamuis.ff.de iu.pat. per Bar.in l.ſi cū exceptione.§.poſt
69 annum.in fine.ff.quod met.cau.Quod†.n. caret rōne extirpā
dum eſt,ut per Bar.in procem.ff.in uerſi.cæterùm, & Bal.in l.
ſed an ego.ff.de neg.geſt.Et tale uerbum,de rōne confiſi,æqui
pollere vr̄ illi clauſulæ,prout rō dictaret, & iuſtificatiuè poſi-
tum intelligitur.ca.2.in fine.de confeſ.lib.6. & ęquipollet illi
clauſulę,prout ordo rōnis exegerit,de qua in ca.ueniens,el 1.
70 de teſtib.Illud†ēt uerbum,moderamine confiſi,denotat dimi
nutionem conceſſorum c. tranſmiſſę,de uer. ſig. c.cupientes,
in prin.de reſcr.lib.6.clem.ſępe.in prin.ubi repet. plura addu
cunt in 1.capite,col.18.de verb. ſigni.cum alijs adductis per
Albe.de Roſa.in dictionario in uer.moderandæ, & Fely. in c.
ex literis,nu.41.& ſeq.de conſti.& ēt hr̄ in clem. ſępe. de ma-
71 gi.Et†moderamen procedere debet cum cauſa iuſta, & non
libera,& abſoluta uoluntate,ut per Bart.in authen.qui ſemel,
C.quom.& quando iud.do.Anto.& alios in cap.præterea, de
dilatio.& plura ad id cumulant repeten.in d.clemen.ſępe, in
72 princip.in quarto caſu principali.colu.61.& alijs ſeq. Et†fa-
cit,quod habetur in l.1.C.unde ui,& in c.cū adeo, de reſcr.& in l.

in l.Pomponius, in fi.ff.de nego.gest. & in l.oẽs profugi.C.de
agri.& censi.li.11.vbi tale verbum capitur pro discretione,&
secundùm qualitatem personarum, & causarum moderamen
73 concipitur.Insuper† & illud verbum,de honestate,& eandem
limitationem,& restrictionem accipit, ac boni viri arbitrium
importat,ut tradit Arch.in c.erit aũt lex. quarta dist.nihil em̃
dẽt in se habere turpitudinis, vt tradunt Gof.Host. & Spec.de
74 ui.& hone.cle. Nec† honesti ratio patit̃, ut sine cã subuertant̃
voluntates testatorum, & damnum inferatur tertio.l.2.C. ne
75 fisc.rem quam vend.Præferenda † nãque est oĩ lucro & cõmo
do,nedum alieno,verùm & proprio, ut per illum tex. tradunt
Mod.in l.reprehendenda.C.de insti.& substi.& circa honesta
tem plura cumulat Dec.in l.semper in ꝯctib.ff. de reg.iur. in-
cludit.n. per tale verbum non fuisse concessam ptãtem, vt co-
mites isti palatini deberent facere actum inhonestũ,& iniustũ
sed solùm honestum & rationabilem,& talis ptãs vr̃ esse redu-
cta ad terminos honestos, & secundùm arbitriũ boni uiri, ita
ut non tollat̃ ius tertij,& passim sine cã actus fieri possit & ce-
76 lebrari. Quod† quidem peccatum induceret, a quo nedũ co-
mes palati.verùm & supremus princeps abstinere debet: cum
ptãs suprema cõcessa principi minimè comprehendat, vt ipse
possit facere inhonestum & iniustum,& sic committere pecca
* tũ:ut tradit Bar.*cõiter ab alijs approbatus in l.fi.col.2.nu.2.
C.si ꝯ ius uel vti.pub.& ad plenum prosequunt̃ repe.Hisp. in
d.l.Gallus.§.& quid si tantùm,col.fi.ubi ex plurib.istud com-
probant,tollentes obiectiones,q̃ in oppositum possent adduci
cum igitur talis ptãs concessa comitib.non fuerit absoluta,sed
limitata ad arbitrium boni viri, firmissima sequit̃ concl.comi
tem non potuisse hanc limitationem facere in p̃iudicium sub
stitutionum & fideicommissorũ sine cã,& sine citatione,& se-
clusa oĩ rõne, moderamine & oĩ honestate, & ꝯñr ꝯ mentẽ &
potestatem illi concessam per Imp.& Pont.ut fuit apertissimè
deductum,& prout apparet factum fuisse pñtem legitimatio-
77 nem.Eo† ẽt nam valde differt,an talis ptãs sit concessa absolu-
tè,an verò limitatè ad arbitrium boni viri, vt fuit ista pñs, ad
plenissimè tradita per oẽs scrib.in c.1.maxi. Fely.n.79.& alijs
seq.& in c.ne innitaris,de constitu.per Alex. & Ias.in d.l.si sic
legatum,de leg.1.& diffusius per repe.in d.cle.sæpe.§.non sic
tñ,col.1.vers.effectus aũt,cum si.in d.locis collectis. Accedat
78 † ẽt & exemplum & legitimationes factæ, & quæ passim fiunt
per Imperatorẽ & sum.Pont.quorum nostra debet esse instru-
ctio.c.legit̃.8.dist.l.de quib.ff. de legib.& quæ minimè legunt̃
factæ,nec ꝯcedunt̃ ita passim,absolutè, sine cã,sine moderami
ne,ac honestate,nec in totale p̃iudicium tertij,nec ẽt tollentes
ius ipsorum, quo fit: vt apertissimus animus ipsorũ principũ
oñdatur fuisse concedere ptãtem limitatam,non aũt absolutã,
79 cum ipsi minimè id faciunt,nec facere soliti sint.† Quod argu
mentum validum est.l.qđ si nolit.§.quia assidua.ff.de ędi.edi.
l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cer.pe.& plenè per Alexã.
80 in addi.ad Bar.in l.uel uniuersorum.ff.de pig.act.Nec† est ve-
rosimile, ꝙ alijs voluerint concedere ptãtem faciendi actum
& legitimandi eo casu.quo ipsi nõ faciunt,nec soliti sunt face-
re c.non est uerisimile, de p̃sum.l.fi.ff. quod me.cau.l.nuptu-
ra,in fi.ff.de iur.dot.ex quibus necessariò infertur, dictũ comi
tem legitimantem nõ potuisse derogare dicto fideicommisso,
& substitutioni, nec potuisse facere talem legitimationem cũ
præiudicio quorumcunque, quorũ principaliter interesset de
præsenti uel in futurum, prout eam iam fecit cum dicta cl̃a,
& cum dicta derogatione,carebat enim,& caret tali potestate,
nec in priuilegio legitur fuisse sibi attributam: fuit enim con-
81 cessa sibi limitatè,vt s̃.ostendimus. Et† potestatem concessam
ad vnguem debuit obseruare, nec illam transgredi, & quam
transgrediendo nihil agit.l.diligenter.ff.mand.c.dilecta.de re
82 scrip.c.cum olim Abbas,de offi.deleg.Vt† priuatus.n.transgre
diendo potestatem concessam se gerit, qui prædicta facere ne-
quit;cum istud sit reseruatum supremis principibus,ut in au-
then.quib.mod.nat.effic.legi.& in auth.quib.mod.natu.effic.
sui,& in c.per uenerabilem,qui fil.sint legi.& per omnes in d.
83 l.Gallus.§.& quid si tantùm.Quamuis† princeps possit hanc
facultatem communicare inferioribus; vt tradit Bal.in l.1.ff.
* de tuto.& cur.da.ab his,& scrib.*oẽs in d.c.per uenerabilem,
84 & in d.§.& quid si tantùm, ubi concor.adducunt. Tñ † eate-
nus censetur esse cõicata, quatenus apparet facultatem fuisse
concessam,quod totum dependet ex tenore & verbis d.priui-

legij, nec aliud venit vltra, q̃ concessum est,& prout tenor &
verba priuilegij inferunt.c.porrò,de priuil.cum alijs citatis in
d.c.per venerabilem,per scrib.& in d.§.& quid si tantùm,& p
Fran.de Cur.d.cons.16.col.5.& Soc.cons.212.prima,in prin.
& col.pen.uer.confirmatur,uol.2.& cons.53.nu.3.vol.3.Præ-
terea ad abundantem cautelam & oñsionem nullitatis assertæ
legitimationis licet verè necessarium non sit, cum superius de
ducta satis superq; sufficiant, accedat obreptio, & subreptio,
quibus ad eam obtinendam usus est D.Carolus: narrauit em̃
in eius supplicatione,ex linea Excel.D.Alex. non extare aliquẽ
pręter Scipionem filium illegitimum D.Camilli testatoris, qđ
apertissimè falsum fuit; tum quia dictus Scipio erat legitima-
tus: tum quoq; qm̃ ex d. Scipione legitimato extabat Camil-
lus filius legitimus & naturalis d.Scipionis & de legitimo mr̃i
monio natus,& nepos D.Camilli testatoris, & expresè ab eo-
dem substitutus D.Carolo,dolosè tacenti prædicta, minimeq;
etiam dicenti d.Camillum tale fideicommissum fecisse,& sub
dicta forma, vt excluderentur filij legitimati do.Caroli,vt su
prà diximus, & ꝙ legitimando derogabatur expresè volunta
ti d.Camilli.debebat nanq; & istud exprimere, prout expres-
sit tenorẽ testamenti d.Alex.& donationis per eum factæ Frã.
85 de Valfrega pedemontano. Quæ † apertissimam obreptionẽ
fraudulenter illa tacendo, & exprimendo falsa obreptionẽ in
* duxere.c.super literis, vbi plenè * oẽs tangunt de rescriptis,p
Bald.& alios in l.præscriptione.C.si contra ius vel vtilita.pu-
86 bli.Si † enim ista Comiti fuissent expressa, minimè talẽ legiti-
mationẽ concessisset,vel saltem difficilius.c.populasti,c.cæte-
rùm, ubi Abb.& alij oẽs tradũt de rescrip.cum alijs citatis in
terminis nostris per Fran.de Curt.d.consi.16.col.pen.versi.nã
87 oẽs qualitates.Vbi † ẽt vers.quia modica.tradit,modicam ob
reptionem vitiare gr̃am & priuilegiũ,& reddere ipsam legiti-
mationem nullã, s̃m Bal.in d.l.præscriptione,vers.nũc redeo
ad quartũ,& per illũ tex.tradunt Ange.& Mod.in l.sed si hac
§.patronũ.ff.de in ius voc.& hr̃ in c.si ꝓponente, de rescri. &
plurib. alijs in locis citatis per.do.Fran.de Cur.vbi s̃.¶Postre
mò aduertẽdũ erit tenori supplicationis porrectæ per d.Caro
lum, nam in illa expresè supplicat, derogationẽ fieri p legiti-
mationẽ futuram,in personam d.Alex.dictę donationi per eũ
factæ do.Fran.necnon & fideicõmisso relicto per Excel.dom.
Alex.eius patrẽ,de quib.verè nulla erat facienda mentio: cũ ta
le fideicõmissum expirasset, & illa donatio per legitimãdũ, &
88 legitimatũ fuisset sublata † secundũ magis * cõem, de qua p
oẽs in rub.ff.de lib.& posthu.nihil aũt dixit de testõ cõdito p
d.Camillũ, nec de fideicõmisso per eum relicto,ex isto oñdẽs
p legitimationem futurã uoluisse derogare d.testõ d.Camilli
si enim id noluisset,vtiq; expressisset,sicuti alia expressit,& nõ
exprimendo præsumit̃ noluisse,& includendo assertam dona-
tionẽ & fideicõmissum d.Ale.vr̃ alia exclusisse: vt de prędictis
superius diximus.Prout ẽt, nam ipse d.Carolus supplicat legi
timari do.Alex.& reddi successibilem in omnib.suis bonis,qđ
89 pronomen,† suum, possessiuum denotat bona, in quib. ipse
dñium habebat, & de quib⁹ suo arbitrio poterat disponere.l.
quintus.§.argento.ff.de au.& arg.le.cum si.petit ẽt: vt reddat̃
habilis ad succedẽdum in alijs bonis per eum quæsitis, & cer
tum est,bona d.Camilli subiecta fideicommisso nõ fuisse quæ
sita d.Carolo irreuocabiliter hæredi instituto,& per fideicom
90 missum grauato. Nam † de eis, nec inter viuos,nec p vltimã
voluntatem poterat disponere.l.fin.§.& quia,& auth.res q̃.C.
comm.de leg.& fideicõ.& per Bar.in l.filiusfam.§.diui,col.fi.
nu.17.de leg.1.in l.si ita quis.§.ea lege.ff.de verb.obli.& in l.
91 Marcellus.§.res quæ.ff.ad Treb. Illud † enim propriè dr̃ q̃si-
tum,qđ est irreuocabiliter acquisitũ, & de quo acquirens suo
arbitrio põt disponere,insti.de rer.diuis.§.singulorũ.l.1.& fe-
rè per totum.ff.de acquir.rer.do.& insti.& C.per quas p̃so.no
92 bis acqui.iuncta.l.in re manda.C.mand.cũ cõcor.Dicta † em̃
bona quęsita fuere d.Carolo hæredi tpaliter, & ad vsufructuã
dum & gubernandum,nõ aũt ad disponẽdum de eis,nec irre-
uocabiliter, vt in simili hr̃ in l. in bello.§.si quis seruum.ff.de
captiuis & postli.reuer.& ĩ l.si tibi hõ.§.cũ seruus,& in l.1.ubi
Ale.& alij plenè tradũt circa finem de leg.1.& in si.de remis-
sione temporali & perpetua tradit̃ in l.1.in prin.ff.de opo.no.
93 nuncia.Et † ius quęsitum propriè illud est,qđ constitutum ap
paret in re, & sic firmiter & irreuocabiliter, ut post alios p eũ
citatos tradit Fel.in c.causam quæ, de rescri.num.67.& Alex.

consi.

consi.33.vol.1.& quamuis d.Carolus petat Ale.legitimari,vt succedat alijs agnatis, & in quocunq; fideicommisso,& substitutione ēt extraneorum ab intestato & ꝯ testm̄, non propterea ex istis voluit derogare d.fideicommisso inducto per d.Camillum expresse prohibentem,illud non posse excludi per legitimatum,nam si d.Carolus id voluisset,expressisset,& illa verba ad successiones agnatorum referenda veniunt respectu successionis ab intestato,& ad fideicōmissa,& substitutiones,in quibus non erant prohibiti succedere legitimati, & illa verba ꝯ testm̄,interpretant̄, qn̄ fuisset exhæredatus, vel præteritus, vt diximus,illa ēt verba,vt Alex.legitimatus comprehenderet in quacunq; dispōne,& voluntate loquente de legitimo mr̄imonio nato, apposita apparent in illis dispōnibus,in quib.expsse non fuissent ꝓhibiti legitimandi, prout est pn̄s fideicōmissū. Ex quib.colligit̄ d.Carolum noluisse legitimare d.Alex.vt tolleret tale fideicommissum,sed quò ad alias successiones, & ad honores & dignitates, istis tn̄ exceptis, & sic limitatè. Et eodē mō legitimatio subsecuta ad supplicationē d.Caroli interpretanda uenit c. inter dilectos,de fi.instr.& superius diximus,nā ad illam se refert & ad narrata per ipsum Carolum,ut constat ex illis relatiuis verbis,supplicationib.hmōi,& ex illis, substitutionis & fideicommissi d. Alex. & aliorum quorumcunque prenarratorū,& ex illis,eorū tenores &c.& clæ appositæ in d. legitimatione,& alia verba interpretāda & resoluenda veniūt, prout resolutè superius fuere illa apposita in supplicatione d.
94 Caroli.Ita†ut talis legitimatio dicat̄ esse limitatè facta quò ad successionem bonorū,prout de iure fieri pōt,ut ꝯ gl.in c.cū in
* hibitio.de cland.desponsa. firmant*cōiter doc.ibi,vt ēt voluere Ray.de Forliu.Spe.d.Ant.Bar.Bal. & alij citati per Paul.de Cas.in l.pactū,in fi.C.de colla.& Alex.ibi nu.5.& mod.& alij nouissi.firmiter tenentes,filiū naturalē posse legitimari limitatè, & quò ad partē, vt plenè ēt prosequuntur citantes iura, & alias rōnes & deci.Pau.de Cas.ꝯs.221. super puncto, & Alex. ꝯs.25.circa,col.3.n.4.vol.1.& ꝯs.29.vol.4.& ꝯs.fi.vol.5.& idē Alex.Ias.& alij in rub.ff.de liber. & posth.Fran.de Cur.ꝯs.16. col.2.& ꝯs.73.col.6.& 7.Soc.ꝯs.246. eleganter,col.1.volu.2.
95 vbi ad idem q̃plura alia adducunt. Et†capiendo hanc intelligentiā, ipse Comes palati.non vr̄ transgressus suam ptātem & facultatē,nec fecisse actum nulliter,sed in casu,in quo ualeret & hr̄et ptātem,arg.l.quoties.ff.de reb.dub. & de ver.obl.cum vulg.& l.non solùm.ff.de actio.& obl.si quis aūt amplecti vel let aliā intelligentiā,& d.legitimatio fuerit facta vlr̄ vel generaliter,& dato ꝙ per eam d.Carolus supplicās & Comes pala. voluerint derogare d.fideicommisso, & rumpere testm̄ d. Camilli, & preiudicare substitutis fideicōmissarijs, & tollere ius illorum,dr̄,talem legitimationē nullo pacto subsistere, causis, rationibus,iuribus,& decisionib.s̄.deductis,ꝯclusionem istam apertissimè firmantib.Et ꝯsideratis superius collectis ipse Camillus & Annibal fideicommissarij ꝯsequi oīno debent bona subiecta d. fideicommisso & substitutioni. Parisius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Difficilis est probatio filiationis respectu patris, & nu.39.*
2 *Potest tamen præsumptiuè probari, quando maritus & vxor simul cohabitabant, & nascitur filius in domo mariti, etiam tempore generationis, & nu.3.*
3 *Et ista præsumptio est iuris & de iure, contra quam non admittitur probatio, sed contra nu.42.& 82.83.84.& 85.*
4 *Præsumitur filius mariti, esto quòd mulier eo tempore esset ab alijs carnaliter cognita.*
5 *Qua ratione istud sit inductum.*
6 *Præsumit̄ maritum carnaliter cognoscere vxorē cohabitantē.*
7 *Nominatio quando probet filiationem, & nu.15.51.52.& 33.*
8 *Tractatus an & qn̄ eam probet, & nu.60.61.62.& 63.plenè.*
9 *Tractatus coniunctus cum natiuitate facta in domo mariti verè probant filiationem, ita vt præferatur alteri tractatui, per quem probatur quasi possessio filiationis, & nu.26.& 87.*
10 *Eo magis si tractatus mariti fuit approbatus per adulterum dicentem, illum esse eius filium, sed contra nu.87.*
11 *Actus ꝯrij primò facti per adulterum non derogant ꝑcedenti.*
12 *An quasi possessio filiationis expiret morte patris adulteri dicentis illum esse eius filium, sed contra nu.97.*
13 *Natiuitas facta in domo mariti tanquam potentior præfertur tractatui, & nominationi factæ per adulterū patrem, et n.25.*
14 *Confessio, & assertio matris quando, & quo casu probet filiationem respectu patris, & nu.46.98.& 99.*
15 *Nominatio filiationis facta per patrem quando probet filiationem eius respectu, & nu.51.52.53.86.99.& 100.*
16 *Filiatio an probetur per epistolas & literas missiuas per patrē filio vel alijs, & nu.56.& 101.*
17 *Alimentatio an probet filiationem, & nu.102.*
18 *Similitudo an & qn̄ illam probet, & nume.59.plenius.& 103.*
19 *Fama publica an & quādo eam probet, & n.57.plenè.& 104.*
20 *Actus legitimationis an & quando probet illam, & nume.65.66.67.& 105.*
21 *Legitimatio redditur nulla, si filiatio non probatur, & n.108.*
22 *Institutio facta de filio legitimato nulla est non probata legitimatione, & nu.108.*
23 *An coniectura & presumptiones, quibus probatur filiatio, sint coniungendæ, & nu.67.plenius, & nu.105.contra.*
24 *Non debet esse in potestate adulteri, per nominationem seu tractatum facere quem sibi filium & subuertere præsumptiones iuris, & nu.107.*
25 *Quando concurrunt plures præsumptiones contrariæ, quæ illarum debeat attendi.& nu.13.& 80.*
26 *Quasi possessio filiationis non debet præferri probationi continenti veritatem, & nu.9.95.& 96.*
27 *Quasi possessio filiationis an sufficiat in decisorijs, & nu.10.*
28 *Filiatio probanda est per eum, qui se asserit filium, siue agat, siue conueniatur, sed contra nu.109.*
30 *Sententia lata super possessorio respectu filiationis non præiudicat in petitorio.*
31 *In sententia potest reseruari ius partibus.*
32 *In possessorio sufficiunt leuiores probationes.*
33 *Amor inter amasiam & amantem qualiter probetur.*
Copula inter amatores, & consuetudo ex quibus probetur.
34 *Natus ex maritata retenta in domo adulteri, præsumitur filius adulteri & non mariti, & nu.78.*
35 *Quasi possessio filiationis datur nedum in filijs legitimis, sed ēt adulterinis, & spurijs.*
36 *Limitatio ad l.filium.ff.de his qui sunt sui, vt non procedat, qn̄ maritus detentus impedimento non poterat coire.*
37 *Et d.l.filium, loquitur in filijs legitimis & non in alijs.*
38 *Potest nasci filius adulter ex muliere maritata retēta in domo mariti & cohabitante cum ipso, & nu.37.& 78.*
Ex quibus coniecturis potest probari filiatio spuria, & adulterina etiam ex maritata cohabitante cum marito, & nu.seq.
39 *Probatur filiatio ex coniecturis, & præsumptionibus, & nume.38.& 96.*
40 *Probationes iuris sunt probationes liquidissimæ.*
Quod non pōt probari directò sui natura, de facili admittit̄ probatio per indirectum, & per coniecturas, & nu.38.39.& 41.
41 *Coniecturæ, quibus probatur filiatio, possunt per testes bene & concludenter probari.*
42 *Declaratio ad d.l.filium. contra Abba. & alios, & numer.78.79.& 82.*
44 *Confessio adulteri, an & quando probet filiationem, & nu.seq.*
45 *Quid quando cum confessione & assertione parentum concurrit fama, & nu.47.& seq.*
46 *Quando de per se & principaliter, idem, & nu.44.45.*
47 *Si fit in iudicio probat.*
48 *Et quando fit in supplicatione.*
49 *Et facta extra iudicium incidenter, enunciatiuè, & propter aliud non probat, & nu.seq.*
Fallit, quando fit parte præsente, & nu.45.
50 *Et quando facta est in actu, qui conuenit magis quàm filio extraneo, & numeris seq.*
54 *Confessio negatiua filiationis facta per patrem probat negatiuè nisi aliud doceatur, & nu.55.*
55 *Confessio ista negatiua præfertur affirmatiuæ.*
Tractatus communis & reputatio probat filiationem.
58 *Memoriale & scriptura patris de natiuitate filij qualiter illam probet.*
60 *Affectio, & dilectio eam probant.*
61 *Tractatus patris erga filium constituit ipsum in quasi possessione filiationis.& nu.62.vsque ad nu.87.*
64 *Et sufficit ad obtinendam hæreditatem, & nu.69.*
66 *qualiter reuocetur testamentum alio non condito.*
70 *Qui est in quasi possessione filiationis, transfert onus probandi contra-*

contrarium in eius aduersarium, & nu. 71.
72 Filiatio, nedum probatur per plures coniecturas ad id concurrentes, sed etiam per vnam approbatam à iure, & nu. 73.
74 Filius legitimatus patri legitimanti potest succedere ab intestato vnà cum alijs filijs legitimis, & illis non extantibus, excludit alios agnatos, & cognatos, & nu. 76.
75 Legitimatus in successione nihil differt à legitimis.
76 Decedens ab intestato tacitè ad successionem videtur vocare proximiores.
77 Legitimatus etiam adulterinus, & natus ex maritata potest hæres institui, & succedit patri instituenti.
81 Quæ indicia, & coniecturæ sufficiant ad probandam filiationē iudicis arbitrio relinquitur.
83 Intellectus ad l. miles. §. defuncto. ff. de adult.
84 Contra præsumptionem iuris & de iure recipitur probatio in contrarium per confessionem partis.
85 Item si probatio recepta fuit contra illam præsumptionē, licet non deberet recipi, consideranda est.
88 Institutio facta de filio super rebus minimè apparentibus, nulla est, & habetur perinde ac si facta non fuisset.
89 Quando sunt diuersi tractatus, vltimus attenditur ad effectū, vt filiatio dicatur per illum probata.
90 Idem quando sunt plures opi. viciniæ, nam vltima attenditur.
91 Idem in beneficijs, in quibus vltimus status consideratur.
92 Idem in duabus famis, nam vltima præualet.
93 Idem in feudis, in quibus vltimus status consideratur.
94 Idem in vltimis voluntatibus & conuentionibus.
95 Quando quis tractatur vt filius a plurib. vti eius parentibus, ille præualet, cui filius consensit.
96 Ex cōiecturis ꝓbat̃ filiatio verè, nedū quasi possessio filiationis.
98 Filius an debeat credere matri asserenti illum esse filium talis.
99 Quando sunt diuersæ nominationes de filio, cuius sit filius, cui illarum standum sit, & nu. 100.
114 Imperator et Papa possunt legitimare filios naturales, spurios adulterinos per rescriptum.
115 Et possunt hanc potestatē & facultatē concedere Comiti pala.
116 Et legitimatus a Comite palatino dicitur legitimatus ab ipso supremo principe.
117 Imperator etiam ante coronationem potest legitimare.
118 Legitimatio an & quando possit fieri extra territorium, & in persona non subdita.
119 Legitimare est iurisdictionis voluntariæ.
Quæ sunt voluntariæ iurisdōnis, pn̄t extra territoriū exerceri.
120 Et valida erit nedum respectu patris, sed etiam respectu aliorū.
Suprema est iurisdictio Imperatoris in quampluribus.
121 Esto, ꝙ Imperator in aliquo loco non exerceat merum imperiū, tamen ibi recognoscendus est, quò ad ea, quæ sunt sibi reseruata, & non fuerunt præscripta priuatiuè, & nu. 122. & 123.
124 Subditi domino adhuc remanent subditi illius, licet Imperator ibidem exerceat actum iurisdictionis voluntariæ.
125 Nec ꝓpea ille legitimatus desinit esse subditus dn̄i illius loci.
126 Qui dicit se Comitem palatinum, seu descendere a Comite, hēt illud probare.
127 An in legitimatione, & quando requiratur expressio causæ.
128 An in dispensatione requiratur expressio causæ.
129 Comes palatinus, an & quando possit legitimare seu dispensare sine causa.
130 An & quando in legitimatione sit necessaria citatio agnatorū.
131 Et quid si Comiti palatino data est potestas legitimandi citatis & non citatis agnatis.
132 Ptās Comitis palatini tota dependet ex priuilegio cidē cōcesso.
133 Et an & quando possit derogare legibus, statutis & consuetudinibus, & uti illa clausula, non obstantibus.
134 Confessio facta in articulo mortis satis attenditur quò ad veritatem habendam tam contra confitentem quàm cōtra alios.

CONSILIVM X.

Aduersus Do. Bar. iuniorem filium & hæredem d. Bart. seniores de Panciaticis per d. Petrū eius patruum duo potissimum adducuntur, ex quibus intenditur ipsum d. Bar. penit° excludere a d. successione & hr̄ditate. Primum consistit in eo, ꝙ ipse Bar. non fuerit, nec sit filius alterius Bar. senioris. Secundum vertit̃ in eo, ut legitimatio facta de d. Bar. non dicatur ritè & formiter facta, quib. stantib. necessariò inferendum sequitur, hæreditatem & successionē d. Bar. senioris ab intestato defuncti spectare & pertinere d. Petro eius fratri, & proximiori agnato, & ab ea excludendum esse ipsum d. Bar. iuniorem. ¶Primum, ꝙ non fuerit filius d. Bart. senioris sed alterius, ad intentionem d. Petri ita deducit̃. certum enim est, vt fatet̃ & ipse Bar. iunior, eundē de anno dn̄i 1505. & 1506. fuisse natum & proceatum, ex quadam d. Ioanna de Rass. cognominata Barbera tunc tp̄is asserta vxore q. magistri Claudij de Vegio notarij & ciuis Lugdu. & a quo tp̄e ipsa Ioāna habitabat & morā trahebat cum d. magistro Claudio eius marito in eadem domo, & quo tp̄e natiuitatis & generationis prædictæ insimul consuetudinem & assiduā conuersationem tanquam maritus & vxor habebant D. Claudius & Ioanna, & cum in domo dicti eius mariti ipsa Ioanna vxor d. Bar. ꝓcreauerit uicinis id iam scientibus, uera resultat legis, & iuris præsumptio d. Bar. iuniorem fuisse generatum ex semine d. Claudij & Ioannæ, & fuisse & esse eius legitimum filiū, & non alterius Bar. senioris, ut hr̄ in l. filiū. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. & in l. quia semper, in fi. ff. de in ius voc. & in l. si vicinis. C.
1 de nupt. cū si. Licet †. n. probatio filiationis quò ad patrē difficilis reputet̃. l. Lucius. ff. de condi. & dem. cū concor. tn̄ qn̄ cōstat, aliquē natū in constantia mr̄imonij, & ab aliqua uxorata, & ꝯiugata, & in domo mariti & vicinis uel alijs id scientib. lex & ius ex d. ꝯiecturis & indicijs p̄sumptā ꝓbationē assumit, vt talis ita natus dicat̃ filius mariti, & eius semine generatus, ꝯsi-
2 derando & tp̄s conceptionis & natiuitatis, † ut hr̄ apertissimè
* in præallegatis iuribus, in quib. doc. * oēs passim istud approbant, max. Saly. ꝯsiderans tp̄s generationis in l. fi. ff. de prob. & Alex. ꝯs. 88. omissis, nu. 7. uo. 7. Pau. de Cas. ꝯs. 172. sup primo, col. 3. uers. sup ulti. & Bal. ꝯs. 134. in primo, in 1. par. ꝯs. cū alijs ĩ. allegādis, & Pan. Abb. in c. p tuas, de prob. col. 2. uer. & nota quo, firmat ex istis necessariò induci probationē certā filiationis ex parte pr̄is, ita ut non admittat̃ probatio in oppositū, nisi
3 in illis casib. specialr̄ annotatis in d. l. filiū. Quod † quidem vr̄ suaderi ex eo: qm̄ lex hanc p̄sumptionē inducit ex d. ꝯiecturis, ex quib. figit pedē, & ulterius procedit statuendo, ex quib. ēt resultat p̄sumptio iuris & de iure iuxta gl. ĩ l. fi. ff. qđ met. cau. & per Saly. in rub. ff. de prob. p Abb. & Fely. in c. quanto, de p̄sumptio. & in terminis nr̄is firmat Barb. ꝯs. 27. scripsit doctissim°, uol. 1. col. 4. ver. sed ad oīa ista, & Mod. Bon. in l. 1. §. ad qōnē, col. fi. ff. de qō. Et ꝯ hanc p̄sumptionē iuris & de iure probatio recipiēda nō est. ut tradit̃ in d. l. fi. & in d. c. quanto. & in c. is
4 qui, de sponsa. & in l. fi. C. arbi. tu. cum si. Et † procedunt ista, ēt si probaret̃: tunc tp̄is d. Bar. seniorē ꝯsuetudinē & ꝯuersationē habuisse cū d. Ioanna, & cū ea rē uenereā habuisse, p tex. reputatū singularē in l. miles. §. defuncto. & ver. seq. ff. de adult. vbi vr̄ probari, ꝙ licet uxor durante matrimonio cōmittat adulteriū, tn̄ filius tp̄e ꝯstantis matrimonij natus p̄sumit̃ ꝯceptus ex marito & eius semine, & sic legitimus, & non ex adulterio, ꝑm Cy. & Bal. ĩ d. l. si uicinis, & Ang. in l. septimo. ff. de sta. ho. Bal. & Abb. in d. c. p tuas, cū alijs alleg. p Fely. ibi circa prin. & Dec.
5 Dicentē † id legē p̄sumere ex quotidiana ꝯuersatione mariti & uxoris, q̄ rō dubitabilis reddit̃ ex his, q̄ adducunt Mod. in tra. qui dr̄ Syl. nup. car. 10. col. 3. uolentes, legē id inducere fauore filiationis: ut firmant Ab. & alij in d. c. p tuas, nu. 1. & idē Abb. in c. transmissæ, nu. 9. qui fil. sint legi. & in c. intelleximus, n. 7. de adult. & quia magis p̄sumendū est honestū, quā inhonestū d. l. filiū, & subsistit fauor matrimonij, ut plenè ꝓsequit̃ Barb. in d. ꝯs. 27. col. 2. ubi ex quāplurib. alijs hanc opi. firmat, ut ēt facit D. Signo. de Amod. ꝯs. 221. tactum, col. 3. & col. fi. uer. itē uiuente, & Dec. ꝯs. 272. uiso, col. 2. uer. non obstat, ubi alias cōcor. adducit, prout facit Corn. ꝯs. 113. circa. col. 2. in litera O, uol. 1. et Bal. in d. l. filiū, uers. Item nota. et Alex. in d. §. defun-
6 cto, in add. ad Bar. et D. Præpo. in d. c. transmisse, in 5. not. † Et quia in dubio præsumptio est, maritū cum ꝯiuge et uxoris uti re uenerea, nisi ꝯriū probet̃ ꝑm Abb. et D. Præp. in c. cām, in 2. not. ex qui fil. sint legi. et Bal. in d. c. per tuas, col. 2. uer. nō obstat, et sentit Bened. Cap. ꝯs. 2. cū uiso, col. 1. et probatur in d. l. filiū, et in d. l. si uicinis, ubi Cy. et Alb. de Ros. dn̄t id præsumi,
7 qn̄ esset possibile. Accedat † & nominatio facta per d. Magistrū Claudium nominantē, et pluries ipsum Bart. iuniorem filium suū, et tp̄e quo fuit baptizatus et in eius ultimo testō, quæ nominatio facta circa actū ꝯueniētē magis filio quā extraneo filiatio-

8 liationē probat,vt dicemus inferius.Et†ↄfirmant̄ iſta:qm̄ ipſe
magiſter Claudius eundē Bar.viuens & per actus inter viuos,
& in vltima voluntate,vt filiū tractauit,qui tractatus eo viuen
te factus attendi dēt & pręferendus eſt illi tractatui, quē poſt
eius mortē fecit d.Bar.ſenior, qui vltimus non hēt pīudicare.
1.& iuri quæſito per natiuitatem ſuā factā in domo mariti vi-
cinis ſcientibus,vt firmāt Iac.But.& Fulg.ferè in terminis no-
ſtris in l.quidam.ff.de prob.refert & ſequit̄ Alexā.d.conſ.88.
vol.7.col.4.nu.10.& Signor.de Amod.d.ↄſ.221.col.4.in fi.
9 ver.nec p̄dictis.Volentes†iſtum tractatū primū iunctū cū na-
tiuitate facta in domo mariti inducere verā probationē filia-
tionis,quæ p̄ferri dēt alteri tractatui poſtmodū p aliū facto;cū
iſte vltimus inducat probationē quaſi poſſeſſionis ipſius filia-
tionis, q̄ tollit̄ & euacuat̄ per p̄cedentē probationē neceſſariā,
ſequit̄ ēt Barb.d.ↄſ.27.col.3.& ſeq.ver.& ēt,& ſentit Alex.ↄſ.
51.uiſo,nu.13.vol.1.& Corn.ↄſ.1.uol.3.col.10.& ſeq.ver.ſed
pro quo facit,& poſt alios p eum citatos hoc idem ſequitur &
firmat D.Præpo.in d.c.tranſmiſſæ,col.pe.ver.qn̄q; concurrit.
10 Et†coadiuuat̄ iſte primus tractatus factus p magiſtrūClaudiū
ex actu geſto p d.Bar.ſeniorem,qui Bar.iuniorem tanquā filiū
d.magiſtri Claudij vt patrinus tenuit in ſacro fonte baptiſma
11 tis,& effect⁹ fuit eius compater.Et † actus ↄrij ſucceſſiuè facti
p d.Barto.ſeniorem non potuere illi primo derogare,ad plenè
tradita in d.c.p tuas,& p ſcri.in d.c.tranſmiſſæ,& in d.c.cām,
12 q̄. Eo†ēt:qm̄ dicta quaſi poſſeſſio filiationis vr̄ expiraſſe mor-
13 te ipſius d.Bar.ſenioris, ſm̄ Bal.in l.nudis.C.de prob.Et†nati
uitas facta in domo mariti tanquā potentior p̄fertur tractatui
& nominationi ſm̄ Iac.But.& Fulg.in l.1.ff. de prob.& Ab.in
14 d.c.p tuas, & Deci.ibi, n.4. ¶†Nec iſtis hēt obſtare aſſertio &
ↄfeſſio d.Ioāne,dicentis ſe concepiſſe d.Bar.iuniorē ex ſemine
Bar. ſenioris adulteri: tum quia eſt ↄria alijs ſuis p̄cedentibus
aſſertionibus,iuxta tradita in d.c.p tuas,p gl.Ab.& alios, & in
d.c.tranſmiſſæ,per gl.in ver.indicijs, & doc.ibidē volentes id
procedere, ēt ſi mater & maritus id affirmarent: tū ēt qa aſſer
tioni maternæ in pīudicium tertij minimè eſt ſtandum, cū in
ipſorum parentū ptāte minimè ſit tollere ius q̄ſitum alteri.l.
fi.ff.de prob.l.neque profeſſio.C. de teſt.ubi plenè oēs tradūt
& eſt glo.not.in ver.probatur,in l.ſi poſthumus,in §.ſi quis.ff.
de lib.& poſth.vbi Alex.& Mod.tradunt,ut ēt Moder.faciunt
poſt Ab.in d.c.per tuas, nu.4.allegantes Bar.in l.1.§.ſi quis.ff.
de Carb.edic.& Alex.d.ↄſ.88.vol.7.nu.7.& Pau.de Caſ.d.ↄſ.
175.col.3.& Bal.ↄſ.74. verba, in princ.& col.2.ver.ſed pone,
vol.1.& col.fi.& ↄſ.134.eo.uol.1.& Bened.Cap.d.ↄſ.2.col.1.
& per Barb.d.ↄſ.27.col.3.& 4.& ſeq.tradit Bal.in d.l filium.
verſ.ſed pone, & Bar.ibi poſt antiq. ponentes exemplū de illa
regina poſt mortem mariti confitente ſe concepiſſe filium ex
milite, ut illi minimè ſit credendū, vt exemplum referūt Ab.
& alij in d.c.per tuas, & doct.in d.c.tranſmiſſæ. cum ſimi. Et
15 † nominatio ſæpius facta a d.Bar. ſeniore de ipſo Bar.iuniore
* tanquam eius filio, minimè probat dictam filiationē,cū*cōis
ↄcl'o ſit,ſolam nominationem eam non probare,ſm̄ gl.primā
in d.c.per tuas.& ſequunt̄ paſſim doc.ibi,& Bar.in l.1.§.Idem
per ↄriū.ff.de lib.agno.Ang. & Pau.de Caſ. in l.non epiſtolis.
C.de prob.max.qn̄ eſt facta enunciatiuè,ſm̄ Ab.in d.c. tranſ-
miſſæ, & Bal.& alios in l.neq;.C. de teſt. & Mod.in d.l.ſi po-
ſthumus.§.ſi quis ita,n.9.& Barb.d.ↄſ.27.col.3.in fi.& Bal.in
l.1.ff.de prob.& Alex.ↄſ.90.in cā.nu.15.uol.6.& faciūt, quæ
* tradunt Hoſt.& Ab.in c.illud,de p̄ſumptio.& Mod.*oēs in d.
16 c.per tuas.Pariter † & epiſtolæ & literæ ſępius tranſmiſſæ per
Bar. ſeniorem d.Bar.iuniori, in quib. ipſe nominabatur pater,
& Bar.iunior filius, dictam filiationem non probant d.l. non
17 epiſtolis.C.de prob.l.fi.ff.eo.cum ↄcor. Alimenta†ēt præſtita
d.Bar.iuniori per Bar.ſeniorē & reliqua ad victum ſpectantia
exhibita probationē filiationis non inferunt,cum pręſtari po-
tuerint intuitu pietatis vel alia de cā, ut dicit tex. in d.c.tranſ-
* miſſæ,& doc.*oēs ibidem ſequuntur & Barb.d.ↄſ.27.colu.3.
18 uer.modò ueniendo,& Alex.conſ.74.uiſo,uol.2. Nec†ſimili-
tudo,quam Bar.iunior hēt cum Bar.ſeniore inducit probatio-
nem dictæ filiationis, cum ex alia cā id procedere poſſit, ſm̄
gl.& doc.in l.quæret aliquis.ff.de uer.ſig.Bar.Are.Alex.& Iaſ.
allegantem plura in l.Gallus,in prin.nu.68.& ſeq.ff. de lib. &
poſth.& ibi aliqui ex repet.ſequuntur nu.43.& Pau.de Caſ.d.
19 conſ.175.colu.3.Minus † & fama pub.eandem probabit ſm̄
Saly.in l.1.col.3.ff.de teſtib. & Card.in d.c.tranſmiſſæ.Alexā.

ↄſ.25.in cā, col.pen.uol.4. cum alijs alleg.per Iaſ.in d.l. neq;
profeſſio.& per Fel.in d.c.per tuas.col.4.num.15.& Deci.ibi,
20 col.fi.nu.13. Poſtremò†legitimatio facta per d.Bar.ſeniorem
de d.Bar.iuniore a Comite pala. eandem filiationem minimè
probabit: tum quia in d.legitimatione enunciatiuè vr̄ facta no
minatio de filio,vt ſuperius fuit dictum,tum quoque qm̄ talis
actus factus vr̄ erroneè a d.Bar.ſeniore : cum uerè Bar. iunior
non fuiſſet, nec ſit eius filius ſed d.magiſtri Claudij, & tpe di-
ctæ legitimationis minimè fuit dictum de ipſa filiatione : &
quia fuit legitimatus uti filius, neceſſariò talis qualitas ꝓbāda
eſt,actus.n.iſte legitimationis cū ſit longè diuerſus a uera pro-
batione filiationis eam minimè probat, cum quis poſſit inſta-
re,ut aliquis legitimet̄ tanquam eius filius,qui in ueritate ſuus
21 filius non eſſet.Et†ſi aliter ipſe Bar. iunior filiationem non ꝓ-
babit, actus ipſe legitimationis eidem in nullo proderit, vt
ad plenum proſequit̄ Barba.d.ↄſ.27.& ante eum idem firmat
Signo.de Amod.ↄſ.183.In q̄ōne,& d.conſ.221. ubi allegando
iura concludunt,talem actum legitimationis nō probare filia-
tionem legitimati, quæ tanquam erroneè facta reddit̄ inuali-
22 da & nulla.Et†ſi eſſet adhuc inſtitutus,eodem morbo labora
ret inſtitutio rōnib.& deci.ibidē adductis, & per Dec.ↄſ.283.
quærit̄.nu.3.& nu.4.& faciunt,quæ adducit Bal.conſ.74.uer.
ba,col.2.uerſ.quæritur igitur,& cōſ.134.uol.1.& Pau.de Caſ.
23 in d.l.neque profeſſio.Nec†dici pōt, q̄ licet iſtæ pręſumptio-
nes & coniecturæ de per ſe & ut ſingulæ conſideratæ non pro
barent d.filiationem,tn̄ ſimul iunctæ eam probabunt, iuxta il
lud,ut quæ non proſunt ſingula, multa iuuant.l. excipiunt.ff.
ad Syllania.l.ſpadonem.§.qui iura.ff.de excu.tut.& p Bar.in l.
admonendi.ff.de iu.iur.cum alijs alleg. per Barba.d.conſ.27.
col.4.uer.modò in caſu.Nā ibidem ipſe Barb.dicit,has oēs re
putari pro una,& ab uno fonte deſcendere. eo inſuper dī,quā
libet in ſua ſpecie non eſſe perfectā,ↄrr non poſſe iungi ad fa-
ciendā unā perfectā,ut latè proſequunt̄ doc.& Iaſ.in d.l.admo
nendi,allegando iura & deci.n.254.& pluribus alijs ſequ. Eo
24 †ēt quia non vr̄ eſſe in ptāte adulteri nominare filium, tracta-
re vt filium,alimentare,facere eum legitimari,& ſimilia,& per
iſtos actus immutare factum & diſpōnem legis, nec per iſtos
actus & p̄ſumptiones friuolas ſubuerti dēt diſpō.d.l. filiū, cū
25 ſim.Et†talis præſumptio.l.uallata, & inducente ueritatē pro-
bandi filiationem,licet unica eſſet, præferenda eſt oīb.alijs,ēt
pluribus tn̄ friuolis, & minimè concludentib.tanquam potē-
tior,& magis efficax,ſm̄ eundē Barb.ubi ſupra,& in ſi.probat
in l.ſiqui.C.de adul.& in c.literas,de præſump.& in terminis
noſtris firmat Bal.in l.non ignorat,col.1.in fi.C.qui accu.non.
poſ.uolens,plures præſumptiones præualere uni, niſi illa una
potentior ſit,& Abb.idem tenet in d.c.tranſmiſſæ,col.fi.& tra
26 ditur in l.diuus.ff.de in inte.reſti.cum ſimi. Et†licet per iſtos
actus dici poſſet d.Barto.iuniorem conſtitutum fuiſſe in quaſi
poſſeſſione filiationis prædictæ, tn̄ d. quaſi poſſeſſio non dēt
præferri ueritati & probationi concernenti neceſſariam filia-
tionis oſ̄ſionem,ſm̄ doc.in d.c.per tuas,& Iac.But.in l.quidā.
27 ff.de prob.& Alex.d.conſ.83,nu.10.uol.7. Et†quia in deciſo
rijs non ſufficit quaſi poſſeſſio ſm̄ Bal.in d.c.per tuas,col.3.&
Cy.in l.non nudis.C.de prob.& Iaſ.in d.l.neque,n.2. cū alijs
28 allegatis per Dec.conſ.54.col.1.Eo † ēt qm̄ filiatio ſemper eſt
probanda per eum, qui ſe aſſerit filium, ſiue agat, ſiue ↄueniat̄
ſm̄ Ang.in l.liberorum.in prin.poſt gl.ibi.ff.de his qui no.in-
ſa.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.neque,nu.3.qn̄ enim quis p̄ten-
dit habere hæreditatem ut filius,ſe talem ꝓbare dēt,ſm̄ Deci.
29 conſ.54.in prin.cum ↄcor. Et†ſi iſta quaſi poſſeſſio induceret
effectum,ut aduerſarius grauaretur onere probandi,ut inferi⁹
dicemus, ipſe d. Petrus patruus ſatis concludenter vr̄ id pro-
baſſe ad ſui intentionem ex deductis ſuperius,& dicta ſua pro
batio præferenda eſt illis pręſumptionib.adducendis per Bar.
30 c.iuniorē tanquā potentior,ut patet ex deductis ſuperius.†Nec
ſn̄ia lata ſuper poſſeſſorio in fauorem Bar.iunioris hēt aſſerre
præiudicium d. Petro modo agenti ſuper petitorio : cum illa
diuerſa ſint, & nihil commune habeant.l.naturaliter.§. nihil
commune.ff.de acq.poſ.& ibi ſcri.*oēs allegantes iura & deci.
31 poſt Bar.& antiq.Eo†ēt quia in dicta ſn̄ia poſſeſſorij expreſſè
iudex reſeruauit d.Petro ius agendi ſuper petitorio, quę reſer-
uatio ius ſuum illæſum oſtendit. c. cum uenerabilis,circa fin.
32 extra de exceptio.ubi ſcrib.concor.adducunt.Et†quia in iudi
cio poſſeſſorio ſufficiunt ſemiplenę & leuiores ꝓbationes,ſm̄
Bar.

Bar.in l.1.C.quor.bono.& in l.2.§.fi.C.ubi in rem act.& Ale.
ↄſ.70.magnificus,col.fi.vol.6.quę minimè approbantur in pe
titorio,vbi de maiori preiudicio agitur,ad quod ēt faciūt,quę
ponit Corn.conſ.1.col.fi. vol.1.ex quib.inferendum vr̄,dictū
actorem intentionem ſuā bene fundaſſe & deduxiſſe, vt ſ. ap-
paret cōcluſum.¶Verùm iſtis minimè ob.ↄriū eſt ipſa veritas,
nam conſiderata facti contingentia ipſe Bar.iunior fuit & eſt
33 verus filius d.Bar.ſenioris. Ad†id dicendum.1.me mouet re-
ciprocus amor & mutua beniuolentia, quib.tpe, quo ↄceptus
& natus fuit ipſe Bar.iunior,& iam ſatis ante & ſucceſſiuè poſt
modum tenebant & aſtricti erant viciſſim Bar.ſenior & D.Ioā
na mr̄,qui in eadem ferè domo tpibus prædictis habitabant.
Et eadem ſcala aditus habebatur ad habitationes contiguas
Bar.ſenioris,& d.Ioānæ, & magiſtri Claudij eius mariti,& pp
cōtiguitatem ſingulis ferè diebus & horis D. Ioanna uiſitabat
habitationes D.Bar. & econuerſo idem faciebat ipſe Bar. Qui
pp d. aſſiduam & frequētem cohabitationem & familiaritatē
reciprocam,dilectionem & amorem,& ſæpe ſæpius ſoli in di-
ctis manſionib. ſtabant, & uiſi ſunt, & rem veneream inſimul
pluries tpib.prędictis habuerunt,ita vt ipſa Ioanna fuerit car-
naliter cognita a prædicto Bar. iuxta plenè not.in c.lr̄is, & in
c.tertio loco,de præſum.vbi ſcrib.alia plura cumulant,vt poſt
gl.faciunt Bar. & alij in l.capite quinto.ff. de adult. & p Cor.
conſ.114.circa,colu.2. in lr̄a, N,vol.1.& Bal.in d.c.per tuas,
col.2.verſ.ſed ↄ,& Pau.de Caſ.d.ↄſ.175.col.3.ver.breuiter,&
not.in c.præterea,de teſtib. Ex quib.continuis habitationibus
aſſidua & quotidiana conſuetudine & familiaritate ferè dice-
re poſſumus tpe quo D.Bar.fuit conceptus,& natus,ipſam Io-
annam eius matrem cohabitaſſe inſimul cum D.Bar. ſeniore.
34 Quo†ſtante natus ex tali ferè in domo adulteri retenta filius
p̄ſumitur ipſius adulteri, ſicuti natus ex uxore prēſumit̃ filius
* mariti: vt firmat gl.*cōiter approbata in ver.cōſtiterit,in c.Mi
chael,de fil.presby. & doc.oēs ibi ſequuntur, argō d.l.filium,
& d.l.miles.§.defuncto,& per Abb.in d.c.per tuas,in 1.not.&
col.2.ver.venio nunc,& Fely.ibi in prin.& Deci.col.2.allegā-
35 tes concor.Volentes,†quaſi poſſeſſionē filiationis nedū conſi
derari in filijs legitimis,ſed ēt in ſpurijs,& firmat Alex.in l.1.
§.ad qōnem.ff.de quæſt.in addi.ad Bar.allegās Bal.in l.vulgò.
ff.de ſta.ho.ſequitur ēt Cor.conſ.1.vol.3.col.10.ver.& modò
deueniēdum,& col.11. ver.ſuper alio,vbi allegat conſ.Pet.de
Anch.225.conſiderans,qn̄ conceptus eſt in domo adulteri,&
ēt quaſi poſſeſſionem filij ſpurij,& conſ.78.uiſo,col.2.eo.vol.
& idem vult Bened.Cap.d.conſ.2.ver. ſed his non obſtantib.
col.1.& quamplures alij inferius citandi, maxi.Soc. conſ.65.
36 col.1.vol.3.Nec†obſtabit iſtis d.l.filium. & d.§.defuncto, &
d.l.ſi vicinis, cum alijs.ſ. in ↄrium adductis, quibus cauetur,
filium præſumi genitum ex ſemine mariti cohabitantis cum
vxore,eſto ꝙ eodem tpe adulter d.vxorem ſubagitaſſet,& cum
ea rem veneream habuiſſet,nam procederet obiectio,qn̄ tunc
tpis maritus habilis, & potens nō fuiſſet ad cocundum, & qn̄
infirmitate detentus fuiſſet, vel alia de cā conſuetudinem cū
vxore habere nō potuiſſet,ſecus eſſet,& filius natus prēſumere
tur conceptus ex ſemine adulteri, & nō mariti,ēt ſi adulter in
eadem domo non habitaſſet: ut probat tex.apertus in d.l.filiū
in fi.& firmat Ab.in d.c.p tuas,col.2.in prin.ver.& nota qūo,
& ſequuntur paſſim ſcrib.oēs ibidem, & in d.l.filiū,& doc.in
l.Gallus,in prin.de lib.& poſth.& D.Prępo.in d.c.tranſmiſſæ,
col.1.& Alex.d.conſ.88.nu.7.vol.2.& n.9.dicens d.§.defun-
cto,procedere,qn̄ eodem tpe maritus & adulter rem venereā
cum vxore habuiſſent,aliàs ſecus: vt apertius idem vult Paul.
de Caſt.d.conſ.175.colu.3.ver. breuiter. Et qm̄ in facto præ-
ſupponitur tpe,quo d.Barto.iunior fuit conceptus & natus d.
magiſtrum Claudium maritū Ioannę fuiſſe graui & horribili
infirmitate detentum,& veroſimiliter fuiſſe ad coeundum in-
habilem,neceſſariò verſamur in diſpōne d.l.filium,in fine, &
alijs deci.ſuperius citatis. Prout ēt obiectio prędicta apertiſſi-
mè redditur euacuata ex quamplurib. alijs ſtatim deducēdis.
37 ¶†Secundò principaliter moueor ex eo: qm̄ præſumptio de
qua in d.l.filium,& in d.l.ſi vicinis, cum concor.pp quam in-
ducitur probatio filiationis, procedit circa probationem filio
rum legitimorum,vt apertè loquunt̃ dicta iura,& ſentit Bald.
in d.l.filium,col.2. ver.quæro qūo,non aūt ex hoc infert̃,ꝙ ex
vxore maritata cohabitante cū viro non poſſit naſci filius ſpu-
rius & adulterinus,vt probat̃ in d.l.filium,in caſibus ibi exce-
ptuatis,& hoc preſupponit tex.in d.§.defuncto,& tex.in c.per
venerabilem,in prin.& in fine,& in generalitate ſui dū loquit̃
de adulterinis filijs,& eſt tex.in d.cām, quæ.& ibi not.Abb.in
38 1.not.& ſequuntur alij extra qui fil.ſint legi. Qualiter†aūt ꝓ-
bari poſſit filiatio ſpurij & adulterini nati ex maritata habitan
te cum viro,tradit̃ poſt gl.per Inn.& oēs ſcrib.in d.c.Michael
ad quos ſe remittunt Bal.& Ang.in l.vulgò. de ſta.ho.& Alex.
in l.1.§.ad qōnem,in addi.ad Bar.ff.de quęſt.concludentib. id
probari ex indicijs & coniecturis: vt ēt firmat Henry.Boich in
c.per tuas,de proba.ubi doc.oēs paſſim iſtud firmant, maxim.
Card.in fine, adducit ēt alia iura Hoſt. & tenent ēt ſcrib.in d.
c.tranſmiſſæ,& conſuluit Pet.de Anch.ↄſ.225.vr̄ prima facie,
col.pen.ver.ſuper alio.& Pau.de Caſt.d.ↄſ.275.Super primo,
col.3.ver.ſed ſi maritus,& Corn.conſ.1.col.10.uerſ.& modò
deueniendo.uol.3.& conſ.113.circa,col.2.in litera N, uol.1.
Bened.Cap.d.conſ.2.col.1. & 2.uer.ſed his non obſtantibus,
& Alex.d.conſ.88.nu.7.& alijs ſeq.vol.7. & Bal.conſ.74.præ-
allegato,col.2.uer.quæritur igitur.dum ponit diſt.& conſide-
rat caſum dubium,& conſ.134. uol.1.& apertius conſil.180.
mortuo filio,uol.3.& idem conſuluit Soci.conſ.65.ſuper pro
poſita,in 3.uol.col.1. & Barb.ſibi ↄrius conſ.68. omnipoten-
tem, col.2.& 3. & uol.4. firmat & ſequit̃ hanc opinionem ex
coniecturis inferius adducendis, nec ita fortiorib.& urgenti-
bus,& Io.Lup.in rub.de don.int.ui.& ux.car.29. col.2.uerſi.
operatur alium,& ſequitur Sylua nupti.car.10.col.4.& ſequ.
uer.prętere a non obſtat. Quib.in locis apertiſſimè ↄcluditur,
ex muliere uxorata & maritata hn̄te conſuetudinem cū altero
poſſe naſci filium adulterinum & ſpurium licet cohabitet cū
marito potente & ualido ad coeundum,& ꝙ talis filiatio ſpu-
ria & adulterina probatur indicijs & coniecturis,& ita decla-
ratur & limitatur d.l.filium.& dictus.§.defuncto,cum ſim.Et
39 †iſtud non quidem immeritò inductū eſt,nā cum probatio fi-
liationis reſpectu patris pp difficultatem reputetur quodam-
modo impoſſibile: ut hr̄ in l.Lucius.ff.de condi. & demon.cū
alijs allegatis per Corn.conſ.5.col.4.uer. quin inſuper.uol.2.
& alios ſtatim citandos,lex contenta fuit ſuper iſto habere ꝓ-
bationem præſumptiuā,ex qua d.filiatio præſumptiuè colliga
tur ſm̄ Cyn.& alios in d.l.filiū. & Bal. in prǣallegatis conſ. &
Bar.in l.1.C.quo.bono.& hr̄ in d.c.Michael,& in d.c.trāſmiſ-
ſæ,& per Abb.in d.c.per tuas, in 3.not.ubi Fely.nu.3.& Deci.
40 eo.nu.alia adducunt,ut hr̄ in alijs cōſ. ſ.deductis.Tum†quia
tales iuris præſumptiones ſunt probationes liquidiſſimæ.l. li-
cet Imperator,de leg.1.l.ſiquis locuples,in fi.ff.de manu.teſt.
per Ab.in c.cum dilecti,de dona. tū ēt quia uerſamur in caſu,
in quo non poſſunt haberi probationes concludentes,ut in d.
l.Lucius,& in d.l.filium,& cū directò ſui natura de facili pro-
bari non poſſit,admittitur probatio per indirectum, & ſic per
coniecturas,& indicia,ut in terminis noſtris concludunt Pau.
de Caſ.d.conſ.176.col.fi.& Alex.conſ.146.nu.1.& 3.uolu.6.
allegantes iura & deci.expreſsè iſtud probantes,& idem Alex.
ↄſ.90.In cā,n.8.eo.uol.6.& ſequitur Dec.ↄſ.54. col.2.in fine,
41 & col.ſeq.in prin.nu.3.et ↄſ.præallegato 272.nu.1.Et†iſtę cō
iecturæ,indicia et prēſumptiones optimè et concludenter pn̄t
probari per teſtes, nam licet iudicio intellectus capiant̃,tn̄ ta-
le iudiciū optimè cadit in cōem notitiā hominum,et ſufficiēs
rō hr̄ per uiſum ſm̄ Bar.in l.de ętate, col.4.uer. ad euidentiā.
ff. de mi. cum alijs in materia pn̄ti adductis per Dec.d.ↄſ.54.
col.1.uer.præterea.et col.fi.nu.4.et 5.et apertius d.conſ.172.
col.1.nu.2.et bona deci.Pau.de Caſt.d.conſ.175.col.3.uer.ſed
ſi maritus,et Soci.conſ.39.uiſis,col.3.uerſ.2. tractatus, uol.1.
42 Et † ex iſtis apertiſſimè infertur, dictum Abb.in d.c.per tuas,
col.2.uer.et not.et Mod.Bon.in d.l.1.§.ad qōnem,col.fi.ff.de
quæſt.et ſeq.minimè eſſe uerū,nec de iure poſſe procedere,dū
uolunt, ꝙ natus ex uxore maritata retenta in domo mariti prę
ſumatur filius mariti,licet alius adulter ad illam cōſuetudinē
haberet, ita ut nō poſſit recipi probatio in ↄrium: ut dicat̃ eſſe
filius adulteri, niſi in caſibus exceptuatis poſitis in d.l.filiū,ex
quo vr̄ adeſſe prēſumptio iuris et de iure, ↄ quam non recipit̃
probatio in ↄrium, ut dicebam ſuperius in oppoſitionibus et
obiectionib. Nam in oppoſitum eſt ipſa ueritas, cum ex conie
cturis, indicijs,et prēſumptionibus probari poſſit ↄrium,ꝙ ſit
filius adulteri et non mariti, et talis probatio ipſo iure et lege
permittente admittitur et recipitur, et ea admiſſa, et recepta
et cōſtito per coniecturas et indicia de tali ſpuria, et adulteri-
na filia-

na filiatione cessabit dispositio d.l.filium, & d.§. defuncto, ut
superius ẽt dixi,& inferi⁹ dicã alijs modis tollẽdo obiectionẽ.
43 ¶†Tertiò,me urgent(stante conclu. de qua supra)quamplura
indicia,coniecturæ & præsumptiones,quib.cogimur fateri,ip-
sum Bar.iuniorem fuisse filium Bart. senioris & non magistri
44 Claudij.Et†vltra illam potissimam, de qua diximus superius
in primo fundõ, adest confessio Bart.senioris patris, q̃ grande
affert indicium pro filio.l.1.§.Iulianus, in fi.ff.de lib.agnos.&
ibi Bar.& alij notant,confessio.n.patris in materia p̃nti p̃t pro
desse.l.1.§.si quis.ff.ad Carb.& tradit Bar. in d.l.filium, talis
namque confessio filiationis ẽt extra iudicium facta qñ prin-
cipaliter & pp se emanauit in quasi possessione filium ꝯstituit
filiationis,donec ꝯ̃rium probetur.l.fi. vbi gl. & doct.istud fir-
mant.ff.de prob.l.1.§.Item per ꝯ̃rium.ff.de libe.agno.vbi Bar.
& denuo Alex.concor.allegat,& tenet Pau.de Cas.in d.l.neq;
C.de testa.firmat Inno.in d.c.Michael, qñ p̃r & m̃r confitent̃
illum esse filium illorum,& idem vult Henry. Boych in c.per
tuas,qui fil.sint legi.qñ facta est principaliter & pp se & nullũ
alijs filijs affertur præiudicium,& firmat Abb.in d.c.per tuas,
de prob.qñ fuit facta p̃nte filio, & in d.c.transmissæ,in 2.not.
volens per illum tex. magis esse standum dicto parentum q̃ fa
mæ,& in terminis nostris tenet Alex.d.ꝯs.88. nu.7.vol.7. qñ
45 ꝯfessio est facta assertiuè,& confessionaliter. Et†potissimũ di-
cit istud procedere nu.8.qñ cum dicto parentum concurreret
fama,ita limitans & declarans.l.fi.ff.de prob. & nu.11.tenet il
lud,quod voluit Ab.superius citatus, & ꝙ talis confessio facta
extra iudiciũ filio p̃nte,& econuerso confessio filij facta patre
p̃nte inducat probationem filiationis,firmat Pa.de Cas.in ter-
minis nostris d.ꝯs.175.col.3.ver.sed si maritus,licet.n.isti cõ-
fitentes non possint scire veritatem per sensum corporeum: tñ
satis est, ꝙ id sciunt per legitimas informationes,ita ꝙ confir-
mari posset ex his, quæ diximus superius, qñ testes de filiatio-
ne deponunt.Et idem vult Pau.col.fin. de confessione matris
concurrentib.indicijs, prout ꝯcurrunt hic,& quia m̃r melius
q̃ alius p̃t id scire s̃m Host.& Ab.in c.officij,de pœni.& remi.
& Hisp.repet.in d.l.Gallus,in princ.car.pe.col.2.in fine, & iõ
inducit præsumptiuè probationem, licet filius non astringat̃
stare tali assertioni,traditur per doc.in d.l.filium,& in d.c.per
46 tuas.Et † apertè hoc idem sequitur Cor.cons.1 vol.3.col.10.
ver.& modò,& Soci.d.cons.73.colu.1.vol.3.& Bald.cons.74.
præallegato,col.2.uer.sed pone,vol.1.dum distinguit & ꝯside
rat cursum dubium,& Bened.Cap.d.cons.2. col.1.& Petr. de
Anch.p̃alle.ꝯs.225.col.pen.& ad id post Abb.multa cumulat
Fely.in d.c.per tuas, col.5.nu.16. qñ facta est principaliter &
de per se,vel qñ facta est parte p̃nte,ut per eundem ibi nu.10.
47 & sequuntur Mod.nume.9.10. & seq. Et † qñ talis confessio
fieret in iudicio directè proculdubio filiationem probat d.l.1.
§.Iulianus,de lib.agno.& per Ab.in d.c.per tuas,col.fi.& Fely.
ibi numeris præalleg.& Mod.n.10.& satis ista applicant̃ con-
fessionibus factis per d.Ioannam matrem.Nec non & illis plu
ries factis per d.Bart.seniorem, & econuerso per Bar.iuniorẽ
parte p̃nte. Nec non & illis factis insimul & semel coram iu-
dice & Comite pala.dum ambo supplicarunt eidem, eundem
48 Bar.iuniorem legitimari.Et†confessionib.supplicantiũ ẽt stan
dum sit.l.cum prçcum.ubi Bal.C. de lib.cau.per Ale.& Mod.
49 in l.edita.C.de eden.cum concor.Et†licet quandoq; confes-
sio extraiudicialis de filiatione facta incidenter & enũciatiuè,
& pp aliud illam non probet.l.non epistolis.l. nõ nudis.C.de
prob.l.neque.C.de testa.& Henry. Boych in d.c.per tuas, qui
fil.sint leg.cum concor. Tñ istud non procedit, qñ parte p̃nte
50 facta est, vt diximus. Item † locum non habet, qñ facta est in
actu, qui conueniret magis filio quàm extraneo, s̃m Bar.in d.
l.1.§.Idem per ꝯ̃rium,ubi Alex.concor.adducit,& Do.Ant.in
d.c.Michael,& in d.c.transmissæ,& Abb.& Are.in d.c.p tuas,
& Fely.ibi nu.13.17.& 18.& post Alex.per Ias.in l.si posthu-
mus.§.si quis,nu.9.ff.de lib.& posthu.& in d.l.neque.num.3.
ver.inuenio,& in d.c.per tuas,etiam Mod.nu.9. ubi alia quã
plura adducũt,& r̃ndent obiectioni, quæ posset fieri de clem.
si summus Pontifex, de sent.excom.& ad.l.non epistolis,& d.
l.non nudis,& sequitur D.Prçp.in d.c.transmissæ,col.pe.vers.
qñq; adest, qñ cõfessio parentum est affirmatiua, & fit in actu
51 qui non cadit in extraneo.Et † comprobantur ex his,quæ sta-
tim dicemus de nominatione filiationis, quæ facta ex̃ iudiciũ
parte p̃nte probat, & maximè si reciproca est, & constituit in
quasi possessione filiationis secundùm Abb.in d.cap.per tuas,
col.2.uer.uenio nũc.& uer.confessio aũt,per illum tex.& Fel.
ibi nu.10.& Mod.nu.10.& per Alex.ꝯs.188.uiso,col.1.vo.7.
vbi firmat idem esse, qñ esset facta principaliter & pp se dire-
ctè,ista cõprobans ex pluribus,& firmat Pau.de Cas.d.ꝯs.175.
col.fi.uers.& si ita ẽ,& Cor.d.ꝯs.1.col.10.uers.& mõ,& ꝯs.78.
col.3.uers.coadiuuantur,uol.3.qñ cum nominatione alia con
currunt, uti concurrunt in casu p̃nti, & firmat Bened.Cap.d.
ꝯs.2.col.1.& facit.l.quidam.ff. de proba.& sequuntur Aret.&
52 Fely.in d.c.per tuas,nu.10.Et†de mutua nominatione h̃r per
gl.in d.c.Michael,ubi Innoc.& alij sequuntur, & per eundem
Inno. & Bald.in d.c. per tuas,uolentes,filium nominatum ab
vtroque parente & habitum ut filium præsumptiuè probare
filiationẽ,s̃m quã s̃nĩa ferenda est, & idem vult Henry.Boych
in d.c.per tuas,qui fil.sint legi.& per Bal.in d.l.neq. allegantẽ
53 alia iura,& Ale.ꝯs.90.nu.15.uol.6. Prout†ẽt talis nominatio
incidenter facta in actu tantùm filio proportionabili præsum-
ptiuè filiationem probabit,& constituet filium in quasi posses
sione filiationis s̃m Ab.in d.c.Michael, & in d.c.per tuas,n.3.
& col.2.uer.uenio nunc.& Fely.ibi nu.13.17. & 18.& Mod.
nu.9.& 10.& Ias.post alios in d.l neque,n.3. uer.inuenio, &
in d.l.si posthumus.§.si quis ita,n.9.ubi concor.adducũt dec.
54 Et † confirmantur ista ex ꝯfessione negatiuè facta per d.magi-
strum Claudiũ,qui uerè cognoscens Bar.iuniorẽ non esse eius
filium,pluries palam & publicè istud affirmabat,negando esse
genitum ex se,& fatendo esse filium d.Bar. senioris, q̃ negatio
continens in se coniecturas & indicia & pp illa procedens ex
rõne, præsumptiuè spuriam & adulterinam filiationẽ probat,
si ꝯ̃rium non doceatur,ut apertè sentit Bal.in d.l.filiũ,colu.2.
uer.sed pone,& licet uideatur obstare tex.in l.fi.in fi.ff.de pb.
& d.Bar.in d.l.si quis.ad Carb.& in d.l.filium,& tex.in d.l.ne
que,ubi confessio parentum nõ ṽr obesse filio: tñ id procedit:
qñ probaretur ꝯ̃riũ dictæ assertionis negatiuæ, si aũt aliud nõ
probat̃,assertio negatiua parentũ nocet filio, ita Henry.Boych
in d.c.per tuas,qui fil. sint leg. & Abb.apertissimè per tex.illũ
in d.c.transmissæ,in 3.not.& nu.5.& alia adducit ibi D.Præp.
col.pen.uer.qñq; adest,in fine,& in casu nostro sequitur Cor.
55 cons.1.uol.3.col.10.uer.Item concurrit.Et†licet dicat̃,magi-
strum Claudium qñque vocasse d.Bar.iuniorem & nominasse
vt filium,& ꝯñr fuisse confessum eundem esse filiũ, tñ istis no
minationib.& cõfessionib. præferenda est confessio & assertio
sua negatiua, quę coniunctam habet confessionem matris &
confessionem Bar. senioris ueri patris, nec non & confessionẽ
& nominationem mutuam & reciprocam d.Bar.iunioris,& q̃
habet communem nominationẽ ab alijs successiuè factam, ex
quo fuit habitus & reputatus semper ut filius d. Bar. senioris
ab oĩbus publicè & passim secundùm Ab.post gl.& alios in d.
c.Michael,& d.c.per tuas.nu.3.& col.pe.uer.ego habeo,& D.
Præpo.post alios in d.c.transmissę, in 4.no.ubi allegat iura, &
col.pen.& Cor.d.cons.1.uol.3.col.10.uers.5.& sentit Bar.in
l.filium,declaratus per Alex.ꝯs.51.uol.1.col.2.uer.nõ obstat.
& col.1.uer.ad ostendendum,ubi alia adducit,& tradit̃ in d.l.
si uicinis,& in d.l.neque,cum cõcor.& in terminis Bened.Ca.
d.cons.2.col.1.& Bal.cons.180.præallegato,uol.3.ut ẽt firmat
Henry.Boych in d.c.per tuas, & Alex.cons.24.in causa, colu.
pen.uol.4.& Dec.d.cons.54.col.1.& 2.in princi.uolentes per
hanc communem reputationem filium induci in quasi posses
sione filiationis, & cum qua concurrunt aliæ ẽt coniecturę sta
56 tim adducendæ.Accedat†etiam assertio & nominatio pluries
facta per d.Bar.seniorem de d.Bar.iuniore uti eius filio in lit-
teris & epistolis per eum transmissis diuersis personis & etiam
d.Bar.iuniori,ut traditur in l.fi.in prin.ff.de prob.& in d.l.nõ
epistolis,ubi Bal dicit,talia uerba assertoria descripta in episto
la probare,donec ꝯ̃rium probetur,nec aliter exigitur prę̃sentia
partis,& firmat Cy.in d.l.non nudis.& Saly.in d.l.non episto
lis.& plenè prosequitur Alex.d.cons.181.col.1.&.2.in princ.
uol.7.& Aret.& Dec.in d.c.per tuas,nu.11.uer.3.Aret.& licet
epistola plenè non probet: tñ satis adminiculatur, s̃m Bart. in
d.l. non epistolis, ita ut onus probandi in alium transferatur
d.l.fi.in prin.ubi gl.& doc.tradunt,& firmat Alb.de Ros.in d.
57 l.non epistolis. Aliud†indicium satis ista coadiuuans ẽt adest
publica uidelicet fama originem trahens uerisimiliter ex de-
ductis supra in primo fundamento,& ex confessione matris &
Bart.senioris,nec nõ ex assertione negatiua d.magistri Claudij
de quibus

de quibus ſuperius iam diximus,& q̃ fama & publica uox con
grue & formiter probata apparet ſm tradita per Barto. in l.de
minore.§.ſi plurimùm,col.5.ff.de queſt.& ibi Mod.plura cu-
mulant,& in terminis noſtris firmat Dec.d.ꝯſ.54.col.2.nu.2.
verſ.& comprobatur,& d.ꝯſ.272.col.2.nu.4.Et quæ fama pu
blica licet de per ſe filiationem non probaret : tñ iunctis alijs
indicijs, & coniecturis eam optimè probat, licet quamplures
doc.uoluerint,ſolam famam probare,qui citantur per Dec.d.
ꝯſ.272.col.3. uerſ.& cum fama probata ſit,& in d.c.per tuas,
col.fi.nu.13. Et qm̃ in caſu pñti adſunt aliæ coniecturæ & in-
dicia omiſſa diſcuſſione ꝑdictæ dubitationis, an ſola ſufficiat,
concludēdum erit, famam & publicam uocem iunctam cum
alijs bene probaſſe d.Bar.iuniorem fuiſſe & eſſe filium d.Bar.
ſenioris.argu.not.per gl.& alios in c.illud.extra de ꝓſumptio.
& firmat Saly.in l.1.col.3.ff.de teſti.& Alex.ꝯſ.25.In cã,vol.4.
cum alijs poſt Are.alleg.per Fely.in d.c.per tuas,n.15.& Dec.
col.fi.nu.13.& d.ꝯſ.54.n.2.& d.ꝯſ.272.nu.4.col.3.& per D.
Ant.& Card.in d c.tranſmiſſę,& D.Præpo.ibidem col.pe.ver.
qñque adeſt,ubi rñdet dictis Abb.adducentis aliqua in oppo-
ſitum,& firmat gl.in d.c.Michael.& Henry. Boich in d.c. per
tuas,qui fi.ſint leg.tradunt Bar.& alij in d.l.filium,& in d.l.ſi
vicinis,ſcrib.& Alex.d.ꝯſ.51.col.1.& 2.volu.1. & in d.ꝯſ.90.
nu.8.vol.6.firmans ſufficere id probari per famam & indicia,
& idem tenet in d.ꝯſ.88.uol.7. volens ſufficere ſolam famam
propriè in terminis noſtris, vt ẽt firmat Pau.de Caſ.d.ꝯſ.175.
col.fi.& Corn.d.ꝯſ.1.vol.3.col.10.verſ.6.ſi adeſt fama,& ꝯſi.
78.col.3.verſ.alium modum,vol.3.& Bened.Cap.d.ꝯſ.2.col.
2.verſ.quod & quartò, & Soci.ꝯſ.89.in cã,col.2.circa fi.vol.j.
volens, famam communem & publicam conſtituere filium
in quaſi poſſeſſione filiationis,& conſ.60.vol.3.col.1.vbi pro
58 priè loquitur de nato ex uxorata & maritata. Et†ſi Bar.ſenior
natiuitatem Bar.iunioris deſcripſiſſet,& memoriam de ea pro
pria manu feciſſet, in qua narraret diẽ natiuitatis & fuiſſe filiũ
ſuſceptum natum ex tali muliere,talis memoria & ſcriptura fi
liationem probaret,vt tradit Bald.in l.neque natales, col.1.C.
de prob.& Saly.in l.etiam.ff.de prob. & refert Bart.d.cõſ.27.
col.7.verſ.& ex iſtis,& idem vult Bal.in d.l. ſi uicinis,argõ il-
lius tex.& in d.c.per tuas, col.fi.uerſ. ſed modò, & Dec.ibidẽ
col.4.nume.10.verſ.& ideo.& in terminis propriè noſtris fir
mat Pau.de Caſt.d.conſ.175. col.fi.verſ. & idem ſi contineat.
59 Similitudo†etiam, quam Bar.iunior habet cum d.Bar.ſenio-
re in facie, membris, lineaturis,loquela & geſtis ſm naturam
filiationem præſumptiuè probat, licet quandoque ex accidẽti
poſſit contrarium euenire,ſecundùm Bal.in d.l.ſi vicinis, quẽ
in terminis noſtris refert & ſequitur Cor.d.conſ.1.uol.3.col.
10.in fine, uerſic.aliquid ẽt confert, & facit.l.quod ſi nolit.§.
mancipia.ff.de ędi.ædi. & Hiſp.rep.in d.l.Gallus, in prin.car.
mihi penul.col.3.verſ. ſed noto melius,quàm plures adducũt
auctoritates, & loca poetarum, nec non & Ariſtotelis,& alio-
rum volentium,naturaliter filium aſſimilari parentibus, ut ẽt
ipſi faciunt ſuper tit.ff.de iuſti.& iure,col.46.& Marius Salo-
monius in d.l.Gallus,in prin.car.antepen.ad eundem ſenſum
alia adducit,prout facit Syl.nuptia.fo.mihi.47.col.2.& 3.Ma
60 xima†inſuper affectio & dilectio,quam Bar.ſenior in ſingulis
actibus & toto tpe quo uixit a principio natiuitatis Bar.iunio
ris exhibuit & patefecit & oſtendit erga eundem Bar.vt ſtatim
ſubijcietur, apertiſſimè arguunt dictam filiationem : cum in
extraneum illa minimè ſint ſolita conferri, & talis affectio &
dilectio erga illos non exerceatur & non habeatur, ad tradita
in c.afferte,de pręſum.& per Henry. Boich conſiderantẽ affe-
ctionem in d.c. per tuas, qui filij ſint legi. & allegantem alia
iura,& Hoſt.& tradit Abb.in d.c.Michael, & faciunt tradita p
Bal.d.conſ.180.uol.3.volen. filiationem ſpuriam præſumpti-
uè probari rebus & factis, & per veriſimilia & cõiter acciden
61 tia.¶†Potiſſima & urgentiſſima adhuc & alia adeſt coniectu-
ra, quæ ſola ſecundùm aliquos ſufficeret, tractatus uidelicet
reciprocus filiationis & paternitatis ex multis oſtenſus & de-
claratus ultra ſuperius adducta inter d.Bar.iuniorem & ſenio
rem,qui poſt infantilem ætatem d.pueri nec non,& per prius
eidem alimenta exhibuit,& ſingula neceſſaria ad victũ homi-
nis ſpectantia tanquã eius filio ſciente,pñte & abſente,nec nõ
& permittente d.magiſtro Claudio, eundem puerum tranſ-
mittendo ad diuerſas ciuitates & ſtudia tum in Gallia,tum in
Italia, ut liberales diſciplinas addiſceret,& in illis inſtitueret,
& in ſingulis alijs actibus eundem Barto.iuniorem tractando
vti filium,in eundemque conferendo ea, quæ in filios veriſi-
* militer & ſecundùm*cõiter accidentia ſolita ſunt conferri,&
quæ extraneis modo pręducto denegantur. Ex quibus filiatio-
nis probatio ſatis apertè concludens reſultat ſecundùm Bal.in
l.non ignorat.C. qui accuſ.non poſ.col.pe. uolentem tractatũ
eſſe potentiorem quibuſcunq; alijs coniecturis,& col.2.verſi.
dico autem, concludentem, ꝙ ex actibus & tractatu probatur
quaſi poſſeſſio, & ex quaſi poſſeſſione pręſumitur filiatio, &
idem Bal.firmat d.conſ.180.mortuo,uol.2. ſuperius iam cita
tus,& idem Bal.poſt alios antiq.in d.c.per tuas, de proba.col.
fi.uer.ſed modò quæritur,dicit,ꝙ tractatus filiationis induci-
tur, qñ præſtita fuerunt alimenta, & educatio ac exhibitio in
domo, & qñ miſſus eſt ad ſcolas, & qñ facta ſunt ueſtimenta
conuenientia filio,& non famulis, vt iſta oĩa in caſu pñti ſunt
verificata,traditur ẽt per D.Ant.de But.in d.c.tranſmiſſæ,col.
3.& Abb.ibi col.fi.& D.Præp.in 2.notab. & col.2.uolen. poſt
Bar.per eum citatum,ꝙ ſolus tractatus cõſtituat filiũ in quaſi
poſſeſſione,ita vt ſufficiens ſit ad ꝯñdam hæreditatem aſſeren.
id procedere ſiue ſit & fuerit de antiquo ſiue de pñti, & Bar.p
per illũ tex.in l.1.§.ad qõnem.ff.de quæſt.idem tenet,& Ale.
& Mod.ibi concor.adducunt, ut idem Bar. firmat in l.1.§. itẽ
per ꝯ̃rium.ff.de lib.agno.in fi.ubi ẽt Alex.ſequitur,dicens tra-
ctatum conſiderari in patre, qui puerum ad ſcolas mittebat,
firmant ẽt poſt gl.Inno.Abb.& alij in d.c. Michael, & Henry.
Boich in d.c.per tuas,qui fil.ſint legi.& Car.in d.c.tranſmiſſę,
& in d.c.per tuas,de prob.in fi.ubi Abb.col.2.idem firmat,&
ſequitur Are.ibi,& Fely.col.4.nu.14.uolens ſolùm tractatum
ſufficere ſine nominatione,adducens quamplures alias deciſ.
62 uti faciunt Mod.nu.5.& 9.Et†potiſſimum,qñ tractatus fit in
actu proportionabili filio ſm Fely.ibidem nu.13.& 16.ubi ad
id plura adducit,& diximus ſuperius,dum locuti ſumus de cõ
feſſione & nominatione, & idem Fel.col.fi.nu.21. conſiderat
tractatum,ſi pr̃ eum educari fecit ut filium, uel ſi eum fecit le
gitimari,& col.pen.num.18. eundem tractatum conſiderat,ſi
miſſus eſt ad ſcolas, vel qñ eidem facta ſunt ueſtimenta dñia
ab alijs domeſticis,& Iaſ.ĩ d.l.ſi poſthumus.§. ſi quis.ff.de lib.
& poſth.nu.10.idem tenet poſt Pau.de Caſt.in l.non epiſtolis.
C.de prob.uolen.d.tractatum conſtituere filium in quaſi poſ-
ſeſſione,& ꝙ probet filiationem,tenet Alb. de Roſ.in d.l.filiũ,
& in l.Senatuſconſulta,num.5.de lib.agnoſ.& pulchrè tradit
Alex.d.ꝯſ.51.col.1.& 2.uol.1. declarando d.Bart.in d.l.filiũ,
& ꝯſ.25.uol.4.col.pen.& ꝯſ.90.volu.6.& in terminis propriè
noſtris apertè iſtud firmat d.ꝯſ.88.uol.7.nu.7.uolens, alimen
tationem & tractatum ꝯſtituere filium in quaſi poſſeſſione, &
nu.8.ubi ponit actus,per quos probatur iſte tractatus,allegan
do conſ.Pet. de Anch. 225. ſuperius citatum, ut ẽt conſuluit
Pau.de Caſt.d.ꝯſ.175.& Corn.d.conſ.1.uol.3.col.3.& ſeq.&
Benedic.d.conſ.2.col.1.& 2.& Soc.conſ.65.vol.3.& conſ.39.
63 uol.1.col.3.uer.2.tractatus.Volens†tractatus iſtos debere ſpe
cificari ad hoc ut cadant in ſenſum teſtibus,& idem Soci.con
ſiderans tractatum in actu proportionabili filio cõſ.89.col.2.
in prin.& uer.pro hoc,eo.i.uol.tradit ẽt Corn.conſ.78.vol.3.
col.2.uolens,alimentationem & tractatus inducere uerã pro-
bationem filiationis,& per Dec.d.conſ.54. col.1.& 2.uerſ.ex
64 hmõi,& col.fi.Vbi†plura alia adducit,concludens ſolum tra-
ctatum inducere filium in quaſi poſſeſſione, quę ſufficiens eſt
ad petendam hęreditatem principaliter,ut apertè firmat Cor.
d.conſ.1.uol.3.col.fi.et tenet gl.fi.& Imo. in c.afferte, de præ
65 ſumptio. Actus†ẽt legitimationis, quem d.Bar. ſenior impe-
trauit a Comite pala.& geſtus in perſona d.Bar.iunioris, & in
qua legitimatione d.Bar. ſenior & iunior diſpoſitiuè & ꝓpter
ſe reciprocè confeſſi ſunt filiationem & paternitatem, & quæ
legitimatio facta extitit ad effectum, ut Bar.iunior ab inteſta-
to in ſolidum ſuccederet d.Bar.ſeniori eius patri excluden. ab
eius ſucceſſione omnes alios ſuos agnatos,cognatos,& affines.
66 ¶†Et quia Bar. ſenior ſtatim et incontinenti facta d.legitima-
tione formiter & ſolenniter reuocauit & caſſauit teſtm̃ per eũ
conditum uolens decedere inteſtatus: vt eidem ſuccederet d.
Bar.iunior eius filius legitimatus,iuxta tradita per Barto.in l.ſi
iure,col.2.de leg.3.per Bal.& Pau.de Caſt.in l.ſancimus,& in
l.noſtra,& in l.hac conſultiſſima.§.ſi quis autem.C.de teſt.cũ
ſim.ſatis concludenter dictam filiationem probat,& eundem
Bar.iuniorem in quaſi poſſeſſione filiationis conſtituit ſecun-
dùm

dùm Pet.de Anch.conſ.225.col.pen.quem refert & ſequitur
Fel.in d.c.per tuas,col.fi.nu.21.& conſuluit ēt Ale.d.cōſi.88.
vol.7.col.4.nu.7.& 8.adducēs actum ſimilem qñ filius emā-
67 cipatur ſm Bal.in l.non pōt.ff.de adoptio.Et † circa actum le
gitimationis ꝙ probet prædicta,eſt conſi.Bened.Cap.2.præal-
legatum,col.1.& 2.& d.conſi.Corn.2.uol.3.col.10.& ſeq.&
Soc.conſi.65.col.1.uol.3.& conſi.Pau.de Caſt.ſuperius addu
ctum.175.col.3.quibus in locis ad cōprobationem iſtius alia
68 concor.adducunt.¶†Iſtę igitur præſumptiones iuris,& conie
cturæ concludenter probant dictam filiationem, & potiſſimū
ſimul iunctæ,iuxta.l.2.in prin.ubi gl.ff.de excu.tut.& iuxt.gl.
in l.inſtra.C.de prob.cum ſi.ut ſentit etiam Cor.d.cōſi.1.col.
11.uerſ.ex quibus,uo.3.& coniungendæ ſunt,ut pleniſſimam
faciant probationem : cum vnaquæque ipſarū de perſe in ſua
ſpecie perfecta ſit, & præſumptionem & cōiecturam inducat,
ad plenè tradita per Bart.& alios oēs in l.admonendi.ff.de iu.
69 iur.cū vulg.Et † ſufficientes ēt ſunt,nedum reſpectu poſſeſſo-
rij,ut iam fuit iudicatum, ſed ēt ad obtinēdam hæreditatem,
ſiue agatur,ſiue conueniatur,ſm do.Ant.Prepo.Dec.& Corn.
ſ.citatos, & ſufficientes ſunt ad obtinendū in d.petitorio ſm
* cōem * ſniam Bar.Bal.Ang.Ant.de But.& aliorum citatorum
70 per Cor.d.ↄſ.1.uol.3.col.fi.ubi ↄ̄rijs rñdet. ¶†Iſte nanq; tra-
ctatus & aliæ coniecturæ inducentes filium in quaſi poſſeſſio-
ne filiationis tutum & ſecurū reddunt eum,qui in dicta quaſi
poſſeſſione reperitur,& onus probādi transfert in aduerſariū,
ſm Bar.in l.1.nu.3.C.quo.bono.& in d.l.non nudis,ubi Ale.
cōcor.adducit,& idem Bart.in l.1.§.item per ↄ̄rium.ff.de lib.
agno.& pulchrè tradit Bal.in d.l.non ignorat,col.2.verſ.dico
aūt,& col. 3.uerſ.dico ergo,uolens ex quaſi poſſeſſione induci
filiationem,& iſtud ſufficere, ita ut onus probandi transferat
in aduerſarium per d.c.per tuas,cum ſit reperire quaſi poſſeſ-
ſionem in iure perſonarum,ut ipſe ēt firmat in d.l.non nudis,
& poſt gl.in d.c.Michael,& in d.c.afferte,firmat hoc idē Imo.
ibi & poſt antiq.Abb.in d.c.per tuas, col.2.ver.venio nunc,&
ſequuntur Aret.Fely.& Mod.ibidem,ut ēt faciunt ſcrib.in d.
c.tranſmiſſæ,& Ale.d.cōſi.51.col.1.& 2.uol.1.& ↄſ.90.nu.4.
uol.6.& d.conſi.88.nu.11.uol.7.& Cor.d.conſi.1.col.pen.&
fi.& conſi.78.col.2.in fi.uerſ.capiēdo itaque,uol.3.& Pau.de
Caſt.d.conſi.175.& Bened.Ca.d.ↄſ.2.col.2.& Dec.ↄſ.54.col.
71 2.in prin.& nu.2.cum concor.¶†Et licet Barb.d.conſi.26.uo
lu.1.uerſ.& ex iſtis, dicat tunc demū quaſi poſſeſſionem filia-
tionis transferre onus probandi in aduerſarium,qñ hēt coad-
iuuantem iuris præſumptionē, innuens iſtud non concedi in
quaſi poſſeſſione filiationis ſpuriæ & adulterinæ,& qñ fili⁹ na
tus eſt ex maritata cohabitāte cum marito : tñ præſenti diſce-
ptationi iſtud nihil obſtat,ex quo ↄiecturæ & indicia ſuperius
adducta,& in caſu pñti ↄcurrentia hñt in ſe coadiuuantem iu
ris preſumptionem,ut de ſingulis ſuperius dictum extitit : eo
ēt qm̄ filiatio ſpuria & adulterina ex maritata cohabitante cū
marito ꝓbari pōt,vltra tradita in d.l.filiū.per alias cōiectur as
conſtituentes filium natum in quaſi poſſeſſione filiationis, ut
deduximus ſupra in 3.fundamento,& ſucceſſiuè in ſeq.allegā
do conſi.Anch.Pau.de Caſt.Alex.Bened.Cap.Cor.Soc.& eiuſ
72 dem Barb.& alias deciſ. ¶†Et eſto ꝙ plures cauſę,coniecturæ
& indicia circa iſtud ſuperius ſint adducta, non propterea oīa
neceſſaria erant,nā una iuridicè & formiter probata ſufficiens
eſſet,ut pulchrè tradit Soc.allegando iura & deciſ.conſi.24.ui
ſis,col.13.verſ.itē facit,uol.1.& ſatis apertè colligitur ex dedu
ctis per doc.in conſi.ſuper prox.citatis,& max.per Anch,d.ↄſ.
225.col.pen.iunctis traditis per Fely.in d.c.per tuas,nu.21.&
per Alex.d.ↄſ.51.col.2.uerſi.non obſtat, dum dicta enarrata,
uol.1.per Bart.in d.l.filium,& alibi,non requiri neceſſariò,ex
quo ſufficit probari vnum,& ſic tollūtur dicta per Barb.d.ↄſi.
73 27.dum uult filiationē dr̄e ex tribus probari. ¶†Et ſuadetur,
nam ſi vna ↄiectura ex ſuperius adductis ↄſtituit filium in qua
ſi poſſeſſione,illa quaſi poſſeſſio habet ꝓducere ſuos effectus,
qui ſufficientes ſint ad obtinendam hæreditatem ēt in petito-
rio,ut deduximus in diſceptatione illius articuli,in quo de tra
74 ctatu filiationis diximus. Cum † igiť d.Bar.iunior verè fuerit
filius d.Bar.ſenioris,ut oſtendimus, & patre uolente ac petēte
fuerit legitimatus,uera & ſolida reſultat cōcluſio, ꝙ ipſe ſolus
cū alij filij non extant,nec deſcēdētes ex dicto eius pr̄e,potuit
& pōt ſuccedere in bonis & hæreditate d.Bar.ſenioris ab inte
ſtato defuncti excluſis oīb. alijs agnatis,& cognatis: cū prima
cā ſit filiorum, & legitimatus habeatur perinde, ac ſi ab initio
fuiſſet legitimè natus,ut tradit Bald.in l.ſi parens,per illū tex.
C.de ſuis & legi.& Bar.poſt Rayn.in l.ex facto,col.3.uerſ.ult.
* hoc.ff.de uulg.& pup.quē ſequuntur * cōiter doc.maxi.Mod.
Pap.nu.19.in fi.aſſerentes opin.Rayner.eſſe ueram in puncto
iuris & in prac.& idem Iaſ.ſequitur poſt alios in rub.ff.de lib.
& poſth.nu.11.in fin.& in l.ſi is qui pro emptore, nu.235.&
278.vbi allegantur iura & aliæ deciſi.ff.de uſucap. ut ēt facit
Dec.conſi.288.quæritur.nu.2.repet.poſt ordinar.max.Crot.
75 in d.l.Gallus.§.& quid ſi tm̄.nu.59.& ſeq.Et † quia tales legi
timati in ſucceſſione nihil differūt a legitimis & naturalibus,
ut in §.& qm̄,& in §.illud,& in §.ſi qs igitur, ī auth.quib.mo.
na.effi.ſui,& in §.liceat,in auth.quib.mod.nat.eff.legi.cū alijs
76 allegatis per Ale.in d.cōſi.88.nu.5.uol.7. Eo † magis cū ipſe
Bar.ſenior in dicta legitimatione iam expreſſerit, & ita eā im-
petrauit & obtinuit,ut eidem carenti filijs & deſcendentibus
ab inteſtato ſuccederet d.Bar. iunior eius filius legitimatus ex
cluſo eius fratre,& oīb.alijs, qui eidem ab inteſtato ſuccedere
poterant.Et ulterius facta dicta legitimatione,& ea impetrata
ſtatim & incontinenti d.Barto.ſenior reuocauit & annullauit
teſtm̄ per eū factū,in quo fratrem ſuum hr̄dem inſtituerat,vo
lens & aſſerens uelle decedere ab inteſtato, & ad effectū vt ip-
ſe Bar.iunior eius filius legitimatus eidē ab inteſtato ſolus ſuc
cederet excluſis alijs.Qui actus eundē ferè effectū ꝓduxerunt
& ꝓducūt quò ad effectū ſuccedendi,quē ꝓduxiſſet ipſa inſti
tutio:cum decedens ab inteſtato tacitè ad ſuam ſucceſſionem
uocet proximiores ab inteſtato illi ſuccedētes.l.conficiuntur.
77 l.illud.l.ſi quis cum.ff.de iu.codicil.cum concor.Et † certum
eſt,filium legitimatum ēt natum ex maritata poſſe hęredē in-
ſtitui per eius patrem adulterinum , & inſtitutionē ualere do-
cto de filiatione, & eum inſtitutum p̄ferēdum eſſe oīb.alijs,q
ab inteſtato poterant ſuccedere eius patri ipſum inſtituenti,ut
ad plenum proſequuntur Pet.de Anch.d.ↄſ.225.col.pen.Pa.
de Caſt.d.conſi.175.col.3.Bened.Cap.d.conſi.2.colu.2.et d.
Alex.d.ↄſi.80.uol.7.nu.7.et ſeq.Cor.d.ↄſi.1.col.3.et ſeq.vol.
3.Soc.d.conſi.65.uol.3.col.1.et 2.et Dec.d.conſi.288.col.2.
quibus in locis allegantur iura,rationes et deciſi.iſtud proban
tes.¶Nec iſtis habent obſtare obiectiones, et ↄ̄ria ſuperius ad-
ducta in fauorē d.Petri actoris,et l.illud,in quo dicebat, Bar.
iuniorem præſumi filiū magiſtri Claudij,ex quo fuit natus cō
ſtante matrimonio inter ipſum et d.Ioannam,et ex d.Ioāna co
habitante cum d.magiſtro Claudio, et in eius domo, ꝑ d.l.fi-
78 lium,et in d.l.ſi uicinis,cum alijs concor. Nam † ceſſat obie-
ctio ex eo:qm̄ probatum apparet tpe,quo dictus Bar.fuit con
ceptus,et natus in eadem ferè domo,in qua habitabāt Claud.
et Ioanna etiam habitaſſe Bar.ſeniorem, et tunc tpis ipſum ha
buiſſe conſuetudinem, conuerſationem, et rē uenereā cū ipſa
Ioanna,et ex eius ſemine p̄ſumptiuè d.Bar. iuniorem fuiſſe cō
ceptum et generatum, et non ex ſemine d.magiſtri Claudij,q
tunc non erat potens ad coeūdum, ut probatur in d.l.filium,
79 in fine,et deduximus ſuperius in primo fundamento.†Prout
obiectio etiam ceſſat,ex quo probatæ ſunt coniecturæ et indi-
cia ſuperius adducta, quibus ſufficiēter doctum oſtendit, Bar.
iuniorem fuiſſe et eſſe filium Bar.ſenioris,et per quas cōiectu-
ras tollitur p̄ſumptio,de qua in d.l.filium,in princ.et in d.l.ſi
uicinis,et in d.l.miles.§.defuncto. Et iſtis coniecturis ſtandū
eſt tanquam proximioribus et uerοſimiliorib.ac potentiorib.
uti conſulerunt doct.quamplures, et etiam alij legentes ſupe-
80 rius per me citati in primo et ſecundo fundamento. Et † iſtæ
præſumptiones plures efficaciores uincunt illam unicam, et
illi præferuntur,auct.itaque.C.commu.de ſucceſſ.et ꝑ gl.in l.
1.C.de pact.et traditur in l.diuus.ff.de in integ.reſt.et ꝑ Abb.
in terminis noſtris in d.c.tranſmiſſæ, in fi.et Ale.d.ↄſi.88.nu.
7.8.et ſeq.et pet. de Anch.d.conſ.225.col.pen.et Pau.de Caſ.
d.conſi.175.colum.3.et Bened.Cap.d.conſ.2.col.1.2.et ſeq.
et Corne.conſi.1.col.11.in fi.uol.3.cum alijs adductis ꝑ doc.
poſt gl.in fi.in d.c.trāſmiſſæ,et ſuperius in 1.et 2.fundamēto.
Et quia arbitrio iudicis cōmiſſum vr̄, quę indicia in caſu præ-
ſenti ſint ſufficiētia,et quibus adhærere debeat,ſm.Bal.in d.l.
non ignorat,col.1.et Alex.d.conſi.88.num.7.uolu.7.et conſ.
81 90.nu.17.uol.6.Nec † eſt uerum illud,quod dicebat Abb.in
d.c.ꝑ tuas,col.2.uerſ.et nota,et.Mod.Bon.in l.1.§.ad quæſtio
num.ff.de quæſti.uolentes iſto caſu pro marito induci p̄ſum-
ptionem iuris et de iure,ita ut nō recipiatur probatio in ↄ̄riū,
quod

82 ꝙ ſit filius adulteri . Confunditur † enim d.l. filiũ,in fine vbi
oppoſitũ in illis caſibus exceptuatis recipit̃ probõ quæ præua-
let,ꝙ non eſſet ſi inducta fuiſſet præſumptio iuris, & de iure.
Prout cõfunditur: qm̃ illa præſumptio ceſſat,qñ per ↄiecturas
& indicia ↄſtat de ↄ̃rio,vt modo diximus & deduximus in 1.
83 & 2.fundamento.Nec † d.l.miles.§.defuncto. probat oppoſi-
ſitũ,nã aliũ ſenſum habet: vt declarat Dec. in d.c.per tuas,col.
2.ver.& vlterius,& verè text.ille nihil aliud ſentit quoad præ-
ſentẽ diſceptationẽ, niſi ꝙ non eſt bona conſequentia dicere,
mulier eſt adultera,ergo filius natus ex ea eſt ſpurius, nam pñt
ſtare ſimul,ꝙ mulier maritata adultera ſit, filius tñ conceptus
& natus ex ea poteſt eſſe filius mariti,& legitimus, & ita illum
tex.intelligit & declarat Ang.ibi,& Fel.in d.c.per tuas,in prin.
poſt Are. non aũt probat,ꝙ inducatur præſumptio iuris & de
iure,ita vt oĩno iudicandus ſit filius mariti,& ꝙ nõ poſſit pro-
bari ↄ̃rium,ↄñr ad id nõ bene adducitur,nec procedit,qñ pro-
bantur coniecturæ contrariæ ẽm Alex. in d. conſi.88.nu.9.&
84 dixi ſup.in 1.& 2.fundamento. Quinimò, † ſi diceremus ẽm
eos inductam fuiſſe pręſumptionem iuris,& de iure,adhuc nõ
obſtaret: cum contra eam recipiatur probatio in contrariũ per
confeſſionẽ partis,ẽm gl.in d.§.illud, in auct.de æqualita. dot.
& in.l.contractibus.in prin.in uerſi.nullo. C.de non nu.pecu.
& ibi not.Bal.& alij,& tradunt Cyn.& Bar.in auct.ſed iam ne-
ceſſe.C.de dona.ante nup.ubi Saly.cũ aliis allegatis per Fel.in
c.quanto,col.pen.de præſumpt.& ita tenent ipſimet Mod.Bo-
no.in d.§.ad quæſtionẽ,in fine;& qm̃ hic adeſt confeſſio magi-
ſtri Claudij,& d.Ioannis, nec nõ Bar.ſenioris & iunioris, vt ſ̃.
diximus, meritò obiectio nulla erit. Prout etiam nulla reddit̃,
nam licet ↄ̃ præſumptionem iuris & de iure non ſit recipiẽda
probatio: tñ ſi recepta eſt parte non opponente, valet receptio,
& ẽm probationem receptã iudicandũ erit, ita Bart. in l.inter
ſtipulantem.§.1.ff.de verb.obl.& do.Anto.in c.is qui, de ſpon
ſa.& Abb.in c.cum contingat,col.2.& 3.de offic.deleg. & Fel.
in c.inter monaſteriũ,col.16.de re iud. & ad id faciunt tradita
per Abb.& quamplura in d.c.cum contingat, & in ca.quoniã
contra.col.mihi 11.uer.ſed dubium eſt,num.22.de proba.vbi
Fely.& alij Moder. ſequuntur,& plura cumulat Iaſ. in l. patre
furioſo,col.4.& 5.ff.de his qui ſunt ſui vel alien.iur.nec obſta
bunt dicta Barba.in d.conſi.27. conſiderantis fauorem matri-
monij; & ꝙ eſt præſupponendum licitum,& honeſtum, nam
vera ſunt & procedunt in caſu dubio,& quando aliud non ap-
paret probatũ, vt eſt in caſu præſenti, & ſuperius deduximus.
Non † obſtat nominatio, quam dicitur magiſtrum Claudium
feciſſe de d.Bart.iuniore vti eius filium; tum quia ſola, & ſim-
plex, & enunciatiuè ac incidenter facta filiationem nõ probat
d.l.neque d.l.non epiſtolis.d.l.nõ nudis, & diximus ſuperius:
tum etiam.quia ſi qua facta nominatio per eum appareret,po-
tius facta præſumitur ad conſiderandum honorẽ ſuum & eius
vxoris,q̃ pro ueritate ipſa,ut tradit Hoſti.relatus a d. Præpo.in
d.c.tranſmiſſæ,col.pen.uer.quo autem,& dicam inferius, tum
ẽt quia ipſemet magiſter Claudius pluries contrarium ↄfeſſus
eſt,negando Bar.iuniorem eſſe eius filium,aſſerendo,illum cõ-
ceptum ex ſemine Bar.ſenioris, & iſta confeſſio negatiua ꝑua-
let affirmatiuę: vt oſtẽdimus ſuperius,dum tractauimus de cõ-
feſſione,& negatione parẽtum : tum quoq; qm̃ re ipſa & facto
ſemper ipſe magiſter Claudius oppoſitum oſtendit in nullo re
ipſa tractando Bar.iuniorem ut eius filium: & quia permiſit &
paſſus eſt,vt caperetur a Bar.ſeniore,& ab eo educaret̃,& tranſ-
mitteretur ad diuerſa ſtudia expenſis & pecuniis Bart.ſenioris
dicta facientis ut uerus pr̃ Bar.iunioris,& potius effectũ, quã
verba attendere debemus.l.2.C.com.de leg.l.1.§. hæc ãt.ff.qđ
quiſq; iur.& tractatus præualet nominationi,ut diximus.ſ̃.dũ
de illo ſermonem habuimus, nec cõiungenda eſt noĩatio Clau
dij cũ illa pręſumptione: quia natus ex vxore, & in domo, de
qua in d.l.filium.ex quo illa penitus ſublata fuit, ut oſtẽdimus
ſup.& ẽt in 1.& 2.fundamẽto. Minus obſtat allegatus tractatus
exhibitus per magiſtrum Claudium erga Barto.iuniorem tum
in uita tum in ultima uoluntate, & qui tractatus primus ꝑfe-
rendus eſt aliis poſtmodum factis per Bar.ſeniorem ẽm Ia.Bu-
tri.in l.quidam.ff.de prob.cum aliis ſup.allegatis, nam nullus
tractatus per actum inter uiuos per magiſtrum Claud. fuit ex-
hibitus erga Bar.iuniorẽ . Et † ſi adduceretur actus baptiſma-
tis in quem vr̃ conſenſiſſe Barr.ſenior,ille geſtus fuit ab vtroq;
propter honorem ipſius magiſtri Claud.& eius vxoris,& ad ce

landum infamiam ipſorum,& adulterium & peccatum,& iſte
actus ita geſtus minimè eſt conſiderandus, ſed attẽdi,& obſer-
uari debent alij ſucceſſiuè facti per Bart. ſeniorem,& palam ac
publicè,& ipſo Claudio ſciente,& permittẽte . Et iſti præuale-
rent,ẽt ſi fuiſſent occulti, dummodo probarentur per domeſti
cos,nutrices,bubulcos,& pediſſequas,ita Hoſt.relatus a do.Prę
po.in d.c.tranſmiſſæ,col.pen.uer.quo aũt. dicentes,ꝙ ſi paren
tes publicè appellabant natum non filium ad cęlandum pecca
tum, ſecretò aũt eum oſculabantur, & chariſſimè nutriebant,
& ut filium eum tractabant, iſta ſecreta præualẽt,& probabun
tur ꝑ perſonas ſuperius enarratas, ad quod facit d.Petri de An-
cha.d.conſ.225.col.pen.quod refert Fel.in d.c.ꝑ tuas,nu.11.
dum concludunt, ꝙ ſi quis natus eſt ex aliqua,ad quam pater
ſecretè acceſſum habebat, nec audebat eum nominare,tñ filia-
tio ſpuria probabitur ex educatione uel legitimatione ſeu inſti
88 tutione.Et † talis actus geſtus erga Barto. iuniorem per magi-
ſtrum Claud.in ſuo ultimo teſtamento,in quo ipſum ut filium
hęredem inſtituit in quibuſdã rebus particularibus,nullus eſt,
& nullius effectus: cũ tales res,in quibus dicitur inſtitutus, nõ
appareant,nec extent, quo fit ut perinde habeatur ac ſi inſtitu-
tus non fuiſſet,ita Bart. allegans iura in l. ſuus quoque,col.fin.
uer.quæro quid ſi pater. ff.de hær.inſti. & ibi in addit. citãtur
concor.& tradunt Bal.Saly.Pau. de Ca.& Mode.in l.ſcimus,in
89 prin.C.de inoffi.teſta. Prætereà † etiam ſi uerè appareret, ali-
quem tractatum geſtum per magiſtrum Claud.erga Bar.iunio
rem, tamẽ ille ſublatus fuit & eſt per alios tractatus ſubſequen
ter geſtos per Bar.ſeniorem,& iſte ultimus tractatus attenden-
dus eſt,quod conſtituit eum in quaſi poſſeſſione filiationis, &
iſta ultima præferẽda eſt primę ẽm Bal.in l.ſi iure. C.ne de ſta.
defun.per illum tex.ſequuntur Aret.& Fel.in d.c.per tuas,col.
90 4.nu.14.Sicut † ẽt attẽdi debet ultima opi.uiciniæ, licet prior
fuiſſet contraria: ut in terminis noſtris probat tex. in d.c.tranſ-
91 miſſæ,& ibi Pręp.in 2.not.Vbi † adducit ſimile in beneficio,in
quo attẽditur ultimus ſtatus,per tex.in c.cum beneficio, de ꝑ-
bẽ.lib.6.& Fed.de Sen.ibi citatus per eum, & tenet Fel.in d.c.
92 per tuas.nu.14.Prout † idem dicimus,qñ ſunt duę famæ, nã
vltima derogat priori ẽm Bar.ĩ l.de minore.§. ſi plurimũ.ff.de
93 quæſt.& Fely.d.nu. 14. Et † idem dicimus in feudis, in quib.
vltimus ſtatus attenditur,vt traditur in deciſ.conſi.Neap.305.
94 in cauſa in fine. Et † idem habetur in ultimis voluntatib. l.4.
ff.de adm.leg.& ẽt in contractibus & conuentionibus. l. pacta
95 nouiſſima C.de pac.Eo † etiam qm̃ Bar. iunior nunquam cõ-
ſenſum præſtitit illis tractatibus geſtis per magiſtrum Clau.ſo
lũ enim conſenſit illis factis per Bar.ſeniorẽ,quo caſu iſte vlti-
mus,cui cõſenſus præſtitus eſt,attendi debet, & præfertur pri-
mo ↄ̃rio,ita Card.Zabar.in d.c.per tuas, in fine dicens,quòd ſi
ex muliere maritata natus eſt filius, reputat̃ filius mariti eo vi-
uẽte, ſi poſtmodum eo defuncto mater aſſignauit illum adulte
ro, qui eum ſuſcepit & tractauit vt filiũ, & dictus filius maior
conſenſit huic vltimo tractatui,proculdubio iudicãdus erit fi
lius adulteri,& ita tenet Are.nõ allegans hanc deciſ.in d.c.per
tuas,nu.31.verſi.4.quæritur, ſequitur ẽt Fely. in d.c.per tuas.
nu.14.Et ita reſpondent ad doc.Guili. de Cun. præalleg.in d.
l.quidam, & doc.illã ſequentibus, & comprobantur ex dictis
Pau.de Caſt.in d.conſi.175.col.fi.ver.& ſi ita,dum conſiderat
reciprocũ tractatum . Nec obſtabit,quod dicebatur,tractatum
magiſtri Claudij inducentẽ quaſi poſſeſſionẽ filiationis & iun
ctũ cũ natiuitate facta in eius domo induxiſſe neceſſariã & ve
rã probationẽ filiationis,& illã tanq̃ potẽtiorẽ ꝑferẽdã eſſe qua
ſi poſſeſſioni inductę per tractatũ poſtmodũ factum ꝑ Barto.
ſeniorẽ, qui nõ potuit per illos actus præiudicare veritati ẽm
Barb.d.conſi.27.cum aliis ſuprà allegatis in obiectionib. Nã
illa pręſumptio,de qua in d.l.filiũ.nõ eſt cõſiderabilis,nec põt
iungi cum tractatu magiſtri Claudij, vt iam oñdimus,nec illa
neceſſariò probat filiationem,& veritatem : procedit enim qñ
aliæ coniecturę non extarent in ↄ̃riũ, vt deduximus allegando
iura & deciſ.nec aſſertus tractatus magiſtri Clau.eſt ↄſiderabi-
lis: cũ verè nullus extiterit, & ſublatus fuerit per vltimũ ↄ̃riũ
cui Bart.iunior conſenſerit,vt iam probauimus, conſequenter
nulla adeſt ꝓbatio neceſſaria, nec veritatis, nec quaſi poſſeſſio
reſpectu magiſtri Claudij, neceſſariò igit̃ verſamur in proba-
tionibus factis per ipſum Bart.iuniorem,quibus nedum proba
tur quaſi poſſeſſio filiationis reſpectu Bar.ſenioris,q̃ iam ſuffi-
96 ceret ſola ad præſentẽ victoriã,ut ſuperius ↄcluſimus . † Verũ

etiam ex dictis ꝯiecturis & indicijs probata est cócludenter ip-
ſa filiatio,ita punctaliter rñdendo obiectioni dicit Corn.d.ꝯſi.
1.vol.3.col.11.uer.nec ét obſtat, ad quod bene faciunt tradita
p Anch.d.ſuo conſ.225.& Fel.in d.c. per tuas,n.21.& Pau.de
Caſt.d.conſi.275.col.3.& Bened.Cap. d.conſi.2.& Soc.conſi.
97 65.vol.3.Nec † obſtat,quod dicebatur,dictã quaſi poſſeſſioně
expiraſſe per morté Bar.ſenioris ſm Bal.in d.l.non nudis,nam
iſtud falſum eſt,& contra tex.in d.l.nó ignorat.C.qui accuſ.nó
poſ.per qué Alex.in apoſtil.ad Bald.in d.l.non nudis,eũ repre-
hendit, & ita ét concludit ipſe Alex.d.ꝯſ.90. nu.7.in fi.vol.6.
98 Non † obſtat,quod dicebatur de confeſſione matris, quæ non
vř concludenter filiationem probare, neq; illi eſt ſtandum in
præiudiciũ tertij.nam exempla illius Reginæ, & aliarũ mulie-
rum bene inferunt, vt filius non aſtringatur credere aſſertioni
maternæ,non aũt inferunt,ꝙ talis aſſertio nó inducat præſum-
ptionem: cum mater magis poſſit eſſe certa q̃ alius ſm Hoſti.
& Abb.in c. officij, de pęni. & remiſ. & Hiſpa.in l. Gallus, in
prin.car.pen.col.2.in fi.Et qñ mater odio id non aſſerit,ut erat
in l.fi.in fi.ff.de prob.& qñ talis aſſertio non eſt facta enuncia-
tiuè & incidenter propter aliud, ſed principaliter, & de per ſe,
& qñ talis conceſſio habet in ſe famam cõem & alia indicia &
coniecturas,& qñ pater adulterinus & ét filius reciprocè idem
confitentur, & inter eos eſt mutua nominatio, & adeſt ét cõis
reputatio,& quia ab oĩbus ita fuerunt habiti,& reputati, & vl-
terius adeſt tractatus patris adulteri,cui filius conſenſit, vt de
ſingulis iam ſ.diximus in 3. fundamento, dum locuti ſumus
de confeſſione,& nominatione, & cõi reputatione,necnon &
de tractatu ac fama,ubi ét rñſum extitit ad d.l.neq; , & ad d.l.
99 non epiſtolis,& ad d.legem non nudis.Et† ſi doceret,matrem
qñque cóſeſſam fuiſſe Bar.iuniorem eſſe filium magiſtri Clau-
dii,& illum tractaſſe uti filiũ ipſius.ita ꝙ poſtmodum non erit
ſtandum alteri confeſſioni ſuæ ꝯriæ præcedenti : ut fuit dedu-
ctum ſuperius in obiectionibus . Verè tñ a præfata do.Ioanna
mře iſta geſta fuere fictitiè,& ad cęlandum adulterium,& pec-
catum,& ad occultandum infamiam,òcultè aũt,ſecretè & ſuc
ceſſiuè publicè pluries ipſa Ioanna confeſſa eſt oppoſitũ,faten-
do concepiſſe Bar.iuniorem ex ſemine Bar.ſenioris,& demum
ſm veritatem ipſum tractando uti filium d.Bar.ſenioris.Et iſta
præualent,& præferéda ſunt, vt diximus ſuperius allegãdo Ho
ſti.& d.Præpo.in d.c.tranſmiſſæ,& Anch.in d.conſ.225.& Fe-
ly.in d.c.per tuas,nu.21.Eo ét, quia Bar.iunior nunquam con
ſenſum prꝫſtitit nominationi,ꝯfeſſioni,tractatui forſitan factis
per do.Ioannam de eo tanquam filio d.magiſtri Claudij,ſed ſo
lùm ꝯſenſum adhibuit nominationibus, confeſſionibus & tra-
ctatibus per d.Ioannam matrem de eo factis tanquã filio Bart.
ſenioris,& non magiſtri Claudij,& iſtis ſtandum eſt ſm Card.
Aret.& Fel.in d.c.per tuas,& alios ibidem citatos,ut ſupius di
100 ximus.Et † illud,quod ſuperius in ꝯrium adducebatur de no
minatione filiationis facta per Bart. ſeniorem de Bart. iuniore
vti eius filio,ꝙ non probet filiationem ipſam,rñdetur procede
re,qñ nominatio fuiſſet ſola,& ſimplex facta enunciatiuè & in
cidenter propter aliud,ut loquuntur deciſ.ibi allęg tæ.Qñ aũt
nominatio facta eſſet principaliter & de per ſe,vel in iudicio di
rectè vel extra iudicium parte præſente, uel in actu proportio-
nabili,& conuenienti magis filio q̃ extraneo , uel ſi nominatio
fuiſſet mutua & reciproca filiationis & paternitatis, uel ꝯiũcta
eſſet cum communi reputatione & tractatu, uel qñ cócurreret
communis & publica fama & vox,uel tractatus habent conſen
ſum filij,ſecus eſſet: tunc.n.cócludenter filiationem probaret,
& filium in quaſi poſſeſſione filiationis cõſtitueret, vt ſuperius
de ſingulis diximus in 3.fundamento , & ſucceſſiuè poſtmodũ
& nominatio iuncta cum iſtis optimè probaret, argumento il-
lius regulæ,ut quæ non proſunt ſingula &c. & ita firmant Inn.
& alij poſt gl.in d.c.Mich.& doc.in d.c.p tuas,Abb.& alij ma-
xi.d.Præp.col.pe.in d.c.tranſmiſſæ,& Henry.Boych.in d.c.per
tuas,qui fil.ſint legit.Anch.Pau.de Caſt. Bened.Cap. Cor.Soc.
101 & Alex.in conſi.ſ.citatis.Nec† obiectio de literis & epiſtolis
tranſmiſſis per Bart.ſeniorem Bart. iuniori tanquam eius filio,
& alus põt procedere, quin non inducant præſumptionem, &
onus probandi transferant in aduerſariũ , & qñ in illis conſtat
& apparet de confeſſione filiationis directè facta & per uerba
aſſertoria, ut deduximus ſuperius in 3.fundaméto rñdendo ad
l.non epiſtolis,præallegatam,& adductam in ꝯrium , & ꝓp iſtis
102 adducendo deciſio.Et † licet alimentatio ſola , & nuda nó ꝓp
bet filiationem,ut dicebatur in obiectionib. & ꝯriis,tñ prꝫſtita
illis modis,quibus exhibita fuit per Bart. ſenioré tranſmitten-
tem Bar.iunioré ad diuerſas regiones, ad diuerſa ſtudia ꝓpriis
pecuniis & expenſis,faciendo inſuper eidé ueſtimenta lõgè dif-
ferentia ab illis,quæ fiunt famulis & aliis domeſticis,dictã filia
tioné bene probat: cũ exhibita fuerit longiſſimo tpe,& tanquã
filio & talis tractatus in iſtis conſiſtens probationé illius indu-
cit,ut ſuperius diximus in tertio fundamento,& potiſſimũ ac-
103 cedentibus aliis coniecturis,de quib.ſupra.Et† quãuis multi
doc.citati ſuperius in obiectionibus & ꝯriis dicant ſimilitudi-
nem paternitatis & filiationis non probare, tñ ut oſtédimus in
4.fundamento,dum de ea locuti ſumus,illud accidétaliter con
tingit, ſm aũt naturam ſimilitudo filiationé probat,maximè il
la quæ cõſiſtit in qualitatibus,in quib.uertitur præſens,ut ſunt
loca philoſophorum & poetarũ,nec non & doctorum ibidem
per me citatorum.Eo magis cum cõis uſus & opinio gentium
& populorũ,& maioris partis dictet,ſimilitudiné ſm naturam
filiationé probare,ad tradita in l.Labeo.ff.de ſupp.leg.& plenè
poſt Bar.per ſcrib.ad id multa cumulantes in rub.ff.de ope.no
104 ui nunc.cum ſim. Et † quamuis ſola & nuda fama & opinio
filiationem non probet,ſm aliquos ſupra relatos in obiectioni
bus: tñ quamplures oppoſitum uoluere citati ſuperius in ter-
tio fundamento,dum de fama publica & communi opinione
locuti ſumus,& illud indubitatum eſt,ꝙ iuncta cum aliis con-
iecturis,& indiciis filiationem bene probat, ut eſt in caſu præ-
105 ſenti,& ibi concluſimus.Et † eſto,ꝙ nudus actus legitimatio
nis,& ſolus filiationé neceſſariò non probet,ut ſentit Barba. d.
conſ.27. cum aliis ſupra adductis in obiectionibus,ex quo po-
teſt eſſe ſeparatus ab ipſa filiatione,& per errorem celebrari,tñ
qñ factus eſt illis formis & qualitatibus , quibus præſens cele-
bratus extitit,dicédum erit,dictum actum legitimationis filia-
tionem probare, & ſm ueritatem eſſe factum & ſcienter non
autem erroneè,ut conſuluit Ancha.Pau.de Caſt.Benedi. Cap.
Cor.Soci.alij, ut eſt Felyn.ſequuntur relati per me ſuperius in
tertio fundamento, dum de iſto actu legitimationis uerba feci
106 mus.Non † obſtat illud,quod Barba.dicit in d.conſi.27.has
coniecturas non poſſe ſimul iungi , ex quo omnes habentur ꝓ
una,tanquam ꝓcedentes ab uno fonte , & uno auctore,nã mi-
nimè bene ſentit,& in terminis propriè noſtris ꝯrium tenet
Alex.d. conſi. 88. nu. 7. 8.9.& Bened.Cap.d. conſi.2.col.2.&
ſeq.& apertius Corn.d.conſi.1.col. 11.uol.3.& Soc. conſi.65.
col.1.& 2.uol.3.Pau.de Caſt.d.conſi. 175.col.3. & ſequen.&
Ancha.d.conſi.225. col. pen. Abba.& do.Prępoſ.in d.c.tranſ-
miſſæ,& alii, quos ſuperius allegaui ad illam regulam, & quæ
non proſunt ſingula &c. ſuadetur : quia unumquodque indi-
cium in ſpecie ſua eſt perfectum, ergo unum cum alio coniun
gendum: quia duo vincula magis ſtringunt q̃ vnum. Eo etiam
qm̃ aliquæ ex prædictis coniecturis, & ſolæ , & de per ſe ſuffi-
cientes ſunt ad probandam filiationem & conſtituẽdum filiũ
in quaſi poſſeſſione ipſius,vt eſt tractatus,cui filius cõſenſit, &
illa de qua in d.l. filiũ.in fine,& aliæ ſupius relatæ, & ibi oſte-
dimus.Nec eſt verum,ꝙ iſtæ coniecturæ debeant hři pro vna,
nam in diuerſis actibus conſiſtunt , & ex diuerſis cauſis recipi-
tur probatio tendés ad vnum effectum & vnã plenam proba-
tionem ſm Barto.& alios in d.l.admonendi, & ſi vnus fons &
vnicus auctor conſideraretur,ſemꝑ daret vnica coniectura, ve-
rum quia actus deſcendentes ab vno auctore & fonte pñt eſſe
diuerſi, ideo ex illis diuerſæ oriunť cõiecturæ,tendentes tñ ad
effectum vnius plenę ꝓbationis,vt paſſim videmus in ſingulis
ꝓbationib.& in ſi.tradiť in l.3.§.ex plurib.ff.de acq.poſ. & cũ
iſtæ cõiecturæ,& præſumptiones ſint a iure approbatæ,& plu-
res nu.& ſimul incertę magis potentes & efficaces q̃ illa vnica
de natiuitate facta in domo mariti ex maritata,de qua in d.l.ſi
liũ,illi vni p̃ſumptioni iſtæ p̃ferédæ ſunt ſm Ale.Cor.& alios
ſup.citatos,potiſſimũ ĩ j.& 2.fundaméto,licet Barb.d.cõſ.27.
107 ſentiat oppoſitũ & nó bñ.Nec† eſt in ptãte adulteri patris, vt
Barb.ibi ſentit,euertere diſpoſitioné iuris ꝑ iſtos actus.nam vt
paſſim videmus,nullus reperiť ita méte,& ſano ĩtellectu carẽs
ꝙ velit in ſe aſſumere filiũ alienũ,& tanq̃ ſuũ ꝓpriũ eũ noĩare
& ꝯfiteri filiũ,in ſingulis tractare vt filiũ, eũ lĩmari facere, &
velle ab ĩteſtato illũ ſibi ſuccedere,qñ nó ſciret ꝑ legitimas in-
formónes illũ eſſe eius filiũ,ar.corũ q̃ hñr ĩ l.certi ꝯdictio.§.ſi
nũmos.ff.ſi cer.pe.& in l.qđ ſi nolit.§.qa aſſidua. ff.de ędi.edi.
& ꝑ Ale.in add.ad Bar.in l.vel vniuerſorũ. ff.de pign.act.cum
concor.

108 concor.Et† probata filiatione, prout est in casu p̄senti legiti-
matio facta de filio spurio,& eius institutio erunt validæ,& fir
mæ,& cessabit,quod tradit̃ in l.si pr̄.C.de hær.inst.cũ aliis ad-
ductis.s̄.in obiectionibus,vti rñdet & firmat Cor. d. ꝯs.1.col.
11.uer.nõ obstat,& Bened.Cap.d.ꝯs.2.& Anch.d.ꝯs.127.col.
pen.& Alex.d.consi.88.nu.11.& Pau.de Cast.d.cõsi.175.col.
3.cũ aliis adductis.s̄.in tertio fundamento in fi.anteq̃ ad ꝯria,
109 rñderemus. ¶†Non obstat,ꝙ dicebat, petentẽ hr̄ditatẽ vt fi-
liũ debere probare filiationẽ,vt obtinere possit,& ꝙ quasi pos-
sessio nõ esset sufficiens in decisorijs, & ꝙ probatio quasi pos-
sessio.non est p̄ferenda verę probationi,q̃ sumitur ex his, quæ
hñr in d.l.filiũ,& in d.l.si uicinis,& in d. l.miles. §. defuncto,
cũ aliis.s̄.in ꝯrium adductis,cessant.n.ista,eo qm̃ procederent,
qñ quis non esset in casu quasi possessionis filiationis.Qñ autẽ
reperit̃ in illa quasi possessione,nõ astringit̃ vlterius onere pro-
bandi:nã tale onus transfert̃ in aduersariũ,ita Dec.d.cons.54.
* in prin.& sunt apertissimæ decis.Bart.& * cõiter aliorum supe
rius deductorũ,dum diximus de effectu istius quasi possessio-
110 nis.Et† ibi oñdimus,probationẽ istam quasi possessionis suf-
ficere in decisoriis, & in petitorio, nec nõ & ad obtinendã hæ-
reditatẽ,siue talis filius agat,siue ꝯueniatur,ꝑm d.Ant.& d.Præ
po.in d.c.transmissæ,& Cor.d.consi.1. col.12.in prin. & Dec.
d.ꝯs.54.in fi. & col.2.& Bened.Cap. Alex.& alios per me ibi-
dẽ citatos,vbi etiã sustulimus obiectionẽ, quã circa id faciebat
111 Barb.d.consi.27. Nec† est verũ,ꝙ ex aduerso uerè & necessa-
riò sit probatum , Bart.iuniorem fuisse filium magistri Claud.
& ꝙ illi probationi cedere debet ista continens quasi possessio
nem respectu Bar.senioris.Tum quia illa asserta probatio respe
ctu magistri Claudij cessat, ut ex pluribus oñdimus. s̄. in pri-
mo,secundo & tertio fundamẽto,& in rñsionibus datis ad ob-
iecta.Tum ẽt,quia respectu Bar.senioris,nedũ adest probõ qua
si possessionis,sed uera,& ꝯcludens,ꝙ eius filius sit ipse Bar.iu-
nior,vt apertissimè dicit Cor.d.consi.1.col.11. in fi.& cõpro-
112 bauimus superius ex aliis.Nec†prodest aduersario postremò
dicere,onus translatum in ipsum probandi ꝯrium,ex illa quasi
possessione,in qua reperitur constitutus Bart. iunior,esse iã ad-
impletum ex illa præsumptione,de qua in d.l.filiũ. & ex nomi
natione ac tractatu per magistrum Claud.factis erga Bar.iunio
rem,vt dicebamus supra in ꝯriis : qm̃ ista oĩa nullius sunt mo-
menti ex eo:quia talis asserta nominatio, & tractatus Magistri
Claudij nulli sunt,& frustratorij:ut supra apertè ostẽdimus,&
illa præsumptio,de qua in d.l. filiũ. penitus fuit & est sublata,
& istis friuolis probationibus præferendæ sunt probationes q̃-
plures numero efficaciores & potentiores factæ & adductæ p
ipsum Bart. iuniorem,vt singula sigillatim, & concludenter.s̄.
113 ostendimus.Nec†obstat ultimũ,in quo dicebat̃, sñiam latam
super possessorio in fauorem Bar. iunioris non nocere Bar. ad-
uersario causis & rationibus ibidem adductis,nã illa satis pro-
fuit d.Bar.cum declaratum fuerit,eũ fuisse & esse in quasi pos-
sessione dictæ filiationis, & p eam missus fuerit in possessionẽ
hæreditatis pr̄næ, in qua in p̄senti reperit̃, & quasi possessio sa
tis operat̃, vt diximus, & esto ꝙ dicta sententia non appareret,
nec promulgata fuisset, tñ in præsenti iudicio petitorio ipse
Bar.obtinere debet:cum verè & concludenter se filiũ probaue
rit d.Bar.senioris,ut apertissimè superius fuit ostensum,ex qui-
bus patet,primam obiectionem factam per Petrũ aduersarium
de filiatione in nullo obstare d.Bar.iuniori,& quod Barb. d.ꝯ-
sil.27.& sibi ꝯrius non bene consuluit, eo magis cum ibidem
col.3.uer.& plus dico , videat̃ asserere,illum pr̄em adulterinũ
dubitasse,an ille esset suus filius, quod quidẽ cessat in casu pre-
senti,ubi Bar.senior nunquã dubius extitit.¶ Ad secundã prin
cipalẽ obiectionẽ,quã Petrus actor ꝯ Bar. iuniorẽ adducit asse-
rens legitimationẽ nõ esse ritè,& rectè factã,paucis instandum
erit:cũ ex lectura dictæ legitimationis satis apertissimè oñdat̃,
eã esse canonicè & formiter factã, & ꝯ quã verè nullum efficax
114 obstaculum põt adduci.Certum † est.n.supremum principẽ
posse naturales filios, spurios & adulterinos p rescriptũ legiti-
mare.§.illud verò,in auct.quib.mo.nat.eff.sui,& §.liceat igitur
in auth.qui.mo.na.eff,le.& p gl.in l.qua in prouincia.§.diuus.
ff.de ri.nu.& in l.1.C.de nat.lib.& idẽ de sum.Põt.c.p venera
bilem,qui.fil.sint legi.vbi doct.plenè attingunt,ut ẽt faciunt in
115 d.l.Gallus.§.& quid si tm̃ . Et † esto , ꝙ istud sit de reseruatis
supremo principi,ut in dictis iuribus; tñ princeps põt hanc fa
cultatẽ cõicare inferiorib.per speciale priuilegiũ & eã cõcede-
re Comitib.pala. qui ex potestate eis attributa poterunt legiti-
mare,ꝑm Bal.in l.1.ff.de tut.& cura.dat.ab his, & Ang.in d.§.
si quis igit̃.Pa.de Ca.& alios in d.§.& quid si tm̃, & per Cano.
in d.c.per venerabilẽ.Bened.Cap.d.ꝯs.2.col.3. & 4.Alex.cõsi.
70.magnificus,nu.5.uol.6.Cor.d.consi.1. uol. 3. uersi.his tñ,
col.3.Dec.consi.65.& pro tenui,col.2.ver.sed p̄dictis, cum si.
116 Et † talis legitimatus a Comi. pal.legitimatus dr̄ ab ipso Im-
peratore & sum.Pont. tribuentibus potestatẽ ꝑm Bal.in d. l.1.
post gl.& Fran.de Cur.consi.15.clarus vir,in fi.ver.fortius, ex
quo ꝯñr ipse Bar.iunior legitimatus a Comi.pala. habente po-
testatẽ a dictis supremis principib. legitimatus dr̄ ab ipsis, arg.
117 l.1.§.oĩa.C.de uete.in enucl.cũ concor. Nec † põt dici,ꝙ po
testas cõcessa d.Comiti nõ est Imp.sed Maximiliani reg.Rom.
nõdũ coronati:nã licet circa hoc doc.uario mõ loquant̃,ut re-
fert d.Præp.in d.c.p venerabilem, car.mihi 23.col.2.& 3.uer.
* quæro 4.principaliter,tñ vera & * cõis conclusio habet electũ
in regẽ Rom.ante coronationem posse oĩa,quæ põt Imperator
* coronatus,ꝑm glo. * cõiter approbatam in c.legimus.93.dist.
& Host.in c.super quibusdam,de uer.sig.asserens ita seruari,&
ita fuisse iudicatum p principes Alemaniæ, & Bar.in extrauag.
ad reperi.in uersi.reges,cum aliis alleg. per Soc.consi.63.uisis,
nu.4.vol.3.& Cor.consi. 177.egregiè,col.3. & 4.uersic.his tñ,
vol.1.& per Dec.consi. 194.viso,nu.2.& per Can. omnes in d.
118 c. per venerabilem . Nec † ob.si diceret̃,talem legitimationẽ
non subsistere:eo quoniã facta apparet in personam non subdi
tam Impe.& sum.Pont.& in loco minus supposito ipsorum iu
risdictioni,& quia concernit successionẽ bonorũ minimè sub-
iectorum d. princip. & Comi. legitimanti ꝑm Ia.But.in l.3.ff.
de off.præs.& ex his q̃ hñr in l.fi.ff.de iuris.om.iu.ubi rep.n.9.
& sentit Bar.in d.l.qua in prouincia.§.diuus , cũ aliis adductis
per d.Præp.in d.c.per venerabilem,car.20.col.1.& 2.uer.quæ
ro 3.principaliter,& car. 22.col.3.& 4. & car.seq.colum. 1. &
Fran.de Cur.consi.65.col.13.& dua.seq.& Dec.consi.52.n.2.
& alibi pluries . Ad resolutionem cuius obiectionis aduerten-
dũ est,nam multi doc.relati in dictis locis ꝯriũ tenuerũt,volen
tes Imperatorem ubiq; locorum & in toto orbe posse legitima
re,& idẽ posse facere Comitem pala.ab eo deputatum , ut etiã
firmat Bal.consi.mihi 288.respondendo ad dubia , col. 1. vol.
5. Ea ratione quia talis authoritas non cohæret territorio , ut
firmat Io. An.relatus a Bar. consi.75.viso,in fi. & Cald. consi.
3.in tit.qui fi.sint leg.Io.de Ana.consi.29.uisa,colũ.2.& Bald.
in proę.C.in fi.Ang.consi. 29.ex themate. Pau.de Castr.consi.
* 230. dubitatur , & omissis pluribus quæ dici possent,magis *
communis conclusi.habet, ꝙ quando legitimatio fit uiuẽte &
petente patre,ut facta est p̄sens,ualida erit, & firma,licet sit fa-
cta in non subditum & extra territorium,& quãuis concernat
successionem bonorum minimè subiectorum iurisdictioni le-
gitimantis,ut expressè traditur in deci.superius adductis,& fir
mat ẽt Rosel.in trac.de legit.in 2.lib. col. 8. & 9. uolens posse
fieri prorogationem de persona in personã,& Mar. Lau.in eo.
trac.col.11.& Pet.de Vbal.in trac.de succ.ab intest.car.9. col.
3.uers.ego breuiter,& Bened.Cap.d.consi.2.col.3.uer. sed his
non obstan.& Soc.cosi.47.in præsenti, nu.35.& seq. vol.4. &
Dec. consi. 62. nu.2. & consi.65.nu.7.& consi.88.nu.7.& 8.
119 Voluntariæ † enim iurisdictionis est actus iste, ut dicũt doct.
prǽallegati,& Bal.in l.si consul.ff.de adop.& Alex.consi.11.n.
11.vol.6.& Fely.in c.quanto,col.3.de iud.& Dec.cõs.150.du-
bitatur,col.1.& 2.in prin. & ea quæ sunt iurisdictionis volũta
riæ bñ p̄nt in alieno territorio exerceri,ut hr̄ in iuribus allega-
tis in gl.2.in l.fi.de iurisd. om. iud.ubi Ias.nu.6.adducit decis.
concor.& firmant doc.superius citati,& quantũ attinet ad suc
cessionem pr̄is prorogantis nulla cadit dubitatio, quin talis le
120 gitimatio non sit ualida. Respectu † aũt aliorũ non subdito-
rũ,et non prorogantiũ adhuc idẽ est dicendũ, ex quo impera.
respectu uniuersalis iurisdictionis dr̄ do.totius orbis.l.deprec.
ff.ad le.Rho.de iac.& summns est superior ꝑm Bar.in proœ.ff.
col.2.& in extrau.ad repr.in uer.totius orbis, & est fons totius
iurisdictionis,ut dicunt Mod.allegantes alia in rub.& l. 1.col.
2.ff.de iuris.om.iud.Et talem iurisdictionẽ põt exercere ĩ qua-
libet mundi parte ꝑm Bal.in c.1.qui feu.dare pos. & in c.1. de
natu.feud.& in c.1.de pace iuram.firm. & fundatam habet iu
risdictionẽ ubiq; locorũ , potissimè in his , quę sunt reseruata
121 principi in signũ superioritatis,ut est actus legitimãdi.Et† li-
cet in aliquo loco Impe. nõ exerceat merũ Imperiũ , non pro-

pterea ſubditi dicti loci ſuſtulerũt iugũ ſubiectionis quominus
dicant̃ recognoſcere Imp.in his,q̃ ſunt ipſi reſeruata,& quę nõ
122 fuerunt præſcripta per dictũ locũ,in quo ſubſunt. Et † quia
nõ probat̃,ꝙ talis actus legitimandi priuatiuè quò ad principẽ
fuerit ꝑſcriptus,iõ nõ prohibet̃ in dicto loco & in dictis homi
123 nibus talẽ actũ exercere.Max. † cũ in ciuitate Florentina, &
Patauina adhuc vigeant & ſtent leges Rom. & ciues Floren-
tini vtant̃ dictis legibus, q̃ licet nõ ſubſint Imp.tñ in ipſis quò
ad actũ legitimationis ↄſeruat̃ iuriſdictio principis: cum talis
actus nõ appareat priuatiuè ibi ꝑſcriptus,iuxta no.p Bald.in l.
Imperiũ.ff.de iur.om.iu.& per Bar.in l.hoſtes.ff.de ca.& Abb.
in c.cũ nõ liceat,col.fi.de ꝑſcri.& in terminis nr̃is firmat Soc.
d.conſi.47.nu.37.& Dec.d.conſi.55.nu.7.uer.præterea & 2.
124 & diffuſius conſi.307.nu.9. vbi ↄprobat ex alijs. Et † ſuadet̃
iſta opi.ↄſiderata ↄſuetudine ꝑpetuò obſeruata, & q̃ fuit & eſt
in viridi obſeruantia,& Florentiæ, & per totũ dñium Veneto-
rum,q̃ habet,legitimationes factas per Impe.ſeu Comitẽ pala.
in dictis locis,& in ſubditis eorũ eſſe validas,& firmas,& ſ̃m il
lorũ tenorẽ,& quò ad perſonas,& quò ad bona fuiſſe iudicatũ,
& de ꝑſenti iudicari,& Impe.reſpectu iſtius actus poſſe exerce-
re ibidẽ iuriſdictionẽ,vt hr̃ in l.3.§. fi.ff.de teſti.& no.Bal.in c.
1.de teſti.cog.& refert Iaſ.in d.l.fi.in 12.limi.nu.18. vbi ad id
adducit iura,& per iſta tollũtur oĩa, quæ in oppoſitũ pñt dici,
125 nã ꝓcedunt,qñ aliquod prædictorũ adeſt. Et † licet ſit facta
legitimatio ab Imper.in alieno territorio ſeu Comite pala.non
ꝓpterea legitimatus deſinit eſſe ſubditus illius dñi,cuius prius
erat,ut in ſi.dicunt Mod.Pap.poſt trac.de feud.in conſil.1.col.
126 14.ver.ad iſtud.Et† quia iã ↄſtat per priuilegia exhibita, Co-
mitem pala.q̃ Bar.iuniorem legitimauit,hr̃e ꝑtãtem legitiman
di, & ipſum fuiſſe & eſſe filium legitimum & naturalẽ reuerẽ.
Car.Campegij,vt per teſtes doctũ extitit,& cui reue.Car.& ſuc
ceſſoribus ſuis per Pontifi.& Imper.talis poteſtas fuit attributa
uerſamur extra om ne dubiũ,de quo per Fran.de Cur. in d.ↄſi.
16.col.3.in prin.& conſi.73.col.8.in fi.& Dec.conſi.288.col.
pe.in fi.& Soc.conſi.246.& eleganter, col.2.uol.2.& d.ↄſ.47.
vol.4.Nec aduerſus dictam legitimationem põt dici de aliqua
ſurreptione ſeu obreptione: cũ oĩa ſ̃m veritatẽ fuerint expreſ-
ſa,& nihil fuerit omiſſum, ex quibus tollunt̃ multa,quæ in op
poſitum poſſent adduci:ut per Fran.de Cur.in præalleg. conſ.
127 cum ſim. Et † licet in tali legitimatione cauſæ appareant ex-
preſſę,& facta fuerit cũ cauſę cognitione,tñ adhuc valida fuiſ-
ſet,ẽt ſi nulla cauſa appareret expreſſa: nã cum facta ſit viuente
& petẽte pr̃e,& Bar.ſenior nullos alios haberet filios,nulla cau
* ſæ expreſſio requirebatur, ſ̃m Bart. & alios oẽs * communiter
in d.§.& quid ſi tñ,& probat auct.adductę ſuperius, & firmat
ẽt Alex.qñ fuit facta a Comite pala. conſi.188.perſpectis, col.
fi.uer.non obſtat, vol.5.& Barb.ↄſi.49.ſcribitur.in prin. vol.2.
128 Et † ſi hmõi legitimatio ſaperet diſpenſationem, ſatisfactum
eſt per expreſſionem cauſarum,& ſic ceſſat,quod dicit Fran.de
Cur.d.conſi.73.car.7.uer.ueniamus, & Dec. d.ↄſ.37.col.pen.
129 nu.11.Eo † ẽt, quia Comes ſine cauſa id facere potuiſſet: cũ
id expreſsè ſibi conceſſum appareat a dictis ſupremis Principi-
bus,vt firmat Lud.de Sard.in d.trac.de legitimatio. in 6.art.3.
130 par.princ.q.9.Et† quia talis legitimatio facta extitit viuẽte &
petente pr̃e alios filios aut deſcendentes minimè habẽte,nulla
fuit neceſſaria agnatorũ citatio, qui ab inteſtato poterant ſucce
* dere Bar.ſeniori,ut tradit Bar.&* cõiter alij ſequunt̃ in d. §.&
q̃d ſi tñ,col.fi.& Mart.Laud.in d.tract.col.18.uer. circa hoc.
& per do.Prǽp.poſt alios in d.c.per uenerabilem,col.5. & 6.&
aliis ꝑced.& Soc.ↄſi.227.in q.in prin.uol.2.& Cor.ↄſ.1.col.2.
& 5.uol.3.& Barb.d.ↄſi.49.Bened. Cap.d.ↄſ.2.col.4.& 5.n.2.
131 & 4.& ↄſ.307. nu.3.& alibi pluries.Et † qm̃ d.Comiti attri-
buta eſt poteſtas prædicta cũ illa cl'a,citatis vel nõ citatis agna-
tis &c.ut ſentit Bar.in d.§.& quid ſi tñ,& alij ibi ſequũtur, &
Marti.Laud.in d.trac.col.18.uer.ſed elegans eſt dubiũ, & Iaſ.
in d.§.& quid ſi tñ,nu.142.& do. Præpo. d.c. per uenerabilẽ,
car.30. col.3.uer.ſed ego tollo.põt enim princeps Comiti pa-
la.tribuere illam poteſtatem,quã ipſe habet ſ̃m Alex. d.ↄſ.70.
132 nu.5.uol.7.& Soc.conſi.3.nu.10.in fi.uol.3.Et † Comes pa-
la.põt illa uti ſuo arbitrio: cum tota dependeat ex tenore priui
legii ſibi conceſſi.c.porrò.extra de priuil.& Bal.cõſ.mihi.129.
factũ proponitur,uol.2.& conſi.373.ꝑmittendum,vol.1.cum
ſi.allegatis per Soc. conſi. 63. nu.3.5.& ſeq.& nu. 9. uol.3.&
Roſel.in d.trac.in 2.lib.col.16.uer.unde Comites, & Martin.
Laud.in d. trac. ſeu diſpu.incip. Augerius,col.15.& 18.verſic.
quod autẽ,& Petr.de Vbal.in d.trac. de ſucce.ab inteſ.cart.11.
col.4.uer.quid autem,Pau.de Caſt. & alij oẽs in d.§. & quid ſi
133 tñ.Et † quoniam præfato Comiti attributa fuit ſpecialis,po
teſtas circa iſta derogandi legibus cõmunibus, nec nõn & ſta-
tutis municipalibus & conſuetudinibus,& ꝙ poſſit vti clauſu-
la non obſt. meritò ceſſabunt omnes leges municipales,ſtatu-
ta, & conſuetudines,quæ in aliquo facerent, & adduci poſſent
aduerſus legitimationem ſ̃m Fran.de Cur.d.conſi.16.col.5.in
prin.& Bal. conſ.mihi.119. vol.5.& Soc.conſi.3. nu.3.& ple-
nius conſi.47.nu.28.& 42.vol.4.& ſequitur Iaſ.in d.§.& quid
ſi tñ,nu.96.& 99.& do.Præp.in d.c.per venerabilem,car.11.
col. 2. uer. quæro.ſ̃. eo. etiam quoniam ultra legitimationem
fuit per Comitem pala.ad id expreſſam habentem poteſtatem,
& ab Imperatore,& a ſum.Pont.diſpenſatum cum d.Bar.iunio
re, quo caſu ceſſant multa, quæ poſſent in oppoſitum adduci.
Et ſi quod aliud ſigillatim ex aduerſo ↄ̃ dominicam legitima-
tionem adduceretur, minimè concedendum eſt: cum uerè &
legitimè nihil aduerſus eam poſſit deduci,illico reſpõdebitur
& dabitur reſolutio.nam illud potiſſimum,quod poſſet addu-
ci,& obijci,Bar.videlicet iuniorem non fuiſſe & eſſe filiũ Bart.
ſenioris penitus & funditus extitit ſublatũ in diſceptatione ꝑ-
134 cedẽtis obiectionis.Et† ad illud,quod ſuperius dictũ fuit, de
confeſſione Ioannę matris ipſius Bart. ſuperuenit & aliud ſatis
illud approbans,nam d. Ioãna & in teſtimonio publico ↄſtitu-
ta p actũ inter uiuos,& iureiur. declarauit d.Bar.fuiſſe ab ea ↄ-
ceptũ ex ſemine d.Bar.ſenioris,& poſtmodũ in art.mortis ↄſti-
tuta in ſuo teſtamẽto, & ſub damnatione animæ ſuæ illud idẽ
approbauit & confirmauit, & in tali confeſſione & declaratio-
ne mortua extitit,quo fit, ut iſti confeſſioni, & declarationi ita
qualificatæ ſtandũ ſit: vt dicit gl.magna in fi.in l.1.C.de fal.cã
adie.leg.& gl.ibi,ſcrib.maxi.Fel.nu.11.in c.literas,de præſum.
& idem Fel.poſt Imo.& d.Ant.in c.ſi cautio.nu. 19.in 3.decla
ratione,de fi.inſtr.& ad idem plura alia cumulant Moder.Bo-
non.in l.1.§.præterea,col.2.nu. 7.ff.de quæſt.& diffuſius in re
pe.rub. C. de prob.nu.80. & melius in rep.rub.de fideiuſ.nu.
42.& aliis ſeq.& in ipſorum pract.crim.in uer.diligenter, nu.
118. & quampluribus alijs ſeq. tradunt ẽt in ipſorum conſi.5.
in cauſa,nu.14.& ſeq.& cõſi.109.audito, col.pe. nu.31.& aliis
ſeq. & conſi. 113.in præſenti nu.13.& quãuis Bart.in l.ſi quis
in graui.§.ſi qui moriens.ff.ad Syllan.& Alex.ibi allegans alias
concor.ut facit Iaſ.in d.l.1.col.2.nu.15.& ſeq.ff.de eo per quẽ
fac.er. dicant cõfeſſionem factam in art.mortis nõ debere præ
iudicare tertio,ad quod d.Mod.Bon.ſuperius citati multa alia
adducunt,tñ ad iſtud d.Mod.in d. eorum prac.in uer.diligen-
ter,n.120.& aliis ſeq.ex pluribus optimè rñdent,& firmãt no-
cere tertio pluribus rationib. & cauſis ibidẽ adductis,& qñ ta-
lis ita deponẽs eſt in ſano ſenſu,& intellectu, & eius depoſitio
põt aliis mediis comprobari, & idẽ prædicti Mod.uolũt in d.
rub.de fideiuſ.nu.45.& aliis ſeq.Et uerè ſine aliquo dubio ſtã-
dũ erit dictæ ↄfeſſioni ipſius Ioãnæ, et nõ alijs in ↄ̃riũ per eam
forſitan factis: cũ iſta appareat facta deliberatè, et prædicto tẽ-
pore et pro exonerõne ſuæ ↄſcientiæ, et pręſumendũ nõ ſit ip-
ſam falſum voluiſſe confiteri,rõnibus,iuribus et deciſionib.ad
ductis per d. Mod.Bon. Et eo ẽt quia toties fuit reiterata et ge-
minata,ad no.in l. baliſta.ff.ad Treb.et per Bar. in l.cũ ſcimus.
C.de agri.et cenſ.cũ ſi.eo ẽt;quia aliæ factæ fuerũt ad protegẽ-
dum honorem et famam ſuam et ſuarũ filiarũ, et ne detegeret
infamia, et adulteriũ, ut ipſamet pluries ↄfeſſa extitit,et magi.
Claudius eius maritus illud idem declarauit. Pariſius Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Iudicium ex remedio diui Adriani ſummarium eſt.*
Tale iudicium & aliud quodcunq; ſummariũ legitimationẽ perſonarum exigit, & in illo perſonæ debent plenè legitimari, & de ipſarum legitimatione conſtare,nu.2. & 11.
3 *Infans non poteſt eſſe in iudicio.*
4 *Codicilli conditi contra formam ſtatuti nulli ſunt.*
5 *Tutores plures in teſtamento conſtituti, ut illorum unus adminiſtrationem ſuſcipiat, ſatiſdare debet.*
6 *Confirmatio tutoris nulliter in codicillis dati inualida eſt & inefficax.*
7 *Tutoris datio facta ſub conditione nulla &c.*
8 *In teſtamento tutor dari non poteſt, niſi filio in poteſtate exiſtenti, & ſimil.*

9 *Teſta-*

6 *Testamentum conditum contra formam statuti nullum est, & talis forma requisita in æquipollenti non potest adimpleri.*
Ex testamento nullo non conceditur missio in possess.per remediū edicti diui Adri.& nu. 10.
10 *Spurius et adulterinus filius nō potest simpliciter per patrē adulterinum hæres institui.*
12 *Legitimatus nō excludit fideicōmissarios, et substitutos uocatos in euētum, quo hæres institutus decederet sine filijs ex legitimo matrimonio natis.*
13 *Filius natus ex coniugata & maritata præsumitur filius mariti etiam si probaretur, uxorem suam tunc temporis fuisse ab alio carnaliter cognitam.*
14 *Institutio facta de aliquo ut de filio nulla est, si non probatur, talem institutum esse filium illius.*
Legitimatio facta de aliquo ut filio nulla est, si non probatur talem legitimatum esse filium illius.
15 *Filius natus ex cōiugata asserens se filiū adulteri, id probare hēt.*
16 *Probādi onus ei incūbit, cōtra quē adest iuris præsumptio.*
17 *Regulariter standum est regulæ, et contra eā alleganti casum exceptuatum incumbit onus probandi.*
18 *Missio in pos.petita uirtute edicti diui Adria.impeditur, quādo aduersarius incontinenti offert probare impedimenta obstātia dictæ missioni.*
19 *Filiatio semper probanda est ab eo, qui se filium asserit.*
20 *Quasi possessio filiationis, et tractatus non tollunt præsumptionū legis disponentis natum ex cōiugata esse filiū mariti, et alijs se.*
21 *Infans non potest sibi quærere quasi possessionem filiationis.*
22 *Quasi possessio filiationis expirat morte illius qui reputabaē pr̄.*
23 *Quasi possessio filiationis limitata et certo modo facta non producit effectum quò ad alia.*
24 *Nōatio facta de aliquo prout de filio necessariò nō probat filiationem.*
25 *Et idem dicendum est de præstatione alimentorum.*
26 *Præsumptio uolens filium natum ex coniugata reputari filium mariti præferēda ē alijs præsumptionib.& cōiecturis cōtrarijs*
27 *Quasi possessio filiationis non est præferenda ueritati.*
28 *Quasi possessio filiationis non operatur ꝯ præsumptionem legalē.*
29 *Et in decisorijs talis quasi possessio non est sufficiens.*
30 *Transactio facta non uisis nec cognitis uerbis testamenti nulla est, & reputatur inualida.*
31 *Minor aduersus transactionem potest petere restitu.in integr.& alij eius consocij gaudere possunt dicto beneficio.*
32 *Trāsactio facta super dependentib. ex testō non ualidatur iurō, quando fuit facta non uisis, nec cognitis uerbis testamenti.*
33 *Et à dicto iurō peti pōt habilitatio ad agendum, eo non obstāte.*
34 *Carbo.edi.competit impuberi etiam hæredi instituto ut filio, si negatur filius eum instituentis.*
35 *Carbo.edi.& remedium non competit, nisi prius impubes satisdationem præstet.*
36 *Carbo.edic.cessat, quando testamentum dicitur nullum & inualidum, ex quo impubes uenit.*
37 *Carbo.edi.ut competat, necesse habet īpubes probare summariè, se esse filiū illius, cuius possessionem bonorū prætendit consequi.*
Carbo.edic.non conceditur sine causæ cognitione.
38 *Et in isto Carb.edic.negantes illum esse filium, audiendi sunt, & admittendi ad id probandum.*
39 *Et probare dicuntur, si docent, illum natum ex coniugata habitante cum marito.*
40 *Qualis debeat esse ista summaria cognitio, & probatio.*
41 *Filiatio an probetur per assertionem & confessionem matris.*
42 *Si mater contraria deponit super filiatione, cuius depositioni standum sit.*
43 *Mater an cogi & astringi possit ad deponendum, ex cuius semine sit conceptus & generatus filius.*

CONSILIVM XI.

1 Cum †iste infans seu infantiæ proximus, cū quo in præsentiarum ꝯtrouersia agitaē, hucusq; minimè legitimauerit eius personam, uerum erit dicere, ipsum non dēre audiri ad obtinendā missionē in possessionem. q.mag.equitis d.Ludouici de Felicinis ex medio.l.fi.C.de edic.diui,& uirtute asserti testī dicti q.do.Ludouici, in quo Ludouicus īfans vr̄ institutus hæres, quod ex aduerso exhibetur non uitiatū, abrasum, nec cancellatū, ad plenè tradita in l.fi.& toto illo tit.C.de edic.diui,cum sim.adductis per Dec.in l.fi.C.eo.nu.47.Licet
2 †enim tale iudicium summarium reputeē, vt tradiē in dictis iurib.tn̄ p̄ prius constare dēt de legitimatione personarū legitimantium, & istud plenè discuti, ut in ꝓpriis terminis post gl. tradunt Bar.& Sal.in l.2.C.de edic.diui, & ibi Ale. in fi.adducens in fi.cōcor.decis. & ulterius istud traditur per doc. in l.j.
3 C.qui admit. De†illegitimitate aūt prædicti Ludouici infantis satis aperte ꝯstat: cū ipse infans sit,& minor toto ti.C.de his
4 qui legi.perso.non ha.cum uulg.Nec†talis defectus suppletus erit p̄ dationē tutoris,de qua in assertis codicillis,ut dr̄,cōditis per d.do.Lud.nā illi nulli & inefficaces sunt, & conditi ꝯ formā,& tenorem statuti Bono.sub rub.de testa.& ulti.uol.ubi in prin.expressè disponiē,quamcunq; ultimam uolūtatem,ut est
* codicillus,s̄m iura uulg. & * cōia esse celebrandam ultra numerū testiū requisitorum cū p̄ntia unius sacerdotis secularis uel religiosi &c.& qm̄ in dictis codicillis,ut ex ipsorum lectura ostenditur,minimè interuenit numerus requisitus de iure ultra sacerdotem secularem seu religiosum, meritò codicilli p̄dicti considerandi minimè sunt, ruitq; in ꝯn̄iam datio tutoris in illis descripta,nec disputandum uenit de ualiditate dicti statuti,& q̄ actus ꝯ formam ipsius celebratus non reddaē nullus, vt in ꝓprio statuto dicit Ias.in l.j.col.4.nu.25. ff.de lib.& posthu.ubi asserit se ita ꝯsuluisse, qđ consiliū h̄r in 4.uo.suorū cons.& est in ordine 97.statutum Bono. ubi ex plurib. ostēdit stat.illud esse ualidū & ipsius formam esse seruandā, & actū ꝯ dictam formā gestū reddi ipso iure nullū, & maximè cum in d.statuto in uer.& si aliqua,expressè caueatur,ultimam uoluntatem non factam nec sctiptam s̄m formā ibi traditā h̄ri ꝓ nō ltīma,nec ex ea posse aliqđ peti,ad plenè nota.in l.non dubiū,
5 cū si.C.de legib.Prætereà† in assertis codicillis nō est datus solus tutor Iulius sed ultra illū descrip. sunt duo alij, & tres isti oēs minimè constituti sunt in solidū, quo fit,ut si unus illorū administtationē ꝯsequi uult,necesse hēt seruare formā, de qua in §.sed & si ex testō,insti.de satisd.tuto.& in aliis iurib. ꝯcor. ibidem per gl.& doc.citatis,quæ quidē forma hucusq; seruata minimè ostenditur, ꝯn̄r Iulius ipse audiendus non erit. Nec
6 †obst.asserta confirmatio facta de dicto Iulio,tum quia illa facta fuit p̄supponendo dationē factā in codicillis fuisse ualidā, & de iure subsistere,quib.cessantib. ruit ꝯfirmatio tanq̄ facta ī forma cōi,nec ualidabit nullitatē dictæ dationis,ad plenè tradita in c.j.& 2.& ferè p̄ totū ex̄ de ꝯfir. util.uel inu.per Bar. &
* oēs * in l.more.& in l.quia.ff.de iur.om.iu. Et † quia non fuit
7 facta cōfirmatio simpliciter sed sub condōne casu, quo Ludouicus infans esset filius d.do.Ludouici, & ita condōnaliter facta nulla fuit & est l.actus ltīmi,ubi gl.paruula, & alij scri.no. ff.de reg.iur.maxi.cū uerè non fuerit nec sit filius illius sed al-
8 terius.¶†Ex quo sequiē,dationem asserti tutoris fuisse nullam tanquā factā a d.Lud. p̄fato Ludouico infanti minimè in eius p̄tāte cōstituto,qđ necessariò,ut ualeret,requirebaē.l.j.ī princ. ff.de test.tute.& insti.de tutel.§.permissum est,cum si. Rursus aduertendum est, considerato tenore testī ut dr̄ conditi per d. Lud.adhuc eundē infantē,ēt si ltīmè cōpareret,non posse, nec dēre obtinere dictā missionē in possess.dictorū bonorū: qm̄ tale instr̄m fuit & est nullū & celebratū ꝯ formam prædicti statuti Bon.disponentis ultra numerū testiū de iure requisitorū sacerdotem unà cū notario seu alio teste in testō descripto expressè h̄re dicere se cognoscere testatorē,& esse sanę mētis, ita ut præcisè forma ista non obseruata, oīa disposita reddantur illegitima,ita q̄ nihil ex d.testō possit peti.& si uerba asserti testī inspiciātur forma ista ibidem apparet omissa, ruūtq; p̄pea oīa, nec ipse Lud.infans pōt aliquid petere, ut expressè statutū di-
9 sponit.Cuius† forma minimè potuit adimpleri in æquipollenti per illa uerba asserti testī,qui oēs dixere & affirmauerūt &c. nam prędicta uerba sunt illa formaliter & in indiuiduo a statuto requisita,nec potuerūt suppleri in ęquipollenti : ut in ꝓpriis terminis statu.nr̄i tradit & firmat Ias.d.l.j.col.4.n.25. de lib.& posth.in d.ꝯs.97.uol.4.ubi ex plurib.consulendo istud ꝯprobat,& firmat:& cū tale uitiū asserti testī ex ipsius lect.reddaē aptū & manifestū, meritò impedire hēt missionē petitā,
10 ad plenè tradita in d.l.2.& l.fi.C.de edic.di. Prætereà ex asserto testō d.Ludouici euidentissimè apparet, dictū infantem nō esse filium legitimum & naturalē, nec de legitimo matrimonio ptocreatum,ꝯn̄r euidenter apparet de uitio ipsius testamēti,ex lectu. cuius solius non potest peti missio prædicta : cum

in asserto testo appellet legitimus, & ex eo cõstet quò ad ipsum testatorẽ istum infantẽ non esse natũ ex legitimo mrĩmonio, cõñr non potuit institui eo mõ quo institutus est: cũ asserat na tus adulterinè & ex cõiugata, auth. ex cõplexu. C. de incest. nup. & in corpore vñ sumit, & p doc. in c. cũ hřet. de eo qui dux. in matri. quã pollu. per adult. diffusè per Bar. in l. fi. ff. de his q̃ b. ut indig. & C. eo. ferè per totum, & quia uitium istud asserti te stamẽti visibile est, meritò erit impedimẽto missioni petitæ. d.
11 l. 2. & fi. C. de edic. di. Nec† dicat, uitium istud suppleri p legi timationẽ d. infantis, & quia ipse do. Lud. dicit legitimatum, nam illa venit ab extra, & cõ assertam legitimationẽ dant quã plures defectus, tum ptãtis Comitis legitimantis, tum uolũta tis ipsius, tum etiam & plures alij suo loco discutiendi, & con tinentes defectum personæ legitimatæ, & q ad plenũ ueniunt examinandi tanq̃ concernentes legitimationem personæ, esto q̃ iudiciũ sit summariũ fm gl. Bar. & alios in d. l. 2. C. de edi.
12 di. Eo † ẽt: quia talis asserta legitimatio minimè potuit exclu dere istos nobiles de Felicinis fideicõmissarios & expresse vo catos p d. Bar. patrem d. Lud. in euentum, in quem ipse & alij eius fratres d. do. Bar. decessissent, put iam oẽs decesserũt sine filijs legitimis & naturalib. & ex legitimo mrĩmonio ex eis na tis, ut expresse dictant verba testamenti prædicti d. Bar. iam ex hibiti, & in iudicio producti, & si cõ illud diceret, subsistere as sertam legitimationem, utiq; ẽt istud discutiendum venit, & apertissimè oñdet, si id allegabit, nullo modo posse subsistere.
13 Rursus† in asserta legitimatione d. Ludo. apertissimè asserit & fatetur, ipsum Lud. infantem fuisse natum & genitum ex cõiu gata, & maritata, prout uerũ fuit & est, natus fuit ex uxore Iu lij de Danesijs, & in domo ipsius Iulij tpe generõis & conce ptionis, cohabitantis cum dicta sua uxore, & ius præsumit Lu douicum infantem ita natum fuisse & esse filium ipsius Iulij mariti Franciscæ eius uxoris, & non filium d. Lud. ẽt si proba retur do. Lud. tunc tpis habuisse cõsuetudinem cũ dicta Fran cisca, & ad ipsam accessisse, & cum ea rẽ veneream habuisse, ut est tex. apertus in l. miles. §. defuncto. ff. de adul. & tradit Bal. ibi & in l. si matre. C. de suis & legi. & Ang. in l. septimo. ff. de statu ho. & p Ale. cõs. 157. circa primũ, in 2. dub. uol. 5. & Barb. cõs. 27. Illus. & mag. uol. 1. ubi bñ loquit post Can. in c. p tuas, de prob. cõs. 58. sapienter dixit, uol. 2. cũ alijs traditis p Dec. cõs. 657. plenè & eleganter. quib. in locis concludit, ius inducere talem præsumptionem fauore matrimonii, & filiationis, etiã si probaretur, illam coniugatam commisisse adulteriũ cũ alio esto ẽt q̃ in oppositum adessent aliæ præsumptiones: nã illis non obst. ista præsumptio pualet, ut psumatur filius iustus, & non spurius, nec adulterinus, & vt aliàs plenissimè deducet.
14 Et† stante dicta iuris psumptione ac cõfessione dom. Ludouici asserentis, istum infantem natum fuisse ex coniugata, ad ca sum nrm infert, q̃ dictus infans institutus a do. Lud. non põt petere talem missionem: cum eius institutio fuerit & sit nulla facta de eo. ut de filio dicti d. Lud. q aff eam non fecisset, & in veritate sit filius alterius, & dicti Iulij, cõñr ruit & nulla reddi tur: cum ipse d. Lud. errauerit in cã finali, qui error dispositio nem uitiat. l. fi. ff. de hęr. insti. & in proprijs terminis hř in l. si pr̃, in l. nec apud. C. eo. tit. & tradũt Pau. de Ca. & Mod. in l. eã quam. C. de fideicom. & Bar. in cõs. s̃. citatis, & ipse Deci. d. cõsi. 657. & cõs. 288. q̃rit, nu. 3. & 4. & alibi pluries. Vitiat ẽt & asser ta legitimatio, tanquam facta de d. infante uti filio d. Lud. ut plene tradit p Barb. ubi. s̃. & p do. Signo. de Amod. cõs. 183. in q̃õne, & cõs. 221. cõcludẽtes, actũ legitimationis esse lõgè diuer sum a uera probatione filiationis, cum quis instare possit, ut aliquis legitimet tanquam eius filius, qui in ueritate eius non sit filius, sed alterius. Nec asserta legitimatio redigit d. infantẽ in ptãtẽ do. Lud. causis superius adductis, & in cõñtiam minus
15 valuit datio tutoris, ut deduximus. Et † satis est ad impediẽdã talẽ missionem ipsis Mag. nobilib. de Felicinis adducere dictã psumptionẽ, virtute cuius fundatã hñt eorũ intentionẽ, ita ut dicto infanti incũbere hẽat onus pbandi casu, quo pdicta ne garet, & assereret, se nõ genitũ ex d. Frã. sed ex alia, uel se fuisse natũ ex ea tpe quo Iulius eius maritus fortasse esset absens, seu infirmus, ut p illũ tex. tradũt oẽs in l. filiũ. ff. de his q̃ sunt sui uel alie. & tradit Bal. cõs. 39. pũctus talis est, in fi. uol. 5. & Bñd. Cap. cõs. 2. cũ uiso, & Dec. cõs. supius allegato, & firmat Ab. in d.
16 c. p tuas. Et† suadet ex illa uulg. reg. disponente, onus probãdi cõriũ incũbere illi, cõ quẽ adest psumptio iuris: ut tradũt Mod. in l. licet Imperator, de leg. 1. allegãtes ad id iura, & deci. plu res, ut ẽt faciunt doc. in locis. s̃. citatis propriè in terminis no
17 stris. Nec† non & ex illa regu. disponente, standũ esse rłæ, & al legãti casum exceptuatum incumbere onus pbandi illũ, fm gl. & alios in l. quoties. ff. si quis cautio. & in l. oĩs diffinitio. ff. de reg. iu. & fm Inn. in c. præterea, eẍ de dilat. Bar. & Mod. ma xi. Ias. nu. 33. in l. fi. ff. si quis in ius uoc. non ier. & tradit in l. 2.
18 ff. de ser. cum sim. Et† eo fortius talis missio petita impedien da est: cum ipsi nobiles de Felicinis incontinenti offerant pa ratam probationẽ d. Lud. infantem fuisse natum & genitũ ex dicta Fran. coniugata ad abundantem cautelam, & ut ueritas habeat, licet verè non sint ad id astricti: cum ad ipsorũ fauorẽ habeant iuris psumptionem, & onus probandi cõrium incum bat aduersario, ut deduximus, quo fit, ut magis ad dictã proba tionem faciendam admitti debeant, cum altiorẽ indaginẽ nõ requirat, ex quo in promptu hř, & sic impedire habet missio nem prædictam: cum prompta sit, & incontinenti recipi pos sit, iuxta gl. 1. in d. l. 2. C. de edi. di. ubi Ale. quamplura alia de ducit, declarans qñ incontinenti dicat id fieri, & qñ dicat op positionem requirere altiorem indaginem, quæ pñti discepta tioni optimè deseruiunt, ut ẽt dicunt Mod. in c. prudentiam,
19 §. 6. nu. 3. de off. deleg. Accedat† insuper istis optima deci. An ge. in l. liberorũ. in prin. post gl. ibi. ff. de his qui not. infa. quã referunt & sequuntur Ias. in l. neq; possessio. nu. 3. C. de testa. & Dec. consi. 54. in prin. ubi allegantes alias concor. deci. con cludunt, & uolunt, ueram filiationem semper esse probandã per eum, qui se asserit filium, qñ ptendit hřditatem & bona alicuius apprehendere, tanquam filius illius, necesse. n. habet
20 se probare esse talem, siue agat, siue conueniatur. ¶† Nec præ dictis hẽt obstare, si diceretur d. Ludouicum infantẽ fuisse & esse in quasi possessione filiationis pręd icti d. Lud. qui eũ no minauit ut eius filiũ, & ita ipsum tractauit & reputauit, retinẽ do eũ do. pstando alimenta, nominando eum filium, faciẽdo ipsum legitimari, & demum ipsum instituendo hřdẽ, ad ple
21 nè tradita in d. c. p tuas, cum concor. Cessant †. n. ista prorsus in casu pñti ex plurib. & primò; nam cum ipse Lud. fit infans, non potuit nancisci dictam quasi possessionem filiationis, arg. not. in l. quamuis. §. infans. & diffusius per oẽs in l. 1. §. adipi
22 scimur. ff. de acq. poss. Prout† ẽt quia talis asserta quasi posses. iam expirauit morte ipsius do. Lud. fm Bal. in l. nõ nudis. C.
23 de prob. Prout† ẽt si pcedens dictũ Bald. redderet dubitabile, superius adducta non obstabunt q̃m asserta quasi posse, & tra ctatus fuit limitata, & restricta, ut de filio nato ex coniugata, & de adulterio, nec fuit, nec est talis, qualis requirit per testa. dicti do. Bar. exigens quasi possessionem filiationis legitime, & naturalis, & descendentis ex vero, & legitimo matrimonio, & asserta quasi posses. adulterina penitus cõriat isti requisitæ per
24 dictum testm̃. Prout† ẽt, quia nominatio facta p do. Lud. de
* eius filio minimè probat filiationem ipsam, ut* cõiter conclu dunt post gl. 1. doc. in d. c. p tuas, Ang. & Pau. de Cast. in l. non episto. C. de prob. & p Bar. in l. 1. §. idẽ p cõriũ. ff. de lib. agnosc.
25 & Barb. d. cõs. 27. Et † illa pstatio alimentorum non infert ne cessariò probationem filiationis: cum alimenta pstari potue rint intuitu pietatis, & alia de cã, fm tex. in c. transmissæ, extra qui fil. sint legi. Alex. cõs. 74. uiso, uol. 2. & Barb. d. cõsi. 27. col. 3. versi. modò venio. Nec ẽt legitimatio, & successiuè hæredis institutio, & tractatus isti filiationem probant, ut superius di ximus: q̃m non debet esse in potestate adulteri facere sibi ali quẽ in filium, per nominationem, pstationem alimentorũ, le gitimationẽ & alios tractatus similes, & immutare factũ, & di spositionẽ legis, & p istos actus subuertere psumptionẽ funda
26 tã lege, & inducẽte ueritatẽ probandi filiationẽ. Quæ† psum ptio, & si unica esset, pferenda tñ est oĩbus alijs, ẽt plurib. fri uolis, & non concludentib. tanq̃ potentior, & magis efficax, se cundùm Bal. in l. non ignorat, col. 1. in fi. C. qui accu. nõ pos. & Abb. in d. c. transmissæ, col. fi. & diffusius Barb. d. consi. 27. declarando tñ pręd icta, & intelligendo, prout aliàs diffusè cõ
27 sului in ciuitate Flor. Et† talis asserta quasi possessio præferen da minimè est ueritati, & probationi, concernẽti necessariam ostensionem filiationis, secundùm doc. in d. c. per tuas, & Iac. But. in l. quidam. ff. de proba. & Alex. consi. 88. nu. 10. uol. 7. &
28 Barb. d. consi. 27. Et† per hanc pręsumptionem legalẽ, de qua ĩ d. l. miles. §. defuncto, cessat penitus illa quasi pos. filiationis adulterinæ, & transfert onus probandi cõriũ in aduersarium, ut probatur

probatur in l.siue possidetis. C.de prob.vbi Saly.optimè istud
29 declarat,& firmat.Et†quia in decisoriis ista quasi possessio, &
tractatus minimè reperit̃ esse sufficiens,ſm Bal.in d.ca.p tuas,
col.3.Cy.in d.l.non nudis.Ias.in d.l.neq; professio,nu.2.cum
aliis alle.per Deci.d.consi.54.col.j. de veritate tñ prædictorũ
30 videnda sunt,q̃ aliàs deduxi in d.consi.meo edito Flor. ¶†Po-
stremò superius conclusis non obstabit asserta transatio, vt dr̃
facta inter istos nobiles de Felicinis,& prædictum d.Lud.nam
facta ostenditur non visis,lectis, nec cognitis verbis testa. per
d.Bar.p tex.in l.de his,& in l.non est ferendus.ff.de transa. cũ
* concor.ibi collectis per Mod.& p oẽs * scrib.post Bar.in l.qui
31 Romę.§.duo fratres.ff.de uerb.oblig. Eo†etiã: qm̃ inter ipsos
nobiles fratres de Felicinis fideicommissarios adest unus mi-
nor ualens petere restitutionem in integrum aduersus transa
ctionem illam, & quo mediante alij fratres gaudere poterunt
dicto beneficio.l.si cõem .ff.quemad. serui.ami. cum aliis ple-
nè cumulatis per Fely.in c.j.de præscri.& per Ias.in l.si eman-
32 cipati.C.de colla.¶†Nec erit impedimento iuramentum p̃sti
tum: tum quia non obst.per nobiles petita, & obtenta fuit ha-
bilitatio,iuxta plenè not.per oẽs maximè Fely.in c.j.de iu.iur.
33 Tum † etiam qm̃ beneficio. d.l.de his, minimè apparet fuis-
se renunciatũ, & iur̃m appositum minimè tollit dispositionẽ
* illius ſm magis * cõem, quæ plenius deducetur in iudicio pe-
titorio.Et ista in præsenti satis erũt apertissimè concludentia,
Ludo.infantem non esse mittendũ in possessionem bonorum
possessorum per ipsum do.Lud.tpe suæ mortis,si aliud ipse in-
fans non docuerit,seu psonã suã non legitimauerit, vel docue-
rit se esse talem, & habilem ad dictã missionem petitam obti-
34 nendam.¶†Nec superius cõclusis habebit ulterius obstare, si
dictus infans petierit dictam missionem per remedium,& edi
ctum Carbonianum,quod in casu præsenti vr̃ locum sibi ven-
dicare:cũ ipse sit impubes,& instõ de eo facta per d.Lud.reuo
cetur in dubiũ, cum facta legatur tanquã si esset eius filius, &
id penitus denegetur ſm Bar.in l.j.§.Põponius,uer.nisi fortè.
ff.de Carb.edi.& ſm Bal.in l.1.in 2.oppo.C.eo. & Ias.ibidem
35 in rub.nu.2.†Cessat enim in casu præsenti remedium prædi-
ctum:qm̃ vt illud obtineri possit, per prius satisdandũ est ſm
formam traditam in l.1.§.1.& in l.si is.§.1.pen.& fi.& in l.3.
* §.duæ,ver.finge pupillum.l.pe.& l.fi.ff.de Carb.edi. & aptius
in l.1.C.eo.ubi docto.* oẽs post gl.istud comprobant, q̃ satis-
datio pro parte dicti infantis hucusq; non apparet nec præsti-
ta,nec oblata,& ea cessante prorsus locus esse nõ poterit reme-
36 dio,& edicto prædicto iurib.quib.s̃.Præterea, †etiam si talis
satisdatio præstaret̃,adhuc cessabit tale remediũ: cũ dictus in-
fans ueniat tanquã institutus a d.Lud.cuius testa.dr̃ nullũ, &
inualidũ,ut fuit superius deductũ, quo casu cessare debet talis
petita missio ex capite edicti Carbo.l.1.§.si quis.l.impubes, §.
37 cum uerò.ff.de Carbo.edi.Tertiò,†ut Carbo.edicto locus sit,
prius p̃cedere dẽt summaria ꝓbõ legitimæ filiationis, aliàs ta-
le remediũ non uenit cõcedendũ: ut est tex.apertus in l.fin.C.
de Carbo.edi.ubi oẽs passim istud sequunt̃,per tex.in l.3.§.cau
sæ,& §.seq.ff. e.ti.ubi expresè disponit̃,recipiendã esse talẽ ꝓ-
bationẽ,& sine cãæ cognitione tale remediũ non esse concedẽ
38 dum.Et†ulterius ibi tradit̃,excipientẽ,& dicentẽ illũ non esse
filium,debere audiri,ut istud probet, & euidenter hoc diceret̃
ꝓbare,ſm gl.ibi in uer.non esse, qñ id doceret ſm terminos.
l.filium.ff.de his qui sunt sui,quæ decisio ꝓpriè adaptat̃ ad ca-
sum nr̃m,ut superius iã deduximus,citãdo legẽ,miles.§.defun
cto.ff.de adult .& alias ꝯcor.decis. & si infans antedictus sum-
mariè probare intendit de sua filiatione, & se natũ,ex d.d.Lu.
ipsi Mag.nobiles de Felicinis cõcludenter ac euidenter ꝯ̃rium
ꝓbare parati sunt,uti iã obtulerũt,& ad istud admitti debent,
39 p tex.apertũ in d.§.causæ,Ista†.n.summaria cognitio, & ꝓbõ
facienda p dictũ infantẽ filiationis p̃dictę, nõ excludit ꝓbatio
nes, & defensiones sup ea faciendas p d.Mag. de Felicinis uo-
lẽtes ꝯ̃riũ ꝓbare,& ueritatẽ ipsam oñdere,p tex.ĩ cle.sæpe,uer.
nõ sic tñ,de ver.sig.in cle.ubi post gl.& doc.& repet. ibi plura
40 cumulãt. Et † qualis probõ p ipsum infantẽ sup hoc facienda
sit,tradũt oẽs in d.l.fi. & Bar.in d.§.causæ,in fin.& diffusius in
extrauag.ad reprimen.in uer.summariè,uer.expedit̃ autem,&
41 uer.circa modũ probandi,& uer.si uerò non ita.Et†in præsen
ti nõ erit disceptandũ,an assertio,seu testificatio mr̃is dicentis
aliquẽ ex eã natũ fuisse generatum,& cõceptum ex semine ei⁹
mariti,seu alterius ꝯcludẽtẽ inducat ꝓbõnem,ita ut eius asser-
tioni standũ sit,& probõ in ꝯ̃riũ nõ recipiat̃, prout recipienda
ẽt esset,si deponeret,illũ ex ea nõ fuisse genitũ, & natũ,ut suo
loco,& tpe plenissimè dicet̃, & allegabit̃. Solũ.n.instat̃ mulie-
rẽ,q̃ dr̃ esse matrẽ alicuius posse produci in iudicio,ut sup hu-
iusmodi caplo hẽat deponere,& cũ iur̃o suũ testimoniũ apire,
qđ quidẽ alicui id petenti denegandũ nõ erit,ut probat̃ in c.p
42 tuas,& ibi Doc.oẽs istud no.ex̃ de ꝓb.Vbi†ẽt disputant,cui te
stimonio, & assertioni stãdũ sit, si eadẽ mulier diuersas,& ꝯ̃rias
sup isto exhibuit testificationes,& testimonia,& ad idẽ faciunt
no.in c.trãsmissæ,ex̃ qui fil.sint leg.ubi doc.tradũt,facit etiã.l.
uxorẽ.ff.de manu.test.& quæ tradit ibi Ang.dicens,aliquã tan
quã matrẽ alicuius posse ꝓduci in iudicio,vt deponat ex quo
uiro ille natus sit,& gñatus.uti refert,& sequit̃ And.Barb.cõsi.
27.scripsit doctissimus,col.mihi 5.uer.maximè hmõi,uolu.1.
ad idẽ.l.1.§.Iulianus,ubi Bar.& alij ẽt no.ff.de alen.uel agnos.
lib.& ẽt tex.iuncta gl.1.circa fi.citan.alia iura in l.ẽt. de prob.
ubi mr̃ in iudicio,& in actis cõfessa fuit,filium ex ea natũ non
fuisse conceptũ ex marito,sed ex alio,& ad eundẽ sensum pos-
sent adduci tradita per doc.in l.filiũ.ff.de his qui sunt sui, uel
alie.iur.& ĩn l.Gallus,in prin.ff.de lib.& posth.& in l.neq; ꝓ-
43 fessio.C.de testa.cũ concor.† Omissis quamplurimus generali
bus,& uulgatis disponentibus,probationum materiam non es
se angustandam,& restringendam,sed negociorũ ac rerum ue-
ritatem habendam,& inquirendam esse. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Trãsactio propriè illa ẽ, quæ fit de re dubia,et lite futura incerta.*
2 *A transactione nõ est licitum transigentibus recedere,quod decla ratur,& numero 33.*
3 *Maximè quãdo uallata est iuram. qđ est inuiolabiliter obseruãdũ*
4 *Quãdo est lis,seu timor probabilis litis,cõuentio facta largo mõ potest transactio dici.*
5 *Contractus iudicatur ex suo effectu,& non ex nominatione.*
6 *Et ualebit cõuentio, tãquã cõtractus diuisionis,qui innoĩatus dr̃.*
7 *Diuisio appellari potest transactio.*
8 *Fideicommissum potest remitti per pactum,& stipulationem.*
9 *Quisque potest suo iuri renunciare.*
10 *Renunciãtibus nullus ulterius datur regressus ad iura renũciata.*
11 *Minor fideic.reciproco potest renunciare, & nu.36.& 37.*
12 *Minor cum auctoritate curatoris potest transigere.*
13 *Pro decreto iudicis regulariter præsumitur, limita n.57.& seq.*
14 *Transactio facta per dubiũ euẽtũ litis, uidetur tollere læsionem, & nume.102.*
15 *Conuentio habetur pro adimpleta, quãdo stat per illũ,qui debet adimplere,quominus adimpleatur.*
16 *Non potest remitti fideicommissũ, nisi cognitis, & lectis uerbis testamenti illud continentis.*
17 *Nisi aliter de eo habita fuerit notitia.*
18 *Vel nisi unicũ tantũ deberetur fideic. ad quod necessariò relatio esset facienda, & nu.93.*
19 *Scientia probatur per coniecturas.*
20 *L.de his.ff.de transac.nõ procedit, quãdo fuisset renũciatũ omni. ll.auxilio,sed contra nu.85.& seq.*
Et idem quando fuisset renũciatio uallata iuramento,sed contra, nu.88. & seq.
21 *Rebus suis põt quis onus apponere ad commodũ alterius absẽtis.*
22 *Rei suæ quisque est moderator, & arbiter.*
23 *Alteri potest quis stipulari, quando in consequẽtiã sua interest.*
24 *Idem considerata æquitate Can. & interueniente iuramento.*
25 *Et si per statutum idem disponeretur, quod ualidum est.*
Per alium non habentẽ commodũ, potest alijs quæri commodũ.
26 *Executio non debet impediri per exceptiones requirentes altiorẽ indaginem, & nu.114. & seq.*
27 *Hæres adeundo cõfundit omnia iura, quod declaratur, et n.119.*
28 *Inuentariũ nõ iuuat, quando in illo scienter aliquid fuit omissũ.*
29 *Fideicõmissũ cõditionale, si sine liberis grauatus moriatur &c. debetur purificata conditione.*
30 *Grauatus põt alienare legitimam, et quartam Trebellianicam, in quibus alienata computantur.*
31 *Reliqua nõ potest alienare, nec hypothecare in damnũ fideicom.*
32 *Transactio uera, & propriè quæ dicatur.*
Nec fieri põt super lite ficta, si non adest timor instantis litis, uel potentia propinqua, seu causa probabilis, & nu.33.

34 Aſsertioni partiũ firmantiũ dubiũ eſse de lite, non eſt ſtandũ.
35 Minori læſo, & renũciãti fideic. cõpetit reſtitutio, nu. 36. & 37.
37 Fideicommiſsũ ſimplex continet utilitatẽ, et ſpem probabilem.
38 Quis tranſigendo alienare dicitur.
39 In trãſactione, & alienatione rerũ mi. requirit̃ ſolẽnitas iuris.
40 Solennitates requiſitæ in alienatione rerum minoris.
41 Sicut bona immobilia minoris nõ poſsunt alienari ſine ſolẽnitate, ita etiam non poſsunt obligari.
42 Qui non poteſt alienare minus etiam poteſt facere actũ per quẽ ſequi poſſit alienatio.
43 Statu. inducens nouam ſolennitatẽ in alienatione rerũ minoris nõ propterea ṽr tollere alias ſolẽnitates de iure cõi requiſitas
Intell. ad ſtat. Bono. ſub rub. de contrac. fac. cum minore.
Statutum tolles reſtitutionẽ in integrum, non propterea tollit alia remedia, & alijs ſequentibus.
44 Statu. correctorium regulariter non extenditur.
45 Et intelligi debet, ut tertio minus damnum inferatur.
46 Forma, & ſolennitas à ſtatuto tradita cenſet̃ ſubſtantialis, ita ut actus aliter geſtus reddatur nullus.
47 Obſeruanda nanque eſt omnino ad unguem, & nu. 48.
49 Formæ ita traditæ non poteſt aliquid addi, nec minui.
50 Et adimplenda eſt ſpecificè, & non in æquipollenti.
51 Qualitas à ſtatuto requiſita omnino probanda eſt.
52 Probatio dẽt eẽ certa in utraq; parte alternatiuæ, ut cõcludat.
Alternatiua incertitudinẽ inducit, ſi in utraq; ſui parte non inducit effectum requiſitum.
Defectus ſolennitatis requiſitæ de facili oſtendit̃ per exhibitionem inſtrumenti inde confecti, & nu. 53.
Maximè quando non uerſamur in facto antiquo.
Nec ſtandum eſt inſtr. & præſum. inde inductæ, ſed ueritati.
54 Curatoris auctoritas non ſuplet defectum nullitatis.
55 Nec tollit beneficiũ minoris, ſi illi ẽ præiudiciãlis, uel damnoſa.
Actus celebratus ſine ſolẽnitate in dubio præſumit̃ damnoſus.
56 Curator non eſt dandus, ut auctoretur donationi.
57 Præſumitur pro decreto iudicis, quando in eo ſunt enunciatæ ſolennitates requiſitæ.
58 Et debent ſolennitates nominatim in eo exprimi.
59 Et contra pręſumptionẽ decreti recipitur probatio in cõtrariũ, & illi ſtatur.
60 Probatio uera excludit præſumptionem contrariam.
Ceſsat præſumptio decreti, quando eo tempore non potuerunt interuenire ſolennitates.
Eſto q̃ notarius aſserat eas interueniſse cũ cauſæ cognitione.
Euidentia facti conſiderata temporis breuitate excludit omnẽ præſumptionem.
61 Non preſumit pro decreto, quãdo nõ interuenit cauſę cognitio.
62 Breuitas tẽporis tollit cauſæ cognitionẽ, & arguit omnia fuiſse geſta præcipitanter.
63 Decretũ interpoſitũ ex falſis allegationibus, & cauſis nullũ eſt.
64 Iuramẽtũ ſimpliciter præſtitũ per minorẽ ſolũ facit eũ maiorẽ, nec tollit alios defectus.
65 Iuramentum minoris ceſsat data enormiſsima læſione.
66 Et nihil operat̃, quando fuit præſtitũ per errorẽ, et ex falſa cã.
67 Nec tollit allegationẽ erroris, & ignorantiæ, quãdo iurans non eſt certus de facto.
68 Iuramẽtũ non ſupplet defectum ſcientiæ, & conſenſus.
Statu. poteſt diſponere ſuper iuram. ſi ſpecificè fuit confirmatũ à ſum. Ponti.
69 Geminatio plures operatur effectus.
70 Ratificatio eodẽ momento facta, cũ actu præced. & nõ ſeruata forma ſtatuti nociua minimè eſt.
71 Geminatus conſenſus minoris parum operatur.
72 Ratificatio facta ex falſa cauſa, & ab ignorante nihil nocet.
73 Beneficium competens minori communicatur alijs.
74 Contractus iudicatur indiuiduus ex uoluntate contrahentiũ.
75 In indiuiduis actus in totũ redditur nullus ſi pro parte tãtũ nõ ualeret.
76 Intellectus §. ſi quis. ff. teſt.
77 Ignorantia præſumitur in facto alieno.
78 Renunciatio non extenditur ad ignorata, & incognita.
79 Conſenſus, & animus deficit, ubi adeſt error, & ignorantia.
80 Renunciatio facta de fideicommiſso minimè ualet, ſi in ea non apparet facta mentio de teſtamento.
81 L. de his. ff. de tranſact. quare induxit cautelam. de qua ibi.
82 Eius diſpoſitio procedit, etiã ſi in inſtrumẽto renũciationis appoſita eſsent illa uerba, conſultè, deliberatè, ex certa ſciẽtia & non per errorem.
83 Procedit etiã ſi renunciatio eſset facta in genere: nõ. n. ſufficit generalis cogitatio.
84 Qua ratione diſpoſitio. d. l. fuit inducta.
Illi diſpoſitioni etiam in ſpecie non poteſt renunciari.
85 Nec ualet illa clauſula, omni legum auxilio.
86 Quo caſu d. clauſula producat effectum.
87 Diſpoſitio. d. l. p̃cedit, ẽt ſi fuiſset renũciatũ cũ iura. & nu. 88.
89 Iuramentũ nõ ſe extendit ad ignorata, & incogitata, & nu. 91.
90 Iuramentũ quãdo, & quo caſu dicatur habere uim expreſſi.
92 Clauſula, promiſit obſeruare, adimplere, non cõtrauenire &c. qualiter intelligatur, & interpretetur.
94 Renunciatio, & remiſſio eſt ſtricti iuris, & in ea nõ ueniunt niſi expreſsa.
95 Renunciatio limitata, limitatũ producit effectum.
96 Ex proœmio colligitur cauſa finalis.
97 Contractus redditur nullus ex defectu cauſæ finalis.
98 Error excludit conſenſum.
99 Falſa cauſa uitiat actum.
100 Mens potiſſimum attendi debet in contractibus.
101 Renunciatio facta ex falſa cauſa, & per errorẽ nõ eſt nociua.
103 Contrahentes poſsunt apponere legẽ, & cõditionẽ in cõtractu.
104 Contractus celebratus ſub conditione, illa ceſsante, nõ ſortitur effectum.
105 Qui lege permittente actum facit, pœnam non meretur.
106 Grauatus nõ põt apponere onus reb. ſubiectis fidei. & nu. 113.
107 Natus ex coniugata põt eſse q̃nq; filius adulteri, & nõ mariti.
108 Nõ põt quis ſe iuuare ex contractu, ſuper quo pendet lis, & quæſtio. & nu. 111.
109 Res geſta inter aliquos non capit alias perſonas, nec illis actio quæritur.
Fallit in dote.
110 Actio non poteſt quæri alteri, niſi illo ratificante.
112 Subſequi debet ratificatio re integra, & non poſtmodum.
114 Fideicommiſsarius eſt legitimus contradictor.
115 Fideicõmiſsario regulariter per grauatũ reſtitutio faciẽda eſt.
Fallit, conſiderata æquitate canonica.
116 Item, quando grauatus pendente conditione alienauit.
117 Item quando ſemel facta fuit reſtitutio.
118 Item quando bona erant uacantia.
120 Prothocollũ, & imbreuiatura ſcribi debet per notariũ rogatũ, uel ſaltim ipſe ſubſcribere debet.
121 Aliàs ſi non ſcribit, ſeu ſubſcribit, nihil probat.
122 Ex prothocollo, & imbreuiatura nulla nõ poteſt reaſsumi publicum documentum.
123 Subſcriptio neceſsaria eſt, quæ dat robur.
124 Impugnat̃ opi. Bal. & ſequaciũ dicentiũ cõtrariũ, & nu. 125.
126 Contrarietas Alex. conſulendo, & dictorũ ſuorũ declaratio.
127 Inſtrumentũ ſumptũ ex prothocollo nõ debet facere maiorem fidem, quàm protocollum originale.
128 Si protocollum eſt nullum ſumptum ex eo etiam erit nullum.
129 Diuerſitas literarũ, cõcellationes, & apoſtillæ reddunt prothocollum ſuſpectum.
130 Forma qua notarius debet ſubſcribere inſtrumentũ per alium ſcriptum.
131 Poteſtas legitimandi competit ſupremis principibus, uel illis quibus ipſi conceſſere.
132 Qui dicit ſe habere priuilegiũ legitimãdi habet illud oſtendere.
133 Nec creditur Com. pala. dicenti ſe habere priuilegium.
134 Nec creditur legato de latere in his, quæ nõ ueniunt in generali commiſſione.
135 Et longitudo temporis non probat hanc poteſtatem.
136 Nec etiã credit̃ notario aſserenti ſe uidiſse priuilegiũ, &c. ẽt ſi eſsent plures, & nu. 137. & 138.
139 Sumptũ, ut probet, dẽt habere citationẽ partis, & auc. iudicis.
140 Priuilegiũ continens conceſſionẽ inſolitam redditur ſuſpectũ.
Solita attenduntur, & conſueta.
141 Stilus ſupremorum principum attenditur, & conſideratur.
142 Stilus ipſorum probatur ex inſpectione aliorum priuilegiorũ.
143 Legitimatus ſecundum unam opinionem excludit ſubſtitutũ.
144 Secundum uerò aliam non excludit.
145 Geminatio, & repetitio oſtendit enixã uoluntatẽ diſponentis.

146 Præpo-

146 Præpositio, ex, causam proximam, & immediatam importat.
147 Substitutus non excludit sine dubio à legitimato, quãdo hæres fuit grauatus, si decederet sine filijs ex legitimo matrimonio natis, & nu. 148.
Qualitas illa natiuitatis apposita à testatore debet adesse eo tempore.
149 Legitimatus non excludit substitutum, quãdo testator erat persona nobilis, & mag. & abhorrebat illegitimè natos.
150 Hæres grauatus nõ debet suo arbitrio fideicõmissũ subuertere per legitimationem.
151 Testator prohibens alienationem, cõprehendit omnẽ factã tã inter uiuos, quàm in ultima uoluntate.
152 Voluntas testatoris obseruanda est: cũ pro lege habeatur.
153 Nec debet subuerti secundũ aliquos, etiam per principem.
154 Fideicom. citandi sunt, quãdo legitimatur filius grauati.
155 Legitimatio facta uiuente patre sine citatione aliorũ ualet in bonis suis.
156 Non autem erit ualida quò ad bona subiecta fideicommisso.
157 Comes palatinus nõ potest uti plenitudine potestatis, & tollere fideicommissum considerabile.
158 Licet princeps supremus uti possit tali potestate, tamẽ Com. palat. cui est concessa, non debet illa uti.
159 Comes palatinus debet uti potestate sibi data, cum ratione, moderamine, & honestate.
160 In Com. pala. non sufficit potestas data cũ plenitudine, sed debet adesse causa uera, & non putatiua.
161 Inferiores à principe, licet habeant iura principis, tamen sine causa non debent auferre rem alteri.
162 In Com. legitimante nõ præsumitur causa in dubio, quæ debet esse rationabilis & exprimenda est.
163 Illa causa, quòd nihil peccauit legitimatus, nõ est cõcludens.
164 Nec etiam illa, propter agnationem conseruandam.
165 Clausula, & ex alijs iustis, & rationabilibus causis, qualiter interpretatur, & ad quę referatur, & nu. 166.
167 Legitimatio relationem habet ad supplicationem porrectam.
168 Priuilegium Com. pala. interpretandum est, ut minus lædat ius commune.
169 Et ut minus noceat tertio, & illi damnum inferat, & nu. 170.
170 Et minimũ, et leue damnũ debet uenire in d. potestate cõcessa.
171 Verba priuilegij, quòd legitimatus possit uenire cõtra testamẽtum qualiter interpretantur.
172 Iniquũ est, & absurdũ, quòd legitimatus plus cõsequatur, quã legitimè natus.
173 Non est danda materia, & occasio delinquendi.
174 Verba, & concessio generalis restringenda uenit ad terminos habiles.
175 Clausula in fine posita referenda est ad præcedentia.
176 Verba omnia, & singula comprehendunt omnia præcedentia.
177 Dicta uerba, omnia & singula, geminata sunt.
178 Clausula in fine apposita limitat & præcedentia.
179 Concessio limitata limitatum producit effectum.
180 Ablatiui absoluti conditionem important.
Clausula, confisi de ratione, moderamine, & honestate actus per uos faciendi, quid importet, & alijs seq.
181 Verbum, confisi, quid importet.
182 Nullum uerbũ priuilegij censet frustratoriè appositũ, & nu. 183.
183 Nec sine effectu operandi.
184 Expressio qualitatũ ostendit animũ exprimentis, uolentis illas obseruari.
185 Vnius inclusio est aliorum exclusio.
187 Denotat etiam discretam inspectionem actus gerendi.
188 Discretio boni uiri arbitrium importat.
189 Ratio debet esse bona, & ea sublata cessat dispositio.
190 Quod ratione caret, extirpandum est.
191 Verba, de ratione cõfisi, æquipollent illi clausulæ, prout ratio dictaret.
192 Clausula, prout ratio dictaret, intelligitur posita iustificatiuè.
193 Clausula, prout ordo rationis exegerit, idem importat.
194 Verbum moderamen, denotat diminutionem concessorum.
195 Moderamen procedere debet cum causa iusta.
195 Capitur etiam, & quandoq; pro discretione.
196 Verbum, de honestate, importat restrictionem, & limitationẽ & arbitrium boni uiri.
197 Honestas nil turpitudinis habere debet.
198 Ratio honesti non patitur, ut inferatur damnum tertio.
199 Honestas omni lucro, & comodo præferenda est.
200 Suprema ptãs principis nõ includit, ut possit facere iniustum, & inhonestum, & communiter peccatum.
Verba priuilegij, citatis, uel nõ citatis, cõtra testamen. & sine causa, qualiter interpretentur, cum præceden.
201 Differt, an potestas sit cõcessa absolutè, an uerò limitatè ad arbitrium boni uiri.
202 Exempla legitimationũ factarũ per principes supremos declarant potestatem per eos datam Comi. palati.
203 Non est uerosimile, principem uoluisse concedere Comi. palat. potestatem legitimandi eo casu, quo ipse ea nõ utitur, nec uti solitus est.
204 Comes pala. non debet egredi potestatem sibi datam.
205 Et tantum debet ea uti, quantum illi concessa est, & nu. 206.
207 Legitimatio nõ potest esse, quãdo adest impedimentum de iure cano. tunc enim erit dispensatio, seu habilitatio.
208 Dispensatio, & legitimatio differunt, & una concessa nõ uenit alia.
209 Dispensatio non potest fieri sine causa.
210 Et quando ita fit, dicitur dissipatio.
211 Dispẽsatio nõ potest fieri sine citatione illorum, quorũ interest.
Clausula, citatis, uel non citatis, qualiter intelligatur.
Clausula, quòd legitimatus comprehendat in quacunque dispositione loquente de legitimè nato, qualiter intelligatur.
Item, & illa, quòd æquiparetur in omnibus, & per omnia natis ex legitimo matrimonio, & nu. seq.
212 Aquiparatio, & adequatio quem effectum producat.
213 Legitimatus, an & quãdo æquiparetur legitimè nato & ita fingatur.
214 Regula coæquationis, & æquiparationis non semper procedit.
215 Vt est etiã, quãdo reperitur limitata, et restricta per aliã legẽ.
216 Vel quãdo traheretur ad inhonesta, insolita, & afferentia dãnum tertio.
217 Vel quando sequeretur absurdum, seu inconueniens, & iniustè pateretur quis damnum.
218 Obreptio, & surreptio reddit ipso iure legitimationem nullã.
219 Facienda est mentio in legitimatione, ut cesset uitium subreptionis omnium qualitatum, quæ haberent mouere cõcedentẽ ad non concedendum, seu difficilius concedendum.
220 Debet etiã fieri expressio facti cõsumati in specie, & nõ in genere, & nu. 223.
221 Et nominandæ sunt personæ, quas tangit interesse, & numerus ipsarum, & nu. 220.
222 Obreptio etiam modica uitiat legitimationem.
224 Princeps potest reuocare priuilegium, & legitimationem, quã concessit gratis.
225 Princeps potest declarare ea, quæ in facto proprio consistunt.
226 Appellatio suspendit iudicatum.
227 Legitimatio facta de aliquo, ut de filio, qui uerè non est filius, iudicatur nulla.
Institutio hæredis facta de aliquo, ut de filio legitimato, non ualet, si legitimatio est nulla.
228 Et sine dubio ꝓcedit, qñ facta est, ut filio, qui uerè nõ est filius.
Qualitas, quòd sit filius tempore legitimationis, necessariò probanda est.
229 Intel. auct. itẽ si quis sine. C. de natu. libe. & n. 331. & alijs seq.
230 Non potest quis legitimari facere aliquem, ut eius filium, si ille uerè est filius alterius.
231 Natus ex marito, & uxore in domo mariti præsumitur generatus ex semine mariti, & nu. 234.
232 Filiationis probatio difficilis reputatur.
234 Ex indicijs tamen approbatis à lege assumitur probatio.
235 Procedit dicta præsumptio, & probatio, ẽt si aliquis habuisset conuersationem, & rem uenereã cum cõiugata, & maritata.
236 Fauore filiationis, & matrimonij præsumendum est honestum magis quàm illicitum.
237 Præsumendum est, maritum habitantem cum uxore uti cum ea re uenerea.
238 Confessio mariti etiam satis operatur.
239 Legitimatio non probat filiationem.
240 Qui asserit se filium, id probare debet, siue agat, siue cõueniat.
241 Maximè quando prætendit hæreditatem consequi.

Na-

242 *Natus ex vxorata potest esse filius adulteri, si conceptus fuit tempore, quo maritus erat absens, sen infirmus.*
243 *Potest etiam id induci, quando aliæ coniecturæ concurrerent, per quas constaret, illum esse filium adulteri.*
244 *Limitatio ad legem filium. ff. de his qui sunt sui, & ad legem miles. §. defuncto. ff. de adulier.*
Præsumptiones iuris inducunt liquidissimam probationem.
245 *Errans, & ignorans non dicitur consentire.*
246 *Nominatio sola non probat filiationem.*
247 *Alimentatio minus probat.*
248 *Et per istos actus, & similes non debet esse in potestate adulteri facere aliquem sibi filium, qui verè non est, et sic eludere dispositionem legis, & uoluntatem testatoris.*
249 *Præsumptio potentior præferenda est alijs non ita potentibus.*
250 *Quasi possessio filiationis non debet præferri veritati.*
251 *Quasi possessio an sit sufficiens in decisorijs.*

CONSILIVM XII.

Transactio ista celebrata inter mag.equites.d.La-
ctan.Iulium,& Herculē fratres de Fe-
licinis ex vna,& q.mag.equitem.d. Lud. de Felicinis ex altera
vr̃ valida,& firma, & de iure subsistere,ēt si ꝯsideret ut ꝓpria,
1 & vera transactio,uti nominat̃. Nā† facta apperet de re dubia,
& lite futura incerta.l. 1.ff.de transa.l.2.C.eo. & ꝯtinet cām li
tis futuræ,& dubitationis,pp bona alienata p dictum mag. d.
Lud.q̃ mag.do.Lactan.& fratres asserebant non potuisse alie-
nari in p̃iudicium fideicō. super dictis bonis eis debendi se-
cuta morte dicti.d.Lud.grauati,& decedētis sine filijs mascu-
lis lt̃imis,& naturalib.& ex legi.matri.natis,eo ēt:qm̃ Lud. in
fans assertus filius.d.d.Lud.non potuit lt̃imari in p̃iudiciū di
ctorum mag.fratrum oppositum asserente ipso d. Lud. iurib.
& decisionib. hincinde pro vtraq; parte facientib. & rem ip-
sam dubiam reddentib.de quib. inferius plenior habebit̃ ser-
2 mo.Et† qm̃ prędicti.d.Lactān.& Iulius maiores erant, procul
dubio potuere dictam transactionem celebrare, a qua recede
re ipsorum arbitrio minimè poterunt: cum talis ꝯ̄ctus sit a iu
re approbatus.d.l.2.l.cās.l.cum proponas. l. non minorem.l.
si maiores.l.transactionem.C.de transa.& ff.eo.ferè per totū,
3 cum conco.Eo† magis cum proprio iur̃o illam ꝯfirmauerint,
quod operat̃ obseruationē illius inuiolabiliter debere fieri, ut
in auth.sacr.pub.C.si aduer.uend.& p Bal.& alios in c.maiori
bus,tit.si de feu.fue.contr.int.do.& agn.in l.pactum dotali.q.
9.C.de colla.Cum.in l.si quis hæres.ff.de acq. hær.& Alex.in
4 l.sed & si quis.§.quæsitum,col.1.ff.si quis cautio.Et† quia ser-
uari pōt sine interitu salutis æternæ, omnino seruandum erit.
c.cū ꝯtingat.de iu.iuran.c.2.de pac.lib.6.cum uulgari.Et si di
ceret̃,istam non fuisse ueram transactionem,ex quo non erat
lis,nec timor probabilis litis,ut statim subijciet̃, tñ largo mō
transactio poterit dici,nam verè ꝯtinet diuisionem bonorum
5 faciendam post mortem dicti.d.Lud.† & qualitas istius ꝯ̄ctus
iudicabit̃ ex suo effectu & non ex nominatione,ſm Bal.in l.2.
ver.sed iuxta hoc quæro.C.cōmoda.& in rub.C.de iu. emph.
in fine,p.l.insulam.ff.de presc.uer.& tradit Abba.p illum tex.
6 in c.constitutus,col.fi.de reli.do.Erit † igit̃ ualida tanquam ꝯ̄-
ctus diuisionis,qui innominatus dr̃, ſm Bar.in l.diuisionis.ff.
de pac.& Bal.in rub.C.de rer.permu.ver.quid in diuisione,&
7 Ale.in l.iurisg.in prin.col.fi.ff.de pac.Et † talis diuisio transa-
ctio poterit appellari,ut no.Bar.& alij in l.tres fratres.ff.de pa.
& diffusius in l.qui Romę.§.duo fratres. ff. de uerbo. obliga.
8 & Fulg.ꝯs.120.sup eo.in prin. Et† si ꝯ̄ctum p̄dictū iudicamus
vt diuisionē simplicē,uel ut pactum, & stipulationem, p̄dicti
mag.fratres potuere remittere dictum ius fidei. eis cōpetens,
& illi renunciare,ut vn̄r renunciasse, & a seipsis simplr abdi-
casse oē ius,qđ ipsis forsan competijsset super dictis bonis præ
textu.d.fide.iuxta plenè tradita in l. 1. & in l. cum proponas.
C.de pac.& in l.de fideicom.de trans.& diffusius p oēs in d.§.
9 duo fratres.Et† qm̃ quisq; potest suo iuri renuuciare, uulga. l.
10 si quis in conscribendo. C. de pact. Et † ipsis renuncianti-
bus,& remittentibus nullus vlterius dandus erit regressus ad
iura,quibus renunciarunt,ut traditur in dictis iuribus,& in l.
q̃ritur.§.si venditor.ff.de ędi.edic. stante potissimum iuramē.
11 ut fuit deductū.Et† licet mag.d.Hercules sit minor ann. xxv.
tñ talis ętas non vr̃ esse impedimento,quin potuerit renuncia
re.d.fideicō.quod vr̃ esse factum reciprocè, nec propterea po-
terit in integrum restitui tanquā læsus, ut hr̃ in d.l.de fideicō.
12 Eo† ēt qm̃ curator sibi datus,cuius auct.ipse.d.Hercules tran-
sactionem fecit,robur illi,& firmamentū præstitit, ut no.gl.in
l.pręses.C.de transa.& in l.tutoris.ff.de pac.& hr̃ in l.interdū.
§.qui tutela.ff.de furt.& in l.si pignore.§.fi.eo.tit. præstitit ēt,
& formiter iur̃m,ad no.d.auth.item si sacr̃a pube. Accedente
13 † insuper decreto iudicis,pro quo præsumendū est,ad no.in l.
cum putarem.ff.fam.ercis.& per gl.ordi.in l.1.C.de fid.instr.
lib.10.quam sequitur Bal.in l.fi.C.de præd.min.& in l.cū hi.
§.si prætor.ff.de transact.post Spe.in tit.de emp.& uend.§.nūc
dicendum,uers.breuiter,cum aliis relatis per Mod.post Fel.&
antiq.in c.qm̃ ꝯ̄,de prob.col.22.uer.in controuersia.nume.5.
14 Prout† etiā d.d.Hercules minor,& eius fratres minimè pote-
runt dictam transactionem seu diuisionem retractare, si enor-
mem adducerent læsionem: tum quia nulla vr̃ adesse læsio, tū
ēt,qm̃ pp dubium euentū,& si læsio adesset, trāsactio facta nō
posset rescindi.l.Lucius.§.fi.ubi gl.& Dy.no.ff.ad Tre. & p gl.
in uer.restituerent,in c.cum causa,de emp.& uend.& ibi doc.
no.post Spe.in tit.de emp.& uend.§.nunc uidendum,uers.qd
de transactione,& adducit Ale.in l.si quis cum aliter,col.3.ff.
de uer.obl.& consi.118.uiso,nume.5.uolu.7.cum simi.addu
ctis per Dec.d.consi.569.nu.9.& 10.consil.216.uisa, num.4.
15 5.Et† quia secuta morte.d.Lud. transactio ipsa fuit sortita effe
ctum,& Lud.infans hæres ipsius illam ratam habuit, & acce-
ptauit,dicti mag.fratres non poterunt se iuuare,asserentes illā
non fuisse effectum sortitam: cū istud procedat culpa, & facto
ipsorum recusantium adimplere conuentiones in illa apposi-
tas,quæ hr̃i debent pro adimpletis,cum per ipsos stet, quomi-
nus adimpleantur.l.iure ciuili, & ibi gl.& scriben. citan.ꝯcor.
16 ff.de condi.& demon. Minus† ēt poterunt deducere illam nō
ualuisse: eo qm̃ non habebant notitiam & scientiam testamen
ti conditi per,q.dom.Bar.per fideicommissum uocantem eos,
nec fuere lecta uerba dicti testamenti,& fideicōmissi,prout vr̃
iure requiri.l.de his.ff.de transa.ubi concor.adducunt, & dif-
17 fusè per oēs in d.§.duo fratres. Et † ideo tanq̃ ignorantes non
uidentur renunciasse dicto fideicommisso. l.si mater decedēs.
ff.de inoffi.testam.Habuerunt nanque plenā notitiam d.fidei-
commissi,& de bonis peruentis ad ipsum d.Lud.a d.Bart.eius
patre,de quibus in d.transactione,& diuisione expressa hr̃ mē
tio,nec ad aliud testm̃, seu fideicommissum poterat haberi re-
18 latio,nisi ad istud tantùm, † quo fit,ut perinde haberi debeat
ac si nominatim, & in specie de illo facta fuisset expressio,arg.
no.in l.2.ff.de lib.& posth.& in terminis nostris tradit Barto.
* quem alij ibi* cōiter sequuntur in d.§.duo fratres,in 6.quæst.
circa finem,& Bal.in c.1.col.pe.in titu.Imper. Loth.quem re-
fert,& sequitur Ale.adducens alias decis.in d.consil.117.uol.
19 7.num.4.Et† sufficiens erit ista scientia probata per coniectu-
ras,maximè cum d.Lactan.& fratres essent extranei. d.d. Bar.
* ut plenè prosequitur Bar.quem alij * communiter sequuntur
in d.§.duo fratres.q.2.& 3.& per eundem in l.eius qui in pro-
uincia,num.29.ff.si cer.pet.& in l.is potest.ff.de acqui.hær. &
tradunt scriben.in d.l.de his,cum simi.ita declarantes,& limi
20 tantes illam legem.Quam† etiam limitant procedere,quando
renunciatum fuisset omni legum auxilio. argum. eorum quæ
habentur in auctē.matri,& auiæ .ubi Bal.colum.3. C.quando
mul.tu.off.fun.po.& tradit Ale.consi.11.uiso,uol.2.& alia ad
ducit Ias.in d.l.de his,nu.11.uersi.concludo ergo,ubi citando
Ale.d.consi.11.& quamplures alios docto. firmat, cessare di-
spositionem d.l.de his,qn̄ renunciatio fuisset facta cum iura-
mento,prout hic facta ostenditur,& sequitur Alex.d.consilio
118.nu.4.& Corn.consi.6.uol.1. ¶ Et qm̃ inter alias conuen-
tiones appositas in d.ꝯ̄ctu transactionis, seu diuisionis descri-
pta apparet illa,quòd omnia bona immobilia, & sese mouētia
d.Ludo.deberent diuidi inter d.Lactan.& fratres, & d.Ludo.
infantē pro partib.ibidē expressis: cū onere tñ expresè iniun-
cto ambabus partib.ꝙ tenerentur, & essent astricti satisfacere
omnibus creditorib.& legatariis d.mag. do.Ludo. quod onus
vr̃ fuisse repetitum in alio capite seq.dicti ꝯ̄ctus, in quo expres
sa hr̃ mētio domus magnæ,ut deberet esse.d.Lud.infantis sine
21 aliquo onere satisfaciendi creditoribus.Et† proculdub.dicen-
dum vr̃,tale onus per ipsum d.Lud. dominum dictarum rerū
potuisse apponi,& appositum debere seruari,licet illi,in quo-
rum commodum onus fuit appositum, præsentes nō fuissent,
nec

nec aliqui fuerint stipulati.l.quoties.C.de don. quæ sub mo.
&in fi.tradit Cor.ↄs.154.in hac ↄsultatione,col.1.& 2.uol.2.
22 Cum † rei suæ quilibet sit moderator, & arbiter.l.in re man-
data.C.manda.l.sed & si lege.§.consuluit.ff.de peti.hęre.& ip
se mag.d.Lud.dictorũ bonorũ dñs esset non obst.fideicõ. sup
illis facto p eius patrem: cũ factũ fuerit sub illa ↄdõne, si de-
cesserit sine filijs,& expirauerit eo decedente cũ.d. Lud.infan
te eius filio,qui legitimatus vr̃ excludere dictos fideicõ. ut sta
23 tim subijciemus.Et†per.d.ↄuẽtionẽ vr̃ fuisse q̃sitũ ius efficax
dictis creditorib.quib.potuit ipse.d.Lud.stipulari, & acquire
re saltim in ↄñtiam: cũ sua interesset id fieri,ut p Bart.& alios
24 in l.stipu.ista.§.si stipuler.ff.de ver.ob.Eo † ẽt quia ↄsiderãdo
æquitatẽ can. põt alteri stipulari, maxi. interueniente iurã. ut
ad plenũ prosequunt̃ & Alex.& Mod.in d.l.stip.ista. §. alteri.
25 Prout†ẽt idẽ dicẽdũ ↄsiderato tenore statu.Bono. sub rub. de
cessionib.uer.item statuimus, de cuius ualiditate hr̃ p Bal. in
l.cũ patrẽ.C.de iu.dot.& Are.cõs.124.quo stat.disponit̃, quẽ
posse alteri stipulari, & illi actionẽ acquiri absq; cessione ali-
qua,prout ẽt: quia satis est dictis creditorib.istos mag. fratres
de Felicinis simplr̃ renunciasse,& a se ipsis abdicasse ius oẽ,qđ
habebãt sup dictis bonis uirtute dicti fideicõ.p quã abdicatio
nẽ.d.bona liberè remansere penes mag.do. Lud.cui fuit q̃sitũ
ius plenũ,sup dictis bonis & in ↄñtiam illa fuere, & sunt obli
gata dictis creditorib.hñtib.hypothecã,tã sup q̃rendis, ut est
uidere ex lect.instr̃orum eorũ crediti,& licet nõ potuisset cre
ditorib.stipulari: tñ per renunciationẽ,& abdicationem prędi
ctã aperuit illis uiã tollẽdo impedimẽtũ,si quod aderat, & ut
in simi.tradit̃ in l.posthu.§.si q̨s.ff.de inoff.test.cũ si. Potuere
igit̃ creditores.d.Lud.petere executionẽ eorum crediti,& mis
sionẽ in possessionẽ dictorũ bonorũ ₣m tenorẽ instr̃orũ eorũ
crediti,& alias ↄstitutiones ciuitatis Bõ. & petita executio nõ
venit impedienda per exceptiones oppositas p.d. Lud.infantẽ
26 & per dictos mag.fratres de Felicinis.Tũ†quia requirũt altio
rẽ indaginẽ,& longã discussionẽ,arg.no.in l.3.§.ibidem.ff. ad
exhiben.& in l.3.§.causæ,& §.seq.ubi Bart. ff. ad Carbon.& p
eũdem Bar.in extrauag.ad reprim.in uer.summariè, & eund.
& alios Mode. in l.4.§.cõdẽnatũ,nu.2.ff.de re iud.Altior igit̃
indago versabit̃,an tale fideicõ.fuerit extinctum,uel ne, & an
condõ in eo apposita fuerit impleta,& purificata in personam
do.Ioannis filii.d.testatoris,uel in personã alterius filij, & po-
stremò in personam mag.d.Lud.itẽ uersat̃, an illi fuerit renun
ciatũ,uel ne.ulterius an.d.d.Bar.uel ne,& an legitimat⁹ exclu
dat substitutos fideicõ. & pendẽte discussione longissima ista
rũ exceptionũ dicta executio petita nõ vr̃ posse impediri,nec.
d.Lud.infans erit audiẽdus tanquã uocatus a mag.d. Bar. seu.
d.Dorothea: qm̃ ab illa verbis expressis exclusus apparet, nec
a.d.Bar.fuit uocatus,ut est videre ex verbis testa.p ipsum cõdi
27 ti,& diffusius statim attingemus.Nec†inuentariũ ↄditũ ab ip
so ĩfante habet eũ releuare,nã oĩa ipsius iura fuere ↄfusa adeũ
do hr̃ditatẽ.d.Lud.ad not.in l.Vranius,cum concor.ff. de fide
28 iuss.Multa†insuper omissa fuere in d.inuentario, de quib. tu-
tor pupilli plenã habebat cognitionẽ,& de quib. in illo nulla
facta est mentio,quo fit,ut protestatio in fine eius apposita il-
li prodesse non possit tanq̃ in fraudẽ aliorũ facta,ad trad.in l.
fi.C.de iu.delib.¶Considerata tñ vera facti ↄtingẽtia,istis mi-
nimè obstan.dico assertos creditores ad dicta bona non posse
venire,cũ fuerint,& sint subiecta fideicõ.debito.d.Magni. fra
trib.de Felicinis,ex testam. ↄdito per.d.d. Bar.patrem mag.d.
Lud.de Io.& d.Ant.qui grauati erat per fideic. dicta bona re-
stituere,d.mag.fratrib.casu, quo decederẽt sine filijs ex legiti-
mo matrimonio ex eis natis,prout iã decesserũt,p mortẽ quo
rũ adimpleta fuit ↄdõ d.fideicõmissi, & illud fuit purificatũ,
quo fit,ut fideicõmissariis cõpetat ius,& remedium illud ↄñ-
di.l.filiũ quẽ habentẽ.C.famil.erc. l.ex facto.§.si quis rogatus
& alijs seq.ff.ad Treb.l.cedere diem.ff.de uer.sig.& l.fi. §. sed
quia.C.cõm.de leg.& fideicõ. diffusè per illa iura tradũt oẽs,
in c.Raynaldus,& in c.Raynutius,extra de test.& in c.si pater.
eo.tit.lib.6.& per oẽs in l.centurio.ff.de uul.& pup. & in l.p̃-
cibus.C.eodem,cum simi.Et†prædicti.do.Io.& do.Lud.gra-
uati de bonis ad ipsos peruentis nõ potuere alienare nisi quò
ad summam, & quantitatem tangentẽ ipsos iure legitimæ eis
debitæ.†& de iure Trebellianicæ,in quas duas quartas oĩa p
ipsos alienata,& consumpta iã veniunt imputanda.l. Marcel-
lus,§.res quæ.ubi doc.cõcor.adducunt.l.in fideicõ. ff.ad Tre-
bel.& plenè traditur in auth.res quę.C.cõia de leg.& fideicõ.
p Bar.& alios in l.in quartã.ff.ad leg.falc.no.oẽs in l.iubem⁹.
C.ad Trebel.& in d.l.filium quem hñtem,& Can.in d.c.Ray
naldus.c.Raynutius,& c.si pr̃,& ẽt scrib.in d.l.centurio,& in
d.l.precib.& aliàs diffusè dixi,& legendo,& consulendo. Ex-
31 cepta†igitur legitima,& Trebellianica ipsi grauati non potue
re dicta bona fideicommisso subiecta alienare, seu hypotheca
re in p̃iudicium ipsorum fideicõmissariorum d.l.fi.§.sed quia
d.§.res q̃,& d.auth.res q̃,p locũ a spãli, cũ suis infinitis cõco.
Iure igit̃ p̃mittente ipsi mag. fratres fideicommissarij p̃ferẽdi
ueniunt in dictis bonis oĩb.creditorib.dictorum grauatorum
excepta legitima, & Trebellianica ipsis filijs grauatis debita
₣m iura cõia,& uulga. q̃ citare superuacuum esset,cum ẽt ipsi
aduersantes illa minimè inficientur. quinimmo & ista oĩa fa-
teantur, nec ipsis mag.fratrib.poterit esse impedimento asser-
ta transactio: qm̃ ↄsiderata in uim transactionis fuit & est om
nino nulla: non.n.inter dictas partes erat aliqualis, nec ullus
timore futurę litis de p̃nti,ut res ipsa indicat, & licet in asser-
to instr̃o fiat mentio transactionis,& compositionis, & timo-
ris futuræ litis: tñ in ueritate nulla erat lis, nec aderat timor
instantis litis,nec aderant aliquæ coniecturæ urgentes de præ
32 senti,ut essemus in potentia proprinqua, †& cessabat cã p̃ba
bilis, ad credendum futuras fuisse lites, prout intelligi dẽnt
iura in oppositum citata in prin.istius ↄsultatio.quæ ita decla-
rant̃ in si. p Pau. de Cas.in l.3.§.fi.ff.de eo quod certo loco,&
in propriis terminis nr̃is p Dec.citantem alios in l.2.C.de trã
sac.Et istis cessantib.non potuit dici transactio seu cõpositio:
cum lis nõ esset de p̃nti,nec adesset timor instantis litis, nec
esset aliqua potentia propinqua,seu cã probabilis ad ita credẽ
dũ,ↄñr fuit,& est nulla.d.l.1.ff.de trãs.& d.l.2.C.eo. ubi Ang.
infert ad pract.notariorũ dicentiũ,esse litẽ,uel de ea dubitari,
ut procedat,qñ in veritate ita erat, nã aliàs partes possent ita
33 dicere,& fingere.†& super lite ficta transactio non ualeret. l.
cum hi. §.sed cum lis,ubi Ang.Pau.de Ca.& alii not.ff.de trã-
sactio.inferentes ẽt ad practicam notariorum, cui lex resistit,
& sequit̃ Alex.in l.si cã cognita,col.fi.uer. 5.limita.C.de tran-
34 sa.Nec†assertioni partium,seu notarij standum erit,₣m Ang.
& alios ubi s̃.& iuxta no.p Bar.in l.si forte.ff.de ca.pec.p gl.&
doc.in l.si donatione.C.de coll.& ad idem multa deducit, ut
transactio non ualeat,& sit nulla Dec.in rub.C. de transact.&
ↄs.351.in casu,col.2.& 3.nu.3.ac ↄs.479.in ↄtrouersia,col.fi.
Qđ nanq; dubium erat dictos grauatos non potuisse alienare
ultra legitimam,& Trebellianicã,nullũ uerè, nec propinquũ,
nec probabile,minus ẽt dubitabile erat,fideicommissarios es-
se p̃ferẽdos creditorib.in reb.subiectis fideicommisso, frustra
toriũ ẽt erat & illud dubiũ,in quo dicebat̃, Lud.infantẽ fuisse
uocatum p.d.Bar.seu.d.Dorotheam,totum nanq; oppositum
legit̃,& oñditur in testam.prædictorum,ut inferius dicet̃. As-
serta insuper legitimatio facta de.d. Lud. infante nullam con
tinebat propinquam,seu probabilem dubitationem: cum ipse
verè fuerit,& sit filius alteri⁹,& nõ d.d.Lud. Nec adest aliqua
scriptura probabilis dictæ legitimationis,fuit ẽt surreptitia,&
obreptitia, & sic ipso iure nulla,tum etiam cõsiderato errore,
& ignorantia.d.d.Lud.credentis esse eius filiũ. Nulla est ex de
fectu potestatis legitimantis,tum & ex defectu uoluntatis ip-
sius,ut de singulis oĩb. et alijs ẽt eius nullitatibus inferius ple
nius habebit̃ sermo,quibus consideratis nullo modo põt dici
illã transactionem ualuisse in uim transactionis,fuit igit̃ nulla
causis antedictis,et ita resoluitur prima obiectio superius in ↄ̃
rium facta,in qua considerat̃ transactio continens ↄ̃ctum lici-
tum,& a qua nõ põt recedi,nam verè fuit nulla, & nullius ro
boris,uel ↄsiderationis,& in aliquo nõ fuit nociua ipsis mag.
fratrib.Et si dictum ↄ̃ctum consideramus, ut cõtineat diuisio-
nem bonorum, & sic largo modo transactionem,seu pactum
aut stipulationẽ,uel simplicẽ renunciationem, & abdicationẽ
dictis fideicõmissi,adhuc dico,illũ non subsistere,nec esse no-
35 cumẽto dictis mag.fratrib. ex plurib. Et† primò considerata
p̃sona.d.d.Herculis minoris, qui reuũciando. d.fideicõmisso
læsus ualde fuit,eiq; de iure cõi aduersus dictam renunciatio
nem competit in integrum restitutio,ut est tex.apertus in l.do
36 niq;.§.si quid minori.ff.de minor.Nec†obstabit.d.l. de fidei-
commisso.s̃.in ↄ̃rium adducta, nã illa loquitur in fideicõmis-
so reciproco,ut ẽt hr̃ in l.1.& in l.cũ p̃ponas.C.de pac.& ĩ d.
l.q̨ Romæ.§.duo fratres,& eo casu,quo ipse minor reciprocè
erat

erat grauatus fideicommisso,& ita reciprocè ad illud uocatus
si quis illorũ decederet sine filijs,& pp hanc reciprocitatẽ, &
incertitudinem a futuro euentu dependentẽ minor põt tale
fideicõmissum reciprocũ remittere,& remittendo non dr̃ læ-
di,nec pati damnum,& ꝯñr aduersus illã non erit restituẽdus
d.l.de fideicõmisso,vbi doc.no.ut facit ẽt Dec.consi. 532.pro
vera,nu.11.quæ hoc casu propriè loquit̃, nec est adaptãda ad
speciẽ præsentẽ,in qua,licet filii.d.Bar.essent grauati, & inui-
cẽ ac reciprocè substituti,tñ ipse.d.Hercules, & fratres nõ fue
re tali onere grauati, sed solũ uocati p fideicommissum casu,
quo oẽs filij.d.Bar.decederent sine filijs ex legitimo mr̃imo-
nio natis,qui casus iã successit,nec ꝯtinet aliquã reciprocã sub
stitutionẽ inter ipsum do.Herculẽ,& fratres seu filios dicti.d.
Bar.quib.iã mortuis sine filijs.do.Hercules, & fratres simplr̃
37 vocati apparent ad fideicõmissum.Qd†isto casu continet spẽ
probabilem,notoriam utilitatem,& si remittit̃,damnũ remit-
tens patit̃,& ex isto lædit̃,& læsus restitutionẽ hẽt,ut de prędi
ctis est tex.apertus in d.l.denique.§. si quid minori, & tradit
Bar.in d.l.is põt,col.2.nu.11.uer.sed si esset substitutus per fi
deicõmissum,citans totum titulũ,ut lega.seu fideicõ.no. cau.
38 & no.oẽs scrib.in d.§.si quid minori.Prout†ẽt,nã.do.Hercu-
les minor transigendo alienare dr̃: cũ transactio alienatio sit.
l.1.ubi gl.C.si aduers.transa.l.non solũ.C.de p̃d.mino. l.nul-
39 li,ubi gl.& doc.no.ff.de transactio. In † tali igit̃ transactione
& alienatione requirebant̃ solennitates,q̃ requirunt̃ in aliena-
tionib.rerum minorum: ut propriè tradit Ale.cons.129.pon-
deratis,col.1.uer.nec ẽt obstat,uol.1.Quæ solennitates in di-
40 cto ꝯ̃ctu minimè apparẽt seruatæ,ꝯñr nullus fuit.Suadet† nã
sicuti bona immobilia minoris sine cã, & solennitatib. a iure
requisitis alienari non possunt,q̃ solennitates citando leges re
ferunt̃ a Bal.in suo repert.ad Inn.in uer.ꝯ̃ctus,& plenius ĩ suo
consi citato,& relato p do.Fab.de mõ.s.Sab.in trac. de empt.
& vẽd.f.mihi.21.col.1.& seq.in 5.q.prin.referunt̃ ẽt in deci.
consi.Neap.219.fuit in ꝯs.& p Rom.ꝯs.321.in casu, & Corn.
ꝯs.50.in prin.& cõs.71.in prin.& 109.in prin.uol.3.cũ cõco.
41 Eodẽ†modo bona mobilia minorũ non possunt obligari. l.&
si p̃ses.C.de p̃d.min.l.si fundus.§.q̃q̃.ff.de reb.eo.l.magis pu-
42 to.§.idẽ p̃tor.eo.tit.Et†hoc ea rõne: quia mediante obl̃one p-
ueniri põt ad alienationẽ,& qui non põt alienare,non põt fa-
cere actũ p quẽ alienatio sequi possit,ut not.in l.itẽ quia. ff.de
pact.& p gl.& doct.in l.si ita quis.§.ea lege.ff.de uer. ob.& a-
lia adducit Dec.d. ꝯs.479.col.2.n.4.& qa dictæ solẽnitates re
quisitę minimè interuenere,meritò ꝯ̃ctus p̃dictus fuit nullus.
Nec obstare habet,si diceretur, has solẽnitates esse sublatas p
statutũ Bon.sub rub.de ꝯ̃ct.cum minor.facien.ita ut satis fue-
rit fuisse seruatã formã p̃dicti statuti.Nam aduertendũ est, ta-
le statutũ non derogare,nec detrahere solennitatib. inductis,
& requisitis de iure cõi,qñ minores uolunt ꝯ̃here,& celebra-
re aliquẽ actũ: uenit.n.tale statu. addendo iuri cõi aliã solen-
nitatẽ,ut est uidere ex lect.ipsius,quo fit,ut licet interuenisset
solennitas requisita a stat.quæ tñ verè nõ interuenit,ut statim
oñdemus,actus gestus a minore nõ põt dici ualidus, si in illo
nõ interuenerunt aliæ solẽnitates de iure cõi requisitæ,prout
43 hic nõ interuenerũt. Statutũ†.n.addens aliã solẽnitatẽ in du
bio nõ vr̃ derogare solẽnitatib.inductis de iure cõi,fm Bal.in
l.fi. & alibi pluries.C.đ fal.cau.adi.leg.quẽ refert,& sequit̃ ad
ducens alias decis.Alb.Bru.in tract.de forma, in rub. qñ cen
seatur forma,uel solennitas remissa,col.2.& seq.uer.& idẽ in
statutis,fol.mihi.65.col.2.& tradit Pau.de Cast.ꝯs.273.aliàs.
271.incipiẽdo.a.2.col.1.& optimè prosequit̃ Dec. adducens
q̃plures alios ꝯsi.90.verè ut puto.col.1.& 2.& licet dictũ sta-
tutũ in fi.dicat,puberes minores facientes aliquẽ actũ seruatis
solennitatib.ibidẽ expressis non valere obtinere bñficium re-
stitutionis in integrũ rõne minoris ętatis. Nõ propterea tollit
alia remedia cõpetentia minorib.max.remediũ nullitatis, qđ
in casu nr̃o multiplex est,ut deduximus,& in terminis est de-
cis.Alex.ita declarantis.d.statutum cons. 53.uisis,col. 2.uer.ex
istis,uol.3.& tradit Pau.de Ca.in l.3.C.si mi.se.ma. dixe. post
Spe.in ti.de resti.in integ.§.2.col.mihi.5.uersi. sed cum ei. &
Io.And.in add.ad Spe.in tit.de sentent.§.de diuersis, sentit ẽt
Dec.consi.403.quamuis,col.pen.uersi.4.respondetur, & aliàs
plenè cõsului,cum ẽt tale statutum sit stricti iuris,& strictissi-
44 mè ueniat intelligendum,iurib.vulg. Sic†ẽt in hoc correcto-
rium iuris cõis tollendo beneficium restitutionis in integrũ
& sic minimè extendendum ad casum in eo nõ expressum, ad
no.in auth.quas actiones.C.de sac.san.ecc.per Imo.& alios in
l.si uerò.§.de uiro,& diffusius per oẽs in l.si constante,in prin.
ff.solu.mat.& licet statutũ eo casu tollat restõnem rõne mino-
ris ætatis, non ppea tollit illam competentẽ ex alia cã data læ-
sione,& interpretationem recipit,ut minus corrigat ius cõe,q̃
45 sit possibile.Et†ut minus damnum inferat̃ minori, & tertio,
ad tradita in l.fi.§.in computatione.ff.de iu.deli.per gl.& scri.
maximè Ale.& in l.prætor.in prin.ff.de dam.infec. & per can.
in c.super eo.de off.deleg.Prout etiam dictũ statutum non hẽt
obstare,etiam eo casu,quo loquit̃,tollit.n.restitutionem in in-
tegrũ,qñ seruatę essent solẽnitates a statuto traditę, quæ in p̃-
senti disceptatione minimè obseruatæ apparent,ꝯñr statutum
retorquetur in oppositũ eo ex capite: qm̃ in actu pręsenti non
fuere obseruatę solennitates per statutum requisitæ,& in con-
sequentiam actus aliter gestus fuit nullus,ut statu.met dispo-
nit circa principium, & uersi. & si quæ cessiones,& diffusè p̃-
46 sequitur Ale.d.consi.63.Et†comprobatur: nam solennites, &
forma tradita a statuto vr̃ esse substantialis, cum a dicto statu-
to actus aliter gestus annullet̃ fm Bal.in l.1.ff.de lib.& posth.
& a dicta forma,& solennitate non est recedendum,fm Bald.
in l.fi.§.& hoc quidem.C.de iu.delib.& in l.seruum. §.publi-
47 cè,col.1. ff. de procu.Et † potuit statutum tradere talem for-
mam,modum,& legem,quæ oĩno obseruanda est.l. certa for-
ma.l.prohibitum.C.de iu.fis.lib.10.l.fi.C.de bon.uac. eo.lib.
l.cõstitutionib.ff.ad munici.& p oẽs in l.oẽs populi.ff.de iust.
& iu.& in l.cunctos populos.C.de sum.tri.& fi.cath.& p can.
in c.1.de constit.cum aliis citatis p Alb.Bru.d.trac. de forma,
sub rub.quis possit dare formam,f.15.col.3.& 4.& Bald. in l.
comparationes, in 3.opp.C.de fide instr.& Dec.d.cõs.90.col.
2.nu.6.& consi.262.in cã.col.1.nu.4.& cõsi.439.licet nu.5.
48 & cõsi.434.placet,col.1.Obseruãda†nanq; est forma a dicto
statuto tradita,aliàs actus reddetur nullus,fm Bal.cons.11.p̃-
missis,col.fi.uol.1.& consi.434.punctus.uol.2. Angel. consi.
88.præmitto,& consi.126.testamenti factio,Anch. cõsi.135.
visis,col.2.per tex.in l.cum hi.§.si prætor.ff.de transac.& in c.
cum dilecta.de rescri.per Bar.& alios in l.non dubium. C. de
legib.& in l.actuarios.C.de actuar.lib.12.Aret.in l.2.§.prius.
ff.de uulg.& pupi.& per scrib.in l.1.ff.de lib.& posth. Dec.d.
consi.90.col.2.nu.6.& d.consi.262.nu. 4.& consi. 532. pro
vera,nu.1.2.& 3.& in statuto nostro tradit Alex.d.consi. 53.
49 uol.3.Potissimum † cum ẽt statutum prædictum istud expsse
disponat,& tali formæ,& substantię non põt aliquid addi,nec
minui,fm Bal.in l.fi.col.2.C.de suis & legi.& in l.ꝯ̃ctus.C.de
fide instr.& per doc.in l.1.ff.de liber.& posth.& Mod. in l. 3.
50 §.ex pluribus,in ult.not.ff.de acq.pos. Et†forma à statuto re-
quisita implenda erat specificè, & formaliter: vt statutum re-
quirit,nec in æquipollenti impleri poterat: ut tradunt oẽs in
l.qui Romæ.§.Flauius.ff.de uer.ob.Ang.Bal.& alii Mod.maxi
mè Ias.in d.l.1.ff.de lib.& posthu.col.pe.uers.nota diligenter
asserens ita consuluisse super statuto Bonon.quod consi. est in
4.uol.cons.Ias.97.statutum Bononiense, requirit igitur statu-
tum,minorem alienantem, uel se alteri obligantem, uel ali-
cui iuri sibi competenti,uel competituro renunciantem, non
posse istorum aliquod facere,nisi interueniẽte uno agnato,uel
cognato dicti minoris,q ꝯsentiat p̃dictis, & iuret se esse agna-
tũ uel cognatum minoris,q̃ qualitates, & solẽnitates minimè
interuenere, nam Bartolomeus Foscharetius minimè iurauit
se esse agnatũ,uel cognatum dicti domi.Herculis, ut statutum
expresse requirit,quinimo,& fortius uerè nõ fuit, nec est eius
agnatus,seu cognatus,& ꝯñr in actu p̃dicto renunciationis de
51 fecit solẽnitas,& qualitas a dicto statuto requisita. Quę†om-
nino ab aduersarijs tanquam necessaria probãda erat, aliàs sta
tutum non põt prodesse,fm Bar.in l.1.§.ait prętor. ff.ne quid
in lo.pub.post Io.And.in c.1.de homi.li.6.cum sim.aliàs per
me consulendo relatis: eo ẽt,cum illa uerba agnato,seu attinẽ
te,posita in instrumento dictæ renunciationis sint incerta,nec
concludant in quolibet intellectu, & parte alternatiuæ, nam
statutum requirit pręsentiam agnati,seu cognati,& uerbum il
lud,seu attinente,necessariò cognatum non includit: cum po
tuisset esse affinis,quinimo,& fm ueritatem.d.Bart.non fuit,
52 nec est agnatus,cognatus,seu attinens ipsius.d.Herculis. † Et
oratio illa alternatiua tunc considerata esset,quando in utro-
que capite ipsius cõcluderet,ut dicimus de probatione, q̃ de-
bet

bet eſſe certa,& ad minus ↄcludens in utroq; capite alternati
uæ,ut tradit do.Ant.in c.plerunq; in fi.de reſc. ita limitans.c.
in pñtia de prob.ad qđ multas alias deciſiones adducit Deci.
conſi.218.in caſu,col.1.nu.1.& quia de p̃dictis iã adeſt,& oñ
dit ſtatutũ,& inſtr̃m p̃dictũ,ꝑ qđ patet defectus dictæ ſolenni
tatis, & uerſamur in facto recentiſſimo, & minimè antiquo,
neceſſariò dicere cogimur,in iſto actu nõ interueniſſe formã,
53 & ſolennitatẽ a ſtatuto requiſitam.†& ↄñr illum fuiſſe & eſſe
ipſo iure nullũ,ut s̃.plenè oñdimus,& eſt amplum cõſi.Alex.
præallegatum. 53.uol.3.de quo minimè dubitãdum eſt, cũ ẽt
ſi uerſaremur in facto antiquo,minimè ſtãdũ eſſet tali inſtr̃o:
cũ p̃ſumptio ex eo collecta cedere debeat ueritati, ꝑꝑ euidẽtiã
facti non ſolennis ex inſtr̃o patente,ſ̃m Pau.de Caſt.ↄſ. 48.in
cã q̃ vertit̃,quẽ refert,& ſequit̃ Fel.adducens alias deci.in c.ſi
cut,nu.42.in 7.decla.& col.antepe. uerſi.bñ ẽt fateor,ex̃ de re
iudi. Nec obſtabit auctoritas curatoris p̃ſtita dictæ renuncia-
tioni,& actui:illa. n. non potuit ſupplere defectum nullitatis
reſultantis ex dicto ſtatuto,& de iure cõi,ut s̃.oñdimus, & in
teruenire debebat dicta auctoritas unà cum alijs ſolennitati-
54 bus requiſitis de iure cõi,& forma ſtatuti. Et†talis auctoritas
non tollit defectum dictarũ nullitatũ, ut plenè tradunt ſcrib.
maximè Pau.de Ca.ꝑ illum tex. in l. ſi curatorem habens. C.
55 de in integr.reſti.mino.Eo†ẽt cum talis aſſerta tranſactio fue-
rit ex alio capite nulla, ut iam deduximus, ẽt ſi conſideret̃ ut
diuiſio,ſeu pactũ uel renunciatio,minimè potuit ualere: quia
fuit p̃iudicialis,& ualde damnoſa ipſi minori,ut aliquid ſupe
rius,& inferius dicemus,ad not.in l. pactum curatoris. C. de
pact.& in l.qui fundum §.ſi tutor.ff.pro empto. & in l. tutor.
in prin.ff.de furt.ꝑ Bar.ↄſ.47.Nunquid tutor.in fine,Cor.cõſ.
252.primo,col.pe.uol.3.& alia adducit Dec.d.cõſi.479. nu.
3.Et in dubio qñ actus eſt celebratus ſine ſolennitate requiſi-
ta damnoſus eſſe p̃ſumit̃ pro illo,in cuius fauorẽ ſolẽnitas eſt
introducta,ſ̃m Bal.in l.quæcunque,uer.ſcias tñ.C.de bon. q̃
56 lib.& ſequit̃ Dec.adducens alia.d.conſ.532.nu.12.Eo † ma-
gis,cum ſi cõſideremus,ut dicta renunciatio, & remiſſio fidei
commiſſi meram donationem ↄtineat,curator dari nõ potuit
ad auctorandum donationi,ut concludit Ale.d.conſi. 53.col.
3.& 4.nu.13.& duobus ſeq.cum donare ſit perdere iurib. ibi
57 dem ꝑ eum allegatis.¶†Nec obſtabit decretum iudicis, tollit̃
enim ex plurib.& primò:qm̃ in illo non ſunt enunciatę dictæ
ſolennitates requiſitę, quo caſu pro eo non eſt p̃ſumendũ,ſ̃m
Bal.in l.ex his,col.2.C.de teſt.mil.& in l.1.ff.de reb.eo.aſſerẽ
tem ita debere intelligi,& declarari gl.in d.l.1.C.de fi.inſtr. ſe
quitur Fel.adducens alia in d.c.qm̃ ꝯ̃.fol.antepe.col. 4.uerſi.
limita,ſeu declara.& Dec.ibi fol.pe.col.1.uerſ.& iſtud,qđ di-
ctum eſt,tradunt Alex.in l.ſciendum,col.7.& 8.& Iaſ. col. 6.
58 verſi.limita iſtam doc.ff.de verb.obl.Et†nominatim in decre
to ſolennitates ſunt exprimẽdæ,ſ̃m Io.Fab.in §.fin. inſti.de fi-
deiuſ.& per Fely.s̃.loco præalleg.uerſi.intellige ſanè,quæ oĩa
59 in pñti decreto omiſſa apparent,ↄñr nullum erit.Prout † ẽt:
nam licet pro decreto præſumatur,tñ recipitur probatio in ꝯ̃
rium,ſ̃m Alex.& Iaſ.in d.l.ſciendum.Aret.in d.c.qm̃ ꝯ̃,col.fi.
verſi.& quia ſuperius,& Fely.ibi fol.antepe.col.4.verſi.eſt ve-
rum,adducentem tex.& glo.in uer.tenues,& ibi no.Anch.de
reb.ec.nõ alie.ſequit̃ Ale.conſ.87.uiſo,col.4.uol.2. & firmat
Bar.in l.ambitioſa,col.antepe.ver.uiſis,& examinatis.ff. de de
60 cret.ab ord.fac.Quod†ſuadet rõne uiua,nã uera probatio ex
cludit preſumptionẽ ꝯ̃riã.l.diuus.ff.de in integ.reſti. min. l.ſi
qui adul.C.de adul.c.illud,& c.afferte,de p̃ſum.Et ad idẽ alia
adducit Dec.d.conſi.479.nu.5.& 6.poſt alios ibi citatos, con
cludens a decreto recedi,qñ de ueritate cõſtat in ꝯ̃rium,& qñ
ſolennitates requiſitę eo tpe non potuere interuenire. Et licet
notarius in inſtr̃o aſſerat fuiſſe adhibitam, & interpoſitã cau-
ſæ cognitionem,tñ iſtis uerbis minimè ſtandũ eſt, ut pulchrè
concludit Pau.de Ca.conſ.91.ſuper eo quod quæritur, quem
refert,& ſequit̃ Iaſ.adducens alias deciſ.in d.l.nec quicquam.
§.ubi decretum,nu.70.& trib. ſeq.& nu.79.Per euidentiã.n.
facti,& inſpectionem ſcripturarum conſiderata tpis breuitate
ꝯ̃rium conſtat:& quia ſumus in claris ceſſabit p̃ſumptio. l.cõ
tinuus,in prin.ff.de uer.ob.& tradit̃ in l.licet Imper. de leg.1.
Et iſta vera facti euidentia oẽm ſubuertit p̃ſumptionẽ.c.frater
nitatis,de frig.& malef.& c.veritati.8.diſtin.c.propoſuiſti,de
61 prob.cum ſi.Ad†qđ ẽt,nam tunc demum pro decreto præſu-
mit̃,qñ interpoſitũ fuit cum cauſæ cognitione, & quæ cauſæ
allegandæ,& probandæ debent eſſe iuſtæ, & legitimæ aliàs de
cretum parum,aut nihil operat̃ ſ̃m Pau.de Caſt. conſi. 177.ꝯ̃
ſuperius,col.2.uer.non obſtat,& in l.cum hi.§.ſi prætor.ff.de
tranſa.& multa ad idem cumulat Dec.d.conſ.351. nu.7.& ↄſ.
556.uiſo,nu.5.& 6.& Iaſ.in l.nec quicquam,§.ubi decretum,
col.antepe.uerſi.nota.& 2.& col.pe.uer.item adde. ff. de offi.
62 proconſ.& leg.Et†in caſu pñti nulla interuenit cauſæ cogni-
tio,quinimmo nec interuenire potuit conſiderata tpis breui-
tate,oĩa nanq; fuere geſta p̃cipitanter,& eodem momento,ne
gotio minimè diſcuſſo,ↄñr ſingula fuere nulla,& inualida:ut
tradit Anch.conſi.25.uiſa quadam,& conſi.72. uiſis diligen-
ter,& conſi.255.in cã,col.1.citanto Bar.in l. prolatam. C. de
ſent.pro quo faciunt nota.ꝑ recentiores in l.2.C.de eden.& ꝑ
Fel.in c.quæ in eccleſiarum,de ↄſtitutio.& Alex.conſi.36.ui-
ſis,uol.2.Fran.de Cur.cõſi.45.ſuper ↄtrouerſia,col.4.in prin.
& alia adducit Dec.d.conſi.479.col.3.nu.7.& Iaſ. in d.§. ubi
63 decretum,nu.69.Prout†ẽt tale decretum ruit, nam interpoſi
tum apparet ex falſis aſſertionib.& allegationib. cãrum, & ſic
fuit,& eſt obreptitium,& ſurreptitium & in nullo præiudicat
minori tanq̃ ex falſa cã interpoſitum,& erroneè,ut inferius ꝓ
babitur.l.1.§.1.l.magis puto.§.pe.l.q̃uis.ff.de reb.eo.l.ſi præ-
ſes.C.de pred.mino.l.cum uerò.§.ſubuentum.ff.de fid.lib.cũ
alijs adductis per Dec.d.conſi.251.num.6.& conſi.404.Quã
uis nu.21.& ſeq.¶Nec obſtabit aſſertum iuramentum præſti-
tum per do.Herculem minorem,nam cum fuerit nudum, &
ſimplex,dictum minorem ſolùm fecit maiorem,iuxta termi-
nos.d.auth.ſacramẽ.puberum,& ſolùm ſuſtulit bñficium ęta
64 tis † vt eius reſpectu non poſſit peti reſti.in integrum, ſ̃m gl.
fi.& Abb.ibi,in c.pe.de emptio.& venditio.no.Bar.& alij in l.
2.col.3.uerſi.quæro quid ſi minor.C. de reſcind. venditio. &
ad idẽ plura adducit Dec.cõſ.349.cõſuluit, num.5.6.& 7.&
65 conſi.403.col.pe.uer.4.reſpondetur. Prout†ẽt tale iuramen-
tum ceſſat data enormiſſima lęſione, tum ex ꝓpoſito, ut ſunt
iura apertiſſima uulg.& communia,tum re ipſa,ut hic contin
git,& quod ſolum ſufficiens eſt,vt tradunt doctores in l. ſi qs
cum aliter.ff.de uer.obli.& Pet.de Anch.conſi.82.uiſa, num.
6.& 7.& d.conſi.349.nu.6.uerſi.2.principaliter,& d. conſil.
403.nu.21.& ſeq.& conſi.351.in fi. & alibi pluries, ulterius
conſiderans ætatem minorem aptam ad decipiendum, quib.
minoribus de facili ſubuenitur iuribus & deciſio.per eum ad
ductis,& qñ fuit petita,& obtenta abſolutio a iuramento,pro
66 ut hic contingit.Vlterius†dictum iur̃m non obſtabit,nã ſtan-
te errore,& falſa cã aſſertæ diuiſionis aſſertæ tranſactionis,re-
nũciationis,& remiſſionis,ut inferius probabimus, nihil ope-
ratur,cum ſemper habeat illam tacitã ↄdõnem, quã hẽt actus
ſuper quo interponitur,ſ̃m Ang.cõſi.315.ſtatuto,col.1. Are.
ↄſ.24.quatuor dubia,cum alijs adductis per Deci.d.cõſ.351.
67 nu.8.Vbi†tollit illam obiectionem,in qua dici poterat, iur̃m
tollere allegationem erroris,& ignorantiæ, ut non procedat,
qñ iurans non fuit certus de facto,ſ̃m Pau.de Ca.conſ.70. ui
ſo puncto,col.fi.uerſi.4.loco,ut idem facit ipſe Dec. d. conſi.
403.col.pe.uer. 5.põt reſponderi,quib. in locis ex multis alijs
68 tollit obiectionem de iuramento. Quod † ẽt conſiderandum
non eſt,ꝑꝑ errorem,& defectum ſciæ,& conſenſus, qui mini-
mè ſuppletur per iur̃m,ad no.in l.fi.C.de non num.pecu.per
Bar.in l.ſi quis pro eo,col.fi.uer.prædicta q̃ dixi.ff.de fideiuſ-
ſo.& iuxta no.in l.fi.ff.qui ſatiſda.cog. & conſiderato maximè
tenore dicti ſtat.Boñ.de ꝯ̃ctib.cum minor.in forma ſpecifica,
ut mihi relatũ eſt,confirmati ꝑ ſummũ Pontifi. & diſponẽtis
iur̃m a minore non eſſe prę́ſtandum,& prę́ſtitũ nihil operari,
non ſeruata ſolennitate a dicto ſtatuto tradita,ꝑ quam confir-
mationẽ ceſſat obiectio illa,quæ fieri poſſet,laicos nõ poſſe ſta
69 tuere ſuꝑ iur̃o.¶†Nec obſtabit ratificatio, ut dr̃ facta per ip-
ſum Herculem minorem,& ſubſecuta,cũ auth.curatoris,& q̃
inducit geminatũ ꝯ̃ſenſum, q̃ geminatio plures operat̃ effect⁹
ut no.in l.ſi mulier.C.ad velleia. & in l. baliſta. ff.ad Treb. &
70 no.Bar.in l.cum ſcimus.C.de ag.& cẽſ.li.11.cũ ↄcor. Nã†ↄſi-
derabilis minimè eſt,cũ eodẽ momento,& inſtanti,& eodẽ cõ
textu ꝓceſſerit cũ actu p̃ced.& ex tpis breuitate oĩa geſta fue-
rint p̃cipitãter,& nulliter,vt.s̃.deduximus,& in ſi.hr̃ in l.ſi ↄ-
uenerit.ff.de pign.act.& in auth.at qui ſemel.C.qũo, & qñ iu
71 dex,& ꝑ gl.in cle.1.de uita & honeſta.cleri.Et†geminatus cõ-
ſenſus minoris parũ operat̃,ut in ſi.tradit̃ in l.2. C. de reſcin.
uendit.& per doct.in l.ſi quis cũ aliter.ff.de uer. ob. & tradit

Dec.

72 Dec.ↄſ.60.uiſo themate,in fin. Prout† ēt ipſa ratificatio nulla
reddit̃, ex quo in ea nõ interuenere ſolẽnitates requiſitę de iu
re cõi, & ex forma prædicti ſtatuti,& fuit erroneè facta, & ex
falſa cã, ab ignorante facta,defecitq; in ea verus ↄſenſus,& eo
dẽ morbo laborat quo primus actus, ut ſingula iſta proſequit̃
ipſe Dec.d.ſuo conſi.532.nu.12.¶ Ex iſtis patet apertiſſimè,
ↄſiderata perſona.d.Herculis minoris, talẽ ↄ̃ctum nõ ualuiſſe,
nec potuiſſe ſortiri effectũ.ꝓut ēt nõ ualuit quò ad oẽs fratres
ↄſideratis aliis cauſis ſ̃.patrim deductis,& ſtatim referẽdis, &
ↄñr renũciationẽ, & remiſſionem fideicõmiſſi factam a dictis
fratrib.nõ tenuiſſe,nec tenere ↄſiderato tenore inſtr̃i,celebrati
cũ mag.d.Lud.in 1.capite, cuius dr̃ ↄ̃ctũ illum hr̃e ↄſenſum,
& robur ſecuta morte dicti.d.Lud.& non aĺr nec alio mõ, &
demũ in alio capite dicti ↄ̃ctus ibi,itẽ conuenerunt dictæ par
tes ſponte &c.expręſsè cauet̃, ꝙ ipſi d.Lactantius & fratres re-
nuncient & renunciant fideicõ.eo caſu,quo tranſactio illa, &
ↄuentio ſuũ ſortiret̃ effectũ,& non aliter, nec alio mõ,& qm̃
ſecuta morte dicti.d.Lud.ↄſiderata pſona.d.Herculis,minoris
& ↄſideratis alijs.ſ̃.deductis,& illico deducẽdis,tráſactio illa
fuit nulla,& ↄuẽtio non potuit,nec põt ſortiri effectũ, neceſ-
ſatiò concludendũ ſequit̃, aſſertã renũciationẽ, & remiſſionẽ
73 fideicõmiſſi fuiſſe,& eſſe nullã.Cum † bñficiũ iſtud cõpetẽs.
d.Herculi minori cõicandũ ueniat alijs ſuis fratrib. q̃ ex eius
perſona hoc bñficio gaudere debent.l.ſi cõem fundũ. ff.quẽ-
ad.ſerui.am.& plura cumulat Fel.in c.1.nu.6.& alijs ſequ. de
74 præſc.ut ēt facit Iaſ.in l.ſi emãcipati,col.5.C.de coll.†fuit.n.
talis ↄ̃ctus,& actus ex uolũtate ↄ̃hentiũ redditus indiuiduus,
licet contenta in eo eſſent diuiſibilia ſui ñatura.l.Pedius.ff.de
arbit.& p Bar.in l.grecè.§.illud,nu.4.ff.de fideiuſ. ↄñr dici nõ
põt,ut nõ ualeat,nec effectũ ſortiat̃ quò ad perſonã.d.Hercu-
75 lis,reſpectu verò.d.Lactantij,& Iulij ualeat. Nam† cũ indiui-
duus ſit rõne,de qua.ſ̃.in totum reddit̃ nullus, ad pleniſſimè
tradita in l.2.§.in facto & ĩ l.4.§.Cato,& in l. ſtipulationes nõ
diuidunt̃.ff.de uer.ob.cũ ſi.eo ēt cum poſt mortẽ.d.Lud. par-
tes oẽs penitus,& prorſus receſſerint a dicto ↄ̃ctu, & ↄuentio-
nib.& quæ in nullo fuere ſortiti effectũ,ex quo ēt capite ↄcer-
nẽte oẽs,aſſerta renunciatio, & remiſſio fideicõmiſſi reddita
76 prorſus fuit nulla.Nec†obſtabit.l.poſthumos.§.ſi quis ex his
ff.de inof.teſt.diuerſo.n.caſu loquit̃,& in terminis lõgè dr̃ib.
a noſtris,ad quos lex illa adaptari non põt, cũ nullũ alteri cõ-
modũ poſſit q̃ri,nec uia aperiri ceſſante ↄdõne, ſub qua ↄ̃ctus
fuit celebratus,q̃ fuit,ſi ſortiret̃ effectũ,q̃ nunquã fuit ſecut⁹,
nec põt ſequi cauſis antedictis,& alijs ſtatim referẽdis.Rurſus
ꝙ aſſerta tranſactio, diuiſio, renunciatio,& remiſſio pacto, &
ſtipulatione vallata p.d.Lactantiũ & fratres non ualuerit, nec
77 ſubſiſtat,oñdit̃ conſiderata ipſorũ ignorantia,†q̃ cũ cõcerne-
ret factũ alienũ,in dubio preſumit̃ l.uerius.ff.de prob. l. ſi.ff.
ꝓ ſuo,& per Bar.in d.§.duo fratres,in 3.& 4.q.quẽ alii ſcrib.
78 ſequnt̃,ut ēt faciũt in l.eius qui,in prin.ff.ſi cer.pet.Et† talis
renũciatio minimè põt extẽdi ad ignorata & incognita l. t̃res
fratres.ff.de pact.cũ alijs cumulatis per Soc.conſi.103. in ca-
ſu,col.2.& 3.uol.3.& ↄſi.25.Spiritusſanctus, col.pe.uolu. 4.
79 Defecit†.n.ↄſenſus & animus.l.ſi p errorẽ.ff.de iu.om. iu.l.ſi
mater decedens.ff.de inoff.teſt.& toto ferè tit.ff.& C.de iu.&
80 fac.ign.Max.†quia nullibi fuit facta mentio de teſtõ condito
p.d.Bar.ut eſt tex.apertus in l.nõ eſt ferẽdus,& in l.de his,vbi
oẽs hoc firmant,de tráſa.& hr̃ in l.1.§.1.ff.quemad.teſt.aper.
81 Quib.†in iurib.tradita fuit illa cautela,ut tolleret̃ ignorãtia,
ꝙ apponi deberent illa uerba,inſpectis, uiſis, & cognitis ver-
bis teſtĩ,ut diffuſè tradit̃ in dictis iuribus, & plenius p Bar. &
82 oẽs in d.l.qui Romæ.§.duo fratres.Et†procedunt iſta, ēt ſi in
inſtr̃o renunciationis appoſita eſſent illa uerba ↄſultè, delibe-
ratè,ex certa ſcĩa,& non p errorẽ,ſm̃ Alex.in d.§. duo fratres,
& in l.ſed & ſi q̃s.§.ſi.ff.ſi quis cautio.& in l.ſi dari.ff. de uer.
ob.ↄcludentẽ,nõ obſtantib.dictis uerbis,ex tenore teſtamenti
iuncta aſſertione renunciationis errorẽ ꝓbari, & ſequit̃ Socy.
83 conſi.214.col.6.uer.ſed ſi ita obſtare uidebat̃.uol. 2.†Proce-
dunt inſuper,ēt ſi renũciatũ eſſet in genere cuicũq; relicto in
teſtõ: non.n.ſufficit iſta gñalis cogitatio,ut uolebat Ang.in d.
§.duo fratres,& Cor.cõſi.6.col.3.uolu.1. ut eſt aperta deciſio
Bar.quẽ ſequũt̃ Imo.Ale.Aret.& Iaſ.nu.107.& ſeq. aſſerens
hanc eſſe cõem ꝓ Bar.& Ang.ēt proſequit̃ ipſe Alex.cõſ.114.
ponderatis,uol.1.& Fel.in c.quò ad conſultationẽ,de re iudi.
& Soc.conſi.214.col.7.uer.adhuc obijci põt.uol. 2. ubi ulte-
rius dicit,hanc ſnĩam,tanquã cõem eſſe tenendam conſulẽdo
84 & iudicando.Quæ†inſuper ſuadet̃ conſiderata rõne, qua di-
ſpoſitio.d.l.de his,cum ſim. inducta fuit,ea.n.erat,ut publica
vtilitas & cõis obſeruanda eſſet,ut oẽs tradũt in d.l.de his, &
in ſpecie idẽ firmat Cor.ſibi ipſi ↄ̃rius ↄſ.175.col.1.uerſi. nec
diſpoſitioni,uol.2.hãc ob rõnem firmans, ēt in ſpecie nõ poſ-
ſe renunciari diſpoſitioni dictarũ.ll.ut ēt firmat Soc.ↄſ. 103.
nu.4.5.& 6.uol.3.& Bened.Ca.ↄſ.29.& pluries ↄſuluit Alex.
ut refert & ſequit̃ Iaſ.in d.l.de his,col.3.uer. in 3. parte gl. &
Are.ↄſ.93.uiſo legato.in 3.dub.& idẽ Soc.ↄſ.214.col.7.p̃alle
85 gato,& cõiter ſequunt̃ ſcri.in d.§.duo fratres. Et† ex iſtis aper
tiſſimè tollit̃ illa limitatio ſuperius p aduerſantes data ad. d.l.
de his,in qua dicebat̃,illam nõ procedere, qñ renunciatio eſ-
ſet facta cum illa cl̃a,& oĩ legũ auxilio: nõ.n.ſupplet,nec pur-
gat errorem & ignorantiam,& ſi operat̃ circa ea q̃ gerebant̃ in
ter ipſas partes,tñ geſtũ dici non põt,dato errore, & ignoran-
tia,& ſi ſpãlis renunciatio & ēt gñalis,non tollit diſpoſitionẽ.
86 d.legis,ut deduximus a fortiori,nec iſta illã tollere põt. †Ma-
xi.cum in caſu pñti nullũ auxiliũ ſpãle alicuius legis ſeu iuris
ante dictã cl̃am appareat fuiſſe expreſſum, qđ utiq; requireba
87 tur,ut apertè colligit̃ in deci.adductis in ↄ̃rium. Quinimo† &
fortius ēt ſi renunciatum eſſet oĩ legũ auxilio cum iur̃o, tñ ad
huc nõ dr̃ renunciatum, quin peti poſſit abſolutio a iur̃o, &
quin ſucceſſiuè poſſit uenire ↄ̃ talem renunciationem: ut tra-
dit Cor.citãs Dec.ↄſ.293.in hac,col.pe.uer.nec ēt obſtat,uol.
88 4.Et†ex iſto infertur,non eſſe ueram aliã limit. datam per ad
uerſantes ad.d.l.de his,quatenus dicebant,illam non ꝓcede-
re,qñ appoſitum eſſe iur̃m,nam in ↄ̃rium eſt ipſa ueritas,& cõ
cluſio communis ita ſe hẽt ſm̃ Ang.ↄſi.92.cum lis & qõ.col.
ſi.Fede.de Sen.conſi.115.quæritur & ſequitur Bal. in c. cum
inter,col.1.de renuncia.& Cor.ſibi ipſi ↄ̃rius in d.conſi.135.
col.2.& 3.uol.2.ubi adducendo alias deciſ.& rõnes,dicit hãc
eſſe communem,ut ēt firmat Soci.conſi.214.col. 7. uol. 2. &
conſi.103.nu.5.& 6.uol.3.& conſi.25.nu.13.uol.4.adducũt
congruentem rõnem: qm̃ iuramentũ non ſe extendit ad igno-
89 rata & incogitata.Vt† ēt tenet Bened.Ca.conſi.29. col. 4. &
Fran.de Cur.conſi.3.& conſi.43.col.9.cum alijs no.in l.ſi.C.
de non nu.pec.& in l.ſi.ff.qui ſatiſd.cog.& per Bar.in l.ſi quis
90 pro eo.col.pe.ff.de fideiuſ.Nec † obſtabit,ſi dicatur,iuramen-
tum habere uim expreſſi,nam (vt dixi) ēt expreſsè non poteſt
tolli beneficium.d.legis.& quia ſtante error & ignorantia fa-
cti iuramentum non põt hr̃e uim caſus expreſſi, nec ſupplere
põt defectum voluntatis & conſenſus, ut citando iura firmat
Dec.conſi.350.in ſi.& conſi.351.in ſi. & conſi.374. in ſi. vbi
91 alio modo reſpondet dictæ obiectioni.Et† ꝙ iuramentum nõ
ſuppleat ignorantiam facti,firmat Pau.de Caſt.conſi. 70. uiſo
col.ſi.uer.4.loco,& Soc.d.conſi.214.col.7. uer. poſtremò. &
d.conſi.103.col.2.& 3. Ex quib. patet multiplex reſolutio ad
illud,quod dicebatur de effectu iur̃i, & ꝙ eſſet ſeruandũ &c.
92 Minus† ēt obſtabit illa cl̃a,promiſerunt obſeruare & adimple
re &c. non ↄ̃uenire, nec ↄ̃facere &c. nam reſolutio colligitur
ex dictis Dec.allegantis plures deci. in c. inter cæteros, nu.8.
de reſcr.Item colligitur & alia adducta p eund.Dec.conſ.2.&
pro tenui,col.ſi.nu.9.& ſeq.alia ēt hr̃ per Corn.conſi. 126.li-
cet.col.2.uer.& ꝑpea,uol.1.quem refert & ſequitur Dec.d.ↄſ.
305.nu.4.5.& 6.Nec ēt obſtabit,ꝙ dicebat̃. d. Lactantium &
fratres habuiſſe notitiam teſtĩ. d. Bar. & fideicommiſſi p eum
relicti,ꝙ talis ſcĩa probabitur p ↄiecturas,max.cum ipſi eſſent
illi ex̃nei,nam uerè ignorãtes erãt: cũ factũ eſſet alienum, nec
in æternum probari poterit,do.Herculem habuiſſe notitiam.
d.teſtĩ.& fideicom.minus ēt probabit.d.Lactantium, & Iuliũ
habuiſſe notitiam qualitatis potiſſimè.d.fideicommiſſi.uerſa-
93 mur igit̃ in ↄclu.ſ̃.firmatis.Nec† obſt.ꝙ dicebat̃, factã eſſe ex
preſſionẽ fideicõ.& quia unicũ erat,ad illud tm̃ vr̃ habita rela
tio & ↄſideratio ſm̃ Bar.& alios.ſ̃.citatos,nã & ſi legat̃ aſſert⁹
ↄ̃ctus,nunq̃ in illo facta fuit mẽtio teſtamẽti.d.Bar.ſed ſimpli
citer fuit dictũ de fideic. cuius tenor & qualitas minimè fuit
explicata,ut ſaltim req rebat̃,& neceſſariò,cũ nedũ. d. fratrib.
factũ fuit fideicõ.in teſtõ.d.Bar.ſed ēt in teſtõ.d. Ioã. pp quod
ceſſat,qđ dicebat̃ de relatione ad unũ,nã plura sũt, & icertũ ẽ
de quo,& q̃uis fiat mẽtio de bonis puentis ad.d.Lud.a.d.Bar.
& a.d.Io.tñ qñ fit mẽtio de renunciatione fideic.verbũ nullũ
hr̃,de quo partes intellexerunt, ↄñr non põt hr̃e relationem
94 ad unicum & certum, vt requirit̃,& ſ̃.oñdimus.Preterea† ad-
uer-

uertendũ est,nã renũciatio & remissio stricti iuris est, & in ea
non veniũt illa, q̃ nõ fuere expressa, ſm Cald. ɔſ. 5. in tit. de
præb.Car.ɔſ.120.Titius,in fi.cũ alijs adductis per Dec.consi.
95 379.requisitus,col.2.& consi.419.uiso,in fin.Et†remissio ac
renunciatio limitata limitatũ tm̃ producit effectũ, & se ulte-
rius non extẽdit.l.si mulier.C.ad velleia.& plenè prosequunt
Aret.& alij in l.qui superstitis.ff.de acq.hære.& Dec. ɔſ.266.
ad exclusionẽ,col.1.& col.pe.uer.nõ obstat,& d.ɔſ.419.colũ.
96 fi.nu.8.Cũ†igit ex procemio asserti ɔ̃ctus oñdente, & indicã-
te cãm finalem ipsius.l.1.in prin.ff.ad Maced.& ibi Bar. no.l.
fi.ff.de hære.insti.l.rła.§.& liceat.ff.de iu.& fac.ign. cum alijs
adductis p Dec.ɔſ.600.& inspecto,col.1.apertissimè demon-
stret,assertũ ɔ̃ctũ eã ob cãm fuisse factũ:qa.d.Lud. & d. mag.
fratres credebant,& pro firmo tenebant,Lud.infantẽ fuisse fi-
liũ.d.d.Lud.& qui in ueritate nõ fuit, nec est filius ipsius,cre-
debãt ẽt oẽs,legitimationẽ de eo factã tanq̃ de filio.d. Lud.va
luisse & tenuisse,& quæ in veritate erat nulla,& inualida, & si
ne aliquo effectu,ut de utroq; inferius habebit sermo,meritò
sequit,assertũ ɔ̃ctũ quocunq; mõ ɔsideret, reddi nullum tan-
q̃ factũ ob cãm erroneã,& prorsus falsam,& illũ non potuis-
se sortiri aliquẽ effectũ,& renunciatio ad dictã cãm limitatã,
illa existẽte falsa & erronea,limitatũ produxit effectũ,ita vt de
tecta falsitate causę,& ipsius errore nullius ulterius possit esse
97 ɔsiderationis,ut deduximus.Contractus†.n.ex defectu causæ
finalis ɔ̃rsus uitiat,& reddit nullus,ſm Bal. in l. nec apud.C.
de her.inst.cũ alijs plenè cumu.p Dec.ɔſ.475.in cã nu.30. &
98 duob.seq.& d.ɔſ.600.nu.4.& plurib.alijs seq.Et†ad idẽ plu-
ra possent adduci de errore excludẽte ɔsensum.l.si p errorem,
vbi Mod.ff.de iur.om.iu.& ff.& C.de iu.fac.igno.l.error.cum
99 ɔ̃co.Et†de falsa cã ea,q̃ tradunt in l.cũ falsa.C.de iu.& fac.ig.
& p Bal.& alios in l.demõstratio falsa.§.qđ aũt iuris est,& in l.
100 falsa.ff. de ɔdi.& dem.Certum†est ẽt, in ɔ̃ctib. mentem po-
tissimũ esse attendendam.l.in conuentionib. ff.de uer. sign. l.
promittendo.in prin.ff.de iu.dot.l.fin. C.quæ res pign.& alia
adducit Dec.ɔſ.423.Negari nõ põt,col.1. & istis consideratis
solida resultat conclo, assertum ɔ̃ctum in nullo præiudicasse
dictis Magni.fratrib.¶Et quãuis ex deductis.s̃.ɔcludenter rñ-
sum apparet oĩb.in ɔ̃riũ adductis tñ ad maiorem dilucidatio-
nẽ rñdebit adhuc illis quib.specificè non apparet rñsum. Et
101 †ad primũ apertissimè & ɔcludenter dictũ fuit, assertum ɔ̃-
ctum nullo modo ualuisse in uim verę transactionis,nam cõsi
deratur ut transactio fuit nullus, nec ɔ̃hentes tenent illis sta-
re,nec iura.potuit ualidari, qđ isto casu nõ põt producere suũ
effectũ,causis,rõnib.& dec.superius deductis.Et licet ɔ̃ctus iu
dicet ex suo effectu & pñs videat continere diuisionem bono
rũ,& largo modo transactionem, & renunciationem fideicõ-
missi uallatam pacto,stipulatione,& iuro : tñ oĩa ista minimè
ɔ̃iudicarunt Magni.fratrib.erroneè,ignoranter, & ex falsa cã
illa celebrantib.ut in puncto tradit Dec.d.ɔsi.151.col.3. & 4.
nu.4.7.& 8.& ex alijs concludenter superius deductis. Nõ.n.
fuit simplr renunciatum dicto fideicommisso,nec ipsi. d.Fra-
tres simpliciter abdicarunt a se ius,quod in fideicommisso ha
bebant,sed ignoranter,erroneè,ex falsa cã,limitatè, & non ser
uata forma tradita a iure,& sic nulliter,ut fuit plenè ostẽsum.
Nec obstabunt illa dicta de.d.Hercule minore, nam oĩb. rñ-
sum fuit,& demonstratũ ex sui persona assertum ɔ̃ctum fuis-
se,& esse nullum,nec mõ aliquo potuisse sortiri effectum cau-
sis ibi dictis,nõ obstante iuro,nec decreto,ita ut ex persona.d.
102 minoris ẽt d.Lactantius,& Iulius se iuuare possint. Nec†ob
stabunt,q̃ dicebantur de transactione,q̃ pp dubium euentum
dẽt ualere,nec põt rescindi pp læsionem, nam aduendum est.
Multi.n.ɔ̃rium firmarunt,uolentes trãsactionem posse rescin
di,qñ ex ea quis esset deceptus ultra dimidiam iustæ æstima-
tionis euentus futurę litis;vt voluit Bar.in d.l.si quis cum alr
uer.quid in ɔ̃ctu,& in l.2.col.2.ver.quæro utrum hæc lex.C.
de rescin.uen.& Bar.sequuti sunt plures relati p Dec.d.consi.
216.in prin.& d.ɔſ.479.col.pe.& fi.nu.11. Et stante ista uarie
tate doct.Dec.ubi.s̃.sequitur distinctionem & conclu.traditã
per Cor.ɔſ.166.circa primum,col.pe.uol.1. & ſm mentẽ ip-
sorum dicere possumus,nam aut excessus est magnus ultra di
midiam iustæ æstimationis,& tunc dabitur recursus,& retra-
ctari poterit,si uerò esset modicus,tunc standum esset ſm eos
transactioni, in disceptatione uerò, & specie pñti non est ne
cesse ingredi hãc discussionem, cum ipsa transactio, & ɔ̃ctus

fuerit nullus,nec potuerit, nec possit aliquẽ sortiri effectũ cau
sis & capitib.ante dictis.Nec obstabit illud,qđ dicebat, ipsam
trãsactionẽ fuisse sortitã effectũ sequuta morte Magni.d.Lud.
& si in aliquo non fuit sortita effectum, id processit culpa. d.
Lactantij & fratrum recusantiũ adimplere ɔuentiones,& quę
103 hñi debẽt pro adimpletis. Nã†verè facta apparet sub hac cõ
dõne,si fuisset effectũ sortita,quã partes ipsæ eorũ arbitrio po
tuere apponere,& illi legem dare.l.1.§.si conueniat,ff.depos.
104 cum vulg.Et†qm̃ ɔdõ ista non fuit subsequuta,nec adimple
ta,meritò dicendum uenit,effectũ ipsius ɔ̃ctus cessare: cũ con-
dõ ipsa,sub qua fuit celebratus, cessauerit ſm cões & ueras cõ
clus.de quib.s̃.& in l.cedere diẽ,& in §.ex ɔdõnali,institu. de
ver.obl.cum ɔcor.ibidẽ allegatis.Fuit.n.effectus & initium as
serti ɔ̃ctus translatus post mortẽ dicti.d.Lud. nõ ita simplr &
absolutè,ut sequuta morte absq; aliquo alio interueniente cẽ-
seret purus,& sortitus effectũ, sed ulterius ɔuentum fuit, vt
sequuta morte valeret,si effectũ sortiret & non aliter. Et qm̃
non potuit sortiri effectum ɔsiderata nullitate resultante ex p
sona.d.Herculis minoris.itẽ consideratis nullitatib.resultanti
bus ex natura, & subiecta materia ipsius ɔ̃ctus pp errorem &
ignorantiã.d.Lactãtij & fratrum, & pp falsam cãm, pp quam
fuit celebratus meritò concludendũ erit,remissionẽ,& renũ-
ciationẽ fideicõmissi fuisse nullã, a qua iure pmittente ipsi po
tuere recedere,nec ppea pœnã merent,vulg.l. Graccus. C. de
105 adult.Nec†ipsi Magni.fratres soli recessere a dicto nullo ɔ̃-
ctu,& renunciatione, uerum ẽt & Ludouicus infans in nullo
uoluit assertas ɔuentiones adimplere,quo fit,ut nullo mõ pos
sit dici ɔ̃ctum fuisse sortitũ effectũ, cum fuerit nullus, & oẽs
partes ab eo recesserint. Et si Ludouicus infans qñq; mediãte
eius tutore ɔ̃ctum approbasset: tñ a tali approbatione tanquã
illi nociua & eũ lędente recessit,& aduersus eam restituendus
est,& in pñti instat,& recessit,ut ɔ̃ctus ille nullus nõ exequat,
nec effectum sortiat,prout uerè nullus est ex defectu solẽnita
tis omissæ a statuto reqsitæ,qđ videri poterit. Nihil igit impu
tandum est ipsis Magn.fratrib.quib.illa remissio & renuncia-
tio eis tanquã nulla nocere non hẽt,cum ɔ̃ctus non potuerit,
nec possit effectum sortiri.Nec insup obstabit illa ɔuẽtio, qua
cautũ legit,bona immobilia,& se se mouẽtia Magni.d.Lud.de
bere diuidi inter.d.Lactantiũ & fratres & d. Ludouicũ infan-
tẽ cũ onere soluẽdi creditorib.d.Lud. & qđ onus potuit appo
ni:cũ rei suę quilibet sit moderator & arbiter,ac auctor, & di
ctarũ rerũ.d.Ludo.dñs erat,eo decedente cum d. Ludo. legi-
timato,iurib.& decis.s̃.in ɔ̃rium adductis. Et quẽ Lud. infan-
tẽ vt filium d.Lud.ipse.d.Lactantius,& fratres approbarũt vt
validè legitimatum, nõ obstante defectu si quis esset in psona
106 ipsius legitimati,seu legitimantis.Fuit†.n. asserta conuentio
nulla causis,& rõnib.superius relatis, & iõ cõsiderabilis mini
mè est.Nec potuit Lud.apponere tale onus dictis reb. fideicõ
misso subiectis.l.fi.§.sed quia.C.com.de leg.cũ si.ibidẽ allega
tis.Non.n.erant bona propria ipsius,ut loquunt iura,& decis.
citatę in oppositum,eran t.n.debita ipsis fideicommissarijs,&
dictis bonis tale onus non potuit apponi per grauatum in prę
iudicium ipsorũ fideicõmissariorũ.Nec obstabit assertus con-
sensus ipsorum, limitat⁹ nanq; & nullus pp ignorãtiam & er-
rorẽ,& falsam cãm,ut deduximus.Nec est uerum,fideicõmis-
sum defecisse pp natiuitatẽ Lud.infantis: funditus. n. fuit ex-
clusus & expulsus p.d.Bar.testatorem.Prout ẽt: quia de sua as
serta legitimatione non constat legitimè.Et quia nõ fuit uerè
filius.d.Lud.sed alterius. Adest ẽt defectus in psona legitimã-
te,tum respectu ptãtis,tum ẽt respectu voluntatis, ut de singu
lis & alijs nullitatib. ẽt assertæ legitimationis plenè dicemus
inferius, & iõ eo nõ obstante fidei.durabat & vigebat,& dicta
bona non poterant dici propria ipsius.d.Lud. quib. ualuisset
dictũ onus apponere, erant.n. debita ipsis fideicommissariis
qui licet approbauerint.d.Lud.infantem ut bñ,& ualidè legi-
timatũ: tñ id fecerunt,si aliquo mõ ipse fuisset uerè filius do.
107 Lud.& sic limitatè,& non aliter.Et†assertã approbationẽ fe
cerunt credentes eũ fuisse filiũ.d.Lud. & si natus fuisset ex cõ-
iugata,cum sit dare casum, in quo id fieri possit ſm ea,q̃ hñr
in l.filium diffinimus.ff.de his qui sunt su. uel alie. iur.& per
doct.in c.per tuas,de probatio.cum si.cum aũt uerè cognou
rint Lud.infantẽ aliquo modo nõ fuisse,nec esse filiũ d. Lud.
& in hoc errauerint,talis asserta approbatio ignorãter facta p
errorẽ limitatè & ex falsa cã nullo facto hẽt nocere ipsis mag.
fra-

108 fratrib.Eo†magis cũ de validitate assertæ legitimationis du
bitet̃,& lis inter ipsas partes pendeat,& lite sup ea pẽdente ad
uersantes minimè poterunt ex illa se iuuare,ut tradit̃ in deci.
consi.Neapo. 131.quidam ↄcessit.Nec est verũ,quod dicebat̃,
istos Magn.fratres simpl̃r a se ipsis abdicasse oẽ ius fideicom-
missi,ꝑ quã abdicationẽ illud fuit q̃situm.d.Lud.& successiuè
suis creditorib.quib.potuit stipulari,& ius q̃ri,causis & capiti
bus ↄ̃ in oppositũ deductis,nã verè nullũ ius a se ipsis abdica-
runt simpl̃r & efficaciter: renũciauerunt.n.ꝑ errorẽ & ignorã
tiam limitatẽ & ex falsa cã,& oĩa fuere nulliter gesta,ut.s̃.pro
bauimus,tum ↄsiderata ꝑsona.d.Herculis minoris,tum quoq;
considerata oĩum dictorum fratrum & ex tali nulla remissio-
ne nihil potuit quæri do. Lud. nec successiuè eius creditorib.
seu conductorib.bonorum,quæ d.Lud.uiuens tenebat.Quib.
minimè stipulatũ aliquid apparet, ↄñr uersamur ex̃ casum il-
lum,an aliquo casu quis possit alteri stipulari,hic. n. non fuit
109 illis ꝑ do.Lud.stipulatum.Et†res gesta inter d. Lud. & istos
fratres minimè comprehendit has ꝑsonas penitus ex̃neas, ut
ꝑ totum,res inter al.ac.& in l.si stipulatus. §.Grisogonus,ff.de
uer.obli. & Lud.infans hr̃s.d.dñi Lud.circa hoc nullũ prætẽ
dit interesse,nec principal̃r,nec in ↄñtiam, & sic cessant dicta
Bar.& aliorũ in l.stipulatio ista.§.si stipuler.ff.de ver.ob. s̃. in
ↄ̃rium adducta.Et quãuis obiter de creditorib.facta fuerit mẽ
tio, tñ illa concernens onus appositũ bonis subiectis fideicõ-
misso,nõ põt,nec dẽt esse nociua dictis fratrib. fideicommissa
rijs ex multis iam.s̃.deductis.Et assertis creditorib. & condu-
ctorib. obiter & enunciatiuè nominatis in asserto ↄ̃ctu inter
has ꝑsonas celebrato nulla potuit actio q̃ri, cum istud tm̃ re-
periat̃ esse spãle in dote.l.1.§.accedit.C. de rei uxo.acti.l.fi.in
prin.C.de iure dot.& per Bar. consi. 123. factum sic se habet
col.2.Pau.de Cast.& Alex.citatos per Deci.consi.35.ꝑstantissi-
me doct. col.1.& 2. Et ius singulare trahi non dẽt ad ↄñtiam.
110 l.ius singulare,cum vulg.ff.de legib.Præterea †& si expresè
stipulatũ esset ipsis creditorib.seu ↄductorib.adhuc illis nulla
potuit quæri actio,cũ ratam minimè habuerint dictam stipu-
lationẽ s̃m Pau.de Cast.ↄs.197.uisis his,in 2. dub.citantẽ no.
in l.si ego.ff.de neg.ge.& ad id plura adducit Dec.ↄs.226.ma-
111 gister Io.col.2.in fi.Nec†erit impedimento nouiter subsecu
ta ratificatio,parum.n.profuit,& prodest assertis creditoribus
seu ↄductorib.cum facta oñdat̃ lite pendẽte sup validitate as-
serti ↄ̃ctus & assertæ legitimationis s̃m ea q̃ tradunt̃ in d.dec.
ↄs.Neapo.131.Eo ẽt quia facta apparet, postquã dicti Magni.
fratres & Ludo.infans reuocarũt oĩa gesta, & nulliter ꝑ eosdẽ
112 fratres & dom. Ludo.Et†defecit extremum habile: cum res
non esset integra tempore,quo ratificarunt : ut tradit Pau. de
Cast.ↄs.197.visis his,in 2.dubio,& consi.182.in casu sequen-
ti,& in l.illud,circa fin. C.de sacros.eccl.& ad idem plura con
gerit Deci.d.consi.126.col.2.& 3.& in l.ↄ̃ctus.ff.de reg.iuris,
col.5.nu.16.& seq.Minus etiam erit obstaculo illud, quod di
cebatur deducta per istos Magni.fratres non habere impedire
executionem petitã ꝑ aduersantes, cum illa altiorẽ requirant
indaginem, iuribus & decisio. s̃. in ↄ̃rium adductis: nam oĩa
liquent & clara sunt,& redduntur per publicas & authen.scri
pturas exhibitas & præsentatas manifestam,liquidã & prom-
ptam inducentes probationem, & longiorẽ tollentes inda-
ginem & inuestigationem,ut concludit Bar.in l.1.in prin.col.
3.in 1.q.ff.de oper.no.nun.ubi scribẽ. quamplures adducunt
113 concor.Et†ẽt quia executio asserta petẽda erat super bonis.
d.Lud.nec faciẽda est super bonis subiectis fideicommisso, &
debitis ipsis fratrib. fideicommissarijs d.l.fi.§.sed quia. C.cõ.
114 de leg.& fid.Et†in ↄ̃rium adducta locum habent & proce-
dunt,qñ executio facienda est super bonis debitoris,qđ mini-
mè adaptari põt ad præsentem casum,cum ipsi fideicõmissarij
sint legitimi ↄ̃dictores, ad plenè no.in l.fi. C. de edic.di. Nec
115 †necesse habebant fideicommissarij hr̃e restitutionẽ.d.fidei
commissi s̃m not.in l.restituta.ff.ad Treb.& in l.pe. eo. tit.cũ
ↄcor.cõsiderata æquitate can.ut ꝑ illum tex. tradunt Bal. col.
116 12.& Dec.in 2.no.in c.in præsentia,ex̃ de proba. Et†si quis
super hoc dubitaret,tñ ex alio idem dicendũ est,cum.d. Lud.
grauatus de restituendo pẽdente cõdõne alienauerit dicta bo-
na,ꝑ.d.l.fi.§.sed quia.ubi gl.no.& idem facit gl.magna in §. si
uero totam,insti.de fid.hęre.sequunt̃ Arc.& Dec.in d.2.no.in
117 d.c.in pñtia,post gl.in d.l.pe.§.fi.Prout † ẽt idẽ dicendum,
nã semel facta fuit restitutio, & iõ istis secũdis fideicommissa-
118 rijs ulterius nõ est faciẽda.d.l.pe.§.fi.Et†insup qm̃ possessio
dictorũ bonorũ vacua erat,qua uacua existente ipsi fideicom-
missarij eã propria auctoritate potuerunt apprehendere, ut di
sponit stat.Bon.& Bar.in d.l.fi.col.6.ver.ex̃ gl.C.de edic. diu.
vbi Mod.nu.4.concor.adducũt.¶Vltimũ, in quo aduersantes
opponunt de inuentario informiter facto ꝑ dictum infantẽ,
& de iurib. confusis minimè tangit ipsos fratres, nec ipsorum
119 ius lædit.In†fauorem tñ.d.infantis bene facit.l.fi.C.de iure
delib.§.in cõputatione,& no.ꝑ doct.in l.si debitori.C.de pac.
vbi concludit̃,inuentario facto actiones nõ esse ↄfusas.Et ad il
lud de bonis non positis in inuentario facile est adhibere re-
mediũ,cũ ille sit infans,& possit restitui s̃m iura vulg.& com-
munia.¶Ex istis igit̃ ita deductis firma resultat conclõ, assertũ
ↄ̃ctum,& transactionem quocunq; modo consideret̃ non ob
stare dictis do. Lactantio, & fratribus circa fideicommissum
eis relictũ ꝑ.d.Bart.¶Nullitas aũt & inualiditas assertæ legiti-
mationis deducitur ex pluribus.Et primò dr̃ de ea non consta
re modo aliquo legitimè, nam protocollum seu imbreuiatu-
ra illius,ex qua notarius confecit assertum pub. instr̃m nõ ap-
paret descripta manu ipsius notarii,qui dr̃ rogatus de ea, hẽt
ẽt in se diuersitatẽ lr̃arũ,cancellationes & additiones quãplu-
res in loco substantiali, de quibus ille assertus notarius roga-
tus nullam prorsus facit mentionẽ,&,qđ fortius est, talis im-
breuiatura nullam habet subscriptionem asserti notarij,quib.
consideratis nullã de se facit fidem. quinimo suspecta reddit.
120 Quãuis†.n.notarius rogatus possit per alium scribere: tñ se
subscribere dẽt,per quam subscriptionem dat fidem gestis, li-
cet eius industria uideatur electa s̃m Abb.& Fel.in c.inter di-
lectos,de fide instr.post Bar.in l.lege.in fine.ff.de testib.& Cy.
in l.2.ver.2.quæritur.C.quæ sit lon.consue.& per Alex.consi.
14.uiso.col.1.uol. 1. & alia adducit Dec.consi.447.in dona-
121 tione,nu.4.10.& seq. Et†si imbreuiatura manu alterius scri-
pta nõ habet subscriptionem notarii,qui dr̃ rogatus, certè ni-
122 hil probat s̃m Cy.in l.ↄ̃ctus.C.de fide instru. Nam†non est
nec publica,nec ualida,immo imperfecta,& talis, ut ex ea su-
mi non possit publicum documentum, s̃m Nico. de Mattar.
& Bal.in d.l.ↄ̃ctus,col.2.uer.sed quero.& Pau.de Cas.ibi,col.
2.uer.br̃ distinguendum,& Alex.consi.154.vr̃ prima conside
ratione,col.3.vol.2.& tradunt Pau.de Cast.Alex.& Ias. in ult.
nõ.in l.cum antiquitas.C.de testa.& post Ang.ↄs.220.ad hoc
ver.concludendo dico,sequit̃ Cor.consi.94. multum diffusè,
uol.4.facit ẽt doctr.Bar.in l.diuus.§.item senatus.ff.de fals.&
in l.ita stipulatus.§.Grisogonus, vbi Mod.ff.de verbo. obliga.
123 Et†ꝙ ad minus requiratur subscriptio,firmat Pet. de Anch.
consi.mihi.242.prius de viribus,etiam & Pau.de Cast.consi.
130.dubitat̃,col.6.ver.9.dubitat̃.in fine,& Alexan.in addi.ad
Bal.in rub.C.de fide instr.col.7.uer.sed hic dubitatur,& cõsi.
51.ponderatis,col.1.& 2.vol.3.& consi.14.col.5.nu.13.uol.
6.& consi.129.ponderatis,colũ.2.& 3.versic.insuper respon-
deri põt,vol.1.Abb.in d.c.inter dilectos,col.5.& 6.ver.oppo
no.3.& Imo.ibi col.2.ver.no.2.ẽt & Fely.in c.qm̃ ↄ̃, de prob.
col.24.ver.4.quæro,& in c.2.col.2.in fine de fi.instrum. Car.
& alij in c.cum.P.tabellio,eo.tit.& alia adducit Dec. ↄs. 175.
col.7.nu.7.versi.6.non obstat,& consi.347.prima facie,colũ.
1.& 2.versi.his tamen non obstantibus,& consi.36.& pro te-
124 nui,col.1.versi.multum facit.Et†licet Bal.in l. fideicommis-
sa,§.1.de leg.3.per illum tex.dicat,ualere imbreuiaturam,etiã
sine subscriptione,& signo,si alio respectu non continet vitiũ,
& est de mente Cy.in d.l.ↄ̃ctus. in fine, & sentit ibi Saly. in 6.
q.& Pau.de Ca.ↄs.204.ad primum quæsitum.col.fin.& Alex.
consi.14.uisis, col.2. uolum.6.& Dec.d.consi.445.nume. 8.
volens ex tali imbreuiatura posse releuari publicum documẽ-
125 tum faciens fidem.Tñ†alia opinio verior est, ut firmat ipse
Alex.d.suo consi.154.col.pen.& fina.uol. 2. vbi citando Bal.
Saly.Abb.& alios concludit, & declarat hoc non procedere,
qñ notarius rogatus non scripsit,seu subscripsit, & eius nomẽ
nõ esset in illa scriptura appositũ.Et sentit idẽ ipsemet Pau.de
Cas.d.ↄs.204.uolens protocollum deficiens in subscriptione,
& signo seu scriptura propria minimè ꝓbare, nec ex eo posse
aliud releuari,& sequitur Alb.Bru.in tracta.de forma,in rub.
de proba.& præsumpt.solennita.col.18. & ita declarantur de
126 cis.s̃.in ↄ̃rium citatę.Et†dicta Alex.d.consi.14.uol.6.nõ ob
stan.cum ipsemet ↄ̃rium teneat.d.consi.154.uol.2.ubi magis
accuratè locutus est,& ẽt consi.48.in cã,uolu.5. Et quæ Alex.
dicit

dicit d.consi. 14.procedere pñt concurrentibus illis, de quib.
ibi per eum: quia satis apparebat de mente testõris, qui sua ma
nu scripserat testm̃,& tradiderat notario, vt aliàs ɔsulendo Mu
tinę ipse dicebam,& incidenter Ale.ibi ea dixit,& non princi-
paliter, vt ipsemet Ale.se ipsum declarat in alio suo consi. 104.
stantib.rebus,in fi.vol.7.vbi refert, quæ dixerat in d.ɔsi. 14. &
127 asserit casum illũ esse satis diuersum.Et†col.pen. ibidẽ cõclu
dit,sumptum & extractũ documentũ non debere facere maio-
rem fidem q̃ originale a quo sumitur,& releuatur,qđ apertius
voluit ipse Ale.consi. 175.visis,col.2.versi.& per ista,eo.volu.
7.firmans originalem scripturam vitiosam debere attendi, &
non probare,& pariter minus probauit sumptum ex ea.Quod
128 †ẽt cõprobatur ex dictis Anch.consi.432.permissa,quem re
fert & sequit Corn.ɔsi. 226.licet in hac,volu.3. & consi.70.&
consi. 118.vol.4.vbi concludunt, ꝙ si protocollũ est nullum,
ẽt sumptum ex illo erit nullum tanquã extractum & procedẽs
a radice infecta & vitiosa,& sequit Pau.de Cas.in l.hac consul
tissima,in prin.circa fi.C.de testa.& in l.ɔctus,col.j.versi.si po
129 stea ponit,& col.2.ver.breuiter præallegata. Nullitas† ẽt as-
sertę ĩbreuiaturæ,& ꝙ ex ea non possit assumi,& releuari aliud
documentum satis detegit ex diuersitate literarum, ex additio-
nib.in margine, ex cassaturis,& cancellationib. in loco substan
tiali,de quib.nulla facta est mẽtio per assertũ notarium (vt dr̃)
rogatũ,ad no.in d.c.inter dilectos.§.instrm̃ quoq;, de fi.instr.
& not.in §.quod sępe.in auc.de trien.& sem.per Bal.in l.ɔctus
col.4.versi.deinde quæro.no. omnes per illũ text.in l.2. C.de
edic.diui,& Ale.consi.41.viso tenore,in prin.vol.j.& per eũd.
diffusius.d.consi. 14.nu.2.vol.6.& nu.3.4.5.9.& aliis seq.& p
Cano.in c.ex literis,& in c.cum P. Tabellio,de fi.instru. sentit
ẽt Dec.d.consi.447.nu.8.Et si sumptum ac extractũ documẽ-
tum ex asserta imbreuiatura & protocollo nullo & penitus vi
tioso consideramus,adhuc & ex alio concludendum est, illud
non probare assertam legitimationem : nam scriptum legitur
alterius manu,q̃ quon.Fran.de Mathesil. ad no.in §.j.in auct.
130 de tabel.Et licet scribi possit per alium: tñ subscribendũ est
per notarium rogatũ, vt deduximus, nec eius subscriptio illud
comprobat: nam facta apparet nulliter, & nõ seruata forma iu
ris requirentis in illa mentionem debuisse fieri, qualiter nota-
rius scribens diligenter examinauit scripturam,& eam inuenit
ɔcordare cum suis originalib. vt volunt Io.An.Imo.& Mod.in
c.fi.de off.deleg.post Card.Zab.ibi prout refert & sequitur ip-
se Ale.d.consi. 129.ponderatis,col.fi.n.6.vol.j.¶Secundò prin
cipaliter nullitas assertę legitimationis ostenditur considerata
persona legitimãtis,tum ex defectu ptãtis & facultatis, tũ quo-
que ex defectu voluntatis, ex defectu ptãtis & facultatis multi
131 pliciter.Et†primò qm̃ talis potestas est de reseruatis Imp.seu
Pont.nec põt ab alijs exerceri, nisi ab illis,quib. Papa seu Impe
rator concessit & cõmisit.vt ĩ auth.qui.mo.na.effi.sui.§.illud.
cum concor.citatis per scrib.in c.per venerabilem, qui fil. sint
legiti.& in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff.de liber. & posthu. Qui
132 igitur † dicit se facultatẽ & priuilegium legitimandi hr̃e,ne-
cesse habet illud ostendere,& de eo docere, vt videri possit te-
nor ipsius a quo legitimandi facultas dependet.c.porrò,de pri
ui.l.fideiussor. §.pro Aurelio. ff.de fideius. l.si quis stipulatus.
ff.de ver.obl.tradit Pa.de Cast.consi. 161.in præsenti causa, &
consil.227.super primo dubio, Ale.ɔsi.67.super 1.quæsito,vo
lu.j.Soc.consi.212.col.2.vol.2.& consi.63.uisis, col.1.uol.3.
& per doc.in d.c.per venerabilem, & in d.§.& quid si tm̃. Et
133 †adeo necessaria est exhibitio priuilegij, vt minimè credẽdũ
sit Comiti palatino asserenti se hr̃e ptãtem legitimandi, vt con
cludit Fran.de Cur.citans plures decisio. consi.16. clarus vir,
col.3.& cõsi.73.super memorata,col.3.& seq.& Dec. ɔs.288.
quæritur,col.pe.in fi.nu.8.& 9.ubi coucludit, Comiti ita asse-
134 renti non esse credendum.Prout†ẽt non creditur Legato de
latere in his quę non veniunt in generali cõmissione ẽm Abb.
135 & Fely.in c.quod super his,de fide instru.Nec† isto respectu
erit sufficiens longitudo tẽporis,quo ille fuit reputatus vt Co-
mes palatinus, vt firmat Ale.consi. 1.col.fi.uol.7.& Soci.cons.
136 29.uiso instr̃o,uol. 1. Nec†etiã sufficiens erit assertio notarij
rogati de ltĩmatione, ꝙ ẽm cõem prac.asserunt se uidisse origi-
nale priuilegium,& illud legisse non cancellatum &c.& appo-
nentes tenorem ipsius: adhuc enim tali notario ita asserẽti mi
nimè danda est fides, nec per istam assertionem probat pote-
stas Co.palatini per illũ tex. no. oẽs scrib.in auct.si quis in ali-
quo documento.C.de eden.vbi Mod.col.2.& Soc.col.j.nu.3.
137 post antiq.firmant. Plures †tabelliones asserẽtes se vidisse &
auscultasse priuilegium seu instrm̃ manu talis notarij descri-
ptum non abolitum &c.ac per eos sumptum, non inducere ꝓ-
bationem ẽm Bar.ibi col.3.& alios ibidem citatos, ut etiã ple-
nè tradunt Mod. post antiq.in c.fi.extra de fide instr. & in l.2.
138 ff.eo.tit.& in l.eam te.ff.de cond.& demo. Et†propriè in ter
minis nostris Soc.in d.auth.si quis in aliquo,colũ.1.nu.4.asse-
rens fuisse per solennes doc.ita consultũ concludit, ꝙ ad vali-
ditatem legitimationis non sufficit instrm̃ priuilegij Co.palat.
ex originali,& auc.priuilegio sumptum ẽt per plures notarios.
139 Nec†istud probabit facultatem legitimandi: cũ nõ fuerit au
ctoritate iudicis,& parte citata sumptum, prout requiritur ẽm
ea quæ tradunt oẽs in d.auct.si quis in aliquo, & in d.c.fi.ubi
post alios prosequitut Fely.& Bar.in l.2. C.de testam.& Bald.
ibi q.6.& per Dec.cõsi.36.& pro tenui.col.j. & qm̃ adhuc mi-
nimè productum apparet originale priuilegiũ asserti Comitis
legitimantis, meritò concludendum uenit, assertam legitima-
140 tionem ex defectu ptãtis reddi nullã. Eo†magis cum tale as-
sertũ priuilegiũ minimè careat suspicione : cũ videatur conti-
nere concessionem potestatis minimè solitam concedi a supre
mis principibus, quorũ stilus in reliquis ita se non habet,& q̃a
continet inconsueta & insolita, meritò suspicionem arguit, ad
no.in c.q̃ graui.de cri.fal. & in terminis nostris plura adducit
Fran.de Cur.d.consi. 16.col.6.uersi.& pro hoc adduco tex. &
consi. 17.uiso puncto.col.4.uersi.ecce ergo, cum aliis no.in l.
certi condĩ.§.si nummos.ff.si cer.pe.& in l.plenum.§.equitij.
ff.de usu & habita.& plenè per Alexan.in addi. ad Bar.in l.uel
141 uniuersorum.ff.de pign.actio.Stilus†etiam supremorũ prin-
cipum ista priuilegia concedentiũ in totũ se hẽt in oppositum,
& qui ualde attẽdendus est, ut tradit Bal.in c.j.§.fi.quid sit in-
uesti & probat tex.in l.constitutionib.in fi. ff.ad munic.& alia
adducit Fran.de Cur.d.consi. 16.col.6.uer.& iste stilus. Volẽs
142 notoriè illũ ꝓbari ex inspectione aliorum priuilegiorũ ẽm
Bal.in l.j.in fi.C.ad Velle.cũ aliis ibidem citatis, & per eũdem
Cur.d.consi. 17.col.4.uersi.& faciunt no. firmat ẽt Albeti. de
Rosa.in l.de quib.col.46.ff.de legi.& alia cumulat Felyn.in c.
2.de rescrip. uti ẽt hr̃ in decisio. consi.Neapo. 253.duo regij,
143 col.2.uer.6.stilus.Et†si originale priuilegium legitimãdi ut
dr̃ concessum.d.Comiti palati.legitimanti ostẽderetur, adhuc
dr̃ ipsum non potuisse legitimare d.Ludo.infantem in præiu-
dicium dictorum.d.Lactãtij, & fratrũ fideicommissariorum :
quãuis enim una opinio, quã plures doc. affirmant esse cõem,
uelit filiũ ltĩmatũ excludere substitutum fideicõmissariũ ha-
bentem ius succedendi in spe: vt l.deniq;. §.si quid minori. ff.
de mino.& per Bar.in l.is põt.ff.de acq.hære. quam sñiam fir-
mat Bar.in l.generaliter.§.cum aũt.C.de insti.& substi. quem
scrib.ibi sequunt,max.Ale.citans alios per eũdem Bar. & scri.
in l.Gallus.§.& q̃d si tm̃.circa fi.& Ale. consi.2. uisis, uol.j.cũ
alijs relatis per Dec.cons.284.uiso puncto,col.6.nu.9.& alibi
144 pluries.Tamen q̃plures alij doc. firmiter tenuerunt opposi-
tũ citati p Ale.ubi s̃.& Ias.in d.§.cũ aũt.nu.7.& Dec.ibi n.22.
affirmantem hanc sñiam esse veriorem, ut ẽt faciunt nouiss.ibi
in addi.ad Ale.& ipse Dec.d.consi.284.col.pen. & fin.nu.12.
ubi ɔ̃riis rñdet,& hanc opi.sequit Ale.consi.25.col.3.& cõsi.
67.col.3.& consi.94.uol.j.& Barb.in repeti.l.cum acutissimi.
C.de fideicom.fol.mihi 37.& seq. Fran. de Cur.d.ɔsi.17.col.
2.& Alber.Bru.consi.15.& repet.Hispa. plenè prosequũtur in
145 d.§.& quid si tm̃,nu.184.& seq. Et † quæ opin.absq; dubio
procedit & locum sibi uendicat in præsenti fideicommisso fa-
cto per ipsum d.Bart.grauantem eius filios geminatis & repe-
titis uicib.quæ eo magis enixã ostendit uoluntatem, ad nõt.in
l.balista.ff.ad Treb.& per Bar.in l.cũ scimus.C.de agri.& cẽsi.
lib.11.sub illa forma, ꝙ si decederent sine filijs ex legitimo ma
trimonio ex eis natis, tũc ad eius bona uenirẽt p̃dicti. d.Lacta-
146 tius & fratres fideicõmissarij.Quæ ꝑpositio, ex,cãm proximã
& immediatam importat.l.j.§.fi.ff.de incend.rui.nau.l.ex hoc
iure.ff.de iusti.& iu.per Bal.in l.j.C.si seru.exte. & eundem &
147 Mod.in l.non dubium,n.23.& seq. C.de legi.Stante†igitur
ista substitutione sub dicta forma concepta cõis & uera resul-
tat cõclus.legitimatũ non excludere substitutũ, nec fideicõmis
sarium pp illam qualitatem natiuitatis a testõre appositã, quæ
adesse & ɔcurrere dẽt tpe natiuitatis, & ltĩmi matrimonij ẽm
communem doctri.Bar.in l.ex facto, in princ.col.3.ff.de uul-

ga.& pup.& in l.pręcipimus.§.ſanè.C.de appel.& probať in c.
ſtatu.in prin.& gl.ibi in ver.canonicis,de reſcrip.lib.6.cũ aliis
cumulatis per Fely.in c.2.col.2.de reſcr.& in c.licet cãm, col.
pen.de proba.Fran.de Cur.d.conſi.16.col.13.in princ.& cõſ.
148 17.& 18.Iſto † igitur caſu legitimatus non excludit ſubſtitu
tum ſm Ang.in diſp.ſua,nobilis quidam. quem plures ſequũ-
tur relati per Alex.iſtud firmantem in d.l.generaliter.§.cũ au-
tem,col.fi.& d.conſi.2.col.13.ver.non obſtat.8.vol.1.& conſ.
5.attentis,nu.4.& 7.& conſi.172.viſis,nu.2.vol.7. ſequuntur
etiam oẽs in d.§.cum autem,& poſt Bal.Soc.in d.l.Gallus.§.ſi
eius,nu.5.in 3.caſu,& Roſel.in tracta.legitimatio. lib.2. dum
loquitur de effectu,col.6.verſi.ſed dubitať,& Cur.conſi.35.ſta
tuto,col.7.& d.conſi.73.col.26.in fin.Alber.Bru.d.conſil.15.
Mart.Lauden.in tract.legit.col.21.in prin.Dec.conſil.425.in
caſu propoſito,col.3.& 4.n.12.ver. & per hoc etiam rñdetur
Io.Crot.in d.§.& quid ſi tãtùm, nu.81.cum ſi. allegatis ꝑ doc.
vbi ſ.ſuedetur opinio iſta conſiderata perſona, & voluntate d.
teſtatoris nobilis apertè abhorrentis nõ conceptos & natos ex
149 legitimo matrimonio.Et†conſiderata qualitate,magnificen-
tia,& nobilitate ſua,etiam ſi non eſſent appoſita illa verba , ex
ltimo matrimonio &c. legitimatus minimè excluderet ſubſti-
tutũ,& fideicommiſſarium: vt tradunt cano.in c.innotuit, de
electio.& Mod.in c.in præſentia,de prob.Pau.de Ca.in l.fi.C.
de his qui ven.æta.imp.Ale.§.cum autem,col.fi.& d.conſil.2.
verſ.11.probatur,& alibi pluries,Soc.in d.§.ſi eius, nu.5.in 2.
caſu.Alber.Bru.d.conſi.15.col.3.in 4.dub.Deci.conſi.284.n.
150 10.& d.conſi.425.col.4.n.12.ver.3.in iſto caſu.Non†enim
debet eſſe in facultate hæredis grauati fideicõmiſſo illud ſub-
uertere per legitimationem,quæ eſt ſpecies alienationis,& cu
rare ꝙ bona deuoluãtur ad alium a teſtatore excluſum, & pri-
uare vocatos ab ipſo.l.fi.§.ſed quia, & in auth.res quæ. C.cõia
de lega.cum ſi.collectis per Dec.d.conſi.284. nu.10.verſic.3.
151 cõis opinio.Maxi.†cum teſtator ipſe prohibuerit dictis ſuis
hæredibus omne genus alienationis, & ſic tam illã quæ cauſa
retur per actum inter viuos,quàm etiam,& illam,quæ fieret ꝑ
actum vltimæ voluntatis,ſm Bar.in l.filiusfam.§.diui.col.fin.
nu.14.de leg.j.vbi alij plenè tangunt, & eundem Bart.& alios
152 in l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de ver.obli.cum ſi.Et†voluntas te-
ſtatoris obſeruanda eſt: cum ꝓ lege habeatur, vulgato.§.diſpo-
153 nat.in auth.de nup. Nec† ſubuerti debet per hæredem gra-
uatum, nec per Comitem palati.ſine cauſa,cum iſtud fieri poſ
ſe a ſupremo Principe dubitetur. l.ſi teſtm̃. C.de teſtam. cum
aliis ibi allegatis per ſcrib.& Alber.Bru. d.conſi.15. col.3.in
fine iunctis traditis per Bar.in l.interdum.ff.de condi.indebi.
Fulg.& Iaſ.in d.l.ſi teſtm̃,col.j.Pau.de Caſt.in l.teſtandi. C.de
teſta. & cano.in rub.extra eo.tit.& Dec.conſi.403.col.3.n.13.
154 Et†eo magis procedunt iſta in caſu præſenti , in quo aſſerta
legitimatio facta apparet non vocatis , nec citatis,minimèque
conſentientibus dictis fideicommiſſariis, qui citandi erant ẽt
ſm illam opin.volentẽ,legitimatum excludere ſubſtitutum ea
ratione: qm̃ de ipſorum intereſſe agebatur.l.nam ita diuus. ff.
de adoptio.& l.de vnoquoq;.ff.de re iud. & firmat Soci.d.§.&
quid ſi tm̃,nu.28.in 3.conclu.& nu.30. & Iaſ. nu.130. & aliis
ſeq.& alij repeten.oẽs ibi citan. concord.vt facit Dec.d.conſi.
55.diligenter.nu.2.d.conſil.284.nu.10.& d.conſi.415.colũ.
3.& 4.do.Præpoſi.in d.c.per venerabilem,fol.6.col.3.& folio
* 26.Alber.Bru.d.conſi.15.& eſt cõis * conclu. ſm Marti.Lau.
in d.ſuo trac.legitima.col.16.verſi.circa hoc, Roſel.eo.tracta.
lib.2.col.2.ver.ſed ego intelligo,Soc.conſi.246.eleganter,ver.
1.conſiderãdo,& ver.ſeq.& conſi.251.quoniam,col.10.verſ.
155 ſed præmiſſis,vol.2.& conſi.63.vol.3.Et†licet aſſerta legi-
timatio facta ſit viuente & petente.d.Ludo.aſſerto patre,& va
lere potuiſſet quò ad bona ipſius,aliis ſuis agnatis non cõſen-
tientibus nec citatis,ſm Bart.& alios citan.concord. in d.§. &
156 quid tm̃.Tamen†iſtud ſolùm procedere poſſet reſpectu bo-
norum,de quibus ipſe do.Ludo.poterat diſponere,non poteſt
ſibi locum vendicare reſpectu ipſorum bonorum ſubiectorũ
fideicommiſſo,de quibus ipſe non poterat diſponere,nec præ-
iudicare fideicommiſſariis per actum inter viuos,nec per vlti-
mam voluntatem,vt deduximus, & iſto caſu neceſſaria erit ci-
tatio eorum,quorum intereſt, & aliter legitimatio facta nõ ꝑ-
iudicat,deciſio.quib.ſ.maxi.per Socy.d.§. & quid tm̃ , nu.27.
concluſio.4.& alios.ſ.citatos maxi.Dec.d.conſi.55.numer.2.
157 ¶†Nec inſuper iſtis obſtare habet,ſi diceretur , illa procede-
re,niſi Comes palati. legitimans vſus eſſet plenitudine poteſta
tis ſibi conceſſæ a ſupremo principe,per quam vr̃ potuiſſe præ
iudicare dictis ſubſtitutis fideicommiſſariis ipſis citatis ſeu nõ
citatis,vt vñr indicare clara verba dicti priuilegij. nã ſine rõne
& cauſa aſſertus Comes non potuit uti ea ptãte,ut apertiſſimè
colligiť ex uerbis aſſerti priuilegij, & inferius ſigillatim oſten-
demus,& ſine cã non põt Comes tale ius ipſis fideicõmiſſariis
tollere,cum ſit cõſiderabile ſm Bar. in d.§.is põt,col.3. & per
Ale.conſi.99.col.pen.vol.j.& conſi.217.uiſis,col.2.uol.2. So
cy.d.conſi.251.col.13.uer.ſed iſta ratio.Alber.Bru.d.conſ.15.
158 Et†ſi princeps ſupremus poſſet uti tali poteſtate,& omittere
citationem,& cauſæ cognitionem,tñ Comes palati.non debet
uti poteſtate prædicta etiam ſibi conceſſa in præiudicium eo-
rum,quorum intereſt , & illis non uocatis,nec auditis, & ſine
cã,ut aliqua ſit dr̃ia inter principem legitimãtem & ipſum Co
mitem,cui data eſt poteſtas ſm Bal.in l.ſi teſtm̃.uer.item põt.
C.de teſta.in rub.C.de precib.Imper.offe.Ale.d.conſi.94.col.
fi.Roſel.in d.tract.legit. dum loquitur de cauſa formali,uerſi.
ſed dubitatur in fi.Fran.de Cur.d.conſi.73. fol.7.in 4.dub.Fe
ly.in c.quæ in eccleſiarum de conſti.nu.49. & Dec.ibi nu.30.
159 & d.conſi.287.nu.8.Debet† igitur Comes legitimationem
facere, & uti poteſtate ſibi data cum rõne,moderamine & ho-
neſtate ſm formam & tenorẽ priuilegij, vt tradit Fran.de Cur.
d.conſi.16.col.8.& 9.& d.conſi.17.col.fi.& conſi.19.colũ.4.
in fi.& conſi.35.col.10.& conſi.54.col.7. & Barba.conſil.34.
col.8.uolu.2.Ale.conſi.202.uiſa,col.7.uolu.2.& Iaſ.in d.§. &
160 quid ſi tm̃.nu.116.Non†enim in Comite palatino legitimã
te ſufficiens eſt poteſtas data cum plenitudine,nec etiam ſuffi-
cit cã putatiua,ut ualeat tollere ius tertij ſine cauſæ cognitio-
ne,& moderamine ſm Franc.de Cur.vbi ſ.& etiam conſi.65.
col.2.in fi.& conſi.64.ſerioſa,col. 5.uerſ.quod tñ inquit,Iaſ.in
d.§.& quid ſi tm̃,nu.97.& 142.poſt Aret.ibi,col.pe.uerſ.circa
tertium, & ſequitur Io.Crot. ibi nu.65.& Deci.d.conſil.425.
nu.9.& 10.& conſi.343.num.j.& conſ.357.num. 5.& 6.cum
161 concor.Inferiores†enim a principe & ſi habeant iura princi-
pis,non tñ poſſunt ſine cauſa auferre rem alicui ſm Bal.in l.2.
col.10.uerſi.nota,ꝙ plenitudo.C.de ſeruit.& aqua , cum aliis
collectis per Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum, nume.44. & 49.
162 & Deci.ibi nu.29.& 30.uer.inferioribus. Nec †in ipſo Co-
mite legitimante in dub.præſumenda eſt cauſa,debet nanque
illa exprimi,& ulterius debet eſſe rationabilis,conſonans iuri,
ſpecialis & non generalis ſecundùm Bald.in d.l.ſi teſtamentũ,
& in l. reſcripta.C.de precib.Imperato.offer.& Alexã.d.conſi.
93.col.pen.& Dec.conſi.ſupra citatis maxi.conſi. 393.nu.11.
ubi citando alios concludit , cauſas quib. mouetur Comes ad
legitimandum debere exprimi,& eſſe ueras, & conſtare debet
de illarum ueritate , nam non creditur Comiti illas aſſerenti,
163 & idem replicat conſi.357.num.6.& 8.Illæ†enim cauſæ per
Comitem expreſſę,ꝙ Ludo.infans non peccauit , & quòd pri-
mæuo iure omnes naſcebantur legitimi, non ſunt conſiderabi
les,nec a iure receptæ tanquam generales, & quæ non ſemper
concludunt.ut dicit Fran.de Curt.d.conſil.16.colum.9. uerſ.
ſed ſcrupulus reſtat,& Deci.d.conſil.393. numer.11.uerſicu.
164 & illa ratio,& col.fi.in prin. Et†illa ratio conſeruandæ agna
tionis,& ſucceſſionis,etiam inſufficiens redditur ſm eundem
Cur.d.conſi.16.col.10.in princ.uerſi. ſed ſcrupulus reſtat , &
Dec.ubi ſupra,& quia iam adſunt alij agnati do.Ludo. & plu-
165 res,in quibus conſeruatur agnatio,& familia.Nec†cauſa po-
teſt ſuppleri ex illa cl'a appoſita in legitimatione ibi, & ex aliis
iuſtis,& rationabilibus aĩum nr̃m mouentib.rõnibus &c.tum
quia cauſa eſt exprimenda,ut diximus,tum etiam quia dictę aſ
166 ſertioni non eſt adhibenda fides vt probauimus. Tum†quo-
que quoniã illa dictio,ex aliis,referẽda venit ad ſil'ia expſſis,&
non ad diſſimilia, & maiora, & ideo erit referenda ad genera-
lia,quæ fuere expreſſa,& quæ minimè ſufficiunt. c.ſedes ap.ti-
bi Fely.poſt alios plenè tangit,de reſcri.& hr̃ in c.2.eodem ti-
167 tu.lib.6.Eo †etiã: quia legitimatio ipſa relationem habet ad
ſupplicationem porrectam Comiti legitimanti , & ſm illam
interpretationem recipit,ad no.per Bal.& Fely. in ca. inter di-
lectos.de fide inſtru.& in c.licet Hely.de ſimon.& Dec.conſi.
168 303.quamuis nu.15.Præterea†priuilegium & facultas legi-
timandi conceſſa Comiti palatino interpretanda eſt,ut minus
lædat ius cõe q̃ fieri poſſit.c.nos.§.j.de tempor.ordi.lib.6.ubi
Gemin.& a.ij not.& firmat Abb.in c.certificari,colũ.3.de ſep.
& Fe-

169 & Fely.plenè in c.j.de rescrip.col.7.nu.18.& seq.Max.†hoc verum est,qñ priuilegium preiudicaret alteri,& infert damnũ tertio reducendum venit ad terminos iuris cõis, vt minus illũ lædat,ſm gl.& Alex.adducentem alias concor.in l.fi.§.in computatione.C.de iure deliber.& plenè per Fely.& Moder.in ca. super eo.de offi.deleg.post Bar.in l.imputari.in 2.not.ff.de admini.tuto.& Fel.in c.j.col.6.nu.17.& in c.nonnulli,nu.49.de rescri.& arg.eorum quæ hñr in l.2.§.meritò.& §.si quis a principe.ff.ne quid in lo.pub.& in c.quamuis de rescrip.lib.6. per Bar.& alios in l.Gallus.§.& quid si tm̃,colũ.pen.quamuis igit ex verbis asserti priuilegij constare videatur de mente Pontificis & Imperatoris volentium in aliquo præiudicare tertio,&
170 derogare iuri cõi, † tñ isto casu interpretatio oĩno facienda est,vt minus derogetur iuri cõi, & vt minus damnum inferat tertio,q̃ sit possibile,vt veniat minimum & leue, decis. ʒ̃. relatis,& firmat Fely.d.c.super eo,nu.4.& Dec.in ca.j.col.5.nu.7. vers.2.limitatur,de rescrip.vbi citant decis.bene id probantes, & hr in d.§.in computatione.illa ergo verba priuilegij, ꝙ Comes possit legitimare, & legitimatus admittatur ad successionem ab intestato vel ꝯ testamentum,& ꝙ legitimatus comprehendatur in qualibet vltima voluntate disponente de nato ex
171 legitimo matrimonio. Vt†minus lędant ius tertij & ius cõe, ex quo expressè tendunt ad hoc,interpretanda veniunt,vt ipse legitimatus possit venire ꝯ testm̃,qñ fuisset præteritus a patre. vel iniustè exhæredatus,aliàs enim sequeretur, ꝙ ipse plus ha-
172 beret,q̃ legitimè natus.Quod†dicere absurdissimum & iniquissimum esset.l.ex facto.ff.de vulg. & pupil. & l.nam absur-
173 dum.ff.de bo.liberto.Et†vlterius daretur materia delinquẽdi,vt non posset ex iusta causa exhæredari, si oĩ casu venire posset ꝯ testm̃,quod prohibent iura.l.conuenire.cum vulga.ff. de pact.dotal.Et illa verba, ꝙ comprehẽdatur legitimatus in qualibet vltima voluntate loquente de nato ex legitimo matrimonio,vt minus lædant ius cõe,& minus præiudicent tertio, interpretanda & declaranda veniunt,qñ legitimatio procedit cũ causa,cum ratione,moderamine,& honestate, & qñ in modico fieret præiudicium,& non qñ absolutè sola voluntate legitimaret ꝯ tenorem testamenti,inferendo maximum præiudiciũ, & tollendo ius tertij ac applicando bona alteri contra expressam voluntatem testatoris: verba enim illa ita generalia vt suprà hoc modo prolata interpretari debent, & ita declarari ta-
174 lis potestas concessa.Et†in simi. habemus dispositionem generaliter loquentem declarari, & restringi ad terminos habiles & minus nociuos aliis.l.1.C.de sac.sanct.eccle.l.fi.C.de testam.mil.per Bar.& alios in l.j.§.nunciatio.ff.de ope.no.nun. per Ale.& alios in d.l.fi.§.in computatione.Et satis concludenter ostenditur istud, & suadetur ex verbis apertissimis Imperatoris & sum.Pont.appositis in asserto priuilegio in illo capite, hæc autem oĩa & singula facimus,constituimus,ordinamus & edimus perpetuò valitura decernentes confisi de ratione, & moderamine cuiuscunq; actus faciẽdi ac honestate per vos ha-
175 benda.Quę † cl'a in fine posita referenda venit ad singula p̃cedentia:cum illa sigillatim concernat, & ad illa referatur, & singulis oĩbus adaptetur,ad tradita in l.si idem cum eodem §. fi.ff.de iurisd.om.iud.& Fel.in c.causam.nu.15.de rescri.cum
176 simi.Potissimè† consideratis illis verbis,omnia & singula,nihil excludentibus ex præcedentibus, quinimò concludentib. omnia vt vr̃ & generaliter prolatis.l.Iulianus, de leg.3. c.solitæ,de maio.& obe.c.si Romanorum.§.dicendo verò 9.distin.
177 Et†ga geminata sunt illa omnia & singula,ſm Ang.per illũ tex.in l.2.§.pen.ff.de iu.codicil.& diffusè per oẽs in l.j.de le.j.
178 Et†per quam clausulam in fine appositam limitantur & declarantur omnia præcedentia concessa Comi.palatino: vt per illum tex.tradit Bal.post gl.in l.inciuile. ff.de legib.Bar.& alij allegantes concord.in rub.ff.de ope.no.nuncia.col.pen. nu.7. & per Cur.d.consi.73.col.3.& 4.arg.eorum quæ habentur in l.si seruus plurium.§.fi.& l.qui filiab.de leg.j.& in l.vtrum.ff. de petitio.hære.per dictam igitur clausulam vt suprà relatam restricta & limitata fuit potestas concessa Comiti palati.vt possit legitimare & facere alios actus habita tñ rõne, moderamine,ac honestate cuiuscunque actus per eum gerendi,& de istis qualitatibus supremi principes cõfisi concedentes priuilegiũ talem concessionem dedisse declararunt, ita vt deberent ea potestate vti concurrentibus illis qualitatibus expressis, & nõ ali-
179 ter.Et† illa concessio potestatis limitata limitatum produxit effectum & limitatam facultatem legitimãdi. l.cancellauerat. ff.de his quæ in testam.dele.l.in agris.ff.de acq.rer.dom. cum vulg.vt plenè prosequitur Fran.de Curt. dicto consi.73.fol.4.
180 & 5.Et suadetur apertè ex illis verbis, confisi de ratione,moderamine ac honestate habenda cuiuscunque actus per vos faciendi, prolatis in ablatiuo absoluto importante conditioné. l.euictis.ff.de vsur.l.a testatore.ff.de conditi.& demon. & per
181 Moder.in rubr.ff.solu.matrimo.Ex†quibus verbis cõstat,ipsos supremos principes concessisse priuilegium sub dicta confidentia.c.qui cathedram.93.dist.per Anch.c.j.circa fi.in versi. fiduciam de elec.lib.6.per gl.& scrib.in c.ne innitaris.de consti.& sine dicta confidentia priuilegium minimè cõcessissent.
182 ¶†Quòd vlterius suadetur: nam si voluntatis & mentis ipsorum principum erat, Comitem potuisse suo absoluto arbitrio gerere illos actus, frustratorium nempe fuisset apponere dictam clausulam continentem dictas qualitates, contra not. in c.quia frustra. de vsur. & in l.nam ita diuus. §. hæc stipulatio.ff.vt leg.nom.caue. & per Cur.d.consi.16. col.12.in prin. & consi.17.col.5.ver.sed circa 5.& consil.18.col.1.& 2. & d.
183 consi.73.Et†quia nullum verbum in priuilegio appositum intelligi debet ibi fuisse insertum sine effectu operandi l.si qñ. in prin.cum gl.C.de inoffic.testamen.cap.si Papa,de priuileg. lib.6.& in simi.per Bald.in rub.C.de contrah.empt. quæst.9.
184 & alia adducit Ias.in l.ait p̃tor.in prin.ff.de iureiur.Prout†ẽt nam si ipsi supremi principes non habuissent animum limitãdi dictam potestatem concessam,minimè apposuissent dictam clausulam,& apponentes eam, & tales qualitates exprimentes apertissimè voluere,dictos Comites non absoluta & sola volũtate posse legitimare, sed accedentibus dictis qualitatibus, ad no.in c.ad audientiam.de deci.& in l.unica.§.sinautem ad de-
185 ficientis.C.de caduc.tollen. Et†inclusio dictarum qualitatũ apertam ostẽdit exclusionem potestatis gerendi actum sine illis qualitatibus,c.nonne.de præsumpt.l.cum prætor,in princ.
186 ff.de iud.Continent igitur dictæ qualitates & disponunt, vt legitimatio fiat cum ratione, hoc est cum causa.l.eas obligationes.ff.de capi.diminu. vt exponit Alberi. de Rosa. in diction. ver.ratio aliquando.Denotat igitur tale verbum discretam inspectionem actus gerendi.l.duos reos.ff.de verbo.oblig. Quæ
187 discretio arbitrium boni viri importat, secundùm glo. in c. cum virum,de regular.Abb.in ca.cum autem.de iure patr.per dominum Ant.Imo.& Moder.in c.j.de constitu.Ale. & Ias.in
188 l.si sic,nu.8.de lega.j. Et †illa præpositio de ratione,nedum cãm ueram sed proximam & immediatam denotat, ut deduxi-
189 mus.Et†ratio debet esse bona,qua sublata, & cessante tollitur dispo.& concessum,cap.cum cessante. de appellatio. l.adigere.§.quamuis.ff.de iure patro.per Bart.in l.si cum exceptio-
190 ne.§.post annũ,in fi.ff.quod met.cau. Quòd†nanq; rõne caret extirpandum uenit, ſm Bart.in proœmio ffõrum in uersi.
191 cæterùm,& Bal.in l.sed an ego.ff.de neg.gest. Et †tale uerbũ de ratione confisi,æquipollere vr̃ illi clausulę, prout ratio dictaret,& iustificatiuè intelligitur positum ca.2. in fi.de confe.
192 lib.6.Et†æquipollet clausulæ,prout ordo rationis exegerit,
193 de qua in c.ueniẽs el j.de testib.Illud†etiam uerbum,de moderamine confisi diminutionem denotat concessorum.c.transmissæ.de uerbo.signi.ca.cupientes,in prin.de rescri.lib.6. cle. sæpe,in prin.de uerbo.signi.ubi scriben.& repeten.in j.capite. col.18.plura adducunt,ut etiam facit Albe.de Rosa.in suo dictionario in uersi.moderandæ,& Fely.in c.ex literis, nu.11.&
194 seq.de constit.& ẽt hr̃ in cle.2.de magist. Moderamen†autẽ procedere debet cum causa,& iusta,& non uoluntate libera,& absoluta,secundùm Bartolum in auctentic.qui semel. C.quomodo,& quando iudex,domi.Anto.& alios in capi. præterea. de dilatio.cum aliis cumulatis per repeten.in dicta clemen. sępe.in princip. in quarto casu principali,colum.61. & sequentibus,facit quod habetur in l.j.C.unde ui,& in ca. cum adeo. de rescript.& in l.Pomponius.in fine. ff.de nego.gestis.& in l.
195 omnes profugi.C.de agri.& censi.lib.11. Vbi †tale uerbum capitur pro distinctione,& secundùm qualitatem personarum
196 & causarum moderamen cõcipitur. Insuper† & illud uerbũ de honestate,eandem limitationem & restrictionem importat ac boni uiri arbitrium secundùm Archi.in c.erit autem lex.4.
197 distin.¶†Nihil enim in se habere debet turpitudinis, ut tra-
198 dunt Goff.Hos.& Spe.de ui.& hon.cleri.Nec† honesti ratio patitur,ut sine cã subuertant uolũtates testãtium & damnũ in-

199 feratur tertio.l.2.C.ne fis.rem quam ven. †Præferenda.n.est
honestas oĩ lucro,& commodo nedũ alieno verùm & proprio
vt per illum tex.tradunt Mod.in l.reprehendenda. C.de insti.
& substi.& alia quędam adducit Deci.in l.semper in ꝯctib. ff.
reg.iur.includit; igitur verbum istud non fuisse concessam po-
testatem: vt Comites isti deberent facere actũ inhonestum, &
iniustũ,sed honestũ solum & rõnabilem, & talis potestas redu
cta esse vr̃ ad terminos honestos, & ad arbitriũ boni viri ita vt
non tollatur ius tertij, & actus fieri possit & celebrari passim
200 & sine cã. Quòd† profectò peccatum induceret, a quo nedũ
Comes pala. verùm & supremus princeps abstinere dẽt cũ po
testas suprema concessa principi minimè comprehendat,vt ip
se possit facere inhonestum & iniustum,& sic committere pec
catum: vt tradunt Bar.& alij cõiter in l.fi.col.2.nu.2. C.si cõ.
ius vel vtil.pub.& ad plenũ prosequuntur repeten.Hispa.in d.
§.& quid si tm̃,col.fi.istud comprobantes,& rñdẽtes obiectio-
nib.Cum itaq; talis potestas concessa istis Comitib.non fuerit
absoluta sed limitata ad arbitrium boni viri, firmissima infert
conclo,comitem non potuisse hanc legitimationem facere in
præiudicium substitutorum & fideicommissariorũ, sine cã,si-
ne citatione,& seclusa oĩ rõne,& oĩ moderamine, & oĩ hone-
state,& ꝯñr ꝯ mentem & ptãtem illi concessam per istos supre
mos principes.Nec obstabunt illæ clæ,de quib.in asserto priui
legio,citatis vel non citatis,sine cã,ꝯ testm̃ &c. nam modifica-
tionem & declarationem recipiunt ex clã.s̃. relata apposita in
201 fine priuilegij,& ex aliis supra concludenter deductis. ¶†Et
vlterius confirmantur ista, valde enim differt,an cõcessa sit po
testas absolutè,an verò limitatè ad arbitrium boni uiri, vt fuit
ista præsens, ad plenissimè tradita per omnes max. Fely.in c.j.
nu.79.& aliis seq.in c.ne innitaris,de constitu.per Alex.& Ias.
in d.l.si sic legatum,de le.j.& diffusius per repeten.in d.cle.sę-
202 pe.§.non sic tñ,col.i.uer.effectus autem.Accedat†etiam exẽ
plum & legitimationes aliæ factæ,& quæ passim conceduntur
per summ.Pont.& Imperatorẽ,quorum nostra dẽt esse instru-
ctio.c.legitur.8.dist.l.de quibus. ff.de legi. Et quæ minimè le-
guntur factæ,nec concessæ,ita passim absolutè sine causa, sine
moderamine,& honestate,sed limitatè, nec cũ totali præiudi-
cio tertij,& iuris alterius,quod absolutè minimè tollunt, quo
fit,vt apertissimus animus ipsorum principum ostẽdatur,fuis-
se concedere dictis Comitibus potestatem limitatam,& nõ ab
solutam,vt ipsi ea vtuntur, & ipsi principes id minimè faciãt,
nec facere soliti sint,& validum est arg.a solitis,& a stilo, vt de
203 duximus superius. Nec†verosimile est, ꝙ ipsi absolutè volue
rint hanc ptãtem concedere alijs eo casu,quo ipsi ea nõ vtun-
tur,nec vti soliti sunt,ad no.in c.non est verisimile,de p̃sumpt.
& in l.fi ff.quod me.cau.& in l.nuptura,in fi.ff.de iu.do.Infer
tur ex istis,dictum Comitem legitimantem non potuisse dero
gare dicto fideicommisso,nec assertam legitimationem facere
in præiudicium istorũ mag.fideicommissorũ, nec derogare eo
rum iuribus, ita absolutè & sine causa procedendo, carebat.n.
204 tali potestate,vt ostendimus.Nec† debuit potestatem cõces-
sam transgredi,ad not.in l.diligenter.ff.manda. & in c.dilecta,
de rescr.& in c.cum olim Abbas,de off.deleg.& illam trãsgre-
diẽdo se gessit vt priuatus, qui prædicta facere nequit: cum sit
istud reseruatum supremo principi,vt superius deduximus.Et
205 †licet princeps possit hanc facultatem cõicare inferiorib.ꝼm
206 Bal.in l.j.ff.de tut.& cu.da.ab his cum ꝯcor. Tñ†eatenus cẽ
setur esse cõicata,quatenus apparet, facultatem fuisse conces-
sam,quod totum dependet ex tenore & verbis priuilegij, nec
aliud ultra concessum intelligit,ꝗ̃ quod in illo legitur expres-
sum.c.porrò,de priui.& per Cur.d.consi.16.col.5. & s̃.dedu-
ximus.Aduertendum est vlterius: qm̃ d.Lu. qui fecit legitima
ri Lud.infantem tpe,quo d.infans conceptus & natus fuit,vxo
rem habebat,& Ludo.infans conceptus, & natus dr̃ ex mulie-
re vxorata,& virum hñte,& inter d.Lud.& illam vxoratã nul-
lo modo poterat esse matrimoniũ,ꝼm iura vulg. & cõia,quib.
207 cõsideratis talis infans non poterat legitimari†nec in isto ca
debat vera legitimatio,sed solùm dispensatio ex quo aderat im
pedimentum causatum iure can.& ciuili,vt concludit Pau. de
Cast.consi222.super puncto,col.3.ver. item certum est, cum
aliis cumulatis per Dec.consi.579.in præsenti.nu.j.& alibi plu
ries,& quia dictus Comes habilitabat ius & personã d. infan-
tis,quo casu adaptatur dispensatio,& non legitimatio,vt citan
do iura,& deci.concludit Lud.de Sard. in tracta.legit.fac. per
rescri.col.j.uer.3.videndum,& ver.3. præmitte, & in j.q.7.q.
prin.& no.d.Præpo.post do.Ant. & alios in d.c.per venerabi-
lem,& Mo.in d.§.& quid si tm̃.ꝯñr adaptatur in ipso habilita-
tio,& dispensatio,quæ a principe seculari seu Comite palat.fie
ri non põt ꝼm Bened.de Plumb.in sua dispu.stat.Pisano,Bald.
in l.j.C.de nat.lib.Alex.ꝯsi.87.volu.2. refert & sequitur Soci.
208 consi.65.col.fi.ver.3.fundamentum,volu.3.¶†Vnde aduer-
tendum erit, an in asserto priuilegio sit concessa ptãs dispen-
sandi & habilitandi, non.n.veniret sub potestate concessa legi-
timandi: vt concludit Barb.plura adducens consi.58. sapiẽter
dixit psalmista,col.3.ver.& præmitto,& ver.mõ arguo, vol.2.
vt ẽt facit Cur.d.ꝯsi.16.& 18.col.3.& cõsi.73.fo.7.ver.venia-
mus ad 4.dubitationem.Cor.consi.34.in litera S,vol.j.Soc.cõ
si.246.ver.4.& vltimò,& vers.j.considerando, vol.2.& alia ad
ducit Dec.consi.52.viso,col.fi.& consi.338.in casu,num.3.&
209 consi.288.num.6.& consi.393.num.10.†Et si in priuilegio
concessa appareret expressa potestas dispensandi, & habilitan-
di, tamen tanquam odiosa restringenda est,ita vt sine cã fieri
nullo mõ potuisset,& aliter facta nulla reddat, si ꝓcedit a Co-
mite,licet supremus princeps qñq; possit,ꝼm do.Ant.in d.ca.
per venerabilem,col.4.& diffusè do.Prępo.ibi fol.12.col.3.&
seq. & eundem do.Ant.in c.cum R.de renuncia. Anch.consi.
210 252.ex tenore,& Ale.consi.202.visa,col.7.vol.2.Et† si causa
non adest,dr̃ dissipatio ꝼm Io.Mona.in c.vnico,de æta.& qua.
lib.6.Rosel.in d.trac.in rub.de cau.form.Curt.d.consi.16.&
17.Dec.d.consi.288.nu.8.& consi.307.viso nu.10.& 12.&
d.consi.393.nu.11.& consi.343.col.j.& 2.Socy. d.consi.246.
col.4.uersi.circa 2.& consi.251.qm̃,colum.13.ver.non omit-
211 to,vol.2.& per Mod.in d.§.& quid si tantùm. Prout†etiam
si esset dispensatio subsistere non posset,necessariò enim.requi
rebat citationem istorum fideicommissariorum, licet facta ap-
pareat petente do.Ludouico asserto patre: vt concludit Anch.
consi.227.ex tenore,& consi.421.circa primum.Calde.consi.
3.in tit.qui fil.sint legit.Cur.consi.18.Soc.in d.§.& quid si tã-
tùm,circa fi.& d.consi.65.col.fin.vol.3.Ias.in d.§.& quid si tã
tùm,nu.132.& Crot.ibi fol.11.col.3.in quarta limita.& Dec.
adducens alia d.consi.338.num.7.& d.consi.307.nume.6.&
alibi pluries.Nec obstabunt clausulæ appositæ in asserto pri-
uilegio cõcernentes potestatem cum illa clausula citatis,& nõ
citatis: declarandæ enim veniunt modo quo superius diximus
in tracta.legitimationis,& alio modo dictæ clausulæ responde
tur per Cur.d.consi.16.col.pen.ver. & si quispiam dicat, & p
Soc.d.consi.120.col.4.uersic. confirmatur ista conclu. & col.
212 pen.& fi.volu.3.Et†illa in qua continetur,legitimandos per
Comitem comprehendi in quacunque dispositione & vltima
voluntate, & ꝙ æquiparetur in omnib. & p oĩa natis ex legiti-
mo matrimonio,quæ æquiparatio vr̃ reducere legitimandum
ad statum,in quo fuisset,si natus esset ex legitimo matrimonio
ita vt in nullo differat ab illis,iuxta no.per illum tex. per Ang.
in l.2.§.furiosus.ff.de iur.codicil. & per oẽs plenissimè ex illo
tex.in l.j.de lega.j. & ad idem plura adducit Cur. d.consi.17.
col.2.in fi.& col.3.vers.obstare non habet superius conclusis
nam declaratur & restringit per clausulam subsequentem, de
qua s̃.diximus,videlicet dũmodo legitimatio fiat cum rõne,
cã,moderamine, & honestate,& cũ illis qualitatib.superius de
213 ductis.¶†Eo ẽt: nã magna est disceptatio,an & qñ legitimat
æquiparet legitimè nato, & an possit fingi legitimè natus, &
transferri ad dictum ius,& quamplures doct.voluerunt nõ ęq
parari, nec procedere inter eos ęquiparationẽ,ꝼm do.Anto.in
d.c.per venerabilem,fol.pen.& alios scrib.ibi max.do. Præpo.
Pau.de Cast.in l.cum acutissimi,col.j.C.de fideico.& alij doc.
citati per Cur.d.consi.16.col.3.& d.consi.17.col.3.vbi rñdet
ad obiectionem de ęquiparatione,& consi.35.statuto. colũ.5.
ver.venio mõ,& d.consi.73.fol.5.ver.trãseamus modo ad ter
tium,& diffuse prosequuntur Ias.& alii repeten.in l.si is qui p
emptore.ff.de vsuc.nu.227.& seq.ad nu.283.& seq. vt etiã fa-
cit Cro.ibi,& in d.§.& quid si tm̃,fol.antep.pe.& fi.vbi consi-
derat plures casus,& tangit Dec.cõs.52.viso,& consi.392.quę
214 rit,col.2.& 3.& alibi pluries. Et†illa regula æquiparationis
non semper & omni casu procedit,ut not.oẽs in d.l.j. per illũ
tex.facientem illam æquiparationẽ & adequationẽ, ꝗ̃ minimè
procedit in libertate directò legata,uel per fideicommissum,
215 †Nec qñ per aliam legem reperitur dicta ęquiparatio limita
ta ꝼm Barto.& alios in l.1.§.nunciatio. ff.de ope.non.nuncia.
& pro-

& prosequitur Ale. in d.l.j.Soc.Ias.& alij ibidem, colũ.j.& 2. & 4.prout in præsenti reperitur limitata per aliam clausulam in fine positam ab ipsomet concedente priuilegium, vt supra
216 ostendimus. Ad† quod etiam, nam talis adequatio, & æquiparatio minimè trahenda est ad insolita, inhonesta & quæ cum difficultate conceduntur: vt firmat Ant. de But. consi. 19. quia hic agitur, col. 3. Socy. in d.l.j.col. 2. versic. pro qua faciunt ea, & Ias. ibi col. 4. nu. 21. & alij Moder. plenè attingũt, & optimè istud adaptatur ad illa verba priuilegij cũ rõne, moderamine,
217 & honestate, † ꝓut ẽt illa adequatio & æquiparatio cessabit, & restringẽda venit eo casu, quo sequeretur absurdum, vel inconueniens, & ne quis indebitè damnum pateretur, vt esset in casu præsenti, & tradit Ang. in cons. suo 6. lata est snĩa, quem sequitur Aret. in d.l.j. & Soc. distinguendo ibidem col. j. in fi. & 2. & Ias. col. 4. nu. 22. comprobans opin. Ang. ex dictis per Bar. & eund. in l. stipu. summam. ff. de ver. obli. Nullitas autẽ & inualiditas assertæ legitimationis & dispensationis deducitur ex defectu voluntatis Comitis legitimantis, fuit enim obreptitia & surreptitia: nam nulla facta fuit mentio de dicto fideicommisso, nec illi in specie fuit derogatum, minus ẽt facta fuit expressio dictorum fratrũ fideicommissariorũ, quæ oĩa exprimẽda erant, ut cessaret vitium obreptionis & surreptionis, quæ ip
218 so iure reddũt eã nullam, & inualidam, † ẽt si surreptio & obreptio non fuisset dolosa: cum per assertã legitimationem præiudicetur iuri tertij. l. j. ff. de nata. rest. cum aliis ad plenum cumulatis per Soc. ɔs. 120. memini me, col. 4. & seq. nu. 6. 7. & 8. vol. 3. vbi conclus. istam ex plurib. deducit & ꝓbat post d. Ant. & alios in d.c. per venerabilem, & Iac. de Bel. in auth. qui. mo. na. eff. sui. §. & qm̃. qui Soc. rñdet ad obiectionẽ illius clæ, citatis & non citatis, col. 4. ver. confirmatur ista concord. & colũ. pen. & fi. versi. 5. ca sus, & aliis seq. vt etiã ad plenum facit Cur. d. consi. 16. col. pe. & fi. ver. & si quispiã, vbi etiam tollit obiectionẽ illius clæ, citatis & non citatis, & consi. 17. col. 5. versic. vltimò accedit, & d. consi. 73. fo. 8. & 9. ver. 8. principaliter demonstratur, & ver. 9. impugnari potest, adducentes no. in c. super literis, & in c. postulasti, & in c. ad audientiam, de rescri. & per Bal. & alios in l. præscriptione. C. si ɔ̃ ius vel vtil. pub. & do
219 ctor. plures legendo & cõsulendo. Concludentes † necessariò faciendam esse expressionem omnium qualitatum, quæ moue re haberent Comitem ad non concedendum, vel difficilius cõcedendum per d. c. postulasti. vbi scrib. oẽs not. & per Abb. plu
220 ribus in locis citatum per eos. Volentes † insuper expressionẽ facti esse faciendam in specie, & non in genere cum denotatione modi ipsius facti consumati, & expressione personarũ, nec non & numero ipsarum, quas negotium tangebat, aliàs concessio redditur nulla, etiam si appareret facta de plenitudine potestatis, ex quo non est verosimile, ꝙ princeps concessisset, si de prædictis facta esset mentio, vt in si. tradit Pa. de Ca. cons. 150. viso, & Ale. consi. 3. ex his. col. j. & consi. 23. viso, col. 2. volu. 5.
221 Personæ † igitur nominandæ erant: nam ipsarum gratia vel amore concedens non concessisset, vel forsan minus ẽm Bar. in l. j. §. permittitur. ff. de aq. quoti. & ęsti. & post alios tradit Fely. in c. cum olim, col. antep. ver. exemplum, de re iud. & Albe. Bru. adducens alia in d. consi. 15. col. fi. vbi asserit in Rota Cu-
222 riæ Ro. ita aliàs fuisse iudicatum. Et † quælibet obreptio etiã modica vitiabit priuilegium & gratiam. c. si proponente, de rescri. cum aliis in terminis propriè nostris adductis per Franci. de Cur. d. consi. 16. col. fi. & alijs consi. sup. citatis, in quib. firmando hanc conclus. rñdet illis obiectionib. in quib. dici posset, superius conclusa non habere locum, qñ concessio esset facta motu proprio, vel ex certa scientia vel ex plenitudine potestatis, prout etiam illis rñdet Soc. d. consi. 120. col. 6. num. 9. &
223 alijs seq. volu. 3. Et † de derogatione & aliis qualitatib. ac personis in specie facienda & non in genere aliquid tradit Dec. d. consi. 55. nu. 4. & consi. 288. col. 2. & alibi pluries: cum igitur non fuerit facta mentio aliqua de d. fideicommis. nec de qualitate & forma ipsius, nec noĩatæ personæ. d. Lact. & fratrum fideicommissariorum, concludendum erit, assertam legitimationem seu dispensationem ex vitio surreptionis & obreptionis fuisse & esse nullam, si enim prædicta expressa fuissent do. Comiti legitimanti, certè eam non concessisset: vt ipsemet habita scientia & cognitione vera facti pub. documento declarauit, re
224 uocando assertam legitimationem, quatenus tenderet in præiudiciũ prædictorum fideicommissariorum. Quam reuocationem bene facere potuit habita cognitione veritatis: cũ gratis non præmio illã concessisset, vt est optima decis. cõsi. Neap. 118. fuit dubitatũ, col. pe. & fi. ver. sed dubitauerunt, in qua al-
225 legantur aliæ decis. istud idem concludentes. Et † potuit ipse Comes hoc declarare: cum consistat in facto proprio, ad not. cle. j. de prob. & in c. cum a nobis, de testib. Et magis cum ab asserta legitimatione a die scientiæ ipsi mag. fideicommissarij ꝓuocauerint, & appellauerint, per quem actũ suspensa fuit, not.
226 in l. j. ff. ad Tur. cum concor. Obreptio † insuper & surreptio assertę legitimationis deducitur ex eo: qm̃ d. Ludouicus credebat. d. Ludouicum infantem esse eius filium, & ita asseruit Comiti legitimanti, errans seu ignorans illum verè fuisse & esse filium alterius, uel scienter falsò id exprimẽs, qua cã Comes motus legitimauit seu dispensauit. cũ igitur cã ista fuerit erronea & falsa, meritò ruit asserta legitimatio deficiente cã finali, pp
227 quam fuit facta. Deficit etiam & institutio de dicto infante facta per d. Lud. eum instituentem tanquã filium suum legitimatum, quem ob d. cãm finalem instituit, aliàs non instituturus, & illa reddita nulla, & cessante cessabit & institutio, arg. l. fi. ff. de hær. inst. & in l. nec apud, & l. si pr̃. C. eo. tit. & est decis. Pau. de Ca. per illũ tex. ẽm lec. Azo. in l. eã quam, col. 2. versi. & per istam legem. C. de fideicõ. & in l. neq; professio. C. de testa. & firmat Sign. de Amod. consi. 183. in q. & consi. 222. & Bal. cõsi. 74. verba, col. 2. ver. quæritur igit̃, & cons. 134. vo. j. & plenè ꝓsequit̃ Barb. consi. 27. scripsit doctissimus, vol. j. & alia adducit Dec. consi. 288. quæritur, nu. 3. & 4. & ɔsi. 343. viso, col. j. & consi. 462. visa, nu. j. & consi. 600. nu. 10. & Ias. in d. l. eam quam, nu. j. & co. 2. nu. 2. prædicta ɔfirmat asserens opi. Pau. de Cast. esse cõem, ad cuius corroborationem idem Dec. ɔs. 76. vi
228 so, col. j. & 2. ẽt alia adducit. Et † quãuis ipse Dec. d. consi. col. 3. ver. 2. principaliter videatur dubitare circa doctr. Pa. de Ca. considerando errorem circa institutionem, non fuisse in cã fi. quãdo ille legitimatus verè erat filius patris petentis legitimari, licet legitimatio aliqua ex cã fuisset inualida, & nulla, & constabat de uoluntate pr̃is, quo stante denuo posset legitimari, vt ipse plenè prosequit̃: tñ dicta ipsius ad casum pñtẽ nullo modo pñt adaptari, cũ principaliter error, & falsa cã fuerit in filiatione, & successiuè in institutione, ex quo verè. d. Lud. infans erat filius alterius, vt statim dicemus, & non filius d. Ludo. quo
* fit, vt * cõis opi. Pa. de Ca. sine aliquo dubio, & difficultate rectè procedat, ex quo in eo deficit qualitas filiationis, pp quam asserta ltĩmatio emanauit, cõstare. n. dẽt tpe ltĩmationis ipsum infantem fuisse filiũ d. Lud. argu. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nox. & per Ale. allegantem alia consi. 20. viso, nu. 4. volu. 6. cũ
229 si. ¶ † Nec istis habet obstare, si diceretur. d. Lud. voluisse Lu. infantem esse legitimum, & eidẽ succedere, & ꝙ denuo posset legitimari post ipsius mortem, si legitimatio prima esset inualida, propter quæ eius dispositio videtur esse valida, & firma, ad not. in auct. item si quis sine. C. de natura. lib. & in auct. quibus modis natural. efficiuntur sui. §. si verò is qui, per Barto. & alios in d. §. & quid si tm̃. Cessant enim ista loquentia in filio naturali, cuius qualitatis minimè erat, nec est Ludo. infans qui, & fortius nullo modo erat filius. d. Ludo. sed alterius, & qui verè, & naturaliter non poterat esse filius duorum, & d. Lud. qui nullo modo erat pater minimè potuit in suo testamẽto disponere ea, quæ ordinauit circa d. Lud. infantem, facienda, & exe-
230 quenda post eius mortem. Cum † quis non possit facere legitimare aliquem, ut eius filiũ, qui verè est filius alterius, ut sunt decis. superius citatæ, & plenè prosequit̃ Barb. d. consi. 27. Ces-
231 sat † etiam obiectio. Nam minimè seruata apparet forma tradita in d. auct. Item si quis sine, cum simi. vt tradit Ange. per illum text. in d. §. si quis verò, in auctẽ. quib. mod. natu. eff. leg. & Bar. ibi in prin. in 4. not. & in §. si igitur. in auct. quib. mod. natu. eff. sui, & prosequuntur ad plenum Ias. Clau. & alii repeten. in d. §. & quid si tm̃. ¶ Nec obstabit, si dicatur, assertam legitimationem fuisse approbatam per d. Lactan. & fratres approbãtes Lud. infantem, ut filium do. Lud. & ut bene legitimatum, vt constat per contractum transactionis, de quo in præcedẽtibus plenè diximus: nam talis infans ex illo contractu non potest se iuuare, in præsenti actu legitimationis, cum ille contractus fuerit & sit nullus, ut sup. cõcludenter deduximus, & super eo adhuc lis pendeat, & uertatur, ut habetur in d. decis. consi. Neapo. 131. Eo ẽt quia talis asserta approbatio facta per do. Lact. & fratres de d. infante, ut de legitimato, & ut filio. d. Ludouic.

fuit limitata, quatenus aliquo mõ esset filius ipsius, prout credebant pp assertioné.d.Lud.& quia verè nullo modo fuit nec est filius ipsius.d.Lud.sed alterius, erroneè, & ignoráter, & ex falsa cã approbationem illã fecerunt, quæ in aliquo nõ dẽt esse eis dãnosa, maxi.d.Herculi minori rõnib.& decis.deductis superius. Minus ẽt põt dici per creditores, seu conductores, legitimationem fuisse procuratam per d.Lactan. & fratres. & do. Lud.in fraudem ipsorũ: qm̃ tpe assertæ legitimationis. d.d.Ludo.non erat grauatus ęre alieno, nec aliquos hẽbat creditores, nec bona locauerat aliis. ¶ Quòd modò Lu. infans non fuerit, nec sit modo aliquo filius.d.Lu.deducitur apertè, nam ꝓcreatus, generatus, & natus fuit ex Franci.tunc vxore lrĩma Iulij de Danesijs in domo.d.Iulij tũc insimul cohabitant.d.Fran. eius vxore, & existentis sani, bona valitudine vtentis, & potentis ac habilis ad eoeundũ, & generandũ, ꝓut & alios filios ex d.Frãc.

232 suscepit, & hẽt. Quo† casu resultat uera iuris p̃sumptio, Lud. infantem fuisse generatum ex semine d.Iulij mariti d.Franc.& fuisse, & esse eius legitimũ, & naturalẽ filium, vt hr̃ in l. filium diffinimus. ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. & in l.quia sp. in

233 fi.ff.de in ius vo.& ĩ l.si uicinis.C.de nup.cũ si. Quãuis†.n. ꝓbatio filiationis respectu patris reputetur difficilis.l.Lucius.

234 ff.de cód.& dem. Tñ† qñ constat aliquem natum in constãtia mr̃imonij, & ex aliqua vxorata, & cõiugata, & in domo mariti, vicinis vel alijs istud scientib. præsumit ex dictis cõiecturis, & indiciis assumendo probationem illum natum esse filiũ mariti, ac generatum ex eius semine, ut in pręallegatis iuribus, vbi doct.oẽs passim istud comprobant maxi.Saly. considerans tp̃s generationis in l.fi.ff.de prob. & per Abb.in c.per tuas.de proba.col.2.ver.& no.Ale.consi.88.omissis, nu.7.vol.7.Pa.de Cast.consi.175.super primo, col.3.ver.super vlt.Bal. cõs.134. in j.vol.& ad plenum prosequitur Barb.d.cons.27.col.4.ver. sed ad oĩa ista, vol.j.& Mod.in l.j.§.ad q.col.fi. ff.de quæst. Et

235 †conclo ista locum sibi uendicat, etiam si probaretur tunc tpis d.Lud.consuetudinem, & conuersationem habuisse cum d.Fran.& cum ea rem veneream habuisse, per tex.singularem in l.miles.§.defuncto, & ver.seq.ff.de adul.s̃m Cyn.& Bald.in d.l.si vicinis, & Ang.in l.septimo, de sta.ho.Bald.Abb.& Fel.in

236 d.c.per tuas. Et† hoc fauore filiationis, & matrimonij, & q̃a magis pręsumendum est honestum q̃ inhonestum, sequitur d. Signo.de Amo.consil.221.factum, colũ.3.& col.fi.Dec.consi. 272.viso, col.2.ver.non ob.& consi.657.plenè, vbi ẽt prædicta ampliat, post Cor.consi.113.circa, col.2.vol.j. & Bal.in d.l.filium, ver.itẽ no.Abb.in c.transmissæ, in 5.no.qui fi.sint legi.&

237 Ale.in d.§.defuncto.in addi.ad Bar. Eo †ẽt: nam in dubio p̃sumptio est, maritum cum vxore re venerea uti, secũdũ Ab. & d.Præp.in c.cãm, in 2.no.qui fi.sint legi.& Bal.in d.c.per tuas, col.2.ver.non ob.Bene.Cap.consi.2.cum viso. col.j.& probat in d.l.filium, & in d.l.si uicinis, vbi Cy.& Alb. de Ro.idẽ affir-

238 mat. Adest† ẽt geminata, & pluries repetita ꝯfessio.d.Iulij ex presse firmantis.d.infantem esse eius filiũ, ut tradũt doc.in d. l.neq; ꝓfessio.C.de testa.& Ale.in d.ꝯsi.88.nu.7.& Barb.d.cõsi.27.col.3.& 4.Pau.de Cast.d.consi.175.col.3.& Bene. Cap.

239 d.consi.2.col.j. Nec† obstabit legitimatio, nam erronea fuit, & ex falsa causa processit, nec ex ea sola probatur filiatio, nec p legitimationem d.Ludo.potuit.d.infantem sibi facere filium: cũ actus legitimationis sit longè diuersus a filiatione, s̃m Sign.

240 de Amod.d.consi.221.consi.183.& Barba. d.consi.27. Et filiatio sp probanda est ab illo, qui se asserit filium, siue agat, siue conueniatur, s̃m Ang.in l.liberorũ, in prin.post gl.ibi.ff.de his

241 qui no.infa.& Ias.in d.l.neq; professio.nu.3. Et† maximè qñ prætendit consequi hæreditatem vt filius, s̃m Deci.consil. 54.

242 in prin. Nec† istis obstare hẽt, si dicatur, Lud.infantẽ potuisse esse filium d.Lud.eò ꝙ natus esset ex d.Franc. coniugata, si d.Iulius tunc tpis fuisset absens, seu infirmus, d.l.filium diffinimus, & per doc.in d.c.per tuas, & alios vbiq;. Nam tpe conceptionis d.infantis ipse Iulius habitabat, & moram trahebat cũ d.Fran.in ciuitate Bonon.sanus etiam erat, & potens ad coeundum, & ꝯñr versamur ex̃ d.duos casus exceptuatos in d.l.filiũ. Non etiam obstabit, si diceret hic adesse alias coniecturas, præsumptiones, & indicia, ex quib.poterit probari d.infantem natum ex d.Fran.coniugata fuisse generatum ex semine d.Ludo.

243 Et† admittendum est, filiationem spurij, & adulterini nati ex maritata posse probari dictis indiciis, & coniecturis, s̃m Car.& Fely.in d.c.per tuas, & Ancha.consi.225.vr̃, col.pe.versi.super alio, Pau.de Cast.d.consi.175.col.3.vers.sed si maritus, Corn. consi.j.col.10.ver.modo deueniendo volu.3.& d.consi.113. col.2.in litera H, vol.j.Bened.Cap.d.consi.2.col.j.& 2. Bal.d. consi.74.col.2.& consi.134.vol.j.& consi.180.mortuo, vo.3. Alc.dicto consi.88.nu.7.& seq.vol.7.Soc.consi.65. super proposita, col.j.vol.3.Barb.consi.68.oĩpotẽtem, col.2.& 3.vol.4.

244 Dec.d.consi.657.in fi. Et† ita limitabitur.d.l.filiũ, & d.§.defuncto.cum tales præsumptiones inducant liquidissimam ꝓbationem.l.licet Imperator.de leg.j.l.si quis locuples, in fi.ff. de manu.testa. Cessant enim ista in casu præsenti: nullæ enim adsunt coniecturæ probabiles quib. concludenter dicere possimus.d.infantem fuisse generatum ex semine d.Lud. ꝯñr versamur in terminis conclusionis d.l.filium. Et noĩatio facta per d.Lud.de.d.infante tanq̃ de eius filio, alimẽtatio, tractatus, & quasi possessio, & eius confessio minimè hñt probare d.filiationem, vt tradunt doc.locis superius citatis: qm̃ ista oĩa per ipsum d.Lud.fuere gesta ignoranter, & per errorem: firmiter nãque tenebat ex persuasionib.sibi factis p alios, & illius erat opinionis d.infantem fuisse generatũ ex suo semine, & ita credẽs, & sibi ipsi persuadens oĩa pręd icta gerebat, & faciebat p ignorantiam, & errorem, & ex falsa cã, illa minimè facturus si de p̃dictis veritatem habuisset, & verè sciuisset d.infantem fuisse fi-

245 lium, & generatum ex semine.d.Iulij. Et† ita errans & ignorans nõ põt dici ꝯsensum p̃stitisse.l.si per errorẽ. ff.de iu.omn.

246 iud.l.si mater decedens.ff.de inoffi.testam. Prout† etiam ista omnia d.Lud.gerere potuit, vt co mplaceret.d.Franc.& simulatè aliam ob cãm. Noĩatio.n.sola non probat filiationẽ.d.l.neque professio.l.non epistolis.C.de prob.& l.non nudis, & p gl. j.& doct.in d.c.per tuas, & Bar.in l.j.§.idem per p̃rium.ff.de li

247 be.agn. Alimenta† ẽt præstita, & alia ad victũ spectantia filiationẽ minimè probant: cũ p̃stari potuerint intuitu pietatis, uel alia de cã.d.c.transmissæ, vbi scri.oẽs no.& per Alex.consi.74. viso vo.2.& Barb.d.consi.27.col.3.versic.modò veniendo. Et

248 † q̃a non dẽt esse in p̃tãte adulteri noĩare natum ex adultera suũ filium illũ alimẽtare, & tractare vt filiũ, facere eũ lrĩmari, & p istos actus, & similes facere sibi aliquẽ filiũ, qui verè non est immutare factũ, & dispõnem legis, & eã subuertere, de qua

249 in d.l.filiũ, cũ si.& Barb.d.consi.27. Et† ista præsumptio a lege approbata tanquam potentior præferenda venit oĩbus aliis minimè concludentib. l.si adulterij.C.de adul.c.literas, de p̃sumptio.& per Bal.in l.non ignorat, col.j.in fi.C.qui accus.nõ

250 poss.& Abba.in d.c.transmissæ, col.fi. Et† quasi possessio filiationis d. infantis per istos actus minimè concludentes inducta, & causata non debet pręferri veritati, & probationi concernenti necessariam ostensionem filiationis, secundùm docto.in d.ca.per tuas.Iaco.Butri.in l.quidam.ff.de probat.Alexand.d.

251 consi.78.nu.10.volu.7. Et† quæ in decisoriis non videtur esse sufficiens, secundùm Bal.in d.c.per tuas, col.3. & Cyn.in d. l.non nudis.Ias.in d.l.neque professio, nu.2.cum aliis allegat. per Dec.d.consi.54.colum.j. Subsistente potissimum ignorantia, & errore d.Lud.ex falsa, & erronea causa gerentis & facientis illos actus inducentes allegatam quasi possessionem, vt diximus.

Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Filiatio ex parte patris probatur præsumptiuè, ut quia natus ex soluta in domo retenta.*

2 *Vel quia natus ex uxore in domo retenta, & nu. 3.*

3 *Et quid si erat alteri maritata.*

4 *Tractatus probat filiationem quoad patrem etiam.*

Et qui actus considerantur circa istud.

5 *Et quid si petijt ipsum legitimari.*

6 *Et an probetur per nominationem.*

7 *Et quid si facta apparet nedum inter uiuos uerùm & in morte.*

8 *Et an probetur per communem reputationem patris, filij, & uicinorum.*

9 *Et an per communem famam uiciniæ, & ciuitatis.*

10 *Matrimonium an probetur contractum ex mutua assertione & confessione ipsorum principalium.*

11 *Ad matrimonij substantiam non requiritur scriptura.*

12 *Nec publicatio in ecclesia.*

13 *Quando dicatur publicè contractum.*

14 *Clandestinum quando dicatur contractum.*

15 Con-

15 Confessio uiri an probet contractum matrimonium.
16 Et quid si allegatur longissimo tempore contractum.
17 Et quid si uiuentes inuicem se tractant, ut maritus, & uxor.
18 Tractatus solus an sufficiat, uel aliud requiratur.
19 Et unumquodq; de per se consideratum sufficiat.
20 Et quid si sunt simul iuncta.
21 Matrimonium ex sola cohabitatione non præsumitur.
22 Sufficit tamen respectu filiorum, ut dicantur legitimi.
23 Et quasi possessio matrimonij sufficit, ut filij legitimi dicantur.
24 Et hanc quasi possessionem non grauantur aliquo onere probandi quinimmo in aduersarium transfertur.
25 Et quid si confessio matrimonij facta est in testamento.
26 Matrimonium solo consensu contrahitur.
27 Nominatio filiorum facta in testamento per patrem facit eos legitimos, & nu.32.
28 Et quæ interuenire debeant in hac nominatione, ut producat effectum istum.
29 Et an consideretur, an sit facta principaliter, uel enunciatiuè.
30 Et quid si illi constituit tutorem.
31 Vel pupillariter ei substituit.
Pupillaris an adaptetur filio naturali.
33 Matrimonium subsequens reddit legiti. filios illegitimè natos.
34 Et quia fit per subseqūes matrimoniū, eos reddit habiles ad oīa.
35 Etiam si matrimonium contraheretur in mortis articulo.
36 Et etiam si nullus filiorum consensus interuenisset.
37 Et ita legitimati in omnibus, & per omnia habentur ut ueri legitimi.
38 Et in succedendo omnibus alijs præferuntur.
39 Et ita legitimatus excludit substitutum, & fideicommissariū.
40 Et uenit appellatione legitimè natorum.
41 Legitimatus simpliciter per rescriptū nō succedit in feudo, & nume.42.
42 Nec in emphiteusi ecclesiastica.
43 Legitimatus per subsequens matrimonium succedit in emphiteusi ecclesiæ.
44 Succedit etiam, & ad feuda.
45 Ita legitimatus promoueri potest ad dignitates, & etiam ad sacros ordines.
46 Et succedit, etiam si instrumenta dotalia non interuenere, & num. sequen. & 52. & 53.
47 Et quid in locis non subiectis ecclesiæ temporaliter.
Et quid de iure ciuili, & cano. & nu. 47. 48. 49. 50.
50 Si derogatur causæ uidetur derogatum & causato.
51 Ius canonicū in quibus seruatur in terris Imperij magis quā ius ciuile, & nume. 52.
53 Non requiruntur instrum. dotalia quocunque loco contrahatur.
54 In feudis est locus iuri accrescendi, & nu. 57.
55 Feuda antiqua, & paterna quæ sint. & nu. 56.
57 Et in istis frater succedit fratri.
58 Et transuersalis transuersali.

CONSILIVM XIII.

De pluribus in præsenti consultatione discutiendum erit, & primò, an ipse d. Aloysius fuerit filius. q. d. Pagani de Capitib. uaccę. Ad quod cōclusiuè loquēdo, dr̄ eundē fuisse ipsius filiū, tum quia natus in do
1 mo ipsius. d. Pagani ex ipso, † & q. d. Bar. soluta, quā in domo retinebat, quo fit: ut filiatio ex parte patris, licet uera probari nō possit, ut habetur in l. Lucius. ff. de ꝯdi. & demō. ubi Bar. & alij not. & tradit Abb. & alij ibi sequunt̃ in c. per tuas, in 3. not. de prob. & per Ale. in l. licet Impe. de le. j. cum aliis adductis per Dec. in d. c. p tuas, in 3. & 4. not. tñ præsumptiuè modo prædicto bene probat̃, ut tradit̃ in locis. s̃. alle. & j̃. allegādis. † Sicut
2 enim natus ex uxore in domo p̄sumitur filius mariti, ut plenè tradūt oēs per illum tex. in l. filiū. ff. de his qui sunt sui uel al. iur. & in l. si uicinis. C. de nup. cū cōcor. ita natus in domo ex concubina filius concubinarij præsumitur, vt probatur in d. c. per tuas, & ibi Abb. in j. no, & alij oēs sequuntur, allegantes cō cor. decis. & est gl. & ibi Abb. ēt no. in c. Michael. ex̃ de fil. p̄sb. & Abb. in d. per tuas. col. 2. uersi. uenio nunc ad glo. & Dec. ibi
3 in 4. not. dicit istud solùm sufficere, ꝙ in domo fuerit natus, ēt sine aliqua noīatione, & sine aliquo tractatu. Extendens† istud dictum ad ea q̃ hn̄r in l. miles. §. defuncto. ff. de adulte. de quo plenè post Atet. tractat Fel. & Dec. in d. c. per tuas, col. j. & tradit Soc. consi. 29. uisis, col. 3. & 4. uers. 4. euidenter, uol. j. & idē Soc. ꝯsi. 65. super ꝓposita, nu. j. & 2. uol. 3. & Cor. consil. j. col. 10. & seq. uer. modò deueniēdū, & uer. seq. uol. 3. ponit ēt Abba. in c. intelleximus. nu. 6. & 7. de adult. & melius post d. Ant. & alios in c. transmissę, nu. 9. & col. fi. uer. sed ut plenius hēas, in j. capite suæ distinc. ex̃ qui fil. sint leg. & sequit̃ ibi do. Prepo. & Ale. ꝯsi. 76. uiso processu, uolu. 2. idem firmat, prout ēt facit
4 Dec. ꝯsi. 271. col. j. & 2. adducentes cōcor. Secundò, † ꝙ dictus d. Aloy. fuerit filius. d. D. Pagani probatur ex tractatu, nam nedum educando, & alimentando ipse do. Paganus tractauit do. Aloy. uti filium, sed etiā in oīb. aliis actib. qui considerari pn̄t in parentib. erga filios, instituendo ipsum hæredem, illi pupillariter substituēdo, eidem cōstituendo tutorē, & demum post eius mortem permittendo, ꝙ teneret, & possideret eius bona tanq̃ suus filius, prout de pn̄ti possidet, qui actus soli filio proportionabiles sunt, & ideo concludenter filiationem probant, ut uoluit Ia. But. & reliqui scrib. in l. quidā. ff. de proba. & Bar. in l. quidā cū filiū, col. pe. ff. de uer. obl. & in l. 2. §. j. ff. de li. agn. & in l. j. §. ad. q. ff. de. q. & in l. filiū. ubi reliqui scri. no. ff. de his q̄ sunt sui, tradit ēt do. Ant. Ab. & alij Mod. plenissimè in d. ca. transmissæ, & do. Ant. & Abb. in d. c. Michael. & idem Abb. in d. c. per tuas, & ibi Fely. col. 4. & 5. uer. 2. conclō, & uer. ultima conclō, & Dec. ibi col. 4. uer. sed replicari pōt, ubi allegat ꝯcor. & tradunt practicam, qualiter articuli sint super prædictis formandi, prout ēt tangit Ale. cons. 50. uiso, & discusso, uol. j. & d. consi. 76. uol. 2. Soc. d. consi. 39. & consi. 89. in causa agitata, co
5 lū. 2. & 3. uol. j. & d. consi. 65. uol. 3. in princ. Vbi† punctaliter ponit de tractatu, qn̄ pater petiit filium legitimari, quod in casu pn̄ti uerificatur, & ad id plura adducit Deci. consi. 54. in cā. d. Ant. col. 2. & consi. 272. uiso processu, col. 3. & bene faciūt, q̄
6 ponit Corn. cons. j. col. 10. & seq. uol. 3. Prout† & 3. filiatio probatur per noīationem per D. Paganum pluries factam de d. Aloy. tāquam eius filio, quæ bene probat: tum quia iuncta cum aliis, de quib. s̃. tum quia principaliter ꝑ se facta, tum etiā q̄a prolata ipso d. Aloy. præsente, ut plenè tradit d. Ant. & Abb. & Mod. diffusius in d. c. transmissæ, & idem Abb. in d. c. p tuas, & ibi plenè Fel. col. 3. & 4. uer. j. cōclō, & plenius tangit ibi Deci. col. 4. & 5. per Bar. in d. l. 2. §. j. ff. de li. agn. & tradit ēt in locis, & consi. deductis in præced. uersi. dum locuti sumus de tracta
7 tu. Et potissimè talis noīatio dictum effectum producit: q̄a nedum inter uiuos, sed ēt in testō facta apparet, quæ maiorē effe
8 ctum producit, ut dicet̃ inferius. Prout, † & 4. dicta filiatio deducitur ex cōi reputatione parentis, & filij, & aliorum conuicinorum, qui semper reputarunt, & existimarunt, prout de p̄senti reputant, & existimant dictum d. Aloy. filium do. Pagani, ut tradit Bar. in d. l. filium, & alij scriben. ibi, & in l. non nudis. C. de prob. & in l. j. C. quor. bono. & Abb. in d. c. per tuas. in 3. not. ubi Dec. colum. fi. uer. & generaliter, adducit Bart. in pluribus locis, & Alex. & alios in plurib. consi. idem firmantes, & ēt uoluit post do. Ant. Abb. in d. c. transmissæ, col. fi. & ibi Moder. in 4. not. & etiam col. fi. & Cór. consi. 1. col. 11. & seq. uol. 3. & Soc. d. consi. 89. col. 4. uer. præterea probatur, & tradit ēt
9 Dec. d. consi. 54. & d. consi. 272. col. 2. Prout † ēt. v. dicta filiatio coadiuuatur ex communi fama uiciniæ, & totius ciuitatis, & etiam ex quasi possessione filiationis, in qua per longissimū tempus ipse. d. Alo. fuit, & in præsenti est, ut tradit do. Anto. & Abb. in d. c. per tuas, & ibi Fel. col. fi. uer. 2. no. & Dec. col. 2. uer. & per hoc, & col. 5. uer. & ad superius dicta, & Bart. ubi ēt Moder. tangunt in d. l. 1. §. ad q. in fi. ff. de quæst. & per Dec. cōsi. 153. in effectu, nu. 4. ubi plura adducit, notat etiam Alex. cōsi. 24. in causa, col. pe. uol. 4. & Corn. consi. 1. uol. 3. col. 11. & sequ. & Socy. d. consi. 89. col. 3. & 4. & diffusius per Dec. in d. consi. 54. colū. 2. & 3. ubi ad id plura cumulat, prout ēt facit. d. ꝯs. 272. col. 2. & 3. Ex quib. apertissimè concludit̃, sufficiēter & ꝯcludenter deductū esse, ipsum. d. Aloy. fuisse, & esse filiū. d. D. Pagani, & idem dicendū est de. q. d. And. de Capitib. uaccę filio. d. Pagani & fratre ipsius. d. Aloy. ¶ Secundum principal̃r discutiendum est, an inter ipsum quond. d. Paganum, & quondam. d. Bar. ex quibus nati sunt dicti Aloy. & And. ꝯctū fuerit
10 matrimonium. Ipsis†. n. istud asserentibus onus probandi incumbit: ut habet̃ in c. 1. ubi Ab. & alij no. de cland. desp. & facit. l. ei qui, cum uul. ff. de prob. & per Soc. d. ꝯsi. 39. col. 2. vers. quoad primam. Ad quod cōclusiuè, & breuibus dico, tale ma-

trimonium optimè,& cōcludenter probari, licet de eo non ap
11 pareat scriptura facta.Nam†ad sui substantiã,& ualiditatē scri
ptura non requiritur,ut no.oēs doc.per illum tex. in ca.illud.
extra de præsump.ubi Abb.col.4.uersi.ex his dictis, & colū.5.
uer.vnde dico,expresse istud tradit,ad quod facit.l.nuptias,cū
concor.ff.de reg.iur.& ea quæ inferius plenissimè dicetur. Mi-
12 nus†etiã requirit publicatio in ecclesia,sed satis est,ꝙ in cōspe
ctu fidelium,& testium fuerit ꝯctum, ut notatur in c.quod no
bis,de cland.desp.& tradit Abb. & Mod.col.2.in 4.no.in c.2.
13 eod.ti.& in c.ex tenore,col.2.qui fil.sint legit. Et† idem Abb.
col.fi.& ibi Mod.col.pen.in c.cum inhibitio, de cland.despō.
ubi uolunt,& concludunt, matrimonium dici publicè ꝯctum,
qñ coram testibus ꝯhitur, & coram amicis,per quem actū ces
sat cla ndestinitas,de qua in d.c.cum inhibitio.nec requirit pu
blicatio in ecclesia,nec bannum, qñ consuetudo loci ista nō re
cipit, nec requirit,sed satis est pñtia testiū & amicorū,quod di
ctum cōiter sequuntur summistæ, in uersic. clandestinum. Ex
14 †quo infertur, ꝙ licet non appareat fuisse seruatam formam
dicti ca. cum inhibitio, non ppea matrimonium prædictū pōt
dici clandestinum,quinimo dicetur publicè, & legitimè cele-
bratum attentis potissimè moribus, & consuetudine ciuitatis
15 Paduæ. Quòd†eo magis procedit stantibus uerbis ab ipso D.
Pagano in eius solenni testamento prolatis, in quib. asserit se
matrimonium contraxisse cum dicta Do.Bar.& illam despon-
sasse,cui assertioni stādū est. & perinde hr̃,ac si tale mr̃imoniū
in facie ecclesiæ fuisset ꝯctum: ut tradit Abb. in c.2.in 2.nota-
bili,de cland.despon.ubi infert,ꝙ proles nata ante publicatio
nē legitima est,& sequuntur ibi Mod.& dicet inferius.Quib.
16 †stantib.certum est,ꝙ hic tractat de matrimonio longissimo
tpe celebrato inter dictos cōiuges,quo casu probationes, quæ
aliàs nō sufficerent,recipi debent,no.doc.in d.c.illud,& Soci.
17 d.consi.89. col.3.Et† inter alia in facto illud uerum est,ꝙ di-
cti cōiuges dū uiuebant,tractabant se inuicem,ut uir,& uxor,
& ita reputabant & uocabant se,quo stāte Bar.in l.vxor.§. sed
si ea.ff.de adul.& in l.1.§.ad qōnē.ff.de qō.& in d.l.filiū,uult
ista sufficere ad probandã quasi possessionē matrimonij. Et
18 †quãuis solus,& simplex tractatus mr̃monij non probet, nisi
actus exprimant,p quos tale iudicium animi inducatur, ut fir
mat Soc.in d.consi.39.col.3.uer.2.tractatus,& ver.seq.& Fel.
qui ad id plura adducit in dicto cap.illud,col.pen.in 4. nota-
bili.Tamen in facto est, ꝙ tractatus inter prædictos coniuges
fuit multipliciter ostensus ex pluribus actibus inter uiuos per
eos gestis,& factis conuenientibus marito,& uxori. qui com-
muniter non erant proportionabiles alijs, & ēt ex relictis in
vltim.uoluntate factis per d.Paganum.d.do.Bar.ut est uidere
in eius testamen.& etiam quia post ipsius mortem gessit tute-
lam filiorum tanquã legitima mater,qui actus ita explicitè ge
sti bñ probant.d.tractatum,ex quo resultat mr̃imonij proba-
tio,ut dicunt Abb.& alij in d.c.illud,& est de mente Soc.in p̃
19 allega.consi.Et†licet sola nominatio,cohabitatio,& sola anu-
li deportatio, sola fr̃ma uiciniæ,& simplex solus tractatus cō-
siderando unumquodque de perse,non inducant probationē
matrimonij,ut dicunt doc.in d.c.maximè Abb. & Fely. colū.
penul.& fi.& per Soci.in d.consi.39.col. 2.3.4.& sequē. Ta-
20 men†ista simul iuncta bene probant quasi possessionē matri-
monij,& faciunt præsumi matrimonium, ita ꝙ asserenti ꝯriū
incumbit onus probandi,ut firmat Bar.in locis.s̃.deductis,&
tradit Soc.in d.consi.39.colum.3. versi. sed ista simul iuncta,
& Abb.& Mod.in c.consultationi,in 3.no.de sponsal.& idem
21 Abb.& alij scriben.in d.c.illud.Quinimmo†licet de iure ca-
no.ex cohabitatione non præsumatur matrimonium,ut dicit
gl.in uer.uxorem,& ibi Ab.in fi.in d.c.illud,& hr̃ in c. aliter.
30.q.5.& per Abb. in c. eccle.sán.Mariæ.de consti.in 7.casu.
22 Tñ†respectu filiorum,ut ipsi filii dicantur legitimi, matrimo
nium præsumitur,ut dicit Abb.in gl.pe.post Alua.in c.lector,
qui filii sint legi.& ibi sequuntur Mode.prout ēt facit Domi.
de S.Gemi.consi.27.super dubiis,col.2.uer. qñque agitur de
hæreditate,& uersi.seq.ubi uult, ad probandum matrimoniū
quò ad finem legitimitatis filiorum sufficit probare, ꝙ mater
moret cum alio tanquam cum suo uiro,& marito, & adducit
gl.in d.c.lator, & ꝙ isto casu quælibet probatio vr̃ sufficiens,
& adducit tex.in c.cãm,qui filii sint legit. inducendo ut p eū,
& Io.And.in c.peruenit,eo.tit.sup gl.fi. uolentem ad proban-
* dum tale matrimonium sufficere * communem opinionem,

& hoc idem firmat do.Præp.in d.c.peruenit,in 2.not.& in c.
ex tenore,in 5.no.eo. tit. & postremò istud idem uult Dec. in
23 d.consi. 153.col.2.nu. 2.Et†ibi uer.& ulterius considerãdum
est,allegando iura,& do.Ant.concludit,ꝙ si mater,& pr̃ erant
in quasi poss.matrimonij palam,& bona fi.& ita reputabant,
& talis quasi posse.sufficit,ut filii dicantur legitimi, & nati de
legitimo matri.ex quo talis colorata opinio,& quasi possessio
sufficiens est ad legitimandum prolem,adducendo Inno.in c.
ex parte.de resti.spo.& Abb.in d.c.lator. uolentes filios legiti-
mos probari ex eo solo,ꝙ parentes uocabant se ꝯiuges, & alia
similia de quasi possessione adducit ipse Deci.ibi nu. 4. & de-
mum in d.consi.col.fi.concludit, ꝙ filius ex tali matrimonio
ita probato natus reputat legitimus taliter,ꝙ includit in sub-
stitutione fideicom.facta sub illa conditione,si institutus gra-
uatus decesserit sine filijs,ita ꝙ per eum substitutus excludit,
& talis filius de iure communi admittit ad successionem pa-
tris,& aliorum,allegando ꝯs.Dy.6.in ordine,ēt si uerba substi
tutionis dicerent,sine filijs ex eo legitimè, & de legitimo ma-
24 trimonio procreatis.Et†comprobari possunt ex his, quæ di-
cit do.Præp.in d.c.lator.in ult.no.in fi.& col.4.uer. quęro.2.
& in c.peruenit,col.1.ver.in gl.in uers.uenio ad vltimum.eo.
tit.& alijs locis,ad quæ se remittit,ubi post alios concludit, ꝙ
existens in quasi possessione matrimonij legitimi, & successi-
uè legitimationis,non grauat onere probandi.Nam in aduer-
25 sarium transfert.Ad†quorum corroborationem facit confes-
sio dicti matrimonij facta per dictos coniuges,& maximè per
ipsum.d.Paganum in suo solenni testamento, quæ cum non
tendat in præiudicium alterius matrimonii,bñ probat matri
monium fuisse ꝯctum inter ipsos coniuges illud confitentes,
ut dicit gl.& doc.maxi.Ab.in c.sup eo.col.2.uer. 2.casu,de eo
qui cog.consan.ux.suæ.vbi ēt Mod.sequunt, & tradit idē Ab.
in 2.not.in c.2.de cland.despon.& facit,qđ uult gl.fi.in l.pe.
C.de fideius.& Bal.in l.1.col.7.uer.fuit.q.C.de ꝯfes. & Alex.
consi.1.col. 5.uol.3.& consi.24.animaduersis.col.6.uol. 2.&
faciunt no.per doct.in d.c.p tuas,& in d.c.transmissę,& p do.
Præp.in c.p tuas,col.2.in 1.oppo.qui fil. sint leg. & alia ad id
adducit Dec.consi.133.uiso processu,col.1.nu.1.& uer.& p-
26 bat hoc,vbi conclusionem istam firmat optima rõne.Nã†ma
trimonium solo consensu ꝯhitur,& ideo confessio præiudicat
in dependentibus a ptāte & uoluntate simplici confitentium,
& etiam per aliam rationem,de qua ibidem per eum, ex qb.
concludenter infertur inter dictos.D.Paganum,& dom.Bart.
matrimonium fuisse contractum,& ꝙ dicti And.& Aloy.uir-
tute dicti matrimonii fuerunt, & sunt legitimi reputandi, &
27 successibiles,ut etiam.j̃. dicetur. ¶ † Tertium principale du-
bium est,an prædicti.d.And.& Alo. fuerint filij legitimi dicti
d.Pagani.Ad quod concludendum est ꝙ sic: tum quia ipse.d.
Paganus in suo solenni testam.eos appellauit,& nominauit fi-
lios legitimos & naturales,p quam nominationē,esto ꝙ natu-
rales tm̃ fuissent: tñ effecti sunt legitimi, cū nati essent ex ipso
& d.D.Bar.tunc uiuēte,inter quos liberè poterat esse mr̃imo-
nium,ut est tex.in auth.item si quis liberos.C.de nat. liber. &
ibi no.scrib.oēs max.Sal.qui dicit, istum modum legitimandi
esse mirabilem,et est tex.originarius in auth.ut lice.ma. et au.
§.hæc autem,coll.8.et ibi no.Bar.et Ang.post antiq. et not. ēt
Ange.in auth.quib.mo.nat.eff.legi.§.sed aliud,in prin. vers.et
idem si pater,et probatur in c.per tuas,ubi glo.Abb.et reliqui
scrib.extra qui fil.sint legi.et tradit etiam Bald.in c. innotuit,
col.3.de elec.ubi uult procedere,quando pater nominat filiū
cum adiectione suum, prout punctaliter est hic, tangit etiam
Bar.in disputa.sua,habens filium naturalem,et cōsi.suo, Nera
tius Conradini,et Bal.in l.2.q̃ res uen.non pos.et in l.Gallus,
in prin.in fi.ff.de lib.et posth.et Pau.de Cast.consi.83.pręsup
posito succincte,et do.Vital.in tract.clausul. in rub. qñ uerba
enuncia.profer.in actib.liberato.seu obligato.col.fi. car. mihi
61.cum alijs alleg.per Alex.in l.sępe,col.21.ff. de re iudi. et p
Bart.Veron.in caute.car.50.caute. 268. Legitimatio fieri pōt,
28 et per Clau.in d.l.Gallus.§.et q d si tm̃.circa fi.Et† licet Bart.
in d.disputa.et Pau.de Cast.in d.consi.et alii superius citati di
cant,multa debere concurrere ad hoc:ut talis nominatio pro
ducat dictum effectum,tñ rectè considerando facti contingē-
tiam oīa ista necessariò requisita interuenerunt in facto præ-
senti,ut post alios diffusè examinat do.Prępo.in d.c. per tuas,
qui fil.sint leg.cōcludens,talem nominationem filij sui, et le-
gitimi

gitimi in testa. patris factam inducere legitimationem filiorũ,
ut plenè per eundem ibidem in not. & in oppo. & super gl. &
in q. 1. ubi uult post alios, & post d. Ant. Rose. i trac. legitimat.
q. 30. talem nominationẽ inducere uehemẽtem ꝓsumptionẽ,
ꝙ matrimonium intercesserit cum matre, & hoc idẽ replicat
29 in alijs suis q. ibidem per eũ examinatis post Car. † & col. 8.
q. 6. idem do. Prępos. concludit, ꝙ talis nominatio ꝓducit esse
ctum, siue sit facta principaliter pp se, siue enunciatiuè, dũmo-
do concurrat ẽt institutio dictorum filiorũ, ꝓut cõcurrit hic,
& est de mente Aret. quem ibi sequitur Fely. col. 3. & 4. uer. 1.
conclusio, ex̃ de proba. in c. per tuas, & tangit ẽt ibi Dec. col. 4.
& 5. & Soc. consi. 89. in cã agitata, col. 2. uol. 1. ubi uult, talem
nominationem cum institutione ꝓportionari filio legitimo.
30 Eo † magis si testator filio reliquit tutorem, prout fuit hic, ut
patet in d. testam. in quo ẽt ipse D. Paganus substituit ꝑdictis fi
31 lijs pupillariter. Quæ † substitutio uerificari nõ potest nisi in
filio ltimo, ut in l. morib. cum alijs cõcor. ibi traditis p Bart. &
32 alios. ff. de lib. & posth. Et † quòd per talem nominationẽ di-
cti filij fuerint effecti legitimi, firmat ẽt do. Præpos. in c. tanta.
col. 19. uers. ex prædictis apparet, ubi adducit alios ita tenuisse,
& consuluisse, prout ẽt facit in c. per uenerabilem, colu. 11. &
13. uers. quæro. n. principaliter, ubi tangit, qñ simpliciter pater
nominat filium in testamen. uel qñ nominat eum legitimum,
prout fuit in casu præsenti, & plenè tangitur per eundem post
alios in d. ca. per tuas, q. fil. sint leg. ubi ipse d. Præpos. col. 9. in
7. q. dicit, talem legitimatum per hanc nominationẽ succede-
re ẽt ad feuda, & ẽt excludere fideic. si ꝯrium ex aduerso non
ꝓbatur, ꝙ tpe nominationis nõ potuerint effici legitimi uerè
per alium modũ, & sic ꝙ nominatio fuerit facta in fraudem q̃
penitus hic cessant. ¶ Secũdò ꝙ d. And. & Aloy. fuerint filij le-
gitimi d. d. Pagani satis apertè oñditur: nam licet tpe, quo na
ti fuerunt, nõ fuisset matrimonium ꝯctum inter d. Paganum,
33 & d. Bar. & sic nati fuerint naturales tm̃. Tñ † quia postmodũ
inter prædictos ꝯctum fuit matrimonium, & p tale matrimo-
nium subsequens prædicti filij ẽt antea nati effecti fuerunt le-
gitimi, & successibiles, tum considerata dispositione iuris ciui
lis, de qua in l. cum quis, & in l. seq. C. de nat. lib. insti. de nup.
§. fi. in auth. de trien. & sem. §. fi. & in auth. quib. mo. na. eff. sui.
§. si quis igitur, & in alijs iurib. concor. Tum ẽt considerata di
spositione iuris can. ut hr̃ in c. primo, & in cap. tanta. extra qui
fil. sint leg. & in concordan. locis adductis per doct. ubi supra.
34 Ista † enim legitimatio, quæ fit per subsequẽs matrimonium
habilitat ipsos filios ẽt natos ante matrimonium, & eos reddit
legitimos ad omnem hæreditatẽ, & successionem, & ascenden
tium, & descendentium, ac collateralium, etiã si lite pendente
fuissent concepti, ut no. in d. c. 1. & in d. c. tãta. & in locis. s̃. ad
ductis, & ꝙ tale matrimonium retrotrahitur, & fauore filio-
rum lex fingit illud ꝯctum añ natiuitatem filiorum, vt dicunt
35 doc. ubi s̃. Quòd † procedit, nedum qñ ꝯhentes mr̃imonium
post illud ꝯctum superuixere, ut contingit hic, sed ẽt locũ ha-
bet, qñ fuisset celebratum in articulo mortis, & unus coniugũ
statim fuisset mortuus, ut plenè tradit Io. And. in mercur. in re
gula sine culpa. & Mod. in dicto c. tanta. colu. 3. & 4. dicentes
36 istud communiter teneri. Procedit † ẽt licet nullus consen-
sus filiorum interuenerit, siue filij sint infantes, siue mentecap
ti, siue absentes, ut plenè tradunt doc. in d. c. tanta, maxi. Mod.
q. 13. ubi gl. Abb. & reliqui adhuc firmant, talem legitimatio-
nem per subsequens matrimonium esse fauorabilem, & adeo
prægnantem, ꝙ per eam omnia pręcedẽtia uitia purgantur, ita
ꝙ facit & reddit filios legitimos quoad omnia, ut firmant ẽt
summistæ in uers. legitimatio, vers. 3. & Ang. cons. mihi 20. in
concubinatu, & no. do. Præpos. in d. cap. per uenerabilẽ, col. 13.
uers. 7. modus, & diffusius car. 14. col. 1. uers. sub hac q. quæro,
& ẽt tradit Fran. de Cur. consi. 73. col. 27. in prin. & consi. 16.
& alibi pluries, & no. etiam Albe. de Rosa. in d. l. cum quis, co-
lum. 2. in princ. & Soci. consi. 247. eleganter, & subtiliter, col
fi. uers. nam videmus in simili, uolu. 2. & cons. 3. nu. 11. uol. 3.
& Dec. consi. 155. in quibus locis, & alijs concor. ibidẽ addu-
ctis habentur multa specialia concessa filijs legitimatis p sub-
sequens mr̃imonium, quæ minimè cõceduntur alijs legitima-
37 tis per rescriptum principis, uel alia forma. Et † inter cætera
illud potissimum est, ꝙ tales filij ita legitimati in omnibus, &
per omnia habentur ut uerè legitimi, etiam quò ad omnes ef-
fectus, & specialiter quoad successionẽ: possunt. n. ex test. seu
ab intestato parentibus succedere, ut hr̃ in d. l. cũ quis, & in l.
seq. C. de nat. lib. & in auth. de hær. ab inte. uen. §. 1. colla. 9. &
in auth. de trien. & sem. §. fi. & in auth. de fil. an. dot. instr. nat.
& in auth. qui. mo. na. eff. sui. §. si quis igitur, cũ alijs concor. de
38 quibus in §. fi. inst. de nup. Præferuntur † insuper succedendo
parentib. omnib. alijs transuersalibus, ut not. Abb. p illum tex.
in c. 1. in 2. not. q. fil. sint legi. & tradunt omnes in d. c. tanta. &
Ang. in d. consi. 20. in concubinatu, & do. Præposi. in d. c. p ue
nerabilem, car. 4. col. 1. uers. septimus modus, & per Dec. con-
39 si. 155. & diligenter. Hinc † est, ꝙ taliter legitimatus compre-
henditur sub conditione fideicõ. facti, si sine filijs legitimis in
stitutus decederet, prout etiam admittitur ad fideicom. & sub
stitutionem factam de filijs, ut ad plenum tradit Dec. d. consi.
40 150. Ex † quo cõprehenditur appellatione legitimè natorũ,
& etiam in statutis loquentibus de legitimè natis, ut dicit do.
Ant. in c. innotuit, col. 2. in fin. uers. no. gl. de elec. & Pa. de Ca.
in l. fi. C. de his qui uẽ. æta. imp. & plura ad id adducit do. Præ
po. in d. c. per uenerabilem, car. 14. col. 1. & 2. uersi. sub hac q.
& uers. seq. & Dec. d. consi. 155. col. pe. & fi. & Crot. in d. l. Gal-
41 lus. §. & quid si tm̃, nu. 82. Hinc † ẽt est, ꝙ naturalis filius ẽt
simpliciter legitimatus per rescriptum non succedit in feudo,
ut in cap. 1. §. naturales, si de feud. fue. contr. inter dom. & ag.
42 Prout † non succedit in emphiteusi ecclesię: ut not. Bal. in l.
generaliter. §. cum aũt. C. de insti. & substi. & Alex. in l. ex facto
§. si quis rogatus, colu. 2. ff. ad Treb. & consi. 228. consideratis
uerbis, col. pe. uol. 1. cum alijs adductis p doct. in d. c. 1. §. natu
rales, & per Dec. consi. 275. in cã, col. fi. uers. non obstat, & ꝯsi.
284. uiso puncto, colu. fin. uersi. non obstant, & per Moder. in
tract. de feu. in 3. par. princ. car. mihi. 30. col. 1. uersi. 19. quæ-
43 ro. Tamen † qñ filius naturalis legitimatur per subsequens
matrimonium succedit in emphiteusi ecclesiæ, ut dicit Ioã. de
Imo. in l. quod dicitur, col. pen. in prin. uersi. & per hanc ratio
nem. ff. de uerb. obli. & Pet. de Anch. consi. 242. ex tenore pri-
uilegij, col. pe. & Dec. d. cons. 155. col. fi. uersi. si etiam legitima
44 tus, & ita firmat Crot. ubi s̃. Prout † etiam taliter legitimatus
succedit ad feu. Nam in eo non habet locum tex. in d. §. natu-
rales, ut dicit Host. Io. And. d. Ant. Card. Ab. & Mod. ĩ c. lator.
qui fil. sint legi. & Iaco. de Bel. Bal. And. de Iser. Aluaro. & alij
cõiter in d. §. naturales, per text. in d. cap. tanta. ubi Abb. col. 2.
45 uersi. in glo. 1. istud expressè firmat. Adducens † simile de tali
ita legitimato ꝓmouẽdo in episcopũ, & d. Præposi. ibidẽ istud
sequitur, col. 18. & Alex. in d. l. ex facto. §. si quis rogatus, colu.
13. ubi reprehendit Ang. tenentem ꝯrium, & hanc opi. sequit
Dec. in d. cons. 155. col. fin. quam post alios dicit esse commu-
nem & sequuntur Mod. in d. tract. de feu. in 3. par. car. 30. col.
2. uer. 2. prin. reg. & tenet ẽt eam Fel. in c. in pñtia, col. 10. ver.
5. in quantum, de prob. & istud idem firmat Soc. cons. 3. in cã,
* nu. 11. uol. 3. dicens hanc esse* cõmunem opi. & Alb. de Ros.
in rub. C. de nat. lib. col. 1. uer. sed nunquid, & uersi. seq. & do.
Præp. allegando alios in d. c. per venerabilem, f. 13. col. 3. vers.
quæro. 6. principaliter. & Io. Crot. vbi s̃. Ex quib. patet, ꝙ dicti
d. And. & Aloy. legitimati p subsequens matrimonium conti-
nent, & comprehendunt tanquam uerè legitimi & in statutis
loquentib. de filiis legitimis, & ẽt in substitutionib. fideicõ. cõ
ditionalr̃ loquentib. de filiis legitimis, vt ipsi ad fideicom. ad-
mittant, si ita vocati sunt, & ẽt ut alios excludant, qui sub tali
46 conditione a testatore uocant. Patet † ẽt, ꝙ ipsi sunt successibi-
les in oĩb. bonis ẽt feudalib. ¶ Nec ꝑdictis hẽt obstare, si dicat,
ꝙ ita demum per subsequẽs matrimonium filij naturales effi
ciunt legitimi quoad succedendum, si interuenerũt instrumẽ-
ta dotalia, ut probat in §. fi. inst. de nup. & ibi firmat gl. in uer.
sustulerit, insti. de hær. quæ ab ante. defer. & in auth. de ince.
nup. in ver. confectione, & ibi not. Ang. & etiam gl. in l. nuper.
C. de na. lib. & vr̃ probari in §. fi. in auth. de trien. & sem. & in
auth. de fil. an. dot. instr. nat. & tradit Bald. in l. si qua illustris,
uersi. item no. C. ad orphi. & in l. neq;. C. de nup. & Alua. in d.
47 §. naturales, col. 5. uersic. quæro quid si filius. Et † quoad suc-
cessionem hanc opi. sequi uidetur in terris, & locis non subie
ctis ecclesiæ temporaliter domi. Præposi. in c. tanta, col. 17. &
duabus seq. uersi. de 2. breuiter expedio, ubi col. 12. uer. prædi
cta aũt ĩtelligo, dicit, quoad feuda, & emphyteusim eccl. instr.
nullibi locorum esse necessaria, nam in illis admittit successio
sine instrumentis, in reliquis verò bonis, ut succedatur, requi-
runtur instrumen. dotalia in terris non subiectis ecclesiæ tem
poraliter

poraliter, & q̃a non apparet instru. dotalia fuisse confecta super matrimonio ꝯcto inter d. Paganum. & d. Bar.d.d.And.& Aloysi. non debent legitimi iudicari, quoad successionem, cũ
48 sumus in terris ecclesiæ temporaliter non subiectis. Hec† obiectio ꝯsiderata dispositione iuris ciuilis posset primo aspectu procedere.Cõsiderata aũt dispositione iuris can.in nihilo ob-
49 stat.Nam† s̃m can.instr.indotalia non requirunt, & satis est, ꝙ matrimoniũ subsequat cũ illa , quę poterat esse uxor tẽpore,quo filij sunt nati.Nam p̃ tale matrimoniũ subsequens sim pl'r ꝯtum sine instrumentis dotalib.filij legitimant ẽt quò ad successionem,ita Ab.in c.1.in 2.not.qui fil.sint leg.& plenius in d.c.tanta,in 1.not.ubi dicit Gas.de Cald.d.Ant. & Car. ita cõsuluisse,& ꝙ doc.can.ita cõiter tenent,& ita firmat. d. Ant. in d.c.tanta.in fi.& Bal.in d.c.innotuit,col.4.ver.sed nũquid, & Ang.ꝯsi.29.ex themate,col.2.& Bar.in d.l.cum quis. C. de na.lib.idem firmat,prout ẽt facit ibi Alex.in apostil. allegãdo deci.alias,& tenet ẽt Bal.in d.l.cum quis,& ibi Ale. in apostì. & Ang.ibidem,ver.sed can.& ver.si.firmat,ꝙ de iu. can.nõ requirunt instru.dotalia,& Saly.in d.l.cum quis,& in authẽ. itẽ si quis habens.C.de nat. lib. & latius in auth. maximis. C. de nup.tenet,ꝙ de iure can.nulla instr.dotalia requirunt, & idẽ uult Io.And.in mercur.in d.r'la,sine culpa,& Io.Fab. in §.fi.in sti.de nup.col.1.uer.circa.2.col.fi.ver.pen.dicit,de iure cano. sublatas esse istas drĩas,& ꝙ non requirunt instrumenta dotalia,& expressius hoc idem firmat Ang.Are.in d.§.fi.col.2.ver. in gl.in ver.instrumentis,& ver.prædicta procedunt, & etiam in §.intestatorum,insti.de hęred.quæ ab intesta.defer.colũ.2. verf.in gl.instrumenta,dum se remittit ad ea,quæ dixit in d.§. fi.uolens ꝙ de iure canonico instrumenta non requirantur,ẽt
50 quoad legitimationẽ filiorum respectu successionis.Ex† quo enim per ius canonicum derogatum est in causa causante, idest in matrimonio,ut ualeat sine instrumentis, pariter deroga tũ erit in ipso causato.i.in legitimatione,& successione,per.d.
51 c. tanta, ex quo sequentia regulantur a principali. Et† etiam quia ius canonicum,quoad matrimonia , & successiuè quoad legitimationem,& successiones,q̃n ab eo dependet,ꝑualet, & seruanda est ẽt in terris Imperij: ut no.gl.in §.fi.insti. de grad. & in terminis nostris hoc h̃r in d.c.1.qui fil.sint leg. vbi Abb. & do.Præp.in notabi.hoc firmant,ꝙ talis legitimatio per subsequens matrimonium prodest ubique locorum,etiam ad succedendum,per illum tex. & etiã per dictum capitulum tanta.
52 Ex†quibus necessariò sequitur,ꝙ ẽt in terris Imperij tale matrimonium ꝯctum sine instrumentis dotalib.erit ualidum , & firmum,ita ꝙ filij antea nati ẽt sine instrumentis dotalib.efficiuntur legitimi,& successibiles,licet de iure ciuili instrumen ta dotalia essent necessaria,& ita ẽt postremò firmat d. Hyero. de Zanet.in c.1.de accusa.in 11.differentia,quam ponit inter ius canonicum,& ciuile,& nouissimè ita consuluit Dec.d.cõs. 155.p totum,max.col.2.uersi.non obstant,vbi affirmat, hanc esse communem opi.a qua non est recedendum, & iudicãdo , & consulendo,& faciunt not.per Imo.& Alex.in l.si quis post humos,in prin.col.2.uer.sed Bal.ff.de lib.& posth. Ex quibus sequitur,ꝙ d.And.& Aloy per tale subsequens matrimonium effecti fuere uerè legitimi,licet instru. dotalia de eo non appareant:quia de iure can.talis solẽnitas nõ requiritur, & ꝯñr eorum patri quò ad oĩa etiam feudalia potuerunt succedere,pro
53 ut successerunt. Quæ†comprobari possunt ex plurib. circa id adductis p̃ Dec.d.consi.155.per quę & ẽt alia superius adducta tolluntur illa,quæ dicit do.Præpo.in d.c.tanta. dum uult, ꝙ in terris Imperij requirantur instru. dotalia ad hoc, ut efficiantur legitimi , & succedant. Nam in ꝯrium est ipsa veritas,
* &*cõmunis opinio,ut ex p̃dictis patet,& in puncto firmat Iaso.in l.sed est quæsitum,nu.9.ff.de lib.& posth.ubi in ꝯriũ adducit Bal.& Ang.consi.29.ex themate,in 2.& 3.dub.& demũ adducit pro hac opin.Bald.in auth.maximis.C.de em.& text.
54 in §.reliqui,in auth.quib.mod.nat.eff.sui.¶†Vltimum dubiũ est,an ex quo.d.And.mortuus est ab intestato ipse.d.Aloysius eius frater possit succedere ad portionem feudorum,quæ.do. And.possidebat tanquam vasallus ecclesiæ Paduanæ,& an talis portio accrescat ipsi.d.Aloy.an verò reuertatur ad.d.ecclesiam. Ad quod dico , ipsum domi.Aloysi.succedere & eccle-
55 siam excludi.Certum†est.n.ꝙ talia feuda sunt antiqua,& paterna,ex quo fuere acquisita per do.Vbertinũ de Capitib. vac cæ auum dictorum And.& Aloy. & successiuè peruenerũt ad d.Paganum filium d.Vbertini, & postremò ad ipsos d.And.& Aloy.filios d.Pagani,quo fit,ut antiqua dicant, & p̃rna, ut h̃r in c.1.uers.paternũ,& ibi no.doc.de nat.suc.feud.& in c.1.de grad.succ.in feu.& Alex.ꝯs.30.q̃m omne datũ,col.3.vol.1.& Soc.ꝯs.165.uisis inuestituris.uer.4.cõfirmat, uol.2.& Dec.ꝯs.
56 53.placet mihi.& ꝯs.390.nu.4.Prout † ẽt q̃m tale feudũ originẽ habuit a dicto d.Vbertino.& alijs antecessorib.& peruenit ad successores ipsius d.Vbertini, meritò antiquũ dr̃, & p̃rnum : ut in c.1.§.cum uerò,in tit.qui feu.da.pos.& gl.in ꝯsti. reg.ut de successiõn.in uer.quolibet, quam refert, & sequitur And.de Iser.in reper.suo,in uer.feudum q̃n dr̃,cõcludens feudum dici paternum,q̃n incontinenti uadit ad filios,& Soc.ꝯs. 66.uisa donatione,col.5.uers.sed ultra,uol.3.tenet, ꝙ si bona feudalia reperiuntur in personis filiorum,q̃ receperunt varias inuestituras,tale feudum præsumitur paternum,& Bal.in c.1. si de feu.fu.contr.int.do.& ag.dicit, & si feudũ longo tp̃e fuit possessum,præsumitur antiquũ, q̃d sequitur Alex.conf.15.uisis,col.2.uol.5.& Deci.ꝯs.269.nu.5.& ꝯsi.395.in cã mag.nu.
57 pri.Quo † stãte,ad tale feudum paternum, & antiquum ipse do.Alo.bñ potuit succedere,& iure successionis,& per ius accrescendi,quò ad portionem ipsius d.And.vt h̃r in c.1.§.cum uerò Corradus,in tit.qui feu.da.pos.& in c.1.de gradib.succ.i feu.& in c.1.de fratr.de no.benef.inuest.& plenè tãgunt Ale. Areti.& alij Mod.in l.si mihi,& Titio.ff.de uer.ob.& idẽ Ale. d.consi.30.& Aret.ꝯs.pen. & plenè prosequit Fran.de Cur.ꝯs. 48.memoriæ recolendæ,& ꝯs.seq.49. & ẽt alio ꝯs. 50.q̃d ultimum est collegij Bonon.& ponit ẽt Soc.d.ꝯs.66.col.5.uol.3. & Dec.d.ꝯs.53.& not.Mod.ĩ trac.de feu.fo.22.col.2.ver.prin
58 cipaliter limitate.Quibus † in locis adducuntur aliæ concor. decis.quibus cauetur,ꝙ in feudis antiquis,& paternis trãsuersales succedunt trãsuersalibus, & portio alicuius decedẽtis ab intestato accrescit transuersali,& nõ reuertit ad directum dominum feudi,& ꝯñr portio d.D.Andr.accreuit ipsi d.Aloy.q in d.portione ei successit,& sic eidem d.Aloy.ab agentibus & cõmissis Reuer.d.Card.nunc Epis.Paduani concedi dẽt inuestitura,quam sibi concedi pluries petijt. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Frater fratri ab intestato defuncto succedit.*
2 *Frater in feudis antiquis,& paternis succedit fratri.*
3 *Substitutus purificato fideicommisso per mortem grauati uenit, numero.2.*
4 *Substitutio fideicommissaria inducitur per uerbũ fideicom. & c.*
5 *Idem, & quando confertur post mortem grauati.*
6 *Et quando apponitur conditio,si sine liberis,*
7 *Et quando confertur post puberem ætatem, idem.*
8 *Si primus gradus substitutionis locũ habet, alij ex illo sequẽtes & dependentes cessant.*
9 *Dictio,si ambo decedant &c. uniuersalis est, & in omnibus uerificanda uenit.*
10 *Fideicom.relictum,si sine filijs decedat, euanescit relictis filijs.*
11 *Fideicom.sub conditione relictum expirat deficiente conditione.*
12 *Et quid si fideicom.respicit tempus limitatũ,illo impleto ruit.*
13 *Alienatio ad tempus prohibita, post illud permissa uidetur, Vno tẽpore prohibita,& disposita, illo finito cõtrariũ operatur.*
14 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
15 *Prohibitio,& exclusio unius est alterius inclusio.*
16 *Grauatus si decedat sine filijs, illis relictis potest suo arbitrio disponere de rebus, quibus fuit grauatus, & inter uiuos, et per ultimam uoluntatem.*
17 *Vocatus sub duplici conditione uenire non potest,nisi ambæ sint uerificatæ,non enim sufficit implementum unius.*
18 *Naturalis filius tantùm ad feuda non potest succedere.*
19 *Naturalis tantùm non uenit sub illa conditione,sine filijs legit. & naturalibus.*
20 *Naturalis tantùm differt a ligitimo, & naturali.*
21 *Filij naturales tantùm quãdo faciant deficere fideicommissum, & num.sequen.*
22 *Testatoris uoluntas pro lege seruatur.*
23 *Conditio,sine filijs legitimis & naturalibus, excludit naturalem tantùm.*
24 *Voluntas uerbis expressis colligitur,*
25 *Naturales tãtũ pro qua parte possunt succedere patri,et nu.26.*
27 *Natu-*

27 *Naturales tantùm debẽt habere alimenta super bonis paternis.*
28 *Nisi habeant unde aliter uiuere possint.*
29 *Comes pala.non potest legitimare quo ad successionem feudorum nisi expreßè istud concedatur.*
30 *Et si haberet ad id ptãtẽ,adhuc est necesse,ut legitimet ad feuda.*
31 *Legitimatus excludit substitutum uocatum sub cõditione, si grauatus decederet sine filijs legitimis et naturalibus secundùm unam opinio.*
32 *Tamen substitutus citandus est in legitimatione, et aliter facta non ualet.*
33 *Comes palati.Papalis,an possit quò ad successiones legitimare in terris Imperij.*
34 *Vt potestas Comitis possit prorogari,requiritur consensus expressus,nec sufficit tacitus.*
35 *Legitimare possunt supremi prĩcipes,nõ alij, nisi illis sit cõceßũ.*
36 *Et potestas concessa Comiti exhibenda est,nam aliter illi non creditur,& num. 37.*
Et talis potestas regulatur ex tenore priuilegij.
38 *Nec creditur notario aßerenti de potestate,& priuilegio.*
39 *Et qualitas Comitis legitimantis considerata in priuilegio probanda est.*
Qui se dicit talem,probare illud habet.
40 *Potestas concessa cubicularijs legitimandi, quem locum comprehendat.*
41 *Priuilegium conceßum & limitatum certo loco non habet locum in alio.*
42 *Solitus stilus concedentis priuilegium attenditur.*
Clausula, saluo iure succedentium ab intestato, limitat facultatem,& numero 43.
44 *Clausula,absq; præiudicio uenĩẽtiũ ab intestato, quid importet.*
45 *Et inducit, ut legitimatus propriè dicatur dispensatus.*
46 *Dispensatio non potest sine causa fieri à Comite.*
47 *In dispensatione citandi sunt agnati.*

CONSILIVM XIIII.

Cum in facto certum sit, quondam dñm Andream de
Capitibus vaccæ mortuum esse nullis relictis fi-
lijs,nec alijs descendentibus legitimis,& naturalibus,& nullo
per ipsum condito testõ,seu alia ultima uolũtate,& ꝯñr ab in-
1 testato.Et † constet insuper dñm Aloysium de Capitib.vaccæ
fuisse, & esse ipsius do.Andr.fratrem legitimum,& naturalem
utrinq; coniunctum,resultat uera,& firma iuris cóclusio,ꝙ ip
se d.Aloysius tãquam frater,& proximior agnatus successit di
cto do.Andr. ab intestato defuncto in omnibus suis bonis,l.1.
& in auth.cessante, & duabus alijs seq.& in l.defunctis.C.de
leg.hæred.& insti.de legit.agna.succ.& in auth.de hære.ab in
test.uen.§.reliquum.§.is autẽ, & §.illud, & §.si uerò neque,&
in auth.ut fra.fil.§.1.& in l.1.in princ.ff.quis ordo,& ff.& C.
vñ legit.& inst.de bon.pos.§.2.legitimis, cum alijs concor.Ex
quo.n.cessat linea ascendens & descendens legitima dicti do.
And.ad eius successionem uocatur linea transuersalis, in qua
primum locum obtinet ipse frater,ut hr̃ iurib.superius dedu-
2 ctis.Consequenter † dictus d.Aloysius tanquam frater & pro
ximior successit dicto d.And.in oĩb. & quibuscũq; suis bonis
ẽt feudalib.cum feuda possessa ab ipso d.And.sunt antiqua,&
pẽna,ut hr̃ in c.1.§.cum uerò Corradus,in tit.qui feu.da.pos.
& in c.1.de grad.suc.in feu.§.his uerò, & in c.1.de frat.de no.
benef.inuest.cũ ꝯcord.¶Nec pdictę ꝯclu.& ipsi d.Aloysio hẽt
obstare testm̃ conditũ per q.d.Paganum patrem dictorum d.
And& Aloys.in quo eos instituit sibi hęredes vl̃es, & uoluit,
ꝙ si ꝯtingeret,ꝙ dicti filij ambo decederent sine filijs aut libe-
ris masculis legitimis, & nr̃alib.aut fœminis,añ ætatẽ annorũ
xxv.ꝙ eo casu dicta sua hæreditas dr̃et deuenire partim in d.
Bar.de Capite listæ,& d.Violantem eius vxorẽ,& in filios ma-
sculos dicti d.Bar.& partim in nobilem Iaco.Frigimelega.Nã
obiectio ista ex pluribus tollitur,& primò ex eodẽmet testõ ꝯ-
siderato primo capite substitutionis factæ per dictum d.Paga-
num testatorem dictis eius filijs,in quo exprẹsè uoluit,ꝙ qñ-
cunq; ꝯtingeret aliquẽ suorum filiorũ præmori altero sine fi-
lijs legitimis & naturalib. ꝙ alter superuiuẽs esset illi substitu
tus uulgariter,pupillariter & p fideicõmisũ, & iste casus sub-
stitutionis ꝓpriè fuit uerificatus in persona dicti d.Andreæ,q.
mortuus est sine filijs legitimis & nr̃alibus superstite & super-
3 uiuẽte ipso d.Aloysio eius fratre,& filio dicti testatoris.† Qui
uirtute dictę substitutionis fideicõmissariæ in bonis puẽtis ad
ipsum d.And.a d. d. Pagano testatore iure & meritò potuit &
põt succedere,ut toto tit.ff.& C.ad Trebe.& in l.cẽturio,& in
l.cohæredi.§.cũ filiæ.ff.de uul.& pup.& in l.precib.C.de im-
pub.& al.subst.& in c.Raynaldus,& in c.Raynutius, ex̃ de te-
4 sta.in antiq.& in c.si pater,de testa.lib.6. Ista † em̃ substitutio
fuit fideicõmissaria,ut patet per illum uer.& p fideicõmissum
substituit,ut insti.de fideic.hr̃d.per totũ, & ff.& C.ad Trebel.
5 Prout † ẽt q̃a collata post mortem,ut est gl.mag.& ibi oẽs no.
in l.in testõ.C.de testa.Prout ẽt fideicõmissaria est p illud ver-
bum qñcunque, ut est tex.& ibi oẽs no.in d.l.precib.& in d.l.
centurio,& in d.c.si pr̃,& in d.c.Raynaldus,& in d.c.Raynu-
6 tius,cum si. Et † ẽt q̃a illa uer.sine liberis, fideicommissariam
reddũt substitutionẽ,ut hr̃ in d.l.centurio,ubi oẽs hoc not.&
7 in d.c.si pater. Et † quia collata fuit post impuberem ætatẽ,in
qua ipse d.Andr.minor decessit,nullis relictis filijs legitimis,
necessariò sequit̃,ꝙ nedũ ab intestato ipse d.Aloysius successit
d.Andreę,ut dictum est,sed ẽt per fideicommissum virtute di
8 ctę substitutionis factę a d.Pagano cõi parente. Ex † quo infer
tur necessariò, ꝙ cũ dictus primus gradus substitutionis fidei-
commissariæ,in qua uocatur ipse d.Aloysius,habuerit locum,
ꝙ alij gradus sequentes dependentes a primo euanuerunt, &
non fuerunt amplius, nec sunt in cõsideratione primo gradu
habente locũ,ut in l.2.§.defertur.ff.de bono.poss.ꝯm tabul.&
in l.cum in testamento.ff.de hæred.instituen.& in l.4.§.filius,
& in l.si posthumus,in princ.ff.de liber.& posthum. & plenè
tangitur in l.1.per omnes,& d.l.cẽturio, & in l.cum quidam.
ff.de vulgar.& pupil.& institu.de vulg. & subst.in princ.& in
d.c.si pater,cum alijs concor. ¶Secundò cessat obiectio : qm̃
dicti d.Bar.& d.Violantes & filij eorum masculi,& Iaco.Frigi
melega fuerunt uocati p testatorẽ casu, quo dicti d. Andreas,
& Aloysius ambo decederent sine filijs masculis aut fœminis
legitimis & naturalibus,sed certum est, ꝙ ipse d.Aloysius sup
uiuit & habet filios legitimos & naturales,quo fit ut tales sub
9 stituti penitus excludantur. Tunc † enim potuissent uenire
quando dictus Andr.& Aloysi.& sic ambo fuissent mortui si-
ne filijs legitimis & naturalibus . illa enim dictio, ambo, uni-
uersalis expressa a dicto testatore necesse erat, ut uerificaretur
in omnibus,& non in uno,ut in l.si hæredi plures.ff.de cõdit.
insti.& in terminis nostris ponit Bar.in l.hæredes mei.§.cũ ita
col.fi.ff.ad Trebell.quem ibi sequuntur omnes scriben.maxi.
* Alex.& Soc.num.28.& * cõiter tenent omnes.in l.pen.C.de
impub.& al.subst.& Alex.in l.pater filiam.§.fin.col.3.in 1.ca
su.ff.ad leg.Falc.uolentes,ꝙ si substitutio, & fideicommissum
est factum,si omnes uel ambo moriantur &c.talis substitutus
non admittitur vno ita moriente,sed necesse est,ꝙ omnes mo
riantur sine filijs,& quia ipse d.Aloy.habet filios legitimos,&
naturales, per existentiam ipsorum euanuit, & expirauit dicta
substitutio, & fideicommissum factum in personam prædicto
10 rũ de Capite listæ,& de Frigimelega.Cum † enim conditio d.
fideicommissi cesset per superexistentiam filiorum legitimo-
rum d.Aloysij,cessat etiam & ipsum fideicommissum sub tali
ꝯditione factum,ut in terminis dicit Old.cons.21.thema tale
est,ubi vult,ꝙ qñ alicui facta est substitutio,si decesserit sine fi
lijs,per superexistentiam filiorũ talis substitutio euanescit,ad-
ducit.l.cum vxori.C.qñ dies leg.ced. & uoluit ẽt Io.Andr.in
addi.ad Spe.in tit.de testa.§.in primis,ĩ vlt.q.& Pet.de Anch.
cons.119.pro clariori decisione,& Pau.de Cas.in l.ex facto.§.
pen.ff.ad Treb.& cons.270.ne improprijs utamur vocabilis,
col.pe.& Abb.ꝯs.40.venio ad primum, in 1.dub.volum.1.&
11 Alex.consi.31.ponderatis his,volu.3.Regula † .n.communis.
hẽt,ꝙ fideicommissum & substitutio facta sub conditione,de-
ficente conditione,expiret,& non habeat locum.l.qui hęredi.
§.fi.ff.de cond.& demõ.l.1.ff.de donat.cum si.& per Bal.in l.
12 arethusa.ff.de sta.ho.& Dec.ꝯsi.377.uisis colum.2.¶† Tertiò
cessat dicta substitutio & fideicommissum factum in persona
prædicatorum : nam non fuit perpe.sed temporale , videlicet
ꝙ prædicti de Capite listæ, & de Frigimelegha demum ueni-
rent,qñ d.Andr.& Aloysius filij dicti testatoris ambo mortui
fuissent sine filijs legitimis ante ætatẽ suam anno.25.per quæ
uerba apertissimè patet,talem substitutionem,& fideicommis
sum fuisse limitatũ ad tempus, si prædicti d.Andreas & Aloy-
sius fuissent mortui ante xxv.ann.seq.quoniam ipse do.Andr.

mortuus

mortuus fuit quinquagenarius & vltra,& ẽt ipse.d. Aloysi. est
ferè quinquagenarius,meritò cum ambo prædicti excesserint
annum.xxv.tale fideicommissum euanuit,ut est tex. in l. si ita
q.s,& in l.si plures liberos,& in l.ex facto.§.itẽ q̃ro.ff.de vulg.
13 & pup.& vtrobiq; Bar.& scri.oẽs hoc no. Ad† quod etiam fa
cit:q̃m alienatio prohibita ad tp̃s,vr̃ post tp̃s permissa & con
cessa.l.pr̃ filium.§.fundum,ubi Bar. in summ. no. ff.de leg.3.
& ponit gl.& Bar.in l.peto.§.fratre,de leg.2. & ẽt facit tex. in
l.in hoc iudicio.§.si conueniat.ff.com.diu.& in l.Imperator.
ff.de postul.& quia isti filij a d.testatore vñr grauati ad dictũ
tp̃s.xxv.ann.& iõ post illud grauamen non fuit appositum:cũ
inclusio illius tp̃is.xxv.ann.sit exclusio alterius tp̃is, quod dẽt
esse liberum & excludens fideicommissum limitatum primis
14 tm̃ an.xxv.Et†comprobat̃ ex his, quæ hñr in l. cum pater. §.
dulcissimis,de leg.2.& per Fely.plura cumulantem in c. cum
ordinem.col.5.& 6.de rescri.& in c.Petrus,de homic.& in c.
post cessionem,col.2.de proba.dum tractat illud arg. de quo
in l.in agris. ff. de acqui. rer.domi. ꝙ limitata cã limitatũ pro
15 ducit effectum.Et†ẽt quia prohibitio & exclusio unius est cõ
cessio & inclusio aliorum.c.non ne,de præsump. l. cum præ-
tor.in prin.de iud.l.maritus. C.de procu. cum si. Et ꝯñr talis
substitutio non põt trahi ultra tp̃s limitatũ : & q̃m uerificatũ
fuit & adimpletum in persona amborum grauatorum.d.uide
licet Andr.& Aloy. penitus euanuit,ita ꝙ nullius vlterius erit
considerationis,ex quib.patet in personam & fauorem dicto-
rum de Capite listę, & Frigimelega nullum extare fideicõmis-
16 sum.Et †ꝯñr ꝙ ipse.d.Aloysius relictis filijs legitimis poterit
suo arbit.& inter viuos & in ultima voluntate de dictis bonis
paternis & fraternis disponere,ꝓut uoluerit,ut hr̃ in l. Luci⁹.
ff.de hære.insti.ubi oẽs not.per illum tex. & ponit Soc. consi.
116.in cã filiorum,col.5.uer.præterea mortuo,vol.3. & pro-
batur in l.fi.§.sed quia.C.commu.de leg.& fid. ubi p illũ tex.
omnes concludunt,ꝙ grauatus per fideicommissum conditio
nale,deficiente ꝯdõne remanet liber, & poterit alienare bona
ad ipsum peruenta, & de eis facere ac disponere ut de re pro-
pria.l.in re mandata.C.manda.& l.nemo.C.de iude.cum sim.
prout ẽt poterit disponere etiam non relictis filijs: q̃m graua-
tus est usq; ad ann.xxv.& ideo quia ipse & d.Andreas superui
xerunt post dictum tp̃s, meritò fideicommissum prędictum
euanuit per superuenientiam maioris ætatis, & dicto tpe de-
cursõ bona dicti testatoris remanserũt libera penes dictos eius
filios,qui p tale fideicommissum solùm erant prohibiti de il-
lis disponere usq; ad anno.xxv.ętatis ipsorũ,post aũt dictã æta
tem habuerunt & hñt liberam facultatem disponendi de ip-
17 sis,ut dictum est. Et†ẽt quia tale fideicommissum factum ap-
paret sub duplici conditione. primò, si ambo morientur sine
liberis.ij.si morient̃ ante xxv.ann.& sic dicti de Capite listę,&
de Frigimelega uocantur sub dictis duabus conditionibus co-
pulatiuè appositis a testatore,quo fit, ut talis dispositio locum
habeat,necessarium esset,ambas dictas cõdõnes debere adim
pleri,nec sufficit unam tantum adimpletam,ut in d.l.si hære-
di plures,& in d.§.pe.inst.de hęre.insti. & in l. si quis ita stip.
vbi doct.ff.de ver.obl.& no.glo.in cle.plerisque, de electio.&
tradit Anch.propriè in materia substitutionis, cons. 167. iste
magister,cum alijs allegatis per Dec.consi.89.nouiter impres-
so.15.uisis.nu.1.& quia ambo superuixerunt post ann.xxv. ta-
lis ꝯdõ rursus & funditus euanuit, ꝯñr & fideicõmissum sub
d.condõne relictum penitus fuit extinctum. ¶Verùm quia d.
Andreas mortuus est relictis filijs naturalibus tm̃, dubium re
sultare posset,an ipsi possent succedere ipsi.d.Andr.& in qui-
18 bus bonis,& in qua parte.Ad†q̃d conclusiuè dico, ꝙ tales fi-
lij naturales tm̃ nullo mõ pñt succedere ad feuda,quæ ipse.d.
Andreas tanq̃ utilis dominus tenebat & possidebat,ut est tex.
apertus & ibi no.And.de Iser.Bal.Alua.& alij scri.in c.natura
les,in tit.si de feu.fue.ꝯtro.& doc.ibidem ad id assignant plu-
res rõnes,prout ẽt sentit Alex.consi. 2. in solutione noni argu.
uol.1.& cons.97.uol.2.& cons.67.consideratis,uol.1. & But.
in c.p venerabilẽ,col.pe.ex qui fil.sint legi. cũ suis ꝯcor. Dico
19 †ẽt,ꝙ tales tm̃ non pñt uenire,nec succedere ad bona,q̃ pue-
nerunt ad ipsum.d.Andreã ex testõ. d. Pagani sui patris ea rõ-
ne: quia ipse.d.Paganus substituit p fideicommissum, ut patet
in suo testõ,ꝙ si ipse. d. Andre. moreret̃ sine filiis legitimis et
naturalib. quòd bona eidem relicta peruenirent ad ipsum.d.
Aloy.quæ condõ fideicommissi fuit adimpleta, cum do. An-
dreas mortuus sit sine filijs legitimis, vt dictũ ẽ superius,esto
em̃ ꝙ mortuus sit cum filijs naturalib. tm̃, non ppea dr̃ mor-
tuus cũ filijs ltĩmis & naturalib.ꝓut disponit dictũ fideicom-
20 missum. Naturales†em̃ tm̃ differunt a legitimis & naturalib.
insimul,vt instit.de nup.& insti.de pa.pote.& ff.de his q̃ sunt
sui vel alie.iur.& per gl.& alios in c.tanta,& etiam in dicto c.
per uenerabilem, q̃ fil.sint legiti. & plenissimè post alios p re-
peten.in l.si qua illustris.C.ad orphic. & per oẽs in l. gñalr̃.§.
cum autem.C.de instit.& substit.sub cõdi.fac. & in l.ex facto.
§.si quis rogatus.ff.ad Trebel.& p cano.in c.in pñtia,de ꝓb.&
per Nico.de Vbal.in trac.de succ.ab intesta.colũ.2.& 3.& per
Ang.Are.in trac.de succes.in gl.in ver.reliquit cõtũ filio suo
naturali,& per Bar.in l.fi.ff.de concub.& per Corn.cõsi.9.me
21 mini,col.2.in fi.uol.4.cum si.Si † em̃ d.Paganus solùm dixis
set de filijs simpliciter,hoc est ꝙ si do.Andr.moreretur sine fi
lijs ueniret ipse d.Aloysius bene posset isto casu resultare du-
bietas, an filij naturales tm̃ facerẽt deficere fideicommissum,
ex quo positi apparent in conditione,de quo articulo plenissi-
mè hr̃ per Bart.Alex.& alios per illum text.in d.l.ex facto.§.si
quis rogatus,& per eũdem Bart.& alios in d.l.gñalr̃.§.cũ aũt,
& per Abb.& alios oẽs scrib.ubi ẽt ego plenè dixi, in d.cap.in
præsentia, sed quia testator expresè uoluit fideicõmissum ha-
bere locum,quando d.Andreas moreretur sine filijs legitimis
& naturalib. prout mortuus fuit, quo casu naturales tantùm
nõ faciũt deficere fideicommissum,ex quo apparet de expres-
sa & clara voluntate testatoris, fideicommissum tunc demum
cessare, quando grauatus fuisset mortuus cũ filijs legitimis &
22 naturalibus. Quæ † qualitas cessat,qñ mortuus est relictis na
turalibus tantùm,& non legitimis, & uoluntas testatoris ser-
uanda est pro lege.§.disponat.in auth.de nupt.l.non aliter,de
legat.3.l.in conditionibus primum locum.ff.de ꝯdit.& dem.
& in propriis terminis est tex.in d.§.quis rogatus.ibi,uolunta
tis quæstio vr̃.& ibi,ex uoluntate, vbi glo.& omnes scrib.uo-
lunt in primis considerandam & seruandam esse uoluntatem
testatoris, an naturalis tm̃ filius positus in cõditione excludat
substitutum, prout etiam concludunt omnes in d.l.generali-
liter.§.cum autem,& diffusius Abb.& alij in d.c.in præsentia
23 Et † de uoluntate testatoris uolẽtis naturalem tm̃ non exclu-
dere substitutum,satis dicitur apparere, quando testator sen-
sit & dixit de legitimis & naturalibus,ita pũctaliter dicit Pau.
de Cast.in d.l.ex facto.§.si quis rogatus, in sum.& col.2.uersi.
in text.ibi,eodẽq; cũliberto.ubi firmat primo loco inspici de-
bere verba testatoris, qui si fecit mentionẽ de legitimis,& na-
turalibus,de illis tantùm intelligitur,& non de naturalib. tm̃
& sentit etiã ibi Alex.col.4.in 4.limita.circa fin.dum adducit
Bald.in l.1.C.de dona.ca.mor.& idem Alex.post alios in d.l.
generaliter.§.cũ autem, & can.omnes in d.c.in pręsentia, ubi
Moder.post antiq.adducunt iura & alias decisionęs disponen
tes in præsenti casu primitus considerandum esse, de quib.fi-
lijs testator senserit,nam istud inconcusè & indifferenter ob-
24 seruandum erit. Et † certè declaratio uoluntatis testatoris nõ
potest magis clarè & apertè haberi,q̃ qñ ipsemet testator ean-
dem expressis uerbis declarat,ut dicit tex.in l.Labeo.ff.de sup
pel.lega.& in dicta l. non aliter, de legat.3.cum vulgar. vnde
cum ipse d.Paganus testator uerbis proprijs & apertissimis de
clarauerit,& uoluerit fideicõmissum habere locum, & solùm
tunc cessare,quando do.Andreas mortuus fuisset cum filijs le
gitimis,& naturalib.apertissimè ostenditur,uoluntatem suam
fuisse,ꝙ filij naturales tm̃ non facerent deficere dictum fidei-
commissum,& ꝯñr tales filij naturales non possunt succedere
in dictis bonis peruentis ad dictum d.Andreã ex testa.d.Paga
ni sui patris,ex quo ad illa succedit ipse d.Aloysius substitutus
25 detractis tamen detrahendis.Quò † uerò ad alia bona quæsi-
ta per ipsum Andream aliunde,& etiam quò ad legitimam &
Trebell.quam poterat consequi super bonis paternis,in quib.
fuit institutus,non obstante dicto fideicommisso,dico ꝙ tales
filij naturales tm̃,si uerè naturales sunt, siue sit unus, siue sint
plures,pñt solùm succedere in duab.vncijs,& sic in sexta par-
te hęreditatis & bonorum dicti d.Andreæ eorum patris ab in
tęstato defuncti,ĩ residuo uerò succedit ipse d.Aloysius frater
& proximior d.Andreę,ita est tex.formalis in auth.de trien.&
sem.col.2.§.consideremus,ubi Bar.& Ang.post antiq.istud ex
presè firmãt,& est etiam tex. in auth.quib.mo.na.eff.sui,col.
7.§.discretis,& §.ne igit̃,vbi post antiq.Bar. & Ang.& expres-
sè istud

ſè iſtud uolũt max.Ang.in §.ult.col.1.uerſ.filijs uerò.dicẽs,ꝙ
reſiduũ applicabitur proximiorib.ueniẽtib.ab inteſta.& iſtud
idem diſponit in auth.licet,uerſ.ab inteſtato uerò.C.de natu.
libe.& ſequuntur ibi Bar.& Bal.& ẽt Ang.qui dicit, ꝙ diſpoſi
tio d.auc.hodie ſeruat in vſu & in practica, & Saly.ibi dicit,ꝙ
iſta diſpoſitio eſt ius nouiſſimum,& hodie ſeruatur,& idẽ fir-
mat ibi Albe.de Roſ. & hanc cõcluſ.ſequitur Matheſil.in tra.
ſucceſ.ab inteſt.col.5.uerſ.2.membrum,& uer.2.caſu,& uer.
aut pater eſt bene certus,ubi uult,iſtud ꝓcedere,qñ ꝯcurrunt
tria,nam aliàs tales naturales tm̃ in nihilo ſuccederẽt,& ita ẽt
26 dñt Ang.& Bar.in d.auth.& † Dy.in trac.de ſucceſſ.ab inteſt.
qui ponit inter tract.Bar.col.2.uerſ.dñt aũt filij,& verſ.ab in-
teſta.aũt,& idẽ vult do.Nicol.de Vbal.in d.trac.de ſucc.ab in
teſt.col.12.& ſeq.verſ.circa ij.ſpeciem liberorũ. & Ang.Aret.
idem comprobat in trac.de ſucceſ.car.7.col.1.& ſeq.in gl.ſu-
per uer. nolẽs inteſtatus decedere.ver.2.caſu, ubi expreſsè fir-
mat illa tria neceſſariò requiri, vt ſuccedãt, & bene tangit do.
Io.Bap.de S.Seue.in repet.d.l.ſi qua illuſtris,car.6.col.1.& 2.
uer.iſtis præmiſſis,declarantes, ꝙ dicti filij debent eſſe natura
les,& nati ex legitima ꝯcubina,& ponunt, q̃ dicatur legitima
ꝯcubina,ad hoc ut nati ex ea dicãtur naturales & poſſint ſuc-
cedere ad dictas duas vncias, & Corn.d.ꝯſ.9.col.2.uol.4.etiã
no.Ad quod Dec.plura adducit ꝯſi.nouiter impreſſo.31.viſa
27 copia,col.3.nu.10.& ſeq.Debent † ẽt dicti filij ſuper bonis pa
ternis hr̃e alimenta arbi.boni viri, vt dicit tex.in d.auth.licet,
uerſ.huiuſmodi.n.C.de nat.lib.ubi alij not.max.Alb.de Roſ.
& eſt tex.in d.auth.de trien.& ſem.§.ꝯſideremus, ubi Ang.&
expreſſius Bar.iſtud firmãt,& eſt ẽt tex.in d.auth.qui.mo.nat.
ef.ſui.§.diſcretis.& §.ſi quis igit,& ibi no.Ang.& Bart. Ad qđ
ẽt faciunt ea,q̃ hñr in c.cũ hr̃et,ex̃ de eo qui dux.in matr.quã
pol.per adulter.cũ alijs cumulatis per Dec.ꝯſi.311.in caſu ꝓ
28 poſito.Bene verum,ꝙ Bar.in d.§.diſcretis.in ſecũdo no.vult,
ꝙ alimenta debeant,qñ tales filij non hñt aliter,vñ viuant,&
vñ ſe alant : nam tunc alimenta non debent,ar.l.magis a libe
ris.§.ſed ſi filius.ff.de lib.agn.cũ alijs ibidem ꝑ eum adductis.
¶Vlterius circa pñtem ꝯſultationem dubium facit q̃dã aſſerta
legitimatio facta ꝑ Com.palatinum in ꝑſonam Hieronymi fi-
lij naturalis dicti do.Andreæ,in qua vr̃ legitimatus ad ſucceſ-
29 ſionem patris, tam ex teſtõ q̃ ab inteſtato. Circa † quã primò
aduertendũ eſt, ꝙ dictus Comes nullã hẽt ptãtem legitimãdi
quò ad ſucceſſionem feudorum,nec ẽt ipſe Comes in d.legiti-
matione legitimat d.Hierony. ad ſucceſſionẽ feudorum, quo
fit,vt talis poteſtas legitimandi ſimpliciter data minimè ſe ex-
tendat ad legitimandum in ſucceſſione feudorum : vt ꝯſuluit
do.Signor.de Amod.ꝯſ.220.q̃dam dictus Iannolus,vbi ad id
adducit rõnes,& idem voluit Pau.de Ca.ꝯſi.456.viſis,& Ale.
conſ.6.viſa legitimatione,col.1.uol.2.& Aret.ꝯſ.pen.& dom.
Prępoſ.in d.c.per venerabilem,col.46.verſ.qđ aũt, & ponunt
Moder.in trac.de feu.in 3.par.princ.q.17.fol.30.col.1.Prout
30 † ẽt,ſi talis ptãs fuiſſet ſibi conceſſa : tñ quia ipſe Comes ſim
pliciter legitimauit,& non expreſſit, ẽt quò ad feuda, talis ita
ſimpliciter legitimatus non poterit ſuccedere in feudis, ut eſt
textus apertus in d.c.naturales.in tit.ſi de feu.fue.contr.& ibi
no.oẽs adducẽtes rõnes & concor.& not.Ang.in diſputa.ſua,
ſuperius allegata,& do.Anto.& alij in d.c.ꝑ venerabilem,col.
antep.& Alex.ꝯſ.2.& conſ.67.conſideratis,& ꝯſ.94.cõſidera-
tis his,uol.1.& ꝯſ.25.circa primũ.notatur ẽt per Dec.ꝯſ.275.
in cã,col.fi.verſ.2.non obſtat,& ꝯſ.284.viſo pũcto,col.fi.uer-
ſi.non obſtant,& per Mod.in d.trac.de feu.fol.& col.ꝑallega.
ex quib.neceſſariò ſequit,ꝙ d.Hieronymus non poterit ſucce
dere ad feuda,quę poſſidebat dictus d.And.virtute dictæ legi
timationis,ẽt poſito ꝓ conſtanti, ꝙ dicta legitimatio eſſet va-
31 lida.Secundò † aduertẽdum eſt : nam aſſerta legitimatio eſto
ꝙ eſſet valida, non tñ excludit ipſum do.Aloyſium ſubſtitutũ
caſu,quo d.Andreas moreretur ſine filijs legitimis & natura-
libus,vt dictum eſt,nã poſito ꝙ legitimatus excluderet ſubſti-
tutũ ſub ꝯditione, ſi grauatus decederet ſine filijs legitimis &
naturalib.de quo plenè hr̃ in d.l.gñaliter.§.cum aũt.C.de in-
ſti.& ſubſti.ſub ꝯdi.fac.allega.ꝑ Dec. in plurib.conſi.& do.Si-
gno.in conſi.nouiter impreſſo.23.in caſu propoſito, col.2.nu
32 me.8.& aliàs conſului,ubi de veritate dixi.Tamen † iſtud ꝓ-
cederet,qñ in legitimatione fuiſſet citatus ipſe ſubſtitutus, vt
conſuluit Franc. de Rampo.& Petr.de Anch.conſi.428.circa
primum quæſitum,& Alex.ꝯſ.67.conſideratis his, vol.1.ꝓut
refert & ſequitur Soc.ex mẽte Bar.in d.l.Gallus.§.& q̃d ſi tm̃,
col.fi.nu.30.ubi iſtud confirmat rõnib. & alijs deciſio.& aſſe-
rit ſe ita ſæpius conſuluiſſe,prout eſt videre in eius ꝯſ.246.ele
ganter,verſ.1.conſiderando,& uerſ.ſeq.& ꝯſ.151.qm̃ in pñti,
col.10.verſ.ſed ex pręmiſſis nõ obſtantib.in 2.par.& ꝯſ.63.vi
ſo teſtõ,vol.3.& hoc idem firmat do.Prępo.in d.c.ꝑ venerabi
lẽ,col.26.& ẽt Iaſ.in d.§.& q̃d ſi tm̃,col.pen.nu.139.& ſeq.&
& repetẽ.ibi circa finem,& Alex.idẽ firmat in plurib. alijs ꝯſi.
q̃ addendo ẽt alias deciſio.refert & ſequitur Deci.in d.ꝯſi.23.
col.3.& 4.concludens, talem legitimatum non excludere ſub
ſtitutum,qui non fuit citatus in ipſa legitimatione, & quia in
aſſerta legitimatione d. Hieronymi tpe, quo fuit facta, mini-
mè apparet citatus ipſe d. Aloyſius ſubſtitutus,certiſſimũ eſt,
33 ꝙ illi tanq̃ ſubſtituto nullũ facit præiudicium. Prout † ẽt d.
legitimatio in alijs rebus & bonis dicti d.Andreæ nihil vr̃ ob-
ſtare : qm̃ facta apparet a Comite pala.creato a ſum.Pontif.&
ſic non a Comite palati.Imperiali, & ẽt facta apparet in terris
nõ ſubiectis Papæ,nec ẽt in ſubditos ipſi Pont.quo caſu doct.
multa effundunt,& dñt,ꝙ non ſubſiſtat, tanq̃ ex̃ territorium,
& plenè tangit per Abb.& do.Præpoſi.poſt antiq.alios in d.c.
per venerabilẽ,& ꝑ do.Signo.ꝯſi.221.factũ ſic ſe hẽt,col.5.&
per Cuma.ꝯſ.164.Reuerendus pr̃, allegantes tex.quib.mo.na.
effi.ſui.§.gñalr,cum ſuis ꝯcor.& per Ioã.Crot.in d.l.Gallus.§.
& quid ſi tm̃,in ſua repeti.col.pe.& fi. vbi aſſerit in puncto iu
ris dubitabilem,ex quo aliqui tenuerũt ꝯ̃rium,qñ legitimatio
eſt facta præſente,& petente patre, prout vr̃ facta iſta præſens.
34 Nihilominus † ad hoc vt ita facta valeret, non fuit ſufficiens
tacitus ꝯſenſus ipſorum d.Andreæ & Hieronymi,ſed neceſſa-
rius erat expreſſus in prorogatione prædicta, vt eſt tex.in c.ſta
tutum.§.ſi nullo, de reſcrip.lib.6.quẽ ad hoc ponderat Ange.
ꝯſ.mihi 93.viſis & inſpectis omnib.col.2.verſ.hincetiam acce
dit,dicens ꝙ qñ prorogatio fit de loco ad locum, non ſufficit
conſenſus tacitus,ſed requirit expreſſus,per quẽ infert ad vti-
litatem cuiuſdam emancipationis,ut per eũ,& ita in terminis
noſtris tenet Io.Crot. in d.§. & q̃d ſi tm̃, col.fi.verſi.ſciẽdum
tñ eſt, & quia in aſſerta legitimatione non apparet expreſſus
conſenſus in ipſa prorogatione adhibitus,meritò redditur in-
ualida,& nulla tãquã facta ex̃ territoriũ. Prout ẽt penitus red-
35 ditur nulla,& inualida. Nam † actus legitimationis eſt de re-
ſeruatis Papæ ſeu Imperatori in ſignũ ſupremæ poteſtatis,nec
põt fieri ab alijs niſi ab eis, quib.Papa, vel Imperator cõmiſit,
vt in §.illud,cum concor.in auth.quib.mo.na.eff.ſui,& in l.j.
36 & l.quoties.ff.de natal.reſti.& in l.1.C.eo.tit. Vnde † ille,qui
dicit ſe habere facultatem & priuilegium legitimandi,neceſſe
habet iſtud oſtendere : vt videri poſſit eius tenor,a quo depẽ-
det facultas legitimandi cap.porrò, de priuile.& in l. fideiuſſo
res.§.pro Aurelio.ff.de fideiuſſo. & in l.ſi quis ſtipulatus.ff.de
verb.obl.& plenè ꝑ doc.in d.c.ꝑ venerabilem, & in d.§.& q̃d
ſi tm̃,& ꝑ Pau.de Caſ.conſi.161.in præſenti cã, & conſi.227.
ſuper primo dubio,& per Ale.conſi.67.ſuper primo q̃ſito,uo
lu.1.& per Soc.conſ.112.col.2.vol.2.& conſi.63.uiſis, col.1.
37 uol.3. Non † enim creditur Comiti aſſerenti ſe habere facul-
tatem legitimandi,niſi talis poteſtas appareat : vt dñt doc.vbi
s̃.& ẽt firmat Frane.de Cur.ꝯſ.16.clarus uir, col.3.in princ.&
ꝯſ.73.ſuper memorata,col.9.& Dec.conſi.278.quæritur.co-
lum.pen.in fi. vbi adducit ad id alias deciſ. concor.& ſimilia,
38 Nec † ſufficit in præſenti caſu, ꝙ notarius, qui rogatus eſt de
legitimatione,aſſerat ſe vidiſſe,& legiſſe priuilegium: nam tali
aſſertioni minimè eſt credendum ex his, q̃ dicit Barto.& om-
nes alij per illum tex.in auth.ſi quis in aliquo documento.C.
de edẽ.& in corpore vñ ſumit,& in l.2.ff.de fi.inſtr.& pleniſ-
ſimè per doc.in c.fi.extra eod.tit.& per Oldrad.conſi.237.ui-
ſo themate,col.3.cum concor. Et qm̃ hucuſque non apparet
ꝓducta facultas, & priuilegium (vt dicitur) conceſſum dicto
Comiti,meritò aſſerta legitimatio erit nulla,niſi priuilegiũ ex
39 hibeatur. Præterea † poſito,ꝙ exhiberet priuilegiũ,adhuc aſ-
ſerta legitimatio claudicat.Nam dictus Comes aſſerit ſe legiti
mare,tanq̃ ſcutiferum,& cubicularium Põtificis uirtute priui
legij conceſſi dictis officialib.& hucuſq; non eſt doctũ,nec ap
paret,ꝙ ipſe ſit cubicularius, uel ſcutifer, neceſſe ergo erit, ꝙ
ipſe doceat has qualitates, ꝑꝑ quas ꝯceſſa ẽ dicta facultas legi-
timãdi, vt hr̃ in l.Titius,& ibi no.Bar.Bal.& oẽs.ff.de teſt.mil.
& no.Bal.in l.ĩ delictis.§.ſi detracta.ff.de nox.cũ plurib.ꝯcor.
in terminis noſtris adductis per Frã.de Curt.d.ꝯſi.16.col.12.

ver.demonstrat,& d.ↄſ.75.col.2.3.& 8.& not.ẽt Soc. d. cõſi. 266.col.2.vol.2.& conſi.47.uol.4.& qa hucuſq; non eſt doctum, ꝙ ipſe ſit cubicularius vel ſcutifer, & ſic ꝙ habeat dictã qualitatem in priuilegio requiſitam, meritò alio non docto nec apparente, lĩmatio aſſerta nullam poterit hr̃e efficaciam, prout ẽt poſito ꝙ de hoc ↄſtaret,& ſic ꝙ exhiberet priuilegiũ, & ẽt probaret, ꝙ dictus Comes eſſet cubicular. &c. tñ adhuc dr̃,aſſertam legitimationem factã uirtute dicti priuilegij conceſſi cubicularijs nullam eſſe & inefficacem ex defectu ptãtis.

40 Nã†Pontifex non concedit dictis cubicularijs priuilegiũ legitimandi ſimpl̃r & abſolutè ubiq; locorũ,ſed limitatè & taxatiuè,qñ tales officiales dictum actũ facerent ex̃ urbem in aliquo loco,in quo Ro.Pon.cum ſua curia pro tpe reſideret: ut patet apertè ex verbis dicti priuilegii,quib.conſideratis verus ẽt cubicularius non põt lĩmare ex̃ vrbem in aliquo loco, in

41 quo Pont.non reſideret cum curia. Cum†.n.tale priuilegium concedat in certo loco, non vendicabit ſibi effectum in alio.l. fi.ff.de iu.om.iu.& quia unus incluſio eſt aliorum excluſio.c. nonne,de pſum.l.maritus.C.de procu.l.cũ ptor.ff.de iudi.qa limitata cã limitatum dẽt pducere effectum, vulg.l. in agris, cum concor.ff.de acq.re.do. & limitata cã priuilegij limitatũ producit effectum,non.n.dẽt priuilegium trahi ex̃ ſuos limites,ut dicit gl.1.in c.cum ordinẽ,de reſcr.& ibi Fel. poſt alios col.3.& 4.ver.limitata cã priuilegij,ad id plura adducit.Pontifex.n.ↄcedendo tale priuilegiũ ↄſiderauit ſcutiferos & cubicularios debere eſſe,& morã trahere penes ſuã Beat. & ꝙ actu ſeruirent,qñ ipſe Pont.in aliquo loco reperiret ex̃ urbẽ, & tũc voluit gaudere priuilegio pdicto ipſos,& non alio loco.Et ſua det: qm̃ ex ſolito ſtilo Papæ ſolet ita lĩmare,cum illa cl̃a, ſaluo iure ſuccedentiũ ab inteſtato,ut firmat Cor.ↄſ.9. memini, col.fi.uol.4.& ſi in iſto priuilegio non eſt poſita,hoc fecit, ut

42 tanto fortius inuitarent ad ſeruandũ actum.Et†qm̃ aſſerta legitimatio apparet facta ex̃ vrbem,& in loco,in quo Pont.cum curia non reſidebat,meritò reddit nulla,& inefficax, ex defectu ptãtis,tanquam facta a penitus priuato,& carente oĩ priuilegio,conſiderato loco vbi facta apparet,in priuilegio penitus excluſo,ↄñr ſi ipſe Hieronymus ptendit aſſertam legitimationem in ſui perſonam factam a pdicto Comite ualere ex priuilegio conceſſo ſcutiferis,penitus excludit: cum tale aſſertũ priuilegium hucuſq; nõ ſit exhibitum,nec ẽt ſit doctũ, ꝙ dictus Comes,qui legitimauit,eſſet cubicularius ſeu ſcutifer, & etiã quia eſto ꝙ pdicta apparerent,tñ non fuit facta in loco limitato in priuilegio. Si verò ipſe Hieronymus ptenderet aſſertam lĩmationem ualere uirtute cuiuſdã breuis particularis ↄceſſi per ſum.Pont.d.Comiti pala.adhuc dr̃,talẽ aſſertam lĩmationem in nullo præiudicare ipſi.d.Aloyſio. nam Papa in d.breui non concedit. d. Comiti poteſtatem legitimandi ſimpliciter,& abſolutè, ita ꝙ legitimatus poſſet ſuccedere omni caſu.

43 Nam † quò ad ſucceſſionem concedit priuilegium lgitimandi modificatè,& limitatè.ſ.cum illa cl̃a,abſq; præiudicio illorum,qui ad ſucceſſiones de iure ađmitti deberent, ſi perſonę ipſæ ab inteſtato decederent,q̃ cl̃a limitat facultatem lĩmandi,ut Comes poſſit lĩmare quò ad ſucceſſionem,abſq; tñ pręiudicio uenientium ab inteſtato,& quia dictus Comes tranſgreſſus eſt tenorem priuilegij, ex quo legitimauit ad omnem ſucceſſionem,tam ex teſtõ q̃ ab inteſtato, non apponendo illam cl̃am, abſque præiudicio &c. meritò aſſerta legitimatio non præiudicat ſuccedentibus ab inteſtato,& ſic ipſi.d. Aloy-

44 ſio ab inteſtato ſuccedenti dicto.d.Andreæ.Iſta†enim cl̃a abſque præiudicio venientium ab inteſtato &c. licet vario modo a doct.interpretet,ut per doc.in d.§.& quid ſi tm̃.& per Soci. conſi.41.viſo.uol.3.& per Corne.conſi. 3.& conſi. 34.in hac

* vol.1.& ↄſ.93.primo aſpectu,vol. 5. tñ ſm*communem opi. intelligitur,ꝙ talis ita legitimatus ab inteſtato non poſſit ſuccedere in præiudicium ueniẽtiũ ab inteſtato,ſed ſolùm vr̃ habilitatus ex teſtõ: ut poſſit capere illud, qđ in teſtõ ſibi relictũ eſt,ut tradit Pau.de Caſt.ↄſ.85.preſuppoſito, in fine, & conſi. 225.videndum eſt primò,col.fin.& Anch. ↄſ.242. ex tenore, col.2.& plenè per Cor.d.ↄſ.3.ex alijs trib.cõſ.s̃.allegatis, & p Fran.de Cur.cõſ.73.ſuper memorata,col.9.& Bened.Cap.cõſi.157.& ſic de plurib.in fi.& latius per Soc.cõſ.95.Nulli dubium eſt,col.5.uol.4.& per Dec.conſ.338. in caſu propoſito, nu.4.& conſi.393.conſului.nu. 1. in quib.locis allegant aliæ

* deciſ.concor.&*communiter concludit, ꝙ talis ita legitimatus ab inteſtato excluditur ab illis, qui defuncto, de cuius bonis agitur,poterant ab inteſtato ſuccedere,& potiſſimè a fratre ipſius defuncti,vt punctaliter dicit Corn.d.conſi.93.col.3.uolum.2.Vnde ſi Hierony. prætendit legitimationem ualere uirtute dicti breuis, neceſſariò eſt intelligenda, ut dicatur facta cum dicta cl̃a, propter quam ipſe excluditur a d. Aloyſio, ut oñſum eſt. ſi uerò uult ipſam legitimationem ualere, ꝓut eſt gñaliter facta,& tũc nulla erit,quia d.Comes non habebat talem poteſtatem, ex quo dictum breue illam cõcedit limitatè, ut ex uerbis eius apparet , & ipſe Comes tranſgrediendo fecit ut priuatus,& ut in illo carens poteſtate,vt dictũ eſt, & ſic nul

45 liter. Prout † ẽt dicta cl̃a operatur effectum,vt lĩmatus propriè dicatur diſpenſatus, ut plenè concludit Corn.d.cõſi.3.& d.conſ.34.uol.1.& d.conſ.94.uol.2.& d.conſ.9.col.fi.uol.4.

46 & Dec.d.ↄſ.338.nu.5. Quo † fit, ut talis diſpenſatio a d.Comi.non potuerit fieri ſimpliciter,& ſine cã iuſta,& expreſſa,vt dicit d.Anto.in d.cap.per uenerabilem, col.4.& Alc.ↄſi.202. uiſa legitimatione,col.7.uol.2.& Fran. de Curt.d.conſi.16.& 17.& Deci.conſ.288.num.8.& conſi.307.nume.10.& 12.&

47 cõſi.394.nu.12. In † qua etiam diſpenſatione neceſſaria erat citatio agnatorum,ut dicit Anch.conſi.227.ex tenore,& cõſi. 421.circa primum,& Franc.de Cur.conſi.18.& Soc.in d.§.& quid ſi tantùm,in fine, quem ſequuntur ibi Iaſ.nu.132.& Io. Crot.cart.11.col.iij.in 4.limita.& idem Soci.conſi.65.col.fi. uolum.3.& Dec.d.conſi.138.nume.7.& conſi.307.nume.8. Et quia prædicta requiſita in tali diſpenſatione minimè interuenerunt,neceſſariò ſequitur, quòd talis legitimatio, ſeu breuis diſpenſatio quoad ſucceſſionem tanquam nulla nullum afferat præiudicium ipſi d. Aloyſio, qui omnibus conſideratis pleno iure poteſt ſuccedere d.domi. Andreæ eius fratri ab inteſtato defuncto. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Legitimatio facta per ſubſequens matrimonium facit filios ſuc ceſſibiles.*
2 *Etiam natos ante matrimonium,& conceptos lite pendente infantes, mentecaptos,uel abſentes.& num.5.& 8.*
3 *Etiam ſi matrimonium fuiſſet contractum in mortis articulo.*
4 *Et maxi.ſi interuenerit inſtrumentum dotale.*
5 *Etiam ſi nullus filiorum conſenſus interueniat.*
6 *Et omnib. alijs præferunt, etiam ſubſtitutis et fideicõmiſſarijs.*
7 *Et comprehẽduntur in quocunque ſtatuto, ſeu diſpoſitione loquente de legitimè natis.*
8 *Et ſuccedunt in omnibus bonis, etiam anteceſſorum.*
9 *Non poteſt quis eodem tempore duas habere uxores.*
10 *Nato ex vxorato ſpurij ſunt.*
11 *Idem quãdo non poterat tempore natiuitatis eſſe matrimonium inter eos,ex quibus nati ſunt.*
12 *Teſtes ad reprobãdum matrimoniũ debent eſſe maiores omni exceptione,& idonei.*
13 *Cauſa matrimonialis grauis eſt & ardua.*
14 *Conſanguinei & parentes in hac cauſa repelluntur a teſtimonio.*
15 *Idem in domeſtico, & ſimul habitante.*
16 *Perſona turpis, & reprehenſibilis uitæ repellitur a teſtimonio.*
17 *Teſtis ſingularis nihil probat.*
18 *Contrarij, & uarij, & detrahentes ſibi ipſis minus probant.*
19 *Conſenſus eſt neceſſar ius ad matrimonium.*
20 *Animus & uoluntas uerbis declaratur.*
21 *Verba in matrimonio requiruntur & apta.*
22 *Subarratio poſt aliqua uerba an ſufficiat.*
23 *Omiſſio formæ reddit actum nullum.*
24 *Nec poteſt adimpleri in æquipollenti.*
25 *Diſparitas in matrimonio inter uirum & uxorem repellit teſtes & numero 26.*
Intel.c.ſuper eo.de teſtibus, & nu.27.
Ratio debet attendi & non dictum.
28 *Iniuria facta uni dicit̃ facta omnibus alijs agnatis & cognatis.*
29 *Teſtimonium ſe exonerantium ſuſpectum redditur.*
30 *Teſtis affectans uictoriam pro uno ſuſpectus eſt.*
31 *Teſtimonium unius inhabilis comprobatur ex alijs habilibus.*
32 *Et quid ſi ueritas aliter haberi nõ poteſt, & quãdo,& quo caſu.*
33 *Sola nominatio & reciproca non probat matrimonium,licet mutuò ſe coniunges nominent.*
34 *Et quid ſi tractant ſe ut coniuges in eodem lecto, & ſimilibus.* 35 Et

35 *Et quid si concurrit fama uiciniæ.*
36 *Anuli gestio & deportatio, an probet matrimoniũ contractum.*
37 *Quæ non prosunt singula, multa iuuant.*
38 *Quando & quo casu regula ista procedat.*
39 *In dubio pro matrimonio iudicandum, an semper.*
40 *Cognoscens prius cõsanguineam uxoris futuræ nõ potest cum illa matrimonium contrahere.*
Et contractum non tenet, & filij inde nati spurij sunt.
41 *Matrimonium quando dicatur publicè contractum.*
42 *Publicatio in ecclesia non est necessaria.*
43 *Ignorantia præsumitur in facto alieno.*
44 *Filij nati ex ea, cum qua nõ poterat esse matrimonium, sunt legi. si illa erat ignorans.*
45 *Opinio matrimonij colorata facit filios legitimè nasci.*
Et idem in patre ignorante, et sic respectu ignorantis nõ scientis.
Limitatio ad c.tanta.qui fil.sint legit.
46 *Impeditur matrimonium contractũ cũ consanguinea illius, quæ prius à coniuge fuit cognita.*
47 *Testimonium de auditus auditu reijcitur.*
48 *Legitimatio potest secundò fieri ad abundantem cautelam, nec una tollitur per aliam.*
49 *Comes pala.potest legitimare per rescriptum.*
50 *Tenor priuilegij attendi debet.*
51 *Legitimatus excludit substitutum fideicommißarium.*
52 *Infans quando possit à Comite legitimari, & nu.53.*
54 *Legitimatio obreptitia & surreptitia nulla est, et n.55.& 57*
55 *Filij naturales qui dicantur.*
56 *Naturalis capi potest pro quocunq; filio.*
57 *Omissio alicuius qualitatis quãdo reddat gratiã seu legitimationem nullam.*
58 *Motus proprius tollit omnem surreptionem, & iustam causam importat.*
59 *Et si apponitũ ad supplicationẽ partis, adhuc uiget motus ꝓprius.*
60 *Clausula, bene informatus, excludit omnem ignorantiã, & errorem & probationem, quæ in contrarium posset fieri.*
Idem in clausula, ex certa scientia.
61 *Per quam dicenti contrarium imponitur silentium.*
62 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem.*
63 *Per clausulam motus proprij, & ex certa scientia ostendit̃, dispo nentem uelle uti plenitudine potestatis.*
64 *Clausula, de plenitudine potestatis, supplet omnes defectus.*
65 *Clausula, pro infectis haberi, annullat omnia obstantia.*
66 *Clausula, pro expressis habentes, hẽt oĩa ꝑ expressè enumeratis.*
67 *Clausula, non obstantibus, generalis uel specialis, quid operat̃.*
68 *Clausulæ istæ declarant mentem concedentis, qualis fuerit.*
69 *Gesta à Comite pala. uidetur gesta à concedente illi potestatem.*
70 *Sententia, & res iudicata facit ius.*
71 *Nemo dat, quod non habet.*
72 *Potest quis præiudicare suis descendentibus.*
73 *Testatoris uoluntas seruanda est, & nu.79.*
74 *Prouisio specialis facit cessare generalem legis.*
75 *Ius fideicommissi potest remitti pacto & stipulatione, si fuit reciprocum.*
76 *Scientia testamenti ex pluribus colligitur.*
77 *Concordia super dependentibus ex testamento quãdo ualet.*
78 *Intel.l.de his.ff.de transactio.*
79 *Agens sine actione repellitur.*
80 *Valet dispositio testatoris, quòd quis uocetur de sua familia.*
Et ista conditio est obseruãda, et adimplenda, et non remittitur.

CONSILIVM XV.

Circa pręsentẽ consultationem primò aduertendũ est,
ꝙ inter ipsum d.Ioannẽ & d.Bar.fuit ꝯ̃ctum legi
timum matrimonium per uerba de pñti, ut patet ꝑ instr̃m pu
blicum celebratũ inter ipsos ꝯiuges, in quo ẽt fuit ꝯstituta dos
1 & ꝯ̃dos per ipsum d.Io. Quibus † stantib. & attenta dispositio
ne iuris ciuilis, & ẽt iuris cano. filij ẽt nati ante dictũ mr̃imo
nium ꝯ̃ctũ dñr legitimi, & successibiles omnib. eorum parẽti
bus & añcessorib. vt hr̃ in l.cũ quis.C.de natu.lib.& instit.de
nupt.§.fi.cũ alijs ꝯcor.ibidẽ adductis ꝑ scribẽ. & de iure can.
est tex.in cap.1.& c.tãta, cum si.extra qui fil.sint legi.& plenè
per doc.scriben. Ista † enim legitimatio, quæ fit per subsequẽs
mr̃imoniũ habilitat ipsos filios, & eos legitimos reddit ẽt na-
tos añ matrimoniũ ꝯ̃ctum ad omnem hr̃ditatem, & successio-
nem, ẽt si lite pendente fuissent ꝯcepti, vt plenè no.in d.c.1.ꝗ
filij sint legi. ex quo dictum matrimoniũ retrotrahit̃, & fauore
filiorũ lex fingit illud ꝯ̃ctũ añ natiuitatem filiorũ, vt dñt doct.
3 in locis s̃.adductis. Quæ † ꝯclusio procedit, nedũ qñ ꝯ̃hentes
matrimoniũ post illud ꝯ̃ctum superuixere, sed ẽt locũ hẽt, qñ
in articulo mortis fuit celebratum, & vnus cõiugum postmo-
dum statim mortuus fuit, vt plenè concludunt Mod.in d.c.tã
* ta, col.3.& 4.dicentes hanc esse * cõem opnio.& maxi. ꝑdicta
locum hñt, qñ de tali matrimonio fuit celebratum instrumen
tum dotale, & fuit facta constitutio dotis, ut propriè fuit in ca
4 su pñti. Quo † casu dispositio iuris ciuilis fuit verificata & ad-
impleta, vt plenè dñt Moder. post antiq.in d.c.tanta.in 10.q.
principali.& docto.in d.§.fi.insti.de nupt.& in d.l.cum quis.
C.de natur.liber.licet de iure canonico talis solennitas nõ sit
5 de substãtia, ut plenè hr̃ in locis supra adductis. Procedit † ad-
huc conclusio, etiam si nullus consensus filiorum interueniat,
nam per subseques̃ matrimonium filij antea nati, ẽt infantes,
mentecapti & absentes legitimantur & efficiuntur habiles ad
succedendum, ut dñt doct.in d.c.tanta.maxi.Moder.q.13. Et
6 † tales filij ita legitimati succedũt in bonis paternis & in alijs
quibuscunque etiam fideicommisso subiectis, in euentum ꝙ
quis decederet sine filijs legitimis, vt not.in d.§.fi.& in dict.l.
cum quis, & l.seq.& in auth.quib.mo.natu.eff.sui.colla.7.§.si
quis igitur, prout expresse dr̃ per dom.Ant. in c.innotuit, col.
2.in fi.uers.not.gl.de electio.& per Pau.de Ca.in l.fi.C.de his
qui uen.æta.impet.& sequitur Deci. consi.155.& diligenter,
7 col.pen.& fi. Vbi † ẽt tenent, ꝙ tales ita legitimati comprehẽ-
duntur in statutis loquentibus de legitimè natis tm̃, ut plenè
concludunt Moder.in c.per venerabilem, car.14.col.1.versic.
sub hac q.vbi adducunt quamplures decis.id probantes, & ẽt
not.in d.c.tanta, ubi Abb.& alij post glo.dicunt, ꝙ legitimatio
per subsequens matrimoniũ, est fauorabilis, & prægnans, pur-
gans omnia vitia præcedẽtia, & facit filium legitimum quò ad
omnia, ut dicũt etiam summistæ, in uers.legitimatio, in 3.uer.
8 & Fran.de Cur.consi.73.col.27.in prin. Quibus † considera-
tis, uerum erit dicere, filios dicti d.Io. per subseques̃ matrimo
nium effectos fuisse uerè legitimos, & successibiles in omnib.
bonis paternis, & antecessorum suorum etiam fideicommisso
subiectis. ¶ Contra quas ueras cõclu.non habet obstare illud,
quod primo loco in contrarium adducitur, ꝙ ipse d.Ioã.non
potuit matrimonium conttahere cum ipsa do. Bartholomea
ex quo prius matrimonium ꝯ̃xerat cum alia Iaco.nepte ipsius
9 dom.Bartholomeæ, quæ adhuc uiuit, & † sic non poterat ha-
bere duas uxores.§.affinitatis, instit.de nupt.& certum est pri-
mum matrimonium tenere, & non s̃m, ca.licet.de spõsa duo.
& c.fi.eo.tit.& c.accepisti, & in l.1.ff.de his qui notan.infa.cũ
10 fi. Quo † stante filij nati ex d.Bartholomęa, & dicto do. Ioan.
uxorato non dñr naturales, sed spurij, & ita nati nõ legitimã-
11 tur per subsequens mr̃imonium, eo † qm̃ tpe, quo fuere ꝯce-
pti, & nati, non poterat esse mr̃imonium inter ipsum d.Io.vxo
ratum & ipsam d.Bartholomeam, ut est tex.apertus in d.c.tan
ta, ubi doc.oẽs hoc tenent, maxi.Host.& d.Ant.adducentes rõ
nes uiuas, de quibus per Mod.ibi in 3.not. Nec obiectio licet
prima facie uideat̃ obstare, tñ rectè ꝯsiderando in aliquo non
nocet, nec tollit superius adducta, & ꝯsidarandũ primò est, ꝙ
12 testes, qui † producuntur ad dissoluendum mr̃imoniũ, dñr
esse omni exceptione maiores, ut hr̃ in c.1.de ꝯsangui.& affini
ta.ibi, circũspectos, omni exceptione maiores, qui nulla legiti-
ma exceptione pñt repelli, ut dicit ibi Abb. in 3.no.post gl.&
hr̃ in §.item uerborum, in uers.idoneos, insti.de inuti.stipu.&
Bal.in l.optimam, co.2.C.de con.& comm.stipu.& Ale.ꝯs.18.
uiso processu, col.fi.uol.1.& clarius in terminis nostris idem
tenet Alex.multa adducens consi.166.in cã, & lite, col.9.uer.
testes.uol.5.& faciunt, quæ adducit Dec.consi.163.in cã ma-
13 trimoniali, col.5. Quæ † suadent̃: qm̃ talis cã dr̃ eẽ grauis, s̃m
do.Ant.Abb.& reliquos scrib.in c.si pro debilitate, de offi.de
leg.vñ nimirum si testes dñr esse omni exceptione maiores, ut
dicit Dec.consi.133.uiso processu, & consi.310.uisis diligẽter,
hoc stante testes ex aduerso producti ad probandum mr̃imo-
nium ꝯ̃ctum inter ipsum d.Io.& do.Bartho.non fuisse legiti-
mum, nec de iure potuisse contrahi, fundãt se super alio mr̃i-
monio, prius (vt dr̃) per ipsum d.Io.ꝯ̃ctũ cũ d.Iac.qđ fuit clãde
stinũ, ut ipsimet testes dñt, ꝯ qđ clãdestinum insurgũt oĩa iu-

ra, vt

ra,vt toto tit.de clandest.desp.cũ sim. discurrendo itaq; perso
nas,& dicta ipsorum testium,non inuenio,ꝙ probent dictum
14 matrimonium fuisse ꝯtum cum ipsa Iac.Et † primò. d.Bona
fœmina, q̃ deponit de asserto mr̃imonio fuit & est mr̃ dictæ
Iac.ẽt & Maria est neptis,& Angela est amita ipsius Iac. quib.
stantib.ex plurib.repellunt,& oñdit ipsas nõ esse oĩ exceptio-
ne maiores.Primò attenta ꝯsanguinitate,& parẽtela, ut no. in
l.parentes.C.de testib.& p Bar.in l.admonendi,col.9. uer.ve-
nio ad tertium,& ibi latè Mod.car.18.ff.de iureiur.& p Alex.
cons.15.ex his,q̃ in themate,& ꝯs.18.uiso puncto,uol.1. & p
Bar.in l.qui testõ.§.qñcunq;,col.fi.ff.de testa.& p gl.in c.insi-
15 nuante,& in c.cum. R.canonicus,de off.deleg.Secundò, †nã
d.testes sunt domesticæ psonæ & insimul cohabitant,& uiuũt
in eadem domo,ut no.in l.2.C.de testib.& in d. ca. in lr̃is, de
test.& p Ang.ꝯs.128.in facto proposito, & pulchrè p Abb. in
d.c.in lr̃is.in 3.not.& p Pet.de Anch.ꝯs.247.in cã agitata.Ter
16 tiò†testes ipsi sunt psonæ turpes,& uitæ reprehensibilis, ma-
lę ꝯdõnis & famæ,ut patet ex testib.examinatis in processu su
per oppositionib.factis ꝯ ipsorum psonas,vt nota.in c. in lite-
ris,& in c.testimonium,extra de testi.& in l.3.in princi. ff.eo.
17 tit.Quartò†testes ipsæ sunt singulares, & ꝯñr nihil probant.
c.bonæ,il 1.de elec.c.licet cãm,de proba.l.iureiur.C. de testi.
vbi Bar.& alij,& p Bal.in l.de quib.ff.de legib.Singularitas ip
sorum probat & deducitur: tum quia sibi ipsis ꝯriantur, & ua
riè deponunt circa verba prolata per ipsum do.Ioannem, quo
casu testes interrogati de verbis formalib. si in verbis sunt di-
scordes,licet quò ad effectum,& sñiam verborũ non essent di
18 scordes,†tñ dñr ꝯrii & non probant,ita do.Ant. de But.in c.
nihil obstat,de ver.sig.& ibi Abb.qui inducit ad quæst. de hæ
rede instituto: ut p eũ,& bñ facit,qđ vult Bal. in c. bonæ il se-
cundo,de electio.dicens ꝙ si unus testis dixit, Titium promi-
sisse solidos duos,alius den.24.non probant, sed dñr ꝯrij, &
singulares,attenta ipsa verborum formalitate,ponit Alex.in l.
1.§.fi.& ibi Mod.ff.de uer.ob.& idem Alex. in proprijs termi
nis quæst.nostrę consi.150,in cã & lite,col.2.& consi. 153.ui
sis,col.3.uol.5.ponunt ẽt Mod.legẽtes & repe.in l. admonen
di.ff.de iureiuran.dum tractant materiam testium singulariũ.
19 Quintò†testes ipsæ non probant concludenter, nam ad sub-
stantiam matrimonij necessarius est consensus mutuus ambo
rum ꝯhentium,nec sufficit consensus unius.l.2.ff.de rit. nup.
l.nuptias.ff.de reg. iur. vnde ex depositionibus dictarum te-
stium,non apparet,ipsum.d.Ioannem consensum pstitisse: cũ
non fuerit interrogatus aliquo modo ab ipsa.d. Iaco.per quæ
20 verba exprimuntur,†& panduntur animi passiones,uoluntas
& ea quæ in corde retinent: ut in l.Labeo.ff.de suppelle. lega.
21 Maxi.†cum in mr̃imonio verba apta ad ipsum ꝯhendum re-
quirantur,ut in c.tua,& in c.si inter,de sponsa. & p Mod. in l.
1.in prin.ff.de uer.obli.vñ cum testes ipsæ deponant ista con-
cludenter, tales depositiones non erant in consideratione, ut
in c.in præsentia.de proba.l.neq; natales.C.eo.l.non hoc. C.
22 vñ legit.Et†licet testes ipsæ dicant,ipsum.d.Ioannem consen
sisse,ex quo p verba p ipsum prolata subarrauit ipsam Iac. qđ
vr̃ sufficere,ut dicit gl.in d.c.tua,tñ istud procederet in termi
nis dictæ glo. qñ ipse.d. Ioannes fuisset interrogatus, si vellet
Iac.uxorem,qđ non fuit in casu pñti, & comprobari potest ex
his,q̃ hñr in l.1.in prin.& in §.si quis simplr̃.ff.de ver. ob.per
gl.in l.cum notissimi.C.de præscri.xxx.ann. & per Bar. in d.l.
23 nuptias.Vnde † omissio talis formæ reddit penitus actũ nul-
lum, qñ illud, quod omittitur,requiritur pro forma. l. cum
24 hi.§.prætor.ff.de transact.Nec†potest adimpleri per æquipol
lens.l.qui hæredi.& l.Mæuius.ff.de condi.& demon.ponunt
plenè scrib.in l.1.ff.de liber.& posth.& canon.in c.cum deli-
25 cta,& in c.cum ordinem,extra de rescript. Sextò†dictæ testes
penitur repelluntur: eo qm̃,ut ipsæmet fatentur, & plenè per
alios testes probatur,inter ipsam Iaco.& d. Ioannem erat ma-
gna disparitas,tum respectu bonorum,& diuitiarum,tum re-
spectu dignitatis,& honoris, tum respectu amicorum, gene-
ris,familiæ & consanguineorum utrinq; coniunctorum, qua
disparitate stante,ipsa Bona fœmina mater dictæ Iac. non põt
testimonium perhibere super asserto mr̃imonio ꝯcto cũ ipsa
Iac.ut est tex.in c.super eo.il 2.extra de testi.ubi scribẽ.omnes
hoc tenent,& no.in c.vr̃,extra qui matri.accu.pñt,ponit Ale.
26 in d.consi.154.uol.5.col.1.Ex†quo si mater admitteretur in
testem,in facultate sua,& aliorum consanguineorum esset de-
sponsare filiam cuicunq; maximo uiro,adducit Spec.Hosti.&
alios doc.& dicit hoc hr̃e locum,nedum in matre, sed etiã in
alijs consanguineis,& idem uoluit Alex.cons.152.col.6.uer.
nec obstat,uol.5.dicens, matrem non recipi in testem in ma-
trimonio filiæ,qñ ex tali matrimonio accederet honor vel in-
crementum ipsius filiæ,adducit iura & uarias decisi.& prædi-
cta sequitur Dec.in d.consi.133.& 310. extendens ẽt hoc ad
27 alios consanguineos.Nam†licet.d.c.super eo,& d.c.vr̃,loqua
tur in parentib. & matre, tñ extendunt ad alios ꝯsanguineos,
ex quo in illis uiget eadem rõ, ut dicunt doc. superius allega-
ti,& ideo esse dẽt eadem iuris dispositio.l.a Titio.ff. de furt.l.
illud.ff.ad leg.Aquil.l.cum pr̃.§.dulcissimis,de leg.2. & in di
ctis locis prædicti doc.dicunt ex alio , matrem & consangui-
neos non debere recipi in testes in cã mr̃imoniali,ex quo agit
de honore,seu dedecore filiæ,& de iniuria ipsius, cum asserãt
28 dictam Iac.carnaliter cognitam a d.do.Ioanne.Quę†iniuria,
& qđ dedecus,concernit nedum ipsam Iac.sed eius matrẽ, &
totam eius familiam: & quia agit de interesse & dedecore pro
prio, ipsarum testimonium non debet recipi,ut dicit Bar.in l.
lege Cornelia.ff.de iniurijs,& facit.l.1.& ibi Bal. in 5. no. C.
de rap.uirg.quæ ipse Dec.comprobat alijs medijs in d.consi.
29 133.& 310.Vbi†ẽt ad idem adducit aliam rõnem, nam ipsa
Bona fœmina,& alia neptis,& amita deponẽdo de asserto ma
trimonio tractat de earum exoneratione, ex quo permiserunt
dictam Iac.carnalr̃ a d.d.Ioan. cognosci, quo casu earum de-
positio est suspecta,ſm Alex.in d.ꝯs.154. & Bar. in l. deferre.
30 ff.de iu.fis.Et†prædicta ẽt comprobant: qm̃ ipsæ testes fatent
desiderare, ꝙ declaret matrimonium fuisse celebratum inter
ipsam Iac.& do.Ioannem, & hoc ualde desiderant & affectãt,
p quam affectationem repellendæ ueniunt,ut in l.fi.de test.&
in c.fi.eo.ti.lib.6.& per Alex.d.consi.154.& per Ang.ꝯs.233.
in cã,col.3.cum alijs no.in c.accedens il 2.ut lit.non contest.
ex quib.necessariò infert,prædictas matrem, neptes, & amitã
31 non potuisse deponere in pñti cã.Quib. † non hẽt obstare, si
dicat,ꝙ testimonium ipsarum cõprobat p alios testes,qui vñr
idonei,per quos omnes istæ tres testes reintegrant,ut in si. di-
cit Bal.& alij in l.si qs ex argentarijs.§.1.ff.de eden.& Roma.
ꝯs.486.in casu propositæ consultationis.in fi. nam cessat ob-
iectio: qm̃ in casu pñti non sunt alij testes deponentes de mr̃i
monio sed solùm de auditu,& sic sumus ex̃ doct. Bal. & ẽt qa
d.testes patiunt alios defectus,de quib.s̃.dictũ est. Item obie-
ctio tollit trib.alijs medijs positis per Dec.in d.cons.133.col.
2.in fi.& col.3.& consi.310.& faciunt not. in l.testium.C.de
testi.& in c.tam literis,ex̃ eo.& l.2.§.idem Labeo. ff. de aqua
plu.ar.& p Alex.ꝯsi.150.col.8.uol.5.in cã & lite, ubi testimo
nium de auditu nullius est momẽti, ut ẽt tenẽt Mod. in Rub.
32 ff.de iu.iur.Minus†ẽt testificatio.d.testium põt validari ex il-
la reg. quæ hẽt, ꝙ qñ sumus in casu, in quo ueritas aliter hr̃i
non potest,ẽt inhabiles in defectum admittuntur,esto ꝙ aliàs
non admitterentur,ut no.in l.consensu C.de repud.& in c.ue
niens il 2.de testi.& plenè p doc.in c.tertio loco, ex̃ de proba.
nam cessat obiectio,ex quo procederet, qñ essemus in casu &
actu,ex cuius natura uerisimiliter alij testes non possunt habe
ri. secus autem si sumus in actu, in quo uerisimiliter possunt
interuenire alii: nam tũc remanẽt inhabiles,& suspecti,esto ꝙ
actus aliter probari non possit,ita d. Ant. post gl.in d.c.tertio
loco,& ibi latè Fel. col.2.& idem Fel.in d.c. decætero, col.2.
& in d.c.ueniens,de test. & in terminis nostris hoc dicit Ale.
in d.ꝯsi.150.& ꝯsi.152.& ꝯsi.154.uol.5.& do.Mar.Soc.cons.
17.supradicta,col.3.uol.1.sequit ẽt Dec.in d. ꝯs.133.& 310.
ubi adducunt aliæ deci. alii testes producti ad probandũ ma-
33 trimonium cum.d.Iac.non sunt in ꝯsideratione,†tum qa de-
ponũt de auditu,ut.s̃.dictum est,tum ẽt qa licet deponant in
formiter tñ,& non concludenter nec concorditer,ꝙ dictus d.
Ioãnes & Iac.adinuicem uocabant se maritus & uxor, p quam
nominationem vr̃ probari matrimoninm,ut not.in c.illud,ex̃
de p̃sumptio. tñ dicta nominatio nõ probat mr̃imoniũ fuisse
ꝯctum, maxi. qñ istud tendit in præiudicium alterius matri-
* monij,ut est casus noster,ita*communiter dicunt oẽs docto.
in d.c.illud,& Bal.in auth.si quis in aliquo documẽto, col.2.
C.de eden.& Alex.cons.151.repetitur,col.4.& ꝯs. præce.col.
fi.& cõs.154.uisis,col.pen.uol.5.& ponit Dec.in d.cõsi. 133.
& ꝯsi.310.colum.pe.in fin. ꝯcludentes,ꝙ nominatio facta de
muliere pro coniuge,nedum simplici uoce, sed etiã in instru-
mento

mento publico non inducit probationē mrimonij,ēt si ille,q̄ nominat,car naliter cognouisset dictā mulierē,& cum ea habitasset, p tex.in d.c.illud,& per ea quę uult Inno.in c. ex parte. M.de resti.spol.col.fi.ubi inquit,ꝙ adulteri & fornicatores,vt
34 cęlent peccatū,qn̄q; uocant se ꝯiuges.Et†Io.And. & Host. in d.c.illud.dicunt,ꝙ ēt non sufficit, ꝙ tractauerint se ut coniuges iacendo in eodē lecto, in eadē domo & mensa,& maxi.qn̄ agit̄,ut retractet̄ aliud mrimonium,quod sequit̄,doct. in d. c. illud,& Ale.in d.ꝯs.150.col.4.versi.præterea,ex istis ēt tollit̄, quod dicunt alij testes,ꝙ ipse.d.Ioannes, & Iac.insimul habitabant,dormiebant,comedebant,& ad inuicem se tractabant vt vir & vxor: nā oīa ista non probant mrimoniū: vt plenè cōcludit Ale.in d.ꝯs.150.& 151.maxi. qn̄ agit̄ de p̄iudicio alterius mrimonij: vt est casus pn̄s,& bn̄ faciunt,quæ vult Ale.in ꝯs.155.aliàs ꝯsultus,col.2.uol.5.& sequit̄ Dec. in d. ꝯsi. 310. & cons.154.in effectu q̄rit̄,col.2.vbi dicunt, ꝙ talis cohabitatio,& ꝯuersatio magis probant fornicationem q̄ mrimonium
35 adducunt decisiones plures vt per eos.In†quibus ēt locis uolunt,ꝙ ēt si concurreret fama viciniæ, adhuc non probaretur mrimonium,iuxta no.per gl.& doc.in c.ueniens,de testi.tanto magis quia testes producti in ꝯ̄rium non deponūt formiter de fama nec uicinię,nec castri,nec ciuitatis, quo casu talis depositio penitus reijcit̄,ut in l.3.§.eiusdē,ubi gl.& doc.ff. de testi.ponit Bar.& Mod.in l.de minore.§.si plurimū.ff.de q̄st. & plenè p can.in d.c.veniens,& p Cor.ꝯs.198.vol.2. & Bal. ꝯsi. 246.fama uiciniæ.in 3.& p Dec.ꝯs.37.& p can.in c. cū oporteat,de accusa.& per Cępo.ꝯs.40.col.8. & plenissimè p Mod.
36 in l.admonendi.ff.de iureiur.Nec † ēt obstat,ꝙ ipsi testes vn̄r deponere,ꝙ ipsa Iac.sciente do.Ioanne portabat annulum, pp q̄d vr̄ induci probatio mrimonij,ut in c.femminę.30.q.5.& in d.c.illud,de p̄sumptio.nā procederet obiectio,quotiescūq; annulū portasset,& detulisset tanquā ꝯiugata,& sciēte,uidēte,& patiente do.Ioanne,qui secū habitabat, q̄d minimè fuit probatū:multæ.n. mulieres deferunt annulum , licet non sint con-
37 iugatæ,ita do.Ant.Abb.& alii in d.c.illud.¶†Nec ēt obstat , si dicat̄,ꝙ dictæ ꝓbationes ꝯsideratæ de p se,& sigillatim nō ꝓbant,tn̄ simul iūctæ probare debent,p illā rl̄am , q̄ nō prosunt singula &c.ut p gl.& scri.in l.instr.C.de ꝓba.& p Bar.& alios in l.admonendi.ff.de iu.iur.& p can.in c.ueniens il 1.de testi.
38 & in c.cum cām,de proba.Hæc†obiectio tollit̄.nam procederet, qn̄ unaqueq; semiplena probatio esset perfecta de per se, secus aūt est, qn̄ unūquodq; de p se est imperfectū: nā tūc cōiungunt̄,nec isto casu procedit,d.regula allegata in ꝯ̄rium, ita Bal.& scrib.in l.si quis ex argētariis §.1.ff.de eden. cū aliis adductis per Ale.in terminis q̄onis nr̄ę in d.cōs.150.col.fi.& in consi.seq.uol.5.& ponit Fely.in d.c.cum cām,& Ias.in d.l.admonendi,car.14.col.1.uer.istā cōcl̄onē notabiliter limitā, in casu nr̄o unaquæq; probatio de p se ꝯsiderata est imperfecta,
39 ut s̄.probatū est, vn̄ &c. ¶†Postremò minimè obstat,si dicat̄ ꝙ in dubio iudicandū est pro mrimonio,c.fi.ex̄ de re iudic.nā illud est verum , qn̄ sumus in casu dubio, secus aūt qn̄ sumus in claro,in quo agit̄ , ut separet̄ & tollat̄ mrimonium uerum ꝯ̄ctum cum dicta d.Bar.unde dictæ probationes dubię adductę pro mrimonio ipsius Iacobę nō debent rescindere, nec annullare matrimonium verum ꝯ̄ctū cum dicta do.Bar. ꝓ quo uero & claro matrimonio est iudicandum: vt in d.c.fi.cum si ex quib.oīb.satis patet, dictum assertum matrimonium clandestinum,ut dr̄ ꝯ̄ctum cū do.Iac.in nullo obstare uero matrimonio ꝯ̄cto p ipsum do.Io.cum d.d.Bar. per quod matrimonium filii nati fuere effecti veri,legitimi & successibiles , ut s̄.
40 ¶†Secūdò principal̄r ꝯ̄ matrimoniū p̄dictum ꝯ̄ctum cum ipsa.d.Bar. & ꝙ p illud nō fuerint ltīmati filii antea & postea nati,adducit̄ , ꝙ ipse do. Ioānes per prius carnal̄r cognouerat.d. Iac.quam p plures annos retinuerat in cōcubinā,q̄ Iac. fuit & est neptis ipsius.d.Bar.quo stante filii nati ex ista do.Bar. non dicunt̄ naturales,sed spurij,& ꝯn̄r p subsequens matrimoniū non potuerunt ltīmari.d.c.tanta,tpe.n.quo fuere concepti de iure cōi,non poterat esse matrimonium inter ipsum. d. Ioannē & ipsam do.Bar.stante dicta affinitate cāta ex illa illicita cōiunctione cum ipsa Iac.ut in c.sup,& ferè p totū, ex̄ de eo qui cogn.consan.ux.suæ,cū alijs cōcor.Hęc obiectio.1.tollit̄;qm̄, vt mihi in facto relatum est,talis copula non probat̄ ltīmè, &
41 testes eā asserentes non sunt idonei. Secūdò,†posito ꝙ probatū:tn̄ obiectio cessat,qn̄ matrimonium ꝯ̄ctū cum ipsa.d.Bar. fuit publicè ꝯ̄ctum in conspectu fideliū & testium & notarij, ut no.in c.quod nobis,de cland.despon.& tenet Ab. & Mod. col.2.in c.ex tenore,qui fil.sint legi.& idem Abb.col.fi. & ibi Mod.col.pe.in c.cum inhibitio,de cland. despon. vbi volunt & concludunt,matrimonium dici publicè ꝯ̄ctum, qn̄ corā testib. ꝯ̄hitur,& coram amicis,per quem actum cessat clandesti
42 nitas,de qua in d.c.cum inhibitio. Non†.n.requiritur publicatio in eccle.nec bannum,qn̄ ꝯsuetudo loci ista non recipit, nec requirit , sed contenta est p̄ntia testium & amicorum, & sequuntur summ.in versi.clandestinum, ex quo infertur,ꝙ licet non fuerit seruata forma.d.c.cum inhibitio, tn̄ ex hoc matrimonium prædictum non pōt dici candestinum, sed publicè & ltīmè celebratum attentis potissimè moribus & consue-
43 tudine ciuitatis Paduæ.Vlterius†considerandum est,ꝙ ex aduerso non probatur,ipsam do.Bar.habuisse sciam , ꝙ ipsa Iac. fuisset carnaliter cognita a dicto.d.Ioāne,minus ēt per aduersarios probatur,ꝙ ipse.d.Ioannes habuerit notitiam & sciam, ꝙ ipsa Iac.esset neptis ipsius,d. Bart. quæ ignorantia in dubio præsumitur: vt in l.uerius.ff.de proba.unde stante dicta ignorantia vt s̄.considerata & ex parte ipsius do.Ioannis,& ex parte ipsius.d.Bar.stante ēt matrimonio ltīmè & publicè ꝯ̄cto in-
44 ter ipsum & d.Bar.Infertur†conclusio vera, ꝙ per tale matrimonium,stante dicta ignorantia , filij inde nati, & postmodū nasciturі effecti sunt legitimi,non obstan. impedimento dictę coniunctionis illicitę,pp quod matrimonium non poterat esse,ita hr̄ per Abb.& alios scrib.in c.ex tenore. per illum tex.q̄ fil.sint legi.& ibi Mode. col.2.dicentes, ꝙ ad legitimationem prolis non exigitur ueritas matrimonii, sed sufficit quasi possessio colorata,& in 1.quæstione.& 2. hoc ēt comprobant, & ꝙ sufficiat ignorantia facti vnius ex coniugib.ad ltīmationem filiorum,probat̄ in c.referēte,qui filii sint legitimi,ubi Abb.& Moder.col.1.uer.nota duos casus,& col.fi.uer.fi. dicunt sufficere ignorātiam facti unius tm̄,adducentes.c.quod nobis. eo.
45 tit.qui filij sint legi. Vbi†hr̄,ꝙ per opinionem matrimonij coloratam filii efficiuntur legitimi,& ibi dom.Præpo.post Abb. & alios col.2.uer.& ex his,& col.3.in ulti.c.suæ distinct. dicit sufficere , ꝙ mrimonium sit approbatum per ecclesiam , & ꝙ sufficit ignorantia unius ex coniugib.ad faciendū prolem legitimam,& in uer.ul.pone,dicit ꝙ qn̄ quis hēt concubinam,cū qua non poterat esse mrimoniū pp impedimentū consanguinitatis seu affinitatis,si ignoranter cū ea pòstmodum ꝯ̄hit matrimonium,pp illud filij antea nati,esto ꝙ sint spurij,efficiuntur legitimi,& ita limitatur dispositio dicti.c. tāta. adducit decisi.ut per eum,quod dictū propriè determinat casum nr̄um præsentem.Et ꝙ ignorantia facti in uno ex coniugibus habilitet filios quò ad omnes,tenent ijdem Mod.in d.c.com inhibitio,de clandest.despon.col.antep.uersi. venio modò ad explanationem,unde considerato.d.matrimonio verè ꝯ̄cto cum ipsa.d.Bar.publicè & legitimè,considerata ēt ignorantia ipsius. d.Ioannis.& dom.Bar. considerata etiam colorata possessione dicti matrimonii,& considerato ꝙ fuit approbatum , & receptum ab eccl̄a,licet uerè matrimonium non potuerit esse , tn̄ filii nati ex dicta do.Bar.prius concubina & postmodū coniugata per tale matrimonium effecti sunt uerè legitimi & successibiles pp dictas qualitates,quæ habilitauerunt & legitimauerunt dictos filios,esto ꝙ uerum mrimonium esse non potuis-
46 set inter ipsum domi.Ioannem & ipsam domi.Bart.¶†Tertiò principal̄r ꝯ̄ talem ltīmationem factam per subsequens matrimonium obiicit̄ aliud impedimentum:eo qm̄ ipse dom.Ioan. per prius carnaliter cognouerat Laurentiam sororem ipsius d. Bar.ex qua illicita coniunctione fuit causata affinitas, quæ de iure canonico impediebat mrimonium ꝯ̄hi cum ipsa do. Bar. ut fuit dictum in præce.opp.Hęc obiectio penitus euacuat̄ & tollitur ex his,quę fuere dicta circa resolutionem pręcedentis obiec.eo qm̄ minimè probatū apparet.d.Ioannē se immiscuisse cum dicta Laurentia,& testes istud deponentes non concludenter deponunt: quia dicūt de auditu, & de auditu auditus,
47 q̄ probatio non valet,vt fuit dictū superius.Et†quia deponūt de iudicio,q̄d testimonium reprobat̄ penitus,vt per Bart.in l. q̄ testō,in fi.ff.de testam.& ēt quia minimè probatum apparet ipsam.d.Bar.habuisse notitiam, ꝙ. d. Ioannes immiscuisset se cum dom.Laurentia,& etiam minus constat,ipsum do. Ioannem sciuisse ipsam Laurentiam fuisse sororem dictæ do.Bart. & etiam quia matrimonium contractum cum.do. Barto. fuit legi-

legitimè & publicè ꝯctum,& receptum & toleratum ab eccle
ſia,quib.ſtantib.ꝑ tale mr̃moniũ.filij fuere effecti verè ltĩmi &
ſucceſſibiles: vt fuit ſuperius dictum , quib. oĩbus conſidera-
tis,non obſtantib.dictis obiectionibus concludendum eſt, ꝙ
per tale ſubſequens matrimoniũ cũ ipſa.d.Bar.filios dicti do.
48 Ioannis fuiſſe effectos verè legitimos,& ſucceſſibiles. ¶†Secũ
dò principałr bonũ ius dictorũ filiorũ do.Ioannis deducit̃ ex
alia legitimatione facta per Comi.pala.quæ ſecunda ltĩmatio
de iure potuit fieri ad abundantẽ cautelã: cũ q̃s poſſit pluries
legitimari,& ſe tueri ex ea legitimatione,q̃ eſt plenior : ut di-
cit Pau.de Caſt.ↄſ.227.viſo teſtõ,circa finẽ,& una nõ tollit̃ ꝑ
aliã,ut dicit Bal.ↄſ.131.titulus,col.fi.uol.3.& ſequit̃ Dec. ↄſi.
55.& ꝓ tenui,col.3.in prin.& in uerſi. & ↄſiderandum eſt, &
in ver.4.rñdet̃,& q̃n ſecunda ltĩmatio eſt facta patre conſen-
tiente,eſt validiſſima,vt concludit idẽ Dec.in conſi.338.in ca
49 ſu propoſito,col.pe.& fi.ↄſ.393.col.2.in fi.& col.3.Et†ꝙ Co
mes pala.poſſit legitimare ꝑ reſcriptum probat̃ ex his, quæ di
cit Bald.in l. 2. C.de ſer.& aqua , quæſt.18. & in l. reſcripta,
col.2.de preci.impe.offer.& Pau.de Ca.ↄſ.325.ſuper. 1.dub.
& plenè ponunt can.in d.c.per venerabilem,& Dec.in d.cõſi.
55.col.2.& conſ.316.in caſu propoſito,col. 2. & conſi. 307.
in prin.& Benedi.Cap.conſi.3.col.2.in 3.dubio,uerſi.ſed his
non obſtantib.& ponunt ſcrib.oẽs in l.Gallus.§.& quid ſi tm̃.
50 ff.de liber.& poſth. Comes † aũt pala. qui legitimauit dictos
filios do.Ioanne eorũ patre conſentiente,& id petẽte,habebat
& habet amplam ptãtem legitimandi , ut patet ex tenore pri-
uilegij ſibi conceſſi,qui attendi debet: ut plura adducit Deci.
conſi.288.col.pen.in fine,& Franc. de Cur.conſi.35.col.2.&
quia legitimauit dictos filios ad omnem ſucceſſionem, dubiũ
non eſt,quin tãquam legitimati a dicto Comite ſuccedere va
leant in bonis paternis,in quib.fuerunt inſtituti,& ẽt oĩb.alijs
bonis fideicommiſſo ſubiectis: nam talis legitimatus excludit
ſubſtitutos,q̃n in ſubſtitutione facta eſt mentio de filiis,& de-
ſcendentib.ut propriè fuit in caſu noſtro,conſiderato teſtõ d.
Verſellenſis,& conſiderato ẽt teſtõ.do.Nicol. de Guarnerinis
in quib.per fideicommiſſum uocantur deſcendentes. d.Io.ſe-
nioris,caſu quo anteceſſores morerentur ſine filijs, & deſcen-
51 dẽtib.Legitimatus†.n.per reſcriptum a Comite palati.exclu-
* dit ſubſtitutum ſ̃m*cõem opi.de qua per Alex.in conſi.2. vi-
ſis codicillis,uol.1.& per Imo. in l.ex facto. §.ſi quis rogatus,
in fi.ff.ad Trebel.& per Alex.conſi.87.uol.2.& conſi.121. vi
ſo themate,col.fi.& conſ.92.uiſo themate,in fine, uol.4.& ꝑ
Franc.de Cur.conſi.17.uiſo puncto.in princ.& conſi. 35.ſta-
tuto,col.3.& per Soc.conſi.63.uiſis,col.3.uol.3.& per Corn.
conſi.177.egregiè in fi.uol.1.& per Dec.conſi.365.uiſo con-
ſi.nu.6.& conſ.ſeq.nu.4.vbi ad id multa adducit,concludens
* hanc eſſe*communem opi.& plenè hr̃ per domi.Prepoſ.in d.
c.per venerabilem,in 11.q.princi.car.29.& ſeq.in quib.locis
allegantur rõnes,iura, & deciſ. probantes taliter legitimatum
per reſcriptum excludere ſubſtitutos uocatos eo modo quo
52 uocantur in teſtõ dicti.d.Verſel.& d.Nicol.¶† Nec prædictæ
legitimationi obſtat,ſi dicatur,ꝙ ptãs dicti Comitis non ſe ex
tendit ad legitimãdum dictos filios:cum fuerint & ſint infan
tes,cum iſtud expreſsè non dicatur in priuilegio conceſſo do.
Comiti,ut dicit Ang.per illũ tex.in l.inuiti.ff. de his qui ſunt
ſui uel alie.iur. & in diſpu.ſua nobilis quidam genere , prout
in ſi.dicimus de emancipatione in l.iubemus.C.de emancip.
libe.quod vr̃ ſequi Maria.Soci.conſi.296.volũ.2.& latius per
Fran.de Cur.conſi.9.in 1.dub.vbi tenet, ꝙ per illa verba, quo
uſque Comes pala.non poſſit legitimare infantes,& diffuſius
hoc ſequitur idem Fran.de Cur.in conſi.4.col.fin.& conſi.4.
col.fi.& conſi.64.colũ.3.& 4.& colũ.5.& 6.& vr̃ ſequi Iaſ.in
in l.eã quã,nu.8.& 9.C.de fideicom.in quib.locis allegantur
plures deciſ.innuentes,infantes non poſſe legitimari a Comi
te pala.niſi ſit data ſpãlis ptãs ipſos infantes legitimandi. Hęc
53 †obiectio penitus ceſſat,qm̃ ꝑ illa verba,& quoſcunq; &c.vr̃
eſſe data ptãs dicto Comiti legitimandi infantes : ut notat
Bar.in d.l.iubemus,& l.fi.ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iur. &
ita tenet d.Præp.in d.c.ꝑ venerabilẽ,col.fi.car.11.uer. ↄñr q̃-
rit̃,in car.ſeq.in prin.ubi dicit,nõ eſſe neceſſariũ ↄſenſum: cũ
hoc ſit introductũ in fauorẽ ſuũ,& clarius & diffuſius hoc te-
net Dec.in d.ↄſ.60.col.4.uer.ſupereſt rñdere,ubi adducit ↄſi.
Ale.& Bal.& Pau.de Caſt.cõſ.227.uiſo teſtõ,& Andr. Barba.
conſi.34.uol.2.& ibi Dec.reſpondet ad adducta in ꝯrium , &
maxi.quia factus maior põt ratificare , licet in pñti caſu dicta
do.Bar.mater dictorũ filiorũ & tutrix ratificauerit, & hoc idẽ
ſequit̃ ipſe Dec.in ↄſ.316.in caſu propoſito,col.2.uerſic. 2.ex
alio capite,& plenius col.3.uer.non obſtat, vbi adducens plu
ra ↄſi.doct.tenet,ꝙ infans põt legitimari a Com.pal.& potiſſi
mè quia poſtmodũ põt ab eodem ratificari , & hoc idem uult
ipſe Dec.ↄſ.367.uiſo puncto.nu.2.& 3.& col.pe.nu. 6. dicit,
ꝙ ad requiſitionẽ patris filius infans a Comite põt ltĩmari,ad
ducit ad id plures deciſi.ſequit̃ ẽt Soc. ↄſ.63.uiſis teſtõ,col.3.
uol.3.& Cor.idem ſequit̃ ↄſi.177.uol.1.quib. in locis per rõ
* nes ↄcludentes firmat ↄcluſionẽ iſtã * cõem eſſe,infantẽ poſſe
ltĩmari a Com.pal.cui vr̃ ↄceſſa ptãs id faciẽdi ꝑ illa verba po-
ſita in priuilegio,quoſcunq; &c.& hoc potiſſimè,q̃n ſit uolen
te patre,& q̃n interuenit ratificatio tutoris, ut oĩa iſta interue
nerunt in caſu pñti, & ad adducta in ꝯrium dantur plures ſo-
54 lutiones.¶†Nõ obſtat illud, qđ ſecundo loco adducit̃ ꝯ dictã
ltĩmationẽ, ꝙ fuerit obreptitia & ſurreptitia, & tacita uerita-
te,& expreſſo mendacio obtenta;qm̃ ipſe.d.Ioannes dicto Co
miti pala.narrauit,dictos filios fuiſſe & eſſe naturales,procrea
tos ex ipſo ſoluto,ex dicta do.Bar.ſoluta ab ipſo in domo retẽ
ta ut ↄcubina,& uerè dicti filij nõ erant naturales ſed ſpurij,
ꝑꝑ illicitã ↄiunctionẽ,& copulã,quã ipſe.do. Ioannes ꝑ prius
habuerat cũ d.Iac.nepte dictæ.d.Bar.ut ſuperius fuit dictũ , q̃
qualitates ſi fuiſſent expreſsè d.Com.nõ ita de facili feciſſet di
ctã ltĩmationem,ꝑꝑ quã obreptionẽ,& ſurreptionem talis le-
gitimatio fuit,& eſt inefficax,& inualida,ut no.in c.poſtulaſti.
& in c.in nr̃a, & in c.cæterũ,de reſc.cum aliis cumulatis in ꝑ̃-
ſenti materia per Fran.de Cur.conſi.16.col.pe.& in conſ.17.
col.5.& conſi.35.col.8.& 9.& conſi.73.in 8.prin.fundamen
to.& per Soc.conſ.120.nu.6.& conſi.65.nu.14.uol.3.& ple-
nè per domi.Præpoſi.in d.c.per uenerabilem,car. 5.& 4.colũ.
55 3.uer.4.quęro principaliter.Iſta†obiectio tollitur primò:qm̃
ipſe do.Ioannes uerum expoſuit,dictos filios fuiſſe natos ex ſe
& dicta.d.Bar.& tempore natiuitatis ipſorũ ipſos ambos fuiſ-
ſe ſolutos,& ẽt uerum fuit,ꝙ dicta do.Bar. concubina detine-
batur in domo ipſius.d.Ioannis,& ↄñr uerum expoſuit,dictos
filios fuiſſe naturales,ut not.in §.fi.inſt.de nup.& C. de natu.
lib.ꝑ totũ,& in auth.quib.mo.natu.eff.ſui,& qui. mo. na.effi.
legi.& licet non expreſſerit aſſertã illicitã copulã, quã habue-
rat cũ.d.Iac.nepte.d.Bar.ꝑꝑ quã filij erant ſpurij, tñ taciturni
tas talis qualitatis nõ reddit ltĩmationem obreptitiã, ſeu ſur-
reptitiã: qm̃ ipſe.d.Ioannes ignorabat ipſam Iac. fuiſſe neptẽ.
d.Bar. & iõ omiſſio expreſſionis talis qualitatis ab ignorante
non facta non reddit ipſam ltĩmationem obreptitiam, & ſur-
reptitiam:ut in ſi.hr̃ in c gran.de reſcr.li.6.& plenius i c. ſuꝑ
lr̃is,in antiq.eo.tit.& ibi ſcri.oẽs volentes,ꝙ omiſſio expreſſio
nis alicuius qualitatis,quæ erat neceſſaria ad validitatẽ actus,
non uitiat gratiam , ſi non fuit facta expreſſio ab ignorante.
56 ¶†Secũdò obiectio põt tolli capiendo terminum, naturales,
pro quocunq; filio,cum attento naturali iure quiſq; filius ve
rè naturalis dicatur,ut.C.de natu.libe.& in auth. quib. mod.
nat.eff.ſui,& quib.mod.nat.effi.leg.& glo.& Io.Andr.in d.c.ꝑ
venerabilem.dicunt,ꝙ oĩs ſpurius dr̃ naturalis,& oĩs natus ex
* ſoluto,& ſoluta ſ̃m*cõem vſum loquẽdi naturalis dr̃, & ſeq̃-
tur do.Ant.& Abb.ibi,& Soc.conſi.47.col.fi.uol.4. & Bal. in
c.dubiũ,el 2.de elect.dicens eſſe notãdum ad legitimationes,
quæ fiunt per Com.pala.& idem Bal.conſi.295.factum,uolũ.
57 2.Et † licet qñq; in filio concurrat alia qualitas: tñ expreſſio
illius qualitatis non reddit gr̃am , & ltĩmationem inualidam
ſi ↄſtare põt Comitẽ,ſeu facientẽ gr̃am habuiſſe animum con
cedendi eã,ẽt tali qualitate non expreſſa,ꝑꝑ quam expreſſionẽ
non reddebat̃ magis difficilis ad concedendum: ut no.can. in
c.poſtulaſti.& in c.ſuper lr̃is,& in c.in noſtra,& in c. poſtulan
te,de reſcr.& bñ faciunt no.per.do.Præpo.in d.c. per uenera-
bilẽ,car. 5.col.3.uer.ꝑ ꝓ̃dicta infert̃, & iſtud põt in caſu pñti
adaptari: qm̃ dictus Comes , qui ltĩmauit, habuit animum le-
gitimandi.& ita legitimaſſet, ẽt ſi talis qualitas omiſſa fuiſſet
expreſſa,nec ꝑꝑ eius expreſſionem minus conceſſiſſet dictam
legitimationem,quã conceſſit,& ↄñr talis taciturnitas nõ ha-
58 ber uitiare gratiam,& legitimationem prædictam.Et† ꝙ ipſe
Com.pala.habuerit dictum animum,ſatis apertè colligitur ex
plurib.per ipſum expreſſis in d.legitimatione.& primò conſi-
derato motu proprio ipſius: nã talẽ ltĩmationem fecit motus
propria uolũtate,ut ipſemet aſſerit , qui motus proprius oẽm
tollit

tollit obreptionē,ſeu ſurreptionē,ut hr̄ in c.ſi motu proprio,
de præb.lib.6.& in cle.Si Romanus Pontifex.de præb. in cle.
& per Bal.in l.fi.C.de crimi. ſacril. & ēt in materia exorbitāti
talis cl'a motus proprij latè,& amplè interpretat̃, vt dicit Pet.
de Anch.ꝯſ.ſuo incip.Pro clariori euidētia, & iō Cy. & alij in
l.reſcripta,& in l.fi.C.de precib.Imper.offe. dicūt,ꝙ qñ eſt ap
poſita.d.cl'a motus proprij,ſemp p̄ſumit̃ adeſſe iuſta cā, adeo
59 vt non admittat̃ probatio in ꝯ̄rium.Et†licet ipſe. do.Ioannes
primò ſupplicaſſet.d.Comiti,vt vellet facere dictam ltīmatio
nē: tñ ipſe Comes eā fecit ēt motu proprio, ex quo dat̃ intelli
gi,ꝙ eā fecit, & ad poſtulationē partis,& ēt motu proprio, qđ
utiq; fieri pōt: vt dicit Bal.in c.niſi ſpālis,ex̄ de offi. leg. qđ ſe-
quit̃,& ualde comendat Franc.de Cur. ꝯſ.65.ſup p̄miſſa, col.
60 6.uer.ꝯfirmant̃ præmiſſa.Pręterea†talis ſcīa.d.Comitis dedu
cit̃ ex illis verbis appoſitis in ltīmatione,in quib. dicit, ſe eſſe
bñ informatum de oīb.defectib.& ſingulis circunſtantijs di-
ctorum filiorum,& de ſerie negocij,& ꝙ ex certa ſcīa facit di-
ctam ltīmationē, quæ verba excludunt oēm ignorantiam, &
errorem, tal'r ꝙ in dubium non pōt reuocari: vt dicit Bar.in l.
ꝯficiunt̃.§.codicilli.ff.de iu.codi.& Bar. qui bñ loquit̃ in §. ſi
quis añt,in tit.de pa.Conſtan.& Abb.poſt glo.in c.ea q̄, de re
iudi.& pulchrè p Fran.de Cur.in d.conſi.55.col.7.uerſi. con
firmant̃, ubi allegando plures deciſio.dicit,ꝙ per appoſitionē
dictæ cl'æ excludit̃ omnis probatio, quę in ꝯ̄rium poſſet fieri;
vt amplius non ſit diſputandum ſuper eo, & hr̄ pulchrè per
Bal.in l.vnica.C.de ꝯfeſ.& in l.ſed & ſi quis. ff.ſi quis cautio.
61 Operat̃†ēt in his,in quib.prætenditur ignorantia: ut pulchrè
dicit idem Fran.de Cur.allegando plures deci.in d.conſi. 65.
col.9.& faciunt,quæ ponit Soc.conſi.59.col.pe.ver.præterea
reſpondetur,uol.3. & tanto magis prædicta procedunt: quia
pluries,& geminatis vicib. ipſe Comes replicat,ſe fuiſſe infor
matū habuiſſe plenam ſcīam,& certam,conſideraſſe & plenè
62 intellexiſſe oīa.Quæ†geminatio oñdit latiſſimam & enixā uo
luntatē,ut hr̄ in l.baliſta.ff.ad Treb.& p gl.in cle.1. in uerſic.
quibuſcunq;,de iudi.& per Alex.ꝯſi.101.uiſis inſtr̄is,col.10.
63 uol.1.Prout†ēt: quia ex dictis clau.motus proprij,& ex certa
ſcīa,ſatis apertè oñdit̃,concedentem uoluiſſe uti plenitudine
ptātis,ut dicit gl.in c.ex multiplici,de decim.& Bal.in l.fi. C.
ſent.reſcin.non poſ.& in l.eos,in prin.C.de appel. & Fran. de
64 Cur.d.conſ.48.col.12.& in d.conſi.65.col.6.& ſeq. Et†talis
cl'a,de plenitudine poteſtatis, ſuplet omnes defectus, adeo ꝙ
de iurib.eius non pōt amplius diſputari: ut conſuluit Oldra.
conſi.287.& Pau.de Ca.ꝯſ.281.Primum dubium,col. 1. nec
ſubiicit̃ actus geſtus de plenitudine ptātis regulis iuris,& ꝯ̄ ta
lem actum nihil poteſt opponi,qđ habeat annihilare gratiam
uel conceſſionem: ut pulchrè concludit Fran.de Cur.d.conſ.
65 65.col.9.& 15.& ꝯſ.49.col.33.circa principiū. Pręterea†ip-
ſe Comes abſterſit omnem maculam ēt ſpurioſitatis,dū uult,
oīa pro infectis haberi,per quæ uerba,oīa tendētia ꝯ̄ talem di
ſpoſitionem cenſent̃ annullata,ut dicit gl. & ibi Card. in cle.
66 1.de immu.eccle.& Pet.de Anch.ꝯſ.142.Præterea † apponit̃
cl'a,haberi pro expreſſis oīa, per quam cuncta cenſent̃ eſſe ex-
preſsè ſpecificata,& fingit̃ expreſſum,qđ non eſt, ut in termi-
nis ltīmationis dicit Ant.de Bu.conſi.2.& maximè,qñ eſt ad-
iuncta cl'a,ex certa ſcīa,ut pulchrè concludit Fran. de Cur. in
67 ſuo conſ.35.col.4.& 5.Adeſt†ēt cl'a,non obſtantib.nedū gña
lis,ſed ſpālis,quæ multùm operat̃: ut in terminis noſtris dicit
Fran.de Cur.conſ.35.in fi.& conſ.65.col.2.& conſ.13.col.4.
& p Soc.conſ.41.col.4.& conſ.3.& cōſ.63.col.3.uol.3.& ꝯſi.
120.nu.9.uol.4.& pulchrè ponit do.Præp.in d.c.per venera-
bilem,car.10.col.fi.& p Bar.& alios ſcrib.in l.fin.C.ſi con.ius
uel uti.pub.p quas cl'as ſatis apertè conſtat, dictum Comitem
habuiſſe animū ltīmādi, ēt ſi dicta qualitas ſpurioſitatis fuiſ-
ſet expreſſa ab ipſo d.Ioanne,a quo non potuit exprimi: quia
68 ignorabat ut s̃.dictum eſt.Et†tales cl'æ appoſitæ in d.priuile-
gio Comitis plenè declarant mentē ipſius ꝯcedentis: vt dicit
Bal.in l.eam quam.C.de fideic.col.17.uer.ſed pone,& Alexā.
ꝯſ.159.uiſis,& conſideratis,& Fran.de Cur.d.ꝯſ.35.col. 5. in
69 prin.Quæ†ēt ꝯfirmant̃,nam dicta ltīmatio facta a Com.pala-
tino cenſet̃ eſſe facta ab Imperatore, qui dedit ſibi ptātem le-
gitimandi,ut dicit gl.& Bald.in l.1.ff.de tutor.& cura. da. ab
his,quia ea nr̄a facimus, quib. auctoritatē nr̄am impartimur.
l.1.uer.oīa.C.de uete.iu. enu.& coram principe & imperato-
re ſolùm veritas attendit̃,non ritus iudiciorū,nec modus,nec
ordo,obſeruantiaque iuris poſitiui,nec ſubtiles ambages, nec
rigor & formula in alijs requiſita: ut oīa p̄dicta comprobat le
ge,& aucto.Fran.de Cur.in d.ꝯſ.65.col.5.uerſic.ſtante modò
iſta concluſione, vbi p columnā unam ſe extendit multa alia
ad id adducens.vñ cum dictus comes habeat ptātem ltīman-
di ēt ſpurios,inceſtuoſos,& alios,& legitimauerit dictos filios
motu proprio,ex certa ſcīa,& cum cl'a de plenitudine poteſta
tis cum cl'is derogatorijs, & cum cl'is non obſtantibus genera
libus,& ſpecialibus,& cum aſſeruerit ſe fuiſſe plenè informa-
tum de omnib.defectibus &c.ſatis pleniſſimè apparet inten-
tionis ſuæ fuiſſe legitimare dictos filios nedum naturales, ut
nominati fuerūt,ſed ēt ſpurios & inceſtuoſos, ſi tales fuiſſent.
Ex quibus apertiſſimè patet, dictam ſecundam legitimationē
fuiſſe,& eſſe ualidam,& firmam,& per eam dictos filios fuiſſe
redditos ltīmatos,& ſucceſſibiles. Et licet ſupius adducta pe-
nitus excludant intentionem ipſius actoris: tamen ipſe d.Bar.
actor ēt ex alijs uenit excludendus, agit enim iure ſibi ceſſo p
do.Fran.eius patrem reſeruantem ſibi uſumfructum bonorū,
de quibus in teſtamento dom.Verſellen.& dom.Nico.& quo
niam apertiſſimè conſtat,ipſum do.Franc.fuiſſe priuatum bo-
nis,& hæreditate domi.Verſellen.cauſis,& rationibus, de qui
bus in ſententia ſuperinde lata,q̄ tranſiuit in rem iudicatam.
70 Conſequenter † fecit ius inter ipſas partes,ut in l. ingenuum.
ff.de ſtat.homi.& in l.res iudicata.ff.de reg.iu. & in c.cum in
71 ter,extra de re iudi.Vnde†cedere effectualiter non potuit,qđ
ipſe non habebat,C.de noua.l.ab Anaſtaſio.l.per diuerſas. C.
manda.nemo enim in alium transfert,quod non habet. l.tra-
ditio.ff.de acqui.re.domi.l.nemo plus iuris.ff.de regul. iuris.
72 ¶†Nec obſtat,ſi dicatur,ipſum dom.Franc.non potuiſſe præ-
iudicare ſuis deſcendētibus, iuxta no.per Bar.in l.in die.ff.de
aqua plu.arcend.nam iſtud ceſſat in caſu pręſenti, ubi a teſta-
tore dom.Verſellen.aliter prouiſum fuit: vt patet in eius ſolē-
ni teſtamento & per declarationem factam p do.Io.ſeniorem
quæ non requirebat ſolennitatem iuris: ut nota.in l. hæredes
73 palam,ver.& ſi notam.ff.de teſtam.Et†talis uoluntas teſtato-
ris ad unguem ſeruari debet.§.diſponat,in authen.de nupti.l.
in conditionibus primum locum.ff.de cond.& demon. unde
cum dictus teſtator uoluerit ēt deſcendentes ipſius d.Fran.eſ-
74 ſe priuatos.Talis†ſpālis prouiſio hominis facit ceſſare proui-
ſionem legis.l.fi.C.de pact.conu.l.3.ff.de pact.dota. l. ubi ad
huc.C.de iure dot.Pręterea ipſe domi. Bart. actor excludit̃ ex
alio: eo qm̄ hęreditas do. Verſellenſis erat valde grauata ære
alieno taliter, quòd de ipſa hęreditate nihil ſupereſt detractis
dotibus vxorum do.Ioannis ſenioris,& detractis dotibus ma-
tris dom.Lelij,& Euſebij,& matris dicti dom.Franc. & etiam
detractis alijs legatis,& grauaminib.de quib. in d. teſtō, & in
ſtr̄is diuiſionū factarū inter ipſos fratres filios do. Ioannis iu-
nioris,in quo uoluerunt uiciſſim & reciprocè portiones uni-
uſcuiuſq; dictæ hr̄ditatis ſuccedere loco dotiū mr̄imoniorū
eorum uxorū, ad inuicē remittētes ſibi ipſis oē ius,qđ hr̄e po-
terāt ſup dicta hr̄ditate,& bonis fideicommiſſo ſubiectis,quæ
75 oīa fecerūt habita plena notitia dicti teſtī d.Verſellē.Per†quā
remiſſionem uallatam pacto,& ſtipulatione bñ potuit remit-
ti ius dicti fideicōmiſſi,qđ erat reciprocū: ut hr̄ in l.1.& in l.
cū proponis.C.de pac.& in l.de fideicōmiſſo.C.de trāſ.& ple-
niſſimè p Bar.& alios in l.qui Romæ.§.duo fratres. ff. de uer.
76 ob.Et†ꝙ dicti fratres habuerint ſcīam, & verā cognitionem
teſtī do.Verſellen.patet ex tenore dictæ ꝯcordię, & diuiſionū
factarum inter eos,& ex his q̄ dicit Bar.& alii in d. §. duo fra-
tres,in 3.& 4.q.princip.& per Bart.Bald.Pau.de Caſt.& alios
77 ſcrib.in l.eius qui in prouincia,in prin.ff.ſi cer. pet. Et † cum
inter ipſos fratres fuerit plena ſcīa, & cognitio teſtamenti do.
Verſellen.concordia,diuiſio,& remiſſio, & renunciatio iuriū
cōpetentiū uirtute dicti teſtī licitè potuit fieri, & facta eſt ua-
lida,& firma,licet in d.ꝯcordia,& remiſſione nō eſſent appoſi
ta illa verba, uiſis, & cognitis verbis teſtamenti, de quib.in l.
de his,& in l.nō eſt ferēdus.ff.de tranſa.& in l.1.§.1.ff.quem-
admo.teſta.aper.ut expreſsè data ſcīa dicit Bar. in d.l. de his,
* & ſequunt̃ plures doc. * communiter ibi allegati per Iaſ. col.
pen.& fin.& ponit Bar.& alij ſcrib.in d.l.qui Romę.q.3.4.5.
& 6.Vlterius aduertendum eſt,quòd circa hęreditatem,& bo-
na domi.Nico.de Guarnatinis ipſi.d.actori obſtant multa, &
primò: qm̄ ex verbis.d. teſtamēti ad bona & hęreditatē ipſius
do.Nicol.uocantur per fideicommiſſum omnes deſcēdente

ipsius do.Ioannis senioris tam masculi,quã feminę,q̃ d.Ioannes tres masculos,& tres filias feminas descendentes reliquit, inter quos erat do.Ant.q̃ sextam partem dictorum bonorum ad se spectantem remisit, & renunciauit do. Lelio eius fratri, & patri do.Ioannis iunioris,pp q̃d ipse d.Lelius integrã tertiã partẽ dictę hrditatis ꝯsecutus fuit & post eius mortẽ eã trãstulit in d.Ioannẽ iuniorẽ,qui hẽt sororẽ superstitẽ & alios agnatos proximiores excludẽtes ipsum.d.Fran.& dictũ do.Bar. ut
78 in §.proximiores.insti.de leg.agna.succe. Quò†ꝯsiderato sine actione agere vr̃,ꝯñr repellendus uenit,uulg.l. si pupilli. §.videamus.ff.de neg.gest. Postremò circa dictam hrditatem do. Nicol.& eius bona nullũ ius cõpetit d.d.Fran.& do.Bar. eius filio,nã ipse d.Nicol.in eius testõ expressè uoluit, ꝙ illi tm̃ descendentes d.Ioannis senioris venirent p fideicommissum ad bona ipsius testatoris,qui facerent se uocari de familia ipsius
79 testatoris. Quę†voluntas,& cõdõ obseruanda est, & attendẽ. §.disponat,& in l.qui hrdi.& in l.Mæuius,ff.de ꝯdi.& demõ. potissimè quia talis ꝯdõ est honesta: cum nomen familiæ.d.testatoris non sit turpe,quo casu talis ꝯdõ non reijcit̃,ut est tex. in l.facta.§.sub ꝯdõne.& §.seq.& ibi gl.& scri.ff.ad Trebel. & Bar.ibi in 1.col.uer.oppono ꝙ ꝯdõ difficilis.dicit, ꝙ licet assu
80 mere nomen familiæ perpetuò vr̃ esse difficile. Tñ†talis ꝯdõ ad commodum eius, cui est apposita,non remittit̃,ut hr̃ in l. cum hr̃s.§.1.ff.de statuliber. & clarius hoc firmat Ang. in di. l.facta.§.si in danda,col.fi.ver.aut ꝯdõ est tm̃ difficilis, & Ioã. de Imo.in d.§.si sub ꝯdõne,ver.pe.idem sequit̃ ꝯcludentes, ꝙ talis cõdõ assumptionis noĩs honesti, & familiæ testatoris est seruanda,& adimplenda,qñ tẽdit ad cõmodũ eius, cui est imposita,vñ ad casum nostrũ p ipsum testatorẽ Nicol. impositũ fuit,ꝙ illi descendentes tm̃ do.Ioannis senioris deberẽt venire p fidecõmissum ad hrditatẽ,& bona dicti testatoris, q̃ assumerent nomẽ familiæ ipsius,ꝯñr talis ꝯdõ fuit apposita in cõmodũ ipsorũ descẽdẽtiũ assumentiũ dictũ nomen familiæ: & qm̃ ipse d.Fran.& successiuè d.Bar. nunquã assumpserunt nomẽ dictæ familię de Guarnerinis,penit⁹ fuerũt,& sunt exclusi ab hrditate,& bonis d.d.Nicol.pp dictam ꝯdõnẽ ab eis minimè adimpletã. Consideratis itaq; oĩb. superius adductis formalis resultabit ꝯclõ,& necessaria,ꝙ dicti filij d.Ioãnis iunioris fuerunt,& sunt lt̃imi,habiles & successibiles, & ꝙ dicto d. Barto.actori nulla penitus cõpetit actio tã circa bona do. Versellen.q̃ circa bona d.Nicol.de Guarnerinis,nec circa bona d. Ioannis Iunioris. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Donatio causa mortis expirat per pœnitentiam, & reuocationẽ donantis, & nu. 17.*
2 *Promissio de donando non est donatio.*
3 *Donatio causa mortis quæ, & quando sit, & nu. 17.*
4 *Donatio causa mortis est, cum mortis expressio facta est.*
5 *Donatio secunda se referẽs ad primam secundùm illam interpretanda venit, & nu. 8.*
Relatum continetur in referente cum omnibus suis qualitatib.
6 *Donatio causa mortis ex quibus qualitatibus comprehendatur.*
7 *A uerbis minimè recedendum.*
9 *Donatio causa mortis non alteratur per traditionem, & nu. 10.*
10 *Consideratur actus principalis non ipsa traditio.*
11 *Donans reseruando sibi usumfructum uidetur tradere donationem, & possessionem.*
12 *Donatio inter uiuos quando per istos actus inducatur.*
13 *Donatio inter uiuos quando inducatur per illa uerba, promisit non contrafacere &c.*
14 *Et quid si expressè facta est post mortem cum dictis verbis.*
15 *Non dicitur contrauenire, qui utitur natura contractus.*
16 *Actus, & dispositio intelligitur rebus sic stantibus.*
17 *Donatio causa mortis tacitam habet conditionem, nisi donatorẽ pœniteat.*
Clausulæ appositæ in instrumento donationis causa mortis non alterant eius naturam.
Clausula, omnia, & singula, quid operetur.
18 *Clausulæ appositæ uidentur potius de stilo notariorum, & ideo non alterant.*
19 *Donatio simplex inter uiuos non ualet inter patrem & filium.*
20 *Donatio ut ualeat, quæ requirantur.*
21 *Adoptatus non eximit̃ à potestate patris legitimi et naturalis.*
22 *Donatio inter patrem & filium quando confirmatur morte.*
23 *Donatio non insinuata redditur inualida.*
24 *Donatio inter patrem & filium facta contemplatione matrimonij ualet.*
25 *Donatio ob causam non indiget insinuatione, et n. 26. 27. et 28*
26 *Et si excedit summam quingentorum aureorũ, an sit insinuãda. Intellectus.l.donationis.C.de don.inter uir.& uxo.*
27 *Et quid si est donatio propter nuptias, uel ob causam matrimonij, & nu. 36.*
Intellectus.l.fi.§.similique modo, C.de iure dot.
28 *Donatio ob causam quando indigeat insinuatione, & quando nõ.*
29 *Non confirmatur morte, quando non fuit insinuata, & nu. 31.*
30 *Etiam si res donata fuisset tradita.*
31 *Et non insinuata in totum redditur inualida, & nu. 29.*
32 *Iuramentum supplet defectum insinuationis.*
33 *Donatio facta filio uenit conferenda, & nu. 34.*
34 *Donatio propter nuptias uenit conferenda.*
Dos etiam data filiæ uenit conferenda.
35 *Donatio facta per patrem filio pro legitima est ualida.*
36 *Tamen conferenda uenit.*
37 *Diuisio bonorum, & consignatio filijs facta per patrem nõ ualet nec tenet.*
38 *Hæres non potest uenire cõtra dispositionem testatoris, dẽt enim illam seruare.*
39 *Hæres quando dicatur adiuisse, seu se immiscuisse.*
40 *Aditio hæreditatis per quos actus inducatur, & nu. 41. & seq.*
41 *Aditio hæreditatis fit soluendo credita, & exigendo debita.*
42 *Item, & soluendo legata, & disposita per testatorẽ adimplẽdo.*
43 *Et habitando cum alijs, & communicando fructus, & nu. 44.*
45 *Et per celebrationem contractus nomine suo, & aliorum.*
46 *Item inducitur, & per diuisionem bonorum.*
47 *Diuisio non cadit, nisi ubi est communio.*
48 *Ignorantia testamenti cessat propter dictas qualitates inducentes scientiam.*
49 *Adiens hæreditatem simpliciter, & sine inuentario confundit omnes suas actiones.*
50 *Testatoris uoluntas maximè in fideicommissis obseruanda est.*
51 *Interest reipublicæ, ut bona in familia conseruentur.*
52 *Pr̃ põt substituere vulgariter, pupillariter, & per fideicõmissũ.*
53 *Pater põt per substitutionem pupillarem grauare filiũ et in legitima, & excludere omnes, licet secus sit per fideicommissum.*
54 *Hæres grauatus fideicommisso tenetur restituere, quod percepit ex substitutione pupillari.*
55 *Filio maiori quatuordecim anno. grauato fideicommisso succeditur quò ad legitimam.*
56 *Hæres grauatus fideicommisso tenetur restituere, quod percepit per aliud fideicommissum.*
57 *Et istud, quando grauamen, & fideicommissum subsequitur.*
58 *Trebellianica prohiberi potest.*
59 *Et quid in filijs primi gradus.*
60 *Et quid si ipsi approbarunt testam. in quo fuit probibita.*
61 *Peccant, qui eam detrahunt contra testatoris uoluntatem.*
62 *Conseruatio bonorum minimè inducitur, si illorum alienatio nõ est probibita.*
63 *Trebellianica nõ detrahitur probibita per testatorem alienatione bonorum.*
64 *Auth. sed an ea. C. ad leg. fal. locum etiam habet in Trebellianica.*
65 *Trebellianica non detrahitur, qñ non fuit factum inuentarium.*
66 *Et quid in filijs primi gradus.*
67 *Legitima quanta sit.*
68 *Legitima potest transmitti ad quoscunque.*
69 *Legitima super quibus bonis uenit detrahenda, & seq.*
70 *Et an istud arbitrio iudicis commissum.*
71 *Et an possit constitui in pecunia.*
72 *Dos succedit loco legitimæ, quæ in filia põt pecunia constitui. Potest filia institui in dote nedum constituta uerùm etiam constituenda.*
73 *Renunciatio, & finis facta per filiam cum iuramento est ualida.*
74 *Et maximè quando per eam non fuit læsa enormiter.*
75 *Hæres renunciantis non põt illi contrauenire, nec uenire ꝯ eam.*
76 *Et quid si ex ea esset læsa enormissimè.*

77 Dos

77 *Dos competens quæ dicatur, & nu.78.& seq.*
78 *Item an habeat respectũ ad legitimã, et debeat illi correspondere*
79 *Patruus non tenetur dotare neptem.*
80 *Considerantur facultates patris tempore, quo moritur.*
81 *Valor, & æstimatio rei consideratur tempore mortis patris, & nu.82.& 83.*
82 *Et non ille, qui creuit propter meliorationes factas.*
83 *Valor consideratur tempore, quo fit contractus, & non quo facta sunt melioramenta.*
84 *Thesaurus inuentus in re empta non dat causam, ut ex hoc contractus rescindatur.*
85 *Res ecclesiæ sterilis meliorata non rescindit emphyteusim.*
86 *Meliorationes factæ post contractum cedunt commodo meliorãtis, nec augent precium rei.*
87 *Factum contra formam statuti est nullum, & inualidum.*
88 *Iuramentum supplet solennitates aliàs requisitas.*
Statutum laicorum non potest super iuramento disponere, & nu.89.90.& seq.
90 *Et quid si statutum præsumit contractum aliter gestum dolosũ, & simulatum, & nu.91.*
91 *Et quid si probatio recepta ostendit contrarium.*
92 *Intellectus statuti Vicentini, de bonis puberum non alien. et nu. seq.& 106.& seq.*
Statuta sunt stricti iuris.
93 *Nec extendi debent de casu ad casum.*
94 *Et an locum habeat in ea, quæ agnouit legatum.*
95 *Gesta à minore redduntur ualida, si maior factus per quinquennium tacuit.*
96 *Consensus namque iste tacitus per cursum quinquennij inductus validat omnia.*
97 *Nec statutum habet locum, quando contractus per minorem gestus est illi utilis.*
98 *Prodigus non obligatur ad sui damnum, contrahit tamen ad sui utilitatem.*
99 *Et idem in monacis, si sunt in iudicio sine consensu Abbatis.*
100 *Idem quando contractus tendit ad utilitatem ecclesiæ, licet solennitates non sint seruatæ, & nu.101.*
101 *Idem in sententia lata absente aduocato fisci.*
102 *Et idẽ in transactione facta per procuratorẽ sine spẫli mandato.*
103 *Et idẽ in transactione facta per procuratorẽ sine spãli mandato.*
104 *Transactio facta super alimentis utilis alimentandis tenet.*
105 *Et quid si contractus fit cũ persona, in qua nulla cadit suspicio.*
106 *Statuti uerba interpretanda sunt, ut minus ius cõe corrigant.*
107 *Interpretatio, per quam fit reductio ad ius commune, & primeum recipitur.*
108 *Relatio ad proxima est facienda.*
109 *Dictio, etiam, implicatiua est.*
110 *Fideiußor obligatur, si accedit contractui gesto per minorem.*
111 *Accessoria obligatio quandoque tenet, licet principalis nõ subsistat.& nu.112.*
112 *Fideiussor obligatur quandoq;, licet principalis contractus non teneat, & nu.111.113.*
113 *Et idem si promisit vt principalis, & animo nouandi.*
114 *Regulariter non potest quis promittere factum alienum, & promittendo non obligatur.*
115 *Fallit, si promittit se facturum & curaturum.*
116 *Videtur enim isto casu factum proprium promittere, & non adimplendo tenetur ad intereße.*
117 *Et quid si ɔ̃ctus principalis, super quo iste ita ꝓmisit, est nullus.*
118 *Obligans se ut principalis tenetur, licet primus ɔ̃ctus nõ teneat.*
119 *Promittens factum alienum cum iuramento obligatur.*
Iur̃n habet uim clausulæ: ut actus ualeat oĩ meliori modo &c.
120 *Promissio ratificationis alterius est ualida.*
121 *Et promittens interesse in casu non obseruationis obligatur.*
122 *Difficultas isto casu non excusat promittentẽ, ẽt facta diligentia*
123 *Cum in contrarium euentum se expreßè obligauerit ad pœnam, seu intereße.*
124 *Et idem si promisit conseruare indemnem, & nu.125.& 126.*
125 *Promissio indemnitatis, & defensionis à pari procedunt.*
126 *Tenetur namq; ita promittens ad interesse, & nu.124.& 125*
127 *Hæres non potest uenire contra factum defuncti.*
128 *Iuramentum ad hæredes quò ad obseruantiam transit.*
Exceptio, quem de euictione tenet actio &c. astringit hæredem.
129 *Exceptio, hodie cõstat, hodie agat̃, excludit alias, & illis p̃fert̃.*
130 *De omnibus præiudicialibus simul est iudicandum.*
131 *Præscriptio longissimi temporis omnem tollit actionem, & nu.132.& 136.*
133 *Præscribitur iuri adeundi, ann. xxx.*
134 *Præscriptio currit isto casu, siue cum bona, siue cum mala fide possidentis.*
135 *Vitium solennitatis non seruatæ purgatur per longissimam præscriptionem.*
136 *Præscriptio currit contra ignorantem.*
137 *Aduersus præscriptionem longissimi temporis, an concedatur restitutio.*
138 *Et quid aduersus illam.xl. anno.*
139 *Et quid si est ignorantia crassa, supina, & iniusta.*
140 *In coniuncto, & consanguineo nõ cadit præsumptio ignorantiæ.*
141 *Præscriptio dormit tempore belli, & quando.*
142 *Vxori tẽpore mariti, filio tẽpore patris, an currat præscriptio.*
143 *Præscriptio an, & qñ currat aduersus pupillum, & minorem.*
144 *Et quid si fuit inchoata, & perfecta contra defunctum, & prædecessorem.*
145 *Iuramentum facit minorem haberi pro maiore.*
146 *Præscriptio sine titulo, & bona fide non currit.*
147 *Titulus causatus ex renunciatione, & bona fides valent.*
148 *Bona fides causatur etiam ex legato.*

CONSILIVM XVI.

Circa pręsentem consultationem primum dubium,&
prima difficultas discutiẽda oritur ex asserta do-
natione facta p̃ q.Iu.ut.doct.do.Andr.del tonso,q.nobili Mat
thęo del tonso eius filio in ptãte existenti de duc.3000.an va-
luerit, & tenuerit,an uerò fuerit nulla,& inualida. Circa qđ
duplex cadit ꝯsideratio.primò, an asserta donatio fuerit causa
mortis.secũdò,an fuerit inter uiuos,& utraq; ꝯsideratione bñ
inspecta ueritate ipsa attenta ꝯcludit̃,assertã donationẽ non ua
1 luisse nec tenuisse.Si†.n.ꝯsideramus eã ut donationẽ cã mor-
tis,certũ erit,eã expirasse p̃ pœnitentiã, & reuocationẽ eiusdẽ
donationis factã p̃ ipsum do.Andr. donatorẽ, & talis donatio
redditur nulla,& inualida; cum donator possit ipsam reuoca
re,ut insti.de donatio.§.1.ibi, vel si eũ donationis pęnituisset,
vbi latè scribẽ.l.senatus.§.1.ff.de donatio.cã mortis, per gl.&
* oẽs * scribẽ.in l.nõ oĩs, in vers.decessisset.ff.si certum peta.cũ
cõcor.in facto aũt clarũ est,do.Andreã donantẽ assertã dona-
tionẽ in suo testõ reuocasse,ergo &c. & ꝙ asserta donatio fue-
rit cã mortis facta, satis patet ex verbis,per q̃ concepta fuit in
primo.n.instr̃o celebrato, die xxv.August.1454.ipse do.An-
dreas solùm promittit cum effectu,quòd Matthæus eius filius
habebit post eius mortem de bonis suis ducat.3000.vnde cõ
siderando verba dicti instrumẽti nulla apparet donatio, sed tã
tùm promissio nuda,qua ipse dom.Andr.dicebat, Matthæum
eius filiũ post eius mortẽ habiturum de bonis suis duca.3000
2 Quæ † promissio non fuit donatio,sed sola declaratio de donã
do, q̃ effectualiter nihil induxit: cum promissio de donando,
& donatio differant.l.ex placito.C.de re.permuta.& plenè per
Barto.& alios scriben.in lege legitima. & in lege iurisgentium
in prin.ff.de pact. insuper ẽt si consideremus verba dicti instr̃i
sentire donationem,aliud dicere non possumus,nisi quòd fue-
rit donatio cã mortis: cũ de morte sit expresè dictũ,nec aliud
verbum ibi appareat expressum, per quod possit colligi aliqua
ꝯiectura donationis inter viuos, & erimus in terminis.le.ij.in
prin.& l.senatus.§.mortis cã,in principio.ff.de donat. cã mor.
3 vbi† donatio cã mortis est,qñ quis nullo præsentis articuli me
tu territus donat,cogitatione tñ mortis, vnde cum mortis ex-
pressio, & mentio facta fuerit, donatio cã mortis censenda est,
4 etiam † si essemus in dubio,quod est fortius,ſm * communem
* conclusionem gl.& aliorum scriben.in l.quæ dotis.ff.sol.mat.
& ibi Alex.col.4.in prin.uersi.quod tñ limita. Si aũt uolumus
considerare ſm instrumentum assertæ donationis confectum
die xxv.Aprilis 1455.adhuc idem erit dicendum, ex verbis.n.
dicti instrumenti patet, ꝙ ipse do.Andreas præfato Matthæo
eius filio faciens mentionem de promissione per eum facta in
præcedenti instrumento, in qua promisit, quòd ipse Mathæus
post eius mortem habebit in bonis suis duc.3000. in executio
nem dictæ promissionis dat,& cõsignat ac compensat,& exce-
ptuat ex oĩbus bonis suis prædicto Matthæo p̃dictã possessio-

nem de Lupia, cum iurib. suis &c. ex nunc prout ex tunc, reseruando sibi dñium vsumfructuum quousq; viueret, q̃ verba clarè indicant donationem cã mortis: tñ quia ipse do. Andreas facit assertam donationem iuxta compositionem factã inter ipsum, & magnificum Petrum Paulum socerũ dicti Mat
5 thæi, ad quam se refert, †& ideo ista ultima referens se ad primã intelligenda est s̃m tenorem primę, ad quam fit relatio: cum relatio censeat̃ facta cum oĩb. qualitatib. præcedentis dispositionis, ad quam fit relatio, lege asse toto. ff. de hęre. instit. auth. si quis in aliquo documento. C. de eden. & per Bar. in l. 1. §. fi. circa fi. ff. si fami. furt. fe. dic. & in l. 1. ff. de recepta. & in l. si quis seruũ. §. fi. ver. sed quæro testator, de lega. 2. in primo aũt instrõ & compositione, ad quam fit relatio, solũ apparet facta nuda promissio, vel saltim donatio cã mortis, vt s̃. dictum est, ergo & hæc secundo loco facta donatio referens se ad primã intelligenda est, ut sit donatio cã mortis, vt fuit prima re-
6 lata in 2. ¶ †Quod ẽt suadet: nam in hac secunda non dr̃, ꝙ sit donatio inter viuos, item minimè dr̃, ꝙ non possit reuocari, item facta fuit soli Matthæo, non aũt eius hr̃dib. q̃ qualitates indicant donationem cã mortis, qñ expsse in donatione non sunt, cuius ꝯrium esset, qñ expressæ forent s̃m Alex. ꝯs. 14. circa primum dubium. uol. 1. & cons. 69. visis quàm elegãter, uolu. 4. & plenè p eundem in d. l. quæ dotis, col. 5. & 6. & Corn. ꝯs. 289. circa primũ, col. 6. & 7. uolu. 4. & p Soc. ꝯs. 53. in pñti, col. 2. uol. 1. quinimò in hoc secundo actu donationis fit expssa mentio mortis p relationem, de qua s̃. & ẽt quia ipse d. Andreas expresse refert in compositione prima ꝓmisisse, ꝙ Matthæus eius filius hr̃et post mortem suam in suis bonis duca. 3000. vñ cũ fiat expressa mentio mortis, non erit iudicanda
7 alia donatio, †nisi cã mortis, ut verba sonant, a quib. minimè est recedendum. l. si quis stipulatus sit stichum. ff. de uer. ob. l. fideiussores magistratuum. ff. de fideiussorib. cum alijs adductis p Pau. de Ca. ꝯs. 127. super primo, & ꝯsi. 161. in pñti cã, & cũ alijs, quę ad istum effectum cumulat Dec. ꝯs. 305. iuridicã esse, in principio primæ col. vol. 2. vñ cũ ex pdictis pateat assertam donationem fuisse cã mortis, ẽt eam considerando ex verbis dictis in secundo instrõ, concẽo firma erit, ꝙ p do. Andreã
8 potuit reuocari, ut fuit reuocata, p iura supius adducta. ¶ †Nec pdictis obstat, si diceretur, ꝙ ex verbis positis in dicto secũdo instrõ apparet, talem donationem esse inter uiuos, & non cã mortis, dum ibi dr̃, ꝙ ipse do. Andr. ex nunc, prout ex tũc &c. donat & consignat dom. Matthæo possessionem de Lupia &c. Nam talia verba non alterant donationem cã mortis primo loco factam, a quo dictus Andreas non vr̃ recessisse, cum ad il
9 lam in isto instrõ se referat. Et† esto, ꝙ in isto secũdo instrumẽto expresse ipse domi. Andreas tradidisset & consignasset do. Matthæo eius filio dictam possessionem de Lupia: tñ ista non alterant donationem cã mortis, quæ per donantem reuocari põt, esto ꝙ fuerit facta expressa traditio rei donatæ, ex quo intelligit̃ talis tradõ & consignatio facta cum illa cã, & conditione, nisi fuerit reuocata, & nisi donantem pœniteat. text. est d. l. non omnis. ff. si certum peta. ubi erat facta numeratio, & traditio rei donatæ cã mortis, & tamen intelligitur ualida, nisi
* donantem pęniteat, secundùm gl. ibi * communiter approba-
10 tam. Considerat̃ †. n. actus principalis, & nõ ipsa tradõ: ut no. in l. 2. & in l. ubi ita donat̃, & in l. senatus. §. mortis. ff. de don. cã mortis, & eo modo illa dictio, ex nunc, prout ex tũc &c. capit eandem intelligentiam, s. nisi sequatur pęnitentia & reuocatio, ut in simili per Card. & alios scri. in cle. 1. de concess. pben. in cle. cum sim. Et ꝙ prædicta uera sint, suadet̃, nam ipse domi. Andreas dat, consignat & compensat dictam possessionem de Lupia Matthęo eius filio, non simpliciter, sed iuxta compositionem primo loco factam cum dom. magistro Petro Paulo, quę prima compositio solùm donationẽ cã mortis continebat, unde pariter & ista secundo loco facta erit donatio cã mortis, quæ bñ potuit reuocari, ut fuit reuocata, non obstãte traditione dictæ possessionis, & consignatione, d. l. non omnis,
11 cum alijs s̃. adductis. ¶ †Nec ẽt obstat prędictis, si dicat̃, ꝙ ipse do. Andreas transtulit dñium & ptãtem in do. Matthęum dictæ possessionis de Lupia per illa verba, in quib. reseruauit sibi dñium usumfructuũ quoad uiueret, per quę verba vr̃ tra-
12 dita res, per. l. quisquis, ubi Bar. & alij. C. de donatio. Et† ẽt qa p dicta verba vr̃ inducta donatio inter uiuos, s̃m Bal. in tit. de instr. edit. col. ul. in addi. ad Spec. ut refert Alex. in d. l. q̃ dotis col. 5. uer. 17. fallit. nã prædicta haberent locũ, qñ fuisset facta simplex donatio, secus in casu nr̃o, vbi fuit donatio cã mortis & expressa mortis mentio facta: ut tenet idem Alex. in d. uers. isto. n. casu poterit reuocari. non obstat, ꝙ donans retinuerit sibi usumfructum. talis. n. reseruatio & retentio usufructus nõ alterat donationẽ cã mortis l. Seia. ff. de don. cã mortis, vñ esto, ꝙ p talẽ reseruationẽ uideat̃ esse facta tradõ rei donatæ: tñ istud non inducit, ꝙ talis donatio cã mort. non possit reuocari, ẽt si rei donatę fuisset facta nedum ficta & tacita, sed expressa & uera tradõ. d. l. non omnis, cum si. Et intelligi dent verba prædicta, ut ipse. d. And. retinendo & reseruando dñiũ vsusfructus quousq; uixerit, videat̃ tradidisse. d. Matthęo, si ipse. d. Andreas perseuerasset in d. voluntate, & dictam donationem non reuocasset, ut patet ex prędictis & ex his q̃ dicent̃ sta
13 tim. ¶ †Minus. n. obstant verba posita circa fi. d. secundi instrĩ, ibi, quæ oĩa & singula partes promisere hr̃e firma & perpetuò tenere & attendere & obseruare, & nõ ꝯfacere, uel uenire &c. p quæ vr̃, ꝙ dicta donatio facta sub expressione mortis censeatur trãslata in donationẽ inter uiuos, p. l. vbi ita donat̃. ff. de don. cã mor. & s̃m ꝙ consuluit Ang. ꝯs. 19. uisis pdictis instrumentis, col. 6. ver. ex hoc sequit̃ decis. & Pau. de Cas. cons. 96. notandum est, & Ale. d. consi. 14. uol. 1. cum alijs adductis per eundem in d. l. quæ dotis, col. 5. in 6. limita. & p Ias. qui hãc vr̃ sequi opi. d. l. non oĩs, col. 2. & 3. uer. 3. notabiliter limita, & p Deci. d. ꝯsi. 105. col. 1. uer. uenio ad s̃m, ubi ad id multa addu-
14 cit. Tñ† obiectio tollit̃ ex his, q̃ dicit Bal. in l. cum quis. C. de condi. ob cau. uer. sed quid si dixi dono post mortẽ meã & p mitto non ꝯuenire, vbi arguendo ad partes ꝯcludit, quod non obst. talib. uerbis põt quis reuocare talem donationem: quia
15 promissio ista dẽt adaptari ad naturam ꝯctus. Et† qui natura ꝯctus utitur, non dr̃ ꝯuenire. l. quæro. §. inter locatorem. ff. lo-
16 cat. Et† talis promissio debet intelligi rebus sic se habentibus l. quod Seruius. ff. de condictio. ob caus. Et ille, qui reuocat donationem cã mortis, ꝯuenire non dr̃, & hanc opinionem Bal. sequitur Alex. in d. l. quæ dotis, in 6. fallen. & Ang. consi. 254. hæc quæstio, col. 2. adducens alias rationes, & Cor. cons. 126. licet in hac consultatione, col. 2. uersi. & propterea, uol. 1. idẽ
17 firmat, ẽt si interuenisset iuramentum, †cum donatio cã mortis tacitam habeat conditionem, nisi donatorem pœniteat d. l. non omnis, & iuramentum tales conditiones recipiat. cap. peruenit. c. quemadmodum, ex̃ de iureiuran. l. fi. C. de nõ nu. pecu. & per eundem Cor. consi. 237. uiso themate, colum. 2. vol. 4. & est optimum consi. Soc. 53. pñti consultatione, col. 2. vol. 1. & melius consi. 232. multùm eleganter, col. 1. uol. 2. & idem nouissimè consulendo tenet Deci. in d. consi. 305. col. 2. & 3. ubi adducendo alias auctoritates iura, & rõnes, & tenendo ꝯ Ias. in d. l. non omnis, concludit, ꝙ talia verba, & cl̃æ apposite in instrõ donationis cã mortis non alterant, nec immutant dictam donationem, nec eam trãsferunt in donationem inter uiuos, & hoc maxi. qñ dictæ cl̃ę apponunt̃ inferius post donationem in his, quę respiciunt executionem ꝯctus, vt propriè est in terminis nostris, vbi hæc cl̃a, quę oĩa & singula &c. apposita apparet circa finem dicti instrumenti, & respicit executionem dicti ꝯctus, & ulterius concernit nedum ipsum do.
18 Andream, sed ẽt domi. Pet. Paulum. Et† potius apposita appa-ret de stilo notariorum, q̃ aliter, & ideo parum debet operari, vt dicit Bar. in simi. in l. 1. in 6. q. in fine. ff. de iure codici. & in puncto Ang. in d. consi. 254. & eandem opi. sequitur ipse Deci. consi. 239. primò non vr̃. colum. fin. nu. 10. uol. 2. & tanto magis in casu nostro, ubi in donatione primo, & secundo loco facta non fuit appositum iuramentum, ut dicit Are. cõsi. 74. diligenter & maturè. col. 3. & Pau. de Cast. in pręalleg. cõs. allegatis per Ias. in d. l. non omnis, & per Dec. in d. consil. 305. Ex quibus remanet firma conclusio, ꝙ asserta donatio, si qua fuit, sapiebat tantùm donationem cã mortis, & non donationem inter uiuos, quę donatio mortis cã facta bene potuit reuocari per ipsum. d. Andræam donantem, prout fuit p ipsum reuocata, & ideo cõsiderando eam ut donationem cã mortis, nullum potuit, nec potest afferre præiudicium d. d. Matthæo de Toppo moderno, nec eius antecessoribus a quibus ipse causam habet. ¶ Potest & secundo loco asserta donatio cõsiderari, ꝙ fuerit facta inter uiuos, qd quidẽ persuaderi modo aliquo non põt, tñ posito, nõ aũt ꝯcesso, ut s̃. dictũ est, ꝙ aliquis vellet assertã donationẽ ꝯsiderare iter uiuos, adhuc & efficacius, & con-

& ↄcludẽtius, vr̃ assertã dona. nihil valuisse, nec valere, nec po
tuisse, nec posse subsistere, quod quidẽ deducit, & apertissimè
19 nam aut talis donatio fuit simplex, aut ex cã. Si† simplex, cum
nõ fuerit aliquo iur̃o vallata, certũ est, ꝙ nõ valuit: quia facta
ꝑ do. And. patrem do. Matthæo filio in eius ꝑtãte existẽti, quo
* casu succedit* cõis doctr. uolẽs, donationẽ inter uiuos factam
inter patrem & filium non ualere. l. donationes quas, in prin.
C. de dona. inter uirũ & ux. l. 2. C. de inof. dona. l. 1. §. si pr̃. C.
pro dona. l. iubemus. §. 1. ubi Bal. & alii. C. ad Treb. & plenissi
mè post gl. & Bar. ꝑ oẽs scri. & repe. in l. frater a fratre. ff. de cõ
di. inde. ubi adducunt rõnes, quare hoc inductum sit, talẽ do-
na. inter uiuos factã a patre filio in ꝑtãte existenti non valere,
nec dicat, ꝙ in casu nr̃o dẽt valere: eo qm̃ fuit facta, d. Matth.
qui per. d. And. eius patrem fuit datus in adoptionẽ d. d. Pet.
20 Paulo, † nã talis adoptio nulla fuit: cũ nullo decreto iudicis,
nec magistratus imperio facta appareat, quo cessante inualida
est, ut insti. de adop. §. adoptio aũt, & ibi scrib. & in §. nulla, in
auth. de defens. ciui. & in l. 2. ff. de off. procons. & leg. & l. 2. §.
21 imperio. ff. de adoptio. cũ si. Præterea† obiectio tollit ex alio:
nã adoptio ẽt legitimè, & iuris forma seruata facta non facit,
ꝙ filius datus in adoptionẽ ꝑ patrẽ eximat a patris ꝑtãte nã nõ
obst. adoptione adhuc remanet in ꝑtãte patris ẽt nõ adoptan-
tis, nec trãsit in ꝑtãtem patris adoptiui, qñ extraneæ ꝑsonæ filius
dat in adoptionẽ, tex. est in l. cum adoptio. & insti. eo. tit. §. sed
hodie, & in §. at hi qui, insti. hęre. quæ ab intesta. defer. & in §.
circa adoptiuos. insti. de exhære. libe. patet ergo, ꝙ cessante il-
la asserta adoptione, Matthæus ipse erit in ꝑtãte sui patris, &
pñr tpe, quo p. d. And. patrẽ fuit facta asserta donatio eidem,
valere non poterat, tanq̃ facta ꝑ patrem filio in ꝑtãte existẽti.
22 ¶† Nec dicat, ꝙ asserta donatio potuit morte ipsius ↄfirmari,
gl. Papinianus. ff. de dona. inter uir. & uxo. ꝑ Cy. & Bal. in l. 2.
C. de inoff. dona. & ꝑ Ale. & alios in l. si donatione. C. de coll.
* & ꝑ oẽs* scrib. in d. l. frater a fratre, nã obiectio tollit primò:
quia non fuit morte patris ↄfirmata, quinimo pr̃ expressè eã
23 reuocauit. ut patet in testõ dicti. d. Andre. Secũdò† & fortius
tollit obiectio: nã esto ꝙ talis donatio nõ fuisset reuocata: tñ
adhuc nõ poterat ↄfirmari morte patris: eo qm̃ erat nulla, q. a
facta de summa & quantitate duc. 3000. & nunq̃ fuit insinua
ta, quo casu ẽt morte patris donantis nõ poterat ↄfirmari, tex.
est in puncto in l. donationes quas, in princi. & ibi oẽs scribẽ.
max. Sal. C. de don. inte. ui. & uxo. & in hoc nullus ↄ̃dicit, qđ
comprobabitur alijs auctoritatib. statim adducendis, vñ con-
siderãdo talẽ donationem inter uiuos simpl'r, nulla fuit, & est
nec considerari meret, q̃ ẽt põt subuerti ex aliis rõnib. statim
adducendis, si uerò aliquis uellet considerare assertam dona-
tionẽ fuisse factã inter uiuos, & non simpl'r, sed ob cãm, & ẽt
isto casu necessariò concludendũ est, non ualuisse, nec tenuis-
se, & patet; quia alia cã considerari nõ põt nisi cã matrimonij
& nuptiarum, quarum cõtemplatione & intuitu ipse. d. Andr.
dedit. d. Matth. duc. 3000. & pro dictis pecunijs dictã posses-
sionẽ de Lupia, quo stante succedit dispositio iuris uolẽs, ꝙ li
cet donatio inter patrem & filium rl'r nõ valeat, tñ hoc fallit
qñ fit per patrem filio contẽplatione matrimonij ↄhendi ꝑ fi-
24 liũ. Talis† n. donatio, q̃ fit ꝑꝑ nuptias ↄhendas, uel ↄ̃ctas, erit
valida, ut in si. dr̃ de donatione ob cãm dotis, quæ fit ꝑ patrẽ
filiæ existenti in ꝑtãte, nam ualet, & tenet. l. Pomponius Phila
delphus. ff. fam. erc. per Bar. & alios omnes scrib. & repet. in d.
l. frater a fratre, & tenet Dec. in d. ↄsi. 239. col. 1. uer. ulterius,
ẽt, vbi adducit ista, & quædã alia, tñ pro hoc dicto est tex. in
terminis in l. fi. C. de dot. prom. ubi donatio ꝑꝑ nuptias facta
per patrem filio existẽti in ꝑtãte est ualida, & firma. ad idẽ est
tex. iuncta gl. mag. & ibi omnes hoc tenent, in authẽ. ex testõ.
C. de colla. & est tex. in l. ut liberis, & in l. pen. C. eod. unde ex
25 hoc vr̃ dicendũ, ꝙ talis donatio fuerit ualida, & firma. Et† q. a
facta ob cãm nuptiarum & matrimonij non debet infirmari,
esto ꝙ non fuerit insinuata: cum donatio ob cãm non indi-
geat insinuatione. l. Aquilius, vbi gl. Bar. & alii. ff. de dona. cau.
mor. & ibidem Bar. in l. fi. in prin. C. de dona. ante nupt. ubi di
cit, donationem ꝑꝑ nuptias non esse simplicem, sed ob cãm, &
ideo non indiget insinuatione, quod ẽt comprobari potest ex
his, quæ dicit. d. Ant. de Canna. in trac. suo de insinuatione. q.
26 35. & seq. ¶† Tñ ꝑdictis non obstã. in casu nostro dicendũ est
totum ↄ̃rium: nã licet donatio facta ꝑ patrem filio ꝑꝑ nuptias
ualeat, ut s̃. dictũ est: quia fit ꝑꝑ causam nuptiarum &c. tñ qñ
excedit summã quingentorũ aureorũ & non est insinuata, nõ
valet, nec tenet p. d. l. donationes quas, in princ. q̃ licet loquat
qñ pr̃ donat filio simpl'r: ut tunc necessaria sit insinuatio. tñ
idẽ dico, qñ pater donat filio ꝑꝑ nuptias: isto. n. casu talis do-
natio insinuanda est ab initio, vel saltim constante matrimo-
nio, tex. est in l. fi. §. similiq; modo, il 1. C. de iur. dot. ubi Bart.
hoc expressè tenet, idem uult Bal. ibidem in lect. antiq. & no.
27 & sentire vr̃ dictus. d. Ant. in d. trac. q. 3. & 37. & 39. Nec† di-
cat, ꝙ. d. l. fi. §. similiq; modo, vr̃ correcta per tex. in auth. eo de
cursum. C. de don. an. nupt. & in corpore vñ sumit, vbi Bart. &
alij vñr dicere, donationem ꝑꝑ nuptias non indigere insinua-
tione. nam aduertendum est, ꝙ d. auth. loquit & procedit, qñ
donatio ꝑꝑ nuptias fit ꝑ maritũ vel alium ex parte mariti uxo
ri, q̃ dr̃ sponsalitia largitas, quo casu si tractat de lucro uxoris,
insinuatio non erit necessaria, & ita intelligunt. d. auth. Sal. &
alij scrib. super. d. auth. eo decursum, secus aũt est, qñ donatio
ꝑꝑ nuptias fit ꝑ patrem uel alium filio, tunc. n. indiget insinua
tione, ꝑ tex. in d. l. fi. §. similiq; modo. C. de iu. dot. vbi Sal. post
Bart. & alios dicit, ꝙ hodie insinuatio est necesseria ꝑ illũ tex.
qñ donatio ꝑꝑ nuptias fit marito, nam. d. auth. eo decursum,
nõ corrigit dictã leg. isto casu, sed solũ qñ donatio ꝑꝑ nuptias
fit mulieri & in fauorem mulieris: ut tunc non sit necessaria
insinuatio ꝑ d. auth. eo decursum, q̃ loquitur in istis terminis,
prout ibi tenet Saly. max. col. 1. uers. item quia. & ꝙ hoc sit ve-
rum, probat ex dictis ꝑ Bal. in lect. noua in d. l. fi. in prin. C. de
iu. dot. col. 2. uer. ex oppono, & ver. seq. vbi declarat in dona-
tione ꝑꝑ nuptias insinuationem requiri, nisi in casu. d. authẽ.
eo decursum, q̃ loquit in pacto de lucrãdo, & qñ donatio spõ
salitia fit mulieri, & bene faciunt, quæ dicit do. Ant. in d. trac.
28 in dictis quæstionib. ¶† Nec obstat, ꝙ ista donatio est ob cau-
sam, & consequenter non debet insinuari, ut s̃. dictum est, nã
Saly. punctaliter ad hoc respondet in dicta. l. fi. in princi. C. de
iu. dot. in sexto nota. vbi formaliter dicit, ꝙ licet donatio ob
causam non indigeat insinuatione aliquo casu, ut ipse Saly. no
tauit in l. illud. C. de sacros. ecc. tñ hoc fallit in donatione pro
pter nuptias, quę licet fiat ob causam, tñ indiget insinuatione,
ut in d. l. fi. §. similique modo, qui tex. ſm eundem Sal. & alios
non est correctus per. d. auth. eo decursum, quando donatio
propter nuptias fit filio, & marito, quæ omnia comprobant ex
his quæ dicit Corne. consi. 99. magnum verbum, col. fi. uol. 4.
ex quib. concluditur, ꝙ donatio facta per patrem filio exce-
dens summam quingentorum aureorum, debet insinuari d. l.
donationes quas, in princi. quæ conclusio nedum procedit in
donatione simpl'r facta, sed etiam qñ esset facta per patrem fi-
lio propter nuptias, tunc enim est insinuanda, aliàs non vale-
29 ret, ut patet ex decisionibus deductis. Et† in tantum istud est
uerum, ut talis donatio ꝑꝑ defectum insinuationis non possit
confirmari morte patris, per. d. l. donationes quas, ꝙ nedum
inualidat ultra summam quingentorum aureorum, sed ẽt nõ
valet in summa quingentorũ, ſm Sal. in d. l. donationes quas.
quem refert, sequitur & approbat Soci. l. 1. ff. solu. matr. in illa
quęst. an dos confessata habeat priuilegia dotis, in 2. articulo
princ. in 1. q. in 1. conclu. vbi dicit se ita consuluisse, & ꝙ tale
consilium fuit approbatum per collegium Pisanum, & idẽ So-
cin. tenet in consi. 115. uidebatur prima consideratione, uolu.
4. nu. 4. & 5. ubi uult, ꝙ donatio facta ꝑ patrem filio nõ valeat
nec confirmabit morte, si excedebat summam quingentorum
aureorum, & nõ fuit insinuata, nedum quò ad summã, q̃ exce-
30 dit quingentos, sed ẽt quò ad summam quingentorũ. Et† ibi
dicit, hoc procedere, ẽt si res donata fuisset tradita per patrem
uerè, uel fictè, puta quia pr̃ reseruauit sibi usumfructum, ut est
31 in casu nr̃o, uel constituit se possidere &c. Quã† ẽt opinio. se-
quit Ias. in l. 1. §. sed & si mihi, col. 4. uer. circa secundam regu
lã. ff. de uer. ob. ubi adducens aliqua in ↄ̃riũ dicit, ꝙ talis dona
tio non insinuata, saltim deberet ualere quoad summam quin
gentorum: tñ postmodũ residet in ista opi. Sal. & Soc. & idem
vñr facere nouiss. repet. in d. l. frater a fratre, car. 6. col. 1. uersic.
ult. pro cõplemento istius gl. Are. aũt cõsi. 17. tenet ↄ̃ Sal. quo
32 ad summam. 500. Nec† pdictis obstant, quæ dicit Dec. in d.
consi. 239. quia in terminis illis erat appositum iur̃m, qđ sup-
plet defectum insinuationis, quod penitus cessat in casu pñti,
ex defectu ergo insinuationis concludendũ est, assertã donatio
33 nẽ nõ ualere, nec tenere. Secũdò † tollit obiectio, nã ẽt si talis
donatio ualeret, adhuc modo aliquo nõ dẽt esse in considera-
tio.

tio,ex quo omnino per ipsum.Matthæ.veniebant conferenda
alijs fratrib.ipse.n.Matthæus assertus donatarius vnà cũ fra-
trib.suis hr̃s institutus a d.And.patre & donante, cui ex testõ
successit,ut.j.dicet, hr̃ditatem adiuit, quo casu conferre de-
34 buit dictã donationẽ,& bona donata, ut dicimus in filia, † q̃
dotem conferre dẽt,qñ hr̃ditati paternæ se immiscuit. l. 1. in
prin.l.pater.ff.de colla.dot.l.pe. ff. de colla.bono.eodem mõ
& a fortiori dicendum est,ꝙ filius succedens patri ex testõ cõ
ferre dẽt fratrib.suis donationem pp nup. sibi factam a patre
in casu,in quo talis donatio fuisset valida, tex. est in authẽ. ex
testõ,iuncta gl.mag.& oẽs scri.ibi tenent.C.de colla. & maxi.
qñ talis donatio fuit facta p patrẽ filio existẽti in ptãte, ut est
in terminis nr̃is,fm̃ ꝙ declarat Alex.& Ias.colũ. 4.& 5.in d.
auth.ex testõ,& clarius hoc probat,ꝙ talis donatio pp nup. ẽt
si valuisset,dẽat ꝯferri,in l.ut liberis.C.de coll.ibi Ias.in prin.
post alios,& col.2.uer.& ꝯsidero,vbi dicit,istud procedere,&
a fortiori,qñ vnus tm̃ filius habuisset donationem pp nup. &
non alij,ad hoc ut seruet' æqualitas,cuius cã fuit inductũ, ut
fieret colla.d.l.vt liberis.& l.fi.C.co.utriusq; iudi. & p Bal. in
l.1.C.de pac.in 2.no.& p Bar.in l.cum pater.§.euictis,de leg.
2.cum alijs adductis per Dec.consi.69.licet in casu,col.2.nu.
3.uol.1.& ꝙ debeat conferri, tenet Soc.consi.91.visa,col.4.5.
& 6.uol.1.& Cor.consi.289.circa primum,col.6.& 7.uol.4.
& tanto magis in casu nr̃o,ubi.d.And. aliis filiis nullam fece-
rat donationẽ,& si ipse Matthe.non teneret' conferre,habuis-
set & cõsecutus fuisset integram hereditatem patris,nam uir-
tute assertæ donationis habuisset dictam possessionem de Lu
pia valoris.7000.duca. vel circa, & hr̃ditas paterna deducto
ære alieno publico & priuato,& deductis legatis p ipsum do.
And.relictis erat valoris duca. 5500. vnde ut cesset tanta ini-
quitas & inæqualitas,asserta donatio,siue simpl'r, siue ob cãm
omnino venit conferenda,& eo maxi.quia ipse.d. And. testa-
tor,& pater cõis in suo testõ expresse cauit, ꝙ asserta donatio
esset inualida,& reuocata,disponendo ꝙ ipse Matthæus oĩno
deberet ꝯferre dictam donationẽ,cuius uoluntas seruanda est
in uiã collationis,d.auth.ex testõ, & in corpore vñ sumit', cũ
35 alijs ibi adductis per doct.& scrib.¶†Nec prædictæ collatio-
ni faciendæ obstat,si diceret',ꝙ assignatio dictæ possessionis fa
cta p.d.And.ipsi Matthæo tollit collationẽ faciendam,& uali
dat ipsam donationẽ: quia vr̃ esse facta pro sua ltima, & eius
loco,fm̃ no.p Ang.in l.si non mortis,in prin.ff.de inoff. testa.
& per Bal.in l.cum oportet.§.non aũt,circa finem,uer. q̃ro si
36 duo fratres.C.de bonis,quæ liberis.Nam†tollit' obiectio pri-
mò:quia donatio facta per patrem filio ẽt ualida, & quæ tra-
ditionem ueram,& expressam,seu tacitam, & fictam habuit,
dẽt conferri.l.si donatione,ubi Alex.& reliqui scrib.C. de col
37 lat.& p Ias.in d.auth.ex testõ,col.3.& 4.Secundò† tollit' obie
ctio ex his,quæ dicit Bal.in l.3.C.pro donato.col.1.ubi uult,
ꝙ diuisio facta p patrẽ filiis,& donatio,ẽt ea intentione, ut es-
set perpetuò rata,& firma, non valet,nec tenet,prout plenè tã
git Soc.ꝯs.4.uisis actis,uol.1.& Cor.ꝯs.228. ꝙ dictus ser Ant.
in prin.uol.4.do.Io.Bap.de S.Seue.in repet.d.l.frater a fratre,
q.25.cum alijs cumulatis per Deci.cõsi.86.uiso puncto, col.
pe.num.8.& bene faciunt,quæ ponit Soci.consi. 127.quoniã
in pñti,col.10.nu.7.uol.3.ubi concludunt,diuisionẽ seu con-
signationem bonorũ factã per patrem filijs in ptãte existenti-
bus non tenere,nec valere,& posse per eundem patrem reuo-
cari ad libitum.Tertiò tollitur obiectio: nã esto,ꝙ asserta do-
natio ualuisset: tñ nullius erit effectus: eo qm̃ ipse.d. Andreas
donator in testõ suo eam renunciauit,& vlterius instituit hæ-
redem ipsum Matthæum eius filium,disponendo, ꝙ deberet
talem donationem ꝯferre fratrib. suis, & ipse Matthæus im-
miscuit se hr̃ditati paternæ,approbando testm̃ patris,& com-
municando cum fratrib.dictam possessionẽ,& oĩa reliqua bo
na,& animo,verbo,& facto pluries declarando se esse hr̃dem
38 patris.Vñ † ꝯ eius dispositionẽ ipse,& successiuè eius succes-
sores uenire minimè possunt,iurib.uulgar.ut.C.de repud.hæ
re.p totũ: cum.n.p aditionem seu immixtionem obligati sint
ad seruandã uolũtatẽ defuncti,nullo modo possunt illi ꝯueni
re.l.cũ a matre.C.de rei uend.per Bar.& alios in l.more.ff.de
acq.hęr.& iõ oĩa ordinata p ipsum testatorem debent adim-
plere,cũ immiscendo,& adeundo uideant' ꝯxisse.l. apud Iulia
nũ in ti.ff.ex quib.cau.in poss.ea.l.ex maleficijs.§.hæres.ff. de
act.& obl.cum alijs cumulatis in dictis locis, & p Soc. consi.
39 4.quantũ ad primũ,col.2.nu.3.uol.4.Filius†.n.hęres institu
tus nedum animo uerbis declarato,sed ẽt facto põt immisce-
re se hr̃ditati paternæ,& illã adire,iuxta ea, q̃ plenè hñr p illũ
* tex.per Bar.& reliquos oẽs*scrib. ac plura cumulantes in l.ꝓ
hr̃de,& in l.gerit.ff.de acq.hęr. pluries.n. verbo ipse Matthæ-
us dixit,se velle esse hr̃dem patris,item facto,ꝙ nõ poterat ge
40 ri citra ius,& nomen hr̃dis,hoc patefecit.Primò,†habitando
domũ testatoris,unà cũ reliquis fratrib.p ea q̃ hñr p Bar.in d.
l.gerit.& p Bal.& alios in l.1.C.de repu. hære.& p Socy.ꝯs.8.
post redditũ,col.1.& Cor.ꝯs.165.circa primum,col.9.& seq.
41 uol.1.Secundò, † quia ipse Matthęus soluit oĩa debita pater-
na & ẽt exegit ea a debitorib.p ea,q̃ notant' p gl.& Bal. in l. ut
debitam.C.de hęre.uel act.uen.& Pau.de Ca.in l. debitorem,
in fin.C.de pact.cum alijs adductis p Soc.ꝯs.45. in cã agitata,
col.2.nu.4.uol.4.& p Ias.post alios in d.l.pro hr̃de. in prin.§.
1.& §.Papinia.& p eundẽ in d.l.frater a fratre,in lect.col.16.
42 ver.capio gl.seq.& in repet.circa prin. Tertiò:†quia ipse Mat
thęus & satisfecit,& soluit oĩa legata relicta p ipsum. do. An-
dream eius patrem & testatorem,iuxt.not. & tradita p Bar. &
alios in l.qui Romæ.§.duo fratres,in 3.q.prin.ff.de uer.ob.&
p Bar.& reliquos oẽs in d.l.gerit,& in d.l.ꝓ hr̃de,max. Ias. in
43 locis prællegatis. Quartò:†quia ipse Matthęus unà cum fra
trib. quousque uixit insimul habitauit, oĩa communicando
iuxta no.per Socy.d.consi.4.uol.4. & eundem consi.73.diffi-
cultatẽ faciebat,col.9.& 10.nu.17.uol.3. ubi de communio-
44 ne fratrum & aliarum rerũ loquit'.Per † quã vr̃ induci aditio
& immixtio,& fortius societas,ut dicit idẽ Soc.ꝯs. 108. casus
ser Fran.uol.3.& plenè per Dec.consi.66.de duob. quæritur.
45 col.2.& consi.21.uiso puncto,uol.1.Quintò:†quia ipse Mat-
thęus fecit plures ꝯctus liuellarios,& nomine suo, & nomine
fratrum specificè super dicta possessione de Lupia,communi-
cando fructus & redditus dictæ possessionis cum fratrib. ac-
cusauit plures damnũ dantes in dicta possessione noĩe suo &
fratrum, iurando eã esse cõem cũ fratrib.& uẽdidit ẽt multa
bona hr̃ditaria noĩe suo,& fratrũ: ut patet publicis instr̃is,per
quos nedũ vr̃ adijsse dictã hr̃ditatem,& illi se immiscuisse sed
ẽt contulisse fratrib.assertam donationem & dictam possessio
nem de Lupia,ut probat' in iurib.& locis prællegatis. Sextò,
46 †hoc clarius oñdit' per diuisionem factam de bonis paternis
& signanter de dicta possessione de Lupia,mortuo.d. Andrea
cõi patre & testatore,& p ipsum Matthęum & fratres,quæ di-
uisio hr̃ditatis necessariò probat aditionem seu immixtionem
hr̃ditatis,& communionem præcedentem in hr̃ditate. l. 1. 2.
& p totum.ff.fam.ercis.& C.eo.ti.cum uulg.& actus iste diui-
sionis est talis,qui citra ius & nomen hęredis geri nõ põt.l. ꝓ
47 herede.§.Papinianus,uer.tunc itaque prællegata.Et† diuisio
talis non cadit,nisi vbi est communio.l.sed si forte,ubi Bar.ff.
de reb.eo.& in d.l.1.ff.fam.ercis. quæ communio inducit an-
tecedentem aditionem,seu immixtionem,& p eam ipse Mat-
thæus vr̃ specificè contulisse dictam possessionẽ de Lupia, ex
quibus infert', ꝙ verbo, & aĩo immiscuit se dictæ hæreditati
paternæ,ut not.in d.l.gerit,& in d.l.pro hærede,& aliis locis.
s̃.adductis,vñ tã ipse quã sui successores seruare debẽt uolun-
tatẽ.d.testatoris,& cõicare prout cõicauit dictã possessionẽ de
48 Lupia nõ obstãte asserta donatione.Nec†pdictis hẽt obstare,
si diceret',ꝙ Matthæus ignorabat testm̃ patris, nã cũ uerbo &
facto immiscuerit se dictæ hr̃ditati & gesserit pdicta, q̃ citra
ius & nomẽ hr̃dis geri nõ poterãt,ꝓsumit' scĩa, & ꝙ testm̃ pa-
ternũ uiderit,& eius tenorẽ sciuerit,fm̃ Bal.in l.cętera. §. fin.
versi.2.no.de leg.1.& in l. eius,col.pen.ff. cer.pet. & ibi Pau.
de Ca.& in ꝯs.10.clarũ est.& p Alex.in d.l.qui Romæ. §. duo
fratres,car.antepe.cũ alijs adductis p Dec.consi.287.in ciuita
te Placẽtiæ,nu.16.& consi.303.in casu occurrẽti,col.2. num.
49 4.uol.2.ubi plura adducit.Quartò†tollit' obiectio: eo qm̃ ip
se Matthæus immiscuit se hęreditati paternæ,ut s̃.dictum est
nullo ꝯfecto inuẽtario,quo casu oĩs actio, quã ipse poterat hr̃e
ꝯ dictũ testatorẽ uirtute assertæ donationis, fuit ꝯfusa & extin
cta fm̃ no.in l.fi.§.in cõputatione,uer.si uerò, C.de iur.delib.
* & ibi oẽs*scrib.max.Mod.Pap.& plenè hr̃ p gl.& alios in l.de
bitori tuo.C.de pact.& per Ias.in l.quoties.C.de hęre.inst.ple
nius in d.l.frater a fratre,co.17.uer.no.ex ista gl.ubi uult ꝙ, p
immixtionẽ factã p suũ in hr̃ditate paterna, confusa sit omnis
obligatio ẽt naturalis,qua pater tenebat' filio,uel eꝯ,ex quibus
nedum simul iunctis,sed etiam de per se ꝯsideratis necessariò
conclu-

ɔcludendũ est, assertã donationẽ nõ valere, nec tenere,nec sup
ea posse fieri aliquod fundm̃, siue eã ɔsideremus vt donationẽ
cã mortis,siue vt donationẽ inter viuos, vñ ea sublata discutiẽ-
dæ sunt aliæ difficultates.¶Secundum dubiũ principale oritur
circa testm̃ quondam d.Andreæ,sublata enim asserta donatio-
ne testm̃ obseruari debet, in quo ipse do.Andreas æqualiter &
æquis portionibus instituit Matthæũ,Nico.Io.Franc.& Hiero-
nymum eius filios,& vlterius voluit,ꝙ si quis dictorum suorũ
filiorum decesserit in pupillari ætate, vel postea qñcunq; sine
filiis masculis,substituit reliquos,siue eorũ filios descendentes
masculos,& ꝙ fęminæ dotentur conuenienter, & deficiẽtibus
oĩbus filiis masculis,& descendentibus masculis ipsius dicti te
statoris in pupillari ætate,uel postea quandocunq; tunc substi-
tuit Petrum Antoniũ del tõso,eius testatoris fratrem,siue eius
filios,& descendentes;qm̃ hæc est intentio ipsius testatoris, ꝙ
50 eius bona remaneant in familia illorum del tonso. Cuius† vo-
luntas solenniter celebrata,& per eius filios,& hæredes appro-
bata,attẽdi debet,& maxi.in fideicõmissis, vulgato.§.disponat,
in auct.de nupt.l.non aliter,de lega.3.l.pen.de lega.1.l.in con
ditionibus primũ locũ,de condit. & demonst.cum concor. &
p verba expressa ipsius testatoris satis patet, ipsum voluisse bo-
na sua ɔseruari in familia del tonso, nedum inter filios suos &
51 descendentes ab eo.Et† non immerito,iuxta tex.in l.1.§.si cui
vẽtrẽ uer.publicè enim interest,de uent.inspic. & insti. de legi.
agna.success.§.cæterùm,cũ aliis not. in l.maximũ vitium.C.de
52 libe.præter.& in l.venia.C.de in ius voc.Potuit † itaq; ipse te-
stator substituere dictis eius filiis,pupillariter,& per fideicom-
missum,& ipsos grauare onere fideicõmissi, qñ morerent̃ sine
filiis masculis; vt bona testatoris puenirent ad superstites ma-
sculos,vt hr̃ in l.moribus,& in l.cẽturio.ff.de vulg.& pupil. &
in l.cum precibus, C.de impube.& instit.de pup.subst.& de fi-
deicom.hæred. & toto tit.ff.& C.ad Trebel. & per cano.in ca.
Raynutius,&c.Raynaldus,extra de testa. & plenè in c.si pater,
de testam.lib.6.quibus stantibus,cum Hieronymus filius testa
toris mortuus fuerit in pupillari ætate,vt etiam pars aduersa fa
tetur,& probat, ad portionem ipsum Hieronymum tãgentem
in dictis bonis paternis virtute pupillaris substitutionis eidem
factæ bene potuerũt succedere Matthæus & Nico. superstites.
53 Potuit † enim ipse testator dicto Hieronymo eius filio in po-
testate existenti substituere pupillariter, vti substituit, & ipsum
grauare etiam in legitima ut hr̃ in d.l.moribus, & in l.Papinia
nus.§.sed nec impuberis.ff.de inoff.testa. & clarius in d.c.si pa
ter,licet enim regulariter pater non possit grauare filium in le-
gitima debita filio iure naturæ,vt in l. qm̃ in prioribus,& in au
thentica nouissima,& in l.omnimodo, & in l.scimus.C.de in-
off.testam.tamen isto casu,quando substituit pupillariter bene
potest filium grauare ẽt in dicta legitima, taliter ꝙ filio pupil-
lo morienti in pupillari ætate succedunt substituti a patre pu-
pillariter in omnibus bonis, ẽt in legitima debita dicto filio,ex
clusis omnibus ẽt matre pupilli, qui ab intestato illi succedere
poterãt,per tex.expressum in d.§.sed nec impuberis,& in d.c.si
pr̃, per Barto.& alios in d.l.moribus,& per Dec.in l.in testõ,in
primo notab.C.de testa.mil.cum sim.vnde virtute dictæ substi
tutionis pupillaris ipsi Matthæus & Nic. superstites in integrũ
ẽt respectu ldgitimæ successerunt & succedere potuerũt dicto
54 Hieronymo mortuo in pup. ætate. Aduertendum † tñ est, ꝙ
portio,quæ peruenit ad ipsum Matthæũ ex dicta pup.substitu-
tione,ipso Matthæo postmodũ mortuo sine filiis masculis, in-
tegra & sine diminutione veniebat,& venit restituenda ipsi Ni
co.superstiti & superuiuenti d. Matthęo,quod manifestè dedu
citur,nam ipse Matthęus vnà cum Nic.fuit vocatus per ipsum
testatorem ad integram portionem d.Hiero.casu quo morere-
tur in pup.ætate, ut iam fuit mortuus, & demũ ipse Matthęus
fuit grauatus casu,quo moreretur sine filiis masculis,per fidei-
commissum restituere ipsi Nico.superuiuenti,qui per testatorẽ
per fideicõmissum fuit substitutus Matthæo casu,quo morere-
tur sine filiis, vnde ipse Matthęus moriẽs sine filiis post Hyer.
qui Matthæus, cui fuit substitutus simpliciter ipse Nic.supstes
tenebatur eidẽ Nico. superstiti restituere per fideicommissum,
nedum portionem ipsi Matthęo relictã per testatorem,sed etiã
oẽ illud quod ipse Matthęus pcepit & habuit ex portione d.
Hye.mortui in pup.ætate, cui ipse Matthæus vnà cũ Nico.suc-
cessit, per dictam pupillarem substitutionem vocatus ab ipso
testatore,ita est doc.Bar.in l. ita tñ.§.qui suspectã.ff.ad Trebe.

quàplurimis iuribus & rõnibus ab ipso corroborata, & quam
post alios sequitur ibi Alex.col.pe.in prin.ſm quã opinione m
ita consuluit Bal.in ɔs.79.casus talis,col.fi.in prin.vol.1.& ɔsi.
41.Flor.vol.2.& clarius ɔs.316.super p̃misso, vol. 5.& Corn.
ɔs.142.vs,vol.4.quæ conclu.corroborari põt ex his,quę statim
dicentur respectu portionis tangentis Io. Ant. ex his manifestè
patet,ꝙ integra portio,quæ tangebat Hier.debuit & debet per-
uenire ad Nic.filiũ testatoris,& eius successores,partim quia ip
se Nic.successit pupillariter pro medietate dicto Hiero.partim
quia alia medietas,in qua successit Matthæus,integrè uenit re-
nit restituenda per ipsum Matthæũ mortuũ sine filiis masculis
ipsi Nic.superstiti,ſm voluntatẽ testatoris, & decisiones prælle
gatas.Quantũ verò ad portionẽ hr̃ditatis paternæ tangentẽ ip-
sum Io.Ant.mortuũ in pubertate,certũ est, ꝙ illi morienti sine
filiis successere d.Matthæus & Nic.superstites,qui virtute fidei
commissi potuerunt succedere in totũ,excepta legitima debita
55 iure naturæ.In † qua potuerunt succedere ab intestato,cũ ipse
Io.Ant.maior 14.ann. & pubes non putuerit grauari in legiti-
ma d.l.qm̃ in prioribus, & d.l. omnimodo.C.de inoff.testa.cũ
sim.Trebellianica.n.nõ potuit deduci per ipsum Io.Ant.ut di-
cet̃ statim, dum tractabimus de portione relicta Matthæo,un-
de ipsi Io.Ant.mortuo ab intestato & sine filiis respectu legiti-
mæ iure naturæ uiriliter successere d. Matthæus & Nic.fratres
& proximiores,ut insti.de legit.agna.succ.& in auct.de hære. q̃
ab intest.cũ uulga.quò uerò ad restantẽ portionẽ,dempta legi-
tima ipsi Io.Ant.mortuo sine filiis,uiriliter successere ipsi Mat
thæus,& Nic.superstites uirtute fideicommissi facti a patre te-
56 statore,ut supradictum est,tñ † aduertendũ erit,ꝙ portio,quæ
peruenit ad Matthæũ uirtute dicti fideicommissi, per qđ suc-
cessit ipsi Io.Ant.mortuo sine filiis, integrè uenit restituenda p
ipsum Matthæũ & eius successores ipsi Nic. q̃ superuixit Mat-
thæo morienti sine filiis masculis, fuit enim ipse Matthæus p
testatorem tãquam superstes uocatus actiuè per fideicommis-
sum unà cũ Nico.ẽt superstite ad integram portionem dempta
tñ legitima d.Io.Ant. præmortui sine filiis, & demũ ipse Mat-
thæus tãquam præmoriens sine filiis masculis fuit grauatus de
restituendo ipsi Nic. superuiuẽti,& superstiti;ut patet plenè,&
clarè per uerba ipsius testamenti, in quibus testator uoluit sup
uiuentem filium succedere alteri præmorienti sine filiis mascu
lis,& demum deficiẽtibus omnibus uocauit fratrẽ, & eius de-
scendentes,& hoc ut bona conseruarent̃ in familia, unde cum
ipse Matthæus actiuè fuerit honoratus,& uocatus pri⁹ p fidei-
commissum ad portionem d. Io.Ant. & postmodũ simpliciter
fuit substitutus ipsi Matthæo præmoriẽti sine filiis masculis ip
* se Nic.superstes,resultat cõis*conclusio, ꝙ in hmõi restõne fi-
deicommissi faciẽda per ipsum Matthæum & eius successores
mortuum sine filiis masculis d.Nic.superuiuẽti & superexisten
ti,nedũ uenit illud,quod ipse Matthæus habuit ex sua propria
institutione,sed ẽt uenit alia portio, quæ tangebat ipsum Ioan.
Antonium præmortuum sine filiis ipsi Matthæo,ad quam por
tionem Ioan.Antonij ipse Matthæus unà cũ Nico.actiuè prius
fuit uocatus, & successiuè postmodum grauatus de restituẽdo
Nico.superuiuenti, & superstiti,casu quo ipse Matthæus p̃mo-
reret̃ sine filiis masculis,ut iam fuit prę mortuus,ɔclusio ista po
nitur per glo.Bar. & alios in l.si Titius,de lega.3.& clarius per
eundem Barto.in l.Scęuola,in fi.ff.ad Treb.& plenius p eundẽ
Bar.quem ibi sequuntur Alex.Soci.& alij scrib.in l.Marcellus.
§.quidam liberis.ff.ad Treb. max.col. pen.uer.quæro, id quod
deuenit ad aliquem, & ẽt in quæst.fi. ubi Bar. expresè uult, ꝙ
licet non sit testõr usus signo uniuersali, tñ hr̃ perinde ac si mẽ
57 tionem fecerit de portione. Quo † casu qñ præcedit legatũ,&
fideicommissum,& demum sequitur grauamen,omnia ueniũt
* restituenda,ut est in terminis nr̃is,&*cõiter doc.hoc tenent in
l.cum uirum.C.de fideicom.& in puncto tradit Rom. ɔsi. 18.
uisa,& bene facit tex.in l. Lucius.§.fin.ff.ad Treb.& quæ ponit
Bar.& Alex.& alii in l.hæredes mei.§.cum ita,in prin.eo.tit. q̃
ponit Alex.post alios in d.l.ita tñ.§. qui suspectam, & quæ uo-
luit Bal.consi. 94. punctus qõnis,uol. 2.& Corn.d.consi.142.
uol.4. Et nouissimè ita consuluit Dec.consi.81.in casu propo-
* sito,nu.2.uol.1.ubi dicit,hanc opi.esse*communem, & ab ea
non esse recedendum allegando pro ea consi.Alex.quibus stan
tibus,conclusio firma erit, ꝙ integra portio hæreditatis p̃rnæ,
quæ contingit d. Io. Ant.debebat & debet peruenire ad ipsum
Nico.superstitem,excepta medietate legitimę, quæ debebatur
ipsi

ipsi Io.Ant. & in qua non potuit grauari,ad quam ab intestato ipse Matthæus potuit succedere,vt s. deductū apparet, q̄ medietas legitimę quāta sit,dicet̄ statim.¶ Quantùm verò ad portionē hæreditatis paternæ tangentē ipsum Matthæum,certum erit,ꝙ integra veniebat,& venit restituenda ipsi Nic.qui superuixit d.Matthęo mortuo sine filiis masculis, dēpta solū legitima,in qua nō potuit grauari,vt supradictū est,& hoc virtute d. fideicōmissi,quod potuit a testatore fieri,& fuit &est validum, & seruari debet,vt supra conclusum est. Nō.n.ipse Matthæus, & eius descendentes pn̄t de dicto fideicōmisso detrahere Trebellianicā,stante prohibitione expressa ipsius testatoris, volētis
58 non posse detrahi, & † cōis * cōclusio est,ꝙ prohiberi possit, vt not.in d.l.Marcellus.ff.ad Trebel.& in l.iubemus.C.eo.tit. cū aliis adductis in d.c.si pr̄,& in d.l.centurio,& in d.l.cū pre-
59 cibus.Tn̄ † in casu nostro vr̄ istud reddi dubitabile,ex quo sumus in filiis primi gradus,& Bal. in hoc casu voluerit in d.l.iubemus,nō posse prohiberi,quē ibi sequitur Saly.rōnibus,de q. bus per eos,relatis per Alex.in d.l.Marcellus,in princ.quā opi. tenet Rom.ibi & consi.suo 206.licet de cōi,col.vlt.& Barb.in repet.in c.Raynutius,col.154.extra de testa.vbi plura ad id adducit,& Ias.in d.l.Marcellus,in princ.col.12.uer. nā istā cōem
* conclusionē,dicit hanc opi.esse * cōiter approbatam,& ꝙ eam tenet Pau. in d.l.iubemus,& Saly.in authē.sed cum testator.C. ad le.Fal.dicens ēt Alex.in hoc variasse,vt per eū,Dec.ēt consi. suo.81.in casu proposito,col.2. nu.3.vol.1. dicit hanc opi.esse
* magis * coēm,& habere maiorē æquitatē, & idē vr̄ firmare ꝯs. 218.in casu ad me transmisso,col.2.nu.4.& 5.& ꝯsi.269.consultus ab illustri,col.pen.nu.15. uol.2.& Moder.repeten. in l.
* nemo pōt,col.3.& seq.de leg.1.dicunt hanc esse magis*cōem, pro qua multa adducit do.Pau.Pic.in rep.l.in quartā.ff.ad legē Fal.car.antepen.& pen.dicens in puncto iuris hāc opi. esse ve-
* riorem,& magis * cōem,tn̄ Alexan. & Soc.in d.l.Marcellus,in prin. dicunt ēt in filiis primi gradus Trebellianicam posse prohiberi,adducentes Cum.in l.qui hære.§.cum filiæ.ff.de vulga. & pup.& in l.in fideicōmissaria.in prin.ff.ad Trebel.& Alexā. pro hac parte consuluit,consi.19.vol.5.& consi.67.volu.1. &
* consi.5.vol.3.vbi dicit hanc esse * cōmunem,& ēt sequit̄ Francis.de Cur.alia adducens consi.16.& Corn. consi.17.circa,volu.4.& consi.180.eo.volu.& Anto. Corse.in trac.de pote.reg.
* car.23.& duabus seq. dicit hanc esse * communem opini.pro qua multa adducit & r̄ndet ꝯriis,volēs ēt in filiis primi gradus Trebellianicam nedum posse prohiberi verbis expressis, sed ēt tacitè,ex cōiecturis,& do. Pau.Pic.in d.repeti.l.in quartā,dicit hanc opi.Alex.seruari in practica,& multi alii doct.adducti in
* dictis locis tenent hanc opi. dicentes hanc esse * cōem , vnde stante tanta varietate doc. peritissimus iudex poterit considera-
60 re , quæ opin.esset tenenda. Tamen † stante dicta varietate,& etiam concurrente expressa approbatione testamenti paterni, prohibentis Trebellianicam,facta per ipsos filios institutos,potissimè per ipsum Matthæum,ut s. dictum est,dici potest ꝙ in casu nr̄o non sit detrahenda,ſm ꝙ voluit Pet.de Ancha.consi. 51.plura sunt dubia,colu.4.uer.ego dico,vbi concludit,ꝙ hæres, qui approbauit testm̄ defuncti,non possit Trebellianicam detrahere: quia approbando vr̄ tale ius remittere,argu.eorum quæ no.in l.q Romæ.§.duo fratres.ff.de uer.obl.Et licet Fran. de Cur.d.consi.75.d.Lud.videat̄ hoc dictum Anch.impugnare,prout refert & sequitur Dec. consil.257.quæritur vol.2.tn̄ aduertendum est:quia ipsi non loquūtur,qn̄ pater ipse expressè prohibuit,ut est casus noster,ubi stante expressa prohibitione testatoris,& ꝓbatione ipsorum filiorum non vr̄,ꝙ possit detrahi:cum hæres approbando testm̄ nō possit ꝯ illud uenire.l. cū a matre C.de rei uend.& ꝑ Bar. in l.more.ff.de acqui.hære.
61 Et † maxi.quia si detraherent Trebellianicā, uenirēt ꝯ expressam voluntatem testatoris,& ꝯn̄r detrahendo incurrerent peccatum,quod de iure canonico nō est permittēdum, ut in puncto dicit d.Philip.Fran. in d.c.si pr̄,col.17.circa finē,& Iaso.in d.l.cum precibus.C.de impub.& ibi Mod.Perusi.& tanto magis stante d.varietate opinionum,quod ēt cōprobatur,nam testator ideo prohibuit Trebellianicam: ut bona conseruarentur in familia, per quam conseruationem bonorum prohibuit ta-
62 citè alienationē ipsorum.Conseruari † ēt non possent, si ipsorum alienatio non esset interdicta: ut no.in l.fi.C.de uerb. sig. & in l.Gallus.§.quidam rectè.ff.de lib.& posthu. & per Bar.& scrib.in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de uerb.ob.& plenè ꝑ oēs
63 maxi.repet.in l.filiusfam.§.diui.de lega.1.Ex†hoc resultat cōclusio, ꝙ stante dicta prohibitione alienationis bonorū testatoris,cessat detractio Trebellianicæ,ut hr̄ in auct.sed in ea.C. ad
64 leg.Fal.Quæ † licet loquat̄ in Falcidia,tn̄ locū habet ēt in Tre
* bellianica,ſm Bal.ibi,& * cōiter alios doc. & tenet Aret.consi. 37.col.ult.& Cor.consi.22.in hac consultatione,col.9. uol.4.
65 quæ declaranda ueniunt per ea , q̄ aliàs consului . Rursus † ex alio apertissimè ostenditur , ꝙ in casu nostro cessat detractio Trebellianicę,ex quo ipse Matth. & alii cohæredes nullum cōfecerunt inuentarium,quo casu, sicut nō pōt detrahi Falcidia, ut in §.si verò,in auth.de hæred.& Falc.& in auct.sed cū testator.C.eo.tit.pari modo ēt non detrahitur Trebellianica, & li-
* cet in hoc sint opin.doct.tn̄ ista est magis * cōis,ut dicit Anto. Corset.in d.trac.de potestate reg.car.25.col.3.& 4.uers.capio ſm,vbi ad id plura adducit,& clarius hoc firmat Cor.d.consi. 22.& 303.uol.1.& tenent repeten. in l. filium quem habentē, col.fi.C.fam.erc.& nouissimè Corn.idem firmat consi.168. in in hac consultatione,in tertio dubio,col.4.uol.4.& plures alij hanc opi.fuere secuti,relati per Dec.consi.236.non parua difficultas,col.4.num.5.uol. 2. ubi adducendo doc.tenentes hanc opi.& etiam alios tenentes ꝯriam,consulendo tenet hanc opi. vt Trebellianica non possit detrahi,qn̄ non est confectū inuen-
* tarium,dicēs eam esse magis * cōem,& ueriorem,pro qua plu-
66 res alij consuluere, quos ibi ipse citat . Et † ulterius colu.6.in prin.& uersi.1.& uer.non obstat,dicit hanc concl.ēt procedere in filijs primi gradus,qui possunt priuari Trebellianica per non confessionē inuentarij,reprobando opi.Guid. Pap.dicētis ꝯriū,quanto magis in casu nostro, in quo nedū fuit confectum inuentariū,quinimò ipsi filij,& hæredes expresè approbarunt testm̄ paternū,item ex alio: quia bona ipsius testatoris fuerunt prohibita alienari, item quia expresse Treb. fuit prohibita, in quo ultimo licet sint uariæ opi.ut s̄.tn̄ cōcurrentibus istis aliis qualitatibus,nulli erit dubiū,ꝙ detractatio Trebellianicæ non
67 erit fienda.Patet itaq; ex p̄dictis, ꝙ ipse Matthæ.potuit grauari onere fideicom.ꝙ solùm de bonis pater. deberet habere legitimam debitā iure naturæ, quæ solùm erit tertia pars eius partis,quam ipse Matthæus poterat consequi ab intestato: cū filij testatoris essent quatuor numero,ſm no.per gl. & doc.in l.Papinianus.§.quoniam.ff.de inoff.test.& per Pau. de Cast.in l.cū quęritur,& in l.parentibus.C.eo.tit.& per gl.& Sal.in q.æst.8.in auct.nouissima,eo.tit. & ibi Ias. col.15.in fi.& bene ꝑ Anto.de Butr.consi.mihi 40.in quæstione ista,prin.& per Cor. ꝯs.150. hāc,col.pe.uol.1.& consi.202.in litera P, uol.2. legitima ergo debita iure naturæ ipsi Matthæo & Io. Antonio est tertia pars eius,quod ab intestato poterant ꝯsequi,&(ut mihi in facto relatum est)bona omnia d. Andreæ testatoris , deducto ęre alieno publico & priuato, deductis legatis per eū relictis,& alijs omnibus oneribus solùm ascendebāt ad duca. 5200. qui diuisi in quatuor partes,ut erant quatuor filij, vnumquenque tangebat portio duca.1300. unde tertia istorum 1300. erit in duc.433.
68 & uno tertio.Et † huiusmodi portio tetigit ipsum d.Matthęū quam bene potuit transmittere ad Thomasinā eius filiam. l. si infanti.C.de iu.deli.l.quanquam.l.irritum.C.ad le.Fal. potuit ēt transmittere ad dictam Thomasinam eius filiam medietatē legitimæ,quæ sibi obuenerat ex successione per eum facta Ioā. Antonio eius fratri præmortuo, quæ medietas ascēdit ad duc. 216.& med. & sextā partē alterius duca. potuit ēt ad eandem Thomasinam trāsmittere medietatem dotis maternæ, quæ est duca.Dc.cum integra fuerit duc. 1200. ut in ultimo testamento d.Andreæ continetur,quod debet attendi ,& non primū reuocatum,ut per Bar.in l.cum quis decedens.§. Titia. de leg.3. Quibus omnibus computatis erit summa duc.1250.parū minus, & hanc quantitatē ipsa Thomasina habere debebat de bonis d.quōdam d.Andreæ, eius aui,tum cōsideratis dotib. eius auiæ,tum ēt considerata legitima quæ tangebat ipsum d. Matthęum,tum etiam considerata medietate legitimæ d.Io.Anto. ad quam successit ipse Matthæus , nam de reliquis bonis dicti do. Andreæ Matthęus ipse nihil potuit consequi, ut s. apertè ostensum est, & ꝯn̄r de illis nihil potuit transmittere ad ipsam Thomasinā eius filiam.l.nemo plus iuris.ff.de reg. iur.l.tradi-
69 tio.ff.de acqui.re.do.cum sim.¶ Verū † quia circa p̄dicta posset oriri difficultas, in quib. bonis dicti testatoris ipse Matthę. & successiuè ipsa Thomasina deberet cōsequi legitimam,& dicere posset, ꝙ eā uellet super dicta possessione de Lupia, quæ fuit

fuit d.testatoris,ideo vt veritas habeatur,aduertendũ est, nam
Bar.in l.suus quoq;,circa fi.ff.de hære.insti.dicit arbitrio boni
viri & iudicis hoc esse determinádũ,adducẽdo.l.tertiã. C. qñ,
& quib.quar.pars debe.& alias.ll.& Alex.in l.Marcellus, §.res
quæ,col.pen.ver.quid aũt in legitima,idẽ firmat adducẽdo plu
res decisio.vt ẽt tradit Alex.in l.in quartã,col.13.ff.ad leg.Fal.
& ibi latè repeten.& ponit Pau.de Ca. consi. 254.qm̃ col.fi.&
Aret.consi.156.diligẽter visis,col.fi.& Soc.ↄs.16.in causa, col.
4.& consi.76.viso testamento,vol.3. Dec.dicit hanc opin.esse
* cõem * in consi.suo 81.col.pen.nu.7.vol.1.& consi.286. non
parua,col.pen.nu.9.& seq.vol.2. & repeten. idem tenent in d.
auct.nouissima,in 10.quæst.principali,col.3.uer. ad secũdum.
70 Bene † verum,ꝙ Fran.Aret.in l.non amplius, §.fin.col.pen.in
fin.de leg.1.dicebat, ꝙ arbitriũ tale iudicis debet esse, vt legiti-
ma constituat in corporibus hæreditarijs, non aũt in pecunia,
nam in ea non põt constitui,nedũ per iudicẽ, sed nec ẽt per ip-
sum testatorẽ,ẜm Bar.in d.l.suus quoq; in fine, quod sequitur
Saly.& Pau.in l.scimus.§.repletionem, per illum text.C.de in-
off.testa.quod dictũ cõprobant repeten. ad id plura cumulan-
tes in d.l.in quartã,car.13.col.1. & tribus seq.ex quo dicto ip-
sa Thomasina, & successiuè eius hæredes possent dicere velle
legitimam,non in pecunia, sed in corporibus hæreditarijs, &
71 ↄñr super possessione de Lupia,quæ fuit testatoris. Tñ † obie-
ctio tollitur primò: qa posset procedere,qñ legitima nõ fuisset
acceptata in pecunia,sed postquã fuit acceptata per illum, qui
debebat illã recipere,satisfactũ fuit, ꝙ in pecunia constitueret,
in hmõi.n.materia illud est maximũ, ꝙ legitima põt cõstitui,
& in rebus corporalibus hæreditarijs,& ẽt in quantitate,si par
* tes in id concordant,ita Bar. & * cõiter alij in d.l.in quartam,
maxi.repeten.car.13.col.fi.& seq.& per Cor. consi.26.in hac,
col.3. & 4.vol.3. unde cum ipsa Thomasina semel acceptaue-
rit eam in quantitate,per hanc acceptationem bene potuit pe-
cunia constitui, & ↄ illud, quod semel voluit,ipsa uenire non
potest,regula quod semel placuit,de reg.iur.lib.6.minus & sui
hæredes,qui ab ea causam habent.l.cum a matre.C.de rei ven
72 di.& per Bar.in l.more.ff.de acqui.hær.Secundò † tollitur ob-
iectio,ut non procedat in filia fœmina, quæ pro dote succeden-
te loco legitimæ, bene poterit habere quantitatem, & sic talis
dos successiuè & legitima poterit filiæ fœminæ cõstitui in quã
titate,& pecunia,& talis ↄstitutio erit valida,perinde ac si fuis-
set constituta in corporibus hæreditariis, & hoc maxi.qñ filia
vel neptis,quæ dotẽ debebat recipere,illam constitutã in quan
titate acceptauit,ut est in terminis nr̃is,ista est in puncto Deci.
Pau. Pic. in repet.dictæ.l.in quartam,car.16.colũ.1. uer.consi
derabam tñ,quam comprobat lege, auctoritate & rõne, ut ibi
per eũ,& ẽt comprobari põt: quia dos succedit loco legitimæ,
* ẜm Bar.& * communiter scri.in l.Titio centum.§. Titio gene-
ro.ff.de condi.& demon. & per Pau.de Castr.in l.quoniam in
prioribus.C.de inoff.testam.cum aliis adductis per Dec.consi.
106.& pro tenui.vol.1. & ẽt quia dos cõstituta d.Thomasinæ
fuit competẽs, & excessit legitimam, quam debebat habere, &
consequi,cum dos fuerit duc.2050.& legitima esset duc.7050
& pro dote auiæ essent duc.600.vt suprà dictum est,& iõ con-
queri tanquam læsa non põt,ut infra dicetur, & ẽt, quia pr̃ seu
auus põt instituere filiam seu nepotem in dote, ẜm ꝙ dicit Ias.
plura ad id adducens in d.auct.nouissima,col.14.uersi.nunq d
autem filia,& tenent repet.ibidem quæst. 8. & 9.quod proce-
dit nedum in dote constituenda, vt per Bal.in l.si pater, col.3.
C.de instit.& subst.& melius per Bar.in d.l.Titio centũ.§. Ti-
* tio genero,& ibi scrib.* communiter eum sequuntur,vt plenè
dicunt Moder.Senen.& Papien.in rub.ff.solu.matri.& Petr.in
trac.de dote in prima parte,& hr̃ in aliis locis ibidẽ per eos al-
legatis.§ Tertium dubium principale vertitur, nam Thomasi-
na prædicta filia Matthæi annorũ sexdecim de anno 1479.fuit
tradita nuptui.d.Ioãni de Luschis accedente consensu suorum
proximiorum & attinentium,& ex latere matris,cui Thomasi-
næ iuxta tenorem testamenti d.Nicolai eius patrui, per dñam
Blancam relictam quondam dicti d.Nicolai,& tutricem suorũ
filiorum pupillorum fuit dos constituta in duc.2000.quam in
tegrè recepit, & vltra alios duc.l. quæ Thomasina agnoscendo
legatum prædictum sibi factum per eius patruum,de volunta-
te sui sponsi,& d.Gregorij de Luschis eius soceri tenuit se suffi
cienter,conuenienter & condecenter dotatã de bonis & hære-
ditate quondam sui patris,& dicti eius patrui, faciẽdo quieta-
tionem,finem,& remissionem de omni & toto eo,quod sibi,&
hæredibus suis quõcunq; spectare posset,de bonis & hæredita
te dictorum quondã Matthæi,& Nicolai, ẽt habendo respectũ
ad assertã donationẽ factam Matthæo eius patri per d. Andreã
de duca.3000.& de datione in solutum & consignatione dictę
possessionis de Lupia de dictis duc.3000.& ẽt remittendo par-
tem dotis auiæ,quã consequi poterat Matthæus eius pater,quę
oĩa fecit & promisit in solennissima forma cum iuramento &
pœna obligando se,suos hæredes & successores prædicta oĩa ob
seruare & non ↄuenire &c. ut latius est videre in dicto instr̃o,
quibus ita peractis oritur difficultas, an valuerit & tenuerit di-
cta renunciatio & quietatio,remissio,& alia,de quibus in dicto
instr̃o,& an Ioseph filius & hæres d. Thomasinæ possit ↄ illam
73 venire.In † qua difficultate ↄclusio uera est,ꝙ talis renũciatio,
& oĩa alia gesta per ipsam Thomasinã, quæ fuere uallata iura-
mento per eã præstito, fuerunt & sunt valida & firma,per tex.
in c.quamuis,de pact.lib.6.ubi filia quæ contenta dote renun-
ciauit hæreditati pr̃næ cũ iuramento cogitur oĩno obseruare
iuramentũ,& renunciationẽ,& non põt ↄuenire,nec petere ab
solutionẽ a iur̃o,ẜm ꝙ dicit Gem.& Phil.Fran.Pet.de Anchar.
post Archi.& Io.An.in d.c.quamuis,& repet.ibi hoc plenè exa
minãtes,quã ↄclu.tenet Ang.in l.si quis pro eo.uer. item adde.
ff.de fideiuss.& Alex.consi.42.super præmisso, colũ.pen.uol.1.
uolens ꝙ etiam si sentiret læsionem,adhuc non posset ↄuenire,
& idem Alex.ↄs.221.uisa facti narrõne,col.2.in fi.uol.2.& cõs.
53 uisis & cõsideratis,col.7.& 8.uol.3. & plenissimè per Fran.
de Cur.consi.43.super contingentia,cũ aliis cumulatis ꝑ Deci.
consi.181.satis nota est,col.2.uol. 1. & consi.89. viso puncto,
col.fi.ubi plures alias adducit decis. & habetur per Alex.& Ias.
74 post alios scrib.in l.pactum dotali.C.de colla. Quæ conclusio
eo magis procedit in terminis nostris:quia ipsa Thomasina nõ
fuit enormissimè,sed nec enormiter,imò nec in aliquo læsa, &
ideo modo aliquo ipsa, nec hęredes sui possunt ↄuenire,quini-
mò si fuisset in aliquo læsa,& læsio non esset ultra dimidiã ad-
huc ↄuenire non posset, cum excludatur ex proprio ↄctu, quo
casu enormis læsio iudicari debet,quæ excedit dimidiam iustæ
ęstimationis,ẜm Bar.in l.si societatem.§.arbitrorum, col.8.ff.
pro soc.cum aliis adductis per Deci. in d.consi.181. col.2.nu.
5.& iõ nullo ex capite ipsa Thomasina poterat venire ↄ ea,q̃ ip
sa fecit,prout non ↄuenit toto tp̃e quo vixit sciens se non posse
75 ↄuenire. Eodem † modo ipsa Thomasina mortua, do.Ioseph
eius filius & hęres ↄuenire non põt,nam ipse venit non ex per
sona sua,sed ex persona Thomasinæ eius matris,quæ fuit dota-
ta,& mortua post mortẽ aui,& patris sui, quo casu renũciatio
facta per filiam morientem post illum,cuius hæreditati renun
ciat,debet attendi,& obligat filium renunciantis taliter,ꝙ ipse
* filius ↄ talem renunciationem uenire non potest, hæc est*com
munis conclusio omnium in d.l.pactum dotali.vbi Bal.& Ale.
colũ.3. hoc dicunt, comprobando iuribus & rationibus,& se-
quuntur Moder.Pap.& ibi omnes scrib.& per Bal. in l.fi.C.de
pac.col.4. uer. sed hic incidenter,& plenè hr̃ per Imol.Pau.de
Cast.& Aret. in l.qui superstiti.ff.de acqui.hær.quę opinio bñ
comprobatur per Dec. d. cons.81. ubi probat iuribus,rõnibus
& authoritatibus,nepotem ex filia non posse uenire ↄ renũcia-
tionem factam per matrem max. morientem postquã fuit do
tata,& post illũ,cuius hæreditati renunciauit, siue uelit uenire
ex persona sua: quia nõ potest,siue ex persona matris,cuius est
76 hæres,quod etiã minus potest,ut ibi per eum.¶Nec†prædictis
habet obstare,si dicatur,ea procedere,qñ ipsa Thomasina non
fuisset enormissimè læsa, uerùm quia apparet nedum enormi-
ter,sed enormissimè(vt Ioseph asserit)læsa,nedũ ultra dimidiã,
sed longè plus,& ideo ipsa,& eius hæredes possunt uenire ↄ ta
lem renunciationem,etiã iuramento uallatam,ut ↄsuluit Pau.
de Cast.consi.129.licet ista domina Lisa,col.3.& per Bald.no-
uell.in trac.de dote, in 6. par. car. 32. & quod uoluit Paul.de
Cast.in l.fi.§.idem quæsiit.ff.de cond.indeb.& Soc.in sim.cõs.
214 in causa Onophrij,colum.4.uol.2.cum aliis adductis per
Dec. qui nouissimè ita consuluit consi. 180. uisa renunciatio-
ne,uol.1.,ꝑcederet enim obiectio, quando Thomasina ipsa ex
tali donatione,& subsequenter renunciatione fuisset enormis-
simè lęsa, tñ in casu nostro nedum non fuit enormissimè, nec
enormiter læsa,quinimò nec ĩ minimo,sed,qđ plus est,ipsa fuit
multum lucrata per talem donationem & legatum factum per
77 d.Nic.Ostenditur † clarè,nam mulier competenter dotata po
test

test dici consideratis cōditionibus & moribus patriæ, vt no. in
auct. res quæ. C. comm. de leg. & fideic. & p Bal. nouel. in d. tra
cta. de do. in 6. parte prin. priuilegio. 15. & per Soc. consi. 57. in
causa restōnis, col. 8. num. 30. & per Dec. consi. 276. col. 3. & 4.
vol. 2. & consi. 26. & diligenter pro tenui, col. 2. & 3. vol. 1. &
attenta consuetudine, & moribus ciuitatis Vincentiæ tpe, quo
ipsa Thomasina fuit dotata, dos data duc. 2000. nedū fuit com
78 petens & congrua, sed imò excessiua. Secundò, † competenter
dotata pōt dici illa, quæ habet dotē ascendentē ad legitimam,
quo dato dos sua dicitur congrua, fm Alex. adducentē alias de
cis. cons. 69. super 1. dubio, col. 1. uol. 1. & ɔſ. 7. visis, col. 3. uol.
2. & consi. 83. viso statuto, vol. 4. & per Fran. de Cur. consil. 27.
mag. vir. in 4. dub. & consi. 38. statuto, & cōsi. 73. super memo-
rata, car. 8. uersi. 8. principaliter, & per Bal. nouel. in trac. in 6.
par. car. 31. & per Soci. ɔſi. 182. licet filia, col. 1. & per Cor. cōsi.
197. circa primum, col. 3. volū. 1. cum aliis cumulatis per Dec.
in d. consi. 180. col. 2. in 2. nu. & consil. 181. circa prin. & cōsi.
26. & diligenter pro tenui, col. 2. & consi. 106. & pro tenui, nu.
3. vol. 1. & in d. ɔſ. 276. nu. 2. vol. 2. legitima aūt, quæ de bonis
d. Andreæ tangebat Matthæum eius filium, & patrem d. Tho-
masinæ, & medietas legitimæ tangentis Io. Anto. quā ipse Mat-
thæus fuit consecutus ex successione ad dictum Io. Ant. ambæ
ascendunt ad summā duca. 650. vt s̄. dictum est, pariter & dos
auiæ, q̄ pro medietate pertinebat ad ipsum Matthæū ex succes
sione materna erat in duc. 600. ɔñr dos prædicta pro medieta-
te, & integra legitima Matthæi, & medietas legitimæ Io. Anto.
quæsita Matthæo faciunt summā duc. 1250. quam quantitatē
ipsa Thomasina poterat habere & consequi ex tota & integra
79 hæreditate sui aui, & auiæ & Matthæi sui patris. Nico. † enim
patruus nō tenebatur eam dotare, vt per Alex. & reliq. scrib. in
l. 1. ff. solu. matr. & cum ipsa Thomasina habuerit in dotem ex
legato dicti d. Nic. 1250. manifestè apparet, ꝙ nō fuit læsa, nec
enormissimè, nec enormiter, nec in minimo, q̄nimò vltra om-
ne illud, quod consequi poterat ex causis, & successionibus prę
dictis ex dicto legato & donatione lucrata fuit duc. 800. vnde
80 quæ sit læsio considerari potest. Tertiò † dos congrua, & com-
petens dicitur attentis facultatibus aui seu patris, seu tpe quo
moriuntur, seu tpe quo filia dotatur, ut not. in l. cum post. §. ge-
ner. & in l. quæro. ff. de iu. dot. ubi Bar. & alij, & ī l. si filiæ, de le
ga. 3. & per Soc. in d. consi. 57. nu. 25. vol. 4. & per Dec. d. consi.
276. col. pen. & fin. vol. 2. consideratis autem facultatib. & bo-
nis d. Andreæ testatoris tpe, quo mortuus fuit, & ēt facultatib.
d. Matthæi tpe, quo mortuus fuit, & ēt tempore, quo ipsa Tho-
masina fuit dotata, deducto ære alieno pub. & priuato, & dedu
ctis legatis dictorum bonorum, valor erat in duc. 5200. de qui
bus ad ipsum Matthæum, & successiuè ad ipsam Thomasinā,
& pro legitima debita ipsi Matthæo, & pro medietate legitimę
d. Io. Ant. quęsita eidē Matthæo, & pro medietate dotis mater
næ solùm peruenire debebāt duc. 1250. vt s̄. dictū est, vñ hoc
considerato, ex tali dotatione nō apparet lesio, quinimò lucrū,
& acq̄sitio, & ꝙ ipsa Thomasina ex ea facta fuit locupletior &
non deterior. Et quia ipse Ioseph facit principale fundamentū
super possessione de Lupia, quæ in præsentiarum reperitur va-
loris duc. 20000. & plus, quæ possessio integra debebat specta-
re ad ipsam Thomasinam propter donationem duca. 3000. fa-
ctam per d. Andream eidem Matthęo, & propter consignatio-
nem, & dationem in solutum factum dicto Mattheo pro dictis
duc. 3000. quib. stantib. læsio enormissima ostenditur. Aduer-
tendum est: nam talis obiectio & consideratio nihil est, ex quo
asserta donatio, & successiuè consignatio, & datio in solutū di-
ctæ possessionis fuit & est inualida, nulla, nulli⁹ roboris, & effi-
caciæ, & perinde ac si facta nō fuisset, & ex ea ipsa Thomasina
& successiuè Ioseph eius filius non potest in minimo se iuuare
vt fuit plenissimè & sufficienter ostensum. s̄. in 1. dub. Præte-
81 reà † valor & æstimatio dictæ possessionis de Lupia non venit
ɔsiderandus tpe p̄senti, sed debet considerari tpe, quo mortuus
fuit d. Andreas & Matthæus pater Thomasinæ, uel ad pei⁹, qđ
non est admittendum, cōsiderari debet tpe, quo ipsa Thomasi-
na fuit dotata, quibus tēporibus dicta possessio erat sterilis, pa-
ludosa, inculta, buschiua, & ruinata a torrente astici, & solùm
erat camporum 1200. & temporibus prædictis quilibet cāpus
ascendebat ad summam duc. sex. & consequenter dicta posses-
* sio prædictis temporibus fm * cōem æstimationem & valorē
valebat duc. 7200. uel circa, qui valor attendi debet, iuxta not.
per Alex. Bar. & alios in l. precia rerum. ff. ad leg. Fal. & p can. in
c. cum causa, extra de testi. & licet post mortē d. Andr. & Mat-
thæi, & postquā ipsa Thomasina fuit dotata, dicta possessio de
Lupia ingenio, vigilia, industria ac expensis maximis & labore
magni. d. Matthæi moderni sit valde meliorata, ampliata, facta
fertilis, salubris, & optima, & pp prædicta in p̄sentiarū sit valo-
ris duc. 20000. & plus, iste valor p̄sentis tpis non debet attēdi,
vt fm presentē valorem ipsa Thomasina dicatur esse lęsa, & in-
82 competenter dotata. Ex † quo circa istud solùm attenditur va
lor rerū, qui cōiter erat tpe mortis patris, seu aui, sed ad peius
tpe, quo fuit dotata, augmētum. n. quod post dotationē superue
nit, non debet attendi, ita Bal. col. pen. uer. modò quæro, & ibi
Pau. de Cast. col. 3. uer. quod autē dixi, in auct. res quæ. C. com.
de leg. & faciunt in argu. not. in l. de fideicommisso. C. de tran-
sact. & per Bal. in l. pactum dotali, in 6. oppo. C. de colla. & quę
in materia nostra adducit Dec. in d. cons. 276. in prin. vol. 2. &
quę ponit do. meus Soc. consi. 30. in causa dnę Agnetis, col. 2.
nu. 9. uol. 4. ubi dicit dotē congruam considerari fm valorem
bonorum, qui erat tpe mortis patris, uel ad peius tempore do-
83 tationis. Quæ † conclusio suadetur ex his, quæ dicit Alex. post
alios in d. l. precia rerum, col. 2. in fine uolens, ualorem & ęsti-
mationem debere considerari tēpore, quo fit contractus, & nō
postmodum tēpore, quo res fuit meliorata, & in terminis hoc
probatur ex his, quæ volunt doc. post gl. primam per illū text.
adducentē alias. ll. in d. c. cum causa, de testi. ubi omnes cōclu-
dunt, ualorem debere cōsiderari tempore ɔ̄ctus, & ibi pulchrè
tangit Are. quod etiam comprobatur per tex. in c. cum dilecti,
extra de empt. & uend. in uer. tunc ualētem, & ibi gl. & omnes
scrib. allegantes iura concordantia, disponentia valorem rei do
bere considerari tempore ɔ̄ctus, & non post meliorationem fa
ctam, quæ ēt suadētur ex his, quę dicunt doc. in l. 2. C. de resc.
uen. ubi deceptio ultra dimidiam debet cōsiderari pręcisè fm
valorem tpe ɔ̄ctus, & non fm ualorem, qui creuit post ɔ̄ctū, p
tex. in l. habitis, in prin. ff. de peric. & com. rei uen. & rō est: q̄a
uerus ualor rei debet inspici tempore ɔ̄ctus & nō postea, licet
84 ualor postea creuisset. l. 3. §. diui. ff. de iur. fis. Et † ideo Rom. in
l. si quis cum aliter. ff. de uerb. obl. dicebat, ꝙ si post ɔ̄ctū inue-
niatur thesaurus in re, super qua fuit ɔ̄ctum, ex hoc non potest
ɔ̄ctus rescindi, ut p Ias. in fi. in l. 1. C. de iure emphy. col. mihi
20. uer. in fi. gl. dicit, ꝙ omne augmētū, ad qđ ēt plura adducit
85 Soc. consi. 48. uiso instrumento, uolu. 4. Et † fortius prędicta
comprobantur per text. in ca. ad aures, extra de reb. eccle. non
alien. & ibi bona gl. ī fine, ubi hr̄, ꝙ si res ecclesiæ sterilis est da-
ta in emphyteusim, licet postmodū sit meliorata cultura & in
dustria recipien. non potest ab eo auferri, ex quo considerat va-
lor dictę rei tempore, quo fuit data, & non tpe, quo postmodū
fuit meliorata, taliter ꝙ fm Bart. in l. quicunq;. la 2. C. de om.
ag. deser. lib. 11. dicta res sterilis facta fertilis per accipientē de-
bet perpetuò remanere penès illum, nec ab eo pōt auferri, & li
cet Ias. in trac. de iure emph. col. mihi 91. uer. unum tñ casum
in hoc adducat opiniones ꝓ & ɔ̄, tñ Barb. in d. c. ad aures, hoc
86 expresè tenet. Possunt † ēt prædicta comprobari per text. in l.
fi. C. de om. ag. deser. lib. 11. & quę dicit Barto. Ang. & Luc. de
Pen. & bene facit tex. in l. 2. C. de præd. nauic. lib. 11. & q̄ hñr
per Bar. & alios in l. cognouimus. C. de manci. & col. patrimo.
lib. 11. Meliorationes enim factæ per recipientē post ɔtractum
cedunt commodo meliorātis, & nō augent precium dictę rei
quod solùm uenit considerandum tpe, quo ɔ̄ctus fit, ut s̄. vnde
valor dictæ possessionis de Lupia respectu dictæ Thomasinæ,
& Ioseph eius filii solùm uenit cōsiderandus tpe mortis d. An-
dreę, & do. Matthæi, & ad peius tpe, quo ipsa Thomasina fuit
dotata, nō autem debet considerari in isto tempore, quo dicta
possessio fuit facta maioris ualoris, & p̄ciosior, fertilis, & opti-
ma ingenio, industria, expensis, labore, & uigilia dicti Magnifi.
Matthæi moderni, qui eam in quadruplū meliorauit, quæ me-
lioramenta cedunt lucro suo, & non dictæ Thomasinę, & Io-
seph, vt s̄. probatum est, ad quæ ēt faciunt dicta & cumulata
per Iaso. post alios in d. trac. de iure emphy. col. mihi 34. & tri-
bus seq. & col. 115. & seq. ¶ Verùm quia posset ex aduerso dici
superius dicta procedere de iure communi, non autem attēta
dispositione statuti ciuitatis Vincentiæ positi sub rubr. de bon.
pub. non alie. quod statutum dat certam formam in ɔ̄ctibus &
alienationibus ac quietationibus faciēdis per minores, quę in
casu nostro minimè apparet seruata, & iō vr̄ virtute d. statuti,

ꝙ omnia

ꝙ omne illud, quod gessit, & fecit ipsa Thomasina fuerit ipso iure nullum & inualidũ. l. cũ hi. §. prætor ait. ff. de transac. & plenè per cano. maxi. Fely. in ca. cum dilecta, extra de rescrip.
87 Adhuc † tñ dicit, oĩa superius dicta habere locũ dicto asserto
88 statuto nõ obstante ex pluribus. Et † 1. quia oĩa gesta per ipsã dñam Thomasinam fuerunt iurõ firmata, qđ iuramentum inducit, vt solennitates aliàs requisitæ nõ habent vitiare actum iuratum, esto ꝙ non interuenerit, vt dicit gl. & oẽs scriben. in auth. sacrã puberum. C. si aduer. vendi. & plenè per doc. in corpore vnde sumitur. d. auth. statuta. n. requirentia certas solennitates in ꝯctibus, seu aliis actibus gerendis, non cõprehendũt ꝯctus seu actus iuratos ẜm Bartoli ꝯsilium, qõ, dicit statutum, & est gl. & ibi latè scrib. in c. cum nõ deceat, de elect. lib. 6. & ponit Ang. in l. 1. §. quæ onerandæ. ff. quar. rer. act. Abb. Imo. & alij scrib. in c. cũ contingat, extra de iureiuran. & per Soci.
89 consi. pen. col. 3. nu. 10. & 11. vol. 4. Nec † dicatur, prædicta esse vera, nisi statutũ expresè etiã tolleret iuramentũ, vt ꝓpriè est in casu nostro, ubi d. statutũ Vincentię tollit & annulat iuramentũ. Nam aduertendũ est, quòd dictũ statutũ apparet cõditum a laicis, nec confirmatum est a sede apostolica, & ideo
* succedit * cõis, & uera conclusio uolens, ꝙ laici quicunq; sint maiores siue minores non possunt modo aliquo per statutum obuiare iurõ, nec illud tollere uel infringere ꝯctum seu actũ iuratũ, doct. est Imo. in c. 2. extra de regular. de qua plenè per Alex. ꝯs. 59. Super præmisso themate, vol. 1. quod latius prosequitur & firmat Fran. de Cur. consi. 43. super contingentia facti, col. 7. circa prin. vbi dicit, hanc sñiam esse verã, & idem tenet in consi. 65. super præmissa narratione, colu. 19. ubi dicit
* cõem * conclus. esse, statuta & constitutiones non posse infringere conuentionem iuratam, adducit consi. Per. de Anch. Ale. & aliorũ, & hr̃ per Corn. consi. 279. visa donatione, col. 1. vol. 1. & idem firmat d. Ant. Abb. Imo. & alij scrib. in d. c. cũ cõtin
90 gat, & Pau. de Cast. in d. auth. sacramenta pub. Et † licet Bart. ibi & in l. cũctos populos. C. de sum. Trini. & fi. catho. & in l. omnes populi. ff. de iusti. & iu. distinguat & limitet superi⁹ di-
* cta, tñ * communis sententia est contra Bart. vt plenissimè dicit Ias. post alios in d. auth. sacramenta pub. col. 13. & sequẽ. & repet. in d. l. omnes populi, colum. 1. uersi. 12. conclusio, & eo max. in casu nostro, in quo statutum non potest inducere cãm peccati, quinimò induceret peccatũ: quia esset deuenire ꝯ veritatem, vt patet ex superius dictis, vnde statutum & ꝯstitutio laicorum concernens conuentionẽ iuratam non debet attendi, nec est valida, ut etiam consuluit Corn. consi. 135. visis articulis, col. 2. vol. 1. nec obstat, ꝙ assertum statutũ præsumat in tali ꝯctu dolum seu fraudẽ, vt distinguebat Bar. qm̃ hęc differentia est verbalis non realis, & ideo nõ põt tollere iuramen-
* tum, vt dicit expresè Ias. in loco præallegato volẽs dist. Barto. esse * cõiter damnatam, & tanto magis in casu nr̃o, vbi expressè apparet, nullum dolum nec fraudẽ interuenisse, nec ipsam Thomasinam fuisse deceptam, nec in aliquo læsam, quinimò ex tali conuentione, & acceptatione legati sibi relicti per d. Nicolaum fuisse effectam locupletiorem, vt s̃. dictum est, vnde cũ habeat probatio veritatis, per quam cessat omnis suspicio doli & fraudis, debemus ipsam attendere, & nõ pręsumptionẽ statuti, & ꝯñr dicere conuentionẽ iuratã ualere, & tenere non
91 obstante asserto statuto. Licet † .n. statutum præsumat dolũ, & fraudem, tñ quia in ꝯrium habemus veram probationẽ, attendere debemus veritatem, & nõ præsumptionem, vt in simili dicimus, ꝙ res iudicata habet p̃sumptionẽ pro se. c. cũ inter, ex de re iu. & tñ si fuit recepta ꝓbatio in ꝯriũ, attẽdimus ꝓbationẽ, & nõ p̃sumptionem ẜm In. in c. qa pleriq;, de im. ecc. & in c. cum Bertoldus, de re iu. & in c. fraternitatis, de frig. & malef. & in c. cũ dilecta, de resc. & plenè p Abb. & alios in c. qm̃ ꝯ, col. 14. uer. sed dubium est, nu. 20. de prob. vbi multa ad id adducunt, & per Alex. in l. à diuo Pio. §. si pignora. ff. de re iud. & per Fely. in c. quanto, de præsumpt. ad quod ẽt faciunt, quæ ponit Ias. in l. patre furioso, ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. & q̃ ponunt Moder. & repet. in l. nemo põt, de leg. 1. dũ examinant
92 illam clausulam, omnia & singula esse vera. Secundò, † assertũ statutum non obstat ex alio, nam loquitur de bonis puberum nõ alienandis, & est stricti iuris, & strictissimè debet intelligi. l. quicquid astringendæ. ff. de uerbo. obl. l. 3. §. hæc uerba. ff. de neg. gest. & max. quia est correctiuum iuris * communis, argumento, l. si præses, & l. interpretatione. ff. de pęn. & c. statutum
93 in prin. de elec. lib. 6. Et † ideo ad alios casus in d. statuto non comprehensos non debet extendi, ẽt si vigeret eadẽ rõ, ad hoc ut minus corrigatur ius cõe. l. fi. §. in computatione, & ibi latè Alex. C. de iur. delib. & in sim. statuto ita consuluit Cor. consi.
94 121. vr̃ vol. 3. Quibus † stantibus non debet statutũ comprehendere casum nostrũ, ubi ipsa Thomasina agnouit legatum sibi relictũ, per quod conditionẽ suã fecit meliorem, vt s̃. deductum est, & declarauit se contentam uelle legitimã patris, & medietatẽ legitimæ Io. Antonij tangentis patrẽ, & medietatem dotis auiæ in quantitate, & in dictis duc. 2000. quæ declaratio a d. statuto non est prohibita, nec in eo continet̃, & licet renunciauerit hæreditati paternæ vel auitæ, talis renunciatio nullum attulit sibi p̃iudicium, quinimò attulit cõmodũ, ut s̃. dixi, & cum declaret se legatum agnouisse, & uelle legitimã & successionẽ patris in quantitate, licet renũciauerit iuribus suis in dictis hæreditatibus, & bonis, fecit ita renunciãdo illud, ad quod de iure tenebatur, nam dotatæ renunciare debent d. l. pactum dotali, & ẽt attentis statutis Vincentiæ: vnde cum fecerit illud, ad quod tenebatur, statutum prædictum nõ cõprehẽdit casum præsentẽ, cum de eo nõ loquat̃, quod comprobari põt ex his, quæ not. Pau. de Cast. & Alex. in l. ait prætor. §. si minor. ff. de iu. iur. & p gl. & alios in l. 1. & 2. C. si aduer. cre. per locũ a speciali, unde cũ statutũ non loquat̃ de ea, quæ agnouit legatũ, nec de ea quæ declarat, & se obligat ad illud, ad quod de iure tenetur, casus iste tanquã non comprehensus remanet decidendus ẜm ius cõe, in quo dicendũ est, ut suprà. Nec dicat̃, ꝙ ista Thomasina habebat ius ad dictã possessionem de Lupia uirtute donationis & legitimæ paternæ &c. quia ista sublata
95 sunt suprà in 1. & 2. dubio. Tertiò † tollitur statutum: eo qm̃ postquam ipsa Thomasina agnouit legatum, & fecit dictã conuentionẽ, renunciationẽ, finem, & quietationẽ fuit effecta maior 25. ann. & post dictũ tp̃s superuixit nedum quinquennio sed longè plus, quo stante cursus dicti quinquennij induxit ratihabitionem, & ualiditatẽ oĩum illorum, quæ ipsa gesserat in minori ętate, esto ꝙ ab initio non ualuissent ea rõne: quia non seruata solennitas & forma d. statuti, nam nõ obstante defectu formæ, & solennitatis nõ seruatæ dictus cursus quinquennij ualidauit oĩa, & induxit ratihabitionem oĩum per eam gestorum, ita Azo in sum. in tit. si mi. fac. ma. & ibi Bart. dicens hoc esse menti tenendũ, & Alex. ibi per illa iura comprobat in addit. & probatur p rub. illius tituli iuncta. l. fi. iux. nota. in l. 1. ff.
96 si cer. pet. Et † iõ Bal. in l. 1. in 1. not. in d. tit. si mi. fac. ma. dicebat, ꝙ per ratificationẽ, quæ inducitur per cursum dicti quinquennij, purgatur & tollitur oĩs defectus solennitatis omissę, quæ in aliquo actu requirebat̃, & in l. fi. in 1. not. eo. tit. ubi est tex. clarus pro hac conclu. ipse Bald. dicit, ꝙ tacitus consensus inductus cursu quinquennij inducit ratihabitionẽ & cõfirmationẽ ꝯctus celebrati a minore sine forma, & solennitate requisita, & sine decreto uolens tp̃s prædictum idem operari, quod iudicis decretũ cum forma & solẽnitate adhibita, uolens etiã idẽ esse de silentio hæredis minoris, qui contraxit, quod com-
* muniter * sequuntur ibi Albe. Saly. & alij scrib. quanto magis in casu nr̃o, ubi nedũ cucurrit qnquenniũ, postquã ipsa Thomasina fuit effecta maior 25. ann. sed ẽt tp̃s longissimũ, p quã longissimam præscriptionẽ, etiam & quartò tollitur disposi-
97 tio d. statuti, ut plenè dicetur inferius. Quintò, † statutum tollitur, nam debet intelligi, qñ contractus, & actus gestus per minorem esset inutilis, seu damnosus minori, ut tunc non ualeat propter formã omissam, & solennitatem statuti non seruatam secus autẽ est, si contractus, & actus gestus tenderet ad utilitatem minoris: quia tunc ualet etiam forma statuti non seruata ita Bal. per illum tex, in l. neq;. C. de contrahen. & com. stip. & Ang. in l. 2. post gl. ibi. ff. de accepti. & Io. de Plat. inst. de auc. tu
98 to. in prin. quæ conclu. bene comprobatur in sim. Nã † licet prodigus non possit obligari. l. Iulianus. ff. de cur. fu. l. is cui bonis. ff. de uerb. ob. hoc intelligitur, quãdo hoc tendebat ad sui damnũ, secus si ad sui utilitatem, ita Roma. in d. l. is cui bonis,
99 per glo. in d. l. 2. ff. de accepti. Item † habemus, ꝙ res ecclesiæ nõ possunt alienari sine debitis solennitatibus, de quibus in c. fine 12. quæst. 2. & in auth. hoc ius porrectum. C. de sacrosan. eccle. tñ si alienatio tendit in utilitatem ecclesiæ, ualebit, ẽt si solennitates non interuenerint, ita Bald. in l. contra iuris. ff. de pac. & in l. cũ hi. §. eam. ff. de transa. & in l. quicunq;. C. de bo.
100 quæ libe. Item † habemus, ꝙ licet monaci debeant esse in iudicio

dicio cum consensu superioris c.cām quæ,extra de re iud.tñ si egerunt sine consensu,& reportauerunt sñiam in eorum fauo
* rem,iudiciū valebit,ita magis * cōiter concludunt doc.in d.c. cām quæ,argumento.l.non eo minus.C. de procu. & facit gl. & ibi Bar.& scrib.in l.si tutor.C.ex qui.cau.in integ.rest. non
101 est necess. Item† habemus,ꝙ licet ꝯctus de rebus ecclesiæ ea vacante celebratus nō valeat, c.si quæ,de reb.12.q.2.tñ si ten dit in vtilitatē ecclesiæ, eps postea creatus poterit eum hr̄e ra-
102 tum,ita gl.in c.1.ne sede vacan.Item † habemus,ꝙ licet sñia lata absente aduocato fisci non valeat.l.fi.C.de aduo.fis.cū si. tñ si fertur in fauorē fisci, ēt aduocato absente ualebit, ita Io. And.& Abb.in c.1.ut li.non ꝯtest. & est gl.in l.non intelligit.
103 §. diuus.ff.de iu. fis. Item † habemus,ꝙ licet transactio non possit fieri per procuratorē nō habentem speciale mandatū.l. mandato.ff.de procu. l.transactionis. C. de transac. c. qui ad agendum,de procu.lib. 6. tñ si tendit ad commodū dñi vale-bit,ita gl.in l.nulli,ubi Bar.ff.de transact.& Abb.in c.cōtingit
104 de transac.Itē † facit, nam licet non possit transigi super alimentis incōsulto prætore.l.cū hi.ff.de transa.tñ si fit,& in me liorē ꝯditionē alimentandi valebit d.l.cum hi.§. eam,ita in ca su nr̄o:cū hmōi acceptatio legati facta per Thomasinā & renunciatio,& remissio tenderent in euidentē ipsius vtilitatem, vt supra dictū est,valebit,& tenebit, esto ꝙ non sit seruata forma statuti,quod non cōprehendit præsentē casum, qñ minor
105 ꝯhit,& ꝯctus tendit in sui vtilitatē. Et † tantò magis prædicta procedūt: quia ipsa Thomasina ꝯxit cum d.Blanca matre, & tutrice ipsius magnifici d.Matthei moderni,in qua nulla ca debat suspicio,quo casu statutum dans certā formam in ꝯhen do,uel actum faciendo,non habet locū, qñ fit actus cum persona,in qua cessat suspicio, ita Bal.in d.l.pactū. C. de colla.& Alex.multa adducēs consi.29.vol. 3. Sextò, tollitur obiectio ex verbis dicti statuti ibi, saluo ꝙ mulieres, vbi disponitur, ꝙ minores mulieres possunt suis ꝓpinquis facere finē & remissionem,ēt nō seruata forma d.statuti, qñ cum illis non essent successuræ ab ītestato,sed certū est, ꝙ ipsa Thomasina nō erat successura ab intestato cum filiis dictæ d.Blācę, quibus remissionem & finē fecit,siue consideremus successionē d.Andreæ aui,a qua ipsa pęnitus excludebatur, siue consideremus successionē d.Matthæi eius patris,ad quam ipsa in solidum admitte bat.Nec dicat̃ ꝙ d.uer.saluo &c.intelligi debeat ſm aliud sta-
106 tutū sub rub.de testa.& vlti. volun.ad quod se refert.Nā† ad uertendum est,ꝙ talis relatio nō fit̃ in isto casu posito in principio d.versiculi saluo &c.sed solùm fit ad versiculum, nec nō patribus,& ad istud vltimum dictum relatio referenda erit,vt minus corrigat̃ ius cōe ſm not.per Alex.in d.l.fi. §.in compu
107 tatione.Et † suadetur: quia per hanc intelligentiam fit reductio ad ius cōe,& primęuum,quod de facili debet admitti:qa est fauorabile ſm gl.not.in uersi.dinumerandum.in c.statutū, de elec.lib.6.iux.no.in l.si unus.§. pactus ne peteret.ff.de pac. & si vellemus facere relationem prædictam ad primū & ſm dictum positum in d. versi. saluo &c.adhuc idem esset dicendum,nam in eo disponitur,ꝙ finis & remissio facta ꝑ mulieres minores propinquis, cum quibus non essent ab intestato successuræ seu patribus,matribus, & alijs ascendentibus valeant si a prædictis essent congruè, & sufficienter dotatæ ſm formā statutorum cōis Vincentiæ, vnde illa relatio pōt referri ad vltimum dictū ibi, a quibus omnibus prędictis congruè & sufficiēter fuerint dotatæ ſm formam statutorū, & ly. ſm formā statutorum, referatur ad ꝯgruam & sufficientem dotem, quæ erit ſm formam statutorum, & ꝙ ita debeat fieri suadetur ex dictis paulò ante:quia fit reductio ad ius cōe,item tale ius mi
108 nus læditur & corrigitur.Item † quia relatio facienda est ad proxima,iux.l.si idem cū eodem,in fi.ff.de iur.om.iud.& in l. talis scriptura.ff.de leg.1.& ita referendo cōprehendit vtrunque casum, & dictum, & nihil obstabit,sed si vellemus oīno dicere & facere talem relationē ad omnia,adhuc idem dicendum:nam statutū sub rub.de testa.ad quod versi.saluo &c. vr̄ se referre in uersi.item ꝙ ad successionē,loquitur,qñ succedit̃ ascendentib.siue masculi descendentes extent,& in totū exclu dant feminas,siue descendentes masculi non extent & fęminę in totum succedant,ut tunc possint dotari ſm facultates hæreditarias, & morem ciuitatis, & pax & remissio facta per ipsas fęminas sit valida,ēt sine aliqua solennitate,vnde versi.d.statu ti de testa.ibi,item ꝙ ad successionē, licet in principio loquat̃,

qñ succeditur auo uel patri, & extant masculi descendentes, & fœminæ,vt fœminæ a masculis excludantur,dūmodo ꝙ do tentur,tñ postmodū in uer.sed dictæ fęminę, dicitur, ꝙ si fœminæ uocarentur ad successionē ascendentiū in totū,ꝙ adhuo dotatæ facientes remissionē,remissio sit valida & firma, patet ibi,in totū vocarent̃ ad successionē,nō pōt enim intelligi, nisi qñ filia fęmina succedit patri uel auo,quod non posset esse in totū, nisi qñ masculi descendentes non extant,& ideo cōprehendit casum nr̄m: quia Thomasina auo succedere nō poterat,patri in totum succedebat, ergo d. statutū in d.uersi.itē ꝙ ad successionem, & in uersi.sed dictæ fœminæ,comprehendit vtrunque casum: ut remissio facta per fœminam hæreditatis ascendentis sine solennitate d.statuti valeat,siue dicta fæmina a dicta successione excludat̃ ꝑp masculos descendentes extantes,siue in totum admittatur,quod esse nō pōt,nisi qñ masculi descendentes illius,de cuius hæreditate agitur, non extant, vnde cum Thomasina fecerit remissionē de hæreditate Matthæi patris, ad quā ipsa in totū admittebatur: quia cū ea non poterant succedere filij dictæ d. Blancę, quibus remissionē fecit,ergo talis remissio erit ualida ꝯprehēsa in d. uer.saluo &c. & in alio statuto in uer.item ꝙ ad successionē, & in uer.sed dictę,ibi,in totū,quod ēt suadetur ex uer. d. statuti ibi,& ꝙ pax, finis, & remissio, & ibi, ēt sine alterius potestatem consistant.
109 Quæ † dictio,ēt,est implicatiua,vt per doc.in l.1.ff.sol.mat. & in l.1.ff.de iurisd.om.iud.& ideo ꝯprehendit oēm remissionē,& finē factā super aliqua successione,& hæreditate per mulierē minorē,siue fiat cum illo,qui eam habet in potestate,siue cū aliis personis,dūmō ꝙ a ꝑdictis sint dotatæ congruè,& sufficienter,quod patet ex uerbis d.uersi.saluo, ubi consideratur congrua,& sufficiens dos,siue detur a patribus,uel matribus, uel aliis ascendentibus,siue a suis propinquis, ut est casus nr̄. satis.n.est,ꝙ propinquus dotet eam congruè & condecenter. Prætereà d.statutū de bo.pu.nō alien.uersi.& sir̄,ēt exceptuat casum nr̄m, dū uult, ꝙ mulieres minores constituendo dotē possint efficaciter obligari sine solennitate ibi requisita,& certè in casu nr̄o aliud non tractat̃ nisi de dote constituenda, vt
110 patet per instr̄m inde confectū,ergo &c.Vltimò † pro nunc tollitur obiectio statuti,nam licet ipsa Thomasina minor non potuisset obligari virtute d.statuti,tñ d.Gregorius de Luschis eius socer bene & efficaciter potuit obligari,ſm Alex.in add. ad Bar.in l.Marcellus,in prin.ff.de fideiuss.ubi adducit Bal.in l.1.eo.tit.& Cy.in l.decretum.C.quod cum eo,ad quod bene
111 facit tex.in l.sed & si is.C.de præd.mino.Non † .n. irritatur obligatio accessoria, quæ non est æquè fauorabilis, qñ ꝯctus principalis irritat̃ aliquo fauore,ut est in casu nr̄o, uti hr̄ in d. l.sed & si is,& per doc. in l.non dubiū. C. de legib.& ꝑ Alex. cons.38.uol.4.& facit,quod dicit Fel.in c.debitores,col.2.de
112 iureiur. Item † quia tenet accessoriū, qñ principale tollitur aliquo iure speciali ut hic, & in si.in l.fi. §. Lucius.ff.de cond.
113 ind.& ꝑ Fel.in c.olim,col.pen.extra de accus. Et † tantò magis:quia iste Gregorius ꝓmisit vti principalis,& aīo nouandi, & ideo efficaciter tenet̃:quia nō vr̄ ut fideiussor,ut dicit Dec. consi.7.uol.1.col.pe.nu.6. tenuit.n.talis promissio quò ad ipsum do.Gregoriū,esto ꝙ nō tenuisset quò ad ipsam Thomasinā,ut dicit gl.in regula accessoriū,de reg.iu.lib.6. dū opponit de d.l.sed & si is,& rn̄det ad eam,& ꝙ teneat̃ ēt si consideret, vt fideiussor, esto ꝙ Thomasina non teneretur ꝑp formā non seruatam,est consi.Corn.214.ꝙ dictus,col.3. uol.2.& consil.
114 249.uiso,col.4.uol.3.in casu propriè nr̄o.¶† Quartū dubiū principale est,an d.d.Gregorius socer d. Thomasinæ potuerit se obligare,& promittere,prout promisit,ꝙ dictus ꝯctus quietationis & remissionis factus per Thomasinā,& oīa in eo contenta essent ualida,& perpetuò firma, ex quo promisit per se, & suos hæredes solenniter se facturum,& curaturū, ꝙ dictus ꝯctus celebratus per Thomasinam,& oīa in eo contenta seruabuntur & adimplebuntur per ipsam d.Thomasinā & d.Ioannē eius sponsum,& eorū hæredes,& ꝙ nunquā per ipsam, uel suos hæredes aliquid ultra peteretur ex quacunq; cā expressa uel tacita,cogitata uel incogitata, & vlterius expsè uoluit, ꝙ in quantū ipsa Thomasina, uel sui hæredes aliquid ultra peterent,ꝙ ipse d.Gregorius persolueret & emendaret id totū, siue tantū de bonis suis cum omnibus dānis &c. suscipiens, expressè hoc onus in se,& ulterius idem Gregorius promisit dictam d.Blancam tutricem conseruare indemnem, iureiurādo omnia

oĩa prædicta firmãdo in solenni & amplissima forma,& an Ioseph filiꝰ & hæres dictæ Thomasinæ,& nepos & hęres d.Gregorij possit venire ɔ̃ promissionẽ per eũ factã. In qua difficultate licet prima facie videatur dicendũ, ꝙ talis promissio facti alieni nõ valeat,toto tit.res int.al.ac.l.1.C.& c.inter dilectos, ver.porrò,extra de fi.instr.quib.in iurib.hr̃, ꝙ non obstante tali promissione facta p ipsum Gregoriũ,& ipsa Thomasina, & d.Ioseph pñt agere, nec ipse Gregorius vr̃ teneri,ex quo ꝓmisit factũ alienũ,quæ promissio nulla est.l.stipulatio ista habere licere,in prin.ff.de verb.ob.& §.si quis alium,instit.de inut.stipu.cum sim.quæ possent allegari,& dixi alias diffusè cõsulen-
115 do.Tñ † in casu nr̃o in ɔ̃rium est veritas, ex quo ipse Gregorius non simpliciter promisit factũ alienũ, sed promisit se facturum & curaturũ, vt s̃.dictũ est, quæ ꝓmissio est ualida, & efficax,& promittentẽ effectualiter obligat,tex. est in d.§.si qs alium,uer.ꝙ si effecturũ, & in l.quoties,quis aliud, in prin.ff. de verb.ob.& not.in d.l.stipulatio ista,& rõ est : quia ita promittendo vr̃ promittere factũ proprium magis q̃ alienum,ita gl.in ver.acturũ,in d.l.quoties,& gl.in ver.effecturum,in d.§. si quis alium,quam ibi approbat Aret.& alij doc. in d.l.stipulatio ista,& est gl.vbi Abb.& alij scrib.in c.ex rescripto, extra
* de iureiur.& est cõis * conclusio oĩum,de qua per Cor.consi. 92.licet,vol.1.col.pen.uersi.ad d.§.filius,& clarius hoc idem vult consi.26.in hac,col.2.eod.vol. dicens, ꝙ si quis promisit facere vel curare,ꝙ alius tale quid faciet, censetur promittere factũ propriũ,& talis promissio erit valida.l.stipulãtẽ,in prin. l.illa stipulatio.§.1.ff.de verb.ob.l.fi.§.Labeo.ff.si cer.pet.& p Bar.& alios in d.l.stipulatio ista,& per Cor.consi.2.circa,col.
116 3.uer.non enim obstat,uol.3. Vnde † cũ talis promittens videatur promittere factum propriũ non adimplendo tenet̃ saltim ad interesse, per tex.in l.stipulationes non diuiduntur. §. Celsus,& §.fi.& in l.ita stipulatus.ff.de uerb.obl. & in l.fi.ff.si quis in ius voc.non ier. & in l.si quis ab alio. ff.de re iud.& l. fi.ff.de prẹto.stipu.& ex hoc tollitur illud,quod Ioseph posset dicere, ꝙ promissio Gregorij non valeat tanquã dependens ex promissione d.Thomasinæ,quæ ex forma d. statuti videt̃ non valere, nã promissio & gesta per Thomasinã sunt validissima, vt dictũ est in p̃cedenti dubio,& posito ꝙ haberent difficultatem,tñ promissio facta per d.Gregoriũ est valida : quia nõ venit vt fideiussor Thomasinę, sed principaliter ꝓmisit se factu rum & curaturũ &c. ɔ̃nr promisit factum proprium,& iõ efficaciter fuit obligatus, esto ꝙ ille,cuius factũ promisit, non teneatur , ut plenè probatũ est supra in præcedẽ. dub.in vltimo fundamento,vbi dixi eũ efficaciter obligari , ẽt si ut fideiussor
117 consideraretur.Tollitur † ẽt,quod per ipsum Matthæũ posset dici , ꝙ ipse Gregorius non tenetur tanquã accessorius , & fideiussor stante nullitate ɔ̃ctus celebrati per principalem nõ seruata forma statuti iuxta ea,q̃ latè examinat Barto. in l.cum lex.ff. de fideius. cũ aliis , quæ hñr in l.non dubiũ.ff.de leg.&
118 in c.accessorium,de reg.iur.lib.6.Nam † hoc tollitur: tũ qa gesta per Thomasinã sunt valida, & statutum non obstat,vt dixi in præced.dubio,tũ ẽt, quia iste Gregorius non venit ut accessorius,& fideiussor, sed ut principalis , & promittens factũ propriũ, & ut extraneus,ut in sim.dicit Bar.in d.l.cũ l.in fine, voluit.n.propriè teneri suscipiẽdo in se onus principaliter, & ideo ligatus erit,esto, ꝙ ɔ̃ctus factus cum principali sit nullus propter formã non seruatam,per tex.in l.sed & si is.C.de prę. min.& dictũ est.s̃.in præced.dub.in vlti.fundam.vbi debet te
119 neri,ẽt si ɔ̃sideraretur ut fideiussor,& ut accessorius . Et † ꝙ dicta promissio facta per Gregoriũ sit valida comprobat̃:quia ultra ipse iurauit seruare promissa per eũ,quo fit:ut iuramentum operetur,ut actus ualeat omni melio.modo &c.l.cum pr̃ §.filius matrẽ,de leg.2.per quod iur̃m,ẽt alio non expresso vr̃ promisisse,se curaturum,& facturum,f̃m Abb.in d.c.ex rescri pto,ubi ẽt Bal.& Fely.alia adducens, & f̃m Ludo.Alex.& Ias.
* in d.l.stipulatio ista,col.2.uersi. 5.fallit,dicentes hanc esse* cõmunem opi.& f̃m Soc.consi.26.in præsenti consultatione, in prin.uol.3.& per Cor.consi.228.multum , uol.1.unde cũ iuramentum habeat uim,ꝙ ipse Gregorius promisit se facturũ, & curaturum &c.& ɔ̃nr magis factum proprium q̃ alienum, tale iur̃m est efficax & non temerarium , & ideo seruandum. Suadentur etiam prædicta: quia ipse Gregorius promittendo, ꝙ gesta per ipsam Thomasinam seruabuntur & adimplebunt̃ per ipsam & eius hæredes, vr̃ promisisse, ꝙ ipsa Thomasina, & eius hæredes ratificabunt & approbabunt gesta per eam. Quę
120 † promissio ratihabitionis est ualida,f̃m Bar.in l.1.C.quib. res iudi.non noc.& per Can.in d.c.ex rescripto, & per ista ap-
121 paret,talẽ promissionẽ Gregorij esse efficacem. Quod † secundò principaliter comprobatur : eo qm̃ ultra dictã promissionem de rato,& ultra ꝙ ipse Gregorius promisit se facturũ, & curaturum &c. adhuc expresse promisit emendare & soluere totum interesse,& damnũ,quod pateretur ipsa d. Blanca tutrix seu eius filij casu,quo ipsa Thomasina seu eius hęredes uenirent ɔ̃ gesta per ipsam , quæ promissio respectu pęnę , & interesse fuit ualidissima,siue promittens faciat diligentiam siue nõ,ex quo talis ꝓmittẽs ab initio potuit cogitare, ꝙ ipsa Thomasina,seu eius hæredes poterant ɔ̃uenire,& ideo imputandũ fuit ipsi d.Gregorio,qui ad illud se astrinxit,cum difficultas talis a principio ita uigebat in ꝓmissione principali,sicut in pro
122 missione pœnali,& ad interesse,ad q̃ se obligauit . Et † ideo debet teneri , nec difficultas hẽt ipsum liberare, f̃m Bart.in l. continuus.§.illud.ff.de uerb.obl.& licet Aret.ibi aliter sentiat in practica,tñ opi.Bar.sequit̃ Ias.in d.l.stipulatio ista,col.4.adducens tex.in l.sanci mus.C.de fideius.& tex. in d.l. stipulatio ista,uer.at si quis uelit, dicens , ꝙ si casus contigisset de facto, ita consuleret, quã ẽt opi.sequit̃ Are.in d.§.si quis alium,in 7. fallen.& Corn.& consi.2.col.3.uersi. non.n.obstat,ubi adducit aliud simile,& ita cõsuluit Soc.consi. 288.circa primã qõnem,uol.2.col.17.uersi.circa quintã qõnem,ubi per tres col. hoc comprobat rõnibus & auctoritatibus , quam ẽt sñiam sequitur Dec.consi.325.in casu proposito,uol.2.dicens hãc cõclusionẽ esse firmã, & indubitabilẽ,adducens d.consil.Soci.& aliud consi.Abb.& hoc idẽ vr̃ sentire Soc.consi.26.in pręsenti cõsultatione,uol. 3. ubi loquitur ẽt in fortioribus terminis. istud tñ non ita passim pono pro cõstanti,qñ facta est diligentia, ut in alio meo consi. diffusius dixi. ex quibus patet, ꝙ ipse Gregorius promittens factum alienum,& se curaturum & facturum &c.& in euentũ nõ adimplenti promittens pęnam,& refectionẽ damnorũ,expensarũ & interesse,& ad prædicta efficaciter tenet̃.Et licet Cor.d.consi.192.uol.1.uideatur aliquatenus dissentire, tñ nõ ɔ̃dicit prædictis : quia casus,in quo ibi consuluit,est satis diuersus a casu nostro,& eodẽ modo ea,quę dicit Dec.consi.303.promisit d.Ioannes,uol.2.non hñt obstare in præsenti casu,nã licet ibi rñdeat ad adducta per Ias.in d. l.stipulatio ista,& dicat ꝙ d.cons.Soc.288. est ɔ̃ cõem,& ꝙ nõ licet ɔ̃ eam recalcitrare,tñ clarè patet, ꝙ hæc sñia est uerior,& æquior,& fulcitur melioribus rõnibus,& ideo est amplectenda f̃m Abb.Fely.& alios Moder.in c.1.extra de consti.de quo
123 tñ ut in alio meo consi.Prætereà dicit, ꝙ Dec.in d.cõsi.313. col.3. uersi. non obstat , expressè confirmat hanc sententiam, dum uult, ꝙ si promittens pœnã, & interesse teneat̃, si absolutè ad cautelã & securitatẽ stipulantis obligauit se ad prædicta in euẽtum ɔ̃riũ , prout est in casu nostro, in quo nulla apparet diligentia,nec cautela adhibita per ipsum Gregorium,& ꝙ in casu nostro partes habuerint istum animũ, & cogitauerint, ꝙ ipse Gregorius obligauit se ad cautelã,& securitatem in euentum ɔ̃rium,satis patet ex uerbis dictæ promissionis,& ẽt, qa ꝓmisit indemnitatẽ,ut dicam statim,item bene aduertẽdo,Dec. in d.consi.313.circa fi.dum respondet ad rõnes adductas per Soc.in d.consi.288.in effectu concludit idem,quod Soc.dum dicit terminos pares,quibus Dec.ibi consulebat,quo fit ut data paritate facti Dec.non ɔ̃dicit Soc. sed imò sequitur eius opi nionem,prout ipse Dec.sequitur in d.consi. 325.& ideo cum ipse d. Gregorius nullam adhibuerit diligentiam & cautelam ne ɔ̃ueniretur , & ad cautelam & securitatem dictæ d.Blancæ tutricis habens animum se obligandi, & de hoc cogitans promiserit pęnã & interesse, & refectionem damnorum in euentum,in quẽ ipsa Thomasina seu eius hæredes ɔ̃uenirent , dico
124 ꝙ efficacissimè tenet̃ ad p̃dicta . Vlterius † p̃dicta ɔ̃probãtur eo quoniam ipse d. Gregorius promisit cõseruare indemnem in casu ɔ̃rij ipsam d.Blancã & eius hæredes,quæ promisio cõseruationis indẽnitatis a persona certa Thomasinæ uel eiꝰ hæredum obligauit d.Gregorium promittentẽ, qui uirtute dictę promissionis tenetur ad omne damnũ & interesse,quod patitur ille,cui ꝓmissio ɔ̃seruationis indẽnitatis fuit facta,f̃m glo. Bar.& ibi Alex.in add.in l.quæro,in prin.ff.loca.& per Bar.in l.pater,col.2.uer.oppono ad uerisimile, & col.1. uer.oppono p ordinẽ.ff.de do. præleg. ubi fortius dicit , ꝙ nedũ tenet̃ ad interesse

interesse,qui talē promissionem fecit,sed ēt tenet suscipere iu-
diciū,per illū tex.quod comprobat ibi Alex. & bene facit tex.
cū gl.in l.si quis pecunias,in fi.C.deposi.& quæ dicit Ias.mul
ta adducens in l.frater a fratre,in 14.not.in lec.& in rep.in 4.
125 notabili.ff. de condi.inde. Ad † quod ēt facit: quia ꝓmissio
indēnitatis,& defensionis videntur a pari procedere. ꝑ d.l.pr̄,
& per Alex.consi.31.in causa,vol.4.& bn̄ faciunt not.ꝑ Alex.
consi.115.super eo,uol.5.quē refert,& sequit̃ Soci.consil.70.
instrm̄,vol.3.vbi volunt,promittentē indemnitatē teneri,ꝓut
etiā uult Bar.in l.1.C.de conuen.fis.debi.lib.10. & nota.in l.
2.de his quæ in fraud.cred.& per Fel.in d.c.ex rescripto, col.
fi.uer.extra gl.& per Bald.in l.si pro ea.C.mand.q. 12.& in l.
quamquā.C.de senten.quæ si.cer.quant.col.2.volens, ꝙ talis
promissor indemnitatis absq; dubio teneat̃ ad interesse,quod
126 pro indubitato habent doc.oēs in l.fi.ff.si cer. pet. Et † esto,
ꝙ quis promittat indemnitatē alicui respectu facti faciendi &
adimplendi per alium,vt puta ratihabitionē, seu ad probatio-
nem,tali facto non secuto promittens indemnitatē tenetur ad
interesse,ita Soc.in d.consi.288.col.19.circa prin.uol.2.& d.
consi.70.uol.3.& Dec.d.ꝯs.313.col.3.uer.non obstat, vidēda
127 tn̄ sunt,quæ dixi in d.meo consi.Ex † quibus patet,ꝙ ipse d.
Gregorius potuit se efficaciter obligare, & ꝙ talis sua promis-
sio est seruanda ꝑ ipsum Ioseph eius hæredē, qui nōn pōt ve-
nire ꝯ factum defuncti,cuius est hæres.l.cū a matre. C. de rei
vend.l.more,ubi Bar.& alij scrib.& Moder.Pap. col.3. uer.4.
not.adducentes alia.ff.de acq.hære.& per Soc.consi. 177.nu.
15.uol.3.& consi.79.nu.34.uol.4.& Fran.de Cur.ꝯs.1.in fin.
max.quia ipse Ioseph est etiā filius & heres dictæ Thomasinę,
ꝯ cuius gesta non pōt venire, cum ipse tanquā hæres teneatur
128 approbare, quæ illa fecit vt suprà. Et † potissimè quia gesta
per Thomasinam & Gregorium fuerunt iurata, quod iurm̄
transit ad hr̄des quantùm ad ipsius obseruantiā, qn̄ fuit iura-
tum pro se,& hæredib.vt est in casu nostro , vt dicit Bart.in l.
cum quis decedens.§.codicillis,de lega.3.& per doc.in c.veri
tatis,de iureiu.& in deci.ꝯs.Neap.381.in fine,& est plena apo
stil.ad Abb.in d.c.veritatis,quæ adducit multas decisiones vo
lentes iurm̄ transire ad successores quò ad validitatē ꝯctus &
ipsius obseruantiā: vt per Cor.cōsi.2.col.4.vol.3. Qui Ioseph
nedū non pōt uenire ꝯ gesta & promissa per ipsam Thomasi-
nā,& Gregorium,quorū est hæres, & successor,sed imò tenet̃
suscipere iudiciū ꝑꝑ promissionē factam per ipsum Gregoriū
de conseruando indemnem &c. vt s̃. dictum est, & ēt quia si
ipse euinceret, teneret̃ ad interesse vt suprà , & ideo obstat sibi
illa exceptio,quem de euictione &c.uulgata.l. vēdicantem.ff.
de euict.item obstat sibi illa exceptio,dolo facis petere, qđ re-
stituturus es ei,a quo petis.l.si socer. §.Lucius,vbi Bar. & alij.ff.
sol.mat.& per Bar. & alios in l.si donaturus.ff.de cōd.cau.da.
129 Nec † pōt ipse Ioseph dicere,ꝙ primò assignentur sibi bona
petita, & postmodum discutiatur super promissione d.Grego
rij,& super dictis exceptionib.dolo facis &c. & quem de eui-
ctione tenet actio &c. nā sibi obstat alia exceptio , hodie ꝯstat
hodie agatur.l.si is a quo.§.1.ff.ut in poss.legato.& in l.fi.§.idē
quæsiit.ff.ut leg.nomi.caue.& ꝑ Alex. in d.l.si donaturus.§.1.
post Bar.ibi.itē obstat eidē Ioseph alia exceptio , quia ex pro-
cessatis manifestè patet d. Thomasinā nec ipsum posse uenire
ꝯ ea,quæ ipsa Thomasina gessit, & ꝯ ea quæ ꝓmisit dictus d.
Gregorius,vt est dictū suprà in omnibus præcedē.dubijs,quæ
omnia processata in totum elidūt & tollunt intentionē ipsius
130 Ioseph. Et † ideo de omnibus tanquam præiudicialibus est
pariter & insimul iudicandū, argumento not. per Bal.in l.edi
cto.C.de edi.di.Adria.per Ang.in l.qui bona.§. qui dāni.ff.de
dam.infec.& per Rom.consi. 404.Item quia cum ex processā
tis de omnibus prædictis cōstet,de omnibus insimul est iudi-
candū,uulga.l.de qua re.ff.de iudic.& cum de omnibus iudi-
candū sit,sententia proferenda erit cōtra ipsum Ioseph,q nul-
lo iuuatur iure,nec ex ꝑsona do.Thomasinæ,cuius est filius &
131 hæres, vt suprà dictū est. ¶ † Vltima oritur difficultas circa
præsentē consultationem,an d. Ioseph obstet præscriptio,& ꝑ
eā excludatur: cum ex ꝓcessatis appareat à tpe, quo ipsa Tho-
masina fecit supradictā remissionem & quietationem acceptā
do legatum sibi factū per d.do.Nicolaum decursos esse annos
40.& vltra.In qua breuibus dicendū est,ipsum fuisse & esse ex
clusum ab omni actione , quæ sibi cōpetebat aduersus ipsum
magnificum d.Matthæum modernum, quod clarè ostēditur,
132 Nam † aut ipse prætendit se immiscere hæreditati eius , aut
patris dictæ Thomasinæ eius matris,dn̄i videlicet Matthęi &
eius hæreditatē adire, & dicendū est non posse,tum ex illa vul
gata regula, q̄ habet , actionibus personalib.ꝑscribi spacio 30.
ann.l.sicut.l.oēs.l.cum notissimi.C.de pręscri.30.uel 40.ann.
& insti.de perpet. & tempo. actio.in prin. & in c.ad aures, &
133 plenius in c.fi.extra de præscrip. Tum † ēt quia iuri adeūdi
hæreditatē seu immiscēdi præscribit̃ spacio 30.ann. ut est tex.
in l.licet,ubi oēs scrib.C.de iu.delib.& not. in l.1. C.q admi.
imò & fortius tali iuri adeundi ꝑscribitur dicto tpe ꝯsiderata
134 negligentia solùm nō adeūdi.Nec † consideratur bona fides
uel mala possidentis,qui præscribit iuri non quæsito,sed quæ-
rendo,ut dicit Pet.de Anch.in c.sine possessione,col.9.de reg.
iur.lib.6.& per Soci.consi.63.in cā uertente,col.3.uer.ꝑterea,
uol.1.quod referunt & sequunt̃ Mode. in trac.de præscrip.in
2.par.prin.q.13.in 3.limita.nu.70.cart.11.col. 1. aut iste Io-
seph pretendit remissionē & renunciationē factā per ipsam d.
Thomasinā,& dicendū est,ꝙ nō,tum quia est hæres & succes-
sor ipsius Thomasinæ,ꝯ cuius factū non pōt venire,max.iura-
tum,ut s̃.dictum est,eo potissimè: quia ipsa Thomasina uiuēs
nihil dixit, esto ꝙ post dictā renunciationē superuixerit ultra
annos 30.tum ēt quia ipse Ioseph iuit & est hæres dicti d.Gre
gorij,q̄ in ampla & efficaci forma se obligauit , ut s̃. dictū est,
in præceden.dubio, tum ēt quia ipsa Thomasina nō fuit læsa,
ut in præcedentib.ostensum est: tum etiā quia statutū in casu
nostro nō hēt obstare,nec militat,tum ēt quia si militaret, ad-
huc actio cōpetens virtute statuti esset sublata stante ista lon-
135 gissima ꝑscriptione. Licet † .n. non fuisset seruata forma sta
tuti,tn̄ tale uitiū solennitatis non seruatæ purgatū fuit per di-
ctā longissimā præscriptionē,ut est in l.2.ubi Bart.Bald.& oēs
136 scrib.C.si min.fac.Item † excluditur ipse Ioseph ab alia qua
cunq; actione,quæ sibi cōpetere potuisset ꝯ dictam renuncia-
tionē,& ꝯctum gestū ab ipsa d.Thomasina: cū actioni persona
li cuicunq; ꝑscribatur spacio 30.anno.d.l.sicut,cū conco.quæ
pręscriptio currit nedum ꝯ scientē,ut erat ipsa Thomasina, &
ipse Ioseph,sed ēt currit ꝯ penitus ignorantē , tex.est in l.si. C.
de præscrip.lon.temp.& melior in c.uigilāti,ubi latè Can.ad-
137 ducentes concor.extra de præscrip. Nec † dicat̃ uerū esse ꝑ-
scriptionem lōgissimam currere ꝯtra ignorantem, tn̄ qn̄ quis
ignorat ex iusta & rōnabili cā aduersus præscriptionē hēt re-
stitutionē in integrum,ut plenissimè nota.per Bart.in l. 1. §.si
quis autē propter.ff.de itin.actuq; priua. & per Can. in c.1.&
c.vigilanti,extra de præscript.& per Mode.in trac.præscrip.in
4.part.quartæ part.principalis,quæst.29.car.37.col.4.nu.93.
138 Nam † uerum est,ꝙ aduersus præscriptionem , 30.anno. ex
capite iustæ ignorantiæ bene competit restitutio in integ.sed
aduersus pręscriptionem 40. anno. ut est nr̄a,non datur resti-
tutio in integ.ex d.capite,per tex.in l.fin.C.de fund.patrimo.
lib.11.& ſm Alex.consi.151.viso themate,& consi. 163. viso
ꝓcessu.uol.2.& ꝑ Maria.Soc.consi.164.uisa bulla,in fi.uol.1.
& consi.194.subtilitet,col.3.uol.2.& nouissimè per eund. So
ci.consi.2.col.pe.& fi.uol.3.& plenè per Dec.consi.29.& pro
tenui,uol.1.tn̄ quia aliqui doc.uoluerunt ꝯrium, & ꝙ imò ex
capite iustæ ignorantiæ restitutio competat , ēt aduersus præ
scriptionem 40.annorum , obiectio prædicta facilius tollitur.
139 Nam † tunc procedere,qn̄ esset ignorantia , & iusta cā igno-
rantiæ, secus quādo est scientia seu ignorantia supina illius ꝯ
* quem præscribitur: tunc enim * communis conclusio omniū
est restitutionē cessare: ut firmat Soc.in d. cons.2.in fi.& Dec.
in d.consi.29.in fi.& alij scrib.in d.c.vigilanti,cum aliis plenè
adductis ꝑ Mod.in d.trac.præscrip.in 4.par.quartæ par. prin-
cipalis,quęst.29.in 3.limit.car.38.col.2.nu.97.in casu nostro
Thomasina,quæ gessit contractum , & fecit renunciationem,
non potest dici ignorans,quinimò expresse sciens: cum fuerit
factum proprium,in quo non cadit ignorantia, iuribus uulg.
minus & ipse Ioseph eius filius & hęres,ĩ quo cadit ꝑsumptio
scientię: q̄a coniunctus,argum.l.octaui.ff.unde cogna. & l.de
tutela.C.de in integ.rest.& ꝑ Bar.& doc.in l.1. col.3.ff.si cert.
pet.& per Soc.d.consi.2.in fi.& Dec.d.consi.29.in fi.ex quib.
140 ut s̃.adductis patet cessare restitutionem . Minus † obstat,si
dicatur , ꝙ talis præscriptio aliquo tpe dormiuit, puta tēpore
bellorum,capi.ex transmissa, ubi Abba. & alij scrib. ex̄ de prę-
scrip.nā aduertendum est , hanc obiectionē posse considerari,
quando iste Ioseph docuisset illo tempore bellorum uoluisse
agere

141 agere,†sed pp tale impedimentum nõ potuisse, qđ minimè
deductum,& probatum apparet,& iõ impedimentum nõ ob-
stat,p tex.in l.sed & si p p̃torem.ff.ex qui.cau.ma.& plenè per
Bar.Ale.& Ias.in l.2.§.qđ diximus.ff.si qs cau.& p Fel. in d.c.
ex transmissa,& p Cor.ↄs.277.ad audientiã,col.fin.uol.4.Mi-
142 nus†ẽt obstat,si dicat̃, uel allegaret̃ impedimentum mariti,
& patriæ ptãtis,hoc est q̉ ipsa d. Thomasina non potuit agere
uiuente eius marito:cum in reb. dotalib. ↄstante mr̃imonio ↄ̃
mulierem nõ currat p̃scriptio,ut in l.cũ uir.ff.de usucap.& in
l.in reb.§.oĩs.C.de iu.dot.& in l.cum notissimi.§.illud.C. de
p̃scr.xxx.uel xl.ann.cum alijs adductis p Mod.in tra. de dote,
in 6.par.col.2.& 5.nam obiectio procederet, qñ p̃scriberetur
res dotalis,& in dotem data:ut tunc ↄ̃ mulierem nõ currat p̃-
scriptio,ex quo ↄstante mr̃imonio actio cõpetit marito.l. do-
ce ancillam.C.de rei vendi.sed termini nostri sunt diuersi, ex
quo per ipsum magni.do. Matthæum modernũ non fuerunt
possessę.nec possident̃ res datę in dotem p ipsam Thomasinã,
sed solùm tractat̃,an ipsa Thomasina excludat̃ a iure, & actio-
ne petendi bona paterna,& ueniendi cõtra renunciationẽ pet
eam factam,q̃ oĩa non fuerunt p eã data in dotem eius mari-
to,& iõ maritus in illis non habebat se intromittere,ↄñr con-
stante mr̃imonio ipsa Thomasina poterat agere,cum isto casu
mr̃imonium & maritus non essent impedimento, vñ cũ non
egerit ↄ̃ eam,bñ cucurrit p̃scriptio p decis.s̃.adductas, nec pa-
tria ptãs iuuat ipsum Ioseph, ex quo post mortem patris, &
143 mr̃is poterat agere,si uoluisset.Minus†obstã. pupillaris ætas
ipsius Ioseph,& minor ætas d.Thomasinæ ex his, q̃ hñr in l.
sicut.C.de p̃scri. xxx. anno.& in l. non est ignotum. C. quib.
mod.non ob.lõ.tem.præscri.& in l.fi.C.in quib.cau.in integ.
rest.non est neces.nam ipsa Thomasina tpe,quo ↄ̃xit, erat an-
norum sexdecim,& sic pubes,& effecta ann.xxv.infra quadriẽ
nium,qđ superuenit,nihil dixit, & vlterius superuixit quam-
plures,& plures annos;vñ ex psona sua p̃scriptio est plenè cõ-
pleta, & minor ætas nihil obstat s̃m ea, q̃ plenissimè ponunt
Mod.infinita ad id cumulantes post Bar.& alios in d. l. fin.in
tractatu præscri.in 1.par.6.par.prin.in 23.casu,car.74.& seq.
144 Pupillaris†ętas d.Ioseph minus nocet:cum p̃scriptio fuerit
inchoata,& pfecta ↄ̃ d.Thomasinam matrẽ ea uiuente,ut no-
ta.in locis p̃allegatis,& tantò magis cum ipsa Thomasina fir-
mauerit iur̃o oĩa,q̃ gessit cum d.Blanca tutrice & matre dicti
145 Magn.do.Matthæi moderni.Quod†iur̃m fecit ipsam hr̃i ꝓ
maiore auth.sacr.pub.ubi plenè scri.C.si aduers.vend. & not.
146 in c.cum ↄtingat,ex̃ de iureiu.Postremò†non obstat,si dicat̃,
q̉ talis p̃scriptio posset ↄsiderari, qñ fuisset facta cum iusto ti-
tulo,& bona fide,sed in casu nostro nec iustus interuenit titu
lus,nec bona fides, cũ ipsa Thomasina excludat̃ a successione
patris,vñ illi,& Ioseph eius filio nocere non dẽt, ca.illud c.fi.
vbi plenissimè oẽs ex̃ de præscr.& p Bar.in l.Celsus. ff.de usu-
cap.nam cessat obiectio:quia & ipsa do.Blanca,& do.Matthę
us moder.habuerũt,& habẽt iustum titulum, uel saltim puta
tiuum,& talẽ,q̃ sufficit ad pręscriptionem inchoandã, & cõ-
plẽdam:cũ eum habeant a dicta do. Thomasina principal̃r ↄ̃-
hẽte,& renũciãte,qui titulus ita cãtus sufficit,& de iure cano-
nico,& ciuili:ut plenè hr̃ in d.c.illud,& c.si diligenti, & c. fi.
extra de pręscri.& latissimè per Bar.& alios scrib. maximè re-
147 pet.in d.l.Celsus.Bona†fides dictæ do.Blancæ, & successiuè
dicti Magnifici do.Matthęi manifestè ostenditur per legatum
148 factum per q.d.Nico.dictæ Thomasinæ, † & per agnitionẽ
d.legati factam per ipsam Thomasinam, per quam ipse non
fuit in aliquo decepta,quinimò ultra illud,qđ oĩ ex capite po
terat consequi ex hæreditate Matthæi eius aui, ẽt computa-
ta medietate dotis eius auiæ superlucrata fuit duc. 800. ut s̃.
dictũ est,quib.consideratis manifestè liquet sup d. possessione
de Lupia ius nullum competere d.Ioseph, & q̉ temerè mole-
stauit ipsum mag.d.Matth.mod. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio compendiosa quibus uerbis concipiatur.*
2 *Compendiosa continet fideicommissariam.*
3 *Verbum substituo, commune est.*
4 *Substitutio conditionalis purificatur condõne subsistente, et n.5.*
5 *Et dies ipsius uenisse dicitur.*
6 *Fideicõmissi restitutio faciẽda est substitutio eueniente cõdõne.*
7 *Per fideicommissum succeditur testatori.*
8 *Causa testati præfertur causæ intestati.*
9 *In fideic.ueniũt masculi nõ fœminæ, qñ fuit cõsiderata masculinitas.*
10 *Conseruatio familiæ,& agnationis fit per masculos.*
11 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem.*
12 *Fideicommissum quãdo inducatur per prohibitionẽ alienationis.*
13 *Filius in bonis paternis consequi debet legitimam.*
14 *Legitima quanta sit,& nu.27.& 28.*
15 *In legitima non potest apponi grauamen, nec fideicommissum.*
16 *Trebellianica debetur filio grauato per fideicom. post mortem.*
Istæ duæ quartæ capiunt medietatem partis relictæ filio.
17 *Istarũ quartarũ detractionem filius transmittere põt ad omnes hæredes.*
18 *Trebellianica an,et quãdo possit prohiberi ĩ filijs primi gradus.*
19 *Et quid si filius approbauit testamentum, & nu.20.*
20 *Et ulterius pater expressè prohibuit.*
21 *Eam capere contra prohibitionem peccatum est.*
22 *Et quid si ultra prohibitionẽ ipsius adhuc est prohibita alienatio bonorum.*
23 *Auct.sed in ea, C. ad le.Fal.habet locum in Trebellianica.*
24 *Quid si testator dixit, totam hæreditatem restituendam, & q̉ Trebellianicam imputet in legitimam.*
25 *Et quid quando duæ quartæ ueniunt detrahendæ.*
26 *Filius hæres particularis nõ põt grauatus detrahere legitimã et Trebellianicam.*
27 *In computatione legitima quæ,& quãta sit, an cõnumeret̃ filia fœmina, & nu.28.*
29 *Legitima non potest capi super bonis feudalibus, & nu.seq.*
Primogenitus succedẽs ĩ feudis an ĩ suã legitimã cõputet feuda.
Feuda sunt indiuidua quo loco, & quando.
30 *Detractis feudis in reliquis debetur legitima,& nu.29.*
31 *Omnia bona cõputãtur filio grauato uolẽte legitimã detrahere.*
32 *Et potissimè illa, quæ fuere per eum consumpta.*
33 *Computantur insuper & omnia alienata per filium.*

CONSILIVM XVII.

Ex Lectura testi solẽniter ↄditi p Magn. & Claris.utriusq;
Iur.Doc.d.Io.Aloysiũ Septimũ apertè ostendit̃, ipsum
Magn.testatorẽ vniuersalẽ sibi hæredem instituisse Magn.do.
Pet.de Septimo eius filium legitimũ & naturalẽ,eidemq́; do.
Pet.compendiosè inter cætera substituisse casu, quo deficeret
sine filijs legitimis,& natural.q̉ tunc & eo casu vul.pupil.& p
fideicõmissum esset eius substituti d.Antonius, & d.Nicolaus
1 filij d.testõris,& fratres d.dom.Petri.Quę † substõ ↄpendiosa
verbis cõib.facta fideicõmissariã substitutionẽ ↄtinet,vt de pri
mo hr̃ p illũ tex.per oẽs scrib. in c.si pater, de testa.lib.6.& in
c.Raynutius,& in c.Raynaldus,eo.ti.ex̃ de proba.in l.cẽturio,
* ubi Bar.& oẽs istud firmãt.ff.de uulg.& pup.ꝓut ẽt dñt* cõi-
2 ter scrib.post gl.in l.precib.C.eo.tit.Et de secũdo q̉ ↄtineat fi-
deicõmissariã,qñ facta est puberi, ut fuit pñs,est doc.Bar.in l.
Cẽturio,in 1.q.4.q.principalis,col.antep. quẽ ibi sequũtur in
hoc scrib.oẽs maxi.Ale.col.pen.uer.iuxta prædicta,Are.Ias.&
reliqui Mod.& repe.fol.28.& seq.nu.414.adducẽtes ↄs.& de
3 cis.ad id concor.Considerãdo †ẽt verbũ substituit,idẽ dicẽdũ
est cũ rõ eadẽ sit.l.nã hoc iure.ff.de vulg.& per Bar.& alios in
d.l.Cẽturio,p doct.oẽs ĩ d.l.precib.& in l.general̃r.§.1.ubi gl.
4 in uers.substituit.C.de insti. & subst.sub ↄd.fac.Et † licet sub-
stitutio p̃dicta fuerit ↄditionalis, tñ q̃a ipse d.Pet.mortuꝰ fuit
sine filiis legitimis & naturalib. in quorũ defectũ substõ fuit
facta,verũ erit dicere,ↄditionẽ dictæ substõnis uenisse, uulga.
l.cedere diẽ.ff.de ver.sig.& in d.l.Cẽturio,& ĩ d.l.precib.& in
5 d.c.si pr̃,cũ ↄcor.Per † euẽtũ.n.dictæ ↄditionis substitutio ista
effecta fuit pura.l.fi.§.1.ff.de uulg.& pup.l.si pupillus,in fi.ff.
de ↄd.inst.ponit Bald.in l.cũ testõ,in fi.C.de manum.testa.&
Are.no.p illũ tex.ĩ l.fi.§.cũ mihi,uer.sed rursus.ff.de uer.obl.
6 Et†p euẽtũ talis ↄditionis restõ fideicõmissi faciẽda ẽ ipsis sub
stitutis.l.pe.& fi.C.ad Treb. no.Bal.ↄs.186.super 1.uol.3.ↄñr
mortuo ipso d.Petro sine filijs & purificato d.fideicõmisso cõ
ditionali ad bona eidẽ d. Petro relicta p ipsũ testatorẽ ueniũt
p̃dicti Ant.& Nicolaus substituti,& ĩ dictũ casum exp̃ssè voca
ti exclusa mag.d.Laura sorore d.do.Petri,cui ab intestato mor
7 tuo minimè p̃t succedere stãte d.substõne. Per † quã succedit̃
ipsi testõri, ut est tex.in l.cohæredi.§.cũ filiæ.ff.de vul.& pup.

8 Et † causa testati præferatur causæ intestati.l.quãdiu, cũ vulg. ff.de acq.hæ. & quia ob tale fideicommissum ipsa nõ apparet
9 uocata,nõ dẽt esse in ꝯsideratione. Eo † maxi. qa ipse d.testõr in d.fideicõmisso considerauit masculinitatẽ ad effectũ ut bona ꝯseruarent in familia, & in agnatione.§.cæterũ.§.media,in sti.de legi.agn.success.l.1.§.sed si seruus, ibi,publicè.n.interest. ff.de uen.inspi.plenè no.per Bal. & alios in l.maximum uitiũ. C.de lib.præt.& per doc.in l.uenia.C.de in ius uoc.& ꝑ Soci. ꝯs.63.uisis testõ,nu.17.& seq.uo.3.& ꝑ Dec.ꝯs.15.& ꝓ tenui.
10 Quę † conseruatio fit tm̃ per masculos non aũt ꝑ filias fœminas,ꝑ quas bona non cõseruantur in familia, quinimò per eas transferuntur,ad familias alienas, ut dicit Ioan.An.in add.ad Spec.in ti.de succes.ab intest.& Bal. in d.l.maximum uitium, & Soc.& Dec.ubi suprà ad id adducẽ. locã ꝯcor. eo ẽt magis: quia ipse testator pluries & pluries in suo testõ istud expressit, tum uocãdo dictos eius filios masculos & oẽs eorũ descendẽtes masculos, tum ẽt prohibẽdo alienationem bonorũ suorũ perpetuò ex cã,ut in familia, & agnatione sua in infinitũ con-
11 seruarentur. Quæ † geminatio tantò magis ostendit enixã uolũtatem d.testõris,ut hr̃ in l.balista.ff.ad Treb.cũ alijs cumulatis per Fran.de Cur.ꝯs.63.antiquissima,col.16.& ꝯs.65.sup præmissa,col.8.& per do.An.Cor.in trac.de uer.gemi.ꝑ totũ,
12 quem inseruit in suo trac. de potest.reg. Quæ † ẽt prohibitio alienationis bonorũ per ipsum testatorẽ facta mõ, quo suprà, & cũ expressione causę ꝑdictæ,ẽt fideicõmisũ induxisset quò ad ipsos masculos tm̃,quorum contemplatione prohibitio ap paret facta,ut dicit Are.col.3.ĩ prin.& Soc.col.8.uer.quartus & ultimus in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de uerb.obl.& plures alij adducti per Dec.consi.23.& pro tenui,& cons.38.circa primum,& ĩ ꝯs.suo nouiter impresso.23.in casu, col.2.ubi adducendo plura ꝯs.& uarias decis. firmando communem cõcludunt,ꝙ prohibitio alienationis facta per testatorẽ mõ quo suprà inducit fideicommissum ualidum, ad quod solùm censentur uocati illi, quorum conteplatione prohibitio alienationis apparet facta , ita ꝙ grauato & prohibito alienari mortuo ab intestato quò ad dicta bona prohibita alienari non pñt succedere uenientes illi ab intestato, ex quibus proculdubio concluditur uirtute d.fideicommissi d. Lauram nõ posse succedere d.Petro ab intestato mortuo quò ad bona eidem relicta per d.testatorẽ, q̃ prohibitus fuit alienare cũ expressione dictę causæ,ꝯñr dict.d.Petro uirtute dictæ substitutionis purificatæ succesere d.do.Anto. & Nicolaus, quæ oĩa de plano procedunt.
13 ¶†Solùm difficultatem inducere vr̃ illud satis uulgatũ,ꝙ ipse d.Petrus filius legitimus, & naturalis d. testatoris super bonis ipsius omni iure ꝯsequi debebat legitimã sibi debitam , ut est tex.in auth.de hęre.& Fal.§.1.ĩ auth.de trien. & semis.ꝑ totũ, & in auth.vt cum de appell.cogno.§.aliud quoq; capitulũ, &
14 in §.siue igitur,& in iuribus infra allegandis. Quæ † legitima attento numero filiorum erit tertia pars eius, qđ sibi debebat ab intestato,ut no.in l.Papinianus.§.quoniam.ff.de inoff.test. & in auth.nouissima.C.eo.ti.ubi gl.& Sal.q.8.& Ias.col.15.in fi.& ponit Pau.de Ca.in l.cum quæritur, & in l.parẽtib.C.eo.
15 tit.In † qua legitima ipse testõr nõ potuit apponere aliquod onus siue grauamen fideicõmissi,& esto ꝙ apposuerit,tñ illud reijcit,& pro non apposito hr̃, ut est tex.in l.qm̃ in priorib.& in l.sancimus.§.cũ aũt.C.de inof.testa.ubi plenissimè scrib.cũ alijs adductis per Ale.cons.68.circa præmissam,uol.4.consil. 78.attentis uerbis, uol.5.& per Deci.ꝯs.81.in casu proposito,
16 circa princ.Prout † ẽt dubium facere vr̃: qm̃ ipse d.Petrus vr̃ grauatus per fideicommissum uniuersale post mortem suam, & cum cõditione, si decederet sine filijs,quo casu filio ita grauato dat facultas detrahendi ultra legitimam ẽt quartam Trebellianicam,ut hr̃ in c.Raynaldus,& in c.Raynutius, extra de test.& no.in d.c.si pr̃,ubi doc.plenè utrobiq; istud firmant,ponit Bar.& alij in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inoff.test.ubi
* Ang.dicit hanc opi. * cõmuniter approbari in scholis, & idẽ Ange.in d.l.cohęredi.§.cũ filiæ, & in l.in rõne.§.qđ uulgò in gl.1.ff.ad leg.Fal.dicit,ita practicari in iudicijs,quod sequitur ibi Alex.& idẽ Ale.in l.mulier.§.cum ꝓponeret.ff.ad Trebel. not.ẽt Bar.& alij in l.quãquã.C.ad le.Fal.& Ale.cons.45.attẽta,& consi.142.circa primum,col.5.vol.2.& ẽt in aliis consi. firmando post alios ꝑ eũ adductos,ꝙ istæ duæ quartæ ascẽdũt ad dimidiã illius partis,q̃ tãgit filiũ grauatũ: vt ẽt firmat Old. consi.131.quidam habens, & Zab.consi.91.rñdeo,in 4.dub.

& Are.consi.18.visa,col.pe.& Bal.& alij max.Ias.nu.6.& seq. in l.filium quem habentẽ.C.fam.ercis. ubi plenè repet.car.5. sequitur etiam Fran.de Cur.d.cõs.75.col.4.& Soci.ꝯsi.33.ꝑ sequẽdo ordinem,col.7.vers.circa quartam,uol.1.& in pluribus aliis consiliis,prout ẽt facit Cor.in pluribus consilijs suis potissimè consi.146.in hac, in litera O, uolu.2.& plura ad id adducit.Dec.consi.55.& pro tenui,col.pen.uer.in tali restitutione,& cõs.202.ut præsens,nu.7.& 8.& cõsi.236.nõ parua, col.3.uer.in 4.dubio,affirmantes hanc opi.tanq̃ cõem obseruari,nedũ in foro ecclesiastico,sed etiam ĩ foro ciuili,ꝯñr ipse d.Petrus uirtute dicti fideicommissi non dicitur esse grauatus in legitima sibi debita iure naturæ, & ulterius de dicto fideicommisso potuit detrahere Trebellianicã,& sic duas quartas.
17 Quarum detractionem potuit transmittere ad hæredes,ẽt extraneos,ut no.in l.omnimõ,& in d.l.sancimus,& in auth.nouissima.C.de inoff.test.& in l.quãquã , & in l.irritũ.C.ad leg. Falc.& per Bal.consi.290.hæ qõnes, uol.3.& per Dec.ꝯs.81. in princ.& nu.1.quibus stantibus ipse do.Petrus in dictis duabus quartis meritò põt hr̃e hæredes sibi ab intestato succedẽtes ꝓximiores,& sic ipsam d.Laurã eius sororẽ, quæ unà cum fratrib. vr̃ posse admitti ad dictas duas quartas pro rata.§.reli-
18 quum,cum vulg.in auth.de hęr.ab intes.succed.¶†Ad veram resolutionẽ præsentis difficultatis quatenus ꝯcernit detractionem Trebellianicæ aduertendum est,nam ipse testõr expressè prohibuit detractionem Falcidię, & Trebellianicæ tanq̃ uerè certus de viribus patrimonij sui, quo casu licet doc.dubitent, an talis ꝓhibitio debeat obseruari , & sit ualida in filiis primi gradus,& Bal.in l.iubemus.C.ad Treb.uoluerit ꝙ nõ possit ꝓhiberi, quẽ ibi sequit̃ Sal.rõnib.& iurib.adductis ꝑ eos, quã ẽt sñiam tenet Rom.ibi,ꝯsi.206.licet de cõi,col.ult.& in l.Marcellus,in prin.ff.ad Treb.ubi Ias.col.12.uers.nunc istã cõem,
* asserit hanc opi. * esse cõiter approbatam, & ꝙ eã tenet Pa.de Cast.in d.l.iubemus,& Sal.in auth.sed cũ testõr.C.ad leg.Fal. subdens ꝙ Ale.circa hoc uariauit, ꝓut ẽt Dec. allegando alias
* deci.in d.cõsi.81.col.2.nu.3.dicit hãc opi.esse magis * cõem, & hr̃e maiorẽ æquitatẽ,& idẽ ipsemet firmat cõs.269.consultus ab illustr. nu.15.& consi.218.in casu ad me trãsmisso,nu. 4.& 5.& Mod.repeten.in l.nemo põt, de leg.1.col.14.& seq.
* ẽt asserunt hanc esse magis * cõem, ꝓ qua multa adducit Pau. Pic.in repe.l.in quartã.ff.ad leg.Fal.car.antep.& pen.dicens in puncto iuris eã esse ueriorẽ, & magis æquã fauore filiorũ. Tñ Ale.& Soc.in d.l.Marcellus,in prin.dñt ꝯriam opi. esse magis
* cõem, * ꝙ Trebellianica possit ꝓhiberi in filiis primi gradus, adducentes Cuma.in d.l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uulga.& pupil.& in l.in fideicõmissaria.in prin.ff.ad Treb.& Alex.pro hac opi.pluries cõsuluit,ut est uidere in ꝯs.suo 67.cõsideratis
* his,uol.1.& cõs.29.vol.5.& ꝯs.5.vol.3.ubi affirmat hãc esse* cõem,& ita ẽt sequitur Are.cõsi.37.sequendo ordinem,in 5. dub.& Fran.de Cur.qui pro hac sñia ẽt alia adducit, cõsi.16. & ita ẽt facit Cor.consi.17.circa, & ꝯs.180.uol.4.& cõs.187. uol.1.& consi.207.col.5.uol.3.& cons.22.col.8.uol.2.& Anto.Corse.in tract.de potesta.reg.cart.23.& duabus seq.firmat
* hanc esse * communem opi.pro qua multa adducit, & rñdet ꝯrijs,uolens cõclusionẽ ꝓcedere,nedũ qñ expresè est prohibita,sed ẽt qñ tacitè, & ex coniecturis & Pau.Pic.in d.repet.l.in quartam,car.pen.col.2.uer.quid tenẽdum,& uer.uerè passus est arduus,dicit hanc opi.seruari in practica, & col.4.uersi.& sic uidetis, dicit durum esse iudicando recedere ab hac opi.adducendo plures doc.tenentes eam,& consulendo,& legendo, unde stante tanta uarietate opinionũ, peritissimus iudex potest rit considerare,quæ opinio sit tenenda,nel ne,super quo aliàs
19 cõsului.Tñ † in casu pñti ꝓculdubio tenenda est ista secundo loco recitata,ꝙ talis ꝓhibitio fuerit ualida,& firma,ex quo cum ea cõcurrit approbatio testi paterni expresè prohibentis Trebel.quo fit,ut nullo pacto possit detrahi, ut uoluit Pet.de Anch.cõs.151.plura sunt dubia, col.4.uer. ego dico,ubi concludit, ꝙ filius hæres approbando testm̃ patris non possit detrahere Trebellianicam: quia approbando vr̃ tale ius remittere,argumẽto eorum,quæ not.in l. qui Romæ.§.duo fratres.ff.
20 de uerb.obli.Et † licet Fran.de Curt.consi.75.do.Lud.quem sequitur Dec.consi.257.quæritur., conentur impugnare Pet. de Anch.Tamen aduertendum est : qm̃ ipsi non loquunt̃,qñ pater expresè prohibuit Trebellianicam,prout est in præsenti casu,qua expressa prohibitione stãte, & secuta approbõne per ipsum

ipſum d.Petrum bene procedit deciſio Pet.de Anch. cum hæ
res approbando teſtamentum non poſſit ꝯ illud uenire. l. cũ
a matre.C.de rei vendi.& per Bar.in l.more.ff.de acq.hær. Et
21 †ſi Trebellianicam detraheret, ueniret ꝯ expreſſam volunta-
tem teſtatoris,ꝑñr incurreret peccatum,quod de iure canoni-
co minimè eſt permittendum, vt in terminis nr̃is dicit Phili.
Fran.in d.c.ſi pr̃,col. 17.circa finem,& Cor.in d.l.precib. col.
22 2.Prout†ẽt hæc ſnĩa coadiuuat, nam vltra prohibitionẽ Tre-
bellianicæ ipſe teſtator exp̃ſsè prohibuit alienationem bono-
rum exprimendo cãm,ut in familia perpetuò ꝯſeruarent, pp
quam prohibitionem alienationis ceſſat detractio Trebellia-
nicæ,vt hr̃ in auth.ſed in ea.C.ad leg. Fal. prout aliàs conſul-
23 ui declarando qualiter iſtud procedat. Quæ † licet loquat in
Falcidia,tñ locum hẽt ẽt in Trebellianica,ut firmat ibi Bal. &
* communiter*alij,& tenet Are.in d.cõſ.37.col.vlti. & Cor.ꝯſ.
22.in hac conſultatione,col.9.uol.4.& ꝯſ.182.vr̃,col.4.uerſ.
inſurgit,& ver.ſeq.vol.2.& licet Ro.d.ꝯſ.206. dicat hoc non
procedere in filijs primi gradus,tñ Alex.in addi. ad Bal. in d.
auth.ſed & in ea,expreſsè reprobat hoc dictum Ro.& in actu
pract.& in iudicando,Pau.Pic.in d.repe.l.in quartam,car.11.
24 col.4.uer.9.limita.ſequit opi.Alex. Quæ†cõprobari poſſunt
ex his,q̃ poſt antiq.doc.p eum relatos dicit Iaſo. in d. l.filium
quem hñtem,col.5.nu.11.uer.3.ſingulariter limita.ubi uult,
ꝙ ſi filius eſt grauatus fideicommiſſo ſub ꝯdõne,& teſtator di
ſponit,ꝙ totam hr̃ditatem reſtituat,& ꝙ Trebellianicã impu-
tet in legitimam,filius ita grauatus non poterit detrahere Tre
bellianicam, ſed ſolùm legitimam, quę bene in facto poſſunt
adaptari ad caſum noſtrum,conſiderato tenore,& uerbis teſta
menti,in quo ipſe teſtator prohibuit alienationem bonorum,
prohibuit ẽt,& detractionem Trebellianicæ, bñ certus de pa-
trimonio ſuo,mandans expreſsè ꝙ dictus d. Petrus deberet ac
25 quieſcere tali diſpoſitioni.Prout†ẽt iſta opinio, ꝙ non poſſit
detrahi,ſatis apertè uerificat,nam licet alia opi. ꝙ Trebelliani
ca non poſſit prohiberi in filijs primi gradus teneat a plurib.
vt s̃.Tñ illa opinio non põt procedere, qñ duæ quartæ debẽt
detrahi, ut eſt in pñti caſu,& ſuperius fuit dictum : nam tunc
ẽt in filijs primi gradus Trebellianica põt prohiberi, & nõ po
terit ab ipſis detrahi,ita punctal'r firmat Alexã. ꝯſ. 29. perſpe-
ctis,conſideratiſq;,col.1.uer.nec ad hoc obſtat,uol. 5. & cõſi.
250.quoad primũ,uol.6.& in l.mulier.§.cũ proponeret, poſt
Pau.de Caſt.ibi.ff.ad Trebel.col.4.vbi dicit,hanc eſſe peregri-
nam & notabilem limitationem ad dictam.l.iubemus, & ſen-
tit ẽt idem Alex.cõſi.165.circa pręſentem,in fi.uol.5.& Ant.
Corſ.in d.tract.de poteſt.reg.qõ.73.principali,col.10. verſic.
Tñ his non obſtantibus,& punctaliter etiam ſequit Pau. Pic.
in d.repet.l.in quartam,car.10.col.4.uer.unum pro nũc, ubi
adducendo deciſio. pro & ꝯ de veritate ſe remittit ad ea quæ
dicit in eadem lege,car.antep.col.2.uer.& ſic pondero.d.Ale.
& col.pe.in ſua diſt.ubi firmat opi.Alex.ſeruari in prac. & fa-
ciũt q̃ ponit Fran.de Cur.ꝯſi.51.circa teſtam.Alb.col.pe.uer.
& ẽt aduertendum,ubi allegã. conſi.Pau.de Caſt.92.quia du-
bia,col.fi.ver.nec obſtat,& eund.Pau.in lectu.concludunt, ꝙ
ſi Trebellianica eſt prohibita in filijs primi gradus, non põt p
ipſos detrahi,qñ ſumus in caſu, in quo duę quartæ uenirent
detrahẽdæ,ex quo d.l.iubemus, dẽt intelligi in caſu ſuo, & nõ
dẽt extendi ad caſum præſentem,& ita firmat etiam Alex. con
ſi.67.præalle.uol.1.& Cum.conſ.141.viſis,col.1. uolentes di
ſpoſitionem d.l.iubemus,non debere extendi ad alium caſum
ibi non expreſſum,ut dicit Imperator ibi in fi. & comprobari
põt ex plurib.q̃ poſt alios p eũ citatos ad id adducit Paul. Pic.
d.repet.l.in quartam,car.9.col.2.uer.6.& ult.opp. & car.10.
col.1.2.& 3.firmando diſpoſitionem d.l.in quartam, non de
bere extendi, ſed ſolùm procedere in caſu ſuo. Tñ non pono
iſtud pro ꝯſtanti,ex quo Ale.in l.quod de bonis.§. quod auus.
poſt Bar.ibi tenet ꝯ̃rium, & de veritate dixi in alio ꝯſilio meo
facto in cã Vtinẽ.vbi plenè attingo articulum, & ẽt in alijs ꝯſ.
26 Prout † ẽt in caſu pñti non poteſt detrahi Trebellianica, ex
quo d.dom.Pet.fuit tm̃ hæres particulariter inſtitutus in reb.
certis,& do.Ant.fuit uniuerſalis hæres,ad quem ſpectabãt oĩa
incommoda,& onera ipſius hæreditatis, ut eſt videre ex lect.
ipſius teſtamenti iuncta iuris diſpoſitione, de qua plenè poſt
Dec.conſi.337.in caſu propoſito,& conſil. 387.quæritur nu.
5.quo ſtante ſuccedit doc.Bal.in d.l.filium quem hñtem,col.
mihi 9.verſi.ſed hic quæro,vbi punctaliter uult,ꝙ ſtante com
* muni * opini.can.de detrahẽdis duabus quartis, de qua ſupe-
rius dictũ eſt,ꝙ ſi filius inſtitutus eſt in re certa, & rogatus de
reſtituendo ſub conditione,ꝙ iſto caſu nõ põt detrahere duas
quartas,ſed ſolũ legitimam,& ſubdit ſe aliàs ita ꝯſuluiſſe,quã
deciſio.ibi refert,& ſequitur Iaſ.col. 5.nu.10.verſi. 2.principa
liter limita.& Pau.Pic.in d.repe.l.in quartã, hanc deciſionem
referens in 4.car.col.1.uerſ.quid aũt in hęrede inſtituto in re
certa,firmat iſtud idem, q̃ punctaliter ad caſum pñtẽ adapta-
ri pñt,ex quibus neceſſariò concludendũ erit d.Petrum,& ſuc
ceſſiuè illi ſuccedentes ab inteſt. nõ poſſe de dicto fideicõmiſ
ſo detrahere Trebellianicam,ꝑñr fideicommiſſum locũ habe-
bit in omnib. excepta ſolùm legitima debita iure naturæ.Cir-
27 ca quã aduertendũ eſt,nam in computatione prædictæ legiti
mæ attendi dẽt numerus filiorum tam maſculorum q̃ fœmi-
* narum,ut * cõiter concludunt doct. in authẽ.nouiſſima.C.de
inoffi.teſta.& in corpore vñ ſumitur,& in l.Papinianus.§.quo
niam.ff.eo.tit.& ideo in cõputatione dictæ legitimæ compu-
tanda erit ipſa d.Laura, q̃ facit numerum, & vocatur ad partẽ
bonorum paternorum,tum cõſiderata diſpoſitione iuris cõis,
de qua in l.maximum uitium,cum ſi.C.de lib.præte.tum cõ-
ſiderata cõſuetudine fęlicis ciuitatis Panor.de qua in rub.48.
de ſucceſ.filio.& eſt doc.Bar.Pau.de Caſ.& aliorũ in d.§.qm̃,
& eiuſdem Bar.in l.pr̃ filiũ,circa fin.ff.de inoffi.teſta.& Mod.
Pap.ſequuntur allegantes alias deciſ.in d.auth.nouiſſima,col.
28 15.uer.& ad illud,& col.16.uerſ.qd aũt.Et † qm̃ filij maſcu-
li,& fęminæ d.teſtatoris ſolùm erãt quatuor,& in pñti tractat
de legitima debita uni,uidelicet d.Pet.certè erit talis legitima
tertia pars eius,qđ ipſe d.Petrus poterat ꝯſequi ſuper bonis pa
ternis ab inteſtato,& dicit Pau.de Ca.in l.cum quæritur,& in
l.parentib.C.de inoff.teſta.& dixi ſuperius,& eſt ꝯſilium Ant.
de But.40.in quæſt.iſta,in prin.& no. Corn.ꝯſ.150.hanc,col.
29 pe.uol.1.& ꝯſ.202.in litera P, uol.2. ¶†Vlterius aduertendũ
eſt,ꝙ dicta legitima nõ põt capi ſuper feudis dicti d.teſtatoris
ad quæ ex diſpoſitione conſtitutionis Regni ſuccedit tm̃ pri-
mogenitus,& ſic ipſe d.Ant. quæ feuda non recipiunt diuiſio
nẽ,& ideo de illis legitima nõ p̃t detrahi, & ne ęquiuocemus,
aliud eſt quærere, an feudum imputetur in legitimam,hoc eſt
an filius,qui ſuccedit in feudo, debeat illud ſibi ĩ ſuã legitimã
imputare, de qua quæſt.remiſſiuè aliquid dicit Alex. in d.l.in
quartã, col.20.& repet. ibi car.antep.col.1.uer.ultra qõnes,&
plenius articulus tangitur per Alex. adducentem antiq.in l.ſi
pr̃ filiam.ff.ad leg.Fal.& plenius in l.ſi patroni, in princ.ff.ad
Treb.& ꝯſ.19.ſuper eo.uol.5.& plenè tangit do.Fabia.de mõ
te S.Sauini in repeti.d.auth.nouiſſima, car.10.col.1.& 2.uer.
17.quæritur,& Mod.Pap.in trac.de feud.in 4.par.car.48.ver
ſic.3.põt decidi dubitatio,iſte.n.articulus,in quo per doc.ubi
s̃. longa fit diſtinctio, non eſt præſentis ſpeculationis,ex quo
non quærit,an ipſe do. Ant.primogenitus ſuccedens in dictis
feudis indiuiduis debeat in ſuam legitimam dicta feuda ſibi
imputare.Aliud eſt q̃rere,an legitima debeatur alijs filijs d.te
ſtatoris ſuper dictis feudis, quæ ſunt indiuidua, in quib.ſolus
30 primogenitus ſuccedit.Et† iſta eſt qõ nr̃a,uidelicet,an ipſe d.
Pet.ſuper dictis feudis poſſit habere legitimam.In qua quæſt.
* cõis * ꝯcluſio eſt ꝙ nõ,qñ in feudis ſolus primogenitus ſucce
dit,ita Hoſt.& Io.And.poſt gl.in c.licet,ex̃ de uoto,& ibi tãgit
Abb.col.2.uer.in gl.fi.in fin.ita ẽt ꝯſuluit idẽ Abb.ꝯſ.12.caſus
talis eſt,col.mihi 3.uer.uenio ad tertium, uolu.1.ubi adducit
cõſilium Oldra.& alias deciſio. & iſtud idem uoluit idẽ Abb.
in conſi.3.nitar in præſenti,col.5.uerſi.ſed his non obſtantib.
uo.2.Apertius iſtud idem firmat Zabar.ꝯſ.44.Carolus IIII.
in fine,& Imo.poſt Inn.in d.ca.licet,quod etiam ſequitur ipſe
d.Fabi.in d.repeti.authẽ.nouiſſima,car.6.col.1.uerſi.3.quęri-
tur,& eſt conſilium Bal. 56.cõe eſt,uol.3.& nouiſſimè ita con
ſuluit Dec.adducendo alias deciſ.conſi.269.conſultus ab illu
ſtri,col.pen.& fi.& nu.15.ubi expreſsè dicit,ꝙ in computatio
ne legitimæ non ueniunt computanda bona feudalia, ſed illis
prius detractis legitima erit imputanda ſuper alijs bonis teſta
toris nõ feudalib.ex quibus apertiſſimè patet,ꝙ in cõputatio-
ne dictæ legitimæ debitæ d.do.Petro.non debet haberi cõſide
ratio quò ad bona feudalia,in quibus ipſe do.Ant.ſucceſſit ut
primogenitus,ꝯputanda ergo erit ſuper alijs bonis nõ feudali
31 bus.Ad† quam comprobationem habenda eſt ꝯſideratio om
nium bonorum d.teſtatoris,quę peruenerunt ad ipſum dom.
Petrum : Nam omnia iſta in legitima imputantur.l.qm̃ no-
uella.

uella.l.oĩmõ.§.fi.C.de inoff.test.facit.l.ẽt.§.pen. & fi.ff.de bonis lib.& not.Bar.in d.l.in quartã,col.4.uersſ.venio ad quartã
32 iure naturæ,quẽ ſequunťibi oẽs. Quod † tantò magis procedit,ſi ab ipſo do. Petro fuerũt ꝯſumpta nã tãtò magis imputã tur.l.mulier.§.ſed.n.ff.ad Treb.no.Dy. & Bar.in l.Marcellus. §.res q̃,eo.tit.& in d.l.ĩ quartã,& in pũcto eſt ꝯſil.Bened.Cap. 32.cũ uiſo,col.2.in 2.dubio,uer.& hęc circa primũ. Prout ẽt
33 †in legitima d.do.Petri cõputãda veniũt oĩa,q̃ ipſe do.Petrus alienauit,ut eſt tex.in d.l.Marcellus.§.res q̃,vbi Bar.& alij maximè Ale.co.fi.& tenet Benedi.Cap.ꝯſ.49.& ad primũ,col.fi. & ꝯſ.92.cũ uiſo,col.3.in 2.dubio,& Bal.ꝯſ.367.& 392.ſuper primo,uol.4.& expreſsè firmat Bar.in d.l.in quartã,co.4.uer. uenio ad quartã partẽ,& firmat Soc.ꝯſi.36.uiſo elegãti, ĩ prin. col.3.& Cor.ꝯſ.166.in hac,col.pe.uerſ.alius,& ſic tertius,uo. 2.& Deci.ꝯſi.202.vt pñs.nu.8.& ꝯſ.236.non parua,nu.10.& ſeq.& repeten.idẽ firmãt in auth.nouiſſima,car.12.col.1.uer. ulterius q̃rit,& Aret.ꝯſ.18.diſcuſſa, & ꝯſ.ſeq.& Ale.ꝯſ.3.uiſo ꝓceſſu,uol.3.& in d.l.ĩ quartã,col.11.& 12.& ibi repetẽ.car.
* 10.col.4. uer.quinta eſt ꝯcluſio, dñt * cõem ꝯcluſionẽ eſſe, ꝙ filius inſtitutus,& grauatus de reſtituendo ſub ꝯditione,ſi ſine liberis deceſſerit &c.dẽr ĩ ſuã legitimã imputare oĩa, q̃ pẽdẽte ꝯditione alienauit, ex quib. ſic br̃ deductis peritiſſimus iudex facilè ꝑcipere poterit, quãta erat legitima debita d.do. Petro, & de quib.bonis debebatur,& q̃ per ipſum habita, & conſumpta,atq; alienata fuerunt, ut in illam debeãt imputari,& poſtmodũ ſucceſſiuè ſuo ſano arbitrio declarare, ad quid,& quãtã portionẽ reſtantem ad cõplementũ dictę legitimæ poterit uenire ipſa do.Laura,pro rata unà cum ſuis fratrib. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Dictio,ſi,conditionem importat.*
2 *Cõditio,ſi deceſſerit ſine filijs inſtitutus,expirat et deficit,eo moriente cum filijs.*
3 *Et talis conditio uerificantur ẽt in filijs fœminis,cũ appellatione filiorum ueniat etiam fœmina, quod declaratur nu.40.*
4 *Statis eſt tp̃e mortis grauati extare filiũ,ad defectũ dictæ conditionis,nec ulterius quærendum eſt,quid de filijs ſecutum ſit.*
5 *Et iſte caſus,quid ſequatur de filijs, omiſſus dicitur.*
6 *In ſubſtitutionibus ualet argumentum,hoc non dicit ſubſtitutio, quod declaratur,num.41 & ſeq.*
7 *Subſtitutio ſecũda dependẽs à prima euaneſcit,ſublata & deficiẽte prima,quod declaratur nu.44.& ſeq.*
8 *Qualitas filiorum maſculorum poſita in uno capitulo nõ cenſetur reperita in alio, in quo ſimpliciter fit mentio de filijs.Cõtrariũ tamen habetur nu.21.& ſe.pluribus max.34.& 37.*
9 *Et qualitas unius capituli nõ cenſetur in alio reperita, quãdo induceretur quid exorbitans, & correctorium iuris, ſed melius nume.37.*
10 *Filij poſiti in conditione non cenſentur poſiti in diſpoſitione,nec uocati à teſtatore.*
11 *Non honorati, nec uocati à teſtatore nõ uidẽtur poſſe grauari ab ipſo per fideicommiſſum, quod melius declaratur nu.49.et ſeq.*
12 *Subſtitutus in defectũ filiorũ uidetur compendioſè ſubſtitutus.*
13 *Verbum, in defectum &c. exponitur, ideſt poſt mortem.*
14 *Subſtitutio per uerba ſupradicta facta puberi compendioſa eſt.*
15 *Verbum ſuccedat,commune eſt.*
16 *Dictio,in,conditionem importat.*
17 *Subſtitutionis conditionalis caſus ueniſſe dicitur conditione purificata,& num.18.*
19 *Fideicommiſſum conditionale debetur ſubſtituto purificata conditione.*
20 *Subſtitutus ſub duplici conditione illis purificatis admittendus eſt ad fideicom.*
21 *Vna pars teſtamenti declaratur per aliam.*
22 *Conditio filiorum maſculorũ poſita in uno capite teſtamenti cenſetur repetita in alio capite, in quo ſimplex fit mentio filiorũ, & numero 2.*
Et quando in uno capitulo, & in eadem oratione talis qualitas fuit expreſſa.
23 *Copula, &, dicitur repetitiua copulatorum.*
24 *Dictio, item, idem operatur.*
25 *Idem quando qualitas ponitur inter plura, quæ reguntur ab eodem uerbo, & in eadem oratione deſcribitur.*
26 *Qualitas aliquod uerbum qualificans, dicitur qualificare omnia, quæ ab eodem uerbo reguntur.*
27 *Subſtitutiones duæ unitæ operantur, ut una ſumat de natura alterius, & econtra.*
29 *Verbum poſitum in una parte teſtamenti uno modo aſſumptum debet ſub eadem forma intelligi appoſitum in alio capite teſtamenti, in quo ſimpliciter exprimitur.*
30 *Verbum ambiguum declaratur per ſequentia, & antecedentia, & idem de clauſula ambigua.*
31 *Relatiuũ illud, & eorum filiorum, æquiuocũ eſt, & declarandũ uenit ex qualitate filiorum appoſita in alio capite teſtamenti.*
32 *Dictio, eorũ repetitiua, reſtringitur ſecundũ diſpoſita in præcedentibus, ad quæ fit relatio.*
33 *Expreſſum ſatis dicitur, quãdo in alia parte teſtamenti fuit explicitum.*
35 *Qualitas maſculinitatis ſatis à teſtatore conſideratur, ſi uoluit bona conſeruari in familia, & agnatione ſua.*
36 *Geminatio enixam oſtendit uoluntatem.*
38 *Subſtitutio prima defecta minimè annullat ſecundã, nam licet deficiat primus gradus, non deficit ſecundus.*
39 *Subſtitutio fideicommiſſaria duplex,ſi deficit prima, tamen habebit locum ſecunda, & nu.38.*
42 *Filij fœminarum alterius familiæ, & agnationis dicuntur.*
43 *Cõditio, ſine filijs,in quibus filijs uerificetur,& cuius temporis.*
45 *Intell.l.qui habebat.ff.de uulg.& pup.*
46 *In fideicommiſſis attenditur uoluntas teſtatoris collecta ex coniecturis.*
47 *Vna determinatio reſpiciens plura determinabilia pariformiter illa determinat.*
48 *Ex prohibitione alienationis quãdo & quo caſu dicatur inductum fideicommiſſum.*
49 *Non uocati poſſunt grauari, quãdo adſunt coniecturæ.*
50 *Et maxi.quando hæreditas ipſa fuit grauata.*
51 *Et quãdo fideicommiſſum fuit iniũctum primis inſtitutis ſub duplici conditione.*
52 *Et in dubio fideicommiſſum ita cenſeř iniunctum, ut omni modo ualeat.*
53 *Fideicommiſſum in dubio, an & quãdo cenſeatur iniunctum poſtis in conditione, quãdo potuit euenire caſus, in quo ab illis poſſet ualere, & nu. 54.*
55 *Et in dubio cenſetur relictum ab eo, a quo omni caſu potuit relinqui & in omnem euentum grauari.*
56 *Nepotes, & pronepotes an inſimul ſuccedant cum matertera, & plenè nu.80.& 81.*
Per fideicommiſſum ſucceditur teſtatori, & non grauato.
57 *In dubio teſtator uidetur uocare ſubſtitutos, prout ueniunt ab inteſtato.*
58 *In fideicommiſſo, in quo uocantur proximiores filij fratrum, an inſimul ſuccedant cum patruo.*
59 *Deſcendentes nepotes ex ſubſtitutis quãdo & quo caſu cenſeantur vocati.*
60 *Appellatione filiorum ex meo corpore natorum ueniunt etiam nati ex filia.*
61 *Teſtator diſponendo poſt mortem filiorum intelligitur ſubſtituiſſe filios cuiuslibet in parte,ad quã pater,ſeu mater fuit uocata, nec filij unius cenſetur ſubſtituti patruo,ſeu materteræ, & numero 86.& 87.*
Et filij iſtorũ uocati poſt mortem compendioſè dicũtur ſubſtituti.
62 *In compendioſa ſubſtitutione continetur fideicommiſſaria, & etiam vulgaris.*
Vulgaris ſubſtitutio fieri poteſt in legatis, & fideicommiſſis.
63 *Grauatus moriens pendente cõditione, grauare dicitur ſuum hæredem in portione, quæ ad eũ peruenit, ut eam reſtituat alteri fideicommiſſario.*
64 *Subſtitutus poſt mortem plurium ,an admittatur,ſi in perſona unius tãtum fuit conditio purificata, et melius nu.87.88.89.*
65 *Verba illa, filiorum natorum ex ſuo corpore, an comprehendant deſcendentes ex filio, uel filia.*
66 *Subſtitutus mortuus pendente conditione nõ tranſmittit tale ius fideicommiſſi ad ſuos, & nu.67.& 68.*
69 *Et portio iſtius ita mortui tanquam caduca per ius accreſcendi acquiritur alteri confideicommiſſario coniuncto re & uerbis & num. 70.*

71 Nominatim

71 *Nominatim uocatus præfertur alijs non ita uocatis &, nu. 72.*
73 *Primò nominati uidentur magis dilecti.*
74 *Vocati post mortẽ alicuius nõ debent admitti añ mortem illius.*
75 *Substitutio facta intelligitur secundùm institutionem.*
76 *Nepotes non posunt succedere insimul cũ patruo eodem tempore.*
77 *Et quid si institutio facta est de fratre, & filijs eius.*
78 *Si uocãtur filiæ, & eorum filij per fideicommißũ, filiæ tamẽ præferuntur earum filijs.*
79 *Relictum factũ uxori, ut post mortẽ eius reuertatur ad filios, & hæredes eorum, in totum reuertitur ad filios superstites, & non ad hæredes.*
82 *Fideicommissaria comprehensa in compendiosa ceßat, hæreditate non adita per grauatum.*
83 *Vulgaris comprehensa sub compẽdiosa, si in parte nõ potest habere locum, in totum ruit, si facta fuit pluribus, nec potuit in illis omnibus uerificari.*
84 *Coniuncti re, & uerbis considerantur ut unum corpus.*
85 *Ius accrescendi durat, nisi probetur sublatum per testatorem.*
90 *Filij in bonis patris consequi debent legitimam.*
92 *In legitima pater non potest apponere grauamen, & appositum tollitur.*
93 *Filio grauato datur facultas detrahendi legitimã, & Trebellianicam.*
94 *Istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam illius partis, quæ tangit filium grauatum.*
95 *Detractio dictarum quartarum transmittitur ad hæredes etiam extraneos.*
96 *In dictis quartis filius potest habere hæredem.*
97 *Trebellianicæ detractio an possit prohiberi in filijs primi gradus, & num. 98.*
99 *Et quid si filius approbauit testamentum patris, & nu. 100.*
101 *Trebellianicæ detractio an cesset per prohibitionẽ alienationis*
102 *Et an istud consideretur in filijs primi gradus.*
103 *Et an duæ quartæ detrahantur, si testator disposuit Trebellianicam imputari in legitima.*
104 *Filius institutus hæres particularis an possit detrahere duas quartas.*
105 *Trebellianica an possit detrahi, quando possunt detrahi duæ quartæ, & fuit prohibita.*
106 *L. iubemus, C. ad Treb. quo casu procedat.*
107 *An filius possit detrahere duas quartas, si nullũ fecit inuẽtariũ*
108 *In computatione legitimæ, & Trebellianicæ, quæ bona considerentur.*
109 *Et an consumpta per filium imputentur.*
110 *Et an imputentur etiam per eundem alienata.*

CONSILIVM XVIII.

Consideratis & circũspectis oĩb. q̃ in facto narrant, p vera resolutione pñtis cõ-
sultationis sigillatim de infrascriptis erit discutiẽdũ, & primò,
an substitutio facta p testatorẽ de d. do. Constantia sit uerifica
ta, ita ꝗ ipsa ad successionem admitti debeat, & d. Ioãnella, &
Margarita neptes ex filijs ipsiꝰ testatoris sint exclusę. Circa qđ
primò dicẽdũ vr̃, ipsam ñ dr̃e admitti. Nã hr̃s uniuersalis fuit
institutus d. Frãc. filius testõris, & ei fuit substitutũ his uerbis,
si decederet sine filijs legitimis, & naturalib. ꝗ bona hr̃ditaria
peruenirent ad d. Io. Gerardũ frm filiũ d. testatoris, cui succedat eius filius &c. & qm̃ ipse do. Fran. mortuus est relicto filio
posthumo, & relicta Ioãnella ẽt filia, q̃ in pñti uiuit, meritò ta-
lis substõ dr̃ euanuisse, facta. n. apparet sub ꝯditione ꝯsiderata
1 illa dictione, si, † ut plenè per Bar. in l. 1. ff. de ꝯdit. & demõ. &
2 per existentiã dictorũ filiorũ ꝯditio ipsa dr̃ defecta, cũ † satis
fuerit ad effectũ ipsius, filiũ d. Frã. eidẽ superuixisse. l. ex facto.
§. pen. ubi doc. not. ff. ad Trebell. l. 1. ubi scribẽ. C. de ꝯdi. inser.
l. non est sine liberis. ff. de uerb. sig. iuncto tit. de libe. & posth.
3 ff. & C. per totũ. Prout † ẽt satis fuit extitisse dictã do. Ioannel
lã, ex quo ꝯditio filiorũ apposita in substitutione uerificat̃ ẽt
in fęminis, q̃ faciunt illã deficere: cũ filiorũ appellatione ẽt fi
liæ ꝯtineant̃. l. si quis ita, in princ. ff. de testa. tut. l. si ita scriptũ,
de leg. 2. l. iusta. ff. de uerb. sig. & p Alex. ꝯsi. 55. ponderatis his,
in fin. uolu. 3. & cons. 17. circunspectis, uol. 7. cum alijs addu-
ctis per Fran. Cur. cons. 43. statuto, colum. 7. uers. præmissis, &
consi. 83. antiquissima, colu. 7. & sequen. & per Soci. consi. 55.
visis, vol. 3. & per Dec. consi. 15. in princ. & consi. 171. in cã ve
4 nerabilium, n. 4. Superexistentia† enim dictorum filiorum in-
duxit defectum dictę substitutionis, nec ulterius quærendum
est, quod postmodum de ipsis filijs contigerit: ut dicit Oldra.
cõs. 21. thema tale est, testator, & cõsi. 141. thema tale est d. G.
p. l. cum vxori. C. quan. dies leg. ced. & l. hæredib. ff. ad Trebel.
cum aliis plenè cumulatis per Deci. cons. 63. & pro tenui, col.
2. ver. & licet liberi, & cons. 218. in casu ad me transmisso, nu.
5 7. & consi. 377. visis, col. 2. Iste† enim casus, quid postmodum
de filijs secutum fuerit, dr̃ esse omissus, & ideo remanet in di-
spositione iuris communis. l. si extraneus. ff. de condictio. ob
cau. l. commodissimè. ff. de liber. & posthu. l. si cum dotem, in
6 princ. ff. solu. matri. Et † succedit illa vulgata doctr. Oldr. in d.
consi. 21. & Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de testamen. §. 1. ver.
incurrit, in fine, uolens in substitutionib. optimum esse dice-
re, istud non dicit substitutio, ex quib. ẽt infert̃, ꝗ si substitutio
facta de ipsa do. Constantia, quoad ipsum d. Io. Gerardum pa
riter euanuerit, & defecerit, cũ ipse mortuus fuerit relicto do.
Federico eius filio, & relicta d. Margarita eius filia, q̃ adhuc vi
uit. Præterea si ꝯsiderat̃ substõ facta de ipsa do. Constantia, in
illo capitulo testamenti, & in defectum &c. minimè vr̃ eidem
prodesse: qm̃ vocata apparet in defectum filiorum masculo-
rum d. testatoris & eorum filiorum ltĩmorũ, & naturalium, q̃
condõ minimè fuit adimpleta: cum mortuis filijs masculis. d.
7 testõris superfuerint eorũ filij, & filiæ, ut s̃. pbatũ est. Per† quo
rum existentiam ẽt ista substitutio euanuit: dependebat em̃ a
prima, qua sublata ẽt ista ruit. l. qui habebat. ff. de uulg. & pup.
l. si mater. §. fi. eo. tit. l. cum in testõ, in prin. ff. de hæred. insti. &
p Bar. in l. 1. col. 10. uer. sed circa hoc insurgunt. ff. de uulg. &
pup. & p Alex. ꝯs. 139. nu. 4. uol. 6. eo magis: qm̃ dicta verba,
& filiorum eorum ltĩmorum, & naturalium, dẽnt intelligi p-
ut apposita apparent, nec dẽt subaudiri, masculorum, prout te
stator dixit in præcedenti parte d. capituli, & eiusdẽ substõnis
concernentis personam filiorum; quia si hoc uoluisset, utique
expressisset, prout ibi expressit, & nõ exprimendo tollitur mẽ-
tis suæ fuisse, ut intelligeret̃, prout posita est simplr̃. Qualitas
8 † enim masculorum posita in uno capitulo non censet̃ repeti-
ta in alio, in quo simplr̃ fit mẽtio de filiis, argõ. c. ad audientiã,
de deci. & l. 1. §. fin aũt ad deficientis. C. de cad. tol. & in pũcto
consuluit Io. de Ana. ꝯs. 22. Ad probandũ, prout referũt Mod.
Pap. in l. qui filiab. nu. 3. adducen. concor. de leg. 1. & not. Pet.
de Anch. cons. 120. pro clariori decisione, in fine, & Alex. cõsi.
38. pspectis his, col. pe. uol. 6. & Fran. de Cur. d. cõs. 73. col. 10.
9 ver. his conclusis, vbi ad id plura adducit. Quod† ẽt suadetur:
nam si in ista secũda particula intelligeretur repetita qualitas
masculinitatis, induceretur quoddam exorbitans, & correcto
rium iuris, quod est: quoniam ubi aliquis ex descendẽtib. gra-
uatur post mortem, subintelligitur illa clausula, si decesserit si
ne filijs masculis vel fœminis. l. cum auus. ff. de condit. & de-
monstra. cum concor. quod est contra doc. glo. & Bart. in l. ta-
10 lis scriptura, de leg. 1. Præterea† ex alio ipsa do. Constantia vr̃
excludi: quoniam filii d. Franc. hæredis uniuersalis solùm po-
siti apparent in cõditione, & idem ẽt vr̃ dicendum de filijs ip
sius d. Io. Gerardi, & quia non sunt positi in dispositione non
poterũt venire tanquã uocati ab ipso testatote. l. si quis sub cõ
ditione. ff. si quis om. cau. test. solùm. n. successere eorum patri-
* bus ex testõ, seu ab intestato, ut dicit gl. * communiter appro-
bata in l. Lucius, la 2. ff. de her. inst. de quo plenè per Alex. ꝯsi.
32. viso processu, col. pen. uol. 3. & consi. 13. visis, colũ. 4. vo-
lu. 4. & per Soc. consi. 77. consilijs nostris, uol. 1. & consi. 218.
11 consideratis, uol. 2. & consi. 116. in cã filiorum, uol. 3. Vñ† cũ
ab ipso testatore non appareant uocati, & honorati, ab eo non
potuerunt grauari onere fideicommissi, per regulam. l. ab eo.
C. de fideic. & l. 1. §. sciendum, & l. sed sic. §. fi. de leg. 3. & p oẽs
scrib. in l. Centurio, post Bar. in ult. qõ. tertiæ quæstionis prin-
cipalis. ff. de uulg. & pupil. col. 12. vers. quæro ulterius, contra
* communiter* concludunt doc. ut etiam hr̃ diffusè per Franci.
de Cur. consi. 42. quia inquit, & cons. 44. sæpe reuoluta, & di-
cto consi. 63. col. 4. & seq. & per Dec. in consi. nouiter impres-
so 20. & pro tenui, nu. 1. & consi. 270. dominus Raynaldus,
num. 1. ¶ Istis tamen non obstantibus, prout uerè non obstant
dico, ꝗ substitutio facta de domina Constantia fuit verifica-
ta, & quòd ipsa potuit succedere secundùm tenorem testamen
ti ibi, & in defectum filiorũ masculorũ ipsius testõris, & corũ

filiorum legitimorum, & naturaliũ succedant filiæ feminæ ip
12 sius testatoris, uidelicet domina Constantia &c. Ex † quib. uer bis ipsa domina Constantia vr̃ substituta, & uocata cōpendiosè, & sic per fideicommissum cōsideratis illis uerbis, & in defectum filiorũ &c. vt est gl. & ibi oẽs nor. in l. in testō. C. de testa. mil. & per Alex. consi. 22. col. 2. vers. si diceret, uol. 2. & per Soc. ɔ̃s. 113. col. 3. uers. sed istę rōnes, uol. 1. & hr̃ per oẽs in c. si pr̃, de testa. li. 6. & in c. Raynaldus, & in c. Raynutius, eo. tit. in antiq. & no. oẽs in l. Centurio. ff. de vulg. & pupill. & scrib.
13 post gl. in l. precib. C. de impub. Verbum † em̃ illud, & in defectũ &c. exponi dẽt. i. post mortẽ, ut est tex. & ibi gl. in uer. deficientis, in auth. de hære. & Falc. §. hinc nobis, & per Abb. in
14 suo dicto. in ver. deficiens. Et † de secunda, ꝙ ɔ̃tineat fideicōmissum, q̃n facta est puberi, est doc. Bar. in l. Centurio, in i. qō. quartę quæstionis principalis, col. antep. quẽ ibi sequunt̃ doc.
15 oẽs, & scrib. in d. l. precib. post gl. cũ si. Cōsiderādo † ẽt uerbũ, succedat, idem est dicendum, cum cōe sit. l. non tm̃, in prin. ff. de fideicom. liberta. l. restituta. §. fi. cum l. seq. ff. ad Trebell. & est tex. in d. c. Raynaldus, ponit Bar. in d. l. centurio, col. fi. vers.
* 5. dubitatur, quem * cōiter ibi sequunt̃ doc. adducẽtes cōcor.
16 Et † licet substitutio ꝑdicta fuerit ɔditionalis ɔ̃siderata illa dictione, in, vt in l. solemus, & ibi scrib. not. prout ẽt facit Bar. in l. 1. col. mihi 4. uer. 3. principaliter quæro, q̃d de ꝑpositionib. & in l. quib. dieb. §. Termilius. ff. de conditio. & demō. & facta appareat sub duplici ɔditione, sub prima uidelicet in defectũ filiorum masculorum, & sic nepotum: tamen quia utraq; cōditio fuit uerificata, prima, q̃a nō extant filij masculi ipsius testatoris, secunda, quia etiam non extant filij filiorum, & sic nepotes masculi, in quorũ omnium defectum d. substitutio fuit
17 facta. Verum † erit dicere conditiones dictę substitutionis uenisse, uulgata. l. cedere diẽ. ff. de uerbo. sign. & in l. generaliter, in prin. C. de insti. & subst. & plenè no. in d. l. Cẽturio, & in d.
18 l. precibus, & in d. c. si pr̃. Et † per euentum dictarum cōditionum substitutio ista effecta fuit pura. l. fi. §. 1. ff. de vul. & pup. l. si pupillus, in fi. ff. de ɔdi. insti. ponit Bal. in l. cum testō. in fi. ff. de manu. testa. & no. Aret. per illum tex. in l. fi. §. cum mihi,
19 uer. sed rursus. ff. de uerb. obl. Et † per euentum talium cōditionum restitutio fideicōmissi purificati facienda erat ipsi do. Constantiæ substitutæ. l. pen. l. fi. C. ad Treb. cũ concor. & no.
20 Bald. consi. 286. super primo, uol. 3. Et sic fundata est intentio ipsius do. Constantiæ: cum ambę dictæ conditiones sint adimpletæ. l. si hæredi plures. ff. de cōd. inst. & ponit Anch. ɔ̃s. 267. iste magister, & Moder. Pap. allegantes concor. in l. si quis ita, nu. 3. ff. de uerb. oblig. & Dec. consi. 89. uiso puncto, num. 2. Et
21 † ꝙ dicta uerba eorum filiorum, intelligi debeant, idest masculorum probat: quia una pars testamenti debet intelligi, & declari ſm aliam partem testi. l. qui filiabus. l. si seruus plurium, de leg. 1. vnde cum in præcedenti particula eiusdem substitutionis dictum sit de filijs, ista sequens, & eorum filiorum, simpliciter apposita ẽt ītelligi dẽt de masculis, ita ī terminis nr̃is dicit Pau. de Cast. consi. 79. casus iste frequenter contingit, & consi. 358. viso dicto testō, & Cuma. consi. 117. A. in testō instituit, & Abb. consi. 36. videretur primò, col. fi. uol. 1. & Soci. consi. suo, quod est positum inter consi. Fran. de Curt. & est in ordine 40. cum in præsentiarum, col. 3. & 5. & idem Soci. ɔ̃si. 43. uisis, num. 22. ver. & patet, & uers. post mortem, & nu. 25. uer. ex quibus, uolu. 3. ubi uult, istud sine dubio procedere, q̃n sub uno, & eodem capitulo, & unica oratione ista apparent posita, & idẽ uult Cor. consi. 275. in pręsenti, col. 3. uol. 4. & Frãc. de Cur. consi. 43. col. 2. in princ. & col. 9. in fin. idem dicit, q̃n apparet de mente, & apertius, & diffusius in terminis nostris istud firmat consi. 51. super testō Alber. col. 4. in prin. & co. 5. in fin. & col. 6. & 7. & melius consi. 75. dñs Ludouicus, col. 3. vers. & hoc modo cessat, col. 9. uersi. sic dicamus, & d. cōsi. 63. col. 7. uersi. 1. quia, & uers. his conclusis, col. 10. & col. 11. uer. cum igitur, expresse cōcludit, ꝙ q̃n qualitas masculinitatis est apposita in una parte capituli, & in eadem oratione cẽsetur ẽt repetita in alia parte, in qua simpliciter facta est mentio de filijs, prout punctaliter est in casu pn̄ti, & istud idẽ sequit̃ Deci. ɔ̃s. 15. nu. 3. & ɔ̃s. 270. nu. 5. & ɔ̃s. 370. uiso testō, nu. 3. & in ɔ̃si. nouiter impresso. 40. in cã, nu. 12. in quib. locis adducũtur deci. cōcor. & cōcludunt, ꝙ si in una parte testamẽti facta est mẽtio de filijs masculis, & in alia simpl̃r dictum est de filijs, ꝙ in ista secunda cẽsetur repetita dicta qualitas masculinitatis ex-
22 pressa in alia parte. Quæ † conclusio proculdubio ꝓcedit, q̃n in uno capitulo, & in eadẽ orōne dicta qualitas fuit expressa, prout est in casu præsenti, & dicit Soc. in d. consi. 63. & Frã. de
23 Cur. d. consi. 63. nu. & uers. prægalleg. Quod † cōprobatur: q̃n in casu præsenti in eodem capitulo, & in eadẽ oratione fuit expressa dicta qualitas cũ copula, &, quę uniformiter cadere pōt in unoquoq; ex copulatis, & ideo expressa ī uno dr̃ expressa in alio, & repetita in alio ex copulatis, ut no. Bar. per illum tex. in l. Seiæ. §. Caio. ff. de fund. instru. & in l. in repetendis, col. 2. de
24 lega. 3. Vbi † dicit, idem esse de dictione, itẽ, per gl. in uer. inuẽtoris, in §. item lapilli, instit. de rer. diuis. & sequitur Imo. cōsi. 108. uisa suprascripta, & in terminis nr̃is Soc. & Fran. de Cur.
25 ubi suprà. Et † suadetur: qm̃ q̃n una qualitas apponitur inter plura, q̃ regunt̃ in eadem oratione, & ab eodem uerbo, ut est in casu pñsenti, dẽt omnia pariformiter qualificare: ut dicit Bar. in l. prætor. §. eritq; differentia. ff. ui bon. rap. & Soc. consi. 66. uisa donatione, col. 7. nu. 14. uol. 3. & quia una determinatio debet pariformiter &c. l. nam hoc iure. ff. de uulga. & pup.
26 Prout † ẽt quia qualitas qualificans aliquod uerbum dr̃ qualificare omnia, quę reguntur ab eodem uerbo: ut dicit Bar. in d. §. eritq; differentia, & Imo. in cle. 1. de exces. præl. & Socin. consi. 27. visis instrumentis, nu. 13. uol. 4. & Bart. in d. §. eritq; differentia, & in alijs locis concor. Ale. cons. 152. uiso themate, col. 1. uol. 2. dicit, ꝙ qualitas apposita in una oratione cen-
27 setur relata ad oẽs illos cōprehensos sub illa oratione. Et † magis propriè ad terminos nostros per doc. Bar. in d. §. Caio. & cũ simi. & Soci. consi. 249. materia præsentis, col. 7. uersi. secunda regula est, uol. 2. dicit, ꝙ quando duæ substitutiones reguntur ab eodem uerbo, & eadem oratione, illud, q̃d qualificat unam
28 ex illis substitutionibus, qualificat etiam & aliam. Et † Soci. in eodemmet consi. col. 7. uersi. tertiò est, allegãdo Bar. & Bal. dicit, ꝙ quando duæ substitutiones sunt unitæ, una sumit de natura alterius, & eɔ̃, quod punctaliter adaptatur ad casum ꝑsentem. Nã in ista ultima parte substitutionis apponitur qualitas legitimorum, & naturalium, quæ non fuit expressa in prima parte substitutionis, in qua solùm fuit dictum in defectũ filiorum masculorum, & in ea proculdubio debet intelligi illa qualitas legitimorum, & naturalium expressa in seq. parte, unde eadem rōne illa qualitas masculorũ expressa in 1. parte substitutionis necessariò intelligitur repetita in seq. par. dictæ substitutionis, in qua simpliciter fit mentio filiorũ, cũ ista oĩa unico capitulo, unica orōne claudantur, & ab eodem uerbo re-
29 gantur, & copulata sint. Et † vlterius ista cōprobantur ex do-
* ctri. Bar. * cōmuniter approbata in d. l. Centurio. in 3. q. prin.
* col. mihi 9. uers. quid enim, quem * cōmuniter in hoc sequũtur ibi docto. adducentes concor. & Cor. cons. 57. vr̃, col. pen. uers. 9. enim, uol. 2. & cōsi. 90. scrupulosa, col. 3. uo. 3. ubi uult, ꝙ si testator in una parte testa. accepit uerbum, substituo, æquiuocum pro substitutione directa, & in alia parte testa. tale uerbum fuit simpliciter appositum, dẽt in ista parte iudicari appositum ꝓ substitutione directa ex eo: quia in alia parte testa.
30 ita fuit per testatorem declaratum. Verba † em̃ dubia, & ambigua declarantur per sequentia, & antecedentia, & ita cl̃a apposita in fi. restringitur, & declaratur, ut in d. l. qui filiab. & in d. l. si seruus plurium. §. fi. cum alijs allega. per Cor. cons. 168. visa, col. fi. uers. præterea dicta clausula, uo. 1. & ponũt ẽt Mod. Pap. in l. Gallus. §. etiam si a parente, nu. 29. ff. de lib. & posth.
31 Prout † etiam: quia illud relatiuum eorum filiorũ, æquiuocum, & ambiguum, quoad filios simpliciter capi pōt, ut oẽs cōprehendat masculos, & fœminas, capique pōt etiam quoad filios masculos tantùm, & ideo de masculis interpretari debet, prout in capitulo præcedenti, in quo declaratum, & dictũ est de masculis, ita Cor. ɔ̃s. 97. primò consultus, col. 5. ver. & simi-
32 liter, uol. 1. Ista † enim dictio eorum, repetitiua, & relatiua restringi debet ſm disposita in præcedentibus, ad quæ fit relatio cum omnibus suis qualitatibus, ut dicit Barto. in l. si quis seruum. §. fi. de lega. 2. & in l. 1. ff. de receptato. & in l. 1. §. fin. ff. si fam. fur. fec. dic. & not. Corn. cons. 9. col. 4. & consi. 37. in hac consultatione, col. 3. uersi. quod uerbum, uol. 1. ex quibus sic succinctè deductis apertissimè patet, quòd ipsa domina Constantia fuit substituta casu, quo deficerent filij masculi testato-
33 ris, & ẽt filij, & sic nepotes masculi dictorũ filiorũ. ¶ † Nec ob. illud, quod superius in ɔ̃rium est deductum, ꝙ talis qualitas masculinitatis non censetur repetita in ista ultima parte substi-

substitutionis, quia testator non expressit &c. Nam in isto casu dr̃ expressisse: cum in alia parte eiusdem orationis capituli substitutionis copulatiuè expslerit, ut aperte oñdit̃ decisionib.
34 s̃. deductis. Nec † ẽt obstat consilium Io. de Ana. 22. cum alijs suprà in ꝯrium allegatis: eo q̃m illa procedunt, q̃n mentio de filijs masculis est facta in uno capitulo penitus separato, & q̃n non apparet de mente testatoris considerantis masculinitatẽ, quæ non vigent in casu p̃nti, in quo unicum est capitulum, ea dem est oratio, & oĩa regunt̃ ab eodem verbo & posita appa-
35 rent copulatiuè. Et † vlterius viget mens testatoris semper con siderantis masculinitatem, motus expresè illa rõne: ut bona in familia, & agnatione conseruarent̃, vt dicit Io. And. in rub. de succes. ab intest. in addi. ad Spe. p tex. in §. cæterùm, & §. me dia. insti. de legi. agna. succ. cũ alijs plenè not. p Bal. & alios in l. maximum vitium. C. de lib. præter. & in l. uenia. C. de in ius uoc. & p Soc. d. ꝯs. 63. nu. 17. vol. 3. & p Dec. d. consi. 15. & cõs. nouiter impresso, 14. in testõ, nu. 19. in fine, & consi. 40. in cã. nu. 12. & ideo bñ cõsonat, ꝙ illa verba, & eorum filiorum, de beant intelligi de masculis, s̃m intentionem testatoris, p quos
36 familia, & agnatio conseruatur. Eo † magis quia sæpe sæpius idem testator istud expressit, quæ geminatio, & repetitio tanto magis oñdunt enixam uoluntatem testatoris, ut p Bar. in l. ba lista. ff. ad Treb. cum alijs cumulatis p Fran. de Cur. d. ꝯsi. 63. col. 16. & cons. 65. super præmissa, col. 8. & p Ant. Cors. in tra. suo de ver. gemina. quem inseruit in tract. de potestate regia.
37 Nec † obstat illud, quod superius in ꝯrium adducebatur, quòd si ista qualitas masculorum diceretur repetita, resultaret absur dum, & correctorium d. l. cum auus, cum concor. Nam obie ctio tollit̃ ex his, q̃ dicit Bar. & alii sequunt̃ maximè Soc. col. ũ. 44. ver. 3. quæro, in d. l. cum auus, uolens dispositionem illius leg. non procedere, q̃n testator fecit expressam mentionem de filijs masculis. Nam tunc non ueniunt fęminæ, nec de eis sub auditur, argumento. l. cum prætor, in princ. ff. de iudicijs, & c. nonne, ex̃ de præsum. ut plenè etiam tangit Fran. de Cur. in d. consi. 75. & in d. consi. 43. statuto, col. 3. in fi. & col. 4. & sentit Pau. de Cast. in consi. suprà allegatis, & Dec. d. cons. 15. col. fin. uer. non obstat illud, & doct. Bar. in d. l. talis scriptura. §. fi. nõ procedit in casu pręsenti, in quo facta est mẽtio masculorum in eodemmet capitulo, & unica orõne, & copulatiuè, & ẽt q̃a ꝯstat de mente testatoris, ut apertissimè est uidere in decisioni bus superius adductis, ex quib. resultat marmorea cõclusio, ꝙ conditiones, sub quibus uocata fuit ipsa d. Constantia, fuerũt verificatæ, & adimpletæ, & ꝯñr ꝙ iure optimo ipsa potuit ue nire ad dictam successionem, cum expresè appareat uocata in casum pręsentem pręductum, & in eius p̃sona fideicommis-
38 sum fuerit purificatum. Que † ẽt comprobant̃, nam Io. Gerar dus fuit substitutus d. Fran. si sine liberis decederet & postre mò fuit substituta ipsa do. Constantia, ẽt p fideicommissum in defectum filiorum masculorum, & ẽt nepotum masculorum d. testõris, ꝯñr apparuit hic facta duplex substitutio fideicom missaria, quo casu licet defecerit prima facta in p̃sonã Ioã. Ge rardi, ex quo d. Fran. mortuus fuit cũ filijs, nõ tñ ppea dr̃ defe cta. 2. substitutio fideicõmissaria facta in p̃sonã dictæ d. Cõstã tiæ sub dictis duab. ꝯdõnib. iam adimpletis, vñ licet deficiat primus gradus, locũ habebit secundus, ex quo primus h̃ns re mansit grauatus restituere secundo substituto, & sic ipsi d. Cõ stantię, ita Bar. in l. quandiu, ubi scri. sequunt̃. ff. de acq. hę. la 3. ita Soc. adducens ꝯcor. ꝯsi. 52. & veram, in fi. uol. 1. ita ẽt Cor. ꝯs. 198. cor mundum, uolũ. 3. vbi ẽt ponit̃ subscriptio d. Ioan. Bapt. de S. Seuerino, & diffusè tangit Dec. cõs. nouiter impres so. 25. licet in casu, p totum, ubi plura concor. adducunt̃, pro ut ẽt tangit ꝯs. 238. proponit̃, col. 2. & hoc modo respondetur ad d. Old. in d. consi. 21. cum concor. s̃. in ꝯrium alleg. nã illa procedunt, q̃n simplex condõ sine filijs, apposita est in unica substitutione, secus q̃n substitutio fideicõ. fuit duplex; nam li cet isto casu deficiat prima, habebit locũ secunda substitutio verificata, & adimpleta in eo, q secũdo gradu est uocatus. Pro-
39 ut † ẽt tollitur decisi. Oldr. & sequac. quoniam ipsa d. Constan tia non se fundat in illa prima substitutione, quę non habuit locum, nec in alijs substitutionibus filiorum Io. Gerardi, fun dat. n. se in ista substitutione expresè facta de ea in defectum omnium masculorũ, q̃ impleta, & uerificata fuit, ut suprà de ductum est, intentio. n. testatoris fuit prouidere in defectum masculorum, quo casu uocauit ipsam d. Constantiam, ut in si. dicit Fran. de Cur. d. cõs. 63. col. 2. & melius d. cons. 51. col. 2. & 6. uer. ad prædicta, & d. cõs. 42. col. 5. uers. 4. corroboratur, ubi concludit, ꝙ licet substitutus nõ possit venire ex primo ca pite: q̃m grauatus reliquit filios, tñ põt uenire ex secundo ca pite, q̃n filius filij decessit sine liberis, ut est in casu nr̃o, & ita punctaliter dicit Oldr. & sequac. & faciunt q̃ ponit Soci. d. ꝯs. 103. ver. vltimo loco, vol. 1. & consi. 249. materia, col. 7. uers.
40 sed præmissis, uol. 2. & Corn. consi. 283. uol. 4. Accedat † quo que dicta per Soci. & in fortioribus terminis in d. ꝯs. 40. inter consilia Fran. de Cur. posito, col. 3. & seq. ubi uult, ꝙ illa cõdi tio sine filiis, non faciat expirare substitutionem, si grauatus re liquit fœminam, q̃n ex cõiecturis põt apparere, ꝙ testõr sensit de filijs masculis, ut est in casu pręsenti, & idẽ uult ipse Socin. consi. 14. nu. 1. uol. 3. & cons. 44. pro clariore, num. 4. vol. 4. & ꝯs. 250. in cã Boñon. col. 4. in fi. & col. 5. & 6. uol. 2. & cõsi. 14. viso, vol. 1. & plenè ĩ d. l. cũ auus, col. 44. ver. 3. quæro, & tenet Cor. in d. ꝯs. 273. in p̃nti. col. 2. & per totum, uol. 4. & ꝯs. 146.
41 in hac, uol. 2. & Deci. d. consi. 15. & pluribus alijs. Per † quas deci. apertè patet d. Ioannellam filiam d. Fran. & d. Margaritã filiam Io. Gerardi in præsenti casu non esse in consideratione, ex quo ipsarum existentia non sustulit fideicommissum factũ in personam d. Constantię, q̃ uocata fuit in defectum mascu lorum, & successiuè uocati fuerunt filij, & filię Cõstantiæ, & Lauræ, quo casu d. do. Ioannella, & Margarita fuerunt omissę, nec consideratæ a testõre uocante ipsam d. Constantiã, & eius descendentes, expresè, & ex ꝯiecturis ꝯsiderando masculinita tẽ, ut dictum est, & illa conditio sine filijs, non uerificatur isto casu in fęminis, prout plenè p plures rõnes tangit Soci. & alij in locis præalle. p q̃ cessat doct. Oldr. & sequac. q̃ ẽt ex plurib. aliis tolli põt ex plenè adductis p Fran. de Cur. in d. ꝯs. 51. sup testõ Albe. ferè per totum, q̃ videri poterũt, nam ibi plures cõ iecturas, & fundamenta ponit optimè deseruientia in fauorẽ dictæ do. Constantiæ, ut fideicommissum eidem deberetur, q̃ in iure ibi comprobant̃, & in facto bñ p̃nt adaptari ꝯsiderato tenore, & clausulis p̃ntis testĩ, per quas d. Ioannella, & Marga rita ueniunt excludendæ iunctis ẽt deductis p eundẽ Curt. d. cons. 75. & per Soc. d. cõs. 40. col. 4. uers. 6. ubi tangit, q̃n ulti mo loco uocauit transuersales, ut fuit hic. & bene facit: quia aliàs sequeret̃, ꝙ neptes dicti testõris, q̃ sunt remotiores, essent melioris conditionis, q̃ ipsa d. Constantia eius filia ꝯ. l. si uiua matre. C. de bo. mr̃. & l. Publius. §. fi. ff. de cond. & demonst. cũ aliis adductis in d. consi. & d. consi. Dec. 15. & ad prædicta est
42 optimum cons. Barb. 57. præclarè scribitur, uol. 2. † Accedit, & alia potissima coniectura, per quã ostẽditur apertè, testatorẽ non considerasse dictas neptes nasituras ex filijs. Nam inten tum habuit ad cõseruationem bonorum in familia & agnatio ne sua, ut s̃. dictũ est, & iõ primò uocauit dictos masculos, & descendẽtes masculos ex eis & in defectũ ipsorum uocauit fi lias fęminas, & demũ descendentes ex ipsis, primò masculos, & postmodũ fœminas, & cognoscens ꝙ filij filiarum erant al terius familiæ, & agnationis, ut in d. §. fi. cũ cõcor. inst. de pat. pote. vt ẽt in illis eius familia, & agnatio ꝯseruaret̃ adhibuit re mediũ, ut ita demũ uenirent, si uocarent se de eius familia, & agnatione, & sumerẽt eius arma, p q̃ sua agnatio cõseruabat̃, & istud idẽ ipse testõr potuisset ordinare ĩ dictis neptib. ex filijs, & tñ nõ fecit, certè nõ alia rõne, nisi q̃a plus dilexit descendẽ tes ex suis filiab. ẽt fęminas, q̃ dictas neptes descendentes ex fi liis, & sic patet d. Ioãnellã, & Margaritã in nullo fuisse ꝯsidera
43 tas a testõre, ꝯñr dr̃e excludi. Postremò † p̃allegata doc. Oldr. & sequac. tollit̃ ex his, q̃ uult do. meus Soc. in l. solemus, in fi. ff. de ꝯdit. & dem. ubi dicit se ita ꝯsuluisse, & ita uerè ꝯsuluit in d. ꝯs. 250. in cã Bono. uol. 2. p totũ, & ẽt asserit, ꝙ ꝯsuluit Alex. & ita est, ut habetur per ipsum Alex. consi. mihi, 44. considera tis his, col. pen. uer. præterea posito, uol. 3. cõs. 101. sup 1. dub. col. 3. uer. quoad tertium, uol. 7. ubi Alex. & Soc. considerant, & dñt, dictum Old. procedere, q̃n verba testatoris sunt relata ad tp̃s mortis, secus si ñ sunt relata ad illud tp̃s, sed h̃nt tractũ in futurũ, in quo simpl'r consideratur defectus liberorũ: tunc enim sufficit q̃ñcunque filij decesserint, per ea quę h̃nr p glo. Barto. & alios in l. in substitutione. ff. de uulg. & pupill. ubi vo lunt, quòd conditio non intelligatur restricta ad tempus, nisi testator id expresserit, & sic patet differentiam esse, an sub stitutio sit facta alicui, si decesserit sine liberis. Nam stantibus liberis tempore mortis substitutus excluditur perpetuò, & ita

procedat d.Oldr.& sequac.Aliud est,qñ quis substituit̃ deficiẽ
tibus liberis,uel in defectum liberorum simpliciter.Nam tũc
admittit̃,qñcunq; liberi deficiant,& iste est casus præsens: q̃a
d.Cõstantia est uocata in defectum filiorum,& iõ ipsa dẽt ad-
mitti,exclusis dictis d.Ioãnella,& Margarita nepotib.testõris.
Ex quib.patet,ꝗ casus præsens nõ fuit omissus a testatore,qui-
nimò fuit expressus verbis specialib. & ẽt generalib. ex conie-
44 cturis. Nec † obstat, qđ superius dicebat̃ in ↄ̃rium, ꝗ sublata
prima substitutione dñr sublatæ aliæ. Nam istud procedit,qñ
aliæ sunt subordinatæ ad primam, & ab ea dependent,ut pun
ctaliter dicit Soc.cons.62.viso capitulo, nu.11.vol.3.& ꝓbãt
iura superius allegata in ↄ̃rium,secus aũt est, qñ aliæ substitu-
tiones sunt positæ de per se, nec subordinãtur ad primam,nec
ab ea dependent, vt est ista præsens. Nam tunc sublata prima
45 remanẽt aliæ,vt patet ex decisio.superius adductis.Et † tradit
Pau.de Cast.ↄs.152.præsens,col.1.uol.1.vers.sed interdũ, ubi
rñdit ad dictam leg. qui habebat, ut procedat in pupillari nõ
in fideicõmissaria,& col.3.uer.item adhuc.dicit,ꝗ secũda sub
stitutio tunc cessat subducta prima, qñ nõ extitit cõditio, sub
qua fuit facta substitutio secunda, secus si extaret,& idẽ tradit
Paul.ↄs.268.in qõne.nu.1.& ↄs.422.vol.2.col.1.uersi.in ↄ̃riũ
vr̃,& benè per Curt.d.consil.63.col.2.& d.consi.51.col.2.&
6.uers.ad prędicta,& vers.& ita contingit,& d.cons.42.col.5.
vers.4.corroborat̃,ubi ferè in terminis loquitur,ualere secũdã
substitutionem,licet prima deficiat,& faciunt not.per Dec.d.
consi.nouiter impresso 21.aliàs 423.nu.15.& not.per Corn.
cons.35.col.fi.vol.2.& consi.298.uol.3. ubi rñdent ad d.l.q
habebat, ꝓut ẽt tãngit Ias.in l.1.nu.29.& seq.ff.de vul.& pup.
46 Præterea † certum est, ꝗ circa fideicommissa attenditur uolũ
tas testatoris,quę colligitur ex præsumptionib. & cõiecturis.l.
hæredes mei.§.cum ita.ff.ad treb.l.cum auus.ff.de cõdi.& de
mon.l.cum virum. C.de fideic. & plenè ponit Franc. de Cur.
in d.consi.41. Quia incipit,col.1.& 2.& d.consi.51.super te
stõ,in prin.& d.cons.63. col.3.& per Deci.d.cons.25.& cons.
38.cum concor. quo stante cõsiderato tenore testamenti ipsa
do.Constantia apparet substituta in defectum filiorum, & ne-
potum masculorum ipsius testatoris, quæ substitutio clara est
quò ad filios Io.Gerardi casu, quo extarẽt, & postea deficerẽt.
47 Pari † ergo modo intelligenda est respectu filiorum do.Fran.
argu.d.l.nam hoc iure,cum concor.eo magis ↄsiderãdo cõsti-
tutionem factam per ipsum testatorem post mortem d. Cõstã
tiæ,& d.Lauræ,in qua uocauit filias fœminas ipsarũ post defe
ctum masculorũ in infinitũ, & vna pars testi declarat̃ ꝑ aliam
48 d.l.qui filiab.vt s̃.dictũ est.Prout † etiam : quia ipse testõr ꝓ
hibuit oẽm alienationem bonorum,quæ uoluit permanere in
agnatione perpetuò,cum expressione causæ,& in casu ↄ̃uẽtio-
nis uocauit alios substitutos,& illis deficientib.uocauit trans-
uersales de domo de Diana, & sic de agnatione sua,quę prohi
bitio facta mõ ꝑdicto induxit fideicõmisũ quò ad ipsos,quo-
rum contemplatione apparet facta, ut dicit Areti.allegãdo iu
ra id probãtia in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de uer.ob.co.3.
in prin.& ibi Soci.col.8.ver.quartus & ultimus, & idem Soc.
ↄs.251.qm̃ in præsenti, col.2.uol.2.& consi.57.in cã filiorũ,
& cons.43.uisis,col.1.& 3.uol.3.& d.cons.40.posito inter ↄs.
Franc.de Curt.col.4.uers.6.& col.6.7.& 8.& Deci.adducens
plures alios ↄsi.23.& pro tenui, & consi.38.circa primum, &
consilio nouiter impresso 23.In casu.col.2.in quibus locis,&
alijs ibidẽ deductis ↄcludit̃,talem prohibitionẽ ita factã indu
cere fideicõmissum ualidũ, ita ꝗ grauato, & ꝓhibito alienare
mortuo ab intestato ĩ bonis ꝓhibitis nõ p̃nt succedere ueniẽ
tes illi ab intestato, sed solũ illi,quorum fauore,& ↄtẽplatione
facta fuit prohibitio,ꝑ quã inductũ fuit fideicõmissum,& Frã.
de Cur.in d.ↄsi.51.col.10.dicit,ꝗ qñ tale onus prohibitionis
descendit in posteros,ut ꝓpriè est in casu p̃nti,hr̃ditas ipsa dr̃
realiter grauata, & afficit oẽs, & fideicõmissum inducit,& idẽ
vult ↄs.42.quia inquit Bal.col.4.ver. accedãt, & est ↄs.Pau.de
Ca.vr̃ dicẽdũ, in fi.& Cor.ↄs.38.placet, vol.1.no.quod etiam
49 sentit Soc.ↄs.250.in fi.uol.2.& ↄs.12.nu.13.uol.3.Non † ob.
obiectio ultimo loco superius facta, ĩ qua dicebat̃,tale fideicõ
missum non subsistere, ex quo vr̃ iniunctum nepotib.ipsius te
statoris positis tm̃ in ↄditione, qui nõ potuere grauari &c. Nã
* licet ista opi.sit * communiter ↄ̃ Bar.tamen limitatur,ut nõ ꝓ
cedat, quando cõcurrit aliqua coniectura mentis testõris,quę
iuncta cũ grauamine operatur, ut filij positi in cõditione pos-
sint de iure grauari, qđ grauamen,& fideicõmissum ualeat,&
ita limitatur gl.in d.l.Lucius. & dispositio,d.l.ab eo,& in cõs.
97.primò consultus,col.1.& 2.uolu.1.& consi.74.uiso proli
xo,& cons.146.in hac consultatione,col.5.uo.2.& cõs.20.vr̃,
col.7.& 8.& consi.226.quanquam,& consi.273.dubia satis,
vol.4.& ita expresè dicit Soc.in d.l.cum auus,circa fi.& in d.
suo consi.62.& cons.104.& consi.116.uol.3.ita ẽt tenet Frã.
de Cur.adducens consilium Barba.in d. suo cons.51.col.9.&
10.vers.si ita,& ↄs.40.quod est Soci.col.pen.& consi.42.quia
inquit,col.4.uers.tñ si cũ grauamine, & d.ↄs.75.col.3.& col.
50 pen. Qua † limitatione ↄsiderata in casu nostro viget ↄiectu-
ra satis concludens, nedum una sed multiplex, ut superius di-
ctum est,& q̃ adaptari põt ad illas,de quib.in dictis ↄsi.& pro
nunc illa sufficiat,quam tradit Fran.de Cur.in d.consi.51.co.
10.vers.accedat, ubi allegando Barba.d.ↄs.57.uol.2.& plures
alias decisiones, vult, ꝗ qñ bona sunt per testatorem ꝓhibita
alienari cũ expressione causę, ut suprà dictũ fuit,hęreditas ip-
sa dr̃ esse grauata onere reali, & afficit oẽs,ita ꝗ fideicommis-
sum inducit,& gradatim oẽs vñr uocati,& astricti onere præ-
dicto,& ita ẽt vult Fran.prædictus Cur.in d.cõs.42.col.4.uer
sic.accedant,& Soci.expresè in d.ↄs.250.in fi.uol.2.& ↄs.12.
nu.13.uol.3.& in alijs cõs.suprà adductis idem concluditur.
51 Prout † ẽt obiectio tollitur : nã in beneficium d. Constantiæ
præsens fideicommissum iniũctum fuit primis hæredib.insti-
tutis sub duplici conditione,si ipsi decederent,& filij filiorũ,
idest ipsorum decederent,quo casu grauamen ualet,quia iniũ
ctum est honoratis,licet ↄditio existat post mortẽ institutorũ,
ut hr̃ ĩ l. cohæredi.§.cum filię.ff.de vulg.& pup.& in l.legato.
ff.de condi.& demon.& ita dicit Bar.in d.l.centurio, in ult.q̃-
* stio.3.q.prin.vers.præallegato, quem communiter * sequunt̃
doc.oẽs ibi adducen.concor.& Fran.de Curt.d.consi.42.col.
10.& 11.& in consi.48. quod est collegij Pap.col.8.& Soc.cõ
si.198.consideratis col.3.& consi.249.materia,col.3.uolu.2.
52 & d. consi.104.col.3.uol.3. Et † in dubio præsumendum est,
vt dispositio ualeat, tale fideicommissum censeri iniunctum
hæredibus primis,& non illis personis in conditione,ut dicit
Bar.in d.l.centurio,col.& vers.præallega. quem etiam in hoc
* communiter * sequuntur doc.ibi adducen.concor.Prout etiã
facit Alex.cons.68.viso,col.7.ver. hæc conclusio probatur,uo
lu.2.& in alijs cons.& not.Soci.in d.consi.118.col.3.uers.ali-
quando,& 2.& dicto consi.149.col.3.uers.sed ad omnia ista,
uol.2.& d.cons.104.col.3.uersi.substitutio est,& col.6.ver.1.
uol.3.& Fran.de Cur.d.ↄs.42.col.12.in fin.& consi.44.quod
est collegij Papien.colum.8.& 9.uers. ista communis opinio.
53 Nec † obstat illud,quod dicit Anch.in d. cons.116.principa-
liter ponderandum,& Alex.consi.23.attentis his,col.4.uersi.
nec obstat,vol.3.& Aret.cons.156.diligenter visis,col.4.& 5.
uolentes in dubio fideicommissum censeri iniunctũ ẽt positis
in conditione,qñ casus potuit euenire,in quo ab illis posset fi
deicõmissum ualere , quod dictum vr̃ posse adaptari ad filios
Io.Gerardi, qui fuerunt substituti sub diuersis conditionib.&
fuit possibile,ꝗ ↄditio,sub qua ultimus fuit uocatus,purifica-
ret̃,& eo casu ab eo fideicõmissum potuisset relinqui, quo fit,
vt ab eodẽ cẽseat̃ relictũ,licet casus non euenerit,& ↄñr p̃sens
54 fideicommissum non dr̃et ualere.Nã † hmõi limitatio ad cõ-
munem doc.Bar.nullo pacto põt adaptari ad filios d.Fran.hr̃-
dis instituti,qui solùm positi apparẽt in cõditione, & nõ sunt
honorati,& iõ necessariò dicendũ est, vt dispositio ualeat,ꝗ fi
deicommissum iniunctum ipsi d.Fran.intelligatur, & nõ eius
filio in conditione posito,per cõem doc.Bar. & q̃a illæ ↄditio
nes in defectũ filiorũ masculorũ, & eorũ filiorũ.s.masculorũ,
ita potuerunt uerificari in filio d. Frã. si ultimo loco mortuus
esset,sicut in filijs d.Io.Gerardi,& licet casus nõ euenerit in fi-
lio ipsius d.Frã.tñ vtroq; casu fideicõmissum ĩ dubio dẽt intel
ligi relictũ ab ipsis institutis,sicut necessariò intelligeret̃,qñ fi
55 lius do.Fran.ultimus decessisset.Eo † mõ dicẽdũ est,qñ filius
d.Io. Gerardi ultimo loco mortuus est. Nam cũ oẽs isti casus
sint comprehensi sub una,& eadem ↄceptione uerborũ, debẽt
uniformiter determinari , & consequenter fideicommissum
debet intelligi relictum fuisse ab eo , a quo omni casu potuit
relinqui,& in omnẽ euẽtũ grauari, ad nota.in dicta.l.nam hoc
iure, & in l. quãuis.C.de impube.ꝑ Alex. & Mod.in l.in testa.
C.de testa.mil. & in d.l.Gallus.§.1. & sic non obstabit limita-
tio data per Anchar.Alexan. & Areti.Prout etiam cessat ; quo
niam

niam Io.Gerardus,& eius filij sunt substituti.d.Franci.si decederet sine filiis,quorum substitutio euanuit.d.Franci.moriēte relicto filio,& ideo non est ulterius consideranda, ut s̄. dictū est,substitutio aūt in personam d. Constantiæ facta stat de per se in defectū filiorum,& nepotum masculorum ipsius testatoris,qui nepotes solùm isto casu positi apparent in cōdōne,ꝑñr non poterāt grauari, & ideo vt dispositio ualeat, dicendū est, grauamen censeri appositū primis institutis sub condōne duplici,ex quibus remanet enucleatum primum dubium, & conclusio uera est,ꝙ ipsa d.Constantia debebat consequi dictā hæreditatem virtute fideicommissi prædicti, & ꝙ ab ea exclusæ sunt d.Ioannella,& Margarita neptes testatoris, & filiæ suorū filiorum.¶Circa s̄m dubium principale, in quo quæritur, an cum ipsa d.Constantia insimul succedere possint filia religio-
56 sa,quæ modo uiuit ipsius d.Lauræ,†& ēt filij Io.Aloy.Sāchies nepotes d.d.Lauræ in præsentiarum uiuentes,qui Ioannes filiꝰ dictæ Lauræ mortuus fuit ante purificatum dictum fideicommissum,& sic condōne pendente.& prima facie vr̄ dicendum, ꝙ sic,eo qm̄ dicta neptis,& dicti pronepotes unà cum matertera ad successionem uocantur.§.cum filius.inst. de hære.quæ ab intest.deferun.& in §.j.in auth. de hæred.ab intesta.uen. & in auth.post fratres.C.de legit.hære.& in corpore unde sumitur:eo etiam quia p tale fideicommissum succeditur testatori. l.cohæredi.§.cū filiæ.ff.de uulg.& pup. & descendentes in successione ascendentium subintrant locum parentum, ut hr̄ in
57 dictis iurib.Et†in dubio ita p̄sumitur:nam vr̄ testator uoluisse admitti prædictos, prout fuissent successuri ab intestato, ut in d.l.Callus.§.1.& per Bar.in l.iusiurandi.§.si liberi,de oper. liberto.& in l.uxorem.§.testō, de lega.3. & ideo prædicti unà cum d.Cōstantia eorum matertera vñr posse admitti.Prout
58 †ēt:qm̄ gl.in uersi.proximo in l.cum ita. §.in fideicommisso, de le.2.quam ad hoc no.Pau.de Ca.& Imo.dicit,ꝙ in fideicōmisso,in quo uocantur proximiores filij fratrū simul cum patruis admittuntur,ut etiam no.Ale.cons.88.quod concurrere debeant,& consi.137.præclarè.uol.1.uolens per d.glo.ꝙ licet statutum uocet proximiores ad successionem, tñ filius fratris
59 admittit̄ insimul cū patruo.Prout†etiā quia d.testōr post mortem d.Constantię,& d.Laurę uoluit,ꝙ succederent earundem filij primogeniti ex earū corpore descēdentes &c.per quæ verba vr̄ substituisse nepotes ex filiab.quarum applōne ueniunt, cum in persona d.Laurę filiæ dispō non habuerit effectum,ut no.in l.Lucius.ff.de hære.insti.& per Bar.in l.liberorum. ff.de
60 uer.si.& per scrib.in d.l.Gallus.§.instituens.Et†applōne filiorum ex meo corpore natorum ueniunt ēt nati ex filia, ut hr̄ in d.l.Lucius,& ponit Bal.in l.1.C.de cond.insert.& in c.1.§.fi-
61 lia,de succe.feu.& Ale.in l.ex facto.§.fi.ad Treb.Quod†etiam suadetur,nam testōr disponendo post mortē filiarū bona dēre uenire ad filios ipsarū, intelligitur substituisse filios cuiuslibet in parte,ad quā mater eorū fuit uocata, nec filij unius intelliguntur substituti materteræ,vt no.Bar.in l.si mihi,& Titio. ff.de uer.ob.& Bal.in l.cum acutissimi.C.de fideicom.& in l.unica. §.1.C.de cadu.tol.& Ale.consi.205.consideratis uerbis,col.j. uol.2.q. filij eorum matri substituti vñr cōpendiosè:quia post mortem,ut est gl.in l.in testa.C.de testa.mil. & dictum est in p̄
62 ceden.dub.Et†in ista cōpendiosa,nedum continetur fideicōmissaria,sed ēt uulgaris:ut no.Bar.& alij in d.l.Centurio,& in d.l.præcib.quæ uulgaris etiā in legatis,& fideicōmissis fieri potest.l.ut hæredibus.ff.de le.2.& d.l.unica.§.in 1.& §.pro secūdo.C.de cad.tol.ꝑñr dicti filij,& nepotes Lauræ,q̄ morte præuenta non potuit percipere dictū fideicommissum,possunt uenire tanquam eidem substituti uulgariter.l.cum proponas.C. de hære.inst.& plenè per Bar.& alios in l.j.ff.de uulga.& pup.
63 Et†ēt quia ipsa Laura mortua pendente condōne portio eius remanere debet penes hæredem cum onere fideicommissi illi iniuncti,ut in d.l.unica.§.pro secundo,& per Bar.& alios in l. quandiu,la 3.ff.de acqui.hære.& quia isti nepotes sunt substituti uulgariter,licet prima substitutio de d.Laura non habue-
64 rit effectum,tñ ualebit ista ultima de eius filiis. Et†quia ēt dicti filij Lauræ, & Constantiæ uocantur post mortem earum p fideicommissum,si in persona unius tm̄ purificata sit cōditio, alij oēs filij,uel nepotes uocati debent admitti,arg.l.Lucius.§. Caio.ff.ad Treb.& l.fi.§.filiam.de leg.2.not.Bar.& alij in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Treb.& Ale.in d.l.Gallus.§.etiam si
65 patente,in fi.¶†Præmissis tñ non obstantibus dico, quòd ipsa sola d.Constantia admitti debet ad ipsam successionem exclusa nepte,& nepotib.ꝑdictis,& omisso illo articulo, an sub uerbis,filiorum natorum ex suo corpore ueniant descendentes ex filia sicuti descendentes ex filio, de quo per doc.in d.l.Lucius & in locis s̄.alleg.& per Pau.de Cas.consi.161.in præsenti cā, & per Are.in l.uentre.ff.de ac.hær.& per Soc.in d.l.Gallus. §. quidam rectè,& consi.1.col.3.uer.cum ergo iste,uol.1.& cōs. 252.uisis instris,col.15.uer.ad tertium respōdetur, uolum.2.
66 Tñ†ad hoc non obstante ipsa sola d.Constantia debet admitti:nam ipsa & Laura nominatim fuerunt uocatæ in defectum masculorum:& quia ipsa Laura mortua est pendente cōdōne. d.fideicōmissi, portio d. Laurę effecta fuit caduca, nā tales ius fideicommissi conditionalis ea mortua pendente conditione non potuit transmitti ad suos hæredes,ut dicit gl. quam ibi approbat Bar.& cōiter oēs in l.1. C.de his qui an.aper.tab.& gl. fi.in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Treb.& ibi ēt no.oēs scrib. & no.ēt Oldra.consi.131.quidam habens tres filias, & Bal.in d.l.unica.§.sin aūt aliquid.C.de cad.tol.col.1.uer.quæro nun
67 quid fideicommissum,ubi tex.hoc probat. Et†licet glo.in l.is cui.ff.de act.& obl.teneat ꝯrium in filiis,quam in puncto iuris vr̄ sequi Soc.in d.l.hæredes mei.§.cum ita,col.4.& 5. tñ dicta
* gl. * cōiter reprobatur p Bar.& alios ibi,& per eundem Bar.& alios in l.1.col.4.uer.item dicit Dyn.de lega.1.& sequūtur ibi repeten.respondentes obiectionibus factis per Soc. & ponit ēt Bal.in l.in causę,la 2.§.Pomponius. ff.de minorib. & in l.& in personam.C.de fideicommis.& Ale.in d.l.Gallus.§.ēt si parente,in fi.& in l.fi.C.de lega.& consi.92. super eo.col.2. uolu.3. & consi.125.in prin.uol.5.& alia adducunt Mod.Papien.in l. cum filiofamil.in 5.notab.de leg.1.& tenet Rom.consil.124. idem concludendum,& Soc.consi.77.in præsenti,col.1.uolu. 1.& Corn.consi.180.multitudo,& consi.89.multa allegātur, uolu.4.in quibus locis,& pluribus aliis concord. reprobat̄ gl. prædicta, & cōiter concluditur, fideicommissum condōnale non transmitti ēt ad suos,qñ fideicōmissarius mortuus est pen
68 dente condōne fideicommissi. Vnde†cum præsens fideicom. relictum Lauræ fuerit cōdōnale, ut probatum fuit in præced. dubio,& ipsa mortua fuerit pendente condiɉione, non potuit
69 illud transmittere ad suos descendentes.Et†ideo portio sua effecta fuit caduca,& per ius accrescendi acquisita fuit ipsi d.Cōstantiæ,ut est tex.formalis in d.l.unica.§.sinautē aliqd sub conditione,uersi.ꝙ si in medio,& uersi.nisi. C.de cadu.tollend.&
70 ibi no.oēs scriben.Ipsę enim d.Constantia,& Laura coniunctę erant in substitutione.d.fideicōmissi re & uerbis,ut plenè not. Bart.& alij in l.re coniuncti.de leg.3. & scriben.in l.unica. C. qñ non peten.par.& insti.de lega.§.si eadem res,& ideo merito inter ipsas locus fuit iuri accrescendi, ut plenè hr̄ in locis
71 præallega.& aliis concor. Præterea† in isto fideicommisso vl̄i ipsa d.Constantia est uocata expressè, & specialiter nominata, alij uerò nepotes uel pronepotes ex Laura non apparent noīa
72 ti.Et† si nominati sunt,istud est post ius quæsitum ipsi Lauræ scilicet post mortem ipsius,prius tñ admissę ad fideicōmissum & isto casu solùm reperiuntur nominati nomine collectiuo filiorū,ut dicit Bar.in d.l.re coniuncti.in 1.q.2.q.principalis,& in l.q. quartā. §.fi.de leg.1. & ideo præferenda est ipsa d.Constantia ita uocata,ut probatur in d.l.cum ita.§.in fideicommisso,de leg.2.ubi oēs scrib.istud firmant, & probatur in l.fin.ibi nulla speciali adiectione, ubi gl.& scrib.max.Modern.Papien.
73 istud uolunt.C.de uerbo.signi.Et†ponit Ang.consi.306.carissime frater,uer.circa quæstionem,ubi adducit iura probantia. Quòd primò nominati uidētur magis dilecti, in l.cum pater. §.a te peto,de leg.2.& in l.hæredes.§.fi.ff.ad Trebellia.& in c. pe.de electio.lib.6.& in c.mandato,de præben.eo.ti.& firmat Soc.consi.37.uiso testamento,& consi.104.uol.3.& cons.51. uisa.nu.2.& consi.73.nu.14.uolu.4.& latè tangit Dec.consil. 1.nu.5.& sequen.& consi.79.& pro tenui,in prin. Vnde cum ipsa domi. Constantia sit specialiter nominata, p̄ferenda est.
74 Et†quia filij,& nepotes d.Lauræ uocātur post mortem ipsius. d.Lauræ,& Constantiæ, consequenter ante mortem earum filij ipsarum non debent admitti,sed ipsa sola d.Constantia qua uiuente fideicommissum fuit purificatum. Quod etiam suadetur:nam testator ipse uoluit primogenitum succedere, deinde secundogenitum, & demum tertiogenitum, & in defectum masculorum uocauit filias, & post mortē earum substituit filios primogenitos,uolens quòd post filias filij earum admitterentur,

75 rentur,ergo non ante.Substitutio †enim intelligitur facta s'm institutionem.l.1.C.de impube.l.qui liberis.§.fi.l.si plures.ff. de uulg.& pup.& in isto casu cōstat, q testator processit distinguendo personas,sicut fecit in præcedenti, & ideo ipsa d.Constantia sola dēt admitti,& bene tangit Soc.consi.49. capio pri
76 mam,col.3.uolu.1.Et†quæ ponit ipsemet Soc.consi.14.in fi. uol.3.ubi adducēdo decis.firmat,q nepotes non pñt insimul succedere cum patruo,& idem Soc.in l.Gallus. §.quidam rectè.uult,q qñ relinquitur fratri, & filiis eius, filij dñr uocati
* eodem tpe,ut dicunt ibi Bal.Ang. & * cōiter alij, uolētes hoc procedere,qñ appōne filiorum fratris non uenirent nepotes, sed qñ nepotes comprehenduntur, dicuntur prædicti uocati ordine successiuo,& frater tanquam nominatim uocatus præfertur,ex quo uerbum filiorum, est nomē collectiuum pluriū
77 personarum existentium in diuersis gradib. Et†ipse Socin.ibi subdit,idem esse si institutio esset facta de fratre, & filiis eius, stante statuto q fœminæ non succedant extantibus masculis.
78 Et†bene facit,quod uult Ale.consi.43.ex narratis,in fi.uol.5. dicens q qñ filiæ,& earum filij uocātur per fideicommissum, ēt si dicantur simul uocati,tñ filiæ debent præferri:quia filij fi
79 liorum dicuntur uocati per nomen collectiuum.Et†istud magis in specie ad casum nrm uult Ang.in d.consi.306.quem referunt,& sequuntur post Ale.Aret.& Soc.Moder.Papien.in d. l.Gallus.§.ēt si parente,col.pe.dicens q si testator disposuit,q relictum factum uxori post mortem eius reuertatur ad filias, & ad hæredes earum,q in totum reuertitur ad superstitem filiam,& non ad heredes uocatos in genere sub noīe collectiuo, ꝯñr descendentes ex Laura nō debent admitti, nisi post oēs filias noīatas extinctas,ut in d.§.in fideicommisso,quod in casu nrō esse nō pōt superuiuente ipsa d.Constantia,ex quib.rñdet ad ea,quæ in ꝯriū.s.fuere adducta de d.§.cum filius, & de gl. in d.l.cum ita.§.in fideicommisso, & q in fideicōmissis succeditur testatori,& q talis successio regulatur ut illa, quæ uenit
80 ab intestato.Nam† oīa ista locum habēt,nisi ꝯria appareat uoluntas ipsius testatoris, ut no.in d.l.Gallus. §.1.& prout est in casu præsenti,in quo testator noīatim uocauit d. Constantiā, & uocauit descendentes ex Laura,noīe collectiuo,& post mor
81 tem filiarum.Et†tex.in d.§.cum filius,procedit in successione legali non aūt in ea,quæ procedit ex dispōne testōris, ut est p̄sens fideicommissaria,in qua filius non intrat locum patris,& ita distinguit Bal.in d.l.cum ita.§.in fideicommisso.in fi.& sequitur ibi Cuma.& Flori.& uult Are.in d.§.cum filius,uersic. deinde ista rña,qui adducunt rōnem dictæ dñiæ,ut per eos, & ēt per Ale.consi.204.consideratis,col.2.uol.2.& consi.4.col. pen.uolu.4.& consi.129.perspectis,col.2.uolu.5.& tenet Cuma.consi.106.mulier instituit,col.fi.uer.accedas,& plenè tangit Dec.in d.consi.1.& d.consi.79.& cons.217.in casu proposito,& consi.321.in casu,nu.5.& ēt consi.nouiter impresso.6. in præsenti,col.fi.& consi.10.uiso eleganti,col.2.& fi.in quib. duob.consi.ultimis adducit decisio.concord.& dicit ita fuisse iudicatum Romę, & in illis, & aliis præallegatis declarat, an gl.in d.§.in fideicommisso,probet uel ne,& an sit uera,conclu
82 dens q non procedit in casu p̄senti.Præterea †testator uoluit, q post mortem filiarum succedant earundem filij primogeniti,qui ipsis filiab.vñr substituti compendiosè, in qua continet uulgaris,& fideicommissaria,ut s.ꝓbatum est,& quia ipsa do. Laura mortua est pendente conditione fideicommissi,quo casu non potuit illud transmittere ad suos, ut s. conclusum est, certè cessauit fideicommissaria substitutio contenta sub compendiosa,per quā eius filij,& descendentes uocabūtur, ut hr i l.ille a quo.§.si de testō.ff.ad Trebel. & per Bar.in d.l.Centurio.in 3.q.principali,col.mihi.11.uer.quæro,utrum substitutio compendiosa,& uersi.seq.ꝯ hoc vr,& vers.seq.ꝯ hoc oppo
* no,quem * cōiter sequuntur ibi doc.allegantes concord.& sic in personā.d.Lauræ,quæ non fuit admissa, nec admitti potuit ad fideicōmissum morte præuēta, euenit tm̄ casus substitutionis uulgaris & simplicis,ut dicit Bar.in d.l.heredes mei. §. cū ita.in fi.& in l.Marcellus.§.quidam liberis.ff.ad Trebel.Quæ
83 uulgaris cum facta fuerit pluribus simpliciter seu per copulā, uidelicet d.Constantiæ & Laurę,non potuit hre locum,nec in totū nec in partem,nisi exclusis ambabus, & nisi talis condō substitutionis sit purificata in persona utriusq;, ut hr in l.q̄uis
* s'm intell.gl.ibi * cōiter approbatum.C.de impu. & aliis substi.& tenent Bar.Ang.Pau.de Ca.& alij in l.pen.eo.tit. & Bar. & Imo.& cōiter alij in d.l.heredes mei.§.cum ita,& ideo cum d.nepotes & descendentes sint substituti post mortem filiarū, & casus uulgaris substōnis contentę in dicta cōpendiosa solū euenerit in persona d.Laurę,eius nepotes & descēdentes ex dicta uulgari facta ambabus filiabus simpliciter non pñt admitti,ex quo non sunt ambæ filiæ mortuæ, nec cōditio fuit impleta in persona ambarum,ut requiritur,s'm Bar.& alios ubi s.Et
84 †quia dictæ filiæ fuerunt coniunctæ re,& uerbis, & iudicantur unum corpus,ut in d.l.unica §.his ita,uers. hoc ita tā uariè. C.de cad.tollen.inter eas habuit locum ius accrescendi, ut s.
85 fuit dictum. Quod†ius nō intelligitur sublatum, nisi euidentissimè constaret de uoluntate testatoris,ut dicūt Ang.& Imo.
86 per illum tex.in l.quoties.§.si duo.ff.de hæred.institu.Et†per ista pōt defendi opinio Ang.in d.consi.306.ubi uult,q sola filia admittatur,& non hæredes alterius filiæ, & licet Ale.in d. l.Gallus.§.ēt si parente,in fi.reprobet Ange. tñ ipsemet Ale.sibi ꝯrius refert,& sequitur doctr.Ange.consi.36.uiso themate, uol.3.& Ang.sequitur Are.& Soc.in d.§.etiam si parente,in fi. & ēt Mod.Papien.ibi col.pe.nu.34. qui adducunt cōcor.deci.
87 Et†opinio Ang.est uera:nā iura ꝯ eū allegata per Ale.loquunt in fideicommissaria, in qua rīr sufficit, q condō purificet quō ad portionem illius,ut in d.l.Lucius.§.Caio.ff.ad Trebel.& in l.fi.§.si filiam,de leg.2.sed in uulgari,prout est præsens, substitutus non admittitur,nisi cōdō adimpleatur in persona utriusque,ut s.dictum est,& per ista tollūtur omnia illa superius deducta in ꝯrium.Nam dicti filij non dñr uocati, nisi cōditio sit impleta in forma specifica oīum filiarum,in quibus reperiunt substituti uulgariter,cum uocentur post mortem earum, ut s. dictum est.Nō obstat etiam,quod dicebatur, q filij cuiuslibet filiæ sunt substituti solùm in portione materna,nam uerū est, sed quia substitutio uulgaris,de qua hic,fuit facta plurib.simpliciter post mortem filiorum testatoris,filij,& nepotes d.Lauræ non pñt admitti ad portionem maternam,ex quo conditio
88 non fuit uerificata in persona omnium filiarum. Et†eodē modo pōt responderi ultra superius dicta ad gl. in d.l. cum ita.§.
89 in fideicommisso.Et†ita ēt rñdetur ad d.l.Lucius.§.Caio, prę alleg.& ad d.l.fi.§.filiam. quæ superius adductæ fuerunt in cōtrarium,ex quib.resolutum remanet s'm dubium, q ipsa sola. d.Constantia uenit ad dictam successionem, & q filia,& nepotes ex filio dictæ d.Lauræ non pñt insimul uenire cum ipsa d.
90 Cōstantia.¶†Adest tertium & vltimū dubium, quo quęritur, an de dicto fideicōmisso sit detrahenda Trebellianica,& legitima,& quid in ea sit imputandū. Circa quod aduertēdum est q dicti filij testatoris super bonis ipsius oī iure consequi debebant legitimam eis debitam,ut hr in auth.de hæred. & falcid. §.1.& in authen.de trien.& sem.per totum,& in authen.ut cū de app.cogno. §.aliud quoq; capitulum. & §.siue igitur. Quæ
91 †legitima attēto numero filiorum erit tertia pars eius quę eis debebatur ab intestato:cum hic agatur de legitima debita uni seu duobus,vt no.in l.Papinianus.§.qm̄.ff.de inoffi.testa. & in auth.nouissima.C.eo.tit. vbi gl.& Saly.quæst.8.& Pap.col.15. in fin.& bene tangit Pau.de Ca.in l.cum quæritur,& in l.parētibus.C.de inoffi.testa.& Moder.Pap.in l.planè §.si duob.post gl.nu.21.de lega.1.& in d.l.Gallus. §.& quid si tantùm. num. 57.& Ant.de Butr.consi.40.in quæstione ista,in princ.& not. Corne.consi.150.hanc,col.pe.uol.1.& consi.202.in litera.P.
92 uol.2. In†qua legitima ipse testator non potuit apponere aliquod onus,uel grauamen fideicommissi,& licet apposuerit,tñ illud reijcitur,ut hr in l.qm̄ in prioribus, & in l.sancimus.§. cum autem.C.de inof.test. & per Alex.consi.68.circa præmissam.uolu.4.& consi.78.attentis verbis,uolu. 5.& per Dec.consi.
93 81.in casu proposito,circa principium. Item †aduertendum est,q d.filij ipsius testatoris uidentur grauati per fideicommissum vīe post mortem eorum,& sub conditione, si decederent sine filiis,& filio ita grauato datur facultas ultra legitimam ēt detrahendi quartam Trebellianicam,ut hr in c.Raynaldus,& in c.Raynutius,ubi cano.oēs istud firmant, extra de testam. & plenè etiam nota.in d.c.si pater, ponit Bar. & alij in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inoffi.testam.ubi Ang. dicit hanc opin. communiter approbari in scholis, & idem Ang.in d.l.cohæredi.§.cum filiæ,& in l.in ratione.§.quod uulgò.in gl.j.ff.ad leg. Falci. dicit ita practicari in iudiciis,& sequitur ibi Alexand.& idem Alexan.in l.mulier.§.cum proponeretur.ff.ad Trebel. & Bar.& alij in l.quamquam.C.ad leg.Falci.& Alex.consi.44.attenta,

tenta,& consi. 142.circa primam col. 5.uol. 2. & in aliis consi.
94 Firmando † post alios per eum adductos, ꝙ istæ duæ quartæ
ascendunt ad dimidiã illius partis, quæ tangit filium grauatũ
ut ẽt firmat Oldr.consi. 131.quidam hñs,& Zabarel.cons.9 1.
rñdeo.in quarto dubio,& Aret.consi. 18.uisa, col.pen. & Bal.
& alij,max.Papien.nu. 6.& repeten.car. 3. in l.filium quem ha
bentem.C.fam.ercis.& per Franc.de Cur.consi.16.& d.consi.
75.col.4.& per Soc.consi.33.prosequendo ordinem, colũ.7.
uer.circa quartam,uol. 1.& in aliis consi.& per Corn. in pluri
bus suis consi.max.consi.106.in hac,uolu.2.ponit etiam Dec.
consi. 55.& pro tenui,col.pe.uersic.2.in tali restõne,& consil.
202.ut præsens, nu.7.& 8.consi. 236.non parua,col.3.uers.in
quarto dubio,in quib.locis,& aliis concor. firmant, hanc opi.
tanq̃ cõem obseruari nedum in foro ecclesiastico, sed ẽt in fo-
ro ciuili,ↄñr prædicti filii ipsius testatoris non dñr grauati in
legitima iure naturæ eis debita,& ulterius de dicto fideicõmis
so potuerũt detrahere Trebellianicã,& sic duas quartas.Qua-
95 rum detractionem potuerunt transmittere ad hæredes, etiam
extraneos,ut no.in l.omnimodo,& in l.sancimus, & in authẽ.
nouissima.C.de inoffi.testa.& in l.q̃q̃, & in l.irritũ. C.ad legẽ
Falc.& per Bal.consi.290.hæ quæstiones,uolu.3. & per Deci.
96 d.consi.81.in prin.nu.1.Quibus† consideratis d.filij ipsius te
statoris in dictis duab.quartis meritò potuerunt habere hæ-
redes ab eis ab intestato succedentes proximiores,& sic dictas
d.Ioannellam,& Margaritam,ut in auth.de hæred. ab intesta.
97 ueni.in princ.cum aliis uulgar.¶† Ad ueram resolutionẽ præ-
sentis difficultatis quatenus concernit detractionem Trebel-
lianicæ considerandũ est,nam testator ipse expresè prohibuit
detractionẽ Trebellianicæ,& falcidiæ tanq̃ uerè certus de uiri
bus sui patrimonij,quo casu licet doc.dubitent, an talis prohi
bitio dẽat obseruari,& sit ualida in filiis primi gradus,& Bal.ĩ
l.iubemus.C.ad Treb.uoluerit,ꝙ non possit prohiberi, quem
ibi sequit̃ Saly.& Roma.& idẽ Rom.in l.Marcellus.in prin.ff.
ad Treb.ubi Moder.Papien.col.12.uer.nunc istam cõem,asse-
runt hanc opinio.esse cõem,& approbatã,allegantes Ro.cons.
206.licet de cõi,col.ult.& Pau.de Cast.in d.l.iubemus,& Sal.
in auth.sed cũ testator.C.ad leg.fal.& Dec.allegando alias de-
cisio.in d.consi.81.col.2.nu.3.& cons.218.in casu ad me trãs
misso,nu.4.& 5.consi.269.consultus ab illustri,num.15.dicit
hanc opin.esse magis cõem,& hr̃e maiorem ęquitatem, & idẽ
dicunt repet. in l.nemo põt.col.14.& seq.de lega.1. Paul.Pic.
in repe.l.in quartam,car.antep.& pen.ff.ad le.Falc.dicit in pũ
cto iuris eam esse ueriorem, & magis æquam fauore filiorum.
98 Tñ† Alex.& Soci.in d. l.Marcellus,in princ.dicunt ↄ̃riam opi
nionem esse magis cõem, ꝙ Trebellianica possit prohiberi in
filiis primi gradus,adducen.Cuma.in d.l.cohæredi. §.cũ filię,
& in l.in fideicommissaria.in prin.ff.ad Trebel.& Ale.pro hac
opinio.pluries consuluit, ut in consi.77.cõsideratis his,uol.1.
& consi.5.uol.3.& consi.29.uol.5.consuluit etiam Are. cons.
37.sequendo ordinẽ,in 5.dub.& Franci.de Cur.qui alia addu
cit in d.cons.16.& Corn.consi.17.circa,& consi.180.uolu.4.
& consi.187.uolu.1.& consi.207.col.5.uol.3.cons.22.col.8.
uol.2.& Ant.Corset.in tracta.de potest.reg.car.23.& duabus
seq.firmat hanc esse cõem rñdendo ↄ̃riis, & Paul.Pic.in d.l.in
quartam,car.pe.col.2.uersi.quid tenendum,& uer.uerè passus
est arduus,dicit hanc opi.seruari in practica,& col.4.uer.& sic
uidetis,dicit durum esse in iudicando recedere ab hac opin.&
adducit plures doc.tenẽtes eam,& ↄsulendo, & legendo, & iõ
stante tanta uarietate opinionum peritissimus iudex poterit cõ
siderare,cui opi.sit inhærendum,& in qua aliàs,& pluries con
99 sului.Tñ† in casu præsenti proculdubio tenenda est ista opi.2.
ꝗ talis prohibitio fuerit ualida,& firma,ex quo cum ea cõcur-
rit approbatio testamenti paterni expresè prohibentis Trebel
lianicam,quo fit,ut detrahi non possit,ut uoluit Pet.de Anch.
cõsi.151.plura sunt dubia,col.4.uer.ego dico, ad id adducen-
do iura,& rõnes,& licet Franc.de Cur.d.consi.75.quem sequi
tur Dec.ↄs.257.quæritur,conetur impugnare Pet.de Anch.tñ
ipsi non loquũtur,qñ pater expresè prohibuit Trebellianicã,
prout est in casu pręsenti,stante enim expressã prohibitione,&
secuta aprobatione per hæredẽ bene procedit decis.Ancha.cũ
hæres approbando testm̃ non possit ↄ̃ illud uenire.l.cũ a mr̃e.
C.de rei uendic.l.fi.C.de iu.delibe.& per Bar. in l.more. ff.de
100 acqui.hære.Et ẽt,quia si Trebellianicam detraheret, ueniret
ↄ̃ expressam uoluntatem testõris,ↄñr peccatum incurreret,qđ
de iure canonico minimè est permittẽdum,ut in terminis nr̃is
101 dicit Phil.Franc.in d.c.si pr̃.col.17.circa fi. Prout† etiam ista
snĩa coadiuuatur,nam ultra prohibitionem expressam Trebel
lianicæ testator expresè prohibuit oẽm alienationem bonorũ
exprimendo causam, ut s̃.fuit dictũ, pp quod cessat detractio
Trebellianicę,hr̃ in aucten.sed in ea.C.ad leg.Falc.intelligen-
do ut aliàs consului,quæ licet loquatur in Falcidia, tñ locũ ha
bebit ẽt in Trebellianica,ut firmat ibi Bal.& cõiter alij, & te-
net Are.in d.consi.36.col.ult.& Corn.consi.22.in hac consul
tatione,col.9.uol.4.& consi.182.vr̃,col.4.uer.insurgit,& uer.
seq.uol.2.& expresè loquendo decisiuè istud firmãt Caccial.
& Soci.in consi.super præmissis,posito in lectu.Soci.post titu-
102 lum ad Treb.Et† licet Ludo.Roma. d.consi.206.dicat,istud
non procedere in filiis primi gradus,tñ Ale.in addit.ad Bal.in
d.authen.sed in ea,expresè reprobat hoc dictum Rom. & Pa.
Pic.in d.l.in quartam,car.11.col.4.uer.nonò limita, sequitur
103 opin.Alex.Prout† etiã detrahi non põt: qm̃ testator ipse gra
uauit dictos filios sub condõne,& uoluit, ꝙ totã hæreditatem
restituerent casu quo &c.& erga d.Frãc.hæredẽ vl̃em ulterius
disposuit,ꝙ Trebellianica, & falcidia computaretur in legiti-
mã super dictis bonis,quo casu filius ita grauatus non põt de-
trahere Trebellianicam,sed solùm legitimam,ut dicit Bald.in
d.l.filium quem habentẽ,col.6.per tex. in l.si debitor.ff.ad le.
Falc.& sequuntur Moder.Papien.allegantes alias decisio.in d.
l.filium quem habentem,col. 5. nu.11.uer.3. principaliter li-
mita,& Claud.in l.si mulier.§.cum proponeretur,colũ.2.ff.ad
104 Treb.Prout† etiam considerando d.Io. Gerardum in casu p̃-
senti non põt per ipsum detrahi Trebellianica,ex quo fuit tm̃
institutus hæres particulariter in rebus certis,& do.Franc.fuit
hæres vl̃is,quo stante succedit doctri. Bal. in d.l.filium quem
habentem,col.mihi.9.uer.sed hic quęro,ubi punctaliter uult,
ꝙ stante cõi opin.Can.de detrahẽdis, quartis, de qua superius
dictũ est,ꝙ si filius est institutus in reb.certis particulariter, &
rogatus de restituendo sub condõne, non poterit isto casu de-
trahere duas quartas,sed solùm legitimã,& subdit sæpe ita cõ-
suluisse,quam decis.ibi refert,& sequit̃ Ias.col.5.nu.10.uer.2.
principaliter limita,& Pau.Pic.in d.l.in quartam,car.4.col.1.
105 uer.quid aũt in hærede instituto.Prout † etiam Trebelliani-
ca non potest detrahi,nam licet illa opinio,ꝙ nõ possit prohi-
beri in filiis primi gradus teneatur a plurib.ut s̃.tñ non proce
dit,qñ duæ quartæ debent detrahi,ut est in casu præsenti,& su
perius fuit dictum: tunc.n.in filiis primi gradus põt Trebellia
nica prohiberi,& prohibita non põt ab ipsis detrahi, ita in ter
minis firmat Ale.ↄsi.29.perspectis,consideratisq́;,col.1.uersi.
nec ad hoc obstat,uol.5.& consi.250.quò ad primam, uol.6.
& in l.mulier.§.cum proponeretur, post Pau.de Cast. ibi.ff.ad
Trebel.col.4.ubi dicit hanc esse peregrinam, & notabilem li-
mitationem ad d.l.iubemus,& ẽt sentit Alex.consil.155.circa
pręsentẽ,in fi.uol.5.& Ant.Corset.in d.trac.de pote.reg.q.73.
col.10.uer.his tñ non obstantib.sequit̃ etiam Pau.Pic. in d.l.ĩ
quartam car.10.col.4.uer.unum pro nũc,ubi adducendo de-
cis.pro & ↄ̃ se remittit ad ea, quæ ipsemet dicit in eadem lect.
car.antep.col.2.uer.& sic pondero dictum Ale.& colu.pen.in
sua distinctione,in qua firmat opin.Ale.seruari in practica, &
faciunt quæ ponit Fran.de Cur.in d.consi.51.circa testm̃,col.
pe.uersi.est ẽt aduertendũ,ubi allegan.consi. Pau.de Castr.92.
quia dubia,col.fi.uer.nec obstat,& eundem Pau.in lectu.con-
cludunt,ꝙ si Trebellianica est prohibita in filiis primi gradus
non põt per ipsos detrahi,qñ sumus in casu,in quo duæ quar-
106 tæ ueniunt detrahendæ.Ex† quo d.l.iubemus,debet intelligi
in casu suo,& non debet extẽdi ad casum præsentem,prout fir
mat Ale.in d.consi.67.uol.1.& Cuma.consi.141.uisis, col.1.
uolentes,dispositionem. d.legis iubemus. non debere extendi
ad alium casum ibi non expressum, ut dicit Imperator in d.l.
in fine,& probari põt ex plurib.quæ post alios per eum citatos
ad id adducit Pau.Pic.in d.l.in quartã,car.9.col.2.uer.6.& ul
ti.oppono,& car.10.col.1.2.& 3.firmãdo dispositionem. d.l.
iubemus,nõ dẽre extendi,sed solùm procedere in casu suo. de
ueritate tñ istius limitationis ad d. l.iubemus, me remitto ad
ea q̃ plenè dixi in alio consi.meo edito in cã Vtinen. ubi plenè
107 discutitur,& in aliis consi.per me editis.Prout ẽt in casu no-
stro non põt detrahi Trebellianica: qm̃ filij instituti nullũ con
fecere inuentarium,nam Bar.in auth.sed cum testator,col.fin.
uersi.quæro utrum.C.ad le.Falc.& in d.l.Marcellus, col.fi.li-
cet

cet circa istud doct.uario modo loquantur, tenet partem negatiuam, q non perdatur Trebellianica, licet inuentarium nō sit confectum, ut ēt tenet Ale.ibi, col.pen.& fi. & in consi.64. uisis, uol.4.& cōsi.29.uol.5.& Clau.in d.l. Marcellus in prin. dicens hanc esse cōem, rñdendo ꝯriis, & plures alij relati per Corne.consi.190.multitudo, in 8.dubio, uol.4.eandem sequũtur, prout ēt facit Pau.de Cast.consi.163.uisa facti narratione, in 3. dub.& alij adducti per Deci.consi.338.non parua, col.4. uersi.5.quęritur, potissimè qñ sumus in filiis primi gradus, ut hic, & ꝯcludit Guid.Pap.q.53.dicēs q iudicando obseruat, rñ ꝯria opinio vr̃ magis cōis, q immo filij non facientes inuentarium perdant Trebellianicā, ut dicit Cyn.in d.auth. sed cũ testator in 8.q.& ibi Bal.col.1.& Sal.ibi in fi.p tex. in §.hinc nobis, in auc.de hæred.& falc.& sequit ēt Bal. in l.cũ tale. §.1.ff. de cond.& demō.ubi Imo.& Cuma. idem uolunt, & Oldrad. ꝯsi.134.satis credo, & Bar.sibi ꝯrius consi.227. Lena Matarelli, & ēt Pau.de Ca.ꝯsi.36.sup primo dubio, aliàs 209. & Rom. latè in auth.sir.C.ad leg.Falcid.& Cuma.consi.141.uisis.col. 1.& Fulg.consi.41.casus talis, col.fi.uer.ad quartũ, & cons.87. proponitur, col.pen.uer.nec dicat, & consil.96.pro decisione, col.1.& Ang.Are.in §.extraneis, inst.de hære.quali.differen.& in §.sed quia stipl'ones, insti.de fideic.hęred. dicit pro ista parte fuisse iudicatũ Ferrariæ, & And.Sicul. consi.46.difficile est, col.pen.uer.& si quispiam, uolum.3.idem tenet, prout ēt facit Mathesil.in no.158.nota q hæres, & Pet.de Mathesi.in repet. d.l.filium quem hñtem, col.ult.asserit hanc opi.esse cōem, pro qua faciunt not.per Bar.in l.fi.§.licentia.C.de iu.deli. Cum.& Imo.idem uolunt in d.l.Marcellus, in prin.& ibi Soc.dicens, q consulendo, & iudicando eandem sequeret, & Ant.Corset.eãdem sequitur in d.tract.de pote.reg.car.35.col.3.uersic.capio quartum, & pro ea consuluit Corne.consi.22.uol.4. & consi. 303.plura quæsita, uol.1.ubi plenè tangit, & rñdet ꝯriis, & ꝯsi. 148.col.4.uer.deueniendo ad tertium, uol.3. & consi.168. in hac consultatione.col.4.in 3.dubio, uol.4. & nouissimè Deci. d.consi.236.col.4.nu.5.& 6.plenè prosequitur hanc eandem opinionem tanquam magis cōem, & ueriorem adducendo cō cor.ad eam, & reprobando opi.Gui.Pap.& sigillatim rñdendo ꝯriis, & rõnibus ipsius, unde tenendo hanc magis cōem, etiam in filiis primi gradus concludendũ erit, in casu pñti Trebellianicam non posse deduci, pp inuentariũ non confectũ: eo magis quia ipse testōr expressè mandauit de bonis suis inuētariũ dēre cōfici per eũdemmet notarium qui eius testm̃ scripsit, ex quib.necessariò concludendum erit, filios d.testatoris, successiuè illis succedentes ab intestato non posse dicto fideicōmisso detrahere Trebellianicam, & ideo locũ hēbit in oĩbus bonis, excepta solùm legitima eis debita iure naturæ, quæ est tertia
108 eius, quæ illis debebat ab intestato, ut s̃.fuit dictum. Ad† cuius computationē hñda est consideratio oĩum bonorum d.testatoris, quæ puenerunt ad ipsos filios, nam ista in legitima imputantur.l.qm̃ nouella.l.oĩmodo.§.fi.C.de inoffi.testa.facit.l. etiam.§.pe.& fi.ff.de bon.lib.& no.Bar.in d.l.in quartam, quē
109 ibi sequuntur oēs. Quæ† tanto magis procedunt, si dicta bona fuerunt a dictis hæredib.consumpta, nam a fortiori imputantur.l.mulier.§.sed.n.ff.ad Treb.not.Dy.Bar.in d.l.Marcellus.§.res quæ, & in d.l.in quartam.& punctaliter est cōsi.Bñd. Cap.32.cum uiso, col.2.in 2.dubio, uer.& hæc circa primum.
110 Ad quam ēt legitimam computanda sunt oĩa, quæ fuerunt alienata per dictos filios, & hæredes testōris, ut est tex. in d.l. Marcellus.§.res quæ, & ibi no.Bar.& alij max. Ale.col.fi.& tenet Bened.Cap.consi.49.& ad primum, col.fi. & consi.92.cũ uiso, col.3.in 2.dub.& Bal.consi.367.& consi.392. super primo, uol.4.& Bar.in d.l.in quartam, col.4.uer.uenio ad quartã partem, & Soci.consi.36.uiso eleganti, in prin.uol.3.& Corne. consi.146.in hac, col.pe.uer.alius, & sic tertius, uol.2. & repeten.in auth.nouissima, car.12.col.1.uer.ulterius quæritur. C. de inoffi.test.& Are.consi.18.discussa, & consi.seq.& Ale.cōs. 3.uol.3.& Dec.consi.202.ut pñs, nu.8.& d.consi.236.nu.10. & seq.no.etiam Alex.in d.l.in quartam, colũ.11.& seq. & ibi repeten.car.10.col.4.uersi.quinta est conclusio.dicunt, cōem conclus.esse, q si filius institutus, & grauatus de restituēdo sub ꝯdōne, si sine liberis decesserit &c.dēt in suã legitimã imputare oĩa, q̃ alienauit pendente cōdōne. Ex quib.oĩb.superius deductis peritissimus iudex facile poterit pcipere, q fideicōmissum fuit purificatũ in psonã d.Cōstantiæ, & q ipsa sola debuit admitti ad successionē dicti testatoris exclusis d.Ioannella, & Margarita filiab.d.Frãc.& Io.Gerardi filiorũ dicti testatoris, & exclusis filia, & nepotib.d.Lauræ, & q de d.fideicōmisso nō est detrahenda Trebellianica, sed solùm lĩma debita iure naturę, in quam imputanda sunt omnia superius dicta. Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissi dies cedere dicitur a morte grauati.*
2 *Fideicom.collatum post mortem alterius conditionale est.*
3 *Idem quando fideicommissum est factum in diem incertam, & secuta morte purificatur.*
4 *Gerundium respiciens tempus futurum cōditionem importat. Verb.chiamandosi del cognome &c.gerundium significat.*
5 *Gerundium modum, & formam significat, & declarat actum verbi, & illum informat.*
6 *Verb.& con questo, denotat ordinem, ut unũ præcedat, et aliud sequatur, & conditionem importat.*
7 *Pronomen hoc, demonstratiuum est.*
8 *Modus & forma in faciendo aliquid in dispositione hominis formam inducit.*
9 *Maximè, quando apparet ponentem ordinem, uelle illum præcisè seruari.*
10 *Et quando apparet de mente disponentis, quòd uoluit inducere formam, & de uehementi affectione.*
11 *Vehemens animi applicatio circa modũ faciendi inducit formã seu solennitatem necessariam.*
12 *Dictio, cum, conditionem inducit.*
13 *Positum conditionaliter in dispositione legis, uel hominis inducit formam.*
14 *Conditio causam finalem importat.*
15 *Verba non aliter, qualitatem importãt, & naturam præcisam a qua non est recedendum.*
16 *Clausula, non aliter, nec alio modo, habet naturam præcisam.*
17 *Ver.non aliter, taxatiuum, & præcisum est.*
18 *Et necessitatem importat, cum negatiuè ponatur.*
19 *Dictiones taxatiuę, & præcisę appositæ in dispositione de aliqd faciendo solennitatem, & formam important, & ipsarum transgressio vitiat actum.*
20 *Verb.non aliter, formam inducit.*
21 *Conditio assumendi arma, & nomen testatoris, pręcisè est obseruanda, & alijs sequentib. Et talis conditio tradita dicitur pro forma substitutionis.*
22 *Actus annullatur, quãdo requisita pro forma non interuenere. Pro forma traditũ dr̃, qñ resistit uolũtas, si actus alio mõ fieret.*
23 *Quando præcipitur aliquid fieri certo modo sub pœna, illud dicitur tradi pro forma, & aliter factum non tenet.*
24 *Quod testator uoluerit aliquid induci pro forma, colligi potest ex coniecturis & uerbis.*
25 *Geminatio enixam uoluntatem ostendit.*
26 *Conditio apposita incontinenti substitutioni ipsam substitutionem conditionalem reddit.*
27 *Substitutio facta sub duplici conditione requirit purificationē, & implementum ambarum.*
28 *Conditio assumendi cognomen, & arma testatoris, continet pręceptum honestum, ualidum, facile, & uoluntarium, & n.29. 30.31.& seq.*
29 *Conditio prædicta obseruanda est, & non reijcienda, sicut alia continens præceptum honestum.*
30 *Conditio facilis, & potestatiua quæ sit, & nu.31.& 32.*
32 *Conditio consistens in dando, an sit potestatiua & uoluntaria.*
33 *Conditio assumendi arma, & cognomen testatoris tendit ad memoriam ipsius, & conseruationem honoris.*
34 *Masculi conseruant dignitates, & familiarum, & reipub.*
35 *Nati ex filia fœmina aliam patris agnationem sequuntur.*
36 *Nō licet passim assumere nomē alterius familię, & facere insignia & arma illius, cũ tēdãt ad honorē, & dignitatē familiæ.*
37 *Præceptũ testatoris iustũ, & honestũ ad unguē obseruandũ est.*
38 *Vocatus per testatorem sub conditione, tenetur illam adimplere, aliàs non admittitur.*
39 *Præceptum honestum a testatore appositum, adimplendum est.*
40 *Maximè, quando testator uoluit illud adimpleri.*
41 *Condō a testatore apposita in totũ ē adimplēda. & nō p parte.*
42 *Et formaliter adimpleri debet.*

Volun-

43 *Voluntas testatoris pro lege habetur, & seruatur.*
44 *Et in nullo est violanda.*
45 *Conditio nihil ponit in esse antequam impleatur, & implemento deficiente, non sortitur effectum.*
46 *Et in totum suspendit actum.*
47 *Vocatus ad hæreditatem sub conditione, non potest illam consequi, nisi prius conditio sit adimpleta.*
48 *Nec cõmodũ consequitur vocatus sub condõne, nisi adimpleta.*
49 *Et adimplementum præcedere debet.*
50 *Vocatus sub aliqua qualitate, non auditur, nisi prius qualitas illa sit verificata, & purificata.*
51 *Conditionis defectus nõ operatur priuationẽ, sed effectũ, vt nõ habeatur pro instituto ita conditionaliter vocatus.*
52 *Spernens præceptum testatoris odiosus efficitur ipsi testatori.*
53 *Et testatorem ipsum dicitur iniuria afficere.*
54 *Conditio non adimpleta habetur pro defecta respectu eius, qui non adimpleuit.*
55 *Non adimplens iustum præceptũ testatoris priuatur omni emolumento & relicto.*
Et restituere cogitur omne illud, quod indè percepisset.
56 *Et hac pœna afficitur pp spretã, & cõtẽptã testõris voluntatẽ.*
57 *Pœna apposita propter contẽptum, & cõtumaciam, nihil aliud considerat nisi contumaciam.*
58 *Forma tradita a testatore in succedendo ad unguem, & precisè venit obseruanda.*
59 *Actus factus forma non seruata nullus est.*
60 *Formæ defectus fortior est quàm defectus renunciationis.*
61 *Spernens seruare formam, recusare dicitur facere actum.*
62 *Formæ defectus inducit priuationem facultatis respectu eius, qui omittit.*
63 *Verbum, non aliter, appositum in substitutione, reducit eam caducam, si aliter factum est.*
64 *Et maximè, qñ ex alijs uerbis testatoris voluntas colligitur.*
65 *Clausula apposita in primo capitulo quando, & quo casu referenda sit ad alia, & nu. 66. & 67.*
68 *Dictio, vt supra, relationem habet ad præcedentia.*
69 *Dictio, prædicta, relationem habet ad præcedentia.*
70 *Et talis clausula, ad omnia præcedentia referenda est, in quibus voluntas testatoris declaratur.*
71 *Relatio facienda est cum omnibus suis qualitatibus.*
72 *Maximè, quando testator est indefinitè loquutus, & in numero plurali, & nu. 73.*
74 *Et quando adest verisimilis mens ipsius testatoris.*
75 *Religiosus an possit esse executor testamentarius, & quando.*
76 *Et an possit esse arbiter, seu arbitramentator.*
77 *Vnum capitulum declaratur per aliud.*
78 *Verosimile attendi debet.*
79 *Clausula apposita in vno capitulo quando & quo casu referenda est ad alia, & nu. 80. & 81.*
82 *Testator põt in eodem testamento priuare vocatum hæreditate & illam transferre in alium.*
83 *Vocato non adimplenti voluntatem testatoris non conceditur restitutio, etiam si minor esset, & nu. 84.*
84 *Et filij illius non seruantis præceptũ testatoris priuandi veniũt.*
Instituto excluso, an censeantur exclusi eius filij, & nu. seq.
85 *Vocatus post mortem alterius quãdo, & quo casu intelligatur vocatus, si ille grauatus mortuus est cum filijs, & alijs seq.*
86 *Dispositio l. cum auus. ff. de condi. & demon. locum habet etiam in fœminis, nepotibus, & pronepotibus, etiam naturalibus.*
87 *Verbum, deficientib. nedum in morte verificatur, sed etiam in vita illius, qui non obseruat voluntatem testatoris.*
88 *Substitutus admittitur, si in vno capite, quo vocatus est, substitutio fuit verificata.*
89 *Voluntas testatoris non debet reddi ludibrio.*
90 *D. l. cum auus, non habet locum, quando quis expressè vocatur a testatore, etiam stantibus filijs grauati.*
91 *Substitutio compendiosa continet fideicom. & vulgarem.*
92 *Dispositio. d. l. cum auus. locum habet in substitutione fideicommissaria, non autem in vulgari, & nu. 93.*
94 *Nec qñ filiꝰ vocatẽ cũ aliqua qualitate nõ cõcurrẽte in nepotib.*
95 *Nec quando testator considerauit descendentes grauati.*
96 *Quando conditio non põt verificari in vita grauati, testator nõ videtur apponere illam conditionem, si sine filijs decesserit, & cessat dispositio. d. l. cum auus.*
97 *Nec etiam dicta lex locum habet, quando purè fideicõmissum deberetur in vita grauati.*
98 *Nec etiam habet locum, quando testator non cogitauit de liberis, & nepotibus.*
99 *Nec quando testator in alijs substitutionib. expressè apposuit illam conditionem, si sine liberis &c.*
100 *Vocatus eo magis priuandus est hæreditate, quando expressè contrauenit uoluntati testatoris.*
101 *Contumacia, & delictum commissum in contrafaciendo maior est illa commissa in omittendo.*
102 *Hæreditatis aditio sola animi destinatione perficitur.*
103 *Et absque aliquo facto, dummodo animus declaretur.*
104 *Hæreditatis aditio fit ex illo solo verbo, volo esse hæres. Animi declaratio ex quibus colligatur.*
105 *Epistola, & literæ quando probent.*
106 *Et si hẽt subscriptionem mittẽtis, seu testiũ, & propriũ sigillũ.*
107 *Subscriptio sola ita probat, sicut propria scriptura.*
108 *Sigillum etiam priuatum adhuc probat.*
109 *Scriptura priuata, & recognita probationem facit, & nu. 111.*
110 *Et si non recognoscitur comprobari põt per comparationem.*
111 *Sufficit, ꝙ duo ex subscribentibus illam approbent, & n. 113.*
114 *Scriptura priuata probat quò ad declarãdũ aĩum mittẽtis eã.*
115 *Voluntas nedũ uerbo verũ ẽt & facto declaratur, & nu. 151.*
116 *Hęreditatis aditio non põt fieri citra ius, & nomen hæredis.*
117 *Hæreditas dr̃ adiri per mandatum donandi partẽ hæreditatis.*
118 *Item fit cedendo iura competentia hæreditati.*
119 *Verba, ex tũc, prout ex nũc, importãt, vt vnum tp̃s videatur alteri inesse. & actus sumit initiũ ex quolibet p̃dictorũ tẽporũ.*
120 *Dicta verba, ex nũc &c. operantur, vt oĩs condõ retro fingat̃.*
121 *Et per talem clausulam præsens trahitur ad futurum.*
122 *Geminatio actus confirmat rem gestam.*
123 *Primus fideicommissarius quando teneatur restituere secũdo, & an primus possit detrahere Trebellianicam.*
124 *Maior natu, & primogenitus quis dicatur, & nu. 126. 127. 128. 129. 130. & 161.*
125 *Et quid quando testator vocat maiorem ex filijs alicuius.*
126 *Maioritas, & primogenitura multa habet priuilegia.*
127 *Primogenitus dicitur, nedum respectu ætatis, sed etiam primò cognitus a iure, & nu. 128.*
130 *Maior in diuidendo bona quis dicatur.*
131 *Primogenituræ, & maioritati renunciari potest.*
132 *Verbum teneatur, præceptiuum est, & obseruationem inducit.*
133 *Non adimplens voluntatem defuncti excludendus venit, & admitti debet adimplens eius voluntatem.*
134 *Testator in eodẽ testõ põt priuare hæredẽ, & vocare aliũ ad hęreditatẽ in pœnã priuationis, & facere translationem illius.*
135 *Et istud põt facere directò, & per fideicommissum, & nu. 136.*
137 *Pœna apposita a testõre, & trãslatio iusta, & honesta valida ẽ.*
138 *Testõr dispõnẽs aliqd fieri addẽs aliud, additũ illud vt pęna hr̃.*
139 *Non adimplens voluntatem testatoris videtur renunciasse hæreditati, & nu. 140.*
140 *Et renũciãdo successio defertur sequẽti, & adimplẽti volũtatẽ.*
141 *Qui contrauenit testamento, non potest se iuuare ex illo.*
142 *Si primò vocatus non vult parere conditionib. per testatorem appositis, succedit secundus.*
143 *Idem si primus institutus repudiat.*
144 *Et contemnens adimplere modum, & formam traditam a testatore recusare dicitur.*
145 *Formæ defectus priuat omittẽtẽ, & deuoluit hr̃ditatẽ ad aliũ.*
146 *Defectus formę potentior est, quàm defectus renunciationis.*
147 *Institutio hæredis non obseruantis voluntatem testatoris reducitur ad causam caduci. & nu. 148. & 150.*
148 *Et pp talem inobedientiam admittitur secundo loco vocatus.*
149 *Primo substituto de medio sublato aliquo modo, secundus substitutus admittitur.*
150 *Et talis caducitas locum habet ẽt post aditam hæreditatem.*
152 *Et ita exclusus pro mortuo habetur ad commodum secũdo loco vocati.*
153 *Renunciatio tacita inducta lapsu temporis, uel pp inobedientiam magis operatur, quàm expressa repudiatio ad exclusionem, ita tacitè repudiantis.*
154 *Tacita repudiatio inducta per inobedientiam sufficiens est.*
155 *Hæres contraueniendo priuatur hæreditate.*
156 *Conditio suspendit actum, & dispositionem.*

Fideicom-

157 Fideicōmissari⁹ nō pōt succedere, anteq̄ cedat dies fideicōmissi.
158 Verbum, deficientibus filijs, interpretatur, hoc est, morientib. & nu. 162. aliter & 163. & 194.
159 Vocatus post mortem alicuius non potest venire illo viuente.
160 Priuatio præsupponit habitum.
163 Verbum deficere, quot modis capiatur in iure, & sequentibus, & nu. 158.
165 Verba deseruiunt voluntati, & menti.
166 Seruari dēnt verba testatoris, & per quæ mens eius colligitur.
167 Et verba eius interpretanda sunt secundùm opi. testatoris reiecta proprietate.
168 Testatoris dispositio declaratur ex causa, & ratione.
169 Et ne inducatur aliquod absurdum.
170 Substitutio compendiosa quæ sit, & ex quib. inducatur, & nu. 11. & 172.
173 Compendiosa facta per verbum commune continet vulgarem.
174 Vulgaris compræhensa sub compendiosa facta in casu compræhendit alium. & nu. 175.
176 Semel hæres non potest regulariter desinere esse hæres.
177 Fallit, quando testator hoc disponit ante aditam hæreditatem.
178 Item quando hæres non vult parere voluntati testatoris.
179 Item quando lex aliud disponat.
180 Solennitatis omissio non semper vitiat actum.
181 Omittens adimplere iustum præceptum testatoris priuatur.
182 Præceptū testōris qñ inducat solēnitatē substalem & nu. 183.
183 Sublata forma substantiali tollitur omnis effectus.
184 Præceptum traditum sub conditione inducit formam non leuem, sed formalem.
185 Forma substantialis quæ sit, & ex quibus inducatur.
186 Forma etiam leuis omissa vitiat actum, quando constaret de mente disponentis ita voluisse.
187 Si disponens processit vltra annullando actum, videtur voluisse formam substantialem inducere.
188 Formæ nihil potest addi, nec minui.
189 Non adimplens præceptum testatoris ēt leue, priuādus venit.
190 Grauatus à testatore facere aliquid conditionaliter, siue dispositiuè si illud non fecit, quamprimum potuit, incurrit pœnam.
191 Necessaria tamen requiritur interpellatio, quod declaratur num. 197. 198. & 199.
192 Et monitio, vt adimpleat, præcedere debet.
193 Aduentus conditionis quando constituat quem in mora.
194 Aduētus mortis, seu diei incertę qñ constituat quem in mora.
195 Mora an possit purgari, qñ apposita ē dies, & pœna de rigore.
196 Et quid de æquitate canonica, & n. 239. & alijs seq. declarāt.
197 Non est necessaria interpellatio, si transiuit tempus, infra quod grauatus poterat commodè facere.
198 Mora causatur ex lapsu diei legalis.
199 Cessat purgatio moræ post diem appositum à lege.
200 Interpellatio non est necessaria, quando inest dies tacita in faciendo.
Idem quando tempus apponitur ad incurrendam pœnam priuationis, & ministerium alterius non requirebatur.
201 Idem quādo aduersarius nullam habebat verosimilem causam excusationis.
202 Dispositio authenticæ hoc amplius. C. de fideicommis. quando locum habeat. & nu. 192.
203 Et quid quando lex ipsa exequitur dispositionem testatoris.
204 Grauatus facere illico, quod potuit facere, & non fecit, incurrit pœnam, etiam si est inceptum à conditione, quando sumus in vltimis voluntatibus.
205 Et nulla necessaria est interpellatio: cū pœna debeatur propter euentum conditionis, & non respectu moræ.
206 Et idem erit, quando mora esset irregularis.
207 Nec interpellatio est necessaria, quando præceptum testatoris est clarum, & processit vlterius dando ordinem.
208 Idem quando præceptum, & monitio fit à iudice.
209 Et a pari etiam procedit præceptum factum à testatore.
210 Idem quando testator expræssam mentionem fecit priuationis in casu inobedientiæ.
211 Præceptum antecedens habetur loco monitionis, & interpellationis.
212 Cessat dispositio d. auth. hoc amplius, quando apposita est pœna priuationis, & in alium facta translatio.
213 Præceptum testatoris æquiparatur præcepto iudicis.
214 Dispositio d. auth. hoc amplius. cessat post aditam hæreditatem.
215 Fideicommissarius vocatus ad fideicommissum sub conditione potestatiua, & facili tenetur eam adimplere absque monitione, & interpellatione.
216 Differentia est ante aditā vel post aditam hæreditatem, & ante ius quæsitum vel non quæsitum.
217 Fideicōmissarius vniuersalis consideratur vt hęres, & n. 220.
218 Hæres non adimplens conditionem quàm primū potest, non priuatur hæreditate, quod declaratur nu. 231. & seq.
219 Legatarius priuatur legato, si non adimplet conditionem quam primum potest.
221 Moræ purgatio cessat ex pluribus.
222 Mora non potest purgari in vltimis voluntatibus, si dies, & pœna apponuntur a testatore expresse uel tacitè ex euidenti mente ipsius.
223 Mora non purgatur, quando institutus sub conditione illud nō fecit infra tempus, & quando testator processit vltra.
224 Mora non purgatur, quando executio fit a lege, licet non sit facta ab homine, & nu. 228.
225 Moræ purgatio non recipitur in vltimis voluntatibus, quando executio fit ipso iure.
226 Nec purgatur mora, quando quis contrauenit voluntati testatoris, non seruando eius voluntatem.
227 Mora non purgatur, quando pœna est propter ius competens moroso & translatum in alium.
229 Argumentum a lege ad voluntatem testatoris valet.
230 Moræ purgatio cessat, quando lex post lapsum termini facit executionem.
232 Moræ purgatio cessat, quando pœna ponitur ratione delicti.
233 Item quando quis delinquit in testatorem.
234 Mora cōmissa in non adimplendo conditiones impurgabilis est.
236 Idem quando quis est morosus circa quęrendam sibi actionem & quærendum sibi ius.
237 Siue conditio consistat in dando, siue in faciendo, dummodo faciliter potuisset adimpleri.
238 Ius quęrendum facilius perditur, quàm ius quæsitum.
239 Cessat æquitas canonica, quando purgatio moræ respicit damnum tertij. & nu. 240.
241 Et quid quando sumus in foro contentioso, & iudiciario.
242 Et quid quando vnus tractat de dāno vitādo. et alius de lucro.
243 Pœna de iure canonico quando possit exigi.
Intellectus c. tuam, de pœn.
Intellectus gl. in c. apud misericordem. 32. quæstione 1.
244 De lucro radicato, & perfectè acquisito idem habetur iudicij quod de damno.
245 Cessat æquitas canonica, quando executio fit a lege seu ab homine circa translationem hæreditatis.
246 Licitum est testatori opponere quas conditiones vult.
247 Clausula generalis, si qua mihi causa & c. concedit restitutionem in integrum.
248 Fallit, quando quis non adimplet voluntatem testatoris.
249 Modus adimpleri potest post hæreditatem acquisitam, & post successionem, & nu. 250.
251 Quæ verba denotent conditionem, seu modum, & nu. 252.
253 In dubio actus magis censetur factus sub conditione, quam sub modo, & nu. 254. & 256.
Et quid quando implementum requiritur ad originem.
255 Et quando implementum requirebat tempus ante ius quæsitum & dependet a voluntate testatoris.
257 Conditio modalis adimpleri debet per prius, quando expressè, seu tacitè potest apparere, testatorem id voluisse.
258 Tacita voluntas testatoris satis colligitur ex ordine per ipsum dato circa implementum faciendum.

CONSILIVM XIX.

Ad resolutionem primæ ꝓpositionis aduertendum est, ꝙ filij masculi ipsius d. Constantię a testōre expressè sunt uocati post mortē ipsius d. Constantiæ, vt patet ex uerbis testamēti, ibi, & poi della morte loro, loro figli &c. & qm̄ d. Constātia mortua
1 est, dies dicti fideicommissi dr̄ cessisse, † & uenisse in personā suorum filiorum, ut in uulg. l. cedere diem. ff. de uerb. signific.
2 & in l. 1. & l. 4. ff. qñ dies lega. ced. cum simi. † Siue enim tale fideicommissum consideretur ut cōditionale, ut tradit Bar. in l. hæres

hæres meus,in princ.ff.de cōd.& dem.& Mod.Pap.in l.ſi poſt
mortem.§.purè,nu.6.de leg.1.& Corn.conſi.298.in litera B.
volu.4.& Dec.in conſ.nouiter impreſſo 15.viſis,nume.2.Siue
3 †conſideretur adiectum in diem incertam,iuxta tradita p Bar.
& alios cōiter in l.1.ff.de condi.& demon.& in l.ita ſtipulat⁹.
in 2.q.principali.ff.de uer.obl.& ī l.1.C.ut act.ab hęr.& con.
hęre.& in §.poſt mortem,inſti.de leg.& de inuti.ſtipu. Vtroq;
reſpectu,& modo conſiderato ſecuta morte dictæ. d.Cōſtātiæ
tale fideicommiſſum remanſit purificatum, & verificatū in p-
ſona filiorum uocatorū,ut per Corn.conſi.258.quoad primū,
col.3.uer.& per eadem,uol.3.Vlterius aduertendum eſt, ꝙ p̄-
dicti filij non fuerunt ſimpliciter ad hæreditatē, & ſucceſſio-
nem vocati ab ipſo teſtatore poſt mortem ipſius d.Conſtātiæ,
ſed etiam ſub alia condōne,& forma,ſi ipſi aſſumerent cogno
men de Diana,& ita ſe noīarent, & ſi facerent arma ipſius te-
ſtatoris,ut apparet in teſtō ibi , chiamandoſi tali figli loro del
cognome de Diana, liquali ſieno tenuti fare le arme di eſſo te-
ſtatore,& con queſto,& non altrimente ſuccedino, & ſuſtituti
4 s'intendino.Illud†enim gerundium,chiamandoſi , reſpiciens
tp̄s futurum inducit condōnem,& exponitur, i. ſi uocauerint
ſe &c.vt dicit Bar.per illum tex.in l.ſi tu ex parte,in fi.ff.de ac-
qui.hære.ubi ſcrib.& Alex. alia cumulant,& idem not.Bar.re-
miſſiuè in l.1.col.pen.ver.8.quæro,& ibi Ale.in addi. ff.de cō
di.& demon.& tradit Corn.conſi.90.in cauſa,col.3.in princi.
verſ.quia gerundium,& cōſi.143.licet in hac,col.3. ver.illud
enim,vol.4.& Dec.conſi.nouiter impreſſo.31. viſa copia.n.6.
5 Prout†etiam tale gerundium ſignificat modum, & formā rei,
& declarat actum verbi,& illum informat,vt tradit̃ in l.vim fa
cit.ff.quod vi aut clam.& in l.1.§.ſi argentum. ff.depoſit.cum
aliis adductis per Corne.conſi.172.viſa copia,col.3.in fi.uerſ.
6 inſuper dictū,vol.3.Comprobatur †iſta ſnīa etiam ex illis uer-
bis,è con queſto, quæ condōnem inducunt, ex quo denotant
ordinem,vt vnum præcedat,& aliud ſequatur,hoc eſt,ꝙ ita de
mum ipſi filij venirent ad ſucceſſionē,ſi aſſumerent cognomē
de Diana,& facerent arma ipſius teſtatoris , vt eſt doctri.Barr.
in l.1.col.4.ver.quæro quid de coniunctione. ff.de condit. &
demon.& eiuſdē Bar.in l.Iulianus,la 2.1.oppo.eo.tit.vbi in fi.
dicit .ꝙ qn̄ dictio,cū,facit ordinem,inducit condōnem,addu-
7 cit iura hoc ꝓbantia,vt per eum. Et†ſuadetur:nā illud prono-
men,hoc,eſt demonſtratiuum,vt dicit Bar. & alij per illū tex.
in l.1.in prin.cum aliis concord.ff.de ope.no.nunc.& referē-
8 dum eſt ad ꝓxima,vt dicit Are.in l.qui iuraſſe.§.idem Pompo
nius. ff.de iureiur.Et†qn̄ tradit̃ modus,& ordo aliquid facien-
di,& ſumus in diſpoſitione hoīs,in dubio prædicta tradita cē-
ſentur pro forma, vt firmat Cardi. in clem.1.q.33.de deci. &
9 Hoſt.in c.cum olim,de arbitr. & plenè tradunt cano.in c.cum
dilecta.extra de reſcri.Vbi† Io.And.& reliqui docto.poſt glo.
cōiter concludunt,iſtud potiſſimè procedere , qn̄ apparet, ꝙ
ponēs ordinem uult præcisè illum ſeruari,per capl̄m quia pp,
c.proinde,& c.fi.de elec.lib.6.quod ſequitur Alber.Bru.in tra
10 cta.de forma,fol.41.col.1.verſi. prædicta concluſio. Et†ibidē
col.2.ver.2.etiam firmat,iſtud ſine dubio procedere,qn̄ appa-
ret de mente diſponentis,ꝙ voluerit tradi illud pro forma,vel
qn̄ apparet de vehementi affectione diſponentis circa talem
* ordinē,nam tunc præſumitur pro forma traditus, adducit In-
no.Io.And.do.Ant.& Pan.& alios doct. * cōiter hoc tenentes
11 in d.c.cum dilecta.Et†ſatis prædicta comprobari pn̄t.nam ve
hemens , & ſtudioſa animi applicatio circa modum faciendi
operatur,vt illud cenſeatur traditum pro forma,ſeu pro ſolen
nitate neceſſaria,ſm̄ Inno.& do.Ant.in d.c.cum dilecta, & Pa
nor.in c.venerabili,col.2.de offi.dele. cum aliis traditis p Al-
ber.Bru.in tract.prædicto de forma,fol.34.col.4.verſ.ſexta ſit
concluſio.In caſu aūt nr̄o,& de ordine,& mente,& vehemen-
ti ac ſtudioſa animi applicatione diſponentis,ſatis conſtat aper
tè ex verbis per eum prolatis,in quibus voluit,filios.d.Conſtā
tiæ nullo modo cenſeri vocatos,nec ſubſtitutos, niſi adimple-
uerint conditionem,formam , & præceptum ab ipſo teſtatore
12 traditum.Quę†ēt coadiuuantur.nam illa dictio,cum, condi-
tionem inducit,vt tradit Bar.in l.1.ff.de condi. & demonſt. &
no.in l.qui promiſit.ff.de condi.indebi. & ibi tradunt Mode.
Papien.nu.1.& in l.Gallus.§.quidam rectè,nu.32.ff.de lib. &
13 poſthu.Et†certum eſt, ꝙ qn̄ in diſpoſitione legis,vel hominis
ponitur aliquid conditionaliter,illud dr̃ eſſe de forma , vt fir-
mat Bal.in authen.matri,& auiæ,col.1.verſ.quidam tn̄. C.qn̄
mul.tute.off.fun.poſ.& Fely.in d.c.cū dilecta,colū.6.verſ.ſm̄
14 ſignum,& Bal.Alex.& alij in l.1.in fi.ff.de lib.poſthu. &†no.
Are.in d.c.de cauſis,co.3.extra de teſt.dicens iſtud eſſe:eo qm̄
condōnes important cauſam finalem,ut tradit Bar. in l.2.§.fi.
ff.de dona.& firmat Alber.Bru.in d.tract.de for.fol.36.col.1.
ver.vndecima ɔcl̄o,dicens hanc non eſſe leuem ſolennitatē, &
ideo eius omiſſio vitiat, potiſſimè cū iſta adiectio conditionis
cōcernat illud,in quo conſiſtit ſubſtantia diſpōnis,vt dicet̃ in-
15 ferius.Præterea†illa verba, non aliter ſuccedant, nec cenſeant̃
ſubſtituti,ſignificatiua qualitatis,ſm̄ Bar.ī l.ait prætor,§.quod
aūt,in prin.ff.ne quid in flu.pub.hn̄t naturam præciſam,ita ꝙ
aliqua modificatio,nec alia interpretatio ſeparata a verbis, nō
debet admitti,vt dicit gl.& Bal.in l.& ſi quidem. C.de except.
& idē Bal. in c.1.§.denique,col.fi.quæ fuit prima.cau. benefi.
16 am.& Dec.conſi.61.& pro tenui,col.2.nu.2. Et † dicta verba
æquipollere vn̄r illi cl̄æ,non aliter nec alio modo, quę ēt hn̄t
naturam præciſam,ut s̄.dictum eſt,& tradit Ale.conſi.111.p-
17 ſpectis,in fi.vol.6.& Dec.conſi.281.viſo nu.4.Et†ulterius di-
cta verba,non aliter,taxatiua ſunt,& præciſa,vt hr̃ in l.non ali
ter,de le.3.& in l.qui hæredi.§.fi.ff.de cond.& demon.& in l.
2.§.fi.ff de don.& in l.1.in prin.ibi,non aliter,vbi Moder.Fer-
rar.& Papien.no.ff.de offi.eius,& bene probatur in l.rē nō no-
uam.C.de iud.& in l.comparationes. C.de fide inſtru. Immo
18 neceſſitatem important,ex quo negatiuè poſita ſunt,vt hr̃ per
illum tex.in gl.in uer.pōt,in c.1.de reg.iuris lib.6.& per Bart.
& alios in l.Gallus,in prin.col.2.& uerſi.oppono,dr̃ hic. ff.de
liber.& poſthu.ubi uult,ꝙ abnegant actum aliter poſſe effectū
ſortiri,q̄ ut expreſſum eſt,& tradit Bar.in l.de tranſact.col.fin.
verſi.præterea iſta lex eſt prohibens,vbi ſentit,talia verba indu
19 cere formam,ita ꝙ illi renunciari non poſſit. Quod ſatis ſua-
detur:nam dictiones taxatiuę,neceſſitatiuę,uel præciſæ appoſi
tæ in diſpoſitione mandante aliquid fieri certo modo impor-
tant ſolennitatem,ſeu formam:quia ſunt ſigna formæ,& eorū
tranſgreſſio vitiat actū,vt dicit do.Ant.poſt antiq.in clem.j.de
ſequeſtr.poſ.& fru.& no.Fely.in c.ex parte,col.5.verſ.quintus
caſus,de conſti.cū aliis adductis per Alber.Bru. in d.tracta. de
forma.fol.34.col.1.& 2.uerſi.4.concluſ.& verſ.ſequen.Prout
20 †ēt quia dicta uerba,non aliter, formā inducunt, ut dicit Bar.
in l.fi.in fi.C.de uen.re.ciui.lib.11.& idē Bar.in d.l.de his.col.
2.uerſi.præterea iſta lex.& Fel.in d.c.cum dilecta,col.8. uerſi.
7.ſignum,& ſequitur Alber.Bru.in d.tracta.fol.33.col.1.uerſ.
21 & ꝙ lex prohibitiua. Et †etiam quia ſubſtitutio facta de filiis.
d.Conſtantiæ per ipſummet teſtatorē annullatur, niſi aſſume-
rent arma,& cognominarent ſe &c.& magis præceptiuæ ex il-
lis,& teneantur &c.quo caſu talis aſſumptio vr̃ tradita pro for
ma dictę ſubſtitutionis,ut in ſimili hr̃ in d.l.rem non nouam,
& in d.l.comparationes,ubi punctaliter dr̃,ꝙ actus non poſſit
22 aliter fieri,niſi &c.Propter†quæ inducitur annullatio , niſi il-
lud requiſit um interueniat,ut in ſimi.hr̃ in l.non dubium,cū
ibi no.C.de legi.& per Alex. & alios in l.1.ff.de libe. & poſth.
cum aliis cumulatis per Alber.Bru. in d.tracta. fol.33.colū.1.
uerſ.2.concluſio,ubi adducendo alias deciſi.hanc dicit eſſe cō
munem,ꝙ qn̄ voluntas reſiſtit,niſi actus certo modo fiat,licet
ulterius non procedat annullando, nihilominus illud cēſetur
traditum ꝓ forma , ita ꝙ actus aliter factus redditur nullus.
23 Prout† ēt q̄a ipſe teſtatot mandauit tales ſubſtitutos dēre ſer-
uare condōnes,& præcepta,de quib.s̄.poſtmodū appoſuit pœ
nam priuationis,ut inferius dicetur.& certū eſt,ꝙ qn̄ præcipi
tur aliquid fieri certo modo ſub pœna, illud tale vr̃ traditum
pro forma,ita ꝙ aliter factum non ualet:ut eſt doct. Bart.in l.
prætor,in prin.ff.de oper.noui nuncia. & cōiter ſequuntur ibi
Imo.Pau.Alexā.& alij relati per Alber.Brun. in d.trac.fol.33.
col.2.uerſi.3.concluſio.Ex iſtis apertè patet , ꝙ teſtator uoluit
dicta præcepta ſua,& conditiones ſeruari,& adimpleri forma-
liter,& ad unguem, & ꝙ dicta præcepta poſuit in vim formæ.
24 Et†licet iſtud non expreſſerit, tn̄ quia ex verbis ipſius teſtato-
ris apertiſſimè,& multipliciter colligitur, perinde eſt,ac ſi te-
ſtator expreſsè dixiſſet,dicta præcepta tradere pro forma,ut di
cit Bal.in l.eos,col.3.C.de appel.& in l.fin. C.de ſuis,& legit.
quem refert,& ſequitur Alber.Bru. in dicto tracta.fol.35.col.
25 1.uerſi.ad hanc concluſionem. †Et eo magis prædicta proce-
dunt:quia ipſe teſtator pluries appoſuit dictam conditionem
& formam,& per clauſulas geminatas,propter quod tāto ma-
gis oſtenditur , & declaratur enixa voluntas ipſius teſtatoris
uolen-

uolentis,ita demum prędictos filios uenire ad eius successionē
si adimplerent dictas condōnes,& non aliter iuxta ea,quę hn̄r
per Bar. & alios ĩ l.balista.ff.ad Treb.& in l.cū scimus.C.de a-
grico.& censi.lib.11.cum aliis adductis per Franc.de Cur.ɔsi.
63.antiquissima,col.16.& consi.65.super præmissa,col.8. Ac-
26 cedat ēt prædictis: qm̄ talis substitutio,per illa verba,chiamā-
dosi &c.resoluitur in condōnem,ut dictū est, ita ꝙ tali substi-
tutioni incontinenti inest condō,& ipsam substitutionem con
ditionalem reddit.l.lecta.ff.si cer.peta.& no. Bar.in l.eum qui
ita.§.qui ita.ff.de uerb.oblig.condōnes aūt , quæ insunt dictæ
substitutioni,sunt superius dictæ , chiamandosi &c. ex quibus
oīb.apertissimè ostenditur,filios d. Constantiæ fuisse uocatos
ad dictum fideicōmissum. primò post mortem d.Constantiæ,
quæ condō ea mortua fuit purificata,itē & sub alia condōne ,
& forma,de qua modo agitur,videlicet,si ipsi assumerēt cogno
men de Diana,& facerent arma testatoris &c.unde , ut tale fi-
deicommissum in personam dictorum filiorum possit hr̄e lo-
cum,necesse est,ꝙ ēt ista secunda conditio fuerit,& sit purifica
27 ta,& adimpleta.Quando.n.substō fit sub duplici condōne,ne
cesse est,ꝙ oēs purificentur,& adimpleātur. l.si hæredi plures.
ff.de condi.insti.& §.pe.institu.de hæred.institu.& in l.si quis
ita stipulatus.ff.de uer.oblig.& per Soci.in l.quib.dieb. §.Ter-
milius,col. 5.ver.& prædicta faciunt. ff.de conditio. & demō.
& tradit Ias.in d.l.si quis ita,nu.3.& Dec.consi.89.viso pūcto,
nu.2.& consi.nouiter impresso.15.visis.nu.1.Quòd modò su
pradicta condō,forma,& præceptum, ꝙ filij d.Constantiæ ita
demū essent substituti,si assumerent cognomen de Diana,& fa
cerent arma d.testatoris , sit ualidū,& firmū,ostendit apertissi-
28 mè.Nā † talis cōditio continet in se p̄ceptū honestū,ualidū,fa
cile,& voluntariū, vt est text. formalis in l.facta. §.si in danda.
ver.si verò nominis ferendi ɔdō.ff.ad Trebel. & in simil.hr̄ in
l.cū filius.§.pater,de lega.2.& in l.hoc iure.§.fi.ff.de don. tra-
dit Soci.in l.quib.dieb.§.Termilius,uer.& prædicta.ff.de con
di.& dem.& diffusius ɔsi.229.visis uol.2.& sequitur ibi Frāc.
de Pep.in subscriptione,quam facit ad d.consi.in prin.est etiā
29 consi.Dec.273.in casu proposito,col.2.nu.2.Et† quia condi-
tio prædicta honesta est, licet videat primo aspectu difficilis :
ut quis perpetuò assumat nomen familiæ,non ꝑpea dr̄ inhone
sta,nec dēt reiici,ut no.gl.quā oēs sequunt in d.l.facta. §.si sub
condōne,& §.seq.ubi Bar.col.1.uer.oppono , ꝙ condō diffici-
lis,expresè dicit, talem condōnem continere præceptū hone-
stū,& ideo obseruandā,& non reiiciendā,ex quo tendit ad cō-
modū,& utilitatē eius,cui est apposita: ut hr̄ in l.cū hęres.§.1.
ff.de sta.libe.& Ang.in d.l.facta.§.si in danda,col.fi.ver.aut cō
ditio est tantū difficilis,& Imo.in d.§.si sub cōdōne,uersi.pen.
idē uolūt concludentes,ꝙ talis ɔdō assumptionis noīs honesti
familiæ testatoris,continet pręceptum honestum,& seruari ac
adimpleri dēt ab illo,ad cuius cōmodū tendit, & cui imposita
est,& in simi.de præcepto honesto dicit Bar. & alij post glo.in
l.1.ff.de his quæ pœ.nom.& in l.vnica.C.eo.& in fi.insti.de le
30 ga.Quod† ēt talis condō sit facilis,potestatiua , & uoluntaria
ostēditur apertè ex dictis Bal.per illū tex. in l.iam dubitari, in
31 prin.ff.de hære.insti.Volentis, †ꝙ nulla cōdō sit magis uolun
taria,& ptātiua q̃ illa,quæ libero arbitrio , & uoluntati alicu-
ius cōmittitur: quia nihil est magis liberū, q̃ voluntas , ut tra-
dunt ēt doc.in l.qui plures,& in l.si ita qs.ff.de uulg.& pup.&
in l.si pr̄.C.de insti.& subst.& ꝑ Soc.consi.52.ut uerā,colū.2.
32 uer.in istis.n.condōnib.uol.1.Et†licet in facto cōsistat assum-
ptio nois familiæ testōris,& facere eius arma,tn̄ ptātiua est, &
uoluntaria,& magis facilis ad implendū, q̃ condō cōsistens in
dando,si forte vocatus sub ɔdōne dandi nō hr̄et ita in prōptu
facultatē dandi,ut in simi.tradit gl.& ibi scrib.not. in l.2.ff.de
condi.& demon.& hr̄ in l.Lucius,a ɔ̄rio sensu e.ti.& in l.suus
quoq;.ff.de hæred.insti.& per Azo.in sum. & per Mod. in l.si
pr̄,nu.2.& 3.C.de insti.& substi.concludentes,ꝙ qn̄ cōdō cō-
sistit in facto,& est facilis,dr̄ uoluntaria,& potestatiua: cū tale
factū dependeat a uoluntate,& faciliter adimpleri possit ꝑ eū,
qui sub tali condōne vocatus est,& a pari procedit cū illa con
33 dōne,quæ consistit in dando . Et†ꝙ talis condō, & præceptū
tendat ed conseruationē honoris, & memorię ipsius testatoris
deducitur oculatim: nā testator considerationē habuit ad con
34 seruationem bonorum in familia, & agnatione sua,†& iō pri-
mò vocauit filios masculos,& descēdentes masculos ex eis,cō-
siderādo masculinitatem,per quos masculos ordo, & dignitas

familiarum perpetuat,quod nedum intererat testatoris, sed ēt
reipub.ut dicit tex.in l.1.§.sed & si seruus.ff.de uen. inspic. &
hn̄r in §.media.& in §.cæterùm,inst.de legit.agn.suc.& ipse te
stator in defectū masculorū uocauit filias suas , & demum de-
35 scendentes ex filiab.Et†sciens,ꝙ filij erant alterius familiæ, &
agnationis,ut in §.fi.inst.de patr.pote.& in l.nam ciuium,& l.
seq.ff.de his qui sunt sui uel al.iur.cum concor. ut etiā in illis
eius familia,& agnatio ɔseruaret,adhibuit remediū, ut ita de-
mum uenirent,si uocarent se de eius familia,& agnatione,& si
assumerēt eius arma,per quos actus eius familia, & agnatio cō
seruabatur, ɔn̄r tale præceptū totum tendebat ad conseruan-
36 dam memoriam,& honorem ipsius testatoris.Non.n.licet vni
cuiq; impunè assumere nomē familiæ alterius,& facere arma,
& insignia alterius familiæ,nam istud tendit ad dignitatē, ho-
norē,& memoriam familiarū, ut plenè tradit Bar.in trac.de ar
mis,& insig.per totū,maximè col.2.& pen.& ideo uoluit testa
tor ad ɔseruationē honoris familiæ suæ,ꝙ filij, & descendētes
ex filiab.deberent assumere arma ipsius testatoris,qd totū con
cernebat honorem,& conseruationē memoriæ ipsius , & ideo
37 tale pręceptū dr̄ esse iustissimum.Et † cōtinet iustissimam cau
sam,& ideo obseruandū ad unguem,ut in sim.est elegans cōsi.
d.Mat.Feli.de Perus.oīs difficultas dubiorū,col.4. in fi.& col.
5.nu.6.quod cōs.reperit inter consi.Pau.de Ca.in 1.uol. in ul
timis impressionib.Lugduni factis,& est in ordine.259.ubi in
sim expresè cōcludit,ꝙ testatoris præceptum habet iustā cām,
nec est nudum,& cōtinet honorem,& conseruationem memo
riæ testatoris,habet cām efficacem,& ideo est ualidum , & fir-
mum,ut per eum adducentem iura id probantia.¶Condescen
do nunc ad tertium arti.& dico,quòd dom.Anto.uocatus sub
conditione , & forma prędictis si assumeret nomen, & faceret
arma,debebat oīno illas adimplere, & nō adimplendo fecit ɔ̄
38 uoluntatem ipsius testatoris. Nam †ita demum ipse dicit esse
substitutus,si cōditiones p̄dictas,sub quibus uocatus est, adim
pleuisset: ut in terminis nr̄is dicit Soc.in dicta lege quibus die
bus.§.Termilius, vers.& prædicta,& diffusius in d.ɔs.229.vi-
sis,vol.2.& sequit d.Fran.de Pep.in subscriptione sua, & licet
ibi Soci.examinet,an casus nolūtatis extendatur ad casum im-
potentiæ : tn̄ istud nihil obstat in casu præsenti,ex quo filij.d.
Constantiæ semper potuerunt adimplere, & in pūcto ēt ita cō
suluit Dec.d.consi.273.in casu proposito , col.2.nu.2.& licet
ibi tangat,qn̄ grauatus sub hac conditione moritur viuo testa
tore,tn̄ nihil obstat in casu nr̄o,ex quo filij do.Constantiæ su-
peruixerunt,& superuiuūt,& testatori,& ipsi,et ꝙ dicta condi
tio fuerit adimplenda per do.Ant.ꝓbatur in d.l.facta.§.si sub
conditione.ff.ad Treb.et ibi no.Bar.Ang.Imo.et alij, et dictū
39 est s̄.in 2.articu.Ad † quod facit, nam si testator apposuit cō-
ditionem,& præceptum honestū , illud seruandum & adim-
plendū est: vt tradit gl. Bar.& alij in l.1.ff.de his q̄ pœ.nomi.
& hr̄ in l. unica.C.eo.tit.& in l.fi.instit.de lega.& bene tradit
40 Soci.cōs.221.uisa,in prin.uolu.2.Et † suadetur : qm̄ testator
ideo apposuit tale præceptum,& conditionem: quia uoluit il
lud adimpleri,ut dicit gl.quam ibi sequūtur scriben.in l.2.C.
de cōdi.inser.& Bal.in l.Aretusa.in 2.lec.in 1.no.ff.de sta.ho.
41 Et † iō talis ɔditio in totū debuit adimpleri,nō pro parte: nā
cum sit indiuidua respectu vniuscuiusq; dictorū filiorum uo-
catorum,& substitutorum l.cui fundus.l.pe.ff.de ɔdi.& dem.
42 & l.si plures, ubi oēs no.ff.de cōd.inser.diuidi nō pōt.Et† for
maliter debuit adimpleri,ut testator uoluit,& mandauit.l.Me
uius.l.qui hæredi.ff.de cōdi.& dem.& per Moder. Pap.in l.q
43 quartam.nu.2.& l.huiusmodi.§.si ita.nu.8.de legatis.1.† Et
ēt quia est volūtaria,& facilis,ut s̄.dictum est, & quia testator
ita voluit,& mandauit,eius uoluntas pro lege seruāda est,vul.
44 §.disponat,in auth.de nup.c.vl.13.q.2.cū simi. Et † iō in nul
lo debet violari,vt firmat Soc.cōs.11.circa pn̄tem,co.2.ver.ve
rū p̄dictis,& cōs.49.capio primū, col.2.vers.quib.præsupposi
tis,uo.1.certū est.n.ꝙ testator rebus suis legē imponere pōt.l.
45 quoties.C.de dona.quę sub mo.c.uerū,de ɔd.appos.Ista.n.cō
ditio,sub qua ipse d.Ant.a testatore uocatus est,nihil ponit in
esse,antequā impleatur.l.cedere diē.ff.de verb.signi.& ꝑ Bar.
in l.1.ff.de cōd.& demon.& deficiēte impleméto nō pōt sor-
tiri effectū.l.1.ff.de dona.l.si donaturus,ĩ prin.ff.d ɔd.ob cau.
46 cum sim.In † totum.n.suspēdit actum,ita vt nihil fieri possit
antequā sit adimpleta, ita ꝙ prius debet adimpleri, ad hoc ut
possit sortiri effectū,vt tradit Bar.ꝑ illū tex.in l.q. hęredi.in fi.
ff.de

47 ff.de condi.& demonſt. Et†ibi Soc.in 3.nota.dicit,ꝙ vocatus
ad hr̃ditatē ſub condōne nunquā pōt hęreditatē cōſequi , niſi
prius adimpleat conditionē,vt hr̃ a ꝯrio ſenſu in l.ſi ita hęres.
ff.de condi.inſtit.& per Bar.in l.is qui hæres. in prin.verſic.2.
modo.ff.de acqui.hære.& ſequuntur ſcriben.ibi,maximè Mo
der.Papi.nu.37.ut habetur ēt per eoſdē in l.ſi quis,nu.7.eod.
tit. firmantes , conditionē appoſitā inſtituto impedire aditio-
nē,& ꝯñr effectum fideicommiſſi antequam impleatur . Qui
48 † enim vocatur ſub ꝯditione, nunquā pōt conſequi commo-
dum niſi condōne adimpleta,ut firmat Abb. conſi.103.factū
ꝯtingens. uerſic.ſed his non obſtantibus, & conſi.88 punctus
49 qōnis,col.pen.uol.2. Et†eſt bona deciſi. Bal.in d.l.Arethuſa.
in 1.lect.in 1.not.& in 2.lect.in 2.notab.uolens,ꝙ implemen
tū ꝯditionis dēt p̃cedere ad hoc,ut diſpoſitio purificet̃, & p̃ce
50 dere dēt in actu facto & conſumato. Et†comprobantur prędi
cta: qm̃ filii do.Conſtantiæ a dicto teſtatore uocantur ſub illa
forma & qualitate,ſi aſſumant cognomē,& faciant arma teſta-
toris,q̃ qualitas operatur: vt ſ̃m illam vocati nullo modo ad-
mittant̃,niſi talis qualitas prius ſit per eos adimpleta,& verifi
cata,cūm poteſtatiua, & facilis ſit, vt plenè tradit Fel.cumulās
alias deciſi.in c.qm̃ Abb.de offi. delega.& c.examinata col. 3.
de iudic.& Dec.conſ.24.& pro virili.colum.1.& 2. Defectus
51 † enim conditionis non facit quem priuari, ſed operatur effe
ctum,ut non habeatur pro inſtituto.l.pecuniam, ibi, perinde
eſt &c.ff.ſi cer.pet.cum aliis traditis per Pau.de Ca.conſ.292.
circa primum,col.2.uer.item teſtōr,& uerſi. in ꝯrium, uol.2.
ſ̃m nouam impreſſionem Lugduni factam, & eo magis prædi
cta locum habent : cū præciſa,& aperta teſtōris voluntas fue-
rit filios. d.Conſtantiæ non debere admitti ad fideicōmiſſum
niſi nominarēt ſe de cognatione teſtōris, & aſſumerēt eius ar-
52 ma.Quæ†uolutas non continet nudum pręceptum,ſed hone
ſtum & cum cauſa: vt dictum eſt ſuperius,quo fit,ut ſpernens
tale præceptum,& inobediens,effectus ſit odioſus ipſi teſtōri,
ut no.Alex.conſi.136.opportunè,col.ſi.uol.1.& tradit Corn.
53 poſt Bal.in auth.hoc amplius. in 1.not. C.de fideicō.Et † ne-
dum teſtatori efficitur odioſus,quinimò teſtatorem ipſum affi
cit iniuria hoc ipſo,ꝙ uoluntas teſtōris non ſeruatur,maximè
in his,quæ cōcernunt honorem,& memoriam ipſius teſtōris,
vt propriè eſt in caſu p̃ſenti, & in terminis hoc firmat.d.Mat-
thę.de Felic.de Peru.in d.conſi.ſuo.259. col.pen.uer.infertur
etenim,vbi hoc probat per ſimile,ut per eum,quod cōſi.poni
54 tur inter conſi.Pau.de Ca.in 1.vol. Ex†quibus infertur,ꝙ ſi p
ipſum d.Ant.a teſtatore vocatum talis cōditio , & præceptum
non fuit adimpletum,quod haberi debet pro defecta reſpectu
ipſius, q non adimpleuit,arg.l.filius. §.cum quis, de lega.1.&
l.gñaliter.C.de inſt.& ſubſt.& l.cū acutiſſimi.C.de fideicō.&
not.Bal.cōſi.52.ſubſtitutio,uol.2.& Cor.poſt alios in l.1.col.
2.uer.alia,& cōditio.& col.3. C. de inſtit.& ſubſt.& ibi plenè
tangit Iaſ. nu.9. dum loquitur de conditione poteſtatiua,tra-
dit etiam Corn. propriè loquens in ſubſtitutione conſil.298.
circa hanc,col.3.uerſ. & quod dicitur.uol.4.& ēt probatur in
l.vnica.§.ſinautē aliquid.C.de cadu.tollen.& in l.1.C.de con
dit.inſer.& in l.2.vbi gl.& ſcriben. C.de his quæ ſub mo.& p
55 doct.in l.ſi plures.C.de cond.inſer.¶†Iſtis ſtantibus infertur
uera reſolutio.4.articuli,qui habet, ꝙ d.Anto.non adimplens
uoluntatem teſtatoris , venit priuandus omni cōmodo,quod
ꝯſequi poterat ex teſtō ipſius;lex enim diſponit, ut ille qui nō
ſeruat,nec adimplet ꝯditionem, & iuſtum præceptum traditū
a teſtōre priuatur,& priuetur relicto,& omni emolumento ſi-
bi a teſtōre relicto,ſub dicta ꝯditione,& præcepto,ut habetur
in l.ſi quis ſepulchrū.§.prætor ait,uerſ.niſi aliquid.ff.de relig.
& ſumpt.fune.& in l.pen.in ſi.vbi gl.& alij adducunt iura cō-
cor.C.de lega.& bene facit tex.in l.ſi.in ſi.C.de fideicom.& id
qđ in terminis nr̃is tradit Soc.in d.§. Termilius.& in d.conſi.
229.uol.2.& in ſubſcrip.d.conſi.& quod tradit Dec.d.conſi.
273.col.2.& quod tradit d.Matth.Felic.in d.ſuo conſi.poſito
inter conſi.Pau.de Caſt.uol.1.nu. 259. col.3.& aliis ſeq.& ēt
id quod uult Pau.de Caſt. in d.conſi.292.col.2.uerſi.in ꝯriū,
uolum. 2. & id quod tradit d. Salu. de Mon. Morci. in ſuo
conſi.ſubſcripto ab Abba.poſito inter ꝯſi. Pau.de Caſtr.in iſta
noua impreſſione Lugduni facta in 2.uol.in ordine.197.viſis
dubiis,in ſi. ubi uult, ꝙ inobediens teſtatori quandoq; priuat̃
ipſo iure,qñq; per fideicōmiſſum,taliter ꝙ omne illud, quod
ex bonis defuncti percepit,tenet̃ reſtituere,ēt ſi fructus eſſent.

56 Et†iſta pęna imponitur ex eo:qm̃ uolūtas teſtatoris fuit ſpre-
ta,& contēpta,pp quod ipſe ſpernēs,& inobediens effectus eſt
ipſi teſtatori odioſus,ut dicit Alex.conſi.136.col.ſi. uolu.1.&
tradit in 1.no.Cor.poſt Bal.in d.auth.hoc amplius, ubi addu
cit iura id probantia.Et ēt ex eo: quia non adimplendo volun
tatē teſtatoris, maximè in his quæ ꝯcernunt honorē,& ꝯſerua
tionem memoriæ ipſius dr̃ ipſi teſtatori iniuriā inferre,ut con
cludit d.Matthæ.Felic.in d.ꝯſi.col. pe.& ad iſta bñ facit,quod
uult Soc.ꝯſi.174. profectò ni fallor. col. pe.uerſ.non eſt mirū
uol.2.& quod tradit Cor.ꝯſi.250.ī hac ꝯſultatione uol.4. Qm̃
57 † enim pęna apponit̃ pp ſolū ꝯtemptū & contumaciam,nihil
aliud conſiderat̃,niſi ꝯtemptus ipſe & ꝯtumacia: ut hr̃ in ſim.
in l.ſtipulatio iſta.§.alteri,& per Barto.& alios in l.2.§.ſi.ff. de
verb.ob.cū concor.& ꝯfirmant̃ p̃dicta, nam ꝓ forma ipſe do.
Ant.ita demū ad d. ſucceſ. uenire poterat, ſi cognominaret ſe
de domo de Diana,& ſi faceret arma teſtōris, ut diffuſè dictū
58 extitit in 1.art. Quæ†forma ad unguē per ipſum debet obſer-
uari, & p̃ciſè nihil addendo uel minuendo: ut tradit Bal. in l.
ſi.col.2.uer.ex hoc colligit̃.C.de ſuis, & legit.& Iaſo.ſequit̃ in
l.hæc uerba.col.5.in ſi.uerſ.nam forma,de leg.1.& tradunt ēt
Mod.in rub.ff.de no.ope.nunc.&reliqui ſcrib.in l.1.ff.de lib.
59 & poſth.Hinc†eſt,ꝙ oïs actus,qui fit forma nō ſeruata,dr̃ eſſe
nullus ; ut tradit̃ in l. cum hi. §.ſi prætor.ff.de tranſact.& per
Alex.ꝯſ.1.col.4.cū aliis cumu.per Alb.Bru.in tract.de for.fol.
50.col.1.& 2.uerſic.ult.arti. hic reſtat,quanto ergo fortius,qñ
nullus actus fit ſ̃m formā traditā, quis priuandus uenit omni
commō,& emolumēto ſibi ſub forma relicto, arg.c.in cūctis,
60 ex̃ de elec.& auct.multo magis.C.de ſacroſ.eccl.Defectus†.n.
formæ dr̃ eſſe fortior,q̃ defectus renunciationis,ut tradit Bal.
in d.l.cū hi.§.ſi.in 1.lect.& Albe.Bru.in d.tract.fol.48. col.3.
61 ver.18.effectus. Qui†.n.ꝯtemnit & ſpernit ſeruare formā, dr̃
recuſare facere actū,ut tradit̃ in l.nonnunq̃.ff.de colla. bono.
& no.Luc.de Pen.in l.1.C.de quæſtor.lib.12.& Albe. Bru.in
62 d.tract.fol.47.col.4.in ſi.uer.decimus effectus.Et†ideo defe-
ctus formę inducit priuationē facultatis reſpectu eius,q̃ omit
tit adimplere, & eam deuoluit ad aliū: ut tradit allegando de-
63 ciſ. idē Alb.Bru.in d.tract.fol.48.col.3.uer.19.effectus.Et†ꝙ
ipſe d.Ant.nō adimplendo dictā ꝯditionē, & p̃ceptū fuerit,&
ſit priuādus omni commō, deducit̃ apertiſſimè ex illis verbis
ꝓlatis a teſtōre,ibi,& nō aliter,in quib. voluit, ꝙ ita demū ip-
ſe d.Ant. eēt ei ſubſtitutus,ſi adimpleret p̃dicta,& nō aliter, q̃
uerba reſoluunt ipſam ſubſtōnē de eo factā,& reducunt eā ca-
ducā,ac ſi fcā nō eſſet,ita punctaliter ꝯcludit d.Matth.Feli. in
d.ꝯſ.259.poſito īter ꝯſ.Pau.de Ca.in 1.uol.col.1.&col.2.uer.
ſed qa ipſa non paret ꝯditioni, & uer.ſeq.& ſic ex ui uerborū,
ubi lege,& rōne aptiſſimè iſtud probat;ex dictis.n.uerbis a te-
ſtatore ꝓlatis apertiſſimè oſtendit̃, tunc demū d. Ant.uocatū
eſſe eius ſubſtitutū,qñ uocaret ſe de familia teſtōris,& faceret
eius arma, & non aliter,in caſu ergo, in quo ipſe Anto.p̃dicta
nō adimpleret,non pōt dici ſubſtitutus , nec a teſtatore uoca-
tus,nā eius ſubſtō effecta fuit caduca facto,& uoluntate ipſius
nō adimplentis formā,& ꝯdōnē a teſtōre traditā,imò illi non
64 adimplendo renunciat, ut dictū eſt.Et † ulterius ꝙ uoluntas
teſtōris fuerit priuare ipm̃ ſucceſſione caſu, quo eius uolūtatē
& p̃cepta ſuperius dicta nō adimpleret,adhuc oñdit̃ ex his, q̃
ipſe teſtōr ordinauit in alio c. ſui teſti, qđ immediatè ponitur
poſt īſtōnes,& ſubſtōnes,in quo uult,ꝙ ſi inſtituti, & ſubſtitu
ti oēs ꝯuenirēt,ꝙ bona hr̃ditaria ꝓuenirent ad proximiorē ip-
ſius teſtōris de domo de Diana,& ꝙ null⁹ poſſet alteri ꝯſentire
aľs ꝙ eſſet priuatus, & ꝙ ꝯueniens ſolū intelligat̃ inſtitutus in
vncia,ex quib. uerbis apertè patet,teſtōrē uoluiſſe priuare , &
punire ꝯuenientes priuando eos ſucceſſione.Nec dicat̃,ꝙ d.pę
na priuationis,& cľa in ſi.appoſita d.capľi , ſolùm deāt referri
qñ ꝯuenit alienando,ut vr̃ diſponi in ipſo c.nā iſtud ſtare non
pōt, ex his q̃ ſtatim dicā circa aliud capitulum teſti, & ēt quia
teſtōr in d. cľa non ſolū habuit ꝯſiderationem , qñ ꝯuenirent
alienando,uel aliter, ſed ēt quando deficerent,uel non ſuper-
65 uiuerēt.Qui † caſus ſunt extra capitulum alienationis,nec in
eo continentur, ſed bene diſponuntur in primo ca. inſtitutio-
nis,& ſubſtitutionis, ad quæ neceſſariò teſtator ſe retulit circa
prædicta, unde pariter etiam dicta cľa referenda eſt ad omnia
diſpoſita in primo c.argu. eorum quæ habentur in l. iam hoc
iure.ff.de uulga.& pup. & in l.quamuis. C.eodem tit.ſicut ēt
dicta uoluntas colligitur & clarius ex his,quæ ipſe teſtator di-

cit in alio c.sui testamenti,in quo vult, ꝙ oẽs supra instituti,&
substituti ꝑ ipsum testatorẽ deberent obseruare disposita,& or
dinata ꝑ ipsum in suo testõ, & ꝙ ꝯuenientes censerent̃ priuati
cõmodo hæreditatis,& solùm essent in vna vncia instituti, &
ꝙ d.hæreditas peruenire debeat, & in ea succedant nominati,
vocati obseruãtes voluntatẽ,& dispositiones. s̃.declaratas &c.
66 Quæ † clausula referenda est ad oĩa superius ordinata, & di-
sposita ꝑ testatorẽ,& maximè in primo c. institutionis, & sub-
stitutionis,quæ potissimũ erant in mente,& aĩo ipsius testõris
iuxta ea,quæ habentur in l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iurisd. om.
iud. & in l.talis scriptura.§.fin.de lega. 1. & in l.1.C.de lib.&
posth.& in l.3.ff.eo.tit.& per cano.in c.2.requiris,extra de ap
67 pell.Et† etiam eo qm̃ testõr vtitur dictione.s̃.prout ẽt facit in
oĩbus aliis ferè capitulis positis post.c.institutionis,& substitu
tionis,in quibus per dictionẽ vt s̃. se remittit ad d.c. instõnis,
68 & substitutionis,prout facit in isto. Et†ista dictio.s̃.relationẽ
facit ad præcedentia,ut dicit Bar.in l.1.§.hoc edicto.ff.de po-
stul.& Fran.de Cur.cõsi. 51.super testamentis.col.8.& 9.uers.
potissimè,& versi.seq.& nota.Dec.consi.172. in casu, nu.3.&
69 consi.394.nu.1. Prout†ẽt quia testator dicit, aliàs ꝙ ꝑdictæ,
& s̃.declaratæ &c.quæ dictiones ẽt relatiuę sunt ad præceden
tia;ut dicit Bar.in l.talis scriptura,in fi.& Franc.de Cur.consi.
44.sæpe reuoluta.col.5.versic.& sic non solùm, & Dec.consi.
70 nouiter impresso.21.negari nõ põt, nu.1.Et † ẽt. d. Clausula
referenda est ad oĩa ꝑcedentia , in quib.per testõrem declarat̃
ordo,ad quẽ fit relatio,& ponunt̃ dispositiones,& uoluntas te
stõris,ad quas ipse se refert,quo fit;vt oĩa ꝑcedentia,ad quę fit
relatio,dicantur cõtineri in ipso referente.l.asse toto.ff.de hæ-
redi.insti.l.si ita scripsero.ff.de condi.& dem.& in auct.si quis
71 in aliquo documento,cum concor.C.de eden. Et†ista relatio
dr̃ fieri cum oĩbus suis qualitatibus contentis in ipso relato,vt
dicit Bar.in l.1.ff.de recepta.& in l. 1.§.fi.ff.si fam.fur. fec.di-
72 ca.& in l.si quis seruum.§.fi.uer.sed quæro,de lega.2. †Prout
etiam ista suadentur:quia testator locutus est in nu.plurali ad
dispositiones.s̃.declaratas,& sic ad oẽs.l.si hr̃di plures,cũ vul-
73 ga.ff.de cond.insti.Et†ẽt quia indefinitè locutus est,quæ inde
finita æquipollet vniuersali. l. si plurib.cum concor.ff.de leg.
74 2.Et†ꝙ relatio sit facienda ad oĩa præcedentia suadetur,con-
siderata uerisimili mente testõris , quæ haberi dẽt pro expres-
sa:quũ idem uerisimiliter disposuisset, si de hoc fuisset inter-
rogatus, a qua verisimili mente licitum est arguere:ut hr̃ in l.
Titius.§.Lucius.ff.de lib.& posth.& in l.fi.C.eo.tit.& per glo.
& oẽs in l.tale pactum.§.fi.ff.de pact. Et omnis uerisimilitudo
est, ꝙ d. pœna priuationis sit apposita , & referenda ad omnia
disposita per ipsum testatorẽ in capitulis præced.ad quæ se re-
fert,& potissimè ad primum. c. institutionis, & substitutionis
in quo consistit tota substantia ipsius testa.& uoluntatis,& di-
spositionis ipsius testõris,totius hæreditatis , & patrimonij ac
honoris , & conseruationis domus, & memoriæ ipsius,quã in
75 toto testa.habuit præcipuã. Et † ex opposito nullum adest ve-
risimile , ꝙ testator voluerit apponere dictam pœnam solùm
contra non obseruantes contenta in illo.c.in cuius calce appa-
ret apposita,ex quo illa oĩa fuerũt,& sunt nullius ferè momen
ti,vt ad oculum ostenditur, si illi religiosi nollent assumere il-
lud onus declarandi, & terminandi controuersias . Vel si non
haberent licentiam ab eorũ superioribus iuxta ea,quæ tradun
tur in c.fi.de testa. lib.6.& in clem. cum concor.disponentib.
mendicantes non posse esse executores sine licentia suorũ su-
periorum,& si de ordine minorum sunt etiã cum licentia esse
non pñt,vt tradit̃ per omnes ibi,& in cle.exiui, de paradiso.§.
76 cumq. dicti ordinis,de verb.signifi.Minus † etiam esse pñt ar
bitri,nec arbitratores, & compositores controuersiarũ prædi-
ctarum,ut traditur. 16.q.1.c.monaci,& per Bal.consi.313.in
5.par.cum aliis cumulatis per Corn.consi.2.col.2.uolu.2.Ne
igitur. d.cl'a priuationis appareat apposita frustratoriè,& ludi
brio , & sine aliquo effectu operandi, necessariò referenda est
ad præcedentia contenta in aliis capitulis,in quibus bene pro
77 ducit suum effectum.Nec†inconuenit, ꝙ unum capitulũ per
aliud suppleatur.l.vtrum.ff.de pet.hære.l.qui filiabus.l.si ser-
78 uus plurium,in fine,de leg.1. Et†illud qđ uerisimile est,atten
di dẽt.c. quia uerisimile, de ꝑsumpt.c.inspicimus,de reg.iur.
79 lib.6.& per repeten.in rub.C.de proba.Et†ex istis tollit̃ mul-
tipliciter illud,qđ ex aduerso dici posset,ꝙ cl'a apposita in vno
ca. nõ dẽt ad alia capitula referri,ut per Bar.& alios in l.in re-
80 petentis,de lega.3. Nam † stante mente testõris multipliciter
declarata etiã ad alia refertur;ut firmat Bart.in d.l.in repeten-
81 dis,col.2.in prin.uer.nisi aliud exꝑssè appareret,& col.fi. †Et
ẽt quia aliàs resultaret absurdũ, ut tradit Franc.de Cur.ꝯs.42.
qa inquit,col.6.uer.ultimo,& fortius in ꝯs.63.Antiquissima,
col.11. uer. his sic ꝯclusis, & col.seq.& tradit̃ per Mod.in d.l.
82 talis scriptura.§.fi.& alibi pluries. Nulli†.n.dubiũ est,ꝙ in eo
dẽ testõ põt testator priuare uocatũ hr̃ditate , & in aliũ trans-
ferre illã.Potuit igit̃ testõr apponere pęnã priuationis, ut in 7.
arti. dicet̃,ergo Anto. non implendo priuatus est successione.
83 ¶ Circa†quintũ articulũ ꝯclus. firma erit, ꝙ descendentes ex
d.Ant.ẽt dñr priuati successione prędicta. Nam cũ ipse nõ ad-
implendo voluntatẽ testõris fuerit priuatus dicta successione:
quia delinquit in nõ implendo voluntatẽ ipsius, & ipsi testõri
est iniuriatus,& effectus odiosus, vt s̃.dictum est, taliter ꝙ ad-
uersus tale delictum ẽt si esset minor,sibi non cõpeteret resti-
tutio in integrũ. l.auxilium.ff.de minor. Et ẽt qa ꝯ voluntatẽ,
& mandatũ testõris nõ dat̃ testõ in integ.cum & minor,& ma
ior vniformiter arctent̃,ad obseruandũ mandatũ,& voluntatẽ
testõris.l.si in hærede.§.Lucius,&ibi Bar.no.ff.de admini.tut.
& ẽt quia uoluntas testõris seruanda est pro lege.§.disponat,in
auct.de nupt.vñ meritò ipsi non obseruãti,nec eã adimplenti,
nulla põt cõpetere restitutio,ut ꝯcludit. d.Matth.Felicia.in d.
84 ꝯsi.259.col.fi.Vbi † ẽt punctaliter dicit,ꝙ filii ẽt illius,qui nõ
seruat ꝑceptum,& uoluntatẽ testõris,a fortiori censent̃ esse ex-
clusi , ẽt si apparerent appositi in conditione sub illis verbis,si
quis decesserit sine filiis &c. quãto ergo fortius in casu ꝑsenti
in quo filii.d.Ant.non apparent nec noĩati, nec in ꝯdõne posi
ti,& solùm ipse.d.Anto.apparet vocatus sub ꝯdõne, & forma
ac ꝑcepto ꝑdictis,& non aliter, & qa dictã conditionẽ & præ-
ceptum nõ adimpleuit meritò ipse , & eius descendentes dñr
85 exclusi.Verùm†quia posset dici , ꝙ ipse d. Nic.est vocatus de
ficientib.filiis masculis primogenitis.d.Constantiæ,& sic post
mortẽ. d.Ant. quo casu licet de filiis ipsius d.Ant.nulla sit fa-
cta mentio, tñ a iure supplet̃:ut ita demum deficiente. d.Ant.
ueniat ipse do.Nic.si non extarent filii ipsius d.Ant.si aũt eius
filii extant, vr̃ ꝙ ipsi excludant ipsum d. Nic.substitutũ,ꝑ tex.
apertũ in l.cum auus.ff.de cond.& demon. qđ dictum proce-
dit ex ꝯiectura pietatis , & quia lex ꝑsumit istud fuisse dictũ a
testõre,& nõ scriptum a notario,& hoc idem hr̃ in l.cum acu-
tissimi.C.de fideic.& ẽt in l.gñaliter.§.cum aũt. C.de instit. &
86 substi.sub cond.fac.In†quib.iurib.prouisio.d.l.cũ auus.exten-
dit̃ ad fœminas,& ad nepotes,pronepotes,& alios descenden-
tes,ẽt naturales tm̃ , ea rõne ẽt,ne ipse testõr uideatur antepo-
nere alienas successiones propriis:& quia nõ est uerisimile, ꝙ
si testõr cogitasset de nepontibus, ꝙ uocasset substitutũ , & sic
licet ipse.d.Ant.sit exclusus,tñ eius filii non vñr esse exclusi.&
ideo videntur præferendi ipsi d.Nic. quem ut substitutum ex-
87 cludunt.Hæc†obiectio plurib. modis tollit̃,primò:qa ly.uer-
bum,deficientibus,nedũ uerificatur in casu mortis ipsius do.
Ant.sed etiam in uita eius;quia non obseruauit uoluntatem te
statoris,ut fuit ꝯclusum in præced.ar ticulo,& dicetur inferius
88 in articulo,& in responsionib.quæ ad ꝯ̃ria adducent̃. Et†quia
utroq; modo d.Nic.est substitutus, & uocatus,satis est,ad hoc
vt ipse substitutus admittatur,ꝙ talis substitutio uerificetur in
uno capite,sub quo uocatus est,ut no.Bar.per illum tex.in l.re
cusare.§.Titius.ff.ad Trebel.& Alex. ibi dicens, ꝙ substitutus
dẽt admitti ex illo capite substitutionis,cuius casus contingit,
adducit decis. & plenè tradit Decius consi. nouiter impresso.
14.in testõ illustris, col.3.nu. 12. & quia casus substitutionis
contingit ex isto capite;quia non paruit,ideo cessat dispositio.
89 d.l.cum auus,cum cõcor.Et †suadetur;nam si filij grauati nõ
adimplentis præcepta,& uoluntatem testõris excluderent sub
stitutum uocatum illo casu,uoluntas testõris redderetur ludi-
brio,& non sortiretur effectum,& ille non adimplendo,& sic
90 delinquens nullam pateretur pœnam ꝯ oĩa iura.Præterea† ip
se do.Nico.isto casu dr̃ primogenitus , ut dicet̃ in 7.articulo,
& in responsionibus ad ꝯ̃ria,& ꝯñr non uenit tanquam substi
tutus do.Anto. sed ut uocatus ab isto testatore, consequenter
91 sumus extra terminos.d.l.cum auus,cum si.Præterea † etiam
si ipse d.Nico.diceretur substitutus dom.Ant.talis substitutio
compendiosa continet , & fideicommissariam , & uulgarem,
ut dicam in 7. articulo , & in responsionibus ad contraria, &
plenè tangit Deci.in d.consil.14. colum. 2.numero.6.& 7.&
ideo

ideo conſiderando ſubſtitutionẽ vulgarẽ, quæ locũ habuit ip-
ſo.d.Ant.nõ adimplente condõnes, & ſic recuſante ſuccede-
92 re, ceſſat diſpoſitio.d.l.cũ auus, & ſimil. Nam † d.ll.ſolũ pro-
cedunt in fideicõmiſſaria ſubſtõne non aũt in vulgari: vt poſt
alios pleniſſimè tradit Soc.in d.l.cũ auus, nu.18.& plenè etiã
tãgit Dec.d.ɔſ.14.col.3.& 4. & tradunt oẽs in d.l.cum auus,
93 & d.l.cum acutiſſimi.Et† licet Soc.in d.l.cum auus, nu.19.&
* ſeq.dicat hanc eſſe*cõem opin.& ab ea non eſſe recedendum
iudicando, nec conſulendo, dicens proculdubio eã procedere,
qñ ſubſtitutio vulgaris eſt facta ſeparatim, & de per ſe, ſi autẽ
continetur ſub cõpendioſa; tunc ipſe uult, ꝙ in ea locum ha-
bet diſpoſitio dictarum.ll.& ita limitabitur concluſio cõis, de
qua.ſ̃.ad quam adducit iura, & rõnes, ut per eum. Tñ Deci.in
d.conſi.14.aliàs 406.ferè per totum conſuluit ꝯ hanc limita-
tionẽ traditã per Soc.ꝙ immo diſpoſitio.l.cum auus, cũ con-
cord.non hẽt locum in ſubſtitutione vulgari, etiã cõprehenſa,
& ɔtenta ſub cõpendioſa mouetur rõne, & auctoritatibus, &
94 rñdet ad oĩa dicta Soci. vt per eum. Prout † obiectio tollitur
ex his, quæ dicit Alex.conſ.4.ponderatis uerbis, col.3.volu.4.
vbi vult, ꝙ diſpoſitio. d.l.cum auus, nõ habeat locum, nec pro
cedat, qñ filius uocatur cum aliqua qualitate, quæ non cõcur
rit in nepotibus, & ponit exemplum in caſu noſtro, qñ uoca-
tur filius primogenitus.& maior, nam talis qualitas operatur,
vt diſpoſitio dictorum iurium ceſſet, adducit deciſ.vt per eũ.
95 Prætereà † etiã obiectio tollitur, nam d.l.cum auus, cum ſim.
fundat ſe ex præſumpta mente, & voluntate teſtatoris, ꝙ ſi co-
gitaſſet de liberis eos expreſſiſſet &c. & iõ ſi appareret, ꝙ teſta-
tor voluiſſet ſubſtitutũ admitti etiam exiſtentibus liberis, tunc
ceſſabit diſpoſitio dictorum iurium; ut tenent omnes docto.
in d.l.cum auus, & d.l.cum acutiſſimi, & in d.§.cum autem, &
firmat Petr.de Ancha. conſil.45.prima facie, & Ludo.Roma.
conſi.370.in propoſita quæſtione, & quia in caſu præſenti ex
plurib.apparet, ꝙ ipſe teſtator uoluit præferre. d.Nico.ſubſti-
tutum liberis ipſius. d.Ant.meritò ceſſabit diſpoſitio dictorũ
96 iurium.Et † ꝙ iſtud appareat, oſtenditur primò. Nam quãdo
conditio ſubſtitutionis põt verificari in vita inſtituti, & graua
ti, ita ꝙ eo uiuente ſubſtitutus poſſet admitti: tunc teſtator
nunquam vr̃ apponere ſubſtitutioni conditionẽ, ſi ſine liberis
deceſſerit, nec vr̃ præferre filios inſtituti, & grauati ipſi ſubſti-
tuto, & ceſſabit iſto caſu coniectura, & diſpſitio dictorum iu-
rium, ita Cuma.in d.l.cum auus, quẽ refert, & ſequitur ibi So-
ci.nu.29.ſed in caſu præſenti teſtator voluit, ꝙ iſta ſubſtitutio
d.Nico. haberet locũ in vita.d.Ant.quia eum vocauit, qñ do.
Ant. tolleret ſe cognominare de eius familia, & nollet facere
eius arma, quæ omnia in vita d.Ant.poterant verificari, prout
97 verificata fuerunt, ergo &c.Et † ad corroborationem iſtorum
facit gl.2.in d.l.cum acutiſſimi, quæ vult, ꝙ dicta iura non ha
beant locum, qñ purè in vita fideicommiſſum deberetur, nam
qua ratione prætulit ſubſtitutum filio in vita, eadẽ ratione vr̃
habuiſſe reſpectũ ad filios inſtitutorũ, argumẽto.l.ſi uiua ma-
tre, cum ſim.C.de bon.mater.& l.Publius, in fi.ff.de cond. &
* demon.& iſtam gl.ſequuntur ibi*communiter ſcriben.& Ol-
dra.Albe.& Moder.in d.§.cum autem, & Pau.de Caſt.qui di-
* cit hanc eſſe*communem opin.in d.l.cum auus, & Cuma.ibi
98 & Soci.nu.27.& 28. Prętereà † ex alio tollitur diſpoſitio di-
ctorum iurium: nam teſtator in alijs ſubſtitutionibus facit ex-
preſſam conditionem, ſi ſine liberis &c.in iſta autem nihil di-
xit, ſed ſolùm deficiente domino Anto.vocauit ipſum. d.Nic.
& ſic colligitur coniectura, ꝙ noluit hanc conditionem iſto
caſu habere locum: nam ſi hoc uoluiſſet, vtiq; expreſſiſſet, ſi-
cuti expreſſit in aliis, argumento c.ad audientiam, extra de de-
cim. & in l. prima.§.ſin autẽ ad deficientis.C.de cadu.tollen.
& eorũ quæ tradit Io.de Ana.conſi.22.Ad probandũ, & hanc
coniecturam ſequuntur Mode. & repeten.in d.§.cum autẽ.&
Soc.in d.l.cum auus, nu.37.& conſi.191.licet, colu.fi. uol.2.
99 Prout† etiam obiectio tollitur, nam diſpoſitio dictorũ iurium
locum habet, quando teſtator de liberis, & nepotibus ſuis nõ
cogitauit, ut dicit tex. in d.§.cũ aũt. qñ aũt teſtõr cogitauit de
illis, prout fuit in caſu nr̃o. d.conditio liberorũ nõ ſubintelli-
gitur, nec habet locũ.d.l.cum auus, ut poſt alios firmat Corn.
in d.§.cum autem, & Soc. qui dicit ita ſe conſuluiſſe in d.l.cũ
auus, & ibi adducit plures alios ẽt ita ɔſuluiſſe, colu.mihi.33.
uerſi. & pro iſta opinione, nu.77.conſuluit ẽt Cuma.ut refert
Barb.in d.l.cum acutiſſimi, col.pen.& Soci.conſi.2.poſito in-
ter conſi.Fran.de Cur.& Dec.d.conſi.14.col.fi.in prin. uerſi.
ulterius ẽt dici põt, ubi ẽt ad id adducit Ludo.Rom.ita conſ.
lentem, ut per eum, ɔñr tam ipſe d.Ant.nõ ſeruans nec adim-
plens uoluntatẽ teſtatoris, q̃ eius filij priuati fuere dicta ſuc-
ceſſione taliter, ꝙ nullo remedio pñt iuuari, ut plenius iſtud
aperiet̃ ĩ. dum rñdebimus ɔ̃riis adducendis pro ipſo.d.Anto.
100 ¶† Circa ſextum articulũ dico, ꝙ nedũ ipſe. d.Ant.nõ paruit
voluntati teſtõris nõ implẽdo ɔditiones, & p̃cepta per ipſum
eidẽ iniuncta, quinimò expreſsè ɔ̃uenit eius uolũtati, quo fit,
ut tanto magis dicta ſucceſſione priuari debeat, ut eſt pulchrũ
conſi.p̃fati.d.Matth.Felicia.præallegatũ. 259. ferè per totum
poſitum inter conſi.Pau.de Caſt.in primo uol.& d. conſi.do.
Saluſt.ſubſcriptũ per Abb.Pan.poſitum inter ɔſi.Pau.de Caſt.
in 2.vol.197.col.fi.& ad id bene adaptantur, quæ uult Pau.de
Caſt.in d.conſi.292.col.2.uerſi.in ɔ̃rium, vol.2.in quibus lo-
cis per iura, & rõnes concludit, ꝙ uocatus a teſtatore non ad-
implens p̃cepta ipſius teſtõris, & faciens ɔ̃ eius uoluntatẽ pri-
uatur ſucceſſione qñq; directò, qñq; ꝑ fideicõmiſſum, de quo
101 ẽt in ſeq.articulo plenè attingã.Et † maior eſt cõtumacia, &
delictum, qđ cõmittitur ɔ̃faciendo, q̃ illud, quod cauſatur per
omiſſionẽ: ut dicit gl.fi. in l.diuus.ff.ad Sillania. & traditur in
l.ſi mora.ff.ſolu.matr. & ꝙ ipſe d.Anto.ɔ̃uenerit uoluntati te-
ſtõris, deducit̃ apertiſſimè; qm̃ quantũ in eo fuit, acceptauit di
ctam ſucceſſionẽ, & fideicõmiſſum ſimpl̃r, minimè cognomi-
nando ſe de domo de Diana, nec faciendo arma teſtõris. Hæ-
102 reditas † enim aditur ſola animi deſtinatione, ꝑꝑ quod quis
efficitur hæres.l.ſi auia C.de iu.delibe.l.pro hęrede, in princ.
& l.gerit, ubi Bar.& alii plenè tangunt.ff.de acq. hæred.& no.
Soc.conſi.131.in præſenti.col.3.uerſi.ſed hic eſt aduertendũ.
uol.1.& Cor.conſ.75.diu.col.3.uerſi.itẽ pondero, in fi.uol.2.
103 Sufficit † enim ſolus animus abſq; alio facto, ut hr̃ per gl.&
alios in d.l.pro hęrede, & in l.potuit.C.de iu.deliber.dummo
do ꝙ animus declaret̃ uerbo uel facto, ut eſt tex.in §.pen. inſt.
de hęre.qual.& diff.& tradit Bar.in d.l.gerit, col.1.& Iaſ.in d.
104 l.pro hęrede, nu.12.Hinc † eſt, ꝙ per illa uerba, uolo eſſe hæ
res, hęreditas dr̃ adita, ut probatur in l. iam dubitari.ff.de hæ-
re.inſti.& nota.Soc.conſi.68.uiſis, nu.3. uol.3.& Corn.conſi.
310.principaliter, col.pen.uerſic.licet Barto.uol.3.& de dicta
aditione, & declaratione animi ipſius d.Ant. ſatis apertè con-
ſtat per literas miſſiuas, & epiſtolam manu ipſius ſubſcriptam
ad excellentiſſimũ.d.Phil. Decium, in qua declarat poſt mor-
tem. d.Conſtantiæ ſuæ matris hæreditatẽ prædictam, & fidei-
commiſſum ſpectare ad ipſum, aſſerẽdo ꝙ eſt uerus ſucceſſor
dictæ hęreditatis virtute dicti teſtamenti, & ſucceſſionis, & ꝙ
iam acquiſiuerat dictã hęreditatẽ, & ꝙ firmiter erat ſua, ſub-
dendo, ꝙ erat uerus ſucceſſor, & hęres, ut hęc omnia uidentur
105 ex tenore, & lectura dictarũ literarum, & epiſtolæ. Quæ† op
timè probat, & fidẽ facit; cum contineat nomen & cognomen
mittentis, & nomen, & cognomẽ eius, ad quem mittebatur, &
106 fuerit tranſmiſſa, & data ipſi.d.Philippo Dec.Et† etiam con-
tineat ſubſcriptionẽ ipſius mittentis, & aliorum teſtium, & ſit
roborata proprio ſigillo ipſius d. Ant. iuxta ea, quę plenè tra-
dit Bal.in proœ.fforum.col.11.& Fel. poſt alios in c.2. col.6.
& 7.de fi.inſtr.& per Bar.& alios in l.nuda ratio, in fi.ff.de do
na. & in l. Publia.ff.depoſi. & per ſcriben.in l.admonendi.ff.
107 de iu.iura. Et † licet talis ep̃la nõ ſit ſcripta manu ipſius do.
Ant. tñ ſcriptura eſt ſubſcripta manu ſua, q̃ ſubſcriptio ɔ̃ ſub-
ſcribentẽ ita ꝓbat, ſicuti ſi propriè ſcripſiſſet, ut tradit Bart.in
l.emptor.§.Lucius, per illum tex.poſt gl.ff.de pact. & in l. Ca-
ius.ff.de pign.actio.cum aliis cumulatis per Fely. in ca.qm̃ ɔ̃.
col.24.& ſeq.in 4.q.extra de proba.in d.c.2.col.2.in 8.decla-
ratione, & ſufficit ſola ſubſcriptio mittentis tm̃, cum materia
ſolùm concernat ſuum præiudicium, ut dicit Imo. in c.2. &
108 Fel.ibi in 9. declaratione. Et † licet ſigillũ non ſit authenti-
cum, ſed priuatum mittentis, ſatis eſt, ut tãto magis ɔ̃ mittentẽ
probationem faciat, vt hr̃ in l.diſtrahere. C. de reb. eccl. non
alien.& l.teſtium. §. ſi quis, & §.ſeq.ff.de teſt.& tradit Spe.in
tit.de proba.§.ulti.uer.fi.& Cato Sac.in repe.d.l.admonendi,
nu.74.& Iaco.Petrus de Prolom.in repet.d.l.admonendi, nu.
193.ɔcludentes ſufficere ſigillum priuati mittentis literas, ut
in ſui præiudicium probent, & iſtud prius uoluit Rom.in d.l.
admonendi, col.20.& Imo.in d.c.2.quos refert, & ſequit̃ Fel.
109 ibi col.pe.uer.3.gñalit̃.Et † ſi ipſe d.Ant. recognouit, & ap-
ꝓbauit dictas litteras, & ep̃lam, & ſuã ſubſcriptionẽ, & ſigillũ
pro-

proculdubio talis epistola recognita,& cōfessata bene, & ple-
nè ꝓbabit,ut firmat Bar.& oēs in d.l.nuda, in fi. & in d.l.Pu-
110 blia.in fi.& can.in d.c.2.& doct.in d.l.admonendi.† Si verò
eam inficiabitur: tunc comprobari poterit per comparationē
* litterarū,& fidem faciet,vt* cōiter volunt oēs in locis.s̄.dedu-
ctis,& etiam tradit Bar.in d.l.admonendi,col.3.& Io.Bapt.de
sancto Seuerino ibi in sua repeti.nu. 68.& Fel.in d.c.2.col.6.
versi.tangunt ēt hic,firmantes hanc esse cōem,& epistolā etiā
negatam isto casu probare facta comparatione,qđ tanto magis
111 procedit stante sigillo,vt dictū est.Prout † etiam plenè proba
bit;qm̄ licet sit scripta in absentia, tn̄ quia ad manus eius per-
uenit,ad quē mittebatur, & ea mēte scripta,& subscripta fuit,
vt mittatur,& tradatur,ēt si esset scriptura priuata, nedū epl̄a,
optimè probabit,si est recognita ꝑ alios,qui se subscripserunt:
vt tradit Bar.in d.l.nuda.col.2.ver. quæro quid si in libro, &
plenè tangit Alex.consi.82.circa primum.col.1.& 2.volens ꝙ
isto casu bene probet,per l.si quis per epistolā.C.de dona.vol.
112 4.Et† satis est,ꝙ duo ex subscribentibus deponant, ꝙ fuerūt
præsentes: ut firmat ipse Alex.in d.consi.82.& consi.110.viso,
col.2.uersi.itē obstare vř,uol.4.& consi.239.ponderatis. col.
113 2.nu.6.uol.6. Et† si dicti duo testes deponunt de tenore cō-
tentorum in epistola,& scriptura,proculdubio plenè fidem fa
ciunt. l.vbi numerus.ff.de testib.& firmat Bar. in l.scripturas.
in prin.& in sua distin.C.qui potio.in pignor.hab. & in auth.
& si ꝯctus,col.2. C. de fide instru.& Roma.in d.l.nuda.col.4.
uersi.pone enim.& Card.& Abb.in d.c.2.quos ibi refert,& se
quitur Fel.col.2.in 3.declaratione,& sentit Alex.in dictis duo
114 bus consi.s̄.allegatis.Et† est bona decisio Bar.in d.l.nuda, in
2.opposi.quem sequitur ibi Imo.Ang.& Cuma.col.1.versi.2.
articulus, & oēs alij respectu epistolæ, uolentes ꝙ epistola, &
scriptura priuata plenè probet quoad declarandum animum
illius,qui scripsit,in his quæ dependent a sola volūtate illius,
vt est in aditione hęreditatis,& prout est præsens casus noster.
Ex quibus infert,ipsum.d.Ant.declarasse se hęredem ante ad-
impletas conditiones prædictas,& qđ peius est etiam perseue-
rauit, & perseuerat in præsenti non faciendo arma testatoris,
nec se cognominādo de domo ipsius,& ꝯnr expresse ꝯuenien-
do eius uoluntati,prout etiam ex aliis, & a fortiori expressè ꝯ-
uenit,ex quo ante adimpletas cōdōnes disposuit de medieta
te ipsius hęreditatis,&successionis,eā inter uiuos donado eius
fratri,per quē actū donationis apertissimè declarauit animum
115 suū,ꝙ uolebat adire.Nedum†.n.verbo, sed facto, & re ipsa
animus declaratur,ut in l.Paulus.ff.rem rat.habe.& in l.repre
hendenda.C.de institu. & substi. & in l.de quibus.ff.de legib.
116 Et † talis actus donationis hæreditatis prædictæ fieri nō pōt
citra ius,& nomē hæredis,& ideo aditionem inducit, & in ca-
su præsenti ꝯuentionē,ut hř in d.l.pro hæred.§.1.ubi scriben.
plura cumulant,& in l.si quis mihi bona.§. sed quid si manda
uerit,eo.tit.& per Bar.in d.l.gerit, & punctaliter ad casum no
strum tradit Cor.consi.165.circa primum,colu.8.& seq.uersi.
His tn̄ nō obstantibus,uol.2.& consi.79.in hac cōsultatione,
117 col.3.uer.circa quintū,uol.4.Volēs,†ꝙ nedum per actū do-
nationis, sed etiam per mandatum de donādo partem hæredi
118 tatis dicatur quis hæreditatem adire.Ad † quod etiam: qm̄
aditio hæreditatis fit ex cessione iurium cōpetentium in hæ-
reditate,per.l.si auia.C.de iure deliber.& firmat Corn.consil.
52.in hac cōsultatione, col.1.in fi.& cōsi.210.vř,in prin.vol.
2.ubi alia cumulat, & ista omnia bene adaptantur ꝯ ipsum.d.
Ant.qui inter uiuos donauit medietatem dictæ hæreditatis,&
successionis,& cessit iura ipsius,aliter non adimplendo volun-
tatem,& præcepta ipsius testatoris, & ꝯnr expressè ꝯueniendo
eius uoluntati,&,quod peius,delinquendo in voluntatem ip-
sius testōris,& iniuriando illi in nō conseruando honorem,&
memoriā ipsius, & reddendo se illi odiosum, vt sigillatim de
119 omnibus suprà dictum est.¶ Nec† prædictis obstat,si dicatur
ꝙ dicta donatio,& cessio fuit facta uiuente do. Constantia, &
sic tempore,quo nullum ius ipsi.d.Ant.competebat.Nam ob-
iectio tollitur ex illis uerbis positis in instr̄o donationis ex
nunc prout ex tunc &c.quæ important: ut unum tp̄s alteri in-
esse videat,& ꝙ ex quolibet prædictorū temporum dici possit
actū sumere initiū s̄m Ang.& Imo.in l.hmōi.ff.de uerbo.obl.
& not.Fran.de Cur.ꝯsi.42.quia inquit.Bal.col.13.uersi.illa.n.
dictio, cum aliis cumulatis per Alexan. & alios Moder.in d.l.
hmōi,ubi adducit Bal.in c.1.de mili.vasa.uolentem,ꝙ uerbū,
ex nunc, significet actum uerbi prolati,& uerbū,ex tunc signi
ficet, effectū actus d. uerbi collatū in tp̄s futurū, vt est in casu
120 præsenti.Et† Bal.in d.l.hmōi,dicit,ꝙ ista dictio,ex nunc,ope
rat, ut oīs ꝯditio retrofingat, ad quod plura adducunt Alex.&
Ias.post alios nu.4.in l.1.C.de codicil.& idem Ias.in l.si ita sti-
121 pulatus fuero,si Titius.in prin.ff.de uerb.obl.et † Alex.cōsi.
111.perspectis literis,col.fi. nu. 27. uol.2.adducendo plures
decisiones firmat, ꝙ qn̄ dictū est,ex nūc prout ex tunc, ut fuit
in casu præsenti, præsens trahit ad futurū post mortē d. Con-
stātiæ,& ideo erit ualida,& firma quò ad ipsum.d.Ant.& quo
ad declarationē sui animi,& ad effectum, ut dicat ꝯuenisse Et
122 † tanto magis prædicta locū hn̄t, si post mortē.d.Constātiæ
appareret,ꝙ talis donatio ꝑ ipsum d.Ant.per quam confirma-
tionē, & actum geminatū tanto magis apparet eius uoluntas
ꝯueniendi,argumētō eorū quæ hn̄tur in l.si mulier.C.ad Vel-
leia. & in l. balista. cum ꝯcor.ff.ad Trebel.& aduertendū est:
quia ipse d.Ant.est secundus fideicommissarius,prout ēt est ip
se d. Nico. & bona hæreditaria peruenerūt ad manus alienas,
& illorū occupatores restituere recusant, & quia de tali fidei-
commisso vniuersali non pōt detrahi Trebellianica, ut plenè
123 fuit dictum in alio ꝯsi. Ipse † d.Ant.non indigebat aliqua re
stitutione, prout etiā non indiget ipse d. Nico.ex his,quæ ha-
bentur in l.fi.§.sed quia.C.cō.de leg.& in l.sancimus.§.fin.C.
ad Trebe.cum aliis not.per Bald.Aret.& Deci.in notab.in c.in
præsentia,extra de prob. ubi plenissimè ista discutiendo sigilla
tim declaraui post alios nu. 5.vsq; ad numerū 12.ꝙ in casibus
prædictis non est necessaria restitutio hæreditatis: qm̄ ab istis
occupatoribus hæreditatis absq; aliqua restitutione præambu
la bona hæreditaria per secundos fideicōmissarios poterūt pe
ti,& haberi,ut plenè tradunt Fulgo. & alii Moder.in l.precib.
C.de impube.dum examinant intellectū dn̄i Christop.de Ca-
stil.& traditur per Ale.Socy.Ias.& alios Mod.in l.Centurio.ff.
de uulg.& pup.in 3.q. principali Bar.dum examinant dictum
intellectum.d.Christop.ex quibus concluditur,ipsum d.Ant.
per prædicta expresse ꝯuenisse uoluntati,& præceptis dicti te-
statoris.¶ Venio modò ad septimū principalē articulū, in quo
dicebā me primò ostensurum,ꝙ ego Nico. de Diana rebus sic
stantibus substitutus sum, & expressè uocatus ab ipso testōre.
secundò, ꝙ hr̄ditas prædicta spectat ad me omni iure,qui ad
unguē adimpleui uoluntatē ipsius testōris,quę oīa apertissimè
ex supius deductis apparent uera esse,& ulterius comprobant.
Nam ipse testōr post mortem d.Cōstantiæ ad suam hæredita-
tem uocauit eius filios primogenitos, & maiores legitimè de-
scendentes, & illis deficientibus uocauit secundogenitos ma-
sculos, quæ uerba prima facie vn̄r innuere,ꝙ d.Ant. sit uoca-
tus,cum ipse sit primogenitus & maior legitimus,& naturalis
124 filius ipsius. d. Cōstantiæ. Ex † quo ille dicitur maior natu,
& primogenitus,q maior est ætate.l.Seiū.& l.sequ.ff.de adop.
l.eū qui.in prin.ff.de interdic.& rele.& no.Bald.in l.eam quā
col.9.uer.sed pone. C.de fideic.& multa cumulat Soc. in ꝯsil.
incip.uisis instr̄is, col.2.& 3.nu. 14. & 19.quod ꝯsi.positū est
post lectu.suam de uerb.obl.ponit etiam Ias.in l.is pōt.nu.45.
125 ff.de acqu.hære.Et † qn̄ testator uocat maiorem ex filiis ali-
cuius,ꝯsiderare vř maioritatē respectu ætatis;ut tradit Bal.alle
gatus per Pet.de Anch.in c. 1.char.46.uersi.ego habui hoc ēt
de facto,extra de const.& not.Alex.ꝯsi. 4. ponderatis col.2.&
3.uol.4.& plura cumulat Fel.in rub.extra de maio.& obe.col.
126 pen.uersi.si testator iussit. Et † ista primogenitura,& maiori
tas a testatore pluries,& sępius considerata multa hn̄r priuile-
gia,ut tradit Arch.in c.quā periculosum.7.q.1.& referunt ibi
scrib.& Io.And.& alii in c.licet,ex̄ de uoto. & Socy.in d.ꝯs.vi
sis instr̄is,& ēt ꝯsi.47.facti narratione.nu. 5.& ferè per totum,
uol.3.& ponit Franc.de Cur.ꝯsi. 56.col. 10.& ꝯsi.73.col.1.in
fi.& col.seq.& ēt Ias.vbi.s̄.& Marti. Laud. in suo tract.de pri-
127 mogenitura, & aliàs consului. ¶ Tn̄ † istis non obstantibus
considerata dispositione & uoluntate testatoris ipse do.Nico.
dicitur primogenitus, & non ipse. d.Ant.nam primogenitus,
& maior non solùm dicitur considerata ætate, ut dicunt iura
superius allegata,sed etiam ille dicitur primogenitus, qui pri-
mò a iure est cognitus, ut punctaliter tradit Bald. in d.l.eam
quam. C.de fideicō. col.11.uersi. considera ꝙ primogenitus,
& hoc ēt uult Barto.in l.cum satis.C.de agri. & cens.lib.11.&
128 Alex.in d.consi.4.col. 2.uolu.4. Vbi † etiam expressè dicit,
quòd primogenitus s̄m subiectam materiā dicitur ille, qui a
iure

iure est primò cognitus, licet non sit primò natus, & Bal.vbi.
§.illud inducit ad plures quæst.prout ẽt facit Fel.in c.pruden
tia,col.2.& 3.extra de offi.delega.& Ias.in l.is potest,col.5.&
4.seq.ff.de acqui.hæred.& in l.quoties,post alios col.pen.nu.
42.C.de rei vendica.vbi allegantes plures dec. dicunt,primo-
genitum posse cõsiderari ꝭm materiam subiectam ẽt illũ, qui
primò cognitus est a iure, licet non sit primus,nec maior æta-
129 te. Et † suadetur ex his, quæ dicit idem Felyn.post alios per
eũ adductos in rub.extra de maio.& obe.& in ca.veniens, in
prin.& col.fi.ex̃ de symon. ubi idem dicit respectu maioris, &
ꝭm subiectam materiam ẽt ille dr̃ maior,qui primò est cogni-
130 tus a iure,licet non sit maior ætate.Et†comprobantur ex his
quæ dicunt d. Ant. & alij doct.maximè Abb.in ca.1.extra de
paroch.uersi.ego tñ non puto, cum alijs adductis post Ange.
Aret.per Ias.in §.quædã,col.14.uersi. circa quem.insti.de act.
qui volunt,ꝙ qñ frater maior tenetur diuidere bona cõia, ita
ꝙ minor habet electionem, isto casu maior dr̃ non respectu
ætatis sed respectu maioris notitiæ, & cognitionis bonorum,
ita ꝙ si frater minor ætate haberet maiorem notitiã rerum, ip
se tenetur diuidere, nam maior dr̃ considerata materia subie-
cta.ita igitur erit in casu præsenti, vt considerata voluntate, &
dispositione testatoris primogenitura, & maioritas verificabi-
tur in ipso.d.Nico.qui adimplendo, prout adimpleuit condi-
tiones appositas per testatorem, & obseruando eius præcepta
necessariò dicetur primogenitus, & maior, hoc est a iure pri-
mò cognitus,& à testõre primò vocatus,& ipse d.Ant. nõ põt
dici nec primogenitus, nec maior: nã licet ætate sit maior, &
primogenitus,tñ ꝭm subiectam materiam,& cõsiderata men-
te testõris,quæ uerbis præferẽda est.l.nõ aliter. de lega.3.l.Pu
blius,circa fi.ff.de cond. & demon.l.cum virum. C.de fideic.
cũ aliis vulgari. nõ põt dici nec maior, nec primogenitus, ex
quo non adimpleuit cõditiones appositas a testõre, nec serua
uit eius uoluntatem, quinimò illi effectus est odiosus, & eidẽ
131 iniuriatus est, vt dictum est superius. Propter † quæ ipse do.
Ant.renunciasse vr̃ dictę maioritati, & primogeniturę, prout
in terminis est glo. & ibi doct. omnes no.in d.c.licet,extra de
uo.vbi volunt, ꝙ primogenitus, & maior non obseruans nec
adimplens voluntatem testatoris,priuatur iure primogenitu-
ræ,& ipsa hæreditate,quæ decisio absq; dubio procedit,qñ hę
reditas illi defertur iure hæreditario, vt est hic,& firmant om-
nes in d.c.licet,& Bal.in proę. decretal.& plenè tangit Marti.
Lauden.in d.trac.de primogenit.col.4.& 5. versi.quæro,an ꝑ
inobedientiã, ex quibus apertissimè patet nõ obstare superius
adducta in ꝯrium.Præterea, ꝙ ipse do.Nico.sit vocatus osten-
ditur ex alio; nam ab ipso testatore post mortem do.Constan-
tiæ fuit uocatus filius eius primogenitus,& maior non simpli
citer sed sub conditione, ita demum si assumeret cognomen,
& faceret arma testatoris, ita ꝙ non aliter censeretur substitu-
tus, nec uocatus,ut pater ex uerbis testamenti.In quo etiam te
stator voluit,ꝙ primogenitus teneretur facere prędicta.Quod
132 † verbum,teneatur, positum regulariter uim præcepti obti-
net,& obseruari debet: vt hr̃ in cle.exiui de paradiso, de verb.
sig.col.2.uersi.item ordo cõiter sensit,ꝯñr primò natus,& ma
ior nõ põt dici modo aliquo substitutus,nec uocatus a testato
re, antequam prædicta adimpleret, vt diffusè superius dictũ
est,quo fit, vt licet ipse do.Ant. sit ætate maior,& primogeni-
tus:tñ ex hoc solo nõ potest dici vocatus,nec substitutus: cum
non adimpleuerit conditiones,sub quibus vocatur primogeni
tus,& maior, vnde eo excluso, necessariò vocatus est ipse do.
Nic.qui cum adimpleuerit voluntatẽ testatoris, & cõditiones
per ipsum appositas a iure est primogenitus,uel primò cogni-
tus,& ꝯñr ꝭm subiectam materiã,stante uoluntate,& disposi-
tione testatoris,dr̃ maior & primogenitus,& ab ipso uocatus,
eo maximè, cum testator expresè priuauerit non obseruantes
eius præcepta,& voluntatẽ, & voluerit ꝙ hæreditas sua appli-
caret illis, qui eius uoluntatẽ adimpleuerint, vt supius ex plu-
133 rib.apertissimè deductũ est.Ius † enim disponit, ꝙ ille, qui
non adimpleuit excludatur, & admittatur ille, qui voluntatẽ
testatoris seruauit, ut utrunq; probatur in l.plures, cum suis
concord.C.de condi.inser.vbi Bar. & oẽs uolunt,istud proce-
dere,nedũ qñ sumus in volũtate expressa testatoris, ut est hic
134 sed ẽt qñ essemus in dubio. Et†nulli dubium est, ꝙ testator
in eadem dispositione,& eodẽ testamento potest adimere hæ-
reditatẽ illi,cui dedit,& eam ab ipso reuocare,& apponere pę-
nã priuationis ipsi inobedienti ad cõmodum, & beneficiũ al-
terius obseruantis, ut hr̃ in l.vnica. C.de his quę pę. nom.vbi
Bal.col.3.& 5.oppos.& Cor.in prin.dicunt hoc totũ depende
re a uoluntate ipsius testatoris,tam respectu priuationis, q̃ re-
spectu translationis,& etiam hr̃ per illum text.in §.fi.instit.de
lega.vbi doct.not.& est tex.& ibi tradunt Cano.in ca.Raynal-
dus,extra de testamen.& Soc.d.cõsi.221.in prin.& cõsi. 259.
vbi ẽt in subscriptione,& consi.174.col.pen.& fi.uol.2.& po-
135 nit Dec.in d.consi.273.& Cor.consi.250.uol.4.Hinc† Bal.
in l.fi.col.fi.uersic.quæro nunquid.C.de fideicom.dicit,ꝙ te-
stator potest priuare quem hæreditate, si ei non obediat dire-
ctò,uel saltim per fideic. qñ hæreditatem adiuisset,& si trans-
latio hæreditatis facta est ante aditam hæredit. prout hic fuit
tunc dr̃ fieri ipso iure,& directò ualet, ex quo hæreditas data
primo uocato sub conditione etiam ab eo censetur adempta
sub ꝯria conditione,& ꝯñr non dicit̃ data, qñ uerò translatio
fit post aditam hæreditatem,& tunc ualet iure fideicommissi,
vt dicit Soc.in rub.ff.de his quæ pę.nomi. uer.3.casu, & Cor.
in l.1.col.1.uer.nec obstat. C.eo.ti.ubi istud comprobat lege,
136 & ratione.Et†ultra eos istud expresè uult.d.Matth.Felicia.
in consi.posito in 1.uol.consi.Pau.de Cast.in ordine.259.om
nis difficultas,col.1.nu.1.& 2.& col.2.& d.Salu.de mõ. Mor.
& Abb.in consi.incip.uisis dubiis,posito inter ꝯs.Pau.de Cast.
in ordine. 197.in fi.uol.2.& Pau.de Cast. consi.292.circa pri-
mum,col.4.nu.6.uer. super uerò,uolu.2.in noua impressione
Lugduni facta,quibus in locis allegando iura,& decisiones cõ
cluditur,ꝙ testator potest priuare quẽ hæreditate, & eã trans-
ferre in alium directò, antequam sit adita, & post aditam per
137 fideicommissum. Tenet † enim pœna apposita a testato-
re,& translatio,qñ iusta & honesta: ut dicit Bar. in l.1.§.si ita,
in princi.ff.ad leg.Falci. & ad id plura cumulat Soci.consi. 4.
num.15.uol. 4. etiam si esset pœna priuationis hæreditatis,vt
per Soc.ibidem nu.17.& seq.& per Pau.de Cast.& alios in di
138 ctis consi.& per alios in aliis locis,de quibus suprà.†Quan-
do enim testator disponit,& mandat aliquid fieri, & ulterius
addit aliquid, illud additum dicitur pœna,esto ꝙ hoc non ex-
primatur a testatore,ut no.Dy.& Alb. de Rosa.in l. fi.ff.de his
quę pę.nomi.& uolunt doct.in l.vnica.C.eo.& Mode. in §.fi.
instit.de lega.col.pen.uersi.in fin.glo.& Ias. in l. talis scriptu-
ra,in prin.nu.16.de leg. 1.& quia nõ obseruans fuit priuatus
a testatore in pęnã sui, & contemplatione alterius obseruan-
tis, & adimplentis, talis appositio pœnæ & translatio fuit &
est ualida,& firma,ita ut nõ obseruans sit priuatus, & hęredi-
tas quæratur illi obseruanti,& adimplenti,cuius cõtemplatio
ne pęna fuit apposita,ut dicunt omnes in d.§.fin. inst.de lega.
& in l.vnica.C.de his q̃ pę.nomi.& firmat Soc. in rub.ff.eod.
tit,col.1.uer.2.casu,& consi.1.uersi. 6.probatur,uol.2.ex qui-
bus patet,ꝙ ipse.d.Ant.fuit expresè priuatꝰ a testatore,& uo-
139 catus ipse.d.Nic. Vlterius, † ꝙ dicta hæreditas debeatur d.
Nic.& sit illi applicanda,ostenditur,nam cum ipse d.Ant.non
paruerit conditionibus prædictis potestatiuis,& facillimis, &
non adimpleuerit uoluntatem testatoris, videt̃ noluisse habe-
re,nec cõsequi dictam successionem: ut habetur in l.1. §. præ-
termittere, uer. sub conditione.ff. si quis om. cau.testa.& per
Barto.& alios in l.is potest,in prin.uersicul.secundo modo.ff.
de acquir.hære.& bene facit in argumentum tex.in c. 1.§.præ
140 terea,quibus mod.feu.am.Recusando † enim adimplere cõ
ditiones videtur renunciare,ita ꝙ successio defertur sequenti,
& adimplenti,nec est amplius locus pœnitentiæ, ut dicit Ias.
in d.l.si is qni,col.2. num.12.& habetur in d.l.si plures.C.de
cond.inser.& tradunt alij relati per Ias.in l.2.col.2.& 3. C.de
inst.& sub.sub cond.fac.& bene facit consi.Pau.de Cast.pręal
legatum.292.col.pen.nu.4.circa fi.uol.2.ubi allegando iura,
& decisio.concludit,ꝙ instituti non seruantes conditiones, &
præcepta tradita a testatore, priuantur hæreditate, & faciunt
locũ substituto,& sequenti in gradu,& nu. 5. dicit,ꝙ per non
obseruantẽ uoluntatẽ testõris apta est uia substituto,cui est ius
q̃sitũ taliter,ꝙ nõ est locus pęnitẽtię,nec mora põt purgari.Il
141 le†.n.q ꝯuenit testõ,nõ põt se iuuare bñficio ipsius.l. cũ pr̃.
§.libertis,de lega.3. & tradit Frã.de Cur.ꝯs. 63.Antiquissima,
142 col.fi.Qñ† ẽm institutus, uel alius nõ uult parere ꝯdõnibus
sub quib.uocatus est,indubitãter admittit̃ ei substitutus,ut est
tex.in l.2.ubi oẽs no.C.d ĩst.& sub.sub ꝯd.fa.& firmat Bar.ĩ l.
* 1.col.pen.uer.quæro quid si institutus,&* cõiter omnes eum

ibi sequunt̃.ff.de vulga. & pup.maximè Soc.col.antep.versic.
circa nouã q̃onem,nu.58.vbi post alios dicit indubitãter aliũ
ſm substitutũ admitti,q̃ñ primus substitutus,seu alius p̃cedẽs
143 noluit parere conditioni,sub qua ipse est vocatus.Prout † ẽt
substitutus venit,& admittit̃ instituto repudiãte,vt dicit Bart.
in d.l.1.in 4.q.princip.in primo effectu ,ubi tenet hoc proce-
dere,licet subsistat spes, ꝙ institutus repudians possit venire p
restitutionem in integrum,non tñ propterea substitutus cessa
bit interim admitti. l. sed , & si fine.§.quod Papinianus.ff.de
* minor.& Bar.* cõiter sequuntur ibi scriben.& Mod.Pap.alle-
gantes alias decis.in l.non quocunq;.§.si ex bonis,in fin.de le-
144 ga.1.Quæ † etiã comprobantur: nam tales conditiones , ut
s̃.conclusum fuit,traditæ fuerunt pro forma, & ideo d.Anto.
contemnens eas adimplere,& sic seruare formam,dr̃ recusare
facere actum,ut habet̃ in l.nonnunquã.ff.de colla.bo.vbi tex.
dicit , ꝙ ille qui contẽnit seruare formã in petenda bonorum
possessione,videtur illã repudiare,prout etiam quia nõ præsu-
mitur aliquis approbare actum , q̃ñ non recipit,nec admittit
solennitatẽ,sub qua actus traditur,ut dicit Luc.de Pen. in l.1.
145 C.de quæstor.lib.12.Et † defectus formæ est priuatiuus fa-
cultatis, & deuolutiuus in aliũ; nam respectu omittẽtis causat
priuationẽ,& deuoluit facultatẽ in alium, ut per multa exem
pla firmat Albe.Bru.in d.tracta. de forma,fol. 48. col.3. & 4.
146 uersi.19.effectus.Et † defectus formæ est fortior,& potẽtior
q̃ defectus renunciationis; nam non obseruando formã possu
mus amittere ius,cui non possumus expresse renunciare; vt pa
tet in muliere , cui relicta sunt alimenta sub certa forma, quæ
non põt illis renunciare,nec illa remittere sine solennitate iu-
ris,& authoritate prætoris, & tñ põt illa perdere nõ obseruan
do formã,sub qua fuerunt relicta,ut tradit Guiliel.de Cun.in
l.cũ hi.§.modus,& Bal.in §.fi.in 1. lectu.ff.de trãsac. & refert,
& sequit̃ Alber.Brun.in dicto tract. fol.48.col.3.uersi.18.effe-
147 ctus.Et † magis in terminis est præallegatum consilium do.
Matth.Felicia.positum inter consilia Pau.de Cast.in 1.uol. in
ordine.259.col.1.n.1.vbi vult,ꝙ institutio alicuius nõ obser-
uantis uoluntatem testa.nec parentis,nec adimplentis condi-
tiones, & præcepta per testatorẽ tradita , pp talem inobedien-
tiam reducitur ad causam caduci, taliter ꝙ sicut hæres priuat̃
propter monitionem iudicis,ita priuabitur pp monitionem te
statoris,secuta inobedientia ipsius hæredis,& hæreditas trans-
fertur in alium secundò uocatum a testatore , & hoc pluribus
aliis rõnibus firmat,col.2.circa principium,& circa medium.
148 Et † in versicu.& sic ex ui verborum,ubi probat, ꝙ institutio
propter non obseruantiam , & inobedientiã efficitur caduca,
ita ꝙ venit alius substitutus, etiam si hæreditas esset adita per
institutum,& col.3.uer.quæ verba,dicit, ꝙ in casu talis renun
ciationis,quę fit per nõ obseruantem , admittitur substitutus,
etiam quocunq; alio modo excludat̃ institutus, uel facto suo,
uel quia mortuus est, uel alio modo institutio sua sit facta in-
efficax,& sine effectu, subdens istud procedere nedũ in renun
ciatione expressa,sed ẽt in tacita, quæ inducitur modis prædi-
ctis per inobedientiam, & non adimplendo voluntatem testa-
149 toris,& cõditiones,& præcepta per ipsum tradita.Cũ † enim
primus substitut⁹ subducitur de medio quoquo modo, tũc se
cundus substitutus efficit̃ primus , & admittitur ad successio-
nem.l.cohęredi,in prin.ff.de vulg. & pup. & p Bar.in l.q̃ diu,
in fine,la grande.ff.de acqu.hęre.& firmat Pau.de Cast.addu-
150 cens alia iura,in consi.267.viuentibus,nu.2.vol.2.Et † ꝙ in
stitutio,& substitutio propter nõ obseruantiam,& inobedien-
tiam efficiatur caduca, ẽt post aditam hæreditatẽ,ita ꝙ inobe-
diens,& non obseruans priuetur hæreditate, vlteriusq; etiam
teneatur ad restitutionem fructuum medio tẽpore percepto-
rum,firmat do.Salust.de monte Mor.in d.suo consi.297.in fi.
posito inter consi.Pau.de Cast.in 2.par. cui cons.se subscripsit
Abb.ex quibus infertur firma cõclusio,ꝙ ipse.d.Ant. amplius
nõ sit in consideratione: cum non adimpleuerit, nec obserua-
uerit voluntatem testatoris,& cõditiones ab eo traditas , pro-
pter quę tali successioni dr̃ renunciasse, quam renũciationem
licet uerbo non fecerit, tñ facto,& re ipsa eam declarauit . Nõ
151 † minus.n.re,& facto,q̃ uerbis voluntas ipsa declaratur , vt
est tex.in l. Paulus.ff.rem rat. habe. & in l.reprehendenda.C.
152 de impu.& al.subst.& in l.de quibus,circa fi.ff.de legi.Et † ta
lis tacita renunciatio ad exclusionem ipsius.d.Ant. ęquiparat̃
morti,& operat̃,ut secundogenitus.d.Constantiæ, & ꝯñr ipse
d.Nic.ad dictã hęreditatẽ admittat̃ perinde ac si ipse.d.Anto.
esset mortuus,cũ iste casus repudiationis,nedũ expresse,sed ẽt
tacitè inductæ,p cursum tpis,& non adimplendo cõditiones,
& pp inobedientiã aperiat , & ꝯcedat successionẽ sequenti in
gradu , ut hr̃ in l.1. §. quib.& ibi not.gl.& doc.ff.de successo.
edic.& ẽt hr̃ in l.3.in fi.& l.seq.ff.de bo.pos.tit. gñali,& p glo.
& doc.in l.unica.C.q̃ñ nõ peten.par. & in l.1.§.cũ aũt,& ver.
seq.C.de cadu.tol.& plenius ista firmant̃ p oẽs scrib.in l.1.C.
153 qui admi.vbi allegant concor.Et † ẽt ꝯprobant̃,nã ista renun
ciatio tacita,q̃ inducit̃ ꝯ.l. p lapsum tpis , uel pp inobedientiã,
& nõ adimplendo uoluntatẽ testõris p̃iudicat,& magis exclu-
dit,q̃ renunciatio,uel repudiatio expressa, ut dicit glo.Bald.&
alij in l.si emancipata.C.de iu.& fac.igno.& Pau. & Bal.in l.si
quis.ff.de iu.delib.& Pau.& Alex.in l.fi.C.de repu.hære.cum
aliis cumulatis per Ias.in d.l.si emancipata,nu.3.& p eundem
154 in l.si ꝯstãte,in prin.nu.157.ff.sol.mat.Et † ꝙ sufficiat ista ta-
cita renunciatio inducta pp inobedientiã, & in non adimplen
do,est in terminis ꝯsi.præallegatũ.d.Matth.Felic.ferè p totum
& max.col.3.& aliud ꝯs.d.Salust.in fi.& ꝯsi.Pau.de Cast.p̃alle
gatum.292.uol.2.nu.4. & aliud eiusdẽ Pau. in e.uol. 267.&
aliud ꝯsi.eiusdẽ.221.Anteq̃ ueniam,nu.3.& 4.in 2.parte.Vbi
155 † uult,ꝙ hæres ꝯ̃ueniendo priuat̃ hr̃ditate,& hr̃ditas appli-
cat̃ substituto uulgari, ut propriè est hic , & statim declarabo.
¶ Nec p̃dictis hẽt obstare,si ex aduerso diceret̃,ꝙ hr̃ditas p̃di-
cta adhuc non spectat ad ipsum.d. Nic. qui ad eã fuit uocatus
post mortẽ. d. Ant.& post mortẽ primogeniti.d.Cõstantiæ; vt
patet ex uerbis testĩ , ibi , & deficientib. filiis masculis primo-
genitis,succedãt secũdogeniti, & successiuè oẽs alij vsq; in infi
nitũ,q̃ ꝯditio mortis primogeniti,sub qua.d.Nic.secundogeni
tus uocatur, minimè est adimpleta,cũ d. Ant.adhuc viuat. Et
156 natura ꝯditionis est, ut suspendat actũ & dispositionẽ, ita ꝙ
dies illius non dicat̃ uenisse , nec cessisse ꝯditione pendente.l.
cedere diem.ff.de uer.sig.l.unica.§.sin aũt ad deficientis.C.de
157 cad.tol.Et † certissimũ est, anteq̃ dies fideicõmissi cedat fidei
cõmissariũ nõ posse succedere , nec ad fideicõmissum venire,
vt tradit̃ in l.3.& in l.cũ filiofa.ff.q̃ñ di.leg. ced.& C.eo.tit.&
158 tradit̃ per totũ.ff.ut lega. seu fideic.no. caue. Illa † .n.verba,
deficientib. primogenitis , intelligi debent,i.morientib.ut est
tex.iuncta gl.in uer.deficiẽtis,in §.hinc nobis, in auth.de hær.
159 & falc.Et † uocatus post mortem alicuius, nõ põt uenire illo
viuente,ut hr̃ in l.peculium.§.fi.de leg.2. & ibi no.Bar.in fin.
& in l.si cũ hæres , in fi.ff.q̃ñ dies leg.ced. & in l.hæres meus,
in prin.ff.de cond.& demon.¶ Hæc obiectio tollitur ex pluri-
bus, & primò;quia illa uer.deficientib. primogenitis,non p̃nt
uerificari in ipso. d. Ant.qui in præsenti casu nõ est primoge-
nitus,ut plenissimè superius fuit deductum: tũc enim in ipso
potuissent uerificari, q̃ñ obseruasset uoluntatẽ testõris,& fuis-
set illi obediens,adimplendo ꝯditiones p ipsum traditas, quo
casu censeret̃ fuisse uocatus,& si postmodũ deficeret, illa uer-
ba possent in eo uerificari: sed quia ipse non fuit nec uocatus,
nec substitutus a testõre,qui expresse uoluit,ꝙ tunc demũ pri
mogenitus.d.Constantiæ esset substitutus,si assumeret nomen
suæ familiæ,& faceret eius arma, & nõ aliter censeretur substi
tutus,& uocatus, meritò ipse d. Ant. nõ põt dici isto casu pri-
mogenitus,nec substitutus,nec uocatus,& ideo dicta uer.defi
ciẽtib.&c.mõ aliquo nõ p̃nt in eo uerificari , sunt.n.priuatiua
casu,quo primogenit⁹ uerè fuisset substitutus,& postmodũ de
160 cederet. Et † priuatio p̃supponit habitũ.l.manũmissiones.ff.
de iust.& iu.l. decẽ.ff.de solu. & talis habitus nũq̃ fuit in ipso
d.Ant. q̃a uerè pp sui inobediẽtiã nõ fuit nec uocatus,nec sub
stitut⁹, necessariò dicta uer. deficiẽtib.&c.priuatiua,nõ p̃nt il
li ꝯuenire, nec in eius p̃sona locum habere,ꝯñr obiectio reddi
161 tur uana,& nulla. Prout † ẽt secũdò tollit̃;q̃m in p̃senti casu
ipse d.Nic.dr̃ primogenitus. d. Cõstantiæ,ut s̃.dictum est, &
ꝯñr ipse dicitur substitutus post mortẽ.d.Constantiæ,& uoca-
tus ab ipso testatore, nec põt dici substitutus ipsius. do.Anto.
qui nunquàm fuit uocatus,nec a testatore cognitus,nisi respe
ctu substitutionis uulgaris per caput impotẽtiæ , ut statim di-
cam,ꝯñr cum persona d.Ant.non sit in consideratione,ipse d.
Nic.uenit non tanquam secundogenitus,sed tanquam primo
genitus,& primò uocatus a testatore,ut ostensum est, ꝯñr illa
uer.deficientib.primogenitis, nihil obstabunt ipsi.d.Nic.cum
respectu personæ. d.Anto. non possunt esse in consideratione
prout & tertiò tollitur obiectio , nam siquis uellet adaptare
dicta

dicta ver.deficientibus &c. in personã. d. Ant.adhuc eo uiuo
hæreditas debetur ipsi d.Nic.nã considerando materiã subie-
ctam præsentẽ, & mentẽ & voluntatẽ testatoris,ly.uerba, defi
cientibus &c.verificant uiuente. d.Ant.qui in vita dicitur de-
162 cessisse.Verbum † .n. istud,deficio,ſm grãmaticos deriuat a
de,quod est minus,& facio,nã qui minus facit,deficere dr̃, &
ſm antiquã grãmaticam dicebat,deficiat ꝓ deficiat,quod ca-
piebatur pro cessare,vt est tex.in l.2.ff.si quis aliq.testa.prohi.
163 Et † deficere ille dr̃,qui desistit a voluntate,& imperio alicu
ius,cui obedire tenebat,ut est tex.in l.amissione.§. q deficiũt.
ff.de capi.dimi.& tradit Alb.& Rol.in dictio. in ver.deficere,
& in ver.deficiẽs,in fine,vbi vult,ꝙ deficere dr̃,qui recedit ab
innocentia c.sunt nonnulli.47.4.dist. ita, & qui recedit a vo-
164 luntate,& præcepto alterius.Et † ꝯñr cum tale uerbũ,defice
re,in iure diuersimodè capiat,ſm subiectã materiã,capi debet
eo modo,quo est aptius rei, quę geritur. l. quoties idẽ sermo.
ff.de reg.iur.l.in ambigua. ff.de legib. l. quoties in stipulatio-
nibus,ff.de uerb.obl.& faciunt q̃ tradũtur in l.si uno,in prin.
ff.loca.& in l.si olei.C.eodẽ,cũ aliis plenè cumulatis p Mode.
in l.sed, & si possessori. §. itẽ si iurauero.ff.de iur.iur. & mens
testatoris apertissimè indicat,vt dicta verba,deficiente primo-
genito &c. debeant intelligi nõ solùm si primogenitus fuisset
mortuus, sed ẽt ipso, & non adimplente voluntatẽ testatoris,
165 nam ẽt hoc modo dr̃ deficere,vt dictũ est.Verba † .n. debẽt
deseruire menti,& intentioni proferentis.l.Labeo, uersiculo,
non enim, & ibi gl. in uersi.ex cõi usu.ff.de supel.lega.& not.
Bar.per illum tex.in l.cum pater.§.dulcissimis,de leg. 2.& tra
ditur in l.cõditionibus primũ locũ,& in l. Publius. circa fi.ff.
de condi.& demon. & in l.cũ virũ.C.de fideic. & intentio te-
statoris enixa totaliter fuit, ꝙ primogenitus cognominaret se
de domo de Diana,& faceret eius arma,& ꝙ aliter nõ succede
ret,nec esset substitutus;ut apertissimè probant uerba. d.testa-
menti pluries repetita, quæ pro lege debent seruari, uulga. §.
166 disponat,in auct.de nup. Tum † quia sunt negatiua,ut s̃.di
ctum est; tum ẽt quia rõne subiectæ materiæ resoluuntur ad
illud,ac si dictũ esset,ista est mea voluntas, ut plenè tradit Ias.
167 in l.1.num.9.ff.de iust.& iu. Tum † ẽt quia uerba testatoris
sunt sumenda,intelligenda,& interpretanda, prout ipse testa-
tor existimabat, uel opinabat, & nõ prout denotat proprietas
eorũ,ut tradit Pau.de Cast.in l. quo loco.§.1. circa principiũ.
ff.de hære. inst. Tũ ẽt quia ipse testõr sæpe sæpius hoc expres-
sit,ꝙ nõ aliter primogenitus esset substitutus, nisi adimpleret
ꝑdictas ꝯdõnes,& geminatio multũ operat, ut dictũ est, tum
ẽt qa ipse testator voluit, ꝙ ꝯ̃faciens non esset hæres, & ꝙ sua
hæreditas perueniret ad illum, qui eius uolũtatẽ adimpleret,
168 vt plenè superius dictũ est.Et † quia dispositio testatoris de
claratur ex cã,& rõne, quę colligi põt ex eius uerbis,& mente
quib.motus fuit ad ita disponẽdum,ut tradit Bart.in d.l.cum
pr̃.§. dulcissimis, & in l.regula.§. & licet.ff.de iur.& fac.ign.
quibus attentis,necessariò sequitur,ꝙ illa uerba,deficientibus
primogenitis, verificantur viuente. d.Ant.q defecisse dr̃ a di-
cta successione,& a voluntate ipsius testatoris nõ adimplendo
conditiones, & committendo inobedientiam,pp quæ aperta
fuit uia succedendi ipsi. d. Nico. vt ad saturitatẽ superius de-
169 ductum est.Et † suadetur etiam, nã si dicta uerba solũ veri-
ficarentur post mortẽ. d.Ant.& non eo viuẽte,sequeret quod
dam absurdissimum, ꝙ ipse toto tẽpore vitæ suę esset hæres,&
perciperet fructus,& commodũ hæreditatis & nullam patere
tur pęnam, ex eo quia fuit inobediens testatori,& illi iniurias
intulit,nec seruauit eius uoluntatem,nec cõditiones adimple
uit,quod minimè est dicẽdum; cũ penitus in ꝯ̃rium appareat
enixa volũtas testatoris,quæ debet esse ualida,& firma, & nõ
frustratoria, & ludibrio, quib. ꝯsideratis ipse.d.Nico.viuente
d.Ant.priuato, vt s̃.venire debet ad dictã successionẽ,& hære
ditatem,cum dicta substitutio in personam Anto. fuerit facta
caduca,ut supra cõclusum est, & satis fuit ipsi.d.Nico.apertã
fuisse uiam ad dictam successionẽ excluso.d.Anto.nedum per
mortẽ,sed quocunq; alio mõ,ut firmat Pau.de Cast.in d.con-
si.267.nu.2.in 2.parte,& d.Salus.& Abb.in d.ꝯsil.297. circa
fi.& Pau.de Cast.ꝯsi.292.nu.4.& 5.uol.2.& diffusius d. Mat-
th.Felicia.in d.consi.269.posito vt s̃.col.3. ubi apertè conclu
dit uenire substitutum, nedũ qñ sibi aperta est uia per mortẽ
naturalem instituti,sed ẽt per renunciationem nedum expres-
sam sed tacitã, uel qñ primus exclusus est quocunq; alio mõ

170 Prout † ẽt obiectio tollit ex alio.nam licet.d.Nico.diceretur
substitutus ipsius.d.Ant.pp illa uerba,deficientib.primogeni-
tis,tñ talis substitutio fuit, & est cõpendiosa: quia ꝯcepta post
mortẽ,ut tradit gl.magna,& ibi doct.oẽs not. in l.in testõ. C.
de testa.mil.& tradũt oẽs in l.cẽturio.ff.de vulga.& pup.& in
171 l.precibus.C.eo. Et † quia facta apparet sine ꝑfinitione tpis,
& sic indefinitè.ut tradit Iaso.in l.uerbis ciuilibus, nu.1.ff.de
uulg.& pu.& ẽt quia testõr in infinitũ uoluit dictã substitutio
nẽ hr̃e locũ,qđ quidem uerbũ plura complectit tpa, ut no.in
d.l.precibus, & in d.l. centurio,& in c.si pater.de testam.lib.
172 6.& in c.Raynaldus,& in c.Raynutius.eo.tit.in antiq.Et † ẽt
quia facta est per verbum succedat, quod cõe est.l.restituta.§.
fi.ff.ad Treb.& in d.c.Raynutius.& ponit Barto.in d.l.centu-
rio,col.fi.uersic. 5. dubitatur, & ibi Mod.allegantes concord.
173 quibus † stantibus talis compendiosa facta per uerbũ cõe,
in se continet uulgarẽ,ut dicit Bar.in d.l.centurio, col.9.uer.
quæro vtrũ in compendiosa, & ibi Alex.car.pen.uersi.item in
quantum Bar.dicens ꝙ doc. cõiter ita tenent,& alij Mode.ibi
idem sequunt,& firmat Pau. de Cast. consi.86.nu.1.& consi.
152.præsens dubium,nu.2.vol.1.& Alex.consi.1.col.1.& ꝯs.
121.viso,col.1.uol.1.& consi.77.nu.2.& cõs. 202. nu.5.uol.
6.& alij quamplures relati per Dec.cõsi.25.nu.5.& consi.14.
in testamẽto,nu.6.& 7. in istis nouiter impressis,& ponit An-
174 ge.consi.204. in fi. Et † certissimum est,ꝙ uulgaris cõtenta,
& comprehensa in ista compendiosa licet appareat facta in ca
su impotentiæ mediante morte, tñ comprehendit casum vo-
lũtatis,& repudiationis,si institutus voluerit esse hęres, ut tra
dit Bar.quẽ oẽs ibi sequuntur,allegantes concor.in l.1.in 2.q.
175 prin.col.3.& 4.ff.de uulga. & pupil.Nam † vulgaris ꝯcepta
in unũ casum extendit ad alium,immo ad omnes, quib.insti-
tutus non põt esse hæres;ut tradunt oẽs in l. Gallus.§.& quid
si tm̃.ff.de lib.& posth.& plura cumulat Franc.de Cur.ꝯs.76.
And.de Casano,col.pe. & fi.& in propriis terminis nostris est
consi.Pau.de Cast.81.dubitatio uertitur,col.1.nu.1.& 2.vol.
1.ubi allegando iura,& rõnes concludit, ꝙ sub compendiosa
cõtinetur uulgaris,quæ licet sit concepta in casu mortis & ad
tempus,quo decesserit institutus, tñ extẽditur ad casum, quo
institutus repudiauit,uel alio modo esset exclusus,quod consi
lium ad unguem determinat dubitationẽ præsentem, ex qui-
bus apertissimè apparet,dictam hæreditatem spectare do.Ni-
co.etiã viuẽte. d.Anto.qui multipliciter ab ea fuit exclusus,&
eius institutio, seu substitutio, ipso viuẽte effecta fuit caduca,
ut ad saturitatem superius ostensum fuit.¶Postremò sequitur
ut adducta per Excellentissimos Consultores.d.Anto.replicẽ,
& illis ueram responsionem accomodem,& primò,inquantũ
dicebãt, ꝙ ipse.d.Ant. est primogenitus, & primò uocatus,&
eo uiuente ego Nic. uideor exclusus,dum uocatus appareo eo
deficiente, & sic post mortem suã. dico & respondeo,ista ni-
hil obstare;tum quia ipse d.Nico. est primogenitus, & primò
uocatus ab ipso testatore,& primò cognitus a iure;tum etiam
quia ipse.d. Ant. nunquã fuit substitutus a testatore,cui iniu-
riã intulit,& inobediens fuit,& cuius præcepta, & uoluntatẽ
nõ adimpleuit,nec seruauit, & cuius hæreditati uoluntariè re
nunciauit, non adimplendo ꝯditiones per testatorẽ appositas
pp quæ defecit ab eius voluntate, & ꝯñr a dicta successione,q̃
omni iure ad d.Nic.fuit transmissa,& translata, ut ex plurib.
ꝯñsum fuit in p̃ced.ubi ad unguẽ ista, & copiosè discussa sũt.
Scđò dũ isti dñt,ꝙ.d.Nic.non dr̃ uocatus stantib. filijs ipsius.
d.Ant.qui vñr excludere substitutũ ipsi d.Ant.l.cũ auus.cum
ꝯcord.ff.de ꝯdi.& dem. rñdetur, istud nihil obstare ex pluri-
176 bus p me superius adductis in 5.art.Tertiò † dum dñt,ꝙ ip
se Ant.semel fuit hęres,ꝯñr nõ potuit desinere esse hęres,& sic
dicta hęreditas nõ potuit ad d.Nic.trãsferri.l.& si fi.§.sed qđ
Papinianus,in fi.ff.de min.nec testõr potuit facere translatio-
nẽ dictę hr̃ditatis ad d.Nic.arg.l.nemo põt.ff.de leg.1.& corũ
quæ hñt in l.hr̃ditas ad diẽ.ff.de hæred. inst. & in l.extraneũ.
177 C.eod.tit. Rñdetur † multipliciter,ꝙ añ aditã hr̃ditatem te
stator bñ potuit hoc facere directò,post uerò aditã hr̃ditatem
potuit hoc facere utiliter per fideicommissum; ut tradũt Bar.
Ang.& alij in d.l.hr̃ditas,& Bal.& alij. in d.l.ex̃neũ,& melius
idẽ Bal.Cor.& Mod.in l.1.C.de his quę pęnę nomi. & Soc.in
rub.ff.eo.tit.& superius in præcedenti art. plenè dixi allegan-
178 do alias decisio. Et † punctaliter hanc obiectionem tollit d.
Salu.de monte Morci.& Abb.in consi.197.posito inter cons.

Pau.de Cast. vol. 2.in fi.& clarius,& diffusius d.Matthe.Felicia.in suo consi.249.col.1.& pen.& ferè per totũ posito inter ꝯs.Pau.de Cast.in 1.uol.vbi volunt, ꝙ hęres inobediẽs p̃ceptis testatoris,& nõ parens eius mãdato priuat̃ hæreditate,& desinit esse hæres pp pœnã inobediẽtiæ, ita ꝙ hæreditas transfert̃
179 in aliũ.2.loco uocatũ ab ipso testatore. Et † l.& si fine.§.sed ꝙ Papianianus.procedit, qñ adest solus cursus tpis: nam ex eo solo ille, qui semel fuit hæres, nõ desinit esse hæres, secus qñ est inobediens,ad quod faciũt,quæ habent̃ in §.fi.instit.de lega.& ẽt ea quæ vult Soc.in l.mutianæ,col.fi.ff.de cond. & demonst.vbi dicit, ꝙ ex dispositione legis,qui fuit hæres, desinit esse hæres; vt traditur in l.in substitutione.ff.de vulga.& pupilla.& in auct. hoc amplius. C. de fideicommiss.quæ bene adaptantur ad casum præsentẽ,in quo lex priuat ipsum d.Ant.inobedientẽ,& non obseruantẽ, nec adimplentẽ voluntatem & præcepta testatoris ; vt diffusè dictum est.s̃.in 3.& 4.ac.7.art.
180 ¶† Quartò dum ex aduerso adducit̃, ꝙ ipse d. Ant.nõ debet priuari,licet non assumpserit nomen de Diana, & non fecerit arma ipsius testatoris,nam omissio prædictorũ, & illa non adimplere, vr̃ esse q̃d leue,& modicũ, quo fit; vt non adimplens ea priuandus non veniat,sicuti in simi.dicimus, ꝙ qñ solennitas,seu forma est leuis,omissio ipsius non vitiat, ut tradit Bar. per illum tex.in l.1.in fi.ff.de ven.inspic.& gl.fi. & ibi Saly.in l.rem non nouam.C.de iudic.& ẽt not.Bar.in auct. vt præpo. no.Impera.& in l.si quis ex argentariis.§.si initium,col.4.uer. 1.dixi.ff.de eden.& in l.fi.in prin.& ibi not.Alex. col.fi.C. de iu.deli.& idem Alex.in rub.col.4.ff.de oper.no.nun.& tradũt
181 scriben.in l.1.ff.de lib.& posth.Respondetur,† ꝙ tale pręceptũ testatoris fuit honestum,facile, & uoluntarium,& traditũ pro forma,& tendens ad conseruandum honorẽ, & memoriã testatoris, ꝯñr animo debebat adimpleri ; ut disponunt multa iura,& decisio.superius adductæ,in 2. & 3.articulo principali.Et ipse d.Ant. omiserit illa adimplere, meritò fuit priuatus ipsa hæreditate, vt fuit dictum superius in quarto, & septimo
182 articulo principali.Et † tale præceptum induxit formam, & solennitatẽ non leuẽ,quinimmò substantialẽ, ex quo tale p̃ceptum,& cõditio ante actum originatum, & inceptũ dabat totum esse, & substantiam substitutioni factæ in fauorẽ ipsius d. Antonij,quę non potuit recipere, nec habere effectũ,nisi ipse Ant.adimpleret prędicta: vt plenissimè fuit deductum supius
183 ĩ primo,& 2.articulo principali. Quo†fit, ut necessariò tale pręceptũ, & conditio iuduxerit formam substantialem, ut latè tradit Fely. in c. cum dilecta,col.6.extra de rescri.& ẽt not. Ias.in l.vniuersa.col.3.uer.2. principaliter. C.de preci.Imper. offe. sicuti enim se habet forma substãtialis in rebus naturalibus,ut ipsa posita sequatur esse ipsius rei, & ea remota sequat̃ non esse,sic in casu nostro se hẽt ista forma.Nã si d.Ant.obseruasset voluntatem testatoris consecutus fuisset hæreditatẽ, nõ aũt obseruando,nec adimplendo, sequit̃, ꝙ ipse non dicat̃ esse substitutus,& ꝯñr priuatio hęreditatis,quæ hæreditas translata fuit in ipsum.d.Nico.adimplentem uoluntatem testõris, ut
184 dictum est in præcedentibus. Quę † etiã suadetur,qm̃ tale pręceptum traditum fuit conditionaliter,quo casu nõ dicitur tradi pro leui forma,cum conditiones importent cãm finalẽ: vt tradit Fel.in d.c.cum dilecta,col. 6.ver.2.signum,& Alber. Bru.in d.tract.de forma,fol.36.col.1.in 11.conclus. ubi allegando rõnes,& decis.volũt, ꝙ qñ aliquid per viam cõditionis, traditur illud inducit formã,quę non dicitur leuis,immo eius omissio penitus vitiat,& ideo Bar. in l.Stichum,qui meus erit de leg.1.dum declarat.l.ƒm,& l.talẽ.§.1.ff.de hære.instit.concludit, ꝙ qñ adiectio conditionis cõcernit aliquid,in quo cõsistat substantia dispositionis,tunc eius defectus oĩo uitiat,& ita punctaliter est hic,ex quo tale præceptum, & cõditio con-
185 cernit substantiam substitutionis ipsius d.Ant.Quę † etiam cõprobantur ex his,quæ tradit Fely.in d.c.cum dilecta,col.6. vbi allegando alios uult, ꝙ forma substantialis est illa, q̃ debet præcedere actum, uel quæ potest contemporaneè concurrere cum ipso actu,& ita erit ista, ex quo ipse do.Anto.debuit assumere cognomen,& facere arma,anteq̃ declararet se hæredem, uel fideicommissarium, ut dictum fuit superius in primo. 2.
186 3.4.5.& 6.articulo.Prout † etiã obiectio tollitur, nam licet regulariter leuia non censeantur tradita pro forma necessaria taliter, ꝙ ipsorum omissio non uitiat, ut traditur in iuribus & decisio.s̃. in contrarium adductis,tñ illud fallit, qñ constaret

de mẽte testõris uolentis talia leuia necessariò adhiberi, & obseruari: nã tunc censet̃ tradita pro forma,& debent necessariò adimpleri,ita ꝙ ipsorũ omissio uitiat: ut dicit Bal. in l.1.ff.de
* lib.& posthu. quem ibi sequit̃ Imo.Pau.de Cast.&*cõiter alij scriben.& idẽ uult Imo.Alex.& Aret.in l.2.§.prius.ff.de uulg. & pup.& Alex.in d.l.fi.in prin.col.fi. C.de iu. delib.& Cardi. Imo.& Fel.in d.c.cum dilectã, & Fely.in c.super eo.de test.co
187 gen.& tradit Rom.cõsi.402.in proposita qõne. Et † de mente testatoris, ꝙ uoluerit talem solennitatem oĩno adhiberi, uel haberi pro graui,satis dicitur constare,si procedit ultra annulando actum non seruata illa solennitate,ƒm Bal.Imo. Pau.de Cast.& alios Mod.in d.l.1. & Roma.in d.consi. 402. & ita est in casu præsenti,ubi testator disposuit, non aliter.d. Ant.posse esse hæredẽ,seu substitutum, q̃ si seruasset,& adimpleuisset dictum præceptum,& conditiones procedendo ulterius ad priuationem in casu,quo non adimpleret, & obseruaret in trans-
188 ferendo suam hæreditatẽ in ipsum d.Nic. Et†tali formæ traditæ nihil debet addi, nec minui,ex quo ad unguẽ, & pręcisè debet obseruari: ut dicit Bal. in l.fi.col.2. uer.ex hoc elicitur. C.de suis,& legit.& Ias.in l.hæc uerba,col.5. in fine,uer. nam
189 forma adeo,de leg.primo.Et† ꝙ ĩstitutus, seu substitutus nõ adimplẽs tale pręceptũ,licet esset leue, debeat priuari magno commodo totius hęreditatis, expresè firmat Pau.de Castr.in d.consi.192. in 2.uol.nu. 6.ad quod propriè in terminis nr̃is sunt iura,decisiones,& consi.superius adducta in secundo arti-
190 culo principali,quę videri pñt. ¶†Quintò ꝯ.d.Nic.adducit̃: nam sumus in ultimis uoluntatibus, in quibus siue sit cœptũ a cõdõne,siue a dispositione, grauatus aliquid facere, incurrit pęnam,si illud non fecit illico,& q̃ primum potuit facere, ex quo committitur pęna illico, ꝙ fuit cessatũ;ut hr̃ in l.ita stipulatus,la grande.uer.Sabinus, & uer.seq.ff.de uer. obl. Tamen
191 † istud intelligitur procedere,si interuenerit interpellatio,q̃ isto casu vr̃ necessaria, per l.penum.ff.qñ dies lega. ced.& per l.fideiussor obligari.§. fin.ff.de fideiusso. per quæ iura ita dicit Bar.in d.l.ita stipulatus,col.11.uer.7.oppono,& col.pen.in 6. q.principali,asserens hanc esse ueritatẽ, sequendo gl.primã in fine,in d.l.ita stipulatus, quam sequitur Alex.ibi col.6. & col. 14.uer.sed dubiũ,& notat etiã Bar.in l.1.§.si ita,in 2.oppo.ff. ad leg.Fal.& plenè tangit Dec.consi.2.nu.3.& est decisio cõsi. Neap.370.tria dubia,in 2.dub. & quia nõ apparet,ipsum do. Ant.aliter fuisse interpellatum, meritò licet non fecerit arma testatoris,nec assumpserit eius cognomen, q̃ primum potuit,
192 non propterea uenit priuandus dicta successione.Prout † & 6.ista confirmantur:nã ad hoc ut ipse.d.Ant.esset priuatus dicta hæreditate; eo quia non adimpleuit uoluntatẽ testatoris, necessaria erat monitio,ut illã adimpleret, & necessariò debebat p̃cedere;& qm̃ ista non apparent interuenisse, vr̃ ꝙ non sit priuandus,per tex.in auct. hoc amplius.C. de fideicõ.ubi oẽs hoc not.& est tex.in auct.de hære.& Fal. §.si quis autẽ. ubi ẽt no.oẽs post gl.& tradit Inn.& Io.And. quos alij sequuntur in c.extirpandæ. §. quia uerò, de conces.præben. & etiam ponit Alex.in d.l.ita stipulatus,col.4.& Aret. & alij ibidem,& Dec.
193 in d.consi.2.nu.3.Præterea † ad idem, & 7.addducit̃,mors d. Constantiæ purificauit fideicommissum conditionale,ut dictum fuit in primo articulo,& ideo aduentus dictæ conditionis non constituit ipsum do.Ant.in mora, ut dicit Bar. & magis communiter omnes in l.quoties in diem.ff.de uerb.oblig.
194 & idem Bar.in d.l.ita stipulatus, in 3.q.principali. † Pariter si consideramus mortem.d.Constantiæ,ut diem incertam,aduentus talis diei non cõstituit eundem.d.Ant.in mora,ut plenè tangit Bar.in d.l.ita stipulatus,in 2.q.principali,col.6.uer. si uerò dies,& Aret.ibi col. 5.uersi.circa.2.& idem Bart.in l.si insulam,col.2.in 4. oppo. eo.tit. & Dec.in d.consi.2.nu.5.& ista procedunt ea ratione: qm̃ non est conueniens, ꝙ eodẽ momento purificetur,& ueniat conditio,uel certificetur dies, &
195 quòd quis constituatur in mora.Pręterea,†& 8.ista comprobantur. Nam licet ipse do. Ant. esset astrictus sub pęna,& die certa adimplere uoluntatem testatoris, & conditiones per eũ appositas, & nõ adimplendo fuisset in aliqua mora. Et omissa rigorositate iuris ciuilis uolentis, ꝙ qñ est dies,& pęna,mora non possit purgari, ut dicunt oẽs, in l. & si post tres.ff.si quis cautio.& in l.si ex legati causa.ff.de uerbo. obl.& Bar.Alex.&
196 Mod.in d.l.in insulam,col.6.& 7. Tamen † ꝯsiderata æquitate cano.talis mora bene potest purgari, ut dicit Bal. in l.qui crimen

crimen in 11.q.in fi. C. qui accu. non pos.& Alex.in l.si quis maior,col.3.C.de transa.& in d.l.si insulam,col.antep.in 12. fall. & ponit Dec.ↄs.238.& diligenter.nu.7.& consi.146.& pro tenui,nu.1.¶Istis quatuor obiectionib.ↄ̄ do.Nicol.adductis rñdet multipliciter,& primò,in facto certissimum est, ꝙ ipse.d.Ant.tanquam primogenitus.do.Constantiæ uocatus fuit a testatore conditionaliter, si assumeret eius cognomen, & faceret arma,ↄñr antequam diceret,& censeret esse substitutus tenebat ad factum.i.adimplere prædicta, ut diffusè di-
197 ctum est superius. Quo† fit,ut in moram incurrerit absque hominis interpellatione,si transiuit tp̃s, infra quod commodè poterat facere,ita Alex. per illum tex. in d. l. si insulam,in 2.notabi.& sequit ibi Ias.Io.Crot.& alij repet.in 2.no. uolentes, ꝙ q̄n quis tenet ad factum sine limitatione termini, & sic non expresso tpe, intra qđ deberet illud facere,dr̃ in mora constitui absq; aliqua interpellatione hominis, si trãsierit tm̃ tp̃s,intra quod potuit illud facere,& non fecit, adducũt tex. in l.continuus.§.cum ita,& §.item qui insulam,eod.tit. & rõ est:quia licet ab homine non sit appositum tp̃s, tñ dr̃ expressum a lege,qđ tp̃s est,q̄n commodè potuit facere, & non fecit.
198 Et † mora ita causat ex lapsu diei legalis, sicuti ex lapsu diei positi ab homine,ut dicit gl.1.& ibi oẽs no.in l.si mora.ff.sol. mat.& hr̃ in l.2.C.de iur.emph.& in l.unica.§.exactio. C. de rei vxo.act.& qa post mortem.d.Constantię in facultate,& potestate ipsius do.Ant.erat facere, & adimplere dictas ↄdões suo arbitrio,& sola uoluntate faciliter,& commodè cum prædicta non fecerit,nec adimpleuerit,proculdubio fuit in mora constitutus p lapsum dicti tpis legalis absq; aliqua interpellatione & monitione,ↄñr mora dẽt ei nocere, & non prodesse: vt punctalr̃ dicit Soc.q̄n est adhibita circa pręceptum testato-
199 ris,ut fuit hic, ↄs.247.circa primam,col.fi.uol.2. Quę † ẽt suadentur:nam cum dies ad executionem præcepti testatoris apponat a lege, vt dictum est,lapso tpe, quo potuit facere,& adimplere,& non fecit, pœna dr̃ commissa,ex quo talis dies, & tale tp̃s vr̃ expressum ab ipso testatore,quo casu pœna committitur,& in mora dr̃ quis constitui taliter, quòd non est lo-
* cus purgationi,ita Barto. quem * communiter sequuntur ibi scrib.in d.l.si insulam,col.pen.in 4.q.& not.Dec.consi. 12.& pro tenui,nu.2.non enim est necessaria monitio,& interpellatio,q̄n inesset dies tacita in faciendo,vt uult Alexã. allegando Bar.& alios in d.l.ita stipulatus,col.14.uersi.in eadem glo.ibi
200 interpellatio. Prout † ẽt monitio, & interpellatio non fuit necessaria:quia tale tp̃s dr̃ appositum ad incurrendam pœnã priuationis:cum tale faciendum,& adimplendum p d. Anto. totum dependeret a sua uoluntate,& arbitrio, nec requirebat ministerium alterius,& erat facilè,& honestum celerrimè, & commodè explicabile:ut pulchrè concludit Felyn. adducens plures decis.in c.2.col.2.ver.incipit aũt ista doctrina,& uersi.
201 seq.extra de magist.Prout†etiam:quia ipse.d.Anto. nullam habebat in se verisimilem causam excusationis, quare non fecerit,& adimpleuerit uoluntatẽ testatoris, quo casu in mora fuit constitutus,& in pęnam priuationis incurrit absq; monitione,& interpellatione:ut dicit Abb.& alij allegati p Fely.in
202 d.c.2.de magist.col.fi.uersic.4.limita singulariter.Et†etiam quia dispositio.d.auth.hoc amplius,locum nõ habet, q̄n dies esset apposita,ut dicit ibi Bal.col.2. uersic.quæritur utrum,& Alex.in d.l.mutianæ,in prin.in addi.ad Bar.ff.de ↄd.& demõ.
203 Prout†etiam,nam elapso tpe,& die,quo potuit facere, & nõ fecit,lex ipsa exequitur dispositionem testam.ex quo ipso iure fit translatio de primogenito non adimplẽte nec faciẽte ad 2. genitum obseruantem: vt fuit dictum superius, & ideo interpellatio,& monitio non est necessaria: ut plenè tangit Fely. in c.pręterea,in 2.no.extra de sponsa.& faciunt ea, quæ refert Ia
204 so.in d.auth.hoc amplius nu.2.Præterea †aduertẽdum est, nam tenendo, ꝙ hic fuerit cœptum a conditione, ex quo sumus in ultimis uoluntatib.grauatus aliquid facere, pęnam incurrit illico,& q̃ primum potuit facere,& non fecit, & illico, ꝙ fuit cessatum,ut est tex.in d.l.ita stipulatus,uer. Sabinus, & uer.seq.& ibi firmat Bar.col.7.in prin.uer. ueniamus ad quartam partem,quem omnes ibi sequunt super glo.in uer. penus legatæ,& ibi Ias.post alios nu.17.in ver.in eadem glo.ibi pendet,assignat rõnem, hoc esse ad hoc: vt eo magis uoluntas testatoris impleatur,& idem uult Bar.ibi in 4.q.princ.& Alexã. col.3.ver.nota ex his,& col.15.super gl.in ver.penus,in prin. vbi dicit,hanc esse communem,& idem firmat Aret. ibi colũ. 12.super gl.in ver.defuncti.& tenet gl. & oẽs communiter in d.l.& si post tres.ff.si quis cau.& Bar.& alij p illum tex.in l.1. §.si ita.ff.ad leg.Falc.& Claud.in d.l.ita stipulatus,in uer.Sabinus,col.1.& Ias.in l.non solùm.§.morte,nu.45.ff. de ope.no.
205 nunc.& Soc.in d.ↄs.174.col.fi.uol.2.Isto†casu si cęptũ fuit a cõditione,nulla est necessaria interpellatio,nec monitio, ex quo pœna committitur,& debetur pp euentum conditionis, non eo quia mora sit commissa: ut punctaliter dicit Alexã. in d.l.ita stipulatus,super gl.1.& col.14.ver.sed dubium, & Ias. & Claud.ibi super gl.in ver.agendum,nu.15.in fi.& ita declarantur,& intelliguntur adducta superius in ↄ̄rium, disponentia interpellationem esse necessariã,non enim procedunt isto
206 casu,q̄n cęptũ fuit a conditione. Præterea † magis in terminis obiectio cessat ex his,quæ dicit Soc. consi. 174. Profectò, col.pe.& fin.uol.2.ubi uult,ꝙ licet rlr̃ in ultimis uoluntatib. vt inducat priuatio,requiratur interpellatio,tñ istud fallit,q̄n esset mora irregularis, ut puta q̄n non obedit præcepto testatoris,nam tunc interpellatio, & monitio non erit necessaria, & absq; illis mora incurrit, ex quo sufficit monitio testõris,
207 & ordo ab ipso datus. Q̄n †.n.præceptum testatoris est clarum,& testator processit vlterius,dando ordinem ad unguem dẽt obseruari,& non obseruans priuat,& morã incurrit absq; interpellatione,& monitione,& ita limitabit.d.auth.hoc amplius,adducit iura, deci.& rõnes,ut p eum,cuius dicta cõprobant ex his,quæ dicit Bal.in l.unica.C.de his quæ pę.no.q.13. & Corn.in d.authen.hoc amplius,in princ.& col.3.uersic. in gloss.2.& in l.fin.circa.fin. C.de fideicom.quæ decisio ad unguem adaptatur ad casum nostrum,vbi testator apposuit præceptum clarum,& honestum,& ulterius processit dando ordi
208 nem, quæ oĩa habent uim monitionis. Et † sicut p monitionem iudicis hæres inobediens priuatur ipso iure d. auth. hoc amplius,cum cõcor.ita priuatio inducit, & non minori rõne ubi præcessit monitio testatoris sequuta inobedientia ipsius hr̃dis,pp quã hr̃s ipse hr̃ditate priuat, ita punctalr̃ dicit Matthæ.Felici.in d.ↄs.259.col.1.nu.1.& col.pen.in princ. & circa
209 medium,& in fi.Et†est optimum consi.Pau.de Cast.præallegatum.292.col.pe.nu.7.uol.2.ubi uult, ꝙ non minus est potens iussus & priuatio testatoris in his,q̃ inducunt pro seruanda eius uolũtate,q̃ iussus, & priuatio legis: quia pp quod unũ quodque,& illud magis,auth.multo magis.C. de sacros. eccl. si enim lex istud inducit pro conseruanda uoluntate testõris, ut in d. auth. hoc amplius,ergo a fortiori poterit induci p ipsum testatorem,ad quod.§.disponat,in authẽ. de nup.& Pau. de Cast.ibi loquitur,q̄n hæres priuatur,ex quo non paruit iudicio testatoris,ut propriè est in terminis nostris,& circa fi. d.
210 consi.ipse Pau.de Ca.† uult, quòd non requiratur monitio iudicis ad hoc,ut priuetur hęreditate,q̄n testator prouidit de priuatione solùm apponendo pœnam: tunc.n.non requiritur alia admonitio,nec dẽt expectari lapsus anni,de quo in d. authẽ.hoc amplius,quia prouisio hominis facit cessare prouisionem legis.l.cum ex filio.§.filio.ff.de uulg.& pup.l.fi.cum no.
211 C.de pact.conuen.Et†comprobantur ex his, quæ tradit Feder.de Sen.consi.mihi.109.quæstio magis colligitur,col.2.& 3.uersi.præterea est notandum,ubi vult,ꝙ licet ad pęnam priuationis requirat monitio,tñ hoc fallit, q̄n p̃cederet aliquod p̃ceptum,nam tunc illud hr̃ loco trinę monitionis, & idẽ q̄n p̃cederet monitio,quod sequitur Abb.& Moder. in c.q̃m frequenter.§.si verò,extra ut lite non cõtest.& Alex.in d.l.ita stipulatus,col.5.uer.istud tñ dictum Imo.& in terminis nostris sequitur Socy.in d.consi.174.col.fin.uol.2. uolens,ꝙ per tale præceptum dr̃ quis moneri,& incidit in pœnam sine alia mo-
212 nitio.Præterea† obiectio cessat, nam ↄ̄ non obseruantẽ nec adimplentem dictum pręceptum, & conditiones per ipsum testatorem fuit apposita pœna priuationis successionis,& hæreditatis,q̃ hæreditas ipso iure fuit translata ad dom. Nico.obseruantem,vt superius dictum fuit in 4.& 7.articulo,quo statu cessat dispositio.d.auth.hoc amplius, ut firmat Cor. in l. fi. C.de fideicom.col.pen.ver.in eadem glo. ibi.l.doli.vbi asserit hanc esse veritatem, & idem vult in d.auth.hoc amplius.col.
213 3.ver.in gl.2.Et†certũ est,ꝙ dispositio, & p̃ceptum testatoris a pari procedunt cum p̃cepto ipsius iudicis. l. si ita fuerat. §.fin.ff.de manum.testam.& per Soci.consi.247.col.fin.uolũ. 3.& facit.d.cõsi.d.Matth.Felicia.col.1.nu.1.& ↄs.Pau.de Ca. 292.

292.num.7.vol.2.& quod traditur in §.disponat, cum vulga.
214 auth.de nupt. Postremò † aduertendum est, ꝙ dispositio.d.
auth.hoc amplius,locum habet post aditam hæreditatem, &
sic post ius quęsitum illi,qui fuit inobediens, vt probant ver-
ba posita in corpore vñ sumit.d.auth.& firmat Cor. in l.fi. in
fi.C.de fideicõ.& in d.auth.hoc amplius,in prima apostilæ,
qõ aũt pñs est,qñ mora fuit commissa ante aditionem,& ante
apprehensionem,& sic ante ius quęsitum,quod acquiri nõ po
terat,nisi prius conditiones fuissent adimpletæ, quæ adimple
ri debebant,q̃ primum poterat,ex quo erant faciles, honestę,
& potestatiuæ,& non requirebant ministerium alterius, vt di-
ctum fuit supra in 2.articulo. Quo stante nulla interpellatio,
215 nec monitio est necessaria,vt tales ꝯdõnes impleant.Ille†.n.
qui est uocatus ad fideicommissum sub cõdõne ptãtiua,& fa-
cili, dẽt eam adimplere absq; monitione, & interpellatione,
nec dẽt expectare,ꝙ interpellet,& moneat,ut dicit Bal. & Pa.
de Ca.quos alij sequunt,in l.mutianæ.ff.de condi. & demon.
& ẽt sequit Dec.istud cõprobans alijs rõnib & dec.cons.241.
216 Superiorib.dieb.col.3.nu.3. Quæ†dña ante aditam hæredi
tatem,uel post aditam,& ante vel post ius quæsitum,ẽt consi-
deratur per gl.in rubrica,& in l.2.ubi scriben.not.ff.de condi
tio.& demon.& in fim.per Pau.de Ca.& Soc.in l.qui hæredi.
§.fi.in fi. ff.de conditio. & demon. Ex istis multipliciter patet
apertissimè, ꝙ ipse.d. Antonius non debebat nec moneri,nec
interpellari,& sic cessant superius adducta in ꝯrium, quæ lo-
cum habent in alijs terminis,& alio casu,non aũt in pñti, &
sic cessat obiectio facta de monitione,& interpellatione neces
saria.Cessat etiam illud,quod ex aduerso dicebatur, ꝙ euẽtus
conditionis,& diei incertæ non constituit quem in mora. Nã
ex superius dictis apparet ꝯrium,ex quo post mortem.d. Con
stantiæ eius filij primogeniti & secundogeniti non uocantur
simpliciter,sed sub ꝯdõne,ita demum si assumerẽt cognomen
testatoris,& facerent eius arma.Ad quas cõditiones adimplen
das dies est tacitè subintellecta ex legis dispositione, ut imple
ri deberent quamprimum commodè poterat, ut dictum est,
& cõsiderata uoluntate,& ordine testõris,qui ulterius proces-
sit,& ẽt priuauit inobediẽtes, & transtulit suam successionem
ad obseruantes, & etiam quia ista non inducunt eodem mo-
mento,vt loquitur obiectio sed successiuè,ut probatum est, &
etiam tollitur obiectio: quia hic sumus ante ius quæsitum, &
agitur de quærendo illud, ad quod uocatus non dẽt admitti,
nisi prius impleat conditionem, & preceptũ, qđ suo arbitrio
facilè,& commodè poterat explicari.Non obstat illud, qđ di-
cebatur,ꝙ ipse.d.Antonius põt moram purgare, saltem consi
derata æquitate canoni. nam ista obiectio tollitur ex pluribus
217 quæ statim adducam rñdendo sequenti obiectioni. ¶ † No-
nò aduersantes adducunt, ꝙ d.Ant.vocatus est ad dictam suc-
cessionem ut fideicommissarius vniuersalis, qui consideratur
ut hęres.l.postulante.ff.ad Trebel.l.si filius.§.fi. ff. quod cum
218 eo.Qui†hęres,licet non adimpleat quamprimum põt con-
ditiones, sub quibus est grauatus, non propterea priuandus
est hęreditate,& fideicommisso vniuersali, licet secus sit in le
gatario.l.hæc conditio.la 2.ff.de cond.& dem. & ibi no. Bar.
219 in 1.& 2.opp.ex quo condõ põt impleri quandocunq; † ut
hr̃ in l.suus quoq;.ff.de hered.insti.& per gl.in l. si quis insti-
tuatur,eo.tit.& hr̃ in l.fi.ff.de cond.insti.& in l.pen. C. de ꝯd.
inser.quam opi.Bar.tanquàm communem sequuntur doct.in
d.l.hęc conditio, & Pau.de Cast.& Ias.in l.2.C.de inst.& sub-
sti.& Cor.in l.1.col.2.uersi.si tñ,eo.tit.& Ias.in l. qui quartã,
nu.7.de leg.1.& Alex.& Are.in d.l.ita stipulatus,& idem Are
ti.cons.150.uisis,col.4.licet Soc.in d.l.hęc ꝯditio.ꝯ hanc com
220 munem consideret,& adducat aliqua. Et † propriè in fidei-
com.vniuersali,ut in eo sit idem quod in herede,& non priue
tur,licet statim conditionem non adimpleat, firmat Cuma.&
Soc.in d.l.hęc conditio.col.2.uer.3.limitatur,ea ratione: quia
tale fideicommissum continet onus.l.facta. §. rescripto. ff. ad
Treb.vñ licet ipse.d.Ant.statim non adimpleuerit dictas con
ditiones, modò tñ poterit eas adimplere, & sic licet fuerit in
aliqua mora,tñ illa poterit purgari. ¶ Hęc obiectio tollitur ex
plurib.& primò considerato ordine,& dispositione.d.testato-
ris satis apertè constat de eius mente,& voluntate, ꝙ uoluerit
illico secuta morte.d.Constantiæ,ꝙ ipse.d.Ant.eius filius pri-
mogenitus,& maior deberet assumere cognomen testõris, &
facere eius arma,& sic adimplere dictas cõditiones honestas,
faciles,& voluntarias tendentes ad honorem, & conseruatio-
nem memorię ipsius testõris, quod implementum commo-
dissimè, & suo solo arbitrio poterat fieri statim secuta morte.
d.Constantiæ,qui terminus,& q̃ dies tacita subintelligebatur
ex legis dispositione, sed ut q̃ primum commodè potuisset,de
beret facere,& adimplere: ut probatum fuit in rñsionib. datis
221 ad alias pręcedentes oppositiones.Quo†fit,ut penitus cesset
purgatio morę,ita Bar.in l.1.in summario, & in versic.quæro
hic,& in fi.ff.de penu lega.& not. oẽs in d.l. & si post tres.ff.si
quis cautio.& in l.qđ te.ff.si cer.pet.& in l.si ex legati cã.ff.de
ver.ob.& tradit Bar.& alij in d.l.si insulam,in 3.& 4. oppo.&
222 ẽt no.ꝯs.25.uol.2.in lr̃a.V.Et†bñ facit doctr.Bal.in l.vnica.
C.de his q̃ pę.no.col.9.in 13.qõ.ubi vult, ꝙ in ultimis uolun
tatib.qñ pęna est commissa, non põt mora purgari,si dies, &
pęna expressè fuit apposita a testatore, vel tacitè ex euidente
mente ipsius testatoris, & hoc potissimè si postmodum pro-
cessit ad priuationem,prout omnia ista concurrunt hic,ut di-
ctum fuit supius in 3.4.6.& 7.art. dicit Bal. ꝙ ille terminus,
qui perimit gr̃am,operat,ꝙ mora non possit purgari, adducit
223 iura, vt per eum.Cuius†dicta comprobari possunt ex his, q̃
vult idem Bal.in d.l.unica,in 14.q.quẽ refert,& sequit Ias. in
d.l.si insulam.nu.34.& clarius ad casum nostrum Io. Cro.ibi
col.fi.nu.38.volentes, ꝙ si testõr instituit laicum, uel ecclãm
sub ꝯdõne,si infra tale tp̃s fecerit tale quid,aliàs ꝙ priuet hæ-
reditate,q̃ applicet alteri,ꝙ si illud nõ est factum,& adimple-
224 tum infra tempus,non poterit ulterius mora purgari.Et†bñ
facit doctr.Bar.in l.si insulam,col.pe.in 4.qõ.principal.quam
* communiter*sequuntur ibi omnes,ubi uult, ꝙ licet executio
non esset facta ab homine,sed solùm a l. ꝙ isto casu mora non
poterit purgari,ponit exemplum,si testator legat Titio centũ,
& si hæres non daret,legauit eidem fundum, si hęres non de-
dit centum,Titius consequitur fundũ,nec poterit amplius hę
res moram purgare,ex quo ipso iure facta fuit executio,& trã-
slatio in alium,quę impedit morę purgationem, siue sit facta
ab homine,siue a lege,adducit.l.si cui,de leg.2. & alia iura, q̃
punctaliter uerificantur in casu pręsenti, in quo per ipsum te-
statorem facta fuit trãslatio successionis in ipsum.d.Nico.ip-
so iure,pp inobedientiam ipsius.d.Ant.non adimplentis con-
ditiones,& non obseruantis uoluntatem testatoris, propter q̃
secuta fuit executio ex legis dispositione, vt plenè dictum fuit
superius in 4.& 7.art.vbi plura deduxi probantia,ꝙ translatio
225 dictæ successionis facta fuit in ipsum.d.Nico. Et†confirma-
tur ista ex his,quæ dicit Fran.de Cur.in d.consi.63.Antiquis-
sima,in fine,vbi allegando hanc doctr.Bar.& eundem Bar. in
d.l.si insulam,in 6.q.& in illa sua distin.dicens eam esse com-
munem, firmat ꝙ in ultimis uoluntatibus nõ admittitur pur-
226 gatio moræ, ubi executio fit ipso iure.Et † bene facit, quod
vult Pau.de Cast.in d.consi.292.in 2.par.col.pe.nu.5.ubi di-
cit,ꝙ si primus ꝯuenit uoluntati testatoris non seruando eius
voluntatem,& pręcepta, ꝙ illico aperta est uia substituto, cui
quæsitum fuit ius propter negligentiam,& inobediẽtiam pri-
mi non adimplẽtis, taliter ꝙ non põt amplius mora purgari,
227 adducit iura,ut per eum.Quę†comprobari possunt ex his,q̃
tradit Alex.in d.l.si insulam,col.13.ver.8.principaliter fallit,
vbi allegãdo iura,& decisiones dicit, ꝙ qñ pœna morę est pp
ius, seu facultatem prius competentem moroso translatiuam
in alium,nunquam potest mora purgari, ut propriè est in ter-
228 minis nostris.Et†idem Alex.eadem col.13.uersic. 11.fallit,
vult,ꝙ qñ executio facta est a.l.ipso iure, prout fuit hic, semp
* cessat purgatio morę,& firmat hanc esse magis*communẽ, &
ꝙ ita limitatur.l.1.cum concor.ff.de penu leg. & sequitur Ias.
in d.l.si insulam.nu.31.& 32.& Io.Crot. ibi col. fi.nume.38.
vbi dicit idem esse,qñ executio fit ab ipso testatore,prout etiã
229 fuit isto casu,& suprà probatum est.Quod † suadetur: quia
ualidum est argumentum a legibus ad uoluntatem testatoris,
vulgato.§.disponat,in auth.de nup.& per Alex. consi.48. cir-
ca hanc,col.3.uol. 4.& prædicta sequitur etiam Ias. in l. serui
electione,nu.12.de leg.1.& in l.2.num.74.& 78.C.de iu.em
230 phy.Et†bene facit,quod uult Areti.consi.94.col.3. uersi.3.
ubi dicit,ꝙ quando lex post lapsum terminum facit executio
nem: ut est, qñ in alium ipso iure fit translatio, tunc semper
cessat purgatio morę, & prædicta etiam sequitur Alex. & alij
Moder.in l.si quis maior,col.2.C.de transa.unde cum in casu
nostro post negligentiam,& inobedientiam,& post morã. do.

Ant.non ſeruantis voluntatem teſtatoris,nec adimplentis prę
cepta, & conditiones fuerit facta translatio dictæ ſucceſſionis
in ipſum.d.Nico.ipſo iure,ut ſ.probatum eſt,& ēt ex legis di-
ſpoſitione fuerit facta executio,proculdubio ceſſabit purgatio
231 moræ.Et† ɔñr nihil obſtabit diſpoſitio glo.in d.l. ſi quis in-
ſtituat,& doct.Bar.in d.l.hæc ɔdō,cum concord. quia non lo-
quuntur,qñ adeſt voluntas teſtatoris,& ordo ab eo datus, &
qñ translatio eſt facta ipſo iure, & qñ ſucceſſit executio legis,
& qñ ius eſt quæſitum ſequenti ſubſtituto,ſequenti loco uoca
to,pp negligentiam,& inobedientiam primi non obſeruantis
uoluntatem teſtatoris,ut clarè colligit ex deciſionib. ſuperius
232 deductis.Prout† etiam obiectio tollit ex dictis p Alex.in d.l.
ſi quis maior,col.2.quem ſequunt ibi Mod.maximè repe.nu.
23.vbi vult,purgationem moræ ceſſare, qñ fuit proceſſum ad
pœnam priuationis,vt ēt dicit ibi Iaſ.nu.26. quia pœna impo
nit rōne delicti. i. pp contemptum,& ſpretam voluntaté,quo
233 caſu ceſſat purgatio.l.qui ea mente.ff.de furt. Et † ꝙ inobe-
diens teſtatori delinquat in uoluntatem ipſius, & teſtatori in-
iuriam inferat,qñ non adimplet honeſtum præceptum teſta-
toris,quod tendebat ad honorem,& ɔſeruandam memoriam
ipſius,ut eſt pñs præceptum,conſuluit.d.Matth. Felicia. in d.
conſi.259.col.pe.circa principium,& col. fi. & plenè dictum
234 fuit ſuperius in ſecundo articulo principali.Prout † ēt ceſſat
obiectio: quia in præſenti caſu tractatur de mora irregulari,in
qua ceſſat purgatio morę,vt vtrunq; firmat Soc.in d.ſuo cōſi.
174.col.2.uer.nec admittit,& col.pen.& fi.uolū. 2. Præterea
235 †obiectio tollitur: nam.d.Anto. adhibuit moram in non ad
implendo conditiones,ut plenè dictum eſt ſuperius,ɔñr talis
mora impurgabilis eſt,ut hr̃ in l.Thays.§.intra. ff. de fideicō.
liber.& per Bal.& alios ſcrib.maximè Iaſ.in l.ſi ſuper poſſeſſio
ne,in fi.C.de tranſa.& tradit Bar.Imo.& alij in d.l. hæc condi
tio.in fi.& Cy.in l.ſi plures.C.de cond.inſer.& ad id plura ad
ducit Alex.in d.l.ſi inſulam,col. 10.uer.3.fallit,& col. fi. in fi.
& plenè tangit Iaſ.in l.i.nu.8.C.de inſti.& ſubſtit.ſub condit.
236 fac.Prout† ēt obiectio penitus ceſſat,ex quo ipſe.d.Ant. fuit
in mora circa quærendam ſibi actionem, & quærendum ſibi
ius de nouo reſpectu dictæ ſucceſſionis,& hæreditatis,nā præ
dicta conſequi non poterat, niſi conditionib. prius impletis,
ut plenè dictum eſt. ſ. & iſta mora per eum commiſſa ad ius,
& actionem conſequendam impurgabilis eſt,ut cōcludit Bar.
quem ibi omnes ſequunt in d.l. hæc conditio. in fin. & idem
Bar.in d.l.ſi inſulam,col.pe.q.9.quem ſequitur ibi Alex. col.
237 10.uer.3.fallit,& col.pe.adducens plures concor.† & uolēs
iſtud procedere,ſiue ɔdō ɔſiſtat in dando,ſiue in faciendo, dū
modo ꝙ illud de facili potuiſſet adimpleri, prout eſt p̃ceptū,
& conditio,de quibus in præſenti caſu,& Iaſ. ibi idem firmat,
nu.39.& Io.Crot.col.fi.nu.38.& Bal.idem no.in l.unica,col.
8.C.de his quæ pę.nomi.& plenè tangit Cor.in l.1.col.2.uer.
alia ꝙ conditio.C.de inſti.& ſubſt.& not.Aret.con.94. rñdeo
bř,col.3.uer.2.quia.& eſt bona deci.conſi.Nea.33.emptor cu
iuſdam,uer.nec obſtat,& uer.ſeq.quę propriè loquitur in con
238 ditione ptātiua.Et† iſta comprobantur bona rōne: nam faci-
lius amittit ius quærendum, q̃ ius quæſitum, ut in terminis
noſtris dicit Are.d.ɔſ.150.col.4.uer.præterea facilius;& hr̃ in
l.fi.C.de acq.poſ.& in l.ſeruus,& in l.filius paciſcendo. C. de
pac.& no.oēs in l.1.C.qui admit. ex quib. patet multipliciter
ipſum d.Ant.non poſſe poſt moram adimplere dictas condō-
nes,& ſic purgare eam in p̃iudicium ipſius.d. Nic. in quē fuit
translata dicta ſucceſſio,& ei fuit quęſitum ius fideicommiſſi,
ex quo perfectè,& ad unguem obſeruauit uoluntatem teſtato
ris,& adimpleuit præcepta, & conditiones p ipſum appoſitas
239 Et† iſto modo qñ purgatio morę induceret in damnum ter
tij, ceſſat æquitas cano.permittens morę purgationé,ut ſentit
Alex.in d.l.ſi quis maior,col.3.uer.fallit, cum quo tranſeunt
alij,& ſequuntur ibi repeten.in 23.notabili,uerſi. ſed non re-
cedatis a communi, & ſequitur etiam Dec. conſi.138.nu. 7.
verſi.& licet.Dominus enim Nic.licet non patiatur damnum
ex mora.d.Ant.tñ illud pateretur,ſi.d.Ant.permitteretur pur
240 gatio moræ,& ideo illi non eſt concedenda.Ad† quod facit
illud,quod dicit Alex.& alii in d.l. & ſi poſt tres,in primo no-
tabili p illū tex.uolentes,ceſſare ęquitatem permittentem pur
gationem morę,qñ fieret cum damno tertij,& ſic ceſſat obie-
ctio facta ſuperius de ęquitate canonica permittente purgatio
241 nem morę.Prout† etiā dicta æquitas canonica ceſſat, ex quo

procederet in foro cōtentioſo,& iudiciali, in quo purgatio pe
nitus ceſſat,ut ſunt apertæ deciſi.Alex. & aliorum ſuperius ad
ductæ,quæ potiſſimè procedunt, qñ facta eſt executio a lege,
ſiue ab homine,ut utrunq; concurrit hic, ut ſuperius fuit di-
ctum,& ita punctaliter declarat Alex.in d.l.ſi inſulam,col.an-
tepen.uer. 12.fallit,in fi.& ſequuntur repet.in d.l. ſi quis ma-
ior,in 23.not.verſiculo,alio modo,& Alex. ubi.ſ. adducit rō-
nes,quibus ceſſat iſta æquitas etiam de iure canonico in foro
contentioſo,ſecus in foro pœnitentiali,ut eſt conſi.Bald.mihi
114.ſuper primo pūcto,in fi.in 5.parte,aliàs in 2.parte, in or
dine.308.& bene facit doct.Ang.in repeti.d.l.ſi inſulam, nu.
19.in princ.uolens dictam æquitatem ceſſare, qñ ſumus in a-
ctione,& iure q̃rendo: ut eſt caſus preſens, & ſupra plenè fuit
242 dictum. Prout† etiam ceſſabit purgatio & ęquitas, qñ unus
tractat de lucro & alius de damno, vt ſentit Dec.in d. ɔſ.138.
nu.7.ver.quod ſaltem,ut eſt in caſu noſtro,nam ipſe.d. Anto.
& d.Nico.tractant de lucro, unus de amittendo illud,alter de
acquirendo,prout acquiſiuit,nam ipſe.d. Anto. negligens, &
moroſus, inobediens & odioſus delinquens contra uolunta-
tem teſtatoris,& illi afferens iniuriam, ex quo eius præcepta,
& condōnes non adimpleuit,priuatus fuit dicta ſucceſſione,
& iō amplius non eſt admittendus ad moræ purgationē ſtan-
te ordine teſtatoris,& pęna ab ipſo impoſita pp ſui contuma-
ciam,& contemptum in non adimplendo uoluntatem teſtato
ris,pp quæ teſtator ipſe hæreditatem,& ſucceſſionem transtu-
lit in ipſum.do. Nic.adimplentem eius voluntatem,& pręce-
pta,& ſi d.domino Ant.permitteretur purgatio more,uolun-
tas teſtatoris non ſortiret effectum,& redderetur ludibrio. Et
243 †aduertendum eſt,ꝙ gl.in c.apud miſericordem.32.q. 1.&
Bal.in d.l.ad crimen.q.11.& cano.in c.dilecti,de arbi.& Ale.
in d.l.ſi quis maior,loquuntur,qñ tractatur de pęna ſoluenda
pp moram,ut iſto caſu admittatur purgatio de æquitate cano
nica,ex quo creditor iſto caſu non patitur damnum, & ita ēt
loquitur tex.ſuper quo ſe fundat,in c.tuam,de pęn. Quę non
cōcurrunt in caſu pñti,ubi pp moram ipſe.d.Ant.ſolùm per-
dit lucrum,ſm ordinem,& uoluntatem teſtatoris, pp ſuā ne-
gligentiam,& inobedientiam, & ſi illi concederetur purgatio
morę,ipſe.do.Nico.pateretur damnum,nam priuaretur dicta
244 poſſeſſione,& lucro radicato,& perfectè ſibi acquiſito, † qđ
damnum eſt,& de eo idem dicimus, quod de damno, ut tra-
dit Bar.& alij in l.non amplius.§.1.ff.de leg.1.nam de eo iudi
camus idem,quod de proprio patrimonio, ut dicit Iaſo.in d.
§.1.nu.6.& in l.cum quis,nu.3.C.de iu.& fac.igno.vbi addu-
cit concor.ɔñr dicta æquitas can.penitus ceſſabit, ex quo non
poteſt iſto caſu militare,vt ꝯ voluntatem teſtatoris non adim
pletam,& transferentem iſto caſu ſucceſſionem in alium, ad-
mittatur purgatio in damnum eius, cui eſt ius quęſitum pp
inobedientiam,& delictum ipſius moroſi, & non adimplen-
tis ordinata per teſtatorem, quinimò illi inferentis iniuriam.
245 Prout† etiam: quia executio facta a. l. ſiue ab homine circa
translationem dictæ hæreditatis obſtat dictæ æquitati canoni
cæ,ut dicit Bal.in l.ſi pacto quo pęnā,col.3.uerſ. præterea vř,
246 iuncto ver.iſta ſunt uera niſi,col.fi.C. de pac. Et† ēt quia di-
ſpoſitio hominis habentis facultaté in re ſua apponere, quas
conditiones uult,facit ceſſare diſpoſitionem canonicam,ut di
cit Soci.probans vtrunque conſi.48.in præſenti,col.3. uerſic.
3.probatur,& ver.4.confirmatur,uolum.1.num.1. & eo ma-
gis prædicta locum habent: quoniam ipſe.d.Ant.nedum non
paruit uoluntati teſtatoris in non adimplendo cōditiones, &
præcepta per ipſum appoſita, quinimò expreſsè contrauenit
247 eius voluntati,ut plenè dictum eſt ſuperius in 6.arti. ¶† De-
cimò contra.d.Nico.adducitur,ꝙ ſaltim.d.Anto. debebat au-
diri per remedium reſtitutionis in integr.ex illa clauſula gene
rali,de qua p totum.ff.quibus ex cau.ma.ſi qua mihi iuſta cau
ſa &c.quæ obiectio tollitur,ex quo nulla iuſta cauſa poteſt ad
duci per eum,vt dictum fuit.ſ. in ſecūdo articulo principali,
248 & ſexto.Prout† etiam ceſſat: quia non adimplendo uolunta
tem teſtatoris deliquit,aduerſus quod delictum nō datur,nec
competit in integr.reſtitutio,ut plenè dixi.ſ.in 3.4.& 5. arti-
culo,& in terminis noſtris eſt præallegatum conſi.do.Matth.
Felicia.259.ubi concluditur,ꝙ etiam ſi.d.Ant.ipſe fuiſſet mi-
249 nor,adhuc illi non cōpeteret reſtitutio in integr. ¶ † Poſtre-
mò non obſtat,ꝙ ipſe teſtator appoſuit dicta p̃cepta per uiam
modi,non aūt p uiam conditionis,quo caſu prius ipſe d. Ant.
debe-

debebat ꝯsequi successionem prędictam,& emolumentum,& postmodum adimplere dicta pręcepta:& quia hucusq; nō est assecutus possessionem bonorum hrditariorum,poterit illa apprehēsa adimplere dicta ꝓcepta, & sic cognominare se de domo de Diana,& facere arma testōris: cū tale ꝓceptū uideat appositum ꝑ uiā modi,prout in dubio ꝓsumi dēt magis appositum in uim modi,q̃ ꝯdōnal'r,ut tradit Bar.in l.cū mota, colū. 1.ver.pro huius ergo declaratione.C.de transac.quem sequit'

250 ibi Pau.de Cast.col.3.in prin. Et† de natura modi est, ut impleat,postq̃ successio,& emolumētum fuit effectual'r habitū, & acquisitum,ut tradit gl.& ibi doct.in ver.ꝯdōnal'r,in §. sed si ꝯdōnal'r,insti.de leg.& plenissimè ꝑ Bart.'& alios in l. quib. dieb.§.Termilius.ff.de ꝯdi.& dem.& C.de his quę sub mo.& ꝑ Pau.de Ca.in d.ꝯſ.292.col. 1.& 2.uol.2. cum alijs allegatis ꝑ Soc.in d.§.Termilius n.8.dū post Bar. & alios ponit drīam inter modum & ꝯdōnem,& in quib. differant. Obiectio ista ex plurib.tollit',& primò ex his,q̃ plenè s̃. dixi in primo articulo principali,ubi cōsiderando singula verba , & singulas dictiones prolatas ab ipso testōre perfectè declaraui , ꝙ tale ꝓceptum fuit appositum ꝯdōnal'r,& in uim formæ.Consequēter

251 †dici non pōt,ꝙ fuerit appositum in uim modi: cum uerba expressa denotent ꝯdōnem,& formam non modum,a quibus minimè recedendum est,uulga.l.non al'r,de leg. 3. l. 1.§.in re

252 igit' dubia.ff.de exercito.Eo † magis qm̄ ꝑ testatorem nullū verbum apparet positum,nec dictio aliqua,ꝑ q̃ voluerit dictū ꝓceptum modal'r fieri,iuxta tradita ꝑ Bart.& alios in d.§.Termilius,& sic cum simus in casu claro,cessabit doc. Bar.in d. l.

253 cum mota,q̃ loquit',qn̄ essemus in dubio.Prout † insup cessat:quia ēt in dubio potius actus vr̄ esse factus sub ꝯdōne, q̃ sub mō,ut dicit Bar.ꝑ illū tex.in l.a testatore.ff.de ꝯdi.& dem. quē refert,& simpl'r sequit' Alex.ꝯſ.150.in cā applonis. nu. 2.

254 uol.6.Et†licet idē Alex.in d.l.cum mota,col.3.uer.in ea gl. ibi.vel ibi sub ꝯdōne,& Iaſ.ibidem n.2.& seq. rn̄deant ad d.l. a testōre,tn̄ ipse Alex.& Iaſ.post Bal.uolunt , ꝙ vbi appareret, ꝙ cā requireret' ad originē,tunc in dubio stat ꝯdōnal'r,ꝑ tex.in l.cū tale.§.1.ff.de ꝯd.& dem.& adducunt Imo. ibi,& Bald.alibi hoc idē volentes,q̃ doctr.bn̄ adaptat' ad casum nostrū,nam implementum talis præcepti a testōre traditi requirit' ad originem,hoc est ad cāndam,& inducendam substitutionem factā de ipso.d.Ant.qui al'r non poterat esse substitutus , nec uocatus,nisi adimpleret dictum ꝓceptum , ut apertissimè patet ex

255 uerbis testi,& fuit dictū s̃.in 1.arti.Et † hoc idem suadet',nā tale impedimētum ꝓcepti non requirebat necessariò tp̄s post acquisitam possessionem,& emolumentum,vt impleret', quo casu posset hr̄i ꝯsideratio,ut cēseret' prolatum in uiā modi,exquo non erat aliquid ꝓstandum , seu faciendum ꝑ ipsum. do. Ant.de bonis hrditarijs , nec ad tp̄s post assecutam successionem,ut considerat Bar.& alij in d.§.Termilius,& Pau.de Caſ. in d.ꝯſ.292.col. 1.& 2.in prin.uo.2.Solùm.n.dependebat ab arbitrio,& uoluntate ipsius.d.Ant.& oī tp̄e faciliter , & commodè adimpleri poterat ante assecutam hrditatem,& emolumentum,ut dictū fuit superius in 2.arti.prin. & iō adimpleri debuit statim,& q̃ primū poterat secuta morte.d.Constantię.

256 Quo†fit,ut ꝯsiderato mō,quo debebat adimpleri, potius cō dōnal'r dicat' appositum q̃ modal'r, ex dictis Bart. & aliorū in d.§.Termilius,& Pau.de Ca.in d.ꝯſ.292.col. 2.verſ.in ꝓrium.

257 Prout†ēt obiectio cessat ex dictis Bart.quem * communiter

* sequunt' ibi doc.in d.§.Termilius,col. 2.uer. quid de dictione dummodo, vbi vult, ꝙ ēt si testōr locutus sit modal'r , tn̄ siue exprese,siue tacitè pōt apparere, ꝙ uoluit illud adimpleri,antequam consequat' emolumentū,talis modus dēt capi pro cōdōne, cuius natura est: ut prius existat,antequam emolumentum consequat',ut in l.Thays ancilla.§.stichus.ff.de fideicom. liberta.& ibi Alexā.in apostil. adducit leges hoc probantes,& Bar.alibi hoc dicētem , & de voluntate testōris in casu nostro expressa, ꝙ uoluerit dictum pręceptum adimpleri,anteq̃ consequatur emolumentum,apertissimè constat ex verbis testi,&

258 dictum est in primo articulo.Et†de tacita eius uoluntate satis constat ex ordine dato per ipsum testatorem , qui ordo denotat impedimentum debere ꝓcedere emolumentum, ut tradit' in l.mulier.§.fi.ff.de ꝯdi.instit.& est de mente Bart.in d.§. Termilius,uer.præallega.dum se remittit ad ea,quæ dixit in l. 1.co.ti.dum locutus fuit de coniunctione copulatiua,& Imo. ibi de tacita uoluntate ponit exemplum,per l.quæsitum,eodē tit.de ꝯd. & demō. Et ꝯn̄r quocunq; mō dictum præceptum consideretur, adimplendum erat , antequam emolumentum consequeretur,ꝯn̄r obiectio nulla est. Parisius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Hæreditas adita non dicitur amplius hæreditas defuncti,sed proprium patrimonium hæredis adeuntis.*

2 *Proximior, & propinquior ab intestato morienti succedit.*

3 *Filiæ mortuæ in ætate infantili de iure cōmuni succedit mater.*

Per statutum autem contrarium potest disponi.

4 *Statuta ualida à quibus possint condi.*

5 *Statutum excludens matrem à successione filiorum ualidum est, & nu.6.& 7.*

6 *Statutum vocans alios exclusa matre,uidetur illos subrogare in locum matris.*

7 *Reformatio statuti quando ualiditatem habeat.*

8 *Concessio, & signatura Pontificis interpretationē recipit à supplicationis tenore.*

9 *Verba futuri temporis ex quibus cognoscantur, & quando referenda sint in præteritum imperfectum subiunctiui.*

10 *Verba non interpretantur, nec intelligunt' apposita frustratoriè*

11 *Verba interpretanda sunt secundùm uerisimilem mentem proferentis.*

12 *Et secundùm subiectam materiam.*

13 *verba præteriti imperfecti subiunctiui ad futurum quandoque trahuntur.*

Verbum, quod reperitur in præterito, & in futuro subiunctiui, intelligendum est in futuro.

14 *Et interpretandum uenit secundùm accidentia facti.*

15 *Verbum disponeretur, conditionale est.*

16 *Verba dubia declarationem recipiunt per actum subsequentem.*

17 *Statuti proprietas est prouidere futuris.*

18 *Propinquorum appellatione ueniunt masculi, & fœminæ.*

19 *Proximior intelligitur secundùm ordinem successionis, si profertur à statuto.*

20 *Proximior quibus modis consideretur.*

21 *Proximior quis dicatur.*

22 *Neptis quando possit insimul succedere cū patruo representans personam antecessoris sui.*

23 *Filius quando representet personā patris in materia statutaria.*

24 *Statutum loquens de successione decedentis ab intestato an comprehendat intestabilem, & pupillum, & nu.29.*

25 *Filius in successione quando representet personam patris de iure communi, & nu.26.& 27.*

28 *Proximior in gradu in successione præfertur alijs regulariter.*

29 *Statutum disponens, uerba debere intelligi propriè, ut iacent, an sit præcisum.Verba rubricæ probant.*

30 *Statutum uocans propinquos ex parte patris comprehendit masculos, & fœminas.*

31 *Amita an dicatur propinqua ex parte patris.*

32 *Satutum locum habet eo casu, quo eius uerba conueniunt.*

33 *Descendens ex parte patris dicitur de familia patris , esto quòd sit fœmina.*

34 *Et est agnata, & de stipite patris.*

35 *Verba ex parte patris intelligunt'. i. ex latere producto a patre.*

36 *Statutum uocans proximiores ex parte patris, & præsens genus paternum ualidum est.*

37 *Descendentes ex parte patris an sint præferendi in bonis prouentis à patre, & similiter descēdētes ex parte matris an sint præferendi in bonis prouentis à matre.*

38 *Proximior ex linea, seu ex parte patris quis dicatur in dispositione testamentaria.*

39 *Dictio ex, causam proximam denotat.*

40 *Vbi uerba statuti non conueniunt, cessat statuti dispositio.*

41 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*

Descendentes ex fœmina non dicunt' propinqui ex parte patris.

42 *Ex fœminis procreati sequuntur familiam patris non matris.*

43 *Statutum uocans aliquem ad successionem cum aliqua qualitate necesse est in illo qualitatem illam concurrere.*

44 *Statuti remedium implorans necesse habet uerificare qualitates à statuto requisitas.*

45 *Statuta sunt strictissimè intelligenda.*

46 *Etsi*

46 *Et si sunt exorbitantia, extendi non debent.*
47 *Verba, & dictiones, ita quod, declaratiuè, & limitatiuè ueniũt ad præcedentia.*
48 *Pronomen, hic, demonstratiuum est.*
49 *Et ad proxima referendum est.*
50 *Referens intelligitur secundùm relatum cum omnibus qualitatibus suis.*
51 *Statuta interpretari debent secundùm ius commune.*

CONSILIVM XX.

Pro vera resolutione præsentis consultationis primò aduertendum est, ꝙ hic agit᷑, & tractatur de successione
Marci Antonij & de successione Ceciliæ, qui nullo ↄdito testõ
mortui fuerunt, ↄñr videndum erit, quis uocet᷑ ad ipsorũ suc-
cessionem: nõ.n.hic agit᷑ de successione, & hr̃ditate do.Hyer.
de Bratijs patris p̃dictorum, ex quo ipso mortuo p̃dicti Mar.
Ant. & Cecilia filij ipsius adiuerunt hr̃ditatem, seu illi se im-
1 miscuerũt medio tutricis. Per † quam aditionem, seu immixtio
nem non appellat᷑, nec dr̃ amplius hr̃ditas do.Hyero. sed uni-
cum, & proprium patrimonium ipsorum filiorum adeũtium,
seu se immiscentiũ: vt hr̃ in l.sed si plures.§.filio. ff.de vulg.&
pup.vbi oẽs not.& per gl.& alios doct.maximè Alex. & Ias.in
l.1.§.veteres.ff.de acq.pos.& p Alex.in l.in rõne. §. qđ uulgò.
ff.ad legem Falci.& consi.28.vol.1.& facit, qđ hr̃ in l.fi. C. de
inoffi.test.& per Bar.in rub.ff.de acq.hær.ubi ẽt Mod.tangũt,
& not.Soc.ↄs.142.uisa facti, col.2.uer.1.quia, uol.1.& Cor.ↄs.
14.quatuor dubia col.2.uer.his tñ nõ obstantib.& ↄs.206.vi-
so suprascripto, col.pen. ver.nec obstat.uol.3.& Dec.cõsi.noui
ter impresso.13.uisa copia.nu.4. & ad id plura adducit Fran.
de Cur.cons.63.antiquissima, col.14.ver. & ista decisio mul-
2 tùm confert, Et † qm̃ dictus Marcusan.mortuus est in infantili
ętate relicta post se do.Cecilia eius sorore, considerata dispo-
sitione statuti Rauennæ excludentis matrem, de quo statim di
cet᷑, p̃dicta Cecilia sola successit dicto Marco Anto. tanquam
proximior, & propinquior tunc considerata dispositione iuris
communis, ut in §.reliquum, in auth.de hæred. ab intest. uen.
& in auth.itaq;. C. com.de succes. & in corpore vñ sumit᷑, &
in auth.post fratres, & auth.seq.C.de leg.hęr.& in corpore un
de sumuntur, tum etiam considerata dispositione statuti Ra-
uennæ uocantis ad successionem defuncti propinquiores ab
3 intestato, ut statim dicet᷑. Et † quia ultimo loco mortua est ipsa
Cecilia in ætate infantili considerata dispositione iuris cõmu-
nis, mater præferenda esset, & consequi deberet hr̃ditatem, &
successionem ipsius, ut in.§.ↄñs autem, in auth.de hære. ab in
test.uen.& C.ad sen.con.Tertul.ferè per totum, & inst.eo. tit.
& ff.eo.tñ considerato tenore statuti Rauennæ ipsa mater nõ
dẽt admitti nisi ad legitimam, reliquum verò successionis &
hæreditatis prædictæ deuenire ad propinquos proximiores
ipsius Ceciliæ, & ↄñr ad dom.Mariam suam amitam, sororem
do.Hyer.eius patris, quæ tanquam proximior consequi, & ha-
bere dẽt reliquum dictæ hæreditatis, ut apertè disponit dictũ
4 statutum. Quod † quidem ualidum est: cum conditũ appareat
ab illis, qui potestatem statuendi habebant, iuxta ea quæ ple-
nissimè tanguntur per Bar.& alios in l. oẽs populi. ff. de iusti.
& iu.& in l.cunctos populos.C.de summa Trini.& fide cath.
& in l.1.ff.qđ quisq; iur.& per can.in c.1.de consti.& c. 1.eo.
5 ti.lib.6. Et † licet dictum statutum matrem excludat a succes-
sione filii, tñ ualidum, & firmum est, & obseruari dẽt, licet ui-
deatur odiosum: ut concludit Cor.consi.95.in hac cõsulatio-
ne, col.5.uer.ideo hoc est, & consi.98.in hac consultatione, p
totum, & 150.circa præsentem.uol.2.& consi.1. col.4.uersic.
posset etiam fieri, & consi.84.in hac consultatione, col.1.uol.
4.& consi.276.constat matrem, eo.uol.& consi.206.uiso, col.
4.ver.& huiusmodi sta tuta, uol.3.& per Socy.consi.31.prose-
6 quendo ordinem, col.1.uol.1.& consi.28.fuit quidam, num.
3.& nu.15.& seq.& nu.23.uol.4. Vbi † concludit, tale statutũ
ualere, & ꝙ illi, pp quos mater excludit᷑, vñr in locum matris
subrogati, & idem uult idem ipse Soc.ↄs.81.nu.1.& 6.& cõsi.
89.uol.4.cum alijs cõcor.allegatis in dictis locis. Nec obstat,
si dicat᷑, ꝙ statuentes non habebant ptãtem condendi dictum
statutum, nec reformandi illud: nam ↄ̃rium oñdit᷑ ex ptãte, &
facultate statuentib.& reformantib.concessa p sum.Pont. & li
cet statutum primum loqueretur de successione filiorũ ab in-
testato decedentium, & posset oriri dubium, vtrum locum ha
beret in illis, qui morientur intestabiles: ut sunt pupilli: tñ ad
dubitationem hanc tollendam emanauit declaratio, & alia re
formatio, in qua expressè disponitur, quòd mater excludatur
a successione filij nedum decedentis ab intestato, sed ẽt inte-
7 stabilis. Quæ † declaratio & reformatio ualida est, & firma, ex
quo facta apparet ab hñtibus potestatem, & sic a consilio ciui
tatis Rauennæ, quæ summo Pontifici supplicauit, ꝙ dicta ciui
tas regeretur, & gubernaretur ſm statuta sua, & ordinamenta
decreta, & disposita, & quæ ordinarentur, disponerentur, & re
formarentur publicè in cons.dictæ ciuitatis, cui supplicationi
sum.Ponti.signaturam simpliciter apposuit, cõcedimus, & ita
8 mandamus seruari. Quæ † concessio, & signatura intelligit᷑ ſm
tenorem supplicationis: quia ad illam refertur, ut dicit Bal. p
illum tex.ibi ex forma petitionis in c.inter dilectos, de fid. in-
stru.& Ant.de Butr.consi.9.quia hic agitur, & Abb.in simi.in
c.2.de treug.& pa.& in c.cum pro cã, col.2.de senten.excom.
& per Fel.in c.super lr̃is, de rescri.& in d.c.2.& per Dec.cons.
10.uiso puncto col.fi.uer.5.quia, & in ↄsi.1.nouiter impresso,
quamuis, nu.15.in qua supplicatione nedum fit mẽtio de sta-
tutis, ordinamentis, & decretis dispositis in præteritum, sed ẽt
de illis quæ ordinarent᷑, disponerentur, & reformarentur. Quę
9 † verba futurum tp̃s significant, & iõ ad futurum referuntur,
licet enim secundùm constructionem, & declinationem decli
nentur in pręsens optatiui.uel in pręteritum imperfectũ sub-
iunctiui, tñ ſm uerum sensum, & ſm regulas grammaticales
futurum important, & ad illud referunt᷑, ↄñr comprehendũt
statuta, ordinamenta, & reformationes, ac dispositiones in fu-
turum faciendas in consilio dictæ Ciuitatis ſm tamen formã
10 ibi expressam. Et † etiam quia de præteritis in verbo præceden
ti fuit dictum, ibi, secundùm statuta seu ordinamenta, & decre
ta disposita, & si sequentia uerba, & quæ ordinarentur &c. de-
berent intelligi etiam in præteritum, frustratoriè fuissent ap-
posita: cum de præteritis iam fuisset dictum, & nihil operaren
tur contra ea, quæ habentur in lege si qñ, de legatis primo, &
in l.prætor ait.§.ait prætor.ff.de ope.no.nunc.& ↄ̃ ea quæ ha-
bentur, quòd uerba debent quid operari, ut in simili dicit So-
11 cy.consi.2.nu.8.& consi.3.num.4.uol.4. Et † quia mens sup-
plicantium erat, nedum obtinere gratiam pro statutis præteri
tis, sed etiam pro futuris, attenta forma supplicationis, secun-
dũ quam uerisimilem mentem uerba debent interpretari.l.in
sulam.ff.de præscrip.verb.& l.si stipulatus.ff.de usur.& per So
ci.consi.9.prosequendo, col.6.uersi.quod etiam probatur, uo
12 lu.1. Res † enim, & materia subiecta indicauit, qualiter uerba
debeant capi: ut no.in dictis iuribus, & per Soc. consi.257.vi-
sis inuestituris, col.5.uer.sed vlterius, uol.2.& per Dec. consi.
108.vr̃, col.2.uer.quia verba, & plenè tangunt Mod.Papi.in l.
13 sed si possessori.§.item si iurauero.ff.de iureiur. Et † etiã quia
verbum præteriti imperfecti subiunctiui ad futurum trahit᷑.l.
si debitor.§.verisimile.ff.de contrahen.emptio.l. cum certus.
ff.de uino, triti.& oleo lega.l.qui Romæ.§.Augerius.ff.de uer.
oblig.& not.Cor.consi.193.videtur, colum.1.uer.non enim,
vol.2.& ponit Ias.in l.placet, nu.12.ff.de libe.& posth. vbi ad
ducit concor.decis.& facit, quod vult Bar.in l.hoc articulo, in
1.oppo.ff.de hæred.institu.dicens, ꝙ verbum, quod reperitur
in præterito, & in futuro subiũctiui, debet intelligi in futuro,
14 prout idem Bar.uult in l.1.ff.de his quę pęnæ nomi. Et † facit
doctr.Bar.in l.centurio, in 3.q.principali, col.4.uer. simile ha
bes.ff.de uulg.& pup.ubi allegando tex.in l.3.in princi. ff. de
adimen.lega.& in l.hęc conditio.§.fi.ff.de conditi.& demon.
dicit, quòd verbum, quod potest reperiri in præterito & in fu
turo, interpretabitur ſm accidentiam facti, & ad id plura ad-
duci possunt, quæ cumulat Ias.in l.possideri.§.ex plurib.num.
23.& duob.seq.ff.de acqui.pos.& considerando accidentiam
facti, uerba prædicta, ordinarent᷑ &c.futurum tempus demon
strant, cum post talem supplicationem, & successionem appa-
15 reant ordinamenta, & reformationes factæ. Et † dicta uerba,
disponerentur &c.uidentur conditionalia, & interpretant᷑, id-
est si dispositio aliqua facta fuerit, ut in simili habetur in l. Sti
chus qui meus erit, de legatis 1.& per Cor.in d.consi.192.co
16 lum.2.uer.præterea illa uerba, & uol.2. Et † etiam quia per a-
ctum sequẽtem dicta uerba, quatenus essent in aliquo, recepe
runt declarationem supplicantium, & volũtatis, & mentis Pa-
pę concedentis: cum dicti supplicantes, & consiliũ dictę ciui-
tatis

tatis virtute supplicationis,& concessionis pdictæ, & dictorũ verborum,de nouo statuta fecerint,& ɔstitutiones,quæ in dicta ciuitate obseruata fuerunt,& obseruantur,qui actus,patientia,& tolerantia apertè declarant dicta verba intelligi in futurum,ut tradit Bar.ɔsi.58.commune Spoleti.adducens iura,& idem Bar.in l.si seruus plurium.§.hmõi,de leg.1.& ibi Mod. alia adducunt,& no.Soc.consi.15.uisis,col.13.uersi.prætereà etiam,uol.1.& consi.32.in fi.uol.4.& d.consi.9.col.6.uer.itē quia,uol.1.& consi.111.abundè,col.4.ver.nec in tali, eodem primo uol.& Barb.cõs.36.sapienter scripsit,uol.2 not.ēt Bal. & Ang.& alij in l.si certis annis.C.de pact.& potissimè, quia facta apparet reformatio in casu pñti ad exclusionem matris per consilium ciuitatis Rauen.quæ reformatio ad futurũ tendit: vt apertissimè indicant verba dictæ reformationis, in qua nedum casib.præteritis,sed ēt futuris prouisum est, ꝙ matres
17 excludant a successione filiorum.Et†ēt quia proprium statuētium est prouidere futuris.l.leges.C.de legi.c.fi. de constit. & per Alex.cons.90.uiso,& considerato,& consi.ult.col.pe.uol. 4.& per Fran.de Cur.consi.27.Magnificus vir, col.10.& seq. ex quib.resultat clara,& firma ɔclo,ꝙ mater. do.Ceciliæ non põt illi succedere, nisi quò ad legitimam, ad residuum verò uocant propinqui per statutum pdictum, & reformationem, & proximiores.d.Ceciliȩ,& ɔñr uocat ipsa.d.Maria eius amita,quæ dictæ Ceciliȩ propinqua est,& proximior,& in locum matris,quò ad pñtem successionem dr subrogata: cum ipsius tanquã propinquæ, & proximioris Ceciliæ contemplatione mater ipsa sit exclusa,ut dicit Soc.d.ɔs.28.nu.3.uol.4.Appel-
18 latione†.n.propinquorum nedum masculi, sed ēt fœminȩ ueniunt: ut dicit Bal.consi.334.in quęstione,uol.3. & est tex.in l.suggestioni.C.de ver.sign.vbi not.doct.maximè Ias. nu. 22. qui referendo Bar.infert ad statutum loquens de propinquis, & ad id multa adducit Dec. consi. 223.in casu proposito,nu. 3.& seq.& rlr istud est,ꝙ proximior in gradu succedat,& præferatur aliis,ut insti.de legi.agna.succe.in prin.& p Soc. consi. 252.uisis,col.3.uer.confirmatur ista rõ, uolu.2. & dicet infe-
19 rius.Et†proximior ad mentē statuti intelligit ille,qui est proximior ẽm ordinem successionis,ut dicit Cor.ɔs.95.diu,col.
20 2.uer.& insuper,uo.3.Et†siue ɔsideremus stipitem primum, siue ipsam do.Ceciliam ultimo loco decedentem, proximior reperit ipsa domi.Maria:cum utroque modo proximior possit considerari,ut plenissimè tangit adducendo alios doctores
21 Cor.consi.42.col.2.in prin.& uersi.seq.uol.4.Et†proximior ille dicitur,quem nemo præcedit.l.proximus.l.proximi, & l. in uulga.ff.de uer.sig.& not.Cor.consi.154.licet in themate, col.2.uersi.obstat,uol.3.& consi.227.in 1.colum.4. uer.cum proximus,uolum.4.ubi adducit alia iura, & not. etiam Socy. consi.73.capiendo primum,num.14.uol.4.& Deci.cõsi.321. in causa,num.1.& sequenti.ubi plenè etiam tangit declarando,quomodo probetur,quem esse proximiorem, quæ omnia bene adaptantur ad ipsam dominam Mariam, ut propinqua, & proximior dicatur,ita ꝙ eius contemplatione mater sit exclusa,& in eius locum ipsa dom.Maria subrogata, ɔñr ad residuum dictæ successionis dempta legitima uirtute dicti statuti uocata est ipsa do.Maria amita,propinqua, & proximior dictæ Ceciliæ, nec prædictis habet obstare,si dicatur, ꝙ immo filiæ quondam dominæ Anto.amitæ dictæ Ceciliæ,& sororis sui patris, & ēt dictæ dominæ Mariæ debent admitti ad dictã
22 successionem unà cum dicta domina Maria. Ex†quo dictæ filiæ dominæ Antoniæ prędefunctȩ sunt amitinȩ dictȩ Ceciliȩ, & representant personam eius matris in successione,ita quòd vnà,& insimul cum patruo, auunculo, amita, seu matertera dēt succedere alicui ab intestato defuncto, ut hr in §. cum filius,insti.de hær.quæ ab intest.defer.§.1.& §.reliquum,uersi. si autem defuncto,& in l.si defunctus.C.de suis & legiti.& habetur in auth.post fratres,& in authentica sequēti.C. de legit. hæredi.& etiam not.in l.cum ita.§.in fideicommisso, de legatis.2.cum aliis adductis per Dec.consi.79.& pro tenui,col.1. & consi. 217. in casu proposito, & consilio nouiter impresso
23 sexto,& etiam cons.10.Et†quòd filius representet personam patris etiã in materia statutaria uocante proximiorem, ita ꝙ tale statutum trahatur ad nepotem ex filio seu patre præmortuo,& nepos subrogetur loco sui,seu fratris,multa adducit Soci.cõsi.posito in lectura sui post titulum de uer.obl.car.mihi. 156.& seq. nu. 24.& sequenti,incip.uisis instrumentis, ubi considerat plura iura,& rõnes, & adducit decisi. conclusionē istam probantes,firmat etiam Alex.allegatus per Deci. consi. 1.col.1.Prout etiam dictæ amitinæ uidentur iuuari, & uocari ad dictam successionē virtute alterius statuti ciuitatis Rauennȩ,sub rubrica quòd possessores &c.in versi. ita ꝙ, & in versiculo & ita in gradibus venientibus ex transuerso, ubi uidetur colligi,ꝙ etiam in successione transuersalium nepos succedat
24 vnà cum filio,& ꝙ filius representet personam patris.Et†licet dictum statutum loquatur in successione decedētis ab intestato,& dubium sit in iure,an comprehēdatur intestabilis, & sic pupillus,maximè stante alio statuto disponēte,quòd statuta obseruentur,ut iacent,ut plenè tangunt doct.post Bar.in l.Centurio,in 4.quęstione principali,col.5.versi.quid si testator.ff.de uulga.& pupilla.& Alex. post alios in l. generalr, in prin.C.de institu.& substitu.& Soci.consi.81.si in causa,colũ. 3.& seq.nu.9.& seq.uol.4.& Corn. in multis suis consi. & infiniti alij doct.citati per Alber.Brun.in tracta. quòd stantibus masculis &c.in 8.articulo principali, quęstione 12. folio mihi.35.& seq.tñ quia in casu præsenti uidetur constare, & apparere de communi usu loquendi, qui uiget in dicta ciuitate Rauennæ, uidelicet, ut applone decedentis ab intestato ueniat etiam intestabilis, meritò ad prędictam successionem Ceciliȩ intestabilis venire debent dictȩ amitinȩ unà cum do.Ma-
* ria,vt * communiter concluditur in locis præallegatis. ¶ Istis tñ non obstantibus in casu prȩsenti contrarium est ipsa ueritas, quòd immo ipsa domina Maria sola debet admitti exclusis dictis amitinis, quȩ mõ aliquo unà cum ipsa admitti non possunt ad dictam successionem,siue consideremus ius com-
25 mune siue ius statutarium,vel municipale.De†iure.n.cõmuni verum est,ꝙ in successione filius representat locum patris præmortui,seu matris,& succedit unà cum patruo, seu auunculo vel cũ matertera, seu amita,qñ agit, & tractat de successione aui vel alterius ascendentis,& ita procedit tex.in d.§.itē filius,& in dicto auctentico de hȩredi.ab intest.ueni. §.1.& in
26 d.l.si defunctus,cum concor.Item † qñ agitur de successione patrui,etiam filius representat locum patris,seu matris,& succedit vnà cum alio patruo &c.& ita procedit tex.in d. §. reliquum,versiculo si autem defuncto,& in dicta authentica seq. & alia adducta per Dec.in consilio supra adducto,& per Soci. in dicto consi.uisis instrumentis,col.4.& alijs seq.nam loquũtur,quando tractat de successione aui,seu patrui,ut patet ex le ctu.dictorum consiliorum potissimè in dicto consi. Socy. per totum,& specificè nu.42.col.9.& col.10.uersi. restat nunc re-
27 spondere.Exceptis†autem istis duobus casibus in successione alicuius defuncti ab intestato, seu intestabilis, filius non representat personam patris, nec filius fratris, seu sororis prȩmortuȩ potest succedere unà & insimul cum patruo,seu auunculo,vel cum amita,seu matertera,ita disponit tex.in d. auth. de hȩre.ab inte.uen.in d.§.reliquum,ver. huiusmodi uerò priuilegium,& in uer.seq.nulli alij, & in ver. si verò neq; fratres vbi Imperator expresè uult, quòd dictum priuilegiũ, ut filij fratris prȩmortui seu sororis possint succedere unà cum zijs, seu patruis,tunc habet locum,& procedit,quando solùm agit de successione patrui,in alijs verò casibus tale priuilegium expresè denegatur,& ita no.ibi Barto.& Ang.in 3.not. & idem uult Bar.apertè per illum tex.in d.authē.post fratres,dicens ꝙ filij succedunt in locum patris sui tm̃,quãdo tractatur de successione aui, seu patrui,in alijs uerò casibus proximior succedit,& qui potior est in gradu transuersalium,potior est in successione eorum,prout expresè dicit Bal.& alii in d.auth. post fratres,ubi etiam Saly.& Pau.de Cast.in prin.uult,ꝙ ubi non agitur de successione fratris,eiusdemque patrui, seu auunculi filij non representant personam patris,& Pau.de Cast.ibidem uersi.ulti.not.dicit,ꝙ priuilegium, qđ habent filij fratris, seu sororis: ut succedant in locum patris & matris, non extēditur ad eorum filios,prout etiã uult Pau.de Ca. in auth. defuncto. circa fin.C.ad Tertul.& Corne.per illum tex.in d.authē. post fratres,in prin.& in primo not.post Saly.dicit, ꝙ in successione transuersalium,exceptis dictis duob. casib. attenditur prȩrogatiua gradus,ita ꝙ unus non succedit in locum alterius.
28 Et†istud procedit regulariter,ut proximior in gradu prȩferatur,nisi reperiatur exceptuatum, & dispensatum,ut habet institu.de leg.agna.suc.in prin.& in §.his enim personis,& inst. de suc.cog.in prin.& in uer.proximos,& tradit Soc.cõs. 252. visis

visis,col.3.uer.confirmatur ista ratio,uol.3.& idem Soc.in d. consi.visis instrumentis,col.3.nu.15.& seq.& Matth. Mathasilla.in trac.de succes.ab intest.car.14.col.1.uersi. 3. loco post fratres,dicit,ꝙ post fratres,& fratrum filios uocant̃ agnati, & cognati seruata gradus prærogatiua,ita ut qui proximior est,il le præferatur,& idem uult Nico.de Vbal.in tract.de succes.ab intest.car.antepe.in 3.parte prin.col.2.uer.nec obstat,& colu. 3.uer.aduerte tñ,& uer.si verò,& Dec.consi.117. in casu pro posito,num.2.allegando Bar.in d.auth.post fratres.dicit,ꝙ filius intrat locum patris solùm in duobus casib. q̃n agitur de hereditate aui uel patrui carnalis tm̃, quod ẽt expressè sentit Soc.in d.cõs.uisis instrumentis,col.9.& 10.nu.42.& uersi. restat nunc r̃ndere,& diffusius idem Dec.consi.1.num.2. idem firmat, uolens ꝙ q̃n agitur de succedendo alijs transuersalib. positis in ulteriori gradu,tunc filius non intrat locũ patris,adducens Alex.consi.13.col.6.uolu.5.& alias rõnes, quæ videri possunt,& prædicta ẽt comprobari possunt ex plurib. alijs iuribus,decisionib.& rationibus adductis per eundem Socy. in d.cons.uisis instrumentis,col.2.nu.8.& sequ.in quibus patet, ꝙ nepos subintrat locum patris,& ꝙ si statutum uocat proximiorem,ut est in casu pñti, ille admittit̃, qui gradu est proximior,& excluditur nepos ex fratre, seu sorore præmortua, ex quibus resultat vera conclusio, ꝙ dictæ amitinæ quò ad pñtẽ successionem non possunt repræsentare locum d. Ant. earum matris prædefunctæ, nec possunt uenire insimul cum dicta d. Maria,ex quo hic non agitur de successio.aui seu alterius ascẽden.nec agitur de successione patrui carnalis,sed de successione Ceciliæ,seu Marciant. transuersalium existentium in ulteriori gradu,quo casu illa uocat̃,& præfertur ad successionem, quæ reperit̃ propinqua, & proximior,ut est ipsa.d.Maria,ut su
29 pra fuit probatũ. Quæ† oĩa procedunt,siue tractemus de successione intestati,siue de successione intestabilis, & sic cessant supius dicta,an appl̃one intestati in materia statutaria ueniat intestabilis,prout etiam illud uer.intestatus,positum in statuto etiã excludit amitinas, ex quo propriè non uenit intestabilis ẽt stante communi usu loquendi pp aliud statutum,uolens statuta debere intelligi propriè & ut iacent: ut punctaliter dicit Cor.consi.336.constat,col.pen.uol.1.& do.Sign.de Amo. consi.90.factum,& Alb.Brun.in d.tract. stan. mascu. &c.fol. 35.col.3.& col.4.in fi.ad quod facit doctr.Barto. in l. Labeo, col.2.uer.præterea populus.ff.de supel.leg.& no.Alex.in rub. ff.de ope no.nun.col.9.ver.fallit,nisi alio statuto,cum suis cõcor.allegatis ibi per Clau.col.2.qui considerant,per quæ uerba statutum de uerbis interpretandis loquatur, si uerò consideramus dispositionem statuti præallegati, dico idem, ꝙ ipsa sola do.Maria debet admitti tum considerata rub.d.statuti, q̃ habet orationem perfectam,& disponit,ꝙ possessiones defuncti ab intestato debeant uenire propinquiorib.parentib.defuncti.Et arguendo a.d.rub.ſm plenè no.per doc.in l.1. ff.si cert. pe.ipsa do.Maria uocata est, nam licet appellatione parentum ſm propriam significationem contineantur ascendentes, ut in l.iurisconsu.§.parentes.ff.de gradi.& in l.qui litigandi.§.1. ff.de in ius uoc.& no.in c.2.de uer.sig.& non ueniant nati ex fœminis, q̃n in statuto fit mentio de progenie, uel sobole paterna,nec etiam uenirent fœminæ,q̃n fit mentio de parentib. masculis,ut dicit Soc.in d.consi.31.col.3.uer.13.probatur.& uersi.seq.uol.1.tñ largo sumpto uocabulo, ſm uulgare Italicũ etiam ueniunt illi,qui sunt de parentela, & sic agnati, vel cognati,affines,& consanguinei,ut dicit Bal.in repe.c.si pater,de test.lib.6.& probatur in §.Oeconomus,in auth.de alie. & emphy.& in c.1.uer.parentib.quemad.feu.ad fil. perti. & ibi no. Bal.& gl.in uerb.parẽtela,in cle.1.de iureiu.dicit,ꝙ est uulgare Italicum,hoc verbum parentes,& capit̃ pro affinitate, & cõsanguinitate,& ad id plura adducit Cor.consi.133.Quamuis, uol.2.& And.Barb.in repe.l.cum acutissimi,car.14.col. 1. & 2.uer.quid si testõr dixerit.C.de fidei.& idem facit Soc.consi.
30 37.uiso,p totum,uol.3.Et† quòd ita debeant capi in dicta rubrica,probat̃ ultra uulgare Italicũ ex nigro, & uerbis dicti statuti simplr̃ uocantis propinquos ex parte patris, quorum appellatione,& masculi,& fœminæ ueniunt, ut dictum fuit supra,& sic cessant dicta per Soc.ver.præallegato,in d.consi.31. & ita ipsemet declarat in d.cons.37.nu.5.& Cor.ubi supra,& et quia in d.statuto post descendentes, & ascendentes uocant̃ propinquiores ex parte patris, per quæ expresè ultra ascẽdẽtes veniunt alij agnati,& cõsanguinei proximiores defuncto, & quia non simpliciter rubrica,& statutum uocat parẽtes defuncti,sed cum illa qualitate proximiores,& ipsa domi.Maria proximior est,& de parentela, ut superius est deductum, ipsa sola uocata uenire debet.Prout etiam ipsa sola uocat̃, & uenit consideratis verbis dicti statuti,quibus disponitur,ꝙ possessiones, quæ sunt ex parte patris alicuius decedentis ab intestato deficientib. ascendentibus,& descendentib.deueniant propin
31 quioribus,qui sunt ex parte patris. Et† certum est,quòd ipsa domi.Maria est propinqua, & propinquior, & proximior, ut suprà deductum est,& est propinquior ex parte patris: q.a est amita dictæ Ceciliæ,& soror utrinq; coniuncta domi.Hyero. sui patris,quæ cum ipso.domi.Hyeron. nata fuit, & descendit ex eodem patre,& possessiones,& bona,de quib. modò agitur peruenerunt ad ipsam dominam Ceciliam mortuã intestatã,
32 seu intestabilem ex parte sui patris. Et† quia dictæ domi. Mariæ conueniunt omnia uerba prædicti statuti, ergo in persona ipsius statutum,& eius dispositio locum habebit.l.1.§. igitur. ff.de instito.l.non aliter,in prin.de lega.3.l.qui seruum.§.non dixit prætor.ff.de acquir.hæred.& not.Soci. consi.31.colum.
33 1.uer.1.uol.1.Et† licet ipsa do.Maria sit fœmina, tamen quia descendit ex parte patris,dr̃ de familia patris, ut habetur in l. uoluntas. C. de fideicom.& ibi nota. omnes maximè Paul.de
34 Cast. Et† dicitur descendere ex stipite patris, & agnata est.l. sunt autem agnati.ff.de legiti.tuto.cum alijs allegatis per Corne.consi.26.videtur.in princ.& consi.82.licet,col. 2. uolum.
35 4. Et† illa verba,ex parte patris, exponuntur, idest, ex latere producto a patre,ut dicit Bar.consi.55.Gualterius Petri,& cõsi.106.in quæstione prædicta, & tangit Soci. dicto consi. 81.
36 in princip. & consi.89. uolu. 4. In† quibus consi.etiam uult, quòd statutum uocans proximiores ex parte patris, & præferens genus paternum est validum,& firmum,& obseruari debet,adducit iura hoc probantia in d.cons.81.num.1. & num. 6.& ferè per totum,& in dicto consi.89.ferè per totum, & di
37 cto consi.31.colum.3.uer.13.probatur. Licet† enim in iure dubitetur,an descendentes ex parte patris debeant præferri in bonis prouentis a patre, & pariter procedentes ex parte matris debeant præferri in bonis prouentis a matre,& an possint concurrere in successione,ut tangit Bar.& alij in l.qd̃ scitis. §. sinautem.C.de bo.mater.& plenè Cor.cons.94.dom. Petrus, col.2.uer.in residuo,& consi.47.videtur, col.2.& 3.versic. & sub conditione,uol.1.& cons.7.uol.2.& etiam tangit̃ per Soc. d.consi.81.& 89.uolu. 4. tñ quoniam statutum præsens facit dictam distinctionem,ut genus paternum preferatur in bonis prouentis ex parte patris,& uocat propinquiorem, obseruandum est,& uirtute ipsius admitti debet ipsa do. Maria descendens ex parte patris,& proximior,quæ etiam de iure communi admitti debet,ut superius dictum est de omnib. sigillatim.
38 Et† in terminis nostris est decisio Bal. consi. 321. testamento cauetur,uolu.1.quam refert,& sequitur Ias.in rubrica de operis noui nunciatione.col.3.nu.5. ubi allegando tex. in argumentũ, in l.1.§.nunc uideamus,in ṗ.ff.de coniungen. cum emanci. libe.uoluit, quòd si testator̃ substituit proximiores ex linea seu ex parte fratris,ueniunt descendentes ex fratre, non autem ueniunt attinentes ex linea transuersali fratris,ex quo illa dictio ex,significat originem,quod propriè est in casu p̃senti, in quo statu.uocat proximiores ex parte patris, & sic illos, qui habẽt originem ex patre,& repellit alios includendo istos.Et ualidũ est argumentum de statuto ad testatorem,uulg.§. disponat,cũ simi.in auth.de nup. cõsequenter includitur ipsa domina Maria,quæ descendit,& trahit originem ex parte patris,& excluduntur dictæ amitinæ non trahentes originẽ ex parte patris,
39 sed aliunde.Illa† enim dictio, ex, regulariter cãm proximam denotat.l.non dubium.C.de legibus tradit Bar.in l.1.§.ex in-
40 cendio.ff.de incen.rui.naufra. Et† ulterius quòd dictæ Amitinæ nõ possunt uenire uirtute dicti statuti probatur;quia uerba ipsius statuti non conueniunt ipsis amitinis, consequenter eius dispositio etiam ipsis minimè conuenit, ut in d. lege,qui seruum.§.non dixit pretor.ff.de acqui.hæredi.& per Soc. cõs. 23.circa predicta,nu.4.& consi.24.abundè,num.5.uolum.4. Loquitur enim statutum in bonis, quę sunt defuncti ex parte patris,& de propinquioribus,qui sunt ex parte patris, & illos
41 uocat ad successionem. Excludit† ergo alios,qui non sunt ex parte patris propinqui,arguméto capituli nonne, de præsumptio.

ptio.& l.cum pretor,in princ.ff.de iudic.& bñ faciunt dicta p Soc.in d.ↄſ.3 1.col.3.uer.13.probatur,uol.1. ubi apertè uult, ꝙ deſcendentes ex fœmina non dicunt' propinqui ex parte pa-
42 tris,prout ẽt ipſe Soc.firmat in d.ↄſ.8 1.& 89.uol.4.Iſtę † em̃ amitinæ ueniunt ex parte do.Antoniæ eius matris,& ex parte do.Fabritij de Athuſinis patris,cuius ꝯdõnem, & familiam ſe quunt',ut inſti.de pat.pote.§.fi.& in §.1.de legiti.agn. tute.cũ alijs concor.& iõ quoad Ceciliam defunctam, de cuius ſucceſſione agit',non poſſunt dici propinquę ex parte patris,ita ꝙ venire poſſint ad bona,quæ erant Ceciliæ ex parte patris, ꝯñr cum in ipſis amitinis non uerificet' qualitas requiſita a ſtatu-
43 to,uirtute illius non poſſunt ſe iuuare. Qñ †.n.ſtatutũ uocat aliquem ad ſucceſſionem cum aliqua qualitate,neceſſe eſt, vt in illo concurrat dicta qualitas, aliàs non poterit ſe ex ſtatuto iuuare,ut dicit Bar.in l.1.§.ait p̃tor. ff. ne q̃d in loco publico, & in l.4.§.prætor ait.ff.de dam.infec.& Io.And.in c.1. de homic.li.6.& Soc.ↄſ.5 5.in cã,in prin.& ↄſ.63.col.4.circa fi.uol. 1.& ↄſ.207.in cã,col.2.& ↄſ.220.uiſis,col.6.uerſ. 1. quia illa verba,uol.2.cum alijs adductis p Dec.ↄſ.222.uiſo pũcto, nu. 2.& ↄſ.261.ſuperiorib.dieb.nu.2.& ↄſ.356.in cã nu. 4. Qui
44 †enim intentat remediũ ſtatuti,ad hoc ut poſſit obtinere,neceſſe eſt,ꝙ ipſe ſit eius qualitatis a ſtatuto requiſitæ, & ꝙ illas probet,ut dicit Bar.in l.1.ff.de ꝯdi.ex leg.& Bal.in l. ſi q̃s non dicam rapere.C.de epiſ.& cle.cum alijs adductis p Soc. conſ. 57.in cã filiorum,nu.13.uol.3.& ↄſ.27.uiſis inſtrĩs,col.3.nu. 14.& ↄſ.65.cõcluſio ſuprà formata,nu.4.& ↄſ.104. uiſis, nu. 15.uol.4.& ponit Cor.ↄſ.87.uiſis actis,col.2. uol. 3.& ad id plura cumulat Franci.de Curt.ↄſ.16.& ↄſ.17.& ↄſ.18.vñ cum qualitates requiſitæ a dicto ſtatuto non ꝯueniant, nec uerificari poſſint in ipſis amitinis,quæ non coniungunt' dictæ Cecilię ex parte patris,meritò iuuare ſe non poſſunt ex dicto ſtatuto, q̃d penitus excludit eas nõ hñtes qualitates requiſitas a ſtatu-
45 to.Prout†ẽt quia dictum ſtatutum eſt ſtricti iuris,& ſtrictiſſimè dẽt intelligi in caſu expreſſo tm̃,& non extendit' ad alium, ut no.in l.3.§.hæc verba.ff.de neg.geſ.& in l.quicquid aſtringendæ.ff.de uer.ob.& in l.conſtitutionib.ff.ad municip. cum alijs notatis in l.quod conſtitutum.ff.de teſta.mili.& Fran. de Cur.in conſ.9.col.2.& ↄſi.13.& col.4.in fin.& ↄſ.35.ſtatuto,
46 col.5.Et†quia eſt exorbitans,& uocat ad ſucceſſionem perſonas propinquas ex parte patris,extendi non dẽt ad alias, argõ eorum quę hñr in l.ſi uerò.§.de uiro.ff.ſol.mat.& p Soc. cõſi. 36.in cã,nu.2.& 3.uolu.4. & quia derogat iuri cõi,uerba eius interpretanda ſunt ſtrictiſſimè,ut minus derogent dicto iuri, q̃ ſit poſſibile,ad plenè nota.in l.fin.§.in computatione. C. de iure delibe.& per Soc.conſi.38.pro deciſione,col.4.uerſ.non obſtat primum,uol.1.& conſi.274.in cã,col.16.ver. confirma-
47 tur hoc,uol.2.¶†Nec obſtant verba dicti ſtatuti,ibi,ita ꝙ, de quorum natura eſt: vt ueniant ad declarationem præcedentium,& illa limitant & declarant ſm ſubiectam materiam, vt colligitur in l.Lucius.§.qui habebat. ff. ad Trebellia. cum adductis per Soc.conſ.49.capio primam,col.3.uer.cum ergo,& uer.ſeq.& ver.præterea,uol.1.& conſi.241.circa primam difficultatem,col.pe.& fina.uol.2.& conſi.99.circa primam, nu. 15.& ↄſ.100.in dubitationib.nu.7.& ↄſ.101.quia, nu.6.uol. 4.& per Fran.Cur.conſi.49.col.25.circa med.& per Dec.cõſ. 227.in caſu,nu.6.nam declaratio,& limitatio ad præcedentia fit,ut quod dictum eſt in uerſ.præced.retentis terminis eiſdẽ, ꝙ propinqui ex parte patris ſuccedant,procedit, ut filius, uel nepos ex uno patre computetur in eodem ordine cũ alio fratre,& ꝙ ſucceſſio fiat in ſtirpes,& non in capita, quæ declaratio,& limitatio nihil attinet ad caſum noſtrum,nec prodeſt ipſis amitinis,quinimò ꝯ̃riatur eis,dum expreſsè ibi declarat', ꝙ filius uel nepos debent eſſe ex uno patre, & loquitur qñ ſuccedit patruo,quæ minimè poſſunt adaptari ad ipſas amitinas, quæ minus poſſunt iuuari ex alijs uerbis.d.ſtatuti ibi,& ita in
48 gradib.uenientib.ex tranſuerſo hic ordo ſeruet'.Licet † enim illud pronomen,hic,ſit demonſtratiuum ad oculum, ut dicebat Bar.& alij p illum tex.in l.1.in prin.ff. de noui ope. nunc.
49 Et†referendum ſit ad proxima,ut dicit Are.in l.qui iuraſſe.§. idem Pomponius,in 2.notabi.ff.de iure iur. Tñ ſenſus dictorum verborum eſt,ut ordo talis debeat ſeruari in tranſuerſalibus,de quo dictũ eſt ſuperius,uidelicet,ut propinquiores ſuccedant,& in bonis prouentis ex parte patris ſuccedant illi propinquiores,qui ſunt ex parte patris, & in bonis ꝓuẽtis ex par-
50 te matris ſuccedãt propinquiores ex parte matris.Cum † em̃ dictus verſi.ad ſuperiora referatur,ſm illa debet intelligi cum omnibus ſuis qualitatibus,vt hr̃ in l.aſſe toto.ff. de hære.inſti. & in l.ſi ita ſcriptum.ff.de condi.& demon.& per Bart.in l. ſi quis ſeruum.§.fi.ver.ſed quęro teſtator,de lega.2.& per Deci.
51 conſ.47.& pro uiribus,col.2.Eo†magis prædicta procedunt; qm̃ ſtatuta interpretari debent ſm ius cõe,& a iure communi interpretationem paſſiuam recipiunt,ut per Bart.& alios in l. 1.§.ſublata.ff.ad Trebellia.& nota.in l.ſi ſerui ueſtri. C.de noxalibus.& in c.cum dilectus,extra de conſue.& per Soc.conſi. 84.ut fas,col.5. verſ.10.& ulti.uol.1.& conſi.154.pulchra,& ſubtilis,col.9.ver.4.& ult.uol.2.& conſ.10.num.4.uolu.3. & conſi.35.uiſa,nu.5.& conſi.46.eleganter nu.27.uol.4.& no. Cor.conſi.1.col.3.ver.& poſſet,uol.2.& conſi. 36. ſi certè. in principio,& conſi.37.circa primum,col.pe.uer.nec huic,uol. 3.& de iure cõi certiſſimum eſt, ipſas amitinas excludi a dicta do.Maria,ut ſuprà dictum eſt, vnde & conſiderato iure cõi,& conſiderata diſpoſitione ſtatutorũ Rauennæ prædictæ amitinę uenire non poſſunt ad ſucceſſionem do. Ceciliæ. Succedet ergo ſola ipſa dom. Maria eius amita,ut euidentiſſimè ex ſuperius deductis oſtenſum eſt.

Pariſius Padvę.

SVMMARIVM.

1 *Si vxor ſeu mater à teſtatore relinquitur patrona, & gubernatrix, videtur relicta vſufructuaria.*
2 *Vxor relicta gubernatrix, & domina filiorum, illis viuentib. habere debet alimenta, mortuis tamen filijs habebit integrum vſumfructum.*
3 *Et quid ſi fuit relicta gubernatrix ſub illis verbis, donec, et quo uſque uixerit, & nu. 21.*
4 *Et quid ſi talia uerba ſunt directa in rem, an uiuis filijs debeat habere præeminentiam.*
5 *Si relicta eſt vſufructuaria a marito.*
6 *Et quid ſi filij ſunt mortui, & illis ſucceßere extranei. & nu. 8.*
7 *Et an tale legatum dicatur eſſe annuum.*
9 *Verba, domina, & patrona, & quòd habeat poteſtatem, & dominium, quid importent, ſi alij ſunt inſtituti hæredes.*
10 *Verbum, domina, & patrona, & donna, & madonna, an dñium importent, uel proprietatẽ, & de gubernatrice nu. 11.*
12 *Et quid quando extranei ſunt inſtituti.*
13 *Quod teſtator non expreſſit noluiſſe dicitur.*
14 *Verba ſequentia declarant præcedentia.*
15 *Verbum, dicta, refert præcedentia.*
16 *Vſusfructuarius non tenetur conficere inuentarium.*
17 *Et quid ſi ſolùm uxor relicta eſt uſufructuaria adiunctis alijs uerbis.*
18 *Et quid ſi nõ eſt relicta vſufructuaria, ſed donna, ſeu madonna, domina, ſeu maſſaria, gubernatrix, uel adminiſtratrix, & nu. 19.*
20 *Et quid ſi extranei ſunt inſtituti, ſeu filij poſtmodum mortui.*
21 *Verbum, gubernatrix, quid importet.*
23 *Gubernator quis, & quot modis dicatur, & nu. 25.*
24 *Verbum, gubernium, paſſiuè, & actiuè capiẽ, & quid importet.*
26 *Verbum, domina, maſſaria, & adminiſtratrix, quid importent.*
27 *Et an, & quando vxor ita relicta poſſit propria auctoritate capere alimenta.*
28 *Fauor filiorum, & mors ipſorum quando ſit conſiderabilis.*
29 *Differentia adeſt, quando uerba dirigunt' ad perſonam, uel quando ad rem.*
30 *Et quid ſi ad utrunq; diriguntur, quòd erit conſiderabile.*
31 *Legatum de rebus pertinentibus ad teſtatorem, quas res capiat.*
32 *Genitiuus dominium ſignificat.*
33 *Participium, exiſtentium, exponitur, ideſt ſi exiſtant, & in quo tempore uerificatur.*
34 *Appellatione mobilium, ſupellectilium, maſſaritiarum &c. quæ ueniant.*
35 *Verba diſtributiua quam coniunctionem inducant.*
36 *Et quam portionem tribuunt unicuique comprehenſo in oratione diſtributiua.*
37 *Verba, ad utendum, et fruendum, an ſint reſtrictiua legati præcedentis.*
38 *Legatum temporaliter relictum, non eſt perpetuum, & finito tempore reuertitur ad hæreditatem.*

39 Cau-

39 *Cautio præſtanda eſt ſuper reſtitutione rerum mobilium, quæ vſu conſumuntur.*
40 *Legatum poteſt fieri hæredi à legatario poſt certum tempus.*
41 *Vſufructuarius grauari poteſt de reſtituendo hæredi.*
42 *Et tale legatum conditionale eſt, & ante euentum conditionis legatarius moriens non tranſmittit legatum, & nu.43.*
44 *Legatum factum vxori quouſque vixerit, ſeu ſimili modo, finito tempore bona legata conſolidantur cum hæreditate, & ad poſſidentem hæreditatem tranſeunt.*
45 *Etiam ſi hæres mortuus ſit ante grauatum, etiam ſi facta eſſet mentio hæredis, & nu.46.*
47 *Verba, infraſcripto hæredi, capi poſſunt taxatiuè, diſpoſitiuè, vel demonſtratiuè, & in dubio capiuntur demonſtratiuè.*
48 *Verbum, diſpoſitio, & diſponere, propriè verificatur per actum vltimæ voluntatis.*
Si data eſt poteſtas diſponendi, quã licentiã importat, & n.49.
50 *Poſſeſſoriũ, & petitoriũ intentari põt pro hæreditarijs rebus.*
51 *Legatarius quãdo poſſit propria auctoritate capere rẽ legatã.*
52 *Et quando propria auctoritate poſſit capere alimenta.*
53 *Tutor tenetur inuentarium conficere.*
54 *Inuentarij confectio an poſſit per teſtatorem remitti.*
55 *Tutor tenetur rationem adminiſtrationis reddere.*
56 *Etiam ſi à teſtatore fuerit liberatus, & abſolutus, nam talis abſolutio ſcrupuloſam tantùm remouet inquiſitionem.*
57 *Non autem tollit doloſam, & fraudulentam adminiſtrationem, & alijs ſequentibus.*
58 *Liberatio adminiſtrationis quot modis poſſit fieri.*
59 *Liberatus à confectione inuentarij tenetur reddere rationes, & reſtituere reliqua: nec propterea cenſetur liberatus à dolo, & fraude.*
60 *Statutum excludens aliquem à ſucceſſione, an etiam comprehendat bona emphiteutica eccleſiaſtica, & alijs ſequentibus.*
61 *Appellatione bonorum an veniant emphiteutica.*
62 *Et quid ſi ſolùm tractatur de præiudicio laicorum, eſto quòd bona ſint emphiteutica, & eccleſiaſtica.*
63 *Et quid ſi tempore ſtatuti dicta bona emphiteutica fuerunt recepta, & de illis facta inueſtitura.*

CONSILIVM XXI.

Viſo teſtõ q.d.Hyer.de Bracijs,& conſideratis verbis po
teſtatis datæ per ipſum teſtatorem q.d. Helyſabeth
ſuæ matri,& do.Baptiſtæ ſuæ uxori, vſque ad verſi. dicti teſtĩ.
ibi,quib.eius matri, & vxori &c.prima facie vr̃ dicendum, ꝙ
prædictis d.Heliſabeth,& d. Bapti. fuerit relictus uſusfructus
in bonis,& hæreditate dicti teſtatoris ſecuta morte ſuorum fi-
liorum inſtitutorum,& in infantili ætate mortuorum, & ha-
1 bentium hæredes extraneos. Tum † quia fuerunt relictæ do-
minæ, patronæ,& gubernatrices in bonis,& tota hæreditate te
ſtatoris,quæ verba dña & gubernatrix, ex conſuetudine loquẽ
di ſaltẽ adaptantur ad hoc, ut licet non importent inſtõnem,
nec dñium directum,importabunt tñ vſumfructum,ita Pa.de
Caſt.conſi.200.ad primum breuiter rñdeo,quem ſimpliciter
refert Pau.Pic.in repe.l.Titia.§.Titia,de leg.2.car.fi.colũ.2.in
2 76.q.Tum † ẽt,& ſecundò: qm̃ uxor relicta a marito guberna
trix,& domina filiorum,licet uiuentib.filijs ſit habitura alimẽ
ta,tñ eis mortuis habere debet integrum vſumfructum, vt pũ
ctaliter dicit Pau.de Caſt.conſi.308.conſiderandum eſt,colũ.
pen.& finali,adducendo Bar.in lectura & conſi.ut per eum,&
ibi Paulus dicit, quòd licet teſtator non appoſuerit verbum,
vſufructuaria,ſed tantùm fuerit uxor relicta domina,& guber
3 natrix,tamen † quia hoc eſt factum fauore filiorum, ipſis mor
tuis uxor habebit uerum dñium, & uſumfructum cauſalem,
quouſque uixerit,ſi legatum fuerit factum ſub illis uerbis, do
nec uel quouſque uixerit,quod vr̃ cõcurrere in caſu pñti, ubi
prædictæ dominæ fuere relictæ dominæ, & gubernatrices bo-
norum,& filiorum ipſius teſtõris,quouſque mater uiueret, &
4 quoad vxor vidualiter vixiſſet. Tum † ẽt,& tertiò: qm̃ dictus
teſtõr,nedum direxit dicta uerba ad perſonam, ſed etiam ad
rem: dixit.n.ꝙ p̃dictæ eſſent dñę,patronæ,& gubernatrices in
bonis, & tota hæreditate teſtõris, ita quòd habeant omnimo-
dam facultatem & pt̃atem ac dñium dictæ eius hæreditatis,&
bonorum ſuorum,& ſic reliquit prædictis dñium bonorũ di-
rigendo verba ad rem,quo caſu ẽt inſtitutis filijs non ſolũ vñr
eis relicta alimenta, & p̃eminentiam, ſed ẽt uſusfructus,ut di-
cit Bal.allegãdo doct.antiq.in auct.qđ locum,in 1. lect.col.2.
5 uerſ.modò ſequit.C.ſi ſec.nup.mul. Tũ † ẽt & quartò; nam li
cet ſm cõem opi.& conſuetudinem Bulgar.q̃ uiget per totam
Italiam,qñ uxor relinquit dña, & uſufructuaria a marito inſti
tutis filijs ipſa non debeat conſequi niſi tantummodo præe-
minentiam,quam habebat uiuente marito,& alimenta tm̃, vt
plenè per Bar.& alios oẽs in d.aucten.qđ locum,& per Bar. &
oẽs ſcrib.in d.l.Titia.§.Titia,& per Alex.conſ.57. ponderatis
uerbis,& conſ.ſeq.poſſet dubitari,uolu.3.& conſil.28. uol.4.
& per Are.conſi.40.præſupponitur in facto,& per Cor. conſ.
5.uol.1.& per Dec.conſilio nouiter impreſſo 15.nu. 1. & per
Paul.Pic.in repe.d.§.Titia,cart.3.col.3. uerſ. ſecunda conclu-
6 ſio eſt,cum alijs concordant. Tñ † qñ filij mortui ſunt, & illis
ſucceſſere extranei,uxor relicta domina,& uſufructuaria cum
illis uerbis,donec uel quouſque uidualiter uixerit, habere dẽt
7 integrum uſumfructum,quia † dr̃ tale legatum eſſe annuum,
ut dicit Bal.allegando iura in d.l.Titia.§.Titia,circa fi,& in d.
auct.quod locum,circa fi.& in conſi.56.Bar.fecit teſtm̃, in 2.
dubio,& conſ.171.Nicolaus ſer Amati,& firmat Pau. de Caſ.
in d.conſi.308.col.pen.circa fi.Alex.conſil.28. uiſo themate,
in 4.uol.& Franciſ.Cur.conſi.14.nobilis teſtator,col.pen.uer
ſi.ſed pro veritate,& conſi.15.col.2.uerſ.& illa uerba, & not.
Alex.poſt Bal.& Imol.in l.& ſi contra tabulas,col.7.ff. de uul.
& pup.& ibi Are.& Iaſ.colũ.6. cum alijs plenè cumulatis per
Iaſ.in l.ſi fundum ſub conditione.§.ſi pater.nu.3.& ſeq.de le.
1.& per Paul.Pic.in d.§.Titia,ſuper 5.q.Bar.car.6.colum.3.&
8 aliàs conſulendo ad id plura cumulaui. Concludendo,† quòd
ſi uxor eſt relicta domina,& uſufructuaria mortuis filijs inſti-
tutis, & ſuccedente extraneo hærede debet habere integrum
uſumfructum, excepta ltĩma filiorum eis debita iure naturæ,
ut punctualiter dicit Bar.in d.§.Titia,col.2.& idem Bar. in di
ctis conſilijs,& Alex.in d.conſi.28.& Franc.de Cur.in d. con
ſi.14.& 15.& Cor.conſi.3.uerſi.pen.uol.2.& Soc.conſ.1. nu.
11.& ſequ.& conſi.3.nu.2.vol.4.& Paul.Pic.in d.§.Titia, car.
7.col.3.& in pract.Papien.in glo.in verſi.donec vitam duxerit
uidualem,car.mihi.65.col.3. ¶ Iſtis tamen non obſtantibus in
caſu præſenti ꝯrium eſt ueritas,quòd immo dictæ do. Helyſa-
bet,& d. Baptiſta nullo modo poſſint habere dominiũ & pro
prietatem,nec uſumfructum hæreditatis, & bonorum teſtato
9 ris. Illa † enim verba,dominæ,& patronę,& quòd habeant po
teſtatem,& dominium inſtitutis alijs hæredibus, non impor-
tant proprietatem,& dominium bonorum,ſed quãdam præe-
minentiam, quam habebant uiuente teſtatore, & hoc attento
communi vſu loquendi, vt punctaliter dicit Bar.allegando iu-
ra iſtud probantia in d.l.Titia.§.Titia,col.2. ver. ſed q̃ro quid
ſi dixit,& in d.auct.quod locum,& Bal.in l.fi.C.de indict. ui.
toll.col.2.& Bar.in conſi.s̃.alleg. & doct. alij ſuperius citati,
10 & inferius citandi. Prout † ẽt illa verba, patronæ, minus im-
portant dominium, nec proprietatem, vt in ſimili dicimus de
verbo.donna,& madonna,& dominatrice, vt firmat idẽ Bart.
in d.§.Titia.verſ.quæro,quid ſi dixerit teſtator, vbi ad id addu
cit iura,& communiter ſcriben.ibi ſequuntur Barto. maximè
Pau.Pic.qui adducit deciſio.concor.car.3.col.3.& 4. verſic.1.
eſt,& verſ.ſequ.& car.4.& ſeq.col.4.verſ. ſed pulchrum eſt vi
dere,communi enim ſermone vxores,donne,dominę,madon
11 ne,& patrone nominantur. Minus † etiam verbum, guberna-
12 trix,dominium habebit importare,vt ſtatim dicetur. Et † quia
prædictæ dominæ non fuerunt relictæ uſufructuariæ, nec ip-
ſis fuit relictus vſusfructus hæreditatis, & bonorum teſtato-
ris, etiam extraneis inſtitutis non debent conſequi uſumfru-
ctum,ſed ſolùm alimenta,& præeminentiam habebũt, ex illis
uerbis,dñæ,patronæ,& gubernatrices, & ex illis verbis, ita ꝙ
habeant omnimodam facultatem,& poteſtatem, & dominiũ
13 dictæ hæreditatis,& bonorum. Si † enim teſtator voluiſſet ip
ſas eſſe uſufructuarias,vtique dixiſſet,& expreſſiſſet,& qa non
expreſſit,voluntas ſua colligitur, quod ſolùm haberent præe-
minentiam,aliméta, & gubernationem perſonarum filiorum
teſtatoris,& bonorum ſuorum,arg.no.in c.ad audientiam,ex-
tra de decim.& in l.vnica.§.ſin autem ad deficientis.C. de ca-
14 du.toll.† Quod clarius oſtenditur ex ſequentibus uerbis ap-
poſitis in d.verſi.teſtamenti,per quæ declarantur & præceden
tia.l.qui filiabus.l.ſi ſeruus plurium.§.fin. de lega.1. & in ter-
minis noſtris not.Areti.in d.conſi.40. colum.2.teſtator enim
voluit prædictas dominas eſſe tutrices filiorum, quos eiſdem

enixè,& cordicitus commendauit,& in casu quo d.Bapt. tran
siret ad secunda uota,uoluit ꝙ dictũ guberniũ & tutela rema-
15 neret penes dictam d.Helysabeth,p † quæ uerba satis patet,te
statorem reliquisse eas tm̃ tutrices, & gubernatrices, & verba
ista declarant illud uerbũ gubernatrix, supius positum, & alia
p̄cedentia,maximè stante illa dictione, dictum gubernium, q̃
refert p̄cedentia,quæ legunt̃,& nominant̃,ut dicit Bar.in l.ta-
lis scriptura,in fi.de leg.1.& Cur. cons.40. cum in p̄ntiarum,
col.8.in fi.uer.postremò,& Dec. consi. nouiter impresso. 21.
negari non põt.nu.5.& in simili dicit Bar. in l.1.§. deinde, &
16 §.ex hoc edicto.ff.de postula. Prout † ẽt, & alia uerba sequen-
tia idẽ indicant, in quib. liberauit, & absoluit eas ab oĩ confe-
ctione inuentarij,restõne administrationis tutelæ, quæ verba
de nihilo seruirẽt, si testator uoluisset illas eẽ usufructuarias:
cũ ad talia usufructuarius minimè teneat̃,ut in eo.tit.ff. usufr.
quemad.caue.Prout ẽt ex legato sequenti loco facto p̄dictis d.
Helisabet & d.Bapt.adhuc colligit̃ dicta uolũtas,nã ille expres
sè legauit usumfructum,vt statim dicet̃,qđ utiq; fecisset ĩ isto,
17 si voluisset,& quia non fecit, ergo &c.Præterea † s̃m cões cõ-
clusiones magna est dr̃ia,an vxor relinquatur a marito domi.
& vsufructuaria,quo casu institutis hr̃dib. extraneis, uel insti-
tutis filijs, & ipsis mortuis ac hr̃ditate deuoluta ad extraneos,
uxor ipsa debet hr̃e vsumfructum oĩum bonorũ excepta legiti
ma,ut sunt decisiones.s̃.in ꝯ̃rium deductæ,quæ isto casu ꝓce-
18 dunt. Qñ † aũt vxor a marito non relinquitur vsufructuaria,
sed solùm dña,vel donna,seu madõna,siue massaria,seu guber
natrix vel administratrix bonorũ testõris,ẽt extraneis hr̃dibus
institutis,nõ poterit isto casu habere vsumfructum,sed tm̃ p̄-
eminentiam, gubernationem, & alimenta, sicut hẽbat viuente
marito,ita Bart.in d.l.Titia.§.Titia,col.1.ver.q̃ro qđ si testõr,
ubi ꝓpriè loquit̃ de massaria,de dom. & dñatrice,prout tenet
Spe.in ti.qui filij sint legi.§.1.uer.quid si quis ita, & ibi etiam
tangit Io.Andr.in addi.ita etiam no. Bal.in d.l.fi.C.de indict.
ui.toll.col.2.uer.quid si testõr dixit,& Bar.expresè hoc vult ĩ
consi.9.super eo.& cons.56. & est optimum consilium Ange.
qui ita propriè distinguit in ordine 144. uersi. primum dico,
col.1.& facit cõs.Bal.459.quidam instituto,uol.1. & aliud cõ
si.291.dñs Bar.uol.3.& est optimum consi. Abb.4.in qõne,q̃
uertitur.in 2.dub.vol.2.& etiam cons.Cor.187.col.1.& cõsi.
112.quamquam,col.2.& 3.vol.2. & ad id plura adducit Pau.
Pic.in repe.d.§.Titia.car.3.& seq.vers.1.est,& vers.seq. vbi fir
mat hanc esse cõem conclusio.ꝓut ẽt dicit car.4.col.1.uer. &
primò in quantum,& vers.venio ad 2.& eam defendit rñden-
do obiectionib.q̃ possent in ꝯ̃rium formari,& dicit illam pro-
cedere,siue sint instituti filij,siue extranei, ẽt si esset facta men
tio bonorũ,vt ipsemet firmat car.4.col.2.& clarius car.5. col.
3.& 4.uer.sed pulchrũ est videre,car.9.col.4.uer. quare octa-
19 uò q̃ro.ubi † expresè concludit, ꝙ si est institutus aliquis hæ
res,& vxor est relicta a marito dña,seu dñatrix &c.& nõ est ap
positum verbum, vsufructuaria, ꝙ non poterit hr̃e vsumfru-
20 ctum,sed tm̃ alimenta,& p̄eminentiam,& † ita limitabatur il
la cõis conclusio,q̃ habet, ꝙ institutis extraneis vel filijs, qui
postmodum mortui sunt cum hæredib.extraneis,vxor dẽt ha-
bere vsumfructum integrum. Nam procedit, qñ fuit relicta,
ẽt vsufructuaria, secus aũt si non fuit appositum tale nomen,
21 vsufructuaria,sed alia,de quib.s̃.ex † quib. patet, ꝙ non bene
consuluit Pa.de Ca.consi.20.& 308. s̃.in ꝯ̃rium alleg. in qui-
bus vult, ꝙ vxor relicta dña, & gubernatrix dẽt habere usum-
fructum,& mortuis filijs dẽt habere proprietatem, quoad ui-
uit, si relictũ fuit factum sub illis uerb. donec uel quoad &c.
Nam istę consultationes Pa.de Ca.sunt ꝯ̃ cões conclones, uo-
lentes,ꝙ verbum,dña,alio instituto hærede non importet nec
dñium,nec proprietatem,nec ẽt vsumfructum, sed solùm p̄e-
minentiam, & alimenta, qñ cum isto verbo non fuit appositũ
nomẽ,vsufructuaria,vt apertè est videre in decisio.s̃.deductis.
22 Eodem † mõ verbum gubernatrix, nõ poterit importare nec
proprietatem nec vsumfructum,sed solum regimẽ,& admini-
strationem,ut in cap.cum singula,extra de pb.& p Alb.đ Ros.
23 in suo dictionario,in uers.gubernare.Hoc † .n.verbum,guber
nator,latissimum est,& referri põt ad eum, q p̄positus est gu-
bernationi alicuius rei,vel exercitij,vt patet in iurib.alleg. per
Alb.de Rosa.ubi s̃.& per Cor.consi. 254. uiso processu col.1.
vol. 3.& in casu p̄nti tale nomen applicatum mulieri p ipsum
testõrem declaratur per illud verbum sequens dictum guber-
24 nium,ut superius dixi.Quod † verbum,gubernium,si passiuè
intelligatur,non importabit, nisi tm̃mõ alimenta, si verò intel
ligatur actiuè,prout intelligi dẽt,importabit, ꝙ ipsa uxor dẽat
gubernare,& pupillos,& bona, & gubernãdo solùm alimenta
dẽt consequi,ita pulchrè declarat Cor. cõs.3. super dicto the-
mate, col.pe.ĩ prin.& uer.& suadet̃,& melius vers.seq.nisi for
25 tè,uol.2. Et † ꝙ hoc sit uerum, & ita in casu p̄nti dẽat intelli-
gi,& interpretari,deducitur apertè p tex.in c.pe. extra de cler.
egro.in antiq.iun.c.1.e.ti.li.6.nam p̄latus si senio cõfectus nõ
põt gubernare eccl'am,dẽt habere coadiutorem, ut in d.c. pe.
& in d.c.1.qui coadiutor gubernabit & gubernando nihil cõ-
sequitur,nisi tm̃mõ alimenta,ita tex.in d.c.1.vñ ista vxor reli-
cta gubernatrix, nec dñium, nec vsumfructum poterit conse-
26 qui,sed solùm alimenta. Quod † coadiuuatur ex his,quę vult
Bal.consi.294.dicta particula testĩ,volu.5.vbi dicit, ꝙ si testõr
reliquit uxorem dñam,massariam,& administratricem, per ta
lia verba non vr̃ relictum,nec dñium,nec vsusfructus,sed solũ
p̄eminentia,& alimenta,& administratio,& ita refert Pau.Pic.
in d.§.Titia.circa fi.col.pe.versi.85.quæro,& nomen admini-
stratrix,æquipollet illi nomini,gubernatrix,& sic apertè patet,
Pa.de Ca.non bene ꝯsuluisse, qñ non fuit appositum nomen,
27 vsufructuaria,ꝓut propriè contingit in casu p̄nti. Nec † obstat
illud,qđ dicit ipse Pau.cõs.308.in fi.ꝙ illa verba nihil impor-
tarent: nam Are.in d.suo cons.40.col.3.ver. fatendũ tñ,dicit,
ꝙ immo important,sed vt propria auctoritate possit capere ali
menta,ut ẽt sentit Bart.in d.auct.ꝙ locum,col.3.in fin. Minus
28 † ẽt obstat fauor filiorũ ꝯsideratus a Pa.de Cas.quia ipsis mor
tuis cessat fauor p̄dictus, considerat̃ qñ vxor fuisset relicta ẽt
vsufructuaria ĩstitutis filijs,& postmodum mortuis relictis ex
neis hæredib.al's secus, ut sunt apertæ decisiones superius ad-
29 ductæ.Non † obstat doctr. Bal.in d.auct. qđ locum in 1.lect.
dum facit dr̃iam,an verba dirigantur ad rẽ, an uerò ad p̄sonã:
nã Are.in d.cõs.40.col.2.& 3.expresè reprobat Bal.in hoc,&
ꝯcludit talem dr̃iam nõ procedere,& ita ẽt facit Pau. Pic.in d.
§.Titia,car.4.col.4.ver.3.limita,& car.5.col.3. ver. nõ obstat
30 dr̃ia,prout † ẽt cessat obiectio: qm̃ in casu p̄nti prius fuerunt
directa verba ad personam,& postmodũ ad rẽ,& iõ considerõ
dẽt haberi ad illud,qđ primò fuit expressum,vt no.Cano.in c.
qm̃ Abb.de offi.deleg.& scrib.in l.more,& l.& quia. ff.de iu-
risd.om.iu.& tangit Bar.in l.si seruus cõis ita,col.1.ff.de stipu
la.seruo.Cõcludo itaque,ꝙ ex tenore dicti legati, & facultatis
datæ attentis uerbis in eo positis,ẽt & mente testõris, ipsa do.
Baptista de hæreditate,& bonis testõris p̄dicti cõsequi nõ po-
terit aliquid de proprietate,nec dẽt habere aliquẽ vsumfructũ
sđ solum alimenta,& p̄eminentiã,& guberniũ.¶Circa uerò a-
liud legatũ factũ p ipsum testõrem dictis d. Helisabeth, & Ba-
ptistæ,ĩ quo ꝓ quaq;ipsarum reliquit medietatem pecuniarũ,
frumentorũ,supellectiliũ,& oĩum bonorũ mobiliũ existentiũ
in domo testõris,uel extra eam.Primò aduertendũ est, ꝙ testa
tor loquitur de reb.p̄dictis ad eum ptinentib. & existentib. de
rõne ipsius testõris,& ꝯñr de reb.suis,quo casu censentur lega
tæ illæ res,q̃ erant testatoris tpe testĩ,ut est tex.in l.si ita, & ibi
31 plenè Bar.& alij.ff.de au.& ar.le. Et † suadetur ex illis verbis,
de rõne dicti do.testõris,qui genitiuus propriè dñium signat,
ut in l.2.§.locum.ff.de relig.& sumpt.fu.& per Bar. & alios in
32 rubr.ff.de ope.no.nun.Quod † apertius ẽt oñditur ex illo par
33 ticipio,existentiũ,qđ † exponitur.i.res,& mobilia,& alia,quæ
existunt,seu sunt in domo,uel extra domum de rõne testõris,
ꝯñr illa solùm ueniunt, quæ tpe testĩ erant in dictis domibus,
& non attenditur aliud tp̃s,ut hr̃ in l.scribit.§.itẽ scribit. & in
d.l.si ita,ubi plenissimè Bar.ff.de au.& ar.le.& no.in l.cum sti
pulamur.ff.de ver.obl.& in proprijs terminis consuluit Corn.
consi.14.circa primum,col.pen. & fin. uersic. deueniendo ad
34 s̃m,& uers.seq.tñ his non obstan.uol.1.Vbi † concludit in ta
li lega.solùm venire res testatoris,quæ erãt suæ tempore mor-
tis,& declarat appellatione mobilium, supellectilium & mas-
saritiarum quæ ueniant,& quæ non,consequenter uirtute di-
cti legati dictæ dominæ non potuerunt consequi nisi ea, quæ
erant testõris tempore mortis.Secundò aduertendum est,ꝙ te
stator in isto legato mobilium &c.coniungit uerbis dictam d.
Helysabet, & do. Baptistam, ut patet ibi, quibus eius matri &
uxori,& ibi,earum cuilibet,& ibi,pro quaque ipsarum. Licet
enim dicta uerba distributiua sint, tñ quia ponuntur sub uni-
tate sermonis,coniunctionẽ verbalẽ inducunt,ut firmat Bart.
in l.

in l.re coniuncti,de lega.3.col.5.in 2.q.princ.ver.2.loco prin
35 cipaliter,& clarius ver.2.quęro dixi . Tñ.†quia in re ipsæ fue-
runt disiūctæ:qm̄ cuilibet ipsarum dimidia fuit relicta, vt hr̄
in l.itē quod Sabinus,& ibi no.ff.de hæred.insti. & idē Bart.in
d.l.re coniuncti,in 2.q.j.qō.principalis,cum aliis ibi adductis
post alios per Ias.nu.44.& 63.& 67.cessabit inter eas ius accre
scendi,vt firmat Bar.& ibi plenè doct.& Moder.in d.l.re con-
iuncti,col.7.ver.2.quæro,nunq̄d inter coniunctos , & per Ias.
36 post alios vbi.s̄. Tertiò considerandum est,ꝙ †testōr legatum
prædictum mobilium,& aliarum rerum fecit prædictis d.He-
lysabeth,& Bapti.ita ꝙ valerent,& possent vti frui ac potiri di-
ctis reb.& sic fuit legatū rerū particularium relictum ad vten-
dum,& fruendum,quo casu ēt filiis institutis heredib.vxor ita
relicta legataria super reb. particularib. non simpliciter debet
consequi vsumfructū dictarum rerum,quinimmo poterit hr̄e
37 proprietatē ad sui electionē.Illa†.n.verba ad vtendū,& fruen
dum,non vn̄r restringere legatū: vt dicit Bart.Ange.& Pau.de
* Cast.& alij * cōiter in l.cum hi.§.si vni.ff.de transac.& Bar. in
l.3.ff.de alim.& ciba.lega.col.1.& 2.Ale.consi.pe.visis verbis,
col.pe.& fi.vol.2.& Soc.ꝯsi.210.satis anceps,col.1.uer.aliqñ ,
& 2.vol.2.& consi.102.visis,col.6.nu.12.& seq.volu.3.& Pa.
Ale.& Ias.in l.fi.C.de le.& plura ad id adducit Pau.Pic.in d.§.
Titia.col.5.ver.ideo melius dici pōt,& colū.10.ver. & ista fa-
38 ciūt ad qōnem.Tñ†quia testator in casu præsenti non fecit di
ctum legatum simpliciter , sed tpaliter taxando , & limitando
tp̄s.s.quoad ipsa do.Bapti.vixerit vidualiter, & vsq; quo nō trā
sierit ad secunda vota,per q̄ verba limitat legatum prædictū ,
vt non sit perpetuum,sed tpale,quo fit.vt ipsa dom.Bapti.tran
seunte ad secunda vota,vel moriente vidualiter proprietas di-
ctarum rerum sibi legatarū ipso facto reuerti dēt ad ipsam hę-
reditatem,& hæredes:cū fuerit tpale,& tp̄s sit finitum,ita tex.
& ibi oēs hoc no.maximè post gl.pe.in d.l.fin. C.de lega.& hr̄
in d.l.Titia.§.Titia,& ibi expressè Bar.col.1.ver.quęro quid si
tpe,& Pau.de Cast.ibi,& alij scrib.idem firmant,maximè Pau.
Pic.in 5.notabili,vbi per illum tex. vult,ꝙ per illa verba, quā-
diu uiueret,legatū restringit ad vitā legatarij: vt plenè ipse tan-
git col.5.& 6.& in 9.& vl.not.& idē facit Soc.in d.consi.102.
nu.13.vol.3.concludentes,ꝙ finito tpe fit consolidatio.d.lega
ti cū proprietate,& ꝙ taxatiuè & limitatiuè ac tpaliter dictum
legatum fuerit factū,ēt suadet ex illis verbis,ita ꝙ,quę limitāt,
& declarant,& modificant præcedentia,vt per Soci. consi.49.
capio primam,col.3.ver.cum ergo,vol.1.& consil. 99.nu.15.
vol.4.& ideo ipsa do.Bapti.cautionem p̄stare dēt casu,quo trā
sierit ad secunda vota,vel post eius mortem, si vidualiter vixe-
rit,& sic finito tpe sui legati de restituendo medietatem dicta-
rū rerū sibi legatarū, vel ipsarū æstimationē hr̄dib. filiorū suo
rum: vt est tex.ad literā in d.l.fi.C.de lega.vbi oēs istud not.Et
39 † qualiter cautio p̄dicta sit p̄standa super istis reb.mobilibus,
q̄ vsu consumunt,& super pecunia plenè hr̄ per totū titulum.
ff.de vsufruc.ea.re.quæ vsu ꝯsu.& §.constituit.insti. de vsufru.
& plenè per Soc.cōsi.9.superest,vol.4.& per doc. maximè Ias.
40 in l.1.nu.125.de leg.1.¶†Nec prædictis habet obstare,si dica
tur,ꝙ ipsa do.Helysabeth non tenet restituere dictas res lega-
tas:qm̄ fuit grauata p ipsum testatorem illas relinquere infras.
eius hęredi. & certū est, ꝙ a legatario pōt fieri legatū hæredi
post certū tp̄s: vt in l.si a me.ff.ad leg.Fal.hr̄ in d.§.Titia, & ibi
no.Pa.de Ca.& expressius Pau.Pic.col.3.ver.sed ista nō fuit du
41 bitatio.& col.7.in 7.no.Immo†& vsufructuarius pōt grauari
post mortē de restituendo hęreditati,seu hæredi rē, super qua
42 hēt vsumfructum,vt probat tex.in d.§.Titia.Et†quia tale lega
tum,& fideicommissum fuit conditionale, vt in l.4.ff.qñ dies
leg.ced.& in l.hęres meus,ff.de condi. & demō. cū aliis no.in
43 l.3.& in l.cū filiofamilias de leg.1.Et†filius testōris mortuus
est ante ipsam d.Bapt.grauatā,ante euentū condōnis,pp ꝙ cō-
ditio fideicōmissi,seu legati non fuit purificata,tale legatū trās
mittere non potuit ad hęredes ipsius filij præmortui, remane-
re ergo dēt penes ipsam grauatā,seu suos hęredes, vt hr̄ in l.1.
§.sin autem sub condōne. C.de cadu.tol.& per doc. oēs in d.l.
3.in d.l.cū filiofam.& p Bal.ꝯs.410.Lucas,vol.3.& no. Corn.
44 cons.298.circa hanc col.2.ver.relicta verò.vol.4.Nam†tollit
obiectio ex his,q̄ dicit Bar.in d.l.Titia.col.1.vers.quæro,quid
si tpe,dū allegat l.si ita.ff.de sta.lib.& sequitur ibi Pau. de Cas.
assignando rōnem volentē,ꝙ si testator facit legatum uxori de
aliquib.reb.donec uixerit,uel simili modo, finito tpe bona le-
gata consolidantur cum hæreditate non iure fideicommissi
uel transmissionis.sed iure consolidationis.& licet hæres fue-
rit præmortuus legatario grauato ei restituere,tñ finito tpe bo
na perueniunt ad illum,penes quem reperit hæreditas, per d.
l.fi.C.de leg.& ita declarat Bar.in d.l.fi.& Pau.Ale. & Moder.
rñdentes ad l.in causæ.§.Pomponius.ff.de minor. q̄ procedit ,
qñ legatarius est simpliciter grauatus restituere post mortē hæ
redi,secus si est grauatus cum illa qualitate,quousq; uixerit,ut
est in casu præsenti,& hanc opi.sequitur Soc.comprobās opti-
ma rōne,ex quo exprimit illud,quod tacitè inest, & ideo exp̄s-
sio hȩredis nihil dēt operari,in d.consi.102.col.pe.& fi.n.13.
& seq.uol.3.ubi principaliter uult , ꝙ si alicui est relictū aliq̄d
quousq; uixerit,& est grauatus restituere postmodum hæredi,
licet hr̄s præmoriat,finito tpe dictum legatū consolidat cū hę
reditate, & reuertitur ad hæredes primi hæredis præmortui.
45 Nam†nō vr̄ esse habitus respectus ad personā hæredis,sed po
tius ad ipsam hæreditatem,quo casu licet hęres præmoriatur,
tñ consolidatio fit in ipsa hæreditate,& ita plenè examinando
articulū,& referendo alios doc.firmat postremò Pau.Pic.in re
pet.d.§.Titia.col.7.8.& 9.in ult.no. inferendo esse pulchram
limitationem ad totam materiam transmissionis , ut non pro-
46 cedat isto casu.†licet ibi uideatur facere dr̄iam,an sit facta mē
47 tio hæredis,ut firmat Bar.Pau.Ale.& Soc.ubi s̄.Et†comproba
tur: qm̄ illa uerba,infrascripto hæredi,possunt capi dupliciter
taxatiuè,& dispositiuè,item & demonstratiuè, & in dubio de-
monstratiuè capiuntur: ut in l.fi.§.Titia.ff.de liber.lega.& po-
nit Bar.in l.Cēturio,col.11.uer.sed quid si dixit, & col.antep.
uer.quæro iuxta prædicta.ff.de uulg.& pupil.quem ibi sequū-
tur oēs scrib.maximè Moder.& repet.allegantes concord. de-
cisio.unde capiendo dicta uerba,infrascripto hæredi,demon-
stratiuè,esto ꝙ hęres præmortuus fuisset, tñ finito tpe consoli-
datio fit in ipsa hæreditate , & sic cessant obiectiones superius
factæ de legato condōnali,& ꝙ non transmittatur præmortuo
hærede ante grauatū,nam cum istud legatum fuerit tpale fini-
to tpe iure consolidationis non transmissionis reuertitur ad il
lum,penes quem reperitur hȩreditas,ut dicit Soc.& alij ubi s̄.
48 ¶†Minus ēt prædictis obstat,si dicatur, ꝙ ipsa domina Bapti-
sta poterit disponere de dictis rebus legatis pro salute animæ
ipsius testatoris,pp potestatem a testatore sibi datam, nam ad-
uertendum est,quòd uerbum dispositio, uerificatur in ultima
uoluntate attenta propria significatione, ut uult gl.in rubr. ff.
solu.matri.& ibi Alex.qui plura adducit col.6.uers.in eadē gl.
ibi,quia ultimæ uoluntates,& Moder. Papien. plura adducūt
49 in 2.lectu.nu.29.Et†ideo inter uiuos uidetur non posse dispo
nere , &ulterius p ultimam uolūtatem disponere poterit, si ad
secunda uota non transierit,& uidualiter uixerit: nam talis po
testas non est data simpl̄r,sed qualitatib.prædictis,& iō oēs cō
currere debent.l.si hæredi plures,cum uulg.ff.de condi.instit.
nec poterit de oīb.disponere,sed arbitrio boni uiri,cum roga-
ta fuerit post tp̄s prædictum restituere dicta bona hæreditati,
ut dictum est,a qua dispōne non est uerisimile, ꝙ ipse testator
uoluerit recedere,& incontinenti se corrigere,uul. l.nō ad ea.
ff.de condi. & demon. Si.n.posset in ultima uoluntate pro aīa
testatoris disponere de tota dimidia sibi relicta uiuēdo uidua-
liter,legatum factū de restituēdo hæredi esset nugatoriū,& ua
nū,quod minimè est dicendū.¶Ex istis infert resolutio ad alia
duo dubia in quib.quærit,an ipsa d.Bap. teneatur relaxare do.
Mariæ hæredi bona hæreditaria Ceciliæ, cui uirtute statuti d.
Maria successit,& absq; dubio cōcludendū est ꝙ sic, cum in il-
lis nullum ius habeat,nec rōne proprietatis,nec rōne usus fru-
ctus,ut s̄.conclusum est, ad id cogi pōt intentando interdictū
50 possessoriū,quorū bonorū,uel intentando petitorium.Et†oīa
bona pleno iure tenetur restituere ipsa d.Bapti. occupatrix di-
ctorum bonorum,& hæreditatis,& dimittere illorū possessio-
nem,toto titu.ff.& C.quorum bono.& de pet.hæred.cum suis
cōcor.bene uerum retinere poterit legitimam in dictis bonis
sibi reseruatā a statuto,item & medietatē pecuniarū, & rerum
mobiliū,& aliarū sibi legatarū a testōre,modo tñ,& forma, ut
51 superius plenè dictum est.Quod†legatum bene potuit capere
ꝓpria auctoritate: cū gubernatrix,& tutrix fuerit relicta, & cō
cessa sibi administratio,ut dictū fuit.s̄.in 1.dub.& ad ea , quæ
no. per doct.& scriben.oēs in l.non est dubium.C.de leg.Po-
52 terit†ēt ꝓpria manu consequi alimenta,ut firmat Bar.in d.au
cten.quod locum,col.3.in fine,& Aret.in d.cons.40.col.3.&

habebit præeminentiam tãtùm, vt plenè superius ↄclusum est.
53 ¶† Quantùm verò ad aliud dubiũ, in quo quęrit̃, an valeat remissio confectionis inuentarij facta a testatore. Certũ est, ꝙ tutor tenet̃ facere inuentariũ. l. tutor, qui repertoriũ, cũ uul. ff. de admi. tut. & si nõ cõficit, patitur multas pœnas, de quib. ꝑ Soc. consi. 159. in præsenti consultatione col. 1. & seq. & cõsi. 180. diligenter, col. 2. & seq. & consi. 293. cũ in præsenti, col. 1. & 2.
54 vol. 2. Tñ† talis confectio inuentarij põt per testõrem remitti, vt hr̃ in l. fi. C. arbit. tutel. in preiudiciũ hẽredũ ꝺm Bar. in l. nemo põt, in 6. q. de leg. 1. quẽ ibi sequit̃ Pau. de Cast. & Alex. col. 5. ver. tetigit ẽt, & Are. & alij Moder. & firmat Ange. in d. consi. 144. ad primũ in fi. & multa adducit Soci. consi. 51. viso testõ, vol. 3. & no. Fran. de Cur. ↄsi. 29. col. fi. & Ias. in l. cũ necessitatẽ, C. de fideicom. & Deci. consi. nouiter impresso. 15. visa, n. 12. & duob. seq. vnde stante dicta remissione facta ꝑ testõrẽ, si ipsa do. Bap. tutrix, & administratrix inuentarium non confecit non ꝑpea incurrit pœnas legales, quas bene incurreret, si di
55 cta confectio inuentarij non fuisset a testõre remissa. Bene† verum obligata est, & tenet̃ administrationis rõnem reddere, & reliqua restituere, & tenebat̃ librum rõnum ↄficere. l. 1. §. officio. ff. de tutel. & rõ. distrahen. & facit. l. quisub condõne rõnũ. & ẽt. l. quãuis. ff. de cõdi. & demõ. & no. Bal. consi. 353. Ad euidentiã, uol. 1. & cum aliis no. per Bar. consi. 150. cũ ꝑdicta examinarem, circa fi. & Pet. de Anch. ↄsi. 317. in cã, q̃ vertit̃, & per Soci. consi. 2. col. 1. & 2. vol. 1. & d. consi. 159. in præsenti ↄsultatione, col. 2. & 3. vol. 2. & cõsi. 92. viso instr̃o, col. 2. vol. 4. &
* col. pen. nu. 17. ubi allegãdo gl. in ver. singulis, * cõiter approbatam in clem. quia cõtingit, de reli. domi. firmat, tutorẽ ad ꝑdicta teneri ẽt nõ requisitus, & latius ꝑ Deci. consi. 168. in cã q̃ proponit̃, col. 1. & ↄsi. 192. in casu ꝓposito, col. 1. in quib. locis allegant̃ aliæ decisio. concor. & ↄcluditur, tutorẽ teneri facere librũ rõnum, & ad reddẽdũ rões & alia multa ibidẽ notata,
56 & ad soluendũ reliqua. Nec† poterit ipsa do. Bapti. a prędictis se excusare, & iuuare ꝑp liberationẽ, & absolutionẽ sibi factam a testõre de restitutione rõnis administrationis tutelæ, nam talis liberatio ita simpl̃r facta solũ remouet scrupulosam inquisitionẽ, nõ aũt tollit, quominus rões ab ea sint dãdę, & reliqua restituenda, iuxta no. in l. qdam decedens, in prin. ff. de admin. tuto. & in l. si qs rões, & in l. Aurelius. §. Mæuia, & in l. nõ solùm. §. fi. & in l. Aurelio. §. Caius, ubi Bar. not. ff. de libera. legat.
57 prout ẽt not. in l. si seruus vetitus, de leg. 1. †Et ideo rõne doli poterit conueniri ad oĩa, quæ penes eã sunt de bonis dictæ hęreditatis, vt hr̃ in dictis iurib. & in l. fi. §. inter cætera. ff. de libe. lega. & notat & gl. & alij in d. l. cum necessitatem. C. de fideic.
58 vbi †Mod. post alios ponũt, ꝙ talis liberatio põt fieri trib. modis. ꝓut ẽt no. Soc. consi. 201. abunde, col. 1. & 2. vol. 2. & Frã. de Cur. consi. 66. sapienter, col. 8. in 2. dub. & qñ liberatio est facta tutori a redditione rõnis futurę, vt facta fuit ipsi do. Bap. solũ scrupulosa inquisitio vr̃ esse sublata, ita vt rõne culpæ cõ
59 ueniri nõ possit. Tñ bñ tenet̃ rõne doli. Et† tenetur reddere rationes, & restituere reliqua: vt firmat Soc. per iura pallegata in d. consi. 201. & in prin. & consi. 282. in pñti consultatione, co. 4. ver. circa tertiã, vol. 2. nõ. n. põt remitti dolus futurus, & fieri liberatio administrationis futuræ dolosè, vt in d. l. si seruus vetitus, & in decisi. s̃. deductis, & ẽt concludit Soc. consi. 73. nu. 12. volu. 3. & d. consi. 92. vol. 3. & ẽt no. Petr. de Anc. cõsi. 107. casus talis, & ẽt Franc. de Cur. d. consi. 66. col. 8. in 2. dubio, & ẽt Soc. consi. 190. & consi. 192. vol. 2. & ita ẽt cõcludunt scrib. in l. sub prætextu, vbi Ias. n. 2. & in l. actione, nu. 10. C. de trãsa. & ẽt notat Ang. d. consi. 144. col. 2. & ad id plura adducit Dec. d. consi. 177. col. 1. in fi. & col. 2. & d. consi. 192. n. 3. & consil. 349. nu. 11. cum plurib. aliis concord. q̃ adduci possent, & qm̃ in alio consi. ſup huiuscemodi successione per me aliàs absoluto conclusum fuit, ipsam dom. Bapt. matrẽ Ceciliæ mortuæ in ætate infantili excludi ab eius successione, hereditate, & bonis
60 virtute statuti ciuitatis Rauennę. Et mõ dubitatur, an tale statutũ comprehendat ẽt bona emphiteutica ecclesiastica, super quib. statuentes non vñr habuisse ptãtẽ statuendi, dico tale statutum etiã hr̃e locum, & procedere in dictis bonis emphiteuticis: cum. n. loquatur de succes. de hæred. & de bonis. Appella
61 tione istorum veniunt ẽt bona emphiteutica, vt dicit Spec. in tit. de loc. §. nunc aliqua, ver. 158. ad fi. & Bar. in l. vt iurisiurandi. §. si liberi, col. pe. ff. de ope. li. & plura ad id adducit Soc. cõs. 51. visa. col. pen. n. 36. & seq. vol. 4. & Corn. consi. 145. Ad euidentiam col. fi. & consi. 166. circa primum. col. pe. vol. 1. & cõs. 37. circa primum, col. 1. vol. 3. & no. Ale. consi. 127. viso testõ, vol. 1. & Fel. in c. quæ in ecclesiarũ, col. fi. de const. & Ias. in l. 2. nu. 187. C. de iure emphiteu. & Alber. Brun. multa adducit in tractatu, ꝙ stantibus masculis &c. in 8. artic. prin. q. 22. car. 39. col. 3. & 4. vbi affirmat, hanc esse cõem, ꝙ tale statutum proce
62 dit ẽt in bonis emphiteuticis, licet sint ecclesiastica. Ex† quo solùm in præsenti casu tractatur de præiudicio laicorum tm̃, vt dicit Pet. de Anch. consi. 334. postquam ista domina. & consil. 125. visis & diligenter, & notat Ale. consi. 9. uol. 5. & Felyn. adducens alias decisio. in d. c. quæ in ecclesiarum col. fi. eo magis cum dictum statutum fuerit conditum ex potestate & licẽtia concessa Rauennatensibus per summum Pontific. vt dixi in
63 alio cõsilio, quo casu cessat defectus ptãtis. Prout† etiam quia tempore, quo vigebat tale statutum, dicta bona emphiteutica fuerunt recepta a prædecessoribus dictæ Cæciliæ, & inuestituræ videntur habitæ, & receptę secundùm statutum patriæ, iuxta no. per Bar. & alios in l. hęredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel. & per Alex. in d. consi. 127. viso testamento vol. 1. cum aliis cumulatis per Alber. Bru. in d. tracta. quòd stantib. masculis &c. in 5. arti. princi. q. 12. car. 7.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens matrem à successione filij ab intestato defuncti, existentibus proximioribus propinquis vsque ad quartum gradum, validum est.*
2 *Pater filio suo pupillo potest testamentum facere.*
Et filius pupillus dicitur isto casu mori testatus, & cum testamento & nu. 3.
4 *Idem quando pater reciprocam fecit substitutionem filio, seu compendiosam, & nu. 5.*
6 *Idem quando pater filio intestato decedenti substituit.*
7 *Intellectus l. credendum. §. si verò. ff. qui pet. tuto.*
8 *Conditio regulariter adimpleri debet in forma specifica.*
9 *Pupillus moriens intestatus dicitur mori, & in eo verificatur significatio intestati.*
10 *Intellectus l. primæ. ff. de suis & legit. & alijs seq. & nu. 24. & sequen.*
Fictio legis idem importat, quod ipsa veritas, nec in contrarium recipitur probatio.
11 *Adultus non faciens testamentum intestatus dicitur mori.*
12 *Pater filio pupillo non prouidendo videtur vocare succedentes illi ab intestato, quos potest grauare.*
13 *Pater non prouidendo filio pupillo, videtur velle ipsum mori intestatum.*
14 *Et vocasse ad successionem eius venientes ab intestato.*
15 *Adiectiuum seu participium, intestatus, in qua persona propriè & strictè verificetur.*
16 *Statuti verba strictè & propriè intelligi debent.*
17 *Aliud est esse tale, vel haberi pro tali.*
18 *Haberi pro tali improprietatem denotat, & fictionem.*
19 *Iura exorbitantia, seu correctoria non habent locum in eo, qui habetur pro tali.*
20 *Statutum contra ius commune loquens in casu vero, non trahitur ad fictum.*
21 *Verbum intestatus, an comprehendat pupillum in materia statutaria, & ad exclusionem matris, & alijs seq.*
22 *Et quid quando in statuto non est aliqua ratio expressa.*
23 *Contrarium dicitur, quòd comprehendatur pupillus, et infans, & alijs seq.*
25 *Dictio, in, ponitur pro non.*
26 *Dictio, omnino, quid importet.*
27 *Intellectus tituli, de suis & legit.*
28 *Significatio verbi approbata à iuriscon. attendenda est.*
29 *Significatio capitur ex consuetudine, & vsu.*
30 *Iureconsul. potestatem habebant dandi veras significationes verborum.*
31 *Et possunt detrahere propriæ significationi, et naturali, & etiã addere illi.*
32 *Verbum, debemus, necessitatem importat.*
33 *Dictis iur. consul. standum est absque aliqua alia probatione.*
34 *Verba, haberi pro alio, posita in l. veritatem important, & non fictionem.*

35 Haberi

35 *Haberi pro ciue vero, ciuem facit in materia statutaria.*
36 *Fictio posita à lege equipollet veritati.*
37 *Lex communis omnimodam probationem inducit.*
38 *Statuta recipiunt interpretationem passiuam.*
39 *Intestatus dicitur pupillus moriẽs, etiã in materia correctoria.*
40 *Et idem habetur in constitutionibus principum, & edictis pretorum.*
41 *Casus fictus æquiparatur vero in materia statutaria, legali, & simili.*
42 *Dispositio noua superueniens loquens in vno casu locum habet in alio illi æquiparato, etiam in correctoria.*
43 *Casus iste fictus, quòd pupillus habeatur pro intestato, procedit in quacunque successione.*
44 *Clerici absentes pro seruitio episcopi seu Papæ, quo casu habeãtur pro præsentibus quò ad omnia, & nu. 45.*
46 *Dispositio specialis sequens in casu vero, an & quando trahatur ad fictum.*
47 *Statutum loquens de successione intestati comprehendit omnẽ successionem.*
48 *Haberi pro tali simpliciter magnæ potentiæ est.*
49 *Et quid si sumus in materia correctoria, & pœnali.*
50 *Et quid si ratio statuti ita militat in pupillo sicut in alijs. Quæ fuerit ratio statuti excludentis matrem à successione filij, & pluribus alijs seq.*
51 *Vbi eadem est ratio, cessat extensio, ex quo locum habet comprehensio.*
52 *Statuentium mens potissimè attendi debet.*
53 *Propinquorum appellatione veniunt masculi, & fœminæ.*
54 *Per filias non conseruantur familiæ, sed extinguuntur.*
55 *Non faciens testa. videtur vocare venientes ab intestato.*
56 *Testator videtur se reddere conformem cũ dispõne statutaria. Statuentiũ mens consideratur eo tpe, quo statutũ fuit conditũ.*
57 *Ratio decedentis intestati, seu ab intestato militans in adulto, an pariter dicatur militare in pupillo.*
58 *Moriens ab intestato an tacitè vocet sibi succedentes ab intestato omni iure.*
59 *In dubio quis videtur habere voluntatem conformem cum dispositione statuti.*
60 *Ratio considerabilis non est, quando illa venit contra legis dispositionem.*
61 *Et quando disponentes redderentur defectiui, & non prouidentes omni casu.*
62 *Statutũ loquens de intestato comprehẽdit furiosos, & similes.*
63 *Statutum non debet inducere absurdum.*
64 *Statutũ loquens de moriente ab intestato cõprahẽdit pupillũ.*
65 *Nõ dẽt esse differẽtia inter ver. intestatus, & illud ab intestato.*
66 *Mater potest excludi à luctuosa hæreditate filij. Pœna priuationis non habet locum: nisi exprimatur.*
67 *Qualitas requisita a statuto necessariò probanda est.*
68 *Vbi conueniunt verba statuti conuenire dicitur & ipsius dispõ.*
69 *Haberi debet pro expresso casus, de quo idem disposuissent statuentes, si interrogati fuissent.*
70
71 *Argumentum à contrario sensu validum est.*
72 *Stat. loquens ab intestato non trahitur ad casum testati. Mater spem succedendi filio adulto habet, pariter eam habet succedendi filio pupillo.*
73 *Mens, & ratio dicti stat. quæ fuerit, & nu. 69. & 75. & seq.*
74 *Significatio verbi intestati, quæ sit.*
75 *Vbi vnica ratio dari potest, illa pro expressa habetur.*
76 *Stat. loquens de moriente ab intestato verificatur in pupillo.*
77 *In pupillo vtraque successio verificatur, testati, & intestati.*
78 *Quod etiam de iure prætorio locum habet.*
79 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
80 *In pupillo propriè verificatur successio ab intestato.*
81 *Ver. ab intesta. an determinet illud ver. succedat, an verò illud decedat.*
82 *Adiectiuum, seu participium, intestatus, ad personã refertur. Verb. ab intestato. positum in statuto, an respiciat actum personæ decedentis, vel stet generaliter.*
83 *Inter verb. intestatus, & ab intestato, an sit dĩa effectualis, & considerabilis, & quas personas dicta verba capiãt. & n. 84.*
85 *Statutum laicorum loquens de rebus, an & quando comprehẽdat res ecclesiasticas, & emphiteuticas.*
86 *De bonis emphiteuticis, an idem sit dicendum, sicut de alijs, stante statuto id disponente.*
87 *Statutum interpretationẽ recipit ab alio statuto, sicuti lex communis ab alia lege.*
88 *Statutum loquens de vniuersali successione comprehendit etiã bona emphiteutica, & nu. 89. & seq.*
90 *Abbatiui absoluti resoluuntur in conditionem.*
91 *Ver. successor, verificandum venit in vniuersali, & nu. 93.*
92 *Et referri debet ad eum, qui erat futurus successor.*
93 *Statutum ad successionem vocans aliquos, videtur illis deficiẽtibus vocare alios, & nu. 92.*

CONSILIVM XXII.

Licet circa præsentem arti. hinc inde copiosè, & subtiliter p doc. & legendo, & consulendo multa repeariant adducta: tñ, quãto breuius fieri poterit, necessaria, & magis vrgentia attingendo partemq́; veriorem amplectendo subiiciã, quæ ꝓ dicta sñia occurrunt. Dico† itaq; primitus, nõ esse disceptandũ, nec dubitandũ de validitate, & efficacia statuti
1
Rauẽ. quo mater excluditur a successione filij ab intestato defuncti existentib. proximiorib. propinquis vsq; ad quartũ gradum, vt plenè tradit Ang. cõsi. 105. statuto cauet, col. 1. & Bal. in l. 1. §. ius naturale, in fi. ff. de iust. & iu. & Lud. Rom. ↄs. 32. visa municipali, col. fi. & Ale. consi. 168. visis, col. 1. vol. 7. & Bene. Cap. cõsi. 15. ꝓ pleniori declaratione, col. fi. & cons. subscripsi me, cũ cõcor. Quo† stante, primò aduertendũ est, ꝙ de iure
2
cõi pater filio suo pupillo põt testm̃ facere. l. morib. in prin. ff. de uulg. & pup. l. prĩs, & filij eo. ti. & insti. eo. in princ. & l. Papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. test. cũ sim. & qñ pr̃ facit testm̃ filio suo, & secundas tabulas, & euenit casus secundarũ tabularũ, & substõnis factę a pr̃e, & sic testamẽti ipsius filij, †tali casu filius mori dr̃ testatus, i. cũ testõ sibi a pr̃e facto, ita
3
ꝙ ex testõ dr̃ sibi succedi, & ex cã testati, vt in dictis iurib. & hr̃ in l. oẽm. C. ad Tert. & in l. sciãt. C. de leg. hær. & p doc. ibi plenè tangit, & p do. Sign. de Amod. ↄs. 101. infans decedẽs, co. 3. ver. nec obst. & p Bal. in l. si arrogator, col. pen. ff. de adop. & Soci. post alios in d. l. morib. col. 1. & p Fulg. cõs. 48. quidã. P. col. fi. & p Ang. ↄs. 104. statuto cõis Burg. col. pe. ĩ fi. licet ipse filius sit in ætate, in qua nõ posset testari. l. qua ætate. ff. de inoffi. test. & instit. quib. non est pmi. fa. test. §. pterea, cũ aliis uulga. tñ lex pr̃i hanc facultatem cõcedit, ita vt dicat̃ testm̃ filij, & licet pupillus, seu ĩfans moriat̃, tñ mori dr̃ testatus, & cũ testõ, & ei succedit̃ ex cã testati, ut s̃. Ita† ẽt dicimus, qñ pr̃ filio pupillo fecit
4
testm̃, vel secũdas tabulas, vel reciprocè substituit, seu cõpendiosè, ita ꝙ sub reciproca, & cõpendiosa ↄtinebat̃ pupillaris, si casus supuenit, quo talis substõ nõ potuit sortiri effectum, & euanuit, ita ꝙ cessant secũdæ tabulę, & sic testm̃ filij pupilli, eo casu pupillus mori dr̃ intestatus, & illi tanq̃ intestato morienti succedit̃ eo mõ, quo succederet̃ alteri moriẽti intestato, ita tex. in l. 2. §. ĩpuberẽ, ibi, certũ est intestatũ decessisse. ff. ad Tert. & ẽ tex. in l. pr̃ filiã. §. fi. ibi, intestatus puer. ff. ad leg. Fal. Et †in istis
5
terminis ꝓcedit tex. ĩ l. 2. C. de impu. in princ. ibi, filij intestati defuncti, & tex. ĩ l. q. duos, ĩ fi. ff. de uul. & pup. loquit̃ ẽt tex. in l. testõ. la 1. ibi, intestatæ filiæ. C. de test. mil. & tex. in l. Lucius, ibi, ab intestato pertinet. ff. de uul. & pup. in quib. duob. iurib. pr̃ filio suo pupillo reciprocã fecit, sub qua pupillaris ↄtinet̃, si imparitas personarum eam non excluderet, & qñ excluditur: q̃a cessat talis substitutio, filius pupillus intestatus dicatur mori, & vr̃ sentire istud Ale. in l. gñaliter, in prin. col. 3. vers. 7. pro ista opinione. C. de institu. & substitu. allegando Ang. ↄs. mihi. 99. Petrus de vrbe veteri, colum. 3. & magis clarè istud voluit Nic. de Neap. in l. intestato. ff. de legit. tut. in d. §. impuberem, prout eũ refert Barb. in c. cũ tibi, ex̃ de testa. car. pe. col. 1. & 2. ver. adde Nicol. de Neap. & prius hoc voluit Bal. ↄs. 108. in successione, vol. 2. Prout † ẽt idẽ dicimus, qñ pater filio decedẽte
6
intestato fideicõmissum, seu substitutionẽ aliquã fecit: tũc. n. substitutus, & fideicõmissarius vocatus a testatore sub ea cõditione, si filius intestatus decedat, admittitur, esto ꝙ filius in pupillari ætate decedat, nã licet ĩ ea ætate moriat̃, in qua ẽt si vellet, sibi testm̃ condere non posset, tñ talis conditio in eo verificatur: intestatus. n. dr̃ decedere, & conditio adimpleta dr̃ eo in dicta ætate decedente, vt de substitutione est text. & ibi gl. & scriben. oẽs no. in d. l. generaliter, vbi Corn. col. 1. vers. nam ex quo, & col. 3. circa prin. asserit istud esse, qñ testator prouidere voluit de substituto casu, quo hęres institutus non prouide-

7 uideret.Et†de fideicommiſſo eſt tex.in l.credendum. §.ſi verò
maritus.ff.qui pet.tut. qui text. neceſſariò intelligitur in filio
moriente in pupillari ætate,vt dicit Are.in l.cēturio,colū.12.
ver.ꝯñr ēt quæſiuit hic Bar.ff.de vulg.& firmat Soc. conſi.81.
8 ſi in cā,de qua,col.3.nu.9. vol.4. Et†certum eſt r̃r condõnes
dr̃e impleri in forma ſpecifica.l.Mæuius.l.qui hæredi.ff.de cō
di.& demõ.& ſentit Ale.in d.l.generaliter,col.3.ver.5.ꝑ hoc,
licet Iaſ.in l.Gallus.§.& quid tm̃,nu.30.ff.de libe. & poſth.ad
d.§.ſi verò maritus,alium ſenſum accõmodet,vt per eum,non
tñ excluditur,quin loquatur in pupillo,& ſic verum erit, ēt in
9 iſto caſu pupillum nõ inteſtatum.Pariter †ēt dicunt doctores,
ꝙ qñ pater filio ſuo pupillo nullum fecit teſtm̃, nec ſecundas
tabulas,pupillus moriens inteſtatus dr̃ mori, & in eo verificat̃
ſignificatio huius dictionis inteſtatus,ita Ange.in d.conſi.99.
col.3.ver.in ꝯrium,& ſentit Fulg.in d.conſi.48.col.pe.& Ioā.
Pet.de mon.Sper.in l.cum antiquiorib.in fi.C.de iu.delibe.&
ſentit Soci.conſi.35.Punctus,de quo.n.3.col.2.ver tñ pōt,vo.
3.& diffuſius in d.conſi.81.in fi.& ſentit ēt Iaſ.in d.l.Cēturio,
nu.33.& ſeq.prout referunt ibi repeten.n.275.& bene faciūt,
quæ ponit Soc.in d.l.morib.col.1.& plenius,& diffuſius iſtud
expreſsè firmat Barb.in d.c.cum tibi,car.fi.co.antep.in fine,&
10 col.pe.†vbi inferendo ad intelligentiam l.primæ.ff.de ſuis, &
legiti.dicit,ꝙ tex.ille,in 2.reſpon.in quo iuriſcō.vult,pupillū,
furioſum,& prodigum haberi pro īteſtatis,procedat,qñ ab eo
rū parentibus non fuit prouiſum de ſubſtituto: tūc.n. tales ꝑ-
ſonæ mori dñr inteſtatæ per fictionē iuris redactā ad quaſi ꝓ-
prietatē: ibi.n.lex ſtatuit fingendo, ꝙ licet pupillus impropriè
dicat̃ inteſtatus,nihilominus nos tenemur accipere eos ꝓ inte
ſtatis,& dicta fictio legis idē eſt ꝙ ipſa veritas, nec ꝯ eā poterit
probari ꝯrium: vt dicit gl.in l.1.in princ.C.de rei uxo.actio.&
11 no.in l.non eſt veriſimile.ff.quod met.cau. Qua†ergo ratione
adultus,qui potuit facere teſtm̃,& non fecit,inteſtatus dr̃ mo-
ri,& propriè,cum ipſemet facere poſſet,ita interpretatiuè,& fi
ctè pupillus mori dr̃ inteſtatus,qñ pater non fecit illi teſtm̃, q
potuit facere ex legis permiſſione,quæ fictio ſeruāda eſt vti ve-
ritas,vt ſ̃.& dicet̃ inferius,unde dū in caſu pñti pr̃, q teſtm̃ fe-
cit,nihil diſpoſuerit circa ſubſtitutos ſuorum filiorum pupil-
lorum,nec eis ſecundas tabulas fecerit,quas de plano,& facile
poterat facere,colligit̃ mentis ſuæ fuiſſe caſu,quo eius filij pu
pilli morerentur in pupillari ætate,prout mortui fuere,ꝙ inte
ſtati decederent,& ꝙ eis ſuccederet̃ ab inteſtato,& hoc modo
intelligēdo verū erit dicere,matrē dictorū pupillorū per dictū
ſtatutum excludi: cū ita cōſiderando dicti filij mortui fuerint
inteſtati,& ſi non ita ꝓpriè, tñ interꝑtatiuè & fictè, quæ fictio
vetitati æquipollet,& ab ea recedendum nō eſt,nec ꝯ eā admit
12 ti dēt probatio.Et iſtud ſuadet̃ ex his,quæ hñr in l.ſi fundum
ꝑ fideicōmiſſum,cū duab.leg.ſeq.ff.de leg.1. cū aliis adductis
per oēs in l.cum filiofami.eo.titu. vbi pater filio pupillo aliter
nō ꝓuidendo,vr̃ vocare ſuccedentes illi ab inteſtato,quos etiā
pōt grauare,nec dicat̃,ꝙ ibi tractat̃ de ſuccedendo teſtatori per
13 fideicommiſſum,hic verò de ſuccedendo pupillo.Nam†iſtud
non tollit ſuperius adducta,in quib.ſolū querit̃,& conſiderat̃,
an pater qui potuit prouidere pupillo,prouiderit,vel ne, vt in
1.caſu pupillus dicat̃ mori teſtatus,& ei ſuccedet̃ ex cā teſtati,
vt pr̃ diſpoſuit,excluſis illis, qui pupillo poterant ab inteſtato
ſuccedere,ſecundo caſu morit̃ inteſtatus ea rōne: quia pr̃ non
ꝓuidit,quo caſu vr̃ vocaſſe venientes ab inteſtato iuxta formā
14 ſtatutorū.Quib.in dubio ſua voluntas cenſet̃ eſſe ꝯformis.l.ſi
duo ff.de acq.hær.& per Bar.in l.ut iuriſiurādi.§.ſi liberi. ff.de
ope.lib.& per eundē,& alios in l.hæredes mei.§.cum ita. ff. ad
Tre.& in terminis nr̃is ita adducit tex.in l. ſi fundū ꝑ fideicō-
15 miſſum Soci.in d.conſi.81.in fi.¶†Secundò principaliter cō-
ſiderandū eſt,ꝙ iſtud adiectiuū,ſeu participiū,inteſtatus, pro-
priè,verè & ſtrictè verificat̃ in eo,q potuit teſtari,& nō fuit te-
ſtatus,vt vr̃ ꝓbare tex.in l.1.in prin.verſ.planè. ff.de ſuis & le
git.dū diſponit,ꝙ qui teſtari non pōt,vt pupillus, non dr̃ pro-
priè inteſtatus,& concordat tex.in l.inteſtato.ff.de legi.tut. &
ideo gl.in l.cum antiquiorib in ver.fuiſſe.C.de iu.deli.& inſt.
de hæred.quæ ab inteſt.defer.in princi. dicit,pupillū nō mori
ꝓpriè inteſtatū,& quia ſtatutū pñs excludens matrē eſt ꝯtra
ius cōe,& correctorium ipſius,ſub eo nō vr̃ cōprehendi pupil
16 lus qui teſtari nō pōt,& impropriè inteſtatus dr̃. Et†verba ſta
tuti ſtrictè,& ꝓpriè debent intelligi.l.1.§.ſi is qui nauem.ff.de
exercito.l.conſtitutionibus.ff.ad municip.per Bar.& alios in l.
17 oēs populi,in 6.q.principali.ff.de iuſt.& iur.Prout†ēt qa text.
in d.l.1.uult,ꝙ pupillus habeatur pro inteſtato,& aliud eſt eſ-
ſe talem,& aliud haberi pro tali.l.mercis , la 2.cum gloſ.ff.de
18 verb.ſig.& in l.ſi maritus.§.legis,vbi Bar.ff.de adulter. Et†ta-
lia ver.hr̃i ꝓ tali,denotant fictionem,& improprietatē, vt no.
in dictis locis,& ꝑ Bar.in l.ſi is qui ꝓ emptore, in 3.q.princi-
pali,in fi.ff.de uſuca.& ēt tradit̃ in l.1.C.de his quæ ſub mod.
19 in l.iure ciuili.ff.de condi.& demon.Et†clarū vr̃,ꝙ iura exor-
bitantia a iure cōi,ſeu illud corrigentia non hñt locum in eo,
qui hr̃ ꝓ tali: vt traditur in dictis iurib.& in l.fi.C.de interdi.
20 matri.Et†ſtatutum loquens ꝯ ius cōe in caſu vero, non trahit̃
ad caſum fictū.l.3.§.hæc verba,vbi gl.& Bar.ff.de nego.geſt.&
no.Imo.& Alex.in l.1.§.1. ff.ad leg. Falcid.& Bar.in l.1.§.hoc
interdicto.ff.de fon.& plenius in l.oēs populi.in 6.q.principa-
li , vbi repeten.adducunt concordan. ff.de iuſtitia & iure. Et
21 †hanc ſnīam,ꝙ ſub ver.inteſtatus,non comprehēdatur pupil-
lus ī mr̃ia ſtatutaria excludēte matrē,tenuit Pe.de Bel. Perti.in
d.l.1. & etiā aliqui antiqui relati per Albe.de Roſa. in trac.ſta
tutorum,in 1.parte,q.44.item quæro ſtatutū,ubi dicit,ita fuiſ
ſe determinatum per Rayner.de Forl.& idem Albe.in d.tract.
in 3.par.q.21.item quæro conſuetudo,in fi.& in l.2.in fi.C.q
teſta.fa.poſ.& hoc idem voluit Bal.in c.1.in prin.col.3.de ſuc.
fra.dicens ꝙ tale ſtatutum vr̃ ꝯ ius naturale , vt mr̃ excludatur
a luctuoſa hæreditate filij.l.fi. C.de inſtit.& ſubſti. & ideo dēt
ſtrictiſſimè intelligi,ita ꝙ non comprehendat pupillum,& idē
dicit ipſe Bal.in l.inteſtato.ff.de leg.tut. & ſequitur ibi hoc Ni
co.de Neap.& idē Bal.in l.ſi arrogator,col.pe.ver.& adde tres
ꝯcluſ.ff.de adopt.& inſtit.de hæred.quę ab inteſta.& in princ.
vbi Io.Fab.hoc idem ſequit̃,prout Aret.ibi & Por.idem faciūt
adducentes tex.inſt.quibus nó eſt perm.fa.teſt.§.1.iuncto.ver.
ſi uerò.& Bal.conſi.83. præmittendum eſt, in 5.parte colum.
2.concludit,ꝙ pupillus ſub dicto ſtatuto non comprehendit̃:
cum ſit inhumanum,odioſum,ꝯ ius cōe,& naturale, & contra
regulas iuris,& loquatur in materia nō fauorabili,immo odio
ſa & iniqua,nec pōt verificari in caſu ficto,vt idemmet Bal.ſen
tit conſi.264.ſtatuto cauet̃,in 2.par. & hoc idē ēt vult cōſ.12.
caſus talis,col.2.in 3.parte,& magis clarè in ead.3.parte con-
ſil.475.ſequendo cōem , dicit hanc eſſe cōem opinionem, ꝙ
non comprehendatur pupillus: quia diuerſa eſt ratio in adul-
to quàm in pupillo,& ibi adducit illā rōnem diuerſitatis, quā
ſibi aſcribit Alex.in d.l.gñaliter,in princi. quam etiam rōnem
ſentit idem Bal.conſi.61.de iure cōi,col.1.in 4.parte, & idem
Bal.conſi.58.factum tale eſt,col.vlt.vol.2.licet Soci.conſi.35.
allegato.ſ̃.dicat hanc rōnem fuiſſe do.Matth.Felici.ut per eū.
22 Et†hanc eandem opin.ꝙ non comprehendatur pupillus, qñ
in ſtatuto non eſt ratio expreſſa,tenet ipſe Bald.conſ.339.opi-
nio cōis,in 4.parte,quod eſt duplicatum in eadē parte, conſil.
56.vbi aſſerit hanc eſſe communem,& conſi.141.quæritur,an
pupillus,in 3.par.ſequit̃ etiam eandem opi.Imo. in l.Cēturio.
col.10.uerſ.& per hoc decidi pōt.ff.de uulga.& pupil. & in c.
cum tibi,col.fi.ex̃ de teſta.& do.Signo.de Amode. conſi.98.in
Lombardia,col.fi.& conſi.227.in quęſtione comprehenſa, &
conſi.101.infans decedens,in quibus locis firmat, tale ſtatutū
non comprehendere pupillū, & quia diuerſa eſt rō in adulto
pupillo,& ꝙ tale ſtatutum dr̃ irrationabile , & aſſerit ita fuiſſe
iudicatū,de quo etiam per eundem Signor.conſi.6.Titius, &
eandē ſnīam tenuit Ang.conſ.26.ſtatutum excludens,& Fulg.
in d.conſi.48.col.2.& conſi.60.Dñicus teſtator, in fi.& conſi.
165.in qōne,col.2.& ſeq.& eandem ſecuti ſunt quāplures alij
doct.relati per Barb.in d.c.cum tibi,& per Alber.Bru.in tract.
de ſtatu.fęmi.excluden.in 8.articulo principali, quæ.12.folio
35.colū.4.ubi aſſerit hanc opinionem eſſe magis cōem, prout
ēt aſſerit Ale.in d.l.gñaliter.in princi.& conſi.mihi 117.circa
dubitationem,uol.2.conſi.79.Franciſcus,col.3.uol.6.& cōſi.
158.abunde quidem,col.2.nu.3.eo.uolu.6.& conſi.153.uiſo
Themate,col.1.& uolu.3.ubi aſſerit hanc eſſe magis cōem, &
ab ea non eſſe recedendum,& ꝯſi.168.uiſis,colum.3.nu.7. in
fi.& ꝯſi.211.uiſo themate,col.1.in fi.uol.7.quibus in locis ad
ducunt̃ plures aliæ rōnes,quib.opinio iſta cōprobat̃,& reſpon
det̃ ꝯriis,prout de potiſſimis , & magis ſtringentibus inferius
23 dicet̃.¶†Contraria ſnīa,& opinio,ꝙ immo pupillus, & infans
dicat̃ mori inteſtatus,& comprehendatur ſub ſtatuto diſponē
te de hæreditate inteſtati tenet̃ per Bar.& legendo,& conſulē-
do,ut eſt uidere ex dictis ſuis in l.1.ff.de ſuis le. ubi Ale.ī apo-
ſtil.

stil.adducit concord.& eiusdẽ Bar.in d.l.Centurio.col. 5.uers.
quid si testator sic substituit,& idẽ Bar.hoc firmauit ꝯsi. mihi.
161.statuto urbis ueteris , & diffusius cons.138.hæc est copia
ubi ꝑ hac opinione adducit tex.in l.intestatus.ff.de uerb.sign.
dum d.l.loquiť de quocunq; hoĩe,& ꝯñr ẽt de pupillo, & tex.
insti.de hæred.quæ ab intesta.defer.in princ.ibi,oĩno, quæ di-
ctio importat intestatum decessisse: quia uoluit intestatus de-
cedere,siue quia non potuit,adducit ẽt rõnem respectu indiui
dui,& respectu speciei,ut in muto, & cæco, ut per eũ, qui etiã
pluries istud idem cõsuluit, prout referunt Ale.& Perus. in d.
l.generaliter,& alij inferius citandi,quam ẽt secutus est Bal.cõ
sil.108.in successione,in 2.par.ubi dicit,opi.Bar.seruari ĩ mul
tis locis,& ꝙ subtilitates reiici debẽt,nec a iudicib. debent ad
mitti,attento ꝙ mens statuti fuit gñalis,ut oẽs cõprehenderen
tur,qui sine testõ decederẽt,& aliquid tangit idẽ Bal.consi.47.
si tenemus,in 4.par.& in d.l.si arrogator,col.pe.expsè uult,ꝙ
ex interpretatione legis pupillus mori dr̃ intestatus, & ab inte
stato hæredem hẽt quò effectũ successionis, prout est præsens
disceptatio. Ang.ẽt in eadẽ opin.d.ꝯsi.99.col.2.uer.uideamus
ergo,& consi.104.statuto cõis Burgi.col.pe. & fi.ubi cõsiderat
mentem statuentium,& absurdũ,eandem sñĩam tenet Paul.de
Ca.in d.l.generaliter,in prin.& in d.l.cum antiquiorib.in fin.
dicens ꝙ per interpretationem iuriscons. de qua in d.l.j.ff.de
suis & legi.pupillus dr̃ mori intestatus,& ꝙ talis interpretatio
aliter probanda nõ est,& idẽ firmat ipse Pau.in l.ĩ ambigua.ff.
legi.& in l.in testõ.C.de testa.mili.& in l.2.C.de impu.& aliis
substi.ubi dicit truffam esse,asserere pupillum non mori inte-
statũ, ex quo intestatus moriť,per d.l.1.ita ꝙ statuta loquentia
de decedentib.ab intestato locũ habebũt in pupillo , & clarius
hoc idẽ firmat ipse Pau.consi.288.præsupposito quodam sta-
tuto,dicẽs temerariũ esse recedere ab opinio. Bar.idẽ uult Ro-
ma.in d.l.in testõ,ubi rñdet adductis p Bal.ꝯ̃ hanc sñĩam, ꝑut
ẽt facit ipse Rom.consi.4.sñĩam pręfati dñi consultoris, & ꝯsi.
32.uisa municipali constitutione,col.1.& 2.Georg.Nat.in re-
peti.c.quamuis,de pac.lib.6.col.56.& seq.uer.circa quartam.
& Pet.de Anch.in c.cum tibi,ex̃ de testa. & ꝯsi.177.reuocatur
in dubium,asserendo Bar.esse lumen iuris ciuilis, eius opi.de-
fendit,quã ẽt sequi vr̃ Abb.Barb.& do.Bened.in rub.ex̃ de suc
ces.ab intesta.& idem Abb.consi.75.quidam decessit,col.2.&
3.uol.1.& eãdem tenet & sequiť Zab.in suo ꝯsi.decisiuo 111.
de singulis dubiis,ubi ꝯsiderat mentem statuti,& ex plurib.cõ
cludit,pupillũ mori intestatũ,& cõprehendi in statutis loquẽ-
tibus de intestatis,Ang.ẽt Aret.in suo trac.de succes.ab intest.
in gl.in uer.ꝑ perfectione materiæ, car.10. dicit tenẽdam esse
opi.Bar.licet ipse insti.de succes.quę ab intest.defer.recitet opi
nio.& se non firmet,qñ cõis usus loquendi non probaretur,&
d.Signo.superius alleg.consi.226.in fi.asserit, articulũ esse ual
de dubiũ,& ꝙ fuit contestatus inter partes concordiã,& tran-
sactionem fieri,& in eandẽ sñĩam Bar. concurrit Io.Petruc. in
d.l.cũ antiquiorib.in fi.quã ẽt sequiť ibi Corn.dicẽs opi.Bart.
esse tenẽdã,& idem uult ipse Corn.in d.l.gñaliter , & apertius
eundẽ sequiť asserens illã esse magis cõem consi.75.quamquã,
col.5.& 6.& consi.386.constat,col.1.& 2.uolu.1.ubi adducit
plures doc.tenẽtes opinio.Bar.ꝙ pupillus dr̃ mori intestatus ,
ex quo ius ciuile hãc significationem intestati tribuit pupillo,
& Barb.in d.c.cum tibi,examinãdo articulũ per 16.col. dicit,
amplectandã esse opi.Bar.tanq̃ uerissimum oraculum Apolli-
nis,quã cõprobat plurib. iurib. & rõnib. & idẽ uult ipse Barb.
cõsi.67.illud in medium afferã,col.1.& 2.uol.3.ubi dicit opi.
Bar.esse cõiorem,ex quo reneť a plurib.doct.qui pondere, nu-
mero,& mensura sunt clariores,& Soc.in l.qui duos,in 1.not.
ff.de reb.dub.hoc idem uult,qñ uerbũ,intestati,seu ab intesta-
to,referť ad successionẽ,& diffusius hoc idẽ ipse ꝯcludit.d.cõs.
35.uol.3.ubi asserit hanc opi.esse magis cõem , maximè si sta-
tutum loquitur ab intestato,& idẽ firmat.d.consi.81.uol.4.&
d.consi.35.in fi. dicit hæreticum esse discedere ab ista opinio.
ẽm quam pluries fuit iudicatũ, & postremò hanc sñĩam in sta
tuto loquente per uer.intestatus,tenet & firmat Deci.in d.l.ge
neraliter,in prin.in 3.no. ubi recitatis opi. pro & ꝯ̃ dicit opin.
Bart.veriorem,& magis cõem rõnib.de quibus per eum.Nam
Ale.in ꝯ̃rium allegatus vr̃ ab ista opi.recessisse,si eadem rõ , &
mens statuentiũ vigeret in pupillo,quæ uiget in adulto, & plu
res alij doct.hanc opi.secuti sunt,relati in locis, de quib.s̃.quã
multis mediis,iurib.& rõnibus comprobant & ꝯ̃riis rñdent,&
ista opi.ẽt mihi,& in puncto iuris vr̃ uerior,magis cõis,& am-
24 plectenda,stante ualiditate statuti. Ad†cuius cõprobationem
omissis pluribus aliis quæ adduci possent,primò adduciť tex.ĩ
d.l.4.ubi iuriscõsul.circa significationem istius uer.intestatus,
dicit,illam propriè esse,quæ cõcernit personã, quæ põt testari,
& non testatur,qui aũt testari nõ põt, vt pupillus, propriè non
est intestatus, tñ debemus eum accipere pro intestato,& sic in
materia successionis intestati,prout est præsens,comprehendiť
25 etiam pupillus,licet testari non possit . Vel†ex eo quia illa di-
ctio,in,poniť pro non,vt in terminis nr̃is dicit Bal. consi.47.si
tenemus,in 4.par.& Sign.de Amod.cõsi.101.col.1.in fi.col.2.
qui adducit tex.in l.1.§.1.C.de iust.cod.cõfir.& expositio erit
intestatus,i.nõ testatus, & sic quisq; qui testatus non est,cõpre
hendeť.Ad quod tex.insti.de hęredi. quæ ab intesta. defer. in
prin.ibi,qui oĩno testm̃ non fecit, exponendo prout facit Bar.
d.consi.138.vt sub ea dictione comprehendať omnis casus , tã
voluntatis q̃ potentię , perinde ac si dictum fuisset nullo mõ.
26 Vt†in simi.talis dictio,oĩno,exponiť in l.in naue Sauphelli.ff.
loca.& per Alberi.de Rosa.in suo dictionario, in ver.omnino.
27 Et†quia nulli dubium in dispõne.d.tituli prin.ita comprehẽ-
di pupillũ sicut,& adultũ,vt vterq; intestatus dicať decedere ,
cum duplici via nobis hæreditates deferanť,ex causa videlicet
testati,& intestati,in qua pupillus contineť,vt ẽt probať in au-
cten.de hæred.ab intest.uen.Ad quod etiam l.intestatus. ff.de
ver.signifi.vbi intestatus est,qui testam.nõ fecit, quod ẽt in pu
pillo verificať,vnde si dicimus,iur.cons.in d.l.1.cępisse pupil-
lum pro intestato,ẽm cõem vsum,prout considerat Bar.ibi,&
in aliis locis,de quib.s̃.& Ang.in d.consi.suis , & quamplures
28 alij sequentes Bar.†dubitandum non erit , ꝙ talis significatio
approbata potissimè a iur.cons.est attendenda, & præferri dẽt
naturali significationi.l.librorum.§.quod tñ Cassius,de leg.3.
l.Labeo.ff.de suppel.leg.l.cum de lanionis.§.asinam. ff.de fun.
instru.l.pediculis.§.idem Labeo.ff.de au.& arg.leg.ẽt si essem⁹
in materia statutaria,& iuris cõis correctiua: vt tradit Bar. quẽ
* cõiter sequunť doc.in rubr.ff.de oper.no.nuncia. & plenè per
Fely.post alios in procem.decr.col.3.4.& 5.vbi propriè tangit
ver.intestatus,& per Ale.consi.211.ponderatis, nu.11.vol.7.
29 Ex†consuetudine.n.vel vsu capitur significatio, quæ attendi
dẽt,& naturali significationi præfertur, vt ẽt tradit Bar. in l.li-
berorum,col.3.ff.de verb.sig.& Bal.in l.maximum vitium. C.
de lib.præter.& in l.fi.col.6.C.de hæred.insti. & ponit Signo.
d.consi.101.col.2.& 3.& Albe.Bru.in d.tracta. de mascu.fœ-
mi.excluden.car.35.col.4.& ad Bar.sensum põt dici , & iure-
consul.& Imperatores ac pretores, & in legib.& in constitutio
nib.& edictis,ita capere ver.intestatus, vt s̃.probaui,& hr̃ in l.
1.ff.si tabu.testa.nul.exta.& in materia,quæ dẽt adimpleri spe
cificè,ut probať in d.l.credẽdũ.§.si verò maritus,& in d.l.gña-
liter cum concord.& ita Bar.vr̃ cõem vsum cousiderasse, si aũt
dicimus,ꝙ iuriscons.in l.1.non sequiť significationem ẽm vsũ
& consuetudinẽ:cum de prædictis mentionem minimè faciat
prout solitus est facere,qñ de cõi vsu loquitur, & ita sentire vi
deantur aliqui doc.tenentes ꝯ̃ Bar.ꝙ in d.l.1.non probeť cõis
vsus,& consuetudo,tñ adhuc dico,ꝙ si interpretatio, & signifi
catio istius ver.intestatus,vt in ea cõprehendatur pupillus, fit
sola auctoritate iuriscons.vt in d.l.1.certè erit valida,& firmis
30 sima.Nam†potestatem habebat illam faciendi.§.responsa pru
dentum,insti.de iu.nat.gent.& ciui.l.2.ff.de orig.iu.& per scri
ben.in l.Gallus.in prin.ff.de libe.& posthu. & disputari de po
testate iurisconsul.ferè sacrilegium est,vt de principis potesta-
te dr̃ in l.2.C.de crimi.sacrileg.in terminis nr̃is tradit Signo.
31 de Amod.d.consi.101.col.3.ver.his præmissis. Vbi† in termi
nis nr̃is concludit,iurisconsul.posse detrahere propriæ signifi-
cationi,& naturali illi addere,& eam modificare,itaq; signifi-
catio a iur.cons.tradita debet attendi,& aliis est præfereda, vn
de Bar.in l.oẽs populi,ĩ 3.q.6.q.principalis. ff.de iustitia & iu.
dicebat,propriam significationem capi ex auctoritate legis, &
* iur.cõsul.adducit iura,vt per eum,quẽ * cõiter oẽs sequuntur,
cum itaque iur.cõsul.in d.l.1.dicat ẽm natiuam significationẽ
intestatum propriè dici illum,qui potest facere testamentum,
& non fecit,& tamen ampliando dictam significationem , di-
cat etiam pupillum dici intestatum, talis significatio ampliata
per iurisconsul.cũ fuerit,& sit recepta,& frequẽtata,attẽdi de-
bet,& obseruari,ita ꝙ erit propria: cũ tradať ab eo, qui potesta
tem habebat secundùm Bal.in d.l.fi.in 6.col.quæstio.14.C.de

hæred.insti.& ita in terminis nr̄is firmat Alber.Bru.in d.trac.
de statu.fœm.exclud.in octauo articu. principali, q.12.fal.35.
col.3.& 4.qui pp hoc dicit,hanc opinio.Bar.esse ueriorem, tu
32 tiorē,& magis amicam veritati. Et †cōprobat̄ istud ex verbis.
d.l.primæ,ibi,sed hos quoq; pro intestatis accipere debemus,
quod uer.debemus,necessitatē importat,iuxta no. in l.sæpe au
33 diui.ff.de off.præ.Hinc † sequit̄, ꝙ alia probō non est necessa
ria,cū stare cogamur dictis iur.ꝯsul.& ideo Pau. de Ca. & Cor
ne. vbi s̄. firmant cōem vsum nō probandū: quia stare dēmus
interpretationi iur. consul. de qua in d.l.1. prout etiam dicit
Card.Zab.d.suo consi.111.& quia ista est propria significatio
illi stādū est ēt in materia statutaria,& sic cessat illud,quod di-
cebat̄,statuta propriè debere intelligi.nam isto casu ēt propriè
intelligunt̄,non.n.d.l.1.dicit,hr̄i debent pro intestatis, q̄ ver-
ba,ſm aliquos improprietatē,& fictionē denotarēt, sed dicūt,
accipere debemus,& sic propriè,ut sentit Soc.consi.35. vol.3.
col.2.uersi.confirmo eandē partē,immo & si talia verba posi-
ta essent, sed ꝑ intestatis hr̄i, adhuc dico, ꝙ non important fi-
34 ctionē,†sed veritatē,ex quo ꝑlata apparēt ab eo, qui habebat
ptātem dādi significationem propriam,ſm veritatem, quo fit,
ut dictio,tanquā,& dictio pro tali,veritatē importent,non aūt
similitudinē,& improprietatē, ita tex. & ibi ad hoc no.d.Ant.
35 & Abba.in 2.notabili in c.ex parte,extra de spon.†vbi inferūt
ad statutū disponens,ꝙ scholaris hr̄ pro ciue, ꝙ illa dictio, ꝑ,
ueritatē importent in his,de quib.statuentes poterant dispone
re,& tradit ēt Bar.in l.si maritus.§.legis,col.fi.ff.de adul.& be
ne faciunt,quæ ponit ipse Bar.in l.si is q. pro emptore, col.14.
in 3.principali,in fi.ff.de usucap.ubi uult, ꝙ illa oratio hēatur
pro ciue,si ponat̄ in l.iuxta id,quod pōt ēt esse uerū, magis di-
cantur uerba proprietatis,& expressiua ueritatis, quā significa-
tiua improprietatis,& fictionis,& Moder.ibi maximè Ias.& re
peten.post Bar.adducunt concord. unde cum habeamus uerā
interpretationē,& significationē,d.uer.intestatus,traditā a iur.
consult.uolēte in ea cōprehēdi pupillū,& arctet nos,ut ita de-
beamus capere, non uideo aliq̄d dubij esse,pupillū nō dici de-
bere intestatū,ut ei ꝓpriè nō succedat̄ ex cā intestati,& ex istis
tollit̄ illa ꝯsideratio,de qua s̄.facta per docto. tenentes ꝯ̄ opin.
Bar.considerantis illam dictionē, prout denotet improprieta-
tē,& fictionē,ita ꝙ pupillus non dicatur uerè intestatus, sed ꝑ
intestato,nam totum ꝯ̄rium apparet esse uerius considerando,
36 ut s̄.Prout†ēt tenendo,ꝙ iurisconsul.in d.l.1. in ipso pupillo
ponat significationē impropriam,abusiuam,& fictā: tn̄ adhuc
dico,ꝙ dicta fictio est tantę potentię. ꝙ vetitati æquipollet, cū
fictio legis idē sit, quod ipsa ueritas, ita ꝙ ꝯ̄ eam non possit ꝓ-
bari ꝯ̄rium,ut gl.satis no.in c.ferrum.50.dist.& glo.in l.unica,
in prin.C.de rei uxo.actio.& in l.non est uerisimile.ff.q̄d met.
cau.& plenè traditur in l.siue possidetis.C.de proba.& in ca.is
37 qui,de sponsa.Et†ēt quia nulla est maior probatio, quā illa, q̄
fit a lege cōi,argō no. in l.3. C.de lib.præter. & ita punctaliter
in terminis nr̄is dicit Barb.in c.cū tibi,col.pe.ex̄ de testam.& ī
d.cōsi.58.col.2.uol.3.prout ēt iur.cons.in d.l.1.uult & dispo
nit,ꝙ in materia successionis intestati pupillus dicatur intesta
tus mori,ita ꝙ significatio intestati comprehendit pupillū, &
ad eum fit extēsio, unde statutū postmodū loquēs de intestato
38 comprehendet & pupillū.Ex†quo statuta recipiunt interpre-
tationem passiuā l.1.§.lex Falcidia.ff.ad leg.Falc. l.si serui vr̄i.
C.de noxa.c.cum dilectus,de consuetu.cum simi.& ita in ter-
minis nostris tradit Card.in d.consi.111. in fi. & Barb.in d.c.
cum tibi.col.pen.& in d.consi.67.col.2.uol.3. & Soc.d.consi.
35.& in d.consi.81.& Dec.in d.l.generaliter. in tertio notabi.
39 Nec†dicat̄,prout aliqui sup. adducti dicebāt, ꝙ in d.l.1.talis
interpretatio reperitur ī materia fauorabili, nō aūt in materia
correctoria iuris cōis,ut patet inst.ad Tertul.in prin.iunc.uer.
ibi,intestatorū,& in l.4.§.si mater.ff.eo.& in l.diuus,in princ.
& in l.credendū.§.hæc aūt mater.ff.qui pe.tuto ubi mater ad-
mittit̄ ad successionem filij pupilli intestati,licet Sena.consul.
Tertullianum correxerit legem 12.tab.excludentē matrē,imò
iura prædicta probant,pupillum cap.& dici intestatū ēt ad ex-
clusionē matris ab hereditate pupilli,ut sentit Soci.d.cōsi.35.
40 col.2.uersi.& confirmatur.Et†siue ēt consideremus ius præto
rium,siue constōnes principū, loquentes de intestatis in mate
ria successionis,inueniemus pupillum dici intestatū,nec repe-
riet̄ aliqua lex dicens ꝯ̄rium,unde cum in materia ēt correcto-
ria dicta significatio intestati comprehendat pupillum,meritò
ēt cōprehendetur in casu statuti nr̄i. considerando extensionē
passiuam: cū statuentes in loco,ubi statutum condunt,ius cōe
statuere uideantur l.oēs populi,ubi Bar.& alij concord.addu-
41 cunt.ff.de iusti.& iu.Prout†ēt:quia d.l.1.in materia successio
nis intestati uult,quòd pupillus intestatus moriatur, & posito
ꝙ ſm aliquos istud disponat̄ fictè: tn̄ in materia præsenti iste
casus fictus æqparatus est uero: ut hr̄ in d.l.1. & in aliis iurib.
42 sup.allegatis.Quo† fit,ut cū isti casus uerus,& fictus reperian
tur æquiparati, & simpliciter a iur.cōsult.in materia successio
nis intestati,succedit firma conclusio doc.uolentium,ꝙ dispō
noua superueniens loquens in uno locum hēat & in alio æqui
parato,ēt si essemus in materia cotrectoria: ut expresſè tradit
Bar.quem ibi oēs cōiter maximè Are.sequuntur in l.2.de leg.
j.& in l.Marcellus.§.quid aūt.ff.ad Treb.& in l.si uerò.§.de ui
ro.ff.solu.matri.ubi Imol.in 4.fallen.& est tex. in §.ex his aūt.
de hære.quæ ab intest.defer.quē pluries adducit Are.maximè
in Rubr.ff.de acq.pos.& tradit Ias.in auct.quas actiones.C.de
sac.sanc.eccl.nu.19.& 23.& Soci.consi.1.col.3.uolu.1.& etiā
Ale.consi.207.nu.31.uol.6.& consi.110.nu.20.eo.uol.& cōs.
167.nu.13.& consi.171.uolu.7.Fran.de Cur.consi.35.statu-
to,col.3.in fin.& consi.73.col.23.circa medium,& consi.78.
43 in fi.& col.3.in fi.Nec† obstat,si dicatur,ꝙ ille casus fictus, ꝙ
pupillus habeatur pro intestato, ꝓcedit quò ad successionē iu-
ris cōis,ut sentit Bal.in consi.s̄.alleg.& Imo.in d.l.centurio.&
in d.c.cum tibi,& Ale.in d.l.generaliter,& d.consi.117.uolu.
2.nō autem dēt fieri æquiparatio illius casus ficti, & ueri quò
ad ea,quæ sunt introducta iure speciali,& per statutum maxi-
mè correctorium.nam contrarium patet per iura superius al-
legata loquentia in materia correctoria, & ut mater exclud-
44 tur.Præterea†obiectio tollitur ex dictis Io.And.in c.fi.de con
suetu.lib.6.quem ibi sequitur Do.de S.Gemin.col.4.circa fin.
uersi.sed pone,ꝙ consuetudo,& Philip.Fran.col.4. uersi.quid
autem si cōsuetudo,ubi uolunt,ꝙ clerici,qui sunt infirmi, uel
absentes a seruitio d.Pap.uel epis.habeantur pro præsentibus,
iuxta materiam c.cum dilectus,& cap.ad audientiam,extra de
cleri.non residen. ꝙ tales debeantur haberi pro præsentib. ex
priuilegio,uel de iure speciali,uel ex statuto,seu consuetudine
45 noua.Dicentes,ꝙ aut quis hr̄ pro præsente simpliciter, & tūc
indistinctè quò ad oīa dēt haberi ꝑ tali. Aut uerò hr̄ pro p̄nte
quò ad certū actum,& tunc non fit extensio ex̄ illū actū, & ista
fuit distinctio Bar.in d.l.si is qui pro emptore, col.14. in 3.q.
46 princ.circa fin.ubi Moder.& repeten.plenè tangunt.Nec ob-
stat,quòd dispositio specialis sequens,loquens in casu uero nō
debet trahi ad fictum.l.licet.§.hæc uerba.ff.de nego.gest. cum
aliis s̄.allega.nam obiectio cessat, qn̄ casus fictus æquiparatus
est uero per legem,ita Gem.in d.c.fi.& Phil.Fran. adducentes
gl.in c.susceptum,de rescri.lib.6.& bene probatur in d. c.cum
dilectus,in c.ad audientiam,& per Abb.in c.ex parte,de cleri.
non residen.& per Soci.Fran.de Cur.& Ale.in d.consi. s̄.alle-
gatis,& qm̄ d.l.1.ꝓbat,ꝙ pupillus quò ad oīa dr̄ ītestatus quā
tùm ad materiam successionis passiuè,ut illi succedat̄, ut mo-
rienti ab intestato meritò haberi dēt pro intestato nedum quò
ad ea,quæ sunt in troducta de iure cōi,sed ēt quò ad ea quę in-
troducuntur iure spāli,uel per statutū loquens de successione
47 intestati.Ad†quod:nā tale ius ex statuto proueniens non iure
speciali,sed iure potius cōi dr̄ prouenire,ꝯsiderato loco ubi sta
tutum est factum.d.l.oēs populi,& in proposito dicit Bald.in
l.1.q.4.in fi.C.qn̄ non peten.par.& Ale.consi.141.uiso statu-
to,col.fi.nu.21.uol.7.& ēt quia istud statutum de successione
intestati loquens intelligi dēt tam de successione intestati fien-
da ex dispositione iuris cōis,q̄ statutorum,ēt si maior priuaret
lucro hæreditatis,ita Ale.consi.111.uideretur.col.4.n.11.uo.
48 7.adducit Bar.& alios ita firmantes.Ex†quibus etiam tollitur
illud,quod dicebatur,aliud est esse tale,& haberi pro tali,& ꝙ
uerba statutorū debent capi ꝓpriè, & nō in casu ficto,nam ꝓ-
cedunt, qn̄ hr̄ pro tali particulariter uel quo ad aliquem ca-
sum,secus uerò qn̄ habetur pro tali simpliciter, & absolute ex
legis dispositione,per doctr.Io.And.Bar.& aliorum,de quibus
sup.& qn̄ casus fictus per legem est æquiparatus uero regulari
ter,ut est casus præsens,tunc ēt lex noua adhuc correctoria lo-
quens in uno locum habebit in alio,per doctr.Bar.in d.l.2.de
49 lega.primo,cum aliis sup.allegatis.Et†licet Imo.in d.l.Cētu-
rio,& in d.c.cum tibi,sentiens istud dicat,quòd regula,de qua
in d.l.1.loquitur in materia iuris cōmunis,nō autem in mate-
ria

ria pœnali,& exorbitanti,& correctoria, & ideo non dēt trahi ad statutum nr̄m,tn̄ istud dictum Imol.est ɔ̄ cōem conclusio. Bar.in d.l.2.de leg.2.& aliorum,de quib.s̄.& Aret.in rubr. de acq.poss.& in cōsi.164.uiso diligenter, col.2.& 3. ad quod ēt doc.Bar.in l.liberorū.ff.de verb.sign.dum loquitur de statuto præferente filium masculū fœminæ,& est ɔ̄ dicta Io.An.Gemi. & aliorum in d.c.fi.& Abb.& aliorum vbi s̄. & quia verba statuti conueniunt pupillo,meritò ēt conuenit eius dispositio, p iura uulg.& quia ēt in materia correctoria,& ī materia,in qua mr̄ excludit a successione pupilli,leges appellant pupillū intestatum mori,vt s̄.fuit ꝓbatū,infero itaq; d.l.1.quocunq; mo-
* do intelligatur,concludenter ꝓbare opi.Bar.& magis* cōem,
50 ꝙ pupillus dicatur mori intestatus. Præterea †doc.tenentes ɔ̄ Bart.considerant rōnem,& mentem statuti, & sic an rō ipsius ita videatur hr̄e locum in pupillo sicut & in adulto fatentes ꝙ si eadē est rō,opinio Bart.erit verior,vt patet in consi. Bald. & do.Signo.adductis.s̄.& sentit Alex.in d.l.generaliter, & in ɔ̄s.
51 suis s̄.allega.Et†non immeritò: qm̄ si eadem est rō,dēt eadem esse iuris dispositio: tunc enim non dr̄ fieri extensio, ex quo sumus in comprehensione: vt sentit gl.in ver.mente, in c.postq̄, de elect.lib.6.& Bal.in l.de quib. ff. de leg. & Alexā.consi.89. circa primum,col.3.& 4.volu.6.& Franc.de Cur. consi.9.vbi diffusè,& Dec.consi.227.in casu ad me transmisso,col.4.n.8.
52 Mens† enim statuentium potissimum attendi debet,quæ dat essentiam statuto,vt dr̄ in si.in l.non aliter,de lega.3.& in l.in condōnibus,in prin.ff.de cond.& demon.& tradit Dy.in c.fi. de reg.iu.lib.6.& Bal.in c.2.uersi.extra quæro,in tit.qui feud. dar.po.cum concord. quo stante non pōt dici, ꝙ statuentes in præsenti statuto Rauen.cōsiderauerint ɔ̄seruationem familię, & agnationis,super qua rōne plures docto. s̄.allegati tenentes
53 opi.Bar.vñr ut plurimum se fundare.Ex†quo d.statutum uocat proximiores propinquos,vsque ad quartum gradum,& appellatione propinquorum ita veniūt masculi, sicut & fœminæ, vt tradit Bal.ɔ̄s.334.in qōne,vol.3.& Deci. in l.2.ff.de reg.iu.
54 & ɔ̄s.223.in casu ꝓposito,nu.3.Et† per fœminas familiæ nullo mō cōseruant', quinimò extinguunt': cū nati ex eis familiā p̄ris sequant'.§.fi.inst.de patr.pot.tradit Io. An.in add.ad Specu.in tit.de succes.ab intest.& Io. de Ana.ɔ̄s.4.uisis statutis,in
55 2.dub.& Bal.ɔ̄s.473. Circa quæ,col.2.volu.5.Minus† ēt pōt dici, ꝙ ratio statuti fuerit illa,quam considerat Alex. in d.l.generaliter,col.pen.& ante eum considerarūt illam Bal.Signor. & alij doc.superius allegati,dicentes,ꝙ adultus,qui pōt testari,si non facit testm̄, tacitè vr̄ vocare illos, quos sciebat venire ad eius successionem,ex forma iuris cōmunis,vel statuti,argu. l.conficiuntur,& l.siquis cum nullum, in prin.ff.de iu.codi.q̄ rō cessat in ipso pupillo,qui non pōt testari,uerè nanq; considerando ista non potuit esse, nec rō,nec mens statuentium tēpore,quo statutū condiderunt, in quo voluere recedere a iure cōi, quo mater vocabatur ad successionem filij tam adulti, q̄
56 pupilli morientis intestati.Nec† considerarunt,an filius non testando videretur tacitè matrem excludere, tanquam præsumeret se conformare cum dispositione statuti, iuxta dicta per Bal.& Anch.in l.tres fratres.ff.de pact.& per Bar.in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Treb.quod nō cadebat in pupillo, de hoc enim non quæritur,sed solùm dubitatur, cuius mentis fuerūt statuentes tpe,quo condiderunt d.statutum, per quod exclusęrūt matrem a successione filij adulti,seu pupilli moriētis intestati,& dicendum est,ꝙ alia fuerit eorum mens, & non ista,patet : quia nō testando ipse filius adultus vr̄ voluisse sibi succedere vocatos a statuto, & nō matrem ɔ̄ senatuscons.Tertul.& de iure communi filius non testando videbatur matrem vocare ad eius successionem per dictum senat.consul.quæ ratio nō habebat locum in pupillo moriēte, ad cuius successionem mr̄ vocabatur solùm a lege,nō aūt tacitè ab ipso pupillo,qui testari non poterat,& tn̄ statuentes corrigendo ius cōmune,voluerunt matrem priuari eo casu, quo tacitè de iure cōmuni erat vocata a filio adulto moriēte intestato, quo casu vltra dispōnē legis ɔ̄currebat ēt tacita voluntas filij adulti non testantis,q̄to ergo fortius vñr ipsi voluisse,vt ipsa mr̄ excluderet' a successione filij pupilli,qui non poterat eam tacitè vocare,ex quo testari non poterat, & solùm eo casu a lege vocabatur, vnde si secundùm Alex. & sequa.correctio iuris communis per statutū facta locum habet in adulto, in quo in fauorem matris cōcurrebat duplex vinculū,& rō,dispositio sola legis, & tacita volūtas adulti,quanto ergo fortius locū habebit in pupillo, in quo vnum tm̄ viget,dispositio videlicet sola legis, argumento not.
57 in l.1.C.de pac.cum sim. Nec† obstat,si diceretur, ꝙ statutū vr̄ facilius voluisse excludere matrem per adultum, in quo cōcurrit tacita volūtas filij,qui poterat matrem instituere,& isto casu priuatio facta a statuto non vr̄ ita rigorosa, sicut qn̄ pater excluditur ab hęreditate pupilli, quo casu ab ipso statuto tm̄ excluditur,& nō ab ipso filio tacitè, nam si statutum excludit matrem eo casu,quo capitur præsumptio,ꝙ cōcurrat tacita voluntas filij adulti,qui non testando vr̄ se reddere conformem cum dispositione statuti,pariter vr̄ excludere a successione pupilli,qui præsumeretur eiusdem voluntatis esse, sicut adultus, si testator posset, vt infrà plenius dicam,& ēt tollitur: q̄a poterat prouidere filio,& matrem illi substituere, & uocare pupillariter,& cum non fecerit,tacitè eam exclusit,& tacitè exclusa dr̄ ab eo,qui pro filio pupillo poterat testm̄ facere,& sic pupillus dr̄ intestatus mori, vt dixi in primo fundamento istius cōsulta.& statim ēt dicā,& sic dispositio statuti æqualiter ꝓcedit vtroq; casu,nec erit magis rigorosa in pupillo, q̄ in adulto, ex quo tacita exclusio cadit in vtraq; persona,in adulto,qui pōt p se,& in pupillo,qui pōt per patrem,& præsumptio est, ꝙ ipse, si posset testari,eam excluderet non testando, ꝓut præsumitur
58 in adulto.Prout † ēt ratio ɔ̄siderata per Alex.& alios subsistere non p̄t.Nam ꝙ quis moriendo ab intesta.præsumat' ad eius succes.tacitè vocare illos,qui ex legis communis,seu statuti dispositione vocabantur, iuxta d.l.conficiuntur,inductū est magis ex fictione,q̄ ex præsumptione,vt ꝓbatur in d.l.in ver.creditur, & ibi gl.& Bal.firmant,vnde si daretur casus, q adultus declarasset casu,quo moreretur ab intestato,ꝙ ei non succederent illi,qui de iure communi, vel ex forma statuti poterāt venire ad eius successionē, licet talis declaratio fuisset minus solenniter facta,& ɔ̄ñr esset nulla,tn̄ ex ea saltim declaratur uolūtas.l.fi.ff.de reb.eor.l.legatum.§.fi.ff.de adim.lega.& tn̄ hoc non obstante illi,qui vocātur a lege,seu a statuto p̄nt succedere per fictionem legis, & ɔ̄ veritatem, ex quo non habent eius voluntatem,& certum etiam est,statutum isto casu locum habere,licet voluntas illius decedentis ab intestato nō possit cō-
59 currere,& sic ratio Alex.non uera.Prout † etiam tollitur: qm̄ ciues in dubio præsumuntur habere uoluntatem conformem cum dispositione statuti,ut tradit Bart.Ale.& alij in d.l.hr̄des mei.§.cū ita,& iō iudicandum est, ꝙ pupillus idem fecisset, si adultus decessisset, nā qua rōne statutum prouidit adulto de successione ab intestato, eadem ratione vr̄ prouidisse pupillo, si testari potuisset : cū tpe quo posset, præsumptio esset,illum ita facturum,& ita in terminis paucis uerbis dicit Soc.d.cons.
60 35.co..3.nu.4.uers.pro qua etiam facit.Præterea † si rō p Alexan.considerata esset vera sequeretur absurdum, & multipliciter,ɔ̄.l.hæreditaria.ff.de neg.gest.& l. diuortio.ff.solut.matri. cum alijs not.per Abb.& Moder.in c.cum inter, de exceptio.
61 Et† primò,quia statuentes fuissent defectiui, nō prouidendo pupillis,furiosis, & similibus, & sic digni essent reprehēsione,
62 ɔ̄ not.in l.Gallus,in gl.in l.si filius.ff.de lib.& posth.Et† sic furiosus, & similes si morerentur attenta dicta ratione Alex.non esset locus statuto,quod est valde absurdū, ut in terminis nr̄is considerat Ange.in d.cons.99.col.2.vers.sequimur ergo,& dicto cons.104.col.fi.uers.præterea magna sequeretur.Secundò
63 † sequeretur,ꝙ statutum magis consuluisset ei, qui bene posset prouidere,& sic adulto, & non ei qui nō posset prouidere, & sic pupillo,quo nihil esset absurdius: ut ī casu nr̄o dicit Cardi.d.consi.111.col.fi.uers. & ꝙ in casu nostro, quem refert & sequitur Soci.d.consi.35.colu.3.num.4.versi. quæ enim fuit mens,& ēt Deci.d.l.generaliter,in 3.notabili,uersi.non obstat ꝙ in pupillo,vbi dictam rationem Alex.retorquet contra eum
64 allegando docto. qui talem rationem etiam tollunt.† Prout ēt ratio Alex.tollitur ex his,quæ dicit Corn.in d.l.generaliter, & in d.l.cum antiquioribus,& in d.suo cons.75.col.6.& cōs. 336.& clarius ex his,quę dicit Soci.in d. consi.35.& cons.81. uolentes, ꝙ si statutum loquitur de moriente ab intesta.prout est statutum præsens, in eo comprehenditur pupillus propriè,& licet aliqui velint,ꝙ nō sit differentia inter uer.intestatus,& aduerbium, ab intestato,tamen contraria opi.est uerior
* & * communior,ut dicam inferius, & ideo ratio cōsiderata p Alex.non poterit habere locum in statuto nostro loquente p aduerbi.ab intestato,quod ita propriè cadit in pupillo sicut in adulto,

adulto,quinimò, ut dixi superius, ēt si statutum loqueretur p
ver.intestatus, adhuc propriè ptinet pupillus,uel saltim quo-
ad materiam pñtem fictione legis significatio intestati,ita pro
cedit in pupillo,sicut in adulto,& ēt considerando extensionē
passiuam, & quia pupillus, & adultus in pñti materia a lege
communi reperiuntur æquiparati p d.l.1.ff.de suis, & legi. &
plenissimè dixi superius,& isto medio ad rōnē Alexā. rñdetur
per Alb.Bru.in d.trac.de statu.fœm.excluden.in 8. arti. prin.
qō.12.f.35.col.3.uer.& fm prædicta,& sentit Barb.in d. c.cū
65 tibi,col.antep.& col.pe.& in d.suo ɔsi.67.col.2.uol.3. ¶ † Et
ex istis tollunt ea,quæ possent in ɔtriū allegari. s. ꝙ mater non
dēt excludi a luctuosa hrditate filij.l.fi.C.de insti. & substi. &
66 per Old.consi.142.factum tale est. Et† ꝙ hic agit de priuatio-
ne iuris,quæ non vr̄ hrē locum, nisi exprimat. §. cum igit, in
auth.de non elig.sec.nub.per gl.& Abba.in c.fi.de iu.pat. & p
Alex.in l.ēt.§.licet.ff.sol.ma.Nam mr̄ expresè in casu nr̄o pri
uat hrditate filij: cum statutum ita propriè uerificetur in ipso
pupillo,sicut & in adulto: vt ex prædictis patet apertissimè, &
satis dr̄ expressum ēt de pupillo per d. l. 1.maximè consideran
do gñalitatem,pp quam ēt expressum dr̄, vt tradit Bar.in l.prę
tor ait.in prin.ff.de ope.no.nunc.& in l.1.in 2.q. ubi plenissi
mè scri.ff.de vulg.& pup.& sicut statutum excludit matrem a
luctuosa hrditate filij adulti ab intestato decedētis, pariter ex-
cludit & a fortiori a luctuosa hæreditate pupilli decedētis in-
67 testati,uel ab intestato.Tollitur † ēt illud,quod dici posset, ꝙ
tale statutum excludit matrem cum illa qualitate, si filius mo
rit ab intestato,& non aliter,quę qualitas necessariò est probā
da,ut statutum effectum sortiatur,ut tradit Bar.in l.1.§.ait prę
tor.ff. ne quid in flu.pub.& Io.An.in c.1.de hom.li.6.& Ful.
& Saly.in l.mancipia.C.de seru.fug.& Ro.in notab.486.statu
tum puniens. Nam ista qualitas intestati, seu ab intestato re-
quisita p statutū ita propriè adaptatur ad pupillum, sicuti ad
68 adultum.Et†quia in utroque conueniunt verba statuti,cōue-
nire ēt debet & eius dispositio.l.4.§.quoties.ff.de dam.infect.
l.hos accusare.§.omnibus.ff.de accus.& ēt quia tam in pupil-
lo,q̄ in adulto conuenit rō & mens statuentium, ut dictū est,
& ēt statim dicet,meritò ēt in utroq; conuenire debet dispo-
sitio statuti.argu.not.in l.illud. ff.ad leg.Aquil.& in l.a Titio.
ff.de fur.& in c.cum cessante,de appel.& in l.adigere. §.quam
69 uis.ff.de iur.patro.Vnde†Ang.Are.in d.trac.de succes.ab inte
sta.in gl.in uer.pro perfectione materiæ,car.10.col.4.uer.pte
rea, meritò affirmat in pñti statuto non posse reddi rationem
validam,& concludentem,quare statutum habeat locum ma-
gis in adulto,q̄ in pupillo,& ideo æqualiter locum habebit in
70 vtroque.Eo†magis:quia si statuentes de hoc fuissent interro-
gati, utique idem disposuissent, & iō haberi dēt pro expresso
iuxta gl.in l.tale pactum.§.fi.vbi scri.allegant cōcor.ff.de pac.
& plenè per Fran.de Cur.consi.9.col.5.Et ꝙ statuentes ita rñ
dissent,satis apertissimè colligitur ex reformatione facta ad di
ctum statutum,quæ ualida est,& firma : vt plenissimè tāgit d.
71 Octa.Bellim.Excellens aduocatus do.Marię. Minus†ēt habet
obstare,si diceret,ꝙ rō diuersitatis tradita p Alex.posset cōpro
bari:eo qm̄ statutum excludit matrem ab intestato, vñ a ɔtrio
sensu,quod argumentum est ualidum,ad plenè no.in l.1.§.hu
ius rei.ff.de offi.eius, vr̄ permittere,ꝙ mater possit institui, vel
saltim dispositio statuti limitata est in causa intestati, vñ quo-
ad causam testati remanet dispositio iuris communis: quia li-
mitata cā limitatum producit effectum.l.in agris.ff.de acq.re.
do.& ɔñr mater exclusa a statu.in successione ab intest. nō est
exclusa a successio. testati, & sic in adulto remanet cū illa spe,
ꝙ possit illi succedere saltim ex testō,cum adultus testari pos-
sit,& matrem instituere, quæ minimè conueniunt ipsi pupil-
lo,qui testari non pōt,in quo mr̄ est exclusa ab intestato, non
aūt ex testō,& in eo non habet aliquam spem succedēdi ex te-
stō,vnde stante ipsa rōne diuersitatis statutum prędictum nō
72 habebit locum in ipso pupillo. ¶ †Hæc ɔsideratio nihil peni-
tus obstat,nec aliquid facit.Nam verum est,ꝙ statutū loquens
ab intestato non trahitur ad causam testati,ut tradit Anch. in
l.tres fratres.ff.de pac.& Bal.in l.quicunq;.C.de ser. fugi.col.
3.ver.sed pone statuto,& in l.pr̄ filium.ff.de inoffi.testa.& ple
nè per Alex.& alios in d.l.hęredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebe.
Nec hic quęritur,an mr̄ excludatur in successione testati: quia
verè nō excluditur, disceptatur em̄,an excludat in successione
ab intestato,tam respectu filij adulti, q̄ pupilli, & dicendum

est ꝙ sic,qñ nullum apparet factum testm̄ per adultum, & qñ
non apparent tabulę pupillares factę a patre pupilli, vt plenis-
simè de oīb.dictū est suprà. Nec ob.ꝙ ipsa mater in filio adul-
to hēt spem succedendi ex testō, si adultus eam institueret,nā
eandem spem ēt mater hēt in ipso filio pupillo, qñ pr̄ fecisset
tabulas pupillares,& in illis vocasset matrē,nulli erit dubium,
ꝙ isto casu mater succederet ex cā testati, & illā spem succedē
di ex testō adulti habere pōt, si pater pupilli eam in secūdis ta
bulis vocaret: illa.n.potestas,quam lex dedit adulto testandi,
tradita est & patri filio existēte pupillo,qui pōt filio in ea æta-
te constituto testm̄ facere,vt dixi in prin. consi.& ita conside-
rat Soc.d.consi.81.col.fi. vñ cum solùm statutum loquatur in
cā intestati,nō habemus illud trahere ad cām testati, sed intel-
ligi dēt in successione ab intesta.deferēda, tam ex dispositione
iuris cōis,q̄ statutorū,ēt si mater priuetur lucro hæreditatis fi
lij,vt tradit Alex. in d.consi.111.num.11.col.4.vol.7.Infero
73 † itaq; rōnem Ale.nullo mō posse subsistere, vñ necessariò di
cere cogimur,ꝙ rō,& mens statuentium non fuit alia, nisi ge-
neraliter prouidere in casu,quo hrditas deuoluebatur ad aliū
sine prouisione testōris, q̄ mens, & rō multo magis militat in
pupillo,q̄ in adulto,& iō pariter locum habebit in vtroque,vt
sentit Bal.d.ɔs.108.in successione,in secunda parte,& puncta
liter firmat Car.in d.conf.111.col.fi.quem refert, & sequitur
Soci.in d.conf.35.col.3.nu.4.vol.3.& diffusius in d.ɔs.81.co
lum.pe.nu.14.vol.4.& expresè hoc sentit Ang.Are.in d.trac.
car.& vers.prælleg.Ad quę bene faciunt deducta per Barb.in
d.c.cum tibi,& in d.consi.67.& melius per Cor. in d.l.genera
liter.& in d.l. cum antiquiorib. & in d.ɔsi.75.& d.ɔsi.336.Et
74 † quia de natura sermonis cōprehēditur omnis persona qua-
litercunq; sine testō decedens, in quacunq; itaq; decedēte cō-
currit mens statuentium,meritò& pupillus cōprehendet, ar-
gu.l.legato generali,de leg.1.& not.p Aret.in l.cum lege.ff.de
75 testa.Et † qm̄ alia subsistens rō assignari non pōt,vtiq; ista op
timè concludens tanquam vnica haberi debet pro expressa,
iuxta gl.& Bal.in l.quamuis.C.de fideicom.& in l.maximum
vitium,col.4.C.de lib.præte.& in l.fi.ff.de hære.inst.ēt si esse-
mus in materia correctoria, vt traditur in dictis locis,& p Ias.
in auth.quas actiones,nu.22.C.de sac.san.eccl.Patet ex istis ta
le statutum,ēt si loqueretur per verb.intestatus,comprehēde-
re pupillum,& matrem vigore d.statuti ita excludi a successio
ne pupilli, sicuti excluditur a successione adulti, & conclusio
ista vltra prædicta pōt comprobari ex alijs adductis per doct.
tenentes hanc opi.Bar.vbi suprà,quę videri pñt,ēt si statutum
76 loqueretur per ver.intestatus. Quātò igitur fortius erit idem
concludendum in casu nostro, in quo statutū loquitur p ver.
ab intestato,& ꝙ mater excludat a successione filij ab intestato
decedentis, quod statutum ita loquens propriè verificatur in
pupillo,sicuti & in adulto,nam pupillo propriè dr̄ succedi ab
intestato,cum enim duplex sit successio testati,& intestati ces-
77 sante prima locum habebit secunda. Quæ † ita propriè cadit
in pupillo,sicut in adulto,vt dicit Ange.in d.ɔs.99.col.2.& d.
conf.104.col.pen.& fi. & in terminis nostris tradit Soci.in ɔ.
si.35.& d.consi.81.& doc.in d.l.generaliter, & in d.l.cum an
tiquioribus,allegantes tex.in l. 1.ff.de peti.hær.& in §.fi.insti.
p quas perso.no.acquisi.& quia in pupillo, qñ pater suus non
fecit aliter tabulas pupillares, non cadit successio testati,neces
sariò dicēdū est,ꝙ cadat successio ab intestato,& ꝙ pupillo di-
cat succedi ab intestato,est tex.in l.qui duos,in prin.ff.de reb.
dub.& ibi Soc.in 1.notabili tangit,inferens ad qōnem nr̄am,
& concludens, ꝙ propriè pupillo dr̄ succedi ab intestato p il-
lum tex.& probatur per tex.inst.de succes. ab intesta.ferè p to
tum iuncta rub.nam ille titulus loquitur de successionib.quæ
deferuntur ab intestato,& certissimum est,ꝙ in illo tract.com
prehenditur ēt pupillus,& qui testari non pōt,prout ēt cōpre
hēditur furiosus,& alij intestabiles, qui quoad successionē,&
vt eis succedatur,mori propriè dicuntur ab intestato,nec repe
ritur aliqua lex,quę ɔtrium disponat, quinimò tex.in l.1.C.ad
Tertul.expresè vult,ꝙ mater filio pupillo dr̄ succedere ab in-
testato,& tex.in l.omnem,eo.tit.idem disponit,& bñ facit tex.
78 in l.sciant.C.de legi.hære. Et † si ɔderamus ius prætoriū idē
erit,vt hr̄ in l.1.in prin.ff.si tab.test.nul.exta.ubi in illa succes-
sione ab intestato, ēt pupillus comprehenditur, & bñ facit d.
l.cum antiquioribus. vbi ter fit mentio de successione ab inte
stato,in qua comprehenditur etiam illa, per quam succeditur
pupillo

pupillo,& apertius istud probatur in auth.de hær.ab inte.vē. colla.9.in rub.& in §.1.& in prin.vbi in illo tract.successionis ab intestato ita cōprehenditur pupillus & furiosus,sicuti adultus,& sanæ mentis,& text.ibi in princ.oēs ab intesta.successiones,& ī §.1.dicit,ꝙ oīs successio ab intestato ɔsistit in trib.gra-
79 dibus,sub quib.pupilli ɔprehendunt. Patet † ex illa vniuersalioīs,q̄ oēs psonas cōplectit.c.solitæ,de maiori.& obed.& 19. dist.c.si Romanorū,ver.dicēdo verò.& in l.Iulianus,de leg.3.
80 & in l.a procuratore.C.māda.Et † cū in pupillo demus ꝓpriè successionem ab intestato,necesse est dicere,ꝙ ipse ꝓpriè ab intestato dr̄ mori,nō.n.pōt dici successio ab intestato, nisi detur persona,quæ ab intestato moriat, ex quo vnū depēdet ab alio,& satis ꝓbat ex dictis iurib.& sentit expresè Ang.in d.ɔſ.104. col.pen.in prin.& apertius hoc firmat Socin. in d.consi.35.& 81.nu.9.vbi considerat personam decedentem ab intestato,vt propriè verificetur in pupillo,qui ab intestato dicitur mori,& meritò,quia cum in eo demus ꝓpriè successionem ab intestato, necesse enim est dare necessarium antecedens.s.personam quæ ab intestato moritur : non enim considerari pōt successio ab intestato,sine persona decedente ab intestato, quo fit,ut posito consequente, necessariò sequatur positio antecedentis.l.il lud.ff.de acqui.hęre.cū alijs plenè allegatis in l.2.ff.de iurisd.
81 om.iud.& in c.præterea,extra de offi.deleg.Ex † quib.infero, ꝙ dicta per Soci.in d.l.qui duos, in prin.in 1.notab.facientem differentiam,an verbum,ab intestato, determinet uerbum succedat,an verò versi.decedat, non procedunt, vt ipsemet dicit in dictis suis cons.& sentit ēt Card.in d.cons.111.col.2.vers. sed dubium oritur,& Fulg.d.consi.48.col.fi.& Cor.in d.l.generaliter,& d.l.cum antiquiorib.& d.consi.75.& 336.& post Fulg.in d.l.generaliter,idem tenet Sal. & Perus.in d.l.cum antiquioribus,dum considerant statutum dirigens verba ad personam decedentem ab intestato,& quidē bene, ex quo nō pōt dari successio ab intestato, nisi detur persona moriens ab intestato,vnde cum statutum præsens loquatur de exclusione matris a successione filij decedētis ab intestato, meritò locum habebit ēt in filio pupillo,& propriè,cum pupillo dicatur succedi ab intestato,& sic necessariò ipse dicitur ab intestato decedere,cū aliter ipsius succesio ab intestato passiuè dari nō possit,ut probāt iura superius allegata,& decisiones doct.inferius
82 allegandæ.†Fulg.enim in d.l.generaliter,in prin.referendopceptorem suum dicit se uidisse consi.do.Signor.in quo uult,ꝙ adiectiuū, seu participium intestatus, referatur ad personam,& ideo resultat dubitatio, an solùm ɔtineatur persona,quæ potuit facere testm̄,& non fecit,q̄n aūt in statuto ponuntur uer. ab intestato,non respiciunt actū personæ,quæ decedit,sed ponuntur gn̄alr̄,ita ꝙ non cohærent alicui substantiuo,& in illis bene comprehenditur pupillus, vt ēt firmat ipse Fulgo.in d.l. cum antiquioribus,& in d.consi.48.col. fin.& sentit Card.in d.consi.111.col.fi. in prin.uolens ꝙ illa ver.ab intestato,ponātur aduerbialiter secundùm Vguzio.& importent idem,quod sine testamento,vt dn̄t ēt doc.in d.l.generaliter,& in d.l.cum antiquioribus , & certum est, ꝙ pupillus decedit sine testō. & Sal.in d.l.cum antiquioribus,idem expresè vult ꝓpriè in statuto nostro Rauēnæ,& allegat Pe.& Cyn. hoc tenentē,& Ale. in d.l.generaliter.in prin,col.pen.& fi.dicit hanc opi.esse verā quam approbat aliquibus legibus,& r̄ndet ɔ̄riis,& eā sequitur Ang.Aret.inst.de hære.quæ ab intesta.defer.& clarius in d.tra cta.de succes.ab intest.car.& ver.supius allegatis, firmādo hāc opi.esse tenendam,& eandem sequitur Barba.in d.c.cum tibi,& in rub.de succes.ab intest. col.3.& clarius in d.suo cōsi.67. col.2.vol.3.sequitur ēt illam Corn.in d.l.generaliter,& in d.l. cum antiquioribus,vbi dicit,eam esse tenendam, prout ēt asserit in d.ɔsi.75.& 336.vol.1.vbi dicit hanc esse magis * cōem, eandem etiam latè prosequitur Soci. in d.consi.35. uolu.3.& consi.81.vol.4. vbi dicit hanc esse magis * communem, & ꝙ sm̄ eam sæpe, & sæpius fuit iudicatum , non immeritò . nam cum dicta verba ab intestato, ponantur in statuto absolutè, & in abstracto aduerbialiter,& non in concreto,non pn̄t stare in vim adiectiui, seu qualitatis : cum non habeant substantiuū, cui adiacent, & ideo omnem personam comprehendunt , & sic pupillum, & sentiunt Grammatici maximè Calepi. quorū auctoritas a nobis seruanda est ; cum non habeant in iure ɔ̄dictionem,ut in terminis nostris sentit Alexā.in d.l.generaliter, col.pen.vers.mihi autē,vbi allegat nota. in l.in tantum.§.fi.cū simi.ff.de rer.diui.& ita ēt facit Soc.in d.ɔſ.35.& 81.& in statuto loquente aduerbialiter,& ꝑ verb.ab intestato,cōis cōclusio est,ꝙ propriè comprehendatur pupillus,quæ probat ꝑ iu-
83 ra expressa,quę superius adduxi.Est†bn̄ verum,ꝙ Cyn.in l.2. C.qui testa.fa.pos.& Bar.ī d.l.1.ff.de suis,& ɔſ.s̄.alle.& Card. in d.ɔſ.111.col.fi.& Ang. in d.ɔſ.99.col.2.& d.ɔſ.104.col.fi. & Barb.in d.Rub.de succes.ab intes.col.3.& alij, qui sequunt opi.Bar.in vers.intestatus,vt est Lud.Rom. superius allegatus, & Bar.ēt in aliquib.locis allegatus.s̄ voluerūt,nullam esse differentiā inter ver.intestatus,& ver.ab intestato : quia talis subtilitas dēt reijci,& in iure a plurib.reprobat, tn̄ aduertendum est,ꝙ doct.prædicti istud dixerunt ea rōne:quia ipsimet tenēt, ꝙ ver.intestatus verificetur in pupillo, ideo tanto magis verificari in eo dēt aduerbium ab intestato,& sentit Ale.in d.l.generaliter.& licet aliqui tenentes ɔ̄ Bar.in ver.intestatus, dicāt nō esse dr̄iam in ver.intestatus,& in ver.ab intestato,& utroq; casu propriè non comprehendatur pupillus:tn̄ ipsorum opinio non est vera,nec communis, tum in ver.intestatus,ut plenissimè superius est deductū,tum,& potissimè in aduerbio ab intestato,in quo cōis conclusio est, ꝙ propriè comprehendatur pupillus,vt probant iura expresè superius per me deducta, & ꝓut tenēt & firmant doc.per me superius allegati,& isti,qui tenent, ꝙ in aduerbio ab intestato non comprehendatur ꝓpriè pupillus, non bene sentiunt,& loquuntur ɔ̄ iura,quæ adducta sunt superius,nec r̄ndent illis,nec ēt rationi,& auctoritati Grāmaticorum facientium dr̄iam prædictam, quo fit,vt ipsorum opinio penitus sit reiicienda, per iura vulgaria, & communia.
84 Et† ꝙ in puncto iuris opi.Bar.Card.& aliorum volentiū non esse differentiam inter ver.intestatus,& aduerbium ab intestato,ea rōne : quia tam ver.intestatus , q̄ aduerbium ab intestato,pariter, & æqualiter procedunt in pupillo, & in adulto in materia successionis intestati, & ab intestato sit verior, ōndit, & deducitur apertissimè primò per tex.insti.de hęr.quæ ab intesta.defe.iuncta Rub.in qua disponitur de hæreditatib.delatis ab intestato,in quibus cōprehenditur hæreditas pupilli, & in prin.d.Rub.sub ver.intestatus, comprehēditur ēt pupillus, & furiosus, vt probatur ibi omnino sm̄ Bar.de quo dixi superius,probat etiam hoc idem,per tex.in auth.de hær.ab intest. ven.in prin.& in §.1.& etiā in rub.nam illo vers.ab intestato, comprehenditur propriè hæres ab intestato pupilli,& furiosi, & in §.1.ibi.siquis igitur, dicitur, ꝙ ei qui moritur intestatus, succeditur ab intestato,& ly intestatus,& in furioso & ī alio in testabili verificatur.probat ēt hoc idem per tex.in l.1.in prin. ff.si tabu.test.nul.exta. vbi iuriscōſ.loquitur de intestatis,& de his qui moriuntur ab intestato,pariter capiēs prędicta,& vtroque casu pupillus comprehenditur . probatur insuper in l.1. & in l.in omnē. C.ad Tertullia. & in l.sicut.C.de suis, & legi vbi mater non petens tutorē filio pupillo priuatur eius succesſione ab intestato, prout admittit ab intestato, si nō est in culpa.d.l.1.& d.l.oēs, & in l.2.§.si mater non petierit.ff.ad Tertul.& in l.2.in prin.& in l.credendum.§.hæc aūt.ff.q. pet.tu. expresè dicitur, ꝙ mater non petendo tutorem filio pupillo, non poterit petere successionem filiorum pupillorum intestatorum,ex quibus expresè probatur, ꝙ ab intestato,& intestatus,non vn̄r differre, eo dico casu q̄n utroque sermone continetur pupillus,& ɔ̄n̄r necessariò infertur,opin.Bar.& aliorum dicentium prædicta intestatus,& ab intestato, ꝙ verificant in pupillo,nec tenentes ɔ̄riū prędictis r̄ndent,nec probant.ꝙ pupillus nō dicat propriè ab intestato decedere, quo fit, vt ex oī capite concludere debeamus, statutum prædictum verificari in pupillo,& patrem ipsius excludi,& virtute statuti ad succesſionem pupilli admitti debere d.Mariam a statuto vocatā,quę d.Maria nedū succedere debet in bonis allodialib. sed etiā in bonis emphyteuticis : q̄m comprehenduntur ēt sub dicto sta
85 tuto.Licet † eīn statutum laicorum generaliter loquens de rebus non comprehendat res ecclesiasticas,vt in c.ecclesia S.Mariæ,de ɔ̄sti.cum alijs cumulatis per scrib.ibi,tn̄ laici statuendo bene possunt disponere super rebus ecclesiasti.quò ad ius cōpetens ipsis laicis,vt est in bonis emphyteuticis, & similib.ecclesiasticis,& sic de vtili dominio competēte laicis,quò ad bona ecclesiastica,tale.n.dn̄ium & utile ius cōe competens laico iudicatur laicale, & non ecclesiasticum : & quia cohæret psonæ laicali,statutum laicorum bene cōprehēdit talia bona emphyteutica , & ideo quò ad successionem dictorū bonorū idē dicamus,

dicamus,& dicimus,ſicuti de ſucceſſione aliorum bonorũ, vt concludit Pet.de Anch.conſi.412.poſtquam iſta domina, & punctaliter in terminis noſtris in bonis emphyteuticis eccl'æ Rauen. tradit in ꝯſ.ſuo 125.viſis, & diligenter examinatis, & not. Alex.conſi.27.uiſo themate,nu.4.& 5.uol.6.& plenè tangit Barb.conſ.14.ſcribit Propheta, col.fi.uol.1.vbi multa adducit,prout ẽt facit Cor.in d.c.q̃ in eccleſiarũ, col.fi.& Albe. Bru.in d.tract.de ſtatu.fœmi.exclud.in 3.artic.prin.q.22.fol. * 39.col.2.in fine,ubi aſſerit,hanc eſſe*communem opin. & tenendam,ꝙ in ſucceſſione inteſtati fęmina excluſa p ſtatutum, ẽt excluſa intelligitur a bonis emphyteuticis eccl'aſticis, & ſic do.Baptiſ.mater Ceciliæ ẽt a dictis bonis excludi dẽt,cum ad oĩa bona ẽt prædicta uirtute ſtatuti uocata ſit ipſa do. Maria.

86 De†dictis.n.bonis emphy. idem dicendũ eſt, ſicut,& de alijs reſpectu ſucceſſionis,tũ virtute ſtatuti,tũ ẽt uirtute cõcordiæ vigentis in ciuitate Rauennat.ut eſt in puncto plenum,& amplum conſi.Pet.de Anch.præallegatum 125.vbi rõnib. & iuribus concludit reſpectu ſucceſſionis inteſtati,idem eſſe iudicandum de dictis bonis emphyteuticis,ſicut & de alijs,& rñdet iurib.& rõnib. q̃ in ꝯrium poſſent adduci, & ita dicebam in alio conſilio per me abſoluto in hmõi cã, vbi ad id alia etiã

87 adducebam.Quæ†ẽt comprobari poſſunt.Nam certũ eſt, ꝙ ſtatutum ſicut recipit interpretationem a iure cõmuni, ut ſuperius dixi,ita ẽt declarationem recipit ab alio ſtatuto,qđ hr̃, ut ius commune in illo loco,ut ſ̃.dictum eſt,q̃ declaret̃ a iure cõi,ut concludit Pet.de Anch.conſi.423.viſo puncto,col.fin. & conſi.93.iſta dña,uer.non ob.ꝙ iſtud,& tradit Bal. in l. oẽs populi.ff.de iuſti.& iu.& Soc.conſi.116.in pñti,nu.10.uolu. 4.& Dec.conſi.65.& pro tenui,nu.4.& cõſi.401.in cã,nu.10. ſed in ſtatutis Rauẽ.ultra ſtatutũ excludens matrẽ a ſucceſſione filiorum decedentium ab inteſt. uiget aliud ſtatutum ſub rub.ꝙ nemo &c.in §.uideamus, de quo Anch.meminit d.ꝯſi. 125. in quo diſponit̃, ꝙ filiæ non poſſint ſuccedere in bonis emphyteuticis,niſi ſuccedant ex teſtõ,uel ab inteſt.in alijs bonis defuncti inteſtati,ſ̃m formam ſtatu.Rauen.ex quo ſtatuto apertè colligit̃, ꝙ ſtatuẽtes uoluerunt in dictis bonis emphyteu.quò ad ſucceſ.ab inteſta.ſeruari debere ſtatuta Rauen. loquentia de d.ſucceſ.ab inteſt.& certiſſimum eſt, in alijs bonis matrem excludi p ſtat.vt ſ̃.pleniſſimè deductũ eſt, pariter er-

88 go excludit̃ & a dictis bonis emphy.Prout†ẽt: quia ſtatu.Rauen.loquit̃ de vniuerſali ſucceſſione ab inteſta. cum qua etiã tranſeunt bona emphyteutica,& iure uniuerſali, & iure hr̃ditario,vñ de illis ita iudicandum eſt ſicuti de ſucceſſione hr̃ditatis,ita Bal.in l.liberti,libertæque,col.10.verſi.ſed quid ſi eſt ſtatutum.C.de ope.lib.& faciunt not.p Bar.Alex.& alios in l. ſi patroni.ff.ad Trebel.& alia de quib.ſ̃. & ſequit̃ Pet. de Anch.d.ꝯſ.125.& Barb.d.conſi.14.col.fi.& Alb.Bru.in d.trac.ar

89 tic.car.& qõ.pręallegatis.Nec†p̃dictis obſtat concordia, quæ viget in ciuitate Rauen.nam illa facit pro hac concl'one,dum vult,ꝙ dicta bona iudicent̃ ut patrimonialia, & reſpectu ſucceſſionis,& reſpectu alienationis,ut pleniſſimè tradit Anch.d. conſi.125.& dixi ſuperius, & ẽt quia dicta concordia interpretanda uenit ac declaranda ſ̃m ſtatuta & conſuetudines ciuitatis prędictæ,ut probant iura,& deciſio.allegatę p Anch.d.

90 conſi.125.col.4.uer.ſecundò principal'r.Et†comprobat̃: q̃m dicta concordia loquitur de inteſtato,& inteſtabili,& dicit,ꝙ finita linea comprehenſorum in inſtr̃o debeant inueſtiri &c. illa.n.uer.finita linea comprehenſorum, quæ ſunt ablatiui abſoluti,reſoluuntur in conditionem, ut tradit Bar. p illum tex. in l.a teſtõre.ff.de cond.& dem.& pleniſſimè p Mode. in rub. ff.ſolu.matr.& exponi debent,ut inueſtiri debeant &c. ſi fini-

91 ta ſit linea comprehenſorum.Quæ†ꝯditio non extitit, cũ ad huc ſuperſit ipſa d.Maria comprehenſa in inſtr̃o inueſtituræ, q̃ apparet facta ſub illis verbis,ac pro uno ſucceſſore,q̃ verificantur in uniuerſali,ut hr̃ in l.tale pactum.§.fin.ff. de pact. &

92 tradit Alex.conſi.44.uiſo themate.col.2.uol.1. Et†referri debent dicta verba ad eum,qui erat futurus ſucceſſor, ſecũdùm ſtatuta Rauennę,ut punctal'r tradit Bar.in d.§.ſi liberi, & Pet. de Anch.d.conſi.125.col.pen.uerſi. 2.principaliter,& dicam ſtatim,& quia ipſa d.Maria eſt comprehẽſa, ex quo uirtute ſtatuti eſt vniuerſalis ſuccedens,meritò cõcordia prędicta ipſam

93 includit,& non excludit.Ex†quo infertur,ꝙ licet Bald.in d.l. liberti,libertæque,col.10.uer.ſed quid ſi eſt ſtatutum, uelit ꝙ in reb.emphyteuticis ſeruanda ſit forma ſuccedendi,quæ ſpecialiter dat̃ a ſtatuto,pro quo facit tex.in l.1.C.de iure emph. & ibi no.doc.maximè Iaſ.in 4.notabili, & in terminis nr̃is ita dit Anch.ĩ d.ꝯſi.125.& Alber.Bru. loco prǽalleg. Tñ in caſu pñti forma tradita in ipſa ꝯcordia ad vnguẽ ſeruat̃, ut ipſa do. Maria tãquã vniuerſalis hr̃s a ſtatuto uocata ueniat,& inueſtiri debeat tanquã cõprehenſa in inſtr̃o inueſtiturę, & ſic ceſſãt uerb.ſequẽti.& verba,de quib.in dicta ꝯcordia, volẽ.ꝙ deficiẽtib.deſcendentib.debeãt inueſtiri aſcẽdẽtes, & collaterales.nã licet in pñti caſu deficiãt deſcẽdẽtes: tñ adeſt ipſa d.Maria vniuerſalis hr̃s virtute ſtatuti, & cõprehẽſa in inſtr̃o inueſtituræ, ibi,& ꝓ vno ſucceſſore,vt dictũ eſt. Prætereà† ille ver.ſi verò, uocans aſcendentes,& collaterales interpretationem recipit, ſ̃m ſtatuta Rauẽnæ. ut dixi.ſ̃ poſt Anch.& locũ ſibi vendicat, q̃n ipſi aſcedentes eſſent ſucceſſores,nã aliàs inueſtiri nõ deberẽt,eſto ꝙ eſſent aſcẽdẽtes,vel collaterales, ſi a ſucceſſione excluduntur: vt tradit Bar.in d.l.vt iuriſiurãdi.§.ſi liberi,col.1. uer.prædicta puto, & ĩ d.l.hæredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.& ponit Alex.d.ꝯſ.44.& Corn.ꝯſ.145.ad euidentiã, & cõſ.146. circa primum,col.pe.vol.1.& ꝯſ.131.præmittendum eſt,vol. 2.& ꝯſ.42.vr̃,vol.4.& Albe.Bru.vbi ſ̃.& Anch.punctaliter d. conſi.125.certum aũt eſt,ꝙ ipſa d.Bapt.nõ põt eſſe hæres,nec ſuccedere propter ſtatutum,vnde neceſſariò ſequitur, ꝙ inueſtiri non debet, renouatio igitur facienda erit in perſonam ipſius dominæ Mariæ vniuerſalis hæredis. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Statuti ualiditas multa exigit.*
2 *Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij ualidum eſt.*
3 *Statutũ prædictum an poſſit priuare matrem a legitima.*
4 *Legitima quota ſit.*
5 *Statutum an poſſit tollere legitimam.*
6 *Et quo caſu poſſit legitimam tollere,& nu.7.*
8 *Statutũ excludens matrem a ſucceſſione filij conditum præſumitur fauore agnationis.*
9 *Statutũ contra ius commune loquens in genere maſculino,an concipiat fœmininum.*
10 *A uerbis ſtatuti non eſt recedendum.*
11 *Et in ſtatutis ſequi debemus literalem intellectum.*
12 *Vbi habetur ſtatuti determinatio, ulterius non eſt quærendum.*
13 *Vbi conueniunt uerba ſtatuti, ibi conuenit eius diſpoſitio.*
14 *In claris non eſt opus coniecturis.*
15 *Graduum computatio ſecundùm quod ius conſideretur. Et an poſſint laici ſuper hoc ſtatuere.*
16 *Amita in quo gradu conſideretur.*
17 *Attinentium appellatione qui ueniant.*
18 *Et an maſculi,uel fœminæ.*
19 *Coniunctorum appellatione qui ueniant.*
20 *Amita deſcendit ex patre,et linea patris, et eſt de eius familia.*
21 *Et dicitur agnata.*
22 *Coniuncti,& familiæ appellatione qui dicantur, et ueniant.*
23 *Adiectiuum prolatũ ſine alio termino ex propria ſignificatione comprehendit maſculum, & fœminam.*
24 *Incluſio unius eſt alterius excluſio.*
25 *Statutũ includens unam perſonam uidetur alias excludere, & numero 24.*
26 *Mater ad ſucceſſionem filij de iure communi admittitur. Ablatiui abſoluti diſpoſitionẽ inducunt, quando ſunt prolati ab habente talem poteſtatem.*
27 *Succeſſio, qua excluditur mater, applicatur illis, quorum cõtẽplatione mater excluditur.*
28 *Diſpoſitio facta contemplatione alicuius cõcedit illi actionem, etiam ſi uerba ad alium dirigantur.*
29 *Statutum non dicitur conſideraſſe agnationem, ſi aliquo caſu uocat fœminas.*
30 *A ratione ſtatuti non expreſſa minimè argui poteſt.*
31 *Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij, an habeat locum in filio pupillo,& nu.32.& alijs ſeq.*
33 *Et quid ſi ſtatutum loquitur de ſucceſſionibus ab inteſtato.*
34 *Succeſſio duplex eſt teſtati,& inteſtati.*
35 *Differentia probabilis minimè eſt, an uer.ab inteſtato, determinet uer.ſuccedat, an uerò uer.decedat,& alijs ſeq.*
36 *Adiectiuum inteſtatus, refertur ad perſonam.*
37 *Grammaticorum auctoritas probabilis eſt.* Diffe-

38 *Differentia probabilis an sit inter uer. intestatus, & uer. ab intestato, & numero 39.*
40 *Ratio & mens statuti excludentis matrem a successione filij ab intestato, seu intestati, quæ fuerit.*
41 *Statutum loquens ab intestato non trahitur ad causam testati.*
42 *Pater potest filio pupillo testamentũ facere, ita ut filius dicatur testatus mori.*
43 *Et an ratio statuti prædicti ita militet in pupillo, sicuti militat in adulto.*

CONSILIVM XXIII.

1 Præsuppofita ualiditate † præsentis statu. sup quo consultatio petit̃ iuxta ea, q̃ traduntur per Bar.& oẽs alios scrib.& repeten.in l.omnes populi,in j.qõ.prin.ff.de iust.& iu.& in l.cunctos populos.C.de sum.Trin.& fide catho.& in l.j.ff. quod quisque iur.& p can. maximè Pet.de Anch.in sua repe.ca.canonum statu. de consti.
2 & Alb.de Ros.in j.par.stat.cum concor.adductis per eos.† Dico tale statu. excludens matrem a successione filij esse ualidũ, & firmum; ut tradit Bar.in l.j.§.ius naturale,circa fi.ff. de iust. & iu.& Ang.consi.105.stat.cauetur,col.1.& Ludo.Ro. consi. 32.uisa municipali,col.fi.& Alex.consi.168.uisis,col.1.uol.7. & Bened.Cap.consi.15.pro pleniori declaratione,col.fi. & cõsi.151.subscripsi me,& Soc.consi.31. prosequendo ordinem, col.1.uol.1.& consi.28.fuit quidam,nu.3.15.& 23.uol.4.& consi.71.nu.1.& 7.& consi.89.eo.uol.& firmat Corn. consil. 95.in hac consultatione,& consi.150.circa præsentem,uol.2. & consi.1.col.4.uer.posset etiam fieri,& consi.84. in hac consultatione,col.1.& cons.276.constat,uol.4.& cõsil.206. uiso, col.2.uer. & huiusmodi statuta,uolum.3. & hoc idem firmat Dec.consi.333.licet præpositi,& consil.372. uisis,nu.4. & ad id plura cumulat Alber.Brun.in tracta.statut. fœm. a success. exclud.in 1.art.prin. col.3.& seq. ubi post alios per eum citatos concludit,tale stat.esse ualidum,& firmum, per quod mater a successione filij excluditur,& adducunt rõnes,& iura cõ-
3 clus.probantia.Rursus † conclusio superius firmata,nedũ procedit qñ stat.matri exclusæ reseruaret legitimam,quinimò locum sibi uendicat: ut ẽt a legitima exclusa uideat̃,qñ simpliciter stat.ipsam excludit,ut est in casu pñti, nam legitima p stat. nedum matri,sed ẽt filijs auferri põt,ut cõcludit Dy.in regula indultũ,de reg.iu.li.6.& Cy.in l.sancimus,in fi. C.de nupt.& Oldr.consi.135.factum est tale,& firmat Alex. allegando alias decis.cons.88.circa p̃missam,col.2.& 3.uol. 4. & in l. Gall.§. & qd si tm̃,col.9.uer.reperio ẽt.ff.de lib. & posth. ubi dicit,ꝙ sæpe fuit requisitus consulere ꝓ ꝯria opi.& noluit: eo quia pu-
4 tat hanc partem ueriorem,& magis ꝯsonã iuri.Pro † qua facit illud,qđ tradit Bart.in d.§.& quid si tm̃,col.4. uer. ꝯriũ tenui,
5 & teneo,quem cõiter * sequuntur ibi doc.dum uult, ꝙ legitima sit portio eius,quod debet̃ ab intestato, & respectiuè ad illam portionem uenit,quæ ab intestato debet̃.l.parẽtibus, & l. cum quærit̃.C.de inoffi.test.l.Papinianus.§.quarta.ff.eo.tit.& ei qui non succedit non põt di ci debita, consequenter sublata successione ab intestato,ẽt legitima vr̃ sublata,ut tradit Bartol. post gl.in l.illud.C.de sac.san.eccl.& in l.fi.C.de indic.ui.tol. & Soc.hanc opi.diffusè prosequitur, & dicit eam esse * cõem cons.288.circa primum,col.7.& sequ.uer.circa primum,uol. 2.& plura ad id cumulat Dec.in l.iura sanguinis.ff.de reg.iur. & in d.consi.372.nu.4.dicit respectu matris hoc esse clarum, & quod plus est, ẽt filijs põt per statutum legitima auferri, & cõsi.19.& † pro tenui,col.2.uer.secundus casus, dicit * cõem opi.esse,statutum posse tollere legitimam, prout idẽ uult allegando alias deci.Ang.& Bald.consi.87.pro resolutione,col.1. num.1.& ꝙ matri possit per statutum legitima auferri, firmat idem Dec.dicendo hanc esse * cõem,& ueriorem opi. allegando plures doc.illam tenentes cons.299. in cã mihi commissa, col.2.nu.5.& est de mente Bar.& aliorum in l.Titio centum. §.Titio genero.ff.de cond.& demõ.& latè ẽt prosequitur Soc. cons.150.& hos introducere,col.1.& sequ.& Cor.consi.150. hanc qõnem,in fi.uol.1.dicit hanc opinionem esse * cõem,& in pluribus alijs eius consil. istud idem asserit, & plures alios hanc opi. tanquam magis * cõem, & ueriorem tenen. possem adducere,qui citantur per repeten.in l.Centurio.fol.5. col.2. nu.74.in addi.in prin.inc.An per statutum.ff. de uulg.& pup. & etiam latissimè adducuntur per Alber.Bru. in d.tracta. statu.&c.in 1.art.prin.& magis in terminis nostris in 9.ar. prin.
6 q.1.col.3.& seq.uersi.pro altera autem parte. Quibus † in locis adducunt̃ iura,rõnes,& doc.hanc opi. firmantes, & etiam alij tenentes,ꝙ in totum non possit tolli, & tãdem ipse Alber. Bru.col.5.uer.circa cuius qõnis decisionem,& uer.seq.cõcludit,& uult, ꝙ qñ statutum simpliciter excludit filias, uel matrem a successione ab intestato,& nullam facit mentionẽ de legitima,ꝙ isto casu vñr ẽt exclusæ a legitima rõnib.iurib. & decisionib.per eum ibidem adductis,& ita ẽt ipse Alb. Bru. consuluit cons.suo,uiso testõ,posito post dictum suum tract.col.j. uer.& moueor.ubi se refert ad ea quæ dixit in d. suo tracta. in 9.artic.quo in loco firmat cõclusionem superius recitatam,q̃ punctaliter locũ sibi vendicat in casu pñti, in quo pñs statutũ
7 simpliciter matrem excludit,& nihil illi reseruat.Et † ex deductis,vbi s̃.& ẽt per Ang.in d.ꝯs.105.statuto cõis Burg.& p Io. de Imo.in d.§.Titio genero,& in l.qđ de bonis.§.fin.ff.ad leg. Fal.& per Pau.de Cast.ꝯs.346.casus pñs,col.fin.& per Bened. Cap.d.cons.151.& Io.de Ana.ꝯs.4.visis, col.1.& ẽt per Alex. ꝯs.3.circa præmissam,col.2.& consi.168.visis, col.1.vol.7.& p Soci.ꝯs.89.circa premissum,col. 5.uol.4.& per Cor.ꝯs.100. nam caret dubitatione,col.fi.vol.3.& ꝯs.1.col.5.in fi.uol.4.ꝯs. 112.quanquam videatur,col.6.uol.2. Patet confirmatio præsentis conclusio. & resolutio ad omnia,quæ in ꝯrium possent adduci,& maximè ad illud,ꝙ legitima succedit loco alimentorum,& ꝙ nõ vr̃ exclusa,nisi hoc exprimatur, nam primum ex pluribus cõfunditur,fm similiter; vt apertissimè est videre in locis suprà deductis, nec opus aliter transcribere,cũ omnia p̃ manibus habeantur. ¶ Dubitationẽ adhuc tamen facere vr̃ in casu præsenti,ꝙ mater d.Angelica non uideatur exclusa a successione Vincentij eius filij legitimi, & naturalis in pupillari ætate mortui,per d.Beneuenutam amitam ipsius Vincentij ex eo: quia dictum statutũ excludens matrẽ vr̃ factũ fauore agna-
8 tionis; cum alia ratio assignari non possit,& † ideo ꝓ expressa debet haberi,ut tradit gl.& Bald.in l.quamuis.C.de fideicõ.& Rom.cõs.100.in præsenti,in prin.& consi.404.in casu proposito.& Cum.consi.2.proponitur.& ponunt Moder.in c.suggestum,extra de appel.& ꝙ talis videat̃ fuisse rõ motiua d.statuti,plura cumulat Dec.d.cons.372.visis,col.2.& 3.& Alber.in d.tract.in 3.arti.prin.col.3.& 4. quæ ratio vr̃ cessare in ipsa d. Beneuenuta,per quam agnatio nõ põt conseruari.l.pronunciatio,in fine.l.familię.§.1.ff.de verb.signi.cum sim.& firmat Io. de Ana.d.consi.4.visis,col.1.in fine, vers.circa verò secũdum.
9 Vbi† allegando nota.per Bar.in l.si quis in tantam.C.vnde vi, dicit, statutum ꝯ ius commune loquens in genere masculino non concipere fœmininum,& facit ẽt,quod vult Bal.inter ꝯs. Ange.consi.181.Martinus de Florentia, col.2.& plenè prosequitur Corn.cons.224.non sequendo ordinem,col.3.uolu.2. & cons.271.de hac consultatione,col.4.vol.4.cum aliis adductis per Dec.d.consi.372.col.3.& 4.& Alber. Bru.in d.tracta. in 3.articu.princ.col.3.& 4.& confirmantur ẽt ex dictis Bal.
10 in c.1.in tit.quemad.feu.ad fil.perti.¶† Quibus tñ non obstãtibus in casu præsenti ꝯtrarium dicere cogimur, propter uerba statuti,quæ expresè ẽt fœminas agnatas admittunt ad exclusionem matris, ut statim ostendã, unde a uerbis statuti minimè est recedendum, vt tradit Bar.per illũ tex.in l.quod constitutum.ff.de testa.mi.& facit.l.nõ aliter,in prin. de lega.3.& l.Labeo.ff.de supel.lega.& l.j.§.in re igitur dubia.ff.de exercit. & quæ hñr in l.j.§.generalirer.ff.de leg.præst.et ĩ l.a precio.ff.
11 de publicia.& in l.in fraudẽ.§.fi.ff.de testa. mil. & † Bal. in l. ꝯctus.C.de fi.instr.& in l.seruum quoq.§.publicè.ff.de procu. dicit a uerbis claris statuti non esse recedendũ, ex quo in illis sequi debemus literalem intellectum: ut dicit Bald.in d.l.oẽs populi,col.15.& ex quo sunt præcisi fori,ad vnguẽ seruari debent, ut dicit Bal.in auth.hodie.C.de iudi. cum alijs adductis p Fran.de Cur.cõsi.35.statuto,col.7.uersi.& fortius,& consi.
12 37.considerato,col.3.in princ.Et † vbi habemus determinationem statuti, non debemus ulterius quærere: vt tradit Bal. per illum tex.in l.Gallus.§.si eius,in 2.nota.ff.de lib.& posth.
13 ad quod vulga.l.prospexit.ff.qui & a quib.Et † cum verba statuti cõueniũt,cõuenire dẽt eius dispositio.l.1.§.ĩ re igit̃ dubia. ff.de exerci.& d.l.nihil,in prin.l.si seruũ.§.p̃tor ait.ff.de acq.r.
14 hære.In † claro enim sumus, vnde coniecturis non debet dari locus,vulg.l.continuus.§.cum ita.ff.de verb.& per Bart.ex illo tex.in l.ille aut ille.§.cum in uerbis, de leg.3.& ꝙ presens statutum

tutum admittat fęminas agnatas ad matris exclusionẽ deduci
tur apertissimè ex plurib. & primò, dum statutum vocat filios
masculos ad hæreditatem decedentis ab intestato cũ nepoti-
bus ex altero filio præmortuo, & prędictis nõ extantib. seu ex-
clusis a iure, vel nolentib. hr̃e hæreditatem, vocat filias fœmi-
nas, & nepotes, & neptes ex alia pręmortua, ex quib. apparet in
defectum masculorum vocare fęminas. vlterius in ver. si verò
statutum disposuit, ꝙ non existentib. descẽdẽtib. ad successio
nem ueniant ascẽdentes per lineam masculinam, salua gradus
prærogatiua, & sic expresè excludit matrem casu quo non ex
tent descendentes. Prout ẽt in uersi. si verò, & vers. nõ extanti-
bus prædictis, stat. vult, ꝙ non existentib. descenden. vel ascen-
dentibus masculis, ꝙ veniant transuersales, primò frater, & cũ
eo filij fratrum ꝑmortuorum, & ipsis non extantib. veniat so-
ror germana, & ẽt filij alterius sororis ꝑmortua, q̃ virtute d. sta
tuti matrem excludunt, quam minimè excluderẽt de iure cõi,
vt in auth. defuncto. C. ad Tertul. & in corpore vnde sumitur,
cum concor. Et postremò dictum statutum in versi. & ꝑdictis
non extantibus, ad hæreditatem mortui ab intestato vocat ve-
nientes, & attinẽtes ex linea paterna, de patrimonio ꝯiunctim
vsq; ad quartũ gradũ cõputandũ, ẜm ius can. volens, ꝙ mascu
li præferantur fęminis in eodem gradu agnationis, & ex eodẽ
latere, in diuersis aũt laterib. ꝙ masculi nõ excludant fęminas,
q̃ q̃nque simul cum masculis, q̃nque post masculos per statu-
tum vocant, quo fit, vt & verba, & mentẽ statuti expressam ha
15 beamus ad exclusionem matris uocantis fœminas, & † volen
tis gradus cõputationẽ fieri ẜm ius canonicum, qđ quidem lai
ci statuere potuere: vt tradit Bal. vbi Mod. in l. 2. in fi. C. de suc
16 ces. edicto. Et apertissimum est, ꝙ amita, q̃ est soror patris ip-
sius defuncti, est infra quartum gradum, cũ in tertio cõnume-
retur: vt hr̃ in §. tertio gradu, inst. de gradib. & in l. 1. §. 3. gra-
du. ff. eo. & 35. qõ. 5. per totũ, & maximè in c. fi. §. 3. gradu, & ꝑ
17 Can. in c. nõ dẽt, ex̃ de consanguin. & affi. Et † appellatione at-
tinentium veniunt omnes illi, qui possunt accusare, tanquã ꝑ
sequentes iniuriam suorum, & sic tam masculi, q̃ fœminæ, vt
not. per gl. & alios in l. fœmina. C. ad Turpil. & in l. 1. in fin. ff.
de postul. & gl. in d. l. fœmina, vult, ꝙ veniant prædicti vsq; ad
18 7. gradũ, vt ẽt tradit Ias. in l. 1. in fin. ff. in ius vo. vt ea. Et † ꝙ ẽt
appellatione attinentium veniant masculi, & fœminæ, hr̃ per
Bal. ĩ c. literis, ver. attinẽtes tñ, ex̃ de testib. & plenè tãgit Barb.
in l. cũ acutissimi, cart. 14. ver. 2. quid si testõr. C. de fideicõm.
vbi adducit Ang. & alias decisi. ꝓut ẽt tradit per Pau. de Ca. &
19 alios scrib. in l. cum alienam. C. de lega. Talis. n. attinẽtiũ noĩa
tio æquipollet noĩationi ꝯiũctorũ, quorũ appellatione veniũt
& masculi, & fœminę. l. sed hæ, in princ. ff. de ꝓcur. & ponunt
oẽs scrib. in d. l. cũ alienã, & Phil. Frã. in c. si pater, de testam. li.
6. col. antep. ver. 27. quid si testõr, & Dec. consi. 133. in casu ꝓ
posito, nu. 3. & 4. & ꝯsi. 269. consultus, nu. 4. allegando plures
decisi. firmat, appellatione cõiunctorum venire tam masculos,
q̃ fœminas, sicuti ẽt veniunt appellatione posterorum, & ap-
20 pellatione proximorũ. Includetur † ergo ipsa d. Beneuenuta,
quę descendit ex patre, & linea patris, & dr̃ de eius familia, vt
hr̃ in l. voluntas. C. de fideicõ. vbi oẽs not. maximè Pau. de Ca.
21 Et † dicetur ẽt descendere ex linea paterna, & agnata est. l. sunt
aũt agnati. ff. de legiti. tuto. & plenè tãgit Corn. ꝯs. 26. videtur,
in prin. & consi. 82. licẽt, col. 2. vol. 4. vbi etiam vult statutum
22 præferens genus paternum esse validũ, & firmum. Prout † ẽt
ipsa d. Beneuenuta comprehenditur in illis versi. de patrimo-
nio coniunctim, nam sub istis verbis veniunt illi, qui compre-
henderentur appellatione familiæ, vt dicit Ange. in l. fin. C. de
verb. sig. & Phil. Fran. in d. c. si pater, col. pen. in prin. versi. 28.
qđ si dixerit, & filia venit appellatione familiæ, vt est tex. aper-
23 tus in d. l. volũtas. C. de fideicõ. Et † eo magis ista procedunt
cum illud adiectiuũ, attinẽtes, reperiat prolatum sine alio ter-
mino, & ideo ẽt ex propria significatione comprehendit, tã fę-
minam, q̃ masculum, vt plenè tradit Bar. in l. 1. ff. de verb. sign.
& in l. si quis in tantam. C. vnde vi, & per Mod. in l. si q̃s id qđ
ff. de iuris. om. iud. & per Fran. de Cur. ꝯs. 9. Ticinensi. & Alex.
consi. 79. Franc. col. 4. vol. 6. & per Alber. Bru. in d. tract. in 7.
articu. princ. q. 3. Patet igitur præsens statutum ad success. de-
functi ab intest. non extantibus descendentibus, nec ascenden.
24 masculis defuncti vocare attinẽtes, & sic ipsam amitã. Et † eã
vocando mater excluditur: cũ inclusio vnius personę sit alia-
rum exclusio. c. nonne, extra de ꝑsumpt. l. cum prætor, in prin.
ff. de iudi. & in terminis nostris est decisio. Bar. in l. 2. §. uiden-
dum, col. 2. ff. ad Tertul. & tradit Bal. & alij in l. illã. C. de col.
25 & Soc. cons. 81. si in cã, de qua agimus, col. 2. vol. 4. Et † bene
facit, qđ consuluit Cor. consi. 222. quanquam. col. 3. uol. 3. &
consi. 133. quamuis, col. 1. & 2. vol. 2. & qđ vult Pau. de Ca. ꝯs.
213. aliàs 164. Nouiter reuocatur, & ꝯs. 358. aliàs 339. q̃a s̃. &
ẽt Corn. ꝯs. 214. in hac, col. 2. uol. 4. & q̃ ponit Albé. Bru. in d.
trac. in 6. arti. prin. fol. 16. col. 1. vers. 2. quæro, & fol. 17. col. 2.
26 & seq. ver. 2. quæro. Suadetur † etiam: nam de iure cõi mater
deberet admitti d. auth. defuncto, tñ statutum ipsam penitus
excludit, dum vocat alias personas, vt dixi, & ẽt colligitur ex il
lis verb. & prædictis non extantib. ꝙ veniant attinentes &c. nã
ablatiui absoluti prolati ab homine habente potestatẽ dispo-
nendi inducunt dispositionem, vt in terminis nr̃is tradit Bar.
in l. 2. §. si duo, in fi. ff. de colla. bon. & in l. 2. §. vidẽdum, col. 2.
ff. ad Tertul. per tex. in l. fideicõmissa. §. cũ essent, & ibi ẽt not.
Bar. & Bal. de leg. 3. & ponit Bal. in l. cõuenticulam. C. de epis.
& cler. & in l. seruo. §. si testõr, de leg. i. dispositio igitur erit, vt
non extantib. descendentib. vel ascẽdentib. masculis, ꝙ veniãt
attinentes, & sic ipsa amita exclusa matre: quia aliàs ad succes
27 sionem non posset venire. Remouetur † . n. ipsa mater a dicta
successione cõtemplatione attinentiũ, & iõ successio applican
da est illis, quorũ cõtemplatione mr̃ reuocetur, vt tradit Bart.
per illum tex. in l. cũ duo. §. si duo. ff. de coll. bono. & hr̃ in l. si
post legatum. §. amittere. ff. de his quib. vt indig. & ponit ẽt in
terminis nostris Bar. in d. l. 2. §. vidẽdum, vers. præterea q̃n ali-
28 quis. ff. ad Trebel. Et † Bar. in vers. præceden. pręterea, q̃n vna
dispositio, hoc idem approbat ex eo: q̃m q̃n vna dispositio fit
contemplatione alterius, ille, cuius contemplatione fit, habet
actionem, & illi cõpetit actio, ẽt si verba ad illũ nõ referantur,
adducit iura hoc probantia, vt per eũ, ex quib. apertissimè col-
ligitur, per statutum mr̃em excludi, & ad successionẽ vocari at
29 tinẽtes, & sic amitam. Et † q̃m statutum expresè excludendo
matrem vocat amitam, & ẽt alias fœminas, sumus in claro, ꝙ
statuentes isto casu non cõsiderarunt fauorem agnationis, nec
familiæ cõseruationem, pp quod tolluntur ea, q̃ superius in ꝯ-
rium fuere adducta: procederent. n. q̃n statutum non uocaret
fœminas, vt tunc illa rõ conseruandæ agnationis vigeret, & es-
set considerabilis, quod quidem in casu nr̃o minimè põt ada-
ptari, cum ẽt ad successionem vocentur fœminę ex linea pater
na, de patrimonio coniunctim, ut in fi. dicit Alex. ꝯs. 144. viso
themate, col. 3. vol. 6. & tradit Pau. de Cast. ꝯs. 340. pręsupposi
to. col. fi. & cũ in statuto nulla rõ exprimatur, no põt capi, ꝙ ꝓ
cesserit rõne cõseruandæ agnationis: cũ includat, & vocet fœ
minas, per quam inclusionem, & vocationẽ penitus tollit rõ
30 præallegata. Ad † quod bene põt adaptari doctri. Bar. in l. libe
rorum, col. antep. ff. de verb. sig. dum vult, non posse argui a ta
li rõne non expressa, prout ẽt vult. Bald. in l. si defunctus. C. de
suis, & legi. & Alex. consi. 80. viso, col. 4. vol. 1. & cons. 97. viso,
circa fin. vol. 2. & consi. 84. animaduersis, col. fi. uol. 4. & pun-
ctaliter in casu nostro istud firmat Alber. Bru. d. tract. in 3. art.
princ. col. pen. & fi. vbi allegando Pau. de Cast. in d. cons. 340.
& Lud. Bologni. consi. 60. col. fin. & alias decisio. concludit, ꝙ
si statutum excludit à successione aliquas personas, ad quam
successionem uocat masculos, & fœminas, ꝙ tale statutum nõ
põt dici factũ fauore, & rõne agnatorum, nec ut dignitas agna
tionis sit salua, sed factum dicitur fauore illorum, qui a statuto
uocantur, quæ quidem punctaliter præsentem dubitationem
penitus tollunt, eo magis cũ ẽt amita quousque uiuit, dicatur
agnata, vt s̃. probaui, & firmat Alex. consi. 5. col. fi. & cõsi. 89.
31 col. fi. volu. 6. ¶ † Postremò dubium exoritur, an tale statutum
excludens matrem in successionibus ab intestato ab hæredita-
te filij habeat locum in pupillo, qui decessit in ætate pupillari,
& cui pater tali casu nõ fecit tabulas secundas, nec pupillares.
Circa quod primò aduertendum est: nam statutum pñs non
loquitur per ver. intestatus, nec de successione intestati, in quo
articulo fuerunt uariæ doc. opi. nam aliqui voluerunt, ꝙ in sta
tuto ita loquente non cõprehenderetur pupillus, ꝯnr̃ ꝙ mater
non excluderetur: ut tenuit Pet. de Bel. Per. quem refert Bar.
in l. 1. ff. de suis, & legi. & Bal. in c. 1. ĩ prin. col. 3. de success. feu.
& plures alij relati, & citati ꝑ Alex. & Mod. in l. generaliter, in
prin. C. de insti. & substi. sub cond. fac. & per Barb. in c. cum ti
bi, col. 1. & seq. extra de testa. & Alber. Bru. in d. tract. in 8. art.
prin. q. 12. fol. 35. col. 4. & Ioan. Cro. in repet. l. omnes populi,
cart.

car.14.col.2.& 3.ver.quia ẽt,vbi in fine cõcludit, ꝑ qñ loqui
tur per ver.ab intestato,non includitur pupillus. Contrariam
32 † aũt opinionẽ vr̃ tenere Bar.in d. l.1. ꝑ imò comprehẽdatur
pupillus,& mater excludatur,& idẽ Bar.consi. 188.hæc est co
pia,in fine, & ẽt in aliis consi. & locis, quæ refert Alex.in d.l.
generaliter,in prin.col.2.& idẽ sequit̃ Ang.ↄsi.99.viso thema
te,col.2.uer.videamus ergo, & consi. 104. statuto cõis Burgi
col.fi.& Card.decisiuè ita consuluit consi. 111.de singulis du
bijs,col.fi.& And.Sicul.in d.c.cũ tibi,& ↄsi.67.illud in mediũ
afferam,col.1.& 2.uol.3.vbi firmat,hanc opinionẽ esse magis
* cõem, * & veriorẽ, & ꝑ ab ea non est recedendũ,prout ẽt fir-
mant Perusi.in d.l.generaliter,in princi.& ibi Corn. qui dicit
opi.Bar.esse tenendã,& diffusius ipse Cor.eam sequitur,quam
* dicit esse * cõem in consi.75.quanquã,col.5.& 6.& cõsi.337.
constat,col.1.& 2.vol.1. & idẽ uult Soc. in l. qui duos, in 1.
notab.ff.de reb.dub.qñ versi.intestati,seu ab intestato refertur
ad successionẽ,& diffusius istud firmat Soc.consi.35.punctus,
super quo,vol.3.& ↄs.81.si in causa,col.pen. & fi.vol.4.& eã
firmat Dec.in d.l.generaliter,in prin.in 3.nota.vbi relatis opi
* nionibus pro,& ↄ̃,dicit opi.Bar.esse veriorẽ, & magis * cõem.
adducunt̃ iura,rõnes,& decisi.ac authoritates plurimorum in
* locis prædictis,hanc * cõem conclus.firmantes,& rñdetur ob
iectionibus,quæ in ↄ̃rium possunt adduci, & p̃teritis dieb. in
ciuitate Rauen.pro hac snĩa,& cõi opi.ego cõsului, & ita post
modum fuit iudicatum,per collegium Veron.cui cã deciden-
33 da fuit cõmissa. Mouebar † vltra alios ex pluribus,quę modò
referre minimè expedit,ex quo sumus in casu magis claro: qm̃
statutũ præsens loquitur de successionibus ab intestato, & di-
sponit, ꝑ in illis obtineant locũ personæ in statuto enumera-
tæ, de quibus dictũ fuit in præced.dubio, & ꝑ statutum hoc
modo loquatur,apertè colligit̃,& ex verbis rub.& ex aliis posi
tis in prin.d.statuti,pp quod solida,& firma, quinimò,& indu
bitata resultat cõclusio, ꝑ qñ statutum loquitur de successio-
ne ab intestato propriè verificatur in pupillo,sicuti,& in adul-
to,& excludit matrem, nã pupillo propriè dr̃ succedi ab inte-
34 stato.Cum † enim duplex detur successio,testati.s.& intestati
cessante prima locum sibi vendicat secunda,quæ propriè ẽt in
pupillo cadit,ut punctaliter dicit Ang.in d.consi.99. col.2.&
d.cõsi.104.col.pen.& fi.& in terminis nostris tradit Soc.in d.
l.qui duos,in prin.in 1.nota.ff.de reb.dub.per illũ tex.& diffu
sius prosequitur idem Soc.d.consi.35.uol.3.& d.cõsi.81.col.
pen.& fi.uol.4.& hoc idem vult Alex.& Perusi.in d.l.genera-
liter,in prin.& Saly. & alij scribẽ.in l.cũ antiquiorib. C.de iu.
delib.& mouẽtur per tex.in l.1 ff.de peti. hære.& in §.fi.insti.
per quas perso.nob.acqui.& illa ẽt rõne: quia cum pr̃ suus ei-
dem aliter non fecit tabulas pupillares,non cadit successio te-
stati,& iõ necessariò dicere cogimur,ꝑ cadat successio ab inte
stato,& sic in eo propriè verificabitur statutum, & ↄclusio ista
probatur per tex.insti.de succes.ab intesta.iuncta rub.nam ille
tex.loquitur de successionibus,quæ deferuntur ab intestato,&
certissimũ est,ꝑ in illo tractatu cõprehendit̃ ẽt pupillus, licet
testari non possit,prout ẽt comprehenditur furiosus,& alij in-
testabiles,qui quoad successionem ab intestato,& ut eis succe-
datur,dñr ꝓpriè mori ab intestato,nec reperit̃ aliqua lex,quæ
ↄ̃riũ disponat.Quinimò tex.in l.1. C.ad Tertul.expresè vult,
ꝑ mater filio pupillo dicitur succedere ab intestato, prout ẽt
dicit tex.in l.oẽm,eo.tit.& ẽt tex.in l.sciant.C.de legi. hære.&
si consideramus ius prætorium,idem erit, ut hr̃ in l.1.in prin.
ff.si tabu.testa.nul.exta.ubi in illa successione ab intestato etiã
pupillus ↄprehenditur,& bene facit d.l.cũ antiquioribus, vbi
ter fit mentio de successione ab intesta.in qua ẽt illa cõprehen
ditur, per quã pupillo succeditur, & apertius istud probat̃ in
auth.de hęre.ab intest.uen.in rub.& in §.1.ac in prin.Nã in il
lo tract.successio.ab intest.ita ↄprehenditur pupillus,& furio-
sus,quibus ita propriè succedit̃,sicuti ↄprehenditur adultus &
alius sanæ mentis,& tex.in prin.ibi,oẽs ab intestato successio-
nes, & ẽt in §.1. dicit, ꝑ oĩs successio ab intestato consistit in
tribus gradibus,& certissimũ est,ꝑ sub illis ẽt pupilli ↄprehen
duntur,tũ cõsiderando illam dictionem,oẽm,uniuersalem,&
oẽs personas ↄprehendentẽ.c.si Romanorum.19.dist. l.Iulia-
nus,de lega.3. tũ ẽt;quia in pupillo necesse dare habemus suc
cessionẽ ab intestato,qñ cessat illa testati, ex quo aptissimè in-
fertur,ꝑ ẽt ipse pupillus propriè dr̃ mori,& decedere ab inte
stato,nõ.n.p̃t dari successio ab intestato,nisi detur ꝑsona, quæ
decedat, & moriat̃ ab intestato,nã unum dependet ab alio, &
satis hoc probat̃ ex iuribus.s̃.deductis, & expresè istud sentit
Ang.in d.cõsi.104.in prin.& apertius hoc firmat Soc. in d.ↄs.
35.& in consi. 81. nu.9.ubi considerat personã decedentẽ ab
intestato,& uult ꝑ verificet̃ in pupillo,qui ab intestato dicitur
mori,& nõ immeritò, nam cũ in eo demus propriè successio-
nẽ ab intestato,necesse est ẽt dare antecedẽs dico necessarium,
personã.s.quæ ab intestato morit̃,& decedit,nec põt ↄsiderari
successio ab intestato actiuè sine persona decedente ab intesta-
to, cui passiuè ita succedatur,quo fit,ut posito consequente se-
quatur positio antecedentis necessariò.l.illud. ff. de acquiren.
35 hær. cũ aliis alleg.in l.2.ff.de iurisd.om.iud.Ex†quib.ẽt infe-
ro,ꝑ non dẽt fieri drĩa,an uer.ab intestato,determinet uer.suc
cedat,an verò determinet uer. decedat,ut sentit Soc.in d.l.qui
duos.Nã ↄ̃riũ est uerius,ut patet ex p̃dictis,& ipsemet Soc.fir-
mat istud in dictis suis ↄs.& ẽt Ang.d.ↄs.104.& Car.in ↄs.111
col.2.uer.sed dubiũ orit̃,& sentit Ful.ↄs.48.col. fi.& Corn.in
d.l.generaliter,post Fulg.ibi,& ẽt sentit Sal.& Perusi.in d.l.cũ
antiquioribus,& Cor.in d.consi.75.& 336. dum considerant
statutũ dirigens uerba ad personã decedentem ab intestato,&
bene,cũ non possit dari successio ab intestato,nisi detur perso-
na decedens ab intest.& qm̃ statutũ præsens loquit̃ de succes.
ab intestato,& respicit uerb.successionis, proculdubio locum
habebit in filio pupillo: cũ propriè illi dicatur succedi ab inte
36 stato.Fulg.†insuper in d.l.generaliter,in prin. referendo præ-
ceptorẽ suũ dicit,ꝑ adiectiuũ,intestatus, refertur ad personã,
& ideo aliqui dubitant,an solùm contineat̃ persona, q̃ potuit
facere testm̃,& non fecit, sed qñ in statuto ponunt̃ uer.ab in-
testato, non respiciunt actũ personæ, sed ponunt̃ generaliter,
nec cohęrent alicui substantiuo,& ideo cõprehenditur pupil-
lus,vt ẽt dicit ipse Fulg.in d.l.cum antiquioribus,& in d.cõsi.
48.col.fi.& ẽt sentit Card.in d. consi.111.col. fi.in prin.dum
vult,ꝑ illa verba ab intestato,ponant̃ aduerbialiter, & cõpre-
hendunt ẽt pupillũ,qui dr̃ mori sine testõ,ut ẽt firmat Saly.in
d.l.cum antiquiorib.& Alex.in d.l.generaliter,in prin.col.pe.
& fi.ubi asserit hãc opi.esse uerã,& eã approbat,& rñdet ↄ̃rijs,
& eã ẽt sequit̃ Ang.Aret.inst.de hære.q̃ ab intest.def.in princ.
col.2.& clarius in trac.de succes.ab intest.in gl.in uer.pro per
fectione materiæ,car.mihi.10.vbi dicit, hanc opi.esse tenẽdã,
prout ẽt dicit Barb.in d.c.cũ tibi, & in d.suo consi.67.colu.2.
37 uol.3.& Soc.& Cor.in consi.superius alleg.Et † qm̃ uerba in
statuto nostro, ab intestato, vñr poni absolutè,& in abstracto,
nec habent substantiuum,cui adiaceant, merito cõprehendũt
oẽm personã,ↄñr & pupillũ, ut dñt Grammatici,quorum au-
ctoritas a nobis sequenda est, cũ in iure non habeant ↄ̃dictio-
nem,per l.in tantũ.§.fi.ff.de rer.diui.cum concor.& ita in ter-
minis nr̃is dicit Alex.in d.l.generaliter,in prin.col.pen.uersi.
38 mihi aũt,& Soc.in d.consi.35.& 81.Et†licet Cy. in l.2.C. q
test.fac.pos.& Barto.in d.l.1.& etiam in consi.& nonnulli alij
doc.dicant,nullã esse differentiam inter uer.intestatus,& ver.
ab intestato,tñ aduertendũ est, ꝑ doct. prædicti istud asserunt
ea rõne: quia ipsimet tenẽt,ꝑ uer.intestatus,uerificetur in pu-
pillo,& ideo tanto magis in eo debet uerificari illud aduerbiũ
ab intestato,ut sentit Alex. in d.l.generaliter, in prin.& si aliq
doct.tenentes ↄ̃ Bar.qñ statutum loquitur per participiũ inte
status,reperiant̃,vt ẽt isto casu nõ sit differentia, & sic ꝑ vtro-
que casu non comprehendatur pupillus,tñ ipsorũ opi.non est
uera,nec cõis,tum considerando participium, intestatus, sub
* quo continetur pupillus, & propriè, s̃m magis * cõem,& ve-
riorem,tum ẽt quia pupillus propriè continet̃ in aduerbio,ab
intestato,ut patet per iura,& decisiones supius adductas, qui-
39 bus tenentes ↄ̃rium minimè rñdent. Et† ꝑ opinio Bart. & se-
quacium sit uerior,dũ volunt,ista non differre,ex quo utroq;
casu comprehenditur pupillus,ostendit̃ apertissimè, p tex.in-
sti.de hær.quæ ab intest. defer.in prin.iuncta rub.in qua dispo
nitur de hęreditatibus delatis ab intestato, in quibus propriè
cõprehenditur hæreditas pupilli, & in prin.d.tituli ponit̃ par
ticipium,intestatus.sub quo ẽt pupillus cõprehẽditur, & hoc
idẽ probatur per tex.in auth.de hære.ab intest.uen.in prin.&
in §.1.iuncta gl.rub. Nam in illo uer.ab intestato,propriè cõ-
præhendit̃ hæres ab intestato pupilli,& furiosi,& in §.1.ibi,si
quis igitur,dicit̃,ꝑ ei qui moritur intestatus succeditur ab in-
testato,et ly.intestatus,verificat̃, et in furioso et in alio intesta-
bili.Probat ẽt hoc idẽ tex.in l.1.in prin.ff.si tab. test.nul.exta.

in

vbi Iurisconſ.loquit̃ de inteſtatis,& de his qui moriunt̃ ab inteſtato,& pariter capit p̃dicta, & vtroq; caſu cõprehendit̃ pupillus,ſuadetur iſtud per l.1.& l. oẽm.C.ad Tertul. & l.ſciat. C.de ſuis,& legi. vbi mr̃ priuat̃ ſucceſſione filij ab inteſtato,ſi non petijt tutorẽ,prout admittit̃ ad ſucceſſionẽ ab inteſtato,ſi non eſt in culpa,d.l.1.& d.l.oẽm,& in l.2.§.ſi mater.ff.ad Tertul.& in l.2.in prin.& ĩ l. credẽdũ.§.hęc aũt.ff.quã.pet.tutor. expreſsè dr̃, ꝙ mr̃ non petens tutorẽ nõ poterit petere ſucceſſionem filiorũ pupillorũ inteſtatorũ, ex quibus patet,ꝙ inteſtatus, & ab inteſtato, non vñr differre:nam vtroq; ſermone continet̃ pupillus,& ſic uera erit opi.Bar.& ſequaciũ,& tenentes ꝯrium non rñdent prædictis,nec probant, ꝙ pupillus non dicat̃ ꝓpriè decedere ab inteſtato,uel ꝙ illi ꝓpriè nõ ſuccedat̃ ab inteſtato,quo fit,ut ex omni capite ꝯcludendũ ſit,pſ̃ens ſtatutũ verificari in pupillo,& matrẽ ipſius excludi,& virtute ſtatuti ad ſucceſſionẽ pupilli debere admitti d. Beneuenutã eius
40 amitã. ¶ † Nec in ꝯrium cadit ꝯſideratio ſup rõne, & mente ſtatuti;nã in caſu nr̃o nõ potuit eſſe illa rõ ꝯſeruandæ agnationis,ut fuit dictũ in præced.dubio,minus ẽt põt adduci rõ cõſiderata p Alex.in d.l.generaliter,col.pen.ex quo eã ex plurib. euacuaui in d.meo conſi.reddito Rauen.& eã tollit Soci.in d.conſi.35.col.3.nu.4.uer.ꝓ qua ẽt facit,uol.3.& Dec.in d.l.generaliter,in 3.notabili,ver.nõ obſtat,ꝙ in pupillo,& tollit̃ etiã p Albe.Bru.in d.tract.in 8.art.prin.q.22.fol.35.col.4.uer. & ſc̃m p̃dicta,nec rõ conſiderata per Alex.poterit cõprobari,ſi diceretur,ꝙ ſtatutũ excludit matrem ab inteſtato,& ſic a ꝯrio vr̃ permittere,ꝙ mater poſſit inſtitui,& ſic in dubio talis ſpes remanet;qa põt eã inſtituere,quod quidẽ ceſſat in pupillo,a cuius ſucceſſione mater p ſtatutũ excludit̃, nec hẽt ſpẽ ſuccedendi,cũ pupillus nõ poſſit teſtari.Hæc†.n.conſiderõ nihil facit,
41 nam verum eſt, ꝙ ſtatutũ loquens ab inteſtato nõ trahitur ad cãm teſtati,ut tradit Bal.in l.quicunq;,col.3.ver. ſed pone ſtatuto.C.de ſeru.fugit.& Anch.in l. tres fratres.ff.de pac.& alij in l.hęredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.Hic aũt non q̃ritur,an excludatur in ſucceſſione teſtati:quia uerè nõ excludit̃, ſed ſolũ diſceptat̃,an excludatur a ſucceſſione ab inteſtato, tã reſpectu filij adulti,q̃ pupilli.& dicendũ eſt, ꝙ ſic,qñ nullũ apparet factũ teſtm̃ per adultũ, & idẽ eſt,qñ non apparent factæ tabulæ pupillares a patre pupilli, nã eã ſpẽ hẽt mater in filio pupillo ſuccedendi ex teſtõ,ſi pr̃ fecit tabulas pupillares,& in illis matrẽ uocaſſet,quam ſpẽ hẽt,ſi adultus eam inſtituiſſet,illa enim ptãs,quã lex ꝯceſſit adulto teſtandi,& inſtituendi matrẽ tradita eſt pr̃i pupilli,qui põt filio teſtm̃ facere,& in eo uocare ma-
42 trẽ,& ita ꝯſiderat Soc.in d.conſi.81.in fi.uol.4. Põt†.n.pater filio ſuo pupillo teſtm̃ facere. l. moribus. l.patris, & filij.ff.de vul.& pup.cũ ꝯcor.& qñ pater fecit teſtm̃ filio,& euenit caſus ſubſtitutionis factæ filio, filius tali caſu dicit̃ mori teſtatus,id-eſt cũ teſtõ,ſibi a patre facto, & dr̃ ſibi ſuccedi ex cã teſtati, ut in dictis iuribus,& ſentit Soc.& d.l.moribus,col.1.& Fulg.d.conſi.48.quidam P.col.fi.& Ang.in d.conſi.104.colu.pen.in fi.& Bal.in l.ſi arrogator,col.pe.ff.de adopt.& not. doc.in d.l.oẽm,& in d.l.ſciant,& per oppoſitum dicimus,ꝙ qñ pater facit filio ſecundas tab.& illi ſubſtituit,& nõ ſuccedit caſus ſubſtõnis,dr̃ iſto caſu pupillus mori inteſtatus, & ei tãq̃ inteſtato morienti ſuccedit̃ eo mõ,quo ſuccederet̃ alteri morienti ĩteſtato ita tex.in l.2.§.ĩpuberẽ, ibi, certũ eſt, inteſtatũ deceſſiſſe.ff.ad Tert.& ꝓbat tex.in l.pr̃ filiã.§.fi.ibi, inteſtatus puer.ff.ad leg.
43 Fal.& hoc uolunt multæ aliæ leges concor. Et†qm̃ iſte pupillus Vincentius habuit patrem, qui teſta.fecit, & eidem ſubſtituit in caſu,qui nõ ſucceſſit, nec d.Angelettam eius matrẽ vocauit, meritò mortuus dicit̃ iſto caſu ab inteſtato,& ꝯñr locus erit ſtatuto, ut ipſa mater ab eius ſucceſſione excludatur, & amita ad illã admittatur,nã rõ ſtatuti, de qua per Card. in d. conſi.111.& per Soci.d. conſi.35.&81.ita militat in pupillo ſicut in adulto, ergo comprehendetur. Pariſius Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Voluntas ultima teſtatoris ſeruanda eſt, & non prima, cum ſit ambulatoria.*

2 *Teſtamentum ſecundum iure conditum tollit primum, & numero ſexto, ponitur ratio.*

3 *Et ſufficit, quòd ex ſecundo iure condito hæreditas potuerit adiri, licet non fuerit adita.*

4 *Teſtamentũ primum continens clauſulam derogatoriam ad ultimum expreſſè,ſiue tacitè præualet ultimo.*

5 *Ex quo iſto caſu ultimũ nõ habet aliquam uoluntatem defuncti.*

6 *Nõ eſt neceſſe in ultimo teſtõ iure cõdito apponere illam clauſulam, caſſans &c.*

7 *Quando, & quo caſu primum teſtamentũ dicatur cõtinere clauſulam derogatoriam.*

8 *Clauſula derogatoria teſtamẽti nõ obſtat, qñ in ultimo expreſſa, & indiuidua facta eſt mentio dictæ clauſulæ, & nu.9.*

10 *Teſtamentum conditum inter liberos tacitè continet clauſulam derogatoriam.*

11 *Fallit,quando ultimum conditum eſt inter liberos, & eſt illis fauorabilius.*

12 *Reuocatio expreſſa clauſulæ derogatoriæ facta in ſecundo teſtõ proculdubio tollit primum etiã conditum inter liberos.*

13 *Et quãdo plura teſtamẽta apparent cõdita inter liberos fauẽdũ eſt illi continenti æqualitatem, & minus oneroſo.*

14 *Clauſula derogatoria effectum ſolùm producit in his, in quibus derogat, non autem in alijs.*

15 *Paciſcentes de hæreditate alicuius teſtatoris ipſo præſente non obligant illũ, quin poſſit recedere à teſtamento per eum cõdito, ſecundùm tale pactum, & nu.22.*

16 *Requiritur enim expreſſus cõſenſus illius, nec ſufficit tacitus, & numero 17.*

17 *Non enim ſufficit ſola ſcientia illius, de cuius hæreditate illi paciſcuntur.*

18 *Et ſi ille expreſsè cõſentit, adhuc recedere poteſt à tali conſenſu.*

19 *Hæreditas inter uiuos dari non poteſt.*

20 *Et ad reuocandum talem cõſenſum, & uoluntatẽ non eſt neceſſaria ſpecialis derogatio.*

21 *Pater inter filios per actum inter uiuos põt diſponere de ſuis bonis,tamẽ talis diſpoſitio ualet ĩ uim legati, et reuocari põt.*

23 *Conſenſus enim iſte aſſumit naturam ultimæ uoluntatis, quæ reuocari poteſt etiam tacitè.*

24 *Et per talem conſenſum nullum ius quæritur illis paciſcentibus, & contrahentibus.*

25 *Filia renuncians inſtitutioni, et ſubſtitutioni ex teſtõ cõſentiẽte patre poteſt adhuc per patrem hæres inſtitui.*

26 *Clauſula continens derogationem poteſtatis teſtandi, poteſt per teſtatorem de facili tolli.*

27 *Teſtator non poteſt ſibi legem imponere, per quã tollatur libera facultas teſtandi.*

28 *Voluntas captatoria reijcienda eſt.*

29 *Etiam in legatis, & fideicommiſſis.*

30 *Non poteſt quis prohiberi, ne teſtetur.*

31 *Clauſula,omni meliori modo et cæt. appoſita in ultimo teſtamẽto, cum illis uerbis,quòd præferatur alijs, continet ſpecificam derogationem.*

32 *Teſtamentum præcedens cõtinens clauſulã derogatoriam uoluntatis tollitur per ultimum, quãdo ex uerbis illius oſtendi põt, teſtatorem uoluiſſe ualere ultimum.*

33 *Ratio quare clauſula derogatoria annullat ultimũ teſtamentũ.*

34 *Proœmium, & præfatio oſtendunt enixam,et finalem mentem & cauſam diſpoſitionis.*

35 *Geminatio oſtendit enixam uoluntatem diſponentis.*

36 *Aequalitas inter filios ſeruanda eſt.*

37 *Bonorum conſeruatio in familia ualdè eſt conſiderabilis.*

38 *Teſtatoris uoluntas pro lege ſeruatur.*

39 *Fideicommiſſum relictum in primo teſtamento cenſetur ſublatũ per ultimum, in quo nõ fuit repetitum,nec confirmatũ.*

40 *Fideicommiſſum ſola uoluntate tollitur,declaratur, nu.83.*

41 *Incluſio & expreſſio unius eſt excluſio aliorum.*

42 *Diſpoſita in primo teſtamento ipſo iure intelliguntur reuocata per ſecundum teſtamentum, niſi &c.*

43 *Conuentio uallata ſtipulatione regulariter obſeruanda eſt.*

44 *Contractus legem accipiunt ex conuentione cõtrahentiũ, declaratur, nu.75.*

45 *Rei ſuæ quilibet eſt moderator, & arbiter, declaratur, nu.7. Succeſſioni futuræ quiſque poteſt renunciare.*

46 *Conuentio iuramento firmata ſeruanda eſt.*

47 *Maxi.quando non tollit liberam teſtamenti factionem.*

48 *Et quando conuentio eſt reciproca.*

49 *Et quãdo tendit ad cõſeruationem familiæ, & agnationis, quod fauorabile eſt, & nu.51.*

50 *Referens debet intelligi ſecundùm relatum.*

Conuentio

52 Cõuentio reciproca inter fratres facta, & cõtinens bona præmorientis peruenire in alium superuiuentem, ualida est.
53 Successio licet non possit per pactum deferri, tamen paciscentes obligantur ad pœnam, & interesse, si faciunt contra pactum, quod declaratur nu. 80. 81. & 83.
Si testator facit sibi promitti per hæredem, ꝙ præstabit fideicõmissa, & legata, ualebit talis promissio.
54 Diuersa sunt, an paciscatur de succedendo ipsis contrahentibus, uel ꝙ ipsorũ bona perueniãt ad alios, & an cõtrahẽtes paciscãtur de succedendo, uel non succedendo alteri, & nu. 79. & seq.
55 Pactum futuræ successionis non ualet, ẽt iuramento firmatũ, ex quo hæreditas inter uiuos dari non potest.
56 Quod non procedit, quando uerba conuentionis fundantur in persona promittentis sub futura conditione, post ipsius mortẽ.
57 Contractus enim particularis potest conferri post mortem.
58 Per fideicommissum succeditur testatori non grauatis.
59 Pactũ de hæreditate alteri⁹ uiuẽtis nullũ est, & a iure reprobatꝛ.
60 Diuisio bonorum facta per patrẽ inter filios, ẽt iuramento uallata reuocari potest.
61 Etiam si filij consensissent.
62 Et siue sit facta simpliciter, siue sub conditione.
63 Etiam si ille, de cuius hæreditate fit pactum, consensisset.
64 Mutare enim potest uoluntatem suam, & reuocare consensum.
65 Et de rebus suis aliter disponere.
66 Etiam si iuramentum præstitisset, & promisisset non reuocare.
67 Conuentio enim prædicta regulatur à uoluntate illius, de cuius bonis, & hæreditate fuit conuentum.
68 Promittens se soluturum, quod erat relictum in testõ Titij, non tenetur soluere, si testamentum illud a Titio fuit reuocatum.
69 Conuentio, & promissio interpretantur secundùm materiam, in qua interponuntur.
70 Vltima uoluntas dicitur illa, quæ non fuit mutata.
71 Factum non dicitur, nisi illud factum duret.
72 Conuentio, & pactum de non contraueniedo intelliguntur, reb. sic stantibus, & non secuta mutatione.
73 Iuramentum habet conditionem annexam. s. rebus sic stantibus.
74 Iuramentam illam tacitam conditionem habet, quam continet promissio, super qua interponitur.
Pacta illa, quæ a iure non reprobantur, seruanda sunt.
Cõuentio facta super fideicõmisso reciproco, qñ ualet & teneat.
78 In fideicommissis non attenditur fauor familiæ contra uoluntatem testatoris.
Promissio facti alieni non ualet.
Facta non præsumuntur, nisi probentur, & nu. 135.
Filij renunciantes dispositioni faciendæ per patrem, etiam cum iuramento, nõ tenetur illam seruare, ex quo talis renunciatio continet pactum de non succedendo ex testamento.
Quod principaliter agitur, considerandum est, & non illud, quod uenit in consequentiam.
Pactum de non succedendo quando, & quo casu ualeat.
Pater potest instituere filiam, quæ renunciauit eius successioni.
Et istud inductũ est, ne tollatur ipsi patri libera facultas testãdi.
Etiam si filia renunciasset successioni ex testamento.
Et quid si incontinenti post renunciationem pater instituit filiã:
Renunciatio intelligitur rebus sic stantibus.
Verba pacti strictè sunt intelligenda.
Renunciatio hæreditatis uiuentis non ualet, nisi &c.
Laudum nullum non potest appellari laudum.
Et nullum potest producere effectum, & nu. 147.
Laudum latum super eo, quod non continebatur in compromisso, est nullum, & nu. 100. 101. & seq.
Nec potest extendi de re ad rem, si compromissum fuit limitatè celebratum.
Compromissi uerba strictè interpretanda sunt.
102 Nullitas laudi causata ex defectu potestatis nunquam censetur ex causa, etiam si statutum tollat nullitatem.
103 Etiam si partes promittant, nihil dicere de nullitate.
104 Compromissum generale non refertur ad ea, quæ dependent ex testamẽto, etiam si compromittentes habeãt sciẽtiã testamẽti.
105 Etiam si appositum sit iuramentum.
106 Compromissum factum super testamentis, & codicillis, seu alia ultima uoluntate non se extendit ad legata, & fideicommissa.
107 Etiã si apposita esset clausula, sup omnib. litibus, cõtrouersiis. inter ipsas partes ortis, et quæ oriri possent quauis de causa, et specialiter occasione hæreditatis Titij, & de omnibus & singulis dependentibus &c.
108 Nã illa uer. quauis occasione uel cã, intelligitur de ea, quæ erat de præterito, uel de præsenti, & non de cã futuri fideicommissi.
109 Compromissum & laudum generale non comprehendit iura de futuro, & nume. 110. maximè quando adest fideicommissum conditionale.
111 Laudo non potest declarari, quem debere esse hæredem patris sui sub aliqua conditione.
112 Nec declarari potest, ꝙ compromittentes succedant certo modo.
113 Nec arbitri prohibere possunt alienationem bonorum.
114 Laudum latũ inter fratres, ꝙ uno præmoriente sine filijs, alter succedat, minimè ualet.
115 Compromissum non potest fieri de rebus, de qu ibus non potest fieri alienatio.
116 Per diuisionem factam uirtute compromissi & arbitramenti non inducitur remissio fideicommissi reciproci.
Ita & arbitramentũ nõ põt inducere fideicommissum reciprocũ.
117 Compromissum inualidũ inducit inualiditatem laudi inde lati:
118 Compromissum an, & quãdo dicatur transactio propriè, seu impropiè.
119 Quæ locum sibi uendicant in cõtractu transationis, an & quãdo procedant in compromisso.
120 Transactio facta super dependentibus ex testamento, si de eo nõ est facta mentio, nulla est.
Ita nullum erit compromissum & laudum inde secutum.
121 Iura loquentia de trãsactione prædicta locum habent in pactis, & conuentionibus onerosis, seu gratuitis.
122 Transactio ut ualeat, requirit litem adesse, & super lite ficta non ualet, & nu. 123. & seq.
123 Compromissũ debet fieri sup eo, de quo erat lis, uel cõtrouersia.
Verba illa generalia, super litibus &c. qualiter intelligantur.
125 Assertioni partium aliter dicentium non est standum.
126 Maximè quando compromittentes erant in possessione rerum, de quibus postmodum apparet latum laudum.
127 Verba generalia compromissi quas causas comprehendant, & nu. 128. & 129.
Non enim comprehendunt, nec extenduntur ad futura.
130 Compromissum, & laudum debet eße tale, ut per illud recedatur à controuersia, & lite.
131 Nec fieri potest super re clara.
132 Et generale restringiꝛ ad res tantũ deductas in lite, nõ ad alias.
133 Fideicommissum conditionale post mortẽ grauati astringit eius hæredes ad restitutionem.
134 Compromissum generale refertur ad prosecuta tantùm, & non alia.
136 Arbiter ultra petita pronunciare non potest.
137 Coram arbitratore requiritur talis qualis uerbalis petitio, informatio, & probatio, & nu. 138.
139 Assertioni arbitratorum habẽtium potestatem procedendi &c. an & quando sit standum.
140 Et quid quando agitur de nullitate laudi.
141 Verbum, uidetur, & placuerit, & illa uerb. uisis petionibus, quid importent.
Verba alternatiua causant incertitudinem.
142 Laudum latum à duobus primò electis, & a tertio assumpto per eos in casu discordiæ, non ualet, si non constat de discordia.
143 Laudum comprobans aliqua, dicitur illa continere.
144 Et latum contra expressum iuris errorem nullum est.
145 Et latũ ex errore, & falsa causa etiã est nullũ, nec debet exequi.
146 Et si approbat testamentum, nullum erit, & reddetur nullum.
148 Nullitas patens ex lectura laudi opponi potest, & illius executionem impedit.
149 Executio laudi impeditur, si continet enormissimam læsionem, & conceditur reclamatio, & reductio ad arbitrium boni uiri.
150 Nec tali læsioni potest renunciari, & si renunciatur, non ualet renunciatio.
151 Arbitrator an & quando possit extendere manus ad res non comprehensas in compromisso. nu. 152.
153 Pro laudo præsumendum est, maximè lato partibus præsentib. Quod uerum in laudo antiquo, non autẽ in illo, quod de recẽti fuit datum.

154 *Laudum homologatum, & ratificatum, quando & quo casu red datur ualidum.*

Et quid quando homologatio fuit facta ante laudum latum.

155 *Et quid si non fuit ab eo reclamatum infra decem dies.*

156 *Et quid si post latum expressa fuit subsecuta ratificatio.*

157 *Et quid si fuit prolatum ultra, & extra formam compromissi.*

158 *Sententia nulla ratificata nihil operatur.*

159 *Laudum ratificatum non se extendit ad ea, quæ continent manifestam iniquitatem.*

Et rescinditur ex magna læsione.

160 *Et latum partibus præsentibus, non ualidatur.*

Præsentia enim, & approbatio nō inducit ualiditatem in oīb. sed in illis solùm tendentibus in fauorem, & nu.161.

161 *Promittens stare laudo in uno, non uidetur approbare in alijs.*

Approbatio refertur ad petita, & non ad alia.

162 *Expressa approbatio laudi solùm ualet in uim conuentionis, seu transactionis.*

163 *Et ut ita ualeat, simultaneus consensus necessarius est.*

CONSILIVM XXIIII.

1 Licet Do. † Naynus plura diuersis tpib. ꝯdiderit testā: attn̄ vlt.loco ꝯditū attēdi,& exeq dēt, cū p̄cedentia p illud posterius, & ultimū sublata sint; certū est.n.ꝙ ultima uolūtas defuncti seruari dēt, & nō prima, cū ambulatoria sit usq; ad mortē.l.4.ff.de adi.le.l.cum hic status.§.1.ff.de do.int.ui.& ux.c.cū Marthe,đ cele.mis.c.ultima uolūtas.13.q.2.
2 cū si.Clarū est ēt scđm testm̄ iure cōditū tollere primū,l.si qs priore.ff.ad Treb.§.posteriore,īsti.quib.mo.test.infir.l.si iure,
3 de leg.3.cū cōcor.Et† satis est,ꝙ ex scđo iure ꝯdito hr̄ditas potuerit adiri,licèt uerè adita n̄ sit.l.cū ī 2.l.si qs filio exhr̄dato, uer.planè.ff.de iiu.rup.& irri.test.l.si qs cū.§.fi. ubi gl.& doc. ff.de uulg.& pup.& tradit Pau.de Ca.ī l.si filius,q ī p̄tate,col. 4.ff.de lib.& posth.& Cor.ꝯs.39.quāquā,col.1.uol.2.& Alex. ꝯs.159.uiso testō,nu.6.uol.7.Hinc Pau.de Ca.ꝯs.mihi.284.in facto p̄nti,col.3.uers.2.ad idē,uol.1.dicit,ꝙ si testōr mille fecisset testā, oīa sunt reuocata p ultimū,cū qs n̄ possit decedere cū plurib.testis,nisi sit miles.l.q̄rebat.ff. de testa.mil.& p iura
4 supius adducta.Verū† dici posset,ista de plano procedere,nisi testā primo loco ꝯdita ꝯtinerent cl'am derogatoriā ad ultimū expsè siue tacitè: tūc.n.stāte cl'a derogatoria ultimū nō cōsiderabit, sed primo loco cōdita cōtinētia dictā cl'am obseruari dēnt,& executionē sortiri: cū clausula derogatoria p̄cedēs tollat sequētē dispōnē.l.si mihi,& tibi.§.ī legatis.l.si ita scriptū,đ leg.1.l.si qs ī pri.testi,de leg.3.vbi plenissimè Bar.& alij scrib.
5 & p oēs ī l.sancimus.C.de testa.cū infinitis ꝯcor. Qn̄†.n.testm̄ p̄cedēs ꝯtinet cl'am derogatoriā,sequēs testm̄ nō hēt aliquā volūtatē defuncti,& iō nō pt̄ tollere primū,ī quo adest ualida,& clara disponētis uolūtas,qua testā sumūt effectū,& subām: ut tradit Pa.de Ca.ꝯs.mihi 444.vr̄,col.1.uol.2.post not.p Bar.& alios ī d.l.si qs ī prin.& ī d.§.ī legatis,& ī d.l.sancimus,& qm̄ ī p̄cedētib.testis ab ipso d.Nayno ꝯditis adest cl'a derogatoria, tū expsè,tū tacitè ex legis dispōne: qa inter liberos cōdita,in ferri vr̄ primū,& ēt 3.loco cōditū a filiis īsup approbatū ualere, & vlt.loco cōdito p̄ferri. Hæc obiectio ī casu p̄nti militare nō pt̄,nec p talē cl'am derogatoriā testm̄ vlt.loco ꝯditū pt̄ reddi uacuū,& inefficax: cū.n.tale testm̄ celebratū de ann.1518. fuerit solenniter,& iuris ordine seruato factū, ꝓculdubio oīb. an̄riorib.p̄ualet,ut dcm̄ est.Et sigillatī cōsiderādo testā p̄cedētia,necessariò cōcludēdū ē,p istud ultimū illa fuisse penit⁹ sublata,ēt si tacitè uel expsè cl'am derogatoriā ad istud vltimū cō
6 tinerēt.Si †.n.primū testm̄ a d.do.Nayno cōditū de ann.1512. cōsideramus,ī eo aliqua cl'a derogatoria expssa minimè apposita apparet,ut ex ipsi⁹ lectura ē uidere,quo fit,ut p sequētia ipso iure fuerit sublatū: cū ultimū fuerit ualidū,& p̄fectū,ut hr̄ ī d.l.sancim⁹,uer.sin āt,& ī §.pe.isti.qui.mo.testa.infir.ꝯn̄r ad tollēdū dictū primū testm̄ nō erat necesse in vlt.apponere illā cl'am,cassās,& annullās &c.cū p ultimū ipso iure fuisset sublatū,ut dicit Bal.ī l.fi.C.de codi.& tradūt Mod. Peruſ.& Pap.in d.l.sancimus,in 4.nota.post Pau.de Cas.ibi, & Alex.cōs.38.in cā,col.1.uol.1.& ꝯs.7.uideret,col.1.& 2.uol.4.& quia ex abūdāti dicta cl'a,cassās,& annullās &c.apposita est in d.vlt.testa. ꝓculdubio p illud primū fuit sublatū,ad plenè tradita p Bart. in d.l.si quis ī prin.& in d.l.si iure,de leg.3.& p scrib. oēs ī d. l.sancimus,& ī d.l.si mihi,& tibi.§.in legatis,cū si. ¶Nec dicat. istud primū testm̄ fuisse ꝯfirmatū p aliud testm̄ tertio loco factū p dictū dn̄m de an.1517.ī quo ꝯtinet expssa cl'a derogato
7 ria ad sequētia, nā† primū ex isto tertio adhuc nō pt̄ dici ꝯtinere expressam cl'am đrogatoriā, ex not. ī l.si qs priore.ff.ad Tre
8 bel.& ex nota.ī l.q̄rebat,cū si.ff.de testa.mil.Prout† ēt; quia si p̄cisè testm̄ tertio loco factū ꝯsideramus ꝯfirmatoriū primi ꝯtinet cl'am derogatoriā expsā ad aliud postmodū ꝯficiēdū, nisi in vlt.loco celebrādo noīatim,& expsè testōr ipse dixisset illā orōnē, beata es Virgo Maria &c. cui cl'e in vlt.test.satisfactū apparet, nedū specificè, sed ī indiuiduo, quo casu ꝓculdubio cl'a
9 †derogatoria expsè ꝯtēta ī 3.test.nō hēt obstare ultimo,ī quo dictū testm̄ fuit reuocatū,& in indiuiduo de dicta cl'a derogatoria fuit facta mētio, & ea n̄ obstāte testōr ipse uoluit ultimū p̄ualere,ut hr̄ ī l.si iure,& ī d.l.si qs in prin.ubi plenè Bar.& p oēs ī d.§.in legatis,& in d.l.sancimus,& p Ale.d.ꝯs.7.uol.4.& d.ꝯs.156.nu.5.& ꝯs.163.nu.2.& 7.& ꝯs.172.uisis, uol.7.& p Corn.ꝯs.86.quāuis,uol.3.& p Pau.de Cast.d.ꝯs.248.nu.1.& ꝯs.206.in facto,nu.1.uol.1.& d.ꝯs.444.& ꝯs.408.dubitatur, uol.2.cū aliis allegatis p Fely.in c.nōnulli, col.5.in 3.amplia. ex̄ de rescr.& p Soc.ꝯs.163.nō fuisset opus,uol.2.ubi allegādo
* uarias decis.* cōiter ꝯcluditur,sufficere de primis,& clausulis derogatoriis in eis ꝯtentis specialē mētionē fieri,nedū in indi
10 uiduo.Si † uerò ꝯsideramus dicta testā primū.s.& tertiū tacitè ꝯtinere cl'am derogatoriā: eo qm̄ ꝯdita apparent inter liberos,iuxta plenè tradita p oēs in authē. hoc inter liberos.C.de testa.& in corpore vn̄ sumit,& p Cor.ꝯs.21.vr̄, uol.4.cū si.ad huc uerū erit vlt.loco ꝯditū p̄ualere: tū qa solenne, & ēt inter liberos conditū,ut dicit gl.in auth.de testa.imperf.in prin. quā multi approbant,& sequunt in d.auth.hoc inter liberos, ubi Mod.Pap.col.1.in fi.adducūt ꝯcord.licet aliqui tenuerint
11 ꝯ̄rium,ut referūt ibi Pau.& Peruſ.& Cor.d.ꝯs.21.col.1.† Tn̄
* oēs * cōiter eam sequunt,qn̄ ultimū testm̄ est fauorabilius,ut expressè dicit Pau.ibi,& alij statim citādi. Tum ēt, qa in testō vlt.loco ꝯdito expressè ipse testōr reuocat oē testm̄,& volunta
12 tem per ipsum hactenus cōditā ēt inter suos filios. Quæ † expressa reuocatio in secundo testō solēniter facto apposita proculdubio tollit effectū dictæ cl'æ derogatoriæ, tacitè subintellectæ iuris dispositione in testīs primo loco factis,& ꝯditis inter filios,ut ꝯcludit Pau.de Ca.post Bal.in d.auth. hoc inter liberos,co.1.uer.itē q̄ro,& sequunt ibi Mod.Peruſ.co.2.& Moder.Pap.in prin.& Soc.d.ꝯs.163.col.8.uer.ex quib.sunt remotæ,uolentes satis esse,si in secundo dr̄,non obstante alio testō,
13 & per me ēt inter liberos facto.Prout † ēt obiectio tollit: qm̄ qn̄ plura testā apparent ꝯdita inter ipsos liberos, fauedū est illi,qd continet æqualitatē: ut dicit Pau.in d.auth.hoc inter liberos,col.1.uer.in ꝯ̄riū facit,& qn̄ est minus onerosum, illud p̄ualet,ut tradit ēt Ale.in d. ꝯs.163.uisis,col.3.n.6.in 7.uo. & Corn.post Bal.Sal.Fulg.& Pau.in d.auth.hoc inter liberos, & col.2.uer.aut nō superuenit,& sequunt ibi Mod.Pap.col.1. in fi.dū post alios antiquos uolunt fm̄ magis fauorabile filijs p̄ualere,& indistinctè tollere primū,& firmat Soc.d.ꝯs.163.
14 col.8.uer.uidimus,& Cor.d.ꝯs.21.col.3.in fi.Si† aūt quis uellet ꝯsiderare cōpositionē factā inter filios d. Nay.de an.1517. post confectionē testa.tertio loco celebrati p̄nte d.do.Nay.co rum p̄re,in qua cōpositione p̄dicti filij renūciant dispositioni futuræ,& uolunt,ꝙ si fieret,esset nulla, & pro nō facta,& ꝯn̄r ꝙ necessariò in ult.testa.debebat fieri mētio de ipsa cōpositione,& cl'a prædicta,& qa de prædictis in ult.test.nulla facta est mentio,meritò ultimū testa.nō pōt præualere, ex dictis p Bar. & alios in d.l.si quis in prin. & in d.l.si mihi & tibi.§.in legatis,& pet oēs in d.l.sancimus.& per Corn.ꝯs.248.vr̄, col.pen. uer.qa cl'a,vol.3.volentem,cl'am derogatoriam effectū producere in his,in quib.derogat,nō in aliis.Nec obiectio ex multis pōt adaptari ad casum p̄ntem,ex quo talis compositio fuit facta inter filios do.Nayni apponentes dictā cl'am,quæ non fuit apposita per ipsum do. Naynum, ut est uidere ex uerbis dictæ compositionis,quo fit,ut decisiones,de quib.supra loquentes, qn̄ talis cl'a est apposita per ipsum testatorē,non p̄nt hr̄e locū, qn̄ apponitur per alios pacilcētes de hæreditate uiuentis, ꝯn̄r non pōt dici, ꝙ uoluntas do. Nayni ita fuerit, & quia diuersa sunt ex diuersis nulla potest resultare bona illatio. l.Papinian⁹
15 exuli.cum uulgar.ff.de minor.Et† licet ipse d.Nay.fuerit p̄ns dictæ compositioni, nō propterea talis præsentia causat ipsius volun-

volūtatē,ita ꝙ ab ea nō potuisset recedere, cū ēt eo īuito talis actus ab ei⁹ filijs potuerit celebrari,arg.no.ī l.Titia.§.Lucius. de le.2.& ī l.sæpe.đ re iud.& in l.Caius,đ pig.ac.& latè ꝑ Bar.
16 & alios in l.q̄ dotis.ff.so.ma.†Et in casu pn̄ti non sufficit sola pn̄tia,& taciturnitas illius, de cuius hr̄ditate paciscit̄, sed necessarius ē exp̄ssus ꝯsensus,ita Bal.Ale. & Mod.max.Clau.per illū tex.ī d.l.fi.ver.nisi ibi iubēte,dū apostillant lr̄am.C.đpa.
17 †Ex q̄b.infert̄,nō bn̄ sentire Dec.in ꝯs.31.in 1.ver.& ꝯsensus ex eo elicit̄,& ver.p̄ce.dū dubitat̄,vult sufficere sc̄iam illius,đ
18 cui⁹ hr̄ditate paciscit̄, si mō nō ꝯ̄dicat:q̄a ē ꝯ̄ p̄dicta†Vlteri⁹ licet d.Naynus fuisset pn̄s,& forti⁹ exp̄ssū ꝯsensū p̄stasset d.cōpositioni,nō ꝑpea sibi p̄iudicauit cū potuisset illā reuocare ēt sine aliqua cl̄a derogatoria, vt exp̄ssè hr̄ ī l.fi.& ibi oēs no. C.
19 de pac.& dicā statī in 2.prīcipali difficultate.†Prout ēt obiectio cessat:q̄a talis pn̄tia, & ꝯsensus apparet adhibit⁹ ī actu & dispōne inter viuos,ꝑ quē hr̄ditas nec dari,nec tolli p̄t,vt hr̄ ī d.l.fi.& ī l.cū donōnis.C.de trāsa.& ī l.hr̄ditas.C.de pac.ꝯuē.
20 & ī l.stipu.hoc mō ꝯcepta.cū si.ff.đ ver.ob.†Et ꝯn̄r ad reuocādū eā in tali actu adhibitā nō erat necessaria sp̄alis mentio derogōnis,vt in fortiorib. terminis tradit Bar.quē alij sequūt̄ in d.l.si q̄s in prin.co.3.ver.ꝓ decl'one,& ibi Ale.ī apo. adducit ꝯs.Ang.dū loquunt̄ de reuocāda dispōne facta ī codicillis,
21 seu ī alia minus solēni dispōne. ¶†Nec ob.si dicat̄,ꝙ pr̄ inter filios p̄t diuidere ꝑ actū inter uiuos,& disponere,& ualida est dispō.l.fi.C.fa.erci.cū si.nā uerū ē,ut talis diuisio ualeat in uī p̄legatorū,& ultimę uolūtatis:ut dicit gl.Bar.& alii max.Pau. ī l.quoties,col.fi.C.fa.erc.& sic qn̄ pr̄ in illa p̄seuerasset,secus si mutauit,vt ē casus pn̄s ꝑ d.l.fi.C.đ pac. q̄ ꝓcedit in filiis,vt
22 dicā.ī.†Prout ēt cessat:q̄a ipse d.Nay.ī tali ꝯpōne solū curauit uolūtatē suā ī testō 1.& 3.loco ꝑ ipsū ꝯdito notā facere d. suis filiis,nec ulterius ꝓgressus ē,ut patet ex uerbis dictæ ꝯpositionis, & licet postmodū filii inuicē d. ꝯpōnē fecerint pn̄te d.eorū pr̄e,& fortasse ꝯsētiēte,nō ꝑpea d.eorū pr̄i sublata fuit facultas recedēdi a tali ꝯsensu p̄stito d. ꝯpōni inter filios factæ ut ē tex.clar⁹ ī d.l.fi.ver.nisi ip̄e.C.de pac.& ibi oēs no. & ēt ē tex.ī l.pactū qđ dotali,eodē met ti. ī sui gn̄alitate, ꝓut idē hr̄
23 ī d.l.hr̄ditas.†Cōsensus.n.isto casu assumit nām ultimæ volūtatis,q̄ ē ambulatoria,ut ī d.l.fi.& sufficit,ꝙ tacitè reuocet̄,disponēdo ꝯ̄ pacti formā,nedū in ultima uolūtate sed ēt ꝑ actū inter uiuos,ita pūctaliter dicit Clau.ibi,co.3.ī 3.no.adducit ī argm̄ iura,ut ꝑ eū,& tenet ibi Lācel.Dec.col.fi.uer. itē aduer-
24 tēdū ē,ꝙ p̄seuerātia.†Et ꝯprobat̄,q̄a ꝑ talē ꝯsensū nullū ius q̄rit̄ ipsis ꝯ̄hētib.ut dicit Pa.đ Ca.ī d.l.fi.col.2.uer,sic ergo not.
25 †Et tradūt ēt oēs max.Ale.in d.l.stip.hoc mō ꝯcepta,qn̄ filia renūciauit instōni,& sic successioni ex testō pr̄e ꝯsentiēte,quo nō obstāte pr̄ p̄t ipsā īstituere,& instō erit ualida, licet ī testō nullā fecerit mētionē derogōnis,qđ seq̄t̄ Gem.& alij cā.in c.
26 q̄uis,de pa.li.6.& dicā inferius.†Præterea uerba derogatoria in d. ꝯpōne apposita ꝑ filios tēdūt ad derogādū p̄tāti testādi, ex quo dn̄t, primū & 3.testm̄ velle ualere, & quatenus aliud fuerit,ꝙ eēt nullū,& ꝓ nō facto,renūciantes dispōni,& testō hēdo,ut dicit Bar.post antiq.ī d.l.si q̄s in prin. col.3. & in d. l.si mihi,& tibi.§.ī legatis, & ibi plenè Soc.post alios col.2.& 3.n.2.& doc.oēs in d.l.sancimus, uolētes talia uerba eē derogatoria actus,& p̄tātis testādi, & iō sine dubio ꝑ testm̄ sequēs illus derogat̄ absq; aliqua sp̄ali mētione derogōnis , ut ēt sētit Pa.de Ca.in d.ꝯs.284.col.2.uol.1 ex quib.infert̄, ꝙ ēt si talia uerba fuissent exp̄ssa ab ipsomet d.Nay.cū ꝯtineant derogōnē actus testādi ꝑ ultimū testm̄ ab eo ꝯditū ꝯtinēs gn̄alē cl̄am reuocatoriā, plenè diceret̄ sublata, licet sp̄alis mētio de ea facta
27 ñ fuisset.† Cū ñ potuerit sibi legē īponere ꝑ quā sibi auferret̄ libera testādi facultas,ut plenè tradit̄ in d.l.pactū qđ dotali,& in d.l.fi.& in d.l.hr̄ditas,& ī d.l.stip.hoc mō ꝯcepta,& ꝑ Dy. ꝯs.7.& ꝑ Ale.ꝯs.29.p̄spectis.col.6.ī 4.dub.uol.5.& ꝑ Cor.ꝯs.
28 174.in pn̄ti,col.2.uol.2.Eo † magis q̄a si d.Nay.nō fuisset licitū a tali ꝯpositione īter filios facta recedere, nedū fuisset priuat⁹ libera testī factione,q̄nimò sua uolūtas fuisset reddita captatoria,& depēdēs a volūtate,& arbitrio filiorū,& nō eēt libera,qđ iura pęnit⁹abhorrēt nedū ī instōne,ut l.1.C.de sac.san. ec.& ī d.l.stipu.cū ꝯcor. & ī l.captatorias.ff.de hæ.īst.& ī l.captatorias.C.de test.mil.& utrobiq; latè ꝑ doc.& ꝑ Bal.ī l.1.C. de sa.san.ec.& sentit Ias.ī d.l.stip.hoc mō ꝯcepta,col.1.Sed†ēt ī legatis & fideic.ut ē tex.ī l.captatorias,đ le.1.& idē ē ēt ī adēptione ipsorū legatorū,& fideicōmissorū,ut tradit̄ in l.legata inutiliter.§.ex q̄b.ff.de adi.le. & ꝑ Bal. & Sal.ī d.l.captatorias.
30 &†si d.Naynus nō potuisset reuocare & testari,sequeret̄,locū
31 eē tit.si q̄s aliq.testa.prohi.ꝑ totū.Prout†ēt obiectio ruit:q̄m uerba ultimi testī ꝯditi ab ipso d.Nayno expressè volūt,ꝙ tale testm̄ ualeat oī meliori mō &c. & ꝙ p̄ferat̄ oīb.aliis, q̄ uerba īportāt specificā đrogōnē: ut tradit Bal.& Io.An.allegati ꝑ So. quos ēt ipse sequit̄ ī d.l.si mihi,& tibi.§.fi.col.pe.n.17.& seq. & diffusius idē Soc.ꝯs.2.col.2.& 3.ī cā testāria,n.10.ī 3.uol.&
32 sentit ēt Ias.ī d.l.sancimus,co.4.ī 8.& 9.fall.Postremò†tollit̄
* obiectio ex his,q̄ cōiter * uolūt Bart.& alij ī d.l.si q̄s ī prin.& Bal.& alij ī d.l.sancim⁹,ubi specificè Ias.co.2.n.10.& ī 2.lim. ac ēt ī 4.& ī 6.& pleni⁹ Soc.ī d.l.si mihi,& tibi.§.ī legatis.col. pe.uers.4.infert̄,ī fi.& uer.postremò sume unā regulā,& ēt tradit Lud.Ro.ꝯs.179.amplissimè,& diffusius idē Soc. in d.ꝯs.2. col.3.n.11.uol.3.& plenè ēt tāgit Cor.d.ꝯs.174.col.2.3.& 4. uol.2.ubi allegādo alias decis.ꝯcludūt,ꝙ si testm̄ p̄cedēs ꝯtineret cl̄am derogatoriā uolūtatis,ꝓculdubio tollit̄ ꝑ ultimū testm̄, qn̄ ex uerbis ī illo ultimo appositis on̄di p̄t,testōrē uoluisse oīno illud ualere,licèt ī scđo,& ultimo nō eēt fcā mētio cl̄æ derogatoriæ,ex quo ī hac m̄ria ista ē maxima, ꝙ qn̄ possumus ꝯiecturare testōrē uoluisse scđm p̄ualere,& tollere primū,sp̄ primū remanet elisū,nec curat̄,qualis cl̄a derogatoria ī eo fuerit
33 apposita.Quæ † ꝯclusio cōis suadet̄ rōne uiua, ex quo cl̄a derogatoria volūtatis iō p̄ualet vltimæ dispositiōi:q̄a ꝑ eā p̄cedētē ꝯtinētē volūtatē disponētis derogat̄ sequēti tanq̄ nō hn̄ti ei⁹ uolūtatē,ut dixi sup̄ius.Quæ rō penit⁹cessat, qn̄ ī secūdo apparet de uolūtate disponētis uolētis illud p̄ualere,& derogare.1. c.cū cēssāte,de app.cū si.& iō sublata uolūtate, đ qua ī 1.dispō
34 ne,ultima p̄ualebit,cū ambulatoria sit &c.Et†ꝙ talis fuerit volūtas ipsi⁹ do.Nayni,satis on̄dit̄ ꝯsiderata p̄fatione d.vlti.testī, q̄ on̄dit enixā mētē,& volūtatē disponētis ac finalē cām,vt tradit̄ ī l.fi.ff.de hær.īsti.& ī l.1.ff.ad Maced.& ī l.pe.§.pe.ibi,nā initiū ꝯstōnis.ff.de iur.& fac.ign.& ꝑ Bal.ī l.n̄ram,col.1.C.de testa.cū aliis adductis ꝑ Cor.ꝯs.68.aliquādiu.col.fi.uol.2.& ꝑ Ale.ꝯs.52.n.1.& ꝯs.75.n.3.& ꝯs.84.n.5.6.& 7.& ꝯs.137.nu. 28.& ꝯs.143.n.3.uol.6.& ꝑ Barb.ꝯs.10.col.1.uol.1.ī qua p̄fatione ore ꝓprio ipse d.Nayn.asserit uelle discedere a primo,& 3.testa. & ꝯn̄r a ꝯposione fcā inter ei⁹ filios, ꝑp discordiā natā inter eosdē,& vt inter eos seruaret̄ æqualitas,& ut inęqualitas inducta ex illis primis dispōnib.tolleret̄,& reduceret̄ ad æqua
35 litatē,quā sæpe sępius testator exprimit.Quæ †geminatio tāto magis on̄dit enixā uolūtatē ipsius disponētis,iux.nota.ī l.balista,ad Treb.& ꝑ Bar.ī l.scim⁹.C.de agr.& cēs.li.11.cū aliis cumu.ꝑ Ant.Cors.ī trac.de uerb.gemi.quē īseruit ī tra.de potes.
36 reg. Et † q̄a ꝑ æqualitatē inter filios seruādā ipse reddebat se ꝯformē dispositioni legali,iux.tradita ī l. cū pr̄.§.euictis,de le. 2.& ꝑ Are.ī l.q̄ filiab.col.4.de le.1.& ēt ī ꝯs.1.& ꝑ Dec.ꝯs.mihi 59.licèt ī casu,& ꝑ Soc.ī l.si ita legatū ī prī.ff.đ ꝯd. & dem. & ēt on̄dit̄,q̄a asserit uelle mutare p̄cedētia testā ex facultate sibi a lege ꝯcessa,& ulteri⁹ ore ꝓprio mētionē fecit de uerbis formalib.cl̄ę derogatorię ꝯtētæ ī testō 3.loco ꝯdito,& ēt de testīs
37 ꝯditis inter eius liberos,&† q̄a apparet de enixa,& p̄cisa uolūtate ipsius do.Nayni uolētis ultimū testm̄ p̄ualere,nō erit ī cōsiderōne ꝯseruatio bonorū in familia,ꝑp quā vr̄ fecisse fideicōmissū,de quo ī ult.testō ꝯfirmato ꝑ tertiū,iux.tradita ī l.1.uer. sed & si seruus.ff.de uē.insp.& ī §.cæterū,& ī §.media. insti.de leg.agn.suc.& ꝑ Bal.ī l.maximū uitiū.C.de lib.p̄ter.cū aliis in terminis n̄ris adductis ꝑ Soc.d.ꝯs.163.col.6.uersi. sed ad hoc
38 scđm,ī fi.uo.2.Nā,† ut ex sup̄ius adductis patet,ipse d.Nayn⁹ poti⁹ uoluit īter filios uigere æqualitatē, & eos reddere pares, q̄ bona sua ī familia ꝯseruari,q̄ uolūtas legē dat,uulg.§.disponat.ī auc.de nup.l.ī ꝯdōnib.primū locū, cū si.ff.đ ꝯd.& dem.
39 Tale.n.fideicōmissū ī 1.testō relictū sublatū fuit ꝑ ultimū testm̄:cū ī eo nō fuerit ꝯfirmatū,nec repetitū,ut tradit Pa.đ Ca. ī l.hr̄des palā.§.1.co.1.uer.ex hoc sequit̄.ff.đ hæ.īsti.ubi adducit iura gl.& Bar.& ponit Ale.ꝯs.30.pōderatis,uol.3.& Barb.
40 d.ꝯs.12.co.13.uo.1.Tū†ēt q̄a tale testm̄ primū,& 3.ipso iure fuit sublatū,vt dictū ē,tū q̄a fideicōmissum tollit̄ uolūtate.l.fi
41 deicōmissū.C.de fidei.Tū †ēt q̄a in hoc vlti.ꝯfirmauit legatū factū d.Magdalenæ,de quo ī testō ꝯdito de an.1512.ergo ī alijs penitus reuocauit,arg.c.nōne.de p̄sump.l.cū p̄tor, in princ.ff.
42 de iud.& l.maritus.C.de ꝓcu.Tū† q̄a tex.in d.§.si q̄s ꝓpriè, in fi.ad Treb.& in l.q̄rebat̄,de testa.mil.& ī l.posthumus.§.fi. de īiust.rup.& doc.oēs ibidē expressè uolūt, ꝙ oīa disposita in

primo testō intelligant ipso iure reuocata p fm, nisi expresse vel spāliter in scdo cautū sit, ꝙ dispoſita,& ſcripta in primo valeāt atq; durēt,ſumus ergo in primis ꝯcluſionib. ꝙ testm̄ vltimo loco ꝯditū ꝓualet,& exeq̄ ac obſeruari dēt. ¶Aduerſus qđ 2.loco principalr̄ obiicit̄,nō eſſe exequēdū pp ꝯpōnē,& ꝯuentionē factā de ann.1517.inter filios ipſius d.Nayni,& ipſo p̄ſente,q̄ p̄ferri dēt testō vltimo loco ꝯdito p ipſum,in qua ꝯpoſitione p̄dicti filij primò ratificāt,ꝯprobāt,& laudāt testm̄ primo ꝯditū,& ſucceſſiuè tertio loco factū p dictū eorū patrē,ꝓmittēs ſtare, & acqeſcere diſpoſitis in dictis testis,tanq̄ factis, & cōditis prudētiſſimè,& tanq̄ iuſtis,æquis,& honeſtis. Quæ
43 †ꝯuentio reciprocè inter eos facta, & vallata ſolēni ſtipulatione obſeruari dēt.l.iuriſgentiū.§. ait ꝑtor.ff.de pac.l.1.in prin. ff.de cōſt.pec.& in tit.de ver.ob.& C.de ꝯh.& cōm.ſtip.ferè p totū. Cōtractus.n.ex ꝯuētione legē accipiūt.l.1.§. ſi cōuenerit.
44 ff.depoſ.l.ꝯctus.ff.de reg.iu.Prout†ēt:qa in d.cōuentione p̄dicti filij renūciarūt oībus alijs diſpoſitionib.faciēdis p dictū eorū p̄rem, & ſolū voluerūt ſtare p̄dictæ diſpoſitioni p eū factæ, & certū eſt, ꝙ rei ſuæ qlibet eſt moderator, & arbiter,uulg.l. in re mādata.C.mād.ēt in reb.futuris.l.fi.C. q̄ res pig.ob.poſ. & iuri ſuo quiſq; pōt renūciare,vulgata. l.ſi qs in ꝯſcribendo.
45 C.de pac.Et†pciſè futuræ ſucceſſioni cū iurō renūciari pōt,& renūciatio iurō vallata eſt valida,& firma.c.q̄uis.de pac.lib.6. plenè tāgūt oēs poſt Bar.in l.fi.C.de pac.& in d.l.ſtip.hoc mō
46 ꝯcepta,& in l.pactū dotali.C.de coll.Et†qa d.ꝯuētio fuit iurō vallata,& iurm̄ iſto caſu ſine interitu ſalutis ęternę ſeruari pōt dicendū vr̄,ꝯuētionē talē reddi ualidā, iuxta not. in c.cū ꝯtingat,de iu.iur.& in d.c.q̄uis,& p ſcrib.in auc.ſacrā pub.C.ſi ad
47 uer.vē.Et †ēt quia talis ꝯuētio nō tollit liberā teſtī factionē,ſolū,n.ꝯcernit diſpoſita in 1.& 3.teſtō.d.Nayni debere obſeruari, ꝯn̄r de aliis bonis ipſi filij paciſcētes eorū arbitrio poterant diſponere & īter viuos,& in vltima volūtate,& ſic ceſſat rō,&
* diſpoſitio d.l.fi.C.de pac.cū ſi.vt tradit ibi Bar.quē* cōiter ſequunt̄ doc.firmat Pet.de An.& Imo.ex de teſta. in rub.& Ale. ꝯſi.29.ꝑſpectis,in 4.dub.& ꝯſ.59. viſo themate.in 1.dub.vol. 5.& Ang.ꝯſ.5.Andreas,& Pau.de Ca.ꝯſ.166.ſup ſcdo puncto,
48 in prin.Eo†magis cū talis ꝯuētio ſit reciproca,ad not.in l.1.& in l.licet.C.de pac.& in l.de fideicōmiſſo.C.de trāſ.& in l.qui Romę.§.duo frēs,de ver.obl.& in ſi.in l.qđ āt.§.ſi vir,& vxor.
49 ff.de do.int.vi.& vx.Et†ēt qa talis cōuētio tēdit ad cōſeruationē familię,& agnōnis,ut in ea bona remaneāt,fm ꝙ cōtinebat̄ in fideicōmiſſo facto p eorū patrē in 1.teſtō ꝯfirmato p tertiū.
50 †Ad qđ d.conuētio, & ꝯpoſitio ſe refert,& fm relata intelligi dēt.l.aſſe toto.ff.de hæ.inſt.auc.ſi quis in aliquo documēto.C.
51 de edē.cū ſi.Et†ꝯſeruare bona in familia fauorabile eſt.l. 1.§. pe.ff.de vē.inſp.§.cęterū.§.media.cū cōcor. inſt.de leg.ag.ſuc.
52 †Ad quod ēt bona deci.Old.ꝯſ.139.ad habēdā, quē ſequit̄ Io. An.in add.Spe.in ti.de inſtr. edi.§.porrò,col.fi.uer. fuit ēt alia qō.& Alb.de Roſ.& Sal.in d.l.fi.C.de pac.& Ale.ꝯſ.88.viſa facti narrōne,vol.2.& ꝯſ.20.pōderatis his,vol.3.& Ang. ꝯſ.79. viſis inſtr̄is,vbi volūt valere conuentionē reciprocā inter frēs, qua mediāte bona præmoriētis perueniāt in aliū ſuperuenientē,quæ ad caſum præſentē pōt adaptari cōſiderato d.fideicommiſſo reciproco approbato p ipſos filios in d.ꝯpoſitione.Prout
53 †ēt:quia licet ſucceſſio nō deferat̄ p pactū ēt iuratū,vt ſtatim dicet̄.Tn̄ paciſcēs pōt obligari ad intereſſe, ſi fiat ꝯ.i.ſi aliquid fieret,pp qđ deueniat̄ ꝯ cōuentionē appoſitā, ꝓut vtrūq; appoſitū apparet in p̄ſenti ꝯpoſitione,vt voluit Dy.relatus a Bar.in d.l.ſtip.hoc mō ꝯcepta,col.1.in reg.qđ ſemel, de reg.iu.lib.6. Ad qđ no.in l.ſtipulatio iſta.§.alteri.& q̄ tradūt in d.l.in prin.
54 ff.de verb.obl.Ad† qđ ēt,nā d.filij fecerūt dictā ꝯpoſitionē,vt eorū p̄ri ꝯplacerēt, & illi morē gererēt, & ſic vn̄r illi ꝓmiſiſſe ſeruare teſtm̄,& legata,& fideicōmiſſa in illo teſtō 1. & 3.relicta,& diſpoſita p̄ſtare, q̄ filij nedū p̄ri, ſed inuicē ſibi ipſis iſta obſeruare promiſerūt, ut patet ex verbis d.ꝯpoſitionis, quo caſu ſuccedit doc.Bar.in l.nemo pōt,col.1.ver.ꝯ hoc opp.de leg. 1.vbi vult,ꝙ ſi teſtōr facit ſibi ꝓmitti p hr̄dē,ꝙ p̄ſtabit fideicōmiſſario fideicōmiſſū,talis ꝓmiſſio valebit,& tranſibit in vim ꝯctus,p l.fi.C.de fideic.& allegat alia iura,vt p eū,quē ī ꝓpriis terminis ſeq̄ vr̄ Bar.Ver.in caut.ſua,legata cōiter,fo.20.col.3. vbi loquit̄, q̄n ꝓmiſſio facta eſt legatario ſeu fideicōmiſſario. & ſequunt̄ Mod.Pap.in l.fi.C.de fideicō. col.pe.ver.ex glo.& ver.ſeq.nu.18.¶Præmiſſis tn̄ nō ob. ꝓut verè nō obſtāt adhuc dico teſtm̄ vltimo loco ꝯditū p d.Naynū eſſe validū, & firmū

nō obſtāte d.ꝯpoſitione,& ꝓ veritate aduertēdū eſt.Nā diuerſi ſunt termini,an ꝯuētio,& ꝯctus fiat, ꝙ ſuccedat̄ ipſis ꝯhētibus vel ꝙ eius bona ad aliū ꝑueniāt poſt mortem vnius ſimplr̄,vel ſub aliqua ꝯdōne,& aliud penitus diuerſū eſt, an ꝯhētes paci-
55 ſcant̄ de ſuccedēdo,vel nō ſuccedēdo alteri . Primo †.n.caſu, q̄n ꝯhētes paciſcunt̄ de ſuccedēdo ſibi ipſis,vel ꝙ bona ipſorū poſt mortē ꝑueniāt in aliū, talis ꝯuētio nulla eſt,& penitus inualida, ex quo eſt pactū futurę ſucceſſionis, q̄ inter viuos dari n̄ p̄t d.l.ſtipulatio hoc mō ꝯcepta.l.ex eo.C.đ inu.ſtip.l. pctm̄ qđ dotali,& l.fi.C.de pac.& bn̄ ꝓbat̄ ī l.licet īter priuatos,p locū a ſpāli.C.eo.ti.& ibi tradit Ale.& alij Mod.col.fi.ēt ſi iurm̄ fuiſſet appoſitū, vt tradūt oēs ī dcis locis,& ī l.pactū dotali.C. de col. & ī terminis ē p̄allegatū ꝯſ.Old.139.& ꝯſ.Bar.ī ordine mihi 212.ꝓmitto tibi,& tu mihi. & diffuſius aliud conſ.Lud. Ro.26.ꝓ deciſione eorū,& ſūt aliæ deci.ꝯco. ſtatim allegādę.
56 Et†iſtud ꝓcedit,niſi verba ꝯuētionis,& ꝯctus fundent̄ in pſona hr̄dū . Nā iſto caſu nō diceret̄ pactū de futura ſucceſſione, ſed ꝓmiſſio poſt mortē,q̄ bn̄ ē valida,dūmō ī totū nō tollat liberā facultatē teſtādi,puta ſi eēt oīum bonorū p̄ſentiū,& futurorū &c.ſecluſo.n.iſto caſu talis ꝓmiſſio valeret;qa ſicut particularis ꝯctus p̄t ꝯferri poſt mortē,ita & vl'is.l.1.C.vt ac.ab hę.
57 & ꝯ hęr.Et†iſto vltimo caſu ꝓcedit doc.Bar.ī d.l.fi.C.de pac. col.pe.ver.3.q̄ro,an valeat pactū de ſuccedēdo, vt plenè tāgit ibi Pau.col.pe.& ita eiuſdē Bar. in d.l.ſtip.hoc mō ꝯcepta,col.
* 2.ver.q̄ro aliqs, & vtrobiq; doc.*cōiter ſequunt̄ p̄dictā diſ.vt poſt alios tradūt Mod.in d.l.fi.in 4.limi.ꝓut ēt facit Bar.in d. ꝯſ.212.& Lud.Ro.d.ꝯſ. 26.& eſt de mēte Old. in d.ꝯſ.139.& ita declarat Ale.ꝯſ.28.pōderatis verbis.p totū,maximè col.fi. vol.3.& ꝯſ.mihi 85.viſa facti narrōne, col.3.ver.venio ad fm principale,& col.ſeq.ver.nō obſtat ēt,vo.2.& diffuſius hoc tāgit Deci. adducēdo alias deciſ.ꝯſ.225.in cā,col.2.& 3.ꝯſ.236. nō parua,col.fi.&ꝯſ.184.& ꝓ tenui.nu.7.& ꝯſ.63.& ꝓ tenui in fi.& Frā.de Cur.iun.hoc idē ſentit ꝯſ.15.circa p̄miſſā.col.1. 2.3.& 4. & in iſtis terminis ꝓcedit doc. Old.in d.ꝯſ.139.Bar. & aliorū.ꝯ.in ꝯriorū adductorū,q̄ minimè ad caſum p̄ſentem fa p̄nt adaptari:qa iſta ꝯuētio,& ꝯpoſitio īter d.filios d.Nayni factam ꝯtinet modū,& formā,p quā eis ſuccedat̄,vel ꝙ poſt mortē ipſorū ī totū,vel in p̄tē eorū bona ad ſupuiuētē deueniāt,ita ꝙ obligō incipiat a pſona hr̄dū ipſorū,ſed ꝯtinet,qualiter per eos ſuccedēdū erat eorū p̄ri, & iō cū caſus ſint diuerſi,de vno ad aliū minimè p̄t īferri,caſus.n.n̄r ē, q̄n fit ꝯuētio ſeu ꝯctꝰ de ſuccedēdo,vel n̄ ſuccedēdo d.Nayno,vt aptiſſimè īdicāt verba dictæ ꝯpōnis, in qua eorū filij approbāt teſtm̄ p ipſū ꝯditū 1. & 3.loco,& ꝓmittūt illud ſeruare, & ꝯn̄r ſuccedere eorū p̄ri, fm modū,& formā p eū traditā in 1.& 3.teſtō,& vlterius promittūt n̄ ſuccedere aliter,ēt ſi d.Naynꝰ aliud faceret teſtm̄,ꝯn̄t dicta ꝯpoſitio, & ꝯuētio ſolū eſt de ſuccedēdo uel nō ſuccedē-
58 do certo mō eorū p̄ri.Nec†dicat̄,ꝙ primū teſtm̄,& tertiū ꝯtinet fideicōmiſſū reciprocū, pp qđ dicti filij grauant̄ poſt mortē reſtituere &c.Nā verū ē ī iure,ēt ſi tale fideicōmiſſū eēt validū,tn̄ adhuc p illud n̄ ſuccedit̄ ipſis grauatis,ſed ſolū ipſi d.Nayno tale fideicōmiſſū faciēti,vt eſt tex.& ibi oēs no.ī l.cohr̄di. §.cū filię.ff.de vul.& pup.& tradūt oēs ī l. Cēturio.e.ti.& in l. p̄cib.C.e.& ī c.ſi p̄r,cū aliis ꝯcor.de teſta.li.6.vn̄ quocūq; mō ꝯſideret̄ dicta ꝯpoſitio,neceſſariò dicēdū eſt, ꝙ ſolū ꝯtinet modū,& formā,p quā ſuccedat̄ eorū p̄ri, & ſic ꝯtinet ꝯuētionē,& pactū de hr̄ditate p̄ris tūc viuētis,& qualiter illi p filios debe-
59 ret ſuccedi.Quo†caſu reſultat vera iuris ꝯclō,ꝙ tale pactū,ſtipulatio,& ꝯctus tanq̄ a iure reprobatus ē nullus,& inefficax p tex.aptū in l.pactū,& in l.fi.C.de pac.& in l.cū donōnis.C.de trāſa. & ī d.l.ex eo. C.de inu.ſtip.& vtrobiq; p oēs doc.maxi. Mod.ī d.l.fi.& in d.l.ſtip.hoc mō ꝯcepta.poſt Bar. vbi ꝯcluſio nis p̄dictæ plures adducūt rōnes,vt ēt hr̄ in l.q.dā.§.1.ff.de donā.& ī l.ſi qs mihi bona.§.ſed vtrū.ff.de acq.hę.& p Old.cōſ. 127.viſo inſtrō,& melius p eūdē cōſ.231.vt eius,de quo q̄rit̄, quē refert, & ſequit̄ Bal.in c.1.§.itē ſacra.col.4.ver.qō fuit de facto. ī ti.de pa.iur.fir. & ibi poſt gl.ēt no.Alua.col.fi.in prin. vbi volunt, ꝙ diuiſio bonorū facta per patrē inter filios, licet cum iurō fuiſſet approbata p ipſos filios , & ēt p patrē iurantē
60 talē diuiſionē ꝑpetuò ratā habere.Tn̄ † nihil valet,ſi poſtmodum p̄r nō ꝑſeuerauit in eadē volūtate, ſed illā mutauit,& eſt bonum ꝯſ.Bal.6. in ordine, in 3.par.Frā.Herculani.in prin.et aliud.87.ſuper primo. in 4.par.et ad idem bonū cōſil.Pau.de Caſt.448.nō eſt dubium , volu.1.vbi lege,ratione,et authoritate

tale illud ꝯprobat,& ꝯrijs rñdet, ꝑut ēt facit Rap.Fulg. ꝯſ.73. paterfamilias.col.2.& 3.& Pe.de An.idē firmat cōſ.404. viſo diligēter,& Ale.in d.cōſ.28.uol.3.& Soc.conſi.84.viſa cōuentione,nu.3.& 4.uol.4.& ſequit̃ Dec.conſi.31. & pro tenui. in prin.& cōſ.63.col.fi.& cōſ.351.in caſu ꝓpoſito, nu.1. in q̃b. locis allegant̃ rōnes,iura,& ꝯcor.deci. firmātes pactū & cōuētionē initā īter aliquos ſup hr̃ditate uiuētis, & de ſuccedendo illi certo mō,ut fuit hic,nō ualere,nec tenere, nec firmari iuramēto,& rñdet̃ obiectionibus,q̃ in ꝯriū poſſent adduci.Quę † ꝓcedit,ēt ſi talis ꝯuētio, & ꝯctus fuiſſet factus inter filios,ut fuit hic, ut eſt gl. * cōiter apꝓbata prima in ordine ī d.l.fi.C.de pac.quā ſequit̃ ibi Pa.de Caſ.& Iaſ.col. 2.in 2.ampl.& Clau.& alij Mod.& eſt deciſ.Bar.in l.cū dn̄s.§.filius.ī fi. ff.de pecu.leg.Et † ꝓcedit ēt,ſiue talis ꝯuētio fiat ſimpl'r, ſiue ſub ꝯdōne: ut ꝓbat̃ in d.l.fi. & ibi tradunt Mod. in 5.nota. & Iaſ.in d.l. ſtipl'o hoc mō ꝯcepta.nu.3. & Dec.in d.ꝯſ. 184.nu. 7.& nu.10.allegātes tex.& ibi no.in l.Seius,& Augerius. ff.ad l.Fal.& licet appareat d.Naynū expſſū ꝯſēſū dictæ ꝯpōni inter filios factæ adhibuiſſe,nō ꝓpterea ꝯpō ipſa fuit valida, cū ipſe d.Naynus in tali ꝯſenſu minimè pſeuerauerit, qđ neceſſariū erat,ut ē tex.aptus in d.l.fi.Ex † eo.n.ꝯſenſu ſimpl'r pſtito, q ambulatorius erat,nō fuit q̃ſitū aliqđ iꝰ ipſis filijs paciſcentib.ut dicit Pa.de Ca.col.2.ī d.l.fi. quē ſequunt̃ ibi Iaſ. & alij, & Dec.in d.ꝯſi.184.nu.10.uer.nō obſtat.Et † q̃a ipſe d.Naynus nō pſeuerauit,ſđ mutauit eius uoluntatē faciendo ultimū teſtm̄,meritò ꝯſenſꝰ ſuꝰ nihil ꝓfuit,& neceſſariò p hanc mutatione dicta ꝯpō fuit reddita nulla,cū in ea neceſſaria eēt pſeuerātia d.Nayni uſq; ad mortē,ut dicit tex.aptus ī d.l.fi.uer.niſi, & ibi oēs hoc not.maxi.Mod.in 9.& 10.notab.& idē Mod.in d.l.ſtipl'o hoc mō ꝯcepta,nu.12.& Dec.d.ꝯſ.31.col.fi. & d.ꝯſ. 184.nu.7.& col.pe.uer.nō ob.Licitū† .n.eſt illi,de cuius uiuētis hr̃ditate paciſcit̃,nō obſtāte,ꝙ tali pacto ꝯſenſū pſtiterit,recedere a tali ꝯſēſu,& de reb.ſuis al'r diſponere,tā īter viuos,q̃ ī ultima uoluntate,ut in terminis nr̃is eſt ꝯſi.Pa.de Caſ.præall. 448.uol.1.p totum,& Pet.de An.404.& Ful.73.& Old.231. & deciſ.Bal.in d.c.1.§.itē ſacra.& tex.aptus in d.l.fi.uerſi. niſi. Qđ † procedit,ēt ſi talis ꝯſenſus fuiſſet iurō uallatus, ut dicit Old.d.ꝯſ.231.& Bal.in d.§.ſacra.quinimò ēt ſi ipſe d.Naynus cū iurō ꝓmiſiſſet nō reuocare primū teſtm̄,nec terriū: tñ adhuc potuiſſet reuocare,ut dicit Bar.ī l.ſi q̃s ī prin.de le.3. col. fi.uer.q̃ro q̃d ſi teſtōr.& ibi Alex.in apoſt.adducit ꝯcor.prout ēt facit Fran.de Cur.ꝯſ.52.ſup artic.col.3.in fi.& no.Pa. đ Ca. ꝯſ.206.nu.3.& ꝯſ.284.uol.1.nu.1.& ꝯſ.122.nu.2. eo. uol.& plenè tangit Cor.ꝯſ.60.q̃q̃.uol.2.& Alex.poſt Bar. & alios an tiq.in d.l.ſtipl'o hoc mō ꝯcepta.col.2. & 3.& ibi plenè tangūt Mod.max.Clau.col.3.& alij repe.nu.10.& 15.& bñ faciūt,q̃ uult Dec.d.ꝯſ.184.ubi ꝯſuluit, pactū ēt iuratū de non auantagiando maſculos,ita ꝙ fœmina cū illis pariter ſuccedat,nō valere,& eo nō obſtāte licitū eſt paciſcēti, & iurāti mutare uoluntatē,& idē uult ꝯſ.225.ubi iura,deciſ.& rōnes adducit, q̃ vide ſi pl't.& ſtāte d.mutōne uolūtatis talis ꝯpō, & ꝯuētio in nihilo hēt obſtare ēt ipſis filijs ita paciſcētib.& ꝯhētib. ex quo ꝯuētio intelligit̃,ſi uolūtas d.Nayni nō fuiſſet mutata.Regulat† .n. talis ꝯuētio a uolūtate illius,de cuius hr̃ditate & bonis ꝯuētū fuit,p tex.in d.l.fi.ubi oēs nota.& hr̄ in d.l.q.dā.§.1. de do. & in l.ſi q̃s mihi bona.§.ſed utrū.ff.de ac.hæ.& idē faciūt in l. pactum qđ dotali.eo.ti.& plenè hr̄ in deciſ.ſupius alleg.Et † ma gis in terminis eſt deciſ.Bal.ī l.fi.C.de ꝯſt.pec. vbi vult, ꝙ ſi q̃s ꝯſtituit ſe ſoluturū illud,qđ erat relictū in teſtō Titij,nō tenet̃ in aliquo,ſi teſtm̄ fuit reuocatū a Titio, adducit iura id probātia,vt p eū,& tradit̃ p illū tex.& p Bar.Pa.de Ca.tā in lect.q̃ in repetit.in 5.opp.in l.fi.ff.de ſolu.Et † ēt ſuadet̃. Nā conuētio, & ꝓmiſſio intelligit̃,& interp̄tat̃ ſm̄ m̄riam, in qua interponitur,ut ī l.ſi eū.§.qui iniuriarū.ff.ſi quis cau. & in l.1.§.qui ſub cōdōne.ff.vt leg.no.caue.& p Bal.ī l.fi.q.1.C.ad le.Fal.& Pa.de Ca.cōſ.129.primò q̃ro.cū alijs cumulatis p oēs maxi.Mod.in l.1.in prin.ff.de uer.ob.in illa q. An ſtipl'o regulet̃ ſm̄ naturā ꝯtētus,ſup quo interponit̃.Et † ēt q̃a uerba dictæ ꝯpōnis circa hſ illud aptè indicāt,dū dicti filij ꝓmittūt ſtare teſtō primo,& tertio loco ꝯdito,& ꝙ ꝓcedāt, & ualeāt diſpoſita,& ꝯcluſa ī illis,tanq̃ in ultima diſpōne, & ſi pſupponebāt,ꝙ d. Naynus nō eſſet illā mutaturus:quia ſi non mutaſſet, ultima erat l. fancimus.C.de teſtam.mutādo aūt, ꝑut mutauit, non pōt dici ultima,& ſic non ꝓmittūt illa ſtare,cū ultima nō ſit, quia mutata

71 d.l.ſi q̃s priore.ad Treb.cū ſi.Et† q̃a nō dr̃ factū,niſi duret factū,ar.l.ſi ꝓ parte,§.uerſū.ubi gl.ff.de in rē uer.& p Cor. cōſ. 176.in p̄nti.col.2.uerſi.nec vr̄ obſtare,vol.2. & iō ceſſante cā ceſſare dēt ꝯpō.c.ceſſante.cū uulg.de appell.& p Bar.in l.1.C.
72 de fal.ca.ad.leg.Et † ēt,q̃a ꝯuētio, & pactū,ēt de non ꝯuenien do intelligit̃ reb.ſic ſtātib. & ſic nō ſecuta mutatione uoluntatis.l.ꝯtinuus.§.cū quis.ff.de uer.ob.& tradit gl. & Do.in l.qđ Seruius.ff.de ꝯd.ob cau.& no.Cor.cōſ.75.vr̄.ī fi.uol.3. & cōſ.
73 105.licēt.col.pe.uer.& pactū de nō ueniēdo,uol.4.Prout† ēt, & iurm̄ talē interp̄tationē recipit, nā in ſe cōdōnē annexā hēt reb.ſic ſtātib.c.queādmodū.de iu.iur.l.fi.ff. qui ſatiſ.cog. & in terminis nr̃is tradit Pau.de Ca.in d.cōſ.448.col.fi.uer. p̄terea poſito,ubi uult, ꝙ iurm̄ appoſitū ſup ꝯctu inito de hr̃ditate viuētis intelligit̃ reb.ſic ſtātib.& cū illa ꝯdōne,ſi ille, de cuiꝰ bonis agit̃,pſeuerauerit uſq; ad mortē,đ quo ēt p Cor.cōſ.101.ui
74 ſis,& cōſ.ſe.ī cā.uol.1.& p Dec.cōſ.350.uiſis,nu.6.Et † ēt q̃a iurm̄ hēt ī ſe tacitam ꝯdōnē,quā hēt ꝓmiſſio, ſup qua interponit̃ d.c.queādmodū,cū alijs cumulatis p Dec.cōſ. 305. iuridicā.& cōſ.345.uiſis,col.2.uer.& iurm̄,ex q̃b.patet,ꝙ ſi nos ꝯſideramus dictā ꝯpōnē factā īter dictos filios : eo quia continet apꝓbōnē teſtī primo,& tertio loco facti p d.Naynū, & ꝙ eius filij ſuccederēt illi,ſm̄ diſpoſita ī d.teſtō,ēt accedēte cōſēſu d. Nayni,nihil penitus ualet,ēt ſi eēt iurata, ex quo non ualidat̃ iurō,& ſic tollit̃ obiectio ſupius facta,in qua ꝯſiderabat̃ iurm̄. nā iſto caſu nō eſt obligatoriū,nec ſeruādū rōnib.ſ̃.annotatis,
75 ceſſat ēt alia obiectio,ꝙ † pactū,& ſtipl'o dēt ſeruari &c. nā ꝓcederet ī pacto ualido,nō aūt in pacto de hr̃ditate uiuētis, reꝓbato a iure,ar.l.4.§.ꝯdemnatū.ff.de re iu.& no.Old.d. cōſi. 127.& Soc.d.cōſi.163.col.7.uer.ex q̃b.infert̃.uol.2.& p Dec.
76 d.cōſ.184.col.pe.uer.nō obſtāt allegata. Ceſſat † ēt obiectio, ꝙ q̃libet in re ſua eſt moderator &c.nam ꝓcedit,qñ moderamē & arbitriū nō eſt a lege reprobatū,ꝑut eſt caſus p̄ns a lege funditus improbatus,ut ſ̃.deductū eſt,& ita dn̄t Mod.Ferr.in d.l.fi.in ult.not.C.de pac.rn̄dentes ad l.fi.C. q̃ res pig. Ceſſat
77 † ēt illud,qđ dicebat̃,talē ꝯpōnē factā ſup fideicōmiſſo reciproco debere ualere.Nā cū ꝯtineat pactū de hr̃ditate uiuētis, a iure reprobat̃,ēt ſi eēt reciprocū,ut ꝓbat tex.p locum a ſpāli ī d. l.licet inter priuatos.C.de pac.& uoluit Bar.in d.cōſi.212.& alij ſuperius citati, qui loquunt̃ in ſucceſſione reciproca in eorum pall.cōſi.& ita punctaliter dicit Fran.de Cur. in d.cōſ.15.
78 col.fi.Et† ita ēt ceſſat alia obiectio,in qua dicebat̃, tale fideicōmiſſum tēdere: ut bona cōſeruent̃ in familia, nā p fideicōmiſſum ſuccedit̃ teſtōri,ut dictū eſt, uñ cū volūtas ſua fuerit mutata,p quam fideicōmiſſū reuocauit,illa ꝓualet, & obſeruāda eſt, nec dēt attēdi fauor familiæ ꝯ eius uolūtatē,ut dictū ſigilla
79 tim de oīb.fuit ſ̃.Minus † ēt obſtat illud,qđ dicebat̃,ꝙ talis ꝯuētio nō tollit liberā teſtādi factionē:quia ſolū cōcernit diſpoſita p d.Naynum in 1.& 3.teſtō.Nā,ut ſupius plenè dixi, dicta ꝯpō nō eſt facta, qualiter ſuccedat̃ ipſis filijs, quo caſu diſtinguēdum eēt,ut ibi fuit diſcuſſum,ſolū.n.cōtinet, qualiter ipſi filij habeāt ſuccedere ipſi d.Nayno, qđ penitus a iure ē repro-
80 batū.Non † ēt ob.qđ dicebat̃, poſſe agi ad intereſſe ſeu ad pœnā,nā cū talis cōuētio ſit a iure reprobata,& fuerit ꝯdōnalis,ſi d.Naynus pſeueraſſet in uolūtate,& eā nō mutaſſet,ſecuta mutatione,oīa ruunt, ēt ſi loco pœnæ ſeu intereſſe fuiſſent appoſi
* ta,ut plenè tradit Bar.co.1.& 2.& ibi ſequunt̃ * cōiter oēs alij
81 ſcrib.in d.l.ſtipl'o hoc mō cōcepta.Et† ibi tex.expreſsè annullat pœnā appoſitā,ita ꝙ exigi non poſſit,& bñ facit tex. in l.ex eo.C.de inu.ſtip.ibi,cū oīa,iuncto tex.in ca.ſolitæ,de maio. & obe.& in l.Iulianus,de leg.3.lex.n. reſiſtit expreſsè tali conuentioni,& iō pęna nō eſt conſiderabilis.d.l. ſtipl'o hoc mō cōce-
82 pta,& ibi Io.Cro.in 2.notab.tangit.Et † ēt,quia talis ꝓmiſſio cōtinēs factū alienū,ꝙ d.Naynus non faceret aliud teſtm̄,non
83 valet,nec tenet.l.ſtipl'o iſta,in prin.ff.de uerb.ob. Et† ēt quia hic nullum pōt conſiderari intereſſe:cū tractet̃ de ſuccedēdo alteri uiuenti,arg.l.qui ſuperſtitis.ff.de acqu.hæred.Ad quod ēt nota.per Bartol.in l.2.§.item ſi in facto,in ulti.oppoſi.ff.de uerb.obl.& etiam faciunt nota.in regula acceſſorium, cū ſim. de reg.iu.li.6.Minus ēt obſtat,quod dicit Bar.in d.l. nemo poteſt,per l.fin.C.de fideicom.Nam illud ꝓcederet, quando teſtator perſeueraſſet in uoluntate, ſecus autē ſi illā mutaſſet, & aliter diſpoſuiſſet, ꝑut fuit hic. Si quis aūt cōſideraret dictam cōpōnē,& promiſſionē in illis verbis,in quib.d.filij ꝓmiſerūt nō ꝓmouere nec inducere d.eorū p̄rem ad faciēdū aliud teſta

mentum,ſiue ultimam uoluntatem, & aliter diſponēdū inter
eos,q̄ erat diſpoſitum in primo & tertio teſtō,adhuc dr̄ talem
promiſſionem nihil ualere: tum quia continebat factum alie-
num, tum quia per eam impediebatur libera facultas teſtādi,
tum ēt quia uoluntas domini Nayni redderet captatoria,quæ
omnia a iure ſunt reprobata, ut ſigillatim dictum eſt: tum ēt,
quia minimè apparet, aliquem dictorum filiorum permouiſ-
ſe, & induxiſſe dn̄m Naynum ad faciendum ultimum teſtm̄.
84 Et † cum iſtud ſit facti, minimè præſumitur, niſi probetur.l.
conſi.in fi.ff.de cur.fur. l.in bello.§. factæ.ff.de capt. & poſtli.
reuer.ca.1.de conſtit.lib.6.Tum ēt quia uerba ultimi teſti, &
præfatio ipſius oſtendunt contrarium,ꝙ ipſe do. Naynus mu-
tauerit primum & tertium teſtm̄ ex facultate ſibi a lege con-
ceſſa,& ut ſeruaret æqualitatem inter filios, ita ꝙ eſſent pares,
quæ æqualitas multùm debet attendi, & præfatio oſtēdit eni-
85 xam mentem diſponentis,ut ſuperius dixi. Poſtremò † nō ob
ſtat renunciatio facta per dictos filios diſpoſitioni nouiter fa-
ciendæ per patrem, eſto ꝙ eſſet iurata: quia eſt aduertendum.
Nam iſta renunciatio in figura verborum vr̄ continere pactū
de non ſuccedendo ex teſtō,in futurum faciendo per do.Nay-
num,negari autem non poteſt, quin nō contineat, & includat
pactum de ſuccedendo,ut dicit Alex.in d.l. ſtipulatio hoc mo
do concepta.col. 5.uerſi.poteſt tamen ſuſtineri.Sicuti per con
trarium pactum de ſuccedendo reſpectu aliarum perſonarum
vr̄ continere pactum de non ſuccedendo, ut utrunque plenè
86 tangit Fulg.in d.conſi.73.col.3.Et † ideo Dec. in d.conſi.31.
col.2.in fi.nu.4.uerſic.nec obſtat,ſi dicatur, dicit,conſiderari
debere illud quod principaliter agebatur, non autem illud,
quod ueniebat in conſequentiam,arg.l. ſi quis nec cauſam. ff.
ſi cert.pet.& eorum quæ tradit Bart.in l.qui exceptionem, in
prin.ff.de cond.indeb.& ad hoc adducit dictum. c. quamuis,
Bar.& alios in d.l.fin.C. de pact.cum ſimi.& conſiderando in
caſu præſenti illud, quod principaliter agebat̃ per ipſum do.
Naynum,& eius filios, ſolùm erat, ꝙ ipſi ſuccederent patri ſe-
cundùm formam primi & tertij teſtamenti. Iſta autem renun
ciatio in quandam conſequentiam ad hoc principale apparet
appoſita. quod ſuadetur: quia in ipſa renunciatione dicti filij
dicunt uelle ualere concluſa in primo & tertio teſtō, tāquam
in ultima uoluntate, & ſic ipſorum conſideratio principalis
fuit ſuccedere eorum patri, prout diſpoſuerat in primo & ter-
tio teſtō, quod etiam indicant uerba præfationis, & narratiua
dictæ compoſitionis, & quia principalis intentio ſonat in pa-
ctum ſuper hæreditate uiuentis, ſi illud attenditur, renuncia-
tio iſta non erit cōſiderabilis,cum principale fuerit,& ſit nul-
lum,ut dictum eſt. Si uerò renunciatio iſta conſiderat̃ princi-
paliter,& de per ſe,ita ꝙ uallata iuramēto reddatur valida: cū
contineat pactum de non ſuccedendo per dictum ca. quāuis.
adhuc dico nihil obſtare, quin per eam quò ad perſonam pa-
tris impediatur libera, abſoluta, & integra teſtandi facultas.
87 Eſto †.n.quòd in totum non tolletur,tn̄ negari non pōt,quin
per eam non reſtringeretur, qđ a iure reprobatum eſt, vt dicit
tex.in l.cum duob.aliàs.l. ſi fratres.§. idem reſpondet. ibi, de
ſupremis iudicijs conſtringere quis poterit.ff.pro ſoc.& bene
ꝓbat tex.in l.pactum quod dotali.& ibi not.ſcriben.C. de pa-
ctis.& facit l.1.C.de ſacroſan.eccl.& no.per Are.in l.hæredes
palam.§.fi.ff.de teſta.& bona deciſio Angeli conſilio mihi 71.
Comes Robertus, col.fi. uolens teſti factionem debere eſſe li-
beram,nedum ſuper toto,ſed etiam ſuper parte, & ſuper quo-
ta,allegat iura,ut per eum,ſentit etiam Bal.& Pau.in d.l. ſtipu-
latio.& ad plenum examinant repeten.Papien.ibi col.3.nu.9.
& 10.& punctaliter tradit Dec.in d.conſi.184.num.6.& 7.&
col.fi.in prin.quanuis plures in diuerſis conſilijs, & in d.l. ſti-
pulatio,teneant contrarium,quod modò nō examino, ex quo
88 iſtud parui eſt momenti quò ad caſum præſentem. Et † ideo
dicta renunciatione non obſtante d. Naynus liberè potuit fa-
cere, prout fecit ultimum teſtm̄, & in illo inſtituere ſuo arbi-
trio dictos eius filios,ita renunciantes,ut dicit Bar.in d.l.ſtipu
latio.col.2.in prin.uolens, quòd licet pactum, & renunciatio
facta per filiam patri de non ſuccedendo firmetur iuro d.c.q̄-
uis,tn̄ pater pōt inſtituere filiam renunciantem, quæ pōt ſuc-
cedere ex teſtō; quia ſolùm cenſetur excluſa ab inteſtato, &
hoc dictum ſequitur ibi Alex.col.3.& 4.uer. & iuxta hoc tra-
ctauit,& Iaſ.poſt alios col.6.& 7.& tenet Bal.in l. pactum do-
tali.in 3.q.C. de colla.& ibi Corn. in tertia limitatione, & ſe-
quuntur alij ibidem,& tenet poſt Bald.Paul.de Caſt. col. 4.in
l.fi.C.de pact.& ibi Iaſ.nu.23.& Pau.de Caſt.d.conſi.448. co
lum.fi.nu.3.& Petr.de Anch.d.conſi.404.& Aret.conſil. 92.
uiſo lega.col.penul.uer.3.quia,& Benedic.Capra conſi. 29.&
Corn.conſi.60.col.fi.uol.1.& Saly.in d.l.pactum quod dota-
89 li. & Imo.& Rom.in l.qui ſuperſtitis.ff.de acq.hær.Et † iſtud
ea rōne,ne tollatur libera facultas teſtandi ipſi patri, qui inſti-
tuendo filiam renunciantem uidetur illi iuramentum remit-
tere,quod facere poteſt,cap.1.extra de iureiur.cap.3. extra de
renunciat.& per Alex.conſi.29.præclarè,col.1.uerſi.& ſicuti.
uol.3.& Soc.conſi.61.ſuper quæſtione.col.1.uol.3. cum alijs
adductis per Iaſ.in d.l.ſtipulatio.nu.15.& Claud.col.3. uerſi.
90 tu autem aduerte,& nouiſſi.repeten.nu.9.10. & 26.Et † ma-
gis ad terminos noſtros eſt bona deciſio Bal.in d.l.fi. C.de pa-
ctis,uolens iſtud procedere,etiam ſi filia renunciaſſet ſucceſ-
ſioni ex teſtamento,prout videtur eſſe in caſu præſenti, prout
refert Alex.col.3.& Iaſ.nume. 15. in d.l. ſtipulatio hoc modo
concepta,& ſequitur Roma.ibi,col.12.poſt principium, & in
d.l.pactum dotali.col.4.uer.in ea gl.C.de collatio.& ibi Cor.
in tertia limitatione,& eſt etiam deciſio conſi. Neapolit.350.
fuit dubitatum,in 2. dubio, & plenè poſt Gemi. & Phil.Fran.
iſtud tangit Georg.Nat.in repetitio.d.cap.quamuis.colum.3.
& 4.in prima limitatione, uerſi.venio nunc ad limitationem,
ubi pluribus medijs iſtud comprobat, firmans hoc procede-
re, etiam ſi expreſſè fuiſſet renunciatum ſucceſſioni ex teſtō.
& licèt Alex.in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta. col.3. con-
tra iſtud dictum Bald.& Rom.opponat, tamen eius dicto rn̄-
det ibi Iaſ.nume.15.& Io.Cro.ibi num.26.dicit opi.Bald.eſſe
* * communem.Prout † etiam oppoſita per Alexan.nō obſtant,
91 tunc procedere poſſent, qn̄ pater incontinenti poſt renuncia-
tionem inſtituiſſet,qn̄ aūt inſtituit renunciantem filiam ex in-
teruallo,prout fuit hic,tunc intelligitur pater,& a renūciatio-
ne,& a iuramento ac ēt,& a proteſtatione receſſiſſe,& ſic uale-
bit inſtō.l.cū plures.§. locator horrei. ff.loca. ſcđm intellectū
Bart.in l.non ſolùm.§.morte ff.de ope.nou.nunc.& in l.pacta
nouiſſima, ubi oēs.C. de pac. & eo ēt quia iſta renunciatio ſo-
lùm habuit relationem ad primum, & tertium teſtm̄ conditū
per do.Naynum,ſi durarent, & non eſſent reuocata: quia pro
certo credebant illam eſſe ultimam diſpōnem, ut ſuperius di-
92 xi.Et † renunciatio intelligit̃ reb.ſic ſtātib. non āt qn̄ aliquid
ſuperuenit de nouo c.cum inter,de renun. & per Alex.d.con-
ſil.29.& alia adducit Fran.de Cur.conſil.48.col.17.& in ter-
minis eſt conſi.p̄dictum Pau.de Caſt.448. col.fi.uol. 1.ubi ēt
93 dicit,idē eſſe in iuro, de quo ſuperius dixi. Et † ēt quia dicta
uerba compoſitionis & pacti debēt ſtrictè intelligi. l. ueterib.
94 ff.de pact.l.quicquid aſtringendæ.ff.de uer.obl.Si † uerò con
ſideramus dictam renunciationem tanquam factam inter fra-
tres,ita ꝙ non patri ſed fratrib. reciprocè fuerit facta renūcia-
tio ſucceſſionis,adhuc ueriſſima erit concluſio,talem renūtia-
tionem non ualere,nec firmari iuro: cum fuerit facta de hr̄di
tate patris uiuētis,niſi pater cōſenſiſſet, & in cōſenſu pſeueraſ-
ſet uſq; ad mortē,ut pūctaliter tradit Ful.in d.l.pactum. C. de
pac.ita limitans dictum,c.q̄uis,& no.Bar.in d.l.ſtipl̄o, col.2.
uerſ.ſed ſi pactum fieret fratri,& ſequitur ibi Alex.col.5. uer.
nec obſtat,& plenius Iaſ.ibid.col. 5.& 6.uer. quid tenendum,
& ver.vlt.pro complemento,& uer.2. & adhuc fortius, & Io.
Cro.ibidem nu.27.allegando alias deciſ.hoc idem uult,prout
ēt firmat Corn.in d.l.pactum dotali.in 5.limit. C.de colla. &
Aret.in l.qui ſuperſtitis.ff.de acqu.hær.& Petr.de Anch. in d.
conſi.404.& eſt originalis deciſ.Bald.in c.ad noſtram, el 2.in
3.col.de iureiur.de quo per Iaſ.in l.fi.col.4.in 10. nota.C. de
pac.& per Gem.& Imo.in d.c.quamuis. & quia ipſe do. Nay-
nus nō perſeuerauit in dicta renūciatione: cum ultimū teſtm̄
poſt illam fecerit,meritò eius filijs obeſſe non poteſt. ¶Tertiò
principaliter ꝯ ultimum teſtm̄ do. Nayni adducitur quædam
ſentētia arbitralis,ſeu quoddam laudum,in quo eius filij non
uidentur eſſe aſtricti obſeruare dictum ultimum teſtamentū,
ſed ſolùm diſpoſita in primo teſtō confirmato per tertium,&
ad obſeruandū compoſitionem factam per ipſos filios,de qua
ſupra,quę obiectio ex multis infra adducendis in nihilo dero
gat dicto ultimo teſtamēto,quin adhuc nō ſit ualidum, & exe
95 quendum. Et † primò dicitur, quòd nullum laudum pōt hic
cōſiderari: nam cum illud,quod aſſeritur prolatū a certis arbi
tris, fuerit,& ſit nullum, non pōt uenire appellōne laudi. l.4.
§.con-

§.condemnatum.ff.de re iud.c.pastoralis,eo.tit.quo fit, ut sta-
tutum loquens de laudo non verificet in laudo nullo, per d.
iura, & in si.tradit Bar.in l.1.§.& parui.ff.qđ ui aut cla.& scri.
in c.item cum quis, de resti. spo. & in terminis nostris firmat
Cor.consi.125.viso puncto,col.2.uer.præterea statutũ,uol.1.
96 & cons.140.viso puncto,in prin.uol.4.Prout†ẽt:quia laudũ,
quod est nullum,nullum potest producere effectum, vt in d.
§.condemnatum,& ibi Bar.& doc.& in l.non putauit. §. non
quæuis.ff.de ꝯtab.& per Soc.consi.95.in cã,nu.5. uolu.3. De
97 †nullitate aũt asserti laudi satis clarè constat: cum appareat
latum super eo,quod non continebat in compromisso: nam
fratres ipsi nõ fecerunt compromissum sup dicta compositio
ne,nec super validitate primi,& tertij seu ultimi testamẽti cõ-
ditii a do.Nayno,sed super aliis controuersiis,ut patet ex lectu
98 ra dicti compromissi.Et†iõ non potuit extendi de re ad rem:
cum ptãs arbitri seu arbitratoris tota dependeat a cõpromis-
so.l.non distinguemus.§.de officio.l.si cum dies.§. plenum,&
§.seq.ff.de arbi.ubi Bar.ẽt nota.c.cum dilectus,extra eo.tit.no
tat Laufran.in trac.de arbitris,col.20.q.9.& Bar.in l. cũ Aqui
liana.ff.de transa.& ibi Mod.Pap.nu.6. uolentes, non uenire
aliud,nisi illud,quod actum est,& si super alijs laudat, laudũ
99 erit nullum.Verba † enim compromissi strictè interpretanda
sunt.ca.cum olim.de donatio.l.veterib.ff.de pact.l. quicquid
astringendæ.ff.de uer.ob.tradit Alex.cons.mihi 126. in cã, &
lite,col.3.uer.cũ ergo,uol.2.no.Soc.consi.10.uisis actis, col.
2.in prin.uol.1.uolens in compromisso tanquam stricti iuris
venire solùm ea,de quib.spãliter actum est,& non alia, addu-
100 cit alia iura concordantia,ut per eum. Vñ † cum tale laudũ
prolatum sit circa aliud q̃ compromissum fuerit, meritò nul-
lum erit ex defectu ptãtis: & quia excessit formam compro-
missi,ut dicit Alex.consi.135.circa primam,nu.9.uol.6.& ꝯs.
101 48.in cã vertente, num.10.uol.7.Et † qñ latum apparet ul-
tra compromissum ipso iure nullum est,ut ẽt not.Cor. consi.
144.viso dicto themate,& consi.168.visa copia,per totum,in
1.uol.& consi.2.col.pe.in prin. & consi. 125. primo aspectu,
col.1.uol.2.ubi uult,istud procere tam in arbitro, q̃ in arbi-
tratore,& idem uult consi.38.viso libello,& in alijs consiliis,
uol.3.ac ẽt consi.83.circa primum,col.3.uer.& laudum, uol.
102 4.& est decis.cons.Nea.117.promissio facta,in prin.Et †ista
nullitas causata ex defectu potestatis nunquam dicitur esse ex
clusa,etiam si statutum nullitatem tolleret: ut tradit gl.in cle.
1.de sequestra.posses.& fruct.& Bar.in summario,in l.quid ta
men,in prin.ff.de arbi.& Ang.in l.non enim. §. dato.ff.de iu-
reiuran.& consi.284.Philippus,& Bal.in l.si cãm iudicati. C.
de executi.rei iud.& bñ tangunt Perusi.in c.dilecto,qõ.49.de
appel.& q.xlx.& Anch.consi.208.in qõ.supradicta,col.pe. &
plenè tangit Cor.in d.consi.144.& consi.163.uol.1.& consi.
177.uol.2.in fine,& consi.38.in fi.uol.3.& d.consi.140.uol.
4.& alibi pluries,& idem firmat Soc.consi. 124. præsens con-
sultatio,col. pen.uer.circa secundum,in fin.uol.1. cons.27.in
præsenti,nu.4.& consi.31.visis,col.fi.uer.ex quo sequitur, &
consi.87.visis,col.6.uer.3.concludo,uol.3.& ad id alia addu-
103 cit Dec.consi.nouiter impresso.32.placet,in fin.Imò† & for
tius,esto ꝙ partes compromittentes promittant nõ dicere de
nullitate,tñ hoc non obstante potuerunt allegare,& dicere de
nullitate,quæ causatur ex defectu potestatis non concessæ per
compromissum: quia ad hanc nullitatẽ talis promissio se non
extendit,ut uoluit Ang.& sequuntur Moderni in d.§.dato, &
consi. 218. visa facti narratione, & quamplures alij citati per
Soc.d.consi.95.num.18.& sequen.uol. 3. ita etiam Corne. d.
consi.177.in hac re,col.penu.uers. nec obstat, quòd a senten-
tia,uolum.2. & quòd non fuerit compromissa causa super di-
cta compositione, & super ualiditate primi,tertij, & ultimi te
stamenti, super quib. asseritur laudatum, & ꝯñr super fidei-
commisso contento in primo,& tertio, super quibus apparet
latum laudum,ostenditur apertissimè ex uerbis dicti compro
missi,ubi nec generaliter,nec specialiter, nec in indiuiduo de
104 prædictis apparet facta aliqua mentio. Et † licet compro-
missum contineat aliqua uerba aliquatenus generalia, tamen
non possunt comprehendere causam prædictam,nec operant
in præcedentibus ex testamento,nec possunt referri ad lites,&
controuersias dependentes a testatore: nam generale compro
missum,seu conuentio non refertur ad ea, quę dependẽt ex te
stamento, etiam si compromittentes habebant sciẽtiam testa-
menti,ita Alex.in dicto consi.126.in causa,& lite, uol. 2.colu.
mihi 5.uer.præterea dicta uerba generalia,& consi. 48.in cau
sa uertente,nume.10.& sequen.uolu.7.ubi apertius firmat, ꝙ
compromissum etiam generale non intelligitur factum super
his,quæ dependent ex testamento.adducit doctrinam Bart.in
l.qui Romæ.§.duo fratres.in 6.quæst.ff.de uerbo.obli.& quæ
* no.in l.tres fratres.ff.de pac.& Bar.in dicta quæst.6.* commu
niter sequuntur docto.ut dicunt Aretin.& Alexand. ibi & alij
105 Moder.†& Alex.dicto consi.48.num.11.asserit istud proce
dere,etiam si fuisset appositum iuramentum,ex quo non uali
dat compromissum gñale,ut uirtute iuramenti comprehendã
tur dependentia ex testamento,quod etiam firmat Pau.de Ca
stro consi.122.nu.4.uol.3.& quia iuramentum non trahitur
ad casum,ad quem non trahit promissio, nec supplet defectũ
consensus,& quia recipit illas conditiones,quas habet contra
ctus,super quo interponitur.l.fin.ff.qui satisda.cog. cum alijs
cumulatis per Cor.consi.31.uidetur,col.3.uersicu. iuramen-
tum,uolu.3.& consi.30.in hac,in fine,& consi. 256. primus,
106 col.pen.& consi.258.quanquam,col.4.uolum.4.Et†in for-
tioribus terminis consuluit dominus Franciscus de Pep.con-
silio posito inter consilia Soc.uolu.2. in præsenti consultatio-
ne,col.1.& 2.ubi allegando Bar.& alios concludit,ꝙ compro-
missum factum super testamẽtis & codicillis, & qualibet ulti-
ma uoluntate, non se extendit ad legata, & fideicommissa, nã
ad hoc ut compromittentes censeant inclusisse disposita in te
stamento requiritur,ꝙ fiat de hoc expressa mentio, & idem se
quitur Soc.consi.sequen.283.eleganter,colum.1.& 2.eod.2.
uolu.adducendo rationes,& decisiones, quanto ergo fortius
in casu præsenti,vbi nulla testamenti, & aliorum prędictorũ
107 apparet in compromisso facta expressio. Et†magis in termi-
nis est optima decisio Bal.consi. 191. in testamento Rolandi,
uol.2.quæ omnino uideatur, nam in pluribus ibi contingẽtia
facti erat,ut in casu præsenti, fuit enim factum cõpromissum
generale,& dictum postmodum,& super omnib.litibus, con-
trouersijs,quæstionibus,& causis inter ipsas partes ortis, & q̃
in posterum oriri possent,quauis de cã,& specialiter occasio-
ne hęreditatis Rolandi,& de omnibus,& singulis dependẽti-
bus &c.Et concludit,istis uerbis non obstantibus,non censeri
factum compromissum de fideicommisso relicto post mortẽ
compromittentium;quia interim pendebat conditio, & ante
108 mortem non poterat fieri restitutio.Et†illa uerba,quauis oc
casione vel causa, intelliguntur de ea,quę erat de ꝑterito aut
de præsenti,consequenter non capiunt causam fideicommissi
futuri,& substitutionis factæ sub illis uerbis, si quis cõpromit
tentium moreretur sine filiis &c. & punctaliter sequitur So-
ci.dicto consi.183.col.4.& 5.uer.& istam opinionem, uol.2.
109 Quorum†dicta bene comprobantur ex his, quæ uult Paul.
de Cast.consi.mihi 31.circa primum,nu.4.uol.2.ubi conclu-
dit compromissum,& successiuè laudum generale non com-
prehendere iura de futuro,& sic substitutionem, & fideicom-
missum cõdõnale, habens tractum in futurum,adducit iura,
110 & rõnes,ut per eũ.Et†comprobari possunt p tex.in l.de his,
ff.de arbitris,& ibi not.Bar.prout etiam facit in d.l.cum Aqui
liana,ubi textus uult,ꝙ compromissum generale non extenda
tur ad futura,ad quod bene facit allegatum consilium Fulgo-
sij,septuagesimumtertium,paterfamilias,col.4.uer.quoniam,
ubi dicit, in compromissum non posse deduci fideicommis-
sum,cuius conditio adhuc pendet,adducit.l.non quemadmo
111 dum.ff.de iudi.& alia de quibus per eum.Facit † etiam illud
quod uult in sim.Bal.consi.150.proponitur,col.2.uer.sed du
bia hęc sunt,uol.5.ubi dicit,ꝙ arbiter p laudum suum nõ põt
declarare,quem debere esse hæredem patris sui aliqua condi-
112 tione.Et†quod uult Ang.consi.65.viso compromisso,vbi di
cit,ꝙ arbiter,vel arbitrator ẽt electus super controuersia hære
ditatis non põt laudare, ꝙ compromittentes succedant certo
modo,prout vñr fecisse isti arbitri approbantes primum testa
mentum, & fideicommissum ꝯdõnale, per qđ inter eos certo
113 modo inducebatur successio. Prout † ẽt: quia tales arbitri
seu arbitratores non habuerunt ptãtem prohibendi alienatio
nem bonorum possessorum a dictis compromittentibus: quia
in hoc agitur de grauissimo pręiudicio, ut in similibus tradit
Bart.in d.l.cum Aquiliana,& spãliter ꝙ arbitrator non possit
prohibere alienationem bonorum,firmat Bal.in l. filiusfami-
lias.§.diui.in fin. de leg. 1.per tex.in c.Raynaldus,extra de te-

114 stamentis,ubi Abb.in 8.notab.idem dicit. Et†magis in ter-
minis est consi.Angeli.66.visis dictis,col.pe.vbi vult,non va-
lere arbitramentum latum inter fratres, ꝙ uno præmoriente
sine liberis alter succedat, & sequitur Dec. adducens alias de-
cisiones,& rñdendo obiectionibus,consi. 11. qm̄ iudicantiū,
col.3.& 4.ver.3.principaliter,& uer. postremò considerandū
est,quæ dicta bene ad casum præsentem adaptantur: cum ipsi
arbitratores confirmauerint primum testamẽtum,& ꝯñr fidei
commissum uniuersale in eo contentum, quo disponebat', ꝙ
si prædicti eius filii,uel aliquis ipsorum decederet sine mascu
lis,bona peruenerint ad superstitem &c. Et ꝯñr fideicommis-
sum prohibebat alienationem bonorum,& ita ipsi arbitri di-
sponentes fideicommissum valere,expresè prohibent dictam
115 alienationem.Et † data validitate fideicom. bona non pote-
rant alienari,ita nec super illis compromissum potuit fieri,de
illis ẽt minus potuit compromitti,ut dicit Io.An. Abb. & alij
in c.cum tpe,ꝑ illum tex.de arbitris,cum alijs ꝯcor. allegat. ꝑ
Dec.ꝯs.39.iuridicam,nu.4.& ꝯs.282.viso puncto,nu. 3. Pro-
116 ut†ẽt,nam sicuti per diuisionem simpl'r factam virtute com
promissi,& arbitramenti non inducit' remissio futuri fideicõ-
missi reciproci d.l.qui Romæ.§.duo fratres, ſm unum intelle
ctum communiter approbatum,per Bar.in 1.q. in fi. & alios
scribentes,& per Alex.consi.208.Ponderatis,nu. 5. uol. 6. ita
& a fortiori: ut ꝑriorum eadem sit disciplina, iuxta plenè tra-
dita in rub.ff.de acqui.pos. in compromisso isto generali non
põt dici actum,ut uideat' factum per ipsos fratres,arbitros seu
arbitratores posse inducere de nouo fideicommissum recipro
cum, prout vñr fecisse isti arbitri approbando primũ testm̃,&
ꝯñr illud fideicommissum reciprocum, qđ erat penitus subla-
tum per ultimum testamentum, ut superius conclusum fuit.
117 Et†tantò magis ista procedunt: cum ex lectura fideicõmissi
appareat,nullam factam fuisse mentionẽ de aliquo testõ, nec
ẽt constat aliquod testm̃ fuisse productum, quo casu cessant
oĩa,quæ ꝯ prædicta quoquo modo possent adduci,& sequitur
firma conclusio,ꝙ si compromissum circa ista non tenet, mi-
nus ẽt ualebit & laudum inde secutũ.l.Pedius.§.1.ff. de arbit.
& per Soc.consi.18.prosequendo,col.15.uersi.2.qõ. uolu.1.
118 Vlterius†ista suadentur:nam licet doctores dicant, cõpro-
missum dici transactionem quandoque impropriè, qñq; pro-
priè,ut declarat Ang.in auth.ut dif.iudi.§.si verò cõtigerit, &
Lanfran.in tract.de arbit.col.1.Bar.& alij in auth. si verò con
tigerit.C.de iudi.cum si.traditis per Soc.in l.2.ff.de iureiu. &
per scri.maximè Mod.Pap.in l.eleganter,nu.3.ff.de ꝯd.indeb.
& per Io.Bapt.de S.Blasio in quinquagesima dñia, inter arbi-
trum, & arbitratorẽ,tñ qñ factum est in arbitratorem, & lau-
dum fuit secutum lectum,& approbatum a partib.tunc uerè,
& propriè est transactio: ut notabiliter uoluit Pet. de Ancha.
in disputatione sua,cum.C.laicus,col. antepen. & ita refert &
sequitur Soc.in d.l.2.& Io.Bap.de S.Seue.in trac. de transa.q.
3.circa fi.& Ias.in l.filiusfa.§.diui,in 1.lect.de leg.1.nu.94. &
tradunt doc.in d.auth.si uerò contigerit, & Dec.consi.60.viso
themate,col.2.nu.3.& Alex.cons.21.ꝯsideratis his,col.3.uol.
7.nu.9.ubi adducit Bal.& Sal.in l.1.C.si aduers.transa.& etiã
consi.Bar.& tradit Soc.consi.85.col.3.uer.sed iterum, vol. 1.
119 & diffusius consi.66.uiso compromisso,nu.4.uol.4.Ex†qui
bus inferunt, ꝙ ea quæ habent locum in ꝯctu transactionis,
procedunt etiam in compromisso,de quo suprà, ita ꝙ de uno
ad aliud bene valet argumentum,& procedit illatio, ut tradit'
in d.auth.si verò contigerit,& per Bart. & oẽs alios in d.l.ele-
ganter,in princ.& per alios doctores, ubi.s̃.maximè per Dec.
d.consi.60.nu.3.in fine,& nu.4.ubi post Pet.de Anch.in d.di
sputatione firmat in tali compromisso, & laudo approbato ꝑ
oĩa idem esse dicendum,sicuti dr̃ in transactione propria, ita
ꝙ oĩa remedia,quæ competunt aduersus transactionem, locũ
ẽt habeant aduersus compromissum,& laudum, & ita sępe ac
sępius in plurib.consilijs argumentatur,& infert Alexã. ut est
uidere in consi.96.viso,nu.3.& consi.135.circa primum, nu.
3.& consi.207.Ponderatis,nu.18.uol.6.& alibi pluries, ut ẽt
120 dicit Soc.d.ꝯs.124.col.3.uer.primum ergo, uol.1.¶†Istis stã
tib.certum est, ꝙ transactio facta super dependentib. ex testõ
nulla est,nisi mentio fiat de ipso testõ, & apponant' illa verba,
inspectis,uisisq; verbis &c.Pariter ergo, & præsens cõpromis-
sum,& laudum erit nullum,cum de testamento, & alijs nulla
in eis sit facta mentio,textus est de primo uulgatus. l. de his,
ubi Bar.& omnes hoc firmant,& in l.non est ferendus. ff. de
transa.& concordat text. in l.1.§.1.& ibi not.scri.ff. quemad.
testam.aper.& tradunt omnes post Bar.& antiquos in d.l.qui
Romæ.§.duo fratres.in 4.qõne princip.& Ange.in l. tres fra-
tres.ff.de pact.& Corn.consi.135.de plurib.col.1.& 2.uol.2.
121 Et † licet dicta iura loquantur in transactione, tamen etiam
locum habent in aliis pactis, & conuentionibus onerosis seu
* gratuitis,ut post glo.Barto.& alios * communiter tenent om-
nes in d.l.de his,& in l.qui cum tutoribus,in prin.eo.ti.& per
omnes in d.§.duo fratres,& per Corn.d.consi.135.col. 1. ubi
asserit in practica istud debere obseruari,& per eundem cons.
140.uol.3.Nec obstat iuramentum:quia,vt aliàs dicebam, &
122 legendo & consulendo prædictis in nihilo refragatur.†Præ
tereà ad hoc ut ualeat transactio,necesse est,ꝙ sit lis. l.1. ff. de
transactio.uel saltim probabilis timor litis.l.2.eo.ti. ubi Ang.
& alij nota.post gl.uolentes,quòd uerè debet esse timor litis,
nam si fieret super lite ficta,nullius esset momenti,ut in l.cum
hi.§.si cum lis.ff.de transactio.& ibi not. Ange. Paulus & alii.
123 Eodem†ergo modo compromissum debet fieri super eo,de
quo erat lis uel controuersia, & ad ista tantùm se refert non
ad alia,de quibus controuersia non erat, quantumcunq; uer-
bis generalissimis sit factum,ut etiam hr̃ in d.l.si cum dies. §.
plenum.& uersi.seq.sed si fortè,& ibi not.Bar. prout etiam fa
cit in d.l.cum Aquiliana,uolens,quòd illa generalia,super liti
bus,quæ esse uel oriri possunt,& illa verba,de omnib. &c. in-
telligũtur ex causa de præsenti,ut etiam per illum tex.tradunt
Mod.post alios in l.quod Seruius,nu.10.ff.de cond.cau.data,
& idem Ang.magis in terminis cons.215.reperitur col. 2.uer
si.quæro ad hoc,punctaliter dicit,ꝙ si facta esset transactio, &
compromissum super lite seu controuersia, quæ erat inter par
tes occasione hæreditatis,si uerè nulla erat lis de dicta hæredi
tate,talis transactio nihil ualet,pariter & compromissum,etiã
si expresè dictum sit, quòd intelligatur factum de omni eo,
quod fuerit iudicatum,& super litibus existentibus,uel q̃ ori-
124 ri possent.Non†enim comprehendit articulum, super quo
nulla erat lis,& idem uult ipse Ange.consi.218.visa narratio-
ne,col.penul.& consi.66.visis dictis compromissis,col.2.uer.
& licet in compromisso,ubi dicit,quòd illa uerba, quę solent
apponi in compromisso,quòd intelligatur esse lis super eo,de
quo fuerit laudatum,nihil operantur, ubi uerè non est lis,nec
125 speratur esse ex cã probabili. Nec † statur tali assertioni par-
tium,& idem firmat Abba.in c.exposita,col.fin. de arbitris,&
Alex.& Moder.in l.si causa cognita,col.fi.uer.5.limita. C. de
transactio.& idem Alexan.in dicto consi.126.in causa,& lite,
col.4.uer.nec obstat,si dicatur,uolu. 2. & est prægnans consi-
lium Soci.220.uisis,col.1.& 2.uolu.2.quod reperit' repetitũ.
126 & duplicatum,in 4.uol.consi.104.visis,col.1.& 2. † Maxi-
mè quando compromittentes erant in pacifica possessione tẽ-
pore compromissi rerum,de quibus postmodum apparet lau
dum latum,& firmat etiam Soci.d.consi.283.col.5.uersi.præ
terea respondeo,uolu.2.prout etiam sentit Corn. consi. 168.
visa copia,col.pen.uol.1.ubi uult,quòd si in compromisso di-
citur,quòd partes uoluerunt præsens compromissum extendi
ad omnia,& singula laudanda,decidenda, & declaranda ꝑ ar-
bitros,etiam ad incognita,& incogitata,non propterea exten-
ditur nisi ad specificata,& nisi ad ea, de quibus probabilis tũc
poterat esse lis,& consuluit etiam Decius consil.351.in casu,
col.2.nu.3.in quibus locis superius dicta confirmant ex pluri
bus,& respondent uerbis generalib.appositis in pręsenti com
127 promisso,illis uidelicet. Et†quascunque alias contentiones,
controuersias,& discordias,tam subortas, quàm quæ in futu-
rum oriri possent quauis occasione seu cã, ut per ea tantum-
modo comprehendantur pręsentia,& non futura,nec illa,sup
quibus non erat lis,nec probabiliter esse poterat, prout etiam
respondet Alex.d.consi.226.col.4.uersi.nec obstat,& Bald.d.
consi.191.uol.2.respondet illis uerbis, alia quacunque causa
seu occasione,ut etiam facit Socy.d.consi.283.colum.4. & 5.
128 uol.2.Prout†etiam Paul.de Cast.consi.25.licet satis, col.1.
uol.1.respondet illis uerbis,litibus,causis,& controuersijs &c.
Vt non comprehendant futura, maximè super quib. non erat
129 lis,nec probabiliter esse poterat. Ad † quod bonus tex. in l.
de his reb.ff.de arbi.ubi compromissum non porrigit' ad futu
ra,nisi expsè hoc actũ sit,& ꝓbabiliter sup illis possit esse lis,
& cõtrouersia,ut planè patet ex supius adductis,& tradit Soc.
consi.

consi.27.Pro decisione, uol.1.circa principiũ,& col.fi.& pen.
vbi dicit, sup futuris cõpromissum posse expresse fieri,depen-
dentibus tñ a præteritis, & sic vult,ꝙ si nõ dependent fieri nõ
possit,licet expresse hoc agatur,& ita intelligẽdus est, ne aliàs
ꝯrietur sibi ipsi in aliis suis consilijs, s̃. adductis, & aliis deci-
130 sionibus,de quibus s̃.Et†suadetur: nam compromissum, &
successiuè laudũ debet esse tale,per quod recedat a ꝯtrouersia,
& lite, ita ꝙ litibus imponatur finis: ut in l. nõ distinguemus.
§.quæsitũ.ff.de arbitris, & tradit Soc.d.consi.124.circa princi
pium,vol.1.Consequenter super eo,de quo nulla est lis,mini-
mè fieri põt,& ita factum nullum erit tanquã fictè, & simula-
131 tè factum;ut dicebat Ang.& alii vbi supra.Prout†ẽt quia nõ
põt fieri super clara.l.1.l.post rem.ff.de trãsact.l. eleganter. in
princ. vbi doctores.ff.de condõne indebiti,lege si causa. C.de
132 transact.Prout†ẽt : quia transactio generalis restringitur ad
res in lite tm̃ deductas,non aũt ad alias, d.l.1.ff.de transactio.
l.transactione,vbi doctores.C.eodem,pariter ergo & compro-
promissum:& quia super primo,& tertio testamento,& sic su-
per fideicõmisso in illis cõtento,nec super compositione post-
modũ facta super eo inter ipsos fratres tpe compromissi erat
133 mota aliqua lis,seu controuersia. Nec†ẽt ipsis viuẽtibus po-
terat moueri,cũ fideicõmissum esset conditionale,& post mor
tem,& si valuisset nõ præmoriens,sed eius hæres erat astrictus
restituere;ut punctaliter in casu nostro dicit Bal.d.consi.191.
& Soc.d.consi.288.& per Bar.in l.qui duos.post gl.& p Mod.
post Imo.in l.cohęredi. §. cum filię.ff.de vulg.& pupill.& per
Ias.post alios in l.ex tribus.C.de inoffic.testamento.Meritò ad
præmissa compromissum extẽdi non põt,prout ẽt quia tempo
re cõpromissi fratres ipsi pacificè possidebant bona paterna,
ſm diuisionem per eos factam approbatam ab eorum patre
in vltimo suo testamento,& ſm ꝙ dominus Naynus in illo or
dinauit,& sic considerato tenore cõpromissi non comprehen-
dentis articulum prædictum , necessariò sequitur,laudum sup
eo latum per arbitros excedentes formam potestatis eis datæ
134 a compromittentibus,penitus esse nullum. Si†uerò conside
ramus prosecuta coram ipsis arbitris post compromissum,ad-
huç idem erit dicendum; qm̃ compromissum quantucunque
generale ad prosecuta tm̃ refertur,& non ad alia,ut in l.de re-
bus,ut ibi nota.Bar.& alii.ff.de arbitris,& idem Bar.in d.l.tres
fratres.ff.de pactis,& in d.l.cum aquiliana,& tradunt in simi-
libus oẽs in l.sub prætextu.C.de transactio. & in terminis no-
stris firmat Soc.d.consi.220.col.4.uersi.confirmatur,& dicto
consi.288.col.5.versi.præterea rñdeo,& consi.299.capio pri-
mum.in principio,versi.nam compromissum, vol.2.& consi.
31.visis,col.fin.uersic.præterea,uol.3.hic aũt nullibi apparet,
hanc causam coram ipsis arbitris fuisse persecutam,vnde meri
tò laudum erit nullum: nam ꝙ primum,tertium, & ultimum
testamentum fuit coram eis productum , insuper & composi-
135 tio,minimè doctum est.Vnde † cum sint facti,præsumi non
debent d.l.in bello. §. factæ. ca.cum in iure peritus.de officio
delegati,& per Bal.in rub.C.de fide instr. colu.3.& per Abba.
consi.36.circa primam,col.1.& consi.69.super eo,uol.2.Insu
136 per † ꝙ ab ipsis fratribus hoc fuerit petitum, minimè doctũ
apparet, & si corã arbitris procedebatur tanquam coram arbi
tris,necessaria erat petitio , & libellus , & arbitrer vltra petita
pronunciare non põt;ut concludit Pau.de Cast.consi.136.vi-
so libello,uol.2.allegando textum in d.§.plenum,& not.in l.si
de certa.C.de transactio.& plenè prosequitur Cor.consi.188.
in præsenti,col.3.uersi.confert,uol.3. et si in compromisso di
137 catur,ꝙ procedat de facto,& de iure. Si † uerò coram dictis
arbitris procedebatur tãquam arbitratoribus,licet forte libel-
lus,& petitio formalis non esset necessaria , tñ saltim require-
bat talis qualis uerbalis petitio, & super ea informatio,& pro-
batio,licet in cõpromisso esset dictum, ꝙ procederent in scri-
ptis seu sine scriptis,ex quo ad minus essentialia debebant con
stare: ut plenè tangit Ant.de But.consi.24.col.pen. & Soci.d.
consi.220.uol.2.col.4.uersi.confirmatur,& plenè tangit Cor.
consi.99.apud Eusebium,col.2.in princ.vol.2. & consil.160.
viso puncto,col.1.uol.4.& Soc. consi.20.uisis,colu.2.uersi.&
cum fuerit factum,uol.1.concludentes ex multis decisi. p eos
adductis, coram arbitratore saltim requiri qualem qualem pe
titionẽ ad instructionem , & necessariò requiri informationẽ,
& probationem,quæ cum factæ non sint , & in casu nostro nõ
appareant interuenisse,meritò consideratis prosecutis,quò ad
præsentẽ articulũ,laudum erit penitus nullum,ad quod opti-
mum consiliũ Angeli.198. pro decisione, & consilio Anto.de
138 But.24.colu.antepe.Et † eo magis procedunt,si probatũ erit
prædicta non interuenisse: ut tradunt doctores in c.quintaual
lis,extra de iureiur.& in cap.qm̃ ꝯ,de proba.Bar.& alii in lege
139 si societatem.§.arbitrorum.ff.pro socio. ¶†Nec habet obsta-
stare,si dicatur,ꝙ isti arbitratores habebant potestatem proce-
dendi,& decidendi in scriptis,& sine scriptis,& prout eis vide
retur,& placuisset,& ideo ipsorum assertioni standum esset,ꝙ
prædicta interuenerint,licet aliter nõ appareat;ut tradit Bart.
in authen.nisi breuiores.C.de sentent.ex breui.recitan.& do.
Ant.in c.cum ad sedem,de restitu.spolia. nam vera est conclu
sio,assertioni ipsorum nõ esse credendum, nec standum, ut tra
dunt oẽs in c.cum a nobis,extra de testibus,& in d.c.qm̃ ꝯ, &
Bar.& Bal.in l.ne in arbitris.C.de arbit.post gl. & Bal.in d.l.si
societatem.§.arbitrorum, ubi dicit, assertioni arbitrorum mi-
nimè esse standum,prout ẽt uolunt d.Ant. in d.consi.24. col.
fi.& Soc.qui ad id plura adducit consi.27.& in præsenti , col.
2.& 3.nu.4.& seq.uol.3.& consi.66.uiso compromisso,nu.3.
uol.4.& do.Anto.in d.c.quintauallis in 6.articulo,& ibi Imo.
140 car.11.& Alex.consi.21.consideratis,nu.2.uol.7. Et†maxi-
mè hoc procedit , qñ agitur de nullitate laudi , prout est hic,
quo casu tales assertiones arbitrorum tendunt ad euitandum
eorum verecundiam, & tendunt ad laudem uel vituperium
ipsorum,& ideo nullius sunt momenti : ut pulchrè consuluit
allegando plures decisiones Cor.cõsi.37.uiso libello,col.pen.
uersi.sed ex aduerso,uol.3. ubi respondet ad dicta Bartoli in d.
authen.nisi breuiores,prout ẽt respondent alii superius allega
141 ti,& Alex.in l.sciendum,col.8.ff.de uerbo. oblig. Nec † ob-
stat uersiculus,uidebitur,nec uersiculus placuerit. nam ambo
important arbitrium boni viri, vt probant plures leges addu-
ctæ per Modern.Papienses in l.si sic legatum,col.2,nu.4.5.&
6.de legatis. 1. Minus ẽt obstat præsentia partium tẽpore lau-
di lati, & illa uerba enunciatiua laudi, visis petitionibus &c.
qm̃ in illis non declaratur,quid in petitionibus contineretur,
nec quid fuerit ꝓsecutum, ergo omnia incerta, ꝯñr inualida,
& præsentia fuit acceptãdo in parte & partibus,quæ nihil no-
cet,ut dicetur infra.& ulterius, ꝙ dicti arbitratores non vide-
rint prædicta testamenta apertè colligitur ex uerbis dicti lau-
di,in quo uolunt, ipsos fratres teneri ad obseruandum quod-
dam testm̃ paternum, & quandam compositionem nõ obstan
te, ꝙ d.Naynus fabricauerit aliud testamentum uel testamen-
142 ta. Quæ † uerba alternatiua causant incertitudinem.l.illud
aut illud.ff.de uerb.signi.& per Bar.in l. stipulationes non di-
uiduntur,de uerb.signifi.in ulti.q.& not. per Ange.consi.94.
pro parte negatiua.col.2.volentem iudicẽ alternatiuè loquen
tem inducere præsumptionem,ꝙ cognitionem causæ minimè
habuerit,quod lege,& rõne probat,ut per eum, & faciunt no.
in §. curare. instit. & de actio.& quia multum interest,an do.
Naynus post primum,& tertium testamentum & post compo
sitionem fabricauerit unum uel plura, ad no.in l. balista,cum
143 concor.ff.ad Trebellianum.Si † uerò cõsideramus laudum,
adhuc nullum erit: cum latum appareat nedũ a duobus arbi-
tris primò electis, sed ẽt a tertio assumpto p eos in casu discor
diæ, de qua discordia minimè constat;ut tradit Alex. cõsi.48.
in causa,nu.12.uol.7.Prout ẽt nullum est: quia uerba laudi so
lũm cõtinent compositionẽ seruari,non obstante vltimo testõ
condito per dominum Naynum, & compositio nulla est,pri-
mum,& tertium testm̃ non mereretur allegari,tanquam reuo
catum ab ultimo,per quod prima ipso iure fuere reddita,nul-
la,pariter & fideicommissum,de quo in primo,& tertio testõ
nullum fuit: quia reuocatũ,ut de oĩbus sigillatim plenè dictũ
fuit s̃.in 2.art.principali.Ex quibus infertur, tale laudum ap-
probans prædicta,illa cõtinere, & exprimere.l.ait prætor.§.fi.
l.in summa in prin.ff.de re iud.l.3. C.de sententiis,quæ si.cer
ta quantitate,lege Titia.§.idem rñdet.ff.de uerb.obli.authen.
144 si quis in aliquo documento.C.de eden.Consequenter†con
tinet expressum iuris errorem,ergo nullum.l.2. C.qñ prouo-
ca.non est necess.l.1.§.1.quæ sen.si app.rescind.l.si expressim.
ff.de appellatio.c.1.extra de re iud. & p doct. in l.1.C.de erro.
calculi,& in terminis nostris tradit Soci.d.consi.288.col.5.&
6.uersi.confirmatur,uol.2.uolens laudum latum ꝯ iuris dispo
sitionem expresso iuris errore esse nullum, per glo.communi-
ter approbatam in l. diem proferre. §. stari.ff. de arbit.& per

alias

alias decisiones,de quibus ibi per eum,cum aliis plenè cumu-
latis per Cor.cõsi.177.in hac re,col.6.& 7. uer.si itaq; dictus
145 arbiter,uol.2.Et†bene faciũt,quæ ponit Dec.in d.cõsi.351.
nu.7.& 8.vbi allegando varias decisiones concludit, ꝙ com-
promissum & laudum vallatũ iuſo,& ẽt decreto iudicis,si fuit
errore prolatũ, & ex falsa cã, constito de prædictis,est ipso iu-
146 re nullum, nec debet exequi. Et†ẽt quia clarè patet,tale lau-
dum esse prolatũ ꝯ mentẽ testatoris,& ex cã falsa,& manifestè
ac euidentissimè nulla, dum ꝑ illud approbatur testamentum
nullum,meritò ẽt erit nullũ,& non exequendũ; vt pũctaliter
tradit Soc.d.consi.124.col.pen.in prin.vol.1.& d.consi.263.
col.5.uersi.præterea dictũ laudũ.uol.2.& consi.101.visis duo
bus,col.5.nu.9.& 10.uol.3. vbi adducit no. in c.cum Bertol-
dus,& in c.inter cęteras, & ibi plenè post alios tangit Fely.ex-
tra de re iudi.& Ancha. consil.suo 114.& alias decisiones. Et
147 † certum est,laudũ nullũ,& euidenter iniquum non debere
exequi.d.§.stari.& l.3.in prin.eo.tit.& per doct.in d.l.4.§.con
demnatum de re iudi.& cle.1.eo.tit. & traditur per Alex.ꝯsil.
33.col.1.uol.3.& etiam in c.fi.de re iud.cum cõcor. de quib.
148 per Franc.in cap. dilecto.extra de appella.Et†quia prædicta
patet ex lectura laudi, meritò de tali nullitate põt opponi, &
executionem impedit,ut tradit Bal.& Ange.in lege tale pactũ.
§.qui prouocauit.ff.de pact.& Soc.d.consi.124.in fi.uolu.1.&
faciunt,quæ ponit Alex.consi.107.uiso themate, col.fi.uol.3.
& consi.34.viso themate,col.fi.uol.3. & consi. 34.uiso,col.fi.
149 uol.1.Prout † ẽt executio dicti asserti laudi impeditur, stan-
te enormissima læsione,per illud inducta,quam in facto,& in
iure bene deducunt excellentissimi, & clarissimi aduocati, &
certum est,ꝙ per talem læsionem conceditur reclamatio,& re
ductio ad arbitriũ boni viri, ẽt si tali reductioni fuisset renun-
ciatum cum iuſo,& pœna fuisset apposita,nec non & alia ver-
ba essent inserta ẽt in forma amplissima, ut plenè post alios al-
legatos per ipsos tradunt Soc.consi.85.col.3.versi.nec prædi-
ctis,uol.1.& d.consi.220.col.4.& 5.uersi.obiicitur,uolu.2.&
d. consi.95.col.5.in fi.vol.3.& Pau.de Cast.consi.255.primò
& ante oĩa,nu.2.& consi.122.uiso puncto,nu.3.uol.2. & Ale.
consi.96.viso,nu.19.& seq.& consi. 66. visa facti narratione,
nu.17.& seq.uol.6.& Corn.bene tradit consi.168.uisa copia,
col.fi.vol.1.& consi.268.quanquã,col.4. in fi.uol.4.& Franc.
de Cur.consi.66.sapienter,col.7.uersi.& adduco,& Dec.cõsi.
150 11.nu.6.& consi.39.nu.6.Non† enim valet renunciatio prę
dicta,ut dicit Roma.in rub. de arbitris,colu.15.& Orianus in
tract.de arbi.q.14.car.10.col.2.& ea nõ obstante datur recla-
matio,vt per Io.de Ana.consi.16.viso, col.fi. de quibus etiam
tangitur per Moder.Papien.in l.quidam cum filium,nu.12.&
16.ff.de uerbo.oblig.& in l.transactionis,nu.6.C.de transact.
immo, & fortius nulla pęna apposita põt peti,ut tradit Bald.
consi.102.in 3.parte,& Soc.d. consi. 95.nu.17.& seq.uolu.3.
151 ¶† Nec prædictis habet obstare si dicatur,ꝙ isti arbitratores
potuerunt extendere manus ad res non cõprehensas in com-
promisso,ut tenet Spec.in tit.de arbitris.§.excipitur,uersic.sed
pone,& d.Anto.in d.c.quintauallis, in 23.differentia maximè
pro bono pacis,ut hr̃ in c.nisi essent,de præben.& ibi Abba.&
152 alii,& per Ias.in d.l.cum aquilana,in fine. Nam†tollitur ob-
iectio ex his,quę uult Bar.in d.l.cum aquilana,& in d.§.de of-
ficio,& Abb.in d.c.quintauallis,in 18.fall.& ex aliis quę dicit
Alex.in d.cõsi.126.in casu,col.3.uer.accedit,uol.2.& ex his q̃
diffusius tangit Soci.in d.consi.222.col.1.in fi.& colu.2.& ex
his quæ ponit Corn.consi.10.quod dictum,colu.4.uolu.2.&
diffusius consi.57.col.pen.uers.nec obstat, & consi.113. visa,
col.2.uol.3.& Lanfranc.in tract.de arbi.col.20.q.9.& Barba.
consi.11.illud,col.2.uol.2.quorum dicta videri possunt, cum
153 diffusè loquantur.¶† Minus,etiam obstat,si dicatur, ꝙ pro
laudo est præsumendum,maximè lato præsentibus, & nõ con
tradicentibus, iuxta tradita per Bart.& Bald.in l.prolatam.C.
de sententiis,& per scribentes ferè omnes in l.sciendum.ff.de
verbo.post Ang.ibi,in c.quoniam contra.de probat.& ꝑ Alex.
cons.105.uol.5.& Aret.consi.68.col.2.& per Soc.d.cõs.220.
col.2.uer.confirmatur, ubi uult,ꝙ licet non appareat de com-
promisso,si tñ apparet laudum latum pręsentibus partibus,&
non ꝯdicentibus, laudum sustentatur virtute compromissi ta-
citi tanquam nouiter facti.Nam cũ nõ loquamur de laudo, &
arbitramento antiquo,sed de recenti, pro eo minimè est præ-
sumendum,ut tradit Ant.de But.d.consi.24. col.pen. vbi ad-
ducit iura,& rõnes,& ponit Cy.& Bal.in l.emancipatione. C.
de fi.instr.& per Moder. Papien.in l.admonendi,car.23.& se-
quenti,& per Barb.in d.l.sciendũ, col. 10.& ponit Alex.in d.
consi.126.in causa,col.pen.uersic.nec præsumitur,ubi plures
adducit decisiones,& not.Cano.post d. Antonium in d.c.q̃m
ꝯ, maximè Moder.sup gloss.ultima,& ibi post alios plenè dixi
nu.132.& quattuor sequentibus,& ponit Soc.consi.66.nu.3.
& consi.90.uisis,circa finem,uol.4.& plenè attingunt ac resol
uunt difficultatẽ dñi aduocati in eorũ allegationibus.Nec ob-
stat illud, quod dicebatur, laudũ fuisse latũ partib. ꝑsentibus,
& non ꝯdicentibus;nam contrarium in facto apparet,cũ acce
ptauerit in parte, & partibus, & consequenter facientibus in
154 ꝯrium contradixerunt,ut diffusius statim dicetur.¶† Minus
etiam obstat,si diceretur, tale laudum valere; eo q̃m fuit ho-
mologatum,approbatum,& ratificatum ab ipsis partibus nam
obiectio militare non potest, si consideramus talem homolo-
gationem factam tempore compromissi,& ante laudum latũ,
ex quo intelligitur,& interpretatur,si iustè sit latum,ut ꝑ Bar.
in d.l.si societatem.§.arbitrorum,& in l.cum antea.C.de arb.
& per Dyn.in consi.3.Ptolomæus,& per Bal.in l. fi.qõ.12.C.
de contrahen.emp.& ponit Petrus Iac. in tract.de arb.& arbi
trator.col.pen.& Alex.consi.96.uiso,nu.19.uol.6.& Lanfr.in
tract.de arb.car.10.col.2.in 14.qõ.uer.sed quid si in compro
misso,& Soc.in d.consi.85.col.3.uol.1.& Dec.consi. 60.in fi-
ne,& per Abba.& Feln.in c.fi.de maior.& obe.& per scriben-
155 tes in d.c.quintauallis. Si † uerò consideratur homologatio
tempore laudi prolati;quia non fuit reclamatum infra decem
dies, & certissimum est, istam talem tacitam homologationẽ
impedire petitionem reductionis, ut est communis opinio
Imo.& aliorum in d.c.quintauallis,in fine,& legistarum in d.
l.cum antea. A qua opinio.iudicando, & consulendo non est
recedendũ:ut firmat Io.de Ana.in casu præsenti consi. 16. vi-
so puncto,col.pen.uersi. restat nunc, & Io.Bapt.de S.Blasio in
differentia, 71.& 77.in tractatu, quem facit de differentia in-
ter arbitros,& arbitratores,& ponit Lanfranc.in d.q. 13.& So
ci.d.consi.105.nu.9.uol.4.& etiam d.consi.220.col.4.uersic.
ad istud primò,& Dec.d.consi.60.uolentes perpetuò talem re
ductionem posse peti,& potissimè quando per uiam exceptio-
156 nis opponitur ut hic. Si † uerò consideramus post laudum
latum expressam ratificationem ipsius,adhuc dr̃ non obstare:
tum quia non apparet de ea: tum ẽt quia laudum fuit nullum
ex defectu potestatis, & ideo ẽt expresè ratificari non potuit:
ut not.Cynus & Bal.in d.l.cum antea,& Bal.in tit.de pa. Con
stan.§.sententię quoq;,& Romanus consi.141.eximie doctor.
& consil.155. præmissum, & cons.115.viso compromisso, &
not.Socin.consil.18. prosequendo, colum.15. uersic. ex præ-
dictis,uolum.1.& d. consil.220. colum. 4. uersicul.nec huic
conclusioni,& tradit Cor.cons.245.vr̃,col.2. uolu.2.Volens
157 † ꝙ homologatio ẽt iurata non ualidat laudum prolatum
ultra formam compromissi,& extra illud: ut plenè tãgit Bar-
bat.cons.18.illud afferam,col.18.in 2.parte,not.ẽt Lanfranc.
in d.tract.de arbitris, colu.16.q. 31.& Dec. cons.nouiter im-
158 presso, 32. in fine. Prout † in similibus ratificatio sententiæ
nullæ nihil operat: ut per Bal.in lege si diuersa.C.de transact.
cum aliis per Fely. allegatis in c. significasti,de for.competen.
prout ẽt quia talis acceptatio, & ratificatio non se extendit ad
159 ea quæ continent manifestam iniquitatem.Et†quia laudum
ẽt acceptatum rescinditur ex magna læsione, ut utrũq; firmat
Corn.cons.140.in hac,uol.3.& cons.140.uiso,uol.4.& faciũt
nota.per Dec.cons.351.nu.7.& 8.ubi cognito de errore, & lę
sione omnia rescinduntur,ẽt si essent iurata,& uallata decreto
iudicis;cognito.n.de errore omnia ruunt,ut etiam dicit Paul.
160 de Cast.cons.122.uiso,nu.3.uol.2.¶† Nec prædictis obstat,
quòd laudum fuit latum in præsentia partium: nam talis præ
sentia non inducit eius ualiditatem: cum enim contineat plu-
ra capitula,& separata, & fuerit approbatum in parte,& parti
bus,talis præsentia, & approbatio non põt inducere ualidita-
tem in oĩbus,sed solùm in illis,quæ tendebant ad fauorem in
aliis uerò facientibus ꝯ,censetur expresè ꝯdictum, argumen-
to not.in l.in hoc iudicio.ff.fami.ercis.& tradit Fely.in c.im-
putari.de fide instru.& per Abb.& Fely.in ca. significauerunt
extra de exceptio. & plenè tangitur per Abb.& Franc. in 8.q.
in cap.interposita.§.denique,& in c.si duobus,ubi etiam Mo-
161 der.tangunt in 1. 2. & 3. q. extra de appell. Et † ideo Paul.
de

de Cast.consi.151.sup primo, nu.1.vol.2.dicit, ꝙ promittēs, stare laudo sup vno articulo nō censet approbare, qn̄ sibi p̄iudicat in aliis, & ēt qa approbatio refert ad petita, & nō alia, vt dicit Bal.in l.2.C.de re iud.& Fel.in c.cū inter.col.4.extra eo. tit.& Soc.in casu nostro in l.Iulianus, col.3.in fi.ff.de cond.&
162 demon.Immo† & fortius, si expressa appareret approbatio, nō induceret, vt laudū valeret in vim laudi, sed in vim ꝯuētionis seu transactionis, vt no.gl.& scribētes maximè Pau. de Ca. in l.2.C.com.vtriusq; iud.& plenè tractat Corn.d.consi.245. vol.2.& d.conſ.140.vol.4.& est decisio.conſ.Neap.118. pro-
163 missio.Et† ita ēt considerando non obstat s̃. conclusis; nā vt valeret in vim conuentionis seu transactionis, necessarius erat simulataneus cōsensus ambarū partiū, immo, & stipulatio; ut sunt apertę decis. plurimorū doctorū adductorū p Soci.in d. conſ.220.col.3.uol.2.& conſ.87.col.6.& conſ.101.colu.pen. vol.3.& consi.105.uisis, nu.9.uol.4.& quia nō apparent p̄dicta hic interuenisse, meritò obiectio cessat, & firma resultat cōclusio, ꝙ testm̄ vltimo loco conditum per dominum Naynū est ualidum, & firmum, & exequendum, consequenter ꝙ domin. Anto. maria eius filius liberè & validè potuit disponere de bonis suis, prout disposuit. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 Fideicōmisso, & substitutioni conditionali locus factus esse dicitur purificata conditione; tunc enī debetur ipsis substitutis.
2 Qualitas illa, sine filijs masculis, considerata per testatorē, excludit filias fœminas, & deficientibus masculis purificat dispositionem relictam sub illa qualitate, & conditione.
3 Fideicommissum relictum post mortem filiorum institutorū cōditionale est.
4 Et substitutis mortuis ante institutos tale fideicōmissum dicit̄ relictum in causam caduci, & transmitti non potest.
5 Fideicōmissum conditionale transmittitur substitutis etiā mortuis ante grauatos, qn̄ apparet, mentem testatoris talē fuisse.
6 Mens testatoris isto casu colligitur ex illis uerbis, si instituti morerentur sine filijs masculis.
7 Iterum colligitur ex illis verbis, & eorum filios masculos.
8 Et procedit conclusio nedum in descendentibus ipsius testatoris, sed etiam in transuersalibus, & extraneis contra Corn.
9 Filij fratris veniētes ad successionē cū patruis, an succedant in stirpes uel in capita, & quid si veniunt cum filijs patruorum.
10 Et quid si filij substitutorum fuere expresè uocati, quo ordine succedant.
11 Coniuncti re, & uerbis qui dicantur.
12 Ius accrescendi, an transmittatur.
13 Testator prohibens alienationem usque ad certam ætatem, an post illam uideatur esse permissa.
14 Prohibens facere ad t p̄s, post illud uidet̄ habere permissionem.
15 Argumentum à contrario sensu ualidum est.
16 Verba, donec, & quousque, limitatiua sunt temporis.
17 Potestas alienandi concessa capit alienationem fiendam in uita, & in ultima uoluntate. & nu.22. & 25.
18 Verba, quoquo modo, vniuersalia sunt, & includūt omnē alienationem, & nu.19.
20 Contrariorum eadem est disciplina.
21 Oppositum in opposito idē operatur, quod p̄positū in p̄posito.
23 Prohibitio alienandi personalis, et temporalis, cessat post illud tempus.
24 Et si facta est in fauorē unius, nō debet in eius odiū retorqueri.
Inter filios æqualitas seruanda est.
25 Alienādi p̄tāte cōcessa dubitatur, in qua qualitate uerificetur.
Et quid si alienatio fit in fraudem substituti.
26 Casus aduersus non est in consideratione.
27 Fraus, & dolus in dubio non præsumuntur.
28 Quarta restituenda, isto casu fidcicommissarijs erit omnium bonorum, quæ fuerunt defuncti tempore mortis.
29 Filius transmittit ad suos hęredes ius petendi legitimam, & Trebellianicam,
30 Legitima, & Trebellianica detrahuntur per filium grauatum restituere hæreditatem,
31 Legitima, & Trebellianica quanta sit, & nu.34. & seq.
32 Numerus filiorum isto casu consideratur in masculis, & in fœminis, & nu. 37.
33 Filiæ fœminæ an connumerentur in computatione legitimæ, & nu.37. diffusius, & nu.38.39.40. & 41.
34 Legitima uere quanta sit.
35 Trebellianica quanta sit.
36 Et istæ ambæ quartæ quam partem capiant hæreditatis.
37 Filiæ fœminæ an, & quando faciant numerum in computatione legitimæ.
38 Et quid si statutum super hoc aliter disponat.
39 Dos, an & quando succedat loco legitimæ.
41 Et an prius sit deducenda ab hæreditate, super qua litigatur tanquam æs alienum.
42 Filius non conficiens inuentarium, an perdat beneficium deducendi Trebellia.
43 Et quid si inter filios, & hæredes aliter conuentum est.
44 Tutores tenentur de omissis, & non gestis.
Eorum etiam hæredes tenentur.
45 Tutor & administrator tenentur facere inuentarium.
46 Et etiam si haberent res cōes cum illo, cuius bona administrāt.
47 Contra administratorem omittentem facere inuentarium, iuratur in litem.
Inuentarium ut prosit ad deducēdam Trebellianicam, sub qua forma est conficiendum, & nu.41. & 52.
48 Inuentarij confectio an possit relaxari.
49 Voluntas re ipsa, & facto, sicut & uerbo potest declarari.
50 Fauori suo renunciare quis potest.
51 Bonorum descriptio an succedat loco inuentarij.
52 Et an sufficiat, ut Trebellia. possit detrahi.
53 In Trebellia. an & quando computentur fructus percepti per hæredem grauatum.
54 Et quid in filijs primi gradus.
55 Et quid quando duæ quartæ detrahuntur. l. iubemus. C. ad Trebellianum, quando & quo casu procedat.
Legitima quo tempore detrahatur.
Trebellianica detrahēda p̄hiberi nō p̄ōt in filijs primi gradus.
56 Filij etiam ulterioris gradus detrahere possunt duas quartas.
57 L. iubemus. C. ad Trebellianum, an procedat, quando filij primi gradus fuere grauati restituere extraneo.
58 Dos relicta filiæ, quando esset nubilis ætatis, ad quē spectet, si illa mortua est innupta, & ante nuptias, & sequentibus.
59 Legatum factum pro dote, an capiat illam interpretationem, si maritabitur, & consequenter, an sit conditionale, uel transmissibile, nu.60. & sequentibus.
61 Et quid si statuto aliter sit prouisum.
62 Succedunt proximiores ab intestato, qui tacitè censentur esse uocati à defuncto.
63 Filiæ possunt detrahere dotē matris, etiam si successerint patri debitori, sine inuentarij confectione, quando fuit legata.
64 Actio hipotecaria non tollitur hæredi adeunti sine beneficio inuentarij.
65 Ad consumptionem tamen, & extinctionem talis crediti computandi ueniunt fructus percepti ex hæreditate.
66 Fructus tales non computantur ipsi creditori, sed bene computantur hæredibus debitoris percipientibus illis.
67 Et quid si debitum uel quasi hæredi procedit præter mentē testatoris ex alia causa, an tales fructus computentur.
Legatum factum à debitore creditori an sit considerabile.
68 Quæ bona ueniant in restitutione fideicommissi, & quid de pecunia & nu.72.75. & alijs seq.
69 Et quid de nominibus debitorum.
70 Hæreditas quid sit.
71 Testatoris uoluntas seruanda est.
72 Hæres grauatus fideicommisso, tenetur fideicommissario reddere rationem de bonis testatoris.
Et quid de pecunijs, quæ erant tempore mortis, & de aliis exactis postmodum, & alijs sequentibus.
73 Et quid de bonis consumptis.
Pecunia an sit de rebus, quę seruando seruari possunt, & quādo dicatur consumi, & nu. 74.
75 Fructus triennio tantum seruari possunt.
76 De pecunia, an & quando iudicandum, ut de re mobili.
77 Res quæ seruari seruando non possunt, an possint per minorem alienari sine solennitate.
79 Pater administrator bonorum filij, an teneatur reddere rationem de aduentitijs pecunijs filij, & illas restituere.
80 Consuetudo personarum consideranda est.

Quòd

81 *Quòd quis moriatur sine filijs masculis considerabile non est.*
82 *Fraus, & dolus tolluntur ex coniecturis.*
83 *In restõne fideicõmissi nõ ueniunt legata soluta per grauatum.*

CONSILIVM XXV.

Vidi Testamentũ quondã ser Nicolai Corbelli, sup quo
plures oriuntur difficultates inter filias Corbelli, fi
lij dicti testatoris, & ser Iacobum, & fratres filios quondã ser
Petri Corbelli, super quib. ꝯsultus quid pro veritate sentirẽ,
breuib. subijciã, quale sit arbitrium meum circa vnamquanq;
1 difficultatẽ, & dubitationẽ. ¶† Primum dubiũ orit̃, an stantib.
verbis d. testĩ fuerit factus locus fideicommisso vniuersali, ex
quo ser Iacobus, & Corbellus filij dicti testatoris instituti hæ-
redes mortui sunt sine hæredibus masculis, in quẽ casum testa
tor eis substituit ser Andreã, & ser Fráciscũ fratres, filios quon
dam ser Ioãnis fratris dicti testatoris, & ẽt substituit ser Petrũ
filiũ ser Iacobi fratris dicti testatoris, æqualib. portionibus, &
eorũ filios masculos. Er dicendũ est, locũ factũ esse dicto fidei-
cõmisso: cũ eius ꝯditio iam euenerit, ex quo dicti Iacobus, &
Corbellus filij, & heredes instituti mortui fuere sine filiis ma-
sculis, quo casu substituti meritò ad fideicõmissum venire de-
bent; ut plenè hr̃ in lege heredes mei. §. cũ ita. ff. ad Trebellia-
nũ, cũ aliis uulg. & in l. filiũ quẽ habentẽ. C. familię ercis. esto
enim ꝙ ipse Corbellus mortuus sit relictis filiabus fœminis;
tñ ipsę filię nõ fecerunt deficere dictũ fideicõmissum, quod te
stator ipse voluit locũ habere, qñ eius filii instituti morientur
2 sine masculis, prout euenit in casu p̃senti. Illa †. n. qualitas ma-
sculinitatis ꝯsiderata, & expressa per testatorẽ excludit ipsas fę
minas, & purificat fideicõmissum factũ sub dicta conditione,
prout not. Pau. de Cast. & alij scrib. in l. 1. C. de ꝯdition. insert.
cũ aliis adductis p Soc. ꝯs. 14. vol. 1. uiso testõ, & p Dec. ꝯsi. 15.
& pro tenui, col. 3. & per Soc. ꝯs. 12. p̃sens cõsultatio, & ꝯs. 63.
3 visis testõ. uol. 3. Quæ † conclusio clara est, nec euacuat̃, si ꝯdi-
ceretur, tale fideicommissum esse redactũ in causa caduci, ex
quo fuit ꝯditionale relictum post mortem filiorum instituto-
rum: ut est tex. in l. heres meus. ff. de ꝯdi. & demon. & in l. 4. ff.
qñ di. leg. ced. & añ euentũ ꝯditionis d. Andreas, & Fráciscus
& ser Petrus substituti mortui fuere viuẽte d. Corbello filio in
4 stituto. Et † ipsi fideicõmissarij morientes ante grauatum non
transmisere ad suos hæredes fideicõmissum ꝯditionale: ut hr̃
in d. l. heres meus, & in d. l. 4. & ĩ l. vnica. §. nouissimo, & §. fin.
aũt aliqd sub ꝯdõne. C. de cadu. toll. & plenissimè per oẽs scri
ben. post Bart. & antiquos per illum textũ in fine, & in l. cũ fi-
* liosã. de legatis. 1. & ibi Ias. in 4. no. & est gl. *cõiter approbata
in l. vnica, C. de his q ante apertas tabulas, & in d. l. hæredes
mei. §. cũ ita, in gl. in vers. suscepissent, & ibi Soc. post alios col.
5 4. Nã † obiectio ista in casu p̃senti cessat, ex quo expresse, & ta-
citè ex verbis appositis in d. testõ apparet de mente testatoris
volentis casu, quo eius filij instituti morerẽtur sine masculis,
bona sua peruenire debere ad ipsos substitutos, & eorũ filios
masculos, & stante mente testatoris etiã ꝯiecturata, tale fidei-
* cõmissum ꝯditionale bene trãsmittit̃, ita Bal. quem *cõiter se-
quũtur Moderni, in d. l. vnica. C. de his qui ante apertas tabu-
las, cum aliis plenè cumulatis per Soci. in d. l. hæredes mei. §.
cum ita, col. 4. & per Mode. in l. 1. de legatis. 1. & per Soc. cons.
6. in præsenti, col. 4. & 5. uol. 3. cũ aliis per me allegatis in aliis
6 tribus ꝯsiliis, super simili cã editis. Et † cõiectura põt capi ex il-
lis uerbis, si morerentur sine filiis masculis, & per Soci. in d. §.
7 cum ita, & in d. consi. 6. Præterea † expressa mens testatoris in
hoc colligitur ex illis uerbis, & eorũ filios masculos, per quæ
filii dictorũ substitutorũ expressè uocati sunt ad tale fideicom
missum, esto ꝙ primi substituti mortui fuerint ante grauatũ,
in terminis ita ꝯsuluit Fránc. de Cur. iun. ꝯsi. 16. præsupponitur,
col. 5. versi. sed quid fortius, quod ꝯsilium ponit̃ post tractatũ
suum de feudis, ita ẽt ꝯsuluit Cor. ꝯs. suo. 307. in hac ꝯsultatio-
ne, col. 1. uol. 1. & ẽt consi. suo. 205. in casu isto, col. fi. in prin.
8 uol. 2. & melius, & clarius in ꝯsi. suo 68. licet, uol. 4. Ex † quibus
patet Cor. non bene fuisse locutum in ꝯsi. suo. 108. multitudo,
col. 1. & 2. in princ. uol. 4. dum uult, doctrinam Bal. in d. l. vni
ca, uolentem fideicommissum ꝯditionale transmitti ex conie-
ctura mente testatoris, tm̃ procedere in descendentibus ipsius
testatoris; non in aliis extraneis: nã istud non est uerũ: eo qm̃
ꝓcedit ẽt in transuersalibus ipsius testatoris, prout exemplifi-
9 cat Soc. & alij in locis. s̃. adductis. ¶† Stante validitate dicti fi-
deĩ commissi resultat secunda difficultas, quo ordine substitu-
ti, & eorũ filij censeantur uocati, & an portio dictorũ Andreę
& Francisci præmortuorum Corbello instituto sine masculis,
euenerit Iacobo, & fratrib. filiis ser Petri primò substituti. Cir-
ca quam fuit originalis opinio Azo. in summa. C. de legitim.
hæredib. versiculo item illud, volentis, ꝙ filii fratris uenientes
cum patruis ad successionem succedant in stirpes, si autem ve
niunt cum filijs, patrui succedant in capita, ita ẽt voluit Host.
in summa de successio. ab intestato. §. viso igitur, & Saly. in au-
then. cessante. C. de suis & legitimis, adducũt iura, & rõnes vt
per eos, tñ alia opinio est cõis, ꝙ tales nepotes testatoris succe
dant in stirpes, & non in capita; ut probatur in §. si uerò. in au-
then. de hæredibus ab intestato venien. & in §. cum filius, uer.
item si ex duobus, insti. de hæreditat. quę ab intestato defer. &
ita tenet gl. in d. authen. cessante, & ibi Bald. qui ita consuluit
ꝯsi. 71. uol. 1. & sequitur Bar. in l. 2. §. hæc hæreditas. ff. de suis,
& legitimis, & ibi latè Alex. in additio. & sequuntur ẽt Mode.
in §. hoc ẽt, instit. de legit. agnat. successio. vbi respondentes ad
ꝯ̃ria dicunt in iudicando, & consulendo non esse recedendum
10 ab ista cõi. ¶† Verùm quia ẽt filij dictorum substitutorum fue
re uocati ad dictũ fideicõmissum, posset dubitari, an insimul
& semel succederẽt cum eorum patribus, si uiuerent, an uerò
ordine successiuo. quæ difficultas tangitur in l. Gallus. §. qui-
dam rectè. ff. de libe. & posthu. & in alijs locis ibi adductis per
scribentes: sed quia filij substitutorũ in casu p̃senti nõ possunt
ꝯcurrere cũ eorum patribus substitutis, ex quo illi mortui fue
re ante grauatũ, ut. s̃. ideo præsentis articuli discussio nõ est ne
cessaria. considerabuntur ergo ipsi primò substituti, qui si uiue
rent uenirent per stirpes, & sic ipse ser Petrus ad medietatem,
ipsi uerò ser Andr. & ser Franc. ad aliam medietatem, sed quia
dicti ser Andr. & ser Franc. ante grauatũ mortui sunt sine ma-
sculis, dico ipsorum portionem accreuisse filiis masculis dicti
11 ser Petri. Ipsi †. n. primò substituti nepotes testatoris, sunt con
iuncti re, & uerbis, dico de ser Andrea, & ser Francisco; qa in
unico patrimonio fuere uocati, & sic re ꝯiuncti, & uerbis: qa
sub unica ꝯstructione verborum ser Petrus fuit coniunctus re
cum dictis ser Andrea, & ser Francisco; quia uocatus ad idem
patrimonium, ut plenè habetur per Bar. & alios per illum tex
tum in l. re coniuncti, de lega. 3. & instit. de lega. §. cõiunctim
& in l. vnica. §. si uerò non oẽs, & in §. his ita. C. de caducis tol
lend. ius aũt accrescendi locum habet inter ꝯiũctos, ut in iuri
12 bus. s̃. adduc. Quod † ius transmittitur, ut per Bar. & alios in
d. l. re cõiuncti. in 5. q. primæ quæst. principalis, qui adducunt
textũ in d. l. unica, §. his ita, & in l. si ex pluribus. ff. de suis, & le
gitimis, & per Moder. in l. vnica. in 1. notabili. C. qñ nõ peten-
tium partes, & per Soc. in l. hæc scriptura. §. fi. in 1. notabili. ff.
de condit. & demon. & in terminis nr̃is, ꝙ portio dictorũ ser
Andreæ, & Francisci morientium ante Corbellum grauatum
accreuerit filiis masculis dicti ser Petri, consuluit Corneus in
d. consi. 307. uol. 1. & in d. consi. 305. uol. 2. & clarius in d. ꝯsi.
68. uol. 4. Ad quæ etiam faciunt dicta per Dec. ꝯs. 95. & pro te
nui, in 1. dubio, & consi. 25. in causa istorũ, in princ. ¶ Data ua
liditate dicti fideicommissi, in personã filiorum dicti ser Petri
oritur tertia principalis difficultas, quæ bona, & quãta pars hę
reditatis prædictæ ueniat restituenda ipsius fideicommissariis
per filias, & hæredes d. Corbelli, cõsideratis bonis ser Nicolai
13 primi testatoris fideicommisso subiectis. Pro † cuius articuli
discussione considerandum est, ꝙ ipse testator expręssè prohi-
buit Iacobum eius filium, unum ex hęredibus institutis alie-
nare de bonis, & hęreditate ipsius testatoris, ita ꝙ nõ posset de
bonis, & hęreditate ipsius quoquo modo alienare seu aliquali
ter obligare, donec & quousque ipse Corbellus alter cohæres
perueniret ad ætatem 25. annorum, ex quibus uerbis in perso
nam dicti Iacobi ipse testator prohibuit alienationem usq; ad
tempus 25. annorum ipsius Corbelli, a ꝯ̃rio ergo sensu post il-
lud tempus, & ipso Corbello effecto annorum 25. talis aliena
tio vr̃ esse concessa dicto ser Iacobo: ut hr̃ in l. 4. & ibi Floria.
ff. de seruitut. & in l. cum tale. §. falsam. ff. de condi. & demon.
& expresse in istis terminis ꝯsuluit Alex. cõsi. 56. põderatis his
col. fi. uers. qa eo ipso, uol. 3. ubi adducit textum in l. Impator.
14 ff. de postulan. & alias rationes. Volentes, † ꝙ prohibens face-
cere ad tempus, vr̃ post tempus id facere permisisse, & cõpro-
batur ex not. in c. nõ ne, de præsumptionibus, & in l. cum præ
tor, in princip. ff. de iudiciis, & ex dictis per Paul. de Castr. in
consi.

consi.234.visis,& consideratis, col.3.& ex dictis per Are.cōs. 19.ex facto p̄supponitur, col.pe.in fi.& faciūt, quæ ponit Dec. cons.61.pro tenui.in fine, & per eundē consi.386.col.1.& 2. licet ibi videat̄ concludere ꝯrium, & Bened. Capra consi.92. punctus, fuit quidā Carolus, vbi ēt ponit, qn̄ alienatio fit ex cā
15 necessaria. Et† tale argm̄ a ꝯrio sensu in iure in vltimis voluntatibus validū est.l.aliqn̄.ff.de ꝯd.& demō.l.quod purè.ff.qn̄ dies legati ced. l. quod si alij.l.si legatū.ff.de adimendis legatis, cum aliis cumulatis per Mod. in l.1.§.huius rei.ff.de offi-
16 cio.eius. Quod† ēt comprobatur ex illis verbis, donec & quousque, de quorū natura est, vt limitent tp̄s appositum, vt dicit Card. in clem. 2.§. 1.de ætate, & qualitate, & Aret.in l.quod meo.ff.de acqu. possess.post Bar.in l.1.ff.de cond.& demon.ex quibus infertur, ꝙ si ipse Iaco.vixisset, postquā Corbellus fuisset effectus.25.annorū, liberè potuisset alienare de hæreditate, & bonis dicti testatoris pp licentiā sibi datā a testatore alie-
17 nandi dicto tpe. Et† nedum in vita, sed ēt in vltima voluntate alienare potuisset pp dictam potestatem concessam alienandi, vt dicit Bar.& scribentes in authen. res quæ.col.2.in princ.C. cōia de legatis, & Bar. Imo. & alij scriben.in l.si ita quis.§.ea. l.ff.de verb.obl.adducentes textum in l.si quis.C.de secundis
18 nuptijs. Quod† tanto fortius procedit, cōsideratis illis verbis, quoquo modo, quæ sunt vniuersalia, & antequam dictus Corbellus fuisset annorum.30.excludebant oēm alienationē, tam inter viuos, q̄ per vltimam voluntatē, iuxta no.in c.quorundā & in c.finali, de electione lib.6.& per Moder.in l. filiusfamilias.§.diui. de legatis. 1.& in l.qui Romæ. §. cohæredes.ff.de
19 verb.obl. Vnde† postquam dictus Corbellus fuit effectus.25. annorum, per ꝯrium includunt omnem alienationem, & concessionem, ac licentiam alienandi tam inter viuos, q̄ in vltima
20 voluntate. Cum † ꝯriorum eadem debeat esse disciplina, fm
21 gl.& scribentes, adducentes iura in rub.ff.de acq.poss. Et† etiā quia oppositū in opposito operat̄ illud, ꝙ propositū in proposito l.fi.§.si filius, de leg.3.l.Iulianus.§. si ꝓcurator.ff.de actio.
22 empt. Et † ꝙ concessa potestate alienandi per testatorem, siue expressè, siue tacitè veniat facultas alienandi, tam inter viuos, q̄ in vltima voluntate, consuluit Soci.consi.123.vbi ad id adducit alia iura, quod ēt voluit in alijs consilijs suis infra allegandis. Vlterius considerandum est, ꝙ ipse testator solùm prohibui Iacobum vnum ex hæredibus posse alienare, vsque ad tempus, de quo.s̄.quę prohibitio fuit facta temporaliter, & in fauorē dicti Corbelli alterius hæredis; vt patet ex verbis dicti testamenti.ibi, volens, iubens &c.iunctis not. per Bar.& alios
23 in dic. §. diui. Et † sic dicta prohibitio fuit personalis in personam dicti Iacobi, vt not.in l.pater.§.quindecim, de legat.3. & per Bar.in d.§.diui.col.fi.q.pen.& antepe. & consequenter talis prohibitio non cōprehendebat ipsum Corbellū, potissimè post.25.annum, cui dicto tempore absque dubio ab ipso testatore fuit data, & concessa facultas alienandi quoquomodo, & ꝯn̄r tam inter viuos, q̄ in vltima voluntate, vt supra pro-
24 batum est. Cum † enim testator prohibuerit Iacobum alienare, vsquequo Corbellus esset annorum 30.patet, talem prohibitionem dicto tempore fuisse factam in fauorem ipsius Corbelli, & ꝯn̄r in eius odiū nō venit retorquenda.l.quod fauore. ff.de legibus, & quia facta ad talem effectum & finem non debet operari cōtrarium d.§.falsam.cum concor.& quia cū duo essent instituti hr̄des Iacobus, & Corbellus, & ipse solus Iacobus sit prohibitus vsq; ad dictū tempus, alter cohęres vr̄ permissus, argumēto dicti.c.nō ne.& d.l.cū prætor, vel saltim, qđ negari nō pōt, sicut post dictum tēpus testator concessit alienationem Iacobo prohibito, a fortiori hanc concessit dicto tempore ipsi Corbello nō ꝓhibito, auc.multo magis, cū vulgari. C.de sac.san.eccl.cum ipsius Corbelli fauore ipse Iacobus fuerit ꝓhibitus, & ēt vt æqualitas, & par ꝯditio inter filios seruetur.l. ita legatum.ff.de condi. & demon.l.fi.C.com.vtri.iudi. l.cum pr̄.§.euictis, de leg.3.& etiam quia in ista materia fideicommissaria proceditur ex cōiecturata mente testōris.l.cū virum.C.de fideicommissis.l.cum proponebatur, de leg.2.cum aliis cumulatis per Dec.consi.15.& consi.38. Potuit igitur ex ista potestate sibi concessa a testōre Corbellus ipse, & in vita, & in vltima voluntate de bonis dictæ hæreditatis alienare, vt
25 s̄. ostensum est. Ad † quod est ēt optimū Soc.consi.114.& si aliàs, vol.3.& d. cōsi.123.eo.vol.& consi.16.in causa, quę vertitur, col.3.nu.3.eo.vol.& consi.31.viso testamento, nu.10.in fine, & nu.seq.& sequenti vol.4. in quib.locis ipse Soc.concludit, & vult adducendo iura, rōnes, & authoritates, ꝙ qn̄ per testatorē hæredi grauato per fideicommissum restituere hæreditatē, fuit data facultas expressè, seu tacitè alienandi, ꝙ talis hæres grauatus, & inter viuos, & in vltima uoluntate poterit alienare, & de dictis reb.hæreditarijs disponere vsq; ad tres quartas dictæ hæreditatis, & aliam quartam solùm tenet̄ restituere fideicōmissario, iuxta textū in auth. contra rogatus.C.ad Trebellianum, & aliorum no.in l.Titius.ff.eo.tit.& hoc modo intelligendo omissis aliis opinionibus & ꝯcordantijs, quæ possent adduci, quas ipse Soc. vbi s̄.reprobat, nulla dabitur ꝯrietas in ipso testatore; qm̄ fideicommissarius consequetur hæreditatē casu, quo hæres grauatus nō alienaret, si verò alienasset inter viuos seu vlti. voluntate alienatio erit valida vsq; ad tres quartas, & fideicōmissum ēt valebit quò ad quartā aliam restituendam, & ꝯn̄r volūtas testatoris sortiet̄ effectum quò ad fideicōmissum, & effectum ēt habebit quò ad concessionē alienationis, dummodo alienatio nō sit facta in fraudē: vt sentit Soci.in dictis consiliis, & plenius Cor.consi.suo.307.vol.1.& consi.140.latissimè & egregiè, uol.2. Quibus consideratis dico, ꝙ ipse ser Corbellus attenta, & considerata dicta potestate sibi cōcessa a testatore, tam in uita, quā in ultima uoluntate bene potuit disponere de dictis bonis hæreditariis vsq; ad tres quartas. Alia ergo quarta restans solùm restituēda uenit dictis fideicōmissariis, nec pōt capi coniectura, ꝙ hoc fecerit in fraudem: nam filios instituit, & ipsos fideicōmissarios substituit.
26 Præterea † quæ uiuens fecit, & disposuit non arguunt fraudem: cū grauatus fuerit restituere post mortē, si moreretur sine filiis masculis, & talis casus non est in consideratione.l.inter stipulantē.§.sacram.ff.de uerb.obl.& in puncto tenet Soc.
27 d.consi.16.uol.3.col.5.in prin.nu.13. Et† ēt quia ī dubio nō præsumit̄ fraus, uel dolus, & hoc allegāti, incumbit onus probandi.l.quoties. §. qui dolo.ff.de proba.l.meritò.ff.pro socio,
28 cū similibus, & tenet Alex.in d.l.Titius col.pen. Ista† tn̄ quarta restituenda fideicōmissariis erit oīum bonorum, quæ fuerūt defuncti tpe eius obitus, ut dicit textus in auth.ꝯ rogatus, prællegata, & in corpore unde sumitur in diuersis locis, dum dr̄, ꝙ quarta institutionis est seruanda fideicommissario, quæ quarta institutionis est respectu omnium rerum defuncti, quę erāt tpe mortis deducto ære alieno, ut notat̄ in l. in quartā.ff.
29 ad legem falci.cum simili. Et† suadetur; nam sicut datur facultas alienandi tres partes hæreditatis de oībus bonis hęreditariis; ut hr̄ in dictis iuribus, & consiliis, pariter quarta seruāda fideicommissario dēt esse respectu oīum bonorū: ut æqualis inter ipsas partes sit determinatio, argumento.l.iam hoc iure, de uulga. & pup.& nota.in l.1.ff.de rebus dubiis. Ad quæ etiā nota.in l.2.C.ad Trebellianum, & doct.oēs hoc sentire vnr̄ in d.auth.ꝯ rogatus, & in corpore unde sumitur, & ēt in d.l.Titius. ¶ Si aūt in casu p̄senti per testatorē non fuisset data facultas alienandi, succedit quarta principalis dubitatio de bonis, & hr̄ditate.d.do.Nicolai quid, & quantū deberent, & possent detrahere filiæ, & hæredes ipsius d.Corbelli. Circa quam considerandū est, ꝙ ipse ser Iacobus filius, & hæres testatoris, qui mortuus est uiuēte ipso ser Corbello, ad eundē transmisit ius petendi legitimam, & Trebellianicam, si illas petendi ius competebat dicto ser Iacobo, similiter & ipse ser Corbellus transmisit ad suas filias hæredes ius petendi legitimam, & Trebellianicam, quas ipse petere poterat; ut not.in l.omnimodo & in l.sancimus, & in auth.nouissima.C.de inof.testa.& in l.si infanti.C.de iure delibe. & hr̄ in l. quanquā, & in l.irritum.C. ad legem fal.no.ēt in l.filium, quem habentem.C.famil.ercis.
30 Et † ꝙ dicti Iacobus, & Corbellus possent detrahere dictas
* duas quartas, est uera, &* cōis cōclusio: cū essent filij testatoris primi gradus, & diuerso tpe uenirent capiendæ & detrahendę: ut hr̄ in c.Raynaldus, & in c.Raynutius, & ibi latissimè oēs extra de testam.& per Bar.in l.Papin.§.meminisse.ff.de inoffi. testa. & Ang.consi.124.uisis.& Pau. de Cast.in l.iubemus.C. ad Trebell.& per doct.in d.l.quanquam, & in d.l.filium quē habentē, cum aliis adductis per Deci.consi.55.nu.8.& consi. 320.col.2.& cons.238.nu.4.& per Soci.consi.31.nume.9.&
31 consi.82.nu.32.uol.4.& consi. 33. uolu.1. Quanta † autem debeat esse ipsa legitima & Trebellianica, aduertendum est, ꝙ legitima debita iure naturæ potest esse triens uel semis totius hæreditatis testatoris, ut plenè habetur in d.auth.nouissima,

ma,considerando.n.dispositionem iuris cōis,legitima est por
tio eius, quod debetur ab intestato, quæ licet antiquitus esset
ↄstituta sub certa forma,ut in lege Papi.§.qm̄.ff.de inoffi.test.
in l.cum quæritur,& l.parentibus.C.eodem, tñ hodie ſm nu-
merū filiorum est triens seu semis totius substantiæ defuncti,
ut d.auth.nouissima,& ĩ corpore vñ sumitur, & hr̄ institutio.
de inoff.testa.circa finem,cum alijs adductis per Dec.ↄs.236.
Non parua,col.6.nu.11. vbi si numerus filiorū est.ĵ.quatuor
32 erit triens,si ultra,erit semis totius hr̄ditatis. Qui † numerus
ita uerificatur in filiis masculis,sicut in filiabꝰ fœminis,ut cōi-
* ter * dñt doctores ĩ dictis locis,maximè in d.auth.nouissima,
33 ubi Ias.col.15.vers.quid aūt.De iure.n.cōi filiæ fœminæ uocā
tur ad partem,& faciunt partem, ↄñr numerantur in cōputa-
tione legitimæ ; ut per Bar.& Pau.de Cast.& alios in d.l.Papi-
nianus.§.quoniam.& in l.pater filium, circa fi.eo.tit.sed in ca
su præsenti attenta dispositione statutaria non vñr connume-
randæ,ut inferius dicetur,quo fit,ut numerus filiorū dicti te-
statoris exclusis & non computatis filiabus sit.ĵ.quatuor,nam
duos tm̄ filios habebat Iacobum,& Corbellum, & ↄñr legiti-
ma erit triens totius substātiæ defuncti.attamen adhuc aduer
tendum est : nā prout aliàs corā duobus Reuerēdissimis Car-
34 dinalib.Romæ in ardua cā dicebam. Tunc † legitima est triēs
seu semis totius hæreditatis,& substantiæ, qñ̄ tractatur de le-
gitima debita oīb.filiis, & ita procedit textus in d.auth.nouis-
sima,& in corpore vñ sumitur,qñ aūt tractat̄ de legitima debi
ta uni filio : tunc ſm numerū filiorū legitima illius erit triēs,
uel semis nō totius substantiæ, & hæreditatis, sed illius partis
tm̄,quā ille,de cuius legitima agitur,poterat ↄsequi ab intesta
to,ita hr̄ per gl.& doct.in d.§.qm̄,& in puncto hoc dicit Pau.
de Cast.in d.l.cum quærit,& melius in d.l.parētib.ponit glo.
& Saly. q.3.in d.auth.nouissima, & ibi Ias.col.15.in fin.& est
optimū cōsilium Ant.de Butr.40.in q.ista,in prin.ponit Cor.
consi.150.hanc,col.pen.uol.1.& cons.202.uol.2. in litera P,
circa pręsentem, ponit ēt Soc.ↄs.76.uiso testō,col.1. in princ.
uol.3.& cons.3.uol.1.& cons.230.col.pen. uersic.circa secun
dum,uol.2.ponūt ēt scriben. post Bar.in 4.q.in l.4.ff.ad legē
Falc.& Pau.de Cast.in l.iubemus C.ad Treb.& Moder.Perusi
ni in d.l.q̄.q̄. Et qm̄ in p̄ntiarum tractat̄,quāta sit legitima de-
bita Iacobo, & debita ser Corbello filiis testatoris, cū duo tm̄
essent,erit tertia eius partis,quam quisq; ipsorum ab intestato
consequi poterat, ut apertissimè patet ex decisio. s̄. adductis.
35 Trebellianica † aūt erit quarta pars residui totius partis tan-
gentis unumquemque,deducta prius dicta legitima : ut dicit
Pau.de Cast.& scrib.in d.l.iubemus,in d.l.quanquam, & ple-
nius no.in d.l.filium,quē habentē,& in d.l.in quartā,& latè p
Barb.consi.58.uol.3.& per Dec.d.consi.236.col.fi.in princi.
36 Et † sic facta cōputatione legitimæ,& Trebelliani.ambæ ascē
dent ad medietatem totius partis, quæ tangebat unumqueq;
dictorum filiorum ab intestato : ut expresse dñt doct.in locis
s̄.adductis,& Cano.in d.c.Raynaldus, & in d.c.Raynutius,&
Fran.de Curt.consi.suo 51.col.12.& cons.29. in fine,& con-
sil.38.& diffusius cōsi.75.& consi.ulti.& per Benedictum Ca
pram cons.50.& consi.78.in primo dubio, cum infinitis aliis
37 quę ad id possent allegari.Quòd † modo in casu præsenti di-
ctę tres filiæ fœminæ dicti ser Nicolai testatoris nō faciant nu
merum in computatione dictæ legitimæ,apertè ostēditur: nā
licet ĩ iure quæstio ista sit satis nodosa, an filia exclusa a succes
sione per statutum faciat numerū in computatione legitimæ
in qua fuere tres principales opiniones, quas refert Franc.de
* Cur.consi.5.Astulphus pater.& scriben.* omnes post Bart.in
l.Gallus.§.& quid si tantùm.ff.de lib.& posth. & etiam Mod.
post alios in d.auth.nouissima,& Corn.consi.48.de pluribus
uol.3.Soc.consi.84.uisa,uolum.1.& consi. 76.uol.3.& consi.
82.in cā uertente,circa finem,uol.4.& tangitur etiam aliquid
per Soci.consi.67.in præsenti,uol.4.& consil.150.uol.5.in q.
proposita,col.15.& seq.& per Corn.cons.197.circa primum.
col.1.& 2.uol.1.& consi.303.col.2.eod.uol.& diffusius cōsi.
199.in hac consultatione,uol.2.ponit etiam aliquid Dec.con
sil.105.col.1.& consi.388.uiso,col.fin.& Benedictus Cap.cō-
sil.64.in 1.dubio,& latissimè per Alber.Brun.Asten.in tracta.
suo de statu.fœminas,& cognatas exclu. in 13.articulo prin-
38 cipali.quæst.3. Attamen † in casu pręsenti considerata dispos̄i
tione, & uerbis statutorū patriæ dictæ filiæ, nullo pacto debēt
numerari : nam prima cōstitutio patriæ Fori Iulij sub rub. de
filiabus,& aliis descēdentibus fœmin.sex.in testamētis præteri
tis,consideratis uerbis Rubricæ, & consideratis ēt uerbis con-
stitutionis,expresse vult tam ab intestato,q̄ ēt condito testō,in
quo filius masculus est institutus,filiam fœminam excludi ab
hæreditate patris,nec considerat, an filia sit dotata uel ne, uel
an aliquid sit ei relinquēdum pro dote,sed tm̄ disponit ipsam
excludi, cū hoc tñ,ꝙ filius institutus debeat ipsam dotare &c.
& duæ aliæ constitutiones dictæ patriæ sequentes ↄ̄rium mini
mè disponunt : nam una dicit,ꝙ qñ aliquid est relictum filię,
qđ non sufficit ad congruā dotem,ꝙ tunc hr̄des ipsius tenean
tur supplere,testō in cęteris firmo remanente,qđ erat ēt dispo
sitū per aliam constitutionem, qñ pr̄ in testō nihil reliquit fi-
liæ,& ↄñr non cogitur ad relinquendum, & tertia constitutio
loquitur, qñ filij instituti sunt in mora dandi dotem filiab.te-
39 statoris. Quibus consideratis concludo,ꝙ † cum dictæ consti
tutiones excludant simpliciter filias,licet uelint,ꝙ debeant do
tari,isto casu dos nō succedit loco legitimæ,ſm Cuma.& Pau.
de Cast.in l.Titio centum.§.Titio genero.ff.de condi.& dem.
censentur.n.exclusæ a successione, & a legitima : ut concludit
Are.& Alex.in d.l.Gallus.§.& quid si tātùm, & ibi Mod.repe
ten.& per Soc.consi.35.uisa,nu.10.& cons.127.rectè & iustè,
num.6.& seq.uol.3.& per Fran.de Cur.ↄs.18.col.3. in fi.quo
casu filiæ non faciunt partem in computationem legitimæ, ut
per Alex.in l.planè.§.si duobus, & ibi Are.de leg.1.adducētes
plures auctoritates,qđ ēt est de mente Franc.de Cur.in d.ↄs.5.
ubi dicit,primam opi.ibi recitatam esse ueram,quæ fundatur,
qñ dos succedit loco legitimæ,quod cessat in casu nr̄o conside
ratis uerbis dictarum trium constitutionum patriæ,& in pun-
cto istud firmat Soc.in d. cons.76.col.pen.uer. ex quib. iterū
concludo.uol.3.& clarius Corn.in d.consi.199. col.2.uer.tñ
his, uol.3.ubi considerat,an statutum excludat fœminam etiā
40 non dotatam. Quibus † stantibus capienda est illa opi. q̄ uult,
ꝙ filiæ fęminæ non connumerentur, sed ꝙ habeantur pro in-
capacibus,& mortuis quò ad considerationem legitimæ, & ip
sius computationem, & numerus masculorū tantùm erit con
siderandus. Pro qua opi.consulit collegium Paduanum,& ita
ēt decidendo consuluere dom.Io.Bapt.de sancto Seueri.& So
ci.in consi.incip.super pręmissis quęstionibus,quod consi.po
nitur in lectu.Soci.post titul.de excep.rei iudica.refert etiā,&
sequitur idem Soci.in d.consi.150.& consi.84.uolu.1.ubi in
col.fi.dicit,hanc opi.esse probabiliorem,& firmiorem,ac com
muniorem,& expressius istud firmat in d.consi.81.in fin.uol.
4.ubi adducit alia consi.& auctoritates, & refert etiam, & se-
quitur d.consi.collegij Paduani,Corn.in d.consi.199.uolu.3.
ubi bene loquitur,& ēt Alber.Bru.in d. tracta.artic.& quęstio
ne præall.dicit hanc opin.seruari in practi. & ꝙ ſm eam uidit
pluries iudicari,& specificè in ciuitate Asten.per illustris.do
mi.Ioannē Iacobum Triuultium de consilio dom.Ioannis Cā
pegij,& ꝙ dicta opinio tanquam uerior est tenēda, sequitur ēt
& ipse Socin.in d.consil.76.in fine,vol.3.& licet ibi disputet,
& teneat, ꝙ exclusa per statutum ab intestato non censetur ex
clusa ex testō, & quòd statutum loquens de dotata non exclu-
dit,quin filia debeat numerari,& computari: cū dos succedat
loco legitimæ,& ↄñr faciat partem,tñ ista omnia cessant in ca
su præsenti,in quo per dictas constitutiones patriæ filia exclu
41 ditur,& ab intestato,& ex testamēto.Est † bene uerum,ꝙ isto
casu prius , & ante oīa dotes debitæ filiabus fœminis sunt de
ducendę tanquam æs alienum,& eis deductis legitima ſm nu
merum masculorum capietur, & cōputabitur , ut s̄.dictū est,
ita punctaliter,& in terminis dicūt Io.Bapt. de sancto Seue.&
Soci.in d.consi.& Corn.d.consi.199.uol.3.& Soc.consi.150.
& consi.84.uol.1.& clarius in d.consi.82.uolu.4.& etiam in
d.consi.76.uol.3.in fi.in quo consi. in princ.arguit in contra-
rium,qñ dotes essent legatæ filiabus per patrē, ut tunc debeāt
considerari tanquam alia legata & fideicommissa,quę non de
falcant legitimam adducendo auctoritates, ut ibi per eum, &
per Deci.consi.81.in casu proposito,circa primam, & Corne.
consi. 148. circa primum, in prin.uolum.4.& consi.197.cir-
ca primum,colum pen.& fi.uol.1.& per Alex.cons.31.in fin.
uol.3.Nam cessat obiectio: qm̄ dotes legatæ isto casu conside
rantur ut æs alienum,quod per prius debet detrahi,iurib.uul-
ga.& ex isto ultimo hr̄ resolutio alterius dubij,an dicta legiti-
ma esset computāda ante deductionem dictarum dotium, uel
42 ne,nam dotes prius sunt deducendæ.¶ † Circa quintam prin-
cipalem

cipalem difficultatem. An prædicti ser Iacobus,& ser Corbellus perdiderint bñficium deducendi dictam Trebellianicã,eo qm̃ non fecerunt inuẽtarium. Docto. uario mõ locuti sunt,nã una fuit opin. Bar. q̃ vr̃ uerior,in auct.sed cum testõr,col.fi.C. ad leg.Falc.& in l.Marcellus,col.fi.ff.ad Trebell.quam secuti sunt plures doc.relati p Dec.ↄs.suo 236.non parua,col.4.uer. s.quæritur,& alij relati per Ant.Corset.in tract.de potest.reg. in 73.q.prin.col.10.uersi.capio quartum,& maximè quia sumus in filiis primi gradus,ꝓut dicebat Guid.Pa.ĩ q.53.relatus a Dec.in d.suo ↄs.& hanc sñiam post Alex.in d.l.Marcellus,in prin.do.Claud.de Seisello dicit esse cõem, & eam defendit respondendo ↄ̃riis.ↄ̃ria aũt secunda opinio fuit,ꝙ si hæres omittit facere inuentarium, ꝙ priuetur commodo Trebellianicæ: ut tenet Cy.in d.auth.sed cũ testator.q.7.& alij relati p Deci. in d.ↄs.236.col.4.& seq.ver.alia est opinio,qui sequitur hanc opinionem ẽt in filiis primi gradus, respondendo rõnib.Guido.Pa. ut p eum,ita ẽt tenet Ant. Corset.ubi s̃.adducẽdo alias auctoritates, & dicendo hãc sibi uideri magis communẽ, quã ẽt sequuntur repeten.in d. l.filium quem habentem, col.fi.& aliàs consulendo,dubitatiuè tñ,ẽt ipse secutus sum,qua stante hæredes d.Corbelli, & in consequentiam dicti ser Iacobi non
43 vñt posse detrahere dictam Trebellianicam. ¶†Attamẽ rectè considerando ea quæ in facto occurrunt,ↄ̃rium est uerius,ipsi eñ ser Iacobus & Corbellus post mortẽ dicti ser Nicolai testatoris remãserunt sub cura, & tutela ser Petri fideicommissarij patris dictorum Iacobi,& fratrum,qui mõ prætendunt hr̃e dictum fideicommissum,& dñt filias,& hęredes ser Corbelli,& Iacobi non posse detrahere Trebell. qui ser Petrus curator, & administrator fuit in magna negligentia in non cõficiendo inuentarium,& permittẽdo,ꝙ ipsi ser Iacobus,& Corbellus minores immiscerẽt se hæreditati paternæ, seu illã adirent absq; confectione inuẽtarij,de qua negligentia ipse tenebat, ut in l. a tutorib.in prin.& in l.absens.ff.de administra.tuto.& in l.1. ff.de tutel. & rõ.distra. ubi paria sunt, tutorem facere non facienda,uel non facere faciẽda,& facit.l.si tutori,& l.si tutores. C.de administr.tuto.& melius.l.eum qui. & l.quicquid.C.ar-
44 bitr.tutel.Et † de tali omissione, & non gesto nedum tenetur ipse administrator,sed ẽt sui hęredes, ut in l.2.& in l.fin.C.de hære.tuto.& per Soci.ↄsi.2.& ↄs.73.circa primum,& ↄs.149. in cã,uol.1.cum infinitis concord. quo stante sicuti dictus Petrus tenebatur dictis ser Iacobo,& Corbello,& suis hęredibus ad omne illud damnum,& interesse,quod dicti minores passi sunt propter non confectionem dicti inuentarij , & ↄñr circa dictam nõ deductionem Trebellianicæ, eodem mõ hæredes, & successores ipsius ser Petri tenentur , quo fit,ut non possint obijcere talem exceptionem non confectionis inuẽtarij omissi culpa,& negligentia eorum patris, qui tenebatur dictis mi-
45 noribus resarcire omne damnum passum, vt s̃. Quæ † ẽt suadentur : qm̃ officium administratoris est facere inuentarium de rebus illius,quem gubernat,& regit, ut in l.fi.C.arbi.tutel.
46 Quod † ẽt procedit , qñ talis administrator haberet res cões cum illo, cuius bona administrat, uti consuluit Corn.ↄs.196.
47 ad euidentiam,vol.3.Et † si dictus ser Petrus fecisset tale inuẽtarium,esto ꝙ non seruasset formam,de qua in l.fin.C.de iure deliberã. tñ illud iuuasset dictos minores & eius hæredes quò ad deductionem Trebellianicæ : ut statim ex mente aliquorũ dicetur,vñ si omisit,ei imputandum est,& de omisso tenetur, ut s̃. ↄ̃ quem bene põt iurari in litẽ : cum tale inuentarium facere omiserit : ut per multa concludit Corn.ↄs.suo 303.in fi. uol.1.& in d.ↄs.196.in fi.uol.3.& ↄsi.113.circa primum,uol. 4.& propter omissionem præmissorum resultat præsumptio,
48 ꝙ ipse ser Petrus fuerit in magna fraude, & dolo. Nisi † dicamus, ipsum non confecisse inuentarium : eo qm̃ uoluit istud relaxare istis minoribus , cum confectio inuentarij in præiudicium legatariorum, & fideicommissariorum bene possit relaxari a testatore : ut dicit Pau.de Cast. in l.nemo põt,in prin. de lega.1.quem sequuntur ibi Alex.Aret.& reliqui scriben.& idem Ale.ↄs.82.uol.2.& per Soc.ↄs.51.uiso testõ.col.2.uolu.3.& p Fran.de Cur.ↄs.29.in fi.& ita aliàs consului,vñ a fortiori ipse ser Petrus,qui erat fideicommissarius,& administrator,& debebat inuentarium facere,non faciẽdo in sui fideicõmissarij præiudicium vr̃ illud remisisse,q̃ remissio licet nõ appareat uerbo facta , tñ pp dictam omissionẽ ipso facto dicitur
49 remissa.Cum†uoluntas nedum uerbo sed ẽt facto demõstretur.l.Paulus.ff.rẽ rat.habe.l.si non reprehẽdẽda.C.de institut.
50 & substitut.& p Soc.ↄs.125.uisa,uol.1.Et † fauori suo quisq; potest renunciare.l.si quis in conscribendo.cũ vulg.C.de pactis. Præterea aduertendum est: nam bona dictorum minorũ Corbelli,& Iacobi mortuo dicto testatore remanserunt in cõi & fuere administrata per ipsum ser Petrum, qui postmodũ uenit ad diuisionem cũ dictis minoribus,& diuidendo dicta bona cõia,& ↄñr ea quæ spectabant ad ipsum ser Nicolaum testatorem,ea consignauit dictis Iacobo,& Corbello filiis,& hæredibus dicti testatoris,de qua diuisione,& consignatione bonorum factum fuit publicum instrumentum,in quo noïatim de
51 scripta sunt omnia bona prædicta. Quæ † descriptio bonorũ succedit loco inuentarij, & sufficiẽs est s̃m aliquos ad detrahẽdum Trebellianicam. Nam iõ hæres tenetur conficere inuentarium,& reddere rõnem fideicommissario vniuersali,ne fraudet ipsum fideicommissarium: ut dicit Bal.& alij in l.cũ tale. §.1.ff.de cond.& demon.& Fran.de Cur.in d.cons.29.& cõs. 66.col.8.& Soc.in d.cons.51.col.2.uo.3.& doct.in d.l.nemo potest.Quæ fraus cessat facta dicta descriptione,& per eã redditur ratio bonorum dicto fideicommissario,& maximè quando talis descriptio bonorum fuit facta ab ipsomet fideicõmis-
52 sario : ut fuit in casu præsenti.Et†licet in tali descriptione nõ fuerit seruata forma,de qua in l.fi.C.de iure delibe.nec solẽnitas.d. l.Tamen pp hoc non tollitur beneficium deducẽdi Trebellianicam ad commodum hæredis, dummodo appareat facta descriptio bonorum,ita punctaliter dicit Pau.de Cas.in d. l.cum tale.§.Titius,col.fi. in prin.ff.de cond.& demon. adducens in facto se ita cõsuluisse,& refert Ale. in l.in ratione.§.qđ uulgò,col.7.nu.14.ff.ad legem Falci. quem refert,& sequitur Cor.consi.303.plura quæsita.col.pen.uers.deueniendum est, uol.1.qui pro hoc adducit.l.facultas.C.de iure fisci,lib.10.& dicit sufficere talẽ descriptionem ad quartæ deductionem, cũ per eam sit satisfactum legi,sit prouisum fideicommissario,cesset fraus,& rõ bonorum appareat, quæ sine aliqua difficultate in casu nr̃o procedunt : cum talis descriptio fuerit facta ab ipso ser Petro fideicommissario,& administratore bonorum dictorum hęredum grauatorum onere fideicommissi,ex tñ hũc casum dubitabilis est illa opinio, ꝙ sufficiat descriptio. Nã iura exigunt inuentarium s̃m formam.d.l.fi. & Pau.Ale.& Corne.supra citati alio casu loquũtur, non in isto, unde periculosum esset,illam tenere in aliis,in quibus a cõi nõ esset recedendum,quibus consideratis cõcludo dictas filias, & hæredes ser Corbelli,& successiuè ser Iacobi posse vti beneficio Trebellianicæ , esto ꝙ inuentarium non fuerit confectum iuxta formã.
53 d.l.fi.¶†Sexta principalis difficultas uertitur. An in dicta Trebellia.debeãt computari fructus percepti de dicta hæreditate per ipsum ser Iacobum,& ser Corbellũ : cum regulariter fructus percepti medio tempore, & conditione fideicõmissi pendente ueniãt computandi in ipsa Trebel.ut est tex.in l.in fideicommissaria.ff.ad Trebellia.& ibi scriben.omnes,& nota.in l. Mulier.§.cum proponeretur.ff.eo.titu.& in l.qđ de bonis.§.ꝙ auus.ff.ad legẽ falc.& p doct.in l.iubemus.C.ad Trebellianũ.
54 Tñ † quia sumus in filiis primi gradus tales fructus nõ debẽt cõputari in ipsa Trebellia.per text.expressum in d. l.iubemus
55 & ibi doc.oẽs sequuntur,& alij scrib.in locis s̃.adductis.Et†licẽt Pau.de Cas.in d.l.mulier.§.cum proponeretur,dicat,ꝙ d. l.iubemus.ꝓcedit, qñ una tm̃ quarta detrahit͂,& sic sola Trebellia.secus aũt qñ detrahunt͂ duæ quartæ : ut est in casu nr̃o, & s̃.fuit probatũ.Nã tũc fructus debent cõputari in ipsa Trebell.ẽt in filiis primi gradus,s̃m ipsum,cui opinioni vr̃ adhærere primo aspectu Alex.in d.§.cum proponeretur,col.5.& cõsi.165.in fi.uol.5.& cõsi.29.perspectis.col.1.uer.nec ad hoc. eodem uol.& cons.150.quò ad primum,uol.6.& in d.l.iubemus,in apostil.ad Bal.& Pau.de Cast.ↄs.92.quia dubia.col.fi. uers.nec obstat.prout tãgit in d.l.iubemus.& in l.quod de bonis.§.fructus,in fin.ad legẽ falci.& Alex.in l.Marcellus,col.6. uers.& illud facit.ff.ad Trebellia.& Deci.consi.236.nu.5.circa finem,& quã opinio.vr̃ sequi Fran.de Cur.ↄs.51.col.12.& ẽt Soci.in filijs tñ primi gradus, in d.ↄsi.85.num.35.uol.4.& Ant.Corset.in d.tract.de potest.reg.37.principali,col.10.uersi.Tñ his non obstan.ubi adducit alios doctores idẽ tenentes, & sentit Bal.in d.l.iubemus,in prima opp. & in auth.res quæ. C.commu.de leg.col.2.vers.sed nunquid dos, & repet.in l.in quartam.ff.ad legem falc.car.10. col.3.& 4.uersi.unũ ꝓ nũc.

& car.

& car.antepen.col.2.uerſ.& ſic pōdero.& col.ſequen.ubi aſſe
rit opinio.Alex.ſeruari in pratica,& conſuluit Crot.ut ipſe re
fert in §.duo fratres, nu.41.in l.qui Romæ.ff.de uerb.obl.Tñ
* ꝯria opinio eſt in puncto iuris uerior,& * communior,ꝙ imò
in d.l.iubemus,procedat,& locum habeat, ēt qñ ueniunt de-
trahendæ duæ quartæ : ut fructus non imputentur in Trebel.
in filiis primi gradus,ſm Bar.Saly.& alios Moder. in d.l.iube
mus,pro qua opinio.ita ꝯſuluit Ang.ꝯſ.124.ſolus do. Dalma-
ni,& Rom.ꝯſ.206.licet de cōi.ſentit ēt Bart.in d.§.qđ auus,&
expreſsè hanc opinio.tenet Ale. in d.l.qđ de bonis.§.qđ auus,
co.2.ubi reſpondet ad rōnē Pau. tenentis ꝯriū,q. adducit alias
deciſio.& idem uoluit Bened.Capra ꝯſ.150. & Corn.ꝯſ.197.
circa primum,col.4.uerſ.ita ꝙ fructus.uol.1.& cōſ.22.col.9.
in prin.& ꝯſ.146.in hac, col.pen.uol.2.uolentes,fructus non
imputari in filiis primi gradus,& ꝯſ.180.col.8.uerſ.circa deci
mam.q.uol.4. & uerſ.alius ſcrupulus, & ꝙ poſſunt detrahere
duas quartas, ut in puncto firmat ipſe Corn. pro qua ēt opin.
eſt tex.formalis deſtruens dictā limit.Pau. de Ca.in c.Raynu-
tius.uerſ.in eo uerò,ex de teſta.quā ēt opi.ſequit̃ do.Claud.in
d.§.cū proponeretur, ubi reſpondet rōnibus, & aliis adductis
per Pau.de Ca.& dicit hanc opin. eſſe ueriorem,& cōmunio-
rem,quam ēt ſequuntur repet.in l.in quartā.ff.ad leg.Falci.in
4.q.princ.Bart.col.3.& 4.& diffuſius in car.antep.col.1.& 2.
* ubi dicunt hanc opin.eſſe* communem,& in pratica obſerua
ri,& quòd iudicando,& conſulendo non eſt ab ea recedendū,
& ſequuntur eam Mod. Peruſ.in d.l.iubemus. Ex quibus pōt
inferri cōtra dictam limita.Pa.de Caſ.& ꝙ imò.d.l.iubemus.
procedit ēt,qñ duæ quartæ detrahuntur : cum legitima detra
hatur illico,ꝙ filius ſuccedit patri.Bal.in l.ſcimus.C.de inoffi.
teſta.& per Fran.de Cur.ꝯſ.75.dñs.col.5.& dempta legitima
reliquum cōſideratur pro aſſe hæreditario, ut dicit Pau. in d.
l.iubemus. & de illo reſiduo debet reſtitui dodrans, ut ibi dr̃,
& ita declarat Bal.in l.filium.col.10.uerſi.non obſtat iſta lex.
C. famil.erci.& ſentit Ale.in d.§.ꝙ auus, col.2.repet.in d.l.in
quartam,col.17.& Pau.in d.l.iubemus,dicit hanc opin.eſſe
ſecuriorem,& Saly.ibi ſequitur,& ſentit ibi Alex.in apoſtillis.
ad Bal.dum ꝯ limit.Pau.allegat in ꝯtium Bart.& conſ.Ang.&
uirtualiter ita uolūt illi,qui ſimpliciter concludunt,filiis pri-
mi gradus Treb.prohiberi non poſſe, ita ꝙ non obſtante pro-
hibitione filius detrahit duas quartas, ita ꝙ d.l.iubemus.pro-
cedit caſu,quo p prius eſſet legitima detrahenda, & ita firmat
Barba.in d.c.Raynutius, & repet.in d.l.in quartā,col.17.ubi
adducit rōnē,quā ſentit Corn.d.conſ.180.& Ale.in d.§.quod
auus, & ēt quia d.l.iubemus. non eſt correcta per l.ſancimus.
§.repletionem. C.de inoffi.teſt.& ex iſtis tolluntur, quæ dicit
Pau.in d.conſi.92.& in lectu.de qua ꝯ,& Alex.in conſi.& alij
56 ſequaces. Et † tanto magis : quia hæc * cōis eſt concluſio, li-
* beros ēt ulterioris gradus poſſe detrahere, & legitimā,& Tre-
bel.ſiue conſideremus ius ciuile,ſiue ius canonicū,conſequen
ter neceſſe eſt fateri.d.l.iubemus.procedere ēt eo caſu,quo il-
li per prius legitimam detrahunt,alioquin nullum eſſet priui
legium filiorum primi gradus: ut ſentiūt repe.in d.l.in quar-
tam,loco prællegato,& Corn.d.ꝯſ.180.& etiam quia ſm ma
gis cōem filius grauatus ſub cōditione detrahit duas quartas
de iure ciuili,ꝯñr dicamus.d.l.iubemus,loqui eo caſu, qñ per
prius legitima uenit detrahenda,nā ille tex.ſentit,ꝙ filij erant
grauati ſub conditione, ſi ſine liberis &c. & cum expreſsè lo-
quatur iſto caſu,quo legitima,& Trebel.uenit detrahenda, &
adhuc concedatur priuilegiū filiis primi gradus,ſequitur ma-
nifeſtè, ꝙ limitatio Pau.de qua ſ̃,non eſt uera,& ꝙ opinio ue-
rior,& communior erit,ꝙ d.l.iubemus,procedat eo caſu,quo
57 etiam duæ quartæ ueniunt detrahendæ. Eſt † bene uerum,ꝙ
Pau.de Ca. in d. l.iubemus.dicebat, diſpoſitionem illius legis
ꝓcedere,ēt ſi filij primi gradus eſſent grauati reſtituere extra-
neo,quam opin.vr̃ ſequi Ale.in d.§.quod auus, col.pe.& fi.di
cens iſtam opin.eſſe benigniorem,& æquiorem,& eam etiā ſe
quitur Sal.in d.l.iubemus, & quida alij relati ibidem per Mo
der.& per d.Clau.in l.in fideicōmiſſaria,in prin.col.1.& 2.tñ
circa iſtud Fulg.in d.l.iubemus.tenet ꝯrium, quē ſequitur ibi
Io.Petruc.de mon.ſper.& ēt Cor.col.2.& fi.ubi reſpōdent ad
ductis per Pau.de Ca.& Saly.& idē ēt facit Ale. in d.l.in fidei
cōmiſſaria.in prin.& co.5.& plures alij relati per do.Clau.in
d.l.ī fideicōmiſſaria,in prin.col.1.& 2.tenuerūt expreſsè ꝯriū
p text.apertū in d.l.iubemus,inducēdo multipliciter ut p eos

& idem vult ipſemet Clau.in aliis locis allegatis p ipſum in d.
l.in fideicōmiſſaria,ubi expreſsè dicit,hanc opi.eſſe uriorē,&
* cōmuniorem,* & ꝙ pro ea ipſe cōſuluit,cui ꝯſ.ſe ſubſcripſere
plures excellentiſſimi doct.Pap.& poſtremò hanc opin.ſequit̃
Cor.ꝯſ.321.de plurib.col.4.uer itē de reſiduo, uol.3.ubi dicit
Romæ ita fuiſſe obtentum, & iudicatum , qñ duę quartæ ue-
niunt detrahendæ,& filij primi gradus grauati ſunt reſtituere
58 extraneis.¶†Circa ſeptimā difficultatē principalē,an dos p di
ctū teſtatorē relicta Beltraminę eius filiæ,qñ fuiſſet ætatis nu-
bilis maritādi,ex quo mortua fuit īnupta exiſtēs in ætate.xxij.
ann.fuerit trāſmiſſa ī dictos ſer Iacobū,& Corbellū eius fr̃es,
an uerò tale legatū tanq̃ ꝯdōnale defecerit Doct.uario mō lo-
quuti ſunt,ut plenè hr̃ p oēs ſcrib.poſt Bar.ī l.Titio cētū.§.Ti
tio genero.ff.de cōd.& demō.& p Ang.cōſ.124.& per Pau.de
Ca.ī plurib.cōſ.relatis p Soc.cōſ.92. Circa primū.col.6.uo.1.
& cōſ.288.col.12.Circa primā,uol.2.ubi cōcludit̃,tale legatū
eſſe purū,& tranſmiſſibile,nedū in eo,qđ capit legitimā,ſed ēt
in eo,qđ eſt ultra legitimā,prout ēt uoluit Pet. de Anch.conſ.
323.& uolūt repet.dicētes hāc eſſe cōem ī auth.nouiſſima.in
10.q.C.de inoff.teſta.& Bened.Cap. cōſ.88.q̃dā Agnolellus,
in primo dubio,& ēt Cor.cōſ.75.quāquā,col.2.uerſ.nō.n.ob
ſtat,uo.1.& cōſ.40.circa hāc.col.4.& ſeq.& col.pe.uol.3.ubi
59 reſpōdēdo ꝯriis firmāt hāc opi.Tñ † Pau.de Ca. & Cum.ī d.
§.Titio genero.tenēt ꝯriū,& idē Pau.cōſ.106.ſuper eo,de quo
quærit̃,& cōſ.231.ſuper eo,de quo quærit̃, eo caſu.ſ.quo ſtatu
tū ſimpl̃r excludit filias fęminas,& diſponit,ꝙ debeāt dotari.
Nā tūc nō excludit eas pp dotē, ſed ſolū pp exiſtentiā maſculi,
& iō legatū factū pro dote intelligi dēt,ſi maritabitur,quo fit,
ut ſit cōditionale,& nō trāſmiſſibile , & iſto caſu ſaluabit̃ opi.
Bar.in d.§.Titio genero.& dicit Paul. ibi hanc eſſe purā uerita
tē,qđ ſequit̃ Soc.cōſ.127.col.3.uerſ.aliqñ, & 2.uol.4.ad quæ
uide,qđ ponit Dec.cōſ.105.& cōſiderādo ſtatuta,& cōſtitutio
nes patriæ,prout ꝯ fuerūt cōſideratæ,filię fœminæ,& ꝯñr ipſa
Beltramina,vr̃ ſimpl̃r excluſa, ſiue eſſet dotata, ſiue non. Nec
60 † pater adſtringitur ad ſibi relinquendum aliquid, eſto ꝙ ſta-
tuta illa diſponant,ꝙ ab hæredibus ſcriptis tales filiæ debeant
dotari, tñ iſto caſu dos non ſuccedit loco legitimæ,ut fuit ple
nè dictum.ſ̃.in.4.principali dubio,& ꝯñr tale legatum potius
erit conditionale,& non tranſmiſſibile : cū ad illud pater non
aſtringeretur, ad q̃ ēt faciunt not per Ale.conſ.13.in 2.dubio
& conſ.54.uiſo tit.quæſtionis uo.2.uerùm qm̃ ſtatutū,& con
ſtitutio patriæ ſub Rub.de legib.filiab. & al.mulier.ab hæred.
exclu.expreſsè diſponit, ꝙ relictum a patre nomine dotis,ſeu
occaſione matrimonij intelligatur eſſe purū,& non conditio-
nale,& illico,ꝙ mulieres peruenerint ad nubilem ætatem ha-
beant libertatem diſponēdi de tali relicto ſm ius commune,
prout hr̃ in alia conſtitutione præcedenti,in qua dr̃,ꝙ poſſint
diſponere ſm formā iuris cōis ad ſui beneplacitū,idcirco con
ſiderādo dictum ius municipale,dico tale legatū fuiſſe,& eſſe
61 purū,& non conditionale.Et † ꝯñr tranſmiſſibile ad hr̃des ip
ſius Beltraminę,qui fuerunt d.Corbellus,& Iacobus,& ſucceſ
ſiuè dictæ filię eius hæredes,ad quas bñ tranſmiſerūt illud qđ
eis fuit quæſitum uirtute dicti ſtatuti,ut cōcludit Soc.cōſ.67.
in præſenti,& conſ.128. circa præſentem, uolu.4.iunctis aliis
62 nota.ſ̃.in prin.pręſentis dubij. Hæredes.n.ab inteſtato Beltra
minæ fuere dicti ſer Corbellus, & Iacobus fratres utrinq; con
iuncti,& proximiores : ut hr̃ inſtitut.de legitim.agn.ſucceſ.&
in authen.de hæredi.ab inteſtat. ueni.§.reliquum eſt, ad quos
aliter non teſtando,nec diſponēdo ipſa Beltramina dixerit iu-
dicium.& uoluntatem ſuam, ut tale legatum dotis eis quære-
retur,ut no.in l.ſi quis cum teſta.& in l.conficiuntur.in prin.
ff.de iure codicil.& in l.ſciendum,de lega.3.et plenius in l.cū
63 filiofamilias.in 1.par.de leg.1. ¶†Octauum principale dubiū
eſt.An dictæ filię,& hæredes ſer Corbelli poſſint deducere,&
detrahere dotem quondam dominæ Claræ matris dictorū Ia
cobi,& Corbelli, quæ fuit expreſsè eidem legata per dictū ſer
Nicolam teſtatorem.Et dicendum vr̃ ꝙ ſic non obſtante eo,ꝙ
actio uideatur, confuſa eo ipſo, ꝙ filij ſuccęſſerunt patri debi-
tori : ut eſt conſi. Paul.de Caſt.77.uolu.2.in primo dubio, &
aliud conſ.221.& eſto ꝙ non fecerint inuentarium,tamen ad
huc idem erit dicendum : ut dicit Pau. de Caſt.conſ.164.ui-
ſa facti narratione.col.1.& ſentit Soc.conſ.44.non parua diffi
cultas,uol.3.& Bened.Cap.conſi.150.& bñ faciūt not.p Ale.
& Mod.ī l.debitori meo.C.de pac.& q̃ ponit Bar.Pau.& Ale.
in l.

64 in l.debitor.ff.ad Trebel. Volentes,† nō tolli actionem hypotecariam,licet hęres adeat sine beneficio inuentarij, & p eundem Alexand.cōsil.124.uiso.in fine,uolum.7.& faciunt quæ ponit gloss.Paul.de Castr.& Alexand.in l.ita tamen.§. ex Trebelliano.ff.ad Trebellia.ubi.dicunt,ꝙ hæres grauatus restituere post mortem potest detrahere aduersus fideicommissariū illud,qđ sibi debetur,esto ꝙ inuētarium non fecerit.Attamen 65 † circa consumptionem, & extinctionem dicti crediti computādi ueniunt fructus percepti ab hæreditate dicti testatoris, prout expresè dicit Paul.de Cast.& Alexand.in dicta.l. quod de bonis.§.ꝙ auus.ad leg. Falci. uolentes, quòd quādo hæres habet aliquid detrahere aduersus fideicommissarium debet sibi computare fructus, prout est text. in l.mulier. §. cum proponeretur.ff.ad Trebellia.& in l.cum pater.§.Titio,de lega 2. 66 Nec † hēt obstare,si dicatur,ꝙ d.Do.Clara poterat detrahere dotem, & detrahendo fructus non computabantur,ita ēt dicendum in eius hæredib. representantib. ipsam ex iure transmisso. nam cessat obiectio : qm̄ in eius persona considerabat perceptio fructuum, prout consideratur in persona ipsorum hæredum,qui successere ipsi do.Claræ,& ēt dicto testatori,de cuius hæreditate fructus perceperunt, & ipsorum perceptio 67 extenuat eorum creditum. Minus † ēt obstat,si dicatur,ꝙ decis.Pau.& Alex.& alia iura supra adducta procedunt,qn̄ debitum vel quasi debitū hæredi procedit ex alia causa præter mētem testatoris,secus si tale debitum,seu quasi procederet ex dispositione testamentaria. nam in illo non debent compensari fructus medio tempore percepti,ꝙ videtur esse in casu nostro pp legatum dotis factum ab ipso testatore, nam tale legatum non videtur esse in consideratione : cum fuerit factum a debitore creditori meo.l.si creditori,& leg.sequen. de leg.1.& institut.de leg.§. ex contrario,& iō considerabitur ut æs alienū, & tanquam creditum ueniens ab extra,quo casu locum habebit opin. Paul.& Alex. quæ etiam comprobatur a Modern.in 68 d.§.qđ auus,col.3.& 4. ¶†Vltima difficultas est, an pecuniæ, nomina debitorum,merces, & alia pręciosa mobilia,quæ usu non consumuntur reperta in bonis ipsius testatoris tempore eius mortis ueniāt in restitutione dicti fideicommissi, uel ne. Circa quam prima facie uidetur dicendum,ꝙ nō ueniant: cū de ipsis pecuniis nulla sit facta mentio in institutione, nec in ipsa substitutione, & ꝯñr venire non debent, esto ꝙ essent apposita signa uniuersalia, ut habetur in l.quæsitum.§.1.& in l. si mihi Mæuia.§.fin. de legatis tertio, cum aliis cumulatis per Corn.consi.49.in præsenti consultatione, colum.2.uers.circa 69 pecuniam,uol.3. In † quo consilio col.2.uers.tamen his non obstantibus concludit,idem esse in nominibus debitorum,ut non ueniant,per l.quæsitum.§.Papinianus. ff.de fundo instructo.& in l.uxorem.§.legauerat,de legatis tertio,cum aliis ibi p eum cumulatis & diffusius per Dec.consi.237.in casu proposito,in principio,ubi vult appellatione mobilium, & immobilium quorumcunque non uenire nomina debitorū,cum sint tertia species de per se,& idem etiam dicēdum uidetur de ipsis mercibus deputatis ad uendendum,ut not.l.1.C.de uerborum significatio.& in l.generaliter.§. uxori.ff.de usufructu legato.& per Bart.in l.diuus. ff. de bonis damnat. cum similib. ¶Tamen in casu pręsenti contrarium est dicendum attēta uniuersali institutione & substitutione facta p ipsum testatorem qui simpliciter suos hæredes uniuersales instituit ser Iacobū, & ser Corbellum suos filios,& pręadictis simpliciter substituit ser Andream & alios, de quibus supra, in casu quo morerentur sine masculis : & cum uocauerit institutos simpliciter ad 70 suā hæreditatē,ipsos uocauit ad uniuersum ius.Cum † hæreditas nihil aliud sit, q̃ successio in uniuersum ius,quod defunctus habuit.l.nihil.ff.de uerborum signifi.l.hæreditas.ff.de regu.iur.cum uulgar.& qui omne dicit, nihil excludit.cap.solitæ.de maiori.& obed.l.a procuratore.C.mand.& consequenter pecuniæ, nomina debitorum, merces, & alia,quæ erant in hęredi.testato.tempore suæ mortis uenire debēt in restitutione dicti fideicommiss.satis enim per ista constat de uoluntate ipsius testatoris, ut uenire debeant, esto ꝙ specificè de pecuniis non sit facta mentio,nec etiam specificè de nominibus debitorum,nec de mercibus,ut consuluit Socin.consi.51.uiso testamento,colum.3.uolumin.3.& diffusius Deci.consi.suo nouiter impresso.381.visis his,& per istud tolluntur omnia quę superius in contrarium fuere adducta.Cum † uoluntas testatoris,& eius mens sit seruanda.l.in conditionibus primum locum.ff.de condi.& demons.nedum expressa,sed etiam coniecturata.l.cum proponebatur.l.qui solidum.§.1.de lega.secundo,cum aliis cumulatis per Soc.consi.14. uiso testamento,uo 72 lum. primo,& suis concord.Et† consequenter dictæ filiæ reddere debent rationem de dictis pecuniis , nominibus debitorum,mercibus,& aliis,per l.cum tale.§.Titius, vbi gl.& scrib. ff.de condi.& demon.& in l.mulier.§.si hæres,& §.sequen.ff. ad Trebel.& per Bald.in l.filium quem habentem,in fin.C.famil.erciscun.& per Alex.consi.40.uolumine secundo,& consil.82.col.penultima, uolumine tertio . Et licet prædicta uera sint,attamen in casu præsenti considerandum est, an dictæ pecuniæ, quæ erant tempore mortis , & etiam aliæ extractæ a nominibus debitorum,& ex mercibus, & etiam aliæ res præciosæ extent uel non,si enim extant,ueniunt in restitutione fideicommissi,modo tamen, & forma, de quibus suprà latè di-
73 ctum est. Si † uerò non extant, sed apparent cōsumptę,& isto casu dubium uertitur,an sint computandæ hæredib. grauatis, an uerò non. nam certum est. ꝙ pecunia est de rebus, quæ seruando seruari non pñt, vt dicit Bar.& scriben.maximè Ias.col. antepen.& pen.in l.1.§.fuit quæsitum.ff.ad Trebel.ex quo est deputata ad expendendū.l.igitur.ff.de iur.deliberan.l.1.ff.de
74 contrah.empt.& rarò est,ꝙ seruetur ut thesaurus. Hinc † est ꝙ sola cōmixtione censetur cōsumpta.l.si alieni nummi.ff.de solutio.ut not.Corn.consi.38.uiso libello,col.3.vers.insuper, volum.3.& plenius Ias. in d.§.fuit quæsitum, columnn.penult.
75 Et † ideo sicut dicimus de fructibus, qui triennio consumuntur,& vltra illud non durant,ut dicit Ang.in d.l.1.§.fuit quæsitum,cum aliis adductis per Franc.de Curt.consil.71. Princeps defunctus,colum.5.uersic. quinta conclusio.idem ēt erit dicendum, & de pecunia, vt ipse ibidem concludit , & ponit Corn.cons.105.visis,col.pen.uers.ponderandum etiam.uolu
76 min.3.Et † potest comprobari ex dictis per Socin.consi.249. materia præsentis,col.pen.vol.2.vbi vult,ꝙ si non sunt expressè destinatæ ad emptionem prædiorum , de ipsis iudicatur vt de cæteris mobilibus,quod sequitur Ias.in d.§.fuit quæsitum,
77 col.pen.vers.limita ꝯclusionem. Ad † quod etiam facit,quod vult Alex.consi.37.volum.4.dicens , ꝙ in his rebus, quæ seruando seruari non possunt minor hēt potestatem disponendi
78 sine aliqua solennitate.Ex† quibus uidetur dicendum,ꝙ si dictæ pecuniæ non apparent,& culpa nō potest imputari hæredibus grauatis,ꝙ non ueniunt restituendæ,ut habetur in l.deducta.§.ante diem.uersiculo,cū autem,ibi,denique nec de periculo.& in l.mulier.§.si hæres, uersi.sed & enim.ff.ad Treb. & in l.domus,& l.sequen. de lega.primo, & per Dec.cōsi.81.
79 in casu,colum.secunda,uersicu.de quinto dubio. Quæ † etiā comprobantur ex his, quæ dicit Corn. in d.ꝯs.105. columna penult,uolu.3.ubi tenet,ꝙ pater,qui est legitimus administrator bonorum aduentitiorum filij, nō tenetur reddere rationē de pecunijs aduentitijs,nec illas restituere,cum sint de rebus quæ seruando seruari non possunt,& ultra triēnium censean-
80 tur esse cōsumptæ,quæ†tanto fortius procedunt in casu præsenti stante lōgissimo tempore, quo ipse testator mortuus est, stante etiā qualitate ipsius ser Iacobi, & Corbelli hæredū, qui mercatores erant, & pecunias nō seruabant ut thesaurum,iuxta not.in l.plenum.§.equitij.ff.de usu & habita.& in l.uel uni-
81 uersorum.ff.de pigno.actio.Eo†maximè : quia cessat suspicio alienationis, & consumptionis factæ in fraudem,& cōsequenter cessat culpa,cum ipsi ser Iacob. & Corbellus non astringebantur cōsiderare,ꝙ potuissent mori sine filijs masculis,ut pūctaliter dicit Soci.consi.16.in causa,colum. 5.in principio,numero 13.uolum.3. ubi propriè loquitur de hærede alienante bona subiecta fideicōmisso grauato restituere, si moriretur sine filijs,& etiam quia ipse ser Corbellus restituit dotem receptam,& donationem propter nuptias constitutam per quōdā
82 ser Iacob. eius uxori. Prout † etiam restituit, & soluit dotem & donationē propter nuptias primę eius uxori, ad quę nota. per Alexan.consi.77.uolum.4. & etiam quia soluerunt dotes legatas earum sororibus,quæ coniecturæ tollunt suspicionem fraudis, & doli, & ostendunt , an ista fuerint soluta de pecunijs hæreditarijs, an uerò ex alijs postmodum quæsitis, iuxt. ea,quæ ponit Socin. in d.consil. 16. columna 1. & secunda, uolum. 3. quæ omnia iudicare habens considerare, & attendere debet.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio compendiosa continet fideicommissariam.*
2 *Maximè quando facta est filijs puberibus.*
3 *Et quando appositum est uerbum distributiuum, quandocunque.*
4 *Verbum, substituit, commune est.*
5 *Idē q̄n apponuntur illa uerba, uulgariter, & per fideicōmissum.*
6 *Dictio, si, conditionem importat.*
Substitutio conditionalis purificatur per euentum conditionis, & dicitur eius dies cessisse, & nu. 7.
8 *Fideicommissum conditionale debetur, adimpleta conditione. Conditio, si sine filijs institutus moriatur, pura reddit̄ illo moriē te sine filijs.*
9 *Dictio, tunc, temporis extremitatem denotat.*
10 *Per fideicommissum succeditur testatori & non grauato.*
11 *Grauatus fideicommisso disponere nō potest de rebus fideicommisso subiectis.*
12 *Bona & familiæ conseruantur per masculos, et nō per fœminas.*
13 *Filij agnationem patris sequuntur, & non matris.*
14 *Geminatio enixam uoluntatem ostendit.*
15 *Alienationis prohibitio quo casu, & quando inducat fideicommissum.*
16 *Prohibitus alienare n̄ pōt instituere fœminas exclusas a testōre.*
17 *Testari quis debet de bonis suis.*
18 *Grauatus fideicommisso nō potest hæredes instituere super rebus fideicommisso subiectis.*
19 *Et in institutione facta per eum non includuntur bona alienari prohibita, fideicommisso subiecta.*
20 *Filius super bonis paternis consequi debet legitimam, nec in ea potest grauari fideicommisso, & si grauatur, grauamen reijcit̄, & numero 21.*
22 *Filius grauatus fideicommisso detrahere debet Trebellianicam.*
23 *Istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam illius partis, quā filius consequi debet.*
24 *Filius detractionem duarum quartarum transmittere potest ad suos hæredes.*
25 *Trebellianica an et quo casu possit prohiberi in filijs primi gradus, & num. 26.*
27 *Et quid si testamentum est expreßè approbatum per filium.*
28 *Et quid si expreßè, & in indiuiduo prohibita est Trebellianica.*
29 *Et quæ uerba importent hanc prohibitionem.*
30 *Relatum continetur in referente.*
31 *Relatiuum in dubio relationem facit.*
32 *Approbatio testamēti facta per filium inducit, ut Trebellianica non possit detrahi, quando expresè ipsius detractio à patre testatore est prohibita.*
33 *Approbatio testamenti uidetur inducere effectū, ut filius approbās uideatur remittere illud ius, quod hēt aduersus testamētū.*
34 *Trebellianica non potest detrahi, quando expreßè prohibita est bonorum alienatio.*
35 *Tex. in auct. sed in ea. C. ad legem Falcidiam, locum etiam sibi uendicat in Trebellianica.*
36 *Conclusio ista an locum sibi uendicet in filijs primi gradus.*
37 *Trebellianicæ prohibitio in filijs primi gradus, an locū habeat, quando duæ quartæ debent detrahi.*
38 *L. iubemus. C. ad Treb. quo casu locum habeat, & an possit extendi ad alium casum ibi non expressum.*
39 *Trebel. detractio, an & quando cesset in filijs primi gradus non facientibus inuentarium.*
40 *Legitima & eius supplementū quando, et quo casu possit detrahi per filium illi renunciantem, & nu. 41. 43. & 44.*
42 *Clausula approbans testamentum in omnibus, & per omnia, an habeat effectum indiuiduæ approbationis, & expresionis.*
43 *Legitimæ quando possit renunciari. & nu. 44.*
45 *Iuri sibi competenti quisq; potest renunciare.*
46 *Institutus hæres uiuo testatore moriens reddit testamentū nullū & quasi caducum.*
47 *Fallit quando datus fuit substitutus, & nu. 48.*
48 *Et quando conditum apparet secundùm consiliū Galli Aquilij.*
49 *Et quando in testam. fuit apposita clausula codicillaris.*
50 *In restitutione fideicommissi, an & quando ueniat illa portio acquisita hæredi per mortem cohæredis.*
51 *Et quid quando testator usus est signo uniuersali.*
52 *Diuisio bonorum, an & q̄n tollat uires fideicommissi, & nu. 53.*
54 *Promittētes præstare fideicōmissum tenetur ad illud præstandū nō obstante diuisione bonorum inter ipsos cohæredes facta.*
55 *Descriptio, & annotatio bonorum subiectorum fideicommisso bene probat.*
56 *Actus gestus per seductionem, & machinationem nullus est.*
57 *Conuentio tollens liberam testamenti factionem nulla censetur.*
58 *Conuentio continēs futuram successionem nulla est, & inualida, & numero 59.*
60 *Etiam si reciproca esset, & nu. 61. & seq.*
62 *Diuisio bonorum inter filios facta per patrem, etiam iurata non ualet, quin possit mutari, & seq.*
63 *Etiam si promissum fuisset illam conuentionem non reuocare.*
64 *Etiam si iuramento fuisset firmata.*
65 *Etiam si pactum contineret, altero sine filijs moriente bona defuncti uenire ad superstitem.*
66 *Etiam si tale pactum impediret liberam testamenti factionem nedum respectu totius, sed solùm respectu partis hæreditatis, & bonorum.*
67 *Quod iuris est de toto quò ad totum, idem iuris esse debet de parte quò ad partem, & nu. 105.*
68 *Donatio omnium bonorum, an & quando ualeat.*
69 *Pactum de succedendo inter aliquos factum, an et quando et quo casu ualeat, & nu. 81. 82. 83. & seq.*
70 *Dolus & fraus à quo probari debeat.*
71 *Non sufficit dicere aliquid, cum necesse sit illud dictum probari.*
72 *Testatoris uerba nihil ualent in præiudicium illorum, quos grauare non poterat.*
73 *Pactum de conseruandis bonis in familia probabile est, & laudabile.*
74 *Facere quod ius disponit, prudentis est.*
75 *Quod potest per statutum fieri, illud per pactum potest celebrari.*
76 *Causæ ingratitudinis reuocantes donationem factam quæ, & quales sint, & nu. 77.*
78 *Quod semel placuit, amplius displicere non potest.*
79 *Donatio quando, et quo casu possit reuocari propter superuenientiam filiorum, & nu. 80.*
Conuentiones reciprocæ, & æquales non inducunt uotum captandæ mortis.
83 *Verbum patrimonium, an & quando sit uniuersale.*
84 *Pactum factū inter fratres, quòd stātibus masculis filiæ fœminæ non succedant, ualidum est, & nu. 90. & seq.*
85 *Pactum de succedendo in re particulari, an et quando ualeat nu. 86. 87. & seq.*
89 *Et quid si facta est reseruatio disponendi de certis rebus, & numero 87. 88. 89.*
91 *Pactum factum inter fratres, quòd non possint alienari bona stabilia etiam per ultimam uoluntatem, ualidum est.*
93 *Pactum de conseruanda hæreditate, & succcessione certo modo ualidum est.*
94 *Cōseruatio familiæ, & agnationis n̄ pōt cōmodè fieri sine bonis.*
95 *Pactum de succedendo in certis bonis ualidum est, & alijs seq.*
96 *Et q̀ certæ succedant ualiditatem habet, & nu. 97.*
98 *Consuetudo de succedendo certo modo ualida est, & nu. 99.*
100 *Opin. communis obseruanda est.*
101 *Quòd bona reseruentur masculis, ualet conuentio ita facta.*
102 *Reseruatio testandi ad quæ bona extendatur, & an etiā ad quærenda, uel solùm ad præterita.*
103 *Pactum reciprocæ successionis, an & quando ualeat.*
104 *Facultate testandi cōcessa parentibus restringitur quo ad legitimam debitam filijs.*
106 *Differentia conuentionis factæ inter bona particularia, & quotā hæreditatis, an & quando subsistat, & nu. 107.*
108 *Clausula derogatoria testamenti faciendi, quando & quo casu locum sibi uendicet.*
109 *Intellectus. l. pactum. C. de pact.*
110 *Intellectus. l. si fratres. §. idem respondit. ff. pro soc.*
111 *Tex. in l. stipulatio hoc modo concepta, cum concor. quando & quo casu procedat.*
112 *Et quid si tale pactum sit pro conseruatione successionis uirtute testamentorum antecessorum.*
113 *Pactum de non succedendo in certis bonis, an et quando ualeat.*
114 *Votum captandæ mortis quando habeat locum, et quando cesset.*

115 *Votum*

115 *Votum captandæ mortis cessat in fideicommissis.*
116 *Verba futuræ successionis qualiter, & sub qua forma debẽt cõcipi, ut conuentio inde facta reddatur ualida.*
117 *Et promissio qualiter sit concipienda, ut ualeat conuentio facta super futura successione.*
118 *Mens contrahentium attendenda est, & non uerba.*
119 *Conuentio interpretanda est, ut cõcepta & facta dicatur eo modo, quo de iure subsistit.*
Verba intelligenda sunt secundùm materiam subiectam. & quãdo impropriantur, ut illi deseruiant.
120 *Verbum, reseruentur, obliquum est.*
121 *Dictio, propterea, illatiua est ex antecedentibus.*
122 *Verba non censentur apposita sine effectu operandi.*
123 *Verba dispositiua habentia perfectam orationem indicant uolũtatem proferentis.*
124 *Et quando stant de per se, & principaliter dispositionem inducunt.*
125 *Et in contractibus uerba prolata per modum causæ dispositiua, & non enunciatiua sunt iudicanda.*
Verba enunciatiua per modum causæ prolata disponunt.
126 *Maximè in contractibus.*
127 *Verba enunciatiua prolata inter partes, præsentes circa actum de quo partes ipsæ poterant disponere, inducunt dispositionem.*
128 *Clausula, ex nunc prout ex tunc, et econtra, importat, ut unum tempus uideatur inesse alteri, ita ut ex quolibet tempore dici possit actum sumere initium.*
129 *Pater contrahendo insolidum filijs præiudicare potest.*
130 *Donatio inofficiosa per patrem facta, an & quando possit per filium reuocari.*

CONSILIVM XXVI.

Ex tenore testamẽti solẽniter conditi p Magn. Equitẽ, & Claris. ll. doc. d. Nico. de Cleregatis clarè apparet, ipsum Mag. testatorem vniuersales suos hęredes instituisse eius filios legitimos, & naturales, reuerendum uidelicet d. Episcopum Concordien. Magnificum ac strenuum armorum ductorem do. Ioannem, Magnificum, & clarissimum Equitem, & iuriscon. d. Nico. nec non & nobilem do. Valeriũ, dictosq; eius filios inuicem, & reciprocè substituit, ac eorum descẽdentes masculos in infinitum, volens ꝙ si quispiam ex dictis eius filiis quandocunq; decesserit sine filio, uel filiis masculis, eidem ita decedenti substituit alios filios ipsius testatoris, tunc superexistentes uulgariter, pupillariter, & per fideicõ
1 missum. Quæ † substitutio compendiosè facta fideicõmissariã continet: tum quia facta apparet post mortem cuiuslibet filiorum institutorum, ut tradit gl. & ibi oẽs not. in l. in testõ. C. de testa. mil. & traditur per scriben. in l. Centurio. ff. de uulgar. & pup. & per gl. & alios in l. precib. C. de impube. & per cano. in c. Raynaldus, & in c. Raynutius, ex̃ de testa. & in c. si pater eo. tit. lib. 6. per Ale. ꝯs. 22. col. 2. uers. si diceretur, uol. 2. per Soci. consil. 113. suprascripti insignes, col. 3. uersi. sed istæ rationes,
2 uol. 1. Tũ † ẽt quia facta est filiis puberibus, ut tradit Bar. in d.
3 l. Centurio, col. antep. in 1. q. quartę q. prin. quem ibi * cõiter sequuntur scriben. oẽs, prout ẽt faciunt in d. l. precib. post gl.
4 & ordinariè traditur in §. fi. insti. de uulg. & pup. Tum † ẽt ꝯsiderando illud distributiuũ, qñcunque, idẽ dicere habemus, ut ad plenum tradit̃ in d. l. precib. in d. l. Centurio, per Bar. col. 2. & 10. uers. 2. opponit̃, & p Ang. ꝯs. 225. hoc ẽ testm̃, & ꝯs. 204. quidam Bartholomæus, & per Ale. ꝯs. 165. circa pñtem, col. 2. uol. 5. not. ẽt in d. c. si pater, & in d. c. Raynaldus, & in d. c. Ray
5 nutius. Considerando † ẽt uers. substituit, idem erit: cũ commune sit. l. nam hoc iure. ff. de uulg. & pup. & per gl. in uer. substituit, in l. gñaliter. §. 1. C. de insti. & subst. sub cond. fac. & plenè per oẽs in d. l. precibus, & in d. l. Centurio. Et † si illa uer. uulgariter, & per fideicõmissum, attendere uellemus, idẽ erit concludendum: ut firmat Bar. cõiter approbatus in d. l. Centurio, col. antep. in 1. q. quartæ q. princ. Substitutio † itaq; prædicta cõpendiosè facta, & fideicõmissariam cõtinens, licet fuerit conditionalis, considerata illa dictione, si, ad plenum tradit Bar. in l. 1. col. 2. in 1. q. ff. de cond. & demon. cum aliis uulgar. tñ quia ipse d. Valerius unus ex filiis Magnifici testatoris mortuus est sine filiis masculis, in quorum defectu substitutio fuit facta, ꝯditio ipsius substitutionis dr̃ cessisse, & uenisse. l. cedere
diem. ff. de uerb. sign. & hr̃ in d. l. gñaliter, in prin. & ĩ d. l. Cẽ-
7 turio, & d. l, precibus, & in d. c. si pr̃. cum concor. Per † euentũ
em̃ dictæ conditionis substitutio ista conditionalis effecta est
pura. l. fi. §. 1. ff. de uulg. & pup. l. si pupillus, in fi. ff. de ꝯdi. inst.
ponit Bal. in l. cum testamento, in fi. C. de man. testa. & tradit
Are. per illum tex. in l. fi. §. cũ mihi, uers. sed rursus. ff. de uerb.
8 oblig. Consequenter † cum conditio fideicommissi & substitutionis uenerit, & ipsum fideicommissum fuerit purificatum restitutio ipsius faciẽda est ipsis substitutis, & fideicom. l. pen. l. fi. C. ad Treb. & ff. eo. ferè per totum, tradit Bal. ꝯs. 286. super primo, uol. 3. mortuo itaq; ipso d. Valerio sine filiis masculis, & sic purificato d. fideicommisso ꝯditionali ad bona d. Valerio relicta per ipsum testõrem uenit, & uocatus est d. Nicol. filius eiusdem d. testatoris, & frater d. do. Valerij, qui superuixit, & superextitit, & mõ superuiuit d. do. Valerio, cui in dictum casum expresse fuit substitutus, ut dictant uerba apertissima di-
9 ctæ substitutionis. Et † ẽt colligitur ex illa dictione, tunc superexistens, quę temporis extremitatem denotat. l. 4. §. fi. ff. de condi. & demon. & in l. in substitutione, in fi. ff. de uulga. & pup. l. huiusmodi. ff. de uerb. obl. l. uxori, vbi Bar. ff. de vsufr. leg. & sic adimpleta, & uerificata sunt in ipso d. Nico. mõ superexistẽte, qui in dictis bonis uirtute d. fideicommissi excludit filias fœ-
10 minas dicti do. Valerij. Nam † per fideicommissum nõ succeditur ipsi d. Valerio grauato, sed dicto Magn. d. testatori, & fideicommittenti, ut est text. in l. cohæredi. §. cum filiæ, ubi oẽs not. ff. de uulg. & pup. & traditur in d. l. Centurio, & in d. l. precibus, & alibi pluries. Eo ẽt qm̃ ipse d. testator expresse uoluit, ꝙ filiæ fœminæ suorum filiorum minimè succederẽt, quo fit, ut testm̃ cõditum ab ipso d. Valerio, in quo instituit eius filias fœminas respectu dictorum bonorum pro nullo debeat habe-
11 ri & iudicari. Clarum † est enim, grauatum fideicõmisso, nec inter uiuos, nec per ultimam uoluntatem posse disponere de rebus fideicommisso subiectis, nec præiudicare fideicommissariis. l. fi. §. sed quia, & in auth. res quæ. C. com. de lega. & fideic. traditur plenè per Bar. & alios in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad
12 Treb. & in l. pen. C. eo. tit. & statim subiiciam. Etiam † quia filię fæminæ nedum sunt exclusę simpliciter, sed ea de cã: qm̃ ipse Magnificus testator in prædicto fideicommisso considerauit masculinitatẽ ad effectum, ut eius bona conseruarentur in familia, & in agnatione, uti antiquitus erat inductum, per tex. in §. cæterùm, & in §. med. inst. de legit. agna. succ. & in l. lege. C. de legit. hære. & in l. 1. §. sed si seruus. ibi publicè. n. interest. ff. de uen. insp. ponit Bald. & alij in l. maximum uitium. C. de liber. pręter. scriben. in l. uenia. C. de in ius uoc. & Soc. cõs. 63. uisis testamento. nu. 17. & seq. uol. 3. & Dec. cons. 15. & pro te-
13 nui. Quæ † conseruatio per masculos tm̃ fit, ut traditur in dictis iuribus, non autem potest fieri per fœminas, per quas bona non conseruarentur in familia & agnatione testatoris, quinimò per eas transferuntur ad alienas familias: cũ filij agnationem parentum sequantur. §. fi. insti. de patr. po. & tradit Io. And. in addi. Spe. in tit. de suc. ab intesta. & Bal. in d. l. maximũ
14 uitiũ. & Soc. & Dec. ubi s̃. adducentes loca cõcord. Eo † etiam ꝗa ipse d. testõr pluries in suo testõ istud expressit, vocando descendentes masculos, excludendo fœminas, ut bona ꝯseruarẽtur, quæ geminatio tanto magis ostendit enixam uoluntatem ipsius d. testõris, ad no. in l. balista. ff. ad Treb. cum aliis cumulatis per Fran. de Cur. ꝯs. 63. antiquissima, col. 6. & consi. 65. super pręmissa, col. 8. & per Ant. Corset. in suo tract. de uerb. gemi. quem inseruit in suo trac. de potest. reg. & ꝙ ipse Magnificus testõr uoluerit inducere fideicommissum, & excludere fęminas & bona conseruare in eius familia, satis suadetur ex ꝓhibitione alienationis suorũ bonorum penitus interdicta eius filiis institutis cum expressione causę, ut bona conseruarent̃ in familia & c. in casu contrauẽtionis & alienationis, expresse uo-
15 cando substitutos masculos. Quæ † prohibitio alienationis mõ prędicto facta de se induxit ẽt fideicõmissum quoad ipsos quorũ ꝯtẽplatione apparet facta: ut hr̃ in l. ẽt hoc mõ, & in l. & eo mõ. de leg. 1. & ĩ l. peto. §. fratre. ubi Bar. de leg. 2. & in l. fideicõmissa. §. hæc uerba. & in l. patri filium. §. mater, ubi Bar. in vlt. oppo. & in l. Pamphilo. in prin. de leg. 3. & per Cor. cõs. 22. in hac. & cons. 59. diu, uol. 2. & alibi pluries, & per Frã. de Cur. ꝯs. 55. col. 3. in fi. & ꝯs. 63. col. 16. & ita ꝯcludit Aret. allegãdo iura istud ꝓbãtia, in l. q. Ro. § cohæredes, co. 3. in prin. ff. de uer. ob. & sequit̃ ibi Soc. col. 8. uers. 4. & ulti. casus, & idem

Soc.conſ.251.qm̄ in præſenti, col.2.& 3. uerſi. ſm qđ uoluit
uolu.2.& conſ.57.in cā filiorum,& conſi.43.uiſis,col.1.& 3.
uol.3.& cōſ.40. in præſentiarum,quod eſt poſitum inter ꝯſ.
Fran.de Cur.col.4.uerſ.6.& col.6.7.& 8.tradunt omnes in l.
filiusfam.§.diui.de leg.1.cum aliis adductis per Deci.cōſi.24.
& pro tenui,& ꝯſ.38.circa primum,& conſi.357.nu.1.& con
* ſil.nouiter impreſſo.23.in caſu,col.2. Quibus in locis * com-
muniter concluditur,prohibitionem alienationis modo præ-
dicto factam inducere ualidum fideicommiſſum, ita ꝙ mor-
tuo grauato, & prohibito alienare, in dictis bonis prohibitis
non poſſunt ſuccedere illi ſuccedentes ei ab inteſtato,nec etiā
inſtituti ab ipſo grauato,ſed ſolum illi ueniunt,quorum fauo-
re, & contemplatione facta fuit dicta prohibitio de non alie-
16 nando,per quam inductum fuit fideicommiſſum. † Prohibi-
tus.n.alienare non poteſt in ſuo teſtō inſtituere fœminam pe-
nitus excluſam a teſtatore,ut in ſi.hr̄ in l.peto.§.fratre,de leg.
2.& traditur plenè in d.§.diui.ubi Bar.in 7.q. & diffuſius Iaſ.
in 2.lect.nu.133.& ſequen.cum aliis allegatis per Dec.in ꝯſi.
nouiter impreſſo.20.& pro tenui.col.2.& 3.nu.3.& ſeq.De-
17 bet † enim quis teſtari de bonis ſuis, & in illis hæredes ſibi in
18 ſtituere.l.1.ubi ſcriben.nota.ff.de teſtam.Inſtituendo†autem
hæredes ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis, nullum affert
præiudicium fideicōmiſſario, ut traditur in d. l.Marcellus.§.
res q̄,& in aliis locis.ſ̄.adductis, & pleniſſimè ꝑ omnes in d.
19 §.diui. & † in l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de uerb.obli. Et ēt quia
in tali inſtitutione per d. Valerium ſimpliciter facta de filiab.
non uidentur includi bona prohibita alienari,ut not.Bar.in l.
codicillis.§.inſtituto,de leg.2.& Bal.in l.1.C.quę res pigno.&
alia adducit Alex.ꝯſ.168.requiſitus,col.2.uol.2.& Dec.conſi.
378,uiſo,nu.1.ex quib.abſq; aliquo dubio concluditur,uirtu
te dicti fideicommiſſi filias fœminas d. Valerij non poſſe ſuc-
cedere in dictis bonis magnifici teſtatoris ſubiectis fideicom-
20 miſſo, q̄ bona debentur d.do.Nico.fideicommiſſario.¶†Diſ-
ficultatem tn̄ facere vr̄ illud ſatis uulgatum : qm̄ ipſe d.Vale-
rius filius legitimus, & naturalis dicti magnifici domini teſta
toris ſuper bonis ipſius omni iure conſequi debet legitimam
ſibi debitam,ut eſt tex.in auct.de hæred.& Falc.§.1.&.in auc.
de trien.& ſem.per totum,& in auth.ut cum de appe.cogn.§.
21 aliud quoque capitulum,& §.ſiue igitur,cum ſi. In † qua legi
tima ipſe d.teſtator non potuit apponere aliquod onus,& gra
uamen fideicommiſſi,& eſto ꝙ illud appoſuerit, tamen graua
men reiicitur,& pro non appoſito habetur,ut eſt text. in l.qm̄
in prioribus,& in l.ſancimus.§.cum autem.C.de inof.teſtam.
& ibi plenè tangunt ſcriben.& Alexan.conſi.78.circa premiſ
ſam,uol.4.& conſ.78.Attentis uerbis,uol.5.ubi adducit alias
deciſ.prout etiam facit Dec.conſi.81.in caſu propoſito,col.1.
22 Facit† etiam difficultatem : quoniam ipſe dom.Valerius per
fideicommiſſum uniuerſale grauatus fuit poſt mortem ſuam,
& ſi decederet ſine filiis maſculis,quo caſu filio ita grauato da
tur facultas ultra legitimam iure naturæ ſibi debitam detrahē
di ēt quartā treb.ut hr̄ in d.c.Raynaldus, & ī d.c.Raynutius,
ubi ſcrib.omnes iſtud firmant, & plenè etiam traditur in d.c.
ſi pr̄.ponit Bar.& alij ibi ſequuntur in l.Papinianus.§.memi-
* niſſe.ff.de inoff.teſta.ubi Ang.dicit hanc opin.* communiter
approbari in ſcolis, & idem Ang.in l.mulier.§.cum propone-
retur.ff.ad Treb.not.ēt Bart.& alij in l. quamquàm.C.ad leg.
Falc.& Alex.conſi.43.attenta, & conſ.141.circa primam,col.
23 5.uol.2.& alibi pluries.Firmando † pōſt alios doct.per eū al
legatos, ꝙ iſtæ duę quartæ aſcendunt ad dimidiam illius par-
tis quæ tangit filium grauatum: ut ēt firmat Oldrad.cōſ.131.
quidam habens,& Card.ꝯſi.91.reſpondeo, in 4.dub.& Aret.
conſi.18.uiſa,col pen.tradit Bal.& alij maximè Iaſ.nume.6.&
ſeq.in l.filium quem habentem.C.fa.erc.& ibi plenè repeten.
car.3.ſequitur etiam Franc.de Cur.conſi.75.col.4.& 5.& So
cy.conſi.33.proſequendo ordinem,col.7.uerſ.circa quartam.
uol.1.& Corn.conſ.146.in hac,uol.2. & plura ad id adducit
Dec.conſi.55.& pro tenui,col.pen.verſ.2.in tali reſtitutione,
& conſi.202.ut præſens,num.7.&.8.& conſ.236.non parua
col.3.uerſi.in 4.dubio,& communiter Doct. firmant,ꝙ filius
grauatus fideicommiſſo poteſt detrahere,duas quartas .Qua-
24 rū † detractionē pōt tranſmittere,ſi ipſe uiuens non detraxit
ad ſuos hæredes ēt extraneos, ut nota.in l.omnimodo, & in l.
ſancimus,& auc.nouiſſima.C.de inof.teſt.& in l.q̄q̄,& in l.ir
ritum.C.ad leg.Falc.& per Bal.conſi.290.hæ qōnes, uol.3.&
Dec.in d.conſi.81.in prin.& nu.1.quib.ſtātib.ipſe d.Valerius
in dictis duab. quartis bn̄ vr̄ poſſe habere hr̄des filias ſuas in
ſtitutas,& in dictis bonis fideic.ſubiectis excludere ipſum do.
Nico.pro dimidia.¶ Ad ueram reſolutionem iſtarum difficul
tatum aduertendum eſt : nam ipſe d. teſtator expreſsè prohi
buit omnem detractionē Falcidię & Treb.mandans,& iubēs,
ꝙ integrè,& ſine aliqua diminutione fideicōmiſſum eueniēte
25 caſu deberet reſtitui. Quo † caſu licet doct.dubitent,an talis
prohibitio debeat obſeruari in filiis primi gradus,& an ſit ua-
lida,ex quo Bal.in l.iubemus.C.ad Treb.uoluit, ꝙ non poſſit
prohiberi,quem ibi ſequitur Saly.rōnib.& iurib.adductis per
eos,quam opi.tenet Rom.ibi & in ꝯſ.ſuo 206.licet, co.fi.& ēt
in l.Marcellus,in prin.ff.ad Treb.ubi Iaſ. col.12.uerſ.nūc iſtā
* cōem,* dicit hanc opi. communiter eſſe approbatam, & ꝙ eā
tenet Pau.de Caſt.in d.l.iubemus,& Sal.in auth.ſed cū teſtōr.
C.ad leg.Falc.& ſequi vr̄ Dec.allegando alias deciſ. in d.cōſi.
81.col.2.nu.3.& ꝯſ.218.in caſu,nu.4.& 5.& ꝯſ.269.conſul-
* tus ab illuſtri.nu.15.affirmans hanc eſſe magis * cōem,& hr̄e
maiorem æquitatem, & ita ēt firmant Mod.repetē.in l.nemo
26 pōt,col.14.& ſeq.de leg.1. Tamen † Alex.& Socy.in d.l.Mar-
* cellus,in prin.dn̄t ꝯ̄riam opi.eſſe magis* cōem,ꝙ imò Trebel
lianica poſſit prohiberi ēt in filiis primi gradus,adducunt Cu
ma.in l.cohęredi.§.cum filiæ.ff.de uulga.& pupil.& in l.in fi-
deicōmiſſaria,in prin.ff.ad Treb.& pro hac opin Alex.pluries
ꝯſuluit,ut patet in ꝯſ.ſuo 67.conſideratis,uol.1.& ꝯſ.5.uol.3.
& ꝯſ.29.uolu.5.ſequitur ēt Arc.ꝯſ.37. ſequendo ordinē,in 5.
dub.& Cor.ꝯſ.17.circa,& ꝯſ.180.uol.4. & ꝯſ.207.col.5.uol.
3.& conſi.22.col.5.uol.2.& ꝯſ.187.uol.1. & Fran.de Cur.iu
nior ꝯſ.16.præſupponitur,col.pen.& Ant.Corſ. in trac.de po
* teſta.reg.car.23.& duab.ſeq.dicit hanc opin.eſſe * cōem, pro
qua multa adducit,& rn̄det ꝯ̄riis,& obiectionib. uolens con-
cluſ.procedere,nedum qn̄ Treb. eſt expreſsè prohibita, ſed ēt
qn̄ tacitè,& ex coniecturis, ſi per teſtōrē ſunt appoſita illa uer
ba integrè,uel ſine diminutione,& ibi adducit iura,& deciſio.
iſtud proban.quæ oīa interuenerunt in caſu præſenti, & Pau.
Pic.in repititio.l.in quartam.ff.ad leg.Falc.car.pen.col.2.uer.
quid tenendum,& uerſ.uerè paſſus eſt arduus, dicit hanc ulti
mā opi.ſeruari in practica.& ſubdit eadē car.col.4.uerſi. & ſic
uidetis,ꝙ durū eſſet iudicando recedere ab hac opin. adducit
plures doc.tenentes eam,& legendo,& conſulendo,vn̄ ſtante
dicta veritate opinionū,qui iudicaturus eſt,& peritiſſimus po
terit conſiderare,quæ opinio ſit uerior & magis tenēda, tn̄ in
caſu præſenti proculdubio ex multis tenenda eſt opinio,quòd
talis prohibitio debet eſſe ualida, & firma, ita quòd Trebel-
27 lianica non poterit deduci. Primò † quoniam cum ipſa ex-
preſſa, & tacita prohibitione Trebellianicæ per Magnificum
teſtatorem facta concurrit expreſſa approbatio teſtamenti pa-
terni facta per ipſum dominum Valerium approbantē ex cer-
ta ſcientia, & pleniſſimè informatus teſtamentum paternum
in omnibus & per omnia prout in eo legitur, & continetur,
uolens tale teſtm̄,& omnia & ſingula in eo contenta, & diſpo
ſita ſemper permanere firma,& ſtabilia,& omnia debere man
28 dari executioni, prout ſonant uerba dicti teſtamenti.Et † qm̄
in eo expreſsè, & in indiuiduo ꝓhibita eſt Trebellianica, ipſe
do. Valerius in indiuiduo dr̄ approbaſſe talem prohibitionē,
ex quo expreſsè illa legitur in dicto teſtō.l.1.in princ.ff.de his
29 quæ in teſtam.delen.l.1.ff.ſi tabu.teſta.exta. Et † ēt quia uer-
ba teſtamenti iſtud ſonant,arg.dictorū iurium,& not.per Bal.
in l.non dubium,col.5.C.de legib.& in l.2.C.de patri.qui fil.
diſtra.& per Fely.in proœ.decre.col.5.& in cap.2.col.7.uerſi.
uerbum præciſè,de reſcrip.in c.per tuas,co.2.de proba.& per
Moder.in l.oēs populi.ff.de iuſt.& iure,col.pen.nu.52.& ſeq.
& per Alex.ꝯſ.65.habita,num.3.& 4.uolum.7.Cum em̄ ipſe
do.Valerius pleniſſimam habens notitiam,& ſcientiam de te
ſtamento patris,& omnium contentorum in eo,& conſequē-
ter de dicta prohibitione,& referendo ſe ad teſtamentum ap-
probauerit omnia & ſingula in eo cōtenta, approbaſſe dicitur
expreſsè dictam prohibitionem.Tum quia uerba teſtamēti il-
30 lam ſonant. Tum † quia in teſtamento dicta prohibitio legit
ut dictum eſt,ad quæ bene adaptantur tradita per Bar. & om-
nes in l.1.de legatis primo,dū plures determinat quæſtiones,
ex illa clauſula,omnia & ſingula. Tum quia relatum contine-
tur in referente. l.aſſe toto. ff. de hæredibus inſtituend. & l.ſi
ita ſcripſero.ff.de cōdi.& demon. & in auth.ſi quis in aliquo.
C.de

C.de eden.per gl.& Can.in c.Abbate,de verb.sign.tũ quia re-
latio vr̃ facta ad relatũ cũ oĩb.qualitatib. dispositionis relatæ,
vt tradit Bar.in l.1.ff.de recepta.& in l.1.§.fi.ff.si fami.furt.fe
cis.dica.& in l.si qui seruum.§.fi.de leg.2.& ẽt hr̃ in l. in sum-
ma,in prin.ff.de re iudi.& per Are.per illum tex. in l.Titia.§.
idem respondit.ff.de ver.obl.In† dubio.n.relatiuum ueram fa
cit relationem.l.Iulianus.ff.de hæte.insti.& ẽt q̃a ipse d.Vale.
sæpius asseruit,& voluit patrimonium,& bona communia pa
tris & fratris debere conseruari agnatis & descendentib. ma-
sculis sine aliqua diminutione ipsius paarimonij, iuxta dispo-
sitionem do.Nicolæ patris,& d.Ioã.fratris,& proculdubio di
32 minutio esset,si Trebellianica posset detrahi.¶†Stante modò
tali approbatione sequitur,ꝙ Trebel.non poterit deduci, nec
detrahi,dicit Pet.de Anch.ↄs.151.plura sunt dub.col.4.vers.
ego dico,concludens, ꝙ filius approbando testm̃ patris nõ po
terit detrahere Trebellianicam, ex quo approbãdo vr̃ tale ius
remittere,& licet Fran.de Curt.ↄs.75. Dominus Ludouicus,
col.5.quem sequitur Dec.ↄs.257.quæritur. conẽtur impugna
re Pet. de Ancha. tñ aduertendum est: qm̃ ipsi non loquunt
eo casu, quo pater expresse prohibuit Trebellianicam, ut fuit
hic,& clarè colligitur ex eorum dictis,& impugnationibus,&
ideo decis.Pet.de Anch.optimè procedit,qñ pater expresse ꝓ
33 hibuit,& successiuè filius approbauit. Nihil † enim isto casu
obstat,quin talis approbatio præiudicet filio: cum per eam vi
deatur remittere ius,si quod habebat,argumento no. per Bar.
& alios in l.qui Romæ.§.duo fratres.ff.de uerb. obl.& quia fi-
lius approbando non poterit postmodum venire ↄ̃ suam ap-
probationem.l.cum a matre.C.de rei ven.per Bar. & alios in
34 l.more.ff.de acquir.hære.Prout † ẽt ista opinio coadiuuatur:
nam vltra prohibitionem Trebellianicę ipse Magnificus testa
tor expresse prohibuit alienationem bonorum exprimendo
causam,ut perpetuò conseruarentur in familia,pp quam pro-
hibitionem alienationis cessat detractio Trebellianicæ, vt hr̃
in authẽ. sed in ea.C.ad leg.Falc. & in corpore vnde sumitur.
35 Qui † tex.licet loquatur in Falc. tñ hẽt locum etiam in Tre-
* bellianica,ut firmãt Bal.& alij * cõiter ibi,& Aret.in d.ↄs.37.
col.vlt.& Cor.ↄs.22.in hac,col.9.uolu.4. & ↄs.182.vr̃,col.4.
uers.insurgit,& uers.seq.uol.2. & expresse in istis terminis est
consi.decisiuum.d.Io.Bap.Caccial.& Soc.super præmissis,qđ
36 consi.ponitur in lectu.Socy.post titulum ad Treb. ¶†Et licet
Roma.in d.consi.206.dicat, istud non procedere in filiis pri-
mi gradus: tñ Ale.in add.ad Bal.in d.auth. sed in ea. videtur
reprobare istud dictum Roma.sed verè Alex.non reprobat in
hoc,sed in alio,vt eius verba apertè ostendunt,& Alexã.sequi-
tur Pau.Pic.in actu practico, & iudicando in rep.d.l.in quar-
tam,car.2.col.4.uers.9.limita, sed uerè Picus nõ reprobat Ro
ma.nisi in alia limitatione.de qua per Ale.s̃.sed quò ad illam,
an procedat in filiis primi gradus, se remittit, & sic nihil ad
37 tem. Pręttereà, † ꝙ in casu pñti Trebellianica non possit de-
trahi, satis apertè ostenditur.Nam licet alia opin.ꝙ Trebellia
nica non possit prohiberi in filiis primi gradus,teneatur a plu
ribus, de quibus suprà: tñ illamet opinio non potest procede
re,qñ duæ quartæ debent detrahi: ut est in casu pręsenti, &
superius fuit dictum, tunc enim etiam in filiis primi gradus
poterit prohiberi,& prohibita non poterit ab ipsis detrahi,ita
punctaliter firmat Alex.consi.29.perspectis.col.1.vers.nec ad
hoc obstat,uol.5.& cõsi.250.quoad primum,uol.6.& ẽt post
Pau.de Cas.ibi in l.mulier.§.cũ proponeret,col.4.ff.ad Treb.
dicens hanc esse peregrinam, & notabilem limita. ad l. iube-
mus,& sentit etiam Alex.consi.165.circa præsentem, in fine
vol.5.& Pau.de Cast. consi.92.quia dubia, col.fi.vers.nec ob-
stat,& Fran.de Cur. cons. 51.circa.testm̃,col.pen.vers.est ẽt ad
uertendum.sequitur etiã Ant.Corset.in d. tracta.de pote.reg.
q.53.col.10.vers.his tñ non obst.& Pau.Pic.in d.l.in quartã,
car.10.col.4.uersi.vnum pro nunc,ubi pro,& ↄ̃ aliqua addu-
cit,& de ueritate se remittit ad ea, quæ ipse dicit in ead.l.cart.
antepen.col.2.uers.& sic pondero.& col.pen.in sua distin.vbi
dicit opin.Alex.seruari in practica. Prout etiam ipse Alex.uo-
38 luit d.cons.67.col.1.& Cuma. cons.151.uisis,col.1.in † qui-
bus locis concluditur,ꝙ si Trebellianica est prohibita in filiis
primi gradus,non potest ꝑ ipsos detrahi, quando sumus in ca
su,in quo duæ quartæ uenirent detrahendæ, ut est præsens,ex
quo.d.l.iubemus.debet intelligi in casu suo,& non dẽt exten-
di ad casum præsentem,nec ad alium ibi nõ expressum, ut ex-
presse dicit Imperator ibi in fi. & Alex.d.consi.67.& Cum.d.
ↄs.141.col.1.& plura ad id adducit Pau.Pic.ĩ d.l.ĩ quartã,car.
9.col.2.uers.6.& ult.oppono.& car.10.col.1.2.& 3.hanc aũt
limita.ad d.l.iubemus,non pono pro constanti,ex quo uerita
tem ipsius plenè examinaui in alio consi.meo edito Vtini,ubi
39 refero tenentes ↄ̃rium.¶†Postremò,ꝙ Trebellianica nõ possit
detradi,oñditur apertè: qm̃ ipsi filij d.testatoris hæredes in-
stituti nullum fecerunt inuentarium, & licet circa istud doct.
uario modo sentiant,nam Bar.in auth.sed cum testator,col.fi.
vers.quæro utrũ.C.ad leg.Falci.in d.l.Marcellus.col.fi.teneat
partem negatiuam,ꝙ non perdatur Trebellianica, licet nõ sit
confectum inuentarium,ut etiam tenet Ale.ibi, col.pen.& fi.
& Claud.& Ias.ibidem in princ.& Ale.ↄs.64.uisis.uol.4.& d.
ↄs.29.uol.5.& plures alij relati per Corn.ↄsi.180.multitudo.
in 8.dub.uol.4.& Pa.de Ca.ↄs.163.uisa,in 3.dub.& alij doct.
citati per Dec.ↄs.236.Non parua,col.4.uers.5.quæritur.Potis
simè qñ sumus in filiis primi gradus,ut est hic,& sentit Guid.
* Pap.q.53.Tamen ↄ̃tria opin.vr̃ magis * cõis,ꝙ imò filij non fa
cientes inuentarium perdant beneficium Trebellianicę,ut tra
dit Cyn.in d.authẽ.sed cũ testator,q.8.quem sequitur ibi Bal.
col.1.& Saly.in fi.per tex.in §.hinc nobis. in authẽ.de hæred.
& Fal.sequitur etiam Bal.in l.cum tale.§.1.ff.de cõdi.& dem.
ubi Imo.& Cum.idẽ uolunt.& Oldr.ↄsi.134.satis credo, & ẽt
Bart.sibi ↄ̃rius ↄsi.227.Lena Matarelli.& Pau.de Cast.ↄsi.36.
super primo dub.aliàs 209.& Roma. plenè in auth.similiter.
C.ad leg.Falc.& Cuma.d.ↄs.141.uisis,col.1.& Fulg.ↄs.41.ca
sus talis,col.fi.uers.ad quartum,& ↄs.87.proponitur, co.pen.
uers.nec dicat,& consi.96.pro decisione, col.1.ponit etiã An-
ge.Aret.in §.extraneis.insti.de hære.qua.& diff.& §.sed q̃a.in
fi.de fideicõm.hæred.ubi dicit pro ista opi.fuisse iudicatũ Fer
rariæ,& idem tenet Barba.ↄsi.46.difficile est.col.pen.uersi.&
si quispiam,uolu.3.tenet etiam Matthesila.in not.158.not.ꝙ
hęres.& Petr.de Matth.in repet.l.filium quem habentem.C.
* famil.erc.col.fi.ubi asserit hanc opin. esse * communem, pro
qua faciunt nota.per Bart.in l.fin.§.licentia.C.de iur.delib.&
Imo. & Cum.idem uolunt in d.l.Marcellus.in prin. ubi Soc.
expresse dicit, ꝙ consulendo & iudicando sequeretur eandẽ,
& ita eam sequitur Ant.Corse.in d.tract.de potest.reg.car.25.
col.3.uersi.capio quartum.& pro ista opin. consuluit Corne.
d.consi.22.uol.4.& consi.303.plura quæsita,uol.1.ubi plenè
tangit, & respondet contrariis,& etiam consi.148.columnn.4.
uers.deueniendo ad tertium, uol.3.& cons.168.in hac,col.4.
in tertio dubio,uol.4.& Deci. hanc eandem sequitur opinio.
* tanquam magis * communem,& ueriorem,adducendo ↄcor.
& probando opi.Guid.Pap.rñdẽdo rõnib.ipsius.& aliis ↄ̃riis,
& obiectionibus in d.consi.236.col.4.num.5.& 6. quibus ne
cessariò concludendum erit, ipsum do. Valerium, & successi-
uè eius filios de dicto fideicommisso non posse detrahere Tre
40 bellianicam.¶†Quantùm verò attinet ad ltĩmam debitã iure
naturæ aduertẽdum est, ꝙ allegata superius in ↄ̃rium ꝓcedũt
regulariter,qñ ipse filius mortuo patre expresse non renũcias-
set ltĩmæ, uel qñ filius simpliciter acceptasset sibi relictum a
patre,uel fecisset gñalem quietationẽ, uel gñalem testĩ appro-
bationem, istis.n.modis non censeretur adhuc prohibitus cõ-
sequi ltĩmam,uel eius supplementũ,ut hr̃ in l.si qñ.§.& gñali
ter.C.de inoff.test.& in §.cæterùm.in auth.ut cum de appell.
cogno.& firmãt scrib.in d.§.& gñaliter,maximè allegãdo plu
res quotas Ias.ĩ 2.notabili,nu.4.& tradit Ale.ↄs.69.super pri-
mo dub.uol.1.& alibi pluries,& Dec.d.consi.236.nu.4.& ↄs.
392.nu.5.& Franc.de Cur.d.consi.75.col.5.& 6.uer.sic ẽt ꝓ
41 batur.In † casu aũt præsenti ipse d.testõr,& tacitè,& expresse
ac in indiuiduo,quantum in eo erat, prohibuit detractionem
Falcidiæ,& ltĩmæ ex cã,ut dictũ fuit,quã expressã detractionẽ
mortuo ipso testõre d.do.Valerius sciẽter, & plenissimè infor
matus approbauit,& ratificauit,& expresse voluit,ꝙ tale testa.
& omnia & singula in eo contenta & disposita deberent serua
ri,& ꝑmanere firma,& stabilia,nec non mãdari executioni,ꝓ-
ut testa.sonat,& prout legitur,& ↄtinet in eo,remota quacũq;
mundi exceptione iuris uel facti,ꝑ quas cl'as, & ꝑ q̃ uerba,ne-
dũ in specie,quinimò & in indiuiduo dictæ legitimæ dr̃ renũ
ciasse,ut deduxi superius,oñdẽdo uim,& efficaciã dictarũ cl'a-
rum,dictorũ verborũ. & ẽt q̃a in eodemet instr̃o trãsactionis,
& diuisionis factæ inter ipsum do. Valeriũ, & fratres vlterius
ipse do. Valerius asserit, & dicit fideicommissum factum a d.

testõre eius patre ꝑpetuò debere esse saluũ & reseruatũ, & qđ
mandari dẽt executioni in oĩbus & per oĩa, prout testator ipse
42 disposuit. Quæ † ẽt cl'a operatur effectum indiuiduæ expres-
sionis, & approbationis, ad plenissimè not. in l. 1. de leg. 1. eo ẽt
quin sepius asseruit, uelle patrimonium patris conseruari sine
ulla diminutione, ſm dispositionem d. testatoris, & quia talis
geminata approbatio per ipsum do. Valeriũ facta ostendit eni
xam eius uoluntatem fuisse, tale fideicõmissum fore exequen-
dum, ꝓut sonat, & prout in eo legitur, qđ est ẽt sine deductio-
ne legitimę, q̃ si detraheretur, utiq; non mandaretur executio
ni, prout uerba sonant, & prout legit' in eo, ex quo uerba, & in-
tentio expresè prohibẽt dictam detractionem & sequeret' ẽt
43 diminutio patrimonij, si fieret talis detractio. Quò† fit, ut hic
non sit gñalis renũciatio, & approbatio, sed specialis, & in in-
diuiduo, ꝑ quam filius bñ põt renunciare legitimæ, ut est text.
* in d. §. & gñaliter, & in d. §. cæterũ, & * cõiter hoc firmant oẽs
doct. ubique, & bene comprobantur ex his, quę in fortioribus
terminis dicit Pau. de Ca. in d. §. & gñaliter, uers. & qđ si dice-
44 ret. Et † bene faciunt, quæ hñr in l. nominatim. ff. de condi. &
demon. ubi demonstratio facta per expressionẽ rei demonstra
tæ dr̃ noĩatim facta, ad qđ. l. certum. ubi Mod. plura cumulãt.
45 ff. si cert. pet. Et † ẽt quia in arbitrio d. do. Valerij erat dicto iu
ri eidem de præsenti cõpetenti renunciare, uulgata. l. si q̃s in
conscribendo, cum concord. C. de pact. & istis consideratis bo
na oĩa, quæ peruenerunt ad ipsum do. Valeriũ dicti testatoris,
restituenda ueniunt sine aliqua diminutione prædicto. d. Ni-
col. & prædicta oĩa adamussim locũ sibi uendicãt in bonis di-
cti d. testatoris, q̃ peruenerunt ad d. Ioannem eius filiũ, seu ue-
rius ad do. Petrum eiusdem testõris nepotem ex d. do. Ioanne
46 eius filio. Prudens † eñ testõr dum instituit do. Ioannẽ dubi-
tans, prout facto euenit, ne ipse do. Ioannes hr̃s scriptus uiuo
testatore decederet, & ꝯñr tm̃ fieret nullum, & quasi caducũ
iuxta ea q̃ hñr in l. non putauit. §. a primo gradu. ff. de cõt. tab.
& in l. 1. §. pro secundo. C. de cadu. tollen. & in §. 1. insti. quib.
mo. testa. infir. expresè uoluit, ꝙ si Magn. do. testõre uiuo mo-
reretur ipse Magn. do. Ioannes hr̃s scriptus, ꝙ filius. d. do. Ioan
nis, & sic do. Petrus nepos testatoris esset hr̃s, quo casu testm̃
47 non efficitur quasi caducum, & nullum. Quinimò † remanet
ualidum, & firmum, ex quo confectum, & conditum fuit iux-
ta consilium iur. consul. in l. Gallus, in princ. & in §. nunc de l.
Velleya. ff. de lib. & posth. & in lege posthumorum. ff. de iniu.
rup. & in §. posthumorum, insti. de exhære. libe. & in l. 2. C. de
48 liberis præteritis, cum concord. Prout † ẽt: q̃a ipse do. testõr
dedit substitutos, & sic cessãt quasi caducitas, vt in l. vnica. §. 2.
C. de cad. tollen. & plenè tradit Soc. ꝯs. 218. cõsideratis, col. 6.
uers. circa ſm, uol. 2. & per Dec. ꝯs. 252. in secundo, in casu ꝓ-
49 posito. Prout † ẽt: quia in dicto testõ posita apparet clausu-
la codicillaris, per quã tollitur dicta nullitas, & quasi caduci-
tas, ut tradit Bart. in aucten. ex causa. Alexan. & reliqui omnes
C. de liberis præteritis, cum alijs adductis per Decium d. ꝯsil.
242. & aliàs plenè consului: cum itaq; ipse dom. Petr. nepos
institutus ab ipso d. testõre appareat grauatus ꝑ fideicommis-
sum eo modo, & forma, quibus fuit grauatus do. Valerius, &
ẽt ipse do. Petrus apparet prohibitus alienare ex cã, de qua su-
perius, nec non & detrahere de bonis ipsius dom. testatoris ad
eum peruentis omnem legitimam, Falcidiam, & Trebelliani-
cam, eueneritque casus dicti fideicommissi: q̃m ipse do. Petr.
sine filiis, & intestatus decessit, & eo mortuo ipse do. Valerius
cũ suis fratrib. transigendo, & diuidendo bona dicti magnifi
ci testatoris expresè approbauerit eius testm̃, & ꝑ ꝯñs dictum
fideicommissum, nec nõ & detractionem legitimæ, & Trebel
lianicæ, quæ d. do. quondam Petro poterant competere, ut ad
plenum superius dixi. Necessariò cogimur dicere, in bonis d.
Do. testatoris peruentis ad ipsum D. Petrum uendicare sibi lo
cum omnia, quæ sigillatim dicta fuerunt in bonis peruẽtis ad
ipsum dominum Valerium, quo mortuo uirtute dicti fideicõ
missi, ipse dom. Nicolaus fideicommissarius, & superuiuens
debet consequi omnia bona prædicta, quæ ad ipsum dom. Pe-
trum peruenerunt ex bonis dicti dom. testatoris. pariter eadẽ
erit conclusio in omnibus prædictis facienda, ẽt respectu bo-
norum dicti D. testatoris, quæ peruenerunt ad reuerendum d.
Leonellum eius filium institutum, & grauatum dicto fideicõ-
misso, ac prohibitum alienare, nec non & detrahere omnem
legitimam, Falcidiam, & Trebellienicam: cum ipse do. Leo-
nellus ex certa scientia, & plenissimè informatus expresè ap-
probauerit, & ratificauerit dictum testm̃ paternum mõ, & for
ma, quibus approbauit, & ratificauit ipse do. Valerius: q̃m ip-
se do. Leonellus mortuus fuit sine filiis, & successit casus fidei
commissi facti in sua persona, ad portionem bonorum pater-
norum ad eum iam peruentorũ successerunt ipsi do. Valerius,
& do. Nicolaus, & nouiter mortuo dicto do. Valerio ad plenũ
successit ipse do. Nicolaus, qui reperitur superstes in omnem
casum dictorum fideicommissorum: nedum. n. ipsi do. Leo-
nellus, & do. Valerius per tale fideicommissum tenebantur re
stituere portiones, in quibus fuere instituti, & successiuè gra-
uati per dictum dominum testatorem. quinimò in tali resti-
tutione uenire debent portiones ad ipsos forsan peruentæ uir
tute d. fideicommissi, per mortem do. Petri. pariter & ipse do.
Valerius restituere dẽt portionem, q̃ ad ipsum poterat perue-
nire uirtute dicti fideicommissi ꝑ mortem dicti do. Leonelli.
Si. n. consideremus uerba dictorum fideicommissorum, ipse
dom. testator disponit honorando, & prius instituendo dictos
eius filios, & nepotem, ꝙ decedẽti sine filiis masculis q̃ñcunq;
essent substituti alij superexistentes, ita ꝙ eius bona integrè, &
absque aliqua detractione perpetuò deberent transire de hæ-
rede in hæredem masculum pro conseruatione eius familiæ,
& agnationis, & descendentiæ, ac sui colonelli, & eius lineæ.
50 Ex † quibus uerbis apertè constat, ꝙ d. do. Leonellus, & dom.
Valerius actiuè fuerunt honorati ad tale fideicommissum, &
* & postmodum grauati, quo casu ſm cões * conclus. in restitu
tione dicti fideicommissi, nedum uenit illud, qđ tãgebat prin-
cipaliter eos, sed ẽt ueniunt portiones aliæ tangentes d. domi.
Petrum, & successiuè dictũ do. Leonellum, q̃ peruenerunt, seu
peruenire poterant uirtute fideicommissi ad ipsum dom. Vale
rium, & ꝯñr omnes portiones erunt restituendę: ut tradit gl.
& Bar. in l. si Titius, de leg. 3. & idem Bart. in l. Scęuola, in fi. ff.
ad Treb. & per eundem col. pen. uersi. quæro, & in quæst. fi. in
l. Marcellus. §. quidam liberis, eo. tit. ubi Alex. Soc. & alij idem
51 uolunt. Potissimè † qñ testator usus est signo uniuersali, ꝓut
fuit usus hic, etiam iteratis uicibus, & tradũt omnes in l. cum
uirum. C. de fideicom. & Roma. ꝯs. 18. uisa, & facit tex. in l. Lu
cius. §. fi. & quę ponit Bar. Ale. & alij in l. hæredes mei. §. cum
ita. in principio, & idem Alex. in l. ita tamen. §. qui suspectam
ff. ad Trebell. tradit etiam Bald. ꝯs. 94. punctus quæstionis, uo-
lu. 2. & Corn. cons. 142 uidetur, uol. 4. & Dec. d. consi. 81. nu-
52 me. 2. ¶ † Nec prædictis obstat diuisio dictorum bonorum pa
ternorum facta inter dictos fratres, ex quo non fuit facta sim-
pliciter sed cum expressa reseruatione, & ualiditate dictorum
fideicommissorum, & omnium conditionum, & qualitatum
contentarum in illis, ita ꝙ deberent mandati executioni, ꝓut
ipse dom. testator disposuit, ex quo per talem diuisionem non
53 intendebant in aliquo derogare dictis fideicõmissis. Per † quã
reseruationem, & protestationẽ communi fratrum omnium
consensu factam in nullo fuit derogatum per diuisiones sub-
secutas dictis fideicommissis, ut plenè tradunt omnes in l.
qui Romæ. §. duo fratres. ff. de uerb. obl. ubi adducuntur con-
cord. & plenè traditur per Bar. & alios in l. non solùm. §. mor-
te, in prima specie protestationum. ff. de oper. non. nunc. & ꝑ
cano. in c. cum M. Ferrariensis. de consti. & in capit. solicitudi-
nem, de appellat. ¶ Quantùm uerò attinet ad alia bona forsitã
quæsita per dictum dominum Ioannem iam adest eius testa-
mentum, in quo hæredem sibi instituit dictum dominum Pe-
trum eius filium grauando eum fideicommisso, casu quo sine
filiis masculis decederet, & prohibẽdo omnem alienationem
ex cã, de qua in testõ eius patris, & quia dictus do. Petrus mor
tuus fuit sine filiis, & sic euenit casus dicti fideicommissi, dicta
bona peruenere ad dictum dominum Leonellum de consen-
su dictorum domini Nicolai, & Valerij, loco portionis bono
rum parernorum, quæ debebat peruenire ad ipsum dom. Leo
nellum uirtute testamenti paterni, & quoniam successiuè mor
tuo d. dom. Petr. & ipso dom. Leonello tenente, & possidente
dicta bona prædicti tres fratres diuidendo, & transigendo con
uenerunt, ꝙ ipse dom. Leonellus remitteret, prout remisit di-
ctam portionem bonorum prædictis do. Nicolao, & Valerio
cum expressa approbatione dictorum fideicommissorum, &
testõrum patris, & fratris, & oĩum, & singulorũ contentorũ in
eis, ut plenè ꝯstat ex tenore dictę trãsactionis, diuisionis, remis
sionis, approbationis, & reseruationis, necessariò infert', ꝙ talis
appro-

approbatio per omnes facta, & successiuè remissio dictorũ bonorum celebrata per ipsum d.Leonel.ampliauit,& roborauit circa dicta bona efficax, & ualidũ fideicommissum, ita ꝙ eius uirtute ipse do.Nicolaus mõ superexistẽs mortuo ipso do.Valerio cõsequi dẽt portionem dictorum bonorum, q̃ ad ipsum peruenit: cum iam sit factus casus dicti fideicommissi, ut dictum est,quibus consideratis integra bona paterna, & successiuè quæsita per Magn. Do.Ioannẽ virtute dictorum testamentorum,& fideicommissorum applicanda ueniunt d.do.Nicolao fideicõmissario mõ superexistenti,& expressè in dictis casibus uocato,tam per dictos testõres, q̃ etiam & ꝑ ipsos fratres transigentes,diuidentes,& expressè oĩa & singula prædicta ap
54 probantes.Quando † .n.grauati promittunt fideicommissario præstare fideicommissum,talis promissio ualebit, ẽt si esset facta testõri,& transibit in uim ꝯctus, ut dicit Bart.in l.nemo pôt,de legatis.1.col.1.uers.ꝯ hoc oppono,per l.fi.C.de fideic. adducẽdo etiam alia iura, & sequitur Barth.Cep.in caute.sua, car.20.col.3.incip.legata communiter, ubi pũctaliter loquit, qñ promissio est facta fideicommissario, & sequũtur ẽt Mod. Papien.in d.l.fi.col.pen.uers.ex gl.& uers.seq.nu.18.Quę aũt sint ipsa bona,satis apparet ex descriptione,& inuentario ipsorum confecto per publicum instrm inter ipsos fratres auctorãte ipso do. Valerio, in quo sigillatim annotata apparent, & ea quæ fuere patris testatoris,& d.Ioã.subiecta,& conditionata fideicommissis,quę descriptio facta fuit,vt perpetuò de ipsis bonis conditionatis posset apparere,qñ casus fideicommissi eue-
55 niret,prout iam euenit,quę † annotatio & descriptio bene,& optimè probat,ut per illum tex.tradit Bar.Bal.Pau.de Cast.& Imo.in l.cum tale.§.Titius.ff.de cond.& dem.& hr̃ per Bal.& alios in l.fi.§.1.C.de iure deliber.& multa adducit Soc.ꝯs.51. uiso,col.1.& per totum,uol.3.quæ ẽt descriptio ad dictũ effectum celebrata tanto magis approbat dicta fideicommissa,cũ
56 ẽt appareat pluries geminata,ut dictũ est. ¶†Contra superius cõclusa.d.Valerius aliqua deducit.primum, ꝙ seductus a suis fratrib.iniuit, & fecit tales approbationes, & compositiones, & certissimum est,actum gestũ per seductionem,& machinationem non subsistere,nec esse ualidum.l.1.in prin.& §.1.vbi traditur diffinitio doli,& ferè per totum.ff.de dolo.& C.eod.
57 Secundum † qm̃ talis compositio inter ipsos facta tollit liberam uoluntatem testantium, & liberum arbitrium disponendi,& ideo a iure est reprobata,& quatenus dicta cõpositio,cõcordia,seu pactũ ualeret mero iure,illud reuocat, & annullat, & haberi uult pro reuocato,maximè cũ noua progenies sit nata ipsi d.Vale.arg.not.in l. si vnquam.C.de reuo.dona.& in l. Titia.§.Imperator,vbi Bar.& alij de leg.2.& ẽt quia do.Nico. eius frater egrè tulit dictum d. Vale.duxisse secũdam vxorem, & ꝙ nunquam ipse,nec eius filij uoluerunt ire ad uidendũ eãdem,qñ erat puerpera,nec filiam natam,ostendẽdo se odiosos eisdem ac inimicos,arg.l.4.§.fi.& l.seq.ff.de adimen.lega. Cũ
58 enim † dicta compositio cõtineat pactum futuræ successionis, & qualiter ipsis fratribus deberet succedi, & in quas personas post mortem ipsorum bona eorum deberent peruenire, talis conuentio nulla est,& penitus inualida: cum inter uiuos hæreditas,& successio dari non possit.l.hæreditas. C.de pac.conuen.l.cum donationis,in fi.C.de transl.l.ex eo. C.de inut.stip. l.stipulatio hoc modo cõcepta.ff.de uerb.obli.l.pactum dota. C.de pac.l.licet.per locum a speciali.C.eod.& ibi Alex.& alij Mod.tangunt,prout ẽt hr̃ in l.fi.C.de pact.& in l.pactum dotali.C. de collatio. Et † ratio decisionis prædictæ multiplex deducitur: tum quia tale pactum a iure reperitur reprobatũ, vt hr̃ in dictis iuribus: tũ quia inductũ apparet ꝯ bonos mores.d.l.stipulatio hoc modo concepta. tum quia uotum captãdæ mortis inducit.d.l.fin.& c.captandæ, extra de concessione præbende, tum quia restringit,& tollit liberam facultatem testandi,ꝯ legem primam.C.de sacr.san.eccle.& in l.si fratres.§. item rñdit.ff..pro soc.l.quidam.§.1.ff.de donat.l.si quis mihi bona.§.sed uerum.ff.de acqui. hæred.quibus in locis Barto.& omnes indifferenter reprobant pactum & conuentionem de futura successione,etiam si esset iuramento firmatum. Et † ẽt si esset reciprocum,puta inter duos fratres factũ, ita ꝙ ille,qui superuixerit, potiatur rebus alterius,vel ꝙ res præmortui pertineant ad superuiuentẽ,vt probat in d.l.licet, vbi plenè Alex. & alij.C.de pact. Et † copiosè tradit idem Alex.ꝯs.28.ponderatis uerbis instrumenti, vol.3. vbi vult,non valere cõuentionem factam inter fratres,ꝙ vno decedente sine liberis ab intestato alter illi succedat,quam sequitur Ias.in d.l.licet,in fi.allegando eund.Alex.consi.25.uiso testõ,uol.3.ea rõne: quia tale pactum aufert liberam testandi facultatem, & inducit votũ captandæ mortis,& Ange.& Imol.in l. illæ institutiones.ff.de hære.insti.dñt,ꝙ conuentio facta inter duos, ẽt milites de instituendo se adinuicem non ualet,quia aufert testĩ factionem.
62 Hinc† Oldr.ꝯs.127.uiso instrõ,& ꝯs.331.ut eius,de quo quæritur,quem refert,& sequitur Bal.in c.1.§.itẽ sacrã, col.4.uer. qõ fuit de facto.in tit.de pa.iuram.firm.volũt,ꝙ diuisio bonorũ facta per patrem inter filios,licet iurõ sit approbata a filiis, tñ nihil ualet,si postmodum pr̃ non perseuerauit in illa uolũtate, sed eam mutauit,ex quo necessaria erat perseuerãtia usq;
63 ad extremum uitæ spiritum per d.l.fin. Et † esto,ꝙ d.Valerius promisisset non reuocare talẽ conuentionem: tñ poterat suo arbitrio eam reuocare,prout reuocauit,ut tradit Bar.in fortioribus terminis, qñ fuisset appositum iurm in l.si quis in prin. testi,de leg.3. & ibi Alex.in aposti. & in d.l.stipulatio hoc mõ
64 concepta,co.2.& 3.Et † bñ facit ꝯs.Dec.184.& pro tenui,ubi diffusè consuluit, pactum etiam iuratum de non auantagiando masculos, & ꝙ fœmina pariter succedat cum illis non ua-
65 lere,ut etiam refert in d.l.pactum.Prout† ẽt ipse Dec.ꝯcludit ꝯs.225.in cã,uolens pactum factum inter fratres, ꝙ altero moriente sine filiis bona uadant ad superstitem,nõ ualere,nec tenere rationibus,& decisi.ibidem ꝑ eum adductis, prout etiam ipse Deci.concludit consi.63.& pro tenui,col.3.& 4.& fin.& idem traditur per eund.Deci.ꝯs.236.non parua,col.fi.uolens non ualere pactum factum inter duos continens, ꝙ si quis ipsorum sine masculis decederet,tota eius successio pertineat ad
66 alium.Prout † ẽt: qm̃ ꝯ bonos mores est,ut impediatur libera testamẽti factio, nedum respectu totalis successionis, sed ẽt respectu partis, nam debet esse in totum libera, ita ꝙ restringi non debet etiam ad partem bonorum, ut hr̃ in d.l.si fratres §. idem rñdit.ff.pro soc.& ibi,de supremis iudiciis constringere quis poterit,& probari vr̃ in d.l.pactum qd̃ dotali.ibi,ex ęqua portione.C.de pact.& ibi Claud.uers.item hoc,& est bona decisio Ang.cons.mihi 71.Comes Robertus,col.pen.& fi.uolẽs testamenti factionem debere esse liberam nedum super toto, sed ẽt super parte,& super quanto,adducit iura & decisio.vt ꝑ eum,maximè in l.si quis in princ. testamenti.de lega.3.& hoc idem tenet Petr.de Anch.& Imo.in rub. extra de testam.uolẽtes,ꝙ non debet impediri etiam ꝓ parte hæreditatis,& sequitur Alex.in d.l.fi.circa fi.& Lancel.Dec.ibi col.2.uers.2.aduertendum est, & Claud.col.2.vers.12.procedit,& col.3.uers.in gl.in ver.obseruari,& hoc idem volunt Bal.& Pa.de Cas.in d. l.stip.hoc mõ cõcepta,ubi repe.Papiẽ. col.3.nu.9.& 10.idem
67 sequuntur,adducentes rõnem,ꝙ† idem finis dẽt esse de parte ad partẽ,ꝙ est de toto ad totũ, adducẽdo ẽt alias rõnes,& iura vt per eos,sequit ẽt Dec.d.ꝯs.184.nu.6.7.& 10.& col.fi.& ꝯs. 300.visa petitione, nu.3.vbi cõcludit, non ualere conuentionem,ꝙ vnus succedat alteri,nec in totum,nec pro parte,& idẽ
68 firmat d.ꝯs.225.nu.5.vers.vlti.non obstat. Prætereà † Bar.in in d.l.fi.C.de pact.& in d.l.stipulatio hoc modo concepta,dũ loquitur, an ualeat donatio omnium bonorum, concludit ꝙ sic,dummodo ꝙ non sit præsentium,& futurorum,ex quo nõ tollit liberam testãdi facultatem, licet eam restringat, & tñ ex opposito iura, & decisio. superius deductæ volunt non valere conuentionem,per quam restringitur libera testandi facultas.
69 Quapropter † idẽ Bar.ꝯs.204. aliàs 212.promitto tibi, & tu mihi, distinguit,considerari debere uerba conuentionis, nam aut promisio bonorum collata post mortem concipitur in ꝑsona promittentis sub ꝯditione purificanda post mortem,ita ꝙ obligatio dẽt incipere inpersona hæredum, & tunc est ualida.l.j.C.ut act.ab her.& ꝯ hæred.Si uerò talis promissio bonorum collata post mortẽ nõ fundat in persona promittẽtis, ita ꝙ obligatio debeat incipere in persona hæredũ,sed dicta promissio respicit bona,& bonorum obuentionẽ,& tunc erit pactũ futuræ successionis,& ñ valebit,siue ĩ totũ,siue ꝓ parte, & istud est de mẽte Old.ꝯs.139.ad habendã, & ẽt Ioã.And.in add.ad Spec.in tit.de instru.edi.§.postremò, col.vlt.& diffusè tangit Roma.ꝯsi.26.pro decis.eorum.& sentit Pau.de Cast.in d.l.fin.col.pen.& ibi Ias.in 4.limita.& expressè declarat Alex. d.consi.28.per totum,maximè col.fina.vol.3.& consi.35.uisa facti,col.5.vers.venio ad fm,& col.seq.versi.nec obstat,uol.2.

tradit etiam.d.Vital.in tract.clausul.in rubr.de renuncia.succes.car.77.col.2.& Cor.ↄs.60.q̃nque,uol.2.& Dec.d.ↄs.184.
nu.10.col.fi.& d.ↄs.225.col.2.& 3.& d.ↄs.236.co.fi.& ↄs.63.
in fi.plenè etiam tangit Fran.de Cur.iunior cons.15.circa præ
missa,col.3.& 4.& q̄m uerba dictæ compositionis & conuentionis respiciunt bona,& obuentionem bonorum : q̄a ipse D.
Valerius promittit relinquere filiis masculis eius fratris, & sic
solum factum relinquendi,talis conuentio vr̄ nulla,esto ꝙ par
tem bonorum respiciat.¶Præmissis tñ non obstātib.prout uerè non obstant,adhuc sum in suprà decisis,& cōclusis: non.n.
fuit seductus do.Valerius a suis fratrib.in transactione,diuisio
ne,& compositione inter eos facta,nec in aliis conuentis,& sti
70 pulatis inter ipsos.Et † alleganti seductionem,& dolum incū
bit onus probandi.l.quoties.§.qui dolo.ff.de proba. In ↄ̄rium
71 enim uiget iuris præsumptio,uulgata.l.meritò.ff.ꝓ soc.† Nec
credendum est ipsi dicēti seductum fore : non.n.sufficit dicere,sed necesse est ꝓbari,qđ dr̄, & allegatur,c.dilecti,ibi,opposita & probata, de except.l.1.in prin.ibi gl.dicatur.ff. si quad.
pau.fec.di.l.si prius, & ibi gl.in uer.egisset.ff. de oper.no.nūc.
72 Et † bene facit tex.in l.uerba testi.C.de testam.ubi uerba testatoris nihil disponunt in præiudicium eorum, quos non poterat grauare,& tangit Bar.in l.ex hac scriptura,col.3.ff.de don.
& si pur ↄ̄ transactionem,& ↄ̄ compositionem tanquam seductus uenire uolebat, certè honestissimum ac iuridicum erat p̄
prius debuisse ipsum restituere omnia,quæ adeptus fuit,& p̄cepit causa ipsius,argumēto.l.ꝙ si minor.§.restitutio. ff.de mi
norib.& hr̄ in l.1.C.de reputa.quæ fi.in iud.& est decisio con
silij Neap.222.dubia,ubi ista approbantur,& per Sal.& Paul.
in l.si aduersa. C.de transact. quod cum non fecerit, minimè
debuit se seductum dicere.Fortius cōsiderando ueritatem rei
ex dicta trāsactione,& diuisione,ipse do.Valerius adeptus fuit
commodum ducatorum 800. in circa dū do. Leonellus primitus uoluit assignationes bonorum factas per communem
patrem remanere firmas,& loco diuisionis ualde inæqualis respectu bonorum assignatorum ipsi dño Nicolao, adeptus fuit
ulterius meditatem bonorum remissorum p̄ dictum do. Leonellum,ex cuius redditib. tēpore quo uixit percepit & habuit
duca. ferè sex milia, adeptus est etiam & partem pecuniarum.
duc.2000.& ultra per eund.do. Leonellum solutarum nomi-
73 ne dotis dominæ Franceschinæ neptis ipsorum. Si † insuper
considerentur conuentiones & pacta tendentia ad conseruanda bona in familia,& agnatione,utique & probabile,& laudabile est,ut in l.antiqua inductum erat.§.cæterùm.§.media.instit.de legit.agn.succ.l.lege.C.de legit.hered. & dixi superius,
si statuta municipalia considerare uolumus, utique & idem,
cum nedum in ciuitate Vincentiæ, sed per totam ferè Italiam
statuta uigeant stantibus masculis excludentia fœminas, quæ
74 ualidissima sunt. Et ipsi fratres ↄ̄hentes reddentes se conformes dispositioni statutorum,non dñr seducti,quinimò fecisse
quod prudentissimi faciunt.l.si duo,& ibi scriben.no.ff.de ac
quir.hæred.Bar.& alij in l.hæredes mei.§.cum ita,col.2.ff.ad
75 Treb.& in l.ut iusiurandi.§.si liberi.ff.de oper.lib. Et † quod
pōt per statutum fieri,utique & pacto,vt dicit gl.in Rub.C.de
decre.decur.lib.10.& per And.de Iser.in proœ.const.reg.col.
76 4.Eo † magis cum tales conuentiones omnes essent æquales,
& reciprocæ,& sic non inducunt grauamen,nec onus,nec uo
tum captādæ mortis.l.1.l.fi.C.de pac.l.de fideicōmisso.C.de
transac.& per Ias. in terminis nostris consi.8.col.6.uersi.item
aduertendum,& consi.9.col.fi.uersi.item iste,quæ consilia po
sita sunt inter consilia Alber.Brun.& sentit Deci.in d.l.fi.in 1.
lect.nu.22.in 2.limita.ex quib. tolluntur ea, quæ dicit Franc.
de Cur.in d.ↄs.15.in fi.dum uult, reciprocationem nihil operari : quia operatur, ut ad plenum dicunt Modern.Bonon.in
in fin. 333. pactum de futura successione, & quia sunt approbantes iustissimam uoluntatem Magnificorū patris,& fratris,
77 ut deductum est. ¶†Nec obstat priuatio successionis,& reuocatio dictarum conuentionum facta per ipsum do. Valerium
in persona do.Nicolai : tum quia hucusq; senex minimè reperij causas adductas inducere ingratitudinem, ad plenè not.in
l.fi.C.de reuo.dona.& latè per Cano.in c.fi.ex de dona. Tum
78 † quia,quod semel placuit,amplius displicere non pōt,uulga
ta regula,qđ semel. l.sicut.C.de actio.& oblig.l.3.§.sicut.ff.cō
moda.tum quia grauatus fideicommisso nō habet arbitrium,
nec facultatem præiudicandi fideicommissario, tam inter ui-

79 uos,q̃ in ultima uoluntate, ut superius deduxi.¶†Non obstat
progenies noua, & sic d.l.si unquam, nam tempore celebratæ
transactionis,nedum ipse do. Valerius cogitauit de filiabus na
scituris,quinimò expresse disposuit,& uoluit,ꝙ non succede-
rent in certis bonis,& ulterius tempore prædicto filiam habe
bat,quibus stantibus cessat dispositio.d.l.si unquam, ut cōiter
* concludunt doct.ibi,& Bar.& alij in d.l.Titia.§.Imperator,&
Bal.in l.1.C.de inoffi.dona.& ibi scriben.& can.in c.fi.de do-
natio.latè Barb.in l.cum acutissimi,col.1.& 2.C.de fideicōm.
80 Prout † ēt quia dispositio.d.l.si unquam,cessat, q̄n ob aliquā
causam fuisset facta, prout vr̄ pñs celebrata, ut dicunt doct.in
d.c.fi.& Ang.in d.l.si unquam.Soci.& alij in gloss.2.in l.2.in
prin.in 1.notabili.ff.solu.matr.Aret.& Ias.in l.1.C.de pact.&
Dec.in d.l.licet eo.tit.nu.11.in fi.uers. & ex prædictis,cōs.20.
81 in princ.¶†Minus obstat ultimum,dum dicebatur, non ualere pactum futuræ successionis.d.l.stipula. hoc mō cōcepta,nā
primitus aduertendum est, ꝙ ista conuentio concernens suc-
cessionem approbat dispositionem testamētorum.d. patris &
fratris, quo casu nō dr̄ esse facta de uniuersali successione om
nium bonorum,sed de particularib.reb.l.cogi.§.& gñaliter,&
§.sed similes.ff.ad Treb.& ibi not.Bar. & alij diffusius Bart.in
82 l.cum filius.§.Lucio.de leg.2.Et † inquantū approbat disposi
tiones testōrum est ualidissima,quibuscunq; uerbis concipia-
tur,ut in terminis tradit Alex.consi.29.perspectis,col.6.uersi.
circa quartum dubium.& col.7.uers.uidentur ēt ualere,& ita
ēt firmat Dec.d.cons.63.col.3.4.& fi. ubi ꝓ firmissimo ponit
talem conuentionem, & transactionem ualere,quatenus con-
cernit bona contenta in testamentis,quę approbantur ab ipsis
paciscentibus,& hoc quidem suadetur,q̄m talis approbatio &
conuentio fit ex necessitate testī, liciti præambuli,quo casu li-
cet concernat successionem, tñ est ualida,ut in simil.hr̄ in l.si
quis seruum.ff.de actio.empt.quem adducit gl. in d.l.fi.C.de
pact.per quem ita limitatur.d.l.fi.vt dicit ibi Ias.col.3.nu.7.in
6.limita.& ēt quia habito respectu ad bona prædictorū testan
tium diceretur conuentio successionis conseruandæ, ut patet
ad sensum,quæ ualidissima est. ut inferius dicā,ↄñr quatenus
dicta conuentio concernit bona contenta in prædictis testis,
83 quibuscunque uerbis appareat cōcepta,erit firmissima¶†Nec
dicatur,ꝙ dicta cōuentio vr̄ facta de rebus uniuersalibus,hoc
est de patrimonio ipsorum fratrum,quod uerbum est uniuer-
sale.l.cogi.in prin.ff.ad Trebell.l.fideicommissum.§.tractatū.
ff.de iud.Bar.& alij in Rub.ff.solu.matr.nam ly. uer.patrimo
nium, non dēt capi de patrimonio uniuersali ipsorum fratrū,
sed de patrimonio,hoc est de rebus patris & fratris,deducitur
istud necessariò ex antecedentib.primò dum in principio trā-
sactionis narratur & dr̄,quondam dom.Nicolaum cōmunem
patrē gubernationi sui patrimonij assignasse usumfructū &c.
& appellauit bona paterna patrimonium. idem asserunt in il-
lo uersi.præfatus dom.Leonellus ibi,in 3.par.bonorum supra
dicti patrimonij,ex seq.ēt istud apertius deducitur,dum con-
stituta dote filiabus,dicunt illam debere solui ex fructibus, &
acquisitionibus sine aliqua diminutione patrimonij & bono-
rum stabilium, & ex bonis patrimonialibus iuxta dispositionē
testī paterni,& fratris,& demum ipse do.Valerius promisit re
siduum dotis eius filiæ soluere de similibus fructibus, & red-
ditibus dicti patrimonij , unde cum in antecedentibus & se-
quētibus patrimonium sit captum pro reb.paternis & fratris,
ad eos tunc peruētis,& sic rebus particularibus,ut probaui,pa
riter ly patrimonij in medio positi,intelligi dēt de eo, de quo
prius & inferius fuit dictum, cū media declarentur ex præce-
dentibus & seq.l.qui filiabus.l.seruum filij.§.fin.de leg.1.cum
simi.tum etiam considerando illam dictionem dicti patrimo
nij, sæpius repetitā,argumento not.per Bar. in l.1.§.edicto.ff.
de postulan.tum ēt quia si deberet intelligi de uniuersali, fru-
stra & illa clausula,& etiam acquisitionum, foret apposita, cū
iam includebatur in patrimonio,si staret uniuersaliter,contra
not.in l.si quando,de leg.3.& per Bal.in Rubr.C.de contrah.
empt.in 9.q.& illa implicatiua,etiam,staret sine effectu impli
cādi,cōtra suā naturam.l.1. C.etiam ob chyrogra.pecu.Prout
etiam : quia ipsi fratres in fine se declarant uolētes, vt tollatur
omnis cauillatio, ꝙ sigillatim describerentur bona patris, &
fratris,de quibus dictum erat,quæ subiacebant restitutioni,&
apertè firmantes illa debere reseruari filiis masculis alterius,
vno ipsorum sine masculis decedēte, nec potest dici illa verb.

etiam

etiam acquisitionum, fore posita ad abundãtem cautelam: qa ponuntur ut species post enumeratione generis, ut tradit Bar. in l.quæsitum.§.si quis fundum.ff.de fun.instru.nã locũ istud haberet, si uerb. patrimonij, caperetur ut genus, uerùm qm̃ hic non capitur nisi pro specie, pro reb.s.patris, & fratris, illa enumeratio, etiam acquisitorum, facta in specie stabit dispositiuè, & non abundanter, ex quo facta apparet post enumerationem specierum, non generis, ut idem Bar. in d.§. si quis fundum, & * sequuntur * communiter omnes, & sic pactum factũ est super certis rebus nõ uniuersaliter. Quod ẽt suadetur: nam ipsi fratres uoluere, ꝙ dicta eorũ bona, scilicet acquisita ultra cõditionata suprascrita reseruarentur filijs masculis &c.& sic non intellexerũt de patrimonio uniuersali, sed de rebus acquisitis, & paternis, & fraternis conditionatis, ut ẽt ostenditur ex descriptione bonorum per eos facta, & sic illa uer. patrimonij, non põt intelligi uniuersaliter, sed de paterno, imò & fortius nõ integro paterno, & fraterno, sed solùm de stabilib. dictorum patrimoniorum, ut apertisimè ostenditur ex descriptione bonorum, & ex illis dictionib. repetitiuis dicti patrimonij, & dicta bona, & ex illis, omnia & integra bona stabilia, & ibi, suprascripta, nec põt intelligi reliquum, seu residuũ, uidelicet patrimonij, ex quo de patrimonio expresse dixerat, itẽ qa apertissimè dr̃ residuum, & reliquum acquisitionum & meliorationũ factorum per ipsos fratres, ergo de alijs quàm de patrimonio illo, & quàm de bonis fratris, de quibus in specie dixerat, & sic illud adiectiuum residuum, & reliquum habet illa substãtiua acquisitionum, & melioramentorum, ad quæ refertur, nõ aũt 84 potest referri ad residuum patrimonij. ¶ † Præterea pactũ factum inter fratres diuidentes hæreditatem, ꝙ stantibus masculis descendentibus ex eis fœminæ non succedant, ut vr̃ esse cõuentio præsens, est ualidum, & firmũ, ex quo de iure ualet pactum, ꝙ certæ res non deueniant ad certum genus personarũ, ut traditur in l.si ita quis.§.ea lege.ff.de uerb.obli.cum ibi plenè nota.& in l.codicillis.§.matre. de leg.2.& in l.ea lege.C.de cond.ob cau. per pactum enim istud non prohibetur hæreditas sed certa pars patrimonij, nec est contra bonos mores, quinimò approbatum a iure, & fœminę possunt institui in aliis rebus, & ideo ualidum: cum lege possit fieri, ꝙ fœmina nõ succedat in totum, sed in certa parte, vt dicit Dyn. in c.indultum, de reg.iur.lib.6.& ita punctaliter firmat Bar. comprobando hãc decisio. alijs rationib. & r̃ndendo contrariis, consil.suo.72.ex facto proponitur, colum.2.uers.in ꝯrium vr̃, quem refert, & sequitur Ioã.Campeg.in tracta.de dote, in ult.par.q.79.quia dictum est, & idem facit Ias.d.consi.8.col.6.uers.accedat etiam, & sequitur istud idem Dec.qñ fit specialiter de certis bonis in d.l.pactum, col.pe.in fine, uers.2.limitatur allegando dictum consi.Bar.C.de pac.& idem firmat ibi Lancel.Dec.col.1.uer. limita tñ, uolens pactum ualere, si fit de successione singulari, seu particulari, adducit Ale.in d.consi.29.in 5.uolu.col.antepen. ubi Alex.expresse istud firmat. Ex † quo cum sit factum de rebus particularibus, non tollit liberam testandi facultatẽ, & sic cessat obiectio in ꝯrium facta, & potius dr̃ factum de certis bonis disponendis certo modo, quod quidem a iure nõ est improbatum. adducit iura istud probantia, nec in dictis locis consideratur, quibus uerbis pactũ sit cõceptum, quinimò Bar. propriè loquitur, qñ est factum p uer. succedat, & qñ respicit obuentionem bonorum, & hoc idem firmat Pau.de Cas.consi. 146.super secundo puncto, ubi uoluit ualere conuentionẽ inter certos nobiles de non alienãdis certis bonis in uita, nec in testamento, ex quo intelligitur de bonis præsentibus, & non tollitur libera facultas testandi. Et † ad idem facit, quod ult Bart. quem * communiter sequũtur omnes in d.l.fi.& in dicta.l.stipulatio hoc modo concepta, dum dicit, ualere donationem omnium bonorum, dũmodo reseruetur aliq.d, ex quo licet restringatur facultas testandi, tñ non tollitur, & ideo donatio erit ualida, quod minimè deberet esse, si cõsideraretur restrictio, ut plenè tradit Ang.in sua disputa. incip.in refulgenti palatio.& consi.179. uisis prædictis, ubi istud comprobat ex pluribus.& respondet sigillatim ꝯriis, & obiectionib.& ad plenum tangunt repetent. in d. l.stipulatio hoc modo concepta. Ad † qd̃ ẽt dictum Oldr.ꝯs.139.ad habendam, & aliorũ relatorum per Alex.ꝯs.85.uisa, col.3.uersi.& in proposito nostro. uol.2.& per Ias.in d.l.fi.nu.7.in 4.limi.& in d.l.stipulatio hoc mõ concepta, col.antepe.nu.9.uers.& fui motus, & p Deci.in

d.l.fi.in 1.lect.nu.22.in 1.limitatio.ubi cõcludunt, ualere pactum futuræ successionis de parte bonorum factum inter fratres, ex quo non tollit liberam testãdi factionem, & col.9.ver.
88 nec obstat, Alex.in d.consi.85.r̃ndet ꝯrijs. Et † idem ẽt sentit Ang.ꝯs.5.Andreas, uolens ualere laudum, in quo concedit successio, dummodo ꝙ sit facta facultas disponendi in libr.75.& hoc idem expressius & clarius consuluit Ale.cons.69.viso themate, col.1.uol.5.uolens laudum ualere, dummodo reseruet potestas testandi in lib.60.& ibi r̃ndet ad ꝯs.Ange.71.Comes Robertus, col.pen.dicentis ꝯrium, ut illud procedat, qñ nulla fuit facta reseruatio ẽt in minimo, & hoc dictum sequitur Ias. in d.l.stipulatio hoc mõ concepta, nu.17.Hoc idẽ firmat Frã. de Cur.iunior ꝯs.1.col.8. uers.& dicta transactio uoluit, dicẽs cõem, & ueram esse conclus.ꝙ conuentio de uniuersali successione acquirenda, seu obuenienda non tenet, ex quo tollit liberam testandi facultatem, & est ꝯ bonos mores, tñ qñ conuentio fit super certis bonis est ualida, q̃ non repetit a iure reprobata, nec est ꝯ bonos mores, nec aufert liberam testandi facultatem. Nec distinguitur, quibus uerbis, seu forma concipiatur, & ibi conuentio erat facta inter consanguineos, ut propriè in terminis nostris, ut uno decedente succederẽt eius filij masculi, & si sine filiis masculis decederet, bona feudalia haberẽt ne
89 potes, seu descendentes masculi ex aliis. Et † Pet.de Bellaper. in d.l.fi.& Bal.ibidem, col.fi.uers.sed quid si quis uolunt.d.l. stip.hoc mõ concepta, procedere, qñ agitur de tota hæredi.secus si de parte, ꝙ quidẽ firmare vr̃ Dec.ꝯs.225.nu.4.ver.prius est, uolẽs, ꝙ qñ pactum fit de certis bonis, ꝙ sit ualidũ, ex quo nõ agitur de success.uniuersali, & ita firmat ipse Dec.in d.l.pactum, col.pe.in 2.limita.ubi adducit.d.eius ꝯs.225.& clarius idẽ Dec.in d.l.fi.in 1.lec.col.5.uers.3.prin.nu.22.in 1.limit. dicit, pactum de succedendo rl̃r non ualere, qñ fit, ut succedat uniuersaliter, secus si sit de parte: quia tunc ualet, ex quo non tollit liberam testandi facul.& pro, & ꝯ adducit decis. & tãdẽ
90 sequitur limita.istam per d.consi.Ale.29.uol.5. Et † Ias.in d. l.stip.hoc mõ concepta, col.antep.uer.3.prin.se sæpius ꝯsuluisse in ciuitate Asten.ꝙ ualent conuẽtiones factę inter fratres, q̃bus continebatur, ꝙ fœminæ non succederent in bonis immobil.tam feudalib.q̃ allodialib.& si contingat eos mori sine masculis relicta fęmina, ꝙ alter cõiunctus succederet ea exclusa, ex quo testator poterit testari de reb. mobil.& sic non tollitur
91 libera testandi facultas. Asserit † ẽt se consuluisse, ualere conuentionem inter fratres factam, ꝙ aliqui ipsorum fratrum nõ possent alienare, seu testm̃ cõdere circa certa bona immobilia, ita ꝙ si fieret ꝯriũ, testm̃ non ualeret ea rõne: quia conuentio
92 non erat de uniuersalibus bonis, sed de certis. Dicit † & tertiò se consuluisse, ualere pactum inter fratres, vt si cõtingeret, aliquem eorum mori sine masculis relicta filia fęmina, ꝙ omnia bona mobilia, & immobilia deueniant ad alium, qui habeat filios masculos, & ꝙ fœminæ debeant congruenter dotari, nam illa reseruatio ualidabit talem conuentionem, & ẽt qa non dr̃ facta de omnibus bonis, & ita reperi consilium Ias.inter cõsi. Alb.Bru.& unum est octauum in ordine, circa primũ, col.4.
* uersi.7.bene faciunt, ubi asserit hanc esse ueram & * communem conclusionem, qñ est factum pactũ de certis rebus, addu
93 cendo rationes, & decisiones per eum. Vlterius † etiam col.6. uersic.item istæ conuentiones.ipse Ias.dicit tales cõuentiones effectualiter esse de conseruanda successione bonorum immobilium inter nobiles masculos, & ideo de iure ualent, & tenẽt ut plenè per Bar.in d.l.fi.& in d.l.stipulatio hoc modo concepta.& ꝓbatur inst.de legit.agna.succ.§.fi.nec dr̃ esse de succedendo simpliciter, ut firmat Riminal.in l.pactum, col.3.uersi. in ea.gl.ibi, uel dic.C.de colla.sed de conseruãdo bona, & successionẽ inter agnatos masculos, penes quos bona sunt remansura, quod quidem licet: ut cõiter oẽs concludunt post Bart.
94 in d.l.fi.& in d.l.stipulatio hoc modo concepta. Et † non immerito: cum cõseruatio familiæ uigeat in ipsis masculis, quæ commodè sine bonis fieri nõ potest, ut dixi superius, & ponit Bart.in l.1. C.de dignita.lib.12.& Moder.allegantes alias decisi.in tract.ꝙ stan.mascu.fœmi.non succe. in secundo, & tertio articulo principali, est & aliud consi.Ias.inter consi.Alber. Brun.in ordine nonum, do.Ioannes, col.3.in fi. uersi.& prout aliàs prosecutus sum, & col.seq.ubi eadem ferè dicit, quę in alio consilio.subdens hanc esse ueram, & * cõmunem conclus.
* eo maximè cum pactum sit recriprocũ, ut ipse dicit d.consi.8. col.6.

col.6.uersi.item aduertendum est,& d.ↄs.9.col.fi.vers.itē istæ
95 transactiones,& † Soc.ↄsi.suo,uisa quæstione,posito inter ↄsi.
Alber.Brun.& est decimum in ordine,col.5.uersi.prætereà cō
* munis * conclusio,attestatur cōem conclusio.esse,conuentionem de succedēdo super certis bonis ualere, & idem uult Io.
Campeg.ↄs.11.uiso themate posito,inter consi.Alber.Bru.co-
96 lu.6.uers.quantùm igitur ad aliud dubium.& † Io. Crot.in l.
oēs populi.col.4.uers.imò non solùm.ff.de iust.& iu.& in c.1.
in 4.notabili,de consti.in 6.dicit ualere pactum de rebus particularib. ex quo non tollitur libera facultas testandi, licet restringatur ad certum genus personarum,subdens ualere pactū
inter aliquos factum, ꝙ filię fœminę stantib. masculis nō succedant,nec possint hæredes institui,prout idem Ioan.Cro.firmat in d.l.stipulatio hoc mō concepta, nu.65.& 67.circa fin.
concludens, facultatem testandi bene posse coarctari, licet in
97 totum non possit tolli. Prout † Ias.in d.l.omnes populi,in 2.
lect.col.10.uers.an aūt,ēt dicit se cōsuluisse, ꝙ una progenies,
& una parentela pōt inter se inducere consuetudinē, ꝙ fœminæ non succedant stantibus masculis, adducendo Io.Andr.&
98 sequitur Io.Crot.ibi col.4.vers.imò non solùm. Et † comprobatur ex dictis Bar.d.ↄs.72.col.2.uers.prætereà per statutum,
quem refert Io.Campeg.d.q.79.uolentes ualere statutum, &
consuetudinem,quibus defertur successio aliquibus, & econ-
99 tra aliis adimitur.Et † Dec.allegando Abb.Guid.Pap.& Egid.
Belleme.& alios consi.suo 225.nu.2.dicit ualere consuetudinem, ut in certis bonis aliqui succedant,& aliqui excludātur,
quod quidem minimè permitteretur, si contra bonos mores
esset,ut allegando plura dicit Ias.in l.pactum,nu.5.& in d.ↄsi.
225.nu.4.& uerè in istis decis.nulla hr̄ consideratio, quibus
uerbis, & qua forma istæ conuentiones sint factæ, sed solùm
consideratur,an contineant uniuersalem successionem, an uerò fiant de rebus particularibus, ut isto secundo casu ualeant,
100 ex quo cessant rationes adductæ in contrarium.Et † qm̄ Doctō.superius adducti firmant hanc esse ueram & communem
* opin.* ab ea minimè erit recedendum, vt tradit Io.And.& plenissimè alij cano.in cap.1.de consti.& in c.nouimus,de uerb.
signifi.& nota.in l.1.ff.de off.quæsto.cum uulgar.Et prædictā
iuris dispositionem ad casum præsentem adaptātes d.Leonellus remissionem portionis suæ fecit ob causam cōseruationis
familiæ, & agnationis, nec non & pro honore, commodo, &
ampliatione.s̄.dictorum suorum fratrum, & eorum filiorum
masculorū,& cum expressa reseruatione, ꝙ in dictis bonis locum haberent fideicommissa, & alia disposita a magnificis patre,& fratre,ulterius domi.Nicolaus,& Valerius habentes cordi conseruationem patrimonij,ac stabilimentum, & augumētum familiæ uoluerunt,ꝙ filiab.fœminis utriusque dos certa,
& honesta deberet constitui, quod quidem nō poterat esse honestius,conuenientes rursus, ꝙ filij masculi ipsorum fratrum
succederent eorum parentibus, & casu quo alter ipsorum decederet sine masculis, ꝙ relinqueret filiis alterius fratris dicta
bona communis patris,& fratris, nec non & acquisitiones, &
meliorationes tunc temporis per ipsos fratres factas, ex quo
erant firmissimæ & inconcussæ opin.ꝙ bona paterna & fratrū
cōditionata,& subiecta fideicommisso, ac ēt acquisitiones tūc
factę per ipsos reseruarentur filiis masculis alterius fratris, uolentes insuper ꝙ de bonis etiam tūc acquisitis per eos possent
101 disponere, prout in dicta conuentione continetur. † Quæ
reseruatio testandi,etiam de tunc quæsitis tanto magis ualidā
reddit dictam conuentionem,vt dicit Ang.in d.ↄs.5.Ale.d.ↄs.
49.& Pau.de Cast.d.ↄsi.146.Cuma.Alex.& alij in d.l.stipulatio hoc modo concepta,ex quibus patet talia pacta,& conuentiones factæ ex causa honestissima continere modum succedēdi, & conseruationem successionis bonorum paternorum, &
fratrum,& aliorum tunc acquisitorum per eos,quod quidem
a iure permissum. Patet etiam,dictas conuentiones continere
dispositionem tantùm rerum particularium, ut superius di-
102 ctum est quò ad bona paterna, & fratrum. Et † etiam respectu bonorum acquisitorū : cum talis conuentio necessariò intelligenda ueniat de tunc quæsitis nō de quęrendis in futurū.
l.fi.§.qui indiuisam,de leg.2.l.fina.C.quæ res pigno.l.si ita,&
ibi plenè Bar.ff.de au.& arg.lega. & idem Bar in d.l.fin.col.fi.
* uers.si uerò esset donatio.quē * cōmuniter scriben.ibi sequuntur,vt not.etiam idem Bar.in d.l.stipulatio hoc mō concepta,
col.2.uers.aut dicit,ubi ad id adducit iura,& communiter sequuntur eum ibi scriben.maximè repeten.num.44.& 45.ponit Oldr.consi.139.col.1.& tradit Ang.in d.consi.179.col.1.
& Ale.ↄs.25.uiso,col.pen.uol.3.& suadetur ex illis uerbis,acquisitionum suarū,& ex illis dicta eorū bona,& clarius ex illis
de acquisitis per eos,quæ preteriti sunt temporis,quibus consideratis conuentiones prædictæ redduntur ualidæ, & firmæ.
103 ¶† Et ex istis apertissimè ostenditur uriorē, & communiorē
esse illam opin. ualere pactum, & reciprocam conuentionem
inter fratres modo quo .s̄. factam de succedendo continens
aliquas res particulares, & nō uniuersalem successionem,licet
per illud aliquatenus restringatur facultas testandi, nam talis
restrictio nō reperitur prohibita,ut sunt apertæ decis.superius
deductæ,& ex pluribus istud idem deducit Ange.in d.sua disputa.in refulgenti.& in d.suo consi.179.col.2.3.& 4.probans
104 hanc facultatē posse restringi.Et † potest probari ex illo satis
uulgato,quo disponitur, facultatem testandi restringi omnib.
parentibus, qui inuiti eorum filijs tenentur legitimam relinquere, respectu cuius legitimę ipsorum facultas testandi restricta apparet,& suadetur ratione: qm̄ diuersa ratio uiget,qn̄
tollitur in totum,ut est ī uniuersali successione, & diuersa,qn̄
105 pro parte,ex quo respectu alterius partis adest facultas. † Et
sic cessat arg.de toto quò ad totum, & de parte quoad partem
cum diuersa sit rō,& patet ad sensum. Tollitur ēt, qđ dicebat
Dec.in d.l.pactū,col.pe.dum facit differētiam inter bona particularia,& quotam hæreditatis.nam vtroq; casu eadem uiget
106 rō, † vn̄ eadem dēt esse iuris dispositio,ut tradit Bar.in l.nomen.§.filio.de lega.3.& sicuti per res particulares nō tollitur,
107 sed restringitur,ita & p partem hæreditatis.Nec† obstat ↄsi.
Ang.71.col.pen.nam ↄ̄rium tenet ipse Ang.consi.5.& d.consi.
179.& in d.disputa.in refulgenti, & aliter respondet Alex. ut
108 deduxi superius ↄs.59.uolum.5.& † l.si quis in princi. testi.
adducta per Ang.minimè probat,ex quo loquitur diuerso casu, scilicet respectu clę derogatoriæ,ut dicit Ias.ī d.l.stipulatio
hoc mō concepta,nu.19.in fi. Nam quis promittendo in testamen.non reuocare legatum,pōt reuocare,non obstante cl̄a derogatoria,cum tale legatum dependeat ex eius libero arbitrio,
qđ non dēt restringi, ut dicit ibi Bar.& oēs sequuntur, & in l.
cum præcario.ff.de præcar.secus est,qn̄ inter uiuos actum est
ꝙ post mortē unius succedant in certis rebus filij masculi alterius,uel ꝙ illa bona eis reseruantur,ut fuit actum hic: ualet
109 enim ista conuentio, ut plenè supra probatum est. † Minus
ob.d.l.pactum.C.de pac.ibi,ex qua portione,nam uerè intellectus illius literæ est,qn̄ pactū continet uniuersalem successionē, ex quo illa filia uirtute pacti uolebat æqualiter succedere,
quæ qualitas necessariò respicit uniuersalem hæreditatem. Pa
110 riter † & tex.in l.si fratres.§.idem rn̄dit.ff.ꝓ soc. minimè obstabit, ex quo loquitur in vniuersali successione,cū ibi societas
non possit ↄ̄hi post mortem : q̃a si ita posset fieri,successiones
restringerētur, ex quo post mortem socius succederet,nec daretur facultas instituendi alios, & sic p indirectum tolleretur
testī factio,ut ꝓpriè intelligit,& declarat ibi Bar.& Bal.q̃ subdit,ꝙ aut persona post mortē socij est incerta,& societas nō pt
ↄ̄hi,aut est certa, & tūc vr̄ per ↄ̄ctum se restringere ad certum
hæredem,qđ est impossibile.d.l.stipu.hoc mō, & sic loquitur
de uniuersali,sentit etiam Alberi. de Rosa. ibi in §.si inter fratres,& apertius Fulg.in d.§.idem rn̄dit,& qm̄ lege permissum
est, ualere pactum,ꝙ certæ res non deueniāt ad aliquas personas,ualet etiam statutum, & consuetudo excludens certas personas,ut s̄. probaui. licet in istis restingatur facultas testandi,
non propterea,nec statutum,nec cōsuetudo, nec pactū reddit
inualidū,prout ēt dicimus,ꝙ licet fiat donatio oīum bonorū,
tn̄ erit ualida, si aliquid fuit reseruatum,ex quo nō tollit totalem facultatem testandi,licet eam restringat,secus erit,si nihil
reseruetur,ex quo isto casu facultas penitus tollitur,ut uolunt
* communes * conclus.superius adductæ.vn̄ licet per dictas cōuentiones potestas testandi in ipso d. Valerio appareat in aliquo restricta, non propterea dictæ conuentiones erunt nullę,
quinimò omni respectu apparent validissimæ,& ideo seruādę.
111 Non † ob.d.l.stipulatio.& d.l.ex eo.& aliæ concor.nam procedunt,qn̄ conuentio esset de dotali successione,& qn̄ hr̄ditas
in totum,vel pro parte pacto simpliciter concederetur,uel qn̄
quis promitteret per uiam ultimæ uoluntatis relinquere etiā
rem particularem,quod fieri leges abhorrēt. l.uerba gesserūt.
ff.de uerbo.signi.l.si quis in principio testamenti.pręallegata.

Bar.

Bar.in l.cum præcario.ff.de præcar.not.in c.fi.de procu.lib.6. & per Alex.conſ.16.uol.3.cum ſi.ubi uolunt,non impediri facultatem reuocandi.Secus eſt,qñ res particulares per actū inter uiuos promittuntur,& reciprocè,& pro conſeruatione ſuccesſionis inter agnatos, & qñ uocatur certum genus pſonarū & ex oppoſito excludit aliud genus, ut fœminæ,& qñ eſt actū ut poſt mortem unius bona particularia reſeruentur filijs maſculis alterius,& in illis fœminæ nō ſuccedāt,& poteſtas teſtādi reſeruatur in aliis bonis,tunc.n.ualet pactum,ualet ꝯſuetudo,ualet & ſtatutum: ſunt.n.iſta permiſſa,& nō prohibita,nec
112 ꝯ bonos mores, ut deductum eſt. Item † ceſſat obiectio, qñ fit ad conſeruationem ſucceſſionis uirtute teſtōrum anteceſſorum,& ut fiat conſeruatio inter agnatos,ut teſtatores voluere; tale.n.pactum eſt permiſſum,& non prohibitum, ut fuit pñs,
113 & ſuperius deduxi.Ceſſat † ēt ratio,ut non ualeat,ex quo impedit liberam teſtī factionē.nā non tollitur libertas,& ſi in aliquo uideatur reſtringi, hoc minimè ꝓhibetur, ut dixi diffusè ſuperius poſt Ang.d.ꝯſ.179. col.3.de bonis.n.poſtmodum ꝑ ipſum d. Valerium quæſitis ampliſſima eſt facultas teſtādi,de tunc verò quæſitis ēt ad certas perſonas,ad quas communiter ſolent vltimæ voluntates dirigi, & charitas dictat, reſeruatur
114 poteſtas,& iō non pōt dici ſublata.Ceſſat† ēt votū,& timor captandæ mortis,cum factum appareat ab eo, de cuius bonis agitur,cuius conſenſus timorem hunc excludit.ut traditur in d.l.fi.per oēs ex illo tex.maximè per Dec.in 3.notabili,ſi enim paciſcens iſtud ſuſpicaretur,veriſimiliter nō conſentiret,vt dicit Bal.ibi,& alij ſequuntur,& Ful.ꝯſ.73.paterfamilias, col.2. & Ang.d.ꝯſ.79.col.4.uerſ.nec obſtat,& verſ.ſequen.volens,ſi rō iſta eſſet vera, ſequeretur, ꝙ vtique non deberet ualere do-
* natio collata poſt mortem, in cuius ꝯ̄rium eſt cōis * cōcluſio, item ceſſat ſuſpicio : eo quia inter fratres, ſm̄ Angel. ibidem. item quia reciprocè facta, vt dicit Iaſ.in d.ꝯſi.8.col.6.uerſi.itē
115 aduertendum. Prout † etiam : quia ſubſtitutiones, & fideicommiſſa non poſſent ſubſiſtere, ſi ratio iſta captandæ mortis procederet indiſtinctè, cum ſubſtitutus, & fideicommiſſarius poſſent inſidiari grauato,ut dicit Dec.in d.l.fi.in 3.notabili,& etiam in l.licet,in fi.C.eod.tit.contra Iaſ.ibi adducentem hāc
116 rationem.Non † obſtat,quod dicebatur,verba dictæ conuētionis non eſſe concepta ſm̄ doctr.Bar.in d.ꝯſ.204.aliàs 222. cum aliis concord. nam ſi bene conſiderantur deciſion. ſuperius adductæ, uolentes ualere conuentionem factam inter fratres de reciproca ſucceſſione certorum bonorum & conſeruatione ipſorum inter agnatos, nullam faciunt conſideratione, qualiter uerba ſint concepta,quinimò etiam loquuntur,quando uerba concernunt ſucceſſionem,& bonorum obuentionē, & non immerito cum conſiderent tale pactum de iure eſſe ꝑmiſſum,non eſſe ꝯ bonos mores,non inducere uotum captandæ mortis,& ulterius(quod eſt potiſſimum)non tollere liberā & totalem facultatē teſtandi, quod præcipuè conſiderant om
117 nes. Et † ſuadetur ratione aperta, nam licet promiſſio concipiatur ita, ut obligatio debeat incipere in perſona hæredū, quo caſu Bar.Oldr.& alij volunt, promiſſionem ualere,tñ ita facta ſi in totum aufert facultatem teſtandi: quia facta de uniuerſo, ſine aliqua reſeruatione, certè adhuc non valet: quia licet ꝯceptio verborū ſit apta,tñ deficit aliud:qm̄ tollit totalē facultatē teſtandi, & ideo ut ita concepta valeat, neceſſe eſt,ꝙ ſit de parte nō autem de vniuerſo, vel ꝙ aliquid ſit reſeruatū, vt expreſsè dicit Old.ad d.ꝯſ.139.Bar.in d.l.fi.& in d.l.ſtipula
* tio.& * communiter ſequuntur alij. & firmat Alex. conſi.28. ponderatis,uol.3.col.2.uerſ.confirmantur prędicta,ubi adducit alias deciſio.& col.pe.uerſ.non obſtat,& ēt d.ꝯſ.85.uol.2. ꝯñr vis tota conſiſtit,an in totū dicta facultas tollatur, uel ne, ex quo ſola conceptio non inducit ualiditatem. Ad qđ ēt:qm̄ ipſi fratres non ſolùm promiſerunt relinquere maſculis alterius fratris,ſi quis ipſorum decederet ſine maſculis,ſed voluerunt,ꝙ dicta bona reſeruarentur dicto caſu dictis maſculis, & ſic ſumus in caſu Oldr. & Bar. qm̄ dicta verba,reſeruarentur,
118 iſtud important,vt dicam ſtatim. Eo † etiam qm̄ non verba, ſed mens ipſorum contrahentium attendi dēt, c.dilecto,c.intelligentia,de verb.ſign.l.Labeo.ff.de ſuppel.leg.c.ex multiplici,de decim.c.cum in illis,de præbend.lib.6.c.licet,de offi.ordina.c.petitio.de procu. & actus effectui, & nō uerbis poſitus eſſe dēt.l.2. C.cōmun.de leg.l.1.§.hæc verba.ff.quod quiſque iur.& intentio ipſorum trāſigentium totalis & deliberata fuit

cōſeruare agnationem,& ſucceſſionem in ipſis maſculis,& ab ea excludere fœminas reſpectu bonorū patris,& fratris & aliorum tunc quæſitorum per ipſos,ita ꝙ bona prędicta reſeruarē
119 tur maſculis. Neceſſariò † interpretatio facienda eſt,ut talis conuentio intelligatur inita, facta, & celebrata eo mō, quo de iure ſubſiſtit,arg.l.quoties.ff.de verbo.obl.& ff.de reb.dub.& argumento.l.non ſolùm,in fi.ff.de actio.& obli. & tradit Bar. in l.cum quid,col.2.ff.ſi cert.pet.& ibi plura cumulat Iaſ.nu. 19.Prout etiam : qm̄ verba intelligenda ſunt ſm̄ materiā ſubiectam, etiam ſi opus eſſet illa impropriare, ut plenè traditur in l.ſed & ſi poſſeſſori. §. item ſi iurauero. ff.de iur. iuran.ubi Mod.poſt Barto.& alios plura adducunt. & tradit Alex.ꝯſi.5.
120 vol.4. Et † illa verba, reſeruentur maſculis,obliqua iā ſunt, & ſic apta comprehendere iſtam diſpoſitionem, vt per illum textum tradit Bar.in l.filiam.ff.de auro & argen.leg.& in ſim. in d.l.Centurio,col.penul.& fin. ꝯñr poſita potius ſunt iudicanda,vt obligatio incipiat in perſona hæredū,& ꝙ poſt mortem vnius filij maſculi alterius veniant in dictis bonis,quo caſu ceſſant omnia obiecta, & ſi modo prædicto conſiderentur dictæ conuentiones, & promiſſiones ex honeſtiſſima cauſa factæ, concluſio vera erit, ipſum dominum Nicolaum integrè conſequi debere omnia bona paterna, & fratrum. & illa,quæ q̄ſita erant per ipſum domi. Valerium tempore dictæ transactionis & diuiſionis,debent peruenire ad ipſius filios maſculos,quatenus de illis non apparet aliter diſpoſitū, ſm̄ tenorē ꝯuentionis per ipſum domi. Valerium,qm̄ per eam,& ſic per actū inter viuos reſeruata fuit limitatè tunc ſucceſſio eiſdem in illis,quod quidem omni iure licuit, & magis attendi debēt illa ver.conſeruarētur,quàm ver.illa relinquere,rationib.quibus ſuprà,ita ut nō ipſum relinquere,& ſic ſolùm factū fuerit in obligatione deductum, ſed ipſa reſeruatio bonorū creditorum poſt mortem domi. Valerij abſque aliquo eius facto,ſed ſolum eo mortuo ſine maſculis. Oſtēditur iſtud ulterius:quoniam ipſi fratres poſtquam approbarunt teſtamentum patris, & fratris,& fideicommiſſa illis diſpoſita, & contenta inferentes dicunt propterea, & cætera.quæ dictio illatiuè venit ex an
121 tedictis.l.2.ff.de vſur. Et † quod cordi habeant conſeruare dictum patrimonium communis patris, bona ſtabilia etiā fratris ſine aliqua diminutione, & ꝙ dos certa conſtitueretur filiabus ex fructibus dictorum bonorum ſoluēda, & ꝙ dictum patrimonium ac reſiduum acquiſitionum, & melioramentorum relinquerent filiis maſculis alterius in defectum filiorū propriorum.& non contenti iſtis,melius, & apertius declarātes eorum intentionem,promittunt,& ſe obligant,nullam ꝓmiſſionem dotium aliter factam fore ualidā,nec aliquā quamcunque diſpoſitionem ſubſiſtere,ſed fore nullam eam,ex tunc reuocantes,& cætera,quia ipſi fratres inuicē paciſcentes,& cōuenientes ſunt huiuſcemodi, & inconcuſſæ opi. ꝙ dicta eorū bona, vltra ſuprà ſcripta bona conditionata, reſeruentur maſculis &c. per quę apertiſſimè patet, quòd noluerunt ſtare illi pacto ſolū delinquendo,ſed expreſsè ulterius progredientes ſtatuerunt,ꝙ ꝑ illam cōuentionē,& actum inter eos geſtū,bona conſeruarētur in familia, ſecuta morte vnius ſine maſculis,
122 abſque aliquo ipſorum facto.Aliàs † omnia iſta fruſtratoria eſſent appoſita,& ſine effectu operandi,cōtra c.ſi Papa,de priuileg.lib.6.& l.ſi qñ.de legatis.1.& l.ſi ſtipulatus.ff.de vſufr.& contra doctr.Bal.in d.rub.de contrah.emp.q.9.cum aliis cōcord.adductis per Fely.in c.ſicut Romana,col.5.uerſi.& dixit Bal.de reſcript.& per Iaſ.in l.liber homo.§.decē,in 1.notabili. ff.de verb.oblig.volentes,ꝙ in ꝯ̄ctibus,nedum clauſula, ſed ēt quodlibet minimum verbum, imò nulla ſillaba debeat iudicari appoſita ſine effectu operādi,quanto magis in caſu pręſen
123 ti tot,& tantę clauſulæ debent operari. Et † etiam quia talia uerba, & clauſulæ diſpoſitiuè poſitę apparent, tum quia habent in ſe orationem perfectam,& in illis adeſt voluntas ipſorum fratrū, vt tradit Bal.in l.1.col.2.uer.quæro.C.de fal.cau. ad.leg.& plenè Alexan.conſi.83.viſo, colu.mihi.§.volumi.3.
124 Tum † qa ſtant de per ſe,& principaliter prolata apparēt ad diſponendum,& nō propter aliud,& principaliter in eis adeſt ſermo volūtatis determinatè,vt dicit Bal.in auth.& qui iurat col.7.verſi.quæro nunquid. C.de bon.auctorita.iudi.poſſidē. & Alex.in apoſtil. ad Bar.in l.ex hac ſcriptura,in verſi.per modum cauſæ,in 1.apoſt.ff.de dona. tradit ēt Vital.in trac.clauſul.car.46.& ſeq.in clauſ.dedit,& donauit,& no.Soc.ꝯſ.228.

in cā,

in cā,col.2.ver.in primis,uol.2.& Iaſ.i l.ex his uerbis,in prin.
C.de teſtam.milita.& in deciſio.conſi.Neapo.83. in cā,col.1.
verſic.quia ad hoc,ꝯñr diſponere debent.d.l.ex hac ſcriptura,
vbi plenè traditur, & per gl.in verſi.ſi priuatus.ff.q & a quib.
125 & not.omnes in d.l.ex his. Et † per has docto.non pōt dici,
ꝙ dicta verba ſint enunciatiua,& ſic ꝙ non diſponant, licet vi
deantur per modū cauſæ prolata, cum ſimus in ꝯctibus,vt vr̄
ſentire Bar.in d.l.ex hac ſcriptura,quem ita refert Pau. de Ca.
d.conſi.146. ſuper ſecundo,col.2. nam verè diſpoſitiua ſunt.
Et adhuc ſi enunciatiua quis uellet dicere,& falsò,reſpondet,
enunciatiua per modū cauſæ prolata diſponere, ut plenè tan-
git Bart.Alex. & omnes in d.l.ex hac ſcriptura,& in l.ſi ſocer.
§.Lucius.ff.ſol.matr.& in l.emptor.§.ſi ancilla.ff.de rei uend.
126 Quod † quidem locum habet etiam in contractibus, vt eſt
aperta deciſio Bar.in l.cum tabernam.§.idem quæſiuit,col.1.
per illum tex.ff.de pignor.& ſentit Vital. in d.tract.clauſ.49.
enunciatiua verba in contractibus,& bene faciunt tradita per
Cynum & Bart.in d.l.generaliter,col.2.C.de non nume.pec.
& per Abb.in c.fin.extra de confeſ.nec Bar. in d.l.ex hac ſcri-
127 ptura,dicit oppoſitum.Prout † etiam : quia enunciatiua ꝓ-
lata inter præſentes circa actum, de quo poterant diſponere,
inducunt diſpoſitionem,vt hr̄ in l.optimam,ubi Bar.Ange.&
omnes no.C.de ꝯhen.& commit.ſtipula.Bar.& omnes in au-
then.ſi quis in aliquo documento,col.pe.verſ.venio ad aliam
materiam.C.de eden.idem Bar.in l.ſciendum.ff.de verb.obli.
Vita.in d.clau.& car.& Cano.ad plenum in ca. illud,extra de
præſumpt.Franc.de Curt.ꝯſ.27.col.12.verſ.quid plura,Alex.
conſi.103.ſuper cauſa,& conſi.94.vol.2.Soci.conſi.39.nu.5.
uol.3.cum ſi.concord.nulli autem eſt dubium,ꝙ dicti fratres
præſentes poterant principaliter iſtud diſponere, ut pleniſſi-
mè ſupra deduxi,ergo etiam ſi enunciatiuè conſiderentur,ad-
128 huc diſponunt. Ad † quod etiam : quia ipſi voluerunt ex-
preſsè omnem aliam diſpoſitionem per aliquem ipſorum ali-
ter factam,q̄ dictæ conuentiones dictarent, eſſe nullam,& in-
efficacem ipſo iure, & ipſo facto ex nunc, prout ex tunc, & ex
tunc prout ex nunc,quę clauſulæ important,ꝙ vnum tempus
videatur ineſſe alteri, & ꝙ ex quolibet prædictorum temporū
dici poteſt actum ſummere initium, ſm̄ Ang.Imo.& Moder.
in l.huiuſmodi.ff.de uerb.obl.vbi Alex. plura adducit,& tra-
ditur per ſcriben.in l.1. C.de codicil. vbi Iaſ. poſt alios nu.4.
ꝯñr conuentio iſta trahitur ad tēpus habile, & ſic, ut incipiat
poſt mortem in perſona hæredum, & ſic magis debet attendi
dicta clauſula,& d.ver.reſeruentur,q̄ uer.illud relinquere,qđ
per ſequētia declaratur,& in quo ſolo partes ipſæ minimè vo-
luerunt ſtare, ſed vltra progreſsæ ſunt firmantes dictam con-
uentionem de præſenti, & eam conferentes poſt mortem de-
cedentis ſine maſculis, ſine requiſitione, & facto alicuius eo-
rum.& per iſta tolluntur penitus omnia, q̄ in oppoſitum poſ-
ſent adduci,& machinari.¶Nec dicatur,ꝙ talis cōuentio non
potuit præiudicium afferre filiabus d.Valerij,quę illi minimè
cōſenſerunt,& earum ius facto ſolo patris ab eis nō potuit au
ferri, & ea non obſtante habere, & conſequi debent portionē
129 eis iure communi debitam,vt dn̄t iura vulgar. Nam † illud
certum & abſolutum eſt,patrem contrahendo in ſolidū poſſe
filiis præiudicare : cū eius arbitrio ualeat de rebus ſuis diſpo-
nere, & in illis ipſe ſolus ſit arbiter,& moderator,eſto ꝙ filios
habeat, vulga.l.in re mandata. C.de mandat.l.nemo exterus.
C.de iude.etiam ſi in mare vellet proijcere.l.Mæuius.ff.de cō
dit.& demō.etiam ſi vellet abuti.l.ſed ſi lege.§.conſuluit.ff.de
peti.hæredi.etiam ſi vellet dilapidare,vt dicunt Bar.& omnes
in l.Gallus.§.& quid ſi tm̄.ff.de libe.& poſthu.dum volunt,pa
trem poſſe legitimare ſuum filium illegitimū in pręiudicium
ſuorum agnatorum,& iſtis caſibus filius non poteſt patri dice
re,cur ita faciat, & diſponat,etiā ſi totaliter bonis ſuis & legi-
130 tima ipſum priuet. Si † aūt iſtæ filiæ vellent, talem conuen-
tionem tanquam cōtinentem donationem iufringere: eo qm̄
eſſet inoſficioſa, & aduerſus eam petere vellent portionē ipſis
debitam,iuxta ea quæ traduntur per totū titulum. C.de inof
fi.dona.& in l.Titia.§.Imperator,de leg.2.& per cano.in ca.fi.
ex̄ de dona.& iſto caſu,ſi tale remedium deducent,certū eſt,ꝙ
dictā conuentionem vt validā,& factā iuxta terminos ꝯſ.Old.
141.& Bar.ꝯſ.212.cum ſi.approbabūt in oīb.excepta ltima,q̄
ēt minimè eis debebit: cū nec re,nec ꝯſilio talis ꝯuētio ſit inoſ
ficioſa,ut aptè ſuo loco in iure,& in facto oñdet. Pariſ. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum, ut de per ſe probet, quas ſolennitates continere debeat, ut fidem faciat.*
2 *Imbreuiatura notarij ſub qua forma eſſe debeat,ut fidem faciat.*
3 *Prothocollum teſtamenti de ſe non probat teſtamentum.*
4 *Scriptura ut in publicā formam poſſit redigi, & per alios notarios releuari, quam formam continere debeat.*
5 *Et qđ ſi talis ſcriptura caret ſubſcriptione illius, qui eā ſcripſit.*
6 *Et quid ſi caret ſigno notarij ſcribentis.*
7 *Et quid ſi in illa ſcriptura nihil dicitur, notariū eam ſcribentem fuiſſe rogatum.*
8 *Et quid ſi talis ſcriptura non fuit publicata, ſed remanſit imperfecta.*
9 *Scriptura de ſe non faciēs fidē, tamen releuata formiter probat.*
10 *Et quando, quo caſu iſtud procedat, & nu.11.12.*
13 *Sumptum non debet maiorem fidem facere quàm originale à quo ſumitur.*
14 *Prothocollum exiſtens nullum, etiam ſumptum ex eo erit nullū.*
15 *Clauſula actum &c. denotans perfectionem actus regulariter attendi debet.*
16 *Non tamen probat publicationem, & rogitum.*
17 *Nec actum perfectum denotat, quando poſt talem clauſulā ſcriptam fuerunt aliqua alia geſta.*
18 *Clauſula, præſentibus &c. inducit præſumptionem rogitus, niſi ſcriptura talis reperta fuerit extra prothocolla, & imbreuiaturas uotarij.*
19 *In dubio notarius præſumitur eſſe rogatus.*
20 *Multæ ſunt coniecturæ, ex quib. præſumitur, notariū eſſe rogatū.*
21 *Diſpoſitio unius teſtis dicentis, notarium fuiſſe rogatum, an ſit ſufficiens:*
22 *Teſtis ſingularis nihil probat.*
23 *Teſtis familiaris fidem plenam non facit.*
24 *Teſtes deſcripti in inſtrumento, & mortui magnam arguunt ſuſpicionem.*
25 *Teſtes deponentes de principali diſpoſitione, & defectu uoluntatis, quot & quales eſſe debent max. in teſtamentis.*
26 *Teſtis de auditu non probat.*
27 *Teſtis ut probet, deponere debet de identitate illius rei, ſuper qua deponit.*
28 *Teſtes ſingulares tantum probant, etiam ſi eſſent mille, quātum probat unus.*
29 *Scriptura non poteſt corroborari ex friuolis depoſitionib. teſtiū.*
30 *Stilus, conſuetudo, & obſeruantia notariorum attendi debet.*
31 *Quod uerū, quando formiter, & concludenter probata apparet.*
32 *Et quando teſtes de iſtis uario modo deponunt, attendi non dēt.*
33 *Et niſi talis ſtilus induceret illam ſcripturam eſſe uitioſam.*
34 *Et niſi talis ſcriptura appareret confecta aliter quàm ſecundùm communem obſeruantiam.*
35 *Et niſi dicta teſtium ſuper iſtis concluderent.*
36 *Fama publica qualiter debeat probari.*
37 *Et teſtes ſuper ea deponentes qualiter deponere debeant.*
38 *Aſſignare enim debent cauſam famæ, aliàs eſſet uana uox vulgi.*
39 *Et quid ſi fama originem habuit à perſonis ſuſpectis.*
40 *In dubio interpretatio facienda eſt pro ualiditate actus.*
41 *Quod procedit, quando uerè conſtat de ipſo actu; ſecus ſi de eo dubitatur.*
42 *Et quid ſi omnes teſtes reperiuntur mortui, & decurſum eſt lōgū tempus, & cauſa eſt magni ponderis.*
43 *Teſtamenta ut ualeant, quāplura priuilegia introduxere leges propter publicam utilitatem.*
44 *Comparatio literarum an ſufficiat, ut ſcriptura poſſit releuari.*
45 *Et quid ſi ſcriptura corroborata eſt dicto unius teſtis.*
46 *Et quid ſi ſcriptura fuit publica, & notarius ſcribēs mortuus eſt.*
47 *Scriptura reperta in folio non poteſt dici publica, ſed priuata.*
48 *Ec quid ſi fuit reperta in archiuo publico, & nu.49.*
49 *Comparatio literarum quādo & quo caſu faciēda ſit, & nu.50. 51.& 52.*
52 *Comparatio literarum inducit probationem fallacem, & deceptibilem.*
53 *Comparatio literarum quid effectualiter concludat.*
54 *Comparatio literarum non comprobat inſtrumentum uitioſum & carens ſolennitate, & nu.55.*

56 Com-

56 *Comparatio literarum ex scriptura priuata ad quam fit, quando & quo casu probet.*
57 *Princeps per modũ constitutionis an possit statuere, ut scriptura priuata releuetur, & fidem faciat.*
58 *Princeps an possit per modum constitutionis tollere solẽnitates.*
59 *Episcopus contra ius commune cõstitutionem facere non potest.*
60 *Baro contra ius commune constitutionem edere non potest.*
61 *Constitutio episcopi facta ad supplicationem alterius tendens in damnum tertij non ualet.*
62 *Etiam si constitutio esset generalis, dummodo ex coniecturis cõstare possit illam esse editam in damnum tertij.*
63 *Inspiciendum est, in quem effectus sermonis cõfertur, & nõ ille, cũ quo quis loquitur.*
64 *Pro expresso habendum est illud, quod unum tantùm potest referri.*
65 *Constitutionis natura est, ut ad futura referatur, & nu. 69.*
66 *Princeps ius quæsitum tertio tollere non potest, & nu. 67.*
68 *Constitutio contra ius commune edita strictè interpretanda est, & attendi non debet.*
69 *Defectus rogitus scripturam ipsam uitiat.*
70 *In testamentis ualidandis sola literarum comparatio sufficere non uidetur.*
71 *Constitutio generaliter loquens de rogationibus, & releuationibus instrumentorũ non debet extendi ad materiã testamẽtalẽ.*
72 *Geminatio enixam uoluntatem ostendit.*
Numerus pluralis uerificatur in pluribus.
73 *Scriptura ut possit releuari in publicam formam, reperiri debet inter imbreuiaturas notarij.*
74 *Dictio inter, quid importet.*
75 *Qualitas expressa in constitutione interuenire debet, aliàs constitutionis dispositio cessat.*
76 *Regula, & quæ non prosunt singula, multa iuuant, quando & quo casu procedat, & locum sibi uendicet, & nu. 77.*

CONSILIVM XXVII.

Notula asserti testĩ quondã d. Calepini, vt dr̃ scripta manu quondã ser Nic. Marzãti, nec de per se ↄsiderata fidẽ facit, nec assertũ testm̃ ꝓbat, nec ẽt talis est, vt in publicã formã releuari possit ad effectũ ꝓbãdi assertũ testm̃: cũ nomen dicti notarij nullibi in ea descriptũ reperiatur, nec reperta fuerit ĩ ꝓthocollis, libris, & scripturis dicti ser Nicol. Et† insuper in se minimè ↄtineat solennitates de iure ad id requisitas. ꝙ de se fidẽ nõ faciat, satis oñditur, cũ non contineat solennitates a iure requisitas, q̃ in publico instr̃o debent interuenire, de q̃b. in auth. vt præpo. no. Imper. & ĩ auth. de instru. caute. & fi. & per gl. in l. gñali. C. de tabular. lib. 10. & in l. iurisgentiũ. §. qđ ferè. ff. de pact. & per doct. oẽs in cap. 1. ex̃ de fide instr. & p Bal. in rub. C. de fi. instr. col. 6. in fi. in 3. q. † Volẽtẽ, imbreuiaturã dr̃e esse publicã, & perfectã quoad solennitates ad hoc ut fidẽ faciat, ut per eundẽ in l. ↄ̃ctus, eo. tit. col. 2. uers. sed q̃ro hic, & p Abb. in cũ P. tabellio, col. 3. uer. ulterius q̃rit, ex̃ de fi. instr. ubi recitatis opi. ↄcludit, notã siue imbreuiaturã ꝓ nihilo haberi, si in se nõ ↄtinet solẽnitates publici instru. qđ tenet Im. ibi col. 2. uersi. itẽ non obstat, & per Fel. ibi co. 1. & p Io. de Mil. in vers. prothocollũ, & plenè p Ale. ↄs. mihi 154. vr̃ prima ↄsideratione, uol. 2. ubi propriè loquitur de folio ↄtinẽte testa. & p eund. ↄs. 14. visis, & ↄsideratis, col. 2. uersi. & licet aliquando, uol. 6. & per Corn. ↄs. 226. licet in hac, uol. 3. & ↄsi. 74. multũ diffusè, col. 1. & ↄs. 70. duo ueniũt, col. 1. & 2. & ↄsi. 118. placet mihi, uol. 4. no. Pau. de Ca. in l. cũ antiquitas. C. de test. in fi. & in l. ad testium. § eius. ff. eod. & Abb. ↄsi. 53. uol. 2. Et† ꝙ prothocollũ testĩ de se non probet testam. est decis. Cy. in d. l. contractus, relata in decis. cons. Neap. 14. Ioannellus de Diano, col. 2. uers. ad hoc fuit responsum, cũ aliis cõcord. quæ in locis prædictis allegãtur, & per Ias. ĩ l. 1. nu. 11. ff. si cer. pet. & in repeti. l. admonendi, nu. 161. & seq. ff. de iu. iur. ¶† Quòd dicta scriptura non sit talis, quæ possit in publicam formã per alios notarios releuari, apertissimè patet: quoniam nõ adsunt ea necessaria, quæ debẽt ĩ hoc interuenire, enumerata post Io. Andr. per Abb. Imo. Fely. & alios in d. c. cum P. tabellio. & per Lanfranc. in c. qm̃ ↄ̃. §. instrumentorum, uersi. quæro ulterius, nu. 12. de probat. & per Lap. allegat. 87. & in decis. cõs. Neap. §. quidam notarius, & per Alex. d. consi. 154. col. 2. 3. & 4. & p Corn. in ↄs. supra allegatis, & per Ioan. de Ana. ↄ̃s. 37. & ibi per
Bologni. in additio. & Petr. de Anch. ↄs. 432. præmissa, & bene
5 per Ang. & Bald. in l. Lucius. ff. de testam. mil. Et † primò talis scriptura non est nec publica nec ualida: caret enim subscriptione illius qui scripsit, consequenter est imperfecta, nec releuari potest, ut post Nicol. de Mattar. firmat Bal. in d. l. contractus. col. 2. vers. sed quero, & Alex. d. ↄs. 154. col. 3. uolu. 2. Pau. de Cast. Alex. & Ias. in vlt. notabil. in d. l. cum antiquitas, Ang. consi. 220. ad hoc ut scriptura. vers. concludendo dico. & Corne. d. consi. 94. uol. 4. & Pau. de Castr. in d. l. contractus, col. 2. uersi breuiter distinguendum. & facit doctr. Barto. in l. diuus §. item senatus. ff. de fals. & in l. ita stipulatus. ubi Modern. §.
6 Grisogonus. ff. de uerbor. obligat. Secundò † ex eo: quoniam caret signo subscribentis notarij, ut firmat Bald. in d. l. contractus, col. 2. uersic. sed quæro. & Pau. de Cast. ibi, col. 2. uers. breuiter distinguendum, & Fely. post Abb. & alios in d. c. cum P. tabellio. col. 2. num. 6. ubi arguit pro & contra, tamen in c. 1. eod. tit. num. 19. firmat * communem opin. esse, in prothocollo requiri signum, & necessariam esse ipsius appositionem, ut plenè propriè in terminis nostris firmat Alexan. in dicto cons. 154. col. 3. uersi. confirmantur prædicta. & Corn. in dicto cõs. 226. in litera, B. C. dicto uol. 3. & dicto consil. 94. in princ.
7 in litera, C. & in d. cõsi. 10. in litera, B. uol. 4. Tertiò: † qm̃ in dicta scriptura nihil dr̃, scribentem notarium fuisse rogatum, qui defectus illam reddit adhuc uitiosam, ita ut nec fidem faciat, nec releuari possit, maximè si non reperitur in quaternis rogationum, prout ista reperta nõ fuit, ut per Bar. Ang. Pau. & alios in l. si quis ex argentarijs. §. si initium. ff. de eden. tradit Inn. in c. 2. de fi. instr. & Spec. relatus per Bar. in l. sciendum. vol. pe. uersi. quæro ergo, & uersi. dic ꝙ si hoc reperitur. ff. de uerb. oblig. quem * communiter sequũtur scriben. quando non continet alias solennitates, potissimè Ias. num. 40. & repeti. ibi num. 51. & plenissimè post Abb. & alios per Deci. allegantem plures quotas in cap. 1. de fid. instru. col. antepen. uers. 12. requiritur, & per Alex. in d. consi. 154. col. 3. & consil. 48. in causa, uol. 5. & per Corn. in d. consi. 70. in litera C,
8 uol. 4. Quartò † releuari non potest: quoniam talis scriptura non fuit publicata, consequenter remansit imperfecta, ut sentit Bald. in rub. de fid. instr. col. 9. in 3. quæst. & Bart. in d. l. sciendum, col. pen. uersic. præallegato, & per Corn. d. consil. 26. in litera D, uolum. 3. & d. consi. 70. uolu. 4. & Ludo. Bologn. in d. consil. 30. & plenè per Dec. post alios in dic. cap. 1. col. 6. uersic. 1. requiritur, & per Bald. in l. statutis. C. de senten. ex breui. reci. Vltimò opin. & conclusio ista redditur uerissima ex infrà deducendis, dum respondebitur obiectionibus & considerationibus, quæ in contrarium possent adduci,
9 in quo consistit difficultas, & ueritas consultationis. ¶† Et primò non obstat, si dicatur, quòd licet talis scriptura de se fidem non faceret, tamen potest releuari, & releuata accipiet robur: ut uidetur uelle Cyn. Bald. & Saly. in 6. q. in d. l. contractus, & diffusè Alex. consi. 14. col. 2. uol. 6. in fin. ubi uidetur firmare, ꝙ potest extendi, licet careat subscriptione, & signo, & uidetur etiam sentire Pau. de Castr. consi. 204. ad primum, in antiq. in 1. dubio, ubi dicit, ꝙ si scriptura continet locum, & tempus actus celebrati, & testes necessarios, licet careat subscriptione, & signo, poterit iudex post mortem notarij cõmittere alteri notario, ꝙ releuet, iuxta not. in dicto cap. cum P. ta
10 bellio. & ibi Abb. col. 4. uersic. 5. quæritur qualiter. Nam † ad obiectionem respondet Alex. in d. cons. 154. uol. 2. col. pen. & fin. ubi deducendo plura concludit, Cy. Bal. Sal. & Abb. ubi s̃. debere intelligi sanè, qñ nomen notarij esset descriptum, & ꝓbaretur, notarium scribentem scripturã ipsam publicasse, tanquam rogatus de ea, & qñ talis scriptura esset reperta in rogationibus notarij mortui, nam iudex cõmittet f̃m eos, præsupponentes constare, talem scripturam instrumenti esse publicatam, & notarium fuisse rogatũ, & est de mente Pau. de Cast. in dicto cons. 204. dum uult, quòd si prothocollum deficit in subcriptione, & signo, non sufficit generalis cõmissio iudicis releuãdi, sed debet esse specialis receptis testibus super ueritate contentorum in prothocollo, & ita sequitur Alber. Bru. in tracta. de forma, rub. de proba. & præsumpt. solennita. col. 18.
11 & ita declarantur, quæ dicit ipse Paulus in eodemet ↄs. † Nec obstant dicta Alex. in dicto consi. 13. nam contrarium ipse tenet in d. cons. 164. ubi magis accuratè loquitur, & in dict. consil. 48. uolum. 5. & ea quæ dicit Alex. in d. consi. 14. procedunt

con-

concurrentibus quampluribus,de quibus ibi, per quæ appare
bat de mente teſtatoris,qui ſua manu ſcripſerat teſtamentum.
Item quia ibi ſcriptura fuit reperta inter alias rogationes,quæ
12 penitus ceſſant in caſu præſenti.Et † dicta ibi per Alex.fuerũt
incidenter dicta,& non principaliter,& ipſemet Ale.ſe ipſum
declarat ꝯſ.104.ſtantibus rebus, in fi.uol.7.ubi refert dicta p
eum in dict.ꝯſ.14.& dicit caſum illum eſſe ſatis diuerſum. Et
13 † col.pen.ibi concludit,ꝙ ſumptum non dēt facere maiorem
fidem,q̃ originale,a quo ſumitur,& releuatur, & clarius iſtud
uult idem Ale.ꝯſ.175.uiſis,col.2.uerſ.& per iſta,uol.7.dicēs,
ꝙ ubi originalis ſcriptura eſt uitioſa,debet attendi,ut nō pro-
bet,& ita etiam ſumptũ ex ea minus debet facere fidem. Quæ
14 † ſententia comprobatur ex dictis per Anch.in d.ꝯſ.432.quē
refert,& ſequitur Corn. in d.conſi.226.uol.3. & conſi.70.&
conſi.118.uol.4.uolentes, ꝙ ſi prothocollum eſt nullum,etiã
ſumptum ex eo erit nullum,tanquam extractum, & procedēs
a radice infecta,& uitioſa,prout etiam ſentit Pau.de Caſt.in l.
hac conſultiſſima,in prin.circa finem.C.de teſtam.& bona de
ciſio eiuſdem in dict.l.contractus,col.1.uerſ.poſtea ponit,ubi
uult,ꝙ imbreuiatura eſt illa,quæ ponitur in lib.& col.2.breui
ter diſtinguendum,dicit,ꝙ ſi eſt cedula non redacta in lib.nec
reperta inter ſcripturas, & prothocolla, quod non pōt rele-
uari, etiam ex cōmiſſione iudicis : quia præſumitur ſuſpecta.
15 Non † obſtat clauſula illa,actum &c. poſita in dicto fol. quæ
demonſtrat perfectionem actus,ut uoluit Bal.in auth.quod ſi
ne.C.de teſtamen.& Paul.de Caſt. in d.l.hac conſultiſſima,&
in d.conſ.204.& Alex. in d.ꝯſ.14.uol.6.& Pau.de Caſt.in l.ſi
is qui.ff.de teſtam.& Iaſ.in l.ſi ita ſcriptum, nu.15.de lega.1.
16 cum concord.& ꝙ propterea poſſit releuari. Nam † ad obie-
ctionem reſpondet Corn.talem clauſulam, etiam ſi fuiſſet di-
ctum actum,publicatum,nō probare,nec publicationem, nec
rogitum.nam potuerunt ſcribi per dictum notarium, credētē
ſe publicaturum,& debere rogari de dicto inſtrumento,quod
poſtmodum potuit non rogaſſe, nec publicaſſe ſuperuenienti
bus aliquibus impedimentis, ut in d. ſuo conſil.226.in litera
E, uol.3.in d.conſi.93.in litera B, & conſi.154 uolu.2.col.2.
uer.2.reſpondeo,& d.conſi.48.col.1.uol.5.ubi affirmat a no-
tario poſſe fieri ſcripturam, & per Paul.de Caſt.conſi.218.ſm
nouam impreſſionem, maximè quando illa non reperitur in
quaternis rogationum,& ſic apparet dictas clauſulas de neceſ
17 ſitate non denotare actus perfectionem. Prout † etiam obie-
ctio ceſſat : qm̃ talis clauſula in caſu præſenti non pōt ſortiri
dictum effectum : quia poſt eam fuerunt facta aliqua legata,
& aliæ diſpoſitiones,ex quibus datur intelligi,ꝙ actus nō erat
perfectus : quia uolebat adiicere alia.l.ſi is q̃ teſtm̃,de lega.1.
glo.in l.2. C.de non num.pecun.& per Alex.conſi.73.col.2.
uer.& ad prædicta,uol.1.& per Bologni.in addi.ad conſi.Ioã.
18 de Ana.28.col.2.verſ.preterea,quod plus eſt.¶†Minus etiam
obſtat illa clauſula,præſentibus &c.ut per Alex.in d.conſ.14.
circa fin.nam licet ſm aliquos inducat preſumptionē rogitus
tamen in caſu noſtro ceſſat : qm̃ ſcriptura reperta fuit ex pro
thocolla,& imbreuiaturas notarij,ut dicit Bar.in d.l.ſciēdum
* col.pen.quem * communiter ſequuntur omnes ſtantib. maxi
mè adductis per Alex.d.conſi.48.uol.5.& Corn.in conſ.præ-
allegatis,& Alex.d.ꝯſi.154.& facit text.in auth.de tabellio.§.
ſi.uolens, ꝙ ſi ſcriptura non redigitur ad prothocollũ,omnia
19 ruunt.Ex † quibus ēt tollit͛ obiectio, in qua dici poſſet, in du-
bio præſumi notariũ eſſe rogatũ, ſm aliquos relatos per Bar.
20 in d.l.ſciendum.Et † plures coniecturas rogitus adducit Dec.
conſil.11.col.7.& ſequentibus,nam enumeratæ ibi ceſſant in
caſu noſtro ſtantibus ſuperius deductis neceſſariò concludēti-
bus,aſſertam ſcripturam eſſe uitioſam,& nullam, & de ſe fidē
non facere,nec eſſe talem,ꝙ poſſit releuari,quibus non obſtat
depoſitio magiſtri Antonij ſutoris aſſerentis,ſe fuiſſe pręſentē
celebrationi teſtamenti dom.Calepini,quod fuit publicatum
21 per dictum notarium Nicolaum Marzãtē de eo rogatũ.†Cu-
ius depoſitio uidetur eſſe in conſideratione,ut uult Ale.d.cō-
22 ſil.24.num.15.uerſ.7.uol.6. Quoniam † unicus & ſingularis
eſt, & dictum unius dr̃ dictum nullius.l.ut iuriſiurandi.C.de
23 teſtibus.c.cum a nobis,extra eodem,cum uulgaribus.Eo †ma
gis cum ſit familiaris partis aduerſæ.l.2. C. de teſtibus.cap.in
literis,extra eodem, Ange.conſi.128.in facto proponitur. Eo
24 † etiam:quoniam oēs alij teſtes deſcripti in d. folio ſunt mor
tui, quod quidē maximũ affert indicium ſuſpicionis , ut dicit
Cor.in d.ꝯſ.226.in litera D, vol.3.& ꝯſ.70.vol.4.eo ēt qm̃ de
25 curſum apparet longũ tp̃s,ut tradit Cor.ibi.Eo† ēt qa hic nō
agitur de declaranda voluntate dubia teſtatoris, ſed de princi
pali ſolennitate, & diſpoſitione, & defectu uoluntatis, & aliis
neceſſariis requiſitis ĩ teſtĩs,quo caſu ēt duo teſtes minimè ſuf
* ficiunt,ut cōiter * concludunt oēs in l.errore,& in l.hac con-
ſultiſſima,in prin.ubi Saly.& Pau.de Caſt.C.de teſtamē.& ple
nè p doct.in l.2.C.de bon.poſſ.ſecũ.tab.per Bar.& oēs ſcribē.
in l.hæredes palã.§.ſi quis poſt.ff.de teſtam. ¶Ex quibus etiam
tollitur depoſitio ſer Gulielmi de Guadētio deponentis d. Ca
lepinum feciſſe teſtamentum : tum qa non interfuit d. teſta-
ſtamento,ut ipſemet fatetur : tũ quia ſingularis : tum ēt quia
26 familiaris.Et † ita etiam tollitur depoſitio d. Palatini, tum ēt
quia deponit de auditu.l.2.§.item Labeo.ff.de aqua plu.arcē.
c.licet ex quadam,extra de teſtib.l.ſi arbiter.ff.de probatio.cũ
ſimi.euacuatur etiam depoſitio d.Ioannis deponentis uidiſſe,
& legiſſe teſtamentum dom.Calepini ſcriptum in certis foliis
per Nicol.Marzantem,quod ſibi oſtendit domi.Iacobus Cale
27 pinus,& credit eſſe illud,de quo in prædicto folio.Tum † qa
unicus, & ſingularis : tum quia neceſſariò non concludit eſſe
illudmet, de quo in pręſentiarum agitatur, ad nota. in cap.in
præſentia.extra de probat.& in l.non hoc.C.vnde legi.& quia
deponit per uer.credere,ad plenè not. per Moder.in rubri.ff.
de iure iur.Tollitur etiam,& depoſitio Virgilij,tum quia uni
cus,& ſingularis,& nullum habet conteſtem, tũ quia deponit
de auditu,& de relatione tm̃ notarij Nico. Marzãtis,& de exē
platione capituli ex aſſertis foliis, tum etiã quia concludenter
non deponit, dicta folia fuiſſe ſcripta manu dicti notarij, nec
etiam ꝙ aliud continerent, & depoſitio aliquorum aſſerentiũ
aſſertum folium fuiſſe repertum in camera minus concludit,
nihil enim dicunt,quis ibi illud poſuerit, & propter quid fue
28 rit ibi poſitum,nec quo tempore. Prout † etiam aſſerta teſtifi
catio illorum deponētium de executione legatorum piorum,
ut dicitur relictorum per d.Calepinum minus debet attendi:
omnes enim ſunt ſingulares, quo fit,ut tm̃ probet unus quã-
tum mille,ut tradit Bal.in l.ut iuriſiurandi,col.3.C.de teſtib.
ſubdens ꝙ plures teſtes ſingulares minus probant,q̃ unus ſo-
lus, & idem Bal.in l.de quibus,col.antepe.uerſi. ſed nunquid
teſtis.ff.de legibus. Prout etiam qm̃ non concludenter depo-
nunt,ꝙ uiderint aſſertum teſtamentum,& contenta in ipſo,&
quòd erat illud,de quo ĩ aſſerto folio, nec quòd talis executio
fuerit facta ab iſtis dominabus, nec a parente ipſarum, nec
ꝙ cauſa dicti teſtamenti,de quo in folio,ſolum fuerit facta,&
non ob aliam, & ſi aliqua executio pia appareret per aliquos
quouis modo facta, præiudiciũ minimè habet afferre iſtis do-
minabus, ut per totum res inter alios acta &c. cum uulga. Ex
29 † quorũ depoſitionibus tanquam friuolis, & non concluden
tibus non poteſt aſſerta ſcriptura corroborari . conſequenter
ceſſant dicta per Alexan.in d.conſi.14.uol.6. ubi ex aliis in fa
cto concurrentibus ibi ita conſuluit, quæ hic penitus ceſſant.
30 ¶†Non obſt.allegata conſuetudo , obſeruantia,& ſtilus nota-
riorũ ciuitatis Triden. qui circa prædicta vr̃ attendendus, ut
dicit Sali.in l.exemplo. C.de probat. & Felyn.in c.2.col.8.de
probat.& in cap. ad audientiam, in nona concluſ. de præſcri-
ptio.& Alex.in dicto conſi.14.nume.20.ubi allegat alias deci
ſio.& plenè per Decium in d.conſil.11.col.7. & ſequentibus,
31 Nam † & aſſerta conſuetudo,obſeruantia & ſtilus minimè ap
32 parent formiter probata, nec † teſtes de illis deponentes con
cludunt, ad plenè tradita in l.de quibus.ff.de legib.& in l.uni
ca.C.quæ ſit long.conſuetud.& per cano. maximè repeten.in
cap.fin extra de conſuetu.& per Decium conſi.402.in cauſa,
33 col.5.& ſeq.num.9.& ſeq. Tum † etiam quoniam de tali ob-
ſeruantia,& ſtilo notariorũ uario modo teſtes deponũt,& ſtã-
te diuerſitate,non eſt recedēdum a iure ſcripto,ut tradit Bart.
in l.2.in prin.ff.ſolu.matrim. & in l.ſolent.§.cum uerò,col.1.
34 ff.de off.procon.Tum † quia obſeruantia,& communis ſtilus
notariorum apertè inducit aſſertam ſcripturam eſſe uitioſam,
& non poſſe ſubſiſtere,ut colligitur ex dictis Bal. in l.noſtram
col.2.uerſi.& hæc ſunt notabilia.C.de teſtam.quem refert,&
ſequitur Fely.in cap.quoniam contra, colum. 5.in 7.notabili
de probatio.& Franciſc.de Curt.conſi.55.ſuper proceſſu,col.
pen.uerſ.ſed non omittendum cenſeo,& Soci.conſ.277.uiſis,
col.3.uer.quib. præmiſſis,vol.2.& per Bart.in l.Sempronius.
de lega.2.cum nō appareat reducta, nec in libro extenſorum,
nec

nec in libro imbreuiaturarum,& careat substãtialibus,de quibus supra. tum etiam qm̃ si dicta testium bene considerentur consideratis superius adductis in facto consistentib. cõcludũt & inclinant in eam sententiam,assertam scripturam non subsistere,nec esse celebratam ƒm ipsorum magis communem obseruantiam,qđ quidem attendi debet,ut per Bar.in d.l.de qui-
35 bus,col.6.uers.item quæro quid si.Prout† ẽt : qm̃ dicta ipsorum testium non concludunt, nam non deponunt, ꝙ instrumentum esset celebratum, ut cantat asserta carta, ꝙ illi uel simili ita scripto fuerit præstita fides,uel ꝙ talis esset,ꝙ possit releuari,ut sentit Sal.in d.l.exemplo, & Abb.ↄs.53.uol.2. ¶Minus ẽt obstat asserta fama, & publica uox d. Calepinum fuisse testatum,prout aliqui testes vñr deponere, tum quia non concludunt : esto.n.ꝙ dicant,audiuisse d.Calepinũ fuisse testatũ, tñ non dicũt qua forma testatus fuit,& quo loco,& tempore, nec quibus præsentibus,nec specificè de testõ,de quo in asserto folio,nec ẽt de notario rogato, quę oĩa concludunt, assertã probationem esse includentissimam, ↄñr non debere attendi. & si aliquis ipsorum dicit,& deponit de fama,& publica voce testamenti conditi a d. Calepino, & scripti per dictum Nicol. Marzantem notarium de eo rogatum : tñ adhuc talis probatio nulla est,ex quo per eos non probatur formiter fama. Ne-
36 cesse † enim erat probare a quib. personis habuit originem, quam sumere debuit a fide dignis, non autem a suspectis , & aduersariis, prout ista originem sumpsit ab illis de Calepinis, & falsò, ut traditur in c.qualiter,& qñ,ex̃ de accus. & per Bar. & Alex.in l.de minore.§.plurimũ.ff.de quæst.& per Sal.in l.ea quidem.C.de accusatio.& Dec.consi.37.in causa,col.6.nu.9.
37 & seq.& ↄs.133.uiso processu.Prout † ẽt talis probatio asserta ruit : qm̃ asserti testes non dicunt audiuisse a maiore parte populi,quod est necessarium,ƒm Bar.in d.§.plurimũ,& l.3.ff. de testib.& Deci.d.ↄs.37. & Corn.ↄs.68.Aliquamdiu,uolu.2.
38 ¶† Ad quod etiam, quia asserti testes non assignant causam famæ,& ideo potius dicitur uana uox uulgi,quæ nihil operatur. l.decurionum.C.de pœn.Bar.in d.§.plurimum.Cor.cõs.198.
39 uolum.2.Deci.d.consil.37. Felyn. in dicto cap. ueniens, post Bal.& Abba.ibi.Prout † etiam cessat obiectio: qm̃ testes de ea deponentes intrerogati a quibus audierunt,partim dicunt ab illis đ Calepinis,& sic a suspectis,partim asserũt audisse ab hominibus Tridentin. quidam uerò respondent non recordari, consequenter talis eorum depositio est nulla, ƒm Inn.& alios in dicto cap.qualiter, & per Barto.& alios in d.§.plurimum.
40 Non † obstat,si dicatur,in casu præsenti interpretationẽ debere fieri pro ualiditate actus,iuxta.l.quoties.ff.de uerbo.oblig. & ff.de reg.iur. & ff.de reb.dub. & p Dec.cõsi.77.uiso pũcto, col.pen.& max.in materia testamentaria,& ultimarũ uoluntatum,quas publicè expedit eas conseruari.l.uel negare.ff. quemad.testam.apert.gl.in uer.utilitate.l.Gallus.§.quid si is.ff.de liber.& posthu.l.1.C.de sacr.sanc.eccl. & quæ habentur in c.
41 fina.cum cõcor.extra de re iudi. Nam† procedunt ista quãdo uerè constat de testamento,& ult.uoluntate,secus qñ probabiliter dubitatur testamentum esse factum, & conditũ. & quod interuenerit aliqua falsitas, uel militat suspicio , ut est in casu præsenti, in tali cartula carente publicatione , signo , subscriptione, & nomine scribentis, reperta extra scripturas, & prothocolla scribentis. Attento † etiam ꝙ omnes testes reperiuntur mortui, uno excepto, & decursum est longum tempus, & ...ca est magni põderis, ut superius sigillatim de istis deductum fuit,& sentit Ale.ↄs.154 & Corn.d.ↄsi.226. uol.3.& d.ↄs.70. & consi.94.uol.4.Quo † fit, ut dicti doctores asserant,publicam utilitatem magis uersari : ut interpretatio detur, per quã tollatur uia malitiis, fraudibus,& falsitatibus,cum hoc interest publicæ utilitatis, max. in ipsis testamentis, in quibus iura introduxerunt plures solennitates , ut d. l.cum antiquitas , & ...l.hac consultissima. & alibi pluries. ¶Audio ex aduerso maximum fieri fundm̃ super comparatione literarum, nam scriptura,de qua in dicto folio,cõparata aliis scripturis.d.Marzãtis,videtur eius manu scripta. Quæ † comparatio in casu nostro uidetur plurimũ operari,ut possit releuari,ut uidetur firmare Abb. in d. c. cum P. tabellio.col.4.uers.item põt inten...o.& sentit Alex.consi.167.col.pen. & fin.uol.2.& consi.239. ...ol.6.& ↄs.114.nu.4.& nu.6.uol.7. Eo † magis quia iuncta ...t,& corroborata uno teste, ut uidetur sentire Saly.in l.comparationes. C.de fid.instr.& Ale.ↄs.56.uol.7.Eo † ẽt cum talis scriptura uideatur publica , & notarius scribens reperiatur mortuus, quo casu comparatio plenam facit fidem, ut in §. si
47 uerò nihil.ubi Bar.& Ang.in auth.de instr.cau.& fi.Hæc† obiectio nulla est primò : qm̃ talis scriptura reperta in folio non potest modo aliquo dici publica , imò est priuatissima : caret enim illis solennitatibus requisitis ad publicam scripturam conficiendam, ut superius apertissimè fuit ostensum , ↄñr sumus ex̃ terminos.d.§.si uerò nihil,& sic ĩ scriptura uerè priua-
48 ta.Nec † adhuc potest dici publica , eo qa sumpta seu reperta de archiuio publico,iuxta auc.ad hæc.C.de fid. inst. qm̃ publica ibi alio modo consideratur , quæ consideratio ad præsentẽ scripturã non põt adaptari,& in dicto loco non constat fuisse
49 positam per d.Marzantem. Ergo † omni respectu dicetur priuata,cum sit imperfecta, ut sentit Bal. post Nicol.de Matta.in rub.C.de fi.instr.col.6.in tertia q.& Alex. in d.ↄs.154.uol.2. & dicto ↄs.48.uol.5.& Corn.d.ↄs.226.uol.3.& consi.94.70.
50 & 118.uol.4. Et † cum priuata uerè sit,& nuda carens testiũ subscriptione,nec adsint testes, qui dicãt fuisse pręsentes,comparatio ad eam facta ipsam non ualidat , nam non potuit fieri, stante ea priuata,& carente subscriptione,uel alia qualitate requisita,ut hr̃ in d.l.comparationes,ubi oẽs no. & in auth.& si contractus,eo.tit.& in auth.de instru.cau. & fi. ubi traditur forma comparationis faciendæ ad priuatam scripturam,ut debeat habere subscriptionem trium testium , qui fuerunt præ-
* sentes tpe,quo scribebat,aliàs comparatio nulla est,ut *cõmuniter hr̃ in dictis iurib. max. in d. auth. de instru.caut.& fi.in prin.ubi Bar.& Ang.& in §.si quis, uer.oportet,& §.si quis igitur,& per doc.in c.2.ex̃ de fi.instru.per Bar.& alios in l.admonendi.ff.de iureiur. & est optima decis. consi.Neapol.181.in
51 quodam processu.Vbi † fuit iudicatum, talem comparationẽ nihil prodesse, qñ facta est ad scripturam priuatam carentem subscriptione testium, & depositione ipsorum tunc non præsentium, esto ꝙ testes producti ad comparationem faciẽdam, & cognoscendam asserant, & dicant habere notam manum illius, & eis uideri, ꝙ sit eius manu scripta : ut vñr deponere in casu præsenti,tamen adhuc comparatio ita probata nihil ope-
52 ratur, si dicti testes non deponunt uidisse scribere. Et † ideo Corn.in d.consi.94.in litera A, & B, uol.4.punctaliter in casu nostro dicit, tale folium, & scripturam non posse cõprobari comparatione, ex quo est probatio fallax, & deceptibilis,ut
53 dicit tex.in auth. de instru.cau.& fid.§.1. Ad † qđ ẽt : qm̃ talis comparatio nihil aliud concludit,nisi ꝙ tale folium sit scriptum manu dicti Nico.Marzantis,ut dicunt doc.omnes in d. l.comparationes,max.Sal.in 7.q.& Alex.consi.50.uolu.3.non tamen proprerea sequitur, ꝙ scripturæ confectæ manu ipsius Marzantis debeat dari plena fides,cũ sit priuata, & nõ publi-
54 ca,uitiosa,imperfecta, & carens solennitatibus. Et † est optima decis.Bald.in d.l.contractus, col.4.uers.2.dixi,& uersi.sequen.ubi expresse uult, ꝙ comparatio non comprobat instrumentum uitiosum, & carens solẽnitate, & hoc idem sequitur Pau.de Cast.col.3.uers.debes autem scire,in d.l.comparationes,uolens expressè, ꝙ comparatio facta ad scripturam,requirit scripturam debere esse talem, quæ de per se faceret fidem, nam si esset uitiosa,& careret solennitatibus,comparatio nihil operaretur,ex quo solùm inducit effectum , ut ꝓbetur scripta manu illius, non autem supplet defectum solẽnitatis omissæ, & aliorum uitiorum,unde posito,ꝙ comparatio probaret scriptam manu dicti Marzantis, non propterea sequitur,ꝙ sit ualida,& probet rationibus,quib. suprà,& quia potuit scripsisse & postmodum non publicasse : quia non fuit rogatus, uel pp aliquod impedimentum, & ideo nõ apposuit nec signum nec subscriptionem, nec eam apposuit in libro extensorum, nec
55 in aliis suis prothocollis,abbreuiaturis,seu scripturis.Possunt enim ista simul stare,ut punctaliter dicit Alex. in dicto consi. 154.& Pau.de Cast.dicto consi.218.& Cor. dicto consi.226. uolu.3.& consil.70.& consil.94.uolum.4.ex quibus patet dicta Abb.in dicto cap.cum P.tabellio.debere intelligi,quando fit cõparatio ad scripturam non uitiosam,nec imperfectam,ut est pręsens,sed ad talem,ad quam de iure potest fieri comparatio, & ita debet intelligi Alex. in consi.suis suprà in contrariũ
56 adductis.Et † Saly.allegatus suprà in contrarium loquitur in apoca,& scriptura priuata,ad quam,ut fiat comparatio,& probet,necessaria est forma, de qua suprà, & ad minus requirunt duo testes,qui uiderint scribẽtem,ut uoluit gl.in §.fi.in auth. de te-

de testam.imperf.& plenè Alex. in d. l.hac consultissima.§.ex
57 imperfecto,& cons.76.volu.3.¶†Postremò in contrarium ad duci posset confirmatio,& approbatio olim reuerend.d.Episc. Triden.supplicationis,& decreti cõmunitatis, & ciuitatis Triden.in qua statutum videtur, ꝙ prothocollum, uel abbreuiatura reperta siue in libro,siue in cedula,vel in folio inter scripturas alicuiꝰ notarij mortui, licet sit defectuosa ĩ subscriptione nominis,& cognominis,& signo ipsius notarij,possit in publicam formam releuari,& releuata faciat fidem, & ꝙ per cõparationẽ literarum reperiatur manu illius &c. & habeat formam ꝯctus,& aliàs,vt in ea,cuius defectus confirmati supplẽtis dictos defectus, dicendum vr̃,dictã scripturam asserri testĩ
58 debere releuari,& in consequentiam fidem facere.Potest†.n. princeps per modũ constitutionis tollere dictas solennitates, ut not.in c.cum esses,de testamen.& in c.1.de cõstit.& ꝑ Bar. in l.oẽs populi.in 3.q.prin.ff.de iusti.& iur.& per Modern.in tract.de forma,in rubr.quis pos.da.& tol.formam,& solenni.
59 Obiectio † ista ex plurib. ad casum præsentem nullius debet esse considerationis,nam si consideramus d.Episco.facientem talem approbationem, vt personam ecclesiasticam, verũ erit, talem prouisionem, & constitutionem facere de iure non potuisse : cum expresè sit contra ius cõmune, ad plenissimè no.
60 in c.quod super his,extra de maiorita.& ob.Si† verò consideramus ipsum do.Episc.vti baronem Serenis. Imper.in ciuitate prædicta,prout est,tunc plusquam certum erit,non potuisse d.constitutionem facere contra ius commune,nam istud ei non erat permissum,vt tradit Io.And.in c.fi.de offic.Archid. per illum tex.& in additio.ad Spe.in rub.de elect.& per Imo. in l.& duobus.§.fi.ff.de vulgar. & pupil.& facit.l.forma.C.de
61 off.præf.prętor.arguendo a contrario sensu. Prout † ẽt asserta constitutio, & approbatio facta, ẽt emanata nõ motu proprio ipsius d.Episc.sed ad supplicationem electorum,& consulum ciuitatis Trident.non habet obstare : qm̃ supplicatum fuit,& deinde secuta approbatio in euidens damnum tertij,& præiudicium istarum dominarum particularium, & ideo neutrum subsistit,vel saltim tanquam vtrumq; iniquum debet reuocari,& rescindi,vt dicit Bar.& alij sequuntur in l.omnes populi, col.15.vers.vlt.quæro,& in l.fi.ff.de appel. recip. & per Abb. in c.cum omnes,de const.cum aliis adductis per Dec.ꝯs.325. viso,col.fin.nu.4.& consi.361.omissa longa serie,col.5.nu.7.
62 Quæ †. conclusio locum habet,etiam si constitutio,& decretum esset generale quò ad verba, dummodo ex cõiecturis posset apparare esse editum in damnũ tertij, vt dicit Bal.in rubr.
63 extra de consti.& in l.quisquis.C.de episc.& cler. Non† enim est inspiciendum, cum quo quis loquatur, sed in quẽ effectus sermonis confertur.l.cum pater.§.donationis. de lega.2.& fa
64 cit consi.Anch.12.super consi.¶†De coniecturis,ꝙ fuerit supplicatum in damnum istarum dominarum,patet ex procesatis consideratis personis supplicantibus,item satis patet,dum supplicant,decretum,& approbationem solùm trahi ad pręterita,cum alius nullus casus esset nisi præsens,quo fit,vt haberi debeat ꝓ expresso in indiuiduo quò ad ipsas dominas,ad plenè not.in l.2.ff.de liber.& posth.non potest enim dici gñalis, quæ verificari non põt nisi in vno.Fely. in c.ex parte,de offic.
65 deleg.Et † ẽt de natura constitutionis sit prouidere futuris,& non præteritis,ad plenissimè not.in c.fi.de const.& in l.leges, C.de legib. & ẽt patet : qm̃ quò ad futura ꝯtingentia alio mõ supplicarunt,quæ optimè arguunt, & concludunt supplicatũ esse, & successiuè decretum in damnum particularium, & sic
66 istarum dominarum. Item † quia princeps ius quæsitum tertio tollere non potest,ad not.in l.fi.C.si contra ius uel util.publi.& diffusè per omnes cano.in c.quæ in ecclesiarum,de constit.& per Alex.consil.98.volu.4.& per Deci. in d.consi.361.
67 col. 5.& seq.Maximè† cum ex aduerso nulla adsit publica vtilitas sed solùm considerando præterita totũ redundet in damnum istarum dominarum,& ad tollendum ius eis quæsitum, vt superius fuit ostensum.Et istæ coniecturæ liquidissimas inducunt probationes.l.licet Imperator, de legatis primo. Præ-
68 tereà † apertissimum est,talem supplicationem, decretum,& constitutionem esse ꝯ ius commune, vt superius fuit ostẽsum ex plurib. ꝯn̄r strictè debet intelligi, & solùm eo casu,quo loquitur, vt minus lædat ius commune, quàm possibile sit, nec debet extendi,& maximè ne quis damnum indebitè patiatur. l.3.§.hæc verba. ff.de negot.gest.l.quicquid astringendæ.ff.de verborum obliga.c.cum dilectus, de consuetud.cum aliis cu
69 mulatis per Fran. de Curt.consi.78. col.6. Quo fit, † ꝙ cum talis constitutio non suppleat defectum rogitus,talis defectus tanquam non supplens habet dictam scripturam uitiare,cum sit solennitas extrinseca, quæ non præsumitur, nisi probetur, & supplendo alios defectus, omittendo istum pro firmo habuit istum nõ debere interuenire,ut nota.Bald.in l.cum lege. C.de episc.& cler.& licet in d.constitutione dicatur, sufficere comparationem literarum: cum istud sit contra formã iuris, solùm locum deberet habere in futuris,nõ in præteritis,vt dicit Saly.in d. l.comparationes.in vlti.notabil.tamen adhuc,vt superius dixi,talis comparatio, de qua in dicta cõstitutione in mille annis nõ potest aliud operari,nisi vt arguatur folium esse scriptum manu notarij scribentis, ꝙ modò sola deberet facere fidem,minimè est dicẽdum uirtute dictæ constitutionis, tum quia dicta constitutio se refert ad contractus ibi, & talis scriptura habeat formam contractus, consequenter nõ debet extendi ad testamenta.l. verba contraxerunt.ff.de verb.sign.& suadetur ratione:quoniam in testamentis,cũ sint magni ponderis,& importantię, iura multa specialiter statuerunt, vt ob-
70 uiaretur fraudib.& falsitatibus,ut superius dictum est.† Nec est uerisimile, ꝙ princeps in dicta cõstitutione uoluerit etiam in testamentis sufficere comparationem. c.quia uerisimile,de
71 præsump.l.fina.ff.quod met.cau. Et † etiam quia constitutio generaliter loquens de generalibus, & releuationibus instrumentorum non debet extendi ad testamenta,quæ habent specialem solennitatem, & prouisionem.l.ait prætor.§.apud Labeonem.ff.de iniur.& per Aret.in l. si queramus.ff.de testam. col.fi.uersi.ulti.in quantum Bal.& in fi. per Bal,in l.talis scritura, de lega.1.tum ẽt quia per comparationem cõstitutio ista uidetur supplere defectus ibidem expressos, non autem alios omissos, tum & postremò qm̃ constitutio uult,& requirit imbreuiaturam siue folium debere esse repertũ inter scripturas
72 notarij,& istud geminatè exprimitur.Ex † quo colligitur magis deliberata, & enixa mens cõstitutionis. l.balista.ff.ad Trebel.Bar.in l.cum scimus.C.de agricol.& censi.lib.11.& loquitur in numero plurali, ergo inter multas.l.ubi numerus.ff.de
73 testib.l.fi.ff.ad Treb.Nec † immerito ipsa constitutio hoc uoluit,cum istud sit,& requiratur ex dispositione iuris, ut per illum tex.tenent oẽs in d.c.cum P. tabellio.& Ale.in d.ꝯs.154.
74 uol.2.& Cor.d.ꝯs.226.uol.3. & d.ꝯs.70.& 94.uol.4.Et † cũ ista non fuerit reperta inter imbreuiaturas dicti notarij Marzantis,meritò constitutio hanc non cõprehendit,q̃ considerauit debere reperiri inter scripturas,& sic præcedẽtes,& sequẽtes,ponderãdo dictionem inter.l.veluti.§.1.l.quicquid astringendę.§.1.l.si insulam.§.fi.ff.de uerb.obli. & in prima consti. C.§.1.& considerando illam dictionem,in scripturis,denotãtem quid intrinsecum,ut dicit Bart. & alij in d.l.Gallus.§.ille
75 casus.ff.de libe.& posth.Et † qm̃ ista qualitas ĩ dicta ꝯstitutio. requisita non interuenit,nec apparet probata,meritò pars aduersa non potest se fundare super d.ꝯsti.& gaudere bñficio ipsius,ut per Bar.in l.1.§.ait prętor.ff. ne quid in flu.publ.Ioan. And.in c.1.de homic.lib.6.& ꝑ Dec.ꝯs.456.col.1.& diffusius per eundtm in ꝯsi. nouiter impresso.22.placet conclus.nu.3.
76 ¶†Et si nouissimè ex aduerso diceretur,ꝙ licet superius narratæ obiectiones, vt singulę de per se consideratæ nõ obstarent, nec fidem præstarent,tñ omnes simul iunctæ debẽt talem effectum operari,per illam regulam, ut quæ non prosunt singula,de qua per gl.& scrib. in l. instrumenta.C.de probatio.per Bart.& alios in d.l.admonendi,& in cap.ueniens, & in c.cum
77 causam , de testibus. Respondetur, † considerationem hanc posse procedere,quando unaquæque præsumptio esset de per se perfecta,& integra,secus si imperfecta . nam hoc casu dicta regula cessat,ut dicit Bald. in l.si quis ex argentarijs.§.primo. ff.de eden.& domin.Anton.in capit.licet, extra de testibus. & Fely.in dicto capitulo ueniens.in fin.& in d.cap.cum causam, & Bald.in l. spadonem.§.quarta.ff.de excusation. tutorum.& & in dict.leg.iusiurandi.& Alexan.in pluribus consi. allegatis per Moder.in l.vnius.§.testes,columna secunda.ff.de quæstionibus , & per Iason. in dicta lege admonendi, carta vigesimaquarta, columna prima, uersiculo istam conclusionem notabiliter limita.& in carta præcedenti,dicentem,adhoc,ut præsumptiones , & probationes semiplenè possint iungi, & probent , necesse esse , quòd sua quæque in sua specie de per se sit per-

ſit perfecta, aliàs ſecus, qm̃ nunquã iunguntur, cum duo imperfecta non poſſunt facere vnũ perfectum, in caſu aũt p̃ſenti præſumptiones, & obiectiones, de quib. ſupra, ſunt penitus de per ſe imperfectæ, conſiderando vnamquanque in ſua ſpẽ, vt pleniſſimè de omnib. ſigillatim ſuperius fuit diſcuſſum, ergo &c. Ex quibus reſultabit vera, & firmiſſima concluſio, aſſertum folium non probare dictum teſtamentum eſſe tale, vt releuari poſſit ad probationem ipſius. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum ut probet, & d eſe fidem faciat, debet eßeſcriptũ manu eiuſdem notarij, qui fuit de eo rogatus.*

2 *Inſtrumentum ſcriptum manu unius, & ſubſcriptũ manu alterius uidetur ſuſpectum, & melius nu. 34.*

3 *Notula prima & originalis ſcripta manu diuerſorum redditur ſuſpecta.*

4 *Max. quãdo notarius nullã mentionem facit, cuius manu originalis notula fuerit ſcripta, & plenius nu. 35. 36. 48.*

5 *Et quid ſi in notula originali in ſuo principio apoſita eſt una dies, & a tergo folij ipſius notulæ appoſita eſt alia dies, an talis uariatio ſit nociua, & nu. 39. & 43.*

6 *Falſitatis inſtrumenti ſola ſuſpicio, an habeatur pro cõcludenti probatione.*

7 *Et an dies propter talem uariationem uideatur omißa, & eius omiſſio uitiet, & nu. 39. & . 40.*

8 *Cancellatio, & interlineatura diei appoſitæ in inſtrumento an inducat ſuſpitionem falſitatis, & nu. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. & ſeq.*

9 *Maximè ſi in tali caſſatione, & cancellatione nulla iudicis interuenit auctoritas, & nu. 42.*

10 *Inſtrum. an reddatur ſuſpectum de falſo, propter omiſſionẽ loci.*

11 *Inſtrumentum an reddatur ſuſpectum propter omiſſionẽ rogitus notarij, & teſtium, & nu. 51. 52. 53. 54. 55. 56. & 57.*

12 *Et quid ſi nomina teſtiũ apparent deſcripta diuerſa manu, et diuerſo atramento, quàm faerint deſcripta in illa notula, & plenius nu. 58.*

Teſtium nomina deſcribi debent in fine notulæ, & planius nume. 59. 60. & 61.

14 *Inſtrumentum an reddatur ſuſpectum propter omiſſionem ſigni notarij, & plenius nu. 62. & 63.*

15 *Teſtatoris uoluntas ſeruanda eſt tanquam lex.*

16 *Notula ſcripta manu teſtatoris multum operatur ad tollendam ſuſpicionem falſitatis.*

18 *Scriptura continens omnia requiſita ad ualiditatem publicæ ſcripturæ plenè probat ſolennitates ad ualiditatẽ inſtrumenti publici a iure requiſitæ, ſi interuenerunt, robur plenum dant tali ſcripturæ, & nu. 17.*

19 *Inſtrumen. ſolẽniter celebratum præſumptionem habet, quòd ſit ſolenne, & quòd omnia verba in eo contenta cenſeantur prolata à partibus.*

20 *Voluntas teſtatoris ſeruanda eſt, ſi fuit coram teſtibus nuncupata, cum teſtamentum nuncupatiuum ſcripturam neceßariò non requirat, & nu. 27.*

21 *Notariorum ſtilus eſt, vt rogati de inſtrumento primò conficiãt ſcripturam in vno folio, quod ponunt in filza, ſeu baſtardello, demum illam ſcribunt extensè in eorum libro nominato extenſorum, demum ex tali libro extenſorum tranſcribunt publi. inſtrum. quod partibus ſolent dare.*

Scriptura poſita in libro extenſorum appellatur originalis, ſeu prothocollum de more notariorũ, licet prima ſcriptura ſoleat poni in folio, ſeu baſtardello, & quandoque ſoleat lacerari.

Notarij conficiunt librum, in quo regiſtrant oĩa inſtrumenta, et demum in alia carta ſcribunt tenorẽ contractus, & illam dant partibus, & liber ille habetur pro originali, & prothocollo.

Scriptura poſita in baſtardello, ſeu folio non cancellata habet in ſe vt ad illam recurratur, quando fides inſtrumenti vacillaret.

Originale, & prothocollũ remanere debet penes notariũ rogatũ.

Liber extenſorum eſt originale, & verum prothocollum.

Quando ſcriptura originalis contrariatur libro extenſorum, recurrendum eſt ad originale.

Prothocollum ſcribi poteſt manu alterius quàm notarij, & ita ſcriptum eſt validum.

Inſtrumentum ſcribi poteſt manu alterius, dummodo notarius qui fuit rogatus illud ſubſcribat, & nu. 30.

30 *Notarij induſtria non eligitur in ſcribendo, ſed vt fidem det geſtis, & publicando, & ſubſcribendo fidem accomodet.*

31 *Notarius publicare poteſt inſtrumentu ſub illa notula per prius ſcripta à partibus, dummodo illam ſubſcribat.*

32 *Teſtator ĩ manu notarij poteſt dare ſcripturã alterius manu ſcriptam, & rogare notarium quòd eam legat corã teſtibus & ſecundũ eam, et tenorẽ in ea deſcriptum inſtrumentum conficiat.*

33 *Tex. in §. illud. in auc. de teſtibus quibus in locis procedat.*

36 *An in ſcripturis ſit contrarietas, & contradictio, conſiderandum eſt, an illa ſit in ſubſtantia, & non in verbis.*

Mens enim & non verba attendi debet.

37 *Et ſi in ſubſtantia nulla eſt contradictio, nec varietas, illa attendi debet poſtpoſitis verbis.*

38 *Notario datur facultas extendendi, & declarandi primam imbreuiaturam.*

41 *Cãcellatio in ſcriptura originali fieri põt per eũdẽmet notariũ.*

42 *Maxi. quando fit incontinenti, & antequam inſtrumentum detur parti, & præſentetur in iudicio.*

Quando caſſata ſunt verba, ex quibus induci poteſt variatio, inſtrumentum non eſt in conſideratione.

Notarius corrigere poteſt errorem propria auctoritate, & ſine iudicis decreto.

44 *Cancellatio quando, & quo caſu reddat inſtrumentum ſuſpectũ, & alijs ſeq.*

45 *Cancellatio, cuius mandato præſumatur eſſe facta.*

46 *Cancellatio non eſt nocina, nec ſuſpicionem inducit, quãdo ex pręcedentibus, & ſequẽtibus colligi poteſt, ſcripturam debere ſtare, prout continetur in raſura.*

48 *Notarius corrigere poteſt errorem, etiam parte non uocata.*

49 *Notarius præſumitur integer, & legalis.*

50 *In dubio præſumendum eſt falſitatis ſuſpicionem excludi.*

51 *Clauſula appoſita in inſtrumento præſentibus teſtibus uocatis, & rogatis, ad omnes refertur, & nu. 53. & 54.*

52 *Notarius in ſubſcriptione dicens, ſe fuiſſe rogatũ, probat rogitũ.*

Notarius ſe ſubſcribens, & publicans inſtrumentum, præſumitur rogatus, & nu. 53. 56.

Publicatio eſt de ſolennitate intrinſeca.

55 *Rogitus præſumitur ex illa clauſula, actum & cætera quæ ſolet apponi in inſtrumentis.*

57 *Notarius, qui patitur ſe deſcribi in inſtr. præſumitur rogatus.*

60 *Ordinis prępoſteratio, quãdo, & quo caſu habet vitiare, & ſeq.*

61 *Notarius omittens ſcribere inſtrumẽtum ſecundùm ordinem conſuetum, falſi ſuſpicionem non incurrit.*

62 *Signi notarij appoſitio in inſtr. quando ſit neceſſaria.*

63 *Et quid ſi ſignum notarij eſt appoſitum in prothocollo, & non in prima ſcriptura.*

CONSILIVM XXVIII.

Viſis Omnibus ſcripturis cauſæ, & cõtrouerſię vertentis inter. d. Helionorã de Ferrarijs matrẽ quõdã Gaſparis de quatuor fratrib. ex vna, & d. Hier. & Nic. de quatuor fratrib. patruos. d. q. Gaſparis ex altera ſuper bonis, & hæreditate dicti Gaſparis ad me tranſmiſſis per Illuſ. d. Com. Guid. de Rangonib. arbitrum cõiter a d. partib. electũ, pro deciſione ipſius cauſæ breuib. vt à me petitũ eſt, ſubijciã, quid in cã ipſa ſentiã, purã veritatẽ amplectẽdo, & ſolũ tangẽdo ea, ſup
1 quib. inter ipſas partes oritur difficultas, & controuerſia. † Et primò in fauorẽ dictorũ. d. Hier. & Nic. ꝙ ipſi debeãt ſuccedere. d. Gaſpari ab inteſtato, nõ obſtan. teſta. per eum cõdito, adduci põt tex. in §. nos aũt, in auct. de tabel. colla. 4. ibi, ipſis per ſe, iuncta gl. ibi poſita, vbi probari vr̃, ꝙ inſtr. ad hoc vt faciat fidẽ, & probet, debet eſſe ſcriptũ manu eiuſdẽ notarij, qui de eo fuit rogatus, & non manu alterius, hinc Bald. in rub. C. de fi. inſtr. col. mihi. 7. verſ. ſed hic dubitatur, apertè dicit, ꝙ protocollũ. & imbreuiatura, & ſic originale ipſius inſtrumẽti nõ põt ſcribi manu alterius, ſed ſolũ manu illius notarij qui de eo rogatus eſt, quod vtiq; per illũ tex. ſequitur Alex. poſt alios in l. quædã. § nihil intereſt, col. pe. verſ. puto ſatis probabiliter ff. de eden. & idem Ale. allegans alias deciſ. conſi. 41. viſo tenore. col. 1. verſic. 2. quia, vol. 1. & cano. in c. inter dilectos, extra de fi. inſtr. max. Fel. idẽ vr̃ ſequi, col. fi. verſi. & iſta non intelligas, adducendo Angel. in d. auc. de tabellio. in prin. & adduci poſſent not. per can. max. Moder. in cap. fina. §. cæterùm, extra
2 de offic. delegat. Et † comprobari poſſunt per text. in §. il-

lud, in dicta auc.de tabellio.vbi Bar.dicit, instr.scriptũ manu vnius,& subscriptum manu alterius videri suspectum, q̃ oĩa in casu p̃senti videntur verificata,ex quo prima notula, super qua fuit stipulatũ,& publicatũ test.d.Gasp.per ser Bern. notarium,non fuit scripta manu illius, nec de eius mandato, sed manu alterius, vt ipsemet fatetur,& solũ manu ipsius fuit scriptum. Ego Bernardi. Saxoguidanus rogatus fui &c.& à tergo manu eiusdẽ ser Bernardini fuit appositũ millesimũ,indictio,
3 mẽsis & dies,nomina testiũ descripta,& locus loci. Ex† quib. ẽt patet,talẽ notulã primã,& originalẽ.d.test. esse scriptã manu diuersarũ personarũ,ꝓñr reddi suspectã: vt est tex.in auc. de trien.& sem.§.ẽt quod sæpe,& ponit Bal.& Sal. in l.ꝓctus. C.de fi.ins.cũ alijs adductis p Ale.in d.ꝯs.40.col.1.ver.& pri
4 mò,& p can.in c.ex literis,ext.de fi.inst. Quæ† tãto magis ꝓcedunt,qm̃ ipse ser Bernardinus notarius, nec in subscriptione sua,nec alibi mentionẽ aliquã fecit,cuius manu. d. originalis notula fuerit scripta, qđ saltim necessariũ erat,vt not. Inno.& alij cano.in c.qm̃ ꝯ,ex de prob.ita intelligendo tex.in §.his verò.in auc.de inst.caut.& fi.& sequunt̃ can.in c.cum.P. tabel. ext.de fi.instr.& in d.c.inter dilectos,cũ alijs cumulatis p So.
5 ꝯsi.24.visis,col.9.ver.2.principaliter,vol.1.Præterea† ꝯsiderãdo.d.notulã originalẽ, in sui prin. apposita est vna dies & demum à tergo folij ipsius notulæ apposita est alia dies,q̃ variatio inducit incertitudinẽ & talẽ ꝯrietatẽ, q̃ ad cõcordiã reducibilis nõ ẽst,ꝓñr instrm̃ testĩ debet vitiari,iuxta no. per Bald. post Cy.in l.in exercendis.& per Bar. Bal.& Saly. in l. scripturæ.C.de fid.inst.& per Can.in d.c.inter dilectos. & c.imputari.ext.de fi.inst.cum alijs adductis per Aret.ꝯsi.7.col.1.& per
6 Ale.in d.ꝯs.41.col.2.ver.4.quia. Et † ꝯsiderata tali incertitudine dies vr̃ omissa,cuius omissio vitiat instr.vt no.in d. c.inter dilectos,& in l.generaliter.C.de tab.li.10. & ĩ l.1.§.editiones.ff.de eden.cũ alijs adductis per Fel.in c.1.col.4.ver.itẽ re-
7 quirit̃.de fi.inst.Et†meritò istis ꝯsideratis,succedere vr̃ doctr. Arch.& Gem.in c.in memoriã.19.dist.per tex.in l. iubemus. C.de prob.& Abb.in c.porrecta.in 3.not.de ꝯfir. vti. vel inu. cũ alijs alle.per Ale.consi.77. in cã accusationis.co.pe. vol.1. in quib.locis ꝯcludũt,ꝙ sola suspicio falsitatis hr̃ pro ꝯcludẽti
8 probatione.Nec†p̃dictis refragatur, si diceret̃,ꝙ in principio dictæ notulæ dies ibi appositus,fuit cãcellatus,nã talis cancellatio,& interlineatura non apparet,a quo fuerit facta, nec de ea notarius ser Bernardinus mentionẽ facit, pp ꝙ colligit̃ alia suspicio falsitatis,vt no. Bar.in l.1.§.fi.de bono.pos.ſm tab.& in l.si vnus.vbi plenè doc.C.de test.cum alijs adductis per cano.in c.ex literis,ext.de fi.instr.& per Ale.consi.14.col.2.nu. 3.& 4.vol.6.& plenissimè per Soc.ꝯsi.267.visis publico instr.
9 col.6.ver.qm̃ ad p̃dicta.Potissimè†cum nulla interuenerit auctoritas iudicis in cassatione prædicta, iuxta no.per Bart.in l. imperator.ff.de sta.ho.& in l.si librarius.ff.de verb.sign.cum
10 alijs cumulatis p can. in d.c. ex literis.Accedat† p̃dictis alius defectus, omissio videlicet loci,nã in dicta prima notula non apparet locus,in quo tale instrm̃ testĩ fuit publicatũ, q̃ omissio penitus uitiat,ſm do.Ant.& Abb.in c.1.ext.de fi. instru.& ibi latè Fel.col.3.& 4.versi.itẽ requirit̃.adducendo tex. & gl. in c.Abb.de re iud.li.6.& alias deci. vt per eũ, de quibus per Corn.ꝯsi.60.in hac.col.1.in fi.& cõsi.216.col.1.vol.4.Addu
11 citur†ẽt ad cõfirmationem p̃dictorum defectus rogitus, tam notarij quã testiũ, ex quo nõ apparet ipsos fuisse rogatos, ꝓut expresè requiritur,vt in l.hac ꝯsultissima.& auc.rogati.C.de test.& in l.hæredes palã.§.in testis.ff.eo.& in auc.de tabel.circa principiũ,& per Bar.in auc.si quis in aliquo.col.pen. C.de
12 edẽ.& per gl.in cle.1.in ver.requisitis,de iu.iur.Præterea†nomina testiũ descripta in p̃dicta prima notula, ad oculũ apparẽt scripta diuerso atramẽto, quã fuerint descripta alia ꝯtenta in dicta notula,qđ vtiq; arguit suspicionẽ,p no.in d.c.inter dilectos.& max.quia sunt descripta à tergo dictæ notulæ ꝯ solitũ stilũ,cum deberent describi in fi.notulę, & post eos descriptos,subsequi debebat subscriptio notarij,iuxta glo. in d.auc. de instr.cau.& fi.§.sed & si,in ver.adijciat̃.iunctis no. in l.edicto.C.de ed.diu.Adr.tol.& no.per Bal.in j.cõst.C.volentẽ ꝓtocollum ꝯfectũ ꝯ stilũ & cõem ordinẽ inducere suspicionẽ.
13 Postremò†in p̃dicta notula,seu protocollo nullũ apparet appositũ signũ ipsius notarij,cuius signi omissio vr̃ vitiare instrumentũ,ſm Bal.in l.Lucius.in prin.ff.de test.mil. & in l.ꝓctus. col.3.C.de fi.instr.cũ alijs cumulatis per Cor. consi.227.vol. 3.& ꝯs.70.duo veniunt,col.2.& consi.94.& cõs.118. col.pe. vol.4.& per Fel.in d.c.1.col.5.vers.Itẽ requirit̃,& vers. & idẽ in protocollo.Ista sunt Illust.D.quæ arguunt, non obstante tali testõ.ipsos.d.Hier.& Nicolaũ patruos,& ꝓximiores ab intestato debere succedere.d.quondã Gaspari. ¶Quib. nõ obstan. ꝯria sn̄ia mihi vr̃ verissima,ꝙ imò tale testa.sit validũ & firmũ & ꝙ ipsa.d.Helionora hęres in illo instituta debeat succedere. d.Gaspari testatori & excludere p̃dictos per illã vulga.regulã, volentẽ cãm testati p̃ferri causæ, & successioni ab intestato.l.
14 q̃diu.cũ alijs ꝯcor.ff.de acq.hær.Ad† ita dicendũ absurdũ nõ esset adducere ꝯs.Alex.ferè in terminis 14. vol.6.tñ vt partib. ipsis morẽ gerã moueor primò inspectis literis illust. D. V. in quibus adamussim series,& veritas facti narratur, a qua narratione minimè partes ipsæ effectualiter vidẽtur recedere, vt ex ipsarũ allegationib.ꝑcipere potui,quo facto cõsiderato, ex plurib. ꝯstat enixã, & sepius geminatã voluntatẽ. d. Gasparis fuisse instituendi,& faciendi.d.Helionorã eius matrẽ hæredẽ.
15 Quæ† voluntas tanquam lex seruanda est.§.disponat,in auct. de nup.l.in ꝯditionib.primũ locũ.ff.de ꝯd.& dem. cum simi. iũctis ẽt not.in l.balista.ff.ad treb.& in l.cũ scimus. C.de agrico.& cens.li.11.& per Mod.in l.1.in prin.ff.de offi.eius.Hanc
16 †voluntatem.D.Gasparis primò colligo ex notula eius manu descripta,per eum tradita ser Blasio primo notario rogato de eius testõ,in qua notula ꝯtinet̃ dicta hæredis institutio, & plura legata pia,q̃ ẽt multũ operat̃ ad tollendã oẽm sinistrã suspicionẽ falsitatis,vt in auc.de tabel.in prin.iuncta gl.cũ alijs ad-
17 ductis per Ale.d.ꝯs.14.col.7.& 8.Prout† ẽt dicta volũtas colligitur ex instrõ dicti testĩ descripto p d. ser Blasiũ primũ notarium rogatũ ab ipso testatore,qui videns illud non fuisse positum in registro,post aliquot mẽses a manibus dicti ser Blasij cæpit folium,in quo ipse ser Blasius descripserat voluntatẽ.d. testatoris,& eã publicauerat,& stipulatus fuerat, qđ foliũ tradidit.d.ser.Bernardino notario,eũ rogãdo, ꝙ vellet stipulari, & publicare eius vltimã voluntatẽ mõ,& forma ꝯtentis in dicto folio,qui ser Bernardinus rogatus publicauit, & legit corã testi.d.testa.vti descriptũ erat in d. folio cassato millesimo, & die,quo fuerat stipulatũ p.d.ser Blasiũ, cassatis ẽt nominib. testiũ descriptis p ipsum ser Blasiũ,cassata ẽt subscriptione ipsius ser Blasij, ponẽdo subscriptionẽ suã & in tergo dicti folij annotando millesimũ,indictionẽ,mensem & diẽ, nomina testiũ,corã quibus ipse ser Bernardinus publicauit,& stipulatus fuit dictũ test.& etiã apponendo locũ loci, cuius testa.tenorẽ virtualiter, & in ipsa substãtia ipse ser Bernardinus apposuit & descripsit in lib.suo extensorũ,& vlterius instante.d. testatore illud posuit in registro, & memoriali,& postremò ſm tenorẽ extẽsionis apposite in lib.suo iterũ.d.testm̃ scripsit,& in
18 publicã formã tradidit partib. Quibus†attentis tale instrm̃ apertissimè probat enixã,& expressam volũtatẽ.d.testõris: cũ talis scriptura in se ꝯtineat oĩa requisita ad validitatẽ publicæ scripturę,de quib.ĩ auct.de inst.cau.& si.in tex.& gl.& in auc. de tab.& in d.l.gñali,& plenissimè per cano.in c.1.de fi.instr. & per Ale.ꝯs.93.super,& cons.73.cõsideratis,vol.4.& ꝯs.94. vr̃,vol.2.& per Dec.cõs.67.in casu proposito,col.2. in 2.dubio,& consi.317.visis,in prin.vbi voluntas testatoris ostendit ex testĩ inr̃o formiter descripto,& bonus text.in l.cum precib. vbi scrib.oẽs.C.de prob.Hinc Bal.in l.2.in vl.car.versi.sed qđ si notarius,in repe.C.de rescin.uen.dicit,ex instr̃o publico ori
19 ri tres p̃sumptiones.Prima†est,ꝙ ins.sit verũ 2.ꝙ sit solẽne.3. ꝙ oĩa verba prolata in eo cẽseantur prolata a partib. & idem sensit Bal.in c.1.§.si instr.in tit.de not.feud.refert,& sequitur Frã.de Cur.consi.49.recolendæ memoriæ, car. 21.co. 2.circa prin.& Ias.in l.admonendi,car.15.co.4.multa ad id adducit, ver.successiuè Bar.Et qm̃ ex aduerso nihil deducitur.ꝙ d. Gaspar nõ fuerit ita testatus,& ꝙ nõ instituerit dictã.d.Helionoram eius hæredẽ,resultat vera cõclusio, talẽ voluntatẽ esse omnino seruandã, potissimè cũ fuerit publicata corã ipsis testib. Et
20 †ipse Gaspar nũcupatiuè voluerit testa.facere,pp quod voluit excludere voluntatẽ suam non posse probari testib.vt inst. de ord.testam.§.fi.& C.eo.l.hac cõsultissima. §. per nuncupationem.& in l.si miles qui destinauerat.ff.de testa.mili.& in puncto firmat hoc Pan.de Cas.adducẽs alia iura consi.204.ad primum quæsitũ,col.fi.& per Ale.d.cons.14.col.9.nu.16.vol.6. & talis publicatio testĩ facta, vt apparet,bene inducit validitatẽ ipsius, vt no.in d.iurib.cũ alijs cũ.p Fe.post alios do.in c.fi. in prin.

in prin. de fi. inst. & p Ale. cons. 63. in cã, col. 2. ¶ Scdò princ. moueor ex dictis Bald. in l. nram, col. 2. ver. & hæc sunt notabilia. C. de test. quę refert & sequitur Fel. in d. c. qm ꝯ, col. 5. in 7. no. & Fran. de Cur. cons. 55. super processu, col. pe. ver. sed nõ omittẽ dũ cẽseo. & clarius Soc. cons. 275. visis, col. 3. ver. quib. pmissis, vo lu. 2. vbi adducẽtes Bar. in l. Sẽpronius, de le. 2. dñt, ꝙ † de more & stilo notariorũ est: vt qñ rogant de aliquo instrõ primò ꝯficiunt scripturã in vno fol. qđ ponunt in aliqua filza, seu illa ponũt in bastardello 2. loco scribunt illã extẽsè in eorũ li. q vocatur liber extẽsorũ 3. loco ex tali libro extensorũ trãscribunt publicũ instr. qđ solent dare partib. & illã scripturã, quã ponũt in lib. extẽsorũ, appellãt originale, seu protocollũ, licet ẽt prima dicat originalis, & protocollum, tñ quia mos aliquorũ notariorũ est, vt illa prima scriptura posita in bastardello, seu ĩ folio soleat cassari seu lacerari, ex quo cõpletè est descripta in lib. extẽ. iõ qñ hoc fit, liber extẽ. solus hr ꝓ originali, & ꝓtocollo. Quæ † ẽt cõprobãt p gl. in d. §. illud, ĩ auct. de Tabe. & ibi Ang. dicẽs, ꝙ hodie notarij faciũt librũ eorũ, in quo registrãt oĩa instr. & demũ in alia car. scribũt tenorẽ ꝯtus, quã solẽt dare partib. & dictus liber hr ꝓ originali, & ꝓ ꝓtocollo, ad quẽ recurrit, ubicũqua fides instri vacillaret, p tex. ĩ d. §. fi. de quo vltimo est melior tex. ĩ c. qm ꝯ, ex de ꝓb. & ibi Fel. col. 5. ponit ẽt Imo. & Fel. in d. c. cũ P. Tabell. & in c. fi. ex de fi. instr. & Pau. de Cas. in d. cons. 204. col. 2. Et † qñ scriptura posita in bastardello, seu ĩ folio nõ ẽ cãcellata, ẽt ad illã recurrit, qñ fides instri vacillaret. Qñ aũt deleta est, seu in totũ lacerata, ita ꝙ legi nõ põt, nõ attẽdit, sed ꝯsideratur illud, qđ est scriptũ in lib. extẽ. qđ pro vero ꝓtocollo, & originali hr, vt est ẽt de mẽte Bar. in l. si quis ex argẽtarijs. §. si initiũ. ff. de eden. cũ alijs adduc. p Fel. in ca. 1. col. pe. ver. ceterũ, de fi. instr. Quod † ẽt cõprobat, nã originale & ꝓto. debet remanere penes ipsum notariũ rogatũ, vt est tex. in d. c. qm ꝯ, & ibi Fel. col. 5. in 6. & 7. no. cum alijs adduc. p eundẽ in c. accepimus, col. fi. in prin. de fi. inst. & per Fran. de Cur. in d. cõs. 55. col. 7. in fi. & col. 8. in prin. & iõ illud, qđ remanet penes eum, ꝓsumit originale, & ꝓtocollum, arguẽdo a solitis. l. certi ꝯdictio. §. si nummos. ff. si cer. pet. & p Bar. in l. si librarius ff. de reg. iur. & ponit Fel. in c. ex literis. col. 2. ver. 2. ꝯcl. & ver. & adde ad ea, de fi. instr. Ex † quib. infertur, ꝙ liber extẽs. est verum ꝓtocollum, & originale, cũ semp debeat remanere penes notarios rogatos, q habẽt illud custodire, qđ nõ est ita frequẽter ꝯsideratũ fieri in bastardello, & in folio, q̃ qñq; possunt lacerari impunè a plurib. notariis, & nõ custodiri, & cũ in li. extẽsorum d. ser Bernardini tale testm̃ sit cõpletum, & solenne, nec ẽt quò ad substãtiã, & virtualẽ effectũ discrepet a scriptura folii, super qua testm̃ fuit publicatũ, & stipulatũ, vt inferius dicet, meritò de aliqua suspitione redargui nõ põt, ꝑnr hæredis institutio, & alia in eo descripta effectualem executio. merent. ¶ Tertiò moueor ex his, q̃ stati dicẽtur in resolutione ꝯriorũ. s̃. adductorũ, ex quibus tãto fortius apparebit hanc meã sniam esse ueriorem. Non obstat itaq; illud, quod primo loco dicebatur, protocollum non posse scribi manu alterius, quàm ipsius notarij, qui de instrõ est rogatus. Nam cessat obiectio: qm ꝓthocollũ fuit integrè scriptum manu ipsius ser Bernardini, capiendo protocollũ pro illa scriptura, q̃ fuit scripta in lib. extensorum, q̃ verè protocollum dr, & originale, ut. s̃. ꝓbatũ est, & licet alia scriptura ꝯtenta in folio, sup qua ipse ser Bernardinus publicauit, & stipulatus est dictũ testm̃, adhuc dicatur originalis scriptura, ex quo apparet, tñ cum nõ ꝯrietur dictæ scripturæ ꝯtẽtæ in lib. extensorum, illi minimè habet afferre aliqđ ꝑiudiciũ, quin dicat originale, & ꝓtocollũ. Bene † uerũ, qñ dictæ scripturæ essent ꝯriæ, recurrendũ esset ad primam originalem, ut dicit Bar. in l. Sempronius, & Bal. in d. l. nram, & Fely. in d. c. qm ꝯ, & plenè Soc. d. conf. 277. & Alex. cõs. 107. Reueren. Dom. col. pe. uol. 2. qui recursus in casu psenti nõ est ꝯsiderabilis, cũ cesset ꝯrietas, ut statim dicetur. Secũdò † cessat obiectio, ex quo (ut superius dictum est) ipse Gaspar uoluit testm̃ facere nũcupatiuè, & ꝑnr de eo ipse ser Bernardinus notarius potuit se rogari absq; aliqua scriptura, ut. s̃. probatũ est, & not. in l. ꝯctus. C. de fi. instr. & ponit Ale. ꝯsi. 93. col. 3. uer. nec pdicto instro, uol. 5. & melius d. cõs. 14. col. 6. uol. 6. & punctaliter Pau. de Castr. in d. cõsi. 204. col. fi. quo fit, ut licet talis scritura non esset aliqualiter ualida, tñ uolũtas testatoris non debet perire, cũ probari possit testib. & alia scriptura contenta in lib. extensorum, ex quo fuit extractum instrm solenne datum partib.

28 Tertiò † cessat obiectio: qm protocollum põt scribi manu alterius, q̃ ipsius notarij, qui rogatus est, & ita scriptũ erit ualidũ & firmũ, non obstante ꝙ manu alterius appareat descriptũ, ita punctaliter cõsuluit Pet. de Anch. consi. mihi 242. prius de uirib. ꝓbationis, ubi expresè hoc tenet plurib. rõnib. & rñdet ꝯriis, ita ẽt consuluit Pau. de Cas. conf. 230 dubitatur, col. 6. uer. 9. dubitatur, in fi. uolens tale protocollũ ualere, esto ꝙ sit scriptum manu alterius, q̃ notarii, dummodo sit subscriptum manu eiusdem notarij rogati, ex quo talis subscriptio hr, perinde ac si totum foret scriptum manu eiusdẽ, iuxta not. in l. emptor §. Lucius. ff. de pac. & per gl. Bar. & alios in l. Caius. ff. de pignò. act. & ista cõs. adducit Ale. licet corruptè, in add. ad Bal. in rub. C. de fi. instr. col. 7 uer. sed hic dubitat, ubi Ale. sequit hãc opi. & idẽ Ale. hoc uoluit clarius cõs. 51. põderatis uerbis. col. 1. & 2. uo. 4. ubi apertè uult, protocollum posse scribi ab alio, dummodo notarius, qui fuit rogatus, & publicauit, se subscribat, & magis apertè hoc tenet Ale. in d. cõsi. 14. col. 5. & seq. ubi rñdet oĩbus ꝯriis, & max. cõsiderando subscriptionẽ, in uers. 5. probatur, adducẽdo no. per Ang. Imo. & alios in l. si ita stipulatus. §.
29 Grisogonus. ff. de uer. obl. Et † cõprobari possunt ex his, q̃ cumulat Fel. propriè in casu nostro in d. ca. qm ꝯ, col. 24. & seq. uer. 4. quæro, & in c. 2. col. 2. in fi. de fi. instr. & ex his q̃ in casu nostro ponit Abb. in d. c. inter dilectos, col. 5. & 6. uersi. opposito. 3. vbi recitãdo plures cõclu. cõcludit, protocollũ posse scribi manu alterius, dũmodo ipse, q. fuit rogatus, publicet illud, & se subscribat, adducit iura. dicendo ulterius esse ibi tex. a cõtrario sensu, quẽ ẽt ponderat ibi Imo. post alios, col. 2. uer. no. 2. & adducit Abb. ibi pulchram rõnem, quã ẽt sequit Ale. in d.
30 cõsi. 14. col. pen. & Car. in d. c. cum P. Tabellio. Ex † quo industria tabellionis nõ eligit in scribẽdo, sed ut det fidẽ gestis, quã fidẽ satis accommodat, si rogatus publicat, postmodum se subscribit, & ulterius dicit tex. in §. nos aũt, in auct. de Tabel. qui adducitur in cõtrarium, ꝓbare potius hãc opi. inducẽdo ut p eos, & idẽ ur sequi Soc. cõs. 24. col. 8. uers. 2. principaliter, uol. j. ubi tenet ꝓtocollũ posse scribi per aliũ, dummodo publica-
31 tio fiat p notarium. Et † Phil. Dec. idem ur cõcludere cõs. 347. prima facie, col. 1. & 2. uers. his tñ nõ obstantib. ubi allegando plures decis. uult, notarium posse publicare instumentum sub notula p prius scripta a partibus, licet ab ipsomet notario non fuerit descripta, cum subscriptio notarij sit illa, quæ reddit eam ualidã l. fisco, & ibi Luc. de Pen. in 2. notab. C. de ꝯuen. fis. debitor. li. 10. & idem firmat ipse Dec. in d. ꝯs. 175. col. 7. uers. 6 nõ obstat, nu. 7. & postremò hãc sniam amplectit Pau. de Castro in d. ꝯs. 204. col. fi. ubi adducit tex. in l. fideicõmissã. §. 1. de leg. 3. q. uerè ꝓbat, inducẽdo ut per eum, & Alex. in d. cõs. 14. col. 5. adducit pulchrã rõnem, quam ẽt sensit Pau. de Cas. in d.
32 conf. 204. Nam † testator põt dare in manu tabellionis scripturam, manu cuiuscunq; ẽt ignoti descriptã, & rogare notarium ꝙ eã legat corã testib. & ꝙ fm tenorẽ ipsius habeat conficere publicum instrm de eius uoluntate vltima, ut no. in simi. Bar. & Moder. in l. si ita scipsero. ff. de cond. & dem. & in l. quẽ hæred. ff. de reb. dub. & not. Bar. & alij in l. fi. C. de fideic. Et si notarius rogatus stipulatur, ut cõtinetur in ea, uoluntas testatoris erit valida, cõcurrentib. aliis solennita. nec vitiat ex eo ꝙ dicta notula sit scripta manu alterius q̃ ipsius notarii, unde cum in casu præsenti ipse Gaspar testator in manib. ipsius ser. Bernardini dederit scripturã cõtentã in d. fol. rogando ipsum, ꝙ deberet conficere instrm suæ vltimæ voluntatis modo & forma in illa contentis, dando eam pro quadã memorali, & ipse ser Bernardinus corã testib. eã legerit, publicauerit, & stipulatus fuerit, certè testm̃ erit validum, esto ꝙ manu alterius fuerit scripta ipsa notula, posset ẽt obiectio tolli ex alijs, q̃ ponit Ale. in d. ꝯs.
33 14. vbi ad ꝯriũ aliis modis rñdet ut per eum. Nec † obstat tex. in §. illud, in auct. de Tabell. ex quo non procedit gñaliter, sed localiter, vt propriè dicit ibi tex. & oẽs scriben. post gl. nec ẽt obstat, quod dicit Bar. ibi, ꝙ instrm scriptum manu vnius, & subscriptum manu alterius redditur suspectum, adducẽdo no.
34 in d. c. inter dilectos. Nam † in ꝯrium est cõis cõclus. ut. s̃. & d. c. inter dilectos, probat ꝯrium, ex quo ibi notarius subscribẽs asseruit, scripturã esse factã manu sua, quod erat falsum, ut dicit ibi Card. Abb. Imol. & alij, & Ale. in d. consi. 14. col. 7. nu.
35 21. Cessat † etiam illud, quod dicebatur, protocollum sumptũ diuersa manu non ualere, ex quo in contrarium est veritas, vt supra, & quia unius tãtum manu fuit descriptum, solum. n. ip-

ſe ſer Bernardinus rogatus manu propria appoſuit ſubſcriptionem, menſem, & diē, q̄ nullum aſſerunt vitiū, vt.ſ.& expreſsè, ꝙ diuerſitas ſcripturæ non noceat, tenet Alex.d.ꝯſ.14.nu.14.
36 & ſeq.& num.21. Nec† obſtat illud, qđ dicebat, notarium debuiſſe facere mentionem, ꝙ folium illud erat ſcriptum manu alterius, nā Ale.in d.ꝯſ.14.col.7.nu.21.dicit hoc non eſſe neceſſarium, quia euidenter hoc apparebat ex inſpectione, & ideo nō indigebat alia teſtatione.l.1.in fi.ff.de do.prælég.l.cū ſeruo.§.1.ff.de ꝯh.emp.no.Bar.in l.fin.col.2. C.de edic.diui. poſt gl.ibi in uer.1.figura, ꝑut ēt ceſſat obiectio: q̄m ipſe ſer Bernardinus cępit illud folium pro quadā memoria, qđ poſtmodum per extēſum poſuit in libro ſuo, quem librū hēt pro originali, & protocollo, q̄ ſcriptura ꝯtenta in d.lib.eſt tota manu ipſius, & ideo non erat opus in dicto memoriali facere de prædictis mentionē: cum oē illud, qđ ipſe publicauit præſentibus teſtib.iuxta tenorē dicti memorialis perfectè poſuerit in
37 libro manu propria. ¶† Nō obſtat, quod ſcđo loco principaliter in ꝯriū adducebatur, ꝙ tale teſtm̄ reddit̄ ſuſpectū pp ꝯrietatē, & variationem, & cancellationē, &c. nam aduertendum eſt, ꝙ virtualiter & in ipſa ſubſtantia, & potiſſimè quoad hæredis inſtitutionē, nulla reperitur ꝯdictio, & varietas inter ſcripturā ꝯtentā in dicto folio, & illā, quæ ꝯtinetur in libro extenſorum, & aliā publicā inde ex̄ctam, vt patet ad oculum, & licet in aliquib.verbis videantur differre, tn̄ quoad ſubſtantiam, & virtualē intelligentiā nulla eſt ꝯdictio, nec varietas, qđ vltimū attēdi debet, vt in c.intelligentia, ex̄ de ver.ſign.& in l.ſcire leges.ff.de leg.& per Lap.alleg.77.& Dec.cōſ.11.col.9.ver.non obſtat, dummodo.n.mens remaneat firma, licet verba immutentur, nō inducit ſuſpitionem falſitatis, vt dicit Bal.in l. ſi ex cautione, in 1.q.C.de nō nu.pec. & Fran.de Cur d.ꝯſ.55.col. 5.in prin.& Cal.ꝯſ.1.in tit.de fid.inſtr. dicit variationem ver-
38 borū nō nocere, ſi verus ſenſus hr̄. Datur† .n.facultas notario extēdēdi, & declarādi primā imbreuiaturā, vt dicit Bal.in l.ꝯctus.C.de fi.inſt.& can.in d.c.cū P.Tabellio & Soc ꝯſ.44.præſtātiſſimi, col.3.vol.1.& idē Soc.d.ꝯſ.277.vol.2.dicit, notariū poſſe extendere, & declarare, & ꝙ ſi aliqua reperitur varietas inter primā ſcripturā, & aliā nō cōſideratur, ſi varietas illa nō eſt nocitura: vt eſt, qn̄ verba variant̄, & ſubſtantia remanet firma, vt propriè eſt videre in caſu præſenti, cōſiderata potiſſimè hæredis inſtitutione, ſuper qua in præſentiarum controuerſia vertitur. Nec dicatur, ꝙ varietas eſt in ipſamet prima ſcriptura ꝯſiderato die, per quā variationē inducitur omiſſio diei, q̄ vitiat, nā ceſſat obiectio, q̄m dies eſt appoſitus a tergo dicti folii primæ ſcripturæ manu dicti ſer Bernardini rogati. Præte-
39 rea† eſto, ꝙ ibi non fuiſſet appoſita dies, exquo apparet appoſita in lib.extenſorū, & in inſtr.publ.inde extracto, non pōt dici omiſſa, ad ipſum.n.notarium ſpectabat apponere diem, qui de inſtrumēto teſtī fuit rogatus, vt per Bar. in d.l.ſi librarius, & infra dicetur, & talis appoſitio diei veridicè fuit appoſita, vt teſtib.poterit verificari, qui publicationi dicti teſtī interfuerē.
40 Nec† obſtat, ꝙ in d.folio in prin.reperitur appoſita alia dies, nā dies illa fuit appoſita per ſer Blaſium tpe, quo fuit rogatus ab ipſo teſtatore & de publicatione d.teſtī, & quia dictus rogitus poſtmodū per multos mēſes fuit datus d.teſtatori, qui illū ꝯſiſtentē in d.fol.exhibuit d. ſer Bernardino, rogando eum, ꝙ ſ̄m tenorē ibidē deſcriptū deberet publicare eius vltimam volūtatē, ipſe ſer Bernardinus caſſauit, & cancellauit, vt ad oculū patet.diē, & annū ꝯtentum in d.folio, deſcriptum per ipſum ſer Blaſiū, caſſauit ēt ſubſcriptionē d.ſer Blaſij, & nomina teſtiū per ipſum ſer Blaſiū deſcriptorū & appoſuit manu ꝑpria annū, & diē currētē eo tpe, quo ipſe ſer Bernardinus ſtipulatus fuit d.teſtm̄, inſerendo locū loci, & nomina teſtiū, corā quib. ipſe publicauit, q̄ oīa iuridicè, attēta ipſa veritate facere potuit, cū p̄ſente teſtatore, & teſtib. p̄dicta fecerit: q̄m oīa vr̄ feciſſe mandato ipſius teſtatoris, qui cum expreſsè voluerit, illo ann.& die tūc currētib.& illo loco, & illis teſtib. p̄ſentib.ipſū ſer Bernardinū publicare eius vltimā volūtatē, voluit neceſſariū an̄cedens, vt caſſaret, & deleret annū, diē & noīa teſtiū deſcripta p ipſum ſer Blaſiū diuerſo tpe, & ēt deſcriptionē ipſius ſer Blaſij, qua cācellatione ſtāte, q̄ ad oculū patet, nulla appa-
41 ret ēt in eo.fol.ꝯrietas, nec varietas diei. Et† ꝙ dicta cācellatio potuerit fieri p ipſum notariū, oſtēdit euidētiſſimè, ex quo ad officiū eius ſpectabat ponere ibi verū diem, & ſtāte illa die ibi appoſita p ſer Blaſiū, inducebat̄ error, ꝯn̄r ad illū ſpectabat ipſū corrigere, ut dicit Bar.in d.l.ſi librarius, & in l. imperator. ff.de ſta.ho.cū alijs adductis p Fel.poſt alios in d.c. ex literis, col.2.& 3.& per Soc.ꝯſ.98.aliàs ꝯſului, nu.16.& ſeq.vol.3. Et
42 †maxi. hoc ꝑcedit, qn̄ fit incōtinēti, & anteq̄ inſt ſ̄m p̄ſentet̄ in iudicio, vel anteq̄ det̄ parti, ut latè p Fel.ī d.c.ex literis, col. 4.ver.ſcđus caſus eſt, & p Soc.in d.ꝯſ.94.col.4.& 5.verſ.4.ponit, vol.2. vbi ꝯcludit, ꝙ ſi partita, ex qua pōt induci variatio, apparet caſſata, ſtāte caſſatione nō eſt ī ꝯſideratione, & Ale.ꝯſ. 70.viſo proceſſu, col.3.& 4.vol.1.& ꝯſ.90.viſo Themate, vol. 3.dicit, notariū ꝑpria auctoritate poſſe corrigere errorē, & clarius, ꝙ hoc poſſit facere abſq; iudicis auctoritate, firmat Dec.
43 adducens alias deciſ.in d.ꝯſ.11.col.9.ver.nō obſtat. Et† fortius Cal.in ꝯſi.1.in tit.de fi.inſt. ꝯcludit, ꝙ ſi dies in regiſtro eſt diuerſus a die appoſita in inſtr̄o inde ſumpto, nō infringit pp hoc virtus inſtrumēti, quin probet, ex quo p̄ſumitur error, & notarius potuit corrigere de per ſe, antequā daret parti, ꝙ
44 vtiq; ēt ſequit̄ Imo.in d.c.inter dilectos, col.3. Et† ꝙ talis cancellatio diei nō reddat dictū teſtm̄ ſuſpectū, patet: quia nō eſt appoſita ſuper ipſa inſtitutione, de qua litigat̄, & iō nō pōt illā reddere ſuſpectā, vt ꝯcludit Corn.ꝯſ.28.col.2. vol.1.& diffu-
45 ſius Ale.d.ꝯſ.14.col.3.& 4. Vbi† adhuc ꝯcludit allegādo plures deciſ.ꝙ talis cācellatio nō habet nocere, ex quo p̄ſumit̄ facta mādato ipſius teſtato.& tpe ipſius publicationis, cuius dicta pn̄t cōprobari ex his, q̄ adducit Cor. ꝯſ.118. col.2.vol.4.
46 Et † ēt ex his, quæ uult Fely. poſt alios in d.c.ex literis, col.8. uerſ.in gl.2.vbi dicit, raſurā, & cācellationē nō nocere, nec aſferre aliquā ſuſpicionē, qn̄ ex precedentib.& ſequentib.poteſt colligi, ꝙ ita ſcriptura debet ſtare, prout ꝯtinetur in raſura, ad-
47 ducēdo Abb.in c.cū uenerabilis, de religio.domi. Et † ēt Fel. ibi dicit idē eſſe, ſi per aliā ſcripturā publicā apparet, raſuram fuiſſe bene factā, qđ ēt in caſu nr̄o vltra publicā ſcripturā, quæ apparet, teſtib.cōprobari pōt, & faciūt, q̄ ponit ipſe Fely.in d. c.ex literis, col.6.in 5.declara.& Ale.in d.ꝯſ.14.col.3.& 4.& col.pe.& antep.in fine, vbi ex plurib. probat, talē cācellationē potuiſſe fieri a notario propria auctoritate, nec inducere ali-
48 quam ſucceſſionē. Eſto† ꝙ de tali cancellatione notarius nullam fecerit mentionem, quā facere minimè tenebatur in caſu nr̄o, vt ſuperius dictū eſt, ꝙ talis cancellatio facta in dicta imbreuiatura minimè noceat, poſſent multa aduci, & max. ea q̄ ponit Fel.in d.c.cum P.tabellio, col.2.verſ.2.quæritur, & in d. c.ex literis, col.pen.& fi.& comprobari pn̄t ex his, quæ ponit Thom.Faſto.in deciſ.rot.cau.25.dub.48.vbi vult, parte ēt nō vocata notarium poſſe corrigere errorem, pp quam cancellationē minimè poſſemus dicere fuiſſe inductā aliq̄ p̄ſumptio-
49 nē falſi, vt patet ex p̄dictis. Et† ēt quia perſona d.ſer Bernardini nō apparet in aliquo reprobata, ꝯn̄r p̄ſumit̄ legalis, & integer, vulg.l. meritò.ff. ꝑ ſoc.ex qua legalitate ceſſat oīs ſuſpitio falſi.l.cū ꝑcib.C.de ꝑba.cum alijs adductis p Corn. ꝯſil.261.
50 de duob.col.4.vol.4. Et† diffuſius per Dec.ꝯſ.175.co.4.& 5. nu.5.& 6.vbi vult, ꝙ ī dubio ſp fit interpretatio, vt excludat̄ ſuſpitio falſitatis, ſ̄m Bal.in l.iuriſgētium.§.ꝙ ferè.ff.de pact. cū plurib.alijs ibi per eum adductis, rn̄dentem doctri. Archi.& Gemi.ſ̄.in ꝯrium allegatę in d.c.in memoriam.19.diſt.nā nō procedit, qn̄ ſuſpitio eſt friuola, & qn̄ tollitur ex alijs circunſtantijs, vt propriè eſt in caſu nr̄o ¶ Non obſtat illud, quod in ꝯrium adducebatur, de omiſſione loci, nā omiſſo tenore inſtr̄i deſcripto in libr.extenſorum, & ēt in inſtr̄o publico inde ſumpto, in quib.locus, & locus loci poſitus apparet, qđ ſufficeret, vt ſuperius dictū eſt, idē reperio eſſe in dicto folio, ſuper quo dictū teſtm̄ fuit publicatum, dum ibi dr̄, actū Mutinę in eccleſia ſancti Dn̄ici &c. & vlterius a tergo dicti folij ipſe ſer Bernardinus dicit, fuiſſe actū in cella prioris monaſterij ſancti Dominici ciuitatis Mutinę, & ꝯn̄r nulla eſt omiſſio, & ēt q̄a teſtibus in dicta publicatione interuenientib. poterit hoc cōproba-
51 ri. ¶† Non obſtat allegatus defectus rogitus, tā notarij, quā teſtiū, nā vtrunq; apparet deſcriptū in dicto folio, dum ipſe ſer Bernardinus ſubſcribēdo dicit, rogatus fuit, & ēt dū ibi dr̄, p̄ſentib.teſtib.vocatis, & rogatis ore ꝑprio ipſius teſtatoris, quę uerba probant rogitū & notarij, & teſtiū, cū ſit clauſula in fine poſita, quæ refert̄ ad oēs, vt in puncto ꝯſuluit Ang.ꝯſ.27.teſtator reliquit, & Dec.ꝯſ.21.col.8.ver.2.principaliter, nu.13.
52 vbi ad idē adducit plures alias deciſio. Et† col.ead.verſ.tertiò principaliter.dicit, quòd ex ſubſcriptione notarij, in qua dicit ſe rogatum, ſatis probatur rogitus, vt dicit Ange.& Alex. in l. ſciendum.

ſciendum.ff.de ver.obl.col.antepe. & conſ.110.eximie doct.
col.fi.vol.2.cũ alijs ibi per eũ adductis, & facit, qđ vult Bart.
in auct.de Tabelli.in prin.ver. ſed põt, vbi dicit, ꝙ ſi notarius
ſe ſubſcribit,& publicat inſtr̃m,p̃ſumit̃ rogatus,cũ talis publi
catio ſit de ſolennitate intrinſeca,q̃ non põt fieri niſi deman-
53 det̃a partib.Et†ibidẽ Bar.in ver.q̃ro pone,dicit,ꝙ ſi in inſtr̃o
dr̃,adhibitis teſt.ſeu uocatis, ex iſtis verbis p̃ſumuntur teſtes
rogati, allegat iura multa hoc probantia, quod etiã ibi ſequit̃
Ang.& Bal.& Saly.in l.hac conſultiſſima. C. de teſtã.Alex.&
Iaſ.circa fi.in d.l.ſciendum,& ẽt Fel. ad id plura adducens in
c.1.col.antep.de fi.inſ.dicit,notarium præſumi rogatũ,ſi hoc
54 ipſe aſſerit, vel ſi publicauit.Et†Soc.ↄſ.229.uer.præterea.&
ver.ad hoc r̃ndeo.vol.2.allegando Deci. cõeludit,ſi in inſtr̃o
dr̃,teſtib.rogatis, ſatis probatum eſſe rogitum & Ale.hoc idẽ
55 ſequit̃ in d.ↄſ.14.in fi.Vbi†etiam addit aliud, ꝙ rogitus p̃ſu-
mitur ex illa clauſula appoſita in inſtr̃o: actum &c. allegando
Bal.in act.ꝙ ſiñe,C.de teſt.& alias deciſ.ut per eum, quod vl-
timum tenet Card.conſi.133.ad ſingula p̃miſſa, col.2.vbi ẽt
56 firmat,qñ notarius dicit ſe rogatũ,vel qñ publicauit.Et † ma-
xi.q̃a in dubio p̃ſumitur rogitus,ut dicit Belleme.ĩ deci.267.
& Tho.Faſtol.cã prima,dubio ſcđo,& Dec.in d.ↄſ.11.col.10.
57 ver.p̃terea ꝙ ſufficit.Et†ver.5.col.antep.dicit idẽ eſſe,qñ paſ-
ſus eſt deſcribi in inſtr̃o teſtĩ,ut ẽt firmat Bald.in rub. C.de fi.
inſtr.col.10.& Ale.allegãs alias dec.in d.l.ſciendũ,col.11.ubi
ẽt cõcludit,idẽ eſſe p̃ſumendũ in dubio, quod etiã tenet Ale.
58 in d.cõſ.14.in fi.¶†Non obſtat, qđ in ↄ̃rium.ſ̃.adducebat̃ de
diuerſo atramento, ex quo reſolutio appareat ex his, q̃ dicta
fuere in ſolutione primi ↄ̃rij, & ẽt ceſſat obiectio ex his, q̃ di-
cit Soc.in d.cõſ.94.in prin.& col.4.uol.1.ubi format hãc op
poſitionẽ,& eã ſoluendo dicit,ꝙ diuerſitas atramenti non in-
ducit ſuſpicionẽ falſitatis,quia eſt leuis ſolennitas,prout ẽt ni
hil obſtat,ex quo illud tale ſolitũ fuit datũ pro quadã memo-
ria,& liber extẽſorũ principaliter uenit cõſiderandus, ut ſupe
59 rius dictum eſt.¶†Nõ obſtat aliud,in quo dicebat̃, teſtes eſſe
deſcriptos poſt ſubſcriptionẽ notarij, ↄñr non eſſe ſeruatũ or-
dinẽ & ſtilum, & ſic inducit p̃ſumptionẽ alicuius ſuſpicionis,
nã ceſſat obiectio ex his,q̃ dicit Soci. in d.cõſ. col.1.& col.4.
uol.1.ubi format hãc eandẽ oppoſitionẽ,& ſoluendo eã dicit
nõ obſtare,ex quo iſta eſt leuis ſolennitas,& ↄñr ſi omittit̃ nõ
uitiat,cũ conſiderari debeat principalis uoluntas teſtatoris ꝙ
60 †cõprobari põt ex his,q̃ dicit Cor.cõſ.136.uiſo puncto co.2.
ĩ prin.uo.3.ubi uult,p̃poſterationẽ ordinis ñ uitiare, qñ ordo
nõ eſt neceſſitatis, adducit plures deciſiones, q̃ uerificari pñt
in caſu p̃ſenti,& cõprobari pñt ex his,q̃ plenè cumulat Fel.in
c.cũ dilecta,& in c.cũ ordinẽ,de reſcr. & ex his q̃ habent̃ per
doct.in l.2.§. prius. ff. de uul.& pup.& quia attenta ſcriptura
poſita in libro extẽſorũ, & inſtr̃o inde ſumpto oĩs ordo appa-
ret ſeruatus,& bene faciunt,q̃ uult Fely.in d.c.ex litteris, col.
3.uer.& ibi ẽt dicit,ubi allegando cõſ. Pet.de Anch.280.tria
61 principaliter†dicit, ꝙ ſi notarius omittit ſcribere inſtr̃m ſ̃m
62 ordinẽ ↄſuetũ.pp hoc nõ inducit̃ ſuſpicio falſi. ¶†Nõ obſtat,
ꝙ ultimo loco in ↄ̃riũ adducebat̃,tale protocollũ eſſe uitioſũ,
quia in illo non fuit appoſitũ ſignũ notarij, nã ceſſat obiectio
ex his,q̃ dicit Card.in d.cõſ.133.col.2.uerſic.3.obiicitur,ubi
uult,ꝙ appoſitio ſigni in imbreuiatura nõ requirit̃,nec eſt ne
ceſſaria,& idẽ ſequit̃ ipſe Car.in d.c.cũ P.tabellio.in fi.& dif-
fuſius Ale.in d.cõſ.14.col.2.nu.8.uolentes protocollũ,& im
breuiaturã nõ habentẽ oĩa ſigna inſtr̃i nõ reddi uitioſam, q.n
ex ea poſſit ſummi inſtr̃m ualidũ,& firmũ,ut fuit in caſu p̃ſen
ti ex iſta,ex qua fuit cõfeſſus tenor ſcripturæ in lib.extenſorũ,
& inde ſumptũ publicũ,ſolenne inſtr̃m,& plenè Fel. iſtud ſe-
63 quitur adducens plures dec.in d.c.cũ P.Tabellio.col.3. uerſ.
5.quæritur.Et†eo maximè q̃a ſignũ notarii apparet poſitũ in
li.extenſorũ in principio,ꝙ ſufficit,ut cõcludit Car.in d.cõſi.
133.col.2.uer.ex his,& in d.c.cũ P.Tabellio,& Fel.adducens
alias Dec.in c.1.col.antep.uer.& iſta locũ hñt, ext.de fi.inſtr.
¶Ex quib.Illu.dñe cõcludo,& dico partes.D.V.fore,& eſſe ad
laudãdũ,& arbitrãdũ ac declarãdũ,dictũ quõdã Gaſparẽ fuiſ-
ſe, & eſſe mortuũ teſtatũ, & eius hæredẽ fuiſſe,& eſſe dictã d.
Helionorã eius matrẽ vocatã ĩ ſuo ultimo teſtõ,& uolũtate ad
hæreditatẽ,& bona dicti teſtõris,excluſis dictis d.Hieronymo
& Nicolo patruis.d.Gaſparis,cui ab inteſtato minimè pñt ſuc
cedere,ſtante dicta cã teſtati,nõ obſtãtib.in ↄ̃riũ adductis per
dictos patruos, q̃ in ueritate non obſtant. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Matrimoniũ per legem Iuliã, uel Papiam prohibebatur contrahi cũ maſculo maiore ann.60.uel cum fœmina maiore ann.50. & nu.71.& ſeq.*
2 *Hodie matrimonium legitimè contrahi poteſt cum ſenibus, etiã decrepitis, & cum uetula, & ſterili, & nu.69.*
3 *M̃rium eſt ſacr̃m, & ætas, ſeu ſterilitas non ſunt impedimento.*
4 *Matrimoniũ contrahi põt cũ aliquo exiſtẽte in articulo mortis.*
5 *Filiationis probatio directò ex parte patris fieri non poteſt.*
6 *Probari tamen põt ex cõiecturis, ut ſi natus eſt ex marito et uxore ſimul cohabitantib. in eadem domo, & uicinis ſcientibus.*
7 *Vel ſi ipſe tractatus fuit ut filius a marito eius, ex qua natus eſt, et ſi ita fuit reputatus, & nõĩatus, uel fama uicinæ cõcurrit, uel eſt in quaſi poſſeſſione filiationis, et n.8.9. et plenius n.75.*
9 *Et ſi tanquam filius fuit alimentatus, educatus & gubernatus.*
10 *Nominatio filiationis, et inſtitutio facta in teſtamento, probat illum eſſe filium, & plenius nu.95.96.& 113.*
Declaratio ad.l.neque aſſeueratio.C.de teſtam.
11 *Nat⁹ in domo p̃ſumitur filius mariti, licet eius uxor, ex qua natus eſt, q̃nq; fuerit ab aliis cognita. et nu.97.& ſeq.declarat̃.*
12 *Filius p̃eſumitur natus ex marito cohabitante cum eius uxore, licet illa fuerit adulterata, etiã ſi ipſa fateatur filium eſſe ſpurium & nu.97.98.et aliis ſeq.*
13 *Probatio alicuius actus a cõiter accidentibus et de ſui natura difficilis ſatis habet, ut fiet per præſumptiones, ec coniecturas.*
14 *Præſumptiones legum ſunt manifeſtæ, et liquidiſſimæ probationes, et nu.76.91.& ſeq.*
15 *Præſumptiones & coniecturæ tendentes ad eundem finem, inducit probationem.*
16 *Ad generandum quiſque, maximè maritus, habilis præſumitur, niſi contrarium probetur.*
17 *Senex generare poteſt, licet cum difficultate, et nume.18.& ſeq.*
18 *Dictio, forte, dubitationem inducit, et nõ excludit omnes caſus.*
19 *Fœmina maior ann.50.non eſt apta ad generandum, contrarium tamen ſuccedere poteſt.*
20 *Lex quandoque prouidet his, quæ rarò contingunt, ſi naturaliter poſſunt contingere.*
21 *Exempla plura habẽtur, quibus patet fœminã maiorem ann.59. peperiſſe, et nu.109.*
Maſculus maior ann.50.filios procreare quandoque poteſt.
22 *Auctoritas philophorum, et naturalium probabilis eſt.*
23 *Bonæ famæ, et opinionis probatio ualde attenditur.*
24 *Matris aſſeueratio quoad filium reſpectu patris ſatis attenditur, et num.111.*
25 *Aetates hominum ſecundùm ſubiectam materiam uario modo limitantur et terminantur.*
26 *Aetas maſculi ad generandum quo tempore duret, et dicatur apta et non ultra.*
Maior ann.60.dr̃ ſenex, et minimè habilis ad prolẽ ſuſcipiendã.
27 *Et ſenex in ea ætate dicitur, quoad iſtum effectum.*
28 *Senex ſecundum ſubiectam materiam dicitur uario modo.*
29 *Exiſtens in anno.70.uerus ſenex dicitur, et decrepitus.*
30 *Et quo ad actum generandi maior.40.ann.ſenex dicitur.*
31 *Arrogatio ualida facienda per aliquẽ minorẽ ann.60.fieri regulariter nõ põt, niſi ĩ aliquibus caſib.& r̃onabiliter, & nu.32.*
32 *Vnius concluſio eſt alterius excluſio.*
33 *Argumentum a contrario ſenſu ualidum eſt,*
34 *Limitata cauſa limitatum parit effectum.*
35 *Arrogatio fieri debet cum cauſæ cognitione, & ſimpliciter, ſeu indiſtinctè,*
Aetas ad generandum quo t̃pe, & quib. annis dicatur eſſe apta.
36 *Arrogatio naturam imitatur.*
37 *Aetas ann.60.in maſculo eſt terminus ad generandum.*
38 *Ariſtotelis auctoritate iſtud comprobatur.*
39 *Philoſophorum auctoritas deſeruit ad cauſarum deciſiones.*
40 *Exiſtentes in anno 80. generare non poſſunt, carent.n.tali ſpe. & æquiparantur caſtè natis.*
41 *Senex non habet ſpem generandi.*
42 *Contra ſenes doct.quamplura adducunt.*
43 *Aetatis defectus remouet ſpem generandi, & coitus.*
44 *Fœmina maior ann.50.generare an poſſit, & alijs ſeq.*
Veritas ſuperat præſumptionem, & nu.82.
45 *Fœmina pariens certa eſt.*

Et natus ex fœmina maiore ann. 50. an dicatur legitimus, & sit successibilis, & nu. seq.

46 *Et isto casu ut dicatur legitimus, & sic successibilis, quæ probationes requirantur, & nu. 47. & seq.*

48 *Vbera mulieris plena lacte probationem concludentem non inducunt, ut illa filium procreauerit.*

49 *Quæ de raro contingunt, & contra iuris præsumptionem constãt de illis uerè constare debet.*

50 *Attendi debent ea, quæ contingere solent cõiter, & nõ quæ rarò.*

51 *Sterilitas, & ætas maior a pari procedunt ad generationem impediendam, & nu. 52. 67. 68. 78. & 79.*

53 *Senex generare non potest.*

54 *Iuuenis morbosus, & inualidus, ac infirmus generare non potest.*

55 *Generatio impeditur propter infirmitatem, & inualitudinem.*

56 *Duo uincula magis stringunt quàm unum.*

69 *Spado, qui coire non põt, nec generare, matrimoniũ ꝯhere põt.*

70 *Argumentum de matrimonio ad generationem non est ualidũ.*

72 *Prolis susceptio in matrimonio potissimum attenditur.*

73 *Qua ratione antiquitus inductũ fuit, ut masculus maior an. lx. & fœmina maior ann. 50. non possent matrimonium contrahere, & nu. 71.*

74 *Lex quandoque corrigitur quoad dictum, non autem quoad eius rationem.*

Ex ratione legis correctæ sumitur argumentum.

76 *Præsumptiones tolluntur per contrariam probationem, & nu. 82. & seq.*

77 *Dictio alia, includit causas similes expressis.*

79 *Generandi impedimentum multiplex reperitur, & nu. seq.*

80 *Inualidus quoad membrum generare non potest.*

81 *Probatio ꝯria admittitur aduersus præsumptiones filiationis.*

83 *Præsumptiones affirmatiuæ, quòd sit filius, tollũtur per negatiuã*

84 *Vna præsumptio tollit aliam.*

85 *Probatio certa superat probationem præsumptam.*

86 *Probatio, & præsumptio potentior præualet,*

87 *Præsumptio in specie tollit præsumptionem in genere.*

Probatio concludere debet necessariò, & non per possibile.

88 *In generatione filiationis quæ probatio præualet.*

89 *Declaratio l. filium, cum simi. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. & sequen. & nu. 94. 101. & 112.*

90 *Præsumptio existens contra illum probare debentem, eum afficit duriori probatione.*

92 *Præsumptio habet se ad esse, & non esse, & elidibilis est per contrariam præsumptionem magis certam.*

93 *Præsumptionum pluralitas non attenditur, sed illa quæ magis stringit, & est certior, potentior, & magis concludens.*

97 *Intellectus l. miles, §. defuncto. ff. de adulter. & alijs seq.*

98 *Contra Doct. Mod. Bononien. in l. 1. §. ad q̃onem. col. fi. ff. de q̃o.*

102 *Intellectus l. sed est quæsitum. ff. de libe. et posthum. & nu. 103. 104. & 107.*

105 *Intellectus l. si quis posthumus, in principio. ff. de libe. & posth. & nu. 106. & 107.*

108 *Intellectus l. si maior. C. de legi. hæred.*

113 *Institutio alicuius facta tanquam de filio, an & quando ualeat, filiatio non probatur.*

CONSILIVM XXIX.

Cato Sextum & tricesimum agens annum Polam primam uxorem duxit habentem ann. xx. pulchram, ualidam, magnam, bene complexionatam, & optimæ habitudinis, currente anno 1464. mense Maij, quæ Pola post nouẽ menses peperit filiam Heracliam, & dictus Cato cum ipsa Pola uxore cohabitauit annis ferè quadraginta, quæ eo tempore non potuit ulterius ex eo concipere, & sic senuerunt insimul cohabitantes sine aliqua prole. Verum ipse Cato annis ferè uiginti ante obitũ dictę Polæ incidit in podagrã, & chiragram, q̃bus sępe & acriter, & ann. quolibet uexabat, & usq; quo mortuus est, talis infirmitas ipsũ fuit prosecuta. Et ulterius idẽ Cato p aliquot ann. añ mortẽ d. Polę ꝯxit ægritudinẽ aliã ardoris urinæ, doloris laterũ, passionis renuũ, & idispositionis debilitata ẽt uirtute retentiua, pp q̃ pluries fuit coactus ad balnea se ꝯferre, nec ppea dictis ægritudinib. fuit liberatus, quinimo die tim ętate ẽt suggerẽte die noctuq; excruciabaẗ. tãdẽ 1540. mẽse Maij mortua fuit d. Pola, & post eius obitũ p mẽses tres ipse Cato agẽs annũ 76. senio ꝯfectus, & dictis ægritudinib. & dolorib. circũuallatus, & cõi opinione, & ẽt sua, adhuc patiẽs lapidẽ ĩ uessica ꝯxit mr̃imoniũ cũ Iulia ann. xxv. Quæ dicit, & asserit ex d. Catone ita senio ꝯfecto, & tot ęgritudinib. circũuallato se fuisse cognitã, & redditã prægnantẽ, ac peperisse Titiã filiam decursis mẽsib. xvj. Et, qđ peius est, cũ ipse Cato mortuus fuerit anno pñti. 1544. de mense Maij, quo tpe. lxxx. annũ agebat, ipsa Iulia asserit se a. d. Catone iterũ redditam, & relictam fuisse prægnantẽ, & ꝙ partus nasciturus est ꝯceptus ex ea, & ex d. Catone, & ꝯñr ꝙ dẽt succedere eidẽ Catoni unà cum Titia mõ, & forma quib. a d. Catone apparẽt instituti in eius ultimo
1 testõ, dubitatur itaq; quid iuris. Vr̃ † dicẽdum, d. filiã, & posthumũ esse filios iustos, & legitimos. d. Catonis, & successibiles
Licet. n. lex Iulia, uel Papia ꝓhiberet mr̃imoniũ ꝯ hi cũ masculo maiore ann. lx. uel cũ fœmina maiore ann. 50. ut hr̃ in l. sancimus. C. de nupt. ubi gl. & doct. no. Christopho. Por. instit. de nup. col. 3. uolens senẽ non posse nubere, cũ alijs adductis per Io. Neuiz. in syl. nupt. car. mihi. 34. col. 2. uers. & p hoc fundm̃,
2 & col. 4. uers. cum igiẗ isti. Tñ † hodie senes ẽt decrepiti possũt mr̃imoniũ legitimè ꝯhere, ita ut uerũ sit mr̃imoniũ, ut est tex. aptꝰ in d. l. sancimus, q̃ corrigit in hoc d. legẽ Iuliã, & Papiã, & statuit, ꝙ masculus maior an. lx. põt mr̃imonium ꝯhere, & ibi Bal. in j. lect. in summario dicit, ꝙ hodie cum uetula, & sterili poterit mr̃imoniũ ꝯhi ea rõne, ut ipsemet dicit in scđa lect. q̃a hodie mr̃imoniũ ꝯhitur pp se ipsum, & non pp proceationẽ,
3 quia † est sacrum, & ideo ætas, & sterilitas non sunt impedimẽto, & Alber. de Rosa. ibi dicit, ꝙ nuptiæ inter senes ꝯcessæ sunt per illam legem, & iure Cano. & non est dubium, per tex. in c. pñtiarum, in princ. & ibi gl. in uers. quibusdam. 27. q. j. uolens istud esse concessum senib. pp humanitatis solatiũ, no. ẽt gl. & oẽs scrib. maximè do. Præpos. in secunda oppo. in c. 2. de frigi. & malefi. uolunt ẽt istud Ang. & Salyc. in d. l. sancimus, & doc. in l. si minor. C. de legi. hr̃d. & est tex. & ibi hoc no. Bal. & alij maximè Ias. in j. notabili, in l. sed est q̃situ. ff. de libe. & posthu. asserens ẽt decrepitum posse mr̃monium ꝯhere, allegat iura, & deci. & firmat Bal. in c. quemadmodũ, in fine de iur. iurand. &
4 syl. nupt. cart. 35. col. 1. uers. ꝯriam opin. Et † facit, ꝙ cõiter uolunt doct. firmantes, existentẽ in periculo mortis posse mr̃imonium ꝯhere, dicit Io. And. in r̃la sine culpa, de reg. iur. in 6. & cano. maxi. D. Præpos. in c. tanta, qui fil. sint legi. Cy. & Albe. in l. nuper. C. de natu. li. Alex. post Imo. in l. si quis posth. in prin. Soci. in d. l. sed quæsitum, nu. 2. & Ias. nu. 4. ff. de libe. & posth. & in syl. nup. car. 34. col. 2. cũ igitur inter Catonem, & ipsam Iuliam legitimum fuerit ꝯctum mr̃imoniũ, & in eius ꝯstantia, ipsis coniugib. simul cohabitantib. & in domo ipsius Catonis nata fuerat ipsa filia, & posthumus, insurgit iuris præsumptio ualida, ꝙ prędicti sint filij legitimi d. Catonis, & successibiles.
5 Licet † . n. probatio filiationis directò ex parte patris fieri non possit, ut hr̃ in l. Lucius. ff. de ꝯdi. & demon. ubi gl. & doct. & p gl. & oẽs scrib. in l. filiũ. ff. de his qui sunt sui uel alie. iu. & per Cano. in c. per tuas, ex̃ de proba. & per Ale. in l. licet. de leg. 1.
6 & in aliis locis j̃. allegandis, tñ † bene poterit probari per præsumptiones, & coniecturas, ut si natus est ex marito, & uxore simul cohabitantib. in eadem domo, & uicinis scientib. ut in
7 d. l. filium, & in lege si uicinis scientibus. C. de nup. Vel † si ipse filius tractatus fuit ut filius a marito illius, ex qua natus est. Et
8 † si ita fuit reputatus & noĩatus, ut filius, & si fama uiciniæ cõ
9 currit, & ẽt si reperiẗ in quasi possessione filiationis. Et † si tanq̃ filius fuit alimẽtatus educatus, & gubernatus, ut ad plenum de p̃dictis p̃sumptionib. & ꝯiecturis, & alijs si. tradiẗ p scrib. in d. l. filium, & in d. l. si uicinis, & p Can. ĩ d. c. p tuas, & p Bar. in l. 1. §. idem per ꝯrium. ff. de lib. agno. & in l. 1. C. quor. bono. & ĩ l. non nudis. & in l. nõ epistolis. C. de prob. cum alijs adductis p Flori. in l. quidam. ff. de ꝓb. & per Alex. consil. 51. uiso & discusso. col. 1. & 2. uol. 1. & consi. 90. in cã, & lite. col. 1. uol. 6. & alibi pluries, per Soc. consi. 93. uisis, col. 3. & 4. uol. 1. & consi. 65. super col. 1. & 2. uol. 3. & p Dec. post Felin. in d. c. per tuas. in 3. & 4. not. & col. pen. & fin. & per eundem consi. 54. in causa. & consi. 154. nu. 3. & cõs. 272. col. 1. & 2. & cõs. 321. col. 2. & 3. & per Barba. consi. 27. uol. 1. & cõs. 14. col. pen. uolu. 3. & per Bald. cons. 180. mortuo filio. uolu. 3. & alibi pluries. & per Corn. cons. 5. col. 4. uol. 2. & cons. 1. col. 10. & seq. & consi. 78. uiso, col. 3. & 4. uol. 3. cum aliis concord. Quæ reducendo ad casum præsentem, cum in facto pro uero habeatur, ꝙ dicta filia

lia,& posthumus nati sunt in domo d.Catonis,ipso Catone & Iulia insimul cohabitantibus, uicinis scientibus,tanq̃ coniugibus,& in uero ac legitimo matrimonio existentibus, ꝯcurrēte fama uiciniæ,tractatu,reputatione,nominatione,alimētatione & educatione,resultare vr̃ firma ꝯclo, ꝙ hn̄di sunt filij legiti-
10 mi dicti Catonis, & successibiles. Quæ† coadiuuant ex dictis Inn.in d.c.p tuas,& in c.trāsmissa.qui fil.sint legi. ubi D.Ant. & nonnulli alij dicunt,ꝙ si in testō aliquis dicat,instituo Titiū filiū meum, talis nominatio probat, eum esse filium,prout ēt vult Bal.in c.ex transmissa.col.2.de resti.spol.qm̄ iste actus institutionis est appropriatus ipsi filiationi,prout uult idē Bal.in d.c.per tuas.col.fi.ita limitantes.l.neq; asseueratio.C. de test. prout referunt ibi Mod.nu.3. & qm̄ ipse Cato in suo testā.instituit d.filiam & posthumum,tanquā eius filios legitimos, & naturales, talis nominatio in ipsa instōne facta probabit ipsos
11 esse eius filios. Ad† qđ ēt no.p Abb.in d.c.p tuas,ubi firmat,ꝙ natus in domo p̄sumit fili⁹ mariti, quāuis mulier commiserit adulteriū,& q̄nq; p alium fuerit cognita, adducit tex.in l.miles.§.defuncto.ff.de adulter.ubi natus in domo p̄sumitur fili⁹ mariti,quāuis uxor adulteriū cōmiserit, quē tex.adducit Bal.ī d.c.p tuas,col.1.& in d.l.filiū, col.fi.uers.ita no.& in d.l.si uicinis scientibus,& in rub.C.de proba.col.fi.& Abb.in c.intelleximus. de adulter. & Alex.ꝯs.157.circa primū, in 2.dubio , uol.5.& Dec.d.ꝯs.272.col.2. & ꝯs.288.q̄rit,in prin.cum alijs adductis p Mod.Bononien.in d.l.1.§.ad q.ff.de.q.col.pe.& fi.
12 nu.20.&† nu.21. ubi fortius tenēt, dicentes se ita ꝯsuluisse,ꝙ adeo filius p̄sumit natus ex marito insimul cohabitante cū ei⁹ uxore,licet mulier fuerit adulterata, & licet ēt ipsa fateat filiū esse spuriū,ꝙ nō dēt admitti probatio in ꝯ̄riū, p d.§.defuncto, qui fm̄ eum non solū inducit præsumptionē iuris, sed ꝓcedit statuendo, quo casu resultat p̄sumptio iuris & de iure,ꝯ̄ quam non admittit probatio, ut ibi latius p eum,qđ dictū penes me dubitabile est,ut diffusè aliàs dicebā ꝯsulendo, & dicā inferi⁹
13 nu.100. Cōprobant† p̄dicta ex illa trita rl̃a disponente,ꝙ q̄n probatio alicuius actus a cōiter accidentibus, & de sui natura est difficilis,satis est ꝙ probatio fiat per p̄sumptiones,& coniecturas,licet aliàs nō sufficerent ad plenā probationē, ut tradit Bar.& Imo.in l.in illa,in fi.ff.de uerb.ob.p tex.in l.non oīs.§.a Barbaris.ff. de re milita. & no.Bar.in l.si quis ex argentarijs.§.pe.ff.de eden. & ibi Mod.allegant ꝯcord.prout facit Fely.in c.ueniens,el 2.col.10.ex̄ de testi.& Ale.ꝯs.146.viso.nu.1.uol.6. & p Soci.ꝯs.213 cū in p̄nti,col.5.uers.pro his,& ꝯs.277.uisis, col.fi.uol.2.& p Ias.in l.cū ea.nu.3.C.de transa.ꝯ̄nr cū filiatio respū patris sui natura sit difficilis probationis,satis erit,ꝙ per
14 p̄sumptiones,& ꝯiecturas possit apparere.Et† nō immerito,cū p̄sumptiones legū sint liquidissimæ,& manifestæ probationes ut tradit gl.in l.si tutor petitus.C. de pericu.tuto.l. si quis locuples,de manū.testa. & Imo. in l.q̄situ.ff.de re iudica.& Bal. & Fely.in rubr.ex̄ de p̄sumptio. & cōiter allegat.l.licet imperator.de leg.3.& ibi Ias.post alios plura cumulat, col.2.& 3.n.7. de leg.1.& in l.si quis in fundi uocabulo,num.37. eo.ti.& in
15 uulg.§.nihil cōe,n.121.ff.de acq.pos.& Corn.ꝯs.202.pluries, col.3.uers.& licet esset,uo.3.Potissimē† cū tot,& tantæ cōcurrāt p̄sūptiones, & ꝯiecturæ,ex quib.resultare vr̃ plena ꝓbatio cū tendant ad eandē finalē ꝯclo . ut ad plenū tradit Bar.& alij in l.admonendi.ff.de iu.iur.& can.in c.cū dilectus, de succes. ab intest.& in c.cū cām,ex̄ de prob.& Bal.in rub. de contro.in
16 ue.& Soc.cons.187. in controuersia, col.3. uol.2. † Præterea tex.in d.l.filiū.probat aptè, ꝙ quilibet præsumit habilis ad generandum,nisi ꝯ̄rium probet,& expressè loquit in marito, ut expressè dicit Bar.Bal.Ang.& alij ibidē,ergo d.Cato marit⁹ habilis erat iuris præsumptione ad generādum, filij quoq; gn̄ati
17 apparent,& sic sui proprij præsumuntur.Ad† qđ tex.in d.l.sed et quæsitū,in prin.ff.de libe.& posth.ibi,gn̄are facile nō possit iuncta gl.quę exēplificat in sene,& ꝓbat senē posse gn̄are,licet non facile,sed difficulter,non tn̄ ppea excluditur potentia generandi,nā ea,q̄ non facile fiunt,includunt potentiā fiendi,licet non leuiter,& facile,sed cum difficultate,ut tradit gl.ī uer. non facile,in l.testium,& in l.iurisiurandi, in uer.facile.C. de testib.& p Alberi.in suo dictio.in uer.facile, prout ēt ista comp̄bantur p tex.in d.l.si quis posthumos, in prin.ff.de libe.& posth.ubi qui non pōt hr̄e posthumos pp ætatē forte,uel ualetudinē pōt eos instituere, & sic ætas forte est impedimento
18 gn̄ationi,ergo non semp.† Ly.n.dictio,forte,dubitatiuè ponitur,& nōn excludit oēs casus,ut tradit p gl.in uer. forte,in c.ex parte,de celebr.mis.& in c.accedens, in fi.el 1.ut li.non cont. & in c.si forte,de electio.in 6.& p Alber.ī dictio.in uer. forte, aliquis igit casus includet,ꝙ possit.& suadet rōne ibi tradita p iureconf.ꝙ in hoīe natura magis,& consuetudo generandi attendi debet,& spectari,q̃ ualetudo,& uitiū tp̄ale,pp qđ homo abdicatur a pōtate gn̄andi,ꝯsuetudo itaq;, & natura est,ut qui
19 libet p̄sumatur habilis d.l.filium,unde &c.Accedat † tex.ī l.si maior.C.de legit.hære.uolens,ꝙ licet femina maior an.50.nō sit apta ad gn̄andum,ut ēt tradit in l.si sterilis.ff.de acti.emp. tn̄ si parit filium, erit filius legitimus, & successibilis patri, ex quo possibile est p naturā istud euenire,esto ꝙ rarò contingat, tn̄ q̄n euenit,attendi dēt , & obseruari,ita dicamus in masculo sene,licet rarò hoc contingat d.l.sed est q̄sitū.d.l. si quis posthumos,tn̄ quia natura possibile est contingi, si contingat, ob-
20 seruari dēt,& attēdi.Lex†.n.isto casu prouidet ad ea q̄ rarò cōtingunt ex eo:q̄a naturaliter p̄nt contingere,ut est.tex.in d.l.si maior,& ibi Bar.Saly.Perusi.& alij no.uolentes p istud limitari.l.nā ad ea,cū si.ff.de legib.prout ēt no.Pau.de Cast.in d.l.nā
21 ad ea.Prout† ēt si exēpla consideramus,plura hn̄r,ex quib.patet,fęminā maiorē ann. 50.peperisse,ut tradit Ang.in d.l.si maior.de uxore Federici Imperatoris,& de alia Perusina fm̄ Corne.ibi allegantem Bald.in cons.mihi.74.uerba d.Cy. uol.1.& cons.437.Titius habebat,uol. 5. & de masculis maioribus an. lx.qui filios procrearunt,plura referuntur in syl.nuptia.car.mihi.35.col.1.& 2.uer.& Solinus,& hr̄ ēt illud Massinissę regis, generantis filium in an.86 ut post alios refert Valer.Max.li.8.
22 in c.de senectu. Et† istorū auctoritas dēt admitti,ad plenè no.
23 in l.1.ff.si cer.peta.cum concor.Accedat† ulterius probitas,& bona opinio,& fama pudicitiæ ipsius d.Iuliæ,ad not.in l. non oīs.§.a Barbaris.ff.de re mili.& in l.marito.ff.pro soc.cū simi.
24 Ac† ēt ipsius asseueratio dicentis, hos esse filios legitimos Catonis iunctis alijs p̄sumptionibus,de quib.s̄. ad no.in l.Titio. ff.de condi.& demon.& p Bar.in l.Celsus, col.2.& ibi repetē. ff.de usucap.& in l.si soluturus. ff. de solut.cū aliis adductis p Fely.in c.super his,col.fi.de accusa.& in c.Petrus, col.1.de homic.& per Ias.in l.1.col.3.uers.2.limi.ff.de eo per quē fac.er.
25 ¶† Præmissis tn̄ non obstantibus, uera existente facti narratione,ꝯ̄rium vr̃ esse magis uerū . illud.n.certū est, ꝙ ætates hominum fm̄ subiectā materiā uario modo limitant,& terminant, ut tradit gl.& ibi remissiuè Bar. in l.hr̄ditatū.ff. ad leg.Falc.& gl.in l.non aliter.§.fi.de leg.3.& in l.si pr̄.§.in arrogationib.ff. de adoptio.& in l.1.§.pueritiā.ff.de postul.& gl.ī proœm.li.6. in uer.perfectus,& alibi sœpius.Tangit Cy.& Alberi.de Rosa. in l.si infanti.C.de iu.delib.& Io.de Ana.in rub.de delic.pue. & hr̄ in titu. de tempor. ordin.& de æta. & quali.& p Fely.in c.cum uigesimū,col.fi.de offic.delega.ubi adducit alias decis.
26 Et† quantum attinet ad casum p̄ntem ętas masculi ad generādum apta durat usq; ad annū.lx.non ultra, ex quo tali tpe terminatur iuris præsumptione, sicut.n.fœminæ ætas procreādi iuris p̄sumptione terminatur usq; ad annū. 50.& non ultra,vt in d.l.si maior.C. de legi. hære. & in d.l.si sterilis:in prin. ubi gl.ff.de acti.emp.ita & in masculo terminus procreandi statutus est iuris p̄sumptione usq; ad ann.lx.& non ultra,ita tex.in d.l.si pr̄.§. in arrogationib. & ibi gl.& gl.in d.l.non aliter.§.fi. sentit expsse Alberi. de Rosa.in d.l. si maior,in fine allegando dictū.§.in arrogationibus,& idē Alberi.in l.seniū,col.1.uersi. senes multipliciter.C.q testa.fac.pos. & expressius firmat ipse Albe.in d.l.si infanti,col.1.uers.q̄nq; ad sexaginta,& ēt in suo dictionario in uer.senectus,uers.senex multiplr̄, quib.in locis firmat quoad actū procreandi , & generādi masculū dici senē post ann.lx.ex quo post d.terminū talis ætas non dr̄ apta ad generandū,& expressius istud firmat Io.de Plat. in l.2.post gl.ibi C.de his q non implen.stipen.col.1.in fi.uers.similiter quoad
27 prolem.li.10.Vbi† dicit,quoad prolē amplius nō suscipiendā masculū dici senē , q̄n est maior ann.lx.p d.l.si pr̄.§.in arrogationibus,& fęminā dici senē post ann. 50.d.l.si sterilis,in prin. & d.l.si maior,& idē expressius firmat Fulg.cons.212. quædā mulier.col.2.& 3.uers.in primo vr̃,sentit ēt Corn.ꝯs.249.viso
28 col.3.uers.cuius,uol.3. Licet † .n.senex fm̄ subiectam materiam respectu annorum , & ætatis uario modo in iure capiatur,ut traditur per gl.Io.de Plat.& alios in d.l.2.& per glos.& alios in d.l.2.& per gl.& alios scrib.in l.2. & 3.C.qui æta.l.ix. & per gl.in l.inuiti.ff.de testibus, ubi plenè tractat Floria.ꝑut etiam

ēt ipſe facit in l.lege Aquilia ſi deletū.ff.ad legē Aql.& ſentiūt
ēt gl.ſuperius adductæ,& Alberi.de Roſa.ubi.s̃.& cano.maxi-
mè Abb.in c.qm̃ frequenter.§.j.ex̃ ut li.non conte.& ibi Fely.
col.3.uerſ.ad tertiā qōnē, & alibi pluries in locis ɔcordantib.
29 Tñ†qui eſt in ann.lxx.uerus ſenex dr̃,nã abinde.s̃.decrepitus
nominat̃,ut ſentit d.gl.in proœm.vj.Arch.& Ioã.And.in c.1.
ſuper uer.ſenio.de cle.ægro.li.6.& ponunt cano.in d.c.qm̃,&
Cy.ĩ d.l.ſeniū.& in d.l.ſi infanti,& ibi Alber.de Roſa.& Alua.
in c.1.de vaſal.decre.æta.& Corn.ĩ d.ɔſ.249.col.3.uerſ.cuius
uſusfructus,& Io.de Ana.in d.rub.de delic.pue.gl.& Florian.
30 in d.l.ĩuiti.Pariter†qui eſt maior ann.lx.quò ad actū gñandi,
& procreandi ſenex dr̃ , ſi maſculus eſt, ſi uerò fœmina maior
ann.50.ſenex dicet̃,qm̃ terminus generādi in illa ætate termi-
nat̃ in ipſo maſculo,ꝑ tex.in d.§.in arrogationib.quē ita intel-
31 ligunt gl.& doct.ſuperius citati.Et†tex.ille aptè iſtud probat,
dū uult,ꝙ minor ann.lx.rl̃r non pōt arrogare,niſi ſit infirmus
uel morboſus,& ualitudine detentus, ꝙ inductū fuit ea rōne;
quia in ea ætate ante ann.lx.pōt ſtudere naturali procreationi
filiorū:qa ætas illi⁹ apta eſt uſq; ad illud tp̃s naturaliter filios
ꝓcreare,& iō tali ꝓcreationi naturali dēt ſtudere,& attēdere,
qđ ſi recuſat facere,non ꝑmittit̃ ſibi arrogatio,niſi ex cā ibi ex-
preſſa,& iō poſt ann.lx.quiſq; rl̃r poterit arrogare:qm̃ talis æ-
tas non dr̃ apta procreationi,& ſic tp̃s,& terminus ꝓcreandi,
32 & gñandi in maſculo ibi ſtatuit̃ in ann.lx. Suadet̃:†qm̃ unius
incluſio eſt alterius excluſio.c.non ne, de p̃ſump.l.cū p̃tor, in
prĩ.ff.de iudi.& ꝓhibit⁹ certo tpe cenſet̃ admiſſus eo finito.l.
pr̃ filiū.§.fundū,de leg.3.& ibi Bar.gl.& Bar.ĩ l.peto.§.fr̃e,de
leg.2.facit.l.imperator.ff. de poſtul.& l.in hoc iudicio.§.ſi cō
ueniat.ff.cōmu.diui.unde cū ɔſtitutus j̃.ann.lx.ſit prohibitus
arrogare, ea rōne quia naturaliter pōt procreare, poſt tale tp̃s
ꝑmiſſa eſt ſibi arrogatio ea rōne:quia naturaliter ꝓcreare non
p̃t,ꝑ oppoſitū,& ɔ̃rium ad dictū p̃cedens,ex quo terminus ge-
nerādi in maſculo eſt uſq; ad an.lx.illa.n.rō iur.ɔſ.ibi tradita;
quia magis liberorū ꝓcreationi ſtudere dēt,exp̃ſsè demōſtrat,
ꝙ maſculus.j̃.ann.lx.pōt ꝓcreare,& iō denegat̃ ſibi arrogandi
33 pōtas.Et†ſic per ɔ̃riū,qđ arg.iure eſt ualidū,ad plenè not.in l.
1.§.huius rei.ff.de off.eius ſtatuit̃,ꝙ maior ann.lx.p̃t arrogare,
nã talis ætas non dēt ſtudere procreationi; quia rl̃r nō eſt apta
34 ad procreandum. Et † ēt quia limitata cã,& rō quoad tp̃s dēt
limitatum tp̃s producere.l.in agris.ff. de acqui.rer.dom.cum
35 vulgar.Suadet†ēt:qm̃ arrogatio debebat fieri cū cãæ cognitio
ne,& non ſimpl̃r,& indiſtinctè.l. nec ei.& l.ſeq.ff.de adopt.§.
cum aūt.inſt. eod. cum ſimi. & inter alias cãs iſta erat una , &
potiſſima,ut ɔſideretur ætas arrogantis , an ſit apta naturaliter
ad procreandum, uel ne,ut in d.§. in arrogationibus,& ſentit
Iaſ.in l.ſi arrogator,nu.3.ff.eo.ti. & Gel.in noctib.actic.li.5.c.
19.& qñ,& quo tpe ſit apta, vel ne,ſtatuit̃ exp̃ſsè in d.§.in arro
gationibus,nã ante.lx.annū apta eſt ꝓcreationi, & iō denegat̃
pōtas arrogādi, poſt dictū uerò tp̃s ɔcedit̃,ex quo non eſt apt⁹
ad generandum, ɔñr tex.ibi p̃ſumit ætatē aptā ad generandū,
& ulterius ſtatuit & firmat quæ ſit,& qñ,inferens ad effectum
36 arrogationis. Quæ†arrogatio imitat̃ naturā,ut in l.adoptio.n.
& in l.2.§.illud.ff.de adopt.& inſt.eo.§.ſed illud, & habendo
reſpectum ad illud, qđ naturaliter ſolet ɔtingere,iur.conſul.li
mitauit, & terminauit tp̃s procreādi quoad ipſum maſculū,&
iō gl.in d.§.in arrogationib. adducit ſimile de fęmina, q̃ a lege
37 hēt tp̃s præfixum ad generandū,ut dictū eſt.Et†Fulg.in d.§.in
arrogationibus,in j.no.dicit ibi eſſe tex.ꝙ ętas.lx.ann.eſt termi
nus ad generandum in ipſo maſculo , prout ēt dicit Alber. in
d.l.ſi maior.& Io.de Plat.in d.l.2.& alij qui.s̃.Nec iu.ɔſul.ibi
iſtud ſtatuit ſine rōne,nã ut naturales dñt,exiſtentes in tali ęta
te nō poſſunt de facili procreare, ſed perraro pp diminutionē
caloris naturalis, & potētiã ſeminis naturalis,qđ licet emittat̃
non eſt ita concoctū & digeſtū,ſicut exigit,& deſiderat natura
in prolis procreatione,ut refert ipſe Fulg.d.conſ.212.col.3.in
38 princ.Ariſtoteles†.n.in v.de nat.animal.c.14.ita ſentit,homo
maſculus ad annū uſq. lx. uidelicet termino ultimo pōt gña
re , fęmina uſq; ad 50. uerū id rarò. Paucis.n.ꝓles ĩ eo ætatis
tpe ꝓcreata eſt,ſed magna ex parte marib.quintus & lx.annus
finis ꝓgenerādi eſt, fęminis quintus,& xl.& cãm ac rōnē hui⁹
rei reddit idē Ariſt.in j.de generat.anim.c.18.qm̃ ſemen neq;
in prima ætate,neq; in ſenectute,neq; in morbis eſt,ex quo na
tura ſenum nō pōt ſatis ɔcoquere. Et Auicen.in 3. can.in fen.
21.c.8.eandē ſequit̃ ſniam,inquiens,ꝙ ſperma, ex quo non fit
gñatio,eſt infantis,& ſenis, & cuius corpus non eſt ſanū,ſper-
ma.n.currit ex oĩb.mēbris,& ex ſano eſt ſanū,& ex infirmo in
39 firmū, ſm̃ ꝙ dixit Hyppocra. † Quæ auctoritates bene deſer-
uiunt ad cãrum deci.ut in l.ſeptimo menſe.ff. de ſta.homi. &
in l.antiqui.ff.ſi pars hære.peta. & in l.ſi pr̃.ff. de ſolutio.& in
l.inteſtato.§.fi.ff. de ſuis & legit.ꝑ Bar. & alios in l.Gallus , in
princ.ff.de liber.& poſth.hr̃ in l.qđ ſemel.C.de re mili.li.12.
ꝑ cano.in c.propoſuiſti,de proba. & ad plenū per ſcrib.in l.1.
ff.ſi cer.peta.& quia ipſe Cato tpe,quo dr̃ procreaſſe filiã,age-
bat annum.lxxviij. & tpe quo dr̃ uxorē prægnantē reliquiſſe,
agebat ann.lxxx.& ſic ɔſtitutus in ea ętate,in qua iuris præſum
ptione ꝓculdubio gñare non poterat,tales aſſerti filij non p̃nt
dici legitimi,nec ſucceſſibiles,ut ex ſuperius deductis apertiſſi
40 mè colligit̃.Iſti†.n.hac ætate conſtituti nō hñt ſpē generandi,
nec procreandi filios,& ęquiparant̃ caſtè natis,ut dicit gloſ.in
uer.in fraudē,in c.1.in tit.per quos fiat inueſt.in uſib.feu.quã
ſequit̃ ibi Bal.& D.Præpoſ.& Andr.de Iſer.col.1.uerſ.& dicit,
41 uolens,ꝙ ſenex nō hēt ſpē generandi.Et†Alua.ibi,col.pe.uer.
ſm̃ exemplum,declarando illam gl.dicit, ꝙ ſenex non p̃t gña-
re,iuxta no.in d.l.inuiti, ubi gl. intelligit de ſeptuagenario, &
iuxta not.in d.l.ſi pr̃.§.in arrogationibus,ubi iu.ɔſ.ſentit de ſe-
xagenario,& utroq; mō capiendo uerum erit,talem ſenem nō
habere ſpē procreandi. Ad qđ plura adducit ſyl.nupt.cart.mi-
hi.34. col.4. uerſ.cum igit̃ iſti,& col.ſeq.& firmat Soc.ɔſ.65.
42 ſuper ꝓpoſita,& ɔſ.126.uiſum fuit,uol.3.Ad†quæ ēt poſſent
adduci, quæ ɔ̃ ſenē deducunt̃ per Abb. in c.magnæ.ex̃ de uot.
& per can.in d.c. qm̃ frequenter.§.1. & per illum ſatyricū ſa-
tyra.x.dū inuehit ɔ̃ ſenes affectantes uenerē ſine uiribus,cuius
neruus iacet exiguus cū ramice,q̃uis tota nocte palpet̃,cū ſeq.
43 & cū alijs cumu.in ſyl.nupt.car.30.& duabus ſeq.Et†qđ vult
poſt Butr.D.Prępoſ.in c.2.de frig.& malef.firmans ex defectu
ætatis, quē nedū ad gñandum, ſed ad coitū reddi inhabilē, &
44 frigidum ex ſenio,col.1.uer.But.tñ hic.Præterea†d.l.ſi maior
dicit rl̃r,fœminã maiorem ann.50.non poſſe parere filiū, & ſi
qñq; iſtud contingat,dubium erat,an patris eſſet legitimus,&
ſucceſſibilis patri,quod aduocatio ceſariana excludebat,tñ Im
perator ibi ſtatuit,ꝙ ſi hoc contingat,filius ſit legitimus,& ſuc
cedat ea rōne;quia ueritas præualet præſumptioni,& a uerita-
te præſumptio ſuperat̃,ut tradit̃ in l.in reb.C. de iure dot.& ꝑ
Soci.ɔſ.164.uiſa,col.5.uer.ad hanc obiectionē,uol.2.qa in in
certis,non certis eſt locus præſumptioni,uulga.l.continuus.ff.
45 de uer.ob.& dicet̃ inferius. Et†qm̃ illa, q̃ peperit,ē certa.l.qa
ſemper.ff.de in ius uocan.Abb. & Mod.in c.ꝑ tuas,in 3.no.ex̃
de proba.meritò filius dicet̃ legitimus,& ſucceſſibilis, licet ſit
ꝓcreatus a fęmina maiore ann.50.ex quo mater eſt certa,& ꝑ
ea uiget ueritas,licet ex oppoſito ſit p̃ſumptio in ɔ̃riū,tñ cedit
ueritati,& iō nimirū ſi ibi ſtatuit̃, ꝙ filius ſit legitimus, & ſuc-
ceſſibilis,q̃ rō penitus ceſſat in patre,reſpectu cuius nō dat̃ cer
46 ta probatio filiationis,ut dictū eſt ſuperius.Et † ulterius.d.l.ſi
maior.dicit,partū editū a fęmina maiore an.50.eſſe rarū,&mi
raculoſum,ut oēs ſcrib.ibi firmant,& iō de eo dēt plenè, & ꝑ-
fectè conſtare.& Ang.ibi aſſerit, Imperatorē Henricū uoluiſſe
uxorē ſuã in ea ætate ɔſtitutã parere palã ad euitandas ſuſpicio
nes & p̃ſumptionē iuris uigētē ĩ oppoſitū,ut dicit gl.ĩ d.l.ſi ſte
rilis,& ibi Saly.refert,& ſequit̃ Soc.d.ɔſ.136.col.2.uerſ.2.ve-
47 rò donatio.& Sil.nup.car.35.col.1.in prin.alia adducit. Et†ē
de mente Fulg.& Cor.in d.l.ſi maior,uolentiū,ꝙ ad probādū
natū ex quinquagenaria requirunt̃ ꝓbationes euidentiores,&
multū clarę,nec ſufficiūt cōes, ut ſentit Fulg.in d.ɔſ.212.col.
48 2.circa fi.Et † idē Fulg.in d.l.ſi ſterilis,in prin.dicit in contin
gentia facti allegaſſe mulierē quinquagenariã nō poſſe parere,
& ꝙ ei hoc dicenti nō credit̃,& potius part⁹ p̃ſumit̃ ſuppoſit⁹
eſto ꝙ oñdat ubera plena lacte, nã iſtud non ſufficit;qm̃ qñq;
mulieres hñt iſtud ſignū, licet nō pariãt,& ēt qa iuris p̃ſūptio
eſt,ꝙ exiſtēs in tali ætate non ɔcipiat,& qui ɔ̃riū dicit,dēt cla-
rè probare, & non ſm̃ cōem probationē,& idē eſt in maſculo
maiore an.lx.ut firmat ipſe Fulg.in d.ɔſ.212.& Soc.d.ɔſ.126.
& Iaſ.in d.l.ſed eſt q̃ſitū,col.1.& Syl.nup.car.35. col.2.in pri.
49 ubi adducit ɔcor.Nec†mirū, nã cū iſta rarò ɔtingãt, & ɔ̃ iuris
p̃ſumptionē, meritò conſtare dēt de ueritate partus, qđ quidē
reſpū p̃ris iudicat̃ impoſſibile, ex quo quò ad eū non p̃t hābe-
ri certa probatio,nec ſufficiunt illæ p̃ſumptiones, quib.cōiter
probatur filiatio.ex quo procedunt,qñ aſſertus pater eſt in ęta
te apta ad generandū,nō aūt qñ eſt conſtitutus in ętate ſenili,
& ɔ̃

& ꝯ eũ est iuris p̃sumptio,ut non possit ꝓcreare, vt sunt decis. apertissimæ superius deductæ,& expresse sentit Ful. ubi suprà maximè ĩ d.ꝯs.212.& ita pũctaliter refert & sequit̃ Dec. ĩ d.c. ꝑ tuas,col.pen.uer.& gñaliter, & dicet̃ ẽt inferius in solutione
60 ꝯriorũ. Et † qm̃ attendere dẽmus ea q̃ cõiter solent euenire, non aũt illa quæ rarò contingunt,ut in terminis nr̃is d.Bal.cõ si.74.uer.d.Cy.col.2.in fi.uol.1.& d.ꝯs.374. Titius habebat, col.2.in fi.uol.5.& Fulg.d. cons.212.col.3.& Soc.d. cõs.126. col.2.& consi.65.uol.3.col.1.& 2.ubi loquit̃ de octuagenario & concludit,ꝙ non pt̃ gñare,& addit rõnem,de qua in sim. q. tractat̃ in d.l.Gallus,in prin.ut consideret̃ illud, qđ frequẽtius accidit,nõ aũt illud qđ rarò,ut ꝑ eum,& ita ẽt sequit̃ Syl. nup. car.25.col.2.in prin.vñ si pur rarò,& qñq; contingat fœminã quinquagenariam parere,uel masculum maiorem 60.anno.ꝓ creare: ut istud possit recipi,necesse est, ꝙ claræ, euidentes, & apertæ dentur probationes non prout in si. solent recipi, sed magis strictè,ita ꝙ per eas habeat̃ certitudo, ꝑ quam excludat̃ p̃sumptio iuris uigens in oppositũ, ꝙ quidem respectu pr̃is nõ põt ita passim admitti, maximè quò ad ipsum Cato.octuagena
61 rium.Prætereà † quò ad casum pn̄tem, ut impediatur procrea tio,leges volũt à pari procedere sterilitatem,& ætatem,ut utra que gñationem impediat, ita probatur in d.l. sed est quæsitũ, ibi,qm̃ nec ætas, nec sterilitas,& melius in d.l.si sterilis, intelli gendo qñ sterilitas ex accidenti prouenit,ut declarat ibi Sal.& scrib.in d.l.sed est quæsitum, sed proculdubio sterilis procrea re non põt,ita & senex in ætate constitutus,in qua iuris p̃sum-
62 ptione inhabilis est ad generandum.Et † aduertendum,ꝙ ista æquiparatio fit a lege in puncto,& actu generandi, & istud suf ficit,esto ꝙ in alijs ætas,& sterilitas differant,ut plenè traditur
63 ꝑ can.in c.translato,de ꝯstit. Vlterius † tex.in d.l.sed est quæsi tum,in prin.iun.gl.expresse probat, ꝙ senex non põt gñare, & melius istud probat tex.in d.l.si quis posth.in prin.inducẽdo, ut inferius dicam in solutione ꝯriorum,tum in prin. tum in il-
64 lis uerbis,natura.n.&c. Prætereà † illud clarum est, ꝙ licet q̃s sit iuuenis,& eius ætatis, quam lex aptam, & idoneam p̃sumit ad generandum,tñ si morbosus est, & inualidus, rõne morbi, & infirmitatis gñare non põt,ita tex.apertus in d.l.si pr̃.§.in ar rogationib.ff.de adopt.& tex.clarus in d.l.filium,circa fi. Inua
65 litudo †.n.generationem impedit,ꝓbat ẽt tex.in d.l. si q̃s post humos,in prin.ff.de lib.& posth.& tenent Arist.& Auicen. su pra adducti,ꝯñr cũ ipse Cato ultra senectutem, q̃ de ꝑ se mor bus est,ut dicit Teren.adductus per Ab.in d.c.magnæ. de uot. esset tot, & tãtis ægritudinib.implicitus, proculdubio ad gene randum non poterat esse habilis,nam si in iuuene, & potente ualetudo gñationi est impedimento,quanto fortius in sene, &
66 decrepito,auc.multo magis.C.de sac.san.eccl. Et † quia duo uincula magis stringũt quàm unum,ut in §.reliquum, in auc. de hær.ab inte.uen.& ꝑ gl.& alios in l.1.C.de pac.& quia rõ- ne adiuncti quis consequitur, qđ de ꝑ se consequi non posset, ad plenè no.ꝑ Fel.in c.1.de rescr.& ꝑ Ias.in l. si emancipati.C.
67 de coll.Et † iõ leges uolunt,ualetudinem,& ætatem a pari pro- cedere,ut in iurib.supra alleg.& hr̃ in l.inuiti.ff.de testib. & in c.qm̃ frequenter.§.1.ubi latè can.ut li.non cont.& C. qui æta.
68 & qui mor.lib.10.& alibi pluries.Et † tex.in c.1.ver.1.de cler. ægro.li.6.uult,senium,& infirmitatem a pari procedere,& ibi scri.max.Franc.in 2.not.dñt,æquiparationem ꝓcedere in his, quæ corporale exercitium requirunt,ut est in casu isto,& pro- batur in d.§.in arrogationib.& in d.l.filium,circa fi.& in d.l.si quis posthumos,in prin.quib. consideratis consultatio reddit̃ satis clara, ꝙ ipse Cato non poterat dici ad generandũ potens, & habilis,ad quorum insuper comprobationem adduci pote- runt, quæ statim dicent̃ in solutione ꝯriorũ supra adductorũ
69 super q̃b.stat uis.¶ † Non obstat primum,nam uerum est,ꝙ se nes,& constituti in decrepita ætate, & in articulo mortis pñt mr̃imonium ꝯhere,non tñ ex hoc seq̃t̃,ꝙ possint gñare,& pro creare,nam ætas, & sterilitas non est impedimento mr̃imonio ꝯhendo,ut patet in spadone,qui põt coire,& non gñare, ut di cit tex.in d.l.sed est quæsitum, & ibi plenè declarat Soci. post alios,prout ẽt idẽ Soc.in l.1.in 2.not.col.3.ff.sol. mat.& Abb. in c.2.post gl.de frig.& malef.& sentit Bal.ĩ l. sancimus. C.de nupt.ubi dicit,mr̃imonium posse ꝯhi cum spadone,& uetula, & sterili,licet tales p̃sonæ non sint aptæ ad generandum, & sic in casu pñti non quæritur, nec dubitatur, an Cato potuerit ꝯ- here matrimonium, ex quo istud admittitur fieri posse, iurib.

& decis.suprà alleg.sed solùm dubitat̃, an potuerit procreare, & gñare, & concludit̃ ꝙ non attenta ætate, & senio, tum quia
70 circundatus ægritudinib.ut dixi. Et † ꝙ non possit inferri de mr̃imonio ad procreationem satis patet ex adductis ꝑ gl.Abb. & alios in d.ca.2.& per iu.cons.& alios scrib.maxi. Soc.in d.l. sed est quæsitum,& in d.l.1.in 2.notab.ubi ẽt repe. Senen.tan
71 gunt.Et † suadet̃: qm̃ antiquitus inductum erat per legem Iu liam,& Papiam,ꝙ fœmina quinquagenaria, & masculus sexa- genarius non possent mr̃imoniũ ꝯhere,vt hr̃ in d.l. sancimus, & rõ dictarum legum erat:quia constituti in tali ætate nõ po- terant cõcipere,nec ꝓcreare,& mr̃imonia fiebant cã procrean dorum liberorum,ut expresse dicit ibi gl.& ꝓbat̃ in l.1.ff. sol. mat.& in l.2.C.de ind.uid.tol. & rõnem hanc sentit ibi Bald.
72 Alb.Ang.& Sal.& clarius idem Alb.in d.l.si maior. Nec † im meritò: qm̃ principale ꝓpositum mr̃imonij debet eẽ ipsa pro les,quæ potissimum in mr̃imonio attenditur, ut patet ex illis uerb.erunt duo in carne una.c.ad apostolicam,de conuers.cõ iug.& c.1.de coniu.lepro.& ibi d.Præpos.in 3.not.& Soc. cõs. 17.ꝯ dicta,col.pen.uer.quantùm verò,vol.2.& consi.227.Præ sens,col.2.uer.q.b.& tradit Alb.in rub.C.de spons. col.fi. uer. utrum illa.& in l.cum quis,col.4.uer. circa tertiam. C.de nat. lib.& in dictionario suo,in ver.mr̃imonium,nota.Syl.nuptia.
73 car.34.col.4.uer.& ista opinio.Et † ista rõ legis Iuliæ, & Papiæ respũ procreationis non fuit correcta, per d.l. sancimus, quæ solùm correxit dictam le.respectu matrimonij ꝯhendi,nam ꝓ hibebant quinquagenariam, & sexagenarium matrimoniũ ꝯ- here,quod quidẽ hodie correctum est d.l. sancimus, ea rõne, ut sentit ibi Bal.q̃a talis ætas non debet esse impedimento tali sacro,qđ ꝯhitur ꝑꝑ seipsum,quia est sacrm̃, & non ꝑꝑ procrea tionem; quia personis senio confectis conceditur in solatium humanitatis.d.ca.2.ubi glo.& doc.& 17.q.1. c.nuptiarum,in prin.ꝯñr expresse Bal.sentit,ꝙ rõ leg.Iuliæ,& Papiæ nõ est cor recta, licet dictum corrigatur, nam concedit pt̃atem ꝯhendi matrimonium personis non ualentib.gñare, & ẽt illis cõstitu- tis in ea ætate, quos prohibebant lex Iulia, & Pap.non aũt di- cit d.l.sancimus,ꝙ tales p̃sonæ pñt gñare,quod dictæ leges ne gabant,& sic iõ non põt dici correcta, & patet ad sensum: q̃a tales licet non possint generare, possunt ꝯhere matrimonium, ergo rõ,ꝙ non poterant gñare,nõ est sublata, sed adhuc uiget, & satis apparet comprobata iurib.& decisio.pro hac opi. ꝯ de- ductis minimè correctis, quinimò firmis, & obseruatis. Nec
74 † mirum,nam in sim. habemus, ꝙ qñ corrigit̃ lex quoad di- ctum,nõ corrigit̃ quoad eius rõnẽ, imò ex rõne legis correctæ solemus arguere,vt hr̃ ꝑ gl.& Bart.in l.1.in prin.ff. de coniug. cum emancip.lib.& qđ no.gl.in l.1.in prin.ff.de legi. tuto. & quæ traduntur in l.2.in fin.ff.de don.& bene facit.c.nouit. de iud.& l.fi.ff.de fal.& ibi Bar.cum alijs adductis ꝑ d.Ant. Imo. & Fel.col.5.uer.primus qñ,& Dec.col.5.uers.3.conclusio, in c.1.extra de const.¶ Non ob.illud,qđ 2. loco dicebatur,filium legitimum respũ patris probari ex eo, ꝙ natus est in domo ex asserto patre insimul cohabitante cum matre in cõstantia mr̃i monij,& ex eo quia tractatus,& reputatus fuit ut filius, noĩa- tus & educatus,concurrente insuper fama uicinię,quæ omnia
75 vñr concurrere in ipso Catone. Nam † verum est, filiationem * quò ad patrem præsumptiuè ita * cõiter ꝓbari, nisi ex aduerso ꝓbaretur ꝯrium, ut est text.apertus in d.l.filiũ,ubi Bart. & oẽs istud uolunt,& idem Bart.per illum text.in l.non nudis. C.de prob.& in l.1.§.ad qõ.in fi.ff.de qõ.& in l.qđ senatus. §. idem per ꝯrium,in fi.ff.de lib.agnos.& facit.l.quidam.ff.de ꝓb. Ces
76 sant †.n.tales p̃sumptiones,qñ ꝯrium probatur, ut apertè di- cit tex.in d.l.filium,ibi,sed mihi vr̃,ubi iu.cons. expresse uult, ꝙ licet maritus sit iuuenis, & cohabitet cum uxore in eadẽ do mo, tñ si est infirmus,uel ualetudinarius, uel alia cã impeditus ut gñare non possit,natus in domo ẽt uicinis scientib. non di- cet̃ filius legitimus ipsius mariti, q̃ tex.expresse loquitur de in firmo,& de inualido,& ille uer.uel alia cã, includit casum no- strum,qñ pr̃ eẽt impotens ꝑꝑ ætatem, & sic non aptus ad gene
77 randum. Illa †.n.dictio alia,includit causas similes expressis.c. sedes ap̃lica,de resc.i.si fugitiui.C.de ser.fug. & cãæ ibi exp̃sæ sunt,qñ nõ pt̃ generare,prout ẽt est ista respũ ętatis,ut ꝓbatur
78 in d.l.si pr̃.§.in arrogationib.& superius dictum est. Et † etiã, quia quoad actum generandi lex æquiparat ætatem senilem sterilitati,& inualetudini,ut probatur in d.l. sed est quęsitum, & in d.l.si quis posthumos,& in d.l.si sterilis, & in d.l. inuiti,

& in

79 & in c.1.§.1.de cler.ægro.li.6.Et † Bal.in d.l.filium,in 2.lect.
in summario istud sentit, dum gñaliter dicit de impedimento
generãdi,& expressius hoc sentit ibi Alb.apostillãdo litterã, in
illis ver.ex alia cã, dũ exponit: qa frigidus, & frigiditas pp se-
nium inducit,ut dicunt Butr.& do.Præpos.in d.ca.2. sentit ẽt
Fulg.ibi dum dicit,probari posse non esse filiũ mariti, probata
eius infirmitate,& impotentia generandi,esto ꝙ ꝯcubuerit. Et
80 † inter alia exemplificat, si habet inualetudinem in membro,
vt punctim p̃t adaptari ad ipsum Catonem patientem lapidẽ,
& ægritudines,de q̃b.in themate,sentit ẽt Abb.in d.c.p tuas, ĩ
4.no.dum ponit exemplum de marito infirmo, uel aliter im-
pedito,& Fel.ibi in 1.not. dum dicit de inhabili, & impedito
81 ad copulam.Et † apertius col.fi.uer. 5.no.allegando Bal.in l.ne
que professio.C.de testa.vult,ꝙ in oĩb.casib. quib.præsumit̃ fi
liatio, sp auditur quis uolens probare ꝯ̃rium, ex quo sp debet
esse locus ueritati in his, quæ non p̃nt induci nisi ab ipsa natu-
rali veritate,p tex.in l.fi.in fi.ff.de ꝓb.& Pau.de Cast.in d.l.ne
que professio. propriè exemplificat in eo qui est inhabilis ad
82 generandum.Nec † immeritò, qm̃ p̃sumptio nihil opatur, ubi
veritas apparet in ꝯ̃riũ,ut dicit Bal.in d.l.filium,in 1.lect.in 4.
83 not.& dixi superius,præsumptionem cedere ueritati. Illæ † .n.
præsumptiones affirmatiuæ,ꝙ sit filius, tollunt̃ p istam proba-
tionem negatiuam,q̃ p̃ualet,vt dicit Bal.in d.4.no. & talis ne-
gatiua,ꝙ non est filius,probatur illico,ꝙ probatum est, maritũ
fuisse infirmum,uel inualidum,seu absentem, nam istis proba
tis ius postmodum p̃sumit,ꝙ non sit eius filius, vt expressè di-
84 cit ibi Bal.in 2.lect.in 3.nota.& ẽt Alb.de Ros.Ad † q̃d ẽt,qa
una p̃sumptio tollit, & elidit aliã.l. cũ de indebito.ff.de prob.
l.diuus.ff.de rest.in int.cum alijs cumulatis p Mod.in l.1.§.di
85 uus,nu.28.ff.de sicar. Et † ẽt quia una probatio a lege approba
ta,quæ est magis certa,uincit probationem resultantem ex prę
sumptione,ut concludit Soc.allegando alias decis.cõs.270.cõ
siderãtis,col.2.vol.2.& consi.67.eadem die,num.2. uol.3. Et
86 † ẽt,quia probatio,& præsumptio potentior præualet.l.3. §.j.
l.ob carmen.§.si testes.ff.de testib.c.literis.c.literas,extra de p̃-
sumpt.& per Soc.consi.28.visis,nu.8. & consi. 92.in cã,nu.5.
87 vol.3.Et † ẽt, quia præsumptio in specie tollit præsumptionẽ
in gñe d.l.cum indebito.c.generi per speciem,de reg.iur.in 6.
& per Alex.consi.63.in cã,col.3.uer.nec prędictis,uol.3.& cõ
si.150.in cã,col.7.uer.præterea.uol.5.Aetas aũt Catonis, & ĩ-
ualetudo certa est,& in specie,ac inducens potentiorem p̃sum
ptionem,ꝙ non potuerit generare,ꝯ̃ñr præferenda est illis præ
sumptionib.solùm concludentib.per possibile, & non necessa
riò,ꝯ̃.l.non hoc.C.vnde legi.& in c.in p̃ñtia, extra de prob. &
88 utrobique per doc. Et † ꝙ illi debeant præferri,est text.clarus
in d.l.filium,cum alijs adductis sup.& qm̃ ætas,& valetudo in
ducunt uiolentam præsumptionem,ꝙ non potuerit generare,
transfert̃ onus probandi in aduersarium dicentem illum gene
rasse,ut in terminis nostris dicit Fulg. in d.l.si sterilis,& d.l.si
maior,& d.ꝯsi.212.col.3.in prin.& traditur per Bal. in l. siue
possidetis,& in l.fi.C.de prob.& per Bar.in d.l.q̃d Nerua, col.
5.ff.deposi.& per doct.in c.afferte,& in c.literas, de præsump.
89 Nec † sufficit,ꝙ aduersarius probet ꝯ̃rium per illas p̃sumptio-
nes,de quib.in d.l.filium,& in alijs locis supra in ꝯ̃rium addu
ctis,nam illæ uincuntur, & eliduntur per ætatem senilem, &
inualetudinem Catonis,ut probatur in d.l.filium,& dixi supe
rius,sed est necesse,ꝙ alijs probationib.magis certis, & manife
stis probetur inualidum,& senem generasse, ut firmat Fulgos.
ubi suprà,& Peru.in d.l.si maior,& Soc.d.consi.126.col.2.uo
lu.3.cum alijs adductis per Syl.nupt.car.35.col.2.in princ.Et
90 † comprobantur per text.in l.fin.in prin.ff.quod met.caus.&
ibi Bar.in summario,& in 1.nota.uolentes, ꝙ ubi pręsumptio
est ꝯ̃ illum, qui debet probare,afficit duriori probatione, ut ẽt
91 traditur in l.si extraneus.ff.de cond.cau.da. Et † licet præsum-
ptiones iuris dicantur liquidæ,manifestæ ac certæ ꝓbationes,
tñ quoad terminos nr̃os,& in d.l.filium,cum si. non est uerũ,
ꝙ certã ꝓbationem inducant,ut plurib. firmat Fran. de Curt.
92 ꝯsi.78.do.Frãceschina,col.pe.Habent † ẽm se ad eẽ, & non eẽ,
ad possibile,& non necessarium, & iõ eliduntur per p̃sumptio
nes magis certas,& ꝯ̃ñr per inualetudinem,& senium d.l.filiũ
93 cum alijs deductis.s̃. Nec † debet attendi pluralitas p̃sumptio
num,sed illa quæ magis stringit,& est certior, & potentior, &
magis concludens.l.ob carmn.§.fi.l.3.§.1.ff.de testib.d. l. nõ
hoc,& d.c.in p̃ñtia,cum alijs plenè cumulatis in l.admonen-

94 di.ff.de iur.iur.Præterea † in ꝯ̃rium allegata tollunt̃, eo qm̃ ꝓ-
cedunt,qñ maritus est habilis ad generandum,secus qñ inha-
bilis pp infirmitatem,uel ętatem,uel aliam causam, ut probat̃
in d.l.filium,in fi.& ita punctaliter dicit Dec.in d.ca.per tuas,
col.pen.uer.& gñaliter,& firmat Fulg.in locis ubi s̃. & in d.cõ
si.212.in 1.dub.& Soc.d.consi.65.& consi.126.vol.3.& sunt
95 decis.aliæ superius deductę.Non † obstat doc.Inn. & Anto.de
But.in c.transmissę,qui fil.sint leg.cum si.dum uolunt, ꝙ ma-
ritus instituendo tanquam filios, talis noĩatio probat filiatio-
nem,ex quo talis actus est proportionabilis filio,nam Bar.in l.
q̃d senatus.§.idem per ꝯ̃rium.ff.de lib.agnos.dicit, actum exhę
redationis bñ conuenire filio tm̃,seu alijs obtinentib.locum fi
lij,instõ autem, nedum filio, sed ẽt penitus extraneo cõuenit,
ut in ti.de hære.inst.ff.& C.ferè per totum, cum alijs vulg. vñ
sola instũ facta per maritũ non concludit,ꝙ necessariò sit eius
filius,cum ẽt extraneus possit institui, & sentit Ias.in l. neque
96 professio.nu.3.C.de testa.Noĩatio † ẽt filij minus probat con-
cludenter filiationem.d. l. neque professio. & ad plenum tra-
dunt omnes in d.c.per tuas. & Ias.in d.l.neque professio. nu.
4.& firmat Fulgo.d.cons.212.col.3.& Soc.d.consi.65.col.1.
& 2.vol.3.& Bal.d.cons.74.vol.1.& d.consi.437.vol.5. & ꝓ-
batur in l.si pr̃.C.de hære.inst.& in l.quidam.ff. de prob.cum
ꝯcor.inferius allegandis,in quib.hr̃, ꝙ si quis est institutus hæ
res ab aliquo tanquam eius filius,ꝙ non valet instũ, si poterit
probari,ipsum non esse filium testatoris instituentis, probatio
aũt satis redditur certa, si tpe natiuitatis instituti ipse institués
erat inualidus,uel senio confectus:ut plenissimè dictum est,&
sic ẽt obiectio tollitur,qñ contrarium esset probatum.d.l. si pr̃
97 cum si.Non † ob.deci.Abb.& aliorum in d.c.per tuas.dum vo
lunt,ꝙ filius præsumitur esse mariti, si natus est in domo, qñ
vxor cohabitauit cum eo,licet ipsa mulier adulterium commi
sisset,vel ẽt si assereret filium eẽ spurium,p l.miles.§. defuncto
ff.de adult.nam istud dictum ꝓcedit, qñ maritus eẽt potens,
& habilis ad generandum,secus si esset impotens pp infirmita
tem uel ætatem, tunc ẽm cessat dicta præsumptio, ut est text.
98 apertus in d.l.filiũ,circa fi.& dixi plenè superius.Et † licet tex.
in d.§.defuncto. inducat p̃sumptionem, vt filius ita natus po-
tius censeat̃ legitimus quã spurius,tñ ꝯ̃ talem p̃sumptionem,q̃
est iuris tm̃,bñ admittit̃ ꝓbatio in ꝯ̃rium,iux.gloss.& docto.in
auct.sed iam necesse.C.de don.ante nup.& in l.antiquæ.C.ad
Velleia.& traditur in l.fi.ff.q̃d me.cau.p Bar.& alios, ĩ l. si mr̃.
C.de inoffi.testa.& de ꝯ̃rio bñ constat, probata senili ętate, &
99 infirmitate mariti,vt patet ex sup.deductis.Præterea † tex.ĩ d.
§.defuncto,non probat illud, ad q̃d p Abb. & alios inducitur,
nam alium habet sensum,de quo per Barto.in l.j.§.si mr̃. ff.ad
Carbo.& diffusius per Dec.in d.c.per tuas,col.2.versi. & ulte-
100 rius.qui intellectus est verus,& s̃m illum nihil facit. Et † ex
istis infertur,ꝙ Mod.Bono.in l.1.§.ad q̃õnem.ff.de q̃õ. uolen
tes,ꝙ in d.§.defuncto.inducatur pręsumptio iuris & de iure,
ꝙ ita natus in domo sit filius mariti,ita vt ꝯ̃ eam non possit ꝓ
bari ꝯ̃rium,non bñ sentiunt,ex quo dñt ꝯ̃ tex.in d.l.filium, cũ
alijs s̃ adductis,bñ eorum dicta possent procedere, qñ mari-
tus eẽt habilis ad generandum,& in ꝯ̃rium nihil posset addu-
ci,ꝙ tpe natiuitatis filij maritus non potuisset gñare, aliàs q̃d
ipsi dñt,minimè p̃t procedere,ex quo est ꝯ̃ iura, & apertas de-
101 cis.superius adductas.Non † ob.d.l.filium,nam verum est,ꝙ
quilibet in dubio pręsumitur habilis ad generandum, nisi ex
opposito probetur impedimentum,ut infirmitas,ętas, & simi-
lia generationem impedientia,ut expressè dicit ille tex.in fi.&
iste est casus p̃ñs considerato senio,& infirmitate ipsius Cato-
102 nis.Non † obst.d.l.sed est q̃situm. nam illa uerba, non facile
gñare põt,exemplificata per gl.ibi & Bal.in sene, exponũtur.i.
nullo modo,prout exponit gl.in l.testium,in uersi.non facile.
C.de testib.& gl. in c.p̃ñtium, extra de testib. cum alijs addu-
ctis per Alber.in dictiona.in uersi.facile,nihil obstabit,Imò ꝓ
babit oppositum, quòd senex nullo modo possit generare. Et
103 † pro ista expositione facere vr̃ tex.ille,ibi,qm̃ ætas & sterili-
tas non est impedimento, quominus senex possit matrimoniũ
ꝯ̃here, adoptare, & posthumum instituere, qui actus possunt
geri p eum,qui non põt generare,ut est sterilis, & senex, patet
licet gñare non possit,ut dicit tex.in d.l.si pater.§.in arrogatio
nibus.& d.l.si quis posthumos.in prin.& sentit ibi Bald. & A-
lex.dum se remittunt ad d.l.si maior.in qua terminatur tp̃s ꝯ-
cipiendi,& dum uolunt,senem posse ducere vxorem, licet nõ

possit

104 possit gñare, puta si est decrepitus s̄m Ias. ibi col. 1. Si † quis vellet intelligere dicta ver. nõ facile, vt includant, qñq; posse, cum difficultate tñ, adhuc dr̄ tex. illum ꝓbare, senẽ nõ posse ꝓcreare, sed cum difficultate, ergo rarò, ꝙ minimè debet attẽdi, sed illud qđ contingit frequẽtius, ut sup. probatum est. & si qñq; istud rarum contingeret, de eo debet apertissimè cõstare * non s̄m * cões ꝓbationes, sed alijs ꝓbationib. magis claris, & 105 firmis, ut superius est deductum. Et † hoc mõ tollitur ẽt d.l. si quis posthumos. in prin. intelligendo illud uer. fortè, dubitatiuè, si aũt exponatᷣ assertiuè, ꝓut capitur in l. mutus. §. j. ff. de procu. & p gl. in c. ex parte. de celeb. mis. & p Alb. in ver. fortè, tex. ille nihil obstabit. Imò ꝓbabit ɔ̃rium, ꝙ uerè nõ p̃t habere posthumos naturales, tñ hẽt facultatem hñdi legitimos p adoptionem, qm̃ qui gñare naturaliter nõ p̃t pp ætatem nõ impeditur adoptare. d. §. in arrogationib. & d.l. sed est quæsitum. 106 Et † rõ Iurisc. ibi, qm̃ spectanda est hoĩs natura, & consuetudo, non uitium tpale, bene adaptatur ad hunc sensum, exponẽdo illa uerba, ut facit Pau. de Cast. ibi, tex. n. ille disponit, ꝙ uitium tpale, ut est ætas, & ualetudo abdicat hoĩem a facultate gñandi naturaliter, ut ẽt dr̄ in d.l. sed est quæsitum, & in d. §. in arrogationib. tñ quò ad actum adoptandi non debet attẽdi tale uitium, sed spectanda est natura, & consuetudo, ex quo licet quis non põt pp uitium naturaliter gñare, p̃t tñ adoptare, ut in d.l. sed est quæsitum. & in d. §. in arrogationib. eodẽ mõ poterit instituere posthumos non obst. uitio, ut in d.l. sed est quæsitum, & d.l. si quis posthumos, quæ probat ætatem, & ualetudinem abdicare hominem a ptãte generandi naturaliter. 107 Præterea † d.l. sed est quæsitũ, & d.l. si quis posthumos, dñt pp ualetudinem, & ætatem quem abdicari a ptãte generandi, q̃a facilè non p̃t, & fortè p̃t, & sic rarò, unde quia rarò p̃t euenire, datur facultas instituendi posthumos ciuiles adoptandi, & matrimonium ɔ̃hendi, in qua aũt ista pmittantur, nõ declaratur in dictis iurib. & iõ ætas declarãda est per alias leges, ut in masculo, p d. §. ĩ arrogationib. in fœmina, per d.l. sancimus, & per d.l. si maior, & d.l. si sterilis, & per alias decis. superius deductas, in quib. ætas est terminata iuris præsumptione, & si qñque contingeret, ultra illam ætatem masculum uel fœminam procreare, & concipere. istud dr̄ difficile, rarum, & miraculosum, d.l. si maior, quod non est trahendum ad consequentiam, sed attendi debet qđ * cõiter & frequentius contingere solet, & qñ pur rarò contingit, de eo debet ita certò constare, ut dubitatio tota excludatur per probationes non cões, sed magis strictas, & concludentes, ut de omnib. superius sigillatim 108 dictum est. Ex † quib. tollitur obiectio facta de d. l. si maior, qm̃ ibi mulier quinquagenaria, quæ peperit, certa erat, ꝙ partũ ipsa fecit, nec illud supposuit, ut dicunt ibi Ful. & Corn. & alij supra citati, quod quidem in patre non p̃t concedi, ut dixi, licet. n. lex adaptetur ad istud rarum, ex quo natura possibile est, ꝙ contingat. d.l. si maior, cum si. tñ de eo constare debet mõ, quo sup. Non ob. illud, quod dicebatur, multos senes procreasse ultra sexagesimum. nam illa exempla non dñt de sene 109 hñte annos. 78. uel 80. ut hẽbat iste Cato. Non † ob. illud de Massinissa: quia rara auis in terris, & ei contingat pp mirandã eius uirtutem, ut refert Cic. in lib. de senect. & etiã Valer. Max. ubi sup. & de eo nõ p̃t inferri ad Catonem infirmissimum, ꝓ ut ẽt quia non debent ista rara, & miraculosa trahi ad ɔsequẽtiam, ex quo iudicare dẽmus s̄m ea, quæ cõiter * & frequẽter 110 contingunt, ut est dictum. Prout † ẽt quia, ꝙ tales gñauerint certò, clarè constabat, & hystoriographi, & doct. ponentes dicta exempla ea referunt pro certis & firmis. i. quòd uerè in ea ætate processerunt, nec dicũt, ꝙ tales erant ultra senium infirmi. Nos aũt sumus super possibili, an Cato potuerit uel ne, & stante senio & infirmitate, ɔcluditur ꝙ non iuris p̃sumptione, 111 & q ɔ̃ asserit, probet mõ, quo dictum est. Nõ † ob. assertio Iuliæ, & matris, nam respũ patris non ꝓbat filiationem. l. fi. ff. de prob. no. in d.l. neque professio, & in d. c p tuas, nec aliud ipsa p̃t asserere ob sui infamiam, & adulterium, & ad sui excusationem ita asserit, vñ &c. nec obst. l. meritò, nam locum non hẽt, qñ quis facit actum, pp quem gñalis illa p̃sumptio tollitur, ut est, qñ quis delinquit. Et in terminis nostris, qñ uxor parit, & hẽt maritum infirmum, & senio confectum, & non aptum ad 112 generandum, tunc † em̃ esto ꝙ pariat, p̃sumptio est, ꝙ ex marito minimè cõceperit, tex. est in d.l. filium, circa finem, eo magis cum ɔ̃hẽdo cum ipso sene mr̄imoniũ fecerit quò ad actũ generandi ex eo, ɔ̃ iuris p̃sumptionẽ, uolentẽ tales nõ posse generare, & puella cum sene ɔ̃hens secum ducit feretrũ ad maritũ senẽ tumulãdũ, ut refert Syl. nupt. car. 34. col. 1. uer. & propterea, & non nubẽs æquali, minimè caret culpa, Syl. nup. plùra adducẽs, car. 35. col. 2. & 3. uer. multùm. n. aduertere debẽt, nõ igitᷣ mr̄imoniũ tale potuit ɔ̃hi ea intẽtione, ut ipsa Iulia diu cũ ipso Cato. posset uiuere, nec ex eo, ut ex illo posset ɔcipere, qua itaq; cã fuerit confectum, soluat Apollo, maxi. cũ ipsa eẽt iuuenis, & pr̄ eius diues, & de facili æquali potuisset nubere, non igitᷣ est integra, nec circa istud fide digna ipsa Iulia, q̃imò plena suspicione, & non leui, quo fit, ut eius dicto & assertioni minimè sit standum, & sic cessant no. p gl. in l. Titio. ff. de cõd. & dem. cum concor. sup. alleg. & in considerõne solùm uertitᷣ an Cato senio confectus, & tot ægritudinib. implicitus fuerit habilis ad generandum, uel ne, & ex supra deductis patet, minimè fuisse potentem, in ɔtrariũ adductis minimè nõ obstan-
113 tib. Infertᷣ † ẽt ex istis, ꝙ instõ facta de istis tanquam filiis nõ ualet, nec tenet: quia aliter ipse Cato eos nõ instituisset, & credens eos eẽ suos filios instituit, ut patet ex uerbis testĩ, & instõnis, & sic filiatio putatiua, & erronea fuit cã instõnis, & detecto errore ruit instõ. & succedẽtes eidẽ ab intestato ueniũt, ut ad plenum traditᷣ in d.l. si pr̄, & l. nec apud. C. de hæ. inst. & in l. eã quã. C. de fideic. ubi scrib. max. Pau. col. 1. & in l. q dã. iun. gl. ff. de ꝓb. & per Bal. d. cõs. 74. uol. 1. & d. consi. 437. uol. 5. p Pau. & Ias. in d.l. neque ꝓfessio. & per Bar. post gl. in l. 1. §. si qs filium, & in l. Carbonianum, in prin. ff. ad Carb. & per Ful. in d. cons. 212. col. 3. & 4. & per Soc. d. consi. 65. col. 1. & 2. uol. 3. & per Barb. cons. 27. col. 7. & seq. uol. 1. & per Dec. cõs. 176. uiso themate, cum concor.

Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Ab intestato defuncto succedunt proximiores in bonis, de quib. ille poterat disponere.*

Filius succedendo subintrat locum patris, quando tractatur de successione ascendentis, & nu. 38. 39. 40.

2 *Idem quando tractatur de successione patrui.*

3 *In alijs uerò casibus non subintrat, nec potest succedere insimul cum patruis.*

4 *In gradu transuersalium proximior, & prior in gradu succedit exclusis alijs in gradu posterioribus.*

5 *Nisi casus esset exceptuatus.*

6 *In successione transuersalium seruatur gradus prærogatiua, & numero 7.*

8 *Alij transuersales succedunt per capita, & non per stirpes.*

9 *Fideicommissum inductũ dicitur, quãdo testator illud ordinauit.*

10 *Verba, sine hæredibus, exponuntur. i. sine filijs, seu descendentib.*

11 *Idem quando facta est mentio de masculis.*

12 *Substitutio compẽdiosa continet fideicommissariam, & inducta dr̄, quãdo apposita est cõditio, si grauatus decederet sine filijs.*

13 *Item quando apposita est dictio distributiua temporis.*

14 *Item quando facta apparet post mortem institutorum, & eorũ hæredum in defectum descendentium.*

15 *Verbũ decedant, mortem importat, & exponitur. i. post mortem.*

16 *Verbum substituit, cõe est, & aptum inducere fideicommissum.*

17 *Fideicommissum factum post mortem plurium, an dicatur factũ vltimo morienti, & casu quo omnes decederent.*

18 *Sermo pluralis numeri in substitutione fideicommissaria resoluitur in singularem.*

19 *In substitutione fideicommissaria considerantur plures effectus, & ideo numerus pluralis resoluitur in singularem.*

20 *Substitutio facta post mortem plurium, & ab ultimo moriente, & in tota hæreditate an inducat reciprocam substitutionem in personis institutorum.*

21 *Et an isto casu fideicommissum censeatur factum in portionem illius ultimi tantùm.*

22 *Fideicommissum an dicatur inductum ad prohibitionem alienationis, & quo casu.*

23 *Et quid si facta fuit propter illam causam, ut bona perpetuò peruenirent de hærede in hæredem.*

24 *Verb. in perpetuum, habet tractum in futurum, & denotat tempus sine præfinitione, & in secula seculorum.*

25 *Familia, & agnatio conseruatur per masculos.*

26 *Qualitas masculinitatis non potest locum habere, nisi fideicommissũ inductũ quoad omnes descendentes, quando propter id mascu-*

masculinit as fuit considerata.

27 *Quòd bona ueniant de hæredibus in hæredes, idem est ac si diceretur de descendente in descendentem.*

28 *Vsus communis loquendi idem indicat.*

29 *Quando onus reale impositum est hæreditati ipsam hæreditatẽ grauat, ex quo est reale onus, & hæreditatem grauat, quocunque uadat.*

30 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur ex mente testatoris collecta ex causis per eum expressis.*

31 *Positus in conditione non potest fideicommisso grauari.*

32 *Honorati grauari possunt per eundem testatorem.*

33 *Qui a testatore non est honoratus, potest à testatore grauari, q̃n apparet, testatorem alium uocasse, & demum eum grauasse.*

34 *Dictio, si, conditionem importat.*

35 *Fideicommissum conditionale adimpleta conditione debetur, et eius dies dicitur cessisse, & uenisse, & nu. 36.*

37 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non grauato.*

38 *Filius in successione ascendentium repræsentat personam patris, & succedit unà cum patruis, & nu. 40. & 41.*

39 *Reprobatur opi. Are. in §. cum filius. inst. de succes. ab intest.*

41 *Verba narratiua non disponunt.*

42 *Descendentium appellatione ueniunt omnes in infinitum.*

43 *Intellectus. l. auunculo. C. commun. de succes.*

44 *Ratio eadem militat in alijs descendentibus, quæ militat in nepote, & pronepote, quando succeditur ascendentibus.*

45 *Descendentes succedentes ascendenti ab intestato subintrant locum parentum præmortuorum.*

46 *Ad fideicommissum substituti ueniunt, eo ordine, quo admitterentur ab intestato, & nu. 64.*

47 *Inter istos successio non fit per capita sed per stirpes.*

48 *In fideicommisso uocante proximiores, admittuntur filij fratrũ simul cum patruis.*

49 *Idem si testator substituit filios, & descendentes suorum filiorũ.*

50 *Fideicommissarius moriens ante grauatum transmittit quandoque ius fideicommissi ad eius filios, & nu. 63.*

51 *Testatoris mens in fideicommissis principaliter attenditur.*

52 *Vocati & noĩati ad fideicõmissum per testatorẽ præferunt̃ alijs.*

53 *Dispositio referens aliam debet intelligi secundùm relatam cum suis qualitatibus.*

54 *Verba tũc ultimo sic moriẽti etc. qualiter exponẽda sint et n. 55*

56 *Dictio, tunc, temporis extremitatem denotat.*

57 *Testator uocans proximiores ad fideicõmissum uidetur illos gradatim uocasse, & salua gradus prærogatiua.*

58 *Testator uocans aliquos sub illa clausula, salua gradus prærogatiua, uidetur uocasse proximiores, ita ut filij fratrum non ueniant unà cum patruo.*

59 *Filij præmortuorum non possunt dici proximiores, si alij in gradu illos præcedant.*

60 *Ad successionem limitatã per testatorem non ueniunt aliæ personæ, nisi illæ existentes intra gradum, in quo uocantur.*

61 *In fideicommissis regulariter filius non intrat in locum patris, sed prior in gradu succedit.*

62 *Et quid si fideicommissum relictum est ab ascendente.*

Et quid si testator expressè uocauit proximiores.

63 *Tex. in d. §. cũ filius, cum concor. quando, & quo casu procedat.*

65 *Glo. in l. cum ita, §. in fideicommisso. de leg. 2. quando, & quo casu procedat.*

66 *Feudi inuestitura recepta pro filijs, & hæredibus, quos hæredes dicatur uocare.*

68 *Feuda an comprehendantur in fideicommisso relicto per testatorem & num. 69.*

69 *Et quid si feuda sunt hæreditaria.*

CONSILIVM XXX.

Dubitatur Mortuo d. Io. Ant. Vonico nullo ꝯdito testõ, qualiter, & sub qua forma ei, &
1 in eius bonis sit succedendum. Et† pro veritate, quoad bona, & res possessas a prædicto d. Io. Ant. ab intestato defuncto liberas expeditas, & nullo fideic. subiectas vera cõclusio erit, ꝙ in dictis rebus, & bonis eidem d. Io. Ant. succedunt d. Gui. Anton. & d. Hieron. tanquã proximiores penitus exclusis aliis in ulteriori gradu existentib. filiis videlicet q. d. Aurelii, nam isti in præsenti successione non repræsentant locum patris, nec in eius locum subintrant, nec possunt succedere vnà cum dictis d. Guidone, & d. Hiero. ex quo in casu præsenti non tractatur de successione aui, seu alterius ascendentis, quo casu filius subintrat locum patris, & locum habet tex. in §. cum filius, insti. de hær. q̃ ab intest. defer. & tex in. §. 1. in auc. de hære. ab intest.
2 uen. & in l. si defunctus. C. de suis & legit. cũ sim. Nec† ẽt tractatur de successione patrui, quo casu ẽt filius intrat locũ patris, vt hr̃ in. §. reliquum. ver. si aũt defuncto, in auc. de hær. ab intest. ven. & in auc. cessante, & auc. post fratres, & seq. auc. C.
3 de leg. hær. cũ ꝯcor. Exceptis† .n. istis duobus casib. in successione alicuius mortui ab intestato filius non repræsentat personam patris sui præmortui, nec talis filius põt succedere vnà & insimul cum suis patruis, ut est tex. apertus in d. §. reliquũ, uer. hmõi verò priuilegium, uolens, ꝙ filii præmortui possint succedere unà cũ patruis, procedit, & locũ habet, q̃n agitur de successione patrui solũ, & ita firmãt ibi Bar. & Ang. in 3. not. & Bar. per illũ tex. in auc. post fratres, uolens ꝙ filii subintrãt
4 locũ patris p̃mortui. Eo † tm̃ casu q̃n tractatur de successione aui, seu patrui, in aliis uerò casib. succedit ꝓximior, & ꝗ prior est in gradu trãsuersalium, ille erit potior in eorum successione, & hoc idẽ firmat Bal. in d. auct. post fratres, ubi ẽt Saly. & Pau. de Cas. in prin. dicũt, ꝙ q̃n nõ agit̃ de successione fratris, eiusdemq; patrui, filii non repræsentant personã patris p̃mortui, & Pau. ibi uer. ult. nota. cõcludit, ꝙ priuilegiũ cõcessum filiis fratris p̃mortui, ut subintrent in locũ patris, nõ extẽditur ad eorum filios, prout ẽt uult ipse Pau. in d. auc. defuncto, circa finẽ. C. ad Tertul. & Cor. per illũ tex. in d. auc. post fratres, in prin. & in 1. not. post Saly. dicit, ꝙ in successione trãsuersaliũ exceptis dictis duob. casib. attẽditur p̃rogatiua gradus, ita
5 ut unus nõ succedat in locũ alterius. Et† istud ꝓcedit regulariter, ut ꝓximior in gradu p̃feratur, nisi reperiat̃ exceptuatũ, & dispensatum, ut hr̃ inst. de succes. cogn. in prin. & uer. ꝓximior, & in tit. de legi. agna. succe. in prin. & in §. his. n. p̃sonis,
6 & in §. hoc ẽt, & per Ang. Aret. ibidẽ in §. si plures. Quã † conclusio. etiã sequitur Matthes. in trac. de succes. ab intest. car. mihi 14. co. j. uer. 3. loco post fratres, ubi cõcludit, ꝙ post fratres, & filios fratrũ vocantur agnati, & cognati seruata gradus p̃rogatiua. ita vt ille p̃ferat̃, qui est proximior, & idẽ vult Nic. de Vbal. in trac. de succe. ab intest. car. antep. in 3. par. prin. col. 2. ver. nec obstat, & col. 3. ver. aduerte tñ, & versi. post fratres, & ver. si verò, & tradit Alex. cõsi. 44. uideretur primo, col. 6. vol. 5. & cõs. 50. perspectis his, uol. 4. & cons. 25. consideratis, col. 3. vol. 2. ponit etiam Ias. in l. si auiæ, col. 3. num. 6. C. de succes. edic. & diffusè tãgit Soc. consi. suo, quod est positum in lectu. suis post tit. de verb. obli. visis instr̃is, col. 4. & seq. & col. 9. & 10. no. 42. ver. restat nunc r̃ndere, & col. 2. nu. 8. & seq. col. 3. nu. 15. & seq. & idem Soc. ꝯs. 152. visis, col. 3. ver. cõfirmat̃ ista rõ. vol. 2. & diffusè tangit Dec. in consi. 1. nu. 2. & consi. 79. & cons. 217. in casu proposito, nu. 2. & cõs. nouiter impresso. 6.
* & 10. vbi allegantur aliæ decis. &* communiter concluditur, ꝙ filius subintrat locũ patris premortui solũ in dictis duobus casibus, in alijs verò nõ, q̃n agitur de succedendo aliis trãsuersalib. nam tali casu ille vocatur ad successionem, & p̃fertur, ꝗ
7 reperitur propinquior, & proximior. Vnde † cum dicto do. Ant. reperiant̃ proximiores, & propinquiores prædicti d. Gui. Ant. & Hieronym. meritò ipsi succedere debent exclusis filijs dicti d. Aurelij premortui, qui reperiuntur in vlteriori gradu, & vt rradit̃ in l. iuriscõsultus. ff. de grad. & in §. sunt & ex laterib. ibi, & ex his progeniti, & ver. seq. & in §. 3. gradu, & in §. 4. gradu, & in §. 5. gradu, & inst. de grad. §. 3. gradu, & §. 4. gradu. & §. 5. gradu, & hr̃ in c. ad sedem apostolicam, in §. fratres itaque 35. q. 5. tradunt Bar. & alij in l. fi. C. de succ. edic. gl. & Are. in §. hactenus, inst. de grad. & Dec. ꝯs. 334. Agitur de hæreditate, in prin. & licet d. Aurelius pater prædictorum nepotum esset in æquali, & pari gradu, cũ dictis d. Gui. An. & Hiero. tñ quia in succesione d. Io. Ant. isti non subintrant locum d. Aurelii eorum patris, ut dictum est, & quia reperiunt̃ in vlteriori gradu, meritò excludũtur a dicta succesione, nec pñt
8 succedere vnà cum dictis eorum patruis. Qui† dicto Io. Ant. succedunt per capita, nõ autem per stirpes ex quo ipse Io. An. nõ est eorũ fratrer, nec filius fratris, nec ipsi sunt fratres d. Io. Ant. nec filii fratrũ ipsius, de cuius successione mõ agit̃, vt est text. & ibi oẽs not. in §. si verò neque, in auct. de hę. ab intest. ven. & similis text. in auct. cessante, & in auct. post fratres fratrumque

trumque filios,& ibi docto.firmant.C.de legi.hære.quantùm
uerò attinet ad bona possessa p d.Io.Ant.subiecta fideicõmisso
facto per q.d.Bonsemplautum eius abauũ aliqualis vr̃ esse du-
bitatio,quis in d.bonis succedat. Et pro ueritate prius uidẽdũ
est,an ipse d.Bonsemplautus fecerit aliqđ fideicommissum ua
lidum,ex quo primitus dictus testõr instituit suos filios,& eo-
rum hr̃des masculos descendentes in perpetuum,& demũ di-
sposuit, ꝙ si oẽs eius hr̃des prædicti, & eorum hr̃des masculi
decederent qñcunque sine legitimis hr̃dib.ex se descendenti-
bus,tunc ultimo ex ipsis sic morienti dictus testator substituit
uulgariter, & per fideicommissum proximiores masculos legi
9 timos domus ipsius testatoris.Et†quia uerba expressa a testato
re sonant in fideicommissum, proculdubio apparet de substi-
* tutione fideicõmissaria, ut tradit Bar. quẽ ibi*cõiter sequunť
doct.in l.Centurio,in 4.q.prin.col.antepe.uer.4.principaliter
10 quæro.ff.de uulg.& pup. Prout†ẽt qm̃ dict⁹ testator apposuit
illam conditionem,sine legitimis hæredibus,quæ exponi dẽt,
idest sine filijs,maximè per uerba illa sequentia,ex se descendẽ
tibus,ut tradiť in l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.p Bar.& oẽs ĩ l.Gal
lus.§.ẽt si parẽte.ff. de lib.& posth.& p Alex.ↄs.17.põderatis,
11 uol. 5.& ↄs.105.perspectis,uol.1.Prout†ẽt,quia facta est men
tio de masculis,ut dñt Mod.ĩ d.l.Gallus.§.ẽt si parẽte,& Alex.
d.cons.105. & in l.quod dr̃, in 6.car.uer.adde circa hoc.ff.de
uerb.obl.& per Dec.in c.in p̃ñtia,col.22. uer.2.conclusio, &
12 uer.3.fallit,ex̃ de prob. Quæ†conditio substõnem inducit cõ
pendiosam, sub qua continetur fideicommissaria, ut traditur
in c.si pater, de testa.li.6.no.gl. & doct.in l.precib.C.de imp.
13 & tradunt oẽs in d.l.Centurio.Eo†ẽt qm̃ apposita fuit illa di-
stributiua plurium temporum, qñcunq; &c.ut firmat Bar. in
* d.l.Centurio,col.10.uer.2.oppono ad p̃dicta,q*cõiter ab oĩb.
approbatur,& firmant can.in d.c.si pr̃, & scri.in d.l.precib.&
in c.Raynaldus,ex̃ de testa.& Ias.ĩ l.uerbis ciuilibus.col.2.nu.
14 10.ff.de uulga.& pupil.Prout†ẽt fideicommissum oñdiť:qm̃
factum apparet post mortem institutorum, & eorum hr̃dum
in defectum filiorum,& descendentium,ut dicit glo.& ibi oẽs
not.in l.in testõ.C.de testa.mil.& Alex.ↄs.22.col.2. uer.si di-
ceretur,uol.2.& ponit Soc.ↄs.113.suprascripti insignes,col.3.
15 uer.sed istæ rõnes,uol.1.Et†illud ver.decederent,mortem im
portat,& exponitur.i.post mortem,ut probat tex.iuncta gl. in
uer.deficientis, in §.hinc nobis, in auct.de hære.& falc. & per
16 Albe.in dictionario, in uer.deficiens. Considerando † ẽt uer.
substituit,idem erit dicendum,cum cõe sit,& aptum inducere
fideicommissum, ut in l.nã hoc iure,ubi oẽs not.ff.de uulg.&
pupil.tradit Bar.& alij in d.l.Centurio,col.pen.uer.sed quare
uerbũ,& scrib.in d.l.precib. & in c.Raynutius, & in d.c.si pr̃,
17 ex̃ de testa.¶†Nec prædictis obstat, si dicať, ꝙ tale fideicõmis-
sum fuit factum ultimo morienti,& si oẽs instituti, & eius hr̃-
des decederent in numero plurali, & sic non dẽt uerificari in
uno,& in numero singulari,ↄñr ipse d.Io.Ant. qui non est ul-
timus ex descendentib. testatoris,cuius adhuc plures existunt,
ut probatur in l.fi.ff.ad Treb.& ibi not.Pau. de Cast.& ẽt tra-
ditur in l.falsa demonstratio.in fi.ff. de cond.& dem.si.n.testa
tor uoluisset tale fideicõmissum procedere casu, quo unus di-
ctorum descendentium moreretur sine filijs, utiq; hoc expres
sisset in numero singulari, prout expressit in numero plurali,
& quia non apparet expressum,pręsumptio est,testatorem uo-
luisse isto casu inducere fideicom. argu.l.unicæ.§.si uerò talis.
18 C.de cad.tol.& in c.ad audientiam,ex̃ de deci. Nã†tolliť obie
ctio, qm̃ cum simus in substitutione fideicom.illa locutio plu
ralis numeri resoluitur in numerũ singularem, & perinde est,
ac si facta fuisset unicuiq; ipsorum descendentium, & iõ uno
ipsorũ moriente sine filijs,in eius p̃sona conditio fideicõmissi
dr̃ purificata,vt propriè contingit in ipso d.Io.Ant.pronepote
19 ex filio,& nepote ipsius testatoris.In†fideicommissaria.n.sub-
stitutione considerantur plures effectus, & iõ sermo pluralis
resoluitur in singularem,ita tex.in l.fi.§.filiã,& ibi Pau.de Ca.
& alij no.de leg.2. & probat tex.ubi ẽt Pau.de Cas.tangit in l.
Lucius.§.Caio.ff.ad Treb.& est doctr.Bar.in trib.uers.seu qua
tuor,quam cõiter*sequuntur ibi oẽs scrib.in l.pen.C.de imp.
& alijs subst.& in l.quidam testõ.ff.de uulg.& pup. & p Alex.
ↄs.91.ponderatis,uol.1.& sic patet,p̃ñtẽ casum non esse omis-
sum a testatore,imò expressum:cum pluralitas in singularitatẽ
resoluatur.Eo†magis:quia ista substitutio facta est post mor
tem plurium institutorum,& descendentium ab eis,& ab vlti-
mo moriente in tota hæreditate,& portione,quę ad illum per
uenit,quo casu tractandum esset, an sit reciprocũ fideicõmis-
sum,ut per illum tex.dicit Dy. & Bar.in l.Titia Seio.§. Seia li-
* bertis,de leg.2.&*cõiter tenent oẽs in d.l.pen.C.de impub.&
scrib.in d.l.hr̃des mei.§.cum ita,maximè Soc.col.2.in 2.nota
bili, uers.secundus casus, quem articulum in p̃ñtiarũ discute-
re minimè opus est, cum non appareat substitutio facta super
oĩb.bonis,sed tantùm in portione,quę peruenit ad ipsum Io.
21 Ant. Quo†casu,esto ꝙ non censeatur inductum reciprocum
fideicommissum, ex quo post mortem pluriũ simpliciter fuit
facta ultimo,tñ uera est ↄclõ,ꝙ fideicommissum factum vr̃ in
portione illius ultimi,ut tradit Bar.& alij in d.§.Seia libertis,
& doct.in l.uel singulis.ff. de uulg. & pupil.& firmat Pau. de
Cas.in l.si pr̃ impuberum,eo.tit.& Soc.in d.l. hæredes mei.§.
cum ita,col.2.uer. quartus casus est,& ipse D.Io.Ant.ultimus
dr̃ ↄsiderato colonello, & stipite, a quo descendit, & istud est,
quod testator considerauit, dum dixit, ultimo ex ipsis sic mo-
rienti,hñdo respectum ad alium vniuscuiusq; filij sui,qui sine
filijs decederet,& si quis duræ ceruicis adhuc instaret; ꝙ non
esset fideicõmissum, sumus in terminis præcedentis articuli,
ꝙbona non essent subiecta fideicommisso, & sic d.D.Ioã. An.
solùm succedent dicti D. Guid. Ant. & Hieronymus exclusis
22 aliis.Sed†quia uerè fuit fideicommissum,ut dictum est,& vl-
terius probatur ex alio capitulo dicti testĩ, in quo testator uo-
luit,ꝙ hæredes sui non possent alienare bona hęreditaria,adij
ciendo causam,ex quo uolebat illa subiacere fideicommisso,
& ordinationi,de quib.in instõnẽ hæredũ, & ulterius adhuc
expressit causam,quare prohibebat alienationem asserens, ꝙ
sua uoluntas erat,ꝙ perpetuò bona sua perueniant de hæredi
bus suis in hæredes suos masculos ex se legitimè descẽdentes
& in eorũ hæredes &c. Quo casu per talem prohibitionẽ fa-
ctam cum expressione dictæ causæ inductum fuit ualidum fi-
deicommissum in fauorem illorum, quorum causa talis pro-
hibitio fuit facta,ẽt si nõ fuisset secuta aliqua alienatio pp ver
ba expressa in dicta alienationis prohibitione, ut dicit Bar. in
l.pr̃ filium.§.fundum,de leg.3.& Pau.de Cas.cons.232.visis,
& consideratis,col.5.uer.circa primum,& concludit Aret.in
l.qui Romæ.§.cohæredes,col.3. in prin.& Soc.ibi col.8.uer.
quartus & ultimus casus.ff.de uer.obl. & tangunt Mod.repe.
in l.filiusfa.§.diui.de leg.1.col.37. & seq.& Soc.cõs.251.qm̃
in præsenti,col.2.uol.2.& cons.57.in cã filiorum,& cons.43.
uisis,uol.3. & Dec.plura adducens consi.23. & pro tenui, &
consi.38.circa primum,& cons.357. in casu Magnifici,nu.1.
23 & in cons. nouiter impresso.20.& pro tenui. Et † quia facta
fuit sub illa causa,ut perpetuò bona peruenirent de hærede in
hæredem, fideicommissum per talem prohibitionem ita fa-
ctam locum habebit,etiam nulla secuta alienatione,ut ad ple
num tangit ipse Dec. cons.218. in casu ad me transmisso,col.
4.uer.superest, usque ad finem,& cons.377. uisis, col.4.& 5.
uer.predictis tamen,& uer.aliqñ enim,& in consi.nouiter im
24 presso.23.in casu,col.1.& 2.Et†quia illa uerba,in perpetuũ,
habentia tractum in futurum,& denotantia tempus in secula
seculorum, & sine pręfinitione, ut dicit Bar.in l.annua.§. Ti-
tia.ff.de ann.leg.& Alex.cons.43.consideratis, col.3.uer.præ-
terea dicit,& Soc.cons.12.col.pen.& cons.57.in causa,col.1.
uol.3.& Dec.cons.38.col.2.non possent sortiri effectum, nisi
fideicommissum gradatim esset inductum,ut dicit Cum.in l.
cum ita.§.in fideicommisso,de leg.2.& etiã Soc.in l.si cogna-
tis,col.10.ff.de reb.dub.& cons.62.nu.4.uol.4.& Alex.consi.
25 9.& seq.uol.1.& cons.5.uol.3.Prout†ẽt:quia testator talem
prohibitionem alienationis,& fideicommissum fecit ad con-
seruationem familiæ,dum considerauit masculinitatem,& vo
luit bona sua perpetuò peruenire in masculos descendentes,
cum per eos conseruatio familiarũ fiat,ut in l.lege.C.de legi.
hære.& instit.de legi.agna.succes.§.cæterùm, & §.media, & in
l.1.§.sed si seruus,ibi,publicè.n.interest.ff.de uent.insp. Quæ
26 † qualitas masculinitatis per testatorem cõsiderata nõ posset
effectum suum sortiri,nisi fideicommissum esset inductũ quò
ad oẽs descendentes, ut concludit Dec.cons.38.col.2.& p to
tum,perinde ac si perpetuò fuisset relictum in familia, nã tũc
gradatim quò ad oẽs vr̃ esse inductum, ut traditur in l.fi. C.
de uerb.signi. & ponit Soc. cons.43. uisis, uol.3. & cons.51.
27 uisa facti narratione,col.fi.vol.4.Prout†ẽt:quia ipse testõr uo
luit bona prædicta perpetuò uenire de hæredibus suis in hæ-

redes

redes ſuos maſculos,qđ idem eſt, ac ſi dixiſſet,de deſcẽdẽte in
28 deſcendentem, vt tradit Bar.ɔſ.51.Salimbene Ioannelli.Et†ita
ſe hẽt cõis vſus loquendi,ſm Bar.ubi ſ.& ita firmat ẽt Bal.ɔſi.
120.viſo teſtõ,vol.4.& ſentit Soc.d.ɔſ.57.cã,nu.2.col.1. & ẽt
ɔſ.62.nu.2.& 12.vol.3.& plenè per Dec.d.ɔſ.38.col.2. nu.4.
29 & col.4.& 5.num.6.Prout † ẽt,quia ipſe teſtator vř dictæ ſuæ
hæreditati impoſuiſſe onus reale, vt patet ex illis verbis, & vt
bona ſua perueniant &c. Quo caſu hæreditas ipſa cenſetur eẽ
grauata, & tale grauamen dř ſcriptum in rem, afficiens ipſam
hřditatem quocunque vadat, ita vt omnis ille qui poſſidet hř-
ditatem,& bona, cenſeať eẽ grauatus fideicommiſſo, vt tradit
Bal.& Sal.col.pen.in d.l.precib.& Frã.de Cur.ɔſ. 42. quia in-
quit Bal.col.4.uer.accedat ad pmiſſa,& col.10. ver. & potiſſi-
mè quia,& ver.ſeq.& per Soc.in d.conſi.62.num.12.uol.3.Et
30 † talis cã amplians talem prohibitionem attendi debet,& con
ſiderari:cum fideicommiſſa amplientur,& reſtringantur ex vo
luntate,& mente teſtatoris, quæ colligitur ex cã per eũ expreſ-
ſa,ut hř in l.cũ pater.§.dulciſſimis,de leg.2.& p Soc.conſi.63.
31 col.9.uer.3.quæro,& ɔſ.77.col.1.uer.3.in 3.uol.Et†ſic aper-
tiſſimè patet, ꝙ dictus teſtõr fecit, & ɔſtituit fideicommiſſum
ualidum.¶Nec obſtat,ſi dicať,ꝙ d. Io. Ant.non fuit inſtitutus
nec honoratus a teſtõre,ſed tm̃ poſitus in condõne,& iõ ab eo
non potuit grauari dicto fideicommiſſo,vulgata.l. ab eo. C.de
fideic.l.1.§.ſciendum,de leg.3.& plenè in l.cum filioſa.de leg.
1.Nam ipſe teſtator nedum inſtituit filios ſuos, ſed ẽt oẽs eorũ
deſcendentes maſculos in perpetuum, tenendo, ꝙ talis ſubſtõ
deſcendentium ſit fideicommiſſaria, & maximè pp clauſulam
32 codicillarem.Prætereà,† & apertius dum ipſe teſtõr prohibet
alienationem bonorum,adducit cauſam, pp quam facit dictã
prohibitionem,quæ erat,ut bona ſua ppetuò puenirent de hæ
redib.ſuis in hæredes ſuos maſculos,& eorum hæredes deſcẽ-
dentes,ad quos bona ipſius peruenerunt,diſpoſitiuè apparent
vocati,& honorati,ɔñr potuerunt grauari,iuxt.regu.d.l. ab eo.
33 Prætereà † d.l.ab eo. procedit, qñ in ɔ̃rium nõ apparet de mẽ
te ẽt coniecturata teſtatoris.nam ſi de ea apparet, poſiti in con
ditione vñr vocati,& pñt grauari,ut expreſsè dicit Soc. in l.cũ
auus.circa fi.ff.de cõd.& demon.& ɔſ.62.& 104.& 116. uol.
3.& Corn.conſ.97. primò conſultus,col.1. & 2.uol.1.& alibi
pluries,& Franc.de Curt.conſ.51.& conſi.75.col.3. & pen.&
qm̃ in caſu pñti multæ concurrunt coniecturæ,de quib.ad ple
num ſuperius dictum eſt,pp quas oñditur,teſtatorem uoluiſſe
inducere fideicommiſſum gradatim,& perpetuò, & vocare ac
honorare deſcendentes filiorum,& ſic ipſum Ioã. Ant. meritò
34 igiť potuit ab ipſo grauari.Et†licet tale fideicommiſſum fuerit
condõnale,& condõ collata in euentum futurum, ſi ſine filijs
moreret̃ &c.ut patet per illam dictionem,ſi,de qua latè p Bar.
35 allegantem iura in l.1.ff.de cond.& dem.Tñ, † quia talis con
ditio fuit verificata in perſona d.Io.Antonij,qui mortuus eſt ſi
ne filijs,dicendum erit, condõnem dictæ ſubſtõnis fideicõmiſ
ſariæ ueniſſe.l.cedere diem.ff.de verb.ſig.l.gñaliter,in prin.C.
36 de inſt.& ſubſt. Et † per euẽtum dictæ condõnis fideicommiſ
ſum effectum fuit purum.l.fi.§.1.ff.de vul.& pu.l. ſi pupillus,
in fi.ff.de cond.inſt. & reſtõ fideicommiſſi ita purificati facien
da eſt ipſis fideicommiſſarijs uocatis ad fideicommiſſum. l. fi-
lium quem hñtem.C.fa.erciſ.l.fi.C.ad Treb.tradit Bal. conſi.
37 286.ſuper primo,uol.3. ¶ † Qui aũt ſint uocati ad dictum fi-
deic.& ad illud debeant ſuccedere, primò dicendum videbať,
ꝙ nedum veniunt d.Gui.Ant. & Hier. ſed ẽt vnà cum eis filij
q.d.Aurelij pmortui,nam p tale fideicõ.non ſuccediť Io.Ant.
grauato ſed d.Bonſemplauto teſtatori, & facienti fideic. ut eſt
tex.& ibi oẽs hoc not.in l.cohæredi. §.cum filiæ. ff.de uulg.&
38 pup.Et†quia dictus d.Bonſemplautus erat aſcendens, & proa
uus dictorum d.Guid.Ant.& Hie.& d.Aurelij, & abauus filio
rum d.d.Aurelij,meritò omnes iſti ſucceſſerunt in locum præ
mortuorum,quos vñr repræſentare in tali ſucceſſione pauí,&
abaui,ɔñr ſuccedere debent vnà cum dictis eorum patruis,per
tex.in d.§.cum filius,inſt.de hær.quæ ab inteſt.defer.& in §.1.
in auth.de hær.ab int.uen.& ſentit Deci.conſi.79.& ꝓ tenui,
39 col.1.& ɔſ.217.in caſu propoſito. ¶ † Nec vř obſtare illud,qđ
dicit Ang.Are.in d.§. cum filius. vbi per illum text.concludit,
ꝙ nepos tm̃,& ꝓnepos ſuccedunt in locum patris,non autem
alij ulteriores, per l.auunculo. C.cõia de ſucceſ. & vř notare
Bar.in l.1.§.ſi quis.ff.de ſuis & leg.& Cyn.& Flo.in auct. ceſſã.
te.C.de leg.hære. & apertius hoc idem uult ipſe Aret. inſti.de
ſuc.lib.§. multis, in gl.ad quintum gradum,qui dicit illam gl.
falſam,ex quo qñ quis aſſumit perſonam patris ſui, ut cũ alio
40 ɔcurrat,nõ eſt licitum ultra pronepotem.Nam † tex.in §.1.in
auct.de hær.ab int.ven.ver.ſic tñ,expreſsè vult, ꝙ nedum filij,
quinimò oẽs alij deſcendentes ſuccedant in locũ parentis prę
mortui, qñ ſuccediť aſcendentib. ẽt ſi vnà cum alijs ſuccedãt,
& ſic gñaliter uocantur oẽs deſcendentes,& ita debet intelligi
tex.in d.§.cum filius.Nec exempla ibi poſita de nepote & pro-
nepote hñt excludere alios deſcendentes, qui expreſsè vocanť
ad locum parentum pręmortuorum,per tex.in d.§.1.eo ẽt qm̃
exempla non reſtringunt rřam,vulga.§.hactenus,inſt. de grad.
41 ¶ † Nec obſtant conſi.Dec.ſuperius allegata,quia ibi ita conti
gerat in facto, & facti contingentia non inducit iuris diſpõnẽ,
ut tradit gl.& oẽs in l.unica.C.qñ non pet.par.& Bar.in d.§.ſi
quis, licet includat pronepotem, qui uenit appellatione filij.
42 Tñ † non excludit alios deſcendentes, quorum appellatione
omnes in infinitum ueniũt.l.fi.C.de ſuis & legi. & tradit Dec.
ɔſ.223.in caſu,nu.2.& tex.in d.§.1.in auctẽ. de hær. ab inteſt.
uen.nedum vocat filios,ſed ẽt deſcendentes,& tex.in d.l.auun
43 culo,non loquitur iſto caſu.Et†ẽt quia gl.in uer. ad quintum,
* in d.§.multis,eſt uera,& * cõiter approbata, ut dñt ibi Chriſt.
44 Porc.& Iaſ.pro ea tex.aper.in d.§.1. Eo†ẽt qm̃ illamet rõ,quæ
viget in nepote,& pronepote, ut ſubintrent locum parentum
præmortuorum,qñ ſuccedunt vnà cum alijs aſcendenti.eorũ,
45 militat, & locum habet in alijs deſcendẽtib.unde &c. Et†hoc
idem confirmatur, nam nulli dubium,ꝙ deſcendentes ſucce-
dentes aſcendenti ab inteſtato, ſubintrant locum parentũ præ
mortuorum,ẽt vltra dictum gradum pronepotum,vt in d.§.j.
& d.§.cum filius,& p Bar.& Sal. in d.auc.poſt fřes,in fi. & per
Alex.ɔſ.49.col.6.vol.5.& tradiť in ſim.in l.Gall.§.1. ff.de lib.
& poſth.& p Bar. in l. iuriſiurandi.§.ſi liberi.ff.de ope.lib.&in
46 l.uxorem.§.teſtõ,de leg.3.Et†ad fideic.admittuntur ſubſtituti
eo ordine,& forma,quib.admitterentur ab inteſtato, ut ſentit
Bar.in l.hæredes mei §.cum ita.ff.ad Treb.& Soc.conſi. 50.ui-
ſo,uol.3.& firmat Dec.d.conſ.79.col.1.& Doct. quamplures,
47 & legendo,& conſulendo.Et†ſucceſſio inter iſtos facienda eſt
non per capita ſed per ſtirpes,ut probat tex. apertus in d.§. cũ
48 filius.& in d.§.1.Suadentur † etiam iſta per glo.in uer. proxi-
mo,in l.cum ita.§.in fideicom.de lega.2.quæ ſm Pau. & Imo.
ibi uult,ꝙ in fideicom.in quo vocantur proximiores,admittũ
tur filij fratrum ſimul cum patruis, iuxta ea quæ traduntur in
auct.ceſſante.C.de legi.hær.pro qua gl facit, quod tradit Ale.
conſi.88.ꝙ concurrere debeant,uol.1.& conſi.137. præclarè,
eo.uol.& conſi.27.uideretur,col.pen.uol.3.dicens, ꝙ ſi ſtatu-
tum uocat proximiores ad ſucceſſionem,filius fratris admittiť
49 unà cum patruo.Eo † ẽt quia dictus teſtõr ſubſtituit filios, &
deſcendentes ſuorum filiorum,ut etiam ſentit Alex.conſi. 26.
50 ponderatis his,col.3.uol.5.Et † licet do. Aurelius fuerit præ-
mortuus ante Io.Ant.grauatum, tamen vř potuiſſe tale ius, &
ſpem fideicommiſſi condõnalis tranſmittere ad eius filios, ut
51 ſentit gl.in l.is cui.ff.de actio.& oblig. ¶†Tñ iſtis non obſtan-
tibus contraria ſnĩa eſt verior,conſideratis uerbis, quib. dictũ
fideicom.fuit factum,& relictum,per quæ declaratur mens ip
ſius teſtatoris,quę in fideicommiſſis añ oĩa debet attendi,& ob
ſeruari,cum pro l.habeatur.§.diſponat,in auct.de nup.l. in cõ
ditionib.primum locum.ff.de cond.& demõ.l.cum uirum.C.
de fideic.l.pen.de leg.1.cum alijs concor.ex qua mente,& ver
bis clarè patet ad tale fideicom.uenire dictum d.Guid. Ant.&
d.Hieronymum & non filios d.Aurelij, qui in ulteriori gradu
52 exiſtunt.Quando † em̃ teſtator ad fideic.uocat, & nominat a-
liquos illi nominati ſuccedunt, & præferuntur tanquam ma-
gis dilecti, & alij excluduntur, nec nepotes admittuntur unà
cum patruis,cum ipſi non appareant noĩati,nec uocati,ita tex.
in d.l.cum ita.§.in fideicommiſſ.& eſt text.apertus in l. fin. &
ibi Pau.& Iaſ.no.C.de ver.ſig.tradit Bar.& Mod. in l.ſi cogna-
tis,uer.quæro quo ordine.ff.de reb.dub.& Soc.conſi. 14. viſo
teſtõ,in fi.uol.3.& alibi ſæpius,ſed in pñti fideicom. apparent
uocati,& nominati ab ipſo teſtatore proximiores. & ſic dictus
d.Guid.Ant.& Hie.conſequenter ipſi ſoli nominati, & prædi-
53 lecti, & proximiores ſuccedere debent. Teſtator.n.ipſe dum
prohibuit alienationem bonorum dicendo velle bona ſua ſub
iacere ordinationi fideicom.de quo mentionem faciet in inſtõ
ne hřdum, uoluit tale fideicom. declarari, & interpretari ſm
ꝙ ipſe expreſſit in inſtitutione, & ſubſtõne hęredum, ad quas
ſe retu-

se retulit. Prout etiã ipse fecit, dũ apposuit causam dictę prohi
bitionis, in qua ẽt se retulit ad instõnes, & substõnes, ẽm quas
53 fideicõ. p̃dictum debet regulari. Cũ † dispositio referens aliã
ẽm illam relatam sit intelligenda, ẽt cum oĩb. suis qualitatib.
l. asse toto. ff. de hær. inst. l. si ita scripsero. ff. de condi. & dem.
Bar. in l. j. ff. de recepta. & in l. si quis seruum. §. fi. de leg. 2. In
54 † substitutionib. autẽ testõr ipse vltimo morienti sine filiis
uocauit proximiores, & sic dictos d. Guid. Ant. & Hierony.
55 Illa. n. uerba tunc ultimo sic morienti substituit proximiores,
exponuntur, hoc est, ꝙ per fideicõ. succederent illi, qui proxi-
miores tunc reperiuntur, ut declarat Cum. ꝯsi. 13. Titius. col.
1. in fi. & Ale. cons. 109. super 1. col. 2. nu. 4. & seq. uol. 7. & in
fin. fit talis expositio per Bar. & alios per illũ tex. in l. Stichũ
56 qui meus erit, de leg. 1. Et † illa dictio tunc, denotans extremi
tatẽ tpis. l. 4. §. fi. ff. de ꝯd. & demõ. restringit, & limitat disposi
tionẽ testõris, ad casum tm̃ p ipsum formaliter expressum, vt
dicit Petr. de Anch. ꝯsi. 357. ex serie testi, col. 3. uer. hoc ꝓbat,
57 & Dec. consi. 227. in casu. nu. 1. Vocando †. n. testõr proximio
res voluit, ꝙ in fideic. succederetur gradatim, & salua gradus
prærogatiua, vt in l. peto. §. fratre, de leg. 2. & in d. l. fi. vbi Pau.
de Cas. ita dicit. ff. de uerb. sig. & Fran. de Cur. cõs. 44. statuto.
col. 4. ver. substituendo. n. & Dec. cons. 299. in causa. in fin. Et
58 † qñ testator ad fideic. descendentes uocat, cum illa clã, salua
gradus prærogatiua, proximior in gradu semper admittitur,
& filij præmortuorum non pñt vnà cũ ipso succedere, vt ꝓba
tur in auc. defun. C. ad Tert. & ẽt not. Fulg. Pau. & Cor. ad ple
num hoc tangit Dec. ꝯs. j. col. 3. nu. 6. & ꝯs. 79. in prin. & cons.
321. nu. 5. & 6. & ꝯs. nouiter impresso 6. nu. 12. & cõs. 10. ubi
59 affirmat hanc conclusio. esse indubitatã. Ita † ẽt erit, qñ uocan
tur proximiores, nã filii præmortuorum non pñt proximio-
res dici, cum in gradu eos alii p̃cedant, ut ad plenũ tãgit Dec.
d. cons. 231. col. 3. & 4. & cons. 1. col. pe. num. 6. & seq. uers. 4.
quia, & col. fi. & in d. ꝯs. nouiter impresso 10. col. pen. nu. 9. &
seq. & confirmatur istud ex illis uerbis, in quib. testõr uoluit
bona sua perpetuò peruenire de hæred. in hæredes, & sic gra-
60 datim, ut superius fuit deductũ. Ad † quod ẽt qm̃ testõr succes
sionem dicti fideicommissi uř limitasse ad certum gradum. s.
proximiorum, ad quã successionẽ ita limitatã non debẽt ad-
mitti aliæ personæ, nisi illæ, quæ intra dictum gradũ sunt, ut
tradit Alex. cons. 82. in cã, uol. 1. & Dec. d. ꝯs. 321. col. 3. uers.
61 ulterius ẽt ꝯsiderandum est. Eo † ẽt qm̃ in successione fideicõ-
missi regulariter filius non intrat in locũ patris, nã ille admit-
titur, qui est prior in gradu, vt tradit Bald. in d. l. cũ ita. §. in fi-
deicommisso in fine, reprobando gl. ibi, & Cuma. ibi, & Flo. se
quuntur Bal. & Ang. Are. in d. §. cũ filius, uer. deinde ista regu-
la, & tenet Ale. ꝯs. 205. & alibi pluries, uo. 2. & ad plenum tan
git Dec. cons. 1. & in aliis consiliis superius allegatis, ubi dicit,
ita fuisse iudicatum in cur. Rom. & rñdet ad gl. in d. §. in fidei
commisso. Et † licet aliqui dubitent, qñ fideicõmissum est re-
lictum ab ascendente, ut dixi superius pro ꝯria opin. tñ. obie-
ctio cessat, qñ testõr expresè uoluit uenire proximiores, & sic
obseruari prærogatiuã gradus, a qua uoluntate nõ est receden
dum, vt dixi superius. Et † tex. in d. §. cũ filius, cum aliis cõcor.
procedit, qñ succeditur titulo hæreditario, & ex dispositione
legali, nã tũc filius subintrat in locum patris, secus aũt qñ agi-
tur de successione fideicõmissi ex dispositione testõris, ut est
casus p̃sens, & hř in d. §. in fideicõmisso, nã tunc attendit̃ prio
ritas gradus, ut dicunt ibi Bal. Cum. Flo. & alii, de quib. s̃. ma-
ximè Dec. in d. ꝯs. 1. & cõs. nouiter impresso 6. & 10. ubi aliis
modis ẽt rñdent obiectioni. ¶ † Nec ob illud, quod dicebatur,
in fideicõmissis succedi eo ordine, quo succedit̃ ab intestato,
nã procedit istud, qñ fideicõmissum est simplr̃ factũ, secus qñ
a testõre est aliter dispositũ, ut probat̃ in d. §. in fideicõmisso,
& in d. l. fi. C. de uerb. sig. Et † gl. in d. §. in fideicõmisso, in uer.
pximo, allegata in ꝯriũ, nihil obstat, ut ad plenũ tangit Dec. in
d. ꝯs. j. col. 2. ver. & dico, & col. 3. ver. vlterius ẽt, & in d. ꝯsi. 10.
co. 2. & seq. uer. postremò, ĩ qb. locis ipse Dec. rñdet ꝯs. Ale. s̃.
in ꝯrium allegatis, vt procedãt, qñ agit̃ de successione legali p
legẽ municipalẽ. Nos verò sumus in successione fideicõmissi.
Et † aliud cõs. Alex. 26. in 3. uol. allegatũ in ꝯrium, nihil facit,
qũ loquatur de inuestitura feudi recepta pro filiis, & hęredib.
& sic non loquitur, qñ esset facta de proximiori ¶ † Nõ obs. gl.
in l. is cui. ff. de actio. & obl. s̃. allegata in ꝯrium, q̃ vult, fideicõ
missum cõditionale posse transmitti ad suos hęredes, nã cõis
conclusio est in ꝯrium, volens tale ius, & spem non posse trãs-
mitti, si fideicõmissarius pendente cõditione mortuus est an-
te grauatũ, vt ꝓbat tex. in l. vnica. §. sin aũ t aliquid. C. de cadu.
* toll. & ibi no. Bal. col. 1. uer. q̃ro nũc, & sequunt̃ cõiter* scrib.
& est gl. ordinaria ab oĩb. cõiter approbata in l. vnica. C. de his
qui ante aper. tab. & gl. fi. in l. hæredes mei. §. cũ ita. ff. ad Tre.
cum aliis allegatis post Bar. in l. cũ filiofa. in vlt. par. de le. 1. &
per Bar. & alios in l. 1. col. pen. versic. alia gloss. ponit eod. tit.
Ex quib. resultat solida cõclusio, ꝙ ad tale fideic. solùm ueniũt
prædicti d. Guid. Ant. & Hier. & excludi debent filii d. do. Au
68 relij p̃mortui. Et † in tali fideic. cõprehendunt̃ etiã feudalia bo
na, q̃ tenebat, & possidebat d. testator, & successiuè puenerunt
ad ejus descendẽtes, & sic ad dictũ Io. Ant. Nã ꝯsiderato teno-
re inuestituræ, qui potissimum attẽdi debet, ut in c. 1. de duo.
fra. a capi. inuest. & ibi Bal. & scrib. cũ suis ꝯcor. inuestitura di-
ctorum feudorũ facta apparet pro se, & hęred. & ꝯñt feuda di
cuntur esse hæreditaria, vt declarat And. de Iser. in c. 1. in prin.
& in §. hoc quoq;, de succ. feu. & in c. 1. in tit. qui succe. ten. &
in c. 1. de alien. feu. pat. & in c. 1. an agn. uel fil. & Iac. de Belui.
in c. 1. de eo qui si. & hær. suis, & per Ale. cõs. 10. ponderatis.
col. 3. & ꝯs. 28. in cã, & lite, col. pen. vol. 5. & cõs. 55. p̃spectis,
69 col. 5. vol. 3. Et † qñ feuda sunt hæreditaria veniunt in restitu-
tione fideicommissi vlis, vt plenè hř per Bar, & alios maximè
Ale. in l. si patroni. ff. ad Treb. & cõs. 29. p̃spectis, col. 4. vol. 5.
* & d. ꝯs. 19. eo. vol. & cons. 10. vol. 3. & hãc esse* cõem cõcl. fir-
mant mod. in trac. de feu. in 4. par. principali, pen. q̃st. fol. 48.
col. 3. ver. 2. põt decidi dubitatio. & sentit Ias. in p̃lud. feu. alle
gãs alias deci. & potissimè qñ fideic. est de liberis, & descendẽ-
tib. primi inuestiti, prout sunt isti d. Guid. Ant. & Hier. fideic.
col. 15. ver. an aũt feuda veniant in restitutione fideic. nu. 46.
& aliàs etiam idem consului. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio facta sub illa conditione, si institutus decesserit sine filijs, euanescit relictis filijs positis sub conditione, & nu. 2.*
2 *Dispositio facta sub conditione, expirat conditione deficiente.*
3 *Filij positi conditione, non censentur uocati a testatore.*
4 *Et ideo nõ potuerunt grauari, nec videntur grauati regulariter.*
5 *Grauamen appositum institutis sub conditione, si decesserit sine filijs, non videtur appositum ipsis filijs regulariter.*
6 *Valet argumentum dicendo, substitutio non loquitur isto casu.*
7 *Quod testator nõ expressit, illud omisisse, et noluisse præsumitur.*
8 *Fideicommissum personale non extenditur ad alias personas.*
9 *Extensio de vna persona grauata prohibita est ad aliam non grauatam.*
10 *Cessant superius adducta, quando in contrariũ appareret de coniecturata mente testatoris.*
11 *Coniecturæ tamen colligi debent ex testamento, et ex verbis prolatis à testatore.*
12 *Necesse est, quòd mens ipsius trãseat in aliquam dispositionem, nec sufficit dicere, quòd verisimiliter testator ita disposuißet.*
13 *Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus, an & quãdo veniant, & comprehendantur nepotes, & nu. 14. & 15.*
16 *Qualitas masculinitatis an uideatur inducere grauamen fideicommissi nepotibus & aliis seq.*
17 *Geminatio ostendit enixam voluntatem testatoris.*
18 *Qualitas masculinitatis expressa à testatore uidetur facta gratia conseruandæ familiæ, & agnationis.*
19 *Qualitas masculinitatis an inducere uideatur effectum, ut ita positi in conditione censeantur dispositiuè uocati.*
20 *Qualitas masculinitatis finem capit in persona expressorum.*
21 *Dispositio gl. in l. Lucius. ff. de hær. inst. locum habet, etiam si expressa esset qualitas masculinitatis.*
22 *Dicta qualitas masculinitatis censetur apposita ad excludendas fœminas, & ad excludendum substitutum.*
Non bene locuti sunt illi, qui circa istud contrarium dixerunt.
23 *Clausula, quòd bona conseruentur in familia, an uideatur inducere grauamen in omnibus aliis personis à testatore non uocatis, nec expressis, & aliis seq.*
24 *Testator trãsiens ad plures gradus substitutionũ uidetur omnes illos honorasse, & successiuè grauasse, & plenius num. 29.*
25 *Quandoque nepotes, & descendentes uidentur uocati, & honorati actiuè non autem passiuè grauati.*

Dictio,

26 *Dictio, dicti, repetitiua est personarum superius expressarum.*
27 *Prohibitio personaliter facta non porrigitur ad nepotes.*
28 *Nepotes possunt dici vocati actiuè, & non passiuè.*
30 *Verba enunciatiua prolata à testatore per modum causæ dispositionem inducunt.*
31 *Ver. illa, & eorum hæredibus, verificantur in ascendentibus, qui propterea vocati censentur.*
32 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturis.*
33 *Prohibitio alienationis facta per testatorem quandoq; fideicommissum inducit.*
35 *Dictio, nisi, posita post prohibitionem alienandi concedit potentiam in illo casu id faciendi.*
36 *Alienatio prohibita ad tempus, post illud videtur permissa, & num. 34. & 35.*
37 *Prohibitio alienandi facta ad tempus, etiam post illud porrigitur & ex causa & ratione à testatore expressa.*
38 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur ex mente et ratione à testatore expressa.*
39 *Prohibitio alienandi ad certũ tempus, durat quãdoq; post illud.*
40 *Fideicommissum inducitur per verba denotãtia tractũ tẽporis.*
41 *Nepotes nati, & concepti post mortem testatoris, quandoq; censentur vocati per fideicommissum.*
42 *Vocati per illa verba, et eorum hæredibus, vt veniant, an sit necesse, quòd debeant esse hæredes grauati, & alijs seq.*
43 *Obligari quis non potest sibi ipsi.*
44 *Verba illa, & eorum hæredibus, inducunt, vt ordine successiuo censeantur vocati.*
45 *Nec ẽ necesse, ꝙ tales descẽdẽtes dẽant esse hr̃des illius grauati.*
46 *Et verba prædicta intelligi debẽt de liberis descendentib. tantũ.*
47 *Bona conseruari in agnatione, referuntur ad liberos & descendentes masculos.*
48 *Dictio, masculis, verificatur in descendẽtibus, & nõ extraneis.*
49 *Verba prolata à testatore intelligenda sunt secundùm communem vsum vulgarium.*
Descendentes vocantur hæredes, secundùm communem vsum.
50 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non grauato.*
51 *Grauatus disponere põt de alijs bonis fideicõmisso non subiectis.*
52 *Hæres grauatus fideicommisso vniuersali, illud potest deducere, esto quòd inuentarium non confecerit.*
53 *Nec propterea videtur illi renuntiasse.*
54 *Nepotes vocati ad fideicommissum, ad illud venire possunt, siue eorum pater alienasset, siue non.*
55 *Alienatio facta per nepotes præiudicium non affert alijs descendentibus vocatis, & venientibus ad fideicommissum.*

CONSILIVM. XXXI.

Considerato Primo capite substit. factæ per Gandul. senio. in quo instituit filios suos hær. videlicet Io. Bap. Thom. Aug. & alios, & voluit, ꝙ si aliqui ex d. suis filijs hær. inst. qñq; decederent sine filijs masc. ꝙ alij filij hæredes instituti superextantes vnus vel plu. succedat seu succedãt ipsi p̃decedẽti &c. Resultat firma, & vera ꝯclusio, ꝙ ipse Aug. uirtute dictę substituti. nõ poterit venire ad bona, in quib. fuit institutus ipse Io. Bapt. ea rõne: qm̃ ip
1 se Io. Bapt. mortuus est relictis filijs masculis. Qui† licet positi appareant in cõditione, tñ bene excludunt d. Aug. & alios substitutos sub dicta cõditione, vt hr̃ in l. filiofa. §. cum quis, vbi doc. no. de le. 1. & ẽt hr̃ in l. ex facto. §. si quis aũt. ff. ad Treb. & in l. Lucius. la. 2. ff. de hære. inst. & quia substitutio p̃dicta, & fideicõmissum factũ apparet sub dicta conditione, q̃ defecit, proculdubio fideicõmissum cessat, & dr̃ expirasse grauato decedẽte cum filijs, vt punctaliter tradit Old. ꝯsi. 21. thema tale est, & ꝯsi. 141. thema tale est, & Io. And. in add. Spec. in tit. de test. §. in primis, circa fi. volẽtes, ꝙ qñ alicui per testatorẽ est facta substõ sub ꝯditione, si decesserit sine filijs masculis, prout fuit isto casu, si contingat grauatũ tpe mortis filios masculos relinquere, substõ ipsa dr̃ euanuisse, quicquid postea cõtingat
2 de filijs masculis, allegãt. l. cũ vxori. C. qñ di. l. ced. Et † ẽt quia dispositio facta sub ꝯditione nõ habet locum deficiente cõditione. l. 1. ff. de don. l. qui hæred. §. fi. cũ ꝯcor. ff. de ꝯd. & dem. & hãc sentẽtiam sequitur Pau. de Ca. in d. l. ex facto. §. pen. & ꝯsi. mihi 170. Ne improprijs vtamur vocabulis, col. pe. & Anch. ꝯsi. 119. pro clariori. & Moder. Pap. ad id plura cumulant in l. in substitutione, nu. 10. ff. de vul. & pup. & in l. si quis, nu. 5. C. de inst. & subst. & Soc. consi. 14. seq. ordinẽ, col. 2. & 3. & cõsi. 36. rectè & maturè, col. fi. vol. 1. & plurib. alijs idẽ firmat, sequitur ẽt Cor. ꝯsi. 275. in p̃senti col. 1. & 2. vol. 4. & Ale. ꝯsi. 31. ponderatis his. in princ. volu. 3. & sequuntur quã plures alij doc. in plurib. alijs consi. relatis per Dec. ꝯsi. 63. & pro tenui. col. 2. & consi. 218. In casu, nu. 7. & consi. 291. Cũ sit, nu. 3. & consi. 281. visis, nu. 5. & consi. 377. visis, col. 2. & consi.
* nouiter impresso, 25. licet, col. 1. Quibus in locis cõiter* concluditur, fideicommissum & substitutionẽ factã sub illa cõditione, si institutus decesserit sine filijs, expirare, & euanescere, qñ mortuus est relicto ẽt vnico filio. ¶ Nec p̃dictis habet obstare, si dicatur, ꝙ d. Aug. vr̃ ẽt substitutus filijs masculis ipsius Io. Bap. casu quo decederẽt sine filijs masculis, & sic ꝙ dicti filij videntur grauati fideicõmisso, sicuti fuit grauatus Io. Bap.
3 eorum pater. Nam† obiectio tollitur, qm̃ clarũ est, ꝙ isti filij, quatenus sunt positi in conditione nõ videntur vocati à testa
* tore. l. si quis sub cõditione. ff. si quis om. cau. test. & no. gl. *cõmuniter approbata in d. l. Lucius, quã ibi sequitur Bar. & alij scrib. & Alex. asserens hanc esse cõem consi. 32. viso processu, col. pen. vol. 3. & in plurib. alijs cõsi. relatis per Dec. cõsi. 270. nu. 1. & consi. nouiter impresso. 20. & pro tenui, nu. 1. Vbi ẽt adducit plures alias decis. cõcor. & firmat etiã Soc. ꝯsi. 77. Con filijs nostris, col. 2. ver. vigore cuius, & consi. 80. de duob. col.
4 4. vol. 1. Vnde † grauari non potuerunt tanquã non honorati, & ẽt si expressè fuissent grauati, tale grauamen nõ valeret. & fideicõmissũ nõ subsisteret, per vulg. l. ab eo. C. de fideic. & in l. 1. §. sciendum, & in l. sed si sic. §. fin. de leg. 3. & not. doc. post Bar. in l. Centurio. col. mihi 12. ver. q̃ro vlterius. ff. de vulg. & pup. ubi Imo. & Ale. col. antep. in hoc concludunt ꝯ Bar. Con
* tra quem est* communis conclusio, vt pluries consuluit ipse Alex. relatus a Ias. in d. l. Centurio, nu. 56. & idẽ facit Clau. ibi. col. pen. & Fran. de Cur. consi. 42. Quia inquit Bal. & cõsi. seq. & alio consi. 73. Antiquissima, cum alijs cumulatis per Deci. consi. 218. nu. 60. & cons. 211. in fi. & d. ꝯsi. nouiter impresso.
* 20. nu. 2. Firmantes hanc esse cõem* ꝯ Bar. ꝙ filij positi in cõditione, ẽt expressè non pñt grauari, & casu quo grauarentur, tale grauamen, & fideicommissum minimè subsistit, prout ẽt facit Soc. consi. 218. consideratis, col. 2. vol. 2. & plurib. alijs & Corn. cons. 60. col. 1. & consi. 186. vol. 2. & consi. 243. col.
5 pen. & fi. vol. 3. Prout† etiam obiectio cessat, qm̃ ipsi filij Io. Ba. non apparent modo aliquo grauati ab ipso testatore, qui solũ iniunxit grauamen filijs suis, casu quo morerentur sine filijs masculis, filijs aũt filiorũ institutorũ nullũ imponit grauamẽ nec fideicommissum, & iõ vendicabit sibi locũ doct. Bar. quẽ
* cõiter* ibi sequuntur doc. adducentes alias concor. decisi. in d. l. Centurio. loco & vers. præall. vbi vult, ꝙ qñ solum filij positi sunt snb conditione, & non apparẽt aliter grauati, in persona ipsorũ non dr̃ appositum aliquod fideicõ. nec grauamen.
6 Et† locũ habebit illa regula, q̃ vult, in substitutionibus semper posse dici, substõ non loquir̃ isto casu, vt tradit Io. An. in addi. ad Spe. in tit. de test. §. 1. ver. occurrit. in fi. & Old. consi. 21. & Abb. cons. 140. facti contingentia. vol. 1. & Soc. ꝯsi. 62. viso. c.
7 nu. 7. Testator†. n. si voluisset grauare istos filios, & descendentes, bñ eos grauasset, & cũ hoc non fecerit, volũtas sua colligitur, ꝙ fuerit eos non grauare, sed dimittere liberos, ar. eorũ q̃ habentur in c. ad audiẽtiam, de deci. & in l. vnica. §. sin aũt ad deficientis. C. de cad. toll. & tradit Soc. consi. 116. col. 5. versi. Itẽ eis mortuis, & col. 6. circa. prin. & col. pen. vol. 3. & Franc.
8 de Cur. d. ꝯsi. 63. col. 15. ver. 4. rñdeamus. Et† ẽt quia tale fideicõ. nõ fuit personale in persona filiorum testatoris, vnde extendi nõ debet ad personam filiorum ipsorum institutorum, arg. eorũ quæ hñr in l. iurisgentiũ. §. pactorum, & in l. & hæred. ff. de pactis. & in si. not. Bar. & alij in l. filiusf. §. diui. col. fin. de lega. 1.
9 Et† etiam quia prohibita est extensio de vna persona grauata ad aliam non grauatam, vt dicit Are. in l. Gallus. §. & quid si tñ, col. 3. ver. 2. adde. ff. de li. & post. quẽ refert, sequir̃ & ꝯprobat Dec. consi. 211. Subtilis, nu. 5. & ꝯs. 218. nu. 9. & cõs. 377.
10 nu. 3. & alibi pluries. ¶† Verũ quia ꝯ superius cõclusa dici posset ea procedere, nisi in ꝯtriũ appareret de cõiecturata mẽte testatoris, tunc. n. dicendũ esset, filios positos in cõditione cẽseri vocatos, & ꝯñr potuisse grauari, & ita limitabitur gl. in d. l. Lucius, & dispositio. d. l. ab eo, & consi. 97. Primò consultus, col. 1. & 2. vol. 1. & in pluribus alijs suis consi. & firmat etiã Soci. in l.

in l.cū auus,in fi.ff.de ꝯdi. & dem. Tñ adhuc dico cōclusionē
* superius formatā optimè procedere, ſm * cōes cōclu.quas &
iudicando & consulendo sequi debemus,ut disponūt iura vul
11 ga. Et † licet pp ꝯiecturatā mentē testōris qñque aliqui doct.
dixerint uel consuluerint ꝯriū,hoc fecerūt, qñ cōiecturæ sunt
efficaces,& ꝯcludētes,& qñ colligiť ex testō, & uerbis ꝓlatis a
testatore,ut pūctaliter firmat Soci.in d.l. cū auus,in fin.& ꝯsi.
suo 116.In cā filiorū,col.1.nu.2.& col.6.uer.ad ultimū, uol.
12 3.ubi hoc ꝓbat.l.& rōne.Non † n.sufficit dicere, ꝙ talis fuit
mens testatoris,& ꝙ testōr verosimiliter ita disposuisset, nā re
quiriť,ꝙ uoluntas transeat in dispositionē;ut habetur in l.qui-
dā cū filium,& in l.quoties.§.tantundē,& ibi no.Bal.& Imol.
ff.de hære.insti.& Soc.ꝯsi.140.col.5.uer.sed pdictis, uol.3.&
plenè tangit Ale.& Iaſ.in l.3.col.2.C.de lib.pter.& Dec. cōsi.
159.casus,col.3.nu.5. cū aliis cōcor.¶Vñ ad ueriorem & ple-
niorem resolutionem præsentis cōsultationis, solùm superest
uidere,an ex dicto testō,& ex eius uerbis possint colligi aliquę
cōiecturę mētis dicti testoris,ꝙ filij,& descendētes ex Io. Bap.
dicanť uocati,& successiuè grauati.Ita ꝙ non potuerint dispo-
nere tā inter uiuos quā in ultima uoluntate de rebus,in quibꝰ
ipse Io.Bap.fuit a dicto testatore institu.Circa quod posset di-
ci illam cōiecturam extare: qm̄ testōr grauauit ipsum Io. Bap.
13 si decederet sine filiis masculis.Et † appellatione filiorū in ul
timis uoluntatibus ueniūt nepotes.l.iusta.l.liberorū, ubi Bar.
ff.de uerb.sig.& per eundem & alios in d.l.Gallus.§.institués.
Consequenter vř dicendum,perinde ac si Io.Bapt. fuisset gra-
uatus casu,quo decederet sine filiis uel nepotib.masculis,quo
casu grauamē ualeret,licet moriať cū filiis masculis, dūmodo
* decederet sine nepotibus mascu. ut concludit Bar. & * cōiter
14 oēs sequunťin d.l.Centurio.col.& uer.præalle.Hæc † ꝯiectu-
ra nihil facit : qm̄ in casu præsenti appellatione filiorū nō ue-
niunt nepotes,ex quo filij tm̄ Io.Bap.sunt positi in ꝯditiōe, &
satis fuit, ꝙ ipse Io.Bap.ita grauatꝰ mortuus fuerit cū filiis ma
sculis, pp quorū superexistentiam dicta substitutio & fideicō.
expirauit,nec ulterius est quærendū de eius nepotibus, & de-
scendentibus,ut patet ī d.ꝯſ.Old.21.& in aliis decis. superius
deductis,& ita in terminis nr̄is hanc obiectio.tollit Soci.in d.
15 ꝯſ.104.col.2.& d.ꝯſ.116.col.4.& 5.uolu.3.In † quibus locis
idē Soc.& 2.tollit dictā coniecturā ex his,q̄ dicit Bar.in d.l.li-
berorum, col.pe.uolens ꝙ appellatione liberorū nunq̄ inclu-
daťnepos,qñ reperiť nepos in 1. gradu, in quo dispositio fuit
uerificata,p tex.in d.l.Gallus.§.idē credendū,& no.ēt Dec.ꝯsi.
95.& pro tenui,col.pe.uer.4.qñ habuit locū, & cōsil.291.ui-
16 sis,nu.8.Prout † & 3.tollitur: quia hic tractatus de grauami-
ne fideicommissi,quod inducit onus,ut in l.cohæredi.§. cū fi-
liæ.ff.de vulg.& pup. quo casu certū est appellōne filiorū non
uenire nepotes: ut firmat Pau.de Ca.in d.cōsi.170.Ne impro-
priis,col.2.& Cor.consi.182.uidetur,col.3.& ꝯsi.190.In prę-
senti.col.12.uol.2.ubi asserit ita fuisse iudicatū Florentiæ, ut
est consi.colle. Pap.positū inter ꝯsi. Frā.de Cur.in ordine.44.
Sæpe reuoluta,col.9.& sequiť Dec.ꝯsi.95.nu.5. & d.ꝯsil.291.
17 col.pe.& fi.& ꝯſ.218.In casu,nu.12.¶†Alia cōiectura vř, ca-
su,quo aliquis filiorum institutorū moreret̄ sine filiis mascu-
lis,ꝙ alij superuiuentes essent substituti &c. Quę qualitas ma
sculinitatis pluries fuit ab ipso testatore repetita, q̄ geminatio
tantò magis ostendit eius enixam uolūtatem, iuxta no.in l.ba-
lista.ff.ad Treb.& p Bar.in l.cū scimus.C. de agri.& cēsi.li.11.
18 cū si.Per † quā qualitatē masculinitatis,& p quę uerba mascu
lis,testōr vř cōsiderasse masculinitatē,& nō pp aliud, ut bona
ꝯseruarentur in eius familia,& agnatiōe ut in §.cęterū,& in §.
media.inst.de legi.agna.& in l.1.§.pe.ff.de uē.insp. cū si.Hinc
19 † Gui.Pa.q.184.relatus a Dec.ꝯſ.270.Do. Raynaldus. n.3.&
7.& ꝯſ.318.In cā,nu.2. dicebāt, ꝙ si filij sint positi in condi-
tione cū illa qualitate masculis,tali casu dñr positi in disposi-
tiōe,& censenť uocati,& ita limitabiť gl.in d.l.Lucius.Hęc cō
iectura nō est sufficiēs ; nā dictus testōr substituit filiis suis in-
stitutis tm̄,casu quo decederēt sine filiis masculis,nec ulterius
est ꝑgressus,nec expressit talē substōnē facere,ut bona ꝯserua-
renť in familia;si. n.istud uoluisset,utiq; dixisset,ꝓut ī alio ca.
dixit, de quo statim dicet̄,& istud nō dicēdo,pp dictā qualita
tē,masculis,tm̄ expſsa,nō vñr alij masculi filij Io.Bap. uocati,
& ꝯñr grauati.Fideicōmissū.n.tale expirauit d.Io.Bap. moriē
te cū filiis masculis, q̄ liberè potuere de dictis bonis dispone-
20 re, cū ipsis fideicō.non fuerit iniunctum. Et † dicta qualitas,
masculinitatis finē accepit in persona.d.Io. Bap. morientis cū
masculis,ita in terminis nr̄is firmat Soci. in d.ꝯſ.104.col.2.&
3.& d.ꝯſ.106.col.4.5.& 6.uol.3.& ēt firmat Dec.ī d.ꝯſ.379.
& ī aliis.ꝯſ.superius adductis, vbi allegādo plures deci. uolūt,
ꝙ qñ institutus est grauatus sub ꝯdōne,si decedat sine filiis ma
sculis,substō penitus euanescit , si moriť relicto filio masculo.
21 Et † dispositio.d.l.ab eo.cū ꝯcor.& ēt gl.in d.l.Lucius,locum
hñt & ꝓcedūt,nedū qñ substō est facta,si institutus moriať si-
ue filiis simplr̄, sed ēt qñ eēt adiecta dicta qualitas, masculis,
vt ꝓpriè firmat Old. in d.ꝯſ.21.& Io.An.in addi.ad Spe.in ti.
de test.§.ī primis.qō.ulti.& in terminis nr̄is firmať Soc.ī d.ꝯſ.
22 140.& d.ꝯſ.116.& ēt ꝯſ.62.viso c.col.3.& 4.uol.3.Dicta† n.
qualitas masculis,apposita dř ad excludēdū fœminas,& ad ex-
cludēdū substitutū, vt ēt firmat Pau.de Cas.& alij in l.1.C.de
ꝯdit.inser.& Soc.in d.l.cū auus.ī 7.qō.prin.col.mihi.60.uer.
sed hic cadit,ex quib.inferť,ꝙ dictū Gui.Pa.qđ refert Dec.ubi
s̄.nō est uerū,dū volūt,ꝙ filij positi in ꝯditiōe cū illa qualita-
te masculis,dicanť uocati.Tū q̄a hoc nō reperiť iure cautum,
* Tū ēt q̄a cōis * cōclu.se hēt ī ꝯriū, & nō immeritò ipse Guid.
Pap.dicit,se nunq̄ in practica potuisse obtinere,ꝙ dicta quali-
23 tas,masculis,importaret dispōnem. ¶†Alia & 3. cōiectura vř
posse colligi ex alio capite, & uerbis dicti testamenti ibi, & cū
hac ēt cōditione, & ibi,& ad hoc ut dicta bona &c.In quibus
testōr mādat,ꝙ filij hæredes sui non possint alienare bona im-
mobilia hr̄ditaria, nisi essent maiores an.30. assignādo cām di
ctæ ꝓhibitionis,ut dicta bona remaneant & cōseruarenť ipsis
hr̄dibus institutis,& eorū hr̄dib.masculis.Per q̄ uerba filij ma
sculi ipsorū institutorū vñr expſsè uocati, & honorati ab ipso
testōre,& ꝯñr potuerūt grauari & grauati vñr cōsiderando di-
24 ctā cām a testōre expſsā,ut bona cōseruarenť &c.Qđ † ēt sua-
deť.Nā in c.seq.& in alio c.de testam.ibi.Itē ꝙ casu,in quo ip-
se testōr transgressus est ad plures gradus substitutionum, pp
quā transgressionē vř colligi, ꝙ tales filij masculi filiorum in-
stitutorū dicanť honorati, & ꝯñr grauati,ut tradit Pe.de Anc.
consi.74.ꝯ Philippum.& Ale.cōſ.64. difficultas, col.fin.uolu.
25 5.Hæc coniectura tolliť.Nā uerū est,ꝙ filij masculi d.Io. Bap.
& aliorum filiorum institutorum per uerba pdicta uerè sunt
uocati a testōre,& honorati actiuè,ut ipsi possint uenire tanq̄
fideicommissarij,ut diffusè statim tangā.Non tñ ex dictis uer-
bis filij masculi Io.Baptistæ, & aliorū pñt dici grauati,& one-
rati fideicommisso a testōre prædicto.Quod ultimū apertissi-
mè colligiť ex uerbis dicti capituli, in quo ipse testōr dicit,ꝙ
dicti sui filij,& hr̄des nō possint alienare &c. nisi post trigesi-
mū annum ea de cā: ut bona hr̄ditaria ꝯseruenť &c.Per q̄ uer-
ba solùm filij testōris dñr grauati, nō aūt eorum descendētes.
26 Quod† patet ex illa dictiōe,dicti sui filij,quæ dictio dicti, re-
petitiua est personarū superius expressarum,ut not.Bart.p illū
tex.in l.1.§.hoc edicto.ff.de postul.& personæ superius expſsę
27 sunt filij ipsius testōris,q̄ soli sunt prohibiti alienare.Et † talis
prohibitio ita pſonalr̄ facta non porrigiť ad nepotes,ut no.gl.
in §.nos igitur,ubi Ang.& Bar.post antiq.idē firmāt in auc.de
restitu.fideicom.& tradit Bar.col.fi.Bal.Imo.& alij oēs addu-
cētes decis.concor.in l.filiusfam.§.diui.de leg.1. & tradit Cy.
Bal.Sal.& alij in l.uoluntas.C.de fideicō.& ēt Bar.in l.Lucius.
§.1.de le.3.Et ꝯñr ex dictis uerbis filij Ioā.Baptistæ nō possūt
dici passiuè grauati,Ita ꝙ Augustinus sit illis substitutus; cum
ipsi non appareant prohibiti alienare,in quo casu loquitur ip-
sa substō,& illa uerba. & ad hoc &c. sequentia necessariò sunt
referenda ad personas ipsas prohibitas,inter quas minimè fue
28 rūt filij Ioan.Baptistæ,& sic nepotes testatoris. Nec † incōue-
nit,ꝙ dicti filij,& nepotes dicantur uocati actiuè,& non passi-
uè grauati,nā in sim.istud punctaliter tenet & firmat Soc.cōsi.
104.Qm̄,col.2.& duabus seq.nu. 4.& seq.uol.3.ubi allegan-
do decis.& rōnes concludentes vult, ꝙ si testator facit mētio-
nem de descendentibus masculis filiorum in substōe actiua,
non propterea debet fieri extensio ad substōnem passiuā;quia
tales descendentes possunt actiuè uocari,per quam uocationē
actiuā nō dñr passiuè grauati,& hoc idem firmat ipse Soci.cō-
si.69.uiso, col.3.& seq.eo.uolu.3.Non transcribo aliter,nam
uideri pñt eius dicta, quæ ad casum præsentē bene pñt adapta
ri,ut aliqui actiuè dicātur uocati, nec propterea passiuè dicā-
tur grauati, ex quib.sequiť,ꝙ filij Io.Baptistæ per uerba pdicta
bene actiuè uocanť,ut dicā statim, nō aūt pōt dici, ꝙ ex dictis
uerbis dicanť passiuè grauati,cum nullibi istud appareat expſ-
sum,

ſum,ꝯñr nec nos dicere debemus;ut firmat idẽ Soci.d. ꝯſ.69.
col.3.uer.Item nullibi reperitur,& Old.d.ꝯſi. 21.& etiã quia
prohibitio alienationis non capit perſonas ipſorum, nec cau-
ſa a teſtõre expreſsa ibi,Et ad hoc, ad ipſos paſſiuè referri,vt di
29 ctũ eſt. ¶ † Nec obſtat digreſſio facta p teſtõrẽ ad alios gradus
ſubſtõnũ. Nã iſta ꝯiectura ſi ex hoc colligeret̃ ĩ terminis nr̃is,
tollit̃ p Soc.in d.l.cũ auus.col.pen.& fi.& in d.ꝯſ.140.col.4.5.
& 6.& nu.9.& ꝯſ.62.nu.6.uer.poſtremò,& n.12.& d.ꝯſ.116.
col.pen.& fi.& d.ꝯſi.69.col.9.uer.nõ obſtat.uol.3. ubi allegã-
do diuerſa ꝯſ.plurimorũ doc.& alias deciſ.ꝯcludit,p tranſitio-
nẽ factã p teſtatorẽ ad plures gradus ſubſtitutionũ nõ ceſsare
diſpoſitionẽ.d.l.ab eo,cũ ſi.nec dictũ gl.in d.l.Lucius,ut ẽt fir
mat Fran.de Cur.d.ꝯſ.63. col.5.& ſeq. Quòd modò filij mar
ſculi Io.Baptiſtæ actiuè dicant̃ vocati ab ipſo teſtatore, & ꝯñr
ſubſtituti Io.Baptiſtę eorũ patri,oſtẽditur apertiſſimè ex dictis
uerbis teſtamẽti, in quibus teſtõr prohibuit filios ſuos aliena-
re,cũ iſta rõne & cã,ut dicta bona remanerẽt & ꝯſeruarent̃ ip-
30 ſis hæredib. inſtitutis,& eorũ heredibus maſculis. Quę† uer
ba enũciatiua ꝓlata per modũ cauſę inducunt diſpoſitionẽ &
fideicõmiſsum,ut dicit Bar.in l.ſi ſocer.§.Lucius.ff.ſol.mat.&
in l.qui uolebat. ff.de hære.inſti.& in l.ex hac ſcriptura, col.2.
uer.uenio ad 2.ubi ſcrib.oẽs ſequuntur.ff.de don.& alibi plu-
ries ipſe Bar.firmat,ut ẽt tradit Soc.conſi.227.præſens,col.2.
uer.5.qa,uolu.2.& Dec.ꝯſ.218. In caſu ad me tranſmiſso,nu.
31 15.Quod † ẽt ſuaderi põt ex his,q̃ tradit Soc.d.ꝯſ.69.colu.2.
uol.3.& ex his quæ tradunt̃ per gl.in d.l.Lucius,& ex no.in ſi.
p Bar.& alios in l.ſi mihi & Titio.ff.de uer.obli. ubi illa uerb.
& eorum hęredibus,uerificãtur in deſcendentibus, ita ꝙ ſub-
ſtituti intelligant̃ patri ſuo, & uocati ad portionẽ pr̃is, ut etiã
tradit Spe.in ſi.in tit.de loca.§.nunc aliqua. uer.148. & Saly.
32 in l.1.quæſt.204.C.de iu.emph.& Ale.ꝯſi.204.uol.2. Et † ẽt
quia fideicommiſsa inducunt̃ ex coniecturis, ut hr̃ in l.hr̃des
mei.§.cum ita.ff. ad Treb. & in l. cum uirum.C.de fideicom.
cum aliis allegatis per Soc.conſi.140.uol.1.& per Dec.conſi.
33 15.col.1.& 2.& conſ.38.col.1.Prout † ẽt:quia ipſe teſtõr ꝓ-
hibuit omnem alienationem bonorum adducẽdo rationem,
& cauſam,de qua. s̃. quæ prohibitio facta modo prædicto in-
duxit uerum fideicommiſsum in fauorem filiorum Ioã.Bapt.
quorũ ꝯtẽplatione apparet facta, ẽt alienatiõe nõ ſecuta,ut fir-
mat Aret.allegando iura id probantia in l.qui Romę. §.cohę-
redes.ff.de uerb.obl.col.3.in prin.& ſequit̃ ibi Soc.col.8.uer.
Quartus & ultimus,& cõſi.251.Qm̃ in præſenti,col.2.uol.2.
& ꝯſ.40.uiſis,col.1.& 3.& ꝯſ.57.In cauſa filiorũ,uol.3. & ꝯſi.
40.poſito inter ꝯſi.Fran.de Cur.col.4.uer.6.& col.6.7.& 8.&
Deci.ad id plura adducit conſil.23.& pro tenui, & conſi.38.
Circa primum,& cõſi.nouiter impreſso.13.In caſu,colum.2.
34 ¶†Nec prædictis obſtat,ſi dicatur,ꝙ filij Io.Bap.& nepotes tę
ſtatoris cenſentur uocati caſu,quo Io.Bap. alienaſset bona hę-
reditaria ante 30. annum. Nam poſt dictam ætatem alienatio
vr̃ ei permiſsa; ut vr̃ colligi ex illis uerb. niſi ipſe nendens uel
35 alienans fuerit maior anno. 30. Quæ † dictio niſi,poſita poſt
ꝓhibitionẽ ponit potentiã alienandi, ut dicit Bart. & alij in l.
actione.C.de tranſa.& in l.ſi eum.§.qui iniuriarum,col.3.ff.ſi
36 quis cau.& no.in reg.peccatũ,de reg.iur.li.6.Et † ẽt quia alie-
natio prohibita ad tps vr̃ poſt tps permiſsa, ut in l.pater filiũ.
§.fundum,& ibi Bar.in ſum.de le.3.& no.gl.& Bar. in l.peto.
§.fratre,de le.2.& facit.l.Imperator.ff. de poſtu.p quæ ur̃ tale
fideicõmiſsum fuiſse tẽporaneum, & expiraſse ſecuta aliena-
37 tione poſt dictã ætatẽ. Quæ † obiectio tollitur ex illis uer.
teſtamenti,& ad hoc ut dicta bona hereditaria remaneãt & cõ
ſeruent̃ &c. ex quibus colligitur rõ dictæ prohibitionis, q̃ re-
ſpicit & cõprehendit etiã tps,ſ͞m Bar.d.l.pater.§.fundum, ubi
uult,ꝙ ſi pcedẽs ꝓhibitio eſt facta ad tps, tñ tradit & ampliat̃
extra illud p rõnem generalẽ, quæ ſequit̃,quæ rõ in fideicom-
38 miſſis attendi debet.Per eam enim fideicommiſsum ampliat̃,
& reſtringit̃,ut no.in l.cum pr̃.§.dulciſſimis, de le.2.& p Bar.
in l.regula.§.& licet.ff.de iur.& fac.ign. uñ eſto ꝙ prohibitio
alienatiõis poſt dictã ętatẽ nõ duraret, tñ durat fideicommiſ-
39 ſum. Ad † qđ bñ facit,qđ in terminis tradit Pau. de Ca.conſi.
263.Circa primũ q̃ſitũ,in 2.dub.col.pe.uer. ſed ad primũ,in
no.impſſis,ubi uult,ꝙ p ꝓhibitionẽ alienãdi factã filio a teſtõ
re añ certã ętatẽ,nõ alterat̃ diſpoſitio fideicõmiſſi, ex quo tali
caſu adeſt duplex ꝓhibitio,una expſsa a teſtõre ꝯſiderãdo æta
tẽ,altera tacita,q̃ iducit̃ a lege,ex eo, ꝙ bona ſubiacent reſtõni
fideicõmiſſi,& licet prima ſit tplis,tñ ſecũda ꝯcernens fauorẽ
deſcendẽtiũ,quibus bona debẽt reſtitui,dr̃ ppetua, aduenìẽte
caſu reſtõnis, & pmiſſio alienãdi facta a teſtõre poſt ætatẽ 30.
anno.vr̃ pmiſſa caſu, quo nõ ueniſſet caſus reſtõnis fideicom-
miſſi,ne aliàs teſtõr eſſet ſibi ꝯ̃rius,quã ſnĩam Pau.de Ca. aliis
rõnibus & deciſio.ſequit̃ & cõprobat rñdẽdo ꝯ̃riis Deci.cõſil.
40 366.licet ꝯtrouerſijs,col.2.3.& 4.¶†Nõ ob.ẽt ſi dicat̃,ꝙ dicti
filij Io.Bap.vident̃ uocati,& ſubſtituti vulgariter tm̃,& p fidei
cõmiſſum.Nã obiectio ceſſat, ex quo per uerba denotãtia tra-
ctũ tẽporis vocant̃,ſcilicet,ſi filij inſtituti alienarẽt, & ẽt qa te-
ſtõr uoluit bona hæreditaria remanere & conſeruari in fami-
lia.Quę uerba tractũ ſucceſſiuum ſignificant, ꝯñr fideicõmiſ-
ſum importãt,vt punctaliter dicit Cum.in l.cum ita.§.in fidei
commiſſo,de le.2.& firmat Soci.ĩ l.ſi cognatis,col.10. de reb.
dub.ff.& in d.l.Gallus.§.quidã rectè,ver.quartus caſus, & no.
idẽ Soc.poſt Im.in d.l. Gallus.§.inſtituẽs,& Ale.ꝯſ.9.& 10. uo
41 lu.3.& Soc.ꝯſ.62.uiſo,nu.4.uol.3.¶†Ex q̃b.ẽt tollit̃ alia obie
ctio,q̃ poſſet fieri,vt dicti filij Io.Bap.nõ dicant̃ vocari,ex quo
ꝯcepti, & nati fuerũt poſt mortẽ teſtõris;iuxta no.in l.Titius.
ff.de ſuis,& legi.& in l.1.§.ſi quis proximior.ff.vnde cog.& in
§.cũ aũt,uer.planè,inſt.de hæ.q̃ ab inteſt.defer.cũ aliis adduc.
p Dec.ꝯſ.1.col.fi.Nã cũ talis ſubſtitutio ſit facta per verba de-
notãtia tractũ tpis futuri,cõprehendit ẽt ipſos nepotes conce-
ptos & natos poſt mortẽ teſtatoris, ex quo attendit̃ tps euenìẽ
tis cõditionis,& ſatis eſt,ꝙ ꝯcepti reperiant̃ tpe,quo dñr uoca-
ti,& eo tpe quo cedit dies fideicõ.& ꝓbat̃ in l.ei quoq;. ff.de
pec.leg.& tradit Bar.in d.l.ſi cognatis,col.2.& ibi Soc.etiã fir-
mat,& no.Io.And.in add.ad Spe.in ti.de teſta.uer. Item Lam-
bertinus de Ramponibus,& Pau.de Ca.ꝯſi.180.viſo dicto pũ
cto,& Ale.conſi.20.& cõſ. 26.uideretur,col.fi.uol.3.& Deci.
cõſi.217.in caſu propoſito,in fi.& Soc.ꝯſi.37.uiſo teſtõ,uolu.
42 3.& ꝯſ.51.viſa facti narratione,col.fi.uolu.4.¶†Minus etiam
pręd̃ictis obſtat,ſi dicatur,ꝙ filij Ioã.Bapti.vocantur per illud
uerbum,& eorum hæredibus maſculis.Quo caſu non vr̃ ſuffi
cere,ꝙ ſint deſcendẽtes,ſed neceſſariũ ẽt vr̃, ꝙ debeãt eſſe hæ-
redes patris,per illa uerba hæredibus, iuxta nota.per Bar.Pau.
& Ale.in l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.& per Bal. in l.1.C.de cõd.
inſer.& in d.l.Gallus.§.etiam ſi parente,& per Imo.in l.qđ di-
43 citur, col.6.ff.de verb.oblig.Ex † quo videtur inferri,ꝙ ſi filij
prædicti Ioannis Baptiſtæ non poſſunt admitti,niſi ſint hr̃des
patris grauati,ꝙ fideicommiſſum non poſſit ſubſiſtere, cũ ſibi
ipſis non poſſint eſſe obligati,iuxta nota.in l. cum ſecundũ.C.
de fideicommiſ.& in l.ſi debitori creditor.ff.de fideiuſſ.& in
44 l.planè.§.ſi duobus,de legatis 1.Nam † obiectio ceſſat;uerum
ẽm eſt,ꝙ per illa uerba eorum hæredibus, dicti filij cenſentur
vocati ordine ſucceſſiuo, & ſic poſt mortẽ dicti Ioã. Baptiſtæ,
cũ in uita quis nõ poſſit habere hæredes.l.1.ff.de hęre.uel ac.
ven.& Bar.in d.l.Gallus.§.quidam rectè,uer.quæro q̃d ſi teſta
tor dicat.in propoſito dicit, ꝙ ſi aliquis ſubſtituit Titium, &
eius filios & hæredes,filij & hr̃des Titij ſunt poſt mortẽ Titij
uocati,pp illud uerbũ hr̃des,qui nõ dicunt̃ niſi poſt mortẽ, &
* ſic ordine ſucceſſiuo,& Bar.ibi cõmuniter * ſequunt̃ doc.ꝓut
ẽt refert & ſequit̃ Soc.ꝯſ.12.præſens ꝯſultatio,nu.4.5.uolu.3.
45 Non † aũt eſt neceſſe, ꝙ tales deſcendentes omnino debeant
eſſe hæredes illius grauati,ſed ſatis eſt, ꝙ ſint de deſcendenti-
bus maſculis,& ſic dicta uer.hæredibus,exponuntur ꝓ deſcẽ-
dẽtibus maſculis,ac ſi explicitè de eis fuiſſet dictũ attẽta mr̃ia
46 ſubiecta. Et † quia talia uerba proferuntur a ꝯcedente & a te-
ſtatore,quo caſu ſi intelligerentur vniuerſalr̃ prolata, hoc eſt,
de heredibus quibuſcunque, reſultaret iniquitas & abſurdũ,
& iõ intelligit̃ de liberis,& deſcẽdentibus,vt ꝓbat̃ in d.l. ex fa
cto.§.fi.iuncta gl quã ſequitur Cuma. & Im. & tradit expreſsè
Bar.ĩ d.l.Gallus.§.ẽt ſi parente,col.2.uer.2.caſu,& col.fi.uerſ.
q̃ro iuxta prædicta,vbi ad caſum noſtrũ punctaliter dicit, ꝙ ſi
teſtõr inſtituit filium,& ei ſubſtituit,ſi deceſſerit ſine filiis,hr̃-
ditas deueniat in Titiũ,& eius hr̃des, ꝙ ly.hr̃des, debet intel-
* ligi de liberis,ne ſequat̃ abſurdũ,ut per eum,quem cõiter * ſe-
quuntur ibi doc.maximè Mod.Pap.col.6.nu.27. & tribus ſe-
quentibus, qui affirmant ꝯſulendo & iudicando nõ eſſe rece-
47 dẽdũ ab iſta opinione. Quæ† eo etiã magis comprobat̃ ex ap-
ta mẽte teſtõris,uolentis bona ꝯſeruari in agnatione, pp qđ ly.
uer.hr̃dibus,neceſſariò exponi debet ꝓ liberis, & deſcẽdenti-
bus maſçulis,p quos cõſeruat̃ agnatio, vt in d.§.cæterũ, & in
d.§.media.inſt.de legi.agna.ſucceſ.& ĩ l.1.§.ſi cui.in fine.ff.de
vent.

48 uent. inspici. Quod † ēt suadet ex illa dictiõe, masculis, pp quã solùm descẽdẽtes, & nõ extranei veniũt, vt dicit Bal. in l. liberti, libertæque. C. de ope. lib. & in l. Caius. ff. solut. mat. licet ibi Imo. teneat ꝯriũ, & nõ bene, vt ēt post Bal. firmat Alex. Aretinus, & Moder. Papien. in d. §. ēt si parente, col. 5. nu. 22. & Soc.
49 in d. ꝯsi. 12. Circa primũ, vol. 3. Prout ēt idẽ dicere debemus, considerato communi usu loquendi, maximè vulgarium, secũdùm quem uerba testatoris sunt intelligenda, secundùm gl. in l. librorum. §. quod tamen Cassius, de legatis 3. qui communis usus habet, ꝙ descendentes appellentur hæredes, vt tradit Bar. consi. 52. Salimbene, & referunt, & sequuntur Moder. Papien. in d. §. etiam si parente, colu. 5. nu. 22. Et per ista tollitur obiectio superius facta, ꝙ si d. uerb. hæredibus, staret propriè, & generaliter fideicõmissum non posset subsistere, & ideò meritò tale uerbum exponitur pro liberis, & descendentibus, vt dispositio ualeat, & mẽs testatoris obseruet, & ne iniquitas, vel aliquod absurdũ resultet, ex quibus sequitur firma conclusio ꝙ filij Ioan. Baptistæ, nedum sunt positi in cõditione sed imò expressè sunt substituti eorum patri, & per fideicommissum
50 vocati ab ipso testatore. Quo fit, vt mortuo Ioan. Bapt. eorum patre dicti filij per fideicommissum, potuerint succedere ĩ bonis relictis Ioan. Bapt. per quod succedunt ipsi testatori, & non ipsi Ioã. Baptistæ grauato, vt hr̄ in l. cohrdi. §. cũ filię. & ibi omnes notant. ff. de vulg. & pup. & tradunt omnes in l. Centurio. eo. ti. & in l. precib. C. de impu. & aliis substi. & filij ipsius Ioã. Bap. capientes fideicom. relictum ab auo, non iudicantur in illo ut hæredes Io. Bap. grauati, sed vt successores aui, a quo non fuerunt grauati aliquo onere, nec fideic. vt dictũ est. Cõseque-
51 ter de dictis bonis non subiectis aliquo grauamini potuerunt disponere eorum arbitrio, ad nota. in l. in re mandata. C. man-
52 dati, cũ vulga. ¶ † Et ex istis tollitur illa obiectio, quæ fieri posset, ꝙ filij Io. Bap. instituti hæredes a patre adiuerunt eius hæreditatem inuentario non confecto, & sic sibi ipsis præiudicarunt. Et quia fuerunt grauati ab eius pr̄e, casu quo decederent sine filiis masculis, & eis fuit substitutus d. do. Augusti. pp quæ videntur renunciasse dicto fideic. facto ab auo, & vident̄ agnouisse onus iniunctum a pr̄e, arg. no. in l. fi. §. in cõputatione. C. de iu. delib. ex quo testõ Io. Bap. saltim ipse d. August. vr̄ posse venire, licet ius nõ haberet ex testõ d. Gandulphi sui pr̄is. Nã
53 † prædicta omnia cessant, qñ hæres vult deducere fideic. vniuersale, nã põt hanc deductionẽ facere, esto ꝙ inuentariũ non confecerit, nec propterea simpliciter adeundo vr̄ renunciasse fideic. vniuersali sibi debito. Nec isto casu procedit dispositio d. l. fi. §. in cõputatione, quæ loquit̄, qñ hæres ꝯ creditores seu legatarios uellet deducere. Aduersus aũt fideic. vniuersalẽ iura antiqua remanent incorrecta, quæ ꝯcedũt deductionẽ fieri, ēt inuentario non confecto, vt dicit Ang. ꝯs. 64. qm̄ mihi, & post gl. no. Pau. de Ca. & Ale. in l. ita tñ. §. si ex Trebellian. ff. ad Tre. & Bal. in l. debitori, col. 2. C. de pac. ubi Mod. ēt tãgũt post Alc. & tãgit ēt Pau. de Ca. in l. ab omnibus. §. 1. de le. 1. & ꝯsil. 164. visa facti narratione, col. 1. & consi. 165. Quæritur. & etiam in aliis consi. ꝓut refert & sequitur Soc. ꝯs. 44. Non parua, uolu. 3. ¶ Cessat etiam & alia obiectio, quę posset fieri, ꝙ ipse Io. Bap. habebat facultatem alienandi post ætatem. 30. an. & disponẽdo prout in suo testamento disposuit, vr̄ alienasse, propter quã
54 alienationem fideicõ. videtur expirasse &c. Nã, † vt superius dictum est, fideicom. in fauorem filiorum suorum locum habet, siue ipse alienasset, siue non, & si cõsideramus alienationẽ factam per ipsum Ioan. Bapt. eo quoniam instituit filios suos, certè ista nõ afficit eius filios; cum facta sit in eos, qui ad fideicom. vocabantur, vt probatur ĩ l. pater filium. §. quindecim, de leg. 3. & no. in l. uoluntas. C. de fideicom. & plenè no. per om-
55 nes post Bar. in l. filiusfa. §. diui. de leg. 1. Si † uerò consideramus alienationem propter fideicom. factum in personã d. Augustini per ipsum Ioan. Bap. casu quo eius filij decederent sine filiis masculis, huiuscemodi alienatio per tale fideicom. inducta non potuit ꝑiudicium afferre filiis masculis ipsius Ioann. Bapti. substitutis eidem per fideicommissum a domino Gandulpho primo testatore, cui ipsi filij per tale fideicommissum succedunt. Consequenter consideratis omnibus superius deductis filij ipsius Ioãnis Baptistæ qui bona prædicta eidem relicta a domin. Gandulpho consecuti sunt per dictum fideicommiss. iure & merito de illis potuerunt disponere, prout disposuerunt.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testamentum factum tẽpore pestis non valet secundùm aliquos, sed contrarium verius est, nu. 3. & seq.*
2 *Testamentum factum à rustico cum minori numero testium in loco, vbi testium copia non habetur, valet, & nu. 17.*
3 *Testamentum factum tempore pestis coram quinque testibus valet, quando pestis est contagiosa.*
4 *Opinio æquior, & benignior, & magis humana amplectẽda est.*
5 *Vltimis voluntatibus fauendum est, maximè stante dubio.*
6 *Opinio magis communis attendi debet.*
7 *Opinio communis, quæ conuincitur, reijcienda est ab alia fulcita, & roborata melioribus rationibus.*
8 *Infirmus tẽpore pestis eodẽ morbo fugitur & euitatur ab oĩbus.*
9 *Eo tẽpore verosimiliter testes ĩ numero copioso haberi nõ possũt.*
Et ꝙ illo tẽpore plures hr̄i potuerit, ꝓbãdũ erit ab eo q̃ istud d̄i.
10 *Argumentum à verosimili, & à cõiter accidentibus ualidũ est.*
11 *Tempore pestis solennitas à iure requisita in testamentis celebrãdis remittitur, ex quo adhiberi non potuit.*
12 *Necessitas legem non habet, & necessitatis causa contra communes regulas quàm plura sunt inducta.*
13 *Tempore necessitatis forma in actu celebrando requisita adimpleri potest in æquipollenti.*
14 *Et maximè, quando impedimentum est facti.*
15 *Testamentum validum redditur, si testator non potuit illud publicare per recessum testis.*
16 *Forma et solẽnitas reqsita ĩ actu celebrãdo remitti ꝑt ex iusta cã*
18 *Rusticus regulariter non excusatur, non seruando cõmunem formam & solennitatem, nisi &c. nu. 20. & 21.*
Nõ enim istud est extendere, verùm casus dicitur comprehensus.
22 *Idem qñ ĩ l. võ nõ esset expressa, sed vnica tantũ posset cõsiderari.*
23 *Ratio generalior dicto præfertur dicto, nec ꝑ illud restringitur.*
24 *Extensio de casu ad casũ similem cõcedit̄ ĩ materia limitatoria.*
25 *Personæ omnes etiam non militantes, existentes in loco hostili, ꝑnt testãm condere ea forma, & modo, quibus possunt milites.*
Priuilegium istud conceditur propter necessitatem & periculũ.
26 *Extensio in priuilegijs non conceditur, etiam ex maioritate rationis, habet tamen locum comprehensio.*
27 *Fallit, quando priuilegium est concessum ratione loci, & necessitatis, ac impedimenti.*
28 *Priuilegium clausum in corpore iuris regulatur secundũ ius cõe.*
29 *Facti contingentia non inducit iuris dispositionem.*
30 *Exemplis minimè est iudicandum.*
31 *Infirmo morbo pestifero imputanda non est culpa, quare prius testamentum non condiderit.*
Idem in alijs impeditis.
32 *Culpa quãdo & quo casu imputanda est moroso siue culposo, ita vt impedimentũ postmodum sequens illi non præstet auxilium.*
33 *Pœna sine culpa imponenda non est.*
34 *Testamentum & vltimæ voluntates seruari publicè interest.*
35 *Numerus septem testium in celebrandis testamentis qua de causa fuit adhibitus, & quando possit remitti.*
36 *Testes idonei esse debent ad hoc, vt testamentum factum tempore pestis cum minori numero testium valeat.*
37 *Si lex indulget in vno, non videtur in alijs indulgere.*
38 *In test. condito tempore pestis an sufficiant duo testes tantùm. Vel ad minus requirantur quinque.*
39 *Infirmus peste an possit condere vltimam voluntatem corã quinque testibus, & nu. 40. & seq.*
Et quid si testes essent rogati, vel essent fœminæ.
41 *In vltima voluntate non est necessaria hæredis institutio, sicut requiritur in testamento.*
42 *Quòd quis voluerit facere vltimam uoluntatem, uel testamentum colligitur ex modo procedendi.*
43 *Et quid in dubio*
44 *Legata ab intestato relicta coram quinque testibus ualent per ultimam uoluntatem.*
45 *Et quid si grauatus peste coram quinque testibus dixit, uelle facere testamentum & non fecit hæredis institutionem, sed solum legata, an ualeant in uim ultimæ uoluntatis.*
Vltima uolũtas et codicillus appellãtur ẽt testamẽtũ, et nu. 46.
46 *Si disponens dicat, facio testamentum, in quo lego &c. & in illa scriptura non apponit hæredis institutionem, ualebit ut codilus, & ut ultima uoluntas.*

47 *Et legata ita relicta debetur a quolibet succedete illa disponeti.*
48 *Testamentũ, codicillus, & vltima voluntas cõdita tẽpore pestis. ab infirmo coram minori numero quinque testium non valet. Fallit, quãdo essemus terris ecclesiæ, considerãdo ius Canonicũ.*
49 *Et legata ita relicta coram minori nu. quinque testium non debentur etiam in foro conscientiæ.*
50 *Requiruntur enim testes quinque, & omni exceptione maiores.*
51 *Famulus & ancilla isto casu an sint testes idonei.*
52 *Legatarij an isto casu sint testes idonei.*
53 *Legata pia relicta corã duobus testibus & presbytero parochiano sunt valida, si nulla etiã appareat facta hæredis institutio. Vltima voluntas probanda est per testes, & non per simplicem scripturam presbyteri parochiani.*

CONSILIVM XXXII.

Ad resolutionem dubitationis aduertendũ est; nã plures
1 doc. † voluere, ꝙ testm̃ factũ tpe pestis cũ minori numero septẽ testiũ nõ ualeat, nec teneat; vt vr̃ eẽ de mẽte Bar.in l.1.ff.de bo.poss.ex test.mil. dũ inquit, ꝙ bonũ esset ꝓuidere, vt vltimæ voluntates etiã non solenniter factæ valerent tẽpore mortalitatis: quoniã nec testes, nec notarij reperiri pñt, qđ ẽt sequitur Rom.in repeti.auc.similiter, in 34.speciali piæ causæ in ultimis voluntatibus.C.ad leg.Fal.allegando tex.in l.cõ-
2 ficiuntur.§.codicilli.ff.de iure codicil. Et † quia speciale est in rusticis: vt possint testari cum minori numero in locis, vbi copia testiũ non reperitur, ut hr̃ in l.fi.C.de testa. & ibi hanc opinionẽ ex aliis approbant Fulg.Pau.de Cast.Alex.Are. & Mod. Perusi. adducentes exemplũ do. Aquiliẹ vxoris do.Signoroli, quæ peste percussa, cũ non posset habere testes domi, fecit se portare in viam publicã.Cum quo exemplo inclinare vr̃ Cor. dũ loquitur de pestiferato ducto ad scalam, consi.77.viso.col. pen.uol.4.& hoc idem tenet Ang. ĩ d.§.codicilli, & Io.Firma. in trac.de gabel.quæst.24.2.par.principalis.& Barb.in rub.de testam.extra, versi.39.& cons.58.Capio primam, col.8. & seq. versic.& si dicatur, uolum.1.& Alex.consil.70.viso, col.fin.& consi.127.viso themate, col.3.uolu.2.hanc opinionem sequit̃
* asserendo eam esse magis * communem, prout etiã firmat Soci.ꝯs.75.Contra nos, uol.4. ubi ex pluribus approbat hãc opi. & respõdet ꝯriis vt per eum, qui in fine.d.consi. asserit imputandum esse illi, qui per prius testm̃ non fecit, nam in hoc redarguitur de culpa, quæ sibi nociua est, reg.dãnum, de reg. iur. lib.6.quod ẽt sentit Barb.in d.ꝯs. circa fin. & vr̃ esse de mente Bald.consi.228.Mater prẹterita, vol.4.& Corn. consil.170.licèt, col.3.in fi.uol.3.ubi firmare vr̃, imputandum esse pestiferato, qui testm̃ non fecit, & ꝙ.d.l.fi.C.de testa. procedit in casu suo ibidem expresso, & ꝙ nõ sortitur effectũ in testõ condito tpe pestis, & ꝟm istam opinionem, quam Ale. & alij asserũt
* communem * fuit iudicatum per sacrum cõsi.Neap. vt est videre in decis.eiusdem consil.25. In causa petitionis, vbi testm̃ tempore pestis fuit factum in suburbiis ciuitatis prædictẹ coram quinque testibus, & non ualuit, nec tenuit, & ista opi.cõprobatur pluribus rationibus, & deci.adductis in locis, quibꝰ. s̃.maxi. per Ale.& Soc.in consi.s̃.allegatis, de quibus etiam p Dec.consi.284.viso puncto, col.1, & per Mod. in tracta.de peste, in 1.questio.2 par.principalis, quæ omnia uideri possunt.
3 ¶ † Contrariam aũt opin.ꝙ imò testm̃ factum tpe pestis coram quinque testibus habilibus sit ualidũ, & firmũ, & ualeat ut testamentũ, qñ pestis nõ est leuis, sed cõtagiosa, notabilis, & magna, tenuit post Nic.de Matthæs.Bal.Saly. & ibi plenissimè Iaso.in d.l.fi.C.de testa.col.3.4.& 5.nu.3.& seq.ubi dicit hanc opi.esse æquam, & humanam, & ꝙ si casus cõtingeret, ipse cõsuleret ꝓ ista opi.quam approbat aliquibus mediis, & decisio. vt p eum, & eãdem opi.ꝟm aliquos vr̃ sequi Bar.in d.l.1.ff.de bo.pos.ex test.mil.& Cum.in d.§.codicilli, & Ang.Are. ĩ trac. de test.in uer.nuncupatiuum, in fi. eam sequit̃ asserens eã esse æquam, & idem Ang.inst.de testa.§.fi.col.fi.uer.in eadẽ, in fin. dicit tpe pestis ualere testm̃ factum corã quinque testibus, & ꝙ ita habuit in facto, hoc idem tenet Alex.sibi ꝯrius in l.1.col. fi.uer.ex quo infert.ff.de lib.& posthu.& in l.sciniarios. C.de test.mil.col.fin.uer.in glo.fi.ubi per gl. ibi & alias rõnes tenet testm̃ factum tpe pestis corã duobus testibus ualere, & Barba. sibi ꝯrius idem firmat in c.cum esses, col.8. extra de testam.& cõsi.87.prope est dñs, col.2.uolu.4.ubi istud comprobat pluribus mediis, & Flo.de S.Pet.in l.milites. C.de test. mil.dicit, testm̃ tpe pestis factũ corã duob.testib.ualere, ꝓut ẽt idẽ vult in d.l.fi.C.de testa.sequit̃ ẽt Christoph.Por.inst.de test. mil.§. 1.col.4.ver.quid aũt si q̃s, ubi ꝯcludit, tpe pestis ualere testm̃ factũ a pestiferato corã duob.testib.ẽt nõ rogatis, & Cor. cõsi. 298.ante, col.pe.& fi.uol. 1.est in eadẽ opi.ut ualeat, dũmodo ꝙ quinque testes interueniant, & cõsi.174.in præsenti, col.pe. uol.2.& idẽ consuluerũt Bal.& Pet.Perusi. vt est uidere in cõsi.Cor.31.in narratione casus, uolu.2.uolẽtes tpe pestis ualere testm̃ probatũ p duos testes, & presbyterũ parochialẽ, qđ sentit Card.ꝯs.73.puto de iure, ubi testm̃ factũ tpe pestis, scriptũ a parochiano, licet nõ ꝓbet̃ per illã scripturã, quæ priuata est, tñ bene probatur per duos alios testes, qđ ẽt est de mẽte Fulg. ꝯsi.209.punctus quæstiõis, qñ uolũtas fuit dispositiua, & hãc sñiam amplectit̃ Alber.Bru.ĩ suo trac.de forma, fol. mihi.64. col.5.uer.2.casu, vbi dicit se pluries ꝓ hac parte consuluisse, & clarius fol.75.col.3.uer.3.fallit, vbi affirmat se consuluisse ꝓ ista parte, ꝙ in facti contingẽtia ita obtinuit, & eãdẽ opi.sequuntur Moder.in trac.de peste, ĩ 2.par.2.par.principalis, fol. mihi 22.& seq.& postremò ꝟm hanc opi.ꝯsuluit Dec.in d.cõsi.284.col.1.2.& 3.ubi eã fundat pluribus mediis, & rñdet ꝯriis, ꝓut ẽt faciũt alij doc.superius adducti, quoniã dicta uide-
4 ri poterũt, nam superfluũ esset illa transcribere. Et † hanc opi. magis æquam, & humanam esse affirmant Perusi.in d.l.fi. Qđ ꝓbatur in illo tex.ibi ad Dei humanitatẽ respicientes, & iõ tãquã benignior, & æquior erit amplectenda.l.si Seruilius, ibi, & Vrbanius.ff.de seru.vrb.præ.l.in bello.§.codicilli, ibi, humanitatis rationi ꝯgruũ est.ff.de capt.& posth.reuer.c.fi.ext.de trã-
5 sa.cũ aliis adductis per Ias.in l.placuit.C.de iud. Et † ẽt quia fauere debemus ultimis uoluntatibus, & in dubio iudicare in fauorem testamenti.l.siue pars.ff.de inoff.testa.c.fin. de re iu-
6 dicata. Potissimè † cũ circa præsentẽ articulum doc. uario mõ loquant̃, ut patet ex superius deductis, ita ꝙ meritò dici põt,
* plures doc.inclinare in hanc opi.& ꝯñr, ꝙ ista sit magis * cõis
7 opi.& nõ primã, ut exp̃sè sentit Dec.d.ꝯs.284.col.4. Eo † maximè quia illa conuincitur, & ista fulcitur, & roborat̃ melioribus rationibus, ut satis apertè oñditur ĩ locis, & decis.superius adductis, & iõ ista erit sequenda, ut tradit̃ in c.Capellanus, & ibi Abb.extra de paroch.& in c.1.de ꝯst.ubi Mod.maxi.Deci. col.penul.adducunt alias decis.ꝯcor.& per Deci.ꝯsi.271.in ca-
8 su.nu.13.& ꝯsil.366.pro declaratiõe, nu.7. Vñ † cum tpe pestis in loco pestifero infirmus tali ꝯtagione ab oĩbus euitetur & fugiat̃ pp periculum ꝯtagionis, & successiuæ mortis, vt tradit Bal.& Pau.de Ca.in l.2.C.de sum.Tri.& per Alex.per illũ tex.in l.casus.C.de test.& p Bar.& alios ĩ l.de ætate.ff. ad Tre. & per Can.in c. ex transmissa, ex̃ de præscrip.& p Alex.in l.si inquilin.de dam.infec.& per Soc.ꝯsi.85.circa articulum, col. 1.& 2.uol.4.& Corn.consi.53.in hac.col.2.& consil.131.in hac, uol.4.ubi per plures alias decis.cõcluditur, pestiferatũ ab oĩbus fugi, & euitari, & ꝙ locus pestifer non dr̃ esse tutus taliter, ꝙ p̃stat iustũ impedimẽtũ, & ꝙ pp pestẽ multa permittunt̃ ꝯ communes regulas, quẹ alias denegantur, ut plenissimè de-
9 ducũt Mod. in d.trac.de peste. Infert̃ † necessariò, ꝙ tali casu nõ pñt hr̃i testes in numero copioso, & iõ sat erit considerata necessitate, ꝙ in ꝯfectione testĩ interueniant quinque, onus.n. ꝓbãdi, ꝙ plures potuerint interuenire, incũbit illi, q̃ istud asserit, ut firmat Bar.in d.§.codicilli, & doc.in d.l. fi.& Cor.ĩ d. ꝯs.298.col.pe.& fi.uol.1.& d.ꝯs.174.col.pen.uol.2. & Ange.
10 Are.in d.trac.in uer.nuncupatiuũ. Et † istud cõprobat̃ p uerosimile, & a cõiter accidentib. ut eo tpe paucissimi possint hr̃i, qđ arg.ualidũ ẽ.l.nõ ẽ uerisimile.ff.qđ me.cã.c.q̃a uerisimile, de p̃sũ.l.neq; natales.cũ vulg.C. de ꝓb.& facit.c.q̃ sit, de ele.
11 li.6.ubi experiẽtia, q̃ ẽ rerũ magistra, istud đducit. Et † qm̃ tpe testĩ pp tale iustũ impedim. solẽnitas req̃sita a iure nõ potuit ĩteruenire, satis erit, ꝙ testm̃ ualeat factũ corã q̃nq;, cũ tũc tpis solẽnitas a iure req̃sita nõ potuerit adhiberi, ut tradit Bal.ĩ l.ĩ ꝯiũctiõe.C.đ nup.& Ro.ꝯs.36.uisa, & Ale.ꝯs.24.uo.2.& Ang. ĩ l.si uacãtia.C.de bo.uac.& plura adducit Ale.ĩ l.1.col. fi.ubi ẽt Soc.& Ias.ff.de li.& posth.& idẽ Ale.& Ias.ĩ d.l.fi.C.de test.
12 Necessitas.n.nõ hẽt legẽ, & ex cã necessitatis multa sũt ĩducta ꝯ cões reg.& formas cõiter traditas, ut plenè accu.Ro.ĩ l.si uerò.§.đ uiro, ĩ 40.fal.ff.so.ma.& Fe.ĩ c.2.ĩ fi.& ĩ c.cũ accessisset, col.9.uer.licet restringat̃, ex̃.de ꝯst.& ĩ c.significauerũt, col.an-
13 pe.uer.pp p̃iculũ.đ iud.& ĩ c.q̃relã, col.fi.đ iu.iur. Et † ista cõpro-

probant ex multis si.adductis p Ias.post Ale.in d.l.1.nu.13.&
seq.cōcludētē in casu necessitatis, formā posse adimpleri in æquipolleti, & posse remitti, vt tradit Ale.cōs.96.viso, uol.4.& Soci.
cōs.45.col.3.uer.& si diceret, vol.1. & plura adducit Fely.in c.
cū dilecta, col.15.uer.sic amplia, & in 7.limita.de rescr. & ple
nissimè tāgit Albe.Bru.in d.tra.de for.fol.mi.63.col.2.uer.simile patet.& ēt Fel.in c.qm̄, in prin.ext.vt lite nō ↄtest.vbi allegādo infinitas ↄcl.ↄcludūt, i casu necessitatis, & imminentis
periculi formā, & solennitatē requisitā a iure posse remitti. Eo
14 † maximè qn̄ est impedimētū facti, vt firmat Ang.in d.l.si ua
cātia, vbi loquit̄ ꝓpriè de impedimēto pestis, ut referūt Mod.
in d.l.fi.& Cor.in d.cōsi.53.& 131. uol.4.& Deci.d.ↄs.284.
15 & Albe.Bru.in d.trac.de for.fol.64.uer.2.casu.Ad † qđ ēt cō-
si.Petr.de Anch.337.de efficacia, vbi firmat testm̄ ualere, si testor impeditus pp recessū testis nō potuit illud publicare. Ex
16 † iusta.n.cā forma, & solēnitas requisita pōt remitti, ut tradit
Bal.Paul.& Ias.in auct.hodie.C.de iud. & nulla iustior cā pōt
cōsiderari, quā præsens impedimētū pestis, ex quibus infert, ꝙ
testm̄ eo tpe factū corā quinque testibus sit ualidū, & firmū.
17 Et † cōprobat̄ ista opi.p tex.in d.l.fin.C.de testa.ubi disponit̄
ↄ cōem regulā, & formā, de qua inst.de testa. & in l.si vnus, &
in l.hac cōsultissima.C.eo.cū cōcor. ꝙ ualeat testm̄ factū corā
quinque testibus a rustico, qn̄ in rure, vbi factū fuit, nō potuerūt haberi plures testes, q tex.ↄsiderat necessitatē, & sic an potuerint haberi plures testes vel ne, vt stāte necessitate sufficiāt
quinque, & possit recedi a communi forma, & solennitate. A
18 † qua regulariter rusticus nō excusatur, ut tradit Bal. & alij in
l.iuris ignorantia, de iur.& fac.ign.C.& in l.iuris ignorātia.C.
qui admitti.ad qđ plura accumulat Dec.d.ↄs.284.nu.2.uolēs
rōnē, & causam finalē d.l.fi. fuisse necessitatē, & humanitatē,
19 vt ēt cōsiderauit Io.Petruci.Et † quia ista rō est ibi scripta, meritò locum sibi uendicauit in casu simili, quando adest necessitas, & testes nō pn̄t h̄ri, cū eadem rō casus istos decidat, & nō
sit extendere legem, cum casus isti cōprehendant̄ in rōne expressa, ita Io.Petruc.ibi inferens ad casum nr̄m de impedimen
20 to pestis. Et † suadet̄ ex his, q̄ h̄nr in gl.in uer.eligatur.in cle.
1.de elec.& in c.si postq̄, in uer.mēte, & in c.1.in versi. Italię,
de tēpor.ordin.& de elec.li.6.& in cōsi.Alex.l.uisis.col.fi.uol.
2.cū aliis adductis p Soc.& alios in l.2.de le.1.& p Ias.in auc.
quas actiones.C.de sac.san.eccl.nu.22.& p Deci.cōsil.227.in
21 casu.nu.7.& 8.& in d.consi.284.nu.2.Quibus † in locis cōmuniter* concluditur, etiā in materia correctoria, ex ratione
expressa decidi oēs casus in illa comprehensos, cum istud non
fiat p uiā extēsionis, sed ex vi cōprehensionis, ut ēt dicit Bal.in
22 l.de quibus.ff.de legib. Et † idē uolunt doc.superius allegati,
qn̄ rō nō esset scripta, & expressa.sed vnica tm̄ posset allegari p
gl.& Bal.in l.quāuis.C.de fideic.cū aliis adductis per Socin.&
Moder.in d.l.2.& p Ias.in d.auct.quas actiones, nu.22.& suadētur ista; qm̄ rō est illa, q̄ debet attēdi, & non dictū, & si rō
23 est gn̄alior dicto, non † restringit̄ per dictū particulare, vt dicit Bar. p illū tex. in l.regula.§.& licet. ff.de iur. & fac.igno.&
24 in l.cū pr̄.§.dulcissimis, cū si.de leg.2.Et † ēt quia casus d.l.fi.
limitat communem regulam, & formā, ut illo casu testm̄ possit fieri cū minori numero & in materia limitatoria licita est
extensio de casu ad casum similem, ut h̄r in c. cum dilecta, &
ibi Abb.& alij de confirm.uti.uel inuti.& in c.post translatio
nē, & ibi Bal.de renunciat.& sentit Dec. in casu præsenti in d.
25 cōsi.284.nu.5.& Io. Petr.in d.l.fi. Comprobatur † etiam ista
* opin.per tex.in l.fi.ff.de testa.mil.& per tex.in l.1.ff.de bono.
pos.ex testa.mil.& per gl. * communiter approbatā in d.l.scriniarios, ubi h̄r, ꝙ omnes personæ, ēt non militantes, quæ repetiuntur in loco hostili, possunt condere testm̄ eo modo, & forma, quo possunt milites, & istud ea rōne; qm̄ licet ↄditio istorum differat a conditione militum, tn̄ quia uersantur in loco
hostili, & in procinctu, & illo tunc subeunt eadem pericula, iuxta disponētia de militibus vendicant sibi locū ēt in istis, vt dicit tex.expressus in d.l.1. & illud priuilegium prædictis personis ↄcedit̄ ob necessitatē, & periculum, vt expresse ibi tradit̄, q̄
ratio apertissimè cōprehendit casum nr̄m, cum fundet̄ ratiōe
necessitatis & non pp publicam vtilitatem, vt dicebat Alex.&
alij, cū tex.ille generaliter locum habeat in omnibus personis
ibi repertis, licet non essent aptæ ad publicam utilitatē, & ita
firmat Deci.d.consi.184.colu.3.uersic. ultimò non obstat, &
Mod.in d.trac.de peste.fol.s̄.allegato, ubi aliter r̄ndēt ad obiectionē Ale.quā facit de illo tex.q̄ ↄsideratus ut suprà apertissimè cōprehendit casum præsentē, qn̄ qs necessitat̄, & impedi
26 tur pp pestē, & reperit̄ in illo piculo, sicuti est in d.l.1. ¶ † Nec
ob.ꝙ in priuilegiis non est licita extensio, ēt ex maioritate rōnis, vt dicit in uer.cū em̄.C.de quad.pscrip.& in l.a diuo Pio,
in prin.ff.de re iudic.& tradit̄ in l.1. ff.de ↄst.princi.& in c.sanè, extra de priui.nā hic nō sumus in materia extensiua, sed in
comprehensiua, & in casibus, qui sub eadē rōne expressa com
27 prehenduntur, ut dixi superius. Nec † sumus in priuilegio
ↄcesso psonæ, sed in eo, qđ ↄceditur loco, & necessitati ac impe
dimēto, quo fit, vt dato impedimēto semp ꝓcedat, & locū habeat iuxta ea, q̄ plenè tradunt̄ in regula priuilegiū, p gl.& doc.
de priuile.li.6.& p Dec.ↄs.48.& maturè, & ↄs.262.i cā, nu.7.
28 & seq.Et † ēt quia tale priuilegiū clausū, & insertū reperit̄ in
corpore iuris, & iō regulat̄ s̄m ius cōe, vt plura accumulat Fely.in c.cū ordinē, col.pen.uer.vlt.de priui.& in c.nōnulli, col.
10.uer.amplia.1.de rescr.¶ Et tenendo hanc opi.ad ea oīa quæ
adducunt̄ p illos tenētes ↄriam opi.superius citatos poterit r̄nderi, ut r̄ndet Dec.d.ↄsi.284.& prout r̄ndēt Mode.in d. tract.
29 de peste, & alij doc.superius allegati, tenētes hanc opi.Et † ad
illud de exēplo d.Aquiliæ dicente, ad uiam.& de illo dicto, ad
scalam, de quibus suprà.Pōt dici, ꝙ talis cōtingentia facti non
inducit iuris dispositionem, ut traditur per glo.& omnes in l.
vnica.C.qn̄ nō petē.par.& in c.si Papa, de priuile.li.6.cū con
30 cor.Et † etiā quia nō est iudicandū exemplis, vulg.l.nemo.C.
de senten.& interlocu.om.iudi.& ad illud, quod dicebant So
ci.Bar.& Cor.in eorū consiliis supra adductis, dū uolunt, tali
pestiferato imputandam esse culpam, quare prius testm̄ non
31 fecerit.R̄ndetur, † ꝙ si rō ista procederet, cessaret dispositio.
d.l.fi.C.de testa.& d.l.1.C.de bon.pos.ex testa.mil. ex quo pdictis personis posset imputari culpa, quare prius ante impedimentū testm̄ non fecissent solenniter, & tamē hoc non obstāte ipsis ita impeditis nihil imputatur, & remittit̄ solennitas, &
32 forma tradita a iure cōmuni. Præterea † tūc demū culpa imputatur culposo, ita ꝙ impedimentū postmodum sequens illi
non prosit, nec prestet auxilium, qn̄ talis culpa est ordinata ad
illud impedimentum, aliàs si ad illud immediatè nō est ordinata talis culpa præcedens, non est sibi nociua, ut tradit glo.&
ibi Abb.& alij sequunt̄ in uer.suspensus, in c.quia diuersitatē,
extra de cōces.præb.& gl.in c.vnico, de cust.euchari. & multa
cumulat Fel.& Mod.in c.cū inter.col.mihi.10. uer.limita.3.
33 extra de excep.Ex † quibus dico, talem assertam culpam non
esse ↄsiderabilē, nec nociuā taliter impeditis.Qui cum nō sint
culposi, non debent puniri, ut priuent̄ facere testm̄, cū nō posse illud facere, vel annullare factū, pœna sit, quę sine culpa imponi nō dēt, ut h̄r in l fi.in fi.C.de posthu.hær.insti. & in l.senatus censuit.C.de ↄh.emp. & in terminis nostris tradit Cor.
34 cōs.119.circa primū, col.2.in fi.uol.2.Et † ēt cū publicè expediat testamenta, & ultimas uoluntates seruari.l.uel negare.ff.
quemad.tes.aper.l.Gallus.§.quid si is, ubi gl.& Bal.in 3.nota.
ff.de lib.& posth.& ex istis tollitur etiam alia obiectio, quā facit Soc.in d.ↄs.85.in fine, dicens ꝙ numerus septem testiū fuit
adhibitus ad tollendas falsitates, quæ in testamentis poterant
adhiberi, quæ suspicio tempore pestis magis uiget, vnde eo tē-
35 pore numerus requisitus non debet relaxari. Nam † obiectio
ꝓcedit regl'r, & nō dato impedimento, & qn̄ nō adest necessitas, tpe.n.impedimēti, & necessitatis forma tradita, & dict⁹ numerus testiū remittit̄, ut superius deductū est, & expresse ꝓbatur in d.l.fi.C.de testa.& in d.l.1.& in l.fi.ff.de test.mil.i quarū legū casibus ēt h̄ret locū suspicio falsitatis, & uigeret rō cōsiderata p Soc.& tn̄ ea nō obstāte relaxat̄ numerus testiū, & remittit̄ forma rōne impedimēti, & necessitatis, & suspicio falsitatis tollit̄; cū interuenerint quinq; testes idonei, & in ore duorū uel triū stet oē uerbū.c.cū esses.c.relatū, de testa.& si considerō Soci. esset uera, sequeret̄, idem eē dicendum in codicillo
seu alia ultima uoluntate, in qua sufficiunt quinque testes, ut
36 statim dicam.Et † licet testm̄ ita factū cū minori nu.testiū ualeat, hoc intelligo uerū, qn̄ testes sunt idonei, & tales ꝓut requirunt̄ in testis, ut dicit Ale.ↄsi.70. uiso, uol.2. p tex.in d.c.cum
esses, & no.scrib.in d.l.fi.C.de testa.& licet ibi Ias.col.fi.adducat aliqua in ↄrium, tn̄ eius dictis r̄ndēt Mod.in d.trac. de peste, in 2.quæ.2.par.principalis.fol.mihi.24.& ꝙ debeant esse
idonei, tenet Ang.Aret.in d.trac.in gl.in uer. nuncupatiuū, &
Bar.in d.consi. 58.col.8.& 9.uol.1.& plenè tangit Cor.cōsil.

37 170.licèt.col.4.uol.3.Et † cõprobatur: nã cũ eo tpe sit relaxata solẽnitas quò ad numerũ testiũ,in reliquis dare debem⁹ habilitatem extremorũ,vt plenè tradit in l.q testõ,in princ.ff.de
38 test.& est bonus tex.ĩ l.furiosum.C.q testa.face.pos. An † aũt requirantur quinque ad minus,uel sufficiant duo,seu tres,aliqui doc.superius p me citati uident tenere, ꝙ sufficiunt duo, p d.l.1.de bo.pos.test.mil.& p d.l.fi.ff.de test.mil.& p gl. in d. l.scriniarios,tñ tex.in d.l.fi.C.de testa.in uer.finautẽ,expresè
* sentit, ꝙ nullo mõ debet eẽ minus qnque, & oẽs * cõiter ibi istud firmãt,& sentit Dec.in d.ꝯs.284.col.3.& Ange.Are.§.fi. insti.de testa.& Mod.in d.trac.de peste,in 1.q.2.par.pri.uers. 2.adducit,& uer.aut sumus in terris Imperij & in 7.q. dictæ. 2.partis,& Cor.cons.298.col.pen.& fin.uol.1.& ꝯs.119. col. 1.uol.2.& ꝯs.270.in prin.uol.3. & tenẽt oẽs alij superius citati uolentes nõ ualere testm̃ eo tẽpore factũ, etiã cum quinque
39 testibus.¶ † Secundũ dubiũ principale est, an pestiferatus possit cõdere ultimã uoluntatẽ corã quinque testibus, licet testm̃ nolit conficere.Et certũ est,ꝙ codicillus, & quælibet alia ultima uoluntas corã quinque testibus facta ualet,& tenet ẽt non rogatis,ẽt si testes essent fœminę,ut est tex. formalis in l.fin.& ibi gl.Bar.& reliqui scrib.C. de codi. ubi Ias.adducit cõcor.& sentit Bal.cõs.80.uol.5.& plura adducit Cor.ꝯs.62.col. fin.in prin.& ꝯs.119.col.1.uol.2.& ꝯsi.298.col.3.uol.1.& ꝯs.170. uol.3.& cõs.202.quãquam,col.1.uol.4.& sentit Bald.in auct.
40 quod sine.C.de test.cum concor.Et † max.procedit istud, qñ talis ultima uolũtas fit tpe pestis,ut dñt Mod.in d.trac.de peste,in 5.& 7.q.prin.& sentit Cor.in aliquibus ex consi. præallega.unde cũ ipse pestiferatus facit ultimã uoluntatẽ corã qnque,proculdubio erit ualida, licet in ea nõ instituerit hæredẽ,
41 nam in tali dispõne nõ est necessaria: cum † instõ ꝯcernat testm̃.§.añ hr̃dis.insti.de leg.l.proximè.ff.de his quæ in testa.de le.tradunt scrib.in l.non codicil.C. de testa.& Corn.ꝯsi.320.
42 dubia,in prin.uol.4.Et † ex mõ procedenti colligitur uoluntas, ꝙ quis non uoluerit testari, sed solũ facere ultimã uoluntatẽ.qñ omisit hr̃dis instõnẽ: ut in si.dicit Bar.in l.1. ff.de arbi.& in si. dñt Mod.in rub. de leg.1.in illa quęst. an uer.lego. importet instõnẽ hr̃dis,& in terminis nr̃is sentit Soc. in d.ꝯsi. 85.col.2.& melius Cor.ꝯs.161.col.2.uolu.1.ferè p totũ, & d. cõsi.170.uol. 3. vbi firmat, in dubio talẽ dispositionẽ ualere
43 ut ultimã uoluntatẽ.Et † est bona deci.cõsi.Neapo.134.Quædam mulier, ubi iudicatum fuit,mulierem pestiferatam corã quinq; testibus posse facere ultimã uolũtatẽ, & relinquere legata ẽt sine iustõne hr̃dis,licet in illa ultima uolũtate nõ sit apposita cl̃a,ꝙ ualeat iure codicillorũ,uel ultimę uoluntatis &c.
44 Nã † legata relicta corã quinque testib. p ultimã uolũtatẽ,& sic ab intestato ualent,& tenent,ut plenè tradũt oẽs scrib.in l. 1.de leg.1.& insti.de fideic.hær.§. ꝓterea.& p Corn. in d.cõs. 161.uol.1.& d.consi.298.eo.uol.& d.cõsi.170.uol.3.& d.ꝯs. 202.uol.4.cũ aliis ꝯcor.adductis per scrib.maxi. Mod.in d.l.
45 1.de le.1.Et † esto,ꝙ pestiferata faciẽs legata corã quinque testibus dicat facere testm̃,non propterea dicendum est,illã uoluisse testari, cũ omiserit hr̃dis instõnẽ, sed solùm facere ultimã uoluntatẽ & codicillũ; cũ ultima uolũtas & codicillus ẽt appellet testm̃,hoc est testatio mẽtis,ut dicit gl.in uersi.ꝑsonales.in l.2.C.cõ.de le.& fideic.& gl.1.insti.de test.& gl.j.ff.eo.
46 ti.p † quã Bal.ibi dicit, ꝙ si disponẽs dicat, facio testm̃, ĩ quo lego &c.si non apparet de institutione hr̃dis,ly,testm̃ exponit, idest,codicillos,& ultimã uolũtatẽ,& tenet Pau. de Cas.in d.l. ꝓximè. & Mod.in d.l.non codicillũ. & sentit Bar. in l.si qs in prin.testa.col.4.de le.3.& scriben.in rub.de leg.1.& Soc.cõs. 2.nu.14.uol.3.& Bal.ꝯs.298. q̃ritur, uolu.2.& Corn.ꝯsi.62. col.fi.uol.2.& ita fuit iudicatũ in sacro ꝯs.Neap.ut patet in d.
47 dec.134.Et † legata in tali uoluntate relicta debentur a quolibet succedente, cũ non sint ab aliquo nominatim relicta, ut tradit in l.1.in fi.de leg.3.& per Bar.in l.cũ pr̃.§.cum æstimaret.de le.2.& p Soc.ꝯsi.93.nu.30.uolu.4.& traditur in d.§.ꝓterea.& in l.ꝓficiuntur.§.1. ff.de iu.codi. & p doc.in l.1.de le.
48 1. Si † aũt talis ultima uoluntas & codicillus factus a pestiferato esset celebratus corã minori numero qnque testiũ extra terras ecclæ de iure ciuili nõ ualeret,nec legata deberent ĩ tali dispositiõe relicta : cũ ad minus debeat hr̃e quinque testes,ut hr̃ in d.l.fi.C.de codicil.& tenet Bal.ꝯs.20.super primo.col.j. uol.5.& sentit expresè Barb.d.cõsi.58.col.8.uol.1.& Soci.d. cõsi.85.& Deci.ꝯs.274.& Mod. in d.trac.de peste,locis prææallegatis,& Cor.d.ꝯsi.161.& cõsi.298.col.3.uol.1.& d. cõsil. 170.uol.3.& ꝯs.119.uolu.2.& colligit ex dicta decis.Neapo.
49 134.Et † adeò istud ꝓcedit,ut de iure ciuili legata relicta corã minori numero testiũ quinque,& sic in codicillo,& ultima uolũtate inualida nõ debeãtur,nec possint peti, ẽt in foro cõscientię,si pars aduersa illa nõ fateat,ẽt p uiã denũciatiõis euangelicæ,licet appareãt facta corã presbytero,& duobus, seu tribus aliis testibus,ut diffusè ꝯcludit Cor.dicẽs ita seruari ĩ prac.
50 ꝯs.137.p totũ,licet mihi,uol.2. Necesarij † ergo erunt testes quinque & omni exceptione maiores,ut dicit Ang.ꝯs.138.In facto ꝓponit,& Dec.ꝯs.105.& ꝓ tenui.nu.5.& Cor. ꝯs.170.
51 uol.3.Vbi † tãgit,an famulus,seu ancilla sit hoc casu testis idoneus,& ẽt ponit Barb.in d.ꝯs.58.col.8.& seq.uol.1.Vbi † tã-
52 git,an isto casu legatarij dicãtur,& sint idonei testes;cũ tractet de uolũtate,nõ de solennitate,de quo plenè in §.legatariis,insti.de testa.& in l.dictãtibus.C.eo.& p Alex.consi.78.in cã, &
53 lite, uol.1.cũ si.Illud † aũt firmũ & certũ habeo, ꝙ legata pia relicta in ultima uolũtate coram duobus,uel tribus testibus,& corã ꝑsbytero parochiano, si nulla apparet facta instõ hr̃dis, erũt ualida & firma,p tex.in d.c.cũ esses.& d.c.relatũ.ubi plenè tangũt Can.& tangit Bal.ꝯs.327.factũ,uolu.4.& consi.20. sup primo,col.1.uol.5.& ꝯs.151.quoniã ex facto,uol.4.& tãgit Soc.ꝯs.5.nu.7.uol.3.& sentit Io.de Ana.consi.57.uisis,qñ disponens habuit uoluntatem pro perfecta,& sentit Car.in d. consi.73.qñ uoluntas probat per depositiones testium,& non per simplicem scripturam presbyteri parochiani, & no. Deci. consi.159.casus,colum.2.uersi.4.cum ista conclusione,& cõsi.220. & pro tenui,cum aliis concor. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testamentum vt valeat, neceße est, tales testes videre ipsum testatorem regulariter,& seq.*
2 *Inductũ istud fuit pro forma,& solẽnitate validitatis testamẽti.*
3 *Si testes non vident testatorem, sed solùm audiunt vocem muro intermedio, seu cortina, non reddunt testamentum validum.*
4 *Forma ista videndi testatorem adimpleri debet specificè.*
5 *Intel.l.si non speciali.C.de testa.& seq.*
Dicta solennitas & forma aliquo casu speciali relaxatur.
6 *Et tali casu speciali ad minus testes audire debent vocem testatoris, & eam habere notam.*
In dicto casu spãli,an adhuc vigeat suspicio falsitatis, et fraudis.
7 *Contrarietas reprobatur etiam in legibus.*
8 *Quando cessat suspicio falsitatis, etiam si testes non vident testatorem deponentes de testamento, valida reddetur depositio.*
Exempla non restringunt regulam.
10 *Casus exceptuatus a regula porrigitur ad similem.*
11 *Quòd pestis sit in tali loco,qualiter probetur.*
12 *Prudentes omnes fugiunt locum pestiferum propter periculum contagionis, imò propter periculum mortis.*
13 *Locus,in quo viget pestis, non dicitur eße tutus.*
14 *Loci qualitas,in quo morã trahit infirmus peste, consideerãda est.*
15 *Argumentum a verosimili validum est.*
16 *Argumentum a communiter contingentibus recipitur.*
17 *Solennitas requisita in testamentis, quandoque remittitur, si adhiberi non potuit tempore conditi testamenti, & nu.18.*
In matrimonio verba an sint de forma,& substantia.
19 *Vox, & visus quandoque poteſt falli, & decipi.*
Testis autem de visu bene probat.
20 *Nõ attẽdit,qd põt eẽ, sed cõsiderãda est verisimilitudo, & ꝓbõ cõcludẽs ex ꝓbationibus, & cõiecturis propinqs,& ñ remotis.*
21 *Testes debent cognoscere contrahentes, & ipsos videre.*
Valet tamen ipsorum depositio, si deponunt de voce contrahentium, & eam notam habent.
22 *Casus specialis, de quo in d.l.si non speciali. poteſt dari, quando aliqua esset infirma peste, & staret in aliqua casula parvula absque lumine, & testes haberent notam vocem ipsius.*
23 *Necessitatis causa quamplura conceßa sunt contra cõmunes conclusiones,quæ aliter non concederentur.*
24 *Forma non debet omitti, & omißa vitiat actum.*
25 *Limitatur tamen, quando adeßet necessitas temporis.*
26 *Numerus septem testiũ in testõ requisitus non est necessarius tẽpore pestis, & tempore necessitatis, & impedimenti, & nu.27.*
28 *Forma, & solennitas tempore necessitatis relaxari potest,& eo tempore actus gestus forma non adhibita minimè vitiatur.*

Testa-

Testamentum vnico contextu, & sine interuallo fieri debet regulariter, fallit quando superuenit necessitas, & morbus ipsi testatori seu testibus.

29 *Necessitatis tempore forma, & solennitas in aliquo actu requisita potest adimpleri in æquipollenti, & nu.31.*

30 *Forma, & eius obseruatio remittitur, quãdo periculũ imminet.*

32 *Impedimentum facti præstat causam, vt omissio formæ requisitæ in aliquo actu non habeat illum vitiare.*

33 *Forma, & solennitas requisita in aliquo actu licitè remitti potest ex iusta causa.*

34 *In testamentis de forma, & solennitate est, testatorem proprio ore nominare debere personam hæredis.*

Istud tamen adimpleri potest in æquipollenti, si notarius seu alius, nominat hæredem coram testibus testatore hoc approbãte.

35 *Forma, & solennitas potest omitti, quando modus seruatus sufficeret, & virtualiter inesset, ex quo succedit loco illius formæ.*

36 *Sicuti testes debẽt videre testõrẽ, ita testõr dẽt ipsos testes uidere. Fallit in cæco testante.*

37 *In casu certo cessant coniecturę.*

Cessante ratione, cessare debet legis dispositio.

38 *Fraus & falsitas non censetur adhibita, quando de facili nõ potest committi.*

39 *Vt testamentum valeat, interpretatio semper capienda est.*

40 *Formæ omissio non vitiat actum in foro conscientiæ.*

41 *Quando pro solennitate requiritur aliquid, vt remoueatur falsitas, & ambiguitas, illud non dicitur requiri pro forma substãtiali, & actus gestus ea omissa ualet, quando apparet ambiguitatem, & falsitatem cessare.*

42 *Testamentorum pluralitas non præsumitur.*

43 *Temporis vicinitas præsumptionem inducit.*

44 *Confessio testatoris dicentis fecisse testm̃, nõ inducit testamẽti factionem, tamen ex ea præsumitur testamentum fuisse factum.*

45. *D.l.si non speciali, locum sibi vendicat etiam in codicillo.*

CONSILIVM XXXIII.

Et si Prima facie opi.& sententia Excell.d.Anto. Quetta
fratris honorandissimi videat᷑ aliquatenus fundata
ꝑ cões,& vulgatas regulas volẽtes,& disponẽtes, ad ualiditatẽ
testĩ testes debere videre ipsum testatorem.l. si nõ speciali.l.si
1 vnus,cũ ↄcor.C.de testa. Attamẽ † cõsideratis his q̃ ĩ facto circa
præsentẽ ↄsult.ↄsistunt, iuxta solitũ d.Scæuolę Iuriscõ.cum
ex ipso facto ius oriatur, minimè spernẽda vr̃ opi. & sententia
præfa.Excell.d.Ant.rõnibus,& causis.j. deducẽdis. Inductũ.
2 † n.ꝑ forma seu solennitate testĩ,& ad ipsius validitatẽ fuit, vt
testes viderẽt ipsum testato.ea rõne,& cã, ut euitaret᷑ fraus, &
falsitas, q̃ de facili potuisset cõmitti, si testes solũ audirent testõrẽ,& nõ uiderẽt,cũ de facili alius potuisset supponi,q testõ
ris uocẽ posset simulare,& fingere, ut dñt doc.oẽs in d.l.si nõ
spãli,maximè Ias.in 1.& 2.no.& Can.in c.præterea,& in c.cũ
cãm,extra de testib.cũ aliis adduc.in d.locis,& ꝑ Cor.ↄsil.18.
3 prin.uol.2 Ex † isto inferentes,ꝙ si muro intermedio seu cortina testes non uidentes testõrẽ, sed solũ ipsum audiẽtes depo
nũt de tenore testĩ,ẽt si asserãt hr̃e notã uocẽ illius,tñ perfectè
nõ probãt tenorẽ testĩ, ita ꝙ taliter decedẽs nõ dr̃ mori testa-
tus. Quæ oĩa cõprobari pñt ex his,q̃ dicit Ab.& Are. in d.c.cũ
4 cãm,col.fi.& Pau.& Mod.post Ale.in d.l.si nõ spãli. Et † ẽt ex
illo,qm̃ cũ istud sit inductũ pro forma, & testõr debeat ab ip-
sis testibus uideri,adimpleri dẽt specificè.l.Iulian.§.si q̃s rem.
ff.ad exhi.cũ aliis adduc.ꝑ scrib.in l.1.ff.de li.& posth. & ple-
nissimè ꝑ Can.in c.cũ dilecta ext.de rescr. ¶His tñ nõ obst.in
casu p̃senti,attẽta facti qualitate,ↄ̃ria opi.uerior ur̃, ↄsiderã.n.
est,ꝙ tex. in d.l.si nõ spãli.disponit,talẽ solẽnita.& obseruatio
nẽ uolẽtẽ testes debere uidere testõrẽ, regl'r nõ posse relaxari,
5 nisi spãli priui.relaxet᷑. Vñ † uerũ erit, in aliquo casu spãli ta-
lẽ solennitatem posse relaxari, & ea non adhibita testm̃ ualere,oẽs.n.doc.ibi scrib.in summario, & lectura firmant,& uo-
lunt,aliquo casu seu priuilegio spãli posse induci, ut testm̃ sit
ualidũ,esto ꝙ forma ibi tradita non sit seruata,& testes ipsum
testatorẽ nõ uiderint, ex quo infertur necessariò dari posse ca-
sum,in quo testm̃ erit ualidum, posito ꝙ testes testatorem ip-
sum non uiderint, & sic uerum erit,dictam regulam nõ semp
procedere; eo qm̃ in iure potest dari casus,in quo testamentũ
ualebit, esto ꝙ testator ab ipsis testibus minimè uisus fuerit.

Stante isto vero,& firmissimo,ꝑ illũ tex.ita disponẽtẽ,sup utro
que doc.ĩ d.l.si nõ spãli,laborãt,q̃s possit esse iste casus specia-
lis,ĩ quo testm̃ erit ualidũ, esto ꝙ testõr ipse nõ fuerit a dictis
testibus visus,exẽplificãt cõiter post gl.ibi, qñ sup hoc fuisset
ↄcessum priuilegiũ a principe,vel qñ statuto hoc fuisset indu-
6 ctũ,cũ quibus exẽplis doc. pertranseũt. Volẽtes † tex. illũ ꝓcedere in casu speciali altero istorũ exẽplorũ, & verè ↄsidero,
ꝙ vtrunque exẽplũ procedere nõ põt in illo casu spãli, qñ testator ab ipsis testibus nõ est uisus,nisi testes ipsi,qui non viderũt testõrẽ,saltim audiuerint ipsum loquentẽ,nã si non audissent,mõ aliquo nõ possent deponere de tenore testamenti nũcupatiui,ꝙ clarũ est, nec ẽt de tenore relatiuo testamẽti in scri
ptis ↄditi,si nõ audissent testõrem expresè illud prius scriptũ
approbasse,& ad illud se retulisse,iuxta no.ĩ l. hac ↄsultissima,
in prin.C.de testa.& in §.ꝑ nuncupationẽ, & inst. de test.ord.
in prin.& §.ꝑ nuncupationẽ,& in l.hæredes palã.ff. de testam.
deponẽdo itaq; testes istis duobus casibus spãlibus de tenore
testamẽti nuncupatiui explicitè,seu testamẽti in scriptis relatiuè,vtroque casu deponũt de uoce tm̃ testõris,quẽ minimè viderunt,& tñ lex vult,ꝙ tali casu spãli testm̃ ualeat, & certè dictis casibus põt habere locũ rõ.l. si nõ spãli. scilicet ne fraus,
& suspicio falsitatis tollat᷑, cũ ẽt in dictis casib. specialib. alius
posset submitti,& vox posset simulari,& hoc nõ obstãte testm̃
erit ualidũ,in ipsis casib.spãlibus, quos nõ arbitror ex alio ꝓcedere,nisi qñ sumus in casu, in quo verisimĩr dẽt cessare suspicio fraudis,& falsitatis,vt tũc testm̃ valeat, esto ꝙ testõr nõ
fuerit ab ipsis testib.uisus, sed solũ eius uocẽ audierint. Quia
7 † al's rõ regulæ ibi positæ nõ ꝓcederet, nec regula locũ hr̃et,
& sibi ipsi Imp.ↄ̃diceret,& eẽt sibi ↄ̃rius.l.1.C.đ fur.& l.nõ ad
8 ea.ff.de ↄd.& dem. Et † ↄsiderãdo hãc rõnẽ idẽ dicendũ vr̃, vt
testm̃ ualeat,esto ꝙ testõr nõ fuerit ab ipsis testib.uisus,qñ ip-
si testes deponũt tenorẽ testamẽti explicitè seu relatiuè,vt sup.
ꝑ solã uocẽ testõris, & uerisimiliter cessat suspicio fraudis,&
falsitatis;q̃a tali casu uiget eadẽ rõ,q̃ uiget ĩ casib. spãlib. no.ꝑ
doc.ĩ d.l.si nõ spãli.vñ eadẽ dẽt eẽ iuris dispositio, vulg.l.a Ti
9 tio.ff.de ver.ob.l.illud.ff.ad legẽ Aq̃l. Et † q̃a exẽpla nõ restrin
gũt,sed declarãt.§.hactenus,insti.de grad.l.dãni infect.ĩ fin.ff.
10 de dã.infec. Et † q̃a casus exceptuatus a regula porrigit᷑ ad similẽ casũ.c.cũ dilecta,ubi Ab.de ↄfir.uti.uel inut.& ꝑ Bal.ĩ c.
post translationẽ,ver.quanq̃, de renũ.in casu aũt p̃senti ↄcurrit omnis verisimilitudo,ꝑ quã cessat suspicio fraudis,& falsitatis,ↄñr dicere debemus testm̃ ↄditũ ab ipsa Barbara isto casu
spãli esse ualidũ & firmũ,& debere publicari ac releuari iuxta
11 petitionẽ iã factã. Tẽpore † enĩ quo Barbara ipsa fuit testata,
vigebat pestis ĩ dicto loco,ut deponũt ferè oẽs testes,q̃ bñ circa hoc ↄcludunt,cũ id soleat esse notoriũ illis; q̃ tempore pe-
stis in eo loco existunt, argumento eorum,quæ habentur in l.
si uicinis.C.de nup.& ꝑ Bar.& alios in l.1.ff.si cer.pet.& in ꝓpriis terminis est consi.Corne.131.in hac consultatione,in li-
tera E,& litera F,uol.4.insup probatum est, tunc tpis ipsã Bar
barã fuisse infirmã peste, pp quẽ morbũ contagiosum meritò
eius aspectus euitabat᷑, & ab oĩbus fugiebat᷑,& iõ sola in casono fuit posita in quodã prædio,nullus audebat ad ipsam acce
12 dere pp timorẽ morbi, & pestis, qui † timor est ualde considerabilis; ut oẽs iustè fugiant talẽ morbosum propter periculum contagionis,& successiuè mortis,vt ꝑ Bal.& Pau.de Cast.
in l.2.C.de sum.Tri.& hr̃ in auct.iusiurandũ qđ præst. ab his,
13 in fi.& ꝑ Ale.in l.casus.C.de testa. Et † iõ locus pestifer nõ dr̃
esse tutus,vt ꝑ Bar.in l.de ætate.ff.ad Treb. cũ aliis adductis ꝑ
Frã.in c.ex parte,extra de app.& ꝑ Ale.in l.inquilino.ff.de dã.
infec.& ꝑ Soc.ↄs.86.circa articulum,col.1.& 2.uol.4. & plenius per Corn.in d.ↄs.131.& ↄsi.53.in hac, col.2. uolu.4.&
14 ꝑ Dec.ↄs.284.uiso puncto,nu.2. Insuper † probatum est,ꝙ d.
casonus,in quo ipsa Barbara infirma peste morabatur erat patruus,& nullum habebat foramẽ nisi vnicũ tãtum, per quod
ipsa casonũ ingrediebat᷑,qđ postmodũ claudebat, ex quo uerisimiliter infertur,ꝙ cum ipsa esset ↄtagiosa,& infirma ac infecta d.morbo,ꝙ nullus sanę mẽtis ausus esset, nec p̃sumpsisset
ad dictũ locũ & casonũ ire, nec illud ingredi ad vocẽ simulã-
15 dã. Qđ † argm̃ a uerisimili bñ ꝓbat.l.non est uerisimile.ff.qđ
met.cã.c.q̃ a uerisimile,de p̃sum.cũ aliis cumu.ꝑ Mod. rep.in
16 rub.C.de ꝓb. Et † ẽt q̃a argm̃ a cõiter ↄtingẽtibus, & ab experientia rerũ magistra in iure ualidũ.l. neque natales, cũ vulg.
C.eo.tit.c.quã sit.de elec.lib.6.insuper probatũ est, ꝙ tp̃s cõ-

37 *Argumentum a maiori ualidum est.*

38 *Pater in sua ultima uoluntate potest apponere pœnam filijs, ut habeant illam seruare.*

Pœna per testatorem potest apponi contra non obseruantes, quãdo illud, quod disponit, est honestum, & non turpe.

39 *Quod communiter possidetur, cõmuniter negligitur regulariter.*

40 *Res non debent minutatim diuidi, ita ut dilacerentur.*

41 *Communio parit discordiam.*

42 *Diuisio & assignatio bonorum facta per patrem inter filios ualet in uim supremi iudicij, & non per actum inter uiuos.*

44 *Intellectus auctenticæ hoc inter liberos. C. de testa.*

45 *Testamentum solenne factum per patrem inter liberos, an & quando possit tolli per minus solenne, & seq.*

Maximè si in ultimo minus solenni non fuere instituti extranei sed ipsimet filij.

46 *Et quid quando secundum minus solenne est magis fauorabile ipsis filijs.*

47 *Et quid quando inter primum & secundum decursum fuisset decennium.*

48 *Et quid quando per secundum non reuocatur primum, sed solùm illi additur aliquid.*

49 *Testator per codicillos non uidetur recessisse a testamento, sed solùm nouiter prouidisse in illis dispositis in codicillis.*

50 *Dispositio facta in testamento & codicillis interpretanda est, ne contrarietur.*

51 *Testamentum factum inter filios, quando contineat clausulam derogatoriam, & nu. seq. & 8.*

Vltima uoluntas ambulatoria est usque ad mortem, & præualet primæ, etiam si ista ultima ualeret iure speciali.

52 *Etiam si in ultima non apponeretur clausula illa, cassans, & annullans &c. & nu. 53.*

54 *Voluntas magis facto, & re ipsa declaratur, quàm uerbis.*

55 *Testamentum factum inter filios dicitur cõtinere clausulam derogatoriam, non respectu uoluntatis, sed solùm respectu potentiæ, quæ tollitur per ultimam uoluntatem.*

56 *Per secundum testamentum tollitur primum, in quo fuerunt instituti filij, licet in secũdo non esset apposita clausula derogatoria; cũ primũ habeat tacitam conditionem, si non fiat secundũ.*

57 *Clausula derogatoria hic operatur, si apparet de uoluntate, & intentione contraria condendi secundum.*

58 *Clausula derogatoria cessat, quando inter primum testamentum, & secundum decursum esset decennium.*

Etiam si primum esset conditum inter liberos.

Per secundum testamentum tollitur primum, in quo fuerant instituti filij, etiam si secundum esset imperfectum iure communi; dummodo quòd ualeat iure speciali, esto etiam quòd in secundo filij essent inæqualiter instituti.

60 *Testator grauatus fideicommisso potest inter filios diuidere bona subiecta fideicommisso, si ipse habet alia bona, & instituit dictos filios hæredes, & ipsi adiuerunt eius hæreditatem.*

CONSILIVM XXXIIII.

Ad resolutionem pręsentis consultationis prima facie vr̃
dicendum, Magnificum equitẽ & Iuris utriusq; doct.
d.Iaco.de Zabarellis non potuisse facere, nec ritè fecisse diui-
sionẽ suorũ bonorũ inter eius filios, rõnibus & causis ĩ. scri-
ptis. Et primò: qm̃ nos consideramus ipsum fecisse diuisionẽ,
& assignationẽ bonorũ inter filios per actũ inter viuos, certè
talis consignatio non ualuit, nec tenuit: Tum quia nõ induxit
1 emancipationẽ ipsorũ liberorũ. Tum † ẽt quia talis consigna-
tio vr̃ habuisse uim donationis, & donatio facta per patrẽ filio
in potestate non ualet, nec tenet, vt no.in l.frater. ff.de condi.
indeb.& in l.si filia.§.si pater. ff.famil.erc.& p Bal.in l.3. C. ꝓ
don.& de emãcipatione hr̃ in l.fi.C.de emãcipa. liber. cũ aliis
cumulatis ad probandum vtrumq; per Soci.consi.33.circa p̃-
sentem consultationem, col.1.& 2.uolu.3.& consi.128.ꝙ di-
2 ctus ser Antonius, in prin.uolu.4. Si † verò consideremus ta-
lem diuisionem, & assignationem bonorum esse factã in vim
ultimæ uoluntatis, & tunc etiam vr̃ dicendum non ualuisse,
ex quo in d. instrumento diuisionis non interuenere septem
testes, & ꝯñr talis uoluntas prout testamentum dr̃ imperfecta,
considerato iure cõi.l.hæredes palam, in prin. ff.de testamen.
3 l.hac consultissima.in prin.C.eo.tit. Nec † ẽt põt ualere ut codi
cillus, ex quo non interuenerunt quinq; testes, per tex. in l.fi.
4 §.in omni.C.de codicil.& in l.fi.C.de dona.cã mortis. Et † licet
interuenerint quatuor testes: tñ ipse notarius non cõputatr̃ in
numero testiũ, ut no.glo.in l.hac consultissima, in fi.C.q̃ testa.
5 facere pos.& in l.Domitius Labeo.ff.de testa. Præterea † certũ
est, ꝙ ipse Magnificus do.Iaco. per prius fecit testm̃ solẽne in-
ter ipsos filios, quod testm̃ non potuit tolli p dictũ instrumẽ-
tũ diuisionis minus solenne, per tex. formalẽ in auct.hoc inter
liberos.C.de testa.& in corpore vnde sumitr̃, vbi deducitur, ꝙ
testm̃ factũ inter liberos non reuocatr̃ p aliud, nisi illud ẽm sit
solenne factũ corã septẽ testib. & nisi pater corã septẽ testibus
declaret se nolle primũ testm̃ ualere, quorum duorũ neutrum
interuenit in dicto instrumento diuisionis, ꝯñr p illud nõ po-
tuit tolli dictũ testm̃ perfectũ, quã sñiam videntr̃ sequi doc.oẽs
in d.auct.hoc inter liberos, & in corpore vnde sumitr̃, & Ioan.
And.in addi.ad Spec.in tit.de instr.edi.§.cõpendiosè.uersi.q̃d
si primò, ubi vr̃ uelle, ꝙ minus solennis uoluntas inter liberos
non ualet, qñ eam p̃cedit testm̃ solenne, cũ aliis adductis per
6 Corne.consi.31.uol.2.& consi.21.vol.4. Et † hęc maximè vi-
dentr̃ ꝓcedere; quia in primo testõ filii fuerunt æqualiter insti-
tuti, q̃ æqualitas inter eos est seruanda.l.fi.C.cõmu.vtriusq.iud.
cũ simi.& in diuisionis instr̃o reperiuntr̃ inæquales, & etiã quia
dispõ.d.l.hac cõsultissima.§.ex impfecto, locũ hẽt, qñ filii sunt
oẽs æqualiter instituti, secus si inęqualiter, vt voluit Roma.cõ-
sil.385.in casu ꝓposito.col.2.uersic.2.principaliter, cum aliis
7 adductis per Deci.consil.105.nu.6. Quod † ẽt cõprobatr̃, nam
testamentum factum inter liberos habet in se priuilegiũ clau-
sulæ derogatoriæ, vt per aliam sequentem voluntatem nõ pos-
sit tolli, nisi in sequenti fiat mentio & derogatio p̃cedentis uo-
luntatis: ut hr̃ in d.auct.hoc inter liberos.& in corpore vnde
sumitr̃, & utrobiq; per doc.& per gl.in uers.reuocare.in c.1.de
8 consti.lib.6. Et † testamentũ continens clausulam derogatoriã
non tollitur per ẽm, nisi in secũdo fiat expressa mentio, & de-
rogatio primi: ut hr̃ in l.si quis in princi.testamenti, ubi plenè
Bar.& alii de leg.3.& in l.si mihi, & tibi.§.in legatis, de lega.1.
& in l.sancimus.C.de testa.cum aliis inductis per Alex.cõs.7.
uideretr̃ prima fonte, uolu.4. & per Corne.consil.86.quamuis
uol.3. sed sic est, ꝙ in dicto instrumẽto diuisionis nulla est fa-
cta mentio, nec derogatio primi testamenti ualidi inter libe-
9 ros conditi per ipsum d.Iaco.ergo &c. Præterea † filii in mate-
ria testamentaria dicuntur priuilegiati, & ideo unus filiorum,
ut est ipse do.Io.non habet uti priuilegio aduersus do. Franci-
scum eius fratrem pariter priuilegiatũ, ut dicta diuisio valeat
in voluntate minus perfecta, argumen.no.in auctẽ.de sanctis-
10 simi episc.§.sed & hoc præsenti. Vnde † licet inter filios volũ-
tas patris imperfecta ualeat.d.l.hac consultissima.§.ex imper-
fecto.l.fi.C.fam.ercis.tñ istud non vr̃ habere locum in præiu-
dicium aliorũ filiorum, unde cũ ambo filii in primo testõ sint
æqualiter honorati, non potuit alteri illorum in præiudicium
alterius in instrumento diuisionis minus solenni afferri com-
11 modum: cũ pariter ambo filii sint priuilegiati. Postremò † co-
adiuuantur prædicta: quoniã ipse do.Iaco. non habebat ptãtẽ
disponendi de bonis per suos prædecessores relictis sub uincu
lo fideicommissi posteris, & masculis agnationis, & familię de
Zabarellis, ut hr̃ in l.fi.§.sed quia, & in auct.res quæ, & in cor-
pore unde sumitur.C.cõmunia de lega.& fidei. & p doct.ple-
nè in l.Marcellus.§.res quæ. ff.ad Trebel.& in l.pe.§.fi.C.eod.
titu. & disponendo ac diuidendo bona subiecta fideicõmisso,
talis dispositio non erit ualida ex defectu potestatis prædictæ,
argumen.etiã no.per gl.& doct. in l.1.ff.de testam.ibi, iusta sen
tentia de eo &c.cum simi.¶ Istis tñ non obstan.prout uerè nõ
obstant, contraria sententia est uerior, ad quam demonstrandã
primò aduertendum est, ꝙ ipse domi.Iacobus condidit suum
solenne testamentum de ann. 1496. demum de ann. 1518. &
sic per annos uiginti duos post conditum testamentũ coram
quatuor testibus, & ẽt notario per scripturam cõfectam manu
propria ipsius declaratam, & publicatam coram testibus, ac de
uerbo ad uerbum iterum scriptam per dictum notariũ anno-
tauit, addendo primo testõ bona, q̃ uoluit subiacere fideicom-
misso, diuidẽdo illa ĩter eius filios, casu quo nõ possẽt insimul
stare. Mandans & uolens prædictam suam diuisionem, & uolũ-
tatem seruari, apponendo pœnam mille aureorum non seruã-
ti applicandam filio seruãti, & demum idem do.Iaco. de ann.
1521. codicillando, confirmando dictum testamentũ, & diui-
siones

ſiones factas,inter eius filios aliqua addit prædictis teſtamẽto,
12 & diuiſioni. Quibus † conſideratis dico,talem diuiſionem,&
eius uoluntatẽ oĩno debere ſeruari: fuit enim talis diuiſio ori-
ginaliter ſcripta manu ipſius teſtõris, de qua ſcriptura in præ-
ſentiarũ nulla vertit̃ dubitatio,quod ſolũ deberet ſufficere,per
tex.in §.fi.in auct.de teſtã.imper.colla.7.vbi hr̃,ꝙ pr̃ ſolus põt
diuiſionẽ bonorũ facere inter liberos,& illã ſubſcribere manu
ꝓpria,& ita facta erit validiſſima,quod ſequunt̃ ibi Bar.& An-
ge.& Bal.& ibi ſcribẽtes oẽs maximè Iaſ. qui plura cumulat in
auct.quod ſine.C.de teſtamen.quanto fortius talis diuiſio erit
ualida in caſu pñti, in quo ultra ꝙ fuerit ſcripta manu propria
ipſius cõis patris, corã quinq; teſtib. fuit publicata,cõfirmata,
13 & reualidata . Diuiſio † enim facta per patrẽ dẽt a filiis obſer-
uari,& illis ꝑiudicat,ẽt ſi ſit facta ſcriptura non interueniente,
ex quo hẽt uim,& ordinationẽ ſupremi iudicii,& non uim do
nationis,iuxta tex.& ibi ſcrib.in l.filia nupta.§.ſi pater.ff.fami.
ercif.& eſt tex.in l.q̃ pr̃,& in l.ſi pr̃, & utrobiq; ſcribẽ.ff.eo.ti.
14 Hinc † eſt, ꝙ pr̃ uni filiorum põt onus apponere,ut ſoluat æs
alienũ,& onus dotẽ ſoluendi,ut in l.ſi uni.in prin.& in §.item
Papinianus.ff.fami.ercif.ſequit̃ ẽt Alex.cõſi.76.põderatis his,
15 uol.3.Hinc † eſt,ꝙ ſi pr̃ diuiſit bona filiis inter viuos,& talem
diuiſionẽ cõfirmauit in ultima uoluntate, talis diuiſio erit ua-
lida,& ſeruanda,ut tex.in l.ex parte.§.fi.ff.fami.ercif.quod ve-
rificari põt in caſu ꝑſenti, ubi talis diuiſio in codicillis ultimo
16 loco factis fuit ꝯfirmata. Et † pr̃ in codicillis põt bona ſua di-
uidere,& de illis plus aſſignare uni quã alteri,& diuiſio ita fa-
cta erit ualida,& firma,tex. eſt in d.l.ex parte.§.inteſtato.& ibi
17 ſcrib.oẽs. Sed † magis ꝓpriè qõnẽ noſtrã decidit tex.in l.quo-
ties.C.fami.ercif.& ibi gl.Bar.Bal.Saly.& Pau.de Caſt.in figu-
ratione caſus,& ẽt col.2.in princi.dicentes,ꝙ ſi teſtõr inſtituit
æqualiter hæredes, & poſtea inter eos faciat diſtributionẽ bo-
norũ inæqualiter, ꝙ talis diſtributio erit ſeruanda nõ obſtãte,
ꝙ æqualiter fuerint prius inſtituti , ex quo diſtributio illa hẽt
uim ꝑlegatorũ,& ꝑlegata ualent.l.ex facto.ff.de hære.inſti.l.q
18 filiab.§.fi.& l.ſeq.de leg.1.cũ aliis uulg.Fortius † idem Pau.ibi
col.2.uerſ.ꝓ declaratione,dicit, iſtud ꝓcedere,qñ talis diſtri-
butio fieret in codicillis poſt teſtm̃, & ulterius addit, ꝙ ſi corã
duobus uel trib.teſtib.pr̃ diuiſit bona inter filios faciendo aſſi-
gnationes p ſingulas res,ꝙ tũc talis diſtributio erit ualida iure
19 ſpãli ex quo hẽt uim ꝑlegatorũ.Et † ideo Salyc.in d.l.quoties,
col.2. uerſ.q̃ro tunc,magis propriè in terminis noſtris dicit,ꝙ
pater in codicillis nedum factis corã quinq; teſtibus,ſed ẽt co
rã minori numero põt facere diuiſionẽ bonorum,& unicuiq;
aſſignare res certas, & talis diuiſio erit validiſſima, eſto ꝙ non
20 adſit legitimus numerus teſtium.Suadent̃ † ꝑdicta p tex.in l.ſi
cogitatione, ubi Bal. & oẽs uolunt teſtõris uoluntatẽ in diui-
ſione rerum hæreditariarum eſſe ſeruandã ad unguẽ, per iudi-
cẽ, qui illã oĩno dẽt ſequi, cũ pater aſſumpſerit ſibi tale onus,
& bonus tex.idẽ probans in l.filii patris.C.fami.ercif.ubi hr̃,ꝙ
uoluntas patris , ẽt minus ſolennis circa diuiſionẽ bonorũ in-
ter filios ſeruanda eſt per iudicẽ,& filios, q non pñt talẽ volũ-
tatẽ impugnare, eſto ꝙ per diuiſionem plus fuerit aſſignatum
uni, q̃ alteri, dũmodo ꝙ quiſq; filiorũ habeat legitimã debitã
21 iure naturæ,& † ibi Bal.diſtinguendo,in 4.& 5.q. ẽt dicit talẽ
diſpõnem patris ẽt minus ſolennem ualere , & fortius in q.6.
in fi. uult hoc procedere, ſiue diuiſio ſit facta in teſtõ , ſiue ſit
facta ſeorſum a teſtõ,& ẽt in minus ſolenni uolũtate, quod ſe-
quit̃ ibi Pau.de Caſt.uolens iſtud ẽt ꝓcedere,qñ talis diſtribu
tio fieret corã duob.teſtib.ex quo iure ſpeciali ualet,& tenet &
idẽ a fortiori, qñ fieret in codicillis. Ad quorũ confirmationẽ
accedat tex.magis amplius & ibi ſcribẽ. oẽs in l.fi.C.famil.er-
ciſ.ubi pater inter filios, ẽt in minus ſolenni uoluntate,põt di-
uidere bona,& talis diuiſio erit ualida, & firma, & cõprobant̃
22 tex.in l.cum pater.§.euictis,de leg.2.vbi † hr̃,ꝙ ſi teſtator pa-
ter diuidit bona inter hæredes,& filios, ualet diuiſio,& ſecuta
euictione frater non tenet̃ fratri de euictione pp diuiſionem
factã a patre,cuius ꝯrium eſſet, ſi ipſi filii diuiſiſſent, & hoc iõ
23 quia diuiſio facta a patre habet uim prælegati ut s̃.Quæ † ꝓ-
cedunt rõne ſatis uiua;cum quælibet ultima uoluntas, ẽt mi-
nus ſolennis facta per patrem inter filios debeat ſeruari,ut in
d.l.fi.& in d.§.ex imperfecto,& in auct.de teſta.imper.cũ aliis
adductis p Corne.conſi.21.vr̃.col.2.uol.4.& cõſi.62.aliàs cõ-
ſului,uol.2.& conſi.118.uol.3.& per Soci.cõſi.5. nu.6.uol.3.
& per Alex.cõſi.148.uiſo themate,col.2.vol.2.& cõſi.97.uiſo
24 atque diligenter conſiderato,uol.4. Et † etiã quia patri dat̃ li-
bera facultas de reb. ſuis diſponendi ſuo arbitrio, dũmodo,ꝙ
filio relinquat legitimã debitã iure naturæ, ut toto ti:. ff.inſti.
& C.de inoffi. teſta.maximè in l.cũ quærit̃,& in auctẽ.nouiſſi-
ma,& in l.qm̃ nouella,& in l.omnimodo.& in l.qm̃ in priori-
25 bus,& in l.ſcimus.Et † in terminis qñ pater diuidit bona, eſt
tex.in d.l.quoties.& in d.l.filii patris.C.famil.erciſc.& ẽt quia
pater vni filiorum põt facere ꝑlegata,& diſponere,ꝙ unus ha-
beat plus altero, & talis diſpõ erit ualida , nec impugnat̃ rõne
26 inæqualitatis,q̃ nõ dẽt uigere inter filios. Nã † iſtud ceſſat,qñ
adeſt expſſa uoluntas patris ꝑlegando ſeu diuidẽdo bona ſua ,
ut ſunt tex. aperti ſuperius adducti in d. §. euictis, & in d.l.ex
facto,& in d.l.quoties,& in d.l.filii,& in puncto tenet Iaſ. per
illũ tex.in l.parentib.in j.notab.C.de inoffi.teſta.ubi dicit,op-
poſitũ ꝓcedere in caſu dubio,ſecus qñ pater expſsè diuiſit,al-
27 legat iura,& faciunt s̃. adducta. Et † ẽt qa talis diuiſio facta p
patrẽ ualet ut ꝑlegatũ nõ obſtãte inæqualitate, ut dicit Pau.de
Caſt.in d.l.quoties,& ꝓbat̃ iurib.s̃.adductis.& ſequit̃ Soc.cõ-
ſil.127.qm̃ in pñti,nu.24.col.pe.uol.3.& per Cor.cõſil.228.
col.2.in princi.& conſil.273.dubia col.7.uolu.4.& per Deci.
conſi.254.uiſo puncto.nu.2.quibus in locis habet̃,patrẽ poſſe
diuidere bona inter filios , & talem diuiſionem eſſe ualidã, &
ſeruandam & ualere ut ꝑlegatũ,nõ obſtãte inæqualitate.Quæ
28 † ẽt cõprobant̃ : qm̃ pater ſi poſt teſtm̃ factũ uolebat alienare
bona,ſeu partẽ bonorũ,in quib. inſtituerat filios,certè hoc po
terat corã duobus teſtibus, & notario,ut in auct.de inſtr.caut.
29 & fi.§.1.cũ ſimili.ita potuit,& diuidendo: cũ † diuiſio aliena-
tionẽ contineat.l.ſi pupillorũ,in prin.ff.de reb.eo.l.de diuiſio-
ne.C.cõia utr.iu.& in l.1.eo.tit.cũ aliis adductis p Alexã.con-
ſil.95.ponderatis his,col.fi.uol.4.& p Fran.de Cur.conſil.66.
ſapienter, col.18.uerſ.capio nunc,& p Corn.conſil.24.in lite-
ra F,uol.2.& per Fely.in c.q̃ in eccleſiarũ, col.pe.de conſti.&
tanto magis ꝑdicta procedunt,qm̃ ipſe dñs Iacobus pluries in
dicto inſtrumento diuiſionis declarauit eius uoluntatẽ eſſe,ꝙ
dñs Ioannes haberet bona ſibi aſſignata, & ſimiliter d.Franci-
30 ſcus alia eidem aſſignata,quæ † geminatio oſtendit enixam,&
latiſſimã uoluntatem ipſius teſtõris,quæ pro lege ſeruanda eſt.
§.diſponat.in auct.de nup.l.in ꝯdõnibus primum locum.ff.de
condi.& demon.iunctis no.in l.baliſta. ff.ad Treb.& in l.cum
ſcimus,ubi Bar.C.de agri.& cenſi.lib.11. & per Mod.in l.1.in
prin.ff.de offi.eius,& in c.fi.de offi.deleg.& per Alex.cõſ.101.
uiſis inſtrumentis,col.10.uol.1.& per Fran.de Cur.conſil.63.
col.16.& conſi.65.col.8.& per Ant.Corſe.in tracta.de uerbis
31 geminatis, quẽ poſuit in tract.de poteſta.reg. ¶ † Rurſus prin-
cipaliter pro ueritate aduertendũ eſt : qm̃ in caſu pñti per di-
ctũ inſtrumentũ diuiſionis non tractat̃ de reuocatione primi
teſtamenti,patet manifeſtè;qm̃ ipſe d.Iacob.in ipſo inſtrumẽ-
to diuiſionis confirmat teſtm̃ per eũ factũ,in quo uoluit bona
ſua ſubiacere fideicõmiſſo , & ad hoc ut dicta bona eſſent cer-
32 ta,uoluit illa annotare in dicto inſtrumento.Et † ulterius uo-
luit ea diuidere inter filios ſuos , & unicuiq; aſſignare res cer-
tas, ut patet ex proemio dicti inſtrumẽti, quod denotat mẽtẽ,
& cãm finalẽ,ut in l.1.ff.ad Macedo.& in l.fi.ff.de hęr.inſt.Et
33 † ideo tale inſtrumentũ diuiſionis non eſt teſtm̃, patet ẽt ma-
nifeſtè. Nã ſi teſtm̃ eſſet, per illud oĩa diſpoſita in primo teſtõ
pro anima, & alia relicta priuatis perſonis extraneis eſſent re-
uocata.l.ſi iure.ff.de lega.3.§.poſteriore.inſti.quib.mod.teſta.
infir quod minimè dicendũ eſt, uoluit ergo ipſe d.Iac.addere
primo teſtamento,& declarare,quæ erant bona ſubiecta fidei-
commiſſo,& vlterius diuidere ea inter filios,& ipſis filiis adii-
cere nouum grauamen,& ẽt addere aliquibus cõmodũ, quod
non erat factum in teſtõ,quod utique.l.permittente facere po
terat,& potuit:cum per hoc non dicatur eſſe receſſum a teſtõ,
ſed additum illi, & ſit appoſita declaratio dicti teſtamẽti circa
34 bona, & diuiſionẽ bonorũ . Quod † in codicillo formiter fa-
cto,nedũ licet patri ſed cuicũq; extraneo facere, toto tit ff.C.
inſti.de codicil.& patri ẽt hoc licuit inter filios,etiã corã duo-
bus teſtib.& in minus ſolenni uoluntate:ut eſt tex.in d.l.quo-
ties, & in d.l.filii,& in l.fi.C.fam.erciſ.& eſt doctri.Pau.Bal.&
Saly.ubi s̃.& in puncto.d.conſi.Corne.21.uol.4.& ẽt Alexan.
35 conſi.148.uol.2.& conſi.97.uol.4.Et † talis declaratio uolun-
tatis,nedũ in teſtõ,ſeu codicillis,ſed ẽt ab ex̃ potuit fieri,& fa-
36 cta eſt ualida.Dummodo † ꝙ per duos teſtes probet̃,ut habet̃
in l.hæredes palã.§.& ſi notã. ff.de teſta.& ibi ſcrib.oẽs,& per

Bar.& alios in l.2.in prin.& in l.Centurio.ff.de uulg.& pupil.
& no.in l.pcib.C.de impu.& in l.2.C.de bono.poss.fm tab.&
p Corn.cōsi.239.vr̄,col.4.uol.2.& pdicta facere non est dene-
gatū patri, nec aliquo iure istud reperit̄ ei prohibitū, & si cui-
cunq; exneo testōri ista sunt permissa, ut hr̄ in iurib. superius
adductis,pari rōne, & a fortiori non sunt deneganda ipsi patri
magis priuilegiato,qn̄ ĩter filios testat̄,auc.multo magis.C.de
sacrosan.eccle.c.cum in cunctis,de elect.l.a,Titio.ff.de fur.l.il-
37 lud.ff.ad leg.Aquil.Cum †itaq; patri inter filios disponēti ista
sunt permissa,& ipse d.Iaco.l.permittente diuisionē fecerit, &
38 † mādauerit illā seruari,apponēdo pęnā, dico talē pęnæ appo
sitionē esse ualidā: cū non contineat aliquod turpe, nec inho-
nestū,ut est tex.& ibi Bar.& alii in l.unica.C.de his q̄ pę.nom.
& in §.fi.ubi scrib. insti.de leg.& p glo.Bar.& alios doct.maxi.
Soci.in l.1.ff.de his q̄ pę.nomi.& d.cōsi.127.nu.25.& uersic.
seq.uol.3.& cōsi.221.in prin. uol.2.ipse enim dn̄s Iacob.pru-
dens desiderabat filios suos stare in cōi, uerū cogitans causas
nouas,& q multa poterant euenire, pp q̄ recederent a cōmu-
nione, isto casu assumpsit arbitriū diuidendi bona inter ipsos
filios,put diuisit assignando vnicuiq; res particulares: vt circa
39 illas magis essent soliciti. Cū † illud,quod cōiter possidet̄,re-
gulariter negligat̄,ut dicit tex.in l.2.C.qn̄ & quib. quarta pars
40 debeat̄,lib.10.Considerauit † ēt,quod in d.l.2.disponit̄,ne fi-
lii diuidentes vnāquāq; rē,ita minutatim diuidēdo,potius fa-
41 cultates dilacerent̄,q̄ conseruentur.Et †ad tollendam discor-
diam,quam ipsa cōmunio parit, iuxta le.cum pater.§.dulcissi-
mis,de lega. 2. uoluit unicuiq; assignare res sigillatim, ut ma-
iori ordine a filiis procurarētur, & ad euitandam confusionē,
ut dr̄ in c.1.89.distinct. & in c.cum singula, de præben.lib.6.
Quibus consideratis nō apparet nisi honestum,& licitum sta-
tuisse,ɔn̄r eius uoluntas a pdictis eius filiis,& a quibuscunque
iudicib.seruanda est,& executioni demādanda,& pœna ab ip-
so imposita casu, quo eius uoluntas non seruaret̄ a ɔ̄faciente
uenit exigenda, quod clarissimum est iuribus, & rōnib. s̄. ad-
ductis,solùm superest respòndere ɔ̄riis,& obiectionibus supe-
rius factis.¶Et primò non obstat,quod dicebat̄,talē diuisionē,
& assignationē bonorum nō induxisse emancipationē filiorū,
nam istud uerum est.itē dum dicebat̄,talē consignationem in-
duxisse donationē,q̄ inter patrem,& filium in ptāte non ualet.
Nam rn̄detur non ualuisse, qn̄ ipse do.Iaco. voluisset dictam
diuisionē, & consignationem bonorum ualere inter uiuos, &
vt ex tunc;quia tūc bene non subsisteret,& in istis terminis lo-
quunt̄ decisio. s̄.in ɔ̄rium adductæ; sed nos non sumus in istis
terminis,ex quo ipse do.Iaco.voluit dictam diuisionē,& cōsi-
gnationem bonorum ualere, & habere locum post mortē suā,
42 & in uim supremi iudicii.Quod † vtiq; validè fieri pōt,ut est
tex.in l.si filia nupta.§.si pater. ff. famil.ercis.& in d.l.quoties,
& in d.l.fi.& in aliis concor.s̄.adductis, & ita punctaliter de-
clarat Corne.in d.consi.228.uol.4.ubi col.1.& col.4.uersi.&
si dicatur,& uer.nec obstat,dicit,q consignatio facta p patrem
nō ualet, qn̄ fit,ut ualeat inter uiuos,filiis exn̄tib.in ptāte,sed
qn̄ confert̄,ut ualeat post eius mortē,erit perfecta,& ualidissi-
ma,dummodo q non sit reuocata,ut ēt tenet Soci.in d.ɔs.127.
nu.17.uolu.3.quorū dicta cōprobant̄ per tex.claros,& q̄ plu-
res s̄.adductos in d.l.quoties,& in d.l.filii,& in d.l.fi.cū con-
cord.& quod ipse do.Iac. uoluerit talē diuisionem ualere post
eius mortē,& non in uita ōndit̄ apertè ex uerbis per eum pro-
43 latis in d.instr̄o diuisionis,& ēt eius codicillo.Non †obstat il-
lud,quod dicebat̄, talē diuisionem non habere uim supmi iu-
dicii,ex quo in ea non interuenerunt septē testes, nec quinq;.
nā cessat obiectio: qm̄ uoluntas patris inter filios non requirit
numerū septē testiū, nec ēt codicillus factus per patrē requirit
numerū quinq;, nā minori cū numero & testm̄,& codicillus
pōt a patre fieri,ut est tex.in d.§.ex impfecto,& in auct.de im-
perfe.testa.in prin.& in l.fi.C.famil.erc.& de codicillo est do-
ctri.Saly.in d.l.quoties.col.2.vers.q̄ro tunc,& de diuisione fa-
cta p patrē ēt corā duob. testib. est tex.in d.l.quoties,& in d.l.
filii patris,& in d.l.fi.C.famil.ercis. & melius in §.fi.in auct.de
imperfe.testa. cū aliis adductis s̄. in primo fundamento istius
opi.& ēt tenet Alex.in d.consi.148.uol.2.& consi.97.uolu.4.
44 Nec † obstat,q notarius nō connumerat̄ in numero testiū,nā
Alex.in d.consi.148.col.3.uers.nec ad hoc obstat,rn̄det,istud
cessare,qn̄ talis uoluntas ueniret probanda per testes: tunc.n.
notarius connumerat̄ in numero testiū,& poterit de tali volū-
tate deponere,prout deponunt alii testes,& eius depositio erit
ualida,& connumerabit̄ in numero testium: ut no.Bar.& alii
scrib.in d.l.Domitius Labeo. & in d.l.hac consultissima,in fi.
C.qui test.fac.pos.Prętęrea cessat obiectio: qa ēt si dictus nota-
rius nō cōnumeraret̄ in numero testiū, adhuc ultra illū habet
quatuor testes,& duo tm̄ sufficerent in diuisione facta p patrē
inter filios,ut superius pbatū est.¶Nō obstat illud,qd vr̄ vrge-
re,tex.s.in d.auct.hoc inter liberos,& in corpore un̄ sumit̄,&
doc.Io.An.in addi.Spe.in ti.de instr.edi.§.cōpēdiosè,ver.qd si
primò.vbi testm̄ solēne factū inter liberos nō pōt tolli p aliud
45 minus solenne &c.Nā † tollit̄ obiectio ex plurib. & primò dr̄
obiectionē pcedere, qn̄ in posteriori ultima uolūtate fuissent
instituti exnei,secus qn̄ in vltima & posteriori testōr disposuis
set inter filios: nā tunc ista pualet,ut dicit glo.in auct.de testa.
impfe.§.si qdē,in uer.pfecta,quā ibi sequit̄ Bar.& Ang.& Ale.
in d.ɔs.148.col.2.uers.hoc uolumus dicere,& in d.ɔs.97. co-
46 lū.6. uers.2.rn̄.uol.4. Quod † sine dubio sequunt̄ scribē.oēs,
quos refert Ias.in d.auct.hoc inter liberos, col.1.uers.& p hoc
infero,qn̄ fm eēt magis fauorabile filiis: cū qua opi.Mod.Pe-
rusi.dicūt ibi eē trāseūdū, & fauor maior in casu nr̄o pōt sumi
ex his,q̄ dicit Corn.in d.ɔs.21.col.3.nec obstat,uol.4. Secūdò
47 †cessat obiectio;qm̄ nō pcedit,qn̄ inter primū testm̄ conditū
p patrē,& fm decursum eēt decenniū,& ultra: nā tunc fm p-
ualet,quāquā eēt impfectū, p tex.in l.sancimus. C.de testa. qd
in puncto sequit̄ Alex.in d.ɔs.97.uol.4.col.2.& 3.uers.ad hoc
probandum, & uersi.quia rn̄.col.6.cuius dicta cōprobari pn̄t
ex his,quæ dicit Ias.in d.l.sancimus. col.4.in 7.fallen.& in ca-
su nostro inter primū testm̄,& dictam diuisionem,nedum de-
48 cenniū,sed anni uiginti,& ultra decursi apparent.Tertiò† tol-
lit̄ obiectio,& ad istud aduertat̄: quia est pura veritas.nā proce
deret,qn̄ tractaretur de reuocando primū per secūdū, sed iste
nō est casus noster, nā primū testm̄ nō est reuocatum per hāc
diuisionem,sed solū primo testō est additum,& p hāc diuisio-
nem est facta declaratio ipsius testamenti, per quæ nō inducit̄
reuocatio primi,& ista p patrem inter filios pn̄t fieri ēt in mi-
nus solenni uoluntate, esto q p̄cedat testm̄ solenne,ut s̄.pro-
baui,& in puncto est cōsilium Corne.qui obiectioni ita respō
det,pallegatū.21.col.2.maximè in fine, uers.ex quibus omni-
bus.& col.4.uersic.nec obstat tertium argumentum,& uersic.
uel dicamus, & sic sumus ex̄ terminos dictæ auctenticæ, hoc
49 inter liberos.Quæ † opinio comprobari pōt ex his,quę ponit
Deci.ɔsi.190.circa primū col.fi.& pe.ubi allegādo plures de-
cisi.dicit,q testōr per codicillos nō vr̄ recessisse a testō,nisi tm̄
nouiter prouidisse in illis,de quibus expresè disponit in ipsis
50 codicillis. Quod † etiā suadet̄; qm̄ dispō facta in testō & co-
dicillis dēt ita interpretari,ne ɔ̄dicant,& si euitari non pōt cō-
tradictio,statur dispōni factæ in codicillis in his,in quibus ex-
presè in ipsis fit prouisio;cum ultima derogent priorib.vt vo-
luit Deci.consi.337.nu.2.uersic.non obstat,ubi ad id adducit
plures decisi.hoc probantes,quæ oīa uerificantur in casu pn̄ti,
ut per dictum instr̄m diuisionis,& per codicillos postmodum
factos nō inducatur reuocatio primi testamenti, sed solum p
istos actus inducatur declaratio, & additamētum ad primum
testm̄,ex quib.patet,q sumus ex̄ terminos.d.auct.hoc inter li-
beros & ex̄ doctr.Io.An.vbi s̄.nō obstat rō inæqualitatis;quia
superius plenè fuit respōsum.Minus obstat,q §.ex imperfecto
nō hēt locum,qn̄ filii oēs sunt æqualiter instituti,secus si inæ-
qualiter,fm Roma.quia ɔ̄rium est uerum, ut s̄.pbatum est p
d.l.quoties.& d.l.filii.& d.l.fi.C.fami.ercis.& per d.§.fi.in au-
cten.de testā.imperfe. ¶Nec obstat illud, quod dicebatur,pri-
mum testamentū continere clausulam derogatoriam, & non
fuisse sublatum p dictam diuisionem,in qua non fit derogatio
primi testamenti,nec ēt in ea ipse do.Iac.dicit,q partes filiorū
debēt eē æquales,quod uidebat̄ necessariū; cū in primo testō
51 essent instituti æqualiter.Nā †aduertēdū est,q ultima uolun-
tas est ambulatoria usq; ad mortē.l.3.§.fi.ff.de adimen.lega.&
l.seq.& ultima uoluntas præualet primę.§.posteriore,& §.seq.
insti. qb.mod.testamē.infir. & no. in l.si qs in principio testa-
mēti,de leg.3.& in d.l.sancimus,& in l.pacta nouissima. C.de
pac.ēt si ista ultima iure spāli ualeret. l.2.ff.de inius.rup.l.eius
militis.§.fi.ff.de testa.milit.& per Alex.consi.84.uiso themate
52 uol.3.& Dec.consi.j.allegādo.Esto †ēt,q in ul.disposi.nō ap-
ponatur illa clausula.cassans,& annullans &c.vt dicit Areti.in
d.§.posteriore,& Alex in d.ɔs.97.col.2.uol.4.adducentes tex.
in l.si

in l.si mihi,& tibi.§.in legatis. de lega.2. & in l.si quis priore. ff.ad Trebel.& per Soci.cōsi.127.nu.21.& seq.& cōsi.101.nu.6.
53 uolu.3.& per Deci.cōsi.264.nu.2.Satis † enim dr̄ exprimi & annullari,qn̄ in secūdo ipso facto aliter disponit,q̄ erat dispo-
54 situm in primo: cum † uoluntas magis facto, & re ipsa exprimat,quàm uerbis.l.Paulus rn̄det. ff.rem rat.habe.l.de quibus in fi.ff.de legib.l.reprehendenda. C.de insti.& substi.c.intelligentia. de uerb.sig.l.scire leges. ff.de legi. Quo stante satis dr̄ mentio facta de primo testō in instr̄o diuisionis, & in codicillis,in quibus ipse testōr diuidendo bona,& assignando ipsis filiis res particulares,satis apertè declarauit, uoluisse ipsos filios habere portiones inequales,& nō æquales,prout in testō dixerat,quod circa istud declarauit,& illi addidit diuidendo,& codicillando,maximè cū in instr̄o diuisionis,& ēt ipsis codicillis expressam faciat mentionem de testō, & in reliquis illud confirmet.Præterea obiectio cessat: qm̄ ipse testōr in suo testō non apposuit aliquā clausulam derogatoriā : ut patet ex tenore ipsius, & ideo nimirū si diuidendo postmodū, & codicillando, ab illo recessisse,quatenus ista ultima ꝯriant primo testō,qd licet habeat clausulam derogatoriam fauore filiorum , ēt non
55 expressam a testōre. Talis † clausula non est derogatoria respectu uoluntatis, sed solum respectu potentiæ,quæ tollit per ultimā dispōnē,ita in puncto,& in terminis dicit Corn.in d.cōsil.21.col.4.& 5. uers.nec obstat clausula, & uers.præterea di-
56 cta clausula,uol.4.Prout † ēt cessat obiectio: qm̄ per secūdum tollit primū ēt si in primo sint instituti filii,& in secundo non sit posita clausula derogatoria: qm̄ primum habet tacitam cōditionem,si non fiat secundū, ita punctaliter Ang.consil.159. ex hoc igitur themate,col.2.& Barba.consi.2.in prin.uol.1.refert,& sequitur Deci.d.consi.154.col.2 nu.2. concludens primum inter liberos factum tolli per secundū,esto ꝙ in secundo
57 non sit apposita clausula derogatoria.Cōmunis † * enim omnium est in hac materia cōclusio,ꝙ quantūcūq; sint appositæ clausulæ derogatoriæ, si apparet de intentione ꝯria, illa est attendenda,ut no.in d.§.in legatis,& in d.l.si quis in prin.& per
58 Benedic.Cap.cōsi.31.col.pe.& fi.Prout † ēt cessat obiectio ex his,quæ dicit Alex.in d.cōsil.97.uol.4.col.2.uers.ad hoc probandum, & col.6.uer.quia respōdeo, ubi punctaliter respōdēdo obiectioni dicit,eam cessare, qn̄ post primum testm̄ cōditū inter liberos decursum est decennium , & post decennium est facta alia uoluntas etiā imperfecta; nam tunc per eam tollitur primum,esto ꝙ nō fuerit per secundam derogatum,quod maximè procedit , qn̄ secunda dispositio etiā sit inter liberos , ut in casu nostro,& hoc per tex.in d.l.sancimus,quod comprobari pōt ex his,quæ dicit Ias.ibi, col. 5. in 7.limi.& ēt ex his quæ dicit Alex.in d.cōsi.148.col.pe.uol.2.ubi adducēdo cōsi.Pau. de Cast. dicit ꝑ secūdū tolli primū,esto ꝙ secūdū sit imꝑfectū iure spāli,nec curandū est,an in secundo filii sint æqualiter uel
59 inequaliter uocati, qm̄ lex nō facit hāc cōsiderationē. ¶†Non obstat aliud,in quo dicebat,do.Io.priuilegiatū nō posse uti priuilegio aduersus d.Fran.pariter priuilegiatū. Nam huic obiectioni respōdet Corn.in d.cōsi.21.col.4.in prin.& dicit assumptum non esse semper uerum, ut hr̄ in l.fi.& in l.quoties,& in l.filii.C.fami.ercis.cum simi.in quibus locis unus filius potest plus onerari, q̄ alter, & eꝯ unus plus honorari, q̄ alter: cū pater habeat ptātem ꝑlegandi ipsis filiis,ut s̄.probatum est.Præ-
60 terea † cessat obiectio ex his,quæ no.in auctē.quas actiones. C.de sacrosan.eccl.& in c.in p̄ntia.ex̄ de proba.ubi in multis, priuilegiatus utitur priuilegio aduersus priuilegiatum . ¶Non obstat illud,quod ultimo loco adducebat,ipsum do.Iacobum non potuisse diuidere dicta bona,tanq̄ prius subiecta fideicōmisso facto per suos antecessores . Nam omissa in præsenti decisione,an talia bona subiaceant fideicōmisso,& an de illis ipse pater potuerit disponere,pro nūc satis erit dicere,ꝙ eius dispō sit seruanda, ex quo ipse testator habebat alia bona propria, & dicti eius filii acceptauere eius hæreditatem, & ideo tanquam eius hæredes non possint uenire ꝯ factum ipsius . l. cum a matre.C.de rei uendi. l.more. ubi Bar. & alii Moder.in 4.notab. ff.de acq.hęre.& per Soci.in d.cōsi.127.nu.15.uolu.3.& consil.79.nu.34.uol.4.& per Fran.de Cur.cōsi.1.in fi.Ex quib.resultat uera,& firma cōclusio,ipsum do.Iac.potuisse disponere, & rectè disposuisse, prout disposuit, de dictis bonis suis, diuidēdo ea inter eius filios, ꝑut diuisit,q̄ diuisio est ualida,& firma & a dictis eius filiis,& hęredibus seruanda. Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Fideicōmissum pōt dari, & adimi in codicillis, & nu.15.et seq.*
2 *Per quæ uerba, fideicommissum factum in testamento, dicatur ademptum in codicillis.*
3 *Licet institutio facta in codicillis nō ualeat, ualēt tamē reliqua.*
4 *Vtile per inutile non uitiatur, & nu.16.*
5 *Institutio directa hæredis in codicillis non potest dari,nec adimi.*
6 *Etiam si pater erga filios istud exerceat.*
7 *Verbum, instituo, est directum.*
8 *Valet institutio prima facta in testamento solenni, licet in codicillis fuerit reuocata.*
9 *Codicillus non ualet in uim codicilli, quando in eo adest institutio directa.*
10 *Nec ualet ut testamētū,si deficit numerus testiū,de iure reqsitus.*
11 *Minus solennis uoluntas inter liberos non ualet, quando præcedit prima solennis.*
12 *Et codicillus ita factus non ualebit ut ultima uoluntas.*
12 *Et instituti in primo solēni succedūt,& nō uenientes ab intestato.*
14 *Non tollitur primum testamentum solenne per solam assertionē testatoris dicentis uelle illud mutare.*
15 *Fideicōmissum unitum cum instōne, & illi annexum non pōt reuocari in codicillis propter indiuiduitatē, & alijs numeris seq.*
17 *Indiuiduum sola uoluntate disponentis constituitur.*
18 *Verba, cum hoc, ordinem denotant.*
19 *Dictio, cum, conditionem inducit.*
20 *Pronomen, hoc, est demonstratiuum ad oculum, & ad proxima.*
21 *Testamentum perfectum, an per minus solenne possit reuocari pro parte.*
22 *Et quid si secundum sit in odium, et dānum alterius filij, et n.31.*
23 *Quando ualeat secunda dispositio imperfecta facta inter filios nō obstante prima perfecta, & nu.24.29.30.& alijs seq.*
25 *Et quid si secunda est magis fauorabilis quàm prima.*
26 *Fideicommissum reciprocum inter filios uocans masculos , an sit fauorabilius, quàm reuocatio ipsius, & alijs seq.& 32.et alijs omnibus.*
Exclusio fœminarum an contineat odium , uel fauorem , & nu. 34.35.& seq.& 41.
27 *Licet patri plus uni filio, quàm alteri relinquere, & nu.28.*
33 *Sordescit familia sine diuitijs.*
37 *Reductio ad primæuum ius continet fauorem.*
40 *Vnum grauamen compensatur cum altero.*
42 *Approbatio testamenti facta per filios, an ualeat, & ipsos obliget ad obseruantiam, & quando, & quo casu.*

CONSILIVM XXXV.

Absoluto consilio in fauorem do. Euangelistæ de Gambara per excellētiss.& Reuerendum do.Raynaldum de Petruciis,& a me subscripto, petita fuit resolutio aliquorū dubiorū ꝯ eundē do. Euangelistā prima facie militantiū,esto ꝙ oīa resoluta sint, si bene,& accurratè cōsiderant deducta in palleg.cōsi. Verū ut dicto d.Euangelistæ morē geramus,illa magis explicitè resoluere decreui.¶Dicit igit, primū licuisse do.Ant. auo dicti do.Euangelistæ in suis codicillis reuocare illud reciprocū fideicōmissum, qd ꝑ ipsum testōrem
1 factū fuerat in suo solēni testō.Pōt †enim fideicōmissum dari, & adimi in codicillis.l.2.§.fi.ff.de codi.& l.2.C.eo.& insti.eo. §.fi.& ꝑ Bal. in auc.ex cā.q.6.C.de lib.ꝑte.& in l.oīmō. in 3.q.
2 C.de inoff.test.cū uulg.Et†ꝙ ipse testōr uoluerit illud reuocare , patet ex uerbis appositis in codicillis, ibi, de p̄nti mutauit propositū,& ibi,ꝑ p̄ntē codicillū reuocauit s̄.scriptū capl'm,q̄ uerba tēdūt ad reuocationē dicti fideicōmissi,& de eo solū di-
3 spōnūt,& nō de hęreditate directa.Et†licet in verbis sequētib. dictorū codicillorū testōr ipse instituerit eius filios hęredes in partib.& portionib.diuisis,& talis instō nō ualeat directō, nec ꝑ obliquū,nō ꝑpea ex nullitate dictę instōnis uitiari dēt illa di spō reuocatoria ꝑdicti fideicōmissi : cū capita sint separata, &
4 nullitas uni⁹ nō inferat nullitatē alterius.Et†vtile ꝑ inutile nō dēat uitiari.l.1.§.si qs ita,ubi Bar.& alii plenè attigūt.ff.de uer. obl.& iuxta tradita in l.ēt.ff.de min.& in c.si duob.ꝑ Cano.de app.post Bar.ī l.Aureli⁹.§.idē q̄sijt.ff.de libera.leg.¶Ad resoponē hui⁹ dubōnis apta rn̄sio colligit ex uerbis ipsi⁹, nā ī illa fatet illā directā instōnē hr̄dū factā de filiis ī s̄.scriptis diuis.fuisset,

& esse nullam, prout uerè nulla est; qm̃ hæreditas directò nõ
põt dari, neq; adimi in codicillis, ut ꝓbat̃ in d.§.fi.insti.de co-
dicil.ubi doct.maximè Ang.Aret. istud sequunt̃ referentes rõ-
nes, quare istud sit introductum, & hr̃ in l.hæreditas.C.de his
q̃b.vt indig.ubi Bar.Bal.& alii oẽs idẽ firmant, & probat tex.in
l.2.C.de codi.ubi cõcor.aliæ decisiones citant̃ p gl.& scrib.vt
ẽt faciunt in l.non codicillum. C.de testa.& tradit̃ in l.uerbis.
6 ff.de uulg.& pup.& in l.Scæuola.ff.ad Treb.Et † ẽm cõem cõ-
clusi.ꝓcedit istud, ẽt si institutio facta esset de filiis, ẽm Bal.&
alios in d.l.nõ codicillum, col.2.& l.institutio talis.ff.de cõdi.
insti.& Ang.in l.militis codicillis. ff. de test.mil.& ad plenum
ꝓsequit̃ Rom.ↄſ.179.amplissime doct.col.4.uerſ.quò ad ẽm,
ubi alias cõcord.adducit, & obiectionibus, & ↄ̃riis rñdet, q̃uis
Alex.in l.hac cõsultissima.§.si quis aũt.col.4.C.de testa.tenue-
rit ↄ̃rium, & non bene, cũ cõis optimè fundata iure, & rõne se
hẽat in oppositũ. Ad quod bene faciũt tradita p oẽs p illũ tex.
in auct.hoc inter liberos, firmata in d.l.hac cõsultissima.& in
corpore unde sumit̃, ex quibus infert̃, talẽ institutionẽ hæredũ
7 factã in codicillis fuisse, & esse ipso iure nullã. Maximè † cũ sit
facta per illud uer.directũ instituo l.j.ff.de hær.insti.& p Bar.
& oẽs in l. Centurio, col.3. nu.15.& col.4. & col.5.nu.19.&
ibidẽ pluries per eundem.ff.de uulg.& pupil.& tradunt oẽs in
l.proximè.per illum tex.ff.de his q̃ in testa.delẽ.& in l.non co-
8 dicillũ.C.de testa.& in d.l.2. C.de codicil. Infert̃ † ẽt, reuoca-
tionẽ factã in dictis codicillis primæ institutionis factæ testõ
solenni fuisse, & esse nullã, ↄ̃ñr non obstante dicta reuocatio-
ne illã primã subsistere, & ualere, ẽt si reuocatio facta eẽt in co
dicillo celebrato inter filios, iuribus, & decisi.quib.s̃.maximè
9 per Roma.d.cõsi.179.col.4.& 5.Talis † igit̃ codicillus factus
p do.Anto.in uim codicilli ualere nõ potuit, tum quia in illo
facta fuit reuocatio primæ institutionis, & de nouo facta alia
institu.l.nõ codicillũ.d.l.ꝓximè.d.§.fi.d.l.2.cũ similib. & po-
tius vr̃ uoluisse testari, q̃ codicillari considerando actus p eum
gestos, per quos cessat expssio codicillorũ, ut plenè tangit Pau.
de Cast.in d.l.ꝓximè, & post alios Ias.in d.l.nõ codicillum, &
Ang.Areti.in d.§.fi.col.1.in 1.notab.& uersic.in ead.gl.ibi cũ
credit.& Ang.in l.Scæuola, in prin.ff.ad Treb.ad id citans plu
res gl.& hr̃ in l.diuus, & in l.quod per manus. ff.de iure codi-
cil.& per Bal.in l.q̃rebat̃, col.1.uersi.2.no.ff.de testa.mil.& in
10 l.militis.§.ueteranus, eod.tit. Minus † ẽt ualere potuit in uim
testamenti pp defectũ numeri testiũ, qui in illo non interue-
nere, ẽm iura uulg. & cõia, & maximè in terminis nostris: qm̃
p̃cesserat testm̃ solenne, ẽm ius ciuile, & cõe celebratũ, quod
minimè reuocari potuit per istud minus solenne, & impfectũ
considerata forma, & solennitate in testamẽtis req̃sita. d.l.hac
cõsultissima, & l.si auus, eo.ti. vbi Ias.post alios tangit, vt ẽt hr̃
inst.eo.ferè p tot.& ꝓbat̃ in d.auct.hoc inter liberos, ubi doct.
oẽs firmant, maximè Corne.vt ẽt faciunt per illũ tex.& in cor-
11 pore unde sumit̃.d.auct.Et † est decisi.Io.An.in addi.ad Spec.
in tit.de instr.edit.§.cõpendiosè, uersic.quid si primò.uolens,
ꝙ minus solennis uoluntas inter liberos facta non ualeat, qñ
eam præcedit testm̃ solenne factum inter liberos, & sequitur
Corne.adducens alia consi.31.uolu.2.& maximè qñ in primo
testõ fuere æqualiter instituti, quo casu ꝓcedit dispositio.d.l.
hac consultissima.§.ex imperfecto, ẽm Roma.cõsil.385.col.2.
uerſ.2.principaliter, & Deci.cõsi.105.nu.6.& isto casu cessant
ea q̃ hñr in l.fi.C.famil.ercis.& in d.§.ex imperfecto, & in cor
pore vnde sumit̃, & alibi pluries, ubi cauet̃, uoluntatẽ patris
ẽt imperfectam ualere inter filios: non enim procedunt ista in
casu p̃nti s̃.explicito, eo ẽt quia paganus non põt decedere cũ
duobus testamentis ẽm iura cõia, & vulg.& cum istud, de quo
in codicillo, sit imperfectũ, apertissimè infert̃, illud non debe-
re attendi, ẽt si cõsideret̃ ut codicillus, sed solũ primũ ualidũ,
& perfectũ ẽm Roma.d.cõsil.179. col.4.uerſ.nõ obstat ratio,
12 cum aliis s̃. adductis. Et † ulterius talis codicillus non potuit
ualere ut ultima uoluntas, ita ut dici possit, testõrem uoluisse
ab intestato decedere ea rõne: qm̃ nunquã vr̃ testõr velle rece-
dere a priore testõ ritè, & rectè cõdito, nisi posterius sit ualidũ,
& firmũ, & ritè, & rectè factũ: ut tradit̃ in l.2.ff.de iniu.rup.&
in §.posteriore.insti.quib.mod.testa.infir. & p locum a spãli in
l.sancimus.C.de testã. & per Cy.in l.nostrã. eo.tit.& plenè ꝓ-
sequitur Bar.p illũ tex.in l.si iure, de lega.3.& Alexã.cõsi.146.
col.2.& consi.104.paucis, nu.8.vol.2.& consi.159.uisis, aliàs,
uiso.nu.2.& 3.uol.7.& Corn.cõsil.7.55.& 157.uol.4.& alibi
pluries, & plenè per Ias.in d.l.sancimus, & in d.l.hac consultis-
13 sima.§.si quis aũt.Instituti † in primo testõ succedere debent,
& non illi qui ab intestato uenirẽt, ut ẽt firmat Roma.ↄſ.484.
in casu propositæ, in fi.& ex istis infert̃, reuocationẽ factã p di-
ctũ testõrem in tali minus solenni uoluntate fuisse, & esse nul-
lã, & non potuisse reuocare dispõnem factã in primo solenni
testõ, & per hanc ultimã imperfectã nõ p̃nt succedere uenien-
tes ab intestato, sed solũ illi instituti in primo solenni testõ. Et
14 † istis stantibus, obiectioni superius factæ, & dubitationi ꝓpo
sitæ dr̃, & rñdet̃ eas non obstare, esto ꝙ d.Ant.in suo codicillo
dixerit, se uelle mutare illud capitulũ, & reuocare: non enim
istud sufficit, nec p ista uerba est recedendum a prima dispõne
ualida, & pfecta, ut plenè tangit Bar.in d.l.si iure, & Ias.in d.l.
sancimus, & prosequunt̃ alii superius citati. Et licet fideicõmis
sum possit adimi, & dari in codicillis, id ꝓcedit, qñ separatim
de eo agit̃, cum ad hoc usus codicillorum fuerit inuentus, ut
15 insti.de codicil.§.1.cum cõcord. Et † qñ fideicõmissum est ita
cõiunctum institutioni, ita ut ab ea separari non possit, tunc de
eo iudicandum est, ꝓut de ipsa institutione. Et ꝓut institutio
non põt dari, nec adimi in codicillis, ita dicendũ erit & de fi-
16 deicõmisso illi annexo, & inseparabili ab ipsa insti. Et † ambo
consideranda ueniunt, vt quid indiuiduum, non vt separata, &
uerũ est in indiuiduis utile per inutile non uitiari, ut plenè tã-
git Bar.& alii oẽs sequunt̃ allegantes iura, & alias decis.in l.1.
17 §.si quis ita.ff.de uerb.oblig. Verũ † ẽt est indiuiduũ posse in-
duci uoluntate disponẽtis.l.Pedius.ff.de arbi.& p Bar.in l.gre-
ge.§.illud cõe, nu.4. ff.de fideius. & d.Ant.testõr in suo primo
solẽni testõ institutionẽ hæredũ satis diuerso modo, & forma
fecit, & cõposuit ab illa, quã fecit in codicillis, ut clarissimè cõ
stat ex inspectione, & lectu.amborũ, vlterius aptè cõstat ipsum
do.Anto. illã institutionẽ in primo, & solẽni testõ suo fecisse,
non simpl̃r, sed sub illa ↄdõne, & forma, de qua ibi, & patet ex
verbis illis, p eũ ꝓlatis, videlicet, cũ hoc, ꝙ casu quo aliqui &c.
18 Quæ † verba denotant ordinẽ dictæ institutionis, & successiuè
fideicõmissi ẽm Bar.in l.1.col.4. uerſ.quæro quid de coniun-
19 ctione.ff.de condi.& dem.Et † illa dictio, cum, ↄdõnem indu-
cit, ẽm Bar.in d.l.1.& hr̃ in l.qui ꝓmisit.ff.de cond.indeb.ubi
20 Ias.nu.1.Et † illud ẽt pronomen, hoc, demonstratiuum est ad
oculũ, ẽm Bar.& alios in l.1.ff.de ope.no.nũc.& referri dẽt ad
ꝓxima, ẽm Are.in l.q̃ iurasse.§.idẽ Põponius, in 2.no. ff.de iu.
iur.& quia dicta institutio facta fuit sub dicta ↄdõne, & sub di
cta qualitate inducẽdi fideicõmissum, non dẽt fideicõmissum
de per se considerari, vt quid separatũ ab ea, maximè cũ idem
testõr in codicillo, reuocando dictã qualitatẽ, de nouo institue
rit filios eodẽ contextu sub alia forma, qua instituit in primo,
& solenni testõ, semp coniungendo fideicommissum cũ insti-
tutione, diuersimodè tñ, quo fit, ut de utroq; idẽ dẽat eẽ iudi-
ciũ, & sicut institutio facta in codicillo simpl̃r, & sine aliquo
onere ẽ nulla, ita & reuocatio institutionis factæ ĩ primo testõ
ualido cũ illa qualitate, & insertione fideicommissi, ẽt iudicã-
da erit nulla, ut aptè ꝓbant decis. superius p me sup utroq; ci-
21 tatæ. Prout † etiã dubitatio, & obiectio cessãt; qm̃ dictũ testm̃
iure pfectũ, nedũ in totũ, sed ẽt in parte non potuit reuocari p
aliã uolũtatẽ minus solennẽ, ut ꝓbat̃ in d.auct.hoc inter libe-
ros & in corpore unde sumitur, inducendo prout facit Roma.
d.consi.79.col.5.& 6.uerſ.3.principaliter, & sequit̃ Ias.in d.au
ctẽ.hoc inter liberos: cũ talis reuocatio fideicommissi & insti-
tutionis nullo modo ĩducat maiorẽ fauorẽ ipsorũ filiorũ, nec
22 ad istud tendat, ut statim dicemus. Potissimũ † cũ aptissimè ↄ-
stet ex plurib.ipsũ d.Ant.talẽ codicillũ fecisse in merũ odiũ, &
dãnũ d.Lud.patris ipsius d.Euangelistę, ut patet ex lect.primi
testamenti, & ex lect.codicillorum, in quib.ipse priuat d.Lud.
multis eidẽ relictis in primo solẽni testõ, quo casu ꝓculdubio
codicillus est ipso iure nullus: ut firmat Rom.d.ↄſ.179.col.4.
uerſ.tñ hoc est uerũ, & ↄsi.385.in casu p̃misso, & sequunt̃ Mo-
23 der.post alios in d.auctẽ.hoc inter liberos. ¶ † Nec istis obstare
hñt alia dubia, & obiectiones factæ tendentes, & concludẽtes
secundã imperfectã dispositionẽ factã p patrẽ inter liberos va-
lere non obstante prima dispositione facta pfecta inter eosdẽ:
qm̃ secunda imperfecta facta fuit inter eosdem liberos, & qm̃
illa secunda est magis fauorabilis ipsis liberis, q̃ sit ipsa prima,
ẽm gl.in auct.hoc inter liberos, ubi Riminal.col.1.uersi.an ha-
beat, dicit hãc esse cõem, ut ẽt firmat Ias.ibi, col.1.uerſ.2.& p
hoc infero, & sequit̃ Rom.d.ↄsi.179.& apertius d.consi.385.
& Alex.

&Alex.in aliis consiliis citatis per Ias.in d.auct.hoc inter libe-
24 ros,& sequit̃ Corn.ↄsil.21.in lr̃a C,I,& M,vol.4.Ad † qđ pos-
sent adduci q̃plures leges, uolentes dispõnem patris imperfe-
ctã factam inter filios ualere,& tenere,ut ꝓbat̃ in l.fi.in l.quo-
ties,& in l.filii.C.fami.ercis.& in l.ex parte. §.intestato.ff.eo.&
25 utrobiq; ꝑ doct.cũ simi. Et † ꝙ dispõ ultimo loco facta in co-
dicillis per d.Anto. sit æquè fauorabilis immo & fauorabilior
suis filiis,& non dãnosa eis deducit̃. Nã in illa facta fuit reuo-
catio fideicõmissi reciproci,facti in primo testõ,qđ fideicõmis
sum esto ꝙ eẽt reciprocũ,grauamẽ in se continebat, ſ̃m glo.in
uer.mortis,in l.licet.C.de pact.Bar.Bal.& Sal.in l.si pater puel
lę.C.de inof.test.& Pau.de Cast.ibi,& Ang.dicentes,utilius eẽ
filio fideicõmissum reciprocũ remoueri,& nõ se exponere ca-
26 sui fortuito. Eo † ẽt qm̃ per tale fideicõmissum excludunt̃ de-
scendentes fęminæ, & inter eas, & masculos inducit̃ inęquali-
tas,q̃ cessat ꝑ reuocationẽ ipsius, & d.auctẽ.hoc inter liberos,
ꝓcedit tã in masculis,q̃ in fęminis, ſ̃m cõiter * doct.ibi,& in
27 corpore uñ sumit̃.Et † licitũ est patri ꝑ codicillos uel aliã scri-
pturã plus relinquere vni filio,q̃ alteri,& suo arbitrio dispone-
re de reb.suis,sicuti licet cuicũq; alteri ex̃neo,dũmodo ꝙ filios
28 suos nõ priuet ltĩma sine cã,ſ̃m iura cõia,& uulg.¶†Tollũtur
enim obiecta ista ex plurib.& primò:nã verũ est,patrẽ uni filio
plus posse relinquere quã alteri,& posse diuidere bona sua in-
ter filios inæqualiter, ut probant aliqua iura superius citata,at
pñs disceptatio nõ est huiuscemodi,solũ enim hic agimus,an
pr̃ in suo codicillo potuerit reuocare instõnẽ unitã & coniun-
ctã cũ fideicõmisso factã in primo testõ ꝑfecto,quo casu cõclu
dendũ est nõ fuisse,nec eẽ reuocatã,ex quo talis scriptura ulti-
mo loco facta non põt valere ut codicillus,nec vt testm̃,nec vt
ultima voluntas:qm̃ stante facti contingẽtia, illa sola dispõ va
lida est,& exequenda,q̃ in primo testõ ꝑfecto ꝑ ipsum do.Ant.
testõrẽ fuit explicata,ut superius de oĩb.istis oñsum fuit.Prout
29 † ẽt cessant obiecta.nã uerũ est,condito testõ ꝑ patrẽ,illi posse
ꝑ eundẽ aliquid addi, seu minui,seruata solẽnitate, & iuris di-
spõne,& illo primo testõ remanente ualido, ꝓut unicuiq; ex̃-
neo ꝑmissum fore legimus , casus aũt pñs aliter se hẽt : tractat̃
enim in eo,an primũ testm̃ conditũ inter liberos ꝑfectè, & so-
lenniter ſ̃m ius cõe possit reuocari in ꝑiudiciũ institutionis,&
fideicõmissi illi uniti, & in dãnũ alterius filii,ꝑ dispõnẽ subse-
quentẽ impfectã,& nulliter factã.& concludendũ est id mini-
30 mè licere,ut fuit iã oñsum.Ad †quod ẽt dicere possumus,illã
cõem opi.de qua ꝑ Ryminal.& Ias.in d.auct.hoc inter liberos,
& superius citatã in terminis, in quib.illa loquit̃ ꝓcedere, qñ
pr̃ facit secũdũ testm̃ impfectũ, & isto casu loquunt̃ ꝑfati doc.
& qñ concurrit alia qualitas,de qua statim dicemus.Doctores
aũt ꝑfati non loquunt̃,qñ post primũ testa. ꝑfectũ pr̃ facit co-
dicillũ penitus nullũ,& q ualere nõ põt,nec ut codicillus,nec
ut testm̃,nec ut vltima uoluntas,q codicillus continet instõnẽ
hæredis,& reuocationẽ alterius institutionis unitæ cũ fideicõ-
misso factæ in primo testamẽ.ꝑfecto,& qñ talis codicillus ex-
ꝑssè factus apparet in dãnũ,& odium vnius ex filiis,ſ̃m Rom.
d.consi.179.col.4.uers.tñ hoc est uerum,& consil.385.& Ias.
in d.auct.hoc inter liberos,& Corn.d.consi.31.& 21.superius
citatis, & ut fuit ꝓpriè in terminis nostris, in quib. codicillus
ꝑdictus aptissimè apparet celebratus in merũ odiũ, & damnũ
d.Ludo.filii testõris,considerato tenore testamenti ꝑfecti,& ꝑ
prius facti,& successiuè considerato tenore dictorum codicil-
lorum.¶†Præterea obiecta superius facta concludunt ꝑ secũ-
dũ impfectũ tolli primũ ꝑfectũ,qñ utrunq; est celebratũ ꝑ pa-
trẽ inter filios,& qñ secũdũ non fuit odiosè factũ & principa-
liter in dãnũ alterius , & ↄñr qñ illud est fauorabilius filiis , q̃
eẽt primũ,& fauorabiliorẽ dispõnẽ cõsiderabãt doct.s̃.in ↄ̃riũ
citati, qñ ꝑ secũdũ impfectũ filii reducunt̃ ad maiorẽ æquali-
tatẽ, quod minimè adaptari põt ad casum pñtẽ,cũ ꝑ dictos co
dicillos nullos insurgat maxima inęqualitas,& cõsiderato pri-
32 mo testõ ꝑfecto inter filios æqualitas fuerit inducta.Prout†ẽt
dicere possumus , & meritò primũ testm̃ continẽs illud fidei-
cõmissum reciprocũ continere maiorẽ fauorẽ , cũ factũ appa-
reat ad conseruandã agnationẽ, & familiã, quod est fauorabi-
lius & reipub.& agnationi,ut ꝑ tale fideicõ.bona debeãt rema
nere in familia,& ꝑ q̃ bona & dignitas familiarũ conseruat̃,qđ
reipub.interest,ut dicit tex.aptus in l.1.§.sed & si seruus.ff.de
33 ven.insp.Sordescit†enim sine diuitiis familia,& dignitas.l.qs-
34 qs.C.ad leg.Iul.maie.Et†hoc ↄsiderãtes prudẽtes iuris,statue-
runt in successionib.masculos præferẽdos esse fęminis, & illas
excludere a successione.§.cęterũ.§.media,insti.de leg.ag.suc.cũ
ↄcor.ibidẽ alleg.quos prudẽtes,& ipsorũ sñiam statuta ferè to-
tius Italię secuta sunt:cũ in illis dispositũ sit,fęminas a mascu-
lis excludi in successionib. ea rõne: ut bona ↄseruent̃ in fami-
35 lia,& gñatione.Et † licet talis exclusio fęminarũ sit ↄ̃ ius natu
rale,& inducat dãnũ,& odiũ erga ipsas fęminas,tñ talia statu-
ta excludentia illas fauorabilia principaliter ↄsiderant̃, & hoc
principale attẽdit̃,& non odiũ,& dãnũ illarũ,ut ꝑ illũ tex.tra-
dunt Bar.& oẽs in l.q exceptionẽ.ff.de ↄd.indeb.ubi ↄcor.ad-
36 ducunt̃. Et † in terminis dictorũ statutorũ,ꝙ sint fauorabilia,
tradunt Bar.& alii in l.maximũ uitiũ. C.de lib.ꝑter.& plenè ꝑ
oẽs in l.uenia.C.de in ius uoc.& diffusè ꝑ Alber.Bru. in tract.
37 de statu.exclud.fęm.in 4.art.prin. Et † ꝙ sint fauorabilia sua-
det̃: qa ꝑ illa fit reductio ad illã iurisprudẽtiã , ꝙ fauorabile ẽ,
ſ̃m gl.uer.numerãdũ.in c.statutũ.de ꝑbẽ.lib 6.& in fim.tradit
Alex.citãs alias decis.in l.fi ↄstãte,in prin. col.2.ff.sol.matri.&
Ias.in auct.quas actiones.C.de sacrosan.eccl.col.7.nu.24.Pari
38 ter † & fideicõmissum,quo cautũ est,bona debere ↄseruari in
familia , & agnatione iudicãdũ erit eẽ fauorabile rõne ꝑdicta,
q̃ principalis est,& attendi dẽt,licet fideicõmissum ẽt recipro-
cũ contineat onus,& grauamen,ut fuit superius deductum,&
possit remitti.l.1.C.de pact.l.de fideicõmisso. C.de trãsa.l.qui
39 Romæ.§.duo frẽs.ff.de uerb.oblig.Istud tñ onus non dẽt ꝑua
lere dicto fauori, prout dicimus in materia statutaria,& prin-
cipale sit attendendũ. l.rogasti. l.si quis nec cãm.ff.si cer.peta.
40 Et † quia reciprocũ,& grauamẽ unius cõpensat̃ cũ grauamine
alterius.d.l.de fideicõmisso,& l.licet.C.de pact.& per Roma.
ↄsi.26.col.1.uers.itẽ & duplici,ex q.b.patet tale fideicõmissum
in primo testõ ꝑfecto ꝑ d.Ant.testõrem inter eius filios,& de-
scendentes constitutũ cõtinere maiorẽ fauorẽ, considerata fa-
milia & dignitate ipsius,q̃ ↄtineat reuocatio illius facta in co-
41 dicillis penitus nullis.Nec † isto casu sunt considerandæ fęmi
næ q̃ ꝑ reuocationẽ fideicõmissi nõ dicunt̃ exclusæ,cuius ↄ̃riũ
esset illo stãte: qm̃ istud nullius est considerationis stante stat.
Brixiẽ.excludẽte fęminas a successione, & uirtute dicti statuti
quo ad fœminas cessabit dispõ. d.aucten. hoc inter liberos.Et
42 † quod tale fideicõmissum iudicãdũ sit fauorabiliꝰ q̃ eius re-
uocatio,suadet̃ ex approbatione ipsiꝰ facta ꝑ filios dicti d.Ant.
testõris,q. pñte pr̃e,& hoc petente, & uolente, laudauerunt,&
approbauerunt testm̃ primũ conditũ ꝑ ipsum in oĩb. & singu-
lis dispositis in illo testõ. & ad inuicẽ ꝓmiserunt parere illi in
ampla forma,renunciantes oĩb.in ↄ̃riũ facien.&c.Quę conuẽ-
tio,& approbatio ualida fuit, cũ facta extiterit de cõsensu cõis
patris,& in illa perseuerauerit non obstãte codicillo nulliter ꝑ
eũ facto,iuxta tradita ꝑ oẽs ꝑ illũ tex.in l.fi.C.de pact.ubi Mo-
der.cõcor.plures adducunt,& per Io.An.in addi.ad Spe.in ti.
de pact.super uers.soror,circa finẽ, & post Bar.tradunt Alexã.
& alii Moder.in d.l.licet.col.1. in fi.& in l.pactũ quod dotali,
col.fi.C.de pac.& est bona decis.Oldr.consi.139.ad habendã.
quã sequit̃ Io.And.Alber.de Rosa.& Saly.relati per Alex.con-
sil.83.visa facti narratione,uol.2.& cõsi.20.ponderatis,vol.3.
ubi concludunt, hanc conuentionem reciprocam factã inter
fratres ualere,& aliàs ipse plenè consului. Parisius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Per fideicommissum succeditur testatori illud facienti, & non grauato.*

Ad successionem proaui pronepotes insimul succedunt cum nepotibus.

Idem quando tractatur de fideicommisso, per quod succeditur ascendenti.

2 *Secus si per fideicommissum succederetur transuersali, tunc enim nepos non subintrat locum patris.*

3 *Et quando succeditur ascendenti, successio erit per stirpes, & non per capita.*

4 *Liberorum appellatione ueniunt pronepotes et alij descendentes.*

5 *Verba, in stirpes, & non in capita comprehendunt etiam descendentes ex alijs prædefunctis, & nu. 6.*

7 *Proximiores in gradu qui dicantur.*

8 *Repraesentantes locum prædefuncti, non dicuntur esse in ulteriori gradu, sed in pari.*

9 *Pronepotes concepti, & nati post mortem proaui testatoris adhuc succedunt unà cum nepotibus in fideicommissis, & nu. 10.*

Et

10 *Et quid si succederetur prorsus ab intestato, quòd tempus conceptionis debeat attendi.*

11 *Descendentes quando, et quo casu dicantur uocati ordine successiuo, & gradatim, ita quòd primus in gradu præferatur alijs in successionibus, & unus non subintret locum alterius.*

Intel. ad l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de libe. & posth. & alijs seq.

12 *Fideicommissum relictum familiæ, an debeatur gradatim, & salua ordinis prærogatiua, ita ut proximior ueniat, & alij ulteriores non subintrent locum prædefunctorum.*

13 *Gradatim succedere idem importat, quòd secundùm ordinem successionis ab intestato.*

14 *Quando ad fideicommissum uocantur liberi filiorum testatoris, qui ueniant, & quo ordine.*

15 *Clausula in fine posita referenda est ad omnia præcedentia.*

16 *Fallit, quando læderetur rectitudo sermonis, & implicaret contradictionem, & absurdum.*

17 *Præsumendum est, quem incontinenti noluisse se corrigere.*

18 *Relatio tam generalis, quàm specialis restringitur.*

19 *Et intelligi debet secundùm relata.*

20 *Clausula in fine posita minimè refertur ad omnia, quando in ea sit specialis prouisio.*

21 *Minus ēt referenda est ad aliā dispōnem, quando non est apposita de per se, nec principaliter, sed solùm ad qualificandum unam.*

22 *In restitutione fideicommissi, an & quando ueniant portiones peruenientes ad grauatum per mortem aliorum.*

Et an sit distinguendum, an præcedat legatum, & fideicommissum, an uerò grauamen.

23 *Filij, & descendentes, an et quando possint detrahere quartā trebel. ex fideicōmisso relicto p anteceßores, prohibētes illā detrahi, & an possit prohiberi in filijs primi gradus et alijs, et n. 24.*

24 *Filijs primi gradus, an computentur fructus percepti in detractione trebel.*

25 *An bona sit illatio de fructibus ad trebel.*

26 *Pater an disponere possit, q filius in sua legitima cōputet trebel.*

27 *Filiæ exclusæ a successione ascendentium, an & quando faciant partem, & connumerentur cum alijs filijs, & nu. 28. & seq.*

28 *Legitima quota sit.*

29 *Et quid si filiæ excluduntur contemplatione agnatorum seu masculorum.*

30 *Portio filiæ a successione, quibus sit applicanda.*

31 *Statuti uerba circa prædicta consideranda sunt.*

32 *Substitutio pupillaris reciproca facta personis imparibus, an & quando locum habeat, si pupillus mortuus est, & nu. 33. & seq.*

34 *Et quid quando apparet de mente testatoris, licet facta sit personis imparibus, & nu. 35.*

36 *Et quid quando reciproca non est simplex, sed cum illa adiecta esset compendiosa & fideicommissaria.*

37 *Nepos ab auo an possit grauari in ltīma, & quādo si est pupillus.*

38 *Limitatio ad l. omnimodo, & l. quoniam in prioribus. C. de inoff. testamen.*

39 *In restitutione fideicommissi an ueniant illa, quæ grauatus acquisiuit per substitutionem pupillarem.*

40 *Substitutus eligere potest, per quam substitutionem uult uenire, quando uocatus est ex pluribus substitutionibus.*

41 *Et quid si testator expreßè distribuit plures casus, distinguendo uulgarem, pupillarem, & per fideicommissum, contra Deci.*

42 *Eligendi ius, & declaratio, an & quando possit transmitti ad hæredes, & successores.*

43 *In dubio an quis præsumatur mortuus in pupillari ætate, uel post, & cui incumbat onus probandi istud, & nu. 46.*

44 *Et quid in illa conditione, per quam quis uocatur, si institutus mortuus esset sine liberis, & nu. 46.*

45 *Intel. ad l. ex facto. §. pe. ff. ad Trebel.*

CONSILIVM XXXVI.

Circa primum dubium, in quo quæritur, an ad bona subiecta fideicommisso virtute testamenti quondam Baptistæ senioris aui & proaui, cuius fideicommissi casus euenit per mortē quondam Bapti. iunioris eius nepotis admittatur, & uocetur tm̄ Baptis. Anthei modernus nepos dicti testōris ex quondam Antheo eius filio, an ēt admittant̃ do. Vincentius, & Hieron. frēs ꝓnepotes dicti testōris ex quondā Francisco filio quondā Octauiani filii testōris, stantib. uerbis testamenti ipsius quondā Bapti. senioris, aui, & proaui, ibi, & si quis dictorū filiorū suorū, & ex eis deinceps liberorū &c. & ibi, & in reliquis suis, & dictorū morientiū, in quib. ipse testōr expſsè uult, q uno ex eius filiis seu ex liberis ipsorū decedente sine filiis &c. alii filii testōris, seu eorū liberi masculi succedere de-
1 beant superuiuentes in stirpem, & non in capita. Dico † ipsos do. Vincētiū, & Hiero. pariter uocari, & admitti cū ipso Baptista Anthei, in stirpes tn̄ ſm expſſam uoluntatē ipsius testōris. Hic enim tractat̃ de successione ipsius aui, & ꝓaui, ad quā per fideicōmissum uocant̃, & ipse nepos, & dicti ꝓnepotes, in quo fideicōmisso succedit̃ ipsi Baptistæ seniori testōri. l. cohæredi. §. cū filiæ. ff. de uulg. & pup. & plenè in l. p̃cib. C. de impu. cum simil. & cū ipse Io. Baptista senior testōr fuerit auus, & ꝓauus p̃dictorum, in successione aui, uel proaui filii in locū patris ingrediunt̃, & successiuè nepotes, & ꝓnepotes, per tex. in §. cū filius. insti. de hære. q̃ ab intest. ubi ad successionē ꝓaui ꝓnepotes simul cū nepote admittunt̃, & uocant̃; qa ꝓnepotes in parentis sui locū succedūt, p quē tex. in ꝓpriis terminis de ꝓnepote, & ꝓauo cōsuluit Alex. cōsi. 26. uideret̃ fortasse, volu. 3. & magis clarè cōsuluit in puncto Dec. cōsi. 217. in casu ꝓposito, uol. 2. & idē tenet Ias. in l. si auiæ. col. 2. uersi. sed oppono. C. de suc. edic. ꝓ qua opi. est gl. in l. cū ita legat̃. §. in fideicommisso, in fi. de leg. 2. quæ in casu præsenti, qn̄ per fideicōmissum succeditur auo, uel ꝓauo, cōiter ab oībus approbatur, ut nepotes
2 & pronepotes succedant in locum patris, Secus † si tractaret̃ de fideicōmisso inter transuersales, ſm q declarat Bar. in auct. post frēs. C. de suis, & legit. & Cuma. in d. §. in fideicōmisso. & Deci. & Alex. ubi s̃. & idē Alex. cōsil. 129. perspectis his, col. 2. uol. 5. Quæ ɔcl'o suadet̃ ex his, q̃ dicit Alex. cōsi. 88. q concurrere debeant, & consi. 137. præclarè, uol. 1. & Corne. cōsi. 115. in hac, col. pe. & fi. uol. 2. Non enim hic tractatur de fideicōmisso, per quod succeditur transuersalib. sed solùm de fideicōmisso, per quod succeditur auo, & proauo, ad quod filius, nepos & pronepos succedunt in locū & gradum patris, ad quod
3 pariter admittuntur in stirpes tm̄. Ita † est prægnans ɔsi. Deci. primum in ordine, ubi adducuntur aliæ decis. in 1. uol. & consil. 79. & pro tenui, col. 1. idem consuluit, ubi ēt adducit plures decisio. eo. uolu. & aliquid tangit consi. 87. pro resolutione casus, col. fi. in princ. nu. 4. quæ cōprobantur ex uerbis d. testatoris, uocantis ad d. fideicommissum liberos masculos suorum
4 filiorum. Quę † appellatio liberorum est generalis, & nedū nepotes sed pronepotes & alios comprehendit, ut hr̃ in l. liberorum. ff. de uerb. sig. & per doct. in l. Gallus. §. institués. ff. de lib. & posthu. & per Deci. consil. 248. uisa petitione, nu. 3. uolu. 2. ubi allegādo plures decis. uult, appellatione liberorum uenire nepotes, & pronepotes, uocati enim sunt liberi masculi ad hāc substitutionē fideicōmissariā actiuè, & iō ex propria significatione uocabuli ueniūt nedum nepotes, sed pronepotes. Quod
5 † etiā suadet̃ ex illis verbis, in stirpem, & non in capita, per quę apparet, q non solum filii, sed etiā descēdentes ex aliis prædefunctis admittuntur, ita Soci. cōsi. 104. qm̄ pn̄s, nu. 5. uolu. 3. ubi a fortiori uult, q ēt in successione transuersalium hoc admitteret̃, qn̄ per testōrem uocantur in stirpes & non in capita, quanto magis in casu pn̄ti, ubi tractetur de successione aui, &
6 proaui. Quæ † ēt comprobantur ex his, q̃ ponit Soci. consi. 37. uiso testō, uol. 3. & cōsi. 51. uisa facti narratione, nu. 19. & seq. uol. 4. & ex his quæ ponit Deci. consi. 299. nu. 6. & 7. uolu. 2. q̃ ɔcl'o cōis, & uera procedit sine aliqua difficultate, tn̄ ut clarius elucescat, respōdebitur obiectionib. quæ in ɔ̃rium possent ad-
7 duci. ¶ † Et primò non obstat, si dicatur, q Baptista Anthei est proximior in gradu, quia in 2. ipsi verò Vincentius, & Hieron. in 3. l. iuriscon. §. 2. gradu. & §. 3. gradu. ff. de gradi. & inst. eo. ti. §. 2. gradu, unde ipse tanq̃ ꝓximior uenit pręferendus, insti. de
8 legi. agna. suc. §. si plures sint. cū simi. Nā † dr̃ istos ꝓnepotes nō esse in ulteriori gradu, sed in pari cum ipso Baptista Anthei, ex quo ipsi pronepotes in tali fideicōmisso, p quod succedit̃ auo, & proauo succedunt in locū, & gradu patris, ut s̃. probatū est, ɔn̄r erunt in pari gradu, non inferiori. nā isti uocati uident̃ ad fideicōmissum, & eo ordine quo uocarētur ab intestato, in qua successione pariter admitterētur, in stirpes tn̄ d. §. cū filius, ita & in ista successione, quę fit per fideicommissum respectu aui, & proaui, ita Deci. allegando Alex. & alias decis. in d. consi. 79. & 87. & 217. & Alex. d. cōsi. 26. & Soci. d. ɔsi. 37. & 104. & 51. & sic

9 & ſic † pronepotes ſuccedunt unà cum nepotib. in fideicom-
miſſis ɔcepti,& nati poſt mortem ꝓaui teſtõris,iux.no.in l. Ti
tius.ff.de ſuis,& leg.& in l.1.§.ſi qs proximior.ff. vñ cogna.&
in §.cum ãt,verſ.planè,inſt.de hr̃.q̃ ab inteſt. cum alijs addu-
ctis p Dec.in d.ɔſ. 1.col.fin. vol.1.nam tollit̃ obiectio ex his q̃
ponit Alex.in d.ɔſ.26.circa fi.quem in caſu pñti refert, & ſeq
tur idem Dec.in d.ɔſ.227.in fi.Qm̃ obiectio procedit, qñ ſu-
10 mus in ſucceſſ.ab inteſt.Hic † autem ſumus in ſucceſſione ex
teſtõ, & non ſimplici, ſed collata in euentum ſubſtõnis incer-
tæ,quo caſu attendit̃ tp̃s euenientis ɔdõnis,vti teſtator voluit,
vt eſt tex.in l.ei quoque.ff.de pecul.lega.& Bar.col.2.in l.ſi co
gnatis.ff.de reb.dub.qđ expreſsè oñdit̃ ex verbis dicti fideicõ-
miſſi,ad quod ipſe teſtator filio ſeu liberis p̃morientib. & de-
cedentib.vocat liberos maſculos ſuorum filiorum ſuperuiuen
tes in ſtirpes, & non in capita, & ſic conſiderant tp̃s eueniẽtis
condõnis,& ſic illos,qui tunc tpis erant ſuperuiuentes,nõ aũt
natos,& conceptos tpe conditi teſti,ſeu mortis teſtatoris,& iõ
ſatis eſt, ꝙ tpe euenientis condõnis iſti pronepotes reperiãtur
ſuperuiuentes, cum teſtator cogitauerit nedum de natis, ſed
ẽt naſcituris, quæ comprobari pñt ex his quæ poſt alios dicit
11 do.meus Soc.in d.l.ſi cognatis,& in d.conſi.37.¶†Tertiò non
obſtat,ſi adducantur no.in l.Gall.§.quidam rectè.ff.de libe.&
poſth.vbi deſcendentes vñr vocati ordine ſucceſſiuo, & grada
tim,ita ꝙ primò filius,ſecundò nepos,tertiò pronepos &c.Nã
hoc non eſt verũ,qñ tractat̃ de filio, & nepote, & pronepote
natis ex alio filio p̃mortuo: tunc.n.nepos, & pronepos ſubin-
trant in locum,& gradum pr̃is præmortui,& pariter ſuccedũt
ab inteſtato cum patruo.d.§.cum filius, ita & in fideicommiſ-
ſo,per quod ſucceditur auo,& proauo,vt eſt pñs qõ, & s̃.pro-
baui,ita Iaſ.in d.§.quidam rectè,col.5.verſi.teneas * commu-
nem concluſ.nu.20.& 21.vbi dicit, hanc eſſe nouam intelli-
gentiam ad illum tex.& adducit no.per Bal.in l.1.col.3.C.de
ſec.nupt.tñ comprobatur ex his quæ dicta ſunt.s̃. in 1. fund.
12 concluſionis.¶†Quartò non obſtat l.fi.C.de ver.ſig.vbi fidei-
commiſſum relictum familiæ debet̃ gradatim,& ſalua ordinis
prærogatiua, & ɔñr debent admitti proximiores in gradu, &
ſic ipſe Baptiſta nepos deberet excludere dictos pronepotes,
nam hoc procedit in legato,& fideicommiſſo relicto familiæ,
vt tunc ordine ſucceſſiuo illi de familia admittant̃ ſm Angel.
Are.in d.§.& quidam rectè.& Dec.in d.ɔſi.1.& Pau.de Caſ.in
13 d.l.fi.† Declarando,ꝙ gradatim debeat fieri.i.ſm ordinẽ ſuc-
ceſſionis,vt qui prius vocat̃ ab inteſtato, prius ad fideicommiſ
ſum admittat̃,& Ang.ibi in prin.dicit, ꝙ primò veniunt deſcẽ
dentes,ſecundò aſcendentes,tertiò tranſuerſales,ſm quam in-
telligentiam,& tenendo hanc declarationem tex. ille nihil ob
ſtabit,ex quo oẽs ſunt deſcendentes, & ab inteſtato pariter ad-
mitterentur.d.§.cum filius,& hanc intelligẽtiam Pau.& Ang.
vr̃ ſequi Dec.conſi.321.in cã,quæ Alexandriæ agitat̃, nu.4. &
5.vol.2.& Soc.conſi.37.vol.3.& clarius in d.conſ. 51.nume.
19.vol.4. Hic.n. teſtator non uocat proximiores deſcendẽtes,
nec in illis conſiderauit gradus prærogatiuam, quo caſu poſ-
ſent procedere,quæ dicit ipſe Dec.in d.conſi.322.nu.5. & dif
fuſius.d.cõſ.1.nu.5.& 6. quinimò ſumus in terminis penitus
ɔ̃rijs,in quib.Baptiſta ſenior teſtator uocauit liberos filiorum
ſimpliciter,item vocauit in ſtirpes, & non in capita, & ſic oẽs
veniunt,vt s̃. probatum eſt, ex quo non conſiderauit nec pro-
14 ximioritatem,nec gradus prærogatiuam.Præterea † hoc fidei
commiſſum non eſt relictum ſimpliciter familiæ, ſed ad illud
ſunt expreſsè uocati liberi filiorum teſtõris ſuperuiuentes tpe
condõnis uenientis, per quod tractat̃ de ſuccedendo ipſi auo,
& proauo,ad quod debent admitti pronepotes unà cum nepo
tib.per ſtirpes: cum ſuccedant in locum,& gradum patris,& p
ipſum teſtatorem non fuerit conſiderata, nec proximioritas,
nec gradus prærogatiua,& ita declarat Dec.in d.conſi.1. & in
d.ɔſ.79.87.& 217.& Ale.d.conſi.26. ¶Vltimò non obſtat, ſi
dicat̃, ꝙ imò ipſe Baptiſta ſenior conſiderauit proximioritatẽ,
& gradus prærogatiuam, quo fit,ut ipſe Baptiſta Anthei proxi
mior debeat admitti,& excludere ipſos pronepotes,patet.nam
ipſe teſtator vlterius procedendo poſtq̃ prohibuit Falcidiã, &
Treb.ordinauit,ꝙ nihil poſſet alienari de bonis ſuis, & hr̃dita
te,ex quo volebat illa conſeruari,& manuteneri penes ſuos de
ſcendentes &c.Et ſi contra præmiſſa eſſent alienata, ꝙ tũc alie
natio eſſet irrita, & bona alienata deuenirent ad reliquos ſuos
hr̃des,& ſucceſſores vigore ſupradicti fideicommiſſi,ſm ordi-
15 nem & gradus prærogatiuam,ut s̃ dictum eſt.Per†quã clauſu
lam appoſitã in fine vr̃ in tali fideicommiſſo conſideraſſe ꝓxi-
mioritatẽ, & p̃rogatiuã gradus cũ dicta cl'a ĩ fine poſita veniat
referenda ad oĩa præcedentia,iux.no.in l.ſi idẽ cũ eod.in fi. ff.
de iur.om.iu.& in l.talis ſcriptura,de leg.1.& in l.3. ff.de lib.
16 & poſth.& in l.1.C.eo.ti.Nam † aduertendum eſt, ꝙ talis cl'a
non p̃t referri ad pñtem caſum,primò: qa lęderetur rectitudo
ſermonis,& implicaret ɔ̃dictionem,& abſurdum,quæ penitus
ſunt euitanda,pp q̃ referenda non eſt ad p̃cedentia, ſed tm̃ ad
caſum,de quo loquit̃,ita Bar.in d.l.talis ſcriptura.& Abb.in c.
2.requiris,extra de app.& Frã.de Cur.ɔſ. 92. quia inquit Bal.
col.14.uerſ.& ꝓbat̃,& tenet Soc.adducendo deciſ. & auctori-
tates in conſ.21.uiſo teſtõ,nu.10.& 11.uol.3.& ꝙ prædicta in
caſu nr̃o ſequerent̃,patet ex uerbis teſtõris,in q.b.voluit,ꝙ Tre
bell.& Falc.eſſet prohibita: eo qm̃ uolebat dicta bona conſer-
uari,tã per hr̃des,q̃ per ſubſtitutos ſm gradus inſtõnis,& ſub-
17 ſtõnis prædictarum.Per † quæ uerba confirmat ſubſtõnem fa
ctam ſuperius de ipſo fideicommiſſo, vñ non eſt veroſimile,ꝙ
incontinenti uoluerit ſe corrigere,vnlg.l.nõ ad ea.ff.de ɔd. &
de.p̃tereà dum ꝓhibet alienationem, & eo caſu vult bona alie
nata deuenire in ſuos hr̃des,& ſucceſſores vigore s̃dicti fidei-
commiſſi,illud expreſsè approbando,vñ in uerſ.ſeq. ſm ordi-
nem,& gradum,&c.non vr̃ correxiſſe,quod dixerat immedia-
tè,dẽt ergo illa cl'a in fi.poſita,ſm ordinem, & gradus p̃rogati
uam,intelligi appoſita,ut primò habeat locum inter filios hr̃-
des inſtitutos, qñ alienatio fuiſſet facta. ſecundò illis deficien-
tib.ꝓcederet in ſubſtitutis,in caſu tñ alienationis. Patet: quia
in dicta cl'a dicit,ut s̃.dictum eſt, & s̃. non ɔſiderauit p̃rogati-
uam,& ordinem,niſi in inſtõne,& niſi in ꝓhibitione Trebell.
& nouiſſimè reſpũ alienationis, & iõ nõ dẽt referri ad alios ca
18 ſus,ne inducant̃ p̃dicta abſurda,& ɔ̃ria.Cõprobat̃:† eo qm̃ re
latio nedũ ſpãlis,ut eſt iſta,ſed ẽt gñalis reſtringit̃, ut per Soc.
ɔſ.59.in cã nobilium,nu.14.uol.3.quanto magis in caſu pñti,
19 ubi teſtõr expreſsè retulit ſe ad ſuperius dicta. Quæ † relatio
dẽt intelligi ſm relata.l.aſſe toto.ff.de hr̃dib.inſti.auct. ſi quis
in aliquo documento.C.de eden.cum ſi. & in ſuperius relatis
nihil dictum apparet de p̃rogatiua, & ordine ſeruando in d.fi
deic.ex quo teſtator ipſe ad fideicommiſſum p̃dictum uocat li
beros deſcendentes ex filijs ſimpl'r, & per ſtirpes non conſide
rando p̃rogatiuam,nec ordinẽ proximitatis,& ꝙ dicta cl'a non
poſſit referri ad caſum nr̃um,oñditur alia rõne,nam teſtõr dũ
tractat de pñti fideicommiſſo,verſ.& ſi quis dictorũ filiorũ,&
ver.& in reliquis,apertè,& cõcludẽter facit ſpãlẽ ꝓuiſionẽ, ꝙ
uno ex filijs ſeu liberis filiorũ moriẽte ſine maſculis,tũc per fi
deicommiſſum illi ita morienti ſubſtituit filios ſuos,& liberos
ſuorum filiorum maſculos ſuperuiuentes, & in ſtirpẽ,& nõ in
capita, & poſtmodum hoc abſoluto, uenit ad alias diſpõnes.
20 Et†iõ ad hunc caſum,in quo eſt facta pñs ſpãlis ꝓuiſio, talis
cl'a in fine poſita non dẽt trahi,nec referri,doct.eſt Bar.& alio
rũ in d.l.talis ſcriptura,quã approbat & ſequit̃ Soc. adducẽdo
alia iura ɔſi.22.videbat̃.j.nu.5.uol.3.& ſequit̃ eam Dec.ɔſ.11.
qm̃ iudicantium rñſa,nu.15.ubi adducit ẽt alias auctoritates,
uol.1.ſequit̃ ẽt Fran.de Cur.d.conſi.42.col.14.uerſ.uel poſſu
mus dicere,& clarius conſ.63.antiquiſſima,col.11.& ſeq.ver
ſi.his ſic ɔcluſis,ubi adducit doct.Bal.in l.1.C.de legi.hr̃di. &
21 plures alias deciſ.idem confirmantes.Et†ibi col.12.uer. 5.rñ
demus, accomodat aliam ſol'onem ad obiectionem p̃dictam
dicens, ꝙ cl'a in fine poſita ad aliam diſpõnem qualificãdam,
& nõ de per ſe,nec principal'r ſolùm refert̃ ad illam tm̃ diſpõ-
nem ultimam,ſuper qua apponitur,non autem uenit referen-
da ad præcedentia,adducit Bar.in l.fi.ff.de reb.dub. & Pau.de
Caſtr.in dicta.l. ſi idem cum eodem.§. fin. certum autem eſt,
quòd dicta clauſula ſolùm apponitur ad iuſtificandos prædi-
ctos caſus prohibitionis Trebellianicæ, & quando fuiſſet ſecu
ta alienatio bonorum,& ideo ad caſum noſtrum,in quo teſtõr
fecit ſpecialem prouiſionem,non dẽt referri. ¶Secundum du-
bium principale eſt, an in reſtõne fideicommiſſi facienda per
mortem do.Baptiſtæ iunioris uigore fideicommiſſi relicti per
Valerium teſtõrem eius patrem comprehendant̃ non ſolũ por
tio ipſius Bapt.ultimo loco defuncti, ſed ẽt portiones ad ipsũ
Bapt.delatę prius uirtute dicti fideicommiſſi, per mortem A-
loyſij fratris dicti Bapt.& per mortẽ Pau.eius nepotis. In qua
difficultate ɔſiderãdo uerba dicti fideicõmiſſi,in quo Valerius
teſtõr diſpoſuit, ꝙ ſi unus aut plures filiorum, & nepotis eius

decederent quandocunq; &c. ſine filijs,ꝙ tunc illi vel illis ita
decedentibus eſſet ſubſtitutus vulgar.pupil.& per fideicõmiſ-
ſum alius prædictorũ ſuperueniẽs &c. & poſtmodũ diſponit,
ꝙ ſi eius filij & dictus nepos,& deſcendentes ab eis morerent
ſine filiis &c. illi vltimo loco moriẽti ſubſtituit ſuos ꝓximio-
res maſculos agnatos,ſeruata gradus prærogatiua &c.ex qbus
ſatis patet,ꝙ ipſe Bapt.actiuè fuit honoratus ad dictũ fideicõ.
22 prius,& poſtmodum grauatus.Quo † caſu ſm cõmunes con
* cluſ.* in tali reſtitutione fideicommiſſi facti verbis,de quib.ſ.
nedũ venit illud, quod tangebat ipſum Baptiſtã, ſed ẽt veniũt
aliæ portiones tangentes d.Aloyſium,& Pau.præmortuos ipſi
Bapt.ad quas per teſtatorem prius fuit uocatus Bapt.actiuè,&
ſucceſſiuè grauatus,& ideo oẽs portiones reſtituere debet,ſm
gl.& Bar.in l.ſi Titius,de leg.3.& Bart.in l.Scæuola.in fi.ff.ad
Treb.& plenius per eundem Bart.Ale.Soc.& alios ſcriben.in
l.Marcellus.§.quidam liberis.ff.ad Treb.max.col.pen.verſ.q̃-
ro,an id,qđ deuenit ad aliquẽ,in q.fi.vbi Bar.expreſsè vult, ꝙ
licet teſtator non ſit uſus ſigno vniuerſali,hr̃ perinde ac ſi mẽ
tionem feciſſet de portione, & tñ diſtinguendum eſt, an pce-
dat legatum,& fideicommiſſum,an verò grauamen , & idem
* cõiter * tenent oẽs in l.cum virum.C.de fideic.& in pũcto eſt
ɔſ.Roma.18.viſa,& bene facit tex.in l.Lucius.§.fi.ff.ad Treb.
& q̃ ponit Bar.Ale.& alij in l.hæredes mei.§.cũ ita.in prin.eo.
tit.& q̃ ponit Alex.poſt alios in l.ita tñ. §. qui ſuſpectam.ff.ad
Treb.& nouiſſimè ita ɔſuluit Dec.conſi.81.in caſu propoſito,
* nu.2.uol.1.ubi dicit hanc opi.eſſe * communem, & ab ea nõ
eſſe recedendũ, allegando ɔſ.Alex. & verè conſideratis uerbis
d.fideicommiſſi,& ordine teſtatoris,non poteſt aliud dici, ſe-
* quendo * communes concl.a quib.iudicando, & conſulendo
non eſt recedendum,ut not.in c.1.ex̃ de conſti.cum ſim.& ad
prædictorum confirmationem videat Corn.ɔſ.142.vr̃,vol.4.
& Bal.ɔſ.94.punctus quęſtionis,vol.2.¶Tertiũ dubiũ eſt,eſto
ꝙ virtute dictæ ſubſtitutionis factæ per Valerium in reſtitutio
ne fideicõmiſſi facienda dicto Baptiſtæ Anthei moderno ve-
niant portiones ẽt Aloyſij,& Pauli prædefunctorum, an Bap-
tiſta ultimus teſtator,& ſucceſſiuè ſui hęredes poſſint detrahe
re ex bonis Valerij patris,& teſtatoris vltra legitimam ẽt Tre-
bellianicam ſtante expreſſa prohibitione teſtatoris mandantis
eam non debere detrahi, ex quo ſumus in filijs primi gradus.
23 In † qua difficultate maiores noſtri multùm inſudarũt.Bald.
enim,& Saly.in l.iubemus.C.ad Treb.uoluerunt,ꝙ nõ poſſit
prohiberi,rationib.de quib. per eos,& per Alex. relatis in d.l.
Marcellus,in prin.& eãdem opi.tenet Rom.in d.l.Marcellus,
& ɔſ.206.licet de cõi,in vlt.col.eandem opi. tenet Barb.in re-
pet.c.Raynutius,col.153.ex̃ de teſtam.adducuntur fundamẽ-
ta,q̃ in dictis locis pñt uideri.Iaſ.ẽt in d.l.Marcellus,in princ.
* tenet eandem opinion. quam dicit eſſe * cõiter approbatam,
col.12.num.48.verſic.nunc iſtam communem conclu.quam
dicit tenere Pau.de Caſt.in d.l.iubemus,col.1.in prin.& Saly.
in auth.ſed cum teſtator.C.ad l.Falc.dicit etiam Alex. uariaſ-
ſe conſulendo,& legendo , & adducit aliqua pro hac opini.ut
ibi per eum. Dec.etiam d.conſ.81.uol.1.nu.3. dicit opi.hanc
Bal. eſſe veriorem,& habere maiorem æquitatem, & ꝙ iſta eſt
* magis * communis opi.pro qua ſunt rationes magis efficaces,
& ꝙ iſta opi.eſt amplectẽda,ex quo magis fauet filijs, & Mod.
repe.in l.nemo poteſt.de leg.1.col.14.& ſeq.dicunt hanc eſſe
* magis * communem,& pro ea ſe iudicare, & conſulere,& idẽ
Dec.conſi.218.in caſu ad me tranſmiſſo, col.2 num.2.& 5.&
conſi.269.conſultus ab illuſtri,col.pen.nu.15. vol.2.& bene
verum eſt,ꝙ multi tenuerũt ɔ̃riũ,vt fuit Cyn. in d.l.iubemus,
in 1.oppoſ.& Cum. in l.a cohærede.§. cũ filiæ.ff.de uulgar.&
pupill.& alij adducti per Ale.in d.l.Marcellus,in prin.& An-
to.Corſet.in tract.de pot.reg.q.73.car.23.& 25.ubi dicit hãc
* opin. eſſe magis * communem, & eã ſecuti ſunt alij, quos re-
fert Pau.Pic.in repeti.l.in quartam.ff.ad leg. Fal.car.antepen.
* & pen.vbi dicit,hanc opi. Cy.videri magis * communem, tñ
ꝙ in puncto iuris opi.Bal.eſt verior,& magis ęqua, quam ipſe
ibi ſequit̃,& tenet comprobando multis mediis,& reſpondẽ-
do omnibus ɔ̃riis,quæ adducuntur pro opinio.Cyn.& ſequa.
& potiſſimè quia fauendũ eſt filiis max.in dubiis opi. ut patet
in l.ſcripto.in fi.ff.unde libe. iuncta.l.nam & ſi parentib.ff.de
inoff.teſta.& bene facit tex.in l. nihil. §.nunquid prætor.ff.de
bon.libe.& filij paterna hęredita. nimium rigoroſè priuarent
Prætore ſæpenumero rigores iuris ciuilis emendarunt,& cor-
rexerunt,ut patet in §.emancipati.inſti.de hęre.quæ ab inteſt.
24 & in l.1.& per totum.ff.de bo.poſſ.contra tab.in prin.†Item
facit,nam opinio æqua,& verior & fulcita optimis rationibus
& iurib.amplectenda eſt , & ſequenda iudicando & cõſulẽdo,
ut per Saly.Dec.poſt Abb.& alios in c.1.extra de ɔſtit. facit ẽt
pro opi.Bal.tex.in d.l.iubemus, qui per iura nouiſſima nõ re-
peritur clarè correctus,facit ẽt & ualde ſtringit illud, qđ com
muniter ab oĩb.tenetur.Nam filiis primi gradus non imputã
tur fructus in quartã ẽt Trebel.taliter ꝙ teſtator nõ poteſt di-
ſponere,ꝙ fructus tales imputentur d.l.iubemus, quæ in hoc
non eſt correcta, & iſtud eſt ſpeciale priuilegium cõceſſum fi-
liis primi gradus,vt no.in d.l.iubemus,iuncta.l.in fideicõmiſ-
ſaria.ff.ad Trebel.vñ licet lex de nouo ſuperueniat,& gñaliter
dicat,Trebel.poſſe prohiberi, tñ dicta lex ita gñaliter loquens
nõ debet tollere iſtud priuilegium datum filiis primi gradus,
ex quo de illo non eſt facta ſpecialis mentio,uti requirit,vt eſt
tex.cũ gl.in l.3.C.de ſillentiar.lib.11.not. Bal. in l.cũ plures.
C.de ſac.ſan.eccl.& Alex.ɔſ.101.uol.1.& ɔſi.217.vol.2.vnde
ſtante iſto pro firmo,vt ſtat, ꝙ filij primi gradus habeant hoc
priuilegium,ſm ꝙ tenuere communiter doc.relati p Pau.Pic.
in d.repeti.l.in quartam,car.antep.verſi.multas alias quęſtio-
nes,& car.fi.col.1.& Bald.Bar.& alij max.repetẽ.in l.filiũ quẽ
habentem.C.famil.erc.& ſcriben.in d.l.Marcellus. Sequit̃ ne
ceſſariò,ꝙ ẽt dicti filij habeant hoc priuilegium quoad prohi
bitionem Trebellianicæ , & ꝙ in ea adhuc duret ius cõe anti-
quũ,quo teſtator nõ poterat prohibere : quia alias ſi nõ dura
ret,cenſeretur ſublatũ,& ſic opi.Bald.videtur indiſtinctè vera
25 Nec † obſtat illud,quod dicit Soc.in d.l.Marcellus,ꝙ non po
teſt inferri de fructibus ad Trebellianicam,declarando vt per
eum,ex quo nihil videntur habere commune. Nam dictũ ſuũ
procederet, quando inciperemus a fructibus affirmatiuè hoc
modo,teſtator poteſt facere,vt fructus imputentur, ergo & p
hibere . Item quando inciperemus a Trebellianica negatiuè
hoc modo : quia Trebellianica olim nõ poterat prohiberi.&
tamen fructus imputabũtur d.l.in fideicommiſſaria,& ita de-
clarando procederet argumentũ Socin.Sed ſi nos incipimus a
fructibus negatiuè,bene ualet argumẽtũ de fructibus ad Tre-
bellianicam,dicendo.Non poteſt facere teſtator,ꝙ fructus im
putentur in Trebellianicã filiis primi gradus,quod eſt minus,
ergo multo magis non poterit eam in totum prohibere,qđ eſt
plus,uulg.aucten.multo magis.¶Et tenendo hanc opin.appro
* batam ut ſupra,verioreͣ.æquiorem,& magis*communem,ſm
26 docto.præallegatos. Ad † ɔ̃ria reſpondetur per d. Paul.Pic.in
d.repeti.vbi ſigillatim oĩb.reſpondet, & ad nota. per Rayner.
Bal.& Imol.in l.Lucius.§.maritus. per illum tex.ff.ad Trebel.
cum ſim.ubi dicunt, ꝙ teſtator poteſt facere, ꝙ filius compu-
tet in ſua legitima Trebellianicam,præſuppoſito ꝙ filius gra-
uatus de reſtituendo poſſit duas quartas detrahere,iuxta not.
in c.Raynutius,ex̃ de teſtam.& per Bar.in l.quamquam.C.ad
leg.Falc.dicas ꝙ Bal.in l. cum pater.§.Titio,de leg.2.declarat
hoc procedere,ꝙ quando quis non poteſt prohibere Trebel-
lianicam in uno caſu, tñ poteſt facere, ꝙ filius imputet in legi
timam & Trebellianicam,qñ eſt debitor patris: quia tũc debi
tum cõpenſabitur cũ Trebellianica p illum textum,aliàs non,
ad quod etiam ɔ̃rium dicas,uţ repeten.ubi ſ. & nouiſſ.ſcribẽ.
in d.l.Marcellus, in prin.ſequunt̃ hanc opi. Bald.pro qua di-
cunt pluries & pluries cõſuluiſſe, ꝙ Trebellianica in filiis pri
mi gradus prohiberi non poſſit, de quo etiam articulo viden-
da ſunt,quę ego dixi in d.l.Marcellus,& alibi conſulendo,vbi
27 cõtrariam ſniam firmaui. ¶†Circa quartum dubium,in quo
quęritur,an duę filiæ Valerij, quę a ſtatuto excludunt̃, faciant
partem,& cõnumerent̃ cum aliis filiis dicti Valerij, & nepote
ad augmentum legitimæ ſeu diminurionem.Cũ ipſe Valerius
reliquerit duos filios maſculos, & nepotẽ ex filio pręmortuo
& duas alias fœminas Iſottam & Elyſabeth.In qua quæſt.mul
tùm nodoſa,& de apicibus iuris ſolenniſſimi doct.uaria reſpõ
ſa dederunt, ut dicit d.Io.Bapt.de S.Seuerino,& Socyn.in eo-
rum conſi.incip.ſuper præmiſſis quæſtionibus, quod ponitur
poſt lectu.in tit.de excep.rei iud.& principaliter tres opi.repe
riũtur,ut ibi dicitur,& ponunt repet.in auth.nouiſſima.C.de
inoff.teſt.q.11. & Frã.de Cur.ɔſ.5.Aſtulphus,& Cor.ɔſ.40.de
plurib.uol.2.& d.Marian.conſi.85.viſa,uol.1.& p Soc.ɔſ.76.
uiſo teſtamento, quas omnes opi.ad plenum nouiſſimè refert
Albert.Aſten.in tract.de ſtatu.fœmi.exclu.&c. 13.artic.prin.
q.3.

28 q.3.fol.73.& duob.seq. Tñ † magis cóis * ↄcluſ. vt in dictis
* locis hr̃, eſt illa, ꝙ fœminæ excluſæ a ſtatuto nullatenus partẽ
faciant,ẽt rõne dotium,& ꝙ legitima non excluſorum erit ter
tia pars, vel ſemis totius hæreditatis, deducto ære alieno tali-
ter,ꝙ ipſæ dotes,nec in patrimonio,nec in legitima imputant̃
quò ad calculandum ipſum,ſm ꝙ voluit Bal.in l.Papinianus.
§.vñ ſi quis.ff.de inoſt.teſta.quem ibi ſequitur Ang. & Raph.
& alij relati in locis præalleg.& ideo maſculi in totum ſucceſ-
ſuri ab inteſtato,deductis dotibus, debent habere legitimam
de toto,prout ẽt uoluerunt Ang.& Imo.in l.planè.§.ſi duob.đ
lega.2.& hoc idem ſequitur Cuma.conſi.35.ſtante ſtatuto.&
Fulgo.conſ.26.vbi faciũt mentionem de ſtatuto Vicentino,&
Cor.idẽ firmat conſ.199.In hac.2.col.vol.3.& poſt alios doc.
& deci.allegatas per dictum d.Albert.adducitur ↄſ.Soc.288.
Circa primam,col.12.vol.2.vbi dicit, pro hac opi.plures con
ſuluiſſe,& vidiſſe ſæpius conſultũ, & ſemel ita iudicaſſe, vt fi-
liæ excluſæ a ſtatuto non numerentur in numero filiorum in
minuenda legitima,dicit ẽt ipſe Alber.ꝙ in contingentia facti
ita fuit iudicatum ex ↄſ.Socy.& Io.Campe. deciſiuo per d.Io.
29 Iacobum Triultiũ, vt per eũ. Quæ † concluſio procedit, qñ
filiæ excluduntur contemplatione nullius, ſecus aũt eſſet qñ
excluduntur contemplatione agnatorum vel maſculorũ: tunc
enim ſtatutũ duo facit, excludit fœminas maritatas ſeu dota-
tas,qđ eſt primum,ſecundò vocat maſculos ad portionem ex-
cluſarum ſm Bar.in l.fi.§.1.ff.ad Tert.cũ ſi.& iſto caſu,ſi ſtatu
tum Vicentinum ita diſponeret, licet variæ adhuc circa iſtud
* eſſent opi.tñ magis * cóis opi.eſt, ꝙ fęminæ ita excluſæ nõ ha
beantur pro mortuis, ſed faciant partem ad commodũ maſcu
rum,quorũ ↄtemplatione excludunt̃.Aut ſi hñr pro mortuis,
ꝙ hoc ſit ad cõmodũ ipſorũ maſculorũ tm̃, taliter ꝙ ipſi ma-
ſculi intelligantur vocati ad portionem, quam de iure cói ha-
bituræ eſſent ipſæ fœminæ excluſæ, vt ſentit Pa.de Ca.ↄſ.253.
Quoniã fundm̃,col.fi.verſ.ex hoc dico.& in l.huiuſmodi.§.ſi
Titio.ff.de leg.1.& Rom.in l.1.C.qñ non pet.par.col.antepe.
& fi.& Soc.d.cõſi.76.vol.3.& per d.do.Albertum loco preal-
leg.fol.73.verſ.alia & 3.opi.col.2.vbi dicit pro hac parte con
ſuluiſſe Soc.& Ambro.Opizo. & ita fuiſſe iudicatum de conſ.
30 Io.Campeg.Addens † vlterius, idem eſſe in caſu inteſtati: vt
portio filię excluſæ,quæ dotata eſt,applicetur maſculis,quorũ
contemplatione excluditur,adducendo ↄſ.do. Mariani Soc.&
Abb.in conſi.111.vol.2.In cã Catherinæ,& dicta Iaſ. in l.ſer-
uo legato.§.ſi teſtõr,de leg.1.& ↄſiliũ Soc.241.circa,col.10.&
11.verſ.Secũdũ qđ eſt præſupponendũ,& verſ.3.& vlt.vol.2.
ubi dicit,bis ita vidiſſe pronunciatum,& ter ita iudicaſſe,& ip
ſe do.Albert.dicit in facto, ita obtinuiſſe, & ꝙ hæc opinio eſt
* communis * & vera.Vnde † pñt ↄſiderari verba ſtatuti Vicen
31 tini,& ex illis poterit capi ↄcl'o firma ex dictis ſuperius.An di
ctæ duæ filię Valerij faciant partem,& connumerent̃ in cõpu
tatione legitimæ,vel ne,& ad quorũ cõmodũ,& ↄñr legitima
filiorũ d.Valerij,& nepotis,in qua per ipſum non poterũt gra
uari,quanta & qualis,& quota debeat eſſe. ¶Quintũ dubium
principale cõtinet multa capita.Primũ,an Paulus nepos teſtõ
ris, dato ꝙ mortuus fuerit in pupillari ætate, videat̃ habuiſſe
d.Baptiſtam patruũ ſubſtitutũ pupillariter,attentis verbis po-
ſitis per teſtõrẽ,& ẽt attento,ꝙ ſubſtitutio fuit reciproca,& fa
32 cta perſonis imparib.In qua difficultate vr̃ prima facie dicen
dũ,ꝙ pupillaris ſubſtitutio ĩ perſona d. Pauli nõ habeat locũ,
ex his q̃ hñr in l. nam hoc iure. §.ſi alter,& in l.Lucius.ff.de
vulg.& pupil.& in l.quamuis.C.de impub. Ad qđ bene facit,
qđ ↄſuluit Ricard.de Saly.in ↄſ.incip.Quidam teſtator.quem
ſequitur Alex.in l.in teſtamento.in fi.C.de teſta.mil. & Iaſ.ibi
33 col.3.in 1.notab.hoc comprobans aliquib.rationib.Vbi † vo
lunt,ꝙ ſi teſtator habet tres filios,duos impuberes,& unũ pu
berẽ,& eos inſtituat,& poſtea dicat.ſi quis eorum in pupiliari
ętate,vel poſtea quandocunq; decedat, ſubſtituo alios ſuper-
ſtites, ꝙ non comprehenditur pupillaris ſubſtitutio in pſona
ipſorum,& idẽ refert Iaſ.in d. l.nam hoc iure, col.antepenul.
34 Tamen † pro ueritate ↄ̃rium dicere cogor,ut in pręſenti caſu
pupillaris locũ habeat in perſona Pauli, attenta uoluntate,&
uerbis expreſsis teſtatoris uolentis, Paulo morienti ſine filiis
alios ſuperſtites,& ſic Baptiſtam,vt ſubſtitutum vulgariter pu
pillariter,& per fideicomiſſum venire,& ſic ſubſtitutio eſt fa-
cta unicuiq; diſtributiuè morienti ſine filiis in quacunq; æta-
te,& cum expreſsè ſit facta pupillaris ſubſtitutio, & euenerit
caſus in perſona d.Pauli,certum eſt,ꝙ Baptiſta potuit illi ſuc-
cedere mediante dicta pupillari.Nam in claris nõ eſt opus cõ
35 iecturis.l.ↄtinuus.ff.de uerb.oblig.¶†Nec obſtat,ꝙ pſonæ eſ-
ſent impares: quia ẽt in imparib. habebit locũ pupillaris,qñ
apparet de uoluntate teſtãtis,ut eſt tex.in d.l.nã hoc iure,ibi,
ſi uoluntas parentis nõ reſtagetur,& tenent oẽs in d.l.in teſtõ
& alij ſcriben. in d.l.Lucius,& in puncto ita conſuluit Cum.
conſi.126.Ioães quodã.Pro quo ↄſ.Iaſ. in d.l.nam hoc iure,
col.antep.adducit bonas rationes, pp quas in hanc partem vr̃
inclinare,licet in d.l.in teſtõ, in 1.notab.teneat ↄ̃ Cum.ſequen
do Ricard.de Saly.& Ale.tñ ſm opin. Cum.conſuluit Corn.
conſ.142.vr̃,uol.4.vbi in contrarium adducit aliqua, quibus
reſpondet, & firmat hãc opinionem plurib.rationib.& aucto-
ritatib.& not.Dec.in d.l.in teſtamẽto,col.4.verſ.2. limitatur,
idem firmat,dicendo hanc opin.eſſe veriorem contra Alex.&
Iaſ.ibi adducit rationes vt per eum,& d.conſi. Corn. & rñdet
36 contrariis ſupra adductis. Pro † qua etiam opi. facit illud,qđ
vult Pa.de Caſt.in d.l.in teſtamento,col.2.in fi.uerſi.Sed quæ-
ro,quem ſequitur & defendit ibi Dec.col.3.& 4. verſi retenta
concluſione. vbi volunt, ꝙ obiectio procederet in reciproca
ſimplici, ſecus qñ etiam eſſet addita compendioſa, & fidei-
commiſſaria: vt eſt in terminis noſtris, & licet Imo.& Ale.in
hoc impugnent Pau.tamen bene defenditur a Dec.ibi,de qui
bus etiam facit mentionem Iaſ.in d.l.nam hoc iure, col.pe.in
prin.ſed in caſu noſtro nulla redditur difficultas. Cum ipſe te
ſtator diſtributiuè vnicuiq; ſubſtituerit vulg.pupilla.& per fi-
deicommiſſum, per q̃ ceſſat omnis difficultas,vt ſentit Corn.
37 d.conſi.142.rationib.de quib.per eum. ¶†Ex iſtis infertur re-
ſolutio alterius difficultatis, quæ habet, an ipſe Paulus nepos
potuerit grauari in legitima,& ↄñr ſi mortuus fuit in pupilla-
ri ætate, ꝙ ipſe Baptiſta ſubſtitutus illi ſucceſſerit ẽt in legiti-
ma.Et tenendo concluſ.precedentem,ꝙ in perſona Pauli fue-
rit facta ſubſtitutio pupillaris,erit concluſio firma,ꝙ ſubſtitu-
tus ſucceſſit illi etiam in legitima,in qua iſto caſu filius,& ne-
pos poſſunt grauari: vt hr̃ in l. Papinianus. §. ſed nec impu-
beris.ff.de inoff.teſta.& bene in ca.ſi pater.de teſtamen.lib.6.
& no.in c.Raynutius,& in c. Raynaldus,extra de teſtamen.&
plenè in l.morib.& in l.Centurio.ff. de vulgar. & pupillar. &
38 in l.cum precib.C.de impub.& ali.ſubſti.per totum. Et † ita
limitatur diſpoſitio.l.omnimodo, & in l. qm̃ in priorib.cum
aliis ſi.C.de inoff.teſta.poteſt enim pater & auus filio & nepo
ti in poteſtate exiſtenti pupillariter ſubſtituere,& per talẽ ſub-
ſtitutionem eum grauare in legitima, ut not.in dictis locis,&
39 & in d.l.in teſta.vbi Dec.in 1.not.cum aliis vulgar. ¶†Tertia
difficultas oritur, ſi Baptiſta ſucceſſit dicto pupillo per pupil-
larem, an in reſtitutione fideicommiſſi quondam Valerij fa-
cienda Baptiſtæ Anthei veniat illud, quod ipſe Baptiſta Vale-
rij percipit ex ipſa pupillari ſubſtitutione. In qua difficultete
dicitur,venire omne qđ percepit ex dicta pupillari ſubſtitutio
ne, ex quo ad eam primò fuit vocatus per ipſum teſtatorẽ, &
demum tanquam vltimus moriens ſine filiis ſimpliciter gra-
uatus,ſm Bar.in l.ita tñ.§.qui ſuſpectam. ff. ad Treb.iurib.&
rationib. per eum adductis, quem poſt alios ſequitur ibi Ale.
col.penul.in princip.uolum.1.& conſi.41. Floria.volum.2.&
clarius conſi.316. ſuper præmiſſo, volum. 5. & Corn.conſil.
142.videtur, volum.4.& faciunt,quæ nota.per ſcriben.in d.l.
cum uirum. C.de fideicom.& in dicto.§.q liberis, & per Bar.
tol.in l.Scæuola.ff.ad Trebel.cum aliis allegatis.s̃.in 2.dubio
40 princip.¶† Quarta difficultas eſt, an ſit in electione ipſius Ba
ptiſtæ,& ſucceſſiuè ſuorum hæredum eligere,ex qua ſubſtitu-
tione uelint ſuccedere dicto Paulo, pupillari videlicet, vel fi-
deicõmiſſaria, cum teſtator ipſe Paulũ ſubſtituerit vulgar. pu-
pillar.& per fideicommiſſum. In qua dico,in electione ipſius
Baptiſtæ fuiſſe, eligere quam viam volebat, per text.quem ad
hoc ponderat Bartol.in l.recuſare.§. Titius.ff.ad Trebel. quẽ
ibi ſequitur Angel.Pau.& Alex.& idem tenet Bar.in l.Centu-
rio.car.fi.in 4.q.princip.ff. de uulg. & pupil. quem ibi ſequit̃
Areti.col.22.& Alex.col.pẽult.& fina.& Iaſo.col.34.in prin-
cip.& Bar.idẽ uult in l.ſi Titio. la.1. ff. de uſufru.leg. & Gui.
Pap.quæſtio.532.dicit ita fuiſſe determinatum, & licet Cyn.
* in l.precibus.C.de impu.teneat contrarium: tamen * commũ
nis concluſ.eſt, de qua ſupra per Alexan. adducentem Barto.
in l.fina.in 1.q.C.de codicill.& in l.1.quæſtio.2.ff.eod.tit.Pro
qua bene facit.l.cum pater.§.Titio.in fi. de lega.2.& quæ ha-
ben-

betur per totū.ff.si quis omis.cauſ.teſta. cū hoc nō fiat in fraudem,ſed permiſſione teſtoris,ita diſponentis,& q̄ plenè no.in l.qui ſe patris.C.vnde libe.& ita ꝯſuluit Soc.ꝯſ.20.col.6.uer. inſuper dici pōt,uol.1.& ꝯſ.290.col.fi.uol.2.& Phi. Fran.idē ſequit̄ in c.ſi pr̄,col.29.uerſ.10.q̄rit̄.de teſta.lib.6.& Cor.ꝯſi. 35.col.3.uerſ.Tñ,uol.2.& Ludo.Bologni.ꝯſ.15. Inuocato.Et
41 † licet Dec.in d.l.precib.col.13.dicat, dictam ꝯclonē nō ꝓcedere,qñ teſtator diſtribuiſſet plures caſus expreſsè,vt puta ſubſtituendo vulg.pupill.& p fideicommiſſum, ut tūc non ſit electio ſubſtituti: cū ſint factæ apertè,& diſtinctè diſtributiones temporū,tñ dictū hoc Deci.eſt ꝯ tex. in d.l.recuſare.§.Titius, & ꝯ dec.& ꝯſi. ſuperius allegata, & in puncto ita eū reprobāt Moder.repe.in d.l.Centurio.fol.29.col.1.uerſ.amplia hāc cō
42 cluſ.nu.417. Hoc † aūt ius eligendi & huiuſcemodi declaratio per ipſum Baptiſtam Valerij bñ potuit trāſmitti ad hr̄des & ſucceſſores,quos inſtituit. Cū dictæ ſubſtitutionis pupillaris,& fideicōmiſſariç factæ in perſona Pauli,venerit & ceſſerit dies uiuēte ipſo Baptiſta,p tex.cū ibi no.per Bar.& alios ſcrib. in l.illud.ff.de optio.leg.& bene faciūt not.in l.Pamphilo,eo. tit.& bonus tex.& quæ ibi ponunt ſcrib.in §. optionis,inſti.de legatis,& in l.fi.§.ſi quis.C.cōmu.de leg.ubi ēt ſcrib.& p Bar. & alios in l.ſi ſtipulatus fuerim. ff. de uerbo.obl.& bene facit deciſ.Lap.in alleg.120.In Dei nomine amen,in fi.ubi declaratio tranſmittitur ad hr̄dem & ſucceſſorē. ¶Quinta difficultas
43 oritur.An in dubio prçſumat̄ dictum Pau.fuiſſe mortuum in pupillari ętate,an uerò poſt, & cui incūbat onus hoc ꝓbandi. Circa qđ Dec.in c.in præſentia,col.26.uer. p̄dictis ēt adde, ex de probat.dicit, ꝙ onus ꝓbandi incumbit illi,qui dicit fuiſſe mortuum in maiori ætate, eſto ꝙ ſubſtitutus alleget pupillū deceſsiſſe in pupullari ætate,tñ non aſtringitur ad hoc probādum,ex quo intentio ſua eſt fundata,& debet admitti ad ſubſtitutionem,niſi probetur ꝯ per aduerſarium de maiori ætate, adducit conſ. Bal.qđ nō potui reperire,& deducit ea quæ no.
44 in l.ex facto.§.pe.ff.ad Treb. † ubi ſubſtitutus alicui decedēti ſine liberis,eo mortuo fundata eſt intentio ſubſtituti,niſi ꝓbet̄,ꝙ Titius haberet filios, remittendo ſe ad not.per Barto.&
45 Ang.ibi,& per Alex.conſ.29.uiſo themate,uol.1.†Tamē tex. in d.§.pen.parum facit,cum multas habeat lec. ut per Imo.& Alex.ibi,& tenendo ſextū intellectum,cū quo Alex.ibi reſidet, tex.ille nihil facit,& nō loquit̄ in terminis p̄ſentis quæſt.Prout ēt declarat Soc.in l.ſi inter uirū, col.2.uerſi.extra gl.& plenè in l.qui duo.§. cum in bello, col.2. uer.circa glo.ff.de reb. dub.ubi qñ plures moriuntur in diuerſis locis, & non cōſtet, quis prior deceſſerit, remittit ſe ad no. in conſi.Alex.20.in fi. uol.1.& conſi.29.uol.2.quæ conſi.parū faciunt ad caſum præ
46 ſentem.Et †ideo pro ueritate dicendum eſt totū oppoſitū, ut illi incumbat onus probandi,qui dicit pupillum mortuum in pupillari ætate;cum iſtud ſit fundm̄ ſuum,& ideo probandū, ſm̄ gl.Abb.& alios ſcrib.in d. c.in præſentia, & bene faciunt, q̄ ponit Soci.in d.l. ſi inter uirū, col.2.& 3.& in puncto ita tenuit Bal.ꝯſ.19.factum tale eſt.in primo dub. uol.5. ubi bonis rōnibus & iurib.probat hanc ſn̄iam, & bene faciunt, quæ ipſe Bal.adducit conſi.145.In cā,eo.uol.quæ conſi.refert & ſequitur Soc.in d.§.cū in bello,col.fi.uer.ex quib.plura inferuntur. uer.in ſimili ēt,ubi punctaliter dicit, ꝙ ſi nō ꝯſtat,an pupillus fuerit mortuus ī pupillari ætate uel poſt, nō p̄ſumit̄ mortuus in pupillari ætate ad ꝯſeruationē ſubſtōnis, ſed iſtud eſt p ſubſtitutū ꝓbādū,& ita ego aliàs legēdo dictū c.in p̄ñtia.nu.110. dicebā per p̄dicta opi.Dec. ibi eſſe dubitabilē, & in præſentiarum dico non poſſe procedere,ex quo prædictæ deciſ.in puncto ꝯrium diſponunt,ut in dubio nō præſumatur mortuus in pupillari ætate,& alleganti iſtud onus probandi incūbit,cum ſit fundamentum ſuæ intentionis. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Filij & nepotes an & quando repreſentent locum parentū præmortuorum, & illū ſubintrent, ita ut ſuccedāt unà cū patruis, & alijs ſequen.*

Et quid quando tractatur de ſuc.aſcendentis.

2 *Et quid quando tractatur de ſucceſſione patrui.*

3 *Et quid quando in reliquis ſucceſ.tranſuerſalium.*

4 *Et an prior in gradu in iſtis præferatur.*

5 *Priuilegium,quòd quis ſuccedat in locum patris, non eſt extenſibile.*

6 *Regulariter proximior in gradu præfertur alijs,niſi ſ[illegible] in caſu exceptuato.*

7 *Gradus proximior et ulterior ac remotior quando cognoſcatur.*

8 *Tranſuerſales an ſuccedant per capita,uel per ſtirpes.*

9 *Conditio, ſi inſtitutus decederet ſine filijs, inducit ſubſtitutionē compendioſam.*

10 *Etiam ſi non eſſet appoſitum illud diſtributiuum, quandocunq;.*

11 *Subſtitutio facta poſt mortem inſtituti & in defectum filiorum fideicommiſſariam inducit.*

12 *Ver.deceßerit, mortē importat,& exponitur, idest, poſt mortē.*

13 *Subſtitutio facta puberibus fideicommiſſariam importat.*

14 *Ver. ſubſtituit, commune eſt.*

15 *Subſtō fideicōmiſſaria collata in futurū euētum cōditionalis eſt.*

16 *Si autem conditio fuit uerificata, & extitit, ſubſtitutio illa conditionalis effecta eſt pura, & nu.17.*

18 *Fideicommiſſi reſtitutio facienda eſt adimpleta cōditione illius.*

19 *Fideicommißum iniunctum filijs, an cenſeatur iniunctum decedētibus poſitis ſub conditione.*

20 *Qui non eſt uocatus & honoratus a teſtatore, non poteſt ab illo grauari.*

21 *Poſiti in cōditione, an & quando cenſeantur diſpoſitiuè uocati.*

22 *Hæreditas ipſa, an & quando, & per quæ uerba cenſeatur realiter grauata.*

23 *Ver. ſemper & in perpetuum, denotant infinitatem.*

24 *Quādo hæreditas realiter grauata eſt, fideicommißum cenſetur appoſitum omnibus poſſidentibus illam.*

25 *Declaratio, & limitatio l.filiusfa.§ diui. de leg. 1.*

26 *Ratio fideicommiſſi comprehendit omnes, etiam non nominatos poſſidentes bona hæreditaria.*

27 *Ratio, qua motus eſt teſtator, ampliat fideicommißum.*

28 *Verba teſtatoris aſſerentis hæreditatem ſuam ire de uno in aliū perpetuò, interpretantur, hoc eſt, ꝙ uadat de hærede ī hærede, & deſcendente in deſcendentem.*

29 *Qui uult conſequens, uidetur uelle neceſſariū antecedēs ad illud.*

30 *Geminatio enixam uoluntatem diſponentis oſtendit.*

31 *Qualitas maſculinitatis, & ut bona uadant ad maſculos, declarat uoluntatem teſtatoris fuiſſe, eius bona debere conſeruari in familia, & agnatione, quæ omnia per maſculos durant.*

32 *Excluſio fœminarum a ſucceſſione diſponentis oſtendit, ipſum uoluiſſe bona conſeruari in maſculis.*

Fœminæ ſunt caput & finis familiæ.

33 *Per fœminas bona transferuntur in alienas familias.*

34 *Diſpoſitio teſtatoris uolentis, bona conſeruari penes maſculos, nō poteſt effectū ſortiri, niſi cōprehendat oēs eius deſcēdentes.*

35 *Filij poſiti in conditione cum illa qualitate, maſculis, cenſentur diſpoſitiuè uocati.*

Declaratio & limitatio ad gl.in l.Lucius.ff.de hæredi.inſtit.

36 *Filij poſiti in conditione, & ulterius grauati per eum tenentur præſtare fideicommißum a teſtatore relictum.*

37 *Et idē, qñ teſtator digreſſus eßet ad plures gradus ſubſtitutionū.*

38 *Subſtitutio facta ab ultimo decedente ſine maſculis in tota hæreditate, inducit reciprocam ſubſtitutionem inter omnes liberos & deſcendentes.*

39 *Fideicommiſſum inducitur, nedum uerbis expreſſis a teſtatore, uerùm etiam ex tacita & coniecturata mente ipſius.*

40 *Per fideicommiſſum ſucceditur teſtatori, & non ipſi inſtituto grauato.*

41 *Nepos & deſcendens repreſentat perſonam patris in ſucceſſione aſcendentium.*

42 *Ad fideicommiſſum ſuccedunt uocati eo ordine & forma, quib. ſuccederent ab inteſtato. & plenius nu.73.*

43 *Relictum factum familiæ intelligitur ſecundum ordinem ſuccedendi ab inteſtato.*

44 *In fideicommiſſo uocante proximiores admittuntur filij fratris ſimul cum patruis.*

45 *Ver. filios, intelligitur etiam pro filijs, & deſcēdentibus illorū.*

46 *Spes in fideicommiſſo cōditionali regulariter non tranſmittitur præmortuo fideicommiſſario ante grauatum.*

47 *In fideicommiſſis primitus attendi et obſeruari debet mens, & uoluntas teſtatoris.*

48 *Verba declarant animum et uoluntatem illa proferentis.*

49 *Vocati, et nominati a teſtatore præferuntur alijs, et illos excludunt.*

50 In

50 *In fideicommisso filij fratris præmortui, an insimul succedant cũ patruis.*
51 *Quãdo uocãtur superstites, qui isti sint, & quãdo excludãt alios, & num. seq*
52 *Superstites, & superuiuentes a testatore nominati uerificantur etiam in uno.*
53 *Superstites & superuiuentes uocati a testatore dicuntur nominatim uocati, & alijs præferuntur.*
54 *Superstites uocati soli succedũt, & alios repellunt, etiam filios præmortuorum, qui superuiuẽtes erant tẽpore testamẽti conditi.*
55 *Superuiuentes uocati a testatore inducunt, ut non censeantur uocati filij præmortuorum.*
56 *Superstitum appellatione qui ueniant.*
57 *Fideicommissum relictum, salua gradus prærogatiua, non includit filios præmortuorum.*
58 *Qualitas expressa in uno capite testamenti, an censeatur repetita in alio capite.*
59 *Dictio, suprascripti, repetitiua est præcedentium.*
60 *Relatio facienda est ad relatum cum omnibus suis qualitatibus.*
61 *Maxi. quia ad aliud referri non potest.*
62 *Ordo datus in præcedenti declarat sequentia.*
63 *Fratris appellatione qui ueniat.*
64 *Fratres patrueles, an ueniant appellatione fratrum simpliciter.*
65 *Testatoris uoluntas exprimenda est, & de ea constare debet.*
66 *Quando uocantur superuiuentes, uidentur uocati proximiores, salua gradus prærogatiua.*
67 *Testator limitans successionem in certis personis, ad eã non possũt uenire aliæ psonę ñ uocatæ, & existẽtes extra limitationẽ.*
68 *Descendentes non intrant locum parentum, quãdo parentes erãt uiui tempore dispositionis.*
69 *In fideicommissis filius non intrat locum patris.*
70 *Et quid si fideicommissum est factum ab ascendente.*
Et quid quando uocantur superuiuentes & superstites, & proximiores.
71 *Declaratio ad §. cum filius, instit. de hære. quæ ab intesta. de fer. & num. 83.*
72 *Et quid si testator uoluit in illo fideicommisso habere locum gradus prærogatiuam.*
74 *Glo. in l. si ita, §. in fideicommisso. de leg. ij. quando & quo casu locum sibi uendicet.*
75 *Statutũ uocans proximiores in primo gradu, an excludat filium præmortui.*
76 *Et quid in inuestitura uocante proximiores.*
77 *Fideicommissum conditionale, an & quando transmittatur ad suos fideicommissarios mortuos ante grauatum, & seq.*
Glo. in l. is cui. ff. de actio. & obliga. quo casu procedat.
79 *Et quid si in contrarium adest coniecturata mens testatoris.*
80 *Successio in transuersalibus, an sit facienda per capita uel per stirpes.*
81 *Dictio, æqualiter, multùm importat.*
82 *Et quid si testator nomine appellatiuo uocauit descendentes, & nepotes, an dicatur eos uocasse pro uirili, & æqualiter.*
83 *Declaratio ad §. cũ filius, institu. de her. quæ ab intesta. et nu. 71.*

CONSILIVM XXXVII.

Si bona & res possesse a quodã Carolo mẽtecapto, & ab intestato mortuo erãt liberæ, expeditæ & nõ subiectæ alicui fideicõmisso, firma & uera ꝯclo erit, ꝙ in dictis reb. & bonis, ꝯñr d. Carolo ita decedẽti succedũt do. Nicolaus, & do. Mattheus tanquã ꝓximiores, penitus exclusis aliis in ulteriori gradu existẽtib. uidelicet filiis q. d. Aloysij, & d. Danielis, & q. d. Hierony. nec ñ & a fortiori excluso Ioãneto ne-
1 pote, q. do. Ioãnis Barisoni. Isti † eñ filij & nepos prædictorũ Hierony. Aloysij, Danielis, & Ioannis tunc demũ repræsentãt locum parentũ suorũ premortuorum, & in eorum locum sub intrant, & unà cum ipsorum patruis succedunt, qñ agit̃ & tractatur de successione aui, seu alterius ascendentis, quo casu ꝓcedit tex. in §. cũ filius. inst. de hære. q̃ ab intest. defer. & text. in §. 1. in auth. de hær. ab intest. uẽ. & l. si defunctus. C. de suis &
2 legi. cũ cõcor. Itẽ † qñ tractat̃ de successione patrui, nam tunc unà cũ alio patruo succedunt, & ita ꝓcedit tex. ĩ auth. de her. ab intesta. uen. & text. in auth. cessante, & auth. post frẽs, & in
3 auct. seq. C. de leg. hære. cũ si. Exceptis † aũt istis duobus casibus in successione alicuius mortui ab intesta. seu intestabilis filius non repræsentat personam patris, nec filius fratris p̃mortui potest succedere vnà & insimul cũ patruo, ut est tex. apertus in d. §. reliquũ, vers. hmõi verò priuilegiũ, & vers. seq. ibi, nulli alij, & ver. si verò neque fratres, ubi Imperator expresse vult, ꝙ tale priuilegiũ disponens, ut filij fratris p̃mortui possint succedere vnà cũ patruis, ꝓcedit, & locũ hẽt, qñ solùm agit̃ de successione patrui, & ita not. Bar. & Ang. in 3. not. & idem apertè istud tradit per illũ tex. in d. auct. post fratres, dicens ꝙ filij succedũt in locum patris sui eo casu tñ, qñ tractatur de successione aui
4 seu patrui, in alijs verò casib. succedit ꝓximior. Et † ille q̃ prior est in gradu transuersalium est potior in successione eorũ, ꝓut ẽt expressè dicit Bald. & alij. in d. auct. post fratres, vbi Saly. & Pau. de Cas. in prin. volunt, ꝙ qñ nõ agitur de successione fratris, eiusdemq; patrui, filij non repræsentant personam patris.
5 Et † ibidẽ Pau. ipse, uers. ult. noto, dicit, ꝙ priuilegiũ, qd̃ habent filij fratris, ut succedant in locum patris, nõ extendit̃ ad eorũ filios, prout ẽt firmat idẽ Pau. in auct. defuncto. circa fin. C. ad Tert. Et Cor. per illũ tex. in d. auct. post fratres, in prin. & in 1. no. post Saly. dicit, ꝙ in successione transuersalium, exceptis dictis duob. casib. attendit̃ p̃rogatiua gradus, ita ꝙ unus non suc-
6 cedit in locũ alterius. Et † istud ꝓcedit regulariter, ut ꝓximior in gradu p̃feratur, nisi reperiatur exceptuatum, & dispẽsatũ, ut hr̃ inst. de succes. agna. in prin. & in vers. proximos, & in tit. de legit. agna. succ. in prin. & in §. his. n. personis, & § hoc ẽt, & per Ang. ibid. in §. si plures. quã cõclus. ẽt sequit̃ Matthesil. in trac. de succes. ab intest. car. mihi. 14. col. 1. uer. 3. loco post fratres, ubi firmat, ꝙ post fratres & filios fratrũ uocantur agnati & cognati, seruata grad⁹ p̃rogatiua, ita ut ille p̃feratur, qui ꝓximior est, & idẽ uult Nicolaus de Vbal. in tract. de succ. ab intest. car. antepe. in 3. parte prin. col. 2. uer. nec obstat, & col. 3. uersi. aduerte tñ, & uer. post fratres, & uer. si uerò. ponit ẽt Ale. ꝯsi. 44. uideret̃ primò, col. 6. uol. 5. & cons. 50. perspectis his, uol. 4. & ꝯs. 250. Cõsideratis, col. 3. uol. 2. & tradit Ias. in l. si auiæ, col. 3. nu. 6. C. de succes. edic. & diffusè tangit Soc. ꝯs. suo posito in lectu. suis post. tit. de uerb. obl. uisis instris, col. 4. & seq. & col. 9. & 10. nu. 42. uer. restat nũc uidere, & col. 2. nu. 8. & seq. & col. 3. nu. 15. & seq. tãgit ẽt plenè idẽ Soc. cõs. 252. uisis, col. 3. uer. ꝯfirmat̃ ista rõ, uol. 2. & diffusè hr̃ p Dec. ꝯs. j. nu. 2. & ꝯs. 79. & 217. ĩ casu ꝓposito, nu. 2. & ꝯs. nouiter impresso 6. inter illa 40. ubi allegãtes plures rõnes & decis. firmãt cõem cõclus. esse, ꝙ
7 † filius subintrant locum patris solùm in dictis duob. casib, qñ uidelicet agitur de successione aui, uel patrui carnalis, qñ uerò agit̃ de succedendo alijs transuersalib. filius nõ subintrat locũ patris, nã ille uocatur & p̃fert̃ ad successionẽ, qui reperit̃ ꝓpinquior & proximior, unde cũ d. Carolo proximiores reperiantur & ꝓpinquiores p̃dicti d. Nicolaus, Vgolinus, & Mattheus, ipsi succedere debent, exclusis penitus filiis p̃dictorũ Hieronymi, Aloysij, & Danielis, & Ioanneto nepote Ioannis, qui reperiuntur in ulteriori gradu, q̃ sint p̃dicti d. Nicolaus, Vgolinus, & Mattheus, ut hr̃ in l. iuriscõsultus. ff. de gradib. §. sunt & ex laterib. & ex his progeniti, & uers. seq. & in §. 3. gradu, & §. 4. gradu, & §. 5. gradu, & instit. de grad. §. 3. gradu. §. 4. gradu, ac. §. 5. gradu, & licet parentes & auus prædictorum descendẽtiũ essent in æquali gradu cum dicto domino Nicolao, Vgolino, & Mattheo, tñ quoniam in successione. d. Caroli isti non subintrant locum parentum, ut probatũ est, quia reperiuntur in ulteriori gradu, meritò a dicta successione excludunt̃, nec p̃nt
8 unà cum eorum patruis succedere. Illud † autem certissimum est, quòd prædicti d. Nicolaus, Vgolinus & Mattheus debent succedere per capita, non autem per stirpes, cum succedatur Carolo, qui non est eorũ frater, nec filius fratris, nec ipsi sunt fratres dicti Caroli, nec filij fratrum ipsius, de cuius successione agitur, ut est text. apertus & ibi oẽs scriben. hoc not. in §. si uerò neq; , in aucten. de hæred. ab intest. ueni. & est tex. in aucten. cessante, & in aucten. post fratres, & ibi doct. firmant. C.
9 de legit. hæred. ¶ † Si uerò res & bona possessa a dicto Carolo sunt subiecta fideicommisso facto per quõdam do. Iacobum, auum d. Caroli, maior insurgit dubitatio, quis succedere debeat. Quod quidem uerius uidetur: ut in dictis rebus fideicõmissum subsistat, cum fuerint bona dicti. q. Iocobi. Primò quia dictus testator adiecit illam conditionem, si sine filiis masculis instituti decederent &c. quæ conditio compendiosam substitutionem inducit, sub qua fideicommissaria continetur, ut habetur in c. si pater, de testam. lib. 6. not. gloss. & docto. in l. precibus.

tibus.C.de impub.& tradũt ſcribẽtes in l. centurio. ff.de vul.
10 & pup. Quod † ꝓcedit,ẽt ſi nõ ſit appoſita illa dictio,qñcun
que,vt firmat Bar.in d.l.cẽturio,col. 1 0.verſ. 2. oppono ad p̃-
* dicta,quẽ ibi * cõiter ſequunť doct.& Cano.in c.Raynaldus,
ex de teſtam.& Iaſ.in l.verbis ciuilib.col.2.nu.1 0. & ſeq.ff.de
11 vul.& pup. Scdò † fideicõmiſſum oñdiť: qm̃ ſubſtitutio ap-
paret facta poſt mortẽ & ĩ defectũ filiorũ maſculorũ, vt eſt gl.
& ibi oẽs no.ĩ l.ĩ teſtõ.C.de teſta.mil.& ẽt ſcribẽ.vbi ſ̃.& Ale.
ꝯſ.22.col.2.verſ.ſi diceret,vol.2.ponit ẽt Soc. ꝯſ.113.ſupraſcri
12 pti inſignes,col.3.verſ.ſed iſtę rões,vol.1.Illud † eṁ ver.de
ceſſerint,mortẽ importat,& exponitur.i.poſt mortẽ,vt eſt tex.
& ibi gl.in verſ.deficientis,in §.hinc nobis,in auth.de hære.&
fal.& declarat Alberi.in ſuo dictionario,in uerſ.deficiẽs. Pro-
13 ut † ẽt fideicõmiſſum apparet inductũ:qa talis ſubſtitutio fa
cta fuerit puberib.vt dicit Bar.in d.l.cẽturio.in 1.q.quartæ q.
* principalis,col.antep.quẽ ibi ſequuntur * cõiter oẽs ſcribent.
14 poſt gl.in d.l.precib. Conſiderãdo † ẽt verſ.ſubſtituit,idẽ erit
dicendũ, cũ cõe ſit,vt hr̃ in l.nam hoc iure,circa principium,
ubi oẽs ſcriben.& p Bar.& alios in d.l.centurio,col.pen.verſi.
ſed quare verbũ,& plenè per ſcriben.in d.l.precib.& in d.c.ſi
pr̃.& in d.c.Raynutius.ſuadetur ẽt iſtud ex plurib.aliis verbis
poſitis per ipſum teſtatorẽ in ſubſtitutione prædicta,q̃ fideicõ
miſſum expreſsè inducũt, de quib. ſigillatim inferius dicetur.
15 Et † licet ſubſtitutio prædicta fideicommiſſaria fuerit ꝯditio-
nalis,& collata in futurũ euẽtũ, ſi unus uel plures deceſſerint
ſine filiis maſculis,ut patet ĩ illa dictione,& ſi unus,de qua la-
tè per Bar.allegantẽ iura in l.1.& in l.quib.dieb.§.Termilius.
16 ff.de cond.& demon. Tñ † quia talis ꝯditio fuit uerificata in
perſona d. Caroli,qui mortuus eſt ſine filiis, uerũ erit dicere,
ꝯditionẽ dictæ ſubſtitutionis fideicõmiſſariæ ueniſſe. l.cedere
diem.ff.de verb.ſig.l.generaliter,in prin. C. de inſtit.& ſubſti.
17 Et † per euentũ dictæ ꝯditionis ſubſtitutio ipſa effecta fuit pu
ra.l.fi.§.1.ff.de vul.& pup.l.ſi pupillus,in fi.ff.de condi.inſtit.
not.Bal.in l.cũ teſtõ,in fi.C.de manumiſ.teſta.& Aret.p illum
18 tex.in l.fi.§.cum mihi,uerſ.ſed rurſus.ff.de uerb.obl.Et † per
euẽtũ talis ꝯditionis reſtitutio.d.fideicõmiſſi purificati facien
da eſt ipſis fideicommiſſarijs.l.pen.§.fi.C.ad trebel.cũ cõcor.
19 & tradit Bald.conſi.287.ſuper primo,uol.3. Nec † prędictis
habet obſtare,ſi diceretur, ꝙ tale fideicõmiſſum per ipſum te-
ſtatorem bñ fuit iniunctũ filiis ſuis primi gradus hr̃dib.inſti-
tutis,quos bene potuit grauare fideicõmiſſo,ex quo eos hono
rauerat,nõ aũt videtur fideicommiſſum iniũctum filiis & de-
ſcendẽtib.ſuorũ filiorũ, qui nõ ſunt poſiti in diſpoſitione, ſed
tm̃ ponuntur ſub ꝯditione, pp qđ non vñr uocati a teſtatore,
nec honorati,ſolùm.n.ſuccedunt eorum parentib.ex teſtõ,ſeu
* ab inteſtato,ut dicit glo. * cõiter approbata in l. Lucius, la ij.
ff.de hæred.inſt.& Alex.ꝯſi.32.viſo proceſſu,col.pen.uol.3.&
conſ.116.In cauſa,eodem uolu.& conſi.77. Conſiliis noſtris,
20 uol.1. Conſequenter † cum non appareant uocati,& honora
ti ab ipſo teſtatore,non potuerunt grauari onere fideicõmiſſi,
per reg.l.ab eo.C.de fideicom.& l.1.§.ſciẽdum, & l.ſed ſi ſic.
* §.fi.de leg.3.& eſt * cõis concl.Bar.in d.l.centurio.ut firmant
doct.relati per Alex.ibidem,col.antep.& ibi Iaſ.nu.66.& ſeq.
& in l.1.nu.10.C.de pact.& plenè per Fran.de Cur.conſ.42.
21 quia inquit,& in duob.conſi.ſeq. Nam † aduertendũ eſt: qm̃
prædicta procedunt rr̃r,& qñ in ꝯ̃riũ nõ apparet de mente te-
ſtatoris, & coniecturata : iſto.n.caſu qñ apparet, dicendũ eſt,
filios poſitos in conditione cẽſeri vocatos, & ꝯ̃ñr potuiſſe gra
uari,& ita limitabitur gl.in d.l.Lucius,& diſpoſitio.d.l.ab eo,
prout firmat ibi Corn.& idẽ ꝯſ.97. Primò conſultus,col.1.&
2.uol.1.& conſi.74.uiſo,& ꝯſ.147. In hac,col. 5.uolu.2.& in
plurib.aliis conſiliis.& ita expreſsè dicit Soci.in l.cũ auus,cir-
ca fi.ff.de cond.& demon. & conſi.62.104.& 116.uolu.4.&
Barb.relatus per Fran.de Curt.ꝯſ.51. & ꝯſ.42.col.4.verſ.tñ ſi
cum grauamine,& ꝯſ.75.col.3.& col.pen. & qm̃ in caſu pñti
multæ concurrunt coniecturæ,quib. oñditur, teſtõrẽ voluiſſe
uocare & honorare dictos deſcendentes filiorum,ꝯ̃ñr meritò
ab eo potuerunt grauari,& illa potiſſima erit : qm̃ teſtator uo
luit,ꝙ ſi eius filij primo loco inſtituti decederẽt ſine filiis ma-
ſculis,ꝙ eiſdẽ eſſent ſubſtituti alij ſuperuiuẽtes & ſuperſtites,
& ꝙ talis ordo,nedũ deberet ſeruari ĩ filiis dicti teſtatoris, ſed
ẽt in filiis filiorũ,& deſcendentib.maſculis, ita ꝙ ſemper & in
perpetuũ hr̃ditas ipſius teſtatoris uadat de uno in alium , ſeu
alios ex dictis filiis,& eorũ deſcẽdẽtib.ita ꝙ bona, & eius hr̃di
tas ſint & remaneant in filios maſculos teſtatoris & filios filio
22 rum,& eorum deſcendentes maſculos. Per † quæ uerba ipſa
hr̃ditas dr̃ realiter grauata,& onus dr̃ reale,& ipſis reb. hr̃di-
tariis iniunctũ,& afficit oẽs deſcendentes, & quò ad oẽs indu
cit fideicõmiſſum,ut concludit Fran. de Curt.allegando alias
deciſ.in d.conſi.51.col.10.& conſ.42.quia inquit,col.4.verſ.
accedant,tenet ẽt Pau.de Caſ.ꝯſ.12.vr̃ dicendũ,in fi.& Corn.
ꝯſ.33.Placet,vol.1.& ſentit Soc.conſ.25. in cã,in fin.uol.2.&
23 conſ.12.nu.13. uol.3. Et † illa uerba, ſemper & in perpetuũ,
denotant, ut comprehendantur & ueniant oẽs in infinitum.
l.fi.C.de ſuis & legit.l.1.ff.ſolu.matr.no.Bal.in l.uoluntas.C.
de fideicõmiſſis,& tradit Soc.ꝯſ.12.col.5.in fi.& ꝯſ.43.col.2.
nu.4.& 5.& ꝯſ.84.accuratiſſimè,num. 4.uol.3.& ꝯſi.51.uiſa,
nu.4.& ꝯſ.57.col.2.uolu.4.& Franc.de Cur.conſ.40.col.4.&
ꝯſ.4.col.8.uerſ.quod ẽt,& Cor.conſi.59.uol.2. & conſi.230.
24 col.pen.uol.3.& Dec.conſi.38.col.2. In † quibus locis ꝯclu-
ditur,ꝙ qñ hæreditas eſt grauata,ut puta, quia bona hr̃ditaria
ſunt prohibita alienari,ſi eſt appoſita dictio ſemper,ſeu in per
petuum,nedum dr̃ inductum fideicommiſſum,quò ad perſo
nas primorum inſtitutorum, ſed ẽt quò ad oẽs deſcendẽtes in
infinitum ẽt ultra quartũ gradũ,prout ẽt tenet Barb.conſ.44.
25 ſapienter,uol.2.& Soc.ꝯſ.49.col.1.uol.1.Et † ita limitatur,&
26 intelligitur,qđ dicit Bar.in l.filiusfa.§.diui.de leg.1. Et † ſua-
detur iſtud,nam ut bona ꝯſeruentur perpetuò de uno in aliũ,
fuit cã motiua faciẽdi dictum fideicommiſſum,q̃ rõ ita uiget
in filiis primo loco inſtitutis, ſicut & in deſcendẽtibus ex eis,
& iõ oẽs cõprehendit,ut probant deci.ſuperius adductæ,& ẽt
tenet Alex.& Mod.repetẽ.in d.§.diui,& in d.q.Bar.& Pau.de
27 Caſt.in d. conſi.12. in fin. Et † illud certum eſt, ꝙ fideicom-
miſſum ampliatur p rõnẽ & cauſam , qua teſtator fuit motus
ad illud faciendum.l.cũ pr̃.§.dulciſſimis.de le.2.& per Bar.in
l.regula.§.Item ſi quis. ff.de iur.fac.& ignor.& per Soc.ꝯſ.63.
28 col.6.quæro,& conſi.77.col.1.uerſ.3.uol. 3. Et † illa uerb.ꝙ
hæreditas ipſius teſtatoris uadat de uno in alium ꝑpetuò , illã
interpretationem recipiũt, hoc eſt,uadat de hærede ĩ hæredẽ,
ideſt de deſcendente in deſcẽdentẽ, ut tradit Bar.ꝯſ.51.Salim
bene Ioannelli,& ita ſe hẽt communis uſus loquẽdi ſecũdum
eum,& ita conſuluit Bal.ꝯſ.125 uiſo teſtõ,uol.4.& ſentit Soc.
ꝯſ.57.in cauſa,nu.2.uol.3.& plura ad id adducit Deci.ꝯſ.38.
29 col.2.num.4.& col.4.& 5.num. 6. Iſta † itaque uerba prola-
ta a teſtatore geminatis uicibus non poſſent effectum ſortiri,
niſi fideicommiſſum caperet oẽs deſcẽdẽtes, & iõ ad oẽs por-
rigitur, nam qui uult ꝯñs, vr̃ velle neceſſarium antecedẽs ad il
30 lud,uulg. l.illud.ſ̃.de acqui.hær.cum ſim.Et † geminatio ma
gis oñdit enixam voluntatẽ ipſius teſtõris fuiſſe,ut dictum fi-
deicõmiſſum eſſet perpetuum, & ꝯñr cõprehẽderet oẽs deſcẽ
dentes ultra filios,argumento eorum,quæ traduntur in l. bali
ſta.cum uul.ff.ad Treb.& iſta bñ cõprobantur ex plurib.ratio
nibus & iurib. adductis per Soc.in ſuis conſi.ſuperius allega-
tis, maxi.conſ.12.& conſi.43.& conſi.77.col.1.uol.3. & aliis
31 quãplurib.Præterea † ipſe teſtator in d.ſubſtitu.ꝯſiderauit ma
ſculinitatẽ, & ut bona ſua propria ꝯſeruarẽtur in maſculos de
ſcendentes,& dictã qualitatẽ maſculinitatis pluries & repeti-
tis uicib.ꝯſiderauit & expreſſit,& verè nõ pp aliud,ut ipſemet
in ſuo teſtõ declarat,niſi ut eius hr̃ditas cõſeruareť in eius fa-
milia,& agnatione,cum per maſculos,& nõ per fœminas talis
ꝯſeruatio fiat.l.lege.C.de legit.hære.inſtit. de legit.agna.ſucc.
§.certũ.& §.media.& eſt bonus tex.ĩ l.1.§.ſed & ſi ſeruus, ibi,
32 publicè.n.intereſt.ff.de uẽ.inſpic. Qđ † ẽt patet: qm̃ ipſe teſtõr
a dicta ſua hr̃ditate excludit fęminas repetitis uicib.ex quo fœ
minę ſunt caput & finis familię.l.ꝓnunciatio,in fi.ff.de uerb.
ſig.& deſcẽdẽtes ex fęminis ñ ſunt ĩ familia fęminarũ, ex quo
ſequunť familiã pr̃is.l.familię.§.i.ff.đ ver.ſig.& inſt.de pat.po
te.ĩ fi.de legit.agn.tute.§.1.& in l. cũ legitimè.ff.de ſta.homi.
33 Per † fęminas.n.bona trãſferunť ĩ alienas familias, vt dicit Io.
And.in add.ad Spe.in tit.de teſta.in rub. ad fi.ĩ tit.de ſucc.ab
inte.cũ aliis adductis p Soc.ꝯſ.12.col.2.& 3.uol.3.& p Frã.de
34 Cur.d.ꝯſ.34.& p Dec.ꝯſ.15.col.3.& 4.cũ cõcor. Et † iſta qua-
litas maſculinitatis p teſtõrem ꝯſiderata non poſſet ſuũ ſortiri
effectum,niſi fideic.cõprehenderet omnes eius deſcendentes,
quo fit: ut neceſſariò ꝯcludendum ſit,tale fideic.cõprehẽdere
oẽs deſcendentes, ut uolũtas teſtõris effectum ſortiatur, quod
potiſſimè attendi debet.§.diſponat,in auth.de nupt. l.in con-
ditionibus primum locum,cum uulg.ff.de condit. & demon.

Hinc

35 Hinc Gui.Pa.q.184.relatus a Dec.cõs.270.do.Raynaldus,nu.3.& 7.consi.218.in cã.nu.2.dicebat,q si filij sunt positi in cõditione cũ illa qualitate masculis,tali casu censent positi ĩ dispositione,& uocati,& ita limitabit gl.in d.l.Lucius,de ueritate cuius aliàs dixi,& cõsului. Quãto igitur fortius in casu p̃nti, in quo nedũ sunt positi in conditio.sed in dispositione, & expressè sunt uocati ab ipso testõre, qui uoluit hrẽditatem suam perpetuò permanere in masculos descendẽtes,apud quos bo-
36 na sua uoluit conseruari & remanere. Prout † ẽt fideicõmissũ apparet inductũ quò ad oẽs descendentes,ex quo nedũ ipsi appatẽt positi sub cõditione,sed ulterius expressè fuere grauati ab ipso testõre,dũ uoluit,q idem ordo seruaret in ipsis, sicut seruandus erat in filiis primi gradus,ex quib.duob.simul iunctis inter ipsos descẽdentes resultat fideicommisũ,ut sentit Bart. in d.l.Centurio.& aliqui ibi tangũt,col.12.uers. q̃ro ulterius, & expressè sentiũt Perus.in d.l.ab eo,& Soci.in l.cũ filiosa.de lega.1.& cõsi.104.nu.8.uol.3. de quorũ ueritate aliàs diximus.
37 Prout † ẽt idem dicendũ est:quia nedũ liberi sunt positi in cõditione, sed ulterius ipse testator digressus ẽ ad plures gradus substitutionũ,quo casu filij censentur honorati,& cõñr potuerunt grauari,ut tradit Petr.de Anch.consi.74.cõ Philippũ,quẽ refert & sequit Alex.cons.64.difficultas,col.fi.uol.5. qđ tamẽ
38 est dubitabile, ut aliàs consuluimus. Et † ẽt quia ipse testator expressè uoluit hęreditatem & bona sua peruenire ad penitus extraneos, casu quo non extaret aliquis masculus descendens ex eo,& eius filiis,& sic talis substitutio videt facta ab ultimo descendente sine masculis in tota hæreditate, quo casu oẽs liberi & descendentes masculi vñr inuicem substituti, & iõ meritò potuerunt grauari,ut dicit Dy.Bart.& alij in l.Titia Seio. §.Seia libertis.de le.2.& Bar.& alij in l. uel singulis ff.de uul. & pup.& Ale.in l.pater filiam in fi.ff.ad leg.Falc.& doct.in l. pen.C.de impube.& plenius in l.hrẽdes mei.§.cũ ita.ff.ad Tre
39 bell.ubi de ueritate diximus. Prout † etiam : q̃a fideicõmissa hedum expressa uoluntate testatoris,sed ex coniecturata inducuntur & colligunt, ita q eius magis q̃ uerba considerare debeamus, ut hr̃ in l.hæredes mei.§.cum ita.& in l.cum uirum. C.de fideicom.& l.cum questio.in fi.C.de lega.& in §.pen.de leg.1.& in l.fiideicommissa. §. item si quis,de leg.3.& in l.cũ proponeretur,in fi.& in l.qui solidum.§.1.de leg.2.cũ aliis adductis per Dec.in d.consi.15.col.2.& consi.33.Circa primũ, col.1.& consideratis uerbis expressis ab ipso testõre & aliis cõiecturis,de quib.s̃.necessariò concludendũ est, ipsum testõrẽ uoluisse facere perpetuũ fidecõmissũ, quò ad omnes suos descendentes masculos,ita q oẽs descendentes decedẽtes & morientes sine filiis masculis essent grauati fideicommisso,& cõñr concludendũ erit,q bona dicti testatoris,q̃ peruenerũt ad dictũ Carolũ mortuũ sine masculis,erant & sunt subiecta dicto fideicommisso.¶Quo firmiter stante,discutiendum remanet, quis prædictorũ nobiliũ de Barisonis debeat succedere in fideicommisso,& in dictis bonis possesis.a d. Carolo,& subie-
40 ctis fideicommisso. In † qua difficultate prima facie dicendũ vĩ, q oẽs superius nominati de Barisonis debeant succedere, cũ uirtute d.fideicommissi nõ succedatur Carolo grauato,sed do.Iacobo testatori fideicommissum facienti, ut est text.& ibi oẽs not.in l.cohr̃di.§.cũ filię.ff.de vulg.& pupi.& tradunt oẽs in d.l.Centurio.& in d.l.precib.& in d. c.Raynaldus,& d.ca.
41 Raynutius,& in d.c.si pater.de test. Et † quia d.Iaco.erat ascẽdẽns & sic auus prædictorum do.Nicolai, Vgolini,& Matthei & quondam Ioannis,Hieronymi,Aloysij,& Danielis præmortuorum,& proauus filiorum do.Hieronymi,Aloysij,& Danielis ac Alexandri patris Ioanneti,meritò oẽs isti successerunt in locum parentum præmortuorũ, quos in tali successione aui, & proaui representare vñr, cõñr succedere debent unà cũ eorum patruis,per tex.in d.§.cum filius,instit.de hæred.quæ ab intest.cum aliis adductis.s̃.in primo artic. & expressè in materia fideicommissaria istud firmat Deci.consil.79.& pro tenui col.1.& 2.& consi.207.In casu proposito,& consi.1.& cõsil.6. & 10.nouiter impresso,aliàs cons.408.& 412. ubi ad id plu
42 ra adducit,& decis.alias allegat.Confirmantur,† nam descendentes ex dicto testatore debent ad dictũ fideicommissum admitti in ordine, & forma,quib.admitterẽtur ad successionem ab intestato, & nulli dubium quòd ab intestato descendentes subintrant locum parentum præmortuorum. d.§.cũ filius.& not.Bar.in d.auth.post fratres,& ibi Saly.in fi.& Ale.d.cõs.44. col.6.uol.5.& tradit in fi.in l.Gallus.§.1.ff.de lib.& posth.& per Bar.in l.iurisiurandi.§.si liberi.ff.de ope.lib.& in l.uxorẽ.
43 §.testõ,de leg.3.Et † in fi.est bonus tex.in l.fi.in uer.gradatim. C.de uer.sig.ubi relictũ factũ familię intelligit f̃m ordinẽ suc
44 cedẽdi ab intestato : vt declarat ibi Pau.& Mod.Suadent † ẽt ista p gl.in uer.p̃ximo.in l.cũ ita. §.ĩ fideicõmisso, q̃ f̃m Pa.de Ca.& Imo.ibi vult,q in fideicõmisso, quo vocant p̃ximiores, filij fratrũ admittan t vnà cũ patruis iux ea,q̃ tradunt in auth. cessante.C.de legit.hęre.Pro qua gl.facit,qđ tradit Ale.cõs.88. Qđ cõcurrere debeant,uol.1.& cõs.137.Pręclarè.eo.vol.& cõs. 27.uideret,col.pen.vol.3.vbi vult,q si statutũ vocat p̃ximio-
45 res ad successionẽ,filius fr̃is admittit vnà cũ patruis.Et † comprobantur ista.Nã si testator substituit filios hæredes scriptos, illa verba filios,intelliguntur pro filiis,& descẽdentib.ipsorũ, vt dicit Ale.cõs.26.Ponderatis his,col.3.vol.5.& ita vr̃ in casu p̃nti dicendũ,dum testõr voluit hr̃ditatẽ,& bona sua puenire ad eius filios superstites,& ad filios filiorũ, nec nõ & ad descẽdentes eorũ,& tenendo hãc cõclus. p̃dicti descendentes succedunt vnà cũ eorũ patruis ad d. fideic.per stirpes, non aũt per capita : vt est tex.in §.1.in auth.de hære.ab intest. uẽ.& apertius hoc p̃bat in d.§.cũ filius, & vtrobiq; per doct.allegantes
46 iura concor.Et † conclus.ista põt suaderi ex his,q̃ vult gl.in l. is cui.ff.de actio.& obl.dicẽs,q ius & spes fideicõmissi cõditionalis transmittit ad suos, cõñr p̃dicti Ioannes, Hieronymus, & Aloysius,& Daniel ad eorũ filios & descendẽtes, licet mortui fuerũt añ Carolũ,potuerũt trãsmittere p̃ut trãsmiserũt dictũ ius & speciẽ fideicõmissi. ¶Istis tñ nõ obstãtib. cõsideratis verbis,q.b. factũ fuit d.fideicõmisũ,cõria snĩa ẽ verior,q ad illud solũ debeãt admitti p̃dicti d.Nicolaus, Vgolinus,& Mattheus exclusis penitus filiis,& descẽdẽtib.p̃dictorũ Ioãnis,Hieronymi,& Aloysij,& Danielis, qui nõ p̃nt in p̃nti fideicõmisso succedere vnà cũ p̃dictis do. Nicolao, Vgolino, & Mattheo eorũ
47 patruis. Ad † ita dicẽdũ moueor ex illa trita,& vulg.regula,q̃ hẽt,in fideicõmissis primitus,& añ oĩa attẽdi & obseruari debere volũtatẽ testõris.l.pen. de leg.1.l.fideicõmissa.§.itẽ si q.s. in fi.de leg.3.l.cũ q̃õ.in fi. C.de leg.l.cum virũ. C.de fideic.l. in cõdõnib.primũ loc.ff.de cõd. & dem.§.disponat.in authẽ.de
48 nupt.Nã † q̃n succeditur titulo fideicõmissi,cõsiderãtur verba p̃lata ab ipso testõre,q̃ eius mentẽ & animũ declarãt, vulg.l.
49 Labeo.ff.de supel.leg.Hinc † est,q si testõr ad fideicõmisũ uocat & nominat aliquos,illi nominati debẽt succedere exclusis penitus aliis, quib.p̃ferunt tanq̃ magis dilecti ab ipso testõre, ita q cũ ipsis nominatis nõ admittuntur filij p̃mortuorũ, nec nepotes admittunt vnà cũ patruis,q̃ fuerũt nominati & uocati ad fideic.ita tex.in d.l.cũ ita.§.in fideic.de leg.2.ibi,q̃ nominati sunt,aut post eos oẽs extinctos,per q̃ verba nominati primũ locũ tenẽt,alij verò,qui sunt in proximiori gradu,ueniunt post extinctos oẽs nominatos,vñ si nominati nõ sunt extincti, sed superuiuũt,sequẽtes nõ debẽt admitti, cum vocentur post mortẽ & extinctionẽ nominatorũ,& scrib.oẽs ibi istud habẽt pro maxima,q nominati p̃ferunt,& cũ ipsis nõ cõcurrunt sequentes in gradu.Hæc idẽ p̃bat tex.apertus in l.fi.C.de verb. sig.ibi,nulla speciali adiectione,vbi gl.& scri.max.Ias.post Pa. expressè hoc volũt,& no.Bar.in l.si cognatis, ver.q̃ro quo ordine,& ibi Mod.ff.de reb.dubiis, tradit ẽt Ang.cõs.306.Carissime frater,ver.circa quæst.vbi adducit iura istud p̃bantia, & hr̃ in l.cũ p̃r.§.a te peto.de leg.2.& in l.hr̃des.§.fi.ff.ad Treb. & in c.pe.de elect.lib.6.& ĩ c.mãdato, de p̃bẽ.eo.lib.firmat ẽt
50 Soci.cõs.14.uiso testõ,in fi.uol.3. Vbi † propriè loquens in fideicom.facto ab ascendente uult,q filij fratris pręmortui nõ p̃nt in eo insimul succedere cũ eorum patruo,& idẽ Soc.istud tradit consi.38.uiso testõ,col.2.uers.cõfirmat hoc.eo.uol.& cõs. 51.uisa,nu.12.& consi.37.nu.14.uol.4.& plura ad id cumulat Dec.consi.1.nu.6.& 7.& col.fin.uers. cum ergo,& cõsi.77. col.1.& cõs.217.& consi.321.col.3.uer.ulterius ẽt,& in cõs.nouiter impresso 6.& 10.vbi istud tenet p̃ indubitato.Sed sic est q in p̃nti fideic. apparẽt solũ noĩati & uocati ab ipso testat. p̃dicti d.Nico.Vgolinus,& Mattheus, cõñr ipsi soliti debent succeder,cũ sint supuiuẽtes,& supstites d.Carolo,exclusis filiis & descẽdẽtib.d.Ioãnis,Hieronymi,& Aloysij,& Danielis. Et q ipsi do.Nico.Vgolinus,& Matth. sint ab ipso testõre noĩati & uocati,deducit apertè.Nã ipse testõr postq̃ instituit filios suos, fecit primũ gradũ substõnis,& voluit,q si vnꝰ vl plures ex d.filiis dcedrẽt sine filiis masculis,q eẽnt substituti alij fr̃es sui su

peruiuentes,& superstites,& sic ad substitutionem uocauit superstites,& superuiuentes illi,ꝙ decederet sine filiis masculis, & tpe existentis ꝯditionis fideic.uiuerent,& essent superstites.
51 Illa † em̄ uer. superstites, & superuiuentes, faciunt dispositionem ꝯdonalē, & exponuntur.i.ꝙ succederent per fideicō.illi, qui superessent & superuiuerent grauato.ut in si.hr̄ per Bart. & alios per illum tex.in l.stichum,qui meus erit,de lega.1.& per Bar.in l.si debitor.§.uerisimile, de le.2.& est de mēte Bar. in l.1.uers.7.principaliter,col.ult.ff.de cond. & demon.& ita in terminis nostris declarat Cuma.ꝯs.13.Titius,col.1.in fi.& ꝯs.167.vr̄,col.1.uers.ideo participium, uol.3.& diffusius Ale.
52 ꝯs.109.super prima, col.2.uol.4.& nu.4.& seq.Qui † Cum. & Alex.uolunt,ꝙ dicta uerba,superstites & superuiuētes,licet sint prolata in numero plurali,uerificari poterunt in singulari,ſm̄ facti contingentiam,qn̄ tpe, quo erat ꝯditio fideicōmissi,nō superuiuerēt,nec essent superstites plures, sed unus tm̄, nam in illo uerificabitur cōditio,& ipse admittetur ad fideic.
53 qđ probāt & bn̄ iuribus & rōnib.per eos adductis.Et † certū est,ꝙ testōr uocans ad fideic. superstites & superuiuentes simpliciter sine alia clausula, prout est in casu pn̄ti, dr̄ eos uocare nominatim.ita firmat Dec.in d.ꝯs.69.in prin.& licet ibi nihil alleget,tn̄ probatur per tex.insti.de excusa.tuto.§.1.ibi,superstites, quod uer.exponitur.i.uiuit : ut dicit Alberi.de Rosa.in suo dictio. in uer.superstites,& ēt hr̄ insti.de legit.agna.succe. §.hoc ēt,in uer.superstites, & in l.3.ff.de fun.inst.& i l.fi.ff.ad Trebel.& in aliis iuribus allegatis per Cum.in d.ꝯs.13.& per Ale.d.ꝯs.109.nu.11.& ita nominatim uocati præferunt̄ aliis in ulteriori gradu existentibus,itaq; filij & descendentes præmortuorum non pn̄t insimul succedere cum ipsis superstitibus,& superuiuentibus,qui ita uocati,dn̄r nominatim uocati, & aliis præferuntur, ita concludit Dec.d.ꝯs.69.col.1.qn̄ simpliciter fuerunt uocati superstites & superuiuentes,ut est in casu pręsenti, secus si fuissent uocati cum adiectione illius cl̄æ, de qua ibi per eum,uidelicet,vt venirent eo modo,quo essent ab intestato successuri,nam tunc filij præmortuorum succederent cum eis uirtute dictæ cl̄æ,ut consuluit ibi Deci.qđ nō est in casu nostro,vbi simpliciter apparēt vocati, ut ipsemet Dec.
54 ibi firmat.Et † ꝙ superstites uocati soli succedant, & cum eis non admittantur filij præmortuorum,qn̄ sunt simpliciter uocati,firmat Alex.d.consi.109.col.2.in fi.& nu.6.vbi vult,ꝙ filij præmortuorum tunc ueniunt vnà cum superstitibus,qn̄ testator voluit idem seruari in descendentibus præmortuorum, qđ in ipsis superexistentib. alias secus,& hoc idem tenet Cor. consi.37.in hac,uol.1.ferè per totum. & idem ipse Corn. firmat consi.290.tota vis,vol.4.vbi ex pluribus concludit,appellatione superuiuentium filiorum & hr̄dum non venire filios
55 & descendentes præmortuorum.Nec † immerito,cū diuersæ personæ sint superstites & superuiuentes,& filij ac descendentes præmortuorum, & testator vocans superuiuentes, non vr̄ vocare filios & descendentes præmortuorum: cum sint casus dissimiles,& si voluisset eos vocare,potuisset,& quia nō vocauit,ꝓsumptio est,ꝙ noluit eos venire.l.vnica.§. sin aūt ad deficientis.C.de caduc,toll. & plenè traditur per Soc. consi.77. visis,col.3.nu.6.& 7.& col.4.in fi.versi.4.adde,volu.3.ubi ex pluribus per eum adductis firmat, ꝙ si testator ad fideicommissum vocauit fratres, non veniunt filij fratrum pręmortuorum,de quibus testator non dixit,& ꝙ non fit extensio de vna persona ad aliam, & quia appellatione superuiuentium & superstitum non continentur, nec comprehenduntur filij præmortuorum,sed solùm superstites,& superuiuētes, & hoc idē firmat Ale.d.ꝯs.105.col.2.& col.3.vers. confirmantur prædi
56 cta,vol.2. Et † licet Cuman.in d.consi.13.dicat illo casu,quo consuluit, appellatione superstitum venire descendentes præmortui, istud est,eo qm̄ ibi apparebat de mente testōris volentis fideicōmissum transire nedum ad superstites, sed etiam ad descendentes præmortuorum,vt ipsemet Cum.declarat,& ēt quia nullus superuiuebat,nec erat superstes illorū, qui a testatore fuerunt vocati,quo casu veniunt sequentes,vt expresè ēt hr̄ in d.l.cum ita.§.in fideicōmisso, de leg. 2.& in d.l.fi.C.de verb.sig.Quando autem superessent, & superuiuerent simpliciter vocati a testōre,ipsi soli admittuntur exclusis filiis & descendentibus pręmortuorum, vt patet apertissimè ex iurib. &
57 decisi.superius adductis. Vocando † em̄ superuiuentes & superstites, voluit testōr, ꝙ in fideicōmisso succederēt salua gradus pręrogatiua,vt l.peto.§.fratre,de leg.2.& in d.§.in fideicō misso,& in d.l.fi.vbi Pau.& in terminis nostris ita dicit Deci. ꝯs.199.In cā,in fi.& Fran.de Curt.idem firmat ꝯs.43. statuto, col.4.versic.Substituendo em̄ superstites, & qn̄ testator vocat ad fideicommissum descendentes cū illa cl̄a,salua gradus prærogatiua,ſp admittitur proximior in gradu, & isto casu filij ꝓmortuorum non possunt cum superstitibus succedere, vt est tex.& ibi tradit Pau.de Cast.in auth.defuncto.C.ad Tertul.& tenet Dec.in d.consi.299.in fi.& consi.1.col.3.nu.6.& ꝯs.nouiter impresso 6.nu.12.& ꝯs.10.vbi affirmat hoc esse indubitatum,vt ēt tenet in ꝯs.79.in prin.& consi.321.nu.5.& 6.& sequitur ēt Fulg.& Cor. in d.auth.defuncto.in 1.notab.& colum.2.in prin.& ista consideratio valde vrget pro hac opin.vt proximiores in gradu admittātur,exclusis aliis in vlteriori exi
58 stentibus.¶† Nec ꝯclusioni obstat, si dicatur, ꝙ testator solùm vocat superuiuentes & superstites in primo gradu substitutionis factæ filiis,& de isto in pręsenti non dubitatur,nec q̄ritur. Quando aūt facit substitutionem filiis filiorum & descendentibus,ex eis,vt est casus præsens,non vocat superstites,nec superuiuentes, ꝯn̄r considerationes superius factæ non militāt. Nam ista obiectio tollit̄ ex verbis dictę substitutionis,& fideicōmissis,in quib.testator uoluit,ꝙ in filiis filiorum & descendentib.ex eis oīb.seruetur & seruari debeat dictus ordo,q̄ fuit appositus in pręcedenti gradu substitutionis , & istud pluries replicat,vt patet in illo capite testī ibi,& ꝙ dictus ordo,& ibi, & ꝙ modo prædicto,& dicto ordine seruato &c. & ibi, ut dictum est,& in c.seq.ibi,ordine suprascripto seruato,quę geminatio tanto magis declarat enixam uoluntatem testatoris. d.l.
59 balista.cum concord.Per † quæ verba testator se refert ad ordinem in c.præcedenti datum,qui unicus est,uidelicet,ut decedentibus sine masculis essent substituti superuiuentes,& superstites,iuxta ea quæ tradit Bar.circa illam dictio. suprascripta,in l.1.§.hoc edicto.ff.de postul.in fi.& in l.3.§.hæc uerba. ff.de uulg.& pup.& per Dec.consi.nouiter impresso.21.Negari non pōt,nu.5.& ꝯs.377.visis,col.4.uers. nec obstat,ubi propriè loquitur, qn̄ testator se retulit ad ordinē suprascriptum,
60 allegando iura circa effectum relatiui. Et † quia alius ordo in successione dicti fideicommissi nō apparet datus a testōre,necessariò talis relatio cum omnib. suis qualitatib. facienda erit ad dictum ordinem succedendi a testōre datum, qui erat, ut superstites & superuiuentes succederent iux. ea quę hn̄r in auth.si quis in aliquo documento.C.de eden.& in l.asse toto. ff.de hęre.instit.& in l.in testō,la j. ff.de ꝯdi.& demon.& in c. Abb.ex̄ de uerb.sign.& per Bar.in l.si quis seruum.§.fi.de leg.
61 2.& in l.1. ff. de recepta. Eo † maxi. quia ad alium ordinem non pōt fieri relatio : cum nullus alius appareat datus,& non entis nullæ pn̄t esse qualitates.l.eius qui, in prin.ff.si cert.pet.
62 Et † quia dictus ordo præcedens ad quem testator pluries se refert, declarat sequētia & gradus sequentes substitutionum, arg.l.si seruus plurium.§.fi.& l.qui filiabus,de leg.1.& l.nummis,de leg.3.& p̄cedēs ordo est,ꝙ superstites, & superuiuētes succedāt,quo fit,vt in gradib. substitutionum sequentiū,& sic in filiis filiorū casu quo aliquis ipsorū decederet sine masculis per ipsum testōrem uocentur superstites & superuiuētes, ꝯn̄r sumus in casu supradictarū ꝯsiderationum.Nec dicat̄,ꝙ testōr uoluit in filiis filiorū masculis & descendentib.ex eis hæreditatē & bona sua peruenire de uno in alium perpetuò & infinitum,ergo non solùm ad superuiuentes. Nā testōr istud uoluit nō simpliciter,sed seruato ordine,de quo in primo gradu substitutionis dixerat,q̄ erat,ut superuiuētes & superstites suc
63 cederēt,ut dictū est.¶† Minus ēt obstat,si dicat̄, ꝙ testōr uocauit casu,quo aliquis ex suis descendentibus decederet sine masculis,alios fratres suos soperuiuentes & superstites, fratres dico illius ita descēdentes,vt patet per illam dictio. suos,vt tradit Bal.in c.1.q̄b.mod.feu.amit.& etiam q̄a appellatione fratris venit ille, q̄ est in primo gradu, & nō frater patruellis, vt plenè declarat Alexan.in d.consi.205.col.4.& 5. vol.2.Socy. consi.9.viso,vol.3.& Alex.& Ias.in l.1.C.de succ.edic.cū con
64 cord. vbi allegant̄ iura istud probantia. Dicti † aūt domi.Nicolaus,Vgolinus,& Matthęus non sunt fratres d.Caroli in primo gradu,sed solū fratres patrueles, vt hr̄ in d.l.iuriscōsultus. §.eo.gradu.ff.de gradi.& insti.eo.§.4.gradu,ꝯn̄r non vn̄r vocati ad fideicommisſū prædictū.Nam obiectio cessat ex his,quę dixi superius , vbi conclusum fuit,ꝙ quando testōr vocat superstites

peruiuentes, vr̃ uocare eos ſ̃m gradus prærogatiuam, quo caſu
deficientib. primis fratrib. ueniunt fratres patrueles ſuperuiuẽ
tes & ſuperſtites, & iſtud apertiſſimè patet ex verbis & mente
teſtõris, qui voluit hęreditatẽ & bona ſua perpetuò & in infini
tum peruenire de vno in alium, ſeu alios maſculos deſcenden
tes, ſeruato ordine, de quo ſuperius dixerat, qui erat, vt ſuperui
uentes, & ſuperſtites admitterent, q̃ uerba intelligũtur. i. ſalua
gradus p̃rogatiua. Quo caſu poſt extinctos oẽs fratres ĩ primo
gradu exiſtentes ueniũt illi, qui ſunt in ſecũdo & ſi patrueles
ſuperſtites tñ, & ſuperuiuentes grauato, qui ſine filijs mortuus
eſt, cum quib. ſuperuenientib. non pñt inſimul uenire filij &
deſcendentes aliorũ fratrum patruelium præmortuorũ, vt ſu-
65 perius cõcluſum & probatũ fuit. Et† a tali voluntate & mente
teſtatoris minime recedendum eſt, vt s̃. fuit dictũ, cum non ap
pareat teſtatorem aliud voluiſſe, nec diſpoſuiſſe, iuxta ea, quæ
hñt in l. quidã cum filium. ff. de hære. inſti. & plenè per Ale. &
66 alios in l. 3. C. de lib. & poſth. Præterea, † ꝙ ad fideicõmiſſum
non poſſint venire filii, & deſcendentes prædictorum q. Ioãnis
Hieronymi Aloyſi, & Danielis, probat. Nã teſtõr uocando ſup
uiuentes vr̃ vocare proximiores, ſalua gradus prærogatiua, vt
dictum eſt, quo caſu filius præmortui nõ intrat in locũ patris,
nec dr̃ proximior, ex quo excluditur ab eo, qui eum præcedit
in gradu, vt probatur in d. auc. defuncto. cum aliis. s̃. deductis,
& pleniſſimè tangit Dec. cõſ. 321. col. 3. & 4. & cõſ. 1. col. pen.
nu. 6. & ſeq. & verſ. 4. quia, & col. fi. & in cõſ. nouiter impreſſo
67 10. col. pen. nu. 9. & ſeq. Prout† etiam qm̃ teſtõr vr̃ ſucceſſionẽ
dicti fideicõmiſſi limitaſſe ad certum gradũ, uidelicet, ſuperſti
tum & ſuperuiuentium, ad quam ſucceſſionẽ ita limitatã non
debent admitti aliæ perſonæ, niſi illæ, quæ ſunt intra dictũ gra
dum limitatũ, vt tradit Alex. cõſ. 82. In cauſa, & firmat Dec. ↄſ.
321. col. 3. verſ. vlterius ẽt conſiderandũ eſt. Prout † etiã: qm̃
prædicti deſcendẽtes ex quondam Ioanne, Hieronymo, Aloy-
68 ſio, & Daniele tpe mortis teſtõris, de cuius ſucceſſione modò
agitur, habebant eorum parentes aſcendentes viuos, quo caſu
ipſi deſcendẽtes non intrãt locũ parẽtũ, vt tradit Saly. in auct.
poſt fratres, la j. per illũ tex. ver. iã deceſſerint. C. de legi. hær.
in prin. & firmat Dec. in d. ↄſ. nouiter impreſſo 10. col. 2. nu. 5.
& ↄſ. 87. col. pen. & diffuſius ↄſ. 1. col. fi. in prin. vbi rñdet obie
ctioni q̃ poſſet fieri, ꝙ ſufficeret, iſtos deſcẽdẽtes eſſe natos tpe
quo põt peti fideicõmiſſum. Nã obiectio procedit quantũ ad
habilitatem ſuccedendi ex perſona propria, ſed non vt ex per-
ſona patris, ita vt intret locũ ſuũ, & poſſit admitti cũ aliis exi-
ſtentib. in proximiori gradu, & ẽt quia nominati a teſtõre ex-
69 cludunt iſtos, ut dictũ eſt. Prætereà† in ſucceſſione fideicõmiſ
ſi filius nõ intrat in locum patris, ex quo ille debet admitti, q̃
prius eſt in gradu, vt tradit Bal. in d. l. cum ita. §. in fideicõmiſ-
ſo, in fi. reprobãdo gl. ibi, q̃ vr̃ uoluiſſe ↄ̃rium, & Bal. ſequit̃ ibi
Cuma. & Floria. & idem Cuma. cõſ. 106. Mulier inſtituit, col.
fi. & Ang. Aret. in d. §. cũ filius, uerſ. deinde iſta regula, & iſtud
eſt rõne, de qua per Bal. in d. §. in fideicõmiſſo, & tenet Ale. ↄſ.
præal. 205. col. 3. uol. 2. & cõſ. 4. Ponderatis, col. 4. uol. 5. & ↄſ.
129. perſpectis, col. 2. uol. 5. & firmat Soc. ↄſ. 14. in fi. uo. 3. nu.
5. & ↄſ. 79. col. j. uerſ. 2. principaliter, & ↄſ. nouiter impreſſo 6.
col. fi. & conſ. 10. col. pen. In quib. duobus ultimis conſil. dicit
ita fuiſſe iudicatum per Rotam Rom. ut ſeruetur diſtinctio fa
cta per Bal. in d. §. in fideicommiſſo. de quo dicetur inferius,
& ibi plura alia adducit ipſe Dec. quæ uideri pñt. Et Soc. in d.
conſ. 14. in fine propriè loquitur in fideic. facto ab aſcendẽte,
prout etiam loqui vr̃ ipſe Dec. d. cõſ. 79. & d. cõſ. 10. & d. cõſi.
70 6. Et† licet aliqui dubitent, qñ fideicommiſſum eſt factum ab
aſcendente, ut dixi ſuperius in argumentis ad ↄ̃riam partem.
Tñ in caſu præſenti obiectio ceſſat: cũ teſtator expreſsè uolue-
rit in tali ſucceſſione fideicõmiſſi uenire ſuperſtites, & ſuperui
uentes, & ſic proximiores, & cõſequẽter ſeruari debere gradus
prærogatiuã, quo caſu, ẽt ſi fideicommiſſum ſit factum ab aſcẽ-
dente, filii præmortuorum non pñt inſimul ſuccedere cum pa
truis, ut dictum fuit ſuperius. ¶ Ex quibus patet, ſublatum eſſe
illud, quod primo loco in ↄ̃rium adducebatur. Nã uerũ eſt, ꝙ
per fideicommiſſum nõ ſucceditur grauato, ſed teſtatori illud
facienti, & ſic d. Iaco. qui licet ſit aſcendens pręd ictorum, tñ in
fideicommiſſis pręfertur proximior, & deſcendentes non ſub-
intrãt locum parentum, ut probatur in deciſi. ſupra deductis,
& eſto ꝙ in fideicommiſſo relicto ab aſcendente aliqui uelint
ↄ̃trium, tñ iſtud non procedit, qñ teſtator nominat aliquos, &
qñ uocat ad fideicommiſſum ſuperuiuentes, & ſuperſtites, &
ſic proximiores, pp quod uult ſeruari gradus prærogatiuam, a
71 qua uoluntate minimè eſt recedendũ, ut dictum eſt s̃. Et† tex.
in d. §. cũ filius, cum concor. locum habet, & procedit, qñ pro
ceditur titulo hęreditario & ex diſpoſitione legali, & qñ agitur
de ſucceſſione legali, nã tunc filius ſubintrat locum patris, &
tunc attẽditur diſpoſitio iuris, ut in d. auct. cum ceſſante. cum
ſimi. ſecus qñ agitur de ſucceſſione fideicommiſſi ex diſpoſi-
tione teſtatoris, ut eſt caſus præſens, & hr̃ in d. §. in fideicõmiſ-
ſo, nam tunc attẽditur prioritas gradus, ut dicit ibi Bal. Cuma.
& Floria. & alii, de quibus s̃. & ita punctaliter rñdet Dec. in d.
conſ. nouiter impreſſo 6. col. fi. & in conſ. 10. col. 2. & 3. Prout
72 † etiã obiectio ceſſat, qñ teſtator aliud diſpoſuiſſet, q̃ ius cõe di
ſponat, ut puta quia uoluit in fideicõmiſſo habere locum gra-
dus prærogatiuã, ut eſt qñ uocauit ſuperſtites, & ſic proximio-
res, ut ſuperius probaui, & expreſsè firmat Dec. d. cõſ. 1. col. 2.
& 3. & d. ↄſ. 6. & 10. col. 2. in quib. locis adducit optimum ſimi
le, in quo diuerſa fit ſucceſſio, qñ iure hæreditario quis uenit,
& qñ agitur de ſucceſſione legali, & diuerſa penitus ſit, qñ q̃s
uenit titulo fideicõmiſſi, & qñ agitur de ſucceſſione ex diſpoſi
tione teſtatoris, ut eſt in præſenti caſu, & ibi adducit rõ diuerſi
73 tatis ex mente Bal. ¶ † Et ex iſtis tollitur illud, quod ſcđo, & ter
tio loco ſuperius in ↄ̃rium adducebatur, ꝙ in fideicommiſſis
debet ſuccedi eo ordine, quo ſucceditur ab inteſtato, nam hoc
eſt uerum, qñ fideicõmiſſum eſt ſimpliciter factum, ſecus qñ
a teſtatore eſt aliter diſpoſitum. nam tunc eius uoluntas debet
obſeruari, ut dictum eſt, per d. §. diſponat, cum uulg. & text. in
d. l. fi. C. de uer. ſign. expreſsè hoc probat in illis uerſ. ibi, nulla
adiectione &c. ut ſentiunt Pau. & Iaſ. poſt alios ibidem, & pro-
bat tex. in d. §. ĩ fideicommiſſo, ibi, qui nominati ſunt, & ſentit
Dec. in d. cõſ. 1. col. 2. & in d. conſ. 6. in fi. & d. conſi. 10. col. 2.
74 & fi. Et† glo. in uerſ. proximo, in d. §. in fideicõmiſſo, ſuperius
in ↄ̃rium allegata non probat illud, ad quod allegatur, nã aliũ
habet ſenſum, & ueriorem. ut plenè declarat ipſe Dec. in d. ↄſ.
col. 2. verſ. & dico, & col. 3. verſ. ulterius etiam, & in d. conſil.
nouiter impreſſo 10. col. 2. & fi. uerſ. poſtremò, & ſi d. gl. intel-
ligatur, ut fuit ſuperius in ↄ̃rium allegata, & prout eam intelli
git Imo. & Pau. ibi, nõ eſt uera, nec poteſt procedere, ex quo in
fideicommiſſis filii præmortuorum non ſuccedunt unà cum
* eorum patruis, ut regulariter ſonat * cõis concluſ. & cõcluſum
fuit s̃. & ut plenè proſequitur Dec. in d. conſ. 1. col. 2. & 3. & in
d. conſi. nouiter impreſſo 6. in fi. & conſ. 10. col. pen. & fin. ubi
75 aſſerit ita fuiſſe iudicatum Romæ per Rot. ¶ † Nec obſtabit di-
ctum Alex. in d. conſ. 137. cum ſi. uol. 1. dũ uult, ꝙ ſtat. uocans
ad ſucceſſionem proximiores in gradu, etiã includit filiũ præ-
mortui, ut ſuccedat unà cum patruo, nam iſtud procedit, quan
do agitur de ſucceſſione legali, per legẽ nuptialem, ſecus ſi agit̃
de ſucceſſione ex diſpoſitione hoĩs, ut dictum eſt ſuperius, eo
magis cum Ale. in ſucceſſione fideicommiſſi in aliis cõſ. ſupra
deductis uoluerit ↄ̃riũ, & ita declarat ipſe Dec. conſil. 1. col. 2.
uerſ. & per iſtam rationem, & col. fi. uerſ. & licet Ale. in d. ↄſi.
nouiter impreſſo 6. in fi. & in d. conſi. 10. col. 2. & ſatis patet ex
his, quæ dixi ſuperius, ubi cõcluſum eſt, ꝙ qñ teſtator in fidei-
commiſſo uocat proximiores, prior in gradu debet admitti, &
filii præmortuorum cenſentur excluſi, ut patet in deciſ. ſupra
76 alle. & † conſi. Alex. 26. uol. 3. col. 3. ſupra in ↄ̃rium allegatum
nihil facit, ex quo Ale. ibi loquitur, qñ inueſtitura fuit recepta
pro filiis & hæredib. nam tunc bene ueniunt deſcendentes ip-
ſorum filiorum, quæ nihil faciunt ad caſum præſentẽ in quo,
teſtator ad fideicommiſſum uocat ſuperſtites & ſuperuiuẽtes,
& ſic proximiores, & uoluit ſeruari gradus prærogatiuam, quo
caſu prior in gradu admitti debet, & filii præmortuorũ exclu-
77 duntur, ut ſuperius extitit concluſum. ¶ † Non obſt. glo. in l. is
cui. ff. de act. & obl. s̃. in ↄ̃rium allegata, dum uult, ꝙ ius & ſpes
fideicommiſſi conditionalis poteſt trãſmitti ad ſuos hæredes,
* nam * communis concluſio eſt in contrarium, quæ habet, ꝙ ta
le ius & ſpes non poſſit tranſmitti etiam ad ſuos, ſi pendẽte ↄ-
ditione fideicommiſſi mortuus eſt fideicommiſſarius: ut pro-
bat tex. in l. unica §. ſin aũt aliquid C. de cad. tol. & ibi nor. Bal.
col. 1. uerſ. quæro nunquid fideicõmiſſum, & alii ſcrib. ibi hoc
* ſequuntur, & eſt gl. ordina. * communiter ab omnib. approba-
ta in l. unica C. de his qui an. ape. tab. & alia gl. fi. in l. hæredes
mei §. cnm ita ff. ad Trebel. & ibi etiam tradunt ſcrib. & firmat
78 Oldr. conſ. 131. quidã habens. Et† licet Soc. in d. §. cum ita, col.
4. &

4.& 5.sequi videatur prima facie gl. in d. l.is cui.tñ d.gl.cōi-
* ter*reprobat per Bar.& alios ibi,& per Bar.& scribē.in l.j.col.
4.vers.itē dicit Dy.de leg.1.& ibi repetē.sequuntur,qui rñdēt
obiectionib.factis per Soc.& ēt sentit ipse Soc.cons.14. in fin.
vol.3.& Bal.in l.in causę.§.Pomponius.ff.de minor.cum alijs
adductis per Ias.in l.cum filiof.in 5.not.de leg.1.& tenet Ale.
79 in l.fi.C.de leg.& ɔs.92.super eo.col.2.uol.3.Et†licet in locis
præall.& conco.doct.velint,ꝙ fiat transmissio,qñ pōt appare-
re de cōiecturata mente ipsius testatoris,ut per Soc. in d.§. cū
ita,& per repeten.in d.l.1.de leg.1.& ipse ēt aliàs pluries ɔsu-
lui,tñ in casu præsenti nulla pōt colligi coniectura mētis testa
toris,ꝙ voluerit trāsmissionē fieri,ex quo testator ipse expresè
voluit ꝑrium,dū ad fideic.vocat superstites, & superuiuentes,
& sic proximiores,& ɔsequenter voluit seruari gradus ꝓrogati
uā,cōsequenter sumus in conclus.& in regula cōi,q̄ habet, spē
fideic.conditionalis nō posse transmitti ēt ad suos,& sic ꝑdicti
Ioannes,Hieronymus,Aloysius,& Daniel, qui mortui fuerunt
pendente conditione fideic.existentis in persona Caroli nō po
tuerunt dictum ius,& spem succedendi transmittere ad dictos
eorū descendentes,succedunt ergo in d.fideicōmisso ꝑdicti d.
80 Nicolaus,Vgolinus,& Mattheus.Et†inter eos successio facien
da est per capita nō per stirpes, prout testator ipse expresè vo-
luit,dum ad fideic.uocat superuiuentes, & superstites æquali-
81 ter.Quæ†dictio facit eos haberi pro nominatis,ita ꝙ æquali-
ter,& pro virili succedunt,vt dicit Pau.de Cas.in l.fi.C.de im-
pube.& Dec.consi.382. verba testī,col.1.nu.2. Et ēt quia no-
minati admittuntur pro virili l.nonnunquam.ff.ad Trebell.&
ibi glo.& latè per Dec.d.cons.482.col.1.& 2. nu.1.& 2.& isti
82 pro nominatis habentur,vt probatū est superius.Et† ēt quia si
testator ita non dixisset, sed sub nomine appellatiuo vocasset
descendentes,& nepotes intelligunt vocati pro virili,& æqua-
liter,ex quo nullis partib.nominatis ex æquis partibus uoluit
eos esse substitutos,vt hr̄ propriè in fideic.in l. turpia. §.fin.de
leg.1.& in l.vnum ex familia §.rogo,& in l.cū pater §.hæredi-
tatē,de leg.2.& per Ale.cons.22.visis,col.2.vol.4.& est tex. in
l.Labeo.§.fi.ff.de sta.lib.& in l.quoties,in prin.ff.ad Tre.& in
terminis hoc idem tenet Dec.d.cons.nouiter impresso 10.viso
eleganti,col.1.2.& per totum,& versic.vbi plurib. concludit,
istos uocatos ad fideicommissum succedere per capita,& non
per stirpes,ex quo veniunt ex eorum propria persona , & non
83 tanquam subintrantes locum parētum.Et† per ista tolluntur,
quæ habentur in d.§. cum filius, & in d. auct. cessante,ex quo
non procedunt in successione fideicommissi,in qua vocati ve-
niunt ex propria persona.vt est casus præsens , & plenè prose-
quitur Dec.in d.cons.10. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Ad fideicommissum vocati plures, cēsentur vocati ordine succes-siuo, & gradatim,sicut succeditur ab intestato.*
2 *Et ille admittendus est,qui potior reperitur in gradu successionis.*
3 *Et patruus præfertur nepotibus ex alio fratre existentibus.*
4 *Nominati per testatorem præferuntur alijs in successione fidei-commissi.*
5 *Mens & voluntas testatoris in fideicommissis obseruanda est.*
6 *Et illa potissimū , quæ ex verbis prolatis à testatore deprehendit.*
7 *Liberorum appellatione veniunt omnes descendentes.*
8 *Testator vocās liberos substitutorū, intelligitur vocasse eos rema nentes ex substitutis præmortuis, esto quòd istud nō expresserit.*
9 *Testator vocans liberos præmortuorum, quo ordine dicatur illos vocasse.*
10 *Et ita vocati an simul succedant cum patruo.*
11 *Fideicommissum conditionale non expirat,substituto mortuo an te grauatum, qñ uocati sunt etiam liberi substituti , & nu. 16.*
12 *Vocati cum alijs per dictionem simul, uel dictionē, cum, uel, per copulam, &,admittuntur cum alijs proximioribus in gradu.*
13 *Declaratio ad gl.in l.cum ita §.in fideicom.de leg.2.& alijs seq.*
14 *Nepotes succedunt unà cum patruo ad fideic.stante coniecturata mente testatoris.*
15 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non grauato.*
Nepotes in fideicommisso relicto per ascendentes succedunt unà cum patruo.
17 *Testator uocans plures ordine successiuo, quos prius uideatur uo-casse.*
18 *Clausula posita in uno capite testamenti, an uideatur repetita in alio capite.*
19 *Pars una testamenti declaratur per aliam,& melius nu.31.*
20 *Si in uno capite testamenti fit mentio de masculis,an talis quali tas censeatur repetita in alio capite,et plenius nu. 27. & 32.*
21 *Valet argumentum, hoc casu non loquitur substitutio, ex quo illa non habet locum,nisi in casu expresso.*
22 *Quod testator non dixit, seu non expressit,omisisse uidetur.*
23 *Qualitas adiecta in uno capite , seu gradu non censetur repetita in alio capite, & alio gradu, & nu.24.*
25 *Si orationes sunt diuersæ, & separatæ,etiam si adsit identitas re rum, & personarum qualitas expressa in uno capite, seu gradu, non censetur repetita in alijs.*
26 *Etiam si adiecta esset copula, &.*
Copula, &, quandoq; stat continuatiuè, et non copulatiuè.
28 *Quādo capitula sunt separata, & habent orationem perfectam, qualitas expressa in uno non uidetur repetita in alio, maximè quando adest diuersitas personarum & rerum.*
Dispositio testatoris facta in uno casu regulariter nō extenditur ad alium.
Dictio, tunc, extremitatem denotat, & limitationem,ac restri-ctionem importat.
Qualitas, et cōditio adiecta personæ primitus nominatæ, nō cen setur repetita in alijs personis postmodum nominatis.
Et maximè quando assignari potest diuersa causa, & ratio.
Et mens testatoris in istis potissimè consideranda est.
Quando testator uocat aliquos in stirpem, excludit ordinem suc-cedendi.
Geminatio ostendit enixam uoluntatem disponentis.
29 *Quādo testator uocat aliquos, seruata gradus prærogatiua, quos uideatur uocasse.*
30 *Clausula posita in medio an debeat connumerari in præcedenti seu sequenti capitulo.*

CONSILIVM XXXVIII.

In hac Consultatione primò dubium facit illud, quod
hr̄ in l.cum ita.§.in fideicommisso,& in l. pe to.
§.fratre,de leg.2.& in l.fi.ubi doc.tangunt.C.de uerb. sign.&
plenè traditur per omnes in l.Gallus.§.quidam rectè.ff.de lib.
1 & posth.cum si.In † quibus locis concluditur,ꝙ qñ plures uo
cantur ad fideicōmissum, censentur uocati ordine successiuo,
ut gradatim proximiores admittant̄ , s̄m ꝙ succeditur ab inte-
stato,nā eo ordine ēt fideicōmissum vr̄ deferri, ut not.Bart.&
alij in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Treb.& per Soc.cōs. 5c.
uiso testō,col.2.uers.unde hoc,& cōs.307.uiso testamēto,uol.
2 3.Ille†.n.debet admitti, qui est potior in gradu successionis,
* ut est gl.in d.§.in fideicommisso,* cōiter approbata per scrib.
& ponit Soc.cons.86.uisis testamento,col.pe.nu.13.uol.3.&
plura ad id adducit Dec.cons.1.col.2.& 3.& cōs.79.& pro te
3 nui,col.2.& cons.217.in casu ꝓposito.Hinc† est,ꝙ si superest
patruus,& filij,seu nepotes ex alio fratre,ad fideicōmissum uo
catur patruus excluso filio,seu nepote ex alio fratre,quo reperi
tur proximior, & in successione fideicommissi filius nō repræ
sentat personam patris,nec intrat eius locū,ut dicit Bald.in d.
§.in fideicōmisso,in fi.& Ang.Aret.in §.cum filius,inst.de hæ-
re.quæ ab intesta.& Ale.consi.203.consideratis uerbis, col.3.
uol.2.& in alijs consi.relatis per Dec.in consi.1.& in d.consi.
217.ubi alias etiam & plures decis.hanc conclus.probātes ad-
ducit, quæ applicatæ ad casum nostrum firmant ipsam d. Lu-
ciam filiam d.Veritatis uiuentem,& neptem d. Antonij testa-
toris debere præferri in fideicommisso relicto per eundem d.
Antonium nepotib.& descendentib.ex quadā d.Matthea filia
d.D.Veritatis,& neptē.d.testatoris ac uxore claris.d. Bart.Cæ-
po.ipsa.n.d.Lucia proximior est,& d.nepotes ex ipsa d. Mate.
non intrant nec repræsentant personam eius in successione d.
4 fideicommissi.Quæ†etiam uidentur comprobari,nam ipsa d.
Matthea,& d.Lucia uidentur uocatæ ad fideicommissum no-
minatim,& certum est,ꝙ nominati præferuntur aliis, ut in d.
§.in fideicommisso,& per Dec. d. consi.1.eo magis quia dictū
fideicommissum est conditionale, ɔñr non transmittitur per
descendētes in descendentes: qm̄ fideicommissarius mortuus
* est ante grauatum,ut dicit gloss.* cōiter approbata in l.unica.
C.de

C.de his qui an.ape.tab.ponit Bar.& alij in d.l.heredes mei.§. cum ita,& in l.cũ.filiofa.de leg.1.vbi oẽs maximè Iaſ.in 5.nota.& quia ipſa do.Matthea fideicõmiſſaria mortua fuit ante d. Veritatem iuniorem grauatum,non potuit tale ius,& ſpẽ fidei
5 commiſſi in eius deſcendẽtes tranſmittere.†¶ Iſtis tñ non obſtantib.in caſu præſenti ꝯtrium eſt ipſa veritas,ꝙ imò liberi deſcendentes ex d.D.Matthea admittantur ad dictũ fideicõmiſſum unà cum d.D. Lucia. Ad id dicendum moueor ex illa vulgata regula,q̃ habet,in fideicõmiſſis attendi debere ac obſeruari mentẽ,& uolũtatẽ teſtõris.l.in conditionib. primũ locũ, in prin.ff.de cond.& dem.l.non aliter,de le.3.l.cum qõ. in fi.C. de leg.l.pen.de leg.1.l.cum proponeretur,in fi. de leg. 2.l. cũ uirum.C.de fideic.cum alijs adductis per Dec.conſ.15.& pro
6 tenui,col.2.& cõſ.38.Circa primum,col.1.Quæ†mens,& voluntas potiſſimè deprehenditur ex uerbis probatis per ipſum teſtatorem,quæ illam declarant,iuxta l.Labeo,cum concor.ff. de ſuppel.leg.conſidero itaque d.Ant.teſtatorem expreſsè uoluiſſe caſu,quo deficerent omnes maſculi deſcẽdentes ex filio, & nepotib.ſuis,& cõtingeret ſine filijs eos mori,ꝙ eo caſu ultimo morienti ſuccederent.d.Veroneſia,& d.D.Matthea, & aliæ filiæ natæ ſeu naſcituræ ex d.Veritate eiꝰ filio,& liberi utriuſq; ſexus dictarũ ſubſtitutarũ,& cuiuſlibet earum in ſtirpẽ,& non in capita,per quæ uerba ad dictũ fideicommiſſum nedum uocata fuit ipſa d.Lucia filia dicti d.Veritatis nata poſt dictũ teſtamentum,& nedum fuit uocata ipſa do.Matthea,ſed ẽt eius li-
7 beri ac deſcendẽtes,&†clarũ eſt, liberorũ appellatione uenire oẽs deſcendentes.l.liberorũ.ubi Bar.& alij ff.de uer. ſign. c.in quibuſdã,de pęn.& no.Ale.& alij ſcrib.poſt Bar.in l.Gallus.§. inſtituens.ff.de lib.& poſth.cum aliis adductis per Dec.conſil. 223.in caſu propoſito,colum.fina.num. 6.& conſil. 248. uiſa petitione,nu.3.& per Socin.conſil.62.uiſo cap.nu. 2.col.4. uol.3.ubi uult,ꝙ teſtator uocans liberos ꝑmortuorum cenſet̃ uocaſſe nedum nepotes,ſed alios deſcendentes,max.cũ diſpoſitio conferatur in futurũ euentum, prout fuit præſens, ita ꝙ oẽs ulteriores cẽſentur inuitati,iurib.& deciſionib.per eos adductis,ꝯñ poſteri,& deſcendentes ex ipſa d.Matthea ad dictũ fideicommiſſum ita ſunt uocati,ſicuti uocata eſt ipſa d.Lucia.
8 Quod†etiã ſuadetur,nam teſtator in uer.uoluntas.n.& intentio,in d.ſuo teſtõ ad d.fideicommiſſum uocauit liberos ſubſtitutarum,& licet nõ exprimat præmortuarum, tñ ita debet intelligi,ut in terminis eſt conſil.Cor. 37. in hac conſultatione, col.2.& 3.uerſ.ſed his minimè refragantib. uol.1.& iſtud expreſsè colligitur ex alio c.d.teſtĩ, ibi,& ſi oẽs dicti ſui nepotes, ubi teſtõr expreſsè uult,ꝙ ſi deſcendentes ſui maſculi morerẽtur ſine filiis,ꝙ tunc tali decedẽti eſſent ſubſtitutæ d. Matthea & Veroneſia,& aliæ filię d.Veritatis,& earũ ꝑmortuarũ liberi, & ſic patet apertiſſimè ad dictũ fideicommiſſum uocaſſe liberos,& deſcendentes d.Mattheæ ꝑdefunctæ unà cum alijs ſub-
9 ſtitutis in ſtirpes tñ.Et† uocando deſcendentes præmortuorũ in ſtirpes,uꝛ illos uocaſſe uno reſpectu ordine ſucceſſiuo, hoc eſt ꝙ primò ſuccederet Matthea,ſi uiua eſſet, & ea præmortua uenirent eius filij,ſi uiuerent, & illis præmortuis uenirent alii deſcendentes,ut bene declarat Soc.conſ.69.uiſo teſtõ,col.3.& melius conſi.104.qm̃ ꝑſens,col.2.& 3.nu.4.uol.3.& Dec.ꝯſi. 95.pro tenui,col.2.& 3.Alio uerò reſpectu iſti poſteriores, & deſcendentes ex ſubſtituta præmortua cenſentur uocati in ſtirpem ad effectũ, ut inſimul & unà ſuccedãt cũ aliis ſubſtitutis, ut per Soc.d.ꝯſ.69.& 104.in quib.ꝯcludit,& uult,tales ita uocatos ad fideic.ſuccedere mõ, quo ſ.ita formaliter ẽt cõcludit
10 Cor.ꝯſ.pal.37.Vbi†affirmant, ita uocatos ſuccedere unà cum patruis,& aliis proximiorib.in gradu,ita declarantes,& intelligentes dictã ſubſtitutionem factã iſtis uerbis,eos & ꝑmortuorũ liberos in ſtirpem,& non in capita,& Soc.in d.ꝯſi.ult. ꝙ talis ſubſtõ facta mõ quo ſ.operat̃ effectum,ut licet primo loco ſubſtituta moriat̃ añ grauatum, tñ hoc nõ obſtante eius liberi
11 uocati admitti debẽt ad fideic.Quòd†licet ſit ꝯdõnale, tñ iſto caſu non expirat, & ita limitat̃,& declarat̃ ꝯcluſ.gl.& cõis in l. unica C.de his qui an.aper.tab.qđ ẽt expreſsè uoluit Soc.in d. l.hæredes mei.§.cũ ita,col.4.uerſ.aduerte tñ, ubi adducit Bal. in l.unica,C.ut act.ab hær.& cõ.hær.& in l.ſi pꝛ,in 4.q. C.de inſt.& ſubſt.ad qđ ẽt not.p Bart.& alios in d.l.Gallus.§. quidã
12 rectè,col.2.uer.& ꝯ ꝑdicta. Vbi†uocati cũ aliis per dictionẽ,ſimul,uel dictionẽ cũ,uel copulã,&,admittuntur cum aliis ꝓximiorib.in gradu,qñ inter eos nõ cadit ordinata affectio,ut eſt iſto caſu,quo uocauit ĩ ſtirpes liberos ꝑmortuarũ,& no.in terminis Iaſ.in d.§.quidã rectè,col. 5.uer.teneas cõem opinionẽ,
13 nu.20.& 21.& diffuſius in alio ꝯſ.meo facto Vincẽtiæ.Et† patet ꝯcl.iſta rõne uiua,ex quo cõſtat de mente teſtõris expreſsè eos uocãtis,quo caſu nõ procedit concluſ.gl.& doct.de qua in d.§.in fideic.ut eſt tex.punctaliter in d.§.in fideic.in fi. ubi ad fideic.uocant̃ ẽt poſteriores,& ulteriores,& nõ ꝓximiores,qñ
14 apparet de uolũtate teſtõris.Ad† qđ facit ꝑallegatum ꝯſi.Soc. 27.uol.3.ubi cõcludit, ex ꝯiecturata mẽte defuncti ad fideic. admitti nepotes,& deſcendentes unà cũ patruis, quãto magis qñ expreſsè ſunt uocati,ut in caſu ꝑſenti,& firmat Dec.ꝯſ. ſuo
15 1.co.pen.nu.8.Præterea†p fideic.ſuccedit̃ ipſi teſtatori.l.cohęredi §.cũ filiæ.ff.de uul.& pu.& teſtõr d.Ant.ẽ auus & ꝓauus, & ſic aſcendẽs reſpectu iſtorũ,qui intendunt ſuccedere, & cũ de eius ſucceſſione tractet̃ reſpectu dicti fideic. deſcendẽtes,& nepos bene intrant in locũ patris,& aui, & ꝯñ ſuccedere debẽt unà cũ patruis,ſeu aliis proximiorib.ita Cũ.in d.§.ĩ fideic. & Ale.ꝯſ.129.perſpectis his,col. 2.uol. 5.& ita punctaliter firmat Dec.in d.ꝯſ.217.ubi allegãdo alias doct.ita ꝯcludit,& ita declarat procedere ea,q̃ dixit in 1.ſuo ꝯſ.quib.ꝯſideratis deſcẽdentes ex d.D. Matthea,cuius locũ ſubintrãt,ad d.fideicõ.admitti debẽt unà cũ d.d.Lucia¶ Non obſ.allegata in ꝯtriũ,quia procedunt,qñ p fideic.ſuccederet̃ ex neo,ſeu tranſuerſali,ſecus qñ ſuccedit̃ auo ſeu patruo uel alteri aſcẽdenti,itẽ nõ ꝓcedũt, qñ deſcendentes ſunt expreſsè uocati, ut patet in deci. ſ.adductis,nõ ob.ꝙ ipſa do. Lucia fuerit noĩatim uocata p teſtõrẽ,ex quo eſt filia d.D.Veritatis,nã uerũ eſt,ſed qa ẽt expreſsè a teſtõre fuere uocati liberi,& deſcẽdẽtes ex d.Matth.ꝑmortua,ẽt ip-
16 ſi admitti debẽt,ut ſ.deductũ eſt.Non†ob.ꝙ fideic.fuerit ꝯditionale,ꝯñ nõ poterit trãſmitti ipſa d. Matth. mortua añ grauatũ,nã obiectio ceſſat,ex quo eius liberi,& deſcẽdẽtes expreſsè fuere uocati caſu, quo ipſa ꝑmoreret̃,ut dicit Bal.in d.l.unica,& in d.l.ſi pꝛ.& Soc.in d.§.cũ ita,& in d.conſ.69.& 104.& circa ꝑdicta faciunt ea,quæ ponit Dec.in ꝯſ. nouiter impreſſo
17 6.& cõſ.10.¶† Scdò principaliter dubium facit cl'a appoſita p teſtõrẽ in d. fideic.uer.uoluntas.n.& intentio,in illis uer. iure, & ordine ſucceſſiuo ſuccedãt,p quæ uerba ipſa Lucia uꝛ ꝑferẽda: cum ius & ordo ſucceſſionis ſit,ꝙ proximior admittat̃, ut in l.fi.C.de uer.ſig.& in d.l.cum ita §.in fidei.inſt.de leg.agn. ſucc.§.ſi plures,& ꝑrogatiua gradus eſt,ut ꝓximior debeat admitti,ut eſt tex.in auct.defun.C.ad Tert.& ibi no.Pau.de Caſ.
18 Et†licet dicta uerba ſint poſita in uno gradu ſubſtitutionis, & nõ in ꝑcedẽti,aut ſequẽti gradu : tñ ẽt in iſtis uꝛ repetita, tum pp illã copulã,&,tũ ẽt qa uꝛ ꝯſiderare res eaſdẽ ſubiectas fidei. vt no.Bar.p illũ tex.in l.Seiæ.§.Caio.ff.de fun.inſtr.& inſt.leg.
19 & in l.in repetẽdis,in fi.de le.3.Et†quia una pars teſtĩ declaratur p aliã.l.qui filiab.ubi Bar.& alii de leg.1. l.utrũ. ff. de peti. hære. Et ẽt qa media declarãt antecedentia,& ſequẽtia,ut no.
20 in.l.3.§.filius.ff.de li.& poſt.& in l.1.C.de li.ꝑter.Hinc† Cu. ꝯſ.117.A,in teſtõ.dicit, ꝙ ſi in una parte teſtĩ ſit mentio de filiis maſculis,& in alia fit mẽtio ſimpl'r de filiis,iſta ſcđa dẽt intelligi de maſculis, ex quo talis qualitas fuit expreſſa in ꝑcedẽte parte teſtĩ,qđ ſequit̃ Pau.de Ca.in d.l.q. filiab.& Abb.ꝯſ.36. uꝛ primò,col.fi.uol.1.& Bened.Cap.uꝛ idẽ ſequi cõſ.60.circa qđ, volẽs qualitatẽ expreſſam in vno c.teſtĩ cenſeri repetitã in alio c.de cuius articuli veritate al's ꝯſulendo plenius dixi, qb. ꝯſideratis ipſa d.Lucia deberet ꝑferri deſcendentibus ex d. D. Matthea longè remotis,& diſtantib.¶Iſtis tñ non obſtantib.in caſu nr̃o in ꝯtrium eſt ipſa veritas,quæ apertè deducitur. nã d. teſtõr fecit plures gradus ſubſtõnum circa caſum ꝑſentem, & primò in ver.d.ſui teſtĩ.ibi,& ſi oẽs dicti ſui nepotes, & tertio loco,ibi,& oĩb.his maſculis,expreſsè uult,ꝙ deficiẽtib. maſculis deſcendentib.per lineã maſculinã, ꝙ tunc vltimo morienti ſuccederet Veroneſia, Matthea,& aliæ filiæ d.Veritatis,& earũ præmortuarum liberi,& nihil dr̃ de iure,& ordine ſucceſſiuo, vnde cum dictæ ſubſtitutiones nihil de hoc dicant, nec ẽt nos
21 dicere debemus,†nam ſemper poteſt dici, hoc caſu nõ loquit̃ ſubſtõ,& tenet Io. An.in add.ad Spe.in tit.de teſt.§.1. verſi.occurrit,in fi.& Old.ꝯſ.21.Thema tale eſt,& Abb.ꝯſ.140.facti ꝯtingẽtia,uol. 1.& Soc d.cõſ.62.nu.7.& cõſ.104.nu.9. uer.ſed ꝑdictis,vol.3.& licet idẽ teſtõr in ver.voluntas.n. in ſcđo gradu & capite faciat mẽtionẽ,ꝙ ſuccedat̃ iure,& ordine ſucceſſiuo,tñ talis qualitas expreſſa in d.gradu ſubſtõnis nõ cenſet̃ repetita in gradu antecedenti,& ſequ. Si † enim teſtator voluiſ-
22 ſet eam

ſet eam

set eā repetere, vtique dixisset, prout dixit in dicto secundo gradu, nō dicēdo uoluit ipsam omittere l.unica §. sinautē ad deficientis C.de cadu.tol.ibi, nam si p̄rium uolebat &c.hr̄ in c.ad audientiā, extra de decim.& in c.2.de transla.pla.& facit quod
23 not.Ale.in 3.not.in l.lecta.ff.si cer.pet. Præterea dicti tres gradus substitutionum cōtinent capitula distincta, & separata, ut patet ex lect.ipsorum, & vnumquodq; capitulum hēt orationē in se perfectā, quo fit, vt qualitas adiecta in d.2.ca.& gradu nō debeat iudicari repetita in primo, & tertio gradu, vt concludit Bar.in d.l.in repetendis, col.1.& 2.& in d.l.Sæiæ §.Caio, & in l.fi.ff.de reb.dub.& in l.si ita stipulatus §.Grisogonus, col.1.&
24 2.ff.de ver.obl. Qn̄†.n.in vno gradu substitutionum apponit̄ aliqua qualitas, illa non censet̄ repetita in alio gradu substōnū, vt est tex.in l.quæ cōditio.in prin.ff.de cond.& dem.& ibi no. Bar.Pau.de Ca.& Soc.& no.ē̄r Bar.in l.auiæ, eo.tit.& cōprobatur ex his, q̄ habentur in l.3.§.si filius.ff.de lib.& posth.& in l.1.C.eo.vbi filius exhæredatus ab vno gradu, non censetur exhæredatus ab alio, dispositio.n.voluntaria, vt est præsens, posita in vno ca.non extenditur ad aliud capitulum separatū, prout
* voluit Bar.quē* cōiter sequuntur doct.in d.l.Gallus §. & quid si tm̄, col.2.& est optimū cons.Franc.de Cur.63.antiquissima,
25 col.11.& 12.Et†bene facit, quod vult idē Bar.in d.l. in repetendis, col.1.& 2.vers.2.casu, & ver.seq.& ver.qn̄q; est identitas rerum, vbi allegando iura, & leges dicit, ꝗ qn̄ sunt orōnes diuersæ, & separatæ, ē̄t si esset identitas rerum & personarū, & a fortiori, qn̄ esset diuersitas personarum, vt in casu præsenti,
26 qualitas expressa in vno cap.non cēsetur repetita in alio.Et†in d.§.Caio, col.fi.dicit, idē esse si apponeretur copula, &, ex quo non stabit in vim copulæ, sed continuatiuè, de quo per Corn. cons.129.vr̄, col.pe.& fi.vol.2.& per Soc.consi.63. visis testō, col.13.vol.2.nu.26.& seq.vbi allegando alias dec.cōcludit, ꝗ qualitas apposita in una substitutione fideicommissaria nō cēsetur repetita in alia substōne, qn̄ capitula sunt separata, & orationes sunt pfectæ, & ī dictis substitutionib.interuenit diuersitas personarum, qđ propriè adaptatur ad casum nostrum. Ad
27 †quod ē̄t faciunt not per eundē Soc.d.cōs.69.col.7. uer.2.rō est, ubi tenet, ꝗ si in uno cap.testator expressit filios masculos, & in alio cap.simpl̄r locutus est de filiis, ꝗ dicta qualitas masculinitatis non censetur repetita in alio cap. in quo simpl̄r locutus est testōr de filiis, ꝑ qua decis.est cōs.Io.de Ana.22.ad ꝓbandum, circa fi.quod refert Ias.in d.l.qui filiabus, col.1.& est deci.Bal.in l.in multis.ff.de sta.hom.& Ale.cōs.205.consideratis, col.3.vers.nec obstat, uol.2.ubi allegādo tex.in l. qui fundum.ff.de contrah.emp.& Bar.in d.§.Caio, & in d.§. Grisogonus, & in d.l.fi.de reb.dub.& in d.l.in repetendis, concludit, ē̄t qualitatem masculinitatis expressam in vno c. non extendi ad aliud, & idē, ꝗ non inducatur repetitio, qn̄ orationes sunt perfectæ, & capitula sunt separata, tenet Io.de Ana.ɔs.8.uiso, col. fi.& tenet ipse Ale.cons.12.viso themate, col.4.vers.1.quia, & cōs.26.animaduersis, col.9.vers.vlt.vol.2.& consi.52.viso the
28 mate, & cōs.67.viso testō, col.1.vol.3.Et†adduci possunt, quę ponit Soc.cons.49.col.3.vers.3.confirmatur, dum considerat diuersitatē temporum, & in cōs.92.col.8.uers.sed hoc, & vers. 3.confirmatur, vol.1.& cons.277.col.pen.in prin.& cōs. 218. col.7.in fi.vol.2.& cōs.64.nu.2.vol.3.& ē̄t ea quæ ponit Cor. cons.105.pro parte, vol.2.& quæ cumulat Dec.cōs.190. circa primum, colum.1.& 2.& colum.fin. numer.5. & consil.92. viso puncto, col.1.& nu.3.col.2.vers.non obstat, & cōsi. 213. visis his, nu.7.& cōs.309.viso puncto, col.fi.& cons.353.in casu proposito, col.2.& cons.394.pro vera resolutione, nu.7.in quibus locis allegantur, & adducuntur diuersa cons.plurimorum doc.& uariæ decis.& concluditur, ꝗ qualitas apposita in uno casu non uidetur repetita in alio, qn̄ sunt separata capitula, & habent orationem perfectam, & max.qn̄ interuenit diuersitas personarum, vt contingit in casu præsenti, eo max.considerando regulā ḡnalem, quæ habet, ꝗ dispositio testōris facta in vno casu, non extenditur ad alium regulariter l.commodissimè.ff.de lib.& posth.cum suis cōcor. & ē̄t quia in primo gradu dictæ substitutionis apposita est illa dictio, tunc, quæ denotat extremitatē tp̄is l.4.§.fi.ff.de cond.& dem. ita ꝗ vr̄ restringere & limitare dispositionē testōris ad casum formaliter expressum, taliter ꝗ non recipit repetitionem, seu extensionem alterius casus, vt dicit Pet.de Anch.cons.357.ex serie testa.col. 2.vers.hoc probat, & Dec.cons.227.in casu, nu.1. faciunt etiā no.per Bar.in l.mulieri, & Titio, in 1.opp.& in l.Iulius Pau.ff. de cond.& dem.vbi vult, ꝗ conditio & qualitas adiecta personæ primò nominatæ non censet̄ repetita in alijs personis postmodum noīatis, & idē Bar.in d.l.fi.de reb.dub.& ibi Soc. col. 1.& ē̄t col.fi.volunt, ꝗ qn̄ legata sunt seperata, qualitas expressa in vno non censetur repetita in alio stante ē̄t diuersitate psonarum, & potissimè qn̄ non fuit apposita aliqua dictio repetitiua, vt propriè est in casu nr̄o, quinimò Soc.ibi allegando Aret. in cons.1.vult, ꝗ etiā si esset apposita dictio repetitiua, tn̄ qualitas apposita in vno c.& in vno gradu non cēsetur repetita in alio, si assignari potest, & considerari diuersa rō, & causa appositionis, & idē vr̄ sequi Dec.ɔs.309.in fi.& Soc.d.ɔs. 63.col.5. nu.2.& col.7.in prin.uol.3.& est de mēte Bar.in d.l.in repetēdis, & expressiꝰ in d.§.Caio, ver.2.casu, & plenè tāgit Ben. Cap. d.cōs.60.dum considerat mētem testatoris, quæ pōt inducere, & non inducere repetitionē, & adaptari pn̄t ad casum p̄sentē, quo testōr in 2.gradu uoluit, ꝗ primo loco d.Veritas eius filiꝰ esset hæres, & deinde eius filij masculi, & successiuè alij descēdētes per lineam masculinam in infinitum, ordine successiuo, qui ordo succedendi necessarius est, ut per Bar.& alios in d.l. Gallus §. quidam rectè, ut hæreditas sua ordine successiuo cōseruaretur inter masculos, & descendētes, quorum uerborum expressio frustratoria fuit, ex quo ipso iure ita intelligebatur, arg.not.in l.3.de leg.3. ɔn̄r minimè est dicta extēsio attēdēda, qui ordo non pōt adaptari ad primum gradum, & tertiū substitutionis, qn̄ oēs masculi descendentes essent mortui, quo casu uocatæ sunt fœminæ, & liberi ac descendētes ex eis præmortuis in stirpem, & non in capita, quæ uocatio in stirpem excludit dictum ordinē succedendi, ut s̄.cōclusum est, qua rōne diuersitatis stāte, qualitas p̄dicta superuacuò expressa nō pōt intelligi repetita in 1.& 3.gradu dictæ substitutionis, in quib.testator uoluit, descendētes ex p̄mortuis ad dictū fideic.insimul uocari, cū substitutis ē̄t proximiorib.ex quib.resultat firma, & necessaria cōclusio, ꝗ expressio dictæ qualitatis iure, & ordine successiuo apposita in d.2.gradu, nō cēsetur repetita in 3.& 1. eo ē̄t quia primus, & tertius idē cōtinet, & geminati ac replicati vn̄ra testōre, q̄ geminatio declarat uoluntatē testōris ita fuisse l.balista.ff.ad Treb.& p Bar.in l.cū scimus.C.de agr.& cens. lib.11.& p doct.in c.fi.de offi.dele.& per Mod.in l.1.in prin. ff.de offi.eius, & cū dictis duob. gradib. geminatis simpl̄r sint uocatæ fœminę, & descendentes ex eis p̄mortuis in stirpē, mō aliquo nō pōt fieri repetitio dictæ qualitatis ordine successiuo. nisi eo modo quo superius cōsideraui respectu d. Matthææ, & descendentiū ex ea, nō aūt respectu ipsius d. Luciæ, cū qua ad fideic.uocati sunt liberi ex d.D.Matthea p̄mortua, & in stirpē.
29 ¶†Non ob.superius in p̄rium adducta, nā uerū est, ꝗ ordo successionis, & gradus ꝓgatiua dictāt & mandāt, ut ꝓximior admittat̄, nisi testōr aliter disposuerit: tūc.n.ulteriores admittuntur, ut est tex.in d.§.in fideicōmisso, ꝑut fuit in casu p̄senti, &
30 oñsum fuit s̄.in 1.dubitatione.Nō†obs.ꝗ cl'a posita in medio debeat cēseri repetita in p̄ced.& seq.c.nā istud nō est uerū, qn̄ sunt capitula separata, & gradus substōnū separati habētes de p se orōnē perfectā, & qn̄ in dictis capitulis mutant̄ psonæ, maximè si diuesa rō pōt assignari: tunc.n. qualitas adiecta in uno nō censet̄ repetita in alio, ui plenissimè cōstat ex decisionib.superius adductis, & illa copula, &, nō stabit aduersatiuè, neq; repetitiuè respectu qualitatū positarū in p̄ced.c.hēt.n.uim cōtinuationis, ut dicit Bar.in d.§.Caio, in fi.& in d.l. in repetēdis,
31 in fi.& Cor.d.cons.229. col.pen.& fi.uo.2. Non† obs. ꝗ una pars testī declarat aliā, d.l.qui filiab.& d.l.utrū, cū aliis alleg.p Soc.in l.fi.col.pe.ff.de reb.dub.Nā uerū est, ut unum uerbum dubiū, & ambiguum positum in una parte testī recipiat declarationē per illud met uerbū explicitè declaratū in alia parte testamenti, ut propriè loquuntur dicta iura, & alia consimilia, nō propterea dicere debemus, ꝗ cōditio, & qualitas apposita in uno cap.testī dicatur repetita in alio separato c. claro & nō dubio, cōtinente perfectā orōnem, diuersas psonas, & diuersum gradū substitutionis, ut est casus p̄sens, & sunt decisiones amplissimę superius adductæ, max.cum in uno quoquo gradu dictarum substitutionum testator specialem, & clarā dispositionem fecerit, quo fit, vt clausula posita in una non possit referri ad aliam, ut dicit Bar.& Mod.in l.talis scriptura.§.fi. de leg.1.
32 Non† ob. consil.Cum.Abb.& Dec.de qualitate masculinitatis &c.nā contrarium tenet Bal.Io.de Ana.Soc.Ale.& Iaso. in locis

locis,& cōſ.ſ.alleg.ꝑterea dictū ipſorum poſſet procedere qñ per coniecturas conſtaret de mente teſtatoris exprimentis maſculos ad conſeruationem familiæ,cuius ɔ̃rium eſt in caſu præſenti,in quo mens & uoluntas teſtatoris declarata,ut ſ.fuit,ut ſuccederetur per ſtirpes,& ꝙ liberi, & deſcendentes præmortuarum ſuccederent cum aliis ſubſtitutis, etiam proximiorib. & ita tolluntur ea,quæ dicit Bened.Cap.in d.conſ.60.ubi fundat ſe ſuper mente teſtatoris,cuius dicta retorquētur in oppoſitum, & pro præſenti deciſio. declarando mentem teſtatoris
33 modo quo dictum eſt. Quando†.n.ſucceſſio debet fieri in ſtirpes,ut fuit hic,nō attēdit ꝓrogatiua gradus, ut dicit Fulg.Paul. & Corn.in auct.defuncto,in primo notabili,& in glo.2. C.ad Tertullianū,ſicuti eſt per oppoſitū,qñ attenditur prærogatiua gradus,ceſſat in ſtirpes,ut ibi not. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filiorum appellatione ueniunt & maſculi, & fœminæ.*
2 *Fallit quando teſtator expreſſam mentionem facit de maſculis, & num.ſeq.*
3 *Terminus maſculis, non continet fœminas.*
4 *Per fideicommiſſum ſucceditur teſtatori & non hæredi grauato, & num.11.*
Nepotes ex fratre præmortuo, an & quando ſuccedant in fideicommiſſo vnà cum patruo, & nu.12.
5 *Quando ſucceditur patruo,filius ſubintrat locum patris.*
6 *Mens teſtatoris potiſſimum in fideicommiſſis attenditur.*
7 *Mens & uoluntas verbis declaratur.*
8 *Nominati & expreſsè uocati à teſtatore omnibus alijs præferuntur & num.17.*
9 *Geminatio enixam uoluntatem diſponentis oſtendit.*
10 *Quando teſtator uocat aliquos per illa uer.ſalua gradus prærogatiua, uidetur uocaſſe proximiores, cum quibus alij ulteriores in gradu non poſſunt concurrere, & nu.13.*
12 *Nepos non ſubintrat locum patris, quando tractatur de ſucceſſione patrui magni.*
14 *Gradus qualiter computentur.*
15 *Nepos ut ſuccedat in locum patris, an debeat eſſe ſaltim conceptus ſeu natus uiuente teſtatore.*
16 *Et quid quando teſtator uocat ſuperextantes, ſeu ſuperexiſtentes.*

CONSILIVM XXXIX.

Vidi Teſtamentū.q. Nobilis Trauerſij de Trauerſiis, in quo ſuos hæredes vl'es inſtituit d.Franciſcum, Antonium,Carolum,& Henricum filios ipſius teſtatoris,& poſt mortem ipſorum ſubſtituit filios,& deſcendentes maſculos ꝓcreandos ex dictis eius filiis,& ulterius uoluit, ꝙ ſi aliquis dictorum filiorum ſuorum moreretur qñcunque ſine filiis aut deſcendentib.maſculis,ꝙ tali ita morienti eſſent ſub.alii hæredes,ex filiis maſculis ipſius teſtōris uel alii filii,& deſcēdentes maſculi aliorum filiorum ipſius teſtōris ſalua gradus ꝓrogatiua &c.& qa poſt mortem.d.teſtōris mortuus eſt.d.Ant.eius filius ſine filiis maſculis relicta tm̃ filia femina, dico quò ad portionem hæreditatis ſpectantem ad d.Ant.ſucceſſiſſe,& eueniſſe caſum.d.fideicommiſſi,cum condō ipſius ſit adimpleta, ex
1 quo mortu' eſt ſine filiis maſculis.Licet†.n.appellatione filiorum ueniant maſculi,& fœminæ, & quis moriens relicta filia non dicatur mori ſine filiis l.ſi quis ita.in prin.ff.de teſta.tute. l.ſi ita ſcriptum, de leg. 2.l.filii.l.iuſta l.non eſt ſine liberis.l. quiſquis.ff.de uer.ſig.l.1. C.de cond.inſer.& per Bart. & alios
2 in l.ex facto.§.ſi quis rogatus.ff.ad Treb.Tamen† iſtud nō procedit,qñ teſtōr expreſsè fecit mentionem de filiis maſculis, nā tunc ſoli maſculi faciunt deficere fideicommiſſum, non autē
3 fœminæ. Quia†terminus iſte maſculus,conuenit nō fœminis, ſed uiris,ut tradit Io.And.& d. Ant.& alii doc. in c. Rainald. col.2.de teſt.& Abb.conſ.37.vł,1.vol.1.& Io.de Ana. cōſ.22. ad probandam,& Anto.de Butr.conſ. 47.rectè deciſum eſt,& Alex.conſ.55.ponderatis his,col.fi.uol.3.cum aliis adductis p Pau.de Ca.& alios in l.1.C.de cond.inſert.& per Dec.ɔſi.318. in cā iſtorum,nu.2.& diffuſius ɔſi.15.& pro tenui,& per Pau. de Caſ.conſ.87.caſus iſte,& not.Soc.conſ.14. uiſo teſtamento vol.1.& conſi.12.& conſ.63.uiſis teſtamento, uol.3. in quib. locis allegantur aliæ deciſ.& concluditur*cōmuniter, factum eſſe locum fideicommiſſo relicto ſub illa conditione, ſi hæres grauatus mortuus eſt ſine maſculis, qñ dictus hæres grauatus mortuus eſt ſine maſculis relicta tm̃ fœmina,vt propriè cōtingit in caſu præſenti in perſona ipſius.d. Ant. qua ɔcluſ. ſtante dubiū oritur,quis debeat admitti ad fideicōmiſſum prædictū, an ipſi Carolus & Henricus filij ipſius teſtōris, an verò vnà cū ipſis debeant etiā admitti filij.d.Franc.ꝓmortui, fratris dictorum Caroli,Henrici,& Ant.ɔñr an ipſi nepotes ex fratre ad dictum fideicommiſſum vocentur vnà cū patruis,vel ſolùm ipſi patrui,eis excluſis,fideicommiſſum prædictum conſequi de-
4 beant,& poſſint ¶ † In qua difficultate prima facie dicendum vř,ꝙ oēs admittantur, ex quo in tali fideicōmiſſo ſuccedit dicto Trauerſio teſtatori,& non dicto Ant.grauato,vt eſt text.in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de vulg.& pup.& not.in l.Centurio. eo.tit.& in l.precib. C.de impub.cum cōcor. & quia ipſe Trauerſius teſtator fuit pater,& auus prædictorum, iccirco in ſucceſſione eius filij ingrediūtur in locum patris, ɔñr nepotes ex filio ſuccedūt vnà cum patruis,per tex.in §.cum filius.inſt. de hære. q̃ ab inteſta.&c.& ī terminis noſtris ɔſuluit Ale.cōſ.26. videretur fortaſſe,vol.3.& Dec.ɔſ.217.in caſu propoſito,& tenet Iaſ.in l.ſi auiæ,col.2.ver.ſed opp.C.de ſucc. edic.ad qđ facit gl.in l.cum ita legatur.§.in fideic.in fi.de le.2. ubi Cū.iſtud expreſsè firmat, & ēt Alex.ɔſ.129.perſpectis his,col.2. vol.5.
5 Prout†ēt vř idem dicendum ēt ſi in caſu præſenti tractaretur de ſucceſſione ipſius.d.Anto.qui patruus eſt quoad dictos nepotes,frater Caroli,& Henrici, in cuius ſucceſſione filius ſubintrat locum patris,vt eſt text. in §. reliquum,in auct. de hær. ab inteſt.vbi Ang.hoc firmat in tertio no.& tenet Barto.Sal.& alij per illum tex.in auc.poſt fratres.C.de ſuis & legit. & Alex. ɔſ.44.col.6.vol.5.& plenè tāgit Dec.ɔſi.1.nu.2.& d.ɔſ.217.& ɔſ.nouiter impreſſo.ſexto,& decimo.
6 ¶†Iſtis tñ nō obſt.cōſiderato tenore.d.teſtamenti, & fideicommiſſi ɔ̃rium eſt ipſa veritas,ꝙ Immo.d.Carolus & Henricus ſoli admittātur. Ad ita dicēdum moueor ex illa trita regula,ꝙ in fideicommiſſis & vltimis voluntatib.attendi debet,& præciſè obſeruari voluntas ipſius teſtōris,nedum verbis expreſſis collecta ſed etiā ſolùm cōiecturata.l.non aliter.de leg.3.l.pen.de leg.1.l.in conditionibus primū locum.ff.de cond.& dem.l.cum proponebat.l.qui ſolidum.§.1.de leg.2.l.cum virum.C.de fideic. cū alijs adductis per Soc.d.cōſ.14.vol.1.& cōſ.12.vol.3.& per Dec. d.ɔſ.
7 15.col.2.& cōſ.38. Et†voluntas non pōt clarius & apertius haberi,quā qñ eſt verbis expreſſa,vulg.l.Labeo.ff.de ſuppel. leg. cum vulg.cōſiderando itaq; verba teſtōris appoſita in d.fideicommiſſo,reperio ipſum voluiſſe, caſu quo vnus filiorum moreretur ſine filiis maſculis,ꝙ tali ſic morienti eſſent ſubſtituti hr̃des alij ex filijs maſculis ipſius teſtatoris,vel filij deſcendentes maſculi dictorū filiorum,ſalua gradus prærogatiua,ex quibus verbis clarè patet ad dictum fideicōmiſſum ante alios eſſe vocatos Carolum & Henricum filios maſculos ipſius teſtato-
8 ris.Primò† quia expreſsè fuere nominati, & vocati, quo caſu oīb.alijs præferunt,vt eſt tex.glo.& oēs ſcrib.ibi hoc tenent in d.l.cum ita.§.in fideicommiſſo,& eſt tex.in l.fi.ibi, nulla ſpeciali adiectione.C.de ver.ſign.vbi gl.hoc firmat,& ēt alij doc. ibi max.Iaſ.in vlt.apoſtil.literæ,& firmat Soc.cōſ.307.uiſo teſtamento,& ɔſ.104.vol.3.& cōſ.51.uiſa facti.nu.2.& cōſi.73. nu.13.vol.4.& ponit Dec.conſ.1.nu.6.& ſeq.& col. fi.& cōſi. 79.& pro tenui.in prin.& d.conſ.6. & 10. vnde cum expreſsè appareant uocati.d.Carolus,& Henricus,abſq; dubio præferēdi ſunt dictis eorū nepotib.Hic.n.nō agitur de ſucceſſione ipſius Antonii, quo caſu procederent dicta ſuperius in ſecundo fundamento,per.d.§.reliquum,cum concor.ſed ſolū tractatur de ſucceſſione ipſius Trauerſii teſtōris, cuius uoluntas ad unguē eſt obſeruāda,& ideo filii ab eo noīati,& primo loco voca-
9 ti debent admitti excluſis dictis nepotib.¶†Scdō iſtud colligit ex illis uer.ipſius teſtōris ſæpe ſæpius repetitis,& geminatis ſalua gradus prærogatiua,quæ geminatio oſtendit enixā uoluntatem teſtōris fuiſſe iſtā,iuxta no.in l.baliſta.ff.ad Treb.& p Bar. in l.cum ſcimus.C.de agri.& cenſ.lib.11.& per Cano.in c. fi. de offi.dele.& per Mod.in l.1.in prin.ff.de offic. eius,cū aliis
10 vul. Quæ†ver.ſalua gradus ꝓrogatiua,oñdunt voluntatē teſtōris fuiſſe ad tale fideic.venire ꝓximiores in gradu,quo caſu cū ꝓximiorib. nō pñt ɔcurrere ſimul alii ulteriores in gradu,ita ꝓbat tex.in auct.defuncto.C.ad Tert.ibi,ſalua gradus ſui progatiua.& ſentit Pau.de Caſt. ibid.col.1.uer. in gl.q̃ incipit ergo,in fi.& Fulg.& Cor.in j.no.& col.2.in prin.uolentes,quòd

quando

quando uocantur proximiores in gradu, ipsi soli admittunt, & vnà cũ eis nõ debẽt admitti alij posteriores in gradu, & in propriis terminis nr̃is, qñ fideicõmissum est factũ per illa verb. salua gradus p̃rogatiua, q̃ non admittantur nepotes unà cum patruis, cõsuluit Dec. cõs. 1. ubi hoc cõprobat rõne, & auctoritate q̃ uideri poterunt, & rñdet obiectionib. in cõtrariũ factis. & ẽt ipse Dec. idẽ uoluit. d. cõs. 79. in prin. & cõs. 321. nu. 5. in cã, q̃ Alexãdriæ agitat, & cõs. 6. in prin. & cõs. 10. & faciunt ẽt cõs. Soc. superius allegata, & cõs. Ale. 203. cõsideratis his, col. 3. uol. 2. Et certum est, q̃ ipsi Carolus, & Henricus sunt p̃ximiores in gradu ipsis nepotib. filiis. d. Frãc. ut hr̃ in l. iuriscõsultus. ff. de gra. & inst. eo. tit. quib. cõsideratis, nullo pacto p̃dicti nepotes ad d. fideic. pñt uenire cum eorum patruis. ¶ Non obstãt allegata superius in cõtrarium. nã procedũt, qñ aliter nõ appareret de uoluntate testatoris, put cõtingit ĩ casu p̃senti, ex illis verb. salua gradus p̃rogatiua, & ẽt q̃a nominati, & primo loco fuere uocati ad p̃dictum fideic. ipsi Carolus, & Henricus, licet super huiuscemodi difficultate fuerit consultum, & d. cõs. me subscripserim nihil addendo, cum de sola subscriptione fuissem requisitus, & ẽt quia tũc facultas nõ dabat, nedum addẽdi, uerum legendi, in p̃sentiarum ad corroborationẽ cõtentorum in p̃fato
11 cõs. p̃ ueritate, & breuissimẽ occurrũt infrascripta. Et† primo cõsiderãdũ est, q̃ in p̃senti fideicõmisso tractat de successione, q. Nic. primi testõris nõ aũt de successione Octauiani ultimo sine filiis moriẽtis, nã per fideicõmissum succedit primo testatori illud relinquẽti, nõ aũt succedit illi, qui est grauatus restituere. l. cohæredi. §. cũ filiæ, uersi. nec fideicõmisso. ff. de uul. & pupi. & not. in l. p̃cib. C. de impub. cũ si. & sic tractat de succedẽdo Nic. q. quò ad Sermonẽ est patruus, quoad Io. Petrum filiũ.
12 Mar. Ant. est patruus magnus. Quib.† stãtib. succedit cõclusio firma, q̃ iste Io. Petrus pronepos, nõ poterit insimul uenire ad dictum fideicommissum cũ d. Sermone nepote, p̃ qd̃ succedit dicto q. Nic. patruo ipsius Sermonis, & patruo magno ipsius Io. Petri, sumus. n. in successione trãsuersalium, in qua solùm filius succedit loco patris, qñ tractat de succedendo patruo magno, ut est casus p̃sens, tunc. n. filius nõ succedit in locũ, & gradũ patris, ita Ang. per illũ tex. in 3. not. in §. reliquũ, in auct. de hær. q̃ ab intest. & Bar. in auct. post fratres, p̃ illũ tex. C. de suis & legit. & ibi Saly. circa fi. & Ale. cõs. 44. col. 6. uol. 2. ita in puncto cõsuluit Dec. cõs. 1. uol. 1. per totũ. ubi istud cõprobat aliis rõnib. & auctoritatib. & rñdet obiectionib. q̃ in cõtrium possent adduci, & idẽ ipse Dec. ẽt cõsuluit cõs. 79. & p̃ tenui, col. 1. eo. uol. 1. & aliquid ponit cõs. 89. col. fi. & consi. 217. in casu p̃posito, uol. 2. & Soc. cõs. 37. uiso testõ, uol. 3. & cõs. 51. uisa facti, nu. 12. uol. 4. & bene faciunt post gl. & tex. quæ habent p̃ scrib. in l. cum ita legatur. §. in fideicõmisso, ubi Bal. & Cum. de le. 2. & per Ale. cõs. 203. cõsideratis uerbis, col. 3. uol. 2. cum alijs
13 cumul. per Dec. d. cons. -. Certũ† aũt est, q̃ iste Sermo p̃cedit ipsum Io. Petrũ in uno gradu, & est p̃ximior. d. Nico. testõri, q̃ sit ipse Io. Pet. cõñr considerata eius persona excluditur per ipsum Sermonẽ proximiorẽ, ut hr̃ in d. §. in fideic. & in l. fi. C. de uer. sign. & per hãc proximioritatẽ, & p̃rogatiuã gradus cõsideratã per ipsum testõrem ipse Io. Petrus pronepos uenit excludẽdus ab ipso Sermone nepote, f̃m Pau. de Ca. in auct. defuncto, per illum tex. ibi, salua gradus p̃rogatiua. C. ad Tert. cũ alijs adductis per Dec. in d. cõs. 1. nu. 5. 6. & seq. & cõs. 321. in cã quę Ale
14 xandriæ agitatur, nu. 5. uol. 2. Vnde† cõsiderata eius p̃sona nõ est audiendus, ex quo alius proximior eum præcedit, qui est in 2. gradu, ipse uerò in 3. l. iurisc. §. 2. gradu, & §. 3. gradu. ff. de grad. & inst. eo. tit. §. 2. gradu, & §. 3. gradu, si etiam ipse Io. Pet. uellet uenire ex persona sui patris, & tanquam successerit in locum, & gradũ ipsius, adhuc dr̃ nõ posse uenire: eo q̃m, qñ tractat de succes. transuersaliũ, & patrui magni, ut p̃sens est filius,
15 nunq̃ succedit loco patris, ut. s̃. probatum est. Scdò† p̃dicta cõprobantur ex alio, nã tunc demum filius succedit loco patris, & uenit ad fideicõmissum unà cum aliis, qñ essent nati, uel saltẽ cõcepti tpe testi, uel saltẽ tpe mortis, f̃m Bar. & Soc. ĩ l. si cognatis. ff. de reb. dub. p̃ tex. in d. §. in fideicommisso, ad quæ faciunt ea quæ habentur in l. Titius. ff. de suis, & legit. & in l. j. §. si quis proximior. ff. un. cog. & in §. cu aũt, in uer. planè, inst. de hær. quæ ab inte. cum aliis adductis per Soc. cõs. 73. capiendo primum, uol. 4. nu. 25. & seq. sed sic est, q̃ ipse. Io. Petrus pronepos. d. Nic. testõris fuit natus, & conceptus longè post mortem ipsius, unde ad tale fideicõmissum uenire nõ dẽt cũ ipso Sermone concepto & nato uiuente ipso Nico. ac p̃ ipsum nõiatõ.
16 Nec† dicat, q̃ ipse Nic. cõsiderauit in d. fideic. filiũ, seu filios Io. Petri eius fratris, q̃ superesset seu superessent tpe, quo eueniebat casus. d. fideicõmissi, & cõñr dẽt uenire ad illud ille, q̃ reperitur tpe cõditionis existẽtis, esto q̃ non fuerit nec natus, nec conceptus tpe testõris, ex quo testõr intellexit de nascituris in futurũ, arg. l. ei quoq;. ff. de penu leg. & p̃ Bar. in d. l. si cognatis, & p̃ Ale. cõs. 26. uideret fortasse, uol. 3. Nã hęc cõsideratio tollit ex uerbis. d. testi, ibi, eos ore p̃prio nominando, per quæ uerba patet, testõrẽ nõ cõsiderasse, nec uocasse nascituros, sed tm̃ natos, quos ore p̃prio nominauit, & sic sumus in rõne, de qua s̃. & cessat obiectio, & tollitur ex his, quę dicit Dec. d. cõs. 1. col. fi. in prin. ¶ Tertiò p̃dicta suadent rõne satis urgẽti, nã d. Nic. testõr uoluit, q̃ decedẽte Octauiano sine filiis ad bona Ambrosio eius patri relicta deberet uenire Io. Petrus frater testõris, si tũc tpis superesset in humanis, si uerò mortuus esset, q̃ tũc ad dicta bona ueniret filius, seu filii do. Io. Petri, qui tunc tpis superesset, seu superessent, quos ore proprio nominauit, q̃ quatuor erant Lud. Sermo, Mar. Ant. Gabr. nihil aũt dixit, de filijs istorũ noiatorum.
17 Et† ideo Sermo nominatus, q̃ superuixit. d. Octauiano uenit ad d. fideic. tanq̃ noiatus, penitus excluso ipso Io. Petro pronepote filio dicti Mar. Ant. noiati. n. oĩbus alijs p̃feruntur, per tex. gl. & oẽs scrib. in d. §. in fideicommisso, cum alijs adductis per Soc. in d. cons. 57. ferè per totum, & cons. 14. in fi. & d. consi. 104. uol. 3. & d. consi. 51. nu. 5. & seq. & d. cõs. 73. nu. 17. uol. 4. & per Dec. d. consi. 1. nu. 6. & seq. possent ad id plura adduci, quæ breuitatis cã omittunt, cũ & illa habeant in cõsilijs, & locis. s̃. alleg. & ista satis sint sufficiẽtia pro resolutione difficultatis, & consultationis iam factæ. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione lineæ masculinæ seu fœmininæ ueniunt omnes descendentes ex dicta linea.*

2 *Nominatus per testatorem ad fideicommissum uenit.*

3 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non grauato.*

4 *Abnepos representat personam parentis & succedit unà cũ matertera, quando agitur de succedendo ascendentibus.*

5 *Ad fideicõmissum eo ordine succeditur, quo succedit ab intestato.*

6 *In successionib. ab intest. descendentes subintrant locum parentũ præmortuorum.*

7 *Testator uocans descendentes in stirpes, nõ uidetur cõsiderare prærogatiuam gradus.*

8 *Proximiores uocati ad fideicommissum habent, ut filij præmortuorum ueniant unà cum patruis, & plenius nu. 11. & seq.*

9 *In fideicommissis potissimum attenditur testatoris uoluntas etiã ex solis coniecturis collecta.*

10 *Testator uocans ad fideic. descendentes nomine collectiuo, uidetur eos gradatim, & ordine successiuo uocare, ita ut proximior præferatur alijs.*

11 *Fideicommissum relictũ familiæ, seu agnatis, uel cognatis, debetur nominatis, & successiuè si non sunt, alijs proximioribus in gradu.*

12 *Descendentes uocati ad fideic. gradatim & ordine successiuo uenire debent.*

13 *Plures collectiuè uocati admitti debent gradatim, & ordine successiuo, ita ut proximior admittatur.*

Et quòd quãdo inter personas uocatas cadit ordo charitatis, & affectionis, licet non concurrat ex parte testatoris necessitas instituendi.

14 *Verba illa, iure, & ordine successiuo, per testatorem apposita, ad quod caput testamenti referenda sunt.*

15 *Et quid si dicta uerba apposita sunt in medio aliquorum capitũ.*

16 *Pars una testamenti declaratur per aliam.*

17 *In abnepote descendente ex fœmina deficit linea masculina.*

18 *Filius præmortui non intrat in locum patris, quando ad successionem uocantur proximiores illum excludentem.*

19 *Idem si testator considerauit gradus prærogatiuam.*

20 *Testator limitare potest successionem fideic. per eum relicti.*

21 *Nominatus a testatore præfertur alijs.*

22 *Et filij præmortuorum unà cum ipso minimè succedunt.*

23 *Et quid si nepos tpe mortis testõris nõ erat natus, nec conceptus.*

24 *In successione fideic. regulariter filius non intrat in locum patris præmortui.*

25 Et

25 *Et quid ſi fideicommiſſum relictum eſt ab aſcendente.*
26 *Et quid ſi teſtator aſcendẽs vocauit proximiorem, & uoluit ſucce di ordine, & iure ſucceſſiuo, & ſeruata gradus prærogatiua.*
27 *Tex.in §.cum filius, inſt.de her. quæ ab inteſta.quando, & quo ca ſu locum ſibi vendicet.*
Teſtator affectionem habere dicitur ad proximiores.
28 *Nepos & pronepos tantùm ſuccedunt in locum patris & nõ alij ulteriores.*
29 *Et iſti in duobus tantùm caſibus repreſentant locum parentum præmortuorum.*
30 *In alijs uerò caſibus non ſubintrant.*
31 *Proximior tanquam nominatus alijs præfertur.*
32 *Teſtator uocans deſcendẽtes ordine ſucceſſiuo uidetur uocaſſe proximiores.*
33 *Verba teſtatoris vocantis alios in ſtirpes, & non in capita qualiter interpretanda, & intelligenda ſunt, & nu.32.*
34 *Teſtatoris voluntas interpretanda eſt, ut reddatur conformis diſpoſitioni iuris communis.*
35 *Inter deſcẽdẽtes ex filijs non ſucceditur per ſtirpes ſed per capita.*
36 *Declaratio ad gl.in uer.proximo, in l.cum ita.§.in fideic.de le.2.*
37 *Intellectus aliquorum conſi. Alex.*
38 *Neptis ex maſculo dicitur deſcendere per lineam maſculinam, et eſt agnata, & nu.41.*
39 *Neptis nata ex filio dicitur de familia teſtatoris, eſto quòd ſit nupta extra familiam.*
40 *Neptis ex filio dicitur deſcendens ex uirili ſexu, & coniuncta per uiridem ſexum.*
41 *Linea capitur quandoq; in perſona efficiente eam, & quandoque continnè, vt in ea contineatur aliqua perſona.*
43 *Et quid ſi teſtator conſiderauit maſculos, an neptis ex filio comprehendatur.*
44 *Fœminæ uocatæ deficiẽtib.maſculis ab illis penitus excluduntur.*

CONSILIVM XL.

Iſte Abnepos deſcendẽs per lineam fęmininam abaui prætendens vigore ſubſtitutionis fideicommiſſariæ a dicto abauo factæ ſuccedere vnà cum nepte ex filio dicti teſta-
1 toris vr̃ prima facie eſſe admittendus. Ex † quo dictus teſtator deficiente ſua linea maſculina & deſcendẽtib.ab ea vocauit ad eius bona deſcendentes per lineam fœmininam, quorũ appellatione oẽs ueniunt, qui ex d.linea deſcendunt.l.quoties.C.de ſuis, & legi.l.liberorum, vbi Bar.& alij.ff.de uerb.ſig. &.§.1.in auct.de hær.ab inteſt.Ale.cõſ.118.attentis.in fi.uol.6.cũ con-
2 cor.Et† ideo tanquam nominatus & deſcendens ad d.fideicõmiſſum uenire debet vnà cũ.d.nepte.l.cũ ita.§. in fideicõmiſſo, ibi, qui noĩati ſunt, de lega.2.l.fi.ibi, nulla ſpeciali adiectione.C.de ver.ſig.Prout ẽt: qa dictus abnepos eſt de deſcẽdẽtib. d.teſtõris, & iõ ſucceſſit in locũ parentũ p̃mortuorũ, vnde ſuccedere dẽt vnà cũ dicta nepte matertera ſua ad bona.d.abaui.
3 Cui† per tale fideic.dr̃ ſuccedi, & nõ hr̃di grauato, ut eſt tex.& ibi oẽs no.in l.cohæredi.§. cum filiæ.ff. de vulg. & pup.& no. omnes in l.Centurio, eod.tit.& in l.precib.C.de impu.cum ſi.
4 †Dictus.n.abnepos in tali ſucceſſione repreſentare vr̃ ſuos parentes pręmortuos, ꝯñr ſuccedere põt vnà cũ dicta matertera. §.cũ filius.inſ.de hæt.q̃ ab inteſ.defer.& in auct.de hær.ab inteſt.ven.§.1.& plenè per Dec.ꝯſ.79.& pro tenui, col.1.& 2.& conſ.327.in caſu propoſito, & aliquid ẽt ponitur per eund. in
5 ſuo conſ.1.Ad† quod etiam qm̃ tales deſcendentes ex d.teſtatore ad d.fideicõmiſſum admitti debent eo ordine, quo admit-
6 terent̃ in ſucceſſione ab inteſta.in qua † deſcendẽtes ſubintrãt locũ parentũ p̃mortuorum d.§.cum filius, & Bar.in auct. poſt fratres.C.de legit.hær.& traditur in d.l.fi.C.de ve.ſig.p ſcrib.
7 cum ſi.Eo† magis quia dictus teſtõr vocauit deſcendentes per lineam fœmininã in ſtirpes, & non in capita, & ita vocando nõ vr̃ cõſideraſſe p̃rogatiuã gradus, vt dicunt Fulg.Pau.de Caſ. & Cor.in auct.defuncto.C.ad Tert.in 1.notab.& in gl. 2. & tra-
8 dit Corn. conſi. 37. in hac conſultatione, col.2. & 3.vol.1.Et †ſuadentur iſta auctoritate gl.in ver.ꝓximo, in d.l. cũ ita.§.in fideicõmiſſo, quã vr̃ ſequi Pau.de Ca.& Im.ibi volentes, ꝙ in fideicõmiſſo, in quo vocantur ꝓximiores, filij fratrũ admittuntur ſimul cũ patruis, iuxta not.in auct.ceſſante.C.de leg.hær. quã gl.vr̃ ſequi Ale.cõſ.88.ꝙ cõcurrere, & cõſ.137.p̃clarè, uo.1.& cõſ. 27. uideret̃ col.pen.vol.3.¶Iſtis tñ nõ obſtãtib.ꝯſide-
ratis verbis, quib.d.fideicõmiſſum apparet factũ, ꝯria ſnĩa uerior ẽ, vt ad illud ſolũ debeat admitti dicta neptis excluſo ab-
9 nepote. Moueor† primò ex illa trita, & vulgata regula, volẽte in fideicõmiſſis primitus, & añ oĩa attẽdi, & obſeruari debere voluntatẽ teſtõris ẽt ex ꝯiecturis collectã.l.hæredes mei.§.cũ ita. ff.ad Treb.l.in cõditionib.primũ locũ.ff.de cond.& dem.§.diſponat.in auct.de nup.l.pe.de leg.1.l.fideicõmiſſa.§.idẽ ſi q̃s, de leg.3.l.cũ virũ.C.de fideic.cũ aliis adductis p Frãc.de Cur. cõſ.51.ſuper teſtĩs, col.1.& 2.& per Dec.cõſ.227.in caſu, col. 3.nu.8.& 9.Teſtõr aũt abauus inſtituto filio, ꝑ fideicõmiſſum ſubſtituit deſcẽdentes per lineã maſculinã, & illis deficientib.
10 ſubſtituit deſcendentes per lineã fœmininã.Et† vocando ad fideicõmiſſum deſcendentes nomine collectiuo, vocat eos gradatim, & ordine ſucceſſiuo, & ſic proximiores ſ̃m ordinẽ ſucceſſionis, vt in l.fi.in ver.gradatim.C.de verb. ſig.& ibi no.oẽs maxi.Pau.& Mod.allegãtes alias dec.& ꝓbatur in d.l.cũ ita.§.
11 in fideicõmiſſo, vbi Bar.& doct.no. qñ † fideicõmiſſum factũ eſt familię, & ſentit Bar.in l.ſi cognatis.col.pe.in 2.q.ff.de reb. dub.volens, ꝙ ad fideicõmiſſum factũ agnatis, ſeu cognatis, vel familiæ primò admittunt̃ noĩati, & illis deficientib.admittunt illi, qui ſunt proximiores in gradu.d.§.in fideicõmiſſo, & per l. peto.§.fratre, de leg.2.& Soc.in d.l.ſi cognatis, nu.31. hoc idẽ ſequitur, vt gradatim admittãtur, reprehendẽdo gl.in d.§.in fideicõmiſſo, & nu.32.dicit, ꝙ qñ plures vocantur noĩe collectiuo, vt eſt in caſu p̃nti, dñr vocati ordine ſucceſſiuo, & ſ̃m ordinẽ charitatis, & affectionis, & ſic vt proximiores primò admittant̃, per ea q̃ hñr in l.Gallus.§.quidã rectè, vbi oẽs docto. hoc tradũt.ff.de lib.& poſth.& ſequit̃ idẽ Soc.ꝯſ.37.viſo teſtõ, nu. 2.& 3.vol.3.& cõſ.113.ſupraſcripti, & cõſi.90.Abunde, verſi.
12 nã clarũ eſt, vol.1. Et † hoc in ſubſtõne fideicõmiſſaria firmat idẽ Soc.in d.l.ſi cognatis, nu.40.& magis in terminis, qñ deſcẽdentes vocant̃, ꝙ intelligant̃ gradatim, & ordine ſucceſſiuo vocati p iura ſuperius allegata, & alias deciſi. per eum adductas, firmat idẽ Soc.cõſ.57.in cã filiorũ, col.2.& 3.ver. iſta cõcluſio ꝓbatur, & uer.cõfirmat̃ iſta opinio, & ver.itẽ ex primis uerbis vol.3. & ꝯſ.51.viſa, vol.4.col.2.& 3.nu.1.& ſeq.Et qñ uocant̃ deſcẽdentes, ꝙ dicant̃ vocati ordine ſucceſſiuo, & gradatim, expreſsè firmat Dec.cõſ.1.col.1.verſ.ſi ergo, & col.3.verſ. ſed in
13 caſu iſto. Qñ†.n.plures collectiuè ſunt vocati admitti debent gradatim, & ordine ſucceſſiuo, & ille primò p̃fertur, qui proximior eſt, vt in d.§.fratre, & in l.fi.C.de ver.ſig.& per Bar.& oẽs in d.§.qdã rectè, maxi.Iaſ.nu.26.& ſeq.qñ inter eas pſonas vocatas cadit ordo charitatis, & affectionis, vt eſt hic, licet nõ cõ-
* currat neceſſitas inſtituendi ex parte teſtõris, vt eſt magis* cõis cõcluſio tradita per ſcrib.in d.§.quidã rectè, maxi.Iaſ. nu.22. & ſeq.& bene facit tex.in §.ita demũ, inſt.de hær.quæ ab inteſti.defer.vbi gradatim, & ordine ſucceſſiuo ſucceſſio facienda eſt, & in l.fi.C.de ſuis & legit.ibi, deinceps &c.cũ ſi. Qđ quidẽ locũ ſibi vendicat ẽt in fideicõmiſſis, ut ad illud admittatur ille, qui potior & ꝓximior eſt in gradu ſucceſſionis, ſicut dicimus in ſucceſſione ab inteſt.ſ̃m quã ẽt ſucceditur in fideicommiſſis, q̃ gradatim tranſire debẽt de perſona in perſonã, & qui potiores ſunt primò debent admitti, vt dicit Pet. de Anch.ꝯſi. 25.nõ ſeruato ordine, & Soc.d.conſ.37.in prin.& ꝯſ.86.viſis, col.pe.nu.12.& ſeq.vol.3.eo magis, cũ teſtõr ipſe expreſsè vocauerit ipſos deſcẽdentes iure & ordine ſucceſſiuo, ꝯñr gradatim, & de pſona in pſonã, ita vt ꝓximior primò deberet admit-
14 ti, vt ſuperius fuit deductũ. Et† illa clã, iure & ordine ſucceſſiuo, per teſtõrem appoſita neceſſariò referẽda eſt ẽt ad iſtud caput, in quo vocauit deſcẽdẽtes per lineã fœmininã, cũ dicti caſus ſubſtõnum regantur ſub vno verbo principali repetito, &
15 ſub vnica oratione.Et† talis clauſula poſita ſit in medio, ut dicit Bar.in l.prætor.§.& idque, & ſequit̃ Ang.ibi.ff.vi bon.rapt. & Bar.in l.in repetendis.de leg.3.& bona deciſ.Abb.conſ.36. vol.1.& plenè p ſcrib.in l.3.§.filius.ff.de lib.& poſth.& in l.j. C.eo.& in l.talis ſcriptura.§.fi.de leg.1.& in l.ſi idẽ cũ eo.§.fi.
16 ff.de iuriſ.om.iud & per can.in c.2.requiris.de app.Et † quia una pars teſti aliã declarat.l.ſi ſeruus pluriũ.§.fi.l.qui filiab.de leg.1.& ad id multa cumulat Franc.de Cur.d.conſ.51.col.6. & 7.& qm̃ dicta neptis reperitur proximior.d.teſtatori, ſi eius reſpũ volumus ꝯſiderare ꝓximitatẽ, ꝓut aliqui uoluerũt, quã
17 dictus abnepos, merito illi p̃ferẽda eſt.†Si ẽt ꝯderare volumꝰ proximitatẽ reſpectu abnepotis, in quo deficit linea maſculina, qđ vr̃ eſſe uerius, vt ad plenũ tradit Soc. in d.l.ſi cognatis, col.

col.pe.& fi.nu.40.& in d.consi.113.& cons.90.uol.1.& d.cō si.86.col.pe.& fi.uol.3.& cōs.79.si essemus,nu.14.uol.4. Adhuc idem erit dicendum,ut ipsa tanq̃ ꝓximior,& p̄cedens p̄ferenda sit isti abnepoti prætendenti cum ea ꝯcurrere, ex quib. necessariò infertur,ꝙ dictus testator vocando dictos descēdentes,non uocauit eos,vt eodem tpe oēs uenirent,sed proximiores,& gradatim & de persona in personam, & salua gradus p̄rogatiua,& qñ testator vocat proximiores,ille tm̄ debet admitti,qui tempore purificati fideicommissi reperitur proximior.

18 Et † isto casu filius præmortuorum non intrat in locum p̄ris, nec dr̄ proximior,& excludit᷑ ab illo, qui eum præcedit in gradu,ut probatur in d.auct.defuncto,& in alijs iurib.& decis.superius deductis,& plenè tangit Dec.consi.1.nu.6.& sequ.col. pen.uers.4.quia,& col.fi.& cons.321.col.3.& 4.& ꝯs.nouiter

19 impresso decimo.col.pe.nu.9.& seq.Et†idem est,qñ testōr cōsiderauit prærogatiuam gradus,ut in d.auct.defuncto,ubi Ful. & Cor.in 1.not.& col.2.in prin.& probatur in d.l.peto.§.f̄re, & tenet Dec.in d.cons.1.col.3.nu.6.& cons.299.in fi.& cōsi. nouiter impresso sexto,nu.12.& d.cons.10.& ꝯs.79.in princ.

20 & in d.cons.331.Vocando†enim proximiores, & volendo ꝙ uenirent iure, & ordine successiuo,considerando prærogatiuā gradus,vr̄ testator successionem fideicommissi limitasse ad certum gradum,ad quam ita limitatam non debent admitti aliæ p̄sonæ,nisi illæ,quæ sunt intra dictum gradum limitatum, ut dicit Ale.cons.82.in cā,vol.7.& Dec.d.consi.321.col. 4.uers.

21 ulterius etiam considerandum est.Et † qm̄ proximior, & qui in gradu præcedit a testatore apparet uocatus, & noīatus,ut s̃. ita nominatus succedere debet,& pręfertur aliis tanquàm ma

22 gis dilectus.Et † cum ipso non admittuntur filij præmortuorum,etiam uocatorum ad fideicommissum, vt est text. in d. l. cum ita §.in fideicommisso,& in d.l.fi.C.de uer.sign.& tradit Bar.in d.l.si cognatis,& ibi Soc.nu.31.& sequ.& Ang.ꝯs.306. Carissime frater,& Soc.cons.14.viso,in fin.& cons.37. col.2. vers.confirmatur hoc.uol.3.& cōs.51.nu.12.& cons. 63. nu. 14.uol.4.& Dec.d.cons.1.nu.6.& 7.& col.fi.uer.cum ergo,&

23 cons.77.col.1.& in alijs consilijs superius deductis. Et†comprobantur ista: qm̄ dictus abnepos prætendens succedere tpe mortis testatoris,de cuius successione modò agitur, non erat, nec natus,nec conceptus, & ex persona parentum suorum, in quorum locum intendit intrare,prætendit admitti,quod qui-

24 dem concedi non debet.Ex † quo in successione fideicommissi filius non intrat in locum patris: qm̄ ille debet admitti, qui prior in gradu reperitur,ut dixi superius,& tradit Bal.reprobā do gl.ibi tenentem ꝯ̄rium in d.l. cum ita §. in fideicommisso, & Bal.sequitur ibi Cum.& Floria.& Cuma.cons.106.mulier, col.fi.& Ang.Aret.in d.§.cum filius,uer. deinde ista regula, & per Alex.cons.205.col.3.uolu.2.& cons.4.ponderatis, col. 4. uol.4.& cons.129.perspectis,col.2.uol. 5. & firmat Soc. d.cōsi.14.in fi.uol.3.& plenè tangit Dec.cons.1.col.3. nu. 5.& cōsi.79.col.1.uers.2.principaliter, & in consil.nouiter impresso sexto,col.fi.& consi.10.col.penul.in quib.duobus consilijs dicit ita fuisse iudicatum in Curia Roma.per Rot.ut seruetur distinctio facta per Bal.in d.§.in fideicōmisso,uolentem aliud esse,qñ succeditur ex dispōne legis, & aliud quando ex dispositione hominis,& testatoris, nam in isto ultimo casu considera tur ratio affectionis,& charitatis,& sic proximitatis,& gradus

25 prærogatiua,ut superius fuit dictum. ¶ † Et licet aliqui dubitent,qñ fideicommissum est factum ab ascendente, ut dixi superius in argumentis ad contrariam partem, tamen Soc.in d. cons.14.in fi.& Dec.d.cons.79.& d.cons.nouiter impresso. 6.

26 & 10.loquuntur in fideicommisso facto ab ascendente.Et† si pur diceretur,ꝙ isto casu filius debet subintrare in locum præmortuorum,& succedere unà cum proximioribus, respondetur,obiectionem cessare, qñ testator uocauit proximiorem, & uoluit ei succedi seruato iure,& ordine successiuo,& sic gradatim,& seruata gradus prærogatiua: nam tunc taliter noīatus, & uocatus præferendus est, a qua uoluntate non est recedendum,ut superius sigillatim de omnibus fuit dictum. Et † tex.

27 in d.§.cum filius,cum concord. locum habet, & procedit, qñ succeditur titulo h̄ditario,& ex dispositione legali, secus verò qñ agitur de successione fideicommissi,& ex dispositione testatoris,ut est casus præsens, in quo consideratur affectio, quam testator vr̄ magis habere ad proximiores, ut dicunt Bald. Cuma.& Floria. in d.§. in fideicommisso, & Aret.in d.§. cum filius,& Soc.in d.ꝯs.51.nu.19.& apertius doct.in d.l. Gallus.§.

28 quidam rectè,& Dec.d.cons.1.nu.5.col.2.& 3.Prout†ēt obiectio cessat,ex dictis Ang.Aret.in d.§.cum filius. ubi per illum tex.concludit,ꝙ nepos tm̄,& pronepos succedunt in locū patris & non alij ulteriores in gradu,per l.auunculo. C.communia de success.allegando Bar.Cy.& Floria.& hoc idem uult ipse Are.in §.multis,inst.de success.liber. in gl. ad quintum gra

29 dum.Nam†in duob.casib. isti repræsentant locum parentum pręmortuorum,qñ agitur seu tractatur de successione aui, seu proaui,d.§.cum filius, cum concor. item & qñ tractat᷑ de successione patrui,ut in §.reliqnum,cum si.in auct.de hærę.ab in

30 test.uen.Et † istis casib.exceptis,filius non subintrat,nec repręsentat personam patris pręmortui,nec pōt succedere vnà cum alijs proximiorib.ut probatur in d.§.reliquum,& ibi not.Bar. & Ang.in 3.not.& idem Bar.in auct.post f̄res.C.de legi.hære. ubi Bal.Sal.& Pau.idem uolunt,& ibi Cor.in prin.& in 1. nota.& Pau.de Cast.in d.auct.defuncto,circa fin.& per Ias.in l. si auiæ,col.3.nu.6.C.de succ.edic.& per Ale.consi.205.considderatis.col.3.uol.2.& alibi pluries,& diffusè tangit Soc. cons.posito in suis lectu.post titulum de uerb.obl. uisis instrumentis, col.4.& seq.& col.9.& 10.& col.2.nu.8.& seq.& num.15.& 42.& etiam in cons.252.uisis,col.3.uers.confirmatur. uol. 2. & plenè conclus.hanc firmat Dec.in d.consi. 1. col.2.nu.2.& alijs seq.& cons.79.& 217.in casu,num.2.& in d.consi. nouiter impresso.6.& 10.ex quib.necessariò infertur, dictum abnepotem non debere admitti ad dictum fideicommissum, & in assecutione ipsius non posse concurrere cum dicta nepte, non obstantib.in ꝯ̄rium s̃.adductis,quib.apertissima patet rn̄sio ex istis,quæ deducta sunt in fauorem dictæ neptis. ¶Et ad clariorem dilucidationem non obstat illud, quod dicebatur primo loco,testōrem uocare descendentes per lineam fœmininam, quorum appellatione ueniunt oēs,nam verum est,oēs venire, gradatim tñ, & seruata gradus prærogatiua, ita ut proximior p̄feratur alijs, & substō, & fideicommissum transeat de persona in personam,ut uolunt, & concludunt decisio.apertissimæ superius allegatæ. Non obstat f̄m,in quo dicebatur, istum abnepotem debere uenire tan quàm noīatum, & uocatum a testatore,nam uerum est,eē uocatum alijs proximiorib. non existentib.illis autem stantib.ipse debet excludi: cum tale fideicōmissum debeat ire de persona in personam, & ad proximiorē, & deferatur salua gradus prærogatiua,& gradatim, ut fuit di-

31 ctum.Et†cum ista neptis reperiatur proximior,ipsa debet admitti tanquàm noīata.d.l.cum ita.§. in fideicommisso, & d. l. fi.C.de uer.sig.& sic argumentum retorquet᷑ in ꝯ̄rium.Nō obstat tertium fundm̄,nam licet per tale fideicommissum succedatur testatori,tñ iste abnepos non p̄t succedere in locum parentum præmortuorum, cum non reperiat᷑ in eo casu, in quo lex ipsum uocet in locum p̄mortuorum,f̄m Aret.Dec.& alios s̃.adductos. Prout ēt obiectio cessat, ex quo hic non sumus in successione legali, in qua loquit᷑.d. §.cū filius,cū si., sed sumus in successione fideicommissaria ꝓcedente ex uoluntate testōris,in qua ꝯsiderat᷑ ordo charitatis,& ꝓximitatis. Prout ēt cessat obiectio ꝯsideratis uerbis ꝓlatis a testōre,ꝑ q̃ patet, ipsū uocasse ꝓximiorē,& ꝯsiderasse ius succedēdi & sic gradus p̄rogatiuam,vt supius deduxi,& ordinē.ꝑ istud tollit᷑ ēt aliud,in quo dicebat᷑,in fideicommissis succedēdū eē eo ordine, quo succedit᷑ ab intestato,nam cessat penitus, qñ a testōre al̄r est dispositum,ut deductum est,& tex.in d.l.fi.hoc probat, & ēt in d. §.in fideicommisso,& Dec.in cons.supradictis istud ex multis confirmat.Nec obstant dicta per ipsum cons.79.col.1.& 2. & cōsi.217.nam ibi non loquitur de abnepote, nec etiam illis casibus apparebat de uoluntate testatoris, uolentis uenire proximiorem,& sibi succedi salua gradus pręrogatiua.Minus obstat illud,qđ dicebatur, testatorem uocasse descendentes per lineā fęmininam in stirpes,& non in capita, per quæ uerba non uidetur considerasse prærogatiuam gradus &c. Quoniam testator uocando descendētes iure,& ordine successiuo,prout in casu nostro expresè uocauit,necessariò uocauit proximiorem,ut

32 supra deduxi.†Et illa uer.in stirpes, & non in capita,intelligēda sunt data paritate gradus, ut quando in eodem gradu esset una persona,& in paritate gradus ex alia concurrerent plures, tūc succedet᷑ in stirpes, & nō in capita,& istud procederet f̄m ius commune.d.§.cum filius,& d.§.reliquum,omnes enim essent æquales in gradu,& proximiores.qđ quidem penitus cessat

33 sat in casu præsenti. Vel† dicamus, ꝙ testator vocauit ĩ stirpes,
& non in capita, qñ tales descendentes essent in gradu inæqua
li, & impari in illo tñ casu, in quo nepos, vel pronepos subin-
trat locum patris, seu aui, & succeditur uel patruo, uel auo, aut
proauo, ut dicit Ang. Aret. in d. §. cum filius, & doc. in d. auct.
post fratres & alij superius citati, ꝙ quidem cessat in casu præ
senti, & in isto abnepote, qui ex dicta clausula nõ põt se tueri,
& obiectio procederet, qñ testator uocasset simplr in stirpes,
& non in capita, & aliud non expressisset, prout in casu pñti ex-
pressit, quo fit, ut dicta clausula debeat intelligi altero ex prædi
ctis modis, cui põt conuenire, ut in sim. de dicta cl'a dicit Frã.
de Cur. consi. 42. quia inquit, col. 6. uer. ult. & fortius, & sentit
34 Soc. cõs. 69. uiso. col. 3. uer. ideo aũt dixit, uol. 3. Et† istæ intelli
gentiæ satis suadent, qm̃ uoluntatẽ testõris interpretari debe-
mus, ut reddatur concors dispositioni iuris cõis. l. si duo. ff. de
acq. hær. & per Bar. & alios in l. hr̃des mei. §. cũ ita. ff. ad Treb.
35 & i l. ut iurisiuran. ff. de ope. li. Et† ius cõe disponit, ut s̃. in alte
ro casuum prædictorum, & ẽt quia inter descendentes ex filijs
non succeditur per stirpes, sed per capita, vt in d. auct. post fra
tres, & in corpore unde sumitur, & sic testator esset difformis
iuri cõi, ergo tenenda illa cum qua cõcordat, ut in terminis no
stris dicit Soc. cons. 104. qm̃. col. 3. nu. 5. & 6. uol. 3. & etiã qa
per dictã clausulã, ita interpretatã testator incontinẽti non dr̃
recessisse ab his, quæ statim dixerat, iuxta. l. non ad ea. ff. de ꝯd.
& demon. & quia si aliter diceremus, testõr se ipsum inconti-
nenti correxisset, & sibi ipsi esset ꝯ̃rius, ꝯ̃ dictam. l. non ad ea, &
36 cap. inter dilectos. §. cæterum, de fide inst. Et† ideo a dicta cor
rectione, & ꝯ̃rietate saluare debemus ipsum testõrẽ per distin-
ctionẽ, & declarationẽ superius factam, ut in sim. de dicta clau
sula dicit Fran. de Cur. d. consi. 42. col. 15. uer. ad ultimum in
quo, & firmat Ale. in l. 1. ff. ne quis eum qui in ius uoc. est, cum
alijs adductis per Dec. consi. 137. in casu, nu. 2. & consi. 39. in
casu, nu. 6. & Corn. consi. 37. supra allegatũ, uol. j. & sic nõ ob-
stat, nam ibi erant uocati liberi præmortuorum, quod non est
37 in casu nr̃o. Nec† ob. glo. in uersi. proximo, in d. §. in fideicom-
misso, in ꝯ̃rium allegata, tùm quia nõ probat illud, ad quod al
legatur, & alium sensum ueriorem habet, tum quia si intelliga
tur, ut fuit allegata, non est uera, nec põt procedere in fideicõ-
missis, ut plenissimè ista duo prosequitur Dec. in d. cõsi. 1. col.
2. & 3. & in d. consil. nouiter impresso 6. in fi. & consi. 10. col.
pen. & fi. ubi asserit ita fuisse iudicatũ Romę per Rot. & firmat
idẽ Dec. & Soc. in aliis consi. s̃. allegatis. Nec ob. consi. Ale. 88.
137. & 27. supra in ꝯ̃rium allegata. nã alio casu loquuntur, ut
punctaliter r̃ndet Deci. allegãdo Ale. in aliis ꝯsiliis tenere ꝯriã
conclusionem meam superius firmatã pro ipsa nepte, in d. ꝯsi.
1. col. 2. uers. & per istam rõnem, & col. fi. uer. & licet Ale. & in
d. cons. nouiter impresso, sexto. in fin. & dicto consi. 10. col. 2.
quibus omnib. consideratis conclusio redditur ualidissima, &
firmissima tendens in fauorem ipsius neptis ꝯ̃ dictum abnepo
38 tẽ. ¶† Præterea si in facto uerum est, ꝙ dictus testator, instituto
filio, illi substituit descendentes per lineam masculinã, iure &
ordine successiuo, & illis deficientib. substituit descendentes p
lineam fęmininam, uerissima erit conclusio, ꝙ dictus abnepos
penitus uenit excludendus, ex quo ipsa neptis adhuc superest,
& dr̃ descendens per lineam masculinam, cum sit nata ex filio.
d. testatoris, & dicatur agnata, ut ad plenum tractat Corn. ꝯsi.
82. licet, col. 2. uer. neptis aũt, allegãdo. l. sunt aũt. ff. de leg. tut.
& alia iura, uol. 4. & Ale. & alii in d. §. nunc de l. Velleia. col. 2.
39 Prout etiã, quia talis neptis nata ex filio dr̃ de familia testõris,
licet nupta sit extra familiã, ut est tex. & ibi Pau. de Ca. & Mo-
40 der. post antiq. not. in l. uoluntas. C. de fideic. Prout† ẽt: quia ta
lis neptis dr̃ descendens ex uirili sexu, & cõiuncta per uirilem
sexum. l. 2. §. 1. ff. de suis & legit. & in §. cæterùm. insti. de legit.
agna. suc. & est gl. in uer. nã & sic, in l. Gallus. §. nunc de lege. ff.
de lib. & posth. & ibi Ale. col. 2. & Soc. nu. 1. Ias. nu. 9. & idem
Ale. in ꝯs. infra allegandis, Soc. cons. 227. præsens, col. 8. uer. 4.
41 ad idẽ, uol. 2. & d. ꝯs. 51. uol. 4. Ad quod ẽt: qm̃ dicta neptis na
ta ex filio dr̃ de descendẽtib. per lineã masculinã, ut in pulchra
quęst. firmat Ale. in d. §. nunc de l. uelleia. col. 2. uer. & ideo his
dieb. & apertius istud firmat idẽ Ale. cõs. 44. consideratis, col.
3. uer. fortifico, & uer. seq. uol. 3. qd̃ cons. est repetitũ in 6. uol.
in ꝯs. 53. nu. 7. & 8. & idem uult ipse Ale. ꝯs. 125. num. 2. & 4.
uol. 7. Et licet Soc. in d. §. nunc de lege, col. 2. nu. 4. uideatur in
hoc sentire ꝯ̃ Ale. ut neptis ex filio non dicatur descẽdens p li
neã masculinam, tñ Ias. in d. §. nunc de lege, nu. 14. uer. 2. prin
cipaliter, tenet opi. Ale. & ẽt nu. 15. qñ nata est ex filio testõris,
& qñ nullus alius descẽdens masculus adest, ut est in terminis
nr̃is, & ipsemet Ias. ibi clarius dicit, nu. 19. q̃ saluationes sunt
42 originales Ale. ĩ d. ꝯs. 44. uol. 3. & ꝯs. 53. uol. 6. Nec† mirũ: qm̃
linea isto casu, debet capi nõ in persona efficiente eã, sed conti
nuè, ut in ea ꝯtineatur ista neptis, ut dicit Bal. allegatus p Soc.
in d. §. nunc de lege. col. 2. nu. 2. & 3. & in ꝯs. 33. nu. 12. & seq.
43 uol. 3. & Dec. cons. 379. nu. 1. & 5. Et† ista de plano procedũt,
qñ testõr ꝯsiderauit descẽdẽtes p lineã masculinã, & qñ non
considerauit masculos, nec ꝙ bona conseruarentur in familia,
nam tunc ista neptis non comprehenderet, ut ad plenũ tradit
Fran. de Cur. cõs. 75. col. 8. & aliis seq. & Soc. in d. cõs. 227. col.
44 9. & seq. uol. 2. & in d. ꝯs. 51. nu. 5. & seq. ¶† Quibus considera-
tis ista neptis descendens per lineam masculinã tãquam prius
uocata excluderet abnepotẽ ultimo loco uocatum. d. §. in fidei
commisso, & d. l. fi. & ẽt quia descẽdentes per lineã fæmininã
ab ipso testõre sunt uocati, deficientib. descendentib. per lineã
masculinã, qui licet ponantur in ablatiuo absoluto, & in ꝯdõ-
ne, tñ qñ extant, proculdubio alios substitutos excludũt, ut uo
lunt omnes in l. ex facto, & §. si quis aũt, & §. fi. ff. ad Treb. & hr̃
in l. filiusfa. §. cũ quis, de lega. 1. & per gl. & alios in l. Lucius. la
ultima. ff. de hær. inst, & in terminis nr̃is tradit Ale. in d. consi.
44. col. 2. & 3. uol. 3. & in d. ꝯs. 54. nu. 7. & 8. uol. 6. & Ias. in d.
§. nunc de lege. nu. 15. & 19. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Substitutio facta personis imparib. quã speciẽ substĩnis inducat.*
2 *Et quid si est facta per uerba reciproca.*
3 *Et quid si est facta extraneo.*
4 *Et quid si est facta alicui non nato, nec concepto uiuẽte testatore.*
5 *Substitutio facta per illa verba, uos inuicem substituo, an inducat compendiosam, & fideicommissariam, vel vulgarem tantum, et directam & alijs præceden.*
6 *Vulgaris expirat hæreditate adita.*
7 *Testator instituto filio, si illi substituit per illa uerba, talem filio meo substituo, quam substitutionem uideatur ille fecisse.*
8 *Reciproca substitutio directã inducit, & non fideicommissariam.*
9 *Verbum, substituo, commune est, aptum importare directam, & fideicommissariam.*
Fallit quando adiunctum esset uer. hæres.
10 *Si in compendiosa apponitur uerbum commune, & directum attenditur directum.*
11 *Per uerbum directum declaratur uerbum commune.*
12 *Substitutio in dubio iudicatur directa, & non fideicommissaria.*
13 *Quod testator non expressit, omisisse, & noluisse præsumitur.*
14 *Casus omissus remanere debet in dispositione iuris communis.*
15 *Mens testatoris attendenda potissimum est, & seruanda, etiã con iecturata, & nu. 16.*
17 *Fideicommissum induci potest quibuscunque uerbis.*
Mens testatoris magis quàm verba attendi debet.
18 *Fideicommissum inducitur etiam uerbis enunciatiuis, ex quib. constare possit de mente testatoris.*
19 *In fideicommissis attenditur mens testatoris, remota ui & natura verborum.*
20 *Testator instituens filios & ipsorum filios, & descendẽtes, uocasse videtur nepotes gradatim, & ordine successiuo.*
21 *Substitutio habens tractum successiuum in futurum includit fideicommissariam.*
22 *Substitutio pupillaris excludit matrem pupilli.*
23 *Verba sequentia declarant, quid testator uoluerit in præcedẽtib.*
24 *Priuatio præsupponit habitum.*
25 *Testamenti una pars declaratur per aliam.*
26 *Qui vult consequens velle uidetur necessariũ antecedẽs ad illud.*
27 *In claris non est opus coniecturis.*
28 *Verba apposita per testatorem disponentem, bona sua ire de hærede in hæredes, fideicommissum induxisse per illa uidetur.*
29 *Verba de hærede in hæredem, comprehendunt etiam non natos tempore testamenti.*
30 *Substitutio reciproca facta per uerbum commune habens tractũ futuri temporis fideicommissariam inducit, & nu. 31. & 47.*
31 *Testator in substitutione reciproca adijcens plura tempora, uidetur induxisse fideicommissum.*

32 *A pari procedunt, siue dicatur, quandocunque decesserit hæres meus, vel si dicatur, post mortem hæredis mei.*
33 *Substitutio facta post mortem, verificatur in fideicommissaria, etiam post hæreditatem aditam.*
34 *Et idem quando facta est sub memoratione mortis, & plura tempora complectitur.*
35 *Reciproca iuncta cum compendiosa comprehendit fideicom.*
36 *Substitutio reciproca ex mente testatoris cõtinet fideicõmissariã.*
37 *Clausula denotans tractum temporis inducit fideicom.*
38 *Qualitas masculinitatis expressa per testatorẽ videtur apposita ad cõseruationẽ domus, & familiæ ipsius, et in eius agnatione,*
39 *Geminatio multùm operatur, & ostendit enixam uoluntatem testatoris.*
40 *Testator prohibens alienationem bonorum, an videatur fideicõmissum inducere, & nu. 42. 46. & 64.*
41 *Verba de hærede in hæredem, per testatorem expressa inducunt fideicommiss.*
43 *Legitima quanta sit.*
44 *Pupillus non potest per fideicom. grauari in legitima.*
45 *Fideicommissum an censeatur relictũ à filio, uel ab hæredib. filij, ita ꝙ de eo nõ detrahatur legitima, et quid in dubio, & nu. 44.*
48 *Mẽs præsumpta testatoris ẽ, potius dilexisse suos, quã extraneos.*
49 *Prærogatiua gradus habet, ut proximior, & magis coniunctus præferatur.*
50 *Ver. uadant, seu perueniant bona, obliquum est.*
51 *Quod testator expressisset, si fuisset interrogatus, haberi debet pro expresso, & nu. 70.*
52 *Substitutus habens potestatem succedendi pluribus ex vijs, potest eligere illam, quam uult.*
53 *Clausula codicillaris, an trahatur ad fideicommissum, quãdo substitutio est directa.*
54 *Et quid si directa habet tractum successiuum temporis.*
55 *Per reciprocam, & directam excluditur mater, & nu. 57.*
56 *Cõditio apposita per testatorem, si institutus moriatur sine filijs, verificatur etiam in pupillo.*
Compendiosa, & fideicommissaria locum habere possunt etiam in persona pupilli.
Mater non petens tutorem filio, excluditur à successione filii.
58 *Fallit, quando mater esset minor.*
59 *Item quando alium haberet tutorem.*
60 *Et negligentia alterius consanguinei isto casu non prodest matri negligenti.*
61 *Grauari non potest, qui non est honoratus, & nu. 62. 63. 68. & sequent.*
63 *Substitutio facta de filiis, & nepotibus, ac descendentibus ex eis intelligitur facta ordine successiuo.*
65 *Dictio ut supra, relatiua est præcedentium.*
66 *Contrarietas in testatore euitanda, & fugienda est.*
67 *Qui non est expressè honoratus a testatore, potest ab ipso grauari quandoque.*
Positi in conditione censentur dispositiuè vocati, etiam ex coniecturata mente testatoris.
68 *Positi in conditione habent talem qualem dispositiuam voluntatem testatoris.*
69 *Testator substituens ultimo morienti videtur inter illos institutos induxisse reciprocam substitutionem.*
71 *Cessat dispositio l. Lucius. ff. de hæred. inst. quando per testatorem facta est expressio masculinitatis, secundum aliquos.*
Plures ponuntur limitationes, & declarationes ad dictam. l. Lucius, & nu. 67. & aliis sequen.

CONSILIVM XLI.

VIsa Facti narratione in casu vertente inter mag. d. Opizonem de Monaldinis ex vna, & d. Agnetem ex altera, difficultas tota consistit in verbis testa. olim. d. Malatestæ antiquioris patris ipsius. d. Opizonis, & etiã in verbis testam. q. d. Monaldini patrui ipsius. d. Opizonis, an in dictis testamẽtis sit inductum fideic. an verò alia substõ, & quæ, & ꝯñr mortuo Malatesta filio. q. d. Petri, & ipsius. d. Agnetis debeat ĩ eius bonis succedere ipsa. d. Agnes eius mater, an verò virtute dictorum testamentorum exclusa d. d. Agnete venire debeat, & succedere ad bona dictorũ testatorum ipse dñs. Opizo, & eius filij. Et prima facie dicendum vr̃ in dictis testamẽtis nõ posse
cõsiderari aliquod fideicõmissum, sed solũ substitutiones dire
1 ctò vulgares. Nã† in ipsis testamentis factæ apparẽt substitutio
nes reciprocæ per illa ver. cõia, substituo &c. quo casu nõ indu
citur nec cõpendiosa, nec fideicõmissaria substõ, sed tñ dire
cta uulgaris, ex quo facta fuit de psonis imparib. vt hr̃ in l. hæ
reditatẽ, & in l. quãuis. C. de imp. & in l. in testõ. C. de test. mil.
& in l. iam hoc iur. ff. de vulg. & pup. ibi, in uulgarẽ tãtũmodo
2 casum factã videri substitutionẽ &c. Qñ†. n. substitutio fit plu
rib. institutis imparib. per uerba reciproca, uos inuicẽ substi
tuo, vel simili, talis substõ nõ iudicat̃ pupillaris: quia facta im
3 parib. † & in casu nr̃o facta apparet a d. Monaldino patruo, &
extraneo ipsius Malatestæ minoris, & pupilli. §. extraneo, inst.
4 de pup. subst. l. morib. cũ si. ff. de vul. & pup. Et† facta fuit ab ip
so d. Malatesta auo d. Malatestæ pupilli tp̃e, quo ipse Malatesta
non erat natus, nec cõceptus viuẽte ipso testõre, & ꝯñr nõ erat
in eius ptãte, & ideo talis substitutio vt pupillaris ꝯsiderari nõ
5 põt. d. l. morib. cum concor. Non† possunt ẽt dictæ substitutio
nes iudicari vt compendiosæ, & fideicõmissariæ, sed tñ vulga
res, vt probat̃ in d. l. iã hoc iure, & per doctr. Bar. in l. Lucius. q.
pen. ff. de uul. & pup. cũ alijs adductis per Ale. & Are. in l. Gal
lus. §. quidã rectè, col. 2. ff. de lib. & post. & p Ias. in d. l. in testõ,
6 col. 9. uers. ultra ea q̃ tanguntur per gl. † cũ itaq; ex dictis testis
factæ appareãt tñ vulgares substitutiones, certum est, illas ex
pirasse hr̃ditate adita. l. post aditã. C. de impu. & p Bar. & alios
7 in l. 1. ff. de vul. & pup. Accedat† prędictis, quod vult Bar. in l.
Centurio, in 3. q. prin. ver. 2. oppo. ff. de vul. & pup. dicẽs, ꝙ si
testõr instituto filio dixit, talẽ filio meo substituo, talis substi
tutio non erit fideicõmissaria, nec compendiosa, sed solũ vul
garis, vt plenè per Ale. in d. §. quidam rectè, & cõs. 24. attentis
8 his, uol. 3. Quæ† ẽt cõprobantur: qm̃. d. Monaldinus in suo te
stõ reciprocè substituit eos hæredes, qđ uerbum directũ est. l.
1. ff. de hær. inst. l. 1. ff. de vulg. & pup. c. si pr̃. de testa. li. 6. no. in
d. l. Cẽturio, & in l. precib. C. de imp. & in c. Raynu. de test. uñ
uerificari debet in ipsa uulg. q̃ oẽs pariter, & æqualiter ample
9 ctitur. Et† bñ facere ur̃, qđ not. Ale. ĩ d. l. iã hoc iure, col. 2. uer.
limita tñ p̃dicta, uolẽs ꝙ licet uer. substituo, sit cõe, ut no. in il
la lege, & sit aptũ importare directã, & fideicõmissariã substõ
nẽ, ut ĩ l. gñaliter. §. cũ aũt, iuncta gl. C. de inst. & subst. Tñ istud
nõ ꝓcedit, qñ cum uer. substituo, adiungit̃ uer. hæres, nã tunc
rõne adiuncti. d. substitutio erit merè directa. In dictis aũt te
stamẽtis adiũgit̃ uer. hr̃s d. uer. substituo, uñ dicta substõ ur̃ im
10 portare directã nõ aũt fideicõmissariã substõnẽ. Quæ† suaden
tur ex dictis Ale. in d. l. Cẽturio, col. antep. uer. itẽ in quãtum.
Bar. uolẽs ꝙ si ĩ substõne ꝯpẽdiosa apponat̃ duplex uerbũ cõe,
& directũ, ꝙ illud directũ uenit ad terminationẽ cõis, ꝯñr talis
11 substõ iudicabit̃ directa nõ fideicõmissaria. Et† qa ĩ dictis testis
sæpe apponit̃ uer. hr̃es, qđ directũ ẽ, ut s̃. & iõ p illud declarabi
tur aliud uerbũ cõe, substituo, ut uoluit Bal. in rub. C. de imp.
12 Et† ad p̃dicta facit, illud, qđ hr̃ ĩ d. c. si pr̃, & in gl. in l. uerbis ci
uil. ff. de uul. & pu. & p Bal. ĩ l. si qs ita. ff. de usuf. ubi disponit̃,
ꝙ substõ in dubio iudicat̃ directa, nõ aũt fideicõmissaria. Acce
13 dat† p̃dictis, ꝙ nõ fuit uolũtatis ipsorũ testõrũ ĩducere fideic.
nã si hoc uoluissent, utiq; expressissent, & qa omiserũt, p̃sumit̃
eos noluisse. c. ad audientiam, de decim. c. inter corporalia, de
14 trãsla. p̃lat. l. 1. §. sin aũt ad deficiẽtis. C. de cad. tol. Iste† ergo ca
sus omissus remanere debet ĩ dispõne iuris cõis. l. si extraneus,
ff. de ꝯd. ob cau. l. cõmodissimè. ff. de li. & posth. cũ si. & ꝯñr ꝙ
nõ fuerit factũ fideic. & sic ꝙ ipsa. d. Agnes mr̃ succedat. ¶ His
tñ ñ obstã. ꝯ̃ria opi. ur̃ mihi uerissima, & ꝙ ĩ utroq; testõ indu
15 ctũ fuerit fideic. ualidũ, & firmũ. Ad† ita ꝯsulẽdũ moueor pri
mò ex illa trita, & cõi regula, & uerissima uolẽte, testõris uolũ
tatẽ pri⁹ dẽre attẽdi. l. nõ alr̃, de le. 3. l. ĩ ꝯditionib. primũ locũ,
ĩ prin. ff. de ꝯd. & dem. & ibi scrib. ĩferẽtes ad uarias. q. & potis
simè in fideicõmissis, ꝙ uolũtas testõris, & mẽs spectãda est, &
seruãda. l. fideicõmissa. §. itẽ si qs, de le. 3. l. hr̃des mei. §. cũ ita.
16 ff. ad Treb. Hinc† tex. in l. pe. de le. 1. cũ si. dicit, in fideicõmis
sis solã uolũtatẽ seruari, & sufficere illã, quæ ex coniecturis tñ
colligitur. l. cũ proponebatur. l. qui solidũ. §. 1. de leg. 2. l. Titia
Seio. §. Seia libertis, eo. tit. l. licet imperator, & ibi Bar. de leg. 1.
17 Hinc† solet, dici fideicommissum, nedũ induci uerbis quibus
cunque. l. etiam hoc modo. l. eo modo, de leg. 1. sed sola uolun
tate declarata coniecturis, ipsa. n. potius attenditur quã uerba.
l. cum uirum. C. de fideicommis. l. pater Seuerinam. ff. de con
di. & demon. & per Bart. in l. si ita scriptum, in princ. ff. de li
ber. &

ber. & posth. cum aliis cumulatis per Soci.consi.12.& consi. 77.vol.3.& cons.14. & 49.vol.1.& cõs.191.licet,vol.2.& per
18 Dec.ↄsl.23.& 38. vol.1.¶†Hinc etiam dicimus, fideicõmissa induci uerbis enunciatiuis,in quib.constat de mente testõris. l.Pamphilo,in prin.de le.3.& est tex.in l.fideicommissa.§.hæc verba.eo.tit.cum alijs adductis per Soc.consi.251.qm̃,ver.cõ firmatur,& consi.227.Præsens cõsultatio,& cõs.249.materia, vol.2.& per Fran.de Cur.ↄs.51.in prin.& col.8.& ↄs.8.& 40.
19 col.fi.Hinc†Bal.in l.fi.C.de impu.& ibi Pau.de Ca.& alij scri bẽ.volunt,in materia fideicommissorũ ex coniecturata mẽte te stõris recedi a ui,& natura uerborum, de quo pulchrè p Cor.
20 ↄs.239.vř,vol.2.¶†His stantib.capiendo testm̃.d.Malatestæ re perio ipsum suos vřes heredes instituisse.d.Opizonẽ,Ioannẽ,& Petrum eius filios masculos legitimos,& naturales, & eorũ filios masculos nascituros,& descendẽtes ab eis in stirpẽ,& non in capita,q̃ institutio filiorũ,& successiuè nepotũ, & descẽden tium ab eis vř esse facta gradatim, & ordine successiuo taliter, ꝙ successiuè & gradatim oẽs vidẽtur esse honorati, & positi in dispõne,& uocati,& successiuè grauati,fm ꝙ plenè no. p Bar. & oẽs scrib.in l.Gallus.§.quidã rectè.ff.de li.& posth.& p Ale. & Soc.in l.qui Romæ.§.duo fratres.ff.de ver.obl.& p scrib.in l.fi.C.de uer.sig.& p Soc.ↄs.43.col.6.vol.3.vlterius ipse.d.Ma latesta facta dicta instõne filiorũ,nepotũ, & descẽdẽtiũ voluit, ꝙ si quis,vel si qui ex dictis eius filiis masculis, & nepotib.nascituris decesserit,seu decesserit sine filiis masculis,eo casu sub stituit alterũ ipsorũ,siue alios supuiuẽtes fratres, & decedẽtib. dictis eius filijs siue nepotib.nascituris substituit alios superui uentes nominatos proximiores,ex quib.verbis apertè cõstat,ip sum testõrẽ voluisse,ꝙ si vnus filiorũ moreret̃ sine filijs mascu lis,ꝙ alii superuiuẽtes succederent,prout euenit casus mortuo Io.eius filio sine filiis,cui ipsi d.Opizo, & Petrus superuiuẽtes successere,& prout ẽt euenit casus,ꝙ mortuus fuit ipse Malatesta pupillus filius q.Petri sine filiis, quo casu ab ipso testõre expressè vocatus est ipse.d.Opizo superuinens, & nominatus, & uerbũ,substituit,isto casu nõ põt importare nisi fideicõmis sum,cũ sit verbũ cõe, & recipiat tps futurũ,& denotet tractũ
21 futuri tpis,vt statim dicetur. Et † ulterius ipse testõr uoluit,ꝙ post mortẽ filiorũ,& nepotum sine filiis masculis,essent substi tuti eorũ filij legitimi, & naturales,ita ꝙ hr̃ditas,& bona testõ tis vadant per lineã masculinã vsq; ad tertiã g̃nationẽ siue gra dum ad eius testõris filios,nepotes,& descẽdẽtes,ex quib. uer bis habẽtib.tractũ in futurũ manifestè patet, testõrẽ ↄsiderasse ↄseruationẽ agnationis,casu quo aliquis filiorũ,seu nepotũ mo reret̃ sine filiis,q̃ cõsideratio nõ põt habere locũ,nisi per fidei-
22 cõmissum,vt ad oculũ patet,& infra dicet̃. Quib†cõsideratis mortuo ipso Malatesta pupillo,& sine filiis factus fuit casus.d. fideic.in psona. d.Opizonis superuiuẽtis, & nominati.d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.cũ alijs no.in d.l. Cẽturio,& in d.l.pcib.& in d.c.si př,exclusa penitus ipsa.do.Agnete matre,vt no.in dictis locis.Vlterius aduertẽdũ est,ꝙ ipse testõr declarãdo uoluntatẽ suã expressè voluit,& ordinauit,ꝙ p dictos eius hr̃des nõ possit detrahi aliqua trebellianica,siue Falcidia in bonis,& hr̃dita
23 te ipsius testatoris vigore suprascripti fideicõmissi.Ex†quibus uerbis apertissimè ↄstat,ipsũ testõrẽ induxisse,& fecisse fideicõ missum,cũ declarãdo ea,q̃ superius disposuetat, dicat se supra scripto fideicõmisso nõ debere detrahi Trebellianicã, ergo in
24 superiorib.fideicõmissum induxit.Cũ†priuatio p̃supponat ha bitũ l.manumis.ff.de iust.& iu.l.decẽ.ff.de uer.obl.& sequẽtia declarẽt pcedẽtia. l. si seruus pluriũ,in fi.l.qui filiab.de leg.1.
25 Et†una pars testĩ declarat per aliã,ut no.in dictis iurib.& per Bar.in l.1.§.& parui.ff.qđ vi aut clã,& p Frã.de Cur. ↄs.40.cir
26 ca prin.Et † qa vult ↄñs,vř uelle necessariũ antecedẽs.l.illud. ff.de acq.hær.l.2.ff.de iur.om.iu.c.pterea, extra de off.del.& bonus tex.in l.cũ quis decedẽs.§.Seiã,de le.3.vñ cũ ipse testõr velit de fideicõmisso suprascripto nõ debere detrahi Trebellianicã,necessariò voluit in præcedẽtib. fideicõmissum inducere.
27 Ex†quib.patet verbis expressis,& claris,testõrẽ fideic. induxisse,& quia sumus in claro, vlterius dubitãdũ nõ est,quin fideicõmissum nõ sit inductũ.l.ille aut ille.§.1.de leg.3.l.cõtinuus.
28 in prin.ff.de uer.obl.Præterea† cõsiderãdum est,ꝙ ipse testõr voluit bona sua p lineã masculinã usq; ad tertiã g̃nationẽ debere ire de hr̃de in hr̃des masculos,q̃ uerba denotãt tractũ tẽporis,vt concludit Dec.in d.ↄs.38.col.2.nu.3.4.& 5.vol.1.&
29 cõs.218.vel.216.uol.2.& Soc.ↄs.57.col.1.& 2.uol,3.Et†dicta uerba nedũ cõprehendunt illos,qui erant nati tp̃e testĩ,iuxta.l.si cognatis. ff. de reb.dub. sed ẽt locum habent in nascituris,& satis est,ꝙ sint tpe,quo defertur fideicommissum,ut no. Io.And.in rub.de testa.in add.ad Spe.col.3.uer.itẽ Lambertinus.& Ale.ↄs.25.uideret̃.col.fi.uol.3. Et clarius p̃dicta deducunt̃,nã ipse d.Malatesta testõr uoluit,ꝙ filiis masculis,seu nepotib.morientib.sine filijs, ꝙ essent substituti superuiuentes nominati,& ẽt uoluit,ꝙ hr̃ditas & bona testõris uadant per lineã usq; ad tertiã g̃nationẽ siue gradũ ad eius filios,nepotes,& descendentes,& ꝙ irent de hærede in hr̃des masculos, ista oĩa per testõrem expressa, & sæpius geminata declarãt uoluntatẽ testõris fuisse facere substitutionẽ fideicommissariã,non aũt solùm vulgarem,dicta.n.uerba cõtinent tractũ futuri tpis,& successiuũ,& ꝙ nedũ semel sed pluries poterãt uerificari,& in psona filiorũ & nepotũ,& descendentiũ,& in psona natorũ, & ẽt in persona nasciturorũ,& in 1.2.& 3.g̃natione,ut patet ad sen
30 sum ex proprietate,& significato dictorũ uerborũ.Ex†quib.resultat uera cõclusio iuris, uolẽs ꝙ substõ ẽt reciproca facta per uer.cõe substituo,si continet tractũ futuri tpis,& tp̃a futura,& successiua,talis substitutio dř & erit fideicõmissaria, ita Bar.in d.l.Centurio,col.11.uer.2.oppono,in 3.q.prin.ubi uult,substõnem factam per uerb.cõe,si habet tractũ futuri tpis, impor tare substitutionẽ fideicõmissariã, exemplificat propriè in terminis nr̃is,q̃n testor dixit,si institutus decesserit sine liberis, licet non dicat q̃ncunq;.Nam talia uerba,sine liberis,habẽt tractum tpis,& cõtinent fideicõmissariã,adducit.d.l. hr̃des mei.
31 §.cum ita,& no.in c.j.de test.lib.6.& in d.l.precib.Et†hoc idẽ sequitur ipse Bar.in l.Lucius,col.fi.q.pen.circa fine. ff.de uul. & pup.ubi uult,ꝙ q̃n testõr adiecit multa tpa in substitutione reciproca, talis substõ erit fideicommissaria,& Ias.ibi col.pen. circa medium hoc tenet:eo qm̃ uirtute compendiosæ cõplectentis plura tempora talis substõ iudicabitur fideicommissaria,& in propriis terminis hoc uoluit Are.& Ale.col.2.uer.limita tñ hoc,in d.l.Gallus.§.quidã rectè.dicentes, ꝙ si testator disposuit hoc mõ, si filius meus decesserit sine liberis, substituo talẽ,talis substitutio erit fideicõmissaria, ex quo est facta p uerbũ denotãs tractũ tpis,& sic continet nedum uulgarem,sed etiam fideic.& hoc idem sequitur Soc.ind.§.quidã rectè,& ↄs. 43.uiso testõ,col.6.uol.3.& Ale.in d.l.iã hoc iure,col.3. uers. in tex.ibi,in uulgarem,& hanc conclusionem tanquam cõem & uerã sequitur Ias.in d.l.Centurio,nu.53.in illa.q. nunquid
32 fideicommissum iniunctum filiis filiorum &c.Et†bene facit, qđ uult Ale.ↄs.22.uol.3.col.2.uer.si diceret̃,ubi ↄcludit, quò ad inducendũ fideicõmissum ista pcedere a pari,siue dicatur, q̃ncunq; decesserit hæres meus,uel post mortẽ hr̃dis mei, qa utroq; casu apponitur verbum significans tractũ tpis,quod ẽt uř sequi Soc.in d.§.quidã rectè,col.pen.uer.quartus casus,&
33 idẽ Soc.ↄs.114.col.3.uer.sed istas rõnes,uol.1. Vbi†ponit generalẽ conclus. ꝙ oĩs substõ facta post mortem uerificatur in
34 fideicommissaria,ẽt post aditam hæreditatem.Quod†de plano procedit,q̃n facta est sub commemoratione mortis, & plura tempora complectitur,fm gl.& Doc.in d.l.precib. & Soci. post alios in d.l.Cẽturio,in 1.q.Bar.& predicta sequuutur Modern.repeten.in d.l.Centurio.fol.24. col.3.uer.3. est ↄclusio, & col.4.in fi.& fol.25.col.1.in prin.& fol.16.col.2. uer.2.est cõclusio.uolunt, ꝙ substitutio facta a pagano hoc mõ,si filius meus decedat sine liberis,talis capiat hæreditatẽ,post puberta tem talis substitutio ualebit iure fideicõmissi, adducunt deci-
35 siones,& uaria consi. Quãdo†.n.reciproca est iuncta cum cõpendiosa uirtute ↄpendiosæ comprehendit fideicommissariã, ut dicit Pau.de Cast.in l.3.C.de impube.& Corn.in l.in testamento,col.1.uer.sed dubitatur.C.de testa.milita.& ita consuluit Ang.ↄs.151. quidã Nicolaus,circa medium, uer.finaliter, & Are.cons.37.col.pen.& Ioan.de Ana.cons.49. circa finem.
36 Substitutio † .n. reciproca ex mente testatoris continet fideicõmissariam,ita concludit Dec.cõsi. 86.uiso,in prin.uol.1.& consi.318.in causa,col.2.num.3.ubi adducit plures decisio.&
37 cõs.uol.2.Et†q̃n apponitur clausula denotãs tractum temporis semper inducit fideicommissum,ita Dec.in d. consil.318. & plenius in consi.205.in causa.colum.2.num.6.uol.2. ¶ Ad prædictorum corroborationem accedat alia, & fortis coniectura, nam testator ipse semper ferè considerauit masculinitatem,& masculos,expressè uolens bona sua peruenire ad masculos descendentes, quæ qualitas masculinitatis non uidetur

propter aliud apposita, nisi ad conseruationem domus & fami liæ ipsius testõris, maximè vsq; ad tertiam gñationẽ ab ipso ex-
38 pressam. Quæ † cõsideratio masculinitatis habita p testatorẽ, tã in institutionib. quã in substitutionib. non vr̃ fuisse facta pp aliud, nisi ad conseruationẽ bonorũ in agnatione, vt in §. cæterùm, & in §. media, inst. de legit. agna. succes. & in l. 1. §. pen. ff. de vent. inspi. & not. in l. maximum vitium. C. de lib. pter. & p Soc. in d. cõs. 12. & cõs. 63. visis, col. 9. uol. 3. & per Dec. ɔs. 15. & d. cons. 318. nu. 2. vol. 2. & cons. 270. col. pe. & per Franc. de Cur. cõs. 40. col. 1. in fi. & cõs. 44. col. 2. & cõs. 51. col. 3. & cõs. 63. col. 10. ista ergo cõsideratio masculinitatis nõ põt hr̃e locum, nisi inducat fideicommissum, vt possit verificari in scda & tertia gñatione, fm expressam voluntatem testõris, ergo ve-
39 rũ erit, talẽ substitutionẽ esse fideicõmissariã. ¶ † Et potissimè: quia ipse testator pluries replicauit dictã qualitatẽ masculinitatis, & alias clausulas, de quib. in præceden. fundamento, q̃ geminatio multùm operatur, & magis enixam voluntatem testatoris demonstrat, vt no. in l. balista. ff. ad Treb. cum alijs cumulatis per doct. in l. 1. in prin. ff. de off. eius, & in c. fi. de off. dele. & per Soc. cõs. 20. vol. 3. & cons. 47. nu. 30. vol. 4. & per Dec. in
40 d. cons. 38. col. 2. Præterea testator ipse expresse voluit, ꝙ eius hæredes nõ possint alienare, nec vendere, vel modo aliquo ɔ̃trectare eius bona immobilia, in totum vel in partẽ: quia voluit dicta bona ire de hęrede in hęredes masculos &c. ista verba ꝓhibent alienationem dictorum bonorum, per quam prohibitionẽ resultat fideicommissum gradatim, & successiuũ quoad oẽs masculos descendentes ipsius testõris, ẽt nõ secuta alienatione, ex quo prohibitio facta est pp masculos de familia, & in fauorẽ masculorũ, vt plenè hr̃ p Ale. & Soc. post alios in d. l. q Romę. §. cohęredes, & per repeten. post alios in l. filiusf. §. diui. de leg. 1. & per Corn. cons. 22. in hac, & cons. 59. diu, vol. 2. & cons. 230. quãquã, vol. 3. & per Soc. ɔs. 14. col. 3. & 4. vol. 3. vbi col. 7. tenet, ꝙ stante statuto excludente matrẽ a successione filij, mr̃ debet excludi, qñ facta est ꝓhibitio alienationis, vt bona permanerent in familia, vt fuit in casu nostro, taliter ꝙ ipsa mater nec ex testõ, nec ab intestato poterit venire, & idẽ vult
41 Soc. cõs. 57. col. 1. & 2. vol. 3. Vbi † cõsiderat illa ver. de hęrede in hæredes, quæ punctaliter fuere posita in casu nostro, ut etiã ɔsiderat Dec. cõs. 218. vol. 2. & consi. 357. in casu, & cons. 377. visis, nu. 4. vbi dicit de statuto excludente matrem, & plenè hr̃
42 per eundẽ cõsi. 23. pro tenui, & d. cons. 38. Vbi † diffusè examinat, & cõcludit, per prohibitionẽ alienationis inductũ esse fideicõmissum, ẽt si alienatio non fuerit secuta, taliter ꝙ mater venit excludẽda, & ex testõ, & ab intestato, & fideicõmissarius admittitur, ex istis patet, ꝙ in bonis d. d. Malatestæ testõris inductum fuit verũ fideicommissum taliter, ꝙ mortuo ipso Malatesta pupillo sine filiis factus fuit casus. d. fideicõmissi, ita ꝙ ipse. d. Opizo tanquã fideicõmissarius venit ad medietatẽ omnium bonorũ, quæ fuerunt d. d. Malatestæ testatoris, q̃ medietas peruenit ad d. Petrũ, & successiuè ad ipsum malatestã pupillum eius filium, qui cum mortuus sit sine filiis, purificauit. d. fideic. cõditionale in fauorẽ d. d. Opizonis, pp dictã substitutionẽ fideicommissariã, qua stãte, ipsa. d. Agnes mater d. Malatestæ pupilli attenta dispositione statuti ciuitatis Rauenæ nõ poterit habere, nec consequi nisi nonã partẽ dictæ dimidiæ. Nam
43 legitima † super dicta dimidia, q̃ tãgebat Petrũ, & successiuè ipsum Malatestã pupillũ, nõ est nisi tertia, vt planè hr̃ in auc. nouissima. C. de inoff. test. cũ vul. & de ista tertia ipsa. d. Agnes mr̃ virtute statuti non debet habere nisi legitimã, q̃ erit tertia dictæ tertiæ, ex quo statutũ ad reliquas partes uocat ꝓximiorẽ agnatũ, & sic ipsum. d. Opizonẽ exclusa matre, vñ & uirtute. d. fideicommissi, & ẽt uirtute d. statuti in dicta medietate ipse. d. Opizo consequi dẽt octo partes. ipsa verò d. Agnes nonã dictę
44 dimidiæ. Quã † nonã partẽ dẽt habere, & cõsequi tenẽdo ꝙ tale fideicõmissnm fuerit relictum ab ipso Malatesta pupillo, q̃ nõ poterat in legitima grauari. l. qm̃ in priorib. C. de inof. test. & in dubio ita relictũ p̃sumendũ est, fm Bar. in l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vul. & pup. & repet. in c. Raynutius, ex̃ de testa. & in d. l. Cẽturio, sed tenẽdo istam opin. quã tenet Bar. sibi ɔ̃rius,
* in l. qui duos, in fi. ff. de vul. & pup. & quam * cõiter sequuntur doct. in d. §. cũ filiæ maximè Ias. col. pen. vers. vera, & cõis sentẽtia, vbi adducit cons. & diuersas alias decisio. & idem Ias. in d.
45 l. precib. col. 14. & seq. vers. item retento eo. Quæ † cõis cõclusio hẽt, ꝙ qñ testator post mortẽ sui filij simplr̃ disponit, bona peruenire debere ad talẽ, si nõ dr̃ nominatim a quo, tale fideicõmissum cẽsetur relictum ab hæredib. filij, taliter ꝙ ẽt nõ detrahitur legitima. l. si fundum per fideicõmissum. §. fin. cũ l. seq. de leg. 1. cũ alijs adductis per Bal. Saly. & Pau. in l. ex trib. C. de inoff. test. & quia testator in casu nr̃o simplr̃. d. fideic. reliquit, nec expressit a quo, dicendũ est relictũ fuisse ab hæredib. d. Malatestæ pupilli, qui bene potuere grauari, nec ex eo uenit detrahenda legitima, & ɔ̃nr ipsa. d. Agnes consequi non debet dictam nonam partẽ dimidiæ partis, ex alio ẽt ipsa. d. Agnes ve-
46 nit excludẽda, vt statim dicet. Considerando aũt test. d. Monaldini ex illo vr̃ inductum fideic. ex quo prohibet bona sua immobilia vendi, q m̃ volebat illa ire de hæde in hæredes masculos, vt infra, ex istis verbis, & prohibitione inductũ est fideicõmissum, ẽt alienatione non secuta, tũ pp illa ver. de hærede in hæredes masculos, tum ẽt, & virtute. d. statuti ciuitatis Rauen. excludentis matrẽ a successione filij, vt plenè hr̃ per Soc. in d. cõs. 43. & cons. 57. vol. 3. & per Dec. d. cons. 38. & cons. 218. & cons. 357. & 373. cũ aliis. s̃. adductis. Præterea ipse. d. Monaldinus ɔsiderauit masculinitatem, & pluries dictam qualitatẽ repetiit, quæ ɔsideratio pp aliud non p̃sumitur facta, nisi pp conseruationem familiæ, & agnationis, quæ conseruatio fieri non potest, nisi fideicõmissum inducatur, vt superius plenè dictũ fuit. Insuper ipse. d. Monaldinus in testamẽto, & successiuè in codicillis instituit ipsũ. d. Opizonẽ, Laurentiũ, & Antoniũ eius filios natos, & Monaldinũ Opizonis filium postmodum natũ, & instituit ipsum Malatestã pupillum filiũ quondã Petri in capita, vt patet in codicillis ipsius. d. Monaldini, & sic quinq; p eum fuere instituti hæredes, & voluit, ꝙ aliquib. eorum moriẽtib. sine filiis masculis, ꝙ illi adinuicem essent hæredes substituti, & in codicillis voluit, ꝙ si d. Malatesta decesserit sine filiis masculis, ꝙ tunc esset substitutus ipse. d. Opizo, & eius filij masculi, tam nati, quã nasciturí, & descendentes ab eis, per q uerba satis apertè patet, dictã substitutionẽ reciprocã factã p ver. cõe, substituo, cõtinere ẽt fideicommissariam, ex quo continet
47 tractũ tpis, & tpa successiua. Propter † quas clausulas habet in se annexam compendiosam, quæ in fideicommissaria verificatur, vt per Bar. in d. l. Centurio. in d. uer. 2. oppono, & per Ale. in d. §. quidã rectè, cum aliis. s̃. cumulatis. Pręterea ipse Monaldinus in testa. cupiens prouidere agnationi, & familiæ voluit ꝙ morientib. descẽdentib. masculis ex linea d. d. Opizonis, vel Malatestæ pupilli, essent substituti alij descẽdẽtes masculi ex d. Opizone. q. d. Pet. ita ꝙ hæreditas vadat in descendentes masculos de Monaldinis, & casu quo illi non exísterẽt, iret in descendentes masculos Fran. q. Greg. de Monaldinis, seruato sp ordine prædicto, quo deficiente voluit bona sua vendi, & de
48 pretio maritari pauperes puellas. Ex † quib. verbis apertissimè constat, testatorẽ voluisse bona sua cõseruari in familia de Monaldinis ẽt in personis penitus extraneis, & transuersalib. quãto fortius mens testatoris fuit bona sua peruenire ad filios fratrum, & sic ad ipsum. d. Opizonem, & eius filios hæredes per eum institutos, & prædilectos. d. Malatesta pupillo hærede instituto moriente sine filiis, arg. l. Publius. §. Titia. ff. de cond. & dem. cũ aliis adductis per scrib. in d. l. Gallus. §. quidã rectè, & hoc potissimè quia ipse testõr uoluit hr̃dib. suis moriẽtib. sine filijs bona sua peruenire ad alios masculos de Monaldinis, ser-
49 uato ordine, & sic seruata ꝓgatiua gradus. Qui † ordo, & ꝓrogatiua gradus est, ut proximior, & magis cõiunctus admittat, vt est tex. fm Pau. de Cas. in auct. defuncto. C. ad Tertu. & hr̃ p Dec. cõs. 1. col. 3. nu. 6. sed sic est, ꝙ. d. Opizo, & eius filij sunt proximiores d. d. Monaldino testõri, & d. Malatestæ pupillo, & de uero colonello familiæ de Monaldinis, unde nulli credo in dubium cadere, quin ipsi tanquã potiores debeant admitti ad
50 fideicõmissum pdictũ. Et † hoc maximè ɔsiderãdo illa uer. ua dant, seu perueniant, q̃ sunt obliqua, seu saltim cõia, & fideicõmissum importãtia, vt p Bar. & alios in d. l. Centurio, & per re-
51 pet. in d. l. precib. & per Phil. Fran. in d. c. si pater. Pręterea † nulli dubiũ, ꝙ si testator fuisset de hoc interrogatus, utiq; expresse attẽtis dictis. s̃. istud disposuisset. ergo hr̃ ꝓ expresso. l. Lucius. §. Titius. ff. de li. & posth. l. tale pactũ. §. fi. ff. de pact. p Ale. cõs.
52 51. circa, col. 4. uol. 1. & per Frã. de Cur. consi. 40. cũ si. ¶ † Postremò aduertendũ est, ꝙ ipse d. Modaldinus in codicillis suis fecit ipsam substitutionem, de qua s̃. in facultate ipsius d. Opizonis est venire uel ex testõ, uel ex codicillis l. fi. C. de codicil. ex quo sequitur, ꝙ licet substitutio in codicillis sit facta nedũ per

per verba cõia, sed & per uerba directa, tñ post pupillarẽ ætatẽ ualebit iure fideicommissi, vt habetur, & no. in l. Scæuola. ff. ad Treb. & per Bal. in l. verb. ciuilib. ff. de uul. & pup. & p gl. Ang. & Imo. in d. l. centurio, & per scrib. in d. l. pcib. & per Phil. Frã.
53 in d. c. si pater col. 43. in fi. uers. 5. quæritur. ¶ † Et licet Dec. in d. l. precib. & d. consi. 205. circa fi. dicat, ꝙ clausula codicillaris nũquã trahit per fideicommissum, qñ substõ directa facta est, tñ ꝯ ipsum sunt decisiones superius allegatæ, cũ quib. idẽ tenẽt Fulg. Pau. de Cast. & Corn. in l. si fratres. C. de fideic. volentes, ꝙ reciproca substõ simpl'r facta trahatur ad fideicõmissum per clausulã codicillarẽ, & hãc decisi. latè sequit Soc. cons. 6. in pręsenti, vol. 3. & Mod. repeten. in d. l. Centurio, fol. 16. col. 2. in
* uer. sed aduerte, & sic magis uera, & *cõis opinio est ꝯ Dec. ꝙ reciproca simpl'r facta per clausulam codicillarẽ trahat ad fideicõmissariam, quanto magis istud erit in casu pñti, ubi talis substõ fuit expresse facta in codicillis separatis ab ipso testõ, & ẽt fuit facta nõ simpliciter, sed per uerba, & clausulas denotãtes tractum tẽporis, & expressum fideicõmissum, ut satis aper-
54 tè colligitur ex plurib. superius adductis. Per † q ẽt cessat opi. Dec. in d. l. precib. & ĩ d. cõs. 205. ex quo ipse loquitur in substitutione directa uel reciproca simplici tm̃, non aũt in ea habente tractum temporis, & in ea quæ ex mente testõris inducit fideicommissum, ut est præsens nr̃a, & ipsemet Dec. tenet in d. cõs. nu. 6. 7. & 8. & in cõs. 66. nu. 1. & cõs. 318. nu. 3. ex istis patet per testm̃ d. Monaldini multipliciter fuisse inductum fideicommissum, & ꝙ ipse d. Opizo cum filijs uirtute d. fideicõmissi poterit habere, & consequi portionem relictam d. Malatestę pupillo, quæ portio est quinta totius hr̃ditatis, cum quinque sint hæredes instituti, ut patet in testõ, & codicillis. ¶ Verũ de dicta 5. parte hæredes ab intestato ipsius Malatestæ pupilli poterunt detrahere Trebel. toto tit. ff. & C. ad treb. sicque ipsa. d. Agnes mater ipsius Malatestæ tanquã proximior attento iure cõi deberet hẽre dictã quartã Trebellianicã dictæ quintæ partis. in qua fuit institutus ipse Malatesta, & sic esset 20. totius hęreditatis ipsius. d. Monaldini, uerũ quia statutũ ciuitatis Raue. uult, & disponit, ꝙ mater admittat ad tertiã partẽ tm̃, idcirco attẽta dispositione. d. stat. ipsa d. Agnes habebit solũ tertiã partẽ dictę. 20. partis, & ꝯñr 20. partẽ totius hęreditatis. d. Monaldini, & istud dico, tenendo talẽ substitutionẽ esse fideicõmissariam, ut tenere debemus. Si uerò uolumus tenere, ꝙ ista substõ fuerit uulgaris tm̃, ut pars aduersa fatetur, tunc certissimũ est, ꝙ ipsa. d. Agnes nihil debet cõsequi, ex quo ipse Malatesta pu-
55 pillus nunquã adiuit dictã hæreditatẽ, & † ante aditam mortuus fuit, quo casu ipse. d. Opizo, & eius filij uulgariter substituti p reciprocã debẽt in solidum uenire exclusa penitus matre. l. cũ proponas. C. de hær. inst. l. si pater. ff. eo. & inst. de uul. subst. per totũ, & d. l. post aditã, cũ aliis adductis p Bar. & scrib. in l. 1. ff. de uul. & pup. cũ conc. Iste. n. Malatesta pupillus superuixit patri suo Petro, qui Petrus mortuus erat tpe, quo Monaldinus testator testm̃ cõdidit, ut patet ex uerbis. d. testĩ, & mortuo Petro eius patre ipse Malatesta fuit institutus hæres ab ipso. d. Monaldino in 5. parte, & nunquã adiuit eius hæreditatem, unde si in eo cõsideramus uulgarẽ substitutionẽ, certũ est, locũ esse factũ illi, & ipsos. d. Opizonem, & filios uulgariter substitutos insolidum succedere ad dictã quintã partẽ exclusa penitus matre.
56 ¶ † Et aduertẽdũ est, ꝙ licet in utroq; testõ apposita sit condõ, si institutus moreretur sine filijs, tñ talis condõ simpl'r apposita uerificatur in pupillo, ut dicit Ale. & alij in d. l. Centurio, & Soc. cons. 35. nu. 4. uol. 3. in persona. n. pupilli põt cõpetere cõpendiosa, & fideicummissaria, ut dicit. Bal. in d. l. in testõ, in 3. q. & sequitur ibi Ro. & Cor. consi. 197. Non alienam, uol. 3. & idẽ Saly. in l. in testõ, col. 4. in 7. opp. ¶ Non omitto, ꝙ ex alio ipsa. d. Agnes uenit in totum excludenda ab utraque hæreditate, & ab oĩbus bonis, quæ forte competere poterant. d. Malatestæ eius filio stante illa conclus. uera, ꝙ ipsa mater, & maior intra annum non petiit tutorem. d. Malatestæ eius filio, qui post-
57 modũ in pupillari ætate mortuus fuit. Quibus † stantibus ipsa excludi debet a tali successione eius filij, ut est tex. in l. sciãt. C. de leg. hære. cum concor. ibi adductis per gl. Bar. & alios scrib. & est tex. in §. fi. inst. ad Tert. & ibi Aret. & alij adducentes iura
58 cõcor. & alias deci. Nec † poterit ipsa. d. Agnes se iuuare uirtute statuti excludentis eã a successione, nã illo non obstante debebat petere tutelã, ut concludit Dec. cons. 16. minus ẽt potest se iuuare ex ętate minori: quia maior erat, & sic cessant, quæ di-
59 cit Corn. cons. 40. uol. 3. Minus põt se iuuare, si dicet, ꝙ pupillus habebat aliũ tutorẽ, ſm Soc. ꝯs. 84. vol. 3. quia ipse Malatesta nullum habebat tutorẽ: ipse. n. d. Opizo administrabat bona tanquã cõia, non tanquã tutor, & de eius administratione paratus fuit, & est reddere rõnem illi cui de iure tenebitur. Mi-
60 nus etiam ipsa. d. Agnes põt dicere, ꝙ ipse. d. Opizo est in eadẽ culpa, nã tollitur obiectio ex his, q dicit Bar. in l. sciant, & Ang. Aret. in d. §. fi. ubi uolunt, ꝙ talis negligentia nõ nocet illi, qui uenit uirtute fideicommissi, ut propriè uenit ipse. d. Opizo, & s̃. probatum est. ¶ Non obstant adducta in ꝯrium, ex quo ad illa patet resolutio ex dictis in pcedentib. Nam breuiloqua simpliciter facta cõtinet uulgarem tm̃. d. l. iam hoc iure, nisi aliter appareat de mente testõris, & nisi cum ea sit cõiuncta cõpendiosa, & nisi sit appositũ uerbũ denotans tractũ tpis, & nisi fiat mẽtio mortis, & nisi facta sit ĩ codicillis, & de unoquoq; sigillatim superi⁹ dictũ est. Nõ obstat, ꝙ uerbo cõi, substituo, sit ꝯiunctum aliud uerbum directum, & ꝙ in dubio debet interpretari substõ directa &c. Nam procedũt pdicta in casu dubio, & qñ aliter non constaret de mente & uoluntate testõris, uolentis inducere fideicommissum, sed in casu nostro multipliciter constat, & expressim, & coniecturatiuè, ac cõcludenter, ut patet ex s̃. aductis. Nõ obstat, ꝙ ipsi testatores noluerunt inducere fideicommissum, ex quo istud non expresserunt, nam expresse hoc dixerunt, & tacitè ex cõiecturis, & mẽte, & pluries induxere fideicommissum, ꝙ põt induci, & expressim, & tacitè, ꝯñr casus
61 iste non fuit omissus, quinimo expressus. Nec † obstat, si dicat, ꝙ d. Malatesta pupillus non potuit grauari onere fideicõmissi, ex quo non fuit honoratus. l. ab eo. C. de fideic. Nam ꝯrium apparet in utroq; testõ, in quo expresse fuit institut⁹, & uocatus, & positus in dispositione, ut ex tenore utriusq; testamẽti apertissimè colligitur, quæ obiectio etiam põt tolli ex his, quæ dicit Dec. consi. 370. col. pen. & consi. 318. nu. 2. uol. 2. Ex prædictis itaque omnib. apertissimè constat, dictũ do. Opizonem debere consequi integram medietatẽ totius hæreditatis. d. Malatestæ antiquioris, q medietas peruenit ad Petrum, & successiuè ad Malatestam pupillum eius filium exclusa ipsa. d. Agnete, tũ uirtute fideicommissi, tum uirtute statuti, tum quia pupillo tutorẽ non petiit, ut s̃. demonstratum est. Cõstat etiam ipsum. d. Opizonem, & eius filios debere consequi & habere integram quintam partem totius hęreditatis. d. Monaldini, in qua 5. parte fuit institutus ipse Malatesta pupillus rõnib. & causis. s̃. adductis, & ex aliis deductis, & allegatis p excell. d. Aduocatos ipsius. d. Opizonis. Ad quã sententiã, & libellum aduertatur: qm̃ in illis apparet manifestus error respectu hæreditatis ipsius. d. Monaldini, pręsupponitur. n. in illis, ꝙ ipse. d. Monaldinus fuerit mortuus ante Petrum patrẽ ipsius Malatestæ pupilli, & ꝙ mediante persona ipsius Petri portio hęreditatis ipsius Monaldini peruenerit ad ipsum Malatestã pupillum, q oĩa falsa sunt, Nam Petrus ipse mortuus fuit ante ipsum d. Monaldinum, ut patet ex testamento ipsius d. Monaldini instituentis pro parte ipsum Malatestam filium. d. q. Petri, qui Malatesta nunquam hæreditatem ipsam adiuit, consequenter ab ea penitus fuit exclusus, ut superius deductum est. Parisius Paduæ.

¶ Post absolutũ cõsiliũ fuere ad me asportata quæda ꝯsi. excell. d. Dec. nouiter impressa, inter quæ est quoddã ꝯs. in ordine. 384. in casu proposito, quod cõsiliũ factũ est super pñti cã in fauorẽ d. d. Agnetis, ꝯ ipsum d. Opizonem, in quo cons. ipse Dec. tenet in testõ. d. D. Malatestæ non esse inductum fideicõmissum
62 ea sola rõne, † qm̃ Malatesta pupillus nepos testatoris nõ fuit ab ipso testatore honoratus, & consequenter nõ potuit grauari. d. l. ab eo. solũ. n. positus fuit in ꝯditione, quo casu nõ censet esse uocatus nec positus in dispo. iuxta gl. in l. Lucius. ff. de hęre. inst. cum aliis adductis p Ale. & Ias. in d. l. Centurio. col. 22.
* & seq. uer. circa illã. q. utilem, nu. 46. ubi * cõiter ꝯcludit, fideicõmissum iniũctũ filiis filiorũ nõ ualere: q a cẽsent tm̃. positi ĩ
63 ꝯdõne, nõ ãt in dispõne. Et † instõ facta p ipsũ Malatestã testõrẽ, in qua instituit filios, nepotes, & descẽdẽtes ex eis, dẽt intelligi facta ordine successiuo, ut ipsi nepotes & descẽdẽtes cẽseãt ẽe substituti; cũ illa copula, &, si ponat inter psonas, iter quas cadit affectio ordinata, iuxta plenissimè no. p Bar. & alios ĩ d. §. q dã rectè, cum aliis ibid. adductis. ¶ Quib. non obstantib. qđ supius p me ꝯclusũ ẽ in casu pñti, ẽ ipsa ueritas, primò: q a ipse Dec. in d. ꝯs. nõ ꝯsiderat illud, qđ. d. testõr uoluit declarãdo mẽtę suã ĩ fine testĩ, uolẽs ꝙ de supradicto fideicõmisso p testõrẽ

relicto non possit detrahi per dictos suos hrdes siue alios Trebellianica, siue Falcidia, per q̃ verba expresse testor ipse induxit fideicōmissum, vt superius apertissime probatū est, quib. verbis, & cōsiderationi Dec. ipse nihil dicit, nec rn̄det, nec de eis
64 verbum facit. Prĕterea† Deci. ipse in d. cons. verbum nullū exprimit de prohibitione alienationis per ipsum testorem facta per quā prohibitionē factā modo, & forma, vt facta est, inductum fuit expressum fideicommissum, ut ipsemet Dec. tenet in d. cōs. 23. & plenius ɔs. 38. & 218. & 357. & 377. cum alijs superius per me adductis. Præterea ipse Dec. in d. cōs. non considerat, nec verbum facit de masculinitate per ipsum testorem cōsiderata, & sæpius repetita, q̃ qualitas necessariò fideicōmissum inducit, vt superius plenè probatū ē. Minus ēt ɔsiderat, ꝙ ipse testator voluit bona sua peruenire p lineā suā masculinā vsq; ad tertiā gn̄ationē siue gradū, quo casu si nō induceret fideicōmissum, scda & tertia gn̄atio nunquā posset esse in cōsi-
65 deratione, prout. s̄. probatū est. Et† illa dictio, vt s̄. relatiua nō pōt referri, ut ipse Dec. refert, ut ista oīa ꝓcedant ordine successiuo: quia talis relatio tolleret fideicōmissum, qđ expresse
66 fuit inductū p testorē, vt. s̄. dictū est. Et† si ita fieret relatio, iste testor esset sibi ipsi ɔrius, ꝙ minimè est dicendū. l. non ad ea, de cond. & dem. l. 1. C. de fur. vt ergo ista cessent, ly dictio, ut s̄. relatiua referenda est ad masculos, & hæc relatio est ex ꝓpria mē te testoris, ut ex superiorib. clarè patet. Præterea adest in d. testō clausula codicillaris, q̃ operatur effectū, de quo s̄. dictū est, & licet ipse Dec. in cōs. circa fi. rn̄deat ad dictā clausulā codi-
* cillarē, tn̄ salua eius reuerentia * cōis conclusio est ɔ̄ ipsum, vt superius plenè probatū est.¶ Solū restat rn̄dere motiuo ipsius Dec. ꝙ ipse Malatesta pupillus non fuit honoratus nec institutus, & ɔn̄r ꝙ non potuerit grauari, & quia solùm positus appa-
67 ret in cōditione, & ɔn̄r nō in dispositione. Quæ† obiectio tollitur ex pluribus, & nihil obstat, nā procederet, qn̄ nō cōcurreret aliqua cōiectura, si āt aliqua coniectura cōcurrit, per illā positi in conditione censent̃ inuitati, & pn̄t grauari, ita Corn. in d. l. ab eo, & cōs. 20. col. 7. & 8. vol. 4. & cōs. 146. in hac consultatione, col. 2. & quinq; seq. vol. 2. & cōs. 273. plenius, vol. 4. & per Soc. ɔs. 116. vol. 3. & Fran. de Cur. cōs. 76. col. 3. uer. præmissis tn̄. quib. in locis plenè volunt adducēdo plures cōiecturas, q̃ bene adaptantur ad casum nr̄um, per quas resultat vera iuris cōclusio, positos in cōditione censeri inuitatos, & posse
68 grauari. Quĕ† cōprobatur ex dictis per Soc. cōs. 14. viso testō, vol. 1. & d. ɔs. 12. & 63. vol. 3. vbi cōsiderando qualitatē masculinitatis & prohibitionē alienationis a testore expressas, & coniecturā conseruandæ familiæ, & agnationis, q̃ oīa concurrunt in casu pn̄ti, cōcludit, ꝙ licet filij filiorum positi in conditione non habeant voluntatem dispositiuā testoris, tn̄ habēt qualē qualē: quia testor cogitauit bona ad eos peruenire, & p hāc voluntatē dn̄r plati ipsis substitutis. d. l. Lucius, ubi ergo sunt tales filij & descendētes ab eis, qui talē uoluntatē nō haberēt, nō excluderēt substitutū, secus si talē volūtatē haberent: quia
69 tunc excludūt, & censentur uocati, & grauati. Prout† ēt idē dicendū: quia ipse testator voluit, ꝙ post mortē filiorū, nepotum & descendentiū masculorū uel alterius ipsorū decedentis sine filiis masculis, ꝙ tunt esset substitutus superuiuēs nominatus ab ipso testore, & ꝓximior in gradu, per q̃ verba testor voluit post mortem pluriū ultimo morięti sine masculis substituere superuiuentē, quo casu oēs vidētur inuicē substituti, & inuicē grauati onere fideicōmissi, ita tenet Pet. de Anc. ɔs. 74. in Christi noīe, ɔ̄ Phil. & Ale. cōs. 64. difficultas cōsultationis, col. vlt. vol. 5. & Barb. ɔs. 27. vol. 1. col. 17. & cōs. 75. & Soc. consi. 113. suprascripti, vol. 1. & Cor. d. ɔs. 273. vol. 4. de veritate tn̄ istius
70 aliàs dixi. Prout† ēt dicēdū: qm̄ si testor de hoc fuisset inrerrogatus, vtiq; idē disposuisset, qđ clarissimè patet, dū cōsiderauit masculinitatē, & cōseruationē familiæ, dū ēt cōsiderauit tertiā gn̄ationē masculinā, dum ēt uoluit de fideicōmisso non posse detrahi Trebellianicā, nec Falcidiā, dū ēt prohibuit alienationē bonorū suorū, quo casu istud debet haberi ꝓ expresso, vt cēseant̃ vocati, & successiuè grauati, arg. d. l. Titius. §. Lucius. ff. de lib. ꝙ posth. & gl. in l. tale pactū. §. fi. ff. de pac. cū cōcor. Vltimò
71 † tollit̃ obiectio, nā no. in d. l. Lucius. & successiuè in d. l. ab eo, & per Mod. in d. l. Centurio, ɔ̄ Bar. locū nō habent, qn̄ in testō expressa facta est mentio de filiis masculis: tunc. n. positi in cōditione pp illā expressionē māsculinitatis uident̃ esse uocati ex testō, & ɔn̄r poterunt grauari, ita tenet ipsemet Deci. cons. 318. in cā col. 2. & cons. 270. d. Raynal. co. pe. vol. 2. vbi adducēdo Gui. Pa. in q. sua. 184. & aliàs deci. firmiter concludit, & tenet, ꝙ qn̄ filii filiorum sunt positi in cōditione cū expressione masculinitatis censentur esse uocati, & inuitati, & ɔn̄r meritò pn̄t grauari, sed sic est, ꝙ ipse testator in casu p̄senti sæpius, & sępius expressit masculinitatē, ex qua expressione inuitauit, & uocauit nepotes, & descēdentes, ɔn̄r meritò potuit ipsos grauare, ut grauati fuere, istud tn̄ nō ita passim procedit, vt aliàs cōsului. Ex q̄bus apertissimè patet, motiuū unicum Dec. in casu nr̄o cōsulētis ɔrium modo aliquo in nullo obstare, & ꝙ salua eius reuēr. nec bene, nec rectè consuluit, ex quo non ɔsiderauit, nisi dictū unicum motiuum tm̄, qđ plurib. mediis sublatū est ex suismet consi. Nec aliquā considerationē fecit super aliis verbis, & coniecturis ipsius testoris, per quas apertissimè inductū fuit fideicommissum: vt superius clarè ꝓbatū est, etiā ex cons. eiusdemmet Dec. s̄. allegatis, in aliis causis per eum redditis, unde non obstā. cons. ꝑdicto in p̄senti causa emanato sine aliqua difficultate concludendum est, vt per me superius conclusum extitit. Circa testm̄. d. Monaldini nihil restat addere, ex quo ipse Dec. de tali testō uerbum nullum facit, & ideo circa illud stādum est ɔclusioni factæ superius. Idem Parisius, vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Sermo pluralis non verificatur in vno, nec in numero singulari, num. 8. & sequent.*
Si plures positi sunt in conditione, an sit necesse oēs prædecedere.
Substitutio facta, si instituti decederent, an verificetur vno decedente.
2 *Quod testator non dixit, omisisse videtur.*
3 *Casus omissus remanet in dispositione iuris communis, et nu. 15.*
4 *Substitutus moriens ante grauatum, & ante euentum conditionis, an transmittat spem substitutionis, & fideicōmissi ad suos, & quo casu, & nu. 16. & aliis seq.*
5 *In fideicōmissis mens, & uoluntas testatoris potissimū attēditur.*
6 *Etiam si mens esset tacita, & collecta ex coniecturis.*
7 *In fideicommissis magis attendimus mentem testatoris coniecturatam, quàm verba per ipsum expressa.*
8 *Sermo pluralis numeri resoluitur in singularem in materia fideicommissaria.*
9 *Substitutio facta pluribus, si decederent sine filijs, censetur facta unicuique ipsorum.*
10 *Testator uocans masculos, videtur considerasse conseruationem bonorum in familia, & agnatione.*
11 *Bonorū cōseruatio fit per masculos, & nō per fœminas. et nu. 14.*
12 *Vbi uiget eadem ratio, vigere debet & eadem iuris dispositio.*
13 *Fideicommissa ampliantur, restringuntur, & limitantur à ratione & causa per testatorem expressis.*
15 *Casus non potest dici omissus, quando comprehenditur in ratione, & causa à disponente expressis.*
17 *Vocati sub conditione mortis aliquorum, illi videntur inuicem substituti, & alijs sequenti. & nu. 26. & seq.*
18 *Prædilectus circa institutionem, videtur esse prædilectus ad excludendum alios substitutos.*
19 *Testator instituens plures hæredes, & volēs bona sua deuenire ad alium, si omnes illi decederent sine liberis, videtur illos institutos inuicem substituisse ad exclusionem illius substi.*
20 *Clausula in fi. apposita referri videtur ad omnia præcedentia, & nu. 31. 32.*
21 *Inter institutos, quibus postmodū facta est substitutio, an uideatur prius facta reciproca subslō, & nu. 22. et seq. et n. 25 et seq.*
22 *Substitutus post mortem omniū, an uideatur substitutus in tota hæreditate, vel solùm in portione prædecedentis.*
23 *Substitutio fideicommissaria facta post mortē plurium institutorū, īter eos an uideaī inducere reciprocā substitutionem, & qn̄.*
24 *Ius legitimæ successionis quando, & quo casu censeatur reseruatū inter plures institutos, quib. successiuè facta fuit substitutio.*
25 *Et quando isto casu sit locus successioni ab intesta. ita vt substitutus excludatur.*
28 *Nepos ex fratre an sit talis persona, quæ ex præsumpta mente defuncti debeat excludere substitutum.*
Et ante talis p̄sona debeat esse ex descendentib. ipsius testatoris.
29 *Et quid si substitutus est in æquali gradu cum cohærede prætendente ipsum excludere.*

CON-

CONSILIVM XLII.

Viso Testamento q. d. Ioannis Iacob. filij. q. d. Gaudentij de Quadrio ad me transmisso, super duob. in quibus uertitur altercatio, insistam, & breuib. purã ueritatẽ amplectendo. Primũ est, an ex quo ser Fran. nepos. d. testatoris ex fratre vnus ex hæredib. pro tertia parte mortuus est sine filiis masculis relictis tñ filiab. fœminis sit locus fideicommisso consideratis verbis ipsius testamenti, & mẽte. d. testatoris. An uerò fideicommissum expirauerit isto casu, qui uř per testatorẽ omissus. Circa qđ prima facie dicendũ uř isto casu nõ esse locũ fideicommisso, ex quo. d. testator instituit sibi hředes magistrum Tadeũ eius fratrem, & magistrũ Gaudẽtium, & d. ser Frã. nepotes. d. testõris ex alio fratre, & quemlibet eorum pro tertio, cõditione adiecta, φ si. d. magister Gaudẽtius, & ser Fran. decederent sine filijs masculis, φ eo casu substituti. d. testatoris, & ipsorum magistri Gaudentij, & ser Franc. deberent esse d. magister Tadeus, & eius filij masculi: & quia ipse magister Gaudentius uiuit, & habet filios masculos, licet ipse ser Fran. mortuus sit sine filijs masculis relictis tñ filiab. fẽminis, nõ ppea uř euenisse casus fideicõmissi, sed debebãt ambo ipsi hředes decedere sine filijs masculis. s. & ipse mag. Gaudẽtius, & dictus ser Fran.
1 †Illa. n. pluralis locutio, casu quo decederent &c. nõ uerificať in uno, & sic in numero singulari, ut est tex. in l. si. ff. ad treb. & ibi no. Pau. de Ca. prout ẽt no. in l. falsa demõst. in fi. ff. de cõd. & dem. & tangit Bart. & alii in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad
2 treb. & doct. oẽs in l. pen. C. de impu. Si†. n. testator uoluisset tale fideicõmissum procedere casu, quo unus dictorũ heredum moreret sine filiis masculis, utique hoc expressisset in nu. singulari, ꝓut expressit in num. plurali, unde cũ hoc nõ expresserit, cẽsendũ est, testõrẽ noluisse cõprehẽdere hunc casum, ut in simili hř in c. ad audiẽtiã, extra de decim. ĩ l. unica. §. sine uerò ta
3 lis. C. de cad. tol. Vñ cũ hoc omiserit, talis† casus ut omissus remanet decidẽdus ẽm dispositionẽ iuris cõis. l. commodissimẽ. ff. de lib. & posth. l. si extraneus. ff. de ꝯdi. cau. da. plenẽ no. in l. si cũ dotẽ, in prin. ff. sol. mat. p Bar. & alios in l. Gallus. §. & qđ si tñ. ff. de lib. & posth. & iure cõi illud certissimũ est, φ filia fẽ
4 mina succedit patri. Præterea† esto φ fuisset inductum fideicõmissum, tñ uř expirasse, ex quo ipse magister Tadeus substitut* ser Francisco mortuus fuit ante dictũ ser Franciscũ grauatũ. Quo stãte tale fideic. ꝯditionale nõ potuit transmitti ad eius filios, ut hř in l. 1. §. fin aũt aliquid, & ibi Bal. col. 1. C. de cadu. toll. & est opi. gl. cõiter approbatæ per Bart. & alios in l. unica C. de his q ante aper. tab. & no. Bar. Ale. & alij in l. hředes mei. §. cũ ita. ff. ad treb. & Bal. in l. si in persona, in prin. C. de fideic. Bar. col. pe. & Ias. in 5. notabili in l. cũ filiosa. de lega. 1. ubi alij
5 Mod. rep. allegant concor. ¶†Istis tñ nõ obstan. ꝯria sentẽtia est uerior. Ad qđ demonstrandũ adduco illud uulgatũ, quo caueť, mẽtẽ & uoluntatẽ testõris debere attendi & seruari, & ẽm illã iudicari, ex quo in ultimis uoluntatib. obtinet primũ locũ. l. non aliter, de leg. 3. l. pen. de leg. 1. l. in cõditionib. primũ locum. ff. de condi. & demonst. §. disponat, in auct. de nuptiis.
6 Quod † procedit nedũ in expressa uoluntate sed ẽt in tacita, q̃ colligitur ex cõiecturis, ut l. licet imperator, & ibi Bar. de leg. 1. & hoc max. in fideicõmissis, ut est pñsens casus, & optimẽ ꝓbatur in d. l. hæredes mei. §. cum ita, ubi scrib. plura adducunt, Soc. idẽ facit cõs. 14. uiso testõ, uol. 1. & cõsi. 12. & 77. uol. 3. & alia adducit Dec. cõs. 15. & cõs. 38. & Fran. de Cur. cõs. 40. col.
7 fi. Hinc†est, φ in fideicõmissis potius attendimus uoluntatẽ q̃ uerba testatoris, ut est tex. & ibi no. oẽs in l. cũ uirũ. C. de fideicõmissis, & in l. 3. §. cõdi. ff. de adim. leg. & ideo Bal. & ibi Pau. de Cas. in l. fi. C. de impub. dicũt, φ in materia fideicõmissaria ex cõiecturata mẽte testõris recedimus a ui, & a natura uerborum, ut plenẽ tangit Corn. consil. 239. uř, uol. 2. & ad id multa pñt adduci, & potissimẽ illud, qđ uult Bal. in l. si př. i 4. q. C. de inst. & subst. & imo. & Soc. in d. l. in cõditionib. primũ locũ. §. hæc scriptura, & in d. l. hředes mei. §. cũ ita, col. 5. & Cu. ꝯs. 13. Titius instituit, & Ful. cõs. 15. Proponitur, & latẽ tãgit Soc. ꝯsi. 6. in pñti cõsultatione, col. 4. uol. 3. & Dec. cons. 397. uiso puncto, col. 2. & 3. nu. 5. & 6. ubi allegant aliæ deci. & cõcluditur, fideicõmissum conditionale posse transmitti nedũ ex expressa mente testõris, sed ẽt ex cõiectura, licet fideicõmissarius mortuus sit ante grauatũ, unde stantib. istis in casu pñti difficultas consistit. An ex uerbis prolatis p testatorẽ possit capi ꝯiectura, φ ipse testator uoluerit tale fideicõmissum habere locum ẽt si dictus ser Fran. solus mortuus fuisset, prout fuit sine filiis masculis. Et dico testatorẽ hoc uoluisse, ex quo substituit magistrũ Tadeũ, & eius filios masculos, ex quo p illa uerba uř esse facta
8 substõ unicuiq; dictorũ Gaudẽtii & ser Fran. Nam†in substitutione fideicommissaria illa locutio pluralis numeri resoluitur in singularẽ numerũ, & perinde est, ac si fuisset facta unicuique ipsorũ, & iõ uno ipsorũ moriẽte sine filiis masculis, in eius psona cõditio fideicõmissi dř uerificata. In fideicõmissaria. n. substitutione ꝯsiderãtur plures effectus, & iõ sermo pluralis resoluit in singularẽ, ita tex. in l. si. §. filiã. & ibi Pa. de Cast. & alij de legatis 2. & est bonus text. & ibi Pau. de Cast. in l. Luc. §. Caio.
* ff. ad tre. & est doc. Bart. quã * cõiter sequunť oẽs doc. ibi ĩ d. l.
* hředes mei. §. cũ ita, & eiusdẽ Bar. quam* cõiter sequunť oẽs ibi alleg. alias decis. ꝯcor. in l. pen. C. de imp. & est ꝯs. Ale. 91. Põderatis his, uol. 1. & ĩ l. qdã testõ. ubi Bar. & Are. ff. de uul. & pup.
9 Et† quia facta substõ ista Gaudẽdio, & ser Frã. si decederẽt sine filiis masculis. cẽseť facta cuilibet, arg. l. libertis, in fi. ff. de ali. le. & q̃libet cẽseť rogatus & grauat⁹ restituere portionẽ suã, ita Cor. in d. l. pe. col. pe. uer. aduerte, & ẽt ponit Bar. in d. l. pater filiã. §. duob. ff. ad le. fal. & ibi Pau. de Ca. col. 2. q bene declarat, & diffusius Ale. col. 4. adducentes rõnẽ istius conc. & pro ea in fim. est tex. in d. l. falsa, & tangit Cor. cõs. 92. licet, col. fi. uersic.
10 post aũt, uol. 3. Quæ†cõ cl. ẽt corroborať ex uerbis d. testi, ibi, & hoc fecit, & facit, in quibus ipse testator uult & declarat uoluntatẽ suã esse, quòd sua hæreditas, & bona sua hæreditaria sp transeant in masculos dictorũ hřdũ, ex quib. uerbis clarẽ colligitur, in tali fideicõmisso testõrẽ cõsiderasse masculinitatẽ, quã ẽt cõsiderauit in uer. pcedentib. Quæ qualitas masculinitatis nõ uř apposita p ipsum testõrẽ pp aliud, nisi ad cõseruationẽ domus & familiæ, & ad cõseruationem bonorũ in sua familia, & agnatione, ut hř in §. cæterũ, inst. de legit. agn. succe. & in l. 1. §. pen. ff. de uẽ. insp. & no. in l. maximũ uitiũ. C. de lib. præt. & in l. uenia. C. de in ius uoc. cũ aliis adductis p Soc. cõs. 12. Pręsens cõsultatio, & cõs. 63. uisis testamẽto, col. 9. uol. 3. & cõs. 37. nu. 11. uol. 4. & p Dec. cõs. 15. & ꝓ tenui, col. 3. & cõsi.
11 270. co. pe. & ꝯs. 318. nu. 2. Que†cõseruatio bonorũ ĩ familia, & cõsideratio masculinitatis nõ põt habere locũ, nec uerificari in filiab. fœminis, sed solũ in masculis. potissimẽ cũ tot uici
12 bus fuerit geminata, arg. l. balista. ff. ad treb. cũ simi. Vñ†cũ rõ cõseruandæ agnationis cõsiderata p testõrẽ uigeat tã in Gaudẽtio quã ĩ ser Frãcisco moriẽte sine masculis, necessariò sequiť, fideicõmissum in psona utriusq; ꝓcedere, arg. l. illud. ff. ad leg.
13 aqui. & l. a Titio. ff. de furt. Fideicõmissa†. n. ampliãť & restringuntur a rõne & mẽte testõris. l. regula. §. itẽ si quis, & ibi Bar. ff. de iu. & fac. igno. l. cũ př. §. dulcissimis, de lega. 2. & per Bar. in l. pater fundũ. de leg. 3. & ponit Soc. d. ꝯs. 63. & Dec. d. ꝯs. 15.
14 Et † ista rõ cõseruãdæ agnationis penitus cessat in filiab. d. ser Frãcisci, ut plenẽ probať in d. cõs. Soc. & p Cor. cõs. 55. Pro decisione, col. 3. 4. & 5. uol. 1. & ista rõ conseruãdæ agnationis hř ꝓ expressa p ipsum testõrẽ, ex quo expressit qualitatẽ masculinitatis, & uoluit bona sua ĩ masculos trãsire, ẽm gl. Bal. & alios in l. quãuis. C. de fideic. cũ aliis cõcor. Ex quib. inferť cõclusio uera, tale fideic. habere locũ in casu pñti. ¶ Nõ obstãt adducta superius in ꝯriũ, φ fideic. fuit factũ in numero & sermone plurali. Nã superius extitit rñsum, in substitutione fideicõmissaria pluralitatẽ resolui in singularitatem, ut punctaliter sunt tex. & decis. superius adductæ, & perindæ est ac si testõr singulariter substituisset d. ser Frãcisco casu, quo moreretur sine filiis ma-
15 sculis, ꝓut mortuus fuit. Nõ†obst. illud, qđ dicebať, pñtem casum eẽ omissum. nã dř nõ eẽ omissum, immo expressum, & cõsideratis uerbis. d. testi, & uerbis. d. testõris, ut tenet Ale. consi. 132. uol. 2. & Cor. cons. 293. uř prima facie, col. 3. uol. 1. & hř in dec. cons. Neap. 141. quib. in locis allegant dec. & per Fely. in c. trãslato. de const. & faciũt, q̃ habent in l. ꝑtor ait. §. 1. post gl. in uer. expressum. ff. de ope. no. nũc. Nõ obstat illud, qđ dicebať, fideicõmissum cõditionale nõ posse trãsmitti, qñ fideicommissarius mortuus est ante grauatũ. Nã istud nõ ꝓcedit, qñ in ꝯriũ apparet de mẽte testõris, ut sunt infinitę decis. superius allegatæ. Prout cessãt obiectio, qñ testõr nedũ uocauit p fideicõmissum primũ fideicõmissariũ, sed ẽt uocauit eius filios, esto φ př ipsorũ primo loco fideicõmissarius mortuus sit ante grauatum, ita Bal. p illũ tex. in l. unica. C. ut actio. ab hære. & ꝯ hære. & in d. l. si pater, in 4. q. ita expressẽ Soc. in d. l. heredes mei. §.

cum ita,col.5.versi. aduerte tñ,& ita punctaliter in casu pñti, qa testator ipse ad tale fideicommissum, nedum vocauit magistrum Tadeũ,sed ẽt eius filios masculos,eos expresse substituẽdo in casu pdicto.¶ Secundũ erit principaliter examinãdũ, ex quo mortuo.d.ser Fran.sine filijs masculis est locus fideicommisso,quis debeat admitti ad tale fideicõmissum, an ipse magister Gaudẽtius frater,& cohæres ipsius ser Francisci, an verò
17 filij.d.magistri Tadei.Et†prima facie vr̃ dicendũ,ꝙ debet admitti ipse magister Gaudẽtius,ex quo fuerunt vocati filii.d.magistri Tadei,casu quo ipse magister Gaudẽtius, & ser Fran. decederent sine filiis masculis,& sic post mortẽ eorũ,quo casu ipsi magister Gaudentius,& ser Franc.videntur ad inuicẽ substituti,& ꝯñr magister Gaudẽtius ipsius superuiuẽs de ipsis institutis vr̃ excludere substitutũ,vt tenet Bar.per illũ tex.in l.Titia Seio.§.Seia libertis,de leg.2.& doc.in d.l.pen.C. de impub.& Bar.in d.l. quidã testõ,& doc.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,& tan-
18 git Imo.& Ale.in d.l.pater filiã.§.duob. col.3. Qđ†ẽt suadet: qm̃ dicti magister Gaudẽtius,& ser. Fran. erãt fratres,& nepotes.d.testõris,ex fratre,vnde ex psumpta mentẽ testõris cũ fuerit pdilectus circa instõnẽ vr̃ ẽt pdilectus, ut inter eos censeat facta reciproca substõ ꝯñr ut excludat substitutum,p tex. in d. l.pen.C.de impu.ubi Bar.& oẽs scri.idẽ firmant,& idẽ. Bar.& alii in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,& doct.in d.l.pater filiã.§. duob. cum aliis concor.ita limitantes tex.in l.fi.§.filiã,de le.2.& tex. in l.Lucius.§.Caio.ad treb.cũ aliis adductis p Cor.consi.226.
19 quãquã,vol.4.Prout†ẽt ad idẽ est bona deci.Pau.de Ca.in d.l. pen.& cõsi.355.duo uidenda sunt,quã referunt Alex.& Ias.in d.l. pen.& Alex.& Are.in d.l.quidam testamẽto,& Moder.in d.l. hr̃des mei.§.cũ ita,vbi Pau.de Ca.dicit,ꝙ si testõr instituit sibi plures hr̃des, & dixit,ꝙ si oẽs decesserint sine liberis,ꝙ bona sua deueniãt ad talem ecclesiã,ꝙ isto casu tales hr̃des videntur inuicẽ substituti, & substitutus nõ debet admitti, nisi oẽs decesserint sine liberis,argumẽto.d.l.Titia Seio.§.Seia libertis.
20 Prout†ẽt vr̃ idẽ dicendũ considerata illa clausula testi,& fecit, vbi testator voluit bona sua hæreditaria semp trãsire in masculos descendẽtes ex dictis magistro Tadeo,magistro Gaudẽtio, & ser Frã.& sic vr̃ oẽs vocasse,& clausula apposita in fi. ad oẽs pcedentes referri debet.l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iuri.om.iud. l.talis scriptura de leg.j.¶Istis tñ nõ obstãtib.ꝯria snĩa est uera, videlicet,ꝙ ad tale fideicõmissum solũ vocẽtur filij masculi.d. magistri Tadei,excluso.d.magistro Gaudẽtio,nã cũ talis substõ sit simpl'r facta absq; noĩe collectiuo,& nõ ab vltimo decedente,sed solũ post mortẽ.d.magistri Gaudẽtij,& ser Francisci,resolui debet in singularitates,perinde ac si fuisset facta cuilibet
21 separatim,vt cõclusum fuit in præcedenti dubio.Nec†modo aliquo inter ipsos institutos vr̃ facta reciproca substõ: ut est tex.in d.l.pen.§.filia,& in d.l.Luci⁹.§.Caio, & vtrobiq; ponũt
* doct.& est doctr.Bar.*cõiter ab oĩb.scrib.ibi approbata in d.l. hr̃des mei.§.cũ ita,vbi Soc.col.2.ver.tertius casus est, hoc firmat,p tex.iũcta gl.in d.l.pr̃ filiã.§.duob.vbi Ang.Imo.Paul.de Ca.& Ale.col.2.& 3.expressè hoc tenẽt,& idẽ firmat Ale.post Ang.& Imo.in l.si pr̃ impuberes.ff.de vul.& pup.& Ang.Imo. & Pau.de Ca.in l.qui duos.eo.tit.& Ale.in d.ꝯſ.91.vol.1.col. 4.& 5.vbi plenè tangit articulum,& firmat hanc concl. rñdendo obiectis,& potissimè ad tex.in l.Titia Seio.§.Seia libertis,&
22 ad doct.Bar.ĩ d.l.q̃dam testõ.Prout†ẽt rñdet ad decis. Pau.de Ca.ĩ d.l.pe.& ĩ d.ꝯſ.352.& ẽt rñdet ad illud,qđ posset dici,ꝙ substõ fideicõmissaria in casu pñti vr̃ esse facta in tota hr̃ditate:quia non est verũ,ex quo solũ cẽsetur esse facta in portione. d.ser Francisci,& idẽ vult ipse Ale.in d.l.pe.col.4. vers.nũc est vidẽdum,& col.seq.vers.in fideicõmissaria verò, & col.pe.ver. ex quo infert,& vers.seq.vbi attestatur,hanc esse cõem. Prout
23 †ẽt dicit ibi Cor.col.pe. vers.restat deuenire ad fideicõmissariã,& col.fi.& Ias.ibi idẽ firmat,& idẽ,ꝙ cẽseantur inuicẽ substituti,tenet Corn.d.ꝯſ.55.in fi.vol.1.& clarius ꝯſ.330. placet, eo.vol.& cõs.298.circa.in litera F,& O,vol.4.sequitur ẽt Frã. de Cur.cõs.42.quia inquit,& bene per Soc.cõs.113. suprascripti,col.pen.& fi.vol.1.& clarius per eundẽ cõs. 69. viso testõ, nu.3.& col.8.& seq.versi.pterea posita,vol.3. vbi perfectè loquit de oĩbus,qui videat,prout ẽt est prægnans, & in terminis cõs.eiusdẽ Soc.94.pro clariori,per totũ,vol.4. quæ comprobari pñt ex not.per scrib.in l.Lucius.la ij.ff.de hær. inst.& in l.si pater impuberes,& in l.quidã testõ,& in l.ex duob. & in l. vel singulis,in l.qui duos.ff.de vul. & pup.cũ alijs cõcor. in quib.
24 cõcluditur,substõnem†fideicõmissariã simpl'r factã post mortẽ plurium institutorũ non inducere reciprocã substõnẽ inter ipsos institutos,qñ nõ est facta per nomẽ collectiuũ, vel ab vltimo decedente,nec in tota hæreditate,& qñ cohæres, qui supervixit,nõ est persona,q̃ ex præsumpta mente defuncti cẽseatur uocata,prout hæc oĩa cessant in casu pñti. Nec etiã põt dici,ꝙ inter ipsum magistrum Gaudentium, & ser Franciscũ fuerit cõseruatum ius legitimę successionis,prout dr̃ in d.l.vel singulis,& in d.l.Lucius,de hæred.inst.cum sim.nã istud tm̃ procederet in successione ab intestato,quæ cessat in casu nr̃o,nam
25 (vt audio)ser Franciscus testatus est.Prout † ẽt cessat obiectio, ex quo ab intestato excluderet p filias d.ser Frãcisci,ut est deci. Ale.in d.l.pe.col.3.& sequit ibi Ias.col.3.in 3. notabili,& col. 6.& tenet ibi Cor.co.pe.vers.sed qđ dicit,& ponit Pau.de Ca. Ale,Imo.& reliqui scrib.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,& idẽ Alex. in d.cõs.91.col.7.vers.probatur,& vers.seq.ex quib.resultat firma concl.inter ipsum magistrũ Gaudentium, & ser Franciscũ nõ fuisse inductã reciprocã substõnẽ, & ꝙ inter ipsos cessat ius legitimæ successionis ꝯñr , & ꝙ ad tale fideicõmissum venire dẽnt filij masculi.d.magistri Tadei expressè isto casu vocati ab
26 isto testõre.¶†Nõ obstãt alleg.in ꝯriũ,nã Bar.in d.l.qdã testõ.
* *cõiter reprehẽdit,ut dicũt ibi oẽs scri.max.Ale.& diffusi⁹ idẽ Ale.in d.cõs.91.& in d.l.pe.vbi Ias.ẽt idẽ firmat,allegãdo alias decis.& rñdẽdo ad tex.in d.l.Titia Seio.§.Seia libertis, ut procedat cõcurrentib.duob.qñ substõ fuit facta post mortẽ oĩum, & qñ super oĩbus bonis,aliàs secus, ꝙ nõ est in casu pñti, ubi facta fuit simpl'r post mortẽ magistri Gaudẽtij,& ser.Frã. & in
27 portione vniuscuiusq;.Quod†ẽt comprobatur ex his,q̃ plenè ponit Soc.in d.l.hr̃des mei.§.cum ita,col.3.& 4.& per omnes doc.in d.l.pe.& p Alex. post alios in d.l.pr̃ filiã.§.duob.col.3. & 4.& col.1.& in d.cõs.91.ubi ad hoc ut cẽseat facta inter institutos reciproca substõ ad exclusionem substituti,concurrere debent aliæ qualitates,q̃ penitus cessant in casu pñti,ut in terminis dicit Soc.d. cons.94.max.nu.16.& seq. ubi rñdet dictis Bar.& alijs ꝯriis,& ad illud,an cẽseatur substõ facta in tota hæreditate,uel ne,& Ias.in d.l.vel singulis,col.pe.& fin.quã legit
28 cum pcedenti.l.põt.Non†obstat illud,qđ dicebatur, magistrũ Gaudentiũ esse personã,q̃ ex psumpta mẽte defuncti debet excludere substitutũ: quia nepos testatoris ex fratre,& etiã est frater.d.ser Franc.quo casu s'm Imo.in d.l.hr̃des mei. §. cum ita, vr̃ esse psona , quæ ex psumpta mente defuncti dẽt excludere
* substitutũ,nã dr̃,hãc opi.Im.*cõiter reprobari,ex quo psona,q̃ dẽt excludere substitutũ ex psumpta mẽte defuncti,dẽt esse de descẽdẽtib.ipsius defuncti,& nõ alia,ut ꝯcludit Ale.in d.l.hr̃des mei.col.18.uer.fallit aũt.d.regula,ubi adducit decis.& rõnes hoc pbãtes, & idẽ sequit Soc.ibi.col.14.uersi.sed tenedo cõem opi.ubi dicit,hãc esse cõem,& idẽ uult ipse Soc.d.ꝯſ.94. nu.11.uol. 4.& istud uult Ale.& Cor.ĩ d.l.pen.col. pen.& ibi Ias.in 3.notabili,& Ale.in d.ꝯſ.91.ubi ẽt dicit,talem personã debere esse de descendentib.testõris,& talẽ,q̃ ad inuicem oĩno posset succedere cohæredi,ꝙ minimè est in casu pſenti, ad qđ bene facit ꝯſ.Corn.186.quãquã.in litera A, uol.3.& ꝯſi. 276.
29 uiso col.2.eo.uol.Prout †ẽt cessat obiectio ex dictis p Bar. ĩ d. l.hr̃des mei.§.cũ ita,col.2.uer.& aduerte,quẽ oẽs ibi sequunt, & alij ẽt scrib.in d.l.pe.cũ ꝯcor.ubi uult,ꝙ si substitutus est in æquali gradu cũ cohærede, qui ptẽdit ipsum excludere, ꝙ isto casu substitutus excludit cohæredẽ, ex quo in eo uiget duplex uigor,& fortior rõ,ut admittatur, qđ uerificatur ĩ casu pñti,in quo ipse magister Gaudẽtius est nepos testatoris ex fratre,sicuti nepotes ipsi⁹ testõris ex fratre sunt filij masculi.d. ser Tadei expressè uocati in casu pñti ab ipso testatore,& est in terminis
30 bona decis.Soc.in d.ꝯſ.94.nu.9.uol.4. Non†obstat doctrina Pau.de Cast.in d.l.pen.& in d.ꝯſ.352.ex quo non bene loqui-
* tur,&*cõiter reprobatur, ut dicit Ale.in d.l.quidã testõ, & in d.cõsi. 91.& oẽs Moder.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,& diffusius cæteris Ias.in d.l.pen.col.5.& 6.uersi.pdicta oĩa,& per Soc.d. ꝯſ.69.col.fi.uol.3.& per Ias.in d.l.uel singulis,col.pe.& fi.Nõ
31 †obstat clausula apposita circa finẽ.d.testamenti ex quo refertur da est ad præcedentia nõ gñaliter,sed quò ad singula, ut per eã singula singulis referantur. ut in sim.dicit gl.in l.fi.C.de fideicom.& ibi Ang.& in l.1.§.finautẽ.C.de cadu.tol.cum aliis adductis per Dec.consi.384.in casu proposito,col.pen.uers.non obstant , & relatio facienda est, ut bona hęreditaria dict. testatoris semper perueniant ad filios masculos hæredum institutorum,

stitutorũ.s.eo ordine,& mõ,quo testõr singulariter expressit ĩ
32 p̃cedẽtib. Quod † ẽt suadet, ex quo in præcedentib. specialr erat ꝓuisum p̃ testatorẽ circa modũ substitutionis, quo fit,vt sequens cl'a nõ possit referri ad p̃cedẽtia,in quib. erat speciali ter prouisum,circa id,qđ ꝯtinet cl'a,de qua tractat, ita Bart.in in d.l.talis scriptura.§.fi.vers.1.in p̃cedentib. vbi ita declarat, & limitat obiectionẽ p̃ntẽ, qđ propriè est in casu p̃nti, in quo testator ipse noluit filios masculos magistri Thadei p̃ fideicõmissum venire ad portionem relictã d.ser Francisco casu,quo moreret sine filiis masculis,prout mortuus fuit,vt s̃.deductũ est,ꝯñr talis cl'a in fine posita minimè referenda erit ad istũ casum specialiter decisum per ipsum testatorem. Paris.Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommißum reciprocum an censeatur inductum inter plures institutos, succeßiuè grauatos in tota hæreditate, si decederent sine filijs.*

2 *Substitutio facta post mortem plurium,an resoluatur in numerũ singularem, perinde ac si facta esset unicuique illorum.*

3 *Et quid si testator in specie substituit uni, & alijs filijs suis, an substitutio isto casu dicatur eße facta ab ultimo moriente.*

4 *Et quid si testator non dixit de omnibus filijs, sed usus est dictione distributiua.*

Dictio, quicunque, distributiua est, & unicuique in solidum attribuit actum.

5 *Si uerba substitutionis concepta sunt per copulam, necessarius uidetur concursus utriusq; copulati.*

6 *Et quid si substitutio facta fuit in omnibus bonis, & in tota hæreditate, & non ultimo morienti, sed simpliciter post mortem plurium, an resoluenda ueniant in singularitatem.*

7 *Plures uocati ad usumfr.uel habitationem, & post eorum mortem aliquis substituitur,an inter illos uocatos sit locus iuri accrescendi, seu non decrescendi, ita ut substitutus excludatur, & num.12.32.52.55.56.57.& seq.*

Et quid si illi plures instituti sunt in hæreditate seu proprietate. & nu.32.36.52.& 57.

8 *Substitutio facta ultimo morienti in tota hæreditate inducit inter illos institutos reciprocam substitutionem.*

9 *Et quid si adest persona, quę ex pręsumpta mente defuncti excluderet substitutum.*

Ius legitimæ succeßionis quãdo dicatur reseruatum inter plures institutos, quibus postmodum facta fuit substitutio.

10 *Et quid iuris in succeßione pupillari.*

11 *Quid etiam iuris in substitutione uulgari facta pluribus, & uno repudiante.*

13 *Substitutio facta post mortem plurium, an & quando dicatur facta ultimo morienti, & alijs prædece.*

14 *Persona magis prædilecta a defuncto, an & quo casu sit præferenda substituto.*

15 *Et quid si grauatus prædefunctus testamentum fecit.*

16 *Quando fit testamentum à grauato, ceßare uidetur ratio legitimæ succeßionis.*

17 *Differunt satis, an reseruata sit legitima succeßio, an uocetur per fideicommißum.*

18 *Quando reseruatur legitima succeßio, coniunctus, & cohæres nõ succedit semper.*

19 *Substitutio facta, si decederent instituti sine filijs, cõpendiosa est.*

Compendiosa continere potest in se uulgarem, fideicommßariã, & pupillarem, & nu.19.& 31.

20 *Substitutio uulgaris, & pupillaris facta pluribus reseruat ius accrescẽdi, & legitimã succeßionẽ, non t̃n inducit fideicõmißum.*

21 *Substitutio expreßa, an euanescat per illam tacitam reciprocam inductam inter plures grauatos, quibus succeßiuè substitutio facta fuit.*

22 *Vitiato expreßo, an uitietur tacitum, & nu.23. & melius nu. 70.71.72.73.& sequenti.*

24 *In fideicommißis primitus attenditur mens, & uoluntas testatoris, & numero 51.*

25 *Substitutio fideicommißaria facta post mortem plurium institutorum ab ultimo moriente, & in tota hæreditate, censetur per prius reciprocè facta inter ipsos substitutos, & nu. 27.*

26 *Substitutio facta post mortem plurium, et in omnibus bonis, uidetur eße facta ab ultimo moriente.*

28 *Et quid si substitutio facta est simpliciter, seu nomine collectiuo, an præsumatur facta ultimo moriẽti, quando superest persona, quæ ex præsumpta mente defuncti excludit substitutum.*

29 *Et quid si facta est filijs testatoris institutis, & decedentibus.*

30 *Et quid si facta est post mortem aliquorum, & simpliciter.*

Vel facta est post mortem omnium.

33 *Substitutio facta in toto, & post mortem plurium, an dicatur facta ab ultimo, ita ut inter institutos non dicatur inductum fideicommißum reciprocum, & seq.*

34 *Et quid si concurreret aliqua qualitas, ut puta, si cõditio substitutionis fuit uerificata in persona primi, & nõ in persona ultimi. & nu.43.*

35 *Vel superest persona descendens à testatore.*

36 *Ius accrescendi regulariter ceßat post aditam hæreditatem.*

Fallit, quando adeßet præsumpta mens defuncti in contrarium

37 *Intereße potest considerari nedum in usufructu, sed in hæreditate, & proprietate.*

39 *Multùm differt, an substitutio sit facta pluribus, & an sit facta ultimo morienti.*

40 *Declaratio plurium iurium in hac materia loquentium, & nu. 39.41.& alijs seq.*

42 *In substitutione pupillari facta pluribus cẽsetur solùm inter eos reseruatũ legitimum ius succedẽdi ab intestato, & non inductũ reciprocum fideicommißum.*

44 *Substitutio facta uni filio, & alijs filijs, an & quando inducat singulos censeri grauatos in portione sua, & quid si facta est distributiuè, uel simpliciter, & superest persona prædilecta.*

45 *Dictiones alterantur, & impropriantur ex coniecturata mente testatoris.*

46 *Distributiuum, quicunque, an debeat adaptari uer. decedendi, an uerò succedendi.*

47 *Persona prædilecta à testatore plurimùm attenditur.*

48 *Hæredes plures in solidum eße non poßunt.*

Distributiuum, quoscunque, stat collectiuè, & non secundùm propriam significationem.

49 *Copulatiua requirit concursum utriusq; copulati regulariter.*

Fallit tamen quandoque ex coniecturata mente testatoris.

50 *Quòd substitutio censeatur facta ab ultimo, exprimendum est.*

Fallit quando adest ĩ contrarium mens testatoris, ẽt cõiecturata.

53 *Declaratio ad l.Titia.§.Seia libertis, de leg.ij.*

54 *Ius legitimæ succeßionis quando, & quo casu dicatur reseruatũ & in qua substitutione, & alijs seq.*

55 *Ius accrescendi quando locum habeat ex natura rei.*

56 *Ius accrescendi locum habet in substitutione uulgari.*

57 *In substitutione pupillari mens testatoris adimpletur per legitimum ius succedendi, & nu.58.*

58 *Ceßat istud in fideicommißaria.*

59 *Et quæ sit ratio in ipsa fideicõmißaria, & in alijs, nu.58.& seq.*

60 *Et potißimè quando substitutio fideicommißaria facta est maioribus, & unus eorum testatus est, & extraneum instituit.*

61 *In substitutione fideicommißaria facta maioribus nõ põt considerari reseruatio legitimæ succeßionis, prout consideratur in alijs substitutionibus.*

62 *Intellectus plurium ll. de hac materia loquentium, & nu.63.*

64 *Substitutio fideicommißaria facta in toto, & ultimo morienti, & adest persona prædilecta, illa uenit, nõ per ius legitimæ succeßionis, sed uirtute fideicommißi, ne aliàs testatoris uoluntas elusoria reddatur.*

65 *Intellec.prædicti.§.Seia libertis.*

66 *Quando adest persona prædilecta &c. an solùm censeatur reseruatum ius legitimæ succeßionis, uel etiam inductum censeatur reciprocum fideicommißum, contra Corne.*

67 *Positi in cõditione, an et quãdo censeãtur etiã dispositiuè uocati.*

68 *In substitutionibus contentis sub compendiosa iudicandum est, prout iudicaretur separatim de unaquaq;.*

69 *Et licet concepta uideantur sub unitate sermonis, & sub una determinatione, tamen diuersimode de illis iudicatur, & nu.68.*

70 *Fideicõmißum tacitũ nõ euanescit, uitiato expreßo, et alijs seq.*

72 *Et quid si tacitum nõ depẽdet ab expreßo, sed stat principaliter.*

74 *Fideicommißum tacitum quandoq; tollit expreßum.*

75 *Licet regulariter expreßum faciat ceßare tacitum.*

76 *Substitutio expreßa nõ facit ceßare tacitam, casu quo tacita consideratur principaliter, & de per se.*

CON-

CONSILIVM XLIII.

Dominus Ambroſius in ſuo ſolēni teſtō inter alia ita diſpoſuit. In oībus aūt meis bonis inſtituo mihi hæredem vniuerſalē, ſeu hæredes vniuerſales Gaſparē filium meum,& quoſcunq; alios filios meos ltīmos,maſculos naſcituros æquis portionibus,& caſu quo d. Gaſpar, & quicunq; alij mei filij,qui procreari,& naſci ꝯtigerit, vt s̄.decederent ſine filio,ſeu filiis legitimis, tunc & eo caſu ipſi filio meo,ſeu filiis meis, & mihi & in prædictis oībus meis bonis inſtituo, & ſubſtituo hr̄des vniuerſales quaſcunq; filias meas natas,& naſcituras æquis portionib. Quo teſtō condito,teſtatori nati ſunt plures alij filij maſculi, quorum unus ſine filiis mortuus eſt, condito ſibi teſtō, in quo extraneum hæredē inſtituit, & qm̄ filiæ fœminæ ſubſtitutæ præmortuæ fuerūt, vel pro mortuis hn̄r, dubiū in prȩſentiarum oritur, nunquid alij filij teſtatoris ſuperuiuentes uideantur per ipſum teſtatorem reciprocè ſubſtituti,ita vt inter omnes ipſos filios reciprocum fideicommiſſum ſit inductum, nedum ad excluſionē ſubſtitutorum, ſed ēt ut unus alteri per fideicommiſſum dicatur grauatus reſtituere portionem hæreditatis, ſi ſine filiis aliquis ipſorum filiorum deceſſiſſet,& ꝯn̄r, ꝙ d.filius nō potuerit teſtari in præiudicium fratrum vltra legitimā,& Trebell. ſibi debitam.Et licet ſuper huiuſmodi difficultate copioſè per docto. oēs q̄ multa ſcripta reperiantur,attamen paucis,q̄ breuius fie

1 ri poterit,inſiſtendum duxi.Et † pro parte negatiua,ꝙ fideicō miſſum reciprocū non ſit inductum, vrgere vr̄.l.fi.§.filium,de leg.2.ibi, poſt mortem plurium ſubſtitutio facta fuit in toto, & tn̄ inter eos non fuit inducta reciproca ſubſtitutio,vt eſt de mēte Bar.in l.hæredes mei.§.cū ita.ff.ad Treb.quem ſequunt ibi Ange.Imo.Cuma.Pau.de Caſ.& Alex.& ſentit Bar.in l.codicillis,ī prin.ff.de uſufr.leg. & in l. Titia Seio.§.Seia libertis, de leg.2.& faciunt,quæ habentur in l.pater filiam.§. fin.ff.ad leg.Fal.& plenè tangit Alex.ꝯſ.91.ponderatis his, uol.1.& in l.pen.col.6.verſ.in fideicommiſſaria.C.de impu. & Soc.in d. §.cum ita,col.2.nu.7.in 3.& 5.caſu,dicit Ferrariæ fuiſſe iudicatum ſm̄ d.ꝯſ.Alex.& ita ēt ipſe refert in ꝯſi.94.pro clariori, col.5.nu.16.& ſeq.vol.4.ubi adducit tex.in d.§.cū ita,in ver.

* omnem hr̄ditatem,aſſerendo hanc eſſe cōem* opi.ꝯ Bar.in l. quidam teſtō Proculum.ff.de vulg.& pup.ubi ēt Are. tāgit,& idem Soc.ꝯſ.69.viſo teſtō,col.pe.verſi.preterea poſito,vol.3. idem ſentit, qn̄ ſubſtitutio eſt facta poſt mortem plurium, ēt in tota hr̄ditate,adducens no.per Ang.& Im.in l.ſi pater filiā. §.fi.ff.ad Treb.& idē Soc.ꝯſ.113.ſupraſcripti inſignes,col.pe. & fi.vol.1.& ſcrib.ferè oēs in l.ſi pater impuberes.ff.de vulga. & pupil.max.Iaſ.in l.quidam teſtō,nu.5.& in l. poteſt.cū,qua legit.l.vel ſingulis,eo.tit.& in d.l.pen.idem cōiter firmare vr̄.

2 Talis † eīm ſubſtitutio poſt mortem plurium facta ſm̄ prædictos in locis præallegatis reſoluitur in numerum ſingularem, & perinde hr̄ ac ſi facta fuiſſet vnicuiq; ipſorū, & iō vno moriente ſine filiis cōditio fideicommiſſi verificatur, ut in d.§.filium,& in d.§.Caio,& ſi ſubſtitutus præmortuus eſt,non propterea inter ipſos inſtitutos,& honoratos cenſetur inductū fideicommiſſum reciprocum,nam ſi hoc eſſet, uno ipſorū moriente,ſubſtitutus non admitteretur,ꝙ eſt de directo ꝯ iura,&

3 deciſ.adductas.Et † confirmātur iſta : qm̄ ipſe teſtōr ſpecificè ſubſtituit ipſi Gaſpari, & ipſis filiis ſuis, quo caſu omnes dn̄r grauati,& ſubſtitutio non poteſt dici facta ab ultimo moriente,ex quo hoc non eſt expreſſum, & etiam quia teſtator dixit ipſis filiis,& ſic nullo modo pn̄t dici inuicē ſubſtituti, eſto ꝙ ſubſtitutio ſit facta in omnib. bonis, ut hr̄ in l.hæredib. aliàs Lucius.§.Caio.ff.ad Treb.ibi, poſt veſtrum reddatis, & ibi ſemiſſem hr̄ditatis,quā vobis dedi, vt in d.§.filium,ibi quicquid a uobis &c. & ibi,poſt uos,& firmat Alex.in d.l.ſi pater impuberes,& in d.l.pater filiam.§.fin.& in d.l.uel ſingulis,col.vlt. & ſequitur Soc.adducens alia in d.conſi.69.col.pen. vol.3.& conſi.249.materia præſentis,col.8.uerſi.aliquādo,& 4.uol.2.

4 Et † etiam quia teſtator non dixit, de omnibus filiis, ſed uſus eſt diſtributiua dictione,quicunque, quæ attribuit actum unicuique in ſolidum,ut per Bar.in l.hoc articulo.ff.de hȩr.inſti. ꝯn̄r non eſt expectanda mors vltimi decedentis , & ſucceſſiuè non poteſt dici inductum reciprocum fideicommiſſum. Pro-

5 ut † ēt † qm̄ verba ſubſtitutionis ſunt concepta per copulatiuā,&,ad cuius verificationem requiritur concurſus utriuſque copulati.l.ſi hæredi plures.ff.de cond.& inſt.per Bar.& Mod. in l.1.ff.de inſt.& iu.& iſte concurſus non potuit interuenire, ex quo Gaſpar mortuus eſt relicto filio, & ſic cōditio defecit, & ꝯn̄r nullum ſubeſt fideicommiſſum d.l.pen. C.de impu.& per doct. in d.§.cum ita, maximè dum apoſtillant illum text.

6 Prætereà † & tertiò,præſens ſubſtitutio licet facta appareat in omnibus bonis,& in tota hæreditate, tn̄ non fuit expreſsè facta ultimo morienti,ſed ſimpliciter poſt mortē filiorū,& poſt mortem plurium, quo caſu non vr̄ eſſe facta ab vltimo,ſed reſolui debet in ſuas ſingularitates,ut in d.§.filium,& in d.§.Caio,& in l.falſa,in fi.ff.de cond.& demon.& per Bar.& alios in d.§.cum ita, & per Alex.in d.conſi.91.& ꝯn̄r inſtituti nō cen-

7 ſentur inuicem ſubſtituti,ut ſuperius concluſum fuit.Et†probatur per locum a ſpeciali in l.codicillis,in prin.ff.de vſufr.lega.& ſentit ibi Bar.& etiam in d.§.cum ita,& doct.in d.l.ſi pr̄ impuberes,& in d.l.pen. Quando.n.plures vocātur ad uſumfructum, uel habitationē, & poſt mortem eorum aliquis ſubſtituitur,ſi unus ex illis primò uocatis moritur,ad eius portionem ueniūt collegatarij ex natura rei legatȩ, & quia ipſorum intereſt ex iure accreſcendi ſeu non decreſcendi, qđ hn̄t in d. l.legato,etiam poſt ius quæſitum,in quo uidentur magis prædilecti,ut in ſi.hr̄ in l.Publius,in fi.ff.de cōd.& dem.& p Bar. in l.fi.ff.ad Treb.& in ſi.per Imo.& alios in l.1.in 5. q.princi. ff.de uulg.& pup. Quæ rationes ceſſant, qn̄ plures inſtituunt in hæreditate ſeu proprietate,& poſt mortē eorū aliquis ſubſtituitur in oībus bonis,nam uno ex illis decedente,alij cohæredes non admittuntur,ſed venit ſubſtitutus,ſm̄ communem ſnīam : qa aliorum inſtitutorum non intereſt,cum poſt aditā hæreditatem ceſſet ius accreſcendi,nec natura rei relictæ ꝯriū ſuadeat,& ēt quia ipſi hoc caſu non apparent uocati ſm̄ Bart. in d.§.cum ita.uerſ.ſed ſubſtitutio pupillaris,& verſ.ſeq.oppono de uſufru. & per alios ubi s̄. & per Bar. in d.l.uel ſingulis.

8 Et † ēt iſta ſuadentur per l.Titia.§.Seia,de leg.2.inducendo cā per locū a ſpeciali.nam ibi ſubſtitutio fuit facta ultimo morienti,& in toto,& ſm̄ Dyn.& Imo.& alios ibi,qn̄ ita fit,inter inſtitutos inducitur reciprocū fideicōmiſſum, ex quo & verba & mens teſtatoris conſonant, tū quia facta expreſsè ultimo morienti,tum quia talis ultimus fuit grauatus, ut reſtitueret totā hæreditatem,& quidem non poſſet ſortiri effectum, niſi portiones cæterorum ad ultimum peruenirent, & ideo ex mente defuncti inductum inter ipſos dr̄ reciprocum fideicōmiſſum,

* ut ſentit ibi Bar.& alij ſcribē.* cōiter ī locis,de quib.s̄.& Bar. in d.l.vel ſingulis,& Iaſ.in d.l.pōt,col.pen.& fi. & in d.l.pen. quæ rō ceſſare vr̄,qn̄ teſtator ſimpliciter ſubſtituit poſt mortē plurium,tū quia non facta ultimo,tum quia mens teſtōris ad hoc non adaptatur,& iō cēſetur eſſe facta unicuique,& ſingu-

9 lariter,ut dictū eſt ſuperius.¶†Nec prædictis hēt obſtare, ſi diceretur,illā ceſſare,qn̄ adeſt perſona, q̄ ex præſumpta mēte defuncti excluderet ſubſtitutum,per d.l.pen.ubi Bar.& alij tangunt,& idē Bar.& ſcribē.in d.§.cū ita. & ēt per ea quæ hn̄t in l.qui duos.ff.de uulg.& pupil. nā iura iſta locum hn̄t, ut talis perſona excludat ſubſtitutū ex prȩſumpta mente defuncti, ex quo teſtator vr̄ uoluiſſe conſeruare legitimū ius ſuccedēdi ab inteſtato excluſo ſubſtituto,ut in d.l.pe. & in d.l.uel ſingulis, & in §.uel ſingulis,inſtit.de pup.ſub.& in l.Lucius, la ij.iūcta gl.cōiter approbata.ff.de hære.inſti. cum ſi.dicta aūt iura non uolunt,ꝙ talis perſona admittatur virtute taciti fideicommiſſi,per d.§.filium.& d.§.Caio. & per Alex.d.conſi.91.col.9.& conſi.167.videretur,col.2.verſ.5.quia,& col.ſeq.uol.5.& ꝯſi. 175.eo.uol. & per Iaſ.in d.l.poteſt, & in d.l.ſi pater impube-

10 res,ubi Ang.& Imo.expreſsè hoc ēt firmāt.Et † clarè iſtud patet in ſubſtitutione pupillari facta pluribus, ut inter eos nō dicatur inductum reciprocum fideicōmiſſum, ſed ſolùm reſeruat legitimum ius ſuccedendi ab inteſtato, cum pupilli non poſſunt aliter teſtari, nec diſponere,ut probatur in d.l.uel ſin-

11 gulis,cum ſuis concor.Et† etiam patet in ſubſtitutione uulgari facta plurib. nam uno repudiante alter admittitur excluſo ſubſtituto ex iure accreſcēdi,& non uirtute tacitæ ſubſtitutionis, vt plenè per Bar.& alios in d.§.cū ita, & per omnes diffu-

12 sè in d.l.pen.Et † etiam patet in d.l.codicillis,ꝯſiderādo naturam rei legatæ, ut ſuperius dictum eſt, iſtis enim caſibus excluditur ſubſtitutus,& admittitur cohæres,& coniūctus ab inteſtato ſeu per ius accreſcendi, non autē uirtute taciti fideicōmiſſi, & nota.in d.l.qui duos. locū habēt in ſubſtitutione pupillari,

pillari, ut dictũ eſt in caſu reſeruatum cenſet legitimũ ius ſuc
cedendi ab inteſtato, nec aliquid diſponit de fideicommiſſo
13 reciproco,ut p Alex. ĩ dictis cõſilijs.Et† ex iſtis tollunt dicta,
& ꝯſiderationes pluriũ docto.uolentiũ,ꝙ qñ ſubſtitutio eſt fa
cta poſt mortẽ pluriũ dicitur facta ultimo morieñti.nã iſtud nõ
eſt uerũ p ſuperius dicta,& qa ipſi fundãt ſe ſuper.d.l.codicil-
lis & ſuper d.l.q. duos,& ſuper. d.l. pen.cum ſi.iuncto tex.in
d.l.Titia Seio.§.Seia libertis,quæ.ll.loquunt in diuerſis termi
nis,ut ſigillatim ſuperius eſt deductũ,nec poſſunt adaptari ad
14 iſtum caſum ꝯñr ipſorum d.l.minimè probant. Prout † etiã
idem apertè deducit.nã ſi pſona, q̃ ex ꝯiecturata mẽte defun-
cti tanquã magis prædilecta deberet ſp præferri uirtute taciti
reciproci fideicõmiſſi,ſequeret ꝙ oĩ caſu ꝯiunctus,& cohæres
deberet admitti, ſiue ab ĩteſtato poſſet ſuccedere cohæredi p̃-
defuncto grauato,ſiue non,nec deberet attendi,an prædefun-
ctus grauatus faciat teſtm̃, & alios inſtituat hæredes uel ne,&
* tñ* cõis cõcluſio eſt in ꝯ̃riũ,uolens ꝙ ſi cohæres,& ſic talis p-
ſona p̃dilecta nõ põt ſuccedere cohæredi ab ĩteſtato,nõ exclu
15 dit ſubſtitutũ,nec aliũ ꝓximiorẽ p̃defuncto grauato.Vel †qñ
grauatus p̃defunctus feciſſet teſtm̃,ut dicit Nic. de Matarel.&
Bal.Ale.Cor.& Mod.in d.l.pe.& Fulg.& Pau.ibi, & Iaſ.col. 3.
in 4.notab.& col. 6.& Pau.de Ca.Imo.& Ale.& reliqui ſcrib.
in d.§.cum ita,& Alex.in d.ꝯſ.91.col.7.verſ.probat ẽt,& ver.
ſeq.& Soc.d.ꝯſ.94.num.14.uol.4.& d.ꝯſ.149 col.6.uol.2.&
Alex.ꝯſ.167.col.2.& 3.uol.5.& Soc.ꝯſ.69.col.pen.verſ.præte
16 reà,uol.3.Ex † quo ceſſat tũc rõ legitimæ ſucceſſionis reſerua
tæ a teſtatore,& ſentit Cuma.& Ale.& Mod. in d.l.cẽturio.ff.
de uulg.& pupil.circa oppo.Bar.dum tractat,qñ mr̃ excludat
ſubſtitutum,& ẽt ſentiunt doc.max.Mod.in l.precib.C.de im
pu.& Cor.conſi.330.placet,col.1.uer.& dicit,uol.1.ubi pro-
priè dicit tũc ſupereſſe perſonam, qñ eſſet ſucceſſura ab ĩteſta
to ei,cui facta ẽ ſubſtitutio,aliàs ſecus,puta ſi ille feciſſet teſtm̃
& idem Corne. ſentit cõſ.93.col.fi.& cõſi.186.col.2.in prin.
& cõſi.276.col. 2. uer.ꝯfirmari vr̃,uol.3.& conſ.226. col.7.
& 8.in litera G,uol.4.ubi ulterius addit, & teſtõr ſubſtituen-
do poſt mortem plurium uidet ſolùm reſeruaſſe legitimum
ius ſuccedendi, ex quo vr̃ ſe ꝯformare cum diſpoſitione iuris
cõis ita diſponentis,nec pręſumit fideicommiſſum reciprocũ
17 inducere,adducit deciſ.ut p eũ. Lõgè † em̃ intereſt,an ſolũ re
ſeruet legitima ſucceſſio,quo caſu cõiũctus,& cohęres nõ ſuc
cedit ſp,nec grauatus ꝓhibitꝰ ẽ de dictis bonis diſponere,quo
rum ꝯ̃riũ eſt,qñ fideicommiſſum fuiſſet inductũ,ut eſt gl.cõi-
* ter * approb.ĩ d.l.Lucius,& aliæ deciſ.ſuperius adductæ,& tra
dit Ale.in d.l.ſi pr̃ impuberes,in 2.not.col.1. iũctis his q̃ hñr
in l.fi.§.ſed quia,& in auct.res quę C.cõmu.de leg. & in l.pe.
C.ad Trebel.& in l.Marcellus.§.res q̃.ff.eo.& Pau. de Caſt.ꝯſ.
mihi 356.duo uidẽda ſunt,col.2.in 2.dub. uerſ.nunc quæro.
18 Suadẽtur † ẽt iſta,ex quo ſubſtitutio,de qua ſ̃. fuit cõpendio-
ſa,ut expreſsè colligit ex illis uerbis, ſi decederent ſine filijs,q̃
hñt tractum tpis,& ſub ſe continet uulgarem fideic.& pupil.
ut de fideic.probatur in d.§.cum ita.& in c.1.de teſtam.lib.6.
& per Bar.in d.l.centurio, col. 10.verſ.q̃ro,utrum ſubſtitutio,
ubi ẽt firmat, ꝙ ſub ſe continet uulgarem , vt etiã tradunt oẽs
in d.l.precib.& per Ale.conſi.13.uiſis,col.1.uol.4.& ꝯſ.165.
19 circa præſentem,col.1.uol.5. Et † continet ẽt pupillarem, ut
eſt tex.in d.c.1.& per Bart.& omnes in d.l.Centurio,& in d.l.
precib.eo ẽt quia teſtõr uſus eſt uerbo inſtituo , & ſubſtituo,
20 quę & ad directã & obliquã verificari pñt. Et † qm̃ prædicta
oĩa teſtator inſeruit ſub una & eadem determinatione, & ſer-
monis unitate , ſicut igitur in uulgari , & pupillari facta plu-
ribus ſolùm reſeruat ius accreſcendi & legitimam ſucceſſionẽ
ab inteſtato, nec fideicommiſſum inducit, ut ſuperius proba-
tũ eſt, ita ẽt dicẽdũ vr̃ & in ipſa fideicommiſſaria ſubſtõne,vt
æqualis ſit determinatio,iuxta l.nã hoc iure.ff.de vulg. & pu-
pil.& ita conſiderat Soc.in ſim.in terminis noſtris in d.conſi.
249.col.7.verſ.2.principaliter, & uerſ.ſeq.uol.2.& conſ.94.
21 num.5.& 6. uolu.4. Corroborantur † ẽt iſta. nam ſi ſupereſt
perſona, q̃ ex præſumpta mente defuncti excludit ſubſtitutũ,
certũ eſt , ꝙ illa ſubſtitutio expreſſa vr̃ euaneſcere ex præſum-
pta mente : vnde ſi illa expreſſa vitiatur , a fortiori uitiari dẽt
& euaneſcere illa tacita , q̃ ſm̃ aliquos inter eos fuit inducta.
22 Cum† uitiato expreſſo uitietur tacitum. l.ſi ſponſus.§.1.ff.de
do.int.vir.& uxor. & qa expreſſum facit ceſſare tacitũ.l.cũ ex
filio.§.filio.ff.de vulg.& pup. eo ẽt qa iſtud tacitũ fideic.caſu
quo induceret, ut aliq uolunt,ea ratione inducit : ut ultimus
eueniẽte caſu poſſit reſtituere integrã hæreditatẽ expreſsè ſub-
ſtituto,ut in d.l.Titia Seio.§.Seia libertis. & ibi doct. firmant.
23 Quæ † ratio ceſſat, qñ hæredes & coniuncti ẽt grauati exclu
dunt expreſsè ſubſtitutũ,qua ceſſante nõ põt dici aliqđ fideic.
tacitè ſubeſſe.c.cũ ceſſante,cũ uulg.ex̃ de appella.ex quib.con
cludendũ vr̃, inter p̃dictos filios & fratres non fuiſſe inductũ
tacitũ fideic.ꝯñr ꝙ ille frater præmortuus potuit teſtari,& te-
ſtando excludere ſuos fratres,qui tanq̃ proximiores ab inteſta
24 to poterant ei ſuccedere. ¶†Iſtis tñ non obſtantib. cõſiderata
facti narratione ꝯ̃ria opinio affirmatiua uerior , cõmunior, &
æquior eſt,ꝙ immo inter dictos filios honoratos, & grauatos
inductũ fuit reciprocũ fideic.Ad ita dicendum me primò mo
* uet illa uulgaris & * cõis ꝯcluſ. uolens, in fideic.primitus dr̃e
attendi mentem,& uoluntatẽ teſtõris, & ſm̃ illam dr̃e iudica
ri,quæ tacitè,& ex ꝯiecturis colligi põt nedum uerbis expreſ-
ſis,ex quo in fideicommiſſis magis illam attendimus,q̃ uerba
cum ex cõiecturis fideicommiſſa inducant ita,ut a vi, & a na-
tura verborũ ſæpius recedamus ſequendo coniecturatam mẽ-
tem ipſius teſtõris,ut ꝓpriè in terminis noſtris eſt text.in d.l.
* hæredes mei.§.cum ita,& * cõiter hoc firmãt doc.ibi, & ꝓba
tur in l.cũ uirũ.C.de fideic.& in l.cum proponeret. de leg.2.
& in terminis noſtris iſtud firmat Pau.de Ca.in d.ꝯſ.356.duo
ſunt uidenda,& conſ.59.q̃q̃ multa,& Bal.ꝯſ.99. ſuper primo
quęſito,col.ult.uo.4.& per illum tex.poſt Bal.multa adducũt
Mod.in l.qm̃ indignum.C.de teſt.& diffusè Ale. & Iaſ.in l.3.
25 C.de libe.& poſth. cum aliis cõcord. ¶†Secundò moueor ex
* ex illa * cõi & uera ꝯcluſ.quæ habet,ꝙ qñ ſubſtitutio fideicõ-
miſſaria eſt facta poſt mortem plurium inſtitutorũ ab ultimo
moriente & in tota hæreditate,cenſetur reciprocè facta ita, ut
tales inſtituti cenſeantur ad inuicem ſubſtituti,ut eſt tex.aper-
tus & ibi Dy.Bar.& alij firmant in d.l.Titia Seio.§.Seia liber-
tis,de leg.2.& per Bar.& alios in d.l.uel ſingulis, & per doct.
* cõiter * in d.l.pen.maxi.Iaſ.& Soci. poſt alios in d.§.cum ita,
col.2.& in d.conſi.249.vol.2.& per Alex. in d.l.pater filiam.
§.fin.& in d.l.ſi pater impuberes,poſt Ang.& Imo. & Aret.in
26 d.conſi.91.& alibi pluries. ¶†Tertiò me mouet alia cõcluſio
uolens, ꝙ qñ ſubſtitutio fit poſt mortem plurium & maximè
in omnibus bonis , ꝙ tunc vr̃ eſſe facta ab ultimo moriente,p
tex.quem ita ſummat ibi Bar.in d.l.codicillis, in princ.quem
ſequuntur Pau.& Soc.in d.§.cum ita,& idem Pau.in d.§.Seia,
& in d.l.pen.& in l.põt.ff.de uulg.& pup.& in d.conſ.306.&
in d.conſi. 59.per gl.in d.l.ſi pr̃ impuberes,& ibi Ale.expreſsè
poſt Pau.col.2.uerſ.tñ ſuſtinendo.& uerſi. ex prædictis ſequit
opin.Pau.de Ca.& reſpondet ad tex.in d.§.filium.prout ẽt fa-
cit Soci.in d.§.cum ita.num.8.ubi rñdet rõni adductæ p Bar.
tenentem ꝯ̃rium,& iſtud idem eſt ẽt de mente Ale.in quibuſ-
dam ſuis rñſionib.poſitis in conſi.202. uiſo themate,uolu.7.
vbi requiſitus cõſulere recuſauit ea rõne : quia propter graua
men impoſitum poſt mortem omniũ licet inducta eſſet reci-
proca ſubſtitutio,tñ non poterat fundamentũ fieri,ex quo illi
erãt præmortui,habẽs pro expedito, ꝙ inter illos grauatos in-
27 ducta erat reciproca ſubſtitutio.Et† opi.Pau.de Caſt.qñ poſt
mortẽ pluriũ & in toto facta eſt ſubſtitutio, ſequitur Iaſ.poſt
alios nu.8.in d.l.pen.& apertius in d.l.põt, col.pen.& fi.uerſ.
moueor in primis nu.12.& uerſ.non obſtat fundamẽtũ Alex.
ubi uult, ꝙ qñ eſt facta poſt mortem plurium & omnium, vr̃
eſſe facta ab vltimo, & ſi facta eſt in tota hęreditate ſeu omni-
bus bonis, proculdubio per eam inductum fuit tacitũ & reci-
procum fideicommiſſum inter ipſos grauatos,& honoratos,p
tex.in d.§.Seia libertis.& ẽt opi.Pau.ſequit Io.Bap.de S.Seue.
in d.l.pen.quæ vr̃ de mente Bar.in l. quidam teſtõ Proculum
& in d.l.qui duos,in fi.ff.de uulg.& pup.& põderat Ale.in d.
l.pater filiam.§.duob. et nouiſs.Pap.poſt tract.de feu.cõſ.11.
thema tale proponitur.col.5.uerſic.mihi enim indubitanter,
et cõſi.16.præſupponitur.col.4.uerſi.Immo fortius ſequũtur
opi.Pau.de Ca.qñ facta eſt poſt mortem omniũ, & potiſſimè
qñ ẽt ĩ toto,adducẽtes alias rõnes,et deci. et rñdẽtes obiectio
28 nibus.†Et bene facit,qđ uult per illam gl.Pau.& Ale.& Iaſ.in
d.l.ſi pater impuberes,nu.4. ꝯcluden. ꝙ qñ ſubſtitutio eſt fa-
cta ſimpliciter ſeu nomine collectiuo , ſemp pręſumitur facta
ultimo morienti,qñ ſupereſt perſona, q̃ ex præſumpta mente
defuncti excludit ſubſtitutum,vt puta qñ facta eſt plurib.filiis
arg.l.cum acutiſſimi, & quia in fideicommiſsis proceditur ex
conie-

29 coniecturis.†Ad qđ ēt illud,qđ vult Pau.de Ca.consi.206.vi-
dendū est,in 2.dubio dicens,ꝙ substitutio facta filijs testōris ī
stitutis & decedentibus uidetur facta vltimo decedenti, qui
videtur grauatus de restituēdo,quem refert, & sequitur Deci.
in consi. nouiter impresso 25. licet in casu, aliàs consil. 427.
nu.6.Et qñ facta est pluribus liberis, ꝙ censeatur facta ab vlti-
mo,tenent Moder.Perusi.in d.l.pater filiam.§.fi. col. 6. versi.
30 itē fallit.Et † ēt quia licet in casu præsenti substitutio nō appa
reat facta post mortem omnium, tñ facta est post mortem ali-
quorum & pluriū simpliciter, quo casu facta intelligitur post
mortem omnium,vt expresè per illū tex.firmat Bar.in d.l.co
dicillis.in 3.notabili, & qa indefinita æquipollere dēt vniuer
sali.l.si plurib.de lega.2.& qñ facta est post mortē oīum,facta
intelligitur ab vltimo decedente,ut per illum tex. firmat Bar.
in l.codicillis.in sum.& in primo not.& per Ias. in d.l.pen.&
in d.l.pōt.nu.12.& per Moder.Perus.in d.l.pr̄ filiam.§.fi.col.
5.& 6.& not.Cor.in d.l.pen.col.pen.& quia facta ab ultimo,
vt probatum est,& in tota hæreditate, vt indicant verba testī,
satis apparere dr̄ de mente testatoris, ꝙ voluerit reciprocū fi-
deicommissum inter ipsos grauatos inducere,per text. apertū
in §.Seia libertis.ex quo iā concurrunt illa duo requisita, quia
expressa, facta in toto, & quia intelligitur facta ab vltimo, qñ
31 fit post mortem oīum,vel post mortem plurium. Et † ēt quia
præsens substitutio fuit cōpēdiosa,& sub vnitate sermonis cō-
cepta continens pupillarem,& fideicōmissariam, vt s̄. proba-
tum est, & sicut in pupillari facta intelligitur ab ultimo. d.l.
pen.ita dicendum vr̄ in fideicommissaria,vt plenè tangit Soc.
32 in d.ꝯs.249.col.7.vers.2.principaliter,vol.2.Et † licet Bar.in
d.l.codicillis.dicat,istud procedere in casu.d.legis,ex quo in-
terest collegatarij, ꝙ facta censeatur ab ultimo respectu usus-
fructus,& iuris accrescendi,q̄ rō vr̄ cessare,qñ fideicōmissum
fit super hæreditate ac proprietate,ut ēt sentit ipse Bar.in d.§.
cum ita,col.2.vers.oppono.& vers.seq.tñ Soc. ibi nu.8.repre-
hendendo hanc considerationem Bar.dicit,ꝙ ēt in proprieta-
te uertitur interesse,ex quo si substitutio censetur facta ab vlti
mo,admitteretur ad portiones aliorū ex fideicōmisso, per d.
§.Seia libertis.qui aliter non admitteretur oī casu,& ita etiam
firmat ipse Soc.d.ꝯs.249.col.9.uers.ex quib.uol.2. & Moder.
Pap.hoc idem firmāt in d.cons.41.col.5.uers. nec obstat,si di
catur.& sentiunt ēt Perus.in d.§.fi.col.5.uers.2.casus,& Paul.
33 de Castr.in d.ꝯs.59.col.2. & 3. ¶†Verùm qm̄ ēt isto casu qñ
substitutio est facta in toto & post mortem plurium, ꝙ nō di-
catur facta ab ultimo,& ꝯnr ꝙ non censeatur inductum inter
ipsos grauatos reciprocum fideicommissum,multi tenuerunt
ꝯrium,& posset dici istud ēt probari in d.l.codicillis,q̄ loquit᷑
in expressa,vt plenè fuit dictum superius in primo, secūdo, &
tertio fundamento deductis pro opin.negatiua, per quæ præ-
sens conclusio reddi posset dubitabilis,cum multi asserant il-
lā opinio.esse cōem, licet ex superius deductis satis apertè ap-
pareat hanc affirmatiuam esse magis communem, & veriorē,
maximè qñ facta est plurib.liberis & in toto,& post mortē plu
34 rium.Tñ † adhuc in casu præsenti dici posset,præsentem cō-
clus.procedere,qñ facta est in toto, & post mortem plurium,
& concurrit ēt alia qualitas : ut quia conditio substitutionis
uerificata fuit in persona primi,& non in persona ultimi,ꝓut
fuit hic: isto enim casu inter tales grauatos inductum dicitur
reciprocum fideicommissum,ut firmat Cor. in d.l.pe.col.pe.
& fi.uers.fallit qñ substitutio,& uersi.seq.ubi respondēs ad d.
§.filium,& ad alia ꝯria,ut ipse ēt Corn.sentire uidetur in d.ꝯs.
226.quacunque,col.7. uol.4.quem refert & sequitur Soci.in
d.consi.94.col.fi.uers.preterea dici pōt,uol.4.& est de mente
scribent.in d.§.cum ita, in ij.solu.data per gl ibi ad d.l.penul.
35 adducunt rationes,ut per eos. Prout † ēt conclusio prædicta
redditur uerissima,& cōis,ꝙ uideatur facta ab ultimo,qñ con
currit alia qualitas : quia superest in casu pñti &c. tunc enim
ab ultimo facta censeatur,per tex.in d.l.qui duos.ff.de vulga.
& pupil.& ibi ponderant Imo.& Moder.& sequunt᷑,qui text.
licet loquatur in substitutione pupillari,tñ ēt ꝓcedit in fidei-
commissaria facta talib.personis,quarum vna decedente aliæ
excludunt substitutum ex præsumpta mente testatoris, argu-
mento leg.cum auus.ff.de cond.& demon.& in l.cum acutissi
mi.C.de fideic.& in l.gnalr̄.§.1.C.de institu.& substitu.& ita
tenet Bar.in d.l.codicillis.in prin.uers.& sic non superest per-
sona &c.ubi postquam dixit,illam legem disponentem, fidei-
commissum relictum post mortem omnium, vel post mortē
aliquorum uideri relictum ab ultimo decedente, quod proce
deret in usufr.& non in proprietate, istud limitat non habere
locum,qñ superest persona, quæ ex præsumpta mente defun-
cti excluderet substitutum: isto enim casu d.l.codicillis.habe-
bit locum ēt in proprietate ſm Bar.ibi,& hoc idem firmat ip-
* se Bar.cum quo * cōiter transeunt cæteri scriben. in d.§.cum
ita,col.2.uers.unde soluit gl.& vers.non enim est alius,& ver.
idem dicerem quocunque casu,& col.fi.uers.item fallit,iūcto
36 vers.& tunc aūt superest.Quibus † in locis Bar.uult,ꝙ d.l.co
dicillis.habeat ēt locum in proprietate, qñ post aditam hr̄di
tatem ius accrescendi haberet locum ex uolūtate defuncti, vt
est casus in d.l.codicillis.in primo exemplo,& idem est,qñ su
perest ſm eum persona , q̄ ex præsumpta uoluntate &c. tunc
enim locū habebit. d.l.codicillis, vt videatur facta ab ultimo,
& qñ etiam fit in tota hęreditate,proculdubio inducta erit re
ciproca substitutio,per tex.in d.§.Seia,& ita pūctaliter firmat
Soc.in d.§.cum ita,col.2.nu.8.uers.aliquādo & tertiò,& aper
tius in d.consi.249.col.8.& 9.uers.2.respondeo,uol.2.ubi di
cit ita tenere Bal.in l.1.C.de condi.inser.& Fulg.& Moder.in
d.l.pen.& Ang.& Imo.in d.l.si pr̄ impuberes,& in d.l.pater fi
liam.§.fi.adducendo tex. in l.si is qui ducenta.§.fin.ff.de reb.
dub.& subdit,ꝙ ista est cōis opinio,a qua iudicando,& consu
lendo non est recedendum,ut etiam plenè tangit Alex.in d.l.
pen.& in d.l. si pater impuberes,col.2.& col.fin.ubi apertissi-
mè Ias.nu.4.istud idē firmat uolens, ꝙ qñ substitutio facta est
pluribus liberis post mortem ipsorum siue collectiuè,siue sim
pliciter,semper dr̄ esse facta ultimo morienti , qñ adest perso-
na,q̄ ex p̄sumpta mente defuncti excluderet substitutum,ꝓut
est hic,& hoc probatur rōnib.& deci.ut per eum,& est de mē
te Pau.de Ca.in d.consi.59.col.2.& Moder.Perus.in d.l.pater
filiam.§.fi.col.4.uer.& hanc opi.& col.7.vers.vñ si testator,&
hanc conclus.sequuntur nouis. Pap.post tract.de feud.in cōs.
16.præsupponitur in facto, col. 3.& 4.uers.præmissis non ob-
37 stanti.Et † Bar.in d.l.codicillis,& in d.§.cum ita.uers.p̄allega
to expresè sentit,ꝙ sicut in casu,de quo ibi,cōsideratur inter-
esse,ita ēt cōsiderat᷑ & isto casu,qñ superest persona &c. etiam
respectu proprietatis. nam interest alterius , ꝙ requirat᷑ mors
omnium aliorum,ex quo superest persona,quæ ex præsumpta
mente &c. vt plenè declarat Soc.in d.ꝯs.249.col.9. vers.ex q-
bus,vol.2. & ēt interesse ꝯsideratur in proprietate alio modo,
38 ut dictum fuit superius.Et † Soc. in d.consi.249.col.9.versi.
confirmātur, ex allis rationibus firmat, nedum tales personas
censeri tacitè vocatas ab intestato, iuxta d.l.Lucius,cum con-
cord.sed censeri inuitatas inuicem per fideicōmissum, per d.
§.Seia.& etiam dicunt Ias.& Moder. in d.l.pe.& alij superius
relati,ex quo tales personæ nedum sunt institutæ & honoratę
sed vlterius omnes fuerunt grauatæ,pp qđ ēt onus iniunctum
& tacitam mentem testatoris inuicem ad fideicommissum cē
sentur inuitati,& per fideicommissum alteri præmorienti suc
39 cedere possunt.¶†Non obstāt allegata superius in ꝯriū,& pri-
mò.d.§.filium,& d.§.Caio,& alia cōcor.nam secundum Ale.ī
d.l.si pater impuberes,col.2.vers.nec obstat.loquūtur,qñ sub
stitutio fideicommissaria erat facta pluribus , prout ēt erat in
terminis.d.l.falsa.§.fi.casus autem noster est,quandò substitu
tio facta fuit vltimo moriēti,vt ī d.l.codicillis,& superius fuit
probatum,& hanc sol.sequitur Soc.in d.consi.249.uol.2.col.
8.vers.aliquando,& quartò, idem vult Soc. in d.§.cum ita.co
lum.2.nu.8.vers.pro declaratione tamē. nam qñ omnes sunt
grauati, procederent.d.iura, ꝙ non censetur substitutio facta
ab vltimo, ut fuit dictum superius in secundo fundamento ꝓ
40 ꝯria opin.Prout† & ſò dictis iuribus rñdetur, vt nullo modo
procedat, qñ inter personas institutas etiā grauatas adest per-
sona, quæ ex præsumpta mēte defuncti excludit substitutum,
* vt firmat Bar.& omnes * communiter post gl.in d.§.cū ita.&
* scriben. * cōiter in d.l.pen.& alij superius adducti ꝓ ista opi.
affirmatiua,ꝙ inductum sit fideicommissum, & tenet Alex.in
d.l.si pr̄ impuberes,col.2.& fi.& in d.l.pen.col.5.& in 2.limi.
& consi.167. col.1.& pen.& cons.175.col.3.vol.5.& Soc.ex
presè in d.§.cum ita.col.2.num.8.in 3.casu, & in d.cōs.249.
col.8.& 9.vers.2.respondeo,& ꝯs.94.num.8.uolu.4.& Ias.in
d.l.si pater impuberes,num.4.& Corne. in ꝯs.superius addu.
41 Nec † obstat.d.l.si pater filiam.§.fin. nam licet plures habeat
intellectus, vt per gl.& doc.ibi, tamen intelligitur, quādo nō
fuit

fuit facta poſt mortẽ pluriũ,& ab ultimo, neq; in tota hr̃dita-
te,ſed ſimpliciter,ut declarant ibi gl.Ang.Imo.& Alex.& Soc.
in d.§.cum ita,col.2.nu.5.in 3.caſu,& in d.ꝯſ.249.col.6.ver.
aliquãdo & tertiò,ꝙ ceſſat in caſu præſenti, ut ſuperius eſt de
42 ductum. Prout † ẽt non obſtat: qa loquitur in ſubſtitutione
pupillari directa, prout ẽt loquitur.d.l.qui duos, & d.l.penul.
cum ꝯcord.quo caſu non vr̃ inducta reciproca ſubſtitutio,ſed
ſolùm reſeruatũ legitimũ ius ſuccedendi ab inteſtato,per d.l.
Lucius, & d.l.uel ſingulis. quæſtio aũt præſens eſt in ſubſtitu-
tione fideicommiſſaria,in qua tacitum cenſetur inductũ fidei
commiſſum,ut ſtatim dicetur,aſſignando rõnem diuerſitatis.
Prætereà in d.l.pr̃ filiam.in fi.non apparebat de mẽte teſtõris,
ꝙ voluerit fideicommiſſum reciprocum inducere,ex quo non
aderat perſona, q̃ ex præſumpta mente &c. ut ſentit Alex.ibi,
col.3.verſ.nõ obſtat,& plenè Moder.Peru.ibi, qui aliis modis
43 reſpondent. Minus † ẽt obſtat auctoritas doct.adductorũ in
dicto fundamento contrariæ opi.uolentium,ꝙ quando ſubſti
tutio eſt facta in toto,& poſt mortem plurium,non vr̃ recipro
cum fideicõmiſſum inter ipſos grauatos. nam(ut ſuperius de-
ductum eſt in tertio princ.motiuo facto pro hac cõſulta.)quã
* plures alij doc.tenent ꝯ̃rium,& iſta vr̃ eſſe magis * cõis & ue-
rior opinio,ſed quicquid ſit, ipſorũ auctoritas tollitur,qñ cõ-
currit alia qualitas: ut quia conditio uerificata eſt in primo,
& nõ in ultimo, uel qñ facta eſt plurib.liberis,& ſupereſt per-
ſona,q̃ ex p̃ſumpta mẽte defuncti excludit ſubſtitutũ,vt pleniſ
ſimè ſuperius fuit oſtẽſum.& ita prædicta declarat ipſe Soc.in
d.§.cum ita,col.2.nu.8.& apertius in d.ꝯſi.249.col.8.& 10.
44 ¶†Non obſtat ſecundum fundamentum,in quo dicebatur,te
ſtatorem ſubſtituiſſe Gaſpari,& aliis filiis,& ſic oïb.ꝯñr ꝙ ſin-
guli cenſentur eſſe grauati in portione ſua,& ſic penitus ceſſat
reciproca ſubſtitutio inter eos. Nam obiectio tollitur qm̃ nõ
fuit diſtributiuè facta unicuiq; ſed ſimpliciter ipſis filiis, quo
caſu vr̃ facta ultimo,ex quo ſupereſt perſona,quæ ex mẽte de-
functi ſubſtitutum excludit,ita Iaſ. in d. l.ſi pater impuberes,
num.4.& apertius Soc.in d.conſ.249.col.8. uerſ.ſed tũc poſ-
ſent inſurgere,& in uerſ.2.rñdeo,uol.2.vbi propriè ponit exẽ
plum, qñ pater ſubſtituit eidem,vel eiſdem ſic decedentibus,
ut ꝯ̃ria iura, & deciſ.non procedant, qñ adeſt perſona, &c. &
hoc punctaliter firmat Cor.in d.l.pe. circa fi. verſ.ſed non ita
repugnant,& uerſic. & idem attentari poſſet, ubi ponit exem-
45 plum,qñ teſtator ſubſtituit per dictionem eis. Nec † mirum:
qm̃ ex coniecturata mente teſtõris dictę dictiones alterantur
& impropriantur,ut in d. l.ſi is qui ducẽta.§.fi.ff.de reb.dub.
46 & tradũt omnes in d.§.cum ita,& in d.l.penul. Nec † obſtat,
ꝙ teſtator uſus eſt dictione diſtributiua quicunque, nam talis
diſtributio reſpicit uerbum decedẽdi, non aũt modum ſucce-
dendi ipſorum filiorum, & ideo intelligi dẽt ſm̃ verbum cui
applicatur.l.in delictis.§.ſi extraneus.ff.de noxali.tradit Paul.
de Ca.in l.cum ſubſtitutione.ff.de uulg.& pup. & ſic in nullo
47 ꝯ̃riatur. Prout † ẽt nihil obſtabit ꝯſiderata mẽte teſtatoris, ex
quo adeſt perſona &c.vt plenè dñt oẽs in d.l.pen.max.Corn.
col.pen.& fi.& doct.oẽs in d.§.cum ita,vt plenè tangit Alexã.
48 conſi.175.perſpectis,col.1.& 2.uol.5.Et † ẽt mens d.teſtato-
ris colligitur ex alio capite teſtĩ, in quo inſtituit Gaſparem,&
quoſcunq; alios,& tale diſtributiuum nõ põt ſtare ibi ꝓpriè:
qm̃ non põt attribuere actum in ſolidum unicuiq;, cum plu-
res in ſolidum non poſſint eſſe hęredes,& ideo ſtabit collecti
uè,ut declarat Bar.per illam legem in fin.in d.l.hoc arti.ita ẽt
capietur in iſto caſu & in iſto capite collectiuè,argumento.l.ſi
ſeruus plurium.§.fi.& in l. qui filiab.in prin.de lega.1.cũ aliis
49 not.ꝑ Moder.in l.cum pr̃.§.cum imperfecta,de leg.2.† Non
obſtat,ꝙ uerba ſubſtitutionis fuerint cõcepta copulatiuè,quæ
requirunt cõcurſum vtriuſq; &c. nam cum iſta ſubſtitutio ſit
facta poſt mortem plurium,& ꝯñr poſt mortẽ omniũ,& pluri
bus liberis,& ſic ab vltimo,& in omnibus bonis,& ſuperſit ꝑ-
ſona,q̃ ex præſumpta mente defuncti excludit ſubſtitutum,ta
lis copula, & eius natura impropriatur,& præferri debet uolũ
luntas defuncti naturæ d.copulæ,vt dicatur reciprocum fidei
commiſſum inter ipſos inductum,vt ſ̃. de omnib. iſtis extitit
dictum,& mens ipſa coniecturata attendi debet,& nõ natura,
& proprietas uerborum,ut in terminis noſtris ꝓbat text.in d.
§.cum ita, & omnes ibi firmant, prout ẽt faciũt omnes in d.l.
pen.& ea quę deduxi ſuperius in primo fundamento iſtud ꝓ-
bant,& q̃ ponit Bar.in d.l.Lucius.ff.de hær.inſt. ¶Non obſtãt
ea quæ in ꝯ̃rium fuerunt adducta in tertio fundamẽto princi-
pali,ꝙ præſens ſubſtitutio non fuit expreſsè facta ab vltimo,q̃
expreſſio vr̃ neceſſaria, & ꝯñr reſoluenda uenit in ſingularita-
tes,vt in d.§.filium,& ĩ d.l.falſa, in fi.nam ſatis expreſsè facta
50 dr̃ ab vltimo,conſiderata mente teſtõris.&† qđ venit ex men-
te expreſſum dr̃.l.nominis & rei.§.1.ff.de verb.ſign.l.prętor.
§.1.& ibi gl.in uerſ.expreſſum,& doct.ibi no.ff.de oper.nou.
51 nunc.plenè per Cano.in c.tranſlato,ex̃ de conſtit. Et † in ma-
teria noſtra fideicommiſſaria mens eſt illa,quæ potiſſimè attẽ
ditur,& expreſſio verborum ſubiacet menti,& voluntati,vt di
ctum fuit ſuperius,& §.filium,& l.falſa,in fi.& alia concor.iu-
ra.nihil obſtant,qñ ſupereſt perſona &c. tũc enim ſubſtitutio
fideicommiſſaria non reſoluitur in ſingularitates, ut deductũ
fuit ſuperius. ¶Nec obſtat d.l.codicillis, inducta per locum a
a ſpeciali,vt ibi ſubſtitutio dicatur facta ab ultimo reſpectu in
tereſſe, qđ reſultat ex natura rei in vſufructu, & habitatione,
ꝑꝑ ius accreſcendi,& quia collegatarij vñr eſſe magis prædile
cti,quæ rationes videntur ceſſare, qñ ſubſtitutio fit in proprie
52 tate & hęreditate,ſm̃ Bar.&c. Nam † idem Bart. in d.l.codi-
cillis,& in d.§.cum ita,expreſsè vult,idem eſſe ẽt in proprieta
te,qñ apparet de mente teſtatoris: vt quia voluit expreſsè etiã
poſt aditam hæreditatem habere locum ius accreſcendi, vt pa
tet in d.l.codicillis,in 1.exemplo,& idem dicit Bar.eſſe,qñ ſu
pereſſet perſona, quæ ex præſumpta mente defuncti exclude-
ret ſubſtitutum,a pari em̃ iſta omnia procedunt ſm̃ eum, &
declarat apertius Socin.in d.§.cum ita, nu.8.col.2.& in d.ꝯſi.
249.col.9.verſ.ex quibus,& iſtis caſibus conſideratur intereſ-
ſe in proprietate,ſicuti conſideratur in uſufructu,vt dicit Soc.
ꝯ̃ Bar.in d.conſ.249.loco præallegato, & d.§.cum ita,num.8.
col.2.& Moder.Pap.in d.conſi.11.& Peruſ. in d.l. pater filiã.
§.fi.col.4.& 5.verſ.ſecundus caſus,& eſt de mẽte Pau.de Caſt.
in d.conſil.59.& in caſu noſtro uiget etiam rõ prædilectionis
53 ex quo omnes filij fuerunt inſtituti,& honorati.¶†Nõ obſtat.
l.Titia.§.Seia libertis, inducta per locũ a ſpeciali, ex quo ut re
ciprocũ inter ipſos inſtitutos, & grauatos dicatur fideicõmiſ-
ſum inductum, neceſſariò illa duo requiruntur, ꝙ ſubſtitutio
ſit facta in toto,item ꝙ expreſsè ſit facta ab vltimo,ratione,de
qua ibi per Imo. Nam ĩ caſu noſtro expreſsè fuit facta in toto,
& in omnibus bonis,vt ex tenore teſtĩ põt videri. & licet ver-
bis expreſſis non appareat facta ab vltimo, tamen conſiderata
mente teſtatoris,& eius coniecturata voluntate per inde eſt ac
ſi verbis expreſſis ab vltimo fuiſſet facta, quo caſu locum hẽt
diſpoſitio.d.l.Titia.§.Seia libertis,per quam habemus deciſio
nem præſentis conſultationis,ꝙ fuerit inductum reciprocum
fideicommiſſum,& vigent iſto caſu rationes,de quib. ꝑ Imol.
ibi poſt alios, de mente autem ſatis cõſtat,tum quia facta poſt
mortem plurium, ꝙ perinde eſt, ac ſi facta fuiſſet poſt mortẽ
omnium,quo caſu omnes volunt ab vltimo cenſeri factam,tũ
etiam quia facta pluribus liberis,tum quoq; quia ſupereſt per
ſona,quę ex præſumpta mente defuncti ſubſtitutum excludit,
quo ẽt caſu ab vltimo facta intelligitur,ut ſigillatim de omni-
bus ſuperius fuit deductum,& mens iſta ſequenda eſt, & non
proprietates verborum expreſſorum,vt ſæpius dictum extitit.
54 ¶†Non obſtat alia conſideratio,in qua dicebatur,ꝙ qñ ſuper-
eſt perſona,quæ ex præſumpta mente defuncti excludit ſubſti
tutum,ꝙ eo caſu teſtator ſolùm præſumitur conſideraſſe con-
ſeruationem legitimæ ſucceſſionis ab inteſtato,per d.l.vel ſin-
gulis,& d.l.Lucius,& d.l.qui duos,& d.l.pen.Non aũt præſu-
mitur induxiſſe reciprocum fideicõ. vt ẽt patet in ſubſtitutio-
ne vulgari,& in vſufructu ꝑꝑ ius accreſcendi, ꝯñr ita erit dicẽ
dum in hac noſtra ſubſtitutione fideicom.ꝙ in ea voluerit ſo-
lũ inter ipſos inſtitutos, & grauatos ꝯſeruare legitimũ ius ſuc-
cedendi ab inteſtato,non aũt inducere tacitum fideicõ.ex quo
nulla.l.illud cauetur,& d.l.vel ſingulis,cum cõcor.nõ loquũ-
tur iſto caſu,ſed ſolùm diſponũt,reſeruatum eſſe legitimũ ius
ſuccedẽdi ab inteſtato,qđ quidem ceſſat,qñ grauatus eſſet ma
ior,& feciſſet teſtam.inſtituẽdo alios hæredes, vel qñ talis per
ſona nõ poſſet ab inteſtato ſuccedere illi pręmortuo & graua-
to, vt expreſsè fuit dictum ſuperius in fundamentis factis pro
55 ꝯ̃ria opi.ex pluribus deciſio.ibi deductis. Nam † aduertendũ
eſt,ꝙ ĩ ſubſtitutione vulgari,& vſufructu ſatis volũtas,& mẽs
teſtatoris adimpletur abſq; eo,ꝙ lex inducat reciprocum fidei
com.& hoc ꝑꝑ ius accreſcendi,qđ locum hẽt ex natura rei, vt
in vſufructu,& habitatione, ꝑ d.l.codicillis, ſeu ꝑꝑ expreſſam
uolunta-

uoluntatem testõris ẽt post aditam hæreditatem, ut in d.l.co-
56 dicillis, in primo exemplo, & per Bar. ubi s. Ita† & in substitu
tione uulgari, in qua locum hẽt ius accrescendi, ut probatum
fuit superius, & quia istis casib. per tale ius uoluntas, & mens
testõris sortitur effectũ quoad personas prædilectas, iõ nõ fuit
necessarium inducere aliam ꝓuisionẽ, & sic tacitũ & recipro-
cum fideic. cum lex abhorreat superuacuas, & inanes prouisio
57 nes.l. hæc stipulatio.§. diuus.ff. ut lega.nomi.caue. Pariter † ẽt
istud dispositum fuit, qñ testator facit substitutionẽ pupillarẽ
pluribus: nam tunc si eius uoluntas, & mens infallibiliter, &
oĩ casu sortitur effectũ per successionẽ ab intestato, ex quo pu-
pilli non possunt disponere, nec testari, & ab intestato nõ hñt
alium proximiorem, qui illi succedere possit, q̃ sint ipsi sui co-
hæredes, & sibi ꝯiuncti, meritò lex pręsumit, ꝙ testõr substituẽ
do pupillariter, & directò, voluerit solùm inter personas insti
tutas ꝯseruare legitimũ ius succedendi ab intestato, & nõ in-
ducere reciprocum fideic. qm̃ pp talem reseruationẽ uoluntas
sua infallibiliter sortitur effectum respectu personarũ prædile
ctarum, & ita procedat. d.l. pen.l. uel singulis, & ꝯcor. q̃ isto ca
su non procedunt, qñ legitima successio cessaret, ut dictant de
58 cis. allegatæ in ꝯ̃rium. Et † isto casu qñ talis successio legitima
cessaret, & adest persona, q̃ ex pręsumpta mẽte defuncti exclu
deret substitutum, certè uoluntas, & mens testatoris nõ habe-
ret effectũ, si solùm consideraret legitima successio, ex quo illa
cessat, & iõ ut talis mens & uoluntas quoad personas prædile-
ctas, qñ aliqua superest, possit sortiri effectum, necessariũ fuit
inducere remedium inter ipsas personas grauatas reciproci fi
deicommissi, qđ ex cõiecturis inducit̃, ut dictum est superius.
59 Hanc † rõnem diuersitatis punctaliter in terminis nostris de
ducit Pau. de Ca. in d.ꝯs. 59. quamquam multa, co. 2. & 3. quẽ
referunt, & sequũtur Moder. Perus. in d.l. pr̃ filium.§. fi. col. 4.
vers. & hanc opi. & col. 5. uers. pro clariori, & vers. seq. & aper-
tius col. 6. in fi. vers. vñ si testator, concludentes, ꝙ qñ superest
persona prędilecta, q̃ ex præsumpta mente testatoris excludit
substitutum, & uoluntas testõris põt sortiri effectum per reser
uationem legitimæ successionis, tũc illa sufficit, nec præsumẽ-
dum est aliud fideic. inductum. Sed qñ per talem reseruationẽ
uoluntas testatoris nõ posset sortiri effectum, & substitutio est
facta in tota hæreditate & ab ultimo, necessariò est dicendum
inter prædictos inductũ esse reciprocum fideic. ad hoc ut uo-
60 luntas testatoris sortiatur effectũ. Ita † igitur erit in casu pñti,
nam cum talis substitutio fideicommissaria sit facta maiorib.
& unus ipsorum fecerit testm̃, & exñeum instituerit, & ꝯñr in
ter ipsos institutos cesset legitima successio, & ulterius supersit
persona, quæ ex præsumpta mente defuncti excluderet substi-
tutum, & substitutio ipsa sit facta in tota hęreditate, & ab ulti
mo, necessariò dicere cogimur, ad hoc vt volũtas testatoris sor
tiatur effectum, ꝙ inter dictas ꝑsonas prędilectas, & grauatas
inductum fuerit reciprocũ fideic. & istud est ẽt de mente Soc.
in d.§. cũ ita, col. 2. nu. 7. uers. sed ista ratio, ubi dicit, ꝙ in fidei
commissaria substitutione facta illis, qui ad inuicem nõ succe
dunt, puta filiis maioribus postmodum per testm̃ excludenti-
bus cohæredes, testator non vr̃ reseruasse legitimum ius succe
dendi, & apertius hoc uult ibidem col. 5. uers. circa primã sol.
61 gl. nu. 14. Qm̃ † in substitutione fideicommissaria facta maio
rib. nõ põt cõsiderari reseruatum esse legitimum ius, prout re
seruatur in substitutione pupillari directa, in qua nõ fuit opus
inducere aliud fideic. reciprocum, & per talem reseruationem
uoluntas testatoris habet effectum, q̃ ratio cessat in fideicom-
missaria facta maioribus, in qua, ut uoluntas testatoris sortiat̃
62 effectum, necesse est dicere, ꝙ fideic. fuerit inductum. Et † ꝯñr
d.l. vel singulis, & d.l. qui duos, & d.l. pen. locum habebunt in
directa pupillari, non autem in fideicommissaria ratione, de
qua supra, omissis rationib. adductis per Pau. de Cast. in d. con
sil. 357. duo sunt uidenda, & in lectur. suis, quæ ut plurimũ im
63 pugnantur. Ista † autem, de qua per eum in d. consil. 59. satis
concludẽs, & uigens est, comprobata superius, per quã cessant
omnia in contrarium adducta, solùm cõsiderantia reseruatio-
nem legitimę successionis, & non remedium reciproci fideic.
64 Nam † qñ substitutio fideicõmissaria facta est in toto, & ulti
mo, & superest persona, quæ ex præsumpta mente &c. Talis ꝑ
sona uenit nõ per reseruationẽ legitimę successionis, sed vir-
te reciproci fideicom. per d.§. Seia libertis, & firmant omnes
in d.l. uel singulis, & in d.l. si pater impuberes, & scribẽ. in d.l.
pen. maximè Ias. nu. 7. & 8. & Soc. in d.§. cum ita, num. 8. & in
d. consi. 249. col. 9. & Alex. ubi supra, & omnes indifferenter.
Potissimè cum isto casu esset consideratio reseruationis succes
sionis legitimæ, nec põt habere locum cõdito testõ per graua-
tum, & uoluntas testatoris frustraretur, si reciprocum fideicõ.
non induceretur, quo stãte sequitur effectus, de quo supra, ꝙ
dictus filius grauatus non potuit testãdo præiudicare suis fra-
65 tribus cohæredibus. Et † sic patet, præsentem conclus. proba-
ri. l. per. d.§. Seia libertis, iũctis aliis superius adductis, & rõni-
bus ẽt efficacissimis, cum fideicommissa inducãtur ꝯiecturis,
& mens coniecturata præferatur uerbis expressis, quæ impro-
66 priantur, & deseruire debent menti. Nec † obstat, qđ dicebat
Corn. consi. 298. & ꝯs. 226. uol. 4. ꝙ testator vr̃ se conformare
cum dispositione iuris cõis, uolentis, qñ adest persona &c. Cõ
seruationẽ solùm legitimæ successionis testatorẽ inducere, &
non reciprocum fideic. nam istud verum est, qñ per tale reme
dium uoluntas testatoris põt habere effectũ, aliàs secus, ut cõ-
67 clusum fuit superius. Non † obstat. d.l. Lucius, & gl. ibi com-
* muniter * approbata, nam illa procedit, qñ filij sunt tm̃ positi
in conditione: tunc. n. inter ipsos nunquam censetur facta re
ciproca substitutio, ut dicit Imol. in d.l. Centurio, dum ponit
intellectum. d.§. Seia libertis, & alij doct. firmant citati ꝑ Soc.
in d.§. cum ita, in secundo notabili, nu. 3. in 1. casu, & in d.ꝯsi.
249. col. 5. uers. aliquando & secundò. Casus aũt nr̃, qñ plures
filij sunt dispositiuè uocati, instituti, & grauati, quo casu locũ
68 habent ea, q̃ superius fuerũt deducta. ¶† Non obstat illud, qđ
dicebatur, hanc substitutionem fuisse compendiosam, & con-
ceptam sub unitate sermonis, & cõprehendentẽ pupillarem,
& fideicõmissariam, & sicut in pupillari solùm inducit̃ reser-
uationẽ legitimæ successionis, ita ẽt tale solùm remediũ indu-
cere dẽt in ipsa fideicommissaria substitutione, arg. d. l. iã hoc
iure, cum sim. nam Soc. in d. consi. 249. col. 7. uers. 2. principa
liter, uol. 2. utitur isto fundamento pro præsenti consulta. ꝙ
substõ ẽt fideicõmissaria uideatur facta ab ultimo, sicut facta
intelligitur in pupillari, tñ postmodum in vers. nec præmissis,
arguit in ꝯ̃rium ex dictis Bar. in d.§. cum ita. Nam de istis sub-
stitutionibus contentis sub compendiosa dicendum est, put
de unaquaq; separatim iudicatur, maximè qñ inter prædictas
substitutiones adest ratio diuersitatis, prout est in casu præsen
ti, & superius fuit deductum, quo casu cessat dispositio. d.l. iã
hoc. iure, & ita sentit etiam ipse Soci. in consil. 94. col. 2. nu. 6.
69 uol. 4. Licet † igitur sint cõcepta sub unitate sermonis, & sub
una determinatione, tñ in utraque diuersus resultabit effectus
pp rationem diuersitatis, de qua supra, nam in pupillari, & vul
gari satis est, ꝙ vigeat remedium iuris accrescendi, & reserua-
tio legitimæ successionis, in ista aũt fideicommissaria, cũ dicta
remedia cessent, necessariò dandum erit remedium reciproci
fideicommissi, vt voluntas testatoris sortiatur effectum & pp
diuersitatẽ rationis diuersa resultabit determinatio, ut tradũt
oẽs in d.l. iam hoc iure, & in l. in testamento. C. de testam. mil.
& quia etiam ex diuersis non bene infertur, per iura uulgari.
70 ¶† Non obstat illud, qđ dicebatur, ꝙ qñ superest persona, quæ
ex præsumpta mente excludit substitutum, facit euanescere di
ctam substitutionem expressam, & ideo a fortiori uitiari dẽt
ista tacita: cum vitiato expresso vitietur tacitum, & expressũ
faciat cessare tacitum. Nam aduertendum est: qm̃ eo casu,
quo inter ipsos institutos, & grauatos inducitur reciprocũ fi-
deicom. testator videtur fecisse duos gradus substitutionum.
Primum inter ipsos grauatos, & istud resultat ex tacita mẽte,
licet uerbis non appareat expressum. Secundum gradum facit
in substitutione expressa ĩ ultimo, & nouissimo, & illud primũ
reciprocũ ꝑcedit istud secũdũ expressũ, & ita tex. formalis ĩ d.
l. Titia.§. Seia libertis, quo fit, ut illud primũ fideic. reciprocũ,
qđ fuit purificatũ, vno ĩstitutorũ, & grauatorũ ꝑmoriẽte, in be
neficiũ aliorũ cohæredũ seu fideicõmissariorũ sortitũ sit effe-
ctũ, & suspẽdit secũdũ fideic. expressum, qđ fm bñ habebit lo-
cũ, qñ ꝯdõ ipsius fuisset purificata in vlt. & nouissimo, ut ꝓbat
in d.§. Seia libertis, & ista suspensio secundi fideicommissi ex-
pressi fit attenta voluntate testatoris, ut ẽt patet, qñ sunt facti
plures gradus substitutionũ, nã primus gradus pręfert aliis, &
alij & sequẽtes poterunt habere locũ, qñ primus gradus defi-
cit, & conditio, sub qua facti sunt sequẽtes, purificatur, sed qñ
non eueniret, illi gradus sequentes euanescunt, ex quo primus
habebit effectum, prout testator disposuit, vt inst. de vulg. sub.
in prin.

in prin.cum uulga.ita ergo erit in casu præsenti;ut secũda substitutio expressa penitus euanescat,qñ præcedens tacita durat,
71 & conditio secunda expresse non purificatur.Qñ† autem purificaretur,tunc per primũ fideicom.tacitum non tollitur,nec euanescit ẽm expressum,sed stat in suspenso,quousque eius cõditio ueniat,vt in d.§.Seia libertis,& ĩ simi. ꝙ stet ĩ suspẽso,tradit Pau.de Ca.in d.l.q duos,col.j.uersi.in tex.ibi,sed diuersis, & in d.§.cum ita,& ibi Alex.col.pen.uers.item adde,ꝙ Pau. & idem Alex.in d.l.pe.& in d.consil.91.col.mihi 6.uersi.& hoc etiam quò ad casum nostrum,vol.1.& in d.consi.175.colũ.5.
72 uersi. sed si ageretur,uolu.5. Et†illa regula,ꝙ uitiato expresso uitietur tacitum, procedit, qñ tacitum dependet ab expresso, vt dicit gl.in d.l.si sponsus.§.1.secus qñ nõ depẽdet,sed stat de per se,& principaliter,& operatur,& inducit primũ gradũ;tũc enim non uitiatur,immo prefertur expresso ex mente testõris, & illud facit cessare,& extingui,vel suspendi,ut dictum est. Et
73 † plures sunt casus,in quib.subsistit tacitum, & vitiat expressum,vt traditur per gl.in regula,accessorium,de reg.iur.lib.6.
74 Et† taciti, & expressi regulariter par est virtus. l. cũ quid.ff.si cert.pet. & in casu nr̃o tacitũ fideicõmissum tollit expressum, vnde cum tacitum sit cã tollendi expressum, non põt argui, ꝙ sublato expresso tollatur tacitum,arg.l.qđ fauore.C.de legi.&
75 l.amicissimos.§.fi.ff.de excus.tut. Et † expressum facit cessare tacitum.d.l.cum ex filio.§.pen. qñ tacitũ præsumit᷑ : tunc eñ si apparet expressa dispositio contraria præfertur,& illa tacita ꝓsumpta cessat, cum appareat ꝯ̃ria expressa , in casu vero pñti ratio est totum in oppositum : qm̃ ista tacita reciproca nõ hẽt in se ꝯ̃riam expressam, ex quo illa secunda substitutio expressa dependet ab ipsa tacita,q̃ illi expressæ præfertur ex mẽte testatoris,& legis dispositione, & ex istis tollit᷑ vltima consideratio in ꝯ̃rium facta a rõne cessante,ꝙ istud tacitum, & reciprocum fideicõmissum fuit inductum,vt vltimus posset restituere totã hæreditatẽ.Nam totam restituere tenetur,eueniẽte casu dictæ
76 substõnis expressæ,vt dicit tex.in d.§.Seia libertis.†Qñ autem casus non eueniret,& conditio substõnis expresse deficeret, & non esset purificata,cessabit dicta cõsideratio, ex quo talis substitutio expressa non fuit facta simpliciter,sed cõditionaliter , & condõne non adimpleta, non erit amplius in consideratione,vt disponunt iura vulg. & isto casu tacitum fideicõmissum reciprocum habebit effectũ perpetuum , cum obtineat primũ gradũ subsistentem , & condõ secundę substitutionis expresse non fuerit purificata,& ꝯñt ipsa expressa euanuerit.Ex quibus ita deductis resultat solida & firma cõclusio,ꝙ inter ipsos grauatos,& honoratos inductum fuit reciprocum fideicommissum,& quòd per testm̃ conditum ab ipso grauato non potuit fieri præiudicium aliis suis fratribus coheredib. tacitè & per prius vocatis ab ipso testatore. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

Filij masculi alicuius instituti positi in conditione excludunt substitutum uocatum in casu,in quo institutus decederet sine filijs masculis , & nu.2.

Fideicommissum relictum sub conditione, non debetur conditione non adimpleta, & nu.3.

Fideicommissum relictum sub duplici conditione expirat,si prima conditio non fuit purificata,a qua dependet secunda, & nume.8.& sequen.

Positi sub conditione regulariter non possunt grauari, & nu.7.

Positi sub conditione nõ dicũtur a testatore uocati,sed solùm succedunt ab intestato seu ex testõ, si instituti apparẽt a grauato.

Substituti uocati in prima substitutione non admittuntur ex secunda, si prima euanuit.

Dictio, autem, aduersatiua est præcedentium.

Dictio, & qualitas masculinitatis, an inducat uocatos sub conditione,censeri uocatos dispositiuè, & nu.12.& seq.

Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær.inst.& nu.seq.

Qualitas masculinitatis ad quem effectum censeatur apposita p testatorem, & nu.seq.& 18.

Contra opin.Pau.de Ca.Dec.& aliorum, & alijs seq.nu.

Opinio gl.in d. l. Lucius, de plano procedit, quando substitutio facta est extraneo.

Per qualitatem masculinitatis & familiæ testator, an & quãdo uideatur habuisse respectum ad agnationem, & bonorum cõseruationem, & seq.nu.

16 *Talis expressio ad quem effectum uideatur per testatorem apposita, & nu.12.*

17 *Qualitas masculinitatis solùm consideratur in casibus expressis, & non in alijs.*

18 *Qualitas masculinitatis & familiæ satis dicitur adimpleta, si ad unum de familia bona peruenere.*

19 *Prohibiti alienare, non censentur alienare uni ex familia prohibiti, & nu.22.*

20 *Filij positi in conditione nõ cẽsentur dispositiuè uocati, etiã si testator digressionẽ fecerit ad plures gradus substitutionum.*

23 *Fideicommissa nedum uerbis expressis,uerùm ex coniecturis inducuntur.*

24 *Testator disposuisse dicitur illud, quod uerisimiliter disposuißet, si fuisset interrogatus, & nu.25.*

25 *Et quando, & quo casu istud procedat, & nu.26.*

26 *In dubio testator noluiße præsumitur,quod uerbis expresßit.*

27 *Quando substitutio facta est post mortem plurium, & ab ultimo moriente, & in omnibus bonis,per eum inducitur tacitum, & reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos, et grauatos, & nu.36.37.& seq. plenius.*

28 *Tamen inter eos non censetur prohibita alienatio in unũ ex illis.*

29 *Substitutio facta post mortem plurium positorum in conditione ab ultimo moriente, & in tota hæreditate, non inducit reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos.*

30 *In substitutione reciproca, in qua includitur fideicommissaria, æqualitas seruanda est inter omnes personas.*

31 *Instituti nõ censent̃ substituti eorum filijs, & descendentibus.*

32 *Et quando substitutio nõ est facta in tota hæreditate, nõ inducit reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos, & grauatos, & numero.33.*

Et quid si in uno capite facta est in toto, et ĩ reliquis simpliciter.

34 *Quod testator non expressit,noluisse dicitur.*

35 *Dictum in uno capitulo non censetur repetitum in alio penitus separato.*

37 *Substitutio facta in tota hæreditate, & post mortem plurium, an dicatur facta ab ultimo moriente, & nu.seq.*

38 *Et quid si adest persona, quæ ex præsumpta mente defuncti excludit substitutum, & nu.37.& seq.*

39 *Et qualis, & cuius qualitatis debeat esse ista persona.*

40 *Alienatio fieri potest per actum inter uiuos,& etiam in ultima uoluntate.*

41 *Bona alienata an computentur in portione ipsius alienantis.*

42 *In iudicio familiæ erciscũdæ, an habeatur ratio rerũ communiũ consumptarũ & alienatarum per unum ex hæredibus, et ĩ portionem ipsius computentur.*

43 *Et quid si alienatio fieret per ultimam uoluntatem.*

44 *Cohæres alienando partem, illa desinit esse communis, & in portionem suam computatur, & reliqua pars applicatur cohæredi, & non uenit diuidenda.*

45 *Testator legans partem rei communis, illa adiudicanda est legatario perinde, ac si eam alienasset.*

46 *Alienata per filium cohæredem imputantur in suam legitimã, & trebellianicam,quam elegisse uidetur ĩ illis rebus alienatis. Et quid si alij cohæredes consentiunt, & nu.47.*

CONSILIVM XLIIII.

Substitutio Fideicommissaria facta per d.Ioannẽ de Beuilaquis de Lazisio fratrib. suis ꝑeum hæredib.institutis,in qua illis vel illi casu, quo decessissent,vel decessisset sine liberis masculis,substituit superstitem, & liberos masculos fratrũ premortuorum,iam euanuit, & ex-
1 pirauit.†Qm̃ vnusquisq; dictorum fratrũ,& heredũ mortuus extitit relicto filio masculo,qui filij masculi licet appareant positi in condõne, tñ substitutum excludunt , vt hr̃ in l.Lucius, la 2.ff.de hære.insti.& in l.filiusfamil.§. cũ quis,de le.1.& in
2 l.ex facto.§.si quis aũt.ff.ad Trebell. † Cum.n.condõ,sub qua relictum fuit dictum fideicõmis.defecerit, ꝑculdubio fideicõmis.cessabit,vt in terminis nr̃is tradit Oldr.consi.11.thema tale est,volẽs,ꝙ qñ alicui facta est substitutio sub condõne,si decesserit sine filijs masculis, si talis grauatus tpe mortis reliquit filios masculos,substitutio euanescit, q̃cquid postea contingat de dictis filijs masculis,allegat.l.cũ vxori. C.qñ dies legati ce-
3 dat.†Et etiam quia dispositio facta sub condõne non habet locum illa deficiente.l.1.ff.de dona.l.qui hęredi.§.fi.ff.de cõd.& dem.

dem.cum si.& hoc idem firmat Io.And.in add.ad Spe. in tit.
de testa.§.i n primis,in vlti.q.& Pa.de Ca.in d.l.ex facto.§.pe.
& Ale.refer ens Anch.ↄſ.3 1.pōderatis his,in prin.vol.3.& idē
Pau.de Cast.ↄſ.170.ne impropriis,& Abb.ↄſ.40.venio ad pri
mum,in 1.dub.vol.1.& Soc.ↄſ.14.sequendo ordinem,col.2.
& 3.vol.1.& alibi pluries,& per Dec.ↄſ.63.& pro tenui,col.2.
verſ.& licet,& ↄſi.377.visis, col.2.& in aliis quamplurib.ſuis
consiliis.In quibus allegando deciſ.quamplures cōiter in illis
concluditur, ꝙ ſubſtitutio facta ſub illa ↄditione, ſi inſtitutus
deceſſerit ſine liberis, expirat, qñ mortuus eſt relicto filio,nec
erit in conſideratione,quid de filio poſtmodum contingat. Et
4 † qm̄ dicta prima ſubſtitutio ſub tali conditione facta ꝑ dictū
teſtatorem iam expirauit, & alia ſubſtitutio ſubſequens facta
poſt iſtam primam ſub illis verbis, ipſis aut fratrib. aut talib.
prædictis eorum liberis deficientibus &c. dr̄ expiraſſe,ex quo
iſta ſequens depēdet a prima,qua ſublata, ēt iſta reddit̃ irrita,
vt hr̄ in l.cum in teſtō.in princ.ff.de hære.inſt.& in l. ſi mr̄.§.
fi.& ibi not.Iaſ.poſt alios in ſecundo notab.ff.de vulg.& pup.
& eſt doctr.Bar.in l.2.col.10.verſi.ſed circa hoc.ff.de vulg.&
pup.& firmat Alex.ↄſ.1.vol.1.& ↄſi.139.circa primum,nu.3.
& 4. vol.6. volens ꝙ ſi deficit cōditio ad primam ſubſtitutio-
nem,ex quo primis ſubſtitutis non eſt aperta via,nō erit locus
ſequenti ſubſtitutioni,per d.l.ſi mr̄.§.1.cum aliis iurib.& de-
ciſionibus ibi per eum allegatis,& ſequitur Soc.ↄſ.116. in cā,
col.3.& 5.& ↄſ.62.viſo,col.4.verſ.ex qua intelligentia, vol.3.
5 Et † ſuadentur iſta : qm̄ in hac ſecunda ſubſtitutione liberi &
maſculi dictorum fratrum inſtitutorum poſiti apparent in cō
ditione,vt apertiſſimè eſt videre ex verbis dicti teſtí, & iō non
potuerunt a dicto teſtōre grauari,vulgata.l.ab eo. C.de fideic.
& in l.1.§.ſciendum,& in l.ſed ſi ſic.§.fi.de leg.3.cum aliis ple
nè cumulatis per do.in l. cum filiofam.de leg.1.& per ſcribē.
poſt Bar.in l.Cēturio.ff.de vulg.& pup.in vlt.quæſt.q.3.prin.
6 col.12.verſ.quæro vlterius.Cum † em̄ poſiti ſunt in conditio
ne,non poſſunt venire tāquam a teſtatore vocati. l.ſi quis ſub
conditione.ff.ſi quis omi.cau.teſt.ex quo ſolùm eorum prēde
ceſſoribus poſſunt ſuccedere, ex teſtamento, ſi inſtituti ſunt,
* vel ab inteſtato,vt dicit gl. * cōiter approbata, in d. l.Lucius,
7 cum infinitis concord. Conſequenter † ita poſitis ſub condi-
tione non potuit fideic.& grauamen imponi,& impoſitū non
* tenet,vt eſt * cōis ↄcluſ.omnium ↄ̄ Bar.in d.l.Centurio,loco,
& quæſt.præallegatis, vbi Iaſ.nu.66.& ſeq.& repetē.poſt alios
cumulant plura, vt etiam facit Franc. de Curt. conſi.41.quia
inquit,col.6.& conſi.44.ſępe reuoluta, & conſi.63.antiquiſſi
ma, col.4.& duab.ſequē.& Iaſ.in l.1.nu.10.C.de pac.& Dec.
conſi nouiter impreſſo 20.& alibi pluries,& per Soc.in l.cum
auus,circa fi.ff.de cond.& demon. & ↄſ.69.nu.2.col.4.& nu.
8 3.col.8.vol.3.cum ſi. Nec † dicatur,dictos liberos maſculos,
nedum eſſe poſitos in conditione, ſed etiā eſſe diſpoſitiuè uo-
catos,ut patet in prima ſubſtitutione, ibi,vel fratrum præmor
tuorum liberis. &c. Nam verum eſt,ꝙ in primo gradu ſubſti-
tutionis uocantur vnà cum ſuperſtitibus, quando aliquis hæ-
redum mortuus fuiſſet ſine filiis maſculis, & quia dicta ſubſti
tutio euanuit,vt ſ̄.dictum eſt,dictis hæredibus omnibus mor
tuis relictis maſculis,iccirco talis gradus ſubſtōnis,ī quo vocā
tur,non erit amplius in conſideratione,ſed ſolùm erit cōſide-
randus caſus ſecūdæ ſubſtitutionis, ibi, ipſis autem,in qua 2.
ſubſtitutione ſolùm poſiti apparent in conditione, & ideo nō
9 potuere grauari. Licet † enim in prima inſtitutione ſint poſiti
diſpoſitiuè,tñ in iſta ſecunda ponunt̃ ſolùm in conditione,&
ideo in ea non eſt dicendum fuiſſe vocatos diſpoſitiuè, eſto ꝙ
in 1.quæ euanuit, diſpoſitiuè uocentur,ita Alex.conſi.185.vi
ſo themate,col.3.volu.3.& Bened.Cap. conſil.2.in 2.dubio,
quos refert, & ſequitur Soc.in d.conſi.116.vol.3.col.2.in fi.
ver.& in terminis,& col.6.verſ.prętere a in pluribus,vbi ad id
adducit alias deciſ.ut ꝑ eum, & qñ eueniſſet caſus primę ſub-
ſtitutionis,& dicti liberi fratrum fuiſſent admiſſi : tunc qa re
perirentur honorati, potuiſſet eis grauamē imponi, ꝙ penitus
ceſſat in caſu præſenti,in quo hæc conſideratio nō pōt adapta
ri, cum dicti liberi fratrum nunquam ſucceſſerint : qm̄ cōdō
10 ſub qua fuerunt vocati,defecit. Et † ſi ↄſideramus illā dictio-
nem,autē, vt aduerſantem pręcedentibus, ſiue ponatur exce-
ptiuè,ſeu pro certè,iuxta ea quæ tradit Alber.de Roſ.in ſuo di
cti.in ver.aūt,dicti liberi poſiti reperiuntur tm̄ in conditione,
caſu,quo nō ſucceſſerint ex prima ſubſtitutione,ↄñr ſumus in

11 ſuperius cōcluſis, ꝙ nō potuere grauari. Nec † dicatur, ꝙ illa
dictio,maſculis,limitat conclu.gl.in d.l.Lucius,vt ſi apparent
poſiti in conditione cum dicta qualitate maſculis,cenſeantur
diſpoſitiuè vocati,& ↄñr potuere grauari,vt dicit Guid.Pap.q̄-
ſtio.184.licet ibi aſſerat in practica nō potuiſſet obtinere,quā
limita.videtur ſequi Deci.in l.1.C.de pact.& conſ.270.nu.3.
& 7.& conſi.318.nu.2. Nam cōis ↄcluſ. ſe habet in ↄ̄rium,ut
illa gl.procedat ēt iſto caſu : qm̄ ſola qualitas maſculis,poſita
in conditione tm̄ non inducit, vt videantur diſpoſitiuè voca-
12 ti,ita vt ſucceſſiuè poſſint grauari.Solùm† enim iudicat̃ appo
ſita,vt ſubſtituti excludātur per maſculos, & nō per fœminas,
vt dicit Pau.de Caſt.in l.1.C.de cond.inſer.Abb.& Cano.per
illum tex.in c.Raynaldus,ibi, filios maſculos,extra de teſtam.
13 Et † quia in vtroq; caſu,ſiue adijciatur illa qualitas,maſculis,
ſiue non, vigent rationes, & fundamenta adducta pro d. gl.&
* pro * cōi.Et etiam quia infinitę ſunt deciſi. loquentes de filijs
poſitis in conditione cum dicta qualitate, maſculis,declarādo
vt aliàs conſului, volentes non cenſeri propterea diſpoſitiuè
vocatos,& ſic poſſe grauari,vt tradit Oldr.d.conſi.21.& Dec.
allegando alias deciſio.in d.cōſ.377.col.2.& Soci.d.conſ.62.
& conſi.104.& ↄſ.116.col.4.uol.3.& Fran.de Cur.in aliis cō
ſil.ſuperius allegatis. Et deciſ.adductę per Deci.in d.l.1.C.de
pac.loquuntur in caſu ſatis diuerſo, vt videri poterit.Et potiſ-
14 ſimum opinio.d.gl.in d.l.Lucius,procedit qñ †ſubſtitutio fa
cta eſt exneo,vt eſt in caſu præſenti,vt per Sal.in l.1.C.de ↄdi.
inſer.& Soc.conſ.140.conſiderato,col.2.vol.1.& per Fran.de
Cur.d.conſi.41.& 48.& per Corn.conſi.170. col.2.uol.4.Mi
15 nus † ēt obſtat,ſi quis vellet conſiderare illam dictionem, ma
ſculis,& illam dictionem, de familia, per quas dictus teſtator
vr̄ habuiſſe reſpectum ad agnationē, & ad maſculinitatem, vt
in ea bona ſua deberent conſeruari, iuxta.l.1.§.pen.ff.de ven.
inſpic.& in §.cæterùm,& §.media.inſt. de leg.agna.ſuc.& per
Io.And.in add.ad Spe.in tit.de teſta.cū ſi. Nam cōiectura iſta
non eſt tantæ potentiæ,vt dixi ſuperius,ꝙ fideicom. poſſit in-
iungi dictis maſculis,non uocatis iſto caſu diſpoſitiuè, ſed tā-
16 tùm poſitis ſub conditione.Solùm†enim talis qualitas,& cō-
iectura admittit maſculos,& excludit fœminas,ad excludēdū
dictos ſubſtitutos,vt per Pau.de Ca. in d.l.1.C.de ↄd.inſer.&
tradit Soc.in d.l.cum auus,in 7.q.princ.col. mihi 40.verſ.ſed
hic cadit pulchra,& in d.ↄſ.116.col.5.vol.3.vbi ēt,col.4.& 6.
apertiſſimè dicit, hanc cōiecturam in nihilo obſtare, vt ēt idē
Soc.affirmat in d.ↄſ.62.& d.ↄſi.104. volu.3.& conſi.77.eod.
17 vol.& cōſ.51. vol.4. In † quibus ēt firmat, talem qualitatem
maſculinitatis ſolùm eſſe cōſiderandam in caſibus permiſſis,
& expreſſis ab ipſo teſtatore,non autem in aliis omiſſis,vt in ſi
milibus etiam ſentit Alex.conſi.97.col.2.& Dec. in ſimilibus
conſi.87.89.310.314.& ſequen.& per Alex.d.conſ.139.nu-
18 me.3.& 4.vol.6.Prout etiam ceſſat obiectio : qm̄ mens teſta
toris cōſiderantis maſculinitatem, & familiam fuit,ꝙ eius bo
na deberent eſſe penes aliquem agnatum maſculum de agna-
tione, & eius familia, & eius voluntati plenè ſatisfactum eſt,
& adimpleta ſatis dicitur, ſi ad vnū maſculum de familia eius
bona peruenerunt,& ſm ipſius voluntatem dom. Leonardus
potuit alienare domino Beuilaquæ reo conuento maſculo, &
vni de familia,vt habetur in l.vnum ex familia,in princ.& ibi
not.Pau.de Ca.& in l.cum quidam,de lega.2.& probat tex.&
ibi not.docto.in l.filiusfam.§.cum pater, de lega.primo,vnde
poſito,ꝙ fuiſſet fideicom.iniūctum, & dicti liberi poſiti in cō
ditione, potuiſſent grauari, & per tale grauamen cēſerent eſſe
prohibiti alienare.l.fi.§. ſed quia,& in auth.res quæ, ꝑ locum
a ſpeciali.C.cōmunia de lega.& ī l. Marcellus.§.res quæ.ff.ad
19 Trebell. Tñ † tales ita prohibiti non cenſentur prohibiti ali-
enare uni maſculo,& de familia,iuribus præallegatis,& per.l.
pater filium.§.quid enim,de lega.3.& traditur in l.peto.§.fra-
tre,de lega.2.& per docto.in l.uoluntas.C. de fideicom. & in
d.l.filiusfam. §.diui.de.lega.1.& ī l. qui Romæ.§. cohæredes.
20 ff.de uerb.obl.Quanto† ergo fortius hæc ↄiectura nō erit ↄſi
derabilis in caſu noſtro, in quo non potuit eis in conditione
tm̄ poſitis grauamen apponi. Nec obſtabit,ſi adduceretur alia
coniectura,ex quo dicti liberi fratrum,poſtquam fuerunt poſi
ti in ↄditione, teſtator ipſe digreſſus eſt ad plures alios gradus
ſubſtitutionum, per quam tranſgreſſionem dicti liberi in con
ditione poſiti cēſentur honorati, & ↄñr potuerunt grauari, &
ita limitabitur gl.in d.l.Lucius, vt dicit Petrus de Ancha.cōſ.
mihi

mihi.74.ꝯ Philippũ,quẽ refert,& ſequit̃ Alex.conſi.64. diffi-
21 cultas, co.fi. vol.5. Hæc † ꝯiectura in terminis nr̃is tollitur ꝑ
Soc.in d.l.cũ auus,co.pe.& fi.vbi adducit ꝯſilia diuerſorũ do-
ctorũ,in ꝗb.clarè patet,teſtõrem fuiſſe tranſgreſſum ad plures
gradus,& tñ voluit,ꝙ hẽat locũ gl.in d.l.Lucius,& diſpoſitio.
d.l.ab eo,& cũ dictis doc.ita cõſulentib.ẽt concludit ipſe Soc.
ibi,prout apertius hoc idẽ ipſe facit in d.ꝯſ.62.nu.6. & 12. &
co.fi.in fi.& conſ.69.co.8.ver. ꝑterea probat̃ & d. conſi.104.
co.4.5.& 6.nu.9.& d.conſi.116.co.pe.& fi.vol.3. vbi ad ple-
nũ tangendo veritatẽ iſtius obiectionis cõcludit,talẽ trãſgreſ-
ſionẽ non tollere diſpoſitionẽ.d.l.ab eo, & glo.in d.l.Lucius,
& rñdet dictis Pet. de Anch. & eſt optimũ conſiliũ Franc. de
22 Cur.præallegatũ.63.co.5.& ſeq.Prout† ẽt,ſi vera eſſet talis li
mitatio,adhuc tñ non obſtaret: qm̃ per tale fideic. teſtõr non
vr̃ prohibuiſſe alienationẽ erga unũ maſculũ de familia,vt di-
23 ctũ fuit ſuperius.Non† hẽt ẽt obſtare, ſi diceret̃, fideicõmiſſa
ĩduci,nedũ verbis expreſſis,ſed ẽt ex ꝯiecturata tm̃ mẽte ipſius
teſtõris,vt hr̃ in l.hr̃des mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.& in l.pen.de
leg.j:& in l.cũ proponebatur,& in l.qui ſolidũ, de leg.2.cum
vulg.& ſatis aperta coniectura in caſu pñti põt colligi, teſtõrẽ
voluiſſe inducere fideic.& grauare dictos liberos fratrũ, vt bo
24 na remanerẽt in familia.Qm̃† ſi de hoc ipſe fuiſſet interroga-
tus,vtiq; apertè & veroſimiliter exp̃ſsè iſtud diſpoſuiſſet, ꝯñr
haberi dẽt ꝓ diſpoſito,& exp̃ſſo,iuxta gl.in l. tale pactũ.§.fi.ff.
de pac.& probat̃ in l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſthu. cum
25 ſimi.Nã† verũ eſt,fideicõmiſſa induci ꝯiecturis, dũmõ ꝙ illæ
colligant̃ ex teſtõ,& verbis a teſtõre prolatis: non.n.ſufficit al
legare,ꝙ talis fuit mẽs teſtõris,& ꝙ teſtõr veroſimiliter ita di-
ſpoſuiſſet,ſed eſt neceſſe,ꝙ eius mẽs,& volũtas trãſeat ĩ diſpo-
ſitionẽ,ut eſt tex.in l.quidã cũ filiũ, & in l.quoties.§.tantũdẽ,
& ibi no.Bal.& Imo.ff.de hær.inſt.& ad plenũ tangit Ale.& Ia
ſo.in l.3.co.2.C.de liberis præteritis,& Dec.d. conſi.179.nu.
2.3.& 4.& alibi pluries,& per Soc.in d.l.cũ auus,in fi.& in d.
l.hæredes mei.§.cũ ita,co.4.ver.aduerte tñ,& cõſ.6.num.9.&
d.conſi.104.co.5.ver.ſed prædictis,& d.conſ.116.co.j.nu.2.
26 & col.6.ver.ad ultimũ.Et† Iaſ.in d.l.3.col.2.verſi.3.intell.ge,
dicebat,ꝙ in dubio teſtõr præſumit̃ voluiſſe illud, qđ expreſſit
verbis,ꝗ indicant animũ,& uoluntatẽ ipſius.l.quod Labeo.ff.
de ſupel.lega.At in caſu pñti conſideratis diſpoſitis, & verbis
a teſtõre prolatis non põt colligi, fideicommiſſum de iure po-
tuiſſe induci,vt ſuperius fuit deductũ,ꝯñr voluntas ſi qua alia
forſan fuiſſet, ex quo in mente tm̃ fuit retenta, nihil operabit̃,
vulgata.l.ſi repetẽdi.C.de cond.ob cau.Poſtremò non hẽt ob-
ſtare ſi diceret̃,ex verbis prolatis per teſtõrem ſatis poſſe colli-
gi,ipſum voluiſſe inter dictos liberos fratrũ inducere recipro-
cũ fideicommiſſum: tum quia poſt mortem oĩum,qui plures
erant,& vltimo ipſorũ decedẽti, ac ẽt in oĩb. bonis ſuis ſubſti-
tuit proximiores fœminas de dicta familia, vt colligit̃ ex illis
verbis,ac oĩb.maſculis deficientib.& nõ extãtib.& ex illis ver-
bis,in oĩb.bonis ipſius teſtõris, poſitis in vltimo gradu ſubſti-
tutionis,& ẽt ex illis, in eo qđ ſibi ex bonis teſtõris obuenerit,
27 poſitis in prima ſubſtitutione.Quo † fit,vt qñ ſubſtitutio fit
poſt mortẽ plurium,& ab ultimo moriente, & in omnib. bo-
nis,per eã inducat̃ tacitũ & reciprocũ fideicõmiſſum inter ip-
ſos grauatos,per tex.in l.Titia Seio.§.Seia libertis,de lega.2.&
* eſt doc.Bar.& Dy.ibi & * cõiter firmant doc.in l.pe.C.de im-
pu.& doc.oẽs ĩ d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,maximè Soc.co.j.nu.4.
in 4.caſu.& Ale.ꝯſ.91.ponderatis,vol.j. & Soc.conſ.113.col.
pe.vol.j.& ꝯſ.249.materia pñtis,vol.2.& ꝯſ.94. volu.4 & bo-
na dec.Pau.de Ca.in ꝯſ.356.duo ſunt uidenda,cũ alijs cõcor.
28 plurib.ꝗ ad id poſſent adduci.Obiectio† iſta nullius eſt conſi
derationis:qm̃ ẽt ſi inter prædictos fuiſſet reciprocũ fideicom
miſſum inductũ, ꝑꝑ illud tñ non dicerent̃ liberi fratrũ ꝓhibi-
ti alienare in vnũ maſculũ de familia,ut indicãt illa verba,om
nib.maſculis de familia,vt ſupra apertè deduxi,ꝯñr ipſe.d.Leo
nardus bñ potuit alienare.d.Beuilaquę reo conuẽto maſculo,
& vni de familia.Præterea obiectio ceſſat ex plurib.ex ꝗb.pate
bit nullũ inter dictos liberos fuiſſe inductũ tacitũ, & recipro-
29 cũ fideicõmiſſum.¶† Et primò ꝗa,ut ſupra probaui, dicti libe
ri fratrũ, & maſculi ſolùm ſunt poſiti in cõdõne, quo caſu,qñ
ſubſtitutio eſt fcã poſt mortẽ plurium poſitorũ in ꝯdõne, ẽt ſi
eſſet fcã ab ultimo, & in toto, nunquã cenſetur facta inter eos
ad inuicẽ,& reciprocè:ut declarat Io.de Imo.in d.l.Centurio,
dũ ponit intellectũ.ad d.§.Seia libertis,& Imo.in d.c.Ranu.in

materia compendioſæ,& faciunt no.per Barto.in l. codicillis,
in prin.ff.de vſufr.leg.& no.per Bal.& Sal.in l.precib.co.pen.
C.de impub.& firmat Ale.in d.conſi.91.co.9.& co.19.ver.2.
rñdeo,& Soc.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita,col.j.nu.3.in j.caſu,&
in d.ꝯſ.113.co.pe.& co.fi.vol.j.vbi aſſerit iſtum caſum eſſe cla
rũ,ꝙ fideicommiſſum non inducat̃, & hoc idẽ ipſe affirmat in
d.conſi.249.co.5.ver.aliqñ,& 2.vol.2.& d.conſ.69.co.8.nu.
3.ver.in primis,vol.3.Iſtis aũt liberis fratrũ,& maſculis de fa-
milia poſitis tm̃ in conditione fit ſubſtitutio, ut̃ patet in illo
ver.ipſis aũt fratrib.& uer.ſeq.aut talib.prædictis,& verſic.ac
oĩb.maſculis,& ver.demũ verò oĩb.dictis, ꝯñr inter eos graua
tos,& in condõne tm̃ poſitos non põt dici inductũ fuiſſe reci-
procũ fideicommiſſum, per dictas deciſio.cões, apertiſſimas,
& claras.& licet in prima ſubſtitutione uocent̃ diſpoſitiuè, tñ
iſtud nihil eſt,ut s̃.apertiſſimè probaui,tum ẽt quia illa prima
euanuit,a qua dependẽt iſta ſecũda,tum ẽt qm̃ illud,qđ expri
mit̃ in dicto primo capite ſubſtitutionis,non cẽſet̃ repetitũ in
30 iſto ſecũdo,& ſtatim ẽt dicã.¶† Secundò, ꝙ non ſit inductũ ta
citũ reciprocũ fideicõ.deducit̃. nã in ſubſtitutione reciproca,
in qua includitur fideicõmiſſaria, ſeruãda eſt æqualitas inter
oẽs perſonas, ex quo talis ſubſtitutio non põt includi in perſo
na vnius,quin è contra non includat̃ in perſona alterius,vt eſt
tex.cũ gl.in l.in teſtõ.C. de teſt.mil.& ibi tradunt ſcrib.maxi-
mè Ale.& no.in l.iam hoc iure,in l.Lucius.ff. de vulg.& pup.
& in l.hr̃ditatẽ.C.de impu.& per Socy.conſi.169.viſo,col.4.
ver.nam in ſubſtitutione reciproca.Teſtõr aũt ipſe,in verſicu.
ipſis aũt, nedũ facit ſubſtitutionẽ liberis, & maſculis de fami-
31 lia,ſed† ẽt fratrib. & hæredib. quo fit,ut ſi inductũ eſſet inter
ipſos grauatos reciprocũ fideic.fratres ipſi,& hæredes cenſerẽ
tur ſubſtituti eorũ filijs, & deſcendentib. qđ minimè admitti
dẽt: vt in terminis nr̃is concludit Soc.allegando rõnes, & de-
32 ciſi.in d.ꝯſ.69.col.4.volu.3.¶ † Præterea & tertiò iſtis ꝑſonis
in condõne poſitis apparet fcã ſubſtitutio ſimpl̃r, & nõ in to-
ta hr̃ditate,ut apertè indicãt verba ipſius, quo fit,ut non dicã-
tur mõ aliquo inuicẽ ſubſtituti, licet facta ſit poſt mortẽ plu-
riũ,ut probatur in l.pr̃ filiã.§.fi.iuncta glo.pe.ff.ad leg.Falc.&
ibi no.Ang.& Imo. qui idẽ firmant vnà cũ Pau. de Ca. & reli-
quis ſcrib.in l.ꝗ duos.ff.de vul. & pup. & in d.l.hæredes mei.
§.cum ita,ubi Soc.col.2.nu.6. in 4.caſu apertè iſtud vult, ẽt ſi
eſſet fcã vltimo moriẽti,ex quo ceſſat rõ.d.§.Seia libertis,vt ẽt
vult Bar.& reliqui in l.uel ſingulis, & Pau.de Ca. & ſcrib.in l.
ſi pr̃ impuberes.ff.de vulga.& pup. & apertius hoc idẽ firmat
ipſe Soc.in d.ꝯſ.113.co.pe.& fi.vol.j. & d.ꝯſ.249.col.6.verſi.
33 aliqñ & 3.& ver.ſeq.vol.2.& Ale.in d.ꝯſ.91.Nec† dicatur,ꝙ
ſubſtitutio fuit fcã in oĩb.bonis,& ĩ toto,ut patet in primo ca-
pite ſubſtitutionis,& ẽt in vltimo. nã licet in dictis duob.capi
tib.hoc fuerit exp̃ſſum, tñ in iſto ſecundo capite ſubſtõnis, de
34 quo mõ agit̃,iſtud minimè fuit exp̃ſſum. Et † iõ hr̃ ꝓ omiſſo:
qm̃ ſi teſtõr in iſto ſcđo capite hoc uoluiſſet,illud exp̃ſſiſſet, ſi
cut exp̃ſſit in alijs capitib.arg.c.ad audiẽtiã,de decim.& l.j.§.
ſinaũt ad deficiẽtis. C. de cad.tol. & ꝑ Io.de Ana.ꝯſ.22.ad ꝓ-
bãdũ.in fi.& Soc.ꝯſ.227.pñs ꝯſultatio.co. fi.volu.2. & ꝑ Dec.
ꝯſ.nouiter impreſſo.14.in teſtõ.co.pen.& alijs,ꝯſ.416.nu.19.
vbi ſe ipſum ita declarat in his,ꝗ ipſemet dixit in ꝯſ.ſuo 15.&
35 allegat alias deciſ.ꝯcor.† Et potiſſimũ cũ iſta capitula ſint ſepa
rata,ut tradit Fran.de Cur.ꝯſ.51.co.3.& 7. & in terminis ferè
nr̃is eſt optima deciſ.Socy. ſuperius allegata in d.ꝯſ.116.co.2.
36 in fi.& co.6.ver.ꝑterea.¶† Quartò obiectio ceſſat,ex quo non
põt dici fuiſſe inductũ reciprocum fideicõmiſ.ẽt ſi ſubſtitutio
fuiſſet fcã in toto poſt mortẽ pluriũ,ut fuit hic,ꝑ text.in l.fi.§.
ñliũ,de leg.2.& in l.Lucius.§.Caio.ff.ad Treb. ubi ſubſtitutio
fuit fcã poſt mortẽ plurium,& in toto,& tñ inter eos non fuit
inductum reciprocum fideicom. & eſt de mente Bart. in d.§.
cum ita,quem ſequuntur ibi Ang.Imo.Cuma.Pau. & Ale.qui
plenè tangit,& firmat iſtud in d.conſi.91.& in l.pe.co.6.uer.
in fideicom.C.de impub. & ſequitur Soc.in d.§. cũ ita,col.2.
nu.7.in 5.caſu,ubi dicit fuiſſe indicatum Ferrariæ ſecundùm.
d.conſi.Ale.ut etiam ipſe Soc.firmat, aſſerendo hanc eſſe com
munem,& reſpondendo dictis Bart.in l. quidam teſtamento.
ff.de uulg.& pup. in conſi.94.pro clariori, col.5.nume.16.&
ſeq.uol.4.ut etiam ipſe Soc.facit d.conſi.69.colum.pen.uerſi.
præterea poſito,uolu.3.& conſi.113.col.pe. & fina. uolu.j.&
per Iaſ.poſt alios in d.l. ſi pater impuberes, & in d.l. quidam
teſtamento,nu.5.& in l.poteſt, cum qua legit.l.uel ſingulis.ff.

de vulg.& pup.& in d.l.pen.& per Corn. consi. 197. in litera G.vol.4.licet.n.ista substitutio fuisset fcã in tota hęreditate,& post mortẽ plurium, tñ quia expsse non fuit facta ultimo morięti,non vr̃ esse fcã ab vltimo: vt ɔcludũt doct.vbi s̃.& sumus
37 extra casum.d.§.Seia libertis.Et† licet aliq. velint, ꝙ qñ est fcã in tota hr̃ditate, & post mortẽ pluriũ dicat̃ esse fcã ab vltimo, & ɔñr vẽdicabit sibi locum dictus.§.Seia libertis,tñ doc.istud dicentes volunt hoc procedere,qñ adest ꝑsona inter ipsos grauatos, q̃ ex ꝑsumpta mente defuncti excluderet substitutũ, & nõ aliter,per l.pe.vbi Bar.& oẽs alij istud firmant.C. de impube.& per Bar.& oẽs in d.§.cũ ita,cum simi. q̃ qualitas, & per
38 sona minimè adest in casu ꝑsenti, vnde &c.† Et ꝙ nõ adsit ꝑsona,q̃ ex præsumpta mente defuncti excludat substitutũ, patet
* apertissimè: qm̃ secundùm * cõem cõclu. talis persona dẽt esse ex descendentib.testõris,nec sufficeret. ꝙ esset ex transuersalib.vt est de mente Bar.in d.§.cũ ita, in fi.& de mẽte Ang.ibi, & sentit Bal.& Sal.in l.quãuis.C. de impu.& Pau.de Ca.in d.l.si pr̃ impuberes, & licet Imo.in d.§.cũ ita, per verbũ tñ forte,conetur oñdere talẽ personã ꝑsumptã posse cõsiderari,ẽt in trãsuersalib.tñ Ale.in d.§.cũ ita,co. 15.& seq.ver.fallit aũt dicta regula,expsse reprobat hoc dictum Imo. vt ẽt facit Soc.ibi
* nu.36.ver.sed tenendo* cõem opi.& diffusius idẽ Soc.d.cõsi. 94.co.3.nu.9.& seq.vol.4.vbi nouis fundamentis istud comprobat,vt ẽt firmat Ale.in d.consi.91.co.2.ver.2.cõfirmatur.
39 Prout† ẽt: qa ista persona ꝑsumpta dẽt esse talis, q̃ oĩno haberet succedere ipsis grauatis: quia aliàs nõ esset considerabilis, vt dicit Nico.de Mattarel.& Bal.in d.l.pen. quem sequuntur
* Doc.ibi * cõiter,vt ẽt cõiter uolũt doc.reprobato Pau.de Ca. in d.§.cũ ita.maximè Ale.& Soc.ver.prꝫallegatis,& idẽ Ale.d. consi.91.co.7.& per Soc. asserentẽ hanc esse cõem in d.ɔſ.94. co.4.nu.14.uol.4.& consi.294.col.5.uol.2.& consi.19. col. pe.ver.Prętereà,vol.3.& pulchrè per Corne.consi.330.placet co.j.ver.& dr̃,volu.j.& alibi pluries,sed ꝑsonæ istæ grauatę ab intestato,inuicem nõ essent sibi ipsis successuræ,ut ad sensum patet,ergo non sumus in dictis istorũ doc. qñ adesset ꝑsona,q̃ ex ꝑsumpta mente excluderet substitutũ , sumus ergo in casu, qñ substitutio est facta post mortẽ pluriũ,quo casu non dr̃ facta ab ultimo,ẽt si esset facta in toto,quãto ergo magis in casu nr̃o non põt dici inducta reciproca substitutio, cũ nõ sit facta in toto,itẽ nec ab ultimo,itẽ non personis honoratis, sed liberis masculis in condõne tm̃ positis, ut sigillatim superius ostẽsum,& conclusum est. ¶Circa verò domũ,in qua dictus testator in specie strictũ fecit fideic.& dubitat̃, an propterea uideat̃ in portionẽ suam illã sibi elegisse, ex quo cõis erat ipsius testatoris, & suorũ fratrũ, quos suos hr̃des instituit. Aduertẽdum
40 † est,ꝙ alienatio ita põt,& dr̃ fieri per actũ inter viuos, sicuti per actũ ultimæ voluntatis.l.fœminæ.§.fi.C. de secun.nup.& ver.nec q̃cquã,& in l.si quis prioris,ver.certũ,eod.ti.& ꝑ Bar. & scrib.in l.filiusfa.§.diui.co.fi.vers.quæro ꝓhibita alienatione,de leg.j.& per eundẽ & alios in l. si quis ita.§. ea lege.ff.de verb.ob.& per do.in l.lege.C. de cond.cau.da.cũ sim. Vnde si iste testõr dictã domũ cõem in totũ alienasset, certè alijs suis fratrib.cohæredib.pro ipsorũ portione nõ potuisset pręiudicare illis non habẽtib.ratã alienationẽ,ut C. de cõmu.re.aliena. per totũ,& in l.in familiæ,& in l.seruũ cõem.C. fam.erc.& in
41 l.j.C.com.diuid.† Qñ aũt alij cohæredes habentes cõionẽ haberent dictã alienationẽ ratã,& firmã, talis res alienata bñ imputaret̃ in partẽ ipsius alienãtis,ut vr̃ innuere tex.ĩ d.l.si familiæ,& tex.in d.l.seruũ cõem,a ɔ̃rio sensu, ibi, nõ ɔsentiẽtib. & tex.in d.l.j.C.cõmu.diuid. a ɔ̃rio sensu,ibi, non ɔsentiẽtib.qđ
42 argũ.in iure ualidissimũ est,iurib.vulg.Eo† ẽt cũ in tali iudicio fam.erc.hẽat̃ rõ rerũ cõiũ cõsumptarũ ꝑ unũ ex hr̃dib. ut illę ɔsumptæ in eius portionẽ ɔputent̃.l.incerti iuris.C.fam.ercis.
43 Ita † ẽt alienãdo ꝑ vltimã volũtatẽ, & apponẽdo onus ɔputari dẽret in suã portionẽ, ut sicut primo casu ɔsumẽdo vr̃ portionẽ suã in illa re elegisse, ita & isto casu alienando, & disponendo ꝑ ultimã uolũtatẽ alijs cohr̃dib. ratã habentib. dispositio-
44 nẽ.Prout† ẽt: qm̃ cohæres alienãdo ẽt partem,illa desinit esse cõis, & alienata sibi adiudicat̃, ex quo alia pars remanens non venit diuidẽda,sed adiudicabit̃ alteri cohr̃di.l. ex hr̃ditate.C.
45 fam.erc. Ad† qđ ẽt: qm̃ testõr legãdo partẽ rei cõis,illa adiudicanda est legatario,ẽt cohæredi , quia ita disponendo alienare dr̃.l.hæredes.§.si testõr.ff.fam.erc.per quẽ actũ,& dispositio-
46 nẽ vr̃ in portionẽ suã illã sibi elegisse.Prout† ẽt dicimꝰ,ꝙ alienata per filium cohęredem computantur in suam legitimam, & Trebellianicam,quam in illis alienatis vr̃ elegisse, vt plenissimè per scrib.ꝑ illũ text.in l.Marcellus.§. res quæ.ff.ad Treb. quod quidẽ proculdubio procedit alijs cohæredibus istud ratum habẽtib.pariter ergo in casu præsenti,ut testõr iste disponendo,prout disposuit de dicta domo cõi,videatur in illa portionẽ hæreditatis paternæ,quæ sibi debebatur,elegisse alijs cohæredib.habentib.in illa cõionẽ, consentientib. & approban-
47 tib.talem dispositionẽ.† Ad quod ẽt bene facit doc.Bart.in l. si quis decedens,in princ.de leg.3.& consi.211. quidam sibi, col.j.in j.dub.cum alijs adductis per Dec.consi.254.viso puncto,col.2.ver.similiter,& co.pe.& fi.versi.non obstat,ex quib. satis suadet̃, in d.domo ipsum testõrẽ elegisse hr̃e portionem hæreditatis pr̃nę sibi spectãtis quoad summam,& æxtimationẽ.d.domus,& residuũ habere in reliquis bonis pr̃nis,in quibus cessat fideic.ut s̃.extitit conclusum, Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filius legitimus, & naturalis in bonis, & hæreditate paterna consequi debet legitimam iure naturæ debitam.*
2 *Legitima prædicta quanta sit.*
3 *In legitima debita filio pater non potest apponere aliquod grauamen, seu fideicom.*
Et si apponeretur, reijcitur.
4 *Etiam si filius testamentum patris approbaret.*
5 *Legitima debita filio iure naturæ constitui debet super corporib. hæreditarijs uno, siue pluribus iudicis arbitrio.*
6 *Nec constitui potest in pecunia per testatorem, seu iudicem.*
7 *Filiꝰ de ltĩma disponere põt, & ĩter uiuos, & ĩ ultima uolũtate.*
8 *Legitima transmitti potest ad hæredes etiam extraneos.*
9 *In legitima nõ cõputãtur fructus medio tẽpore percepti per filiũ.*
10 *Filius grauatus fideicommisso ultra legitimam detrahere potest Trebellianicam, & sic duas quartas.*
11 *Istæ duæ quartæ ascendũt ad medietatem totius partis, quæ peruenire debet ad filium, & alijs sequen.*
12 *Trobellianica detrahi dẽt ꝗ̃ fideicõmisso vniuersali, nõ ꝑticulari*
13 *Opinio ista consuetudine obseruatur.*
14 *Filius de quarta Trebellianica disponere potest suo arbitrio inter uiuos, & in ultima uoluntate.*
15 *Filius detractionem quartæ Trebellianicæ transmittere potest ad quoscunque hæredes.*
16 *In quartam Trebellianicam computantur fructus percepti per hæredem ex rebus hæreditarijs.*
17 *Fallit in filijs primi gradus, quibus non imputantur.*
18 *Filius testãdo disponere ꝑt, & de legitima, & de Trebellianica.*
19 *Trebellianica deduci debet super bonis hæreditarijs uno uel pluribus iudicis arbitrio.*
20 *Inuentarium confectum super bonis hæreditarijs probat.*
21 *In legitimam, & Trebellianicam quæ bona veniant imputanda filio, cui debentur, & numero. 22.*
23 *Fideicom. per hæredes grauati quæ bona ueniunt restituenda. Quæsita per hęredẽ grauatũ fideicõmissario non debent restitui.*
24 *Hæres grauatus tenetur fideicommissario resarcire damnum per eum datum.*
25 *Hæres non tenetur legatario præstare rem legatam, quæ non est penes hæredem sine culpa.*
26 *Hæres an teneat̃ de negligẽtia cõmissa de nõ exigẽdo debitores.*
27 *Et cedẽdo fideicõmissarijs seu legatarijs actiões, liberatus dicat̃.*
28 *Minor excusatur a negligentia per eum commissa.*
29 *Minoribus negligentib. concedenda est in integrum restitutio.*
30 *Quem sequuntur commoda, sequi debent etiam incommoda.*
31 *Dubia redditur opin. Pau. de Ca. in l. in ratione, la 2. in prin. ff. ad leg. Falc. & aliis sequen.*
32 *Legitima debita est filio, & fauorabilis iudicatur.*
33 *Augumentum, & diminutio a pari procedere debent.*
34 *Legitima iure naturæ debita non debet esse deterioris condõnis, quàm sit legitima iure institutionis debita.*
Tempus mortis testatoris consideratur quò ad æxtimationem legitimæ debitæ iure naturæ, & iure institutionis.
35 *Legitima debita filio quãta sit, considerat̃ tẽpore mortis patris. Augumentũ, & diminutio postmodũ superueniens, an & quãdo sit in cõsideratione, & ad cuius commodum, seu incommodum.*
36 *Legitima, an diminuatur diminutis bonis post mortẽ testatoris.*

CON-

CONSILIVM XLV.

Vidi Testamentum quondam ser Ioannis a pomo Aureo, in quo suū vniuersalē hǣdem instituit Bartholomæum eius filiū legitimū,& naturalē. & voluit,ꝙ qñcunq; dictus Bartholomeus decederet sine filijs legitimis, ꝙ bona ipsius testōris peruenirent in Isabettā filiam suā, & aliàs vt in d.testō seriosius ꝯtinetur. Vidi vlterius testm̄ d.Bartholomæi, in quo sibi vniuersales hæredes instituit magistrū Rubinū, & d.Coronā vxorē ipsius.d.Rubini æquis portionib.& qm̄ inter Isabettā ex vna,& ipsos magistrū Rubinū, & d.Coronā ex altera ortæ sunt nonnullę altercationes virtute dictorū testamentorū sup bonis.d.q.ser Ioannis,ꝯsultus quid sup illis sentirem,
1 paucis subijciā,q̄ occurrunt,purā veritatē amplectēdo.Et † illud primò aduertendū est, ꝙ ipse Bartholomæus filius legitimus, & naturalis oī iure ꝯsequi dēt legitimam sibi debitā iure naturæ,vt est tex.in auc.de hær.& Falc.§.j.& in auc. de triē.& sem.ꝑ totū,& in auc.ut cū de appella.cogno.§.aliud quoq; ca-
2 pitulū,& §.siue igit̄,& hr̄ in iurib.ı̄.allegandis. Quę†legitima attento numero filiorū est tertia eius,q̄ sibi debebat̄ ab intestato ex tota hǣditate pr̄na,vt no.gl.& doc.in l.Papinianus.§.qm̄ ff.de inof.tes.& ponit Pau.de Ca.in l.cū q̄ritur,& in l.parētib. C.eo.ti.& ponūt ēt doc.in auc.nouissima, vbi gl.& Sal.q.8. & Ias.col.15.in fi.C.eo.ti.& Ant.de Bu.consi.40.in q.ista, ī prin. & Corn.consi.150.hanc,col.pe.vol.j.& Soc.consi.76.viso testamento,co.j.volu.3.vnde consideratis bonis relictis a dicto ser Ioanne eius pr̄e,deducto ære alieno,& deductis dotib. relictis d.Isabettæ eius sorori, & ipse Bartholomeus ꝯsequi dēbat ꝑ sua legitima integrā tertiā partem oīum bonorū,vt clarè hr̄
3 in dictis locis.Vlterius†illud certissimum est, ꝙ in d.legitima ipse ser Ioānes pr̄ non potuit apponere aliquod onus, nec grauamē fideicōmissi,& esto ꝙ apposuerit,tn̄ illud reijcit̄,& hr̄ ꝑ non apposito,vt est tex.apertus in l.qm̄ in priorib.& in l.sancimus.§ cū aūt.C.de inof.tes.& utrobiq; scrib.oēs, & facit text. in l.cū patronus.de leg.2.& no.in l. cohæredi.§. cū filiæ.ff. de vulp.& pup.ponit Ang.cons.131.ad decisionē,& Fulg.ꝯs.19. tertiò principaliter,& consi.89.proponit̄,in 2. dubio,& Lud. Rom.cōs.185.pro decisione.ī prin.& ꝯs.239.in hac re, & Cuma.consi.25.Franciscus,col.2.ponit Ale. cons.68.circa ꝑmissam,vol.4.& consi.78.attentis verbis,volu.5. & Bened. Cap.
4 consi.49. quidam Thomas,& cōs.66.cū alijs cōcor.Quæ†cōclusio ꝓcedit,ēt si filius approbaret testm̄ patris.nam talis approbatio nō excludit eū,quin possit ꝯsequi integrā legitimam sine onere,ut dicit Pet.de Anc.cōsi.151.plura sunt dubia,co. 4.ex quib.patet,ꝙ tale grauamē,& fideicōmissum iniunctum. d.Bartholomæo per eius patrē respectu dictæ legitimę non tenet,nec valet,& penitus reijcit̄, & hr̄ ꝑinde ac si nō fuisset appositū,quod est indubitabile,vt per Dec.consi.81.in princ.Vl-
5 terius † aduertēdū est, ꝙ ista legitima iure naturæ debita filio, dēt constitui ipsi filio super corporib. hæreditarijs in vna uel plurib.reb.secūdū ꝙ iudici visum fuerit, vt dicit Bar.in l.suus quoq;,circa fi.ff.de hære.inst.allegādo tex.in l.2.C.qñ,& q.b. quar.pars debe.li.10.& in l.non amplius.§.fi.& l.seq. de le.j. seq̄t̄ Ale.& Ias.in l.Marcellus.§.res q̄,co.pe.& fi.ff. ad Treb. & idē Ale.in l.in quartā,co.13.ff.ad leg.Falc.& ibi latissimè rep. in 4.principali quæ.Bar.ponit Pau.de Ca.consi.254.qm̄,col. fi.& Areti.consi.156.diligenter visis,co.fi.& Soc.consi.16. in ca.,co.4.& consi.76.viso testamento,volu.3.& Deci.consi.81. co.pe.& nu.7.& consi.236.non parua,co.pe.nu.9.& seq.dicit
6 hanc esse * cōem opin.& idem tenent repet.in d.auct.nouissima,in 10.q.principali,col.3.versi.ad secundum.Hinc†Franc. Are.in d.l.non amplius.§.fi.co.pe.in fi.dicit, ꝙ tale arbitrium iudicis non debet esse,vt legitima constituatur in pecunia, seu in alijs reb.vilib.quia in istis non pōt constitui, nedū per iudicē,sed nec per ipsum testatorē,vt est decis.Bar.in d.l.suus quoque,in fi.& sequitur Bal.Sal.& Pau.de Ca.in l.sancimus.§. repletionē,per illum tex.C.de inof.test.& cōprobant Moder.repeten.ad id plura cumulantes in d.l.in quartā,car.13.col.j.&
7 seq.†Prætereà,& illud certissimum est, ꝙ filius de dicta sua legitima,non obstante grauamine fideic.facti a patre, & inter viuos,& in vltima voluntate pōt disponere ad sui arbitriū,& voluntatem,cum in ea hēat plenum dñium, non obstante fideicō.sibi iniuncto,vt dicūt scriben.oēs in d.l.qm̄ in priorib. & ī d.l.sancimus,& Ias.post alios in auct.res quæ,co.3. in 3.notabili.C.commu.de leg.& plenè hr̄ per Bar. & alios in d.l.Marcellus.§.res quæ,& latius per Bar.Alex.& repe. in d.l.in quar-
8 tā,in 4.prin.quæ.Bar. † Quę legitima pōt transmitti ad hæredes ēt extraneos,vt not.in d.l. oīmō, & in d.l.sancimus, & in auc.nouissima.C.de inof.test.& in l.quanquam, & in l.irritū. C.ad leg.Falc.& per Dec.consi.81.in princ.& nu.j.ex quib.resultat vera conclusio, ipsum Bartholomæum iure permittēte in dicto eius testamento licitè potuisse disponere de eius legitima iure naturæ sibi debita super bonis dicti eius pr̄is,& potuisse in ea instituere eius hæredes,prout instituit, de quo nul-
9 lus est,q dubitet.In † qua legitima non possunt imputari fructus medio tpe percepti ꝑ ipsum Bartholomæū, ex quo illi cedūt eius lucro,ut est tex.in l.iubemus.C.ad Treb. & ibi scrib. ponunt,Ale.& alij in l.in fideicōmissariā.ff.ad Trebel.cū alijs adductis per repe.in d.l.in quartā car.15.& alijs seq.& no.in
10 d.l.sancimus.§.repletionē.¶†Secūdò principaliter aduertendū est, ꝙ ipse Bartho.nedū potuit detrahere legitimā sibi debitam iure naturæ,& de ea disponere suo arbitrio, vti disposuit, sed ēt đ supradictis bonis pr̄nis potuit detrahere quartā Treb. q̄ venit detrahēda ex fideic. vniuersali relicto post mortē suā, & sub ꝯdōne,si decederet sine filijs, ex quo diuerso tpe dictæ quartæ veniūt đtrahēdæ,& iō filio ita grauato dat̄ facultas detrahēdi istas duas quartas,legitimā.s.& Trebel.vt est tex.in ca. Raynal.& in c.Raynu. extra de testamētis, & ibi hoc tenēt oēs Cano.& plenè no.ī c.si pr̄. de testamētis li.6. ponit Bar.& alij in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inof.te.& ibi Ang.dicit hāc opi.cōiter approbari in scholis,& idē Ang.in d.l. cohæredi.§. cū filiæ,& in l.in rōne.§.quod vulgò,in gl.j.ff.ad le.Falc.dicit ita practicari in iudicijs,& ibi Ale.seq̄t̄, & idē Ale.ī l. mulier. §.cū ꝓponeretur.ff.ad Treb.no.ēt Bar.& alij in l.quanquā.C. ad leg.Fal.& Bened.Cap.in d.consi.49.co.fi.& Ale.consi.43. attenta,& cons.142.circa j.co.5.vol.2.& cōs.26.circa primū, co.fi.vol.j.& cons.3.viso processu,co.2.vol.3.& cons.118.cir-
11 ca pręmissa,vol.4.In † quib.locis declarat, ꝙ istę duæ quartæ ascendūt ad dimidiā totius hæreditatis,hoc est illius partis,q̄ tāgit filiū grauatū,q̄ in casu nr̄o erit medietas totius hęreditatis ipsius ser Ioan.deducto prius ęre alieno,& dotib.relictis dictæ Isabettæ,ex quo ipse Bar. fuit institutus hæres vniuersalis, & in solidū,& ꝯnr̄ ꝑ dictis duab.quartis dēt ꝯseq,& hr̄e integrā medietatē totius hǣditatis ꝑdictę,vt ēt tenet Old.cōs.131. q.dā habēs,& Car.ꝯs.91.rñdeo,in 4.dubio, & Io.de Ana.ꝯs.3. viso testō,& ꝯs.69.casus,ponit ēt Are.consi.18.visa,co.pen.& Gui.Pa.q.52.ponit ēt Bal. & ibi scriben. maximè repet.car.3. co.2.ver. 10.concludo,in l.filiū quē habētē.C.fami.erc.qđ ēt sequitur Fran.de Cur.ꝯs.16.& 75.co.4. Firmat ēt Soc.ꝯsi.33. ver.circa 4.q.vol.j.& in plurib.alijs suis consi. & etiam Corn. consi.339.co.2.in fi.& co.fi.& consi.197.vol.j. & cons.96.& 146.vol.2.& postremò illud sequitur Deci.consi.55.& pro tenui,co.pe.ver.2.in tali restitutione, & clarius consi.236. non parua,co.3.ver.in 4.dubio,firmant etiam repe.in d.l. in quartam,in 5.q.prin.Bar.ex q.b.resultat vera, & indubitata conclusio,ꝙ ipse Bar. debebat cōsequi super reb. paternis dictas duas quartas,& ꝯnr̄ integram medietatē,non obstante ꝙ fuerit grauatus restituere post mortem: quia tale grauamen quoad legi-
12 timā iure naturę penitus tollitur.Et†quoad deductionē Trebellianicæ nō obstat: cum illa venit detrahenda de fideic.vniuersali,toto ti.ff. & C.ad Trebell. & filius ita grauatus ambas quartas deducit, nedum in foro eccl.sed ēt in foro ciuili,cum sint tex.clari de iure can.in d.c.Raynaldus,& in d.ca.Rayn.& sint decisio claręsupra adductæ,iunctis no.in c.j.& 2.de ope.
13 no.nunc.& per Bar.in l.priuilegia.C.de sac.san.eccl.Et † tanto magis,quia de consuetudine ita seruatur in scholis, & palatijs,iuxta no.in l.minimè, & in l.de quibus.ff.de leg. Infertur
14 †insuper,ꝙ ipse Bar.de dicta quarta Trebel.potuit disponere suo arbitrio,& inter viuos, & in vltima voluntate,vt plenè nota.in d.l. Marcell.§.res quæ,& in d.auc.res quæ.C.cen.de leg. & per Aret.in d.consi. 18.& 19. vbi signanter dicit, ꝙ si filius institutus est grauatus de restituenda hǣditate, si decesserit sine liberis,ꝙ hēt facultatē,& inter viuos,& multo fortius in vltima volūtate alienādi,& disponēdi vsq; ad dimidiā ptē bonorū ꝑ sua legitima,& Treb.& tales,ī quos fit alienatio,sūt securi vsq; ad dimidiā ptē hǣditatis,qđ ēt vult Odof.& alij ī d.l.filiū quē hn̄tē,& Ale.in d.cōs.3.vol.3.& plenè tangunt repetē. post Barto.Alex.& alios in d.l.in quartā, car.10.col.4.in 5.q. Bar.

15 Bar. Et† de deductione isti⁹ quartę Treb. ipse Bart. potuit trãsmittere, vt trãsmisit, nedũ ad hr̃des suos, sed ẽt ad extraneos, quos sibi instituit, vt no. in l. oĩmõ, & in l. sancimus, & in auct. nouissima. C. de inof. test. & in l. si infanti. C. de iu. deli. & me-
16 lius in l. quãquã, & l. irritũ. C. ad l. Fal. ¶† Nec p̃dictis hẽt obstare, si dicat, ꝙ fructus ꝑcepti p ipsum Bart. ex reb. p̃rnis dẽnt cõputari in ipsam Trebell. vt hr̃ in l. mulier. §. alia cã est, & in l. in fideicõmissariã, vbi plenè Ale. ff. ad Treb. & in l. qđ de bonis. §. fructus. ff. ad leg. Fal. & plenissimè p Bar. & alios in d. l. in
17 quartã, co. 4. in 4. q. prin. cũ alijs ꝯcor. Nã† obiectio cessat, q̃a nõ ꝓcedit in filijs primi gradus, ꝓut erat ipse Bar. q b. filijs debet Trebellianica ex corporib. & reb. hr̃ditarijs, & in eã nõ imputabunt fructus ꝑcepti p filium, ẽt iudicio testõris, vt est tex. apertus in d. l. iubemus. C. ad Treb. & ibi scrib. oẽs, & ẽt est tex. in d. c. Ray. ver. in eo verò, & ibi oẽs cano. tenet Alex. in d. l. in fideicõmissariã, & in d. l. in quartã, vbi ẽt Bar. & reliq scrib. ma
* ximè repeten. adducẽtes alias decis. & est * cõis cõclus. oĩum.
18 Ex† quib. infertur firma, & valida cõclusio, ꝙ ipse Bart. ꝯstitutus in 20. ann. suæ ætatis, vel circa, bñ potuit testari, & testãdo instituere sibi hr̃des, quos instituit, qui consequi poterũt oĩ iure permittente legitimã iure naturæ debitã ipsi Bar. sup bonis p̃rnis, a qua tolli dẽt oẽ grauamen fideic. itẽ cõseq poterunt ꝓ residuo bonorũ p̃rnorũ quartã Trebell. pp dictũ fideicõ. vniuersale, & ꝯñr habere debent deducto prius ære alieno, & dotib. relictis ipsi Isabettæ, integrã medietatẽ bonorũ. d. ser Ioan. & satisfacere postmodũ habẽt legata per ipsum Bar. relicta, vt
19 apertissimè superius probatũ est. ¶ † Quib. ẽt accedat, ꝙ talis Trebellianica dẽt deduci sup reb. hr̃ditarijs, vna vel plurib. arbitrio ipsius iudicis, vt est text. in d. l. iubemus, & in l. non amplius. §. fi. & l. seq. de leg. j. & in l. 2. C. qñ, & q b. quar. pars debe. lib. 10. ponit Bar. & alij in d. l. Marcellus. §. res q̃, & plenius idẽ Bar. Ale. & repeten. in d. l. in quartã, in 4. q. Barto. Non. n. dẽt assignari in pecunia, qñ sunt aliæ res, nec ẽt in reb. vilib. &
20 deteriorib. vt exp̃ssè nota. in dictis locis. † Vnde cõsiderato valore bonorũ relictorũ p ipsum ser Ioannem tpe suæ mortis, attento tenore inuentarij confecti sup dictis reb. quod bene probat, vt per Bar. & alios scrib. in l. fi. §. licentiã C. de iu. delib. cũ alijs, quæ habentur in l. cum precib. C. de probat. & in auct. de
21 instru. cau. & fi. cũ simi. Cõsideratis† ẽt bonis, quæ ipse Bar. reliquit tpe suæ mortis, ęxtimatio facienda est, an dicta bona paterna relicta per Bart. ascendant ad legitimã suã, quæ est tertia totius hr̃ditatis, vt s̃. & pro dicta tertia integrè, sine aliqua diminutione; cum oẽ onus, & grauamen in illa appositũ tollat, consignari debent magistro Rubino. & d. Coronæ suis hr̃dib. vniuersalib. itẽ ęxtimatio faciẽda est, an vltra dictã legitimã residuũ dictorũ bonorũ relictorũ per ipsum Bar. ascendat ad dictã quartã Trebel. & si ascendit, consignãda sunt pro ea dictis hr̃dib. si verò vlterius aliquid superest, illud cõsignãdũ erit. d. Isabettæ ñdeicomissariæ. Nõ. n. põt ipsa Isabetta dicere, ꝙ hęredes. d. Bar. capiãt legitimã, & Trebell. super alijs bonis ręlictis a d. ser Ioanne. Nam istud esse non põt: quia alia bona nõ peruenerunt ad ipsum Bar. nec fuerunt per ipsum cõsumpta, nec
22 alienata, nec sui culpa perierunt, † quib. stantib. mõ aliquo illa non veniunt imputanda in suã legitimã, & Trebellianicam, vt expresè hr̃ per Bar. & alios ĩn d. l. Marcellus. §. res quæ, & per eundẽ Bar. vbi plenissimè scrib. & repetẽ. in d. l. in quartã in 5. & 6. q. principali, no. ẽt in d. auct. res q̃, & ponunt nouis. repet.
23 in d. l. filiũ quẽ habentẽ. Ipse† enim Bar. hæres grauatus de restituendo, & successiuè. d. magister Rubinus, & d. Corona hærædes. d. Bar. non tenent virtute. d. fideic. restituere dictæ Isabettæ fideicõmissariæ, nisi illud, quod ꝑuenit ad ipsum Bar. de reb. p̃rnis, vltra legitimam, & Trebellianicã. alia enim, quæ ad ipsum non peruenerũt, nõ tenet restituere, ẽt si illę res hr̃ditariæ perijssent, dũmõ ꝙ eius dolo, & culpa non perierint, vt est tex. & ibi no. Bar. & Pau. in l. mulier. §. si hæres. ff. ad Treb. ver. sed & tñ, & Imo. ibi, & Ale. in nota. & super gl. dñt hoc procedere, ẽt si hæres detracturus est quartã, faciũt ẽt not. in l. si seruus legatus. §. cũ quid. de leg. j. & est bonus tex. ꝓpriè in materia in l. deducta. §. ante diẽ, ver. cũ aũt, ibi, deniq; nec de periculo. ff. ad Treb. & tex. ĩ l. domus, & l. seq. de lega. j. p q̃ iura Dec. cõsi. 81. in casu, co. 2. ver. de 5. dubio, ꝯsulẽdo dicit, ꝙ in restitutione fideic. nõ veniũt restituẽdæ res, q̃ nõ sunt penes hr̃dẽ,
24 & qñ culpa nõ põt imputari hr̃di. Quæ† ꝯprobant p text. in l. si hr̃s. §. si hæres. ff. ad Treb. vbi ẽm Bart. Pau. & Imo. hæres fideic. tenet de dãno dato p eũ, & nõ aĺr, & bñ facit tex. in l. Lucius. §. fi. ad Treb. vbi hr̃s debet restituere res, q̃ sunt penes eũ, & alias, q̃ in futurũ esse possent, quas si in futurũ erũt ultra legitimã, & Treb. ipse mag. Rubinus, & d. Corona paratos se of
25 ferũt restituere. Cõfirmant† ex his, q̃ in simi. hñtur ĩ l. cũ ità. §. spẽs. de lega. 2. ubi Bar. & alij volũt p illũ tex. hr̃dẽ nõ teneri ad rẽ legatã, q̃ nõ reperit, nec est penes ipsũ hr̃dẽ sine sui culpa, ꝓut plenius hr̃ in l. cũ res. §. culpa, de leg. j. vbi Bart. & alij, & bñ facit. l. j. §. hr̃s ꝑcepto fundo. ff. ad Treb. vbi hr̃s nõ tenet
26 si res relicta p fideic. fuit euicta. ¶ † Nec p̃dictis hẽt obstare, si dicat, ꝙ ipse Bartholomęus fuit in culpa, q̃a debuit agere ꝯ suã mr̃em, & ꝯ suũ vitricũ, qui tenebat alia bona hr̃ditaria, & ab illis dẽbat exigere: nã cessat obiectio p tex. in l. deducta. §. hæreditas. ff. ad Treb. ubi Bar. Pau. & Imo. volunt, ꝙ hr̃s nõ tenetur restituere de suo, esto ꝙ nõ exegerit, & si nõ vult agere ꝯ posside-
27 dentes bona hr̃ditaria, ad id cogi nõ põt. † Solùm. n. cogit cedere actiones, ut in l. Imperator. in prin. de leg. 2. & est gl. fi. in d. l. si seruus. §. cũ quid, de leg. j. & bñ facit tex. in l. si hr̃s pecuniã, in prin. ad Treb. & ibi no. Bar. Pau. & Imo. uolentes sufficere hr̃di, ꝙ cedat fideic. actiões, quas aduersus oẽs ipse magister Rubinus, & d. Corona parati sunt cedere dictæ Isabettę fideicõ missariæ, & ꝙ nulla culpa possit ĩputari. d. Barth. satis apertè oñdit: cũ ipse tpe mortis p̃ris remãserit ĩfans, pupillus, & mi
28 nor, & ẽt minor. 25. ann. mortuus sit. Et † si in aliquo quisque maior potuisset redargui de aliqua negligentia, ab ea ipse excusandus uenit pp dictã minorẽ ętatẽ, toto tit. ff. & C. de minor.
29 & de in int. res. min. † Et aduersus p̃dictã, si qua imputari posset, eius hr̃dib. ꝯcedẽda est in integrũ restitutio, cũ ad eã cõcedendã oĩa requisita cõcurrãt, & quatenus necessaria esset, denegari nõ põt, vt hr̃ in iurib. vulga. licèt verè necessaria non sit cũ ipse Bartholomæus, & successiuè sui hr̃des dictæ Isabettæ fideicõmissariæ nõ teneant restituere illud, qđ ad eos nõ puenit, nec culpa ipsius Bartholomæi perijt, reliqua suppleat religio, & petitia Magnifici, & excell. d. Arbitri ab ipsis ptib. cõiter electi. ¶ Opinio Pau. de Ca. in l. in rõne. la 2. in princ. nõ p̃t esse
30 vera. Tũ† quia ꝯ illã cõem rłam, quẽ sequunt ꝯmoda, dẽnt se qui & ĩcõmoda, vulg. l. ẽm naturã. ff. de reg. iur. l. is qui ĩ p̃tãte. §. fi. ff. de leg. p̃stã. cuius ꝯriũ esset, ẽm Pau. volẽtẽ, ꝙ augumẽtũ bonorũ non hẽat legitima, diminutio verò eam afficiat. Prout
31 † ẽt a fortiori totũ ꝯriũ esset dicendũ, cũ ipsa legitima sit debita filio, vulg. l. cũ rõ. ff. de bon. dãna. cũ simi. Et quia fauorabi-
* lis est, ut dẽat filio, ꝯñr augumẽtũ uidebat dẽri filio, & rñ * cõiter ꝯcludit ꝯriũ, ut in d. l. in rõne, p Pau. Ale. & Mod. & p Ias. in l. cũ q̃ritur, & in auct. nouissima. col. 2. & 3. C. de inof. testa. diminutio uerò tẽdit in dãnũ filio ꝯñr odiosa, & iõ restringenda, vulg. reg. odia. de reg. iu. l. cũ quidã. ff. de lib. & posthu. quo cõsiderato talis diminutio nõ dẽt afficere ipsam legitimã. Qđ
32 † saltẽ negari nõ põt, ut ad minus procedant a pari augumentũ, & diminutio, ut in simili dr̃ in d. l. in rõne, de legitima iure
33 institutionis. Et† satis absurdũ esset, ꝙ legitima iure naturæ esset deterioris ꝯdõnis, quã legitima iure institutionis, in qua au
34 gumẽtũ, & diminutio ꝓcedũt a pari. Cuius† ꝯriũ esset in legi-
35 tima iure naturæ ẽm Pau. Cuius† opinio ẽt ꝯfundit cũ uniforme tp̃s mortis testõris ĩ utraq; lege ꝯsideret, ut ĩ d. l. in rõne, iũcta. d. l. cũ q̃rit, & d. auct. nouissima. Et iõ non immerito Alexã. quẽ sequunt ibi Perusi. in d. l. in rõne, in prin. tenẽtes ꝯriã opi. sequunt hanc cõem, rñdentes fundamẽto ipsius Pau. & cõcludẽtes, ꝙ legitima debita filio ꝯsiderat ẽm ualorẽ bonorũ, quæ sunt tpe mortis, inferentes, filiũ debere ꝯsequi dictã legitimã, ꝯsideratis bonis dicto tpe, & ꝙ augumẽtũ, & diminutio in dictis bonis superueniẽs post mortẽ nõ ꝯsiderat, nec quò ad incõmodũ, nec quo ad ꝯmodũ ipsius filij, ut n. dicit Ias. p illũ text. in d. auc. nouissima, col. j. & 2. uer. 2. pondero, allegãdo plures decis. In legitima attẽdi dẽt tp̃s mortis p̃ris, quãtũ illo tpe ualeãt facultates, esto ꝙ postmodũ plus, uel minus ualuerint, legitima. n. debita filio nõ auget, nec diminuit, pp augumentũ seu diminutionẽ facultatũ p̃ris, ex quo dẽt ꝯmẽsurari, seu ꝯputari ẽm quãtitatẽ bonorũ, q̃ erãt tpe mortis p̃ris, ut est text. in l. ẽt, & in l. si p̃rnũ ex debita. ff. de bo. libe. qđ secuti sunt pl̃es doc. relati p repet. in d. auc. nouissima. in 8. q. princ. sequunt ẽt nouis. repet. in l. filiũ quẽ habentẽ. C. fam. erc. in trac. legitimę debitæ iure naturæ q. j. & 5. vl. q. princ. Ex quib. ꝯsideratis legib. Iurisc. & Imperat. & rõnib. de quib. s̃. & cõsideratis opin. doc. opin. Pau. nõ põt sustineri, & ueriorẽ, ac cõiorem esse opinionem

39 nem Ale.quæ fuit plurium antiquorũ, dicendũ est.Infert† ẽt,
boná esse ꝯsequẽtiã,legitima ñ ꝯsumi bonis diminutis post tp̃s
mortis testõris,ex quo talia bona ꝯsumpta post mortẽ testõris
nõ imputant in legitimã in dãnũ ipsius filij,cũ ista diminutio
tali tpe ꝓcedẽs nõ debeat esse damnosa ipsi filio,vt s̃.ꝓbatum
est.Præterea opi.Pau.in casu pñti nõ ẽ ꝯsiderabilis,ex quo Bar.
filius testõris fuit in solidũ institutus hr̃es,& grauatus p fideic.
post mortẽ restituere hr̃ditatẽ,qđ grauamẽ nõ ꝯprehẽdit legiti
mã,q̃ integra,f̃m valorẽ facultatũ,q̃ erant tpe mortis patris,si-
bi debet,in fideic.ergo ueniũt restituẽda ea, q̃ supersunt vltra
dictã legitimã,& si ꝯsumpta sunt,diminutio spectat ad fideicõ
missariũ,si culpa aliqua nõ põt filio imputari, ut fuit plene s̃.
ꝯclusũ.Pau.uerò de Ca.& alij loquunt,qñ filius uiuẽs debet p̃
stare legata , quo ẽt casu dicẽdũ ẽ,diminutionẽ nõ spectare ad
ipsũ filiũ,quò ad suã legitimã,ut s̃.ꝯclusũ est. Parisius Paduę.

S V M M A R I V M.

1 *Pater in testamento apponere potest conditiones filijs suis hæredi bus institutis, & nu.8.*
Et excepta legitima potest apponere onus, & grauamen.
2 *In legitima debita filijs non potest apponi grauamen, & appositum reijcitur.*
3 *Etiam si filius testamentum patris approbaret,*
4 *Filius grauatus fideicommisso potest detrahere legitimam, & quartam Trebellianicam.*
5 *Istæ duæ quartæ comprehendunt medietatem eius, quod debetur filio, si ab intestato decederet.*
6 *Filius de dictis duobus quartis suo arbitrio, & inter viuos, et in ultima uoluntate potest disponere.*
7 *Conclusiones istæ procedunt de iure canonico, & de iure ciuili.*
8 *Qui honoratus est grauari potest.*
9 *Fideicommissum an censeatur remissum per diuisionem factam inter ipsos hæredes grauatos.*
Et quid si diuisio simpliciter est facta.
10 *Et quid si in ea apposita esset clausula, habentes ratum, & firmum &c. & promittentes non contrauenire.*
11 *Transactio facta super his, quæ dependent ex testamento, an valeat, si non est facta mentio testamenti.*
12 *Et quid si tempore diuisionis non uenerat dies fideicommissi, & tunc temporis non competebat ius super fideicommisso.*
13 *Renuntiatio non extenditur ad incognita, & ignorata.*
14 *Testamenti nuncupatiui omnes hæredes in eo descripti, etiam si essent filij, præsumuntur habere notitiam, & scientiam.*
15 *Et quid si hæredes soluerunt legata in testamento relicta, & nu. 16. & 17.*
18 *Et an sit necesse hæredes videre testamentum.*
19 *Et quid si hæres testamenti habuit copiam.*
20 *Transactio licitè potest fieri, quando hæredes notitiam testamenti habent, licet non sit facta mentio testamenti.*
21 *Fideicommissum reciprocum remitti potest.*
22 *Fideicommissum conditionale renunciari potest per pactum seu stipulationem.*
23 *In diuisione hæreditatis renunciatum uidetur fideicommisso, si apponitur illa clausula, quòd decætero quælibet pars de bonis sibi in partem prouẽtis per se, & suos hæredes possit agere, &c. & facere suam uoluntatem, prout quilibet uerus dominus facere posset, &c. & nu. 24.*
24 *Referens continet relatum.*
25 *Et qd si in diuisione datur potestas libera, et absoluta disponẽdi.*
26 *Si data est talis potestas, quilibet potest alienare, & emptor tutus est, nec potest molestari ratione fideicommissi.*
Siue alienatio fiat inter uiuos, siue in ultima uolũtate, & n. 28.
29 *Quando potestas cõcernit futurum tempus extensio fit ad futura.*

C O N S I L I V M XLVI.

In Præsenti cõsultatione duo erunt principaliter examinã-
da.primum,an Ioannes testator potuerit apponere filiis
suis institutis grauamen & onus,quod apposuit, & in quãtum
dictum grauamen & fideic.se extendat, & locum possit habe-
re.f̃m erit,an tale grauamen,& fideic.censeatur esse sublatum,
& remissum pp diuisionẽ factã inter ipsos fratres,filios, & hæ-
1 redes.d.testatoris.Circa † primũ clarum est,ꝙ dictus testõr po
tuit apponere ꝯditiones,quas apposuit in persona ser Petri, &
ser Bartolomæi suorũ filiorũ hęredũ per ipsum institutorũ,ut
not.in l.q̃m in priorib.& in l.sancimus.§.cũ aũt.C.de inof.tes.
dempta,& exclusa legitima debita iure naturæ ipsis filiis hære
2 dib.institutis.In†tali.n.legitima tale grauamen appositũ nõ te
net,& perinde hr̃,ac si appositũ nõ fuisset,vt no.& hr̃ in dictis
iurib.& facit tex.in l.cũ patronus, de leg.2.& in l.cohæredi.§.
cũ filiæ,de vul.& pup.& not.Ang.in cõs.131. ad decisionẽ, &
Fulg.cõs.19.tertiò principaliter,& ꝯs.89.proponit.in scđo du
bio,ponit etiam Rom.cons.185.pro decisione,in prin.& cõsi.
239.in hac re.ponit ẽt Cuma.ꝯs.25.Frãciscus,col.2.& Bened.
Ca.ꝯsil.49.punctus,quidã Thomas,& ꝯsi.66.punctus , ponit
ẽt Ale.cons.68.circa præmissa,vol.4.& consi.78. attentis ver-
3 bis,uol.5.Quę†cõclusio procedit,ẽt si filius approbaret testm̃
patris.nam talis approbatio non excludit eum,quin possit in-
tegram legitimã petere,ut dicit Pet.de Anch.consi.151.plura
sunt dubia col. 4. unde respectu legitimæ debitæ iure naturæ
tale grauamẽ & fideic.iniunctum dictis ser Petro,& ser Barto-
lomæo filijs hæredib.institutis non tenet,nec ualet, & eo non
obstãte ipsi filij,& quisque ipsorum põt de dicta legitima suo
arbitrio disponere per decis.s̃.adductas, q̃ conclus.est clara &
4 verissima,& ab oĩb.tenetur tãquã indubitabilis.Quinimo†fi-
lius hæres a patre institutus & grauat⁹ de restituẽdo post mor
tẽ nedũ põt legitimã detrahere, sed ẽt detrahit Trebellianicã
quæ uenit detrahenda ex fideicõmisso vl̃i relicto sub cõditio-
ne,quo casu filius grauatus põt retinere duas quartas, uideli-
cet legitimã & Trebellianicã,ut nota.in c.Rayn.& in c.Rayn.
extra de test.ubi gl.& scrib.& no.in c.si pater.de test.lib.6. & p
Bar.& alios scrib.in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inof. test.
* & ibi Ang.dicens hanc opi.*cõiter approbari in scholis, & p
eundẽ Ang.in l.cohære.§.cũ filiæ.præallegato, dicẽtẽ hãc opi-
nio.approbari in scholis,& in iudicijs, & idẽ Ang.in l.in rõne.
§.qđ vulgò.in gl.1.ff.ad l.Falc.dicit ita practicari in iudicijs,&
ibi Ale.idẽ firmat,& in l.mulier.§.cũ proponeret.ff.ad Trebe.
& p Bar.& alios ĩ l.quãquã.C.ad leg.Fal.& tenet Bened. Cap.
in d.ꝯs.49.col.fi.& Ale.cõs.43.attenta.uol.2.& cõs.142.circa
1.col.5.eo.vol.& cõs.26.circa 1.col.fi.uol.1.& cõs.3.uiso pro
cessu,col.2.uol.3.& cõs.68.circa præmissa,uol.4.vbi declarat.
5 ꝙ † istæ duæ quartæ ascendũt ad dimidiã totius hr̃ditatis,hoc
est portionis relictæ filio grauato , ut ẽt dicunt doc.in locis.s̃.
allegatis,& tenet Old.ꝯs.131.quidã habẽs,& Car.ꝯs.91.rñdeo,
in 4.dub.& Io.de Ana.ꝯs.3.viso testõ,& cõs.79.casus,& ponit
Are.cõs.18.visa,col.pe.& Gui.Pa.in q.52.sequit ẽt Dec.consi.
55.& ꝓ tenui.col.pe.uer.2.in tali restõne,& clarius cõs. 236.
nõ parua,col.3.uer.in quarto dubio,vbi adducit Bal. in l.filiũ
quẽ habẽtẽ.C.fam.erc.& ibi repet.hoc idẽ firmãt car.3.col.2.
ver.10. concludo,ponũt ẽt repet.post alios in auct.nouissima.
C.de inof.test.cõcludẽtes,filiũ grauatũ onere fideicõmissi cõ-
dõnalis posse detrahere duas quartas de quibus põt testari, &
disponete,ꝓut sibi placuerit,qđ ẽt sequit Fran.de Cur.ꝯs. 16.
& 75.col.4.& Soc. consi.33.uer.circa quartã qõnem, vol.1.&
Corn.cõs.339.col.2.in fi.& col.fi.& cõs.197.uol.1.& cõs.96.
6 & cõs.146.uol.2.Ex † quib.resultat uera & indubitata ꝯclusio,
ꝙ ipse ser Petrus ad sui libitũ,& uoluntatẽ, & inter viuos,& in
ultima uoluntate potuit disponere de dictis duab.quartis hoc
est de legitima,& de Trebellianica,& ꝯñr de integra medieta-
te portionis,in qua fuit institutus per eius patrẽ nõ obstãte gra
uamine & fideic.sibi iniũcto p dictũ ei⁹ patrẽ,ex quo tale gra-
uamẽ penitus reiicit quo ad legitimã sibi debitã iure naturæ,
& q̃a fideicõmissum est cõdõnale post eius mortẽ de tali fidei-
cõmisso põt detrahere Trebell.q̃ duæ quartę ascẽdũt ad ĩtegrã
medietatis portionẽ,in quã fuit hr̃s institutus: ut sũt cõclusio-
nes verissimæ approbatę lege & rõne,& auctoritatib.s̃.adduc.
7 Quæ†conclus.nedũ in foro eccles. sed etiam in foro ciuili ser
uant,cũ sint tex.clari de iure can.ĩ d.c.Raynu.& in d.c.Rayn.
iunctis no.ĩ c.1.& 2.de ope.no.nũ.& p Bar.in l.priuilegia. C.
de sac.san.eccl.& tãto magis q̃a de ꝯsuetudine dictæ cõclusio-
nes seruant & in scholis,& in palatiis,ꝯñr minimè mutari de-
8 bẽt,uulgata.l.minimè.ff.de leg.¶†Difficultas ergo ꝯsistit ĩ aliis
duab.quartis,& ꝯñr in alia medietate portionis relictæ. d. ser
Petro , in qua medietate bñ potuit grauari p eius patrẽ onere
fideicõmissi,ꝓut fuit grauat⁹.l.ab eo.C.de fideic.l.1.§. sciẽdũ,
de leg.3.l.cũ filiof.de leg.1.cũ aliis vulg. Et in hac difficultate
cõsiderãdo testm̃ paternũ uerũ erit dicere,tale fideicõmissũ te
nere, & ualere quo ad dictã medietatẽ:attamẽ quia post testm̃
p̃dictũ inter ipsos fratres fuit facta diuisio bonorũ subiectorũ

fideicōmisso, vt patet per publicū instr̄m celebratum inter ip-
sos, difficultas orit', an p talē diuisionē sit recessū a dicto fidei-
cōmisso, & sit illi renunciatū, qđ est secūdū dubiū principale.
9 Circa † qđ prima facie dicēdū vr̄, p talē diuisionē nō fuisse re
cessum a dicto fidecōmisso, nec illi renunciatū. Primò : qm̄ p
simplicem diuisionē nō vr̄ esse recessum a iure fideicōmissi, cu
ius spes nō cēseret esse remissa, vt no. p gl. Bart. & alios i l. qui cū
tutorib. in princ. ff. de transf. & licet Rogie. relatus p gl. in l. qui
Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. oblig. tenuerit ɔ̄riū, vt ēt sentit
gl. i l. tres fratres. ff. de pac. & vr̄ sequi Ang. in d. §. duo fratres.
* tn̄ magis* cōis ɔclusio est, ꝙ p simplicē diuisionē nō cēset' esse
renūciatū fideicommisso ɔditionali, ēt si in diuisione apposita
fuisset illa cl'a, de nihil faciendo in ɔ̄riū, nec de veniendo ɔ̄ di-
uisionē, & de habēdo eā ratā &c. vt expressè ɔcludit Bar. in d.
§. duo fratres, col. 4. & 5. q. 1. & 2. vbi p septē fundamēta istud
cōprobat, & cū eo trāseunt cæteri scrib. prout ēt sentit Bart. in
d. §. duo fratres, col. 1. & in l. Paulo Callimaco. §. 1. de legat. 3.
& ɔs. 58. ex themate prædicto. & cōsi. 77. ex facto proponit', in
2. dub. & tenēt scrib. in l. tres fratres, & plenius in d. l. qui cum
tutorib. i prin. & bene facit text. in l. cū pr̄. §. hr̄ditatē, de leg. 2.
& quæ cumulāt Aret. Alex. & Ias. in d. §. duo fratres, col. 11. &
& seq. ver. pro clara intelligentia, & uer. ɔ̄riā opi. & tenet Pau.
* de Cast. in d. l. tres fratres. dicēs hàc esse * cōem opi. & idē te-
net in ɔs. 92. quia dubia, & Alex. cōsi. 40. super 1. dubio. col. 2.
* & 3. vol. 5. dicit hanc opin. esse cōem, & * cōiter teneri, prout
idē sequit' ɔs. 107. in causa Nicolai. vol. 4. & consi. 8. viso thema
te, & ɔ. 21. viso cōpromisso, vol. 5. & idē tenet Andr. Barb. ɔs.
48. illud afferam in medium, vol. 1. & Ias. in d. §. duo fratres,
vers. & col. præallegatis, dicit hanc esse cōem, a qua nō est rece
dendum ɔsulendo, & iudicando, mouetur aliquib. iurib. & rō
nib. ultra Bar. ut ibi per eū, sequitur ēt Fran. de Curt. cons. 75.
col. fi. & consi. 63. col. 18. & Cor. consi. 102. licet, vol. 4. & Be-
nedic. Capr. consil. 89. quidam Angelellus, & Deci. consil. 69.
pro tenui, col. 2. uer. uenio ad secundum dubiū, & ɔsi. 267. nō
excidit e memoria, in quibus consi. Deci. ēt adducit alia cōs. &
10 decis. Ex † quib. patet, ꝙ per simplicē diuis. ēt si esset apposita
illa cl'a, hr̄e ratum, & firmū &c. & non contrauenire &c. non
dr̄ esse recunciatum fideicōmisso cōditionali, nec ab illo reces
sum, quæ uerificari vn̄r in casu præsenti, ubi fuit facta diuisio
inter dictos fratres bonorum hæreditariorum, & fuerūt appo
sitæ illæ clausulæ de nō cōtraueniēdo, & de habēdo ratū &c.
quib. non obstan. nō vr̄ esse recessum a dicto fideic. nec illi re
11 nunciatum. Secundò † pro eadē opi. facere vr̄ tex. in l. de his,
ff. de transac. & in l. j. §. 1. ff. quemad. testam. aper. in quib. iuri-
bus hr̄, ꝙ non ualet transactio super his, quę pendent ex testō,
nisi fiat expressa mentio testī, & concordat text. in l. non est fe-
rendus. ff. de transact. in quib. locis doct. assignāt rationem du
plicē, quare non ualeat transactio, & a fortiori renuntiatio, &
ideo doc. in d. l. de his, post Bar. ibi, & in d. l. qui Romę. §. duo
fratres. in 4. q. & Ang. in d. l. tres fratres, & Bal. in l. sub prætex
tu. la j. C. de trāsac. dant cautelā, ad hoc vt valeat trāsactio seu
renunciatio super his, q̄ dependent ex testō, ꝙ semper fiat mē-
tio đ ipso testō, & ꝙ apponātur illa verba, inspectis, cognitisq;
uerbis testi, quibus stantib. inferri vr̄ ad decisio. q. nostræ, vt p
diuisionem factam inter dictos fratres non censeatur esse re-
nunciatum dicto fideic. ɔdōnali : cū in instr̄o diuisionis nul-
la sit facta mētio de testō paterno, nec in eo sit dictū. inspectis
12 cognitisq; uerbis testī. Secundò † pro eadem opin. facit ratio
prima facie satis urgens : nam tpe diuisionis factæ inter ipsos
fratres non venerat dies fideicō. & tunc tpis non competebat
ius super dicto fideicō. & ɔ̄nr illi non censetur esse renuncia-
tum. l. si ita scriptum. §. si sub conditione, de lega. 2. l. qui super
stitis. & l. is qui. ff. de acq. hær. cū aliis adductis per gl. in l. 1. C.
13 de pac. Non † enim extendit' renūciatio ad incognita, & igno
rata. l. mater decedens, & ibi gl. in ver. cōpetere. ff. de inof. test.
cū aliis adductis in l. sed & si quis. §. quæsitū. ff. si quis cautio.
& per Moder. Cano. in c. sedes, de rescr. faciūt ēt nota. in l. si p
errorem. ff. de iur. om. iud. & melius, & magis strictè no. in d. l.
tres fratres, & in l. sub p̄textu. la ij. & in l. si de certa. C. de trāf.
ex quib. concludēdum vr̄, renūciationes factas inter ipsos fra-
tres in dicto instr̄o diuisionis nō cōprehēdere dictum fideic.
cōditionale, cuius ius tunc non competebat, nec etiam debēt
14 se extendere ad incogitata per ipsos fratres diuidētes. ¶† Istis
tamen non obstan. in casu præsenti attenta facti veritate con-
trariū de iure dicendū est, ad qđ ondendum, primò considerā
dū erit testm̄ paternū, qđ fuit conceptum nuncupatiuè, & nō
in scriptis, & ɔ̄nr notū erit testib. & ēt ipsis hr̄dib. institutis, q
dicti testī post mortē ipsius copiā habuerunt, ut dicit Aret. in
d. §. duo fratres, col. 6. in fi. allegando Bald. in auth. at q semel.
C. quo. & qn̄ iud. sentit Bar. in d. §. duo fr̄es. in 3. q. & Alberi.
de Rosa. & alij Modern. scrib. & Fulg. & Ias. in d. l. de his. ff. de
trāsa. col. pe. licet enim hr̄des scripti essent filij ipsius testōris,
& sui, tn̄ quia testamentum fuit nūcupatiuè celebratum habe
bant plenam notitiam d. testī, & omnium contentorum in ip
15 so testamento. ¶† Quod utiq; ēt suadetur : nam post tale te-
stamentum soluerunt legata in eo relicta, ex qua solutione di-
cti testī habebant plenā notitiā, vt not. per Bar. in d. §. duo fra-
tres, in 3. q. versi. quid enim si esset testm̄ sine aliqua scriptura
factū, & sequuntur ibi Alex. Aret. & Ias. & Bal. ɔs. 117. factum
proponitur, vol. 1. vbi adducit l. fi. C. de ɔd. indeb. & faciunt, q
tradit Alex. ɔs. 4. uideret', col. pen. uol. 2. & q̄ ponit Dec. d. cōsi.
16 267. col. 2. in prin. Et † ꝙ dicti hæredes ser Petrus, & ser Bar-
tholomæus tpe, quo fecerunt dictā diuisionē habuerunt noti
tiam d. testī, & ɔ̄nr dicti fideicōmissi, satis suadet' : qm̄ ipsi fue
re instituti in d. testō, & adiuerunt hr̄ditatē patris satisfaciēdo
legata per eum relicta, & post aditā hr̄ditatem fecerunt dictā
diuisionem, quo casu hæres præsumitur scire testamētū, & in
eo contenta, vt no. per Bal. in l. cætera. §. fi. in 2. notabili, de le-
ga. 1. & in l. si tutor petitus. vers. 2. fallit. C. de perica. tuto. Et
17 † Bal. in l. eius qui, col. pen. ff. si cer. pet. dicit hoc procedere ēt
in hr̄de suo, post imixtionē factā, ex quo præsumit' scire testm̄,
& contēta in eo. & idē tenet Pau. de Cas. in d. l. eius qui, & cōs.
10. clarū est, & tenet Ale. in d. §. duo fratres, car. antep. & ɔs. 4.
videret', col. pen. vol. 2. & Dec. ī d. ɔs. 267. col. 2. vbi instruit par
tē debere facere positiones, ꝙ hęres institutus adiuit hr̄ditatē
ex testō, & ꝙ adimpleuit legata ex testō relicta, vel ꝙ confessus
fuit se esse hr̄dē ex testō, q̄ oīa concurrunt in casu nostro. Suf-
18 ficit † enim p̄sumptio, ꝙ testm̄ ab ipsis hęredib. fuerit uisum,
esto ꝙ nō appareat ipsos hr̄des vidisse, ut uult Bar. in d. l. eius,
qui, in 5. notabili, & in d. §. duo fratres, in 3. & 5. q. prin. quod
sequuntur ibi scrib. oēs, max. Ias. num. 88. & seq. & idē Ias. in d.
19 l. de his. col. fi. Et † tanto magis in casu nostro hoc dicendum
est, qm̄ quisq; ipsorū fratrū habebat copiā d. testī tpe diuisio-
nis, quo casu præsumendum est, unumquenq; ipsorū habuis-
se plenam notitiam oīum contentorum in eo, & ɔ̄nr d. fidei-
commissi, ut concludunt scrib. in d. §. duo fratres. in 3. q. Bart.
& ꝙ habuerint plenam sciētiam tpe diuisionis, ut mihi in fa-
cto relatum est, plenè probabitur per testes, & per cōfessiones
ipsorum fratrum, quo casu sumus in claro, ꝙ de dicto fideicō
misso tpe diuisionis plenā habebant notitiā, ut cōcludunt oēs
scriben. post Bar. in d. §. duo fratres, in 3. & 4. q. quæ ēt confir-
mantur, ex his, quæ ponit Abb. ɔs. 19. facti contingentia, & ɔs.
54. vr̄ primò. circa fi. uol. 2. Stante isto ꝙ tpe diuisionis ipsi fra
tres habebant plenam notitiam dicti testī, & fideicōmissi, in-
fertur necessariò, ꝙ bene potuerunt renunciare dicto fideicō-
misso, ut inferius dicetur, ꝙ talis renūciatio fuit, & est ualida,
& firma, esto ꝙ in instr̄o diuisionis nō fuerit facta mentio de
testō, nec fuerint apposita illa uer. inspectis, cognitisq; uerbis
20 testī. Nam † qn̄ ɔ̄hentes habent notitiam testī, pn̄t licitè tran-
sactionem facere super dependētib. ex testō, & possunt illis re-
nunciare, & transactio, & diuisio facta a dictis fratribus est ua
lida, & firma, esto ꝙ non sit facta mentio testī, nec sint apposi-
ta illa uer. inspectis, cognitisq; &c. & ita limitatur, & intelligit'
d. l. de his. ff. de transa. cū aliis. s̄. in 2. fundamento in ɔ̄riū alle
gatis, ita dicit punctaliter Bar. in d. §. duo fratres, in 4. q. princ.
uers. nec obstat. d. l. de his. & idē tenet ipse Bar. in d. l. de his, &
Ang. Fulg. & Pau. ibi, & Ale. ɔs. 11. uiso, col. 5. uo. 2. & ɔs. 76. pō
deratis his, col. 5. uol. 3. & sequit' Ias. in d. l. de his, col. fi. addu-
cens oēs transire cū opi. Bar. licet disputatiuè postmodū addu
cat aliqua in ɔ̄riū, sequunt' ēt opi. Bar. scrib. oēs in d. §. duo fra
tres. max. Ias. nu. 103. & seq. ex quib. inferunt' duo. primū, ꝙ d.
fratres diuidentes habebant plenā notitiā fideicō. tpe diuisio-
nis, ut p̄batū est, & ɔ̄nr ꝙ potuerūt renunciare dicto fideicō.
ut statim probabitur. 2m infert', ꝙ d. l. de his, cum aliis allega-
tis in cōtrarium non hēt obstare, licet de testamento nō fuerit
facta mētio ī ipsa diuisione, nec fuerint apposita illa uer. inspe
ctis, cognitisq; &c. ex quo obiectio cessat, qn̄ actus celebrat' p
21 sciētes tenorē testī, ut fuit in casu pn̄ti. ¶† Secundò principa-
liter,

liter aduertendum est, quod fideic. de quo in præsenti agitur, fuit, & est reciprocũ, grauãs ambos fratres, vt ex sui lectura apparet, & ideo infert, quod expressè reciprocè potuit remitti ab ipsis fratrib. ita hr in l.j. vbi oẽs scrib. & melius i l. cũ proponas. C. de pac. & in l. de fideic. C. de trãsac. & no. in d.l.q. Romæ, in d.§. duo fratres, nã per talẽ remissionẽ nulla inducit læsio, tollit ẽt votũ captandæ mortis, & inducunt alia validãtia dictã remissionẽ, de
22 quib. plenissimè, per Doc. in locis.s. allegatis. Et † licet fideicõ. pdõnale nõ possit renunciari, vt no. gl. in d.l.j. C. de pac. tñ, qñ interueuit pactũ expressum, vel stipulatio, bñ põt tolli, & illi renunciari a partib. in quarũ fauorẽ fideic. reciprocũ fuit inductũ, vt sunt tex. clari in d.l.j. & in d.l. cũ proponas. in d.l. de fideic. & no. in d.l.q. cũ tutorib. in prin. & tenet oẽs in d.§. duo fratres, & sequit Cor. cõs. 144. licet, vol. 3. in litera b. vbi rñdet ad d.l.j. C. de pac. in casu verò pñti fratres ipsi in instro diuisionis per pactũ expressum, & stipulationẽ, inuicem, & reciprocè bi ipsis prouiderunt, per quã prouisionẽ expressè renunciarũt dicto fideic. reciproco, vt j. dicet, & per tale fideicõmissum reciprocũ cẽset fuisse remissum per pcm, & stipulationẽ initã inter
23 ipsos fratres. ¶ † Ad quod ondẽdũ cõsiderãdũ est, quod inter alia inter ipsos fratres hincinde stipulata, apponitur specificè ista clausula, & quod decætero qlibet pars de bonis sibi in partẽ peruẽtis per se & eorũ hrdes possit agere &c. successiuè facere to tã suã voluntatẽ, prout quilibet verus dñs de re sua propria face regerere, & exercere posset, per q̃ verba reciprocè data fuit ptãs vnicuiq; ipsorũ fratrũ alienãdi dictas res diuisas, esto quod essent subiectæ fideicõmisso, & quod hoc sit verũ deducit. Nã illa verba, quod qsq; ipsorũ possit facere de bonis diuisis in partẽ sibi puẽtis totã suã voluntatẽ, prout quilibet verus dñs de re ppria põt facere, important necessariò facultatẽ, & ptãtẽ alienãdi, & dispo nẽdi tã inter viuos quã in ultima voluntate: quilibet.n. verus dñs pt ista facere, vt sunt iura vulga. & cũ ipsi reciprocè hẽant facultatẽ disponẽdi, & faciendi de dictis bonis, vt possunt disponere, & facere veri dñi de re propria, absq; dubio data fuit
24 ptãs alienãdi, & inter viuos, & in vltima volũtate. Cũ † referẽs cõtineatur in relato, & relatũ cõicet oẽs suas qualitates i ipso referẽte, vt l. in testõ ff. de cond. & demõ. & in l. asse toto. ff. de hær. inst. & per Bar. in l.j. ff. de recepta. cum alijs cumulatis in auc. si qs in aliquo documento. C. de eden. & in pprijs terminis, quod dicta verba importent ptãtẽ alienãdi, est decis. Bart. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres. co. 9. in 8. q. prin. ver. ita vt ammodo possit agere, se tueri, & oĩa facere, q̃ ipse dñs faceret, vel facere posset, & in puncto hoc ibi sequitur Ale. car. fi. co. j. versi. itẽ in quantũ Bar. hic, vbi post Ang. expressè hoc tenet, seqtur ẽt Aret. in hoc opin. Bar. in d.§. duo fratres, co. fi. col. j. ver. adde ẽt, super 8. q. & Ias. ibi car. fi. expressè sequit Bar. co. j. ver. 8. q. rit Bar. quod per dicta verba cẽsetur esse data ptãs alienãdi, & per Ale. consi. 190. viso & maturè. col. 5. volu. 2. & hoc idem tenet Frã. de Cur. cõsi. pal. 63. co. antep. & pe. vbi in fortiorib. terminis cõsuluit, quod per illa ver. apposita in instro diuisionis, quod possint facere quicquid voluerint, censet esse data ptãs alienandi,
25 cõprobat hoc pluribus rõnib. & decisio. ut per eũ. Ad † quod ẽt quia dicta ver. data est ptãs, vt quisq; libero, & absoluto suo arbitrio possit disponere. l. cũ quidã, de lega. 2. & per Ias. in l. si sic legatũ, co. pe. nu. 27. & seq. de leg. j. & Mod. repeten. in d.§. duo fratres, in 8. q. Bar. nu. 63. sequuntur hanc cõclu. pro qua di cũt se consuluisse, & approbant eam plurib. medijs, vt per eos.
26 Stante † mõ isto pro vero, vt est, quod per dicta verba fuerit data expressa ptãs alienandi, infert necessariò alia cõclusio, quod si alienatio fuit secuta inter viuos, talis emptor nõ poterit postea inquietari iure fideicõmissi. ita expressè Bar. i d.l. qui Romæ. §. duo fratres. in 8. q. dicens hoc procedere, siue fratres diuidẽtes essent scientes, siue ignorãtes, adducit. l. si fundũ per fideicõmissum, in prin. de leg. j. & alia iura, quam decis. sequit ibi Alex. dicens Bar. bene loqui in car. vl. co. j. & 2. sequitur ẽt Iaso. ibi eandem opin. car. fi. col. j. rñdens ad obiectionem, quam ibi facit Aret. contra Bar. & pro hoc adducit consi. Alex. 189. viso, & maturè discusso, col. 5. vol. 2. & in consi. 18. viso themate, vol. 5. adducitur ẽt præallegatum consi. Francis. de Cur. 63. Antiquissima
27 † & nobilissima familia, col. pen. vbi Fran. de Cur. expressè tenet, quod secuta alienatione contra emptorem, fideicommissario nõ datur regressus propter potestatem cõcessam ab eo alienandi, volens expressè istud procedere, nedum in alienatione secuta inter viuos, sed ẽt in alienatione, quæ fieret in testõ, & in vltima voluntate. hoc idem sequitur Bened. Cap. d. consi. 89. colũ. 3. ver. quod & 4. demonstratur, & Corne. cons. 339. quamuis, co. pe. ver. nec sibi obstat, volu. j. volens quod fideicommissarius non põt inquietare emptorem, qñ fuit data potestas alienandi, & clarius istud firmat idem Corn. consi. 144. licet, col. 4. ver. & licet forte, uol. 3. vbi firmat casum præsentem, qñ data fuit potestas alienandi, vt ille, in quem facta est alienatio, nõ possit inquietari a fideicõmissario, & magis strictè in proprijs terminis hoc tenet Soc. consi. 63. viso testamento ser Roberti, col. j. & seq. vbi referendo Barto. in d.§. duo fratres, dicit, quod qñ est data potestas alienandi in diuisione facta, fideicommissarius rõne dicti fideicommissi, ẽt eueniente casu, quod fideicommissum posset peti, tñ non poterit inquietare illum, in quem est facta alienatio, siue alienatio fiat inter viuos, vt dicunt Bar. Ang. Imo. & alij. in d.§. duo fratres, siue ẽt alienatio sit facta in vltima volũtate, ut ẽt sentit Fran. de Cur. in dicto consi. 63. & adducit Soci. rõnem. Nam concessa ptãte alienandi indistinctè, vt fuit in casu præsenti, ẽt censetur concessa institutio hæredis, vt est casus in l. si qs prioris. §. si certum, & ibi Bar. Bal. Alberic. & Sal. C. de secun. nup. & per Bart. & Imo. in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de ver. ob. & no. Bar. in l. peto. §. fratre, de lrg. 2. & idem Bar. & Sal. in l. ea lege. C. de cond. ob cau. & vlterius Soci. in d. consi. infert, quod si inter fratres in diuisione reciprocè, & adinuicẽ fuit data potestas alienandi, si secuta fuit alienatio per institutionem hæredis extraneis: tamen talis hæres extraneus institutus non poterit inquietari ab alio, qui prætendit fideicommissum ẽt si a testatore fuisset prohibita alienatio extra familiã, ex quo potuit fieri consentiente fideicommissario, de cuius præiudicio agebatur, vt no. in d.l. qui Romę. §. coheredes, & in aliis locis, & decisionib. adductis per Soci. in d. consi. qui per multas rõnes, & decisiones tenet, quod superius dictum est, ẽt si in instro diuisionis facta fuisset reseruatio fideicommis. & ẽt si fuisset dictum, quod diuidentes non intendebant præiudicare contẽtis in testamento. nam istis non obstan. si fuit per diuidentes data potestas alienandi, secuta in alienatione a fideicommissario nõ poterit inquietari ille, in quem facta est alienatio, tam inter viuos, q̃ in vltima voluntare: præiudicauit enim sibi ille, qui talẽ potestatẽ alienandi concessit in futurũ, adducit multa ad hoc, & rñdet contrarijs, ex qb. tollunt ea, q̃ fuere dicta superius in contrariũ in primo fundamẽto. nam verum est, quod per simplicẽ diuisionẽ non censetur esse sublatum fideicommissum, nec illi renunciatũ, ẽt si in diuisione fuisset apposita illa clausula, quod diuidentes, pmittebant habere ratam, & firmam &c. & nõ contrauenire &c.
28 per decisiones in dicto fundamento allegatas. Qñ † aũt in diuisione fuit data potestas reciprocè alienandi, secuta alienatione, tã inter viuos quã in vltima voluntate, fideicõmissarius nõ poterit inquietare illũ, in quem facta est alienatio, & ita limitat, qđ dr in primo fundamẽto, vt expressis verbis hoc dicit Soc. in d. consi. 43. & Fran. de Cur. in d. consi. 63. co. pen. ex quo talis potestas alienandi concernit nedum tps pręsens, sed ẽt futurum, & iõ præiudicat concedenti eam, per doctri. Bart. in d. 8. q. & punctaliter tenet Alexã. in d.§. duo fratres, char. mihi. 4.
* col. j. ver. item nec uerum est, & * cõiter tenent ibi alij scrib. in 8. q. Bart. infertur ẽt ex prædictis, quod ipse ser Petrus inter viuos, & ẽt in vltima voluntate poterit alienare dicta bona subiecta fideicommisso propter potestatem sibi concessam a ser Bar. eius fratre, & secuta alienatione ille, in quem facta erit, nõ poterit molestari a dicto ser Bar. fideicommissario, ẽt si euenerit casus fideicommissi. Non obstat illud, quod vltimo loco in contrarium adducebatur, ex quo isti fratres diuidentes fuerũt scientes, & habebant plenã scientiam testamenti, & fideicommissi, & sibi ipsis prouidere per pactũ, & stipulationẽ, & vlterius per dictam potestatem inuicem concessam de alienando, ut supra
29 probatum est. Et † ẽt quia dicta potestas cõcernit futurũ tps, & qñ hoc est, fit extensio ad futura, vt per Bart. in d.l. qui cum tutorib. in prin. & ibi Ias. col. fi. & per Bar. & Iaso. in dicta l. qui cum tutorib. §. fi. & per Bar. & scrib. in l.j. C. de pac. & per Barto. & alios in d.§. duos fratres, in d. 8. q. quib. omnib. consideratis, & attenta legitima debita iure naturę, attenta etiam Trebellianica, considerata insuper potestate prædicta alienandi reciprocè concessa, cõcludendum necessariò sequitur, & inter viuos, & in ult. uoluntate ipsum ser Pet. habere facultatem, & potestatem disponendi suo arbitrio de integra portione hæreditatis sibi relictæ ab eius patre. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In restitutione fideicommissi non eueniunt bona, quæ hæres grauatus aliunde habuit, quàm ab ipso testatore grauante.*
2 *Et de illis suo arbitrio potest disponere.*
3 *Filius in bonis paternis consequi potest legitimam iure naturæ sibi debitam.*
4 *In legitima debita filio non potest apponi aliquod grauamen.*
5 *De legitima, & Trebell. debita filio grauato potest filius disponere suo arbitrio.*
6 *Legitima, & Trebellianica detrahi potest per hæredes filij grauati, si per ipsum non fuit detracta.*
7 *Onus appositum in legitima reijcitur.*
8 *Etiam si filius testamentum patris approbaret.*
9 *Filius grauatus fideicommisso detrahere potest Trebellianicam.*
10 *Istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam eius, quod filius cõsequi potuisset, si ab intestato patri successisset.*
11 *Obseruatur istud, & in foro ciuili, & in foro canonico.*
12 *Fructus medio tempore percepti per hæredem grauatum, computantur in Trebellianicam.*
Fallit in filijs primi gradus.
13 *Trebellianica an possit prohiberi expresè seu tacitè in filijs primi gradus, & num. 14.*
15 *Opinio æqua, & verior, & optimis rationibus, & iuribus fulcita, & amplectenda est in iudicando, & consulendo.*
16 *Testator pater disponere non potest, quòd fructus computẽtur in quartam Trebellianicam filijs primi gradus, & nu. 17.*
18 *Argumentum de fructibus ad Trebellianicam an sit ualidum, & quando procedat.*
19 *Pater an possit disponere, quòd filius in sua legitima computet Trebellianicam, & quo casu.*

CONSILIVM XLVII.

Requisitus A nobili do. Bernardino de Plouenis honoran. Ciue Vicẽtino, vt ipsum certum reddere deberẽ, nũquid posset testari, & de qua quãtitate super rebus quondã nobilis Viri do. Baptistę eius aui, & successiuè super bonis, & reb. quond. generosi militis. d. Ludouici ei⁹ patris, & hoc pp fideicommissa facta in testamentis prædictorũ. d. Baptistæ, & Ludouici, & postremò nunq d, & qualiter possit testari super reb. quęsitis per ipsum d. Bernardinum, cũ eius filij prætendant eundem non hr̃e facultatem disponendi, & testandi de dictis bonis, volens itaq; eius desiderio satisfacere, considerando purã veritatẽ, prout ipse cupit, breuib. subiiciã,
1 quæ circa dictã consultationẽ occurrunt. Et † primò considerando bona ꝓpria acquisita per ipsum d. Bernardinũ, dico eũdem hr̃e amplam facultatẽ oĩ iure sibi cõcessam de dictis reb. disponendi & testãdi eius arbitrio, & prout voluerit. l. 1. C. de sac. san. eccl. & insti. qui test. fac. pos. & C. eo. ti. p totum cũ aliis
2 vulg. Et† prout ipse de dictis reb. disposuerit, ita seruandũ, & exequendum erit. l. j. & ibi plenè scrib. ff. de test. §. disponat, in auc. de nup. col. 4. & l. in cõdõnib. primũ locũ. ff. de condit. &
3 demõ. cũ ꝯcor. Et † si dicti eius filij nõ commisere cãs, pp quas posśẽt exhæredari, satis erit ipsi d. Bernardino dictis eius filiis sup dictis bonis per eũ quæsitis relinquere ltĩmam debitã eis iure naturæ, vt in auc. de hær. & falc. §. j. & in auct. de trien. & sem. p totũ, & in auc. vt cũ de appel. cogno. §. aliud quoq; capitulũ. & in §. siue igit, & hr̃ in l. Papinianus. §. qm̃ aũt. ff. de inof.
4 test. & in auc. nouissima. C. eo. ti. Et† in dicta quarta nõ poterit apponere aliquã condõnẽ, nec aliquod onus, vt hr̃ in l. qm̃ in priorib. & in l. sancimus. §. cũ aũt. C. de inof. test. & facit tex. in l. cũ patronus, de leg. 2. & in l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vul. & pup. & quę ponit Ale. cõsi. 68. circa p̃missam, vol. 4. & ꝯs. 78. attentis verbis, vol. 5. dempta igit ltĩma debita iure naturæ ipsis filijs, quæ iure institutionis est ipsis relinquenda, ipse d. Bernardinus de residuo dictorũ bonorũ poterit testari, & disponere
5 ei⁹ arbitrio, & uolũtate. ¶† Circa verò bona. q. d. D. Baptistæ ei⁹ aui, quæ puenerũt ad ipsum D. Bernar. & ẽt ad D. Tho. ei⁹ fratrẽ, dico ipsum posse sup dictis bonis testari, & disponere pro medietate ltĩmę debitæ iure naturę in dictis bonis d. Lud. eius pr̃i, & filio ltĩmo & naturali d. Baptistæ: cum. n. ipse. d. Bernar. & d. Thomas fr̃es, filij, & hr̃des ipsius d. Lud. & nepotes. d. Baptistę sint hr̃des ipsius. d. Lud. quisq; ipsorũ ꝓ medietate eum tangente poterit disponere de ltĩma, quæ iure naturæ dẽbatur
6 d. D. Lud. eorũ patri. Quę † cũ ab ipso nõ fuerit tracta, poterit detrahi super dictis bonis ab ipsis d. Bernar. & Thomasio eius hr̃dib. cũ legitima posśit transmitti ad hr̃des ẽt extraneos, ut no. in l. omnimodo, & in l. sancimus, & in auc. nouisśima. C. de inof. testa. & in l. si infanti. C. de iu. delibe. & in l. quãquã, & in l. irritũ. C. ad l. Falci. sicuti igit ipse d. Lud. poterat super dictis bonis d. Baptistæ detrahere legitimam, & de ea disponere suo arbitrio, ita ẽt poterit ipse. d. Bernar. ꝓ medietate, ꝓ qua fuit
7 hæres dicti. d. Ludo. Et† fideic. factum per ipsum d. Baptistam non se extendit ad hãc legitimã, ex quo in ea non põt apponi onus, ut s̃. probatũ est, & si est appositũ, in totũ reijcitur, ut ĩ d. l. qm̃ in priorib. & p Ale. in cõs. s̃. adductis, & p Ang. cõs. 131. ad decis. & Ful. consi. 19. tertiò principaliter, & consi. 89. pro-
8 ponitur in 2. dub. Quæ† cõclusio procedit, ẽt si filius approbaret testm̃ pr̃is, nã talis approbatio non excludit eũ, quin posśit hr̃e integrã legitimã, ut dicit Pet. de Anc. cõsi. 151. plura sunt dubia, col. 4. ꝯñr respectu dictæ legitimę tale grauamen uel fideic. nõ ualet, nec tenet, & eo nõ obstã. ipse D. Ludo. & successiuè eius filij, & hr̃des poterũt ꝯsequi dictã legitimã, & đ ea di-
9 sponere ipsorũ arbirrio. Quinimmo, † & fortius ipse d. Ludo. poterat detrahere de dictis bonis d. Baptistæ quartã Trebellianicã. nã cũ fuerit institutus hr̃s, & grauatus de restituẽdo post mortẽ, nedũ potuit detrahere legitimã, sed ẽt Trebell. q̃ venit detrahẽda ex fideic. vniuersali relicto sub ꝯditione, quo casu filius ita grauatus poterit detrahere duas quartas, ut no. ĩ c. Raynal. & in c. Raynu. ex̃ de testa. & ibi plenè p gl. & doc. & in c. si pr̃, eo. tit. li. 6. & per Bar. & alios in l. Papinianus. §. meminisse.
* ff. de inoff. test. vbi Ang. dicit hãc opi.* cõiter approbari ĩ scholis, ꝓut idẽ Ang. tenet in d. l. cohæredi. §. cũ filię, & in l. ĩ rõne. §. qđ vulgò. ff. ad l. Falc. qđ sequit Alex. ibi, & in l. mulier. §. cũ ꝓponeret. ff. ad Treb. not. Bar. & alij ĩ l. quãquã. C. ad l. Falci. & Bened. Ca. ꝯs. 49. pũctus, col. fi. & Ale. ꝯs. 43. attẽta, vol. 2. & ꝯs. 142. circa primã, col. 5. eo. vol. & ꝯsi. 26. circa 1. col. fi. uol. 1. & ꝯs. 3. viso ꝓcessu, col. 2., uol. 3. & ꝯs. 68. circa premissam, uol. 4.
10 Vbi † declarat, ꝙ istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam totius hr̃ditatis, hoc est portionis relictæ filio grauato, ut ẽt dñi doc. in locis s̃. alleg. & tenet Oldr. ꝯs. 131. quidã hñs, & Card. ꝯs. 91. Rñdeo, in 4. dub. & Io. de Ana. ꝯsi. 3. viso testõ, & ꝯs. 79. casus, & ponit Are. ꝯs. 18. visa, col. pe. & Guid. Pap. q. 52. sequit ẽt Dec. ꝯs. 55. & pro tenui, col. pen. vers. 2. in tali restõne, & clarius ꝯs. 236. nõ parua, col. 3. vers. in 4. dub. adducit Bal. in l. filiũ quẽ habẽtẽ. C. fam. erc. & ibi repe. hoc firmãt, car. 3. col. 2. vers. 10. ꝯcludo, ponũt ẽt repetẽ. post alios ĩ auc. nouissima. C. de inof. test. ꝯcludẽtes filiũ grauatũ onere fideicõmissi ꝯdõnalis posse detrahere duas quartas, de q b. põt testari, & disponere, ꝓut sibi placuerit, qđ ẽt sequit Frã. de Cur. ꝯs. 16. & 75. col. 4. & Soc. ꝯs. 33. vers. circa 4. q. uo. 1. & Cor. ꝯs. 339. col. 2. ĩ fi. & col. fi. & ꝯs. 197. uol. 1. & cõs. 96. & ꝯs. 146. uo. 2. & repet. ĩ l. in quartã. ĩ 5. q. Bar. ff. ad l. Falc. ex q b. resultat ꝯclusio uera, ꝙ ipse d. Lud. poterat de dictis duab. quartis, hoc ẽ de legĩa, & Trebell. & ꝯñr de integra medietate portionis, in qua fuit institutus per d. Baptistã eius patrẽ, disponere eius arbitrio nõ obstã. d. fideic. & grauamine, vñ pariter & eius filij, ac hr̃des ipsi. s. d. Bernard. & Tho. pro eorum rata disponere poterunt, cũ ẽt deductio Trebellianicæ transmittat, vt supra dictũ est, & hr̃ p to-
11 tũ ferè titu. ff. & C. ad Treb. Quæ † ꝯclusio, nedũ procedit in foro ecclesiastico, sed ẽt seruat in foro ciuili, cũ sint tex. clari đ iure canonico ĩ d. c. Raynal. & d. c. Raynu. iunctis no. in c. 1. & 2. de ope. no. nunc. & p Bar. in l. priuilegia. C. de sacr. san. eccl.
12 Nec † p̃dictis obstat, si dicat, ꝙ fructus ꝑcepti p ipsum d. Lud. debent cõputari in ipsam Treb. ut in l. mulier. §. alia cã est, & in l. in fideicõmissariã, ubi plenè Alex. & alij ff. ad Treb. & in l. qđ de bonis. §. fructus. ff. ad l. Falc. & p Bar. & alios plenissimè in l. ĩ quartã, col. 4. ĩ 4. q. prin. ff. ad l. Falci. Nã cessat obiectio: qm̃ nõ procedit in filiis primi gradus, ꝓut erat ipse d. Lud. nã ipsis debentib. detrahere Trebel. qñ sunt grauati fideicõmisso uniuersali, in eã nõ imputabunt fructus percepti, ẽt iudicio testõris, ut est tex. apertus in l. iubemus. C. ad Treb. tenet. Ale. & alij in d. l. in fideicõmissariã, & scrib. oẽs in d. l. in quartã. & est
13 tex. & ibi cano. in d. c. Raynu. vers. in eo verò. ¶† Minus ẽt obstat, si dicat, ꝙ Trebel. ĩ casu nr̃o nõ põt detrahi. ex quo tacitè, & et verbis expressis, & pluries fuit prohibita ab ipso D. Bapt. testõre, & s̃m aliquos prohiberi põt. Nam obiectio cessat, ex quo sumus in filiis primi gradus, in quib. Trebellianica nõ potest prohiberi, etiam expresè, secundùm magis * cõem opin. aliquorum,

aliquorum, de qua p Bal.& Sal.in d.l.iubemus rõnib.de quib. ibi per eos, relatis per Ale.in l.Marcell. in prin. ff.ad Trebell. quam opi.tenet Rom.ibi,& cons. 106.licet, col.ult.& Barb.in repe.d.c.Raynutius.col.153.in quib. locis adducuntur rõnes & auctoritates.Ias.ẽt in d.l.Marcell.in prin.tenet eandem opi. quam dicit eẽ cõiter approbatam, col.12.nu.48. uers.nũc istã cõem conclus.quam dicit tenere Pau.de Cast.in d.l.iubemus, col.1.in prin.& Sal.in auc.sed cum testator. C. ad l.Falc.dicit ẽt Alex.uariasse consulendo,& legendo, & adducit aliqua pro hac opi.ut ibi per eum, Dec.ẽt cõs.81.superius alleg.uol.1.nu. 3.dicit, opi.hanc Bal.esse ueriorem,& habere maiorem ęquitatem,& ꝙ ista est magis cõis opi. pro qua sunt rõnes magis efficaces,& ꝙ ista opinio est amplectenda, ex quo magis fauet filijs,& Mod.repeten.l.nemo põt, col.14.& seq.de leg.j.dicunt hanc esse magis cõem,& pro ea se iudicare,& consulere,& idẽ Dec.consi.217.in casu ad me transmisso, col.2.nu.4.& 5.& ẽt
14 cõs.269.consultus ab Illustri, col.pe.nu.15.uol.2.Est† bñ uerum, ꝙ multi tenuerunt ɔ̃rium, ut fuit Cy.in d. l. iubemus, in 1.oppos.& Cuma.in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uul.& pup. & alij adducti per Alex.in d.l.Marcell.in prin.& per Ant.Corset.in tract.de pot.reg.q.73.car.23.& 25. ubi dicit hanc opi. esse magis cõem,& eam secuti sunt alii, quos refert Pau.Pic.in repe.l.in quartam.ff.ad legem Fal.char.antep.& pen.ubi dicit hanc opinio.Cy. uideri magis cõem, tñ quod in puncto iuris opinio Bal.est uerior,& magis æqua, quam ipse sequitur,& tenet, comprobando multis mediis,& rñdendo omnib. ɔ̃riis, q̃ adducuntur pro opi.Cy.& sequac. & potissimè quia fauẽdum est filiis maximè in dubiis opi.ut patet in l.scripto, in fi. ff.uñ libe.iun.l.& si parentib.ff.de inoffi.testõ,& bene facit tex.in l. nihil.§.nunquid prætor.ff.de bon.liber.& ne filii paterna hæreditate nimium rigorosè priuarentur, prætores sæpenumero rigores iuris ciuilis emendarunt,& correxerunt, ut patet in §. emancipatis.inst.de hære.quæ ab intesta.& in l.1. & per totũ. ff.de bon.pos.contratabu.& institu.de bonorum possessio. in
15 princ. Item† facit, nam opinio æqua,& uerior,& fulcita optimis rõnib.& iurib.amplectenda est iudicando,& consulendo, ut per Felynum & Dec.post Abbatem & alios in ca.1.extra de const.facit etiam pro opi.Bal.tex.in d.l.iubemus, qui per iura
16 nouissima non reperitur clarè correctus.Facit† etiam ualde,& stringit illud, quod communiter * ab omnib.tenetur, nam filiis primi gradus non imputantur fructus in quartam etiam Trebellianicam taliter, ꝙ testator non potest disponere, quòd fructus tales imputentur.d.l.iubemus, quæ in hoc non est correcta, & istud est speciale priuilegium concessum filiis primi gradus, ut no.in d.l.iubemus, iun.d.l.fideicommissariam. Vn-
17 de† licet lex de nouo superueniat,& generaliter dicat, Trebellianicam posse prohiberi, tamen d. lex ita generaliter loquens nõ debet tollere istud priuilegium datum filiis primi gradus, ex quo de illo non est facta specialis mentio, ut requiritur, & est tex.cum glo.in l.3.C.de silentiar.lib.12.no. Bald.in l. cum plures.C.de sac.san.eccl.& Alex.consi. 101. uol.1.& ɔ̃s. 217. uolu.2. unde stante isto pro firmo, ut stat, ꝙ filii primi gradus habeant hoc priuilegium, ſm ꝙ tenuere communiter Docto. relati per Pau.Pic.in repeti.d.l.in quartam, cart. antepe.col.1. uer.multas alias q.& car.fi.col.1.sequitur necessariò, ꝙ etiam dicti filii habeant hoc priuilegium, quoad prohibitionem Trebell.& ꝙ in ea adhuc duret ius cõmune antiquum, quo testator non poterat prohibere, quod aliàs si non duraret, censere-
18 tur sublatum,& sic opi.Bal.uidetur indistinctè uera. Nec† ob. illud, quod dicit Soc. in d.l. Marcell. quòd non potest inferri de fructibus ad Trebellianicã, declarando ut per eum, ex quo nihil uñr habere commune, nam dictum suum procederet, quando inciperemus a fructibus affirmatiuè hoc modo, testator potest facere, ut fructus imputentur, ergo & prohibere, itẽ quando inciperemus a Trebellianica negatiuè, hoc mõ, quia Trebellianica olim non poterat prohiberi, & tamen fructus imputabantur.d.l.in fideicommissariam,& ita declarando ꝓcederet arg.Soc.sed si nos incipimus a fructibus negatiuè, bene ualet arg.de fructibus ad Treb. dicendo, non potest facere testator, ꝙ fructus imputentur in Treb. filiis primi gradus, ꝙ est minus, ergo multo magis nõ poterit eam prohibere, quod est plus, uulgata auc.multo magis,& tenendo hanc opi. approbatam ut supra, ueriorem, æquiorem, & magis cõem, ſm Do-
19 cto.præalleg. Ad† ɔ̃ria rñde, ut per Pau. Pic.in d. repet. ubi singillatim oĩb.rñdet,& ad no.per Rayner.Bal.& Imo. in l.Luc. §.maritus, per illum tex.ff.ad Treb.cum si.ubi dicunt, ꝙ testator põt facere, ꝙ filius computet in sua legitima Trebellianicã, ꝓsupposito ꝙ filius grauatus de restituendo possit duas quartas detrahere, iux.no.in c.Raynutius, extra de testa.& per Bar. in l.quanquam.C.ad leg.Fal.dicas, ꝙ Bal.in l.cum pater.§. Titio, de leg.2.declarat hoc procedere, ꝙ qñ quis non põt facere, ꝙ filius imputet in legitimam Trebellianicam, qñ est debitor patris: quia tunc debitum compensabit cum Trebellianica, per illum tex.aliàs non. Ad quod etiam contrarium dicas, ut per repeten. ubi s̃. & nouis.scrib.in d.l.Marcell. in principio, sequuntur hanc opi.Bal.pro qua dicunt pluries,& pluries consuluisse, ꝙ Trebellianica in filiis primi gradus non possit prohiberi, qua stante sicuti ipse d.Ludouicus poterat de dicta Trebellianica disponere, ita ẽt poterit disponere, & ipse d.Bernardinus pro ea parte, in qua fuit institutus hæres ab ipso do. Ludouico,& ɔ̃nr super bonis dicti do. Baptistæ poterit testari pro medietate legitimæ,& Trebellianicæ, q̃ spectabant, & pertinebant ad dictum d.Lud. cuius pro dimidia est hæres, sicut põt testari de reb.quæsitis per ipsum.d.Bernardinũ mõ & forma, quo dictum & conclusum fuit supra in primo quæsito, & hæc dico, si ipse d.Lud.aliter non disposuit de d. legitima, & Trebellianica inter viuos, vel in vltima voluntate. Verùm & alia opinio, ꝙ potest prohiberi etiam in filiis primi gradus, posset satis defensari, vt ego dixi in d.l.Marcell.in prin.& consulẽdo ẽt,& ibi uideatur. ¶Circa uerò tertiũ quæsitum, qualiter ipse d.Ber.poterit disponere, & testari super reb. sibi relictis ab ipso d.Lud.eius patre,& acquisitis per ipsum d.Ludo. patet resolutio ex his, quæ dicta sunt in præcedenti quæsito, nam esto quòd ipse d.Ber. fuerit institutus hæres in dimidia a dicto. d. Lud.& grauatus de restituendo per fideicom. ac etiam prohibitus detrahere Treb.tamen tale grauamen quoad legitimam sibi debitam iure naturæ reiicitur,& etiam dicta Treb.non potuit prohiberi: cum simus in filiis primi gradus, secundum unam opi.de qua supra, nec etiam in illam imputabuntur fructus medio tempore percepti, ut superius latè deductum,& ꝓbatum est,& ideo de dictis legitima,& Trebellianica super bonis quæsitis per eius patrem poterit disponere & testari eius arbitrio eo modo & forma, prout dictum & conclusum est superius in primo quæsito. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommisso conditionali purificato veniunt substituti.*
2 *Substitutio fideicõmissaria distributiuè, & singulis facta in personam uniuscuiusque hæredis decedentis sine filijs, locũ habet vno illorum decedente sine filijs, nec opus est illam verificari in persona omnium, & nu.3.*
4 *Filiorum appellatione ita veniunt fœminæ, sicut & masculi.*
5 *Fallit quando facta est mentio de filijs masculis; tunc enim fœminæ non ueniunt.*
6 *Testator in dubio uidetur se reddere cõformẽ cũ dispõne iuris, & sua voluntas interpretatur, secundùm quòd iura disponunt.*
7 *Testatoris dispositio interpretanda est secundùm consuetudinẽ, & statutum loci.*
8 *Mentio simpliciter facta de filijs, intelligitur de masculis, propter dispositionem statutariam.*
9 *In materia fideic. appellatione filij non ueniunt fœminæ.*
10 *Masculinitas considerata per testatorem, aliam ob causam non videtur considerata, nisi fauore agnationis, & ut bona conseruentur in familia.*
11 *Pro expresso debet haberi, quando unica tantùm ratio dispositionis potest considerari & assignari.*
12 *Qualitas apposita in uno capite testamenti, uidetur repetita in alio capite.*
13 *In fideic. attendimus testõris mentem, ex coniecturis ẽt collectã.*
14 *Dictio, ut supra, relatiua est præcedentium.*
15 *Relatio intelligitur facta cum omnibus suis qualitatibus.*
16 *Instituti videntur magis dilecti, quàm substituti.*
17 *Testator priuando filias à fortiori videtur priuare neptes.*
18 *Neptis testatoris excluditur à substituto existente de familia ipsius testatoris.*
19 *Testator expressisse uidetur illud, quod uerosimiliter disposuisset, si de eo fuisset interrogatus.*

20 *Grauatus*

20 *Grauatus restituere substituto, nedũ portionẽ, in qua fuit institutus restituere tenetur, sed etiam aliam, quam per fideicommißum fuit consecutus ab alio cohærede grauato.*
21 *Exclusio filiarum, an & quo casu censeatur temporalis, vel perpetua, & nu. 22.*
Fœmina semel exclusa à statuto, an censeatur perpetuò exclusa.
An quis sit alteri præferendus in successione, quod tempus considerandum sit.
24 *Grauatus restituere hæreditatem, quæ teneatur restituere.*

CONSILIVM XLVIII.

Vidi Testm̃ q.ser Hier.de Cimatorib. ciuis Bellunen. in quo suos vniuersales instituit hr̃des Benedictũ, Mi
chaelem, & ser Paridem filios suos, & voluit, ꝙ si unus, vel duo
ipsorum institutorum decesserit siue decesserint qñcunque si
ne legitimis filijs ex eis descendentib. ꝙ tunc essent substituti
eidem vel eisdem decedentib.ut supra, alij siue alius ex dictis
1 suis hr̃dib. Et†qm̃ Benedictus obijt nullis relictis filijs, & ꝯñr
in eius portione, & persona condõ fideicõmissi prædicti fuit,
& est verificata, & ꝯñr portio, quę ipsum tangebat, peruenit ad
Michaelem, & ser Paridem superuiuentes, detractis prius de
iure detrahendis, vt hr̃.ff.& C.ad Treb.ferè per totum, & inst.
de fideic.hære.& in l.Centurio.ff.de vul.& pu.& in l. precib.
C.de imp.& per Can.in c.Raynald.& in c.Raynut.de testa.&
2 in c.si pater.eo.ti.li.6.¶†Solùm difficultatem facit, an condi
tio.d.fideicommissi sit uerificata in persona.d. Michaelis, qui
mortuus est relictis duab.filiabus fœminis, & superstite dicto
ser Paride, an ipse ser Paris substitutus veniat excludendus a di
3 ctis filiab.fœminis. Et † primò aduertendum est, ꝙ dicta substitutio fideicommissaria distributiuè, & singulariter facta est
in personam uniuscuiusque hr̃dis decedentis sine filijs, & iõ
locum habebit in persona vniuscuiusque decedẽtis sine filiis.
Nec est necesse, vt verificetur in persona oĩum: ut plenè hr̃ in
l.pe.vbi latè doc.oẽs.C.de imp.& per Bar.& alios in l.heredes
mei.§.cum ita.ff.ad Treb.& ꝑ Alex.in l.pater filiam.§. fi.ff. ad
l.Fal.& in l.qui duos, & l.uel singulis.ff.de vul. & pup.iunctis
no.in l. hoc articulo.ff.de hær.inst.cum aliis concor.Ex quo in
fertur, ꝙ circa portionem relictam. d. Benedicto iam mortuo
nullis penitus relictis filiis, condõ. d. fideicommissi fuit plenè
uerificata, licet d.Michael mortuus sit duab.relictis filiabus. &
superstite.d.ser Paride, cui Benedicto virtute dictæ substõnis
successerunt d.Michael, & ser Paris illi superuiuentes. An aũt
portio bonorum.d. ser Benedicti, quæ peruenit ad ipsum Michaelem, veniat restituenda ipsi ser Paridi, tangetur inferius, q̃.
tùm ergo ad portionem tangentem.d.Michaelem prima facie
vr̃ dicendum, ꝙ eius filiæ excludant ipsum ser Paridem substi
tutum, ex quo ipse testator uoluit, tunc demum esse locũ substitutioni fideicommissariæ, qñ aliquis dictorum filiorũ mortuus esset sine filiis legitimis ex eis descendentib. & quia ipse
Michael obiit relictis dictis filiab. talis condõ non fuit adim-
4 pleta, & ꝯñr fideicommissum vr̃ cessare. Certum†est.n.ꝙ appellatione filiorum ita ueniunt fœminæ sicut & masculi, & ta
lia uerba uerificantur in filiab.l.1.C.de cond.inser.l.quisquis
ff.de uer.sig.& l.iusta.eod.tit.& in l.si quis ita, in prin. ff.de te
sta.tut.& in l.si ita scriptum, de lega. 2. no.Io.And.Butr.& alii
Can.in d.c.Raynaldus, col.2.& Ale.cons.55.col.fi. uolu.3. &
Dec.ꝯs.15.in prin.& cons.171.in cã uenerabilium, col. 2. nu.
4.& consi.299.in cã, col.4.nu.11.& est bonus tex.in l.non est
5 sine liberis.ff.de ver.si. Tamen†rectius ueritatem amplectẽdo
dictæ filiæ non dñr excludere ipsum ser Paridem substitutũ.
Quinimmo ipsæ excludunt ab ipso ser Paride, ex quo illa ver.
sine filijs intelligunt de masculis, & perinde est, ac si testator
dixisset, ꝙ si ipse Michael moreret sine filiis masculis, eẽt substitutus illi ipse ser Paris superuiuens. Et si dictus testator expressisset de filiis masculis, certissimum est, ꝙ ipse ser Paris sub
stitutus excluderet dictas filias Michaelis, morientis sine masculis, vt est decis.Io.And.& Cano.in d.c.Raynaldus, & ponit
Abb.consi.37.vr̃. 1.uol.1.& Ant.de But.consi.47. rectè decisum est, & Io.de Ana. cons.22.ad probandam, cum aliis cumu
latis ꝑ doc.in l.1.C.de cond.inser.& ꝑ Dec.d.cõsi.15.in prin.
& col.2.& 3.& 4.& d.cons.270.& 294.ac ẽt cons.318.nu.2.
¶Quòd modò testator intellexerit de filiis masculis, & non de
fœminis, esto ꝙ ꝓcisè istud non dixerit, ostenditur concluden-
6 ter & pluribus. Et † primò; qm̃ in dubio testator vr̃ se reddere
conformem cum dispõne iuris, & sua uoluntas interpretatur
ſm, ꝙ iura disponũt, vt hr̃ in l.Gall.§.quidam rectè.ff. de libe.
& posth.& no.Bal.in l.precib.C.de impub.col.pe.arg.l.si duo
ff.de acq.hær.ubi Bal.cum aliis adductis per Dec.consi. 257.
7 q̃ritur, col.pe.& fi. Prout † ẽt; qm̃ dispõ testatoris intelligitur
ſm consuetudinem, & statutum loci, ut dicit Bar.in d.l. hæredes mei.§.cum ita, col.2.ff.ad Treb.& ibi Alex.col.5.& duab.
seq.ubi ẽt Soc.col.pe.& fi.ad id plura cumulant, ponit ẽt Bar.
in l.ut iurisiurãdi.§.si liberi.col.2.ff.de ope.libe. Pet. de Anc.
in l.tres fratres.ff.de pac.Alex.& alii in d.l.Gallus.§. quidã rectè.& Dec.consi.397.uiso puncto, col.pe.nu. 7.cum aliis plenè cumulatis per Alber.Bru.in tra.de statu.exclud.fœmi.in 5.
art.prin.12.qõ.fol.7.& sequ.& etiam per Georg.Nat.in simi.
tract.in 12.q.prin.col.15.uers.8.facit.Hinc est, ꝙ cum in ciui
tate Bellunen.sint statuta, ꝙ tam ex testõ, q̃ ab intestato, stantibus masculis fœminæ non succedant, ꝙ ipse ser Hier. testator,
testando uoluit se reddere conformem cum dicta dispõne sta
8 tutaria, ut fœminæ excluderentur a masculis. Et † ideo licet in
substitutione simpliciter fecerit mentionem de filiis: tamẽ debet intelligi de masculis ꝑꝑ statutum, cui verba dicti testatoris debent adaptari, ita expresse dicit Pet. de Anch.in d.l. tres
fratres.ff.de pac.& cõsi.124.uisis, col.pe.uer. 2. principaliter,
& Alex.& Soc.in d.§.cum ita.uer.præalleg. & in d.l.Gall. §.1.
in fi.& idem Alex.consi.127.uiso testõ, uol.1.& consi. 119.viso processu, col.pe.uol.5.refert, & sequitur Dec.consi.316. in
casu proposito, col.pen.nu.9.& consi.299.in cã mihi commissa, col.pen.nu.11.& consi. 270. dominus Raynaldus, colum.
2.nu.3. ubi ad id alia consi.adducit, ponit etiam Soc.ꝯs. 280.
considerata, in fi.uol.2.& consi.213.suprascripti, col.2.uol.1.
& Cor.consi.55.pro decisione, circa fi.& consi.145.in fi.vol.
1.& consi.120.quòd filia, & consi.124.ardua, uol. 2.& Ias.in
d.l.tres fratres, col.3.in 6.limi.& multa ad id adducit do. Præ
po.in arbore affinit.col.16.post ti. de consangui.& affinita. Et
9 † quòd in materia fideicommissaria, stante statuto, appellatione filii non ueniat fœmina, est consi.Pau.de Cast.79. casus iste
frequenter contingit, & ponit Cor.consi. 197.circa, in litera.
R.uol.1.ad id multa adducit Barb.in rep.d.c.Raynaldus, col.
87.& in repeti.l.cum acutissimi.C.de fideic.circa fi.ad quæ ẽt
faciunt, quæ ponit Soc.in repe.l.cum auus.ff.de cond.& dem.
col.mihi 57.& seq.uer.7.quæritur, & Alber.Bru.in d.tract.de
statu.exclud.fœmi.in 5.art.prin.in 12.q.fol.7.uer.& ita consultus, ubi dicit semper se ita tenuisse & cõsuluisse, appellatione filiorum non venire fœminas in substitutione fideicommissaria stante stat.ipsas excludente, & potissimè qñ filiæ propriæ
testatoris non sunt institutæ, ne contingat testatores præferre
neptes propriis filiab.ut propriè est in casu pñti, & dicetur inferius, & ibi rñdet dictis per Soc.in d.l.hæredes mei.§.cũ ita.
& in d.l.cum auus, uer.præalleg.& consi.suo 182.licet, uol.2.
ex quibus unà cum aliis concor.ibidem adductis hr̃ uera deci
* sio, & * cõis conclusio uolens, ꝙ licet attento iure cõi appel.filii ueniat fœmina, ut sunt decis. & iura. s̃. in ꝯrium adducta,
tñ stante stat.uolente stantib.masculis fœminas excludi, si contingat testatorem substituere masculum uocatum a statu. sub
conditione, si alius cohæres decederet sine filiis, & contingat
cohæredem mori cum filiab.fœminis, dictæ filiæ nõ excludũt
substitutum, quinimmo ipsæ a substituto excludunt, ex quo
isto casu appellatione filii non comprehendũtur fœminæ, sed
masculi, & illa uerba, si decesserint sine filiis, intelliguntur de
masculis, & quia ipse Michael mortuus est sine masculis uirtute dictæ substõnis ad eius portionem uenire debet ipse ser
Paris substitutus, & superuiuens exclusis dictis filiab. quæ appellatione filii non comprehenduntur stante dicto statuto, &
ultra prędicta quòd testator ipse intellexerit de filiis masculis,
& nõ de fœminis ostẽditur, nam eodem testõ instituit Franc.
alium eius filium, & eidem substituit filios eiusdem masculos
tm̃, & illis decedentibus sine masculis postmodum substituit
10 filios.d.testõris. Et † quib.patet, ꝙ ipse testõr in substitutionibus considerauit masculos, & quidem non alia rõne, nisi fauore agnationis, & ut bona conseruarentur in familia, ꝓut dicit
Io.And.in rub.de successio.ab intest.in add.ad Spec.uer.& est
sciendum, & no.doc.in l.uenia.C.de in ius uoc.& Bal. in cõs.
inc.Martinus, & Ioan.col.3.qđ est positum inter consi. Ange.
& multa ad id adducũt Mõd.Asten.in d.trac.de stat.exclu.fœmi.in

11 mi.in 3.4.& 2.art.prin.& Dec.d.cõs.15.nu.2.Et†licet testator hoc non expresserit,tñ pro expresso debet haberi,cum alia ratio non possit adduci,qua fuerit motus ad dandum prærogatiuam masculis,nisi præallegata,ſm ꝙ dicit gl. Bal. & alij in l. quamuis .C.de fideic.& Imo.in l.fi.ff.de hære.inst.& Ale.cõs.
12 48.super agitatione,col.3.vol.1.cum si.Vnde†cum ipse testator in vna parte testi, & in substitutione fideicommissaria dederit prærogatiuam filijs masculis, præsumendum est ita eum voluisse facere in alia substitutione,quam fecit d. Michaeli,licet in ea nihil dixerit de masculis,sed tm̃ de filijs, cũ vna pars testi declararetur per aliam,vt in l.qui filiab.vbi Bar.& alij, & in l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.& facit tex.in l.vtrum.ff.de peti.hære.& quod uult Bar.in l.1.§.& parui.ff.qđ vi aut clam, & ponit Dec.d.cons.15.nu.3.& cons.270.nu.5.vbi propriè loquitur in casu nostro,& cõsi.370.viso testõ,nu.3. vbi ad id adducit alia consi.& plenè tangit Fran.de Cur.consil. 65.col.6.
13 Et†certum est, ꝙ in fideicommissis accedimus per coniecturas,& voluntas testatoris ita collecta sufficit.d.l. hæredes mei. §.cum ita.l.cum virum. C.de fideic.cũ alijs adductis per Dec. d.cõsi.15. nu.2.& cum alijs sim. & concor. quæ possent ad id adduci,de quib.in d.§.cum ita,& in l.cum proponebatur,in fi. & in l.qui solidum.§.1.de leg.2.& in l.licet imperator, de leg. 1.& per Bal.in l.fi.col.pe.C.de impub.quæ etiam comprobantur,nam ipse testator institutis filijs suis masculis, substituit illis,vel alteri eorum decedenti sine filijs alios,seu alium superuiuentem ex dictis suis hæredib.& filios eorum legitimos, vt
14 s̃.Quę†dictio,vt supra,relatiua est præcedentium, & eorum, quæ superius dicta sunt,vt in l.1.§.deinde, & in §. ex hoc edicto,vbi Bart.ff.de postul.& habetur in l.item quæritur.§. item Iulianus. ff. loca. & in procem. decreto.§.sanè,& ponit Deci. consi.182.nume.3.& cons.227.nu.5.& certum est, ꝙ ipse testator in præcedẽtib.dum substituit Fran.eius filio,vocauit tm̃ masculos,vnde necessariò in hac secunda substitutione solùm masculos vocauit,cum in illa se referat ad ꝑcedentia, & in ꝑ-
15 cedentib.de masculis tm̃ sit locutus.Et† relatio intelligitur facta cũ oĩbus suis qualitatib.l.asse toto.ff.de hær. inst.& in auc. si quis in aliquo documento. C.de eden.& per Bar.in l.si quis seruum.§.fi.de leg.1.& in l.1. ff. de receptator. suadentur etiã prædicta,qm̃ ipse testator habebat filias fœminas proprias, & de eis in suo testamento nullam fecit mentionẽ, sed tantùmodo instituit & substituit filios masculos, quos pretulit dictis fi
16 liab. ꝯñr a fortiori vr̃ prætulisse neptib. ex filio.Tũ † ꝯsiderando institutionem,vt dicit Bar.in l.1.C.de impub.& hr̃ in l.Pu-
17 blius.§.fi.ff.de ꝯd.& dem.Tum † ẽt quia priuãdo filias a fortiori vr̃ priuasse neptes,arg.l.si viua matre.C.de bo.mater.cũ alijs adductis per Dec.d.cons.15.nu.2.& 5.& d.cons.270.nu.4.& 5.vbi inter alia adducit pulchrum cons.Pau.de Cas. 77. casus iste frequenter cõtingit.& aliud consi.eiusdem Pau.355. viso
18 testamento,& plures alias decis.Quibus †cauetur,neptem testatoris ex filio excludi a substituto,& substitutus erat de familia testatoris, quando testator ipse de filiabus proprijs nullam fecit mentionem,vt propriè est in casu præsenti,vel quando illas in re particulari instituit,de quo plenissimè per Alber.Bru. multa alia adducentem in d.trac.in 5.art.principali.q.12.col. 2.ver.quæ decisio.& col.4.& 5.versi.iuxta prædicta dicebam, & prout aliàs consului.quanto magis in casu præsenti,vbi tot & multa alia concurrunt,& maximè dispositio statutaria,vt s̃.
19 Quibus†consideratis resultat & alia cõclusio, ꝙ dispositio.d. testatoris omnino comprehendit casum præsentem, ex quo si de eo fuisset interrogatus,vtiq; verisimiliter idem disposuisset, & ideo haberi debet ꝓ expresso,vt dicit gl.& doct. in l.tale pactum.in.fi.ff.de pac.& habetur in l.Titius.§.Lucius.ff. de li.& posth.cum alijs adductis per Dec.consi.394.pro vera resolutione.col.pen.& fi.nu.8.& seq.ex quib.satis apertè ostenditur, ꝙ filiæ fœminæ.d.Michaelis non excludũt.d.ser Paridem substitutũ ipsi Michaeli casu,quo mortuus esset sine filijs masculis,prout verè mortuus fuit,& ꝯñr cum conditio.d.fideicommissi etiam fuerit verificata in persona d.Michaelis,ipse ser Paris substitutus, & fideicommissatius consequi debet portionẽ relictam dicto Michaeli,detractis tñ de iure detrahẽdis, vt superius dictum est,immo & fortius hęredes. d. Michaelis eidẽ ser Paridi restituere debẽt omne illud, quod ipse Michael fuit cõsecutus virtute fideicommissi de portione relicta per dictũ
20 testatorem.d.Benedicto mortuo sine aliquibus filijs. Nã † cũ ipse Michael eam cõsecutus fuerit per fideicõmissum,& postmodũ in persona ipsius Michaelis fuerit verificata conditio. d.fideicõmissi,nedũ censetur grauatus restituere ipsi ser Paridi superuiuẽti portionẽ sibi Michaeli relictã, sed ẽt aliã, quã per fideicõmissum cõsecutus fuit a dicto Benedicto, ut tenet glo. Bar.& alij in l.si Titius,de lega.3.& idẽ Bar.in l.Sceuola,in fi. & plenius in l.Marcellus,§.quidã liberis.ff.ad Treb. vbi Alex. * Soc.& alij idẽ sequunt̃,& * cõiter tenẽt doct. in l.cum virum. C.de fideicõ.& Rom.cõsi.18.visa,& Bar. in d.l.hæredes mei. §.cũ ita,in prin.& ibi Alex.& ꝑ eundẽ Alex.in l.ita tñ,§.qui suspectã,eo.tit.& Bal.cõsi.94.pũctus qõnis, vol.2.& Corne.cõsil.142.vol.4.& Dec.consi.81.in casu ꝓposito,nu.2.vbi dicit hãc opi.esse cõmunẽ,& ab ea non esse recedendũ,allegãdo cõ-
21 sil.Alex.vt per eũ.¶† Nec ꝑdictis hẽt obstare,si diceretur, ꝙ filiæ d.Michaelis non debent excludi,ex quo ita demũ excludũtur, quando extarent masculi descendentes ab ipso testatore, sed certum est, ꝙ ipse ser Paris nullos hẽt filios,nec masculos, nec fœminas,ꝯñr eo mortuo nullus extabit masculus descẽdẽs ab ipso testatore,pp quẽ dictæ filiæ venirẽt excludẽdæ, ex quo infertur, ꝙ viuente tm̃ ser Paride censentur exclusæ, non autẽ eo mortuo,& sic nullo existente masculo,ꝯñr talis exclusio iudicabitur tẽporalis non perpetua,vt vr̃ sentire Bar.in l.fin.§.j. col.j.ff.ad Tertul.rõne,de qua ibi per eum, & per Bal. & alios scrib.in l.2.C.de lib.præter.cũ alijs adductis per Alex.cõs.13. circa primũ,col.vlti.vol.3.& per Are.consil.158.viso puncto, col.j.& per Cor.consi.126.principale,col.3.& 4.vol.2.& per Soci.consi.92.circa primũ,col.4.vol.j.& Dec.cõsi.71.in casu,
22 col.j. Nã † ꝑdicta obiectio cessat cõsiderãdo verba statuti simpliciter excludentis fœminas stantibus masculis,quo fit, vt ipsæ fœminæ censeantur perpetuò exclusæ ab ipsis masculis, & satis est, ꝙ tempore,quo defertur hæreditas, seu fideicõmissum, reperiantur masculi ad exclusionẽ ipsarũ filiarum,licet postmodum d.masculi deficiant; tales enim fœminæ semel exclusæ,nõ possunt amplius venire ad bona a quibus perpetuò fuerũt exclusæ, sed dicta bona venire debent ad alios hæredes ex testõ, vel ab intesta.ipsius masculi, q̃ fœminas exclusit, ista est doctr. * Bar.* cõiter approbata in d.l.fi.§.j.col.pe. versi.sed si poneremus.ff.ad Tertul.& sequitur Dec.consi.283.nu.5.& cõs.296. nu.4.consuluit etiam Soci.consi.10.volu.3.& faciunt nota. ꝑ Alex.& alios in l.si auus.C.de lib.præter.& per Soc. cõsi.104. nu.4.volu.4.& quæ vult Ant.de But.cõsi.20.æquitas,& Cor-
23 ne.consi.12.in hac,col.j.in fi.vol.j.Et † bene facit illud,quod dicitur,qñ loquimur de prælatione alicuius facienda alteri, ꝙ inspicimus tẽpus,quo acquiritur possessio, taliter ꝙ ille, q̃ tũc præfertur,efficitur perpetuus hæres,& transmittit ad suos, & ad quos vult ex testõ,seu ab intestato, & semper excludit alterũ, vt habetur in §. proximus,institu.de legit.agna.suc.& ita ꝑ hanc rõnem tenent Bal.Ange.& alij in d.l.Gallus. §.& quid si tm̃,& Pau.de Cast.consi.92.illud indubitati iuris,& Alex.cõsil.29.in pñti.col.j.& ꝑ totũ, vol.2.cũ alijs plenè cumulatis ꝑ Alber.Bru.in d.tract.in 10.artic.principali,q.5.fol. 53.in quibus locis concluditur,fœminam simpliciter exclusam a statuto stantibus masculis,censeri perpetuò exclusam,& contraria superius allegata procedunt, quando excluderetur temporaliter
24 tm̃ . Ex † quibus infertur, ꝙ ipse ser Paris, & de bonis relictis d.Benedicto,& etiã d.Michaelis per ipsum testatorẽ, detractis tamen de iure detrahendis , poterit disponere suo arbitrio, cũ ipse superuixerit dicto Benedicto,& casus substitutionis fideicommissariæ iam euenerit in persona ipsorum decedentium sine filijs masculis,arg.l.primæ,ibi,de rebus suis. ff.de testam. & in puncto hoc tenet Lap.alleg.101.in ciuitate Florentiæ,& Pet.de Ancha.consil.301.posset probabiliter,& Alber.Bru.in d.tracta.in 13.artic.prin.q.5. fol.75. Quod autẽ de dictis bonis relictis Benedicto,& Michaeli ipsi potuerint disponere, & quid in legitima,& Trebellianica veniat imputandum, nõ est præsentis speculationis,dicetur aliàs suo loco,& tempore,si de prædictis dubitare contigerit. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Plures nomine collectiuo vocati quãdo pro vno tãtũ reputentur.*
2 *Et pro quibus partibus ipsi admittantur.*
3 *Et quid si vocati sint distributiuè, & seq.*
Dictio, cuilibet, & pro quolibet, distributiua est.

De natura

4 *De natura distributiui est, unicuique in solidum attribuere rē, de qua agitur.*
5 *Distributiuum attribuit actum cuilibet in solidum.*
6 *Natura distributiui est, ut singuli habeantur pro expressis.*
7 *Dictio, unicuique, nullum excludit.*
8 *Satis differt, an aliqui uocentur collectiuè, siue distributiuè.*
9 *Si ad legatum per testatorem uocantur attinentes, an dicantur uocati omnes, an uerò proximiores.*
10 *Attinentium appellatione qui ueniant, & nu. 20. & seq.*
11 *Coniunctorum appellatione qui ueniant.*
12 *Coniuncta persona quæ dicatur, & qui ueniāt eius appellatione.*
13 *Legatum factū cognatis debetur illis, qui nominati sunt.*
14 *Et an ueniant non existentibus nominatis proximiores.*
15 *Legatum factum cognatis quibus debeatur.*
16 *Differt an legetur cognatis, uel cognationi.*
17 *Legatum factum familiæ quibus debeatur.*
18 *Legatum factum fratribus debet̄ illis, qui utrinq; sunt coniuncti.*
19 *Fideicommissa, & legata inducuntur, ampliantur, & restringūtur ex coniecturata mente testatoris.*
20 *Legatum factum attinentibus quibus debeatur.*
21 *Dictio pro, denotat causam, & modum.*
22 *Per sequentia declarantur antecedentia aliquatenus dubia.*
23 *Dispositio hominis uerificatur in primo actu.*
24 *Relictum factum singulis preiudiciale est, & debetur proximioribus considerato tempore testamenti.*
25 *Vel illis, qui tempore mortis reperiebantur.*
26 *Non enim ueniunt illi, quos testator ignorabat.*
27 *Legatum factum attinentibus debet̄ hæredibus attinēntis mortui, antequam tale legatum fuerit petitum iure trāsmissionis.*
Transmissio legati an & quando possit fieri.
28 *Transmissio non impeditur, esto quòd legatum fuerit relictum super fructibus & redditibus possessionum.*
29 *Præscriptio.xxx.an.currit contra ignorantem.*
Et excludit omnem actionem.
30 *Præscriptio cum mala fide de iure canonico non procedit.*
31 *Hæres extraneus scire præsumitur contenta in testamento, et de illis notitiam habere.*
32 *Debitor non potest præscribere, etiā si statutū excluderet creditorem.*
33 *Legata cum mala fide non possunt præscribi.*
34 *Si legatarius non agnouit legatum hæres illud præscribit, etiā si scientiam habeat legati, & nu. 36. & 37.*
35 *Valde differt, an sit ius quæsitum, uel quærendum.*
37 *Et quid si præscriptio restricta est per statutum.*
38 *Statutum inducēs præscriptionem cum mala fide, an & quando, & quo casu ualeat.*
39 *Legatum indebitè solutum, an possit repeti. et nu. 43. 45. & 46.*
40 *Et quid si omni iure est indebitum, & nu. 43.*
41 *Et quid si per errorem fuit solutum.*
42 *Lucrum radicatum in persona alicuius cōsideratur, ut damnum.*
44 *Et quid si legatum fuit solutum ex causa de præterito falsa.*
46 *Et quid si fuit promissum, & non solutum.*
47 *Testator relinquens cuilibet fratrum minorū cappam, & priori bibliam, prior an consequi debeat utrunque legatum.*
48 *Dictio, item, continuatiua est.*

CONSILIVM XLIX.

Visis Dubijs ad me tránsmissis cum exemplo testī q.do. Isabettæ Rōcinellæ, circa resolutionem primę dubitationis aduertēdū est, ꝙ attinentibus ipsius testatoris fit legatum collectiuè, uocātur.n.ad illud attinentes ipsius collectiuo nomine, ut patet ibi, attinēti, & ibi, & si p̄dicti attinentes,
1 & ibi dicti tales attinentes, Et † qn̄ plures collectiuo noīe uocantur pro uno reputantur, & habentur.l.interdū, in prin.ff. de hær.inst.l.si liber hō.§.Titius, & ibi no.Ang.eo.ti.& p Bal. in l.si pr̄ filio, ubi ēt Ale.no.ff.de uul.et pup.& p Dec.ꝯsi.320. dū legerē.co.3.nu.6.& p Soc.ꝯs.108. casus ser Frā. uol.3.nu.
2 nu.2. & 3.Cōcludētes, † ꝙ tales ita uocati pro uno reputant̄, & pro æquis partibus admittuntur, & ꝯn̄r oībus uidetur una sola q̄titas legata, uidelicet duc.30.ex quo eadē oratione ꝯiunctim, & collectiuè legatū vr̄ factū.l.eū q ita, in prin.ī 2.respō. ff.de verb.obl.l.si qs testō, ī prin.& ibi no.Ias.col.1.de lega.1. ¶ Tn̄ in casu pn̄ti ꝯriū dicēdū, ꝙ immo cuilibet attinēti in solidū dicatur esse factū legatū duc.xxx.non.n.simplr̄ & collectiuè tm̄ attinentes ad illud vocant̄, quo casu locū haberēt supe-
3 rius deducta. sed † vltra nomē collectiuū attinētes, ipsi vocant̄ distributiuè: vt patet ibi, cuilibet suo attinenti, & ibi, ꝓ quolibet, q̄ dictiones distributiuæ sunt, vt plenè tāgit Bar.& alij ī
4 l.hoc articulo.ff.de hær.inst.Et † de natura istius distributiui, cuilibet, & quolibet, est attribuere vnicuiq; in solidū rē, d̄ qua agit̄, & ꝯn̄r dictū legatū quātitatis, vt est casus, & ibi no.Bar.& Imo.in l.si plurib.de leg.2.& est tex.& ibi no.Bar.ī l.nō distinguemus.§.cū plures.ff.de arbi.& no.in l.q in ptāte.ff.de testa. & p Bar.ī l.hoc articulo, col.2.vers.& ista faciūt, & vers.ꝑterea q̄rit, & vers.distributiuorū.& ēt not.Bart.& alij in l.si mihi, & Titio.ff.de verb.obl.& plenè tāgit Bal.ī l.vnica.C.qn̄ nō petē.
5 par.& Soc.ꝯs.50.viso instr̄o, in prin.vol.1.Ista † em̄ distributiua, cuilibet, & ꝓ quolibet, attribuūt actū primi verbi.s.attinēti, cuilibet in solidū.& similiter attribuūt actū secundi.s.emolumentū legati cuilibet ī solidū, vt hr̄ in l.q filiab.§.1.de leg.1.
6 & ibi not.oēs in summario, & in discursu lecturæ. Et † natura distributiui est, vt singuli habeātur ꝓ expressis, & nominatis.l.
7 pen.C.de impub.vbi doct. Prout † ēt: qm̄ dictio, vnicuique, nullū excludit.c.solitæ.de maio.& obe.l.Iulianus, d̄ leg.3.no. Cor.ꝯs.67.plenè quidē, col.2.in fi.vol.1.ita ēt, & dictio, cuili-
8 bet, & ꝓ quolibet. Multū † em̄ differt, an aliqui vocent̄ collectiuè, vt in prin.dictū est, an verò distributiuè, vt mō dicimus, vt patet ex decisi.superius deductis, & ēt sentit Ias. in d.l.si qs testō, in prin.nu.1.& Corn.ꝯs.82.in hac ꝯsultatione, vol.2.ex q b.ꝯcludit̄ in pn̄ti casu, cuilibet attinēti testatrici in solidū de-
9 beri legatū dictæ quātitatis. ¶ † Sed adhuc superest maior difficultas, esto ꝙ tale legatum insolidū debeat̄ cuilibet attinēti, an ad illud dicātur vocati oēs attinētes ipsius testatricis, cuiuscūque sint gradus, ēt longissimi, an verò solùm dicatur esse factū attinentibus proximiorib. qui ab intestato illi poterant succedere, ita ꝙ isti proximiores solùm dicant̄ inclusi in solidū, reli-
10 qui verò posteriores penitus exclusi. Et † licet Pau.de Ca.in l. cū alienā.C.de leg.vers.& est argm̄, & ibi Mod. in addi.tāgāt, q veniāt appellatione attinētiū, tn̄ Bal.ī c.in literis, vers.attinētes aūt, ex̄ de testib.quē refert, & sequit̄ Barb.in rep.l.cū acutissimi, car.mihi 14.col.2.vers.q d si testōr, allegādo Ang.in aliis locis dicit, ꝙ appellatione attinētiū veniūt illi, q pn̄t accusare, tanq̄ prosequētes suorū iniuriā, vt no.p gl.& alios ī l.fœmina.
11 C.ad turpillia.& in l.1.in fi.ff.de postul. Et † talis nominatio vr̄ æquipollere nominationi ꝯiūctorū, quorū appellatione veniunt ꝯsanguinei, tā masculi, q̄ fœminæ.l.sed & hæ. ī prin.ff. de ꝓcur.& p scrib.oēs in d.l.cū alienā, & ponit Fran. ī c.si pr̄, col.antep.vers.22.q d si testōr, de testa.lib.6.& Dec.ꝯs.223.in casu ꝓposito, nu.3.& 4.& gl.ī d.l.fęminæ, dicit venire p̄dictos vsq; ad septimū gradū, vt not.ēt Ias.in l.1. in fi.ff.in ius voc.vt
12 eant. Tn̄ † gl.cōiter * ibi approbata p Bar.& alios scrib.ī d.l.
* cū alienā.C.d̄ leg.apertè vult, ꝙ iudicis arbitrio relinquitur, q̄ dicant̄ cōiūctæ personæ, & ꝯn̄r attinētes, cum a pari ꝓcedāt, & istorū appellatione qui ueniāt, & qui nō, iudex ipse arbitrabitur, & ista est cōis cōcl.ut firmat Ias.in d.l.cū alienā, col.fin. nu.12.& ad casū pn̄tē cōsiderādo subiectā materiā, sanū iudicis arbitriū nō pōt eē aliud, nisi arbitrari attinētiū appellatione uenire tm̄ proximiores ipsius testatricis, & nō alios vlteriores cū nulli eēnt descēdētes ex ea, sed tm̄ transuersales. Prout
13 † ēt q a relictū factū cognatis dētur primò illis, q noīati sunt, & si noīati nō apparēt, dētur solum proximiorib.ita Bar.in l.si cognatis, col.pe.uer.q̄ro quo ordine.ff.de reb.dub. ubi apertè hoc firmat allegādo tex.ī l.peto.§.fratre, & ī l.cū ita.§.fi.d̄ leg. 2.& Soc.ī d.l.si cognatis, col.9.uer.f̄m ē, dū Bar.& uer.seq. fir-
14 mat, ꝓximiores tm̄ vocari. Ita † ꝙ ipsis exclusis alij ꝑpetuò dicunt̄ exclusi, & melius idē Soc.ibi col. 17.uer.2. q̄rit, expressè sequēdo Bar.firmat, ꝓximiores tm̄ ad legatū uocari, & ēt col. 18.uer.2.correlariū, uult, legatū factū cognatis dēri tm̄ proximiorib.ipsius testōris, & nō debetur alijs. Et ꝙ ꝓximiores tm̄ sint uocati, & nō alij, ē doct.Bar.p illū tex.quē oēs ibi sequunt̄ maximè Pau.de Cast.uer.in tex.ibi admitti, ī l.cū ita.§.fi.de lega.2.& ī 1.opp.in fi.& col.2.uer.in tex.ibi, & q ex his, firmans
15 alios ulteriores penitus excludi. Prout † ēt, q a tale legatū in sī. factū cognatis, solū ꝓximiorib.dētur, ut firmat idē Soc. allegādo alias dec.ꝯs.51.uisa facti narratione, n.11.& seq.uol.4.& n. 19.& seq.assignat rōnē decis.eo qm̄ ꝓximitas cōsideratur habito respū ad succes.ab intest.& f̄m illū ordinē istud legatum

debet

16 debet regulari, ut ꝓximiorib. debeat̃. Prout † ẽt dicimus, qñ a pari ꝓcedũt, an leget̃ cognatis, an cognationi, vt in d. l. si cognatis, in fi. & in similib. hr̃ in l. ciuib. eo. ti. Et † qñ legat̃ cognationi seu familiæ, ꝓximiores ueniũt, vt firmat pũctaliter Soc. ↄsi. 49. capio primã, col. 1. uol. 1. ubi adducit Bar. vbi s̃. & alias decis. & bñ facit tex. in l. fi. C. de uer. si. qñ legatum fit familiæ, ut
17
18 nõ oẽs ad illud ueniãt, sed tm̃ ꝓximiores. Et Pau. † de Cast. ibi circa fi. satis ad ꝓpositũ dicit, ꝙ si testõr legat fr̃ib. suis, & hẽt fr̃es utrinq; ↄiunctos, & ẽt fratres non utrinq; cõiunctos, ꝙ tale legatũ nõ oĩb. fr̃ib. debet̃, sed solũ illis, q̃ sunt utrinque cõiũcti ea rõne: quia sunt ꝓximiores, pp ꝙ excludunt̃ alij nõ ita ꝓximi, & Ias. in d. l. fi. nu. 26. sequendo Pau. de Ca. dicit, istud eẽ ea rõne: quia fr̃es utrinq; cõiũcti in successione intestati prę͂ferũtur alijs, & ita dñt ꝑferri in hoc legato, qđ regulat̃ circa istud fm̃ successionẽ ab intestato, adducit iura, & decis. ut p eũ, ꝙ ẽt firmat Soc. d. ↄs. 49. in prin. uers. 1. intelligant̃ uocati, uol. 1. & d. ↄs. 51. nu. 20. uol. 4. & bñ faciunt, q̃ ipsemet ponit ↄs. 37. ui-
19 so, col. 1. 2. & p totum, uol. 3. Quæ † cõclusio corroborat̃, qm̃ legata, & fideicommissa ex cõiectur ata mente testõris inducũtur, ampliant̃, & restringuntur, uulgato. §. disponat, in auct. de nupt. l. in cõdõnib. primũ locũ. ff. de ↄd. & de. l. cũ uirũ. C. de fideic. cũ ↄcor. & a rõne, & uerbis a testõre ꝓlatis restringuntur l. cũ pr̃. §. dulcissimis, de leg. 2. l. regula. §. pe. ubi Bar. ff. de iur. & fac. igno. & p Soc. ↄs. 77. uisis testõ. col. 1. nu. 2. & Frã. đ Cur. ↄs. 64. seriosa, in fi. & cõs. 80. rectè, col. 2. & considerando cãm, & rõnem adductam p ipsam testatricẽ, faciẽtẽ dictũ legatum, fuit illa, ut tales sui attinẽtes ꝓ quolibet dẽtent hr̃e duc. 30. ꝓ oi, & toto eo, qđ petere, & requirere possent de bonis dictæ testatricis, & casu quo uellent facere litem seu qõnem ↄ̃ bona, & hr̃ditatem testatricis, deberent priuari dicto legato, & solùm
20 deberetur attinentibus. Per † q̃ uerba apertissimè patet, legatũ solùm fuisse factum illis attinentib. qui poterant hr̃e potiora iura in bonis dictæ testatricis, qđ qdem uerificari nõ põt in attinentib. ulteriorib. qui nullum penitus ius habebant, sed solũ in ꝓximiorib. qui ab intestato poterant succedere, & bona ipsius testatricis consequi, vt in auct. de hr̃. ab inte. uen. uers. reliquum, & inst. de legitima agnã. succe. & de successio. cognato.
21 cum aliis concor. Dictio † eñ illa pro, causam, & modum denotat, ut dicit Bar. in l. 1. & l. quib. dieb. §. Termilius. ff. de cõd. & dem. p l. hmõi, in prin. de leg. 1. & l. si quis pro redemptione, in prin. C. de dona. & per Cor. cons. 32. licet, col. pe. uer. nã
22 ꝑpositio, uol. 4. Et † sic dicta uerba sequentia assignantia rõnẽ dicti legati, declarant personas, quib. dicatur factum, & sic illos attinentes: cum antecedentia æquiuoca, & aliquatenus ambigua, per sequentia clara, & aperta declarationem, & determinationem recipiant. l. qui filiab. l. si seruus plurium, in fi. de lega. 1. cum sim. & etiam quia in dubio testõr vr̃ magis grauare hr̃dem, quàm fieri possit. l. apud Iulianum. §. Seio, de leg. 1. l. q.
23 concubinam. §. cum ita l. numis, de leg. 3. Et † ẽt quia dispõ hominis uerificat̃ in primo actu, ut no. Bal. in l. 1. uersi. 4. quæro. C. de his q̃ pæ. nomi. & Alex. cons. 70. uiso, uol. 2. & Soc. cõs. 5. nu. 8. & cõsi. 91. nu. 4. uol. 4. & Dec. consi. 287. nu. 15. & Fel. in
24 c. 1. de treu. & pa. Et † etiam quia in casu pñti certa quantitatis summa relinquitur singulis attinentib. ↄnr vr̃ agi de magno præiudicio, & iõ solùm ad tale legatum ueniunt illi, qui erant proximiores tpe testĩ tm̃, vt concludit Soc. in d. l. si cogna. col.
25 14. uer. aliàs autem dicebam. Vel † saltim ueniunt illi proximiores, qui reperiebantur tpe mortis, ut dicit Bar. in d. l. si cognatis, & ibi Soc. col. 9. uer. fm̃ est, illi. n. attinentes, q̃ nati sunt post mortem ipsius testatricis, esto ꝙ proximiores futuri fuissent, nullo mõ ueniunt, ut firmat Bar. & alii in d. l. si cognatis, & ibi Soc. col. 14. uer. 3. etiam colligo, & col. 16. uer. 4. & ultima conc. & melius in d. consi. 51. nu. 40. & cons. 73. capiendo
26 primum, num. 29. uol. 4. Et † uers. 1. concl. est, col. 14. in d. l. si cognatis, idem Soc. allegando decis. firmat etiam non uenire illos proximiores, quos testatrix ignorabat se habere, ex quibus apertissimè constat, qui attinentes ad d. legatum ueniãt, & qui
27 non. ¶ † Istis stantib. ad resolutionem alterius dubij dico, ꝙ si attinentes proximiores uocati ad legatum, ut s̃. agnouerunt dictum legatum, esto ꝙ aliquis ipsorum proximorum mortuus fuerit, antequam tale legatum petierit, tñ hr̃des ipsius bñ possunt illud petere, & quò ad eos fuit transmissum, & bñ potuit transmitti: cũ legatũ fuerit, & sit purũ, quo casu esto ꝙ legatarius mortuus sit, antequam illud consequat̃, & añ illius agnitionem, tñ illud trãsmittit ad eius hr̃des l. si Titio. §. 1. l. si dies §. 1. ff. qñ di. leg. ced. l. 3. ubi gl. & oẽs max. mod. Pap. nu. 35. & plenè no. p oẽs scrib. in l. cum filiof. de leg. 1. & in l. 1. post Bar. & alios nu. 91. eo. ti. & hr̃ in l. unica. §. in nouissimo. C. de cad.
28 tol. ubi et oẽs no. & p Soc. cõs. ult. nu. 4. uol. 4. Et † licet tale legatum sit relictum dictis proximiorib. ut solueret̃ de affictib. & fructib. possessionum d. testatricis, tñ istud non impedit dictam transmissionem, ex quo solum continet cõdõnẽ tacitam ꝑcedentem ex natura rei, q̃ tacita condõ non impedit ꝑdictam transmissionẽ. l. cõdõnes extrinsecus, ubi Bar. ff. de cõd. & de. & idẽ Bar. p illum tex. in l. si legatum purè, in prin. ff. de adin. lega. & ponit Ias. in l. si post mortem. §. si purè, nu. 5. de leg. j. & in l. 2. §. & harum, nu. 38. ff. de uer. ob. cum si. ¶ Verũ dico cõdescendendo ad resolutionẽ tertii dubii, ꝙ si aliq̃s ꝑdictorũ attinentiũ ꝓximorum legatariorũ fuit negligẽs in nõ petẽdo, seu agnoscẽdo, vel nõ acceptãdo dictũ legatũ p tp̃s 30. ann. dr̃ exclusus a d. legato, ita ꝙ ulterius illud petere nõ p̃t stante d. præ
29 scriptione, q̃ currit ↄ̃ istum nedum scientẽ, sed † ẽt ignorantẽ. l. sicut. C. de p̃scr. 30. ann. & l. fi. in fi. C. de lon. tẽp. p̃scr. & quia p cursum tanti tp̃is p̃scribit̃ oĩ actioni. d. l. sicut, & l. oẽs, eo. ti. c. uigilanti. c. ad aures. c. si diligenti, & c. fi. ubi oẽs no. extra de
30 p̃scr. Et † licet attento iure can. p̃scriptio cum mala fide nõ currat, ut d. c. fi. & in reg. posses. de reg. iu. li. 6. & Corn. consi. 265. in litera. K. uol. 3. cum aliis uulg. & in mala fide quis dicat̃, qñ
31 habet notitiam rei alienæ, ut ibidem tradunt doc. Et † hæres max. extraneus p̃sumat̃ scire ↄtenta in testa. & hr̃e notitiam de illis. l. cum hæres, de libera. lega. & p Bal. in l. si tutor. C. de pe-
32 ri. tuto. Et † sciens se debitorem, non possit p̃scribere, ẽt stante stat. ut firmat Cor. ↄs. 55. in litera E. & cõs. 180. col. 1. uol. 4. Et
33 † magis ad casum, ꝙ legata cum mala fide nõ possunt p̃scribi. d. tpe vr̃ firmare Pau. de Ca. ↄs. 285. hr̃ditas. d. puellæ, ĩ 2. dub. & Can. in d. c. fi. & Mod. in tra. p̃scr. in 3. par. prin. & punctaliter in 4. par. 4. par. prin. car. 30. col. 2. nu. 2. uer. legata ẽt. ¶ Tñ istis non obstantib. in casu nr̃o ↄ̃ dictos legatarios ita negligentes bñ currit p̃scriptio, ex quo ipsis legatariis non dr̃ actio ad legatum competere, nisi illud acceptent, & anteq̃ acceptẽt, hæres ↄ̃ eos p̃scribit in actione p̃sonali, esto ꝙ sciat legatum eis fa
34 ctum. Et † isto casu hæres non dr̃ in mala fide, ex quo nõ apparet legatarios agnouisse legatũ, ita in terminis dicit, & declarat Pet. de Anc. loquens in legato quãtitatis, in c. sine possessione, de reg. iu. li. 6. col. 9. quem refert, & sequit̃ Soc. adducens alias decis. ↄs. 63. in cã uertentẽ, col. 3. uer. ꝑterea, uo. 1. & sequuntur Mod. in d. tra. præscr. in 2. par. 3. par. prin. car. 21. col. 2. nu. 70. & seq. dicẽtes hoc eẽ nouũ dictũ, & ꝑpetuò notãdũ, & illud ↄprobant rõne, & auctoritate, & ẽt alio simili, ꝙ ius adeundi hr̃
35 ditatẽ dicto tpe p̃scribit̃, ut p eos. Nã † dr̃ia est, an sit q̃sitũ ius, an uerò q̃rẽdũ, nã q̃sitũ nõ p̃t cum mala fide tolli dicto tpe, & isto casu ꝓcedũt adducta supius in ↄ̃riũ, qñ ãt sumus in iure q̃rẽdo, bñ currit p̃scriptio, ex quo p̃scribens, esto ꝙ sciat legatũ factũ, nõ ꝓpterea dr̃ in mala fide, añq̃ appareat legatariũ acce
36 ptasse, & agnouisse legatum, & iste est casus pñs. Quorũ † dicta bñ ↄprobant̃ ex his, q̃ dicit Cor. ↄs. 244. vr̃, uol. 4. ubi ↄsuluit, ꝙ p cursum longissimi tp̃is legatarius excludit̃ a petitione legati, max. si transactũ est tp̃s quadriennii, infrà qđ poterat peti re
37 stitutio ex capite ignorantiæ. Et † istis consideratis, dico ꝙ si statutum municipale restringeret dictam præscr. 30. ann. ad minus tp̃s, ꝙ talis præscriptio statutaria bene noceret dictis legatariis, ex quo non dr̃ fieri in pñti casu cum mala fide, cum ten
38 dat ad tollendũ ius q̃rendum. Nõ † . n. hic est discutiendus ille articulus, an ualeat statutũ inducẽs p̃scriptionẽ cũ mala fide, uel ne, de quo p Bar. & alios in l. sequitur. §. si uiã. ff. de usuc. & in l. oẽs populi, col. 8. uers. ecce alia, in 2. q. 3. q. prin. ff. de iust. & iu. cum aliis ad saturitatem adductis per Mod. in d. tract. p̃scr. in 2. par. 3. par. prin. car. 21. nu. 72. q. 13. Habemus. n. pro firmo, ꝙ hæres ita præscribens non dr̃ in mala fide. ut s̃. fuit dictũ, & certũ est, ꝙ stat. p̃t limitare, & restringere tp̃s stat. a iure cõi ad p̃scribẽdũ, ut hr̃ in locis præall. & in aliis ibidem addu-
39 ctis. ¶ † Ad resolutionẽ quarti dubii, in quo quęritur, si dictũ legatum q̃titatis fuit solutum attinentib. dictæ testatricis ulteriorib. & non ꝓximiorib. an ab ipsis possit repeti, tanq̃ indebitè, & p errorẽ solutũ. Aduertẽdũ est, ꝙ hic nõ q̃rit̃, an tale legatũ deberet̃ illis ulteriorib. naturaliter, & nõ ciuiliter, ut puta qñ detrahẽda esset a dicto legato falcidia, uel quia relictũ eẽt in testõ minus solẽni, de quo arti. plenè habet̃ in l. 2. in fi. in l.

3. &

3.& seq.& plenius p gl.Bar.& oẽs ĩ l.1.ff.de ɔd.inde.& in l.cũ quis.C.de iur.& fa.ign.& ĩ l.error.C.ad le.Fal.& ĩ l.2.C.si ad-
40 uers.solu.cũ si.†Sumus.n.ĩ casu,ĩ quo tale legatũ attinẽtib.ulteriorib.dr̃ esse indebitum oĩ iure, ex quo hr̃s dictæ testatricis putabat se teneri,& tñ nullo mõ,nec iure, ad illud erat obliga
41 tus.Consequenter†tale legatũ ita ĩdebitũ solutũ a p̃dictis ẽt p errorẽ iuris bñ repeti p̃t,ita tex.ĩ l.sđ & si me putẽ.ff. de ɔd.ĩd. & ibi Pau.& Ale.ĩ summa.ita Bar.d.l.1.col.pen.uer. expeditus est scđs,quẽ sequunt̃ ibi * cõiter oẽs,maxi.Ale.col.pe.uer. tractat ẽt Bar.& Ias.nu.14.& 22.& seq.& firmat idem Bar.& alij ĩ d.l.cũ quis,col.pe.uer.expeditus est scđs, vbi Pau.de Cas.col. col.fi.& Ias.nu.2.& idẽ Pau.post gl.& alios in d.l.2.col.fi. C.si aduers.solu.in quib.locis asserit̃,hãc eẽ cõem opi. & Pau.ĩ d.l. sđ & si me putẽ,adducit rõnẽ,quia isto casu soluẽs tale indebitũ dr̃ tractare de dãno,& recipiẽs de lucro,ɔñr solutũ ẽt p erro
42 rẽ iuris p̃t repeti.Et†licet ẽt hr̃s videat̃ primo aspectu tractare de lucro: tñ quia tale lucrũ est radicatũ,& in p̃sona hr̃dis quæsitum,iõ consideratur ut damnum non vt lucrũ, ut dicit Bart.& ibi firmat Ias.in l.non amplius.§.1.de leg.1.& in p̃prijs terminis idẽ Ias.ĩ d.l.cũ quis,nu.13.& ĩ l.q̃uis,§.si putẽ,nu.12.ff.de
43 ɔd.ind.ubi ad id cumulat alias deci.Ex†quib.patet,ꝙ ad repe. d.legati ĩdebitè soluti soluẽtib.ɔpetit condõ ĩdebiti, tum quia solutum est indebitum oĩ iure, tum quia solutum est p errorẽ ut dñt doc.in l.si nõ sortẽ.§.decẽ,maximè Ias.in 1.not.ff.de ɔ-
44 dict.ind.Tum†ẽt quia apparet solutum ex cã de p̃terito, quæ falsa est l.damus.ff.de ɔd.ind.& p gl.ĩ rub.ff. de ɔd. ob cau. &
45 p doc.& Mod.ĩ l.si diuersa,nu.3.de trãs. Cõpetet†ergo aduersus illum,cui fuit indebitè solutum l.his solis.ff.de ɔd.ind. cũ ex tali solutione factus sit locupletior.d.l.si nõ sortẽ.§.libertus & d.l.2.in fi.ff.eo.ti.Quæ cõdõ nedum locum habebit aduersus solutum,sed ẽt aduersus p̃missum,si p administratores hr̃dis p̃missio soluendi legatum facta eẽt attinentib. ulteriorib.
46 l.is qui.ff.de cond.ind.¶†Ad ultimum dubium,an tale legatũ duc.30.debeat̃ ser Bõbeno,& ser Frã.Bõbeno, & ser Vgoni, & ser Frã.de spineta,quib.ipsa testatrix fecit,& reliquit alia legata particularia,dico ꝙ & legatum q̃titatis, & alia legata relicta p̃dictis sui natura sunt multiplicabilia,& iõ p̃dictis,si attinẽtes sunt,& p̃ximiores,vt dictum est superius,ipsius testatricis, utraq; legata debent̃ particularia ipsis facta absq; dubio , legatũ
47 q̃titatis duc.30.p̃ quolibet attinẽte ẽt.Moueor†ex his, q̃ vult Cy.& cõiter oẽs alij in l.cum qõ.§.fi.C. de leg.& Bar. p illum tex.ĩ l.qui Marco.ff.de annu.leg.& ĩ l.4.ff. de stip.ser. & in l.si ɔsul.col.1.ff.de ado.& in l.doli clausula,in fi.ff.de uer.ob.quẽ cõiter ẽt sequunt̃ ibi doc.maximè Ias.nu.4.& 5.adducẽs ɔcor. ubi uolunt,ꝙ si testõr reliquit cuilibet frũm p̃dicatorum cappam & priori bibliam, ꝙ talis prior ɔsequet̃ utrunq; legatum, ex quo illud ultimum uenit ampliatiuè,& ẽt ponũt exẽplum, ꝙ si testõr reliq̃t Priorib.alicuius ciuitatis.100.itẽ reliq̃t.50.Titio,qui ẽt erat de priorib. dictus Titius ɔsequet̃ utrunq; lega-
48 tũ.Illa†.n.dictio,itẽ,uenit continuatiuè, cũ apponat̃ in orõne p̃fecta.l.item apud Labeonem,in prin.ff.ad turp.& p Soc. cõs. 10.q̃uis.col.8.uersi.est ergo aduertendum,uol.1. & faciunt,q̃ hñr in l.si plurib.§.1.de leg.2. ɔñr si prædicti legatarii sp̃ales, & particulares sunt attinentes, & proximiores ipsius testatoris consequentur etiam dictos duc.30. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testamentũ conditum omissa solennitate iuris ciuilis nullum est.*
2 *Idem si omissa est solennitas iure cano.requisita.*
3 *Statutũ circa testamenti factionem disponens obseruandum est.*
4 *Et quid si addit nouam formam, & nihil disponit de solennitatibus requisitis de iure communi.*
5 *Statutum derogans iuri ciuili, quoad unam solennitatem, non dicitur derogare alijs.*
6 *Statutum correctorium strictissimè est interpretandum.*
7 *In testamento necessariò requiritur hæredis institutio considerato iure ciuili.*
8 *Huic solennitati, & dispositioni testator derogare non potest, nec contrauenire.*
9 *Clausula, si non ualet iure testĩ, ualeat iure codicillorum, uel alio meliori mõ &c.an & quando supplet hæredis institutionẽ.*
Clausula, omni mel.mõ &c.cuius importantiæ sit, & num.10.
11 *Ab intestato succedunt proximiores.*
12 *Neptis ex fratre an obtineat locum patris, & succedat unà cũ patruo.*
13 *Succedentes ab intestato tenentur præstare legata relicta per testatorem, si dispositio sustinetur, per illam clausulam, omni meliori modo &c.*
14 *Clausula apposita in fine unius capituli, an sit referenda ad omnia præcedentia.*
15 *Et an & quando sit referenda ad proxima tantùm.*
16 *Et quid si adest persona consanguinea testatoris.*
17 *Et clausula in fine apposita est generalis, nec adest ratio, quare magis ad proxima, quàm ad omnia referatur.*
18 *Legatum relictum pauperibus Christi, non erit inualidum ratione incertitudinis.*
19 *Dictio seu sermo, suus, ad præteritum & ad præsens, quando refe ratur, & non ad futura.*
20 *Et quid si legatum fuit translatum in alium usum, & in alias personas pauperes.*
21 *Nomina debitorum non computantur in bonis stabilibus, faciũt enim tertiam speciem, & nu.23.& seq.*
22 *Pronomem, meum, dominium denotat.*
24 *Nomina debitorum non comprehenduntur in iurib.dependentibus, & utilitatibus bonorum stabilium.*
25 *Legatum ecclesiis in effectu pertinet ad homines, & personas ad ministrantes, & gubernantes illas ecclesias.*
26 *Fraternitates administratæ per laicos, an dicantur loca pia, & nu.27.& seq.*
Et personæ ecclesiasticæ, an possint in illis se intromittere.
27 *Et an gaudeant priuilegijs concessis ecclesiis, & pijs locis.*
28 *Et de legatis relictis illis possit detrahi quarta Trebellianica.*
29 *Ordo charitatis dictat, ut cõsãguinei amẽtur, & eis relinquatur.*
30 *Contractus factus calore iracundiæ non ualet.*
31 *Fallit quando fit ad pias causas.*
32 *Quod intelligi debet, quando sublato calore ille perseuerauit.*
33 *Et si probaretur contradictio postmodum subsecuta, actus prædictus factus pijs locis non ualebit.*

CONSILIVM L.

1 Testamentum †Vt dr̃ ɔditũ p d.Triphonem Bisantium,cõsiderata dispõne iuris ciuilis ex defectu solẽnitatis omissæ dicto iure requisitæ, nullũ erit,inane,& frustratoriũ,ad plenè no.in l.hr̃des palã,& l.seq.ff.de testa.& C.eo.l.hac cõsultissima,& ist. de ordi.testa.
2 p totũ,cũ aliis ɔcor.Considerata† ẽt ordinatione iuris canonici,utiq; idẽ dicẽdũ erit,cũ in celebratione ipsius nullus interuenerit testis.c.cũ esses.c.relatũ,cũ si.ex de testa.Solũ uirtute statuti ciuitatis Cathari dici posset,tale testm̃ subsistere: cũ p il-
3 lud solẽnitas numeri testiũ videat̃ sublata . Cuius † dispõni vĩ cẽ inhæredum,si tale statu.formiter,& f̃m regulas legales cõditum apparet,ut in fi.tradit Bar.& ibi scrib.sequunt̃ in l.2.de leg.1.iunctis plenissimè no.p eundem Bar. & alios ĩ l.oẽs populi.ff.de iust.& iu.& ĩ l.cũctos populos.C.de sum.Tri.& fid. cath.& ĩ l.1.ff.qđ quisq; iur.& p Anc.& alios cano.in c.1. ex-
4 tra de cõst.tñ adhuc aduertẽdũ erit,ꝙ†tale statutũ nihil disponit de aliis solẽnitatib.requisitis ad testĩ ualiditatẽ de iure ciuili,quo fit,ut illæ debeãt obseruari ab eo,qui testari uult, ad ple
5 nè no.in l.nemo p̃t,cum uulg.de leg.1. Statutũ†.n.derogãs iuri ciuili quoad unã solẽnitatẽ nõ dr̃ derogare aliis, quinimmo alias oẽs cẽset̃ approbare,ar.eorum quæ hñr in l. cum p̃tor, in prin.ff.de iud.& l.maritus.C.de procu.& in c.nonne, extra de
6 p̃sum.Tũ†ẽt qm̃ tale statu.est correctoriũ, & iõ strictissimè intelligẽdũ.l.qđ uerò.ff.đ leg.cũ aliis plenè no. ĩ auct.quas actiones.C.de sac.san.eccl.& ĩ l.si uerò.§.de uiro, & ĩ l.si cõstãte,in prin.ff.sol.mat.& in l.p̃cipimus.C.de app.& in l.sancimus.C.
7 de test.Ius†itaq; ciuile disponit ad testa. validitatẽ req̃ri necessariò hr̃dis instõnẽ,qua omissa testa.reddit̃ nullũ.l.p̃ximè, uersi.Calphurnius Lõginus.ff.de his quę ĩ testa.del.l.fi.ff.de codicil.§.in primis,inst.de fideic.hr̃.§.añ hr̃dis,ubi gl. & scrib.inst.
8 de leg.Et†huic solẽnitati testõr ipse ɔuenire nõ p̃t, ẽt si exp̃sse ɔ̃riũ disponeret,ut tradit Bar.quẽ alij sequunt̃ ĩ l.nemo p̃t,ĩ 1. oppo.ɔñr ex isto capite assertũ testa.erit nullũ, nec poterit mõ
9 aliquo in uim testa.ualere,ꝙ certissimũ est.Verũ†qm̃ dictus testõr in calce,& fine suæ scripturę dixit,ꝙ si nõ posset ualere iure testa.& ultimæ uolũtatis,ꝙ saltim volebat illud valere iure codicil-

codicillorum,aut quouis alio mel. mō uia,iure, & forma, per
quas clauſulas dicendum vr̄,ꝙ relicta in d.ſcriptura,licet non
valeāt in uim teſta.ſaltim dēant a uenientib.ab inteſta. q̄ tanq̄
hr̄des,& ab inteſt.ſuccedentes.d.D.Triphoni cogi poterūt le-
gata,& relicta in d.ſcriptura cōtēta ſoluere,& ſatisfacere,vt hr̄
in l.ex ea.§.ex his uerbis,ubi Bar.& ſcrib.ff.de teſta.& ſētit gl.ī
d.§.in primis,in uer.inſtituit,q̄ adducit tex.in §.p̄terea,eo.ti.&
ēt tradit in l.ex teſta.ubi gl.C.đ fideic.& p Bar.in l.quia āt.ff.ſi
qs om.cau.teſta.& p eūdē ī l.1.q.5.ff.de iu.cod.& in auc.ex cā
ubi Bal.Pau.Ale.& alij ſcrib.ponūt.C.de lib. p̄t. & tenet Old.
ↄſ.171.ad primam qōnem,col.fi.& Ful.cōſ.21.ad primum,&
cōſi.32.ex facto,& Ale.conſ.42.uiſo ꝓceſſu,uol.2.& Cor.con
ſi.298.ante omnia,col.1.uol.1.& conſi.96.ex themate, vol.2.
10 Idē†ēt dicendum vr̄ attentis illis uer. oī mel.mō &c. q̄ reſpi-
ciunt futura,& ſuſtinent teſtm̄,vt valeat vt codicillus,ut tradi
tur in d.l.ex ea.§.fi.& p Bal.in l.1.ff.de teſta.& Pau. de Ca.ī d.
l.ꝓximè,& Soc.cōſ.173.reuerende pr̄,col.3.uer.ſed tn̄,vol.2.
& cōſ.66.col.4.nu.20.uol.3.& p Imo.in l.cum pr̄.§. filius ma
trem,de leg.2.& tradunt Are.& alij Mod.in d.l. nemo poteſt,
11 & Iaſ.in auc.nouiſſima,in 8.limi.C.de inof.teſt.¶†Stātib.iſtis
conſiderandum eſt primitus,ꝙ proximiores d.d.Triphonis,&
ab inteſtato eidem ſuccedentes ſunt d. Marietta eius ſoror, &
d.Maria eius neptis filia.q.Bernardini eius fr̄is,q̄ Marietta tan
q̄ ſoror,& ꝓximior ab inteſtato ſuccedit, ut in auct. de hr̄.ab
inteſta.uen.§.reliquum,& in l.lege.C.de legit.hære. cum uul.
12 Ipſa†ēt d. Maria neptis ex fr̄e ad dictā ſucceſſionē uenit, ī qua
concurrit cum ipſa d.Marietta eius amita:cū tractet de hr̄dita
te ſui patrui carnalis,vt hr̄ expreſsè in d.§.reliquum,& ibi no.
Ang.dicēs,ꝙ qn̄ tractat de ſucceſſiōe patrui carnalis, filia obti
net locū pr̄is,& ēt hr̄ ī auc.poſt fr̄es.C.de ſuis & legit. ubi Sal.
& alij,& p Ale.ↄſ.44.col.6.uol.5.& p Dec.ↄſi.1.ferè per totū.
13 ¶†Scđō eſt cōſiderādū,ꝙ d.Marietta, & Maria ſuccedentes ab
inteſt.ſolum uirtute dictarum clauſularū tenent ſatisfacere,&
p̄ſtare relicta tm̄ p d.Triphonē,reliqua āt oīa,de qb.ipſe.d.Tri
phō nō diſpoſuit,erunt ꝓpria ipſarū;cū:n. ſint hr̄des ab inte-
ſtato,& uirtute dictarū clauſularū ſolū cogant p̄ſtare ea,q̄ reli-
qt ipſe d.Triphon,alia oīa poterunt retinere, ut eſt iuris aper-
tiſſimi,& in ſi.ꝓbat in hr̄de,& legatariis, q hr̄s ſolū cogit p̄ſta
re legata,reliqua aūt ſua erunt: cū.n. teſtōr de aliis non diſpo-
ſuerit,uoluntatis ſuæ fuit illa remanere penes hr̄dem.l.1.ff.ad
l.Fal.& ff.& C.ad Treb.& in tit.de leg.& hr̄.inſt.cū ſi. & potiſ
ſimè noīa debitorū.Quo fit,ut pecuniȩ,ueſtes,anuli,&oīa alia
bona d.d.Triphonis,& potiſſimè noīa dictorū debitorum, de
qb.nullū legatū fecit,ꝓpria debeant eē dictarū hr̄dum,ab in-
teſtato eidē ſuccedentium.Poterunt ergo aſtringi.d. Marietta,
& Maria ad p̄ſtandum ſolùm legata relicta p teſtōrē, & primò
ad p̄ſtandum libros ipſius venerabilib.fr̄ib.S.Dn̄ici, & S.Ber-
nardini,quib.libros ipſos legauit,& oīb.dictis fratrib. libri le-
gati ſunt,non aūt ſolùm fr̄ib.S.Bernardini,pp illa uer.qb.ēt re
linquo libros,q̄ relationem hn̄t ad oēs conten.in d.c. qui ne-
dum ſunt fratres ſancti Bernardini, ſed etiā ſancti Dominici.
14 Et†clauſula in fine uniuscapituli appoſita ad oīa p̄cedentia ve
nit referēda,vt in l.talis ſcriptura.§.fi.ubi Bar.& alij no.de leg.
1.& ēt no.in l.3.§.ſi filius.ff.de lib.& poſth.& diffuſius in l.1.
C.cod.& p Can.in c.2.reqris,extra de app.Et † licet illud rela
tiuū,quib.immediatè ſit appoſitum poſt noīationem fr̄um S.
Bernar.& ſic videat referendum ad ꝓxima. l. ſi idem cum eo.
ff.de iuriſ.om.iu.§.fi.tn̄ conſiderādo mētē teſtōris, & legatum
p̄cedens celebrationis miſſarum, quam fieri demandauit oīb.
p̄dictis fr̄ib.ly relatiuum,quib.ad oēs debet referri, quos pari-
ter vr̄ dilexiſſe in legato p̄cedenti,cui iſtud ultimum annectit.
16 Et†ēt qa inter fr̄es S.Dn̄ici aderat & adeſt fr̄ Hyero. nepos ex
ſorore d.d.Triphonis,arg. eorum quæ hn̄r in c.requiſiſti, ex-
17 tra de teſtam.Et†ēt quia d.clauſula appoſita in fi. eſt gn̄alis,&
nulla rō cōcludens diuerſitatis p̄t adduci,quare magis debeat
referri ad fratres S.Bernar.proximè noīatos,q̄ ad fratres S.Dn̄i
ci,quo caſu ad omnes debet referri,ut dicit Bar.in d.l.talis ſcri
ptura.§.fi.& Alex.conſi.213.uiſis,vol.2.& ēt qa maior rō vide
tur adeſſe,ꝙ uideantur libri relicti fratrib.S.Dn̄ici,q̄ S.Bernar
dini conſiderata perſona d.fratris Hiero. conſanguinei, ut di-
18 xi.¶ † Quantùm aūt ad legatum pecuniarum perceptarum ex
prouentib.eccleſiaſticis relictum pauperib. Chriſti,non reddi
tur inualidum rōne incertitudinis,ut eſt tex in l. id quod pau-
perib.C.de epiſ.& cle.Tamen conſiderandum eſt,ꝙ ipſis pau-
perib.ſolùm relinquuntur pecuniæ,quas teſtōr perceperat tpe
conditi codicilli ex prouentibus eccleſiaſticis, ut patet ex illis
ver.percepi,unde ſolùm illæ pecuniæ ſunt relictæ, perceptæ ex
dictis prouentib.non autem pecuniæ,quȩ aliunde peruenerūt
ad ipſum.d.Triphonem: illæ enim aliæ proculdubio ſunt di-
ctarum hæredum, ut ſupra probatum eſt, unde neceſſe eſt di-
ctis pauperib.probare,quas pecunias.d.Triph. percepit ex di-
ctis prouentib. ad hoc ut poſſint illas habere uirtute d.legati,
aliàs ſi hoc non probant,nihil conſequentur. Tale enim lega-
tum non eſt ſimplex pecuniarum,ſed qualificatum illarum,vi
delicet perceptarum ex dictis prouentib.quȩ qualitas oīno eſt
19 probanda,ut ſunt iura uulgar.Et†ulterius aduertatur,ꝙ d.Tri
phon reliquit pecunias ex dictis prouentib.perceptas,& ſic il-
las,quas tunc perceperat,non aūt illas,quas in futurum perce
pturuserat. Sermo enim ſuus eſt de p̄terito, & de pn̄ti, vn̄ ad
futurum non porrigitur.l.ſi ita legatum.ff.de au.& ar.le.& ibi
plenè Bar.& per eundem in l.ſi cognatis, in ult.opp. ubi Mo-
20 der.Senen.col.13.ff.de reb.dub.Et†ēt quia(ut audio)tale lega
tum fuit tranſlatum in alium uſum,& in alias perſonas,etiam
pauperes,qua tranſlatione ſtante pauperes Chriſti ēt de perce
ptis nihil poterunt conſequi,ad plenè no.in c.hos quidem, ex
21 tra de teſta.¶†Circa uerò aliud legatum,in quo d.Triphon re
linquit omnia bona ſua ſtabilia eccleſiæ Sanctæ Crucis, & ſan
cti Saluatoris,cum oīb.ſuis iurib.utilitatib.& dependentiis,cō
ſiderandum eſt,ꝙ tale legatum ſolùm concernit bona ſtabilia,
& immobilia, & ↄn̄r non comprehendit nomina debitorum
qui debebant ſoluere pecunias dicto do. Triphoni fortaſſe ex
redditib.perceptis per ipſos debitores ex dictis bonis ſtabilib.
nam talia nomina debitorum non ſunt bona ſtabilia, nec ue-
niunt appellatione bonorum ſtabilium, ſed faciūt tertiā ſpēm
de p ſe,ut plenè tradit p Bar.Pau.& alios Mod. per illum tex.ī
l.a diuo Pio.§.in uenditione. ff. de re iud. cum plurib. aliis ibi
cumulatis per Iaſ.in 4.notab.nu.7.poſt Alex. ibi in 1.nota. &
Dec.conſ.237.in caſu propoſito,nu.1.& ponit Bar.in l.poteſt
22 ff.de auct.tut.& p eundem Bar.conſi.50.filius Petri. Vbi†col.
2.uerſ.item fuit,dicit concluſ.hanc a fortiori ꝓcedere,quādo
fuit adiectum pronomen meum,qđ denotat dominium.l.qn-
tus.§.argento.ff.de au.& ar.le.ubi ēt Bar.no. & ita fuit hic: qa
d.Triphon dixit,bona mea ſtabilia,denotās illa,in quib.habe-
bat dominium, & appellatione ſtabilium non ueniunt nomi-
23 na debitorum.Quinimmo†Bar.in d.cōſ. 50. quem refert, &
ſequit Iaſ.in d.§.in uenditione,col.2.nu.8.uult, ꝙ ſi teſtōr re-
linquit uxori redditus, & prouentus quorumcuuque ſuorum
bonorum mobilium,& immobilium,non ueniūt ea,quæ ſunt
in noīb.debitorū, maximè, qn̄ actiones cōpetētes ↄ̄ debitores
nō pn̄t adaptari ad rē mobilē,ſeu immobile,q̄to ergo fortius ī
caſu pn̄ti non dn̄t uenire dicta noīa debitorum,cum ſolùm d.
24 Triphon legauerit ſtabilia.Et†licet dixerit,cum iurib.depen-
dentib.& utilitatib.non propterea ſub iſtis uerbis ueniūt noīa
debitorum,quæ ſunt ſpecies ſeparatæ a bonis ſtabilib.ſed ſolū
ſub illis uerbis continentur aliæ præeminentiæ, & iura concer
nētia dicta bona ſtabilia,puta ſeruitutes actiuè, & paſſiuè, uel
redditus,uel liuella,ſeu cenſus,& alia hmōi adnexa dictis bo-
nis ſtabilib. quorum appellatione minimè cōtinētur noīa de-
bitorū,ēt ↄ̄ctorū cā dictorū ſtabiliū,cū talia noīa ſint qd peni-
tus ſeparatum & diuerſum a dictis bonis ſtabilib. nec ſit depē
dens ab illis,ut ſ̄ ꝓbatū eſt,ↄn̄r talia noīa debitorū ſpectabūt,
25 & ptinebunt ad ipſas hr̄des.¶†Et ulterius eſt aduertēdum, ꝙ
licet uerba,d.legati bonorum ſtabilium referant ad dictas ec-
cleſias ſanctæ Crucis,& S. Saluatoris, tn̄ effectus d. legati uerè
concernit hoīes,& pſonas regētes,& gubernantes dictas eccle
ſias licet uerba ad ipſos nō dirigant, ut tradit in ſi.p Bart.in l.
ſeruo legatò.§.ſi teſtator,de leg.1.& p eūdē p illū tex.in l.fidei
cō.§.cū eſſet.de leg.3.cum aliis adductis per Soc.ↄſ.5.præſens
26 cōſultatio,col.2.uol.1.Et † qa,ut mihi relatū eſt,puri la ici ad
miniſtrāt dictas eccleſias,& arbitrio ipſorū diſponūt de reddi
tibus bonorum dictarum eccleſiarū, ex quo ſunt quȩdā frater
nitates ſecularium,ita ꝙ pſonæ eccleſiaſticȩ, in nullo ſe intro-
mittunt in adminiſtratione dictarum eccleſiarum, & bonorū
ipſarū,meritò poterit dici,ꝙ de dictis locis nō erit iudicandū,
ꝓut de locis piis,ſed ꝓut de locis ꝓphanis, ita ꝙ priuilegia cō
ceſſa locis religioſis,& piis nō vēdicabūt ſibi locū in iſtis,iuxta
no.p Abb.in c.inter dilectos,extra de dona.& p Bal.ī auct.hoc
ius porrectū,col.2.C.de epiſ.& cle.cū aliis adductis p Cor.ↄſ.

207.li-

206.licet,col.2.uer.his tñ,uol.1.& p eũd.ↄſ.119. circa primũ, col.7.& 8.uol.2.& ↄſ. 57.in cã,col.2.uer.ex 2. capite, & col.3. uer.ꝙ & 3.deducit,uol.3.& ẽt ↄſ.18.col.2.uer.q nimò,& cõſ. 297.vř,col.2.uerſ.itẽ dicta frñitas,& ↄſ.307.ĩ hac,ĩ fi.uol.53.
27 Vbi†allegãdo uarias deciſ.ↄcludit, ꝙ tales frñitates nõ sũt lo
28 ca pia,& de eis iudicat̃ ꝓut de locis nõ pijs. Et†ulterius affirmat, ꝙ de legatis factis talib. locis p̃t detrahi quarta Trebell. q̃ licet regulariter nõ ſoleat detrahi d̃ legatis relictis locis piis, ut dicit Bar.& oẽs cõiter ſequunt̃ ĩ l.Marcell.ĩ prin.col.3.ff.ad Treb.& in auc.ſimiliter,ubi plenè Rom.col.2.C.ad l.Fal. & p Soc.ↄſ.116.nõ p̃t negari, uol.1.cum ↄcor.tñ de legatis relictis talib.frñitatib.tanq̃ locis non pijs poterit detrahi, ꝓut detra-
29 hit̃ de aliis legatis regulariter.Et† iõ ſi in caſu p̃nti erit locus detractioni.d.quartæ,ẽt erit detrahẽda de p̃dictis legatis. ¶Poſtremò ualde aduertẽdũ erit,nam(vt mihi relatũ eſt)ipſe.d.Triphon tpe,quo ſcripſit aſſertam ſuam ultimam uoluntatẽ, erat ualde iratus,& indignatus erga ſuos ↄſanguineos,ita ꝙ illa ira, & ĩdignatione p̃citus diſpoſuit calore iracũdiæ ductus eo mõ, quo ſcriptũ apparet, ꝙ q̃dẽ a uerisſimili minimè alienũ eſt, cũ ſuos cõſanguineos minimè aliquo bñficio fuerit ꝓſecutus ↄ̃ illud,ꝙ prima charitas incipit a ſuis,& ↄ̃ illud Augu. dicentis,q̃ ſuos exhæredat,& eccleſiam inſtituit,aliũ quærat conſultorẽ q̃.
30 Aug.c.ſi.17.q.4.Hinc†cautum eſt,ↄ̃ctũ factũ ab irato, & calore iracundiæ non tenere,nec ualere.l.q cq̃d calore.ff.de reg.iu. l,3.ff.de diuor.l.licitatio.in prin.ff.de publica. cum aliis adductis p Ro.in ſuo ſing.ult.in uer.iracundia,aliàs eſt in nu. 700.
31 uolo commentare.Et†licet Lud.Ro. ibi dicat, qñ actus ſit ad pias cãs,ualet,licet calore iracundiæ fiat,p gl.in c. ſunt q̃ opes. 17.q.4.tñ plura adducit in ↄ̃rium, ut p eundem in d. ſing. Et
32 † eſto,ꝙ diſp̃õ.d.c.ſunt qui opes,& gl.procederet,debet tñ intelligi,qñ q̃s pſeuerauit in dicta uoluntate calore iracundię facta,& in illo actu q̃ requirebat pſeuerantiã uſque ad mortem. Nam ultimæ uoluntates ambulatoriæ ſunt uſq; ad extremum exitũ ſp̃us.l.4.in fi.ff.de adi.leg.c.cũ Marte,de celeb.miſ.& q̃a ipſe d.Triphõ nõ pſeuerauit in d.eius uolũtate;qm̃ poſt illam factã pluries declarauit, uelle oĩa bona ſua poſt eius mortẽ p̃uenire ad eius ↄſãguineos ꝓximiores pęnitẽdo eũdẽ dictę ſuæ
33 uolũtatis calore iracũdiæ deſcriptę.Dico,†ꝙ ſi iſtud uerificari poterit p ↄteſtes & ĩ numero req̃ſito,p̃dictæ d.Marietta,& Maria erũt vl̃es hr̃des d.D.Triphonis,nec poterunt cogi ad aliq̃d legatũ relictũ ĩ d.ult.uolũtate,& codicillo: cũ oĩa p̃dicta fuerit reuocata,& ipſe D.Triphõ al̃r diſpoſuerit,& eius ult. uolũtati ſit ſtãdũ,iurib.p̃al.l.ſi q̃s priore.ff.ad Tre.& l.ſi iure,de le.3.& iſt.q.mo.teſt.iſir.§.poſteriore,& ſi iſtud poterit uerificari,non erit neceſſaria diſceptatio,de qua ſupra, quæ tũc erit ĩ ↄſiderõne,qñ iſtud ultimum non poſſet probari. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In fideicommiſſi reſt̃õne nõ ueniunt bona quæſita per grauatũ ſeu eius hæredes, ſed ſolùm illa, quæ fuerunt teſtatoris grauantis.*
2 *De bonis ſubiectis fideicom. detrahenda eſt legitima debita nepotibus ex filio.*
In legitima filius non poteſt grauari.
3 *Item detrahenda uenit Trebellianica.*
Teſtator uocans quoſcũque de familia, & proſapia ipſius, quos videatur vocare, & nu.3.& 4.
5 *Legatum relictum familiæ debetur familiæ propriæ teſtatoris.*
Familiæ appellatione qui ueniunt, & nu.6.
7 *Vocatus tanquam de familia, quid probare debet, ad hoc ut obtineat, & nu.8.*
8 *Fideicommiſſum ad quem gradum ſe extendat.*
Succeſſio de iure ciuili ad quem gradum ſe extendat.
9 *Gradus an computentur ſecundùm ius ciuile, uel ſecundùm ius can.in ſucceſſionibus.*
10 *Vna, & eadem familia, ſeu cognatio poteſt habere diuerſas deriuationes, & deſcendentias, generalem quoad totam familiam, & ſpecialem, & propriam ipſius teſtatoris, quæ attẽdi debet, & nu.14.18. & ſeq.*
11 *Terminus proſapia, capitur pro familia, & agnatione.*
12 *Terminus, familia, continet omnes procedentes ex maſculis, & ex eodem ſanguine.*
13 *Fœmina deſcendens ex maſculo, & maritata adhuc dicitur de familia teſtatoris.*
14 *Quando uocantur illi de familia gradatim, & proximiores uidẽtur uocati, & nu.18.& ſeq.*
15 *Et admitti debent illi de familia teſtatoris, & proximiores.*
16 *Succeſſio in fideicommiſſis regulatur ſecundùm naturam ſucceſſionis ab inteſtato, & nu.23.*
17 *Teſtator uocans maſculos, & fœminas uidetur uocaſſe primò maſculos, & in illorum defectum fœminas, & num.19.& 20.*
21 *Nõ eſt uerosſimile, quòd teſtator uoluerit extraneos præferre ſuæ propriæ familiæ, & conſanguineis, & nu.20.22.*
24 *Pro expreſſo haberi debet, quod teſtator uerosſimiliter diſpoſuiſſet, ſi de eo fuiſſet interrogatus.*
25 *Linea fœminina a teſt̃ore aliquo caſu uocata, dẽt eſſe conſiderabilis, ita ut non penitus excludatur, & nu.5.& ſeq.& num.27.*
26 *Teſtatoris diſpoſitio interpretanda eſt, ut non contineat in ſe contrarietatem.*
27 *Filij nati ex fœmina non dicuntur de familia aui materni, ſequũtur enim familiam patris.*
28 *Ablatiui abſoluti in conditionem reſoluuntur.*
29 *Vocatus ſub cond̃õne nõ admittitur, niſi conditio fuerit adipleta*
30 *Deſcendẽtium appellatione ueniunt tam maſculi quàm fœminæ, ita ut ſubſtitutum eo caſu excludant.*
31 *Etiam ſi concepti eſſent poſt mortem teſtatoris.*
32 *Vocatus ſub conditione, ſi hæres moriatur ſine filijs excluditur, hærede moriente cum filia.*
33 *Verba quæ poſſunt referri ad teſtatorem, ſeu ad grauatũ, ad quẽ potius ueniant referenda, & nu.38.*
34 *Dictio, ſuus, ſua, ſuũ, referri poteſt ad perſonam teſtatoris, & ad perſonam hæredis, & nu.28.*
Et in dubio ad cuius perſonam ſit referenda, & nu.35.36.37. & 38.
33 *Legatum factum Titio, & hæredib.ſuis, de cuius hæredib.intelligatur.*
35 *Legatum factum de bonis ſuis intelligitur de bonis ipſius teſtatoris, & non hæredis.*
36 *Teſtator relinquens bona alicui, & poſt eius mortem ad eius hæredes, & ſucceſſores, cuius hæredib. & ſucceſſoribus debeatur.*
37 *Conditio, ſiue ſucceſſoribus, de quibus intelligatur.*

CONSILIVM LI.

In huiuſcemodi cã cõcluſiuè,& breuib. loquẽdo primò aduertẽdũ eſt,ꝙ ĩ aſſerto fideicõmiſſo petito p Frãciſcũ de
1 Carauagio uirtute aſſerti teſtĩ,ſeu † codicilli facti p magiſtrum Ioãnẽ de Carauagio,nõ ueniũt bona quæſita p nepotes, & deſcẽdẽtes ipſius magr̃i Ioann.ſed tm̃ illa quæ fuere.d.teſtõris,& codicillatoris,poſito ꝙ ipſe Frãciſcus eẽt uocatus ad dictũ fideic.l.cohr̃di.§.cũ filiæ.ff.d uul.& pu.l.debitor.§.ſi.ff.ad Trẽ.Pon cũ aliis adductis p Pau.de Ca.ↄſ.162.uiſis,& p Ale.ↄſ.20.Ponderatis,uol.3.& p Doc.in l.Cẽturio.ff.de uul.& pu. & in l.p̃cibus.C.de impub.& per Soc.ↄſ.218. Cõſideratis, uol.2.& per Cor.conſ.61.poſt reditum,in littera.H.uol.3.& p Dec. conſi. 218.in caſu,nu.5.uol.2.& p Cor.cõſ.180.multitudo, in litte-
2 ra.X.uol.4.Aduertendum†eſt ẽt: qm̃ poſito ꝙ dictũ fideic. concerneret perſonam ipſius Fran.& bona d. magr̃i Ioann.tñ ex dictis bonis,& fideic. detrahenda erit legitima debita nepotibus ex filio.d.teſtõris,in qua non potuerunt grauari.l.qm̃ in priorib. C.de inof.teſt. cum aliis adductis per Ro.conſi.185. pro deciſione.& per Alex.conſ.68. Circa præmiſſam,uol.4.& plenius per Dec.d.conſ.218.col.2.& conſi.299. col. 1.uol.2.
3 Detrahenda†eſſet etiam de d.fideicommiſſo caſu,quo eſſet ualidum in perſonam ipſius actoris,Trebellianica ſecundùm cõmunẽ opi.approbatã in iudicijs,& alibi,de qua p Ang.ĩ d.§.cũ filiæ,cũ aliis adductis p Ale.cõſ.142.circa primã,col.5.uol.2. & d.conſi.68.uol.4.& per Dec.in d.conſi.218.col.2. num.5. & d.conſi.299.col.2.num.3. ubi adducendo deciſio. & uaria conſ.concludit,ꝙ iſta legitima,& Trebellianica cõprehendũt dimidiã hæreditatẽ teſtatoris, & hoc qñ fideicõmiſſum eẽt ualidũ,& cõprehenderet perſonã agẽtẽ,& petentẽ illud. ¶Secundò principaliter conſiderandũ eſt,ꝙ ipſe Franc. actor mõ aliquo non vr̃ uocatus per ipſum teſtatorem ad dictum fideicõmiſſum,& ↄñr obtinere non debet,ſed condemnandus eſt tanquã temere litigans ad expenſas & dãna,iurib.uulgar.ꝙ cõcluſio iſta ſit uera,deducit̃ ex plurib. Primò conſideratis uerbis teſtamẽti cõditi a d.magiſtro Ioan. ipſe Fran.actor uocatus non apparet,

apparet, considerato ẽt tenore codicilli ultimo loco cõditi per ipsum magistrũ Ioannẽ idẽ dicendũ est,ipse enim mag.Ioánes codicillãs uoluit,ꝙ heredib.suis ultimo loco institutis, & substitutis decedẽtib. qñcũq; sine descẽdẽtib. lĩmis & naturalib. &c.essent substituti q̃cũq; de familia,& ꝓsapia d. magr̃i Ioan. codicillatoris tã ex linea masculina, quã fœminina: ad hoc ut hereditas totaliter remaneret in familia sua,siue masculina,siue feminina vltimo loco,qđ fideicõmissum vr̃ factũ Hiero.nepoti, & hæredi instituto ac ultimo loco substituto p ipsum testatorẽ,q ab intest.mortuus fuit nullis relictis descẽdẽtib. quo casu ipse Fran.actor cũ dicat se esse de familia, & ꝓsapia ipsius testõris,uenire dẽt ad d.fideicõ.& excludere d.Helysabeth neptẽ ex filio,& d.Angelã & Margaritã,& Mattheã pronepțes ex nepote d.testõris.Cũ† uoluntas codicillatoris seruãda sit,toto tit.ff.ad Treb.& C.eo.& C.de fideicõ.p totũ,& in l.in ꝯdõnib. ff.de cõd.& demõ.cũ si.& cã testati p̃cedat cãm,& successionẽ intestati.l.quãdiu,cũ cõcor.ff.de acq r.hęr. ¶Tñ his nõ obst.in casu nostro dicendũ est totũ ꝯ̃rium,ipse enim mag.Ioánes codicillator uocauit quoscũq; de familia,& ꝓsapia ipsius tam ex linea masculina, q̃ fęminina,ipse aũt Frácis cus actor,ut in facti narratione mihi relatũ fuit,non est de familia, & ꝓsapia ipsius codicillatoris,ꝯñr ab ipso codicillatore uocatus nõ apparet,& sic excludi dẽt . Iste † enim terminus de familia, uerè intelligi dẽt de familia ꝓpria disponẽtis, & de ea quã q̃s hẽt de per se, l.ꝓnunciatio,§.familiæ.ff.de ver.sig. illi enim q sunt sub eadẽ patria ptãte ꝓpriè dicũtur de eadẽ familia, & ꝓprio iure,& licet qñq; terminus familia,capiatᷣ cõi iure ꝓ agnatione, d.l.ꝓnũciatio,§.familię,& §.cõi iure,& §.fi.tñ in casu nostro ita capi nõ dẽt,ex causis,& rõnib.q̃ inferius adducẽtur, itẽ & pp uerba testõris uocãtis illos de familia ipsi⁹ testõris, & codicillatoris,q genitiuus denotat dñiũ & ꝓprietatẽ ac ius ꝓpriũ,ut plenè hr̃ p Bar. & alios in rub. ff.de oper.no.nũcia.& ꝯñr illos de ꝓpria familia,& ꝓsapia dicti codicillatoris, non autẽ alios de cognomine,qui sub alia familia ꝓpriè sunt. Et † in si.est bona decis.Cor.cõsi.229.in hac,col.fi.uol.4. & faciũt,q̃ ponit Soc. in l.cũ auus,in prin. ff.de cõd.& demõ. & est bona decis.Dec. ꝯsi.321.in cã,col.3.nu.8.uol.2.ubi uult,ꝙ ille q agit ad fideicõmissum tanq̃ unus de familia testõris, necesse hẽt ꝓbare, se esse de colonello testõris.Nec † sufficit,ꝙ simpl'r ꝓbet se eẽ de d.agnatione,seu cognatione,& fortius ipse Dec.in d.cõsi.allegãdo plures,& uarias decis.rñdendo ꝯ̃rijs cõcludit, & tenet,ꝙ ille,qui agit ad fideicõ.tanq̃ agnatus,& ꝓximior de familia,vt possit obtinere,necesse hẽt ꝓbare,& concludenter,ꝙ est de familia,& colonello testõris,& hẽt necesse ꝓbare gradũ,& stipitẽ,a quo gradus cõnumerãtur, ad hoc vt possit fieri, & cognosci,an talis actor sit de familia testõris,& in gradu,in quo possit admitti.Ex † quo vsq; ad decimũ tm̃ gradũ defertur tale fideicõ.ad similitudinẽ successionis de iure ciuili,q̃ vltra d.gradũ nõ recipitur,§.pe.insti.de succes.cogna.l.fi.vbi glo.& doct. C.vnde legit. & in casu nostro ꝓximiores de familia cẽsentur uocati,& non oẽs, ut inferius plenè dicetᷣ, ex q b. resultat ꝯcl'o vera,ꝙ ipse Fran.actor veniens ad d.fideic. tanq̃ proximior de familia masculina ipsius codicillatoris , vt possit obtinere, necesse hẽt ꝓbare,se esse de ꝓpria familia ipsius testõris,& sę esse ꝓximiorẽ,& hẽt ꝓbare gradũ , in quo est, & ꝯñr stipitẽ, a quo descendit,ad hoc vt cognoscatᷣ,an sit in gradu petendi fideicõ. vel ne,nec illi sufficit ꝓbare denominationẽ dictę familię,nec se esse in quasi possessione illius,vt plenissimè cõcludit Dec.in d.consi.321. vbi se extẽdit p sex colũnas, q̃ oĩa videri poterũt, & cõprobantur ex s̃. deductis, & ex his q̃ dicit Soc.consil.37. viso testõ,nu.j.vol.3.volens,ꝙ ad fideicõ. admittantᷣ illi,q sũt de ꝓpria parentela,& ꝓpria familia testõris, & gradatim vt j. dicetur. Et † gradus cõputandi sunt ꝑm ius ciuile, ex quo sumus in materia successionis,c.ad sedẽ,35.q.5.& plenè p doct. in l.fi.C.de succ.edic.& per Cor.ꝯsi.248. vr̃,in litera E,vol.3. & cõsi.104.cõstat,in litera B,& p Dec.cõsi.334.agitatur,& p̃dicta cõprobari pñt ex his , q̃ dicentᷣ inferius circa intelligẽtiã illorũ verborũ,sine descẽdentib. positorũ in d.codicillo, & ex his q̃ dicit Fran.de Cur.cõsi.40.cũ in p̃sentiarũ,col.6.& 7.vbi vult ꝙ † vna,& eadẽ cognominatio familiæ pôt habere diuersas deriuationes & descendentias,vnam specialẽ,& propriã de domo ipsius testõris,aliã gñalẽ de agnatione,familia,& cognominatione,& illa tm̃ specialis venit, q̃ concernit ꝓpriã,& specialẽ familiã testõris,non aũt illa gñalis, exẽplificat in familia

de Fontanis,vt est in casu nostro, circa hanc familiã de Carauagio & de Colpanis, q̃ in specie pôt cõsiderari in ꝓpria familia d.codicillatoris,& ẽt cõsideratᷣ,& noĩatur in genere extra propriã eius familiã,& iõ si ipse Fran.actor concludenter nõ probauit se esse de ꝓpria familia ipsius testõris,& gradũ ꝯñr,& stipitẽ,& se eẽ ꝓximiorẽ,obtinere nõ poterit,iurib.& decis.palle
11 gatis.¶†Præterea mag. Ioan. codicillator vltimo loco institutis,& substitutis vocauit illos de familia,& prosapia,tã masculina,q̃ fęminina ipsius codicillatoris,qui terminus prosapia,ẽt ꝓ familia,& gñatione capitᷣ,vt dicit gl.& scrib.in l.si q̃s ex corpore.C.de murilegu.lib.11.& Mod.in l.fi. C.de verb.signi. &
12 Phil.Franc.in c.si pater,char.pe.col.j.de testa.lib.6.Qui † terminus, familia, cõtinet oẽs, q ex eodẽ sanguine ꝓditi sunt, & ex masculis nati,vt p Alex.cõsi.161.vol.2.& p Soc.in cõsi.84. accuratissimè,nu.8.vol.3.& ꝯñr venit fęmina nata ex masculo & virili sexu,q̃ de familia testõris dr̃,l.volũtas, vbi plenè Pau. & alij Mod.C.de fideicõ.& p Soc.relatũ a Fel.in c.nouit,col.j. de iud.& cõsi.227.pñs cõsultatio,col.9.volu.2.& p Cor.consil.177.circa,col.fi.vol.4. cũ alijs adductis p Dec.cõsil.223.in
13 casu,nu.4.volu.2. In † quib.locis hr̃,ꝙ fęmina descendens ex masculo ẽt nupta,& maritata dr̃ de familia testõris, ꝓut plenè hr̃ p Mod.in l.Gallus.§.nũc de lege Velleia. ff.de lib.& posth.
14 Quib.† stantib.nõ videntᷣ ab ipso testõre ad d. fideicõ. vocati oẽs dẽ eius familia,sed gradatim,& ꝓximiores, vt hr̃ in l.fi.& ibi oẽs scrib.C.de verb.sig.& in l.Gallus. §.q̃dã rectè.ff.de lib. & posth.cũ alijs adductis p Soc.d.cõsi.37.nu.j.& 3.vol.3. vbi hoc firmat,qñ testõr ꝓpriã suã familiã cõsiderauit,vt est in casu pñti, & habetur p eundẽ Soc.ꝯsi.51.uisa facti,nu.11.& 31. vol.4.vbi propriè loq̃tur de fęmina proximiore,& per eũdem cõsi.227.pallegato,col.pe.vol.4. & per Dec.d.consil.218.nume.14.vol.2.cum alijs adductis p scrib.in l.qui Romæ. §.cohæredes.ff.de uerb.obl.& per Cor.ꝯsi.159. in hac,in litera G,
15 & cõsi.233.in hac, col.pe.vol.4.Vnde†ad d.fideic.illi de familia testõris debẽt admitti, qui sunt potiores, & proximiores in
16 gradu respectu successionis. Quoniã † fideicõmissum regulatᷣ
* ꝑm naturã successionis ab intest.ꝑm glo.* cõiter approbatã in l.cũ ita.§.in fideicõmisso,de lega.2. cũ alijs adductis p Mod.in d.l.fi.C.de verb.sig.& p Soc.ad saturitatẽ,ꝯsil.249.Materia p̃sentis,col.10.& seq.vol.2.& cõsi.50.uisis,nu.13. vol.3. & cõsil.74.capiẽdo primũ,nu.14.vol.4.& p Cor.cõsil.131.pmittẽdũ, vol.2. sed sic est,ꝙ siue cõsideremus magistrũ Ioannẽ, siue cõsideremus ipsum Hieronymũ vltimo loco institutũ, & substitutum,& successiuè grauatum onere fideicõmissi,p̃dictis testatori siue Hiero. proximiores , & in successione intestati potiores existunt ipsæ d.Helisab.Marg. & sorores, q̃ sit ipse Fran. actor,ergo ipsæ tanq̃ ꝓximiores,& potiores,& de vera familia
17 testatoris censentur vocatæ,iurib.& decisio.præal.Quib.† nõ ob.si dicatᷣ, ꝙ tunc demũ ipsæ fęminæ vocantᷣ, qñ deficeret linea masculina ex familia testatoris: vt patet ex verbis codicilli geminatis,ibi,vltimo loco,& ibi, vt hæreditas remaneat in familia sua tã masculina q̃ fęminina,pp quas qualitates masculinitatis,& vt bona remaneant in familia,cõsideratas a testõre,& codicillatore,ipsę fęminę, esto ꝙ essent de familia, & ꝓximiores ac potẽtiores,cẽsentᷣ eẽ exclusę, vt no.in l.maximũ vitium, C.de lib.pte.& in l.venia.C.de in ius uoc.& in plurib.cõsi.diuersorũ doct.ita tenentiũ ꝯsulẽdo,& legẽdo, maximè p Bar.in
18 l.vt iurisiu.§.si liberi.ff.de oper.lib.Nã† tollitᷣ obiectio ex his, q̃ plenè dicta fuere superius, eo qm̃ ipse Fran. actor non est de familia ꝓpria ipsius testõris,& codicillatoris,q cõsiderauit ꝓpriã suã familiã,& voluit ꝙ sua ꝓpria familia succederet,& veniret ad d.fideicõ.gradatim,& ordine successiuo,& prius masculi de sua ꝓpria familia,& postmodũ fęminæ,& ita intelligi debẽt dicta uer.ult.loco,& illa, ad hoc, vt hęreditas remaneat in familia tã masculina,q̃ fęminina, & sic intellexit de familia ꝓpria & specifica,nõ aũt de gñali cognominatione familiæ de Carauagio,seu de Colpanis: vt masculi de ꝓpria,& specifica familia excluderẽt fęminas,& fęminę succederẽt,& admitterentᷣ talib.masculis nõ extãtib.Nõ ãt voluit testõr,ꝙ fęminę,& suæ descẽdẽtes ex nepotib.suis masculis,vt ẽ ipsa,d.Helisab.& aliæ ꝯsortes excluderentᷣ ab ipso Frã. penitus extraneo ipsi testõri, qui nõ est de eius ꝓpria familia,sed tm̃ noĩatur in gñali cognatio-
19 ne,quã testõr minimè cõsiderauit,ut s̃. Et † ꝙ ista fuerit mẽs ipsius testõris suadetur: nam absurdum esset,ut iste Fran.penitus extraneus admitteretur ad dictum fideicõmissum, & illud conse-

consequeretur magis quã ipsæ do. conuentæ,neptes,& prone-
ptes ipsius testõris, natæ & ꝓcreatæ ex linea masculina,& fęmi
nina ipsius ꝯ ea,ꝙ hñr,& no.ꝑ scrib.& repetẽ.in l.cũ auus.ff.de
cõd.& demõ.& in l.gñal'r.§.cũ aũt. C.de instit.& substit. & in
l.cũ acutissimi. C.de fideicõ.& ꝑ Alex.cõsi.65.cõsideratis his,
20 col.fi.uol.4. Semp † enim testõr ꝑsumit uelle ꝑferre lineã suã
descendentẽ, & fęmininã alijs trãsuersalib.& extraneis, ut no.
in locis s̃.adductis,& ꝑ Alex.cõsi.93.sup eo.uol.3.& cõsil.95.
Ponderatis,col.j.uol.4.& ꝑ Soc.d.cõsi.227.col.pe.uolu.2.& ꝑ
21 Frã.de Cur.ꝯs.43.Christi,& Gloriosissimę,col.2.Verba†enim
testõris interp̃tari debẽt,ẜm ꝙ naturalis rõ,& sanguinis neces-
situdo dictat,ẜm Frã.de Cur.ꝯsi.51.sup testamẽtis,col.5.uersi.
22 corroborant,adducentẽ Bal.in l.Lucius.ff.de hær.insti.Et † ꝙ
magis descẽdẽtes q̃ trãsuersales cẽseant̃ ꝑdilecti ab ipso testõ-
23 re ponit Cor.d.cõsi.159.in litera E,& litera N,uol.4.Et†bene
facit doctr.Ang.in d.l.fi. C.de uerb.sig.ubi uult,ꝙ fideicõ.dẽt
regulari,ut successio ab intestato gradatim, & ordine successi-
uo, primò, ut cẽseant̃ uocati descẽdẽtes,& ultimò collaterales
qđ ẽt seq̃tur Dec.cõsi.321.nu.4.uol.2.& faciũt alia cõsi.Soci.
24 & aliorũ superius allegata.¶†Quibus stantib.seq̃tur alia ꝯclõ
uolens,illud haberi ꝓ exp̃sso, qđ a testõre fuisset dictũ si de eo
fuisset interrogatus.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.l.Titius.§.Luci°.
ff.de lib.& posthu.cũ alijs plenè cumulatis ꝑ Mod.in l.Gallus.
§.& q̃d si tm̃,& ꝑ Barb.cõsi.51.circa hãc,qđ est positũ in j.vol.
cõsi.Alex.& ꝑ Soc.cõsi.40.cũ in ꝑsentiarũ,qđ cõsi.est inter ꝯsi.
Fran.de Cur.& ꝑ eundẽ Soc.d.cõsi.37.nu.9.uolu.3.nulli autẽ
dubiũ esset,ꝙ si d.magister Ioãnes de hoc fuisset interrogatus,
utiq; rñdisset,lineã suã descẽdẽtẽ,& ꝓpriã uocari ad d. fidei-
cõmissum,& nõ d.Franciscũ penitus extraneũ,& transuersalẽ.
25 Quæ† ẽt ꝓbantur: eo q̃m si iste Franciscus actor admitteret̃,
nunq̃ linea fęminina descendentes ex uirili sexu ipsius testõris
essent in cõsideratione, & tale fideicõmissum nõ posset uerifi-
cari in linea fęminina descẽdẽte ipsius testõris ꝯ mentẽ ipsius.
26 Et † talis dispõ ita intellecta ꝯtineret ꝯrietatẽ ꝯ,l.j.cũ si. C.de
furt.quod ostẽditur: nã testõr ipse uoluit, ꝙ deficiẽte linea sua
ꝓpria masculina ueniret fęminina,qui sermo nõ põt uerifica-
ri,nisi in fęmina nata ex uirili sexu, & ex masculo descendente
27 ab ipso testõre. Talis † enim fœmina ita nata dicit̃ de familia
ipsius testõris,d.l.uoluntas.C.de fideicõ.cũ alijs s̃.adductis,fi-
lij autẽ nati ex dicta fęmina non dicuntur de familia ipsius te-
statoris,sed de familia mariti,& ꝯñr aliena.§.fi.inst.de patr.po
te.cum alijs adductis per Soc.cõsi.77.uisis testõ, col.j.versi.3.
uol.3.& per Dec.consi.15.& pro tenui,uol.j.unde si dictę fœ-
minæ excluderentur a d.Fran.penitus exneo,& trãsuersali,nũ-
quã eẽt dare locũ,ꝙ ipsę uenirent ad d.fideic. ẜm ꝙ ipse testõr
uoluit.Ne ergo sequat̃ hmõi ꝯrietas,ꝙ voluerit ipsas uenire ad
fideic.& non uenire,talis mens testõris interpretãda est, ut uo
luerit fideicõmissum facere in fauorẽ familiæ suæ descẽdentis,
ut descendentes ex dicta linea, & masculi primò uocarẽtur, &
excluderent fœminas,illis uerò deficientib. uenirent fœminæ
ultimo loco, & hoc ultimo casu bona testõris dicẽtur cõserua-
ri in familia fęminina,ut ipse testõr exp̃sè uoluit,& ita intelli-
gẽdo,cessabit absurdum,& ꝯrietas,& mens clara,æqua, & hu-
manior testõris habebit effectũ, & ꝯñr dictæ mulieres conuẽ-
tæ,neptes,& proneptes ipsius testõris, proximiores,& potẽtio-
res, ac ex eo descendentes ex uirili sexu admittẽtur ad d.fidei-
com.excluso d.Fran.actore penitus extraneo, ut s̃.¶Rursus ex
alio ipse Fran.actor uenit excludendus, nã ipse testator in vlt.
codicillis uoluit uenire ad fideicõmissum quoscunq; de fami-
lia,& prosapia ipsius codicillatoris, tam ex linea masculina, q̃
fęminina,nõ simpliciter,sed sub illa ꝯdõne,si sui hęredes vlti-
mo loco instituti,& substituti decederent qñcũq; sine descẽdẽ
tibus legitimis,& naturalibus ex legitimo matrimo.natis, &c.
28 Qui †ablatiui absoluti resoluuntur in ꝯdõnẽ,l.a testõre.ff.de
cõd.& demõ.& dicta cõditio, & uerba,sine descendentib.p̃nt
referri ad ultimo loco institutũ & substitutũ, & ꝯñr ad ipsum
Hierony.qui mortuus fuit sine descendentib. & ita referendo
adhuc ipse Fran. actor non dẽt uenire ad fideicõmissum rõni-
bus,& causis,de quibus superius dictum est. Possunt etiã dicta
uerba,& ꝯdõ, sine descẽdẽtib. referri ad ipsum testatorẽ, sed
qñ ultimus suus hæres institutus,& substitutus decederet sine
descendentib.uidelicet ipsius testõris,ut tunc,& eo casu ueni-
29 rent alij de familia testõris &c. Et † ita intelligẽdo Franciscus
ipse,ẽt si esset de familia propria testõris,nõ dẽt uenire,ex quo
conditio,sub qua fuit uocatus,nõ est adimpleta,l.j.ff.de dona.
l.si donaturus.ff.de condi.ob cau.l.hæc uenditio,in prin. ff.de
ꝯhen.empt.l.necessario,§.j.ff.de pericu.& com.rei uend.Verũ
enim est,ipsum Hieronymũ ultimo loco institutũ, & substitu-
tũ.decessisse cũ descendentib.legitimis ipsius magistri Ioannis
testatoris,cum dicta,s.d.Helisabeth, & d.d.Margarita, & soro-
ribus,nepte,& proneptib. ipsius testõris ex eo descendentib.ꝑ
30 uirilem sexum . Terminus † enim descendentes,cõprehendit
oẽs descendentes,tã masculos q̃ fœminas,maximè ex uirili se-
xu,ut ꝑ Alex.cõsi.160.uiso themate,vol.2.allegantẽ tex.in l.fi.
C.de suis,& legi.& in auct.de hære.ab intesta.ueni.cũ alijs co-
piosè adductis ꝑ Soc.cõsil.51.uisa facti,nu.6.uol.4.vbi exp̃sè
uult,ꝙ filia ex masculo uenit appellatione descẽdẽtium, & ex-
cludit substitutũ,& habetur per Dec.d.cõsi.223.nu.2.& 3.vo
31 lu.2.Et † satis est, ꝙ sint descendentes ad exclusionẽ substituti
etiã concepti post mortẽ testatoris,ut plenè examinat Soc. cõ-
32 sil.10.cõsideratis,col.fi.uol.3. Sicuti † in si.dicimus,ꝙ substi-
tutio facta sub illa ꝯdõne,si hæres moriatur sine filijs,expirat,
si moritur cum filia,l.nõ est sine liberis.ff.de uerb.sig. & plenè
habetur ꝑ doct.in l.j.C.de cond.inser. & per Bar.in l.ex facto.
§.si quis rogatus. ff.ad Treb.cum alijs adductis per Oldr.con-
sil.21.thema est,& per Soci.consi.55.uisis consilijs,uolu.3.q̃
ẽt ꝓcedunt si postmodũ dicta filia, seu descẽdens morerentur
sine filijs,ut per Oldr.d.consil.21. cũ alijs plenè adductis per
Dec.cõsi.63.& pro tenui,nu.2.& 3.uolu.j.& in d.consil.218.
uol.2.nu.7.& consi.377.uisis & diligenter,nu.j.ubi adducen-
do rationes,iura & auctoritates firmat,& cõprobat hãc cõclu.
33 Quòd † modo dicta conditio, & uerba debeant referri ad te-
statorẽ potius q̃ ad hæredẽ, uidetur tex. in l.si quis Titio.iun-
cta prima expositione glo.primæ. ff.de usufr.accr.ubi si testa-
tor legauit Titio,& cohæredibus suis vsumfructum,ly,hęredi-
bus suis, ipsius testatoris intelligitur, prout idem probatur in
34 d.l.Gallus.§.& quid si tantũ,& ibi Aret.in 3.no.Volẽs,† ꝙ di-
ctio,sua,uel,suus,ambigua, quæ põt referri ad diuersas perso-
nas referenda est ad personam testatoris non autẽ hæredis , ad
idẽ facit tex.& ibi Bar.in l.ex facto,in prin.ff.ad Treb.ubi uult
ꝙ pronomen,suus,referatur ad testatorem,nõ ad hęredẽ testa-
35 toris.Prout† idẽ habetur per Bar.cũ alijs ibi adductis ꝑ Alex.
in apostil. in l.cum in testamento,ff.de auro & argen.lega.ubi
36 bona sua intelliguntur ipsius testatoris,& nõ hęredis.Et† Ale-
xan.cõsi.57.cõsideratis,col.j.uolu.j.dicit,ꝙ si testator reliquit
uxori bona & post illius mortẽ uoluit ea peruenire ad eius hæ-
redes,& successores , intelligitur de successoribus testatoris,&
37 non uxoris,allegat decis.s̃.adductas.Ad † idẽ facit,quod uult
Soc.cõsi.249.materia,col.10.uersi. prima difficultas,uol.2.uo
lens ꝙ illa cõditio,siue successoribus,uel ad successores, debet
38 intelligi de successoribus ipsius testatoris . Et † ad prædictorũ
cõfirmationem possunt adduci ea,quæ cumulat Fran. de Cur.
d.consi.40.col.6.& 7.ubi uult,ꝙ uerba ambigua,quæ possunt
referri ad uarias personas , referenda sunt ad personam ipsius
testatoris,quanto magis in casu nostro d.uerba,sine descendẽ-
tibus,referenda sunt ad ipsum testatorem , non autẽ ad ipsum
Hiero.tum quia sunt generalia,& ambigua, ut s̃.tum etiã quia
omnis mens,& coniectura testatoris cõcurrit, ut ad ipsum re-
ferantur, ut patet ex s̃. adductis, tum etiam quia talis relatio
tollit absurdum, & omnem contrarietatem, de quibus supe-
rius dictum est, tum etiam quia talis relatio est humanior,
æquior, & magis conueniens naturali rationi, ex quibus ces-
sant,quæ in contrarium possent adduci. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum limitatum ad personam alicuius, non comprehendit eius nepotes,& descendentes,& nu.15.& seq.*
2 *Dispositio testatoris uocans filios nascituros ex tali uxore, non comprehendit filios nascituros ex alia,fallit,& declaratur nume.25.& 26.*
3 *In legitima debita iure naturæ non potest apponi fideicom.*
4 *Bona subiecta fideicommisso obligari,& alienari possunt pro dote restituenda,quam grauatus recepit.*
5 *Idem erit,& pro dote constituenda,& nu.33.34.& alijs seq.*
6 *In fideicom.mens & voluntas testatoris potissimum attenditur.*
7 *Etiam illa,quæ ex coniecturis colligitur.*
8 *Et magis mentem quàm verba attendimus.*

Aliena-

9 *Alienationis prohibitio quando & quo casu inducat fideicommissum, & nu. 11. & 12.*
10 *Fideicommissum relictum familiæ debetur gradatim, & ordine successiuo.*
11 *Alienationis prohibitio facta cum causa fideicom. inducit.*
12 *Fideicommissum relictum familiæ cum prohibitione alienationis gradatim debetur illis de familia.*
13 *Qualitas masculinitatis apposita uidetur fauore agnationis, & ut bona conseruentur in familia.*
14 *Qui non est a testatore honoratus, grauari non potest.*
16 *Prohibitus alienare, nedum ipse verùm & eius successores censentur prohibiti, si mens testatoris talis fuit, & nu. 17.*
18 *Alienationis prohibitio extra familiam per testatorem expressa, non se extendit ultra quartum gradum.*
Fallit quando contrarium apparet ex mente testatoris.
19 *Dictio, hæredes, capit omnes descendentes in infinitum.*
20 *Vna clausula testamenti declarat alias.*
21 *Si testator dixit, quòd quis gaudere debeat possessiones suas, uidetur illum hæredem instituisse.*
22 *Testator uocans aliquem cum suis hæredibus uidetur illos ordine successiuo, & gradatim uocasse.*
23 *In testamenti appellatio hæredum comprehendit omnes, tam in institutionibus, quàm in fideicommissis.*
24 *Idem in dispositione fauorabili, tendente ad honorem, & commodum, & nu. 26. 27. & 28.*
Filij appellatio comprehendit nepotes, & alios descendentes.
29 *In legitima debita iure naturæ computantur omnia exacta, & consumpta per grauatum.*
30 *Filius non habet electionem bonorum subiectorum fideicommisso pro sua legitima obtinenda.*
31 *Leges loquentes de Falcidia locum habent in Trebellianica.*
32 *Trebellianica an possit prohiberi in filijs primi gradus.*
Trebellianica cessat in hærede particulariter instituto, quam non potest detrahere.
34 *Res subiectæ fideicommisso, an possint alienari per filium hæredem grauatum ducentem uxorem post mortem testatoris et post onus fideicommissi, & nu. 36.*
Vel quando liberi cōcepti sunt post mortem testatoris, et nu. 35.
35 *Onus dotandi neptem natam post mortem aui ad quem spectet, & numero 36.*
37 *Et quid si testator expreßè prohibuit alienationem, etiam ex causa dotis.*
38 *Solutione eius quod debetur, tollitur omnis obligatio.*
39 *Exceptio non nume. pecu. infra quod tempus poßit opponi.*
Dos confessata an gaudeat priuilegio dotis, & seq.
40 *Dispositio auct. res quæ, C. com. de lega. & fideicom. non habet locum in dote confessata, & nu. 41.*
41 *Confessio dotis receptæ quibus præiudicet, & nu. 42.*

CONSILIVM LII.

In hac consultatione prima facie dicendũ vr̃, ꝙ ser Petrus de Cataneis gener, q. ser Antonij de Martinago cõsequi debeat dotẽ ꝓmissam d. Marinæ suæ vxori filiæ d. ser Antonij, & dotẽ d. Criseydis matris dictæ d. Marinæ, quã dictus ser Ant. maritus Criseydis habuisse, & recepisse confessus est. Primò: quia non vr̃ fuisse factũ aliquod fideicõmissum in testõ q. d. Ioãnis attaui ser Bernardini, & ser Antonij in bonis p ipsum testõrem relictis q. Tadeo eius filio, a quo ipsi ser
1 Bernard. & ser Antonius descendũt. Secũdò: † quia ẽt si aliqđ fideicõ. fuisset factũ, fuit limitatũ ad personã d. Tadei, & iõ nõ cõprehendit eius nepotes, & descendentes, qui videntur in ꝓsentiarũ esse in quarto gradu, vt est tex. in auct. de restitu. & ea q̃ par. §. nos ergo, & per Bar. in l. filiusfam. §. diui, col. fi. versi. q̃
2 rit Dy. de leg. j. Tertiò † vr̃ intentio Bernardini excludi ex his, q̃ habẽtur in l. filius. §. si quis ex certa, vbi doct. ff. de lib. & posthu. volen. per illũ tex. dispõnem testõris limitatã ad filios nascituros ex tali vxore nõ extendi ad filios nascituros ex alia, qđ vr̃ esse in casu nostro attentis verbis testa. d. q. Ioannis attaui.
3 Quartò † cõprobant ꝑdicta. nã d. Ioãnes testõr attauus erat ditissimus, & habebat multa bona, vt patet in inuentario dictorũ bonorũ cõfecto ipso viuẽte, q bus bonis cõsideratis bona p ipsum testõrẽ relicta Thadeo nõ capiebant legitimã iure naturæ sibi debitam, quo casu super talibus bonis ipsi Thadeo relictis non excedentibus legitimã iure naturæ sibi debitã onus aliqđ fideicõmissum, & grauamẽ apponi nõ potuit per testatorẽ patrẽ: certũ est enim, ꝙ filius dẽt consequi legitimã ꝑdictam sine aliquo onere, & si onus, & grauamen apponitur, illud reijcitur l. qm̃ in priorib. l. omnimodo. l. sancimus, & auctẽ. nouissima, cũ vulga. C. de inoffi. test. ex hoc infertur, ꝙ ẽt fideicõmissum,
4 & grauamẽ qđ fuit appositũ, nõ dẽt attẽdi. Quintò † suadẽtur ꝑdicta, nam etiã si dicta bona relicta Thadeo fuissent grauata onere fideicõmissi, tñ in casu p̃nti vr̃ cessare, per tex. in auc. res quæ, C. com. de lega. vbi bona subiecta fideicõmisso p̃nt obligari, & alienari pro dote restituẽda, quã grauatus recepit a sua uxore, vnde ser Ant. descendens a d. Thadeo potuit dicta bona obligare pro restitutione dotis, quam recepit a d. D. Criseyda
5 eius vxo. Vlt. † idem dicendũ vr̃ & respectu dot. per ipsum ser Ant. promissæ dictæ d. Marinæ eius filiæ, p d. auc. res quę, & in corpore vnde sumitur, vbi hr̃, bona subiecta resti. posse aliena-
6 ri & oblig. p grauatũ ꝓ dote constituenda filiæ grauati. ¶ † His tñ non obstãt. ꝯria opi. de iure videt verior, ad quod demõstrã
* dũ primò adducitur illa * cõmunis cõclu. volens, voluntatem testatoris debere attendi, & maximè in fideicõmissis. l. non aliter. de leg. 3. l. in conditionibus. ff. de condi. & demon. l. pe. de leg. j. l. cum quęstio. in fi. C. de lega. l. hęredes mei. §. cũ ita. ff. ad
7 Treb. Et † nedum attenditur expressa voluntas, sed etiã tacita collecta ex coniecturis. l. cum proponebatur, l. qui solidũ. §. j. de leg. 2. cum alijs adductis per Soc. consi. 12. & consi. 87. volu. 3. & consi. 14. viso testamento, vol. j. & consi. 251. qm̃. versi.
8 confirmatur, vol. 2. Et † ideo potius attendimus in fideicõmissis voluntatem testatoris q̃ verba, l. cum virum. C. de fideicõ. l. 3. §. conditio. ff. de adimen. lega. quibus stantibus in præsenti casu considerare debemus, an ex verbis, & mente d. Ioannis primi testatoris videatur esse iniunctum fideicommissum in
9 bonis relictis Thadeo eius filio. Circa † quod dicitur, verba d. testamenti disponere, fideicõ. fore inductum primò in versi. itẽ uolens d. testõr, vbi disponitur per verba directa ad possessiones, & res, ꝙ possessiones relictæ Thadeo, & in quib. fuit institutus, non exirent domũ testato. ꝓhibendo alienationẽ dictarum posses. faciendam per ipsum Thad. quæ prohibitio de non alie. est cũ cã, ne bona exeant domũ seu familiam testatoris, & ꝯñr sapientia affirmatiuam, idest vt bona cõseruentur in familia, & domo. nam per talem conseruationem dicuntur nõ exire de familia, & domo, & est apta inducere fideic. l. etiã hoc modo. l. eo modo. ff. de leg. j. l. fideicõmissa. §. hæc verba. l. pater filium. l. mater, & ibi Bar. in vlt. oppos. de lega. 3. l. vnum ex
10 familia. §. fi. l. in codicillis. §. matrem de leg. 2. Quod † fideicõmissum resultat gradatim, & successiuè ad oẽs masculos descẽdẽtes ex Thadeo taliter, ꝙ oẽs vidẽtur honorati prius, & postmodum grauati onere fideicommissi. l. peto. §. fratre, vbi Bar. de leg. 2. & plenè per Alex. & Soc. in l. qui Romæ, §. cohęredes. ff. de verb. obli. & per Moder. & repetentes in d. §. diui, cũ alijs adductis per Corn. consi. 22. in hac consultatione, & cõsi. 59. diu, vol. 2. & consi. 230. q̃q̃, vol. 3. & per Soc. consi. 12. præsens consultatio, vol. 3. & per Dec. consi. 23. & consi. 55. col. pe. vo-
11 lu. j. Et † adeo per dictam prohibitionem alienationis factam cum cã, ne bona exeant familiam seu domum, & ꝯñr, vt conseruentur in ea, inductum fuit fideicom. & validum, vt ẽt non secuta alienatione debeatur, vt sunt tex. clari s̃. adducti, & declarãt Alex. & Soci. in d. §. cohæredes, & reliqui scrib. post Bar. in d. §. diui. Et considerandũ est, nam hic testator incępit a fideicõmisso, ne possessiones exeant familiam, vel domũ, & demũ prohibuit alienationẽ, q̃ si expresè adhuc per testatorem non fuisset prohibita, tñ tacitè prohibita censebatur p illa verba præcedentia, nolens ꝙ dictæ possessiones exeant &c. & ideo tale fideicommissum non debet restringi ad casum alienationis tantũ: nam validũ est etiã alienatione non sęcuta, vt hr̃ in locis prædictis, quanto magis in casu nostro, vbi facta fuit alie-
12 natio, seu obligatio, & hypotheca. Itẽ † per talẽ prohibitionẽ de nõ alienando inductũ fuit fideic. gradatim, dũ testõr voluit bona prædicta non exire eius domum, & familiã, & ꝯñr in illa conseruari, & penès masculos, quo fit: vt omnes videantur grauati gradatim, l. fi. C. de verb. sig. l. Gallus. §. quidã rectè. ff. de lib. & posthu. vbi scrib. & bonus tex. in d. l. peto. §. fratre, & per Bar. & Soc. in l. si cognatis. ff. de reb. dub. & p eund. in d. §. cohæredes, & d. consi. 12. & cõsi. 43. col. 3. & 4. vol. 3. & cõsil. 49.
13 capio primum, col. j. vol. j.. Quòd † etiã suadetur, & clarius ex ver-

verbis dicti testatoris seq. ubi uoluit, ꝙ Tadeus gauderet dictis bonis cum hæredib. suis masculis, quæ qualitas masculinitatis adiecta apparet fauore masculorũ, & agnationis, & vt bona cõseruarẽtur in familia. §. ceterũ. §. media. instit. de legi. agna. suc. l. j. §. pe. ff. de uen. inspic. & per Io. An. in addi. ad Spec. in tit. de suc. ab intésta. & p Bal. in l. maximũ uitiũ. C. de lib. pter. & per Soc. d. ꝯsi. 12. & ꝯsil. 63. uisis testõ, col. 9. & seq. uol. 3. & p Dec. ꝯsi. 15. & 23. uolu. j. & iõ gradatim uṝ esse fideicõmissum istud iniunctũ, ſm Pau. de Cast. & alios in d. §. quidã recte, & doct. in
14 d. §. cohæredes. Et † ex hoc tollitˀ, qđ dici posset, ꝙ iste ser Ant. non uṝ grauatus, ex quo nõ fuit honoratus, uulg. l. ab eo. C. de fideic. nã tollitˀ obiectio stantib. dictis coniecturis, per quas cẽsentˀ gradatim & successiuè prius honorati, & postmodũ grauati, & ita limitatˀ d. l. ab eo, ſm Mod. Perusi. ibi, & ſm Cor. consil. 146. in hac ꝯsultatione, col. 2. & seq. uol. 2. & cõsil. 273. uolu. 4. & per Soc. d. consi. 14. uol. j. & d. consil. 12. & 63. uolu. 4. unde cũ ex p̄dictis inductũ fuerit fideicõmissum factũ, ne bona exirent familiã, & domũ testõris, certũ erit, ꝙ erit locus fideicõmisso dupṝ. Primò, quia ipse ser Anto. mortuus est sine masculis, & iõ ſm uoluntatẽ testõris bona relicta Tadeo, quæ peruenerunt ad ipsum ser Ant. debent uenire ad ipsum ser Bernardinũ exclusa d. d. Marina fẽmina, q̃ penitus excluditˀ ex uoluntate testõris uocantis masculos, ut plenè hˀ in cõsi. & locis s̃. adductis. idẽ & secũdò: q̃a ipse ser Ant. obligauit, uel aliena-
15 uit dicta bona, quod facere nõ potuit tanq̃ ꝓhibitus. ¶ † Quibus non obstan. si huic ultimo fundamẽto diceretˀ, ꝙ solũ fuit ꝓhibitus alienare d. Tadeus, & non alij. vnde talis ꝓhibitio p̄sonalis, & limitata ad eius personã nõ dẽt cõprehendere suos descendentes, & posteros ſm Bar. in d. §. diui, cũ alijs adductis
16 s̃. in secundo argu. facto ꝓ ꝯ̃ria opi. Nã † obiectio ꝓcederet, si aliter non constaret de mente testatoris, qñ aũt ꝯstaret, testatorẽ uoluisse talẽ ꝓhibitionẽ transire ad nepotes, & descẽdentes: tunc cõprehenditˀ, nedũ ille expssè ꝓhibitus, sed ẽt alij sui descendentes, ita Alex. in d. §. diui, col. 8. uersic. itẽ tetigit hic Dy. & ibi nouissi. repeten. car. 9. col. 3. & seq. uersi. aliqñ, & quartò. uolentes, ꝙ si filius est ꝓhibitus alienare cã adiecta p testatorẽ, uolentẽ bona sua remanere penès illos de familia sua, tali casu ꝓhibitio ista extenditˀ ad nepotes, & alios ulteriores in gradu: qm̃ rõ adiecta huic ꝓhibitioni extẽdit uires illius ad oẽs ulteriores in gradu, adducunt iura, rõnes & decisi. ut p eos, qđ est
17 ꝓpriè in terminis nostris. Quæ † opi. cõprobari põt ex his, q̃ dicit Pau. de Cast. cõsi. suo 12. uṝ dicendũ. in fi. & per Fran. de Cur. ꝯsi. 40. col. 8. uersi. quod ẽt. & p Corn. ꝯsi. 38. placet. uol. j. ubi limitant dicta Bar. in d. §. diui, & tex. in d. §. nos ergo. de restitut. & ea q̃ par. qñ ꝯstaret p ꝯiecturas, testõrẽ aliud uoluisse, & in si. faciũt no. p Bar. in l. pater, §. fundus. de leg. 3. & p Alex.
18 ꝯsi. 59. uol. 2. Præterea † tollitur obiectio. nã posito, ꝙ testator prohibuerit alienationẽ extra familiã, & talis ꝓhibitio non se extendat ultra quartum gradũ, per tex. in d. §. nos ergo, tamen adhuc habemus intentũ. Nã considerata descendentia, & arbore illorum, qui descenderunt a dicto testõre, & a dicto Tadeo, ipse ser Antonius non est extra quartũ gradũ, ergo ipse cõprehenditur, & ꝯ̃ñr alienare non põt, tex. enim in d. §. nos ergo, uult, ꝙ illa ꝓhibitio non extẽdatur ultra quartũ gradum, post personã ibi ꝓhibitã, ut ibi declarat Ang. col. fi. & Alex. ꝯsil. 57. ꝯsideratis uerbis testĩ, col. j. uol. j. & ꝯsi. 25. ꝯsideratis uerbis, colũ. j. uol. 2. & Mod. repeten. in d. §. diui, loco, & uers. p̄allegatis, unde cũ quartus gradus cõprehẽdatur post p̄sonã primò ꝓhibitã, sine aliquo scrupulo comprehendetur ipse ser Antonius, qui est ĩ. quartum gradum post personã d. Tadei primo loco prohibiti. Insuper considerando uerba testõris, in uersi. itẽ noluit, patet ultra illud, quod dixit in pręced. uersi. ꝙ possessiones relictæ Tadeo non exirent domum suam, & ultra, ꝙ prohibuit alienationem, ꝙ ẽt uoluit inducere fideicõmissum successiuè, & gradatim in descendentes ex ipso Tadeo in illis uerb. ibi, p̄dictas possessiones dictus Tadeus gaudeat cum hęredib. suis, si quos masculos habuerit &c. Per quæ uerba ostẽditur testatorẽ uoluisse Tadeum, & successiuè eius hęredes masculos gaudere dictis bonis, q̃ dispositio dẽt intelligi gradatim, & ordine successiuo, ut plenè hˀ in d. §. quidã rectè, & d. l. fi. C. de uerb. sig.
19 Et † illa dictio, hæredibus suis masculis, capit oẽs descendentes, nedum primos, sed usq; in infinitum. l. in annalibus. C. de leg. & quia sumus in fauorabilibus, & in materia apta transire ad oẽs in infinitum, ut no. in d. §. quidam rectè, & §. etiã si pa-
20 rente, in d. l. Gallus. Ex † qua ultima clausula testamẽti declaratur præcedens, in qua testator inhibuit alienationẽ ipsi Tadeo ad effectũ, ne bona exirent domũ seu familiã, & ut etiam hęredes masculi Tadei gauderent dictis bonis, quod utiq; esse non posset, nisi fideicõmissum esset inductum gradatim, & successiuè, nedum in persona ipsius Tadei, sed etiã in personã masculorum descendentiũ ex ipso, ut sentiunt Mod. repe. in d. §.
21 diui, car. 10. col. j. in prin. & car. fi. col. pe. uer. 10. q̃ritur. Et † illa uer. gaudeat dictas possessiones &c. inducunt hæredis institutionem, & ualiditatem dispositionis, ſm ea quæ dicit Alex. cõsil. 18. super primo dubio. col. pen. uersic. circa tertiũ dubium, uol. 5. ubi de hac dictione gaudere, & iuxta ea q̃ dicunt Mod. repet. in l. Titia, la 2. §. Titia, col. 6. uersic. & ista oĩa possunt in-
22 duci, de lega. 2. Comprobantur † p̄dicta, dũ enim Ioannes testator prohibuit ista bona alienari, ne eius domũ exirent, & sic ut in familia cõseruarentur, & ulterius uoluit, ꝙ dictas possessiones gauderet Tadeus cũ suis hæredib. certè uocauit ordine successiuo & gradatim oẽs descẽdentes masculos d. Tadei, l. ex facto, in fi. ff. ad Treb. per Abb. & alios in c. in p̄sentia, col. 7. de proba. per Bar. Alex. & oẽs maximè Ias. in d. §. etiam si parente, col. 5. uer. extra gl. cum col. seq. Et maximè quia sumus in materia de sui natura transmissibili ad oẽs descendentes, & ẽt adest uoluntas testatoris, unde ly dictio, suis hęredib. non finitur nec limitatur in primo hærede, sed in omnibus descendentib. usque in infinitum. d. l. in annalibus, ubi doct. & bene p Alexã. consi. 36. uiso themate, & consi. 94. d. Saluatoris, col. 4. uolu. 4. in terminis enim nostris uer. hæredes, comprehendit descendentes masculos ex Mattheo, qui nedum primi ueniunt, sed oẽs in infinitum, gradatim tamen, & ordine successiuo, tex. est in auct. de hære. ab intest. §. j. & per Alex. d. cõsi. 18. in fi. & cõsil. 64. difficultas, uol. 5. & per Fran. de Cur. ꝯsil. 42. col. 4. in fi. & per Dec. consi. 28. circa primum, uol. j. & per Soc. consi. 57. in cã, nu. 6. & 7. uolu. 3. ¶ Et p ista tollitur fundm̃ primo loco factum pro ꝯ̃ria opi. ex quo patet in casu præsenti multipliciter fuisse inductum fideicommissum gradatim, & ordine successiuo, & ꝙ tale fideicommissum, & ꝓhibitio de non alienando cõprehendebat, & cõprehendit ser Antoniũ. Ex quibus ẽt tollitur tertiũ argu. s̃. in ꝯ̃rium adductũ. nã licet d. testõr Ioannes attauus uocauerit ad dictas possessiones Tadeum, & hęredes suos masculos ex do. Beatrice eius uxore, tñ talis expssio d. Beatricis non arctat, nec restringit, quin oẽs descẽdentes ex ea, & Tadeo non ueniant, nam ex ipsa, & Tadeo oẽs descende-
23 runt, maximè ser Anto. & ser Bernardinus. Et † quia sumus in dispositione testamentaria, & in institutione, seu fideicommisso, certè appellatione hæredum oẽs debent uenire, ut s̃. ꝓbatum est, & fortius suadetur ſm Bar. in l. liberorum, col. 3. uers. & ideo pro eorum declaratione. ff. de uerb. sig. adducẽdo tex. in l. Lucius. la 2. ff. de hære. insti. & ibi latè Alex. & per Imo. & alios Moder. maximè Ias. in l. Gallus. §. instituens. ff. de libe. &
24 posth. col. 4. in 4. no. Vbi † in fauorabilibus, & in his quæ tendunt ad honorem, & commodum, appellatio filij nasciturí ex
25 tali extenditur ad nepotes, & alios descendentes. Et † licet dicatur ex tali, tñ ueniunt descendentes ex ea: quia dẽt fieri larga interpretatio, nec repugnat mens testatoris, imò hic adest,
26 ꝙ omnes ueniant. Et † quia est par affectio in omnibus, & etiã ne aliàs uideatur extraneos prætulisse proprię agnationi, ut dicit Bar. per d. l. Lucius, in d. l. liberorum, col. pe. uersi. quid si in aliqua, & Imo. Alex. & Ias. in d. §. instituẽs, col. 4. & seq. uersi. 2. principaliter responde, dicens hanc esse communem, quanto magis in casu nostro, in quo non filios, sed nepotes ex Tadeo uocauit testator, quorum appellatione ueniunt pronepotes.
27 d. §. quidam rectè, & d. §. instituens. Quãto † ẽt magis hic, ubi non fit mentio nepotum sed hæredum, & mens testatoris inducentis dictũ fideic. ita uiget in nepotibus, & hæredibus primis filijs d. Tadei sicuti in pronepotibus, & alijs descendentibus ex eo, quo casu appellatione filiorũ ueniũt nepotes, & descendẽtes: quia eadem ratio uiget in omnibus, ut dicit Roma. consi. 129. licet magna, & bene per Cor. consi. 190. tota uis cõsultationis, col. 3. uol. 4. ubi dicit, articulũ esse dubiũ, an & qñ appellatione filij ueniat nepos, concludens decisionẽ uerã pẽ-
28 dere ex coniecturata mente testatoris. Nam † si eius mens ita uiget in uno, sicut in alio, oẽs ueniunt, ut per Alex. consi. 5. circa primum, col. 3. & consi. 26. col. 2. uol. 2. Tũ ẽt quia materia nostra est fauorabilis, ut bona ꝯseruent in familia p masculos, iuxta

iuxta no.in d.l.venia,& in d.l.maximũ vitiũ, & iõ in casu nr̃o
aliud dici non põt,quin oẽs non cõprehendant, ſtãte clara, &
cõiecturata mẽte d.Ioãnis attaui teſtõris, q noĩauit d. Beatricẽ
cã demõſtrationis,& vt excluderent naturales tm̃, non aũt ap-
poſuit eã cã taxationis, & limitationis, vt erat in terminis d.l.
filius.§.ſi quis ex certa.ff.de lib.& poſth.¶Nõ obſt.quartũ fun
damentũ,volẽs bona p̃dicta relicta Tadeo nõ aſcendere legiti-
mã.Nã bene ꝓcederet,qñ in facto eſſet verũ,ſed (vt mihi rela-
tũ eſt) bona p̃dicta lõgè vltra legitimã aſcẽdũt,& iõ qõ erit de
illis aſcẽdẽtib.eã,q̃ legitima debita iure naturę in p̃ſentiarũ nõ
põt peti p ipſam d.Marinã,& eius maritũ ſup poſſeſſionib. de
quib.litigat,ex quo iã fuit percepta p ipſum Tadeũ & eius de-
ſcẽdẽtes ante ſer Antoniũ in alijs bonis per ipſos alienatis, re-
29 lictis p ipſum d.Ioãnẽ attauũ teſtõrẽ.In † legitima enim debi-
ta iure naturæ cõputant oĩa exacta,& cõſumpta p illos,q pote-
* rant eã habere,q̃ fuerunt de bonis & hęreditate d.Ioãnis ſm *
cõem cõcluſi.oĩum ſcrib.in l.Marcellus. §.res,q̃.ff.ad Treb.&
p Bal.& ſcrib.in l.filiũ quẽ hñtẽ. C.fam.erciſ. & p doct. maxi-
mè repeten.in auct.nouiſſima.C.de inoff.teſta. p Bar.Alexã.&
30 alios in l.in quartã. ff.ad l.Falc. Filius † enim & deſcendentes
in bonis teſtõris ſpecialiter per fideic. relictis non pñt habere
electionẽ pro retentione ltimæ,ſm Bal. in rub.ff.de rer.diuiſ.
& ea q̃ no.in auct.ſed in ea.C ad leg.Falc.& iõ alienata,& diſſi
31 pata veniunt cõputanda,nõ ea q̃ mõ reſtãt.Nec † dicat,ꝙ ſup
dictis bonis dẽt ẽt detrahi Trebellianica, omiſſo illo articulo,
ꝙ fuit exp̃ſsè ꝓhibita,tñ in caſu nr̃o detrahi nõ põt , ex quo p
teſtõrem fuit exp̃ſsè ꝓhibita alienatio de dictis bonis,quo ca-
ſu ceſſat detractio Trebellianicæ,vt hr̃ in d.auct.ſed in ea,q̃ li-
cet loquat in Falcidia,tñ locũ habet in Trebellianica, ſm Bal.
* & * cõiter doct.ibi,& tenet Areti.cõſi.37.col.vlt. & Cor.con-
ſil.22.in hac cõſultatione,col.9. vol.4. & aliàs dixi in l. Mar-
32 cellus.in prin.ad Treb.& ẽt cõſulẽdo.† Secũdò,& fortius Tre
bellianica ceſſat,ex quo ipſe Tadeus fuit hęres particularis, vt
patet ex tenore,& verbis teſtamẽti,quo caſu filius hęres parti-
cularis Trebellianicã detrahere nõ põt,tenet Bal. dicens ita ſe
pluries conſuluiſſe,in d.l.filiũ quẽ habentẽ,col.mihi.9.verſic.
ſed hic quæro præſuppoſita,quẽ refert & ſequit Iaſ. in d.auct.
res quæ,col.3.in fi.ver.ſed attento iure canonico,& hoc idem
magis clarè tenet do.Fabia. de mon.ſabi.in repeti.d.auctẽ.no-
uiſſima,car.24.col.4. verſi.prædicta determinatio limitat pri-
mò,in 24. q.prin. vbi hoc probat rõnib.& iuribus.¶Non ob.
quintũ,& ſextũ argumẽtũ in ꝯ̃rium adductum, ꝙ ſuper dictis
bonis etiã fideicõmiſſo ſubiectis venit reſtituenda dos di. Do.
Criſeydis.Nã aduertendum eſt,ꝙ ipſa præmortua fuit ſer An-
tonio eius marito,& ideo ad ſuam dotẽ de iure cõi pariter ſuc
cedit ipſa Marina eius filia,ſicut & Io.Victor eius filius,ſi ſtatu
tũ loci aliquid particulariter in ꝯ̃rium non diſponit , itẽ d.Io.
Victor præmortuus fuit ſer Antonio eius patri , vnde attento
iure cõi talis dos integra non cedit lucro ipſius d.Marinę.Sed
33 iſtis omiſſis,obiectio tollit ex alijs.nam licet diſpoſitio. d.auc.
res quæ, procedat regulariter in dote reſtituenda,vel cõſtituẽ-
da ſm cõem,de qua plenè per Mod. repeten. in d.§.diui, car.
34 pen.verſi.8.q̃ritur.Tñ † fallit,qñ filius duxit vxorẽ poſt mor-
tẽ teſtatoris,& poſt onus fideicõmiſſi: tũc enim bona ſubiecta
reſtitutioni nõ pñt alienari,cũ diſpoſitio.d.auctẽ.nõ hẽat locũ
in liberis cõceptis poſt mortẽ teſtõris, quos ipſe teſtõr non te-
nebat dotare,ita Bal.in d.auctẽ.res quæ, in lectu.antiq.q.3.&
* Peruſi.ibi,col.j.verſi.ſimiliter nõ habet locũ, & col.2.verſi.in
gl.2.dicẽtes hanc eſſe * cõem opi.& in practica ſeruari,& cla-
rius hoc dicunt col.3.& Iaſ.ibi,col.10.verſi.ex ſecũda habetis
& col.antepe.verſi.5.limita,idẽ tenet,reprobata opin.Ioan.de
35 Ana.cõſil.ſuo 51. Et † pro iſta opi.facit.Nã tale onus dotandi
non reſpicit ipſum teſtõrem,cũ d.Marina,& Criſeyda fuerint
conceptæ,& natæ poſt mortẽ ipſius, & ꝯ̃ñr onus dotandi non
ſpectabat ad ipſum teſtatorẽ,ſed ad alios,ita Alexã.in l.hmõi,
§.cũ pater,col.j.ver.3.limita,de leg.j.& Aret.cõſi.17.vnde ip-
ſa Marina nõ põt petere ſe dotari ſuper iſta poſſeſſione,cũ fue-
rit cõcepta poſt mortẽ dicti teſtatoris , qui eam dotare non te-
nebatur,quo caſu ceſſat diſpoſitio d.auct.res quæ,ſm doc.p̃al-
legatos,maximè Alex.in d.§.cum pater, vbi hoc pũctaliter di-
36 cit.† Pariter non habebit locum reſtitutio dotis datę grauatis
poſt mortem teſtatoris poſt factũ fideicõmiſſum,& conceptis
poſt mortem,ſm Bal. Peruſ. & Iaſ.vbi ſ̃. Quibus non obſtant
not.per Mod.repeten.in d.§.diui,q.8. & per Soc.conſil.23.in
propoſita conſultatione, vol.3.ex quo ipſi loquuntur,quando
filiæ ſunt conceptæ poſt mortem teſtõris, & qñ cõcurrunt ea,
de quibus in caſu præſenti. de quo plenè per Deci. conſi.376.
37 viſo,& conſi. 519.viſis,& aliàs cõſulẽdo dixi.¶Secũdò † prin-
cipaliter tollitur obiectio.nam diſpoſitio.d.aucten.res quę,nõ
habet locum , qñ teſtator expreſsè voluit bona ſua ſubiecta fi-
deicõmiſſo non poſſe alienari etiã ex cã dotis, ita Io.Petruc.in
d.auct.res quæ,car.vlti.& Alex.conſi.65.conſideratis,vol.j.&
licet Pau.de Caſt.conſil.13. videatur ſentire ꝯ̃rium,& ẽt Iaſ.in
d.auctẽ.res quæ, col.8.& col.fi.verſi.13.limita,in id inclinare
videatur,tamẽ idem Iaſ.in d.§.diui,col.10.verſic.4.conſidera,
expreſsè tenet opin.Alexã.quam dicit eſſe veram,& pro illa ſe
conſuluiſſe,& iſtud idem dicunt repeten.in d.§.diui,colũ.20.
verſi.2.fallit,vbi approbant opi.Alex.ꝯ̃ Pau.de Caſ.rõne,& le-
ge,& exp̃ſsè hoc tenet Roma.ſed melius Soci.conſil.75. circa
præſentem,col.3.vol.j.vnde vera erit conclõ, diſpoſitionem.
d.auct.res quæ, non habere locum in exp̃ſſa voluntate teſtõris
prohibentis etiã dotationẽ,& a fortiori dotis reſtitutionẽ, ſed
in caſu noſtro teſtator hoc expreſsè voluit,ergo &c.Et ꝙ volue
rit, iſtud oſtenditur . nam diſpoſuit,ꝙ dicta bona non exirent
familiam ſuam,item ꝙ non alienarentur , item ꝙ dictis bonis
deberet gaudere Tadeus,& hęredes ſui maſculi,& vlterius vo-
luit,ꝙ ſi extarent filiæ fęminæ,ſolùm deberent dotari in libris
quadringentis paruulorum.verbis expreſſis prohibendo,quã-
do extarent fœminæ , eas non poſſe dotari niſi in dictis libris
400.expreſſàm mẽtionem dotis faciendo, quibus ſtantib.ſup
d.bonis ipſa d.Marina pro dote petere ad plus nõ põt, niſi di-
ctas lib. 400. quæ iam eidem per ipſum ſer Bernardinũ fuere
oblatæ,& iõ eius intuitu ceſſat diſpoſitio.d.auc.cum teſtõr ex-
preſſam ꝓhibitionem fecerit in caſu dotis , & a fortiori debet
38 ceſſare dotis reſtitutio ipſius d.Criſeydis. ¶† Tertiò tollit ob-
iectio.nã per inſtrumẽta ꝓducta ſatis patet,dotẽ promiſſam d.
Marinæ fuiſſe ſolutã , ergo fruſtra petit,quod ſibi ſolutũ fuit ,
cũ ſolutione eius,quod debet,tollat oĩs obligatio,inſti.q b.mo.
39 tol.obli.in prin. Nec † dicat,ꝙ d. inſtrumẽta cõtinent confeſ-
ſionẽ.nam eſto,ꝙ iſtud eſſet , adhuc maritus ita cõfitendo ſibi
præiudicauit, ex quo decurſa ſunt tẽpora ̃j. quæ poſſet oppo-
* nere exceptionẽ non numeratæ dotis,ſm Bar.& * cõem ꝯclu.
in l.aſſiduis.C.q.potio.in pig.hab.& Alex.in d.l.j.col.12.ver.
* in ead.gl.ibi,l.aſſiduis.ff.ſol.mat. quem ibi * cõiter ſequuntur
doct.maximè Soc.in illa quęſt.An dos confeſſata gaudeat pri-
uilegio dotis,in 2.artic.prin.in 5.cõclu.in 2.limita.& per Fel.
poſt alios in c.ſi cautio,ex̃ de fide inſtr. hic enim tractamus de
ꝯfeſſione dotis receptæ,q̃ poſt tpa diuerſa bene pręiudicat ma-
* rito,ſm * cões cõclu.de quib.in locis p̃alleg. ¶† Quartò tollit
40 obiectio: eo qm̃ diſpoſitio.d.auc.res quæ, non hẽt locũ in do-
te cõfeſſata, illa enim nõ venit reſtituẽda ſup bonis prohibitis
alienari,& ſubiectis fideicõmiſſo,ita Ang.in auc.de reſti. & ea
quę par.in j.& 2.col.poſt gl.ibi cũ alijs no.poſt gl.in ver.datę.
& in d.l.aſſiduis.C.qui potio.& per Alex.& reliquos ſcribẽ.in
l.j.ff.ſol.mat.& per Fel.in d.c.ſi cautio,& per Iaſo. in d. auctẽ.
res quæ,col.pen.verſi.9.limita.& in puncto hoc tenet Bal.no-
uel.in tract.de dote,in 6.par.princip.in 13.priuilegio,dicens.
d.auct.res quę, nõ procedere in dote cõfeſſata, adducendo ea,
quæ habentur in l.ſi quis poſt hanc.C.de bon.damna.& q̃ ha-
bentur per Bar.& Bal.& alios in l.per diuerſas.C.mand.& ſub
41 dit,ꝙ ita conſuluit in ciuitate Flo.dum legeret Piſis.Et † licet
Iaſ.in d.auct.res quæ,in 9.limita.in fi.dicat eſſe cogitandũ, an
iſtud debeat limitari,ſm ea quę ponit Bar.in d.l.aſſiduis,& de
veritate ſe remittat ad eã q̃ ponit Alex.& alij in d.l.j.ff.ſo.ma.
tñ ita ſe remittendo cõprobat quod dicit Alex. & alij in d.l.j.
vbi Alex.loco,& verſ.pręal.impugnat dicta Bar.in d.l.aſſidui.
volẽs ꝯ̃ eũ, ꝙ cõfeſſio mariti de dote recepta bene præiudicet
marito,tñ non põt præiudicare tertio creditori , etiã ſi tẽpora
eſſent decurſa,ſm ꝙ no.Soc.ibi in j.artic.princ. illius quęſtio.
An dos confeſſata gaudeat priuilegio dotis,in 2.qõ.in 3.con-
cluſ.in 2.& 3. limitatio. & clarius hoc tenet ibi Bulgar. Licet
42 † enim talis cõfeſſio præiudicet ipſi marito poſt tẽpora decur
ſa,non habet tamen præiudicare creditoribus,nec per talẽ cõ-
feſſionem debet ſubuerti fideicõmiſſum ex diſpoſitione,d.au-
cten.res quæ, quæ ſolùm in dote vera procedit, non autem in
dote cõfeſſata.nec dicatur,ꝙ dos d. Criſeydis fuit verè recepta
& non confeſſata : quia iſtud nullibi apparet fuiſſe verè datũ .
Et eſto , ꝙ fuerint aſſignata q̃dam noĩa debitorũ ipſi ſer Anto-

nio,per eum exigendorum ex cā dictę dotis,tñ talis cōsignatio magis probat doté nō fuisse verè datā : cū cōsignatio dictorum debitorū fuerit facta post instrm cōfessionis dictæ dotis,q̄ ońdit cōfessionē antecedétē fraudulētā, & nō verā, itē minus apparet, ꝙ post dictā cōsignationē ipse ser Antonius exegerit dictos debitores,quo nō apparēte,dos prædicta in totū remanet solùm cōfessata. Ex qb. patet in casu pñti inductū fuisse fideicōmisū in dictis bonis relictis ipsi Tadeo gradatim,& successiuè.Et ꝙ ipse ser Antonius,q̄ nō excedit quartū gradū postTadeū primo loco ꝓhibitū,& mortuꝰ ē sine filijs masculis,ē grauatꝰ onere fideicōmissi, & ꝙ nō potuit dicta bona obligare vel alienare,itē ꝙ do.Marina nihil pt peterevirtute.d.auc.res,q̄.& ad sūmū hére libras 400.paruulorū,q̄ iā fuerūt oblatæ.Nec ēt dos d.Criseydis ꝯfessata dēt sup dcis bonis restitui. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Compendiosa comprehendit fideicommissariam, quæ inducitur verbis expressis fideicommissum indicantibus.*
2 *Vocatus post mortem aliquorum, dicitur compendiosè uocatus.*
3 *Fœmina uocata deficientibus masculis, dicitur uocata post mortem ipsorum.*
4 *Substitutio facta maioribus amplectens plura tempora, compendiosa est, & fideicommissaria.*
5 *Verbum, admittantur, fideicommissum importat.*
6 *Ablatiui absoluti conditionem important.*
7 *Substitutio conditionalis purificata conditione effecta est pura, & suum effectum producit, & nu. 6. 8. & 9.*
9 *Fideicommissum conditionale purificata conditione debetur.*
10 *Fœminæ uocatæ a testatore, quæ & quales debeant esse.*
11 *Clausula in fine posita referenda est ad proxima.*
12 *Dictio, autem, aduersatiua est proxi. præcedentium.*
13 *Alienationis prohibitio quādo inducat fideicommissum, & quo ordine.*
14 *In fideicommissis, & ultimis uoluntatibus testatoris mens potissimè consideratur.*
15 *Fideicommissum uerbis etiam negatiuis inducitur.*
16 *In fideicōmissis testatoris mētē magis quàm uerba cōsideramus.*
17 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur ex ratione, reiecta uerborum proprietate.*
18 *Fœminæ per testatorem ultimo loco uocatæ ueniunt, etiam si essent ipsius filiæ.*
19 *Si testator uocauit neptes ex filijs, eo magis uocasse filias proprias censetur.*
20 *Testōr excludēs filias, a fortiori excludere uidetur neptes ex filijs*
21 *Dictio, omnis, vniuersalis est, & omnes complectitur.*
22 *Indefinita æquipollet uniuersali.*
23 *Testator prouidens descendentibus ex filijs, a fortiori videtur prouidisse filijs suis natis, & cognitis.*
24 *Testator disposuisse uidetur illud, quod iam ordinaßet, si de eo fuisset interrogatus.*
25 *Verba testatoris non debent censeri apposita ludibrio, & sine effectu.*
26 *Expreßè uocatus dicitur, qui uenit ex clausula generali, seu uniuersali.*
27 *Item expreßè dicitur uocatus ille, qui ex mente, & ratione testatoris censetur expressus.*
28 *Idem quando ex maioritate rationis ultra nominatos censetur etiam uocatus.*
29 *Idē quādo ratio naturalis, & sanguinis necessitudo istud suadēt.*
30 *Dictio, aūt, & aduersatiuè, & pro, certè, & pro, sed, capi potest. Dictio, uerò, qualiter capiatur,*
31 *Clausula in fine posita ad quæ referenda sit.*
32 *Et quando ad omnia debeat referri.*
33 *Et quid si frustratoriè, & ludibrio censeretur apposita, si ad omnia non referretur.*
34 *Et quid si resultaret absurdum.*
35 *Vel constaret de mente testatoris, uolentis ad omnia referri.*
36 *Et quid si est apposita in contextu, & fine unius uersiculi, & eadem ratio uigeret quò ad alia.*
37 *Et quid si non potest referri ad uersiculum præcedentem, habentem dispositionem determinatam, & perfectam.*
Non ueniunt transuersales, quando testator considerauit descendentiam, & lineam suam.

CONSILIVM LIII.

Inspecto Testamento q. d. Christophori Zagarotti, & cōsiderato tenore,& verbis ipsius ac mēte testōris,ex quo oēs filij masculi ipsiꝰ heredes instituti,mortui sunt sine filijs masculis, & feminis,dico ad dictā eius hereditatē p fideicōmissum vocari d. Catherinā eius filiā legitimā,
1 & naturalē: cū testōr ipse voluerit,ꝙ† deficiētib.oīb.masculis, admitterent fœminę in infinitū,ex qb.verbis ipsa d.Catherina filia testōris,& p̄dilecta,per fideicōmissum ad dictā hereditatē apparet vocata,& cōpendiosè,vt exp̄sè dictāt verba dictę substitutionis,ibi,& per fideicōmissum,& tradit Bar.quē alij cōi-
* ter * sequunt in l.Centurio,col.12.in 4.q.prin.versi.4.princi-
2 paliter quæro.ff.de vulg.& pupil. Et † ēt quia vocata est in defectū masculorū, & sic post mortem ipsorum, ut tradit glo. & ibi oēs no.in l.in testō.C.de testa.mil.& scrib.in d.l.Centurio. & in l.precibus.C.de impub.& Alex.consi.22.col.2.uer.si diceretur,volu.2.& Soc.cōsi.113.s̃.scripti,col.3.ver.sed istę rō-
3 nes,vol.j.Verbum† enim deficientibus,exponitur,i.post mortē ipsorū,vt est tex.& ibi gl.in ver.deficientis. in auct.de here. & Falc.§.hinc nobis,& ponit Alberi.in dictio. in ver. deficiēs.
4 Prout† ēt quia facta apparet maiorib.& plura cōplectit̄ tpa,vt plenè traditur in d.l.Cēturio,& in d.l.p̄cib.& in c.Raynutius, & in c.Raynaldus.extra de testa.& in c.si pater,eo.tit.li.6.Cō-
5 siderādo † ēt versi.admittātur,idē erit dicendū,iuxta tradita p Bar.& alios in d.l.Cēturio,col.pe.& fi.& per scrib.in d.l.p̄cib.
6 & per Cano. vbi s̃. Et † licet hmōi substitutio fuerit cōcepta ꝯdōnaliter,vt patet per illos ablatiuos absolutos, masculis deficientib.qui resolui debent in ꝯdōnem,i.si deficiant, l.a testatore.ff.de cond.& demon.& per Moder.in rub.ff.sol.mat.Tñ
7 † quia conditio fuit verificata per euentū ipsius,i.per mortem omniū masculorū decedētiū sine filijs, verū erit dicere, talem ꝯdōnem venisse.l.cedere diem. ff. de verb.sig. & in l.gñaliter.
8 in princ.C.de insti.& substi.Et † per euentū dictæ ꝯdōnis substitutio ipsa effecta fuit pura,l.fi.§.j.ff.de vulg.& pupil.l.si pupillus.in fi.ff.de condi.insti.ponit Bal.in l.cū testō. in fi. C.de manumis.testa.& Aret.per illū tex.in l.fi. §.cū mihi.versic.sed
9 rursus.ff.de verb.oblig. Consequenter † purificata ꝯdōne p̄dicta,& purificato fideicōmisso ꝯdōnali,restitutio dictæ hæreditatis facienda erit ipsi d.Catherinæ substitutæ l.pe.& l.fi.C.ad Treb.& ff.eo.ferè per totū cū concor.& tradit Bal.consi.286.
10 super j.vol.3.Nec † obst.si dicatur, ꝙ ipsa d.Catherina nō est vocata,nec substituta.ex quo illa ver.admittantur feminæ, debent referri ad feminas descēdentes ex filijs, & posteris ipsius testatoris,non autē ad feminam descendentē ex ipso testatore, & sic ad ipsam d. Catherinam, ex quo nominatim nō apparet vocata sed omissa,& solùm testator considerauit eam in legato dotis,quā ei reliquit,arg.no.in l.j.§.sin autē, C. de cad.tollen.
11 cum simi.Et † ēt quia dicta clausula oībus autē,referri dēt ad proxima,& sic ad masculos descendentes ex filijs testōris,non aūt ad filios ipsius,iuxta tradita in l.si idem cū eodē.§.fin.ff.de
12 iurisd.omn.iud.Et † ēt quia illa dictio,autē,aduersatur proximè præcedentibus,vt tradunt cano.in c.statuimus.de electio.
13 lib.6.& hr̄ in auct.de iudic.§.sedebunt. Prout † etiā quia ipse testōr prohibuit alienationē suorū bonorū, ex quo voluit illa semper permanere in familia ipsius, per quæ verba fideicō. vr̄ esse inductum gradatim quò ad oēs de familia,iuxta plenè no. in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.oblig.& in l.filiusfam.
14 §.diui.de leg.j.cū cōcor.¶†Istis tñ non obst.ꝯclo superius firmata adhuc est verissima,ad quā demonstrandā considerandū est,ꝙ in testamentis,& vltimis voluntatib.maximè in substitutionib.fideic.mens,& uoluntas testatoris prædominatur,& illa tanq̄ regina attendi dēt,ēt si nō appareret exp̄ssa,dummō ꝙ colligi possit ex cōiecturis,vt traditur in §.disponat,in auct.de nupt.& in l.in ꝯdōnib.& l.Publius. ff.de cōd.& demō.l.si minhi,& tibi,in fi.& l.pe.vbi bonus tex.de leg.j.l.cū virum,l.cum qō.C.de fideic.l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.cū alijs cumuper Fran.de Cur.cōsi.42.qa inquit,col.j.& cōsil.51.sup testamētis,col.j.& cōsi.63.antiquissima.& p Soc.cōsi.12.& ꝯs.77. vol.3.& cōsi.49.vol.j.& per Dec.cōsi.15.& pro tenui,col.2.&
15 cōsi.38.circa primū,col.j. Hinc † est, ꝙ vbi cōstat de mēte testatoris,fideic.inducit̄ ēt verbis negatiuis,vt tradit Soc.ꝯs.251. & cōsi.227.vol.2.& Frā.de Cur.ꝯsi.40.col.fi.& d.ꝯs.51.col.8.
16 Hinc † dicimus, ꝙ in fideicōmissis magis ꝯsideramus mētē, & sensum

ſenſum teſtatoris,q̃ verba,ut in l.3.C.de lib.pte.& in d.l.cum
uirũ,& per Ang.cõſ.340.totũ.d.ſtatutũ.Nõ enim curamus de
qualitate uerborũ,dummodo cõſtet de mẽte,vt in l.qm̃ indi-
gnũ,& ibi Bal.in 2.not.C.de teſt.& ſufficit mens cõiecturata.
l.licet Imperator,de leg.j.l.cũ proponebatur,de leg.2.Recedi-
mus enim a ui, & natura verborũ pp ꝯiecturatã mẽtẽ teſtõris,
ut tradit Bal.in l.fi.& ibi Pau.de Caſt.C.de impu.& p Cor.cõ-
ſil.239.vř,uol.2.& diffuſè p Frã. de Cur.d.cõſi.42.col.j.& 2.
Regulãtur enim uerba ſm mẽtẽ,& rõnẽ ipſi⁹ diſponẽtis,ut tra
dit Abb.per illũ tex.in c.2.requiris,& ibi Moder.in j.no.ad id
17 plura cumulant, extra de appel. Et † ẽt certũ eſt,fideicõmiſſa
ampliari,& reſtringi ex rõne,nõ aũt ex uerbis,ut in l.cũ pater.
§.dulciſſimis,ubi Bar.de leg.2.& in l.regula, §.itẽ ſi quis.ff.de
iur.& fac.igno.ubi ẽt Bar.& per Soc.ꝯſi.63.& 77.col.j.uol.3.
Quibus ſtantibus, aduertendũ eſt, ꝙ teſtõr uoluit prouidere,
& filijs,& deſcendentibus ex eis,& ſtatuit ac ordinauit, ꝙ filij
ſui maſculi eſſent hæredes,& vlterius uoluit, ꝙ deſcendentes
per lineã maſculinã ex filijs in infinitũ eſſent hęredes,& ꝙ fœ-
minę ꝓcreandę ex filijs,& deſcendentibus ſolùm deberẽt do-
tari,inſtituendo eas hæredes ſup dictis dotib.Vlterius in verſ.
& nõ exiſtentibus filijs,diſpoſuit,caſu quo nõ extarẽt filij ma-
ſculi,& deſcẽdẽtes ex maſculis,ſed ſolũ ſupereſſent filiæ fœmi-
næ,ꝙ dicta eius hereditas deberet deuenire in dictas filias fœ-
minas,& in deſcendẽtes ex eis p lineã maſculinã,addendo vlte
rius,ꝙ ſi ſolùm ſupereſſent fęminæ,ꝙ illæ eſſent ſubſtitutę, ca-
ſu quo nõ extarẽt maſculi,uel maſculi deſcẽdẽtes ex maſculis,
& ſic teſtõr hucuſq; expreſsè ꝓuidit, & perfectè ac oĩ caſu de-
18 ſcẽdẽtib.ex filijs ſuis,tã maſculis,q̃ fęminis.Et † poſtremò ad-
didit,ꝙ oĩb.maſculis deficiẽtib.in dicta ſua hęreditate admit-
terent̃ fęminę in infinitũ, in quo ultimo uerſ. Teſtator uoluit
ꝓuidere,caſib.q.b.ſuperius nõ ꝓuiderat determinatè. & ſigil-
latim,q. caſus erant,qñ filij ſui,uel ẽt deſcẽdẽtes ex eis maſculi
deficerẽt,ut tũc admittant̃ fęminę,licet illę,q̃ tpe ꝯdõnis adim
pletę,& exñtis reperirent̃.exẽplũ,ſi maſculi deſcẽdẽtes ex filijs
teſtõris mortui fuiſſent ſine maſculis, & fęminis, ſuperuiuẽte
ipſa d.Catherina filia teſtatoris proculdubio ipſa eſſet uocata,
quanto ergo fortius uocata eſt in primo gradu,oĩb. dico filijs
maſculis ipſius teſtatoris mortuis ſine filijs, vt eſt caſus pſens.
Quod ẽt ſuadet̃ rõne uiua : qa ſi iſtis caſibus teſtõr nõ diceret̃
ꝓuidiſſe,diminutè,& imperfectè fuiſſet teſtatus,nõ cõprehen
dendo oẽs caſus,& ꝯñr eſſet de imperfectione , & diminutio-
ne reprehendendus,ut in ſi.tradit̃ in l.Gallus,in prin.ff.de lib.
& poſth.& in d.l.aſſiduis.C.qui potio.Prout ẽt:qa ſi ipſe teſta
tor ſubſtituit filias filiorũ,& deſcẽdẽtiũ, & ſic neptes, & ꝓne-
ptes adhuc nõ natas,nec cognitas,ad quas nullũ habebat amo
rẽ,nec affectionẽ,& tñ deficientib.maſculis uocauit eas. Qui-
19 to† ergo fortius vř uocaſſe eius filiã iã nãtã, cognitã, dilectã,
& in quã amorẽ,& affectionẽ habebat,arg.eorũ q̃ hñr in l.qui
filiab.de leg.j.& in l.ſi cognatis.ff.de reb.dub. & p Bal.in l.Lu
cius,de hære.inſti.& eorum q̃ hñr in l.ſi uiua matre. C.de bo.
20 mater.& in l.Publius,in prin.ff.de cõd.& demõ.Prout † p op-
poſitũ ex dictis iurib.tradit Bar.in l.fin.ver.q̃ro de quæſt.ff.ad
Treb.& in d.l.Gallus.§.ẽt,uerſ.q̃ro iuxta pdicta, cũ alijs addu
ctis per Dec.d.cõſi.15.col.2.uerſic.ſi ergo,& p Pau.de Caſt.in
l.j.C.de cõd.inſer.& ꝯſi.77.cõcludẽtes,ꝙ ſi teſtõr excluſit filiã
a ſua hęreditate,a fortiori vř excluſiſſe neptes ex filijs , ne ipſæ
neptes reperiant̃ eẽ melioris ꝯdõnis,exñtes in ulteriori gradu,
q̃ ipſę filiæ exñtes in primo,& ſi dos dictæ filiæ eſſet relicta,ut
21 p Pau.& Dec.ubi ſ̃.Quæ † ẽt ſuadent̃ cõſiderata illa dictione,
oĩb.q̃ eſt uniuerſalis,& oẽs cõplectit̃, tã filios, q̃ deſcẽdẽtes ex
filijs,c.ſolitæ,de maio.& obed.l.a ꝓcuratore, C.mãd. & l.Iu-
22 lianus,de leg.3.Et † ẽt cõſiderata illa indefinita, maſculis defi
cientib.& ẽt alia, fęminæ admittant̃,q̃ uerificant̃ in unoquoq;
maſculo,& ſic tã in filijs,q̃ deſcẽdẽtib.ex eis,& tã in filia fęmi
na,q̃ in nepte,& ꝓnepte:cũ dictæ indefinitæ vñi æquipolleat,
23 l.ſi plurib.ubi plenè Bar.& alij de leg.2.cũ concor.Et† ẽt qa ſi
prouidit teſtõr deſcẽdentib. ex filijs in infinitum quanto for-
tius ꝓuidiſſe uř filijs ſuis iam natis & cognitis,argu.d.l.qui fi-
24 liabus.Et† ẽt quia ſi teſtõr de hoc fuiſſet interrogatus.vtique
apertiſſimè iſtud idem diſpoſuiſſet, ut iſto caſu d. Catherina
eius filia ſuccederet , & ideo haberi dẽt pro expreſſo , ut dicit
glo.in l.tale pactum.§.fi.ff.de pact.& hř in l.Titius. §.Lucius.
ff.de lib.& poſth.& in l.fi.C.eo.& per Bar.Ang.Areti.& Alex.
in d.§.Lucius,& per Mod.in d.l.fi.& per Fran. de Cur.d.con-
ſil.51.col.2.& pe.& per Alex.conſi.130. attẽtis uerbis, uol.2.
Prout ẽt,qm̃ ſi dicta cła oĩb.deberet referri ad maſculos deſcẽ
dẽtes ex filijs,& ad fęminas tm̃ deſcẽdẽtes ex filijs,ꝓculdubio
erit apposita ſuperuacuè,& fruſtratoriè, & ſine effectu operan-
di.cũ de dictis perſonis, & actiuè, & paſſiuè p ipſum teſtõrem
plenè ac particulariter fuerit dictũ,& diſpoſitũ,in uerſi. prçce
25 den.Ne † ergo ſit ludibrio,& ſine effectu operandi,referenda
erit ad oẽs maſculos,ẽt filios teſtõris,& ad oẽs fęminas, etiã fi-
lias ipſius,& ſic ad ipſam d.Catherinã, arg.eorum, quæ habẽ-
tur in l.ſi ſtipulatus.ff.de uſu.& in l.ſi qñ,de leg.j.& in c.ſi Pa-
pa,de priuil.lib.6.& per Bal.in rub.C.de ꝯhẽ.emp. 9.q. & per
Iaſ.in l.liber homo.§.decem.in j.no.ff.de uerb.oblig.& p Fe-
ly.in c.ſicut Romana,col. 5.uerſic.& dixit Bal.ex̃ de reſcrip.&
per Soc.conſi.300.col.3.circa fi.uol.2.Et ad allegata ſ̃.in ꝑriũ
rñdet,ꝙ ipſa d. Catherina non fuit omiſſa , quinimò expreſse
26 uocata rõnibus,& deciſio.quibus ſ̃.Includit̃ † enim ad ſubſti
tutionẽ ex illis uerbis expreſſis, oĩbus &c. ut habetur in l.iam
hoc iure.ff.de uulg.& pup.& no.Bal.in l.j.col.fi. C.de his qui
27 an.aper.tab. Et † conſiderata mente teſtõris , & rõne qua fuit
motus poſt maſculos deficientes uocando fęminas,ipſa d.Ca
therina dř expreſsè uocata,ut dicit glo.in uerſi. expreſſum, &
ibi Bar.& alij doct.in l.prætor ait,in princ.ff.de oper.no.nun-
cia.& bene facit l.certum,ff.ſi cer.pet.vbi Moder.plura cumu
28 lant.Et † quia in ipſa d. Catherina viget maior rõ, ut iſto caſu
dicat̃ uocata,q̃ in neptib.deſcẽdentib.ex filijs,quo caſu dř in-
cluſa in ipſa ſubſtitutione,argu.no.per glo.in uerſi.Italiæ,de tẽ
por.ordi.in 6.& in c.ſi poſtq̃,in uerſi. mente, de electio.eo.li-
29 bro,cum ſimi.Cõſequenter † ex omni capite dicet̃ eſſe inclu-
ſa:cum ratio naturalis , & neceſſitudo ſanguinis etiã iſtud ſua-
deant,vt dicit Bal.in l.Lucius.ff.de hære.inſti.& Fran.de Cur.
d.conſi.51.col.5.uerſi.corroborant̃ præmiſſa,& ſic ipſa d.Ca-
therina reperitur , & apparet incluſa in dicta ſubſtitutione, &
30 fideicõmiſſo,non autẽ excluſa.¶†Minus obſtat,quod dicebat̃,
illã clauſulã,oĩb.aũt,uenientem aduerſatiuè,debere ſolùm re-
ferri ad proxima.nam ſiue illa dictio aũt,capiatur aduerſatiuè,
ut dictũ eſt,ſiue exponatur pro certè,vt in l.ędiles.§.cũ autem.
ff.de edil.edic.ſiue exponatur pro ſed, vt in §.qui aũt, inſti.de
nupt.ſiue ueniat diſtinguendo caſus,ut in ſi.dicit̃ de dictione,
31 uerò,ſm Alb.in dictio.in uerſi.uerò. Relatio † dictæ clauſulæ
in fine appoſitæ,& ſtantis de per ſe, & principaliter fieri debet
ad oẽs caſus , & ad oẽs perſonas , ſm ꝙ caſus, & facti qualitas
cõtigiſſet,& eueniſſet,& ſic aduerſabitur præcedentib.& ẽt di-
ſtinguet caſus,ut ſi cõtingeret filios maſculos teſtõris oẽs mo-
ri,ꝙ ſuccedant fęminę,& ſic ipſa d.Catherina, prout ẽt ſi con-
tigiſſet caſus', ꝙ maſculi deſcendentes ex filijs teſtõris fuiſſent
mortui ſine filijs,ꝙ tunc ẽt ſuccederet fęmina,& ſic ipſa d.Ca-
therina , pariter ſi maſculi deſcendentes mortui fuiſſent reli-
cta tm̃ fęmina,deficientibus alijs maſculis, ipſa fęmina neptis
teſtõris admitteret̃,de quo vltimo teſtõr expreſsè dixit in ver-
ſic.preced.Vnde dicta cła,oĩb.&c.cũ apponat̃ in fine, ſit gñā-
lis,& ſtet de per ſe,ueniet aduerſatiuè,diſtinguẽdo caſus,ad p̃-
cedentia,& ad oĩa dẽt referri, nõ ſolùm ad proxima, ut eſt tex.
in c.2.requiris,ex̃ de appel.vbi Abb.& alij tradunt hanc regu-
lam,& ẽt hř in l.talis ſcriptura.§.fi.de leg.j.ubi Bar. & ſcrib.&
32 in l.3.§.filius.ff.de lib.& poſth.& in l.j.C.eo.Et† eo magis re-
latio dictæ clauſulę facienda eſt ad oĩa: qm̃ nulla rõ cõcludẽs
diuerſitatis põt adduci, quare magis debeat referri ad ꝓximũ
verſi.de maſculis ſucceſſorib.& de fęminis natis ex ſucceſſori-
bus,q̃ ad maſculos filios teſtõris,& ad ipſam d.Catherinã filiã
eiuſdẽ,quo fit, vt ſtãte idẽtitate rõnis relatio ueniat faciẽda ad
oĩa,ut tradit Bar.in d.l.talis ſcriptura.§.fi.& Alex.cõſi.213.ui-
ſis,uol.2.& Dec.plura adducit in d.c.2.requiris,col.2.uerſ.in
glo.Tãto magis,cum in caſu noſtro maior rõ uigeat,vt admit-
33 tat̃ ipſa d.Catherina q̃ neptes,ut ſ̃.deductũ eſt.Prout† ẽt qa ſi
ad omnia dicta cła non veniret referenda , ſed ſolùm ad ne-
ptes,& ad maſculos deſcendentes,certè eſſet fruſtratoriè appo
ſita,& ludibrio,quod minimè eſt dicendum,& ſ̃.probaui, red
deretur enim inutilis , quo caſu relatio ad oĩa eſt facienda , ut
34 deducit Iaſ.in d.l.talis ſcriptura.§.fi.nu.40.Et † ẽt quia reſul-
tateт magna abſurditas,ſi ſolùm ad neptes ueniret referẽda,&
non ad ipſam d.Catherinam filiã teſtõris,quo caſu ad oĩa etiã
uenit referẽda,ut ceſſet abſurditas,vt dicit Abb. in d.c.ſecũdò
requiris,& ibi Dec.col.2.in fi.uerſic.4. ſi ex ratione,adducens
plures rationes, prout etiam facit Iaſon in dicta l.ſi idem cum

eo.§.fi.in fi.& in d.l.talis scriptura,nu.40.in 5. limitatio. & in
35 d.l.j.in 10.limitatio.Prout† ét ad oĩa est referẽda:cũ cõstet de
mẽte ipsi⁹ testõris, vt s. pleuè deduxi, volẽtis fœminas admitti
deficiẽtib.masculis,vt tradit Abb. & alij in d.c.secũdò reqris,
& doct.maximè Ias. in d.l.3. §.filius,nu.17.& in d.l.talis scriptura.§.fi.nu.11.& ponit Fran.de Cur.ꝯsi.63.col.8.& cõsi.75.
36 col.3.in fi.¶†Nec obstat,ꝙ dicta clausula,oĩb.&c.videat̃ apposita in ꝯtextu,& fine versi.ꝑcedẽtis, & ꝯñr ꝙ ad illũ tm̃ debeat referri,vt vr̃ sentire Bar.in l.fi.ff.de reb.dub. & Abb. in d.c.2. requiris,& Alex.in d.l.si idẽ cũ eo.§.fi. Nã obiectio ꝓcederet, nisi eadẽ rõ vigeret in alijs ꝑcedentibus,q̃ viget in ver. ꝓximè ꝑcedenti. Nã stante identitate rõnis ad oĩa venit referenda,ita Dec.allegãdo Bar.& alios in d.c.2.requiris,col.2.versic.2.exẽ-
37 plum,& versi.quod dictũ.Prout † ẽt obiectio cessat:qm̃ dicta clausula,oĩb.nõ põt,nec dẽt referri ad versi.ꝑcedẽtẽ,ex quo ille vers.hẽt dispõnem determi natã,& perfectã,& respectu masculorũ descẽdentium,& respectu fœminarum , & ideo referri dẽt ad alia,ita Bar.in d.l.talis scriptura.§.fi.& ibi Ias. nu.37. & idẽ Ias.in d.l.j.nu.9.in 3.limita.& Dec.in d.c.2.reqris, col.2. versi.3.qñ aliquis,adducunt ad id alias decis.vt per eos. Ex q̃bus ita deductis considerando oĩa,& singula capita,necessariò sequitur concludendum,ꝙ ad dictam hęreditatem virtute dictæ substitutionis, & fideicõmissi venire dẽt ipsa d. Catherina filia testatoris,cũ oẽs filij masculi ipsius mortui sint,& decesserint sine filij s masculis,& fęminis.¶De alijs agnatis transuersalibus dicti testatoris, & successiuè d. Iacobi filij ipsius vltimo loco defuncti non est sermo habendus,ex quo sumus in cã testati,& sic extra terminos statuti Paduani. Et tanto magis non sunt considerandi: cũ ipse dñs Iacobus fuerit ẽt testatus, & ipsos nõ instituerit,sed d.Iustinã filiã dñę Catherinę.¶Nec obst. illa prohibitio primi testõris volẽtis bona in familia cõseruari. nã omisso illo artic. an per talẽ prohibitionẽ fuerit inductũ fideicõ.vel ne. Pro nũc satis est dicere,talẽ clausulã facere expssè in oppositũ; eo quoniã testator nõ simpliciter voluit cõseruari bona sua in familia etiã trãsuersali,sed solùm in familia descẽdentium, per lineam ipsius testatoris eo ordine, quo superius disposuerat,qui ordo trãsuersales excludit, & ipsam d. Catherinam includit,vt dictum est. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filij masculi, & fœminæ possunt a patre hæredes institui de iure communi.*
2 *Et quid si statutũ expreßè prohibet filias institui, vel ab intestato eas succedere, & alijs seq.*
Statutum prædictum an valeat, tollens liberam testandi factionem, & existens contra bonos mores, & seq.
3 *Statuta excludentia fœminas a successionib. pp masculos valẽt.*
Etiam si eas excludant ex testamento.
Pater filiæ exclusæ a statuto an possit de bonis suis legare quicquid voluerit.
4 *Statutum permittens patri relinquere aliquid filiæ exclusæ a successione,non intelligitur de modico,sed ad beneplacitum.*
5 *Et talis potestas relinquendi intelligitur esse cõcessa in casu, quo extarent masculi.*
6 *Institutio continet titulum pleniorem, & honorabiliorem .*
7 *Ver.lego, an includat hæredis institutionem.*
8 *Quid sequendum, si testator uoluit ultimam suam uoluntatem et alia redigi ad consilium sapientis.*
9 *Clausula, omni meliori modo, quos defectus suppleat.*
10 *Statutum unum declaratur, & suppletur per aliud.*
11 *Statutum concedens patri facultatem relinquendi filiæ certam partem, & non ultra, an sit ualidum, & tolerabile.*
12 *Filij masculi, & fœminæ ab intestato de iure communi succedunt patri æquis portionibus.*
13 *Filia fœmina quando, & quo casu sit connumeranda in numero filiorum, in computatione legitimæ, & alijs seq.*
14 *Dos quo casu succedat loco legitimæ.*
15 *Institutio facta in re certa, an excludat institutum petere supplementum.*
16 *Institutio in re certa nõ operatur ultra illud, quod testõr disposuit*
17 *Filia exclusa a statuto, si fuit a patre instituta, an sit cõnumerãda in numero filiorum circa cõputationem legitimæ, & nu. 18.*
19 *Et quid si fuit instituta in re certa, & erat dotata.*
20 *Differunt satis, an quis instituatur uniuersaliter, seu in quota particulariter.*
21 *Auus nepotibus ex filia potest legatum facere de iure communi. Et quid si statutum prohibet auum relinquere descendentib. ex fœmina, stantibus masculis per lineam masculinam.*
22 *Nepotes, stante matre filia testatoris, non possunt auo materno ab intestato succedere.*
23 *Statutum tollens liberam testamenti factionem, restringendum est, ut minus lædat ius commune, quàm sit possibile.*
24 *Nec locum habet, nisi in casibus in eo expressis.*
25 *Et casus in eo non expressus habetur pro omisso, & uenit decidẽdus secundùm ius commune.*
26 *In statutis exorbitantibus stricta fit interpretatio, ut reducantur ad ius commune, quod est fauorabile.*
27 *In materia statutaria, & exorbitanti, ac odiosa sub simplicibus non continetur casus mixtus.*
28 *Maximè in materia statuti excludentis fœminas a successione.*
29 *Si statuti uerba nõ cõueniunt, minus conuenit eius dispositio.*
30 *Statuta interpretationem passiuam recipiunt.*
31 *De iure communi, auo, & patri, qui succedant.*
32 *Descendentes ex filia, an dicantur extranei.*
33 *Extranei non debent esse melioris conditionis, quàm descẽdẽtes.*
34 *Descendentes ex filia non sunt in potestate aui materni.*
35 *Et quid si ratio statuti uigeret in casu omisso, an debeat fieri extensio ad illum.*
36 *Statutum excludens matrem stante patre, an habeat locum, si extaret patruus, & soror utrinque coniuncta.*
37 *Statutum præferens agnatos fœminis non habet locum, quando extarent fœminæ, pater, & agnati.*
38 *Extensio in istis statutis an recipiatur ex maioritate rationis.*
39 *Statuti ratio locum habet in casibus, & personis expressis, & nominatis, & non in alijs.*
40 *Et si nulla ratio exprimitur, ad extensionem statuti argui non potest.*
41 *Extensio cessat in materia correctoria ab identitate rationis.*

CONSILIVM LIIII.

* Circa Præsentẽ cõsultationẽ considerãdo dispositionẽ iuris * cõis, conclusio firma est, ꝙ ser Bernardinus Georgij testõr bene potuit disponere in suo testõ, ꝓut disposuit instituẽdo suos hæredes vl̃es ser Ioannem eius filiũ, &
1 d.Mariettã eius filiã, ęquis portionibus. Cum † tam masculi q̃ feminæ de iure cõi possint a patre hæredes institui, vt ff. C. & insti.de hęr.inst.cũ infinitis cõcor.& maxi.in l.maximũ vitiũ, C.de lib.ꝓte.solùm dubitationẽ facit statutũ Paduanũ,& reformatio ad dictũ statutũ facta, q̃bus disponitur, ꝙ filia fęmina, tã ex testõ, q̃ ab intestato quoquo modo nõ succedat patri extãtibus masculis descẽdẽtibus per lineã masculinã ipsi patri. Quæ statuta licet prima facie videantur rigorosa, & odiosa, ex quo
2 vidẽtur tollere ipsi patri liberã testamẽti factionẽ. Quod† est ꝯ bonos mores,& ꝯñr nõ videãtur valere,nec subsistere,iuxta ea q̃ hñr in l.fi. C.de pact. & in l.stipulatio hoc modo concepta. ff.de verb.oblig.iũctis no.ꝑ Pau.de Cast. in l.ex facto,in prin. ff.de vulg.& pup.& ꝑ Bar.in l.oẽs populi,in 3.q.tertię q.prin. ff.de iust.& iu.& ꝑ Io.Cãpeg.in tract.de statu.exclud.fem.quẽ posuit in tract.suo dotiũ,q.54.& ꝑ Geor.Nata.in tract.ꝙ extã. masc.fem.exclu.car.12.col.2.versi.12.qro,& Albe.Bru.in suo
3 tracta.de statu. exclu. femi. Tñ † cõis * ꝯclõ se hẽt in oppositum,ꝙ statuta excludentia fœminas a successionib. ꝓpter masculos valeant,& teneant: vt patet instit. de legit.agna.succ.in prin.& de succ.cogna.in prin.& in l.j.§.si cui vẽtre, versi. sed, & si seruus.ff.de vent.inspic.& per Bal. & alios in d.l.maximũ vitium,& per doct.in l.venia.C.de in ius voca.cum alijs plenè cumulatis per Alber.Bru.in d.tract.in j.art.q.j.Et magis in ꝓprijs terminis, ꝙ valeat statutũ,qñ excludit fœminas a successione stantibus masculis ẽt ex testõ, tenet Alexã.post Roma.in d.l.stipulatio hoc mõ ꝯcepta,col.11.& ꝯsi.151.viso themate, vol.2.& ẽt Ias.in d.l.fi.C.de pac.& Io.Bapt. de sãcto Seueri.in d.l.oẽs ppl̃i,in sua repeti.col.48.cũ alijs cumulatis per Alber. Bru.in d.tract.in j.art.q.4.vbi concludit, hoc statutũ non esse ꝯ bonos mores,nec tollere liberam testandi facultatem,& ꝯñr erit validũ, & firmum. ¶Vnde ꝑsupposita validitate d. statuti, & reformationis discutiendum venit,quod possit cõsequi ipsa d.Ma-

d.Marietta uirtute d.testi in bonis ipsius testoris, & cõsiderã-
do statutum antiquum sub rubr. de succes. mulier.vers.possit
tñ.Conclusio est manifesta, ꝙ pr̃ in suo testõ, & vltima volũta
te poterit legare de bonis suis,quicquid uoluerit filiæ exclusæ
pp statutum a successione ipsius pr̃is,extantib.masculis,& ꝯñr
cõsiderando d.statutũ ipsa d. Marietta filia poterit habere me
4 dietatẽ totius hr̃ditatis,in qua fuit a pr̃e suo instituta.Qñ †.n.
statutum permittit pr̃i relinquere aliquid filiæ exclusæ,nõ in-
telligitur de modico,sed ad beneplacitum, vt latè per Ias.in l.
1.col.2.C.de pact.& not.in l.si totas.C.de inoffi.testa.cũ aliis
adductis per Albert.Bru.in d.tract.in 8.art.prin.in 3.q.Prout
5 † ẽt : quia talis ptãs relinquendi dẽt intelligi esse ꝯcessa in ca-
su,in quo extant masculi,ut dicit Laur.de Palat. in tract.de sta
tu.exclu.fęmi.col.19.vers. sed qro aliquis dotauit, & licet sta-
tutũ antiq.in d.uer.possit tñ,disponat,ꝙ pr̃ debeat hoc facere
titulo legati, nõ aũt titulo institutionis : cũ vnius inclusio, sit
alterius exclusio.ca.nonne,extra de p̃sumpt.l.cũ p̃tor, in prin.
ff.de iud.Et titulus legati differat a titulo institutionis, vt patet
ex inscriptione titulorũ,de hęre.insti.& de lega.& ẽt ex diuer
6 sitate nominum,iuxta not.in l.si idem.C.de codicill.Et † titu
lus institutionis sit plenior,& honorabilior,vt dicit tex.in l.Iu
lianus.ff.si quis omiss.caus.testa.& ĩ l.filium. §.sed si portio.ff.
7 de leg.præstan.Tñ † considerando significationem ipsius ver.
lego,sub ea continetur hæredis institutio,ut est tex.in l.verbis
legis.ff.de uerb.sign.& in §.disponat, in auth.de nupt.cũ aliis
8 plenè cumu.p Alex.& Mod.in l.1. & in rubr.de leg.1.Vñ† ver
ba d.statuti ẽt verificant̃ in ipsa institutione hæredis. Eo maxi
mè : qa testator voluit dictã eius vltimam voluntatem, & oĩa
in ea contenta posse redigi ad consilium sapientis, addẽdo,mi
nuendo,& corrigendo,iuxta not.per Bar.in l.illa institutio.ff.
de hære.instit.& ibi latè scrib.& per Fel.in c.ex literis, in 6.de
9 claratione,de fi.instr. Prout † ẽt quia ipse testator disposuit d.
institutionem factam d̃ filia ualere omni meliori mõ &c.quæ
cl̃a supplet plures defectus,vt plenè dñt doc. ĩ l.nemo põt,de
leg.1.& Ias.in authen.nouissima,col.6.vers.4.& ultimò.C.de
10 inoffi.test. Prout † ẽt quia in reformatione in eadem materia
facta expresse disponitur, ꝙ qñ pater relinquit filiæ titulo in-
stitutionis,vr̃ relinquere titulo legati,& talis institutio est ua-
lida, ꝓut ualidũ esset legatum,& unum statutum declarat̃ per
aliud,uulga.l.nõ est nouum.ff.de legib. l. si seruus pluriũ.§.fi.
de leg.1.& per Bar.in l.1.§.& parui.ff.qd̃ ui aut clã,difficultatẽ
ergo facit reformatio,de qua in Rubr.de suc.mul.in prin. & ĩ
uers.possit tñ ille,iũcto ẽt vers.& quibuscũq; uerbis,ubi dispo
nit,ꝙ extante masculo pr̃ non possit nec titulo legati, nec titu
lo institutionis relinquere filiæ exclusę ultra illud,qd̃ ipsa filia
11 fuisset habitura ab intestato de iure cõi.Quæ† reformatio cõ
cedens patri facultatem relinquendi certã partem , & ꝓhibẽs
relinquere ultra,tolerat̃ a iure,ut cõsuluit Bal.cõs.suo, incipit
in q.quæ uertit̃,quem refert,& sequit̃ Io.Bapt.de S.Seue.in d.
l.oẽs populi,co.49.& Cal.ꝯs.15.in tit.de cõstitutio.& Soc.ꝯs.
48.in pñti,col.1.uol.1.cum aliis adductis per Alb.Brun.in d.
trac.in 1.arti.in 4.q. Tñ ẽt considerando dispõnem dictæ re-
formationis,conclusio erit aperta, ꝙ ipsa d. Marietta pp dictã
instõnem consequi debet tertiam integrã partẽ dictæ hæredi-
tatis. nã testator ipse tres tm̃ habuit filios, ipsum videlicet ser
12 Io.ipsam d. Mariet.& d.Iacobũ.Et † ab intest. de iure cõi oẽs
succedebant uiriliter,& æquis portionib.ut insti. de hær,quæ
ab intest.defer.ĩ prin.ibi,ueluti filij,filięve,& in auth. de hær.
ab intest.uẽ.§.1.& uers.in hoc enim ordine,ibi, nulla introdu
cenda differẽtia,& ĩ §.nullã uerò,colla.9. & in l. si defunctus,
& in auth.in successione.C.de suis,& legi.cũ aliis vulg.& quò
ad istam tertiam partẽ nulla cadit dubitatio, quin ipsa d.Ma-
rietta debeat ipsam consequi,pp instõnem de se factam ab ip-
so testõre,sed ulterius considerandũ est,ꝙ ipsa d.Iacoba nõ es-
set connumeranda in numero filiorum, sed tm̃ cõnumerandi
essent ipse ser Io.& d.Marietta, tunc succederet dispõ clara,ꝙ
ipsa d.Marietta deberet cõsequi medietatem: cum de iure cõi
ab intestato illam consequi poterat, si dictus testator eorũ pa-
ter mortuus fuisset cum duobus filiis tm̃, ut ꝓbatur in iurib.
13 ĩ.adductis.Et † ꝙ dicta d.Iacoba non debeat esse in cõsidera-
tione apertè ondit̃ur, ꝯsiderata dispositione d. statuti, & dictæ
reformationis,ꝑ quam filia fęmina excludit̃ a successione stan
te masculo ab intestato,& ẽt ex testõ,& dicta statuta nõ cõside
rant,an filia sit dotata uel ne,nec ẽt considerant,an aliquid sit
ei relinquẽdũ pro dote,sed solùm disponũt, filiam excludi, &
14 demum mandant, ꝙ debeat dotari &c. Quibus † cõsideratis,
dico ꝙ isto casu dos non succedit loco legitimæ, s̃m Cuma.&
Pau.de Ca.in l.Titio centum.§. Tirio genero.ff.de cond.& de
mon.& ꝯcludit Aret.Ale.& Mod.repetẽ. ĩ l.Gallus.§. & qd si
tm̃.ff.de lib.& posth.& Soc.ꝯs.35.uisa, nu.6.& 7.& 10.& ꝯsi.
227.rectè.& iustè,nu.6.& 7.vol.3.& Fran de Cur. ꝯsi.18.col.
3.in fi.& filia ita exclusa non facit partẽ, vt dicit Ale.& Areti.
adducẽtes multas decisio.in l.planè.§.si duob.de lega.1.& ple
nè per Soc.consi.76.col.pen.uers.ex quibus iterũ cõcludo,uo-
lu.3.& Corn.cõsi.119.col.2.vers.tñ his,uol.3.Quibus consi-
deratis ipsa d.Iacoba ita exclusa non uenit cõnumeranda, qui-
nimò haberi dẽt pro incapace, & mortua quò ad computatio
nẽ legitimæ,& quò ad numerum filiorum, & ita ꝯsuluit colle
gium Paduanum,prout referunt Io.Bapt.de S.Seueri.& Soci.
in consi.incip.super præmissis quæstionib.qd̃ ponitur in lect.
Soc.post titulum de except.rei iud.& sequit̃ ẽt ipse Soc.consi.
150.& ꝯs.84.in fi.uol.4.& ẽt sequit̃ Corn.in d.ꝯs.199. uol.3.
& ẽt Alber.Bru.in d.tract.artic.13.q.3. dicit hanc opi.seruari
in practica,& ꝙ s̃m eam uidit pluries iudicari, & specificè in
ciuitate Asten.de ꝯs.Io.Campeg.& ꝙ ista opi.est tenenda tanq̃
verior.Ex quibus patet, ꝙ ipsa d.Iacoba non est in cõsideratio
ne quò ad numerũ, & computationẽ filiorum respectu hære-
15 ditatis paternæ. Et † licet a patre fuerit instituta in dote , quã
sibi tradiderat,seu eius marito ĩ uita,tñ talis institutio quò ad
dictum numerũ filiorũ & computationem non dẽt esse in cõ-
sideratione : cũ solũ fuerit facta respectu dotis,& sic in re cer-
ta,quo casu non posset petere supplemẽtum, ut dicit Ang.ꝯsi.
105.statuto cauet̃,cũ aliis adductis per Ale.in d.l.Gallus.§.&
quid si tm̃, col.8.uers.reperio ultra prædicta,ubi dicit hanc es
* se communem * opin.& ueram per rõnes Bar.& aliorũ doct.
in d.§.& qd̃ si tm̃, & ꝙ nunq̃ uoluit consulere pro ꝯria parte,
licet pluries fuisset requisitus,sequitur ẽt Are.in d.l.planè.§.si
duob.col.5.& repeten.in d.§.& quid si tm̃,col.70.& seq.vers.
quartus casus, ubi respondent adductis in ꝯrium,q̃ tanto ma-
gis procedũt in casu nostro,in quo ipsa do.Iacoba fuit expres-
sè ꝓhibita petere ultra dotẽ, vñ talis institutio ita limitata stã
tibus uerbis dicti statuti,& dictæ reformationis, nõ dẽt opera
ri effectum, ꝙ ipsa cõnumeretur in numero filiorũ quò ad cõ-
16 putationem legitimæ, & successionis. Et † talis institutio ĩ re
certa non operat̃ ultra illud,qd̃ testator disposuit,stante dispo
sitione statutaria,ut dicit Petr.de Anch.consi.428. super casu
17 nuper proposito. Nec † p̃dictis habet obstare, si diceretur, ꝙ
consideratis uerbis dicti statuti,& reformationis,consideratis
ẽt aliis rõnib.& decisionib.quibus ipsa domina Iacoba exclu-
ditur,& non connumeratur in numero filiorum, eodem mo-
do non dẽt cõnumerari ipsa do.Marietta, nã tollitur obiectio
ex his,quæ adducit Soc.d.cons.150.col.16.uers.postremò,uo
18 lu.1. Vbi † uult, ꝙ licet filia excludatur a statuto,tñ qñ fuit ĩ-
stituta hæres uniuersalis, seu in quota,remouetur obstaculum
statuti pp talem institutionem,taliter ꝙ connumeratur in nu-
mero filiorum,licet aliàs si instituta nõ esset,nõ deberet cõnu
merari,ad quod probãdum adducit plures rationes,& aucto-
ritates. Ex quo per institutionem istam ita factam dicuntur es
se cognitæ, q̃ aliàs excludebantur, ut ipse probat ibidẽ in seq.
19 col.ferè per totum ꝯs.Et † bene faciunt, q̃ ponit idem Soci.d.
consi.76.uol.3.col.3.& seq. ubi uult, ꝙ qñ statutum excludit
filiam dotatam, si fuit instituta in re certa , propter institutio-
nem cõnumerat̃ in numero filiorum, secus qñ simpliciter est
exclusa a statuto. nam tũc instituta in re certa nõ cõnumerat̃,
ergo instituta uniuersaliter,& in quota bñ uenit connumerã-
da,& ꝯñr connumerãda erit ipsa do. Iacoba instituta in re cer
20 ta. Quæ † cõprobant̃ ẽt ex his,q̃ cumulant Mod.post antiqu.
in l.quoties.C.de institu.& Canon.maximè Philippus Franc.
post gl.in c.si pater,de testa.lib.6.ubi ponunt multas differen
tias inter institutum ĩ re certa, & institutum uniuersaliter seu
in quota.Ex quibus considerando dispositionem statuti,& re-
formationes, & enixam ac præcisam uolũtatem ipsius testato-
ris,absurdum minimè erit dicere,in ista computatione filiorũ
esse tm̃ in consideratione ipsum ser Ioannem, & do. Mariettã
& ꝯñr ipsam debere admitti ad medietatem, non considerata
ipsa do.Iacoba, quæ modo aliquo non facit partem : ut supe-
21 rius ostẽsum est.¶†Circa uerò legatum relictum per ipsum te-
statorem Ludouico, & suis fratribus, nepotibus dicti testoris
& fi-

& filij d. Mariettæ dispositionem iuris cõis cõsiderando nul
li dubium, ꝙ fuit, & est ualidissimum : cũ tali iure dictis lega-
tariis bene possit legari, ut per totum. ff. de lega. 1. 2. & 3. & C.
& institu. de leg. cum aliis uulg. ¶ Solùm difficultatẽ facit statu
tum Paduanum uolens, ꝙ masculis descendentibus per lineã
fœmininam, existentibus masculis descẽdentibus per lineam
masculinam, non competat successio etiam ex testõ. Tamen ta
le statutum nihil obstabit præsenti legato, ex quo in eodẽmet
statuto in uers. possit tñ, datur facultas testõri relinquendi in
sua ultima uoluntate q̃cquid uoluerit talibus nõ debẽtib. suc
cedere. Et iõ omissa dicta dispositione statutaria, quæ tale lega
tum ꝯfirmat, solùm instãdum erit super reformatione, in qua
disponitur, ꝙ descendens ex fœmina, extante masculo, non suc
cedant ascendenti ab intestato, nec ex testõ, & in uers. possit tñ
ille, dat facultatem tali ascendenti testanti per uiam legati re-
linquendi quicquid voluerit istis ita exclusis a statuto, dũmõ
ꝙ illis nõ leget vltra illud, qđ talis persona fuisset habitura de
22 iure cõi ab intestato de bonis dicti testõris. Et † certum est, ꝙ
ipsi Ludouicus, & fratres ab intestato nihil poterãt habere de
iure cõmuni super bonis dicti testõris, ex quo eũ præcedebat
ipsa do. Marietta, & ipse ser Ioãnes auũculus, ut patet in auth.
de hær. ab intest. ven. & instit. de hær. quæ ab intest. defer. & in
tit. de legi. agna. succ. & in titu. de succes. cogna. & C. de suis, &
23 legit. & in tit. de legi. hær. Hæc † obiectio licet colorata videa
tur, tñ ex multis tollitur. Et primò aduertendum est, ꝙ talis re
formatio tollit liberã testandi facultatem, & iõ restringẽda ve
nit, vt minus lædere habeat ius cõe, q̃ sit possibile, iuxta plenè
not. per Paulum, Alex. & alios Mod. in l. fi. §. in computatione.
C. de iure delib. & per Bar. in l. oẽs populi, in 6. q. prin. ff. de iu
sti. & iu. in materia interpretationis passiuæ, & per Cano. in c.
cum dilectus, eẋ de consuetu. cum aliis allegatis propriè in ter
minis nostris, & in terminis statuti excluden. aliquos a succes-
sione per Alb. Bru. in d. tract. in 3. artic. prin. q. 2. & in aliis lo-
24 cis ibi per eũ allegatis. Vnde † tale statutum, & reformatio re
stringẽs liberam testĩ factionem, & successiones descendentiũ
locum non habebit, nisi in casibus in eo expressis, ut dicit Bal.
in l. quoties, in princ. & in l. si defunctus, in princ. C. de suis, &
legit. cum aliis adductis p Deci. ꝯs. 346. omissis his, in fi. & ꝯsi.
25 71. in casu ad me transmisso. Hinc † est, ꝙ casus non expressus
a dicto statuto hr̃ pro omisso, & decidẽdus uenit ſm ius cõe,
ut dicit Ang. ꝯs. 105. statuto cauetur, co. fi. & Pau. de Ca. ꝯs. 22.
circa primum quęsitum, & Oldr. ꝯs. 142. factum tale est, & be-
ne facit tex. in l. fi. C. de insti. & substi. l. commodissimè. ff. de li
ber. & posth. cum aliis cumulatis per scribẽ. in l. si cũ dotẽ, in
26 prin. ff. solu. matr. Hinc † ẽt dicimus, ꝙ in istis statutis ita exor
bitantibus debemus facere eam interpretationem, ut fiat redu
ctio ad ius cõmune, quod est fauorabile, vt dicit gl. in ver. con
numerandum, in c. statutum. de pręben. lib. 6. cum aliis cumu
27 latis per Alex. in l. 4. §. ait prætor. ff. de nou. oper. nunc. † Hinc
* ẽt hr̃ illa * cõis conclusio, de qua per Bar Alex. & alios scribẽ.
in l. 2. in prin. ff. de uerb. obli. & per Mod. Pap. in §. omniũ. in-
sti. de actio. & per doc. in l. Imperium. ff. de iurisd. om. iud. Quæ
uult, ꝙ in materia statutaria exorbitanti, & partim odiosa, ut
est præsens, sub simplicibus non contineatur casus mixtus, ut
ẽt uoluit Petr. de Anch. ꝯs. 36. ꝯ̃ Ioannem, & Roma. cons. 294.
hęc confessio, col. 2. & cons. 252. in casu proposito, in fi. & seu
tit ẽt Alex. consi. 118. animaduersis, col. 4. uol. 2. & Soc. consi.
28. col. 5. nu. 22. uol. 4. cum aliis adductis per Fel. in c. at si cle
rici. §. de adulterijs, extra de iudic. & in c. mandato, extra de sy
28 mon. Et † propriè in materia statuti excludẽtis fœminas a suc-
cessione seu descendentes ex ea, loquentis in casibus simplici-
bus, ut non extendatur ad casum mixtum, multa cumulat So-
cy. d. consi. 28. fuit quidam Petrus, uol. 4. & cons. 9. uiso statu-
to, vol. 3. & Ang. d. ꝯs. 105. & Pau. d. ꝯsi. 22. & Oldr. d. ꝯs. 142.
& ẽt Dec. d. ꝯs. 71. & Corn. consi. 1. col. 3. uolu. 3. cum aliis cu-
mulatis per Alber. Brun. in d. tract. in 5. artic. princ. q. 13. licet
ipse Alber. in d. trac. in 4. art. prin. videatur tenere ꝯ̃rium, ꝙ ve
niat casus mixtus, quibus stantibus ad casum præsentem dici-
tur, ꝙ talis reformatio solùm loquitur casu, quo extaret filia,
uel casũ quo extaret masculus descendens ex filia. Non aũt lo
quitur, qñ eodem tempore extaret filia, & masculus descẽdẽs
ex filia, & testator uellet vtrisq; facere legatum, vt est casus p̃-
sens, q. omnino apparet omissus a statuto, & ideo remanet de-
cidendus ſm ius cõmune, ut s̃. & maximè cũ sit casus mixtus,
29 & non cõprehendatur sub simplicib. Et † potissimè q̃a verba
dictæ reformationis nullo pacto conueniunt præsenti casui,
ꝯñr nec ipsius dispositio cõuenire vr̃, nec locũ hr̃e põt. l. 4. §.
quoties. ff. de dam. infec. l. 1. §. si is qui nauem. ff. de exercito. l.
qui seruum. §. non dixit pretor. ff. de acqui. hære. & maximè in
correctiuis. l. si verò. §. de uiro. ff. solu. matr. l. sancimus. C. de te
stam. & per Soc. ꝯs. 23. circa prædictam, col. 1. nu. 4. uolu. 4. Et
ꝙ verba dictæ reformationis non cõueniant, patet manifestè :
quia superuiuente filia, & nepotib. ex ea respectu ipsorum ne-
potum nõ põt dari successio ab intest. de iure cõi ad bona ip-
sius aui, & ideo respectu nepotum descendẽtiũ ex filia, cõside-
rando successionẽ ab intestato, prout considerat d. reformatio,
necesse est dare tempus, in quo ipsi nepotes possent succedere
auo, qđ vtiq; esse nõ põt, nisi qñ filia non superesset, & iõ rectè
considerando talis reformatio non poterit comprehẽdere ca-
30 sum p̃ntem. Quæ † ẽt confirmantur. nam tale statutum & re
formatio dẽt interpretari, ut interpretatur ius cõe, cũ statuta
recipiant talem interpretationem. l. si serui uestri. C. de noxal.
l. 2. ff. de usucap. & d. c. cum dilectus, & d. l. fi. §. ĩ cõputatione,
& per Bal. in l. Gallus. §. & quid si is. ff. de libe. & posth. cũ aliis
adductis per Corn. ꝯs. 341. Multa scribuntur, col. 2. vers. & sta
tuta, uol. 1. & consi. 1. & 126. uolu. 2. & p Soc. ꝯs. 26. uisa, col. 3.
vol. 1. maximè cũ statuta recipiant interpretationem passiuam
a iure cõi. l. 1. §. lex Falcidia, ubi Bart. & alij. ff. ad leg. Falcid. Et
31 ius cõe disponit, ꝙ auo, & patri succedant descendentes, hoc
est filia, nepotes, & descendentes ex ea, ut in auth. de hæred. ab
intest. uen. in prin. cum aliis adductis. s̃. in prima difficultate,
& tñ tale ius interpretatur : ut nepotes, & descendentes ex fi-
lia ab intestato succedant auo, qñ filia non esset in rerum natu
ra : ut no. in dictis iurib. q̃ considerant tp̃s habile, quo filia ex
clusa, nepotes, & descendentes ex ea redduntur habiles ad suc
cedendum ab intestato, & ita ſm tp̃is oportunitatem uerifica-
bitur ille terminus ab in testato, quò ad omnes, nam si filia ui-
uit, ipsa succedet, & in ea verificabitur dispositio, non in aliis
descendentibus ex ea, ea aũt non existente uerificabitur dispo
sitio in aliis, qui eo tp̃e ab intestato possunt uenire, vñ ita erit
in casu p̃senti, ut ille terminus ab intestato, de iure cõi expres-
sus in dicta reformatione non possit verificari in descendenti-
bus ex filia uiuente ipsa filia, & ideo iste casus non erit cõpre-
hẽsus in ipso statuto, & reformatione, & ꝯñr tanq̃ omissus ve-
nit decidendus ſm ius cõe, quo cautum est, auum maternum,
posse legare nepotibus ex filia descendẽtib. qui extranei sunt.
l. 1. §. extraneus. C. de rei uxo. acti. sicut põt legare penitus ex-
32 neis, iuribus vulgar. Et † tanto magis ne sequatur absurdum.
33 Quòd † melioris conditionis essent penitus extranei q̃ descẽ
dentes ex filia, ꝯ̃. l, cum auus. ff. de cond. & demon. & l. cũ acu-
tissimi. C. de fideicom. & ẽt quia ipsa d. Marietta nullum con-
sequitur commodum ex dicto legato: cum suos filios ipsos le
34 gatarios † nõ habeat in ptãte. §. fœminæ, inst. de adoptio. & ma
tri dicti filij nihil acq̃rãt. l. frater a fratre. ff. de cõd. indeb. & in
stit. per quas perso. no. acquir. per totum, & C. de bon. q̃ liber.
35 cum concor. Nec † dicatur, ꝙ isto casu uiget ratio statuti, seu
reformationis. nã istud primò negari põt, & esto ꝙ uigeret, tñ
quia casus est omissus, non comprehenditur sub dicto statuto
seu reformatione, cuius uerba, & ꝯñr ei⁹ dispositiones nõ pos
sunt adaptari ad præsentem casum, & ex identitate rõnis non
debet fieri extensio ad istum omissum, & mixtum, vt apertè ex
pluribus decisio. cõstat in consi. & decis. superius adductis, ma
36 ximè Soc. Dec. & aliorum. s̃. adductorum. Et † est bona decis.
Pet. de Anch. in repe. c. canonum statuta, circa fi. de consti. ubi
dicit, ꝙ si statutum excludit matrem stante patruo, non habe-
bit locum, qñ patruus extaret, & ẽt soror utrinq; cõiũcta, licet
37 rõ statuti uigeat : quia iste casus omissus, & mixtus. Ad † quod
ẽt facit, quod uoluit Fran. de Are. cõs. 15. Proponitur ex facto.
ubi uult, ꝙ statutum præferens agnatos defuncti fœminis non
hẽt locum, qñ quis decedit relicta fœmina, patre & agnatis, re-
38 fert & sequitur Soc. d. cons. 28. col. 5. uol. 4. & col. 6. vbi † ad-
ducendo alias decisi. dicit, ex maioritate rõnis non debere ex-
tensionem fieri in istis statutis, & alia adducit Dec. d. consi. 71.
& Alber. Bru. in d. tract. vers. præallega. & idem Soc. consi. 23.
39 & 24. & 35. uol. 4. & † Deci. cons. 346. in fin. ubi dicit ratio-
nem statuti solùm habere locum in casibus & personis expres
sis, & nominatis, & ad ista restringitur, per doctr. Bal. in l. sed
& milites. ff. de excusatio. tuto. faciunt etiam ea, quę no. Alex.
& alij

& alij in l.illam.C.de colla.ubi sequũtur Petr. de Anch.in d.
40 c.1.de const. & † maximè ꝓcedunt ista : q̃a in reformatione
non est expressa aliqua rõ, vñ de ea argui non põt : ut no.Bar.
in l.liberorũ.ff.de verb.sign.& Bal.in d.l.si defunctus,& Alex.
ↄs.80.Viso,col.5.uol.1.& ↄs.97.Viso themate,col.fi.uol.5.&
41 † etiam quia sumus in materia correctoria,in qua cessat argu
mẽtũ ab idẽtitate rõnis : ut per gl.& scrib.in auth.quas actio-
nes.C.de sacros.eccl.& de materia nostra hr̃ per Io.de Ana.ↄs.
63.In casu proposito.vers.nec obstat pdictis. & per Abb.ↄs.3.
In cã Catherinæ,& per Alex.ↄs.141.Viso testõ,uol.2. Ex qui-
bus necessariò sequitur, tale legatum fuisse,& esse ualidum, &
in totum ualere, potissimè considerando rationem, pp quam
ipse testator illud fecit d.Ludouico & fratribus, nec per refor
mationem uenit annullandũ,cũ illa nõ loquatur in casu pñti.
Infertur ẽt,dictum testm̃ esse ualidum quò ad institutionẽ ip-
sius d.Mariettæ, q̃ saltim ualere dẽt iure legati, & quò ad ter-
tiam partẽ res erit plusquam manifesta , ꝙ ualet & tenet dicta
institutio, q̃ p uiam legati habebit ẽt locũ quò ad medietatẽ,
rationib.& decisionibus superius adductis. Paris. Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommissum inducitur per uerbum uolo.*
2 *Item inducitur per illa uerba prolata a testatore dicente, ꝙ hære ditas sua uadat de hærede in hæredem, ex quo directò nõ potest transire.*
3 *Verba illa, de hærede in hæredem, interpretantur de descendente in descendentem & fideicommissum inducunt.*
4 *Verba illa, de hærede in hæredem, intelliguntur de descendentib. & proximioribus, non autem de extraneis hæredibus.*
5 *Hæredum appellatione ueniunt omnes posteriores in infinitum.*
6 *Verba illa, de hærede in hæredem, intelliguntur de descendentib. masculis, quando adiecta est illa qualitas masculinitatis.*
7 *Et masculi descendentes in infinitum ueniunt & gradatim.*
8 *Et proximiores tantùm admittuntur.*
9 *Qualitas masculinitatis per testatorẽ expressa intelligitur appo sita in fauorem agnationis, & ut bona in familia cõseruentur.*
10 *Et exinde fideicommissum inductum uidetur gradatim et ordine successiuo.*
11 *Qualitas masculinitatis à testatore expressa fœminas excludit.*
12 *Et masculi proximiores censentur uocati.*
13 *Fideicommissum non censetur remissum per simplicem diuisionẽ factam inter hæredes grauatos, nec propterea fideicommisso cẽ setur renunciatum.*
14 *Alienationis prohibitio ad tempus limitata, quando inducat fi deicommissum, & per quæ uerba. nu. 15. & 16.*
16 *Et quid si data est potestas alienandi inter ipsos hæredes.*
17 *Si data est potestas uendendi inter hæredes, prohibita ui detur alienatio in extraneis, & nu. 18.*
19 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non grauato.*
20 *Bona quæsita per grauatum aliunde quàm ex bonis testatoris nõ ueniunt in restitutione fideicommissi, & nu. 21.*
22 *De fideicommisso, in quo grauatus est filius, deducenda est legiti ma iure naturæ debita filio, quæ ad alios transmitti põt, & in ea non computantur fructus percepti.*
23 *Deducenda est etiam & quarta Trebellianica.*
24 *Cuius detractio ad alios transmitti potest.*
25 *Et sic detrahendæ sunt duæ quartæ ascendentes ad dimidiam de bitam filio ab intestato.*
26 *In istis quartis cõputanda ueniũt bona alienata p filiũ grauatũ.*
27 *Nec computantur in illis animalia mortua sine culpa grauati.*

C O N S I L I V M LV.

Viso testamento q.ser Antoni, squarton de villa comitatus Zumellæ, ĩ quo instituit quatuor suos filios hæredes uniuersales, uidelicet, Barto. Melchiorem, Zachariam, & Io.Donatũ, & uoluit ꝙ eius hæreditas iret de hærede in hæredem masculum, & fœminæ dotentur fm̃ facultatẽ patrimonij, quo testatore mortuo eius filij & hæredes apprehẽdentes bona hæreditaria, illa inter se diuiserunt. Et demum mortuus fuit Zacharias filius dicti testatoris, & Antonius filius dicti Zachariæ, & postremò mortuus est Benedictus sine filiis, & ab intestato, qui erat filius dicti Antonij, & nepos dicti Zachariæ, & pronepos d.Antonij testatoris, quo Benedicto mortuo, Riccia, & Constantia eius amitæ, sorores Antonij sui patris, & filiæ dicti Zachariæ, prætẽdunt consequi oĩa bona, q̃ tpe mortis reperta sunt penes d.Benedictum, tanq̃ proximiores, ex ad uerso aũt Iacobus, & Barthol. filij q.Bartholomæi, & nepotes dic. testõris, & Iseppus filius Io. Donati ẽt nepos dicti testõris, ac ẽt Bernardinus filius Caij, pronepos dicti testõris, & Marcus, & Benedictus filij Michaletti, & pronepotes ipsius testõris prætendunt uirtute fideic. facti a testatore prædicto succedere, & præferri d. Ricciæ, & Constantiæ, consultus de hoc & de aliis q̃onib. ac dubiis ex cã d.testĩ ortis inter ipsas partes, q̃d pro ueritate sentirẽ, breuibus, & decisiuè subijciam, q̃ occurũt
1 pro uera resolutione dictorum dubiorum. Et † quia potissima difficultas est, vtrum p verba dicti testĩ, de quib. s̃. dictum est, fuerit inductum fideic. & quale, dico fideic. fuisse inductũ, & dicta verba illud importare, tum considerando uer. uolẽs, ut est tex. in l.2. in prin. C.com. de leg. & in §.fi. insti. de sing. reb.
2 per fideic. relic. cum aliis uulgar. Tum † ẽt considerando illa uerba, ꝙ eius hr̃ditas uadat de hr̃de in hr̃dem. nã directò transire non potest, sed bene p fideic. l.Sceuola. ff.ad Treb. l.uerbis ciuilib. & plenè in l.Cẽturio. ubi scrib. oẽs. ff.de uulg. & pup. & in l.precibus. C.de impub. & no. Bart. per illum text. in l.cũ quis decedens. §.Seiam. de lega.3. & in l.denique. §.interdũ. in
3 fi. ff.de pec. le. Tum † ẽt q̃a dicta verba de hẹrede ĩ hr̃dẽ, intelligunt, & interpretant primò de descendente in descẽdentẽ, & fideic. inducũt, ut tradit Bar. ↄs.51. Salimbene Ioãnelli. & ibi asserit, ꝙ ita se hẽt cõis usus loquẽdi. & ita ẽt uoluit Bal. ↄs.125. Viso testõ, vo.4. & Dec. ad id plura adducit ↄs.38. circa primũ dubiũ, col.2. nu.4. & col.4. & 5. nu.6. ubi multis mediis istud cõprobat. firmãdo, ꝙ intelliguntur de descendente in descẽdẽ
4 tẽ. Non † aũt de exñeis hr̃dib. sed solũ de descendentib. & proximiorib. de quo ẽt hr̃ per Soc. ↄs.57. in cã filiorũ, nu.2. vol.3.
5 Licet † n. appellatione hr̃dis, nedũ ueniãt hr̃des existẽtes ĩ primo gradu, sed oẽs posteriores ĩ infinitũ, ut in l.ĩ annalib. C.de leg. & ĩ l.sciẽdũ. ff.de verb. sig. & p Alex. in ↄs.36. Viso themate, & ↄs.94. Aliàs ↄsului, col.4. uol.3. & nedũ sui, sed ẽt exñei. Tñ qñ testator dicit, ꝙ hereditas sua vadat de hr̃de in hr̃dem, talia uerba non includunt hæredẽ exñeũ, sed descendentes in infinitum, ad q̃d ẽt no. per illũ tex. in l.ex facto. §.fi. ff.ad Treb.
6 Et † qñ est adiecta qualitas masculinitatis, ut est in casu pñti, dicta uerba de hærede in hæredẽ, intelligunt de descẽdentib. masculis, ut dicit Bal. in l.Gallus. ff.de lib. & posth. §.ẽt si parẽte, & ibi Ale. & Soc. col.4. uers.2. limita. & Ias. ibi, col.5. & seq.
7 ver. ex gl. Et † facit tex. ꝙ masculi descendentes in infinitũ ueniant, & gradatim, in auth. de hære. ab intest. uen. §.1. & ponit Alex. ↄs.18. in fi. & ↄs.64. Difficultas, uol.5. & Fran. de Cur. ↄs. 42. col.4. in fi. no. ẽt Soc. d. ↄs.57. num.6. & 7. uol.3. & Dec. d.
8 consi.38. Et † bonus tex. ꝙ proximiores admittant ordine successiuo, in l.fi. ubi docto. tangunt. C.de uerb. sig. & ẽt not. doc. in d.l.Gallus. §.quidã rectè, & est bonus tex. & ibi gl. & scribẽ. in l.cum ita. §.in fideic. & in l.peto. §.fratre, de lega.2. & ponit Soc. ↄs.50. Viso testõ, col.2. uer. vñ hoc, & ↄs.37. & ↄs.86. Visis
9 testamento, col. pen. nu.13. uol.3. Illa † enim qualitas, hæredẽ masculum, per testatorẽ expressè fuit apposita in fauorẽ agnationis, & ut bona conseruarent in familia. §.cæterùm. §.media. instit. de legit. agna. succes. l.1. §.pen. ff.de ven. inspi. & multa adducit Soc. ↄs.12. & cõsi.63. Visis testõ, col.9. & seq. uol.3. &
10 Dec. ↄs.15. uol.1. Et † proterea fideicõmissum vr̃ fuisse inductum gradatim, & ordine successiuo, ut ĩ d.l.fi. & no. in d.§.q̃dam rectè. & per docto. in l.qui Romæ. §.cohæredes. ff.de uer
11 bo. obl. Et † talis qualitas mascul. penitus excludit ipsas fœminas, ut est decis. Io. And. quã sequunt alij cano. ĩ c.Raynaldus, ex̃ de test. & not. Ant. de Butr. ↄs.57. Rectè decisum est. & Ioã. de Ana. ↄs.22. ad probandam, & Abb. ↄs.37. vr̃, vol.1. & nota. doct. in l.1. C.de condi. inser. & tangit Dec. ↄs.15. in prin. vol. 2. & seq. & cons.270. Dñs Raynaldus, & cõs.294. In testõ comitis, & cons.318. in cã istorum, num.2. Ex istis resultat cõclõ vera, ꝙ per dicta uerba expressa per testatorem fuit inductum fideicõmissum de descendente in descendentẽ masculũ, & nedum in primũ, sed ẽt in posteriores, & ꝙ expressè fuere exclusę ipsæ fœminæ, & ꝙ ad tale fideicõmissum, cuius casus iã euenit per obitum d. Benedicti mortui sine descendentib. fuerũt uocati descẽdentes, & alij masculi proximiores, & ↄñr. d. Iacobus, Bartholomæus, & Iseppus, tanquam proximiores inter de
12 scendentes masculos debẽt admitti. Et † non pñt uenire Bernardi-

nardinus, Marcus, & Benedictus, qui sunt in gradu vlteriori. nã licet in isto casu, & fideicommisso tractetur de successione Antonij testoris, & nõ ipsius Benedicti, l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulg. & pup. tñ testõr non vocauit oẽs, sed tm̃ ꝓximiores, & isti admittunt, & alios posteriores excludunt, d. l. cũ ita. §. in fideicõmisso, & plenissimè tangit Dec. d. consi. j. dicti ergo Iacobus, Bartholomæus, & Iseppus ꝓferri debẽt Ricciæ, & Cõstãtię in bonis tm̃ subiectis fideicõmisso, q̃ peruenerũt ad d. Benedictũ nepotẽ Zacharię, & ꝓnepotẽ d. Antonij testõris, detra

13 ctis prius detrahẽdis, vt ĩ. dicã. ¶ † Nec ꝓdictis hẽt obstare diuisio bonorũ hæreditariorũ facta in ꝓdictos hæredes. nã per talem simplicẽ diuisionẽ non fuit recessum a iure dicti fideicõmissi ꝯdõnalis, cuius spes nõ censet̃ remissa ꝑ talẽ diuisionem, nec ꝑ illã censet̃ esse renũciatũ dicto fideic. vt no. ꝑ gl. & alios in l. q. cũ tutoribus. in prin. ff. de trãsac. & ꝑ Bar. in l. q. Romæ. §. duo frẽs, col. 4. & 5. in j. & 2. q. ff. de verb. oblig. cũ quo transeunt scrib. ibi, max. Ias. col. 2. & seq. & Pau. de Cast. in l. tres fratres. ff. de pac. vbi dicit hãc esse cõem, & Alex. cõsi. 68. sup j. dubio, col. 2. & 3. vol. 5. & Fran. de Cur. cõsi. 75. colum. 5. in fi. & Corn. cõsi. 102. licet, vol. 4. & Deci. plura adducit cõsi. 79. & ꝓ

14 tenui, col. 2. & cõsi. 267. Non excidit e memoria. ¶ † Minus ẽt obstat, si dicat̃, ꝙ tale fideicõmissum non fuit perpetuũ, sed tẽporale: eo qm̃ ipse testõr post dictũ fideicõmissum in seq. c. voluit & mandauit, ꝙ si aliquo tpe dicti eius filij venirẽt ad diuisionẽ, & aliquis ipsorũ vellet vẽdere bona immobilia, ꝙ eo casu ille volens vendere teneret̃ vendere alijs fratrib. per q̃ verba non vr̃ esse inductũ fideicõ. perpetuũ: quia non prohibetur alienatio in perpetuum, nec simpliciter, iuxta no. per doct. maximè repeten. in l. filiusfa. §. diui, de leg. j. & sentit Pau. de Cas. in l. quoties, la j. C. de fideic. & Soci. post alios in l. qui Romæ.

15 §. cohæredes. ff. de verb. Itẽ † per dicta verba vr̃ esse data per testõrem potestas alienandi post diuisionem factã, quo tpe vr̃ fideicõmissum expirasse, & fideicõmissum fuisse inductũ ante diuisionẽ non post, arg. no. per Bar. in l. pater filiũ, §. fundũ, de leg. 3. & per istud vltimum capi. testi dẽt declarari ꝓcedens l. si seruus plurium. §. fi. cum cõcor. de leg. j. Nam obiectio cessat: qm̃ modò non quæritur, an per talem prohibitionẽ de alienãdo fuerit inductũ fideicommissum vel ne, qui articulus plenè examinatur in locis allegatis ŝ. & alibi, & in diuersis consilijs. Solũ enim q̃ritur, an fuerit inductũ fideic. ꝑ illa verba ꝓcedentia, volens ꝙ eius hęreditas vadat de hęrede in hęredẽ mascu-

16 lũ, & vera ꝯclo est ꝙ sic, vt ŝ. fuit firmatũ & deductum. Et † tale fideicõmissum non censet̃ esse limitatũ per capitulũ sequẽs in quo post diuisionẽ testõr dat facultatẽ alienandi inter ipsos tm̃ fratres, & hęredes, non aũt simpl'r, nec gn̄al'r in oẽs personas, vt est cõsi. Pau. de Cast. 26. Circa primũ quæsitũ. in 2. dub. col. pe. versi. sed ad primũ rñdetur, vbi vult, ꝙ si testõr primò facit fideicõmissum, & demũ concedit filio grauato potestatẽ alienandi post ætatem 25. ann. non propterea censetur esse fideicom. sublatũ, & adueniente casu restitutionis fideicõmissi talis alienatio reuocatur: quia aliàs testõr videretur recessisse a fideicõmisso, quod immediatè fecit, & mouetur alijs rõnib. quas refert & cõprobat Dec. consi. 386. licet in controuersijs, col. 2. 3. & 4. vbi declarat, in quibus terminis illa promissio de alienando possit procedere, ita ꝙ non habeat derogare fideic. quod præcessit, & loquuntur in fortiorib. terminis, quã sit casus pn̄s, ꝯñr testator non vr̃ recessisse in casu nostro a fideicõmisso, sed vr̃ voluisse illud procedere omni tempore: cum induxerit illud fauore familiæ, & agnationis, considerando masculinitatẽ in descendentib. in quib. bona debebant peruenire excludendo personas extraneas, & fęminas, & solùm considerando descendentes masculos. Verùm vlterius voluit, ꝙ si quo tpe filij post diuisionẽ bonorũ vellent vendere, ꝙ non possent illud facere nisi inter frẽs tm̃. Nõ tñ ꝓpterea recessum vr̃ a dicto fideicom. ex quo talis potestas alienandi dẽt intelligi cõcessa, casu quo non veniret conditio. d. fideicõmissi, ea aũt superueniente cessabit d. alienatio, & fideicõ. locũ habebit rõnib. de

17 quib. per Pau. de Cast. & Deci. in cõsi. palle. Eo † magis qa dictũ fideicõ. respicit oẽs descendẽtes masculos, & conseruationem bonorũ in familia, & talis potestas vendendi est concessa inter frẽs, pp quod ẽt bona inter ipsos conseruant̃ & remanẽt in familia, ꝯñr nõ dat̃ facultas alienãdi nisi inter fratres, extra aũt fratres non, & extra masculos, ꝓpter quod nõ censetur derogatum fideicõmisso, cui proculdubio derogaretur, si fœminæ possent succedere d. Benedicto in bonis relictis Zachariæ ab ipso testõre, & iõ talis ptãs alienãdi limitata non dẽt extẽdi ad fęminas, vt in eas possit ab intestato fieri ꝑ viã successionis alienatio ꝯ tenorẽ fideicõmissi, & mentẽ testõris. Considerauit

18 † enim testõr, ꝙ si q̃s filiorũ facta diuisione vellet vẽdere, vẽderet alijs fratrib. tm̃, q̃ descendẽtes erant & masculi, q̃ ementes bona adhuc in familia ꝯseruabũtur, iuxta tenorẽ fideicõmissi, quod ẽt isto casu viget cũ onere emẽdi: cessaret enim penitus, qñ alienatio fieret in extraneos, vel qñ fęminę succederent, qđ vltimũ testõr expssè prohibuit vbiq;, & quia nõ agitur, an fœminæ succedant, dicendũ ꝙ nõ, ex quo isto casu. d. vltimũ cap.

19 nõ derogat fideicõmisso, quod ipsas excludit, stante † itaq; validitate d. fideicõ. per quod succeditur Antonio testatori, l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulg. & pup. & per doct. in d. l. cũ ꝓcib.

20 & in d. l. Cẽturio. dico † ꝙ si Zacharias acquisiuit aliq̃d vltra bona sibi relicta ꝑ testatorẽ, & eodẽ mõ si Antonius filius di. Zachariæ, & successiuè Benedictus eius nepos q̃siuerint aliq̃d vltra d. bona in dictis bonis acquisitis per eos cõsiderata dispõne iuris cõis, nõ possent succedere d. Benedicto ꝓdicti Iacobus, Barthol. & Iseppus. Sed succedere debent d. Riccia, & Cõstantia ꝓximiores ab intesta. vt in auct. de hære. ab intest. ven. §. re-

21 liquũ. cũ cõcor. Nã † per fideic. nõ succeditur nisi in bonis testatoris, nõ aũt in alijs q̃sitis per hęredẽ grauatum, in quib. hẽt hęredẽ, quẽ vult ex testõ vel ab intesta. ꝓximiorẽ, vt hr̃ in d. l. cohæredi. §. cũ filiæ. & in l. debitor. §. fi. ff. ad Treb. & ꝑ Pau. de Cast. cõsi. 262. uisis. & ponit Alex. cõsi. 20. ponderatis. vol. 3. & Soc. cõsi. 118. cõsideratis, uol. 2. & Cor. cõsi. 61. post reditum.

22 uol. 3. & Dec. cõsi. 218. in casu. nu. 5. ¶ † Aduertẽdũ est ẽt, ꝙ in talib. bonis d. testõris peruentis ad Zachariam, & successiuè ad Antoniũ & Benedictũ subiectis fideicõmisso deduci dẽt ltima debita iure naturæ, in qua non potuerũt grauari, ut in l. qm̃ in priorib. C. de inoff. test. & ꝑ Alex. cõsi. 68. circa ꝓmissam, uol. 4. attẽtis. uolu. 5. cũ alijs allegatis ꝑ Dec. in d. cõsil. 218. col. 2. & cõsil. 299. col. j. q̃ ltima põt trãsmitti ad hęredes ẽt extraneos, vt no. in l. oĩmõ. & in l. sancimus. & in aucten. nouissima. C. de inoff. testa. & ꝑ Dec. cõsi. 81. in prin. & nu. j. in qua legitima nõ cõputãtur fructus percepti per ipsos grauatos. l. iubemus. C. ad Treb. ubi doc. no. & ẽt ponit Alex. & alij ĩ l. in fideicõmissariã.

23 ff. ad Trebel. Præterea † de dictis bonis subiectis fideicom. si aliud de iure municipali dispositum non apparet, & ipsi grauati fecerunt inuẽtarium, deduci ẽt debet quarta Trebelliani. vt dicit Ang. in d. l. cohæredi. §. cum filię. & Alex. consi. 142. Circa primam, col. 5. uolu. 2. & Dec. consi. 218. nu. 5. & cõsil. 299.

24 col. 2. nu. 3. cuius † detractio ẽt trãsmittitur, ut hr̃ in d. l. irritũ, & in l. quanquam. C. ad leg. Falc. & in d. l. omnimodo. & in d. l. sancimus, & in d. auct. nouissima. & in l. si infanti. C. de iu-

25 re deliber. Consequenter † de dictis bonis subiectis fideic. detrahendæ sunt duæ quartæ, q̃ ascendunt ad medietatem hæreditatis, & bonorum relictorũ per ipsum testatorẽ d. Zachariæ, vt plenè hr̃ in c. Raynaldus. & in c. Raynutius. de testa. & in c. si pater. eo. tit. lib. 6. & ponunt omnes doct. in l. filium quem habentem. C. famil. ercis. & Oldr. consil. 131. Quidam habens. & Bar. & alij in l. q̃q̃. C. ad leg. Falc. & Alex. consi. 43. Attenta. & consi. 142. Circa primam, cõl. 5. uol. 2. & ponit Soc. consil. 33. uer. circa quartam qõnem, uol. j. & Dec. consil. 55. Et ꝓ tenui,

26 col. pe. & cõsi. 236. Non parua, col. 3. Dico † igitur, ꝙ in dictis quartis considerata dispõne iuris cõis succedere debẽt d. Riccia, & Constantia: tñ in illis cõputanda sunt oĩa illa, q̃ fuerunt alienata ꝑ ipsum Zachariã, seu Antoniũ, seu Benedictũ, ut hr̃ in l. Marcellus. §. res quæ, ff. ad Treb. ubi scrib. tangũt, & ẽt notatur in auct. res quæ, C. com. de leg. & in l. in quartã. ff. ad leg.

27 Falc. & in alijs concord. dico † ẽt, ꝙ dña Riccia, & Constantia hæredes d. Benedicti ab intestato non tenẽtur uirtute dicti fideic. restituere animalia relicta per d. testatorẽ d. Zachariæ, q̃ sunt mortua sine culpa, nec tenent̃ ad æstimationẽ ipsorũ, ꝓut etiã non tenentur restituere bona mobilia, q̃ usu fuere consumpta, ut habetur in l. deducta. §. ante diem. uer. cũ aũt. & in l. mulier. §. si hæres. ff. ad Trebel. & facit tex. in l. domos. de lega. j. & no. Dec. consil. 81. in casu proposito, nu. 4. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statuti dispositio attendi debet, & nõ ius cõe derogatũ a statuto.*

2 *Posthumus succedit patri, & omnibus aliis præfertur.*

Etiam

3 *Etiam si mortuus fuerit infra quatuor dies post natiuitatem.*
4 *Hrditas adita nō dr̄ amplius defuncti, sed patrimoniū adeūtis.*
5 *Qui nascitur uiuus, si certum est, eum non posse uiuere, habetur pro non nato, & succedere non potest, & nu.6.& seq.*
6 *Natus in octauo mense uiuere non potest, & aliȷs seq.*
7 *Notorium facti dicitur in his, quæ procedunt, & sunt disposita secundùm naturam.*
8 *Natus tempore immaturo nec ualens uiuere secundùm cursum naturalem, iudicandus est ut abortiuus.*
Abortiuus succedere non potest, nec rumpit testamentum, esto ꝙ uiuus nascatur.
9 *Reprobatur opinio Corn.in l.fi.C.de posth.hæred.insti.*
10 *Cursus naturalis attendi debet, & non incidens.*
11 *Obstetricibus deponentibus de partu immaturo standum est, & fides adhibetur.*
12 *Phisicis etiam in istis standum est, & ipsorum dicto.*
13 *Peritis in arte credendū est, & standum ipsorum opinionib.*
14 *Testi deponenti de iudicio suo regulariter non adhibetur fides.*
15 *Testi deponenti per uerbum credo, non datur fides.*
16 *Non procedunt ista, quando testis deponit de peritia artis.*
17 *Idem quando essemus in materia difficilis probationis.*
18 *Testi assignanti rationem ex cursu naturali, & experientia longeua datur fides.*
19 *Asserenti testem deposuisse falsum, & per corruptionem, incumbit onus probandi qualitates prædictas.*
20 *Testis consanguineus non facit fidem.*
21 *Testis dictum debet concludere.*
22 *Obstetrices iudicare possunt, an natus sit moriturus, uel sit partus maturus uel ne, & ipsarum assertioni standum erit.*
23 *Reformatio facta post statutum corrigit statutum in casib. in quibus reformatio disponit contrarium.*
24 *In casibus uerò, in quibus non disponit contrarium, non dicitur statutum corrigere.*
25 *Casus omissus a statuto remanet decidendus secundùm dispositionem iuris communis.*
26 *Casus omissus in reformatione decidendus est secundùm statutum antiquum corrigens in hoc ius commune.*
27 *Reformatio declarationem, & interpretationem a statuto antiquo magis quàm a iure communi recipit.*
28 *Statutum antiquum non censetur a secundo derogatum, nec a reformatione, nisi expressè istud dicatur.*
29 *Reformatio limitata ad certas personas non uidetur in aliȷs statutum antiquum corrigere.*
Quando concurrunt duæ regulæ, una negatiua & prohibitiua, alia permissiua & affirmatiua, attendi debet prohibitiua, nisi in casu in quo expressè loquitur.
30 *Exclusis existentibus in potiori gradu a fortiori, exclusi uidētur illi, qui sunt in remotiori.*
Absurdum est enim, remotiores ī gradu habere plus iuris quàm proximiores.
31 *Statutum antiquum non cēsetur correctū per tacitos intellectus.*
Vocati per reformationem non censentur excludere uocatos per aliam dispositionem.
32 *Absurdum minimè est, reformationem corrigere ius cōmune, seu statutum in parte hæreditatis, & non in personis agnatorum, & nume.33.*
33 *Filiæ exclusæ per statutum a successione respectu certarum personarum pariter exclusæ uidentur a patruo.*
34 *Reformatio interpretata certo modo obseruari debet secundùm eandem interpretationem.*
35 *Obseruantia alicuius statuti, seu reformationis sequenda est, & continuanda.*

CONSILIVM LVI.

Agitur in pn̄ti cā de hr̄ditate & bonis q. d. Nicol. de Calcia, qui obiit intestatus superuiuentib. sibi duab. filiab. & d. Tarsia eius uxore, & qa ab intestato decessit superexistentib. dictis filiab. d. Antonius, & Gregorius Calcia agnati d.q.D. Nicolai tanq̄ proximiores & existentes in tertio gradu ex dispōne statuti Paduani ꝑtendunt succedere in hæreditate, & bonis d. Nicolai. Et † certissimū est ɔsiderata dispōne dicti statuti, qđ attendere debemus, & nō ius cōe, iuxta not. in c.1. ex̄ de consti. & in l. oēs populi. ff. de iust. & iu. & in l. cunctos. C. de sum. trin. & fid. cathol. ꝙ ipsi d. Antonius, & Gregorius succedere debēt, & pn̄t cū reperiant in gradu expresso in d. statuto, & ipsius dispōne ꝑferri debeāt dictis filiab. feminis d. Nicolai ab intestato mortui, & circa hoc arbitror nullā fieri dubitationē. ¶ Solùm difficultatē facit natiuitas Gasparis po-
2 sthumi ut dr̄ nati ex d. D. Tarsia post mortem d. D. Nicolai, † q̄ posthumus ab īestato d.q. Nicolao p̄ri succedere pōt, & aliis agnatis ꝑferri dēt. §. posthumi. insti. de hæred. q̄ ab intest. defe.
3 & ff. & C. de lib. & posth. cū aliis ɔcor. eo † maximè, qa do. Gaspar posthumus natus fuit uiuus & perfectus, non declinās ad mōstrū, seu ꝓdigiū, & superuixerit per quatuor dies, quib. stātibus ipse successit ab intestato patri attēta dispōne iuris cōis, esto ꝙ mortuus fuerit ī. quatuor dies. l. qđ dr̄. ff. đ lib. & post. ubi sufficit, aliquē esse natum integrū, & cū spiritu, esto ꝙ postmodū illico moriat, & ibi Ang. tenet hanc ɔclōnē pro firmissima, & bn̄ facit tex. in l. uxoris abortu. & melius in l. qđ certatū est. C. de posth. hære. insti. ubi Imperator dicit, posthumum succedere, si ad lucē fuit redactus, & si uiuus natus est, esto ꝙ illico postmodū mortuus fuerit. Et Cor. eo. tit. in l. fi. ēt hāc eādē sequit opinio. Attenta dispōne statuti Paduani, ipse posthumus ab īestato pōt succedere patri, & alios agnatos excludit, ex quib. īferri vr̄, ꝙ talis posthumus successerit d. Nicol. & ɔn̄r ꝙ excluserit a dicta successione & hr̄ditate ipsos dn̄m Anto-
4 niū & Gregoriū. Vn̄ † ulterius non vr̄ tractādū de successione d. Nicolai, sed tm̄ de successione d. Gasparis, vt hr̄ & not. ī l. 1. §. ueteres. ff. de acqui. poss. & in l. sed si plures. §. filio. ff. de vul. & pup. & cū tractādū sit de hæreditate d. Gasparis ab intestato mortui, ab illa penitus excluduntur ipsi d. Antonius, & Gregorius, tam ex dispōne iuris cōis: cū adsint sorores ipsius Gasparis, & mater, ut in auth. defuncto. C. ad Tertul. & ī corpore vn̄ sumit, cū si. q̄ ēt ex dispositione statuti Paduani, qđ solùm uocat agnatos usq; ad tertiū gradū, & n̄ ultra. ¶ His tn̄ nō obst. considerata facti ueritate ɔ̄ria sn̄ia ē uerissima, & in pn̄ti omitto discussionē illius articuli. An ipse posthumus infans potuerit transmittere hæreditatē paternā, vel ne, quē latius alio tpe examinando reseruo, solū dico ꝙ d. Gaspar dēt haberi perinde ac si nō fuisset natus, & ꝙ mō aliquo nō successit d. Nico. eius patri, nec fuit, nec est impedimento ipsis d. Antonio & Gregorio, qui bn̄ potuerūt & pn̄t succedere d. D. Nicol. ab intestato morienti ex dispōne statuti Paduani nō obstante asserta natiui-
5 tate d. Gasparis. Quæ † ɔclo fuit & est ī terminis decisa ꝑ Pau. de Ca. ī d. l. uxoris abortu. col. 1. uers. circa leg. C. de post. hr̄d. inst. ubi dicit hāc qōnē fuisse de facto Paduæ, ꝙ si q̄s nascit̄ uiuus, tn̄ si certū est, ꝙ uiuere nō pōt, puta qa fuit natus ī 6. mēse, nec tetigit de septimo, licet possibile sit ꝙ nascatur cū aīa, & uocē emittat: tn̄ qa nō est possibile, ꝙ pseueret uiuere, dēt ꝓ nō nato hr̄i ꝑ l. 7. mēse, a ɔ̄rio sensu. ff. de stat. homi. ex quo paria sunt, nō nasci uiuū, uel nasci, & nō posse uiuere, & uerificari pōt, qn̄ nō ē natus f̄m naturalē cursum. Si aūt ltimo tpe nascat̄, vt in 7. mense, in 9. vel 10. licet appareat ꝑ aliā cām incidētē uiuere nō posse: tn̄ hr̄ pro nato, ꝙ isto vlt. casu ꝓcedit. d. l. uxoris abortu. & l. seq. & aliàs secus. Sed ī pn̄ti casu nr̄o ꝓbatū ē, talē posthumū Gasparē natū fuisse tpe immaturo, & f̄m cursum naturalē, talr̄ ꝙ uiuere n̄ poterat, ergo hr̄ ꝓ nō nato, &
6 ꝓ abortiuo, & ɔn̄r succedere nō potuit d. l. uxoris abortu. † Et hāc opi. Pau. đ Ca. ī ꝓpriis terminis sequunt̄ doc. de sacr. Cōs. Neap. ī decis. d. ɔs. 236. Petrus de S. Iuliano. ubi ulterius adducētes auctoritatē Cy. ī d. l. septimo mēse, & Bal. in l. ea q̄dem, col. 3. C. de accus. dn̄t, ꝙ natus in 8. mēse, & duob. dieb. de nono, & sic tpe īmaturo f̄m naturalē cursū uiuere n̄ p̄t. & ita natꝰ hr̄ ꝓ n̄ nato, talr̄ ꝙ n̄ succedit actiuè, nec passiuè ei succedit, addētes ꝙ ita fuit iudicatū bis ī d. sac. Cōs. & ꝙ Phisici fecerūt talē relationē, & f̄m eā fuit decisum & đterminatū ī d. sac. Cōsi.
7 & ēt ꝑ regiā Maiestatē. Accedat † ēt ad ꝑdictorū cōfirmationē doctr. Bar. ī d. l. ea q̄dē, col. 3. uers. 3. spēs. ubi dicit, ꝙ ē quoddā notoriū facti ī his, q̄ ꝓcedūt, & disposita sūt f̄m naturā, ut puta si aliq̄s uiuit. Nā necessariò sequit̄, ꝙ nō fuit natus 8. mēse: qa sic natū impossibile esset uiuere f̄m medicos, & istud ī suo genere est notoriū necessariū, talr̄ ꝙ aliquo mō nō pōt ignorari. Nam circa ea, quæ sunt naturalis instōnis, nō cadit ignoran-
8 tia † eādē opi. tenet & sequit̄ Alex. in d. l. qđ certatū. & clarius in d. l. qđ dr̄, co. fi. ff. de lib. & posth. ubi dicit, ꝙ Bal. ibi, & in d. l. uxoris abortu. & Cuma. ī d. l. qđ dr̄, tenet eādē opin. qa de tali nato tpe immaturo, quē certissimū est f̄m naturalē cursum uiuere non posse, iudicandū est, ut de abortiuo, qui abortiuus

caret

caret ſucceſſione actiua & paſſiua, ut ſ. in dictis locis ipſe Ale.
refert, & ſequit d. opi. Pau. de Caſ. & eā defendit adducēdo rō
nē: qa abortiuus eſto ꝙ naſcat tpe, quo effectus erat aīatus, tñ
indiſtinctè teſtm̄ nō rūpit, nec hēt ſucceſſionē actiuā uel paſſi-
uā. ergo eodē mō dicendū eſt in nato tpe immaturo nō ualēte
uiuere, & refert opin. Ang. in d. l. qđ dr. tenentis ɔ̄riū, & eā re-
probat rōnib. de qb. ſ. & opi. pdictā Pau. & aliorū magis aper-
tè refert, & ſequit Iaſ. in d. l. qđ dr, co. fi. uerſ. 3. intellige. ubi di
cit, ꝙ Chriſtophorus đ Caſte. ibi expreſsè tenuit hac eādē opi.
& addit Iaſ. ita eſſe tenēdū ɔ̄ Angelū q ibi tenuit ɔ̄rium, ut ſ.
adducēdo rōnes Pau. & Ale. Et pro iſta opi. expreſsè conſuluit
Fulg. ɔſ. 79. Punctus talis eſt, Marianus, col. 2. ubi dicit, ꝙ par-
tus, licet naſcat uiuus, tñ dr abortiuus, qñ certū eſt editū non
ſuo tpe, nec poſſe uiuere, ſicut cæteros hoīes, uel cæteros par-
tus rectè, & maturè editos. Qñ. n. partus ita immaturè naſcit,
dr potius eiectus q̄ natus. l. ſi ſeruus ſeruū. §. ſi mulier. & l. 5.
ff. ad l. Aquil. vñ de tali partu ita nato, ēt viuo iudicādū eſt ut
de abortiuo, q & actiua, & paſſiua caret ſucceſſione, vt ſ. Poſtre
mò eādē ſnīam Pau. & aliorū ſecutus eſt Soc. ɔſ. 275. in cā fra-
tris Andreæ, col. fi. uol. 2. ubi in terminis loquit de poſthumo
nato tpe immaturo, q non poterat uiuere ſm iudiciū obſtetri
cū, & talr natus dēt haberi p mortuo, & p nō nato, talr ꝙ nō
ſuccedit, nec excludit fideicōmiſſariū, & alios, q poterāt ſucce
9 dere, ſi natus nō fuiſſet. Et † addit hāc eſſe cōem * opi. & licet
* Cor. in l. fi. C. de poſth. hæred. inſti. uideat quò ad ſucceſſionē
inclinare ɔ̄ opi. Pau. de Ca. tñ nihil boni adducit; ut poterit ui
deri, & ad ipſius dicta patet manifeſta rñſio ex d. Pau. & Ale. in
d. l. uxoris abortu. & ex dictis Alex. & Iaſ. in d. l. qđ dr. Et eodē
mō dicēdū eſt circa ea q̄ ponit Fely. in c. ſicut tua. ex de homi.
ubi refert opi. Pau. de Ca. de qua ſ. & ɔ̄ eā opponit: qa ſi eſſet
uera, ſequeret, ꝙ natus in ſeptimo mēſe vel x. mēſe, ſi oīno ſta-
tim deberet mori, nō ſuccederet, nec rūperet teſtm̄, qđ nō eſt
uerū: qa ſufficit, ꝙ habeat ſpiritū, & ꝙ naſcat uiuus d. l. qđ dr.
q̄ obiectio nihil ualet: qa Pau. de Ca. & Alex. ī d. l. qđ dr. eam
reiiciunt, & ad illā rñdent, dicentes, ꝙ ɔclō ipſorum pcedit,
qñ naſcit immaturus, ita ꝙ ſm naturalē curſum nō pōt uiue-
re, ſed oīno eſt moriturus, ſecus ſi naſcat. 7. 9. uel 10. mēſe: qa
tunc ſm naturalē curſum pōt uiuere, & licet pp aliā cām inci
10 dentem uiuere non poſſit † tñ iſtud incidens non attenditur,
ſed attendi debet curſus naturalis, & ideo obiectio Fel. & Cor.
ubi ſ. nō ualet, nec militat, & tenere debemus opi. Pau. de Caſ.
& aliorū, de qua ſ. tanq̄ uerā, æquā, & cōiorē, iuxta plenè not.
p Abb. & alios ſcrib. ī c. 1. ex de ɔſti. q̄ ɔclō limitat & declarat.
d. l. qđ dr. & d. l. qđ certatū. ut nō pcedāt, nec locū habeāt, qñ
partus eſt natus uiuus, tpe tñ immaturo, talr ꝙ ſm cōem cur-
ſum naturalē oīno de breui moriturus eſt, & uiuere non pōt:
iſto. n. caſu hr pro nō nato & p mortuo, & p abortiuo, & ɔñr
ſuccedere nō pōt actiuè, nec paſſiuè pōt ei ſuccedi, ut manife-
ſtè patet ex deciſionib. & rōnib. ſ. adductis. ¶ Stantib. mō iſtis
in iure ueriſſimis, circa factū clarè probatū eſt, ꝙ ipſe Gaſpar
poſthumus, eſto ꝙ fuerit natus uiuus, tñ natus fuit tpe imma-
turo, talr ꝙ uiuere mō aliquo ñ poterat ſm naturalē curſum,
quo caſu dēt haberi p nō nato, & p abottiuo, ut ſ. & tpe īma-
turo fuerit natus, hoc primò deponit do. Angela relicta magi-
ſtri Leonelli Barberij, q̄ habitat in domo D. Tarſiæ, & fuit per
eā pducta in teſtē, q̄ deponit, ꝙ dictus Gaſpar fuit natus in 8.
mēſe, & nō in termino, eſto ꝙ fuerit natus uiuus, & cōpletus;
hoc ēt atteſtari vr Fran. de Anoali teſtis pductus p do. Tarſiā,
qui dicit, ꝙ do. Gaſpar fuit natus cōpletus, tñ potuit eſſe ꝙ nō
fuit natus in termino, magis clarè & ɔcludenter hoc deponūt
do. Frāceſchina, & Cechetta oſtetrices tanq̄ expertæ miſſæ p
D. Ptātē ad uidendū ipſam do. Tarſiā, & d. Gaſparē, quæ cum
iuro examinatæ, & poſtmodū iterū repetitæ deponunt & dñt
ſm ipſarum iudicium, ꝙ d. Gaſpar non erat natus in termino,
& ꝙ non poterat uiuere, ut iā fuit. Iſtud idē magis ɔcludenter
deponit d. Angela obſtetrix, q̄ fuit pñs in partu d. D. Tarſiæ, &
cępit d. Gaſparē, q̄ cū iuro examinata, & poſtmodū repetita di
cit, ꝙ iudicio, & credere ſuo d. Gaſpar non fuit natus in termi
no, & ꝙ non poterat uiuere: qa non nati in termino moriū-
tur breui tpe, & ꝙ nō pōt ɔtingere ɔ̄rium pp practicā, & expe-
rientiam lōgam, quam ipſa hēt in talibus, ex quib. infertur ne-
ceſſariò, ɔcludenter probatū eſſe d. Gaſparem fuiſſe natum tpe
immaturo taliter, ꝙ ſm cōem, & naturalē curſum uiuere non
11 poterat. Et † dictis obſtetricib. ita deponētib. in caſu pñti ſtā-
dum eſt, ita pūctaliter dicit Soc. d. ɔſi. 275. col. fi. & hr in d. de-
ciſ. ɔſi. Neap. 236. & eſt doctr. Bar. cōiter ab oībus approbata in
l. Gallus, in prin. col. fi. ff. de lib. & poſth. vbi vult, ꝙ ſtat iudicio
peritorū, an talis natus fuerit tali menſe, vel tali tpe, & ꝙ dictis
obſtetricib. ita deponētib. ſit dāda fides, eſt tex. & ibi Bar. in l. j.
§. j. & §. in deſpiciēdo. ff. de ventre inſp. & tex. in c. fraternitatis.
ex, de frig. & malefi. & in c. pposuiſti. & in c. cām matrimonij.
ex de pba. maximè, qa phyſici pducti per ipſos d. Antoniū, &
Gregoriū, vt eſt magr Io. Petrus de Mātua, magr Ludouicus de
Paſinis, & magr Hieronymus de Tolētino doctiſſimi & peritiſ
ſimi, ac hñtes magnā practicā, adducētes auctoritatē phyſico-
rū dicūt, ꝙ nati ēt viui, tpe tñ immaturo, vtputa octauo menſe,
in hac regione noſtra viuere nō pñt, & ꝙ ſint nati tpe immatu
12 ro cognoſcit p obſtetrices in tali exercitio expertas, vnde † iudi
cio & relationi oſtetricū, & d. phiſicorū circa dictas natiuitates
oīno ſtandū eſt, ita tex. in d. l. 7. mēſe, & ibi expſsè Alb. de Roſ.
& eſt tex. in l. inteſtat. §. fi. ff. de ſuis & legit. & in l. ſi pater. ff. de
ſolu. & in l. antiqui. ff. ſi pars hęre. peta. & vltra tex. ſuperius al-
13 legatos eſt doct. Bar. & aliorū in d. l. Gallus. in prin. & † facit il-
la cōis rla volēs, ꝙ peritis in arte ſit credēdū, & ſtandum eorū
depoſitionib. vt expſsè hr in iurib. ſ. adductis, & p Bar. in pe-
mio fforū, in prin. col. pe. & fi. & pleniſſimè p Abb. & alios Mo
der. in d. c. pposuiſti. ex de pba. & p Dec. cōſi. 144. In qōne p-
poſita. nu. 7. vol. 2. ¶ Nec pdictis ob. ſi dicat, ꝙ dictę obſtetrices
nō formiter deponūt, ex quo aſſerunt d. Gaſparē eſſe natū tpe
immaturo, & non potuiſſe uiuere, ſm iudiciū ipſarū, & ſm ꝙ
14 ipſæ credunt. Et † teſtis deponēs de iudicio ſuo non ur depo-
nere, ſed iudicare ſm Bar. in l. qui teſtō, §. fi. ff. de teſta. vnde ſe-
qtur, ꝙ teſtis deponens de iudicio ſuo non pbat, ut no. Ange.
in repe. l. ſciendū, col. 2. ff. de uerb. obliga. cū alijs adductis per
Alex. cōſi. 74. uiſo teſtō, col. 3. uol. j. & cōſil. 147. Pōderatis his,
15 col. pe. uol. 2. & † ita qñ deponit p uer. credo, qa non deponit
de ueritate, ut dēt, ſm Bar. in l. qd tñ, §. ſi arbiter. ff. de arb. & in
l. j. in prin. ff. de uen. inſpi. & in l. diui, §. j. ff. de lib. cau. cū alijs
16 adductis p Iaſ. in rub. ff. de iureiur. col. pe. & 2. Nā † tollit ob-
iectio ex dictis p eundē Iaſ. in d. rub. col. 3. uerſi. j. qñ teſtes. ubi
dicit ꝙ qñ teſtes deponunt de peritia artis p uer. credo, uel per
uer. iudicio ſuo. bene pbant, vt eſt in medicis, & obſtetricibus
adducit gl. in l. j. in prin. & ibi Bar. ff. de uen. inſpi. & Bar. ī pe.
fforum. in prin. col. fin. & Cano. in c. toties. ex de teſti. & in d. c.
propoſuiſti. & ita eſt in terminis noſtris reſpectu dictarū obſte
17 tricū, & dñorum phiſicorū. Quæ † cōprobari pñt: eo qm ſu-
mus in his, q̄ ſunt difficilis probationis, in quib. teſtis deponēs
per uer. credo. bene probat, ut dicit Iaſ. in d. rubri. col. 3. addu-
cens Bar. in l. 2. §. pe. ff. de aqua plu. arcē. & cōſi. Alex. ut ibi per
eū, & ꝙ in caſu noſtro talis pbō ſit difficilis, patet ad ſenſum,
18 & eo potiſſimè d. teſtes probant, ex † quo aſſignant rōnē cur-
ſus naturalis, & experientiæ longeuę, q̄ eſt rerū magiſtra. c. quā
ſit, ex de ele. cū ſi. adductis p Bar. in d. l. qd tñ. §. ſi arbiter. ff. de
arb. & per Iaſ. in d. rubri. ex qb. neceſſariò infertur, depoſitio-
nes dictarū obſtetricū, & d. phiſicorū eē cōcludentes, & bene
pbare d. Gaſparē fuiſſe natū tpe immaturo, & taliter ꝙ ſecūdū
cōem curſum naturalē nō poterat uiuere. Eo potiſſimè qa ſūt
tres obſtetrices hoc deponentes, & oēs peritæ in dicto exerci-
tio ut de ipſarū peritia plenè probatū eſt p alios teſtes, & ēt qa
duę ipſarū, Franceſchina, ſ. & Cecchetta tanq̄ peritæ fuerunt
tranſmiſſæ p D. Ptātem ad inſpiciendū d. D. Tarſiā, & d. Gaſpa-
rem, & ēt quia teſtimoniū, & depoſitiones ipſarū corroborant
per depoſitionē magiſtri Franciſci de Anoali, & d. Angelæ reli-
ctæ magiſtri Leonelli teſtiū productorū per ipſam do. Tarſiā
& ēt cōprobant ex cōfeſſione ipſius d. Tarſię cōfitentis in par-
tu d. Gaſparis ſtetiſſe in extremo & articulo mortis, quod rarò
cōtingit, qñ partus naſcit maturus, ſed ut plurimū qñ immatu
rus naſcit. ¶ Cōcludit itaq; ex pdictis oīb. plenè pbatū eē d. Ga
ſparē fuiſſe natū tpe immaturo, & tali, quo impoſſe erat ipſum
uiuere ſecūdū naturalē curſum, & certiſſimum erat ipſum de
breui oīno moriturū, quo ſtante ſuccedit firma diſpō iuris, ꝙ
dēt haberi pro non nato, ſed pro mortuo, & abortiuo, & ɔñr ꝙ
non potuit ſuccedere Nico. eius patri, nec paſſiuè potuit ei ſuc
cedi per ſorores, & matrem, & ɔñr, ꝙ non eſt tractandum de
ſucceſſione ipſius Gaſparis, ſed ſolùm de hæreditate, & bonis
dicti q. Nicol. cui non ſucceſſit ipſe Gaſpar, qui pro mortuo &
abortiuo debet reputari, & perinde haberi, ac ſi natus nō eſſet,
quo ſtante uirtute ſtatuti Paduani ad bona, & hęreditatem di-

cti dñi Nico.succedere debent ipsi do.Anto. & Gregorius exclusis filiabus d.do.Nicol.& exclusa d.d.Tarsia ẜm formã statutorũ.¶Post absolutum consilium ad instantiã d.Tarsiæ fuerunt ꝑducti quatuor testes Phisici ad effectũ ꝓbandi posthumum,de quo tñ ꝯ.fuisse natũ tpe maturo, & ad reprobãdum dicta obstetricum,& testiũ ꝓductorũ per ipsos d.Ant.& Grego.Calcia, & visis depositionib.ipsorũ quatuor testiũ nouiter productorũ,adhuc dicendũ est,cõclõne in ipso ꝯ.factã fuisse, & esse veram & firmam,& ibi dictis minimè ob.d.quatuor testes examinati,vt s̃.& sigillatim considerando dicta,& depositiones uniuscuiusq; testis,necessariò istud dicendũ est. Excellẽs. n.magister Io.Laur.de Saxoferrato, & magister Frã.Victorius & magister Bernardinus Speronus,ac magister Frã.de Anoali non dñt,nec aliquis ipsorũ dicit, ꝙ dictæ obstetrices, & testes ꝓducti p ipsos d.Ant.& Greg.dixerint falsum,nec ẽt,ꝙ deposuerint corrupti,quo fit: ut capitulum, seu articulus partis aduersæ minimè sit probatus.nam ipsa d.Tarsia, & agentes ꝓ ea firmiter asserunt,ꝙ testes producti per ipsos d.Ant. & Grego. deposuerunt falsum p corruptionẽ.Et † cũ asserant dicta dun falsum.s.eos deposuisse, & cũ illa qualitate corruptionis,vt est videre in eorũ cap.seu artic.necessariò sequit̃, ꝙ ista duo erant probanda,vel saltim vnũ ipsorũ : ut p illũ tex.dicit gl.Abb.& testib.oẽs in uer.post sñiam,& gl.in ver.astrinxit,in c.licet cãm ẽx de proba.Minus ẽt ipsi magister Io.Lau.& Frã.Victorius deponunt uidisse.d.posthumũ natũ, & ulterius dñt ignorare,an ipsa d.Tarsia tpe partus,vel ante fuerit infirma, uel ne.Ex q̃b. infertur,ꝙ intentionẽ partis aduersæ minimè ꝓbant.Vlterius ipse mag.Io.Laur.dicit,ꝙ partus naturalis a nõ naturali distinguit̃ penes dispõnem matris,& penes dispõnem infantis nati. Nã qñ partus est naturalis, mater nõ patitur sæua accidentia, nec periculosa,qñ aũt non est naturalis, tũc patitur illa,nec caret periculo vitæ , q̃ oĩa ꝯfirmãt depositiones testiũ ꝓductorũ p ipsos d.Ant. & Greg.ex quo d. Tarsia tpe partus stetit ĩ periculo mortis,ut expressè affirmãt magister Bernardinus Speronus,& magister Fran.de Anoali.ꝙ rr̃ minimè accidit,qñ partus est maturus,& naturalis, & ultetius ipse magister Io.Lau. dicit,ꝙ si mater ægrotaret ante partũ, & tpe partus patit̃ accidentia sæua, & periculosa, adhuc erit dubiũ, pp q̃d euenerint dicta accidẽtia.Deponit ẽt,ꝙ partus ĩmaturus,& non naturalis põt nasci uiuus,& poterit uiuere per quatuor dies,necessariò sequit̃,ꝙ mr̃ oĩno morit̃, qñ partus nascitur immaturus,q̃ oĩa comprobant intentionẽ ipsorum d.Ant. & Greg.Addẽdo insuper magister Io.Laur. ꝙ an partus nascat̃ naturalis & maturus,an uerò non naturalis, & sic immaturus relinquẽdũ est iudicio peritorũ.similiter magister Fran. Victorius nihil ꝯcludens dicit ꝯ̃ ipsos d.Ant.& Greg.licet.n.Aristo. uelit,ꝙ octaui mẽsis põt uiuere in Aegypto,& Græcia,tñ in regione nr̃a ẽ totum oppositũ : ut asserunt tres Phisici ꝓducti p ipsos d. Ant. & Gregoriũ,& sunt cões decis.de quib.in ꝯ.& dum ipse magister Fran.dicit, ꝙ infirmitas mr̃is põt esse cã, ꝙ fœtus amittat̃ añ terminũ,istud expressè ꝯfirmat opi. & intentionẽ ipsorũ d. Ant.& Gregorij, ꝙ infirmitas ipsius d. Tarsiæ operata fuit dictũ partũ,& posthumũ fuisse natũ immaturũ,& mortalẽ. magist.Bernardinus Speronus fidem non facit,nec plenè probat, tũ † q̃a est consanguineus d.do.Tarsiæ.l.parẽtes. C.de testib. & p doc.in l.admonẽdi.ff.de iu.iur. tum ẽt quia deponit,ꝙ ipse testis uidens ipsam d.Tarsiã iudicabat eam moriturã,& etiã partũ,ex quo clarè patet,ꝙ partus ẜm naturalẽ cursum nascendus oĩno erat moriturus,quo fit, ut ꝯclõ posita ĩ ꝯsilio reddat̃ uerissima.Minus † ẽt testis ipse deponit quãto tpe ipsa d.Tarsia fuerit infirma,& iõ nõ probat.l.non hoc.C.vñ legi.Et† dũ ipse testis dicit,ꝙ obstetrices nõ pñt iudicare,an quis sit natus in termino uel non,hmõi assertio est ꝯ̃ doctr.iuriscõ. in l.1.in prin.& in §.inde inspiciendo.ff.de ven.insp.& ibi Bar.& in c. cãm matrimonij,& c.proposuisti,ẽx de proba.& in c.fraternitatis,ẽx de frig.& malef.& ꝯ̃ not.per Bar.& alios in l.Gallus,in prin.in fi.ff.de lib.& posth.cum aliis adductis in ꝯsi. prætereà testis ipse deponit se ignorare,an infirmitas d.Tarsiæ fuerit in cã emittẽdi partum añ tps uel ne,nec ẽt dicit se uidisse infantẽ nudum,& ꝯñr eius depositio nõ cõcludit, & dũ testis ipse dicit,ꝙ obstetrices nõ pñt cognoscere, an partus sit natus in termino uel non,salua reuerẽ. hoc dictum nõ est uerum,& in ꝯ̃rium est * cõis ꝯclõ omniũ Doct. uolẽtiũ circa istud standum esse iudicio obstetricũ,& peritorũ,ut s̃.dictũ est,& est doctri. oĩum Doct. ita tenentium & legẽdo,& ꝯsulẽdo in locis adductis s̃.in cons.Quartus testis magister Fran.de Anoali nihil ꝓbat̃ : tũ q̃a affinis ipsius d. Tarsiæ.d.l.parentes, cum si.tum ẽt quia unicus & singularis ẽ,quatenus deponit de lõga infirmitate ipsius d.Tarsię añ partũ,& dictũ unius erit dictũ nullius. c.cũ a nobis,cũ uulg.ẽx de testib.tũ ẽt quia ipse testis aliàs examinatus in hac cã asserit, possibile fuisse dictũ posthumũ non fuisse natũ in termino.ꝑtereà ipse testis dicit, indubitantur ipsum partũ fuisse moriturũ cum mr̃e,ex quo sequitur,ꝙ ẜm naturalẽ cursum partus ipse non poterat uiuere,q̃ depositio ꝯfirmat intentionẽ ipsorũ d.Antonij,& Gregorij,vlterius testis ipse dicit ꝙ nõ põt iudicare, an infirmitas d.do.Tarsiæ fuerit cã emittẽdi dictũ partũ immaturum,q̃ depositio ẽt ꝯfirmat opi. d.Rursus dum testis dicit,ꝙ obstetrices nõ pñt cognoscere,an partus nascatur tpe maturo,uel non, istud non est uerum,& ꝯ̃ * cões * ꝯclũs.oĩum doct.recitatas s̃.in ꝯ.ex quib.apertè patet, hos quatuor testes cõcludẽter nihil ꝓbare , & ꝯñr stãdum est depositionib.& relationib.dictarũ obstetricũ deponentiũ cõcludenter,& firmiter, posthumũ p̃dictũ fuisse natũ tpe immaturo, & taliter ꝙ ẜm cõem cursum naturalẽ uiuere ñ poterat, & successiuè,ꝙ nec actiuè, nec passiuè potuit succedere, nec ei succedi, iurib.& decis. in ꝯ.adductis tanto magis quia depositiones, & relationes dictarũ obstetricũ ꝯfirmant̃ & roborãtur depositionib.testiũ productorũ p ipsam d.Tarsiã,ut in ꝯ.extitit deductũ. ¶Audiui circa decisionẽ pñtis cãæ dubitari : q̃m reformatio incipiẽs, cũ satis honestũ vr̃, prima facie derogare primęuo statuto loquenti de succes. mulierũ, incip. mulier ẽt descendens,q̃ si uera essent,ipsi d.Ant.& Gregorius malè egissent,ex quo nõ sunt in gradu limitato,& disposito p dictã reformationẽ.& iõ ut ueritas pñtis difficultatis haberi possit instãdũ est super interpretatione dictorũ statutorũ. Et certũ est, ꝙ primũ,& antiquũ statutũ loquit̃ gñaliter,& negatiuè in illo uers.ab intest.uerò,& disponit. ꝙ nulla mulier possit succedere stante agnato defuncti ẽt collaterali, vsq; ad tertiũ gradũ de iure Can.Negat.n.& prohibet d.statutũ, ipsas fœminas succedere stãte agnato defuncti in d.tertio gradu,& negãdo eas succedere includit, & uocat agnatos in d. gradu ad successionem defuncti.q̃d utiq; suadet̃ ex alio uers.d.statuti ibi, & in quocũque prędictorũ,casuum.ubi disponit̃,ꝙ oĩs hr̃ditas defuncti sine aliquã diminutione deferat̃ ad dictos agnatos vsq; ad tertiũ gradũ,uolẽs ulterius in uers.saluo,ꝙ mulier exclusa a d.statuto debeat maritari &c.demum in vers.si uerò, disponit̃,ꝙ si extat fœmina descendens defuncti possit habere tertiũ hr̃ditatis. Reformatio aũt post proœmiũ disponit loquẽdo affirmatiuè,ꝙ stãte fratre,seu filio fratris ipsiꝰ defuncti,& stãte ẽt eius filia, ꝙ d. agnati succedant in dimidia, & filia in alia dimidia.
23 Vñ † verum erit dicere,ꝙ ista reformatio corrigit d.statutũ in casib.in quib.disponit ꝯ̃riũ eiꝰ,q̃d primũ statutũ disponebat : cũ talis reformatio fuerit,& sit posterior: ut no.in c.1.de ꝯstitu.lib.6.& insti. đ iu.natu.gen.& ciui.§.sed naturalia.In†
24 casibus aũt,in quib.reformatio non disponit ꝯ̃riũ,non corrigit d. statutum, imò illud ꝯfirmare vr̃.l.sancimus.C.de test.& ĩ si.dicimus,de stat.nõ corrigẽte ius cõe, vñ ad propositũ nr̃um dr̃, ꝙ in casib.non tactis per ipsam reformationẽ debemus attẽde
25 re primũ statutum,ẜm q̃d ueniunt decidendi.Sicut †.n.casus omissus a statuto remanet decidẽdus ẜm dispõnem iuris cõis ut plenissimè per doct.in l.si cũ dotem.ff.sol.matr.ita & casus omissus a reformatione remanet decidendus ẜm dispõnẽ antiqui stat.q̃d succedit loco iuris cõis,q̃d statutum nõ dr̃ esse sublatũ,argumẽto.d.l.sancimus,& l. p̃cipimus.C.đ app.q̃d patet, nam antiquũ statutũ disponit ꝯ̃riũ eius, q̃d vult ius cõe, & iõ casus omissus a reformatione nõ põt remanere decidẽdus ẜm
26 ius cõe,q̃d p statutũ corrigit̃,ut feminæ non succedant.Et† iõ necesse est,ꝙ casus omissus a reformatione sit decidendus ẜm statutum antiquũ corrigẽs ius cõe : cũ tale statutũ sit speciale, ꝓut in terminis nr̃is dicit Pau.de Ca.in 2.cõst.C.col.1.in l.1. C.de no.cod.ꝯfir.asserens se ita ꝯsuluisse aliàs, & ꝯsuluit Ang. in ꝯ.stat.antiquo cõis Florentiæ,& iõ stat.antiquum remanet firmũ in his,in quib.nõ est correctũ per secundũ, arg.not.per Bal.in l.1.in fi.C.de lati.lib.tol.Istis stãtib. antiquũ statutũ excludit feminas,vt s̃.dictum est, licet postmodum in uer.si uerò,admittat filiã ad tertiũ hr̃ditatis.Reformatio noua ĩcludit, & uocat filiã in dimidia stante fratre defuncti uel filio fratris, vñ respectu portionis hr̃ditatis ipsa statuta sunt ꝯ̃ria : nã antiquum excludit filiã, reformatio uocat eam, antiquum defert filiæ tertiam,reformatio uerò dimidiam, & ideo circa portio-

nem

nem hæreditatis necesse est dicere, ꝙ reformatio corrigat antiquũ statutum, si aũt uolumus ꝯsiderare personas agnatorũ, nõ vr̃ ꝯrietas. nam & antiquum statutum, & reformatio uocat & includit agnatum, solùm differentia est. nã antiquum statutũ uocat agnatum usq; ad tertiũ gradũ, reformatio aũt uocat fratrem defuncti, & filios fratris, nõ aũt excludit cæteros, nec de illis facit mentionẽ, & iõ cũ ipsa reformatio non excludat eos, non ꝯdicit antiquo statuto uocãti illos, vñ iste casus relinquit decidendus sub dispõne antiqui stat. quo ad personas, q̃ psonę expresse uocant̃ a d. statuto, nec sunt exclusę a noua reforma-
27 tione. Quòd † suadetur. nã ista reformatio magis recipit declarationem & interpretationẽ a statuto antiquo q̃ a iure cõi: qa in habentib. simbolum facilior est transitus, ut in terminis nr̃is dicit Pet. de Anch. ꝯs. 93. ista dña, in ver. nõ obstabit, cum alijs adductis per Dec. cõsi. 65. & pro tenui, col. 2. uers. & hoc idẽ, nu. 4. & ꝯs. 301. in cã, col. 3. in uers. 6. hoc idem, nume. 10.
28 Prout † ẽt dicimus, ꝙ antiquũ statutũ nunq̃ censet̃ esse derogatum per ꝓm, nec per nouã reformationẽ, nisi expresse hoc dicatur, ita Deci. ad id plura adducens ꝯs. 3. & diligẽter, col. 2. & 3. nu. 3. ubi concludit, ultimum declarari, & interpretari ꝑ primum, qđ remanet firmum, & ualidum in casib. in quib. illi ꝑ
29 nuum expresse non fuit derogatum. Prout † etiã idem dicendum: qm̃ antiquũ statutum loquitur negatiuè, & gñaliter, reformatio uerò loquitur affirmatiuè, & specialiter in fratre, & filio fratris, quo casu ĩ aliis personis præualet primum statutũ loquens de illis, qđ in hoc nõ est correctum, sed tm̃ restringit in qualitate, & quantitate hæreditatis, ita Dec. in d. ꝯs. 3. col. 3. nu. 4. uers. ꝓm verò stat. & plenius cons. 44. & diligenter, nu. 7. uolens, ꝙ qñ concurrunt duæ regulæ, una negatiua, & prohibitiua, alia permissiua, & affirmatiua, ꝙ dẽt attẽdi ꝓhibitiua, nõ autem affirmatiua, nisi in casu, in quo expresse loquitur, dicẽs hoc hr̃e locum ẽt in statutis, adducẽs ad hoc doctr. Pau. đ Ca.
30 in l. non est nouũ. ff. de legib. Et † si diceretur, quare ꝑ reformationem agnati non uocãtur ad duas partes hæreditatis, prout uocant̃ in primo statuto. rñdetur, ꝙ ex quo statuentes in reformatione uocabant filiam ad dimidiam, & fratres defuncti ab ea dimidia sunt exclusi, a fortiori censentur esse exclusi ab illa dimidia illi, qui sunt in remotiori gradu, & sic agnati existẽtes in tertio gradu, & absurdum esset, ꝙ remotiores in gradu plus haberent q̃ proximiores, & iõ considerata hac ratione agnati in tertio gradu excluduntur a dicta dimidia, quæ est delata filiabus, & dẽt remanere firma illis, ut not. Bar. in l. 2. §. uidendum. ff. ad Tertul. Ab alia uerò dimidia hæreditatis, q̃ non est delata filiabus, ipsi agnati existentes in tertio gradu sunt uocati per antiquum statutum. nam per reformationem ab illa nõ
31 sunt exclusi. Nec † dicatur, ꝙ satis cẽsent̃ exclusi per reformationem uocantem fratres, & filios fratris. Nam dr̃ per hos tacitos intellectus eius nõ ĩtelligi exclusos, nec statutum antiquũ esse correctũ, ut no. glo. in uer. petendi in c. cupientes. §. ꝙ si ꝑ uiginti, de elect. lib. 6. & plenissimè probat rõnibus & decisionibus s̃. adductis, in consil. dec. imò & fortius si reformatio diceret, ꝙ fratres, & filij fratrũ tm̃ succederent, tñ non intelligerentur exclusi alij agnati uocati ꝑ aliam legem uel statutum, ut no. Bar. in l. 3. §. cum Titio. ff. de adimen. lega. & facit. l. si qs
32 ita heres instituatur. & l. quoties. §. si duo. ff. de hær. inst. † Nec ẽt est absurdum, ꝙ reformatio corrigat in parte hæreditatis, & non in personis agnatorum, nam in fi. hoc hr̃ per glo. in l. tam is, in fi. ff. de dona. cau. mor. cum alijs not. per Bal. in l. fi. in fi.
33 C. de lati. liber. tol. Et † licet dicta reformatio uocet fratres, & filios fratris ad dimidiam hæreditatis, non tñ vr̃ excludere patruos agnatos ipsius defuncti, ut propriè est casus noster, cum ipsi d. Ant. & Gregorius sint in tertio gradu agnati, cum Nic. defuncto, ita in materia statutaria cõsuluit Fulg. & Cum. & Signor. de Amode. in consi. incip. tenor consuetudinis, quod cõsi. ponitur inter consi. Franc. de Curt. & est in ordine. 34. in 2. dub. ubi concludunt per optimas rõnes, & iura, ꝙ si stat. dispõnitur, filias dotatas a patre, fratre, seu filio fratris excludi a successione, pariter excludi debẽt & a patruo, ꝯsiderata potissimè rõne statuti uolentis bona ꝯseruari penes agnatos, ut propriè est in proœmio dictę reformationis, de qua q̃rimus, quãto magis hoc erit dicendũ in casu p̃nti, in quo ipsi patrui agnati existentes in tertio gradu sunt expresse uocati ꝑ statutũ antiquũ.
34 Et † ꝓdicta ꝯfirmant̃ rõne & fundamẽto satis vrgẽti. nã al's ĩ ꝯtingentia facti dicta reformatio ita fuit interpretata & declarata, ut solũ corrigat antiquũ statutũ respũ portionis hr̃ditatis non aũt respectu psonarũ, vñ minimè recedẽdũ est a tali inter-
35 ꝓtatione, uul. l. minimè. ff. de le. Et † qa antiquũ stat. post d. reformationẽ ita fuit obseruatũ, & practicatũ, ut quoad personas nõ ĩtelligeret̃ eẽ correctũ ꝑ ipsã reformationẽ, dẽt statutũ ipsũ attendi, & obseruari, ut dicit Bal. in auctẽ. oẽs peregrini, col. fi. uer. pone casũ, & ibi Alex. in add. C. cõia de leg. cũ alijs allegatis ꝑ Alex. in ꝯs. 41. uisis, & ꝯsideratis, col. j. uol. 3. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Fideicõ. non debetur substitutis uocatis casu, quo grauatus moreretur sine filijs masculis, si mortuus est illis relictis.*
2 *Quod testator non expressit, omisisse, & noluisse illud uidetur.*
3 *Non honoratus a testatore grauari non potest.*
4 *In fideicom. mens testatoris potissimum consideratur.*
5 *Etiam si non colligitur ex uerbis, sed ex coniecturis.*
Fideicommissum uerbis negatiuis etiam inducitur.
6 *In fideicom. magis uoluntatem quàm uerba attendimus.*
7 *Alienationis prohibitio quando & quo casu inducat fideicom.*
8 *Et quid si testator considerauit masculinitatem.*
9 *Masculinitas a testatore considerata uidetur propter conseruationem familiæ, & agnationis, & nu. 8.*
10 *Si unica tãtũ rõ dispõnis põt assignari pro expressa haberi debet.*
11 *Excluduntur fœminæ stantibus masculis uocatis a testatore.*
Feminæ in alienas familias transferunt bona, nec dicuntur illa conseruare in familia patris.
12 *Grauatus decedens cum filia non excludit substitutum uocatum fauore agnationis, & masculinitatis.*
13 *Ratio & causa, quibus testator fuit motus, potissimũ attẽdi dẽt.*
14 *Pro exp̃sso hẽri dẽt, qđ testõr disposuisset, si de eo fuisset ĩterrogat.*
15 *Præsumẽdũ ẽ, testõrẽ se uoluisse reddere cõformẽ cũ dispõne statuti.*
Testator in dubio uidetur se conformare cum dispõne iuris cõis.
16 *In fideicommissis succeditur eo modo, quo succeditur ab intestato, & eo modo regulatur.*
17 *Præcedẽtia declarãt subsequẽtia, et una pars testi declarat̃ ꝑ aliã.*
18 *Si in testamento fit mentio de masculis etiam conditionaliter cẽsentur uocati, & fœminæ exclusæ, adeo ut masculi tanquam honorati possunt grauari fideicommisso.*
19 *Geminatio multùm operatur.*
20 *Nominati sub conditione quandoque censentur uocati.*
21 *Si uocatur aliquis, & etiam eius filij, & descendentes censentur oẽs instituti, & honorati gradatim tamen, & ordine successiuo.*
22 *Declaratio ad glo. in l. Lucius ff. de hæred. insti. ut non procedat, quando concurrit coniecturata mens disponentis.*
23 *Argumentum a contrario sensu cessat in testamento, quando induceretur correctio, & inualiditas uoluntatis testatoris.*

CONSILIVM LVII.

In præsenti causa uertẽte inter d. Ant. Tibertũ, & Petrũ filios q. d. Comitis calza ex una, & d. Tãciã relictã q. d. Nic. calza, & ei⁹ filios ex altera, difficultas tota cõsistit circa testm̃ q. d. Nic. calza, q vr̃em hæredẽ instituit Zãbonũ calza eius nepotẽ, & eius filios & descendẽtes masculos lĩtimos, & naturales, hoc exp̃sso, ꝙ d. Zãbo. nunq̃ posset aliquo mõ alienare bona d. testõris, & demũ uoluit, ꝙ si casus accideret, ꝙ d. Zãbo. decederet absq; filijs, & descẽdẽtib. masculis, ꝙ eo casu eẽt substitutus d. Com. calza, & filij & descẽdẽtes sui masculi, ꝓhibẽdo, ꝙ nũq̃ possit alienare bona d. testa. addẽdo postremò, ꝙ si casus ẽt eueniret, ꝙ d. D. Com. decederet absque filijs, & descẽdẽtib. masculis, ꝙ tũc ueniret hospitale S. Fr. & qa ipse Zãbon⁹ mortu⁹ fuit relicto Gasp. posthumo, q Gasp. mortu⁹ fuit ĩ pupil. ęta. nullis relictis filijs, sed relictã tm̃ d. Tãcia ei⁹ m̃re, & duab. ei⁹ sororib. dubitat̃, an ex d. testõ cẽseat̃ esse inductũ fideicõ. ꝑ qđ ipsi d. Ant. & frẽs cẽseant̃ uocati ad bona d. testõris: cũ ipse Baldassar mortuus fuerit sine filijs. Et prima facie dicẽdũ vr̃ ꝙ nõ sint uocati, ex quo ipse Zambonus, & successiuè Nic. eius filius mortui fuerunt cum filijs masculis, & fideic. fuit factũ, qñ ipse Zãbonus moreret̃ sine filijs masculis.
1 Vnde † a ꝯrio sensu: qa mortu⁹ ẽ cũ filijs masculis, tale fideic. vr̃ expirasse, arg. l. aliqñ. ff. de ꝯd. & dem. & ipse Nic. nõ dr̃ mortuus sine filijs, ex quo mortu⁹ ẽ relicto posthumo. l. 3. cũ si. ff. d iniu. rup. & facit tex. ĩ l. ñ est sine libe. ff. de uerb. sig. & in l. j. ubi scrib. C. de ꝯd. inser. & no. Bar. in l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad Treb. ad quod ẽt facit: quia si testõr uoluisset istis casib. fideic. habere locũ, istud expressisset, sicut expressit de persona ipsius Zãboni: & qa non expressit, datur intelligi, ꝙ noluit isto casu fideic. hẽre locũ, c. audiẽtiã, de decimis. l. j. §. finaũt. C. de cad. tollen.

tollen.& quia caſus nř fuit omiſſus a teſtōre,iō remanet in di-
ſpoſitione iuris cōis.l.commodiſſe.ff.de lib. & poſth.l.ſi cum
3 dotē.ff.ſol.mat.Ad†idē facit: qa ſi tale fideic.extēderetur ad fi-
lias.d.Zamboni, & ad filios.d. Nico.ſequeref inconuenies,ꝙ
dicti filij non honorati grauarentur,ɔ.l. ab eo.C.de fideicō.l.
4 ſed & ſi ſic.de leg.3.¶† His tñ nō obſtā. ɔria opinio vř verior.
Nā aduertēdū eſt,ꝙ voluntas teſtōris dēt attēdi.l.nō aliter. de
leg.3.l.in conditionib.ff.de condi.& dem.l.pen. de leg.j.cum
5 alijs vulg.Et † hoc maximè procedit in fideicōmiſſis, q̃ nō ſo-
lū inducunt verbis expreſſis,ſed & ex coniecturis,& ex mente
ɔiectura teſtōris: ut hř in l.fideicōmiſſa.§.itē ſi qs, de leg.3.&
in l.pe.de lega.j.& in l.cū proponebatur,& in l.qui ſolidū. de
leg.2.cū alijs cumulatis per Soc.conſi. 12.& 77.volu.3.& ɔſ.
14.viſo teſtō, & ɔſ.49.uol.j.& Dec.ɔſ.15.& 38.vol.j.Hinc di
cimus,fideicō.induci verbis negatiuis.in qb. ɔſtat de mēte te-
ſtōris,vt per Soc.conſi.251.& 127.vol.2.& per Fran.de Cur.
6 conſi.40.col.4.col.fin.& ɔſ.51.in prin.& col.8.Hinc† ēt dici-
mus,in fideicōmiſſis potius inſpici uoluntatē quā verba.l. cū
virū.C.de fideic.& iō Bal.& in l.fi.& ibi Pau. de Ca.& alij.C.
de impu.ɔcludūt in materia fideicōmiſſi recedēdū eſſe a vi,&
natura uerborū ex ɔiecturata mēte teſtōris, vt pulchrè hř per
Corn.ɔſ.239.vř,vol.2.quib.ſtantib. conſiderādo mentē teſta-
toris,& ɔiecturas facilè poſſumus cōprehēdere tale fideicom
miſſum.comprehēdere,& ipſum.q.Nico.& ēt poſthumū eius
7 filiū mortuū ſine filijs.Ad†quod dicendū moueor primò: eo
qm̃ teſtōr prohibuit expreſsè alienationē bonorū, q̃ ꝓhibitio
non vř facta aliam ob cām,niſi ꝙ bona remanerent in familia
maſculina ipſius teſtōris,ex qua prohibitione vř gradatim re-
ſultare fideic.ſucceſſiuū ad oēs maſculos deſcendentes teſtato
ris:ut gradatim oēs videanť vocati,& grauati onere.d.fideicō-
miſſi.l.peto.§.fratre,vbi Bar.de leg.2.& per Ale. & Soc.in l. q
8 Romæ.§.cohæredes.ff.de ver.& per Dec.conſi.23.col.2.& So
cy.ɔſ.55.col.pe.vol.j.& in d.ɔſ.12.Capitur†ēt & alia ɔiectura
magis fortis, qa ipſe teſtōr ſp conſiderauit maſculinitatem, p
quam qualitatē maſculinitatis ɔſiderauit domū, & familiam
ac agnationē,quo caſu fœminæ excludunť,& non faciunt defi
cere fideicōmiſſum,ut no.Bal.in l.qđ verò.ff.de legib.& Ang.
in ɔſ.Martinus, & Ioannes,cū alijs adductis per Dec.conſ.15.
9 & pro tenui,col.3.& per Soc.d.conſi.14.vol.j.Iſte†n.teſtator
ſp conſiderauit cōſeruationē familię,& agnationis,& maſculi-
nitatem,tam in inſtitutionib. & in ſubſtitutionib. quàm ēt in
multis legatis relictis per ipſum, & verè non pp aliud conſide
rauit dictā maſculinitatem,niſi cā ɔſeruandæ agnationis,vt in
§.cæterùm.§.media.inſt.de legi.agna.ſuc. & in l.j.§.pen.ff. de
vent.inſpic.& per Io.And.in addi.ad Spe.in titu. de ſucceſ.ab
inte.& per Bal.in l.maximū vitium.C.de libe. præt.cum alijs
adductis per Soc.in d.ɔſ.12.& conſi.63.uiſis,col.9. vol.3.& p
10 Dec.d.conſi.15.Et†licet teſtōr ipſe nō expreſſerit ɔſeruationē
familiæ ſigillatim,& nominatim,tñ quia pluries,& pluries, &
geminatis vicib.expſſit qualitatē maſculinitatis,per talia verba
clarè conſtat,teſtōrem uoluiſſe bona ɔſeruari in agnatione iu-
tib.& deciſ.s̃.adductis.Cum ergo ſtantib. prædictis verbis nō
poſſit aſſignari alia rō,niſi fauor agnationis ɔſeruandæ,talis cā
habebiť pro expreſſā,ſm gl.& Bal.in l.quāuis.C.de fideic.& p
Bar.in l.liberorū.ff.de uer.ſig.& in l.ſi ɔſtāte,in princ.ff.ſolut.
mat.& bñ facit.l.nominati.ff.de cōd.& dē. & quæ no.in l.cer-
11 tū.ff.ſi cer.pe.& in l.j.ff.de lib.& poſth.Attenta†igitur iſta rō-
ne fęminæ non poſſunt venire ſtantib.maſculis ſubſtitutis a te
ſtōre,ut per Bal.in l.fi.ff.ad Tert.& in l.2.C.de lib.præte. & p
Fran.de Cur.conſi.40.col. 5.per fęminas.n. bona nō ɔſeruanť
in familia,& in agnatione teſtōris,ex quo illis mediantib. bo-
na tranſeunt ad alias familias: ut inſt.de pat.poteſta.in fin.& p
Bal.in d.l.maximū vitium,& p Io.And.in d.rub. de ſuc.ab in-
12 teſ.& per Soc.d.ɔſ.12.& 63.col.9.& 19.Quæ†ēt cōprobanť,
nā ſi mēs teſtatoris fuit fauere maſculinitati,decedēs cum filia
fęmina nō excludit ſubſtitutū,ſm Soc.in l.cū auus,col.44.ver
ſic.3.quęro.ff.de cond.& dem.& in d.ɔſ.14.viſo.uol.j.vbi po
nit alias cōiecturas,& idē uoluit Corn.ɔſ.146.in hac,co.2.vo
lu.2.& Fran.de Cur.conſi.75. col.3. & bene prædicta cōpro-
banť.nā fideicōmiſſum ampliať, & reſtringiť rōne, & iō cū in
caſu pñti rō ɔſeruādę agnationis,& qualitas maſculinitatis ɔſi
derata a teſtōre ſit amplior illis, q̃ expſſa, & dicta fuere ab ip-
ſo,talis rō dēt ampliare dicta per ipſum teſtōrē ad excluſionē
13 fęminarū,p quas bona ɔſeruanť in familia,ut s̃.Quę† cōpro-
bantur ex his,q̃ habētur in l.cum př.§.dulciſſimis.de leg.2.&
in l.regula.§.itē ſi quis.ff.de iur.& fac.igno.& per Soc.in d.ɔſ.
14 63.& 77.col.j.& per Dec.d.conſi.15.Cōprobanť† prædicta.
nam ſi.d.teſtator de hoc fuiſſet interrogatus,an uoluiſſet fęmi
nas uenire, certè rñdiſſet ꝙ non, ſtantib.ɔiecturis,de quib.ſu-
pra,unde iſtud dēt haberi pro expreſſo: ut dicit gl.in l. tale pa
ctū.§.fi.ff.de pa.& no.in l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſthu.
ubi Bar.Ang.Are.& Ale.& per Frā.de Cur.ɔſ.51.ſup teſtamē-
tis,col.2.& pe.& per Ale.conſi.130.attētis uerbis,uolu.2.Ac-
15 cedat † prædictis ſtatutū ciuitatis Paduæ excludēs fęminas,&
p̃ferens maſculos,quo ſtante inſurgit p̃ſumptio, & teſtator vo
luerit ſe ɔformare cū dicta diſpoſitione ſtatutaria,ſm Alex.&
Soc.in l.hřdes mei.§. cū ita.ff.ad Treb. ſicut in dubio vř velle
ſe ɔformare cū diſpoſitione iuris,ſm Ale.ɔſ.15.uiſo teſtō.vol.
4.& in l.3.de leg.j.& per Barb.ɔſ.52.circa hāc,uol.4.& p Soc.
conſi.249.materia præſentis,col.15.uer.9.iſta concluſio.Cor
16 roborant†prædicta: eo qm̃ in fideicōmiſſis ſucceditť ad inſtar
ſucceſſionis ab inteſtato,& ut ab inteſtato ſucceditť, ita regulať
* fideicōmiſſum,ſm gl. * cōiter approbatā.in l.cum ita.§. in fi-
deic.de leg.2.cum alijs adductis per Ang.& Mod.in l.fi.C. de
uer.ſig.per Soc.d.cōſi.249.col.10.uol.2.& ɔſ.76. viſis,vol.3.
attenta aūt diſpoſitione ſtatuti Paduani dictæ fęminæ ab inte
ſtato non ſuccederent, ita dicēdū ēt vř ſtāte dicto fideicōmiſ-
ſo,& aduertēdū eſt,ꝙ ipſe teſtōr poſt mortē.d.Comitis, & ſuo
rū filiorū maſculorū non uocauit fęminas ſed hoſpitale, quo
dať intelligi,ꝙ uolūtas ſua fuit penitus excludere fœminas ſtā
tib.maſculis, quo fit: ut ſtantib.ipſis dñis actorib.maſculis fi-
lijs dicti d.Comitis conſideratis,& nominatis ab ipſo teſtōre,
17 ꝙ fęminæ prædictæ ab ipſis penitus excludanť.Cū†præceden
tia declarentur per ſequētia,& eɔ,& una pars teſtamēti decla-
reť p aliā.l.ſi ſeruus pluriū.l.qui filiab.de leg.j.per Bart. in l.j.
18 §.& parui.ff.quod ui aut clā. Nec † p̃tereo illud qđ uult Abb.
conſi.37.vř.vol.j.& Ant.de Bu.conſi.48. rectè dicendū eſt,&
Io.de Aña.conſi.22.ad probandā,& Gui.Pa.q.183.quē refert,
& ſequitur Dec.adducens alias deci.ɔſ.318.nu.2.& cōſ. 270.
col.pe.uol.2.in quib.locis uolunt,ꝙ qñ in teſtō ſit mentio de
maſculis ēt ſub ɔdōne cenſenť eſſe uocati, & fęminæ excluſæ,
& iō tanquā honorati potuerūt grauari onere fideicōmiſſi, &
iſto caſu non hēt locū gl.in l.Lucius.ff.de hær.inſt. ex quo po-
ſiti ſub condōne cenſenť eſſe uocati,qñ ſit mētio maſculinita-
tis,vt eſt in caſu nřo,ubi iſta qualitas pluries eſt repetita, & ge
19 minata per ipſum teſtōrē.Et † geminatio multū operatur, &
magis enixā oñdit teſtōris uolūtatē, ut notat.in l.baliſta.ff. ad
Treb.cum aliis adductis per Mod.in c.fi.de of.del. & in l.j.in
princ.de of.eius, qđ dictū modò non examino, an ſit uerū uel
ne,nā dixi aliàs qñ procedat. ¶Ex iſtis infertur reſolutio eorū,
q̃ in ɔriū fuere adducta,dū dicebatur,ꝙ filij,& ſucceſ. Zambo
ni nō fuere hono.& ſic non potuere grauari.d.l.ab eo.C.de fi-
20 deic.Ex†quo ſolùm fuere nominati ɔdōnaliter.nā ceſſat obie
ctio, qñ ſunt noīati ɔdōnaliter ſub illa qualitate maſculinita-
21 tis,ut fuit in caſu nřo p dec.s̃.adductas.Itē†ceſſat obiectio:eo
qm̃ ipſe teſtōr nedū inſtituit ipſum Zābonū ſed ēt eius filios,
& deſcēdētes maſculos,quo caſu oēs fuere inſtituti,& honora
ti gradatim,& ordine ſucceſſiuo.l.fi.C.de uer.ſig.& ibi ſcrib.l.
Gallus.§.quidā rectè.ff.de lib.& poſthu.& iō meritò potuerūt
22 grauari.Ceſſat†ēt & tertiò dicta oppoſitio: qm̃ gl.in l.Lucius
nō ꝓcedit,qñ ɔcurreret aliqua ɔiectura teſtōris,p illā.n.poſiti
ſub ɔdōne cenſentur inuitati,& pñt grauari, ita Cor.in d.l. ab
eo,& ɔſ.146.in hac.col.2.uol.2.& ɔſ.273.uolu.4.& p Soc.d.
ɔſ.14.in caſu uero nřo ɔcurrūt multæ ɔiecturæ, de quib.s̃. vñ
gl.in d.l.Lucius.nihil obſtabit. ¶Nō obſtāt allegata in ɔriū, ꝙ
ipſe Zābonus mortuus fuit(ut dř)cū poſthumo,q poſthumus
ſine aliqb. filijs mortuus eſt, vñ in perſona iſtius ultimo loco
mortui ſine filijs factus eſt caſus.d.fideicōmiſſi, eſto ꝙ ceſſaue
rit in pſona d.Zābo.& Nico.tale.n. fideicōmiſſum fuit ſucceſ-
ſiuū,& reſpiciēs tp̃s futurū,quo aliqs ex deſcēdentib. Zāboni
moreretur ſine maſculis, aliàs rō dicti fideicōmiſſi ɔſiderata a
teſtōre, ɔſeruatio. ſ. agnationis & qualitatis maſculinitatis nō
23 habuiſſent locū ɔ mētē diſponētis.Nō†obſtat arg.a ɔrio ſenſu
ſtāte ɔria mēte ipſius teſtōris, cuius mētis correctio,& īualidi-
tas induceretur,ſi tale argm̃ ꝓcederet, ɔ not.in l.j.§.huius rei.
ff.de of.eius,nō obſtat,ꝙ poſthumi etiam ſunt filii &c.nam in
caſu nřo filii, & oēs deſcendentes fuere honorati, & grauati p
ipſum teſtatorē,ut s̃.dictū eſt.Nō obſtat ꝙ dicebatur ipſum te

ſtatorem noluiſſe iſto caſu tale fideic.ualere: qm̃ caſum iſtum
non expreſſit.nam ex ſ̃dictis patet, hunc caſum ſatis fuiſſe ex-
preſſum,& non noĩatim, tñ implicitè, & coniecturatiuè, & fi-
deic.inducit̃ ex ↄiecturis,ut ſuperius de p̃dictis oĩb.deductum
fuit,& ↄñr caſus nr̃ non fuit omiſſus ſtantib.itaq; dictis conie-
cturis neceſſariò infert̃ in caſu pñti, tale fideic.hr̃e locum &ad
illud uocari ipſos nobiles actores. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Numerus pluralis non verificatur in uno ſed in pluribus.*
Substitutus ſub condõne, ſi grauatus moriatur ſine filijs, an poſſit uenire illo relinquente uno filio, & nu. 3. & ſeq.
2 *Alienationis prohibitio an inducat reciprocum fideic. & nu. 8. & ſeq.*
Et an ſatis ſit ad excludendum ſubſtitutum, quòd grauatus tẽpore mortis reliquerit filios, licet poſtmodum illi deceſſerint.
4 *Et quid ſi ille decedens poſtmodum moreretur ſine filijs.*
5 *Quod teſtator non expreſſit, videtur omiſiſſe.*
6 *Numerus pluralis quandoque reſoluitur in numerum ſingularẽ.*
7 *Filius grauatus reſtituere alteri hæreditatem, intelligitur grauatus eo caſu, quo deceſſiſſet ſine filijs.*
8 *Alienationis prohibitio facta in perſonam unius nõ extenditur ad alios.*
9 *Prohibitus alienare an poſſit inſtituere ſuos hæredes.*
10 *Alienationis prohibitio in actu inter uiuos non extenditur ad actum ultimæ uoluntatis.*
11 *Pupillus non poteſt facere teſtamentum.*
12 *Alien.prohibitio nõ cõcernit illã, q̃ fit in familia diſponentis.*
13 *Mater filiæ ab inteſtato morienti ſuccedit.*
14 *Filius tenetur matrem inſtituere, uel ex iuſta cauſa exhæredare.*
15 *Pater filio ſuo pupillo poteſt teſtamentum condere.*
Et per tale teſtamentum pupillus non dicitur mori inteſtatus.
16 *Succeſſio ex teſtamento præfertur ſucceſſioni ab inteſtato.*
17 *Subſtitutus pupillaris excludit in totum matrem pupilli.*
18 *Pater poteſt grauare filium pupillum in legitima.*
19 *Declaratio ad l.omnimodo, cum ſi.C.de inoff.teſt.*
20 *Filius ab inteſtato dicitur hæres legitimus patris, & ipſe habet legitimam ſucceſſionem.*
22 *Teſtamenti una pars declaratur per aliam.*
23 *Pater non poteſt filiæ prohibere legitimam iure naturæ debitã.*

CONSILIVM LVIII.

Circa primum dubium vr̃ prima facie dicẽdũ, ꝙ d.do.
Iela,& Maria dẽant uenire ad portionem relictã
d.q.Nic.p̲ q.d.Lucam ex duob.Primò: q̲a ipſe Nic.nõ eſt mor
tuus cum filijs,ſeu filiab.duob.vel plurib. ꝓut ipſe teſtator di-
1 ſpoſuit,loquens in nu.pl̃i,q̲†numerus nõ verificat̃ in vno, ſed
ſaltem dẽt hr̃e concurſum duorum,aut trium,qđ non eſt in ca
ſu pñti,in quo Nic.mortuus eſt cum uno tm̃ filio.l.ubi nume-
2 rus.ff.de teſt.l.1.ff.de optio.leg.l.fi.ff.ad Treb.Scđò: †q̲a d.D.
Lucas ꝓhibuit alienationem bonorum ſuorum immobiliũ, p̲
quam ꝓhibitionem vr̃ inter ſuos hr̃des induxiſſe fideic. reci-
procum,iux.ea quæ no.Bar.& alij ſcrib.ĩ l.q̲ Romæ.§. cohære
des.ff.de ver.ob.alleg.tex.in l.peto.§.fr̃e. de leg.2. de quo ple-
3 nè p̲ ſcrib.in l.ſi filius.§.diui.de leg.1.¶†Iſtis tñ non obſtan. ↄ̃-
ria opi.eſt de iure verior,ex quo d.q. Nic. mortuus fuit ſuper-
ſtite ſibi Matth.eius unico filio,quo caſu dr̃ mortuus cũ filijs,
& non ſine,text.eſt ad litteram in l. non eſt ſine liberis. & in l.
ſeq.ff.de uer.ſi.& bona gl.& ibi doc.maximè Pau.de Caſt.in j.
not.in l.1.C.de ↄd.inſer.& tex.& gl.in l.cum uxori.C.qñ dies
leg.ced.& ſatis fuit tp̃e mortis do.Nic.extare, ꝓut extitit dictũ
Matth.eius filium ad excluſionem d.Ielæ,& Mariæ ſubſtituta-
rum,ut p̲ Ale.ↄſ.31.Ponderatis his,in prin.vol.3.dicẽte,ꝙ illa
condõ,ſi deceſſerit ſine liberis,expirat ẽt exiſtente uno filio vl̃
filia,adducit iura ſuperius alleg.& idem tenet Oldr. conſi.21.
Thema tale eſt,& Io.And.in add.ad Spe.in ti.de teſta.§.in pri-
mis.q.ul.& Pau.de Ca.in l.ex facto.§.pe.ff.ad Treb.& ↄſ.171.
Ne impropriis vtamur vocabulis.col.pen.& Abb.ↄſ.40.venio
4 ad primum,in 1.dubio.vol.1. Quæ†ↄclo procedit, ẽt ſi ille v-
nicus filius poſtmodum moreret̃ ſine filiis.nam ſubſtitutus ad
huc non admittit̃: ut no.in locis ſ̃ adductis,& ſequit̃ Dec.cõſ.
218.in caſu ad me tranſmiſſo,col.4.nu.10.& ↄſi.269. conſul-
tus ab illuſtr.col.pe.nu.12.& conſ.323.cum ſit,col.2. num.5.
ubi adducit alias rõnes.vñ cum in caſu pñti do. Nic.mortuus
ſit ſupſtite ſibi Matth.filio,certum erit,ꝙ d.Iela, & Maria ſub-
5 ſtitutæ excludunt̃.¶†Nec ob.ſi diceret̃,ꝙ ẽt d.Matthæus filius
Nic.cẽſet̃ eẽ grauatus,ex quo mortuus fuit ſine filijs, ſicut fuit
grauatus Nic.eius pr̃,nam iſtud eẽ nõ p̃t;tum quia hoc nõ fuit
dictum a teſtõre, ↄñr eius voluntas non fuit grauare d.Matth.
filium Nic.ut no.Bal.p̲ illum tex.in l.1.§.ſinautem ad deficien
tis.C.de cad.tol.& Pau.de Caſt.Abb.& Alex.in locis ſ̃ alleg.&
plenius Dec.in conſ.ſupra adductis,& ẽt conſ.63.& ꝓ tenui.
col.2.nu.3.uol.1.ubi adducit aliam rõnem, ꝙ quemadmodũ
diſpõ limitata ad tp̃s non egredit̃ tp̃s limitatum,ita & diſpõ te
ſtatoris limitata ad certas perſonas non egreditur illas, addu-
cit iura,ut per eum,& idem uoluit in conſi.95. & ꝓ tenui.co.
pe.uerſ.fi.uol.1.ubi adducendo conſ.Ale.& alias deciſ. conclu
dit,diſpõnem grauantem filium, non extendi ad nepotem. Ex
6 † quib. infert̃ reſolutio ↄ̃riorũ ſupra adductorum pro alia opi
nione.Nam licet tẽſtõr fuerit locutus in numero pl̃i de filiis,
tñ eademmet rõ viget in filio, quo caſu diſpõ loquens in nu-
mero pl̃i ẽt uerificat̃ in ſingulari,vt eſt tex.ad lr̃am in d.l. non
eſt ſine liberis.cum l.ſeq.& ibi gl.& punctaliter ponit Pau. de
Ca.in l.1.in 1.not.C.de cond.inſer.ad qđ faciunt aliæ deciſio-
7 nes ſupius adductæ.Et†comprobari p̃t ex his, q̃ hñr in l.cum
auus.ff.de cond.& dem.& in l.gñalr̃.§.fi.C.de inſt.& ſubſ.ſub
ↄd.fac.& in l.cum acutiſſimi. C.de fideicõ. ubi filius grauatus
de reſtituendo hr̃ditatem alteri, intelligit̃ iuris præſumptione
grauatus,ſi filios non habuerit,& ſi talis filius deceſſerit ſine li
beris,quanto fortius in caſu pñti,in quo d.D.Lucas fecit ſub-
ſtõnem expreſſam d.Nic.ſi moreret̃ ſine filiis, vñ cũ filium ha
buerit, eſto ꝙ dictus filius grauatus mortuus fuerit ſine filiis,
adimpleuit cõdõnem,ad excluſionem dictarum d.Ielæ, & Ma
8 riæ ſubſtitutarum.¶†Nec obſt. ſm arg.ex quo tollit̃ ex plurib.
Primò: q̲a dicta ꝓhibitio alienationis fuit facta hr̃dib.inſtitu-
tis tm̃,vñ tanquam odioſa nõ porrigit̃ ad filios hr̃dum ſm gl.
in §.nos igit̃,in auc.de reſt.fideic.& no.Bar. in d.§. diui.col.fi.
ubi Ale.& alii ſcrib.idem tenent,& idem Ale.ↄſ.56.Idroman-
dus.uol.5.& Dec.d.ↄſ.218.uol.2.nu. 13.& in alijs conſil. ſu-
9 pra adductis.Item † & ſecundò tollit̃ obiectio.nam ĩ caſu nr̃o
fuit facta alienatio p̲ Nicolaum, q̲ inſtituit Matthæum filium
ſuum hæredem,unde d. Iela & Maria non poſſunt uenire: cũ
alienatio non appareat facta,ſm Alex.in d.l. q̲ Romæ.§.cohæ
redes,col.3.uer.puto cõcludendũ.& p̲ Bar. in l.pr̃ filiũ.§.filiã.
de lega.3.& bene facit tex.in l.filiusfamilias.§. cũ pr̃.de leg.1.
10 cum aliis adductis per Dec.d.cõſ.218.nu.14. Item † & tertiò
põt tolli obiectio: q̲a prohibitio alienationis per ipſum teſtõ
rẽ dirigitur ad eã, quæ fit inter uiuos,ↄñr non cõprehendit eã
quæ fit in ultima uoluntate,ut no.per Bart.& alios in d.§.diui
11 per gl.Bal.& ſcrib.in l.ea lege.C.de condi.ob cau.Prout†ẽt &
quartò tollitur obiectio: quia talis ꝓhibitio nõ reſpicit fami-
liã,quo caſu nõ excedit perſonam prohibitam alienare, ut per
Bar.& alios in d.§.diui.per Ale. & Soci.in d.§.cohæredes,& p̲
Dec.in d.conſ.218.nu.17.¶Ex quib. ↄcludit̃,dictas dñam Ie-
lam,& Mariam non poſſe uenire ad dictam portionem relictã
per dictũ dñm Lucam d.Nicolao. Sed penitus excluduntur p̲
ſubſtitutos d.Matthæo ab ipſo Nicolao,& ẽt dicetur in ſequẽ-
12 ti dubio.¶†Circa ſm dubium,prima facie dicendum vr̃,ꝙ di
ctã domina Maria in totum ſuccedat dicto Mattheo eius filio
mortuo in infantili ætate,ex quo certũ eſt in tali ætate non po
tuiſſe ſibi facere teſtm̃.l.qua ætate.in prin.ff.de teſtam.& inſt.
quibus non eſt permiſſ.fac.teſt.§.præterea. & ideo dictus Mat
thæus dr̃ mortuus ab inteſtato.l.gñaliter.in prin.C.de inſti.&
13 ſubſti.& inſtitu.de hære.quæ ab inteſt.in prin.& † certũ eſt,ꝙ
mater ſuccedit filio in totum ab inteſtato nõ exiſtẽte alio pro-
ximiore, ut eſt in caſu pñti,per totũ tit. C. & inſtit.ad Tertul.
in auth.de hære.ab inteſta.uẽ.§.ↄñs autem.colla.9.Nec teſtm̃
factum per d. Nicolaum potuit excludere dominã Marinam
matrem d.Matthæi,tum quia teſtm̃ Nicolai nõ eſt teſtm̃ Mat-
thæi.Tum ẽt ſi eſſet teſtm̃ Matthæi, ipſe Matthæus debuit ma
trem inſtituere, uel ex iuxta cauſa exhæredare eam,ꝙ minimè
14 apparet factum.& † ideo teſtamentum ruit. inſtit.de exhære.
libe.in §.fi.& de inoff.teſtam.& in auth. ut cũ de appell.cogn.
§.cauſas.Item q̲a ipſe Nicolaus non potuit grauare.d.Matheũ
eius filiũ ſaltẽ in legitima: ut hr̃ in l.omnimodo. & in l.ſequ.
& in l.quoniã in prioribus,ubi Bart. & alij.C.de inof.teſta.cũ
ſi.¶Tñ his non obſtan.cõtraria ſentẽtia eſt uerior, & ꝙ imme
d.do.

d.do. Marina in nihilo debet succedere d. Matthæo eius filio.
15 Nam† certum est, ꝙ d. Nicolaus p̃r iure ꝑmittente potuit facere, ut fecit, testm̃ sibi, & etiam d. Matthæo eius filio pupillo, & infanti, tex. est in l. morib. ff. de uul. & pu. per totũ. & C. de impub. l. quanuis. & l. precib. & in c. si p̃r. de testa. li. 6. & in c. Raynald. & in c. Raynut. extra eo. cum infinitis uulg. & tale testm̃ partim dr̃ testm̃ patris, & partim testm̃ filij, ut est tex. in l. Papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inof. test. & melior tex. in d. c. si pater. & inst. de pup. subst. circa princ. ex quo sequit̃, ꝙ tale testm̃ est testm̃ pupilli sibi factum ab eius patre. l. permittente ut s̃. Per quod testm̃ factum filio pupillo a patre, talis filius nõ dr̃ mori ab intestato, esto ꝙ sit in ætate, in qua non põt testari, ex quo talis inhabilitas suppletur per testm̃ factum a patre, ut dicit tex. inst. de pup. subst. & in d. l. morib. in prin. & condito testõ a patre, talis filius pupillus non dr̃ mori ab intestato, sed cum testõ, ut probatur in dictis iurib. & in d. §. sed nec impuberis. & in d. c. 1. & tali casu hæredes ipsius filij pupilli erunt illi qui sunt substituti, & uocati a patre in testõ per eum condito, qui excludunt alios, qui ab intestato poterant succedere pupillo, ut no. in d. l. morib. & in d. c. si pater. & inst. de pup. substitu.
16 Ex† quo prima successio est ex testõ, & ea existente cessat successio ab intest. l. quandiu. ff. de acq. hær. & inst. per quas ꝑsonas nob. acqui. in fi. & de hære. quæ ab intest. in prin. & in l.
17 1. ff. si tab. testa. nul. exta. Et† in tantum procedit cõclusio ista, ꝙ etiam per substitutum datum pupillo excluditur ipsa mater pupilli a totali successione ipsius, text. est ad litteram in d. l. Papinianus. §. sed nec impuberis. & in d. c. si pater. ubi melior tex. & ibi plenè scrib. & hr̃ inst. de pup. subst. cum alijs infinitis iurib. concor. & nullus doctor dubitat, nec dicit ꝯrium. Ex quibus patet resolutio secundi dubij ꝙ ipsa do. Marina in totum excluditur a successione d. Matthæi eius filij per testm̃ d. Nicolai eius patris, & per substõnem pupillarem factã d. Matthęo per d. Nicolaum uerbis expressis, dum uoluit, ꝙ si d. Matthęus eius filius moreretur in quacunque eius ætate, siue puerili, & sic in pupillari ætate, prout mortuus fuit in infantili, ꝙ essent hæredes eius fratres &c. ¶ Nec obstant ꝯria, quia do. Matthæus non dr̃ mortuus ab intestato, sed cum testõ sibi condito a p̃re, ut supra dictum est, & substituti dati pupillo excludunt illos, qui poterãt ei succedere ab intestato, ut dictum est, & pater potuit facere testm̃ filio pupillo.
18 Et† tali casu grauare eum in legitima, ut dicit tex. formaliter in d. c. si pater. & in d. §. sed nec
19 impuberis, & † ita limitãtur. d. l. omnimodo. & d. l. qm̃ in prior. & tali casu mater excluditur a successione filij ẽt in legitima: quia consideratur ut testm̃ patris, & iõ mr̃ non põt dicere illud inofficiosum, ut dicit tex. in d. §. sed nec impuberis, & in d. c. si pater, & ad excludendum eam ab intestato tale testm̃ cõsiderat̃ ut testm̃ filij, ut expressè hr̃ in dictis iurib. Ex quib. sequitur uera conclusio, ipsam dominam Marinam in totum eẽ, & ab omni parte exclusam a successione d. Matthæi eius filij, ꝑp expressam substitutionem pupillarem factam d. Matthæo a Nicolao eius patre. ¶ Circa tertium dubium, necessarium non eẽt illud discutere, nec examinare: eo qm̃ ipsa do. Marina apparet exclusa a successione d. Matthæi eius filij ex testõ d. Nicolai, ut fuit plenè dictum in præcedenti dubio, & iõ non oportet inuestigare, an ẽt excludat̃ ex testõ q. Matthæi patris do. Nicolai. nam talis inuestigatio tunc foret necessaria, qñ ipsa d. Marina non excluderet̃ ex testõ Nicolai: tñ ut morem geram petenti consilium, dico ꝙ ipsa d. Marina non excluditur ex testõ dicti q. Matthæi patris d. Nicolai. Quod ostenditur manifestè consideratis uerbis d. q. Matthęi, qui suos hæredes vl̃es instituit dictum q. Nicolaum, Marcum, Franc. & Ioann. & uoluit ꝙ si aliquis ipsorum moreretur sine hærede legitimo, ꝙ alij eius filii hæredes scripti, & filij ipsorum succederent dicto morienti sine
20 hærede legitimo. Et† certum est, ꝙ ipse Nicolaus mortuus fuit cum Matthæo eius filio, ꝯñr suo hr̃de legitimo: filius. n. respectu patris hæres dr̃ legitimus, cũ ab intestato illi succedat, & prima successio sit filiorum, inst. de success. ab intest. §. 1. & ferè per totum, & de legit. agna. succ. in prin. & de bono. poss. §. 1. & in auct. de hære. ab intest. uen. in princ. & per totum. ff. de suis & legit. & in ti. unde libe. C. eo. tit. & in tit. de suis & legit. cum alijs uulg. & iõ filij primo loco uocantur ad legitimã hæreditatem l. 3. §. de illo. ff. pro soc. l. lege obuenire. ff. de uer. sig. l. 1. ff. de legi. tu. & plenè per doct. in l. uni. C. qñ non petẽ. par. vñ certũ est, ꝙ f̃res d. Nicolai substituti illi, qñ fuisset mortuus sine legitimo hærede, non possunt uenire ad eius portionem; cum ipse Nicolaus mortuus sit cum filio, & ꝯñr cum legitimo hærede, & esto ꝙ eius filius mortuus fuerit sine filijs,
21 tñ istud non attendit̃. Ex† quo filius d. Nic. non fuit grauatus a d. testõre, & iõ satis fuit, ꝙ Nic. mortuus fuerit cum legitimo hærede, licet dictus hæres postmodum moriatur sine filiis. l. si uxori. C. qñ dies leg. ced. cum alijs conf. alleg. supra in primo dubio. Nec prædictis habet obstare illud, quod disposuit do. Matthæus testõr in d. uers. & simil. conditio. faci. vbi vr̃ ẽt grauasse filios filiorum suorum, nam d. testõr se declarauit in uers. sequ. ubi manifestè disposuit, ꝙ qñ Franceschina eius vxor moreret̃ añ filios ipsius testõris, ꝓut mortua fuit, ꝙ eo casu eius filij hæredes instituti, si haberent legitimum heredem, possent liberè disponere de oĩ eo, qđ testõr eis reliquisset. Per quã partem testĩ testõr vr̃ declarasse oẽs alias præcedentes, ut quisque suorum filiorum posset testari, & disponere liberè de omni portione sibi relicta, qñ haberet legitimum hæredem, sed certum est, ꝙ ipse Nic. habuit Matth. filium legitimum hæredem, ut s̃ dictum fuit, ꝯñr liberè potuit disponere de eius portione, uti disposuit, instituendo filium suum legitimum hære-
22 dem uti instituit. Nec† inconuenit, ꝙ una pars testĩ declaret aliam: ut no. in l. si seruus plurium, in fi. de leg. 1. & l. q filiab. e.
23 ti. & per Dec. cons. 270. d. Raynal. nu. 5. Ad† quod etiam facit qa dictum testm̃ posset reddi nullum, cum in illo testõr ꝓhibeat filijs legitimam debitam iure naturæ, qđ facere non p̃t cã legitima non subsistente, toto tit. ff. C. & inst. de inoffi. testa. C. de lib. p̃t. auct. ex cã. & in corpe vñ sumit̃, & plenè ꝑ Bar. & alios. ff. de test. cum sim. & iõ ipsa d. Marina non excluditur ex testõ Matth. p̃ris Nic. ut patet ex ꝑdictis. Ad qđ ẽt facit; quia ꝑ d. Matth. fuit data p̃tãs ipsi Nico. testandi, in casu quo haberet legitimum hr̃dem, & ꝯñr vr̃ data erga eas ꝑsonas, quas Matt. testõr ꝑdilexit, qđ est erga legitimum hæredem ipsius Nic. & eo cessante erga filios. d. testõris f̃res d. Nic. dilectos ab ipso testatore, q. Nic. ad unguem seruauit uoluntatem d. testõris eius p̃ris. Primò instituendo filium suum legitimum hr̃dem & demum substituendo illi eius f̃res ꝑdilectos a Matth. testõre cõi p̃re, qb. cõsideratis in nullo ipse Nic. ꝯuenit uolũtati eius p̃ris, qnimmo eam ad unguem seruauit, quo fit, ut ex eius testõ possit succedi, & d. eius f̃res substituti ab eo ueniant ad bona ipsius Nic. & excludant ipsam d. Mariã a d. bonis uirtute d. testĩ & substõnis pupillaris factæ Mat. infanti filio ipsius Nic. ab ipso Nic. eius p̃re, ut plenè fuit dictum in 2. dub. & istud testm̃ Nic. excludit ipsam d. Mariam non aũt testm̃ d. Matt. eius p̃ris q̃ oĩa ut s̃. discussa, & examinata sunt uerissima reddunt prędicta dubia declarata, & discussa. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Causa testati præfertur causæ intestati.*
2 *Pater filio pupillo existẽti in p̃tãte põt pupillariter substituere.*
3 *Pupillus moriens in pupillari ætate facit locum substituto.*
4 *Substitutus pupillaris capit omnia bona quæsita pupillo, tam ex parte patris, quàm aliunde.*
5 *Substitutus in re certa per uerba communia non admittitur ad uniuersam hæreditatem illius, cui fuit substitutus, nec põt succedere per pupillarem in uniuerso, sed solùm per fideic. in illa re particulari.*
6 *Ver. perueniat, directum uidetur.*
7 *Relatiuum, eius, an referatur ad testatorem, uel ad grauatum.*
8 *Hæreditas quid sit.*
Relatio ad quæ facienda.
9 *Pupillaris substõ facta ad bona ipsius testõris, non excludit, quin substitutus in omnib. bonis pupilli succedat.*
10 *Et satis est, quòd substituat pupillariter, ad hoc ut uniuersum consequatur substitutus, licet in re certa appareat substitutus.*
11 *Substõ facta in re certa, cum distributione temporum facta uerbis communib. admittit substitutum in totum pupillo moriẽte in pupillari ætate, & nu. 12.*
12 *Geminatio multùm operatur.*
13 *Filia ab intestato matri morienti succedit.*
14 *Hæreditas an possit transmitti ad suos hæredes filio moriente ante aditionem, & nu. 15.*
15 *Et quid iuxta terminos. l. cum antiquiorib. C. de iure deliberandi.*

16 *Et quid si filius mortuus est minor, an transmittat beneficium restitutionis in integrum.*

Et successiuè per transmissionem consequi possit ius hæreditariũ.

17 *Donatio propter nuptias quibus personis possit relinqui.*

CONSILIVM LIX.

1 Certissimum est, † causam testati p̃ferri causæ intestati, & iõ successio ex testõ excludit successionem ab intest. l. q̃diu, cum ibi no. ff. de acq. hr̃. & inst. de hr̃dib. instituendis, iun. ti. de success. ab intest. cũ
2 alijs vulgar. Secundò † illud clarum est in iure, patrem posse & hr̃e facultatem & ptãtem substituere pupillariter filiæ suæ impuberi legitimæ, & naturali existenti in eius ptãte, & talem substõnem ualere, & esse firmissimam, & dici ac noĩari testm̃ pupillare, & p eam succedi pupillę, cui p p̃rem fuit talis substõ facta, ꝓbantur p̃dicta in l. morib. ff. de uul. & pu. p totum, & in ca. Raynal. & in c. Rayn. extra de testa. & bene in c. si pater. de testam. li. 6. & C. de impub. per totum, cum sim. & concor. Ter
3 tiò † in iure ista est maxima nota oĩb. ꝙ effectus substõnis pupillaris est, ut filia moriente in pupillari ætate, cui facta fuit talis substõ, habeat successorem substitutum datum per patrem d. l. morib. & inst. de pup. subst. & in locis s̃. alleg. ẽt si mater eẽt in medio d. c. si pater, & in l. precib. C. dę imp. in l. Cẽturio. ff. de uul. & pu. p Bar. & alios in d. l. morib. cum alijs cumulatis ibi p
4 scrib. Item † talis substitutus pupillariter nedum admittitur ad bona, quæ obuenere pupillo ex bonis mr̃nis, sed etiam ad oĩa alia, quæ obuenere & fuere quæsita pupillæ undecunq; & qualitercunq; ẽt a mr̃e, & linea mr̃na, siue uiuente testõre, siue eo mortuo fuerint quæsita ipsi pupillæ, tex. est in l. sed & si plures §. ad substitutos, & ibi Bar. Pau. Are. Ias. & reliq. scrib. ff. de uul. & pu. ampliantes istud pluribus modis, ut p eos, ita Bar. & reliq. oẽs in d. l. morib. col. 5. uers. scd̃us effectus est maximè Ias. col. 8. in fi. uers. 5. principalr̃. hoc idem ꝓbat tex. in §. nõ solùm, & ibi Aret. & alij scrib. inst. de pup. sub. faciunt no. in d. c. si pr̃, & in d. l. Centurio, & in d. l. precib. & in d. c. Raynal. & in d. cap. Raynu. & in l. 1. in gl. in uer. mihi. ff. de uul. ex quib. infertur, ꝙ cum d. testõr fecerit testm̃ seruata iuris solennitate, & d. Camillæ eius filiæ pupillæ, & existenti in ptãte ac hr̃di institutę substituerit pupillariter, & euenerit casus dictæ substõnis, ipsa Camilla mortua in pupillari ætate, ꝙ dictæ sorores testõris proximiores attinentes substitutæ pupillariter admitti dñt ad oĩa bona ipsius Camillæ, quæ eidem obuenerunt, nedum ex bonis paternis, sed etiam ex successione pr̃is, licet dicta successio fuerit illi quæsita post mortem testõris, ut manifestè patet ex iurib. p̃alleg. & sic p̃dictæ sorores substitutæ pupillariter hr̃e dñt omnia bona dicti testõris, quæ peruenerunt ad ipsam Camillã circa qđ nulla cadit difficultas, item & hr̃e dñt integram donationem pp nuptias, seu dictam ꝯdotem, quam ipse testõr fecit & constituit d. Corneliæ, ex quo ipsa mortua dicta ꝯdos & donõ pp nuptias pleno iure reuersa fuit ad ipsam Camillam natam ex primo mr̃imonio, & filiam d. testõris, qui ipsam donationem pp nuptias fecit, ut ꝓbabit̃ infra. Item & tertiò cõse qui dñt integram medietatem totius dotis, & hr̃ditatis, quam habuit ipsa d. Cornelia, ad quam dotem & hr̃ditatem pro medietate successit ipsa Camilla, & ꝓ alia medietate dicta eius soror, ut infra plenè ꝓbabit̃. ¶ Verùm p̃dictis obstare vñr verba dictæ substõnis pupillaris, p quæ patet ꝙ dictæ sorores proximiores attinentes testõris, non fuerunt simplr̃ substitutę d. Camillæ, nec ad uniuersa bona ipsius Camillæ, sed tm̃ ad hr̃dita-
5 tem ipsius testõris, & p uerba cõia non directò ciuilia. Quo † casu succedit doct. Bar. in d. l. Cẽturio, col. 5. uer. qđ si testõr sub-
* stituit aliquem compendiosè, ab omnib. cõiter * approbata, uolens ꝙ substitutus in re certa p uerba cõia nõ admittit̃ ad uniuersam hr̃ditatem illius, cui fuit substitutus, sed tm̃ ad illam rem particularem, in qua fuit substitutus, & talis substõ facta in re particulari p uerba cõia nõ opat̃, ꝙ possit succedi pupillariter, & in uniuerso, sed tm̃ p fideicommissum in illa re particulari, ita limitando & declarando tex. in l. cohæredi. §. fi. ff. de uul. & pu. ubi Pau. & Ias. idem firmant, ex quo substõ in re particulari facta p uerbum cõe non importat instõnem, ut voluit
* gl. cõiter * approbata in l. his uerbis. ff. de hr̃dib. inst. & est tex. in l. cogi. §. gñalr̃. ff. ad Treb. quam ꝯlo. tenet ẽt Ang. & Imo. in l. 1. §. si ex fundo. ff. de hr̃dib. inst. Bal. & reliq. scrib. i d. l. precib. Alex. in d. l. Centurio. col. 26. & sequ. & Aret. ibi col. 10. & Ias. col. 17. in fi. & vr̃ consuluisse Ale. ꝯs. 45. Habita sup his, col. 4. uers. 2. considero, uol. 1. & Cor. cons. 94. D. Petr. uol. 1. cũ aliis, quæ adducunt̃ in locis p̃alleg. In quib. ẽt vñr doct. concludere idem esse, qñ fuit facta substõ in aliqua quota, qđ vr̃ esse in terminis nostris, ex quo istæ sorores proximiores attinẽtes ipsius testõris fuerunt substitutæ d. Camillæ ad hæreditatem ipsius testõris tm̃, vñ ad illam debent uenire iure fideicommissi, & ꝯñr excludi a reliquis bonis, de quib. s̃. quæsitis d. Camillæ ex
6 successione matris post mortem testõris. Circa † quã obiectionem obstare non habet, si diceretur, ꝙ ipse testõr per geminatum uerbum perueniat & peruenire debeat, uoluit, ꝙ hr̃ditas perueniret ad ipsos proximiores attinentes: uerbum aũt istud, perueniat, vr̃ esse directum l. cum uirum. C. de fideicom. per Inn. & alios in d. c. Raynu. & per Rom. cons. 103. ex quo Bart. in d. l. Centurio, col. pen. uers. modò his regulis præmissis, quẽ
* cõiter * sequunt̃ doct. uoluit, quòd esset uerbum commune.
7 Ad † quam obiectionem primò considerandum est, ꝙ uerba p̃dicta testõris possunt hr̃e duplicem sensum ibi, & eo casu, ꝙ eius hæreditas pueniat &c. L. y. n. eius hr̃ditas, p̃t intelligi de hr̃ditate testõris, & relatiuum, eius, ad ipsum testõrem referatur, & hoc mõ intelligendo vr̃ obstare obiectio, quæ etiã f̃m istũ sensum de plano euacuabit̃ inferius. Scd̃o mõ p̃t intelligi, ut intelligatur, hr̃ditas eius. s. Camillæ filię testõris, & hoc modo intelligendo nulla cadit difficultas, ex quo testõr uocauit substitutos ad hr̃ditatem ipsius pupillæ, & sic non ad certam rẽ, seu
8 quotam, sed ad uniuersam successionem. cum † hæreditas sit successio in uniuersum ius &c. l. hæreditas. ff. de uer. sig. l. hereditas. ff. de reg. iur. l. 3. §. hæreditas. ff. de bonorum posses. cum sim. & ꝙ debeamus capere hanc secundam intelli. suadetur ex his, quæ hñr in l. si idem cum eodem, in fi. ff. de iurisd. om. iu. & in l. 1. C. de libe. & posthu. & in l. 3. ff. eo. & in l. talis scriptura, ꝓbi Bar. de leg. 1. q. b. in locis hr̃, relationem dr̃e fieri ad proxima, si commodè fieri p̃t, ut est hic, & maximè concurrente mẽte ipsius testõris, de qua ĩ. & ne sequat̃ illud inconueniens, ꝙ ipsa Camilla pupilla moriat̃ partim testata, & partim intestata.
9 Scd̃o † considerandum est, ꝙ si uolumus tenere illum sensum, licet puersum, ꝙ dicta verba, eius hr̃ditas, referant̃ ad hr̃ditatẽ ipsius testatoris, & non ꝙ dictæ substitutę pupillariter uideantur substitutæ ad quotam, dicendum est, ipsas in uniuersũ dr̃e succedere, ex quo non fuerunt substitutæ simplr̃ per fideic. sꝫ expressè fuerunt substitutæ pupillariter, ut patet ex uerbis substõnis, quo fit, ut satis dicat̃ constare de mente testõris uolẽtis dictas substitutas uenire pupillariter, ꝯñr in uniuersum, esto ꝙ essent substitutæ in re certa. ita in sim. ꝯsu. Cor. consi. 35. In casu isto, uol. 2. & Moder. repeten. in d. l. Centurio, car. 17. col. 1.
* & 2. plura ad id adducentes, dicunt hanc esse * cõem opi. & ꝙ in istis terminis non procedit doctr. Bar. & aliorum, de qua s̃. ad quæ faciunt no. per Fran. in d. c. si pater, car. 12. uers. 6. quæ
10 ritur. & no. per Bal. in d. l. precib. in fi. Ad † quod ẽt facit bona doct. Bar. in l. si ita scriptum. §. qui filio. ff. de bon. pos. f̃m tab. ubi qñ testõr substituit pupillariter, ad bona ipsius testõris illa uerba nihil operant̃, & substitutus succedit in oĩbus, & doc. est Pau. de Ca. in l. 1. col. 2. in fi. ff. de uulg. & ibi Ale. col. 3. & 4. & reliqui scribent. maximè Aret. & Soc. & Ias. in l. cum quidam,
11 in 1. notab. C. de impub. Tertiò † formaliter rñdendo obiectioni considerandum est, ꝙ in puncto difficultatem hanc & obiectionem tangit & resoluit Ang. in cons. 148. & 362. do. Quiritus. d. Caroli. cuius dicta reassumit, & in puncto sequit̃ Soc. cõsi. suo 117. uiso testõ d. Iubilei, uol. 4. concludentes, ꝙ si substõ est facta in re certa, cum distributione tpum, vt puta si testõr dixit, si filius meus decesserit in pupillari ætate, uel postea qñcũq;, esto ꝙ sit facta p uerba cõia, pupillo moriente in pupillari ætate, substitut⁹ admittit̃ in uniuersum ad oĩa bona dicti pupilli, vñcũq;, & qualitercũq; ipsi pupillo obuenerint, & quæsita fuerint, & isto casu succedit pupillariter, & nõ p fideic. esto ꝙ esset substitutus ĩ re certa. adducũt iura, rõnes, & auctoritates plures id manifestè concludẽtes, q̃ uideri poterũt. Quanto
12 † magis in terminis nostris, attẽta mẽte testõris, attenta geminatione uerborum, arg. no. in l. balista. ff. ad Treb. & in c. fi. de offi. dele. attento ꝙ dicta uer. eius hæreditas, conuenientius referunt̃ ad hr̃ditatẽ Camillę, quã ad hr̃ditatem ipsius testõris, & attẽtõ ꝙ ĩ terminis nr̃is fuit facta expressa distributio, & dinumeratio tpum, & ætatũ, in quib. terminis non procedit doctr. Bar.

Bar.& aliorum ꝭ alleg. ꝓut ēt sentiunt Mod.rep.loco, & uers. pall.& ēt Mod. Peruſ.in d.l.Centurio.& Cor.in d.conſi.35.& Moder.Peruſ.in d.l.precib.& Paul.in d.l.1.col.2. in fin.& ibi ſcrib. ꝓut ēt tolli pt obiectio ex his ꝙ dicit Pau.ī d.l.1. ī fi.col. 2.& ibi Ale.& reliq ſcrib.q uideant circa difficultatem, maximè Peruſ.& Soc.ī gl.fi.poſt Are. latiſſimè,ex q̄b. manifeſtè patet,obiectionem ꝑdictam non obſtare,& ea ceſſante,dr̄e cōcludi, ipſas ſorores proximiores attinentes poſſe ſuccedere ad oīa bona ipſius pupillæ,ut ſ conclusum eſt, & potiſſimè ſuccedere dn̄t ad medietatem oīum bonorum d.d.Corneliæ mr̄is ipſius Camillæ, cum.n.ipſa d. Cornelia mortua fuerit ab inteſt. relictis ipſa Camilla,& alijs filiab. dictæ filiæ ſucceſſerunt viriliter d.d.Corneliæ: cum hr̄ditas mr̄is ipſis filiab. ab inteſtato

13 fuerit delata,& ꝯn̄r d.Camillæ ꝓ medietate.Succedit†.n.filia mr̄i ab inteſt.morienti per ſenatuſ.Orph.ut in l.1.& p totum. C.ad Orph.& ff.& inſt.eo.ti.p totum in l.1.C.de bo.mr̄.& in auct.de hr̄.ab inteſt.§.1. cum alijs uulgar. vn̄ cum iſti Camillæ pupillæ fuerit q̄ſita hr̄ditas mr̄is ꝓ medietate,in illa ēt hr̄des habet & ſucceſſores dictas ſubſtitutas pupillariter, ꝙ conſequi debent oīa bona d. Camillæ, in q̄b. ēt repit̄ dicta hr̄ditas ꝓ medietate ipſius d. Corneliæ mr̄is ipſius Camillæ pupillæ, ꝙ & ad hr̄ditatem,ut ſ,& ēt ad dotem d.d.Corneliæ pro uirili parte cum ſua ſorore ſucceſſit,ut in dote eſt tex.in l. qd ſcitis.

14 C.de bo.quæ libe.& ibi latè ſcrib.cum concor.¶†Nec prædictis habet obſtare,ſi diceret̄,ꝙ hæreditas d.d.Corneliæ,& dos non fuit q̄ſita ipſi Camillæ, ex quo nō adiuit eius hr̄ditatem, ꝯn̄r non potuit tranſmittere eam ad hr̄des ſuos, & ſic ad ſuos ſubſtitutos pupillares: ut dicit tex.i l.2.C.ad Orfic. & in l.uni. §.in nouiſs.C.de cad.tol.& in l.ſi infanti.uerſ.pe.& fi.C. de iure delib.cum alijs not.in l.uni.C. de his q. an̄ aper. tab.& in l.

15 uentre.ff.de acq.hæ.& in l.ſi emācipata.C.q admit.Nam†tollit̄ obiectio ex his,quæ hn̄r in l.cum antiquiorib.C.de iure delib.ubi fit tranſmiſſio hr̄ditatis ēt extraneæ ex teſtō uel ab inteſtato alicui delatæ adhuc non aditæ ſm terminos dictę conſtōnis,q ꝓpriè uerificant̄ in terminis qōnis nr̄æ: cū Camilla mortua fuerit infra annū a morte mr̄is, & ēt ex quo teſtōr ꝓuidit de tutrice ipſi Camillæ, de pſona uidelicet ipſius d. Corneliæ, de ipſis ſororib.ſubſtitutis pupillariter,non potuit aliq̄d imputari,quare ipſa Camilla nō adiuerit hr̄ditatē mr̄is,ex quo mr̄e trāſeūte ad ſcda uota habuit alios tutores,& cū in bonis ipſius d.Corneliæ nihil aliud repiat̄, niſi dos ſua, & donō pp nuptias eidē facta p ipſum teſtōrem,quæ dos,& ꝯdos fuerunt, & ſunt

16 in poſſe ſcdi mariti.Prætereà,†& ſcdò tollit̄ obiectio.nam iſta Camilla tpe,quo fuit ſibi delata hr̄ditas mr̄is,& tpe quo poſtmodum extitit mortua,erat minor. 25.ann.vn̄ tranſmiſit bn̄ficiū reſtōnis in integrū: ut poſſint dictæ ſubſtitutæ pupillares dictam hr̄ditatem adire,ita dicit Bar.p illū tex. in l.q. duos,in prin.ff.de reb.dub.cuius opinio ab oīb.doct. ibi * cōiter apꝓbat̄,maximè a Soc.col.8.uerſ.circa tertium, defendente hanc cōem * opi.ab impugnationib.Are.ut ibi latè p eū.eandē opi. ſecutus fuit Bar.& ibi * cōiter ſcrib.in l.Pantonius, p illū tex. ff.de acq.hr̄.& Bar.in d.l.ſi infanti, & ibi Alex.adducens alias deciſ.& Moder.Papi.idē ſequunt̄ in d.l.cū antiquiorib. col.2. quā cōcl'o.plenè examinat,& defendit Soc.in d.l.q duos, ēt in terminis, in q̄b.minor ignoraſſet hr̄ditatē ſibi delatā, ut ibi p eū col.9.& ſeq.ex q̄b.concludit̄,ipſas ſubſtitutas pupillares ex pſona d.Camillæ pupillæ dr̄e conſequi ꝓ medietate dotem & alia bona,quæ fuerunt ipſius d.Corneliȩ. Poſtremò illud certum eſt,ꝙ ipſæ ſubſtitutȩ dn̄t conſequi integrā,& ſine diminutione aliqua dictam donōnem pp nuptias ſeu ꝯ dotē factam p ipſum teſtōrem d.d.Corneliæ,nam ea mortua dicta donō integra reuerſa fuit ad ipſam Camillā filiā cōem ipſius d. Corneliæ, & ipſius teſtōris, q. dictā donōnē pp nuptias fecit. Quam

17 † donōnē nec ex teſtō,nec ab inteſtato ipſa d. Cornelia poterat relinquere alteri niſi ipſi Camillȩ filiæ ex primo mr̄imonio & iō ea mortua ad ipſam Camillā fuit deuoluta & reuerſa, ut dicit tex.in l.ſi liberis.C.de do.an̄ nup. & clarius hoc ꝓbatur in l.1.& melius in l.fœminæ.§.illud ēt,& in l.gn̄alr̄, & in l.cū alijs.C.de ſecun.nup.& in l.in quib.& in l.ſi q̄s, & in l.q̄m,& ferè p totū,eo.ti.& ibi latè p Bal.Bar.Sal.& alios ſcrib.vn̄ cum in bonis,& hr̄ditate d. Camillæ reperiatur iſtud ius conſequē di dictam donationem pp nuptias, illud intentare & exercere poſſunt dictę ſubſtitutę pupillariter,ſicuti poterat ipſa Camilla: cum per pupillarem ſuccedatur in uniuerſum ius, & reſpectu iurium corporalium & incorporalium actionū, & noīum debitorum,iurib.alleg.in prin.& maximè per tex. in l. hæreditas.ff.de uer.ſig.cum alijs concor.Ex quib. remanent declarata dubia ſuperius facta, & ꝙ dictæ ſubſtitutæ poſſunt uenire uirtute dictæ ſubſti.ad omnia bona,de quib. ſuprà. Pariſ.Pad.

SUMMARIUM.

1 *Quando hæres inſtitutus mortuus eſt viuente teſtatore, dicitur teſtamentum nullum, & quaſi caducum.*

2 *Nepos ſeu neptis, mortuo patre ſeu matre, reſpū aui teſtōris obtinet primū locum, & debet inſtitui ſeu exhæredari ex cā, alias præteritus, ſeu præterita reddit teſtm̄ nullum, & nu. 5. & 9.*

3 *Præteritio matris & aſcendentis ex linea materna habetur pro exhæredatione.*

6 *Si teſtamentum redditur nullum, omnia in illo diſpoſita videtur reddita nulla & vana.*

4 *Hodie exæquata ſunt iſta, ut præteritio ſine cauſa facta reddat teſtamentum nullum.*

7 *Ex teſtamento nullo hæres inſtitutus non poteſt adire, & conſequenter omnia redduntur nulla.*

8 *Teſtamentū redditur nullum ex præteritione ſeu exhæredatione, quò ad inſtōnem, quò verò ad alia ſuſtinetur, & nu. 18. & 19.*

9 *Quod procedit etiam in poſthumo, ſeu poſthuma præteritis.*

10 *Teſtator grauans filium legatis ſeu fideicommiſſis à fortiori videtur in illis grauaſſe nepotes, & nu. 16.*

Nedum in relictis particularib. verùm etiam & in vniuerſali fideicommiſſo.

11 *Diſpoſitio auct. ex cauſa, cum ſimilib. locum ſibi uendicat in fideicommiſſo uniuerſali.*

12 *Diſpō d. auct. & ſimi. procedit ēt in præteritione lineæ maternæ.*

13 *Diſpoſitio dictorum iurium locum ſibi uendicat etiam in poſthumo ignoranter præterito.*

14 *Veniens beneficio legis Velleiæ habetur vt quaſi poſthuma reſpectu eius aui.*

15 *Qui potuit mutare teſtamentum, & non mutauit, præſumitur uoluiſſe decedere cum eodem teſtamento.*

17 *Legata & fideic. ſuſtinentur per diſpoſitionem auct. ex cauſa, ſi præteritio poſthumæ facta fuit ignoranter, & relicta non aſcēdunt dimidiam patrimonij.*

20 *Clauſula codicillaris operatur, ut relicta in teſtō nullo propter præteritionem debeantur à uenientib. ab inteſtato, & nu. 23.*

21 *Si inſtitutus moritur uiuo teſtatore, uenit ſubſtitutus, & quò ad eum teſtamentum erit ualidum.*

22 *Clauſula codicillaris ſupplet defectū nullitatis cauſatæ ex præteritione, & etiam illam procedentem ex morte hæredis ante teſtatorem.*

24 *Clauſula codicillaris reſoluit inſtōnes in fideicommiſſum, maximè quando talis clauſula reſpicit tempus futurum.*

25 *Clauſula codicillaris ſuſtinet teſtamentum, in quo facta eſt exhæredatio.*

26 *Clauſula, quòd teſtamentum ualeat omni meliori modo, &c. operatur, ut diſpoſitio ſaltim ualeat in uim codicilli.*

27 *Clauſula codicillaris appoſita à notarijs an aliquid operetur.*

28 *Clauſula codicillaris, an aliquid operetur in poſthumo ignorāter præterito.*

29 *Clauſula codicillaris, an aliquid operetur circa perſonam non uocatam.*

30 *Neptis naſcens poſt mortem aui condentis teſtamentum, an reddat nullum illud, & reliqua in eo relicta, & quid ſi eſt appoſita clauſula codicillaris.*

31 *Legatum dotis an ſuſtineatur, ſi fuit ſoluta dos uiuente teſtatore & nu. 32.*

33 *Et an ſolutio dictæ dotis computetur in legato ipſius.*

34 *Neptis ſuccedit unà cum matertera quò ad bona aui.*

35 *Teſtamentum redditum nullum per agnationem & præteritionem neptis deducit rem ad cauſam inteſtati.*

36 *Diſpoſitio d. aucten. ex cauſa, nihil innouat reſpectu inſtitutionis hæredis.*

37 *Et quid ſi appoſita eſt in teſtamento clauſula codicillaris.*

38 *Duæ quartæ non poſſunt detrahi, quando eodem tempore fit reſtitutio, & nu. 39.*

40 *Fideicommiſſi reſtitutio quando inuicem facienda eſt, eluſoria conſideratur.*

41 *In legitima debita iure naturæ quæ ueniant imputanda.*

42 *Ad supplementum legitimæ prædictæ quæ bona consideranda sunt, ut eam suppleant.*
43 *Dos data per testatorem an computetur in legitima.*
44 *Et quid si dos fuit data matri, nepoti, seu nepti illam petenti.*
45 *Et quid si dos fuit data matri, an computetur in legitima neptis*
46 *Et quid si testator dotans superuixit filiæ dotatæ.*
47 *Fideicommissum conditionale inductum dicitur, quando quis uocatur post mortem grauati.*
48 *Fideicommissum sustinetur ex dispositione d. aucten. ex causa, & per clausulam codicillarem.*
49 *Voluntas ex uerbis expressis facilè colligitur.*
50 *Fideicommissum factum uidetur fauore familiæ, quando in illo facta fuit mentio masculinitatis.*
51 *Mens testatoris in fideicommissis potissimum attenditur.*
52 *Treb. non detrahitur de fideic. particulari, & melius nume. 53.*
54 *Conditio apposita in persona unius, an censeatur repetita in persona hæredum illius.*
55 *Et quid de conditione illa, si sine filijs decesserit &c.*
56 *Conditio apposita in persona grauati, an censeatur repetita in illis uenientibus ab intestato.*

CONSILIVM LX.

1 Prima facie dicendum † vr̃, tale testm̃ eẽ quasi caducũ,
& nullum. Primò: quia d. Vrsulina filia hr̃s insti
tuta mortua fuit uiuente testõre, quo fit, ut tale testm̃ censeat
eẽ quasi caducũ, & annullet. l. nõ putauit. §. a primo gradu. ff. d
ɔ̃ta. l. 1. §. pro scđo. C. de cad. tol. inst. quib. mo. test. infir. §. 1. cũ
2 aliis ɔcor. Prętereà † certum est, ꝙ ipsa Vrsulina neptis succedit
in locum Vrsulinæ mr̃is suæ, & mortua mr̃e ipsa respũ testõ-
ris aui obtinebat primum locum, vñ debuit institui, uel ex cã
exhr̃dari, & qa non apparet in d. testõ instituta, nec ex cã exhæ
redata, non noĩata sed p̃terita, cum tpe mortis aui testõris obti-
nebat eum locum, quem obtinebat Magd. & Cæcilia, ex tali p̃-
teritione neptis, & posthumæ, & eius agnatione certissimũ est,
tale testm̃ fuisse ruptum & eẽ nullũ. l. 2. uer. illico. C. de posth.
hær. inst. l. qui uxorem, in uer. continuo. ff. de inius. rup. inst. de
exhær. libe. in prin. & §. 1. l. inter cætera, & l. Gall. in prin. & §.
1. ff. de libe. & posth. & bonus tex. in §. aliud quoque capitulũ.
in auct. ut cum de app. cogn. & plenè per oẽs scrib. in l. posthu
3 mo. C. de ɔ̃tab. Et † licet quò ad ipsam Vrsulinam neptem dicti
testõris sit auus maternus, & pręteritio mr̃is & ascendentis ex
linea mr̃na habeatur pro exhæredatione, uulga. §. mr̃. inst. de
exhære. libe. plenissimè p Bar. & scrib. in auct. ex cã. C. de libe.
4 præter. Tñ † hodie est exæquatum ius istud. nam talis p̃teritio
licet pro exhæredatione habeatur: attñ testm̃ adhuc redditur
nullum, qñ sine cã, & iusta facta apparet, ut plenè no. in d. §. il-
lud. & in d. auct. ex causa. & in §. posthumorum. & §. fi. inst. de
5 exhæred. liber. & in l. posthumorum. ff. de iniusto, rupto. Et † ꝙ
ista Vrsulina neptis mortua eius matre susceperit primum lo
cum similem cum Magd. & Cęcilia ~~respectu~~ ipsius aui, probat
per tex. inst. de hæred. quali. & differ. uers. sunt aũt. & de hr̃di.
quæ ab intest. defer. §. 1. uers. ita demum. & de exhæred. libe. §.
posth. uers. sed si filius, & plenè in d. l. Gall. in prin. & in §. 1. cũ
6 aliis si. Prætereà † cũ tale testm̃ pp omisionem & præteritionẽ
d. Vrsulinæ neptis fuerit & sit nullum, ut s̃ probatum est, in ne
cessariam consequentiam dicendum vr̃, ꝙ nedum instõnes fa-
ctæ in d. testõ ruant & nullę sint, quinimmo oĩa alia in illo di-
sposita vñr fuisse reddita nulla & uana. l. filio p̃terito. ff. de in-
ius. rup. l. si quis eum. §. fi. ff. de uul. & pu. l. nemo. ff. de testa. tu-
7 te. l. cum principalis. ff. de reg. iu. Et † iõ cum ex tali testõ nullo
imple sit per institutas hr̃des hr̃ditatem adiri, oĩa relicta in ip
so testõ vñr expirasse pp impossibilitatem aditionis. l. eam quã
C. de fideic. cum si. ¶ Istis tñ non obstantib. ɔ̃ria opinio, & sen-
tentia de iure est uerior, & quòd immo omnia disposita in d.
testõ sint ualida, & debeãt habere effectum, excepta solummõ
8 hęredum institutione. Nam † licet testm̃, in quo filia seu neptis
est præterita, sit nullum. Tamen hodie ex dispõne tex. in d. §. il
lud. in auct. ut cum de app. cogn. & per tex. in d. auct. ex causa
sustinetur quò ad omnia in ipso testõ disposita, excepta hære-
9 dum institutione. Quæ † dispõ procedit ẽt in posthumo, seu in
* posthuma præteritis, ſm * cõem opi. in quam etiam Bar. incli
nat, qñ talis præteritio fuit facta scienter, & testator de posthu-
mo cogitauit, prout est in casu nostro, in quo ista Vrsulina ne-
ptis uenit beneficio legis Velleyæ, deducta de medio Vrsulina
eius matre, q̃ primum locum obtinebat, ut dicit gl. in l. 1. ff. de
testa. tute. & Bar. in d. auct. ex cã, col. 5. uersic. oppono. d. l. 2. &
Alex. ibi allegans plures alias decis. Idem Bar. in d. l. filio præte
10 rito, col. 5. uers. 3. est uidendum, vbi † vult, ꝙ si testõr grauat fi-
lium legatis seu fideic. multo fortius præsumendum est, ꝙ gra
uasset nepotem, qui est in ulteriori gradu, vt est in terminis pñ
tis testĩ, & Moder. Papi. in d. auct. ex cã, tenent eãdem opi. col.
6. uers. 2. limita. & ibi latissimè Alex. post Pau. de Castr. Quod
11 † nedum procedit in fideicommissis, & relictis particularib.
sed etiam in fideicommisso vl̃i, quod sustinetur ex dispõne d.
auct. ex cã, & d. §. aliud, ubi Bar. hoc ẽt tenet & est bona gl. in l.
ita tñ. §. quoties. ff. ad Treb. & in d. l. eam quam, & probatur in
§. si aũt hęc oĩa, in auct. ut cum de app. cogn. & facit tex. in l. si
seruum. §. institutus. ff. si quis omis. cau. testa. & Alex. in d. auct.
ex cã, col. 7. dicens hanc esse cõem, & ibi Moder. Papien. col. 9.
uers. 3. quæro, & Petr. de Anch. consi. 143. Præfatis nominibus
& Bal. cons. 109. uol. 4. & Rom. cons. 181. & Perusi. in d. auct.
ex causa, idem tenent, & Bal. in l. 1. C. de inof. testam. Butr. cõs.
28. Visis & ponderatis, col. fi. & Deci. refert & sequitur consil.
86. Viso puncto, col. 2. in prin. dicens hanc esse cõem, & ab ea
non esse recedendum, uol. 1. hoc idem uoluit Cor. consi. 195.
In hac, uol. 1. dicens legendo tenuisse hanc conclusionem etiã
in præteritione facta de posthumo, ubi hoc bene probat, & rñ
det ad obiecta, & maximè qñ testator cogitauit in genere, idẽ
tenet cons. 96. Ex themate, uol. 2. & consi. 118. uidetur, & cõs.
158. pro decisione, & consi. 254. eo. uol. & consi. 133. uolum.
12 3. & consi. 34. Duo. eo. uol. & consi. 194. Videtur. Quibus † in
locis præfati doctores & consulentes concludunt & tenent, ex
beneficio d. auct. ex causa, conseruari legata, & fideicommissa
uniuersalia, non obstante præteritione filiorum seu nepotum
uel neptum tenentium primum locum, & ꝙ dispõ d. auct. pro
cedit etiam in præteritione lineæ maternę, ut est casus pñs, &
ẽt in exhæredatione, per tex. expressum hoc dicentem ibi. & in
d. §. illud, & Bar. hoc ponit in d. auct. ex cã. col. 5. uersic. sumus
* expediti, & oẽs scrib. * cõiter hoc tenent, & per Cor. d. ɔs. 118.
uol. 2. ubi dicit, ꝙ licet p̃teritio matris, uel lineæ maternæ ha-
beat p exhęredatione &c. & talis exhęredatio faciat testm̃ nul
lum, p d. §. aliud quoq; capitulũ, & §. seq. & p gl. in §. exhæreda
tos, in auct. de hære. & Fal. Tñ legata, & fideicommissa sustinẽ
tur, & conseruantur beneficio. d. auct. ex causa, & hoc idem uo
luit cons. 254. uol. 2. idem uult Bar. in d. l. filio præterito. uers.
13 circa primum, & ibi Imo. adducens plures decis. Et † licet Soc.
cons. 93. Testm̃. uol. 4. uideatur tenere, ꝙ dispõ d. auct. ex cau-
sa, non habeat locum in posthumo ignoranter pręterito, & idẽ
uideatur sequi Barb. cons. 60. Illud afferam in medium, uol. 2.
* tñ * cõis ɔcl. est in ɔ̃rium, ut patet ex dictis p scrib. in d. auct. ex
cã, & ex cons. Cor. p̃all. Item quia si testõr cogitauit de posthu-
mo, adhuc idem est dicendum, ꝙ legata & fideicommissa con-
* seruentur beneficio d. auct. ut p Bar. & * cõiter doct. in d. auct.
ex cã, & ipsimet Soc. & Barb. tenent in prælleg. eorum consil.
14 Item † qa in casu pñti ista talis neptis uenit per beneficiũ leg.
Velleyæ, & est quasi posthuma propter agnationem respectu
eius aui, quo fit, ut auus de ea cogitauerit: cum grauauerit eius
matrem, ut p Bar. in d. l. filio p̃terito, col. 5. uers. 3. est uidendũ,
* & * cõiter sequuntur docto. in d. auct. ex cã. In quib. terminis
non loquuntur d. cons. Soci. & Barba. Ostenditur clarius & ex
alio: quia testator expresse uoluit, ꝙ si d. Vrsulina filia hr̃s insti
tuta mortua fuisset sine filijs masculis, ꝙ isto casu esset locus fi
deicommisso, de quo s̃, quo fit: ut manifestè appareat, istum te
statorẽ cogitasse de filijs posthumis, nedum in gñe, sed in spẽ
nascituris ex dicta Vrsulina eius filia, & ɔñr ꝙ esset locus fidei
cõmisso, ẽt in filiab. posthumis natis ex ea. vnde cum testõr co
gitauerit de d. Vrsulina nepte quasi posthuma, sequitur ꝙ ex
eius p̃teritione legata, & fideicommissa debẽt conseruari ex di
15 spõne. d. auct. ex causa. Quod † ẽt confirmatur ex alio, nam di-
ctus testõr post natiuitatem, & agnationem d. Vrsulinę neptis,
superuixit per plures & plures dies, ɔñr potuisset mutare. d. te
stm̃, qđ non mutauit, vñ pręsumitur uoluisse decedere cum eo
dẽ testõ, & ɔñr scienter præterijsse dictam Vrsulinam neptem
& iõ disposita, & relicta in d. testõ dñt conseruari bñficio d. au
cten. non obstan. præteritione ipsius Vrsulinæ neptis, cũ scien-
ter fuerit præterita, ex quo testm̃ non mutauit per ea, quę hñr,
& no. in l. si mater. C. de inof. testa. & in l. tractabatur. ff. de te-
sta. mil.

ſa.mil.& p gl.in l.athletæ.§.dat remiſſionem.ff. de excuſ. tut.
& p ea quæ uult Bar.in l.1.in pe.q.2.effectus.ff.de uul.& pup.
& eſt bona doct.Pau.de Ca.ĩ l.1.C.de poſth.hr̃.inſt.& facit d.
conſ.d.Phil.Cor.158.& 254.uol.2.& ↄſ.133. uolu.3. Rurſus
16 † certum eſt, ꝙ in teſtõ prædicto inſtitutæ apparent Magd. &
Cæcilia filiæ d.teſtõris, unde eſto, ꝙ pterita fuerit d. Vrſulina
neptis,tñ legata,& fideic. debent̃ p d.auct. ex cã. quia ſicut di-
ctas filias grauauit legatis,pariter grauaſſe cenſet̃,& ueriſiƚe eſt
ꝙ ita uoluerit dictam neptem,ar.l.Titius.§.1.ff.de lib.& poſt.
& ibi Bal.& idem Bal.in d.l.filio pterito,& p Ale.in d. auct.ex
17 cã,& ibi Moder.Papien.col.6.uer.3.limita. Ad † quæ ēt faciũt
no.per Fran.de Are.conſ.83.col.6.quam refert,& ſequit̃ Soc.
in d.conſ.93.ubi multa adducit,& Moder.Papi. plura alia cu-
mulantes in d.auct.ex cã,col.6.uerſ.4.uolunt legata, & fideic.
ſuſtineri per dictã auct. ex cauſa.ēt ſi pteritio poſthumæ eſſet
ignoranter facta,qñ talia relicta non aſcendunt dimidiam pri
monij,ut eſt in pñti caſu,in quo nulla cadit difficultas:cum d.
Vrſulina neptis quaſi poſthuma a dicto teſtõre fuerit ſcienter
18 præterita.¶†Et per iſta euacuantur, & tolluntur ea quæ ſupra
adducta fuerunt pro ↄ̃ria opi.Nam illa procedebant, añquam
emanaſſet conſtõ dictæ auctenticæ ex cã, & in corpore, unde
ſumit̃, hodie uerò per dictam conſtõnem legata & fideicom-
miſſa ēt vl'ia ↄſeruant̃,eſto ꝙ filius uel filia ſint pteriti , uel ne-
19 ptis obtinens primum locum, &†prædicta in ↄ̃rium adducta
pñt pcedere ēt hodie quò ad inſtõnes factas in teſtõ.nam illæ
ēt hodie non ualent, nec conſeruant̃ ſtante pteritione filij, ſeu
nepotis,uel neptis obtinentis primum locum, ut dicit text.in
d.auct.ex cã,& in corpe vñ ſumit̃,quantum uerò ad legata, &
fideicommiſſa ſecus:quia conſeruant̃, ut ſupra clarè pbatum
20 eſt.¶ † Scdõ principaliter diſpõ dicti teſtõris eſſm̃ hr̃e dẽt pp
clãm codicillarem poſitam in dicto teſtõ,quæ clã operatur:vt
relicta in illo debeantur a uenientib.ab inteſta.l.ex ea.§. ex his
uerbis.vbi Bar.& ſcrib.ff.de teſtam.l.ex teſtõ,ubi gl.C.de fidei
com.per Bar.in l.1.q.5.ff.de iure codic.per eundem Bar. in d.
auct.ex cã,& ibi Alex.Bal.Pau.& omnes,per Oldr.conſi. 171.
Ad primam qõ.col.fi.per Fulg.conſi.171.Ad primum,& con
ſi.32.Ex facto,per Alex.conſi.42. Viſo proceſſu, uol.2.& per
Cor.conſi.298.Ante omnia,col.1.uolu.1.& conſi.96.Ex the-
mate,uol.2.& per Dec.conſi.242.In caſu propoſito,uol.2.vbi
* reſpondent ad gl.poſitam in d.auct.ex cã,& ad Spec. tenentes
ↄ̃rium,ↄ̃ quam glo.ēt ſunt conſilia prææalleg. & tenent * cõiter
ſcrib.in d.auct.ex cauſa.Ad quod etiam facit doctr.Bar.in l. 1.
q.12.ff.de iure codic.& quæ uolunt doc. in d.l. eam quam.&
in d.l.ex ea.ff.de teſta.& quæ per Soc.conſ.218.Conſideratis,
col.5.uol.2.ubi hr̃,p talem clauſulam codicillarem fideic.cen
ſeri repetita a uenientib.ab inteſtato, eſto ꝙ ex teſtõ hæreditas
non poſſit adiri per inſtitutum mortuum uiuente teſtatore,qđ
21 etiam ſentit Dec.d.conſi. 242.& † per iſtud tollitur illud qđ
in contrarium primo loco fuit adductum in principio pñtis
conſultationis,quæ etiam obiectio tollitur per l.1.§.pro ſecun
do.C.de cad.tol. & per no. per Soc.conſi.216. Conſideratis,
col.6.& 7.circa fi. ubi hr̃, ꝙ decedente inſtituto uiuo teſtõre
admittit̃ ſubſtitutus,& fideic. & quia in caſu pñti ſunt alii co-
hæredes, unde &c.per aditionem quorum teſtm̃ ſuſtinet̃ eſto
ꝙ unus hr̃dum mortuus ſit uiuo teſtõre,ut p Bald.& reliquos
22 in l.Gall.in prin.& §.omnib.ff.de liber.& poſth. Ad†quod ēt
facit conſi.Alex.9.uiſis uerbis,uolu.1. quod refert & ſequitur
Dec.in d.conſi.242.uolentes, ꝙ ſi in teſtõ eſt duplex nullitas,
uidelicet præteritionis.& ēt quia inſtitutus fuit mortuus uiuẽ
te teſtõre , adhuc tales nullitates ex duplici capite emanantes
ſupplent̃ per dictam clãm codicillarem, & per iſtud tollit̃ ob-
23 iectio facta in ↄ̃rium ſupra in prin. Et†ꝙ per clãm codicillarẽ
ſuſtineat̃ tale teſtm̃, etiam ſi poſthuma fuiſſet præterita,uoluit
Bar.in d.l.1.ff.de iure codic.q.6.ubi etiam q. 11. uoluit idem
eſſe,ēt ſi teſtm̃ rumperetur agnatione ſui,per legem Vell.quod
* ēt uoluit Bar.in d.auct. ex cã, ubi * cõiter docto.idem tenent,
qñ etiam poſthumus fuiſſet præteritus : quia teſtõr vr̃ in gñe
cogitaſſe,& potiſſimè qñ in ſpẽ cogitauit , ut fuit in caſu pñti,
& ēt qñ teſtõr ſuperuixit,& potuit mutare,& nõ mutauit, uel
qñ in eodem teſtõ inſtituit alios filios:omnib.n.iſtis caſib.reli
cta in teſtõ ſuſtinent̃ pp illam clãm codicillarem , ut debeant
pſtari a uenientib.ab inteſtato,ad quod uide Bened.Cap.con-
ſi.30.Punctus,fuit quædam,& conſi.103. Subſcripſi me, ubi
uult omnes ēt nepotes repræſentantes pſonam filiæ defunctæ
teneri pp clãm codicillarem ab inteſtato ad pſtandum relicta
in teſtõ,& p eundem conſi. 166. ad quæ ēt faciunt notata per
24 Cor.d.conſ.195.uol.1.& d.conſ.96.& 118.vbi†uult p clãm
codicillarem reſolui inſtõnes in fideicommiſſum. l. Scæuola.
ff.ad Treb.l.tractabatur.ff.de teſta.milit.& ab inteſtato omnia
cenſeri relicta,& potiſſimè qñ clã codicillaris reſpicit tempus
futurum, ut eſt, qñ dr̃,ſi non ualeret &c. ut ipſemet ibi tenet,
& eſt doct.Bar.in d.l.1.q.7.& in d.auct. ex cã, col.fi.& p Bal.
in l.fi.C.de codicil.col.fi.& per Dec.in d.conſi.242. Et ita clã
codicillaris ſonat in præſenti teſtamento,dum dicit,ſi non ua-
25 leret &c.reſpiciendo tempus futurum.Quæ † etiam cõcluſio
procedit,qñ in teſtõ eſſet facta exhæredatio,nam tunc ſuſtine-
tur per clauſulam codicillarem.ita Bar.in d.l.1. q.9.& Cor.in
d.conſ.158.& 254.uol.2.& plenè per Alex.& alios in d.auct.
ex cauſa,unde ēt ſi præteritio dicti teſtatoris aui materni habe
retur pro exhæredatione, adhuc ſuſtinetur per dictam clauſu-
26 lam codicillarem. Ad † quod ēt facit illa clauſula poſita in te-
ſtamento,uolo oĩno,ꝙ ualeat iure, quo melius & efficacius ua
lere poſſet,quæ reſpicit futurum,& ſuſtinetur teſtm̃, ut ualeat
ut codicillus,ita Bal.in l.1.ff.de teſtamentis,Pau. de Caſt.in l.
pximè.ff.de his quæ in teſta.delen.per Soc.conſ.173. Reuerẽ
de pater,col.3.uer.ſed tamen,uol.2.per Imo.in l.cum pr̃.§. fi-
lius matrem,de legat.2.& per Soc.conſi.66.col.4. nu.20. uol.
3.& faciunt adducta per Aret.& Moder. in l.nemo poteſt, de
legatis 1.per Iaſonem in auct.nouiſſima.in 8.limit. C.de inof.
teſta. Talis enim clauſula codicillaris tendit ad conſeruãdam
uoluntatem teſtatoris,ut per Bal.in l.fi.col.4.uerſ. nũc aliqua.
27 C.de codicil.¶†Nec prædictis obſtat, ſi diceretur,ꝙ talis clau
ſula codicillaris nihil debet operari, ex quo non præſumit̃ de-
liberatè appoſita a teſtatore, ſed potius a notarijs ſcribentibus
teſtamenta,& de ipſorum ſtilo:ut ſentit Bar.in d.l.1.q.6.in fi.
& Imo.in d.l.filio præterito,& plenè per Soc.d.cõſi.93. & ple
nius per Barba.ubi multa cumulat in d.conſ.60. Nam ſcriptũ
manu propria fuit præſens teſtamentum ipſius teſtatoris, vñ
ceſſat,& tollit̃ obiectio.quo fit:ut deliberatè appoſuerit dictas
28 clauſulas,& iõ debent operari effectum,de quo ſ.Nec†obſtãt
no.per Soc.& Barbat.in d.conſi.93.& ſexto,vbi vñt conclude
re,clauſulam codicillarem nihil operari in poſthumo ignoran
ter præterito , nam in caſu pñti fuit ſcienter ipſa neptis quaſi
poſthuma præterita. & concurrunt alia , de quib. ſ.p quæ clã
codicillaris operatur effectum ſuum,de quo ſ,quę in facto mi
* nimè concurrebant in terminis dictorũ conſ.Itẽ * cõis ↄcl.eſt
ſm dicta ↄſilia,ut patet p iura,auctoritates,deciſ.& ↄſilia ſupe-
29 rius alleg.qñ aliqđ ultra ↄcurrit,ut eſt in pñti caſu. Nõ†ēt ha-
bet obſtare,ſi diceret̃, ꝙ iſta neptis non fuit uocata, & iõ clau-
ſula codicillaris nihil debet operari , ut p Bar.in l.1. ff.de iure
cod.Nã dr̃ ſatis fuiſſe uocatam ab inteſtato, ut in puncto tenet
30 Dec.in d.ↄſ.242.Minus † ēt habet obſtare,ſi diceret̃,ꝙ ſuper-
uenientia ipſius Vrſulinæ neptis debet facere deficere relicta
& diſpoſita ĩ teſtõ p ea,quæ no.in l.ex facto.§.pe.ff.ad Tre.Nã
p clãm codicillarem teſtõr cenſet̃ repetiiſſe fideicõ. & alia in
teſtõ diſpoſita a uenientib.ab inteſtato, ac ſi expreſsè ipſos gra
uaſſet,ita Bar.ĩ d.l.1.q.5.& no.in l.ex teſtõ.C.de fideic.& in d.
auct.ex cã,ita Soc.conſi.218.Conſideratis,col.5.uol.2. ita Be-
ned.Cap.in d.conſ.103. Patet ex prædictis reſoluta eſſe oĩa in
ↄ̃rium adducta,& ꝙ tale teſtm̃ ſuſtinet̃ quò ad legata & fideic.
ex diſpõne d.auct.ex cã,& in corpore vñ ſumit̃. Item legata &
fideic.ſuſtineri & deberi per clauſulam codicillarem, item pa-
tet,ꝙ licet inſtõnes hr̃dum non ſuſtineantur beneficio.d.auct.
ex cã.tñ ſuſtinent̃ pp dictam clauſulam codicillarem , non ut
ualeant directò,ſed in uim fideic.¶Condeſcendo ad deciſ.alte
rius difficultatis,in qua quærit̃,qualiter Magd.& Cæcilia filiæ
teſtõris,& Vrſulina neptis ſuccedant in bonis d.teſtõris.Et cer
tum eſt , ꝙ reſpũ dotiũ legatarum dictis filiab.& poſtmodum
uiuente teſtõre ſolutarum eiſdem,ꝙ ipſæ dotes ſunt pcipuę ip
ſarum,& uniuſcuiuſq;,cui ſolutæ fuerũt,qđ oñdit̃ clarè. Nã ſi
ↄſiderent̃ dictæ dotes legatæ in uim legati, dr̃ talia legata uale
31 re,& ↄſeruari ipſis filiab.legata bñficio. † d.auct.ex cã,& d.§.
illud, in auct. ut cũ de app.cogn. & ēt conſeruantur per clãm
32 codicillarem , ut plenè fuit dictum in præcedentib. ſi † uerò
ↄſideremus dictas dotes acquiſitas ipſis filiab.ex quo pr̃ teſtõr
uiuens ipſas dotauit,& tunc a fortiori idem dicendũ, ꝙ dictæ
dotes quæſitæ fuerint ipſis filiab.& earum hære. iuxta notata
in l.2.& in l.ſi cum dotẽ.ff.ſol.matr.& in auct.ex teſtõ, & in l.

 illam.

33 illam.C.de coll.l.q̄m.& l.oĩmodo.C.de inoffi.testam.Ad†q̄d ēt facit: quia pater legans filiab.certam quantitatem pro dote, si postmodum uiuens illas maritauit, & dotauit, talis dotatio computat̃ in legato,& ēt in legitima.l.sed si plures.§.in arroga to.ff.de uul.& pu.Bar.in l.Lucius la 1.in fi.de leg.2.Bald.Ang. Sal.& scrib.in l.filia legatorum.C.de lega.Bal. in l. hm̄oi.§.cũ pr̃,de leg.1.& Ale.ibi col.4.& idem Alex.conſ.7. Visis, col.5. uol.2.& Pau.de Ca.conſ.62.Vr̃ dicendum,in prin.& per Soc. consi.101.Visis duob.col.2.in prin.uol.3. ubi dicit, hanc esse
* * cõem opi.& per Dec.conſ.81.In casu proposito,col.pen.nu. 6.uol.1.& per repet.nouissimè in l.fr̃ a fr̃e.q.14.ff.de cond.in de.unde quocunque m̃o consideremus dictas dotes,uel solutas ab ipso testõre uiuente,uel legatas,dico dr̃e eẽ p̃cipuas ipsarum filiarum,quib.legatæ,& postmodum solutę fuerunt ab ip
34 so testõre.¶†Circa uerò alia bona mobilia dicti testõris, dico in dictis mobilib. æqualiter succedere dictam Magd. & Ceciliam filias testõris,& ipsam Vrsulinam neptem,quæ repræsentat p̃sonam Vrsulinæ eius matris, & reperitur in æquali gradu cũ suis materteris Magda.& Cecilia. C.de suis & legit. auct.in successione,&auct.cessante.& auct.seq.C.de legit. hr̃d.& insti tuti.de hr̃.quæ ab int.defe.§.ita demum,& §. cum filius, & in
35 auct.de hære.ab intest.uen.§.1.cum aliis concor.&†sil̃r in bo nis stabilib.d.testõris ab intestato æqualiter succedũt,nã (ut s̃. dictum fuit)cum tale testm̃ fuerit, & sit nullum pp agnationẽ, & p̃teritionem d.Vrsulinæ neptis ipsius testõris,res fuit deducta ad cãm intestati.l.filio p̃terito.ff.de iniuſ.rup.inſt.de exhr̃.
36 libero.in prin.cum alijs adductis,& alleg.s̃.Et†q̃tum ad instõ nem hr̃dis dicta iura antiqua non sunt mutata,sed ēt hodie re manent firma,dicta auct.ex cã, ubi cõiter nullo discrepãte oẽs hoc tenent,& d.§.illud,quo fit,ut quantum ad instõnem hęre dum,dicamus dictum testm̃ non tenere, nec rem fuisse deductam ad causam intestati,quo considerato oẽs æqualiter debēt
37 succedere,ut s̃.probatum fuit.Verum†quia in dicto testõ fuit & est apposita cl̃a codicillaris,per quam instõnes hęredum cõ seruant̃ ab intestato in uim fideicommissi, taliter q̃ hr̃des scripti cum iure directo nõ possint hr̃e bona,in quib.fuerũt instituti pp nullitatem testi, tñ dicta bona consequentur in uim fi deicommissi a uenientib.& succedentib.ab intestato, ut hr̃ in d.l.Scæuola.ff.ad Treb.& in l.tractabatur.ff.de testa. mil. & p Bar.in l.1.ff.de iure codicillorum,& per Cor.in d.consi. 118. cum aliis ad id cumulatè deductis s̃.idcirco dico, q̃ esto, q̃ do. Vrsulina neptis ab intestato succedat æqualiter cũ d.Magda.& Cæcilia ad oĩa bona mobilia, & stabilia d. testõris, exceptis tñ legatis,& fideic.quæ conseruantur, ut s̃. probaui, tñ pp cl̃am codicillarem appositam in d.testõ,ipsa Vrsulina neptis, p̃ portione ab intestato tangente eam,de dictis bonis mobilib. & stabilib.tenet̃ per uiam fideicommissi restituere d.Magdalenæ,& Ceciliæ hr̃dib.institutis bona stabilia, & immobilia,in quib.d. Magd.& Cecilia institutæ fuerunt,per iura,deciſ.& auctoritates cões,& ueras superius adductas,hanc concluſ.manifestè vo
38 lentes.¶ † De quib.bonis,quæ iure fideic.ipsa Vrsulina neptis habet restituere dictis suis materteris hæredib. institutis non p̃t detrahere Treb. sed tm̃ legitimam debitam iure naturæ, cũ eodem tp̃e talis restõ fiat, & non diuerso, quo fit, ut non duæ
39 quartæ,sed†una tm̃ sit detrahenda, ut est * cõis concl.Bart.&
* aliorum in l.Papin.§.meminisse.ff.de inoffi. testa. & per Ang. in l.in rõne.§.quod uulgò.ff.ad leg.Falc.col.2.& in l. cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uul.& pup.& consi.124.uisis, colum. fin. per Aret.consi.140.longa est,col.pen.& per Alex.conſ.43. attenta,in fi.uol.2.& consi.3.uiso processu,col.fi.uol.3.& conſ. 103.circa primam.col.6.& 7.uol.3.& per Soc.consi.33.prosequendo,uol.1.latè per repet.in auct.nouissima.in 24.q. princ. C.de inof.testam.& per repet.in l.filium quem habētē, car. 2. & 3.C.fami.erciſ.& per Dec.consi.320.dum legerem Paduæ, col.2.uol.2.& magis in propriis terminis tenet Bened. Capr. d.consi.103.& Corn.consi.298.ante omnia,col.1.uol.1.& d. consi.118.uol.2. & consi.34. duo,uol.3.& talis restitutio per fideicommissum est facienda per ipsam Vrsulinam neptem d. Magdalenæ,& Ceciliæ,ut s̃ probatum est,& tm̃ debet detrahe re unam quartam, ex quo eodem tp̃e fit restõ, & non diuerso,
40 ut s̃.Ipsæ†autem Magdalena, & Cecilia inuicem non habent restituere sibi ipsis aliquid, nec inuicem tenentur ad fideicommissum, ex quo æqualiter sunt institutæ, & esset elusoria talis restõ,cum tantum una debeat alteri,quantũ econtra, ita Bart.

in l.1.q.11.ff.de iure cod.& Cor.in d.consi.96. uol.2.cum si. ¶ Sed adhuc resultat difficultas, si ipsa Vrsulina neptis debet detrahere legitimam de dictis bonis, quæ debet restituere in uim fideicommissi.d.Magdalenæ, & Ceciliæ, in ipsa legitima
41 quid debeat computare. Et † certum est, q̃ debet computare portionem bonorum imobilium, in qua do. Magd. & Cecilia non fuerunt institutæ, unde cum tertia portio bonorũ mobilium,quæ debebat peruenire iure instõnis ad Vrsulinam matrẽ d.Vrsulinæ neptis institutam hr̃dem a testõre in dicta tertione bonorum mobilium, q̃ tertia portio ab intestato dẽt venire ad Magdalenã & Ceciliã,& ad ipsã Vrsulinã neptẽ, ut supra deductũ est. Illa tertia pars bonorũ mobiliũ tertiæ portionis,quæ debebat puenire ad Vrsulinam filiam,si superuixisset, cõputãda est in legitima ipsius Vrsulinæ neptis,p no.p Bart.& alios in l.in quartam.ff.ad leg.Fal.& in l.Marcell.ubi Bar.& alij in prin.ff.ad Treb.& latè p repet.in d.auct.nouissima,in 9. q.prin.Reliquum uerò, q̃d deest ad supplementum legitimæ, ipsa Vrsulina neptis hr̃e debet de bonis mobilib. & stabilib. q̃ p fideicommissum restituere habet.d.Magd.& Cecilię hr̃dib.
42 institutis,ut hr̃ in iurib.& deciſ.s̃.deductis. Ex † quo supplementum ad legitimam refundendum est ex d. fideic. vl̃i d.l.
43 oĩmodo,cum si.Nec†d.Vrsulinæ nepti imputari, & computari debet in dictam legitimam dos data per testõrem Vrsulinæ eius matri, q̃ prima facie dicendum uideret̃ p doct.Bar.in d.l. in quartam,col.5.uerſ.quæro de una q̃õ.& ibi latè repetentes, qui dicunt,iudicando,& consulendo non esse recedendum ab ista opinione Bar.tanquam cõi,ut ipsi tenent car.18.col.1.uer. 9.quærit Bar.ubi per 12.col.& plus examinant articulum p̃ñtem,& maximè per repet.in d.auct.nouissima,in 9.q.prin.uer si.6.queritur,p Alex.post Bal.& Pau.de Ca.in l.illam.C.de col
44 lati.Volentes † istud procedere, ēt si dos fuisset data matri inter uiuos,ex quo dos succedit loco legitimæ.d.l.q̄m, & l.sanci mus.C.de nupt.& hr̃ in l.Pomponius Philadel.ff.fa. ercì.& la tè per Bar.& ibi scrib.in l.Titio centum.§. Titio genero. ff. de cond.& demõ.per Pau.de Ca.conſ.129.licet ista, col.fi.& per Bal.in l.1.ff.sol.ma.& per Soc.conſ.288.circa primam,col.12. uerſ.2.limit.uol.2.& per Dec.conſ.106.col.pen.nu.3.& alijs
45 concor.Nam†prædicta obiectio procedere posset,q̃ñ filia dotata fuisset mortua post patrem dotantem: tunc.n.potest dicta dos data computari in legitimam eius filiæ,& nepti testatoris, uolenti succedere cum alijs, & isto casu esset distinguendũ, an pr̃ dotans fuisset stipulatus dotem sibi reddi: quia tunc vnum, uel filiæ,quia tunc aliud,uel quid in dubio, attenta iuris dispõ ne uel attenta consuetudine,ut plenè hr̃ per Ale.& alios in d. l.illam,& per Cor.consi.168.pro p̃ñtis,uol.4.& cõſ.148. Circa,eod.uolu.& plenissimè per repet.in d.l.in quartam,car.21. uerſ.istam concluſ.& car.22.sed quia mihi incertum est, qualiter dos per ipsum testõrem fuerit data Vrsulinæ eius filiæ, id
46 circo decisiuè circa hoc nihil dico.Tñ†ex alio,q̃d mihi in facto certissimum est,dico q̃ talis dos non est computanda in legitimam ipsius Vrsulinæ neptis,ex quo ipse testõr, q̃ dotauit, supuixit Vrsulinæ eius filiæ dotatę, q̃ p̃mortua fuit relicta ipsa Vrsulina nepte,quo fit: ut ipsa neptis non teneat̃ imputare dictam dotem,ex quo fuit appropriata dictæ filię d.l.Pomp.Phi
* lad.& ista est * cõis opi.ut dñt d.repet.in d.l.in quartam, car. 22.uerſ.5.limi.& repe.in d.auc.nouissima,in 9.q.prin.uerſ.5. quærit̃,& uerſ.6.quærit̃, ubi plura cumulant, ut bñ per Alex. post Bal.& Pau.de Ca.in l.pactum dotali. C.de colla.p Bart.& alios scrib.in l.q. superstitis.ff.de acq.hæ.¶Restat enucleare ul timam difficultatem,an tertia pars bonorum stabilium d.testõris,in qua fuit instituta hr̃s Vrsulina eius filia, & in qua fuit factum fideic.filiis masculis fr̃um ipsius testõris in casum,& euẽtum, in quo ipsa Vrsulina filia fuisset mortua sine filiis mascu-
47 lis.Et†breuib.ꝯcludendo,dico tale fideicommissum fuisse cõdõnale,ut hr̃ in c.in p̃ñtia,de probat.& in l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Treb.cum si. Cuius conditio iam adimpleta est, ex quo d.Vrsulina filia testõris mortua fuit sine filiis masculis, quo fit: ut tale fideicommissum in præsentiarum appareat pu-
48 rificatum p adimplementum dictæ cõdõnis. Et†ideo conseruatur beneficio dictæ auctenticæ ex causa,& d.§.illud, non obstante præteritione dictæ Vrsulinæ neptis, ut s̃. deductũ fuit. Itẽ conseruatur pp cl̃am codicillarem appositam in d.testõ, ut latè ēt s̃.conclusum fuit,unde Magdalena, Cæcilia, & Vrsulina neptis succedentes abintestato dicto testõri, tenentur dictã tertiam

tertiam partē bonorū stabiliū ipsius testōris, in qua fuit insti-
tuta domina Vrsulina filia, & in qua portione fuit factū fidei-
cōmissum, restituere filijs masculis fratrū ipsius testōris fidei-
cōmissarijs. Quæ conclusio nō hēt aliquā difficultatē; cū tale
fideicōmissum modò sit purificatū, & eius ꝯdō sit adimpleta,
& cōseruať bñficio dictæ auct.ex cā, & p dictā clausulā codicil
larē. Ad qđ fideicōmissum ueniūt filij fratrū ipsius testōris, q-
bus expssis verbis fuit factū, vt patet ibi, reuertanť in filios ma
sculos fratrum meorum, & ibi, subiaceant fideicommisso. A
49 †quib. verbis nō est recedendum. l. non aliter, de leg. 3. l. j. §. in
re aūt dubia. ff. de exerci. cū ex verbis colligať manifesta volun
tas. l. Labeo. ff. de supel. lega. c. is aūt. 22. q. 2. c. secundò reqris,
de appell. & tanto magis, qa clarè constat de mente dicti testa
toris volētis in euētū, in quē aliqua suarū filiarū morereť sine
filijs masculis, ꝙ tunc bona stabilia tangentia ipsam morientē
50 reuerterenť ad filios masculos fratrum. Volens† dicto casu fa-
uere eius familiæ, & agnationi, iuxta no. in l. j. §. si cui. ff. de vē.
insp. & in l. maximum vitium. C. de lib. præt. Quod ēt ostēdiť,
nam nedū voluit dictū fideicommissum in euētū. d. ꝯdōnis ap
plicari filijs masculis suorū fratrū, sed ēt masculis descēdētib.
ex dictis filijs suorū fratrum, ita ꝙ ēt inter eos esset fideicom-
missum p lineam masculinā, & ꝙ inter eos. d. bona. stabilia in
euētū dictæ ꝯdōnis irent de hærede in hrdē masculum, & nō
fœminā filiorū masculorū fratrū testōris. Ex quibus colligitur
mens clara testōris. d. bona stabilia in euentū dictæ condōnis
debere peruenire ad filios masculos fratrū, & nō ad filios Mag
51 dalenæ, & Ceciliæ. Quæ† mēs potissimè in fideicommissis est
seruanda l. in cōditionib. primum locū. ff. de cond. & demō. l.
non aliter. ff. de leg. 3. l. fi. §. j. de leg. 2. l. cum virū. C. de fideic.
52 cū alijs vulg. De† quo fideicōmisso. d. Magda. & Cecilia, & Vr
sulina neptis bñ possunt detrahere Trebel. si alia bona testato
ris, quæ sunt penes ipsas vltra legitimā, nō sufficiunt ad quar-
tā Treb. vt probatur in §. sed quia, insti. de fideicom. hære. l. Ti
tia. in fi. ff. ad l. Fal. l. Marcellus, in prin. ff. ad Treb. & ī l. j. & 2.
& l. iubemus. C. ad Treb. & fm no. in l. j. §. hæres percepto fun
53 do, & seq. & ver. sed si quadringenta. ff. ad Treb. Itē † quia fm
cōem opi. de fideicommisso particulari nō detrahiť Trebellia-
nīca, vt p Mod. in rub. ff. ad Treb. & si quarta est penes grauatū
sufficit, nec vltra quartā pōt habere, vt not. inst. de fidei. hær. §.
si quis vna re, & ibi Porc. & no. in d. auct. ex cā, cū alijs iuribus
54 vulg. ¶† Nec obstat, si dicereť, ꝙ illa condō apposita in psona.
d. Vrsulinæ filiæ vř esse repetita in hæredib. succedentibus ab
intestato, & ꝯñr esset ꝯsiderandū, an Cecilia, Magda. & Vrsuli-
na neptes succedentes ab intestato moriantur sine filijs, ꝙ hu
cusq; non est verificatum, vñ tale fideicōmissum vř nō deberi
filijs masculis fratrū testōris, argumēto tex. in l. si qs vsumfru-
55 ctū. ff. de vsufr. leg. Quia† Bar. in d. auct. ex cā, co. 10. in prin. &
Mod. Papien. ibi col. 9. in fi. post Ale. dicunt, ꝙ illa ꝯdō apposi-
ta, si sine filijs &c. est consideranda in psona illius, cui fuit ap-
posita, & non in psona succedentis ab intestato. p l. necessario.
§. fi. ff. de peri. rei ven. & idē tenet Bar. in l. si cui, la. 2. §. j. de le-
ga. j. & per Bar. Bal. & alios in l. cum př. §. ab instituto, de le. 2.
& no. in l. licet, de leg. j. & Mod. Papien. in d. auct. ex cā, allegāt
56 alias deci. & rñdēt ad tex. in d. l. si quis vsumfructum. Ad† qđ
ēt Soc. d. ꝯs. 218. ꝯsideratis, col. 5. vol. 2. vbi dicit, ꝙ qñ repeti-
tio fideicōmissi fit a testatore; tunc condō illius non censeť re-
petita uenientib. ab intestato, ut est propriè in casu nřo ꝑpter
clausulam codicillarem, pp quam testator repetijt fideicom-
missum a venientib. ab intestato, & iō cōdō si sine filijs &c. nō
censeť repetita in persona ipsorum venientiū ab intestato, sed
tm̄ est ꝯsideranda in persona illius, cui fuit apposita. Ad qđ ēt
faciunt no. per Pau. de Ca. in l. 4. in prin. ff. de cond. & dem. &
per Old. consi. 149. Vnde cū in pñti casu talis condō sit verifi
cata in psona dictæ Vrsulinæ filiæ, cui fuit apposita, sequiť ne-
cessariò dictū fideicōmissum fuisse uerificatū, & purificatū, &
deberi prædictis fideicōmissarijs, cum detractione tamē Tre-
belianicæ, declarando, vt s̄. conclusum est. Parisius Paduæ.

SUMMARIUM.

1 *Hæres mortuus viuo testatore reddit testamentum quasi caducū, & nu. 20. & 21.*

2 *Neptis succedit in locum matris præmortæ. & nu. 5.*

Et præterita reddit testamentum aui nullum, & nu. 6.

Præteritio matris & ascendentis ex linea materna habetur pro exhære. & nu. 3.

4 *Exhæredatio matris quò ad filium reddit testamentum nullum.*

7 *Testamentum nullum ex causa præteritionis locum sibi vendicat quò ad institutionem hæredis, non autem quò ad legata, & nume. 6. & 18.*

8 *Etiam si posthumus, seu posthuma essent præteriti.*

9 *Et hoc quādo sciēter fuere præteriti, secus si ignorāter, & n. 54.*

Neptis occupat locum matris beneficio legis velleiæ.

10 *Testator grauans filios a fortiori videtur grauare nepotes seu neptes descendentes ex filijs, & nu. 16.*

11 *Legata & fideicommissa particularia sustinentur ex dispositione auctenticæ ex causa. C. de libe. præt. & nu. 13.*

12 *Dispositio. d. auc. procedit in præteritione lineæ maternæ, & exhæredatione.*

15 *Maximè quādo testōr potuit mutare testamētū, & non mutauit.*

17 *Et quid si præteritio posthumi fuit ignoranter facta.*

19 *Clausula codicillaris operatur, vt relicta in testamento debeantur a venientibus ab intestato.*

21 *Et quid si in testamento fuere instituti alij cohæredes, & unus ipsorum mortuus est uiuo testatore.*

22 *Clausula codicillaris supplet duplicem defectum testamenti.*

23 *Clausula codicillaris sustinet testamentum, etiam si in illo fuisset præterita posthuma.*

24 *Maximè quando dicta clausula respicit tempus futurum.*

25 *Clausula, quòd testamentum ualeat omni meliori modo &c. operatur effectum, vt dispositio ualeat ab intestato.*

26 *Et hoc quādo a testatore prædicta clausula fuit sciēter apposita.*

27 *Testator soluens filiæ dotem illi legatam, an computetur in legato dos prædicta, & nu. 28. & 29.*

28 *Dos soluta filiæ à patre quæritur filiæ.*

30 *Aequalitas inter filios regulariter seruāda est, & nu. 32. & seq.*

31 *Voluntas testatoris pro lege obseruanda est.*

33 *Diuisio facta per patrem inter filios seruanda est.*

34 *Legata facta cohæredibus non conferuntur.*

35 *Geminatio plurium operatur.*

36 *Qui omne dicit, nihil excludit.*

37 *Pater uiuens dotans filiam non uidetur illam dotem computare in legato dotis facto filiæ, & nu. 38. & 39.*

40 *Solutio per testatorem facta post legatum, an inducat compensationem legati.*

41 *Testator soluens legatum in quo uideatur discessisse a legato.*

42 *Limitata causa limitatum parit effectum.*

43 *Testator uidetur in eadem uoluntate perseuerasse, si uiuens illam potuit mutare, & non mutauit.*

44 *Testator ex causa præsumitur non mutasse uoluntatem, quam poterat mutare.*

45 *Argumentum à maiori ualidum est.*

46 *In substitutione generali præferuntur illi, qui fuerunt prædilecti in substitutione.*

47 *Solutio dotis facta per patrem quo casu uidetur surrogata in locum prælegati facti ab eodem.*

48 *Testator legans aliquid in codicillis, in dubio non uidetur recessisse à priori uoluntate posita in priori suo testamento.*

49 *Priuilegium nouum non uidetur tollere antiquum.*

CONSILIVM LXI.

Licet aliàs in huiusmodi cā, & testamento ediderim cō
silium super alijs difficultatib. tñ super huiusce-
modi prælegato non consului: quia de hoc non fui reqsitus,
sed de alijs, q̄ tunc tpis occurrebant, ut satis est videre in alio
consi. in præsentiarum aūt quò ad difficultates tactas prima fa
cie, dicendum videtur, tale testamentum esse quasi caducū, &
nullum, ꝯñr dictum prælegatum non deberi. Primò: quia do-
1 mina Vrsulina filia testatoris hæres instituta mortua fuit uiuē-
te ipso testatore, quo casu tale testm̄ est quasi caducum, & nul
lum. l. non putauit. §. a primo gradu. ff. de contratabu. l. j. §. pro
secundo. C. de cadu. tollen. & instit. quibus mod. test. infir. §. j.
¶ Secundò clarum est, quòd ipsa Vrsulina neptis successit in lo
cum Vrsulinæ matris suæ, & mortua matre ipsa neptis respe-
ctu testatoris eius aui obtinebat primum locum, unde debuit
institui, vel ex causa exhæredari, quæ cum non appareat in d.
testamento instituta, nec ex cā exhæredata, nec nominata, sed
bene præterita, cum tēpore mortis dicti testatoris eius aui ob-
tinebat eum locum, quem tenebant Magda. & Cecilia. Ex tali
præteritione neptis, & posthumæ, & eius agnatione, certissi-
mum

2 mum† est, tale testm̃ fuisse ruptum, & esse nullũ.l.2.ver.illico. C.de posthu.hære.inst.l.q. vxore, in ver.continuo.ff.de iniust. rup.inst.de exhær.libe.in prin.& §.j.l.inter cæteras, & l. Gall. in prin.& §.j.ff.de lib.& posth.& §. aliud quoq; capitulum, in
3 auc.vt cũ de appel.cog.† Et licet quò ad ipsam Vrsulinã nepté. d.testa.sit auus m̃rnus, & præteritio m̃ris, & ascendentis ex linea m̃rna habeatur pro exhæredatione.§. m̃r.insti.de exhære.
4 liber.per Barto.& scrib.in auct.ex cã.C.de lib.præte. † Tñ hodie exequatum est illud ius, licet enim talis præteritio habeat pro exhæredatione. Attñ testm̃ adhuc reddit nullum, qñ sine cã, & iniustè apparet facta, ut plenè not.in d.§.aliud, & d.auct. ex cã, & §.posthumorũ, inst.de exhæ.lib.& in l.posthumorũ, &
5 l.filio præterito.ff.de iniu.rup.Et† ꝙ ista Vrsulina neptis mortua eius m̃re susceperit primũ locũ similẽ cũ Magda. & Cecilia respectu ipsius testõris, probat tex.inst.de hær.quali.& diffe.§.j.& §.sunt aũt, & inst.de hær.q̃ ab intesta.defe.§.j.vers.ita demũ, & in d.§.posthumorum, ver.sed si filius, & plenè in d.l.
6 Gallus, in prin.& §.j.¶† Tertiò cum tale testm̃ pp agnationem & præteritionem do.Vrsulinę neptis fuerit, & sit nullum, vt s̃. deductũ est, sequitur necessariò dicendũ, ꝙ nedũ institutiones factæ in d.testõ ruant, & nullæ sint, quinimmo omnia alia in illo disposita uidentur fuisse reddita nulla, & vana.d.l.filio p̃terito.l.si quis eũ.§.fi.ff.de vulg.& pup.§.libetis, inst.de pupil. substi.l.nemo.ff.de testa.tute.l.cũ principalis.ff.de reg.iu. Vñ cum ex tali testõ nullo non possit adiri hæreditas per ipsas hæredes institutas, videntur oĩa relicta in ipso testõ expirasse pp impossibilitatem aditionis.l.eã quam.C.de fidei.¶ Istis tñ non obstan.ꝯria opinio, & sñia de iure est uerior, & ꝙ immo supradictum prælegatum duca.400.est validũ, & firmum, & oĩa disposita in ipso testõ sunt valida, & effectum debent habere, excepta solùm institutione hæredum, prout ẽt conclusi in alio
7 ꝯsilio, q̃ conclusio deducit̃ apertè.Nã† licet testm̃, in quo filia seu neptis est p̃terita, sit nullum: tñ hodie ex dispositione text. in d.§.aliud, in auc.vt cum de appel.cogno.& p̃ text.in d.auct. ex cã, sustinetur quò ad omnia in ipso testõ disposita, excepta hæredum institutione, ẽt respectu prælegatorum relictorũ hæredib.institutis: vt concludit Bar.in d.auct.ex cã, co.10.versic. quæro dr̃ hic, & melius in ver.quid si aliquid erat legatũ, quẽ
8 oẽs scrib.ibi sequuntur, adducentes alias decis.Quæ† cõclusio
* procedit ẽt in posthumo seu posthuma præterita, f̃m * cõem opi.in quam ẽt Bar.inclinat, qñ talis præteritio fuit fcã scienter, & testõr de ipsa posthuma cogitauit, prout est in p̃nti ca-
9 su.In † quò ipsa Vrsulina neptis venit beneficio legis velleyę, deducta de medio Vrsulina eius m̃re, q̃ primum locum obtinebat, vt dicit gl.in l.j.ff.de testa.tute.& Barto. in d.auc.ex cã, co.5.ver.oppono.de l.2.& ibi Alex.& Mod.& Bart.in d.l.filio
10 præterito, co.5.ver.3.est uidendum.Vbi† dicit, ꝙ si testõr grauat filium legatis, seu fideicõ.multo fortius præsumendũ est, ꝙ grauasset nepotẽ, qui est in ulteriori gradu, & idem tenent Mod.Papien.in d.aucten.ex cã, co.6.ver.2.limi.post Ale.ibi, &
11 Pau.de Ca.Quę† conclusio nedũ procedit in fideicõmissis, relictisq; particularib.sed ẽt in fideicommisso uniuersali, quod sustinetur ex dispositione.d.auct.ex cã, & d.§. aliud quoq; capitulum, vbi Bar.hoc ẽt tenet, & est bona gl.in l.ita tñ.§. quoties.ff.ad Treb.& in d.l.eam quam, & probatur in §.si aũt hæc oĩa, in d.auc.ut cum de appel.cogno.facit tex.in l.si seruum.§. institutus.ff.si quis om.cau.testa.& dicit Alex.in d.auct.ex cã, co.7.hanc esse cõem opi.& Ias.col.9.ver.3.quęro, & Petrus de Anc.consi.143.p̃fatis nominib.& Bal.consi.109.vol.4. & Roma.consi.181.& But.consi.15.visis, in fi.& Io.de Ana.ꝯsi.28. visis, & ponderatis, co.fin.& refert, & sequitur Dec.ꝯs.86.viso puncto, co.2.in prin.vol.j.Dicens hanc esse cõem, & ab ea nõ esse recedendũ, & idem uoluit Cor.consi.195.in hac, dicẽs, ꝙ legendo tenuit hanc conclusio.ẽt in p̃teritione fcã de posthumo, uol.j.vbi istud bene probat, & r̃ndet ad obiecta, & maximè, qñ testator cogitauit in gñe, & idem sequitur ipsemet ꝯsi. 96.ex themate, vol.2.& consi.34.duo, & consi.194.vr̃.Quib. in locis præfati doctor. & consulens concludunt, & tenent ex beneficio dictæ auctenticæ ex cã, & ex corpore unde sumitur, conseruari, nedum legata, & prælegata particularia, sed etiam fideicommissa vniuersalia non obstante præteritione filiorum
12 seu nepotum, vel neptum, tenentium primum locum.Et † ꝙ dispositio dictę auctenticæ, procedit ẽt in præteritione lineæ maternæ, ut est casus præsens, & ẽt in exhæredatione, per text. expressum ibi hoc dicentem, & in corpore unde sumitur, & Bar.hoc ponit ĩ d.auct.ex cã, col.5.ver.sumus expediti, q̃d oẽs scriben.postmodum sequuntur, vt per Corn. in d.consi.118. vol.2.vbi dicit, ꝙ licet præteritio m̃ris, vel lineæ m̃rnæ habeatur pro exhæredatione, & talis exhęredatio facit testm̃ nullũ, per d.§.aliud quoque.& §.seq. & per glo.in §. exhęredatos, in
13 auct.de hær.& falc.Tñ† legata, prælegata, & fideicõ.sustinent̃, & conseruantur beneficio dictæ auct.ex cã, & idem uoluit ꝯs. suo.254.vol.2.idem tenet Bar.in d.l.filio præterito, versi.cir
14 ca primum, & ibi Imo.adducens alias decisio.Et † licet Socy. consi.93.testm̃, uol.4.videatur tenere, ꝙ dispositio dictę auctẽticæ ex cã, non hẽat locum in posthumo ignoranter pręterito, & idem videatur sequi Barb.consi.60.illud afferam in mediũ,
* vol.2.Tñ * cõis conclusio est in ꝯrium, vt patet ex dictis scrib. in d.auct.ex cã, & ex consilijs Cor.præallegatis.Item quia si testator cogitauit de posthumo, adhuc idem est dicendum, ꝙ legata, & fideicommissa conseruentur beneficio dictæ auctenti-
* cæ, vt per Bar.& * cõiter doctores in d.auct.ex cã, & idem tenet Soc.& Barb.in d.ꝯs.Item quia in casu præsenti ista talis Vrsulina neptis venit per leg.velleiam, & est quasi posthuma, pp agnationem respectu testatoris eius aui, quo fit: ut ipse auus de ea cogitauerit, cum grauauerit eius m̃rem, vt dicit Bar.in d.
* l.filio pręterito, col.5.uer.3.est uidendum, * cõiter sequuntur doc.in d.auc.ex cã, in quib.terminis non loquuntur dicta ꝯsi. Soc.& Barb.¶ Ostenditur ẽt ex alio, quia testator expressè uoluit, ꝙ si Vrsulina eius filia hęres instituta mortua fuisset sine filijs masculis, ꝙ tunc esset locus fideicommisso, ut in testõ, unde apparet, testatorem cogitasse de filijs posthumis nascituris ex dicta Vrsulina, nedũ in gñe, sed in specie, unde cum de ea cogitauerit, ex ipsius pręteritione legata, & fideicommissa debent conseruari ex dispositiõne dictę auctenticæ ex cã, & in corpore unde sumitur. ¶ Cõfirmatur ẽt dicta conclusio, nam ipse testõr post natiuitatem, & agnationem dñæ Vrsulinæ neptis superuixit per plures, & plures dies, in quib.potuisset mutare dictum testm̃, q̃d minimè mutauit, & iõ presumẽdum est, ipsum voluisse decedere cum eodem testõ, & ꝯñr scienter prę-
15 terisse dictam Vrsuli.neptẽ. Vnde † disposita, & relicta in illis debẽt conseruari beneficio dictę auctenticæ, non obstante prætẽritione ipsius dñæ Vrsu.neptis, cum sciẽter fuerit pręterita, ex quo testm̃ non mutauit, iuxta ea q̃ habẽtur in l.si m̃r.C.de inof.tes.& in l.tractabatur.ff.de testõ militari, & per gloss.in l. athletæ.§.dat remissionem.ff.de excu.tut.& per ea q̃ vult Bar. in l.j.in pe.quę.secundi effectus.ff.de vul.& pu.& Pau.de Ca. in l.j.C.de post.hęr.inst.ad quod facit, quod vult Cor.in d.ꝯs.
16 158.& 254.vol.2.& consi.133, uol.3.Confirmatur† ẽt dicta conclusio.nam in d.testõ institutæ apparent Magda.& Cecilia filię.d.testoris, vnde esto, ꝙ fuerit p̃terita dicta Vrsuli. neptis, tñ legata & fideicommissa debentur per d.auc.ex cã, nam sicut dictas filias grauauit legatis, pariter grauasse censetur, & uerisimile est, ꝙ ita uoluerit grauare dictam neptẽ, argumento.l.Titius.§.j.ff.de lib.& posth.& ibi Bal.& idem Bal.in d.l.filio prę terito, & per Ale.in d.auc.ex cã, & ibi Mod.Papien, co.6.versi.
17 3.limita.¶† Ad quæ ẽt faciunt no.per Are.consi.85.co.6.quę refert & sequitur Soc. in d.consi.93.ubi multa adducit, & ẽt sequuntur Mod.Papien.in d.auc.ex causa, col.6.versi.4.vbi dicunt legata, & fideicommissa sustineri per d.auc. ex cã, ẽt si pręteritio posthumę esset ignoranter facta, qñ talia legata non ascenderent dimidiam patrimonij: vt est in pręsenti casu, in quo nulla cadit difficultas, cum.d. Vrsulina neptis quasi po-
18 sthuma a.d.testatore fuerit scienter pręterita.¶ † Ex istis euacuantur, & tolluntur ea q̃, supra fuere adducta p̃ ꝯria opinio: nam illa procedebant, antequam emanasset ꝯstõ.d.§. aliud & d.auct.ex cã. vt supra dictũ est. Item prędicta in ꝯrium adducta hodie possent procedere quò ad institutiones factas in tali testamẽto, ex quo hodie non valent, nec ꝯseruantur stante pręteritione filij seu neptis obtinentis primum locum, ut dicunt dicta iura.§.aliud.& d.auct. ex cã, sed quãtùm ad legata, vt est casus pręsens, secus est: quia ꝯseruatur beneficio.d. auct.
19 vt supra probatum est, Secũdò † principaliter dispositio.d.testatoris, & pręlegatum, de quo supra, dẽt habere effectũ p̃pter clausulam codicillarem positam in d.testamento, quæ operatur, vt relicta in illo debeantur uenientib.ab intestato.l. ex ea. §.ex his verbis, vbi Bar.& scriben.ff.de testa.l.ex testamẽto vbi glo.C.de fideicom.per Bar.in l.quia autem.ff.si quis om.cau. test.&

test.& per Bart.in l.j.q.5.ff.de iur.codic. & in d.auc.ex cā, vbi Bal.Pau.Ale.& Mod.& per Dec.consi.242.in cā proposita, vol.2.& per Cor.ↄſ.298.añ oīa.co.j.vo.j.& ↄſ.96. ex themate. vol.2.vbi concludentes ↄ̄ gl.in d.auct.ex cā.& ↄ̄.Spe. dn̄t, hāc esse cōem cōclus.ad quod ēt facit doctri.Bar. in l.j.q.12.ff.de iur.codicil.& quæ volūt doc.in d.l.eam quam. & in d.l.ex ea. ff.de testa.quæ ponit Soc.consi.218.consideratis.col.5.vol.2. concludentes, per talē clausulam codicillarem fideicommissa censeri repetita, & legata a venientib.ab intestato, dato ꝙ ex testamento hæreditas nō possit adiri per institutum mortuū vi
20 uente testōre, quod ēt sentit Dec.in d.consi.242. Et † ꝑ istud tollitur istud, quod primo loco in ↄ̄riū fuit adductū supra, q̄ ēt obiectio tollitur per l.primam.§.pro secundo.ff.de cad.tol.
21 & ex no.per Soc.in d.consi.218.co.7.circa fi.Et † ēt q̄a in casu præsenti sunt alij cohæredes, per quorum aditionē testm̄ sustinetur, esto ꝙ vnus hæredum sit mortuus viuo testatore, vt tenet Bal.& alij scriben.in d.l.Gallus, in principio, & in §.in om
22 nib.Prout † ēt tollitur obiectio ex deductis per Ale.cons.9.visis verbis, co.pe.vo.j.quem refert, & sequitur Dec.in d. consi. 242.uolentes, ꝙ si in testō est duplex nullitas, videlicet.præteritionis, & ēt quia institutus fuit mortuus viuente testatore, tn̄
23 tales nullitates supplentur per clausulam codicillarem. Et † ꝙ per talem clausulam sustinetur testm̄, ēt si posthuma fuisset ꝑterita, voluit Bar.in d.l.j.ff.de iure codicil.q.6.& 11.dicēs idē, si testm̄ rumperetur agnatione sui per l.Velleya.& idem Bart. in d.auc.ex cā, & ibi cōiter scriben.& facit cons.Benedic.Cap. 30.punctus, fuit quædam, & cōsi.103.subscripsi me, vbi vult, oēs nepotes repræsentantes personā filiæ defunctæ pp clausulā codicillarem teneri ab intestato ad præstandum relicta, & legata in tali testō, & per eundē consi.166. & ēt faciunt adducta ꝑ
24 Cor.ī d.consi.195.vol.j.Et † maximè quia clausula codicillaris in præsenti testō respicit tp̄s futurum, ut vult Bar. in d.l.j. q.7.& in d.auc.ex cā, co.fi.& Bal.in l.fi.co.fin.C.de codicil.& Dec.in d.consi.252.quæ conclusio procedit, ēt si in testō fuisset fcā exhæredatio, ita Bar.in d.l.j.q.9.Ale. & Mod. in d.auc.
25 ex cā, & Corne.in d.consi.158.& 254.vol.2. Confirmat † ēt dicta conclusio per illam clausulā positam in testō, volo oīno ꝙ valeat iure, quo melius, & efficacius valere posset, quæ operatur effectum, vt valeat ab intestato vt codicillus, ſm Soc.allegantem alias decisio.consi.173.Reueren.p̄r, co.3.versi.sed tn̄, vol.2.& ↄſ.66.visa donatione, col.4.vol.3.& faciūt no.ꝑ Imo. in l.cum p̄r.§.filius m̄rem, de leg.2.& quę adducit Are.& Mo
26 der.post Ale.in l.nemo pōt, de leg.j.Et † tanto magis idem dicendum: quia talis clausula codicil. fuit apposita scienter ab ipso testatore, qui manu propria testm̄ scripsit: non enim fuit apposita ex cōi stylo notariorum, & iō sine aliqua difficultate operatur effectus, de quib.s̄. Et sic tolluntur ea, quæ dicit Bar. in d.l.j.q.6.in fi.& Soc.in d.consi.93.& Barb.in d. consi.60. Ex quib.patet, resoluta esse oīa in ↄrium adducta, & ꝙ tale testamētū sustinet quò ad legata in eo relicta ex dispositione dictæ auct.ex cā.& d.§.illud.Item, ꝙ legata & fideicommissa sustinentur, & debentur propter clausulam codicillarē, & ↄ̄ñr, ꝙ tale prælegatum factum dictæ Ceciliæ de dictis duc.400. remanet firmum, & validum, & eidem debetur, quæ omnia cla-
27 rissima sunt, nec repugnationem habēt, ut aliàs ↄsului.¶ † Solùm difficultatem facit. nam post ipsum prælegatum testator ipse nuptui tradidit dominam Ceciliam, & eidem in dotē dedit ducatos mille, ex quib.vr̄ tale prælegatum habuisse effectū & executionem; ↄ̄ñr ꝙ non sit denuo, & iterum pręstandum: esto enim, ꝙ tale prælegatum valuerit, tn̄ fuit factum pro dotibus, quæ postmodum apparent solutæ per ipsum, & testatorem legantem; viuens enim nuptui tradidit dictas eius filias,
28 & eas dotauit. Quo† fit ut tales dotes fuerint quæsitæ ipsis filiabus.l.2.& l.si cum dotem.ff.sol.mat.Et ēt quia p̄r legans filiabus certam quantitatem pro dote, si postmodum viuens illas nuptui tradidit, & dotauit, talis dotatio computat̄ in legato.l.filia legatorum.C.de leg.l.sed si plures.§.in arrogato.ff.de vulg.& pup.Bar.in l.Lucius, la prima, in fi.de leg.2.Bal.Ange. Sal.& scriben.in d.l.filia legatorū.Bal.in l.huiusmodi.§.cū pater.de leg.j.& ibi Alex.col.4.& idem Ale.consi.7.visis, col.5. vol.2.& Pau.de Ca.consi.64.vr̄ dicendum, in prin.& per Soc. consi.101.visis duobus, co.2.in prin. vol.3. ubi dicit hanc esse communem opi.& per Dec. consi.81. in casu proposito, col. pe.nu.6.vol.j.& per repeten.nouis.in l.frater a fratre.q.14.ff. de cond.inde.Ex quib.vr̄, ꝙ vlterius dicti ducat.400. non debeantur, ex quo iam prælegatum prædictum viuente testatore
29 effectum habuit.Et † quia tale prelegatum fuit factum ob cām m̄rimonij tp̄e, quo maritaretur, & sic ob cām dotis, quæ causa iam fuit adimpleta per ipsum testatorem viuentem, vnde cum causa cesset, cessare debet & legatum factum pp dictam cām.l. cum tale.§.legato.ff.de cond.& dem.& per Imo.in l. huiusmo
30 di.§.cum p̄r, de leg.j.Quod † ēt corroboratur ex illa trita r̄la dicente, æqualitatem inter filios debere seruari, vt probatur in l.fi.C.commu.vtri.iud.& in l.illud.§.fi.C.de colla.& in l.quæ situm.§.sed & ipse.ff. de fun.instruc.& in l.cum p̄r.§. euictis, vbi gl.& doc.de leg.2.& bonus tex.& ibi scriben. in l.si ita legatum.ff.de cond. & dem. ¶ Quæ obiectio licet videatur prima facie militare, vt locum haberet pp superius adducta, tn̄ rectius intuenti nihil obstat, considerando mentem, & verba ipsius testatoris, qui expresè voluit, ꝙ ipsa.d.Cecilia haberet ducatos.400.plus alijs duabus filiabus suis, volens ēt, ꝙ dicti ducati.400.nunquam possent computari in aliqua diuisione ꝑ tp̄e facienda, sed ꝙ essent præcipui ipsius dn̄æ Cecilię sine aliqua ↄ̄dictione, vel oppositione, quam eius voluntatem melius declarauit post dictum prelegatum, dum fecit institutionē hæredum, & voluit, ꝙ dictę eius tres filiæ essent eius hæredes vniuersales, & æquales, cum hoc tn̄, ꝙ dictum legatum factū Ceciliæ de duca.400.esset sibi præcipuum, & non posset illi computari in aliqua diuisione faciēda. Ex quibus manifestè patet, dictum testatorem expresè voluisse, ꝙ dictæ eius tres filiæ essent ęquales hæredes excepto dicto prælegato duca.400. qđ voluit esse præcipuum ipsius Ceciliæ, & quòd haberet illud vltra alias filias, inter quas respectu dicti prælegati expresè vo
31 luit æqualitatem non seruari. Vnde † a dicta eius volūtate minimè est recedendum, cum pro.l.habeatur.§.disponat, in auc. de nup.col.4.l.in conditionibus primum locum.ff.de condi. & dem.l.cum virum.C.de fideic.l.non aliter, de leg.3.cū vulga. Voluntas enim propriè dr̄ illa, quę est expressa, ut dicit Bal. per illum tex.in l.2.§.voluntatem.ff.sol.mat.& ibi Alex.& alij
32 hoc comprobantes. Et † ex hoc tollitur illud, quod s̄.in ↄ̄rium adducebatur, de æqualitate seruanda inter filios, per d.l.fin.& d.l.cum ita legatum, quia verum, nisi in ↄ̄rium appareat exp̄ssa voluntas testatoris, & p̄ris, quę prędominatur, & facit: vt ęqualitas non debeat seruari in his, in quib.noluit filios esse æquales. Quod probatur manifestissimè per totum ti.ff.& C.fami. erc. vbi disponitur inter hæredes hæreditatem esse diuidēdā
33 ſm voluntatem testatoris, cuius † diuisio, & volūtas est ad vnguem obseruanda.l.quæ p̄r.ff.fam.erc. & iō in diuisione hæreditatis cohæres ante, & ultra alios capit sibi prælegatum.l. p̄r. ff.de adimen.leg.l.cohæres eius.§.fi.& l.seq.l.ita legatum, & l. Pomponius Philadelphus.l.inter cohæredes.§.j.& ibi gl.& l. rē pigno.ff.fam.erc.l.fi.l.cogitatione, & bonus tex.in l.fi qua. C.eo.ti.quib.in iurib. hr̄, ꝙ in diuisione hæreditatis prælegata facta cohæredi sunt præcipua, nec in illis attenditur æquali
34 tas.sed uolūtas tm̄ testōris. Suadetur † ēt: quia legata fcā inter filios, & cohæredes non conferuntur, auc.ex testō.l. a p̄re.l. filiæ licet.l. filiam fratris.C. de collatio. & tanto magis in casu pręsenti, in quo testator expresè voluit, ꝙ in diuisione hæreditatis suæ facienda quocunque tp̄e inter ipsas filias eius hæredes non deberent computari dicti ducat.400. dictæ Ceci-
35 liæ, ex quo uolebat eā illos habere ultra alias filias. Et † eo maximè: cum sæpius dictus testator hoc replicauerit, q̄ replicatio & geminatio multùm operatur.l.balista.ff. ad Trebell. not.in c.fi.de of.del.& per Mod.in l.j.in prin.ff.de of.eius, & latè per Ant.Corse.in tracta.de uer.gemina. quem inseruit in tractatu suo de potesta.reg.ubi.n. actus reiteratur, præsumit̄ deliberatio.c.si quis iratus.2.q.3.& ubi.2. interuenit consideratio, ibi plena deliberatio esse p̄sumitur.§.& hoc nos iubemus, in auc. ut nul.iud.& per Bal.in consi.scismatis, rub.C. si q̄s aliq.test. proh:& per Mod.in rub.ff.de uer.ob.dū loquunt̄ de pacto nudo geminato, & eo potissimè hoc procedere dēt, cū ipse testōr in ultimis uerbis sui testamenti uoluerit dictū legatū obseruari inuiolabiliter, dum dicit, omnia suprascripta obseruent̄ &c.
36 In † quibus suprascriptis, iam est pręsens legatum geminatū, & replicatum: & cum omnia uoluerit obseruari, tanto magis istud, capitu.solitæ, de maioritate, & obedientia.l. a procurato
37 re.C. mandat. Et † pro clara resolutione obiectionis prædictæ aduertendum est, quòd post dictum prælegatum ipse testator

ftator maritauit dominã Ceciliã, & eã dotauit in ducatis mille, simpľr, non declarando, ꝙ hoc faciebat ex cã legati, & iõ talis dotatio, & solutio ducatorum mille trãsiuit in speciẽ donationis, seu dotationis, quam facere hẽbat pr̃, non aũt ad satisfactionem dicti legati, vt tenet Dynus, & Bar. in l. legatum, de legatis. 2. & Bal. in l. 2. co. 3. C. de iure dotium, & in l. j. col. pe. C. si quis omissa cã testa. & Mod. Papien. in d. auct. ex testõ, col. antepe. & in d. l. filia legatorũ, in fine, & per hoc ſm Barto. & alios vbi supra. limitatur illud, quod hr̃ in d. l. Lucius, la j. de leg. j. cũ concordantijs. ¶Et esto, ꝙ pr̃ maritãdo filiã, & dando sibi dotẽ, quam prius eidẽ legauerat, videatur in dubio hoc fecisse animo compensãdi, ſm * cõem opinionẽ doc. de qua p Ale. post alios in d. l. huiusmodi. §. cũ pr̃, col. 4. cum alijs supra in ꝯrium adductis, tñ iste non est casus nr̃, sumus enim in diuersis terminis. Nã testator tpe, quo maritauit oẽs dictas tres filias, vnicuique dedit mille in dotẽ, adeo ꝙ ex tali dotatione facta per prẽm testatorem viuentem, ipsa dña Cecilia nõ reperitur habere plus, quàm aliæ filiæ, ꝙ est ꝯ mentem, & voluntatẽ testatoris, qui voluit oĩ casu tpe diuisionis eius hæreditatis dictam Ceciliam habere vltra alias ducatos. 400. Vnde si ipse testator voluit tale prælegatum peruenire ad Ceciliã simpľr, sumus in claro, ꝙ ad ipsam peruenire debet, iurib. & rõnib. supra adductis. Si verò diceretur, ꝙ testator voluit dictos ducatos. 400. peruenire ad ipsam dñam Ceciliam ex cã dotis, & adhuc idem est dicendum. nam ẽt ex cã dotis ipse testator voluit ipsam dñam Ceciliam habere dictos ducat. 400. plus alijs suis filiab. & certum est, ꝙ plus non habuit, ꝯñr illos habere dẽt, vt seruetur dicta expressa voluntas testatoris geminata, & replicata, nã esto, ꝙ ducati mille dati in dotẽ cõputarentur in legato facto Ceciliæ, tñ ex hoc ipsa dña Cecilia non habuit, nec ꝯstat habuisse in dotem plusquam aliæ filiæ, q̃ ẽt nomine dotis habuerunt mille, & ipse testõr voluit, ꝙ vltra alias filias ipsa Cecilia haberet dictos duc. 400. Vnde esto, ꝙ fuerunt relicti cã dotis, tñ quia non apparent soluti, debent, vt s̃. probatum est. Et vlterius probatur fundamẽto vrgenti, & stringenti. nam certũ est in facto, ꝙ ipse testõr, siue simpliciter, siue ex cã dotis voluit ipsam dñam Ceciliam virtute prælegati habere vltra alias dictos ducatos. 400. Et licet postmodum ipse testõr maritauerit eã, & dederit in dotẽ ducatos mille. Tñ non dedit ei plus, quàm dedit aliis filiab. ꝯñr isti ducati quadringenti in plus legati adhuc non soluti debentur, & peti possunt vltra dotatio-
38 nem factam ab ipso testatore. Ista† est * cõis opinio Bal. & Ale. in d. l. huiusmodi. §. cum pr̃, co. 4. & Bal. & Sal. in d. l. filia legatorum, & ita Pau. de Ca. ibi dicit in facto obtinuisse ꝯ Bart. dicentem ꝯrium, & ibi Mod. Papi. dñt hanc esse cõem, allegãtes Pet. de Anc. ẽt consi. Alex. Hoc idem tenet Dec. in d. consi. 81. co. pe. nu. 6. dicens hanc esse cõem, vt residuum possit peti, & Soc. d. consi. 101. Et licet Imo. in d. §. cũ pr̃. tenuerit ꝯrium, tñ eius opinio confunditur per Ale. ibi, defensantem cõem opinionem, de qua s̃. & concludentem illam procedere, ẽt si testator prius reliquisset legatum pro filia maritanda. Nam esto, ꝙ postmodum maritauerit, si maritando non dedit quantitatem ꝯtentã in legato, sed minus, illud minus datum virtute legati põt peti. Et licet in hoc Imõ. tenuerit ꝯrium, tñ Ale. tollit eius motiua, & concludit, ut s̃. in d. §. cum pr̃, co. fi. versic. sed iuxta hoc quæritur, quẽ sequitur Socy. in d. ꝯs. 101. & Decius vbi. s̃. Ita est in casu præsenti, nam ipse testator ꝑlegauit pro dote. d. d. Cecilię & voluit vltra alias filias illam habere ducatos. 400. Vnde esto, ꝙ postmodũ dotauerit, & dederit ducat. mille, qui ſm cõem opi. de qua. s̃. compensãt cum dicto legato, tñ non dedit eidem vltra alias filias ducatos. 400. Et iõ hoc non datũ debetur virtute dicti prælegati, ſm cõem conclu. de qua. s̃. ga aliàs voluntas testatoris non posset habere effectum, nec ipsa do. Cecilia reperiretur vltra alias habere ducatos quadringen-
39 tos, ſm ꝙ ipse testator voluit, vt s̃. ¶†Nõ obstat, qđ dicebatur, tale prælegatum fuisse factũ pp cãm maritandi, & dotãdi, quæ cã iam fuerat secuta &c. Nã huic obiectioni rñdet Bal. & Saly. in d. l. filia legatorũ, & ibi Mod. Perusini, & Ale. in d. §. cum pater, col. fi. versiculo, sed inxta hoc, circa finem, ibi, sed ad istud argumentum rñdet. Ex quo esto, ꝙ talis causa sit adimpleta, tñ non resoluit legatum, sed ipsum magis corroborat & confirmat. l. si iam facta. & l. conditionum, quæ in futurum. ff. de cõ-
40 di. & dem. Et † compensatio, quæ insurgit per solutionem factam post legatum, nõ põt esse, nisi vsque ad cõcurrentẽ quãtitatẽ. l. si cũ dotẽ. §. si pr̃. ff. sol. ma. Et iõ residuum, qđ fuit legatũ, & non solutũ, nec datũ in dotẽ, põt peti virtute prælegati, ex quo in illo non cadit cõpensatio, ita Bald. expressè in d. l. filia legatorum, quẽ sequitur ibi Sal. & relig. scrib. & Ale. in d. §. cum pr̃. esto enim, ꝙ ipse testator dotando, & maritando præsumatur hoc fecisse animo compensandi cũ legato facto prius per eundẽ: tñ quia in dotẽ non soluit integram quãtitatẽ legatã, illud, qđ deest, virtute legati debetur, vt s̃. probatũ est. Non
41 † enim per talem dotatio. testator ipse vr̃ recessisse in totum a dicto prælegato, sed solùm in illo, in quo dotauit, vt in simili dicit tex. in l. alumnæ. §. qui filias, in vl. ver. ff. de adimen. lega.
42 Et † quia limitata cã, & dotatio postea facta, dẽt causare limitatum effectũ, & limitatã cõpẽsationẽ, vulg. l. in agris. ff. de ac-
43 qui. re. do. l. milites agr. ff. de re mili. Et † eo magis: quia post dotationẽ testator superuixit, & poterat testm̃ mutare, vñ cum non mutauerit, in eadẽ voluntate, & dispositione mori voluit
44 d. l. athletæ. d. l. si mr̃. C. de inof. tes. Nec† est præsumendum, ꝙ sine aliqua cã voluerit mutare volũtatẽ suã, & voluisse priuare. d. Ceciliam. d. legato, quã vltra alias prædilexit. c. maiores,
45 extra de baptis. l. non ad ea. ff. de cond. demõ. Vnde† cum alijs filiab. soluerit dotẽ maiorẽ q̃ eis prælegasset, augendo dictã dotẽ, pari mõ & a fortiori augere voluit dotẽ ipsius Ceciliæ, quã iã ꝑdilexit, voluit præ alias honorare. c. cũ in cũctis, de elec. & auct. multo magis. C. de sac. san. ecc. & argumẽto eorum, q̃ habentur in l. j. C. de impub. vbi Bar. & in l. Lucius. §. pr̃ puerum. ff. ad Treb. in l. cohæredi. §. qui discretas. ff. de vul. & pup. & p
46 Dec. consi. 186. qm̃ ex facto, vol. j. Et† bona deci. Bar. in l. fina. ver. iux. hoc quero. ff. ad Treb. vbi in substitutione gñali tm̃ veniunt illi, qui fuerunt prædilecti in institutione, & p Dec. ꝯsi. 270. domi. Raynaldus, co. 2. ver. 3. ad hoc bene facit. Cõpro-
47 batur † ẽt cõclusio prædicta. nam talis dotatio vr̃ subrogata in locũ. d. prælegati, ſm doc. de quib. s̃. & iõ intelligenda ſm qualitatẽ. d. prælegati, cui subrogatur. l. in ꝯtib. §. j. C. de non nu. pec. l. eum qui. §. qui iniuriarum. ff. si quis cautio. c. ecclesia sanctæ Mariæ, vt li. pen. cum concor. sed prælegatum hẽt, ꝙ ipsa Cecilia vltra alias habeat dictos duca. 400. ergo &c. & ita in simi. consuluit Dec. ꝯs. 190. circa primũ, co. 3. uer. 4. hoc confirmatur, & col. 4. uer. non obstat successiuè, volu. j. Prout
48 † ẽt in simili dicimus, ꝙ testator legando in codicillis, non vr̃ in dubio recessisse a priori uoluntate posita in testamento, ut dicit Dec. in d. consi. 190. col. fi. uer. 5. adducendo Abb. cõs. 4. in q. quæ uertitur, uo. 2. co. 5. uersi. non obstat, si dicatur, argu-
49 mẽto. l. eũ qui mutatã. ff. de prob. Ad† qđ ẽt facit, qđ dr̃, nouũ priuilegium nõ tollere antiquum. l. 2. uers. minimè defraudata. C. de ꝯst. pec. & per Ale. consi. 32. uisa concessione, uol. 5. Ex quib. satis clara redditur consultatio, ipsam. d. Ceciliam conse qui, & habere debere dictos duca. 400. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio compendiosa reputatur, quãdo testator substituit grauato, casu quo decederet ab intestato, & sine filijs.*
Substitutio habens tractum in futurum tempus, compendiosa reputatur.
2 *Compendiosa facta maiori verbis directis, omni tempore valet vt fideicommissaria, & non vt directa.*
3 *Compendiosa facta impuberi verbis directis, post pubertatẽ nullo iure ualet.*
4 *Testamẽtum factum cum clausula codicillari inducit, ut post pubertatem compendiosa ualeat ut fideicommissaria secundum aliquos.*
5 *Fideicommissaria cessat, quando institutus mortuus fuit uiuo testatore.*
Fideicommissarius succedit testatori, & non grauato.
6 *Substitutus capere debet de manu hæredis.*
7 *Fideicõmissaria, ut locũ habeat, requirit hæreditatem esse aditã.*
8 *Differunt, an quis sit hæres scriptus, & an adeat hæreditatem.*
9 *Testamentum est quasi caducum, & consequenter nullum, si hæres scriptus mortuus est uiuo testatore.*
10 *Relicta in testamẽto ruũt, quando ex eo nõ põt hæreditas adiri.*
11 *Substitutio uidetur reddi nulla, quãdo institutio effecta est quasi caduca.*
12 *Statutum excludens fœminas ab intestato non habet locum in causa testati, & nu. 26.*

13 Clau-

13 *Clausula codicillaris semper præsumitur apposita in testamento condito inter liberos, & seq.*

14 *Clausula codicillaris operatur, ut substitutio facta uerbis directis trahatur ad fideicommissum, & nu. 13.*

15 *Si hæres moritur uiuo testatore, succedētes ab intestato tenentur præstare fideicommissum, si in testamento fuit apposita clausula codicillaris.*

16 *Clausula, omni meliori modo &c. habet uim clausulæ codicillaris, & tendit ad conseruandam uoluntatem testatoris.*

17 *Succedentes ab intestato tenentes præstare fideicommissum, possunt detrahere trebellianicam.*

18 *Hæredis institutio nulla operatur, ut omnia relicta in testamento reddantur nulla.*

19 *Testamentum conditum inter liberos sustinetur, ut succedatur ex testamento, & non ab intestato.*

20 *Testamentum non erit nullum, si unus hæredum mortuus est uiuēte testatore, ex quo portio illius accrescit alteri cohæredi.*

21 *Substitutus admittitur, licet hæres scriptus moriatur uiuo testatore, & reddat testamentum quasi caducum.*

22 *Et istud procedit nedum in uulgari substitutione expressa, sed etiam in illa, quæ continetur sub compendiosa.*

23 *Clausula, ex nunc, prout ex tunc, operatur effectum, ut conditio retrotrahatur, & ut actus uideatur à principio purè factus.*

24 *Prouisio facta à testatore in uno casu, an extendatur ad alium, quem testator uerisimiliter prouidisset, si de eo cogitasset.*

25 *Qui potuit mutare testamentum, & non mutauit, uidetur cum illa uoluntate uoluisse mori, & decedere.*

27 *Substitutio facta sub una conditione ruit, si illa conditio non fuit adimpleta.*

CONSILIVM LXII.

Titius Duos filios masculos habēs, & quatuor filias fœminas, condens sibi testm̄, instituit filios masculos vniuersales hæredes, ꝙ si prædicti ambo filij, & hæredes decesserint ab intestato, & sine hæredib. masculis, & legitimis, tunc & eo casu idem testator instituit sibi hæredes vniuersales in omnib. suis bonis prædictas quatuor filias fœminas ex nunc, prout ex tunc, euenit; ꝙ ambo filij masculi viuente p̄fē testatore mortui sunt, qui testator deinde mortuus est supstitibus filiab. prædictis, dubitatur, quis succedere debeat in hæreditate ipsius testatoris, an ipsæ filiæ fœminæ ex testamento, an verò agnati masculi testatoris vsque ad quartum gradū ab intestato vigore statuti in loco vigentis, excludētis fœminas in suc
1 cessionib. ab intestato. Prima † facie dicendum vr̄ dictas filias excludi, & venire dictos agnatos testatoris: ipsæ.n. filiæ substitutæ fuerunt his verbis, si filij masculi decederent ab intestato, & sine liberis, quo casu substitutio dr̄ compendiosa, cū illi duo casus, ab intestato, & sine filijs, habeāt tractū in futurum. l. gñaliter, & ibi Are. C. de inst. & subst. per Bar. & alios in l. Cē
2 turio, col. 11. in fi. & ibi Mod. Pap. ff. de vulg. & pup. Ista † ergo compendiosa facta maiori verbis directis nullo mō pōt valere iure directo, sed omni tpe valet vt fideicommissaria. l. Sceuola, vbi Bar. & scrib. ff. ad Treb. per Bar. & alios in d. l. Centurio, in l. precib. C. de impub. & ibi Pau. de Ca. co. 7. & plenè in l. verbis ciuilib. ff. de vulg. & pu. & per pract. Pap. in for. libelli, quo
3 agitur ex substitutione cōpendiosa, co. 2. Facta † verò impuberi verbis directis post pubertatē, ſm cōem opi. nullo iure valebit. d. l. verbis ciuilib. vt plenè doc. glo. & alij in d. l. Centurio, & in d. l. precib. gl. magna in §. j. inst. de pup. subst. cam. alijs cumulatis in dictis locis, vnde consideratis oīb. partib. non vr̄ locus substitutioni, ꝯñr sumus in casu intestati. Et si diceretur, ꝙ in testamento præsenti est apposita clausula codicillaris, tum
4 verbis expressis, tum quia testm̄ est factū inter liberos, quo fit, vt sp. d. clausula intelligatur subintellecta. Per † quam clausulā post pubertatem compendiosa valebit iure fideicommissi, ſm glossam approbatam, & Imo. Ale. Aret. & Mod. in l. cohæredi. §. cum filiæ, in ver. ualuit. ff. de vulg. & pup. & per Mod. col. 4. in d. l. verbis ciuilib. & in d. l. precib. col. 10. in princi. p Ale. &
5 Mod. in l. hac consultissima. §. ex imperfecto, co. 3. C. de test. & Ale. consi. 224. prospectis, col. j. vol. j. Rñdetur, † ꝙ in præsenti casu filij masculi instituti, quibus fuit facta substitutio, decesserunt viuo testatore, quo fit, vt non possit habere locum fideicommissaria, per quam succeditur testatori, & eius bonis, non aūt hæredi. d. §. cum filię. l. si seruo fideicommissaria. ff. de
6 hære. inst. Præterea † necesse est, substitutū capere de manu hęredis. l. restituta. ff. ad Treb. Fulg. & Mod. in d. l. precib. col. 8. Bar. & omnes scrib. in l. j. co. 2. de leg. j. plenè dixi in c. in præ
7 sentia, in notab. de prob. Præterea † fideicommissaria vt locum habeat, requirit hæreditatem esse aditam, ꝙ cessat in præsenti casu, cum hæredes instituti viuo testatore mortui sint. l. ille a quo. §. j. ff. ad Treb. vnde, vel considerando directam uulgarē, vel pupillarem, seu fideicommissariam, patet nullam ipsarum locum habere posse, & sic succedit cā intestati, ꝯñr militat di
8 spositio statuti excludentis filias fœminas. Pro † qua opin. ēt facit, ex quo talis compendiosa, ēt si contineret solam fideicommissariam, facta fuit sub illa condōne, si masculi hæredes decederent ab intestato, & sine filijs &c. quæ condō non euenit, ex quo mortui fuerūt viuo testōre, cum aliud sit, ꝙ quis sit hæres scriptus, & aliud sit, ꝙ hæreditatem adeat. l. 3. §. si quis ita. ff. de hær. inst. per Alex. consi. j. col. j. vol. j. ꝯñr talis substitutio
9 erit nulla. Ad † idem facit: quia tale testm̄ fuit & est quasi caducum, ꝯñr nullum, ex quo hæredes instituti uiuo testatore decesserunt. l. non putauit. §. a primo. ff. de ꝯtab. l. unica. §. pro se
10 cundo. C. de cad. tol. inst. quib. mo. test. infir. §. j. cū si. Ex † quo infertur, ꝙ cū ex eo nō possit adiri hæreditas, ꝙ omnia in ipso testō contenta ruunt. l. eam quam. C. de fideic. l. cum principalis. ff. de reg. iu. Item infertur, ꝙ substitutio facta de filiab. fœminis nulla præcedente institutione, vel quasi caduca, sit nulla. l. fi. C. de hære. insti. ubi substitutio Sempronij nullum ha
11 buit effectū: quia institutio facta de Plocio fuit nulla. ¶ † Istis tñ non obstantib. ꝯria opinio uerior vr̄. nam clarum est, statutum, de quo supra in themate, excludere filias fęminas extan
12 tib. masculis ab intestato tm̄. Sed † in casu præsenti sumus in cā testati, vt j̄. probabitur, ergo cessat statutum, locum habens ab intestato tm̄, arg. l. quandiu. ff. de acq. hær. cum vulgar. statutum enim excludens filias fęminas ab intestato locum non habet in cā testati, qñ filiæ sunt institutę, vel substitutæ & p fideicom. uocatæ: cum non sit uerisimile, statuentes uoluisse tollere seu coarctare testandi facultatem, ꝯ. l. primam. C. de sac. san. ecc. & plenè hr̄ per Pau. de Ca. consi. 283. super eo, quod quæritur, & per Albert. Asten. in suo trac. de statu. fœmi. exclu. &c. 8. art. q. 6. ubi plurib. medijs hoc comprobat, & per Georgium
13 Nat. in trac. ꝙ stant masculis &c. fol. 12. quæro. Quòd † modò simus in cā testati ostenditur. nam testm̄ præsens conditū apparet inter liberos, quo casu censetur apposita clausula codicillaris, ut supra dictum fuit, ex qua resultat effectus, ꝙ si substitutio fuit facta per verba directa, trahatur ad fideicommissum, taliter ꝙ agnati uenientes ab intestato iure fideicommissi tenētur restituere hæreditatem fęminis substitutis. l. ex ea scriptura, & ibi Bar. Pau. de Ca. & alij. ff. de testam. glo. & doc. in l.
14 eam quā. C. de fideic. maximè Mod. co. 6. Qui † in specie hoc tangunt de tali clausula subintellecta in testamento condito inter liberos, per Ale. consi. 9. co. 3. in prin. vol. j. & consi. 184. uiso processu, col. 2. & consi. 285. circa primam, co. 2. uersi. sed præmissis, uol. 2. & consi. 304. examinatis, eo. uol. & cons. 102. co. 2. uol. 3. & consi. 176. col. 2. uol. 5. Vnde per hanc clausulā codicillarem in testamento paterno expressam, uel subintellectam, uenientes ab intestato deberent restituere dictis filiab. hæreditatem per fideicom. ut no. in d. l. ex ea, & in l. ex testamēto. C. de fideicom. & in dictis consiliis Alex. per Barto. & alios scriben. in auct. ex cā. C. de libe. præter. per Cor. consi. 298. añ omnia, col. j. uol. j. & consi. 96. ex themate, & consi. 242. in ca
15 su. uol. 2. Et † bona doctrina Bar. in l. j. q. 12. ff. de iure codic. & bene per Soc. consi. 218. consideratis, col. 5. uol. 2. uolētem expresse in casu nostro, ꝙ si hæreditas non pōt adiri ex testamento, ex quo hæredes scripti mortui sunt uiuente testatore, succedētes tñ ab intestato propter clausulam codicillarem tenentur per fideic. restituere, ꝙ expressius, & clarius tenet Dec. consi. 242. in casu proposito, uolu. 2. dicens, talem nullitatem mortis succedentis in persona hæredis uiuo testatore tolli, &
16 suppleri per dictam clausulam codicillarem. Ad † qd̄ ēt facit, quia in testamento est apposita illa clausula, omni meliori modo &c. quæ habet uim clausulæ codicillaris, & tendit ad ꝯseruandam uoluntatem testatoris, ut per Bal. in l. fi. ff. de iu. codicil. co. 4. uer. nunc aliqua, & per Soc. consi. 173. reuerende pater, col. 3. uer. sed tñ, uol. 2. per Imo. in l. cum pater. §. filius matrem, de leg. 2. per Are. & alios in l. nemo pōt, de leg. j. p Socy. consi. 66. col. 4. num. 20. uol. 3. & sic patet, ꝙ dictæ filiæ fœminę possunt

17 næ possunt venire per fideicõmissum. Est† bene verũ, ꝙ veniẽdo ista via succedentes ab intestato agnati, restituẽtes hæreditatẽ fili ab. per fideic. possent retinere quartam Trebellianicã, ut dicit Pau. de Ca. in d. l. ex ea, & no. in locis. s̃. adductis tñ, vt inferius ostendam, in casu præsenti cessat Trebellianica, & iõ
18 integra hæreditas peruenire dẽt ad ipsas filias. Vñ † pro clariori veritate considerandum est, ꝙ nos sumus in cã testati, quo fit: vt dispositio statuti penitus cesset. nam tale testm̃ non est imperfectum rõne voluntatis, sed effectũ fuit quasi caducum, ex quo hæredes scripti mortui fuerunt viuo testatore. d. l. vni, ca. §. pro secundo, cum si. & quia hæredis institutio, est caput testamenti. §. añ hæredis institutionẽ, insti. de leg. iõ cum insti-
19 tutio ruat, dicendũ erat oĩa ẽt ruere, vt s̃. Tñ † testm̃ cõditum fuit inter liberos, & iõ sustinet̃, cũ nõ sit imperfectũ rõne voluntatis, sed alia de cã, & succeditur ex testõ, & nõ ab intestato gl. est approbata, & comẽdata a Bal. & Sal. in l. filij. C. fam. erc. per Pau. de Ca. Ale. & Mod. in l. hac ꝯsultissima. §. ex imperfecto. C. de tes. qui propriè inferunt ad casum nr̃m de statuto disponente, ꝙ stantib. masculis, vel agnatis vsque ad quartũ gradum, filiæ fœminæ nõ succedant ab intestato, si ꝯtingat testm̃ esse imperfectũ, & nullum ẽm ius cõe: tñ filiæ succedũt exclusis agnatis, & excluso statuto, ex quo pr̃ voluit decedere ex testamẽto, & nõ ab intestato, qđ comprobat plurib. medijs bñ facientib. & idem sequitur Alb. Asten. in dic. tract. ar. 8. q. 6. ver.
20 an aũt statutũ, & q. 9. ver. & si sit imperfectũ. Prout† ẽt ex alio, idẽ dicendum per doctri. Bal. in l. quoties. §. si duo, in fin. ff. de hær. inst. dicentis se aliàs consuluisse, ꝙ si pr̃ condidit testm̃, in quo filium masculũ instituit vniuersalẽ hæredẽ, & filiam fœminam in re modica, ita ꝙ plus petere non possit, si contingat filium masculum hęredem institutum viuo testatore mori, filia põt habere totam hæreditatem iure accrescendi, & excludit oẽs agnatos testatoris, uocatos ex statuto, illo nõ obstante, quã doctri. refert, & sequit̃ Albe. Asten. in d. trac. 8. art. q. 9. plura adducens, & dicens istã esse ueritatẽ, ꝙ ꝓpriè uerificari põt in casu nr̃o, & pro ista doctri. vide Fulg. consi. 102. præsupposi
21 to. Ad † quod facit aliud magis stringẽs, ex quo si hæres scriptus viuo testatore moritur, licet testm̃ efficiat̃ quasi caducũ, tñ substitutus admittitur, & ex testõ integrã hęreditatẽ capit, & directò, tex. est in d. l. unica. §. pro secũdo. C. de cad. tol. & expressè ponit Soc. in d. consi. 218. vol. 2. & Dec. d. ꝯsi. 242. Nec
22 dicatur, ꝙ tex. in d. §. pro secũdo, loqtur in vulgari expressa, vt dicit ibi Bar. Nã sub compendiosa ꝯtinet̃ expressa vulgaris, ẽm Bar. & alios cõiter in l. j. ff. de vulg. & pup. & nr̃a substitutio est compendiosa, ut supra, ergo &c. & istud solùm sufficeret ad decisi. ut dicit Bar. in l. scire oportet. §. fi. in fi. ff. de excus. tut. Vlte
23 rius certum est, ꝙ substitutio præsens fuit facta cũ illa clausula, ex nunc prout ex tunc, ut exp̃sè patet in verbis testamenti, q̃ clausula operat̃, vt institutio facta in secundo gradu de ipsis fęminis sub conditione, si filij masculi instituti decesserint ab intestato &c. retrotrahatur, & videatur facta ab initio, ac si nulla filiorum masculorum præcessisset institutio, ita ꝙ filiæ fœminæ purè, & immediate videntur a pr̃e institutæ, ita Bar. in l. si ita stipulatus fuero, in prin. ff. de verb. ob. Ang. & doc. in l. j. C. de codicil. Ale. consi. 225. visa facti, co. 3. vol. 2. ẽm numerũ primi vol. & hoc solum, & unicum sufficit ad decisionem, ad quæ faciunt no. per Ale. & Mod. in l. fi. C. de hære. insti. in tertio no. in fi. dum rñdent ad d. l. ex facto. ff. de vulg. & pup. cum
24 alijs concor. & sim. Ad† corroborationem prædictorum accedat: q̃a prouisio facta a testõre in uno casu extẽdit̃ ad aliũ, quẽ testõr uerisimiliter ꝓuidisset, si de eo cogitasset. l. Titius. §. Lucius, vbi Bar. & Mod. ff. de lib. & posth. l. tale pactũ. §. fi. ubi gl. Bar. & alij. ff. de pac. Barb. consi. 51. circa hanc, col. 4. qđ est inter cons. Ale. in j. vol. & p Soc. ꝯs. 40. cũ in pñtiarũ, qđ est inter
25 consi. Fran. de Cur. Accedat† ẽt aliud, ex quo testõr aliquo tpe superuixit, & potuit mutare testm̃, & nõ mutauit, ꝓñr mori voluit in d. voluntate. l. si mr̃. C. de inof. tes. gl. in l. athletæ. §. dat remissionẽ. ff. de excu. tu. per Bar. in l. j. ff. de vulg. & pup. q. pe. secundi effectus, Pau. & alii in l. j. ff. de vulg. & pup. & in l. j. C. de posth. hæ. ins. per Ang. consi. 108. ista. q. circa finẽ, dicẽtem ita declarandã esse. l. tractabatur. ff. de mil. tes. & p Ale. ꝯs. 285. co. 2. & facit illud vulg. quẽ præsumi perseuerare in uolũtate. c. maiores, de baptis. & faciũt no. p Ale. in ꝯs. 262. attẽtis, vo. 2. Ex istis patet, dictas filias debere consequi hæreditatem ex testamento, ex quo sumus in cã testati, & ꝙ excludi debẽt agnati testõris, qui non possunt venire nisi ab intestato uirtute statuti, quod locũ hẽt ab intestato tantùm, & cessat in cã testati, ut est pñs. ¶ Nec ob. adducta in ꝯrium, nam ad ea patet rñsio ex superius adductis pro ista parte; tñ sigillatim rñdẽdo dr̃, ꝙ prima difficultas non militat, ex quo in testamento fuit expresse apposita clausula codicillaris, & etiam illa clausula, omni meliori modo. &c. & si non fuissent expresse appositæ, tñ subintelligerentur de iure, ex quo testm̃ fuit conditũ inter liberos, vt supra de omnib. dictũ fuit, quæ clausula codicillaris operat̃, ut licet hæreditas non possit adiri ex testõ, ẽt per hæredes scriptos mortuos ante testatorem, tñ succedentes ab intestato tanquam rogati, cogunt̃ restituere, in vim fideic. substitutis, vt supra probatũ est, ꝓñr agnati hæreditatem habere non potuerunt. Insuper
26 ostendet̃, & clarius, ꝙ istæ filiæ fœminę succedunt ex testamẽto, ex quo militat dispositio testatoris, & sumus in cã testati, ut ex plurib. supra probatum fuit, & iõ cessare dẽt dispositio statuti. l. fi. C. de pac. cõuẽ. l. ex facto. §. itẽ q̃ro. ff. de vul. & pup. auc. hoc amplius. C. de fideic. & per Mod. post alios in l. 3. co. 6. C. de hær. ins. cum sim. ex hoc infertur, ut supra probatum est, ꝙ dictæ filię directò succedunt, & iõ in ipsarum damnum, & prę iudicium nulla Treb. est detrahenda, ꝙ maximè suadet̃ uirtute illius clausulæ, ex nunc prout ex tunc, per quam ẽt tollunt̃ ꝯria. Non ob. ꝙ testm̃ fuerit effectum quasi caducũ, & sic nullum hæredib. mortuis ante testatorem, nam propter hoc substituti, seu fideicommissarii non excludunt̃, quinimmo magis
27 admittunt̃, vt supra clarè probatum est. Non† obstat, ꝙ dicebatur de adductis per Ale. consi. j. vol. j. quia ille casus est satis diuersus a casu nr̃o. patet: quia ibi fuit adiecta illa conditio, si ille institutus erit hæres tpe mortis suæ, & iõ ruunt aliæ substitutiones, si non eueniat illa, ut sit hæres tpe mortis testatoris, argumento no. in uulg. l. in delictis. ff. de noxa. cum sim. sed in casu pręsenti fuit simpliciter apposita conditio, si ab intestato, & si sine liberis morerentur, quæ conditiones euenerunt, & iõ filiæ fœminæ substitutę admitti debent. l. generaliter, in prin. C. de ins. & sub. Ad alia, si qua essent adducta in cõtrarium, & si qua adduci possent, ex superius adductis pro ista opin. patet clarissima resolutio, potissimè considerando illam clausulam, ex nunc, prout ex tunc &c. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ ad successionem de iure communi ita admittuntur, sicut & masculi.*
2 *Alienationis prohibitio odiosa est, & non comprehendit nisi personas prohibitas alienare, & nu. 19. & 20.*
3 *Alienationis prohibitio per actum inter viuos non comprehẽdit illam, quæ fit per actum vltimæ voluntatis.*
4 *Fœmina etiam maritata dicitur de familia testatoris, & declaratur nu. 23.*
5 *Filia fœmina dicitur agnata patri, & de eius familia, & n. 23.*
6 *Fideicommissum directum in persona filiorum, an comprehẽdat nepotes, & nu. 7.*
8 *Qui non est honoratus a testatore grauari non potest, & melius nu. 29.*
9 *Positi sub conditione, non censentur positi in dispositione, & melius nu. 29.*
10 *Testatoris voluntas potissimum attẽdi debet, maximè in fideic. Fideicommissum inducitur, etiam verbis enunciatiuis. In fideicommissis magis attendimus mentem, quàm uerba.*
11 *Geminatio enixam uoluntatem disponentis ostendit, & nu. 43.*
12 *Alienationis prohibitio fideicommissum inducit gradatim, & successiuum.*
13 *Relictum contemplatione familiæ inducit grauamen successiuũ, & gradatim.*
14 *Masculinitas a testatore expressa uidetur considerata causa conseruandæ agnationis, & familiæ.*
15 *Testatoris uoluntas potissimum consideranda est.*
16 *In successione testati ueniunt illi, qui a testatore sunt uocati.*
17 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non hæredi grauato.*
18 *Ver. perpetuum, importat actum sine temporis præfinitione, & nu. 39,*
20 *Alienationis prohibitio comprehendit personam etiam non expressam, quando de coniecturata mente testatoris sic uolentis constat.*

21 *Qualitas*

21 *Qualitas masculinitatis excludit fœminas.*
22 *Alienationis prohibitio extra familiam per testatorem expressa includit prohibitam esse hæredis institutionem.*
24 *Filia licet sit de familia patris, tamen in eius persona familia finitur.*
25 *Familia per masculos conseruatur, & non per fœminas.*
26 *Fœminæ in alienas familias transferunt bona.*
Natus ex filia non uenit appellatione domus, nec familiæ, seu cippi ipsius testatoris.
28 *Alienationis prohibitio facta filijs, ut bona conseruentur in familia porrigitur ad nepotes, & pronepotes.*
30 *Terminus, masculus, non conuenit fœminis.*
Positi in conditione cum qualitate masculinitatis, an censeãtur dispositiuè uocati.
31 *Fideicommissum quibus uerbis inducatur.*
32 *Bona fideicommisso subiecta possunt alienari ex causa dotis.*
33 *In quibus bonis filia etiam dotari potest.*
34 *Etiam si filia esset maritata.*
35 *Idem in restitutione dotis.*
36 *Dispositio auc. res quæ, an procedat in expressa prohibitione alienationis facta per testatorem.*
37 *Dispositio. d. auct. res quæ, cessat, quando testator reliquit bona ultra illa prohibita alienari.*
38 *Dispositio. d. auct. cessat, quando testator expressè uoluit bona subiecta fideicommisso non posse alienari, etiam ex causa dotis.*
40 *Dictio, nullo modo, exponitur. i. nulla ratione, uel causa.*
41 *Qui omne dicit nihil excludit.*
42 *Perpetuatio non potest induci, si permitteretur omni casu alienatio rei prohibitæ alienari.*
44 *Expressim, & nominatim ex quibus colligatur factum.*
45 *Dispositio. d. auct. res quæ, cessat, si testator reliquit filijs legitimam, & Trebellianicam.*
In legitimam, & Trebellianicam computantur consumpta, & alienata per filium.
46 *Dispositio dictæ auct. cessat, si filius duxit uxorem post mortem patris, & post onus fideicommissi.*
47 *Onus dotandi neptem ad quos spectet.*
48 *Et quid si dos fuit data filio post mortem testatoris.*
49 *Dispositio d. auct. res quæ, cessat, quando pater grauatus habet alia bona.*
50 *Dos congrua quæ dicatur, & nu. seq. & nu. 54. & 55. & 56.*
51 *Dos congrua intelligitur respectu legitimæ.*
52 *Dos congrua consideratur secundùm mores regionis, & conditionem patris, & familiæ, & nu. 53.*
57 *Dispositio. d. auctenticæ non uendicat sibi locum in dote confessata.*

CONSILIVM LXIII.

Capiendo primum dubium, prima facie dicẽdũ vr̃, dom. Angelã, & Appoloniam posse
1 succedere ad mãsum, de quo agit͂ vnà cum alijs. Cum† in successione ita dẽant venire fœminę, sicut & masculi, ut in auc. de hæred. ab inte. & in l. maximũ vitium. C. de lib. præt. & in l. lege. 12. tab. C. de legi. hær. cũ alijs cõcor. Per q̃ iura hodie sublata est dr̃ia sexus masculini, & fęminini in materia successionis, ut ita masculus, sicut & fęminæ succedant, licet antiquitus p per leg. 12. tab. aliud esset statutum, vñ cũ. d. Angela, & Appollonia sint in pari gradu cum ipsis masculis, & in potiori, ipsa Angela potior dẽt excludere alios, & ipsa Appollonia par ĩ gradu dẽt vnà succedere cũ dicto ser Bartholomeo. Secundò pro eadem sñia facit, ꝙ d. mansus de Seruano nõ fuit vinculatus fideicõmisso in persona dictæ Angelæ, q̃ est proneptis ipsius te-
2 statoris. Cũ † talis ꝓhibitio de nõ alienãdo nõ dẽat cõprehendere ser Leonellum eius pr̃em, ꝯñr ẽt nec ipsam, sed tm̃ personas primorũ hęredũ, cũ sit odiosa, prohibẽs facultatẽ alienãdi, ꝑ ea q̃ in fimi. no. Bar. quẽ * cõiter sequuntur ibi scribẽ. in l. filius. §. diui. col. fi. ver. q̃ro vtrũ prohibitione facta, de lega. j. vbi talis ꝓhibitio nõ cõprehẽdit hæredem hr̃dis, s̃m Rom. cons.
3 457. Tertiò† ad idẽ facit: quia talis prohibitio de nõ alienãdo vr̃ habere locum, qñ fieret alienatio inter viuos, sed q̃a in casu pñti est ꝑ viã successionis, ergo ista non dẽt cõprehendi, nam isto casu succedit regula, de qua ꝑ Bar. in d. §. diui, col. fi. versic. q̃ro prohibita alienatione, & ibi latè scribẽ. & plenius ꝑ scrib. in l. q̃ Romæ. §. cohæredes, & ibi latissimè Alex. Are. & Soc. ff. de ver. ob. & per Bar. in l. si ita q. s. §. ea lege. ff. eo. ti. & ibi ẽt tan
4 git Are. Quartò† bñ facit, nam testõr uoluit. d. mansum de Seruano esse, & remanere in familia de Cãpanis. Et certum est, ꝙ fęminæ ẽt maritatæ dñr de familia ipsius testõris, vt ꝓbat͂ in l. uoluntas, la. j. C. de fideic. ubi pr̃ prohibuit alienationẽ extra familiã, & tñ ibi dr̃, ꝙ põt fieri alienatio per filiũ prohibitum in sororẽ filiã testõris, & sic patet, ꝙ filia est de familia pr̃is, & testatoris, & illa lex non distinguit, an illa soror esset nupta vel nõ, sed gñaliter tex. dicit, ꝙ non est filia extra familiã. Et iõ dẽt gñaliter intelligi. l. j. §. gñaliter. ff. de leg. pręstan. & bñ facit, q̃d dñt ibi Bal. & Pau. de Ca. q̃rentes de rõne dubitãdi, cũ filia dicat͂ agnata pr̃i, & sic de familia. l. pronunciatio, in fi. ff. de ver.
5 sig. Et† dñt rõnem dubitandi esse: quia forte illa soror erat nupta, vnde uidebat͂, ꝙ non esset amplius de familia pr̃is, & fratris. quo tñ non obstante dr̃ ꝯriũ, ex quo talis filia nupta est vere de familia, ut tenẽt ẽt ibi Mod. Prout ẽt: q̃a illi, q̃ sunt agnati, & de agnatione dñr de familia, ut d. l. pronunciatio. §. familia, per Bar. & alios in l. fi. C. de verb. sig. filiæ aũt fœminæ sunt agnatæ pr̃i, & auo. Nã per m̃rimonium non tollit͂ agnatio, & iõ dñr de familia, & facit ẽt tex. in §. itẽ uetustas, inst. de hær. q̃ ab inte. ubi dr̃, ꝙ filiæ succedunt tanquam agnatæ, sed earũ filij tanquam cognati, & sic vult, ꝙ filiæ nuptæ sint agnatæ, ꝯñr de familia, & ita tenet Soc. consi. 227. præsens ꝯsultatio. col. 8.
6 ver. quib. non obstantib. Suadetur† quintò ex uerbis dicti fidei cõ. ꝙ fuit directum in persona filiorũ: vñ non dẽt comprehendere nepotes, ꝯñr ipsum Leonellũ, nam in vltimis uoluntatib. nepos nõ venit appellatione filij, potissimè in grauamine. l. ꝙ si nepotes. ff. de tes. tute. §. fin. inst. qui da. tuto. poss. l. Gallus. §. instituens, ubi plenè scriben. ff. de lib. & posthu. & per Bar. in l.
7 liberorum. ff. de uer. sig. In† pñti aũt materia tractat͂ de grauamine, ex quo fideicommissum grauamen est. l. cohæredi. §. cũ
8 filiæ. ff. de vulg. ex pup. cum si. vñ &c. Cõprobatur† ultimò hęc sñia, nam ipse Leonellus non fuit honoratus ab ipso testatore, ꝯñr non potuit grauari, vñ ad ipsum tale fideicommissum nõ dẽt extendi. l. ab eo. C. de fideic. l. sed & si sic, de lega. 3. l. confi-
9 ciuntur. ff. de iure codic. l. si docueris. ff. de fals. Et† iõ vr̃ tm̃ positus sub cõdõne, qñ non haberet filios masculos, & positi sub condõne non censentur positi in dispositione, s̃m cõem doct. de qua in l. Lucius. ff. de hær. inst. & in l. Centurio. ff. de vulga. & pup. cum concor. Ex quib. vr̃ concludendum, tale fideic. nõ extendi ad personam. d. ser Leonelli, ꝯñr, ꝙ dictæ fœminę possunt succedere ad dictum mansum de Seruano, non obstante dicto fideicom. ¶His tñ non obstantib. ꝯria opinio est verior,
10 q̃ cõprobatur rõnib. efficaciorib. Et † primò regula firma est, ꝙ uoluntas testõris dẽt attendi. l. non aliter, de leg. 3. l. in cõditionib. primum locũ. ff. de cond. & dem. l. pe. de leg. j. & præcipuè in ipsis fideic. talis voluntas est spectãda, & seruanda. l. fideicommissa. §. item si quis, de leg. 3. & d. l. pen. Hinc dicimus in fideicommissis sufficere tacitã uoluntatẽ, quæ colligitur ex coniecturis. l. cum proponebatur. de leg. 2. l. Titia Seio. §. Seia libertis, de leg. 2. & per Soc. consi. 12. & consi. 77. vol. 3. & ꝯsi. 14. uiso, vol. j. Hinc ẽt dicimus, fideicommissum induci verbis enunciatiuis, in quib. constat de mente testatoris, vt dicit Soc. consi. 251. q̃m, ver. confirmat͂, & ꝯsi. 249. materia, uol. 2. & per Fran. de Cur. ꝯs. 40. col. fi. & consi. 51. in prin. & co. 8. Et iõ solemus dicere, ꝙ in fideicõmissis potius attendimus mentem, & uoluntatem quàm verba. l. cũ uirum. C. de fideic. l. 3. §. conditio. ff. de adim. lega. in præsenti casu, & ꝑ verba expressa, & per alias cõiecturas manifestè patet, testatorẽ uoluisse mãsum ꝑdictum peruenire ad filios masculos, q̃d perpetuò deberet remanere in masculis de familia sua, donec ipsa familia duraret in masculino gñe, ex quib. patet, penitus exclusisse fęminas extantib. masculis: tum per dicta uerba expressa: tum quia uocauit masculos, excludendo ex hoc fęminas, tũ q̃a perpetuo nõ põt iste Mansus esse in familia de Cãpanis, si trãsiret ad fęminas, q̃ nubendo mutant familiã, ut dicet͂ inferius, vñ attenta uoluntate ipsius testatoris, fęminæ in totum ueniunt excludẽdę. quod suadet͂ ex illa geminatione masculinitatis, ter repetita ꝑ testatorẽ in d. fideicõmisso, primò ibi, uidelicet in masculis tm̃, secundò ibi, duret in masculino gñe, tertiò ibi, non possit uendi
11 vel alienari extra masculos de familia de Cãpanis. Que† geminatio tãto magis demõstrat voluntatẽ testõris fuisse, masculos tãtùm debere venire ad d. mãsum, & non fęminas, arg. eorum

quæ

quæ hñr,& no.in l.balista.ff.ad Treb.& in c. si quis iratus, secunda.q.3.& p Bal.in cons.scismat.posito in Rubrica.C. si qs aliq.testari prohib.car.pe.& p Cano.in c.fi. de of.del.& p Moder.in l.j.ff.de of.eius,& per Soc.& Cor.in ɔſ.ʃ.allegădis.Cõprobantur prædicta ex verbis testõris volentis,ꝙ nullo mõ dictus mansus possit alienari extra masculos de familia de Campanis, ex quo voluit illũ perpetuò debere manere in familia
12 sua de Cãpanis.In†masculis tñ,& donec ipsa familia duraret in gñe masculino,quæ prohibitio alienationis,ut s̃.facta inducit fideicõmissum gradatim, & successiuũ ad oẽs masculos ipsius testõris, & eorũ descendẽtes, q oẽs vident̃ grauati ordine successiuo onere.d.fideicõmissi.l.peto.§.fratre,vbi Bart.& alij de leg.2.& plenè per Ale.& Soc.in d.l.q Romę.§.cohęredes, & per Mod.& repetẽ.in d.§.diui,& per Cor. consi.22. in hac consultatione,& consi.59.diu,uol.2.&ɔsi.233.q̃q̃, volu.3.& per Dec.consi.23.colum.2.& consi.55.col.pen.volum.j. & a tali fideicõmisso excludunt̃ fœminæ per masculos vocatos ab
13 ipso testatore.Cõprobatur†ẽt,nam testõr voluit, ꝙ dictus mãsus perpetuò remaneret in familia masculina de Cãpanis,quo casu vident̃ oẽs grauati de restituendo gradatim,& successiuè; qa aliàs perpetuò non posset esse in dicta familia masculina, arg.d.l.peto.§.fratre,& per Ange.in l.fi.C.de ver.sig.p Bart.& Soc.in l.si cognatis.ff.de reb.dub.& ponũt scrib.in d.l.Gallus. §.quidã rectè,& in d.§.cohęredes,& bñ per Soc.in d.cons.12. & consi.43.col.3.& 4.vol.3.& consi.49.capio primum,col.j.
14 vol.j.Non† n.d.testõr respectu d. mansi considerauit masculinitatẽ pp aliud, nisi cã conseruandæ suæ agnationis de Cãpanis,vt ipse expressè sentit, & hr̃ in §. cæterùm, & in §.media. inst.de legit.agna.succ.& in l.j.§.pe.ff.de uen.inspi. & p Ioan. And.in addi.ad Spe.in ti.de succ.ab inte.& per Bal. in d.l.maximum vitium,& p Cuma.consi.2.& p Soc.in d.ɔsi. 12.& ɔsi. 63.visis testõ,col.9.& seq.in 3.vol.& per Dec.consi.15.vol.j. Quæ ɔseruatio in familia non põt fieri per fœminã,q̃ nubit alteri,& transit ad aliã familiã mariti,vt no.in dictis locis,& dicetur inferius,& iõ nimirũ si dictæ fœminæ excludunt̃.Ex quibus patet,& p verba expressa, & per alias coniecturas,clarã mẽtẽ testõris fuisse ad dictũ mansum venire masculos,& non fœ-
15 minas descendentes ex suis filijs.Que†voluntas seruanda est. §.disponat.in d.auct.de nup.colla.4.d.l.non aliter.d.l. in conditionib.primũ locũ,cũ vulgar.¶Et ex istis tollit̃ primũ fundamentũ supra factũ pro alia opi. nã verũ est, ita fęminas succedere, sicut & masculos, qñ sumus in successione ab intestato, vt dicũt iura ibidẽ allegata, & qñ succeditur de iure cõi, ɔ̃ qd
16 non viget aliquod statutũ aliter disponẽs.Secus†aũt est in successione ex testõ,ut est pñs,in qua illi tñ succedunt,qui a testatore vocant̃,& non alij.l.quãdiu.ff.de acq.hære.& inst.de suc-
17 cef.ab int.in prin.cum si.& vulg.Per† hoc aũt fideicõmissum succeditur testatori.l.cohæredi.§.cum filiæ.ff. de vulg.& pup. vbi scriben.& plenè per doc.in l.cũ precib.C.de impu.& in d. l.Centurio,& per Soc.consi.95.vol.4.col.6.nu.30.vñ cum in præsenti tractetur de dicto fideicommisso, p qd succeditur.d. testõri,ad illud debẽt venire uocati p ipsum testõrẽ,& nõ alij, ɔñr masculi descendentes ex filijs ipsius testõris, & non fœminæ,ut ipse testator expressè uoluit, & iõ cũ hic nõ agatur, an ipsa Angela succedat Leonello eius pr̃i,& an Appollonia succedat Paulo eius pr̃i,sed tñ tractetur, quis dẽat succedere ad dictũ mansum virtute testamẽti.d.Andreæ, pp eius fideicommissum,& quod succedit̃ ipsi,erit itaq; in tali successione seruanda eius uoluntas,q̃ fuit,ut uenirent masculi tñ, & non fœminæ,ɔñr cessat prima obiectio. Ex prædictis ẽt infert̃ad solutionẽ secundi fundamẽti facti pro parte ɔ̃ria, & ꝙ immo in d. fideicõmisso cõprehendatur & ipse Leonellus,& ipsa Angela: non enim ipse testator voluit hoc fideicõmissum hẽre locũ tñ inter filios institutos,sed uoluit ꝙ perpetuò deberet remanere in familia sua de Cãpanis, in masculis tñ, & donec ipsa familia duraret in masculino gñe, q̃ verba nedũ cõprehendũt primos hæredes,sed ẽt oẽs sequẽtes ex eis, quousq; duraret familia in gñe masculino,ɔñr cõprehendit ipsum Leonellũ, ut uideatur grauatus ordine successiuo,& gradatim post Nicolaum eius pr̃em restituere alijs masculis de dicta familia de Campanis casu,quo ipse nõ hẽret filios masculos,uti nõ hẽt,itẽ includit̃ ipsa Angela,ut a tali fideicõmisso sit exclusa; cũ sit fœmina & nõ masculus,& testõr vocauerit ad dictũ mãsum tñ mascu-
18 los,& nõ fęminas.Itẽ† ꝓhibitio de nõ alienãdo fuit fcã cõsiderãdo familiã ꝑpetuò,ꝙ est sine tp̃is ꝑ̃finitione: ut no.p Ang. in auc.de resti.fideic.§.nos igit̃,& per Fel.in c.Dei. in fin.de si. mon.& per Soc.in d.ɔsi.14.& 63.& iõ iucluditur ipse Leonellus,vt uideat̃ grauatus de restituendo,& ipsa Angela,& Appollonia videntur exclusæ: eo quia fœminę,q̃ venire non possunt
19 attenta uoluntate testatoris.Nec†obstat,ꝙ tñ Nicolaus videatur esse prohibitus, & nõ ẽt Leonellus, per doctri.Bar.in d.§. diui.col.pe.nam qñ testõr prohibet alienationẽ: ut bona conseruentur in familia, esto ꝙ talis prohibitio limitata ad certã personã non cadat in alia materia, nec cõprehẽdat alias perso-
20 nas,ut dicit ipse Bar.in d.§.diui.Tñ†secus est,qñ testõr aliud sensit,vel ex eius mẽte cõiecturata talis prohibitio includit aĺs vltra nominatas personas.nã tunc includit̃, ita Pau. de Ca.ɔsi. 12.vr̃ dicendũ,in fi.& Cor.consi.38.co.2.uol.2. & Ale.& repeten.in d.§.diui.sup.d.q.Bar.ubi plura adducẽtes dicũt,ꝙ si bona ꝓhibita alienari sunt ɔsiderata, talis ꝓhibitio nedũ afficit filiũ ꝓhibitũ,sed ẽt nepotes, & alios descẽdẽtes ipsius prohibiti,& tũc dñr bona ɔsiderata, qñ testõr uoluit illa ɔseruari in familia,& qñ considerauit masculinitatẽ,ut utrũq; propriè est in casu præsenti: rõ enim cõprehendit oẽs ẽt non noĩatos, & iõ ipse Leonellus inclusus est in d. fideicõmisso, & dictę filiæ fœminæ sunt penitus exclusæ. Non obstat tertium fundamẽtũ.s̃.factũ,nam si istæ fœminæ uenirent ad dictum mãsum uia successionis,dispositio testatoris redderet̃ elusoria, ex quo cũ maritatæ sint,transiuerũt ad aliã familiã mariti, & mansus ꝑdictus,si ipsis applicaretur,applicaret̃ postmodũ filijs ipsarũ, existẽtib.de alia familia,q̃ de familia de Cãpanis, & iõ doctrinæ allegatæ in d. tertio fundamẽto ꝓcedũt, & locũ habẽt, qñ
21 fideicõmissum esset simpliciter factũ.Secus† aũt qñ esset fcm in masculos descẽdentes, & ut ꝑpetuò ɔseruet̃ in familia masculina ipsius testõris; tunc enim fœminæ nõ possunt succedere ad talẽ fideicõmissum,nec ex testõ,nec ab intestato, ex quo debet̃ masculis de familia testõris: vt declarat ipse Bart.in d.l. si ita.§.ea lege,& ibi Are.ff.de ver.& plenius Ale. & Soc.in d. §.cohæredes,& in consi.s̃.adductis,& ponunt scribẽ.in d.§.di-
22 ui. Quãdo†enim p testatorẽ est prohibita alienatio extra familiã,ut fuit hic,ẽt censet̃ ꝓhibita hæredis institutio,qñ fuit considerata familia masculina,ut latè p Soc.d.ɔſ.227.co.antep.& co.9.ver.sed multipliciter possumus, & consi.43.col.7.vol.3. ubi idẽ de succedentib.ab intestato,allegãdo Bart.in l. peto.§. fratre.de leg.2.& alias decisio.& bñ faciunt,q̃ inferius dicen-
23 tur.Nõ† obstat quartũ fundamẽtum supra factũ, licet.n. filia nupta dicatur de familia ipsius testõris,& dicat̃ agnata.d.l.voluntas,cũ alijs.s̃.adductis, tñ appellatione familiæ masculinæ non ueniet fęmina,si.n.testõr solũ considerasset familiam simpliciter,posset oriri aliqua difficultas,ꝙ fęmina ueniat appellatione familiæ,& dicat̃ de familia,ut in iurib.adductis in dicto quarto fundamento, sed qñ testõr cõsiderauit familiã masculorũ,tunc nullo pacto ueniunt filiæ fœminæ, siue nuptæ, siue innuptæ,& non procedunt isto casu adducta in d.quarto fundamẽto, ita expressè tenet Soc.in d. consi.227.volu. 2.col.9. ver.sed multipliciter possumus,& tenẽt Mod.in d.l.uoluntas, & tãto magis hoc locũ hẽt in præsenti casu, in quo.d. Angela, & Apollonia sunt nuptæ, & ɔñr transiuerũt in aliã familiam
24 mariti.Et†licet ipsæ essent de familia parentũ;tñ talis familia in ipsis finitur,ut hr̃ in d.l.pronunciatio, in fi.& ibi Bar.& testator uoluit, ꝙ dictus mãsus perpetuò esset in familia masculina de Cãpanis,quod uerificari non põt in descendentib.ex d.
25 Angela, & Apollonia.Considerauit † enim testator,p masculos,& non per fęminas conseruari familiã,ut dicit Cy. in l.publico.C.de adult.& Bal.in d.l.maximum vitium,& Bart.in d. l.liberorum & plenè per Io.And.in rub.de succ.ab inte.in ad-
26 di.ad Spe.Per†fęminas enim bona non conseruantur in familia,sed ipsis mediantib.transeunt ad alienas familias, ut in dictis locis,& per Soc.d.consi.12.& 63.col.9.& 10. & in pũcto ita uoluit Cor.consi.26.vr̃ dicendum,volu.4. uolẽs masculos natos ex filia non uenire appellatione domus familiæ,seu cippi ipsius testõris ẽt data solùm ɔiecturata mente, quãto magis in casu nr̃o,ubi habemus mentem expressam, & coniecturatã adducit optimas rõnes,de quibus ibi per eum,& idem seq̃tur consi.49.videtur,& consi.273.dubia,col.4.versi.fœminæ autem,eo.volu.4.vnde clarè patet, domi.Angelicam,& Apolloniam non dici de masculina familia testatoris,& iõ ad dictum fideicom.venire non debent, attentis verbis, & mente ipsius.

Non

27 Nõ† obstat quintũ fundamẽtũ, appellatione filij nõ uenir̃ nepotes ĩ grauamine, ut est fideicõmissum. nã ĩ pñti casu ueritas est in ꝯ̃rium: tũ quia uerbũ filios, est prolatũ simpliciter, ẽm Bar. in d. l. liberorũ; tũ quia eadẽ rõ uiget in ipso Leonello nepote, quæ uigebat ĩ Nicolao eius patre, quo casu appellatione filij uenit nepos, ẽm Bar. ĩ d. l. liberorũ, & Roma. ꝯs. 129. licet magna, & p Alex. ꝯs. 5. circa primũ, col. 3. & ꝯs. 26. uideret, col. 2. uol. 2. & p scrib. in d. l. Gallus. §. instituens. Tũ ẽt q̃a materia pñtis fideicõmissi est fauorabilis, ut ꝯseruetur in familia, quæ per masculos conseruatur. l. j. §. pen. ff. de uen. inspi. cũ alijs s̃. adductis, & ideo uenit nepos appellatione filij, ẽt ad exclusionẽ fœminarũ, ut dicit Bar. in d. l. liberorũ, col. 5. & Paul. de Ca. ꝯs. 171. presens casus, & p Alex. ꝯs. 60. attentis, uol. 3. Prohibi-
28 tio†. n. alienationis facta filijs, ut bona cõseruẽt ĩ familia, porrigitur ad nepotes, & pronepotes, ita uoluit Soci. ꝯs. 52. preallegato, ubi multa adducit, unde queãdmodũ Nicolaus pater erat grauatus de restituẽdo fideicõmissũ casu, quo moreret̃ sine masculis, ad hoc ut mãsus de Seruano cõseruaret̃ ĩ familia masculina testatoris, eadẽ rõne, & Leonellus eius filius, & nepos testatoris vr̃ grauatus & cõprehẽsus: cũ masculos nõ habeat. Itẽ tollit obiectio: nã testõr nõ fundauit fideicõmissum ĩ filijs primis tm̃, sed illud fecit cõsiderãdo familiã perpetuò, & donec duraret ĩ masculino genere. Vnde sumus ĩ claro, ꝙ ueniunt oẽs descẽdẽtes masculi, quousq; familia de Cãpanis durabit, & ĩ ea erit aliquis de genere masculino, uti ĩ pſentiarum
29 sũt ipse ser Barth. & eius filij. Nõ† obstat sextũ, & ultimũ fundamẽtũ, ꝙ ipse Leonellus tãquã nõ honoratus, nõ potuit grauari. d. l. ab eo, & quia vr̃ esse positus sub cõdõne, unde nõ censet̃ positus ĩ dispõne, nã dicta cõclusio nõ ꝓcedit, q̃n concurreret coniectura aliqua, p quã censent̃ inuitati, & honorati positi in cõditione: tunc. n. possunt grauari, ita Corn. ĩ d. l. ab eo, & cõs. 155. ĩ hac cõsultatione, col. 2. uol. ij. & d. ꝯs. 273. uol. 4. & pulchrè per Soci. ꝯs. 14. viso testõ, uol. j. ubi uult, ꝙ isti tales filij positi in condõne habẽt talẽ qualẽ uoluntatẽ testõris, unde cũ testator in casu nr̃o excluserit sexũ muliebrẽ, p quẽ non ꝯseruat̃ domus, & familia masculina testõris, & uocauerit tm̃ masculos ad fideicõmissum ꝑpetuò, & donec aliquis masculorũ esset ĩ dicta familia, certè eadẽ ratio uiget in descẽdẽtib. a filijs, quę in ipsis primis filijs, ꝯ̃r nepotes descẽdẽtes cẽsent̃ grauati, & bñ faciunt, q̃ ponit Soci. in d. ꝯs. 12. 43. & 63. Itẽ
30 † tollitur obiectio: quia nota. ĩ d. l. Lucius. ff. de hæred. insti. & in d. l. Cẽturio, & ĩ d. l. ab eo, nõ habẽt locũ, q̃n est expressa mẽtio facta de filijs masculis: tunc. n. nõ ueniũt fœminæ, ut dictũ fuit. s̃. & positi isto casu ĩ ꝯdõne, uidẽtur positi ĩ dispositione, terminus. n. masculus, nõ cõuenit fœminis, sed uiris, ut not. ĩ c. Raynal. de testa. & p Abb. in ꝯs. 36. vr̃, uol. j. & Anto. de But. ꝯs. 56. rectè dicendũ est, & Io. de Ana. ꝯs. 22. ad probandã, si ergo filiæ excluduntur, necesse est dicere, ꝙ isti masculi sint uocati ex testõ, ex quo ab intestato fœminæ non excluderent̃. d. l. maximũ uitiũ, & ideo masculi vñr uocati, & honorati, ꝯ̃r poterunt grauari, & nõ ꝓcedit gl. in d. l. Lucius, ita tenet Gui. Pa. q. 184. in illa quęst. de quo tñ aliàs dixi, & plenius, unde cũ clarè ꝯstet de dicto fideic. dum testõr uoluit dictũ mansum ꝯseruari ꝑpetuò in familia sua masculina, donec aliquis de genere masculino durabit, & ẽt per prohibitionẽ de non alienãdo extra familiã masculinã, ꝙ talis mãsus de Seruano debet peruenire ad masculos descẽdẽtes ipsius testõris, & eius familiæ masculinæ, q̃ modò extat: p talia. n. uerba ĩducit̃ fideicõmissum,
31 ut s̃. probatũ est. Ad† quod ẽt facit tex. in l. ẽt hoc modo, & in l. & eo modo, de lega. j. & in l. fideicõmissa. §. hęc uerba, & ĩ l. pater filiũ. §. mater, & ibi Bar. in ultima oppos. & in l. Pãphilo, in princ. de leg. 3. & in l. unũ ex familia. §. fi. & ĩ l. codicillis. §. mr̃e, de leg. 2. A quo fideicommisso exclusæ sunt d. Angela, &
32 Appoll. & hęc quò ad primũ dubiũ. ¶† Circa secũdũ, & tertiũ primo aspectu dicendũ vr̃, ꝙ d. Angela, & Appol. possint instare, ꝙ dotentur super d. manso; cũ sint descẽdẽtes ipsius testõris, & eorũ parẽtes nõ habeãt alia bona, ex quib. ualeant ipsas honestè dotare. Nõ obstante, ꝙ dictus mansus p ipsum testõrẽ fuerit subiectus restitutioni, p tex. in auc. res quæ. C. cõmu. de lega. ubi gl. & doc. istud firmant, & per tex. in corpore unde sumitur, in auct. de restitu. & ea quæ par. colla. 4. in §. quãobrẽ, & ibi Ang. & Bar. & facit tex. ĩ auc. de restit. §. si uerò, colla. 7.
33 Quę† ꝯclusio procedit, ut ẽt mortuo patre filia possit se dotare de bonis subiectis restitutioni, ẽm cõiter* oẽs post Bar. ĩ d.
34 auct. res quæ. Procedit, † ẽt si filia esset maritata ẽm Bar. & alios oẽs* cõiter ibidẽ. Quę† cõclusio ẽt locũ habet ĩ restõne do-
35 tis, ut ꝑ restitutione ipsius dotis possint alienari bona subiecta restitutioni, & fideicõmisso, siue sit uniuersale, siue sit particulare, ẽm gl. Bar. & oẽs ĩ d. auct. res quæ, & in l. filiusfam. §. diui. de lega. j. & plenè de prædictis per Bal. nouel. in trac. de dote, in vj. par. in 13. priuilegio, & Corn. ꝯs. 38. placet, in littera M. uol. j. & p Soc. ꝯs. 23. in proposita consulta. uol. 3. ubi concludit, istud ꝓcedere, ẽt si dos ꝯstituatur, uel repetat̃ post cõstõnem fideicõmissi, licet Ang. in hoc tenuerit ꝯ̃riũ respectu hypothecæ, quæ oĩa possent ꝯprobari multis rõnib. iurib. & auctoritatib. adductis in dictis locis. ¶ Attamẽ his nõ obstantib. ea quæ in pñti cõsultatione occurrũt in facto cõsiderãdo
36 ꝯ̃ria opinio est uerissima. Primò† quia licet magna sit altercatio inter docto. an dispõ. d. auct. ꝓcedat in expressa ꝓhibitione alienationis facta p testõrem, in quo Bal. ĩ tit. qualiter olim feu. aliena. pote. §. donare, tenuit ꝙ nõ. Cuius opinio vr̃ cõprobari, & esse uerissima ĩ puncto iuris per Franc. de Curt. ꝯs. 66. col. 19. & per Ias. in d. auct. res quæ, col. 7. in fine, & diffusius ĩ d. §. diui. col. 9. & ibi latissimè Mod. repet. col. 17. & seq. affirmãtes lege, & rõne, & auctoritate hãc opi. esse uerissimã, prout ẽt eã sequi aliquatenus vr̃ Soci. ꝯs. 75. circa præsentẽ, col. 3. & 4. uol. j. Tñ quia multi tenuerunt ꝯ̃rium, & ꝙ immo dispositio. d. auct. ẽt locum habeat in expressa ꝓhibitione alienationis, ut firmare vr̃ Pau. de Ca. ꝯs. 13. & in d. auct. res quæ, quem ibi sequunt̃ Perusi. & Ias. dicens hãc esse cõmunẽ, qui ẽt dicit idẽ in d. §. diui, quod ẽt sequit̃ Bal. nouell. in d. tract. loco preallegato, & plenius Franc. de Cur. ꝯs. 27. col. 7. Nihilominus
37 † quia in casu pñti testõr reliquit ultra dictũ mansum suis filijs hæredibus multa alia bona, ascendentia ultra legitimã, & Trebel. & postmodum d. mansum reliquit cum onere restitutionis, & fideicõmissi &c. Et ulterius expressè ꝓhibuit ipsum alienari, ex quo uolebat illũ ꝑpetuò remanere in eius familia masculina istis ꝯsideratis, ut seruet̃ uolũtas testõris, qui ultra dictũ mansũ reliquit suis filijs hæredib. bona alia multo plus ascendentia ad legitimã, & Trebell. uniuscuiusq;, erit ꝯclusio uera, ꝙ istis cõcurrẽtib. uti cõcurrũt in casu nr̃o, ꝙ dispositio. d. auc. locũ nõ habet, nec in dote cõstituẽda, nec restituẽda, ita pũctaliter uoluit Soci. ĩ d. ꝯs. 75. cõprobãs hãc sententiã iu-
38 rib. rationib. & auctoritatib. ut p eũ. Scdò† suadet̃ ista opin. nã dispositio. d. auct. res quæ, nõ habet locũ, q̃n testator expressè uoluit bona subiecta fideicõmisso nõ posse alienari ẽt ex causa dotis, ita tenet Io. Petruc. in d. auct. res quæ, car. fi. & Alex. ꝯs. 56. cõsideratis uerbis, uol. j. & licet Pau. de Ca. in d. ꝯs. 13. uideat̃ sentire ꝯ̃riũ, & Ias. ĩ d. auct. res quę, col. 8. & col. fi. uers. 13. limita. uideat̃ inclinare ĩ idẽ, tñ Ias. in d. §. diui, col. x. uer. 4. cõsidera, expressè tenet opin. Alex. quã dicit esse uerã, & ꝑ illa consuluisse, & istud idẽ dicunt repeten. in d. §. diui, col. 20. uers. 2. fallit, approbãtes opin. Alex. ꝯtra Pau. de Ca. rõne, & lege, & expressè hoc tenet Soci. in d. ꝯs. 75. col. 3. Cũ itaque uera ex prædictis reddat̃ conclusio, dispositionẽ. d. auct. res quę, nõ habere locũ in expressa uoluntate testõris, ꝓhibẽtis ẽt dotationẽ, idẽ dicendũ est in pñti casu, in quo testator idẽ istud
39 sentit. Ondit̃ur† ex uerbis. d. fideicõmissi, primò dũ uoluit dictũ mansum ꝑpetuò debere remanere in familia sua de Cãpanis masculina, & donec ipsa familia duraret in masculino genere, quæ uerba denotãt ꝑpetuitatẽ tpis, & æternitatis ꝓ sæcula sæculorũ, quousq; dicta familia durabit in genere masculino, q̃a aliàs dicta uerba clara nõ posset uerificari, nec locũ habere, ẽm Bar. in l. annua. §. a Titia. in fi. ff. de annu. leg. & p eundẽ ĩ l. iurispe. ĩ prin. de excus. tut. & in l. usufr. ff. de usufr. leg. & in j. ꝯst. C. ĩ l. ꝑtor. §. hoc ĩterdictũ. ff. de ope. no. nũc. de quo ẽt p Abb. in c. ꝯtinebat, de his quæ fi. a præla. & ĩ materia fideicõmissaria ẽ tex. & ibi Ang. & Bar. ĩ auc. de rest. fideic. colla. 9.
40 §. nos aũt. Hoc† idẽ ꝯprobat̃ ex uerbis. d. testamẽti ibi, ꝙ nullo mõ possit uel debeat alienari, q̃ uerba, nullo mõ, exponunt̃. i. nulla rõne uel cã. c. j. q b. mod. feud. ꝯst. pos. l. oĩs. §. si uir. ff. de his q̃ ĩ frau. cred. & p Albe. ĩ suo dictionario, ĩ uer. nullo mõ, ꝯ̃r ꝯprehẽdit cã, & ratio dotis, & ei⁹ restõnis: q̃a aliàs dicta uniuersalis negatiua, q̃ ĩ oĩ parte debet esse uera. l. si is q̃ ducẽ-
41 ta. §. utrũ. ff. đ reb. du. nõ ꝓcederet. Et† q̃a ille, q̃ oẽ dicit, nihil excludit. c. solitæ, đ maio. & obe. & ita ĩ simili arguit Ab. ĩ. c. fi. co. 4. p illũ tex. uer. ego, de pſcrip. põderãdo dicta uerba, nullo mõ, & bñ facit te. ĩ l. fi. C. đ tes. mi. & tex. ĩ l. ĩ fraudẽ. §. fi. ff. e. ti.

ibi,quia determinatio Papiniani gñalis est, per ista.n.ver.nullo mõ,tollitur inferiorib.omnis potestas faciendi,& disponẽdi ꝯrium,ut est gl.& ibi scriben.in ver.concedat,in clem.2.de
42 ætate,&qual.Cõprobat† ẽt istud.nã testõr uoluit d. mansum non posse alienari extra masculos de familia de Campanis, ex quo uoluit ꝑpetuò illũ remanere in dicta familia,& donec familia duraret in masculino gñe, q̃ uerba ẽt denotant ꝑpetuationẽ, q̃ perpetuatio non posset induci, si pmitteret alienatio ex cã dotis,uel eius restitutionis, & iõ cõprehendũt oẽm alienationẽ,& oẽ tps,ut dicit Bar.in simi.in d.auc. de resti.fideic. §.nos aũt,& Soc.d.consi.43.col.2.& 7.vol.3.& ꝯs.51.volu.4.
43 & Dec.ꝯs.59.diu,vol.2.Quæ† cõprobari ẽt possunt attẽta geminatione uerborũ ꝓlatorũ per ipsum testõrem, q̃ tanto magis declarãt eius uoluntatẽ,& aĩum, & ultra dẽnt aliquid operari, quã qñ simplr, & non geminatè fuisset intẽtio declarata, vt per multa cõprobat in allegatis ꝯs.& dixi supra, & plenissimè hr per Ant.Corsi.in trac. de uer.geminat. quem posuit sub
44 trac.de potestate reg.Ex† quib.clarè patet, uoluntatẽ testõris fuisse.d. mansum nullo casu debere alienari, ꝯñr ẽt ex cã dotis,& licet sigillatim istud nõ dixerit: tñ hr pro dicto, ex quo ꝑ alias apertissimas demõstrationes adductas ꝑ ipsum testõrẽ, de quib.supra, satis, & apertè oñditur uoluisse cõprehendere ẽt hunc casum,argumẽto tex.in l.si nominatim.ff.de condi.& dem.& in c.licet ex quadã,de testib.& bonus tex.in l.certũ,& ibi Mod.plura cumulantes.ff.si cer.pet.quo casu cessat disposi
45 tio. d.auc.ex cã,ut s.probatũ est.Suadet†& tertiò,nã dispositio.d.auc.nõ hẽt locũ,qñ testõr reliqt legitimã, & Treb. eius liberis,nã si illa ꝯsumpserunt nõ poterunt ex cã dotis,uel eius restõnis alienare res subiectas per testõrẽ fideicõ.qui ad aliud non tenebat,& si ipsi ꝯsumpserunt,imputãdũ est eis, ꝑm Bart. in l.si cũ dotẽ.§.transgrediamur.ff.sol.mat.& hãc opin.cõprobat subtiliter Soc.in l.Marcellus.§.res q̃,col.2.& 3.versi.sed si tpe mortis.ff. ad Treb. ubi uult, ꝙ si tpe mortis testõris filius habebat ex bonis testõris bona ascendentia ad legitimam, & Treb.si post cõsumpsit legitimã,& Treb.de bonis aliis sibi relictis,non erit locus dispositioni.d.auc.res q̃, adducendo concludentes rõnes,& iura,& licet Ias.in d.auc.res quæ,col.fina. ver.14.limita.dicat,hanc ꝯsumptionem non debere imputari ipsi mulieri repetẽti dotẽ,tñ in fine dictæ limita.firmat eã,qñ põt imputari mulieri videnti maritũ suũ bona dilapidare, & malè utentẽ substantia sua,si sibi nõ ꝓuidit,iuxta.l.si ꝯstãte,in prin.ff.sol.mat.qđ est in casu pñti respectu mřis ipsius Apolloniæ,q̃ qñ nupsit ser Paulo,sciebat ipsum malè uti substantia sua,& nihil aliud habere, nisi partẽ dicti mansi sibi relicti a te
46 stõre,cũ onere dicti fideicõmissi.Quartò† nõ ob.dispositio d. auc.qñ filius duxit uxorẽ post mortẽ pr̃is, uel testõris, & post onus fideicõmissi; tunc.n.bona subiecta fideic.nõ pñt alienari.nã dispositio.d.auc.nõ hẽt locũ in liberis ꝯceptis post mortẽ testõris,quos ipse testõr non tenebat dotare, ꝑm Bald.ibi in lec.antiq.q.3.& Perusi.col.j.uer.silr non hẽt locum, & col.2.
* uer.in gl.2.dicentes hanc esse * cõem opi.& in practica seruari,& clarius hoc dicunt col.3.& Ias.ibi col.10.uer.ex secunda habetis,& col.antep.uer.5.limita.idẽ tenet,reprobata opi.Io.
47 de Ana.in consi.51.Pro† qua opinio.bñ facit. nã tale onus dotandi non respicit ipsum testõrem,cũ d.Angela,& Apollonia fuerint cõceptæ & natæ post mortẽ dicti testõris, & ꝯñr onus dotandi non spectabat ad ipsum testõrem, sed ad eorũ p̃rem; ut concludit Ale.in l.huiusmodi.§.cũ pr̃,col.j.versi.3.limita. de leg.j.& Areti.consi.17.Vñ non possunt petere dotari super dicto manso:cum fuerint cõceptæ post mortẽ testõris,qui eas dotare non tenebat,quo casu cessat dispositio.d. auct.ut dicit
48 punctualr̃ Alex.in d.§.cum pr̃.Nec† ẽt locum hẽt restõ dotis datæ post mortẽ testõris,& post fideicõmissum factũ ꝑm Bal. Perusi.& Ias.ubi s.Nec prædictis habẽt obstare,q̃ ponit Soci. in d.ꝯs.23.& Mod.repeten.in d.§.diui.q.8. ex quo nõ loquũtur,qñ filiæ sunt ꝯceptæ post mortẽ testõris,& qñ ꝯcurrũt ea,
49 q̃ in pñti casu.Quintò† ex alio oñdit,ꝙ dispositio.d.auct.res q̃,locum habere non põt in casu præsenti respectu ipsius Angelæ,ex quo eius pr̃ ser Leonellus ultra partẽ d. mansi eũ tangentẽ,habet alia bona, ex quib.poterit restitui dos materna,& ex quib.ẽt ipsa poterit habere congruã, & honestã dotẽ,quib. stantib.cessat dispositio.d.auc.res quæ. Qñ.n.grauatus de restituendo fideicommissum habet alia bona pro dote restituẽda seu constituenda,tunc cessat dispositio.d.auct. ita expresse Pau.de Ca.ibi col.j.& si.quẽ refert, & seqtur Cor.ꝯs.3.uol.3. & Ale.d.consi.56.uol.j.& expressius in d.§.diui, & tenet Frã. de Cur.d.consi.27.Magnificus uir.col.7.in prin.& Soc.d.ꝯsi. 75.& idem tenet Io.Petruc.in d.auc.res q̃,car.j.uersi. ulterius, qñ grauatus,& ibi Ias.uer.an aũt,col.9.& col.antep. uer.intellige qñ,& Perusi.ibi idẽ tenent col.2.uer.& silr in persona, & col.3.uer.in eadem ibi ab uxore,& Alber.de Rosi.ibi idem firmat,col.j.ver.itẽ quod dixi,& ibidem Ang.col.fin.uersi.sed si haberet,& bene faciunt,quæ in simi.ponit Pau. de Ca.ꝯsi.18. in cã quæ,& comprobari hoc põt per tex.in d.auc. res quæ, & in corpore unde sumitur, uolẽtia tunc esse locũ.d. dispositioni,qñ bona grauati non sufficiunt, & hoc clarius dicit text.in d.auc.de res.colla.7.§.si uerò,ibi, aliã non habens substãtiam. Nec obstat,si diceretur, ꝙ ipsa Angela ex bonis pr̃nis non hẽt congruã dotẽ,attẽta qualitate eius mariti,nã in casu nr̃o ꝯriũ
50 est ueritas.Congrua † enim dos dr̃ ꝑm facultates primonii a quo est detrahenda.l.cũ post.§.gener.ff.de iure dot. & ꝑ Cor.
51 ꝯs.45.in hac,in fi.uol.2.Et† ꝯgrua dr̃ illa, q̃ est correspectiua cum legitima, ꝑm ea q̃ no.per oẽs in d.auc.res quæ,& in auct. nouissima.C.de inof.tes.& per Corn.consi.3.in pñti,& consi.
52 100.non caret,uol.3.Vbi† ẽt uult, ꝙ congrua intelligitur ꝑm mores regionis,ut hr per eundem cons.40.circa, & ꝯs.290.ardua,in litera ꝯ.eo.uol.
53 Vbi† ẽt uult,ꝙ considerandæ sunt qualitates pr̃is,& filiæ, & ipsorum parentela, & facultates patris, mos regionis & arbitrium boni uiri, ut ipse concludit cõs.1. uol.4.in litera.M.& ponit Soc.consi.288.circa,uer.2.posito, uol.2.& consi.30.57.& 121.uol.4.& per Franc. de Cur.in d. consi.27.in 4.dubio,& ponit Dec.consi.26.uolu.j.& plenissimè Bal.nouel.de istis oĩb.ponit in d.trac. de dote, in 6.parte,
54 in 5.priuilegio.Et† in materia nr̃a, qñ dos dicatur congrua in terminis.d.auc.res quæ , primò considerandæ sunt facultates grauati,item & eius persona, item & persona testõris,& persona dotatæ,ut dicit Bar.Io.Petruc.Perusi.& Ias.col.x. in d.auc. res q̃,vnde cõsiderata persona testõris,ꝑsona Leonelli, & eius facultatib.& ꝑsona Angelæ prædictæ & parentela, considerata ẽt consuetudine regionis,& pr̃iæ,arbitrium cuiuscunq; boni uiri est, in dicẽdo, & iudicando ipsam Angelam posse con-
55 gruè dotari ex bonis pr̃nis.d.Leonelli.Nec† considerãda est sola qualitas mariti,ex quo illa cessat cõcurrentib.istis plurib. numero,& potentiorib.l.diuus.ff.de in inte.res. cũ aliis no.in l.non est uerisimile.ff.quod met.cau.& in c.illud, & in c.lite-
56 ras,de præsump. Non †.n.debet dotem constituere ad appetitũ,& in dãnũ fideicõmissarii, & capere maritũ disparẽ, iuxta illud Ouid.Si uis aptè nubere,nube pari, qđ adducit Bal.in d. auc.res q̃,col.fi.qđ considerat ẽt tex.in d.auc.ibi,pro mõ ꝑsonarũ congruo,& honesta.& in corpore vñ sumitur. Postremò
57 † dispositio d.auc.res q̃, tollit,ex quo nõ hẽt locũ in dote confessata.Illa.n. non uenit restituenda sup bonis prohibitis alienari,& subiectis fideicõmisso,ita Ang.in auc. de restit. & ea q̃ par.in j.& 2.col.post gl.ibi,cũ aliis no.per glo.in l.assiduis.C. qui potior.& per doc.in l.j.ff.sol.mat.& ꝑ Fel.in ca.si cautio, de fid.instr.& firmat Ias.in d.auc.res q̃,col.pe.uer.9.limita,& in puncto hoc tenet Bal.nouel.in d.trac.in 6.par.in 13.priuilegio,ubi dñt.d. auc.res q̃, non procedere in dote confessata, adducendo ea quæ hñr in l.si quis post hanc.C.de bon.dãna. & quæ hñr per Bar.& Bal.& alios in l.ꝑ diuersas.C.manda.dicens se ita consuluisse apud Florentiã,dũ esset Pisis, in pñti casu ipsa Apollonia non docet de dote materna,nisi tñ per confessionem ipsius ser Pauli.Vnde cũ simus in dote ꝯfessata, cessat eius repetitio in terminis d.auc.res quę,& ꝯñr in terminis nostris.Ex quib.nedum simul iunctis sed ẽt de per se considẽratis singula singulis referendo,satis clarè patet, dispositionẽ d.auc.non habere locum in casu nostro,nec respectu constitutionis dotis,nec respectu eius restõnis,ꝯñr cessabit obiectio p̃dicta,& satis patet ueritas dictorum duorũ dubiorum, ꝯñr q̃ sumus in terminis primi dubii,in quo apertè ostensum est,ad dictum fideicommissum ipsas Angelam, & Apolloniam non posse uenire,stante dispositione testatoris. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Hæres institutus moriens uiuo testatore reddit testamentũ quasi caducum, & nullum.*

2 *Nepos mortuo patre occupat dictum locum, ita ut debeat institui seu exhæredari ex causa.*

3 *Occupat enim primum locum patris.*

4 *Testamen-*

4 *Testamentum redditur nullum propter agnationem, & prӕteritionem nepotis.*
5 *Testamentum redditur nullum ex prӕteritione, locũ habet quò ad institutionem, reliqua verò remanent firma, & nu. 11. 12. 20. & 21.*
6 *Dispositio auct. ex causa. C. de lib. prӕt. procedit etiam in posthumo prӕterito, de quo testator cogitauit.*
7 *Testator grauans filium, a fortiori videtur grauasse nepotem, & nu. 10.*
8 *Dispositio d. auc. ex causa, procedit etiam in fideicommisso uniuersali.*
9 *Testator superueniens, qui potuit mutare testamentũ, & non mutauit, prӕsumitur cum illa prima dispositione uoluisse mori.*
13 *Clausula codicillaris operatur, ut relicta in testamento debeantur a uenientibus ab intestato.*
14 *Esto quòd ex testamento non possit hӕreditas adiri per institutũ, uiuo testatore.*
15 *Substitutus admittitur instituto mortuo uiuo testatore.*
16 *Clausula codicillaris sanat duplicem nullitatem testamenti.*
17 *Clausula codicillaris sustinet testamentũ, in quo posthumus fuit prӕteritus, si de eo testator saltim in genere cogitauit.*
18 *Et talis nepos tenetur ad prӕstandum relicta in testamento.*
19 *Nepos reprӕsentans personam patris succedit unà cum patruo.*
22 *Fideicommissum non potest restitui ipsismet institutis.*
23 *Argumentum à contrario sensu validum est.*
24 *In restitutione fideicommissi non ueniunt bona aliunde quӕsita per hӕredem grauatum.*
25 *Filius in legitima iure naturӕ sibi debita grauari non potest.*
26 *Filius grauatus restituere hӕreditatem potest et detrahere Trebellianicam.*
27 *Trebellianica an possit detrahi de bonis prohibitis alienari.*
28 *Si filius non confecit inuentarium, an possit detrahere Trebellianicam.*
29 *Per fideicommissum succeditur testatori.*
Nepos in fideicommisso an succedat unà cum patruo, & nu. 30.
31 *Dictio, alij, similitudinaria est.*
32 *Ad fideicommissum nominati prӕferuntur alijs.*
33 *In fideicommissis filius an reprӕsentet personam patris, & possit succedere unà cum patruo.*
34 *Et quo casu istud procedat.*

CONSILIVM LXIIII.

1 Prima facie dicẽdũ vr̃. Testm̃ † istud esse quasi caducũ, & nullũ: qa d. Hyer. filius testõris hr̃s institutus mortuus fuit viuẽte testõre, quo fit: vt tale testm̃ sit quasi caducũ, & nullũ. l. nullũ. l. nõ putauit. §. a primo. ff. de ↄ̃t. l. j. §. ꝓ secũdo. C. de cad. tol. inst. q̃b. mo. testá. infir. §. j. cũ si. Prӕterea certũ est, ꝙ ipse Hiero. nepos succedit in locũ Hiero. pr̃is sui, & mortuo. d. Hiero. eius pr̃e ipse Hiero. nepos respectu ser Au
2 gust. eius aui, & testõris obtinebat primũ locũ. vñ† ab ipso debuit institui, vel ex cã iusta exhr̃dari, qa in d. testõ nõ apparet institutus, nec noĩatus, nec exhr̃datus, sed p̃teritus, ex tali p̃teritione, & eius agnatione, certissimũ est, tale testm̃ fuisse ruptũ & esse nullũ. l. 2. ver. illico. C. de posth. hӕr. insti. & inst. de exhӕr. lib. in prin. & §. j. l. inter cӕtera. & l. Gallus, in prin. & §. 1. ff. de lib. & posth. & hr̃ in §. aliud quoq; capitulum. in auct. ut
3 cũ de appel. cogno. Et † ꝙ d. Hiero. nepos mortuo eius pr̃e uiuẽte auo testõre susceperit primũ locũ similẽ cum Iacobo, & Ant. probat̃ p tex. inst. de hӕr. qual. & diffe. uer. finaũt. & insti. de hӕr. q̃ ab inte. defer. §. j. ver. ita demũ. & inst. de exhӕr. libero. §. posthumorum. vers. sed si filius. & plenè in d. l. Gallus. in
4 prin. & in §. j. Prӕterea cũ tale testm̃ pp agnationẽ, & p̃teritionẽ. d. Hier. nepotis fuerit, & sit nullũ, ut s̃. probatũ est, in necessariã ↄ̃nam dicẽdũ vr̃, ꝙ nedum institutiones factӕ in d. testõ ruãt, & nullӕ sint, q̃nimmo oĩa alia in illo disposita vñr fuisse nulla & uana. l. filio p̃terito. ff. de iniu. rup. l. si q̃s eũ. §. fi. ff. de vulg. & pup. l. cũ principalis. ff. de re. iu. Vñ cũ ex tali testõ nullo impossibile sit p institutos hr̃des hr̃ditatẽ adiri, oĩa in ipso testõ disposita vñr expirasse pp impossibilitatẽ aditionis. l. eã. C. de fideic. cũ vulg. ¶ Istis tñ non obstã. ↄ̃ria opinio uerior est,
5 ꝙ immo tale testm̃ reddat̃ ualidũ, & effectũ dẽt habere, excepta solũmõ hr̃dũ institutione, ut iferius dicet̃. † Licet. n. testm̃ in quo filius, vel nepos est p̃teritus sit nullum, tñ hodie sustinetur, quò ad oĩa in ipso testõ disposita, excepta hr̃dũ institutione, & hoc p tex. in d. §. illud. in auc. ut cũ de appel. cogn. &
6 hr̃ in auc. ex cã. C. de lib. p̃t. Quæ† dispositio ꝓcedit ẽt in po-
* sthumo p̃terito, s̃m cõem opi. in quã ẽt Bar. inclinat, q̃n talis p̃teritio fuit fcã a testõre, q̃ de posthumo cogitauit, ꝓut est in p̃nti casu, in quo iste Hier. nepos venit bñficio leg. Velleyę, deducto de medio Hyeronimo eius pr̃e, qui primũ locũ obtinebat, ut dicit gl. in l. j. ff. de test. tute. & Bar. in d. auc. ex cã, uol. 5. ver. oppono de. l. 2. & ibi Ale. plura adducẽs, & Bar. in d. l. filio
7 p̃terito, col. 5. uer. 3. est uidẽdũ. Dicẽs, † ꝙ si testõr grauat filiũ fideicõmissis, seu legatis, multo fortius p̃sumẽdũ est, ꝙ grauasset nepotẽ, q̃ est in ulteriori gradu, idem tenẽt Mod. Pap. in d.
8 auc. ex cã, col. 6. ver. 2. lita. Quæ† ↄ̃clo nedũ ꝓcedit in fideicõmissis, & relictis particularib. sed ẽt in fideicõmisso vl̃i, qđ sustinet̃ ex dispositione. d. auc. ex cã, & d. §. aliud quoq; capitulũ, vbi Bar. hoc tenet, & est bona gl. ĩ l. ita tñ. §. quoties. ff. ad Tre. & in d. l. eã quam, & plenè per Ale. in d. auc. ex cã, col. 7. dicẽs
* hãc esse cõem, & ibi Mod. Pap. co. 9. ver. 3. q̃ro. & Pet. de Anc. ↄ̃s. 143. p̃fatis nominib. & Bal. ↄ̃s. 109. uol. 4. & Ant. de But. ↄ̃s. 15. visis, & ponderatis, col. fi. & refert, & sequit̃ Dec. ↄ̃s. 86. vi-
* so pũcto, col. 2. in prin. dicẽs hãc esse* cõem, & ab ea non esse recedẽdũ, uol. j. & Corn. ↄ̃s. 195. in hac, uol. j. & ↄ̃s. 96. ex themate, & ↄ̃s. 118. vl̃, & ↄ̃s. 158. ꝓ decis. & ↄ̃s. 154. uolu. 2. & in multis aliis ↄ̃s. q̃b, in locis prӕfati doc. & ↄ̃sulẽtes ↄcludũt, legata, & fideicõmissa ẽt uniuersalia ↄ̃seruari bñficio. d. auct. ex cã, non obstan. p̃teritione filiorũ seu nepotũ tenẽtiũ primum locũ, & licet Soc. ↄ̃s. 92. testm̃, uol. 4. uideat̃ tenere, ꝙ dispositio d. auc. ex cã, non hẽt locũ in posthumo ignoráter p̃terito, & idẽ vr̃ sequr̃ Barb. ↄ̃s. 60. illud afferam in medium. uol. 2. ta-
* mẽ * cõis ↄclusio est in ↄ̃riũ, ut patet ex dictis p scrib. ĩ d. auc. ex cã, & ĩ ↄ̃s. pallegatis. Itẽ qa si testõr cogitauit de posthumo, adhuc idẽ est dĩm, ꝙ fideicõmissa ↄ̃seruent̃ bñficio. d. auc. ut p
* Bar. & * cõiter doc. in d. auc. ex cã, & tenẽt ipsimet Soc. & Barb. in d. eorũ ↄ̃s. itẽ quia iste talis Hier. nepos uenit p leg. Velley. & est quasi posthumus pp agnationẽ respectu eius aui, quo fit, ut auus de eo cogitauerit, cũ grauauerit eius p̃rem, vt p Bar. ĩ d. l.
* filio p̃terito, col. 5. ver. 3. est uidẽdũ, & * cõiter sequunt̃ doct. in d. auc. ex causa, in quib. terminis nõ loquunt̃. d. cons. Soc. &
9 Barba. Quod† ẽt ↄ̃firmatur. nã dictus testator post natiuitatẽ, & agnationẽ Vrsolinę neptis supuixit p plures & plures dies, ↄ̃ñr potuisset mutare d. testm̃, qđ non mutauit, vñ prӕsumitur uoluisse decedere cũ eodẽ testõ, & ↄ̃ñr scienter prӕteriisse d. Hiero. nepotem, & iõ disposita in d. testõ debẽt ↄ̃seruari bñficio d. auth. nõ obstã. p̃teritione ipsius Hier. nepotis: cũ sciẽter fuerit prӕteritus, ex quo testm̃ non mutauit per ea, q̃ hñr in l. si. mater. C. de inof. test. & no. in l. tractabatur. ff. de testa. mili. & p gl. in l. athletӕ. §. dat remissionẽ. ff. de excu. tut. ad qđ facit,
10 qđ uult Corn. in d. ↄ̃s. 158. & 254. pol. 2. Rursus † certũ est, ꝙ in testõ p̃dicto instituti apparent Iacobus & Ant. filij testõris, vñ esto, ꝙ prӕteritus fuerit dictus Hiero. nepos, tñ legata & fideicõmissa debent̃ per d. auth. ex cã, quia sicut dictos filios grauauit fideicõmissis, pariter grauasse censet̃, & uerisimile est, ꝙ ita uoluerit grauare dictũ nepotẽ, arg. l. Titius. §. 1. ff. de libe. & posth. & ibi Bal. & idẽ Bal. in d. l. filio p̃terito, & p Ale. in d. au
11 thẽ. ex cã, & ibi Mod. Pap. col. 6. uers. 3. limita. Et † p ista tollũtur supra adducta ꝓ ↄ̃ria opin. Nã illa ꝓcedebãt, antequã emanasset ↄ̃stitutio d. auth. ex cã, & in corpore unde sumit̃, hodie uerò p dictã ↄ̃stitutionẽ, legata, & fideicõmissa ẽt uniuersalia cõseruantur, esto ꝙ filius sit prӕteritus, uel nepos, obtinens pri
12 mũ locũ. Itẽ † prӕdicta in ↄ̃riũ adducta possent ꝓcedere quo ad institutiones factas in testõ, nã illę ẽt hodie non ualent, nec ↄ̃seruãtur d. bñficio, stante prӕteritione filij seu nepotis obtinentis primũ locũ, ut dicit text. in d. auth. ex cã, & in corpore vñ sumit̃, quãtũ uerò ad legata, & fideicommissa secus: qa con
13 seruant̃, ut s̃. dictũ ẽ. ¶ † Secũdò principal'r dispõ. d. testõris effectũ dẽt habere pp cl'am codicillarẽ, positã in d. testõ, quӕ cl'a operatur, ut relicta in illo debeantur a uenientib. ab intestato. l. ex ea. §. ex his uerbis, ubi Bar. & scrib. ff. & de testa. l. ex testõ, ubi gl. C. de fideic. p Bar. in l. quod aũt. ff. si quis om. cau. testa. per Bar. in l. 1. q. 5. ff. de iur. codic. & per eundẽ in d. authen. ex cã, & ibi Alex. post alios, per Oldr. consi. 171. ad primam quӕstionem, col. fi. per Fulgo. cõs. 21. ad primum, & cõs. 32. ex facto, per Alex. ↄ̃s. 42. uiso processu, uol. 2. & p Corn. consi. 298. ante omnia, col. 1. uol. 1. & ↄ̃s. 96. ex themate, uol. 2. & p Dec.

consi.242.in casu ꝓposito, vol.2. vbi rñdent ad gl.positã in d.
14 auc.ex cã. Ad † quod ẽt faciũt, ꝙ uolũt doc.in d.l.eã quã,& in d.l.ex ea.ff.de tes.& facit doc.Bar.in l.j.q.12.ff.de iu.cod.& ꝙ no.Soc.in ꝯs.216.ꝯsideratis, col.5. uol.2. volẽs ꝑ talẽ clausulã codicillarẽ fideicõmissa censeri repetita a ueniẽtib. ab int.esto ꝙ ex testõ hæreditas non possit adiri ꝑ institutũ mortuũ viuẽ te testõre,qđ ẽt sentit Dec.in d.ꝯsi.242.& per istud tollitur il-
15 lud,quod in ꝯriũ primo loco fuit adductũ.Quæ† ẽt obiectio tollit̃ per l.j.§.pro 2.C.de cad.tol.& per no.per Soc.in d.cõsi. 218.col.7.circa fi.uolentem,instituto decedente uiuo testõre admitti substitutũ, & fideicommissariũ. tãto magis q̃a in casu
16 pñti sunt alii cohæredes.Ad†quod ẽt facit, qđ uult Ale.ꝯs.visis verbis,col.pe.vol.j.qđ refert,& seq̃t̃ Dec.in d.ꝯs.242.volẽtes,ꝙ si in testõ est duplex nullitas,videlicet p̃teritionis, & etiã q̃a institutus fuit mortuus uiuente testõre,adhuc tales nullitates ex duplici capite emanantes supplent̃ ꝑ d.clausulã codicil-
17 larẽ, & istud tollit obiectionẽ factã in prin.Et†ꝙ per clausulã codicillarem sustineat̃ tale testm̃, ẽt si posthumus fuisset p̃teritus,voluit Bar.in d.l.j.ff.de iu.cod.q.6.vbi ẽt.q.11.uoluit,idẽ esse si testm̃ rumperet̃ agnatione sui,ꝑ leg. Velley.qđ ẽt uoluit
* Bar.in d.auc.ex cã,ubi* cõiter doc.idẽ tenẽt,q̃ñ ẽt posthumus fuisset p̃teritus;quia testõr v̄r in gñe cogitasse,& ẽt q̃ñ testõr supuixit,potuit mutare testm̃,& nõ mutauit,vel q̃ñ in eodem testõ instituit alios filios,oĩb.n.istis casib. relicta in testõ sustinent̃ pp illã clausulã codicillarẽ,ut debeant̃,& p̃stent̃ a ueniẽ-
18 tib.ab inte.Ad†qđ Bened. Ca.ꝯs.30.pũctus fuit q̃dã,& cons. 103.subscripsi me, vbi vult oẽs ẽt nepotes rep̃sentantes p̃sonã filii defuncti teneri ab inte.ad p̃stãdũ relicta in testõ pp clausulã codicillarẽ,& ẽt ꝑ Cor.in d.ꝯs.195.vol.j.& d.ꝯs.96.& 108. vbi vult per clausulã codicillarẽ resolui institutiones in fideicõmissum.l.Sceuola.ff.ad Treb.& ab intestato oĩa censeri relicta.¶Patet ex p̃dictis,resoluta esse oĩa in ꝯriũ adducta,& ꝙ tale testm̃ sustinet̃ quoad fideicõmissa ex dispõne.d.auc.ex cã,& in corpore unde sumitur.Itẽ legata, & fideic.sustineri, & dẽri pp clausulã codicillarẽ, itẽ patet, ꝙ licet institutiones hr̃dum nõ sustineant̃ bñficio.d.auc.ex cã.tñ sustinent̃ pp d.clausulam codicillarẽ,nõ ut ualeãt directò,sed in uim fideicõmissi, & ita in simi.casu dieb.p̃teritis ꝯsului. ¶Venio mõ ad resolutionẽ alterius dubii,in quo dubitat̃,qualiter ser Augusti. testõri succedere dẽrent Iac.& Ant.eius filij,& Hiero.nepos,in quo dicendũ est,ꝙ exceptis legatis & fideicõmissis,q̃ conseruantur bñfi-
19 cio d.auc.ex cã,prædicti succedãt æqualr̃.Ex†quo d.Hier.nepos representat p̃sonã Hier.eius p̃ris,& reperit̃ in æquali gradu cũ Iacobo,& Ant.eius patruis,nt in auct. in successione.C. de suis,& legit.& in auc.cessante,& auc.seq.C.de legi.hære.& inst.de hære.q̃ ab intesta.defer.§.ita demũ,& §. cũ filius,& in auc.de hære.ab inte.uen.§.j.cũ simi.Cũ.n.tale testm̃ fuerit, & sit nullũ pp agnationẽ,& p̃teritionem d.Hier. nepotis,res fuit deducta ad cãm intestati.l.filio præterito.ff.de iniu.rup.instit.
20 de exhære.liber.in prin.cum sim.Et†quãtũ ad institutionem hæredis dicta iura antiqua nõ sunt immutata, sed ẽt hodie re-
* manẽt firma.d.§.illud.d.auc.ex cã,ubi doc. * cõiter hoc tenẽt nullo discrepãte, quo fit, ut quãtũ ad institutionẽ hr̃dis dicamus dictũ testm̃ nõ tenere,& rẽ fuisse deductã ad cãm intesta
21 ti,quo ꝯsiderato oẽs æqualr̃ debent succedere.Verũ†q̃a in d. testõ fuit,& est apposita clausula codicillaris , idcirco heredes scripti ꝯñtur bona,in q̃b.fuerũt instituti a ueniẽtib. ab intesta
22 to in vim fideicõmissi.d.l.Sceuola,cũ aliis.s̃.adductis.Et†p̃dicti Iacobus,& Ant. filii testõris non hñt restituere sibi ipsis aliq̃d,nec inuicẽ tenent̃ad fideicõmissum,ex quo sunt ęqualr̃ instituti,& esset elusoria talis restõ.cũ tm̃ unus dẽat alteri,quã tũ eꝫ,ita Bar.in l.j.ff.de iu.cod.q.11.& Corn.in d.ꝯs.99.uol.2. Præfatus aũt Hiero. nepos succedens ab intestato cum eius patruis pp clausulã codiciliarẽ,tenet̃ in vim fideicõmissi restituere eius patruis portionẽ,in qua illi fuerũt instituti,de qua non põt detrahere legitimã ex quo eã hẽt de bonis testõris super portione,in qua fuit institutus Hier.eius p̃r. Ad quã portionẽ ipse solus Hier.admitti dẽt,& nõ eius patrui,& hoc pp uolũtatẽ testõris,q̃ uoluit supstites eius filios admitti ad portionẽ hæredis p̃morientis,q̃ñ p̃moriẽs moreret̃ sine filiis l̃timis,& naturalib.ex q̃b.uerbis clarè patet,ꝙ si unus filiorũ institutorũ p̃moreret̃ cũ filiis, ꝙ utiq; ad illius p̃moriẽtis portionẽ admitti dẽret filius p̃morientis,& nõ alii hr̃des scripti superstites. Qđ
23 † argm̃ a ꝯrio sensu validũ est in iure , ẽt ĩ ultimis uoluntatib.

l.2.C.de condi.inser.per locũ a speciali, & latissimè ꝑ scrib.in l.j.in prin.ff.de of.eius,& hr̃ in l.aliq̃ñ.ff.de condi.& dẽ. & in l.si legatũ purè,in prin.ff.de adim.leg.& in l. qđ purè,in prin. ff.q̃ñ dies leg.ced.Tãto magis cum ꝑ dicta uerba ꝯstet,& appareat de uolũtate testõris,q̃ p̃dominat̃,& seruãda est.l. non aliter, de leg.3.l.in ꝯdõnib.primũ locũ.ff.de ꝯd.& dẽ.cũ aliis uulga. ¶Circa ultimũ dubiũ,qualiter succedi dẽat in bonis.d. Iacobi mortui ab intestato sine filiis,& in ætate maiore, consideradũ est, ꝙ si d.Iacobus q̃siuit alia bona aliunde,quã ex testõ ser Augusti.eius p̃ris,talia bona aliũde q̃sita nõ ueniunt in fideic.vni
24 uersali.Et iõ in dictis bonis aliunde q̃sitis succedũt.d. Iacobo eius ꝓximiores ueniẽtes ab intestato.l.sequẽs quæst.& ibi no. de leg.2.& per Ale.ꝯs.20.ponderatis his,col.4. uolu.3.& per Dec.ꝯs.81.in casu proposito,uol.j.Et q̃a proximiores.d. Iacobo sunt Ant.eius frater,& d. Hier. eius nepos, q̃ respectu successionis Iacobi eius patrui representat p̃sonã Hier.eius p̃ris,& unà succedit cũ d.Anto.eius patruo,ut no.in auc. post fratres, & in auc.sequẽ.C.de legi.hære.& ibi plenè per doc. & in corpore vñ sumunt̃,& hr̃ in l.in q̃b.C.de secũ.nup. cũ sim.in tantũ lib.bonis aliunde quæsitis,dico Ant.& Hier. nepotem pariter succedere, ut sunt iura cõia, & uulg. In bonis aũt relictis ꝑ ser Aug.testatorẽ.d.Iac.eius filio,in q̃b. fuit appositũ onus fideic.
25 casu quo Iac.moreret̃ sine filiis,q̃ casus iã euenit.Dico, † ꝙ in bonis prædictis.d.Iac.debebat hr̃e l̃timam iure naturæ sibi debitã,in qua nõ potuit apponi aliq̃d onus.l.q̃m ĩ priorib.l.omnimõ.C.de inof.tes.Et iõ in dictis bonis,quantũ attinet ad legitimã debitã Iac.iure naturæ cõcludẽdũ est,ut s̃.ꝯclusũ fuit, ꝙ in d.legitima pariter succedunt Ant.eius frater,& Hier.eius nepos,tanquã proximiores,ut s̃.quod clarũ est, & non recipit
26 difficultatẽ.Quãtũ†uerò ad alia bona relicta ꝑ testõrẽ Iac.excepta.d.legitima,cadit duplex difficultas. Prima , an de dictis
* bonis possit detrahi Treb. q̃ * cõiter detrahẽda est a filiis primi gradus,ꝯñr ab eius hæredib. q̃ñ restõ diuerso tpe dẽt fieri,
* ꝓut est*cõis opi.de qua in c.si p̃r,de tes.lib.6.& in c.Ray.extra eo.ti.& ꝑ rep.in auc.nouissima.C.de inof.tes.& in l.filium quẽ hñtẽ.C.fam.erc.& in l.in quartã.ff.ad leg.Fal. & ꝑ Frã.de
27 Cur.ꝯsi.16.& per Dec.ꝯs.55.circa fi.uol.j.Tñ†ꝯsideratis uerbis testi pñtis patet testõrẽ prohibuisse alienationẽ domus & cãpi,de quib.in testõ, quo fit, ut de dictis bonis ꝓhibitis alienari non possit detrahi Treb. Sicut.n. de bonis ꝓhibitis alienari,nõ detrahit̃ Falcidia,ut in auc.sed de re.C. ad leg.Falc.& ibi latè scrib.& in corpore vñ sumit̃,pari rõne non detrahitur Treb.ut in pũcto ꝯsuluit Corn.ꝯs.22.in hac ꝯsultatione.co.9.
28 ubi multas adducit decisiones,uol.2.Prout†ẽt nedũ respectu domus,& cãpi,sed ẽt respũ aliorũ bonorum.d.testõris, ex alio nõ põt detrahi Treb.ex quo ipse Iac. inuẽtariũ nõ ꝯfecit, quo casu sicut nõ detrahit̃ Falc.ut hr̃ ĩ §.si uerò nõ fecerit, in auct. de hær.& Falc.& in auc.sed cũ testõr.C. ad l.Fal. pari rõne ẽt nõ detrahit̃ Treb.& licet in hoc sint variæ opi.doc.ut ꝑ scrib. post Bar.in l.Marcellus, in prin.col.fi.ff. ad Treb.& in d.auct.
* sed cũ testõr.Tñ magis*cõi opi.est, ꝙ non detrahat̃, ut uoluit Corn.ĩ d.ꝯs.22.uol.2.ubi ꝑ tres col.hoc examinat̃,& ĩ ꝯs.303. vol.j.& sequunt̃ rep.in d.l.filiũ quẽ hñtẽ,col.fi.& ad hoc plura adducit Ant.Corse.in trac.de potesta.reg.q.73.car.25. dicẽs hãc esse cõiorẽ,ut aliàs plenè dixi, ex q̃b.patet, ꝙ in bonis relictis ꝑ testõrẽ Iac. non est detrahẽda Treb. sed tm̃ legitima, ut s̃.Quarta excepta,resultat secũda difficultas in reliquis bonis relictis Iacobo ꝑ testõrem,in quib.fuit appositũ onus,casu quo moreret̃ sine filiis &c.qui casus iã euenit, an in dictis bonis succedat Anto.solus, uel insimul cũ d.Hierony.nepote.In
29 † qua difficultate prima facie dicẽdũ v̄r, ꝙ ambo pariter succedant,ex quo agit̃ de successione ꝑ fideicõmissum, ꝑ qđ succedit̃ testõri,ut est tex.in l.cohr̃di.§.cũ filiæ, uer.nec fideicommisso.ff.de vul.& pup.Cõsequẽter agit̃ de successione ser August.aui p̃ni.d.Hiero. nepotis, quo fit, ut q̃ñ agit̃ de hr̃ditate aui,nepos subintret in locũ p̃ris,& pariter succedat cũ eius patruo ꝑ tex.in §.cũ filius,inst.de hær.q̃ ab intest.defer.& in auc. cessante.C.de legit.hęre.& in corpore vñ sumit̃,cũ aliis ꝯcor.
30 Pariter,†& si ꝯsideramus,ꝙ succedat̃ Iac.& sic patruo,quo casu ẽt Hiero.nepos subintrat locũ p̃ris, & pariter succedere dẽt cũ Ant.eius patruo.d. auc. post fratres, & in corpore unde sumit̃. ¶Tñ contraria opin.uerior est , & ꝙ immo post mortem d.Iacobi solus Antonius admitti dẽt excluso Hiero.nepote filio Hiero.alterius p̃mortui fratris, qđ oñdit̃ clarè, Nã fideicõmissum

missum appositũ ĩ persona Iacobi fuit & est ualidũ, tũ bñficio. d.auct.ex cã, tum pp clausulã codicillarẽ, ut s̃.probatũ est, quo fit, vt ad tale fideicõmissum, cuius ↄdõ iã euenit, admitti dẽat ipse solus Ant.noĩatus, & vocatus, vt patet ex verbis testi, ibi,
31 & decedẽte uno alij superstites succedere debẽt. Quę† dictio, alij, referẽ ad filios testõris, cũ similitudinaria sit.l. si fugitiui. C.de furt.c.sedes apostolica, de resc.& iõ referenda ad filios testõris, & supstites. Vñ cũ tpe mortis Iacobi superstes fuerit solus Ant.filius testõris, ipse admittẽdus est ad tale fideicõmissũ
32 excluso Hiero.nepote. Cũ† in fideicõmissis primò noĩati pferanẽ alijs.l.cũ ita.§.in fideicõmisso, de leg.2.& ĩ l.fi.C. de ver. sig.& no.Bar.in l.si cognatis, ver.q̃ro quo ordine.ff.de re.dub.
33 Hoc† ẽt probat, nã licet aliàs filij locũ pr̃is ingrediant, & simul cũ patruis succedãt.d.§.cũ filius.d.auc. cessante. Tñ istud nõ hẽt locũ in fideicõmisso, de quo agiẽ, in quo ꝓximiores veniunt, & noĩati, & nepotes ex fratre nõ admittunẽ simul cum patruis, vt dicit Bal.in d.§.in fideicõmisso, in fi.& ibi Cuma.& Flor.& Cũ.ↄs.106.Mulier instituit maritũ, col.fi.& est decisio Ang.Areti.in d.§.cũ filius, ver.deinde ista rł̃a, ↄcludentes, filiũ nõ succedere in locũ pr̃is, qñ succediẽ ti.fideicõmissario, vt est in casu pñti, & vult Ale.ↄs.203. ↄsideratis, col.3.vol.2.& ↄs.4. ponderatis uerbis, col.4.vol.4.& ↄs.129.perspectis his, col.2. uol.5.& ita nouissimè ↄsuluit Dec. plura ad hoc adducẽs.ↄs.j. vol.j.vbi rñdet ad ↄriũ, & obiectionẽ.s̃.factã, & declarat ueritatẽ gl.positæ in d.§.in fideicõmisso, & licet idẽ Dec.ↄs.79. & pro tenui facultate mea, col.j.vol.j. videaẽ prima facie ↄsulere ↄriũ, tñ in ueritate tenet hãc opi.& ↄcludit illud idẽ, qđ cõclu
34 dit in ↄs.j.Ex†quo in terminis.d. ↄs.79. ↄcurrebat uolũtas testõris, volẽtis ꝙ eidem succederet eo mõ quo essent successuri ab intestato, pp q̃ uerba nepotes ex fratre ueniunt vnà cũ patruo, quod nõ est in terĩnis pñtis.q.vbi filij supstites tm̃ vocantur, & nominanẽ, & iõ Anton. solus venit ad dictũ fideicõmissum domorũ, & cãpi, tãquam superstes, & noĩatus excluso d. Hiero.nepote, q̃ in hoc nõ repñtat psonam pr̃is, nec uocatus fuit a testõre ad tale fideicõmissum, quo fit, ut in aliquo nõ sit ↄsiderãdus. Poterat.n.cũ de nepotib.facere mẽtionẽ, sicut fecerat de filiis, & iõ cũ de nepotib.nihil dixerit, vr̃ ipsos exclusisse.l.j.§.sed cũ ad deficientis.C.de cad.tol.c.ad audiẽtiã, de de-
35 cim.cũ si.Nec†pdictis hẽnt obstare alia capitula, & verb.positũ in d.testõ, ex quo loquunẽ ĩ aliis terĩs. & casib.& ĩ alijs bonis ipsius testõris, in qb.qs succedat, dicam plenè in alio ↄs.& sunt capitula penitus separata, & iõ nõ referẽda ad pñtem casum, ut in l.3.& ibi latè in §.2.Bar.& scrib.ff.de lib.& posthu. & p eũdẽ Bar.& scrib.in l.talis scriptura.§.fi.de le.j.& latè per doc.in l.j.C.de lib.pt.cum suis concord. Parisius Padtæ.

SVMMARIVM.

1 *Legitima iure naturæ debita sine aliquo onere, & grauamine debetur filio.*
2 *Trebellianica debetur filio grauato restituere hæreditatem.*
3 *Duas quartas detrahit filius grauatus hæreditatem restituere.*
4 *Filiæ fœminæ ingressæ monasterium, & grauatæ restituere hæreditatem in casu mortis, an faciant locum fideicommissario, & instituto in dictum casum mortuo.*
5 *Mors ista ciuilis, an æquiparetur naturali in fauorem substituti.*
6 *Monasterium an habeatur loco filij ad exclusionem substituti, & melius nu.10.& seq.*
7 *Et quid si filia grauata ingressa est monasteriũ prorsus incapax bonorum in particulari, & communi.*
8 *Taliter ita ingresso an statim succedãt substituti in casu mortis, seu uenientes ab intestato.*
9 *Mors ciuilis isto casu an producat eundem effectum, quem produceret mors naturalis.*
12 *Pœna apposita ingredienti monasteriũ, an debeat haberi pro non apposita.*
13 *Testatoris mens potissimum attenti debet.*
14 *Conditio retrahens ab ingressu monasterij est impeditiua libertatis ecclesiæ.*
15 *Hinc est, quòd in totũ reijcitur, sicut & illa, quæ retrahit ad matrimonium carnale contrahendum.*
16 *Hæres institutus in vita, videtur institutus in plena proprietate, & pleno iure, & post mortem grauatus fideicommisso.*
17 *Fideicommissum relictum incapacib.nõ debet applicari fisco, sed habetur pro non scripto, & remanere debet penes hæredem grauatum.*
18 *Fratres minores penitus incapaces sunt bonorum ex legis dispositione.*
19 *Fideicommissum relictum religiosis capacibus bonorum ualet, & tenet.*
20 *Prohibitus petere in præteritum, non uidetur prohibitus pro tẽpore futuro.*
21 *Prohibitus petere, intelligitur de petitione facti, & iniusta nõ autem de iuridica, & iusta.*
Idem in prohibito molestare.
22 *Ex diuersis non fit illatio.*
23 *Hæreditas adita consideratur esse in bonis adeuntis, & nõ defuncti, & censetur proprium patrimonium adeuntis.*
24 *Renunciare quis potest iuri sibi competenti.*
25 *Proprietas, & ususfructus differunt.*
26 *Renunciatio facta in uno casu non porrigitur ad alium.*
27 *Actus agentium non debent operari ultra intẽtionẽ agentium.*
28 *Causa limitata limitatum producit effectum.*
29 *Remissio specialis non extenditur ad alia non specificata.*
30 *Quod non expressum, censetur omissum.*

CONSILIVM LXV.

Viso testõ q.d.Io.Mariæ, in quo suos hr̃des vl̃es æqualr̃, & æq̃s portionib.ĩstituit Hyppolitã, Martã, & Ceciliã eius filias ltĩmas, & naturales ↄdõne adiecta, ꝙ illis seu altera earum decedẽte sine filiis ex se ltĩmè descẽdẽtib. ꝙ alia seu alię sorores supextãtes succedãt, & succedere dẽant illis sic decedẽtib.sine filiis, vt s̃.ex qb. uerbis resultat prima dubitatio, ex quo postmodũ d.Marta, & Cecilia ingressæ fuerũt monasteriũ incapax bonorũ in cõi, & particulari, & ĩ d. monasterio ipsę tãquã Moniales fecerũt ꝓfessionẽ. An Hxppolita supuiuẽs, & existẽs in seculo virtute, d.fideicõ. possit uenire & petere in pñtiarũ portiones pdictas, iure institutionis relictas p d.testõ-
1 rẽ pdictis Martę, & Ceciliæ ĩsolidũ, uel ꝓ qua parte. Circa quã difficultatẽ illud certissimũ est, ꝙ d.Marta, & Cecilia p d.testatorẽ faciẽtẽ fideicõmissum pdictũ, quò ad ltĩmã eis debitã iure naturę, nõ potuerũt grauari, ex quo illa dẽt esse penes dictas filias hr̃des ĩstitutas sine aliquo onere; cũ oẽ onus adiectũ dictæ ltĩmæ reiiciaẽ a iure, & hẽaẽ ꝓ uõ apposito.l.oĩmõ.l.q̃ nuper, & plenius in l.qm̃ ĩ priorib.& ibi plenè scribẽ.C. de inof. tes.cũ aliis no.in auc.nouissima, eo.ti.& p Bar. & alios ĩ l.Marcellus.§.res q̃.ff.ad Treb.& p repe.post alios in l. in quartã.ff. ad leg.Falc.& p Cano.in c.si pr̃, de tes.li.6.& in c. Raynu.& c. Raynal. extra eo. Et istis ↄsideratis.d. Hyppolita fideicõmissaria nõ poterit petere virtute.d. fideicõmissi ltĩmã iure naturæ
2 debitã.d.Martæ, & Ceciliæ. Minus†ẽt poterit hr̃e quartã Tre. q̃ de dicto fideic.uenit detrahẽda a dictis Marta, & Cecilia hæredib.institutis, & grauatis de restituẽdo, si sine filiis &c. toto ti.ff.& C.ad Treb.& d.c.si pr̃, & plenè p Bar. & alios in l.Cẽturio.ff.de vul.& pu.& in l.pcib.C.de ĩpub. & p Can.ĩ d.c.Ray.
3 & in d.c.Raynal.†Nã*cõis ↄclo est, duas quartas posse detra-
* hi, qñ diuerso tpe deducuntur, ut est in terĩs nr̃is, ex quo fuere grauatæ, si sine liberis decederent &c. Et sic diuerso die, & tpe venit detrahenda Trebellianica, & diuerso tpe detrahiẽ ltĩma debita iure naturæ, quo casu utraq; quarta detrahẽda venit ab hr̃dib.scriptis, ſm gl.& doc.in ver.Falcidia, in l.Papi.§.meminisse.ff.de inof. tes. & ĩ l.quãquã.ff.ad leg.Fal.& p gl.& scrib.ĩ in §.si q̃s aũt nõ implẽs, in uer.auferri, in auc.de hęr.& Falc.& p tex.ĩ d.c.Ray.& c.Raynal.ubi oẽs scrib.& in d.c.si pr̃, & per Ang.in d.l.quãquã, & p Bar.in l.scimus.C. de inof.tes.cũ aliis cumu.in dictis locis, & p rep.post alios in l. filiũ quẽ hñtẽ.C. fam.erc.car.3.co.2.& car.5.col.4.
4 ¶†Difficultas ergo solũ vertiẽ, respũ medietatis portionũ hr̃ditariarũ relictarũ.d.Martæ, & Cecilię, q̃ adhuc viuũt, & ingressę sũt monasteriũ, & ꝓfessę, an ipsis viuẽtib.d.Hyppo.fideicõmissaria possit petere medietatẽ dictarũ portionũ, ĩ qua ipsę Marta, & Cecilia potuerũt grauari a d.testõre, to to ti.ff.& C.ad Treb.& ĩ d.c.j.& ĩ d.c. Ray-
5 nal.& c.Ray.cũ ↄcor. Et†prima facie dđm vr̃, ipsam Hyppolitã fideicõmissariã in pñtiarũ nõ posse petere dictũ fideic.& dictã medietatẽ; eo qm̃ non fuit relictũ simplr̃, sed sub ↄdõne.s. qñ d.Marta, & Cecilia mortuę fuissent sine filiis. Vñ cũ adhuc viuãt, ↄdõ ista nõ est adimpleta, nisi sequaẽ mors pdictarũ, tũc enim

enim adimplebit̃, & patebit eas fuisse mortuas sine filijs.l. ex
facto.§.si q̃s rogatus,el.2.& §.seq.ff.ad Treb. & bñ facit l.Sta-
tius Florus.§.fi.ff.de iure fis.& l.ex ea.§.insulã.ff.de uer.ob. &
l.cum pr̃.§.hr̃ditatẽ,de lega.2.iunctis no.in l. cedere diẽ.ff.de
uer.sig.& no.per Soc.in l.cũ auus,col.62. & seq.ff. de cõdi. &
6 dẽ.Præterea† d.Hyppolita ex alio vr̃ excludẽda: eo q̃m d.Mar-
ta,& Cecilia ingressæ sunt monasteriũ,& ꝓfessæ, quo casu mo
nasterium dẽt haberi loco filij , ẽt ad exclusionẽ fideicõmissa-
rij,vt no.in cap.in pñtia,extra de proba.& §. sed hoc p̃senti,in
auc.de epi.& cle.colla.9.& in auc.nisi rogati.C.ad Treb.& in
7 auc.si qua mulier.C.de sac.san.ecc.¶† Tñ prædictis nõ obstã.
ꝯ̃ria opinio est verior, & ꝙ immo ipsa Hyppolita in pñtiarum
põt petere dictũ fideic.ex quo dictæ Marta,& Cecilia ingressæ
sunt monasteriũ penitus incapax bonorũ,& in cõi, & in parti-
culari,& in illo professæ fuere,quo casu hñr ꝓ mortuis.l.Deo
nobis.C.de epi.& cle.c.placuit.16.q.j.& isto casu quò ad om
nẽ effectũ hæc mors ciuilis æquiparat̃ morti naturali ſm Bar.
in d.auc.si qua mulier.& Abb.in d.ca.in præsentia. col. mihi.
* 18.nu.58.quẽ * cõiter sequunt̃ oẽs scrib.ibi, & per Bar.in tra
cta.minoricarũ in 4.parte,uers.isti ẽt hæredes.& per Ange. &
Ale.in d.l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Treb.& in ꝯs.13.Cir
ca primũ,col.2.uol.3.cum aliis ꝯcor.q̃n enim q̃s ingredit̃ mo
nasteriũ penitus incapax bonorũ,& in eo profitet̃, hr̃ ꝓ mor-
8 tuo,taliter ꝙ nõ est amplius expectãda mors naturalis. Et† iõ
tali ingredienti , & professo statim possunt succedere substitu-
ti,uel alii uenientes ab intestato,seu ex testõ ſm Abb. ubi s̃.&
ẽt col.22.nu.61.& 62.& hoc mõ limitant̃ iura allegata in ꝯ̃-
riũ.s.l.Statius.§.fi.cũ aliis concord.ut nõ procedãt, q̃n q̃s ĩgre
dit̃ monasteriũ penitus incapax bonorũ.nã tunc fcã professio-
ne statim hr̃ pro mortuo , nec est expectanda mors naturalis.
9 Ex † quo isto casu mors ciuilis ꝓducit eũdẽ effectũ quẽ natu-
ralis.d.l.Deo nobis.d.c.placuit.& per gl.in c.susceptum.de re-
scr.li.6.cum aliis cumulatis p oẽs scrib.in l.Gallus.§.& quid si
tm̃.ff.de lib.& posth.& p Bal.& alios in auc.ingressi.C.de sac.
san.ecc.& p Bar.& alios in d.auc.si qua mulier.vñ cum in prę
sentiarũ.d.Marta, & Cecilia habeantur ꝓ mortuis , & constet
eas non hẽre filios legitimos, & naturales,certũ erit,dictã con
dõnẽ fideicõmissi esse uerificatã,& adimpletã, & ꝯ̃nr ꝙ d.Hyp
10 polita põt fideicõmissum p̃dictũ in pñtiarum petere.Ex † q̃b.
ẽt infertur solutio alterius argumenti.s̃.in ꝯ̃riũ facti,nã mona
steriũ nõ est loco filii; q̃m tale monasteriũ est penitus incapax
bonorũ,ex quo isto casu nõ reperit̃ iure expressum,ꝙ monaste
riũ sit loco filii.tunc enim loco filij est,q̃n sumus in casu exp̃s-
so a iure,& nõ aliter,ita Iaso.post alios in d. auc.si qua mulier.
col.5.uer.istã opi.& plenissimẽ per Cano.in d.c. in præsentia.
11 Et†tex.in d.auc.si qua mulier.& in d.§.sed hoc pñti,& in d.c.
in præsentia.cum simi.volentẽs, monasteriũ haberi loco filii,
procedũt in casib.illis expressis a iure,& q̃n quis ingredit̃ mo-
nasteriũ capax bonorũ,q̃n aũt ingrederet̃ monasterium inca-
pax bonorũ,tunc nõ hr̃ monasteriũ loco filii, & isto casu mo-
nasteriũ nõ excludit fideicõmissariũ,quinimmo fideicõmissa-
rius excludit monasteriũ,& ita limitat̃ d.c.in pñtia.cũ simi.de
cisio est Bal.in l.cũ acutissimi.C.de fideic.co.fi.uer.itẽ nunq̃d
frater minor.& tenet hoc Abb.in d.c.in præsentia.col.22.nu.
61.& 62.versic.concludo. & ibi sequitur Dec.colum.42.uer-
sic.7.iuxta ordinẽ.ubi plura adducit,& hoc idẽ ego sequor ibi
nu.179.ex quib.patet d.Hyppolitã in pñtiarũ posse petere di-
ctũ fideicõmissum respectu medietatis bonorũ relictorum p
testõrẽ d.Martæ,& Cecilię.¶Secũdũ dub.orit̃ ex testõ p̃dicto,
dũ testõr post institutionẽ hr̃dũ uoluit,& disposuit,ꝙ si aliqua
ex ipsis suis filiab.hr̃dib.institutis ingrederet̃ religionẽ,& effi-
ceret̃ monialis,& profiteret̃,ꝙ talis ingrediẽs religionẽ nõ de-
beret habere de bonis suis nisi lib.mille, seu plodia duodecim
terrarũ &c.Prohibens, ꝙ nõ possit ulterius petere &c. Vtrum
12 † talis condõ apposita in locũ pęnæ ingrediẽti monasteriũ ha
beat̃ ꝓ nõ apposita,& dẽat reiici,talr̃ ꝙ ea nõ obstan.d.Marta,
& Cecilia ingressæ religionẽ, & ꝓfessæ dẽant hr̃e integrã por-
tionẽ hr̃ditatis,in qua fuere ĩstitutæ excepto fideicõ misso,de
quo.s̃.an uerò dẽant tm̃ ꝯseq̃ lib. mille , seu plodia duodecim
terrarũ.Et prima faciẽ dicẽdũ vr̃, ꝙ nõ dẽant hr̃e nisi lib. mil-
le,attẽta uolũtate expressa testõris,q̃ in primis est ꝯsiderãda,&
13 attẽdenda.l.in ꝯdõnib.primũ locũ.ff.de ꝯd.& dẽ.& † hãc sn
tẽtiã secutus fuit Bal.in d.auc.nisi rogati,in 5.col. & vr̃ esse de
mẽte Pau.de Ca.& in l.Deo nobis.in uersi. ex quo ẽt termina-
uit.C.de epi.& cle.ex quo iã vr̃ esse habita ꝯsideratio p testõrẽ
de ipso monasterio excludendo uolentẽ illud excludere,q̃d ẽt
secutus fuit Bal.in d.l.Deo nobis.& Pau.de Ca.in l.Titio cen-
tũ.§.Titio genero.ff.de cond.& dẽ.cũ aliis adductis p Iaso. in
d.auc.si qua mulier.col.3.& per Soc.in l.2.ff.de his quæ pęnę
nomi.& nouissimẽ hanc eãdẽ sñiam secutus est Dec. in d.c.in
pñtia.col.36.uer.ex prædictis infertur.& ĩ ꝯs.219.visis,vol.2.
ubi eã firmat aliquib.mediis,& rñdet ad ea, q̃ adducunt̃ in ꝯ̃-
14 riũ,ut latẽ per eũ in locis p̃allegatis.¶†Tñ istis non obstã.ꝯ̃ria
* sñia est uerior,& * cõis,quã tenet Abb.in d.c.in pñtia.col.14.
nu.48.ver.quid si testõr,circa fi.pro ea adducendo tex.in l.Ti
tiæ si nupserit.ff.de cond.& dem.& hoc idẽ tenet Bart. in d.l.
2.de his q̃ pę.no.& quãplures alii doc.ibi adducti p Soc.co.2.
& tertia,ea potissimũ rõne: quia talis condõ retrahit ingrediẽ-
tẽ,& est impeditiua libertatis ecclesiasticæ, & istud idem tenet
Ias.in d.auc.si qua mulier.col.4.& Are.& Fel.in d.ca. in p̃sen-
tia.& hoc ego ẽt sequor in d.ca.in pñtia.nu.144.& seq.ꝓ qua
ꝯclusio.bene facit doc.Abb.in d.c.in pñtia, super gl.fi.col.13,
uer.alia ẽt quæst.nu.42.vbi loquur̃ in terminis nr̃is,dicen.ꝙ
si est facta substõ de aliquo sub ꝯdõne , si non ingrederet̃ mo-
nasteriũ,talis condõ hr̃ pro non apposita , & reiicitur, ex quo
15 directẽ impedit seu retrahit a uita ꝯtẽplatiua.Et† iõ in totum
reiicitur,sicut illa,q̃ retrahit a mr̃imonio carnali.l.cũ tale.§.re
scriptũ.ff.de cond.& dẽ.l.2.C.de indic.uid.tol.c.j.& fin.extra
de cond.appo.quã doc. expressẽ secutus est ibi Dec. col.29..in
fi.uer.2.ex dicto.Pro qua adducit cõem sñiam doc. in l.fin.C.
de pac.& in plurib.aliis locis uolen. non ualere statutũ dispo-
nẽs,ꝙ ingrediens monasterium non succedat , & concludit, ꝙ
non ualet condõ apposita instituto seu substituto , si nõ ingre-
diat̃ monasteriũ.reiicitur.n.& hr̃ ut purẽ institutus seu substi-
tutus,ex quo talis cõdõ penitus reiicit̃, & ita est propriẽ in ter
minis nr̃is, ubi testõr uoluit dictas suas filias uniuersaliter hæ
redes institutas,tunc debere esse hr̃des, si nõ ingrederent̃ reli-
gionẽ,q̃ condõ tanquã retrahẽs a uita cõtẽplatiua penitus reij
citur,& hr̃i dẽt pro non apposita,& ꝯ̃nr debent ꝯsequi integrã
portionẽ,in qua fuere institutæ.ex quo seq̃tur,ꝙ si illud est,&
procedit in casu exp̃sso , q̃n testõr uerbis exp̃ssis excludit mo-
nasteriũ,a fortiori hoc dẽt esse,q̃n testõr cogitauit de monaste-
rio,ut utroq; casu non possit excludere ingredientẽ monaste-
riũ, ex quo est defectus in potentia non in uoluntate : non.n.
quæritur,an testõr uoluerit,sed an potuerit, & concluditur ꝙ
non põt:quia non hẽt facultatẽ disponẽdi aduersus monaste-
riũ,uel illius ingressum,in quo ꝯsiderat̃ bonũ publicũ , & ani-
mæ, quã conclus.fundo plurib.mediis,rõnib. & auctoritatib.
* in d.c.in præsentia,nu.29.& seq.cõcludendo ſm * cõem opi.
de qua supra,& ꝯ̃ Dec. &alios tenentes ꝯ̃rium,& ibi rñdendo
ad oĩa dicta,& rõnes ipsius Dec.& aliorũ tenẽtiũ oppositũ, ex
quib.clarissimẽ patet,ꝙ talis condõ impeditiua ingressum reli
gionis,& mr̃imoniũ spirituale dẽt penitus reiici & tolli,& ꝯ̃nr
dico,ꝙ do.Marta, & Cecilia non obstan.d. ingressu religionis,
& esto ꝙ nõ obseruauerint ꝯdõnẽ appositã p ipsum testõrem,
sed expressẽ ꝯ̃nenerint illi ingrediendo monasterium , non tñ
pp hoc debẽt priuari portione hr̃ditaria, in qua fuerunt insti-
tutæ,ex quo talis ꝯdõ hr̃ pro non apposita , & prorsus reiicit̃,
ut supra.¶Tertiũ dubiũ orit̃ ex testõ d. Martæ, q̃ uniuersalem
suũ hr̃dem instituit dñm Honofriũ de Cegulis toto tp̃e uitæ
suæ,& post mortẽ ipsius do. Honofrii substituit in eius bonis
monasterium, & moniales sanctæ Martæ Brixien.&c.In † quo
certissimũ est,ipsum d. Honofriũ in uita sua fuisse institutum
hr̃dẽ pleno iure,& in plena proprietate, ſm Bal.in l.miles ita.
ff.de testa. mil. & post eius mortẽ tenebat̃ per fideicõmissum
restituere hæreditatẽ dicto monasterio,& monialib.tñ ipse in
uita insolidũ,& pleno iure est hæres,ſm Bal.ubi s̃.& p eũdem
in l.id q̃d pauperib.C.de epi.& cle.in 14.q. Nõ.n. ipse fuit in-
stitutus in usufructu,sed uniuersaliter,& insolidũ, & iõ in to-
* tũ erit hæres,q̃ ꝯcl̃o est cõis *,& ab oĩb.tenetur, ut p Ale.post
alios in l.si filius a pr̃e.ff.de lib.& posth.col. 5.uer. nec obstat
& clarius col.6.uer.si aũt sumus.ubi alias decis.adducit,& per
eundẽ Ale.post alios in l.extraneũ.C.de hær.inst.& ibi p Iaso.
col.fi.uer.3.principaliter,q̃ adducit Sal.ibi in ult.q.& alia cõ-
silia Ale.& idem sequuntur ẽt isto casu Repet.in l.Titia.§. Ti-
tia.de leg.2.carta.16.& 17.uersi. aliquando & ultimò.quibus
in locis concluditur, talem institutum esse hæredem uniuersa
lẽ pleno iure , & ꝙ post mortẽ suam per fideicõmissum cense-
tur

tur rogatus restituere hr̃ditatẽ substitutis. vñ ipse d.Honofri pleno iure erit hr̃s in ꝓprietate & dñio. An aũt post eius mortẽ teneat̃ restituere per fideicõmissum dictam hr̃ditatẽ dicto monasterio & monialib. ex supradictis decisionib. vr̃ dicendũ ꝙ sic. Tñ ꝯsiderando ꝑsonas q̃b. per fideicõmissum hæreditas veniret restituenda, dicendũ est totum ꝯ̃rium, ex quo moniales sanctæ Martæ, & monasteriũ sunt penitus & oĩmõ incapaces hæreditatis bonorũ, & fideicõmissi, tã in cõi, quã in particulari, & iõ ad illa aspirare nõ possunt, & in testõ relicta dictis ꝑsonis non debent̃, vt in cle. exiui de paradiso. §. fratres aũt pręfati. de ver. sig. vbi Card. in §. proinde. col. pe. & fi. & per Abb.
17 & reliquos scrib. in d.c. in pñtia. Et† cũ incapaces successionis & fideicõmissi sint, tale fideicommissum nõ applicat̃ fisco, sed hr̃ pro nõ scripto, & ꝯ̃r remanere dẽt penes hr̃dẽ grauatũ dare dictũ fideicõmissum, ita Bart. in l. si metallũ. in j. oppositione. ff. de his q̃ pro non scrip. vbi dicit se ita ꝯsuluisse, & clarius hoc ponit in trac. minoricarũ, in j. li. c. 2. & seq. ad quod bñ faciunt q̃ hñr in l. vnica. C. de cad. tol. §. pro secundo. & §. sed vt manifestet̃. & quæ hñr per Bart. & alios in l. hr̃ditas. C. de his
18 quib. ut indig. Tales†. n. personæ sunt penitus incapaces bonorum, nõ defectu & culpa ipsarũ, sed ex legis dispositione, volẽtis eas viuere in paupertate. d. cle. exiui. & iõ eis relictũ hr̃ pro non scripto, & remanere dẽt penes hæredes grauatos de restituẽdo, non aũt dẽt auferri p filiũ, prout in simili hr̃ in l. j. & 2.
19 C. de hær. inst. Ex† quib. apparet resolutio ad tex. in d.c. in præsentia. & ad text. in §. sed & pñti. in auc. de san. epis. ex quo illa iura procedũt in monasterio, & monacis capacib. bonorum, hr̃ditatis, & fideicõmissi saltim in cõi, ut expsse sentit Abb. & reliq. scrib. in d.c. in pñtia. & dictũ est in primo dubio, qđ secus est in casu pñti, vbi monasteriũ & moniales sunt penitus incapaces prædictorũ bonorũ & fideicõmissi, tã in cõi, quã in particulari &c. ¶ Quartũ dub. oritur ex testõ. d. Ceciliæ, in quo ipsa legauit & reliquit. d.d. Honofrio liberationẽ ab oĩ onere rõnis reddẽdæ de gestis & administratis p ipsum super bonis, & hr̃ditate pr̃na & mr̃na, adiectis q̃busdã condõnib. adimplẽdis per ipsum d. Honofriũ, q̃ uolens ꝯseq. dictũ legatũ, & liberationẽ declarauit se velle illud ꝯsequi eo mõ & forma, de q̃bus in dicto legato, an p talẽ acceptationẽ videat̃ sibi ꝑiudicas̃se, & in quib. cũ talis acceptatio sit ꝯformis dicto legato. Circa qđ considerãdũ est, ꝙ tale legatũ, & successiuè acceptatio ipsius facta fuit cũ hac ꝯdõne, ꝙ ipse d. Honofrius nõ possit aliquid petere a p̃dicta d. Hypolita sorore & hr̃de ipsius Cecilię, nec a p̃fato monasterio & monialib. occasione aliquorũ liuellorũ sibi debitorũ usq; in pñs in dictis bonis, q̃ cõdõ apposita in legato, & acceptatio ipsius non hẽt in aliquo ꝑiudicare ipsi d. Honof. Primò: q̃a ipsa Cecilia vult, ꝙ ipse d. Honof. nõ possit aliq̃d petere respectu liuellorũ sibi debitorũ usq; ad pñtem diẽ dicti legati, & sic ꝙ deberet remittere petitionẽ solutionis liuellorũ p̃teritorũ, & sibi debitorũ usq; ad illã diem. Non aũt voluit ipsa Cecilia, ꝙ d. Honofrius non possit petere solutionẽ liuellorũ, sibi debitorũ super bonis pr̃nis & mr̃nis ipsius Ceciliæ. vñ respectũ liuellorũ futorũ a die dicti legati debitorum ipsi d. Honofrio, ipsa Cecilia dat facultatẽ petẽdi dictos liuel-
20 los sup dictis bonis ꝓ tpib. futuris. Cum† n. ipsa Cecilia velit, ꝙ non possit petere ꝓ p̃terito tpe, vr̃ ꝯcedere pro futuro. l. ex facto. §. itẽ quæro. l. q̃ hẽbat. ff. de vul. & pup. cum ꝯcor. & bene faciunt, q̃ hñr in l. cũ prætor. ff. de iudi. & in c. nonne. extra de ꝑsump. & in l. si ꝓcurator. & in l. maritus. C. de procu. nec cre
21 do circa istud dubitari. Secundò, † dicta ꝯdõ, ꝙ nõ possit petere liuellos p̃teritos, dẽt intelligi de petitione, q̃ fit de facto sine iustitia, nõ aũt de ea, quã ipse d. Honof. poterat iustè, & iure facere, ut in si. dicit Imo. in l. pr̃fam. ff. de hær. insti. vbi iussus restituere hr̃ditatẽ sine molestatione, nõ prohibet̃ agere ꝓ Treb. & idẽ vult Bal. in l. j. C. de usuf. & in l. j. col. 6. C. de his quæ pęnæ nomi. dicẽs, ꝙ iussus nõ molestare uxorẽ testõris, nõ ꝓhibetur molestare de iure, & alia adducit Fel. in d.c. in pñtia. co. 2. & Deci. ibi, q̃ in ꝯ̃riũ adducit ꝯs. Ale. & Fel. in c. cãm q̃, co. añp. de rescr. vbi plura adducit ad ꝯfirmationẽ eius, qđ s̃. dictũ est, max. q̃ñ nõ adest in ꝯ̃riũ plenitudo uerborũ, vt est ĩ casu pñti. In quo dico ꝯsiderãdũ esse mẽtẽ testõris, de qua petitione senserit, & ẽm idẽ erit dicẽdũ, an senserit de petitione iuris uel facti, ẽm Fel. ĩ d.c. cãm q̃. col. añp. Tertiò. q̃a ipse d. Honof. nihil petit pro liuellis bonorũ pr̃norũ, seu mr̃norũ dictæ d. Cecilię, ex quo hẽt & habere p̃tẽdit liuellos, q̃ fuerunt do. Martæ, nec ius p̃tendit habere super bonis pr̃nis seu mr̃nis, sed tm̃ sup bonis d. Martæ, & iõ nõ intendit molestare p̃dictas, nec petere liuellos bonorũ mr̃norum seu pr̃norũ, a q̃b. vr̃ esse prohibitus p ipsam Ceciliã. Bñ aũt poterit petere liuellos, qui fuerunt d. Martæ a quorũ petitione nõ vr̃ esse ꝓhibitus ab ipsa Cecilia te-
22 statrice. Diuersa† n. sunt bona pr̃na, & mr̃na a bonis d. Martę, ex qua diuersitate nõ debemus facere illationẽ ad casum pñtẽ, vulg. l. Pap. exuli. & vulg. §. nihil cõe. & q̃a unius inclusio est al-
23 terius exclusio. d. l. cũ p̃tor. & d.c. nonne. Nec† ob. ꝙ liuelli d. Martæ fuerunt q. pr̃is sui, & in ipsius pr̃is hr̃ditate, nã cũ ipsa Marta hr̃ditatẽ pr̃nã adiuerit, p talẽ aditionẽ desinit esse hæreditas, & bona pr̃is, & effectũ fuit ꝓpriũ pr̃imoniũ, & hr̃ditas ipsius Martæ. l. sed & si plures. §. filio. ff. de uulg. & pup. & plenissimè post gl. per doc. in l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. cũ si. Alia ꝯdõ dicti legati uolẽs ꝙ ipse d. Honofrius teneretur renũciare usufructui sibi ꝯpeteñ in bonis pr̃nis & mr̃nis. d. Cecilię, eidẽ d. Honofrio postmodũ ita renũciãti nõ hẽt nocere, nec ꝑiudicare, ex quo ipse nullũ hẽt usumfr. in bonis p̃dictis, nisi tm̃ legatũ 200. duc. sibi relictũ p pr̃em ipsius Cecilię, in quo legato
24 hẽt plenũ dñiũ & proprietatẽ. Quib. † nõ vr̃ renũciasse nec renũciauit. vñ talis renũciatio quò ad usumfr. dictorũ duc. 200.
25 bñ sibi nocebit. l. si q̃s in ꝯscribẽdo, cũ vul. C. de pac. Nõ† aũt renũciatio p̃dicta affert ꝑiudiciũ quò ad ꝓprietatẽ dictorum duc. 200. cũ ꝓprietati nõ renũciauerit, & proprietas & usufr. penitus differãt. l. 4. ff. de vsuf. & inst. eo. ti. & p Bar. ĩ l. q̃ vsum-
26 fru. ff. de ver. Et † iõ renũciatio fcã in uno nõ porrigit̃ ad aliud. l. si domus. vbi bonus tex. ff. de serui. vrb. prædio. & ibi Pau. de Ca. & bñ faciunt, quæ hñr in l. postquã liti. C. de pac. & in d. l.
27 si quis in ꝯscribẽdo. Et † actus non dẽt operari ultra intẽtionẽ
28 renũciãtis, vulg. l. non omnis. & l. rogasti. ff. si cer. pet. Et† quia limitata cã limitatum debet producere effectum. l. in agris. cũ
29 sim. ff. de acq. rer. dom. Et † liberatio & remissio specialis non extenditur ad alia non specificata, ut plenè no. in l. age. & in l. sub prætextu, la. 2. C. de trans. l. filiusfa. §. fi. l. Lucius. ff. de libe. leg. cum suis concor. Nec dicatur, ꝙ talis conditio respicit renunciationem super alijs bonis pr̃nis, seu mr̃nis ipsius Ceciliæ, ex quo ipse d. Honofrius super talib. bonis non hẽt vsumf. bñ uerũ, ꝙ ipse est verus hæres in pleno dñio & ꝓprietate bonorũ & hr̃ditatis. d. Martę, ut supra dictũ fuit in tertio dubio, q̃ bona & hr̃ditas non possunt dici bona pr̃na ipsius Ceciliæ, d. §. filio. & d. §. ueteres. vñ de illis nõ est intelligendũ. si. n. ipsa Cecilia hoc uoluisset, utiq; expressisset, sicut expssit de usufructu bonorũ pr̃norũ. vñ cum nõ expresserit, de illis non sensit. l. j. §. fina. aũt ad deficiẽtis. C. de cad. tol. & cũ talis renũciatio fa-
30 cta per d. Honofriũ de usufr. bonorũ pr̃norum sit† tm̃ ꝓ usufructu, quem habebat in bonis pr̃nis respectu dicti legati duc. 200. & fuerit limitata, istud non dẽt extendi ad usumfr. quem ultra dñium & proprietatem habet in bonis & hæreditate dictæ d. Martæ, cũ sint penitus diuersa, & renunciatio p̃dicta fuerit specialis, & limitata ut supra, quò ad usumfructum bonorum & hæreditatis ipsius Martæ. Parisius Paduæ.

SUMMARIUM.

1 *Ab intestato proximiores succedunt fœminæ & masculi secundùm ius commune.*
2 *Fallit, quando statutum contrarium disponit.*
3 *Proximior de iure communi succedit, & alios excludit, & numero 4.*
5 *Graduum computatio in successionib. fieri debet secundùm ius commune & ciuile.*
6 *Etiam si statutum disponat, successionem fieri gradatim.*
Et quid si statutũ expressè disponit circa cõputationẽ graduum.
Dictio, vt supra, relatiua est ad præcedentia.
Statutum excludens à successione fœminas contemplatione aliquorum, videtur illos vocare.
Quæ certam interpretationẽ habuerunt, minimè sunt mutanda.
Statutum correctorium iuris communis strictissimè est interpretandum.
7 *Statutum corrigens ius commune obseruandum est respectu eorũ quæ corriguntur.*
8 *Statutum corrigens ius commune non capit interpretationem deuiantem à correctione.*
9 *Statuti verba, seu dispositio ĩterpretãda est, ne reddat̃ elusoria.*

10 *Statuti verba, aliquid operari debēt, ne ludibrio censeantur apposita, & nu.seq.*
12 *Casus non dicitur omissus, quando ex verbis seu mente statuentium censetur dispositus.*
13 *Statutum non videtur disponere in casu omisso, quem potuit exprimere & non expressit.*
15 *Statuti dispositio quamuis dura obseruanda est, & nu.14.*
16 *Geminatio multùm operatur.*
17 *Clausula in fine posita ad quæ veniat referenda.*
18 *Nec referenda est ad casum præcedentem iam decisum.*
19 *Nec referenda est ad casum exorbitantem à iure communi.*

CONSILIVM LXVI.

Quondam D.Ioannes Eleuterius Bergomē.de nobili familia de Suardis tres habuit filios legitimos & naturales.d.Scipionē,q in pñtiarum viuit,d. Zachariā & Gulielmum, qui Zacharias & Gulielmus mortui fuerunt post mortem.d.Ioannis cōis pr̄is,ex d.Zacharia natus fuit.d.Mazolus eius filius legitimus,& naturalis,qui ēt in præsentiarū viuus est, ex d. Gulielmo verò natus fuit.d. Matthias eius filius legitimus & naturalis, & duæ filiæ fœminæ,q d.Matthe.ab intestato mortuus est,relictis dictis duab. sororib.maritatis,ac superexisten.dicto d.Scipione eius patruo, & d.d.Mazolo eius fratre patruele. Quib. in facto stantib.dubitatur qs istorum dēat succedere.d.D.Matthiæ,& hēre eius bona,q̄ difficultas est solū super bonis q̄sitis per ipsum.d. Matthiā, & sup legitima tm̄ bonorū p̄rnorū relictorum ipsi.d. Matthiæ, p d. Guilel.eius p̄rem, nā in reliqs bonis ipsius.d. Guilelmi succedunt fideicōmissarij per ipsum d. Guilelmū vocati, cū tale fideicōmissum fuerit uerificatū per mortē ipsius d.Matthiæ.difficultas ēt p̄dicta circa successionē ipsius d.Matthiæ, quò ad legitimā p̄dictā & quò ad bona p ipsum q̄sita viget & locū hēt, non attento iure cōi,sed solùm attēta dispositione statuti Bergomen.positi sub rub.de suc.ab intes. de quo inferius dicetur, quib.in fcō veris existentib. ɔsultus q.d sentirē, breuissimè su-
1 bijciā,q̄ occurrunt,purā veritatē amplectēdo.Et† si in pñti difficultate attenderemus ius cōe, verissimū est, dictas suas sorores succedere.d.Matthiæ,& tanquā proximiores excludere dictū d.Scipionē, & d.Mazolū,p tex.in auct.defuncto.C.ad Tertu.& in auc.cessante,& seq.C. de legit.hære. & in corpore vñ sumuntur,videlicet in auc.de hęr.ab inte.ven.§.reliquum.col la.9.cū ɔcor.uerū qa statutū p̄dictum admittit masculos agnatos ad successionē, excludendo ipsas fœminas agnatas, & sorores, & volendo ꝙ dictæ sorores succedant agnato ab intestato defuncto, in certa parte, in residuo verò succedant agnati ma-
2 sculi proximiores defuncto.Qua† dispositione statutaria stante ualida,iuxta no.in l.oēs populi.ff.de ius.& iu.& in l.cunctos populos.C.de sum.tri.& in c.j.de const.dictū ius cōe non erit ɔsiderabile,sed solū attendere debemus dictū statutū, quo dictæ sorores excludunt̄,qb. exclusis q̄stio remanet circa successionē prædictā īter dictū d.Scipionē,& Mazolū, ex quo ambo sunt agnati.d.Matthiæ,qs ipsorū sit præferēdus in successione
3 p̄dicta.In† qua difficultate, attenta dispositione iuris cōis,sine aliquo dubio ipse d.Scipio dēret succedere, & dēret præferri. d.Maxolo,ex quo ipse d.Scipio de iure ciuili est ꝓximior agna
4 tus.d.Matthiæ,†Reperitur enim in tertio gradu,ut in l.iurisc. §.3.ff.de gradi.& institu.eo.ti. §.3.Ipse uerò d. Mazolus est in quarto.d.l.iuriscōsultus.§.4.& insti.eo.ti.§.4. & utrunque bñ probat̄ in c.ad sedē.35.q.5.vñ esto ꝙ ipse d.Scipio & Mazolus sint ambo agnati.d. Matthiæ,tñ attēto iure ciuili supra adducto ipse d.Scipio est ꝓximior in gradu,quo fit, ut ipse solus debeat admitti excluso d. Mazolo,ut inst.de legit.agna.succes.§. is.n.& uer.& quāuis.cū alijs vulg. & simi. ibi adductis p scri-
5 bē.Et † huiusmodi cōputatio graduū, cū tractemus materiam successionis,faciēda est,nedū in foro ciuili,sed ēt in foro canonico,ut hr̄ in d.c.ad sedē,& per doc.in l.fi.C.de succe.edic.& per Aret.inst.de gradi.§.hactenus,post glo. & per Matthesi.in tra.de succes.ab intest.in materia successionis transuersalium.
6 Quod † ꝓcedit,ēt si statutum loqueretur de successione,& ēt si faceret mentionē de gradib. nā intelligi dēt, vt computatio graduū fiat f̄m leges ciuiles, f̄m Bar.consi.10. Quærit̄ vtrum gradus,& per gl.in d.§.hactenus.& in d.l.iurisc.§.itē liberi, & p Bar.& doc.in d.l.fin.C. de succes.edic.cū alijs ibi adductis p Ale.& per Dec.& alios scrib.& per Io.And.in add. ad Spec.in ti.de succes.ab int.§.j.vers.sed an filij.& uer.sed ex pacto.& hr̄ in c.fi.de consang.& affi.& per Pau.de Cas.consi.4. & ɔs.246. Quod dicta substitutio.& per Dec.consi.158.Et pro tenui, in fi.vol.j.¶His tñ non obstan.ɔrium de iure mihi vr̄ verius,attēta dispositione.d.statuti,quod nō simpliciter loquitur de successione, nec simpliciter mentionē facit de gradib.quo casu ꝓcederent superius adductæ decis.sed ulterius statutū p̄dictum ꝓcedendo vult,ꝙ agnati succedāt, & excludāt fœminas agnatas,& ꝙ possint succedere usq; ad quintū gradum,& ꝙ gradus connumerent̄ f̄m formā iuris canonici: ut patet in prin.d.statuti,& in ver.in residuo uerò, disponit ꝙ tales agnati ꝓximiores succedāt f̄m prioritatē,& posterioritatē graduū, usque ad q̄ntū gradū connumerādū, ut s̄.ex quib. uerbis statuti hr̄ clara mēs statuentium,iuxta.l.Labeo.ff.de suppel.leg. ꝙ in successione ab intestato agnati usq; ad quintū gradū excludāt feminas, & ꝙ proximiores agnati succedāt defuncto usq; ad dictū quintum gradū,& ꝙ gradus dēant cōputari f̄m ius canonicū, a quib.uerbis,& a qua dispōne nō est recedendū.vulga.l. non aliter.de leg.3.d.l.oēs populi.cū simi.& in uerbis ita claris nō possumus facere aliā interpretationē.l.ille, aut ille.§. cum in uerbis.de lega.3.& per Bald.in auc.sed nouo iure.col.2.C. de ser.fug.& in c.j.§.iniuria.de pa.iu.fir.uers.sed nunquid,& in l. ɔsentaneum.col.ul.uer.sed nunquid.C.quomo.& q̄n iu.Tale statutum expressè corrigit ius cōe, & iō statutum est seruādū, ut per Alb.in j.par.statutorū.q.9. col.antepe. & ꝙ tale statutū uolēs,ꝙ computatio graduū in successionib. fiat f̄m ius canonicū,sit ualidū & firmū & seruandū,tenet Bald. super statuto, in uer.statutum.uer.2.& in uer.gradus.uer.fi.& idem Bald.in d.l.fi.C.de succes.edic.quem sequitur ibi Ale.Dec.& alii uolētes statutum disponens in successionib.cōputationē graduum debere fieri f̄m ius canonicum,ualere,& tenere,adducūt alias decis.ut ibi per eos,quod ēt sequit̄ Corne.ɔs.40.In hac.in lr̄a. E.& ɔs.57.Vr̄,in littera.A.& consi.201.In hac. in prin.uol.2. & consi.248.Vr̄ in littera.E.vol.3.& ɔs.104. Constat.in littera B.vol.4.Qua dispositione statuti ɔsiderata,nō procedūt decis.s̄.in ɔrium adductæ:qa limitant̄ & declarant̄,ut non ꝓcedant,q̄n statutū expressè vult,cōputationē graduū fieri f̄m ius cano.nā tūc ita facienda est ēt in successionib. & nō f̄m leges, vñ attento iure canonico cōputatio graduū inter ipsos.d. Scipio.& Mazo.reperitur æqualis:qa uterque ipsi d. Matthiæ est in 2.gradu,tex.est clarus in d.c.ad sedē. & in arbore Io.cōsanguinitatis,vñ ɔnumerādo gradus f̄m ius cano.ipse d.Scipio,& Mazolus sunt æqual̄r proximiores ipsi d.Matthię,ɔñr æqual̄r succedere debent.d.§.& quāuis.inst.de leg.agna.suc.& d.§.reliquū.in auc.de hære.ab inte.ven. cū simi. & ꝙ statutū p̄dictū expressè hoc dicat, cōputationē graduū dēre fieri f̄m ius can. ēt ad ɔsiderādū, q sint priores, & posteriores defuncto,de cuius successione agitur,qui habēt excludere fœminas,apparet ex verbis positis in prin.statuti, & expressius uersi.in residuo.ibi, ɔnumerādum,vt s̄.q dictio,ut s̄.est relatiua oīum eorum,q̄ dicta sunt s̄.l.j.§.deinde.ubi Bar.& §.& hoc edicto.ff. de postul. & in §.sanè.in proę.decr.& in l.itē q̄rit̄.§.itē Iulianus.ibi,ut s̄. diximus.ff.loc.& per Dec.ɔs.182.In casu. col.fi.uol.j.nu.3. & ɔs.227.In casu.col.2.nu.3.uol.2.& s̄.statuentes in prin. dixerunt.gradus debere cōputari f̄m formā iuris cano.p quā relationē ēt exp̄ssè in uer.in residuo,voluerūt circa prioritatem,& & posterioritatē ipsorū agnatorum,q volūt succedere defuncto,gradus debere cōputari f̄m formā iuris cano. ut exp̄ssè statuētes dixerūt s̄.in prin.statuti ibi.Ad qđ ēt isto casu facere relationē. & cōprobat̄: qa relatū ɔtinet̄ in referente.l. asse toto. ff.de hær.inst.auc.si qs in aliquo documēto.C. de edē. & relatio vr̄ facta cū oīb.suis qualitatib.ut dicit Bar.in l.j.ff. de receptat.& in l.si qs seruū.§.fi.uer.q̄ro.de leg.2.& in l.j.§.fi.ff.si famil.fur.fec.dica. & talis relatio īducit uerā exp̄ssionē f̄m Are. p illū tex.in l.Titia.§.fi.ff.de ver.ob.& bñ facit tex.in l.2. & 3. C.de sentē.q̄ sine certa quanti.& in l.ptor ait.ff.de re iud.cum sim.Ad quorū corroborationē facit illa regula, q̄ hēt, ꝙ quotiescūque ex forma statuti aliquæ p̄sonæ , puta fœminæ excludunt̄ ab aliquo lucro, puta successione,p aliquos seu cōtéplatione aliquorum: tunc ad illud lucrū simul admittunt̄ oēs illi,quorū fauore fit exclusio, exclusis alijs proximioribus, qui alias succederent post personas primitus exclusas.ita Barto.in l.2.§.fi.ff.ad Tert.& in l.cum emancipati.§.si duo.ff. de colla. bono.per text. in l.si post legatū §.admittere.ff.de his quib.ut indig.

indig.& per doc.in l.j.C.de suc.edic. & in l.illã.C.de colla.& plenius post Bar.per Ale.& Ias.col.2. in l.seruo legato.§. si testator.de leg.j.Prout ẽt p̃dicta corroborant: qa statutũ p̃dictũ s̃m hanc declarationẽ fuit interp̃tatum,& intellectũ,& ita plu ries iudicatũ,& meritò,stãtib.verbis ipsius statuti, vñ minimè mutanda sunt &c. uulga.l.minimè.ff. de legi. ¶Nec prædictis obstat,si dicat̃,ꝙ dictum statutum est correctoriũ iuris cõis,& iõ eius verba sunt strictè intelligenda.l.3.§.hæc uerba.ff.de nego.gesl.l.quicquid astringendæ.ff.de verb.ob.l.constitutionib. ff.ad munic.unde cum dicta uerba aliq̃d fuerint operata,dẽnt restringi , vt minus lædant ius cõe, q̃ sit possibile.l. p̃cipimus. C.de appella.l.fi.§.in cõputatione.ubi plenè Ale.& alij.C. de iur.deli.& interpretanda venient s̃m ius cõe, ut notatur in dictis locis,& in l.2.C.de noxa. & sensus uerborum dicti statuti erit,ut agnati admittant̃ vsque ad quintũ gradum connumerãdũ,ut supra,ut talia uerba referant̃ tñ ad gradus, intra quos masculi excludunt fœminas, ut cõnumerent̃ s̃m ius canonicũ, non aũt referant̃ ad prioritatem , & posterioritatem graduum inter ipsos agnatos , nam casus iste vr̃ esse omissus , & iõ uenit decidendus s̃m ius cõe, ut cõputatio graduum fiat s̃m leges, arg.l.si cum dotem,in prin.ff. solu.mat.& l. si extraneus.ff.de cond.cau.da.nam obiectiones p̃dictæ tollunt̃ ex uerbis exp̃ssis d.statuti positis in prin.& in uer.ĩ residuo. q̃ uerba clara sunt, nã in prin.uolunt, ꝙ agnati masculi usque ad q̃ntum gradum ↄnumerãdum s̃m formam iuris can. excludãt fœminas,& iste sensus bñ quadrat uerbis positis in prin.statuti,q̃ loquũtur de exclusione fœminarum: tñ uerba posita in uer. residuo.nõ p̃nt capere talem sensum , ex quo uolunt , ꝙ agnati masculi proximiores succedant s̃m prioritatem & posterioritatem graduũ, usque ad quintum gradum connumerãdum,ut s̃. q̃ uerba nõ possunt dici apposita solùm ad exclusionem fœminarum: quia ad talẽ effectum statutum disposuerat in prin.& d.uerba posita in d.uer.in residuo.sunt dispositiua, & uolunt ꝙ inter ipsos agnatos succedentes defuncto, & excludentes fœminas,prioritas & posterioritas graduum debeat attendi, & ↄnumerari s̃m ius can.ex quib.uerbis patet,ꝙ d.statutum,nedum corrigit ius cõe,dũ excludit fœminas proximiores, & admittit agnatos posteriores,sed ẽt derogat iuri cõi,& illud corrigit,ut inter ipsos agnatos excludẽtes fœminas prioritas & posterioritas graduũ debeat connumerari secundum ius can. & non secundum le-
7 ges.Ex† quib.infertur,ꝙ cum tale statutum corrigit ius cõe ẽt circa dictam computationem graduum, debeat seruari, ut supra probatum est,auctoritatib.& decisionibus ibi adductis, & ex his,quæ habentur per Io.And.in addi.ad Spe in ti. de execu.senten.§.seq̃tur.in principio,& per Bar.in l.j.uersi.24.C.q̃ sit lon.consue.& Bal.in l.oẽs populi.ff.de ius.& iur.& in l.j. in
8 fi.C.de arbi.& in l.ordo.in fi.C.de execu.rei iud.Et† tali casu cum ueniat ad derogationem iuris cõis, non recipiet interpretationem a dicto iure,quod corrigit,sed dẽt de plano procedere,ut loquit̃,s̃m Bal.in l.maximum uitium.C.de lib.præter.& Pau.de Ca.& alios in d.l.fi.§.in computatione, & Bal.in c. cũ non liceat.de præscri.& Soc.consi.52.Super hac,col.fin.nu.7. uol.3.& consi.89.Circa præmissum.col.3.nu.9.uolu.4. q̃n.n. statutum uenit derogatiuè ad ius cõe,non restringitur,nec interpretatur ab illo,ut in dictis decis.hr̃,& per Soc.ↄs.42. Sub-
9 tiliter.col.3.nu.10.uol.4.Ad†ꝙ ẽt:quia aliter intelligendo.d. statutum,uerba ipsius in d.uer.in residuo.ibi connumerandũ, ut supra,redderentur superflua,& delusoria.& nihil operarentur,ꝙ minimè est dicendum, ex quo ẽt una syllaba nõ dẽt esse superflua,secũdum gl.in l.j.ff.quod met.cau.& Bal.in rubr.C. de ↄhen.emp.& hr̃ in l.si q̃n.C.de inof.te.& in l.si q̃n. de le.j.
10 & in c.si Papa.de priuil.lib.6.Potissimè† in uerbis statuti,quæ debent aliquid operari,ut per Bar.& alios in l.4.§. ait p̃tor.ff. de dam.infec.cum alijs adductis per Soc.consi.280.Considerata contingentia.col.2.uol.2. & per Mod. multa adducentes in l.j.in princ.ff. de of.eius concludentes multa induci ↄ cões regulas,ne uerba statutorum reddãtur superflua,ꝙ esset in casu nr̃o , si intellectus datus in ↄrium procederet . Secundùm
11 † quem intellectum ẽt dicta uerba redderẽtur elusoria,ꝙ esse non debet secundùm dñm Anto.relatum a Matthesil.in trac. de extensio.col.pe.& s̃m Bar.in d.l.oẽs populi, carta pen. uer. quartò quæro.& bonus tex.in l.fi.ff.ne quid in loc. publ.& in l.si prætor.ff.de iud.& in l.j.§.pecuniam.ff.de calumniatorib. & per Geminianũ in c.ut circa.in prin.col.3.de electio.lib.6.

cũ aliis adductis per gl.& scrib.in c.si ciui tas. de sen.excõmu.
12 & in c.quãquam.de usuris.lib.6.Ex† quib.ẽt infertur,ꝙ casus nr̃ non est omissus , sed immo expressè prouisus ex mente statuentium,per quod cessat omissio s̃m Ale.consi.48 uolu.4.& consi.132.uol.2.& Cor.consi.283.Vr̃,col.3.circa fi.uolu.j.& iõ non est decidendus per ius cõe,sed secundum dictum statutum,eo maximè quia nedum habemus mentem statuentium, sed uerba expressa uiolentia computationem graduũ fieri s̃m
13 ius canonicum,ut supra deductũ est.Bene†enim sciuissent statuentes exprimere,ꝙ prioritas,& posterioritas graduum debeberet fieri s̃m ius ciuile,uel nihil de hoc dicere, sed ↄrium uoluerunt statuendo,ꝙ computatio fieret s̃m ius canonicum, & iõ eorum dispositio seruandã,arg.l.pe.§.si verò talis.C.de cad. tol.Nec est considerandum , q̃ computatio sit facilior, an s̃m ius canonicũ,uel s̃m ius ciuile,ex quo de utraque habemus iura,& decisiones claras,unde in isto nõ est dare dubitationẽ,so-
14 lùm enim attẽdere debemus mentẽ & uerba d.statuti. Qđ† licet uideat̃ durũ,tñ seruandum est.l.prospexit.ff.qui & a quib. cũ alijs.s̃.adductis,& argumento.l.non oĩum.ff.de legib. Nec
15 † hoc uideatur mirum,si statutum uoluit computationẽ graduum fieri s̃m ius canonicum admittẽdo fratrem patruelem tũ patruo ad successionẽ;qa ẽt prouidit,ꝙ fœminæ ꝓximiores excludederent̃ ab ipsis,& in multis lex ciuilis circa modũ succedendi uariauit,aliq̃n admittẽdo fœminas & masculos, aliq̃n ipsas excludendo,ut in d.l.maximũ uitium,& institu.de legit. agnato.succes. unde cum statutum nr̃um hoc expressè uoluerit,ab ipsius decisione minimè recedere dẽmus, p decis. superius adductas,& tãto magis qa statuentes in d. statuto pluries repetunt,ꝙ gradus connumerentur,ut s̃.& sic secundũ ius ca-
16 nonicũ. Quæ†geminatio multùm operatur,arg.l.balista.ff.ad Treb.& eorum quæ habentur in c.fi.de of.deleg. & per Mod. in l.j.ff.de of.eius,& per Anto.Corse.in tract. de uer. gemina. quem posuit in trac.de potest.reg.& p Cor.consi.59.Diu.col. 2.uol.2.¶Minus ãt obstat, si diceretur, ꝙ ultima uerba posita in uer.in residuo.disponẽtia, ꝙ agnati succedãt per stirpes uel capita secundùm dispositionẽ iuris cõis,inducunt,ꝙ computatio graduum fiat secundùm leges , & non secundùm canones. nam istud stare non põt: quia siue succedatur p stirpes, siue p capita, dispositio iuris canonici & ciuilis in idem ↄcordãt,nec in hoc aduersantur: quia de iure canonico non reperitur contrarium decisum eius,qđ disponit ius ciuile, ꝓuidẽs circa successionẽ per stirpes , uel per capita , & iõ dicta uerba non ↄdicunt præcedentib. disponentib. gradus computari secundùm ius canonicum,& ꝙ successio fiat per stirpes, uel per capita secundùm ius cõe,quod uniforme est,scilicet ciuile tñ, cum canonicum ↄrium non disponat, q̃n succeditur per stirpes , uel per capita , de quo in præsentiarum non est disputandum , ex quo solùm quærere habemus secundùm quod ius gradus debent computari,& statutum expressè uult,computationẽ fieri secundùm ius canonicum . Nec ẽt habemus considerare alios uer.sequentes positos in d.statuto: quia non tãgunt casum nostrũ,qui ꝓpriè decidit ex uerbis positis in princ.d.statuti,& in uersi.in residuo.ex quo.d.Mathias reliquit sorores, ut supra,q̃ ab eius successione excludũtur per dictos.d.Scipionem,& Mazolum agnatos, qui reperiuntur in æquali gradu secũdùm ius can.secundùm quod gradus dẽnt computari, dicto statuto ita expressè uolẽte, vt supra. ¶Minus ẽt hẽt obstare, si diceret̃, ꝙ illa uerb.secundùm dispositionem iuris communis posita.in d. uer.in residuo.in fi.debent referri ad utrunq; casum supra po-
17 sitũ: cum†sit clausula posita in fi.per ea quæ habentur in l. si idẽ cum eo.in fi.ff.de iur.om.iu.& in l.talis scriptura. de leg.j. & in l.3.ff.de lib.& posth.& in l.j.C.eo.unde referenda est,& quò ad cõputationẽ graduum , & ẽt quò ad stirpes uel capita.
18 Nã†talis intelligentia stare non põt: quia casus præcedens circa dinumerationem graduũ est expressè decisus, & iõ illa clausula sequens ad illum expressè decisum non refertur : ut est communis doctri.Barto.& aliorum in d.l.talis scriptura.& in alijs locis supra adductis : sensus.n. statuti est, ꝙ dinumeratio graduum fiat secundùm ius canonicum,& hoc deciso,& posito pro constanti. Postmodum subiungitur, ꝙ facta dinumeratione graduum secundùm ius can.succedatur per stirpes uel p capita secundùm dispositionem iuris communis,quæ unifor-
19 mis est,ut supra probaui,& iõ obiectio non obstat. Prout † ẽt tollitur ex his,quæ ponit Aret.in d.l.talis scriptura. adducendo gl.

do gl.ĩ cle.1.in uers.appellare,de app. & inducendo vt p eũ & applicando eius dicta ad casum nr̃m, in quo statutum pñs exorbitat a iure cõi in eo, ꝙ excludit fœminas ꝯ. d.l. maximum uitium.cum si.Scdò, ꝙ gradus computent̃, non ẜm ius ciuile, sed canonicum, vt s̃ probatum est.& bñ ista duo pariter terminant̃ in d.uers.in residuo.iunct.prin.illa autem verba, per stirpes, vel per capita, vniformia sunt ẜm utrunque ius, & intelligi debent, vt supra dictum est.Ex quib.manifestè patet, virtute d.statuti gradus in pñti successione debere numerari, & computari secundùm ius can.secundùm quod ipsi d.Scipio, & Mazolus sunt in æquali gradu, & æqualiter succedere debent d.d. Mathiæ. Paris.Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *An in legato mobilium ueniant equi, & sese mouentia.*
2 *Mobilium appellatione, an ueniant sese mouentia, & nu.1.*
3 *Voluntas ex uerbis expressis à disponente apertè colligitur.*
4 *Contra Corne. oppositum tenentem.*
5 *Mobilium appellatione, an ueniant nomina debitorũ, & melius nu.9.& 10.*
6 *Mens testatoris potissimum in legatis attendi debet.*
7 *Ex mente etiam coniecturata testatoris receditur à uerborũ proprietate.*
8 *Suppellectilium appellatione quæ ueniant, & nu.7.*
11 *Mobilium, & suppellectilium appellatione, an ueniat pecunia, & quo casu, & nu.12.& 13.*
14 *De pecunia idem iudicium erit, quod de fructib. qui triennio consumuntur.*
15 *Exceptio regulam firmat in casib.non exceptuatis.*
16 *Exceptio non ampliat regulam.*
Fallit, quando non uenit ampliatiuè, sed confirmatiuè.
17 *Item fallit, quando sub uerbis generalib. prolatis in exceptione necessariò includeretur ampliatio.*

CONSILIVM LXVII.

Præsens consultatio paucissimis absoluet̃, ex legato.n. facto p testõrem d.Magd.eius vxori, & ex ver
1 bis ipsius hr̃ resolõ primi dubij † an in p̃dicto legato, ĩ quo legauit oĩa bona mobilia, & supellectilia ueniant, & comprehendant̃ sese mouentia, & sic equi existentes in domib. quarũ mobilia, & supellectilia fuere legata, & omisso illo articulo, q̃ ueniant in legato supellectilium, de quo plenè in tit.de supelle.lega.ff.& p Abb.cons.195.Casus in facto sic ꝓponit̃.quod est in 2.uol in ordine 88.& p Mod.Pap.in l.si q̃s in fundi vocabulo,
2 col.4.in 4.no.de leg.1.Considerando, † ly nomen mobilia, dicendum erit, applõne dictorum mobilium comprehendi sese mouentia, vt hr̃ in l.mouentium, & ibi gl.& scri. ff. de ver.sig. & est gl.in uer.aĩalia, in l.a diuo Pio.§.in uẽditione.ff.de re iudi.& decis.Spe.in tit.de fruc.& inter.col.2.uers. tertiò quærit̃. & in puncto ita voluit Dec.in consi.nouiter impresso.381. Visis his, col.1.uer.tertia ꝯclõ.& uer.& in tali legato mobilium. & facit, quod vult gl.in d.l.mouentium, in prin. dicens mobilia, & mouentia idem eẽ, nisi aliud ex mente testõris appareat. in casu autem pñti mens.d.testõris, nedum non est ꝯria, quin-
3 immo auget ꝯcl.de qua s̃.Tum † attentis verb.mobilia prolatis p ipsum, iux.l.Labeo.ff.de sup.leg.& l.non aĩr. de leg.3.& l.1. §.in re igit̃ dubia.ff.de exercit.Tum ẽt attentis aliis uerbis p ipsum testõrem expressis in dicto legato, in quo uult oĩa existentia in dictis domib. uenire in ipso legato cuiuscunque gñis & qualitatis existerent, etiam si talia essent, quæ mobilium applõne non uenirent.ex quib.uoluntas testõris fuit non derogare si
4 gnificationi d.vocabuli mobilium. ¶ † Nec p̃dictis ob.ea, quæ dicit Corn.cons.49.In pñti consultatione, in fi.uol.3.nam ibi loquit̃ ipse sine lege, ꝯ l.illam.cum uulg. C.de colla. & quò ad aĩalia existentia in domo, vt sunt equi, eius consultatio confun
5 dit̃ ex supius adductis.¶ † Circa ẜm dubium, in quo quærit̃, an in dicto legato veniant noĩa debitorum contenta in scripturis existentib.in dictis domib. vr̃ prima facie dicendum ꝙ non, p
[illegible] Rauinianus ff.de fun.instr.& per l.uxorem §.lega
[illegible] l.Cum [illegible] in prin.de leg.3.cũ

& per Alex.post alios in d.l.a diuo Pio.§.in uendõne. & p Fel. in add.ad Abb.ad principium decreti, col.7.nu. 22.uers.adde Bart.& cum alijs ẽt plenissimè cumulatis p Dec.consi.237. In casu ꝓposito, col.1.volu.2.vbi adducendo varia consi.iura, & auctoritates dicit, noĩa debitorum esse tertiam speciem de per se, & nõ venire applõne mobilium, seu immobilium. Tñ in casu pñti, non obstantib.istis considerata mente testõris, aliud di
6 cendum vr̃.Et † aduertendum est, ꝙ in legatis, & fideic.primũ locum obtinet mens & voluntas testõris, nedum uerbis expressa, sed etiam coniecturata, & præsumpta, quæ verbis prædominatur, vt hr̃ in l.non aliter, & in l.in condõnib.primum locum ff.de cõd.& dem.& in l.fideicom.§.item si quis, de leg.3.& in l.pen.de leg.1.& in l.cum proponebatur, & in l. qui solidum, de leg.2.& in l.cum uirum. C.de fideicom.per Bart.in l. licet Imperator.de leg.1.cum alijs cumulatis per Soc.consi. 34.Viso testõ, & cons.49.uol.1.& consi.12.& 77.uol.3.& per Dec.
7 consi.15.& 38.uolum.1. Et † bene facit, quod vult Bald. & ibi Pau.de Cast.& alij in l.fi.C.de impub. vbi dicunt, ꝙ ex coniecturata mente testatoris receditur a vi, natura & significatione verborum, quòd etiam refert & sequitur Cor.consi.236.Videtur.vol.2.cum infinitis alijs, quæ ad id possent cumulari, vnde in casu præsenti, esto ꝙ secundùm propriam significationem vocabuli appellatione mobilium & suppellectilium non venirent nomina debitorum, ut supra probatum est: tñ quia ipse testator expresè voluit in dicto legato mobilium venire omnia bona cuiuscunque generis, & qualitatis existerent, ẽt si illa aliter non uenirent appellatione mobilium, satis apertè datur intelligi, mentem & voluntatem suam fuisse, ẽt venire noĩa debitorum, licet aĩr attenta significatione verb. mobiliũ, non
8 venirent. Aĩr † enim dicta uerba expressa a testatore nihil operarentur, contra l.si qñ.de leg.1.& c.si Papa.de priuileg.lib.6. ea enim quæ secundùm propriam significationem comprehẽduntur appellatione mobilium, ueniunt considerata propria significatione ipsius vocabuli.Alia ergo, quæ secundùm dictam significationem uocabuli non uenirent, censent̃ relicta ꝓpter mentem & uoluntatẽ testõris expressam dictis aliis uerbis, &
9 ꝯñr venire debent noĩa debitorũ. Quę † noĩa veniũt sub legato mobiliũ, qñ apparet de mente testõris, & ita limitant̃ superius in ꝯrium adducta.Ista est nota.decisio.Dec.in d.cõsi.381. col.j.in fi.& col.2.in prin.vbi istud cõprobat legib. & rõnibꝰ,
10 vt p eũ.Cuius dicta cõprobari pñt ex his, q̃ dicit Soc.cõsi.51. Viso testõ, col.3.& 4. vol.3.& ex his q̃ dicta fuerunt superius, ꝙ in fideicõmissis & legatis attẽditur mens testõris ẽt cõiectu-
11 rata, q̃ p̃ferri dẽt ꝓprię significationi vocabuli.¶ † Tertia difficultas oritur, an in dicto legato veniãt pecuniæ, q̃ in dictis domibus erant tẽpore mortis testatoris. & prima facie videt̃ dicendum ꝙ non, per tex. in l.quæsitum.§.j.& in l.si mihi Mæuia.§.fi.de leg.3.cum alijs adductis per Corne. in d.consi.49.
12 col.pe.ver.circa pecuniam, uol.3. Tamen † in casu præsenti. contrarium est ipsa veritas: tum quia in legato mobilium veniunt pecuniæ, vt dicit Ange. per illum tex. in §. quia parum. ver.alijs mobilibus.in auct.de nup.& etiã quia pecunia tractari & moueri põt, & iõ venire debet, vt no.gl.in d.l. mouentiũ. & istud firmat Spe.in tit.de fruc.& inter. col.2. versi.sed pone prælatus.& sequitur Dec.in d.consi.381.col.j. ver.tertia con-
13 clusio. Quod † etiã suadetur attenta voluntate ipsius testatoris, quæ colligitur ex verbis per ipsum expressis circa dictũ legatum, de quibus in præcedenti dubio dictum est, qua stante venire debent pecuniæ, etiã si aliàs nõ venirẽt de ꝓpria significatione verbi, vt expresè concludit Soc.in d.consi.51.vol.3. col.3.& 4.& Deci.d.consil.381. vbi respondet ad adducta in contrarium. Quod etiam confirmatur ex his, quæ dicit Bar.& ibi latè scriben.maximè Ias.col.antepe. & pe.in l.j.§.fuit quæsitum.ff.ad Trebel.vbi volunt, pecuniam cõnumerari in rebus quę seruando seruari non possunt, & quod vsu, & commixtio-
14 ne sola consumitur.l.si nummi.ff.de solu. † & ꝙ de ea iudicandum est, prout de fructibus, qui triennio consumuntur, vt dicit Ang.in d.§.fuit quæsitũ.& Fran.de Cur.consi.71.Princeps defunctus, col.5.versi.quinta conclusio.& Cor.consi.105.Visis, col.pe.vol.3.Et supradictæ tres conclusiones, de quibus in p̃cedentibus tribus dubijs confirmantur ex verbis sequentib. appositis per ipsum testatorem in dicto legato. ibi, exceptis tamen ĩ.scriptis. vbi voluit oĩa exñtia in dictis domibus venire [illegible] legato, nedũ attenta propria significatione vocabuli mobi-

li,mobiliũ & supellectiliũ, sed ẽt si aliter nõ venirent secundùm dictam propriam significationem, exceptis q̃busdã reb.
15 mobilib.quas voluit vendi.quæ † exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis, vt in l.quæsitum.§.si denique.& ibi Bar. ff.de fun.instruc.& in l.nã qđ liq̃dæ.§.fi.ff. de pe.leg.cum aliis cumulatis p̃ Dec.in l.j.ff.de reg.iur.prout ipsemet Dec.expsse hoc sentit in terminis nr̃is in d.ↄſ.281.col.j.versi. ex isto tex.
16 Nec † dicatur, ꝙ exceptio nõ dẽt ampliare regulã, vt veniãt ea, q̃ aliàs sub rl̃a non cõprehenderent, secundùm Bar.in l.gñali. §.si vxori.ff.de usufr.leg.cũ aliis cumulatis p̃ Fel.in c.accedẽs. el 2.in §.qm̃ frequenter.col.j.extra vt li.non cõte. Nam cessat obiectio, qm̃ sub dicto legato gñali attentis uerbis, & mẽte te statoris veniunt oĩa, de quib.supradictum est, & iõ talis exce-
17 ptio non venit ampliatiuè, sed confirmatiuè, & † sicut exceptio non ampliat, ita non debet restringere contenta sub regula, & sub gñe, secundùm Bal.in l.oẽs populi.co.19.uer.sed po ne statuto.ff.de iust.& iu.quẽ refert & seq̃tur Fel. in d.§.quoniam frequenter.col.pe.ver.demum scias. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens à successione fœminas, dummodo dotentur à masculis, fœminæ possunt dotem petere.*
2 *Filia exclusa à succes. paterna propter masculos, potest ab illis dotem petere.*
3 *Dos per statutum reseruata filiæ, an succedat loco legitimæ.*
4 *Dos isto casu, an debeat esse tanta, quanta esset legitima.*
5 *Filia super bonis paternis potest dotem petere, licet per statutũ sit exclusa a successione patris, & ulterius potest succedere fratri ab intestato morienti.*
6 *Esto quòd ĩ hæreditate fratris nõ essent alia bona quàm paterna.*
7 *Hæreditas filij dicitur, & non patris, postquam filius hæreditatem patris adiuit, seu illi se immiscuit.*
8 *Statutum vnius ciuitatis excludens fœminas à successione, an & quando locum sibi uendicet in bonis existentibus extra territorium & iurisdic.statuentium.*
9 *Statuentium actus iurisdictionis est, nec extenditur extra iurisdictionem.*

CONSILIVM LXVIII.

Domina Veronica dotẽ ↄdecentẽ & ↄgruã consequi dẽt sup bonis & hr̃ditate.q.domi. Bartholomei eius pr̃is ab intestato mortui: statutum.n.Cremẽ. excludẽs eã a dicta successione stãte Io. Archãgelo filio masculo dicti dñi Bartholomei & fratre ipsius dñę Veronicę expsse uult & disponit, ꝙ talis masculus excludẽs fęminas teneat̃ decẽter
1 dotare ipsas fęminas ex linea masculina descendentes.† unde uirtute dicti statuti ista poterit dotẽ petere, & hẽre ac cõsequi sup bonis & hæreditate.d.eius pr̃is, ↄdictione resultante ex dicto statuto, ut no.in l.fi.uer.postquã.C.de pet.hær. & p̃ Bar.in l.j.ff.de cond.ex lege.& uoluit Pau.de Ca.cons.131. Licet ista d.Lisa.in prin.& Ale.ↄſ.51.Consideratis uerbis.uol.j.cũ aliis cumulatis p̃ Alb.Bru.in trac.de sta.fęmi.exclu.in 11.art.prin.
2 q.j.fol.55.co.4.& † tenet Ale.ↄſ.13.Circa primũ dubiũ. co.4. uol.3.ubi uult, filiã exclusam a successione pr̃na pp masculos posse petere dotẽ, & ad id plura cumulat idẽ Alb.Bru.in d.tra. in 6.art.prin.in 4.mẽbro.q.7.fol.23.& q.11.fol.24.& clarius in 9.art.prin.q.j.uersi.2.casu prin.fol.44.& in eo.art.q.2.fol. 45.uer.est aũt dr̃ia, & est bona decis.Alex.consi.7. Visis, col.3. uol.2.& Ias.in l.de alimentis, in fi.C.de transf.quib.in locis cõ cludit̃, ꝙ si statutũ excludit fęminã pp masculos, & mãdat ipsam dotari a fratrib.ꝙ poterit petere dotẽ, ẽt si esset ab alio dotata, & tenet Io.Cãpe.ubi adducit alias decis.in tra. de doti.q. 78.An statutũ, vñ ipsa.d.Veronica dotẽ talẽ sibi reseruatam a statuto absq; dubio poterit petere & ↄseq̃ sup bonis pr̃nis. An
3 † aũt ista dos reseruata filiæ p̃ statutũ succedat loco ęius legitimæ, uel ne, nõ est necesse in pñtiarũ tãgere. Articulũ tñ plenissimè examinat Alb.Bru.in d.tra.in 9.art.prin.q.j.in 2. casu prin.fol.44.col.3.& seq.& col.4.uer.illud aũt, & ẽt plenè tan-
4 git in 2.art.prin.q.2.fol.55.& seq. Quib. † in locis plenissimè ponit, an talis dos dẽat esse tãta, quãta est legitima, & qñ dẽat ↄgrua, & ↄcedẽs, & qualiter dẽat taxari, q̃ in pñti nõ est opus discutere, ex quo statutũ p̃dictũ expresse disponit dẽt [illegible]

s̃m qualitates personarũ, & s̃m uires pr̃imonij ipsius pr̃is defuncti, & arbitrio cõium amicorũ. ¶ Quò uerò ad aliã difficultatẽ, an ipsa.d.Veronica possit succedere.d.eius fratri, qui mortuo pr̃e mortuus fuit ab int.dico firmã ↄclõnẽ esse, ꝙ sic, ĩ tertia tñ parte; ut expsse disponit dictũ statutũ Cremẽ.in uersi.in collateralis successione, uolẽs sororẽ posse succedere fratri ab inte.morięti unã cũ agnatis illius in 3.parte, si duæ sunt soro-
5 res, ut est in pñti casu. A † cuius statuti dispõne minimè recedẽdo est, ut plenè no.per Bar.& alios in l.oẽs populi.ff. de iust.& iu.& in l.cunctos populos.C.de sum.Tri.& fi.cath.& p̃ Can.
6 in c.j.de const.cũ alijs ↄcor. Nec † dicat̃, ꝙ ipsa.d.Veronica dẽt excludi ab hæreditate fraterna, ex quo in ea nõ reperiunt̃ alia bona, quã illa, q̃ fuerunt cõis pr̃is, ab hæreditate cuius fuit per statutũ exclusa, & super ea non põt petere nisi ↄgruã dotẽ. Nã dico, ipsam.d. Veronicã per prius debere ↄsequi dotẽ sup bonis & hæreditate pr̃is, ut s̃.ↄclusum est, & ulterius conseq̃ dẽt
7 tertiã partẽ totius hæreditatis, & bonorum fratris, quæ † uerè dr̃ hęreditas fraterna, postqua fuit adita per eius fratrem, & amplius nõ dr̃ pr̃na, ut tenet Bar.in l.3.in prin.ff. de bon.pos. ti.gñali, & in rub.ff.de acq.hær.& in l.fi.§.j.ff.ad Tert. & facit tex.in l.sed si plures.§.filio.ff.de uulg.& pup.& in l.j.§.præterea.ff.de separ.bo.& in l.hæres per seruũ.ff.de acq.hære.& est
* glo.& ibi scrib.oẽs no.in l.j.§.ueteres.ff.de acq.pos.& * cõiter concluditur, ꝙ si statutũ disponit, ꝙ fęmina dotata non succedat in hæreditate pr̃is, si postmodũ contingat fratrẽ succedere pr̃i, & dotare eius sororem, & postmodũ frater moriat̃ ab intestato, ꝙ ipsa soror poterit succedere fratri, ẽt in bonis quondã sui pr̃is, q̃ ad fratrem peruenerũt, ẽt si ipse frater nulla alia bona haberet, ut plenè hr̃ per Are.& Ale. & Ias.in d.§.ueteres, & per Aret.in l.Paulus, in prin.ff.de acq.hęr.& cons.161.In pręsenti consultatione, col.j. & ultima, & consi.seq. & ponit Soc. consi.288.Circa primum.in fi.uol.2. cum aliis plenè cumulatis per Alb.Bru.in d.tract.in octauo artic. principali.q.18.fol.
8 38.col.j.& 2. ¶ † Quò uerò ad aliud, de quo dubitatur, utrum dictum statutum Cremen.excludat ipsam.d.Veronicam a successione bonorum stabilium existentium extra territoriũ Cremen.ex quo sunt in territorio Cremen. ubi statutum non excludit fęminas.dico uarias fuisse opinio.doc.circa ueram conclusionem præsentis dubitationis, quas oẽs opinio.refert Alb. Brun.in dicto trac.in octauo arti.principali.q.25.fol.40. col.
9 4.& fol.seq. Tñ † cõis opinio est, ꝙ tale statutum non extendat̃ ad bona sita extra territorium, esto ꝙ statutum sit fauorabile: cum actus statuendi sit iurisdictionis, & fieri dẽt circa concernentia administrationẽ rerum ipsorum statuentium, ut colligitur ex dictis Barto.in d.l.oẽs populi, in j.q.principali circa prin.& ponit Ale.in l.j.col.3.ff.de iuris.om.iud. & Lap. alleg. 91.& hanc opi.sequitur Bar.in l.cunctos populos.§.post antiquos.C.de sum.Tri.in 6.q.principali in j.q. & Pet.de Anc. in c.j.extra de consti.col.52.& 47.uer. sed remanet fortè dubiũ, ubi dicit, hanc opinionem esse communem, siue statutum loquat̃ in rem, siue in personam, & multa adducit ad id Ias.in repetitio.l.re coniuncti.de lega.3.& idem sentit Soc.consi.292. Visis statutis, col.2.uol.2.& consi.288.Circa primã, col.j. eo. uol.& eandem opinionem sequitur Ale.consi.128.Consideratis, col.j.& seq.uol.j.& Cor.consi.202. Circa præsentẽ, uol.2. & cons.65.Plura.eo.uol.& cons.162.Cõstat, uol.3.& pl̃es alii doc.ↄsulendo, & legendo secuti sunt hãc opi. tanq̃ qõnẽ, quã refert, & seq̃t̃ idẽ Alb.Bru.in d.tra.ĩ 8.art.principali, q.25.ubi firmat aliis rõnib.hanc cõem, & rñdet ↄ̃riis. Ex quibus oĩb.sic breuiter deductis concludo, ipsam.d.Veronicã primò debere ↄsequi dotẽ ↄgruã & ↄdecentẽ sup bonis, & hæreditate pr̃is, & ulterius ꝙ succedere põt dicto suo fratri in 3.parte totius hæreditatis, & oĩum bonorũ, q̃ erãt dicti sui fratris tp̃e quo mortuus fuit ab inte.& ꝙ succedere potest s̃m dispositionem iuris cõis in bonis stabilib.existentib.extra territorium Cremen. ad quæ bona statuta prædicta non se extendunt. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Heres in [illegible]*

[illegible] in eodem [illegible]

do gl.i cle. 1.in uersi.appellare,de app. & inducendo vt p eũ & applicando eius dicta ad casum nr̃m, in quo statutum pñs exorbitat a iure cõi in eo, ꝙ excludit fœminas ꝯ. d.l. maximum uitium.cum si.Scdõ ,ꝙ gradus computent̃, non ſm ius ciuile, sed canonicum, vt s̃ probatum est.& bñ ista duo pariter terminant̃ in d.uersi.in residuo.iunct.prin.illa autem verba, per stirpes, vel per capita, vniformia sunt ſm utrunque ius, & intelligi debent, vt supra dictum est.Ex quib.manifestè patet, virtute d.statuti gradus in pñti successione debere numerari, & computari secundùm ius can.secundùm quod ipsi d.Scipio, & Mazolus sunt in æquali gradu, & æqualiter succedere debent d.d. Mathiæ. Paris.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *An in legato mobilium ueniant equi, & sese mouentia.*
2 *Mobilium appellatione, an ueniant sese mouentia, & nu.1.*
3 *Voluntas ex uerbis expressis à disponente apertè colligitur.*
4 *Contra Corne. oppositum tenentem.*
5 *Mobilium appellatione, an ueniant nomina debitorũ, & melius nu.9.& 10.*
6 *Mens testatoris potissimum in legatis attendi debet.*
7 *Ex mente etiam coniecturata testatoris receditur à uerborũ proprietate.*
8 *Suppellectilium appellatione quæ ueniant, & nu.7.*
11 *Mobilium, & suppellectilium appellatione, an ueniat pecunia, & quo casu, & nu.12.& 13.*
14 *De pecunia idem iudicium erit, quod de fructib. qui triennio consumuntur.*
15 *Exceptio regulam firmat in casib.non exceptuatis.*
16 *Exceptio non ampliat regulam.*
Fallit, quando non uenit ampliatiuè, sed confirmatiuè.
17 *Item fallit, quando sub uerbis generalib. prolatis in exceptione necessariò includeretur ampliatio.*

CONSILIVM LXVII.

Præsens consultatio paucissimis absoluet̃, ex legato.n. facto p testorem d.Magd.eius vxori, & ex verbis ipsius hr̃ resolo primi dubij
1 † an in pdicto legato, i quo legauit oĩa bona mobilia, & supellectilia ueniant, & comprehendant̃ sese mouentia, & sic equi existentes in domib. quarũ mobilia, & supellectilia fuere legata, & omisso illo articulo, q̃ ueniant in legato supellectilium, de quo plenè in tit.de supelle.lega.ff.& p Abb.cons.195.Casus in facto sic ꝑponit̃.quod est in 2.uol in ordine 88.& p Mod.Pap.in l.si q̃s in fundi vocabulo, col.4.in 4.no.de leg.1.Considerando,
2 † ly nomen mobilia, dicendum erit, applone dictorum mobilium comprehendi sese mouentia, vt hr̃ in l.mouentium, & ibi gl.& scri. ff. de ver.sig. & est gl.in uer.aĩalia, in l.a diuo Pio.§.in uẽditione.ff.de re iudi.& decis.Spe.in tit.de fruc.& inter.col.2.uers. tertiò quærit̃. & in puncto ita voluit Dec.in consi.nouiter impresso.381. Visis his, col.1.uer.tertia ꝯclo.& uer.& in tali legato mobilium. & facit, quod vult gl.in d.l.mouentium, in prin. dicens mobilia, & mouentia idem eẽ, nisi aliud ex mente testoris appareat. in casu autem pñti mens.d.testoris, nedum non est ꝯria, quinimmo auget ꝯcl.de qua s̃.
3 Tum † attentis verb.mobilia prolatis p ipsum, iux.l.Labeo.ff.de sup.leg.& l.non alr. de leg.3. & l.1. §.in re igit̃ dubia.ff.de exercit.Tum ẽt attentis aliis uerbis p ipsum testorem expressis in dicto legato, in quo uult oĩa existentia in dictis domib. uenire in ipso legato cuiuscunque gñis & qualitatis existerent, etiam si talia essent, quæ mobilium applone non uenirent.ex quib.uoluntas testoris fuit non derogare significationi d.vocabuli mobilium.
4 ¶ † Nec pdictis ob.ea, quæ dicit Corn.cons.49.In pñti consultatione, in fi.uol.3.nam ibi loquit̃ ipse sine lege, ꝯ l.illam.cum uulg. C.de colla. & quò ad aĩalia existentia in domo, vt sunt equi, eius consultatio confundit̃ ex supius adductis.
5 ¶ † Circa ſm dubium, in quo quærit̃, an in dicto legato veniant noĩa debitorum contenta in scripturis existentib.in dictis domib. vr̃ prima facie dicendum ꝙ non, p l.quesitum §.Papinianus ff.de fun.instr.& per l.uxorem §.legauerat, & l.quæsitum §.1.& l.si mihi Meuia.in prin.de leg.3.cũ alijs adductis per Cor.in d.consi.49.col.2.uersi.tñ his non obstantib.cum aliis etiam adductis p gl.& Bar.in d.l. mouẽtium, & per Alex.post alios in d.l.a diuo Pio.§.in uendõne. & p Fel. in add.ad Abb.ad principium decreti, col.7.nu. 22.uersi.adde Bart.& cum alijs ẽt plenissimè cumulatis p Dec.consi.237. In casu ꝓposito, col.1.volu.2.vbi adducendo varia consi.iura, & auctoritates dicit, noĩa debitorum esse tertiam speciem de per se, & nõ venire applone mobilium, seu immobilium. Tñ in casu pñti, non obstantib.istis considerata mente testoris, aliud dicendum vr̃.
6 Et † aduertendum est, ꝙ in legatis, & fideic.primũ locum obtinet mens & voluntas testoris, nedum uerbis expressa, sed etiam coniecturata, & præsumpta, quæ verbis prædominatur, vt hr̃ in l.non aliter, & in l.in condõnib.primum locum ff.de cõd.& dem.& in l.fideicom.§.item si quis, de leg.3. & in l.pen.de leg.1.& in l.cum proponebatur, & in l. qui solidum, de leg.2.& in l.cum uirum . C.de fideicom.per Bart.in l. licet Imperator.de leg.1.cum alijs cumulatis per Soc.consi. 34.Viso testõ, & cons.49.uol.1.& consi.12.& 77.uol.3. & per Dec. consi.15.& 38.uolum.1.
7 Et † bene facit, quod vult Bald. & ibi Pau.de Cast.& alij in l.fi.C.de impub. vbi dicunt, ꝙ ex coniecturata mente testatoris receditur a vi, natura & significatione verborum, quòd etiam refert & sequitur Cor.consi.236.Videtur.vol.2.cum infinitis alijs, quæ ad id possent cumulari, vnde in casu præsenti, esto ꝙ secundùm propriam significationem vocabuli appellatione mobilium & suppellectilium non venirent nomina debitorum, ut supra probatum est: tñ quia ipse testator expresè voluit in dicto legato mobilium venire omnia bona cuiuscunque generis, & qualitatis existerent, ẽt si illa aliter non uenirent appellatione mobilium, satis apertè datur intelligi, mentem & voluntatem suam fuisse, ẽt venire noĩa debitorum, licet alr̃ attenta significatione verb. mobiliũ, non
8 venirent. Alr̃ † enim dicta uerba expressa a testatore nihil operarentur, contra l.si qñ.de leg.1.& c.si Papa.de priuileg.lib.6. ea enim quæ secundùm propriam significationem comprehẽduntur appellatione mobilium, ueniunt considerata propria significatione ipsius vocabuli.Alia ergo, quæ secundùm dictam significationem uocabuli non uenirent, censent̃ relicta ꝓpter mentem & uoluntatẽ testoris expressam dictis aliis uerbis, &
9 ꝯñr venire debent noĩa debitorũ. Quę † noĩa veniũt sub legato mobiliũ, qñ apparet de mente testoris, & ita limitant̃ superius in ꝯrium adducta.Ista est nota.decisio.Dec.in d.cõsi.381. col.j.in fi.& col.2.in prin.vbi istud cõprobat legib. & rõnib,
10 vt p eũ.Cuius dicta cõprobari pñt ex his, q̃ dicit Soc.cõsi.51. Viso testõ, col.3.& 4. vol. 3. & ex his q̃ dicta fuerunt superius, ꝙ in fideicõmissis & legatis attẽditur mens testoris ẽt cõiectu-
11 rata, q̃ pferri dẽt ꝓpriç significationi vocabuli. ¶ † Tertia difficultas oritur, an in dicto legato veniãt pecuniæ, q̃ in dictis domibus erant tẽpore mortis testatoris. & prima facie videt̃ dicendum ꝙ non, per tex. in l.quæsitum.§.j.& in l.si mihi Mæuia.§.fi.de leg.3.cum alijs adductis per Corne. in d.consi.49.
12 col.pe.ver.circa pecuniam, uol.3. Tamen † in casu præsenti, contrarium est ipsa veritas: tum quia in legato mobilium veniunt pecuniæ, vt dicit Ange. per illum tex. in §. quia parum. ver.alijs mobilibus.in auct.de nup.& etiã quia pecunia tractari & moueri põt, & iõ venire debet, vt no.gl.in d.l. mouentiũ. & istud firmat Spe.in tit.de fruc.& inter. col.2. versi.sed pone prælatus.& sequitur Dec.in d.consi.381.col.j. ver.tertia con-
13 clusio. Quod † etiã suadetur attenta voluntate ipsius testatoris, quæ colligitur ex verbis per ipsum expressis circa dictũ legatum, de quibus in præcedenti dubio dictum est, qua stante venire debent pecuniæ, etiã si aliàs nõ venirẽt de ꝓpria significatione verbi, vt expresè concludit Soc.in d.consi. 51.vol.3. col.3. & 4.& Deci.d.consil.381. vbi respondet ad adducta in contrarium.Quod etiam confirmatur ex his, quæ dicit Bar.& ibi latè scriben.maximè Ias.col.antepe. & pe.in l.j.§.fuit quæsitum.ff.ad Trebel.vbi volunt, pecuniam cõnumerari in rebus quę seruando seruari non possunt, & quod vsu, & commixtio-
14 ne sola consumitur.l.si nummi.ff.de solu. † & ꝙ de ea iudicandum est, prout de fructibus, qui triennio consumuntur, vt dicit Ang.in d.§.fuit quæsitũ.& Fran.de Cur.consi.71.Princeps defunctus, col.5.versi.quinta conclusio.& Cor.consi.105.Visis, col.pe.vol.3.Et supradictæ tres conclusiones, de quibus in pcedentibus tribus dubijs confirmantur ex verbis sequentib. appositis per ipsum testatorem in dicto legato. ibi, exceptis tamen j̃.scriptis. vbi voluit oĩa exñtia in dictis domibus venire in dicto legato, nedũ attenta propria significatione vocabuli mobi-

li,mobiliũ & supellectiliũ, sed ẽt si aliter nõ venirent secundùm dictam propriam significationem, exceptis q̃busdã reb.
15 mobilib.quas voluit vendi.quæ † exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis,vt in l.quæsitum.§.si denique.& ibi Bar. ff.de fun.instruc.& in l.nã qđ liq.dæ.§.fi.ff.de pe.leg.cum aliis cumulatis p Dec.in l.j.ff.de reg.iur.prout ipsemet Dec.expsse hoc sentit in terminis nr̃is in d.ↄs.281.col.j.versi. ex isto tex.
16 Nec†dicatur,ꝙ exceptio nõ dẽt ampliare regulã,vt veniat ea, q̃ aliàs sub rl̃a non cõprehenderent,secundùm Bar.in l.gñali. §.si vxori.ff.de usufr.leg.cũ aliis cumulatis p Fel.in c.accedẽs. el 2.in §.qm̃ frequenter.col.j.extra vt li.non cõte. Nam cessat obiectio,qm̃ sub dicto legato gñali attentis uerbis, & mẽte testatoris veniunt oĩa, de quib.supradictum est, & iõ talis exce-
17 ptio non venit ampliatiuè, sed confirmatiuè, & † sicut exceptio non ampliat,ita non debet restringere contenta sub regula,& sub gñe,secundùm Bal.in l.oẽs populi.co.19.uer.sed pone statuto.ff.de iust.& iu.quẽ refert & seq̃tur Fel. in d.§.quoniam frequenter.col.pe.ver.demum scias. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens à successione fœminas, dummodo dotentur à masculis, fœminæ possunt dotem petere.*
2 *Filia exclusa à succes. paterna propter masculos, potest ab illis dotem petere.*
3 *Dos per statutum reseruata filiæ, an succedat loco legitimæ.*
4 *Dos isto casu, an debeat esse tanta, quanta esset legitima.*
5 *Filia super bonis paternis potest dotem petere, licet per statutũ sit exclusa a successione patris,& ulterius potest succedere fratri ab intestato morienti.*
6 *Esto quòd ĩ hæreditate fratris nõ essent alia bona quàm paterna.*
7 *Hæreditas filij dicitur, & non patris, postquam filius hæreditatem patris adiuit, seu illi se immiscuit.*
8 *Statutum vnius ciuitatis excludens fœminas à successione, an & quando locum sibi uendicet in bonis existentibus extra territorium & iurisdic.statuentium.*
9 *Statuentium actus iurisdictionis est, nec extenditur extra iurisdictionem.*

CONSILIVM LXVIII.

Domina Veronica dotẽ ↄdecentẽ & ↄgruã consequi dẽt sup bonis & hr̃ditate.q.domi. Bartholomei eius pr̃is ab intestato mortui: statutum.n.Cremẽ. excludẽs eã a dicta successione stãte Io. Archãgelo filio masculo dicti dñi Bartholomei & fratre ipsius dñę Veronicę expsse uult & disponit,ꝙ talis masculus excludẽs fęminas teneat decẽter
1 dotare ipsas fęminas ex linea masculina descendentes.† unde uirtute dicti statuti ista poterit dotẽ petere, & hẽre ac cõsequi sup bonis & hæreditate.d.eius pr̃is, ↄdictione resultante ex dicto statuto,ut no.in l.fi.uer.postquã.C.de pet.hær. & p Bar.in l.j.ff.de cond.ex lege.& uoluit Pau.de Ca.consi.131. Licet ista d.Lisa.in prin.& Ale.ↄs.51.Consideratis uerbis.uol.j.cũ aliis cumulatis p Alb.Bru.in trac.de sta.fęmi.exclu.in 11.art.prin.
2 q.j.fol.55.co.4.&†tenet Ale.ↄs.13.Circa primũ dubiũ. co.4. uol.3.ubi uult, filiã exclusam a successione pr̃na pp masculos posse petere dotẽ,& ad id plura cumulat idẽ Alb.Bru.in d.tra. in 6.art.prin.in 4.mẽbro.q.7.fol.23.& q.11.fol.24.& clarius in 9.art.prin.q.j.uersi.2.casu prin.fol.44.& in eo.art.q.2.fol. 45.uer.est aũt dr̃ia,& est bona decis.Alex.consi.7.Visis,col.3. uol.2.& Ias.in l.de alimentis,in fi.C.de transf.quib.in locis cõcludit,ꝙ si statutũ excludit fęminã pp masculos, & mãdat ipsam dotari a fratrib.ꝙ poterit petere dotẽ,ẽt si esset ab alio dotata,& tenet Io.Cãpe.ubi adducit alias decis.in tra. de doti.q. 78.An statutũ,vñ ipsa.d.Veronica dotẽ talẽ sibi reseruatam a statuto absq; dubio poterit petere & ↄseq sup bonis pr̃nis. An
3 † aũt ista dos reseruata filiæ p statutũ succedat loco ęius legitimæ,uel ne,nõ est necesse in pñtiarũ tãgere. Articulũ tñ plenissimè examinat Alb.Bru.in d.tra.in 9.art.prin.q.j.in 2. casu prin.fol.44.col.3.& seq.& col.4.uer.illud aũt,& ẽt plenè tan-
4 git in 2.art.prin.q.2.fol.55.& seq.Quib. † in locis plenissimè ponit,an talis dos dẽat esse tãta,quãta est legitima, & qñ dicat ↄgrua,& ↄcedẽs, & qualiter dẽat taxari, q̃ in pñti nõ est opus discutere, ex quo statutũ pdictũ expresè disponit dẽre taxari s̃m qualitates personarũ, & s̃m uires pr̃imonij ipsius pr̃is defuncti,& arbitrio cõium amicorũ. ¶Quò uerò ad aliã difficultatẽ,an ipsa.d.Veronica possit succedere.d.eius fratri,qui mortuo pr̃e mortuus fuit ab int.dico firmã ↄclõnẽ esse,ꝙ sic,ĩ tertia tñ parte;ut expsse disponit dictũ statutũ Cremẽ.in uersi.in collateralis successione, uolẽs sororẽ posse succedere fratri ab inte.morieñti unà cũ agnatis illius in 3.parte,si duæ sunt soro-
5 res,ut est in pñti casu.A†cuius statuti dispõne minimè recedẽdo est,ut plenè no.per Bar.& alios in l.oẽs populi.ff. de iust.& iu.& in l.cunctos populos.C.de sum.Tri.& fi.cath.& p Can.
6 in c.j.de const.cũ alijs ↄcor.Nec†dicat,ꝙ ipsa.d.Veronica dẽt excludi ab hæreditate fraterna, ex quo in ea nõ reperiunt alia bona,quã illa,q̃ fuerunt cõis pr̃is,ab hæreditate cuius fuit per statutũ exclusa,& super ea non põt petere nisi ↄgruã dotẽ. Nã dico,ipsam.d. Veronicã per prius debere ↄsequi dotẽ sup bonis & hæreditate pr̃is,ut s̃.ↄclusum est, & ulterius conseq dẽt
7 tertiã partẽ totius hæreditatis,& bonorum fratris, quæ † uerè dr̃ hereditas fraterna,postqua fuit adita per eius fratrem,& amplius nõ dr̃ pr̃na,ut tenet Bar.in l.3.in prin.ff. de bon.pos. ti.gñali,& in rub.ff.de acq.hær.& in l.fi.§.j.ff.ad Tert. & facit tex.in l.sed si plures.§.filio.ff.de uulg.& pup.& in l.j.§.præterea.ff.de separ.bo.& in l.hæres per seruũ.ff.de acq.hære.& est
* glo.& ibi scrib.oẽs no.in l.j.§.ueteres.ff.de acq.pos.& *cõiter concluditur,ꝙ si statutũ disponit, ꝙ fęmina dotata non succedat in hæreditate pr̃is, si postmodũ contingat fratrẽ succedere pr̃i,& dotare eius sororem,& postmodũ frater moriat ab intestato,ꝙ ipsa soror poterit succedere fratri, ẽt in bonis quondã sui pr̃is,q̃ ad fratrem peruenerũt,ẽt si ipse frater nulla alia bona haberet,ut plenè hr̃ per Are.& Ale. & Ias.in d.§.ueteres, & per Aret.in l.Paulus,in prin.ff.de acq.hęr.& cons.161.In pręsenti consultatione,col.j. & ultima, & consi.seq. & ponit Soc. consi.288.Circa primum.in fi.uol.2. cum aliis plenè cumulatis per Alb.Bru.in d.tract.in octauo artic. principali.q.18.fol.
8 38.col.j.& 2.¶†Quò uerò ad aliud,de quo dubitatur, utrum dictum statutum Cremen.excludat ipsam.d.Veronicam a successione bonorum stabilium existentium extra territoriũ Cremen.ex quo sunt in territorio Cremen. ubi statutum non excludit fęminas.dico uarias fuisse opinio.doc.circa ueram conclusionem præsentis dubitationis,quas oẽs opinio.refert Alb. Brun.in dicto trac.in octauo arti.principali.q.25.fol.40. col.
9 4.& fol.seq.Tñ†cõis opinio est,ꝙ tale statutum non extendat ad bona sita extra territorium, esto ꝙ statutum sit fauorabile: cum actus statuendi sit iurisdictionis, & fieri dẽt circa concernentia administrationẽ rerum ipsorum statuentium, ut colligitur ex dictis Barto.in d.l.oẽs populi, in j.q.principali circa prin.& ponit Ale.in l.j.col.3.ff.de iurisd.om.iud. & Lap. alleg. 91.& hanc opi.sequitur Bar.in l.cunctos populos.§.post antiquos.C.de sum.Tri.in 6.q.principali in j.q. & Pet.de Anc. in c.j.extra de consti.col.52.& 47.uer. sed remanet fortè dubiũ, ubi dicit,hanc opinionem esse communem, siue statutum loquat in rem,siue in personam,& multa adducit ad id Ias.in repetitio.l.re coniuncti.de lega.3.& idem sentit Soc.consi.292. Visis statutis, col.2.uol.2.& consi.288.Circa primã, col.j. eo. uol.& eandem opinionem sequitur Ale.consi.128.Consideratis,col.j.& seq.uol.j.& Cor.consi.202. Circa præsentẽ,uol.2. & cons.65.Plura.eo.uol.& cons.162.Cõstat, uol.3.& pl̃es alii doc.ↄsulendo,& legendo secuti sunt hãc opi. tanq̃ cõẽ, quã refert,& seq̃t idẽ Alb.Bru.in d.tra.ĩ 8.art.principali,q.25.ubi firmat aliis rõnib.hanc cõem, & rñdet ↄriis.Ex quibus oĩb.sic breuiter deductis concludo, ipsam.d.Veronicã primò debere ↄsequi dotẽ ↄgruã & ↄdecentẽ sup bonis,& hæreditate pr̃is,& ulterius ꝙ succedere põt dicto suo fratri in 3.parte totius hæreditatis, & oĩum bonorũ,q̃ erãt dicti sui fratris tpe quo mortuus fuit ab inte.& ꝙ succedere potest s̃m dispositionem iuris cõis in bonis stabilib.existentib.extra territorium Cremen. ad quæ bona statuta prædicta non se extendunt. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Hæres institutus ex semisse usque ad pascha, si alius est institutus in eodem semisse post pascha, & alius in alio semisse simpliciter, ualebit institutio.*
2 *Hæres institutus ad tempus, & alius institutus post illud tẽpus, consequitur ab illo primo hæreditatem per fideicommissum.*

3 *Per aditio-*

3 *Per aditionem cohæredis confirmatur institutio, & legatum.*

4 *Institutus in uita, & post eius mortem habens substitutũ, ualebit institutio, & substitutus admittetur per fideic.*

5 *Vxor instituta hæres in uita, & post eius mortem habens substitutum, ille venit per fideic.*

6 *Institutus hæres usque ad annum, si post annum testator voluerit illum non esse hæredem, ualebit institutio.*

Cogitur tamen restituere hæreditatem illi, cuius contemplatione apposita fuit illa clausula.

7 *Talis institutio erit perpetua quò ad uitã instituti, tamẽ post ipsius mortem censetur grauatus per fideic. restituere hæreditatẽ proximiorib. ab intestato succedentib. testatori.*

8 *Institutus in uita, nulla alia facta dispõne per fideic. tenetur restituere hæreditatem uenientib. ab intestato, & nu. 9. & 10.*

11 *Testõr relinquẽs uxorẽ dominã & usufructuariã ĩ uita tãtũ, & post eius mortẽ instituẽs alium, uxor in uita erit hæres, & post mortem per fideic. hæreditas uenit restituenda alteri instituto.*

12 *Ius accrescendi potest prohiberi de iure canonico.*

13 *Cohæres potest ab alijs cohæredibus petere diuisionem hæreditatis iudicio familiæ erciscun.*

14 *Institutus et rogatus restituere partem hæreditatis potest petere diuisionem illius.*

15 *Quod commune est, regulariter negligitur.*

16 *Diuisio operatur statum magis pacificum.*

17 *Diuisio si prohibita est, censetur ꝓhibitio facta quò ad diuisionẽ dominij, non aũt quò ad diuisionem fructuum, et iuris fruendi.*

18 *Diuisio hæreditatis inter cohæredes facienda est in omnib. bonis hæreditatis.*

19 *Obligationes diuiduæ per defunctum contractæ inter cohæredes æqualiter diuiduntur.*

20 *Credita, & debita hæreditaria, nomina debitorum et creditorũ, non diuiduntur, sed adiudicantur, uni ex cohæredibus.*

21 *Et licet adiudicentur uni, non propterea creditori tollitur facultas, quin agere possit ↄ̄ omnes hæredes pro uirili portione.*

22 *Adiudicatio facta uni ex cohæredibus, licet unus illorũ solueret totum, alij tamen cohæredes tenentur soluere cohæredi soluenti partem debiti, pro quo res hæreditariæ sunt obligatæ.*

23 *Aes alienum æqualiter ab omnibus hæredibus soluendum est.*

24 *Si unus cohæredum est debitor, institutus videtur animo compensandi, sicuti fit, quando est creditor, & nu. 25.*

26 *In dubio hæres institutus uidetur non animo compensandi, sed propter merita.*

Maritus legans uxori non vr̃ legare animo compensandi dotem.

27 *Et uxor isto casu potest utrunque petere, & nu. 28.*

Maritus instituens uxorem non uidetur in dubio instituiße animo compensandi cum dote.

29 *Maxi. quando ex uerbis prolatis per testatorem istud colligi põt.*

30 *Argumentum à cõtrario sensu in ultimis uoluntatib. ualidũ est.*

31 *Testamenti pars una declaratur per aliam.*

32 *Cohæres in diuisione hæreditatis, ultra alios cohæredes, cõsequi debet prælegatum.*

33 *Per aditionem hr̃ditatis, an & quando actio cõpetens heredi cõtra defunctum censeatur esse confusa, & extincta, & nu. seq.*

34 *Et quid si cohæredi creditori factum est prælegatum.*

35 *Et q̃d si sunt plures cohæredes, ꝓ qua parte cẽseatur actio cõfusa.*

36 *Et quid si cohæres inuentarium confecit.*

37 *Et quid si testator remisit inuentarij confectionem.*

38 *Durat enim actio isto casu in beneficium hæredis adeuntis.*

Et hęres poterit Trebellianicam detrahere.

39 *Et quid si non fecit inuentarium, & est grauatus restituere post mortem.*

40 *Hæres adiens hęreditatẽ sine bñficio inuẽtarij, non ꝓpterea amittit actionem hypothecariam super bonis defuncti sibi cõpetẽtẽ.*

41 *Hipotecaria locum habet pro dote restituenda, & in donatione propter nuptias*

24 *Hæres adeundo hæreditatem non censetur repudiare, nec remisisse creditum suum.*

Et talis aditio non habet uim solutionis.

43 *Creditor pro suo credito petere potest, ꝙ sibi aßignetur una res hæreditaria, de qua poterit ad libitum disponere.*

CONSILIVM LXIX.

Viso testõ D. Ant. de Facino Feltren. in quo instituit suos
hr̃des uniuersales d. Clarã uxorẽ suã ĩ uita eius tm̃,
necnõ Io. Baptistã, Io. Pasiũ, Io. Frãciscũ, & Hierony. eius filios.
1 & † de infrascriptis super eo dubitari ↄtingit. Primò, an sit va
lida institutio facta de eius uxore, & qualiter debeat intelligi,
& interpretari. Secundò, an ipsa d. Clara possit petere diuisio-
nẽ dictę hr̃ditatis. Tertiò & ultimò, an in tali diuisione ipsa d.
Clara prius & añ oĩa debeat hr̃e & ↄsequi dotes suas cum eius
incontro detrahendas de oĩb. bonis hæreditariis tanquam æs
alienũ. ¶Circa primum, breuibus & ↄclusiuè loquendo dico,
talẽ institutionẽ de ipsa d. Clara factã fuisse, & esse ualidã, licet
enim sit instituta in eius uita tm̃, & nihil vlterius p testatorem
sit dictũ, tñ ipsi d. Claræ fuerunt dati quatuor cohæredes filij
cões sui, & ipsius testõris, & q̃a d. cohęredes adiuerunt hæredi
tatem paternã, siue illi se immiscuerũt, resultat uera cõclusio,
ꝙ talis institutio facta de ipsa d. Clara erit ualida, arguméto eo
rũ q̃ ponit Bar. in l. hæreditas ex die q. pen. ff. de hær. insti. ubi
uult, ꝙ si quis est institutus ex semisse vsq; ad pascha, & alius ĩ
eodẽ semisse post pascha, & alius in alio semisse simpliciter, ua
lebit talis institutio, ex quo non morit̃ pro parte testatus, & ꝓ
* parte intestatus, qđ. dictũ Bar. cõiter* approbatur ibi per scrib.
2 & in l. extraneum. C. de hære. insti. Est † bene uerũ, ꝙ ratio ibi
* adducta per eũ reprobatur * cõiter, ut dicit Imol. & Alex. ibi,
& doc. cõiter post Bal. in d. l. extraneus, ubi cõcludũt, ꝙ tali ca
su primus erit hæres directò usq; ad pascha, alius post pascha
erit hæres per fideic. & sic ille primus institutus ad tp̃s censet̃
grauatus p fideic. post illud tp̃s restituere 2. institu. ut plenè de
clarat Corn. in d. l. extraneũ, col. 2. uers. 2. principal̃r dicit Bal.
& ibi Alex. col. 3. uers. quærit ẽt hic Bal. ubi dicit hãc opi. esse
æquiorẽ, & plenè tãgit Pau. de Ca. in l. certi iuris. C. de te. mil.
& p Imo. in l. si filius a pr̃e, in prin. ĩ 3. casu principali. ff. de lib.
& posth. quẽ sequit̃ Alex. ibi co. 5. uers. Imo. hic, & Are. ibi ĩ fi.
3 Per † dationẽ. n. & aditionẽ cohæredis nedũ cõfirmatur talis
institutio, sed ẽt ualeret legatũ sub p̃dicta forma relictum, ẽm
Ange. in l. qui filio, ĩ prin. ff. de hære. insti. & Ale. ĩ d. l. hr̃ditas,
in addi. ad Bar. in ver. expectat̃. ubi adducendo plures decis. cõ
cludit, per aditionẽ cohæredis instituti in re certa, talẽ institu
tionẽ factã ad tp̃s ualere, quanto magis qñ sunt dati alij cohę-
4 redes uniuersales, ut est in casu p̃nti. Confirmant̃ † ista ex di-
ctis per Bal. & Ang. in l. miles ita. ff. de test. mil. ubi uolũt, ꝙ si
paganus instituit uxorẽ in uita uxoris, & post eius mortem in-
stituit hospitale, ꝙ ualebit institutio, & hospitale ueniet p fidei
cõ. dicẽtes ita disputasse Marti. Silima. & hoc idem uoluerunt
5 Bal. & Ang. in l. si ex plurib. ff. si pars hære. peta. Et † licet Bart.
circa hoc ultimũ in d. l. hæreditas. uersi. & p hoc audiui, dicat
* ↄ̄rium, tñ cõis * conclus. est uera ↄ̄ ipsum, ut dicit ibi Alex. in
addi. in uer. mori. & Bal. in d. l. extraneum, col. 2. uers. ulterius
quæro, dicens circa hoc opi. Bar. esse fatuã, nã uxor in uita erit
hæres, & post ei⁹ mortẽ succedit monasteriũ p fideic. & sequit̃
idẽ Bal. in d. l. hæreditas, in fi. & plenius Alex. in d. l. extraneũ,
col. 4. & 5. uers. quæro quid si monasteriũ. ubi adducit ↄcord.
decis. & respondet doc. tenentib. ↄ̄rium, & idem sequit̃ Corn.
in d. l. extraneum, col. 3. uers. 3. principaliter. & Sal. ibi co. fi. in
3. q. & idẽ Cor. in d. l. certi iuris. dicit, istud cõiter teneri, & cla
rius Are. in d. l. si filius a patre. in prin. col. fi. & plenius p Imo.
in d. l. hæreditas, col. mihi 10. uers. item circa prædicta põt du
bitari, & p Ang. Aret. insti. de hære. insti. ĩ §. hęres, col. pen. ver.
6 3. casu. & uers. 4. casu. & vers. q̃d si instituat̃. Suadẽtur † ẽt præ-
dicta ex his, quę dicit Bal. ĩ d. l. extraneũ, col. 2. uer. modò quæ
ro uolens, ꝙ si testator dixit, instituo Titium hęredem usq; ad
annum, post annũ uerò nolo, ꝙ sit hæres, ꝙ talis institutio ua-
lebit, ex quo nõ põt prohiberi ius accrescẽdi, ꝙ sequitur Pau.
in d. l. certi iuris. & Imo. in d. l. hæreditas. & Alex. in d. l. extra-
neũ, col. 3. uers. extra gl. Bal. hic, ubi uult post Sal. ibi, ꝙ talis in
stitutus erit hæres, cogitur tñ post tp̃s restituere hr̃ditatẽ ei, cu
ius ↄtemplatione censetur apposita dicta clausula, & sic cohæ
redi, si habebat cohæredem, aliàs uenientib. ab intestato, & li-
cet Bar. in d. l. hæreditas. in fi. dicat, ꝙ talis institutio uitiat̃ pp
repugnãtiã, tñ cõiter ab oĩb. reprobatur, ut dicit Alex. ibi ĩ apo
stil. ad Bar. in uer. uitiat̃. & ĩ terminis uult Pau. de Cas. ↄs. 202.
super hoc puncto. ubi a fortiori decidit̃ quæstio nr̃a, nã ibi te-
stõr in oĩb. bonis suis instituit sibi hęredes uniuersales suã uxo
rẽ, & quãdã aliã mulierẽ, in uita earum tm̃ nullo alio dato hæ
rede post mortẽ ipsarum. & post longã disceptationẽ ↄcludit
Pau. ꝙ talis institutio cẽset̃ eẽ ꝑpetua, fundans se, & hãc ↄclus.
plurib. iurib. & rõnibus, & respõdet dictis Bart. in d. l. hæredi-
tas.

tas.in fi.& ad alia q̃ in ꝯ̃riũ possẽt deduci,quãto fortius istud
ꝓcedet ĩ casu nr̃o,ĩ quo ipsa.d.Clara fuit instituta hr̃s in uita
tm̃,& fuerũt sibi dati alij quatuor cohęredes,filij cões,quo ca
su indubitãter dicẽdũ est,talẽ institutionẽ ualere.Aduertendũ
7 † tñ est,ꝙ idẽ Pau.de Ca.in d.ꝯ̃s.& alij doc.supra adducti fir-
mãt & tenẽt,ꝙ licet talis institutio sit ualida,& cẽseat̃ esse ppe
tua quò ad uitã institutę:tñ post ipsius mortẽ cẽset̃ grauata ꝑ
fideicõmissũ restituere hr̃ditatẽ ꝓximioribus ab intestato succe
dẽtib.d.testõri,solũ detracta Trebellianica, & qñ essent dati
cohęredes,tenet̃ restituere ipsis cohæredibus,ut expresse dicit
Cor.ĩ d.l.exneũ,col.2.uer.extra gl.Quę decisio ꝓpriè cadit ĩ
casu nr̃o, in quo ipsa d. Clara fuit ĩstituta hæres in uita tm̃, &
fuere dati quatuor cohr̃des,q.b.post eius mortẽ portio heredi-
tatis,ĩ qua fuit ĩstituta,dẽt restitui ꝑ fideicõmissũ detracta tre
bellia.Quib.ẽt esset faciẽda dicta restitutio,esto ꝙ nõ fuissent
dati cohęredes,ex quo sũt ꝓximiores ipsius testatoris,ut pro-
bat̃ ꝑ Pau.in d.ꝯ̃s.& ĩ d.l.certi iuris.& ꝑ Cor. in d.l. extraneũ.
8 Et † ꝯprobant̃ ex his,q̃ vult Imol. in d.l.hr̃ditas.col.mihi.11.
ver.q.d aũt si testator dixerit.vbi dicit,ꝙ si testõr instituit vxo-
rẽ in uita sua tm̃,nõ instituẽdo aliũ,ꝙ post mortẽ ꝑ uiã fidei-
cõmissi tenet̃ restituere veniẽtib.ab ĩtestato, quorũ fauore vr̃
apposita illa dictio,ĩ vita sua tm̃,nisi essent alij instituti. nam
9 tũc fauore institutorũ censeret̃ esse apposita.Prout † ẽt bona
decisio eiusdẽ Imo.ĩ d.l.si filius a patre,in tertio casu principa
li,quẽ ibi sequit̃ Are.col.fi.& Ale.col.5.uer.Im.hic.& uer. se-
qu.uolẽtes,ꝙ si testator ĩstituit vxorẽ suã in uita tm̃,& post e-
ius mortẽ instituat aliũ,succedẽte morte ꝑ uiã fideicõmissi di-
10 ctã hr̃ditatẽ restituet.Et † ꝙ p̃dicta ꝯclusio sit uera, uoluit in
terminis Soc.ꝯ̃s.14.Sequẽdo ordinẽ,col.3.& seq. vol.1.vbi ꝑ
multa ꝯcludit,talẽ ĩstitutionẽ ualere,& ꝙ post mortẽ ꝑ fideicõ
missũ censet̃ grauata restituere,& ꝙ põt detrahi Trebelliani-
11 ca.Possent † ẽt p̃dicta corroborari ex illa cõi ꝯclusiõe,q̃ tradit̃
ꝑ Bal.& alios scrib.ĩ d.l.exneũ,vbi uolũt, ꝙ si testõr relinquit
vxorẽ suã dominã,& usufructuariã ĩ uita tm̃,& post eius mor-
tẽ ĩstituit aliũ,talis uxor erit hr̃s ĩ uita,& post eius mortẽ ꝑ uiã
fideicõmissi restituet hr̃ditatẽ taliter ĩstituto , ut plenè dicunt
Ale.Cor.Are.Ias.& alij ĩ d.l.exneũ.& Bal.Imo.& Ale.ĩ d.l.hr̃-
ditas.& Bal.Imo.Ale.& Are.ĩ d.l.si filius a patre.& repetẽ.ĩ l.
Titia.§.Titia.car.17.q.26.de leg.2.& ꝑ Ale.ꝯ̃s.163. Circa pri-
mũ uol.2.declarãdo tñ p̃dicta,ut habet̃ ĩ dictis locis , quanto
fortius erit ita dicẽdũ ĩ casu p̃senti,ĩ quo ipsa domi.Clara fuit
simpliciter hæres instituta in uita tm̃ cũ alijs quatuor cohære
dibus,vnde in vita erit hr̃s ꝓ virili,ut fuit instituta,post mor-
tẽ portio sua restituet̃ per uiã fideicommiss.d.hæredibus scri-
ptis,qui ab ĩtestato ꝓximiores sunt testatori,detracta Trebel-
12 lianica,vt supra.Et † p̃dicta maximè ꝓcedũt ĩ foro ꝯscientiæ,
& attenta ueritate,& uoluntate ipsius testatoris, & ꝯsiderãdo
equitatẽ,q.bus inspectis resultat firma ꝯclusio,ꝙ testator p̃t ꝓ-
hibere ius accrescendi,vt dicit Philip.Frãc.in repeti.c. si pater
col.18.uer.2.ex predictis.de testa.lib.6.& uoluntas testatoris
fuit,ꝙ in uita tm̃ ipsa domina Clara esset hæres,& nõ ultra.vn
de post ipsius mortẽ in portione,in qua fuit instituta,debẽt ue
13 nire proximiores ipsius testatoris,uel cohæredes dati.¶† Quã
tũ ad s̃m dubiũ cõclusio est uerissima,ꝙ vnus dictorũ hædum
põt petere diuisionẽ dictæ hr̃ditatis iudicio familiæ erciscun-
dæ,qd̃ cõpetit ꝓ hr̃ditate diuidẽda,qñ plures sunt hr̃des ex te
stõ,siue ab intestato,ut in l.2.in prin.& in §.dubitãdũ , & ferè
ꝑ totũ.ff.famil.ercis.& C.eo.tit.& insti.de actio.in §.q̃dã actio
nes.& ideo tex.in l.arbitriũ. ff.famil. ercis.dicit,ꝙ vnus solus
ex hæredibus põt ꝓuocare alios cohr̃des,ẽt inuitos ad ipsã di
14 uisionẽ hr̃ditatis. Hinc † dr̃,ꝙ hæres institutus & rogatus re-
stituere partẽ hæreditatis alteri põt petere diuisionẽ dictæ hę-
reditatis;ut est tex.in l.ex asse.ff.famil.ercis.& ibi gl.1.quę di-
cit idẽ esse,qñ q̃s est institutus ex parte,& est rogatus restitue-
re,& no.in l.ita tñ.§.si ex Trebelliano.ff.ad Trebe.ꝙ vr̃ esse in
terminis nostris,vbi ipsa dom.Clara fuit ꝓ parte instituta hæ-
res in uita tm̃,& post mortẽ cẽset̃ grauata restituere , ut supra
in primo dubio,& ideo sibi cõpetit iudiciũ familiæ erciscũdæ
15 ꝓ dicta hr̃ditate diuidẽda ꝯ̃ alios suos cohæredes.Et † suadẽ-
tur p̃dicta rõne adducta ꝑ Imperatorẽ ĩ l.1.C.qñ & q.b. quar.
pars deb.lib.10.cũ alijs vulg.vbi dr̃,cõiter negligi illud qd̃ est
cõe,& iõ q̃a q̃libet est magis solicit⁹ circa rẽ ꝓpriã,q̃ circa rẽ
16 cõmunẽ.Prout † ẽt qm̃ ex diuisione resultat status magis pa-
cificus,qñ quisq; ꝯtentus re ꝓpria illã administrat,& iõ vulgò
solet dici,cõionẽ parere discordiã.l.cũ pater.§.dulcissimis, de
leg.2.& ꝑ Senẽ.ĩ l.1.in prin.in 1.notab.ff.de acq.pos.Nec di-
cat̃,ꝙ testator ipse prohibuit diuisionẽ,nã istud nõ est uerũ,ut
17 patet ex uerbis testamẽti.Et † qñ ẽt fuisset ꝓhibita, censet̃ ꝓ-
hibitio facta quò ad dominiũ,nõ aũt quò ad fruct⁹,& quò ad
ius fruẽdi,ut no.Bal.ĩ l.fi.C.cõm.diui.& ĩ l.iubem⁹.C.de sac.
san.eccl.& no.Can.in c.edoceri,in vlt.no. de rescr.ex q.b⁹ pa-
18 tet,ipsã do.Clarã posse petere diuisionẽ dictę hr̃ditatis.¶† Cir
ca resolutionẽ tertij dubij,certũ est,ꝙ inter cohr̃des diuisio fa
ciẽda ẽ de oĩb.bonis hr̃ditatis.l.hęredes.§.ĩ familię.ff.fami.er-
19 cis.& l.Põponi⁹.& l.seq.& seq.eo.ti.cũ alijs ꝯcor.Et † iõ obli-
gatiões diuiduę ꝯ̃ctæ ꝑ defunctũ diuidunt̃ ĩter hęredes ęqua-
liter.d.l.hæredes.§.idẽ iuris.& §.seq.& seq.& plenè hr̃ in l.2.
§.& harũ.& in l.4.§.Cato.& in l.stipulationes nõ diuidunt̃.ff.
20 de uerb.ob.Et † licet debita & credita hęreditaria,& debito-
rũ & creditorũ noĩa nõ diuidantur,sed adiudicent̃ vni ex hę-
redibus rõne,de qua ꝑ Iurisc.in l.2.in fi.& l.seq.in prin. ff.fa-
mil.ercis.& in l.sed si lege.§.hoc senatus.ff.de peti.hęr.ẽt si co
hęres esset debitor,ut l.fundus.§.fi.ff.fam.ercis.& ꝑ gl.in d.§.
21 hoc senatus.Tñ † qñ nomẽ creditoris adiudicaret̃ vni,nõ tol-
lit̃ ex hoc facultas creditori,q.n possit agere ꝓ uirilib⁹ ꝯ̃ ipsos
hęredes,q. ꝯdẽnari debẽt uiriliter ꝓ portiõib.hereditarijs ipsi
creditori,ut est tex.in d.l.3.ff.fam.ercis.& facit tex.in l. ꝓ hę-
reditariis.C.de hæredi.actio.& in l.1.ff.si cer. pet.cũ alijs ad-
ductis ꝑ Soc.ꝯ̃s.142.Circa primũ.col.penul.& fi.uol.2.Prout
22 † ẽt:nã esto ꝙ esset facta adiudicatio,& vnus cohęredũ solue-
ret totũ,alij cohęredes tenent̃ soluere cohęredi soluẽti totam
partẽ suã debiti,ꝓ quo res hęreditariæ sunt obligatę, ut no.in
l.2.in fi.& l.seq.cũ sim.& l.his ꝯñr.§.Celsus.& §.si filiusfa. &
§.fi.ff.fami.ercis.In casu aũt nr̃o ipsa dom. Clara consignauit
dotẽ cõsistẽtẽ in quãtitate dicti testatoris,q. eidẽ fecit incõtrũ,
seu donationẽ pp nuptias,cõsistẽtẽ ẽt in quãtitate, ꝓ q.b.dote
seu donatiõe uel ĩcõtro res mariti,& sic res hr̃ditarię fuerũt,
& sunt hypothecatæ,& obligatę in casu restõnis, q. iã euenit.
23 Et † iõ dos,& dictũ incõtrũ tãquã ęs alienũ dẽt solui ęquali-
ter ab oĩb.heredib.l.si vnus.§.item Papinianus.ff.fami.ercis.&
d.l.1.& d.l.pro hereditarijs,& per totum ferè.ti.soiut. mat. &
ponit Cor.cõs.15.In hac consultatione.uol.2.quę cõclusio est
24 clarissima.¶† Solũ difficultatẽ facere vr̃:qm̃ ipse testator mari
tus dom.Claræ erat ĩ dicta dote,& ĩcõtro debitor ipsius, quo
casu vr̃,ipsam instituisse hæredem pro parte animo compẽsan
di,ut est qñ debitor legat creditori, nam vr̃ in dubio aĩo com
pensandi legasse,ut notatur in l.si cõpensandi.C.de hær.insti.
& in l.si ab eo.ff.de neg.gest.l.creditorem.de leg.2.l.huiusmo
di.§.cum pater.de leg.1.& insti.de lega.§.econtrario. & plenè
25 ꝑ doc.in dictis locis.Nã † hæc obiectio penitus cessat ĩ casu no
stro, in quo maritus simplicirer instituit uxorẽ hæredẽ in uita
tm̃,nec aliquid dixit,nec expressit, ꝙ hoc faceret aĩo compen
sandi, & ideo in dubio uidetur ipsam instituisse pp merita, ut
in l.nec adiecit.ff.pro soc.& per Alex.ꝯ̃s.117.In hac consulta-
tione,uol.4.& in terminis est tex.in d.l.si ab eo. C.de neg.ge-
stis.& in d.l.si non compensandi.ubi doc.oẽs uolunt, debito-
rem instituentem creditorem nõ instituere in dubio aĩo com
26 pensandi,sed aĩo exercendi liberalitatem.Maritus † enim tene
tur ad restitutionẽ dotis uxori ex proprio ꝯ̃ctu celebrato uolũ
tariè. vnde cum sit uoluntarius debitor,non vr̃ legare,nec in-
stituere animo compensandi, sed animo exercẽdi liberalitatẽ.
27 Et † ideo uxor potest utrunque petere : quia hodie cessat edi-
ctum de alterutro,ut l.uni.§.sciendum. & ibi docto. C.de rei
* vxo.actio.& est doctr.Bar.qui cõiter * ab omnib.approbatur,
in l.si cum dotem.§.si pater.ff.solu.matr.in auth. præterea.C.
unde uir uxor.& ponit Bald. in l.si uxor.C.de bon.aucto.iud.
pos.& multa ad id adduci possent,quæ ponunt scrib.in d.l.hu
28 iusmodi.§.cum pater,de lega.1. Et † licet ibi Ias.faciat aliquã
considerationem circa rõnem decisionis: tñ cõcludit,hãc esse
* cõem * opi.pro qua ꝯsuluit Soc.ꝯs.10.Omnipotens Deus,col.
6.& seq.vers.circa septimã q.uol.1.ubi adducendo multas ra-
tiones, & decisiones ꝯcludit, legatum factum ꝑ maritũ vxori
in dubio non censeri factum aĩo compẽsandi cum dote,eodẽ
modo si maritus instituit uxorẽ in parte,non censet̃ instituisse
in dubio aĩo compẽsandi d.l.si nõ cõpẽsandi,cũ aliis s̃. addu-
ctis , unde dictis casibus mulier poterit petere & hæreditatis
portionẽ seu legatum,& ẽt dotem,& donationem pp nuptias
29 seu incontrum, ut patet per decis. s̃. adductis. Et † quod ipsa
do-

dom. Clara non videat a suo marito instituta animo ꝯpensandi dotē, incōtrū, seu donationē, ꝓbat ex uerbis expssis ipsius testatoris, ī q̄b. vult & mādat, ꝙ si p̄dicta do. Clara trāsiret ad 2. vota, ꝙ tūc, & eo casu nō esset hr̄s, sed solūmodo deberet habere suas dotes integras cū eius incōtro, vnde a ꝯrio sēsu testator ipse expresse uoluit, ꝙ si nō trāsiret ad secūda uota, & seruaret castitatē, ꝓut ēt seruat, ꝙ eo casu deberet cōseq. dotē &
30 incōtrū, & ēt deberet eē hr̄s ī uita. Validū † eñ est argumētū a ꝯrio sensu ī ultimis uolūtatib. l. aliq̄n. ff. de cōditio. & demon. l. si legatū purè. ff. de adimē. lega. cū alijs adductis p Mod. in l. prima, in prin. col. 16. uer. similiter argumētū. ff. de of. eius. Et
31 † vna pars testamēti declarat p aliā partē. l. si seruus pluriū. in fi. l. q. filiab. & ibi Bar. & scribē. de leg. 1. & ī simi. Bar. in l. 1. §. & parui. ff. quod ui aut clā. & p Soc. ꝯs. 77. Visis, col. 2. in prin. uol. 3. Ex istis uerbis testatoris habet duplex uera cōclusio. 1. ꝙ do. Clara pmanēs in uiduitate debet cōsequi dotē cū eius īcōtro, & ēt ꝙ sit hęres ꝓ quinta parte ī uita tm̄. & sic nō vr̄ īstituta aīo cōpensandi, nā vltra superius dicta cessat cōpēsatio p expressam uolūtatē testatoris. Secūdò habet alia cōclusio, ꝙ dos cū eius incōtro tāquā plegata, & tāquā æs alienū ante partē de reb⁹ hr̄ditarijs debeat assignari ipsi. d. Clarę uirtute dicti
32 plegati. In † diuisiōe eñ hæreditatis cohæres ante, & ultra alios capit sibi plegatū. l. pater. ff. de adimē. lega. l. hr̄des. §. fin. & l. seq. l. si ita legatū. l. Pōponius Philadelph⁹. l. iter cohæredes. §. 1. & ibi gl. l. rē pignori. ff. fami. ercisc. & hr̄ in l. si qua. & in l. fi. & in l. cogitatiōe. C. eo. tit. patet ex p̄dictis ipsā. d. Clarā debere cōsequi dotē & īcōtrū tāq̄ plegata, & demū posse petere
33 diuisionē de restātib. bonis ipsius testatoris. ¶† Quib. n̄ hēt obstare si secundo loco pricipaliter diceret, actionē cōpetētē ipsi. d. Claræ creditrici sup dote & incōtro fuisse & esse cōfusam: eo q̄m fuit īstituta hæres ab eius marito suo debitore, & ipsi⁹ hr̄ditatē adiuit, p quā aditionē actiōes ipsæ cōfundunt, ut plenè hr̄ in l. scimus. §. in cōputatione. C. de iure deliberan. & ī l.
34 debitori tuo. C. de pac. ubi doc. multa adducūt. Nā† tollit hęc obiectio ex pluribus. primò, pp plegatū factū ab ipso testatore, qđ ante partē dēt capi a cohærede, ut fuit dictū & ꝓbatū su-
35 perius. Secūdò † tollit obiectio. eo q̄m nō ꝓcederet, nisi respectu quintæ partis, ī qua ipsa dom. Clara fuit īstituta hr̄s, ꝓ reliquis uerò quatuor partib. actio durat, nec est confusa, ut l. licet. C. ad l. falc. & in l. si uxor C. de bo. aucto. iud. possi. & not. ī d. §. in cōputatiōe. & plenè p Moder. ī primo notab. in d. l. debitori tuo. Pro quīta ergo parte, ꝓ qua ipsa do. Clara creditrix fuit instituta hr̄s. 1. facie vr̄, ꝙ actio fuerit confusa. Tn̄ adhuc dico, ꝙ ēt ꝓ dicta quīta parte, ī qua fuit instituta, effectualiter
36 durat eius actio ad dotē, & eius incōtrū. Si † eñ ipsa do. Clara fecit inuētariū, ꝯclusio ꝓcedit de plano, ꝙ ēt ꝓ dicta. 5. parte, cōsiderādo effectū, actio nō dr̄ eē cōfusa, p tex. in d. l. scim⁹. §. in cōputatiōe. uer. si uerò. & ibi glo. & scrib. omnes, maximè Moder. in 2. notab. & col. 3. & ponūt omnes scribentes in d. l.
37 debitori tuo. Si † uerò ipsa do. Clara nō fecit inuētariū, tn̄ adhuc idē est dicēdū, ex quo ipse testator expresse remisit confectionē inuentarij ipsi do. Claræ, & potuit testator remittere talē confectionē inuētarij in præiudiciū legatariorū, & cohæredum, s̄m Bart. in l. nemo pót. in 6. q. de leg. 1. quē sequitur ibi Pau. de Ca. & Alex. col. 5. uer. tetigit ēt. & Aret. & alij scriben. Moder. & p Bar. in l. legitimos. ff. de legiti. tut. & cōsuluit Ale. quē refert & sequitur Soc. adducens alias decis. cōsi. 51. Viso testamēto. uol. 3. & ponit Fran. de Cur. cōsi. 29. col. fi. & no. Iaso. in l. cū necessitate. C. de fideic. & Dec. cōsi. nouiter impres-
* so. 15. Visa. nu. 13. & duob. sequen. In quib. locis * communiter concluditur, testatorem posse remittere confectionem inuentarij in præiudicium legatariorum & fideicommissariorū,
38 & ēt cohæredum. Et † licet Alex. consi. 59. Habita. col. 4. & 5. uol. 2. uideatur aliqualiter sētire ꝯrium, tn̄ ibi nō examinat cōclusionē nostrā, q̄n remittitur in præiudicium personarū supradictarum, nā tunc ualet remissio, & ex ea sequitur duplex conclusio. Prima, ꝙ propter talē remissionē cōfectiōis inuentarij actio quò ad effectum durat, & non censet confusa, considerata persona legatariorum, fideicommissariorum & cohęredum ut s̄. Secunda conclusio est, ꝙ licet ipsa domina Clara non fecerit inuentariū, tn̄ poterunt sui hæredes post eius mortem restituendo coheredibus suis p uiā fideicummissi dictam quintā partē, in qua fuit instituta in uita tm̄, detrahere quartā Trebellianicam, ut fuit dictum supra in primo dubio. Nam ex tali remissione confectiōis inuentarij nō poterit obijci, ꝙ quartā p̄dictā detrahere nō possit: qa inuētariū nō cōfecit, s̄m vnā opinionē, q̄ ī isto casu remissiōis locū nō debet habere: cū ad illud faciēdū nō astringeret uoluntate testatoris, ut supra.
39 Cessat † ēt obiectio: nā esto, ꝙ nō cōfecerit īuentariū, tn̄ quia cēset grauata post mortē restituere aduersus fideicōmissarios, poterit deducere partē, q̄ sibi debet, s̄m gl. ī d. l. ita tn̄. §. ex trebelliano. & ibi Pau. de Ca. & Ale. q̄ adducit alias decis. & plenè tāgit Pau. de Ca. cōs. 164. Visa facti narratiōe. col. 1. & Soc. consi. 44. Nō parua difficultas. uol. 3. ad q̄ bene faciūt no. p Alex. Ias. & alios scribētes ī d. l. debitori tuo. & q̄ uoluit idem et
40 Soc. ī d. cōs. 44. Vbi † ꝯcludūt, ꝙ licet hr̄s adeat sine bn̄ficio inuētarij, tn̄ ex hoc nō tollit actio hypothecaria, q̄ sibi cōpetebat sup bonis defuncti, ut no. in d. l. debitor. ubi Bar. Pau. & A-
41 le. ff. ad Tre. & p Bal. ī l. si uxor. C. de bo. auct. iud. possi. In† casu uerò nr̄o bona ipsius testatoris ꝓ dote restituēda, & eius incōtro ipsi. d. Clarę creditrici erāt hypothecata, ut ī l. vnica. C. de rei uxo. acti. & ī l. assiduis. C. qui potio. ī pig. hab. & ī l. 1. ff. sol. mat. vnde talis hypothecaria durabit, ēt si adiuit hr̄ditatē,
42 & īuētariū nō fecisset, ut patet p dictas deci. Nec † dicat, ꝙ ipsa. d. Clara adeūdo hr̄ditatē cēset repudiasse, & remisisse creditū, nā istud nō ē uerū: quia adeūdo potius cēseret eē solutū, ut no. p Bar. & alios ī l. Vrani⁹. & ī l. si debitori creditor. ff. de fideiusf. cū alijs adductis p Cor. ꝯs. 1. ī fi. uol. 4. ī casu aūt nr̄o talis aditio nō p̄t hr̄e vim solutiōis: tū quia nō cēset facta aīo cōpēsādi, ut s̄. tū ēt quia ē uolūtas testatoris expresse plegātis: tū ēt quia actio hypothacaria nō cēset cōfusa: tū ēt quia debitū adhuc durat, ut deducat ꝯ fideicōmissariū, esto ꝙ hr̄s grauat⁹ restituere adiuerit inuētario nō ꝯfecto: tū ēt ꝙ ꝯfectio īuētarij fuit remissa, & ī casu nr̄o potuit remitti. ex quib. infert, ꝙ pp talē īstōnē & aditionē hr̄ditatis actio nō dr̄ cōfusa quò ad effectū sed adhuc durat ēt respectu dictæ quītæ. partis, ī qua ipsa. d. Clara fuit īstituta, & ꝯnr̄a cohr̄dib. filijs suis poterit cōsequi integras dotes, & eius incōtrū, tenēdo ꝙ ipsa cōfecit inuētariū, & si nō cōfecit: eo q̄m talis cōfectio fuit sibi remissa a testatōre actio sua effectualiter nō fuit, nec est cōfusa, & ī substā-
43 tia nō est extīcta. Et † iō citatis cohr̄dib. p officiū iudicis ipsa. d. Clara poterit petere, ꝙ ꝓ suo credito sibi assignet certa res hęreditaria, de qua poterit disponere ad libitū, s̄m Bald. ī d. §. in cōputatiōe, & ī d. l. debitori tuo, quē ibi col. 1. refert, & sequitur Ale. dicēs ita fecisse seruari als ī practica, & Mod. Papien. idē tenēt ibi col. 2. uer. capio gl. & q̄n hoc iudex nollet facere, denegare nō poterit, quin cogat effectualiter & realiter dictos cohr̄des ad soluēdū ipsi do. Clare ītegrā dotē cū eius incōtro, causis, rōnib. iurib. & decisiōib. de quib. supra. Per quas patet, ipsā dn̄am Clarā debere habere dotē & īcōtrū, & ꝙ actio sua quò ad substātiā & effectū durat circa p̄dicta, & ꝙ p suā institutionem non fuit inducta aliqua compensatio. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *In testamentis voluntas testatoris potissimè consideranda est, & obseruanda, & nume. 28.*
2 *Idem in fideicommissis.*
3 *Et nedum expressa voluntas testatoris attendi debet, uerum etiā & tacita, quæ ex coniecturis colligitur.*
4 *In fideicōmissis magis attendimus mētem testatoris, quàm uerba.*
5 *Fideicommissum inducitur verbis enunciatiuis, in quibus constat de mente testatoris.*
6 *Et potissimum procedunt ista in substitutione fideicommissaria.*
7 *Fideicōmissū cōditionale nō purificatū regulariter nō trāsmittit.*
Fallit quando constaret de contraria mente testatoris.
9 *Hæredis institutio continet in se titulum honorabilem.*
10 *Hæredis institutio communiter procedit amore & beneuolentia.*
11 *Primo loco īstitutus uidetur magis prædilectus, quā substitutus.*
12 *Extensio fit de casu expresso ad casum similem, quando constat de voluntate disponentis.*
13 *Idem quando casus omissus similis est expresso.*
14 *Idem considerata uerosimili mente testatoris, vt dispositio facta de filijs extendatur ad nepotes.*
15 *Casus expressus restringitur ex verisimili mente testatoris contra proprietatem uerborum.*
16 *Pro expresso haberi debet, si testator idem disposuisset, si de illo cogitasset.*
17 *Institutio facta de filio nasciturо post mortē testatoris locum habet*

bet, si filius nascatur in vita ipsius.
18 *Relictum factum alteri post mortem uxoris uiduæ, locum habet, si ipsa secundò nupserit.*
19 *Testõr instituẽs filiũ nasciturũ, & substituẽs aliũ, si filius in pupillari ætate decesserit, locũ etiam habet, si filius non nascatur.*
20 *Fideicom. iniunctum in casu decedentium filiorum, locũ sibi uendicat etiam illis non natis.*
Et quid si filij nati sunt, & postmodum mortui sine filijs.
21 *Casus iste ita expressus prævalet tacito.*
Non est uerisimile, quòd testator incōtinẽti uoluerit se corrigere.
22 *Clausula in fine posita ad quæ ueniat referenda.*
23 *Relatio nõ dẽt fieri, qñ resultaret absurdũ & uariatio. & nu. 24.*
25 *Pluralitas quando resoluatur in singularitates.*
26 *Persona prædilecta quæ censeatur.*
27 *Et quid quando plures gradatim sunt instituti.*
28 *Pia causa multa habet priuilegia.*
29 *Substitutus quando excludatur ex præsumpta mẽte defuncti propter personam, quæ præsumitur prædilecta.*
Et quid si substituta est pia causa.

CONSILIVM LXX.

Vidi testm̃ ɔditũ p quodã Terẽtiũ Zõginũ, ĩ quo vniuersales sibi hr̃des instituit Laurẽtiũ filiũ quodã Bñdicti fratris dicti testõris, & Hieronymũ, & Constantiũ filios Seraphini ẽt fratris dicti testatoris, necnõ & alios filios masculos nascituros ex. d. Seraphino, quos oẽs hr̃des instituit in stirpes, si testator ipse decessisset sine filijs legitimis & naturalib. Et ulterius disposuit, ꝙ si testator ipse decesserit cũ filijs, ꝙ dicti filij pleno iure essẽt instituti, demũ fecit substitutionẽ his formalib. uerbis. Quibus decedẽtibus sine filijs substituit monasteriũ. S. Augu. de Pisauro sub quibusdã ɔdõnib. &c. Et quia post dictũ testm̃ ɔditũ dictus testator accepit vxorẽ, ex qua habuit filiã noĩe Felicẽ, q̃ existẽs annorũ septẽ in pupillari ætate mortua fuit post obitũ dicti Terẽtij eius patris, ɔtingit dubitari q̃s censeat̃ eẽ hr̃s dicti Terẽtij. An monasteriũ. S. Augu. uirtute dictæ substitutiõis. An uerò. d. Laurẽtius & alij nepotes ip-
1 sius testatoris. In † qua difficultate cõclusiuè loquẽdo, ꝓ ipsi⁹ resolutiõe aduertẽdũ est, ꝙ in testamẽtis potissimè cõsiderãda est & obseruãda uoluntas testatoris. l. in conditiõib. primũ locũ. ff. de cõditio. & demõ. ubi Mod. inferunt ad decisionẽ multarũ causarũ & q̃stionũ, & est tex. in d. §. disponat, in aucte. de nup. colla. quarta. & in l. non aliter. de leg. 3. & bonus tex. in l.
2 pen. de leg. 1. & in l. cũ q̃sti. in fi. C. de leg. Et † p̃cipuè uolũtas testatoris spectãda & seruãda est in fideicõmissis, ut dicit tex. in d. l. pen. & in l. fideicõmissa. §. itẽ si q̃s, in fi. de leg. 3. cũ simi.
3 Et † nedũ expressa uoluntas seruari debet, sed ẽt tacita, q̃ colligitur ex cõiecturis, ut habet in l. cũ proponebatur. & in l. qui solidũ. §. 1. & in l. Titia Seio. §. Seia libertis. de leg. 2. & p Bar. p illũ tex. ĩ l. licet imperator, de leg. 1. & ĩ l. cũ auus. ff. de ɔdi. & dem. cũ alijs cumulatis p Soc. ɔs. 13. Viso testõ, & ɔs. 49. vol. 1. & ɔs. 12. & 77. uol. 3. & ɔsi. 181. Licet difficultas uol. 2. & per Dec. ɔs. 15. Et ꝓ tenui. col. 2. & ɔsi. 38. Circa primũ. col. 1. Hic
4 † est, ꝙ in fideicõmissis potius attendimus uolũtatẽ testatoris q̃ ipsa uerba, ut hr̃ in l. cũ uirũ. C. de fideic. & in l. qm̃ ĩdignũ.
5 C. de testa. & in l. 3. §. ɔditio. ff. de adimẽ. leg. Hinc † ẽt dicim⁹, fideicõmissum induci ẽt uerbis enũciatiuis, ĩ quib. ɔstat de mẽte testatoris, ut hr̃ in l. Pãphilo, ĩ prin. & ibi Bar. & ĩ l. fideicõ. §. hæc uerba. de leg. 3. & ponit Soc. ɔs. 251. Qm̃. uer. cõfirmat. & cõsi. 217. Præsẽs cõsultatio, & ɔs. 249. Materia. uol. 2. & Fran. de Cur. cõsi. 40. col. fi. & ɔs. 51. in prin. col. 8. & Deci. d. ɔs. 38.
6 col. fi. in fi. Hinc † Bal. in l. fi. C. de impub. & Pau. de Ca. & alij scrib. cõcludunt, in materia fideicõmissaria attẽdi coniecturas mẽtis testõris, f̃m quas procedimus, ut plenè hr̃ p scrib. p illũ tex. expressè hoc ꝓbatẽ in substõne fideicõmissaria in l. hr̃des mei. §. cũ ita. ff. ad Treb. taliter ꝙ cõsiderãda & seruãda est mẽs testõris, q̃ sumit̃ p cõiecturas, ita ut recedat̃ a ui & natura uerborũ, & mẽs ipsa cõiecturata p̃ferẽda est ipsis uerbis, ut refert
7 Dec. ĩ d. ɔs. 15. col. 2. & Cor. ɔs. 239. uol. 2. Hinc † ẽt dicimus, ꝙ fideicõmissum cõditionale nõ purificatũ nõ trãsmittitur ad
* suos descẽdẽtes regulariter, ut tenet gl. * cõiter approbata ĩ l. 1. C. de his q̃ ante aper. tabu. & no. p scrib. in l. 1. §. 2. C. de cadu. tollẽ. & ĩ l. cũ filiofam. de leg. j. & in d. l. hr̃des mei. §. cũ ita. Tñ qñ ɔstat de uolũtate defuncti p cõiecturas, fit trãsmissio fideicõmissi ẽt ɔdõnalis, vt dicit Bal. ĩ d. l. vnica. & ibi Peru. col. 3. cũ alijs cumulatis p Soc. in d. l. cũ ita. col. 4. & cons. 6. in præsenti ɔsultatione. col. 4. ver. restat nunc. uolu. 3. & per Fran. de
8 Cur. ɔs. 70. Dom. Ludouicus. col. 11. Quib. † stãtib. resultat firmissima & uera ɔclusio, ꝙ in ultimis uoluntatib. & potissimè in fideicõmissis sp attendi debet mens ipsius testatoris, q̃ colligitur nedum verbis expressis, sed ẽt ɔiecturatis, licet talis voluntas uideat̃ & sit tacita, ut ẽt dicit Dec. consi. 269. Iuridicas esse. in prin. Considerando modò in casu p̃nti mẽtẽ dicti Terẽtij testatoris, certè non põt alia colligi, nisi ꝙ uoluerit filia moriẽte in pupillari ætate ad eius bona uenire dictos Laurẽtium & alios nepotes, quos expressè instituit, nõ aũt uenire mona-
9 steriũ sancti Augustini. Ad † qđ oñdendũ aduertẽdũ est, ꝙ ipse Terentius testõr primitus instituit dictũ Laurẽtiũ & alios nepotes uniuersales hr̃des, & sic titulo honorabili, ut in l. Iulianus. ff. si quis omis. cau. testa. cũ aliis cumulatis p Mod. in auc.
10 nouissima. C. de inof. tes. Quæ † institutio nõ ꝓcedit, nisi amore & beniuolẽtia, ut ĩ l. nec adiecit. ff. pro socio. ex q̃b. p̃ ɔ̃tet, dictũ testõrẽ dilexisse dictos ei⁹ nepotes, p̃dicti enim actus exer-
11 ceri non possunt citra amorẽ & dilectionẽ. Infert † ẽt, ꝙ nõ est uerisimile, ꝙ ipse testõr plus dilexerit monasteriũ sancti Augustini substitutũ q̃ dictos eius nepotes primo loco positos & vl̃es hæredes institutos, ut dicit tex. in arg. in c. fi. 17. q. 4. cum simi. & est bonus tex. in l. Publius. §. j. ff. de ɔd. & dẽ. & ibi Bar. & alii hoc no. cũ aliis adductis in l. Gallus. §. & q̃d si tm̃. ff. de lib. & posth. & Ale. in d. §. j. dicit, ex ordine sermonis colligi dilectionẽ, & p̃eminentiã, allegãdo Ang. & Imo. in l. soluendo. la 2. ff. de hær. inst. Ita enim Terentius primo loco instituẽdo dictos eius nepotes, eius mẽtẽ & voluntatẽ declarauit, ut oĩno essent eius hæredes, si filios non hẽret, prout exp̃ssit. Pariter ẽt uoluisse vr̃, eosdem debere esse hæredes casu, quo filios haberet, & morerent̃ sine filiis. Nã isto ultimo casu vocauit monasteriũ sancti Augustini in subsidium, quo fit, ut a fortiori prius & ante oĩa, & anteriori loco uocasse uideat̃ ĩ substitutos eius filiæ moriẽtis sine filiis dictos eius nepotes primo loco uniuersaliter institutos, quos magis p̃dilexit q̃ monasteriũ. Licet. n. instituerit ipsos casu, quo non haberet filios, non ꝓpterea vr̃ eos exclusisse ab alio casu simili, qñ filios habuisset, & filij mortui fuissẽt sine filiis. Nã cũ isto ultimo casu substituerit monasteriũ: vr̃ tñ prius substituisse dictos nepotes p̃dilectos, & institutos. Nã casus iste nõ est absimilis a casu exp̃sso, ĩ quo nepotes instituit, si filios nõ haberet. Nã idẽ tacitè vr̃ uoluisse, qñ filios haberet, & mortui fuissẽt sine filiis, quo casu substituit mo-
12 nasteriũ penit⁹ extraneũ, & min⁹ dilectũ. Casus † eñ exp̃ssus extẽdit̃ ad casũ similẽ, ẽt si ille similis nõ ueniret uirtute expressi, qñ ɔstare p̃t de uolũtate disponẽtis. l. Titi⁹. §. 1. ff. de libe. & posth. l. fi. C. eo. & plenè p Bar. & alios p illũ tex. ĩ d. l. Gallus. §.
13 & q̃d si tm̃. Et † ẽt qñ nõ ɔstaret de uolũtate, adhuc fit extẽsio ad aliũ casũ similẽ exp̃sso: q̃a omissus similis ꝓ exp̃sso hr̃, vt
14 plenissimè p oẽs in d. §. & q̃d si tm̃. Et † sicuti ex uerisimili mẽte testõris dispositio facta ĩ vno casu extẽdit̃ ad aliũ, ut ĩ iurib. p̃al. & ĩ l. mulier. §. 1. ff. ad Treb. ita cõsiderata uerisimili mẽte Terẽtij testõris uolẽtis dictos eius nepotes institutos habere, cõsequi eius hæreditatẽ ĩ casu exp̃sso, si testõr ipse nõ haberet filios, talis dispõ extẽdi debet ad casum, qñ filios habuit, & illi mortui fuerũt sine filiis, nã uerisimile est, testõrẽ istud uoluisse & cogitasse, & uolũtas testõris interpretãda est, f̃m ꝙ ipse opinatus fuisset, ut dicit tex. ĩ l. quo loco. §. 1. ff. de hær. isti. Situ-
15 ti † & p oppositũ ẽt dicimus, ꝙ casus exp̃ssus restringit̃ ex uerisimili mẽte testõris ɔ̃ ꝓprietatẽ uerborũ, ut colligitur ex dictis Pau. de Ca. cõs. 354. Viso dicto testõ. & Ale. ɔs. 52. Circa hanc dubitationẽ. col. 6. uol. 4. ubi uolũt, ꝙ si testõr substituit filiis sub ɔdõne, si decesserit sine liberis, quo casu f̃m ꝓprietatẽ sermonis substitutio euanescit, si filius decessit relicta filia uel nepote ex ea, ut ĩ l. 1. C. de ɔd. inser. Tñ substituti nõ excludunt̃ a filia ex uerisimili mẽte testõris, q̃ p̃tulit filios masculos propriis filiab. quas hẽbat, vnde ita & ĩ casu p̃sẽti dicẽdũ vr̃, ut monasteriũ S. August. substitutũ ĩ casu expresso, si filij testõris mortui fuissẽt sine filiis, iste casus debeat restrĩgi ex uerisimili mẽte dicti Terẽtij testõris, ut monasteriũ ueniat mortuis filiis testõris sine liberis, nisi superessẽt Laurẽti⁹ & alij nepotes ipsius testõris primo loco ĩstituti, ut talis casus exp̃ssus restrigat̃ ex uerisimili mẽte, sicuti eadẽ rõne casus expressus extendit̃ ad aliũ omissum, ut s̃. probatum est, q̃ ẽt cõprobat̃. Nã eadem rõ, quæ mouit Terẽtium testatorem ad instituendũ dictos eius nepo-

tes,

tes,casu quo nõ haberet filios,uiget ẽt isto casu, qñ filios ha-
16 buit,& postmodũ filij mortui sũt sine filiis. † Quo fit, ut iste casus debeat haberi ꝓ expsso;qa uerisimiliter testõr idẽ dispo-suisset,si de hoc fuisset interrogat⁹,ut est textus ĩ l.Titi⁹. §. Lucius.ff.de lib.& posth.& ibi no.Pau.& Alex.ubi ĩstitutio facta de nasciturо;qa testor cogitabat illũ esse ĩ utero, locũ hẽt ĩ eo, q erat natus tẽpore testamẽti:qa si testator hoc cogitasset, idẽ
17 uoluisset & disposuisset.Sicuti † institutio facta de filio nascituro post mortẽ testatoris locũ hẽt,si nascat̃ in uita.l.fin. C.de posth.hære.insti.& ibi Ias.ad id alia adducit,& est gl. q̃ cõiter allegat̃ in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.& ibi scrib.oẽs no.maximè
18 Ias.in secũdo notabili,& col.fi.in fi.Vbi † allegãdo alios plures doc. dicit, ꝙ si testõr reliq̃t uxori fundũ in usufructũ toto tẽpore suæ uitæ,dũmõ remãsit uidua,& post eius mortẽ dictũ fundũ reliq̃t Titio,ꝙ si d.uxor se maritauit,statim Titi⁹ cõsequet̃ legatũ fundi,ex quo casus iste hr̃ ꝓ expsso ea rõne:qa testator ita ĩ eo disposuisset,si cogitasset,uel de eo fuisset ĩterrogatus.& ad id plura adducit Dec.in cõs.ĩ.alle.col.pe.Soc.ↄs.37. viso testõ,nu.9.uo.3.idẽ dicit p gl.ĩ d.l.tale pactũ.& p alias decisiões ibi p eũ allegatas,& plenissimè tãgit Barb.ↄs.51. Circa hãc dubitationẽ.qđ ↄsiliũ est positũ in 1.uol.cõs.Ale.col. 4. &
19 ẽt hr̃ inter cõs.Frã.de Cur.cõsi.40.Cũ ĩ psentiarũ. Et † ↄprobant̃ ex dictis p Ray.d Forli. ĩ trac.ĩsti.quẽ refert Soc.ĩ l.1.col. 14.ff.de vul.& pup.& Dec.ↄs.227.In casu ad me transmisso col.pe.dicẽtes,ꝙ si testõr ĩstituit filium nasciturũ, & substituit Cayũ,si fili⁹ hr̃s erit,& ĩ pupillari ẽtate decesserit,ꝙ talis substitut⁹ admittit̃,ẽt si filius nõ nascat̃. Prout ĩ casu ↄrio voluit Rom.ↄs.6.ĩ casu ꝓpositæ q̃stiõis.ubi dicit,ꝙ substõ facta,si filius nõ eẽt ĩ rerũ natura,trahit̃ ad casũ,qñ superuiueret,& decederet in pupillari ætate,& multa alia in dicto.ↄs.227.cumulat ipse Dec.p q̃ ꝓbat,ꝙ substõ facta de vno casu extẽdit̃ ad aliũ,q̃ bene seruiũt quò ad casũ psentẽ,qñ aliq̃d apparet de ue-
20 risimili mẽte testõris.Sed † illud potissimũ ibi p eũ relatũ cõsiderãdũ est,qđ uoluit Soc.ↄsi. 52.Vt uerã.col.6.uolu.1.ubi dicit,fideicõmissũ iniũctũ đcedẽtib.filiis deberi,ẽt illis nõ natis & Ale.in l.fi.C.de posth.hær.ĩsti.referẽdo Saly.ↄcludit,ꝙ substitutus filio masculo nascituro adhuc admittit̃ mortua matre pgnãte si exciso uẽtre nascat̃,& moriat̃ ĩ pupillari ætate,& ẽ bona decisio Ale.in simi.ↄs.130.Attẽtis uerbis.uol.2.& alia ĩ ↄs. 100.Visa parte.uol.4.vbi multa adducẽdo dicit,ꝙ ↄdõ, ĩ qua dr̃, si ĩstitutus efficiat̃ presbyter &c.ẽt habebit locũ,si nõ efficiat̃ psbyter,sed moriat̃ sine liberis,q̃ oĩa,& multa alia similia adaptãdo ad casũ nr̃um præsentẽ nos cogũt dicere, ꝙ attenta uerisimili mẽte Terẽtij testõris,si cogitasset,seu ĩterrogat⁹ fuisset de præsenti casu,utiq; idẽ disposuisset,ꝙ si filios habuisset, & postmodũ mortui fuissent sine filijs,ꝙ eius nepotes instituti deberẽt succedere,ex quo fuerũt ĩstituti p ipsũ ĩ casu expresso,si testõr nõ haberet filios,q casus ↄprehẽdit casũ nr̃um præsentẽ,qñ habuit filios,q mortui fuissent sine filiis.nã si de hoc cogitasset,seu interrogat⁹ fuisset,certè uerisimiliter idẽ disposuisset,quo fit,ut talis casus debeat haberi ꝓ expresso, ꝙ talis institutio cõprehẽdat ẽt hũc casũ,iurib.& decisionib.de q̃b.s̃. qa ĩ vtroq; uiget eadẽ mẽs,& uolũtas defuncti.Et eadẽ rõ,qua fuit mot⁹ facere instõnẽ dictorũ nepotum sub illa ↄdõne,si filios nõ haberet,uiget isto casu,qñ habuit filios,q postea mortui sũt sine filij s,& nulla rõ diuersitatis p̃t adduci ĩter hũc casum & aliũ,& ideo in vtroq; debet eẽ eadẽ dispositio. l. illud. cũ aliis vulgarib.ff.ad legẽ Aquil. ¶Nec p̃dictis obstat, si dicat̃ ꝙ ꝓcederẽt superius dicta,qñ ipse Terentius testõr non substituisset expresse filiis suis morientib.sine filiis monasterium S.
21 Augustini.Verùm † qa dicto casu expresse substituit dictum monasteriũ,dicẽdũ vr̃,casum expressum ꝑualere casui tacito, de quo superius:cũ expressum faciat cessare tacitum.l.cum ex filio.§.pen.ff.de vulg.& pu.cũ cõcordãtiis. Nã obiectio cessat, tũ quia dicti Laurentius & alij nepotes uident̃ instituti ẽt isto casu expresse,ut s̃.ꝓbatũ est,& cum sint prius isto casu instituti,quã sit substitutũ dictũ monasteriũ,sequit̃ ipsos prius debere admitti,ut ĩ d.l.Publius.§.1.ff.de ↄdi.& de. Itẽ cessat obiectio,qm̃ dicta substitutio monasterij nõ vr̃ expresse fuisse facta filiis tm̃ testõris,& eo casu quo ipsi filij solũ morerent̃ sine filiis,habet eñ aliũ sensum,ut statim dicet̃.Nec dicat̃,ꝙ ita intelligẽdo,talis substõ esset frustratoria & vana.nã p̃t reddi fructuosa & vtilis,vt statim dicã,& ꝙ ista intelligẽtia sit uera, suadet:qm̃ ñ est ueerisimile,ꝙ idẽ testor ĩcõtinẽti uoluerit se cor-
rigere ↄ.l.nõ ad ea.ff.de ↄd.& dem.Patet:qa ĩstitutio dictorũ nepotũ ẽt cõprehẽdit casum,qñ filij testatoris mortui fuissẽt sine filijs,ut s̃.cõclusũ est,vnde si dicto casu excluderent̃ p monasteriũ,induceret̃ correctio dictæ dispõnis,& sequeret̃ absurdũ,ꝙ uerisimilis dispõ testõris effectũ nõ sortiret̃. Cõsequenter,vt p̃dicta absurda & variatiões cessẽt,dicta substitutio monasterij intelligi dẽt alio mõ,videlicet ꝙ illa clausula substõnis,q.b.decedẽtib.referat̃ ad oẽs psonas superius institutas, & sic tã ad nepotes testõris fm̃ ordinẽ literæ primo loco institutos,q̃ ad filios testõris ẽt ĩstitutos,ut sẽsus & mens testõris, & dictæ successiõis sit,ut monasteriũ succedat,qñ & filij testõris,& ẽt eius nepotes ĩstituti decederẽt sine filiis,quo casu sub
22 stõ p̃dicta eẽt vtilis & nõ uana.Et † ꝙ talis expositio sit faciẽda suadet̃,ex quo dicta cl'a substõnis apponit̃ in fine dictarum substitutionũ,& iõ referẽda est ad oẽs psonas institutas,ut hr̃ ĩ l.3.§.filius.ff.de lib.& posth.& ĩ l.1.C.de lib.p̃t.& p Bar.& alios ĩ l.talis scriptura.§.fi de leg.1.& ĩ l.si idẽ cũ eodẽ.in fin.ff. de iuris.om.iud.cũ aliis ↄcor.ĩ dictis locis plenissimè allegatis p scrib.& qa talis relatio ad oĩa p̃dicta ĩ superiorib. uenit fm̃ ꝓprietatẽ clausulę appositæ ĩ fine,& potissimè qa nõ uiget rõ diuersitatis,quare magis sit referẽda ad filios testõris, quã ad
23 eius nepotes.Itẽ † quia referẽdo,ita cessat ↄrietas,absurdũ, & uariatio,de quib.s̃.& oĩa æqualiter,& fm̃ iuris dispõnẽ quadrãt.& p oppositũ si dictũ relatiuũ quib.& dicta cl'a substõnis referret̃ ad filios testõris tm̃,de quib. ꝓximè fuit dictũ,ut notat̃ in d.l.talis scriptura,ĩ fi.& ĩ d.l.si idẽ cũ eodẽ,ĩ fine, sequeret̃ ↄrietas uolũtatis testõris,uariatio,& correctio,absurdũ, &
24 ĩcõueniẽs,de quib.s̃. † Quib. † ↄsideratis nõ p̃t referri ad ꝓxima,sed ad oĩa,ut dicit Bar.ĩ d.l.talis scriptura.§.fin.col.2.& scrib.oẽs maximè Ias.in d.l.si idẽ cũ eodẽ,ĩ fi.& ĩ l.1.C.de lib. p̃t.& p Soc.ↄs.21.nu.10.& seq.& ↄs.22.nu.5.uol.3.& plenius p Frã.de Cur.ↄs.42.col.5.& ↄs.63.col.8.& seq.Prout ẽt dicta cl'a substõnis p̃t reddi fructuosa & utilis, ĩtelligẽdo qñ testõr null⁹ suscepisset filios,& ei⁹ nepotes ĩstituti fuissent mortui sine filiis:nã tũc ueniret monasteriũ.Sicut ẽt ĩtelligi p̃t,qñ testator filios habuisset,tñ ei⁹ nepotes ĩstituti fuissent mortui ante filios testõris,vnde intelligendo dictã substõnẽ, ut s̃.p̃t reddi vtilis & nõ frustratoria,& ita intelligẽdo attendit̃ mẽs testatoris,& eius uoluntas seruatur,ut mortuis filiis sine liberis censeãtur instituti dicti nepotes,& nõ habeat locũ substõ monasterij q̃ alio casu potuit uerificari,& ẽt poterit hr̃e locũ,si nepotes instituti morerent̃ sine liberis.¶Nec obstat,si dicat̃,ꝙ si dicta substõ monasterij refert̃ ad oẽs institutos,sequit̃,ꝙ mortua d.Felice filia testõris adhuc monasteriũ debet admitti,ex quo sum⁹ ĩ substõne fideicõmissaria,q̃ facta est plurib. simpliciter.
25 Quo † fit,ut illa pluralitas,quib.&c.resoluit̃ ĩ singularitates, ex quo respicit diuersos & plures effect⁹, ut hr̃ ĩ l.demõstratio falsa.§.fi.ff.de ↄd.& dem.& est tex.in l.Luci⁹.§.Caio.ff.ad trebel.& in l.fi.§.filiũ.de leg.2.& plenè p Bar.& oẽs in d.l.hr̃des
26 mei.§.cũ ita.& p oẽs in l.pen.C.de impube.Et † tanto magis quia.d.nepotes testõris instituti nõ sunt eius descendentes, ꝓpter ꝙ cessare vr̃ præsumptio mentis ipsius,ꝙ uoluerit illas psonas institutas excludere substitutũ,ut no.Ale.& Soc.col.14. post Pau.& Imo.in d.§.cũ ita.& Ale.& Ias.in d.l.pen.& plenè
27 per Soc.ↄs.84.Pro clariori.nu.8.cũ infinitis concor. Nã † aduertendum est,ꝙ casus noster est longè diuersus ab isto, patet: quia oppositio ꝓcedit,qñ plures essent insimul instituti,casus aũt noster est,qñ sunt plures gradus institutorũ. nã filij testato.fuerunt soli instituti sine Laurentio,& aliis nepotib.& uersa uice dicti nepotes fuerũt instituti sine filiis,idest qñ filij nõ essẽt.vnde cũ fuerint insimul & eodẽ gradu ĩstituti, cessat obiectio,q̃ isto casu loquit̃.Sumus ergo in casu,quo nepotes fuerũt instituti expresse,si testõr filios nõ habuisset,q̃ instõ extenditur ad casum,qñ filios habuit,& mortui fuerũt in pupillari ætate,ut s̃. ꝓbatũ est,quo casu nepotes debẽt succedere, & nõ
28 monasteriũ,ↄñr obiectio ñ militat.¶† Min⁹ ẽt obstat, si dicat̃, fuit substitutũ monasteriũ,& sic pia cã,in cuius fauorem multa sunt inducta,ut p Bar.& alios in l.1.C.de sac.san.eccle. & p Rom.in auct.simil.C.ad leg.Falci.cũ ↄcor.& in materia psenti vr̃ decisio Bal.in repetitiõe.c.si pater.col.18.uer.q̃ro de vno de testa.li.6.ubi dicit,præsumptã uoluntatẽ cessare, qñ essent substituti pauperes,& sic pia cã,ꝙ refert Ias.dicẽs hoc eẽ mirãdũ nec alr̃ decidẽdo ĩ d.l.pen.C.de impub.col.6.uer.ultra p̃
29 dicta.Nã † ruit obiectio:qm̃ decisio Bal.ñ est uera fm̃ Bar ĩ d. §.cum

§.cum ita.quem oēs sequuntur,dū uult,ꝙ substitutus excl
datur ex p̃sumpta mente defuncti pp rōnē & p̃sumptionē.l.cum
auus.ff.de ꝯd.& dem.& l.cū acutissimi. C.de fideicō.& l.gñaliter.§.fi.C.de insti.& substi. & ēt cōcludūt oēs in d.l.pe. C.de
impu.q̃ rō & p̃sumptio ita locū hēt,qñ est substituta pia cā, sicut qñ q̄libet alia psona,& ita pūctaliter dicit Pau.& Bal.ī d.l.
cū acutissimi,& plenissimè Soci.in d.l.cū auus, col.24. & seq.
ubi asserit hāc eē cōem.Nō enim debemus fauere pię causæ,ut
alijs inferamus iniuriā & dānū.c.ex tenore,cū concor.de foro
cōpe.& est bona decisio Pau.de Ca.in cōsi 236.dubitatio uertitur,col.3.& 4.uersi.3.loco uidendū,& Aret.cōsil.53.Diligēter discussis,col pe.& fi.Quibus oīb.consideratis,uera resultat
ꝯclō,ꝙ dicti nepotes p̃ferēdi sunt dicto monasterio, & ꝙ dicta
substitutio monasterij dēt intelligi modis p̃dictis.Paris.Paduç.

SVMMARIVM.

1 *Vsusfructus appellatione, an comprehendatur proprietas.*
Testator legans alicui usumfructum alicuius fundi, et prohibens legatarium illum uendere, an & quando censeatur legare proprietatem illius, & seq.
2 *Intellectus ad l.Proculus, ff.de usufru. Et an inducta ad diminutionem &c.*
3 *Vsufructuarius non potest uendere, nec alienare, nec pignorare rem in qua habet usumfructum.*
5 *Vsusfructus an poßit per usumfructuarium alienari.*
7 *Eo magis si legatarius prohibitus fuerit alienare pro anima, & per actum ultimæ uoluntatis.*
6 *Priuatio præsupponit habitum.*
8 *Vsusfructus personalis est, & cum persona finitur.*
10 *Testator potest apponere pœnam in casu cōtrauentionis factæ per hæredem, seu alium grauatum per ipsum testatorem, & nu.9.*

CONSILIVM LXXI.

A, cum hērēt duos filios legitimos & naturales, eos
in suo testō ī toto asse hęredes instituit, & qa
habebat ēt aliū filiū naturalē tm̄,illi legauit usumfructū certorū p̃diorū,his uerbis additis uidelicet.Cū ꝯdōne & ꝓhibitione p ipsū testōrē facta,ꝙ ipse N.filius suus naturalis nō possit,
nec debeat dicta p̃dia,uel partē vēdere, alienare,donare,pmutare, nec aliquā locationē ppetualē facere de eis, & sup eis bonis,& casu quo alienauerit,uel ꝓ aīa iudicauerit,uoluit,ꝙ ipso
iure & facto talis ꝯ̄ctus sit nullus,& ꝙ ipsa bona alienata deueniāt in dictos eius testōris filios lḡimos & naturales hæredes īstitutos,& in eorum hæredes & successores,& dicta talia bona
sint,& eē debeāt pleno iure dictorū eius filiorū hęredū institutorū,& cuiuslibet eorū hęredū & successorū. Dubiū orit̄,an p
talē ꝓhibitionē alienationis cēseat̄ legata ꝓprietas d.filio naturali,q̄ capax est dicti legati.Bal.in l.Proculus.ff.de usufru.uer.
& uide.& uersi.seq.dicit ad decisionē pn̄tis dubitationis posse
adaptari illū tex.ubi onus appositū ampliat interp̃tationē uerborū actus dispositiuri, & ex tali appositione oneris auget̄ effe-
1 ctus.Ita † ꝙ appellatione usufr. cōtinet̄ ꝓprietas, & subdit ꝙ
si testōr legat uxori usumfr. fundi hoc addito, ꝙ ipsa nō possit
feudū uēdere uel alienare,ꝙ uī sibi legare plenā ꝓprietatē: qa
talis ꝓhibitio dēt aliq̄d operari, & ut operet̄ inducit ampliationē,ut uideat̄ legata ꝓprietas,& hoc ultimū sentit Bar.ibi,&
plenius & clarius idē Bar.in l.ex hac scriptura,col.2. uer.sed ꝯ̄
p̃dicta.ff.de dona. ubi uult p d.l.Proculus. & p l.deniq;. §.interdū. ff.de pecul.lega. ꝙ uerba ꝯdōnaliter ꝓlata p testōrē in-
* ducāt dispōnē in antecedēti,seu ꝯn̄ti, qñ illud tale nō poterat
aliter induci,& Bar.ibi * cōiter sequunt̄ scrib.& idē firmat ipse Bar.in l.donationes.§.spēs.uer.sed ꝯ̄ hoc,eo.ti.de don.uolēs
p d.l.Proculus,ſm unā lectu.& uerā, ꝙ legato usufr. uī legata
ꝓprietas,qñ p aliqua uerba istud suadet̄,ut ī terminis.d.l.Proculus.& Cuma.in d.§.spēs.uer.in ea gl.in l.Proculus.sequēdo.
d.Bar.in d.l.ex hac scriptura.& Bal.in d.l.Proculus.dicit,eā eē
mirabilē,ꝙ si testōr legat usūfr.alicui ita ut nō alienet,uī legare ꝓprietatē,& Ang.de Vbal.in d.l.Proculus.ī prin.uer.ex p̃dictis.dicit,ꝙ usufructuarius ꝓhibitus vēdere usūfructū, ex tali
ꝓhibitione ꝯseq̄tur ꝓprietatē,& dicit eē casū ibi.Et† rn̄det obiectiōi,q̄ posset fieri,ꝙ īducta ad diminutionē nō operant̄ augmētū.l.hr̄ditas ad Statiū.l.ex fcō.ff.de hęr.īsti.l.legata inutiliter.ff.de adimen.lega.nā obiectio hr̄et locū,qñ nulla p̃cederet
dispō concessiua alicuius rei,secus si pręcederet,ut in casu d.l.
Proculus.Mod.aūt Pap.in l.Centurio.nu.57.col.24. vers.3.ꝙ
testōr.ff.de vul.& pup.alr̄ rn̄dēt obiectioni, ut ꝓcedat,qñ pn̄t
opari diminutionem sine augumento, sed qñ non possunt illā
opari,nisi præcedat augumentum, tunc operant̄ illud tanq̄ necessarium antecedēs per d.l. Proculus, & istud plurib.medijs,
& decisio.posset comprobari, quæ adducuntur p Dec. cōs.41.
in cā istorum.nu.12.& decis.Bal.in d.l.Proculus, de qua s̄.tanq̄ notabilē refert,& sequit̄ ibi Fulg.col.2.uers. & ex hoc infert
argm̄ d.Bal.volens, ꝙ si testōr legat usumfructum domus suæ
uxori, cum hac conditione, ne posset istam domum uendere,
3 ꝓput fuit hic,vī legasse proprietatem. Nā† talis prohibitio non
conuenit vsufructuario, qui non pōt nec vēdere, nec alienare,
quinimò nec pignorare proprietatem rei in qua habet usumfructum,ut probatur in l.interest.C.de vsu & habita.& ibi tangit gl.pen.& scrib.& etiam tangitur in l.arborib.§.usufructuarius.ff.de vsufr.& in l.si vsusfructus fundi.ff.de iu.dot. & in l.
necessario.§.fi.ff.de peri.& com.rei vend.& inst.de vsufr.§.finitur.& de vsu & habita.§.pen.& diffusius per gl. & Bar. & alios
in l.si usufructus.ff. de iu.dot.& in l.usufr.ff.solut.matr.& per
Aret.in d.§.finitur.& Bar.in l.si in uenditione. ff.de bon.auct.
iud.possid.& ipse idem Fulg.cons.13.Circa primum,col.pen.
uers.in secundo consultationis articulo, idem firmat,uolens ꝙ
si testator legat vsumfructum domorum prohibendo, ꝙ non
possint pignorari,vel obligari, ꝙ intelligitur relicta proprietas
& idem si fuit prohibitus alienare, nam tale onus appositum
ex mente disponētis auget interpretationem verborum, vt appellatione vsusfructus intelligat̄ proprietas,per d.l. Proculus,
& idem consuluit Cuma.cons.120.ser Petrus. Volens ꝙ si testator legauit alicui usumfructum,& addidit, ꝙ possit ordinare & disponere &c. vī legasse proprietatem, sicuti per ꝯ̄riū qñ
legat usumfructum, & apponit aliq̄d onus seu ꝓhibitionem.
Nā talis prohibitio testatoris adiecta legato usus fructus inducit legatū proprietatis: cū tale onus & prohibitio nō cōueniāt
usufructui, sed proprietati, & qa modus & forma tradita a testatore declarat mētē ipsius,ut ex ea augeatur effectus, & ususfruct⁹ accipiat̄ ꝓ ꝓprietate,& ꝓut ꝯsuluit Cuma.ita ēt ꝯsuluit
Barba.ꝯsi.63.Capio primū,col.pe.uersi.capio nunc ultimū dubiū,vol.2.vbi refert ēt d.Bal.ubi s̄.& illud seq̄tur & cōprobat,
& postremò hoc idem uolunt Mod.& nouis.Pap.post tract.de
feud.in eorū cōsi.14.Visis ac diligēter ꝯsideratis,col.j.uer.istā
* ꝯclōnē ꝓbo.ubi bis affirmāt hāc eē * cōem opi.& cōiter teneri,& hoc ēt prius dixit Roma.in l.donationes.§.spēs.in primo
nota.in fi.ff.de dona.dum firmat cum opi. Bal.doct.cōuenire,
& apertissimè ipse Roma.refert & sequitur dec. Bal.in d.l.Proculus,tanq̄ singularē,quā alijs medijs cōprobat in consi.206.
4 Licet de cōmuni,co.2.Et † eā tenet ēt Pau.Pic.in repe.l.Titia.
§.Titia.de leg.2.q.74.ubi firmat & concludit,ꝙ si uxor est relicta usufructuaria sub ꝯdōne, ne alienet, prout contingit isto
casu,consequi debet etiam proprietatem. firmat etiam Alexā.
in l.si constante. in princip. col.j. ff.soluto matrimonio. & sequitur Soc.consi.131.In præsenti, col.pe.uersi.sed in casu no-
5 stro,uolu.j.& plenè Thom.de Ferrar.in caute.2.Et † licet ipse
Rom.in d.§.species.in primo notabili teneat ꝯ̄ Bal.ea rōne: qa
talis prohibitio pōt uerificari in usufructu, ut uideatur ꝓhibitus alienare usumfructū,ꝙ de iure fieri pōt, & non ꝓprietatē,
* tñ eius opi.ut ipse dicit est ꝯ̄* cōem opi.& ꝯ̄ doctr.superius allegatas,& ꝯn̄r minimè tenēda p decisiones,& iura uulg.Prout
ēt eius opi. confunditur ex uerbis ipsius testatoris prohibentis
alienationem p̃diorum,& sic proprietatis & non usus fructus,
quo fit,ut penitus cessent.d.Roma.& locum habebūt d. Fulg.
& Cuma. & aliorum ubi s̄. quo fit: ut penitus pateat per iura
apertissima talia uerba nō conuenire,nec adaptari usufructui,
sed proprietati,& ut operentur effectū.& deseruiant uoluntati testatoris intelligi debēt,ut proprietas legata uideatur, sicut
enim in casu.d.l.Proculus. pp illa uerba prohibitiua, ut aliq̄d
operentur,& in illis uolūtas disponētis sortiatur effectū, operantur ut ēt ꝓprietas legata fit,licet de ea non fuerit exp̃ssum,
ita & isto casu, qñ ꝓhibita est alienatio fundi & sic ꝓprietatis
ut sunt decis. s̄. adductæ, & quia priuatio p̃supponit habitum
6 uul.l.manumissiones.ff.de iust.& iu.cū si.Et† p̃dicta cōprobari pn̄t ex his,q̄ traduntur p scrib. oēs maximè Mod. in c. prætereà,extra de offi.dele.& diffusius in l.2. cū ꝯcor.ff.de iurisd.

om.iud.& ẽt ex his q̃ hñr in l.ſi qñ.de le.j.in c.ſi Papa. de pri-
uil.li.6.& p Bar.& Alex.in l.4.§.ptor ait.ff.de dã.infe.& p Bal.
in rub.C.de ꝯhẽ.emp.q.9.cũ ſi.& iſta eo magis ſuadent: qm̃ ip
ſe teſtõr uoluit dictũ ſuũ filiũ naturalẽ legatariũ,nedum poſſe
alienare dicta pdia p diſpõnẽ inter uiuos,ſed ẽt nec diſponẽdo
in ultima uolũtate,ut patet ex illis uerbis, ꝑ aĩa iudicauerit, q̃
7 ꝓpriè referunt ad tps poſt mortẽ legatarij . Quæ † uerba non
pñt adaptari uſufructuario, ſed ſolùm ipſi ꝓprietario, q̃ & in-
ter uiuos, & in ultima uoluntate diſponere põt de reb. in q.b.
hẽt ꝓprietatẽ.l.j.cũ cõcor.ff.de teſta.l.in re mandata. C.mãd.
p Bar.& alios in l.ſi q.s ui.§.dñia. ff.de acq.poſſ. quod nõ eſt in
uſufructuario,q nec uſumfruc.nec ꝓprietatẽ rei, ſup qua vsũ-
8 fructũ hẽt,legare põt,nec de ea iudicare.Cũ†uſusfructus ſit p-
ſonalis,& cũ pſona finiat.§.finit.inſti.de uſufr. l.ſtiplo iſta.§.ſi
q.s ita.ff.de uerb.oblig.l.qđ in rerũ.§.j.de lega.j.l.uxor patrui.
C.de lega.& ſentit Cuma.in d.cõſi.120.col.j.uerſi.cæterũ,de-
clarando ut p doct.in d.§.finit.& p gl.Bar.& alios ſcrib.in d.l.
ſi uſufr.ff.de iu.dot.& in d.l.uſufr.ff.ſol.mat.cũ ſi.& p iſta etiã
9 penitus tollunt ea, q̃ dicit Rom.in d.§.ſpẽs.Prout†ẽt q.a teſtõr
ipſe nedũ ꝓhibuit alienationẽ dictorũ pdiorũ,& inter uiuos,
& in ultima uoluntate, ſed ulterius ꝓcedendo uoluit , ꝙ caſu
quo ſeq̃retur alienatio,ꝙ eẽt ipſo iure nulla,& ꝙ bona alienata
deuenirẽt ad eius filios hr̃des,& ꝙ dicta talia bona, ſ.alienata,
ut ſupius dixerat, pleno iure eẽ deberẽt ſuorũ filiorũ ltĩmorũ,
10 & naturaliũ.Quod†pceptũ,& q̃ trãſlatio,& pœna appoſita in
caſu alienationis ualida ſunt & firma, iuxta tradita in l.filiusf.
§.diui.de le.j.& p totũ ferè tit.ff.de adimẽ.leg.& ĩſti.eo.& §.fi.
inſti.de leg.& in l.unica.C.de his q̃ pę.nomi.& p totũ ferè tit.
11 ff.eo.Et † pdicta tãto magis cõfirmãt, ꝓprietatẽ pdiorũ fuiſſe
legata d. filio naturali caſu , quo nulla ſecuta fuiſſet alienatio,
vt in d.l.Proculus.cũ alijs s̃.allega. & illa uerba teſtõris,& di.
alia bona &c.neceſſariò intelligi debẽt in caſu ſecutæ alienatio
nis,cũ cõtinuatiuè ueniãt ad pcedẽtia , & correſpõdeãt uerbis
ꝓhibitiuis,& q.a aliter ĩtellecta eſsẽt fruſtratoria, ut ex plurib.
iſtud oñdetur,ſi in dubiũ,qđ nõ credo,deducat. Pariſ.Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Probibitio facta per teſtatorem uolentem eius hæredem non poſſe teſtari de aliquibus bonis , antequàm perueniat ad ætatem annorum 20.inducit fideicommiſſum.*

2 *Probibitio facta ad tempus expirat ueniente dicto tempore .*

3 *Præceptum factum gratia alicuius,& non ſolius hæredis, ualidum eſt in fauorem illorum, quorum gratia fuit appoſitum .*

4 *Et fideicommiſſum in illorum fauorem , & commodum inducit .*

5 *Teſtator poteſt inducere fideicommiſſum per uer. peto.*

6 *Idem ſi diſpoſuit , quòd hæres relinquat fundum uni ex familia , uel hæreditatem totam, ſeu partem illius.*

7 *Fideicommiſſa induci pñt quibuſcunq; uerbis a teſtõre prolatis .*

8 *Item & ex coniecturis,nedum uerbis expreſſis .*

9 *In fideicommiſſis magis uoluntatem teſtatoris, quàm uerba inſpicimus .*

10 *Probibitus teſtari uſque ad 20.ann.ſi nihil diſpoſuit, bona teſtatoris ueniunt ad coniunctos, & affines ipſius, qui hoc caſu dicerentur diſpoſitiuè uocati.*

11 *Si hæres grauatus legauit illi , ad quem primus teſtator uoluit bona peruenire , ille legatarius capit bona uirtute primi teſtamenti & non ſecundi.*

Et ita legando uidetur ſatisfeciſſe uoluntati primi teſtatoris .

12 *Hæres grauatus reſtituere uni ex familia, poterit uni ex illis legare, & talis legatarius conſequetur fideicommiſſum.*

13 *Et talis facultas legandi uni ex familia non inducit uoluntatem captatoriam.*

14 *Fideicommiſſum conditionale habetur ut purum, conditione adimpleta.*

15 *Per fideicommiſſum ſucceditur primo teſtatori , & non hæredi grauato.*

16 *Eſto quòd hæres grauatus illimet reliquerit, ad quem primus teſtator diſpoſuit bona debere peruenire.*

17 *Et talis fideicommiſſarius conſequetur bona ex diſpoſitione primi teſtatoris,& non ſecundi.*

18 *Nepos præſumitur ignorare diſpoſita, & contenta in teſtamento aui.*

19 *Ignorans non poteſt dici conſentire.*

20 *In maiore ann. 20.ita præſumitur ſcientia ſeu ignorantia , ſicut in alio quocunque maiore.*

21 *Nepos præſumitur habere ſcientiam teſtamenti auiti,& contentorum in eo,ſi geſſit aliquid relatiuum ad tale teſtamentum .*

22 *Relatio intelligitur facta cum omnibus ſuis qualitatibus.*

23 *Scientia etiam præſumitur, ſi pluries confeſſus eſt,ſe hæredem ex teſtamento.*

24 *Idem ſi exemplum auctenticum teſtamenti erat penès ipſum, & fuiſſet repertum cum alijs ſuis ſcripturis.*

25 *Idem ſi adultus ſatisfecit legata, & diſpoſita in illo teſtamento.*

26 *Idem ſi in illo loco erat communis opinio & fama, quòd ille feciſſet teſtamentum,& in illo ita diſpoſuiſſet .*

27 *Idem ſi conſideramus ſtilum & obſeruantiam notariorum rogatorum de teſtamento, qui poſt mortem teſtatoris ſoliti ſunt publicare omnia,quando teſtamentum eſt nuncupatiuum.*

28 *Hæres faciens actum conſimilem diſpoſitioni teſtatoris , præſumitur illum feciſſe,ut adimpleret illius uoluntatem.*

29 *A uerbis regulariter non eſt recedendum.*

30 *Actus geſtus per aliquem in dubio uidetur geſtus nomine proprio, & ut de per ſe, & non procuratorio , ſeu executorio noĩe .*

31 *Gratificatio inducitur, quando quis confert beneficium in illum, ad quem beneficium debebat peruenire.*

32 *Etiam ſi gratificans non exprimat, iſtud facere ex cauſa illa neceſſaria:cum expreſsio prædicta non ſit neceſſaria .*

33 *Gratificando enim uidetur ob dictam cauſam facere , ut pareat grauamini ſibi iniuncto.*

34 *Si quis facit actum , ad quem faciendum habebat mandatum ab aliquo, præſumitur illum feciſſe ex cauſa dicti mandati præcedentis,& ut illud adimpleret.*

35 *Actus & ſolutio in dubio magis uidetur factus, ut quis ſe liberet, quando tenebatur illam facere, quàm quòd de nouo uoluerit illam facere de nouo.*

36 *Et quid ſi fecit actum non ſub illamet forma , qua mandatum erat, ſed in æquipollenti.*

37 *Appellatio bonorum & hæreditatis a pari procedunt .*

38 *Grauatus relinquere partem bonorum ſeu hæreditatis , electionem habet ſoluendi æſtimationem illorum, & nu.40.*

CONSILIVM. LXXII.

Inficiari minimè põt, quin non fuerit inductum ua-
lidum & efficax fideicõmiſſum relictũ per
q. ſer Gregoriũ de Cechinis , dũ in ſuo ultimo & ſolenni teſtõ
inſtituto Io.Baptiſta nepote ex filio pmortuo hærede vl̃i,diſpo
ſuit & ordinauit,ꝙ d.Io.Baptiſta hæres nõ poſſet teſtari anteq̃
1 perueniret ad ætatẽ ann.20.Talis † enim ꝓhibitio ita pcipuè,
& diſpoſitiuè facta fideicõmiſſum ualidũ inducebat, ita ut ta-
lis ꝓhibitus teſtari rogatus uideat de reſtituẽdo hęreditatẽ ue
niẽtibus ab inteſtato,ita tex.apertus & ibi Bar. & alij no.in l.q
2 filiũ.ĩ prin.ff.ad Treb.Verùm † qm̃ talis ꝓhibitio fuit facta ad
tps limitatũ,ſi.d.Io.Baptiſta non perueniret ad ann.20.q̃ cum
ad dictã ætatẽ peruenerit,ꝓhibitio & fideicõmiſſum vr̃ ceſſaſ-
ſe.l.Impator.ff.de poſtul.cũ concor. Tamen teſtõr ipſe uolens
adhuc poſt dictã ętatẽ inducere fideicõmiſſum circa medieta-
tẽ ſuæ hęreditatis, iterato ordinauit & uoluit, ꝙ qñcũq; d.Io.
Baptiſta eſſet in ętate ann.20.liberè & ſuo arbitrio poſſet teſta-
ri, ꝓut ei uiſum fuerit de medietate dictæ hęreditatis.Aliã ue-
rò medietatẽ teneret & deberet relinquere affinib.& pſonis ꝯ-
iũctis dicto teſtõri,tã ex parte patris, q̃ ex parte matris uſq; ad
3 quartũ gradũ,& nõ alijs.Quę † uerba,& quod pceptũ,quò ad
medietatẽ hęreditatis,efficaciſſimũ inducit fideicõmiſſum: cũ
nõ fuerit nudũ, nec factũ gratia tm̃ ipſius hr̃dis grauati, iuxta
plenè no.in l.filiusf.§.diui.de leg.j.ſed pceptiuè & diſpoſitiuè
fuerit deliberatè factũ ad cõmodũ & fauorẽ affiniũ & cõiun-
ctorũ ipſi teſtõri uſq; ad quartũ gradũ.Ad quos uoluit medie-
tatẽ dictæ hæreditatis peruenire,ut pleniſſimè tradit in d.§.di-
ui.& in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de uerb.oblig. Percipiẽdo
4 † enim & iubendo d.Io.Baptiſtæ hæredi, ꝙ teneretur & debe-
ret medietatẽ dictę hęreditatis relinquere dictis pſonis,uoluit
in ipſarũ cõmodũ fideicõmiſſum inducere , ut eſt tex. apertus
in l.codicillis.§.matre.de leg.2.ubi teſtõr petens, ꝙ hæres re-
linquat filijs ſuorũ fratrũ,tales filij pñt fideicõmiſſum petere,
& ipſorũ gratia factũ dr̃ & inductũ ex uerbis pdictis, ut etiam
ſentit

sentit Dec.5s.23.Et pro tenui, col.2.vers.4.vr.Probatur ēt in l. peto.§.fratre.ibi,sed in familia relinqueretur, de lega.2.& per Bart.ī d.§.cohęredes.uers.sed si esset adiectum.& in l.pr filiū. ff.ad leg.Fal.& optimè facit tex.in l.utrum.§.cū quidam.ff.de reb.dub.ubi illa uer.quib.hrs rogatur ut restitueret uni ex co hæredib.cui ipse uellet, inducūt ualidum fideicommissum,&
5 gl. ibi plures adducit ꝯcor. Et † magis ad terminos istos facit tex.in l.ex facto,in prin.ver.si quis ita cauit.ff.ad Treb.vbi illa uer.peto,ut illi relinquas,efficacissimum inducunt fideicōmis
6 sum.Ad † idem & melius facit tex.in l.unū ex familia.in prin. de leg.2.ubi Bar.in uer.uel possumus dicere, colligit,ꝙ testōr dicēs,ꝙ hrs relinquat fundū uni ex familia,dr inducere fideicōmissum,& Pau.de Ca.in sum. ibi,uel in familia relinquere, & relinqui doct.apertissimè istud firmant,uolentes,ꝙ hrs grauatus à testōre,ꝙ habeat relinquere totā hrditatē,uel partem, seu rē particularē uni ex familia, dr grauatus fideic.& ꝙ dicta uer.ualidū inducunt fideicōmissum, & bñ ēt facit d.l.unū ex
7 ex familia.§.fi. Et † pñt ista comprobari ex illa trita & uulgata regula disponente,fideicōmissa posse induci quibuscunq; uerbis.& l.eo mō.cum si.de leg.1.ēt uerbis enunciatiuis,ut tradit Bar.per illum tex.in l. Pāphilo.in princ.& in l.fideicōmissa.§.
8 hæc uerba,de leg.3.Itē † inducunt cōiecturis,nedū uerbis expressis.l.hæredes mei.§.cū ita.ff.ad Treb.l.cū ꝓponeret. in fi. de leg.2.l.cū quis decedens.§.Seiam.de leg.3.Nec mirū : qm̄ in fideicōmissis sola uolūtas inspicitur ēt tacita collecta ex cō-
9 iecturis.l.qui solidū.§.1.de leg.2.l.licet,ubi Bar.de leg.1.† Volunt.n.iura,in fideicōmissis potius uoluntatē, q̄ uerba debere inspici.l.cum uirum.C.de fideic.l.3.§.cōdi.ff. de adimen.leg. l.Publius.§.1.ff.de cond.& dem.& plura ad id per illū tex.adducunt Bal.& Mod.Pap.in l.qm̄ indignū.C.de test.& p Alex. & Moder.p illum tex.in l.3.C.de libe.præter.cū plurib.aliis q̄ adduci possent.Ex quib.resultat ī casu nr̄o firma & uera ꝯclō, ex dictis uerbis prolatis a dicto ser Georgio, inductū fuisse ualidum fideicommissum.¶Hoc stante dubiū resultat,qs debeat uenire ad dictum fideicommissum,ex quo ipse Io. Bap. hæres
10 mortuus est sine filiis.Et † certum est,ꝙ si ipse Io. Bap.in suo testō non relinquisset,nec legasset alicui ex affinib.& ꝯiunctis d.testōri,usq; ad quartū gradū,medietatem hrditatis, sed illā reliquisset aliis personis, ꝙ tunc oēs ꝯiuncti & affines testōris in dicto gradu possent ad d.fideic.uenire, & ad illud dicerent dispositiuè uocati,& hr in d.l.filiusfa.§.cum pater.de leg.1.& in l.cum quidā ita fideicō. & melius in d. l. unū ex familia.in prin.& ferè p totū,maximè in §.rogo.ubi Pau. de Ca.in uersi. itaque.& in prin.post oēs alios scrib. & in d.l.peto.§.fratre.de leg.2.& bñ probatur in d.l.utrū.§.cū quidā.ff.de reb.dub.& plenè ēt tangunt doct.in l.post mortē.C.de fideic.& alibi pluries,ꝑtinēt.n.talia uerba, quib. fideicōmissum fuit inductum. prohibitionem alienandi in alias personas,& secuta alienatione in alienas personas proculdubio factus fuit locus fideicommisso, & ad illud uenirent oēs ꝯiuncti & affines in quarto gradu,ut ꝓbat in d.l.peto.§.fratre,& ibi Bart.tangunt scrib. in d. l.filiusf.§.diui.de leg.1.& in d.§.cohæredes.& diffusè Soc.cōsil.227.Præsens consultatio,uol.2.& Dec.consi.42.& ꝯs.308. In casu,col.4.& seq.ꝯs.287. In ciuitate,col.5.& ꝯs.357.In casu,& cons.nouiter impresso 23.In casu proposito,& cons.20. Et pro tenui.uerum qm̄ in casu pñti d.Io. Bapt. in suo solenni testō legauit ser Danieli de Fontana filio sororis primi testatotis usq; ad summam & valorem medietatis hrditatis pdicti testōris primi, ut est uidere in suo testō in illo cap. Item legauit
11 prudenti inueni, sumus † extra casum. s̄.positū : qm̄ ipse Io. Bapt.legando d.ser Danieli potuit istud licitè facere, & ita legando adimpleuit uoluntatem dicti primi testōris, & satisfecit grauamini sibi iniuncto, ita ut tale fideicōmissum a primo testōre relictū solūm dicatur deberi d.ser Danieli tanq̄ electo a d.Io.Bap.hærede grauato,& nō aliis psonis ꝯiunctis d.testatori in quarto gradu.nam illę oēs dnr exclusæ,& solus ipse ser Daniel dr esse inclusus & uocatus, esto ꝙ non esset in primæuo seu æquali gradu cū aliis,sed in dispari & remotiori,ut aptissimè ꝓbat.in d.l.filiusf.§.cū pr.ubi hrs grauatus relinquere illis d familia,pt relinquere uni de familia,& ille solus ꝯsequetur fideic.& oēs alij dnr exclusi.Ita ēt probat in l.cū qdā ita fideicommisum.d leg.2. ubi hæres rogatus restituere libertis, quib.uellet,pōt eligere unum ex illis ēt indignè,& ille electus
12 ꝯsequet solus fideicommissum,aliis exclusis. Ad † idē & melius facit tex.in l.vnum ex familia.in prin.vbi iussus restituere, cū moreret,vni ex certis,pōt legare vni ex illis,& ille cōsequet solus fideicōmissum,& in d.§.j. eiusd.l.vers. Itaq;.dr,ꝙ iussus relinquere in familia,si sunt tres ex familia,pōt relinquere vni ēt exñti in dispari,& remotiori gradu,& ipse solus admittetur ad fideicōmissum, ex quo p legatū ei factū dr paritū voluntati primi testōris, & cęteri de familia dnr exclusi, & ibi ꝓpriè est decis. qst. pñs: vt colligunt ēt scrib.oēs ibidē,q̄ ēt ꝓbat p totā ferè illā l.in §.& versi.seq.& ēt ꝓbat apertè in d.l.vtrū. §.cum qdā.de reb.dub.& in l.volūtas pris.C.de fideic. vbi ꝓhibitus alienare ex familiā,pōt vni de familia alienare, & ita alienādo nō facit ꝯ voluntatē testōris,quinimò illā adimplet, ita vt ille, in quē facta est alienatio,solus admittat,alijs de familia exclusis,vt ēt ꝓbat in d.§.cū pr.& p Soc.in d.cōsi.227.& p scrib.in d.§.cohæredes, & alibi pluries, voluit enim in casu nostro ser Georgius primus testōr,ꝙ Io.Bap.suus hæres,si eēt ann.20. & testaret,deberet & teneret relinqre suis affinib.& cōiunctis psonis tā ex parte patris q̄ matris vsq; ad quartū gradū medietatē suæ hæreditatis, p q̄ verba d.Ioā.Bap. fuit data ptās relinquēdi nō magis vni q̄ alteri,sed electiuè vni ex dictis affinibus & cōiunctis.Potuit ergo eligere d.ser Danielē nō cōiunctū primo testōri,& filiū ex sorore ipsius,& sic exñtem ī.quartū gradum,& illi relinquendo adimpleuit volūtatem testōris, ita vt ipse ser Daniel solus sit consecuturus fideicōmissum relictum a primo testōre, & oēs alij dicant exclusi, vt apertissimè ꝓbat in iuribus & decisi.superius adductis,& in l.pater filium.ff.ad
13 leg.Falci.Nec † talis ptās concessa d.Io.Bap. pōt dici captatoria,ex quo nō erat in libero suo arbitrio, & volūtate relinquere vel nō, sed solūm eius arbitrio fuit commissum, cui potius ex illis coniunctis & affinibus deberet relinquere,pp qd cessat obiectio,vt est tex.apertus in d.l.vtrum. §.cū quidam, de reb. dub.& ibi no.oēs maximè Soc.& tradita per Bar.& alios in l.illa institutio.ff.de hæred.insti.& per scrib.oēs in l.captatorias. C.de test.mil.& in §.incertis.insti.de leg.& in l.quidā, vbi bene scribē.ff.de reb.dub.vbi colligitur solutio alterius obiectionis,q̄ fieri posset de īcertitudine, vt ēt ista oīa ꝓbant in d.§.cū pr.& in d.l.cum quidā, & in d.l. vnū ex familia. & alijs iurib. concor.volentib. valere grauamen, ꝙ hæres teneat relinquere incertæ personæ de certis. ser Daniel igitur nepos primi testōris,& illi cōiunctus & affinis ī.quartū gradū, cui Io.Bap.secūdus testōr per viā legati reliquit valorē & æstimationē medietatis hæreditatis primi testōris, solus cōsequi dēt tale fideicōmissum a primo testōre relictū exclusis alijs affinib. & cōiunctis d.testōris.Nā p tale relictū factū a Io.Bap. d.fideic.fuit purificatū:cū adimpletæ fuerint ꝯdōnes in illo relictæ,& appositæ:quia ipse Io.Bap.fuit testatus,& erat maior ann.20.Itē legādo ipsi ser Danieli adimpleuit voluntatem primi testatoris.Et
14 † perinde est,ac si tale fideicō.purè ab initio fuisset relictū ipsi ser Danieli.l.cedere diem.ff.de verb.sig.l.filium quē habentē.
15 C.fam.ercis.l.fi.§.fi.ff.de verb.oblig.Et † per tale fideic.purificatum,vt s̄. ipse ser Daniel dr succedere ipsi ser Georgio primo testōri,& non ipsi Io.Bap.leganti: vt est tex.in l.cohæredi. §.cum filiæ.ff.de vulg.& pupil.cū alijs alleg. per gl. & doct.&
16 per eosdē in l.Centurio.eo.tit.& in l.pci.C.de impub. Et † in ꝓprijs terminis nostris est tex.ī d.l.vnū ex familia. §.j.de le.2. ubi tex.assignat rōnē: qm̄ ipse Io.Bap. grauatus tenebat facere talē electionē,pp ꝙ non dr vti liberalitate, nec dr reliquisse de suo, q̄ oīno debebat relinqre,& ꝓbat in l.pater filiū.& ī l.fun-
17 do.ff.ad leg.Falc.& gl.ibidē alleg.ꝯcor. Venit † ergo ser Daniel ad ꝯsequēdū dicta bona ex psona d. ser Georgij, & non ipsius Io.Bap.vt pūctaliter dicit ēt Pau.de Ca.in d.l.pr filiū. hñr enī uti creditores istę tales psonę,q̄ eligi debēt: vt expssè dicit ille tex.¶Nec hēt obstare,si dicat,ꝙ d.Io.Bap. nō fecit d.legatū ser Danieli,vt vellet satisfacere voluntati primi testōris : ex eo q̄a tpe quo primus testōr fuit mortuus,ipse Io.Bap.erat pupillus,
18 & nullam habebat scientiā testamenti dicti sui aui.Prout † ēt: quia erat suus hæres,in quo ēt si fuisset maior,in dubio præsumitur ignorantia d.fideicom.& aliorum contētorum in testamento aui,vt in l.eius qui in ꝓuincia,versi.fi.vbi Bar.& scrib. oēs no.ff.si cer.pet.& p Bar.in l.cū hæres. ff.de lib.lega.& post gl.in l.quidā ita.§.si quis filiū.ff.ad Treb.& p Bar.in l.si seruus testamento.ff.de stipul.seruo.& diffusus in l.qui Romæ.§.duo
19 fratres,in 3.q.ff.de verb.oblig.Et † si fuit ignorans,non potest dici cōsensum præstitisse ad adimplendum voluntatē testōris.

l.si p errorem.ff.de iurisd.om.iu.l.rl'a,& l.error.ff.de iu.& fac.
ign.l.si ꝓcurator.ff.de acq.rer.do. Et q̄a talis ꝯdō apposita per
primum testōrem debuit per ipsum Ioā. Baptistam grauatum
adimpleri scienter,& cōsultò,nec erit sufficiens,ꝙ fato,& casu
20 adimpleat.l.2.ff.de cond.& dem. ¶ † Istæ obiectiones in casu
nr̄o cessant primò: q̄a ipse Io.Bap.tpe quo testatus fuit,& fecit
dictū legatum ser Danieli,erat adultus, & maior ann.20. quo
casu in eo ita p̄sumit̄ scīa seu ignorātia,sicut in alio maiore, ut
* tradit Bar.quem oēs scrib.ibi * cōiter sequunt̄ in d.§.duo fr̄es
in d.9.qō.circa fi.uer.idem in adul.Item quia ipse Io.Bap.ple-
nissimam habebat notitiam d. testī, & contentorum in eo : ut
apertissimè oñdit̄ ex illo capite testī sui,in quo legauit do.Ca-
therinæ eius Auiæ pr̄næ quousq; uiueret,oē illud, q̄d ser Geor
gius auus d.Io.Bap.legauerat eidem d.Cath.absque ulla dimi-
21 nutione. Quæ†verba relatiua ad testm̄ Aui efficaciter ꝓbant,
ipsum Io.Bapt. habuisse plenam notitiam d.testī, & contento-
rum in eo.l.asse toto.ff.de hær.inst.auct.si quis in aliquo docu
mento.C.de eden.l.Titia.§.idem rn̄deo.ff.de verb. obl.l. si ita
22 scripsero.ff.de cond.& dem. Et†talis relatio intelligit̄ eē facta
cum oīb.suis qualitatib.l.si quis seruum.§.fin.& ibi Bar.col.2.
uers.sed quæro,de leg.2.& per eundem in l.1.ff. de receptato.
23 Prout†ēt p̄sumit̄,ipsum Io.Bap.habuisse notitiam p̄dicti testī,
& fideic.ex quo pluries confessus fuit, se eē hæredem aui ex te
stō,vt dicit Bar.in d.§.duo fratres,in 3.q.vers.aut confitentur,
* quem in hoc cōiter * sequunt̄ ibi scrib.maximè Ale. car.mihi
9.col.4.uer.ex gl.& Ias.ibi nu.76.& seq.& idem Bart.& alij in
* d.l.eius qui in prouincia,col.pe.& est cōis * ꝯclusio ut post a-
24 lios firmat Io.Crot.in d.§.duo fratres,nu.46.Prout†ēt præsu-
mendum est,ipsum Io.Bapt.habuisse notitiam, & scīam: ex eo
quia exemplum autenticum prædicti testī erat penes ipsum,&
repertum fuit cum alijs suis scripturis,& ipse erat doctus,&in
telligens,ac hn̄s optimam cognitionem literarum humanarū.
l.si legatum,vbi bn̄ ꝓbat̄.ff.de eden.& firmat Pau.de Ca.con-
si.10.& Are.in d.§.duo fratres.in 3.q.Bar.& Io.Cro.ibi n.47.
25 in fi.Prout†ēt p̄sumit̄ ipsum hr̄e scīam,ex eo q̄m adultus satis
fecit legata,& dispoſita in d.testō sui aui l.1.§.1.ff.quemad.te-
sta.aper.& per Bar.& oēs alios in d.§.duo fratres,in 3.q.uer.vt
26 quia soluit legata &c. Ad†quod ēt: q̄m in patria erat fama, ꝙ
d.ser Georgius fuerat testatus,& ꝙ fecerat prædictum fideicō-
* missum,ut tradit gl.& communiter*ibi ab oīb.approbata,in l.
si tutor petitus.C.de peri.tuto. & sequit̄ Bart. & omnes alij in
27 d.§.duo fratres,in d.q.3.uers.idem puto.Prout†ēt præsumen-
dum est,ipsum Io.Bap.habuisse scīam,& notitiam d.fideicom
missi,considerato cōi stilo, & obseruantia notariorum rogato-
rum de testō nuncupatiuo, qui post mortem testōris soliti, &
consueti sunt publicare, notificare omnia contenta in testō, vt
tradit Ale.in d.§.duo fratres,in 3.q.Bar.car. mihi 9.uers. & iō
tunc bene præsumitur,col.1.Ex quib.infertur,ꝙ ipse Io.Bapt.
tpe,quo fecit tale legatum d.ser Danieli, habebat plenam noti
tiam.d.fideicommissi,ꝯn̄r consultò,& deliberatè illud fecit,&
quia erat sciens bene præstitit suum consensum , nec pōt dici,
28 ꝙ errauerit;cum scīa errorem excludat.Et†non fato, nec casu
prædictum legatum fecit,sed consultò,ut adimpleret uolunta
tem testōris,& ut pareret condōni,& eo animo p̄sumit̄ fecisse,
ex quo sciebat tenorem d.fideicomm.ut punctaliter dicit Bar.
in d.l.2.uers.quæro quomodo probabitur.ff. de cond.& dem.
29 Minus†ēt obstat,si dicatur,ꝙ ipse Io.Bap. non fecit tale legatū
ser Danieli; vt vellet adimplere uoluntatem primi testōris : tū
quia verbum nullum de hoc protulit tum quia fecit tale lega-
tum,ex eo q̄a ipse ser Daniel diu egit curam p̄sonæ , & rerum
ipsius Ioan.Bap.& quia erat de ipso bn̄ meritus,ut indicant ex
presè verba d.legati a quib.non vr̄ recedendum.l. non aliter,
30 de leg.3.Tum†ēt q̄a in dubio q̄s vr̄ facere actum noīe ꝓprio,
& vt de p se,& non ut executor, & procurator, ut plenè tradit
Bar.in l.1.§.nunc ff.de ope.no.nun.& in l.post mortem.ff. q̄n
ex fac.tut.& facit l.& magis.ff.de sol.cum si.Cessant.n.istæ ob
iectiones,nam esto ꝙ ipse ser Daniel fuerat bn̄ meritus de ipso
Io.Bap.& egerit curā rerū,& p̄sonæ ipsius, tn̄ ista tanto.ipsum
inducebant ad gratificandum d.ser Danieli,& ad concedendū
sibi bn̄ficium d.fideic. nam illud relinquere tenebat̄ alicui ex
affinib.seu coniunctis primi testatoris, & quia in facultate sua
erat eligere unum ex illis,& illi gratificari ductus ex dictis qua
litatib.& causis legando prout legauit,uoluit gratificare, & eli
gere ipsum ser Danielem.Cum.n.Io.Bap. haberet notitiam d.
primi testī,& fideic.& cogeret̄ relinquere uni ex cōiunctis, &
affinib.relinquendo d.ser Danieli , voluit se exonerare a dicto
31 grauamine,& adimplere uolūtatem primi testōris.Et † in hoc
ēt gratificare ipsi ser Danieli bn̄ merito, licet cogeret̄ oīno reli
quere vni ex affinib.ut in si.dicit glo.in uer.liberaliter,per illū
tex.in c.relatum.ex de pb.& sic uerba prolata ab ipso Io. Bapt.
valde faciunt ad commodum ipsius ser Danielis,vt videat̄ sibi
factum tale legatum ex cā fideic.primi testōris, ut ista oīa pro
bant̄ in d.l.vnum ex familia.§.2.& in d.l.pater filiū,& per Bar.
32 in d.l.2.cum concor.¶†Nec ob.ꝙ ipse Io.Bap.hoc non expres
serit,se illud facere ob dictam cām: nam talis expressio nō erat
necessaria,sed satis erat uel titulo instōnis,vel legati relinque-
33 re vni ex affinib.& coniunctis primi testōris . Et† in dubio ita
relinquendo vr̄ relinquere ob dictam cām,& ut pareat graua-
mini sibi iniuncto,ita tex.in d.l.unum ex familia. §.1.& §. seq.
& Bar.ibi in §.si duos,ex illo tex.in uer.not.ꝙ instituendo,ex-
presè istud uult,ꝙ ita grauatus instituendo quem hr̄dem,vr̄ il
lum eligere,ut satisfaciat oneri iniuncto , & hoc ēt ꝓbat̄ in d.
l.filius f.§.cum pater,& in d.l.cum quidam ita fideic. & p Bart.
34 in d.l.2.uers.q̄ro quō.Quòd†ēt comprobat̄ ex doct.Bart.in l.
q̄ in aliena.§.si is qui ff.de acq.hæ. ubi per illum tex.uult, ꝙ si
p̄cedit mandatum alicuius de aliquo faciendo per aliquem, q̄
illud postea fecit,licet non exprimat facere noīe illius mandā
tis,tn̄ p̄sumit̄,ꝙ noīe illius mandantis , & mandatarij, allegat
* iura hoc probantia,quem cōiter * sequunt̄ ibi scrib. max. Ias.
nu.12,& diffusius idem Ias.in l.post dotem,in 6.lectu.col. 13.
uers.circa fīm.nu.73.ff.sol.mat.& idem Ias.in d.§. nuncia. nu.
3.uer.1.ꝯclō,& bene faciunt tradita per Bar.in disp.5.adunan
35 tia gn̄alis cōis.Et†d.l.& magis. nihil obstabit, q̄m ut dicit ibi
Bar.Pau.de Cast.& alij per l.3.eiusdem tituli.Solō, & actus in
dubio magis vr̄ esse factus, ut quis liberet̄, q̄n illum quis face-
re tenebat̄,q̄ ꝙ de nouo voluntariè uelit illum facere, & indu-
cere,& sic in cām duriorem , prout in ꝓprijs terminis nr̄is est
p̄alleg.text.in d.l.unum ex familia . Et sic considerando uerba
do.Io. Bap. relinquentis ser Danieli dictum legatum , & hn̄tis
notitiam fideic.primi testōris,necessariò cogimur dicere, ipsū
Io.Bap.ex tali cā fecisse tale legatum,& elegisse dictum ser Da-
nielem sibi bene meritum,uolens in hoc illi gratificare: eo ma
gis q̄a in tali legato appellat ipsum natum ex sorore aui p̄ni,
& sic ipsius ser Georgij primi testōris , ut aptè concludunt rō-
36 nes & iura supius alleg.¶†Postremò nō ob.si dicat̄, ipsum Io.
Bap.hr̄dem non fecisse tale legatum ser Danieli ob cām p̄di
ctam,& vt vellet satisfacere grauamini sibi iniuncto: ex eo q̄m
nō legauit, nec reliquit ser Danieli medietatē hr̄ditatis ipsius
ser Geor.primi testōris,sed reliquit ei oīa sua credita.Itē & ua-
lorem duc.200. sup bonis stabilib. Itē medietatē mobiliū. Itē
habitationem cuiusdam domus, & sic diuersas res ab illis con
tētis in fideic.relicto p ser Geor. ex qua diuersitate argui vr̄ nō
reliquisse eo aīo,ut eū vellet eligere ad d.fideicō. Obiectio ista
tollit̄ ex eo: q̄m ipse ser Geor.uoluit,ꝙ d.Io.Bap.hr̄s teneretur
relinquere medietatem hr̄ditatis &c.ꝙ æquipollet, ac si dixis-
37 set,ꝙ relinqueret medietatem bonorum suorum. Cū † applō
bonorum,& hr̄ditatis ꝓcedant a pari.l.nam q̄d.§.fi.ff. ad Tre.
& sicuti p̄t legari pars bonorū l.nō amplius.§.fi.de leg.1.ita ēt
legari p̄t certa portio hr̄ditatis l.mulier.§.fi.ff.ad Tre. l.si quis
38 seruum.§.fi.& l.seq.de leg.2.Vn̄†hr̄s grauatus p uiā legati da-
re seu relinquere partē bonorū seu hr̄ditatis,electiōnē hēt dan
di,& relinquendi extimationē illarū,ut est tex.ap.in d.l.nō am
plius.§.fi.& no.ibi Bar.& Pau.de Ca.col.2.uer.q̄n ergo, uolēs
istud ꝓcedere ēt inuito legatario,ne īducat̄ cōio in singulis re
bus,& sequit̄ ibi Ias.in 3.no.& reliqui scri.Cōsequenter potuit
Io.Bap.hr̄s grauatus relinquere æxtimationē d.medietatis reli
39 ctæ p uiā legati d.ser Geor.Prout † ēt obiectio cessat: q̄m d.ser
Daniel unus ē ꝯiūctis in d.medietate, postq̄ fuit electus, hēbat̄
ut creditor d.l. p̄r filiū, & uolēte creditore sp p̄t solui aliud p
alio.l.2.§.mutui.ff.si cer.pe.& no.oēs ī d.l.nō amplius.§.fi.& ī
terminis nr̄is est tex.ap.in l.potuit,de le.1. ubi hr̄s consentien
te legatario p̄t soluere aliā rē,q̄ legatā,ēt si eēt legatarius partis
40 bonorū.Cōsequēter†ipse Io.Bap. bn̄ potuit p uiā legati relin-
quere d. ser Danieli æxtimationem medietatis hr̄ditatis d. ser
Geor.uolente,& ita se p̄tētāte ipso ser Daniele legatario , & fi-
deic.dictæ portionis, p q̄d legatū ipse fuit electus ad cōmodū
d.fideic.& exclusi alij affines,& coniuncti dicti primi testōris,
ꝯn̄r omni ex capite illud debet consequi. Parisi.Paduæ.

s v M-

SVMMARIVM.

1 *Verba illa, si sine filijs hæres moriatur, conditionem important.*
2 *Etiam si non apponatur illa dictio, quandocunque.*
3 *Conditio mortis compendiosam substitutionem inducit.*
4 *Compendiosa an possit iudicari pupillaris.*
5 *Verbum, instituit, directum est, & melius nu.41.42. & seq.*
6 *Et operatur, ut substitutio iure directo ualeat, & non obliquo.*
7 *Verbum, substituit, commune est.*
8 *Hæres grauatus substitutione compendiosa, moriens in pupillari ætate facit illam iure directo ualere.*
9 *Substitutio conueniens uerbis, & personis in dubio iudicanda est directa.*
10 *Testator substituens sibi hæredes, uidetur uoluisse facere fideicõmissum, restringendo substitutionem ad eius bona.*
11 *Dictio, eius, referri põt ad hæredẽ, cui substõ facta est, & nu.18.*
12 *Referri etiam potest ad testatorem, nec propterea impedit, quin compendiosa ualeat iure directo, & nu.18.*
13 *Substitutio dubia qualiter sit interpretanda.*
14 *Testatoris uoluntas principaliter debet attendi.*
15 *Menti testatoris deseruiendum est, etiam si uerba offendantur.*
16 *Substitutio est secunda institutio.*
17 *Substitutio ad institutionem refertur.*
18 *Verbũ, eius, in dubio refertur ad ipsum testõrẽ, et nu.53. & seq.*
19 *Testator substituens sibi, & in eius bonis, an et quando uideatur substituere pupillariter, uel per fideicommissum.*
Per fideicommissum succeditur testatori.
20 *Compendiosa facta per uerba cõmunia, sine dinumeratione ætatis, & restricta ad bona seu hæreditatẽ testõris, filio moriẽte in ætate pupillari interpretatur fideicõmissaria, & nu.22. et 54*
21 *Clausula, tunc, & eo casu, referenda est ad testatorem.*
22 *Eo magis si testator sciebat eius filium habere bona aduentitia.*
23 *Testator apponens conditionem, si sine filijs moriatur, præsumitur uoluisse substituere post pubertatem, & non ante.*
24 *Verba illa, si sine liberis moriatur, comprehendunt pupillarem filio moriente impubere.*
25 *Quis mori non potest cum pluribus filijs ante pubertatem.*
26 *Conditio, si hæres moriatur intestatus, comprehẽdit tempus maioris ætatis post pubertatem.*
27 *Ver. intestatus, largo modo referri potest ad pupillum.*
28 *Pupillus, cui per pupillarẽ succeditur, nõ dicitur mori intestatus.*
29 *Substitutio facta pupillo, si decesserit intestatus, interpretatur fideicommissaria.*
30 *Conditio, si intestatus decesserit, interpretatur, si non fecit testamentum, uel si facere non potuit.*
31 *Verba, & eo casu, restringunt, & limitant dispositionem ad casum expressum.*
32 *Ver. intestatus, an uerificetur in pupillo.*
Et quid si ulterius apposita est alia conditio, si sine liberis decesserit.
33 *Et quid si circa ista apparet mens testatoris clara.*
34 *Substitutus uocatus sub duplici conditione, non admittitur, nisi utraque fuerit purificata, & uerificata.*
35 *Quia uoluit excludere filiã, a fortiori uoluisse vr̃ excludere neptẽ ex quo maior affectio habetur ad primũ gradũ quàm secundũ.*
36 *Testator disposuisse uidetur illud, quod disposuisset, si de eo fuisset interrogatus.*
37 *Affectio, & pietatis coniectura multa operantur circa interpretationem mentis disponentis.*
38 *Pietas, & affectio dictat, quem potius uelle uocare suos, quàm extraneos.*
39 *Parentes naturaliter appetunt incrementũ, & honorẽ filiorum.*
40 *Testatoris uoluntas talis esse præsumitur, qualis esse dẽt de iure.*
41 *Verbum, instituit, non potest esse directum, postquàm filius adiuit hæreditatem, & nu.42.*
43 *Substitutio facta per illa uer. hæredes mihi facio, non inducunt directam, sed fideicommissariam substitutionem.*
44 *Ver. instituit, ex præsumpta mente testatoris obliquatur.*
45 *Verba directa obliquantur, quãdo iure directo stare non possunt.*
46 *Ver. instituit, quandoque ponitur pro substituit.*
47 *Paganus puberi non potest directò substituere.*
48 *Verbum æquiuocum simpliciter positum in uno capite testamenti debet interpretari eo modo, quo reperitur clarè positum in alia parte testamenti.*
49 *Ver. instituit, & substituit, simul appositũ qualiter interpretur.*
50 *Verba prædicta qualiter præsumantur apposita.*
51 *Mens uerisimilis testatoris attẽdi dẽt, & nõ uerborũ inculcatio.*
52 *Mens clara testatoris sequenda est reiectis alijs coniecturis.*
54 *Substitutio facta sibi, uel alijs uerbis similibus non impedit pupillarem.*
55 *Substitutio faciens mentionem de pupillari ætate, etiam facta testatori non impedit pupillarem.*
56 *Dictio, mihi, apposita per testatorem, quando, & quo casu impediat pupillarem.*

CONSILIVM LXXIII.

1 Ista substitutio, de qua agitur, cõpendiosa est. Tum † quia
adiecta est illa ɔdõ, si sine filijs Aloysius decesserit, ut
est tex. in c. si pater, de testa. lib. 6. no. gl. & doct. in l. p̃cib. C. de
2 impu. & scri. oẽs in l. Centurio. ff. de uulg. & pupil. Etiã † si nõ
sit apposita illa dictio, qñcũq;, ut firmat Bar. in d. l. Centurio,
* col. 10. uers. 2. oppono ad p̃dicta, quã * cõiter sequunt doc. &
Cano. in c. Raynaldus, extra de test. & Mod. in l. uerbis ciuilib.
3 col. 2. nu. 10. & seq. ff. de uulg. & pupil. Tũ † ẽt quia adiecta est
ɔdõ mortis, ut dicit glo. magna in l. in testõ. C. de test. mil. quã
ad hoc ibi no. Ful. Pa. Ale. & alij, & Soc. consi. 94. p̃ clariori, in
prin. uol. 4. & Dec. ɔs. 277. in casu ad me trãsmisso, col. 2. Quibus stantib. difficultas est, an talis substitutio cõpendiosa sit in-
4 terp̃tãda pupillaris, uel fideicõmissaria. Et † prima facie vr̃ dicendũ, q pupillaris dẽat iudicari. tũ qa apparet facta p uer. in-
5 stituit, quod † directũ est, & ciuile, ut dicit Bar. in d. l. Cẽturio,
col. 4. uersi. q̃dã sunt directa, ad id adducens l. j. & p totũ, ff. de
hęr. inst. & idẽ Bar. in d. l. Cẽturio, col. 12. uersi. 4. principaliter
q̃ro, ubi adducit alia iura, & no. Bal. in rubr. C. de imp. & Soc.
6 post alios in l. j. in j. no. ff. de uulg. & pup. Quod † verbũ facit
substitutionẽ ualere iure directo, ut nullo mõ possit obliquari
l. uerbis ciuilib. eo. tit. & tradit Aret. in l. Gallus. §. quidã rectè,
ff. de lib. & posth. & Dec. ɔs. 95. & p̃ tenui, col. 2. & cõsi. 205. in
cã, col. 4. & ɔsi. 287. in ciuitate, col. 2. & ɔsi. 253. p̃ponit, nu. 2.
& faciũt, q̃ ponit Pau. de Ca. in cõsi. 152. uiso pũcto, col. 2. q si
testõr fecit substitutionẽ p hæc uerba, instituit, & substituit, p
tale uerbũ instituit, intra pupillarẽ ętatẽ inducit directa substõ
pupillaris, qđ prius voluit Bar. in d. l. Cẽturio, in 4. q. principali
* col. antepe. quẽ * cõiter ibi sequunt scrib. allegãtes ɔcor. Prout
7 † ẽt vr̃ idẽ dicẽdũ: qm̃ hęc substõ fuit ẽt facta p ver. substituit,
8 qđ cõe est, l. iã hoc iure, & p Bar. in d. l. Cẽturio, col. pe. Et † qa
iste Aloysius mortuus est in pupillari ætate, hæc substõ cõpendiosa valere dẽt iure directo, p tex. in d. c. si pr̃, & p gl. in §. qua
* rõne, insti. de pupil. substi. & ẽ magis * cõis ɔclo, vt tradũt Cy.
Bar. & doct. in d. l. p̃cib. ubi Pau. asserit, q hodie doct. cõiter cõsulũt ſm hãc ɔclu. & ita tenuit ipse ɔsi. 304. primũ dubiũ, & ẽt
ita tenẽt Cano. in d. c. Raynutius, & Soc. ɔsil. 144. diligẽter ɔsiderata, in prin. & col. 2. uol. j. & Cor. cõsi. 187. trita, & uulgata,
col. j. 2. & uol. j. & ɔsil. 152. in hac cõsultatione, col. 3. uol. 2. &
Dec. cõsi. 227. in casu, nu. 5. & ɔsil. 228. in casu p̃posito, col. 2.
9 Et † ẽt qa ista substõ cõuenit uerbis, & psonæ, in dubio interp̃tãda est directa, ut in d. c. si pr̃, & no. gl. Ale. & alij in d. l. uerbis
ciuilib. & Ang. ɔsil. 125. hoc est testm̃, col. 2. no. Ale. Soc. & alij
10 Mod. in d. l. Cẽturio, in 3. q. prin. ¶ † Nec p̃dictis hẽt obstare illud relatiuũ, ei⁹ hr̃des &c. p qđ testõr vr̃ sibi hr̃des substituisse, & sic restrinxisse substõnẽ ad ei⁹ bona, & ad sibi succedẽdũ,
p qđ vr̃ uoluisse facere fideicõmissariã, ut dicit Bal. ĩ d. l. fi. col.
11 pe. uers. p̃cedo ulteri⁹, & Saly. ibi, col. fi. Nã † talis dictio, ei⁹, p̃t
referri ad ipsũ pupillũ, cui substõ facta ẽ, vt in fi. dicit gl. j. ĩ l. si
qs Titio. ff. de usufr. accr. & Soc. in l. hr̃des mei. §. cũ ita, col. 6.
12 uer. ſm. Et † licet ad testõrẽ referri possit, tñ nõ impedit, quin
cõpẽdiosa valeat iure directo, vt dicit Bar. ĩ d. l. Cẽturio. in 2. q.
prin. uer. qd si testõr, volẽs, q substõ ɔcepta, qñcũq; fili⁹ decesserit, bona mea distribuant &c. q talis substõ ĩ. pupillarẽ erit
directa, p̃ut ẽt uult Imo. ĩ d. c. Raynuti⁹, in materia cõpẽdiosę,
uers. itẽ ẽt nõ vidẽtur, & Pau. de Ca. ɔs. 275. sup j. q̃sito, col. j. &
Alex. cõsi. 12. attẽtis uerbis, col. 3. & 4. uol. 3. p l. si ita. §. q filio,
ff. de bo. poss. ſm tab. & idẽ Alex. cõsi. 11. aliàs cõsului, in fi. dicẽs hãc eẽ cõem, & ɔsi. 51. in cã, & lite, in fi. uol. 7. & Soc. consil. 116. nõ põt negari, col. 2. vol. j. & ponit Ias. in d. l. Cẽturio,
col. 11. & in l. cum quidam, col. j. C. de impub. Istis tamẽ non

13 obstantibus cõtrariũ de iure vr̃ verius. Et † primò aduertẽdũ
est, ꝙ substitutio dubia interpretatur directa vel obliqua ex ta-
cita mẽte testõris, & ex cõiecturis, vt dicit Bar. in d.l.Cẽturio,
in 3.q.principali, quẽ ibi sequuntur oẽs in l.q̃rebatur. vbi etiã
Bar.no.ff.de testa.milit.& uult Aret. col.4.in prin.in l.j.& ibi
Soc.col.7.ff.de vulg.& pup.& tradit Pet.de Anch.cõsi.8.diffi-
cultas qõnis, & Pau.de Cast.cõsi.272. dubium facit. Voluntas
14 † enim principaliter est attendenda, uulg.l.in ꝯdõnib. primũ
locũ.ff.de cõd.& demon.& potissimè in fideicõmissis.d.l. he-
redes mei.§.cũ ita.l.cum virũ, C.de fideicõ.l.fideicõmissa.§.itẽ
si quis, de leg.3.l.cũ proponeretur, in fi.de leg.2.l.licet Impe-
15 rator, ubi Bar.de leg.j. Vt † enim deseruiamus mẽti, debemus
offendere uerba: vt adducit Soc.cõsi.102.in p̃nti, col.3.uol.j.
& ẽt no.Fran.de Cur.cõsi.44.col.4.in fi.& consil.51.col.9.in
prin. Et ꝙ dictus testõr uoluerit facere potius fideicõmissariã,
q̃ directã substitutionẽ deducitur, cõsiderando institutionẽ, in
qua ipse sibi heredẽ instituit Aloysiũ eius filiũ in oĩb.bonis ip-
16 sius testõris. Et † iõ substitutio, q̃ est secũda institutio, ut p glo.
& scrib.in rubri.ff.de uulg.& pupil.etiã facta vr̃ ad bona, de q-
17 bus loquitur institutio, ꝯñr ad bona ipsius testõris, cũ † substi
tutio ad institutionẽ referatur, l.j.C.de impu.& in terminis no
stris ita firmat Dec.consil.186.& diligenter, nu.4.& Cor.con-
sil.94.in hac dubitatione, uol.j.& idẽ Dec.clarius cõsi.371.in
18 causa Magnifici, nu.3. Et † apertius in casu præsenti istud de-
monstratur: q̃m testator substituit eius hæredes, & illud uerb.
eius, referri dẽt ad ipsum testatorem, ut dicit gl.in d.l.si q̃s Ti-
tio.ff.de usufr.accr.& in l.ex facto, in princ.ubi Bar. & alij no.
ff.ad Treb. prout ẽt facit Bar.in l.in testõ. ff.de auro & arg.leg.
& Aret.in d.l.Gallus.§.& quid si tm̃, in tertio notabili, & ita te
nuit ẽt Alex.in uerbo, ipsius, in ꝯsi. 56.cõsideratis uerbis, col.j.
uol.j.& idem Alex.de uer.eius, cõsi.198.perspectis his, col.4.
19 uolu.6.& aliàs ipse consului. Consequenter † ipse testator fa-
ciendo substitutionẽ sibi, & in bonis suis, uoluit facere pupil-
larem, per quã succeditur pupillo.l.sed si plures.§.ad substitu-
tos.ff.de uulg.& pup.cũ concordantijs, sed solùm uoluit face-
re fideicõmissariã, per quã succeditur testõri, & in bonis testa-
20 toris.l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uulg.& pup. Et † cõprobã-
tur: q̃m compendiosa facta per uerba cõia sine dinumeratione
ætatis, ut fuit hic, & restricta ad bona seu hæreditatẽ testõris,
& filio moriente ĩ.pupillarem ætatem, interpretatur fideicom
missaria, ut dicit Bal.& Saly.in d.l.p̃cib.uersi.prẹalleg.quos se-
quuntur ibi Perusini, & Alex.sibi ꝯ̃rius in d.l.Centurio, col.21.
uersi.4. fuit opinio.Bal.& in consil.45.habita super his, col.5.
uersi.fortificantur prædicta, uol.j.& Pau.de Cast. consil.28.in
cã quæ uertitur, col.3.consi.142.uiso testõ, circa fi. & etiã uo-
luit Ancha.d.consi.8.& Corne.ubi bene loquitur, consi.15.in
hac consultatione, & consil.152. in hac consultatione, col. 6.
uol.2.& consi.138.in litera E, & cõsi.322.in litera G, uol.3.&
Dec.d.consi.381.nu.4.& seq. istud firmat, etiam si substitutio
esset facta per uerbũ directum ciuile, q̃n fuit restricta ad bona
21 testõris. Et † etiã considerat illa uer. tunc & eo casu, q̃ referen-
da sunt ad ipsum testatorẽ, & sentiunt etiã repe. in d.l.Centu-
rio, nu.288. uer.fi.asserentes hanc esse merã ueritatem, prout
etiã ipsi tangunt nu.292.uersi.j. & ẽt nu.297. ubi considerant
22 plures casus, & potissimè præsentẽ. Et † proculdubio ista opi-
nio procedit in casu præsenti, in quo ipse testator sciebat do.
Aloysium eius filium habere bona propria, dotẽ uidelicet ma-
* ternã, quo casu doct.* cõiter uolunt, ꝙ cõpendiosa facta p ver-
ba cõmunia sine dinumeratione ẹtatis & restricta ad bona seu
personã testõris, oĩ tẽpore sit fideicõmissaria, ut tradit Pau.de
Cast.in l.j.col.2.ff.de uulg.& pup. ubi dicit isto casu procede-
re op.Bal.in d.l.p̃cib.f̃m quã plures consuluerunt, & idẽ tenet
ibi Alex.col.3.qui ita limitat d.per Bar.in d.l.si ita. §.qui filio,
de bo.poss.f̃m tab.& sequit̃ ibi Aret.col.5. & Soc.col.9.& idẽ
Soc.in d.cõsi.116.col.2.uer.licet limitent, uol.j.nec huic ꝯcl.
23 obstat illud uerbum directũ, instituit, ut statim dicetur. ¶ † Se-
cundò principaliter considerandum est, ꝙ ipse testator noluit
substituere pupillariter, sed solùm per fideicõmissum ꝯsidera-
tis illis uer.si sine filijs, & filiab. Aloysius decederet, & intesta-
tus, ex quib.colligitur clara mens testõris, ꝙ uoluerit substitue-
24 re post pubertatẽ, & non ante. Licet † enim illa uer.si sine libe
ris &c.apposita in substitutione facta impuberi verbis directis
cõprehendat pupillarẽ, si filius mortuus sit impubes, ut firmat
Bar.in l.Centurio, col.5.versi.quid si testator, & Alexan.col.5.
ver.in tex.ibi sine liberis, & Aret.Soc.Ias.& alij relati per repe.
25 nu.262.& 106. Tamen † testator ulterius procedendo consi-
derauit tp̃s, quo eius filius moreretur, relictis plurib. filiabus.
Quod quidẽ esse nõ põt, nisi post pubertatẽ, nã ante mori non
põt relictis filiab. & una pars substitutionis declaratur p aliã,
ut dicit Bar.in d.l.Centurio, in 3.q.prin.per l.qui filiab.& l.si
26 seruus pluriũ.§.fi.de leg.j. Et, † quod fortius est, testator substi
tuit, q̃n filius moreretur sine filijs, & intestatus, ꝯñr sub dupli-
ci ꝯdõne, & per hanc ultimam, intestatus, apertè ipse cogitauit
de ætate maiori, in qua filius poterat testari, non aũt de pupil-
lari, & per ꝯñs non pupillarem, sed fideicommissariam fecit
substitutionem, ut tradit Bar. post Iaco.de Belui. in d.l.Centu-
rio, col.5.uersi.quid si testõr, dum respõdet ad l.primam.ff.de
suis, & legi.quam solu.sequitur ibi Alex.col.6.& Areti.col.10.
uersic.3.adde.& Soc.in j.notab.& Ias.col.15.& plenè rep.nu-
27 me.269.& 277.& Pau.de Cast.in d.l.p̃cib.col.antepe. Et † li-
cet uerb.intestatus, largo modo possit referri ad pupillum, per
d.l.primam, de quo plenè per Alexan.in l.generaliter.in prin.
C.de instit.& substi.consi.257.uol.2.& cõsi.79.& consi.158.
28 uol.6.& per Soc.cõsi.35.uol.3. Tamẽ † pupillus, cui succedit
per substitutionem pupillarem, nõ dr̃ decedere intestatus, sed
tunc demũ q̃n non hẽt substitutum pupillarem, uel q̃n substi-
tutus nõ admittitur, l.2.§.impuberem.ff.ad Tertul.& ꝓbatur
in l.Papinianus.§.sed nec impuberis.ff.de inoffi.testa.& in l.q
duos.ff.de uulg.& in l.pater filium.§.fi.ff.ad leg.Falci.& nota.
Soc.in l.hæredes mei.§.cum ita, col.2. ff.ad Treb.& no.etiam
29 repe.in d.l.Centurio, nu.276.in fi. Prout † etiã: quia substitu-
tio facta pupillo, si decesserit intestatus, interpretatur fideicom
missaria, per l.credendum.§.si uerò maritus.ff.qui pet.tuto. Et
30 † licet illa ꝯdõ, si decesserit intestatus, intelligatur non solùm
si testamentũ non fecit, sed etiã si facere nõ potuit, & sic vr̃ ex-
tendi de casu ad casum ex præsumpta mente testõris, secundũ
31 Soc.consi.92.in cã, col.pe.& fi.uol.3. Tamen † in casu præsen
ti istud non potest adaptari, per illa uerba, & eo casu, per quæ
restringitur, & limitatur dispositio testatoris ad casum forma-
liter expressum, ut dicit Pet.de Anch.consil.357.ex serie testa-
menti, & Dec.consi.89.nu.3.& consi.287.nu.2. & consi.283.
col.fin.& consi.290. nu.3. & consi.298.nu.3.& magis in ter-
32 minis consi.371.nu.3. Prout † etiam: quoniã magis * cõmu-
* nis conclu.est, ꝙ uersi.intestatus, non uerificetur in pupillo, ut
nouissimè referendo alios concludit Albe.Brun. in tractatu ꝙ
stantibus mascu.fẹmi.&c.in octauo artic.principali, q.12.car.
mihi.35.& seq.ubi in 2.limit.concludit, istud procedere, etiã
si cum uer.intestatus, esset apposita illa conditio, si sine filijs,
ut punctaliter est in casu præsenti, & est de mente Bar. in d.l.
Cẽturio, col.5.uersi.quid si testator, de cuius ueritate aliàs cõ-
33 sului. Et † etiam quia colligitur clara mens dicti testatoris cõ-
siderantis tẽpus, quo poterat testari filius. nam si aliàs pupilla-
rem substitutionem considerasset, nunquã potuisset dici inte-
status, ut s̃. deductum est, & ꝯñr referenda est ꝯdõ ad tempus
34 post pubertatem. Vnde † cum substitutus sit uocatus sub du-
plici ꝯdõne, certè admitti non põt, nisi utraq; ꝯdõ sit uerifica-
tã, l.si hæredi plures.ff.de cond.insti.& no.Io.de Ana.cõsi.66.
col.3.uer.sed contra puto, & col.4.uersi. sed his, cũ alijs cumu
latis per Dec.consi.89.uiso puncto, col.2.& consi.238.Lucre-
tia, col.2.& consil.nouiter impresso, 15.uisis consilijs, nu.2.&
quia ista ultima, si intestatus decederet, uerificari non poterat,
nisi post pubertatem, infertur, testatorem fecisse fideicommis-
sariam substitutionem, non autẽ pupillarem. ¶ Vlterius ipse te-
stator in casum, in quem Aloysius filius decederet relictis fi-
liab. substituit istos de Albano solùm in dimidia, & dictas fi-
lias, & sic suas neptes in altera dimidia, quas neptes nascituras
in una dimidia p̃tulit ipsis substitutis, & iõ multo fortius cre-
dendum est eundẽ voluisse p̃ferre ipsis substitutis filiã iam na-
tã, arg.l.si uiua matre.C.de bonis maternis, & l.Publius.§.fin.
35 ff.de cõd.& dem. Tum † ẽt q̃a testõr cẽset maiorẽ habere affe-
ctionẽ ad filias iã natas, q̃ nascituras, l.q filiab.cũ ibi no.de le-
36 ga.j.& no.in l.Lucius.ff.de here.insti. Et † ita fuisse cõiecturat
uerisimilis mens ipsius testõris, qui si de hoc fuisset interroga-
tus, utiq; idẽ disposuisset, ꝯñr haberi dẽt pro expresso, l.Titius.
§.Lucius.ff.de lib.& posth.l.fi.C.eod.tit.gl.in l.tale pactũ.§.fi.
ubi Bal.& alij.ff.de pact.no.Alexan.d.consi.48.col.4.uol.4.&
37 Dec.consil.89. colum.2. & consil.290.colum.3.& 4. ¶ † Pro-
ut etiam dicta opinio comprobatur ex coniectura pietatis, &

affe-

affectionis,quæ multũ operatur ad interpretandam uoluntatẽ testõris,ut in l.cum auus,cum cõcordantijs. ff.de cõd.& dem. & in l.Aurelius.§.Titius.ff.de lib.leg.& ꝑ Soc. cõsi.26.cũ sup
38 uol.4.& cõsi.23.circa ꝓdictã,col.6.uolu.Dictat † enim pietas & affectio, testatorẽ patrẽ noluisse extraneos penitus præferre unicæ filiæ, & illã excludere a maiori nedũ parte bonorũ suorũ,sed ẽt a bonis pupilli fratris ꝓuentis a cõi matre, a quibus excluderetur,si pupillariter substituisset,d.§.ad substitutos. Et
39 † quia parentes naturaliter appetunt incrementũ filiorũ,c.super eo,el 2.extra de testib.ad qđ l.amicissimos. §.fi.ff.de excus.
40 tut.& l.scripto.ff.unde libe.& l.fi.C.de cur.fur. Et † uoluntas testõris talis ꝓsumit̃,qualis de iure eẽ debet,ut dicit Bal. in l.j. C.de sacrosan.eccle.& cõsi.77.inter cõsilia Angeli,& Alex.cõsil.48.col.4.uol.4.ex q b.patet, ꝙ testõr noluit substituere pu-
41 pillariter,sed per fideicõmissum.¶† Non obst.adducta in ꝯriũ. & primò,ꝙ substitutio censeatur directa pupillaris,pp uer. instituit,qđ est directũ,& ciuile,nã referendo uer.eius,ad ipsum testõrẽ,ꝓut s̃.cõclusum est,tale uerbũ,instituit,nõ põt esse directũ, si filius adiuisset hęreditatẽ,ex quo uoluit facere sibi hęredẽ directũ,si filius decederet sine filijs, qđ bene poterat ante
42 aditã hęreditatẽ,post aũt aditã nõ potuit.Et† iõ tale uerbũ,instituit,ante aditã hęreditatem operatur, ut iure directo ualeat substitutio,post uerò operatur eo mõ,quo ualere põt,& sic iure obliquo, ut hr̃ in l.ex facto,ĩ prin.& in l.Scęuola.ff.ad Treb. & ita firmat Pau.de Cast.cõsi.142. uiso testõ ser Bastiani,in fi.
43 Volens † ꝙ si testõr substituit his uerbis,substituo, & hæredes mihi facio,licet illa uerba ultima directa sint,& ciuilia, ut ẽt ẽ uerbũ,instituit,tñ nõ importabunt ĩ. pupillarẽ ætatẽ directã, pp uer. mihi,uel,sibi, relatũ ad testõrẽ, & istud idẽ tenet Dec. in d.cõsi.271.ubi uult,ꝙ ẽt uerba directa hęredes suos esse uo-
44 luit &c.obliquant̃ pp uer.sibi,& alias rões,ut ꝑ eũ.Prout†ẽt: q̃a tale uerbũ instituit,ex ꝓsumpta mẽte testatoris obliquat̃, ut tradit Soc.cõsi.33.Prosequendo ordinẽ,col.5.uol.4.& Dec.in cõsi.nouiter impsso 29.& ꝓ tenui,nu.7.ubi adducendo Bar.in l.in ambiguo.ff.de reb.dub.& Alex.in l.3.C.de lib.ꝑter.cõclu dit,ꝙ ex ꝓsumpta mẽte testõris uerba directa obliquant̃, & im propriant̃: ut mẽti deseruiant,& idẽ uult ipse Dec.cõsi.317.in
45 prin.& cõsi.361.omissa lõga serie,nu.4.Et † Cor.cõsil.199.in litera I,uol.2.dicẽs,ꝙ uerba directa obliquant̃, qñ directò stare nõ pñt,ut mẽti testõris deseruiãt, ex præsumpta enim mẽte defuncti uerba directa trahũtur ad obliqua, ut firmat Soc.cõ-
46 sil.j.nu.10.& 11.uol.4. Ad † qđ ẽt facit: q̃a uer.instituit,sæpe sæpius ponit̃ ꝓ substituit, ut in d.c.si pater,ibi,pauperes Christi instituẽdo,& in d.l.Gallus.in princ.& in l.mulier.§.fi.ff.de cõd.insti. & no.Soc.cõsi.51.uisis testõ,col.3.uol.3.& Dec.cõsil.384.in casu ꝓposito,nu.6.& Soc.in l.j in notab.ff.de vulg.
47 & pupil. Prout † & secunda obiectio tollitur, ex quo sup uer. instituit,in casu pñti non poterit fieri fundm̃: qñ testõr in alia parte eiusdẽ testamenti, imò in eodẽmet ca.usus est d. uer. instituit,in sensu obliquo: uoluit enim ꝙ casu, quo Aloysius filius decederet relictis filiab.ꝙ essent instituti,& substituti &c. Et certissimũ est,ꝙ uerb.instituit,in hac secunda substitutione nõ põt accipi in sensu directo: quia hñti liberos, & sic puberi nõ põt per paganum directò substitui, §.exeo,instit.de pupil. substit.& tradit Alex.cõsi.185.col.j.uol.2. Consequenter tale uerbũ,instituit,in prima institutione non capietur in sensu di-
48 recto.Verbũ † enim ęquiuocũ in una parte testamenti simpl̃r positũ dẽt interpretari, prout clarè reperitur positũ in alia parte testamenti,ut punctaliter dicit Bar.in d.l.Cẽturio,in 3.q.principali,in uersi.uel quid,si in præcedentibus,per l.si seruus plurium,§.fi.& l.qui filiab. de lega.j. quem sequuntur * cõmuniter scrib.ibi,max.repe.nu.345.& ita arguit Cor.cõsi.95.& cõsil.152.uol.2.& cõsi.138.in litera E,& consi.322. in litera G, uol.3.& Cuma.consi.117.in testõ,& Abb.consi.36.vr̃,& Soc. consil.2.inter consilia Francis.de Cur.& ad id aliàs cõsulendo
49 plura deduxi.Et † bene facit,quod uult Imo.in d.cap.Raynutius,in materia cõpẽdiosę,uersi. & primò uidendũ est, ubi dicit,ꝙ qñ uerbũ instituit,& substituit, simul apponuntur, nunquã unũ declaratur per aliud, nisi reperiatur declaratũ in alia parte eiusdem testamenti, ꝙ ẽt sequitur Alex. in d.l.Centurio,
50 col.pe.uer.2.fuit opi.Prout † ẽt tollit̃ obiectio: qñ dicta uer. instituit & substituit, uidẽtur potius posita de stilo notariorũ, qui sępe apponunt uerba,& clausulas,quarum uim,& efficaciã ipsi ignorant,quinimò effugiunt deliberatã mentẽ testõris, & iõ attẽdi non debẽt,ut dicit Bar.in l.j.in 6.q.ff.de iure codicillorũ,& tradit Bal.in l.quoties.C.de hære.insti.& Alex.ꝯsil.48.
51 col.6.uol.4.Et † iõ potius debemus uerisimilẽ mentẽ testõris attẽdere,quã uerborũ inculcationẽ,ut no.Dec.ꝯsil.227.col.4. & bene facit,qđ uult idẽ Dec.consi.394.pro uera resolutione, col.fi.in prin.uolens,ꝙ in substitutione facta maiori ꝑ illa uer. uulgariter,pupillariter,& per fideicõmissum, uerbũ illud, pupillariter,nihil operatur: quia inconsultò censetur appositum a notario,& mens testõris est attendenda,& non tale uerbum.
52 Non† ob.illud,quod dicebatur,hmõi substõnem fuisse cõceptam ẽt per uerb.cõe,substituit,& ꝙ filio mortuo ĩ.pubertatẽ in dubio dẽt interpretari,ut directa.Nã ex prædictis patet nos non esse in dubio casu,imò in casu claro,in quo constat, testatorem uoluisse substituere pupillariter, cum sub conditionib. de quib.s̃. substituerit sibi,& in bonis suis, & qñ dictus Aloysius intestatus decederet,& sine filijs, in alio aũt casu, qñ relictis filiabus,q̃ oĩa pupillari directæ repugnant,& iõ cũ habeamus exploratam mentẽ & uoluntatẽ testatoris uolentis facere fideicõmissariam, nõ est capiẽda alia interpretatio, ut punctaliter dicit Dec.in d.consi.371.ꝙ est de mente Bar.in d.l.Cẽtu-
* rio,quẽ * cõiter sequuntur oẽs,dum considerat coniecturas,q̃ optimè sufficiunt ad inducendam fideicommissariam substitutionem,ut fuit dictum superius,& tangit Dec.consi.15.& ꝓ
53 tenui,col.j.& consi.38.circa primũ,col.j.cũ conco.Non† obstat illud,quod dicebatur de dictione,eius,relata ad testõrem, ut non impediat,quin compẽdiosa in pupillarem resoluatur. nam vt s̃.dictũ est,ꝯria opinio ur̃ uerior,& cõior,qñ est relata ad testõrem,restricta ad eius bona,& Pau.de Cast. & Alex.fue-
54 runt sibi ꝯrij,ut colligitur ex s̃.deductis.Prout † ẽt quia doct. oẽs tenentes,ꝙ dictio, sibi, & similes non impediant pupillarẽ,mouentur per d.§.qui filio,qui loquitur in pupillari substitutione,& qñ facta est mentio pupillaris ætatis, & sic cum dinumeratione ætatũ,ut expsè dicunt uerba illius literæ,& Bar. ibi exẽplificat,secus aũt est,qñ cõpendiosa est facta simpl̃r sine dinumeratione ætatis,ut fuit in casu pręsenti,ſm Bal.in d.l.ꝑcibus, col.pen.uersic.procedo ulterius,cum alijs allegatis per Cor.in consi.s̃.deductis,& per Dec.in d.cõsil.371.in fi.& per
55 repetentes in d.l.Centurio,nu.288.uersi.fi.Et † ratio diuersitatis patet: nam qñ in substitutione fit mentio pupillaris ætatis, uerum est,ꝙ dictio,mihi,non impedit pupillarem,ut dicit Saly.Pau.Alex.& Ias.in l.cum quidam,in j.notab.C.de impuberum,& doct.oẽs post glo.in uersi.mihi,in l.j. ff.de uulga.& pupilla.& Pau.de Cast.consi.13. super primo dubio, col.3.& Alex.consi.189.abundè,in fi.uolu.2. Quod secus est,qñ facta est simpliciter sine dinumeratione ętatis,& ẽst restricta ad bona testatoris,& relata ad personam hęredis,prout fuit hic.Pre-
56 terea † dictio, mihi, proculdubio impedit pupillarem substitutionem, qñ testator scit filium pupillum habere bona propria, prout fuit in casu præsenti, ut dicit Pau. de Cast. in d.l.j. col. 2. & alij omnes ibidem superius relati ita limitantes d. §. qui filio,& sentit Soc.in d.consi.116.col.2.uersi.licet limitẽt, uolu.j. Quibus consideratis resultat uera conclusio, ꝙ in casu præsenti dicta compendiosa facta Aloysio non comprehendit pupillarem,sed solùm fideicommissariam. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Legati ademptio,& translatio iuridicè fieri potest.*
2 *Substitutus sub conditione, si hæres moriatur sine filijs, uenire nõ potest ad fideicõmissum, dicto hærede grauato cũ filijs moriẽte.*
Grauamen iniunctum sub conditione, illa deficiente tollitur, & dispositio remanet pura.
3 *Positi in conditione non censentur dispositiuè uocati.*
4 *A verbis per testatorem prolatis regulariter non est recedendũ.*
5 *Sermo pluralis sub illis uerbis comprehensus, si sine filijs hæres moriatur, resoluitur in singularitatem.*
6 *Fideicommissa subsistunt, & inducuntur ex coniecturata mente testatoris.*
In fideicommissis potius mentem attendimus, quàm uerba.
7 *Testamenti una pars declaratur per aliam.*
8 *Institutus magis videtur prædilectus, quàm substitutus.*
9 *Inter plures filios institutos facta uidetur reciproca substitutio, ita vt excludatur substitutus per ius accrescendi.*
10 *Fideicommissarius moriens pendente conditione fideicõmissi, tale ius*

ius non transmittit ad suos.

11 *In fideicommissis filius non subintrat locum patris, ita ut succedat vnà cum patruo,*

12 *Proximiores in gradu in fideicommissis præferuntur alijs.*

13 *Masculinitas considerata a testatore operatur, ut masculi fœminis præferantur.*

14 *In codicillis institutio directa fieri non potest.*

15 *Iure autem hodierno de benignitate, & æquitate talis institutio valebit in vim fideicommissi.*

16 *Maximè, si in codicillis descripta apparet illa clausula, si non ualent iure codicillorum, quòd dispositio ualeat iure fideicommissi, seu ultimæ uoluntatis.*

Clausula, si non ualent iure codicillorum &c. ualeat &c. multùm operatur.

17 *Si prima substitutio ruit, aliæ substitutiones subsequentes redduntur inualidæ dependentes ab illa prima.*

18 *Fideicommissarius potest de rebus per fideicommissum ad eum peruentis suo arbitrio disponere.*

19 *Testamentum obseruandum est.*

20 *Post aditam hæreditatem bona dicuntur patrimonium hæredis, & non defuncti.*

21 *In substitutionibus ualet argumentum, hoc non dicit substitutio.*

22 *Dispositio testatoris uendicans sibi locum in primis filijs, ulterius ad nepotes non porrigitur.*

23 *Alienandi potestas alicui per testatorem concessa comprehendit facultatem alienandi, & inter uiuos, & in ultima uoluntate.*

24 *Alienandi totalis facultas concessa alicui, liberum, & absolutum arbitrium alienandi inducit.*

CONSILIVM LXXIIII.

Circa testamentũ, & successiuè codicillos factos per q.
ser Bartolomeũ de Pentio, duo principaliter ueniunt consideranda. Primũ erit circa domũ, quã ipse testator
post mortẽ suę uxoris in testõ reliquit suis hęredib. In codicillis aũt postmodũ mutando eius uoluntatẽ, domũ p̃dictã cum
suis iuribus reliquit q. Malacreę, Emanueli, Bernardino, & Gaspari suis nepotib. & ipsis deficiẽtib. sine hęredib. masculis uoluit ꝙ domus ipsa perueniat in Herculesiũ filiũ ser Ordani, &
1 do. Margheritæ sororis dicti testõris. Et † certũ est, ꝙ talis adẽptio, & translatio legati domus p̃dictæ bene potuit fieri, toto
ferè tit. ff. de adimen. leg. & quia facta fuit ultimo loco in codicillis, seruanda uenit, cũ ultima reperiatur, l. 3. in fi. & l. 4. ff. de
adimen. lega. cũ si. Consequenter quò ad domũ p̃dictã obseruanda erit uoluntas dicti ser Bartolomei in codicillis expressa,
2 ut est iuris certissimi. ¶† Quo stante dubitari contingit, ad quẽ
spectet portio domus p̃dictæ, q̃ peruenit ad dom. Malacream.
Et absq; dubio dicendũ est, ꝙ de portione sua ipse Malacreas
potuit eius arbitrio disponere. Ex quo mortuus fuit cũ hęrede
masculo, s. Bartolomeo eius filio, per cuius existentiam ꝯdõ fideicõmissi facti p dictũ testatorẽ super dicta domo in personã
dñi Herculesij expirauit. Ex quo ipse Herculesius erat uocatus
casu, quo Malacreas deficeret sine hæredib. masculis, & iõ stãte filio masculo dictũ legatũ domus p̃dictæ quò ad portionẽ
ipsius Malacreæ remansit purũ, & liberũ, l. j. C. de condi. inser.
l. non est sine liberis. ff. de uerb. sig. l. cum uxori. C. qñ dies legati ced. l. ex facto. §. si quis aũt. ff. ad Treb. & plura adducit Dec.
3 consil. 377. uisis, col. 2. & 3. Et † Bartolomeus filius Malacreæ
positus in conditione non censetur uocatus, nisi ab intestato,
s̃m gl. cõmuniter approbatam in l. Lucius. ff. de hære. instit. &
ibi per doct. & latè per Soc. cõsi. 116. in cã, col. 3. & seq. uol. 3.
& consi. 33. uiso testõ, in prin. & consi. 73. nu. 30. & seq. & consil. 74. uolu. 4. Vnde de portione dictæ domus spectante ad ipsum Malacream potuit in suo testõ ipse Malacreas disponere
suo arbitrio, ut disposuit in suo testõ. ¶ Quantũ uerò ad portionem dictæ domus tangentem Bernardinum, uertitur dubiũ,
cum ipse Bernardinus mortuus fuerit sine filijs masculis, utrũ
ad suam portionem succedere debeant Emanuel eius frater, &
Gaspar, an uerò do. Herculesius, & licet inspectis uerbis testamenti uideatur dicẽdũ, ꝙ † Herculesius ipse debeat succedere,
ex quo isto casu apparet exp̃ssè uocatus a testõre, a quib. uerbis
5 non est recedendũ, uu lg. l. non aliter, de leg. 3. Et † ẽt q̃a ille ser
mo pluralis, deficientib. sine masculis, in materia fideicõmissaria resoluitur in singularitatẽ, ex quo respicit plures, & diuersos effectus, ut hr̃ in l. falsa. §. fi. ff. de cond. & dem. & plenè per
Bar. in l. hęredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. per tex. in l. Lucius.
§. Caio. ff. eo. & in l. fi. §. filiũ, de leg. 2. cũ concor. Nam perinde
est ac si testõr dixisset, si quilibet dictorũ legatariorũ deficeret
sine hæredibus masculis, ꝙ tũc eius portio perueniret ad Her-
6 culesiũ. ¶ Tñ † cõsiderãdo mentẽ testõris, dicendũ est ꝯriũ, &
certũ est, ꝙ fideicõmissa reddunt ualida ex coniecturata mẽte
testõris, l. cũ ꝓponeret, in fi. l. qui solidũ. §. j. de leg. 2. l. in ꝯdõnibus primũ locũ, l. cũ oĩs. ff. de cond. & dem. & in fideicõmissis magis attendimus coniecturatã mentẽ, quã uerba, l. cũ uirũ, C. de fideicõ. cum alijs adductis per Dec. consil. 15. & consil. 38. col. j. & consi. 186. præmittam succinctè, col. 2. nu. 3. Et
7 † potissima coniectura in casu præsenti est ex eo, quod colligitur in alia parte testamenti dicti ser Bartolomei, per quam declaratur etiam ista, ut hr̃ in l. qui filiabus, ubi Bar. & alij de lega. j. & in l. utrum. ff. de peti. hære. cum si. In qua parte testator
ipse diuisit hæreditatem suam in duas partes, & ad unã dimidiã uocauit do. Agnetem eius sororem, & successiuè eius filios
masculos, & postmodũ fęminas, & illis deficientib. uocauit ipsum Herculesium ad dictam dimidiam, & ex opposito ad aliã
dimidiã hæreditatis ipse testator uocauit d. Margheritã eius
sororem, & successiuè descendẽtes ex ea masculos, & fęminas,
& ipsis deficientib. ad dictam medietatem uocauit descendentes ex do. Agnete, ex quibus datur intelligi, ꝙ in dimidia, & in
alijs reb. relictis filijs do. Agnetis, uidelicet, Malacreę, & fratribus testator ipse uoluit ipsos, & quemlibet ipsorum præferri
8 d. Herculesio. † Ex quo in dicta dimidia, & bonis relictis ipsis,
eos prædilexit, & uoluit præferri dicto substituto, iuxta no. in
l. j. C. de impu. & per Bar. in l. fi. uersi. hic quæro. ff. ad Treb. cũ
alijs allegatis per Dec. in d. consi. 186. col. 2. & 3. nume. 4. Vbi
istud comprobat tribus alijs rõnib. & potissimè per tex. in l. cohæredi. §. qui discretas. ff. de uulg. cuius dicta oĩno uideantur,
9 quia multùm conferunt pręsenti consultationi. Et † tanto magis prędicta procedunt: qm̃ apertissimè patet, mentẽ testatoris
fuisse, domum hanc prius debere peruenire ad do. Malacreã,
Bernardinum, Emanuelem & Gasparem, q̃ ad d. Herculesium,
ex quo in testõ domus ipsa erat pręlegata oĩb. hęredib. & postmodum in codicillis fuit translata in pręedictos Malacream, &
fratres, quos ipse testator prædilexit in ea, & ideo per ius accrescendi unitum cum substitutione, quæ vr̃ facta reciprocè inter
ipsos fratres, ex coniecturata mente testatoris casu, quo aliquis
ipsorum moreretur sine filijs masculis, excludi dẽt do. Herculesius, ut in d. l. cohæredi. §. qui discretas, & per Dec. ubi s̃. Et
quia ipse Bernardinus mortuus est sine filijs masculis, ad eius
portionem uenerunt Emanuel, & Gaspar eius fratres, & colle-
10 gatarij, excluso Herculesio, ut s̃. dictum est. Et † quia ipse Malacreas fuit mortuus ante Bernardinũ, non potuit ad Bartolomeũ eius filiũ transmittere ius dicti fideicõmissi particularis
facti sup dicta domo, ex quo erat ꝯdõnale, si Bernardinus moreretur sine filijs masculis, & quia Malacreas mortuus est ante
Bernardinũ grauatũ, tale ius nõ transmisit, ut est tex. apertus in
l. hæres meus. ff. de condi. & demon. & in l. 4. ff. qñ dies legati
ced. & no. oẽs post gl. in l. unica. C. de his qui ante aper. tab. Ex
11 † persona ẽt sua ipse Bartolomeus filius Malacreæ non potuit
uenire ad dictam partem domus relictæ Bernardino unà cum
Emanuele, & Gaspare eius patruis, ex quo in ista successione
filius non subintrat in locum patris. Sumus enim in successione per fideicommissum, per quod non succeditur grauato, sed
testatori illud facienti, ut est tex. in d. l. cohæredi. §. cum filię, &
no. omnes in l. Centurio, ff. de uulg. & pupill. & in l. precibus.
12 C. eodem, & per Soc. consi. 95. nu. 30. uol. 4. Et † sic per tale fideicommissum succeditur ser Bartolomeo testatori, qui est
auunculus magnus do. Bartolomei, in cuius successione filius
non subintrat locum patris, nec auunculo magno succedit vnà
cum patruis, ex quo patrui pręferuntur dicto pronepoti, & sic
Emanuel, & Gaspar excluserunt dictũ Bartolomeũ eorũ nepotẽ a successione p̃dicta, ita hr̃ in auctẽ. post fratres. C. de suis, &
leg. ubi Bar. Saly. & alij expressè hoc firmant, & no. Ang. Aret.
in §. cum filius, insti. de hæredi. quæ ab intest. defe. & Alex. idẽ
firmat cõsi. 44. col. 6. uol. 5. & plenè ponit Dec. in cõsil. j. & cõsil. 117. in casu proposito, nu. j. & per totum, ubi allegãdo alias
decisi. cõcludit, ꝙ in fideicommisso, per quod succeditur trãsuersalib. filius non subintrat locum patris sui præmortui, nec
succedit unà cũ patruis suis, quando per fideicõmissum succeditur

ditur patruo magno, uel auunculo magno, ut est in casu pn̄ti.
13 Ex † quib. īfert, ꝙ nec ipse Malacreas, nec ipse Bartholomæus
potuerūt succedere d. Bernardino quò ad dictā domū & a for
tiori minus potuit succedere Laura filia d. Malacreæ, & absq;
aliquo dubio succedere non pn̄t Iulia, & Vrsula filiæ d. Laurę.
Eo magis : qm̄ d. testór sp uoluit masculos pręferri fœminab.
& fœminas uenire in defectum masculorū, & ꝯsiderando ma-
sculinitatem eam ꝑtulit, argu. not. in §. cæterùm, instit. de legi.
agn. succe. & in l. 1. §. pen. ff. de ven. insp. cum sim. & per Soci.
ꝯs. 42. 43. uol. 3. ¶Secundum principale discutiendum est, an
bona p dictū testórem relicta Bernardino, q mortuus est sine
filiis masculis, ueniant restituenda p fideicommissum p̄dictis
Emanueli & Gaspari, & successiuè eorum filiis, & an D. Iulia,
& Vrsula possint prætēdere aliqđ ius sup illis, & an Malacreas
potuit disponere de portione sua, ꝑut disposuit Bernardinus.
Circa qđ aduertendum est, ꝙ d. testór in suis codicillis expres-
sè reuocauit instōnem in suo testō factam in persona do. Agne
tis de dimidia suæ hæreditatis, & in dicta parte dimidia insti-
tuit hæredes d. Malacream Emanuelem, Bernardinum, & Ga-
14 sparem. Quæ † reuocatio, & institutio in codicillis facta, attē
to rigore iuris, fuit nulla, & inualida, insti. đ codicil. §. codicil.
& §. seq. ff. eo. tit. l. 1. §. fi. & in l. quidam in suo. §. si. ff. de condi.
insti. & in l. hæreditate. & in l. si idem. C. de codicill. l. hæredi-
tas. C. de his, quib. ut indig. & in l. Scæuola. ff. ad Treb. cū aliis
15 concor. Tn̄ † attenta benignitate, & æquitate hodie talis insti
tutio ualet, non in uim directæ substōnis, sed in vim fideicō-
missi, ut est tex. formalis in d. l. Scæuola, & sequunt̄ oēs doct.
ibi, & ponit Bar. in l. 1. ff. de codicil. & in l. uerbis ciuilib. co. 2.
ff. de uul. & pup. & firmant oēs scrib. in l. precib. C. de impub.
& d. §. codicillis, & in d. l. hæreditas, & in d. l. 2. & in d. l. si idē.
16 Et † potissimè quia in istis codicillis est apposita cl'a, ꝙ si non
ualet iure codicillorum, ꝙ talis dispositio ualeat iure fideicō
missi, seu ultimæ uoluntatis. Quę cl'a tanto magis operat̄, ut ta
lis dispositio ualeat in uim fideicōmissi, iuxta not. p Bar. in l. 1.
ff. de iure cod. & per gl. & alios in auth. ex cā. C. de libe. ꝑte. cū
aliis allegatis p Cor. ꝯs. 44. vī, col. 3. ver. qcquid aūt, uol. 3. Ex
quib. infertur, ꝙ institutio facta in dictis codicillis in persona
d. Malacreæ, & fratrū, nullo mō ualuit, nec ualet iure directo,
sed solùm iure obliquo, & in vim fideicommissi. Videtur em̄
per eam testator ipse rogasse succedētes sibi ab intestato, ut re
stituerent per fideicommissum dictis Malacreę, & fratrib. me-
dietatem dictę hereditatis, in qua fuit instituta d. Agnes. ¶Et
quia testator ipse uoluit, dictos Malacream, & fratres uenire
ad dictam medietatem hereditatis cum illis declarationibus,
& onerib. factis & ordinatis in suo testō, idcirco animaduertē
dum erit, quæ, & qualis fuerit volūtas dicti testatoris circa p̄-
dicta. Et verè considerando testm̄, & declarationes in illos fa
ctas reperio, ꝙ testator ipse uoluit, in medietate hereditatis, in
qua instituerat do. Agnetē, ea defuncta debere succedere eius
filios masculos, & illis deficientib. debere uenire eius filias fœ
minas, & sic ꝙ mortua do. Agnete filij eius masculi succederēt
In codicillis uerò ipsi filij masculi expresè sunt instituti, &
consequēter per fideicommissum uocati, non post mortē do.
Agnetis, sed statim, reseruato tamen usufructu nomine Agne-
tis in bonis non alienatis, & sic per codicillos tm̄ fit alteratio,
ut statim per fideicommissum possint uenire do. Malacreas, &
fratres ad medietatem hæreditatis prędictæ, ad quam ex testō
uenire non poterant, nisi post mortem do. Agnetis, in alio aūt
do. Malacreas, & fratres non reperiuntur grauati. nam tunc de
mum filiæ fœminæ do. Agnetis poterant uenire, qn̄ nō super-
17 essent filij eius masculi. Consequenter † stantibus masculis nō
uocantur feminæ, & alij gradus substitutionum ruunt : quia
sunt facti sub dicta ꝯditione, si non extarent eius filij masculi
ut in l. 1. C. de conditio. insert. & ponit Old. ꝯsi. 21. thema tale
est, cum aliis cumulatis per Deci. in d. consi. 387. col. 2. & 3. &
consi. 95. & pro tenui, col. penul. & fin. Quibus cōsideratis di-
co, ꝙ nec Malacreas, nec Bernardinus, nec alij fratres fuerunt
grauati per fideicommissum. Solùm enim ipsi fuerunt uocati
ad fideicommissum, & tanquàm uocati illud consecuti fue-
runt, nec ulterius apparent grauati, nisi casu quo nunquā ex-
tassent, uel fuissent, qui casus, uel quæ conditio defecit : quia
oēs extiterunt, & fideicommissariam hr̄ditatem dicti testoris
18 pro medietate consecuti fuerunt. Et † quia nullus ipsorum
Malacreæ, & fratrum apparet vlterius grauatus, idcirco quisq;
ipsorum de dicta portione hæreditaria, prout ad unumquēq;
ipsorum per fideicōmissum peruenit, liberè, & suo arbitrio po
tuit disponere, prout de re propria non uinculata, nec fideicō-
misso aliter subiecta, iuxta l. primam, C. de testamē. cū si. iūctis
19 no. in l. in re mandata. C. mand. Et † quia tā Malacreas, q̄ Ber-
nardinus solenniter testati sunt, eorū testamenta obseruari de-
bent, uulgato. §. disponat, in auct. de nuptijs. l. j. C. de sacrosan.
eccle. cū si. Et illi cōsequi debent dicta bona, quos illa habere
20 uoluerunt do. Malacreas, & Bernardinus testando. Non † enim
isto casu bona dicti ser Bar. testōris amplius sunt cōsideranda,
ut sua. ex quo fuere incorporata, & unita cū reliquo patrimo-
nio dictorū Malacreę & Bernardini, l si cum plures. §. si filio.
ff. de uulg. & pup. & plenè p gl. & doc. in l. j. §. ueteres. ff. de acq.
poss. Et quia dicti Malacreas, & Bernardinus p dictū ser Barto-
lomeū testatorē nō apparēt modo aliquo grauati onere alicu-
ius fideicōmissi, idcirco non est tractandū, an dicto Ber. & Ma-
lacreæ per fideicōmissum potuerit succedere Emanuel, & Ga-
spar, uel Bar. filius Malacreę, ex quo in persona p̄dictorū nullū
fuit fideic. Solùm enim d. Malacreas, & fratres per testamentū
d. ser Bar. fuerunt uocati per fideicōmissum ad dictam medie-
tatem hæreditatis post mortem d. Agnetis, in codicillis autem
hoc fuit alteratum, ut statim ēt uiuente d. Agnete uenirēt quò
ad proprietatem, in quib. codicillis d. Malacreas, & fratres nō
apparent aliter grauati, & ideo illis cōsideratis non est tractā-
dum de aliquo fideicom. passiuè in persona ipsorum facto. Si
uerò consideramus declarationes factas in testō, ad quas testa-
tor codicillando se refert, & tunc solùm reperio d. Malacreā,
& fratres tanquā filios mascu. d. Agnetis, post mortē eius per
fideicommissum esse uocatos ad medietatem hæreditatis, in
qua d. Agnes erat instituta, nec ulterius apparent grauati. Nam
fœminæ ex d. Agnete uocantur, qn̄ deficiunt masculi, quę con-
ditio euanuit stantib. masculis filijs do. Agnetis, Malacrea sci-
21 licet, & fratrib. Et † quia substitutio ipsos non grauat, nec nos
grauare debemus: ualidum enim est argumentum in substitu-
tionib. dicere, hoc non dicit substitutio, ut no. dicit Old. con-
sil. 21. thema, & Abb. consi. 140. facti contingentia, & Soc. cō-
sil. 62. uiso ca. nu. 7. uol. 3. Et sic bene oīb. discussis apertissima,
& clara resolutio est, ꝙ do. Malacreas, & Bernardinus non fue-
runt grauati aliquo fideicōmisso, sed solū uocati: & quia illud
cōsecuti fuerunt, iō de eo potuere disponere, ꝑut disposuerūt,
quæ uoluntas attendi dēt, ut s̄. deductum fuit. ¶Et si quispiam
diceret, ꝙ imò testator uoluit deficientib. Malacrea, & fratrib.
illi succedere masculos, quib. deficientib. & fęminas: quia vr̄
fecisse plures gradus substitutionum, & ꝯn̄r Malacreas, & Ber-
nardinus uidentur esse grauati. Dico, hanc intelligentiam non
posse stare, ex quo uerba dictæ substitutionis, primò uocant fi-
lios masculos do. Agnetis, & illis deficiētib. filias eius do. Agne
tis, & sic restricta apparet ad filias do. Agnetis tantū, non ad fi-
lios filiorum, sed solùm ad illos, & illas in primo gradu existē-
tes, & existentib. filijs masculis do. Agnetis, alij gradus substi-
tutionum ruunt, imò solùm uocati apparent filij masculi do.
Agnetis nō descēdētes ex filijs, & iō sumus in decisi. de qua s̄.
22 Et † quia habuit locū in primis filijs, ulterius ad nepotes non
porrigitur, ut dicit Bar. in l. liberorū. ff. de uerb. sig. col. pe. uer.
quero quid, & in l. Gallus. §. idem credendū. ff. de lib. & posth.
& per Dec. d. cōsil. 95. col. pe. & fi. Et si adhuc diceretur, ꝙ alia
fuit mens testatoris, uidelicet, ꝙ iste Malacreas, & fratres habe
rent locum matris, & sic ꝙ ipsis mortuis, eis succederent eorū
filij masculi, & eis deficientibus fœminæ. Dico iterum hoc nō
posse colligi ex uerbis testamenti, ad quę codicillando testator
se refert, & cum uerba hoc non dicant, succedit ꝯcl'o, ꝙ etiam
substitutio hoc non dicit, ut s̄. deduxi. Et sic ista intelligentia
non potest sumi. Et si sumeretur, adhuc non obstaret quo ad
portionem Bernardini, qui mortuus est sine masculis, & fęmi-
nis, quo etiam casu non possunt succedere ipsę Vrsula, & Iulia,
nec Bartolomeus eorū frater, sed solùm Emanuel, & Gaspar,
23 rationib. & iurib. s̄. deductis in articulo domus. Item † & alia
rōne, q̄ insimul, & pariter seruit in alia portione, ēt relicta Ma-
lacreæ. nā ipse testator post gradus, quos fecit substituēdo, uo-
luit ꝙ d. Agnes, & habituri cām ab ea possint alienare dicta bo
na, & de eis facere totam eorum uolūtatem, quo casu data est
eis potestas alienandi, & disponendi, tam in uita, quàm in ulti
ma uoluntate, ut in l. si quis prioris. §. si certum, ubi omnes do
cto. C. de secun. nupt. & per Bar. in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de
verb.

uerb.obli.cū aliis adductis p Soc.ↄſ.31.uiſo,col.pen.& ↄſ.43. uiſo,nu.2.uol.4.Cõſequẽter Malacreas,& Bernardinus ĩ ultima voluntate,& teſtõ potuerũt diſponere ex ptãte eis attributa a teſtõre,p quã ceſſat oĩs pſumptio fideicõmiſſi.Eo † magis 24 qa data eſt,ut poſſint facere totam eorũ uoluntatẽ,q̃ uerba dè notãt liberũ arbitriũ,& abſolutũ nõ limitatũ, ut ĩ l.cũ q.dã,de leg.2.cũ aliis cumulatis p Iaſ.ĩ l.ſi ſic legatũ,col.pen.nu.27.& ſeq.de leg.1.Cõſequẽter ex oĩ capite d.Iulia,& Vrſula excludũtur,& ſeruari dẽnt teſtã Bernardini,& Malacreæ. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Teſtatoris uoluntas uim legis obtinebit.*
2 *Verbum, deueniat, à teſtatore prolatum fideicõmiſſum inducit.*
3 *Subſtitutio collata poſt mortem fideicommiſſum inducit, & compendioſam continet fideicommiſſariam, & nu.4.*
5 *Conditio habens tractum in futurum fideicõmiſſariã importat.*
6 *Etiam ſi non eſſet appoſita dictio, qñcunq; decederent grauati.*
7 *Quòd bona deueniant in proximiores, qui dicantur uocati.*
8 *Alienationis prohibitio facta cum expreſſione cauſæ fideicõmiſſariam importat, & melius nu.33.34.*
9 *Teſtator uolens bona perpetuò ſubiacere fideicommiſſo, ſubſtitunem fideicommiſſariam induxiſſe uidetur.*
10 *Verba, ꝙ bona conſeruentur, fideicommiſſum important.*
11 *Dictio, ut ſupra, relatiua eſt præcedentium.*
12 *Fideicommiſſaria ſubſtitutio conditionaliter facta, intelligitur ex uerbis prolatis a teſtatore.*
13 *Subſtitutio conditionalis redditur pura conditione adimpleta, & uerificata.*
14 *Fideicõmiſſi conditio dr̃ ueniſſe, & ceſſiſſe conditione purificata.*
15 *Fideicommiſſum iſto caſu redditum fuit purum, & ſimplex.*
16 *Fideicommiſſum non ſubſiſtit propter incertitudinem perſonarũ quibus relictum eſt.*
17 *Fallit ſi incertitudo poteſt reddi clara per relationẽ alterius ſcripturæ, & teſtamenti.*
18 *Relatum continetur in referente cum omnib.ſuis qualitatibus.*
19 *Diſpoſitio certa redditur propter adiectionẽ alicuius qualitatis.*
20 *Diſpoſitio certa redditur, quando æquipollens certum eſt.*
21 *Fideicommiſſum conditionale expirat, quãdo fideicommiſſarius pendente conditione mortuus eſt.*
22 *Fallit, quando teſtator ad fideicommiſſum uocauit non ſolùm fideicommiſſarium ſed deſcendentes ex eo.*
23 *Item fallit, quando alij erant uocati in teſtõ alterius aſcẽdentis.*
24 *Fallit, etiam quando adeſſent coniecturæ, ex quibus appareret, teſtatorem uoluiſſe durare fideicommiſſum poſt mortem ſubſtituti morientis pendente conditione.*
25 *Hæres grauatus fideicommiſſo diſponere poteſt de bonis aliunde per ipſum quæſitis.*
26 *Hereditatis appellatione ueniunt omnia bona diſponentis.*
27 *Poſt aditionem hæreditatis bona dñr hæredis, & non teſtõris.*
28 *Sequentia declarant præcedentia.*
29 *Cauſa falſa non uitiat fideicommiſſum.*
30 *Fideicommiſſarius dicitur conſequi bona ex primo teſtamento, & non ex ſecundo, in quo illud idem fuit ſibi relictum.*
Hæres grauatus fideicommiſſo, diſponens illa bona peruenire ad illum fideicommiſſarium, non aſtringit eum, quominus illa conſequatur uirtute primi teſtamenti, & non ſecundi.
31 *Hæres grauatus ſuper dictis bonis non hẽt poteſtatẽ diſponẽdi.*
32 *Alienationis prohibitio, an & quãdo inducat fideicommiſſum.*
33 *Et an neceſſe ſit, quòd perueniatur ad actum alienationis.*
34 *Dictio, ſemper, perpetuitatem inducit.*
Clauſulæ acceſſoriæ ad principalem diſpoſitionẽ illã nõ alterant.
35 *Clauſulæ poſitæ ad executionem diſpoſitionis illã non alterant.*
36 *Teſtamenti una pars declaratur per aliam.*
37 *Teſtator diſpoſuiſſe præſumitur illud, quod ordinaſſet ueroſimiliter, ſi de eo fuiſſet interrogatus.*
38 *Caſus non dicitur omiſſus, ſi uenit ex mente teſtatoris.*
39 *Fideicommiſſum nedum uerbis expreſſis, uerùm ex coniecturis inducitur.*
40 *Subſtitutio expirat, ſi grauatus mortuus eſt cum filijs, eſto quòd filij poſtmodum moriantur ſine filijs.*
41 *Caſus a teſtatore omiſſus remanet decidendus ſecundùm diſpoſitionem iuris communis.*
42 *In ſubſtitutionib. ualet argumentum, ut dicatur, ſubſtitutio hoc non diſponit.*
43 *Poſiti ſub conditione non dicuntur diſpoſitiuè uocati, nec honorati, & conſequenter grauari non poſſunt.*
44 *Poſiti ſub conditione excludunt ſubſtitutum illo caſu uocatum.*
45 *Fideicommiſſarius moriens pendente conditione fideicommiſſi illud non tranſmittit.*
46 *Fideicommiſſo uniuerſali an derogatum uideatur per fideicom. particulare.*
47 *In fideicommiſſis, & alijs ultimis uoluntatibus teſtatoris mens prædominatur.*
48 *Et ſatis eſt, quòd mens colligatur ex coniecturis.*
49 *Et illa præfertur uerborum interpretationi.*
50 *Fideicommiſſum inducitur ex tacita uoluntate teſtatoris ex coniecturis collecta.*
51 *Attenditur uoluntas teſtatoris potiuſquam ſcriptura, quæ præſumitur defectiua.*
52 *Confeſſio ſuperat omnem aliam ſpeciem probationis.*
53 *Potiſſimum quando fit ab infirmo, & proximo morti.*
54 *Et quando fit à perſona honeſta, & bonæ, & probatæ uitæ.*
55 *Paternus amor erga filios ualde conſiderandus eſt.*
56 *Teſtator ſecundus declarans uoluntatem primi teſtatoris magnam præſumptionem inducit ad diſpoſita per eum, ſi in aliquo ſunt dubia.*
57 *Eò magis, cũ iſtud declaratũ fuerit p alios ſubſequẽtes hæredes.*
58 *Confeſſio facta parte præſente præſumitur ab illa acceptata, ſi in illius fauorem tendit.*
59 *Eo magis cum ad id concurrat publica uox, & fama.*
60 *Ver. liberis, ad quos referatur.*
61 *Copula, &, poſita inter uerba filijs, & uer. liberis, an & quãdo ſtet reſtrictiuè, & qualificatiuè, & quando ampliatiuè, & augmentatiuè.*
62 *Copula, &, ponitur inter diuerſa.*
63 *Fideicommiſſum iniunctum hæredi ſub duplici conditione, tranſit in nepotes mortuo primo hærede.*
64 *In dubio fideicommiſſum cenſetur iniunctum primo hæredi, & non eius filijs, & deſcendentibus.*
65 *Filiorum appellatione an ueniant nepotes.*
66 *Et quid ſi tractatur de ipſorum commodo.*
67 *Et quid ſi concurrit mens teſtatoris, & eadem uiget ratio in nepotibus, quæ in filijs.*
68 *Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ex coniecturata mente teſtatoris.*
99 *Ratio pro expreſſa habetur, ſi unica tantùm poſſet aſſignari, & conſiderari.*

CONSILIVM LXXV.

Circa teſtamẽtũ conditum p q.Io.Fran. de Sulimanis, apertè ex eius tenore conſtat, iſtos nobiles de Saluaticis per fideicommiſſum eſſe uocatos. Nam ipſe Io.Franciſcus teſtator primò inſtituit Iulianum, Camillum. Alex. & Iulium eius filios legitimos, & naturales, & eos ac deſcẽdẽtes ex ipſis maſculos in infinitũ inuicẽ ſubſtituit, ẽt p fideicõmiſſũ, & ulterius uoluit, deficiẽtib. filiis, & eorũ deſcẽdẽtib. ita ꝙ oẽs eſſent extincti, bona ſua deuenire in proximiorem maſculũ ipſius teſtõris, q̃ eſſet đ familia Sulimanorũ, natũ tñ de legitimo matrimonio, declarando, ꝙ intentio ſua erat, ꝙ ſua hæreditas deueniret in deſcendentes ipſius teſtõris, & illis deficiẽtib. ꝙ deueniat in illos de Saluaticis ꝓximiores ipſius, & in deſcẽdẽtes ex eis. & qm̃ p̃dicti eius filij oẽs mortui ſunt, nullis penitus relictis deſcẽdẽtib. ex eis, & ulterius nullus de familia Sulimanorũ natus de lr̃imo matrimonio exiſtit. Meritò illi de Saluaticis, & deſcẽdẽtes ex eis ꝓximiores d.teſtõris ad eius hr̃ditatẽ uenire debent, cũ iſto caſu expreſsè appareãt uocati ab ipſo. Il-
1 lud † eñ verbũ, declarans. d. teſtõr &c. apertè inducit fideicõmiſſum, cũ p illud ipſe teſtõr ſuã intentionẽ declarauit, & uoluerit, ꝙ deficientib. filiis ſuis, & deſcẽdentib. ex eis hęreditas ſua deueniat in illos de Saluaticis, q̃ declaratio voluntatis vim legis obtinet. §. diſponat. in auth. de nupt. cũ uulg. & primũ locũ obtinet. l. in conditionib. primũ locũ. ff. de ↄd. & dem. cum
2 ↄcor. Et † q̃a clara eſt & aperta, omnimodo obſeruanda erit, ſm̃ diſpoſitionem, & ordinẽ ipſius. Illud enim ver. deueniat, fideicõ. inducit, ut eſt tex. apertus, & ibi Cano. tradunt, in cap. Raynaldus, in uer. deuenirent, extra de teſta. cum aliis plenè cumu-

cumulatis p Ias.in l.centurio.ff.de uulg.& pup.co.pen.nu.63.
3 uers.postmodum quærit Bart. Tum † ēt quia talis substitutio
collata apparet post mortem filiorum,& descendentiū ex eis,
ut colligitur ex illis uer.deficientib. & ex illis, ita ꝙ oẽs essent
extincti,ut hr̃ in auth.de hær.& Fal.§.hinc nobis,in gl.in ver.
deficientis,& p Albe.de Rosa.in uer.deficiens,in suo dictiona
rio. Et qñ est collata in tale tempus mortis, includit substitu-
tionem cõpendiosam: ut firmat gl.& ibi oẽs not.in l.in testō.
C.de testa.mil.& tradit Alex.ↄs.22. col.2.uers.si diceret,uol.
2.& Soc.ↄs.93.suprascripti insignes,col.3. uers.sed istæ rõnes,
uol.1.& traditur per omnes in c. si pr̃,de testa. lib.6.& in d.l.
4 Centurio.cum si. Et † talis compendiosa continet sub se fidei
commissariam,qñ facta est impuberi,ut fuit presens, ut tradit
Bar.in d.l.Cẽturio,in 1.q.4.q.prin.col. antep. & pen. quē ibi
* sequuntur cõiter * oẽs,& firmant ēt scrib. in l.precib.post gl.
C.de impub.& Cano.in d.c.si pr̃,& in c.Raynutius,& in d.c.
5 Raynaldus,ex̃ de testa.Et † ēt quia d.testōr adiecit talē ↄdõnē
comprehenden. oē tp̃s, & habētem tractum in futurum,& iō
sub compendiosa ↄtinetur fideicommissaria : ut oẽs firmant
6 in d.l.precib.in d.l.Cẽturio,& in d.c.si pr̃. Esto † ꝙ non appa
reat posita dictio, quandocunque decederent &c. ut cõcludit
Bar.in d.l.Centurio,col.10.uers.2.oppono ad prædicta,& do
cto.in locis s̃.allegatis,& Ias.in l.uerbis ciuilib. col.2. nu.16.
7 & seq.ff.de uulga.& pup. ¶†Et si quis diceret,ꝙ illa uer. & in
proximiorem d.testōris, & descendentes ex eo, debent referri
ad transuersales de Sulimanis, proximiores testōris,de quibus
dixit superius,ut sonant uerba ipsius ibi,ut s̃. declaratū est, &
sic relatio non est facienda ad proximires illorum de Saluati-
cis.Adhuc dico, ꝙ vers.sequēs uocat illos de Saluaticis ad oīa
bona ipsius testatoris,ibi,quo oẽs sp &c. ubi testator omni ca-
su ad inuicem substituit,& sp omnes,de quibus superius fecit
mentionem,& sic reciprocè uocauit ipsos de Saluaticis, de q-
bus iam superius dixerat. Prout etiam fideicommissum appa-
ret inductum ex alio c.d.testamenti, ibi. item prædictus testa-
tor prohibuit,ubi hr̃des,& descendentes ex eis prohibiti sunt
alienare bona hæreditaria ea ratione: qm̃ testator uoluit bo-
na sua integrè peruenire in descendentes masculos, & in oẽs
alios nominatos s̃. & ↄn̄r in dictos de Saluaticis, quos iam s̃.
nominauit.& ulterius addidit,ꝙ ĩ dictis bonis faciebat substi-
tutionem per fideic. ita ꝙ in omni casu eius bona subiaceant,
& subiacere debeant restitutioni fideicõmissi,ut perpetuò con
8 seruentur penes eos,quos nominauit.Per † quam prohibitio-
nem alienationis factā cum expressione dictæ causæ inductū
fuit fideic.quò ad ipsos, quorum contemplatione facta appa-
ret,ut plenè traditur in l. filiusfam.§.diui,de lega.1.& per oẽs
scrib.max.Alex.Aret.& Soc.in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de
uerb.obl.& pet Soc.ↄs.57.in cā, & cons.44. visis,vol.3.& per
Dec.consi.23.& pro tenui,& consi.38.circa primum,& cons.
9 nouiter impresso 23.in casu,col.2.Et † ēt qa testator expresè
uoluit, bona sua perpetuò subiacere fideicõmisso, ẽm condi-
tiones appositas superius,& omni casu pdicto voluit,& expres
sè induxit fideic.vñ sine dubio fideicō.isto casu apparet indu-
ctum,ut expresè firmat Bar.in d.l.Centurio, col.antep.versi.
4.principaliter quæro,& concludunt oẽs in d.l.precib.& illa
uer.perueniant &c. idem importãt,ut tradit Bar.in d.l.Cen-
turio,col.pen.uers.& primò de uerbo perueniat,quem oẽs cō
* muniter * sequuntur. Et † etiam illud uer.ↄn̄r, fideic.impor-
10 tat,ut est tex.& ibi Bar.tradit in l.filiam.ff.de au. & arg.legat.
Et quia testator in isto cap. testamenti fideic. induxit in omni
casu, & erga oẽs, quos s̃.nominauerat, ut patet ibi, quos oẽs
nominatos, ut s̃. & ibi,in illos, de quib.s̃.facta est mentio,&
11 ibi, & per fideic.ut s̃. Quæ † uerba relatiua comprehendunt
eos, qui in precedentibus expressi sunt, & continentur,ut per
illum text.tradit Bart.in l.1.§.hoc edicto.ff.de postul.& idem
Bar.in l.talis scriptura.§.fi.de lega. 1.Et cum ipsi de Saluaticis
in præcedentib. capitulis testī expresè uocati appareant a te-
statore,casu quo deficerent filij,& descendentes ipsorum,nul
12 la cadit dubitatio,quin ad tale fideic.non ueniant. ¶†Et licet
talis substitutio fideicommissaria fuerit conditionalis,& colla
ta in casum,in quem filij decederent sine descendentib.& oẽs
essent extincti,& casu quo nullus extaret de familia Sulimano
rum natus de legitimo matrimonio, vt probãt illa uerba, casu
prædicto,ꝙ nõ reperirētur, & ibi, ita ꝙ omnes essent extincti,
13 & illi ablatiui absoluti,deficientibus &c. Tamen † quia dictæ
cõditiones fuerūt uerificatæ: qm̃ oẽs filij testōris mortui sunt
sine descēdentib. & nullus ipsorū reperitur, nec ēt extat aliqs
de familia Sulimanorum natus de legitimo matrimonio.Ve-
14 rùm † erit dicere,conditiones d.fideicommissi uenisse,& ces-
sisse.l.cedere diem.ff.de verb.sig.l.gn̄aliter,in prin.C.de insti.
& substi.tradunt omnes in d.cap.si pr̃, & in d.l.Centurio,&
15 in d.l. precibus. Et † per euentum dictarum conditionum fi-
deic.effectum fuit purum.l.fi.§.1.ff.de uulg.& pup.l.si pupil-
lus,in fi.ff.de cōd.instit.no.Bal.in l.cū testō,in fi. C.de manu.
testa.& Aret. per illum tex.in l.fi.§.cum mihi,uers.sed rursus.
ff.de uerb.obl.Consequenter per euentum talis ↄdõnis restitu
tio fideicommissi facienda est ipsis de Saluaticis substitutis,&
isto casu uocatis ab ipso testōre,vt in l.pen.& fi. C.ad Treb.&
est tex.in l.filium quem habentem.C.famil.ercisc.& tradit Bal.
16 ↄs.286.super primo,vol.3.¶†Nec prædictis obstat,si diceret,
tale fideic.nõ subsistere rõne incertitudinis.Nā dicti de Salua-
ticis non fuerunt nominatim expresi ab ipso testatore, & qñ
fideic.relinquitur incertæ persone, non subsistit, ut plenè tra-
ditur in l.quidā.ff.de reb.dub. & in §. incertis uerò personis,
inst.de leg. Nam ipse testator relationē habuit ad illos de Sal-
uaticis uocatos in testō sui patris,ut sonant uerba p ipsum pro
lata referentia se expresè ad dictū testm̄ paternum, in quo pa
terno testō uocantur Antonius,Thomas,Fran.& alij fratres fi
lij do. Bartholomei Saluatici, & nepotes dicti primi testōris
nati ex do.Insengarda ipsius sorore,quo fit,vt perinde iudican
dū sit,ac si noīatim, & expresè ab ipso secundo testatore fuis-
17 sent ad fideic.per ipsum facta uocati.Et † appellatione filiorū
ueniūt nepotes in materia testamentaria,& fauorabili,qñ uo
cantur in substitutione actiua, & sic ad cõmodum, ut inferius
18 dicetur.Relatum † enim continetur in ipso referente cū om
nib.suis qualitatib.l.asse toto.ff.de hære.insti.l.si ita scripsero.
ff.de cond.& demon.auc.si qs in aliquo documēto.C.de edē.
l.Titia.§.idem respondet.ff.de uerb. obl.tradit Bar.in l. 1.ff.de
recepta.& in l.si qs seruū.§.fi.col.pen. vers.sed q̃ro, de leg.2.
cum si.traditis p doc.per illum tex.in l.in summa.ff.de rē iudi
19 cata.Prout † ēt cessat obiectio,ex illo uer.proximiorem, p qđ
testator vocauit proximiorem suū ex illis de Saluaticis, & de-
scendentes ex eo , & per expressionē huius qualitatis persona
nedū certa, sed certissima redditr: cū talis qualitas non possit
verificari nisi in prædictis de Saluaticis, & in descendentib.ex
eis,qui attinebant, & coniuncti erant dicto secundo testatori.
20 Et † expressio huius qualitatis equipollere dēt nominationi.
l.si nominatim.ff.de cond. & demon.l.certū, ubi plenè Mod.
21 ff.si cert.per.¶†Nec circa istud obstat,si quis diceret,ꝙ illi de
Saluaticis filij dñi Bartholomæi,& dñæ Insengardæ nomina-
tim vocati fuerunt premortui añ Iulium de Sulimanis filium
vltimò decedentem ipsius secundi testatoris,& grauatū,& qñ
fideicommissarius substitutus sub conditione moritur añ gra
uatū ↄdõne pendente,non pōt talem spem,& ius fideicōmissi
cōdõnalis transmittere ad hæredes ēt suos, vt hr̃ in l.vnica.§.
sinautem aliquid.C.de caducis tollen.& ibi not.Bal.col.1.uer
* si.quæro nunc,& est gl.ordinaria communiter * approbata in
l.vnica.C.de his q ante aper.tab.& ponit Bar.& alij in l.1.col.
22 pen.uers.alia gl.ponit.ff.de leg.1.Nam obiectio tollitur : qm̃
dictus secundus testator nedum uocauit prædictos de Saluati
cis,sed etiam descendentes ex eis,qui essent proximiores d.te-
statori, ut sonant illa uerba ab ipso testatore prolata, quo casu
descendentes non ueniunt uirtute trāsmissionis, sed ex eo qa
expresè a testatore sunt vocati, vt tradit Bal.in d.l.vnica. C.de
his qui ante aper.tab.& in l.vnica.C. vt act.ab hær.& ↄ̄ hær.p
tex.in l.si cui fundus.ff.de cond.& demon.& ita pūctaliter fir
mat Soc.in l.hæredes mei.§.cum ita,col.4.ver.aduerte tñ,nu.
23 10.ff.ad Treb.Et †appellatione descendentium veniūt oẽs in
infinitum.l.fi.C.de suis & legit.& ĩ auth.de here.ab intest.vē.
in prin. Item cessat obiectio : qm̃ iste testator uocauit illos de
Saluaticis,ẽm ꝙ erant uocati in testō sui patris,per quē uocan
tur filij d.Bartholomei,& d.Insengardæ,& appellatione filio-
24 rū veniūt nepotes,vt dixi,& dicetur inferius.Prout † ēt cessat
obiectio,qñ adessent coniecture,per quas appareret, testatorē
uoluisse tale ius transmitti ad descendentes nominatorum.
Nam tunc bene transmittitur,ut latè tangit idem Soc.ponen-
do coniecturas in d.§.cum ita,col.4.nu.10.& seq.& cons.6.in
præsenti,col.4.& 5.uol.3.Que optimè verificātur,considera-
tis verbis prolatis a testatore, dum prohibuit alienationē bo-
norum,

norum,& voluit ꝙ in perpetuum dicta bona eſſent ſub fideic.
& ſubiacerent reſtitutioni fideicommiſſi in beneficium nomi
torum per ipſum in præcedentib. capitulis teſtĩ, in quibus,&
dicti de Saluaticis,& etiam eorum deſcendentes uocant̃.Me-
ritò ergo iſte do.Bartholomæus & fratres, filij, & deſcenden-
tes ex prædicto Franciſco, filij d.do.Bartholomæi, & dictę do.
Inſengardæ nominati, & uocati tale fideicommiſſum cõſequi
pñt. ¶Rurſus non obſtat,ſi diceretur,ꝙ tale fideicõmiſſum nõ
fuit factum ſuper oĩb. bonis dicti ſecũdi teſtõris,ſed ſolùm ſu
per illis acquiſitis per ipſum,& ſuper illis bonis paternis,quæ
non erant ſubiecta fideicommiſſo. nam in illis ſubiectis fidei-
commiſſo paterno uoluit fideicommiſſum iſtud hr̃e locum.
25 De † acquiſitis.n. per ipſum bene potuit diſponere, ut tradit̃
in l.cohæredi.§.cũ filiæ.ff.de uulg.& pup.& per Dec.ꝯſ.80.&
208.col.2.ꝯñr ſub iſto fideicommiſſo facto per Ioã.Franciſcũ
non debent uenire bona d. Sulimani eius patris ſuper illis fa-
cientis fideicõmiſſum.Nam obiectio ceſſat qm̃ dictus teſtator
eius filius inſtituit ſuper oĩb.bonis ſuis, ad quæ bona uocauit
ẽt deſcendentes ex filiis,& caſu quo nullus eſſet ex deſcenden
tibus,uoluit, ꝙ hęreditas ſua deueniret ad illos de Saluaticis.
26 Et † appellatione hæreditatis omnia ueniunt, & comprehen-
duntur.l.hæreditas.l.nihil.ff.de reg.iur.& ff.de acq.hære.ferè
27 per totum,& ff.de peti.hæred.Et † hęreditas paterna, cui iſte
Io.Fran.ſe immiſcuit,non eſt amplius in conſideratione: cum
effectum fuerit unicũ ſuum patrimonium. l. ſed ſi plures.§.ſi
filio.ff.de uul.& pup.l.1.§.præterea.ff.de ſepara.l.1.§.veteres,
ubi plenè doc.tangunt.ff.de acqui.poſſ. ut et faciunt in Rubri
ca.ff.de acq.hær.ꝯñr fideicom.factum fuit ſuper integra,& to
ta hæreditate. Quod ẽt clarius oſtendit̃ ex alio c.d.teſtĩ,in quo
prohibuit alienationem bonorum,& iurium ſuæ hæreditatis
ea ratione : quia uolebat illa integrè peruenire ad ſubſtitutos,
& in illis facere perpetuum fideicommiſſum. Ex quo intentio
teſtatoris erat, ꝙ ſua hęreditas,& bona ꝑpetuò eſſent ſubiecta
reſtitutioni fideicommiſſi,& appellatione bonorum oĩa com-
prehenduntur.l.nã qđ.§.fi.ff.ad Treb.cũ concor.Vnde cũ ip-
ſe teſtator per capitula ſequentia declarauerit, & aperuit eius
uoluntatẽ eſſe,oĩa ſua bona,& hæreditatem ſubiacere fideicõ-
miſſo, neceſſariò fideicommiſſum factum dr̃ ſuper bonis. Per
28 † iſta.n.ſequentia declaratur illud capitulũ pręcedens.l.utrũ.
ff.de peti.hære.l.qui filiabus.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.1.
Eo magis cũ in iſtis ſequentib.aſſignetur rõ,& cã, ꝑp quas ip-
ſe teſtator motus fuit ad faciendum fideic. q̃ potiſſimum ꝯſi-
derãda ſunt.l.cum pater.§.dulciſſimis,& ibi Bart.no.de leg.2.
¶Et quatenus adhuc diceretur, ꝙ iſte Io.Fran.non potuit face
re fideic.de illis bonis paternis,in quibus pater ſuus d.Sulima
nus ꝑ prius fideic.fecerat, & iõ ipſe bene fecit reſeruare dicta
bona ſubiecta fideicommiſſo illis ſubſtitutis,& fideicommiſſa
riis uocatis per eius patrem. Nam rñdetur,tale fideic.paternũ
fuiſſe factum in beneficium dictorum de Saluaticis, ut eſt ui-
dere ex tenore teſtĩ paterni, ad quod ipſe Io. Fran. expreſsè ſe
retulit,& illud in hoc expreſsè ratificauit,quo ſit,ut iſti de Sal
uaticis uenire poſſint uirtute dicti teſtamenti paterni appro-
bati a Io.Franciſ.eius filio.Et ſi dicatur, ꝙ in teſtõ paterno ſo-
lùm uocantur filij do.Bartholomæi de Saluaticis, & non eius
deſcendẽtes. Adhuc rñdetur, ꝙ ſi ex iſto capite tale fideicom.
paternum deficeret,& per ꝯñs bona paterna non eſſent ſubie-
cta fideicommiſſo,neceſſariò ſequitur, ꝙ talia bona erant libe
ra ipſius Io.Franciſci,ꝯñr ueniũt in fideicommiſſo per ipſum
29 Io.Franc.facto,ut s̃. dictum eſt. Nam † iſta falſa cã non uitiat
tale fideic.ut eſt tex.in l.fi.ff.de hær.inſti.& plenè traditur per
eos maximè Mod.in l.demon.§.qđ aũt.ff.de condit.& demon.
Et iſtis modis ẽt reſoluitur, ſi diceretur, ꝙ ipſe do.Sulimanus
ſolùm grauauit ipſum Io.Fran. non aũt eius filios. Nam ſi hoc
eſſet, talia bona eſſent libera ipſius Io.Franciſci,ergo &c.De cu
ius tñ ſuceſſionis paternę ueritate plenius inferius dicetur,nec
dici põt,ꝙ ipſe Io. Fran.uoluit reſeruare bona ſubiecta fideicõ
miſſo per patrem ſuum in beneficium ſuorum filiorum, dũ di
ctus Sulimanus prohibuit alienationem certorum bonorũ, &
uoluit illa venire ad deſcendentes ſuos &c. Nam iſte ſenſus,&
huiuſmodi intelligentia, non põt ſubſiſtere, nec colore aliquo
põt fundari : cum ipſe Io.Fran. ſolùm reſeruauerit fideicõ.pa-
ternum,quod debebat ꝑuenire ad illos de Saluaticis ſm̃ teno-
rem teſtamenti ſui patris, & ſic non ꝯſenſit reſeruare alia fidei
commiſſa,niſi pręmdictum.Prout etiam : quia tale fideicõ.reli-
ctum per patrem in beneficium filiorũ non erat niſi in caſu ſe
cutæ alienationis, ut dicetur inferius,ex quib.reſultat firma cõ
cluſio,ꝙ conſiderato teſtõ Io.Franciſci,iſti de Saluaticis ſucce-
dunt ad integrum fideic. bonorum ipſius Io.Franciſci,& ẽt eo
rum quæ fuerunt ſui patris d.Sulimani.¶Verùm poſtremò in-
ſtari poſſet,ꝙ ipſe Io.Fran.non potuit per fideicom.relinquere
illa bona, q̃ pater ſuus do.Sulimanus expreſsè prohibuerat ip-
ſum Io.Franciſ.eius filium, & hæredem alienare, ea de cã : q̃a
uolebat talia bona ire in ſuos deſcendentes de hærede in hr̃dẽ
ex linea d.teſtatoris,& Io. Franciſci eius filij, ita ꝙ ſꝑ eſſent, &
intelligerẽtur ſub fideicommiſſo &c.Ex quib.uerbis,& ex qua
alienationis prohibitione in beneficiũ deſcẽdentiũ ipſius Ioã-
nis Franciſci inductum fuit fideic. ad qđ eius filij uocabant̃,ut
30 ſuperius fuit dictum,& probatum. Et † qm̃ ipſe Io. Frã.mor-
tuus eſt relictis quatuor filiis uocatis ad bona prædicta per d.
Sulimanũ auum, & dicti eius filij mortui fuere nullis relictis
deſcendentibus iure permittẽte Iulius ultimo loco defunctus
potuit de dictis bonis diſponere, & eius matrem hæredem re-
linquere : cum talia bona ipſe Iulius fuerit conſecutus ex fidei
commiſſo facto per auum,non aũt uirtute teſtĩ Ioan.Franciſci
eius patris, ut eſt text.in l.unum ex familia.§.ſi de Falcidia,de
31 leg.2.& in l.pater filium.ff.ad leg.Falc.cum ſi.Et † hoc ſtante
fideic.factum per Io.Franciſ.nõ põt comprehendere dicta bo
na : cũ ſuper illis non haberet ꝑtãtem diſponendi, ex quo per
prius per fideic.d. Sulimani erant relicta dictis eius filiis,ut hr̃
in l.fi.§.ſed quia,& in §.ſeq.C.com.de leg.& in l.Marcellus.§.
res q̃.ff.ad Treb.Huiuſmodi colorata obiectio ex plurib. nihil
32 hẽt obſtare.Et † primò : nam licet aliqui uoluerint,ꝙ per talẽ
prohibitionem alienationis factã cũ expreſſione dictæ cauſæ,
ꝙ bona prædicta perpetuò ſint, & remaneant apud ſuos deſcẽ
dentes,cenſeretur iniũctum fideic.abſolutè ea rõne: q̃a expreſ
ſio talis cauſæ reddit illud magis efficax,ut dicit Bar.in l.pater
filium §.fundũ,de lega.3.& in l.ſi ſocer.§.Lucius.ff.ſol.matri.
& Pau.de Caſt.conſi.232.uiſis, & conſideratis,col.5. uerſ.cir-
ca primũ,& Are.in d.l.qui Romæ.§.cohæredes,col.3.in prin.
& Soci.ibi,col.8. uerſ.quartus, & ultimus caſus,& conſi.251.
qm̃ in præſenti,col.6.verſ. confirmatur eadem concluſio,uol.
2.& conſi.57.in cã filiorũ,col.1. uol.3. & conſi.43.uiſis,eodẽ
33 uol.& per Dec.conſi.38. circa primum. Tamen † uerior ꝯclõ
eſt,ꝙ per talem prohibitionem alienationis non dicatur indu
ctum fideic.abſolutè, ſed ſolùm in caſu alienationis & ſecuta
contrauentione,ſecus ſi alienatio non fuit ſecuta,nã tunc nul-
lum cenſetur inductum fideicom.ita concludit Alex.in d.§.co
hæredes,in tertia col.verſ.puto concludẽdum,& expreſsè hoc
firmat Bar.in l.pater filium.§.filia,de leg.3.ubi per illum text.
uult, ꝙ ſi res prohibita eſt alienari,inductum eſt fideicommiſ.
conditionale, ſi res alienetur,& bene facit tex. in l.filiusfamil.
§.cum pater.de leg.1.ubi teſtator primò prohibuit filium ſuũ
hæredem inſtitutum, ne alienaret fundum, addendo ut in fa-
milia illud relinqueret,& deciditur, ꝙ facta alienatione in ex-
traneum inducitur fideicom. alienatione autem non facta ſe-
cus, ut probatur ibi in uerſiculo ſed ſi omnes, & licet addatur
illa ratio : quia uoluit bona perpetuò ire in deſcendentes, tñ
illa non dẽt augere,nec extendere fideic.ex quo uenit acceſſo-
riè ad illud principale, ſed ad prohibitionem alienationis,per
quã ſolũ oritur fideic.in caſu ꝯ̃uentionis,ut dicit Alex. in d.§.
cohæredes, & cum iſta ratio habeat relationem ad prohibitio-
nem alienationis,intelligi dẽt,& regulari ſm̃ dictam prohibi-
tionem.ſ.in caſu alienationis : intentio enim teſtatoris fuit,ut
bona conſeruarentur in deſcendentes, & ſic in caſu alienatio-
nis ſecutæ,per quã deſcendentes excluderentur, & ꝯñr fideic.
oritur,qñ ſecuta eſſet alienatio.nam ea non ſecuta, bona rema
nent apud deſcendentes,& ꝯñr ratio adducta ꝑ teſtatorem ha-
bebit locum,& ſic fideicom. ceſſabit alienatione non facta.&
bene ad hoc facit tex.in l. peto.§.fratre.de leg.2.ubi primò do
mus fuit ſimpliciter prohibita alienari,& poſtmodũ fuit adie-
cta cã, & ratio per teſtatorem : ut in familia relinqueret, & tñ
non inducitur fideicom. niſi in caſu ꝯ̃uẽtionis, uidelicet facta
alienatione inter uiuos, uel hærede ex̃neo inſtituto, & ꝑ iſtum
tex.Soc.firmat hanc concluſ. & dicit eam ueriſſimam adducẽ
do plures alias rationes,& deciſiones, & rñdendo oĩb.ꝯ̃riis in
conſi.227.præſens cõſultatio,uol.2.ubi pro, & ꝯ̃ arguit, & tñ
ita conſulendo concludit, aſſerendo hanc ſnĩam eſſe uerã & ſe
quendam,& hoc idem latè proſequitur Dec.conſi. 218.in ca-
ſu

su ad me transmisso,col.4.& seq.uers. superest tm̃.num.14.&
seq.& ꝯs.287.in ciuitate Placentiæ,col.5.uers. non obstat ulti
mò,& col.6.& diffusius ꝯs.377. visis, & diligenter considera-
tis,col.3.& tribus seq.uers.uenio igitur,& ēt in ꝯs.nouiter im-
presso 20.aliàs 422.& pro tenui, quib.in locis ad plenum tra
ctat articulum,& demum ꝯcludit,ꝙ q̃n prohibitio alienatio-
nis est facta ēt cum illa expressione causæ, ꝙ bona in perpetuũ
uadant in descendentes,& ꝯñr in familia, ꝙ fideic. dicatur indu
ctum non absolutè sed eo casu , quo fuit ꝯuentum, & facta ac
secuta alienatione,adducit iura,& rõnes,& rñdet omnib.obie
34 ctis, & ꝯriis. ¶†Nec dicatur in casu nostro cessare hãc ꝯclõnē
per illa uer.sp uadant de hærede in hæredem, & per illa,ita ꝙ
ipsa bona sint, & intelligantur sub fideicõmisso : nam ista oĩa
accessoriè ueniunt ad principalem prohibitionē alienationis,
ut ad oculum patet, & iõ non alterant,nec ampliant principa
35 lem dispositionem, ut in cle.prima,in fi.de pręben. Et † etiã:
quia tales clausulæ ueniunt ad executionem prohibitę aliena
tionis, & per eas non debet alterari prohibitio principalis, ut
dicit d.Ant.& Imo.in c.q̃m,co.fi.de off.delega.& Alex.in l.&
quia.ff.de iurisd.om.iud.& multa ad id congerit Dec.cõsi.12.
& pro tenui,col.fi.& bene faciunt,q̃ traduntur in regula acces
sorium,de regu.iur.lib.6.& q̃m ipse Io.Franc.inter uiuos non
alienauit,nec in testõ suo ex̃neos hæredes reliquit, ꝗnimò pri
mitus ad dicta bona,& alia sua quęcunq; uocauit dictos filios
suos,& descendentes ipsorum, meritò tale fideic.factum a d.
Sulimano non potuit habere locum : cùm per Io.Fran.mini-
mè fuerit ꝯuentũ,ex quo nedum non ꝯuenit, quinimò ad un-
guem voluntatem,& dispositionem sui patris obseruauit,quæ
erat,ut dicta bona prohibita alienari peruenirēt ad eius filios,
& descendentes,ipse Io.Fran.re ipsa,& effectualiter fecit,& cu
rauit,ꝙ ad eius filios dicta bona peruenirēt,prout iam perue-
nerunt:& quia nulla fuit secuta alienatio,nec in aliquo ꝯuen-
tum, tale fideicommissum isto casu inductum cessauit, & ces-
sat,& expirauit : cum fuerit ꝯditionale,& eius ꝯdõ non fuerit
secuta,ꝯñr post mortem filiorum, & descendentium ex eis ip
se Io.Fran. potuit per fideicommissum de dictis bonis proui-
dere,& disponere : cum iste casus non fuisset expressus a d.Su
limano primo testõre, q̃ uerbis expressis non declarauit, quid
agendum esset de dictis bonis ꝓhibitis alienari,& ad quos de
berēt puenire,casu quo non extarent filij,& descēdentes ex eo
Io.Fran.eius filio, & iste casus omissus bñ fuit ꝓuisus,& decla
ratus p ipsum Io.Fran. q̃ certus de uoluntate patris disposuit,
ꝙ deficientib.filiis, & descendentibus ex eis, bona peruenirēt
ad istos de Saluaticis, obseruanda ergo erit dicta eius uolũtas,
non obstãte dicta prohibitione alienationis , ꝑ quam isto casu
non fuit inductum fideicommissum, ut superius deductũ est,
& sic cessabit obiectio.Prouit & 2.cessat : q̃m ēt intentio d.Su
limani,& eius mens apertissima fuit, uoluisse ꝑ dictam ꝓhibi
tionem alienationis inducere fideicommissum in descenden-
tes suos,& eius filios perpetuò,& de hęrede in hæredem,& sic
gradatim eo.s.casu q̃n extarent descẽdẽtes,q̃n aũt nullus ex-
taret, ꝑfectò ēt ad dicta bona uocasse vr̃ dictos de Saluaticis,
quos ēt uocauit per prius ꝑ fideicommissum ad totam eius hę
reditatem,ut patet in c.institutionis,& substitutionis ꝑ ipsum
36 d.Sulimanum factæ.Et † certissimum est,ꝙ unum capitulum
testĩ declarat aliud d.l. qui filiab.d.l.si seruus plurium.§.fi.de
lega.1.& cum prædilexerit istos de Saluaticis in substitutione
uniuersali totius hęreditatis , casu quo deficerent eius filij, &
descẽdẽtes,a fortiori uerisimile est,ꝙ istos de Saluaticis ēt vo
luerit prædilexisse , & uocasse in istis bonis prohibitis alienari
eo dico casu quo eius nepotes, & descẽdẽtes non extarent,&
37 decessissent sine descendentib.prout decesserũt. Et † nulli du
biũ,ꝙ si ipse d.Sulimanus fuisset de hoc interrogatus, & istud
cogitasset,utiq; idem uerisimiliter disposuisset,& ꝯñr perinde
haberi dẽt,ac si istud idẽ expressisset, uti hr̃ in l.fi. C.de posth.
hær.inst.& in l.Titius.§.Lucius.ff.de liber.& posth. & ibi oẽs
no.& est gl.ordinaria in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.tradit Alex.
& alij in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff.de libe.& posth.& ꝯs.51.
circa hanc,uol.1.& ꝯs.230.attentis uerbis, uol.2.& si ipse do.
Sulimanus expresse isto casu uocasset istos de Saluaticis,res es
set sine difficultate, idẽ ergo erit : cũ casus iste habeatur perin
38 de ac si ab eo fuisset expressus. Et † sic nõ põt dici omissus: cũ
ueniat ex mente testatoris,argumento.l.prętor.in princ.& ibi
gl.in uer.expressum.ff.de ope. no.nũcia.l.nominis.§.uerbum.
ff.de uerb.sig.¶Nec obstat, si dicatur,non sufficere testatorem
uerisimiliter hoc uoluisse : cũ procedendũ sit ad aliquam di-
spositionem : ut traditur per Bal.& Imo.ꝑ illũ tex.in l.1.cũ q.dã
ff.de hære.insti.per Alex.& Mod.in l.5.C.de libe.& posth.nã
satis processum fuit per ipsum d.Sulimanum dispositiuè,& in
fauorem ipsorum de Saluaticis, ipsos expresse uocãdo ad eius
hęreditatem, casu quo non essent sui descendentes , vt statim
39 diffusius dicetur.Et † ēt quia fideicommissa nedum uerbis ex
pressis,sed ēt ex ꝯiecturis inducunt : ut illico subijciet.Et d.l.
cum quidam,& l.si repetendi.C.de cond.ob.cau. ꝓcedunt,q̃n
intentio,& uoluntas est funditus retenta in mente,nec est pro
cessum ad aliquem actum seu uerbum,per quæ posset cõiectu
rari,eius ꝯriũ uiget in casu pñti,& ista pro nũc satis erũt circa
testm̃ d.Io.Frã.uirtute cuius isti de Saluaticis uenire pñt ad to
tam eius hr̃ditatē,& ēt ad bona q̃ fuere q.d.Sulimani sui pr̃is.
¶An aũt possint uenire ad hr̃ditatē ipsius d. Sulimani uirtute
testĩ per ipsum ꝯditi. Prima facie dicendum vr̃ ꝙ nõ ea rõne:
q̃m ipse d.Sulimanus instituit do. Ioã.Franciscum eius filium
uniuersalem hæredem,& uoluit, ꝙ si decederet q̃ncunq; sine
communib.filijs,& liberis ex eodẽ descendentibus, ꝙ hæredi-
tas sua perueniat,& deuenire debeat in Antonium,Thomam,
Franciscũ, & alios filios do. Bartholomæi Saluatici, & do.In-
40 sengardæ sororis ipsius testõris. Et † quia ipse Io. Fran.graua
tus mortuus fuit relictis quatuor filijs,meritò talis substitutio
fideicommissaria dr̃ expirasse,licet dicti filij Io.Francisci post-
modum mortui fuerint sine filiis,ex quo istud nõ est amplius
in consideratione : cum talis substitutio per existẽtiã dictorũ
filiorum dicatur euanuisse, nec ulterius est quærendum,quid
postmodum contigerit de dictis filiis,ut dicit Oldr.ꝯs.21.the
ma tale est,testator, & ꝯs.241.thema tale est d.G.adducit.l.cũ
uxori.C.q̃n dies legati ced.& l.hæredib.ff.ad Treb.& faciunt
cumulata per Dec.ꝯs.43. & ꝓ tenui, col.2.uers.& licet liberi,
41 & ꝯs.218.ĩ casu,nu.7.& ꝯs.377.uisis,col.2. Iste † enim casus,
quid postmodum sequeretur de dictis filiis Ioan. Frãcisci fuit
a testatore omissus,& ideo remanet in dispositione iuris cõis.
l.si extraneus.ff.de condictione ob causam. l. commodissimè.
42 ff.de liber.& posthu.l.si cũ dotē,in prin.ff.sol.matr.Et † quia
dicta substitutio non loquitur isto casu,meritò succedit dictũ
Oldr.in consi.21.& Io.And.in add.ad Spe. in tit.de testam.§.
1.uer.occurrit,uolẽtium,optimum esse dicere, substitutio nõ
43 dicit istud.Et † ēt quia dicti filij & liberi Io. Frãcisci positi ap
parent sub conditione, & ꝯñr non sunt uocati dispositiuè.l.si
quis sub conditione.ff.si quis omissã cã testa.ꝯñr tanquam nõ
vocati, nec honorati non potuerunt dicto fideicommisso gra-
44 uari,uulg.l.ab eo.cum ꝯcordan.C.de fideicom. Isti † enim fi-
lij Io.Francisci positi sub conditione bene excludunt substitu
tum, & eis fuit reseruatum ius legitimæ successionis, non aũt
dicũtur ab isto testatore substituti, nec honorati in hęreditate
* delata Io.Fran.eius patri,s̃m gl.communiter * approbatam in
l.Lucius,la ij. ff.de hęred.insti.& per Alex.consi.32.uiso pro-
cessu,col pen.uol.3.& consi.13.uisis,col.4.uol.4.& licet Bar.
in d.l.Centurio,col. 12.uers. quæro ulterius, dicat,filios posi-
tos in conditione censeri grauatos fideicommisso facto sub il-
* lis uerbis, si institutus sine filiis decesserit : tamen * commu-
niter doct.ibi concludunt ꝯ Bar. ut etiam diffusè tangit Fran.
de Curt. cons.42.quia inquit,& ꝯs.44.sæpe reuoluta,& Soci.
consi.62.uol.3.& cons.73.vol.4.& Dec.consi.270.d.Raynal
45 dus,nu.1.Prout † etiam tale fideic.euanuit: quoniam dic.de
Saluaticis filij do.Bartholomæi,& do.Insengardæ mortui fue
runt ante Iulium filium d.do.Frãcisci,& ꝯñr nõ potuere trãs-
mittere tale ius fideicommi cõditionalis , nec spem ipsius ad
* eorum filios, per glossam ordinariam * cõmuniter approbatã
in l.vnica.C.q̃n non petẽtium partes,cum aliis superius addu
ctis.Et eo magis ista procedunt respectu illorum bonorum,q̃
ipse do. Sulimanus prohibuit alienari,in quib.uocauit descen
dentes suos,& ex d.Io.Fran.eius filio,quo fit : ut ista bona cen
seantur exclusa ab illo fideicommisso uniuersali, in quo uoca
46 bantur dicti de Saluaticis.Nam † post illud factum fuit istud
fideicom.particulare de dictis bonis, per quod vr̃ derogatum
prædicto fideicõmisso uniuersali, ut in regula generi per spe-
ciem,de regulis iuris lib.6.& in terminis traditur in l. cũ quæ
stio.C.de leg.ubi plenè tangit gl.& doct.& etiam hr̃ in l.inter
dum.§.fi.ff.de hęre.inst.& insti.eo.§.hęreditas,& per Bar.in l.
Marcellus,in prin.col.2.uers.oppono.C.de leg.ff.ad Trebell.
¶Præ-

¶Præmissis tñ non obstantib. considerata mente,& uoluntate
47 prædicti testõris ꝯria opinio,& snĩa vr̃ uerior. Ad † ita dicen-
dum me mouet illa uera ꝯclõ uolẽs, ꝙ in ultimis uoluntatib.
& maximè in substõnib. fideicommissariis ꝑdominatur mẽs,
& uolũtas testatoris.l.in ꝯditionib.primum locum.l.Publius,
in fi.ff.de cond.& demon.l.pen. de leg.1.l.cum q.l.cum uirũ.
48 C.de fideic.l.quisquis,de leg.3.Hinc † iura uolunt,in fideicõ
missis mẽtem testõris,nedum expressam sed ꝯiecturatam ma-
gis debere attendi,q̃ uerborum qualitatem,vt hr̃ in iurib.s̃.al
legatis,& in l.hæredes mei.§.cum ita. ff.ad Trebellianũ,& tra
dit Bal.per illum tex.2.notabili,& ibi Mod.plura cumulãt.in
l.qm̃ indignũ.C.de test.& probat̃ in l.3. ubi Ang.& Mod.alia
49 deducunt. C.de liber. præteri. Vbi † enim hr̃ sensus testõris,
uerborum interpretatio nõ dẽt prẹualere,ita ut existat melior
sensu, recedimus enim a vi, & natura coniunctionis uerbalis,
qñ habemus mentẽ testõris,ẽt ꝯiecturatam,vt dñt Bal.& Pau.
50 de Cast.in l.fi.C. de impuberum. Ex † uoluntate.n.testatoris
tacita,& collecta ex coniecturis inducitur fideicõmissum,ẽt si
expresè non appareat ex uerbis.l.ex facto proponebat̃.§.rerũ.
ff.de hær.insti.& in d.§.cũ ita,ubi scrib.oẽs no.& hr̃ in l.fidei-
commissa.§.item si quis,in fi.de lega.3. & alibi pluries,ut tra-
dit Soc.ꝯs.40.in præsentiarum, posito inter consilia Franc.de
Cur.col.pen.& consi.14.uol.1.& consi.12.& 43.uisis, col.4.
uol.3.& bene tangit Fran.de Cur.cons.42. quia inquit,col.1.
& 2.& consi.51.super testamẽtis,col.1.& 2.& ꝯs.53. antiquis
sima,col.3.& 9.& consi.75.do.Ludouicus, col.3.in fi.& Dec.
consi.15.& pro tenui,col.2.& consi.38.circa primum,col.1.
& 2.& consi.379. iuridicas, col.1. Quibus in locis adducunt̃
quamplures aliæ decisiones,ex quibus concluditur,in substi-
tutionib. fideicommissariis debere attendi mentem testatoris
nedum expressam,sed ẽt tacitam,& coniecturatam,q̃ ita colle
cta prædominatur,& magis attenditur,& obseruatur, q̃ quali
tas uerborum a testõre prolatorum, & ꝙ fideic. inducũtur ex
coniecturis, & ex mente tacita coniecturata testatoris, esto ꝙ
cessent uerba, qua conclusione communi, & uerissima stante,
in casu prẹsenti fideicommissum inductum apparet tum uer-
bis expressis a testatore, tum tacitè, & ꝑ coniecturas ex uerbis,
dum expresè filio suo Io. Fran. decedenti quandocunq; sine
filiis,& liberis substituit dictos de Saluaticis,quæ uerba,si de-
cesserit, & ly, quãdocunque,& illa,sine filiis,& liberis,& illa,
perueniat,& peruenire debeat, fideicommissariam apertã im-
portant substõnem,ut de singulis dictũ est superius.Et ex con
iecturis inductum etiam apparet, illa potissima, & ualida. Nã
licet dictus Sulimanus uerbis per ipsum prolatis nõ uideatur
substituisse suis nepotib.& descendentibus ex Io.Franc.tamen
huius firmissimi sensus,& mentis fuit etiam isto casu,quando
non extarent filij,& descendentes ex Ioan.Fran. istos de Salua
ticis uocare,& substituere, licet istud non appareat uerbis ex-
presum. Quæ mens clarè probatur ex testõ do.Io. Franc.eius
filij,qui cum haberet prædictos quatuor eius filios masculos,
eos & filios ipsorum,ac descendentes ex eis in infinitum insti
tuit hæredes,& substituit ad inuicem per fideicommissum, &
ulterius uoluit, ꝙ dictis filiis, & eorum descendentibus defi-
cientibus bona quondam do. Sulimani eius patris subiecta fi-
deicommisso deuenirent ad illos de Saluaticis,ſm tenorem te
stamenti paterni. Per quæ uerba ipse Io.Frã.apertissimè decla
rat,& mentem & uoluntatem do.Sulimani patris fuisse, nedũ
uoluisse substituere ipsi Io.Fran.dictos de Saluaticis, sed ẽt il-
los substituere casu,quo oẽs filij & descendentes ex Io.Frã.de
ficerent.Et licet ipse Io.Fran.se referat ad testm̃ patris,dicta re
latio est ad declarandum,qui erant illi de Saluaticis, qui a pa-
tre uocabantur, & etiam respectu bonorũ subiectorum fidei-
com.ut clarè colligitur ex illis uerbis,deuenire debeãt in illos
de Saluaticis,iuxta seriem, & tenorem dicti testamẽti, & sic re
latio fit respectu personarum uocatarum per patrem, & fit ẽt
respectu bonorum subiectorum fideic.ut patet ex illis uerbis.
Ad quod pro dictis bonis subiectis fideicommisso relatio ha-
beatur,& ẽt patet ex principio dictæ substitutionis,ibi,quibus
deficientibus uoluit dictus testator,ꝙ bona do.Sulimani sub-
iecta fideicom.de quo apparere dr̃ &c. Ex quibus apertissimè
ostenditur,talem relationem Io.Franc. fecisse respectu bono-
rum subiectorum fideicom. & respectu personarum illorũ de
Saluaticis uocatis per fideicom.a patre,non aũt facit relationẽ
ad personas grauatas ꝑ fideicommissum. nam circa personas
grauatas sine aliqua relatione dispositiuè,& firmiter ordinauit
& uoluit,ꝙ deficientibus eius filiis,& descendentib.ueniant il
li de Saluaticis uocati a patre ad bona subiecta fideicõmisso,
habens pro firmo,ꝙ eius pater per tale fideic.nedum grauauit
Io.Frã.filium,casu quo decederet sine filis, sed ẽt eo casu quo
51 filij,& descendentes Io.Fran.nõ extarent. Vt † sic plus dictus
testator Sulimanus uoluerit,q̃ appareat in suo testõ scriptum,
ut in fi.hr̃ ĩ l.cum auus,in fi.ff.de cõd.& dem.& in l. quoties.
§.1.ff.de hære.insti.& in fi.traditur in l.fi. C.de fideic.& in §.
fi.inst.de fideic.hæred.& in l.si sponsus.§.fi.ff.de don.int.uir.
& uxor.Et proculdubio mens ista, & uoluntas uenit attenden
da potius,q̃ scriptura defectiua,& non expressiua istius uolun
tatis,ut superius apertissimè deductum fuit, & talis relatio ad
testm̃ paternum nõ põt cõsiderari per Io.Fran.facta,casu quo
ipse decederet sine filiis, ut vñr sonare uerba testĩ paterni: eo
qm̃ expresè uoluit,ꝙ deficientib. filiis suis,& descendentibus
ex eis uenirent dicti de Saluaticis,prout pr̃ ordinauit,ex quib.
necesariò infertur,ꝙ uoluntas paterna fuit,istos de Saluaticis
uenire ad fideic.nedum qñ ipse Io.Fran. decederet sine filiis,
& liberis,sed ẽt qñ eius liberi,& descendentes deficerent, ꝓut
52 iam defecerunt.Per † quorum defectum fideic.fuit purifica-
tum,& ipsis de Saluaticis fideicommisarijs debetur, ut supe-
rius dixi. Et ad probandam talem uoluntatem & mentem d.
Sulimani nulla potuit,nec põt adhiberi maior,nec efficax ꝓ-
batio,q̃ declaratio, & cõfessio prædictæ uoluntatis facta ꝑ ip-
sum Io.Franc.eius filium, & in eius testõ: ista.n.superat oẽm
aliam speciem probationis,vt ad plenum per illum tex.tradũt
oẽs maximè Ias.in l.cum te, C.de transact.& doct. in l. eum q̃
in prin.ff.de iu.iuran.& in c. 1. de confes.lib.6.& per Bald.&
alios in Rubrica.C.de confes.& per scrib.in Rubr.ff.eo.& per
Abb.& plenissimè Dec. in Rubrica ex̃ de proba. col.6.& aliis
53 seq.uers.expedita diffinitione.Et † eo magis cũ facta sit a Ioã.
Fran.tunc infirmo,& morti proximo,qui nõ prẹsumitur ꝯ ue
ritatẽ illam fecisse, nec immemor salutis æternæ, ut in l. fi.C.
ad leg.Iul.repetun.& in fi.per Bart.in l. si quis in graui.§.si q̃s
54 moriens.ff.ad Syllania.Et† ẽt quia Io.Fran.erat persona hone
sta & uitæ probatissimẹ,ad ea quæ per illum tex.& gl.in uersi.
actiones,traduntur,in l.Titio fundus.ff.de condi.& demon.&
55 per Ias.in l.admonendi,nu.199.ff.de iureiu. Et † ẽt qm̃ d.Io.
Fran.erat pater, cuius amor erga filios præponderabat, ut di-
ctant iura uulgaria,& nullũ uerisimile uiget,ꝙ in præiudiciũ,
& damnũ suorum filiorum,& descẽdentium ꝯ ueritatem uo-
luisset talem declarationem uoluntatis paternæ facere, quini
mò omnia consonant,ꝙ eam fecerit ſm ueritatem,& ad decla
rationem uoluntatis paternẹ,& pro exoneratione conscientiæ
& ideo ualidissima erit,ut tradũt d.Ant.& Imo. in c.si cautio,
56 de fi.instr.Et † potissimè cum talis declaratio fuerit & sit acce
pta per istos de Saluaticis,& in terminis istis,ꝙ talis declara-
tio,& confessio uoluntatis primi testatoris facta per ſm testa-
torem in materia fideicommissi ualeat, & teneat, firmat Soci.
57 ꝯs.12.præsens consultatio,col.fi.uers.ſm quia,uol.3.Eo † in-
super potissimè: qm̃ nedum ipse Io.Franc.hoc ipsum declara
uit,sed oẽs eius filij,Iulius maximè,eius Io.Frã.ẽt uxor d.Vit-
toria aduersaria pluries, & pluries hoc idem declararunt, &
confessi fuerunt, q̃ ipsorum declaratio, & confessio eo magis
58 attendi dẽt,cum cõcors sit cum illa facta per Io.Frã. Et † isto
rum filiorum & d. Victoriæ confessio & declaratio facta appa
reat præsentibus istis de Saluaticis,& ꝯñr ab ipsis præsumatur
acceptata, cum ipsorum fauorem tenderet, & bene præiudica
uit ipsorum hæredibus, ita ꝙ ab ipsis non põt reuocari,ut tra-
dit idem Soc.allegando iura,& decisiones in d.cons.12.col.fi.
uers.ſm quia,uol.3.& plenissimè not.per omnes,maximè Mo
59 der.Pap.in l.admonẽdi.ff.de iu.iuran.nu.158.& seq.Eo † rur
sus: quia cum prædictis concurrit publica uox, & fama tra-
hens originem a dicto Io.Frã.& eius filiis,ad plenè not.ꝑ om-
nes in d.l.admonẽdi, maximè ꝑ Ias.nu.242.& aliis seq. & per
Bar.& Moder.in l.de minore. §.plurimùm.ff.de quæst.& per
Cano.in c.ueniens,secundo,extra de testibus,cum si.Compro
bantur etiam ista cõsideratis uerbis prolatis a dicto Sulimano
dum uoluit,ꝙ quandocunq; Io.Fran.decederet sine filiis,& li
beris,ꝙ uenirent dicti de Saluaticis, habens considerationem
nedũ ad casum,qñ decederet sine filiis,sed etiam ad casum qñ
60 decederet sine liberis,& sic sine descendẽtibus.†Ly.n.uerbũ,
& liberis,non põt referri ad filios, de quibus specificè iã dixit

sed

ſed neceſſariò refertur ad nepotes,& deſcendẽtes, qui propriè ueniunt appellatione liberorum.l.liberorum, cum uulg.ff.de
61 uerb.ſig.Et † illa copula,&,poſita īter uer.filiis,& uer.liberis, nõ põt ſtare reſtrictiuè,& qualificatiuè,ſed ampliatiuè,& aug mẽtatiuè,iuxta.l.ea tñ adiectio,de leg.3.& p Bart.in l.ut iuriſiurandi.§.ſi liberi,col.1.ff.de ope.libe.& in l. Gallus.§.ẽt ſi pa
62 rente.ff.de liber.& poſth. Eo † etiam quia eius natura eſt, ut ponatur inter diuerſa.c.querelam,ex̃ de ſymon.gl.magiſtra in rubrica.ff.de iu.& fac.igno.Et cum ponatur inter duo ſubſtãtiua diuerſa,ſtabit propriè augmentatiuè,ita ut Io.Frã.in vtro que caſu uideatur grauatus a d.Sulimano eius patre,ſ.eo caſu, quo ipſe decederet ſine filiis,& eo caſu, quo decederet ſine liberis,& deſcendentib.ita ut licet filios haberet: tñ ſi eius filij carerent liberis, & deſcendentib. ẽt iſto caſu dicat̃ grauatus p
63 fideic. ad qđ uocantur prædicti de Saluaticis. Et † tale fideic. iniunctum Io.Franc.hæredi ſub duplici conditione,uidelicet ſi ipſe decederet ſine filiis,& ſi filij ſui decederent ſine filiis,& deſcendentib. & fideic.taliter iniunctum,& factum eſt ualidũ & firmum,nam iniunctum dr̃ perſonę honoratæ, & inſtitutę. & licet ipſe moriatur cum filiis : tñ ſi poſtmodũ eius filij mo riantur ſine deſcendentib. fideic.erit purificatum, & debebit̃ ſubſtitutis,licet eius conditio exiſtat poſt mortem ipſius inſtituti : ut eſt tex.in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff. de uulg.& pup.& in l.legato.ff.de cond.& demon.per q̃ iura ita firmat Bart.ĩ d. l.Centurio,in ult.qu.tertiæ q.princ.col.12.uerſ. q̃ro ulterius,
* quem cõiter * in hoc ſequuntur ibi oẽs ſcrib. ad id adducentes deciſiones concor.& firmat Franc.de Curt.in d.ↄſ.42.col. 20.& ſeq.& d.ↄſ.44.col.8.tradir ẽt Soci.ↄſ.118. conſideratis,
64 col.3.uol.1.& ↄſ.69.materia,col.3.uol.2.Et†ſatis iſtud etiam ſuadet̃. nã, ut diſpoſitio teſtõris ualeat,p̃ſumendum eſt in du bio,tale fideic.cenſeri iniunctum primo hæredi,& nõ pſonis, & filiis poſitis in cõditione,ut tradit Bar. in d.l.Centurio,col.
* uerſ. & queſt. pręalleg. quem ẽt circa hoc * cõiter ſequuntur doct.ibi allegantes alias concor. & ſequitur Alexã. ↄſ.67.uiſo, col.7.uerſ.hæc concluſio probat̃,uol.2.& in aliis plurib.ↄſ. & ponit Soc.in d.ↄſ.118.col.3.uerſ.aliquando & ſecundò,uol.1. & in d.ↄſ.149.col.3.uerſ.ſed ad oĩa iſta,uol.2. & firmat Fran. de Cur.in d.ↄſ.42.in fi.& in d.ↄſ.44.col.8.& 9.uerſ.iſta com-
* munis * opinio,& per iſta tolluntur ea,q̃ ſuperius in ↄriũ fuere adducta,dum dicebatur,ꝙ ſubſtitutio non loquit̃ iſto caſu, & ꝙ caſus iſte eſt omiſſus a teſtatore. nam caſus iſte mente, & uerbis eſt cõprehenſus,& ſubſtitutio loquit̃ ẽt iſto caſu,ut patet ex ſuperius deductis. ¶Nec obſtat illud, qđ dicebatur,ꝙ filij Io.Fran.ſunt poſiti in conditione, & nõ uocati diſpoſitiuè, ↄñr ꝙ non potuerunt grauari,nec per illam cõditionem, ſi ſi-
* ne filiis deceſſerit,vñr honorati,ſm̃ cõem*opin.ↄ Bar.de qua s̃.Nam in caſu pñti filij Io.Fran.non fuerunt grauati a d.Suli-
* mano,& ſic ſumus extra * communem opinionem ↄ Bart. Ex quo ſumus in caſu,qñ hæres fuit grauatus ſub duplici ↄditione,ut apertiſſimè ſuperius deduxi,& tali caſu opinio communis eſt cum Bar.ut ualeat fideicommiſſum iniunctum honora to ſub duplici cõditione,ſi decedat ſine filiis,illico ꝙ filios relinquit,ſubſtitutio dr̃ expiraſſe,licet eius filij moriãtur ſine deſcendentibus : quia nõ eſt quærendum, quid poſtea de eis ſequatur,ut dicit Oldr.d.ↄſ.21.cum ſi.Nam in pręſentiarum ſu mus extra dictum caſum,ex quo Io.Frã. nedum fuit grauatus eo caſu,quo decederet ſine filiis,ſed etiã eo caſu, quo eius filij non haberent deſcendẽtes,ut ſuperius eſt deductum.¶Minus ẽt obſtat, ꝙ dicti de Saluaticis uocati a pręcdicto d. Sulimano mortui fuerint ante Iulianũ grauatum,& ꝙ non potuere tranſ mittere tale ius, & ſpem fideicommiſſi conditionalis ad ſuos
65 hæredes. Nã † obiectio tollitur ex illis uerbis,filios do.Bartolomei,& d.Inſengardæ,quorũ appellatione largo mõ ueniunt nepotes,ut in d.l.liberorum,& in l.iuſta. & in l.filij.ff.de ver.
66 ſig.Maximè † qñ de ipſorum cõmodo tractatur,& qñ ſumus in materia teſtamentaria,prout eſt hic in ſubſtitutione actiua, & non paſſiua, ut dicit Dec.ↄſ.291.& 218.& doc. plenè in d. l.Gallus.§.inſtituẽs,ubi Mod.maximè Iaſ.nu.17.18.22.& 28. & per Alex.ↄſ.5.Circa primum dubium,col.3.& ↄſ.26.Vide-
67 retur,col.2.uol.2. Ad † qđ ẽt : qm̃ appellatione filiorum ueniunt nepotes,qñ concurrit ↄiecturata mẽs teſtõris,& eadem uiget ratio in nepote,q̃ in filios, ut tradit Roma.ↄſ.129.Licet magna,& eſt bona deciſ.Aret.in ↄſ.145. Reſpondẽdo ſumma tim,& Bal.ↄſ.76.Agneſa,uol.4.& per Soc. ↄſ.152.uol.1.& ibi in ſubſcriptionibus aliorum doct.& per Corn.ↄſi.290. col.3. uol.4. Et cum eadem coniectura mentis teſtatoris in caſu nr̃o uigeat reſpectu nepotum, ſicuti reſpectu filiorum d.Inſengardę ſororis dicti teſtatoris,meritò appellatione filiorum ueniẽt nepotes.eadem enim rõne,& amore,quem erga ſororẽ habe-
68 bat,uocaſſe vr̃ filios,& eius nepotes.Prout† ẽt obiectio ceſſat, qñ appareret de coniecturata mẽte teſtatoris, uolentis fideic. conditionale tranſmitti,ut dicit Bal.in l.unica.C.de his q̃ an. aper.tab.& in aliis lòcis adductis per Soc.in d.l.hęredes mei. §.cũ ita,col.4.nu.10.& ſeq.& ↄſ.6.col.4.uol.3. & in l.in ↄdõnibus primum locum.§.1.ff.de cond.& dem.& Fran.de Cur. ↄſ.75.Domi.Ludouicus,col.11.& Cuma.ↄſ.13. Titius.& Fulgoſ.conſi.15. Proponitur. & maximè cum talis coniectura col ligatur ex uerbis prolatis a teſtatore, ibi, filios ſororis &c. Et
69 † etiam quia nulla ratio põt adduci,qua teſtator uocauerit dictos de Saluaticis,niſi amor ſororis,& deſcendentium ex ea,q̃ ratio pro expreſſa dẽt haberi.l.quamuis, ubi gl. & Bal.C.de fideic. & ita uiget in filiis ſicuti in nepotibus dictæ ſororis, unde &c.Eo ẽt potiſſimum: qm̃ ſi dictus teſtõr de hoc fuiſſet interrogatus,uel đ hoc cogitaſſet, ꝓculdubio ueriſimiliter iſtud expreſſiſſet,ↄñr pro expreſſo dẽt haberi,ut ſuperius dictũ fuit, & ſi expreſſum hoc fuiſſet ab ipſo teſtatore nulla caderet dubitatio,ergo &c.Et hoc ultimum inſeruit ad illud, quod fuit dictum ſuperius,ꝙ ipſe Io.Fran.fuit grauatus ſub duplici con tione. Nam ultra ſuperius addncta confirmatur ex iſto : q̃a ſi teſtator fuiſſet interrogatus,uel cogitaſſet,utique apertius etiã iſtud idem diſpoſuiſſet. ¶Non obſtat ultimum,in quo dicebatur tale fideicom.uniuerſale fuiſſe reſtrictum & diminutum p illud fideic.particulare factum per d. Sulimanum in fauorem deſcendentium ex eo,& ex Io.Fran.eius filio, dum prohibuit, ipſum alienare illa bona &c. Nam tale fideicommiſſ. particulare non fuit inductum indiſtinctè,& abſolutè,& ſic omni caſu,ſed ſolum in caſum alienationis & ↄuentionis, quæ nõ fuit facta, nec ſecuta, & ſic non poteſt conſiderari extra hos caſus, ut ad plenum dixi ſuperius, dum examinaui efficaciam teſtamenti conditi a Io.Fran.& ibi etiam tetigi obiectionem hanc ceſſare conſiderata mente d. Sulimani teſtatoris, qui ſi de hoc cogitaſſet,uel interrogatus fuiſſet proculdubio etiam in tali fi deicommiſſo particulari uocaſſet iſtos de Saluaticis, caſu quo nullus ex deſcendentibus ſuis,& eius filij extaret,& ideo iſtud haberi debet pro expreſſo. Nam cum dicti de Saluaticis a dicto teſtatore fuerint prædilecti,& uocati in uno capitulo teſta menti,etiam præſumuntur, ſi ſimilis caſus contigiſſet, uocati in alio c.ut habetur in l.qui filiab. & in l.ſi ſeruus plurium.§. fi.cum ſim.de legato primo. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Mens coniecturata teſtatoris capienda eſt ex uerbis prolatis per teſtatorem in teſtamento, & non aliunde, & extrinſecus.*
2 *Agnatio in ipſis maſculis conſideratur.*
Quòd bona conſeruentur in agnatione, intelligitur reſpectu maſculorum.
3 *Ratio conſeruationis bonorum ita uiget in poſthumo nepote teſtatoris, ſicut in eius filio.*
4 *Fideicommiſſa ampliantur, & reſtringuntur ex ratione, & cau ſa per teſtatorem conſiderata.*
5 *Per fideicommiſſum ſuccedit ur teſtatori, et non hæredi grauato.*
6 *In ſucceſſione fideicommiſſi ita proceditur ſicut in ſucceſſionibus ab inteſtato.*
7 *Poſthumus uenit in conſideratione, quãdo agitur de conſeruatione bonorum in familia, & agnatione.*
8 *Filij poſiti in conditione non cenſentur diſpoſitiuè uocati.*
9 *Fallit, quando in contrarium concurreret coniecturata mens teſtatoris, & diſponentis.*
10 *Ratio unica, eſto quòd non ſit expreſſa, tamen pro expreſſa habetur, ſi alia non poteſt adduci.*
11 *Expreſſum multis modis dicitur.*
12 *Teſtator uolens bona uenire ad ſuperuiuentes, uidetur uoluiſſe conſeruare bona in agnatione, & familia.*
13 *Nepos admittitur unà cum patruo ad fideicommiſſum ex coniecturata mente teſtatoris.*
14 *Ius accreſcendi an tranſmittatur.*

15 *Fi-*

15 *Fideicommissum conditionale transmittitur, quando est vnitum cum iure accrescendi.*
Vnio operatur effectum, quem non produceret simplex dispositio.

CONSILIVM LXXVI.

Fatentur Excellentissimi aduocati ambarum partium, fideicom. conditionale ex coniectu-
1 rata mente testatoris posse transmitti. Dũmodo † q̧ talis cõiectura possit sumi, & capi ex aliqua dispositiõe, seu verbo in testõ expresso, non autẽ extrinsecus, & aliũde, f̃m Bal. in l. vnica. C. de his, qui ante apert. tab. cũ alijs adductis p Soc. in l. hæredes mei. §. cum ita, col. iiij. versi. aduerte tñ. ff. ad Tre. Quæ cõprobari possunt ex his, q̃ adducit Cuma. consi. xiij. Titius instituit, & p Fulg. consi. xv. ꝑponitur, & per Soc. in l. in cõditionibus primũ locũ. §. 1. ff. de cõd. & demõ. & consi. vj. in præsenti ↄsultatiõe, col. iiij. ver. restat nunc, vol. iij. & bene tãgit Deci. consi. 397. viso puncto. Quibus stantibus, difficultas tota consistit, an ex aliqua dispositione seu verbis p ipsum testatorẽ appositis, possit capi aliqua cõiectura, p quã uoluerit dictũ fideicommissum conditionale transmitti. Et inherendo opiniõi, &
2 sano arbitrio excellentissimi d. cõsultoris. Dico † ex illis verbis per ipsum testatorem prolatis, videlicet, si filij mei decesserint oẽs, vel vnus sine hæredib. masculis &c. colligi firmã cõiecturã ipsius testatoris, volentis tale fideicõ. cõseruari: q̃m talia verba ob aliud per testatorem apposita, & expressa dici nõ p̃nt, nisi vt bona sua voluerit conseruari in agnatione, q̃ agnatio in ipsis masculis conseruat̃. §. cæterùm, & §. media. insti. de legit. agna. succe. l. j. §. pen. ff. de ven. inspic. & p Io. And. in addi. ad Spec. in titulo de succ. ab intest. & p Bald. in l. maximum vitium. C. de liberis præteritis, cũ alijs adductis per Soci. cõsi. xij. præsens consultatio, & consi. lxiij. visis testõ, col. ix. & seq. volu. iij. & per Decium consi. xv. & pro tenui facultate, col. iij.
3 volu. 1. Cũ † itaque ratio ipsa conseruandæ agnationis considerata per testatorẽ ita vigeat in ipso Ottino posthumo nepote testatoris, nato ex Ottino eius filio, sicuti in domino Salarino filio testatoris, superstitib. domino Marco prædefuncto, sequitur necessariò in vtroque debere esse eãdẽ iuris dispositionẽ, vulga. l. a Titio, de verb. obl. l. illud. ff. ad leg. Aq. cum simi.
4 A † ratione enim fideicommissa ampliantur, & restringũtur. l. regula. §. itẽ si quis, & ibi Barto. ff. de iur. & fac. igno. l. cũ pater. §. dulcissimis, de leg. 2. & p Bar. in l. pater fundum, de leg. iij. & plenè per Soc. in d. consi. lxiij. & Dec. d. consi. xv. Ex quibus infertur, q̧ cum dicta ratio vigeat in vtrisque æqualiter, q̧ ambo
5 æqualiter debent admitti. Suadetur: † nam per tale fideicom. succeditur ipsi testatori. l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de vulga. &
6 pupil. Et † in successione fideicommissi debemus procedere, sicuti procedimus in successionib. ab intestato, fideico. enim regulatur f̃m naturã successionis ab intestato, secundùm gloss.
* communiter *approbatam in l. cum ita. §. in fideicommisso. de leg. ij. cũ alijs adductis per Moder. post Ang. in l. fi. C. de verb. sign. & per Soc. ad saturitatem consi. ccxlix. Materia præsentis. col. x. vol. ij. & cõs. lxxxvj. Visis nu. xiij. vol. iij. & consi. 50. Viso nu. iiij. eo. vol. & consi. lxxiij. Capiẽdo primò. nu. xiiij. vol. iiij. & per Corn. consi. cxxxj. Præmittendum. vol. ij. Sed clarũ est, q̧ ab intestato ipsi testatori ita succedit Ottinus nepos posthumus ex Ottino eius filio, sicuti & ipse Salarinus filius, vt plenè h̃r in consi. D. Consultoris, ergo vterque pariter venire debet
7 ad fideicom. prædictum. ¶ † Ex istis infertur resolutio multorũ ↄriorũ adductorũ ex aduerso: eo q̃m per talẽ rõnẽ conseruandæ agnationis ipse Ottinus posthumus fuit consideratus per testatorẽ, & ↄñr succedere dẽt, esto q̧ fuerit conceptus post eius mortem: cùm dicta ratio conseruandæ agnatiõis tp̃s futurũ respiceret. l. ei quoque. ff. de pen. lega. & p Bar. in l. si cognatis. ff. de reb. dub. cum alijs adductis p Alex. consi. xxvj. Vi-
8 deretur fortasse, vol. iij. Tollitur † etiã & aliud, quod in ↄriũ adduci posset, filios masculos positos in conditione non censeri vocatos, nec positos in dispositione, f̃m glo. in l. Lucius. ff. de hær. insti. & plenè h̃r p Bar. in l. Cẽturio. ff. de vulg. & pup.
9 cum sim. Nam † cessat obiectio, q̃n in ↄrium concurreret aliqua cõiectura: per illã enim filij positi in conditione censent̃ inuitati: & vocati, vt plenè h̃r per Mod. Perusi. in l. ab eo. C. de fideicom. & per Corn. consi. cxlvj. in hac consultatione. col. ij. & seq. vol. ij. & consi. cclxxiij. vol. iiij. & per Soci. consi. xiij. Viso testõ. vol. 1. & in d. ↄsi. xij. & lxiij. vol. iij. Sed maior cõiectura, vt dicta limitatio locum habeat, considerari non põt, quàm ista præsens, quæ fuit per testatorẽ cõsiderata, scilicet, bona cõseruari in familia, & eius agnatione, vt plenè cõcludit̃ in locis, & cõsilijs. s̃. adductis. Vnde necessariò sequitur, filios ipsos in conditiõe positos censeri vocatos stante ↄiectura prædicta Et
10 † licet p ipsum testatorẽ talis ratio conseruãdæ agnatiõis expressa noĩatim & sigillatim nõ videat̃: attamen ꝓ expressa haberi dẽt, propter illã qualitatẽ masculinitatis ab ipso testatore consideratã, & expressam, q̃ aliud nõ importat, nisi conseruationẽ bonorũ in familia masculina, & agnatione, vt s̃. probatũ est. Et cũ alia rõ per dictã expressionẽ qualitatis masculinitatis cõsiderari nõ possit, nisi ista, haberi dẽt ꝓ nominatim expressa, f̃m gl. & Bal. in l. quãuis. C. de fideicommis. & p Bar. in l. liberorũ. ff. de verb. sig. cum alijs adductis per Mod. repet. in l. si
11 constãte. ff. sol. matr. Ad † quæ faciũt notata in l. nominatim. ff. de cond. & dem. & in l. certum. ff. si certũ petatur, cũ alijs adductis per Mod. Cano. in c. cũ dilecta. extra de rescri. Vlterius considerandum est, q̧ ex verbis expressis per ipsum testatorem capitur coniectura eius mentis, q̧ uoluerit tale fideico. transmitti, disposuit. n. q̧ vno filiorum institutorũ vel plurib. decedente seu decedentib. sine hr̃dib. masculis, q̧ alius seu alij superuiuentes seu superuiuẽs succederet, seu succederẽt, sic de-
12 cedentib. seu decedẽti. Vocauit † ergo testõr superuiuẽtes & superexistẽtes decedẽti sine filijs masculis, p quæ verb. superuiuẽtes seu superstites colligitur cõiecturata mẽs testatoris, volẽtis tale fideicommissum conditionale transmitti ad filios superstites & superuiuentes, esto quòd fideicommissarius mortuus fuerit ante aduẽtũ cõditionis, quæ cõiecturata mẽs colligitur ex illis verb. si sine filijs masculis, de quibus dictũ est s̃. & ex illis verbis, superstites, seu superuiuẽtes, q̃ verificãtur nedum in substitutis, sed ẽt in filijs ipsorum, vt est tex. in d. l. hæredes mei. §. cũ ita. & in puncto idẽ tenuit Cuma. in cõsi. xiij. Titius instituit. vbi per optimas rationes concludit, q̧ pp ver. sine filijs, & propter ver. superstites. colligitur mens testatoris, q̧ voluerit fideicommissum conditionale transmitti, adducit iura & rationes vt per eũ. Et ex isto potest inferri ad resolutionẽ adductorũ per partẽ aduersam facientem potissimum capitale super illis ver. superuiuentes seu superstites, q̧ solum superuiuẽs Salarinus censeretur esse vocatus, & nõ ipse Ottinus posthumus, ẽt superuiuens ex Ottino filio testatoris præmortuo. Nam in ↄrium est ipsa veritas: eo q̃m per illa verba a testatore expressa, sine filijs, & superuiuẽtes seu superstites. Ipse Ottinus posthumus d̃r vocatus, cũ superuiuat, & ex tali expressione superuiuẽtiũ seu superextantium colligatur mens testatoris, volentis tale fideicommi. transmitti; cum verè ipse Ottinus posthumus dicatur superstes, & superuiuens, sicuti & ipse Salarinus, iuribus, & decisionibus præall. ¶ Infert̃ etiã resolutio aliorũ, quę in ↄrium adducuntur, q̧ ipse Salarinus censet̃
13 tm̃ vocatus & nominatus, & non ipse Ottinus. Quia † ex p̃dictis apparet totum ↄriũ, stante dicta coniecturata mente testatoris, quæ attendi dẽt, vt in si. & fortioribus terminis voluit Soc. consi. xxxvij. viso testamẽto. vol. iij. vbi voluit, nepotẽ non nominatũ ad fideicõ. admitti vnà cũ patruo nominato ex cõiecturata mente testatoris, esto q̧ esset transuersalis, quãto magis in casu nostro, in quo ipse Ottinus posthumus est descendens ipsius testatoris, & appareat de mente ipsius, volentis per tale fideicom. prouidere hæredibus masculis, & conseruationi agnationis, vt s̃. ¶ Postremò aduertendũ est, nam ipse testator instituit suos quinque filios æqualiter & æquis portionibus, & vlterius insimul & adinuicẽ, si decederẽt sine masculis, substituit superuiuentẽ seu superuiuẽtes, ex quo sequitur, q̧ inter eos erat vnitum ius accrescẽdi, vt ex his verbis dictæ substitutionis apparet. & quia ipse Ottinus pater posthumi adiuit por-
14 tionẽ suã, esto q̧ ante dict. Marcum mortuus fuerit. Tñ † potuit dictũ ius accrescendi transmittere, vti transmisit ad Otti-
15 nũ posthumũ eius filiũ. l. si ex plurib. ff. de suis & legit. Ita † ẽt dicẽdũ ẽ, q̧ potuerit d. fidei. cõdõnale sibi vnitũ rõne vnionis trãsmittere, vt ĩ si. h̃r in l. q. patri. & in l. q ex duob. ĩ ptin. ff. de acq. hæred. & tenuit Bal. ↄsi. ix. Factũ tale est. vol. ij. & in terminis nr̃is, refert & sequit̃ Soc. ĩ d. §. cũ ita, & in d. ↄsi. vj. ĩ p̃senti. vol. iij. col. v. nu. x. Quib. oĩbus ↄsideratis, dico & ↄcludo opinio. & s̃niam p̃fati eximij d. Consultoris esse veram, & ↄñr d. Ottinũ posthumũ insimul cũ dicto Salarino posse & debere venire ac succedere ad fideicommissũ p̃dictũ. Paris. Pad.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione non cenſentur diſpoſitiuè uocati, & melius nu. 25. 26. 27. & ſeq.*
2 *Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur ad hęredes, fideicōmiſſario moriente ante conditionis euentum, & num. 3.*
3 *Contra gl. in l. is cui. ff. de actio. & oblig.*
4 *Quod teſtator non expreſſit, noluiſſe dicitur.*
5 *Teſtatoris mens potiſſimum attendi debet.*
6 *Etiam illa, quæ ex coniecturis tantùm colligitur.*
7 *Fideicommiſſum inducitur uerbis etiam negatiuis.*
8 *In fideicommiſſis magis mentem quàm uerba attendimus.*
9 *Teſtator diſponere poteſt, ut quod ſui natura non eſt tranſmiſſibile, tranſmittatur, & econtra.*
10 *Quod locum habet, nedū in expreſſa teſtatoris uoluntate, verùm etiam & in illa, quæ ex mente & coniecturis ipſius colligitur. Fideicommiſſum conditionale ex coniecturata mente teſtatoris tranſmittitur, fideicommiſſario moriente pēdente conditione, & nu. 24.*
11 *Mens teſtōris colligi & cōprehendi debet et ſumi ex aliqua diſpoſitione, & uerbis per teſtatorem prolatis, & non extrinſecus.*
12 *Reciproca ſubſtitutio quando dicatur facta.*
13 *Et ſi eſt facta ab ultimo moriente in tota hæreditate, inter illos ſubſtitutos dicitur reciprocè facta.*
14 *Si facta eſt mentio maſculinitatis, cenſetur conſiderata conſeruatio agnationis & familiæ.*
15 *Si unica ratio cōſiderari poteſt in diſpoſitione a teſtatore facta, illa haberi debet pro expreſſa.*
16 *Fideicommiſſa ampliantur et reſtringuntur ex ratione & cā per teſtatorem expreſſa & conſiderata.*
17 *Conſideratio conſeruandi bona in agnatione haberi debet pro expreſſa ab ipſo teſtatore, quando alia conſiderari non poteſt.*
18 *Quando a teſtatore facta eſt mentio filiorum, cadit coniectura, ut fideicommiſſum conditionale tranſmittatur, etiam fideicōmiſſario moriente ante euentum conditionis.*
19 *Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur, quādo teſtator proceſſit ad plures gradus ſubſtitutionis, & in ultima uocauit extraneos, & nu. 21.*
20 *Idem quando grauauit hæreditatem.*
22 *Idem ſi teſtator ita diſpoſuiſſet, ſi de hoc fuiſſet interrogatus.*
23 *Idem quando in ſubſtitutione unitum eſſet ius accreſcendi. Poſiti in conditione cenſentur quandoq; diſpoſitiuè uocati, quando adeſt coniecturata mens diſponentis, & nu. 24. & alijs ſeq.*
24 *Fallit in pluribus caſibus, de quib. nu. 25. & alijs ſeq.*
29 *Nepotes non nati tempore diſpoſitionis, an & quando ueniāt in conſideratione.*
30 *Caſus omiſſus ſeu expreſſus, quando & ex quibus dicatur & conſideretur.*

CONSILIVM LXXVII.

Ser Petrus a Gambaro hn̄s duas filias Chriſtinā & Valentinam legitimas & naturales, decedēs teſtatus eſt, & eas uniuerſales hr̄des inſtituit in oīb. bonis & iurib. æquis portionib. ſubſtituendo unā alteri decedēti ſine filiis legitimis & naturalib. & caſu quo ambæ dictę filiæ ſuæ decederēt qn̄cūq; ſine filiis legitimis & naturalib. eis ſubſtituit Saluatorē a Gābaro eius patruū ꝓ dimidia uulgariter, pupillariter, & ꝑ fideicōmiſſum, & ꝙ alia dimidia per ipſum Saluatorē diſpenſaret̃ in tot miſſis in eccleſia Sancti Petri &c. Poſt certū tp̄s adita hr̄ditate per ipſas filias ſuperuiuētes mortuus fuit d. Saluator relictis filiis, demum mortua fuit ipſa Chriſtina relicta Helena, & Vrſula, quas ut legitimas & naturales hr̄des inſtituit, q̃ Vrſula mortua fuit ī pupillari ætate, ſuperuiuēte d. Helena, poſtremò moritur Valētina nullis relictis filiis condito tn̄ teſtō, in quo ſuū maritum hr̄dē inſtituit, quib. ita ſtantib. dubitat̃ & quęrit̃, an ſicuti Chriſtina, ſi modò uiueret, ex teſtō paterno ueniret ꝑ uiā fideicōmiſſi ad ꝓtionē hr̄ditariā Valētinę ſuæ ſororis mortuæ ſine filiis, excluſa tn̄ legitima & Trebell. ita & pari mō ad ꝑdicta ueniat Helena filia ſua, & intelligatur uocata a teſtōre, & utrū illa ſpes ſubſtitutionis fideicōmiſſariæ fuerit tranſmiſſa ad ipſam Helenā, ſup quib. ꝯſultus, ueritati inhęrēdo paucis
1 ſubiiciam, q̃ occurrunt. ¶† Prima facie dicendum vr̄, ipſam Helenā non poſſe uenire, nec cēſeri uocatam, ex quo fuit tm̄ poſita ſub ꝯdōne, & taliter poſiti nō cēſent̃ uocati, nec in diſp ōne poſiti, & iō vr̄ excludenda. l. ſi quis ſub ꝯdōne. ff. ſi q̄s om. cau. teſta. not. in l. Lucius. ff. de hær. inſti. & plenè per Bart. & alios ſcrib. in l. Centurio. ff. de uulg. & pup. in illa ardua quæſt. an filij filiorum poſiti ſub ꝯdōne cēſeant̃ uocati, & ꝑ ſcrib. in l. Gal
2 lus. in prin. & in §. & q̄d ſi tm̄. ff. de lib. & poſth. Prætereà † certum eſt, ꝙ fideic. conditionale non tranſiuit in hr̄dē, ſi fideicōmiſſarius ſubſtitutus moriat̃ ante euentū ꝯdōnis, ꝓut ꝯtingit in facto nr̄o. nā ipſa Chriſtina ſubſtituta mortua fuit an̄ Valētinam, & ſic an̄ euentum ꝯdōnis, quo fit, ut tale ius fideicōmiſſi ꝯdōnalis fuerit extinctum, & ꝙ nō potuerit tranſmitti in ipſam Helenam, vt hr̄ in l. 1. §. ſinautē aliquid ſub ꝯdōne. C. de
* caduc. toll. & ibi Bal. col. 1. uerſi. q̄ro nunquid. & eſt * cōmunis ꝯclō cōiter approbata in l. unica. C. de his qui ant. aper. tab. & ibi Bar. & reliq. doc. & gl. fi. in l. hr̄des mei. §. cū ita. ff. ad Treb.
3 Et † licet gl. in l. is cui. ff. de act. & obl. in filiis teneat ꝯriū, tn̄ il
* la gl. cōiter * reprobat̃ per Bar. ibi, & in aliis locis s̄. adductis, ubi plenè doct. & per Bar. in l. 1. col. 4. uerſ. itē dicit Dy. & ibi ſcrib. de leg. 1. & not. Oldr. ꝯſ. 131. Quidā hn̄s tres filias. & bn̄ per Bal. in l. in cauſæ. la ij. §. Pomponius quoque. ff. de minor. uolen. ꝙ ſi teſtator reliquit nepoti aliquid dicens, ꝙ ſi decederet ſine liberis, reuerteret̃ ad hr̄dem uniuerſalem, ſi hæres pēdente ꝯdōne moriatur, ceſſat talis reſtō, refert & ſequit̃ Ale. in l. Gallus. §. ēt. in fi. de libe. & poſth. & in l. qui liberis. §. hęc uerba, col. 1. uerſ. & faciūt iſta. ff. de uulg. & pup. & plenius in l. fi. C. de legib. & ꝯſ. 92. Super eo. col. 2. uol. 3. & ꝯſ. 125. col. 2. in prin. col. 5. & bn̄ facit, q̄d uult Bal. & Floria. in l. ſi cui legetur. §. 1. de leg. 1. ubi ēt in filiis impedit̃ talis tranſmiſſio, & ꝑ Bal. ī l. ſi in perſona, in prin. C. de fideic. & faciūt, quæ uult Bar. col. pen. circa medium, & ibi Moder. Pap. in 2. & 5. notab. & reliq. repetē. in l. cū filiof. de leg. 1. & q̃ ponit Rom. ꝯſ. 124. idē concludendū, & ꝯſ. 480. in caſu propoſito, col. 1. & Soc. ꝯſ. 77. col. 1. in fi. uol. 1. & q̃ uult Corn. ꝯſ. 180. Multitudo. & ꝯſ. 89. Multa allegātur, uol. 4. In quib. locis concluditur, ius fideicōmiſſi ꝯdōnalis mortuo fideicōmiſſario ante grauatum nō tranſmit
4 ti ēt ad filios. Ad † q̄d ēt facit, nam ſi teſtōr uoluiſſet tale fideic. tranſmitti ad filias d. Chriſtinæ, utiq; iſtud expreſſiſſet, ſicut expreſſit de ipſa Chriſtina, & q̄a nō expreſſit, dat̃ intelligi, ꝙ noluit iſto caſu fideic. hr̄e locum, argumento. c. ad audientiā. ex de decim. & l. pen. §. fin aūt. C. de cadu. tol. & q̄a caſus noſter a teſtōre omiſſus remanſit in diſpōne iuris cōis. l. cōmodiſſimè. ff. de libe. & poſth. l. ſi extraneus. ff. de ꝯd. ob cau. l. ſi cū dotē. in
5 prin. ff. ſol. mat. & diſpō iuris cōis eſt illa, d̄ qua s̄. ¶† His tn̄ nō obſtantib. ꝯria opinio vr̄ uerior, ad quam demonſtrandā præmitto illud ſatis uulgatum, uolens mentem & uoluntatem teſtatoris debere attendi, & ſeruari, & ſm̄ illam iudicari, nā in ultimis uoluntatib. illa obtinet primum locū. l. non aliter. de le. 3. l. in ꝯdōnib. in prin. ff. de condi. & demon. l. pen. de leg. 1. cū
6 uulg. Et † non ſolùm expreſſa, ſed ēt tacita ſufficit, quæ colligit̃ ex coniecturis. l. licet Imperator. ubi Bar. de lega. 1. & maximè in fideicommiſſis, ut hr̄ in d. l. pen. & in l. fideicommiſſa. §. itē ſi quis. de leg. 3. & in l. cum proponebat̃. & in l. qui ſolidū, de leg. 2. & bene in l. cum auus. ff. de cond. & demon. cum aliis cūmulatis per Soci. conſi. 14. Viſo teſtō. & conſi. 49. uol. 1. & ꝯſi.
7 12. & 77. uol. 3. & per Dec. conſi. 15. & 38. uol. 1. Hinc † dicimus, fideic. induci ēt uerbis negatiuis, in quib. conſtat de mente, ut per Soc. conſ. 251. & 227. uol. 2. & per Fran. de Cur. ꝯſi.
8 40. col. fi. & ꝯſi. 51. in prin. & col. 8. Hinc † ēt dicimus, in fideicommiſſis potius inſpici uoluntatem q̃ uerba. l. cū uirū. C. de fideic. l. 3. §. conditio. ff. de adim. leg. & ideo Bald. in l. fi. C. de impube. & Pau. de Ca. & alij ſcrib. concludunt, in materia fideicōmiſſi ex coniecturata mente teſtatoris recedit a vi & natura uerborum, ut pulchrè per Cor. conſ. 239. Videtur, uol. 2.
9 Hinc † etiam dicimus in materia nr̄a, teſtatorem poſſe facere, ꝙ illud, q̄d non eſt tranſmiſſibile, tranſmittatur, ſicuti per ꝯtrarium pōt facere, ꝙ illud, q̄d eſt tranſmiſſibile, non tranſmittat̃ ut in d. l. in ꝯdōnib. §. hęc ſcriptura, & ibi Im. & primū ꝓbatur, per Bal. in l. ſi pr̄. quæſti. 4. C. de inſti. & ſubſti. ubi uult, teſtōrē poſſe inducere, ꝙ illud, q̄d ſui natura non tranſit in hr̄dē, trāſmittat̃. & ideo magis ſtrictè ad caſum nr̄um cōiter dicimus teſtōrem poſſe inducere, ut fideicom. ꝯdōnale, q̄d rl̄r non tranſ
10 mittitur, tranſmittatur. Quæ † ꝯclō, nedū procedit in expreſſa uoluntate teſtōris, quod indubitatum eſt ſm̄ Bald. in d. l. ſi pater. ſed etiam procedit in coniecturata mente: ſi enim conſtat

ſtat per coniecturas de mente teſtõris uolentis fideic.cõditionale tranſmitti, tranſmittetur ad filios, et ſi nõ fuerit purificatum, ſm Bal.in d.l.unica.C.de his qui an.aper.tab.quẽ ſequũtur ibi Mod.col.3.uerſ.tu dic.ubi hoc mõ limitant gl.fin.ibi,
* quam cõiter * ſequunt doc.ut non procedat, qñ ꝯſtaret p coniecturas de ꝓria mente teſtõris, & idẽ uult Bal. in l.unica.C.ut act.ab hære.col.1.in fi.& col.2.ubi iſto caſu ſaluat gl. in d.l.is cui.hoc idem ſequit Cuma.conſ.13. Titius inſtituit.Fulg.ꝯſi. 15.proponitur,idem uult Soc.in d.l.in ꝯdõnib.§.1.& plenius & diffuſius in d.l.hęredes mei.§.cũ ita,co.4.& ſeq.ff.ad Treb. & ꝯſ.6.In præſenti conſultatione,col.4.uerſ. reſtat nũc,uol.3. hoc idem tenet Fran.de Cur.ſenior ꝯſ.35.Do.Ludouicus,col. 11.& Bal.in d.l.ſi pr̃.& Deci.conſi.417. Viſo puncto,col.2.& 3.nu.5.& 6.& poſtremò ꝯſulẽdo idẽ firmat Fran. de Curt. iunior ꝯſ.16.Preſupponitur,col.4.qđ ꝯſ.ponit̃ poſt ſuum tractatum de feu.in quib.locis allegantur aliæ deciſio.& cõmuniter
* cõcluditur * fideic.ꝯdõnale poſſe tranſmitti,ſi apparet de cõiecturata mente teſtõris,ita dicẽtes poſſe procedere gl. in d.l.
* is cui.& ita limitantes gl. in d.l.unica, & cõem * ꝯclõnem,de
11 qua ſ.Eſt † bene uerum, ꝙ Bal.in d.l. unica de his q añ apert. tab.& alij doc.adducti p Soc.in d.§.cũ ita, col.4.uerſ.aduerte tñ.& in d.ꝯſ.6.& per Cuma.in d.ꝯſ.13.& per Fulg.in d.ꝯſ.15. & per Dec.in d.ꝯſ.397.& per Fran.de Cur.in d.ꝯſ.16.cũ aliis concor. cõcludit & uult, ꝙ talis ꝯiectura teſtõris dẽt ſumi & capi ex aliqua diſpõne & uerbo expreſſo in teſtõ,nõ aũt extrinſecus,& aliũde. ¶Vnde ſtantib.dictis ꝯclõ.communib.in caſu pñti difficultas tota cõſiſtit, an ex aliqua diſpõne ſeu uerbis p ipſum teſtõrem Petrũ appoſitis poſſit capi aliqua coniectura, per quam uoluerit d.fideic.conditionale trãſmitti ad filias dictę Chriſtinæ,& ſic ad ipſam Helenam.In qua difficultate cõſidero,teſtõrẽ inſtitutis dictis ſuis filiab. ſubſtituiſſe unã alteri
12 decedenti ſine filiis legitimis,& naturalibus.Ex † quib.uerbis patet,teſtõrem feciſſe reciprocam ſubſtõnem inter ipſas filias, ut in l.iam hoc iure.& pleniſſimè in l. Lucius.cum uulg.ff.de
13 uulga.& pup. Et † qa ſubſtõ eſt poſtremò facta ab ultimo moriẽte in tota hæreditate, ſine dubio ſunt reciprocè ſubſtitutæ, ut dicit Bar.per illũ tex.in l.Titia Seio. §.Seia libertis.đ leg.2. & per doc.in l.pen.C.đ impub.& ꝯñr uoluit,ipſam Valentinã fuiſſe ſubſtitutã Chriſtinæ,ſi moreret̃ ſine filiis, & per ꝯriũ ipſam Chriſtinam fuiſſe ſubſtitutam Valentinæ,caſu quo moreret̃ ſine filiis,prout mortua fuit: & quia reciprocè facta eſt mẽtio de filiis futuris conditionaliter dictarũ filiarũ inſtitutarũ, ſatis patet,teſtõrem nedũ ꝯſideraſſe ipſas filias,ſed ẽt filios ipſa
14 rum, de quib. expreſſam fecit mentionẽ. Quæ † expreſſio ob aliam cãm non põt dici, nec argui a teſtõre factam,niſi ad effectum : ut eius bona trãſirẽt ad filias hr̃des inſtitutas,& ſucceſſiuè ad filios ipſarum, ut in perſonis ipſorum bona teſtõris cõſeruarent̃,ut in ſimili dr̃,qñ facta eſt mentio de maſculis.§.cæterùm.& §.media.inſtit.de legitim.agnat.ſucceſ.l.1.§.pe.ff.de uentre inſpic.cum aliis adductis per Soc.in d.ꝯſi.12.& conſi. 63.Viſo teſtõ,col.9.& ſeq.uol.3.& per Dec.in d.ꝯſ.15.col.3.
15 Et † licet talis rõ non ſit expreſſa nominatim & ſigillatim per teſtatorem.tñ dẽt haberi pro expreſſa,ex quo alia ratio nõ põt aſſignari ſm Bal.& glo.in l.quamuis.C.de fideicõ.& per Bar. in l.liberorũ.ff.de uerb.ſign.& per Moder.repeten. in l.ſi conſtante.ff.ſolut.matri.& faciunt,quæ hñr in l.nominatim.ff.de conditio.& dem.& in l.certum.ff.ſi certum peta.& per Mod. in c.cum dilecta,extra de reſcrip. Non enim poſſumus capere aliam mentem,cãm,& rõnem teſtõris fuiſſe,dum fecit mẽtionem de filiis ipſarum Chriſtinæ & Valentinæ,niſi ut bona ſua
16 conſeruarentur in ipſorũ perſonis,ut ad ſenſum patet.Et † ex tali rõne fideicõmiſſa amplianfur & reſtringuntur, ut in l. cũ pr̃.§.dulciſſimis.de leg.2. & in l.regula.§.itẽ ſi quis.& ibi Bar. ff.de iur.& fac.ignor.& in l.pater fundum.de leg.3. cum aliis
17 adductis per Soc.d.conſi.63.& Dec.d.conſi.15.Hęc ratio conſeruandi bona teſtatoris ab ipſo teſtatore conſiderata locũ habere non poteſt,niſi in filias dictę Chriſtinæ fieret tranſmiſſio dicti fideicommiſſi conditionalis, unde haberi debet perinde ac ſi nominatim & ſigillatim teſtõr hoc expreſſiſſet, quo caſu
18 fit tranſmiſſio,ut ſ.Confirmatur, † & proprius quò ad terminos noſtros,ex dictis Cuma.in d.conſ.13.ubi uult,ꝯdõnem,ſi inſtitutus decederet ſine filiis,inducere coniecturatã mentem teſtatoris,ut fideicom.conditionale ad filios tranſmittatur,de quibus ſatis fuit cogitatum ; cum teſtator de ipſis mẽtionem fecerit,& in fi.idem Fulg.in d.conſi.15.inducẽdo.d.l.Lucius. in fi.& Soc. in d.conſi.6. quos refert & ſequitur Dec.in d.cõſil.397.ubi expreſsè iſtud firmat,& tangit etiã Fran.de Cur.in d.conſi.16.& Soc.in d.§.hæredes mei, col.5. in fi.dicentes,teſtatorem facientem mẽtionem de filiis ꝯdõnaliter uoluiſſe il
19 los præferre ſubſtituto,ut in d.l.Lucius.¶†Secundò principaliter colligitur mens coniecturata ipſius teſtatoris uolentis tale fideicom.ꝯdõnale tranſmitti: eo qm̃ poſtq̃ inſtituit hęredes Chriſtinam,& Valentinam filias,eas inuicem ſubſtituit unam alteri, ſi qua decederet ſine filiis legitimis & naturalib⁹, & caſu quo ambæ decederent ſine filiis, eis ſubſtituit Saluatorem a Gambaro eius patruum,& ſic extraneum: ut in l.unica.§.extraneum.C.de rei uxo.actio.& inſti.de hered.qualit.& differ. §.cæteri. Quib.ſtantib.infertur firma ꝯclõ,uolens ꝙ ſi teſtator inſtituat filios,& eos ad inuicem ſubſtituat, ſi deceſſerint ſine filiis,& ſi oẽs decederent ſine filiis,ſubſtituat extraneum,tunc primus decedens cum liberis tranſmittit ſpem, & ius fideicõmiſſi in filios, nam apparet, ꝙ teſtõr ꝑdilexit eos extnco ſubſtituto,dũ ipſos poſuit in ꝯdõne,arg.dictę l.Lucius.de heredi inſtit. Non enim eſt cẽſendum,ꝙ uoluerit ꝑferre aliũ ſuæ poſte-
20 ritati.d.l.cũ auus.& l.cũ acutiſſimi.C.de fideicõmiſſis.& l.generaliter.§.1.C.de inſti.& ſubſtit.Vnde† ſi in caſu noſtro ſpes fideicõmiſſi non tranſmitteret̃ ad ipſam Helenã neptẽ teſtõris ex dicta Chriſtina, ſua hæreditas tranſiret ad extneũ ꝯ mentem teſtõris,ut pũctaliter dicit Fulg.in terminis noſtris in d.l.vnica.C.de his qui ante aper.tab. Ne iſtud ergo ſequat̃,locus erit tranſmiſſioni,ita formaliter dicit Soci.in d.§.cũ ita.col.5.& 6. uerſ. ex cuius dicto infero.& uer. cogita ẽt,ꝙ ſi filii. & clarius in d.ꝯſ.6.col.4.nu.9.In q.b.locis rñdet ad dictũ.§.cũ ita.& poſtremò ita tenet Fran.de Cur.in d.ꝯſ.16.col.4.& 5.uerſ.ſecun
21 dã principalẽ ꝯclõnẽ. Vbi † uult,ꝙ qñ teſtõr facit plures gradus,& poſt mortẽ oĩum filiorũ ꝑuidet de vlteriori ſubſtituto, colligit̃ mens teſtõris, ꝙ ſubſtitutis primis moriẽtib. ante grauatũ bona teſtõris p uiã fideicõmiſſi peruenire debẽt ad filios ipſorũ ſubſtitutorũ ꝑmortuorũ adducit Pet.de Ancha. ꝯſ.74. Difficultas cõſultationis.col.fi.uol.5.& idẽ uoluit Frã.de Cur. ſenior in d.ꝯſ.75.& ꝯſ.42.col.5.& 9.& ꝯſ.51. col.2.& Barba. ꝯſ.27.col.15.uol.1.& cõſ.55.uol.2.& Soc.cõſ.113.Supraſcri-
22 pti.uol.1.de quo tñ aliàs dixi.Quæ † confirmantur:qm̃ ſi teſtator de hoc fuiſſet interrogatus, utiq; & ſine difficultate idẽ diſpoſuiſſet,quod haberi dẽt pro expſſo,ut hr̃ in l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſth.ubi Bar. & reliqui ſcrib. & p gl.in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.& p Alex.ꝯſ.130. Attentis uerbis,uol.2.& per Fran.de Cur.d.ꝯſ.51.col.2.& pe.& ꝯſ.40.Cũ in pñtiarum & in terminis noſtris hoc uſ̃ ſenſiſſe Soci.in d.§.cũ ita. col.5. in fi.uerſ.dicit ẽt Bal.dũ adducit.d.l.pactũ,in fi.de cuius ẽt dicti ueritate aliàs conſului . Sed in caſu noſtro teſtõr ipſe fecit plures gradus ſubſtitutionũ,& poſtremò ſubſtituit extraneũ, ut ex uerbis expreſſis teſtamenti oſtenditur,quo datur intelligi mentem ſuam fuiſſe, bona ipſius prius debere peruenire ad filias inſtitutas, & ſucceſſiuè ad filios ipſarum,qui per teſtõrẽ ꝯdõnaliter fuere nominati , & poſtremò ad extraneum, quod utique effectum ſortiri nõ poſſet, niſi tale fideicom. tranſmitteretur ad filias dictę Chriſtinę,ꝯñr ad ipſam Helenam.perin
23 de ac ſi expreſsè fuiſſet uocata . Confirmatur † iſta opin. nam Chriſtina & Valentina a principio erant ſimul inſtitutæ, ſi decederẽt ſine filiis,vnde cũ ipſis ſubſtitutis a principio erat vnitum ius accreſcendi, & qa ipſa Chriſtina ꝑmortua adiuit portionẽ ſuã,ꝯñr poterat tranſmittere ius accreſcẽdi, uti trãſmiſit ad ipſam Helenã eius filiam: ut in l.ſi ex pluríb.cũ aliis ꝯcord. de ſuis & legiti.ita ẽt potuit fideicõ. conditionale ſibi unitum. tranſmittere rõne unionis ſubſtitutionis ꝑdictę,q̃ unà cum iure accreſcendi tranſmittitur, licet aliàs non eſſet tranſmiſſibilis,ut eſt tex.in l.qui patri.& in l.qui ex duobus.in princ.ff.de acq.hæred.& in ſimili ponit Bar.in l.4.§.Cato.in 3.oppoſitione.ff.de uerb.obli.& in iſtis terminis ponit Bal.ꝯſ.9.col.2.vbi dicit,ꝙ hæc opi.eſt ueritas,uolẽs eam habere locum, etiam in ſubſtõne fideicommiſſaria,in quam pupillaris fuit cõuerſa, ut eſt in caſu noſtro,& hanc ꝯclõnem refert & ſequitur Soc. approbando illam aliis rationib.& iurib. in d.ꝯſ.6. col.5.nu.10. & 11.& etiã idẽ ſenſit,non tñ ita diffusè,in d.§.cum ita.col.6. uer.& quia ſubſtitutio fideicommiſſaria. & etiã Fran.de Cur. d.ꝯſ.16.col.4.in fi.idem refert & ſequitur,qui ambo loquuntur in ſubſtitutione fideicõmiſſaria unita ab initio cũ iure accreſcendi,

crescendi,ut rõne unitatis transmittatur, licet sit ɔdõnalis,qđ propriè est in casu nr̃o.ex quib.clarè patet,attenta mente testa toris,tale fideicõmissum ɔdõnale potuisse, & debere trãsmitti ad ipsam Helenam filiam,& hr̃dem d.Christinæ,excluso peni tus substituto extraneo si uiueret, & a fortiori excluso marito d.Valẽtinę ab ipsa hr̃de instituto. ¶Non obst.adducta in ɔ̃riũ. & primò illud,qđ secũdo loco dicebat, fideicõmissum ɔdõna le nõ posse transmitti ẽt in filios,qñ fideicõmissarius mortuus est añ grauatũ.d.l.unica.C.de his qui an. apert.tab.ubi glo.&
24 scrib.cũ aliis s̃.adductis.Nam † procedit rĩr,& qñ aĩr nõ con staret,nec appareret de ɔ̃ria mẽte testõris,ẽt p ɔiecturas,qñ.n.
* apparet: tunc est locus transmissioni ſm * cõem ɔclõnẽ s̃.bñ fundatã, & ꝙ in casu nr̃o appareãt ɔiecturę, & multiplices ac sufficientes ex uerbi ipsius testõris,satis apetẽ ostensum est. Itẽ cessat obiectio, qñ substitutio fideicõmissaria ab initio fuisset vnita cum iure accrescendi,ut superius dictum est.Nõ obst.il lud,qđ dicebatur primo loco,positos in ɔdõne nõ cẽseri uoca tos.nam procedit obiectio, nisi aliter appareat de cõiecturata
25 mente testõris:† tũc.n.positi in ɔdõne cẽsent inuitati,uocati, & honorati taliter, ꝙ excludunt substitutũ extraneũ: ut in d. l.Lucius.& in d.l.cum acutissimi, & in d. l. cum auus,cum si. taliter, ꝙ positi in ɔdõne censent esse substituti, & ad ipsos fit transmissio ita in puncto dicit Fran. de Cur.in d.ɔſ.16.col.5. uerſ. confirmo hanc ɔclõnẽ,adducit ɔſ.Pet.de Anch.& Alex.
26 s̃.allegatum.Et † confirmatur a fortiori: qm̃ positi in ɔdõne ex coniecturata mente testatoris nedum cẽsentur esse uocati, & positi in dispositione ad cõmodum, quinimò ẽt ad incõmo dum,taĩr ꝙ pñt grauari,ita Cor.ĩ l.ab eo.C.de fideic.& ɔſ.20. col.7.& 8.& ɔſ.373.uol.4.& ɔſ.146.In hac,col.2.& seq.uol. 2.& p Soc.ɔſ.14.uol.1.& ɔſ.12.& 63.& 116.uol.3.& Fran.de
27 Cur.ɔſ.75.col.3.uerſ.pmissis tñ. Prout † ẽt idẽ dicẽdũ: quia testator fecit plures gradus, & ultimo loco uocauit extraneũ, quo casu positi in ɔdõne cẽsent esse uocati, & honorati, ut di cit Pet.de Anch.in d.ɔſ.74.& hr̃ in aliis ɔſi. s̃.adductis,& per Frã.de Cur.senio.in d.ɔſ.s̃.allegatis.& p Cor.d.ɔſ.273.uol.4.
28 Prout † ẽt obiectio cessat: qm̃ si testator de hoc fuisset inter rogatus,utiq; idẽ disposuisset, ɔ̃ñr haberi dẽt pro expresso,ar gumento d.l.Titius.§.Lucius.& gl. in l.tale pactũ.§.fi.de pac. & in terminis nr̃is ponit Anch.in d.ɔſ.74. & hr̃ in aliis consi. s̃.adductis.Quòd aũt testõr istud uoluerit, satis patet ex cõie cturis s̃.deductis,per quas colligitur, mentem suã fuisse, eius bona primò peruenire ad filias successiuẽ ad filios ipsarum,&
29 postremò ad extraneos.Nec † ad alium effectum testator ipse mẽtionẽ fecit de filiis suarũ filiarũ,nisi ut in personis ipsorum bona sua conseruarentur: tunc.n. tp̃is filij filiarum nõ erant nati,& ɔ̃ñr minimè noti testatoris,qui uoluit nascituros esse ĩ cõsideratione,& oẽs,tam masculos,q̃ fœminas: cũ filij appel latione ẽt fœminæ ueniant,qñ de puro ipsorum cõmodo tra ctatur,ut hr̃ in l.1 & ibi scrib.C.de ɔd.inser.& est tex.in l. nõ est sine liberis.& in l.quisque.ff.de uerb.sig.& p Bart.ĩ l.ex fa cto.§.si quis rogatus.ff.ad Trebe.& p Ant.de Butr.& alios ĩ c.
30 Raynal.de testa.ex̃.& per Ale.ɔſ.53.col.fi. uol.3. Non † obst. ultimum, ꝙ casus noster fuit omissus a testatore &c. Nam ut ex prędictis apparet,casus iste nõ fuit omissus,sed expressus,& ɔ̃ñr uenit decidendus ſm uoluntatẽ testõris,ad quã adaptatur legis dispositio: expressum.n.& non omissum dr̃ ẽt illud qđ colligitur ex ɔiecturis.d.l.licet Imperator. cũ aliis adductis su pra in primo fundamẽto, ad quæ faciunt.d.l.si nominatim.ff. de ɔd.& dem.& in d.l.certũ.ff.si cer.pet.& quę in terminis no stris ponit Dec.ɔſ.270.co.pen.& ɔſ.318. nu.2.uo.2.& p Cor. ɔſ.283.Videtur prima facie,col.3.in fi.uol.1.& p Ale. ɔſ.232. uol.2.& in decis.ɔſ.Neap.141. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum conditionale an & quãdo transmittatur fidei commissario moriente ante euentum conditionis. & seq.*
2 *Et quid si constat de coniecturata mente testatoris.*
3 *Mens ista coniecturata ex quibus colligatur. & seq.*
Et quid si testator substituit filios fratris, & ipsis deficientibus uocauit extraneum.
4 *Et quid si testator uoluit, ꝙ si institutus moreretur sine filijs, bo na deuenirent ad superstitem.*
5 *Et quid si testator transgressus ẽ ad plures gradus substitutionũ.*
6 *Filij positi in conditione, an & quando censeantur dispositiuè uocati, & sequen.*
7 *Et quid si adest coniecturata mens testatoris.*
Coniecturæ ex quibus colligantur. & seq.
8 *Filiorum appellatione ueniunt & masculi & fœminæ.*
9 *Quãdo testõr uocauit natos & nascituros, videtur ad oẽs habuis se æqualem affectionem, & non magis ad unum quàm ad aliũ.*
10 *Filiorum appellatione quando ueniant nepotes, & nu.12.*
11 *Et quid si eadem ratio uiget in nepotibus, quæ in filijs.*
13 *Alienationis prohibitio facta respectu unius personæ, an & quã do extendatur ad alias.*
14 *Testator disposuisse uidetur illud, quod ordinaßet, si de eo fuis set interrogatus, uel cogitaßet.*
15 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur a ratione & men te testatoris, nedum expressa sed coniecturata.*
16 *Mens testatoris potissimum consideratur in ultimis uoluntatib.*
17 *Idem & in fideicommissis.*
18 *In quibus magis mentem quàm uerba attendimus.*
19 *Testator disponendo uidetur se reddere conformem cum disposi tione statutaria, & nu.25.*
20 *Statutum disponens ꝙ succedãt fratres & filij fratrum non exi stentib. ascendentib. uel descendentibus, non excludit materte ram, nec amitam, nec earum filios.*
21 *Statutum loquens in causa intestati non uendicat sibi locum in causa testati.*
22 *Statuta strictissimi iuris sunt, & strictissimè debent intelligi.*
23 *Statutum interpretari debet, ut minus corrigat ius cõe, quàm sit poßibile.*
24 *Casus omissus a statuto remanet decidendus secundum iur cõe.*
25 *Testator quando, & quo casu uideatur se reddere conformem cũ dispositione iuris communis, uel cum dispositione statutaria.*
26 *Statutum prædictum uidetur emanaße, ut bona conseruentur in familia & agnatione.*
28 *Argumentum a ratione cessante ualidũ est in statutis, et in alijs dispositionibus.*
27 *Per fœminas successiones transferuntur in alienas familias.*
29 *Statuentes censentur disposuisse eo casu, in quo disposuissent, si de eo fuissent interrogati, uel cogitassent.*
30 *Tempus conditi testamenti uel tẽpus purificatæ conditionis qua liter considerandum ueniat.*
31 *Statutum excludens fœminas stantibus masculis, illis deficienti bus uidetur fœminas uocare.*
32 *Masculi quo tempore sint considerandi, an adsint uel ne.*
33 *Statutum excludens fœminas, si masculi extant, necesse est, qua litatem illam uerificari, ut fœminæ excludantur.*
34 *Statuti dispositio cessat, si qualitas in eo requisita non potest ue rificari.*
35 *Statutum excludens fœminas propter masculos, ut locũ habeat, necesse est, quòd adsint masculi tempore, quo defertur, & acqui ritur successio.*
36 *Successio ab intestato uel ex testamento tunc dicitur deferri, quã do altero prædictorum modorum quis potest adeundo illam ac quirere.*
37 *Vocati ad hæreditatem per institutionem, substitutionem, seu fi deicommissum sub aliqua conditione, hæreditas non dicitur il lis delata, nec quæsita nisi conditione adueniente.*

CONSILIVM LXXVIII.

In præsenti cã duplex cadit difficultas.prima,an ipsa d.Me dea filia Petri Bottola fratris testõris substituta testõre transmiserit fideic.ad d.Petrum filium suum legitimum & na turalem,esto ꝙ ipsa mortua fuerit añ d.Cassandrã hæredẽ in stitutã & grauatam restituere fideicommissum, ɔ̃ñr an tale fi deicommissum ɔdõnale añ euentum ɔdõnis poterit transmit
1 ti.In qua difficultate prima † facie vr̃ dicendum,ꝙ non sit trãs
* missibile,ſm ꝙ no.gl.communiter*approbata in l.unica.C.de his qui ante aper.tab.pro qua vr̃ tex.in l.unica. §.finautem.C. de cad.tol. super qua cõclusione fundata apparet sñia lata per magnificum dominum Vicarium prædecessorem. Tñ cõside rando ueritatem in casu præsenti ɔ̃rium omnino concluden
* dum est: eo qm̃ dicta communis * conclusio procedit,qñ nõ
2 constaret de ɔ̃ria mente testatoris.Tunc† enim fideicommis

ſum conditionale tranſmittitur ad filios,ẽt ſi nõ fuit purificatum.ita expreſsè dicit Bal.ĩ d.l.unica.quem ſequunť ibi Mod. Peruſ.col.3.uerſ.tu dic.ubi ita limitát gl.in d.l.unica.adhærẽdo gl.in l.is cui.ff.de actio.& oblig.& idem uoluit Bal.ĩ l.unica,col.1.in fi.& col.2.C.ut act.ab hęre.& ꝯ hær.& clarius idẽ Bal.in l.ſi pater,co.pen.in 4.q.C.de inſti.& ſubſti.ſub ꝯdi.fac. ita ꝯſuluit Cum.ꝯſ.13.Titius inſtituit.& Fulg.ꝯſ.15.proponitur,& hãc eandẽ ꝯclõnẽ expreſsè tenet Soc. in l.in ꝯdõnib.primum locum.§.1.ff.de cond.& dem. plenius & diffuſius idẽ tenet in l.hr̃des mei.§.cũ ita,col.4.& duab.ſeq.ff.ad Treb.& ꝯſ. 6.In pñti conſultatione,col.4.uer.reſtat nunc, uol.3.eandem opi.tenuit Franc.de Cur.ꝯſ.75.Do.Ludouicus.col.pen.& poſtremò idem ſequitur Frã.de Cur. Iunior ꝯſ.16. Pręſupponiť. qđ conſilium poſuit poſt tract.ſuum de feu.quib.in locis dñt, * hãc eſſe cõem * concluſionem,& ꝙ ita limitatur gl.in d.l.unica.& cõis concluſio,de qua ſ.uolentes iſtud procedere, nedũ qñ apparet de uoluntate & mente teſtõris expreſſa,ſed ẽꝗ ſi appareret de mente per ꝯiecturas, adducẽtes plures ꝯiecturas,ex quib.ꝯclõ iſta poteſt uerificari,quarum aliquæ propriè uerifi-
3 cantur in caſu pñti.¶†Et primò illa,quam adducit Soc.in d.§. cũ ita.uolens,ꝙ ſi teſtator inſtituit filios,& eis ſubſtituit filios fratris ipſius teſtõris,& ſi filij fratris ſubſtituti mortui fuiſſent ſine filiis,uocauit extraneum, & iſto caſu ſi filij fratris ſubſtituti relictis filiis mortui fuerint ante hæredem grauatum,ꝙ trãſmittunt tale fideicommiſſum conditionale ad eorũ filios ex tacita coniecturata mente teſtõris,adducit ad hoc iura, & rõnes ut p eũ.Quòd propriè & in puncto cadit in præſenti caſu : ut
4 patet ex uerbis teſti,de quo in pręſentiarum diſputatur. ¶†Secunda coniectura colligitur ex dictis per Cum. in d.ꝯſ.13.ubi expreſsè uult,ꝙ ſi teſtator inſtituit filios, & illis per fideicommiſſum ſubſtituit ſuos agnatos, uolẽs ꝙ ſi morerenť ſine filiis bona ſua deueniret ad ſuperſtitem ſeu ſuperſtites, ꝙ tale fideicõmiſſum ꝯdõnale tranſmittitur ad filios ſuperſtites, eſto ꝙ fideicõmiſſarius mortuus fuerit añ euẽtũ ꝯdõnis,& hoc ex ꝯiecturata mente teſtõris,quæ ſumiť ex illis uerbis,ſi ſine filiis,& ex illis,ſuperſtites,quæ uerificanť nedũ in ſubſtitutis, ſed ẽt in filiis ipſorũ,iurib.& rõnib.de quib.ibi per eum,quæ oĩa in pũcto cõcurrũt in caſu pñti : ut patet ex uerbis teſti,in quo teſtator filiab. ſubſtituit filios fratris oẽs tam natos , q̃ poſthumos naſcituros,uolens ꝙ uno uel plurib. illorum decedentibus in pupillari ætate,uel poſtea qñcũq; ſine filiis &c.eſſent ſubſtitu-
5 ti ſuperſtites, ſeu ſuperſtes.¶†Tertia ꝯiectura ẽ & ualde vrgẽs, nam teſtõr in pñti cã fecit plures gradus . primò inſtituendo filias,ſecũdò ſubſtituẽdo illis oẽs filios fratris.tertiò,ꝙ ſi vnus uel plures dictorum filiorum morerentur ſine filiis, ꝙ iſto caſu eſſent ſubſtituti ſuperſtites ſeu ſuperſtes.4.& ul.uoluit,ꝙ ſi oẽs filij fratrum morerẽtur ſine liberis , ꝙ tunc hæreditas ſua pueniret ad quẽdam extraneum, ex quib.nedum tacita,ſed expreſſa mẽs teſtõris colligiť, ꝙ ſubſtitutis primis morientib.añ grauatum bona teſtõris deuenirent ad filios ipſorum ſubſtitutorũ,ut in pũcto conſuluit Franc.de Curt.in d.ꝯſ.16.allegans Pet.de Anch.ꝯſ.74.In Chriſti noĩe,ꝯ Philippum, & Alex.cõſ. 64.Difficultas conſultationis,col.fi.uol.5.& idem uoluit Frã. de Curt.Senior in d.ꝯſ.75.& 42.col.5.& 9.& conſ.51. col.2. & Barb.conſi.27.col.15.uol.1.& cõſ.55.uol.2.& Soc.ꝯſ.113. Suprafcripti,uol.1.đ quo tñ aliàs dixi.Ex quib.ꝯiecturis,nedũ ſimul iũctis, ſed ẽt de p ſe ꝯſideratis, reſultat reſolutio primæ difficultatis,ꝙ ipſa do. Medea potuit tranſmittere fideicõmiſſum ad ipſum do.Petrum.Prout ẽt concurrunt alię coniecturę,de quib.in ſequenti ſecũda difficultate, vnde ſatis patet ſententiã latam per do.Vicarium non poſſe ſeruari, nec ſuſtineri.
6 ¶†Secunda principalis difficultas eſt,ꝙ ipſe do. Petrus tanq̃ filius do.Medeæ nõ poſſent uenire : eo qm̃ eſt poſitus ĩ ꝯdõne, & filij poſiti in ꝯdõne nõ cenſenť uocati,nec poſiti in diſpoſi- * tione,ſm gl.communiter * approbatã in l.Lucius.ff.de hære. inſtitu.de quo pleniſſimè poſt Bar.in l.Centurio.ff.de uulg.&
7 pup.& in l.1.C.de cond.inſer.& in l.1.C.de pac.cũ ſi.Ad†cuius difficultatis reſolutionem conſiderandum eſt, ꝙ prædicta * communis * conclõ non procedit, qñ in ꝯriũ concurreret aliqua coniectura:per illam enim filij poſiti in ꝯdõne cenſentur inuitati,& uocati,nedum ad excluſionẽ ultimò ſubſtituti, ſed etiam taliter,ꝙ pñt grauari, ita expreſsè tenuit Cor.in l.ab eo. C.de fideic.& in cõſ.146. col.2.& ſeq. In hac conſultatione. uol.2.& conſi.273.uolum.4.ubi multa adducens, dicit hanc

conclu.eſſe ueriſſimã,& idem uoluit Soc.conſi.14. Viſo teſtõ, uol.1.& conſi.12.Pręſens conſultatio.& conſil.63.Viſis teſtõ, * uol.3.ubi plura adducens,dicit hanc eſſe cõem*ꝯclõnẽ,quam poſſem multis medijs, & auctoritatib. cõprobare,ꝗ breuitatis cã omitto.Sed in pñti caſu ex trib.ꝯiecturis poſitis in j.difficultate ſatis patet de mẽte teſtõris, ꝙ bona ſua uoluit puenire nedũ ad filios fratris.j.loco ſubſtitutos,ſed ẽt ad filios ipſorũ, ergo dicti filii filiorũ fratris expſsè apparent uocati per ipſum teſtatorem ex pdictis trib. coniecturis, ꝯñr ipſe do. Petrus filius do.Medeæ,nedum uirtute tranſmiſſionis,de qua in j. difficultate,ſed ẽt qa ꝓpriè uocatus a teſtõre uenit ad dictũ fideicommiſſum, ꝓut in puncto dicit Fran.de Cur.Iun.in d.ꝯſil.16. Et
8 † ad corroborationẽ adduco alias coniecturas ſatis apparentes ex uerbis dicti teſtamenti: uoluit enim teſtõr,ꝙ poſt mortẽ filiarũ eſſent eis ſubſtituti æqualiter oẽs filii eius fratris , & ꝯñr tã maſculi,q̃ fęminę:ut eſt tex.in l.1.& ibi oẽs doc.C.de cõd. inſer.& q̃ no.p Ant.de But.& alios in c.Raynaldus.ex de teſta. & bo.tex.in l.nõ eſt ſine liberis.& in l.quiſq;. ff.de uerb.ſig.& p Bar.in l.ex facto.§.ſi qs rogatus.ff.ad Treb.& p Alex.cõſ.53. col.fi.uol.3. Quo fit: ut in tali ſubſtõne uocata fuerit do. Me-
9 dea filia fratris ipſius teſtõris . Vlterius † teſtõr inſtituit oẽs filios fratris, tã pñtes,q̃ futuros natos & poſthumos,ex quo colligiť,ꝙ nõ habebat affectionẽ magis ad natos,q̃ ad naſcituros, qđ ẽt ſuadeť ex clã ſequẽti,in qua teſtõr uoluit,ꝙ uno uel plurib.dictorũ filiorũ decedente ſine filiis,eſſent ſubſtituti ſupſti-
10 tes , ſeu ſuperſtes tpe mortis filii grauati. Ex † quib. colligitur ꝯclõ, ꝙ in terminis noſtris appellatione filiorũ ueniunt nepotes,ꝯñr & ipſe do.Petrus nepos fratris teſtõris,cũ per teſtõrem cenſeanť uocati,nedũ filii,ſed ẽt nepotes: tum qa tractatur de cõmodo puro ipſorũ filiorũ,& ſumus in caſu fauorabili,& teſtator non habebat affectionẽ magis ad natos,q̃ ad naſcituros, & iõ appellatione filiorũ ueniũt nepotes,doctr.eſt Bar. in l.liberorũ.ff.de uerb.ſig.& tenet Imo.in l.Gallus.§.inſtituẽs. ff.de lib.& poſthu.& Alex.conſil. 5.Circa primũ,col.3.& ꝯſ.26.Videreť,col.2.uol.2.& p Soc.ꝯſ.152.uol.1. tenẽtes pdictã ꝯclõnẽ,& max.qa talis ſubſtõ facta p teſtõrẽ eſt collata in futurum euentum , in quem potuerunt eſſe uel non eſſe filii uel nepo-
11 tes.Item † quia eadem rõ uiget in nepote,quæ in filio,quo caſu appellatione filii uenit nepos,ut per Bar. in d.l.liberorum. & per Alex.in d.conſi. & per Roma.conſil.129.Licet magna.
12 Item † quia apparet de cõiecturata mente teſtõris ſenſiſſe ẽt de nepotib. fratris, quo fit : ut appellatione filiorũ indiſtinctè ueniat nepos,ut expſsè tenet Roma.in d.conſi.129. & Pau.de Caſt.conſi.12.Videtur dicendũ.in fi.& p Alex. & repe.in l.filiusfa.§.diui.& p Cor.ꝯſ.38.col.2. uol.1.Accedat & alia coniectura,nã teſtõr expſsè uoluit,ꝙ p primos ſubſtitutos, & per aliquem ipſorum bona ſua non poſſent vendi, nec alienari, neq; in totum,nec partem obligari,& ꝙ alienatio forſitan facienda per eos uel ipſorum aliquem non ualeret, nec teneret , nec de iure,nec de facto. & licet dederit licentiam alienandi, qñ filii fratris perueniſſent ad 25.ann.tñ hoc concedit ſaluis & reſeruatis ſubſtitutionib.quas ſ.fecerat. Quib.per hmõi licẽtiã nõ intendebat derogare,quæ ſubſtitutiones erant nedum de filiis fratris teſtõris,ſed ẽt de nepotib.& deſcendentib. ipſorũ, tum ex illo uer.ſuperſtites, tum ex aliis,de quib.dictũ fuit in 1.diffi-
13 cultate. Cum † itaq; fuerit facta prohibitio de non alienãdo, & reſpectu ſubſtitutorũ filiorũ fratris teſtõris, & ẽt deſcendentium ex ipſis,concluditur neceſſariò,ꝙ per dictam prohibitionem inductum fuit fideicommiſſum in fauorem omnium,ad quorum inſtantiam fuit facta dicta prohibitio de non alienando,ut per Bar.& alios doc.p illũ tex.in l.peto.§.fratre.de le.2. & pleniſſimè in d.§.diui.& p Ale.& Soc.in l.q Romę. §.cohęredes.de verb.oblig.& p Soc.in d.ꝯſ.12.col.5.& p Cor.ꝯſ.22. In hac conſultatione.& ꝯſi.59.Diu,uol.2.cũ aliis ꝯcor.Sed ſic eſt,ꝙ dicta ꝓhibitio de alienando in pñti caſu facta apparet ẽt in fauorem nepotum fratris teſtatoris,ergo neceſſariò concludendum, ipſos eſſe uocatos a teſtatore. Prout ẽt idem dicendũ ex illa coniectura, ex quo teſtator fecit plures gradus ſubſtitutionum, & poſt mortem omnium ſubſtituit penitus extraneũ. Quo caſu ꝯclõ firma eſt,ꝙ filii poſiti in conditione cenſentur uocati, ut in d. conſil. Pet.de Anch.74. cum aliis ſupra addu-
14 ctis in 1.difficultate.Accedit † ẽt & alia: quia ſi teſtator de hoc fuiſſet interrogatus, utiq; ſine difficultate idẽ dixiſſet,& diſpoſuiſſet,& ideo pro expſſo dẽt haberi,glo.& doc.in l.tale pactũ. in

in fi.ff.de pac.& hr in l.Titius.§.Lucius.ff.de libe. & posth.& latè p Alex.& alios scrib.in d.l.Gallus.§. & q̄d si tm̄.& ↄs. 51. Circa hanc dubitationē,uol. 1.& p Frā.de Cur. seniorē ↄs.40. Cum in præsentiarum. & ita limitat̄ dispositio.d.l.Lucius.ff.
15 de hær.insti. Ad † q̄d ēt facit : q̄a fideicōmissa ampliant̄ & restringunt̄ a rōne,& mente testōris,nedū expressa,sed ēt ↄiectu rata, ut in l.cū pr̄.§.dulcissimis,de lega.2. & in l. pr̄ fundū,de leg.3.& per Soc.in d.cōs.63.col.9.uers.3.quæro, uol.3.& per eund.cōs.77.col.1.Visis testō,uers.3.eo.uol. & p Dec. cōs.15. Ex prædictis patet,ipsum do. Petrum posse uenire ad dictū fideic.tū q̄a uocatus a testōre,tū ēt q̄a do. Medea eius mater & filia fratris testōris trāsmisit d.ius. Patet ēt,ꝙ pręsens casus nō fuit omissus a testōre,quinimò expressus,& in eo iudicandum est f̄m mētem testōris expressam & cōiecturatam,quæ in manifesto patet,ꝙ uoluerit uocare ipsum do.Petrum filiū do.Me
16 deę,& ēt ipsam do.Medeā potuisse trāsmittere d.fideic.Et† ad confirmationem omnium superius dictorum tam in prima,q̄ in secunda difficultate, accedat illa rl'a cōis & trita uolens, in ultimis uoluntatib.cōsiderari mentē testōris,& f̄m eā debere iudicari,ut in d.l.in ↄdōnib.primū locū, & in d.l.nō aliter.de lega.3.& bon.tex.in l.pen.de leg.1.& ī l.cū q̄ō.in fi.C.de leg.
17 Et potissimè in fideicōmissis, ut in l.fideicō. §.item si quis,de leg.3.Inde dicimus,in fideicommissis sufficere tacitā uoluntatē,quę ex cōiecturis colligit̄.l.cum proponebat̄. de leg.2.& in l.qui solidum.§.1.& in l.Titia Seio.§. Seia libertis. eo.tit.& in
18 l.licet Imperator.ubi Bar.de leg.1.Hinc † ēt dicimus,in fideicōmissis potius mētē inspici q̄ uerba.l.cū uirum. C.de fideic. l.3.§.ↄdō.ff.de adim.leg.& iō Bal.in l.fin.C.de impub.Pau.de Cast.& alij scrib.ibi cōcludunt,in materia fideicōmissi ex coniecturata mente testōris recedi a vi & natura uerboꝝ, ut pulchrè per Corn.in consi.239.Videtur,uol.2.cum aliis concor.
19 ¶†Ad exclusionē statuti de successionib. mulierū allegati per partem aduersam fuit adducta doctr.Pet.de Anch. & Ale.ī d. l.hr̄des mei.§.cū ita.q̄ propriè loquitur in terminis nr̄is,ut testator extraneus non uideatur se reddere conformem cum dispōne statutaria: qm̄ in testōre extraneo attēdimus ius cōe nō aūt staturarium.Extraneus autem dr̄,qn̄ nō est de ascendentibus uel descendentib.l.j.§.extraneus.C.de rei uxo. actio.§.cæteri.inst.de hære.qualita.& differ.Testator autem Franciscus, de cuius testō modo agitur,huiusmodi est,ↄn̄r extraneus,ergo
20 sumus in terminis decisionis prędictæ. Pro † qua ēt facit decisio Corn.in consi.82.Licet,col.pen.& cons.271. De hac,uolu.4.uolen.ꝙ statutum disponens,ꝙ non stantib. ascendentib. uel descendentibus,succedant fratres & filij fratrum non excludit materteram, nec amitam, nec earum filios, quod utiq; uerificari pōt in terminis nostris. Et quia Magnificētia tua cōsiderabat statutum prædictum,nedum in prin.sed in alio uer. post principium,ubi uidetur loqui ēt de transuersalib.replicat̄
21 dictæ considerationi,ꝙ non habeat obstare ex plurib.Et † primò : quia dictus uersi.loquitur & admittit transuersales masculos,qn̄ sumus in successi.ab intestato,vn̄ nullo modo ꝓcedit,qn̄ sumus in cā testati, ut est pręsens, in qua agitur de successione per substitutum uel fideicommissum testamenti facti per do.Fran.testatorem,& ideo succedit doctr.Pau.de Cast.in consi.283.Super eo,& Pet.de Anch.in l.post tres fratres.ff.de pac.& Alex.in d.§.cum ita,col.7.& Mod.plura ad id adducentium in tractatu , quod extantibus masculis fœminæ non succe.in nono artic.princ q.1.Quę disponit,statutum excludens fœminas a successione ab intestato non extendi,nec habere lo
22 cum,qn̄ sumus in causa testati.Quę † ↄcl'o comprobatur: qm̄ tale statutum est strictissimi iuris.l.quicquid astringendę.ff.de uerb.obl.l.3.§.hæc uerba.ff.de nego.gestis.& ideo strictissimè debet intelligi,& in casu tm̄, in quo loquitur & non ultra, ex quo corrigit ius cōe,uolēs ita succedere fœminas,sicut & masculos.l.maximum uitium.C.de liber.præter. cum uulgar. Et
23 † correctio iuris euitanda est, & ideo tale statutum dēt interpretari,ut minus corrigat ius cōe q̄ fieri possit l.2. C.de noxa. l.fina.§.in computatione. C.de iur.delibe.l.4. §.ait prætor.&
24 utrobiq; Alex.ff.de damn. infec. Et † facit ratio uiua : q̄a iste casus causę successionis ex testō est omissus a statuto,& ideo remanet decidēdus ex dispositione iuris communis. l.si uerò.§. de uiro.ff.sol.matr.l.si seruum.§.non dixit.ff.de acq. hære.l.si extraneus.ff.de cōd.ob cau.unde ex prędictis clarè patet,ꝙ d. uer. statuti prædicti loquēs de successione ab intestato nō habebit locū in successione ex testō, ꝓut est q̄ō pn̄s.Cōprobatur
25 † p̄dicta,nā illa regula,q̄ hēt,testōrem reddere se conformem cū dispōne statutaria,de qua per Bar.& alios in d.§.cū ita. non est semp uera,ut ꝓbat Cor.ↄsi.197.Circa primū,col.pe.vol.j. & maximè istud procedit, qn̄ uerba testōris, & mens uiolarētur,si mēs testōris interp̄taret̄ f̄m dispōnē statutariā.Isto enim casu ne mens testōris,& uerba uiolent̄,interp̄tatio fit,ut testōr uoluerit se reddere conformē cū iure cōi , non aūt cū iure statutario, ista habētur p oēs in c.Raynaldus. & in c.Raynutius. extra de testa.p Bar.& alios in d.l.Gallus. §.quidā rectè. & per Alex.in d.§.cū ita,col.8.in fi.sed certissimū est,ꝙ uerba & mēs d.Fran.testōris sunt clarissima, ꝙ in morte filiorū suorū institutorū p ipsum deberent succedere oēs filij sui fratris & supstites ex illis hn̄s respectū ad dictū tp̄s,in quo poterant eē masculi & fœminæ,& quia isto tp̄e , in quo est casus successionis, non reperiuntur masculi,sed tm̄ descēdentes ex feminis,ꝙ isti tales debeāt admitti tanq̄ magis ꝓximiores,ↄn̄r ipse d.Petrus exclusa aduersaria exn̄te in vlteriori gradu,vt plenè fuit cōclu-
26 sum & dictū in primis allegationib. Cōprobatur † ēt s̄. dicta opinio & ↄcl'o rōne viua. nā statutū in successione ab intestato uoluit succedere masculos ad hoc: ut bona conseruarentur in familia & agnatione,ut dicit tex.in l.j.§.si cui uētrem.ff.de vē-
27 tre inspic. & in §.fi. insti.de legiti.agna.succes. Quæ † agnatio & familia non conseruatur per feminas,quę transeunt in alienam familiam mariti,vt dicit Io.An.in additio.ad Spe.in rub. de successio.ab intesta.& doct.in d.l.maximū uitiū,& in l.uenia.C.de in ius uoc. quæ rō penitus cessat in casu pn̄ti, in quo testator instituit filias suas feminas , & ↄn̄r bona sua fuere penès feminas,quæ iam maritatæ trāsiuerunt in aliam familiam item aduersaria nostra est femina, & maritata ulterius, & mater nostræ aduersariæ, ex qua ipsa veniet, erat femina & maritata in alienā familiam , vnde bona dicti testōris nō pn̄t cōseruari in familia ipsius,quæ nō hēt masculum,& agnatum. Vn-
28 de † a cessante rōne dicti statuti, necessariò concludendū est, ꝙ non stantib.masculis agnatis debeant succedere fœminę, & descendentes ex feminis ꝓximiores: cum tale statutū isto casu non habeat locū,ita uoluit Io.Bap.de S.Seuer.in repe.l.oēs populi,col. 143.uersi.3.si statutū.ff.de iust.& iu. & sequunt̄ Mo-
29 der.in d.trac.in 5.arti.princi.q.13.col.12.in princ.Pro † quo dicto facit rō: q̄a si de isto statuentes fuissent interrogati,utiq; idē dixissent,& iō dēt haberi ꝓ expresso, ut dicit Bal. & alij in l.tale pactum.in fi.cum concor.ff.de pac.Vlterius obiectio nouiter facta tollitur considerando oīa tp̄a,si enim attēdimus tp̄s cōditi testamēti,& tp̄s mortis d.Frācisci testōris,statutū allegatū non pōt habere locū,ex quo dictis tēporib.erant uiuæ filiæ ipsius testōris q̄ fuere institutæ hæredes , & tā de iure cōi q̄ ēt
30 statutario excludebāt oēs alios.Si† uerò cōsideramus tp̄s pn̄s, in quo est factus casus succedendi, ꝓut cōsiderari dēt.l.in tp̄s. ff.de hęr.inst.Sumus in claro,ꝙ ipse dn̄s Petrus tanq̄ ꝓximior uocatus a dicto testōre in euentū, in quē filiæ fuissent mortuæ sine filijs,ꝓut fuere,dēt admitti ad dictā hæreditatē, & fideic. ex quo isto tp̄e nullus extat masculus ex fratre dicti testōris,& dicta aduersaria est femina,& in ulteriori gradu,& cām hēt ab eius matre ēt femina . Suadetur ista ↄcl'o: quia tale statutū excludit feminas stantib.masculis,unde deficiētib. masculis succedunt feminę,& masculi descēdētes ex illis f̄m ꝓgatiuā or-
31 dinis & gradus.Patet† q̄a deficientib.masculis statutū nō hēt vlterius locū,& iō res est deducta ad ius cōe, quo iure uocati a testōre ꝓximiores succedunt,toto tit. C.de insti.& subst.d.l.
32 Cēturio.& toto tit.ff.& C.ad Treb. Feminę† enim p tale statutū non excluduntur simpl'r, sed ↄdōnaliter, si masculi extabunt.vnde si masculi non extant tp̄e,quo acquiritur successio, cessat dispō statuti,& debent admitti fœminæ uel masculi descendētes ex illis,seruata gradus ꝓgatiua , f̄m ꝙ disponit iu-
* cōe doc.est Bar.cōiter* approbata in l.fi.§.fi.ff.ad Ter.quā approbāt & sequunt̄ Mod.ad id plura adducētes in d.trac.ī x.ar. prin.q.v.ver.alio,& scd̄o casu.vbi hoc examināt p sex colūnas
33 Pro † quo dicto facit rō uiua: q̄a statutū non excludit simpl'r feminas sed cū illa qualitate,si masculi extabūt, unde ut feminæ excludant̄ vel descēdētes ex illis,necesse est,ꝙ ↄcurrat,& ad
34 sit illa qualitas req̄sita p statutū,q̄ est,ut extēt masculi. Vn̄† tali qualitate deficiē te,cessat statutū.l.cū hi.§.p̄tor.& ibi Bar.ff.de trās.& p Ale.ↄs.13.co.pe.uo.3.& plenè p Fel.ī c.2.col.11.d resc.
35 Postremò† tollit̄ ↄsideratio & obiectio,& hoc vnū sufficit,p exclusione

clusione obiectionis,& uictoria causæ.nã ista est una maxima, ꝙ statutũ excludens fœminas pp masculos a successione ut locũ habeat,necesse est,ꝙ masculi,pp quos fœminæ excludunt, sint ĩ rerũ natura tpe,quo defertur successio,& tpe quo acquirit successio,aliàs si illo tpe masculi nõ essent ĩ rerũ natura,statutũ non hæret locũ,& fœminæ, & alij descendẽtes ex illis admitterent ẜm ius cõe nõ obstãte statuto,ẜm tñ gradus ꝓrogatiuam,ita in puncto ꝯcludit Corn.ꝯs.314. Videtur,col.pen.uer. postremò,uol.4.quẽ referunt & sequunt Mod.in d.tract.ĩ 12. art.prin.q.32.ad id plura adducẽtes, ĩ casu nr̃o ita est, vñ &c.

36 Quòd † ita sit,probatur.nã successio tunc demũ dr̃ deferri ab intestato, uel ex testõ, qñ quis altero dictorũ modorũ põt illã acquirere adeũdo eã,uel illã apprehendendo,tex.est in l.delata.ff.de verb.sig.& latè ponũt Mod.Pap.ĩ l.unica. ĩ prin.C.qñ

37 nõ petẽ.par.Et † iõ si aliquis est uocatus ad hr̃ditatẽ per institutionem,substitutionẽ,uel fideic.sub aliqua ꝯdõne,nõ dr̃ illi talis hr̃ditas,substitutio,uel fideicõmissum deferri,nec põt illud acquirere,nisi adueniente ꝯdõne,nã ea pendente nõ dr̃ delata, nec põt quæri,ita glo.in d.l.delata.& ibi Bar. qui allegat tex.in l.si ita scriptum.§.sub ꝯdõne,de leg.2. & est bonus tex.ĩ l.is qui hæres.ff.de acq.hære. in casu pñti ita punctaliter ẽ,nã Frãci.testõr uocauit ad hæreditatẽ,& successionẽ suã filios fratris,& supstites ex illis nõ simpliciter,sed sub ꝯdõne,casu quo filiæ testõris fuissent mortuę sine filiis,& quia tpe, quo ultima filia testõris mortua est sine filiis,& ꝯñr adimpleta fuit ꝯdõ dicti fideicõmissi & substitutionis,nullus extabat mascul⁹ ex fratre dicti testõris, sed tm̃ aduersaria fœmina, & descendens ex fœmina,& existens in ulteriori gradu,q̃ sit ipse do.Petrus,qui est filius filię fratris ipsius testõris,vñ cũ isto tpe,quo defertur dicta successio ex testõ,& dẽt acquiri,non reperiat aliquis masculus ĩ rerum natura uocatus a statuto,ideo statuto cessante, succedere debent uocati a testõre, & sic descendentes ex fœminis descendentib.a fratre ipsius testõris, ẜm ius cõe, & seruata gradus prærogatiua, ꝯñr, & necessariò admitti debet ipse do. Petrus uocatus a testatore,qui in gradu pręcedit aduersariam. Ex quib.manifestè patet, ꝙ siue consideramus ius cõe, ut fuit dictum in primis allegationib.siue etiam cõsideramus ius statutarium,ꝙ ipse dom.Petrus debet succedere, exclusa aduersaria,reliqua suppleat religio & prudentia magnificẽtiæ tuæ doctissimæ & sagacissimæ. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Legatum fieri non potest a seipso sibi ipsi, & nu.2.*
2 *Ratio quare id constitutum fuerit.*
3 *In restitutione fideicommissi uniuersalis ueniunt bona, quæ iure hæreditario peruenerunt ad grauatum.*
4 *In restitutione fideicõmissi uniuersalis ueniunt prælegata facta, & ordinata ante dictum fideicommissum.*
5 *Fideicommissum factum per uerba uniuersalia habetur, ut in ipsius restitutione ueniant etiam prælegata.*
6 *Mens & uoluntas testatoris potissimum attenditur in ultimis uoluntatibus.*
7 *Et nedum expressa, uerum & illa, quæ ex coniecturis potest depræhendi.*
8 *Fideicommissa inducuntur uerbis etiam enunciatiuis, ex quibus colligitur mens disponentis.*
9 *In fideicommissis testõris mẽtem magis quàm uerba attẽdimus.*
10 *Maxi.ad considerandum, quæ bona ueniãt in restitutione ipsius.*
11 *Et si constat de mente in ipsius restitutione, non ueniũt illa, quæ aliàs uenirent secundùm communes regulas iuris.*
12 *Mens coniecturata testõris nedum capitur ex illis, quæ testator in testõ expressit, uerum & ex illis, quæ ante, seu post testamentum expressit, dummodo illa per duos testes probentur.*
13 *Mens testatoris magis facto quàm uerbo declaratur.*
14 *Testatoris mens colligitur ex dilectione & affectione, quam habet erga per eum honoratos.*
15 *Legata, & fideic.ampliãtur, & restringũtur considerata charitate, affectione, & amore, quem testator gerebat erga legatariũ.*
16 *Voluntas declaratur etiam ex actu nullo, & inutili.*
17 *Inuentarium est caput rationum reddendarum, quas tenetur reddere grauatus fideicommisso.*
18 *Inuentarij confectio remitti potest per testatorem.*
19 *Liberatus a redditione rationis, & a confectione inuentarij, non liberatur a dolo, & restitutione reliquorum.*
20 *Testator legans uxori mobilia, & instituens ipsam hæredem in aliis, uidetur separasse dicta mobilia a reliquis bonis, ut diuersum ius statuatur in illis, & nu. 21.*
21 *Dictio alijs, excludit nominata, & includit alia omissa in præcedenti dispositione, & nu. 23.*
22 *Substitutus non potest plus consequi, quàm consequeretur ille, in cuius locum est substitutus.*
23 *Dictio, alijs, quando dicatur apposita per testatorem uel per notarios.*
24 *Fideicommissum onus & grauamen est.*
25 *In dubio capienda est illa cõiectura, ut hæres dicatur minus grauatus, quàm fieri possit.*
26 *Testõr disposuisse uidetur illud, quod disposuisset, si de eo cogitasset, uel de illo fuisset interrogatus.*
27 *Coniecturæ, & præsumptione liquidissimæ sunt probationes.*
28 *Prælegatum non uenit in restitutione fideicommissi, quando testator id statuiße, & mandasse uidetur.*
29 *Legatum quod non uenit in restitutione fideicommissi, remanere debet penes hæredes grauatos.*
30 *In restitutione fideic.multis in casibus non ueniunt prælegata.*
31 *Clausula, omni meliori modo &c. multùm operatur.*
32 *Operatur enim, ut prælegatum saltim ualeat in uim donationis causa mortis.*
33 *In restitutione fideic. quæ bona ueniant, dependet ex uoluntate disponentis.*
34 *In illa non ueniunt prælegata, quando fideicommissum factũ est sub commemoratione hæreditatis simpliciter.*
35 *Dictio uniuersalis in fine posita, ad oĩa præcedentia refertur.*
36 *Fallit, quando de contrarietate constaret, & diuersa rõ uigeret.*
37 *Fallit etiam, quãdo resultaret absurdum, si ad omnia referretur.*
38 *Prout quoq; fallit, quando resultaret contrarietas seu correctio præcedentium.*
39 *Ver.ubiq; existentia, est uniuersale & collectiuum.*
Quando apponitur circa restitutionem fideicommissi, complectitur omnia.
40 *Et quid si non est appositũ uerbũ uniuersale collectiuũ, an sit idẽ.*
41 *Mobilium appellatione, an ueniant sese mouentia & animalia.*
42 *Verb.uniuersale omnia, nihil excludit.*
43 *Ver.uniuersale oĩa, complectitur nedũ præsentia, sed et futura.*
44 *Sub legato omnium mobilium, an ueniant nomina debitorum.*
45 *Et an & quando ueniant pecuniæ.*
46 *Pecunię an ueniant appellatione mobilium.*
Et an computentur inter res, quæ seruando seruari non possunt.
47 *Et quid si est apposita dictio uniuersalis omnia.*
Et an ueniant merces, & alia deputata ad uendendum.
48 *Et an ueniant reposita ad tempus, ut starent in aliquo loco.*

CONSILIVM LXXIX.

Videtur prima facie dicendũ, prælegatũ bonorũ mobilium factũ d.Reginę uxori p do.Galeaciũ eius maritũ,uenire in restitutione fideic.uniuersalis postea facti p ipsum testatorẽ eidẽ d.Reginæ hæredi institutę,dũ ei sub

1 stituit alios agnatos & cognatos suos. Certũ † em̃ est,ꝙ ipsa d. Regina fuit sola hæres instituta, & ꝯñr a se ipsa sibi ipsi legari non potuit,& si legatum factũ est,erit inutile,& inualidũ.l.legatum.§.1.l.qui filiab.in fi.& l.seq.l.planè.§.si duob.de leg.1. cũ aliis ꝯcor.ibi alleg.& in l.cũ filiof.eo.tit.& ĩ l.ĩ quartã.§.1. ff.ad l.Falc.& no.oẽs in l. in fideicõmissaria.§.1.ff.ad Treb. Et

2 † rõnẽ huius decis.ponit Fulg.ꝯs.100.Quidã A.in prin.& uer. in 1.& tenuit Bal.ꝯs.454.Proponit,& ꝯs.474.Determinatio, uol.4.& p Cor.ꝯs.105.& ꝯs.4. in litera I. & ꝯs.20. col.6.& 7. uol.4.& Bened.Cap.ꝯs.64.Quidã noie,col.pe.& Frã. de Cur. ꝯs.13.col.2.uers.2.Pro eadẽ parte.& qm̃ attẽta dicta rõne,tale legatũ fuit effectũ inutile & inefficax,vr̃ dicendũ,bona ꝓdicta mobilia prælegata ꝑuenisse ad ipsam d.Reginã iure hr̃ditario.

3 Quo † fit,ut in restõne uniuersalis fideic.tanq̃ hr̃ditaria, ꝓut fuit grauata,ueniant restituẽda,ut no.ĩ l.Titia. ff.ad leg.Fal.& ĩ l.Marcellus.§.q dã liberis,& in d.l.ĩ fideicõmissaria.§.fi.ff.ad

4 Treb.& in l.cũ uirũ.C.de fideic.cũ si.Quę † opi.suaderi vr̃,nã ex lectura testi apparet d.ꝑlegatũ fuisse primo loco factum,& demũ fuisse factũ fideicõ.vl̃e, quo fit, ut tale prælegatũ ueniat

* in restõne d.fideic.vt dicit gl.& cõiter* doc.ibi ĩ d.l.Titia.& ĩ d.§.

d.§.quidam liberis. & in d.l.cũ virum, & in d.l.in fideicõmis-
5 saria.§.fi.Prout † ẽt dicit Dec.cõsi.254.col.2.ver.sed tñ.vbi ẽt sequendo cõem cõclu.dicit a fortiori istud ꝓcedere,qñ fideic. est factũ per verba vniuersalia, vt no. oẽs per illũ tex.in d.l.cũ virũ.gl.Bar.& alij in d.§.quidam liberis.max.Soc.col.3.ver.2. limitat.& col.fi.ver.circa vlt.q.& diffusius cõsi.102.nu.11.& seq.vol.3.& Bened.Cap.d.cõsi.64.& cõsi.113.Cũ vt ꝓponit. & cõsi.119.& Cor.in d.cõsi.& cõsi.87. vol.2. & cõsiderando verba fideicõ.d.testõr voluit vniuersam hereditatẽ mortua ipsa d.Regina peruenire ad suos agnatos.Consequenter † plegata facta videntur comprehensa in d.restõne, vt plenè ẽt tangit
6 Fran.Cur.d.cõsi.13.col.2.& 3. vbi allegando plures decis.cõcludit idẽ esse,qñ fideic.est simpl'r factũ,& sic p ver.substituo, & idẽ qñ grauatus est restiteere portionẽ, secus si portionẽ hereditariã.Quo fit,vt de ipsis d.Regina nõ potuerit nec testari, nec disponere,ꝓut disposuit. ¶His tñ nõ obstãtib.in casu pñti cõsiderata mente & volũtate ipsius testõris,ꝯriã opin.vr̃ eẽ verior:certũ est enim,ꝙ in vltimis volũtatib.& fideicõ.voluntas testõris dẽt primitus attẽdi,& ꝓ lege obseruari. §.disponat. in auct.de nup.l.in ꝯdõnib.primũ locũ.ff.de cõd. & demõ.& ibi Mod.inferentes ad multas qst.& hr̃ in l.non aliter.de leg.3.& bon.tex.vbi ẽt scrib.in l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.& bñ
7 ꝓbat in l.cũ virũ.C.de fideic.Que† mens nedũ verbis expssis, sed ẽt ex cõiecturis põt dephendi, & ita dephẽsa seruari omni modo dẽt,l.cũ ꝓponebat.l.q solidũ.§.j.l.Titia Seio.§.Seia libertis.de leg.2.l.licet Imperator,& ibi Bar.de lega.j.l.Lucius. ff.de hær.insti.cũ alijs cumulatis p Alex.cõsi.52.col.j.vol.4.& p Soc.cõsi.14.Viso testõ.& cõsi.49.vol.j.& ꝯsi.191.Licet difficultas,vol.2.& p Dec.cõsi.15.Et ꝓ tenui, col.2.& ꝯsi.38.Cir-
8 ca primũ,col.j.Hinc † est,ꝙ fideicõ.inducit ẽt verbis enũciatiuis,in q b.ꝯstat de mẽte ipsius testatoris,vt dicit Soc.cõsi.251. Quoniã.ver.confirmat.& cõsi.227. Præsens cõsultatio.& cõsil.249.Materia,vol.2.& Fran.de Cur.ꝯsi.51.in prin.& col.8.
9 Hinc † est,ꝙ in fideicõmissis potius attẽdimus volũtatẽ q̃ verba.d.l.cũ virũ,& l.3.§.ꝯdõ.ff.de adimẽ.leg.& iõ Pau.de Ca.& alij Mod.in l.fin.C.de impub. concludũt in materia fideicõ.ex coniecturata mente testatoris recedi a vi & natura verborũ: vt
10 ẽt dicit Corn.consi.239. Videtur,volu.2.Hinc † ẽt ad casum præsentem dicimus,volũtatem & mentem testatoris esse inspiciendam,& obseruandam,an in restitutione vniuersalis fideic.
11 veniant restituenda prælegata, vel ne. Si † enim apparere põt de mente & voluntate testatoris, ꝙ non venirent restituenda, vtiq; nõ veniũt,licet ſm cões regulas iuris, & cõsideratis verbis,& ordine plegatorũ, & fideicõmissi vl'is uenirent restituẽda,ita tex.pũctaliter ſm unũ intell'm, a quo scrib. ibi non dissentiũt in d.l.cũ uirũ.& no.Bar. & ibi scribẽ.in d.l.Marcellus. §.q̃dam liberis,col.fi.uersic.quæto q d si testator dixit.& idem Bar.& doct. per illũ tex.in l.Lucius.§.plurib.ff.ad Treb.arg.l. cũ pr̃.§.fidei tuę.de leg.2.& l.liberto.§.filiũ.ff.de ann.leg.& in puncto quò ad casum p̃sentem.tenet in proprijs ferè terminis Fulg.consi.100.& Aret.consi.153. breuiter uidendũ est.sentit ẽt Dec.consi.254.Viso pũcto,col.pe.nu.2.& Cuma.consi.70. Quidam ser Petrus,col.2.in 2.dubio,& nullus est qui discre-
* pet ab ista * cõi opi.dictante, plegata non uenire in restõne fideic.si per cõiecturas apparere põt de mẽte, & uolũtate testõ-
12 ris ita disponentis. Quæ † uolũtas & coniecturæ nedũ deducunt,& capiunt ex his q̃ testõr in testõ expssit, sed ẽt ex his, q̃ expssit ante seu post testm̃, dũmodo ꝙ p duos testes istud possit cõstare,ita scrib.in l.hæredes palam. §.& si notã. ff.de testa. & Mod.in l.2. C.de bon.poss.ſm tab. & per Oldr. consi.297. Domina Stella.sentit ẽt Barb.cõsi.29.col.5.uol.j. unde si aliq testes essent,q attestarent,uoluntatẽ domi.testõris fuisse,ꝙ dicta bona plegata do. Reginæ non uenirent in restõne fideicõ. nulla esset dubitatio,& res esset clara, posito aũt ꝙ istud cessaret: tñ adhuc idẽ dicendũ erit ex plurib. ¶Et primò considerãdo, ꝙ tale plegatũ fuit factũ uxori, quã ualde diligebat dictus testator, ut est uidere ex uerbis dicti testamenti, & q̃a nullos habebat filios,nec descendentes,amorem & dilectionẽ, quem erga ipsam gerebat,oñdit multipliciter, ut patet ex tenore di-
13 cti testamẽti,& † ipso facto,quo melius declarat uoluntas. l.si rephendenda.C.de impu.l.Paulus.ff.rẽ ra.hab.l.de quib.in fi.
14 ff.de legib. Quo † fit,ut ex tali dilectione,& affectione colligatur ꝯiectura, ꝙ uoluerit dicta bona mobilia pleno iure eẽ ipsi domi.Reginæ,argu.eorũ,quæ in fi.no.in l.cum alienam. C.de leg.& in l.quintus.in fi.ff.de auro & argen.lega. & eorũ q̃ habent in l.fi.C.de insti.& substi.& per gl.& alios in l.pcib.C.de impub.& in l.2.& l.Cẽturio.in prin.vbi Bar.& alij.ff.de vulg. & pup.& in c.si pr̃.de testa.lib.6. cũ si. in dictis locis adductis vbi ꝓbatur ꝯ cões regulas aliq d speciale induci,qñ est vxor ipsius testõris,& ab eo dilecta, & istud non pp aliud,nisi ex coniecturata mente,quæ deducitur ex eo: q̃a vxor & dilecta,& pũ
15 ctaliter in terminis nostris hanc cõiecturam considerat Fulg. in d.consi.100.in fi.ver.& p̃sertim. Ad † quod bene facit tex. in l.si seruus plurium.§.fi.de leg.j.ibi,legatarij dignitas, charitas,& necessitudo, vbi legata amplianrur cõsiderata charitate, dilectione,& amore,quẽ testõr gerebat in ipsum legatariũ.Facit ẽt,quod dicũt doc. p illũ tex.in l.alimenta. ff.de alimentis & cibarijs lega.& in l.Aurelius.§.Titius.ff.de libera.leg. cũ si. Præterea in facto mihi relatũ est, ꝙ dictus testõr p prius aliud condiderat testm̃. In quo eidẽ do. Reginæ vxori relinq̃bat oĩa bona mobilia pleno iure,vt de illis posset suo arbitrio disponere,& licet postmodũ fecerit hoc ſm testm̃, p quod primũ fuit reuocatũ, esto ꝙ in isto secũdo non fuerint apposita dicta verba,ꝙ posset suo arbitrio disponere,ꝓut fuerant apposita in primo, tñ satis apertè oñditur ex eo voluntas ipsius testõris, q̃ & qualis fuerit circa dictũ plegatũ rerũ mobiliũ,an deberet veni
16 re in restõne vel ne. Esto † enim ꝙ tale testm̃ primũ fuerit reuocatũ,& annullatũ p secũdũ,tñ ex eo nullo & inutili declaratur voluntas dubia testõris,vt est tex.in l.fi. ff. de reb.eo. & ibi Bar.in l.q a patre.vbi Bal.ff.de cõfir.tuto.& no. Bar.in l.gerit, col.4.ff.de acq.hered.& in l.in testõ.ff.de fideicõ.hære. ponit Alex.cõsi.45.Habita sup his,col.2.vol.j.& p Dec.ꝯsi.176.Viso
17 themate,col.2.& 3.nu.2.& 4.Præterea † alia adest cõiectura, dũ testõr uoluit.d.do.Reginã legatariã & heredẽ nõ teneri ad cõfectionẽ inuentarij,quod est caput rõnũ reddẽdarũ,ad quas heres grauatus fideicõmisso tenet,ut no.Bal.& alij scrib.i l.cũ
18 tale.§.j.ff.de condi.& demõ. Quod † certè testõr rectè facere potuit: vt dicit Ang.in consi.144.Ad primũ dico.& no.Bal.in l.filium quem habentem.in fi.C.fami.ercis. post Alex.in l.nemo põt.de leg.1.& Franc.de Cur.cons.29.In regno Hispaniæ, col.fi.quod quidem est ꝯ naturã fideicõ.vl'is,cum heres graua
19 tus teneatur fideicõmissario rõnes reddere.Et † licet talis liberatio a redditione rõnis, & confectione inuentarii non liberet a dolo,nec a restõne reliquorũ,ut concludit Alex. in d.ꝯsi.45. uol.1.& diffusius Fran.de Cur.cons.60.col.8.& seq.tñ negari non põt, quin ex tali liberatione & remissione non inducatur coniecturata mens testõris p̃diligentis dictam suam uxorem.
20 Quod † ẽt suadet.nã bona plegata si uenirent in restõne,utiq; de illis teneret reddere rõnem & dare cõputũ,quod est ꝯ intẽtionẽ ipsius testõris.Preterea ipse testõr post plegatũ factũ uxori de reb.mobilib.instituit ipsam hæredẽ in aliis bonis immobilib.ipsius testõris,iurib.& actionib. nihil ulterius dicẽdo de
21 mobilib.q̃ prius legauerat. Quæ † dictio alijs,excludit nominata,& includit alia omissa in pcedenti dispõne: ut no. Bal.in l.conuenticulam,col.5.C.de epis.& cler. & p doct.post glo.in auct.ex testõ.C.de collatio.& in l.si fugitiui.C.de furtis.& per Cano.in c.sedes,de rescr ip.ex quib. colligitur,uoluntatem testatoris fuisse separare d.bona mobilia a reliquis bonis,ut mobilia pleno iure essent ipsius do.Reginæ, & in illis nullum haberet substitutum. Reliqua uerò bona essent subiecta fideicõ-
22 misso,& substitutioni. Quod † suadetur: qm̃ in illis tm̃ dedit substitutos dictæ do.Reginę,qui substituti non pñt plus habere q̃ is,in cuius locum sunt substituti: cum substõ sit secunda institutio.l.1.ff.de uulg.& pupil. l.in rõne. §.filio. ff.ad legem Falc.& per Oldr.cons.107.Circa ius municipale,col.3.& cõsil.157.Factum tale,& faciunt no.in l.Publius.§.1. ff.de cond. & demon.& ita in terminis nostris cõsuluit Fulg.in d.ꝯs.100.
23 col.2. ¶†Nec obstat, ꝙ dictio aliis, vr̃ fuisse posita p notarios, & ꝯñr non dẽt esse in consideratione,quominus institutio censeat esse facta in oĩb.bonis: ut vr̃ sentire Bal.Ang.Imo.& Mod. per illũ tex. in l.si q̃s ita hæres pcepto fundo. ff.de her.insti.& Pau.& Alex.in l.cogi.§.inde quæritur.ff.ad Treb. & per Oldr. in d.consi.157.& per Alexã.cons.25. Circa primum dubium, col.pe.uol.j.ubi vult dicta uerba in aliis,inducere minimè effectum, quominus prælegata non ueniant in restitutione fideicommissi. Nam dictæ decisiones loquuntur in diuersis casibus,ut patet ex tenore ipsarum, in casu uerò præsenti erit secus, considerando legatũ speciei,& legatũ generis, prout ple-

24 nius considerat Fulg.in d.cons.c. Quòd † etiā suadetur. nam fideicōmissum est onus,& grauamē.l.cohæredi.§.cū filię.ff.de
25 vulg.& pup.l.ex tribus.C.de testa. Consequēter † capi dēt illa cōiectura: vt hæres videat̄ minus grauatus quā fieri possit. l.apud Iulianū.§.Seio.cū cōcord.de leg.1.arguméto.l.semper ff.de regulis iuris.& l.nūmis.de leg.iij.& no.Bar.in l.cū auus. ff.de cōdi.& demō.& Soc.cōs.cxiij. Supradicti.col.penul. vo-
26 lu.1. Præterea † cōsideratis superius adductis,nulli dubium, ꝙ si dictus testator fuisset de præsenti difficultate īterrogatus, vtique idē disposuisset,ꝙ dictū prælegatū nō debuisset restitui,nec veniret in fideicōmisso vniuersali,vñ istud haberi debet ꝓ expresso: vt dicit gl.in l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.quā ibi Bal.dicit locū habere in testamētis,& ꝓbat̄ in l. Titius.§. Lucius.ff.de lib.& posthu.& Alex.consi.lj.Circa hanc.col.iiij. & Soc.cons.xl.Cū in præsentiarū,quod est insertū inter ꝯsi.Frāc. de Cur.& ponit Dec.in d.cōsi.clxxvj.col.2. Quibus omnibus āttētis satis cōstare vr̄ de mēte dicti testatoris, ꝙ voluerit ipsā do.Reginā eius vxorē pleno iure habere & consequi dicta bona mobilia prælegata, & ꝙ de illis posset disponere suo arbitrio,& ꝯñr ꝙ nō venirēt in restitutiōe dicti fideicommissi vni-
27 uersalis. Quæ † voluntas ita collecta seruanda est,vt s̄.ꝓbatū fuit: cū coniecturæ,& præsumptiones sint liquidissimæ ꝓbationes d.l.licet Imperator,cū si.de leg.1.¶Nō ob.allegata in ꝯtriū.& primò dū dicebat̄,tale legatū fuisse nullū & inutile: qm̄ fuit relictū ipsi dominæ Reginę insolidū hęredi a seipsa propter quod validitatem consequi non potest.d.l.legatum. §.1.
28 cū alijs cōcor.de leg.1. Nam † cessat obiectio,qñ apparet de ꝓria mente testatoris,volentis tale prælegatū venire in restitutione,vt superius probatum est.ita enim testator disponendo, vr̄ grauare fideicōmissarios, vt dimittant dictum prælegatum penes hæredem grauatum de restituendo, quod omni iure recipit̄.l.si a me.ff.ad leg.Falc.& melior tex.vbi scrib.in l. si hæres institutus.§.1.ff.ad Treb.& ponunt doct.in l.in quartam. ff.ad leg.Falc.& isto modo tollitur ratio,propter quam inductum fuit tale legatum non valere,ex quo non est considerata persona fideicommissarij: vt relictū hęredi ab ipsomet hęrede
29 sed ab ipso fideicommissario.Secundò† cessat obiectio ex his, quæ dicit Fulg.pūctaliter in d.ꝯsi.100.vbi fatetur,tale legatū videri inutile ratione,de qua s̄.tñ quia non uenit in restitutione fideicommissi propter coniecturatam mentem testatoris, debet remanere penes ipsum hęredem: cum videatur esse segregatum,& separatum ab alijs bonis,quæ debent restitui, & quia istud non includitur in dicta restitutione,nimirum si debet remanere penes hęredem grauatum: cum fideicommissario non veniat quęrendum,vt diffusius tangit,declarat,& cō-
30 probat ipsemet Fulg. Quòd † etiam suaderi potest. nā multi sunt casus,in quibus prælegata non veniunt in restitutione fideicommissi vniuersalis: qui enumerantur in d.§.quidam liberis.& in d.l.cū virū.& tñ etiā in illis casibus certū est vigere illam rationem: quia legatur sibi ipsi a seipso, & ꝯñr nullo casu deberet valere,& tñ pluribus casib.not.in dictis locis legata ualent,& nō ueniunt in restōne fideicom.licet sint facta
31 ipsis hęredib.a seipsis. Præterea † obiectio cessat consideratis verbis dicti testamenti,& illa cl̄a apposita in fi.vbi testator voluit illud ualere omni meliori modo, via,forma &c. pp quam vr̄ prælegatum fecisse de manibus fideicommissarij,& ꝯñr ualebit,ita punctaliter dicit Ang.consi.ccxcv.Pūctus,testator solùm.col.fin. & sequitur Ias.in d.l.planè.§. si duob. col.iij. de leg.1.cū alijs adductis per Pau.de Ca.cōsi.cccxlv.Super.1.pūcto.& per Alex.consi.clxxvj.Viso processu.col.2.vol.v.& per
32 Fulg.consi.xc.In q.col.2.Prout † etiā obiectio cessat,vt saltim dictum prælegatum valeat in vim donationis cā mortis propter illam clausulam appositam in testō,in qua donatione omnia requisita adsunt,& est de mente Signor.de Homod.consi. xxx.Quidam Aroldus capra.¶Non obstat illud, quod secundo loco dicebatur, considerato ordine testamenti, dictum ꝑlegatum venire in restitutione: quia prius fuit factum,& postmodum subsecutum fuit fideicommissum vniuersale,item qa tale fideicom.fuit factum per verba generalia.d.l. cū uirū. cū
33 si.Nā † prædicta procedunt consideratis regulis gñalib. & in casu dubio,qñ aliter non appareret de voluntate defuncti, qñ autem de ea appareret etiam ex coniecturis, prędicta cessarēt. nam voluntas debet attendi,vt in puncto est tex. in d.l. cū vi-
* rum. fm vnū intellectum,quem * communiter sequūtur ibi doc.& sunt aliæ decis.& plures superius adductę.Præterea cōsiderāda sunt verba dicti testamēti.nam ipse testator voluit dictæ reginæ morieti simpliciter esse substitutos in ipsa hæreditate ser Anto.& eius filios masculos,& sic simpliciter facta est métio restōnis hæreditatis,cōsiderādo personā ipsius do. Re-
34 ginę,cui fuit facta substitutio.Quo † fit: vt in substitutione fideicommissaria nō ueniant prelegata, qñ talis substitutio facta est sub cōmemoratiōe hereditatis simpliciter,ꝑ l.si Titius. de leg.3.& plenè no.in d.§.quidā liberis.& in d.l.cū virū,& ꝑ Alex.consi.25.Videtur super dicto.vol.4.& licet postmodum dictus testator in uer.seq.deficientib.verò ser Antonio, voluerit vniuersam hæreditatē peruenire in descēdentes masculos ser Baptistæ,tñ talis substitutio non vr̄ esse facta ipsi do. Reginæ,sed ser Antonio,& masculis ex ipso descēdentib.& ꝯñr nō est referenda ad ipsam do.Reginam,vt videatur grauata restituere vniuersam hæreditatē,sed tm̄ ad ser Antoniū, & eius filios,quib.nihil fuit prælegatū,& ita considerando, illa dictio vniuersam,nihil obstabit,& si quis uellet referre eā ad ipsam dominā Reginā,adhuc nihil nocebit.nā intelliget̄ de vniuersa hæreditate,exceptis ꝑlegatis factis ipsi do.Reginæ, q̄ restituē-
35 da nō ueniunt considerata mēte testatoris ut s̄.¶† Nec obstat si dicatur,ꝙ illa dictio vniuersalis in fi. posita debet referri ad omnia præcedentia l.si idē cū eo.in fi.ff.de iurisd.om.iud. l.talis scriptura.de leg.1.l.sequens quæstio.de leg.3.& per Bar.in
36 l.ꝑtor.§.2.ff.vi bono.rapto. Nam † cessat obiectio considerata mente testatoris volentis dicta bona prelegata nō uenire in restōne,& ideo ad ea referri nō debet, cū diuersa ratio vigeat in illis,quā in alijs,ut dicit Bar.& doct.in d.l. talis scriptura, & Bal.in l.in actionibus.ff.de infami.& Abb. consi.195. Viso instrumēto,vol.2.cū alijs adductis ꝑ Soc.cōsi.21.Viso testamē-
37 to.nu.10.Vbi † ēt dicit obiectionem cessare,quādo resultaret absurdum,si dicta clausula in fi.posita referretur ad omnia, ꝑ tex.in c.ecclesia Lateranēsis.iuncto.c.qa propter.de elec. & ꝑ
38 Abb.in d.c.ecclesia.Prout † etiā tollitur obiectio ex his, q̄ dicit Bar.& alij in d.l.talis scriptura.col.2.& in l.sed & si ꝑ ꝑtorē.§.dictū.ff.ex quib.cau.maio.vbi concludunt, clausulam in fi.positam nō esse referendam ad omnia præcedentia,qñ resultaret ꝯrietas,vel absurdum,vel correctio præcedentiū, vt etiā dicit Fran.de Cur.consi.42.col.5. & consi.63.col.8.in fin.& col.13.vbi etiā tangit, maximè col. 11.& 15.talem clausulam non debere referri ad illud,quod pręcisè dispositū fuit prius & ordinatū,ut etiam dicit Bartol. & alij in d.l.talis scriptura ¶Stātibus istis,ꝙ tale prelegatum bonorum mobilium valeat & teneat,prout in ueritate ualet & tenet, resultat dubitatio,q̄
39 bona,& quæ res sub illo comprehendātur.Et † certum est,attentis uerbis ipsius testamēti,ꝙ ueniunt bona mobilia,q̄ erant in ciuitate Taruisij,& etiā alibi propter illud uerbum, vbique existentia,quod est vniuersale collectiuum,& exponitur, idest in quolibet loco.c.fin.de priuil.& per Host.in c. ea scis de au-
40 cto.& vsu pa.Licet † dubiū esset,si dicta uerba nō fuissent apposita,ex not.per Barto.in l.vxorē.§.legauerat.de leg.3.& in l.
41 sed & reprobari.§.fi.ff.de excus.tuto. Et† in tali legato mobilium etiam ueniunt sese mouentia, & sic animalia, vt hr̄ per gl.& scrib.in l.mouentium.ff.de uerb.sig.& est glo.in uer. animalia.in l.a diuo Pio.§.in uēditione.ff.de re iudi. & ita uoluit Dec.adducens alias decis.consi.381.Visis his.col.1.uer.tertia
42 conclus.& uer.& in tali legato.Et † maximè considerando illud uerbum vniuersale,omnia,quod nihil excludit.c.solitę.de maio.& obe.l.a procuratore.C.man.& per Bar.in l. Moschis.
43 ff.de iu.fis.& in extrauag.ad reprimen.in uer.omnis.Et† considerando istam dictionem vniuersalem,omnia,nedū veniunt presentia sed etiā futura,prout no.Bartol.in l.serui electione. §.fi.de leg.1.& in l.Iulianus.de leg.3.& Spec.in titu.de sindico.uer.quid si in aliquo.& in tit.de deposi.§.10.uersi. sed po-
44 ne.Venirent † etiā sub isto legato nomina debitorum,nisi testator expresè aliud disposuisset,prout disposuit in institutiōe generali facta in personā do.Reginę,& hoc considerando il-
45 la uerba vniuersalia,omnia,&c.¶ † An autē etiā ueniant pecunię,vr̄ ꝙ sic: vt dicit Ang.per illum tex.in auth.de nup.§.qa parū.uer.alijs mobilibus.& etiam quia tractari,& moueri pecunia pōt,& est decis.Spec.in tit.de fruc.& interes.col.2. uersi cu.sed pone prelatus. & sequitur Dec.in d.consi.381.col.1. uersi.3.conclusio.& suadetur attenta voluntate ipsius testatoris,de qua superius dictū est,qua stante etiam pecunie venire debent

46 debent, ut dicit Soc. cōsi. 51. col. 3. & 4. uol. 3. Ad † quod bene faciūt, q̃ dicit Bar. & alij scrib. max. Ias. col. antepe. & pe. in l. j. §. fuit q̃situ. ff. ad Trebel. ubi uolūt, pecuniā cōnumerari inter res, q̃ seruando seruari nō pn̄t, & ꝙ usu & cōmixtione consūmitur. l. si nūmi. ff. de solu. & ꝙ de ea iudicandū est ꝑut de fructib. ut dicit Ang. in d. §. fuit q̃situ. & Fran. de Cur. ꝯsi. 71. Princeps defunctus, col. 5. uer. 5. ꝯclo. & Corn. cōsil. 105. Visis, colū. pe. uol. 3. quē articulū de pecunia ꝑ nūc aliter nō discutio, ex quo in ꝯrium possent multa adduci, & q̄a nō expedit; cum 47 pecuniæ non adfuerint. Iccirco † aliter non insistendo, adhuc dico sub tali legato uenire oīa, q̃ erant in dictis locis mobilia, & sese mouentia cuiuscūq; generis, exceptis uenalib. mercib. & alijs deputatis ad vēdendū: ut ꝑ Bar. in l. uxorē. §. legauerat. 48 de leg. 3. & no. Bal. in l. fi. in fi. C. de cōpēsa. ¶† An aūt ueniant ea, q̃ reperiūtur in dictis locis, ibi posita, ut ꝑpetuò remanerēt uel ad tp̄s. & certū est, uenire ea, q̃ ibi reposita erant, ut ad tp̄s ibidē starent, ut no. in l. hmōi. §. legatū. de leg. j. & in l. si q̄s saltū, & in l. si chorus. de le. 3. & in l. ex facto. §. rerū. ff. de hær. īst. & ī l. cū de lanionis. §. Sabinus. ff. de fun. īstr. & est bona decis. iuriscō. in l. gn̄ali. §. uxori. ff. de usufr. leg. cū ꝯcor. Paris. Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Cameræ appellatione an ueniat studium, ad quod dabatur accessus & aditus per illam cameram, & nu. 19. & 20.*
2 *Legatum habitationis & horrei alicuius domus, an comprehendat hortum & cœnaculum ad quod dabatur aditus per domum seu horreum.*
3 *Domus consideratur ut quid uniuersale seu integrale, continens sub se plures partes ab usu eius. & nu. 5.*
4 *Legatis domibus an ueniat apoteca, ad quam dabatur aditus per ipsam domum, & nu. 21.*
6 *Domus plures partes in se continet.*
7 *Camera & cubiculum sunt partes & membra domus.*
8 *Domus habet diuersa membra & partes inter se differentes, & unius appellatione non uenit alia, & nu. 12.*
9 *Partes separatæ, & distinctæ, diuersa loca officia, & separata exercitia habent.*
10 *A uerbis in dubio non est recedendum.*
11 *Omissum uidetur, quod non est expressum.*
13 *Biblioteca seu armarium, studium, & bibliotecæ, an differant ab exercitio & officio cubiculi seu cameræ, & quid significent, & numero 23.*
15 *Vsus communis loquendi obseruandus est.*
14 *Officium & exercitium studij & bibliotecæ differt ab exercitio & officio cubiculi seu cameræ.*
16 *Idem non sunt, quæ diuerso nomine nuncupantur.*
17 *Domus una potest in duas diuidi, pariete interiecto, & nu. 18.*
18 *Separatio & affixio terminorum in prædijs & agris distinguunt & separant illa.*
20 *Et quid si duplex est aditus, qualiter iudicandum sit.*
22 *Legatum bonorum repertorum in camera, quæ bona comprehendat, & an si erat ibi studium, ueniant libri.*
23 *Si legatur studium seu armarium, an uideantur legati libri in illo existentes, & nu. 24.*
24 *Personæ qualitas circa legata ualde attenditur.*
25 *Argumentum a uerosimili ualidum est, & nu. 46.*
26 *Testatoris qualitas etiam attenditur.*
27 *Si legantur ea, quæ reperiuntur in aliquo loco, non ueniunt illa ibidem posita ad beneplacitum.*
28 *In fideicōmissis & legatis potissimū mens testōris consideratur.*
29 *Testamenti una pars declaratur per aliam.*
30 *Quod testator non expressit, noluisse dicitur.*
31 *Libri non ueniunt in legato quantumcunque generali.*
42 *Sub legato bonorum existētium in aliquo loco non ueniunt bona stabilia descripta in instrumentis & scripturis ibidē existētib.*
33 *Nec etiam in tali legato ueniunt nomina debitorum descriptorum in dictis instrumentis, & alijs scripturis.*
34 *Maxi. quando tales scripturæ & instrumenta non erant ibidem reposita, ut perpetuò ibi essent, sed tantùm ad beneplacitum.*
35 *Nec etiam in tali legato ueniet memoriale, in quo continentur negocia ipsius testatoris, nec liber rationum.*
36 *Scripturæ remanere debent penès hæredem, non penès legatariū, & nume. 39.*
37 *Maxi. quando cōcernunt defensionem hæreditatis & patrimonij.*
38 *Testator uidetur cogitare & uelle illud, quod disponit lex.*
40 *Si legaui ea, quæ sunt in domo, illa ueniunt, quæ ad usum domus sunt destinata, & non ibi reposita ad beneplacitum.*
41 *Nec ueniunt ea, quæ ibi fuere posita post conditum testamentum.*
42 *Pecuniæ in prædicto legato minimè etiam ueniunt.*
43 *Testator in dubio uidetur minus uoluisse grauare hæredē quàm fieri posset.*
44 *Legatum ampliatur & declaratur ratione sanguinis.*
45 *Maxi. si summa, & quantitas pecuniarum erat magna.*
47 *Eo magis quando testator considerauit certum tempus ipsius legatarij.*
48 *Dictio, totum, uniuersalis est, nō tamen comprehendit pecunias.*
49 *Dictio, ut supra, repetitiua est præcedentium.*
50 *Relatio facta uidetur cum omnib. qualitatib. contentis in relato.*
51 *Legatum factum spurio regulariter non ualet ultra alimenta.*
52 *Filius ex eo solo iudicatur legitimus: quoniam testator ipsum legitimum appellauit.*
53 *Liberatus a redditione rationis tenetur adhuc illas reddere, si dolosè uersatus est.*
Liberatio a redditione rationis nō comprehendit administrationem dolosam.
55 *Nec se extendit ad furta subtracta, & dolosè gesta.*
56 *Nec se extendit ad administrationem futurorum.*
57 *Relatiua & copulatiua regulantur a suo antecedente.*
58 *Et ab illo restringuntur.*
59 *Sequentia declarantur ex præcedentibus.*

CONSILIVM LXXX.

Visis codicillis conditis per q. excellentissimū magistrū Barthol. Montagnana, cōsideratis uerbis ipsorum, pro ueritate subijciam, quale sit arbitrium meum circa unumquodq; infrascriptorum dubiorum, super quibus in pn̄ti difficultas uertitur inter excellentissimum magistrum Alex. filium & hæredem dicti magistri Barthol. ex una, & Antonium ac d.
1 Margheritam ex altera. Et † capiēdo primum dubium. An appellatione cameræ ueniat studium, ad quod dabatur aditus ꝑ ipsam cameram, & ꝯn̄r an legatum factum d. Antonio de reb. q̃ reperiuntur in camera ipsius codicillatoris, extendatur ad illas res, q̃ reperiuntur in dicto studio. Et prima facie dicendum vr̄ ꝙ sic, per tex. in l. Olimpico. in prin. ff. de serui. urb. ꝑdi. Vbi
2 legata habitatione & horreo alicuius domus, uenit hortus & cęnaculum, qn̄ ad ꝑdicta aditus non poterat aliunde haberi q̃ per dictam domum seu horreum, & melior vr̄ esse tex. in l. ꝑdijs. §. pe. de leg. 3. ubi legatis domib. uenit balneum, si ad illud dabatur aditus ꝑ domum, nam ex aditu iudicatur, an balneū, seu hortus dicatur pars ipsius domus, & ita Bar. ibi in sum. &
3 reliq. scrib. firmant & sequuntur. Et † pōt rō assignari: qm̄ domus vr̄ esse quid vl̄e seu integrale, continens sub se plures partes, q̃ oēs ad usum domus uidentur deputatæ, ut dr̄ in §. balnea. & §. seq. in d. l. ꝑdijs. & hr̄ in l. Iulianus. §. fin. & ll. seq. ff. de act. emp. & ēt facit tex. in l. quod conclaue. ff. de dā. infec. & qđ uult Bal. in cōsi. suo incip. Quid si quis legauit. cū alijs q̃ adducit Dec. consi. 109. Et pro tenui, uersi. sed his tn̄ non obstātib. & col. 2. uersi. 4. coadiuuatur. & uersi. seq. ubi ēt adducit Alex. cōsi. 54. Ponderatis uerbis, uolu. 3. & ea q̃ ponit Bar. Veron. in tract. de serui. urb. ꝑdi. in tit. de horto, & alias plures dec. ultra quas optimè ponit Alex. consil. 224. Visis uerbis, uolu. 2. Prout
4 † ēt in si. dicimus, ꝙ legatis domib. uenit apotheca, ad quā dabatur aditus per ipsam domum, si eadem contignatione & fundamento referebatur: ut dicit Alex. in d. consi. 224. col. 2. vers. ubi dicit, istud comprobans legib. & auctoritatibus. Quæ omnia reducta ad casum præsentem arguunt, appellatione cameræ uenire studium, ad quod dabatur aditus per camerā, & ꝯn̄r dicto Antonio uidentur legata ea, quæ erant in studio, cū eidē expresse sint legata ea, quæ erant in camera, per quam dabatur
5 aditus ad dictum studium. ¶† Istis tamen non obstantib. cōtrarium in casu præsenti est ipsa ueritas, ad quod oñdendum primò aduertendum est, ꝙ domus est quid uniuersale seu integrale, ut s̄. dixi. Hinc† est, ꝙ habet plures partes, utputa, cameram,
6 conquinam, aulam, cęnaculum, & similia, ut est tex. in l. si finita. §. de hoc edicto, ibi, & si in plures partes domus diuisa sit. ff. de dam. infe. & ibi no. doct. & ponit etiam Bar. in l. 2. col. fi. uersi.

uersi.sed quæro, quid appelletur membrum.ff.de publ.iud. Et
7 † ꝓpriè de camera & cubiculo est tex.in l.uxori.1 prin.de le.3. qui tex. loquitur de cubiculo, & de camera, est tex.in c.ad audientiam.extra de præscrip.& de utroq; est tex.in l.fistulam.in prin.iuncto §.j. ff.de serui.urb.ꝑdio. Ad quæ bene facit tex.in d.l.Olimpico.in prin.ubi hr̃, ꝙ domus habet diuersa membra & diuersas partes inter se differentes, ex quo unaqueq; habet
8 proprium & destinatum usum. Et † ideo appellatione unius partis non uenit alia pars, nisi aliud appareat, vt ẽt no.Io.An.in c.Raynutius.de testam.ibi, domum & hortum, per illum tex.
9 & Alex.plenè in d.consi.224. Et † facit rō satis uiua. Nam cũ dictæ partes sint separatæ & distinctæ, & contineant diuersa officia & loca, diuersa & separata exercitia, diuersos ẽt usus, cõsideratis dictis qualitatibus diuersis, alio nõ apparente, appellatione unius non debet uenire aliud, maxi. qñ una pars ꝑdictorum non est destinata ad usum alterius partis, ut plenè cõcludit Alex.in d.consi.224. & in argu.faciunt ea q̃ habẽtur in l.Papinianus exuli.ff.de mino. & in l.naturaliter.§.nihil cõmu
10 ne.ff.de acq.pos.Et † etiã illud, ꝙ in dub.non est recedendum a verbis.l.non aliter.l.ille aut ille.de leg.3. l.j.§.in re igitur du
11 bia. ff.de exercito. Et † ẽt quia non expressum censetur omissum.l.si tertius.ff.de condi.cau.da.l.si cum dotem.in princ.ff.
12 solu.mat.Et † magis in terminis est tex.in d.l.Olimpico. & in d.l.ꝑdijs.§.fi.ubi ista penitus iudicantur separata taliter, ꝙ appel.unius nõ ueniat alia, & potissimè quia desideratur usus & destinatio uniuscuiusq;, ut ẽt considerat Alex. in d.consi.224.
13 & d.consi.54.allegando plures decis.Quæ † etiã suadentur ꝑ tex.in l.librorum. §. sed & si bibliotheca. de leg.3.ubi bibliotheca, seu armarium significat locum, in quo libri reponuntur, qđ uulgò hodie studium dicimus: ut est similis tex. in l.quæsitũ.
14 §.instructo.ff.de fun.instr.& instr.lega. Et † nulli dubium est, ꝙ diuersus est usus, officium & exercitium studii, & bibliotechæ, ab exercitio, usu & offi.cubiculi seu cameræ, & diuersa est destinatio utriusq;: ut patet ad sensum, re ipsa, & experientia, q̃
15 est rerum magistra.c.q̃ sit.in prin.de elec.lib.6.Ostẽditur † ẽt attento cõmuni usu loquendi, qui obseruari debet. l.cum de lanionis.§.asinam molẽdinariam.ff.de fun.instr.l.Labeo.uers.
16 non enim.ff.de supel.leg. Et † quia alio nomine & diuerso ꝑdicta nuncupantur, ergo nõ sunt idem.l.si idem, C.de codicil. & studium speciale nomen habet satis diuersum a camera seu cubiculo, ꝯñr unum nõ debet uenire appellatione alterius. Et
17 † sicuti una domus potest diuidi in duas interiecto pariete, ut no.in l.si domus.in princip.de leg.j. & ibi plenè Mod.nu.14. & 25.Ita ẽt cubiculum, seu camera põt diuidi interiecto pariete, prout interpositus fuit in casu præsenti inter camerã & studium prædictum, ex separatis enim & distinctis membris separatæ partes & diuersæ iudicantur, ut probant iura superius ad-
18 ducta.Et † simile uidemus in prædijs, fundis & agris, quorum separatio & terminorum affixio, facit ipsos separatos & distinctos, toto tit.ff.& C.fin.regun.l.forma.ff.de censi.& plenè in l. demon.falsa.ff.de cond.& dem.ita etiã & per interpositionem parietis partes cuiusq; domus dijudicãtur, & separatim cognoscuntur consideratis potissimè diuersis officijs, exercitijs, usu & destinatione applicatis unicuiq; de per se, considerata etiã diuersitate nominis, & cõmuni usu loquendi, ut probatur in d.l.Olimpico.& in alijs iuribus & decis.s̃.adductis, ex quibus concludo, appellatione cameræ non uenire studium, & maximè quia non apparet de ↄ̃ria uoluntate defuncti, vt dicetur in-
19 ferius.¶†Nec obstant ↄ̃ria superius adducta.nam possent militare, qñ ad dictũ studium non pateret alius aditus nisi per dictã camerã, quod penitus cessat in casu nostro, ex quo ad dictũ studiũ ẽt datur aditus per tinellum; cũ duo habeat hostia, quo casu cessant obiecta præcedentia, qñ ad studium non esset aditus aliunde, & ita propriè dicit Pau. de Cast. in d.l.Olimpico.
20 & Alex.& alij doct. allegati in ↄ̃rium. Et † licet qñ hr̃ duplex aditus, doct.distinguant, cui membro, & parti locus ille habẽs
* duo hostia debeat applicari, tamen * cõiter concluditur, locũ esse coniecturis, ut dicit Dec.in d.consi.109.col.j.& 2.& attẽdi debet usus & destinatio, ut dicit Alexã.in d.consi.224.Quæ omnia penitus differũt ab usu, exercitio, & destinatione studij,
21 & per ↄ̃rium cubiculi seu cameræ. Nec † obstat illud, quod dicebatur de apotheca, ut ueniat legata domo.nam in ↄ̃riũ est decisio Pau.de Cast.consi.43.Viso puncto, & Cor.consi.203. Quãuis, uol.j.per totũ, ubi allegando plures decis. concludũt, legata domo non uenire apothecam illi contiguam alio non docto.Ex quib.ẽt in ↄ̃ñam infertur, ꝙ legatis bonis repertis in camera, non censentur legata bona, quæ reperientur in studio habente diuersos aditus, tanq̃ exñtia in diuerso & separato loco, & cum unum non dependet ab alio, nec sit illi annexum, quamcunq; cõsiderationem habeamus, ut superius sigillatim dictum extitit.¶Secundum principale dubium est, quæ bona ueniant in dicto legato relicto Antonio, cui per testatorem fuere relicta, quæ reperiebantur in camera ipsius testõris, & ẽt in ↄ̃ñam, si studium ueniret appellatione cameræ, cuius ↄ̃rium est ipsa ueritas, ut s̃.dixi, quæ bona in d. studio exñtia censen-
22 tur legata.Circa † quod conclusiuè loquendo dico, ꝙ nõ censentur legati libri existẽtes in dicto studio; quia de eis nullum uerbum fuit factum, & esto ꝙ esset legata bibliotheca, seu armarium, & sic studium, ꝯñr locus, in quo reponuntur libri, tñ
23 †ex hoc non censentur legati libri, qui reputantur quid diuersum a bibliotheca, studio, seu armario, ut est tex.in l.quæsitum. §.instructo.ff.de fun.instr.a ↄ̃rio sensu, ubi hr̃, ꝙ qñ legatur bibliotheca instructa, ueniunt libri, ergo a ↄ̃rio, si simpliciter legatur, non ueniunt, ut est tex. magis apertus in l.librorum. §.sed & si biblioteca.de le.3.ubi nullo pacto ueniũt libri. & ibi Bar. dicit hoc procedere indistinctè, qñ tale legatũ fieret personæ non studiosę nec scholari.d.l.librorum. §.quod tamẽ Cassius.
24 ibi, studiosus studioso.Et † attenditur qualitas personæ, cui fit legatum, ut l.plenum.§.equitij.ff.de usu & habi.& sentit Bar. in d.l.librorum. §.sunt tñ quidam. cum alijs allegatis p Corn. consi.173.Circa primum, col.2.uolu.3.& cum alijs notatis in l.si seruus plurium.§.fi.de lega.j.& ẽt qm ipse d.Alexander est doct.& magister, & similis ꝓfessionis, cuius erat ipse d. Bartol. testõr, & ipse Anto.legatarius est puer ignarus, & incertum est, cui exercitio sit operam daturus, & nulla cadit uerisimilitudo, ꝙ ipse testõr uoluerit libros relinquere dicto puero, & nõ filio
25 & hæredi suo eiusdem professionis.Et † argm̃ a uerosimili ualidũ est in iure.l.fi.ff.quod met.cau.c.quia uerosimile.de præsumptio.regula. inspicimus. de reg.iur. lib.6. & maximè quia in libris hr̃ affectus, ut no.in l.si domus.§.in pecunia. de leg.j.
26 & ibi Mod.nu.13.Considerata † ẽt qualitate testõris studiosi, & ẽt hęredis studiosi, cuius ↄ̃rium est in d.Anto.legatario, arg. d.l.librorũ.§.quod tñ Cassius.& eorũ q̃ uult Bar.in l.Stichus. de leg.3.dicens legatũ iudicari factũ, uel non factũ ſm qualitatẽ ingenij, & ętatis personæ ipsius legatarij.& sic considerata ætate, ingenio, & qualitate ipsius Antonij legatarij, nulla cadit ꝑsumptio, & coniectura, ꝙ testõr uoluerit legare libros, quin-
27 imò totum oppositum ex prædictis colligitur. Itẽ † quia qñ legantur ea, quæ reperiuntur in aliquo loco, non ueniunt ea, q̃ ibi posita sunt ad beneplacitũ, & non ut perpetuò ibi essent, ut dicit Bened.Cap.adducens plura iura in consi.159.Circa primum, col.j.& 2.& consi.45.in 3.dubio, & plenius per Corn.
28 consi.244.vr̃, col.9.uersi.& maximè, volu.2.Et † ẽt quia in fideicõmissis & legatis procedimus per coniecturas. l. hæredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.l.cum proponebatur.de leg.2.& coniecturata mens testatoris debet attendi, ut ibidem notatur, & hr̃ in d.l.in ↄdõnibus.& in l.cum virum. C. de fideicom.cum
29 alijs vulg. Et † vna pars testamenti declaratur per aliam.l.qui filiabus.l.si seruus plurium.§.fi.de le.j.& ibi Bar. & per eundẽ in l.Centurio.circa medium.ff.de vulg.& pup.quem refert & sequitur Corn.d.consi.203.col.j.versi.& facit, dicentes, ꝙ uerbum ęquiuocum prolatum a testatore in uno capitulo interp-
30 tatur, secundũ ꝙ clarè fuit positum in alio capit. Sed † sic est, ꝙ dictus testator in uno capit. dictorum codicillorum legauit Marco Antonio, quæ reperiebantur in camera ipsius Mar.Antonij, & expssè legauit libros ibidem exñtes, quod minimè fecit in legato relicto do.Antonio, cui si uoluisset libros legare, vtiq; expssisset, sicuti expssit in legato præcedenti facto Marco Antonio, & quia non expressit, præsumptio est, ꝙ legare nõ uoluerit ipsi Antonio, arg.no.in c.ad audientiam.de decim.& in
31 l.vnica.§.sin verò talis.C.de cad.tollẽ.Comprobantur† ẽt ista per l.cum de lanionis.§.fi.ff.de fun.instr.vbi in legato quantũcunq; gñali non continentur libri, & coadiuuari pñt ex his q̃
32 statim dicentur. Dico † insuper non uideri legata bona stabilia contenta, & descripta in instrumentis & scripturis existẽtibus in dicta camera seu studio, tum quia specialiter testator dicta bona non reliquit, tum etiam quia non comprehendũtur in dicto legato, ex quo non dicũtur esse reperta in camera seu studio,

ſtudio,ut expreſsè uult Bened.Cap.in d.conſ.159.in prin.Vbi
33 † etiam tenet, ꝙ in tali legato non ueniunt nomina debitorũ
deſcriptorum in dictis inſtrumẽtis & ſcripturis, niſi eſſent le-
gata iura, & ſcripturæ, quod minimè factum apparet in caſu
p̄nti,adducit l.Caius.de lega.3. & idem uult ipſe Bened.Cap.
conſi.44.col.pen.& fi.in 4.& ulti.dubio, & clarius iſtud tenet
Corn.conſi.49.In p̄nti conſultatione, col.2.uerſic.tñ his non
obſtantib.& in conſi.173.in fi.uol.3.& conſi.236.uolu.4.ubi
34 iſtud cõprobat lege,rõne,& auctoritatib.Potiſſimè † q̃m tales
ſcripturæ continentes nomina debitorũ nõ erant poſitæ in di-
cta camera ſeu ſtudio,ut perpetuò ibi eſſent,ſed ad beneplaci-
tum,& ideo in tali legato non comprehenduntur,vt plenè di-
cit iur.conſult.in l.ex facto.§.rerum.ff.de hær.inſti.& in l.hu-
iuſmodi.§.legatum.de leg.1.& in l.qui ſaltũ.& in l.ſi chorus.
§.1.& in l.ſi fundus.§ 1.& in l.ſi ita,de lega.3.& in d.l.cũ de la-
nionis.§.Sabinus.cum aliis adductis per Bened. Cap. in d.cõ-
ſil.45.& 159.& p Corn.in d.conſi.49.ubi r̃ndet ꝯriis & con-
ſil.173.in fi.uol.3.& conſi.236. uol.4. prout ẽt eſt bonus tex.
in l.quæſitum.§.fi.ff.de fund.inſtr.& per Cor.conſi.244.in li-
35 tera P.uol.2.Ex † quib.infertur,ꝙ in dicto legato eorum,quæ
reperiuntur in camera,non ueniunt ſcripturę,& inſtrumenta,
nec libri rõnum,nec ẽt memoriale,in quo cõtinebantur nego-
cia ipſius teſtõris, ẜm gl.paruam,& Bal.in d.l.Caius. de leg.2.
& expreſsè hoc firmat Bened.Cap.in d.conſi.45.in 3.& 4.du-
bio,& d.conſi.159.in 3.dubio.Motus ea rõne:q̃m uolũtas te-
ſtatoris principaliter dꝫ attendi, d.l.in ꝯdõnib.cũ uulg. & de
uoluntate ipſius teſtatoris uĩ eſſe,ꝙ memoriale, liber rõnum,
ſcripturæ,& inſtrumenta ſint apud hęredẽ,cuius intereſt,ipſas
habere, ut habeat notitiam de bonis ſibi hæredi relictis. Item
36 † quia non intereſt legatarii habere dictas ſcripturas, quæ de-
bent ſtare penès hæredem,ut in ſi.hr̃ in l.ſi quæ. ff.fam.erciſc.
& in l.fi.de fide inſtru.cum aliis nota.in l.ſi ſeruus.§.qui Mar-
37 garitam.de leg.1.Et † quoniã dicta inſtrumenta,cautiones,&
ſcripturæ concernunt defenſionem & ius probatorium hęre-
ditatis,& totius patrimonii: ut pũctaliter uoluit Cor. in d.cõ-
ſil.49.col.2.in litera C,in fi.uol.3.& d.conſi.236.uol.4.Quæ
38 † etiam ſuadentur ex dictis Bal.in l.cum patrem. C.de condi.
inſer.& in l.precibus,col.13.uerſic.procedo ulterius.C.de im
pub.ubi dicit,ꝙ teſtator uĩ cogitare & uelle illud,quod diſpo-
39 nit lex. Ex † autẽ in caſu præſenti ordinat,ꝙ ſcripturæ & in-
ſtrumenta hæreditaria debeãt eſſe penès hæredem d.l.ſi quæ.
cum concor.conſequenter non debent applicari ipſi legatario
potiſſimè conſiderata qualitate,ętate,& incapacitate ipſius le-
40 gatarii,ut ſuperius dictum fuit. Quæ † etiam coadiuuantur.
Nam legatis his q̃ ſunt in domo, ſolùm ueniunt ea,q̃ ſunt de-
ſtinata tm̃ ad uſum domus,ut l.quæſitum.§.fi.de lega.3.& per
Soc.conſi.35.Circa prædictam.uerſi.1.probatur,uol.1.nõ au-
tem ueniũt illa,quæ fuere ibi poſita ad beneplacitum, ut ſ.di-
41 ctum eſt,& ſentit etiam Bar.in l.fi.ff.de pecul.lega.Prout† etiã
non ueniunt illa, quæ fuere quæſita, ſeu ibi poſita poſt teſtm̃,
ut uoluit Bal.conſi.485.uol.3.& Pau.de Ca. conſ.138.& Be-
ned.Cap.in d.conſ.45.col.1.& 2.& Cor. conſ.14. in litera Q.
42 & ſeq.uol.1.allegant iura & deciſ.id apertè probantes.Ex† q-
bus etiam infertur,ꝙ a fortiori in tali legato facto Antonio nõ
ueniunt,nec comprehenduntur pecuniæ ipſius teſtatoris,quę
erant in dicta camera ſeu ſtudio. Tum quia de illis nihil fuit
dictum.Tum etiam quia ſub legato generali pecuniæ non cõ-
prehenduntur.l.quæſitum.§.1.l.ſi mihi Mæuia.§.fi.de lega.3.
cum aliis adductis per Corn.in d.conſi.49. col.2. in litera D,
uol.3.ubi ad plenum tangit articulum, concludẽdo in tali le-
gato quantumcunque vniuerſali non venire pecunias, & re-
ſpondet omnib.ꝯriis,quę poſſent adduci, & eius dicta cõpro-
bantur ex his, quæ dicunt Mod.in l.certi ꝯdõ.nu.28. ff.ſi cer-
tum peta. ubi pecunia non vr̃ eſſe legata, nec venit ſub legato
generali. Quorum opinio adiuuatur rationib.& præſumptio-
43 nibus ſuperius adductis. Quæ † etiã confirmantur: eo q̃m in
dubio præſumendũ eſt, teſtatorem uoluiſſe minus grauare hę-
redem.l.apud Iulianum.§.Seio.de leg.1.l.qui concubinam.§.1.
44 de leg.3.& ibi gl.quæ adducit concor.Prout † etiã: quia ratio
ſanguinis inducit præſumptionem & coniecturam, ut legatũ
declaretur & amplietur.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.1.Prout
45 † etiam idem dicere debemus; quoniam mens & intentio te-
ſtatoris non fuit, ꝙ haberet ipſe Antonius pecuniam exiſtentẽ
in dicto ſtudio, quæ faciebat ſummam decem millium duca-
torum. Patet apertè, ex quo dicto Antonio reliquit in perpe-
tuũ victũ & veſtitũ, qui non indigebat p̄dictis, ſi dicti decem
mille ducati fuiſſent ei relicti,cum qua ſumma ditior fuiſſet q̃
46 ſit ipſe hæres. Prout † etiã oĩs veriſimilitudo ſuadet,ꝙ ſi teſta-
tor dicto Antonio reliquiſſet dictas pecunias, vtiq; conſtituiſ-
ſet aliquem ad gubernandũ & manutenendũ illas, quod mi-
nimè factũ apparet,& vlterius iſtud oñditur,ex quo ipſe teſtõr
in dictis codicillis voluit,ꝙ do.Alex. filius & hæres d. teſtõris
non poſſet moleſtari ad inſtantiã do. Antonii ultra dictũ lega-
tũ,& in caſu ꝯrij priuauit eũ oĩ beneficio dicti legati, per quæ
datur intelligi,ꝙ nullã habuit mentẽ,nec conſiderationẽ relin
47 quendi pecunias. Nec † veroſimile eſt ꝙ ſub dicto legato eo-
rũ,q̃ reperiebantur in camera, voluerit legare dictas pecunias
exiſtẽtes in ſtudio,quantitatis ita magnæ,& Antonio paruulo,
nullũ verbũ de illis faciendo, nec prouidendo de adminiſtra-
tione illarũ,& qualiter & a quo deberent conſeruari, quouſq;
dictus paruulus perueniret ad perfectã ætatem,arg.no.in l.Ti-
tio centum.ff.de cõdi.& demon.& in l.Seius Saturninus,cum
alijs cõcor.ff.ad Treb. ¶Nec p̄dictis obſtat,ſi diceretur,ꝙ imò
ſub dicto legato debent venire pecuniæ, libri,ſcripturæ,& alia
bona exñtia & in camera, & in ſtudio, pp alia verba ipſius te-
ſtatoris poſita in dictis codicillis, ibi,nec volo,ꝙ dñs Alexã.&
ibi, neq; ad reſtituendũ aliquid,quod in domo mea exiſtit,qđ
totum ſibi & Antonio reliqui. & ita dico de Mar. Antonio, ꝙ
cogi non poſſit,vt ſ. Quæ tanq̃ generalia videntur cõprehen-
48 dere res prędictas.Nam † aduertendum eſt,ꝙ illa dictio,totũ
vniuerſalis adhuc non comprehenderet dictas pecunias,vt eſt
tex.in l.ſi mihi Mæuia.§.fi.& in l.quæſitum.§.1.de leg.3.& ita
punctaliter dicit Corn.in d.conſi.49.col.2. uerſic.circa pecu-
niam,aſſignando rationem vt per eum. minus etiam compre-
hendit libros & ſcripturas, rationibus de quibus ſ. Prætereà
49 † ceſſat obiectio per illam dictionem, vt ſ.appoſitã per ipſum
teſtatorem,quæ eſt dictio repetitiua præcedentium,& facit re-
lationem ad ſ.dicta,vt no. Bar. in l.1. §. hoc edicto. in fi. ff.de
50 poſtul.& per Alberi. de Roſ. in dictio. uer. ſupra.Et † natura
relationis eſt, ꝙ videatur facta cum oĩbus qualitatibus præce-
dentis diſpoſitionis,cum relatum contineatur in ipſo referen-
te.l.ſi ita ſcriptum.ff.de cond.& dem.l.aſſe toto.ff.de hære.in-
ſtitu.& per Bar.in l.j.ff.de receptator.& per Deci. conſil. 182.
col.4.verſi.3. non obſtat.nu.3. Superius autẽ diſpoſita per ip-
ſum teſtatorem non continent legatum omnium exiſtentium
in domo: vt patet ex lectura codicillorum, ꝯñr dicta verba,ꝙ
totum ſibi relinquitur per adiectionem illius dictionis, vt ſ.
relatiuè ad præcedentia reſtringi debent ad ea tm̃, q̃ ſuperius
fuere dicta. Quibus conſideratis ſatis patet, non fuiſſe legata
niſi ea,q̃ reperiebãtur in camera,ſub quo legato, nec libri, nec
nomina debitorum, nec ſcripturę,nec etiam pecunię veniunt,
ſub quo etiam legato non comprehenduntur ea, quæ reperie-
bantur in ſtudio, vt ſigillatim de vnoquoq; ſuperius dictũ eſt.
51 ¶†Et ad p̄dictorũ corroborationem accedat: q̃m dictus Anto.
paruulus eſt ſpurius dicti teſtatoris,ꝯñr legata eidem facta re-
gulariter non valent, q̃n excedunt alimenta, uictum,& ueſtitũ
auct.licet.in fi.C.de natural.lib.auct.ex cõplexu. C. de inceſt.
nup.& per Bar.in l.fi.col.2.uer.quæro an iſtis ſpurijs.ff.de his
quib.ut indig.& hr̃ in l.1.C.de natural.liber. Can.in c.cũ ha-
beret,de eo qui dux.in matrimo.& per Bal.cõſil.241.Spurio,
uol.2.& conſi.239.Ad euidentiam.in prin.uol.3.& cõſ.384.
Quæritur,circa fi.eod.uolum.& ponit Ioan.de Ana.conſi.46.
Circa primũ.in 3.dubio.& Alexã. conſil.74. Viſo proceſſu.in
52 3.dubio, uolu. 2. Et † licet ipſe teſtator in codicillis nominet
dictum Anto.filium ſuum legitimum: tamen cum aliter non
conſtet de legitimatione, nec ipſum natum conſtante matri-
monio,talis aſſertio non facit ipſum legitimũ,ſicuti p ꝯriũ nõ
faceret ipſum ſpurium,ſi legitimus eſſet.l.nec profeſſio. C.de
teſtam.l.fi.§.fi.ff.de proba.l.non nudis. l.non epiſtolis. C.eod.
& bene facit.l.tranſactione matris.C.de tranſact.de quo dicto
& eius ueritate aliàs conſului. ¶Vltimum dubium eſt, an ipſa
Margarita liberata a dicto teſtatore, vt non teneretur reddere
rationem de adminiſtratis, nec ad reſtituẽdum aliquid, quod
eſſet in domo teſtatoris, & ꝙ non poſſit cogi ab hęrede ad di-
cendum,ſi hẽt pecunias uel non,poſſit compelli & aſtringi ad
reſtituendũ pecunias,quas doloſè & furtiuè ſubtraxit,& fura-
53 ta fuit.Et breuiter dicendum eſt ꝙ † ſic, per tex. in l.cum ne-
ceſſitatem.C.de fideicõ.iuncta gl. quæ uult,ꝙ liberatus a red-
denda

denda ratione non censetur liberatus de illis, in quibus se dolosè gessit, vel qñ aliquid residet penès eum. Nam non obstãte tali liberatione & remissione tenetur illud restituere, vt est tex. in l. Aurelio. §. Caius. & in l. si quis actione. ff. de libera. leg. & est bonus tex. in l. si seruus vetitus. de le. j. & doctr. Bar. in d. §.
54 Caius, col. 2. in fi. & col. 3. Talis † enim liberatio facta in ultima voluntate nõ se extẽdit ad ea, q̃ ille liberatus gessit dolosè, vt ẽt voluit Pet. de Anch. consi. 207. Casus talis. cũ alijs cumulatis per Fran. de Cur. consi. 66. Sapienter, col. 8. & seq. ver. capio ẽm dubiũ. & plenius hoc tãgit Dec. cõsi. 178. In cã, q̃ ꝓponitur. vbi hinc inde multa adducendo concludit, hãc esse* cõmunẽ opinionẽ, & idẽ Dec. cõsi. 292. In casu ꝓposito. nu. 2. 3. & 5. Concludens, dolum consistentem in faciẽdo nunquã cẽseri remissum, prout ẽt no. doc. in l. sub ꝓtextu. la 2. C. de trãsa. & in l. actione. C. eo. tit. & hr̃ in l. Lucius. ff. de lib. lega. & bene faciunt, q̃ ponit Soc. consi. 73. difficultatẽ faciebat, col. 1. & 2.
55 uol. 3. & consi. 190. & 192. vol. 2. Et † ꝯñr d. Margaritæ nõ vr̃ esse facta remissio de his, q̃ penès ipsam adsunt, vel dolo malo suo factũ est quominus essent, occultãdo pecunias, quas furto subtraxit, vt probatur apertissimè iurib. & decisio. s̃. adductis.
56 Prout † etiã illa ver. vt Margarita nõ possit cogi ad reddendũ rõnem de administratis, intelliguntur de administratis in preteritum, non de administrandis in futurũ post mortẽ testoris: cum talis administratio non appareat sibi concessã, & etiã de præteritis nõ venit dolosa administratio, vt illud, quod penès eam existit, vel dolo ipsius factum est, quominus existat, & illa uer. neq; possit cogi ad dicendũ, si hẽt pecunias uel non, neq; ad restituendum aliquid &c. ueniũt copulatiuè ad ꝑcedentia, & sensus est, ut non possit cogi ad dicendũ, si hẽt pecunias uel non, de administratis per eã legaliter, & fideliter, non aũt do-
57 losè, nec de furto subtractis. Nam † talia sequentia relatiua, & copulatiua regulantur a suo antecedenti. l. j. C. senten. resc. nõ pos. l. j. C. si cer. pet. iunctis no. in l. asse toto. ff. de hære. insti. &
58 in auct. si quis in aliquo documẽto. C. de eden. Quæ † ẽt suadentur ex uerbis sequentib. ibi, neq; ad restituendum aliquid, quod totũ sibi & Antonio reliqui, vt s̃. q̃ dictio relatiua, operatur, vt dicta liberatio restringatur per antecedens, in quo apparet fuisse legatũ uictũ, & uestitũ, & expensæ, & alimẽta Ant. paruulo, & Margaritæ, & solùm illud, quod erat in camera testatoris. Ex quib. clara mens ipsius colligitur, ꝙ de administratis in domo sine dolo, & fraude eẽt liberata, & etiã de illarum administratione, q̃ legauit eidem Margaritæ, & d. Anto. quib. pecuniæ nullo modo uidẽtur fuisse legatæ, ut s̃. aptissimè dedu
59 ctũ est. Nec † inconuenit, ꝙ sequentia declarentur ex ꝑcedentib. l. si seruus plurium. §. fi. cum si. de leg. 3. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testatoris voluntas pro lege habetur, & seruanda est.*
2 *Substitutio compendiosa resoluitur in fideicommissariam, quando facta est per verbum commune.*
Verbum substituo, commune est.
3 *Substitutio facta a matre filio puberi fideicommissaria est.*
4 *Filius grauatus fideicom. potest detrahere legitimam iure naturæ sibi debitam.*
5 *Hanc detractionem filius præmoriens trãsmittere potest ad eius hæredes.*
6 *Filius grauatus restituere, in dubio ꝑsumit̃ grauatus post mortẽ.*
7 *Ver. decedere, mortem importat.*
8 *Grauatus restituere si decederet sine filijs, intelligitur grauatus post mortem.*
9 *Fideicommissum relictum post mortem grauati astringit eius hæredes ad restituendum.*
10 *Fideicommissum relictum post mortem filij, censetur relictum ab hæredibus filij, & non ab ipso filio.*
11 *Et quid si filius mortuus est ante pubertatem.*
12 *Grauatus restituere hæreditatem tenetur fideliter ministrare, gubernare bona, & illa restituere, & de illis rationem reddere eueniente casu fideicommissi.*
13 *Grauatus restituere hæreditatem tenetur de culpa & negligentia, & restituere omne damnum contingens in rebus fideicommissarijs, eius culpa & negligentia.*
14 *Et ad omne damnum & interesse.*
15 *Contradictor fideicommissi considerandus est, & aduertendum erit quis eorum sit præferendus.*
16 *Et quisque contradicere potest, licet citatus non fuerit.*
17 *Quisque instare potest: ut missio in possessionem facta uirtute edicti diui Adriani sortiatur effectum.*
18 *Fideicommissarius regulariter non potest bona fideicommissi propria auctoritate capere.*
19 *Fallit, nisi datus esset legitimus administrator in dictis bonis.*
Pater bonorum fideicommissariorum relictorum filio dicitur legitimus administrator.
Executor & fideicommissarius potest propria auctoritate bona capere, & nu. 20.
21 *Et quid si cum eo dati fuere per testatorem alij executores.*
22 *Datio in solutum an sapiat diminutionem.*
23 *Alienationis prohibitio in conditionem constituta, conditione adimpleta impedit ipsam alienationem.*
24 *Datio in solutum redditur nulla, quando res ita data longè plus valet, quàm sit summa, et quãtitas, pro qua in solutũ data fuit.*
25 *Maximè si precium dictæ rei excedit medietatem eius quantitatis, pro qua fuit in solutum data.*
26 *Maxi. si dicta datio in solutum fuit facta simpliciter, & non statuto, nec limitato certo precio, & nu. 34.*
Idem si possessio fuit assignata loco pignoris & hipothecæ, & non in solutum.
27 *Datio in solutum ualet, nec admittit pœnitentiam.*
28 *Pactum, quo cauetur, debitore nõ satisfaciente infra certũ tẽpus, rem cedere in solutũ, ualidum & firmum est. & nu. 29. & 30.*
30 *Datio in solutum non potest reuocari respectu simulationis.*
31 *Pactũ de redimẽdo limitatũ ad tp̃s, extinguitur illo tp̃e decurso.*
32 *Datio in solutũ reputatur vẽditio, & per eã trãsfert dominium.*
33 *Datio in solutum pro dote fieri potest, & de ea soluenda est gabella stante statuto id dictante.*
34 *Datio in solutum facta precio statuto ualida est.*
Datio in solutum inducit solutionem crediti, et debiti, et nu. 35.
Datio in solutum transfert dominium.
36 *Datio in solutum facta a iudice, si in minimo est falsa, in totum redditur falsa.*
37 *Temporis commoditas & interusurium multùm considerantur circa æstimationem ueri ualoris.*
38 *Debitor uoluntariè dans pignus in solutum perdit remedium. l. 2. C. de rescin. ven.*
40 *Datio in solutum facta pro certa quantitate, & pro interusurio, valida est.*
41 *Aestimatio bonorum duo operatur.*
42 *Aestimatio bonorum dotalium quando, & quo casu inducat emptionem, ita ut sit ualida, & non possit retractari.*
43 *Alienatio rei prohibitæ alienari an comprehendat emptorem ignorantem prohibitionem prædictam.*
44 *Et quid si alienatio facta est per tertium, ad quem res peruenit, & non per prohibitum alienare.*
45 *Et quid si fideicommissarius, ad quem debebat dicta res peruenire consensit alienationi.*
46 *Et quid si alienatio fit ex causa dotis, tam constituendæ, quàm restituendæ, & nu. 47. 48.*
49 *Et quid si dos non fuit congrua, sed excessiua.*
Dos congrua, & excessiua ex quibus consideratur, & nu. 50.
51 *Datio in solutum astringit dantem, ut teneatur ad interesse ex persona propria.*
52 *Promittens factum alienum tenetur ad interesse.*
53 *Difficultas non liberat talem promittentem.*
54 *Interpretatio facienda est contra eum, qui se fundat super aliqua dispositione dubia.*
55 *Argumentum a uerosimili ualidum est.*
56 *Res inter alios acta non præiudicat tertio.*
57 *Assertio, & confirmatio alicuius testamenti per aliquem facta non præiudicat tertio.*
58 *Actus uoluntarij non inducunt necessitatem in alijs.*
59 *Verba assertiua, & enunciatiua regulariter non probant.*

CONSILIVM LXXXI.

Consultus quale sit arbitriũ meũ circa ꝯtrouersias uertẽtes ĩter d. Io. Aloysiũ Tiretã ex vna & d. Bernardinũ de castro Polę ex altera, breuib. subijciã, q̃ ꝑ ipsa

ipsa veritate occurrunt,& quoniā pſentis consultationis difficultas in duob.principaliter consistit, idcirco sigillatim & distinctim vnāquāq; difficultatē attingam . Dubitatur itaq; primò,an voluntas & dispō q.d.Catherinæ matris q. d. Nico.de castro Polæ in pñti veniat exequenda, & pro qua parte. Circa
1 † quā dubitationē, ꝯclo verissima est, ꝙ exequi debet: cū ꝯdō apposita per ipsam d.testatricem iam euenerit,& fuerit adimpleta,iuxta tex.in §.disponat. in auct.de nup. & in l.j.C.de sacrosan.eccl.& in l.in ꝯdōnib. primū locū. iunctis no. in l.qui hæredi.§.fi.cum alijs concor.ff.de cond.& demon.& per totū ferè tit. ff.& C.ad Treb.& insti.de fideic.hęre. & per scrib. oēs in l.Centurio.ff.de vulg.& pup.& in l.pcib. C.de impub.& p Can.in c.Raynutius.& in c.Raynaldus,extra de test. & in c.si pater.eo.tit.lib.6.uoluit & ordinauit nāq; ipsa d.Catherina,ꝙ d.Nico.eius filius eēt suus vl'is hæres,& casu quo decederet sine filiis masculis,ꝙ integra medietas suæ hæreditatis iure substitutionis deberet eē filiarū fœminarū ipsius d.Nico.altera verò integra medietas eodē iure deberet eē d. Mariettæ, seu eius legitimorū descendentium,& qm̄ euenit casus dictæ substitutionis,ex quo dictus d.Nicola9 mortuus est nullis relictis filiis masculis, meritò talis substō effectū sortiri dēt,& dispō & uoluntas dictæ testatricis exequenda uenit, & ꝯñr descendentes & filij ipsius d.Mariettæ habere debent medietatem dictæ hęreditatis,iuribus de quibus s̄.Dicta enim substitutio omni tpe
2 fuit fideicōmissaria. Tum † quia facta per verbum cōmune, substituo,ut habetur in l.iam hoc iure.& per doc. in d.l.Centurio.ff.de vulg.& pup.& in d.l.precib.& in d.c.Raynutius.&
3 in d.c.Raynaldus.& in d.c.si pater. Tum † ēt quia facta apparet a matre filio puberi , & maiori quatuordecim anno. quo casu, oī tpe fuit obliqua, & fideicōmissaria, vt expſsè habetur & no.in præal.iuribus & locis,& inst.de pup.sub. §.qua ratione.& §.fi.& per Bar.& alios in l.moribus,in prin.ff.de uulg.&
4 pup.Stante † igitur dicta substitutione obliqua, & fideicōmissaria, vr̄ prima facie dicendū,ꝙ ipse d.Nic.filius, & hæres grauatus post mortem,casu quo sine filijs masculis decederet, restituere dictam integram hæreditatē personis s̄.nominatis, ꝙ omnino potuerit de ea detrahere legitimam iure naturæ sibi debitam,in qua non potuit grauari,& esto ꝙ grauamen sit appositū per fideicōmissum , tñ illud dēt reijci, ut hr̄ in l.qm̄ in prioribus.C.de inoffi.testa.& in l.ex tribus.eod.tit.& in l.cum patronus.de leg.2.& plenè per doc.in l.j.§.fi.& in l.cohęredi. §.cum filiæ.ff.de uulg.& pup. & in l.si fundum per fideicommissum.§.fi.& in l.seq. de lega.1. iunctis his quæ habentur in aucten.de hæred.& Falcid.& in aucten.de trien.& semis. & in toto ferè tit.ff.C.& insti.de inoffi.testa.cum aliis ad utrunque dictum allegatis per Alex.in consi.68.Circa p̄missam,uolu.4. & consi.78.Attentis uerbis.in princ.col.5.& in cōsi.plurimorum doct.quæ adducit Deci.in consil.81.In casu proposito.in
5 princip.& consil.243. Vt clarior reddatur.nu.1.Et † licet ipse d.Nicolaus uiuens non detraxit dictam legitimam, tamen ius detrahendi ipsam fuit transmissum ad suum hęredem,quē instituit,& ꝯñr ipse d. Bernardinus eius hæres poterit ipsam detrahere.l.q̄q̄.& ibi oēs scrib. C.ad leg.Falc. & ponunt doct.in l.iubemus.C.ad Treb.& Saly.in l.scimus.in prin.C.de inoffi. testa.& Bal.in l.si arrogator,col.2.ff.de adopt.& in l.2.q.ulti. C.de liber.& ponit Alexā.consi.55.Viso tit.col.3.& cōsi.150.
6 Viso themate,col.fi.uolu.2.& Dec.in d.consi.81.nu.1.¶†Istis tñ obst. in casu pñti ꝯrium dicendum vr̄; qm̄ ipse d.Nico.hæres,& filius grauatus fuit restituere post mortem,quod in dubio præsumitur,ut in l.epistolam.§.fi.ff.ad Treb.Tum ēt quia ipsa d.testatrix hoc expresè uoluit , dum considerauit casum, quo ipse d.Nico.eius filius decederet sine filiis masculis. Quæ
7 † ꝯdō in casu mortis non uerificatur nisi post mortem , & eodem modo illa qualitas sine masculis: qa donec uita superest, non pōt dici mortuus , & eo uiuente iam posset concipere , & masculos procreare,& ꝯñr talis ꝯdō post mortem uenit uerificanda,quæ omnia soluit,ut in §.deinceps.in aucten.de nup.& ponit Dec.consi.247.in causa.nu.7.& in d.consi.81.in princ.
8 Prout † etiam idem dicendum;quia grauatus restituere, si decedat sine liberis, censetur grauatus post mortem, ut no. Bal. in l.unum ex familia.in prin.de leg.1.& in l.post mortē. C.de fideicom.cum aliis adductis per Soc. in consil.86. uisis testō. nu.8.uol.2.& consi.82.In causa.nu.5.uol.4.Vbi adducit l.Titius.ff.de testa.mil.& l.ex facto,in prin.& ibi Bar.ff.de uulg.& pup.Patet itaq; ex prędictis,ꝙ substitutio fideicommissaria facta per ipsam d. Catherinam testatricē fuit collata post mortē ipsius d. Nicolai, quo tempore dicta hæreditas ueniebat resti-
9 tuenda dictis fideicōmissariis,& substitutis. Et † qm̄ ipsa d.testatrix non declarauit a quo talis hæreditas post mortem dicti d.Nico.deberet per fideicō.restitui ipsis substitutis,in tali casu
* dubio s̄m d. consulentem succedit cōis * ꝯclo , uolens ꝙ tale fideicom. censeatur relictum esse ab hæredib. ipsius filii,quo casu non detrahitur legitima: vt est tex.& ibi scrib.in d.l.si fundū per fideicō.§.fi.cū l.seq.& ponit Bar.& ibi Alexā.& reliqui scrib.in l.1.§.fi.& in l.cohæredi.§.cū filiæ.& in l.q. duos,in fi. ff.de vulg.& pup.& Ias.in d.l.pcib.col.14.& seq.ver.itē retēto eo.& idē Ias.in d.l.ex trib.C.de inoffi.testa.in quib.locis adducit consi.Alex.12.attentis verbis,col.pe.& fi.vol.3. vbi Alexā.
* adducendo plures alias decis.& ēt Ias.dicunt cōem *concl.eē, ꝙ si grauatur hæres filij restituere per fideicōmissum hæreditatē,ꝙ isto casu talis hæres non detrahit legitimā, quā poterat detrahere filius,per d.l.si fundū per fideicom. §.fi.cū l.seq.adducētes rationes,quib. talis cōclusio roboratur, de cuius veritate,& aliter debeat intelligi,aliàs consului.& dicam statim.Et
10 † ulterius dicunt,ꝙ in dubio,tale grauamen & fideicōmissum censetur esse relictum ab hæredibus filij,non autem ab ipso filio,vt expressè tenet Bar.in l.qui duos .in fi.licet idem Bar.videatur dixisse ꝯrium in d.l.cohæredi. §.cum filiæ.ff.de vulg.& pupil.Tamen cōmuniter tenetur Bar.in d.l.qui duos. ut dicit Alex.in d.consi.& in l.1.§.fi.ff.de uulg.& pup.& diffusius Ias. in d.l.ex trib.col.1.& 2.& in d.l.pcibus.col.14.& seq.& diffusius in d.l.cohæredi.§.cum filiæ.in 8.notab. col.4.5.& 6. ubi adducit alios doct.antiq.firmare hanc concl. tanq̄ cōmunem & ueram,& respondet adductis in ꝯrium,& ēt dictis per Aret.
* in d.l.1.§.fi.firmando ubique in utroque dicto * communem conclus.esse,ꝙ in dubio non censetur esse grauatus filius restituere per fideicō.hæreditatem post eius mortem, sed censetur esse grauatus hæres filij,quo casu talis hæres restituendo, non poterit detrahere legitimā,quā detrahere potuisset filius,si nominatim fuisset grauatus , & isto casu procedunt ꝯria superius adducta,vt qñ filius est nominatim grauatus , bene possit detrahere legitimam,nedum ipse,sed etiā eius hæredes. Quando aūt sumus in casu dubio, qs fuerit grauatus, uel ne,erit secus: nā censetur esse grauatus hæres & non filius , quo casu dictus
11 hæres non poterit legitimā detrahere.si † ante pubertatē mortuus esset institutus,de quo plenè post Bar.per repeten.in d.l. Centurio, nu.290. & considerandū est, an ista procedant, qñ substitutio fit a matre,& bene declarat Pau.de Ca.in d.l.ex tribus.& intellige ut ipse dicit. Et hoc modo primo considerādo ipse d. Bernardinus hæres d.do.Nico. qui in dubio pſumitur eē grauatus, non poterit detrahere dictā legitimam, ꝯñr integrā medietatem dictæ hæreditatis uirtute dicti fideicō. restituere debet filijs & descendentibus dictæ do.Mariettæ secundū volūtatem dictæ testatricis,quę(vt mihi relatum est)minimè nominatim grauauit dictum d. Nico. eius filium de restituendo dictā hæreditatē,sed solū post eius mortē , casu quo decederet sine masculis,substitutionem fideicōmissariam fecit pro integra medietate in fauorem filiorum & descendentium dictæ d.
12 Mariettæ.¶†Vlterius aduertendum est;qm̄ hęres grauatus restituere hæreditatem per fideicō.tenetur bene, & fideliter gubernare bona subiecta fideicōmisso , & de illis reddere rationem,eueniente casu fideicommissi: ut est tex.in l.cum tale.§.1. & ibi doct.maximè Pau.de Ca.post Bal.ff.de cond.& demon. & bonus tex.in l.mulier. §.sed etenim. ff.ad Treb. & bene ꝓbatur in l.1.§.pe.ff.de ven.in poss.mitt.cum alijs adductis per Fran.de Cur.consi.29.in regno Hispaniæ,col.fi.& plenius per Soc.consi.51.uiso testō,col.2.nu.4.uolu.3.quod suadetur per totum tit.ut lega.no.cau.ff.& in toto tit.ff.& C.ut in pos.lega.
13 cum si.Hinc † est,ꝙ hæres grauatus per fideicō.restituere hæreditatem tenetur de culpa & negligentia , & ulterius tenetur reficere fideicōmissario omne damnum,quod contingit in rebus subiectis fideicommisso culpa & negligentia ipsius hæredis,ut est tex.formalis in d.l.cum tale.§.1.& scrib.ibi sequunt & bonus tex.& ibi glo.& scrib.in d.l.mulier. §.sed etenim. & §.seq.ubi istud exemplificatur in ædibus hęreditarijs,subiectis fideicommisso ustis & combustis culpa & negligentia hęredis & bene facit tex.in l.si seruus legatus.§.cum quid.de lega.1.& tex.in l.deducta.§.ante diem.ibi,deniq; nec de periculo. ff.ad

Treb.

Treb.& tex.in l.domus.& l.seq.de leg.j.quę iura adducit Dec. consi.81.in casu,col.2.uers.de quinto dubio.uolēs per illa,in restitutione fideicō.uenire res,quæ fuerūt penès hæredē, licet modo non sint culpa & sui negligētia, & suadetur p l. si hęres. §.hęres.ff.ad Treb.ubi Bar.Pau. & Imo.uolunt,hæredē teneri fideicōmissario de dāno dato p ipsum. Ad quod ēt facit tex.in l.huius.§.fi.ff.eo.tit.& cōfirmātur ex his, q̄ in fi. hn̄r in l.cum ita.§.spēs.de leg.2.ubi Bar.& alij uolunt p illum tex.hæredem teneri ad rem legatam,esto φ non reperiatur penès ipsum hæredē,qm̄ hoc contingit sua culpa, ꝓut plenius hr̄ in l.cum res.
14 §.culpa.de leg.j.ubi Bar.& alij.Ex † quibus satis clarè infertur ad casum nostrū,ipsum d.Nic.hæredē ipsius testatricis, & ꝯn̄r d.Bernardinū hæredē ipsius d. Nicolai teneri ad refectionē & ad interesse,& dānū,quod filij & hæredes dictæ d.Mariettę fideicōmissarij,ꝓ medietate dictæ hæreditatis passi sunt cā ędificiorū aliàs consistentiū in fundis & pdijs hęreditarijs tēpore obitus dictæ testatricis.Quę ędificia diruta & deiecta sunt culpa,& negligētia ipsi⁹ d.Nicolai hęredis,quod dānū uenit oīno resarciendū, ut s̄. Ex istis satis apertè patet, q̄ & quanta portio rerū hæreditariū d. testatricis peruenire debeat ad ipsos fideicōmissarios filios ipsius d. Io.Aloysij, & ꝯn̄r pro qua parte cōsequi debeāt realē possessionē dictarū rerū , & qm̄ noīe ipsorū fuit petita missio in possessionē & obtenta, auctoritate iudicis cum illa clausula, saluo iure omnium personarum &c. contra quam d. Bernardinus se opposuit & opponit contradicendo
15 dictæ † missioni,stante ipso contradictore, & producente sua iura ipsę d.iudex,coram quo cā agitatur, considerare debet & aduertere,quis habeat potiora iura,an ipse d.Bernardinus cōtradictor, an uerò ipse do. Io. Aloysius noīe filiorū suorum ac suo,considerato usufructu,& habētem iura potiora tuebitur, iuxta uulg.tex.& cōem doc.om.scrib.in l.fi.§.sin aliquis.C.de
16 edict.diui Adria.tollē.Esto † enim,φ ipse d.Bernardinus non fuerit citatus,tn̄ ꝯdicere pōt,vt dicit Bar.in d.l.fi. uer. sin autē
17 col.3.uers.uenio ad tertiam particulam.Et † licet admittatur ad ꝯdicendū,eodē modo ēt ipse do.Io.Aloy. instare pōt,ut instat,ut cōfirmet᷑ talis missio,ut dicit Ang.in l.si finita. in prin. & ibi Alex.col.3.ff.de dam.infec.& sequitur Ias.in d.l.fi.C.de edic.diui,& in discussione causæ,consideratis iurib.ambarum partium,iudex applicabit animū in fauorem illius, qui potiora iura obtinet,& consideratis his,q̄ superius dicta sunt, absq; dubio ipse d.Io. Aloysius nomine quo s̄. confirmandus uenit in dicta missione pro medietate rerū hęreditariarū . Nec conqueri debet ipse d.Bernar. Tum quia aucto. iud. fuit concessa cum clausula reseruatiua iuris sui.Tum etiam quia ex iuris dispositione ius suum ꝯdicendi non fuit sublatum , ut superius probatum apparet, & ꝯn̄r tota uis erit, quis obtineat potiora iura uel ne,quo stante, exequendū uenit, ut superius deductū
18 est.¶†Nec dicatur, φ fideicōmissarius non dēt ꝓpria auctoritate bona accipere; qm̄ debet illa consequi de manu hæredis , & mediante restitutione,ut in l.facta.in prin.& per gl.in uersi. actiones,in l.j.§.sed quoties.ff.ad Treb.& per Bal.in l.pe. C.e. & hr̄ in l.j.in prin.ff.quor.leg.& in §.restituta.instit.de fideic.
19 hęre.& p Alex.consi.82.Perspectis his,col.2.uol.2.Nam†aduertendū est,φ in casu pn̄ti ipse d.Io.Aloy.pater dict.suorum fideicō.filiorū, fuit & est ipsorū legitimus administrator in d. bonis aduentitijs, in quibus habere debet integrum usumfructum.l.j.C.de bon.ma.l.cū oportet.& l.fi.cū cōcor.C.de bon. quæ libe.& ulterius per ipsam testatricem fuit datus executor testamentarius unà cum dic.d.Nic. qui iā mortuus est, & etiā unà cū ipso d.Bernar.aduersario, & ꝯdictore, q̄ testatrix dedit plenā & liberā facultatem exequēdi oīa p eā ordinata in d.suo
20 ultimo testō.Quo † cōsiderato,ipse d.Io.Aloysius nedū reputatur ut simplex fidei.respectu usufructus,vt s̄.& respectu ꝓprietatis quò ad eius filios, sed ēt consideratur ut executor dicti testamenti.Qui executor sibi ipsi satisfacere pōt, nec habet necesse habere de manu hæredis,ut no.Io.And.in tit.de instr. edit.§.nunc aliqua,uersi.sed pone.& no.Bal.& alij in l.nō dubium,in fi.C.de leg.& Pau.de Ca.ibi post Ang. per tex.in l.fistulas.§.fundum.ff.de ꝯhen.emp.& Dec.consi.22. nu.16.po-
21 sito inter illa 40.de per se impressa. Nec † hēt obstare,si dicat᷑ φ non fuit relictus solus executor,sed unà cum alijs,ꝯn̄r solus istud facere non poterat.Nā cessat obiectio;qm̄ alius executor filius,scilicet testatricis mortuus est,tertius verò est ipse d.Ber nardi. qui est ꝯdictor & aduersarius ipsius d. Io. Aloysij & expressè ꝯdicit dicto fideicom. & ꝯn̄r uoluntati ipsius testatricis quo fit,ut ipse d.Io.Aloy. bene potuerit fungi d. officio executoris solus,ut est tex.in c. religio. uer. sanè,de testa.lib.6.& ibi scrib.oēs potissimè concurrente iudicis auctoritate,& illa clausula,sine pιudicio alicuius ꝑsonæ,ex quib. necessariò infert᷑ solùm in consideratione esse,qs habeat potiora iura,uel ne. ¶Secunda principalis controuersia cōsistit inter ipsas partes respectu possessionis positæ in villa, & territorio de Leuada cōfinata, ut in instr̄o dotali, q̄ fuit in solutū data ipsi d.Io.Aloysio ꝓ certa parte dotis constitutæ d. Mariettæ eius vxori, vt plenius in ipso instr̄o dotali.An talis datio in solutum ualuerit vel ne. uel ipsi d. Bernardino cōpetat facultas redimendi illā soluēdo ducat.500.Circa quod prima facie vr̄ dicendū,talē dationē in
22 solutum non potuisse fieri,qm̄ † sapit alienationē,& talis possessio p antecessores ipsius d. Nicolai erat ꝓhibita alienari, &
23 erat subiecta fideicōmisso ꝯdōnali , cuius † ꝯdō in pn̄ti apparet uerificata,& ꝯn̄r talis alienatio venit reuocanda , vt in l.3. §.pe.& fi.& ibi Bar.& alij.C.cōmu.de leg.& in auct.res q̄,eod. tit.p locū a speciali,& plenè hr̄ in l.Marcellus. §.res quæ.ff.ad Treb.& C.eo.tit.l.pe.§.cū aūt.& per Mod.in l.in quartā.ff.ad
24 leg.Falc.Secūdò † dicta datio in solutū vr̄ reddi nulla, ex quo possessio longè plus valet, q̄ sit summa , & quantitas, pro qua fuit data in solutum, quæ falsa assignatio in totum reddit eam nullam,ut vr̄ esse tex.in l.si non sortem.§.si centū,& ibi expſsè Bar.ff.de cond.indeb.cum alijs cumulatis per Fulg. cōsi.137.
25 quia ex facto, col.2. Eò † maximè quia verū preciū dictæ possessionis videtur excedere medietatem quātitatis, pro qua fuit data in solutum,ꝯn̄r venit rescindenda beneficio.l.2. C.de rescin.uend.ut punctaliter consuluit Old.consi.37. Ad primam
26 quæst.in fi.Et † tāto magis talis datio in solutum venit rescindenda: quia videtur esse facta simpliciter nō statuto, nec limitato certo precio,& ꝯn̄r in aliquo non ualet ad similitudinem emptionis,quæ sine certo pretio nulla est,ut instit.de empt.& uendi.§.pcium.& l.3.ff.pro emptore,& expſsè tenet Bar.in l.a diuo Pio.§.si pignora.in j.opposi.ff.de re iudi.Tertiò dicta datio in solutum uenit rescindēda;qm̄ talis possessio fuit assignata pro parte dotis ipsius d.Mariettæ,ex quibus datur intelligi, φ talis possessio fuit potius consignata loco pignoris, & hypothecæ, q̄ per veram dationem in solutum , consequenter satis erit ipsi d.Io.Aloysio.φ cōsequatur duc. 500. pro dote sibi ꝓmissa,& relaxet dictā possessionem, ne efficiatur duplici commodo,cum damno & iniuria alterius.¶Istis tn̄ non obstantib. ꝯrium est ipsa veritas , φ imò talis datio in solutum fuit & est valida & firma,& iure permittente potuit fieri, & taliter facta non pōt reuocari, ex quo amplius non est locus pœnitentiæ.
27 Istud † primò probat tex.& ibi Bal.& alij scribē. in l.cum dominā.C.de pignor.vbi hr̄,φ si res datur in solutū creditori, talis datio tenet incōmutabiliter,nec est locus pęnitentiæ, idem ꝓbat tex.in l.j.C.si antiq.cred.& tex.ī l.successores. & ibi Bal. & alij.C.de solu.vbi hr̄,φ datio in solutum procedens ex conuentione paciscentium,non potest per pœnitentiam reuocari.
28 Ad† idem bene facit.l.j.C.de pact.pignor.ubi hr̄,φ si debitor non satisfacit creditori infra certum tps, quo elapso pactū sit rem succedere in solutum,tale pactum erit ualidum & firmū.
29 Melius† istud probatur in l.si fundus. §.fi.ff.de pignor.& ibi Bar.& alij,vbi hr̄,ualere pactū , ut creditori res succedat in solutum,si infra certum tps pecunia non eēt eidē soluta . Quod propriè uerificatur in casu nostro,in quo talis possessio fuit assignata ipsi d.Io.Aloysio, & data in solutum, si infra biennium eidem non fuissent soluti duc. 500.prout iam soluti nō fuere, ex quibus patet, talem dationem in solutum ualuisse , & fuisse
30 & esse firmā,nec posse reuocari. Quæ † ēt cōprobantur ex his quæ dicit Deci.consil.308. in casu ad nos transmisso.nu.2.& alijs seq.vbi uult,dationem in solutum non posse reuocari, & maximè qn̄ fuit factum pactum de soluēdo creditum ī. certū tps,& φ eo decurso res remaneret in solutum, nā per tale pactum non inducitur simulatio, nec potest talis datio in solutū reuocari,tanquam facta citra dimidiam,propter illam dilationē datam,quæ succedit loco precij,allegando Abb.& alios do-
31 cto.ut per eum. Et † tale pactum redimendi cū fuerit limitatum ad biennium,non extenditur ultra, ſm Ange.consil.199.
32 Titius rem,quam emit.allegando etiam alias decisi.Et † ulterius ibi,nu.9. uult,φ datio in solutum reputatur uēditio, & φ per eam trāsfertur dominiū.l.prædium. C.de euictio.l.elegāter.

ter.in prin. ff.de pignor.act.l.fi. ff.ex qb.cau.in pos.ea.cũ aliis adductis per eundem Dec.cõsi.18. viso puncto,nu.3.vbi vult, dationẽ in solutum esse similem vẽditioni, quod ẽt tenet Old. in d.consi.37.in fi.& Fulg.in d.consi.137.col.2.& 3.& diffusius hr̃ in deci.ↄsi.Neap.368.& 369. vbi add ucunt l.litis.ff.ꝑ empt.& Bar.in l.si pupillorũ.§.si prætor.ff.de reb.eorum.& in l.1.§.eum prædium. ff.de pignor.& in l.libera.C.de senten.& interlocu.om.iud.& Aret.consi.160.Longa est ista consulta-
33 tio.Hinc † Dec.cõsi.344.Applaudent rationes,col.3.in 2.dubio,dicit,ꝙ datio in solutum pro dote põt fieri,& est valida,taliter ꝙ de tali datione soluenda est gabella virtute statuti hoc
34 dictantis.Et † comprobatur ex his,quæ dicit Bar.in l.quãuis. ff.de solu.vbi vult dationem in solutum esse validam,qñ precio statuto fit.& coadiuuari pñt ex his, quæ dicit Corn.ↄs.92. in prin.vol.4. & ẽt hr̃ in d.decisi.consi.Neap.368.vbi volunt, dationem in solutum esse validam,& posse fieri, & ꝙ per eam
35 transfertur dominium, vt s.probatum est. Et † faciunt,q̃ ponit Bal.in l.fi.C.ad leg.Falcid.& Bar.in d.l.libera.& Alex.consil.96.vol.3.Volentes,dationem in solutum inducere solutionem debiti & crediti,quo soluto, amplius disceptandum non est,toto tit.ff.& C.de solut.cum concor.ex quibus apertissimè patet, talem dationem in solutum potuisse fieri & esse validã,
36 & firmam,& non posse reuocari per pœnitentiã.Infertur † ẽt, ꝙ superius adducta in ↄrium in secundo fundamento non obstant,videlicet doctr.Bar.in l.si non sortem.§.si centum.& cõsil.Fulg.s.adductum. Nam Pau.de Cast.in d.§.si cẽtum,quem ibi refert & sequitur Alex.& ẽt Ias.in 1.notab.dicunt,illud ꝓcedere,qñ datio in solutum fit a iudice,nam tunc si falsa est in minimo,in totum vitiatur, secus autẽ qñ fit a parte, vt est pñs, & qñ non fuit erratum in summa debita,prout est casus pñs, qui semper habuit certam summam duc.500. Isto enim casu, si debitor dat in solutum creditori suo rem pro dicto credito certo, valebit datio, esto ꝙ res data in solutum valeat plus, ex quo debitor vr̃ tanti æstimasse rem suam, & hoc idẽ expressè vult Pau.de Ca.in d.l.a diuo Pio.§.si pignora.col.2.uer.q̃d aũt si ipse debitor.dicens, talem dationẽ valere, esto ꝙ res data in solutum plus ualeat, ex quo imputandũ est debitori ita danti, quod sequitur Alex.ibi col.5.uer.circa hoc q̃rit Bar. & Ias.ibidẽ col.2.uer.2.ex isto tex.& Alex.in l.1.§.pe.col.2. ff.de verb.
37 oblig.idẽ vr̃ sequi, dũ refert nota.in d.§.si centum.Et † esto,ꝙ ualeat plus,tñ illud non hẽt rescindere talẽ dationẽ, tũ ꝓpter cõmoditatem tpis,q̃ multũ infert ad uerum ualorem,ut dicit Abb.in d.c.ad nostram.de empt.& uend.arg.l.fundi partẽ. ff.de cõtrahen.empt.& idem Abb. in c.aliquibus.in 2.notab. de decim.& Dec.in ꝓpriis terminis in d.ↄsil.308.col.1.nu.3. Tum etiã quia pp talem dationem in solutum ipse d.Io.Aloy-
38 sius consensit,qui forsitan aliàs non consensisset. Tum † ẽt q̃a qñ debitor uoluntariè dat pignus in solutum, non hẽt locum remedium.l.2. C.de rescin.uẽd.ut dicit Areti.in l.si quis cum aliter.in 8.col.ff.de uerb.oblig.quem circa hoc sequitur Ias.in d.l.a diuo Pio.§.si pignora.col.2.ver.2.ex isto tex.vbi dicit hoc procedere,qñ ex pacto datur res in solutum pro quãtitate crediti, pro qua parte dantes ita eam æstimant, & ita æstimando eis imputatur,ut dicit Pau.de Cast.in d.§.si centum.& sic ces-
39 sat illud,quod dicit Old.in d.consi.37.in fi. ¶†Non ob.etiam illud,quod dicit Bar.in d.l.a diuo Pio. §.si pignora.ex quo cõtrarium tenet idem Bar.in l.q̃uis. ff.de solu.per tex.in l.si fundus.§.fi.ff.de pignor.& idẽ tenet Bal.in l.ordo.col.2.q.1.C.de execu.rei iudi.& Bar.in d.§.si pignora. reprobant Imo.Pau.de Cast.& Alex.ibi col.5.rõne satis uiua:qm̃ precium dr̃ esse certum per relationem ad creditum,& tãto magis in casu nostro, in quo fuit exp̃ssum, ꝙ dicta possessio cederet in solutum pro dictis duc.500.& ↄñr isto casu dictũ Bar. in d.§.si pignora. nõ facit in ↄrũm,quinimò probat,ꝙ talis datio in solutum sit va-
40 lida,& firma,quia facta certo ꝓcio.Et † ulterius,ꝙ dicta datio in solutum sit ualidissima,& non possit retractari,oñditur rõne satis uiua,& urgenti.Nam dicta possessio fuit data in solutũ pro duc.500. & ꝓ interusurio dictorũ duc.500.ꝓ duob.ann.
41 & ↄñr pro d.quãtitate fuit æstimata.Quæ † æstimatio operari dẽt alterum duorum, uel ꝙ inducat emptionẽ, uel ꝙ inducat
* effectum,ut sciatur ualor rei,& fundi dotalis, ut cõmuniter * concludunt oẽs doct. per illa iura & alias ll. concord. ibidem allegatas,in l.si æstimatis.& l.seq. ff.solu.matri. & in l.si inter.
42 C.de iu.dot.& in decis.consi.Neap.270. Quo † stante,si talis æstimatio induxit emptionem,ualida fuit,& retractari nõ põt, ut superius conclusum est,& hr̃ in l.sicut. C.de act.& oblig.& l.uẽditrici. C.de reb.alie.non alie.& in tit.de resc.uen.ꝑ totũ. Si uerò talis æstimatio consideratur facta, ut sciretur ualor rei & fundi, & tunc certissimum est, ꝙ fundus fuit & est dotalis, & ↄñr omni respectu remanere debet penès ipsum d.Io.Aloysium, nec ab ipsius manibus auocari eo inuito poterit,ut clarè
43 patet ex superius deductis.¶†Nõ obstat alia obiectio superius primo loco facta,ꝙ talis possessio erat subiecta fideicõmisso,& ꝙ non poterat alienari,nam omisso illo articulo, an istud procedat,qñ alienatio fit ignoranti,per tex.in l.fi.§.fi.de lega.2.de quo latissimè per Alex.& Mod.in l.Marcellus. §.res quæ.ff.ad
44 Treb.& per Ias.in d.auct.res quę,col.2.Potest † dici obiectionem cessare eo casu,quo alienatio dictæ rei fieret per tertium, ad cuius manus res peruenisset seu peruentura esset: ut sentit Bal.in l.2.C.de usucap.pro emp.& Cy.in l.fi.in 7.oppos.C.in qb.cau.in integ.resti.non est neces.& Pau.de Cast.in l.3.§.pe. col.4.C.cõmu.de leg.& Ias.in d.auct.res quæ,col.1.uer.intellige sanè. Quandò propriè adaptatur ad casum nostrũ,in quo ipse d. Bernardinus fecit dictã dationẽ in solutũ, & sic alienationem,& ẽt nomine suo proprio,& modo prætẽdit illã reuocare,quod minimè põt:cũ ad ipsum esset peruẽtura, per decis.
45 præallegatas.Secundò † principaliter cessat obiectio:qm̃ ipse D.Bernardinus, in quem debet fieri restitutio dictæ possessionis uirtute fideicom.consensit dictæ alienationi,& dationi in solutum, quinimò ipse principaliter & nomine proprio prædicta fecit,quo casu sibi præiudicauit,ut hr̃ in l.quoties. C.de fideicom.& in l.ab omnibus,de leg.1.& utrobiq; per doct.allegantur decis.concor.& sentit Bal.in d.auct.res quæ,col.fi.&
46 Ias. ibi col.3. in 9.limit. Tertiò † cessat obiectio,qñ alienatio fieret ex causa dotis,ut est tex.formalis.in d.auct.res quæ,& in corpore unde sumitur.& doc.oẽs ibi sequuntur allegantes cõ-
47 cor.decis.Quòd † nedũ procedit in dote constituenda, sed ẽt in dote restituenda,ut dicunt ibi Moder.col.10.& seq.uers.ex
48 secunda habetis. Etiã † idem uolentes, si res esset expressè ꝓhibita alienari,ut ibi dicunt col.7.uersi.nunc succedit. firmãtes hanc esse * cõem opi. & confirmantur ex his, q̃ ponit Soc.
* consi.23.nu.3.& consi.42.col.1.uersi. nec ẽt,uol.3.& ex aliis adductis per Fran.de Cur.consi.63.col.fi.in princ.& per Cor. consi.38.in litera N.& consi.207. Quoniam,in litera M,la 2. uol.1.& consi.3.col.1.& 2.uolu.3.& per Dec.consi.376.Viso casu, & per Alex.consi.105.uol.2.& consi.61.uol.4.cum aliis
* concor. In quibus hr̃ & cõiter * concluditur, rem subiectam fideicõmisso posse alienari pro dote constituẽda, prout ꝓpriè fuit in casu nostro, nec circa istud cadit aliqua dubitatio. Nec
49 † dicatur hoc procedere,qñ dos constituta esset cõgrua,secus autẽ si esset excessiua,ut no.in d.auct.res quæ.Nam in casu nostro replicatur,dotem fuisse cõgruam,& honestissimam,& nõ excessiuam,considerata qualitate & dignitate personæ dotatæ, & personæ,cui dos fuit constituta,& personæ dotantis,& considerata facultate patrimonii,considerata ẽt consuetudine pa-
50 triæ,quæ uiget in similibus personis. Quę † omnia considerãda sunt, & illis consideratis, patet dotem fuisse cõgruam,& non excessiuam,ut dicit Bal.Pau.de Ca.Sal.& alii in d.auctẽn. res quæ.& ibi Ias. col.9. uersi.6.nota. cum aliis cumulatis per Alexã.in consi.69.super primo dubio, uol.1.& consi.7.col.3. uol.2.& consi.49.uol.3.& consi.83.uiso statuto,uol.4. & per alios allegatos per Dec.consi.26.col.1.& 2. & cõsi.276.nu.2. & consi.379.col.pe.nu.14.& per Soc.consi.57. nu.25.& 30. & consi.121.nu.38.& 44.uol.4.& per Fran.de Cur.consi.27. col.14.in fi.& per Corn.consi.40. col.pe. & consi.3.& uol.3. cum aliis quæ habentur in l.si filiæ, de leg.3. & in l.cum post. §.gener. ff.de iur.dot.& plenissimè per scrib.oẽs in l.1.ff.solu.
51 matri.Quartò † tollitur obiectio, ex quo ipse D.Bernardinus proprio nomine contraxit, & promisit nomine proprio conseruare & manutenere conuenta & pacta, & ↄñr ꝙ dicta datio in solutum deberet esse firma & ualida, quo casu de proprio tenetur ad oẽ interesse, quod pateretur ipse d. Io. Aloysius, si talis datio in solutum nõ posset habere effectũ: eo qm̃ res eẽt subiecta fideicõmisso,ut firmat Dec.in cõsi.323.& melius ad casum nostrũ in consi.345. in fi.uisis his. ubi uult, ꝙ qñ quis nomine proprio promittit obseruare, obligatur ad interesse, licet fecerit quicquid potuerit,ut concludit Aret.in l.si ita stipulatus.§.possum.ff.de uerb.oblig.& Soc.cõsi.288.Circa primum,

& oblig. videatur tenere ꝯrium; tñ cōiter reprobatur, Vt dicit
Bar. ibi, & in l. 1. col. 4. uers. itē dicit Dyn. & sequunt ibi scrib.
de leg. 1. & no. Old. cōs. 131. quidā habēs, & Ale. ꝯs. 92. sup eo.
col. 2. uol. 5. no. ēt Bal. in l. si in persona. in prin. C. de fideic. &
Soc. ꝯs. 77. col. j. in fi. uol. 1. & Cor. ꝯs. 180. multitudo, & ꝯs. 89.
multa allegant, uol. 4. In q. b. locis allegant multæ aliæ decis. &
ꝯcludit fideicōmissum ꝯdōnale nō trāsmitti ad hr̄des ēt suos,
qñ fideicōmissarius mortuus est ante grauatū & ante euētū cō
ditionis, prout contigit in casu p̄senti, vbi Io. Ant. & Geor. sub-
stituti mortui fuere ante dictos hr̄des grauatos, & ante euentū
5 conditionis. Hereditas† itaque ipsius testatoris nō potuit trā-
mitti ad heredes dictorum substitutorum, ꝯñr remansit penes
ipsos hæredes institutos. quæ ꝯclus. uerissima est, & indubitan-
ter procedit in casu p̄nti, in quo nulla pōt considerari ꝯiectu.
ra, ꝙ testōr ipse uoluerit tale fideic. transmitti, de quib. ꝯiectu-
ris plenè hr̄ per Soc. in d. l. hæredes mei. §. cum ita, col. 4. & 5.
& 6. uo. 3. ¶ Verùm quia ipse testator ulterius ꝓcedēdo dispo-
suit, ꝙ si oēs hr̄des sui, & substituti, tam masculi, q̄ fœminæ de-
cederent nullis existentib. uel remanentib. ex eis, ꝙ eo casu. d.
hæreditas sua perueniret cui, uel quib. de iure spectat, & perti-
net, & certum est, ꝙ nullus remāsit ex dictis institutis, & substi
tutis, iuxta tex. ī l. ex facto. §. fi. ff. ad Treb. ꝯñr factus fuit casus
dicti fideic. ut hr̄ditas testōris perueniat ad eum, uel ad eos, cui
uel quib. de iure spectabat, nā purificatum est fideicōmissum,
institutis & substitutis mortuis nullis relictis heredib. & filiis,
6 seu descēdētib. ex eis. Dubiū† oritur, qui sint isti fideic. ad quos
de iure spectat, & pertinet dicta hæreditas, quos testōr ipse uo
7 cauit. Et† si uolumus intelligere de illis, qui successuri essent de
iure hæredib. institutis, & grauatis; ut consulit Bal. allegatus p
Ale. in l. si cognatis ff. de reb. dub. & ibi tāgit Soc. & per eundē
in l. hæredes mei. §. cū ita, col. 8. in prin. uers. ꝼm est. ff. ad Treb.
ser Ioannes, & fratres censentur penitus exclusi, & non uocati.
Nam ipsi d. Magdalenæ hr̄di institutæ, & ultimo loco mortuæ
8 non p̄nt succedere. Tum† quia extranei sunt, & excluduntur p
consanguineas proximiores ipsi d. Magdalenę, ut institut. de le
gitim. agna. succes. & C. de legitimis heredib. inst. & in auct. de
9 hæredib. ab intestato uenienti. Tum† etiam quia ipsa d. Magda
lena testata est, & hr̄des suos instituit, ad quos de iure spectat
eius hæreditas, ut inst. ff. & C. de hæred. instit. & in l. quādiu. ff.
10 de acq. hære. cum uulgari. Si† uerò uolumus intelligere de p̄so
nis ꝓximiorib. ipsi testōri, ad quos de iure spectabat eius hære
ditas, quæ intelligentia magis placet in p̄senti casu, ex quo di-
cta uerba sunt dubia, & ꝯñr potius sunt referenda ad testōrē,
quā ad hr̄dem, iuxta tex. in l. si quis Titio, iuncta gl. j. in primo
intellectu. ff. de usufr. accrescen. & iuxta ea quæ ponit Aret. in
3. notabili in l. Gallus. §. & quid si tm̄. ff. de lib. & posth. & iux-
ta ea quæ no. Bar. in l. ex facto, in prin. ff. ad Trebe. & in l. cum
in testamēto, ubi ēt Ale. in apostil. ff. de au. & arg. leg. & p Bar.
in d. l. hæredes mei §. cum ita, in 2. col. circa medium, & Soc.
ibi col. 8. in prin. & idem Ale. cons. 57. consideratis, col. 1. uol.
1. & Soc. cōs. 249. materia, col. 10. uers. prima difficultas, uol.
2. & iuxta ea quæ cumulat Fran. de Cur. cons. 40. col. 6. & 7. in
quib. locis concluditur, ꝙ uerba ambigua, quæ p̄nt referri ad
uarias personas, sunt referenda ad personā ipsius testatoris, di-
co ꝼm hanc intelligentiam, ꝙ proximiores ipsius testōris uoca
ti ad dictum fideic. & hæreditatē sunt dicti Ioannes Ant. & fra
tres, & Andreas minor, qui oēs reperiūtur in pari gradu, & pa
riter proximiores ipsi testatori, ut patet per arborem descen-
dentiæ ipsorum, & ꝯñr omnes admittentur. Nec habet obstare
11 d. Andreæ. † ꝙ descendit ex dicta Ioanna, nam in successionib.
hæreditarijs ita fœminæ sicut & masculi succedunt, ut in l. ma
ximū uitiū. C. de lib. p̄te. & in auct. post fratres. C. de legit. hæ-
redi. & in corpore vnde sumitur, & in auct. de hæred. ab intest.
uenien. & in auct. in successione. ibi, nō distinguēdo sexus &c.
12 C. de suis & legiti. cum infinitis concordantiis. Minus† etiā ha
bet obstare ipsi Andreæ minori, si dicatur, ipsum nō posse suc-
cedere, ex quo non fuit natus, nec cōceptus uiuēte dicto testa-
tore, & tpe testi conditi, uel statim tempore mortis ipsius, ꝼm
Bar. & Soc. in l. si cognatis. ff. de reb. dub. per tex. in l. cum ita le
gatur §. in fideicōmisso, de leg. 2. cum aliis not. in l. Titius. ff. de
suis, & legit. & in l. 1. §. si quis proximior. ff. unde cogna. cum
aliis adductis per Soc. cons. 73. capiendo primum, num. 25. &
13 seq. uol. 4. Nam† tollitur obiectio: eo qm̄ (ut in facto mihi rela
tum est) ipse Andreas erat conceptus, & natus dicto tpe, & esto
ꝙ non esset natus, nec conceptus, tñ adhuc cessat obiectio, ex
his quæ dicit Alex. cons. 26. uī fortasse, uol. 3. & ex his quæ di-
cit Dec. cons. 217. in fine, ubi uolunt, ꝙ qñ sumus in successio-
ne ex testō, collata in euentum substitutionis incertæ, quo ca-
su attenditur tp̄s conditionis euenientis: tunc censentur uoca-
ti omnes, qui repeiuntur illo tempore, quo extat conditio,
licet nati nec concepti essent tempore mortis, sed ex quo testa
tor intellexit etiam de nascituris, argu. l. quoque. ff. de pecu. le
ga. & ponit Bar. in d. l. si cognatis, col. 2. & ibi expresè hoc pro
bat Soc. & idem Soc. in cons. 37. uiso testō, uol. 3. & cōs. 51. col.
14 fina. uol. 4. Quæ† etiam confirmantur: qm̄ fideicōmissum re-
* gulatur ꝼm naturam successionis ab intesta. ꝼm gl. * cōiter ap-
probatam in l. cū ita. §. in fideicommisso. de leg. 2. cū alijs ad-
ductis per Mod. in l. fi. C. de uerb. sign. & per Soc. cōs. 149. ma
teria, col. 10. & seq. uol. 2. & cons. 86. uisis, nu. 13. uol. 3. Quan
15 tum† autem ad successionem ab intestato, in ęquali gradu sunt
ipsi Io. Anto. & fratres, & ipse Andreas minor, ꝯñr pariter ueni
re debent ad dictum fideicommissum. Cōsiderando potissimè
mentem ipsius testatoris substituētis dominum Ioannem An-
tonium, & Georgium, & uocando descendentes ex ipsis in stir
pes, & una pars testamenti declaratur per aliam l. si seruus plu
rium §. fin. de leg. 1. & per Bart. in l. 1. §. & parui. ff. quod ui aut
clam. ¶ Vlterius aduertendum est: nam Ioan. filius naturalis ip
sius testatoris hæres pro parte institutus dimidia mortuus fuit
ante ipsam dominam Magdalenam hæredem etiam institutā
pro alia dimidia, cui Ioanni præmorienti successit ipsa d. Mag-
dalena per substitutionē fideicōmissariā reciproce inter ipsos
hæredes factam per ipsum testatorem, quo fit: ut ipsa d. Mag-
dalena tempore, quo mortua fuit, reperiebatur esse hæres inso
lidum, & ꝯñr supradictis fideicommissarijs debet restituere ne
dum portionē hæreditatis, in qua fuit instituta, sed etiam aliā
portionem, quæ ad ipsam peruenit morte d. Ioānis cohæredis
16 uirtute fideicommissi facti a testatore. Ex† quo ad eam portio-
nem per ipsum testatorem fuit uocata prius actiuè, & successi-
uè grauata, & ideo tenetur restituere omnes dictas portiones,
ꝼm gl. & Bar. in l. si Titius, de leg. 3. & Bart. in l. Scæuola, in fi.
ff. ad Trebel. & plenius per eundem in l. Marcellus. §. quidam
liberis. ff. eodem tit. ubi scriben. omnes sequūtur maximè Soc.
* col. pen. uersi. quæro an id quod, & etiam in qōne fi. & * cōiter
tenent omnes in l. cum uirum C. de fideic. & Ale. post alios in
l. hæredes mei §. cum ita, in notab. & ibi Moder. tangunt. ff. ad
Trebel. & tenet Rom. cons. 18. uisa, & facit text. in l. Lucius. ff.
ad Treb. §. fi. & quæ post alios eodem tit. ponit Alex. in l. ita ta-
men §. qui suspectam, & quæ uult Bal. consi. 94. punctus quæ-
stionis, uol. 2. & Cor. cōs. 142. uī, uol. 4. & nouissimè ita tenuit
Dec. cons. 81. in casu proposito, nu. 2. ubi dicit, hanc esse com-
* munem * opinionem, & ab ea non esse recedendum, allegan-
17 do Alex. in consi. ut per eum. Potuit† tamen ipsa dom. Magda
lena de dicto uniuersali fideicommisso detrahere quartā Tre-
bellianicam, ut instit. de fideicom. hære. §. restituta, & §. sed q̄a,
& per totū ferè titulum. ff. & C. ad Treb. & maximè per Mod.
in Rub. ff. eod. tit. & per Cano. in c. Raynaldus, & in c. Raynu-
18 tius, extra de testam. & in c. si pater. dę testa. li. 6. Quam† quar
tam Trebellianicam ipsa dom. Magdalena potuit relinquere,
cui uolebat, & super ea hæredes instituere, & illam transmitte
re, ut transmisit ad omnes hæredes etiam extraneos, ut plenè
not. in l. quamquam, & in l. irritum C. ad leg. Falci. & in l. si in-
fanti C. de iure deliber. quæ omnia clara sunt, & difficultatem
19 nō habent. ¶† Solùm dubitari posset, an fructus per eam per-
cepti de bonis, & reb. dictę hæreditatis ueniant restituendi uir
tute d. fideic. Et dicendum est ꝙ non, ex quo cedunt lucro ip-
sius d. Magdalenę heredis, ut est tex. in l. in ratione, in princ. ff.
ad leg. Falc. & melior tex. in l. in fideicommissariam, in princ.
ubi scrib. oēs, & in d. hęredes mei, in prin. ff. ad Treb. & in l. qđ
20 his uerbis, in prin. de leg. 3. cum alijs infinitis conco. Bene† ue
rū, quòd fructus prædicti, ex quo fuere percepti medio tpe an-
te euentum dicti fideic. iudicio testatoris, debent imputari in
ipsam quartam Trebellianicam, ut est tex. in l. iubemus. C. ad
Treb. & in l. quod de bonis §. fructus, & ibi scrib. ff. ad leg. Fal.
& plenè per Bart. & alios omnes in l. in quartam, col. 4. in 4. q.
prin. eo. tit. & bonus tex. in l. mulier §. si hæres, uer. alia cā, & in
§. cum proponeret, & melior tex. in d. l. in fideicōmissariam, &
ibi latè Alexan. post alios. ff. ad Treb. Quo stante ipsa d. Mag-
dalena, & successiuè sui hæredes non poterunt ulterius pe-
tere

tere deductionem d.quartę Trebellianicę in bonis hęreditatis
21 prædictæ.Tamē†aduertendum est,nam conclusio ista ꝓcedit
quatenus ipsi fructus cōcurrunt cum dicta quarta.si.n.fuissent
percepti vltra summam competentem pro dicta quarta Treb.
illud qđ.s̄.ascendit,cedit lucro ipsius hæredis,vt s̄. ꝓbatū est,
& ulterius est tex.per locum a speciali,& ibi tangit Bar. & scri
bentes in d. §.cum proponeretur,& in l.ita tñ.§.hæres ex asse,
& ibi Bar.& plenius idē Bar.in l.balista,in fi.ff.ad Treb. & no.
Moder.oēs in d.l.in quartā,in 4.q.princ.Bartoli,de quib. fru-
ctib.ultra dictā quartā perceptis non tenētur aliquā rōnē red-
dere hæredes ipsius d. Magdalenæ, sicuti non tenebatur ipsa.
22 Tū†quia testator expresse voluit ipsam nō teneri reddere rō-
nem dictorum fructuum,iuxta no.in l. 1.C. de vsufr.& in l.Ti
tia.§.Titia,de leg. 2.tum quia hæres non tenetur fructus resti-
tuere,nec illi ueniūt in fideicommisso,& ipsius restitutione,ex
quo cedunt lucro dicti hæredis,ut s̄.probatum est,ꝯnter mini
mè tenetur rōnē reddere de illis.¶Nec obstat,si dicatur,ꝙ ipsa
d.Magdalena fuit relicta vsufructuaria,nā aduertēdū est, ꝙ in
medietate hæreditatis fuit relicta hæres,ī alia uerò medietate,
in qua fuit institutus Io.filius naturalis testōris, ipsa d.Magda
lena fuit relicta vsufructuaria, vsque quo vixisset d. Io.quo ui-
uo tenebatur præstare alimenta d.Ioanni,post eius verò mortē
uirtute fideicommissi, de quo s̄.ipsa d. Magdalena fuit hæres
insolidum,& consequenter fecit fructus suos oī casu, siue con
sideretur ut hæres,ut s̄.deductum est,siue consideretur ut usu
23 fructuaria pro tpe,quo uixit d.Io.Cum†usufructuaria oēs fru
ctus faciat suos,ut inst.C.&.ff.de usufruc.per totum,cum alijs
plenè cumulatis per repetē.post Bar.& alios in d.l.Titia.§.Ti-
tia,de leg. 2. & potissimè cū per testōrem expresse fuerit ordi-
24 natum,ꝙ non teneretur de dictis fructib.rōnē reddere.¶†Sed
adhuc ulterius pro ueritate considerandū est, ꝙ testōr uoluit
fieri restōnem hæreditatis solutis prius legatis per eum factis,
quo fit,ut per prius legata integrè sunt soluenda,& illis solutis
de residuo hr̄ditatis fieret restō,qđ iura admittunt,ut est text.
in l.qui quadringenta,& in l.Marcellus.§.idē Pomponius scri-
bit,& utrobiq; per Bar.& doct.ff.ad Treb.& per Bar.in d.l.in
quartā,col.4.uer.2.q̄ro, unde per prius hæredes ipsi d. Mag-
dalenæ de bonis,& hæreditate d.q. ser Bernardini debēt dedu
cere oē illud,qđ fuit solutum per ipsam pro satisfatione oīum
legatorum relictorū per ipsum testōrem,& hoc prius deducto
de residuo,quod uenit restituēdum fideicōmissarijs supra no-
minatis,pn̄t deducere Trebellianicā, in quā dico fructus pce-
ptos imputari,si apparent percepti usque ad dictā summā con
currētem cum ipsa Trebellianica,si uerò minus, illud supplen
dum est de bonis ipsius hęreditatis,ut sunt iura clara superius
25 adducta.Tñ†adhuc considerandum est,ꝙ annuatim de dictis
fructib. ipsa d. Magdalena uirtute legati relicti a testatore pro
eleemosina,& aīa soluit libras quinquaginta paruorum,q̄ sum
ma non uenit aliter imputāda. Item fructus pro quarta minus
ueniunt imputandi,ex quo illi cedunt in totū lucro ipsius hæ
redis grauati restituere per fideicōmissum , ex quo talis hæres
debet deducere quartam,& etiā fructus quartæ,ut est tex.for-
malis in l.quod de bonis.§.fructus,& ibi scrib.maximè Ale.in
ultimis apostil.literæ,ubi ponit exemplum clarū.ff.ad leg.Fal.
& sic tm̄ fructus erunt considerandi pro trib.partib.de quibus
prius annuatim detrahēdæ sunt dict.libræ. l.residuū verò , qđ
superesset,imputabit̄ in dictā quartā Treb.Ipsa.n.d. Magdale-
na hæres ut s̄.non tenebatur de proprio satisfacere legata reli
cta ab ipso testōre, nā soluēda ueniunt de bonis,& hr̄ditate te
26 stōris,et expresse testōr ipse ordinauit.Et† iō ante oīa per hæ-
redes ipsius d.Magdalenæ deducēdum est oē,& totū illud, qđ
solutum fuit pro satisfactionæ dictorum legatorum, ut proba
tur in d.§.idē Pomponius, cum si. ¶ Postremò resoluenda ue-
nit alia difficultas,quæ oritur ex testō d. ser Bernardini,dū uo
luit,ꝙ d. do. Magdalena uxor sua, sine ꝯdictione alicuius per-
sonę posset,& ualeret ad suum libitum de bonis ipsius testōris
testari pro summa duca.200.auri,cui uel quibus ipsa maluerit
pro anima sua , & defunctorum suorum , an talis facultas da-
ta potuerit dari,uel ne,& an ipsa d.Magdalena potuerit testari
pro dicta summa de bonis ipsius testōris,prout testata fuit,re-
linquendo pro aīa diuersis personis summam sibi uisam,ut pa
tet in testō celebrato , & confecto per ipsam d. Magdalenā,in
quo annotatæ sunt personę,quib.fecit dicta legata amore Dei,
& pro aīa uiri sui,ac defunctorum suorum, & ut patet etiā in
ꝓœmio dicti testamēti,in quo asserit se uelle adhęrere uolūtati
27 eius uiri,& pp auctoritatē sibi datā in testō. Quod† prooemiū
probat uoluntatē dictę testatricis, ut hr̄ in l.fi.ff.de hære.insti.
& in l.1.ff.ad Maced.& in l.regula.§.fi.ibi, nam initium cōsti-
28 tutionis.ff.de iur.& fac.ignor.In†qua difficultate uī prima fa
cie dicendū,ꝙ talis ptās,& facultas nō potuerit dari,ex quo sa-
pit captatoriam uoluntatem,quæ est penitus a iure prohibita,
ut in l.illa institutio,& in l.captatorias.ff. de hær.inst.etiam in
milite,ut hr̄ in l.captatorias.C.de test.mili.quod procedit ne-
dum in institutione,sed etiam in legatis,in quib. talis uolūtas
non recipit,ut in l.captatoriæ,de leg. 1.& not.per Bart.& alios
29 in l.1.de leg.2.Tñ†cōsiderando casum præsentem,in quo ta-
lis uoluntas nō est respectu instōnis sed solùm respectu legato
rum,dicendum est totum contrarium,ꝙ imò ualeat,& teneat,
ex quo est facta in pias cās,& sic pro aīa. quo casu uoluntas ca
ptatoria ad pias causas respectu legatorū ualet,& tenet,ut latè
firmat Bar.in l.1.in 3.q.5.q̄nis principalis.C.de sac.sanc.ec-
le.& in l.Theopompus.ff.de do.præleg.& in l.quidam,& in l.
utrum.ff.de reb.du..no.etiam Bar.& Bal.in d.l.captotoriæ,de
leg. 1.& Bald.in d.l illa institutio,& Ang.in d.l.captatorias,&
Ale.cons.14.circa primum dubium,col.fi.uol.j.ubi dicit,se so
litū semper ita tenere, prout ipse firmat in d.l. captatorias. C.
* de test.milit.& Ias.ibi col.fi. dicit hanc esse magis * cōem opi-
30 nionē.Et†licet ibi aliquatenus dubitet,an tex.in c.cum tibi,ex
* de testa.probet istam*cōem cōclusionē referendo uarios intel
lectus ad dictum c.tñ dicit iudicando,& consulendo non esse
recedendum ab ista,quæ fauet piæ causæ arg.l.sunt personæ.ff.
de relig.& sumpt.fun.sequitur ēt hāc sn̄iam ipse Ias. post alios
in l.senium. C. qui test.facere possunt, & Abbas,& alij Cano.
* cōiter* eādē sequuntur in d.c.cū tibi , potissimè in legatis, ut
31 est casus præsens.Quæ†cōclusio procedit,qn̄ substantia ipso-
rum legatorum cōmissa est arbitio ipsius hæredis, ut propriè
est casus nr̄,& dicit Bart.in d.l.captatoriæ,& in d.l.1.de leg.2.
& in l.cum quidam,col.2.ff.eo.tit.& per Alex.ubi s̄.& per Ias.
in d.l.captatorias.C.de test.milita.ubi gl.sequitur ēt istam opi-
nionē,quæ posset cōprobari alijs auctoritatib. quas breuitatis
* cā omitto.Cum cōclusio*cōis sit, talē uolūtatem captatoriam
etiā quò ad sui substātiā ualere in legatis relictis ad pias cās,ut
dicit Soc.cōs.49.uiso instrumento,col.3.nu.10.uol.4. ubi asse
rit hanc esse cōem,& Corn.cons.156.de duab.uol.2.& potissi
mè quia dictus testator expresse uoluit ipsam suam uxorē pos-
32 se testari pro aīa,& sic in primam causam. Quæ† conclusione
cōi stante, infertur alia,quæ habet,ꝙ ipsa dn̄a Magdalena bene
potuit eligere personas,quib.dicta legata deberētur, & electio
facta ab ipsa fuit, & est ualida, & firma: ut dicit Ab.& alij ca-
no.in d.c.cum tibi,& not.Bar.specificè in d.l.capta.de leg.j.&
in l.1.in plurib.locis,& melius in l.cum quidam,& in l.unum
ex familia,in prin.& in §.si de Falcidia,uers.& Dyn.inducit,&
in fi.& in §.rogo,de leg.2.cùm alijs multis concord.ibidē alle
gatis per scrib.& not.in l.id quod pauperib. C.de epis. & cler.
& in l.1.C.de sacros.eccl.& bene facit,quod ponit Pet. de An
cha.cons.405.in his dubijs,& quæ ponit Alex.& Ias. in d.l.ca-
ptatorias.C.de test.milit.iure permittente ipsa do.Magdalena
potuit disponere,& eligere personas, quibus dicta pecunia da-
33 retur pro aīa,& amore Dei.Esto † ꝙ elegerit personas consan-
guineas,& sibi attinentes,ut no.Pet.de Anch.& Bar.in d. c.cū
tibi,& Bar.& alij in l.illud.C.de sacros.eccl.in prin.uers.quod
intelligo uerum,& Romanus in auct.similiter,col.2.C.ad leg.
Falci.& Bal.in l.1.col.2.in prin.C.de sacros.eccl.& glo.in c.2.
de sepul.& quia ipse testator expresse ordinauit,ꝙ ipsa d.Mag
dalena disponeret pro anima,cui & quib.uellet,sub quib. uer-
bis āt consanguinei cōprehenduntur, ad not. per Mod.in l.si
cui,de leg.1.Et ꝯnr legata facta per ipsam do.Magdalenā amo
re Dei,& pro anima,detrahenda sunt de bonis dicti q.ser Ber-
nardini testatoris usque ad summam duc.200.in qua poterat
34 de dictis bonis testari. Legatum autem factum amore Dei An
dreæ quondam ser Lippi de duc. 500.puto nō esse computan-
dum in dictis duc.200.ex quo ipsa testatrix nominatim,& ex-
pressim uoluit illud deberi de dotib.suis, & ꝯnr non de bonis
dicti ser Bernardini testatoris,& quia sumus in casu certo,uo-
luntas ipsius testatoris seruanda est,ut debeatur super dotibus
suis, esto quòd sit amore Dei relictum; cum uoluntas sua pro
lege sit seruanda , uulga.§. disponat, in auctent.de nupt. cum
concordan. Parisius Paduæ,

SVMMARIVM.

1 *Auia materna excludit fratrem vterinum tantùm.*
Ascendentes in quocunque gradu sint, repellunt fratres defuncti ex vno latere tantùm coniunctos.
2 *Frater vterinus tantùm excluditur a sorore vtrinque coniuncta.*
3 *Consideratio, an bona perueniant ex linea paterna, vel ex linea materna, quando, & quo casu locum sibi vendicet.*
4 *Per aditionem hæreditatis nõ dicuntur amplius bona defuncti, sed patrimonium adeuntis.*
5 *Statutum vocans fratres, & successiuè sorores, intelligitur de fratribus vtrinque coniunctis, uel de consanguineis tãtùm ex parte patris, nec comprehendit fratrem vterinum tantùm.*
6 *Auia vnà cum sorore defuncti vtrinque coniuncta de iure communi succedunt æqualiter.*
7 *Pupillus an dicatur succedere intestatus.*
8 *Si unus excluditur a successione, an alij illi succedentes dicantur esse exclusi.*
9 *Ordo succedendi de iure communi qualiter consideretur, & quos gradatim uocet.*
10 *Transuersalis, an et quando succedat unà cum ascendente.*
11 *Statutum an interpretetur, & intelligatur, secundùm quòd intelligitur, & interpretatur ius commune.*
12 *Statutum restringitur, etiam si nihil operaretur, ne quis ex eo damnum indebitè patiatur.*
13 *Statutum an interpretari debeat, ut aliquid operetur, & numero 14. & 15.*
14 *Statutum restringi, & interpretari debet, ne quis indebitè lucrum perdat.*
15 *Statutum interpretationem passiuam recipit a iure communi.*
17 *Statutum uocans ad successionem fratrem, & sororem non proptérea excludit matrem.*
18 *Statutum uocãs patrem ad successionem, in cuius defectum uocat alios, non propterea excludit matrem, nec sororem defuncti.*
19 *Statutũ excludens sororem propter patruum, non habet locum in filijs patrui.*
20 *Statutum admittens aliquos ad successionem, & excludens aliquos strictè debet intelligi.*
21 *Mater non petens infra annum filio pupillo tutorem dari, excluditur ab illius successione.*
22 *Idem si auia paterna, seu materna negligens fuit prouidere nepotibus de tutore.*
23 *Idem si matri, seu auiæ successio deferebatur, nedum de iure communi, sed etiam iure statutario.*
24 *Statutum uocãs certam personam, ut illa succedere possit, aliam debet excludere.*
25 *Statutum uocans aliquem ad successionem interpretatur, ut ille uocatus sit habilis & successibilis.*
26 *Exclusus a successione propter non petitum tutorem intelligitur etiam exclusus a successione, quæ illi deferebatur per statutum.*
27 *Tutor an sit petendus illi, qui ab alio gubernabatur, et propterea excusandus ueniat ille, qui successionem prætendit.*
28 *Mater minor excusatur ratione ætatis, si filio impuberi infra annum non petijt tutorem dari.*
29 *Auia negligens infra annum petere tutorem nepoti, an excusetur propter existentiam matris pupilli, negligentis etiam tutorem petere, & nu. 30.*
30 *Et quid si mater præmortua est auiæ.*
Sequens in gradu onus habet petendi tutorem, mortuo præcedente in gradu.

CONSILIVM LXXXIIII.

Ser Martinus de Vido ex d. Catherina eius vxore suscepit filiam d. Franceschinam, quã nuptui tradidit ser Palmę Palmicę, quę d. Frãceschina ex dicto s. Palma eius marito duas suscepit filias Dominicam. s. & Nicolettam, qui quidẽ ser Palma nullo condito testamento mortuus fuit relictis post se fratrib. suis, & dictis duab. filiab. impuberib. & dict. d. Franceschina eius vxore, quæ non completo tempore luctus, & nullo petito tutore dictis suis filiabus impuberib. ad secunda nota transiuit, & se copulauit ser Stephano Segogni, ex quo scdo marito duos alios suscepit filios. s. Casandram, & quendam alium masculum, q̃ Franceschina mortua fuit cõdito testõ, in quo dictis filiab. ex primo matrimonio ferè nihil reliquit, sed hæredẽ vniuersalẽ instituit. d. filium masculum cum onere dotãdi, & maritandi d. Casandram eius filiam relictã ẽt post se d. d. Catherina eius matre, quæ adhuc viuit, quæ non curauit dictis Dñicę, & Nicolettę filiab. d. Frãceschinę ex primo matrimonio, & ei⁹ neptib. petere aliquem tutorem, nec illis prouideri de tutore. Nam semper remanserunt in domo ser Palmæ eius patris unà cũ eorũ patruis fratrib. d. ser Palmæ, dict⁹ aũt ser Martinus pr̃ d. Franceschinę in suo vlt. testõ per viã legati reliquit d. Dñicę, & Nicolettę eius neptib. ducatos centum pro vnaquaq; quib. stantib. d. Nicoletta mortua fuit in pupillari ætate relicta post se ipsa Dñica eius sorore vtrinq; cõiuncta, relicta etiã d. D. Catherina eius auia materna, & relicto ẽt eius fratre vterino tm̃ q̃b. in facto ita existẽtib. cõtingit de infrascriptis dubitari. Primò, an ipse frater uterinus tm̃ possit succedere vnà cum d. D. Catherina auia materna ad bona dict. Nicolettę, & ad q̃ bona. An uerò ipse frater uterinus ueniat excludẽdus a dictis Dñica, & Catherina ab oĩb. bonis d. Nicolettæ vndecunq; q̃sitis, & p̃uentis. Scdò, an ipsa d. Catherina auia possit excludere a dicta successione ipsum fratrem uterinũ, & ipsam Dñicam uirtute statuti ciuitatis Cathari, de quo inferi⁹ mẽtio habebit. Tertiò, & ultimò, an ipsa d. Catherina auia ueniat excludenda a totali successione ipsius Nicolettæ: eo qm̃ ipsi pupillæ, & mortuę in
1 pupillari ętate tutorẽ nõ petijt f̃m iuris dispõnẽ. §† Circa resolutionẽ primi dubij aliàs cõsultus inhærendo ueritati omissis argumentis, q̃ hinc inde poterant adduci, dicebã, & in p̃sentiarũ dico, ꝙ dictus frater uterinus Nicolettæ ab intestato mortuæ penitus excluditur ab hr̃ditate & ab oĩb. bonis ipsius Nicolettæ undecunq; q̃sitis & p̃uentis: eo qm̃ Nicoletta ob intestato mortua post se reliquit. d. Catherinã eius auiã maternã, quę auia attenta dispõne iuris cõis in totũ excludit fratrẽ uterinũ tm̃ ipsius Nicolettę, ex quo illi nõ est utrinq; cõiunctus, tex. est in §. p̃ns, in auct. de hæred. ab intest. uenien. col. 9. & ibi glo. & Ang. in 2. notabili, dicens ꝙ auus, & proauus, & cæteri ascẽdentes, in quocunq; sint gradu, repellunt fratres defuncti coniunctos ex uno latere tm̃, non obstante, ꝙ dicti ascendentes sint in tertio, uel quarto, uel ulteriori gradu, & hoc idẽ uult Bar. in d. §. p̃ns, uers. q̃ro utrũ fratre, & idẽ hr̃ ĩ auct. defuncto. C. ad Tertull. ubi scribentes oẽs idẽ firmãt. idẽ uoluit Matheus Mathesi. in tract. de succes. ab intestã. in 2. art. prin. qualiter ascẽdentes succedant, uers. fratres aũt uel sorores, dicẽs ꝙ frater, uel soror cõiuncta ex uno latere tm̃ nullo mõ uocatur ad successionem ab intestato, simul cũ aliquo de ascendentib. per lineã paternã, uel maternã, & ibi Mod. in add. adducunt plures alias decisiones, & hoc idẽ uoluit Ang. Are. in tract. de success. car. 7. col. 4. uers. fratres uel sorores, ubi concludit, ascendentẽ ab oĩ successione excludere fratrẽ seu sororem defuncti cõiunctam ex uno latere tm̃, ex quibus omissis plurib. aliis decisionib. resultat uera conclusio, ipsam d. Catherinam auiam maternam do. Nicolettæ mortuæ ab intestato in totum excludere a successione ip-
2 sius fratrem uterinũ tm̃. Vlterius † ipse frater uterinus tãtùm a prædicta totali successione, & ab omnib. bonis undecunq; p̃uentis excluditur per ipsam Dominicam utrinque coniunctã, per tex. in aucten. de consanguin. & uterinis fratrib. §. uult aũt hoc lex. & ibi gl. in uer. meliores, in fine, collatio. 6. & Ang. ibi, & clarius Bar. in summario istud firmant, & idem habetur in auct. itaque. C. com. de suc. & ibi gl. fi. determinans p̃sentem quæstionem, & omnes docto. ibidem scribẽtes hoc tenent, maximè Pau. de Cas. qui dicit, utrinque coniunctum præferri in omnibus bonis, & hoc idem habetur in d. §. reliquum, ubi Ange. & Bar. in auct. de hæred. ab intest. uen. collatio. 9. ponunt ẽt doctores in l. de emancipatis. C. de legiti. hæredi. & idẽ sequitur Matheus Mathesil. in d. tract. de succes. ab intesta. in 3. art. prin. ubi tractat de successione transuersalium, maximè in uersicul. & si nullus frater, & ibi Moder. in additione addũt alias decisiones, & idem uoluit Ange. Aret. in dicto tractatu cart. 8. col. 3. & 4. Concludens, fratrem, uel sororem utrinque coniunctam in successione ab intestato excludere fratrem coniunctũ ex uno latere tantùm in omnibus bonis undecunque quæsitis, & prouentis, & Bened. Cap. consi. 8. & si uiso, colum. 1. Illa
3 † enim distinctio, & consideratio, an sint bona prouenientia ex linea paterna, an uerò ex linea materna procedit, & locum habet, quando est frater uterinus tantùm, qui uult præferri in dictis bonis coniuncto ex parte patris tantùm, uel econtra,

Secus

Secus qñ est frater, vel soror vtrinq; cõiuncta, illa.n. præfert fratri vterino tm̃, vel cõiuncto ex vno latere tm̃, in oĩbus bonis vndecunq; prouenientib. vt sunt decisiones superius addu
4 ctæ. Et † uiget rõ, ex quo bona undecunque prouenerint, sunt effecta unum patrimonium, & unica est hæreditas ipsius Nicolettæ, de cuius successione agitur. l. sed si plures. §. filio. ff. de uul. & pu. l. j. §. ueteres. ff. de acq. possess. & iõ non consideratur nisi unica hæreditas, quæ est successio in vniuersum ius defuncti. l. nihil. ff. de ver. sig. l. hr̃ditas. ff. de reg. iur. cum aliis ad casum nostrũ cumulatis per Corn. cons. 94. Do. Petrus co. 2. & cons. 286. circa hanc, col. 3. & per totum vol. 1. & cons. 7. etsi videatur, vol. 3. vbi ponitur consi. Benedicti de Bened. & subscriptio ipsius Cor. & cons. 13. uol. 2. & cons. 265. circa istum, col. 1. & per totum, uol. 4. & idem Cor. post alios in l. de emancipatis. C. de legiti. hæred. & in dicta auct. itaq;, in quib. locis concludunt, vtrinque cõiunctum in oĩbus bonis vndecunq; q̃sitis, & prouentis succedere, & excludere fratrẽ vterinũ tm̃, seu aliũ cõiunctũ ex vno latere tm̃, & declarãt, in quib. casibus ꝓcedat illa ꝯsideratio, an bona proueniãt ex linea paterna, an verò ex linea materna, inter quos casus non est casus noster p̃sens, ex prædictis itaq; resultat ꝯclusio firma, ꝙ ipse frater vterinus tm̃ a totali successione ipsius Nicolettę excluditur, & ab ipsa d. Catherina auia, ẽt ab ipsa Dñica sorore vtrinq; cõiuncta ipsius Nicolettæ. Nec † põt ipse frater uterinus se iuuare
5 ex statuto Cathari, de quo infra. nã dictũ statutũ vocat fratres & postmodũ sorores, & sic intelligit̃, vel de fratrib. vtrinq; cõiunctis, vel de ꝯsanguineis tm̃ ex parte p̃ris, de quib. nõ est iste, qui solũ uterinus est, vt ꝯcludit Benedictus Cap. in d. cõs. 8. col. 2. & 3. & ideo tale statutũ nõ cõprehendit fratrẽ uterinũ ad exclusionẽ dictę sororis vtrinq; cõiunctæ, maximè quia vocat, & p̃fert fratres carnales sororib. & sic fratres ꝯsanguineos
6 ex latere patris, nõ vterinis tm̃, vt est casus nr̃. Difficultas † ergo in p̃senti successione est inter ipsam d. Catherinã auiã maternã, & ipsam Dñicã sororẽ vtrinq; cõiunctã, q̃ ipsarũ debeat succedere. In qua difficultate attenta dispositione iuris cõis, dr̃ ambas æqualiter, & ꝓ dimidia succedere, per textũ in d. §. ꝯñs & ibi glo. Bar. & Ang. & per textum in d. auct. defuncto, & ibi
* glo. in ver. proximis, q̃ tenet opinio. Io. cõiter* approbatam, vt dicit ibi Bar. & Pau. de Cas. circa finẽ, & Bal. & oẽs alii scribentes, & Mathesil. in d. trac. in 2. art. princ. vers. prædicta oĩa, vbi vult, ꝙ ascendentes succedant vnà cum fratre, seu sorore vtrinque coniuncta, & ibi Mod. in additione multa adducũt, & sequitur Ange. Are. in d. trac. car. 7. col. 4. ver. p̃dicta oĩa, & Dec. consi. 71. in caso, circa principiũ vol. 1. & Bened. Cap. cõs. 67. cum viso. ¶ Ad resolutionem secundi dubii aliàs dicebã, statutum ciuitatis Cathari nõ tollere dispositionem iuris cõis, nec habere obstare dictis in pręcedenti dubio, cãm autem & rõnẽ non assignabãt. Vnde in p̃nti cõsiderando verba. d. statuti reperio illa dicere, ꝙ ex nunc in antea in bonis illorum, vel illarũ, qui, uel quæ ciues fuerint, & de isto seculo decederent intesta
7 ti, vel intestatæ, infrascripto mõ succedat̃. Ista † verba clarè sonant, ꝙ modo aliquo non cõprehenditur pupillus, seu pupilla, per l. 1. & ibi Bar. ff. de suis, & legi. cum aliis cumu. per Alc. & alios doct. in l. gñaliter, in prin. C. de. inst. & sub. & p Card. Zaba. cõs. 111. factum sic se habet, cum aliis plenissimè adductis per Soc. cõs. 35. punctus, super quo, vol. 3. com aliis ad saturitatẽ cumulatis per Alb. Bru. in suo trac. an val. statu. exclu. fęm. a successio. in 8. ar. prin. q. 12. vbi per octo col. articulum
* examinat, & tandẽ concludit* cõem opi. esse, de qua per Ale. in d. l. gñaliter, & per Soc. in d. cons. ꝙ lex seu statutum loquẽs per ver. intestatus, seu intestata, non habet locũ in pupillo, de cuius ueritate aliàs diffusè dixi, & consului cõcludendo, ꝙ ẽt habet locũ in pupillo, quod modo aliter non discutio. Et si in d. statuto Cathari non essent alia uerba, conclusio esset aliquatenus dubitabilis, ꝙ tale statutum non haberet locum, nec uerificaretur in ipsa Nicoletta pupilla. Verùm considerando uerba Rubricæ dicti statuti, quæ dñt, pars de succesisionib. bonorum defunct. ab intestato, & considerando uerba dicti statuti, ad q̃ se referunt uerba eiusdẽ in principio posita, & superius per me considerata, q̃ dñt, si quis, uel si qua mortuus, uel mortua fuerit sine ordinatione testi &c. Quæ uerba uidentur potius attẽdenda, q̃ alia per me superius cõsiderata, cũ ad ista ultimo loco posita fiat relatio, ur̃ dicendum, ꝙ in dictis uerbis statuti comprehendatur pupillus seu pupilla, & ꝙ statutum

* in illis locum habeat, ex quo magis* cõis ꝯclusio esse ur̃, ꝙ illa uer. ab intestato, posita in Rubrica, & illa uer. sine ordinatione testi, posita in statuto, q̃ uidentur idem importare, sicuti uer. sine testõ, uerificantur ẽt in ipsis pupillis, ut plenè hr̃ per Alex. ubi. s̃. & Soc. in d. cõs. & Alber. Bru. in d. trac. uer. & loco p̃alle. Et ideo omisso pro nunc isto fundamento, omisso ẽt alio fundamento, ꝙ ipsa do. Catherina auia non posset uenire, ex quo ur̃ causam habere a d. Fran. eius filia, q̃ a successione fuit exclu
8 sa. Vnde † eod. modo ur̃ excludenda ipsa d. Catherina, q̃ nõ ur̃ posse cõsequi illud, qđ ꝯsequi nõ posset ipsa Fran. si uiueret ꝯsiderando radicem infectam. Nã tale motiuum tollitur ex his, q̃ plene adducit Cor. ꝯs. 21. ur̃, & cons. 119. placet mihi, uo. 1. vbi rñdendo ꝑriis, ex multis ꝯcludit, exclusa matre posse succedere auiã. Dico itaque ex aliis, dictũ statutũ non excludere ipsam do. Dñicam, eo qm̃ tale statutum vr̃ disponere in sui principio illud, quod disponit ius cõe, aliquib. tñ additis. Dicit. n. ꝙ si quis, vel si qua, mortuus, vel mortua fuerit sine ordinatione testi, si sunt parentes, ipsi habeãt succedere, sicuti filii habent succedere ad bona parentum, & si parentes non fuerint, habent succedere fratres carnales &c. ex quib. patet, ꝙ virtute dicti statuti ad successionem intestati primò vocantur descen-
9 dentes, secũdò ascendentes, tertiò collaterales. Quẽ † ordinem induxit etiã ius ciuile, & cõe, vt insti. de hæreditat. quæ ab intestato defer. & de legit. agna. succes. & in auct. de hæredib. ab intestato ven. & C. de suis & legit. hære. & in titulis seq. & in tit. de leg. hære. cum aliis adductis per Nicolaum de Vbal. & per Mathes. & Ang. Are. in eorum tract. de successione ab in-
10 testato. Vnde † sicut ius cõe vocans ad successionem intestati, primò descendentes, secundò ascendentes, tertiò trãsuersales, interpretatur & declaratur, vt transuersales qñque insimul sucedant cum ascendentib. vt in dicta auct. defun. & in iurib. & decisionib. adductis in cõtrarium supra in 1. dub. vt est in casu, qñ frater, seu soror vtrinq; ꝯiuncta cõcurrit cũ matre seu auia defuncti, tũc. n. ascendẽs cõcurrit cũ trãsuersali, quẽ trãsuersalẽ ipse ascendens nõ excludit, esto ꝙ in ordine succedendi ius cõe primò vocet ascendentes, & postmodum transuersales, nam talis ordo fuit interpretatus, & declaratus, vt qñ tales personæ insimul concurrunt, debeat insimul succedere, & ascendens non excludi transuersalem. Ita & statutũ nr̃um erit interpretandum, vt ascendens excludat trãsuersalem, nisi trãsuersalis sit utrinque ꝯiunctus defuncto: tunc. n. non debet excludi ab ascendente, sed simul cum ipso admitti dẽt, non obstante, ꝙ statutum primò vocet ascendentes, nam dẽt interpretari ſm ius cõe, quod tali ordine uocat ẽt tales personas, ut. s̃.
11 dictum est. Sicut †. n. ius cõe interpretatur, ita & statutum debet intelligi, & interpretari ſm ius cõe. l. si serui uestri. C. de noxal. l. 2. ff. de usuca. c. cum dilectus, de ꝯsuetudine. l. fin. §. in cõputatione. C. de iure deliber. per Bar. & alios in l. oẽs populi, in 6. q. princ. ff. de iust. & iu. statuta. n. interpretantur, prout interpretantur iura communia, ſm Bald. in l. Gallus. §. quid si is. ff. de lib. & posth. cum aliis adductis per Corn. consi. 341. Multa scribuntur. col. 2. versi. & statutaria. uol. 1. & consi. 1. in litera N, uol. 2. & consi. 126. principale, & per Soc. cons. 121.
12 uisa. col. 3. uol. 1. Nec † dicatur, ꝙ ita interpretando, nihil de nouo operaretur ꝯ l. si qñ, de leg. 3. & c. si Papa, de priuileg. li. 6. & per. Bar. & alios in l. 4. §. ait prætor. ff. de dam. infe. & per Moder. in l. 1. in prin. ff. de officio eius. Nam tollitur obiectio ex his, quæ dicit Bar. in d. l. omnes populi, in 2. q. sextæ q. principa. ubi uult, ꝙ statutum debet restringi, & nihil operari ad hoc, ne quis ex eo indebitè damnum patiatur, de quo plenissimè per Ale. in d. l. fi. §. in computatione, ubi etiam Mod. post Paul. de Castr. & alios, & per Ale. in d. l. 4. §. ait prætor, & per
13 Cano. in c. causam quæ, de rescrip. Nec † dicatur, ꝙ in casu nostro ipsa soror non patitur damnum, sed priuatur lucro, quo casu tale statutum debet ualere, & interpretari, ut aliquid operetur, ſm Barto. in d. l. omnes populi, in d. 2. q. in scdo membro, & Ias. in l. 1. in prin. ff. de offic. eius, in illo articulo, an ualeat argumentum a contrario sensu. nam Ale. tenet contrarium in d. §. in computatione, & eius opinio est communis, ut dicunt repetentes in d. l. omnes populi, in dicta 2. quæst.
14 Præterea † Bartol. in tertio membro, quem omnes* commu-
* niter sequuntur, uult & concludit, quòd statuta debent restringi, ne indebitè ab aliquo perueniatur ad lucrum, ut est in casu nostro, in quo ipsa auia indebitè, & contra iuris dispo-

sitionem veniret ad lucrum dictæ successionis, si statutum intelligeret, ꝙ ipsa excluderet sororem, vtrinque coniunctam, & ideo fit interpretatio restrictiua, vt nõ debeat admitti indebitè ad d. lucrũ, & satis est, ꝙ dictũ statutũ isto casu inducat nouum remedium, vt plenè hr̃ per Abb. & Fel. multa adducentem in d.c.causam, q̃.de rescrip. & Ale. in d.§ in cõputatione,
15 & in d.§.ait ꝑtor. Et† tãto magis, quia d. statutũ in seq. capitibus multa de nouo inducit ꝯ dispositionẽ iuris cõis, qđ sufficere debet, si circa istud ẽt de nouo nihil disponeret, vt dicit Dominicus de S.Geminiano in d.c.si Papa. Itẽ satis de nouo disponit circa ipsos ascendentes: vt æqualiter ascendentes succedant, non aũt debemus interpretari, ꝙ ascẽdens excludat trãsuersalem vtrinque coniunctum: quia ẽt ius ciuile ita loquens
16 ipsum nõ excludit, vt.s̃. Cõfirmant† ꝓdicta: quia statuta recipiunt interpretationẽ passiuã a iure cõi. l. 1. §. lex Falc. vbi Bar. & alij. ff. ad leg. Falc. & iõ statutũ vocans ad successionẽ, primò descendentes, scdò ascendentes, tertiò fratres vtrinque cõiunctos, ẽt filius fratris admittetur ſm Cor. ꝯs. 331. in hoc col. 2. & 3. vol. 1. cũ alijs cumulatis per Alber. Bru. in d. tract. in 13.
17 art. princ. col. 2. & 3. Et† ideo pulcrè Bal. ꝯs. 140. q̃ritur vtrũ, vol. 3. dicit, ꝙ si statutum disponit, ꝙ frater & soror inuicẽ succedant, ꝙ tale statutũ nõ excludit matrẽ, ex quo voluit tm̃ adęquare fr̃es, & sorores in casu, in quo nõ essent exequati, nõ autẽ voluit corrigere ius cõe, ut mr̃ excluderet, quã opin. sequit, & approbat arguendo pro, & ꝯ Alb. Bru. in d. tract. in 7. artic.
18 principa. in 7. q. Prout† etiã idem dicendum ex his, quæ uult Dec. in d. ꝯsi. 71. vol. 1. vbi multa adducendo dicit, ꝙ si statutum primò uocat patrẽ ad successionẽ defuncti, & si non extaret, uocat patruos, & filios patruorum, qui si non extarent, uocat alios, qui deberent succedere de iure communi. Tale statutũ non excluderet matrem, neque sororem defuncti, si simul extarent; ex quo ipsæ excludũt patruum expressè uocatũ a statuto ea ratione: qm̃ tale statutũ dẽt interpretari a iure cõi, ut non debeat fieri extensio ad istũ casum omissum, adducit multas decisiones. & consultationes, ut ibi per eum, q̃ p̃nt adaptari ad casum nostrũ, ut p̃sens statutũ interpretetur ſm ius cõe, ut.s̃. qua interpretatione stante ipsa Dñica soror utrinque con
19 iuncta non excludetur ab ipsa dña Catherina auia. Quæ† p̃nt comprobari ex adductis per Soc. cõs. 9. uiso statuto, uol. 3. ubi uult, statutum excludens sororẽ ꝑ patruum non habere locũ
20 in filijs patrui. Et† faciunt quæ ipse Soc. ponit ꝯsi. 28. fuit quidam Pet. vol. 4. vbi multa adducendo tenet, statuta excludẽtia aliquos a successione, & admittentia aliquos debere strictissimè intelligi, de quo etiam per Cor. consi. 1. col. 3. vol. 1. & ꝯsi. 206. vol. 3. cum alijs adductis per Alb. Bru. in dicto tract. arti. 5. princip. q. 13. Concluditur itaque, per statutum non debere excludi ipsam Dominicam sororem vtrinque coniunctam a successione dictæ Nicolettæ per ipsam dominam Catherinã auiam maternã, quinimo ex dicẽdis in seq. tertio dubio in casu p̃senti erit firma, & vera ꝯclusio, ꝙ ipsa do. Catherina auia, posito, ꝙ virtute statuti excluderet d. Dñicam. Tamen eã non excludit, sed ipsa Catherina venit penitus excludenda, eo qm̃ priuata fuit omni successione, quæ poterat sibi obuenire, & de iure cõi, & etiam virtute statuti, quia non petijt prouideri de tutore dictæ Nicolettæ pupillæ, postmodum mortuę in pu-
21 pillari ętate. §† Circa resolutionem tertij dubij dico, ꝙ quemadmodum mater excluditur à successione filij pupilli moriẽtis in pupillari ætate, si infra annum filio pupillo non petijt ꝓuideri effectualiter de tutore, vt in l. 2. §. si mater, & §. ꝯfestim. ff. ad Tertul. & in l. omnem. C. e. & in l. sciant. C. de leg. hære. & in l. 2. & ibi Bar. ff. qui pet. tuto. & §. fi. insti. ad Treb. cũ aliis concor. allegatis in dictis locis per gl. & doct. & per Bal. in l.
22 precib. C. de impuber. Tali† modo si ipsa auia paterna, seu materna fuit negligens, & non petijt nepotibus seu neptib. prouideri de legitimo tutore, uenit priuanda totali successione dicti nepotis, seu neptis moriẽtis in pupillari ętate, tex. est in d. l. 2. uer. quid si nepotib. ff. ad Tertulli. quem ad hunc finẽ adducit Bar. ab oĩb. approbatus in l. 2. ĩ prin. col. 2. versi. vlterius quæro. ff. de vulg. & pupilla. vbi vult, ꝙ auia, quę non petijt nepotib. pupillis tutorem, priuatur totali successione ipsius nepotis pupilli, & hoc idem sequitur Bar. adducens rõnes, & decis. in d. l. 2. ff. qui pet. tu. & est tex. & ibi scrib. omnes in l. nepotibus. C. qui pet. tuto. & tex. in generalitate sui in d. l. sciãt omnes, & ibi Pau. de Cast. Corn. & alii scrib. & ponit Bald. in l. precib. col. 5. uer. sed quid si impubes, cũ aliis plenè cumulatis in locis prædictis, & in ꝯsi. Bened. Cap. statim allegandis, & per Cor. in consi. suo 84. in litera H, & consi. 234. vol. 4. Vnde cum ipsa d. Catherina auia nunquam petierit tutorem dictæ Nicolettæ nepti, & pupillæ, priuãda uenit a totali successione ipsius Nicolettæ mortuæ in pupillari ætate, ut cõstat ma-
23 nifestè iurib, & decisionib. s̃. adductis. Quæ† conclusio procedit, & locum habet, non solùm qñ deferebatur successio auiæ de iure cõi, ut illa successione priuetur, sed etiam locũ habet, qñ successio defertur auiæ uirtute statuti. Ad hoc. n. ut persona uirtute statuti excludat aliũ requiritur, ꝙ talis persona sit successibilis, aliàs nunquam alium excluderet, ita Cor. plures adducens in d. cons. 341. uol. 1. & consi. 96. In hac, col. 4. uol.
24 2. Necesse† est. n. ut persona uocata a statuto actu possit succedere ut alium excludat, ita Cor. consi. 125. aliàs, col. 2. uol. 4. & Dec. ꝯsi. 378. uiso, col. 2. nu. 3. & cons. 383. uiso, col. antep.
25 nu. 4. Ad† quorum comprobationem possunt accedere, quæ plenissimè cumulat Alber. Brun. in d. tract. arti. 12. principa. q. 5. ubi per tres col. examinando cõclus. istam dicit, & firmat, statutum uocãs aliquem ad successionem debere intelligi de persona habili, & successibili, & de tali, qui actu succedat, aliàs
26 nunquam excluderet alium uirtute statuti. Et† in propriis terminis nostris idem doctor in dicto tracta. & in d. 5. q. col. 3. uersi. & ex his colligitur, expressè dicit, ꝙ qñ quis excluditur a successione propter nõ petitum tutorem impuberi ẽt uenit excludendus a successione, quæ sibi defertur uirtute statuti. Et hoc magis clarè uoluit idẽ Alb. in d. tract. in 5. art. prin. q. 30. dicens, ꝙ lex priuans aliquem hæreditate puta matrem ꝑꝑ nõ petitum tutorem, locum habet etiam in hæreditate delata per statutum, adducit Pet. de Anch. in c. Canonum statuta, & Bened. Cap. consi. 148. & 152. Vnde ad propositum nostrum esto, ꝙ dicta d. Catherina auia potuisset uenire ad dictam hæreditatem uirtute dicti statuti, & excludere ipsam Dominicã, cuius tñ ꝯrium est ipsa ueritas, ut fuit dictum supra in secundo dubio, tñ adhuc isto concesso ipsa d. Catherina non debet excludere ipsam Dominicã, sed ipsa uenit excludenda, eo qm̃ tutorem nõ petiit, ut suprà, etiam si statutum deferret sibi hę-
27 reditatem. §† Nec obstat, si dicatur, ꝙ ipsa Nicoletta fuit gubernata a suis patruis, unde non erat necesse dictæ Catherinæ auiæ alium petere tutorem, nam propter hoc ipsa d. Catherina excusanda non uenit, quin priuetur hæreditate: ut concludit Bal. in d. l. precib. col. 5. uer. sed quid si mater non admini-
28 strauerit. Minus† etiã potest se iuuare ipsa d. Catherina auia ex minore ætate: quia maior fuit. Nec etiam ꝙ dictæ Nicolettæ fuerit datus substitutus, nam nullus fuit datus: cum pater suus mortuus fuit ab intestato, nec etiã potest se iuuare, & excusare negligentiam suam ex aliquo casu speciali, in quo non petens tutorem non priuatur successione, qui casus not. in d. l. sciant, & per Bar. in d. l. 2. ff. qui pet. tuto. & in locis concor. Nam nullus casus specialis potest adaptari in personam, & fauorem ipsius dñæ Catherinæ auiæ, & ꝯñr debemus stare regulę, vt priuetur successione, ut suprà dictum est, not. in l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur. & in l. quoties. ff. si quis cautio. Solùm ipsa d. Catherina auia dicere posset, ꝙ modo aliquo non tenebatur petere tutorem, ex quo onus petendi illum principaliter spectabat ad ipsam d. Franceschinam eius filiam, & matrẽ ipsius Nicolettæ, quæ Franceschina licet fuerit negligẽs in petendo tutorem d. Nicolettæ filiæ, & transiuerit ad secunda uota infra tempora luctus, propter quæ fuit priuata successione.
29 Tamen negligentia dictæ Franceschinæ matris Nicolettæ nõ debet esse nocumento d. Catherinæ auiæ, quæ fuit excusata in non petendo tutorem, propter dictã Franceschinam matrem, quæ eam præcedebat in gradu, propter quod priuanda nõ uenit successione dictæ Nicolettæ, gl. est in d. l. nepotib. C. q. pet. tuto. quam ibi approbant Bal. Saly. & alii ibi adducti per Ale. in apostil. ad Bar. & eam gl. sequitur Bar. in d. l. 2. ff. qui pet. tuto. & in terminis propriè est decisio Bal. in d. l. precib. col. 5. uers. sed quid si impubes, ubi concludit stante matre, & auia, matrem solam excludi a successione, & nõ auiam, licet utraq; fuerit in negligentia non petendo tutorem, & hoc idem uult Bal. Ang. Pau. de Cas. & Cor. in d. l. sciant, col. 2. & Cap. asserit hãc opinionẽ esse cõem in ꝯsi. 15. cum uiso, col. 2. & seq. & ꝯs. 59. circa, & ꝯsi. 67. cum uiso, circa finẽ, & ꝯsil. 95. cum uiso, & ꝯsi. 109. cum, ut præsupponitur. & licet Bar. in d. l. nepotib. in-

telligat

telligat illam gl. ꝓcedere, nisi auia fuisset negligens per annũ, * post negligentiã m͞ris, tñ * cõis ɔclusio est ɔ̃ ipsum Bar. ut in locis s̃ adductis. ¶Istud motiuum & hæc obiectio, licet prima facie uideat̃ iuuare, & excusare ipsam d. Catherinam auiam, tñ uerè in casu nr͞o nihil penitus sibi prodest. Procedit.n.qñ ipsa Franceschina mr͞ uixisset: tunc.n.ex quo superuiuebat, & obtinebat primum gradum, & hẽbat principaliter onus petendi tutorem, eius negligentia solùm noceret sibi, & non alijs sequentib. in gradu, post ipsam, & ita ꝓcedit gl. in d.l. nepotib. & aliæ
30 decis. s̃. adductæ. In † casu aũt nr͞o ipsa d. Franceschina mr͞ fuit mortua, & post eius mortem ipsa d. Catherina auia fuit negligens ꝑ annũ, & ultra, nec curauit petere tutorem d. Nicolettæ, q͞d onus petendi mortua ipsa Frãceschina matre principaliter spectabat ad ipsam Catherinam auiam, q̃ cum non petierit tutorem do. Nicolettæ post mortem d. Franceschinæ matris, dr͞ fuisse, & eẽ in simili negligentia, in qua fuit Franceschina mater, & isto casu ipsa auia uenit priuanda successione, sicuti priuabat̃ mr͞, ista est decisio Bal. in terminis, in d.l. precib. col. 6. in prin. uer. si aũt mr͞ eẽt mortua, quã ibi sequit̃ Alex. in add. & ita limitat gl. in d.l. nepotib. & in istis terminis ꝓcedit doct. Bar. ĩ d.l. nepotib. ꝓut dicit Alex. ibi in apost. ubi expressè approbat hanc limitationem datam ꝑ Bal. in d.l. precib. ad d. gl. d.l. nepotib. hoc ẽt in ꝓprijs terminis uult Bal. in d.l. nepotib. & Sal. in d.l. sciant, col. 1. uers. q̃ro, & idem in terminis uoluit Benedict. Capr. ĩ ɔ͞s. 69. circa q̃, ubi dicit doctr. Bar. in d.l. nepotib. ꝓcedere, qñ mr͞ ꝑcedens in gradu fuisset mortua, & ad hoc adducit Bal. in d.l. nepotib. & in d.l. ꝑcib. & clarius, & aptius istud uoluit Cor. in d.l. sciant, col. 2. circa fi. in 3. limita. ubi adducendo Salycetum ibi dicit, opinionem Bar. in d.l. nepotib. procedere, qñ mr͞ ꝑcedens fuisset mortua, nã tunc seq̃ns in gradu dẽt petere tutorem, & si negligit, priuat̃ successione, & ibi adducit simile, qñ pupillo est datus substitutus, q̃ fuit mortuus. nam tũc post eius mortem mr͞ dẽt petere tutorẽ, aliàs si non peteret, priuaret̃ successione, s͞m Bar. ĩ d.l. 2. q̃. petãt tutor. Cũ ergo ipsa d. Franceschina mr͞ negligẽs fuerit mortua, & post eius mortẽ ipsa Catherina auia ẽt fuerit negligẽs petere tutorẽ, ꝑꝑ hãc negligentiam ipsa auia fuit, & est priuata totali successione ipsius Nicolettæ mortuæ in pupillari ætate, siue successio eẽt sibi delata de iure cõi, siue uirtute dicti statuti: ut aptissimè s̃ probatũ est, q̃b. statib. cõcludit̃ necessariò, ipsam Dñicam, in qua nulla fuit negligentia, in solidum succedere in oĩb. bonis undecunq; prouentis ipsius Nicolettæ sororis utrinque coniunctæ, excluso ẽt penitus dicto fratre uterino tantùm. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filia exclusa a successione tẽporaliter seu cõditionaliter, existentib. masculis, non uidetur propterea exclusa perpetuò, & masculis deficientib. potest succedere, & nu. 2. & 40.*
3 *Statutum disponere potest, ut quis sit hæres alicuius, dũ uixerit, & post mortem desinat, & alius efficiatur hæres directò.*
4 *Exclusus t͞paliter per statutum potest succedere finito tempore.*
5 *Exclusus temporaliter seu conditionaliter potest petere a possidente hæreditatem satisdationem de bonis conseruandis, si eueniet casus ille.*
6 *Testamenti factio impediri potest per statutum.*
7 *Statutum cum sit stricti iuris, loquens de successione filij, seu fratris, non debet extendi ad successionem nepotis.*
8 *Fallit si in contrarium adesset ratio & mens statuentis.*
9 *Mens & ratio condentium statuta potissimum attendi debet & obseruari potius quàm uerba.*
10 *Clausula in fine posita referenda est ad omnia præcedentia.*
11 *Statutum loquens per verbum uniuersale omnes comprehendit. Oratio uniuersalis falsa redditur, si in omnib. non uerificatur.*
12 *Reuersio ad ius commune, & primæuum fauorabilis est.*
13 *Collateralium appellatione uenit etiam filius fratris.*
14 *Dictio, tantummodo, posita in statuto sui natura restrictiua est, comprehendit tamen casus similes.*
15 *Verbum, deueniat, necessitatem importat.*
16 *Statutum excludens fœminas propter masculos, illis deficientib. fœminas admittit.*
17 *Fœmina sicut & masculus ipsa natura successibilis est.*
18 *Statutum excludens fœminas uidetur odiosum.*
19 *Et strictè intelligendum est, & non ampliandum.*
20 *Statutum excludens fœminas dotatas, non uidetur eas excludere nisi dote data & constituta, & nu. 2. 51. 52. & seq.*
22 *Statuta obseruanda sunt eo loco, quo emanarunt.*
23 *Statutum excludens fœminas, & uocans masculos ualidum est.*
24 *Masculi conseruant dignitates familiarum.*
25 *Fœminæ familias extinguunt.*
26 *Proœmium finalem causam denotat. (capita.*
27 *Statutum excludens fœminas, & uocans masculos duo continet*
28 *Vnũ inclusiuũ masculorũ, fauorabile & attẽdẽdum, & nu. 29.*
30 *Aliud odiosum & excludendum.*
31 *Fœmina semel exclusa, perpetuò dicitur exclusa, & nu. 33.*
32 *Ablatiui resoluuntur in conditionem, & nu. 34.*
35 *In successione ab intestato ille debet admitti, qui tempore mortis testatoris proximior reperitur.*
36 *An quis sit alteri in successione præferendus, inspicitur tempus, quo defertur successio, & qui tunc præfertur inspiciendus est, ex quo transferre potest ad suos hæredes hæreditatem.*
37 *Hæreditas adita per filium dicitur patrimonium filij, & non hæreditas patris, & nu. 39.*
38 *Fœmina semel exclusa propter masculos, an censeatur perpetuò exclusa illis deficientibus, & num. 39.*
40 *Clausula posita ĩ uno capite statuti, an & quãdo referat̃ ad alia.*
41 *Fœmina exclusa ad tempus per dictionem quousque, uel simile, reintegratur quandoque ad successionem.*
42 *Mortuus relicto filio, mortuus dicitur cum filijs, & non sine, & nu. 43.*
44 *Filia exclusa propter filium & nepotem non reintegratur nullo illorum existente.*
45 *Limitata dispositio quò ad certas personas limitatum producit effectum.*
46 *Filij seu fratris appellatione, an & quando ueniat nepos.*
47 *Dictio, uidelicet, restringit præcedentia & sequentia.*
48 *Dictio, tantummodo, restrictiua est.*
49 *Clausula in fine posita potest referri ad casum decisum.*
50 *Cessante causa non cessat dispositio, quando illa uigente sortita est effectum.*
53 *Fœmina potest excludi à successione ab intestato per statutum, si illi aliquid reseruatur.*
54 *Statutum mandans filiam dotari a fratrib. excludit eam a successione, & solùm illi dat facultatem petendi dotem.*
55 *Statutum excludens sororem a successione fratris mortui ab intestato propter masculos ualidum & firmum est.*
56 *Causa testati excludit causam intestati, & num. 57.*
58 *Soror non potest querelare testamentum patris, nisi instituta turpi persona.*
59 *Nepos ex fratre excludit sororem transuersalem, si nepos est filius mariti.*
60 *Pater & sibi, & filio pupillo potest testamentum facere.*
61 *Tale testamentum dicitur partim patris, & partim filij.*
62 *Filius isto casu dicitur mori testatus.*
63 *Per pupillarem substĩonem pupilli mater in totum excluditur.*

CONSILIVM LXXXV.

Olim ser Candidus de Raynerottis ciuis Vtineñ. a Turcis captiuus factus xl. annis iam decursis, & successiuis postmodũ annis diligenter ꝑquisitus, nec mõ aliquo reptus ꝓ mortuo h͞r, & reputat̃ nullo sibi condito testõ, qui ser Cãdidus tp͞e captiuitatis in d. ciuitate Vtiñ. quatuor filios masculos reliq̃t successores suos, & q̃nq; fœminas, quorũ masculorũ tres ĩtestati decessere sup͞stite & supuiuente illis d. Iacobino eorũ fr͞e, & filio d. ser Candidi, q̃ do. Iacobinus nouissimus decedens suo ultimo testõ unicũ filiũ suum pupillum h͞rdem instituit Ioannem noĩe, eidemq; decedenti in pupillari ætate substituit monasterium monialium diui Bernardi construẽdũ in ꝓprijs ædib. ipsius testatoris ꝑ deputatos siue Consilium dictę ciuitatis Vtinen. executores dictæ suę ultimæ uoluntatis, cum qua ipse d. Iacobinus mortuus est, & demum in pupillari ętate mortuus est Ioannes ipsius Iacobini filius, d. Cęcilia filia legitima, & naturalis d. q. ser Candidi intestati, sororq; añ d. ser Iacobini adhuc in humanis agens, & superstes, animaduertens tp͞e quo nupsit ser Nicolao de Toppo, uel tenue patrimonium, uel aliam cãm, nõ curauit sibi dotẽ ɔstitui, penes quem mari-

maritũ ſtetit p 30. ferè annos abſq; ulla dote, q̃ ab hęreditate
pr̃na erat excluſa virtute ꝯſtitutionis, ſeu ſtatuti patrię Forliuij
exiſtẽtis in uiridi obſeruãtia in dicta ciuitate Vtiñ. q̃ d. Cecilia
in pręſentiarũ a p̃dictis dñis deputatis petit hr̃ditatẽ, ex quo
adiuere noĩe ſupradicti monaſterij, q ex aduerſo dñt, eam nõ
debere audiri, ex quo excluſa fuit, & eſt uirtute dictę ꝯſtitutio
nis, ſeu ſtatuti, ad quæ replicat eſſe audiẽdam ẽt uirtute dictæ
conſtitutionis in ſecundo ſuo capite, & aliis de cauſis inferius
adducẽdis, ſuper quibus conſultus, quid in veritate ſentirem,
breuibus ſubiiciam, q̃ occurunt. Conſultatio huiuſmodi põt
tripliciter conſiderari, primò reſpectu hæreditatis d. q. ſer Cã-
didi patris ipſius d. Ceciliæ, & q. ſer Iacobini & fratrum, an ab
ea ſit excluſa uel ne. ſecundò põt conſiderari reſpectu hæredi
tatis illorum trium fratrum filiorum d. ſer Candidi, qui poſt
captiuitatem mortui ſunt ab inteſtato, ſuperſtitibus ipſo ſer Ia
cobino & ipſa do. Cecilia, an ſit excluſa ab hęreditate prędicto
rum trium fratrum. tertiò & ultimò põt conſiderari reſpectu
hæreditatis dicti d. Iacobini, & ſucceſſiuè Ioannis pupilli eius
filij, an ad dicta bona, & hæreditatẽ ipſa d. Cecilia debeat ad-
mitti, an verò debeat excludi, eo qm̃ dictus do. Iacobinus mor
tuus eſt relicto Ioanne pupillo eius filio, cui pupillarem fecit
1 ſubſtitutionem, ut s̃. & ꝑñr uterq; mortuus eſt teſtatus. ¶† De-
ueniendo ad primum caput, prima facie dicendum vr̃, q ipſa
do. Cecilia debeat admitti ad bona hæreditaria d. ſer Candidi
ſui patris, ex quo per dictam conſtitutionem ſeu ſtatutum ipſa
non vr̃ excluſa perpetuò, ſed temporaliter & cõditionaliter, q̃
uerba debent interpretari, ut excluſio ſit, donec, quouſq;, ſeu
quatenus maſculi ſuperſint uel extent, ut hr̃ in l. ſtichum qui
meus erit. de leg. 1. & uult Bar. in l. 1. ff. de iure codicill. vñ per
dictam conſtitutionẽ cenſetur excluſa a dicta hæreditate, quã-
2 diu uixerit ſer Iacobinus, & Ioannes eius filius. Et † potius cen
ſetur ſuſpẽſa q̃ excluſa, ſm̃ Bal. in c. 1. etiam Epiſc. in uſib. feu.
& ita vr̃ dicere Bar. in l. fi. §. 1. col. 1. ff. ad Tertul. rõne de qua s̃.
adducendo. l. quintam. §. fi. ff. de vent. in poſſ. mitt. & alia iura,
de quibus ibi per eum ita, q hæc excluſio temporalis non erit
3 trahenda ad perpetuam. Et † ſtatutum facere põt, ut quis ſit
hæres alicuius dum uixerit, & poſt mortem deſinat, & alius di
rectò ſuccedat ad ſimilitudinem militis. l. in fraudẽ. §. hæres,
& l. miles ita, in prin. ff. de teſta. mili. cum ſi. & eandem opi. ſe-
quitur Bal. & alij ſcrib. in l. 2. C. de libe. præte. & in l. ſi quis fi
lium. C. de inoffi. teſta. & Pau. de Ca. & Are. in l. ſi quis poſthu
mos. §. 1. ff. de libe. & poſthu. & Alex. ꝯſ. 13. Circa primũ, col.
ulti. uol. 3. & Franc. de Aret. ꝯſ. 158. Viſo puncto, col. 1. & latè
Cor. ꝯſ. 126. Principale, col. 3. & 4. uol. 2. & ꝯſ. 74. De duobus,
uol. 1. & Soc. conſi. 92. Circa primum, col. 4. uerſ. ſecundam.
& conſi. 121. col. 2. uolu. 1. ubi pro hac conſultatione adducit
aliam rationem, & Ale. conſi. 83. Viſo themate, col. ultima, uo
lum. 3. & Dec. cõſi. 71. In caſu, col. 1. uol. 1. & d. Lauren. de Pa
lat. in tracta. q ſtanti. maſcu. fœmi. nõ ſucce. col. 3. & 4. col. 10.
& ſeq. quæ poſſent comprobari ex multis aliis deciſi. adductis
per Albe. Brun. in tracta. de ſtatu. fœmi. exclud. in 10. arti. prin
cipali in 5. q. col. 3. & ſeq. uerſi. in contrarium tñ eſt. fol. 53. &
4 & ſeq. Qua † conclu. ſtante infertur, q ipſe ſer Iacobinus poſt
mortem ſuam & eius filij pupilli non potuit diſponere de hæ
reditate dicti ſer Candidi ſpectante poſt mortem ipſorum ad
ipſam d. Ceciliam excluſam temporaliter per dictam conſtitu
tionem: ut plenè nota. per ſcrib. in l. 1. ff. de teſt. & per Bart. in
d. l. fi. §. 1. & per Pet. de Anch. ꝯſ. 301. Poſſet probabiliter. cum
aliis cumulatis per Alber. Bru. in d. tracta. in 13. artic. princip.
5 q. 8. fol. 76. Taliter † q ipſa d. Cecilia potuiſſet ab ipſo ſer Can
dido petere ſatiſdationẽ de non diſſipando, nec alienando bo
na prædicta, ſed de conſeruando dictam hæreditatem, ſi ueni
ret caſus, q maſculi non extarent, ſm̃ Bal. in d. l. ſi quis filium.
& in l. ſi extraneum. in fi. C. de hęred. inſti. & per Ale. in l. fi. §.
1. i additio. Bar. ff. ad Tertul. licet Bar. ibi col. pen. uerſ. quæro,
uos habuiſtis, iſtud non determinet, & cõprobari poſſunt præ
dicta ex uerbis dictæ conſtitutionis in 2. capite uerſ. & ſi con-
tingeret, ibi, ex teſtõ uel ab inteſtato. uolentis, fœminam exclu
ſam a maſculis reintegrari ad hæreditatem, a qua fuit excluſa,
maſculis deficientibus, ſiue moriantur ab inteſtato, ſiue cum
teſtamento, per quę uerba teſtm̃ ſer Iacobini nihil habet obſta
6 re. Nam † impediri põt & potuit per ſtatutum uel ꝯſtitutionẽ
teſti factio, ut nota. per doct. in rubrica. ff. de teſtamentis, & ex
tra in c. Raynaldus. eod. tit. & per Bal. in l. 1. C. de legti. hære-
7 dib. ¶† Nec prædictis obſtat, ſi diceretur, q prædicta conſtitu-
tio nõ loquitur de ſucceſſione nepotis, unde cũ ſit ſtricti iuris
& exorbitãs, & loquatur de ſucceſſione filij ſeu fratris nõ dẽt
extendi ad ſucceſſionem nepotis. l. qđ conſtitutum. ubi Bar. ff.
de teſtam. mil. l. conſtitutionibus. & ibi Bar. ff. ad municipal. l.
quicquid aſtringendæ. de uerb. obl. c. ea q̃ exorbitãt. de reg. iu.
8 lib. 6. Nam † tollitur obiectio conſiderata ratione, & mẽte cõ-
ſtitutionis, quæ fuit fauere agnationi, in qua ipſe nepos com-
prehenditur, inſti. de legiti. agna. ſucce. ferè per totum. l. libero
rum. ff. de uerb. ſign. l. iuſta interpretatione. eo. tit. cum ſi. & fa
9 cit. l. 1. §. denunciare. ff. de uent. inſpi. Et † ratio & mẽs legis eſt
attendenda, nõ aũt uerba. l. cum pater. §. dulciſſimis, de leg. 2.
l. regula. §. pen. & ibi Bart. ff. de iur. & fac. igno. l. ſcire oportet.
§. ſed & ſi. ff. de excuſa tuto. l. in cõditionibus primum locum.
ff. de cond. & demon. cum aliis uulgar. & facit gl. in uerſ. eliga
tur. in cle. 1. de electio. in clem. de quo plenè p Imo. & Roma.
in l. ſi uerò. §. de uiro. ff. ſolu. matr. & plenius per Alex. & alios
Moder. in l. ſi conſtante. in prin. eod. tit. ¶ Secundò principali-
ter pro eadẽ opinione facit dicta conſtitutio in 2. capite, uerſ.
& q in ſupra dictis caſib. & clarius in uerſ. & ſi contingeret, q
ſupradicti omnes maſculi, quę diſponit, fœminam excluſam a
ſucceſſione in caſibus, de quibus ſuperius dixerat, eſſe reinte-
grandam ad dictam ſucceſſionem, ſi omnes maſculi illã exclu
dentes decederent ab inteſtato, uel cum teſtõ, quæ cõſtitutio
comprehendit ẽt hæreditatem aſcendentis, de qua dixerat di-
10 cta conſtitutio s̃. Quòd † ſuadetur: quia dicta cl'a apponitur
in fi. ergo referenda eſt ad omnia præcedentia. l. ſi idem cũ eo-
dem. ff. de iuriſd. om. iud. in fi. l. 3. ff. de lib. & poſthu. l. 1. C. eo.
11 tit. l. talis ſcriptura. de leg. 1. Item † quia dicta conſtitutio lo-
quitur per uerbum uniuerſale omnes, & ſupradicti excluden-
tes mulierem, q̃ uniuerſalis dẽt in oĩbus uerificari: qnia aliàs
redderetur falſa. l. ſi is qui ducenta. §. utrum. ff. de reb. dub. quĩ
enim omne dicit, nihil excludit. l. a procuratore. C. manda. c.
Romanorum. 19. diſt. c. ſolitæ. de maiorita. & obedien. Suade
12 tur † ẽt: quia per talem conſtitutionem mulier excluſa rein-
tegratur, & ſic fit reuerſio ad ius cõe, qđ de facili admittit, ex
quo eſt fauorabilis, ut dicit gl. in uer. dinumerandum. in c. ſta
tutum. de electioni. lib. 6. per l. ſi unus. §. pactus, uerſic. q ſi. ff.
13 de pact. Et † eo magis: quia dicta conſtitutio in uerſ. præal-
legato loquit' de collateralib. quorum appellatione uenit ẽt fi
14 lius fratris, ut inſtit. de legiti. agna. ſucceſſio. Nec † obſtat uerſ.
tantummodo, poſitum in dicta conſtitutione: qa licet de ſui
natura ſit reſtrictiuum, tñ includit caſus ſimiles, ut dicit gl. in
l. ob ęs alienum. C. de præd. mino. Barto. & alij in l. 1. ff. ſi quis
ius dicen. nõ obtẽpera. in prin. eo magis qa in dicta ꝯſtit. dr̃, q
hęreditas deueniat & deuenire debeat in filias fœminas exclu
15 ſas, ſi maſculi eas excludẽtes mortui ſunt. Quæ † uerba deno-
tant neceſſitatem. l. decernimus. C. de epiſcopa. audien. & per
gl. in uerſ. debebant. in clementi. attẽdentes. de ſta. mona. Quæ
16 † oĩa ẽt ſuadentur: qa conſtitutio prędicta ſeu ſtatutum ex-
cludit fœminas pp maſculos, vñ ceſſantib. ipſis maſculis, & ſic
ceſſante cã & ratione, ceſſare dẽt excluſio & diſpoſitio ipſius
conſtitutionis. c. cũ ceſſante. ex̃ de appella. l. adigere. §. quãuis.
17 ff. de iu. patro. Potiſſimè † cum natura ita producat fœminas
18 ſicut & maſculos. l. maximum uitiũ. C. de liber. præter. Et † ta-
le ſtatutum excludens ipſas a ſucceſſione ꝯ diſpoſitionẽ iuris
cõis uideatur odioſum, ut notat. in d. l. maximum uitiũ. & in
19 l. uenia. C. de in ius uoc. Et † iõ dẽt reſtringi & non ampliari.
c. odia, de reg. iur. l. cum quidam. ff. de libe. & poſthu. l. qui ex-
20 ceptionem. ubi Bar. & alij. ff. de cond. indeb. ¶† Tertiò pro ea
dẽ opinio. facit, q dicta domina Cecilia non dẽt excludi a ſuc
ceſſione paterna: eo qm̃ non apparet dotata, & cõſtitutio prę
dicta ipſam excludit, quando dotem habuiſſet de bonis eius,
a cuius ſucceſſione eſt excluſa, quod cum non fuerit factum,
excludenda non uenit uirtute dicti ſtatuti ſeu conſtitutionis,
ut probatur per Bar. & alios in l. Titio cẽtum. §. Titio genero.
21 ff. de condi. & demon. Tale † enim ſtatutum excluſiuum fœ-
minarum præſeruat illis dotes, quib. non habitis non debẽt a
ſucceſſione excludi, ut per Soc. cõſi. 207. In cauſa, col. 1. uol. 2.
& conſi. 202. Circa præſentẽ, col. 5. in fi. eo. uol. ubi ad id mul
ta adducit, & per Corn. conſi. 107. In hac, col. pen. & fi. & cõſi.
48. De pluribus, col. 5. uolu. 2. cum aliis cumulatis per Alber.
Bru. in d. tract. in nono arti. principali. q. 1. ¶ His tñ non obſtã-
tibus ꝯria ſnĩa eſt verior, q imò ipſa do. Cecilia ſit penitus &
perpetuò

perpetuò exclusa ab ipsa hæreditate paterna, p̄suppono.n. pro vero (vt in facto ēt mihi relatum est) ꝙ talis constitutio patriæ Forijulij sit ualida & firma, & facta & ꝯfirmata ab habentib. potestatē & iurisdictionē, quodque sit in viridi obseruantia in
22 ciuitate ipsa Vtinen. Consequenter† eā & eius dispositionē attendere debemus, & f̄m ipsam cōsulere, & iudicare iuxta ea, q̄ ponit Bar. & alij doctores maximè repetent. in l. oēs populi. ff. de iustitia & iur. & in l. cunctos populos. C. de sum. trin. & fide catho. & per Pet. de Anch. & alios Cano. in c. canonum statuta,
23 extra de constitu. Valent† .n. statuta excludentia fœminas à successionib. pp masculos, seu agnatos, maximè q̄n ipsis fœminis reseruatur legitima seu dos congrua, f̄m plenè not. per Soci. cons. 150. col. 1. uol. 1. & Corn. cons. 107. In hac, col. pen. uol. 2. cum aliis infinitis cumulatis per Alb. Bru. in d. tract. in d. 1.
24 arti. q. 1. Propter† masculos.n. cōseruatur dignitas familiæ d. l. 1. de uentre inspicien. & institut. de legit. agna. successione. p fœminas autem extinguitur: cum per eas bona transferantur ad aliam familiā, f̄m Io. An. in additioni. ad Spec. in tit. de succes. ab intest. in rub. & h̄r in l. pronunciatio. §. familiæ. ff. de verbo.
25 sign. & in l. fi. C. eod. Familia† .n. & agnatio sine diuitijs & bonis non potest ita conseruari, sicuti conseruatur & augetur cū illis. l. 1. ff. de custodia re. l. si creditores. ff. de priuil. credito. cū alijs alleg. per gl. in vers. in impotentiam. in c. constitutus. de appel. & per Cyn. in l. 1. C. de adulter. dicentem, tale statutum excludens fœminas cōiter hac de causa solere fieri, f̄m Bal. in d. l. maximum uitium, & per doct. in d. l. uenia. cū alijs infinitis concor. cumulatis per Alb. Bru. in d. trac. in 3. arti. princip. fol.
26 6. Et† in præsenti nostra consultatatione istud manifestè patet, vbi in procemio hmōi ratio assignatur, quæ causam denotat finalem l. 1. ff. ad Maced. l. fin. ff. de hæred. institut. cum si. Item
27 †aduertendum est, ꝙ huiusmodi constitutio & statuta duo cōtinet capita, vnum exclusiuum fœminarum, d. l. maximum vitium, & istud v̄r esse aliquatenus odiosum, & exorbitans. Con-
28 tinet† & f̄m caput inclusiuum masculorum, & istud est fauorabile: ut cōseruetur familia & dignitas domus. d. l. 1. de uent. inspi. & inst. de legit. agna. suc. ita tenent scriben. post Bal. in d. l. maximum uitium, & ēt Mod. in d. l. uenia. & plenè per Bald. in l. sancimus. C. de nup. & Cor. cons. 95. In hac. col. 5. uol. 2. & cons. 157. Pro decisione. uol. 3. & consi. 9. Memini. col. 2. uol. 4. & Franc. de Cur. iunior cons. 5. col. 17. uers. absoluto capite.
* & cōsi. 9. circa. dicit hanc esse magis* communem opin. ꝙ tale
29 statutum indistinctè, et† simpliciter dicatur fauorabile, ita sequitur Alb. Brun. in d. tract. in 4. art. principali, adducens ad id cateruam decisionum, & cons. & uolens post alios per eum ibi relatos, ꝙ tale statutum tanquam fauorabile principaliter debeat extendi ꝯ ipsas mulieres, de quo etiam per Bar. in l. fi. §. 1. ff. ad Tertul. & per Dec. consi. 283. nu. 5. & cōs. 296. num. 4.
30 uol. 2. & per Alb. Bru. in d. tract. arti. 13. q. 1. Non† .n. attendimus odium, & caput exclusiuum fœminarum, quod uenit in consequentiam, sed attendimus caput inclusiuum masculorū, q̄d est principale & fauorabile f̄m Bar. & alios in d. l. qui exceptionē. ff. de cond. inde. argumento. l. si quis nec causam, & l. rogasti. ff. si cer. peta. cum aliis adductis in locis præallegatis, & ex hoc tollitur illud, quod dicebatur supra in contrariū, ꝙ tale statutum tanquam odiosum & exorbitans debeat restringi: quia imò est fauorabile, & debet ampliari. Secundò principaliter aduertendum est, ꝙ cōstitutio prædicta in primo sui capite est satis clara, & duo ordinat. Primum, ꝙ in successionib. ascendētium debeant uenire masculi descendentes, itē a dicta successione delata masculis simpl'r excludit ipsas fœminas, ut patet ex uerbis ipsius constitutionis, quo fit, ut ipsę fœminæ perpetuò censeantur exclusæ ab ipsis masculis, & sat est, ꝙ tempore, quo defertur hęreditas, reperiantur masculi ad exclusionem ipsarū fœminarum, esto ꝙ postmodum dicti masculi deficiant. Nam
31 †tales fœminæ semel exclusæ non p̄nt amplius uenire ad dictam hæreditatem, a qua perpetuò fuere exclusæ, sed hęreditas illa uenire debet ad alios hæredes testamento, uel ab intestato ipsius masculi, qui fœminas exclusit, etiam si statutum diceret,
32 ꝙ fœminæ excludantur stantib. masculis. Quoniam† illi ablatiui absoluti, stantib. masculis, non resoluuntur in conditionem perpetuò duraturam, sed inducūt dispositionem, ista est doct.
* Bart.* communiter approbata in d. l. fi. §. j. col. pe. uer. sed si ponеremus. ff. ad Tertul. & Dec. in d. ꝯ. 283. nu. 5. adducens not. per Bar. in l. 2. §. uidendum. ff. ad Tertul. & in d. consi. 296. nu.

4. & Soc. cōs. 10. uol. 3. & faciunt plenè notat. per Ale. & alios
33 in l. si auus. C. de liber. præteri. Et† ꝙ isto casu sit perpetuò exclusa, tenet Soc. cōs. 114. nu. 4. uol. 4. illi. n. ablatiui absoluti, stā
34 tibus masculis, dispositionem inducunt, ut s̄up. Et† si quis uellet ipsos resoluere in cōditionem, iuxta. l. a testatore. ff. de cōd. & demon. & l. euictis. ff. de usur. resoluuntur in conditionem momentaneam. adeo ut sufficiat masculum etiam momento hæredem extitisse. l. pen. ff. de testa. tutel. & bene facit. l. 2. & 3. cum ibi notat. C. de posth. hære. inst. & quod uult Ant. de Bur. in cons. 20. Aequitas, & quod h̄r in l. in quib. & ibi Bald. C. de
35 secundis nuptijs. Vbi† simpliciter exclusus, censetur perpetuò exclusus, & per Cor. cons. 12. In ac. col. 1. in fi. & bene facit, q̄d ponitur in l. in substitutione. ff. de uulg. & pupil. & quæ habentur per doctores maximè Ias. in l. si quis. C. de inst. & subst. sed certum est, ꝙ ipsa d. Cecilia tempore mortis eius patris nō erat proximior, sed d. Iacobinus & alij fratres, qui ex forma statuti, & constitutionis illi præferebantur, unde meritò non po-
36 tuit, nec potest succedere. Quandò † .n. loquimur de prælatione alicuius facienda alteri, inspicimus tp̄s quo acquiritur successio taliter, ꝙ ille, qui tūc p̄fertur, efficitur perpetuus hęres, & transmittit ex testamento vel ab intestato, ad quos uult, & semper excludit alterum. §. proximè. inst. de legit. agnato. successio. l. fi. ff. de succes. edi. & ita p hāc rōnē & alias tenent Bal. Ang. & alij in l. Gallus. §. & quid si tm̄. ff. de li. & post. & Bal. &
* *cōiter scrib. in ca. 1. §. quinetiā. in tit. episco. uel Abb. & Paul. de Cast. consi. 92. Illud indubitati iuris. uol. 2. & Ale. consi. 29. in fi. uol. 1. & plenè per Soc. consi. 296. in presenti, col. 1. & per
37 totum, uol. 2. Facit † etiam pro hac conclusio. nam postquam hæreditas patris fuit per filium adita, cæpit esse hæreditas filij, siue alterius adeuntis. l. sed & si plures. §. filiò. ff. de uul. & pup. plenè not. per gl. Alex. & alios in l. 1. §. ueteres. ff. de acqui. pos. & per has rationes & alias ita consuluit Bal. cons. 425. Verba
* legis municipalis. uol. 1. & hæc est* communis opin. quam secuti sunt plures alii doct. & legendo & cōsulendo, quos refert & sequitur Alb. Bru. in d. tract. in 10. artic. princ. q. 5. fol. 53. & eam sequitur Georg. Nat. in tract. ꝙ stantib. masculis &c. in secunda parte principali. q. 26. col. 21. & col. 26. uers. 26. quæro & idem tenet Lauren. de Pala. in tract. ꝙ stantib. masculis fœminæ non succedant, col. 3. & duab. seq. Quibus in locis com-
* muniter * concluditur, ꝙ si fœmina excluditur a successione stantib. masculis, censetur perpetuò exclusa, & sufficit ꝙ tempore delatæ hæreditatis superfit masculus momento, esto, ꝙ postmodum non extet, secus autem esset, q̄n statutum excluderet fœminam per illam dictionem, quousque, quandiu, seu do
38 nec masculus extat. Nam † tunc fœmina non censetur perpetuò exclusa, sed temporaliter, & isto casu procederēt omnia allegata supra pro contraria parte cum aliis plenissimè cumulatis in dictis tract. in casu aūt nostro in dicta constitutione fœminæ non excluduntur per dictionem donec, quousque, uel quandiu masculus extat, sed simpliciter excluduntur a masculis, ergo perpetuò cēsentur exclusæ, & illa uerba, si masculi extant, uel masculis extantibus, inducunt dispositionem, uel saltim conditionem, quam sufficit momento fuisse adimpletam, ut supra probatum est, ex quibus infertur, ꝙ cum hæreditas ser Candidi semel peruenit ad ipsum ser Iacobinum, ꝙ perpetuò excludit ipsam dominam Ceciliam uirtute cōstitutionis, & ꝯn̄r de ipsa hæreditate potuit ipse Iacobinus disponere. Cū
39 † fuerit facta sua propria per immixtionem seu aditionem, prout uoluit & not. in d. l. 1. ibi, de rebus suis. ff. de testa. & in puncto est deci s. Lapi. 101. in ciuitate Florētiæ, ubi dicit, ꝙ ita obseruat consuetudo, & idem tenet Pet. de Anch. in d. consi. 301. Posset probabiliter. ubi arguit ad partes, & tandem concludit ut s̄. per optimas rationes, quas refert & sequitur Albe. Brun. in d. tract. in 13. articulo principali q. 5. fol. 75. ubi adducit alias rationes & decisiones, & potissimè quia semel hæreditas est facta illius adeuntis, & ideo consideratur ut sua, non ut quōdam sui patris, & per hoc tollitur illud, quod supra ex aduerso dicebatur, ꝙ dictus Iacobinus non poterat de dictis bonis disponere ab intestato nec ex testamento, quinimò poterat cogi ad præstandam cautionē de conseruando dicta bona &c. quia omnia illa procedūt, quando fœmina à statuto fuisset exclusa tēporaliter, secus si perpetuò, ut est in terminis nostris. & ꝙ ita debeat distingui, satis probatur ex his, quæ adducunt d. Modern. in dicto tractatu, in d. articulo 13. quæst. 8. fol. 77.

Prout

Prout etiam dictæ obiectiones ad p̄sentē conclusionē s̄. ex aduerso factæ possunt tolli ex alio urgenti fundamento, nam etiā si dicta cōstitutio excluderet fœminas per dictionē, donec, seu quousq;, & sic tpaliter, quod minimè est: q̄a imò excludit sim
40 pliciter & perpetuò, ut s̄. dixi. Tñ† adhuc non haberent obstare in ꝯrium adducta: eo q̄m dicta cōstitutio in scd̄o capite, uersic. & si cōtingeret ēt, si uellemus referre dictā clausulā ad oīa p̄cedentia, quod esse non pōt, ut infra dicā, solum reintegrat ipsas mulieres, q̄n masculi excludētes ipsas mortui fuissent sine filiis masculis, uel nepotib. ex filijs, & sic nō simpl'r sed ꝯditionaliter sunt reintegratæ, q̄n masculi excludentes ipsas mortui fuissent sine filiis, quod minimè est in casu p̄senti, in quo Iacobinus excludens ipsam d. Ceciliā mortuus fuit cum filio, quo filio stante ipsa nō potest dici reintegrata ad successionē per dictam constitutionem, quæ expresse eam excludit a d. reintegra
41 tione, q̄n masculus illā excludēs mortuus est cū filio. Et† istud cōprobari pōt ex dictis Bar. in d. l. fi. §. 1. in princ. dum uult, ꝙ exclusa ad tp̄s per dictionē quousq;, & similes, tūc demum reintegratur, q̄n excludens ipsam mortuus est sine filiis, & ita ēt tenet Soc. in d. cōs. 10. uol. 3. adducēs ad hoc cōs. Fran. de Are. 159. Viso puncto ad me transmisso, col. fi. uer. circa s̄m dubiū, ubi uult, satis esse, ꝙ filius masculus excludens fœminam moriatur cum hærede masculo, prout requirit statutū, licet postmodum ille hæres masculus moriat̄ sine filiis, ut est propriè in terminis nostris, nam per talem hæredem masculum ipsa fœmina exclusa, censetur perpetuò exclusa, nec debet admitti ad reintegrationem successionis p̄p constitutionem seu statutū; cum reintegratio solùm concedatur in casu, quo masculus eā excludēs mortuus fuisset sine filiis, adducit rōnes, iura & decisio. ut per eum, ex quib. patet, ꝙ dicta do. Cecilia nō pōt se defendere ex dicta cōstitutione in d. uers. & si cōtingeret, ex quo de directo facit ꝯ ipsam, & idē etiā sequitur Georg. Nat. in d. q. 26. & bene facit, qđ ponit Alb. Bru. in d. tract. in 22. art. q. 9. circa finem fol. 66. Quæ etiam comprobantur, nam d. constit. in d. uers. & si contingeret, reintegrans fœminas, solùm eas reintegrat, q̄n Iacobinus mortuus fuisset sine filiis: & quia mortuus fuit superstite sibi d. Io. eius unico filio, ideo euanuit reintegra
42 tio. Cum† tali casu dicatur mortuus cum filiis, & nō sine, tex. est in l. nō est sine liberis, & in l. seq. ff. de uerb. sign. per glos. & doct. maximè Pau. de Cast. in 1. notabili, in l. 1. C. de cond. insertis, & est tex. & gl. in l. cum uxori. C. q̄n dies legati cedat. & satis fuit tp̄e mortis do. Iacobini extare, prout extitit, dominū Io. eius filium ad tollendum dictam reintegrationem, ut in si
43 mil. dicit Ale. in cons. 31. Ponderatis his, in princ. uol. 3. Et† dato ꝙ ille unicus filius postmodum moreretur sine filiis adhuc non debet admitti talis reintegratio, ut no. in dictis locis, & p̄ Oldr. cons. 21. Thema tale est. & per Abb. cons. 40. Venio ad primum, uol. 1. & in primo dub. & plenius per Dec. cōs. 218. In casu ad me transmisso, col. 4. nu. 10. & cons. 269. Consultus col. pen. nu. 13. & consi. 323. Cum sit, col. 2. nu. 3. uol. 2, dictus d. Io. filius d. Iacobini per dictam constitutionem non uī grauatus ad dictam reintegrationem, si moreretur sine filiis, sicuti fuit grauatus ipse Iacobinus, ex quo de ipso filio Iacobini & sic nepote dictæ d. Ceciliæ constitutio non loquitur respectu dictæ reintegrationis, quinimò constitutio expresse excludit re
44 integrationem propter filium & nepotem. Et† ideo nō uenit, ut in simili dicit Bald. per illum tex. in l. 1. §. finautem ad deficientis. C. de cad. tol. Pau. de Cast. Abb. Alex. & Deci. in locis &
45 consiliis supra allegatis. Et† etiam quia limitata dispositio quò ad certas personas debet limitatum producere effectum, s̄m
46 Dec. in cōsi. 63. Et pro tenui, col. 2. nu. 3. uol. 1. Ex† quibus patet, ꝙ appellatione filii seu fratris non uenit modo aliquo nepos, ex quo constitutio prædicta uult, fratrem, moriētem cum filio fœminam exclusam ab eo non posse reintegrari: & etiam quia appellatione filii regulariter non uenit nepos maximè in grauamine. l. quòd si nepotes. ff. de testa. tute. §. fi. instit. qui da. tut. poss. l. Gallus. §. instituēs, & ibi plenè scrib. ff. de li. & posth. & per Bar. in l. liberorum. ff. de uer. sign. & plenè per Franc. de Cur. cōs. 44. uol. 9. Sæpe reuoluta, & per Dec. cōs. 87. Primò cōsultus, & consi. 182. Videtur, & consi. 199. uol. 2. & plenissimè per Soc. consi. 152. uol. 1. ubi sunt subscriptiones multorum doctorum, & cons. 104. uol. 3. & per Dec. cons. 95. Diuino implorato præsidio. uo. 1. & ex hoc illud tollitur, quod suprà dicebatur, appellatione filii uenire nepotem, qnia nō uerum, ex quo constitutio uult contrarium, nepotum. s. excludere reintegrationem successionis, item quia appellatione filii regulariter non uenit nepos, &c. ¶ Vlterius dictæ obiectiones supra factæ tolluntur, & considerandum est, ꝙ dicta substitutio in primo cap. simpliciter uult, masculos succedere ascēdentib. a qua successione excludit ipsas fœminas sine aliqua reintegratione, in uersiculo uerò, & ꝙ ī supradictis casib. & ī uersic. & si cōtingeret. solùm constitutio loquitur, q̄n ascendentes uel collaterales masculi excludunt fœminas, disponens ꝙ si tali casu ascendentes seu collaterales masculi q. excludunt fœminas morerētur sine filiis seu nepotib. masculis, ꝙ tunc filiæ, & fœminæ exclusæ reintegrentur ad successionem, ad quā uenire nō potuere: cum fuerint p̄ prædictos exclusæ, & sic prædicta cōstitutio in dictis casib. nihil dicit de casu præsenti, q̄n descendens masculus succedit ascendenti exclusa fœmina, & ideo dicti uersiculi non sunt trahendi ad istam successionem, ex quo loquuntur, q̄n ascendentes, & collaterales masculi succedunt, quod patet per illam dictionē, uidelicet, quæ restringit illa uerba ḡnalia
47 lia in supradictis casibus. Et† ibi, per supradictos masculos cōnumeratos, cuius dictionia natura est restringere uerba ḡnalia præcedentia. l. alimenta. ff. de alimentis & cibariis legatis. l. 1. & ibi Bar. ff. ad legem Acquiliam, & notat Bar. in l. quæsitum. §. si fundus. ff. de fundo instruc. & per Soc. cōs. 32. num. 4. uol. 3. & consi. 41. nu. 36. uol. 4. quod etiam probatur per illam dictionem tantummodo, positam in dicta constitutione. in dicto uers. & si contingeret, quæ refert & restringit se tm̄, q̄n ascendentes & collaterales succedunt, & excludunt fœminas secus q̄n descendentes succedunt ascendentib. fęminis exclusis. Nec
48 †. n. dictio tantummodo, stat restrictiuè l. 2. C. de his qui fil. distraxe. & oēs alias p̄sonas prętеr exp̄ssas excludit l. 1. & ibi Bar. ff. si quis ius dicen. non obtemperaue. & in l. iurisgentium. §. quod ferè. ff. de pac. in l. sancimus. C. de test. & dissimilis est casus, q̄n filij excludunt fœminas, quā q̄n ascendentes & collaterales, & ita in pūcto & in propriis terminis qōnis nostræ cōsuluit Soc. cons. 50. Viso testamento. col. 1. & 2. uol. 3. ubi in terminis dictæ constitutionis excludentis fœminas & eas reintegrantis modo prædicto, dicit ꝙ respectu descendentium succedentium ascendentibus fœminæ sunt penitus exclusæ, sed q̄n ascendentes uel collaterales eas excludunt, non sunt perpetuò exclusæ, sed temporaliter, q̄n dicti ascendentes seu collaterales mortui fuissent sine filiis seu nepotib. masculis, ita intelligendo & declarando uerba dictæ cōstitutionis in principio, & in d. uers. & ꝙ in supradictis, & in d. uers. & si contingeret, quod ꝯs. omnino uideatur: quia in puncto ponit decisionē præsentis casus, & per ista tolluntur ea, quæ fuere superius in ꝯrium adducta in secundo fundamento, & tollitur illud, quod dicebatur de dictione uniuersali: quia restringuntur ut s̄. itē illud, qđ dicebatur de clausula apposita in fi. quia cōmodè nō pōt referri ad primum casum constitutionis, q̄n descendentes succe
49 dunt, & excludunt fœminas. Et† ideo ad istū casum nō debet referri, sed tm̄ ad alios, ut no. in l. si idem cū eodē. in fi. ff. de iurisdictione omnium iudicum, & in l. 3. ff. de lib. & posth. & in l. 1. C. eo. in d. l. talis scriptura. ubi Bar. uult, ꝙ non debet referri ad illud, quod propriam habet determinationem, ut est casus noster, cum aliis quæ adducit Dec. cōs. 11. nu. 15. vol. 1. itē etiam tollitur. quod dicebatur, dictam intelligentiam debere referri ad primum casum, ex quo fiebat reuersio ad ius cōe, nā dicta constitutio expresse disponit contrarium, ut cesset reintegratio, q̄n descendens succedit ascendenti fœminis exclusis, ex quo talis exclusio isto casu est p̄petua non temporalis, cessat ēt illud, quod dicebatur, ꝙ cessantib. masculis debet cessare dicta constitutio, cum cesset ratio ipsius, nam satis fuit rationem uiguisse semel, & produxisse effectum, esto ꝙ postmodum ces
50 set. Tamen† adhuc durat dispositio & effectus, ut no. per Can. in c. cum cessante. extra de appel. & latè probatum est supra, in fundamentis istius conclusionis, ubi ostensum fuit, satis esse conditionem fuisse momento adimpletam, esto ꝙ non duret. Item tollitur obiectio, ex quo etiam si dicta clausula reintegrationis ueniret referenda ad omnes casus antecedentes positos in dicta constitutione, adhuc non comprehenderet casum pręsentem, ex quo etiam in ascendentibus & collateralibus dicta reintegratio nō haberet locum, quando mortui fuissent cum filiis seu nepotibus masculis, ut expresse dicunt uerba dictæ constitutionis in uersic. & si contingeret, & plenè dixi supra in

pra in præcedenti fundamento & rñsione, vnde cum Iacobinus mortuus fuerit superstite Ioanne eius filio, certissimũ erit
51 oĩ casu ipsam d. Ceciliã esse exclusam.¶† Non obstat tertium fundamentum supra factum, ꝙ ista d. Cecilia non fuit, nec est dotata, ꝯñr non venit excludenda per decisiones ibi allegatas, nã procederet oppositio, qñ cõstitutio diceret, ꝙ filia dotata non succedat, vel excludatur, secus aũt est, qñ statutum seu cõstitutio simpľr eã excludit a successione pp masculos, & mandat ipsam dotari: tunc.n. simpliciter & perpetuò dr̃ excusa, & solùm dotem petere põt, ita Ale. ꝯsil. 13. Circa primũ dubiũ, col. 4. vol. 3. cum aliis cumulatis per Alb. Bru. in d. tract. in 6.
52 arti. prin. in 4. membro. q. 7. fol. 23. Et † in tm̃ istud procedit, ꝙ si ista filia exclusa, q̃ debet dotari, nunquam fuit dotata, nec req̃siuit se dotari, vt est casu noster, est illi mulieri imputãdũ, quæ non requisiuit dotem. ita puncto est decisio Io. Camp. in tract. de dotib. q. 78. an statutum, adducit quæ vult Ang. in simi. cõs. 40. & bene facit, qđ vult Pau. de Ca. in l. peto. §. fratre. in fi. de leg. 2. & Ale. consi. 172. vol. 4. quam decisi. sequitur & comprobat multis auctoritatib. idem Alb. Bru. in d. tract. art. 6. in 3. membro. q. 11. fol. 24. sed sic est, ꝙ constitutio simpliciter excludit ipsas fœminas, & in versic. volumus tñ. mandat, ꝙ debeant dotari & maritari per masculos ipsas excludentes, vñ a successione sunt simpliciter & perpetuò exclusæ, & solũ do-
53 tem petere pñt. Quæ † etiam possunt comprobari ex his, quæ dicit idem Alb. Brun. in dicto tract. in 9. art. q. 1. versic. 2. casu principali, fol. 44. volens, ꝙ sine difficultate aliqua mulier excluditur a successione intestati, qñ tali mulieri statutum præseruat aliquid, seu mãdat prestari, vt est casus præsens. adducit decisio. & auctoritates, vt per eum & in eodem fol. versi. illud autem. declarat, quanta debeat esse ista dos, quam petere posset, tenendo firmiter eam excludi a successione, & in eodem articulo q. 2. fol. 45. ver. est autem differentia quoad effectũ succedendi. exprese vult, magnam esse differentiam, an statutum excludat dotatam, an verò excludat simpliciter, & mandet do-
54 tari, vt est in casu nr̃o. Et † est optima decisio Ias. in l. de alimẽtis. in fi. C. de transf. & Ale. consf. 7. visis, col. 3. vol. 2. volentiũ, ꝙ statutum mandans filiam dotari a fratrib. potest petere dotem, licet sit ab alio dotata, non aũt veniat ad successionem, & talem dotem poterit petere condictione ex statuto, ẜm Bar. in l. 1. ff. de cond. ex l. & Pau. de Cas. in l. si socer. §. Lucius, co. vlt. ff. solut. mat. & Ale. consi. 55. Consideratis, vol. 1. cum aliis adductis per Alb. Bru. in d. tract. in 11. art. q. j. & 2. vbi tractat, an talis dos succedat loco legitimæ, qñ sumus in cã intestati, & licet ipsa d. Cecilia in præsentiarum reperiatur sine dote post mortem omnium masculorum, qui ipsam excluserunt a successione paterna, tñ adhuc non potest succedere, ex quo cõstitutio mandat ipsam dotari de dictis bonis, ista est decisio, quæ ita debet intelligi, Ci. Alber. de Rosa. Ang. & Saly. in l. 1. C. de adulter. vbi dicunt, ꝙ si statutum disponit, ꝙ fœminæ debeãt maritari de bonis patris, & contentari dote, & filij masculi in totum succedere, si contingat aliquẽ decedere relicto filio masculo, & filia fœmina, si masculus moritur relicta filia vel alio hærede priusquam eius soror maritetur, non poterit soror ad hæreditatẽ venire, sed tm̃ petere dotem, nisi filius masculus fuisset mortuus viuo patre, ita Ioa. And. in rub. de successione ab intestato, col. 2. & Pau. de Cas. cons. 97. & Soc. consil. 296. In præsenti. circa fin. ita declarans dictam decisionem Cyn. & aliorum in d. l. 1. quam in terminis istis refert, sequitur, & cõprobat Alb. Bru. adducendo alia in d. tract. art. 12. q. 9. circa fi. fol. 66. col. 1. ex quib. concludo, ꝙ licet hucusque ipsa d. Cecilia non appareat dotata de bonis patris, tñ pp hoc non debet venire ad successionem eius, cum ab ea fuerit & sit simpliciter & perpetuò exclusa, solùm petere posset se dotari ẜm decisiones supra adductas, quem articulum, an modò possit dotem petere super bonis paternis, non discutio, nec determino, cum in facto sit dubium, quod tp̃s precisè cucurrerit, & an præscriptio isto casu possit habere locum uel ne, solùm dico
55 ipsam omnino excludi a successione paterna.¶† Circa ẜm articulum principalẽ concernentem hæreditatem aliorum trium fratrum, breuibus dico, ipsam d. Ceciliam fuisse & esse perpetuò exclusam a dicta hæreditate virtute dictæ cõstitutionis disponentis, fratrib. morientib. ab intestato succedere fratrẽ masculum, & excludi sororem, vt dicunt verba expressa dictæ cõstitutionis, & ideo ser Iacobinus frater dictorum fratrum superuiuens illis successit in hæreditatib. ipsorum exclusa ipsa d. Cecilia sorore pp dictam constitutionem, seclusa dispositione iuris cõis aliud statuentis. Nec prædictis obstat illud, quod hr̃ in dicta constitutione, in ver. & si contingeret, vbi soror exclusa per collateralem masculum a successione alterius collateralis, non excluditur simpliciter & perpetuò a successione alterius collateralis, sed temporaliter, videlicet qñ dictus collateralis masculos excludens haberet descẽdẽtes masculos &c. quib. deficientib. ipsa soror exclusa reintegratur ad dictã successionem &c. Nã aduertendũ est, ꝙ isto casu ipsa soror & fœmina exclusa in d. ver. & si contingeret. nõ reintegratur simpľr sed cum illa qualitate & conditione, qñ collateralis masculus ipsam excludens fuisset mortuus sine filijs, vel nepotib. masculis, vt patet per verba expressa dictæ cõstitutionis posita in dicto versi. & si contingeret. cuius ꝯrium fuit in casu nr̃o, vbi ipse Iacobinus frater ipsius Ceciliæ eã excludens a successione aliorum fratrum mortuus fuit cum Ioanne eius filio masculo pupillo, pp cuius existentiã ipsa d. Cecilia etiã exclusa fuit a dicta reintegratione successionis, pp quem pupillum filium d. Iacobini, & illi superexistentem ipsa d. Cecilia sine aliqua reintegratione remãsit simpliciter & perpetuò exclusa a successione & hæreditate dictorum fratrum, vt probatur per Are. in d. ꝯs. 158. cũ aliis plenè superius adductis in præcedenti prima
56 hæreditate ser Candidi, q̃ hic habeantur pro repetitis.¶† Circa tertium & vltimum articulũ cõtinentem hæreditatem ser Iacobini & Ioannis pupilli eius filij. dico, ipsam do. Ceciliã ab vtraque esse exclusam, omissa n. dispositione constitutionis & statuti, quæ nihil dicit de istis duabus successionib. & considerando ius cõe, certum est, ꝙ ipsa d. Cecilia non potest venire
57 ad hæreditatẽ ser Iacobini eius fratris. Primò: † quia ipse mortuus est testatus, & instituit filium suum hæredem pupillum, & iõ causa testati est in consideratione & præfertur. l. quãdiu. ff. de acqui. hære. toto tit. ff. C. & institut de hære. instit. de hæ-
58 re. quẽ ab intesta. defer. in principio. Nec † poterit dictũ testm̃ querelare, ex quo non apparet instituta persona turpis, iuxta plenè not. in l. fratres vel sorores. C. de inoffi. test. cum vulgar.
59 Secundò † excluditur ex alio: quia etiam si ipse ser Iacobinus fuisset mortuus ab intestato, adhuc Ioannes filius suus descendens exclusisset ipsam sororem transuersalem, vt hr̃ insti. de hære. quæ ab intestato. §. 1. & 2. & ff. & C. vnde libe. & ff. & C. de suis & leg. & in auct. de hæred. ab intesta. ven. in prin. cũ
60 alijs vulgar.¶† Quantùm verò attinet ad hæreditatem Ioãnis pupilli dr̃ idem, ꝙ ipsa do. Cecilia excluditur eo: qm̃ dr̃ mortuus testatus, & habet hæredem sibi datum in testamento paterno, qui erit dictum monasterium, nam certum est, ꝙ ipse Iacobinus iure permittente facere potuit, prout fecit testamentũ sibi & etiam dicto Ioanni eius filio pupillo, tex. est in l. morib. ff. de uulg. & pup. & inst. de pup. substi. per totum l. quamuis, & l. precib. C. de impube. & in c. Raynaldus. & ca. Raynutius.
61 ex̃ de testa. & bene in c. si pater, eo. ti. lib. 6. Et † tale testm̃ partim dr̃ testm̃ patris & partim testm̃ filij, ut est tex. in l. Papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. test. & institu. de pupil. substi. in princ. & in d. c. si pater, ex quo sequitur, ꝙ tale testm̃ est testm̃ pupilli sibi factũ ab eius patre. l. permittente, vt sup. per quod testamentum talis filius pupillus non dicitur mori ab intestato, esto ꝙ sit in ætate, in qua non potest testari, nam talis habilitas suppletur per testamentum factum a patre. d. l.
62 morib. cum aliis supra adductis. Et † ideo dicitur mori cum testamento, & non ab intestato, dicto capitulo primo, & d. §. sed nec impuberis, & isto casu hæreditas ipsius pupilli spectat & deuenire debet ad illos, qui sunt substituti & uocati a patre in testamento per eum condito, & isti excludunt alios qui ab intestato poterãt succedere pupillo, ut no. in d. l. morib. & in d.
63 c. si pater, cum concor. Quod † intantum est uerum, ut etiam excludatur mater ipsius pupilli a totali successione ipsius etiã a legitima per substitutum datum pupillo a patre, per dictum c. si pater, & dicto. §. sed nec impuberis. cum si. ex quib. patet, ꝙ ipsa domina Cecilia non potest aliquod ius prætendere super hæreditate & bonis ipsius Ioannis pupilli, ex quo non dicitur mortuus ab intestato, sed cum testamento, & habebit hęredem dictum monasterium substitutum sibi pupillariter datum in testamento patris, quod monasterium a bonis & successione prędictis excludet ipsam dominam Ceciliam sororem domini Iacobini, & amitam domini Ioannis pupilli,

pilli, & etiam quandocunque aliam personam magis proximiorem, quæ prædicto Ioanni ab intestato potuisset succedere. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filij positi in conditione excludunt substitutum.*
2 *Fideicommissum conditionale deficiente conditione expirat.*
3 *Dispositio facta sub conditione non habet locũ deficiẽte cõdõne.*
4 *Satis est ad exclusionem substituti, quòd filij grauati extent, licet postmodum moriantur.*
5 *Si substitutio prima deficit, omnes aliæ substitutiones dependentes ab illa etiam expirant.*
6 *Substitutio facta sub cõditione, si sine filijs institutus moriatur. Dispositiuè non videtur eos uocare.*
Vera est opin. in l. Lucius. ff. de hær. insti.
7 *Positi in conditione non videntur dispositiuè vocati.*
8 *Positi in conditione non possunt grauari fideicommisso, ex quo non fuerunt honorati, & nu. 13. & 14.*
9 *Institutus grauari potest sub duplici conditione, si ipse, siue eius filij moriantur sine filijs.*
10 *Fideicommissum relictum a filijs suorum, an sit validum.*
11 *In substitutionibus procedit argumentũ, hoc non dicit substitõ.*
12 *Grauamen personale nõ egreditur personã eius, cui fuit iniũctũ.*
13 *Grauari non potest, qui a testatore non est honoratus.*
15 *Fideicommissum relictum, si sine filijs institutus decedat masculis, locum habet non obstante expressione masculinitatis, contra Dec. & Guid. Pap. & nu. 13. & 14.*
16 *Filii etiam masculi positi in conditione nõ videntur dispositiuè uocati, contra Dec. & Gui. Pap. & aliis seq.*
17 *Qualitas, masculis, non alterat dispositionem stante statuto excludente fœminas.*
Quid autem sit de iure communi dubitatur.
18 *Positi in conditione ex coniecturata mente testatoris quandoq; censentur dispositiuè vocati.*
19 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturis.*
20 *Quod verum. Quando coniecturæ colliguntur ex testamento.*
21 *Alias autem non satis est dicere, testator ita disposuisset.*
22 *Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus, an & quãdo veniant nepotes.*
23 *Et quid si verba referuntur ad tempus futurum, & nu. 24.*
25 *Et quid si repertus est filius in primo gradu, in quo filio verificata fuit dispositio.*
26 *Fideicommissum grauamen inducit.*
In fideicommisso filiorum appellatione non uenit nepos.
27 *Si testator digressus est ad plures gradus substitutionum, filiorũ appellatione an ueniant nepotes.*
Et filii positi ĩ cõditione an cẽseanĩ dispositiuè uocati, & nu. 28.
29 *Expressio masculinitatis an inducat, ut filii positi in conditione censeantur dispositiuè uocati. & nu. seq.*
31 *Filij masculi positi in conditione censentur appositi ad exclusionem ipsarum fœminarum.*
32 *Substituti uocati in casu deficientium liberorum ex certa muliere non comprehendunt alium casum filiorum scilicet natorum ex alia muliere.*
33 *Substitutio conditionalis non habet locum, si conditio deficit.*
34 *Dictio, tunc, extremitatem temporis denotat.*
35 *Extensio de persona ad personam grauatam reiicitur.*
36 *Dictio, dicti, relatiua est ad præcedentia.*
37 *Relatio fieri debet cum omnibus suis qualitatibus præcedentis dispositionis, & nu. 38.*
39 *Relatio in dubio facienda est ad ea, quæ sunt posita dispositiuè, & non conditionaliter.*
40 *Filij positi in conditione in uno capitulo, non propterea cẽsentur ita positi ĩ alio capitulo, ĩ quo expresse, & dispositiuè uocãtur.*
41 *Clausula posita in fi. ad quæ sit referenda, & nu. 42.*
43 *Et quid si eadem ratio uiget, ut referatur ad omnia.*
44 *Et quid si clausula refertur ad tempus futurum, uel clauditur sub unica ratione.*
45 *Filiarum appellatione an & quando ueniant neptes, & nu. 47.*
46 *Excludens filias a fortiori uidetur excludere neptes natas ex filiabus, & nu. 64. 65. 66. & 67.*
48 *Clausula posita in cõtextu unius capituli an referatur ad alia.*
49 *Clausula stans de per se an referatur ad alia.*
50 *Clausula non refertur ad omnia, quando assignari potest ratio, ut magis referatur ad unum quàm ad aliud.*
51 *Clausula non refertur ad illa, in quibus certum statutum est.*
52 *Dubietas unius capituli declaranda, & interpretanda uenit ex præcedentibus, & seq.*
53 *Clausula in fine posita declaratur & interpretatur ex antecedentibus, & seq.*
54 *Dicta in uno capitulo quandoque censentur in alio repetita.*
55 *Ver. substituo, positum in uno capite testamenti, directè interpretatur ita positum in alio capite dubio.*
56 *Verbum æquiuocũ positum in uno capitulo interpretatur eo modo, quo clarè fuit appositum in alio capitulo.*
57 *Relatiuum, eos, æquiuocum qualiter sit interpretandum.*
58 *Dictio, eorũ, relatiua et repetitiua qualiter ueniat ĩterpretãda.*
59 *Relatiuum ad quæ magis sit referendum.*
60 *Et quid si relatum clarè fuit appositum in alio capitulo.*
61 *Non est uerisimile, quòd quis incontinenti uoluerit se corrigere.*
62 *Relatiuum limitatum limitatè debet intelligi.*
63 *Qualitas dotandi filias non alterat primam substitutionem, nec alias seq.*
64 *Casus plures, in quibus exclusis filiabus non uidentur exclusæ neptes, & alij seq.*
68 *In dubio fauendum est piæ causæ.*
69 *Fallit quando sumus in casu claro.*
70 *Pro pia causa non semper est iudicandum.*
71 *Piæ causæ & ecclesiæ non est ita fauendum, ut fiat iniustitia.*
72 *Maximè quãdo interpretatio fieret cõtra uolũtatẽ disponentis.*
73 *Dispositio. l. ab eo. C. de fideic. & l. Lucius. ff. de hære. instit. non procedit, quando uersatur causa pia.*
74 *Piæ causæ non est fauendum in materia substitutionis contra cõmunes regulas, & nu. 75.*
76 *Pia causa non excludit substitutum contra uoluntatẽ testatoris.*
77 *Substitutio facta in uno casu non extenditur ad alium fauore piæ causæ.*
78 *Pia causa sub conditione substituta non admittitur nisi conditione adimpleta.*
79 *Pia causa substituta in certis & limitatis casibus non admittitur in aliis.*
80 *Dispositio glo. in d. l. Lucius, qñ & quo casu locum sibi uendicet.*

CONSILIVM LXXXVI.

Ad veram Resolutionẽ præsentis consultationis aduertendũ est, ꝙ do. Ioanna testatrix hæredẽ vl̄em instituit d. Magdalenã & voluit, ꝙ si ipsa Magdalena qñcunque decederet sine filijs masculis, tunc & eo casu esset substitutus Hierony. sponsus & maritus do. Magdalenæ in vita tm̃, & post eius mortẽ essent substituti filii masculi d. Hierony. quæ substitutio penitus euanuit, ex quo d. Magdale
1 na mortua fuit relictis filiis masculis. Licet † .n. filii masculi Magdalenæ sint tm̃ positi in conditione, tñ substitutũ excludunt, vt hr̃ in l. Lucius, la. 2. ff. de hære. inst. & in l. filiusf. §. cũ
2 quis. de le. 1. & in l. ex facto. §. si quis aũt. ff. ad Treb. Cum †. n. conditio, sub qua relictum fuit fideic. defecerit, proculdubio cessat fideicommissum, ita in terminis nostris dicit Oldr. cõsi. 21. Thema tale est. vbi vult, ꝙ qñ alicui facta est substitutio, si decesserit sine filiis masculis, si tpe mortis reliquit filios masculos, substõ euanescit, quicquid postea contingat de liberis
3 masculis, allegat. l. cum vxori. C. qñ dies leg. ced. Et † etiã quia dispositio facta sub conditione non habet locũ deficiente conditione. l. 1. ff. de don. cum concor. & idem uult Ioan. And. in additio. ad Spe. in tit. de tes. §. in primis. in vlt. q. & Pau. de Ca. in d. l. ex facto. col. pe. & cons. 170. ne impropriis utamur uocabulis, col. pe. & Pe. de Anc. cons. 119. Pro clariori decisione, & Ale. consi. 31.. Ponderatis his, in prin. uol. 3. ubi adducit, ꝙ conditio, si decesserit sine liberis, expirat etiã existente uno filio, & substitutio ita facta euanescit, qñ sub hac cõditione grauatus filios reliquit. l. 1. & ibi not. omnes. C. de condi. inser. l. iubemus. §. sinautem. C. ad Trebel. l. non est sine liberis. ff.
4 de uerb. sign. Quod † procedit, quicquid postmodũ de filiis cõtingat: ut probatur in decisio. suprà deductis, & ponit Abb. cons. 40. Venio ad primũ dubium, uol. 1. & etiam Old. consi. 141. Thema tale est. col. 2. & est doct. Bar. in l. Centurio, in ulti. q. tertiæ qõ. principalis, col. 12. uersi. quæro ulterius. quem

circa

circa istud ibi sequũtur oẽs scrib.ff.de vulg. & pup.& Ias.in l.
in substitutione.eo.tit.nu.10.& in l.si quis.nu.5. C.de instit.
& substi.& Fran.de Cur.ↄſ.40.qđ est Soc. & Cur.ↄſ.43.Statu
to,col.7.verſ.pręmissis.& ↄſ.63.col.7.& seq.& tenet ẽt Soci.
ↄſ.250.col.4.uol.2.& ↄſ.36. Rectè & maturè, col.fi.& ↄſ.14.
Sequendo ordinem,col.2.& 3.uol.1.& ẽt ↄſ.208.Considera-
tis,col.4.& col.fi.in prin.uol.2.& ↄſ.55.Visis consiliis,uol.3.
& ad id plura cumulat Dec.ↄſ.63. Et pro tenui,col.1.uersi.&
licet liberi.& ↄſ.218. In casu ad me transmisso, col.2.nu.7.&
8.& ↄſ.323. Cum sit.nu.3.& ↄſ.291.Visis.nu.5.& consi.377.
Visis, col.2.& etiam in aliis suis consi.& Corn. consi.275.In
* præsenti, colu.1.& 2.uolum.4.quibus in locis * communiter
concluditur, ꝙ substitutio facta sub illa conditione, si institu-
tus decesserit sine liberis, expirat,qñ mortuus est relicto filio,
nec est in consideratione, quid de eo postmodum cõtingat,ut
etiam ponit Dec.consi.nouiter impresso.12.nu.4.& consi.25.
5 col.1. Et † nedum prima substitutio sub tali conditione facta
dicitur expirare, sed etiam omnes aliæ substitutiones successi-
uè factę post primam,a qua sequẽtes dependent, expirant: ut
habetur in l.cum in testõ.in prin.ff.de hære.insti. & in l.si ma
ter.§.fi.& ibi not.Ias.post alios in secundo notabili.ff.de uulg.
& pup.& est doctr.Bart.in l.1.col.mihi.10.uersi.sed circa hoc
insurgunt dubia.ff.de uulg.& pup. & sic infertur,ꝙ sequentes
substitutiones factæ per dictam d.testatricem penitus euanue
runt sublata prima, a qua dependent aliæ,& uirtute cuius pri-
mæ successiuè aliæ fuere factæ,ut firmat Soci.in terminis nr̃is
in ↄſ.116.col.4.& 5.uol.3.& per Alex.consi.1.uol.1.& consi.
149.nu.3.& 4.uol.6.& per Soc.consi.62.col.4.uolu.3.Com-
6 probantur prædicta, nam filij masculi Magdalenæ non appa-
rent uocati per ipsam testatricem,nec sunt positi in dispositio
ne,sed solùm positi apparent in conditione, & iõ non pñt ue-
nire tanq̃ uocati ab ea.l.si quis sub ↄditione.ff.si quis om.cau.
testam.sed solùm potuere succedere matri ex testõ,uel ab inte
* stato,vt dicit gl.communiter * approbata in d.l.Lucius.quam
ibi sequitur Bar.Bal.Ang.Imo.& alij relati per Alex. consi.32.
Viso processu,col.pen.uol.3.& consi.13.Visis,col.4.uersic.&
ideo dicit Bal.uol.4.in quibus consi.Alex.dicit,hanc esse com
munem,prout etiam firmat Bar.in d. l.Centurio.uersi.prælle
gato.& ibi Alex.col.antepen. & seq.& Soci.consi.77.consiliis
nostris,col.2.uersi.uigore cuius substitutionis,& consi.80.De
duobus principaliter,col.4.uersi.tamẽ quia illa opinio,uol.1.
& consi.218. Consideratis, col.2.uol.2.& consi.116.In cau-
sa filiorum,uol.3.& Corn.consi.66.In hac consultatione,col.
2.& consi.186.De duobus,col.4.uersi.tum quia, uolum.2.&
consi.180.Multitudo, col.2.in principio,uol.4.& ita etiam fir
mat allegando plures decisio.Dec.consi.270.nu.1.& in consi.
7 suis nouiter impress. cõsi.20.Et pro tenui,nu.1.Et † qñ alicui
extraneo est facta substitutio sub illa ↄditione,si sine filiis mo-
riatur &c. Prout facta apparet ĩ casu præsenti,proculdubio ve
ra est opinio gl.in d.l.Lucius,ita consuluit collegium Papien.
in ↄſ.incip.Sæpe reuoluta,col.2.uer.primus qñ testator,quod
consi.ponitur inter consi.Franc.de Cur.& est in ordine.44.&
not.Corn.d.consi.180.col.2. uolu.4.quod prius uoluit Salyc.
in l.1.C.de cond.inser.& alij relati per Soc.consi.140. Cõside
rato testõ,col.2.uol.1.& d.consi.218. col.2.uol.2.& plenè tã
git Fran.de Cur.consi.41. Quia inquit Bal.col.6.& consi.63.
Antiquissima,col.4.6.& 7.& consi.51. Super testamento.ubi
plures adducit tenentes ↄ̃rium, & demum firmat hanc cõmu
8 nem.Ex † quibus infertur necessariò,ꝙ filij masculi Magdale-
nę positi in conditione etiam expressè nõ potuissent ab ea gra
uari: quia ab ipsa nõ fuere honorati, per regulã.l.ab eo. C.de
fideic.& in l.1.§.sciendum.& in l.sed si sic.§.fi.ff.de leg.3.& p
doct.in l.cum filiofa.de leg.1.& post Bar.per oẽs scrib. in d.l.
9 Centurio.quæst.& uersi.præallegatis.Licet † ẽm Bar.ibi consi-
derando diuersos casus uelit,ꝙ institutus possit grauari sub du
plici ↄditione alternatiua,uidelicet si ipse,vel eius filij morian
tur sine filijs, qđ grauamen ualet & fideic.debet̃ eueniẽte alte
ra dictarum conditionum, prout ↄcludit ibi Bart.quẽ in hnc
* cõiter * sequuntur oẽs ibi allegantes alias decisio. ad id ↄcor.
tñ iste non est casus noster,ex quo ipsa d. Magdalena fuit solũ
grauata sub unica cõditione, si moreretur sine filiis masculis-
10 Prout † alius casus ibi consideratus a Bart. excludente fideic.
esse ualidum, qñ est relictũ a filiis filiorum, ẽt minus facit ad
casum nostrum,eo qm̃ filij filiorum Magdalenæ,imò nec ipsi
filij Magdalenæ fuere grauati,& sic sumus extra casum consi-
11 deratum a Bar. Substitutio † ẽm nr̃a non iniungit grauamen
filiis masculis Magdalenę,neq; descendentibus ab eis, & ideo
locum habebit illa regula,& theorica gñalis, quę uult,in sub-
stitutionib.ſp posse dici,hoc casu non loquitur substitutio,ita
Io.And.in additio.ad Spec.in tit.de testa.§.1.uersi.occurrit.in
fi.& Oldr.d.consi.21.& Abb. consi.140. Facti contingentia,
uol.1.& Soc.consi.62.Viso cap.col.3.nu.7.& ↄſ.104.Quoniã
præsens,col.6.nu.9.& d.consi.116.nu.7.uol.3.& qm̃ d.fideic.
relictum fuit in persona do.Magdalenę grauatæ casu quo mo
reretur sine masculis, non autem fuit relictum in persona ma
12 sculorum.Vnde† cum fuerit personale,non dẽt egredi perso-
nam eius,cui fuit iniunctum. l. iurisgentium.§. pactorum.l.&
hæredi.ff.de pact.notat Bar.& alij in l. filiusfa.§.diui.de leg.j.
& per scriben.maximè Mod.post Bart.in d.l.Centurio.quæst.
præallegata.& sic sumus in prima conclusione,de qua in prin
13 cipio pñtis consultationis,& sic ẽx casum Bart. Tamen † pro
maiori discussione ueritatis adhuc dico, ꝙ si essemus in casu
Bar.ꝙ ipsi filij masculi positi in ↄditione fuissent expressè gra-
uati, tale grauamẽ & fideicom. nihil penitus ualet ea ratione,
quia nõ fuerũt ab ipsa testatrice honorati. d.l.ab eo,cum sim.
esto enim,ꝙ isto casu aliqui docto.sequantur opinio.Bart.ubi
s̃.qui ibi referuntur per Alexan.Ias.& diffusius per repeten.&
Corneum in d.l.ab eo.& in aliquibus suis consi.tñ magis com
* munis * opinio est ↄ̃ Bar.quæ habet, ꝙ tale fideicom.ita iniun
ctum non ualet,nec tenet,ita communiter uoluere omnes do
ctor.relati per Alex.in d.l.Centurio,col. antep. qui attestatur
pro hac opinione,se bis cõsuluisse, tñ Ias.in d.l.Centurio.nu-
me.56.& seq.refert Alex. pro ista opinione ↄ̃ Bart.consuluisse
septem uicibus,& numerat eius consi.adducendo alias decisio
nes & firmando communem esse ↄ̃ Bar.& ꝙ pro hac opinione
ipse Ias.sæpius consuluit, & idẽ Ias.firmat in l.1.num.10.C.de
pact.& Claud.in d.l.Centurio,col.pen.sigillatim refert consi.
* Alex.& dicit,ꝙ * communis opinio est ↄ̃ Bar. a qua non est re
cedendum in consulendo,& asserit,ꝙ ipse ita consuluit in ma
gna cã,est ẽt præallegatum ↄſ.Papien.in quo asserit ↄ̃ Bar. esse
* communem opinionem,& ita etiam consuluit Fran.de Curt.
ↄſ.42. Quia inquit. Bal.& ↄſ. 43. Super contingentia facti. &
plenè d.consi.63.col.4.& seq.& Soc.ita firmat in l.cum auus.
circa fin. ubi plenè tangit articulum.ff.de cond.& demonst.&
etiam ↄſ.incipiente, Cum in præsentiarum.quod est positum
* inter ↄſ.Fran.de Cur.& est in ordine.40.& hãc esse* commu-
nem etiam asserit Corn.d.ↄſ.66.col.1.& ↄſ.186.pręallegato,
& consi.207. Pluribus, col. 1.uolu.2.& consi.97.uolum.1.&
consi.1.columna.7.& consi.243.col. pen.& fin.uol.3.& Socy.
dicto consi.247.Consideratis,col.2.uolu.2.dicit hanc esse cõ
munem,& de ea non esse dubitandum,& plenius istud firmat
in d.consi.62.in prin.& consi.116.in princ.& ferè per totum,
& consi.140.col.6.uol.3.& in d.consi.77.& consi.80.& cõsi.
140.uol.1.ponit etiam Dec.consi.118.præallegato num.9.&
consi.291.Visis,in fin.& apertius in d. consi. 20. nouiter im-
presso,col.2. ubi adducendo plures decisiones dicit,hanc esse
communem, & ab ea non esse recedendum: eo maximè quã-
do grauamen nõ fuit expressè iniunctum filiis filiorũ,ut pro-
priè contingit in casu pñti, nec opus est adducere rationes &
* iura,quibus iuuatur ista * cõmunis opinio ↄ̃ Bart.nam omnia
adducuntur in locis & cõsiliis præall.ubi etiam rñdetur ratio
14 nibus,& iuribus adductis pro opinio.Bar. Et † ideo consulen
do & iudicando ab ipsa communi non est recedẽdum,vt not.
Cano.in c.1.de constit.cum aliis adductis in d.cõsi.colleg.Pa
pien.col.6.uersi. transitum faciamus.& per Fran. de Cur.d.cõ
15 sil.42.col.6.cum aliis cumulatis per Mod. in d.c.1. Ex † qui-
bus apertè colligitur,nõ esse ueram opi.Dec.quam ipse ponit
in consi.270.Dominus Raynaldus,num.1.& 7.& in consi.318.
In causa istorum,num.2.ubi allegando Guid.Pap.quæst.184.
& in sim.alias decisiones dicit,ꝙ si filij positi sunt sub cõditio
ne cum illa qualitate masculis, ꝙ isto casu censentur positi in
dispositione,& ita limitabitur gl.ĩ d.l.Lucius.nam ex superius
* deductis apertissimè costat * cõem openionem esse in ↄ̃rium.
16 Et † illa sola qualitas masculis,non inducit,ꝙ censeant̃ uoca-
ti,ita ꝙ successiuè possint grauari,solùm enim apposita iudica
tur,ut substituti excludantur per filios masculos,non autem p
fœminas,ut dicit Pau.de Cas.& alij in l.1. C.de condition.in-
ser.cum per fęminas etiam possent excludi,quando in condi-
tione

tione solùm fuisset dictum si sine filiis. Quòd aūt per illā ad-
iectionem masculis,censeantur vocati,ita φ possint grauari,nō
reperit decisum,& decisi.adductæ p Dec. in dictis ɔſ. istud nō
dnt.imò Guid.Pap.allegatus per eū dicit, nunquā potuisse ob
tinere in practica, & * cōis conclusio,de qua s̄. disponit ɔriū,
uolens φ filij positi in conditione non censentur uocati nō di
stinguendo,an fiat simplex mentio filiorum, an uerò apponat
illa qualitas masculis: utroq; em̄ casu uigent rōnes & funda-
menta adducta pro cōi,& ɔñr φ non pn̄t grauari,& illa quali
tas masculis, in præsenti casu quò ad hoc nullius erit ɔsidera-
tionis,ut plenè cōcludit Soc.cōs.116.col.4.uers.tertium colli
17 gitur,uol.3.& dicetur inferius. Illa † enim qualitas masculis,
non alterat dispositionem,glo.d.l.Lucius,ut per Alex.ɔſ. 105.
uol.1.& consi.185.uol.2.& Bened. Cap.cons.2.col.7.& 8.&
Cuma.consi.121.& Corn.consi.1.uol.3.in 2.dub.& ɔſ.207.
col.1.in 2.par.& ɔſ.146.ea.par.& consi.20.uol.4.& Franc.de
Cur.ɔſ.42.& 43.& Dec.consi. 291. Visis, col.fi.uersi.postre-
mò.& in quampluribus aliis consi.s̄.allegat. & istud de plano
procedit stante statuto excludente fœminas, sed attento iure
cōi posset dubitari ſm Soc.d.consi.116.uers.præalleg.& Deci.
in l.1.in ulti.notabili.C.de pact.& in d.cons.270.col.fi.& de
18 primo per Dec.d.ɔſ.218.nu.7. ubi allegantur alia.¶†Verùm
qm̄ superius cōclusis posset obiici, de plano procedere,nisi ap
pareret mens coniecturata testatoris: tunc.n.per tales conie-
cturas dicendum est filios positos in conditione censeri uoca
tos,& ɔñr posse grauari, & ita limitatur gl.in d.l.Lucius,& di
spositio dictæ l.ab eo.cum concor.ita punctaliter dicit Corn.
in d.l.ab eo.& in consi.97. Primo consultus,col.1.& 2.uol.1.
& consi.74. Viso prolixo, & consi.146. In hac consultatione,
col.5.uol.2.& consi.20. Videtur prima facie,col.7.& 8.& ɔſ.
226.Quamquam.& consi.273. Dubia satis. ferè per totum,
uol.4.quem refert & sequitur Soc.in d.l.cum auus. in fi. & in
cons.62.Viso cap.& d.consi.116.uol.3.& cons.104.Quoniā,
eo.uol.& Fran.de Cur.ɔſ.51. Super testō Alberti,col.9.& 10.
uersi.si ita,ubi adducit consi.Barb.prout dicit Soc. inter cons.
Fran.de Cur.40.In præsentiarum,col.pe.& Fran.de Cur.cōs.
41.Quia inquit,col.4.uers.tn̄ si cum grauamine. & idē Fran.
de Cur.cons.25.Dom.Ludouicus,col.3.& seq.uers.præmissis
non obstantib.& col.pen.& sequuntur repeten.in d.l.Centu-
rio.fol.mihi 26.col.2.uers.limita secundò.ubi ita limitant.d.
19 l.ab eo.& gl.in d.l.Lucius.Quod † pōt comprobari ex eo,qđ
cōiter dr̄,fideicommissa induci ex cōiecturata mente testōris,
ut hr̄ in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebell. & in l.cum ui
rum.C.de fideic.& in l.pen.de leg.1.& in l.cum proponebat.
& in l.qui insolidum.ubi Bar.de leg. 2. cum aliis allegatis per
Soc.in d.consi.14.uol.1.& per Dec.cons.15.& 38.Tn̄ adhuc
istis non obstantib.quæ superius conclusa sunt in casu præsen
20 ti optimè procedunt,ſm cōes conclusiones. Et † licet qn̄que
pp coniecturas aliqui contrariū consuluerint, tn̄ hoc fecerūt,
qn̄ coniecturæ colliguntur ex testō, ita punctaliter dicit Soci.
in d.l.cum auus.in fi.& in d.ɔſ.116.col.1.nu.2.uo.3.& col.6.
uers.ad ultimum. ubi uult, tales coniecturas debere colligi ex
dispositis in testō,nam aliàs nō sufficit dicere,φ talis fuit mēs
21 testōris,& φ testator uerisimiliter ita disposuisset.Est † em̄ ne
cesse,φ uoluntas transeat in dispositionem, ut est casus in l.q-
dam cum filium,& in l.quoties.§.tantundem. & ibi not. Bal.
& Imol.ff.de hæred.institu.& est bona dec.Bald.in l.vnica.C.
de his qui an.aper.tab.dum loquitur,an fideicommissum con
ditionale transmittatur,quem refert & sequitur idem Soci.in
d.l.hæredes mei.§.cum ita,co.4.uers.aduerte tn̄.ff.ad Treb.&
consi.6.In præsenti consultatione.nu.9.& d.consi.104.col.5.
uers.sed prædictis minimè obstantib. & plura tangit Alexā.&
Ias.in l.3. col.2.C.de liber.preteritis,& Dec.cons.159.Casus,
col.3,nu.5.& consi.377.nu.2.3.4.& cons.384.In casu propo
sito.uersi.non obstat.& consi.287.nu.9. ubi allegando plures
decisiones & consi.Alex.concludit, non sufficere, φ dicatur,
testōrem ita uoluisse uerisimiliter: necesse est.n.φ uolūtas sua
transeat in dispositionem,& φ colligatur ex dictis in ipso testa
mento,istud comprobant rōne.& l.& respondent ɔriis.& cō-
probari pōt ex his,quæ dicit Ias.in d.l.3.C.de libe.præter.col.
2.uers.3.intellige. uolens,quòd in dubio testator præsumatur
uoluisse illud,qđ verbis expressit, quę indicant animum & uo
luntatem,uulgata.l.Labeo.ff.de supplecti. leg. & ideo in casu
præsenti uidere solùm superest, an militent aliquæ cōiecturæ
in ipso testō,pp quas possit colligi, φ filij masculi Magdalenæ
positi solùm in conditione censeant̄ uocati,& successiuè φ po
tuerint grauari,& ɔñr φ ista loca religiosa & pia uirtute substi
tutionis possint uenire & petere bona relicta p ipsam testatri-
22 cem.¶†Ad qđ posset primò cōsiderari,φ ipsa Magdalena fuit
grauata,si decederet sine filiis masculis,& appellatione filiorū
in ultimis uolūtatib.vn̄r includi nepotes.l.iusta.& l.liberorū.
ubi Bar.ff.de uerb.sig.per Bar.& alios in l. Gallus.§.instituēs.
23 ff.de libe.& posth.Eo † magis quia in casu præsenti uerba re
feruntur ad futurum tempus,ut dicit Bal.cons.76.Agnesia ha
bebat.uol.4.& Alex.consi.9.col.2.uol.1.& cons. 5. col.2.uol.
3.& Barbat.consi.11.col.8.uol.2.& Cor.d.consi.107.in litera
B, & seq.uol.2.& Dec.cōsi.391.In casu proposito.nu.2. & 5.
24 & not.scriben.in d.§.instituens.Hæc† coniectura nullius dēt
esse considerationis: nam licet qn̄q; appellatione filiorū ue-
niant nepotes, ut in decisionibus supra adductis cū aliis ɔcor.
tn̄ in casu præsenti non possunt uenire stantib.cōibus conclu-
sionibus,de quib.supra,q̄ loquūtur in istis terminis, & uolūt,
φ si substitutio est facta sub ista ɔdōne,si institutus moriat̄ si-
ne filiis,licet dicta uerba respiciant futurum,tn̄ nullo mō ue-
niunt nepotes,ex quo filij sunt tm̄ positi in conditione, & nō
censentur vocati,& ɔñr non possunt expresè grauari.& sic pa
tet,φ in materia præsenti substitutio facta Magdalenę,si more
retur sine filiis masculis,non comprehendit nepotes, hoc est
ut idem esset,si moreretur sine nepotib. masculis: satis enim
fuit,φ ipsa fuerit mortua cum filiis masculis,pp quorū super-
existentiam substitutio expirauit,nec ulterius est querendum,
quid secutum postmodū fuerit de ipsis filiis masculis, ut apet
tissimè patet ex decisio.deductis superius,& ita in terminis no
stris hanc coniecturam tollit Soc.in d.consi.104. col.2.& d.ɔſ.
25 116.col.4.5.uol. 3. Prout † ēt hæc coniectura tollitur ex his,
q̄ dicit idē Soc.in d.ɔſ.104.col.2.ubi vult,φ appellatione filio
rū nūquā includat̄ nepos, qn̄ repertus fuit filius ī primo gra-
du,in quo dispositio fuit uerificata, ut est in casu nr̄o,per tex.
in d.l.Gallus.§.idem credendum,& ibi scrib.sequuntur,& est
doctr.Bar.in d.l.liberorum,col.pen.& ponit Imo.in d.§.insti-
tuens.& Corn.cons.131.Videtur,col.1.in fi.uol.3.& Dec.ɔſ.
95.Et pro tenui,col.pen.uers.4.qn̄ habuit locum,& cōs.291.
26 Visis,nu.8.ubi magis strictè loquitur.Prout † etiam dicta cō-
iectura cessat: quia hic tractatur de grauamine fideicommissi,
quod onus inducit.l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uulgari & pu
pillari,& ideo appellatione filiorum non ueniunt nepotes,ita
Pau.de Cast.consi.170.Ne impropriis utamur uocabulis,col.
2.& Corn.consi.182.Videtur,col.3. & cons.199. In præsen-
ti,colum.12.col.2.ubi dicit,ita fuisse iudicatum Florentiæ,se-
quitur idem Dec.d.consi.95.num.5.uers.sed tn̄.ubi ad id plu
re adducit,& d.ɔſ.218. In casu.nu.12.& consi. præalleg.291.
col.pen.& fi.est etiam consi.colleg.Papien. prædictum,col.9.
27 ¶†Secunda ɔiectura posset colligi. nam filij Magdalenæ post
quam fuerunt positi in cōditione, testatrix ipsa digressa est ad
plures gradus substitutionum,quo fit: ut filij positi in cōditio
ne censeantur honorati,ɔñr poterūt grauari,& ita limitabitur
gl.in d.l.Lucius.ut dicit Petr.de Anch.consi.74. Contra Phi-
lippum,quem refert & sequitur Ale.cons.64. Difficultas,col.
fi.uol.5.& Barba.consi.27.col.15.uolu.1.& Franc.de Cur.d.
consi.42.col. 5.& 9.& Soc.cōs.113.Suprascripti,uol.1.& Cor.
28 d.consi.273. uol.4. Hæc † coniectura in terminis nostris tol-
litur per Soci.in d.l.cum auus.de cond.& demonstr.col.pen.
& fi.ubi adducit diuersa consilia diuersorum doct. in quibus
manifestè patet testatorē fuisse trāsgressum ad plures gradus,
& tn̄ uolunt,φ locum habeat gl. in d.l.Lucius.& dispositio di
ctæ l.ab eo.cum sim. Et cum dictis doc.ita consulentibus con
cludit etiam ipse Soc.φ talis coniectura non tollat conclusio.
communes,de quib.s̄.& apertius idem uult ipse Soc.cōs.104.
col.4.5.& 6. nu.9. ubi aliis rationibus tollit hanc coniecturā
prout ipse Soc.facit in d.cons.62.nu.6.postremò,& nu.12.&
melius in d.consi.106.col.pen.& fi.ubi adducit sigillatim ɔſ.
in quibus fit transgressio ad plures gradus,& tn̄ non alteratur
dispositio.d.l.ab eo.& gl.in d.l.Lucius.& est optimū consiliū
Franc.de Cur.præalleg.63.col.5.& seq. & tangit Soc.d.consi.
29 62.Viso.nu.6.in fi.& col.fin.in fi.¶†Tertia coniectura posset
colligi ex illis uerbis masculis, per quæ ipsa testatrix vr̄ cōside
rasse masculinitatem,& non propter aliud,nisi ut bona sua cō
seruarentur in agnatione,vt in §.cęterum.& §.media.instit.de
legit.

legit.agnat.successio.& l.1.§.pen.ff.de uen.inspi. & dicit Pau.
de Cast.consi.79. Quòd conseruatio agnationis fit per mascu-
los,& non per fęminas,ut dicit Io.And.in addit.ad Spe. in ti.
de testam.in rubr.cū aliis concord. & tanto magis : quia sæpe
sæpius dictam qualitatem masculinitatis ipsa testatrix cōside-
rauit,& replicauit in aliis gradib.substitutionum,quę gemina
tio tanto magis ostendit enixam uoluntatem dictæ testatricis.
30 l.balista.cum concord. ff.ad Trebell. Hęc † coniectura in ca-
su præsenti nō est considerabilis, nam solùm ipsa testatrix sub
stituit Magdalenę casu quo decederet sine filiis masculis,& vl
terius non est progressa,ꝯn̄r non apparet,ꝙ uoluerit bona cō-
seruari in familia : quia si hoc uoluisset, ulterius ꝑgressa fuis-
set,& hoc dixisset,prout fecit ī aliis substitutionib. & qm̄ ipsa
Magdalena mortua est cum filiis masculis,talis substitutio ex-
pirauit,prout aliæ substitutiones successiuè factæ expirarunt,
nec ulterius est quęrēdū,quid actum fuerit de dictis filiis ma-
sculis Magdalenæ,ut s̄.probatum est. dicti.n.eius filij masculi
illi superuiuētes exclusere substitutos : qa ab intestato succes-
sere Magdalenæ in dictis bonis dictæ testatricis repertis in hæ
reditate Magdalenæ ipsi filij masculi , & dictis filiis masculis
Magdalenę mortuis ab intestato successere eorum filiæ fœmi-
næ tanquā proximiores,ut sunt iura vulgaria,& cōia,& quem
admodum filij masculi Magdalenę potuissent dicta bona alie
nare,ita in illis potuerunt habere hr̄des eorū filias: & quia di
ctis filiis masculis nō fuit facta aliqua substō,meritò dicta qua
litas masculinitatis non uenit aliter consideranda : finita em̄
fuit in persona illorū,ut singula probat Soc.d.cōsi.106.col.4.
& seq. eo maximè quia nec ipsa Magdalena,nec eius filij, nec
alij substituti in sequentib.gradib.erant descēdētes dictæ te-
statricis,sed merè extranei,& ideo talis coniectura masculini-
* tatis non habet tollere * communes concl.de quibus s̄.quarū
aliquæ recitatæ & relatæ a Dec.d.cons.377.col.2.& in aliis lo
cis cōcordātiis,de quib.s̄.propriè loquuntur,qn̄ institutus est
grauatus,si decedat sine filiis masculis,& in eis concluditur,ꝙ
illico ꝙ extat masculus,substitutio expirat, & etiā quia d.l.ab
eo.cum concor.& gloss.in d.l.Lucius.procedunt,etiam si sub
stitutio est facta sub illis verbis,si moriat̄ sine filiis masculis,vt
est uidere in decisionib. superius adductis,& in terminis pro-
priis nostris punctaliter concludit Soci.in d.consi.62.& 104.
& melius.d.consi.116.col.4. & seq. uolens talem coniecturā
* masculinitatis non obesse conclu.* cōibus, de quib.supra.So-
31 lùm enim positi in conditione isto casu censentur masculi ap
positi ad exclusionē substitutorum , quos ipsa testatrix uoluit
excludi p masculos, & non per fœminas, ut dicit Pau.de Cas.
& alij in l.1.C.de cond.inser.stantibus autem masculis exclu-
dentib.substitutos,cum ipsa testatrix nihil aliud circa hoc di-
xerit,non est ulterius quærendum,& iō si extarent filiæ fœmi
næ cum masculis dictæ Magdalenæ,exclusis substitutis p ma-
sculos ꝯsiderato iure communi,& si dicta testatrix nihil aliud
disposuisset de fœminis,ipsæ fęminæ succederent unà cū ma-
sculis beneficio masculorum excludentiū substitutos,ita pun-
ctaliter dicit Soci.in d.l.cum auus,in 7.q.princi.col.mihi 40.
uers.sed hic cadit pulchra,& sentit idem Soc.in d.consi.116.
32 col.5.uol.3.¶† Quarta ꝯiectura vr̄ posse colligi ex alio sequē-
ti capite alterius substitutionis, ī quo ipsa testatrix voluit,ꝙ si
contingeret filios masculos domini Hieronymi, & nascituros
ab eis decedere sine filiis masculis, ꝙ tunc daretur certa pecu
nia consanguineo dictæ testatricis, & residuum bonorum suo
rum dispensaretur inter ipsa quatuor monasteria æqualiter, p
quæ uerba uidentur vocati filij dicti Hieronymi masculi,& ēt
expresè grauati,casu quo morerētur sine masculis:& quia fi-
lij dicti Hieronymi & Magdalenæ mortui sunt sine masculis,
factus vr̄ locus dicto fideicōmisso, ꝯn̄r ipsa monasteria vr̄ pos
se petere dicta bona ab ipsa testatrice relicta. Ex quo filij mas-
culi dicti Hieronymi fuere vocati & expresè grauati , qđ fieri
potuit, & casus euenit,quia filij masculi dicti Hieron. mortui
sunt sine filiis masculis,unde &c.Hæc coniectura nihil obstat,
ex quo iste secundus gradus substitutionis solùm loquitur de
filiis dicti Hieronymi natis ex alia uxore , non aūt de natis ex
Magdalena, deducitur apertissimè : nā ipsa testatrix in prima
substitutione uoluit,ꝙ si ipsa Magdalena moreretur sine filiis
masculis,ꝙ eo casu Hieronymus maritus Magdalenę esset sub
stitutus ī uita tm̄ , & post eius mortē essent substituti filij ma-
sculi dicti Hieronymi, & sic filij nasciturí ex alia uxore nō ex
Magdalena. nam si intelligeretur de filiis Magdalenæ natis ex
Magdalena,sequeretur ꝙ filij Hieronymi ex Magdalena essent
substituti eo casu,quo ipsi filij masculi Hieron. ex Magdalena
non extarent,& sic sumeret initium a tpe. quo expiraret,& nō
essent masculi ex Hieronymo & Magdalena in rerū natura,&
sic essent substituti illi,qui fuissent mortui,& substitutio con-
trariaretur sibi ipsi,& nullo casu potuisset habere locū,& ideo
vt dictum absurdum & ꝯrietas cessent, & ut dispositio testatri
cis aliquo casu possit sortiri effectū, f̄m uulgatos terminos iu-
ris necesse est dicere, ꝙ fuerint substituti filij Hieronymi nati
ex alia uxore,& sic testatrix uoluit,ꝙ si dicta Magdalena more
retur sine filijs masculis,ꝙ tali casu Hieronymus esset substitu
tus in uita, & post mortem suā essent substituti filij Hierony.
nati ex alia vxore,quos ipsa testatrix isto casu expresè vocauit,
& voluit,ꝙ si dicti filij ipsius Hieronymi.s.ex alia muliere na-
ti morerentur &c. ꝙ tunc uenirent monasteria,qui casus non
est pręsentis speculationis, ex quo ipsa Magdalena mortua est
cum filiis masculis,qui fecerunt expirare primam substitutio-
nem, & oēs sequētes,vt s̄.probatum est, & ꝯn̄r monasteria nō
possunt venire.nā vocata apparent, qn̄ filij Hieronymi ex alia
uxore fuissent mortui sine masculis , & qn̄ Magdalena fuisset
mortua sine masculis, & successissent filij masculi ipsius Hie-
33 ronimi nati ex alia muliere.Quorum† casuum & quarū sub-
stitutionum ꝯditio minimè apparet uerificata,ꝯn̄r monasteria
minimè possunt venire,vt concludit Cor.ꝯs.226.Quāquàm,
col.6.uers.tn̄ his non obstantib.& uers.seq.& Soci.ꝯsi.77.col.
3.& cons.80.col.4.vol.2.& in d.consi.62.& 104. & melius d.
consi.116.col.5.circa fi.vol.3.& consi.26.Cum super,col.fin.
nu.7.vol.4.& ponit Dec.d.consi.270.col.1.& probatur in iu
34 ribus adductis in princ.præsentis cōsulta.Et † etiam quia mo
nasteria uocantur dicto casu,& per dictionem tunc,quæ deno
tat temporis extremitatem,& respicit conditiones, quibus ap
ponitur,vt adimpleantur formaliter sicut appositæ sunt, ita ꝙ
non debet fieri extensio de casu ad casum,vt concludit Pet.de
Anch.ꝯs.357.Magister Gherandus, col.3. uers.3.hoc probat,
quem refert & sequitur Dec.consi.89. Viso pūcto.nu.3.& ꝯs.
63. Et pro tenui.nu.2.& cons.227.In casu,nu.1.& cons.287.
In ciuitate.nu.11.& consi.314.Pro resolutione.nu.5.& ꝯs.no
35 uiter impresso.31.nu. 8. & 9. Prout † ēt quia tali casu exten-
sio fieret de persona ad personam grauatam,quod minimè re-
cipiendum est,vt dicit Aret.in d.l.Gallus.§.& quid si tantùm,
col.3.uers.secundò adde. quem refert,sequitur & comprobat
Dec.consi.211.subtilis.nu.5.& d.consi.218.nu.9.& d.consi.
337.nu.3.& cons.394.nu.8.& in consi.nouiter impresso.31.
36 num.9.Prout † etiam : quia ipsa testatrix in secundo cap.sub
stitutionis non simpliciter refert filios masculos Hieronymi
sed addit dictionem relatiuam & repetitiuā dictos, & sic illos
natos ex alia vxore,de quibus dixerat in pręcedenti,& sic non
ueniunt alij nati ex Magdalena . Ista enim substitutio secunda
fuit tm̄ restrictiua ad filios Hieronymi ex alia uxore, ut cōclu
dit Cor.cons.9.Præmittendū,col.4.in litera E, vol.1. Deci.ad
id allegando plures decisio.hoc probantes in consi.218.In ca
su,col.3.& 4.& nu.9.& seq.& faciunt,quę ponit Soc.d.cons.
37 77.col.2.uers.nec dicat aliquis.uol.1. Et † etiam quia relatio
debet fieri ad proxima. l. si idem cū eodem.§.fin.ff.de iurisd.
38 om.iud.cum concor.Et † fieri dēt cum oibus qualitatib,præ
cedentis dispositionis,ut dicit Bar.in l.si quis seruum.§.fin.de
lega.2.& in l.1.ff.de recepta.& in l.1.§.fi. ff.si fami.fur.fecis.di
39 ca. Et † ēt qa in dubio referenda ad ea est, quę sunt posita di-
spositiuè,& nō ꝯditionaliter,vt no.Bar.in l.si cui.§.si a filio.de
leg.1.& dicetur inferius,& ꝯn̄r referenda erit ad filios Hiero-
nymi natos ex alia uxore dispositiuè positos & uocatos,nō āt
dēt referri ad filios Magdalenę masculos vocatos conditiona-
liter,quos si testatrix voluisset grauare,utique grauasset,prout
grauauit filios Hieronymi ex alia uxore, & quia hoc non fecit
uoluntas sua colligitur,ꝙ fuerit eos nō grauare, sed dimittere
liberos,argumento.c.ad audiētiā.ex̄ de dec.& in l. vnica.§.fin
aūt ad deficientis.C.de cadu.tollend.& punctaliter in casu no
stro hoc firmat Soc.d.cons.106.col.5.uersi.itē eis mortuis,&
col.6.circa principium,& col.pen. & bene faciunt,quæ ponit
Franc.de Curt.cons.63.Antiquissima, col.15. vers.4. respon-
40 demus.Prout † etiam,quod fortius est,licet filij sint positi in
ꝯdōne in vno capitulo, & in alio priore vel posteriore expres-
sè uocantur, non propterà dicuntur vocati in illo capitulo,in
quo

quō sunt positi tm̄ in cōditione, ita Ale.ↄſ.185. Viso themate,
col.3.uol.2.& Bened.Cap.ↄſ.2.in 2.dub.quos refert & sequi
tur Soc.d.consi.116.col.2.in fin.uerſ. & in terminis,& col.6.
verſ.præterea in pluribus.ubi ēt ad id adducit alias decis. Quā
to magis in casu pn̄ti, ubi in nullo capitulo testi filij masculi
Magdalenæ uocantur dispositiuè,sed solùm in 1.ca.positi ap-
41 parent conditionaliter.¶† Quinta coniectura,& aliquatenus
apparens vr̄ posse colligi ex illa clausula apposita in fine secūdi
gradus substitutionum, ibi, detractis prius, & ante oīa dotib.
In qua ipsa testatrix disponit,ꝙ si contingeret, dictam Magda
lenam & Hieronymam habere filias fœminas, & ēt si contin-
geret filios suos masculos, & filios masculos filiorum habere
fœminas, ꝙ solùm dictæ fœminæ deberent dotari. Ex quibus
uerbis vr̄ colligi,ꝙ mēs testatricis fuerit,ꝙ filiæ fœminę Mag-
dalenæ,& aliorum filiorum masculorum nō possent succede-
re,sed tm̄ deberent dotari, & qa istæ dominæ matronę sunt fi
liæ natæ ex filiis masculis Magdalenæ & Hieronymi, iccirco
uidentur exclusæ a bonis testatricis,& ꝙ solum debeant dota-
42 ri. Ista † em̄ clausula vr̄ posita de perse, & ideo rl̄r referenda
est ad omnia.l.talis scriptura.§.fi.de leg.1.hr̄ in l.1.C.de libe.
& posth.in l.3.§.filias.ff.eod.tit.& in cap.2.requiris.& in c.in
43 quisitioni,ex̄ de appellatio. Eò† maximè quia nō vr̄ posse as-
signari commoda rō diuersitatis,quare magis sit referenda ad
filias nascituras ex filiis masculis Hieronymi ex alia muliere,
q̄ ad illas nascituras ex filiis masculis dicti Hieronymi natis
44 ex Magdalena. Et † ēt quia dicta cl̄a refertur ad futurum tp̄s,
ibi,cōtingeret habere,& superstites esse, ēt quia clauditur sub
unica oratione,ad notata per Bar.in l.in repetendis.cum si.de
leg.3.ēt quia ly, suos,& ly,suorum,est numeri pluralis,& pōt
45 adaptari & uerificari in oīb.personis prædictis.Et† ēt quia ap
pellatione filiarum ueniūt neptes:ut per Bar. in d.l.liberorū.
46 & in d.§.instituens.Et † ēt quia ipsa testatrix voluit excludere
filias Magdalenæ institutæ,& prædictæ, quanto fortius vr̄ uo-
luisse excludere neptes ipsius Magdalenę natas ex filiis mascu
lis minus dilectas,argumento.l.Publius.in fi.ff.de cond.& de-
mon.& in l.si uiua matre.C.de bonis maternis,de quo p Ful-
go.Paulum de Cast.& alios in l.1.C.de condition.insert.& per
eundem Paulum consi.incipiente,Visis & diligenter examina
tis.quod refert Soc.in d.l.cum auus.in 3.quęst.prin.col.mihi
44.ubi per octo columnas examinat articulum, prout etiam
plenè facit Franc.de Cur.d.consi.63.col.13.& seq. uerſ.quid
plura,& nota.Dec.conſ.15.col.fi.& consi.370. nu.2.& ponit
Corn.d.consi.146.col.2.uerſ.his tn̄ non obstantibus,& uersi.
sequen.uol.2. cū aliis cōcordantijs quæ ad id possent adduci.
47 Hæc† coniectura quatenus in ea dr̄,appellatione filiarum cō
tineri neptes,nihil penitus obstat ex his,q̄ plenè dixi superius
in quibus probatum est in casu præsenti, appellatione filiorū
non uenire nepotes,& ulterius cessat: qm̄ post nomen filiarū
ipsa testatrix copulatiuè adiunxit filias filiorum &c. Quæ pro
uisio specialiter facta circa alias descendentes declarat,ꝙ testa
trix sub nomine filiarū noluit uenire neptes, sed tm̄ personas
primi gradus,ut dicit Bar.in d.§.instituens.quē refert & sequi
48 tur Soc.consi.49.Consiliis nr̄is,col.5.in fi.uol.1. ¶† Quò ve-
rò ad alias coniecturas aduertendum est, ꝙ dicta cl̄a apposita
apparet in contextu secundi gradus substitutionis,& ↄn̄ter ad
qualificandam dictam secundam substitutionem,& ideo non
uenit referenda ad primum capitulum, nec ad illud porrigit,
ut dicit Bar.in l.fi.ff.de reb.dub.& Ale.conſ.214.Visis,uol.2.
& Fran.de Curt.consi.63.col.11.uerſ.5.respondemus.& po-
nit Iaſ.post Bal.in l.1.in sexta limita.C.de liber.præteri.ꝙ De-
ci.consi.213.Visis.num.7.& d.c.secundò requiris.in prima q.
49 Prout† etiam: qm̄ si dicta cl̄a staret de p se,adhuc relatio nō
posset fieri nisi ad filias natas ex filiis masculis Hieronymi ex
alia uxore,non autem ex Magdalena. nam cum ibi expriman-
tur filij masculi, nec dicatur de quibus,in dubio relatio faciē-
da est ad eos filios,qui positi sunt in dispositione & principali
ter,non autem ad eos, qui positi sunt incidēter & conditiona-
liter,ut est in casu præsenti,& s̄. fuit deductū, ut dicit Bart.in
l.fi.§.filia.ff.de adimendis legatis.& in l. si cui.§.si a filio.de le
ga.1.& Alex.consi.48.Super hæsitatione, col.5.& 7. uol.1.&
tenet Soc.ↄſ.250.In causa Bononien.uersi.tertia ratio est,vol.
2.& ponit Iaſ.in d.l.1.in 4.limita.& in d.l.talis scriptura.§.fin.
50 in 7.limita.nu.40.& Dec.in d.c.2.requiris,in 7.q.Prout † ēt
quia licet regulariter qn̄ sumus ī dubio clausula posita in fine
debeat referri ad omnia: tn̄ hoc non procedit,qn̄ aliqua nō
pōt assignari,ut ad proxima fiat relatio,nō autem ad omnia,vt
hr̄ in l.1.C.de liber.pręter.& ibi not.Bar.Bal. & Ang.& idem
Bar.in d.l.talis scriptura.§.fi.& vtrobiq; Mod.sequuntur,ꝑut
etiam facit Dec.in d.c.ij.requiris.in prima conclusi. & Corn.
consi.260.in fi.uol.4.& in d.consi.69.col.2.in fin.uol.1. Vbi
51 † in uerſ.si obtulit.& uerſ.seq.dicit, rationem posse sumi, qn̄
in præcedentibus testator certum statuit,& demum in seque-
tibus posuit clausulam.nam tunc non pręsumitur mutatio vo
luntatis eorum,quę apertè dicta fuere superius, nam ex pręce
dentibus & sequ.declarantur & interpretantur ea, q̄ ambiguè
posita sunt ī clausula,ut illa ambigua & dubia intelligi debeat
& declarari ex dictis in præcedentibus & sequentib. adducit
52 iura,ut per eum. Quòd † comprobatur: qm̄ posita in uno ca
pitulo declarantur ex præcedentibus & sequentib.l.qui filiab.
53 l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.cum concord. Et† ꝙ per se-
quentia & antecedentia cl̄a in fine posita restringatur & decla
retur,expresè ponit idem Corn.consi.168.Visa,col.fin.uersi.
præterea dicta clausula,uolum.1.ubi ad id adducit decisio.Et
54 † comprobatur: qm̄ dictum in uno capitulo censetur qn̄q;
in alio repetitum.l.quemadmodum.in fin.ff.ad l.Aquil.& po
55 nit Corn.ↄſ.54.Videtur,col.2.uerſ.tū quia uol.2.Quod † cō
* probatur per doctr.Bar.communiter * approbatam in l. Cen
turio.in 3.q.princ.col.mihi 9.uerſ. quid.n. ubi expresè uult,
ꝙ si testator in una parte testi accepit uerbum substitu̇o, ꝑ sub
stitutione directa,& in alia parte tale uerbum fuit simpliciter
appositum, debet iudicari appositum pro substitutione dire-
cta: ex eo quia in alia parte testamenti ita fuit per testatorem
declaratū,qd̄ comprobat Cor.ↄſ.57.Videtur,col. pen.uerſ.nō
56 enim,uol.2.& consi.9. Scrupulosa,col.3.uol.3.Cum † enim
adest in aliquo capitulo uerbū æquiuocū, declaratur, ꝑut de-
claratum apparet in alio capit.d.l.qui filiab.ubi Mod.nu.2.&
per eosdem Moder.in d.l.Gallus.§.etiam si parente.num.29.
57 Quòd † ēt suadetur.nam relatiuum eos,æquiuocum si reperi
tur in uno capitulo testi positum uno mō, dēt interpretari po
situm in alio capitulo,in quo ambiguè est descriptū.ita Corn.
58 ↄſ.97.Primò cōsultus,col.5.uerſ.& similiter,uol.1. Sicuti† in
simil.dicimus de dictione repetitiua & relatiua eorū q̄ restrin
gitur ad disposita in præcedentibus,& sm̄ ea declaratur ↄside
ratis pręcedentib.& sequen.ut dicit Cor.consi.9.col.4.& cōs.
59 37.In hac consultatione,col.3.uerſ.quod uerbum,uol.1.† Et
cōprobatur: qm̄ tale relatiuū potius debet referri ad magis
proxima quàm ad alia remota.d.l.si idem cū eodem.§.fin.vbi
60 doct.& ponunt Moder.in l.legatum.nu.2.de leg.1.Eò † ma-
gis qn̄ in alia parte testamenti, illud uerbum ambiguè modo
positum in clausula fuit ita declaratum, ut pulchrè concludit
Cor.d.conſ.90.col.2.uerſ.uideamur itaque.& uerſ.seq.uol.3.
qui omnino uideatur: qm̄ quò ad pręsentem casum bene lo-
quitur,& facit etiam,quod uoluit Soci.consil.43. Visa,col.2.
uerſ.hoc manifestè.& consi.2. qd̄ est positum inter consi.Frā.
de Cur.qd̄ uult Abb.consi.36.Videtur,uol.1.& Cum.ↄſ.117.
In testō,& per Roman.consi.231.& bene per Franc. de Curt.
ↄſ.51.Super testamento,col.5.& seq. Quæ omnia reducendo
& adaptando ad contingentiam facti præsentis considerando
uerba prolata per ipsam testatricem, dum uoluit,ꝙ si contin-
geret Magdalenam,& dictum Hiero.& filios suos masculos,&
filiorum filios, habere filias fœminas &c. ꝙ deberent dotari.
Reperio ꝙ illa uerba,filios suos masculos,sunt magis proxima
d.Hieronymo quàm Magdalenæ, ergo ad ipsam nō referen-
da. Reperio etiam, ꝙ dicta uerba sunt ambigua & æquiuoca
ex quo possunt intelligi de filiis mascu.Magdalenæ,& de filiis
masc.Hieronymi ex alia uxore,uel ex Magdalena,& in isto du
bio declaratio & interpretatio debet sumi ex præcedentibus
& sequentibus, & in præcedentibus reperio, ꝙ dicta uerba fi-
lios masculos de legitimo matrimonio natos per ipsam testa-
tricem apertè capiuntur pro filiis masculis Hieronymi ex alia
uxore,non autem ex Magdalena, ut patet in fine primę substi-
tutionis,& etiam in secundo gradu substitutionis, de quib.su
perius plenè dictum est,vn̄ dicta uerba ambigua posita in ista
clausula debent declarari ex dictis superius. Et si sequentia cō
sideramus, magis apertè testatrix hoc uoluit, dū in illo gradu
substitutionis,si Magdalena decederet,antequā traderetur ui-
ro &c.disposuit,quòd filię fœminæ, quas contingeret dictum
Hieron. & dictos eius filios & filiorū eius filios masculos ha-
bere,

bere, deberent dotari &c. Ex quibus uerbis similibus illis posi-
tis in dicta clausula colligitur mens aperta testatricis, ꝙ uoluit
filias natas ex filiis Hieronymi ex alia uxore debere dotari, &
ideo dicta uerba similia apposita in dicta clausula æquoca de-
claranda ueniunt ut in sequētibus: eo quia in p̄cedentib. aper-
ta fuit & determinata uolūtas testatricis grauare filios mascu-
los Hiero. natos ex Magdalena, quos tm̄ posuit in conditione.
61 A † quib. determinatis uoluntatib. non est p̄sumendū, ꝙ ipsa
testatrix uoluerit illico recedere, ut in fi. dicit Fran. de Cur. in
d. ↄs. 63. col. 3. uers. his sic conclusis. Ex quib. patet, ꝙ dicta re-
latio filios suos, fuit limitata ad filios tantū Hieronymi ex alia
62 uxore. Et † ideo limitatū debet ꝓducere effectū, uulgata. l. in
agris. ff. de acq. rer. do. l. militis codicillis. §. 1. ff. de testa. mil. cū
aliis adductis ꝑ Dec. in ↄs. nouiter imp̄sso. 21. Negari non pōt.
nu. 18. ex quib. patet, cōiecturam, q̄ ur̄ sumi ex illis uerbis suos
63 filios, nihil obstare. Prout † ēt minus obstat illa coniectura, dū
uoluit filias fęminas Magdalenæ tm̄ dotari. Nā ꝑꝑ hoc nō al-
teratur prima substō & alię sequentes dependentes ab illa, in
qua filii masculi Magdalenæ fuerunt positi in ↄdōne, & sic nō
censentur uocati, & ↄñr non potuere grauari, & ita hanc cōie-
cturā in terminis nostris tollit Soc. in d. ↄs. 116. col. 6. & 7. qui
64 ad id alia adducit, ut ꝑ eū uol. 3. ¶ † Non obstat illa cōiectura,
testatrix uoluit excludere filias Magdalenæ, ergo a fortiori &
eius neptes, nā ista ↄñia nō infertur necessariò, grauauit filias,
ergo & neptes, ut dicit Dec. ↄs. 95. Et ꝓ tenui. in fi. istud cōpro
bans plurib. decis. ut ꝑ eū, quod suadet ex his, q̄ dicta fuere su-
perius, ubi conclusum fuit in casu p̄nti, appellatione filiorum
65 uel filiarū non uenire nepotes, uel neptes. Et † Soc. in d. l. cum
auus, col. 44. & seq. uers. 4. dicebat, & uers. 5. in consiliis, dicit,
ꝙ ipsa testatrix potuit habere maiorē affectionē ad filias filio-
rū, q̄ ad filias ꝓprias, & col. 49. in prin. dicit, ꝙ qua rōne filios
masculos p̄dilexit, eadē rōne ur̄ exp̄ssisse filias dictorū filiorū,
quos minime grauauit, & uoluit esse liberos, ut ēt sentit Soci.
66 d. ↄs. 116. col. 7. & seq. ¶ † Nec obstat ↄs. Pau. de Ca. & alia simi-
lia superius allegata, nam prout ipse Pau. & alii referūt, plures
doct. consuluerunt ↄ̄rium, prout ēt ipse Pau. consuluit, uolētes
ꝙ licet filia non excludat substitutum, tñ neptis ex filio bene
excludit, ut plenè tangit Fran. de Cur. d. ↄs. 63. in 3. q. princip.
67 col. 9. & seq. & Soc. in d. l. cū auus. uers. p̄allegato. Prout † etiā
apertissimè tollitur ista coniectura: q̄a locū haberet, qñ substi-
tutus esset filius testatricis, uel alius, q̄ esset de eius agnatione
& familia, secus aūt si esset alius extraneus: ut punctaliter ↄtin-
git in casu p̄nti, & ita firmat Fran. de Cur. ↄs. 63. col. 16. uersic.
quid plura, & Soci. in d. l. cum auus, col. 49. & seq. dum cōcor
dando opi. considerat plures casus, & p̄gnanter tenet Dec. cō-
sil. 370. col. pe. nu. 2. 3. & 4. Concludētes d. Pau. de Cast. nō ꝓ-
cedere, qñ substitutus est penitus extraneus: tunc enim neptis
ex filio ipsum excludit, licet a filia non excludat: quia substitu-
tio apparet facta actiuè, & passiuè in ꝑsonis penitus extraneis,
oīs cessat p̄sumptio uolūtatis ipsius testatricis, ꝙ uoluerit bo-
na conseruari in agnatione & familia: sed solùm enim uolūta-
riè apposuit illā ↄdōnem & qualitatem masculinitatis, & ꝓut
apparet apposita, ita formaliter dēt attendi & obseruari, nec
dēt extendi ultra casum expressum, ut apertè fuit superius ꝓ-
68 batum. ¶ † Vltima coniectura posset adduci illa uulgata, q̄ hēt,
ꝙ in dubio fauendum est piæ causæ. l. sunt personæ. ff. de reli-
* giosis & sumptib. funerū, & multa ↄ̄ cōes * ↄclōnes fauore pię
causæ introducta sunt, ut plenè hr̄ per Bar. & alios in l. 1. C. de
sacrosan. eccle. & ꝑ Roma. in auctē. similiter. C. ad leg. Falc. &
q̄a in casu p̄nti substituta est pia cā, iccirco istæ filiæ fœminæ
uidentur exclusæ, & filii masculi Magdalenæ positi in ↄdōne
69 uidentur uocati, & in ↄñiam grauati. Hæc † cōiectura nullius
est considerationis: non enim reperitur decisum, ꝙ fauore piæ
causæ limitet dispō glo. in d. l. Lucius. & dispō. d. l. ab eo. cū si.
& sic sumus in casu claro non in ambiguo, ut diffusè fuit de-
70 ductū, ↄñr nihil obstabit. d. l. sunt personæ. Licet † enim fauo-
re piæ causæ multa reperiantur inducta, tñ non ꝑꝑea inferen-
dum est, ergo in oī casu iudicandum est pro pia causa. Obstat
enim. l. ius singulare. & l. quod uerò ↄ̄. ff. de legib. & glo. in l. a
71 diuo Pio, in prin. ff. de re iud. Non † enim debemus ita fauere
piæ causę & ecclesijs: ut aliis fiat iniustitia. c. ex tenore, de foro
cōpe. c. si necesse. de dona. inter uirum & uxo. & ecclesia cul-
trix est iustitiæ. c. 1. de aliena. feu. & non uult inhonestis lucris
72 cū aliena iactura ditari. c. sua. extra de pęnis. Et † ualde durum
esset & iniquum, ꝙ bona dictæ testatricis ↄ̄ eius uoluntatē ac-
quirerentur dictis piis locis, a qua uolūtate non est recedendū
uulgato. §. disponat, in auct. de nuptiis, cum concor. uulg. l. in
ↄdōnib. primum locum. ff. de cond. & dem. & quia ipsa testa-
trix disponendo uocauit dicta pia loca, in casib. certis & limi-
tatis, q̄ nullo pacto euenerunt, iccirco uoluntas clara oñditur,
73 ꝙ extra illos casus noluit dicta pia loca uenire. Et † qm̄ d. l. ab
eo. & gl. in d. l. Lucius. loquuntur gn̄alr̄, nec apparent isto casu
limitatæ, locum habebunt, etiā si pia cā esset substituta, licet in
aliis casib. sit priuilegiata, ut hr̄ in l. in fraudem. §. fi. ff. de testa.
74 mili. Et † ꝙ in materia substōnis, ut est p̄ns casus, pia cā nō sit
priuilegiata, satis apertè oñditur per tex. in c. 1. de testa. lib. 6.
cōsideratis rōnib. ibi adductis per Papien. q̄b. nihil fauetur pię
causæ substitutæ. & ēt hoc ꝓbatur ex his q̄ uult Bar. & alii oēs
* sequuntur cōiter * in l. hæredes mei. §. cū ita. ff. ad Treb, uolēs
ꝙ dispō. l. cū acutissimi. C. de fideicō. & d. l. cū auus. procedat,
ēt si substituta esset pia cā, prout concludunt oēs in l. pe. C. de
impuberū. & Soci. plenissimè post alios in d. l. cū auus, col. 24.
75 & seq. ubi asserit hanc esse cōem. Et † ꝙ non sit fauendū piæ
causæ in substitutionibus cōtra regulas iuris est bona decisio
Pau. de Cast. in cōsi. 236. dubitatio uertitur, col. 3. & 4. uers. 3.
loco uidendum, & bona decis. Aret. in consi. 53. Diligenter di-
scussis, col. pe. & fi. & bene faciunt ea, quæ uult Soci. post alios
in l. 2. in prin. ff. de uulg. & pup. & Dec. in l. p̄cibus, col. 5. & 6.
C. de impu. cum aliis adductis per Repetentes in d. l. Centu-
rio. fol. 21. nu. 336. ubi concludunt, ꝙ tacita pupillaris nō hēt
locum, qñ mater est in medio, etiā si esset substituta pia causa.
76 Et † bene faciunt, q̄ ponit Dec. in c. p̄ntia, col. 34. & seq. de ꝓ-
bationib. & consi. 259. Visis, col. 2. & 3. ubi uult, ꝙ monasteriū
77 non excludit substitutum cōtra uolūtatem testatoris. Et † ma-
gis apertè idem Dec. consil. 273. In casu proposito, col. 1. & 2.
allegando alias decisio. concludit, ꝙ fauore piæ causæ substitu-
tio in uno casu non debet extendi ad alium, qñ substitutio piæ
causę fuit limitata ad certum casum, prout fuit hic, & bene fa-
ciunt, quæ uult ipsemet Dec. in d. consi. 391. col. fi. uer. ulti. nō
obstant ea, quæ etiā ipse Dec. uult referendo alios in cōsi. 159.
78 Casus, qui proponitur. Quando † pia causa substituta est sub
certis conditionibus, & substitutio locum habeat necesse est,
ꝙ oīa in facto concurrant & uerificētur, aliàs substitutio ruit,
ut firmat Soci. consi. 77. col. 2. & seq. & consi. 80. col. 4. & seq.
uol. 1. & consi. 26. nu. 7. uol. 4. & cōprobantur ex his, quæ uult
79 Dec. in d. cōsi. 270. col. 1. Et † magis ad casum nostrum ex his,
quæ uult Cor. consi. 186. De duob. col. 3. & uersic. pro quo ēt.
& uersi. seq. uol. 2. & melius consil. 226. Quamquam, col. 6. &
seq. uersi. his tñ non obstan. & col. 8. uersic. per quam rōnem,
* uol. 4. ubi cōiter * concluditur, ꝙ substitutio de pia causa facta
in certis & limitatis casibus non habebit locum, nisi casus illi
uerificentur. Ex istis ita minutatim examinatis apertè oñditur,
ꝙ nulla coniectura, quæ pōt considerari ex uerbis prædicti te-
stamenti, hēt impedire cōes conclusiones, de quibus in princi-
pio consultationis, uolentes ꝙ filii Magdalenæ masculi positi
in conditione non fuere uocati, & ↄñr ꝙ non potuere grauari,
prout grauati non fuere, & in consequentiam necessariò infer-
tur, ꝙ d. filii masculi Magdalenæ fecerunt deficere substitutio-
nes, & excluserunt substitutos, & ꝙ ipsi ab intestato successere
Magdalenæ, quæ stantibus filiis masculis consecuta fuit hære-
80 ditatem dictæ testatricis pleno & irreuocabili iure. Et † ideo
ab intestato filios habuit hæredes, ut in gl. d. l. Lucius, & in au-
cten. de hæredi. ab intestato uen. cum vulga. & quia dicti filii
masculi Magdalenæ pleno iure cōsecuti fuere bona prædicta,
ipsis ab intestato mortuis attento iure cōmuni successere præ-
sentes eorum filiæ legitimę & naturales, ut sunt iura cōia. Nec
dicta pia loca substituta super dictis bonis ius aliquod præten-
dere possunt, & possessores bonorum p̄dictorum tanquā detē-
tores & occupatores illorū condemnandi ueniunt ad relaxan-
dū ea, & ipsorum posses. prædictis filiab. filiorum masculorū
Magdalenæ, ut dictant iura cōmunia & uulg. Parisius Paduę.

S V M M A R I V M.

1 *Substitutio fideicommissaria cōsideratur per uerbum moriatur.*
2 *Item & per distributionem quandocunque.*
3 *Filij positi in conditione excludunt substitutum.*
4 *Fideicommissum conditionale nō habet locū deficiente cōditione.*

5 *Fideicommissum relictũ sub cõditione, si grauatus decesserit sine filijs, expirat existentib. filijs, licet postmodum illi defecerunt.*
6 *Filij masculi positi in conditione non uidentur dispositiuè uocati, & nume. 7.*
7 *Et ideo nec ipsi, nec descendentes ab eis potuere grauari.*
8 *Institutus grauari potest a testatore duplici conditione.*
9 *Quod testator non disposuit, omisisse uidetur, & nu. 28.*
10 *Fideicommissum personale non comprehendit alias personas non grauatas.*
11 *Dictio tunc, restrictiua est, & extensionem non capit.*
12 *Extensio de persona ad personam grauatam reprobata est.*
13 *Grauatus si decedat sine filijs, non includit casum, quo filij grauati decederent sine filijs.*
14 *Fallit quando in contrarium adesset mens testatoris cõiecturata.*
15 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturata mente testatoris.*
16 *Coniecturæ autẽ colligi debẽt ex uerbis exp̃ssis p̃ ipsum testatorẽ.*
17 *Non sufficit dicere, uerosimiliter testatorem ita disposuisse, nisi eius uoluntas transiuerit ad dispositionem.*
18 *Necesse etiam est, coniecturas esse uerosimiles, & sufficientes.*
19 *Geminatio enixam uoluntatem disponentis ostendit.*
Conditio, si grauatus decedat sine liberis, expirat illo mortuo cũ liberis.
20 *Filiorum appellatione in ultimis uoluntatibus, an & quando ueniant nepotes.*
21 *Et quid si primus grauatus mortuus est cum filijs excludentibus substitutum.*
22 *Et qd si filius extitit in primo gradu, in quo uerificata fuit dispõ.*
23 *Fideicommissum inducit onus.*
Et in illo appellatione filiorum grauati non ueniunt nepotes.
24 *Descendentium appellatione ueniunt omnes posteri.*
25 *Fideicommissum conditionale non transmittitur.*
Fallit, quando etiam descendentes actiuè seu passiuè uocantur.
26 *Dictio masculis, uidetur apposita ad conseruationem familiæ.*
27 *Dispositio gl. in l. Lucius. ff. de her. inst. secũdũ aliquos limitatur, ꝙ non procedat, quando facta est mentio aliorum masculorum.*
29 *Hæreditas adita dicitur patrimonium adeuntis & nõ defuncti.*
30 *Grauatus casu, quo decederet sine filijs masculis, illis relictis potest de bonis hæreditatis suo arbitrio disponere.*
31 *Qualitas masculis, expressa in primo gradu non extenditur ad alios gradus subsequentes.*
32 *Dispositio. l. ab eo. cum concordantijs, & gl. in d. l. Lucius, locum sibi uendicant, etiam si hæres fuerit grauatus, casu quo decederet sine filijs masculis.*
33 *Qualitas masculis, vr̃ apposita ad exclusionẽ fœminarũ tãtum.*
Reprobatur opinio Guido. Pap. & Deci.
34 *Si testator digressus est ad plures gradus substitutionum, positi in conditione an uideantur positi dispositiuè, ita quòd potuerint grauari, & ita limitatur conclusio. d. l. Lucius, & ita nu. 35.*
36 *Testator uocãs extraneos a fortiori vr̃. uocasse descẽdẽtes ex suis.*
37 *Substitutiones dependentes a prima, locum sibi non uẽdicant deficiente prima.*
38 *Ex diuersis non fit illatio, & nu. 39.*
Vna pars testamenti declarat aliam, & melius nu. 49. & 50.
40 *Dictio, item, non inducit repetitiõnẽ stante diuersitate rationis.*
41 *Dictio in omnib. autem, aduersatiua est præcedentib. & nu. 42.*
43 *Dictio uerò, diuersimodè ponitur.*
44 *Qualitas exp̃ssa per testatorẽ in uno capitulo nõ censetur repetita in alio distincto & separato, & habente perfectã orationẽ.*
46 *Qualitas apposita in uno gradu substitutionis non censetur repetita in alio gradu.*
47 *Maximè quando dispositio est uoluntaria.*
48 *Qualitas apposita in uno capite, an censeatur repetita in alio, quando orationes sunt diuersæ.*
Et quando capitula sunt prorsus separata.
49 *Quòd una pars testamenti declaretur per aliam, quando & quo casu procedat, & nu. 50. 51.*
52 *Grauatus fideicommisso conditionali, deficiente conditione, potest bona per fideicommissum relicta liberè alienare, & de eis disponere, & nu. 53.*
54 *Res subiectæ fideicõmisso possunt alienari per ignorãtẽ ignorãti.*
55 *Præscriptio currit etiam contra ignorantem.*
Fideicommisso & uniuersali & particulari præscribi potest.
56 *Et cum mala fide secundùm aliquos.*

CONSILIVM LXXXVII.

Vidi & legi testamentum conditum per q. Bellotum de Cumanis, & consultus quid super qõne ex eo resultante sentirem, breuibus & conclusiuè subijciam, quid in ueritate sentiam, & cuius opi. sim, firmando conclu. & opi. meam tam in facto q̃ iure, & postremò tollam oĩa, q̃ p̃ eã possent adduci & coniecturari. Dico itaque, ꝙ ipse Bellotus instituit suos hæredes vl̃es Luchinũ, Iacobũ, & Matheũ suos filios, quib. sub his uerbis substituit cuicunq;, & cuilibet suorũ filiorũ & hæredũ morieti in pupillari ætate pupillariter & directò, de qua substitutione pupillari non erit p̃ntis disceptationis, sed ulterius fideicõmissariè substituendo dixit, morienti uerò post pupillarẽ ætatẽ q̃ñcũq; sine filiis masculis legitimis & naturalib. per fideicõmissum d. testator substituit alios suos hæredes tũc superuiuentes, & ẽt filios suos, seu alios descẽdentes masculos legitimos & naturales eorũ, qui prius decessissent talib. filiis, seu descendentib. masculis derelictis in stirpes, & nõ in capita.
1 Quę † uerba fideicõmissariã substõnem important, tum considerando uer. morienti, ut dicit glo. & scrib. oẽs in l. in testõ.
2 de testa. mili. Tum † considerando dictiõnẽ q̃ñcunq;, & ẽt illa
* uerba sine filiis masculis, ut * cõiter concludunt oẽs per illum tex. in l. precib. C. de impub. & in l. Cẽturio. ff. de vulg. & pup. & ẽt Cano. per illum tex. in c. si pater. de testa. lib. 6. in c. Raynal. & c. Raynutius. extra de testa. Et qm̃ Luchinus unus filiorũ mortuus fuit sine filiis, & ẽt Mathæus alter filius mortuus fuit sine masculis, in p̃sona ipsorũ talis substõ fideicõmissaria locum habuit detractis de iure detrahendis, ut sunt iura aperta. Verùm q̃a Iacobus alter filius mortuus est relictis filiis masculis, Belloto scilicet & Raynaldo, & ipse Raynaldus mortuus est relictis Iacobo, Frãcisco, & Antonio Ludouico, qui tres frẽs mortui sunt relictis aliis filiis masculis. ulterius dico, ꝙ talis substitutio fideicõmissaria euanuit & defecta est illico, ꝙ Iacobus filius testõris mortuus fuit cũ filiis masculis, & eodẽ modo alia substõ facta per ipsum testõrem casu, quo oẽs eius filii morerentur sine filiis, seu descendentib. masculis, uocando eo casu Raynaldum, & Azonem fratres d. testõris ẽt euanuit, cũ Iacobus filius testõris mortuus fuerit relictis filiis masculis, q̃bus filiis relictis tale fideicõmissum penitus fuit extinctũ, & sublatũ, ex quo factũ apparet sub ꝯdõne, si filii testõris mortui
3 fuissent sine filiis masculis. Nã † tales filii Iacobi positi in ꝯdõne bene excludebant d. Raynaldũ, & Azonẽ substitutos, ut hr̃ in l. Lucius, la 2. ff. de her. insti. & in l. filiusfa. §. cũ q̃s. de leg. 1.
4 & in l. ex facto. §. si quis aũt. ff. ad Treb. Et † quia ꝯdõ, sub qua relictum fuit fideicõmissum, defecit, proculdubio fideicõmissum cessat, & dr̃ expirasse, ut punctaliter tenet Oldr. consi. 21. Thema tale est. ubi uult, ꝙ q̃ñ alicui per testatorẽ est facta substitutio sub ꝯdõne, si decesserit sine filiis masculis, ut propriè fuit in isto casu, si tẽpore mortis dictus grauatus reliquit filios suos masculos, substitutio dr̃ euanuisse, quicquid postea cõtingat de lib. masculis, & allegat Old. l. cum uxori. C. q̃ñ dies leg.
5 ced. Et † ẽt q̃a dispõ facta sub ꝯdõne non hẽt locũ deficiente ꝯdõne. l. 1. cum concor. ff. de donat. & hanc sñiam sequitur Io. And. relatus a Pau. de Cast. in l. ex facto. §. pe. ff. ad Trebel. & in consi. 170. Ne impropriis utamur uocabulis, col. pe. seq̃tur ẽt Pet. de Anch. consi. 119. Pro clariori, & Alex. consi. 31. Ponderatis his, in prin. uolu. 3. ubi dicit, ꝙ ꝯdõ, si sine liberis decesserit, expirat etiã exñte uno filio, & substõ ita facta euanescit, q̃ñ grauatus sub hac ꝯdõne filios reliquit, & probatur in l. 1. & ibi no. oẽs. C. de cond. inser. & in l. iubemus. §. finautẽ. C. ad Treb. & in l. non est sine liberis. ff. de uerb. signi. & Abb. idem firmat consi. 40. Venio ad primum, in j. dubio, uol. 1. Sequitur etiam Soc. consi. 14. Sequendo ordinem, col. 2. & 3. & cõsi. 36. Rectè & maturè, col. fi. uol. 1. & in pluribus aliis consiliis, & idẽ etiã tenet Corne. consi. 275. In præsenti, col. 1. & 2. uol. 4. & plura ad id adducit Ias. in l. in substitutione, nu. 10. ff. de uulg. & pupilla. & in l. si q̃s, nu. 5. C. de institutio. & substitutio. & ad cõclusionem prædictam multa cumulat Dec. consil. 63. Et pro tenui, col. 2. uersic. & licet liberi. & consil. 218. In casu ad me transmisso, col. 2. nume. 7. & consi. 323. Cum sit. nu. 3. & consil. 91. Visis, nu. 5. & consil. 377. Visis, col. 2. & etiam in aliis
* consiliis nouiter impressis, quib. in locis cõiter * concluditur, ꝙ substitutio facta sub illa ꝯditione, si institutus decesserit sine liberis, expirat & euanescit, q̃ñ mortuus est relicto filio. Quæ † conclusio

6 † conclusio comprobatur: nam filii masculi d.Iacobi hæredis instituti a dicto testatore non sunt vocati ab eo, nec sunt positi
7 in dispõne, sed solùm apparent positi in ɔdõne. Et † iõ nõ pñt venire tanq̃ vocati a testõre.l.si quis sub ɔdõne.ff.si q̃s omissa cã testamenti. Bene potuere succedere dicti filii masculi d.Iacobo eorũ patri ab intestato, si ita mortuus fuisset, vel ex testõ,
* si ipse Iacobus eos instituisset, vt dicit gl.cõiter * approbata in d.l.Lucius.quã ibi seq̃tur Bar.Bal.Ange.& Imo. & ẽt alii relati
* p Alex. dicentem hanc esse cõem * in consi.32.Viso processu, col.pen.vol.3.& ɔs.13.Visis,col.4.vers.& iõ dicit Bal.vol.4.& Soc.ɔs.77.Consiliis nostris,col.2.vers.Vigore cuius,& ɔs.80. De duobus,col.4.vers.tamen quia, vol.1.& ẽt in pluribus aliis consiliis,& ad id plura adducit Dec.ɔs.270. nu.1.& in ɔsi.nouiter impresso.20.Et pro tenui,nu.1.Ex quibus infertur,ꝙ filii masculi d. Iacobi, & a fortiori descendentes ex eis tanq̃ positi in ɔdõne, & tanq̃ non honorati non potuissent ab ipso testõre grauari,prout verè non apparent grauati, per tex. in d.l.ab eo. C.de fideicõ.& in l.1.§.sciẽdum.& in l.sed si sic.§.fi.de leg.3. & no.oẽs doc.post Bar.in d.l.Centurio,col.mihi 12. versic.q̃-
8 ro vlterius. Nam † Bar. ibi considerat plures casus,qñ institutus fuisset grauatus sub duplici ɔdõne.item qñ fideicom. esset relictum a filiis filiorum, qui casus non pñt adaptari ad præsentẽ difficultatem: quoniã filii masculi d.Iacobi non fuerunt grauati, nam ipse testator solùm iniungit grauamen filiis masculis, filiis aũt institutorũ & descendentibus ab eis nullũ imponit grauamen, nec fideicommissum, & ideo locum habebit illa regula, quę vult,in substitutionibus semper posse dici, substitutio non loquitur in isto casu, vt tradit Ioã.And.in additio. ad Spec.in tit.de testa.§.1.uers.occurrit,in fi.& Old.d.cõs.21. & Abb.ɔs.140.Facti cõtingentia,vol.1.& Soc.ɔs.62.Viso cap.
9 col.3.nu.7. & alibi pluries. Testator † enim, q̃ erat peritus in iure,bene sciuisset & potuisset grauare descẽdentes, & illis iniungere fideicommissum: & quia hoc non fecit, voluntas sua colligitur,ꝙ fuerit,eos non grauare, sed dimittere liberos,arg. eorũ,q̃ hñr in c.ad audientiam.extra de decimis.& in l.vnica. §.sin aũt ad deficientis.C.de cad.tol.& punctaliter in isto casu tradit Soci.consi.116.col.5.vers.itẽ eis mortuis.& col.6.circa principium,& col.pe.vol.3.& Fran.de Cur.d.cõsi.63. col.15. uer.4.rñdemus.Potissimè cum testõr bene sciuerit,q̃d impor-
10 tabant illa verba ɔdõnaliter posita,sine filiis masculis.Et † q̃m p ipsum testõrẽ tale fideicõmissum fuit solùm relictũ in personã filiorũ institutorũ & grauatorũ casu, quo morerentur, vel aliq̃s ipsorũ moreretur sine filiis masculis, nec apparet relictũ in personam filiorum masculorum & descendentium ex filiis primò institutis,certè fuit personale, nec capit & cõprehendit
* nepotes,& descẽdentes, vt cõiter * cõcludunt oẽs post Bar.in d.l.Centurio.vers.palle.& iõ meritò fuit extinctũ d.Iacobo fi-
11 lio testõris moriente cũ filiis masculis,vt dictũ est.Et † cõprobatur: quia tale fideicõmissum factũ apparet cũ illa dictione tunc, q̃ pluries fuit per testõrem repetita,de cuius natura est, vt importet extremitatẽ tpis,& restringat & limitet dispõnem testõris ad casum tm̃ formaliter expssum,taliter ꝙ non recipit extensionem alterius casus,vt hr̃ in l.4.§.fi.ff.de cond.& dem. & tradit Pet.de Anch.consi.357.Iste magister,& Dec.cõs.89. Viso puncto,nu.2.& cõs.63.Et pro tenui, nu.2.& in pluribus
12 aliis cõsiliis.Et † ẽt quia tali casu induceretur extẽsio de psona grauata ad personã non grauatã, quod minimè est admittendũ,vt dicit Aret.in l.Gallus.§.& q̃d si tm̃,col.3.versic.2.adde. ff.de lib.& posth. quẽ refert sequit̃ & cõprobat Dec.cõsi.211. Subtilis.nu.5.& consi.218.nu.9.& d.ɔs.377.nu.3. & ɔs.394. nu.8.& ɔs.nouiter impresso.31.nu.9. & cũ fideicõ.fuerit personale,personam non dẽt egredi.l.iurisgentium. § pactorum. l.& hęred.ff.de pac.no.Bar.& alii in l.filiusfa. §.diui,de leg.1. Adhuc aũt pro clariori intelligentia dico,ꝙ si masculi d.Iacobi,& descendentes positi in ɔdõne fuissent expresè grauati ab ipso testõre: tñ tale grauamẽ nihil valeret rõne superius allegata:q̃m nõ fuerunt ab ipso testõre honorati. d.l.ab eo.cũ simi.
13 Et † licet isto ulti.casu Bar.in d.l.Centurio.voluerit ɔ̃rium, &
* aliqui sequantur eius opi. tñ cõis * ɔclõ est ɔ̃ Bar. ꝙ tale fideicõmissum non valeret,neq; teneret,vt concludũt plures doct. relati per Alex.in d.l.Centurio,col.antepe.& Ias.ibi nu.56. & seq.refert Alex.ꝓ ista opi.cõsuluisse ɔ̃ Bar.septẽ vicibus, & adducit eius consilia,prout ẽt ibi facit Clau.col.pe.qui ambo fir
* mant hanc esse cõem * addentes ꝙ consulendo, & iudicando non est ab ea recedendum,prout etiã firmat Ias.in l.1. nu.10. C.de pact.& est consi.colleg.Papien. positum inter consi.Frã. de Cur.44.& idem uoluit ipse Fran.de Cur.cõsi.42. Quia inquit Bal.& consi.44.Super contingentia facti.& consi.63.Antiquissimo,col.4.& seq.& hoc tenet Corn. dicens hanc eẽ cõ-
* munem * consi.66.col.1.& consi.186.uolu.2.& consil.243. col.pe.& fi.uol.3.& in pluribus aliis consiliis,& idem ẽt facit Soc.consi.218.Consideratis,col.2.uol.2.ubi affirmat,hãc esse communem,& ꝙ de ea non est dubitandum,& in consi.62.in prin.& consi.116.in prin.uol.3.& plurib.aliis consiliis,& etiã Dec.idem firmat, dicendo hanc esse communem consil.218. nu.9.& 291.in fi.& consi.nouiter impsso.20.& in plurib.aliis eorum consiliis, quæ præteritis dieb. adduxi aliàs consulendo in simili articulo, & concludendo, ꝙ filii positi in ɔdõne non censentur positi in dispõne, & ɔ̃ñr non censent̃ grauati. Imò si expsè apparerent grauati,grauamen non ualeret,& ꝙ fideicõmissum iniunctum filiis institutis sub ɔdõne, si morerent̃ sine filiis masculis,dr̃ expirasse,& euanuisse, si tales filii instituti,& ita grauati mortui fuissent relictis filiis masculis, q̃ hic minimè repeto breuitatis cã,hoc solùm affirmo,ꝙ ꝑm d.consilium fuit iudicatum a persona & iudice nobili,integerrimo & peri-
14 tissimo.Et † q̃m ex superius conclusis dici posset ea ꝓcedere, nisi appareret in ɔ̃rium de mente coniecturata testõris. Tunc enim p tales coniecturas dicendum esset,filios positos in ɔdõne censeri uocatos,ɔ̃ñr potuisse grauari,& ita limitabitur gl.in d.l.Lucius,& dispõ di.l.ab eo,ꝓut firmat Corn.in d.l.ab eo.& in ɔs.97. Primò ɔsultus,col.1.& 2.uol.1.& in plurib.aliis suis consiliis,& firmat Soc.in l.cum auus.in fi.ff.de cõd.& dem.Et
15 † põt comprobari: q̃m fideicommissa inducuntur ex cõiecturata mente testõris,ut hr̃ in l.hæredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb. & in d.l.cũ virũ.C.de fideicõ.cum aliis alle.p Soc.ɔs.14.uol.1.
16 & Dec.ɔs.25.col.1.& 2.& ɔs.38.col.1.Tamẽ † adhuc istis nõ obstantibus,ɔclõ s̃.firmata optimè procedit,ꝑm cões ɔclõnes, quas sequi debemus:ut disponunt iura uulg.& licet pp coniecturatam mentem testõris q̃nq; aliqui consulerint ɔ̃rium : tñ hoc fecerunt,qñ coniecturę sunt concludentes,& colliguntur ex testõ,ut punctaliter firmat Soci.in d.l.cum auus.in fi.& cõsil.116.In cã filiorum,col.1.nu.2.& col.6. uersi.ad ultimum,
17 uol.3.ubi hoc probat lege & rõne.Non † enim sufficit dicere, ꝙ talis fuit mens testõris,& ꝙ testõr uerisimiliter ita disposuisset, sed requiritur,ꝙ uoluntas transeat in dispõnem, ut est tex. in l.quidam cum filium,& in l.quoties.§.tãtundem. & ibi no. Bal.& Imo.ff.de hęre.insti.& ẽt Soc.consi.103.col.5. uersi.sed prædictis,uol.3.& plenè tangit Alexã.& Ias.in l.3. col.2.C.de libe.præteri.& Deci. allegando alias decisi. consil.169. Casus, col.3.nu.5.& consi.377.nu.3.& 4.& etiam in aliis cõsiliis. Et
18 † communiter * concluditur,non sufficere,ꝙ dicatur testato-
* rem ita uoluisse uerisimiliter,& coniecturatiuè,sed necesse est, ꝙ coniecturæ sint sufficientes,& ꝙ colligantur ex dictis per testatorem in suo testamento. ¶Et ideo ad ueram resolutionem præsentis consultationis solùm superest uidere,an ex ipso testamento possint colligi aliquæ coniecturæ, ꝙ filii & descendentes masculi ex Iacobo filio testatoris solùm in ɔdõne dicantur uocati, & successiuè grauati, ita ꝙ non potuerint uendere bo-
19 na, de quibus præsens vertitur quæstio. Circa † quod primò posset dici, coniecturam illam esse: q̃m testator filiis suis substituit per fideicommissum, & pluries istud replicauit, & ɔ̃ñr voluit substitutionem fideicommissariam facere, maximè cũ geminatio ostendat enixam uoluntatem loquentis, ut in l.balista.ff.ad Treb.& per Bar.in l.cum scimus. C.de agri.& censi. cum simi.Hæc coniectura non meretur allegari, nam (ut superius dixi) uerum est, ꝙ testator filiis suis morientibus post pupillarem ætatem substituit per fideicommissum non simplr̃, sed sub illa conditione,si decederent sine filiis,seu descendentib.masculis,quæ conditio bene locum habuit in persona Luchini & Mathei filiorum testatoris mortuorum sine filiis masculis,quorum portiones,detractis de iure detrahendis,uirtute fideicommissi peruenerunt ad Iacobum filium testõris substitutum, dicta autem cõditio defecit & extincta fuit in psona Iacobi,qui mortuus fuit relictis filiis & descẽdentib. masculis & eo ita mortuo tale fideicommissum euanuit, & ɔ̃ñr uerum est, ꝙ testõr fecit fideicommissum non perpetuum & simplex sed conditionale & temporale, si filii sui instituti morerentur sine filiis,& descendentib.masculis. Et ideo Iacobo filio testa-

toris mortuo cum filiis & descendentibus masculis fideicom-
missum euanuit: quia extinctum fuit in persona ipsius morie-
tis cum filiis masculis, & tale fideicommissum cōditionale pp
defectum conditionis nunquam locum habuit in persona Ia-
cobi moriētis cum filiis. Minus ergo poterit habere locum in
persona filiorum & descendentium ex ipso Iacobo positorum
tantū in conditione, & non grauatorum, in quorum persona
fideicommissum non fuit inuentum, nec appositum, nec etiā
poterat apponi: cū a testōre non fuerint uocati dispositiuè nec
20 honorati, ut superius deductum est. ¶ † Secunda coniectura vř
posse colligi. Nam ipse Iacobus fuit grauatus p fideicōmissum,
si decederet sine filiis masculis, & appellatione filiorū in ulti-
mis uoluntatib. ueniunt nepotes. l. iusta. l. liberorum. ubi Bar.
ff. de uerb. sig. & per Bar. & alios in d. l. Gallus. §. instituēs. Hæc
coniectura nihil penitus facit. Tum quia dictus Iacobus mor-
tuus est nedum relictis filiis, sed ēt nepotib. pronepotib. & ab-
21 nepotib. ut est uidere ex arbore iam exhibito. Prout † ēt tollit,
qm̄ in casu nostro non ueniūt nepotes appellatione filiorū, ex
quo filii sunt tm̄ positi in ꝯdōne, & satis fuit, ꝙ ipse Iacobus iā
grauatus mortuus fuerit cū filiis masculis, pp quorū superexi-
stentiam, & substō, & fideicōmissum expirauit, nec ulterius q̄-
rendū est de nepotib. & descēdentib. ut patet in decisionib. su-
perius deductis, & ita in terminis nostris hanc coniecturā tol-
lit Soc. in d. consil. 104. col. 2. & d. consi. 116. col. 4. & 5. uol. 3.
22 Prout † & tertiò coniectura ista tollitur ex his, q̄ dicit idē Soc.
in d. consi. 104. col. 2. uolēs, ꝙ appellatione filiorū nunquā in-
cludatur nepos, qn̄ reperit' filius in primo gradu, in quo dispō
fuit uerificata, ut contingit in isto casu, allegat d. l. Gallus. §. idē
credendū, & est doctr. Bar. in d. l. liberorū, col. pe. & ēt no. Dec.
ꝯs. 95. & pro tenui, col. pe. uers. 3. qn̄ habuit locū. & cōsil. 291.
23 Visis nu. 8. Quartò, † cōiectura ista tollitur, quia hic tractatur
de grauamine fideicōmissi, quod inducit onus, ut in l. cohære-
di. §. cū filiæ. ff. de uulg. & pup. quo casu appellatione filiorum
non ueniunt nepotes, ita Pau. de Cast. cōsi. 170. Ne impropriis
utamur uocabulis, col. 2. & Corn. ꝯs. 182. Videtur, col. 3. & cō-
sil. 199. In pñti, col. 12. uol. 2. ubi affirmat ita fuisse iudicatum
Florentiæ, & seqtur Dec. d. ꝯs. 95. nu. 5. uers. sed tñ, & cōs. 218.
In casu nu. 12. & in d. ꝯs. 291. col. pe. & fi. & consuluit collegi.
Papien. in d. consi. 44. ¶ Tertia cōiectura posset capi ex illis ver
bis prolatis a testatore, in quibus uoluit, ꝙ si unus filiorū suo-
rum institutorum quādocunq; moreretur sine filiis masculis,
ꝙ per fideicōmissum essent substituti alii sui hæredes superui-
uentes, & ēt filii sui, seu alii descendentes masculi eorū q̄ prius
decessissent relictis talib. filiis, seu descendentibus masculis in
24 stirpes, & non in capita. Per † q̄ uerba ipse testōr filio morieti
sine masculis, nedū substituit superuiuētes filios suos, sed etiā
descendentes ex eis, & appellatione descendentiū ueniunt oēs
posteri in infinitū, ut dicit glo. in c. statutū, in uers. ignorare. de
hæreti. lib. 6. & no. Soci. consi. 51. Visa facti, nu. 2. & 3. uol. 4. &
ꝯñr capitur cōiectura, ꝙ uoluerit per dicta uerba bona sua cō-
seruari in oēs descendentes, ꝯñr quò ad oēs inducere fideicō-
25 missum. Hæc † coniectura tollitur ex his, quæ in terminis no-
stris dicit Soc. in d. consi. 104. col. 2. & 3. nu. 4. & seq. uol. 3. ubi
uult, ꝙ descendentes & posteri hic sint uocati actiuè, casu quo
pater ipsorū fuisset præmortuus ante grauatum, quo casu non
transmittebat ius fideicōmissi conditionalis. & ideo bene fecit
testator ipsos uocare, pone in terminis nostris, ꝙ Iacobus filius
testōris unus ex hæredibus institutis fuisset mortuus ante Lu-
chinum, & ante Matheum cohæredes, & fratres, qui Iacobus
moriens reliquit filios & descendentes, & post mortem suam
mortuus fuit Luchinus, uel Math. sine filiis mascu. certè Lu-
chino, & Matheo p fideicōmissum poterunt succedere filii Ia-
cobi: quia isto casu expsse & actiuè a testatore uocantur ad fi-
deicō. ut patet ad sensum. propter dicta aūt uerba filii & descē-
dentes Iacobi non dicuntur esse uocati passiuè, idest ut ipsi ui-
deantur esse grauati onere fideicōmissi, ex quo isto casu quò ad
grauamen non apparent honorati, nec dispositiuè uocati a te-
statore, sed solùm positi sunt sub conditione, si Iacobus eorum
pater mortuus fuisset sine filiis masculis, quę conditio euanuit
eo mortuo cum filiis, ut dictū est, & ista intelligentia redditur
uera ex illis uerbis in stirpes, & non in capita, quę non possunt
uerificari in passiua uocatione, & grauamine, sed tantū in di-
spositione actiua, ut concludenter per iura & rationes firmat
Soc. in d. cōsi. 104. in locis pallegatis. Cuius dicta nō trāscribo
ex quo uideri de plano poterunt, & cōprobari possunt ex his,
quæ idem Soci. dicit consil. 69. Viso, col. 3. & seq. uol. 3. & hoc
modo etiā tollitur cōiectura, quæ posset sumi ex alio capitulo
dicti testamēti in quo testōr instituit filias, & eis substituit mo
do pdicto, nam ēt ibi descendentes uocantur actiuè tantū; ad
26 quod ultimū ēt inferius aliter respondebitur. ¶ † Quarta con-
iectura, super qua vř fiere magnū capitale ex aduerso, colligit
ex illis uerbis masculis, pluries a testatore repetitis, q̄ repetitio
tanto magis ostēdit eius enixam uoluntatem, ut dictum est, per
quod uer. masculis, ipse testator considerauit masculinitatem,
& non pp aliud, nisi ut bona sua conseruarentur in eius fami-
lia, & agnatione, ut hř in §. cęterum. & §. media. institu. de legi.
27 agn. suc. & in l. 1. §. pen. ff. de uent. insp. Hinc † Gui. Pa. q. 174.
relatus a Dec. ꝯs. 270. do. Raynal. nu. 3. & 7. consi. 318. In causa
istorum, nu. 2. dicebant, ꝙ si filii sunt positi in ꝯdōne cum illa
qualitate masculis, tali casu censentur positi in dispositione,
28 & uocati, & ita limitabitur gl. in d. l. Lucius. Hæc † coniectura
non est sufficiens, nā dictus testator solùm substituit filiis suis
institutis, casu quo decederēt sine filiis masculis, & ulterius nō
fuit progressus, & sic non apparet, ꝙ uoluerit bona conseruari
in familia. nam si istud uoluisset, fuisset ulterius progressus, &
hoc dixisset, put facit in aliis legatis, quæ noluit esse perpetua,
& quia d. Iaco. mortuus est cū filiis mascu. qui superuiuentes
excluserunt alios substitutos, pp qd fideicōmissum expirauit.
29 Nam † filii masculi successere d. Iaco. in bonis dicti testa. rep-
tis in hæreditate ipsius Iacobi, ita ut amplius non dicātur bo-
na dicti testa. quia effecta sunt patrimonium d. Iacobi, & suc-
cessiuè filiorum suorum, vt dicūt oēs doct. per illū tex. in l. sed
si plures. §. filio. ff. de uulg. & pupil. & firmat gl. & oēs scribē. in
30 l. 1. §. ueteres. ff. de acq. pos. Et † iō in dictis bonis d. Iaco. sub
dicta ꝯdōne potuit habere hæredes, quos uoluit ēt extraneos,
& potuit d. bona liberè alienare illico, ꝙ decessit cū filiis ma-
sculis, pp quos fideicōmissum expirauit, vt est tex. & no. oēs in
d. l. Lucius. & firmat Soc. in d. consi. 116. col. 5. in prin. uers. p-
31 tereà mortuo Ioanne, volu. 3. Et † iō a fortiori filii masculi, &
descendentes d. Iaco. liberè potuerūt d. bona alienare cū ipsis
fideicō. non fuerit iniunctum. Meritò ergo dicta qualitas ma-
sculinitatis non poterit inducere fideicommissum & grauare
eos, nam finem accepit in persona d. Iacobi morientis cū ma-
sculis, ita pūctaliter dicit Soc. in d. cōsi. 104. col. 2. & 3. & d. cō-
sil. 116. col. 4. & seq. & ēt firmat Dec. in d. ꝯs. 379. & aliis con-
siliis superius adductis, vbi allegando plures decisi. vult, ꝙ qn̄
institutus est grauatus cū ꝯdōne, si decedat sine filiis masc. illi-
co, ꝙ tpe mortis extat masculus, substitutio penitus euanescit.
32 Et † dispō d. l. ab eo. cū concor. & ēt gl. in d. l. Lucius. locū hñt
& procedūt, nedū qn̄ substō est facta, si moriatur sine filiis sim
pliciter, sed ēt qn̄ fuisset adiecta. d. qualitas masculis, ut pro-
priè firmat Oldr. in d. ꝯs. 21. & Ioā. And. in addi. ad Spec. in tit.
de test. §. in primis. in vlti. q. & in terminis nostris firmat Soc.
in d. ꝯs. 104. & diffusius d. ꝯs. 116. col. & uers. palle. & ēt ꝯs. 62.
Viso. c. col. 3. & 4. vol. 3. firmando talē coniecturā masculinita-
33 tis in nullo obesse ꝯclu. cōibus, de quib. s. Apparet † enim di-
cta qualitas apposita ad excludendū fœminas, & ad excludēdū
substitutū, vt ēt firmat Pau. de Ca. & alii in l. 1. C. de cōd. inser.
& Soc. in d. l. cū auus. in 7. q. prin. col. mihi. 60. uer. sed hic ca-
dit pulchra. ex quib. infert, ꝙ d. Guid. Pa. & Dec. vbi s. non est
verū, dū uolūt, ꝙ filii positi in ꝯdōne cū illa qualitate, mascu-
* lis, dicant' vocati, ex quo hoc nō reperitur iure cautū, & cōis *
cōclu. se hēt in ꝯrium, & ipse Guid. Pa. firmat, se nunq̄ potuisse
in practica obtinere, ꝙ dicta qualitas masculis, importaret di-
spositionē, & ad id plura adduxi in alio consi. p me edito vt s.
34 ¶ † Quinta cōiectura posset colligi, nā licet filii masculi & de-
scēdētes Iacobi sint positi in ꝯdōne, tñ ipse testōr digressus est
ad plures gradus substitutionū, pp quod vř, ꝙ tales filii dicant'
honorati, & ꝯñr grauati, vt tradit Per. de Ancha. ꝯs. 74. Contra
Philippum, quem refert Alex. cōsi. 64. Difficultas, col. fi. vol. 5.
35 Hæc † coniectura punctaliter tollitur per Soci. in d. l. cū auus,
col. penul. & fi. vbi adducit diuersa consilia plurimorum doct.
in quibus clarè patet, testatorem fuisse transgressum ad plures
gradus, & tamen volunt quòd locum habeat gl. in d. l. Lucius.
& dispositio. d. l. ab eo. cum similibus. & ita etiam concludit
ipse Soci. ibi, & etiam in d. consil. 104. col. 4. & sequen. nu. 9.
& ita etiam d. consi. 62. nu. 6. uersic. postremò. & nume. 12. &
melius in d. consi. 106. col. pe. & fi. & firmat Franc. de Cur. d.
consi. 63.

36 consi.63.col.5.& seq. ¶† Sexta coniectura, ut audio ex aduer-
so, colligitur ex illo cap. testamenti, in quo testator uoluit, casu
quo oẽs eius filii, & hæredes morerentur sine filiis masculis, ꝙ
tunc in certa parte bonorũ essent substituti Raynaldus & Azo
fratres testatoris & eorum filii, & descendentes masculi, q̃ tũc
extarẽt, in alia uerò parte bonorum substituit do. Ziliam & fi-
lias ipsius testatoris pro parte, & post mortẽ Ziliæ pleno iure
substituit quædam loca pia. Ex quib. vr̃ colligi, ꝙ si uocauit de-
scendentes ex fratrib. & vxorem, & filias, & postremò loca pia,
ꝙ a fortiori uoluerit descendentes ex masculis ꝑferri, & in il-
lis bona conseruari mediante fideicõmisso. eo ẽt magis: quia
noluit filias fœminas consequi integrã hæreditatẽ quod quidẽ
factũ non ꝓsumitur, nisi quia ꝑdilexit masculinitatem, in qua
37 conseruatur familia & agnatio. Hæc † coniectura non habet
fundm̃, ex quo istæ substõnes subsequentes depẽdent a prima,
& iõ ea sublata ẽt istę sequentes expirant, ut hr̃ in l. cũ in testõ,
in prin. ff. de hęre. insti. & in l. si mater. §. fi. & post alios no. Ias.
in 2. notab. ff. de uulg. & pup. & est doctr. Bar. in l. 1. col. mihi.
10. uers. sed circa hoc insurgũt dubia. ff. de uulg. & pup. & no.
Alex. in ꝯs. 1. in 1. uol. & in terminis nostris firmat Soc. in d. cõ-
sil. 106. col. 4. & seq. uol. 3. Factæ enim apparent istæ substõnes
casu, quo oẽs filii testatoris morerentur sine masculis & descẽ-
dentib. & qm̃ non oẽs ita mortui sunt. nã Iacobus mortuus est
relictis filiis masculis, nepotib. & ꝓnepotibus, meritò substõ-
nes istæ euanuerunt sublata prima principali, ut dictũ est. Nec
enim in pñti q̃ritur, an dicti transuersales substituti, & filię fœ-
minæ, & ultimò loca pia ad successionẽ testatoris ueniant uel
ne. nã certum est, eos non posse uenire stantib. descendentibus
masculis ex d. Iacobo. Solùm enim dubitatur, an ipsi descendẽ
tes ex Iacobo sint grauati, & inter eos sit fideicõmissum indu-
ctũ, & proculdubio dicendum est ꝙ non, ut s̃. plenè cõclusum
extitit. Consequenter tales substõnes subsequentes nihil peni-
tus faciũt ad casum pñtem. & licet testator uoluerit casu, quo
eius filii oẽs morerentur sine descẽdentib. masculis, ꝙ fœminæ
non haberent integra bona, nõ propterea infertur & sequitur,
ergo inter masculos descendentes Iacobi inductum fuit fidei-
38 cõmissum. Ista † enim nihil hñt cõe, imò sunt penitus separa-
ta, & iõ de uno ad aliud non infertur, uulg. l. Papinianus exuli.
ff. de mino. & in l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acq. pos. & ita
tollit hanc coniecturam in terminis nostris Soc. in d. cons. 116.
39 col. 6. & 7. uol. 3. ¶† Vltima coniectura vr̃ posse capi ex illis le-
gatis particularib. in quib. testõr uoluit, ꝙ p hęredes suos quo-
libet anno fieret anniuersarium. Item ꝙ perpetuò oĩ anno da-
rentur quinq; brachia panni &c. unde sicut ibi uoluit, talia le-
gata esse perpetua, a fortiori vr̃ uoluisse d. fideicõ. vl̃e eẽ perpe
tuũ, & non tẽporale. vnum enim capitulũ & una pars testamẽ-
ti declaratur per aliam. l. utrum. ff. de peti. hære. l. seruum. §. fi.
40 & l. qui filiab. ubi Bar. & alii de leg. 1. Quę † coniectura est pe
nitus erronea, ut de legatis particularib. & minimis, in quibus
grauauit hęreditatẽ, inferatur ad fideicõmissum & substõnem
vl̃em, cum penitus sint diuersa, & nihil habeant inter se cõe,
& aliud ius uigeat in dictis legatis particularib. ꝑcedentib. q̃ in
ipso fideicõmisso vl̃i subsequenti, quo considerato dictio itẽ,
non induceret repetitionem, ut hr̃ in l. cũ de lanionis. §. asinã.
uers. itẽ cacabos. ff. de fun. instr. & no. Albe. de Rosa. in dictio.
41 in uer. item, in fi. Eo † magis cũ capitulũ institutionis hære-
dum, & substõnis gñalis, nõ sit positum & inceptũ per dictio-
42 nem, item, sed per dictionem, in oĩbus aũt &c. Quę † est aduer-
satiua præcedentium, ut no. in auct. de iud. §. sedebunt. & in c.
43 statuimus. de elect. lib. 6. Et † ẽt substõ apparet facta per illam
dictionem cuicunq; uerò, & si uerò, q̃ ponitur qñq; aduersati-
uè, qñq; distinguendo casus, ut dicit Albe. de Rosa. in suo di-
44 ction. in uer. uerò. Prout † ẽt cessat coniectura ꝑdicta: qm̃ ta-
lis qualitas perpetuitatis expssa in dictis leg. particularib. non
censetur repetita in d. fideicõmisso vl̃i seq. Si enim uoluisset
testõr eã repetere, utiq; fecisset, & non faciendo uoluit ipsam
omittere, ut in d. c. ad audiẽtiam, de decimis. & in c. 2. de trãsl.
ꝑla. & in l. unica. §. sinautẽ ad deficiẽtis. C. de cad. tol. & no. in
si. Io. de Ana. ꝯs. 112. Ad probadum. circa fi. & refert Ias. in d. l.
qui filiab. col. 1. no. ẽt Alex. in l. lecta. in 3. notab. ff. si cer. peta.
45 Prout † ẽt tollitur coniectura: qm̃ dicta legata habent capitu-
la distincta, & separata, & unumquodq; capitulum habet ora-
tionem in se perfectam, & ita etiã habet capitulum institutio-
nis, & capitulum substitutionis, & fideicõmissi, quo fit, ut qua-
litas adiecta in uno capitulo non dẽt iudicari repetita in alio
separato, ut dicit Bar. in l. Seiæ. §. Caio. ff. de fun. instr. & in l. fi.
ff. de reb. dub. & in l. in repetendis, col. 1. & 2. ff. de uerb. oblig.
46 Imò † & fortius qñ in uno gradu substitutionum apponit̃ ali-
qua qualitas, illa non censetur repetita in alio gradu substitu-
tionũ, ut est tex. in l. quæ cõditio, in prin. & ibi no. Bar. Pau. de
Cast. & Soc. & idẽ Bar. in l. auia. ff. de cond. & demon. & ẽt no.
doct. per illũ tex. in l. 3. §. si filius. ff. de libe. & posthu. & in l. 1.
47 C. eod. tit. Et † est optimũ consiliũ ad pñtem difficultatẽ Frã.
de Cur. superius allegatum. 63. col. 11. & seq. ubi allegãdo Bar.
* quem cõiter * sequũtur doct. in d. l. Gallus. §. & quid si tantũ,
col. 2. & plures alias decisi. concludit, ꝙ qñ dispõ est uolunta-
ria, prout est pñs, & ponitur in uno capitulo, non extẽditur ad
48 aliud capitulũ separatũ. Quæ † ẽt cõprobantur ex dictis Bar.
in d. l. in repetendis, col. 1. & 2. uers. 2. casu, & uers. seq. & uers.
qñq; est identitas rerum, ubi dicit allegãdo leges, & iura, ꝙ qñ
sunt orationes diuersæ, & separatæ, & est diuersitas rerum, &
personarum, qualitas apposita in uno capitulo non cẽsetur re-
petita in alio separato, prout idem Bar. etiã dicit in d. §. Caio,
col. fi. & plura ad id cumulat Dec. cõs. 190. circa primũ, col. 1.
& 2. & col. fin. & nu. 5. & consi. 92. uiso puncto, col. 1. & nu. 3.
& col. 2. uersic. non obstat, & consi. 213. uisis his, nu. 3. & 7. &
consi. 309. uiso puncto, col. fi. & consil. 353. in casu proposito,
col. 2. & consi. 394. pro uera resolutione, nu. 7. Ex quibus cõi-
* ter * concluditur, ꝙ qualitas apposita in uno capitulo non cẽ-
49 setur repetita in alio penitus separato. ¶† Nec obst. illud, quod
dicebatur, ꝙ una pars testamenti declaratur per aliã &c. Nam
istud uerum est, & procedit, ut unum uerbum dubium, & am-
biguum positum in una parte testamenti recipiat declaratio-
nem per illudmet uerbum, explicitè declaratum in alia parte
testamenti, ut ꝓpriè loquuntur iura pal. d. l. qui filiab. cum si.
Nõ tñ ꝓpterea debemus dicere, ꝙ qualitas apposita in vno c.
testamenti dicat̃ repetita in alio capitulo separato claro, & nõ
dubio, continente orationẽ perfectã, & personas diuersas, ac ẽt
50 res, ut est casus pñs. Maximè † cũ in unoquoq; dictorũ capi-
tulorũ ipse testõr specialẽ, & clarã fecerit substõnem, & dispõ-
nẽ, quo fit, ut cl̃a, & qualitas apposita in una non possit referri
ad aliã, ut dicit Bar. & Mod. in l. talis scriptura. §. fi. de leg. 1. &
Cano. in c. 2. requiris, de appel. Eo ẽt magis: qm̃ regula gñalis,
& cõis hẽt, ꝙ dispõ testõris facta in uno casu non extẽditur ad
51 aliũ. l. cõmodissimè. ff. de lib. & posthu. cũ si. Et † facit, qđ uult
Ioan. de Ana. consi. 8. uiso, col. fi. & quæ no. Soc. in l. fi. col. 1. &
col. fi. ff. de reb. dub. & Alex. consi. 205. consideratis, col. 3. uer.
nec obstat, & consi. 12. uiso themate, col. 4. uersi. 1. quia, & cõ-
sil. 26. animaduersis, col. 9. uersi. ulti. uol. 2. & ꝯsi. 53. uiso the-
mate, uol. 3. Vbi concludunt, ꝙ qualitas apposita in uno capi-
tulo non censetur repetita in alio cap. separato, & distincto. Ex
istis apertè patet, nullam ex ipso testamento, & uerbis ipsius
sufficientem & concludentem posse colligi coniecturam, ꝑp
quam dici possit, inter descendentes ex Iacobo fuisse inductũ
fideicommissum perpetuò. & sic cõclusio superius firmata re-
manet firmissima, ꝙ tale fideicõmissum factum sub dicta con-
ditione, si instituti decederent sine filiis masculis, expirauit, &
fuit penitus extinctum d. Iacobo moriente relictis filiis, & de-
scendentib. masculis, & ꝙ prędicti descendentes positi tantùm
in ꝯdõne non fuere grauati. Imò nec grauari potuere: cum nõ
fuerint a testõre honorati, nec dispositiuè uocati. Consequen-
ter ipsi Iac. & Ant. Ludouicus filii Raynaldi, & nepotes Iacobi
& pronepotes Belloti testõris, liberè potuere uendere, & alie-
nare bona, de quib. mõ litigatur. Ex quo illa consecuti fuerunt
ex successione paterna, & auita, nec apparent subiecta fideicõ-
misso: cũ fideicõmissum factũ per Bellotũ testatorẽ sub ꝯdõne
ꝑdicta penitus expirauit, d. Iacobo moriente cum filiis, & de-
52 scendentib. masculis. Et † nedũ ipsi Iacobus & Antonius Lu-
douicus potuerunt uẽdere, quinimò Iacobus filius testatoris,
& grauatus sub dicta cõditione, si decederet sine filiis, ex quo
filios reliquit, potuisset, & inter uiuos, & in ultima uoluntate
dicta bona liberè alienare in quamcunq; personam ẽt penitus
extraneam, ut est tex. in d. l. Lucius, & ibi no. oẽs, & punctali-
ter firmat Soc. in d. consi. 116. col. 5. in prin. uer. pręterea mor-
tuo Ioanne, uol. 3. & est tex. in l. fi. §. sinautem sub conditione.
C. commu. de leg. & ibi no. Bar. & omnes scriben. uolentes, ꝙ
qñ fideicommissum est conditionale, si conditio deficit, gra-
uatus põt alienare irreuocabiliter, ex quo per defectum con-
 ditio-

ditionis ipse effectus est uerus dominus, & irreuocabilis. Et
53 † ideo de re sua facere põt, quicq̃d uult. l. nemo Iudæus. C. de Iudæ. l. in re mandata. C. mand. & toto tit. ff. C. & insti. & extra de empt. & uend. quanto ergo fortius d. Iaco. & Ant. Ludouicus, q̃ nõ sunt modo aliquo grauati fideicõmisso, poterũt d. bo
54 na alienare. Ad † cuius alienationis ualiditatẽ adduci p̃nt ea, q̃ hñr in l. fi. §. fi. ff. de lega. 2. & ibi no. Bar. Imo. & alii scribẽ. & Pau. de Cast. in l. q̃dã ita. §. si q̃s filiũ. ff. ad Treb. & plenè tangit Alex. in l. Marcellus. §. res quæ, eod. tit. & ibi Soc. col. 4. nu. 8. & seq. uers. postremò limitat, & tangit ẽt Ias. in d. l. fi. §. sed q̃a nostra, col. 2. uer. limita mirabiliter illum tex. C. cõmu. de leg. & no. Cor. ɔs. 133. in p̃nti, uolu. 4. dũ tangunt articulũ, ꝙ res uerè subiecta fideicõmisso põt liberè alienari, & alienatio ita facta
55 erit valida. ¶† Postremò alienatio p̃dicta coadiuuatur ex p̃scriptione, tã ſm ius cõe, q̃ ſm ius municipale: cũ a tp̃e ipsi⁹, quo fuit facta, decursum appareat tp̃s ad p̃scriptionẽ cõplendã requisitũ a iure cõi, & fortius a statuto, q̃ p̃scriptio, nedũ ꝯ scientẽ, sed ẽt ꝯ ignorantem currit. l. sicut. C. de p̃scrip. 30. annorũ. l. fi. in fi. C. de p̃scrip. long. tẽp. & fideicõmisso tam particulari, q̃ vñi tanto tẽpore p̃scribitur, ut plenè uoluit Dec. consil. 267.
56 non excidit, nu. 4. & 5. Nec † poterit obijci mala fides: cum emptores dictarum rerum fuerint ignari dicti fideicommissi, quinimò, & fortius ipsemet hæres, qui tenetur fideicõmissum p̃stare, si non p̃stat, & fideicõmissarius est negligẽs, cõtra talem negligẽtiam põt præscribere, esto ꝙ sciat fideicõmissum factũ, & istud ea rõne: q̃m ipsi fideicõmissario non dr̃ cõpetere actio ad fideicõmissum, nisi illud acceptet, & iõ ante hæres ꝯ eum bene præscribit in actione personali, nec propterea dr̃ in mala fide, cum non appareat fideicõmissarium agnouisse fideicommissum, ita dicit Pet. de Anch. in c. fine possessione, de reg. iur. lib. 6. quem refert, & sequitur Soc. istud cõprobans aliis diuersis rõnibus in consi. 63. in causa uertente, col. 3. uersi. præterea, uol. 1. & sequuntur etiã Mod. in tract. p̃scriptio. in 2. parte tertiæ partis principa. car. 22. col. 1. nu. 70. ubi dicunt, hoc eẽ nouum dictum, & notandum perpetuò, & comprobant illud rõne, auctoritate, & alio simili, & cõprobantur prædicta ex his, q̃ dicit Corneus consil. 244. uidetur, uolu. 4. ubi concludit, per cursum temporis legalis legatarium excludi a petitione legati. Quanto ergo fortius dicta præscriptio habebit locum in ipsis emptoribus bonæ fidei, licet præscriptio in casu præsenti non sit necessaria, ex quo talia bona uẽdita nõ fuerũt, nec sunt subiecta fideicõmisso, ut superius deductum est. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testatoris uoluntas potißimum attenditur.*
2 *Maximè in fideicommißis.*
3 *Et nedum expressa sed etiam tacita, & coniecturis collecta, & nume. 6. & 16.*
4 *In fideicõmissis magis uolũtatẽ testõris attẽdimus, quàm uerba.*
5 *Fideicommissa etiam uerbis enunciatiuis inducuntur, in quibus constat de mente testatoris.*
7 *Ad fideicommissum, uocans proximiores, admittitur proximior.*
8 *Fideicommissum relictum sub conditione, si institutus moriatur sine liberis, euanescit illo moriente cum filijs.*
9 *Fideicommissum limitatum quò ad personas grauatas, & uocatas illas non transgreditur.*
10 *Prohibitio personalis de non alienando personam prohibitam non transgreditur.*
11 *Verba, de hærede in hæredem, interpretantur de descendente in descendentem.*
12 *Hæredum, & descendentium appellatione, nedum masculi, uerùm & fœminæ continentur, & nu. 14.*
13 *Posterorum, & proximiorum appellatione ita ueniunt fœminæ descendentes ex eis, sicut & masculi.*
14 *Descendẽtium appellatione ueniunt oẽs descendentes in infinitũ.*
15 *Testator uolens consequẽs, uelle uidetur antecedens necessarium ad illud.*
17 *Geminatio enixam uoluntatem disponentis ostendit.*
18 *Fideicommissum gradatim, & ordine succeßiuo inductum dicitur, per illa uerba, de hærede in hæredem.*
19 *Fideicommissum gradatim constitutum proximiores uocat.*
20 *Filiæ fœminæ etiam nuptæ dicuntur de familia testatoris.*
21 *Nepos natus ex filia testatoris, natus dr̃ ex eius proprio corpore.*
22 *Dictio, perpetuò, idem importat, qoòd semper.*
23 *Alienationis prohibitio perpetuò inducta, extenditur etiam ultra quartum gradum.*
24 *Alienationis prohibitio quando, & quo casu trahatur ad hæredes prohibiti alienare.*
25 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur ex mente, & causa, quibus testator motus fuit.*
26 *Femina, an dicatur habere familiam, & quam.*
27 *Grauari quandoque potest, qui honoratus non est.*
28 *Quod uerum, quando circa id appareret de coniecturata mente ipsius testatoris.*
29 *Per fideicommissum succeditur testatori, & non hæredi grauato.*
30 *Bona fideicommisso subiecta alienari non possunt.*
32 *Ad fideicommissum uenit etiam ille, qui tempore conditi testamenti non erat natus, nec conceptus, & nu. 31.*
33 *Fideicommissarius mortuus ante grauatum deducit fideicõmissum in causam quasi caduci.*
34 *Fideicommissarius moriens ante euentum conditionis fideicommissi, tale ius ad suos non transmittit, ex quo tale fideicommissum extinctum fuit, & nu. 35.*
36 *Verba, et suos hæredes, de quibus hæredibus interpretari debeãt, an testatoris, uel grauati, & de quib. hæredibus intelligantur.*
37 *An descendentibus, uel de extraneis.*

CONSILIVM LXXXVIII.

Ad resolutionem præsentis consultationis considerandũ est. Quòd
1 † in testamẽtis voluntas testatoris potissimè attendit̃, vt hr̃ in l. in conditionibus primũ locum. ff. de cond. & dem. ubi Mod. inferunt ad uarias q̃ones, & in l. non aliter, de leg. 3. & bonus
2 tex. in l. pe. de leg. 1. & in l. cũ q̃stio. in fi. C. de leg. Et † præcipuè uoluntas testatoris spectanda, & seruanda est in fideicõmissis, ut dicit tex. in l. pe. de leg. 1. & in l. fideicommissa. §. itẽ si quis,
3 in fi. de leg. 3. Et † nedum expressa uoluntas seruanda est, sed ẽt tacita, quę ex coniecturis colligitur, ut hr̃ in l. cum proponebatur, & in l. qui solidum. §. 1. & in l. Titia Seio. §. Seia libertis, de leg. 2. & per Bar. per illũ tex. in l. licet Imperator, de leg. 1. & in l. cum auus. ff. de cond. & dem. cum aliis adductis per Soc. cõsil. 14. uiso testõ, & consi. 49. uol. 1. & consi. 12. & 77. uol. 3. & consi. 191. licet difficultas, uol. 2. & per Dec. consi. 15. & ꝓ te-
4 nui, col. 2. & consil. 38. circa primum, col. 1. Hinc † est, ꝙ in fideicõmissis potius attendimus uoluntatem testatoris quã uerba, ut hr̃ in l. cum uirum. C. de fideicõ. & in l. q̃m indignum.
5 C. de testa. in l. 3. §. cõditio. ff. de adimen. lega. Hinc † dicimus, fideicõmissum induci etiã uerbis enunciatiuis, in quibus constet de mente testatoris, ut hr̃ in l. Pamphilo, in prin. ubi Bar. & in l. fideicõmissa. §. hæc uerba, de leg. 3. cum aliis adductis per Soc. consi. 251. q̃m, uers. confirmatur, & cons. 227. p̃ns cõsultatio, & cons. 249. materia, uol. 2. & per Fran. de Cur. cons. 40. col. fi. & cons. 51. in prin. & col. 8. & per Dec. d. consi. 38. col. 1.
6 in fi. Hinc † Bal. in l. fi. C. de impub. & Pau. de Cast. & alii scrib. concludunt, in materia fideicõmissaria attẽdi coniecturas mẽtis testatoris, ut plenè hr̃ per scribẽ. per illum tex. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. taliter ꝙ consideranda, & seruanda est mens coniecturata testatoris, ita ut recedatur a ui & natura uerborum, & uerbalis significationis, de quo pulchrè ꝑ Corn. cons. 239. uidetur, uol. 2. & refert Dec. in d. ɔs. 15. col. 2. Quib. stãtib. in p̃nti casu, uiso, & considerato testõ condito per q. ser Philippum Asquinum de Belgrado, satis cõcludẽter mens dicti testatoris colligi põt: ut uoluerit bona sua stabilia eẽ subiecta fideicommisso, instituit enim suam hæredem vniuersalem do. Antoniam eius filiam, & casu quo moreretur sine filiis masculis, instituit filias fęminas ipsius do. Antoniæ, & deficientibus masculis, & fęminis substituit ser Franciscum, quo moriẽte sine filiis, etiã alios substituit, & ulterius uoluit, & mandauit bona sua stabilia dictæ hereditatis non posse alienari, & ꝙ perpetuò essent penès suos hæredes, qui tenerẽtur distribuere certũ quid annuũ ꝓ anima. Addẽs postremò, ꝙ dicta sua bona stabilia deberent transire de hærede in hæredem, unde cõsiderãdo, ꝙ testator ipse etiam vocauit filias fœminas d. D. Antoniæ, & ẽt ꝓximiores ipsius testõris, & quia uoluit bona sua stabilia trãsire de hẹrede in hẹredẽ, & ꝙ nõ possent alienari, & perpetuò deberẽt esse penès suos hẹredes, absq; dubio, ut inferius sigillatim

gillatim de unoquoq; dicetur, inductū fuit fideicommissum.
7 Ad † quod uenire dēt do. Bartolomæus Frumentinus descendens ex Ioannina filia dictæ do. Antoniæ: cum nullus descendens masculus ex illa, & ꝯñr ipse do. Bartolomæus tanq̄ proximior descendens dicti testōris, & do. Ant. ad d. fideicō. vocatus est, vt in iure, & in facto iustificabitur, dum sermonem habebimus de testō d. Do. Antoniæ, ne bis idem replicetur: ipsa enim do. Antonia instituit hæredes suos vl'es Bernard. & Philippum eius filios, & casu quo decederent sine hæredib. descendentib. ex ipsis uoluit, ꝙ hæreditas sua perueniret ad Ioanninā, & Mariam sorores d. Bernar. & Philippi, & filias d. testatricis, q.b. certa legata fecerat, uel ad alios hæredes proximiores de domo ipsius testatricis, ita ꝙ d. hæreditas transiret de hærede in hæredē proximiorem domus ipsius, ordinando insuper, ꝙ dicti sui hæredes, & successores, & descendētes nullo tpe possent aliq̄d uendere, nec alienare de bonis stabilib. dictę hęreditatis, & casu quo aliq̄d alienaret, ꝙ tunc illud alienatū posset recuperari per sorores d. Bern. & Philippi, vel per alios hæredes ꝓximiores, addendo cām ꝑdictorū: q̄m intendebat bona sua oīa stabilia transire de hærede in hæredē, & ꝙ nullatenus possent uendi, nec alienari. Ex quib. uerbis prima facie vr̄ dicendū, ꝙ ipse d. Bartolo. nullo pacto possit uenire ad dicta bona, ex quo nullum vr̄ esse factum fideicō. in fauorem descendentium ex ipsa dña Ioannina, qui non apparent, nec nominati, nec uocati. Itē quia si aliquod fideicommissum fuit inductū, illud fuit limitatū considerato testō d. Philippi in persona d. Antoniæ casu
8 quo moreretur sine filijs masculis, & fęminis. Quæ † ꝓdō euanuit: cum ipsa d. Antonia mortua fuerit relictis filijs masculis, & fęminis. l. 1. C. de cond. inser. l. nō est sine liberis. ff. de verb. sig. & ꝑ Abbatē ꝯs. 40. venio ad primū, uol. 1. & ꝑ Alexā. ꝯs. 31. ponderatis his, in prin. uolu. 2. & ꝑ Dec. ꝯs. 218. in casu ad me transmisso, nu. 10. Et cōsiderato testō ipsius do. Antoniæ, fideicōmissum factū per eam fuit limitatū in ꝑsona Bernardini, & Philippi, casu quo morerentur sine filiis, quod quidē euanuit: cum ipse Bernardinus mortuus sit relicto Asquino filio masculo, nec per ipsam testatricem apparent uocati descendentes ex
9 do. Ioannina. Et † quia fuit limitatum fideicommissum, tū respectu grauatorum, tum respectu eorum, qui ad illud inuitantur, idcirco limitatē est intelligendū, nec egredi dēt ꝑsonas grauatas, & inuitatas. l. in agris. ff. de acq. rer. do. & l. milites agrū. ff. de re mili. cū concor. allegatis ꝑ Dec. consi. 95. & pro tenui, col. 1. & fi. Vbi grauamen fideicōmissi appositum filiis non vr̄ appositum filiis filiorum, & sic descendentibus, item quia ꝓhibitio de alienando apposita in testō Philippi & successiuē in testō d. D. Antoniæ respicit hęredes institutos, ut illi non pos-
10 sint alienare. Et † q̄a est ꝑsonalis, & limitata ad ipsorū ꝑsonas, nō dēt egredi eas, nec dēt cōprehendere descendentes ipsorū, & posteros, ſm quod dicit Bar. post Dyn. in l. filiusfam. §. diui, col. fi. ff. de leg. 1. & ibi latē scrib. ꝑ textū in auct. de restit. & ea q̄ par. §. nos ergo, collat. 4. odiosa enim est talis ꝓhibitio & iō restringēda, regula odia. de reg. iur. l. cū q̄dā. ff. de lib. & posth. ¶Istis tñ nō obstā. ꝯria sñia verior vr̄, ꝙ imò ex utroq; testō inductū fuerit fideicōmissum: uoluit enim ipse Philippus, bona sua stabilia non posse quoquo modo alienari, ex quo mēs eius erat, ꝙ ꝑpetuò penēs suos hęredes remanerent, & ꝙ transirent de hærede in hęredē, hoc est de descendente in descendentem proximiorē, quod in institutione, & substōne superius per eū facta declarauit, dū instituit do. Antoniā, & filios masculos descendentes ex ea, & illis deficientib. instituit fęminas descendētes ex ea, & sic mens sua fuit, ut primò venirent descendentes
11 masculi, & illis deficiētib. descēdētes ex fęmina. Hāc † enim recipiunt interꝑtationē illa uerba de hęrede, in hæredē. nā intelliguntur de descendente in descendentem, ut tradit Bar. ꝯs. 51. Salimbene Ioannelli, ubi uult, ꝙ ista uerba prolata a testōre interpretentur simpl'r pro descendentibus & ꝙ ita se hēt cōmunis usus loquendi, ſm quem uerba testatoris intelligūtur. l. librorum. §. quod tamen Cassius, de leg. 3. & ita uoluit Bal. consil. 120. uiso testō, uolu. 4. & multa ad id adducit Dec. d. ꝯs. 38. col. 2. nu. 4. & col. 4. & 5. nu. 6. ubi multis mediis istud cōprobat, tenendo ꝙ intelliguntur de descendente proximiore, de
12 quo ēt ꝑ Soc. ꝯs. 57. in cā filiorū, nu. 2. uol. 3. Et † certissimum est, hęredū, & descendentiū appellatione nedū uenire masculos, sed ēt fęminas. l. sciendum. ff. de verb. sig. & per Alexā. consil. 30. uol. 1. & ꝯs. 10. uol. 3. & per Soc. consi. 257. uisis inuesti-

turis, col. 4. & 5. uol. 2. cum aliis cumulatis per Dec. cōsi. 223. In casu proposito, nu. 2. vbi uult, appellatione descendentium uenire oēs in infinitum, tam masculos, q̄ fęminas, & tā descendentes ex masculis, q̄ descēdentes ex fęminis, ſm ꝙ concludit Alex. consi. 150. uiso themate, uol. 2. per l. fi. C. de suis, & legit. & per textū in auct. de hære. q̄ ab intest. in prin. & maximè, q̄a sumus in successione, & fideicō. in q.b. de iure cōi nulla datur dñia inter masculum, & fœminam, ut in auct. defuncto. C. ad Tertul. & in auct. in successione. C. de suis, & legit. & in l. maximum uitium. C. de libe. ꝑter. cum aliis uulgarib. adductis per Dec. ubi s̄. & per eundem consi. 269. cōsultus ab illustri, col. 1. nu. 3. & 4. ubi allegando diuersa consilia, iura, & decisio. cōclu
13 dit † appellatione descendentium, & appellatione posterorū, & appellatione proximorum ita venire fœminas, & descendētes ex eis, sicut & masculos, & idē Dec. ꝯsi. 364. uisis his, col. 1. nu. 1. & per Soc. d. cōsi. 57. col. 3. uol. 3. & consi. 51. nu. 4. & 2.
14 39. 11. 19. & 42. uolu. 4. Vbi † allegando rationes, & decisiones concludit, appellatione descendentium in materia fideicommissaria tam respectu grauatorum, q̄ uocatorum uenire omnes descendentes in infinitum, tam ex fœminis q̄ ex masculis, prout etiam uult Alexā. consi. 18. attentis narratis, in fi. & consi. 64. difficultas, uol. 5. & Fran. de Curt. consi. 42. col. fi. in fi. & Corne. consi. 38. in hac consultatione, col. 6. in fi. uol. j. Ex quibus necessariò infertur, ꝙ ipse Philippus testator verè uoluit facere fideicommissum, dum disposuit, bona sua stabilia debere transire de hærede in hæredem, hoc est de descendente in descendentem. Ita ut deficientibus ex masculo uenirent descendentes ex fœmina, quæ uoluntas non potest aliter seruari, nec locum habere, nisi dicamus, per dicta uerba inductum fuisse fideicommissum gradatim, & ordine successiuo: quia aliàs si non induceretur fideicom. talis dispositio nō pos-
15 set effectum sortiri. Et † testator disponēdo, ꝙ bona sua deberent peruenire de hærede in hęredem, vr̄ uoluisse necessarium antecedens, sine quo istud ultimum non posset sortiri effectū argumen. no. in l. illud. ff. de acquir. hæredit. cum aliis adductis in l. 2. ff. de iurisd. om. iud. & per Cano. per illum textum
16 in c. præthereà, de offi. deleg. Et † quia in fideicommissis attenditur mens, quæ colligitur ex coniecturis, ut superius dictum est, & quæcunque uerba sufficiunt ad inducendum fideicommissum, dummodo ꝙ constet de mente etiam coniecturata te-
17 statoris, vt s̄. dictum est, & dicetur etiā inferius. Et † prædicta tanto magis locum habebunt in testamento d. D. Antonię, vbi pluries replicatur, ꝙ oīa bona sua stabilia deberent transire de hærede in hæredem proximiorem, quæ geminatio tāto magis ostendit enixam uoluntatem ipsius disponentis, iuxta ea quæ no. per Bar. & alios in l. balista. ff. ad Treb. & per Bar. in l. sancimus. C. de agri. & cēsi. & per Mod. in l. 1. in prin. ff. de off. eius, & ꝑ Cano. in c. fi. de offi. deleg. & per Corsettū in tracta. de gemina. quē posuit in tractatu de ꝑtāte regia. Patet ēt ex ꝑdictis, ꝙ & in testō Philippi, & in testō do. Antoniæ, nedū dñr eē uocati, & inuitati ad dictū fideicōmissum filii masculi, & illis deficientibus fęminæ do. Antoniæ, & ex testō ipsius do. Antoniæ Philippus, Bernardinus, & Ioannina, & Maria, sed ēt oēs descēdentes ex ipsis gradatim tñ, & ordine successiuo, & proximiores, & deficientibus descendentibus ex masculis, & sic tollitur illud, quod superius in ꝯrium adducebatur, ꝙ non essent uocati. Præthereà, ꝙ ex utroq; testō inductum sit fideicommissum gradatim, & successiuè, tam in personam grauatorum, quàm ex eis descendentium, ostenditur apertissimè. nam Philippus uoluit bona stabilia non posse modo aliquo alienari; quia perpetuò disposuit, illa debere esse penēs suos hæredes, ita ꝙ transirent de hærede in hæredem, & sic ut penēs eos perpetuò seruarentur, & apertius hoc uoluit ipsa do. Antonia, pluries istud replicando, & addendo etiam alia verba, quo fit: ut per talem prohibitionem alienationis non simpliciter factam sed in fauorem descēdentium inductum fuerit fideicommissum. Nam talis prohibitio alienationis facta apparet, ut bona conseruarētur in domo, & familia hæredum ipsorum testatorū, & ad hoc ut gradatim, & ordine successiuo bona ipsa deberēt esse penēs hæredes, & descendentes d. Philippi, & d. Antoniæ, per quā ꝓhibitionem alienationis factā cum cā ꝑdicta, & per quæ uer-
18 ba inductum fuit fideicommissum. Nam † ꝑdicta apta sunt ad fideicōmissum inducēdū gradatim, & ordine successiuo, vt hr̄ in l. etiā hoc modo, & in l. & eo modo, de leg. j. & in l. peto. §.

fratre, ubi Bar. & alii de leg. 2. & in l. fideicõmissa. §. hęc uerba, & in l. pater filium. §. mater, & ibi Bar. in ultima oppos. & in l. Pamphilo. in prin. de leg. 3. & in l. unum ex familia. §. fi. & in l. codicillis. §. matre, de leg. 2. cũ aliis plenè cumulatis p Alex. & Soc. post alios in l. qui Romę. §. cohæredes. ff. de uerb. oblig. & p scrib. & repet. in l. filiusfa. §. diui, de leg. 1. & p Corn. ꝯs. 22. in hac consultatione, & cõs. 59. diu, uol. 3. & ꝯs. 38. in litera F, & ꝯs. 258. & 276. uol. 1. & cõs. 230. quanquã, in litera E, uol. 3. & per Fran. de Cur. cõs. 45. col. 3. in fi. & cõs. 63. col. 16. in fi. & per Soc. cõs. 251. qm̃ in p̃nti, col. 8. uers. ẽm ꝙ uoluit, uol. 2. & cõs. 13. in fi. & cons. 44. uol. 3. & cons. 57. col. 2. & 3. & nu. 4. & multa ad id adducit Dec. d. cons. 38. nu. 1. & cons. 23. nu. 1. & consil. 218. nu. 2. & nu. 14. & consil. 357. nu. 1. & cons. 377. & nu. 4. & seq. In quib. locis allegantur plures, & plures decisiones, iura, consilia, & rõnes, quib. cõiter * concluditur, ꝙ per prohibitionem de nõ alienando factam ex cã, ut puta, ꝙ bona conseruentur in familia, & in domo, & ꝙ debeant transire de hærede in hæredem, semper inducitur fideicõmissum gradatim, & ordine successiuo, ita ꝙ proximiores censentur esse ad illud uocati, & alii gradatim censentur esse grauati, & maximè secuta alienatione, tam inter uiuos, q̃ in ultima uoluntate, quã etiam ab intestato, ut dicit Dec. in d. cons. 23. nu. 6. & cons. 55. col. pe. Quæ cum omnia concurrant in casu præsenti, cum attento testamento Philippi, tum etiam considerando testamẽtũ dominæ Antoniæ, necessariò dicere cogimur, per talem ꝓhibitionem de non alienando factam ex causa prædicta, fuisse inductum fideicom. & ꝯñr ipse domi. Bartolomæus ad illud debet admitti; cum deficiat mortuo Asquino, descendens ex masculis dicti Philippi, & sic descendens ex d. Ioannina filia d. Antoniæ, & nepte d. Philippi. Ex quibus tollitur illud, quod superius in contrariũ dicebatur, ꝙ solùm censerentur esse grauati heredes scripti, & non filii, & descendentes ipsorum. nam in contrarium est ipsa ueritas, attenta mente testatoris inducẽtis fideicommissum gradatim, & ordine successiuo & prohibentis descendentes perpetuò alienare ex causa, ut hæreditas transiret de hærede in hæredem, quæ mens, & rõ ampliat, &

19 declarat dictum fideicommissum. Quæ † etiã coadiuuantur, nam tale fideicommissum censetur fuisse factum proximiori hæredi, & descendenti dicti Philippi, & ipsius do. Antoniæ, & iõ debetur gradatim, & proximiores censentur uocati, arg. no. per doct. per illum tex. in l. fi. C. de uerb. sig. & in l. cum ita legatum. §. fi. & d. l. peto. §. fratre, de leg. 2. & per Soc. cõs. 49. capio primam, col. 1. in prin. & uer. hæc sententia, uol. 1. & plenè habetur per doct. oẽs in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de libe. & posth. & per Soc. cõs. 227. p̃ns consultatio, col. pe. uol. 2. & idẽ cons. 45. col. 5. uolu. 3. & cons. 12. nu. 13. & bene per eundem cons. 37. uol. 3. & cons. 51. nu. 42. & cons. 73. nu. 14. uolu. 4. & per Dec. ubi multa ad id adducit, cons. 320. dum legerem Pa-

20 duæ nu. 8. & per Fran. de Cur. cons. 40. col. 1. Suadentur † etiã prædicta: nam dictæ filiæ fœminæ, esto ꝙ fuerint nuptæ, tamẽ dicuntur de familia, & de domo ipsius testatoris, ut est tex. in l. uoluntas. la prima. C. de fidei. & ibi Pau. de Ca. & alii scribẽ. & plenè tangit Soc. in d. cons. 227. col. 8. uers. quib. tamen non obstantibus, uol. 2. ubi etiam uult, filiam fęminam dici descendentem per uirilem sexum, prout etiam de primo est ꝯs. Fran. de Cur. 40. col. 2. uers. item una, & cons. 63. col. 16. in fi. & cõ-

21 sil. 51. col. 1. circa principium. Vbi † uult, nepotem ex filia testatoris dici natum ex proprio corpore testõris, & ponit Cor. cons. 230. in litera V, uol. 3. Prout etiã idem dicendum, ex quo dictus Philippus, & Antonia uoluerunt, ꝙ nullo modo, & nullo tempore bona dictę hæreditatis possent alienari; quia perpe-

22 tuò uoluere illa transire de hærede in hæredem. Quę † dictio, perpetuò, idem importat, ꝙ semper, & transit ad successores in infinitum. l. fi. C. de suis & leg. l. j. ff. sol. mat. & per Bal. in l. uoluntas. C. de fideicom. cum aliis cumulatis per Soc. consil. 44. col. 2. nu. 4. & 5. & cons. 84. accuratissimè, & eleganter, nu. 4. & consi. 12. præsens consultatio, col. 5. in fi. uol. 3. & per Fran. de Cur. consi. 40. col. 8. uersicu. quod etiam ponit, & per Soci. consi. 51. uisa facti, nu. 4. & consi. 57. col. 2. uolu. 4. & per Corne. consi. 59. uolu. 2. & consi. 230. col. pen. uolu. 3. & Franc. de Cur. consi. 45. col. 4. & ponit Deci. d. consi. 138. col. 2. Quibus

23 † in locis concluditur, quòd nedum censentur esse prohibiti primi instituti alienare, sed omnes in infinitum, & ultra quartum gradum, quando apposita est dictio, perpetuò, quæ operatur, ut ultra personam expressè prohibitam, etiam alię personę descendentes censeantur esse prohibitæ & per oppositum, nedum primi nominati cẽsentur esse uocati, sed etiam alii descẽdentes ex eis, prout etiam tenet Barba. consi. 44. sapienter scri-

24 psit, uolu. 2. & Soc. d. cons. 49. col. 1. uolu. 1. Et † ita limitatur, & intelligitur illud, quod dicit Bar. i d. l. filiusfa. §. diui, col. fi. ut non procedat, qñ testõr aliud sensit, & uoluit. nã tunc transit prohibitio ad alios descendentes prohibiti, ut tenet Alex. & Mod. repet. in d. §. diui, & in d. q. Bar. & uoluit Pau. de Ca. consil. 12. uẽ dicendum, in fi. Et suadetur etiam rõne. nam ratio: ut bona conseruentur, & transeant perpetuò de descendente in descendentem, & causa pp quam fuit prohibita alienatio in ꝑsona primorum institutorum, casu quo decederent sine filiis, ita uiget, & locum habet in ipsis, sicuti & in descendentib. ipsorum, & ideo omnes comprehẽdit, ut probatur in decis. s. ad-

25 ductis. Et † fideicom. ampliatur, & restringitur per rationem, & causam l. cũ pater. §. dulcissimis, de leg. 2. & per Bar. in l. regula. §. item si quis. ff. de iu. & fac. igno. & in l. pater fundũ, de leg. 3. & per Soc. consi. 63. col. 9. uers. 3. quæro, & cõs. 77. col. 1.

26 uersi. 3. uol. 3. & per Dec. in d. consi. 15. Qualiter † autem ipsa do. Antonia dicatur habere domum, & familiam, & qui dicantur esse de eius domo, & familia, bene declarat Soci. consil. 43. col. 8. uolu. 3. Volens ꝙ licet propriè fœminæ non habeant familiam. l. pronunciatio. in fi. cum l. sequen. ff. de uerb. signi fic. Tamen sub illa largo modo includuntur descendentes ex successione cognatorum, adducit Bal. & alias decisiones, ut p eũ.

27 Ex † quibus etiam tollitur alia obiectio, quæ posset fieri, ꝙ descendentes ex Antonia, & ex Bernardino non dicantur grauati, ex quo non fuerunt expressè honorati, iuxta l. ab eo, cum uulgar. C. de fideicom. & quia positi in conditione non censentur esse inuitati, ut dicit gl. & doct. in l. Lucius. ff. de hæred. in-

28 stit. & in l. 1. C. de pactis. Nam † obiectio cessat, quando concurreret coniecturata mens testatoris: per illam enim cẽsentur inuitati, & ꝯñr potuere grauari, & de coniecturata mente satis patet ex superius adductis, & ita declarat, & limitat dictã l. ab eo. Corn. ibi, & in consi. 146. col. 2. & seq. uolu. 2. & consi. 273. uol. 4. & bene tangit Soc. consi. 14. uol. 1. & cons. 12. & 63. uolu. 3. Patet itaque apertissimè actiuè, & passiuè fuisse inductum fideicõmissum, & per ipsum Philippum, & per ipsam do. Antoniam in personam omnium descendentium casu, quo deficerent, & morerentur sine filiis, & quia talis casus euenit in ꝑsona dicti Asquini ultimi ex linea masculina dicti Philippi, & Antoniæ, qui mortuus est sine aliquibus filiis, & ꝯñr reperitur grauatus de restituendo descendentibus proximioribus dictorum testamentorum, q. modò reperitur ipse do. Bartolomeus.

29 Idcirco † lege permittente uirtute dicti fideicom. ipse uenire dẽt ad bona stabilia, & hęreditatem dictorum Philip. & Antoniæ, quib. per fideicommissum succeditur. l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de uulg. & pup. cum concor. ibi allegatis per Mod. Nec

30 † ipsi d. Bartolomeo hẽt obstare alienatio dictorũ bonorũ facta per d. Bernardinum, tam inter uiuos, q̃ in vltima uoluntate. nam cum bona essent subiecta fideicommisso, non potuere alienari, ut plenè no. in l. Marcellus. §. res q̃. ff. ad Treb. & l. pe. C. eo. tit. & in l. fi. §. sed quia. C. cõia de leg. An aũt ipse Bernardinus potuerit alienare de dictis bonis vsq; ad legitimã, & Trebellianicam, & q̃ ueniant imputanda in dictis quartis, non est in præsenti discutiendum, sed plenius alio tempore dicendum

31 erit, si de istis contingerit dubitari. Minus † etiam obstat dicto do. Bartolomeo, si diceretur, ipsum non fuisse uocatum in dicto fideicommisso, ex quo tempore testamenti dicti Philippi, & testamenti dictæ dominæ Antoniæ ipse non erat, nec natus, nec conceptus, & ꝯñr nõ cẽsetur inuitatus, ẽm Bar. & Soc. in l. si cogna. ff. de reb. dub. per tex. in l. cum ita legatur. §. in fideicom. de leg. 2. cum aliis adductis per Soc. consi. 72. nu. 25.

32 & seq. uolu. 4. Nam † tollitur obiectio ex his, quæ dicit Alex. consi. 26. uidetur fortasse, uol. 3. & Dec. cõsil. 217. in fi. ubi uolunt, ꝙ qñ sumus in successione ex testõ collata in euẽtũ ꝯdonis incertæ, ubi attenditur tẽpus conditionis euenientis: tunc censentur uocati oẽs qui reperiuntur illo tempore, quo extat conditio, licet non essent nati nec cõcepti tempore mortis testatoris, ex quo testator intellexit etiam de nascituris in futurũ argumento. l. ei quoque. ff. de pecul. leg. & ponit Bar. in l. si cognatis, col. 2. et Soc. ibi, et ꝯsi. 37. uiso testamẽto, uol. 3. et ꝯs. 51.

33 col fi. uolu. 4. § † Postremò aduertendum est, ꝙ ipse Bernardinus

nus in suo testõ instituit hæredẽ Asquinum eius filiũ, cui qñcunq; decedenti sine filiis substituit p fideicommissum do. Catherinam eius uxorẽ,& hrdes suos,q̃ dom. Catherina mortua fuit añ dictum Asquinũ, & ɔñr substitutio in eius personã facta euanuit. Ex quo tale fideicommissum effectum est quasi caducũ ipsa fideicommissaria mortua añ grauatum, ut est tex. in l. 1. §.& cũ triplici,& §. pro secundo. C. de cad. tol.& no. scrib.
34 in l. Gallus in prin. ff. de lib.& posthu. Et † per mortem d. do. Catherinæ añ euentum ɔdõnis tale ius fideicommissi fuit extinctum : ut ẽt hr̃ in l. Mæuius,& in l. q. hæredi, in fi. ff. de ɔd.
35 & demon.& in l. filiusfa. §. cũ quis de leg. 1. Et † ɔñr non potuit transmitti ad hęredes ipsius do. Catherinæ, ut hr̃ in d. l. 1. §. finaũt aliquid sub ɔdõne,& ibi Bal. co. 1. uer. quęro nunq. d. C. de cad. tol.& conclus. gl. cõiter approbata in l. unica. C. de his qui an. aper. tab.& ponit gl.& scrib. in l. hr̃des mei. §. cum ita. ff. ad treb.& in l. cum filiof. uersi. fi. de leg. 1. cũ aliis ɔcord.
36 ¶† Nec prædictis obstat, si dicatur, q ipse testator ẽt substituit suos hæredes, nam illa uerba & suos hæredes, pñt intelligi de hæredibus ipsius testõris,& eius proximiorib. nã cum sint dubia, potius sunt referenda ad ipsum testatorem, & ipsius hæredes, q̃ ad ipsius dom. Catherinæ substitutę hæredes, iuxta tex. in l. si quis Titio, iuncta gl. 1. ff. de usufr. accres.& iuxta ea quę ponit Aret. in d. l. Gallus. §.& quid si tm̃, in tertio notabili, & nota. in sim. Bar. in l. ex facto, in prin. ff. ad Treb.& idẽ Bar. ubi plenè Alex. in apostil. in l. cum in testõ. ff. de aur.& argẽ. leg.& per Bar. in l. hæredes mei. §. cũ ita, col. 2. circa mediũ,& ibi Soci. col. 8. in prin.& in fi. ponit Alexã. ɔs. 57. considerατis, col. 1. uol. 1.& bene faciunt, q̃ ponit Fran. de Curt. ɔs. 40. col. 6.& 7. In quibus locis cõcluditur, q uerba dubia, quæ pñt referri ad uarias personas, referri debẽt ad personam ipsius testatoris,& nõ ad personam hęredis, seu substituti. vñ cum dicta uerba & suos hæredes, possint intelligi & de hæredib. ipsius testatoris, & ẽt de hæredib. ipsius do. Catherinę, in dubio referenda sunt ad ipsum testatorem, non ad ipsam do. Catherinam, per decisiones s̃. adductas,& ita referẽdo hæredes dominę Catherinæ
37 nihil possunt cõsequi. Et † si quis uellet referre ea ad hæredes ipsius do. Catherinæ, intelligi debent de descẽdẽtib. ipsius do. Catherinę, non autẽ de extraneis, ut dicit Bar. in d. l. Gallus. §. ẽt, ubi uult, q substitutio facta filio de Titio,& eius hęredibus debet intelligi, i. descendẽtib. non extraneis, quam opi. sequit ibi Alex.& Mod.& Soci. aliquid tangit consil. 12. nu. 1. uol. 3. prout ẽt facit Deci. ɔs. 294. in testõ comitis, nu. 2. Et quia ipsa do. Catherina nullos habuit descẽdentes ex se, omni respectu concludendum vr̃, talem substitutionem expirasse,& mortuo d. Asquino sine filiis ad bona dicti Bernar. uocantur proximiores, per iura uulga. cum in illis (deficiente dicta substitutione) consideretur persona d. Asquini, qui ab intestato mortuus habebit hæredes sibi magis coniunctos,& proximos, quę locum habent respectu bonorum, quæ fuerũt d. Bernardini,& Asquini, exceptis illis bonis hæreditariis quondam Philippi, & do. Antonię, de quibus, s̃. subiectis fideicommisso, in quib. admitti debet ipse dominus Bartolomæus, modo & forma quib. supra conclusum est. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In fideicommissis magis mentem testatoris, quàm uerba attendimus,& melius nu. 33.& 34.*
Inducuntur enim ex coniecturis.
2 *Testator instituens filiam particularem hæredem, & masculum uniuersaliter, id fecisse uidetur causa conseruandæ agnationis, & familiæ.*
3 *Fideicommissa inducta uidentur ad conseruationem familiæ.*
4 *Filia neptis ex filio grauato, an excludat substitutum uocatum casu, quo institutus sine liberis decederet.*
5 *Hæredum appellatione in fideicommissis filij tantùm ueniunt.*
6 *Filiorum appellatione, an ueniant nepotes.*
7 *Qui uult consequẽs, uelle uidetur necessariũ antecedens ad illud.*
8 *Prouisio facta in unum casum, an porrigatur ad alium, de quo testator uerisimiliter idem disposuisset, si de eo cogitasset, uel interrogatus fuisset.*
9 *Valet argumentum : ut dicatur, substitutio istud non disponit.*
10 *Testatoris uoluntas apparere debet dispositiuè, nõ præsumptiuè tantùm,& nu. 16. 17.*
11 *Fideicommissum iniunctum in persona grauati non extenditur ad hęredes ipsius grauati.*
12 *Fideicommissum conditionale cessat deficiente conditione.*
13 *Fideicommissum relictum sub conditione, si institutus decederet sine filijs, expirat eo moriente relictis filijs, esto quòd postmodum filij moriantur sine filijs, & num. 14.& 15.*
15 *Quod testator non disposuit, noluisse dicitur.*
18 *Casus omissus a testatore remanet decidendus ex dispositione iuris communis.*
19 *Conditio uoluntaria per testatorem apposita restringitur ad terminos suos, & ad alium casum non porrigitur.*
20 *Casus contingens propter ordinem testatoris, non inducitur in eius dispositione, etiam si in illo esset maior ratio disponendi.*
21 *Filiorum appellatione, an & quando ueniant nepotes.*
Fideicommissum onus est.
22 *Fideicommissum iniũctum filijs, an dicatur iniunctũ ẽt nepotib.*
23 *Hæredum appellatione ueniunt filij, & ueniunt primi, non alij posteriores, & nu. 24.*
26 *Testator in dubio præsumitur uelle se reddere conformẽ cum dispositione iuris communis.*
27 *Ab intest. ita succedunt fœminæ, sicut & masculi.*
28 *Grauari non possunt illi, qui non fuere honorati, & nu. 29.*
30 *Fideicommissum iniunctum filijs, an & quando uideatur iniunctum filijs filiorum,& nu. 21.& seq.*
32 *Filij positi in conditione, an & quando possint grauari.*
33 *Quãdo, & quo casu procedat illa regula, q in fideicommissis magis mens testatoris, quàm uerba attendi debeat, & nu. 34.*
35 *Neptis ex filio, an & quando uideatur exclusa, si testatoris filia fuit exclusa, & nu. 36.& seq.& nu. 39.& seq.*
37 *Fideicommissum onus dicitur.*
38 *Exclusio hæreditatis pœna est.*
Pœna non potest imponi ex coniecturis.
40 *Proximiorũ appellatione nedũ masculi, uerũ et fœminæ ueniunt.*
41 *Terminus suos filios, seu hæredes, ad quos referatur, an testatoris, uel grauati.*
42 *Fideicommissum, an & qñ propria auctoritate possit apprehẽdi.*

CONSILIVM LXXXIX.

In præsenti causa uertente inter Bartolomæum de Margone & alios litis ɔsortes ex una,& inter Franciscũ, & Dominicum a Rouero reos conuentos ex alia, super bonis,& hæreditate q. Io. q. Leonardi a Rouero, duo ueniunt discutienda. Primum est, an ipsi actores probauerint ipsorum intẽtionem, & requisita ad obtinendum,& reportandũ uictoriam in actione per eos intentata ɔ̃ ipsos reos conuentos. Circa quod insistendum non curaui : cũ ex allegationib. iuris confectis a peritissimo aduocato, & procuratore ipsorum actorum apertissimè pateat, ipsos actores oĩa requisita probasse, ita q in ipsorũ fauorem sñiam reportare debent, quod etiam & ipsi rei ɔuenti minimè inficiantur, cũ totũ ipsorum fundm̃ sit super fideicommisso. ¶ Secundum, in quo difficultas præsentis causæ cõsistit, latè erit discutiẽdũ, uidelicet, an fideicommissum allegatum per ipsos reos conuentos obstet ipsis actorib. Producunt enim testamentum q. Ioãnis. q. Antonij a Rouero, in quo inter alia disponitur, dictum testatorem uniuersalem suũ hæredem instituisse. Simonem suum nepotẽ, ex q. Mattheo fratre ipsius testatoris, & casu quo dictus Simon moreretẽ sine filiis legitimis,& naturalib. d. Simoni, & eius hæredibus substituit proximiores suos, instituendo ipse testator filiam suam unicã domi. Mariam hæredem particularem, & prohibendo ipsam ultra petere &c. Et quia postmodum dictus Simon hæres institutus mortuus est relictis duobus filiis legitimis, & naturalibus, uidelicet Matheo,& Leonar. & ex Matheo nati fuere q. Io. Iaco. Fran.& Dominicus eius filij legitimi, & naturales, & ex Leonardo natus fuit Io. qui ab intestato mortuus est nullis relictis filiis, nec descendentibus, ad cuius bona tanquam proximiores uenire debent, siue uenire prætendunt attenta dispositione iuris communis dicti actoris. Rei uerò conuenti prætendunt bona peruenta ad ipsum Io. morientem sine filijs, esse subiecta d. fideicõmisso propter uerba dicti testamenti, ibi,& eius hæredibus,& etiam attenta coniecturata mente ipsius testatoris. In qua difficultate prima facie dicendũ vr̃, dictũ fideicommissum obstare ipsis actorib. Nam in fideicõmissis potissimè

ſimè conſideranda eſt,& obſeruanda uoluntas teſtatoris ēt cō
1 iecturata. Cum † fideicommiſſa ēt ꝑ coniecturas relinqui poſ
ſint, ita ꝙ magis attendimus mentem ex coniecturis collectā,
q̃ propriam ſignificationem ipſorum uerborum,ut hr̄ in l. cū
uirum.C.de fideic.& in l.hæredes mei. §.cū ita, ff.ad Treb.&
ad id alia cumulat Dec.ↄſ.15.& pro tenui, col.2.& conſi.38.
circa primum,col.1.& 2.uerſ.ſed tn̄ prædictis non obſtantib.
cum multis aliis concord. quæ ad id allegari pn̄t, & aliàs plu-
2 ries conſului.Et † ad caſum noſtrum illa potiſſima coniectura
adaptatur, ex quo teſtator ipſe habebat unicam filiā legitimā,
& naturalem,& eam tm̄ particularem hæredem inſtituit,attri
buēdo uniuerſam hr̄ditatem. d. Simoni eius nepoti ex fratre,
qd̄ quidem ex alio teſtatorem feciſſe colligere non poſſumus,
niſi quia eius mens fuiſſe vr̄,bona ſua in familia, & in agnatio
ne debere ↄſeruari,argumento text.in l.1.§.ſi cui,uerſ.publicè
enim intereſt.ff.de uen.inſpi.& melius inſtit.de legi.agna.ſuc.
§.media.& per Bal.& alios doc.in l.maximum uitium.C.de li
be.præte.& in l.uenia.C.de in ius uoc.cum aliis ſi.& per Bar.
3 & alios in l.Gallus.§.ēt.ff.de lib.& poſth. Per † quam conſer-
uationem fideicommiſſum vr̄ induci,ut plenè traditur in l.fi-
4 liusf.§.diui.de leg.1.cum concor.Hinc † Pau.de Ca.in l.1.cir
ca finem.ff.de condi.inſer.dicit,ꝙ ſi quis teſtator inſtituit filiā
hæredem particularem, & maſculum hæredem uniuerſalem,
cui maſculo,ſi decederet ſine liberis,ſubſtituit aliū, ſeu hoſpi-
tale,ꝙ ſi talis filius mortuus eſt relicta filia nepte teſtōris,talis
filia, & neptis nō excludit ſubſtitutum, ex quo nō eſt ueriſimi
le,ꝙ teſtator plus voluerit diligere neptem,q̃ filiam,& dicit ſe
ita conſuluiſſe, ut ēt refert Soci.in l. cum auus,col.44.& qua-
tuor ſeq.uer.quartus caſus,ubi adducit alias rationes.ff.de cō
di.& demon.& Pau.de Caſt.78.caſus iſte, & tenet iſtud Fulg.
in d.l.1.& in ↄſ.38.& latè conſuluit Barba.in conſi.ſuo incip.
circa dubitationem, quod eſt inſertum in 4.uol. cōnſ.Alex.&
eſt in ordine 52. & plenè tangit Deci. cumulans alias deciſio-
nes in d.ↄſ.15.col.fi.uerſ.3.& ulti.& Corn.ↄſ.146.in cōſiliis,
col.fi.uol.2.& tangit ēt Dec.in conſi.370. uiſo teſtō, num.2.
5 Prout etiam : nam caſu,quo d.Simon moreretur ſine filiis,ne
dum eidem Simoni teſtator ipſe in d.caſu proximiores ſubſti-
tuit,ſed etiam ſubſtituit hęredibus.d.Simonis,& appellatione
hæredum in materia fideicommiſſaria ueniunt tm̄ filij, ut eſt
tex.in l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.& plenè tangunt omnes Mod.
poſt Bar.in d.l.Gallus.§.etiam ſi parente,& Corn.conſi.70.nō
eſt dubium,col.2.uol.1.& conſi.253.ardua,in litera E.& con
ſil.272.in hac conſultatione, uol.4. & per Deci. conſi.294.in
teſtō comitis,col.fin. Vnde perinde vr̄ eſſe, ac ſi inſtituiſſet fi-
lios d.Simonis & poſtmodum eos grauaſſet onere d.fideicom
6 miſſi, caſu quo morerentur ſine filiis. Et † appellatione filio-
rum uenire debent nepotes.l.iuſta,& latè per Bar. in l.libero-
7 rum.ff.de uerb.ſig. Et † licet expreſsè dictos filios Simonis nō
uocauerit,nec honorauerit, tn̄ eos grauando, & ipſis ſubſtituē
do,vr̄ eos uocaſſe,& ſubſtituiſſe, nā qui uult ↄn̄s vr̄ prius uel-
le neceſſarium antecedens ad illud. l.ad rem mobilem.l.ad le
gatum.ff.de procu.l.illud.ff.de acq.hær.l.2.ff.de iuriſd.omn.
iud.c.præterea,de offi.deleg.& videtur eſſe deciſ.Bar. in l.Cē
turio,col.10.uerſ.quæro ulterius, quid ſi teſtator dixerit, ſi fi-
lius meus deceſſerit ſine liberis, bona mea deueniant ad talē,
ꝙ talis ſubſtitutio ualeat in filiis filiorum,quem ſequūtur plu
res doctores ibi relati per Mod.& per repet.& ↄn̄r filij, & de-
ſcendentes d.Simonis uidentur grauati onere dicti ſideicom-
miſſi,cum de iure eo modo potuerint grauari, & grauati præ-
8 ſumantur. Quæ † etiam confirmari poſſunt per textum in l.
Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſth.ubi Bar.& alij uolunt,ꝙ ꝓ-
uiſio facta in unum caſum porrigatur ad alium,de quo teſtōr
prouidiſſet, ſi de illo cogitaſſet, uel de eo fuiſſet interrogatus,
& ↄcordat.l.fi.& ibi Mod.ponunt.C.de poſth.hær.inſti.& eſt
bona gl.& ibi etiam Mod.adducunt concordan. deciſ.in l.ta-
9 le pactum.§.fi.ff. de pact. ¶ † Iſtis tn̄ non obſtantibus ↄ̄ria ſnīa
uerissima vr̄, ꝙ tale fideicommiſſum euanuerit,nec locum ha
buerit in perſona dicti Ioānis ultimo loco defuncti. Ad quod
dicēdum primò moueor ex illa regula,& theorica generali, q̃
habet,ꝙ ſemper poteſt dici,hoc caſu non loquitur ſubſtitutio
& qui ↄ̄rium dicit oſtendere debet,ita Io.And.in add.ad Spe.
in tit.de teſta.§.1.uerſ.occurit,in fi.& Oldr.conſ.21.thema ta
le eſt,& Abbas conſi.140.facti cōtingentia,uol.1.& in termi-
nis noſtris ita tenet Soc.conſi.62.uiſo capitulo,col.3.num.7.
& conſ.104.qm̄ præſens conſultatio, col.6.nū.9.verſ.ſed præ
dictis minimè obſtātib.uol.3.Vnde inſpecto toto capitulo di-
cti fideicommiſſi, & ſubſtitutionis non reperio,ꝙ deſcenden-
tes d.Simonis ſint grauati de reſtituendo hæreditatē, ↄn̄r nec
10 nos dicere debemus. Licet † em̄ leges conentur conſeruare
uoluntas defunctorum : tn̄ nō uoluerūt in tm̄ fauere uolun-
tati defuncti. ꝙ ſufficiens ſit hoc imaginari,defunctum ita uo
luiſſe,niſi talis uoluntas tranſiuerit in diſpoſitionem,ut eſt tex
tus & ibi no.Bal.& Imo. in l.quoties.§.tantundem.ff.de hær.
inſtit.unde cum in caſu noſtro talis ſubſtitutio non legatur in
teſtō ꝑdicto, minimè & nos eam allegare debemus. Præterea
11 † tale fideicōmiſſum fuit factum in perſona d.Simonis graua-
ti,non aūt in perſona deſcendentiū, unde cū fuerit perſonale,
nō egreditur perſonam eius,cui fuit appoſitū. l.iuriſgentium.
§.pactorū.l.& hæredi.ff.de pac.l.exceptiones. ff.de except.l.in
oīb.ff.de reg.iu.plenè no.Bar.& alii in l.filiusfa.§.diui, de le.j.
12 & Mod.poſt Bar.& alios in d.l.Centurio, in dicta qōne.Et † qa
certum eſt,dictū Simonē mortuum fuiſſe relictis filiis, neceſſa
riò infertur,tale fideicōmiſſum defeciſſe ꝑꝑ defectum ↄdōnis,
ſub qua relictū fuit.l.qui hæredi.§.fi.ff.de cōdi.& demon.l.ex
facto.§.ſi quis rogatus.§.ſi quis aūt.ff.ad Treb.Cum enim tale
fideicōmiſſum factum fuerit ſub conditione, ſi dictus Simon
moreretē ſine filiis, & ipſe mortuus ſit relictis Matheo, & Leo-
nardo ſuis filiis legitimis,& naturalibus, uerū erit dicere, talē
conditionem non fuiſſe impletam, ↄn̄r fideicōmiſſum ſub di-
13 cta conditione relictum expiraſſe.Conditio † enim fideicom-
miſſi facta ſub illis uerbis,ſi ſine liberis. &c. deficit, & expirat
grauato moriente cum filiis,ſiue maſculis,ſiue fœminis, ut eſt
tex.in l.1.& ibi no.oēs.C.de cōdi.inſer.& in l.iubemus. §.ſin-
autē.C.ad Treb.& in l.nō eſt ſine liberis.ff.de uerb.ſig. Quod
procedit,licet filii poſtmodum moriantur ſine filiis, ita Oldr.
in d.conſi.21.qui adducit textū in l.cum uxori.C.qn̄ dies leg.
ced.& l.hæredib. ff.ad Treb. & tenet Pau.de Caſt.in d.l.ex fa-
cto.§.pe.in fi.& ad id multa adducit Dec.conſi.63.& ꝓ tenui,
col.2.uerſi.& licet liberi,qui extabant,& conſi.218.in caſu ad
me tranſmiſſo,col.2.nu.7.& Cor.conſi.275.in præſenti,col.j.
& 2.uol.4.& Soc.conſi.36.rectè,& maturè,col.fi.uol.1.& cō-
ſil.14.ſequendo ordinem,col.2.& 3. eod.uolu.& conſil.218.
conſideratis teſtamentis Marci, col.4. uerſic.circa primam,&
col.fi.in princ.uolu.2.& conſil.55.uiſis conſiliis,uolu.3.Hinc
14 † Bar. in d.l.Centurio, quæſtione præallegata concludit, ꝙ ſi
teſtator ſubſtituat filio,ſi decedat ſine liberis,ſubſtitutio expi-
rat,modò relinquat liberos ; licet poſtmodum liberi morian-
* tur ſine liberis, quod communiter * ſequuntur doct.maximè
repeten.ibi fol.26.col.3. uerſicu.ſecunda concluſio, nu.387.
ubi allegant alias deciſiones, idem probantes, & reſpondent
obiectioni, quæ poſſet fieri, ſi teſtator grauauit filium primi
gradus,a fortiori uidetur grauaſſe nepotes,& deſcendentes,ca-
ſu quo morerentur ſine filiis: quia ſi de hoc fuiſſet interroga-
tus,ueriſimiliter idem ſtatuiſſet. nam dicunt,ꝙ ex quo ſubſtō
non fuit facta ipſis deſcendentib.ſed tantū primo filio inſtitu-
15 to,non debet extendi ad aliud. Illud † enim,quod teſtator nō
loquitur,non præſumitur uelle.nam ſi uoluiſſet, utique de eo
diſpoſuiſſet.l.vnica.§.ſinautē ad deficientis.C.de cad.tol.c.ad
16 audientiam,de decim.Non † enim ſufficit dicere,teſtatorē ita
uoluiſſe,niſi diſponat,ut eſt tex.& ibi no. Bal.Ange.& Imo.in
17 l.quidam cum filium.ff.de hær.inſti.Voluntas † enim in mē-
te retenta nihil operatur,uulgata l.ſi repetendi.C.de cond.ca.
18 da. Conſequēter † iſte caſus eſt omiſſus a teſtatore,& ideo re-
manet in diſpoſitione iuris communis.l.commodiſſimè. ff.de
liber.& poſth.l.ſi cum dotem,in prin. ff.ſolu.matri.& de iure
cōi eſt, ꝙ non egrediatur perſonam eius, cui fideicommiſſum
19 fuit iniunctum,ut s̃.Et † quia talis conditio uoluntariè eſt ap-
poſita ab ipſo teſtatore,reſtringi debet in terminis ſuis, & non
porrigitur ad alium caſum, ut dicit Bar. in l.Gallus. §. & quid
* ſi tantū,col.1.ff.de lib.& poſthu.quem * cōiter ſequuntur ibi
doct.cum aliis cumulatis per Soc.conſi.259.uiſis,col.2.ver.3.
principaliter, & conſil.218. conſideratis, col.4.uolu.1.& per
20 Dec.conſi.176.uiſo themate, nu.7. Caſus † enim contingens
præter ordinationem teſtatoris non includitur ſub diſpoſitio-
ne, etiam ſi eſſet maior ratio diſponendi, ita Cyn. in l. quod
fauore. C.de legibus, & Oldra. conſil.142. factum tale eſt,&
Pet.de Anchara.conſil.367. ex facie teſtamenti, col.3.& 4. &
Alex.conſi.1.uol.1.& bene facit,quod ponit Soc.conſi.77.ui-
ſis

sis testō, nu. 8. uol. 2. ¶Nec prædictis obstat, si dicatur, ꝙ testor prædictus, nedum substituit Simoni, sed ēt substituit eius hæredibus, & sic filiis. nam obiectio tollitur ex plurib. ĩ. dicēdis, sed pro nunc tollitur ex superius dictis. Nam esto ꝙ dictus testator uideret ēt substituisse hęredib. & sic filiis d. Simonis sub ea conditione, si morerentur sine filiis, sub qua substituit d. Simoni, tñ ꝯdō prædicta expirauit, ex quo filij d. Simonis, uidelicet Matheus, & Leonardus mortui fuere relictis filiis legitimis, & naturalib. uidelicet Matheus ipse reliquit q. Ioannem, Iacobum, Franciscum, & Dominicum suos filios, Leonardus uerò reliquit post ser Ioannem eius filium legitimum, & naturalem, de cuius bonis, & hæreditate mō agit, & quia filij d. Simonis tm̄ fuerunt grauati, nō aūt nepotes ipsius, & descēdentes, & ĩ persona filiorum grauatorum dicta ꝯdō fuit apposita, non dēt egredi personam ipsorum, & extendi ad eorū descendentes nō nominatos, nec dispositiuè, nec ꝯdōnaľr. Consequēter ita declarādo dictam substitutionem factam filiis d. Simonis adhuc militant oīa superius dicta, ut extendi nō debeat ad

21 eius nepotes. Licet † eñ qñq; appellatione filiorum ueniant nepotes, ut per Bar. in l. liberorum. ff. de uerb. sign. & latissimè per oēs scribē. in d. l. Gallus. §. instituens, & per Cor. ꝯs. 97. col. 3. uol. 1. & consi. 207. de plurib. col. 5. & 6. & ꝯsi. 199. in pñti, col. 10. uol. 2. & ꝯs. 131. vř, col. 2. uol. 3. & ꝯs. 143. ex themate, col. 2. & ꝯs. 290. tota uis, uol. 4. & sunt plura Alex. Soc. & alio-

22 rum doctorum. Tamen † quò ad casum præsentē, in quo tractatur de onere fideicommissi, appellatione filiorum non ueniūt nepotes, nam cum fideicommissum sit onus. l. cohæredi. §. cum filię. ff. de uulg. & pup. tale onus iniunctum filiis nō dř iniunctum nepotibus: quia isto casu appellatione filiorū non ueniunt nepotes, ex quo nō tractať de cōmodo, & fauore ipsorum, sed de onere, & grauamine, ita Pau. de Cast. ꝯs. 170. ne im propriis utamur uocabulis, col. 2. & Corn. ꝯs. 182. videtur prima facie, col. 3. & d. ꝯs. 199. in pręsenti, col. 12. uol. 2. ubi dicit ita fuisse iudicatum Florentiæ, & ita ēt uoluit Deci. consil. 95. & pro tenui, col. 4. nu. 5. uer. sed tñ prædictis non obstant. ubi ad id plura adducit, & ꝯs. 218. in casu ad me transmisso, col. 4. nu. 12. Ex quibus tollitur obiectio s̃. facta, nam appellatione filiorum isto casu non ueniūt nepotes, ex quib. necessariò infertur, concesso ꝙ dictus testator substituerit filiis d. Simonis, & ꝙ talis substitutio ualuerit, qđ nō est uerum, ut ĩ. dicetur. Nō tñ propterea dř substituisse nepotib. d. Simonis, & ꝯñr d. Ioanni, de cuius bonis modò agitur: tum quia appellatione filiorum non ueniunt nepotes isto casu, tum ēt quia talis substitutio ad dictos nepotes non potest extendi, rõnibus, & causis s̃.

23 adductis. Et † licet dictus testator substituerit hæredib. d. Simonis: tamen intelligi dēt de filiis. l. ex hoc facto. §. fi. ad Tre-

24 bel. & superius dictum est. Et † est intelligendum, de primis, non autem de sequētib. argu. l. boue. §. hoc sermone. ff. de ver. sign. & aliorum not. per Fely. in c. 1. de tregua, & pace, maximè quia filiorum appellatione isto casu non ueniunt nepotes, ut

25 s̃. sed tñ filij in primo gradu. Ad† quorum etiam maiorē corroborationem uideatur Dec. cons. 377. uisis, & diligenter considerātis, co. 2. & 3. ubi propriè vř decidere casum præsentem, etiam in fortioribus terminis, quādo testator instituit aliquē, & ei substituit alium, si decesserit sine filiis, & descendentibus masculis. nam talis substitutio dř euanuisse, si ille grauatus mortuus est superexistētib. filiis masculis, quicquid postea de liberis contingat, per illam regulam, quia dispositio facta sub conditione, deficiente conditione non habet locum. l. 1. ff. de dona. cum aliis ibi allegatis per eum, qui inter cætera adducit decisionem Io. And. in additio. ad Spec. in titu. de testam. §. in primis, quæstione ultima, ubi dicit, ꝙ si testator instituit tres suos fratres hæredes, & illis substituit hoc modo, si aliquis illorum decederet sine filiis, nel nepotibus, uel ulterioribus descēdentibus masculis, ꝙ ipsius portio deuoluatur ad hæredes. Si postmodum moritur unus illorū fratrum hæredum, relictis filiis masculis, licet postmodū dicti filij masculi pędefuncti fratris moriantur sine filiis, tale fideicommissum expirauit, & filij aliorum fratrum non possunt uenire ad bona illius morientis sine filiis, uirture dicti fideicommissi, quod pūctaliter a fortiori est in casu præsenti, siue consideremus substitutionē factam Simoni, siue eius filiis, cum & ipse, & eius filij mortui sint relictis filiis. Adducit etiam ipse Deci. ibi alias decision. a fortiori decidentes casum præsentem, & respondet obiectionibus, quæ possent fieri de coniectura rata, & uerisimili mēte defuncti, ꝙ maior ratio uiget in descendentib. q̃ in fratribus, & ꝯñr, ꝙ deberet fieri extensiō. nā hæc oīa cessant, ut ibi per eum qui omnino uideatur, ex quo ibi adducta dant uerā resolutionem, & decisionem præsentis difficultatis, non trāscribo aliter eius dicta: cum tale consi. sit impressum, & pręmanibus habeatur, & tāto magis in casu pñti prædicta locum habēt, cum testator ipse nullum uerbum fecerit de filiis masculis, non aliter considerando qualitatem masculinitatis, nec ꝙ bona cōser-

26 uentur in familia. Quo † fit, ut in dubio uoluerit se reddere conformem cum dispositione iuris cōmunis. l. si duo. ff. de acquir. hær. & per Bar. & alios in l. hæredes mei. § cum ita. ff. ad Treb. & in l. Gallus. §. etiam si parente, cum aliis adductis per Corn. cons. 276. uiso suprascripto, col. 2. uers. & censetur testator, uol. 3. & de iure communi certum est in casu pręsenti, appellatione filiorum non uenire nepotes, & ꝙ onus fideicom-

27 missi iniunctum uni non extenditur ad alium, ut s̃. Et † ꝙ qñ non grauatus moritur ab intestato, ꝙ illi ita succedūt masculi sicut & fœminæ. l. maximum uitium. C. de lib. præter. & in authē. de hæred. ab intest. uen. per totum, & in authē. cessante, & auth. post fratres. C. de legit. hæredi. cū concor. Consequenter d. Ioanni ab intestato morienti, nec grauato successerūt sibi ꝓximiores, siue masculi, siue fœminæ, & sic ipsi actores, q. illi ꝓximiores fuere, ut insti. de legit. agna. succe. §. si plures, & §. proximos, & in auth. de hæred. ab intest. ueni. §. si uerò, & in l. 2. §. hęreditas. ff. de suis, & legit. & per Deci. consi. 521. in cā, col. 1.

28 & 2. ¶† Vlterius aduertēdum est, ꝙ dictus testator in in d. suo testō solùm instituit Simonem, non autē instituit filios, & descendentes ipsius Simonis, ꝯñr filios, & descēdentes Simonis non institutos, nec honoratos, minimè potuit grauare. l. ab eo. C. de fideicom. l. 1. §. sciendum. l. sed si sic, de leg. 3. l. cū filios.

29 de leg. 1. & est cōmunis doct. omnium opin. Vnde † cum tm̄ filij d. Simonis reperiantur grauati, non autem honorati, dicere non possumus pp dictum grauamen eos censeri honora-

30 tos, ut est tex. in l. hæreditas ad Statium. ff. de hæred. inst. Et† licet Bar. in d. l. Cēturio, cul. 12. uer. qro vlterius, uelit, ꝙ valeat fideicōmissum iniūctū liberis primi hæredis instituti positis tm̄ in ꝯdōne, quā opi. sequitur ibi Are. col. 20. uer. extra glo. & multi alij ibi relati per Ias. col. 30. & diffusius sequuntur plures doc. ibi relati p repeten. fol. 26. & 27. & 39 2. vbi per quatuor colūnas examinant articulum, & tenent hanc opi. Bar. in puncto iuris uerā, respōdentes omnibus adductis in ꝯrium, & plenè etiā tangunt articulum Moder. in tract. substitu. fol. 42. col. 2. & seq. & Philip. Fran. in repet. c. si pater, de testam. lib. 6.

31 col. 37. uer. 7. quæritur. Tamē† ꝯria opinio est magis *cōmu-

* nis, prout tenet Imo. in d. l. Cēturio, col. 11. & Ale. ibi col. antepen. & seq. & etiā in pluribus consi. suis, & multi hanc opin. sequuntur, quos refert ibi Ias. col. 30. & seq. & Soci. consi. suo incip. cū in præsentiarum, quod est positū inter consi. Fran. de Cur. & est in ordine. 40. & hoc idē firmat ipse Francis. de Cur. consi. 42. quia inquit Bal. & consi. 43. super ꝯtingentia facti, & consi. 44. sępe reuoluta, vbi attestatur hāc opinionē ꝯ Bar. es-

* se * cōmunē, & ueriorem, & adducit docto. illam tenentes, & respondet omnibus ꝯriis, & uerè ab ista opi. iudicando, & cōsulendo non est recedendum, qñ nō cōcurrerent alię cōiecturæ, vt dicit Corn. consi. 97. primo, col. 1. & 2. uolu. 1. & ꝯsi. 74. uiso, & consi. 146. in hac consultatione, & 107. pluribus, uol. 2. & consi. 20. vř, col. 8. & consi. 226. quanquàm, col. 3. & cōsi. 273. dubio, vol. 4. & idem Cor. consi. 66. in hac, & 186. de duobus, col. 4. uol. 2. & consi. 1. col. 7. & consi. 243. circa, col. pen. & fi. uol. 3. & idem Corn. in d. l. ab eo, de quo etiam per Socin. in d. consi. 218. col. 2. & 3. volu. 2. vbi considerat plures casus, qui possunt adaptari ad casum præsentem, maximè considerādo tertium casum, vt ibi per eum, & etiam per eundē in d. cōsi. 104. num. 4. & 9. volum. 3. & per Dec. consi. 291. in fin. &

32 col. 3. & in d. consi. 218. & etiam in aliis consi. Quę † omnia reducendo ad casum præsentem resultat cōclusio firma, quòd filij tm̄ positi in conditione non possunt grauari, qñ non concurrit alia coniectura mētis, & uolūtatis ipsius testatoris, quæ verè hic non concurrit, vt ĩ. dicetur, respondendo adductis s̃. in ꝯrium, & ut patet etiam ex adductis ꝓ hac opi. Sed fortius dico, ꝙ doctr. Bar. & sequac. in d. l. Centurio, tantūmodo locū haberet concurrentibus aliis ꝯiecturis in filiis. d. Simonis positis in conditione, & postmodum grauatis, non autem potest

modo

modo aliquo procedere in descendentibus,& nepotibus d.Si-
monis,qui descendentes,& nepotes non fuerunt positi,nec in
conditione, nec in dispositione, nec etiam fuere grauati, quo
casu fideicōmissum non fuit eis iniunctũ,quo fit,ut quò ad ip
sos de dicto fideicommisso minimè consideratio aliqua sit ha
bẽda,ut manifestissimè patet ex adductis superius, nec quò ad
ipsos aliquid facit præallegata decis.Bar.& sequaciũ ex quo su
mus extra terminos dictorũ per ipsos. ¶Non obstant adducta
in ꝯrium. nam uerũ est, ꝙ in fideicōmissis potius attendimus
mentẽ,& uoluntatẽ testõris ẽt coniecturatam, q̃ ipsa uerba,&
q̃ proprium significatũ ipsorũ,& uerũ ẽt est,ꝙ fideicōmissa in-
33 ducuntur ex coniecturata mente. Tamen † oĩa ista procedũt,
qñ testõr processit ad dispõnem,non enim sufficit uoluisse,ita
tex.in l.quidam cũ filium.ff.de hęr.insti.& ibi no.Bal.& Imo.
ita Alex.& Ias.& ẽt alii scrib.in l.3.C.de lib.ꝑter.& Soc.d.cõ-
sil.104.nu.9.uersi.sed ꝑdictis,uol.3.ubi allegando alias decisi.
ita rñdet ẽt alteri obiectioni ꝯ ultimo loco factæ, ꝙ si testator
fuisset interrogatus, ita disposuisset &c. Nam locũ hẽt, qñ ꝓ-
cessisset ad dispõnẽ: non enim sufficit dicere, uerisimiliter, &
rõnabiliter testator ita uoluit, ita etiam respõdet Dec.in d.cõ-
sil.377.nu.2.in fi.& nu.3.& 4.& consi.159.in casu proposito,
col.fi. uersic.non obstat,ꝙ uoluntas, ubi adducit plura consil.
Alex.& ita etiã tenent Mod.repet.in d.l.Centurio, in prælle-
34 gata q̃stio. Bar.fol.26.col.3.nu.387. Prout † etiã tollitur ob-
iectio ex dictis per Ias.in d.l.3.C.de lib.pręter.col.2.uersi.ter-
tiò intellige, ubi uult,contraria procedere, quando põt cõsta-
re de mente testatoris.In dubio enim testator præsumitur uo-
luisse illud,quod uerbis expressit,ut ibi per eum,q̃ omnia pñt
adaptari ad casum præsentem,ubi testator nihil penitus dispo
suit circa nepotes,& descendẽtes d.Simonis, & si uoluntas ta-
cita potest colligi ex aliquo actu celebrato per dictum testato-
rem,erit circa filios d.Simonis, non autem circa eius nepotes,
& descendentes,ꝯñr ad eos non extenditur: ut dicit Bar.in l.1.
§.hoc interdicto.ff.de itin.actuque priua. cum aliis allegatis p
35 Dec.consi.72.col.fi.nu. 5.¶†Solùm restat respondere decisio.
Pau.de Cast.in d.l.1.C.de cond.inser.& in consi.suo cõtra al-
legato, quã decisionem sequuntur alii in plurib.ꝯs.s̃.adductis
& etiam relatis per Corn.in consi.suis, de quib.s̃.& etiam alii
36 relati per Dec.cõsi.370.uiso testõ,col.1. Circa † quod est ad-
uertendum.nam prout refert ipse Pau.de Cast.plures doct.cõ-
suluere ꝯrium,ꝙ ipsa neptis excludat substitutum,prout ẽt ip-
se Pau.consuluit,& multi secuti sunt hanc opi.quos refert Lu-
doui.Bolog.consi.49.quod est inter consi.Alex.vol.4.& latius
hanc opi.sequitur Fran.de Cur.consil.63.antiquissima,& no-
bilissima,in 3.quæst.princip. col.9.& 10.ubi etiam respondet
adductis in ꝯrium,& tãgit etiam Soc.in d.l.cum auus,.col.48.
uersi.tertiò quæritur, quę opi.vr̃ esse uera,& comprobari põt.
nam qua ratione filii appellatione comprehenditur nepos ad
excludendum substitutum,ut dicit Bar.in d.l.liberorũ, col.4.
Ita comprehẽditur & fęmina, quando de masculis non est fa-
37 cta mentio,prout non apparet facta isto casu. Prout † etiã: qa
fideicõmissum dr̃ esse onus. l.precibus. C.de impu.l.cohære-
di.§.cum filiæ.ff.de uulg.& pup. in quo hæredes cẽsentur mi-
nus grauati,q̃ sit possibile.l.nummis,de lega.3.Consequenter
fideicommissum expirauit,ita per existentiam filii masculi,si-
38 cuti per existentiam fœminæ.Prout † etiam: quia si filia exclu
ditur a bonis auitis,est quædam pęna.l.is qui.§.fi.ff.de uulg.&
pup.& ibi no.Pau.pœna autem non potest imponi per conie-
cturas.l.in testamento.ff.de cond.& demon.cum simi.nota.in
gl.magna,in c.is qui, de senten. excom. lib.6. & ad id possem
adducere plures alias rõnes, quas breuitatis cã omitto,& tenẽ
do hanc opi.decisio Pau.de Cast.in d.l.1.tanq̃ non uera nihil
39 obstabit.Si † autem uolumus habere de ea considerationem,
dico ꝙ procedit,& locum habet, qñ substitutus esset filius te-
statoris, uel alius, qui esset de eius agnatione, & familia, secus
aũt qñ substitutus esset extraneus, uel essent substitutæ fœmi-
nę.nam tunc decis.Pau.de Cast.nullo pacto procedit,ita est in
terminis prægnãs consi.Dec.præallegatum.370. col.pe.nu.2.
in fi. & nu.3. & 4. ubi hanc distinctionem probat ratione, &
auctoritate, ut per eum, & adaptando hanc doctri. ad casum
nostrum,dico ꝙ dictus testator substituit Simoni & eius hęre-
dibus proximiores suos,& ꝯñr illos,qui proximiores reperien
tur tempore mortis dicti Simonis, seu ipsorum filiorũ & hæ-
40 redum,quibus substitutio fuit facta.Appellatione † autẽ ꝓxi-
miorum nedum ueniunt masculi,sed ẽt fœminæ: ut not.Ang.
ꝯs.288.Viso facto.& sequitur Deci.ꝯs.269.Consultus ab illu-
stri.nu.4. Consequenter apertè patet ita fuisse substitutos ma-
sculos,sicut & fœminas,quo cõsiderato sumus ex terminos ꝑ-
allegatæ decis.Pau.de Cast.Testõr.n.ita substituẽdo nec aliter
ꝯsiderando masculinitatem,nullam habuit considerationem:
ut bona in familia conseruarẽtur,& sic patet,ꝙ nulla uiget cõ
iectura uoluntatis testatoris ad inducendum dictum fideicõ-
missum.Necessariò ergo cogimur dicere, illud expirasse,& nũ
quam locũ habuisse in persona d.Ioan. ultimo loco defuncti,
41 de cuius bonis,& hęreditate mõ agitur.Pręterea † ẽt est aduer
tendum.Nam testator ipse substituit d.Simoni,& eius hæredi
bus,hoc est filiis proximiores suos,ly autem terminus,suos,in
telligitur & intelligi dẽt respectu ipsius grauati,ut censeantur
substituti illi,q̃ sunt proximiores grauato, tpe quo moreretur
sine filiis,ut relatio fiat ad proxima.Ita concludit Soc.ꝯs.218.
Consideratis,col.4.uersi.aliquando & 3.uol.2.& diffusius idẽ
Soc.ꝯs.73.Capiendo,col.4.nu.14. uol.3.ubi allegando plures
decisiones,dicit intelligi,esse substitutos illos, qui sunt proxi-
miores ipsi grauato, & idem etiam tenet Socin.in d.l.hæredes
mei.§.cum ita,col.6.vers.fm est notandum.Quo stante etiam
si diceremus,substitutionem fuisse factam d.Ioanni, intelligit
sibi facta de proximiorib.suis,ꝯñr de ipsis actorib. q̃ sui proxi
miores sunt,& sic capiendo quamcunq; interpretationẽ,iudi
candum erit in fauorem ipsorum actorum.Plus tñ placet,ꝙ fi
deicommissum nullo mõ fuerit appositum d.Ioã.ut s̃.Poterit
42 † ẽt haberi consideratio,qualiter isti rei conuenti uirtute præ
sentis fideicommissi cęperunt possessionẽ bonorũ & hæredita
tis d.Ioannis.Nam tanquam fideicommissarij nõ potuere pro
pria auctoritate illam apprehendere,& ita apprehendentes in
currunt pęnam,de qua in l.non dubium.C.de leg.ubi Paul.&
alij plenè declarant,& ponit Old.ꝯs.107. Circa ius municipa
le,col.fi.& Maria.Soc. cons.33. Prosequendo ordinem,col.fi.
uol.1.& plenè Dec.ꝯs.243. Vt clarior reddatur, col.pen.& fi.
& fm ꝙ in facto probatum fuerit ipsos reos conuentos ꝓpria
auctoritate occupasse possessionem dictorum bonorum sub ꝑ
tenso uelamine fideicommissi, nullo modo existentis, ita ue-
niunt puniendi,iux.not. in locis præallegatis. Paris.Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Rei suæ quilibet est moderator & arbiter, qđ declaratur.n.38.*
2 *Testatoris dispositio uim legis obtinet.*
3 *Post hæreditatis aditionem dicitur patrimonium adeuntis, & non defuncti, quod declaratur nu.39.*
4 *Substitutio locum tantùm sibi uendicat in eo casu, quo disponit.*
5 *Non satis est dicere, testatorem uerosimiliter ita uoluisse.*
6 *Necesse nanque est, quòd processerit ad aliquam dispositionem.*
7 *Casus omissus decidendus remanet in dispositione iuris cõmunis. & nu.41.*
8 *Honoratus a testatore grauari potest.*
Et qui non est honorandus, secus, & num.42.
9 *Grauatus a testatore simpliciter post mortẽ, censetur grauatus, casu quo decedat sine filijs.*
10 *Testatoris mens in ultimis uoluntatib. potissimum attendi dẽt.*
11 *Et nedum expressa, uerùm etiam ex coniecturis collecta.*
12 *Et potissimum in fideicommissis.*
13 *In quibus magis mentem testatoris coniecturatam attendimus quàm uerba.*
14 *Fideicommissa ex coniecturis inducuntur, & num.40.*
15 *Qualitas masculinitatis a testatore expressa, non ob aliud censetur cõsiderata, nisi ad conseruationem agnationis & familiæ, & ut bona remaneant in illa.*
16 *Geminatio enixam uoluntatem disponentis ostendit.*
17 *Quando unica tantùm ratio considerari potest, illa pro expressa habetur.*
18 *Masculi uniuersaliter instituti, uidentur eo respectu instituti, ut excludant fœminas particulariter institutas.*
19 *Fœminæ in alienas familias bona transferunt.*
20 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex causa & ratione per testatorem expressa.*
21 *Bona conseruari in familia, facile inducitur per fideicõmissum.*
22 *Bona perpetuò in familia conseruari, inducunt fideicommissum in proximiores agnatos.*

23 Post

23 *Post masculos testator uocans fœminas id fecisse uidetur, ut eius bona conseruentur in agnatione per masculos transuersales, exclusis fœminis.*
24 *Ver. perueniat, commune est, & fideicommissum inducit.*
25 *Verba, uadant semper de masculis in masculos, fideicommissum inducunt.*
26 *Ver. ita quòd, declaratiuè ueniunt ad præcedentia.*
27 *Ver. ita quòd, ampliationem inducunt præcedentium, & non diminutionem.*
28 *Dictio, semper, idem importat, quòd perpetuò.*
29 *Perpetuum dicitur illud, quod non hēt temporis præfinitionem.*
30 *Ver. donec aliquid reperiat, fideicōmissū inducunt, & gradatim.*
31 *Fideicommissum gradatim inductum proximiorib. debetur.*
32 *Testamenti una pars declaratur per aliam.*
33 *Testōris uerba nō dēnt censeri apposita ludibrio, et frustratoriè.*
34 *Testator id disposuisse uidetur, quod uerisimiliter ordinasset, si de eo fuisset interrogatus.*
35 *Clausula sequens nō extēditur ad casum expressè prius dispositū.*
36 *Grauatus fideicommisso propter masculos potest uni ex illis bona sua relinquere.*
37 *Quod uerum, quādo simpliciter uocati essent masculi, secus si uocati sint proximiores.*
41 *Omissus casus non dicitur, sed expressus, si ex cōiecturis colligit.*
42 *Non honoratus potest quandoque grauari stante mente testōris.*
43 *Onus reale trāsit ad oēs p̄sonas, ad quas trāsit ipsa res grauata.*
44 *In legitima iure naturæ debita quæ bona computentur. et n. 45.*
46 *In fideicommissis filius regulariter nō reprēsentat personā p̄ris.*
47 *Per fideicommissum succeditur testatori & non hæredi grauato.*
48 *Testator uocans proximiores, uidetur eos uocare gradatim, & secundùm graduus prærogatiuam.*

CONSILIVM XC.

Visis testō. q. Berti de Villa senioris. & q. Berti eius nepotis, qui sine liberis decedens suos hæredes uni-
1 uersales sibi instituit Liberalem † & Saluatorem de Villa suos consanguineos, qđ quidem prima facie vr̄ potuisse facere : cū rei suę quisq; sit moderator & arbiter vulga. l. in re mandata. C. mand. & vnicuiq; datur facultas per vltimam voluntatem disponendi, prout sibi placuerit. l. 1. ff. de testam. l. 1. C. de sac.
2 san. eccl. Et † talis dispositio uim legis obtinet, uulgato. §. disponat. in auth. de nupt. cum si. Quo fit, vt ipse Bertus iunior testādo potuerit liberè disponere de rebus suis, vti disposuit, & instituere sibi hæredes prædictos Liberalem & Saluatorem, qui iure institutionis vr̄ posse consequi oīa, quæ peruenere ad ipsum Bertum iuniorem ex bonis q. Berti senioris sui aui, & ex
3 bonis Benedicti eius patris ab intestato defuncti. Nam † cū ipse Benedictus immiscuerit se hæreditati paternæ, & sic in bonis Berti senioris, & successiuè ipse Bertus iunior immiscuerit se hr̄ditati & bonis d. q. Benedicti eius patris ab intestato defuncti, oīa prædicta bona effecta fuerunt unum patrimoniū. videlicet ipsius Berti iunioris. l. sed si plures. §. filio impuberi, ff. de uulg. & pupil. & plenissimè per scrib. post gl. in versi. per vnum. l. 1. §. veteres. ff. de acqui. poss. Nec ipsi Berto iuniori, & successiuè prædictis hæredib. ab eo institutis vr̄ posse obstare testm̄ cōditum per Bertum seniorē. Nam si rectè intueat̄ ipse Bertus iunior non vr̄ grauatus nec cōprehensus in fideicōmisso facto per dictū Bertum seniorem, ex quo tm̄ disposuit, ꝙ si Benedictus eius filius haberet filios masculos & fœminas, ꝙ masculi tm̄ succederent, & feminę maritarētur. Et qm̄ ipse Benedictus habuit filium masculum dictum Bertum iuniorē, & etiam filias feminas, illi ab intestato decedenti successit d. Bertus iunior, & filiæ fœminæ Benedicti debēt maritari, & satisfactum est dispositioni d. Berti senioris, qui aliter non disposuit nec dixit, nec aliquo modo vr̄ grauasse filios masculos d. Bene-
4 dicti, & sic ipsum Bertum iuniorem. Qui † cum nō reperiatur grauatus, meritò dicere possumus, ꝙ fideicommissum cessauit in eius persona, & ꝙ isto casu cessauit substitutio, vt dicit Old. consi. 21. Thema tale est. & Io. And. in addi. ad Spec. in titu. de testamen. §. 1. vers. occurrit. in fi. & Abba. consi. 140. Facti con-
5 tingentia, uol. 1. Prout † etiam : quia non sufficit dicere, ꝙ testator, & sic ipse Bertus senior, uerisimiliter uoluerit etiā grauare Bertum iuniorem, vt bona sua cōseruarentur in linea masculina, argumento eorum quæ habētur in l. Titius. §. Lucius. ff. de libe. & posth. & in l. fi. C. de posth. hære. instit. & per gl. &
6 scrib. in l. tale pactum. §. fi. ff. de pact. Nam † tunc demum hoc procedit, qñ talis uoluntas est declarata & manifestata, & testator processit ad aliquam dispositionē, aliàs enim non sufficeret, ut est tex. & ibi not. Bald. & Imo. in l. quidam cū filiū. ff. de hære. insti. & plura ad id cumulant Alex. & Ias. in l. 3. in prima
7 limita. C. de liber. præter. Ex † quibus infertur, ꝙ iste casus per Bertum seniorem fuit omissus, & ꝯñr remanet decidēdus p̄m ius commune. l. si extraneus. ff. de cōd. cau. da. l. si cum dotem. in prin. ff. solu. matri. l. cōmodissimè. & plenè per omnes in l. Gallus. §. & quid si tm̄. ff. de libe. & posth. Et de iure communi apertissimum est, ipsum Bertum iuniorem non grauatum po-
8 tuisse testari suo arbitrio, vt superius dictum est. Prout † etiam quia iste Bertus iunior nō apparet honoratus, nec institutus a d. Berto seniore, quo fit: vt ab ipso minimè potuerit grauari, ēt si reperiretur grauatus, iuxta regu. traditam in uulg. l. ab eo. C. de fideic. & in l. 1. §. sciendum. de lega. 3. cum aliis plenissimè
* cumulatis post gloss. per Bar. & omnes * scrib. in l. cum filiofa-
9 mil. in 1. par. de leg. 1. Prout † etiam : quia si ipse Benedictus fuit grauatus per Bertum seniorem, solùm eo casu vr̄ grauatus qñ sine filiis masculis Bñdictus decessisset : & qm̄ decessit cū filio masculo prędicto, sed Berto iuniore, meritò tale fideicommissum expirabit superstite d. Berto iuniore, licet ipse Bertus iunior nullos reliquisset filios, vt tradit Oldr. in d. consi. 21. p textum in l. cum vxori. C. qñ dies leg. ced. & l. ex facto. § si q̄s autem. ff. ad Treb. & firmat Pet. de Anch. cōs. 119. Pro clariori. & Pau. de Cast. cōsi. 170. Ne impropriis vtamus vocabulis. col. pen. & Alex. consi. 51. Ponderatis his, vol. 3. cum concord. ¶ Istis tñ non obstan. ꝯrium de iure verius mihi vr̄, ꝙ imò dictus Bertus senior voluerit etiam isto casu bona sua subiacere
10 fideicommisso. Et † ꝯñr ꝙ ipse Bertus iunior de dictis bonis nō potuerit testari, nec disponere, prout testatus fuit & disposuit. Ad ita dicendum moueor ex illa cōmuni regula, quę habet, in vltimis uoluntatibus præualere mentem, & intentionē testatoris: nam illa semper prædominatur & seruāda est, & magis attendenda q̄ verba l. in conditionib. primum locum. ff. de cond. & demon. l. qm̄ indignum. C. de testa. vbi Moder. plura cumulant, prout etiam facit Alex. & Ias. in l. 3. C. de libe. p̄ter.
11 Et † istud nedum procedit in volūtate testatoris expressa, sed etiam in uoluntate tacita, quæ ex coniecturis colligitur, ut in l. licet Imperator. & ibi tradit Bar. de lega. 1. & in l. cum propo-
12 neretur. in fin. de leg. 2. Et † potissimè procedit istud in fideicommissis, vt est text. in l. hęredes mei. §. cum ita. & ibi omnes scrib. not. ff. ad Treb. & in l. pen. de leg. 1. & in l. fideicōmissa. §.
13 item si quis. in fi. de leg. 3. Hinc † iura volunt, ꝙ in fideicōmissis potius inspicere & attendere debemus coniecturarā mētē testatoris, q̄ verba. l. cū virū. vbi scribē. C. de fideicō. l. Publius. §. fi. ff. de cōd. & demō. tradit Bald. ī d. l. qm̄ indignū. & in l. fi. C. de impu. col. pen. quē ibi sequunt̄ Pau. & alij dicen. ꝙ ex cōiecturata mēte testatoris recedit̄ a vi, & natura coniūctionis
14 verbalis. Et ad istud, ꝙ ī fideicōmissis potius debeamus attēdere mentē coniecturatā testatoris q̄ verba, & ꝙ fideicōmissa validè & firmiter inducātur ex coniecturis, plura post alios adducit Ias. in l. 3. col. 1. C. de liber. pręter. & Soc. post alios, ī l. cū auus. ff. de condi. & dem. & cōsi. incip. Cū in præsentiarū, quod est positū inter ꝯsi. Fran. de Cur. & est in ordine. 40. & ꝯsi. 14. vol. 1. & consil. 12. & 43. uol. 3. & alia cumulat Fran. de Cur. ꝯsi. 42. Quia inquit Bal. col. 1. & 2. & Dec. consi. 15. Et pro tenui. col. 2. & ꝯsi. 38. Circa primū. col. 1. & 2. uersi. sed tñ prædictis. & ꝯsi. 269. Iuridicus. col. 1. & plura possem cumulare ad idē tendentia, quæ cū sint apertissima & notoria, breuitatis cā omitto. stante igitur isto fundamēto verissimo & cōmuni. ¶ Superest ostendere, an ex uerbis testamenti Berti senioris possit colligi eius voluntas, ꝙ uoluerit ēt isto casu bona sua subiacere fideicōmisso, & dico istud necessariò colligi ex plurib. & primò ex eo: quia pluries in dicto suo testamēto mētionem fecit, nedum de filijs masculis. d. Benedicti, sed etiam de alijs masculis proximioribus. d. Benedicti, ita ꝙ eius bona semper irent de masculis proximioribus ad masculos proximiores, donec ali-
15 quis reperiretur. Et † non propter aliud. d. testator considerauit dictos masculos, & qualitatem masculinitatis, nisi ad cōseruationem domus, & familiæ, & ut bona sua in agnatione conseruarētur, & perpetuò; vt hr̄ in §. cæterùm. instit. de legi. agna. succ. & in l. 1. §. pen. ff. de ven. insp. prout in simi. dicūt doct. in statuto

statuto illo, quod extan.mascu.fœm.non succe. vt tradit Io.An.in addi.ad Spec.in tit.de succe.ab intesta.uers.& est sciendum.& Bal.in l.quod uerò.ff.de legib. & Salyc.post antiq. in l. 1.C.de adulter.& Bal.in l.maximum uitium.C.de libe.præter.& doc. oẽs in l.uenia.C.de in ius uocan.& per Soc.consi.12. Præsens consultatio.& consi.63.Visis.col.9.uol.3.& per Dec.d.cõs.15. col.3.& consi.270.col.pe.& alibi pluries,& multa ad id cumulat Albe.Bru.in tract.de statu.fœmi.excluden.in 3.arti.princi.
16 Et † eo magis istud procedit ex eo, quod dictus testor pluries replicauit dictam qualitatem masculinitatis, quod geminatio multũ operatur,& ostendit enixam uoluntatem testatoris, uolentis perpetuò bona sua eẽ penès masculos agnatos,ut no.per oẽs in l.balista.ff.ad Treb.& per Bar.in l.cum scimus.C.de agrico.& censi. lib.11.& per Soci.d.cõsi.12.nu.2.& per Dec.d.consi.38.col.2. Et licet per ipsum Bertum seniorẽ non appareret expresè hoc dictum, quod uoluerit bona conseruari in agnatione, tñ quia expressè uocauit masculos proximiores d. Benedicti, & uoluit, quod eius bona semper irent de masculis proximiorib. ad masculos proximiores,necessariò cogimur dicere,istud non propter aliud voluisse, nisi ut eius bona conseruarẽtur in familia,& in sua agna
17 tione.Et † cum alia adduci non possit, ista rõ hr̃ pro expressa, ut dicit gl.in l.quãuis.C.de fideicõ. & ibi Bal.expresè eam ad hoc no.tam in testamẽtis,quàm in statutis,& ẽt firmat Imo.in l.fi. ff.de hæred.insti.& Cuma.consi.20.Proponitur.& Alex. consil.48.Super agitatione,col.3.uol.1.& consi.22.Consideratis, vol.4.& in terminis hoc dicit Dec.d.cõs.15.& Alb.Bru.in d.tra-
18 cta.in 3.arti.Quod † etiã suadetur. Nam dictus Bertus senior uoluit,quod si Benedictus haberet tm̃ filias fęminas,quod dictę fęminę non succederent,sed maritarentur,& residuum hæreditatis perueniret in proximiores masculos dicti Benedicti, nec propter aliud potest dici ab eo ita fuisse dispositum,nisi quia voluit anteferre agnatos masculos ipsis fęminis,& sic quod bona sua conseruarentur in familia,argumen.no.per Bal.in d.l.quod verò.& per Pau. de Cast.consi.87.Casus iste. & per Soci.consi.14.uol.1.& per
19 Dec.d.consi.15.col.3.Et † suadetur ratione uiua.nam per fęminas bona non conseruantur in familia, cum earum filii sequantur familiam patris,& non matris.l.pronunciatio. §.fi.& l.seq.§.fi.ff.de verb.sig.l.cum legitimè. ff.de sta.homi. cũ aliis ibi allegatis per gl.& tradit Io.And.in addi.ad Specu.in rubr.
20 de success.ab intesta. Comprobantur † ista: quoniã fideicommissa ampliantur & restringuntur a ratione, ut tradit Bar. per illum tex.in l.regula.§.item si quis. ff.de iur.& fac.igno. & in l.cum pater. §.dulcissimis.de lega.2. & in l.pater fundum.de leg.3.& per Soc.d.cõsi.12.& 43.uol.3.& per Pau.de Cast.cõs.12. Videtur dicendum.& per Franc.de Cur.consi.45.col.4.& per
21 Dec.d.consi.38. col.2. Ex † quibus infertur, quod Bertus senior uoluit bona sua perpetuò conseruari penès masculos de sua agnatione,quod quidem aliter effectum sortiri nõ potest, nisi per uiam fideicommissi, & ideo haberi debet pro expresso,cum ad executionem talis suæ uoluntatis non possit alio modo perueniri,iuxta ea quæ habentur in l.2.ff.de iurisd.omn.iud.& in l.ad rem mobilem. & l.ad legatum. ff.de procur. & in l.illud. ff.de acq.hęre.& per cano.in c.prętereà. de offi.deleg.& per Soc.cõsil.62.nu.6.uol.3.& per Dec.d.cõsi.38.nu.4.ubi allegat l.denique.§.interdũ.ff.de pec.leg.& l.Proculus. ff.de usufruct. Et
22 † nulli dubium esset, quod si dictus Bertus senior expresè dixisset,bona sua perpetuò conseruari in familia,quod inductum fuisset fideicommissum, & proximiores agnati uenirent, ut hr̃ in l.unum ex familia.& in l.Titia Seio.§.Seia libertis.de leg.2.& in l.filiusfam.§.diui.de leg.1.& per oẽs in l.qui Romæ.§.duo fratres.& melius.§.cohæredes.ff.de uerb.obli.ita igitur erit in casu præsenti: cum dictus testator nõ propter aliud uocauerit masculos, ut dictum est, & etiã quia disposuit, quod semper bona sua uadant de masculis proximioribus in masculos proximio-
23 res d.Benedicti,donec aliquis reperiatur. Prout † etiam quia post dictos masculos uocauit fęminas proximiores ipsius Benedicti,quod quidem ex alio non põt dici dispositum,nisi quia uoluit masculos transuersales ex sua agnatione præferri fęminis descendentibus ex filio ad effectum,ut bona conseruarent in sua agnatione,& penès masculos , apud quos residet dignitas & honor familię,arg.no.per Bal.in l.fi.ff.ad Tertul.& per eundem & alios in l.2.C.de libe.præte.& per Soci.consi.40.Cum in præsentiarum,quod est inter consilia Fran.de Cur.col.5.Et
24 † quod dictus Bertus senior uoluerit fideicõ.inducere,deducitur ex illis verbis,residuum hæreditatis perueniat in proximiores masculos &c.quod ver.est commune & fideicõ.inducit, vt tenet Bar.quem communiter * alij sequuntur allegantes iura istud probantia in l.Centurio,col.pe.vers.& primò,de ver.perueniat.ff.
25 de vulg.& pup.Et † probat ex illis ver. vadant sp de masculis in masculos proximiores, quæ fideicommissum necessariò inducunt,vt dicimus de ver.veniant,vt tradit Bal.in d.l.Centurio,col.3.& expresè sentit Soc.cõsi.12.vol.3.& alibi pluries &
26 Deci.d.cõs.38.col.2. Preterea, † quod ipse Bertus senior voluerit inducere perpetuũ fideicommissum, satis apertè probat ex illis ver.ita quod,quod ad pręcedentia veniũt declaratiuè,vt dr̃ de illis ver.ita tñ,vt colligit in l.venditor.§.si constat. ff.com.prædio. & per Soc.cons.241.Circa primam,col.pen.& fi.vol.2.& per
27 Dec.consi.227.In casu, col.5.nu.6. Et † talis dictio Ita quod, venit ad augmentum,& non ad diminutionem,ita quod debeat ampliare præcedentia,vt pulchrè concludit Fran.de Cur.cõs.49. Memorię recolendæ,col.25.vers.confirmant prǽmissa.& vers. seq. & certè non posset talis dictio inducere augmentum nec ampliationem,nisi fideicommissum extenderet ad omnes ma-
28 sculos de agnatione actiuè & passiuè.Prout † etiam istud colligit ex alia dictione,semper,quod idẽ importat,quod perpetuò,vt tradit gl.in ver.semper.in proœ.inst.& in l.1.ff. sol.matr.cũ aliis plenè cumulatis per Alber.de Rosa.in suo dictionario,in ver. Semper,vbi dicit,quod dẽt intelligi.i.omni tpe, & omni casu,per l.semper.ff.de iure immuni.& per gl.in d.l.1.ff.solu.matr. Et
29 † perpetuum illud dr̃,quod non habet temporis pręfinitionem, quo fit vt fideicommissum ita relictum censeatur perpetuum, vt plenè tradit Soc.adducens iura,& decisio in d. cõsi.12.col. pen.& consi.43.col.2.& consi.57.In cã, col.2.vol.3.& sentit
30 Dec.d.consi.38.col.2.vers. Prout † etiam illa dictio apposita per testatorem, donec aliquis reperiatur , etiam istud inducit cum faciat & inducat conditionem, donec aliquis masculus reperiatur,vt traditur in l.si quis affirmauerit.ff.de dolo.cum 3cor.allegatis per Alber.de Rosa.in suo dictionario,in vers.donec.Ex quibus necessariò concludendũ est, quod testator ipse voluit inducere in bonis suis fideicommissum perpetuum,ita quod
31 irent de masculis in masculos,donec † aliquis ipsorum reperiretur, per quæ inductum fuit fideicõmissum gradatim,& successiuè omnes masculi videntur esse grauati onere d.fideicommissi,& proximiores ad illud vocati, vt in d.l.peto.§.fratre. & ibi expresè Bar.& alij de leg.2.& plenissimè tangit Soci.post Alex.in d.l.qui Romæ.§.cohæredes.& Mod.maximè repeten. in d.§.diui,& Corn.consi.22.In hac consultatione, & cõs.59. Din.vol.2.& consil.230.quanquam, vol.3.& in l.ab eo.C.de fideicom.& bene tangit Soc.d.consi.12.col.5.& cons.43.col. 3.& 4.& d.consi.57.vol.3.& consi.49. Capio primum,col.1. vol.1.& habetur per Ang.& alios in l.fi.C.de verb.sign.& per Bar.& Mod.in l.si cognatis.ff. de reb.dub.& per Barba.consi. 44.Sapienter scripsit,vol.2.& bene faciunt ea, quæ habent in l.eum ita.§.in fideicommisso,de leg.2.& tradit etiam Deci.d. consi.38.per totum,& cõs.23.col.2.& cons.45.colum.penul.

¶Nec prædictis habet obstare,si diceret, quod Bertus senior intellexit de masculis descendentib.ex filio suo Benedicto . Nam istud dicere erroneũ est, ex quo ipse expresè voluit , casu quo Benedictus haberet tm̃ filias fęminas,quod illę tm̃ dotarent,& residuum dictæ hæreditatis perueniat in proximiores masculos Benedicti,quæ verba non possunt referri ad descendentes masculos ex Benedicto,sed tm̃ ad transuersales suos proximiores. Minus etiam obstat,si dicatur,quod masculi proximiores & transuersales d.Benedicti sunt vocati casu,quo Benedictus non habuisset masculos,& quia habuit Bertum iuniorem,non videntur amplius vocati. Nam istud tollitur ex verbis sequẽtib. per ipsum testatorem appositis, ibi,ita quod, quæ veniũt ad augendũ præcedentia, & ex illis ver.semper vadant, quod important declinationem & inclusionem omnis temporis perpetui & omnis casus, & etiam ex illis ver. donec aliquis reperiat, quæ conditionem important & inducunt fideicommissum perpetuũ, & gradatim, & quod omnes masculi cẽsentur grauati, & alij vocati, donec reperiantur,vt sigillatim de omnibus istis superius fuit
32 conclusum,& probatum. Nec † inconuenit,quod vna pars testamenti declaretur per aliam partem.l.vtrũ. ff.de peti.hæredi. l.
33 qui filiab.l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.cum sim.Et † indubitanter si istud non diceremus,talia verba per testatorem apposita essent ludibrio & frustratoria, & nihil operarẽtur,cõ l.si quando

qñ,de leg.1.& c.si Papa.de priuileg.li.6.& l.si qñ.C.de inoff.
testam.& per Bal.in rubr.C.de ꝯhẽ.emp.in 9.q. cum ꝯcordã.
Prætereà sequeretur, ꝙ uoluntas testõris nõ posset sortiri effe-
ctum, dum uoluit, perpetuò & sp bona sua ire de masculis in
masculos, donec aliquis reperiatur,qđ esset ꝯ oĩa iura disponẽ
tia,ultimas uoluntates debere obseruari pro lege uulg.§.dispo
nat.in auth.de nupt. cum sim. Et quia talis uoluntas nõ pos-
set aliter sortiri effectum,nisi fideicommissum gradatim dicat̃
iniunctum,vnde pro expresso debet haberi : cũ sit necessariũ
antecedens ad exequendam uoluntatem testõris, ut superius
34 fuit conclusum.Et † ẽt quia si testator de hoc fuisset interroga
tus,utiq; idem disposuisset,& iõ ꝑ expresso dẽt haberi,ut tra-
ditur in l.Titius.§.Seius.ff.de lib.& posth.& per gl.& alios in
l.cũ tale.§.fi.ff.de pactis.& per Barba.ꝯs.51. Circa hanc dubi-
tationem,qđ est inter consilia Alex.in 1.uolu.col.4. Et ex istis
etiam tollitur alia obiectio,si diceretur, ꝙ dicti masculi trans-
uersales solùm apparẽt uocati eo casu, quo Benedictus habuis
set solùm filias fœminas.Nam dico,ꝙ isto casu testator proui-
dit : ut uenirent masculi proximiores Benedicti, & uerba se-
quentia apposita per testatorem, de quib. s̃.si ad istum casum
35 tm̃ referentur, essent frustratoria. Et † ẽt quia isto casu testõr
fecit expressam prouisionem uocãdo proximiores Benedicti,
ꝯñr alia uerba sequentia,& cl'a sequens non potest ad istud re
ferri: cum istud habuerit dispositionem,& determinationem
propriam & completam,ut tradit Bar.& alij in l.talis scriptu-
ra.§.fi.de leg.1.& Bal.& Mod.in l.1.C. de lib.preteri.& Abb.
in c.cum dilecti.de donat.in c.2.requiris.ubi Mod. de app.&
36 plenè tangit Frã.de Cur.ꝯs.63.col.11.& 15. ¶†Minus ẽt ob-
stat,si diceretur, ꝙ licet Bertus iunior esset grauatus fideicõ.tñ
potuit dicta bona relinquere d. Liberali, & Saluatori, ex quo
sunt masculi,& de agnatione,ut sentit glo.& Pau.de Cast.in l.
unum ex familia.in prin.in uers.fi.& §.itaque.de leg.2.& me
lius & clarius in l.filiusf.§.cum pater, vbi idem Pau.post alios
37 de leg.1.Nam † istud procederet,qñ testõr Bertus senior sim
pliciter uocasset agnatos masculos,verùm qa uocauit ꝑximio
res,& d.Liberalis & Saluator non sunt proximiores d.Benedi
cto,ut statim dicam,meritò ab eo institui non potuerũt: cum
tñ proximiores sint uocati,iuxta ea quę hñr in l. cũ ita.§.in fi
deic.de leg.2.& plenè statim attingam,& per ista remaneat fir
mata opinio mea,ꝙ per d.Bertum seniorem fuit inductum fi-
deicommissum perpetuum etiam in persona d.Berti iunioris.
38 ¶†Non obstat adducta superius in ꝯrium, & primò illud, qđ
dicebatur,ꝙ ipse Bertus iunior poterat disponere suo arbitrio
de re sua &c. Nam istud procederet, nisi grauatus fuisset ꝑ fi-
deicommissum : tũc.n. sibi non datur facultas disponendi de
rebus fideicommisso subiectis,ut plenè hr̃ in l.fi.§.sed quia.&
in auth.res q̃; per locum a speciali.C.commu.de leg.& tradit
per omnes in l.Marcellus.§.res quæ.ff.ad Treb. & per totum
39 illum ferè titu.& C.eo.cum concord. Et † licet bona Berti se
nioris fuerint effecta unũ patrimoniũ Berti iunioris, tñ istud
fuit reuocabiliter & cõdõnalr, uidelicet nisi eueniret casus fi-
deicommissi, & eius restitutionis,prout euenit. nam transiere
in patrimoniũ suũ cum illa ꝯdõne & obligatione,ut deberent
per ipsum seu eius hæredes restitui,eueniente casu fideicõmis
si,& ita procedit totus ferè tit.ff.& C.ad Treb.& insti.de fidei
cõ.hæred.& plenè tradunt oẽs in d.l.Centurio. & in d.l.cum
precib.C.de impu.& cano.in c.Raynutius. & c.Raynaldus,ex
de test.& in c.si pater.eo.tit.lib.6.Non obstat illud,quod dice
batur, ꝙ fideicommissum non fuit inductum isto casu. nam
ꝯrium est ipsa ueritas : qm̃ ex plurib. s̃. deductis in casu pñti
fideicommissum apparet inductum,ꝯñr cessat cons.præallega
tum Oldr.21.ex quo ẽt isto casu substitutio fideic. fuit per di-
ctum testõrem inducta, ut superius fuit deductũ. Nec obstat
aliud,quod dicebatur, esse necessarium, testatorem peruenire
ad aliquam dispositionem,ex quo aliàs uoluntas in mente re-
tenta nõ operaretur. Nam dico,Bertum seniorem satis apertè
declarasse uoluntatẽ suam & disposuisse, & peruenisse ad actũ
extrinsecum,ex plurib.s̃.consideratis coniecturis, quę colligũ
40 tur ex uerbis suis prolatis in dicto eius testõ. Quod † quidem
sufficit : cum in fideicommissis procedamus per cõiecturas,
ꝑ quas fideicõmissa inducuntur,ut plenè s̃.probaui,& firmat
etiam in terminis nostris Soc.in l.cum auus,col.fi.ff.de cõd.&
demõ.Non obstat aliud,in quo dicebat̃, ꝙ iste casus erat omis
sus, nam dico,ꝙ expressus fuit, & uenit decidendus ẽm uolũ-
41 tatem testõris,ad quam adaptatur legis dispositio. Illud † ẽm
quod colligitur ex coniecturis,non dr̃ omissum,sed expressũ.
l.Imperator.de lega.1.& faciunt ea,quæ hñr in l.tale pactũ.§.
fi.ff.de pact.& in l.prætor ait.§.1.in gl.in uer.expressum.& ibi
oẽs no.ff.de ope.no.nunc.& quæ tradit Dec. ꝯs.270.col.pen.
& consi.318.num.2.& Alex.consi.132.uol.2.& Cor.ꝯs.283.
42 vr̃,col.3.in fi.vol.1.Non † obstat regula.l.ab eo.C.de fideic.cũ
concord.quia illa procedit, nisi appareat de uolũtate testõris,
ẽt ꝯiectura ta. Nam isto casu non procedit: vt firmat ibi Corn.
& ꝯs.146.In hac consultatione,col.2.& seq.volu.2.& plenius
consi.273.vol.4.& Soc.ꝯs.14.vol.1.& ponit idem Soc.& Mo
der.ibi sequunt̃ in l. cum filiosa.col.2.nu.6.in 3.cõclus.de le-
ga.1.& oẽs istud firmant post Bart.in d.l.Centurio. & Soci.in
d.l.cum auus,col.fi.& ꝯs.62.& ꝯs.104.& 116. vol.3.& Fran.
43 de Cur.consi.51.col.9.& 10.&alibi pluries. Prout † ẽt obie-
ctio cessat,& in hoc aduertatur. Nam Bertus senior nedũ vo-
luit grauare personas, sed potius grauare ipsam hæreditatẽ,&
bona sua dum dixit.Ita ꝙ sp uadant &c.quæ verba bona respi
ciunt,quo fit,vt tale onus & grauamen dicatur reale,ita ꝙ affe
cit omnes,ad quos bona & hæreditas ꝑuenit, & gradatim oẽs
vñr vocati,& astricti onere prędicto : vt plenè tangit Barb.ꝯs.
57.vol.2.& Fran.de Cur.consi.51.col.10.uers. accedat.& ꝯsi.
42.col.4.versi.accedant.& Soci.expressè consi.250. In cã Bo-
noniẽ.in fi.vol.2.& d.consi.12.nu.12. & consi.44.& 57.vol.
3.Et ex hoc necessariò sequitur, ꝙ nedum do. Benedictus fuit
grauatus onere d.fideicommissi, sed etiam Bertus iunior,imò
& omnes alij transuersales masculi. cum fuerit reale, & bona
ac hereditas testatoris appareant grauata.Non obstat ulimum
in quo dicebatur,ꝙ ipso Benedicto moriente cum filio mascu
lo euanuit fideicommissum, licet eius filius nullos reliquisset
filios.Nam dico,ꝙ etiam isto casu fideicõmissum fuit inductũ
cum appareat appositum rebus,& hęreditati d.Berti senioris,
qui voluit,illud perpetuò ire de masculis ad masculos, donec
aliquis reperirietur, quo fit, vt fideicõmissum gradatim fuerit
inductum, ita ꝙ mortuo sine masculis Berto iuniore ad bona
& hæreditatẽ Berti senioris venire debent alij agnati masculi
ꝑximiores : qa aliàs fideicommissum & volũtas dicti tistõris
non posset sortiri effectum, minimeq; eius bona conseruaren
tur perpetuò in agnatos masculos,si etiam isto casu fideicom-
missum non sortiret̃ effectum, vt superius diffusè fuit dictum
& conclusum,infert ex prædictis, ꝙ d. Bertus iunior de bonis
d.q.Berti senioris ad eum peruentis non potuit testari,nisi so-
lùm de legitima debita iure naturæ,quæ debet Benedicto eius
patri,qui non obstante grauamine & fideicommisso potuit il-
lam deducere,& si non deduxit, potuit ipsius deductionẽ trãs
mittere ad d.Bertum iuniorem eius filium & heredem, vt di-
44 sponunt iura communia, & vulgar. Tamen † in ista legitima
imputanda sunt omnia,quæ peruenere de bonis d.Berti senio
ris ad d.Benedictũ & successiuè Bertum iuniorem,& maximè
ea quę ab ipsis fuere consumpta,vt hr̃ in l.qm̃ nouella.& in l.
omnimodo.§.fi.C.de inoff.testamen.& tradit Bar.in l.in quar
tam,colu.4.vers.venio ad quartam iuræ naturæ,quem omnes
ibi sequuntur.ff. ad leg.Falcid.& etiam traditur in l.mulier.§.
sed etenim.ff.ad Treb.& not.Dyn.Bar. & reliqui scriben.in l.
Marcellus.§.res quæ,eod.tit.& voluit Capr.consi.32.Cum vi-
45 so,col.2.in 2.dubio.ver.& hæc circa primum.Prout † ẽt in di
ctam legitimam imputanda ueniũt omnia,quæ d.Benedictus
& successiuè Bertus iunior alienauit,vt est text.in d.l.Marcel-
lus.§.res q̃,vbi Bar.& Alex.col.fi.& firmat Bar.in d.l.in quar-
tam,col.4.vers.venio ad quartam partem.& Soc. consi.36.Vi
so,in princ.uol.3. & Alex. consi.3.vol.3.& Aret.consi.18.Di-
scussa.& cons.sequen.& Corn.consi.146.In hac,col.pen.uer.
alius,vol.2.& Deci.consi.102.Vt præsens,nu.8.& consi.236.
Non parua.nu.10.& seq.cum aliis concord. Quartam autem
Trebellianicam,nec dictus Benedictus, nec successiuè Alber-
tus iunior potuere deducere, prohibente lege municipali, vt
pro firmo mihi relatum est, quapropter in præsentiarum non
erit opus circa ipsius deductionẽ aliquid dicere.Ad dicta au-
tem bona, & hæreditatem quondam Berti senioris virtute di
cti fideicommissi non poterũt venire filiæ domini Benedicti,
cum per ipsum testatorem expressè excludantur,& prohibeã-
tur,vt patet ex tenore testamenti,vt superius est dictũ,venient
ergo Bartholomeus,& Sebast.nepotes dict.q.Berti senioris,&
filij q.Pauli fratris d. Berti senioris, ex quo sunt ꝑximiores d.

Bened.& Berto iunior,& excludunt Liberalem & Saluatorem existentes in ulteriori gradu,ut patet ex arbore & descendētia,
46 ad me transmissa. Nec † pdicti Liberalis,& Saluator isto casu pñt uenire ad dictū fideicōmissum tanq̄ representantes personam Laurentii eorū patris, ex quo in fideicōmissis filius non subintrat locū patris: ut tradit Ang.Aret.in §.cum filius. insti. de hære.quæ ab intesta.defe. & ad plenum tangit Dec.in consil.1.& consi.nouiter impresso.6.& 10.& ēt consi.79.Et ꝓ tenui.& consi.217.in casu proposito.ubi hanc cōclusionem cōprobat rōne & lege,& plurib.auctoritatib. & eius dicta uideri
47 poterunt,unde non est opus ea referre.Et † q̄m per tale fideicōmissum succeditur d. Berto seniori, qui illud ordinauit & fecit,ut in l.cohæredi.§.cum filiæ.cum si.ff.de uulg.& pup. Et
48 † ipse Bertus uocauit proximiores masculos,necessariò uenire debēt d.Bartho.& Sebast. ꝓximiores tanq̄ uocati,& excludēdi sunt alii exñtes in ulteriori gradu, ut tradunt oēs p illū tex.in l.cū ita.§.in fideicōmisso.de leg.2. & Pau.& Ias.per illū tex.in uer.nulla speciali adiectione.in l.fi.C.de uerb.signifi.& firmat Dec.in d.ↄſ.69. col.1. & apertius q̄n sunt uocati proximiores
49 consi.321.In causa,col.2.3.& 4.Ita †enim uocati, vt ꝓximiores uidentur uocati ſm ꝓrogatiuā gradus,quo casu ipsi solum admittuntur,exclusis aliis in ulteriori gradu exñtib. ut firmat Pau.de Cast.& Corn.p illum tex.in auct.defuncto. C.ad Tertul.& tenet Dec.consi.1.col.3.nu.6. & d.consil.249. In causa in fi.& ↄſ.nouiter impsso.6.nu.12.& ↄſi.10. ubi affirmat hoc esse indubitatū.¶Concluditur igitur,cōmodum dicti fideicōmissi spectare ad dictos Bartholomæum,& Sebastianum, non obstante testamēto d.Berti iunioris,excepta tantū legitima iure naturæ debita d.Benedicto,& successiuè d.Berto iuniori,in quā tñ imputanda sunt ea,de quibus s̄.dictum est. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum inducitur per uerbum uolo.*
2 *Fideicommissum inducitur per uerba,bona deueniant.*
3 *Substitutio fideicommissaria est, quando apparet collata post mortem grauati.*
4 *Et substitutio sub hac forma facta includit compendiosam.*
5 *Ablatiui absoluti conditionem inducunt.*
6 *Substitutio conditionalis per euentum conditionis efficitur pura,& dies eius dicitur cessisse & euenisse,& nu.7.*
8 *Fideicommissum conditionale debetur pro euentū conditionis.*
9 *Fideicommissum an & quando inducatur per prohibitionem alienationis.*
Et an inducatur ex illis uerbis,quòd bona immobilia testatoris perpetuò reseruarentur in hæredes masculos.
10 *Ad fideicommissum uocantur primitus nominati per testatorem,& alijs præferuntur,& nu.11.*
12 *Ad fideicommissum plures uocati ordine successiuo & gradatim admittuntur.*
13 *Fideicommissum eo ordine uidetur deferri, quo defertur successio ab intestato.*
14 *In fideicommissis filius non representat personam patris, & nume.34.& seq.*
15 *Per fideicōmissum succeditur testatori & non hæredi grauato.*
16 *Fideicommissum cōsiderans familiam satis uerificatur, si bona uni ex familia relinquuntur per grauatum,& nu.17.*
18 *Et isto casu prohibitus alienare,prohibitus cēsetur,si alienaret extra familiam,non autem quando alienat in unū ex familia.*
19 *Fideicommissum conditionale non transmittitur, si fideicommissarius moritur ante grauatum conditione pendente, & nu.41.& seq.*
20 *Institutio facta in codicillis, an & quando dicatur ualida, seu nulla,& nu.21.*
21 *Et an ualeat saltim in uim fideicommissi.*
22 *Et quid si in codicillis apposita est illa clausula,quòd si non ualeret iure codicillorum dispositio, ualeret iure cuiuslibet &c.*
23 *Quando testator uult sibi succedi in stirpes, non dicitur considerasse gradus prærogatiuam, & nu.24.*
25 *Testamenti una pars declaratur per aliam.*
26 *Qui uult cōsequēs, uelle uidetur necessariū antecedēs ad illud.*
27 *Testator seipsum glosans, excludit omnem aliam interpretationem & glosationem.*
28 *Testatoris uolūtas ēt cōiecturata sequenda & obseruanda est.*
29 *Verba, bona deueniant in alios, aut in eorum filios, disiunctiuè consideranda sunt.*
30 *Testator uocans filios, & eorum filios, non uidetur illos insimul uocare,sed ordine successiuo.& nu.31.*
32 *Et licet uocentur nomine collectiuo, tamen nepos subintrat locum sui patris, ut unà cum patruo admittatur.*
33 *Et hoc q̄n uocantur filij ꝑmortuorum unà cum alijs uiuentibus. Declaratio ad consi. Ang.& Soc. ac sequac.*
34 *Ad fideicommissum expressè uocati admittūtur unà cū patruis.*
35 *In fideicommissis plurib.in casib. filius subintrant locum patris præmortui, & succedit unà cum patruo, ut est quando uocātur filij præmortuorum, & nu.34.& 42.*
36 *Item admittuntur, quādo testator considerauit successionem passiuam in stirpes.*
37 *Testator nō uidetur incontinenti se uoluisse corrigere, & nu.38.*
38 *Testator a contrarietate saluandus est per uiam distinctionis.*
39 *Aliquorum res possunt esse, esto, quòd non essent communes.*
40 *Testatoris menti inseruiendum est, impropriando, & uerba, & dictiones.*
41 *Transmissio cessat, quando aliqui expressè sunt uocati.*
42 *Fideicommissum conditionale transmittitur, esto quòd fideicommissarius pendente conditione moriatur, quādo testator uoluit sibi succedi per stirpes.*
43 *Item quando testator transgressus est ad plures gradus substōnū & post mortem omnium prouidet de ulteriori substituto.*
44 *Idem quando apparet de coniecturata mente testatoris.*
45 *Idem si testator cōditionaliter uocauit substitutum, si institutus decederet sine liberis, seu descendentibus.*
46 *Hæres prohibitus alienare, si postmodum alienat, an dicatur priuatus portione sibi peruenta, & nu.65.& seq.*
47 *Hæres institutus, præsumitur scire contenta in testamento, ex plurib.& nu.seq.*
Scientia testī, & contentorum in eo præsumitur ex pluribus.
48 *Potissimum si testamentum & codicilli fuere nuncupatiui.*
49 *Item quando hæres adimpleuit contenta & ordinata in testō.*
50 *Prout idem, quando hæres confessus esset, habuisse notitiam.*
51 *Testatoris præceptum, quòd bona per hæredes non alienentur, ualidum est & firmum.*
52 *Maximè si uoluit propter id bona conseruari in familia.*
53 *Dignitas familiarum per diuitias potissimè conseruatur.*
54 *Testatoris præceptum honestum seruandum & adimplendū est.*
55 *Hæres non obseruans testatoris præceptum honestum, efficitur odiosus testatoris, & illi dicitur iniuriam inferre.*
56 *Et propter non obseruantiam ipsius priuandus uenit omnīb. bonis & emolumentis a testatore sibi relictis.*
57 *Et istud eo quoniam spreuit testatoris uoluntatem.*
58 *Et aliud isto casu non consideratur, nisi contemptus & contumacia hæredis spernentis.*
59 *Maximè si testator in pœnam alienantis, & contrauenientis uoluit ipsum esse priuatum ipso facto, & iure.*
60 *Testatoris uoluntas pro lege obseruanda est.*
61 *Testator in eodem testamento potest adimere hæreditatem illi, cui dedit, & apponere pœnam priuationis propter inobedientiam, & nu.62.*
63 *Pœna apponi potest a testatore, & apposita obseruanda & exequenda est, & nu.61.& 62.*
64 *Hæres contrauenienstestamento non potest se iuuare aliquo beneficio ipsius, nec petere fideicommissum.*
65 *Hæres contrauenienst uoluntati testatoris, ex quibus uerbis dicatur priuatus commodo hæreditatis, & alijs seq.*
66 *Verba illa, ex nunc prout ex tunc, quem effectum producant.*
67 *Hæres non obseruans uolūtatem testatoris, priuatur hæreditate nedum ipse, uerùm & omnes descendentes, & hæredes sui.*

CONSILIVM XCI.

Circa testm̄ conditum per q.nobilem magistrum Stephanū de Doctorib.de infrascriptis dubitari cōtingit.& primò,an ipse testōr.q.clar.vtr.iur.doct.d.Anto.Frā de Doct. eius nepoti & hr̄di instituto fecerit substitutionē fideicommissariam. Ad quod proculdubio dicēdum est, eidē p fideic. substituisse, ut apertè colligitur ex verbis prolatis per ipsum testat orem postquàm instituit suos hæredes d.q.dñm Anto.fr.& d.Grego.in quibus disposuit,ꝙ vno eorum decedente sine

sine filiis masculis, ꝙ volebat bona, q̃ illi tetigissent, deuenire
in aliũ, si viueret, aut in eius filios &c. Per quod verbũ, volo, fi-
1 deicõmissum inducit † l. 2. in prin. C. cõmunia de lega. & in-
2 sti. de sing. reb. p fideic. rel. §. fi. Prout † ẽt illud verbũ, deueniát,
hoc idẽ inducit, vt p illũ tex. tradũt Cano. in c. Raynaldus. in
ver. deueniret. ex de testa. cũ aliis plenè cumulatis p Ias. ĩ l. Cẽ-
turio. col. pen. nu. 63. ver. postmodũ quærit Bar. ff. de vulg. &
3 pup. Tũ † ẽt qa talis substõ collata apparet post mortẽ. d. do.
Ant. Fran. ibi, vno eorũ decedẽte: vt hr̃ in auct. de hær. & Falc.
4 §. hinc nobis. & ibi glo. in ver. deficiẽte. Et † in tale tp̃s collata
compendiosam substõnẽ includit, vt est gl. & ibi omnes no. in
l. in testõ. C. de testa. mili. & traditur per oẽs in c. si pater. de te
stam. lib. 6. & in c. Raynutius. & c. Raynaldus. extra eo. ti. & ta-
lis compendiosa qñ facta est puberi, vt fuit præsens, fideicom-
missariã ꝯtinet, vt tradit Bar. in l. Centurio. præallegata in 1. q.
5 4. q. prin. col. antepen. Et † licet talis substitutio fuerit condi-
tionalis, consideratis illis ablatiuis absolutis, vno eorũ dece-
dẽte &c. iuxta tradita in l. a testatore. ff. de condi. & demon. &
6 per Mod. in Rub. ff. sol. mat. Tamẽ † qa ipse. d. Ant. Fran. mor-
tuus est sine filijs, in quorũ defectu substitutio fuit facta, dicẽ-
dũ est, ꝯdõnẽ dictę substitutionis venisse, vulgata. l. cedere diẽ.
ff. de verb. sign. & hr̃ in l. gñaliter. in prin. C. de insti. & substit.
& ẽt in d. l. Centurio. & in d. ca. si pater. & in l. precibus. C. de
7 impube. Et per euẽtũ dictę conditionis substitutio ipsa effecta
fuit pura. l. fi. §. 1. ff. de vulg. & pup. l. si pupillus. in fi. ff. de cõd.
instit. & no. Aret. per illũ tex. in l. fi. §. cũ mihi. versi. sed rursus.
8 ff. de verbo. oblig. Quo † fit, vt per euentum talis conditionis
restitutio fideicommissi sit facienda ipsis substitutis & uoca-
tis ab ipso testatore. l. pen. & fi. C. ad Treb. l. filium quem. C. fa
9 mil. ercisc. & tradit Bald. consil. 286. Super. 1. volu. 3. Et † satis
etiam apertè fideicommissum apparet factum per ipsum te-
statorem, dum prohibuit alienationem bonorum suorum im-
mobilium, asserendo causam dictæ prohibitiõis, ex quo uole-
bat perpetuò dicta sua bona esse & conseruari in descendẽtes
masculos ex dictis suis nepotib. hr̃dibus institutis, quæ ꝓhibi-
tio modo prędicto facta inducit fideicõmissum quò ad ipsos
quorũ contemplatione facta apparet, vt firmant Aret. col. 3. in
prin. & Soci. col. 8. ver. 4. & vlt. in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff.
de verb. obli. vbi adducunt iura istud probantia, vt ẽt facit So-
ci. consi. 251. Quoniam in pñti. col. 2. vol. 2. & consi. 57. In cã
filiorum. & consi. 43. Visis. col. 1. & 3. volu. 3. & Dec. plura ad-
ducit consi. 23. Et pro tenui. & ꝯs. 38. Circa primum, & consi.
nouiter impresso. 23. In casu, col. 2. In quibus locis & aliis ibi-
dem deductis concluditur, talem prohibitionem ita factũ fi-
deicõmissum ualidum inducere, ita ꝙ grauato prohibito alie-
nari mortuo, respectu rerum subiectarũ fideicõmisso, non pñt
venire nisi illi, quorum contemplatione & fauore facta fuit di
cta prohibitio. Ex pluribus ẽt aliis capitib. d. testi, quæ breuita-
tis cã omitto, clarè colligitur, isto casu testatorem uoluisse in-
ducere fideicõmissum, & maximè ex illis verb. ꝙ bona sua im-
mobilia pertuò essent & conseruarent in descendentes mascu-
los ipsorum hr̃dum institutorum; ut per illum tex. tradit Bar.
in l. filiam. ff. de au. & arg. leg. & Mod. in d. l. precib. ¶ Stãte igit
d. fideicom. in casu pñti inducto, & purificato, resultat secũda
dubitatio, quæ personæ ad illud sint a d. testõre uocatæ, an d.
Beñ. sol°, q̃ mõ viuit, qui fuit filius. q. d. Gregorij, an ẽt vnà cũ
ipso sint uocati. d. Hierony. filius. q. d. Danielis fratris. d. d. Beñ.
10 In † qua difficultate prima facie vr̃ dicendum, ꝙ ipse. d. Bene.
solus sit uocatus, exclusis dictis. d. Hiero. Ant. & Fran. Nã con-
sideratis uerbis testamenti, in quibus ad fideicommissum vo-
cat uiuentem, & consideratis codicillis per dictum testatorem
conditis, in quib. uocat filios. q. d. Gregorij præmortui ante ip
sum testatorem, quem. d. Gregorium in testõ instituerat, & in
codicillis disponit, ꝙ loco d. dom. Gregorij pręmortui succe-
dant eius filij, qui erant. d. Ale. Daniel, & Benedictus, qui mo-
do uiuit. Qui solus & nominatim vt uiuens vr̃ vocatus eo ca-
su, quo. d. Antonius Franciscus alius cohæres decederet sine fi-
11 liis. Et in iure certũ est, ꝙ nominatim uocati ad fideicõmisũ
præferuntur aliis, vt omnes tradunt per illum tex. in l. cũ ita.
§. in fideicommisso. de leg. 2. & in l. fi. per tex. ibi, nulla speciali
adiectione. C. de uerb. signi. & plenè tangit Dec. consi. 1. & ali
12 bi pluries. Prout † ẽt idem dicendum vr̃ ex his, q̃ tradũt doc.
in d. l. fi. & in d. §. in fideicõmisso. & in l. peto. §. fratre, de leg. 2.
& in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de lib. & posth. ubi cõcludũt
ꝙ qñ plures vocantur ad fideicõmissum, censent vocati ordi-
ne successiuo, & sic gradatim ut ꝓximiores admittuntur, sm
13 ꝙ succeditur ab intestato. Nã † eo ordine fideicommissum ẽt
vr̃ deferri, vt no. Bar. & alij in l. hæredes mei. §. cũ ita. ff. ad Tre
bellianũ, & alia adducit Soc. consi. 50. Viso testamento. col. 2.
ver. vnde hoc. & consi. 37. Viso testõ. uol. 3. Hinc est, ꝙ si super
est patruus, & etiam filij, seu nepotes ex alio fratre, ad fideicõ-
missum uocatur patruus, qui reperitur proximior, exclusis fi-
14 liis seu nepotibus ex alio fratre. Nã † in successione fideicom-
missi filius nõ representat personã patris, nec intrat eius locũ,
ut dicit Bal. in d. §. in fideicõmisso. in fine. & Ang. Aretin. in §.
cũ filius. insti. de hære. q̃ ab intesta. defer. & Ale. consi. 203. Cõ
sideratis uerbis. col. 3. uol. 2. & plenè tãgit Dec. in d. consi. 1. &
15 alibi pluries. Quo † fit: ut cũ ipse. d. Benedictus viuens repe-
riatur proximior. d. testatori, cui per fideicõmissum succedit,
vt in l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulg. & pup. & insti. de pupil.
substi. circa principiũ, & per Ale. consi. 64. difficultas. in prin.
vol. 5. ꝙ ipse solus debeat admitti exclusis dictis suis nepotib.
16 ex fratrib. Quæ † etiam suaderi uidentur ex uerbis prolatis p
ipsum testatorẽ, in quib. prohibuit alienationẽ bonorũ immo-
biliũ, ex quo voluit, ꝙ semper essent alicuius hæredũ suorum
descendentium masculorũ, & sic ꝙ satis esset, ꝙ ad vnum de fa
milia & sua agnatione dicta bona peruenirẽt, licet non ad oẽs.
17 Considerauit † ẽm familiã & dignitatẽ domus & agnationis,
quod quidem adimpleri dr̃, etiam si ad vnũ de familia bona
perueniãt. l. vnũ ex familia, in prin. & ibi Pau. de Ca. & in l. cũ
18 quidam. de leg. 2. & hr̃ in l. filiusfa. §. cũ pater. de leg. 1. Et † ꝓ-
hibitus. d. Antonius alienare, censetur prohibitus si extra fami
liam alienaret, non autem dr̃ alienare instituendo eos, q̃ sunt
de familia. l. pater filium. §. quindecim. de leg. 3. l. uolũtas. ubi
doc. C. de fideicõ. & tradit in l. peto. §. fratre. de leg. 2. cũ aliis
adductis per doc. in d. l. filiusfam. §. diui. & in d. l. qui Romæ.
19 §. cohæredes. Et † eo etiã magis ista comprobantur: qm̃ d. fi-
deicommissum fuit conditionale, & ꝯñr nõ transmittitur per
illos, q̃ sunt uocati, & pręmortui, in eorũ descendentes, ut fuit
hic, ex quo. d. Ale. & Daniel fideicõmissarij mortui fuerũt an-
te ipsum. d. Antonium Franciscum grauatũ, & ideo talem spẽ
& ius fideicommissi non potuerũt in dictos eorũ filios trans-
* mittere, ut firmat glo. * communiter approbata in l. vnica. C.
de his qui ante aper. tab. no. Bart. & alij in d. l. hæredes mei. §.
cum ita. & idẽ Bar. & oẽs, maximè Iaso. in 5. notab. in l. cũ filio
fami. de leg. 1. ¶ Istis tñ nõ obsta. ꝯriũ de iure uerius vr̃, ꝙ imò
ad d. fideicommissum pariter uocentur cũ prædicto domino
Benedicto uiuẽte dicti domini Hieronymus, Antonius, & Frã
ciscus filij dictorũ domi. Alexan. & Danielis præmortuorum,
& fratrum ipsius domini Benedicti. Moueor ad ita dicendum
considerata dispositione dicti testatoris, qui cum in eius testa-
mento instituisset do. Antonium Franciscum, & Gregoriũ ne-
potes ex suis fratribus, & demũ testatore uiuẽte mortuus fuis-
set ipse dom. Gregorius, & sic eius institutio fuisset facta nulla
& in causam caduci. Nolens ꝙ sua hęreditas integra perueni-
ret ad domi. Antonium Franciscum, in suis codicillis ordina-
uit, ꝙ ubi in testamento fiebat mentio dicti Gregorij, deberet
dici & ĩtelligi de filiis dicti Gregorij masculis, & legitimis uo-
cando eos loco sui patris prædefuncti. Quo fit: vt cũ in testa-
mento essent duo tm̃ substituti. s. dictus Antonius Franciscus,
& dictus Gregorius, per codicillos erunt instituti quatuor do-
minus Antonius Franciscus, Alexãder, Daniel, & Benedictus,
filij masculi dicti dom. Gregorij. Qui tres expressè ẽt apparẽt
instituti loco domini Gregorij eorum patris prædefuncti, &
perinde est, ac si in testamento nominatim dicti dom. Ale. Da-
niel, & Benedictus essent primo loco & gradu uocati, & insti-
tuti in parte hæreditatis, tanquã representantes. d. Gregorium
eorum patrem, & in alia parte hr̃ditatis esset institutus d. do.
20 Ant. Frã. qd apertissimũ est, & inficiari non põt. Et † licet attẽ-
to rigore iuris talis instõ in codicillis facta uideat nulla, & in-
ualida, ut hr̃ in §. codicillis. & §. seq. inst. de codic. & in l. 1. §. fi.
ff. eo. tit. & in l. hr̃ditate, & in l. si idẽ cũ eodẽ. & ĩ l. q̃dã in suo.
§. fi. ff. de cond. insti. & in l. hr̃ditas. C. de his quib. ut indign. &
21 in l. Sceuola. ff. ad Treb. Tamẽ † attẽta benignitate, & ęquita-
te talis instõ hodie ualet saltem in uim fideicommi. ut est tex.
apertus ĩ d. l. Sceuola. & firmãt oẽs doct. ibi, & Bar. in l. 1. ff. de
codicil. & in l. uerbis ciuilib. col. 2. & in l. Cẽturio. col. 3. ĩ pen.
opp. ff. de vulga. & pupilla. & firmant omnes in d. §. codicillis.

& in d.l.hæreditas.& in d.l.hæreditate.& in d.l.si idē. & uolūt ēt oēs in d.l.precibus.Eo † potissimè: quia in istis codicil-
22 lis est apposita cla, ꝙ si nō valerent iure codicillorū,ꝙ illa dispositio valeret iure cuiuscūq; alterius vltimæ uoluntatis quo melius &c.Quæ clausula tanto magis operat̃;ut talis dispō ualeat vt fideicommissum,vt tradit Bar.in d.l.1.de iur. codic.& gl.& scrib.in auct.ex cā.C.de libe.præter.cū aliis adductis per Cor.ꝯs.44.Videtur, col.3.ver.quicquid aūt.vol.3.Et hāc validitatē dictæ dispositiōis approbauere & secuti fuere.d. Anto. Franciscus,Benedictus & fratres,vt satis apparet per diuisiōes
23 inter eos factas de bonis dicti testatoris. ¶ †Ex quib. secundò principaliter infertur,ꝙ di.testator in eius successione passiua nō ꝯsiderauit prærogatiuā grad⁹,sed solùm successionē in stirpes:nā si voluisset sibi succedi ſm gradus ꝓgatiuā, uocasset tm̄.d.Ant.Franciscū,qui in gradu præcedebat filios.d. Gregorij,quos vlterius, licet essēt tres,vocauit ad dimidiā hr̄ditatis, & ad aliā dimidiā vocauit di.do.Ant.Frā.considerādo successionē in stirpes,nā aliàs oēs istos vocasset ꝑ capita.quod ēt sua detur; qm̄ istos tres fratres.d.Gregorij uocauit in locū eorum patris prædefuncti considerādo expresè successionē passiuam
24 in stirpes, & nō ſm grad⁹ ꝓgatiuam.Et † firma ꝯclusio iuris est,ꝙ qn̄ quis vult sibi succedi in stirpes,nō consideratur prærogatiua gradus, vt dicit Fulg.Pau.de Ca.& Corn.in auct.defuncto.in primo notab.& in glo.2.C.ad Tert.Sicuti dicimus per oppositum,qn̄ testator considerat ꝓgatiuā grad⁹, ut tūc
25 cesset successio in stirpes, vt ibi no.Præterea † apertissimū est, ꝙ vna pars testamēti,& vnū capitulū declarationē & interpretationē assumit ex alia parte,& ex alio capitulo testamenti & codicillorū, vt hr̄ in l.vtrum.ff.de peti.hæred.& in l.qui filiabus.& in l. si seruus pluriū. §.fi.de leg.1.& per Bar.in l.alimē. ff.de alimen.& cibar.lega.& iō substitutio facta ꝑ testatorē d. d.Antonio Francisco apertā declarationē recipit ex his, quæ ꝑ testatorem fuere disposita in codicillis, in quibus considerat successionem in stirpes,& non ſm prærogatiuā gradus. Prout ēt testator in suo testō ibi.Item exceptis mea cultra &c.in fi.in rebus ibidem relictis.d.Ant.Fran.disponit,ꝙ qn̄cunque decederet sine filiis,ꝙ illa bona mobilia deueniāt in d.Gregorium, & in suos filios,& attentis codicillis,in quib. loco.d. Gregorij ꝑmortui principaliter uocant̃ d.tres filij.d.Gregorij , perinde est ac si testator dixisset,ꝙ dicta bona deueniāt in d.tres filios. d.Gregorij,& in filios ipsorum,& sic ad tale fideicommissum, nedum apparent uocati di.tres filij.d.Gregorij , sed ēt filij ipsorū.Prout ēt istud apertius colligit̃ in alio ca.d.testi,ibi. Item relinquo eidem Antonio Francisco,vbi testator voluit, quòd ipso decedente sine filijs illa bona eidē ꝑlegata deuenire deberēt in d.do.Gregoriū,seu eius filios aut descendētes,& hoc idē d.testator disposuit post vniuersalē instōnē ibi, & vno eorum decedente.vbi decedente.d.Antonio Francisco sine filijs , voluit,quòd bona,q̄ ei tetigissent,deuenirēt in d.Gregorium,aut in eius filios , seu in descēdentes masculos.Ex quibus patet ad tale fideicommissum ēt esse uocatos prędictos.d.Hieronymū, Antonium, & Franciscum nepotem & descendentes di. Gregorij & filios filiorum ipsius.d.Gregorij,in stirpes dico,prout
26 ipse testator expresè declarauit in codicillis. Accedat † ēt alia particula testamenti,ibi.Sed omnia alia mea bona. vbi testōr voluit,bona sua immobilia perpetuò conseruari per hr̄des, & ultra per oēs descēdentes,quæ conseruatio minimè posset fieri,si descendentes hæredum non essent uocati; cū istud sit necessarium antecedens ad ꝯñs. i.ad dictam conseruationem faciendam, argumento eorum,q̄ hñr in l.orō.ff.de sponsa.& in l.ad rem.& in l.ad legatum.ff.de procura.& in l.illud.ff.de acqui.hær.& plenè tradit̃ in l.2.ff.de iurisd.om.iud.& ponit De-
27 ci.d.cōsi.38. col.2.Et † cum ex istis habeamus mentem testatoris seipsum glosantis, non est necesse recurrere ad aliam iuris interpretationem & glosationē, vt dicit Bal.in auct.nisi ro-
28 gati.col.2.uer. & per hoc soluit̃ qō.C.ad Treb. Et † si mētem testōris interpretari uolumus,cōiecturæ satis apertæ sunt , ꝙ voluerit sibi succedi per stirpes,ut sigillatim superius dictū est & ideo eius uoluntatem obseruare & sequi debemus ēt ex cōiecturis collectā,ut tradit̃ in l.in ꝯdōnib.in prin.& ī l.Publius. §.fi.ff.de cōdi.& dem.& in l.cum uirū.C.de fideicō.& in l.pe. de leg.1.& in l.cum proponeret.in fi.de leg.2.cum aliis adductis per Bal.& alios Mod.in l.qm̄ indignum.C.de testa. & per Alex.& Ias.in l.3.C.de lib.præter.& confirmantur ista:qm̄ in nulla parte seu capitulo testamenti,seu codicillorum ꝯditorū ꝑ d.testōrē apparet in successiōe passiua ipsū ꝯsiderasse ꝓgatiuā grad⁹ nec ꝓximioritatē,imò totū oppositū:cū solùm habuerit ęqualē affectionē ad stirpes,nec plus dilexerit ꝓximiorē quā alios vlteriores ī gradu, sed æqualiter, & ꝯñr ad tale fideicōmissum,ꝑ quod succeditur testatori,oēs æqualiter venire debēt,in stirpes tñ,ꝓut fuit intētio & mēs ipsius disponentis. Quod vlterius & apertius colligit̃.Nā d.testator post institutionē gn̄alē,in qua instituit.d.Antoniū Franc.& Gregoriū, & postmodū in codicillis d.Gregorij ꝑdefuncti vocauit ī primo loco & gradu filios.d.Gregoriū uidelicet.d.Alex.Danielem,& Benedictū uoluit,& expresè ordinauit,ꝙ vno di. institutorū decedēte sine filiis,bona,quæ ei tetigissent in diuisione hr̄ditatis,deuenirēt in aliū,si uiuet,aut in eius filios legitimos seu descendentes masculos,& licet testator loquat̃ in numero singulari,ibi.In aliū,si uiuet, aut in eius filios legitimos seu descendētes masculos, istud fecit;quia duo tm̄ in testō erant hr̄des instituti & vno ipsorū decedente sine filiis, alius poterat superuiuere,aut eo mortuo eius filij,uerùm cum in codicillis loco.d. Gregorij plures vocasset eius dico filios, d.uer.in aliū,si uiuet &c.intelligi debēt & in singulari & in plurali,in singulari , ut iacēt,in plurali,ut eo casu bona deuenirēt in alios,si uiuerent,
29 aut in eorū filios.Et † d.uerb.aut in eius,seu eorū filios,ad ꝑcedētia ueniunt disiūctiuè , ꝯsiderando illā dictionē,aut.l.hęc uerba,ille aut ille.ff.de uer.sig.l.sæpe.& l.cū quid.ff.de aur. &
30 argē.leg.& ꝑ Alb.de Rosa.in suo dictionario.ī uer.aut.Et† infert̃ ex istis,ꝙ filij eius seu eorū vn̄r uocati , casu quo unus institutorū non uiueret,nā si uiueret,filij ipsorum cum ipso uiuente nō censerent̃ insimul,& eodē tpe uocati;cum bona relicta patri sint peruētura ad filios ordine successiuo, & ī successione ab intesta.prius debeat admitti pr̄, & successiuè eo mortuo filius:ut plenissimè hr̄ ī l.Gallus.§.quidam rectè.ff.de lib.
31 & posth.Et † ēt qa illud uer.deueniant, pariter refertur & ad uiuētes & eorum filios respectu eiusdē tpis, nec pōt uerificari in patre uiuēte,& eius filiis,eodē tpe,& ideo necessariò d.uer. aut in eius &c. intelligenda & interpretanda sunt respectu filiorum hr̄dum institutorū ꝑmortuorum : ut eo casu ad fideicommiss.uocentur hr̄des instituti,si uiuunt, aut filij eorū,sed ꝑmortuorum, & non uiuētium, & ꝙ talis expositio sit faciēda plenè tradit̃ per Cor.consi.37.In hac cōsultatione,col.2.& 3. uol.1.ubi ex plurib.per eū adductis firmat & uult, ꝙ qn̄ uocātur ad fideicommissum instituti,si uiuunt,aut eorū filij,debet intelligi,aut eorum filij seu descēdentes, de filijs & descendētib.ꝑmortuorum,& nō uiuentium, ita ut ad fideicommissum filij ꝑmortuorum pariter dicantur uocati, & unà uenient cū eo
32 rum patruis. Eo † magis : qa hic non uocantur filij & descendentes per copulam,&,sed disiunctiuè,& licet uocentur noīe collectiuo : tñ qa non sunt uocati filij uiuentiū,sed ꝑmortuorum,vt s̄.est deductum,venient vnà cū patruis,ex quo isto casu subintrant locum ꝑmortuorum,ut firmant doct. adducti ꝑ Ias.in d.l.Gallus.§.quidā rectè,col.4.nu.21.& col.5.num.24.
33 & seq.& col.6.nu.29.in prima ampliatio.Et † ex istis cessabit illud,qđ dicit Ange.ꝯsi.38.Quidam Ioannes.& cōsi.seq.cum instō.& qđ dicit Soc.cōsi.113.Suprascripti insignes, uol.1.cū aliis adductis & relatis per Ias. in d.§.quidā rectè.n.26.& seq. Nam ꝯclō & dicta ipsorum procedunt & locum habent eo casu,quo filij uocarentur vnà cum patre ipsorum uiuēte: nā tūc debent uenire ordine successiuo , qđ non est in terminis nr̄is, ubi uocant̃ filij præmortuorū unà cū alijs uiuentib. quo casu debēt insimul admitti,& unà cum eorum patruis ueniūt ad fideicōmissum,tanq̄ expresè cum ipsis uocati a testōre, qui ꝯsiderauit successionem passiuam per stirpes,& nō ſm gradus ꝑ-
34 rogatiuā. Et † ideo tāquam expresè nominati & uocati , esto ꝙ essent ī posteriori & ulteriori gradu,dēnt admitti ad fideicōmissum,ut expresè probatur in d.l.cū ita. §.in fideicommisso ibi,qui noīati sunt.de leg.2.& in l.fi.ibi,nulla speciali adiectione.C.de uerb.sig.& oēs doct.indifferenter istud tenent. Ex q̄bus tolluntur ea,quæ in ꝯrium superius fuere dicta, & primò illud,qđ dicebat̃ d.Beñ. solùm esse uocatum tanq̄ uiuentē, nā ꝯrium est veritas, ex quo ēt expresè apparēt uocati & nominati d.Hieron.Ant.& Fran. in locum parentū ipsorum præmortuorum,& hæredum institutorum, & ēt quia testator considerauit successionem passiuam in stirpes,& non ſm gradus prærogatiuam. ¶Nec obstat aliud, in quo dicebatur, ꝙ plures uocati

cati ad fideicommissum, censentur uocati ordine successiuo, & gradatim & eo ordine, quo succederet ab intestato, ita ut ꝓximiores admittant, & ꝙ per fideicommissum succedit testatori. Nã uerũ est, ꝙ testatori succeditur, & oĩa prædicta procedunt, qñ plures simpliciter essent uocati, nõ aũt locũ habent, qñ testator considerauit successionẽ ĩ stirpes, & qñ ẽt uocauit filios præmortuorũ. Tunc em̃ ꝯria cessant, & ita uocati admittunt ad fideicõmissum cum eorum patruis, licet sint in vlteriori gradu, ex quo succedunt testõri, qui uoluit in successione passiua sibi succedere istos remotiores, sicut & ꝓximiores, ex quo cõsiderauit successionẽ in stirpes, & equalitatẽ, quo casu cessat ꝓrogatiua gradus, ut ꝓbat in d. auct. defuncto, & ibi no.
35 Fulg. Pau. & Corn. Et † isto casu cessat illud, quod dr̃, ꝙ ĩ fideicommissis filij nõ subintrant locum parentũ præmortuorũ, nec succedunt vnà cum patruis. Nã qñ uocant in locum præmortuorum, bñ succedũt ẽt in fideicõmissis cũ patruis, ut in
36 terminis uoluit Corn. d. consi. 37. col. 2. & 3. uol. 1. Prout † ẽt cessat obiectio, qñ testõr cõsiderauit successionẽ passiuã in stirpes; nã tunc non attendit prærogatiua gradus, quinimò nepotes ẽt in fideicõmissis succedũt vnà cũ patruis: vt in terminis uoluit Soc. consi. 69. viso testõ col. 2. & 3. uersi. 5. & vlt. & uer. ideo aũt dixit in stirpẽ. & cõsi. 104. qm̃ presens cõsultatio. col. 2. & 3. nu. 4. uol. 3. ¶ Min⁹ ob. ẽt, quod dicebat, mẽtem testõris fuisse, satis esse bona sua ꝑuenire ad vnũ ex descẽdẽtib. per illa uer. semper sint alicuius, p q̃ vr̃ data facultas relinquendi vni ex familia. Nã aduertendũ est, ꝙ testõr casu quo. d. Ant. Franc. moreret sine filiis, fecit apertissimã ordinationẽ, vt uenirent & uiuentes, & filij ꝑmortuorũ, & tali casu succederent in stir-
37 pes, ut s̃. cõclusum fuit. a† qua dispõne nõ vr̃ recessisse ita incõtinẽti, ex his, q̃ dicit in illo uer. ita tñ, vulg. l. nõ ad ea. cũ cõcor. ff. de cõdi. & dem. & ẽt qa si aliter diceremus, testõr sibi ipsi esset ꝯrius in his, q̃ dixit in capitulis ꝑced. & ẽt in capitulis seq. superius annotatis, in q̃b. dicto casu ad fideic. uocauit
38 oẽs Et † iõ uerba apposita p testatorẽ in d. c. ita tñ. debẽt interpretari, ita ut sibi ipsi non ꝯriẽtur. d. l. nõ ad ea. c. inter dilectos. c. cæterùm. de fid. instr. & iõ per distinctionem saluare debemus testõrem a ꝯrietate, vt per Ale. in l. 1. ff. ne quis eum, cũ aliis adductis per Dec. cõsi. 337. in casu, num. 2. & consi. 391. in casu, nu. 6. Vñ dico, ꝙ testõr in d. uersic. ita tñ. dum disposuit, ꝙ bona sua immobilia nõ possint alienari, & vult ꝙ semper sint alicuius descendentium hr̃dum institutorũ, intelligi debent verba, vt per illa nõ pr̃sumat mutatio uolũtatis, vt nõ inducat correctio eorum, q̃ dicit in præcedentib. & seq. in q̃b. ad tale fideic. uocauit oẽs, & ꝙ mõ per ista uer. semper sint alicuius, uoluerit uocare vnum tm̃, cum istud expressè ẽt ꝯriet. c. seq. ibi, sed oĩa alia, ubi testõr expressè ordinauit eius bona immobilia perpetuò debere cõseruari per suos hr̃des, & sic vl
39 tra p oẽs descendentes. Intellectus † ergo dictorũ uerborũ, semper sint alicuius, vt d. inconueniẽtia & absurda cessent, erit iste sanus, & cõueniens menti & dispõni testõris, nec alia cadit interpretatio, ut dicamus, ꝙ d. uerb. semp sint alicuius, uerificent ẽt si sint pluriũ, nã ẽt isto casu uerũ erit dicere, ꝙ sint alicuius, uidelicet istius, & istius, qñ plures essent ex uocatis, & noĩatis, qui ad fideic. deberent uenire, sicuti in si. dicimus, aliquas res esse aliquorum, licet non sint cões, hr̃ in l. Titius. §. fi. ff. de uer.
40 sig. & p Alb. in suo dictio. in uer. aliquorũ. Eo † magis quia ut inseruiamus menti testõris, nedum dictiones, sed ẽt uer. ꝓpria mutant naturã eorum, & impropriantur, ut est glo. ordinaria in uer. eas cãs. ff. de cõdi. & dem. cũ aliis adductis p Alex. consi. 175. col. 4. uer. 3. qa, uol. 5. & cõsi. 17. nu. 6. uol. 7. vel & secũdò d. uer. semper sint alicuius. pñt stare, qñ vnus tm̃ ex uocatis superesset, ut tunc ad illum solùm bona ꝑuenirent, qd satis quidem suadet ex c. testamenti immediatè seq. ibi deficientib. aũt oĩbus descendentib. ubi testõr transgrediendo ad aliũ gradum substitutorũ penitus exneorũ, voluit tunc demum illos admitti, qñ oẽs descendentes deficerent, vñ si aliquis ipsorum superesset, uoluit ꝙ bona essent illius potius q̃ substitutorum penitus exneorũ, uoluit tunc demum illos admitti, qñ oẽs descendentes deficerẽt. vñ si aliq̃s ipsorũ superesset, uoluit, ꝙ bona essent illius potius q̃ substitutorũ penitus exneorũ, & isto casu uerificant illa uer. semper sint alicuius. Prout ẽt stare pñt, qñ adhuc essent plures de uocatis, q̃ oẽs uenirẽt ad fideicõ. & tñ in diuisione bonorũ inter eos facienda bona subiecta fideicõmisso per diuisionem uenirent ad vnũ, nã tunc ẽt impleret

uoluntas testatoris, ex quo essent alicuius ex descẽdẽtib. licet ẽt alij cũ eo essent uocati, ꝓut pũctaliter ꝯtigit aꝭs in istis bonis fideicõmisso subiectis, nã mortuo d. testõre successerũt. d. Ant. Frã. Ale. Daniel, & Benedictus, q̃ oẽs diuidẽtes bona d. testõris, & alia, q̃ habebant cõia ĩter eos, ꝯuẽtũ fuit, ut bona. d. testõris ꝑuenirẽt ad d. Ant. Fran. Ale. & Bened. & de eis nõ ꝑuenirẽt ad d. Danielẽ, q̃ tñ erat ita uocat⁹ & institutus, sicut. d. Ale. & Bened. Et intelligẽdo d. uer. altero ex modis ꝑdictis, cessant oĩa, q̃ in ꝯrium fuerunt adducta, & adduci possent. ¶ Non obst. vltimũ, in quo dicebat, ꝙ d. Alex. & Daniel instituti & ꝑmortui nõ potuerunt transmittere ad eius filios spẽ. d. fideic. ꝯdõnalis: cũ añ euẽtũ ipsius, & purificationem fuerint uocati
41 Nã † cessat obiectio: qm̃ hic nõ sumus ĩ transmissione, sed in expressa uocatiõe, & noĩatione, ex quo filij ꝑmortuorũ sunt ex presse uocati, & noĩati, ita dicit Bald. per illũ tex. in l. vnica. C. ut act. ab hære. & ꝯ hęre. & idẽ Bal. in l. si pr̃. in 4. q. C. de inst. & subst. & firmat Soc. in d. l. hr̃des mei. §. cum ita. col. mihi. 4.
42 nu. 9. in fi. uer. aduerte tñ. Prout † ẽt & secũdò cessat obiectio, qñ testõr uoluit sibi succedi p stirpes, quo casu descendẽtes intrãt locũ ꝑmortuorũ, & ad eos fit transmissio; ut punctaliter firmat idẽ Soc. d. cõsi. 69. col. 2 & 3. ver. quib. tñ nõ obst. & d. cõsi. 104. col. 3. uer. & ad hoc dicẽ. uol. 3. & bene facit, qd vult
43 Cor. cõs. ꝑallegato. 37. col. 2. & 3. uol. 1. Et † cõprobant ista ex his, q̃ dicit Pet. de Ancha. consi. 70. Contra Philippũ. quẽ refert & sequitur Ale. cõsi. 64. difficultas. col. fi. uol. 5. Vbi in fortioribus terminis dñt, ꝙ si testõr transgressus est ad plures gradus substõnũ, & post mortẽ oĩum prouidet de vlteriori substituto, esto ꝙ disposuerit, ꝙ si institut⁹ decesserit sine filiis, alius esset substitus, tñ d. filij positi in ꝯdõne dñr substituti & uocati, & ita limitabit. l. Lucius. ff. de hære. institu. Quanto igitur fortius in casu nr̃o, in quo filij & descendentes sunt positi in dispõne, & dispositiuè uocati, & ita uenire pñt omisso reme-
44 dio transmissionis. Prout † ẽt & tertiò tollit obiectio; qm̃ spes fideicõmissi ꝯdõnalis, licet fideicõmissarius moriat añ grauatũ, bene transmittitur, qñ apparet de ꝯiecturata mente testõris uolentis, ꝙ transmittat; vt est, qñ testator facit mentionẽ de institutis & eorum filiis, & uoluit ꝙ excluderent substitutũ peni
45 tus exneum, ut ꝯtingit in casu præsenti. Vel † qñ testator posuit ꝯdõnem, si institutus decederet sine liberis, seu descendẽtib. ut ẽt hic contingit: istis enim casibus bene fit transmissio, vt plenè post alios per eum allegatos ista omnia prosequit Soci. in d. l. hæredes mei. §. cũ ita. col. 4. nu. 10. & seq. & cõsi. 6. In ꝑsenti consultatione. col. 4. uersi. restat nunc rñdere. uolu. 3. & per Dec. cõsi. 397. Viso puncto. col. 2. & 3. num. 5. & 6. Quib. oĩbus cõsideratis solida & firma conclusio sequitur, ꝙ mortuo dom. Antonio Francisco ad fideicommissum sibi iniunctum ueniunt etiam prædicti. d. Hieronymus, Antonius, & Francis-
46 cus. ¶ † Vltimũ dubiũ superest, an ipse do. Benedictus viuens heres dicti testatoris, qui ꝯ ipsius præceptum alienauit partem bonorum à dicto testatore sibi relictorum, dicatur priuatus dicta portione ad eum peruenta, & etiã censeatur priuatus beneficio dicti fideicommissi per testatorem iniuncti do. Antonio Francisco, ita ut ad tale fideicõmissum nõ possit venire, ex quo ꝯuenit præcepto sibi iniuncto per testatorem. Circa quod primitus aduertendum est, ꝙ dictus do. Benedictus erat & est hæres extraneus prædicti testatoris, cui ab intestato non poterat succedere, ex quo ipsum do. Benedictum in gradu præcedebat do. Antonius Franciscus, qui vt proximior transuersalis occu-
47 pabat primũ locum successionis. Et † quia ipse do. Benedictus adiuit hæreditatẽ prædictã, & possedit bona hæreditaria, gessit etiã plures actus ut heres, satisfaciendo & adimplendo disposita & ordinata per ipsum testatorẽ, resultat firma iuris dispositio & præsumptio, ꝙ ipse sciuerit contenta in dicto testõ, & ꝙ fuerit certus & conscius de virib. dicti testamẽti. l. sed & si de sua. & l. seq. vbi scrib. notant. ff. de acquir. hære. no. Bar. & alij maximè Pau. de Cast. qui dicit ita seruari in practica in l. eius qui in prouincia. uer. fi. ff. si cer. pet. & per Bar. in l. tres fratres. ff. de pact. & plenè traditur in l. cum hæres. ff. de libe. leg. & in l. quidam ira. §. si quis filium. ff. ad Treb. & diffusè p Bar.
* quem sequuntur * communiter scrib. ibi maximè Alex. & Iaso. adducentes alias ꝯcor. in dicta. l. qui Romæ. §. duo fratres. colum. 6. in 3. q. Bart. & per Alex. consi. 3. Viso, col. 1. uersicu. & constat. volu. 3. & consi. 4. Videretur, colum. penul. volum. 2. & per Deci. consilio 287. In ciuitate. numero 16. columna pen.

pen.& diffusius consi.303.In casu.col.2.nu.3.& 4.ubi ad id plures concordant decisio.& loca adducit probantia, ꝙ post aditionem in hrde extraneo præsumit̃ scientia testi & conten-
48 torũ in eo. Maximè † in testamentis & codicillis nuncupatiuis, vt fuit in casu pñti, q̃ post mortẽ testatoris consueuerunt
49 manifestari, ut dicit Pau.de Ca.ↄsi.10.Clarũ est in iure. Et † ẽt quia ex coniecturis præsumit̃ dicta scientia, ut est qñ possidet, & administrat bona testatoris, & qñ adimpleuit ↄtẽta in testõ, ut tradit Abb.consi.54. Videt̃.circa fi.uol.2.& hr̃ in aliis locis
50 adductis per Dec.d.consi.303.col.2.Et † ẽt q̃a ipse.do.Benedictus pluries fuit confessus habuisse notitiam dicti testi & codicillorũ & ↄtentorũ in illis, ut in facto uerificabit̃, quo casu sumus in claro, quod habuerit perfectã scientiã, & ꝙ nõ poterit in pñtiarũ dicere & ꝑtendere habuisse ignorãtiã contẽtorũ in illis, ut no.in l.cũ te.C.de trãsac.& sunt decisiones cões
51 & vulga. ¶ † Rursus illud certũ est, ꝙ tale ꝑceptũ testatoris, ꝙ bona sua nõ alienẽtur ꝑ hrdes ex eo: qm̃ uoluit perpetuò conseruari in eius familia & agnatione, nõ fuit nudũ, nec inualidũ, quinimò plenũ, & efficax, cũ per testõrẽ fuerit expressa cã dictę prohibitionis, ut est tex.apertus & ibi oẽs scrib.firmant, allegãtes cõcor.in l.filiusfa.§.diui.de leg.1.& hr̃ in l.q Romę.
52 §.cohr̃des.ff.de uerb.obl.Et † tale præceptũ de nõ alienãdo bona, & ut in familia conseruent̃, nõ põt dici inhonestũ & turpe.quinimò honestissimum & utile reipublicæ, & agnatiõi ac memoriæ ipsius testatoris: cũ dignitas familiarũ cõseruet̃ per masculos & agnatos, ut hr̃ in l.1.§.si cui.in fi.ff.de uen.inspi.& in §.cęterùm.& in §.media.insti.de legiti.agna.successio.& ponit Bal.in l.maximũ uitiũ.C.de libe.præte.& doc.omnes in l. vnica.C.de in ius uoc.& diffusè ꝑ Mod.in trac.ꝙ stantibꝰ ma
53 sculis &c.Et † certissimũ est, diuitias & bona potissimũ cõferre ad dignitatem & cõseruationẽ familiarũ; quia aliàs sordesceret.l.quisquis.C.ad l.Iul.maie.& ꝑ Bar. in l.1.C.de digni. lib.12.& multa ad id adducunt repe.in c.grãdi. de supple. negli.plat.lib.6.& Alber.Bru.in trac.de statu.fœmi.exclu.col.2.
54 in 3.arti.prin.Istis † stantib.clara ↄclõ iuris est, ꝙ tale ꝑceptũ honestũ debuit seruari & adimpleri; ut tradit gl.Bar. & alij in l.1.ff.de his q̃ pœ.no & in l.vnica.C.eo.& §.fi.insti.de lega. & tradit Soc.cõsi.221.Visa, in prin uol.2.& ille q̃ spernit tale ꝑceptũ, efficit̃ odiosus ipsi testatori, ut probat Alex.cõsi.136.opportune.col.fi.uol.1.& ponit Corn.post Bal.in auct.hoc am-
55 plius.in 1.nota.C.de fideic.Et † nedum testator efficit̃ odiosus, quinimò dr̃ ipsum testatorem afficere iniuria, ex eo ꝙ eius uoluntatem non seruauit, maximè in his, quæ cõcernunt honorem & memoriam ipsius testõris, ut est isto casu, & pulchrè cõcludit Mathe.Felicia.in consi.suo.Difficultas dubiorũ, col. pen.uer.infert̃ etenim.qđ cõs.est inter cõsil.Pau.deCas.uol.1.
56 in ista vlti.impressione in ordine.259.Lex † n.disponit, ꝙ ille, qui nõ seruat ꝑceptũ traditũ a testõre, puniat̃ & priuet̃ oĩb. sibi relictis a testõre, & oĩ emolumẽto, ut ẽt hr̃ in l.si q̃s sepulchrũ.§.ꝑtor ait.uer.nisi aliq̃d.ff.de religio.& sump. fun. & in l.pe.in fi.C.de leg.ubi gl.& doc.adducũt iura cõcor.& bñ facit tex.in l.fi.in fi.C.de fideic.& qđ vult Soc.in l.quib. dieb.§. Termilius.ff.de cõdi.& dem.& cõsi.229.uol.2.& Pau.de Ca. cõsi.297.Visis dubiis.in fi.uol.2.ubi dicit, ꝙ inobediens testatori qñq; priuat̃ ipso iure, qñq; per fideicõmissum, taliter ꝙ tenetur restituere oẽ illud, qđ percepit ex bonis defuncti, etiã si
57 essent fructus. Ista † n.pœna imponit̃: eo qm̃ uoluntas testõris fuit spreta, ut dicit Ale.d.cõsi.136.col.fi.& Bald. & Corne. in 1.notabi.in dicta auct.hoc amplius, & Soc.consi.174. Profectò.col.pen.uer.non est mirum, uol.2.& Corne.consi.250.
58 In hac consultatione, uol.3.Et † qñ pœna apponitur propter ↄuentum & cõtumaciam & contemptum: & eo quia spreuit nihil aliud consideratur nisi contemptus ipse & contumacia, ut traditur in l.stipulatio ista.§.alteri.& per Bar.& alios in l.2.
59 §.fi.ff.de uerb.obl.cum si.Et † eo magis ista procedũt: qm̃ dictus testator in pœnam ↄuenientis & alienantis expresè ordinauit & uoluit, quòd qui alienaret, ipso facto & iure esset priuatus, & ex nunc priuatus esse intelligatur portione hæredi-
60 taria, & omni beneficio. Quæ † dispositio ꝓ lege seruanda est, vulgato.§.disponat.in auct.de nup.& dictus testator rebꝰ suis potuit tale præceptũ apponere.l.quoties.C. de donatio. q̃, sub
61 mo.c.verum.de cond.appo.Et † in eodemmet testamento & in eademmet dispositione potest testator adimere hæreditatẽ illi, cui dedit, & ab ipso eam reuocare, & apponere pœnã priuatiõis inobedienti ad cõm odum & beneficium alterius obseruantis, ut hr̃ in l.vnica.C.de his quæ pœnæ nomi.ubi Bald. col.3.in quinta oppositio.& Cor.in prin.dicunt, hoc totũ dependere a uoluntate ipsius testatoris, tã respectu priuatiõis, q̃ respectu translationis, & hr̃ ĩ §.fi.& ibi nota.scrib.insti.de leg. & est tex.& ibi tradunt cano.in c.Raynaldus, extra de testam.
62 Et † Bal.in l.fi.col.fi.uer.q̃ro nunquid.C.de fideic.dicit, ꝙ testator potest priuare quem hereditate, si ei non obediet, prout etiam tenet Soc.in rub.ff.de his quę pę.nomi.uer.tertio casu, & Corn.C.eo.l.1.col.1.uer.nec ob.tenet ẽt Bar.in l.1.§.si itẽ
63 ita.in prin.ff.ad leg.Falci.& Soc.consi.4.nu.15.uol.4. Ex † q̃bus patet, ꝙ tale præceptum & pœna apposita ab ipso testatore fuit ualida & firma, & ꝙ debuit obseruari, & ꝙ do. Benedictus, q̃ eã nõ obseruauit, quinimò expresè ꝑdictis ↄuenit, sciẽter alienãdo partẽ bonorũ a testatore sibi relictorũ: quia fuit priuatus dicta sua portione, & ẽt omni cõmodo, qđ consequi poterat ex dicto testõ, & ꝑnr̃ successione fideicõmissi ꝑ testatorẽ iniuncti do.Antonio Frãcisco, de quo plenè dictũ fuit in ꝑcedenti dub.ut patet ẽt ex illis uer.omni bñficio & portione hæreditatis &c.& qui omne dicit, nihil excludit.l.Iulianꝰ, de
64 leg.3.c.solitæ.cũ vulga.ex de maio.& obe.Et † etiã patet: qm̃ ↄueniens restõ non põt se iuuare aliquo bñficio ipsius, nec uenire ex cã fideicõmissi, ut est, qñ ↄuenit alienãdo ↄ prohibitionẽ testatoris, ut volunt & disponunt iura & decisiones in pũcto adductæ per Fran.de Cur.cõsi.63.Antiquissima, col.fi.ubi
65 bene loquit̃ ad casum nostrũ præsentẽ.Et † quòd ipse do. Benedictus alienando ↄ expressam prohibitionẽ testatoris fuerit priuatus ipso iure & ipso facto omni cõmodo testamenti, & etiam portione sua, satis apertè colligitur ex uerbis prolatis ꝑ testatorẽ ibi, ipso facto & iure sit priuatus, iunctis no. per Archi.in c.1.in prin.de rescri.lib.6.cum aliis cumulatis per Ale. consi.139, inuocato suffagio, nu.2.uol.3.ubi uolunt, ꝙ dictio ipso iure, & ipso facto, sunt sinonima, & important, quòd statim absq; aliquo hominis ministerio sequatur effectus. Prout
66 † etiã testator ex illis uerb.ex nunc, priuatus esse intelligatur, idem vr̃ disposuisse; cum talis dictio operetur, ut talis actus retrofingatur, perinde ac si institutus, nec uocatus fuisset, ut plenè tradit̃ per Ang.& Imo.Alex.& Mod.in l.huiusmodi.ff. de verb.obl.& per Ale.& Ias.post Bal.& alios in l.1.num.4.C.de codicil.& Ale.consi.111.Perspectis, col.fi.uol.2.& ꝑ Franc.de Cur.cõsi.42.Quia inquit Bal.col.13.uer.illa enim dictio. Et
67 † in tm̃ ista procedunt, ut etiã locũ sibi uendicent in descendentibus & heredibus ipsius do.Benedicti alienantis, nam cũ ipse non seruando uoluntatem testatoris, quinimò expresè ↄueniendo fuerit priuatus sua portione hæreditaria & omni beneficio inducto ex ipso testõ, ex quo deliquit, prædictam uolũtatem non implendo, & iniuriatus fuit testatori, & ei effectus odiosus, ut s̃.fuit conclusum, ẽt eius filij & descendentes censent̃ exclusi & priuati, ut cõcludit Mathe.Felicia.in d.ↄs.259. col.fi.ex quibus resultat cõclusio, ꝙ ad tale fideicommissum in quo per testatorem fuit grauatus.d.Antonius Frãciscus, nõ poterit uenire dictus dom.Benedictus etiam pro parte, cũ sit priuatus omni beneficio dicti testamenti, & fortius portione sua hæreditaria.ueniunt igitur ad dictum fideicommissum ꝑdicti dom.Hier. Anto.& Fran.in stirpes, ut superius fuit conclusum.

Perisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio conditionalis expirat deficiente conditione.*
2 *Paganus pater filio suo post pupillarem ætatem non potest directò substituere, & num.20. & seq.*
3 *In substitutionum materia ualet argumẽtum & dicere possumus isto casu cessat substitutio, & non loquitur.*
4 *Casus omissus remanet decidendus in dispositione iuris communis, & nume.61.*
5 *Filius institutus hæres a patre, & ab eo minimè grauatus, liberè potest disponere de rebus paternis.*
6 *Rei suæ quilibet est moderator & arbiter.*
7 *Pro expreßo haberi dẽt id, quod testõr uerisimiliter disposuißet*
8 *Quod uerum, quãdo uoluntas processit ad aliquam dispositionẽ.*
9 *Dictio, tunc, temporis extremitatem denotat.*
10 *Substitutio facta in vno casu porrigi non potest ad alium, & nu. 48. & sequent.*
11 *Verba, casu quo, limitatiua sunt dispositionis præcedentis.*

12 Testa-

12 *Testatoris mens in vltimis voluntatiibus potissimum attẽditur.*
13 *Etiam coniecturata, in fideicommissis maximè.*
14 *Fideicommissum inducitur ex voluntate testatoris etiam tacita.*
15 *Fideicommissum conditionale purificata conditione efficitur purum & adimplendum venit.*
16 *Distributiuum, quãdocunque, fideicõmissariã substõnẽ importat.*
17 *Idem quando substitutio collata est in tempus mortis.*
18 *Idem si substitutio facta est sub illa conditione, si institutus decesserit sine filijs.*
19 *Substitutio fideicommissaria continetur sub compendiosa.*
20 *Substitutio facta filio post pupillarẽ ætatem directò inualida est.*
21 *Sustinetur tamen secundùm aliquos in vim fideicommissi.*
22 *Clausula codicillaris operatur, vt substitutio directa valeat in vim fideicommissi.*
23 *Verba directa, an & quando trahantur ad fideicommissum.*
24 *Et quid si testator erat in iure peritus.*
25 *Testator præsumitur se voluisse reddere conformem cum dispositione iuris communis.*
26 *Non est præsumendum testatorem voluisse facere substõnẽ nullã.*
27 *Non est verosimile testatorem uoluisse se incontinenti corrigere, & reddere seipsum sibi contrarium.*
28 *Testamenti verba interpretanda sunt. etiam si deberent impropriari, ne contradicant.*
29 *Contrarietas si qua resultat in testamentis, adimenda est per distinctionem.*
30 *Ita vt contraria reducantur ad concordiam.*
31 *Substitutiones sub vna determinatione comprehensæ, secundùm subiectam materiam diuersimodè quandoque interpretantur.*
32 *Testamenti vna pars declaratur per aliam.*
33 *Verba ista, itaque, ad declarationem præcedentium veniunt, & illa limitant.*
34 *Fideic. inducitur ẽt verbis enũciatiuis per modũ cãæ prolatis.*
35 *Fideicommissum etiam verbis solis enunciatiuis inducitur.*
36 *Fideicom. inducitur ex illis verbis, hæreditas mea sit & vadat.*
37 *Fideicom. ioducitur uerbis habentibus successiuum tractum.*
38 *Verbum, in perpetuum, exponitur pro semper.*
39 *Qui vult consequens, velle videtur necessariũ antecedẽs ad illud.*
40 *Masculinitas conseruat dignitatem & honorem familiæ.*
41 *Testator considerans masculinitatem & familiam, hac de causa videtur fideicommissum fecisse.*
42 *Alienatiõis prohibitio cum assertiõe causæ fideicõmissũ ĩducit.*
43 *Onus reale adiectum hæreditati fideicom. inducit respectu omnium personarum, ad quas bona peruenerunt.*
44 *Verba, sit & uadat, fideicommissum important.*
45 *Fideicommissum inducitur etiam quò ad onus reale ex illis verbis, quòd bona deueniant de liberis ad liberos.*
46 *Idem si testator uoluit bona sua semper debere esse filiorum & descendentium, & quòd transeant de hærede in hæredem.*
47 *Casus non dicitur omissus sed comprehensus attenta mente & ratione disponentis.*
48 *Substitutio facta in vno casu trahitur ad alium ex coniecturata mente testatoris.*
49 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex causa & ratione, quibus testator motus illa fecit.*
50 *Prohibitio ad tempus facta censetur perpetua ex ratione, qua testator fuit motus.*
51 *Prohibitus alienare censetur nedum ipse, sed etiam eius descendentes prohibiti considerata ratione prohibitionis, qua testator fuit motus. & numer. 52.*
53 *Dictio, ita quòd, repetitiua est præcedentium.*
54 *Testator progressus ad plures gradus substitutionum videtur successiuè omnes grauasse. & seq.*
56 *Et inter ipsos descendentes reciprocam substõnẽ videtur fecisse.*
57 *Testator uocans fratrem suum deficientibus filijs testatoris institutis uidetur uocasse nedum fratrem sed etiam filios ipsius & descendentes.*
58 *Testator uocans aliquos in stirpes non videtur eos uocasse secundùm gradus prærogatiuam sed per fideicommissum casu, quo succederet casus substitutionis in stirpes. & nume. 59.*
60 *Bona subiecta fideicom. non possunt per hæredẽ grauatũ alienari.*
62 *Descendentium appellatione veniunt omnes in infinitum.*
63 *Testator uocans descendentes, quo ordine censeatur illos vocasse.*
64 *In fideicommissis an & quãdo filius subintret locũ patris, & succedat vnà cum patruo, & num. 65.*
66 *Fideicommissum conditionale regulariter non transmittitur fideicommissario mortuo conditione pendente.*
67 *Ad fideicõmissum veniunt omnes nominati & vocati a testõre.*
68 *Testator vocans aliquos in stirpes & non in capita uidetur filios etiam præmortuorum vocasse.*
69 *Ita quòd filij subintrãt locũ patris, & succedunt vnà cũ patruis.*
70 *Testatoris voluntas pro lege obseruanda est.*

CONSILIVM XCII.

Prima dubitatio circa testm̃. q.d.Benedicti de Docto-
rib.oritur stante facti ueritate, ꝙ q.d. Antonius
Franciscus de Doctorib.filius p̃fati. d. Benedicti decesserit in
ætate senili, p̃defunctis.q.do.Daniele & Stephano fratrib. d.te
stõris, an substõ & fideicõ.passiuè factũ in personã dicti d. An
1 tonij Francisci expirauerit & fuerit extinctũ & finitũ. Et † pri-
ma fronte vr̃ dicendũ, ꝙ expirauerit & sit extinctũ, nam testõr
directò & nõ p fideicõmissum uoluit, ꝙ sui hæredes essent p̃-
dicti.d.Stephanus & Daniel fratres sui eo casu, quo d. do. An-
ton.Frãciscus eius filius decesserit in ætate pupillari, seu infan
tili, uel uiuo testatore mortuus fuisset, qui casus & q̃ cõditio-
nes in tali substõne appositæ non fuerunt postmodum secutę,
nec purificatę, nam ipse.d.Antonius Franciscus superuixit. d.
testõri eius patri & vlterius nõ decessit in ætate pupillari, nec
infantili, sed senio confectus, quo fit, ut substitutio taliter facta
expirauerit: cũ fuerit conditionalis & cõditio nõ extiterit, ar-
gu.l.cedere diẽ.ff.de uer.sign.& hr̃ in l.1.& 2.& l.hæc condi-
tio.l.in conditionib.l, q̃ hæredi.§.fi.ff.de ↄd.& demon. & bo-
nus tex.in l.si quis ita hæres.& l.si hæredi plures.ff.de condi.
2 insti.cum concor. Et † etiã quia d.testõr d.Antonio Francisco
substituit directò & non per fideicommissum, & ↄñr cũ ipse
vixerit post pupillarem ætatem, talis substõ expirauit, nã paga-
nus post talem ętatem non põt directò filio suo substituere,
ut plenè traditur per omnes in l.Centurio.ff.de vulg.& pupi.
& in l.precibus.C.eo.& in c.Raynaldus.& in c.Raynutius.ex
3 tra de testa.& in c.si pater.eod.ti.lib.6. Et † quia testator dict.
Ant.Francisco non substituit per fideicommissum casu, quo
omni tpe moreretur sine filiis, idcirco succedit doctr.Old.cõ-
sil.21.Thema tale est.& Io.And.in addi.ad Spe.in tit.de testa.
§.1.uer.occurrit.in fi.& Abb.ↄsi.140.Facti contingentia. uol.
1.uolens, ꝙ in materia substitutionum licitè possumus dicere
4 isto casu cessat & nõ loquit᷑ substõ. Videtur † enim casus isto
omissus à testatore, & ideo relinquitur decidendus s̃m iuris
dispositionem.l.si extraneus.ff.de condi.cau.da.l. si cum do-
tẽ.in prin.ff.sol.mat.l.cõmodissimè.l.Gallus §. & quid si tm̃.
5 ubi plenè scrib.ff.de li.& posth. Et † iuris dispõ dictat, ꝙ filius
institutus hæres & non grauatus liberè põt disponere & testa-
ri cũ succedendo patri effectus fuerit dñs rerũ paternarũ, vul-
6 ga.l.in suis.cum vulg.ff.de lib.& posth. Et † in re sua quisque
sit moderator & arbiter, vulg.l.in re mandatã.C.mand.& vni-
cuique dat᷑ facultas per vltimũ iudiciũ disponẽdi, ꝓut sibi pla
7 cuerit.l.1.cũ si.C.de sac.san.eccl. Nec † iuuat dicere, ꝙ dictus
testator uerisimiliter uoluit facere substõnem etiam isto casu,
quo fit: ut debeat haberi pro expresso, arg.eorũ quę hñr. in l.
8 tale pactum.§.fi.ff.de pact. Nam † procedit istud, qñ talis vo-
lũtas est declarata & manifestata, & testator ꝓcessit ad aliquã
dispositionẽ: aliàs enim sufficeret, quia in mente retenta nihil
operarer̃, ut est tex.& ibi no.Bal.& Imo.in l.quidam cũ filiũ
ff.de hære.insti.& plenè per Ale.& Ias.in l.3.in 1. limit. C. de
9 lib.præter. Et † etiam quia illa dictio, tunc, apposita per testa-
torẽ in substõne facta.d.Antonio Francisco denotat extremi-
10 tatem temporis.l.4.§.fin.ff.de condi.& demonst. Et † opera-
tur, ut talis substitutio facta in vno casu non porrigatur ad a-
lium, ut concludit Petr.de Anch.consi.357.Ex serie testamen
ti.col.3.uer.hoc probat.& Ludo.Ro.consi.131.Prima dubita
tio.uersic.2.& per Dec.consi.63.Et pro tenui. colum.1. Prout
11 † etiam illa uerb.eo casu, limitatiua fideicommissi & substitu
tionis idem suadent, ut firmat Dec.consi.336.In casu.numer.
secundo.in fine. ¶ Præmissis tamen non obst.considerato teno
re dicti testamenti contraria opinio & sententia uerior est. In
12 † primis ad id dicendum ita me mouet illa uera conclu. quæ
habet, ꝙ in ultimis uoluntatib.& maximè in substitutionibus
fideicommissariis prædominatur mens & uoluntas testatoris.
l.in conditionibus primum locum.ff.de conditi.& demõst.l.

Publius.in fi.& in l.si mihi & tibi.ī fi.& bene in l.pen. de leg. 1.& in l.cū qō.& l.cum virum.C.de fideicom.& bonus tex.in l.quisquis.de leg.3.& in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebe.
13 Hinc † iura volunt,in fideicommissis mentē testatoris ēt cō-iecturatā magis debere attendi q̄ verborum qualitatē : vt probatur in iurib.s̄.allegatis,& bene tradit Bal.in secūdo notabi. & ibi Mod.plura cumulant per illum tex.in l.qm̄ indignū.C. de testa.& probatur in l.3.vbi Ang.Alex.& Ias.plura deducūt. C.de lib.p̄ter.& sentit ēt Ang.consi.340. Totū dictum statutum.nā vbi hr̄ sensus testatoris, uerborum interpretatio non dēt p̄ualere menti,ita vt sensu melior existat, recedimus em̄ a vi & natura ɔiūctionis verbalis,qn̄ habemus mentē testōris ēt ɔiecturatam,vt dicunt Bal.& Pau.de Cast.in l.fi.C.de impub.
14 Ex † voluntate em̄ testōris ēt tacita & ex ɔiecturis collecta inducit̄ fideicom.ēt si expressè ex verbis non appareat.l.ex facto p̄ponebat̄.§.rerū.ff.de hær.insti.& in d.§.cū ita.ubi oēs scrib. no.& hr̄ in l.fideic.§.itē si quis.in fi.de leg.3.& in l. licet Imperator.vbi Bar.de leg.1.& in l.cū proponeret̄.in fi.de leg.2. & ad id plura cumulat Socin.consi.incip. Cum in præsentiarū.col.pen.quod est positū inter consi.Fran. de Cur. & est in ordine.40.& idem Soci.consi.14.vol.1.& consi.12.& 43.Visis.col.4.vol.3.& bene per Fran.de Cur.consi. 42. Quia inqt Bal.col.1.& 2.& per Soc.consi.51.Super testamentis.col.1.& 2.& consi.63.Antiquissima.col.3.& 9.& consi.75.Dominus Ludouic⁹.col.3.in fi.& per Dec.consi. 15. Et pro tenui.col.2.
15 & consi.38.Circa † primū.col.1.& 2.& cons.369. Iuridicus. col.1.quib.in locis & iura & auctoritates quā plures citant̄,in q.b. apertissimè cōcludit̄,in substōnibus fideicōmissariis debere attendi mentē testōris,nedū expressam sed ēt tacitā & cōiecturatā,& ꝙ talis mens ita collecta p̄dominat̄ & magis dēt attendi & obseruari q̄ qualitas verborū a testōre prolatorū,& ꝙ fideicōmissa inducunt̄ ēt ex cōiecturis & mente tacita & coniecturata ipsius testatoris,esto ꝙ cessent uerba,qua conclusione uerissima & communi stante dico in casu præsenti ex pluribus nos habere mentē apertā ipsius testōris,ꝙ uoluerit substituere p fideicommissum.d.Ant.Frācisco omni tpe casu quo mortu⁹ fuisset sine filiis,& quia dictus casus euenit, nā sine filiis mortuus est,& tale fideicōmissum ɔdonale fuit uerificatū per euentum dictæ ɔdōnis & purificatum,vt in l. fin.§.j.ff. de vulg.& pup.& in l.si pupillus.in fi.ff.de ɔd.insti.necessariò sequit̄,ꝙ restō d.fideicō.purificati erit facienda ipsis substitutis & vocatis ad fideicommissum per testōrem.l.pen.& l.fin. C.
16 ad Treb.& hr̄ in l.filium quem habentem.C.fam.erc.Et † de tali mente ipsius testatoris cōstat: qm̄ ipse testōr instituto domi.Antonio Francisco eius filio eidē substituit,nedum qn̄ ipse decederet in ætate pupillari seu infantili , uel testōre uiuo, sed ēt qn̄ decederet postea qn̄cūq; sine filiis masculis, &c. Per q̄ uerba testator uoluit dicto eius filio ɔpendiosè substituere post uidelicet infantilem & pupillarem ætatem: ut patet ex illis uer.uel postea qn̄cunque,& ex illo uer.decesserit.quod ad mortem instituti refertur,ut hr̄ in auct.de hær.& Falc.§.hinc
17 nobis.& ibi gl.in uer.deficiētis.Et † substō collata in tps mor
* tis cōpendiosam cōtinet,ut firmat gl. * cōiter approbata in l. in testō.C.de testa.milit.& tradit̄ p oēs ī d.c.Raynald⁹.c. Raynutius.& d.c.si pr̄.& p scrib.in d.l.Centurio.& in d.l. precib.
18 Et † suadet̄ ēt ex illa cōditiōe,si decesserit sine filiis,iuxta no. per gl.& doc.in d.l.precib.& in d.l.Cēturio.& bene facit tex.
19 in d.c.si pater.Et† etiā quia facta per illud distributiuum tpis qn̄cunque,quo fit,ut sub ista cōpendiosa contineatur fideicōmissaria,ut hr̄.in d.c.si pater.& in d.l.precibus,& in d.l.hære-
* des mei.§.cum ita.& plenè tangit Bar. quē in hoc * communiter sequuntur doct.in d.l.Centurio.col.mihi.10.uersic.qro utrum substō compēdiosa.circa fi.& col.antepen.in 1. quæst.
20 quartæ quæstio.princi.Et † circa hāc substitutionem factam. d.Antonio Francisco post pupillarem ætatem,& post aditam hæreditatem aduertendum est : qm̄ licet prima facie videat̄ facta directò,& nō per fideicommissum: ut vīr sonare uerba ipsius substitutionis,& ɔr̄r posset dici,ꝙ esset inualida ,ut traditur in d.l.Cēturio.& in d.l.precibus.& in d.c.si pater. & in
21 l.uerbis ciuilib.ff.de vulg.& pup.cū concor.Tamen † opinio
* magis * communis est,ꝙ ualeat iure fideicommissi cū iure directò ualere non possit,ut tenet gl. & omnes antiqui, & Bald. Bar.Ang.Imo.& Pau.de Ca.in d.l.uerbis ciuilib.& Sal. & alij in d.l.precibus.& cōmuniter docto.in d.l.Cēturio.& p Soci.

consi.94.Pro clariori.nu.1.uol.4.& sentit Alex.ɔsi. 201. Perspectis uerbis.col. 5.nu.19.uol.6.ubi expressè dicit, ꝙ quando non est facta substitutio vna sed multiplex,vna scilicet. ĩ. pupillarem ætatem,alia uerò post: quia testator dixit,si institut⁹ decesserit in pupillari ætate,uel postea qn̄cūque sine filiis,talis directò iure succedat &c.Illa substō facta post pupillarem ætatē directò trahi dēt ad fideicōmissum,per gl.in d.l. uerbis
22 ciuilib.& per alia allegata per Ale.Et † eo magis ɔclō ista p̄cedit,attenta clā codicillari,quā apposuit testator in præsenti testō,cuius uirtus est,quòd ubi aliàs substō facta p uerba directa non posset trahi ad fideicōmissum: tn̄ pp ipsam clām codicillarem trahet̄,per l.si frater tuus.ubi doct.C.de fideicō. & per no.p gl.in §.masculo.inst.de pupil.substi.& firmant Bal. Ang. & Imo.in d.l.uerbis ciuilib.& Bar.in l.1.q.16.& ibi etiā Ang. ff.de iu.codici.& alij Mod.in d.l.uerbis ciuilib.& Pau.de Ca. & Mod.in d.l.precibus.& Alex.d.consi.201.col.pe.nu. 18.& Soc.d.consi.94.nu.2.ubi adducit alias plures concor.decis.& plenè tangit Dec.in d.l.precib.col.11.& repeten.post Alex.in d.l.Centurio.fol.16.col.1.& 2.& Cor.consi.44. Videt̄.col.4. in prin.uol.3.& Soc.consi.12.Præsens.col.pen.in prin.uol.3.
23 ¶† Nec istis hēt obstare,si dicat̄,in casu nr̄o uerba directa nō posse trahi ad fideicōmissum,ex quo sum⁹ in claris: qm̄ testator expressè uoluit, ut substō ualeret directò,& nō p fideicō. nam aduertendum est, ꝙ ipse testōr d.do.Ant.Frācisco substituit in plurib.casib.primò qn̄ decederet in infantili ætate, sedò qn̄ decederet in ætate pupillari,tertiò qn̄ uiuo testōre decederet.Istis.n.casibus uoluit substitutionē ualere directò, &
* nō p fideic.ex quo fm̄ * cōes cōclusiōes testōr istis casib.poterat ita disponere,sed eo casu quo do.Ant. Frācīscus decederet post pupillarē ętatē qn̄cūque sine filiis masculis, ꝙ substō a pagano facta ualeret directò,& nō p fideic.nō est consonū dicere,& ꝙ isto casu testōr ita uoluerit,cū iura expressè repugnēt.
24 Nec † est uerisimile, ꝙ dict⁹ testōr,q̄ erat peritissimus,& vtriur.doc.& plurib.annis publicè in Gymnasio Patauino legeret, ꝙ isto casu ita disposuisset,& uoluisset substituere nulliter
25 & ɔ̄ legū præcepta,arg.l.nemo pōt.de leg.1.Imò † ɔ̄ria resultat p̄sumptio, ꝙ se conformem uoluerit reddere cū dispositione iuris,arg.eorū quæ hn̄r in l.si duo.ff.de admi.tut.& p Bar. & alios in d.l.hæredes mei.§. cū ita. & in l. ut iurisiurandi. §.
26 si liberi.ff.de oper.lib.Et † etiam quia nō est admittendum, ꝙ uoluerit substitutionem facere nullius momenti, & inaniter arg.eorum quæ habent̄ in l.nō solùm.ff.de act.& obl.Et ēt q̄a si consideramus uerba prolata a testatore,illa uidelicet, tūc & eo casu, q̄ denotant extremitatem,ut s̄.dictum est, referri debent ad casum immediatè præcedentem, qn̄ do.Ant. Francis-
27 cus uiuo testatore mortuus esset.Et † eo magis quia in sequē. capitulis testamenti eidem vr̄ substituisse, etiā post pupillarē ætatē,& si dicta uer.directò & non per fideicōmissum , ad istū casum traherentur,testator sibi ipsi esset ɔ̄rius, dum postmodū apposuit clausulā codicillarem,ut dixi,& a ɔ̄rietate saluare debem⁹ testatorem,argu.l.nō ad ea.ff.de cōdi.& demon.& in c.inter dilectos.§.cæterùm.de fid.instr.& p Bar.in l.fi.§. idem quęsiuit.ff.de cond.inde.cū aliis adductis per Dec. cōsi. 337.
28 In casu.nu.2.& consi.391.In casu.nu.6.Verba. † n.testamenti ita interpretanda sunt,ne contradicant, ēt si deberent impropriari,ne contineant aliquòd absurdum.l.uxorem.§. codicillis,ubi gl.in uer.pietatis.& in §.concubinæ.ubi not.de leg. tertio,& ponit Alex.consi.17.Circunspectis.nu.6.uol.7.& De
29 ci.consi.268.Cōclusio.col.fi.Et † iō per distinctionem talis ɔ̄rietas debet remoueri,ut dicit Alex. in l.1.ff. ne quis eum.&
30 consi.141.Viso testō.col.4.uol.2.Et † semper amplecti debet illa opinio & interpretatio,per quam prima facie ɔ̄ria reducūtur ad concordiam.l.si finita.§.illud.& ibi Mod.ff.de dam.infec.& in c.literas.de resti.spol.& maximè qn̄ talis concordia fauet testō,ut dicit Alex.consi.50.In causa,col.penul. uolu.7.
31 Nec † inconuenit, ꝙ fm̄ subiectam materiam stante ratione diuersitatis inter casum & casum plures substitutiōes sub vna determinatione comprehensæ diuersimodè intelligant̄,ut tra
* dunt * cōmuniter omnes in l.nam hoc iure.per illum tex. ff. de vulga.& pup.& ponunt plenè Mod.post alios in l.in testamento.C.de testamen.milit.& bene facit tex.iuncta gl.in l.2. ff.de offi.p̄conf.& lega.vnde ad casum p̄sentem inferendo,dico ꝙ illa uer.a testōre prolata,directò & nō per fideicōmissū. vt iacēt, locum sibi uendicabunt in illis tribus casib. substitutionis,

tionis,in quibus iure directo & nõ p fideicõmissum substõ pt procedere,non aũt in casu præsenti,ex quo fuit facta post pupillarem ætatem,& post aditã hæreditatẽ,quo casu debet impropriari,vt valeat in vim fideicommissi attenta potissimè clã codicillari,& rõne diuersitatis de casu ad casum,vt dictũ est.
32 Quod † ẽt clarius suadet consideratis seq.capi.dicti testmi, in quib.testõr do.Ant.Francisco p fideicõ.substituit,p q̃ capita clarà optimè declarat psens casus quatenus dubitationẽ haberet,cũ p vnã partem testamenti declaret alia,& per vnũ caput ẽt aliud declaret,vt hr in l.vtrũ.ff.de peti. hæred.& plenè traditur in l.qui filiab.& in l.si seruus pluriũ.§.fin.de leg.1.& per Bar.in l.alimenta.ff.de ciba.& alimẽ.leg.& in materia substõnum tradit Bar. quem oẽs ibi sequunt in d.l. Cẽturio. col. mihi.8.uer.quid enim si dicit testator.& q in sequentib. capitib.ita substituerit,deducit,nã postq̃ testator.d. Antonio Frãcisco eius filio substituit fratres ipsius testõris, & eis mortuis descendentes ipsorũ,dispõsuit casu quo morerent oẽs fratres testatoris,q tota hæreditas ipsius sit & esse debeat filiorũ masculorũ dictorũ fratrum,seu descendentium ex eis,subdens ẽt uerba ista,ita q d.hr̃ditas sua semp & in perpetuũ sit, & uadat in masculos de domo de Doctorib.descendentes ex masculis, p quæ uerba testõr vr omni casu & oĩbus personis in testõ vocatis fideicommissum iunxisse,nã post mortẽ fratrum vocauit filios & eius descendentes,qđ satis erat respectu fratrũ,vt quò
33 ad eos fideicommissum esset inductũ.Verùm † non contẽtus tali dispõne eam declarauit,limitauit,aperuit & augmentauit, vt patet ex illis uerbis,ita q,q̃ veniunt ad declarationem pcedentium,& illa limitant & declarant,vt dicit Soci. allegando iura consi.241.Circa primam.in fi.vol.2.& Dec.cõsi.227. In casu.col.3.nu.6.& Soc.cõsi.89.Circa primum.nu.15.volu.4. quinimò veniunt ẽt ad augmentum pcedentium,vt tradit idẽ Soc.cõsi.100.In dubitatione.nu.7.& 8.& consi.seq.nu.6. vol. 4.& Fran.de Cur.cõsi.49.Recolẽdę memorię.col.25.ver. cõfirmant pmissa,& ver.seq.vbi adducit Bal.in proœ. Gregoria. col.11.& alias decis.vñ cum di.verba ad pręcedentia veniant declaratiuè & ampliatiuè,satis apertè ex illis colligit rõ & cã finalis,quib.testõr motus fecit tale fideicommissum, & talem dispõnem,quæ fuit: vt hr̃ditas sua semper & in perpetuũ sit & vadat in masculos de domo de Doctorib.descẽdentes ex ma-
34 sculis.Per † q̃ verba dispositiuè apposita apertè fuit fideicommissum inductum: qm̃ nedum verba dispositiua,sed ẽt enunciatiua pbata per modum cãæ inducũt dispõnẽ & fideicõ. vt dicit Bar.in l.socer.§.Lucius.ff.sol.matr.& in l.q volebat.ff.de hær.insti.& in l.ex hac scriptura.col.2.ver.venio ad fin,vbi oẽs scrib.sequunt.ff.de dona.& alibi pluries.Bar.idẽ firmat,& tradit Soc.cõs.227.Præsens.col.2.uer.5.qa.vol.2.& cõs.12. col. fi.& cõsi.44.col.2.& 3.& cõs.57.In cã filiorũ.nu.3.volu.3.&
35 Dec.cõsi.218.In casu.nu.15.Imò † & sola enunciatiua fideicõmissum inducunt.l.Pãphilo.in prin.& ibi Bar.de leg.3.& p
36 Dec.cõsi.38.col.1.in fi.nu.2.Prout † dicta verba,sit & vadat, fideicõmissum ẽt inducunt,vt plenè post Bar.& alios tradunt in si.Mod.in d.l.precibus.& cano.in d.c.Raynaldus.& in d.c. Raynutius.& Fran.post alios in c.si pater.de testamen.lib. vj. & Dec.d.cõsi.38.ferè p totũ,vbi verba pdicta,semp sint & vadãt,fideicõmissum inducũt,vt p eũ allegãtem decisi. maximè in prin.& col.2.& col.4.uersi.sed tñ his.& idẽ vult Soci. con-
37 si.3.In cã.col.1.vol.3.Suadet † ẽt istud,nã testõr vsus est verbis denotantibus tractum tpis,scilicet q hęreditas sua semper & perpetuò sit & vadat &c. Quæ verba tractum successiuum significant,& fideicommissum important,ut punctaliter dicit Cuma.in l.cum ita.§.in fideicom.de leg.2.& firmat Soc.in l. si cognatis,col.10.ff.de reb.dub.& in l.Gallus.§. quidã rectè. ver.quartus casus.& idẽ Soc.post alios & post Im.in d.l.Gallꝰ. §.instituens.& consi.62.Viso.nu.4.& vol.3.& Alex.cõsi. 9. & seq.vol.1.& cõsi.5.vol.3.& ista ꝯfirmant ex illa dictiõe,semp, q̃ exponit omni casu,& omni tpe.l.1.vbi gl.& oẽs.ff.sol.mat.
38 l.semp.ff.de iu.immu.no.Alb.in dictio.in ver. semper. Et† ly ver.in ppetuũ,exponit p semp,& durat sine tpis pfinitiõe. ita q non censet personale,vt allegando decis.ꝯcludit Soc. consi. 12.nu.14.& cõs.84.Accuratissimè.nu.4.& 5.& cõs.44.Visis. col.2.vol.3.& consi.51.num.4.volu.4. Quæ verba verificari non possent,nec adimpleri,si fideicommissum non induceret ẽt isto casu,quo do.Antonius Franciscus mortuus est sine filiis,verba enim illa,ita q hæreditas semper & in perpetuũ sit

& vadat in masculos de domo de Doctorib. descendentes ex masculis,vt verificent & adimpleatur, ꝯprehendunt oẽm casum,omne tps,& omnem personã vocatã a testõre,nã aliàs nõ possent effectum sortiri,& iõ p ea inductũ fuit fideicõmissum gradatim;quia aliàs hr̃ditas semper & perpetuò non posset in
39 descendentes de familia peruenire. Et† cũ testõr voluerit istud ꝯñs,videlicet q hæreditas sua semp & ppetuò vadat in dictos descendentes,vr velle necessariũ antecedens, quod est, vt oẽs illi,ad quos bona peruenerunt,vocati & honorati a testatore censeant grauati,arg.eorũ q̃ hñr in l.ad rẽ.& in l.ad legatũ.ff. de pcur.& in l.illud.ff.de acq.hæred.cũ aliis plenè cumulatis per scrib.in c.prætereà.extra de offi.deleg.& in l.2.ff.de iuris.
40 om.iud.& plenè voluit Dec.cõsi.pdicto.38.col.2.Illa † insuper verba,ita q hæreditas testatoris semp & ppetuò vadat &c. Expressè indicãt,testatorem voluisse inducere fideicõmissum, ità vt eius bona perpetuò & semp, idest omni casu remaneret in sua familia;considerauit.n.expressè conseruationẽ ipsius, q̃ p masculos & diuites recipit augmentum,dignitatẽ & honorem.l.1.§.pen.ff.de ven.inspi.§.cæterùm. & §.media. insti. de legi.agna.suc.& p Bar.in l.1.C.de digni lib.12.& p repetẽ.in c.grãdi.de supple.negli.præl.li.6.cũ aliis adductis p Alb.Bru.
41 in trac.q stantib.masc.fœmi.non succe.in 3.art.prin. Et † qñ testõr disponit,q bona sua semper remaneant in filios, vel descendentes de familia,inductũ dr fideicõmissum,vt dicit Are. col.3.& latius Soc.col.8.versic.4.& vl.casus in l.qui Romę.§. coheredes.ff.de verb.obl.& cõcludunt oẽs in l.filiusfa.§.diui. de leg.1.vbi post alios repeten.ibi plenè attingunt col.35.& seq.dum tangunt articulum,qñ testator prohibet alienationẽ bonorũ ex cã:quia vult perpetuò remanere in familia, & illa deuenire ad descendentes,& penes illos conseruari perpetuò, nam tunc gradatim inductum est fideicommissum, & actiuè & passiuè,vt ẽt plenè tangit Soc.cõsi.251.Quoniã in præsenti.col.2.volu.2.& consi. 57.In cã filiorum. & consi.43.Visis. vol.2.& Dec.consi.23.In casu,col.2. quod est in istis nouiter impressis,& cõsi.23.Et pro tenui.& consi.38.Circa primum.
42 & cõsi.357.nu.1.& Fran.de Cur.consi.63.col.3.in fi. Et † licet in dictis locis doc.loquantur,qñ est facta prohibitio alienationis cum assertione dictæ caulæ,tñ idem est in casu pñti cõsiderata rõne,pp quã fit illa decisio,quæ est,vt bona perpetuò conseruentur in familia,qđ vtiq; idẽ est in casu nr̃o, si hæreditas testatoris semp & perpetuò dẽt ire in masculos de Doctorib.descendentes ex masculis, nam ex istis verbis testator cõsiderauit cõseruationẽ bonorum in familia perpetuò,& omni casu,qđ quidem non posset sortiri effectũ,nisi ẽt alienatio bonorum censeatur prohibita,& nisi gradatim actiuè & passiuè fideicõmissum inducat,ut ẽt bene concludit Soc.vbi satis ad propositũ loquit in d.cõsi.12.nu.2.vol.3.ubi vult, q si testõr disposuit,q bona remanerẽt in familia,oẽs gradatim vñr grauati de restituendo.adducit iura & decis.vt p eum,quæ vi-
43 deri pñt.Et † ista ẽt suadent: qm̃ testõr nedum vr affecisse & grauasse personas per eũ honoratas, sed vr potius imposuisse onus reale in dicta sua hæreditate,dum dixit,q hæreditas sua semp & perpetuò sit & vadat,q̃ verba inducunt onus ipsi hæreditati & ipsis bonis,ita ut sit onus reale,quo fit,vt ipsa hæreditas censeat esse grauata,& grauamen censeat scriptũ in rem afficiens hr̃ditatẽ quocũque vadat,& ad quascũque personas, ita,vt quicunque q̃ possidet hr̃ditatẽ ipsam & bona censeatur esse grauatus fideicõmisso,ut tradit Bald.& Sal.col.pen.in d.l. precib.& Bar.cõsi.Andreas.vt refert & sequit Fran.de Cur.cõsi.51.Sup testa.col.mihi.11.ver.accedat ad pmissa. vbi ad id alias adducit decis.& idẽ tradit consi.42.Quia inquit Bal.col. 4.ver.accedat ad præmissa.& col.10.& seq. versi. & potissimè quia,cũ verb.seq.& multa ad propositũ adducit Soc.cõsi. 62. Viso.col.pen.nu.12.& ẽt aliquid tãgit.d.consi.12.nu.13.vol. 3.& cõsi.250.In cã Bon.in fi.vol.2.Quib.ĩ locis allegant plures aliæ decis.in quib.cõiter cõcluditur,q qñ onus fideicommissi est reale,& sic iniũctũ reb.& hr̃ditati,afficit oẽs,ad quos hr̃ditas puenit,ita vt ẽt illi,q eã possident,censeantur expressè
44 grauari.Et † vlterius etiã istud suadetur ex illis verbis, sit, & vadat in masculos descendentes ex masculis de domo de Doctorib.per q̃ verba inductũ fuit fideicõ.gradatim, vt tradit in l.fi.C.de ver.sig.& ponit Soc.cõsi.43.Visis.vol.3. & diffusius
45 consi.51.visa facti narratione.col.fi.uol.4.Et † idem Soci.d. cõsi.62.nu.2.& 12.& uol.3.ubi vult,q qñ testator disponit,q bona

bona deueniant de liberis ad liberos, censet iniũctũ fideicom-
missũ, & onꝰ reale: ut tradit Bal. in l. ab eo. C. de fideic. & Bal.
46 & Saly. in d. l. ꝑcibꝰ. col. pe. Et † bñ etiã facit, qđ vult idẽ Soci.
ꝯsi. 57. In cã. col. 1. uol. 3. ubi ꝯcludit, ꝙ qñ testõr dicit, ꝙ bona
sua semp vult, ꝙ sint filiorũ & descendentiũ ipsorũ, & ꝙ tran-
seat de hærede in heredem, ꝑ talia uerba inducit̃ fideicõmiss.
efficax, adducit iura & decis. istud ꝓban. ut ꝑ eũ. Ex istis aper-
tissimè patet, ꝙ testõr considerauit bona conseruari debere in
familia ꝑpetuò, & ꝙ semp hæreditas sua esset in descendentes
de domo de Doctoribꝰ masculos, per quã rõnem gñalem &
amplissimã ampliat̃ dicta substitutio facta casu, quo fratres te
statoris decederent, & cõsiderata ista rõne gñali, qua testator
fuit motus & quã expressit, talis substitutio locũ sibi uendicat
etiã isto casu, qñ d. Antonius Frãciscus mortuus est sine filiis.
47 Tũ † quia attenta dicta rõne, qua testator fuit motꝰ, casus iste
dr̃ cõprehensus & non omissus, considerata mente disponen-
tis, ut in sim. dicit gl. in uer. Italiæ, in c. 1. de tempor. ordinan.
li. 6. & gl. in uer. eligatur. in cle. & Bal. in l. de quibus. ff. de legi.
48 & Moder. in auct. quas actiones. C. de sac. san. eccle. Et † stante
identitate rõnis & mentis ac uoluntatis testatoris, substitutio
facta in vno casu comprehendit etiam alium, quãto ergo for-
tius est porrigenda ad alium casum, de quo testator uerisimi-
liter ita disposuisset, si de eo fuisset interrogatus, uel de eo co-
gitasset, ut est tex. & ibi Bar. in l. Titius. §. Luciꝰ. ff. de li. & post-
hu. ubi Mod. alia adducũt, & ponit Ale. ꝯsi. 129. uol. 2. & plu-
ra ad id adducit Frã. de Cur. d. cõsi. 51. col. 2. in fi. & col. 3. &
consi. 29. col. 1. in fi. & cõs. 23. col. 2. & 4. & consi. 75. col. 4. &
49 bene per Soc. consi. 5. In primo. num. 3. uol. 3. Et † apertius &
fortius ista comprobant̃. nam communis & solida ꝯclo. est, fi-
deicommissa ampliari, restringi, extendi, declarari, & limitari
per rationem, & causam, qnibus testator motus fuit ad fidei-
commissum facien. ita ut rõ & causa debeat attendi, nõ autem
dictum & uerba expressa, ut hr̃ in l. cũ pater. §. dulcissimis. ubi
scriben. de leg. secũdo, & per Bar. ĩ l. regula. §. & licet. ff. de iur.
& fac. igno. & multa ad id adducit Fran. de Cur. consi. 43. Sta-
tuto seu consuetudine. col. 5. in fin. uer. 10. ꝓmissa. & cõsi. 44.
Sæpe reuoluta. col. pen. & consi. 80. Rectè præfatus. col. 2. uer.
sed premissis. prout etiã facit Soc. consi. 43. col. 1. uersicu. nam
50 ratio gñalis. & cons. 77. Visis. col. 1. nu. 2. uol. 3. Et † est bona
decis. Bar. in l. pater filiũ. §. fundum. de leg. 3. & Pau. de Castr.
consi. 263. Circa primum. in 2. dubio. col. pen. uers. sed ad pri-
mum, ſm nouam impressionem, ubi vult, ꝙ prohibitio ad tẽ-
pus propter rationem censet̃ perpetua, ut declarat Dec. consi.
51 87. Licet controuersijs. col. 2. & seq. Hinc † Alex. in l. filiusfa.
§. diui. de leg. 1. & ibi Moder. maxi. repeten. car. 9. & 10. uersi.
querit demum Bar. & uersic. aliquando & tertiò. uolunt, ꝙ li-
cet Barto. ibi col. pen. dicat, ꝙ prohibitio de non alienando fa-
cta filio non extendat̃ ad nepotes, ex quo fieret de persona ad
personam, tñ istud non procedit, qñ testator prohibuit filios
alienare bona extra familiam: quia uoluit illa peruenire ad ne
potes & descendentes. nã attenta ista ratione ꝑ testatorem ex-
pressa, etiã nepotes censentur esse prohibiti, & extensio fit ad
ipsos, licet non appareant expressi uerbo, ex quo continentur
in ratione per testatorem declarata, qua fuit motus ad prohi-
bendum uel faciendum fideicõmissum, allegant. l. peto. §. fra-
52 tre. de leg. 2. & alias decis. ut per eos. Et † facit, quod vult Ale-
xã. consi. 56. Consideratis. uol. 1. & consi. 23. uol. 2. & ad idem
possem plura alia cumulare, in quibus præsens ꝯclusio firma-
tur, qua stante necessariò infertur, ꝙ tale fideicom. fuit factum
etiam in personam ipsius do. Antonij Francisci sine filiis de-
functi: cũ mens testatoris, rõ & causa ab ipso expressa etiã ip-
sum comprehendat, & in fideicommissis procedamus ex con-
iecturis, & mentem potius attendamus quàm uerba, & si de
mente constat, licet uerba deficiant, illa debet attendi & obser
53 uari, ut dictũ fuit superius. ¶ † Nec ob illa dictio, ut s̃. posita in
fi. illorũ uerb. ita ꝙ hr̃ditas &c. q̃ est repetitiua præcedentium,
ut tradit Bar. per illum tex. in l. 1. §. hoc edicto. ff. de postul. &
in l. talis scriptura. §. fi. uer. 1. uidendũ. de leg. 1. nam & in ꝑce-
dentibus de ipso do. Antonio Francisco pluries & pluries fuit
facta mentio, & potissimè qñ testator illi substituit, qñ deces-
sisset quandocunque sine filiis, & ꝯñr ad omnia superius dicta
debet referri, & ita relata confirmat, quæ superius dicta & cõ-
54 clusa sunt. Prætereà † ꝙ ẽt isto casu do. Antonio Frãcisco fue-
rit facta substitutio, bñ deducit̃ ex eo: qm̃ testator fecit plu-
res gradus substitutionum, primò substituendo eidem do. An-
tonio Francisco, quem instituit & uocauit, & demũ substituẽ-
do fratribus ipsius testatoris, & gradatim aliis descendentibus
ex ipsis, uocando descendẽtes masculos, ut superius dictũ fuit
& demum voluit, ꝙ deficientib. omnibus masculis de domo
de Doctorib. vocatis ad hæreditatem dicti testatoris, ꝙ ꝑ viam
substitutionis ad eius hæreditatem venirent filiæ fœminæ fra-
trum suorum & descendentes ex dictis filiabus, & demũ om-
nibus illis deficiẽtibus voluit bonorũ suorum distributionem
55 fieri, vt in testamento. Ex † quibus colligitur, ꝙ substituit fœ-
minas post mortem filiorum & fratrum suorum ac omnium
descendentiũ masculorũ & fratribus, & talem substitutionem
fecit post mortem pluriũ expresse per ipsum vocatorum, & eã
fecit in tota hæreditate, quo casu inter ipsos ita uocatos facta
vr̃ inuicem reciproca substitutio: ut firmat Pau. de Cast. consi.
352. Duo videnda sunt. & in l. pen. C. de impub. & in l. 1. ff. de
vulg. & pup. quam decis. valde commendat Io. Bap. de S. Seue.
56 in d. l. pen. Et † qñ ista duo concurrunt, talẽ opinionem Paul.
de Cas. sequitur Ale. & ibi etiam Paul. de Ca. se declarat, in l. si
pater impuberes. ff. de vulg. & pup. & sequitur etiã Soci. in d. l.
heredes mei. §. cũ ita. col. 2. nu. 8. uersi. aliquando & tertiò. vbi
eam comprobat optimis rationibus, & etiam eam sequitur Ia-
so. in d. l. pen. nu. 8. & 9. & Fran. de Cur. consi. 42. Quia inquit.
col. 5. versicu. 4. roborantur. & col. 13. uersicu. ad quintum. &
consi. 51. Super testamentis. col. 11. uer. & bene comprobant̃.
57 † Ad quod bene facit, quod dicit Dec. consi. nouiter impresso.
23. in casu. nu. 7. vbi vult, ꝙ qñ testator vocat fratrem suũ de-
ficientibus filiis testatoris instituit, ꝙ sicut frater vocatur iure
58 fideicommissi, ita etiam & ipsi filij & descendentes. Ex † alio
etiam potest colligi substitutio dicto casu facta ex illo uersi. te-
stamenti, & casu supra dictarum substitutionum eueniẽte. ubi
testator expressè vult, ꝙ vocati ad eius hæreditatem succedant
in stirpes, & non in capita, q̃ verba, in stirpes, fideicommissum
important inter ipsos vocatos, quos voluit succedere casu, quo
veniret casus substitutionis in stirpes, non autem ſm prærroga-
tiuam gradus, vt firmat Fran. de Cur. d. consi. 42. col. 5. uer. vl-
timò & fortius. & col. 15. in prin. versi. ad vltimum venio. vbi
istud ꝓbat rõne & auctoritate, ex quibus necessariò dicere co-
gimur, ꝙ ꝑdicto do. Antonio Frãcisco per dictũ testatorẽ eius
patrem fuit facta fideicommissaria substitutio etiã in præsen-
ti casu, in quo mortuus fuit post pupillarem ætatem, & post a-
ditã hæreditatem sine filiis. ¶ Non obstant ea quæ superius in
ꝯtrium fuere adducta, & primò dũ dicebat̃, ꝙ d. Ant. Francisc.
fuit tm̃ facta substitutio casu, quo decederet in ætate infantili,
vel pupillari, vel viuo testatore, & quia nullus casus dictæ sub-
stitutiõis cõditionalis successit, nec fuit purificatꝰ, ꝙ talis sub-
stitutio euanuit &c. Nam in ꝯriũ est ipsa veritas: qm̃ dicto do.
Anto. Francisco etiã fuit facta substitutio in casu præsenti, in
quo mortuus fuit sine filiis, ẽt post pupillarem ætatem, & post
aditã hæreditatẽ, vt superius apertissimè fuit deductũ. Nõ ob-
stat secũdum, in quo dicebat̃, quòd do. Antonio Frãcisco fuit
tãtùm directò facta substitutio, & nõ per fideicõmissum. nam
cõtrarium est ipsa veritas: quoniã ex pluribus supra deductis
satis apertè constat, ꝙ sibi fuit facta substitutio per fideicõmis-
sum, ex quibus etiam tollitur doctri. Oldr. & sequac. in qua di-
cebatur, ꝙ substitutio facta do. Antonio Francisco non loque-
bat̃ isto casu. nam dico, ꝙ isto casu expresse fuit sibi facta sub-
stitutio, vt apertissimè colligit̃ ex pluribus superius adductis,
& ꝯñr tollitur aliud, in quo dicebatur, ꝙ iste casus erat omis-
sus, nã dico ꝙ fuit & est satis expressus, tum cõsideratis verbis
prolatis ab ipso testatore, tum considerata eius mente, causa &
rõne, quibus motus fuit ad faciendum tale fideicõmissum, de
59 quibus s̃. plenissimè dixi. Ad † q̃ etiam faciunt ea, quæ ponit
Fran. de Cur. consi. 63. Statuto. col. 5. ver. nam siue loquamur,
& consi. 51. Super testamentis. col. 11. & seq. versi. condescen-
60 do ad testm̃. Et † cũ bona dicti testatoris fuerint & sint subie-
cta dicto fideicõmisso, domi. Ant. Franciscus nõ habuit facul-
tatẽ de illis disponẽdi, nec inter viuos, nec in vltima volũtate.
l. peto. §. fratre. de leg. 2. cũ aliis plenè cumulatis in l. filiusfa-
mil. §. diui. de leg. 1. & in l. qui Romæ. §. coheredes. ff. de uer-
bo. obl. & in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Treb. & in l. fin. §. sed
quia. & seq. & in auc. res quæ. C. cõmu. de lega. cum concord.
Talia enim bona fideicommisso subiecta venire debent ad il-
los, quorũ causa fideicommissum fuit factum, & illi qui ad fi-
deicom-

deicommissum uocantur admitti debent ad dicta bona cōsequendum, s̄m q ipse testator ordinauit: ut plenè tradit in decis. & iuribus superius allegatis. Nō obstat, q testator nō trāsiuit ad hāc dispositionē, nā dico, q in casu præsenti expresse disposuit, ut multipliciter patet ex deductis s̄. & sic cessant adducta p Alex. & Ias. in l. 3. C. de lib. præter. Nō obstat ēt cōsideratio facta sub illa dictione, tunc, & super illis uerbis, eo casu. nā cōsideratis uerbis ipsius testatoris, eius mēte, cā, & ratione, q̄bus motus fideic. fecit, talia uerba & dictiones nos minimè habent cogere: ut casus præsens non sit cōprehensus ĩ isto fideicom. & q substitutio fideicōmissaria non comprehendat, nec
61 porrigatur ad hunc casum. Obiectio† .n. procederet, q̄n aliter ex uerbis & mēte testatoris nō appareret, sed cū in casu præsenti apertissimè patet, testatorē ēt isto casu substituisse & fecisse fideicom. ut plenè superius fuit deductū, obiectio nihil obstabit. ¶ Secūda principalis difficultas in hac cōsultatione est stāte cōclusione superius firmata, q do. Anto. Frācisco fuerit p testatorē facta substitutio casu, quo decederet quādocunq; sine filijs, quæ psonæ dicantur a testatore uocatæ ad tale fideicō, & dicendū est, uocatos esse omnes masculos descendentes ex fratrib. dicti testatoris, & ꝯñr filios, nepotes & pronepotes, & alios masculos descēdentes ex quondā do. Daniele fratre dicti testatoris, qui prædictos omnes uocauit: ut patet in capite substitutionis p testatorē factæ, casu quo dom. Daniel substitutus decederet, & in alio capite testamēti, ibi, casu uerò q, & ibi, ita q dicta hæreditas, & ēt ex alio capite ibi, omnibus autē masculis de domo de Doctoribus ad hæreditatē dicti testatoris uocatis mortuis &c. per quæ uerba patet, q in præcedētibus expresse uocat dictos descendentes, & clarius testator hoc idem uult in illo capitulo testamēti, ibi, & casu supradictarum substitutionū eueniente. & uersi. seq. ibi, & quos ad hæreditatē suā uocat, prout ēt istud suadetur ex alijs capitulis dicti testamenti, in quibus deficientibus masculis descendētib. ex fratribus dicti testatoris, uocat filias fratrum & descendentes ex eis, & sic proculdubio dicendū est, ad tale fideicom. testatorē uocas-
62 se masculos descendentes ex suis fratribus. Et † appellatione descendentiū omnes ueniunt in infinitū, qui descendunt ex illis uocatis, ut hr̄ in l. liberorū. in prin. ff. de uerb. signi. ibi, cetcrique, qui ex his descendunt. & in l. fi. ibi, uel deinceps alij descendentib. ubi docto. no. C. de suis & legiti. & in auct. de hæred. ab intesta. uē. §. j. & tradit Alex. consi. 156. Viso themate. col. j. uol. 2. ubi adducit alia iura, & cōsi. 18. Super primo. col. fi. & cōsi. 24. Ponderatis. col. 4. & cōsi. 64. Difficultas. col. 2. & plura adducit Franc. de Cur. cōsi. 42. Quia inquit, col. 4. in fi.
63 uersic. 2. cōfirmātur. & Dec. cōsi. 223. In casu. nu. 2. ¶ † Verū stāte conclusione superius firmata adhuc dubitari posset, q tales descendentes nō censeātur uocati insimul & semel, sed ordine successiuo, & gradatim, & sic seruata gradus prærogatiua ut q gradu reperit̄ ꝓximior, ille deāt p̄ferri; ut tradit̄ p omnes scrib. in l. fi. C. de uer. sig. & in l. cū ita. §. ĩ fideicōmisso. de leg. 2. & in l. peto. §. fratre. eo. tit. cū alijs cumulatis per Dec. cōs. 1. & consi. 269. In causa. in fi. & per Soc. in l. si cognatis, col. ante
64 penul. pen. & si. ff. de reb. dub. Et † q̄m do. Benedictus in gradu antecedit do. Hieronymū filiū domini Danielis fratris d. Benedicti, & ēt antecedit in gradu do. Antonium, & do. Franciscū filios quondam domini Alex. & fratris ipsius do. Benedicti. ipse vr̄ præferendus prædictis suis nepotib. filijs ex fra-
65 trib. pręmortuis. Nam † in successione talis fideicommissi filij præmortuorum non subintrant locū parentum, nec succedūt unà cum patruis, ut dicit Ang. Aret. in §. cum filius. institu. de hęre. q̄ ab intesta. & per tale fideicōmissum succeditur testatori, qui cum sit transuersalis, filij etiam nō subintrant locū parentū: cum talis successio reguletur sicuti successio ab intestato, in qua filij præmortuorum subintrant locū parentum, exceptis duobus casibus, de quibus in d. §. cū filius. & in auct. de hæred. ab ĩtesta. ueni. §. j. & §. reliquū. & per Bar. & alios per illum tex. in auct. post fratres. C. de suis & legit. & in §. si plures institu. de legit. agnato. successio. cum alijs plenè cumulatis
66 per Deci. in d. consil. j. & alijs pluribus cōsi. Et † ista uidentur approbari p doct. gl. in l. unica. C. de his qui an. aper. tabu. ubi scriben. not. & in d. l. hæredes mei. §. cū ita. ubi plenè Soci. cū
* alijs concord. in quibus communiter * concluditur, q q̄n fideicommissum est cōditionale, ut fuit præsens, & fideicōmissarius moritur ante grauatum & ante euentū conditionis, nō transmittit tale ius & spē fideicommissi ēt ad suos, unde prædicti. d. Ale. & Daniel mortui ante. d. Antonium Frācisců grauatum non potuere tale ius & spē fideicommissi cōditionalis transmittere ad eorū filios, & sic ad dictos. d. Hieronymū. d. Antoniū & Franciscum. Tamen adhuc istis non obstantibus, dico ad tale fideicōmissum ita debere succedere. d. Hieronymū. d. Antoniū. & d. Franciscum, sicut & d. Benedictū in stir-
67 pes tñ. Et † istud affirmo ex eo: q̄m omnes sunt ad tale fideicōmissum uocati & nominati p ipsum testatorē, quo fit ut nominati & uocati a testatore debeāt insimul ad fideicōmissum uenire, ut est tex. & ibi omnes firmant in d. l. cū ita. §. in fideicōmisso. ibi, qui nominati sunt. de leg. 2. & est tex. & ibi doc. maximè Pau. de Cast. & Ias. in d. l. fi. ibi, nulla speciali adiectione. C. de uerb. sign. & per Soc. in d. l. si cognatis. col. antepen. nu. 31. & aliàs consulendo pluries istud firmaui allegando alias
68 decisiones concor. Testator † autē in illo capite testamenti, & casu supradictarū substitutionum eueniente. & ibi, & quos ad hæreditatē suam uocat, succedant in stirpes & non in capita, expresse uult, q uocati ab ipso ad suam hæreditatem debeant succedere in stirpes & non in capita, per quæ uerba uoluit filios præmortuorum representare præmortuos, & succedere in locū parentū, ita ut unà cum patruis eorū succedant: talis enim successio per stirpes hanc recipit interpretationē, tā iure antiquo, quàm nouissimo; ut filij præmortuorū representēt locum parentum, & succedant unà cum patruis eorum, ut est tex. apertus in auct. de hære. ab intesta. uen. §. j. in fi. ibi, quam successionem in stirpes uocauit antiquitas. & uer. præced. & sequen. & etiam probatur in d. auct. §. reliquum. uers. si autē defuncto. & uers. huiusmodi. & uersi. sequen. & ꝓbatur in §. cū filius. & uersi. & quia. & in §. fi. institu. de hære. quæ ab intesta. in §. hoc etiam addendum. in fi. instit. de legi. agnat. successio.
69 & in auct. defuncto. C. ad Tertul. a ꝯrio sensu. Quando † non consideratur prærogatiua sed successio in stirpes, ut not. ibi Fulg. Paul. & Corn. & ēt traditur in auct. cessante, in auct. post fratres. in fi. C. de legit. hæred. cum alijs concordan. in quibus
* tradit̄ communis * & uera conclusio, q q̄n successio debet fieri in stirpes, filij præmortuorum subintrant locum parētum, & succedunt unà cum patruis, & ita firmat. Soci. consi. 69. Viso testamento. col. 2. & col. 3. uersi. in primis vr̄, & apertius uersi. ideo autem dixit in stirpem. & consi. 104. Quoniam pręsens. col. 3. uersi. 2. quia. & uersi. seq. uol. 3. & optimè tradit Corn. consi. 37. In hac consultatione. column. 2. uers. uerisimile est, col. 3. uersi. applicando itaque. & uersi. seq. uol. j. & est de mente Fran. de Cur. d. consi. 52. col. 5. uersi. ulti. & fortius. &
70 co. pen. uer. ad ultimū. Cū † itaq; testator uoluerit in tali fideicōmisso sibi succedi p stirpes, penitus exclusit pgatiuā gradus & proximioritatem, & eius uoluntas pro lege seruāda est uulg. §. disponat. in auct. de nupt. & quando lex considerat successionem in stirpes, cessat prærogatiua gradus, nec præfertur proximior, sed filij præmortuorū subintrant locum parētum, ut succedant unà cū patruis, licet illi sint proximiores, ut sūt iura & decis. superius adductæ, idem dicere debemus, quādo testator ita disposuit: cum eius dispositio sit lex, & eius mens & uoluntas sit seruanda, per quæ tolluntur & declarant̄ omnia, quæ superius in ꝯrium fuere deducta, non. n. procedunt isto casu, in quo testator expresse per fideicōmissum uoluit sibi succedi p stirpes, & ista cōprobari possunt ex pluribus alijs, quæ ego deduxi in alio consilio per me absoluto in fauorē prędictorū. d. Hieronymi. d. Antonij, & d. Frācisci circa testamentum. q. clarissimi magistri Stephani de Doctoribus. & ex ibidē deductis tollūtur & multipliciter superius adducta ĩ ꝯriū, & ēt alia quæ adduci possent, & maximè illud, in quo dicebatur, q fideicōmissum conditionale non potest transmitti, nā talis obiectio nihil obstat ex pluribus fundamentis, quæ ibi deduco, & de plano uideri poterunt, cum consilium sit penes ipsum. d. Hieronymum, & consortes. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Quisque de rebus suis testando disponere potest.*
2 *Quisque bona sua subijcere potest fideicommiso & uinculo restitutionis.*
3 *Verbum, deficientibus, exponitur. i. morientibus.*
4 *Substitutio collata post mortem institutorum continet compendiosam & fideicomissariam.*

5 *Substi-*

5 *Substitutio facta p patre filijs puperibus fideicōmissariā cōtinet.*
6 *Fideicommissaria & compendiosa substitutio inducitur ex uerbis habentibus tractum successiuum, & nu. 17.*
7 *Instituo, uerbum directum est, & nu. 8.*
9 *Substitutio uerbis directis facta puberibus, & post aditam hæreditatem, ualebit iure fideicommissi.*
10 *Ver. instituit, exponitur quandoque pro substituit.*
11 *Clausula codicillaris operatur, ut substitutio ualeat iure fideicommissi, licet iure directo ualere non possit.*
12 *Testator saluandus est à contrarietate.*
13 *Ver. ita quòd, ad præcedentia ueniunt limitatiuè & declaratiuè, & quandoq; disponunt, & num. 14.*
15 *Verba dispositiua & per modum causæ prolata, item & enunciatiua fideicommissum inducunt.*
16 *Verba illa, uadat & transeat, fideicommissum inducunt.*
17 *Dictio, semper, exponitur, idest omni tempore, & omni casu.*
18 *Verba, uadat & transeat, commune est, & nu. 20.*
Ver. perueniat, deueniat, & deuoluatur, commune est.
21 *Testator disponens, quòd bona sua transeant de antiquiore in antiquiorem, fideicommissum perpetuò & gradatim induxisse uidetur, & num. 25.*
22 *Familia & dignitas per masculos conseruatur.*
Dignitas sine bonis sordescit.
23 *Alienatio prohibita censetur per testatorem disponentem bona conseruari in familia.*
24 *Onus reale adiectum bonis per testatorem, locum sibi uendicat in omnibus personis, ad quas bona illa peruenerunt.*
26 *Idem si testator uoluit, bona sua transire de hærede in hæredem.*
27 *Ablatiui absoluti conditionem important.*
28 *Fideicommissum conditionale dicitur cessisse & uenisse conditione purificata.*
29 *Fideicōmissum conditionale per euentū conditionis efficit purū.*
30 *Fideicommissum conditionale debetur purificata conditione.*
31 *Antiquior familiæ quo tempore consideretur, ut fideicommissum ita factum sibi debeatur.*
32 *Antiquior ex quibus qualitatibus consideretur & dicatur, & numero 31.*
33 *Prosapia quæ propriè dicatur.*
34 *Generatio in quibus personis uerificetur.*
35 *Familia quas personas capit.*
36 *Per fideicommissum succeditur testatori & non hæredi grauato.*
37 *Hæres grauatus fideicommisso nō potest disponere de bonis fideicom. subiectis.*
38 *Hæres grauatus fideicommisso, & instituens alios non uidetur illos instituisse in bonis fideicommisso subiectis.*
39 *Testamentum conditum à primo testatore inducens fideicommissum attendi debet, & non testamentum secundum conditum ab hærede grauato disponente illud idem.*
40 *Pater tenetur relinquere filio legitimam iure naturæ debitam.*
41 *In legitima debita filio pater non potest apponere onus, nec fideicommissum.*
42 *Filius grauatus fideicommisso ultra legitimam iure naturæ debitam detrahere etiam potest Trebellianicam.*
43 *Filius has duas quartas transmittere potest ad hæredes etiam extraneos.*
44 *Trebellianica tacitè prohibita uidetur ex illis uerbis, quòd integra bona restituantur, & nu. 45.*
45 *Pater expressè & tacitè Trebellianicam prohibere potest.*
46 *Pater an filijs primi gradus possit prohibere Trebellianicam.*
47 *Et quid si prohibuit alienationem bonorum.*
48 *Auctent. sed in ea C. ad leg. Falcid. locum sibi uendicat etiā in Trebellianica.*
49 *Trebellianica an censeatur prohibita in filijs primi gradus per prohibitionem alienationis bonorum.*
50 *Trebellianica an possit prohiberi in filijs primi gradus, quando duæ quartæ ueniunt detrahendæ.*
51 *Trebellianica an dicatur deperdita per non confectionem inuentarij. Et quid in filijs primi gradus, & nu. 52.*
53 *In Trebellianica an cōputentur fructus medio tēpore percepti.*
54 *Et quid si dicti filij sunt grauati restituere extraneo, & sunt in primo gradu, & nu. 55.*
56 *In legitima debita iure naturæ quæ bona ueniant imputanda.*
57 *Et quid si filius grauatus consumpsit bona, an illa imputentur.*
58 *Et an imputentur bona per ipsum filium alienata.*

CONSILIVM XCIII.

Potuit proculdubio.q.nobilis Ioann. Petrus Frizimélega testari, & de rebus suis disponere uti dispo
1 suit per ultimum suum solenne testm̄, cum † rei suæ quisque sit moderator & arbiter, uulga.l.in re mādata.C.manda.& hr̄ in l.j.C.de sac.sanct.eccles.& in §.disponat. in auct.de nup.&
2 l.j.ff.de testam.cum concor.Et† potuit in rebus suis apponere fideicom. & ea subiacere uinculo restitutionis purè & conditionaliter, ut.ff.& C.ferè p totū ad Treb. & inst.de fideiec.hæ re.& hr̄ in l.Cēturio.ff.de uulga.& pup.& in l.precibus.C.eo & in c.si pr̄.de testa.lib.6. & in c. Raynaldus.& c.Raynutius. extra de testa.uoluit igitur testator postquā uniuersales hæredes sibi īstituit filios suos masculos, uidelicet.d.Io.Bonifaciū, & Gregoriū, casu quo prædicti filij, & descendentes ex eis deficerent sine filijs masculis, ꝙ in dimidia parte suorū bonorū stabiliū essent hæredes filiæ fœminæ dictorū hæredū & descēdentiū masculorū; in alia uerò dimidia instituit hæredē uirū antiquiorē de prosapia & familia illorū de Frizimelega, p quę uerba apertissimè patet, testatorē uoluisse inducere fideicom. & substitutionē fideicōmissariā casu, quo filij sui hæredes in-
3 stituti deficerent, ac decederent sine filijs masculis tū † considerando illa uerb.quibus masculis deficientibus, quæ exponū tur.i.morientibus, ut est tex.& ibi gl.in uer. deficientis.ī auct. de hære.& Falc.§.hinc nobis.& tradit Albe.de Ros.in dictio.
4 in uers.deficiens. Per† quod uerbū talis substitutio collata est post mortē filiorum, & ideo continet compēdiosam & fideicommissariā, ut est gl.& ibi no.omnes in l.in testō.C.de testa. mil.& ēt traditur in d.c.si pater.& in d.l.Centurio.& p glo.& omnes in d.l.precibus.& per Alex. cōsi.22.col.2.uersi.si dicoretur.uol.2.& per Soc.consi.131.Suprascripti insignes.col.3. uersi.sed istę rationes.uol.j.& consi.93.Pro clariori, in princ.
5 uol.4. Et† etiam quia facta est filijs puberibus, & ideo fideicommissariam continet, ut tradit Bar.in d.l. Cēturio.in j.q.4.
* q.prin.col.antepen. quem ibi communiter * sequunt scribē. prout etiā faciunt post gl. in d.l. precibus. & traditur ordina-
6 riè in §.fi.insti.de uul.& pup.Prout† etiam illa uer. quib.masculis deficientibus, idem inducunt: cum omne tempus cōphendāt, casu quo instituti & descendētes ex eis sine filijs masculis decederent: habent.n.tractum successiuum, & ideo cōpēdiosam & fideicommissariam cōtinēt, ut hr̄ in d.c.si pater. & in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Treb. & tradūt scrib.in d.
* l.precibus.& tradit Bar. quē communiter * sequuntur doc.in d.l.Centurio.col.2.& col.x.uersi.2.opponitur. & col.antepē.
7 & per can.in d.c.Raynaldus. & in d.cap.Raynutius. Et† licet testator usus sit in hac substitutione uerbo directo, ut patet ex illis uerbis instituit hæredem uirum antiquiorē &c.quod uerbū instituo, est directum, ut.ff.C.& insti.de hær.insti.& plenè p Bar.& omnes in d.l.Centurio.col.pen. & per omnes in d.l. precibus.& in d.c.si pater.& in l. uerbis ciuilibus.ff.de uulga.
8 & pup.cū si.Tamen† qn̄ facta apparet post aditam hęreditatē & pubertatē, licet iure directo nō possit ualere, obliquabitur.
9 Et† ualebit iure fideicō. ut tenet gl. & omnes antiqui & Bal. Bar.Ang.Imo.Pau.de Cast.& Mod.ī d.l. uerbis ciuilibus.& cō
* muniter * doct.in d.l.Cēturio.& Saly.& alij in d.l. pcibus.& can.in d.c.Raynaldus.& in d.c.Raynutius. & ī d.c.si pater.& Soc.in d.consi.94.Circa primum, uol.4. & sentit Alex.consil.
10 201.Perspectis uerbis, col. 5.nu.19.uol.6.Et† uer.istud instituit, exponi debet pro substituit, ut plenè hr̄ in l. Gallus.ī pri. ubi scrib.& ēt in §.quidam rectè.ff. de lib.& posth.cum si. Et
11 † tanto magis conclusio ista procedit attenta clausula codicillari, quam testator apposuit in præsenti testamento, cuius uirtus est, ꝙ ubi aliàs substitutio facta per uerba directa non posset trahi ad fideico. tn̄ qn̄ est apposita clā codicilliaris, bene trahitur uirtute dictæ clausulæ, p.l.si frater tuus.ubi doc. oēs no.C.de fideicō.& tradit glo.in §.masculo. insti.de pup.substi.& firmant Bal.Ang.Imo. & Pau.de Cast.& Mod.ī d.l.uerbis ciuilibus.& Ang.& Bar. in l.j.q.16.ff.de iu.codic. & Paul. de Cast.& Mod.maxi. Dec.col.11.ī d.l.precibus.& Alex.in d. consi.201.col.pen.nu.18.uol.6.& Soc.in d.consi.94.num.2. uol.4. & consi.12. Præsens, col.pe. in prin.uol.3. et per Deci. consi.43.Videtur.col.4.in prin. uol.3.quibus in locis allegantur aliæ concor. et ꝙ dictus testator uoluerit facere substitutionē non directò sed per fideicom. satis suadetur ex capitib. & uer-

& uerbis seq.d.testi,ibi, ita q̄ ista altera dimidia uadat & transeat semper,quæ uerba fideicom.inducunt.& ēt quia apposuit clausulā codicillarē, & ɔ̄nr ɔ̄rius sibi ipsi,ēt si in istis uerbis uo
12 luisset directò substituere. Consequenter † trahi debent ad fideicom.ut saluemus testatorē a ɔ̄rietate.l. nō ad ea.ff.de cond. & dem.c.inter dilectos.§.cæterùm.de fi.instr.& p Ale.in l.j.ff. ne quis eū.& consi.141. Viso testamēto.col.4.uol.2.& consil. 17.Circunspectus.nu.6.uol.7.& per Dec. ɔ̄sil.337.In casu.nu.
13 2.& cons.351. In casu.nu.6. Et† q̄ per illa uerb.ita q̄ ista altera dimidia,testator uoluerit substituere p fideicōmissum, clarè ostenditur, nam talia uerba ad præcedentia ueniunt declaratiuè,& limitatiuè,ut tradit Bal.in ,pç.Gregor.col.xj.& tradit Soci.allegando iura consil.240. Circa primā.col.pen.& fi.uol.2. & consi.100. Circa primū, nu.15.uol.4. & Dec. cons.227.In casu.col.3.nu.6. per ista igitur uerba testator declarauit, & limitauit præcedentia, & ex illis colligitur, qua cā testator motus fecit tale fideicōmissum, nā uoluit, q̄ ista dimidia bonorū suorum semper uadat & transeat de antiquiore in antiquiorē masculum dictæ familiæ suæ,quod quidem iure directo induci nō potest, & ideo necessariò est dicendum, q̄ istud induca-
14 tur p fideicōmissum. Quòd† ulterius suadetur.nā dicta uer.ita q̄ ista altera dimidia uadat & transeat semper de antiquiore in antiquiorē,dispositiua,& p uiam causæ prolata fideicōmissum
15 inducunt,nā†illud inducerent ēt,si essent enunciatiua, ut tradit Bar.p illum tex.in l.Pamphilo.in prin.de leg.3.& in l.si socer.§.Lucius.ff.sol.mat. & in l. qui uolebat.ff.de hære. insti.& in l.ex hac scriptura.col.2.uersi.uenio ad fm.ff.de dona.& tradit Soci.consil.227.Præsens.col.2. uers.5.quia.uol.2.& Dec.
16 consi.38.col.j.in fi.nu.2.& cōsi.218.In casu,nu.15.Et†etiam illa uerba,uadat & transeat, semper fideicōmissum inducunt, cū dictio, semper,exponatur,idest omni tempore,& omni ca-
17 su.l.1.ubi gl.& omnes.ff.sol.mat.Et† quia significant tractum successiuum,iccirco fideicōmissum important,ut dicit Cuma. in l.cū ita §.in fideicommisso. de leg.2.& Soc.in l. si cognatis. col.x.ff.de reb.dub.& in l.Gallus.§.instit'ēs.ff.de lib.& posth. & ɔ̄sil.62.Viso.nu.4.uol.3.& Alex.consi.9.& seq.uol.1.& ɔ̄si.
18 5.uol.3.Et†etiam quia dicta uerb.uadat & transeat semper,cōmunia iudicari possunt, per quæ ēt fideicommissum inducitur,ut in simi.tradit Bar.de uerb.perueniat,deueniat, & deuoluatur,in d.l.Centurio.col.pen.ubi scrib.& etiam tangunt doc. in d.l.precibus.& cano.maximè Philip.Frā.in dicto c.si pater. car.mihi octaua,& in ca.Raynaldus,& in c.Raynutius.ex de te
19 stam. Et† satis istud suadetur consideratis regulis traditis per Bar.in d.l.Centurio.col.pen.& in d.l.precibus.col.pen.& utrobique per doct.& etiā per cano.ubi s̄.ex quibus apertè cognoscitur,qn̄ uerba prolata per testatorem debent censeri commu
20 nia.Et † in terminis nostris, q̄ dicta uerba, uadat & transeat semper,sint communia,& fideicōmissum inducant,uoluit Deci.in d.consi.38.col.1.2.& 3.in prin.& etiam col.5. uersi. sed tn̄ his.& tradit Soc. consi.57. In cā,col.1. uol.3.& ulterius q̄ per dicta uerba, ita q̄ ista altera dimidia &c. fuerit inductum fideicommissum,satis patet:qm̄ testator uoluit dictā medietatem semper ire & trāsire de antiquiore in antiquiorem mascu
21 lum suæ familiæ. quod†quidem induci non posset, nisi dicamus fideicommissum gradatim inductum,& perpetuò,ut not. in l.cum ita.§.in fideicōmisso,& in l.peto.§.fratre.de le.2.& in
22 l.fi.ubi omnes scrib.C.de uerb.sign. Considerauit†enim testator conseruationē & decorem suæ familiæ, quæ per masculos recipit augumentum, dignitatē, &honorem. l.j.§. penul.ff.de uēt.inspi.§.cęterùm, & §.media.insti.de legit. agna.suc.& sine bonis & diuitijs dignitas sordescit.l.quisquis.C.ad leg.iul.ma
23 ie.& traditut per Bar.in l.j.C. de dignita.lib.12.& p Mod. in tract. q̄ stantibus mascul.&c. in 2.& 3.arti.princip. Et † qn̄ testator disponit, q̄ bona sua semp remaneāt in illos de familia, gradatim, actiuè & passiuè inducitur fideicommissum, ex quo uoluit bona cōseruari in familia,per quod uī prohibita omnis alienatio; quia aliàs perpetuò conseruari nō possent in familia ut tradit Are.col.3. & Soc. col.8.uersi. quartus & ultimus. in l. qui Romæ.§. cohæredes.ff.de uerb. obliga.& docto. oēs in l.filiusfam.§.diui.de leg.j.& Soc.consi.251.Quoniā in pręsenti.col.2.uol.2.& consi.12.nu.12,& consi.43.Visis, & cōsi.57. In causa filiorum.uol.3.& Dec.d.consi.38.& consi.23.Et pro
24 tenui. & consi. nouiter impresso.23. in casu.col.2.Et†confirmātur ista,nam dicta uer. ita q̄ ista altera dimidia bonorū &c. apponunt onus reale in dictis bonis, ita ut ipsa bona censeantur esse grauata,& grauamen censeatur scriptū in rē,& afficit ipsa bona quocunque uadant, & ɔ̄nr fideicōmissum inducūt,ut tradit Bal.& Saly.col.pen.in d.l.precibus. & Soc.ɔ̄s.62. Viso.col.pen.nu.12.& cōsi.12.nu.13.uol.3. & Franc.de Cur. ɔ̄s.42.Quia inquit Bal.col.4.uer.accedat ad pręmissa,& col.x. & seq.uer.& potissimè quia. & in uersi.seq.& cōs.51.Super te-
25 stamētis. col.11.uersi.accedat ad pręmissa. Prout† ēt illa uerb. uadat & transeat semper de antiquiore in antiquiorē familiæ ipsius testatoris,ēt fideicom. inducunt, ut traditur p omnes in l.fi.C.de uer.sig.& ponit Soc.consi.53.Visis.uol.3.& cons.51. Visa,col.fi.uol.4.& consi.62.nu.2. & 12.uo.4.ubi uult, q̄ qn̄ testator disponit, q̄ eius bona deueniant de liberis ad liberos,
26 inducitur onus reale,& fideicom.Prout† ēt est,qn̄ testator dicit,q̄ bona sua semper sint filiorū,& descendentiū ipsorū, & q̄ transeant de hærede in hæredē, ut firmat idē Soc. consi.57.In causa.col.1.uol.3. & plenè tangit Dec. in d. consi.38.col.1.2. & 3. ex quibus clarissimè apparet, testatorē prædictū uoluisse inducere fideicōmissum casu quo eius filij sine masculis dece-
27 derent. Et†licet talis substitutio fideicōmissaria fuerit conditionalis;ut ostenditur ex illis uerbis,quibus masculis deficientibus,quæ important ablatiuos absolutos, & in conditionē resoluuntur,ut hr̄ per Bart.& alios p illū tex.in l.a testatore.ff.de cond.& dem.& plenissimè p Ias.in rub.ff.sol.mat.& exponi debeant.i.si masculi deficerent,tn̄ quia omnes filij masculi instituti a testatore decesserunt sine filijs masculis, in quorū defe-
28 ctu substitutio & fideicom.fuit factum.Iccirco†cōditio ipsius fideicō.& substitutionis dr̄ cessisse,& uenisse.l.cedere diē.ff.de uerb.sig.& hr̄ in l.gn̄aliter,ī prin.ff.de insti.& substi.& tradūt omnes in d.l.Centurio.& in d.l.precibus. & in d.c.si pater. Et
29 † per euentū dictæ conditionis,d.fideicom.conditionale effectum fuit purū.l.fi.§.1.ff.de uulg. & pup.l. si pupillus.in fi.ff. de cond.insti.ponit Bal.in l.cū testamento. in fi.C.de manu.testa.& tradit Aret.p illū tex.in l.fi.§.cū mihi.uersi.sed rursus.ff.
30 de uerb.obl.Consequenter†cū conditio fideicom.uenerit, & fideicom.fuerit purificatū, restitutio ipsius facienda est substituto & fideicommissario.l.pen. & l.fi.C.ad Treb.l. filium quē habentem.C.fami.erci.& ff.ad Treb. ferè per totū, & l.fi.§.fi. C.comm. de leg.& ponit Bald. consi. 276. Super.j. uolu.3. Mortuis itaque filijs dicti testatoris sine filijs masculis, & sic purificato d.fideicom.conditionali, ad medietatē bonorū stabilium.d.testatoris uenit do. Iac. Frizimelega antiquior dictæ familiæ,& prosapiæ,a testatore uocatus, qui tempore purificati fideicommissi reperitur antiquior in d. familia & prosapia.
31 Siue†consideremus antiquitatē pro consanguinitate, ut dicit Bald.in d.c.si pater.& Philip.Franch.ibidem car.pen.uersi.15. quid si, per.l.cum scimus.in fi.C.de agrico.& censi.lib.11.Si-
32 ue†consideremus antiquitatē respectū ætatis,cū ipse do.Iacobus modò reperiatur ætate antiquior, & maior ī dicta familia & prosapia.l. Seium.& l.seq.ff.de adoptio.l.eum qui,in principio.ff.de interdic. & relega.cum alijs cumulatis per Fel. in rubri.extra de maio.& obedi.col.pen. uersi.si testator iussit. Siue
33 †consideremus uer.prosapia. ut hr̄ in l.quis ex corpore, & ibi gl.C.de murileg.lib.11.& in l.cū satis.& l. ne diutius.C.de agri.& censi.eod.lib.ubi appellatione prosapiæ uenit generatio uel familia alicuius,& sic ueniunt illi, qui continētur appellatione generationis uel familię, ut tradit Bal.& Phili.Franch.in
34 d.c.si pater.car.pen.uersi.5.quid si fiat mentio.Et†qn̄ fit mentio de generatione,ueniunt illi,qui descendunt per lineam masculinam,ut plenè per Bal.& Philip.Franc.in d.ca.si pater.car.
35 pen.uersi.6.quid,& uer.13.qui contineātur.Siue†ēt consideramus illa uerba,& familia illorum de Frizimelega. nam in tali familia tastatoris est ipse.d.Iacobus,ut probatur in l.pronūciatio.§.familiæ,&.§.fi.ff.de uerb.sig.& ibi Bar. & Bal. & ī l.fi.
36 ubi omnes scrib.C.de uer. sig. Et†qm̄ dictæ qualitates per testatorem consideratę adsunt in ipso do. Iacobo,meritò uirtute dicti fideicommissi ad dictam medietatem uenire debet; cum per illud nō succedatur filijs.d. testatoris grauatis per fideicō. sed succedat ipsi testatori, sic.d.Io.Petro, ut hr̄ in l. cohæredi. §.cum filiæ.ubi omnes not.ff.de uulg.& pup. & īstit.de pupil. substitutio.in principio,& in l.qui fundum §.qui filios. ubi,in his bonis, quæ pater &c.ff. ad leg. Falci. & plenè traditur per
37 omnes in d.l.Cēturio.& in d.l.precibus. Ex†quibus infertur, q̄ in dicta medietate ipse do. Iacobus excludit filias fœminas

dic te-

dic. testatoris & ẽt neptes ex filijs, ex quo testator eas expresse isto casu exclusit, nec de dicta medietate dictus d.Georgius potuit disponere, nã cũ dicta medietas subiecta esset fideicõmisso, ipse nec inter uiuos, nec p ultimã uoluntatẽ potuit disponere, nec præiudicare.d.Iaco. fideicõmissario, ut hr̃ in l.fi.§.sed quia.& in auct.res quę.C. cõmunia de leg. & fideicom.& in l. pen.C.ad Treb. per Bart. & alios in l. Marcellus.§.res quæ.ff. eod.tit.& hr̃ in d.l.peto.§. fratre, & plene traditur p Bar. in 7. q.& diffusius ibi Ias.in 2.lect.nu.134. & seq.in d.l. filiusfami. §.diui.de leg.j.& ibi repet.plura tangunt, prout ẽt facit Bar.& alij in l.si ita quis.§.ea leg.ff.de uerb.ob. & per docto. maxime Mod. in d.l.qui Romæ.§.cohęredes,& per Deci.late in consi. nouiter impresso uigesimo,& pro tenui,col.2.& 3.licet igitur ipse.d.Georgius instituerit alios hæredes,tñ talis institutio nõ potest afferre præiudiciũ d.do. Iaco. fideicõmissario in medietate dictorum bonorum, per iura & decisiones s̃.adductas. Et

38 † ẽt quia in tali institutione hæredum simpliciter facta per d. Georgiũ non vñr includi bona subiecta fideicom. & sic prohibita alienari,ut traditur per Bart.in l. codicillis.§. instituto.de leg.2.& Bal.in l.j.C.quæ res pigno.& Alex.consi.168.Requisitus,col.2.uol.2.& Dec.consi.378.Viso nu.1.ex quibus remanet firma conclusio, ꝙ testa.d. Georgij non potest afferre præiudicium circa dictã medietatẽ bonorũ ipsi.d. Iacobo,qui ue-

39 nit uirtute testamẽti.d.Io.Petri patris dicti do.Iacob. Et†istud testm̃ paternũ & primũ debet attendi, & obseruari, nõ autem ꝯm factum,a.d.Georgio grauato,ut hr̃ in l.unum ex familia.§. si de Falcidia.de leg.2. & in l.pater filium.ff.ad leg. Falci.cum

40 concordant.¶† Dubitationẽ tñ inducere vr̃ illud satis uulgatum, uolens, quòd patri testanti datur facultas disponendi de rebus suis suo arbitrio, dũ tñ filijs debitã lĩmã iure naturæ debitã tit. honorabili relinquat, ut est tex.in l. parentib.C.de inoffi.test. & istã lĩmã filius omni iure ꝯsequi dẽt, ut in auct. de hæred.& Fal.§.1.& in auc.de trien. & sem.per totum,& in auct.ut cũ de appel.cogno.§. aliud quoque capitulũ. & §.siue

41 igitur.cũ concor. In†qua legitima ipse do. Io. Petrus testator non potuit apponere aliquod onus,& grauamen fideicõmissi, & esto ꝙ illud apposuerit,tñ reijcitur,& hr̃ pro non apposito, ut est tex.in l.qm̃ in prioribus.& in l.sancimus.§.cum autem. C.de inofficio.test.ubi plene tangunt scrib.& tradit Alex.cõsi. 68.Circa præmissam.uol.4.& consi.78.Attentis uerbis uol.5.

42 & Deci. consi.81.In casu proposito. col.j.Facit† etiam difficultatẽ, nam filij ipsius do.Ioan. Petri per fideicõmissum uniuersale grauari sunt restituere hæreditatem post mortem ipsorum, si decederent sine filijs masculis, & filijs ita grauatis datur facultas deducendi ultra legitimam iure naturæ debitam, etiã quartã Trebellianicam,ut hr̃ in d.c.Raynaldus, & in d.c. Raynutius.ubi scrib. omnes istud firmant, ut etiã traditur per scrib.in d.c.si pater.ponit Bart. & alij ibi sequuntur in l.Papinianus.§. meminisse.ff. de inoffi. testam. ubi Ang. dicit, hanc

* opi. communiter * approbari in scholis, & idem Ang.in l.mulier.§.cũ proponeretur.ff.ad Treb.& no. Bar. & alij in l.quanquã.C.ad l.Falc.& Alex.consi.43. Attenta.& consil.142.Circa primũ.col. 5.uol.2.&alibi pluries,firmando post alios doc. per eum citatos,ꝙ istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam illius partis,quæ tangit filiũ grauatum,prout etiam firmat Old. ꝯsi.131.Quidã habens.& Cardi.consi.91. Respondeo.in quarto dubio,& Areti.consi.18. Visa.col.pen. tradit etiam Bald.& alij,maxi.repeten.& Ias.nu.6.& seq.in d.l. filium quem habentem,& Fran.de Cur.consi.75.col.4.& 6.& Soc.consi.33.Prosequendo ordinem. col.7.uersi.circa quartam, uol.j.& Corn. consi.146. In hac.uol.2.& Dec.cõsi.55. Et pro tenui.col.pen. uersi.2.in tali restitutione.& consi.202.Vt præsens. num.7.&

43 8. & consi.236. Non parua.col.3. uersi.in 4. dub. Et† doct.

* communiter * firmant, ꝙ filius grauatus per fideicommissum potest detrahere has duas quartas, & si non detraxit in uita, ipsarum detractionem potest transmittere ad suos hęredes ẽt extraneos,ut nota.in l.omnimodo, & in l.sancimus,& in auct. nouissima.C.de inoffi.testa. & hr̃ in l.quanquam, & in l.irritũ C.ad l.Falc.& per Bal.consi.290.Hæ quæstiones.uolu.3.& per Dec.d.consi.81. in prin.nu.1. quibus stantibus vr̃ dicendum, ꝙ ipse do.Georgius in dictis duabus quartis,& partibus potuerit testari, & instituere sibi hęredes, ex quo in illis fideicom-

44 missum vr̃ cessare, & non habere locum¶† Ad ueram tñ resolutionem istarum difficultatum aduertendum est,nam dict. testator tacite & expresse prohibuit oẽm detractionẽ Falcidię,

45 & Trebellianicæ in omni,& quocunque casu. Et† ꝙ tacite ꝓhibuerit,patet ex illis uerbis, uadat & transeat semper integre de antiquiore in antiquiorem,quod uerbũ,integre,tacite prohibitionem deducẽdi Trebellianicã importat, ut probat tex. in l.quod autem.ibi, integra legata.& in l.pęnales.§.fi.in uersi. totũ.& in l.si immissiones, in uersi. plena.ff.ad leg. Falci. & in d.l.Centurio.col.mihi nona,uersi.quid.n.& uer.seq.& ibi scribent. eũ sequuntur, prout ẽt tenet Ang.ibi col.3. & Imol.col. 12.& Alex.col.22. & Areti.col.15. & repetẽ. fol.22. col.3.&

* 4.nu.352.uersi.quia cõmunis * opinio est. ubi adducunt plures alias decis.& diuersa consi.doct.firmantiũ, hanc esse cõmunẽ,ut plene post alios tangit Dec.in d.l.precibus, col.14.uersi. an autẽ,& ita ẽt firmat Corset. in tract. de potesta.reg. car.23. & duabus seq. & Io. Crot. in repeti.l. nemo potest. col.13.& seq.uersi.breuiter.de leg.j.dicit hanc opinio. esse ueriorẽ, tangit ẽt Bauer.in repet.l.cũ filiofa.car.12.& seq. uersi. capio primũ.& uersi.ego uero & quarto.de leg.j.& Phil. Frãch.in d.c. si pater. car.12. quẽ articulũ modò discutere non est necesse; cũ in casu præsenti ipse testator expresse uoluerit,& ordinauerit,ꝙ filij sui instituti non possent in quocunque casu detrahere Falcidiã & Treb.ẽt ĩ aliqua parte, expresse prohibens ipsius

46 detractionem. Qua†prohibitione stante doct. dubitant,an obseruari debeat, & sit ualida in filijs primi gradus, ex quo Bal. in l.iubemus.C.ad Treb.uoluit,ꝙ non possit prohiberi, quem sequitur ibi Saly.& Roma.& idẽ Roma.consi.206. Licet. col. fi.& in l.Marcellus.ĩ prin.ff.ad Treb. ubi Ias.col.12. uersi.nũc istã cõmunẽ.eã approbat allegando alias decis. & eam vr̃ sequi Dec.d.consi.81.col.2.num.3.& consi.218.In casu. nu.4.& 5. Tamen Alex. & Soc. in d.l. Marcellus. in princ.dicunt,ꝯriam

* opi.esse magis communem, * ꝙ imò Treb. possit prohiberi ẽt in filijs primi gradus adducentes Cuma.& Alex.pro ista opin. pluries consuluit,ut est uidere consi.suo.67.Cõsideratis.uo.1. & consi.5.uolu.3. & consi.29. uol.5. & etiam sequitur Aret. consi.37.sequendo ordinem,in quinto dub.& Corn.cons.17. Circa.& ꝯs.180.uol.4.& consi.207.col.5. uol.3. & consi.22. col.5. uolu.2. & consi.187. uol.1. & ita etiam sequitur Ant. Cor.& in tracta.de potesta.reg.car.23.& seq.ubi dicit hãc esse communem, & respondet ꝯrijs, & communem etiã asserunt Mod.repe.in d.l. Centurio.fol.12.col.2.uersi.2.in quantũ. in

* fi.nu.185.& fol.22.col.3.uer.& communis * opin.nu.349.& Franc. de Cur. iunior eam approbat consi.26. Præsupponitur col.pe.& Pau.Pic.in repeti.l.in quartam.car.pen.col. secunda, uersi.quid tenendũ,& uersi.uere passus est arduus.ff.ad legem Falc.dicit hanc ultimam opi.seruari in practica, & eadem car. col.4.uersi. & sic uidetis, asserit, ꝙ durũ esset iudicando recedere ab hac opi.Adducit plures doct.eam tenentes & legendo & consulendo, unde stante circa istum articulum dicta uarietate opinionũ,iudex peritissimus, qui iudicaturus est, poterit considerare,quæ opinio sit uerior,& magis tenenda;tñ in casu præsenti,ex infra deducendis proculdubio tenenda est illa opi

47 nio, ꝙ Trebelliani.non possit deduci¶† Primò: quia ultra expressam, prohibitionem detractionis ipsius,dictus testator expresse prohibuit semper & in perpetuum alienationem omniũ & quoruncunq; bonorũ suorũ, quod quidẽ ex alio nõ fecit,nisi ex causa per eum expressa;ut omnia bona sua semper & ppetuò irent & transirent de hærede in hr̃des suos masculos, & sic ad effectũ,ut ppetuò conseruarentur in familia, propter quam prohibitionẽ alienationis cessat detractio Trebellianicæ,ut habetur in auct. sed in ea.C.ad legem Falcid. & in corpore unde

48 sumitur. Qui † tex.licet loquatur in Falcidia, tñ locum habet etiam in Trebellianica, ut firmant Bal.& alij communiter ibi, & Aret.consi.37.col.ult.& Corn. consi.22. In hac, col.9. uolu.4.& consi.182. Videtur.col. 4.uersi. insurgit. & uersic.sequo.2. & in istis terminis ita expresse cõsuluerunt decisiuẽ do. Io. Baptista de sancto Seue. & Soci. in eorum consi. incipien. Super pręmissis quod consilium est positum in lectu.Soc.post

49 titulum ad Treb.Et†licet Roma. consi.206.Licet. dicat istud nõ procedere in filijs primi gradus; tñ Alex.in addi. ad Bal.in dicta auct. sed in ea. expresse reprobat istud dictum Roma. & uult,ꝙ superius dicta locum sibi uendicẽt etiam in filijs primi gradus,& opi.Alex.sequitur Paul.Pic.in dicta.l.in quartã,car. 11.col.4.uersi.9.limita. dicens esse sequendam in actu practico & iudicando,sed ista ratio non procedit: quia Alex.non reprobat

50 probat Rom. isto casu, ut dixi aliàs consulendo. Rursus † ꝙ in casu præsenti Trebellianica non possit detrahi ẽt a filijs primi gradus, suadetur. nã alia opinio uolens, ꝙ non possit prohiberi in filijs primi gradus, de qua s̄. non procedit, qñ duæ quartæ debent detrahi; ut est in casu pręsenti, & superius fuit dictum; isto etenim casu poterit in filijs primi gradus prohiberi, & ꝓhibita ab eis nõ poterit detrahi, ut tenet Pau. de Cast. & Alex. col. 4. in l. mulier. §. cũ proponeretur. ff. ad Treb. dicentes hãc esse peregrinam & notabilẽ limitationẽ ad dictam. l. iubemus. Prout ẽt firmat Paul. de Cast. cons. 92. Quia dubia. col. fi. uersi. nec obstat. & Alex. consil. 165. Circa præsentem. in fi. uol. 5. & consi. 67. uol. j. & consi. 250. Quoad primũ, uol. 6. & cons. 29. Perspectis. col. j. uersi. nec ad hoc obstat. uol. 5. & Fran. de Cur. consi. 51. Circa testm̃, col. pen. uer. Est ẽt aduertẽdũ. & Cuma. consi. 141. Visis. col. 1. & Ant. Corset. in dicto tract. q. 73. col. 10. uersi. tñ his non obst. & Pau. Pic. in repe. dictę. l. in quartã, car. 10. col. 4. uersi. unũ pro nunc. ubi se remittit ad ea, quæ ipse dicit in ead. l. car. antep. col. 2. uersic. & sic pondero. & col. pen. in sua distinc. ubi asserit hanc opi. Alex. seruari in practica, ut qñ ueniunt detrahendæ duæ quartæ, non possit detrahi Trebellianica ẽt a filijs primi gradus, si fuit prohibita, de cu-
51 ius limitationis ueritate aliàs dixi in alijs meis ꝯsil. ¶ † E ulterius, ꝙ in casu præsenti non possit detrahi, ostendit apertè, nã ꝑ filios, & hæredes d. do. Io. Petri non apparet cõfectũ aliquod inuentariũ, quo fit: ut eius detractio nõ possit fieri, ẽt in filijs primi gradus, & licet doct. circa istud uario modo loquantur, nã Bar. in auct. sed cũ testator, col. fin. uersi. quęro utrum. C. ad leg. Falc. & in d. l. Marcellus, col. fi. teneat partẽ negatiuã, ꝙ nõ perdatur Trebellianica, licet inuentariũ non sit confectũ; ut ẽt vr̃ tenere ibi Alex. col. pen. & fi. & consi. 64. Visis. uol. 4. & plures alij sequuntur, relati per Corn. consi. 180. Multitudo. in 8. dubio, uol. 4. & ẽt firmat Paul. de Cast. consi. 163. Visa. in 3. dubio, & alij relati per Dec. consi. 236. Non parua. col. 4. uers. 5.
52 quæritur. Tñ † contraria opi. est magis communis, * ꝙ imò
* filij non facientes inuentariũ perdant beneficium Trebellianicæ; ut tradit Cy. in d. auct. sed cũ testator, in 8. q. quẽ sequitur ibi Bal. co. 1. & ẽt Saly. in fi. per tex. in §. hinc nobis. in auct. de hær. & Falci. Prout ẽt uult Bal. in l. cum tale. §. 1. ff. de condi. & demon. ubi Imo. & Cuma. idẽ uolunt, & Old. consil. 134. Satis credo. & ẽt Bar. sibi ꝯrius idẽ uult ꝯsi. 227. Lena Matarelli. & Pau. de Cast. sibi ꝯrius cons. 36. aliàs. 209. Super primo dubio & Ange. Aret. in §. extraneis. inst. de hęr. qual. & diff. & in §. sed quia, in fi. inst. de fideicom. hæred. dicit pro ista opin. fuisse iudicatum Ferrariæ, & Mathesil. in repeti. l. filium quem habẽtẽ,
* col. fi. C. famil. erci. dicit hanc opin. esse communem, prout ẽt sentit Corse. in dicto tracta. car. 25. col. 3. uersi. Capio quartũ, & Imo. & Cum. eam sequuntur in d. l. Marcellus, in prin. ubi Soci. dicit, ꝙ consulendo & iudicãdo eã sequeretur, & pro ista opi. consuluit Cor. consi. 22. uol. 4. & consi. 303. Plura quæsita uol. 1. ubi plenè tangit & rñdet ꝯrijs, & consi. 148. col. 4. uersi. deueniendo ad tertium. uol. 3. & cons. 148. in hac. col. 4. in tertio dubio, uol. 4. & postremò Dec. hanc eandem opin. tanquã communem & ueriorem sequitur in d. consi. 236. col. 4. nu. 5. & 6. ubi adducit plures alias decisio. concor. & rñdet contrarijs, & obiectionib. concludendo, quòd etiam in filijs primi gradus non habet locum beneficium deducendi Trebellianicam, qñ per eos non fuit factum inuentarium, ex quib. patet, hæredes institutos per dictum Georgium non posse deducere
53 Trebellianicam. Prætereà † etiam si essemus in casu, in quo Trebellianica deberet detrahi: tñ in ipsam debẽt imputari fructus medio tpe percepti per ipsos filios ĩstitutos: ut no. omnes per illum tex. in l. in fideicommissaria. & in l. mulier. §. cũ proponeretur. ff. ad Treb. & in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad
54 legem Falc. cum concor. Et † licet. l. iubemus. C. ad Trebel. disponat, quòd filijs primi gradus in Trebellianicam non debẽt imputari fructus medio tpe percepti, etiam si filij prædicti essent grauati restituere extraneo, ut sentit Pau. de Cast. in d. l. iubemus, & Saly. ibi, & Alex. ĩ d. §. quod auus. col. pe. & fi. Tamẽ
55 magis opinio communis * est, quòd † ẽt in filijs primi gradus fructus debent imputari in Trebellianicam medio tpe percepti, qñ sunt grauati restituere extraneo, ut est in casu præsenti, & ita firmat Fulgo. in d. l. iubemus, & Ioan. Petrus & Corn. ibidem col. 2. & fi. ubi rñdent adductis per Pau. de Cast. & Saly. & hanc opin. sequitur Alex. in d. l. in fideicõmissaria. in prin. col. 3. & sequuntur plures alij citati per Claud. in d. l. in fideicõmissaria. in prin. co. 1. & 2. per tex. in d. l. iubemus. inducẽdo ut ꝑ eos, & subdit hanc opi. esse ueriorẽ, & quòd pro ea consuluit, & ita ẽt sequitur Corn. con. 321. De pluribus, col. 3. uersi. itẽ de residuo. uol. 3. ubi dicit, Romæ ita fuisse obtentũ & iudicatũ, qñ duæ quartæ ueniunt detrahendæ, & filij primi gradus
56 sunt grauati restituere extraneis. ¶ † Quãtùm uerò ad legitimã debitã iure naturæ dico, in eã imputari debere oĩa quæ ad ipsos filios, & successiuè ad ipsum dominũ Georgiũ de bonis testatoris peruenerunt, ut hr̃ in l. qm̃ nouella. & in l. omnimodo §. fi. C. de inoffi. testam. & plenè tangit Bart. in d. l. in quartam,
* col. 4. uersi. uenio ad quartã iure naturę, & col. fi. quẽ cõmuniter * omnes ibi sequuntur maximè repet. adducen. dec. concor
57 dantes. Et † tanto magis istud procedit, si prædicti filij testatoris, & successiuè ipse do. Georgius consumpserunt bona dicti testatoris, quæ ad ipsos peruenerunt, nã oĩa ista ueniunt imputãda in ipsam legitimã, ut in l. mulier. §. sed. n. ff. ad Trebel. ubi doct. & not. Dy. Bart. & alij in d. l. Marcellus. §. res quæ. Bar. & omnes in d. l. in quartã, col. 4. & finali, & in terminis uoluit Benedictus Capra ꝯsil. 32. Cũ uiso, col. 2. in secundo dubio, uers.
58 & hæc circa primũ. Prout † ẽt in tali legitima cõputãda ueniũt omnia, quæ alienauerunt filij dicti testatoris, quęcunque essẽt, de bonis tamẽ ipsius, ut est tex. in d. l. Marcellus. §. res quæ, ubi Bart. & alij omnes maximè Alex. col. fin. communiter istud firmant, prout ẽt uult Benedictus Cap. consi. 49. & ad primũ, col. fin. & consi. 92. Cum uiso, col. 3. in secundo dubio, & Bal. cõsi. 367. & 392. super primo, uol. 4. & Bar. in d. l. in quartã, col. 4. uersi. uenio ad quartã partẽ. ubi indifferenter omnes istud sequuntur. Prout ẽt facit Soc. consi. 36. Viso eleganti, in prin. uolu. 3. & Corn. consi. 146. In hac, col. pen. uer. alius & sic tertius uol. 2. & Aret. consi. 18. discussa. & consi. seq. & Alex. consi. 3. Viso processu. uol. 3. & Dec. d. consi. 236. nu. 10. & seq. & consi. 302. Vt præsens, nu. 8. cum alijs concor. adductis per rep. post Alex. in d. l. in quartã, car. 10. col. 4. uer. 5. est conclusio, ubi fir-
* mat communem conclusionem esse, ꝙ si filius est institutus & grauatus de restituendo hæreditatẽ, si sine filijs decederet &c. & ueniente casu fideicommissi in legitimam sibi debitam iure naturę imputabit omnia, quæ pendente conditione alienauit. Cõsideratis igitur bonis quibuscunque dicti testatoris peruentis ad dictos eius filios, itẽ & illis ꝑ eos consumptis, & ẽt illis ꝑ eos alienatis, de facili poterit cognosci, q̲d ulterius possit detrahi propter legitimã iure naturæ debitã. Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Mobilium bonorum appellatione, an et quando ueniant actiones, & nu. 36. & 9.*
2 *Actio an & quando cõnumeretur inter mobilia, uel immobilia.*
3 *Mobilium appellatione, an ueniant iura, & nomina debitorum. Et an ista sint species de per se separata.*
4 *Geminatio enixam uoluntatem disponentis ostendit, & nu. 38.*
5 *Exceptio confirmat dispositionem in alijs non exceptuatis.*
7 *Actio quid incorporale est.*
8 *Genus essentialiter non est res mobilis, nec immobilis, sed consistens in intellectu.*
9 *Subiecta materia consideratur.*
10 *Testator relinquens uxorem dominam, madõnam, & usufructuariam omnium bonorum, quid consequi debeat uirtute dicti legati, & alijs pluribus seq.*
Qui omne dicit, nihil excludit.
11 *Dispositio uniuersalis omnia disponit.*
12 *Bonorum appellatione ueniunt pecuniæ & nomina debitorum.*
23 *Veniunt etiam fructus, redditus & prouentus.*
14 *Sub dicto legato uenit pecunia quò ad usumfructum.*
15 *Et nedum illa, quæ tunc reperiebatur, uerùm & illa exigenda a debitoribus ipsius testatoris, & nu. 28.*
16 *Qui uult unum, uelle uidetur omne, sine quo illud eße non potest.*
17 *Vsufructuarius mandatũ habere uidetur a proprietario circa ea quæ concernunt ipsam rem, in qua est constitutus usufructus.*
18 *In legato usufru. pecu. uenit etiam proprietas cum onere reddendi illam finito usufructu.*
19 *Testatoris uoluntas obseruanda est.*
20 *Legataria usufructus omnium bonorum, an teneatur satisfacere, & soluere creditoribus hæreditarijs, & alijs seq.*

Actiones

21 *Actiones passiuè an transeant contra legatarium.*
Legatarius an teneatur satisfacere creditoribus hæreditarijs.
22 *Satisfaciens creditoribus alicuius, potest ab illo repetere, quod soluit, & nu. 26.*
23 *Funeris impensa deducenda est ut æs alienum.*
Vsufructuarius omniũ bonorũ an teneatur ad impẽsam funeris.
24 *Vsufructuarius ad quas expensas teneatur.*
25 *Fructus an & quando intelligantur deductis expensis.*
27 *Debitor factus hæres creditoris confundit actiones suas in totũ, seu pro parte, prout illis successit.*
29 *Si uni relinquitur usufructus alicuius rei, & res illa quò ad proprietatem legata est alteri, isti duo in usufructu concurrunt.*
30 *Legata particularia prædiorum facta pluribus respectu usufructus, omnes illi concurrunt, & nu. 32.*
31 *Et quid si unus est institutus hæres, & alter legatarius.*
32 *Et quid si sunt instituti extranei.*
33 *Vxor a marito relicta usufructuaria omnium bonorũ institutis extraneis, an habeat usumfructum in omnibus bonis testatoris, ita ut hæres in illo non participet.*
34 *Intell. ad l. si alij. ff. de usufru. lega. & quo casu loquaĩ, & nu. 54.*
35 *Vsusfructus bonorum alicui potest legari, ita quòd nuda proprietas remaneat penes hæredem.*
36 *Vxor relicta usufructuaria omnium bonorum, filio instituto hærede habebit integrum usumfructum, si talem appareat fuisse mentem testatoris, & nu. 37. 38. 39. & seq.*
37 *Et apparere dicitur, quando fuit relictus plenus usufructus, uel quando ex alijs uerbis id possit colligi.*
40 *Institutus hæres an & quando concurrat cum usufructuario in usufructu.*
41 *Sermo generalis uerificandus est in omnibus.*
42 *Verba, in aliquo non molestari, exponuntur idest nullo modo, nulla causa, nulla ratione.*
42 *Vniuersalis omnium bonorum, etiam minima comprehendit.*
44 *Vxor relicta usufructuaria donec uixerit &c. habebit tale legatum ut annuum.*
45 *Legatarius particularis alicuius prædij, an in usufructu illius cõcurrat cum usufructuario legatario omnium bonorum, & nu. 33. & alijs sequen.*
Et quid si constet de contraria mente testatoris.
46 *Testatoris mens probari potest etiam per duos testes, & nu. 47.*
47 *Etiam in illis, quę testator dixit nedum in testamento, sed extra confectionem testamenti.*
48 *Relatio facta ad testamentum non limitatur, si testes ultra contenta in testamento aliquid dixerint.*
48 *Hæredes in rebus particulariter legatis non possunt dici particulares legatarij, & alijs seq.*
50 *Diuisio hæreditatis non facit institutos hæredes particulares legatarios.*
51 *Prælegata an & quando succedant loco portionis hæreditatis.*
52 *Et quãdo in istis prælegatis legatarij considerentur ut hæredes*
An detur concursus in usufructu inter prædictos.
53 *Plures uniuersaliter hæredes instituti, & postmodum constituti particulares.*
Legatarij non propterea desinunt esse uniuersales hæredes.

CONSILIVM XCIII.

Circa primum dubium vr̃ prima facie dicẽdũ, ꝙ nomina debitorũ in totũ spectent & pertineant ad ipsam do. Catherinã legatariã, seu eius hæredes: eo q̃m fuit sibi factũ legatum omniũ bonorũ mobiliũ ipsius testatoris, quorum
1 † appellatione ueniunt ẽt actiones, quæ q̃n dantur & cõpetunt ad quantitatẽ, prout est in casu nr̃o, debent cõputari & connumerari inter mobilia, ſm gl. in l. j. C. si aduers. transact. & in auctẽ. de non alien. §. hęc ergo. in uer. numeranda. & vr̃ probari in §. j. inst. de usucap. uersi. & ideo. ubi hr̃, actionẽ competentẽ ad rem mobilẽ præscribi triennio, prout ipsa res triẽnio usucapitur, & hanc opin. vr̃ sequi Dy. & Bart. in l. põt. ff. de auctor. tuto. & in l. mouentiũ. ff. de uerb. sig. ubi Alex. in addi. & alij in l. iubemus, la secunda. C. de sac. san. eccle. Quod ẽt vr̃ tenere Alex. in consi. 13. Viso titulo q̃nis. col. tertia uersi. sed ita est. uol. j. sequendo Ang. in di. auct. de non alien. §. j. uersi. cõnumeranda. & idem Alex. ↄsi. l. Viso. circa principium, uol. 3.
2 ubi adducit alias decis. & auctoritates. Licet† enim fuerint uarię opiniones, an actio connumeretur inter mobilia, uel immobilia, de quo per gl. d. l. mouentiũ. & in locis supra adductis, & ĩ allegãdis. Tñ supradicta opinio vr̃ magis uerior: ut q̃n actio cõpetit ad rem mobilẽ computetur inter mobilia, ut ueniat appellatione mobiliũ, unde cũ in hæreditate dicti testatoris sint debitores respectu quantitatis, quæ quantitas mobilis est, ↄñr actio cõpetens ad eam debet iudicari mobilis, & uenire appellatione mobiliũ, & sic spectare debet ad ipsam do. Catherinã legatariã oĩm mobiliũ, ex quibus infertur, ꝙ nedũ usufructus, sed ẽt proprietas nominũ debitorũ spectabit ad ipsam do. Catherinã, seu eius hr̃des uirtute dicti legati eidem facti de rebus
3 mobilibus. ¶† Quibus nõ obst. ↄria ſnia de iure uerior est, ex quo appellatione mobiliũ non comprenduntur iura, nec actiones, nec nomina debitorũ, ex quo iura loquuntur de actionibus, & nominib. debitorũ tãquã de tertia specie separata a mobilibus & immobilibus. ita tex. in l. quam Tuberonis. §. in peculio, ibi, res esse possunt oẽs & mobiles, & soli, hoc amplius & nomina debitorum. ff. de pecul. & ibi Bar. & Bal. dicunt, ꝙ nomina debitorũ & actiones sunt tertium genus rerũ per se, et ad idẽ est tex. in l. a diuo Pio. §. in uenditione. ff. de re iudica. & not. Bart. in d. l. potest. ubi uult, ꝙ propriè loquendo nomina debitorum non sunt mobilia, sed est tertia species, quod ꝓbat ratione, ut ibi per eũ, & in l. fi. ff. de usufruct. lega. & idẽ sequitur Bart. in d. l. mouentiũ. & in consi. 49. Illius pater. & Abb. in c. nulli. de rebus ecclesi. non alienan. col. 3. & Geminian. in c. secundo, col. 3. eod. tit. lib. 6. & Ang. in d. auc. de non alienãdis. §. j. & consi. 328. Consultatio. & Old. consi. 219. Factum tale est. & Lap. allegatione. 91. In primis uiuendũ est. in fi. & Car. consi. 66. Statuto ciuitatis. & cõsi. 72. Singulatim. col. j. & ita consuluit Corne. consil. 236. Diligenter consideratis. col. 2. uol. 4. & consi. 104. In causa uertente, hr̃ ẽt per Alex. & Perusi. in l. diuortio. §. si uir. ff. soluto matri. & per Alex. post alios in l. si cõstante. §. fi. eod. tit. & uoluit Bal. ↄs. 89. Andreas quondam Petri. uol. 5. & idem tenet Ias. adducendo alias decisiones in l. stipulatio hoc modo cõcepta. circa fin. ff. de uer obli. post Bar. ibi, dicens ꝙ ita consuluit appellatione mobilium uel immobilium non uenire noĩa debitorum, & postremò idem consuluit Dec. consi. 237. In casu proposito. circa principium, uol. 2. ubi adducit alias auctoritates, concludentes nomina debitorum, & iura esse tertiam speciem de per se, & non uenire appellatione mobilium uel immobilium, unde clarè patet nomina debitorum dicti testatoris non spectare ad ipsam do. Catherinam, nec eius hæredes, cui fuit factum legatum tm̃ de rebus mobilibus. Et tanto magis cõclusio prædicta procedit, ex quo apparet in præsenti casu, testatorem noluisse in dicto legato uenire iura & actiones, ostenditur clarè; quia exceptis mobilibus legatis do. Catherinæ eius uxori, testator ipse expresè suos hæredes uniuersales fecit dominum Carolũ, & fratres super omnibus suis bonis immobilibus, iuribus & actionibus quibuscũ
4 que, quod bis replicauit. Quæ † geminatio tanto magis ostendit eius uoluntatem, argumento no. in l. balista. ff. ad Trebe. & per Bal. in l. 2. §. uoluntatem. ff. solut. matr. & per do. meum Anto. Corset. in trac. de Geminatio. quem posuit in tract. de ptãte
5 reg. Et† illa exceptio posita per testatorem confirmat, & ostendit uoluisse, alia eius iura & actiones spectare ad hęredes. l. nã quod liquidę. §. fi. ff. de penu. legato. l. in his. ff. de legib. Quãto magis in casu pręsenti, ubi testator expresè uoluit iura & actiones suas hæredum uniuersalium prædictorum esse. Quo fit ut ipsa domina Catherina, & eius hæredes nõ possint cõsequi nomina debitorum dicti testatoris dico respectu proprietatis, & ut pleno iure dicta nomina spectent ad ipsos; cum in dicto legato mobilium facto d. domi. Catherinæ non comprehendantur ut supra. Proprietas ergo dictorum nominũ erit ipsorum hæredũ uniuersalium, & ad ipsos spectabit. ¶ Nec obstãt adducta in ↄrium, dum dicebatur, ꝙ actio competens ad rem mobilem uenit appellatione mobilium. Nam ex supradictis patet solutio, ꝙ non debet uenire: cum sit tertia species de per se, & cla
6 rius ostenditur. Nam† si ipsa actio cõsideratur de per se, ex quo est ius persequendi &c. ut institut. de actionibus, in prin. & in l. nihil. ff. de actio. & oblig. Certum est, ꝙ ipsa actio nõ erit, nec res mobilis, neq; immobilis essentialiter. Non enim est res corporalis, quæ tangi possit, sed incorporalis. §. incorporales. insti-
7 tut. de rebus corpora. & incorporal. Nec† etiam clauditur certo loco. nec terminatur certis finibus. l. fi. C. de præscrip. long. tempo.

tempo.& in d.§.in uenditione, & d.§.in peculio. Si uerò uolumus considerare actionẽ respectu eius, ad quod cõpetit, certũ erit, ꝙ si competit ad quãtitatem, dr̃ cõpetere ad genus. Quod
8 †genus essentialiter non est, nec res mobilis, cum in intellectu consistat, argumento no.in l.2.§.j.ff.si certũ petatur. & in l.qd te.& C.eo.l.incendium.cũ sim.unde actio competens ad quãtitatẽ, cũ competat ad genus, non possumus dicere, ꝙ essentialiter cõpetat ad rẽ mobilẽ, ex quo propriè & uerè est tertia spe
9 cies.Et† considerando subiectã materiã, prout considerari debet.l.quibus dieb.§.dominus.ff. de condi. & dem.l. stipulatio ista.§.hi qui sunt.ff.de uerb.obl.& per Pau.de Cast.ĩ l.qui quadringenta.col.3.ff.ad Treb.cũ si.In casu præsenti materia subiecta indicat, in dicto legato mobiliũ nõ uenire nomina debitorũ.Tum quia actio cõpetit ad quantitatẽ, & sic ad genus.Tũ quia est tertia species de per se, Tum ẽt quia, & est potissimũ, apparet de expressa mente testatoris uolentis nomina debitorũ peruenire ad suos hæredes uniuersales,& non ad ipsam dominã Catherinã.¶Sed difficultas est, an in nominibus debitorũ, & sup pecunijs exigẽdis a debitoribus testatoris ipsa dom. Catherina debeat habere usumfructũ uirtute alterius legati, in quo ipse testator reliquit eã dñam, madonnã & usufructuariã
10 omniũ bonorũ suorũ.In † qua difficultate concludendum est quòd sic: eo qm̃ testator uoluit ipsam esse usufructuariam omnium suorum bonorũ præsentiũ & futurorũ, donec ipsa uixe
11 rit.Et†qui omne dicit, nihil excludit.l.a procuratore.C.mãd. & illa uniuersalis omnium, nihil relinquit incomprehensum. c.solitæ.de maioritate & obedientia.ca. si Romanorum.19.di
12 stinctione.Quod†etiam suadetur: quia si non esset apposita illa uniuersalis omnium, sed solùm indefinita bonorum, adhuc idem esset; cum appellatione bonorum ueniant pecuniæ, & nomina debitorum.l.bona.ff.de bonorum poss.l.nam quod.§.fi. ff.ad Treb. iuncta.l.quoties.§.fi. ubi bonus tex.ff. de usufru.l. bonorum.ff.de uerb.sig. & bene facit tex.in l.usufructu bonorum.ff.ad legẽ Falci.ubi dr̃, nullam rem esse, quæ nõ contineatur in usufructu bonorũ.& bene facit tex. & ibi Bar. in l.uxori meę usumfructũ.ff.de usufructu le.ibi.Itẽ q̃ Calendarij.& no. Bar. in l.fi.eo.ti. & in l.si quis seruum.§.fi. dẽ leg.2. Veniunt
13 †enim in tali legato omnes fructus, redditus ac prouentus.l. usufructu legato.ff.de usufructu.& facit tex.ĩ l.usuræ.ff. de usu
14 ris.Poterit enim uxor usufructuaria omniũ bonorũ uti & frui pecunia inuenta in hæreditate, ſm Bal.in l. diuortio.§.si fundum.ff.solu.mat.& Bald.in l.terminato.col.3.C. de fructibus & litis expensis.Ang.& Saly.in l.quędam.§.nihil interest.ff.de edendo,& tenet Alex.in d.l. diuortio.§.si uir.col.3. uersi.item
15 Bar.& ibi Ias.col.3. Eodem†modo poterit uti & frui pecunijs exigẽdis & exactis a debitorib.ipsius testatoris, ſm Paulum de Ca.Alex.Are.Peruſ.& Ias.in d.§.si uir.adducentes alias decisiones & rõnes,& concludentes dictis pecunijs exactis uel exigendis a debitoribus ipsam usufructuariã posse uti & frui, & hoc etiam uoluit Corn.consi.195.Circa quod, col.3.uol.4. Et clarius ɔſ.187.Circa hanc consultationem, ferè per totum, uolu. 2.& maximè in uersic.fin.ubi uoluit, quòd talis usufructuaria posset exigere dicta nomina debitorũ; quia cum talis usufructus sit relictus,& s̃.probatum est, inanis esset, si nomina debitorũ non exigerentur.Et ideo uidet̃ tali legatario data facultas
16 exigendi.Nam†qui uult unum, vr̃ uelle omne id, sine quo ad illud non peruenitur, capitulo præterea. de officio deleg. l.2.
17 ff.de iurisdictione omnium iudi. Et†etiã quia usufructuarius censetur habere mandatum a proprietario circa ea, quæ concernunt ipsam rem, in qua est constitutus ususfructus.l.j.§.fi. & l.seq.ff.de oper.no.nunc.l.hoc amplius.§.fi. cum l.seq.ff.de
18 damn.infect.Legato†igitur usufructu pecuniæ etiã uenit proprietas; cũ onere tñ reddendi tantundem finito usufructu, & præstabitur cautio de reddendo tantam quãtitatem in genere &c. Quæ cautio succedit loco proprietatis.institu.de usufru.§. constituitur.uersi.itaque si pecuniæ.& ibi Aret. & alij scrib.in l.j.& melius in l.2.& l.si tibi uini.l.hoc senatus.l.si tibi decem milia.ff. de usufruc.ea.re. quæ usu consum. cum alijs allegatis per eundem in d.consi.suo.& bene facit, quod uult Soc.consi. 131.In præsenti consultatione.col.pen.uol.j.Ex quibus remanet resolutũ primũ dubiũ: ut proprietas pecuniarum exigendarum a debitoribus testatoris sit ipsorum hæredum. Bene autẽ ipsa d. Catherina usufructuaria potuit uti & frui dictis pecu-
19 nijs, & illas exigere modo quo s̃. Quod†ẽt ɔprobatur alia ratione satis urgenti, nã ultra uerba contenta in dicto testõ per testes testamentarios, probatũ apparet, testatorem uoluisse ipsam do.Catherinã habere integrũ & plenũ usumfructũ omniũ bonorũ suorum,& ꝙ ea uiuente nihil de illo perueniret ad hæredes, quæ uoluntas seruanda est.l. cum uirum.C. de fideicommissis.l. in conditionibus primum locum.ff.de cõditio.& demon.cum simi. & possunt adduci, quæ ponunt Moder. rep.in l. Titia.§. Titia. de leg. 2. quæst. 29. & tribus alijs sequenti.
20 ¶†Circa ſm dubium quis teneatur satisfacere & soluere creditoribus hæreditarijs. Aduertendũ est, ꝙ uariæ fuere opinio. doct.de quibus in l.usufructu bonorũ.ff.ad leg. Falci.& ĩ locis infra allegãdis.Bart.in l.fin.ff. de usufructu.lega.tenuit, ꝙ usufructuarius teneatur satisfacere, per.l. nã quod.§.fi. & l.seq.ff. ad Treb.adducẽdo.d.l.uxori meæ,& alia iura. Quæ opi.cõfunditur per Alex.in d.l.usufructu bonorum. & Paul.de Castr.& alios in l.fi.§. finautẽ æs alienũ.C. de bonis q̃ libe. q̃. dicit esse tex.ɔ̃.Bar.in consi.387.In causa, quæ uertitur Bononiæ.col.4. ad quẽ tex.respõdent Mod.repeten.in d.§.Titia.q. 59.& Alex. ubi supra, tñ ɔ̃ Bar. vr̃ esse tex.ĩ d.l.usufructu bonorũ.ubi litera dicit, ꝙ usufructu bonorũ legato, primò deducitur ęs alienũ. & ideo proprietarius, qui est hęres, conuenitur, & non legatarius ususfructus.l.j.C.si cert.petatur, bene uerũ quò ad effectũ onus soluendi spectat ad utrunque hac forma; quia creditoribus debet satisfieri de rebus hęreditarijs,& si sunt mobiles, eæ primò uẽduntur, & in defectũ ipsarũ uendunt̃ immobiles, & de precio soluitur creditorib. & hoc modo uterque participabit de onere: quia in bonis alienatis usufructuarius omniũ bonorũ carebit usufructu, proprietarius autẽ carebit proprietate. Nõ autẽ debet satisfieri de fructibus dũtaxat, & ideo ſm Paul. de Cast. ubi supra practica erit, ꝙ hæres, antequã tradat bona ad utendũ, deducat æs alienũ, & ita vr̃ transire Alex. & Paulus ubi supra allegantes aſs decisiones,& Mod.repet.in d.§.Titia. q.59.ubi plenè hoc examinant, & facit, quod uult Cor. in d. consi.195.uol.4.col.3.uersi. sed quia. ubi alio modo rñdet ad dicta Bar.ĩ d.l.fin.& hr̃ per Bar. in l.si quis seruum.§.fi. de leg. 2.& per Soc.d.cõsi.131.col.6. & 7.uol.j. & quæ ponit Dec.in d.consi.287.uol.2.& plenè tangit Ias.in l.1. in princ.nu.12.& seq.in secunda lectura.ff.ad Treb.ubi uideas post alios ibi.Ipsa
21 †.n.usufructuaria legataria est, ɔ̃ quam non transeunt actiones passiuè.l.quoties.C.de hæredib.instit.ubi legatarius non patitur actiones nec actiuas, nec passiuas, dato alio hærede uniuersali, ut est in casu præsenti, & per Bartolũ in l. ex facto. la. 2.ff. de hęredibus instit. In casu autẽ præsenti de pecunijs relictis a testatore, & de alijs bonis mobilib. non potest satisfieri dictis creditoribus: eo qm̃ separatim prædicta fuere relicta d.do.Catherinæ, dũ testator uoluit, ꝙ ipsa tanquã legataria haberet omnia eius bona mobilia, unde de dictis bonis mobilibus nõ dẽt satisfieri creditoribus prædictis: quia legatarius nõ tenetur satisfacere.d.l.ex facto. & d.l.quoties.& d.l.j.C.si cer.pet. unde isto casu bona mobilia nõ sunt uendenda; quia pleno iure ipsius sunt.Satisfaciendũ ergo erit dictis creditorib.uel de pecunijs exigendis a debitorib. uel ex uenditione bonorũ stabiliũ relictorũ ipsis hęredibus, casu quo ipsi hæredes nollent satisfa
22 cere, ut patet per decisiones.adductas.Et†si ipsa do.Catherina satisfecit aliunde, uel ex suo, poterit a dictis hæredib.repetere, cum utiliter gesserit ipsorum negocia,& satisfecerit ipsorũ creditoribus.l. soluendo.§. quę utiliter.§.fi.ff.de negocijs gest. cũ similib.& bene facit, quod ponit Bal.in l.j.uersi.pone maritus.
23 C.de fructi. & litis expen. ¶ † Ad tertium dubium resolutio patet ex dictis in præcedenti, nam impensa funeris deduci dẽt ut æs alienum, quo deducto bona debent tradi uxori ad utendum,& fruendum, sicuti fuit dictũ in pręcedenti, & probatur in l.impẽsa.ff.de religiosis, & sumptibus funerum, iuncta glo. in l.priuilegia.ff.de priuilegijs credi.& ɔñr onus funerandi,& sepeliendi testatorem spectat ad utrunque eo modo, & forma quo fuit dictum in articulo præcedenti. Quis teneatur satisfacere creditoribus,& ita in proprijs terminis dicunt Mod.repetentes in d.§.Titia.col.fi. uersi.88.quæro, & ponit Cor.consi. 122.Circa.col.5.in litera,I,uol.2.& bene facit: quia talis impensa non est temporalis, ɔñr non soluẽda per usufructuariũ, sed per proprietarium, ut uult gl. not.ĩ l.pen.§.fi.de leg.tertio. & Bar.in l.quæro,de usufr.leg.& gl.& Bar.in l.qui concubinã. §.qui hortis.de leg.3.& Mod.Neapo.in decisi. eiusdem consi.
24 252.Magnificus do.col.1.in fi.Et†ex hoc tollit̃, qđ dici potest usufru-

usufructuarium teneri ad expensas; quia uerũ, qñ sunt temporales, ut no. ibi, & per Bar. in d. l. quæro. & per Fely. in c. G. perpetuus, col. 2. de fide instrum. & in c. ad nostrã. de iureiur. cum
35 alijs adductis per repet. in d. §. Titia. q. 77. Tollitur † ẽt aliud, quod potest dici, fructus intelligi deductis expensis. l. fructus. l. diuortio. §. impendia. ff. solu. matr. l. quod in fructibus. ff. de usur. l. hactenus. ff. de usufruc. l. neque. l. pen. & fi. ff. de impẽs. in re. dota. fac. clem. statutũ. de electionibus. Quia istud nõ procedit in oĩbus expẽsis, sed tm̃ in illis, quæ fiunt gratia fructuũ, uel quę sunt tẽporales, ut dicunt gl. & Doct. in d. §. impendia. & hr̃ in d. decisione cõsi. Neapo. col. fi. quod non est in expensis funeralium, de quibus in pręsenti dubio, quæ expensę non possunt deduci de pecunia, uel rebus mobilibus di. testatoris, ex quo prædicta pleno iure fuerunt relicta d. do. Catherinæ, ut
36 plenè fuit dictũ in primo dubio. Et † ideo soluendæ ueniunt per dictos hæredes, uel super bonis, in quib. fuerunt instituti, super quibus ẽt ipsa do. Catherina habebat usumfructũ, ut dictum fuit in præcedenti dubio, & si ipsa soluit de pecunijs suis poterit repetere a dictis hæredib. d. l. soluendo. & d. l. quæ utiliter. §. fi. ff. de negoc. gest. & per Corn. consil. 76. Licet. col. 4.
37 in litera, L, uol. 4. ¶ † Circa quartũ, & ultimũ dubiũ, considerandum est, ꝙ si ipsi hæredes erant debitotes testatotis, & postmodũ illi successerunt, actiones cõpetentes testatori aduersus eos censentur esse in totũ regulariter ꝯfusę, cũ actio, & passio non possint simul stare in eodẽ subiecto; & si in totũ succedatur, in totũ confunduntur, si uerò pro parte, tunc pro parte cõfunduntur, pro qua sunt hæredes. l. si uxor. C. de bonis auct. iudi. possi. l. licet. C. ad leg. Falci. l. fi. §. in computatione. C. de iu. delibe. & ibi scribentes, & not. ĩ l. creditori. & plenius per glo. & Doct. ubi Alex. & alij in l. debitori tuo. C. de pac. unde cum prædicti hæredes fuere instituti in iuribus, & actionibus ipsius testatoris, ultra uniuersalem hæreditatem eis relictã, certũ erit, ꝙ debita ipsorũ respectu testatoris fuerunt, & sunt confusa, & quia (ut dictũ fuit in primo dubio) nomina debitorũ nõ fuere relicta quòd ad proprietatẽ d. do. Catherinæ. Nã in legato sibi facto per testatorẽ de rebus mobilibus non cõprehenduntur nomina debitorũ, ut fuit ibi conclusum, minus ergo respectu proprietatis isti hæredes debitores testatoris debent soluere
38 dicta debita. d. do. Catherinæ, uel eius hæredibus. Si † uerò cõsideramus legatum usufructus omnium bonorum relictorũ per ipsum testatorẽ. d. d. Catherinæ, posset esse difficultas, cum super pecunijs exhibendis a debitoribus ipsa habeat usumfructum, & possit tanquam usufructuaria uti, & frui. d. pecunijs, ut apparet conclusum. s̃. in primo dubio; tñ quia ipsa do. Catherina mortua est, & eius morte. d. usufructus fuit finitus, uulgato. §. finitur, insti. de usufru. nõ est discutiendũ, an eius hęredes possint facere talẽ exactionẽ; cum ipsi nullũ ius habeant super. d. usufructu finito per mortẽ. d. do. Catherinæ. Quibus stantib. d. hęredes uniuersales testatoris respectu. d. debitorum qui eidem testatori tenebantur, in nullo ueniunt molestandi ab hæredibus ipsius do. Catherinæ. ¶ Successiuè uiso processu mihi trãsmisso per Magnificum dominum Potestatem, & Capitaneũ Ciuitatis Belluni, causæ & controuersiæ uertẽtis inter spectabilẽ do. Carolum Paganum Doctorẽ, & fratres actores ex una, & inter olim do. Catherinã relictam. q. ser Gregorij Pagani tunc uiuentem, & in pręsentiarum inter ser Gregoriũ Dolonum fratrem, & hæredem ipsius do. Catherinę conuentũ ex altera occasione concursus in usufructu certorum bonorũ immobilium. d. q. ser Gregorij, & depositionibus testium productorum per ipsum ser Gregorium nomine. d. do. Catherinæ, uiso libello producto per ipsum do. Carolum & fratres, in quo petit medietatem usufructus certorum bonorum immobiliũ ibidem descriptorum spectare ad ipsum, & fratres hæredes, & legatarios, & aliàs ut plenius in illo, uisis denique oĩbus alijs actitatis, consultus quid super dicta difficultate, & cõtrouersia pro ueritate sentirem, & quales deberent esse partes ipsius Magnifici. d. Potestatis in determinando, & decidẽdo dictam con-
39 trouersiam, & litem breuib. subijciam quæ occurrunt. ¶ † Prima facie in fauorem ipsorum actorũ facere vr̃ tex. in l. si alij. ff. de usufru. leg. ubi si usufructus est relictus uni, & prędia sũt relicta alteri, faciunt sibi. d. legatarij cõcursum in usufructu, ita quòd uenit diuidendus inter prędictos legatarios, cũ in legato prædiorum ueniat etiam usufructus. l. qui usumfructũ. ff. de uerbo. obl. & per glo. in l. idẽ Neratius. ff. de usufruc. accres. in uersi. non solum, censentur. n. re coniuncti, & ꝯnr sibi faciunt partem per concursum, s̃m Bar. in l. re coniuncti. col. 4. uersi. 4. dubitaui, sed sic est, quòd d. do. Catherinę per ipsum testatorẽ est relictus usufructus oĩum bonorũ, & d. do. Carolo, & fratribus relicta prædia, de quib. in libello. Consequenter tanquã re coniuncti debent per concursum sibi ipsis inuicẽ partes fa-
30 cere. Prout † idẽ ẽt dicendũ ex his, quę ponit Bart. in l. Sempronio. ff. de usufru. leg. in fi. principij. uolens quòd legatũ gñale usufructus bonorũ diminuitur per legata particularia prædiorum facta plurib. respectu usufructus, ut in illo omnes concurrãt, quinimò s̃m Bal. in l. quoties. in fi. C. famil. erci. quem refert, & sequitur Ias. in l. cum qõ. col. 3. uersi. limita tñ. C. de lega. dicendũ esset, tale legatũ usufructus uniuersale in totũ restringi per legatũ particulare prædiorũ taliter, quòd non detur concursus in usufructu, ex quo integer debet esse illorum, quib. particulariter prædia sunt relicta. Ad idem ẽt facit bona decisio Bal. in l. fi. C. de indic. uidui. toll. & in ꝯsi. 189. Super alio consi. uo. 2. ubi vult, quòd hæres institutus debet habere medietatẽ usufructus, usufructuarius autẽ oĩum bonorũ debet habere aliã medietatẽ, quam opi. refert & sequitur Firma. in suo repertorio, in uersi. uxor; & hoc per textũ in d. l. si alij. Qui bene facit, dum uult, ꝙ uoluntas testatoris debet exprimi per uerba apta, & quòd ita demũ legatarius proprietatis debet habere nudã proprietatẽ, si testator detraxit vsumfructũ, aliàs vsufructu non detracto concurrunt, ut dicit ibi tex. & opi. Bal. refert & sequitur Corn. cõsi. 5. In hac consultatione, in fi. uol. 1. unde siue consideremus ipsos actores hæredes in dictis prædijs, debent ꝯcurrere cũ ipsa vsufructuaria per dictas decisio-
31 nes Bal. & aliorũ. Siue † consideremus ipsos tanquam legatarios particulares, vt considerari vñr, ex quo vltra gñalem institutionẽ de eis factã fuerunt pręlegata. d. prædia, & tunc certũ erit, quòd tanquam legatarij particulares debent concurrere in d. usufructu. d. l. si alij. cũ alijs supra adductis. ¶ Quib. tñ nõ obstan. ꝯria sentẽtia vr̃, & est uerior, quę fundat meliorib. & ur-
32 gentiorib. rõnib. iurib. & auctoritatibus. Et † primò certũ est, ꝙ in casu præsenti in di. testõ non fuerunt instituti filij ipsius testõris, ex quo illis carebat, sed fuerunt instituti extranei, iuxta tex. in l. unica. §. extraneũ. C. de rei uxo. actio. & institut. de hæ-
33 redũ quali. & diffe. §. cæteri. Quo † casu succedit cõmunis doctr. omniũ Doctorũ, uolens, quòd qñ uxor a marito testatore relicta est domina, & usufructuaria omniũ bonorũ, institutis hæredib. extraneis, ꝙ debeat habere vsumfructũ super oĩb. bonis testatoris, & hæres non concurrit in usufructu cũ ea, & tale legatũ est validissimũ, ita Doc. in auc. hoc locũ. C. si secundò nupse. mul. Bar. Bal. Im. & alij ĩ l. Titia. §. Titia. de leg. 2. & Bal. in d. l. fi. & Pau. de Cast. consi. 304. Considerãdũ est, col. ult. & consi. 387. Quod uxor. col. 2. & Alex. consi. 57. Ponderatis uerbis testamenti. vol. 3. & consi. 40. Viso themate col. 1. vol. 1. & Ange. consi. 115. Quidã patronus, & consi. 147. ser Simonus, cũ alijs adductis per Franc. de Cur. consi. 14. Nobilis testator, in prin. & per Soc. consi. 2. & 3. uol. 4. & multas alias decisiones, & auctoritates adducit Corn. consi. 187. Circa hanc consultationem. uol. 2. in litera, A, ubi rñdet his, quæ in ꝯriũ possent adduci. Prout ẽt facit Soc. vbi s̃. & per eundem Corn. in d. consi. 5. & consi. 257. vol. 1. & per Dec. consi. nouiter impresso. 15. Visa, nu. 1. aliàs. 417. & nouissimè repeten. in d. §. Titia. car. 3. & 4. cumulant infinitas alias decisiones, concludentes tali casu, dictam vsufructuariam debere consequi plenum, & inte-
34 grum vsumfructum omnium bonorum. Ex † qua * communi conclusione patet, quòd d. l. si alij. non procedit respectu hæredis instituti, vt ipse hæres concurrat in vsufructu cum ipsa legataria vsufructus, ex quo integer debetur legatariæ, & non ꝓ medietate, & ita punctaliter tenet Pau. de Cast. in d. consi. 187. ubi refert decisio. Bald. in d. l. fi. & eam impugnat, & reprobat auctoritate, & ratione, ubi per eum. Ex quo di. l. si alij. non
* procedit in hærede, & communis conclusio est ꝯ Bal. a qua iudicando, & consulendo non est recedendum, ita formaliter, & in proprijs terminis dicunt repeten. qui est Pau. de monte Pico in d. §. Titia. car. 5. col. 1. versi. Venio modò ad secundam conclusionem, ubi per d. consi. Pau. de Cast. reprobat opinionẽ
* Bal. & dicit communem * esse ꝯ ipsum adducens pro communi text. insti. de usufruc. in prin. ubi hr̃, quòd si testator instituit hæredem, & leget vsumfructum alicuius fundi, puta Titio, ꝙ hæres habebit nudam proprietatem, Titius uerò usumfructũ, & sic

& sic hæres non facit partē cū legatario in usufructu. Hoc cla-
rius idem uoluit idē Dec.in d.§.Titia.car.13.col.2.uer.quæro
ergo.21.ubi uult, ꝙ nullus datur ꝯcursus inter usumfructua-
rium,& hæredem, ex quo usufructuarius oīum bonorum hēt
integrum usumfructum in oībus bonis. l.generali.§.uxori. ff.
de usufru.leg.quæ opinio etiam comprobatur ex dictis ꝑ Alc.
35 in d.consi.57.uolu.3.Potest†enim legari usufructus bonorū,
ita ꝙ nuda proprietas remaneat penes hæredem.l.2.§.omniū.
ff.de usufruc.l.si pater. C.eod.tit.ex quib. tollitur obiectio di-
ctorum per Bal.in d.l.fi.C.de indi.uidui.tol.& aliorum supra
adductorum, vnde si dicimus,do.Carolum, & fratres esse hæ-
redes ipsius d. Gregorij, firma erit conclō, ꝙ concurrere non
pn̄t in dicto usufructu cum ipsa do.Catherina,rōnib.iurib.&
36 auctoritatib.de quib.supra.¶†Secundò cōprobatur dicta opi-
nio ex his,quæ adducit Soc.consi.j.Franciscus, col.3.uol.4.&
Dec.d.consi.15.nu.2.& Corn.consi.3.col.pen.uol.2.Vbi uo-
lunt,ꝙ etiam filio testatoris instituto hærede adhuc uxor reli-
cta usufructuaria oīum bonorum deberet habere integrum
usumfructum,qn̄ appareret ex coniecturis, mentem defuncti
talem fuisse,ex quo consuetudo Bulg.de qua in d.auth.hoc lo
cum,& in d.§.Titia.procedit ex coniecturata mente defuncti,
unde si de ꝯ̄ria apparet,illa sequenda est.l.cum uirum.C.de fi-
deicommissis.l.in conditionibus primum locum. ff.de condi.
37 & demon. cum aliis uulg. De†mente autem dr̄ apparere, qn̄
uxor fuerat relicta domina,usufructuaria,& administratrix bo
norum cum plena,& libera administratione,ac plenaria: tunc
enim vr̄ relictus plenus usufructus,etiam filio instituto hære
de, excepta legitima: ut ibi latè per eum hoc comprobantē iu-
ribus,& rationibus. Quanto magis in casu præsenti, ubi sunt
extranei instituti, & testōr uoluit dictam do. Catherinam esse
dn̄am,& usufructuariam omniū suorum bonorum,& ꝙ nō te
neretur reddere rōnem administrationis, & ꝙ hr̄et plenam,li-
beram,& generalem administrationem, & ulterius ꝙ non pos
38 set in aliquo molestari a suis hæredibus. Quæ†uerba singula
multùm important, quanto magis simul iuncta & geminata,
arg.l.balista.ff.ad Treb.& per Fely. in c.uenerabili. de officio
deleg.& per Ant.Corset.in tracta. de geminatio. quem posuit
39 in tract.de potesta.reg.Et†bene facit cons.d.Mansue.quod est
ſm in ordine,in 4.uol.consi.Soc.Oīpotentis Dei, & etiam ꝯsi.
Fran.de Cremo.quod est in eo.uol.in ordine 3. Christi eiusq;
genitricis,& bene facit,quod uult Corn. in d.consil. 5. In hac
uol.j.ubi uult,quòd etiam filio instituto uxori relictæ usufru-
ctuariæ oīum bonorum debetur integer usufructus dempta
legitima,qn̄ ex uerbis testatoris, maximè geminatis potest col
ligi per coniecturas mentē testōris ita fuisse, & per hoc ēt tolli
40 tur dictum Bald.in d.l.fi.C.de ind.uidui.tollen.¶†Tertiò cō-
probatur ex his,quæ uoluit Alex.in d.consi.67.uol.3. conclu-
dens,ꝙ si testator instituit hæredes pleno iure,& reliquit uxo-
rem usufructuariam oīum bonorū, ꝙ ꝯcurrunt in usufructu,
ꝑꝑ illam instōnem hæredum pleno iure factam,iurib.ibi ꝑ eū
adductis,& per repet.in d.§.Titia.car.13.col.2.& 3.uer. hanc
conclōnem limita.ita dicamus in casu præsenti capiendo uer-
ba testōris,in quib.fecit ipsam do.Catherinam dn̄am, & usu-
fructuariam cum plena,libera,& gn̄ali administratione, ut di-
41 cta uerba importent plenum usumfructum &c. Quod†etiam
suadetur ex uerbis d.testatoris, uolētis ipsam do. Catherinam
non posse,nec debere in aliquo ab hæredib. molestari,qui ser-
mo est gn̄alis,& ut uerificetur,necesse est, ꝙ in oīb.uerificetur,
ꝯn̄r quòd in minimo non molestetur.l.in fraudem. in fi.ff.de
test.mil.quod non posset esse,si molestaretur in usufructu,uel
in aliqua parte ipsius.l.si is qui ducenta.§.utrum.ff.de reb.du.
42 Illa†enim uerba in aliquo non molestari, exponuntur.i.nullo
modo,nulla ratione uel causa, & ꝯn̄r etiam nec respectu vsus-
43 fructus,uel partis ipsius.Ad†ꝙ etiam dictio illa vlis,omnium
bonorum,quæ omnia etiam minima includit.c.solitę. de ma.
44 & obed.l.a procuratore.C.mandati.¶†Quartò comprobatur
ex verbis dicti testamenti,ibi,donec ipsa vixerit tm̄, & ibi, do-
nec ipsa vixerit seruando vitam castam,honestam, & vidualē,
quæ verba indicant ipsam dom.Catherinam debere consequi
vsumfructum annuum, & non vnicum ſm Romanum consi.
216.adducendo textum in l.sicut in annos. ff.quib.mo. vsufr.
ami.& gl.in l.legatū.ff.de ann.leg. & in puncto nostro hoc te-
net Fran.de Cur.consi.14.& 15. & in additione ibi posita plu
ra ad id cumulando,quo fit: vt vxori vsufructuariæ annuatim
debeatur integer vsusfructus,& plenius,hæredib.extraneis in-
stitutis,uel hereditate deuoluta ad extraneos,ut expresè hr̄ in
dictis consiliis. Ad quæ bene faciunt cumulata post alios per
Ias.in l.extraneum.C.de hæredib.insti.& plenius per Mod.re-
45 pet.in d.§.Titia.q.26.¶†Postremò accedat illud,quod voluit
Roge. antiquus gl.in d.l.si alij.quem sequitur ibi Bar.uolens.
d.l.si alij.non procedere, qn̄ appareret de uoluntate defuncti,
& eius mente,ꝙ voluerit legatarium particularem non cōcur-
rere in vsufructu cū legatario vsusfructus: tunc.n. cessat dispō
d.l.& seruanda est uoluntas testatoris,argō.l.in conditionibus
primum locum. ff.de condi. & demon.& d.l.cum uirum. vbi
Doc.idem tenent cum aliis sim.quam conclō.expresè firmāt
Soc.& Mans.& Fran.de Crem. in d.consi.j.2.& 3.volu.4.ubi
concludunt,sufficere voluntatem coniecturatā, & ibi Soc.co.
pen.optimè rn̄det ad dictam. l.si alij, & hoc idem vult Corn.
in d.cōs.5. & plenius hoc tenent Mod.repet.in d.§.Titia.col.
17.& seq.& q.21.in 4.limitatio.& diffusius in q.22.colū.3.&
tribus seq.Concludentes post plures allegationes, & auctorita
* tes,hanc opinionem Roge.esse * communem,& cōiter appro-
bari,& quod ab ea non est recedendum in iudicando, & con-
sulendo,& quòd ita fuit iudicatum per Illustriss. Ducem Me-
diolani in causa ardua ibidem relata: vt qn̄ constat de mente
testatoris,volentis integrum vsumfructum deberi vxori legata
riæ,nec legatarium particularem proprietatis in vsufructu cō-
currere.Ita erit in casu præsenti,vbi constat de mente dicti te-
statoris, ex uerbis positis in suo testamento, de quibus supra.
Item & per testes testamentarios productos nomine.d. do.Ca
therinæ,qui testes quatuor deponunt, dictum testatorem vo-
luisse,& dixisse integrum & totalem vsumfructum bonorum
suorum ipsius do.Catherinæ, & ꝙ eius hæredes non possent
46 de illo aliquid capere nisi post mortē suæ vxoris. Qui† testes
bene possunt probare mentem, & voluntatem dicti testatoris
circa prædicta:cum sint quatuor nu.& ad eā probandam satis
erant duo.legatum enim coram duob.testib.tm̄ potest declara
ri,& duo tm̄ testes sufficiunt ad declarationem: vt est gl.ordi-
naria,quam omnes ibi sequuntur in l.hæredes palam.§.si quis
post.ff.de test.& no.Cy.& alij in l.j.C.de codic.& Bar.in l.qui
liberis.§.testamento.ff.de bono.poss.ſm tabu.cum aliis addu-
ctis per Ale.cons.5.Ponderatis uerbis,in fi.volum.3.& consi.
114.vol.4.& consil.78.Videtur.colum.6.versicu.& quòd ista
fuerit mens.volu.5.vbi uult, mentem posse declarari per vnū
47 cōprobando ut ibi per eum.Et† bene faciūt, quæ ponit Cor.
consi.239. Videtur, col.pen.in litera D, volu.2.ubi per plura
cōcludit,uoluntatem, & mentem testatoris posse declarari, &
patefieri per ij.testes etiam in illis,quę testator dixit extra con
fectionem testamenti.Quanto magis in illis,q̄ fuere dicta tpe
conditi testamenti,ut est casus præsens,& bene etiam faciunt,
48 quæ ponunt scrib.in l.2.C.de bono.poss.ſm tabu.Nec† dica
tur,ꝙ dicti testes non cōcludunt, ex quo referunt se ad testm̄:
eo qm̄ ultra relationem expresè deponunt de mente & uolū-
tate testatoris,& ideo bene probant illud, quod ultra relatio-
nem deponunt,ſm Alex.plura adducentem in consi.58.Viso
processu,col.3.& 4.uo.2.tanto magis in casu præsenti,in quo
depositio dictorum testium nō ꝯ̄riatur verbis d.testatoris,nec
testamenti,quinimò concordat: ut patet ex dictis s̄.Et hoc stā
te tollitur obiectio facta in ꝯ̄rium: ut etiam d. hæredes exclu
dantur a participatione usufructus, etiam si essent legatarij
particulares,ex quo constat de mente testatoris, nedum conie
cturata, sed clara, & ipsimet actores in libello ꝯfitentur istud,
dum dicunt, testatorem non reliquisse integrum, & totalem
usumfructum,affirmantes ꝙ si reliquisset,ipsi non possent par
ticipare, etiam si essent particulares legatarij,unde cum claris
simè appareat integrum & totalem fuisse relictū d.do.Cathe-
49 rinæ in illo concurrere cum ipsa non possunt.Ad† qđ etiam
aduertendū est:quia d.hæredes non possunt dici in d.prædijs
legatarij particulares,patet quia primò fuere instituti hęredes
uniuersales cū pactis,& cōditionib.infrascriptis,videlicet &c.
quæ pacta, & conditiones continent diuisionem hæreditatis,
50 & bonorum testatoris. Per† quam diuisionem non efficiun-
tur legatarij particulares,iuxta ea quæ ponit Barto.& alij.in l.
Marcellus.§.quidam.ff.ad Treb.& in l.quid ergo,per illū tex-
51 tum, de lega.1.Et† uerè non possunt dici legatarij particula-
res, nam etiam si essent prælegata adhuc succederent loco
portionis hæreditatis,cum non sit excessus in illis inter hære-
des,

des,& ſi eſſet,modicus eſſet, de quo nõ eſt curãdũ.l.ſcio.ff.de in integ.reſti.cũ cõcor.Quo caſu ẽt in dictis prælegatis hñr ut
* hr̃des,nõ ut legatarij,ſm Bar.&* cõiter doct.in d.§.q.dã,& in
52 d.l.q.d ergo.Ad † qđ ẽt,qđ vult Bal.ↄſ. 19.Circa dubitationẽ, uo.2.ubi tenet rõne,& l.inter vſufructuariũ oĩum bonorũ,& hr̃dẽ ẽt reſpectu p̃legati non dari ↄcurſum in uſufructu.Com
53 probat,& † fortius. Nã oẽs dicti hr̃des fuerunt vl̃r inſtituti,& licet poſtmodũ eis fuiſſent aſſignata p reſtitutionẽ p̃dia ipſius diuiſa,tñ ex hoc nõ ſequitur, ꝙ non ſint hr̃des vl̃es,ut eſt tex. in l.quoties.§.ſi duo.ff.de hęred.inſt. Bene verum,iure perceptionis,ꝙ unusquiſq; dẽt hr̃e prædia aſſignata, ut dicit tex.in l. ex facto.la ij.ff.de hære.inſti.qui text.ita dẽt intelligi ſm Bart. & doc.ibi,& eſt gl.in pũcto, in uerſ.re certa.in c.ſi pr̃.de teſta. lib.6.quam ibi ſequuntur Doct. maxi.Franch.col.13.uerſi.in eadẽ gl.in fi.ubi formaliter hoc tenet,& dicit,ꝙ ſi ſunt cohæredes eiuſdẽ formę,& in re certa, oẽs ſunt hr̃des vl̃es, ſicuti ſi eſſent ſimpliciter inſtituti,tñ ipſas res certas dẽnt hr̃e,ſm par
54 tes ſibi aſſignatas,p d.l.ex facto. Et † ex iſtis apparent reſoluta adducta in ↄ̃riũ,ex quo d.l.ſi alij.nõ hẽt locũ ĩ caſu pñti,& doctri.Bar.in d.l.Sẽpronio,minus ꝓcedit,ſtãte cõiectura, & clara mente teſtõris, & qñ hr̃s vult ↄcurrere in vſufructu cũ legatario oĩum bonorum ipſius vſusfructus,quia nõ põt,ut ſupra. Minus ẽt locum habet doct.Bald.in l.quoties.C.fami.ercis.& Iaſ.in d.l.cum quæſti. ex quo communiter reprehenditur, ut ipſe Iaſ.dicit plura ad id adducendo in d.l.re ↄiuncti, col.18. verſi.limita iſtam conclu.& verſ.ſeq. Pariſ. Pad.

S V M M A R I V M.

1 Vxor ſoluto matrimonio, an poſſit petere integrã dotẽ de bonis mariti ab eius hæredibus, & an ipſi hæredes cedendo uxori actiones cõtra promiſſores dotis uel eorum hæredes, liberẽtur.

Maritus non exigendo dotem,an ſit in culpa, ita quòd teneatur ipſe uel eius hæredes dotem reſtituere.

2 Vxor poteſt ſoluto matrimonio cõuenire promiſſores dotis, ad huc non ſolutæ, & nu.3.

4 Soluto matrimonio adhuc cõpetit actio hæredib. mariti exigere dotem, & poſtmodum eam ſoluere uxori.

5 In cuius electione ſit, uxoris, an hr̃dũ mariti, conuenire hæredes illius pro reſtituẽda dote nõ exacta,uel ipſi liberentur cedẽdo actiones, & nu.6.

7 Dotis reſtitutio an impediatur ex caſu compenſationis,ſeu retẽtionis,uel alterius debiti.

8 Maritus poteſt uxori legare ultra dotem tãtũ quãtũ eſt ipſa dos.

9 Dictio,hoc amplius, dictio ſupra, dictio præter, dictio & ultra, repetitiua ſunt præcedentium, & de nouo aliquid inducunt.

10 Legatum factũ per maritũ uxori non uidetur factũ animo con penſandi cum dote, niſi exprimatur.

11 Bona intelliguntur deducto ære alieno.

12 In legato facto uxori per maritũ continente tantũ quãtũ eſt ipſa dos, ultra eam nedum comprehenditur dos ſoluta, uerum & promiſſa,necnon & præparamenta.

13 Dotis appellatione quæ ueniant, & nu.12.

Præparamenta an ueniant dotis appellatione.

14 Dictio,ipſa, relatiua eſt.

Relatio uidetur eſſe facta cum omnibus qualitatibus relati.

15 Præparamenta data uxori æſtimata dotalia cenſentur.

16 Legatũ non dicitur incertum,quando illud poteſt certificari per relationem ad aliud certum.

17 Legatum factũ uxori, an præſumatur reuocatũ,ſi ipſa tranſiuit ad ſecunda uota,& nu.18.& ſeq.

18 Expreſſũ habetur, quod teſtator expreſſiſſet, ſi de eo cogitaſſet.

19 Teſtatoris uoluntas potiſſimum attendi debet.

20 Voluntas uerbis potiſſimum declaratur.

21 Per tranſitum ad ſecunda uota anima mariti dicitur cõtriſtari & iniuria affici, & nu.56.

Niſi teſtator maritus de ſecundis nuptijs cogitaſſet.

22 Vxor tranſiens ad ſecunda uota nõ dicitur facere contra iudiciũ teſtatoris.

23 Vxor tranſiens ad ſecunda uota poſt annum,non debet priuari legatis & alijs ſibi relictis à marito.

24 Maximè quando colligi poteſt mens cõiecturata teſtatoris, cogitantis ſecundas nuptias, & adhuc legantis.

25 Non ſatis eſt teſtatorẽ uerosimiliter id uoluiſſe, niſi ad diſpoſitionem procedat.

26 Mulier tranſiens ad ſecunda uota priuatur legato, quo caſu, & in quibus terminis iſtud procedat.

27 Iura loquentia de priuatione, quo caſu procedant, & nu.26.

28 Qualitas appoſita in uno capite teſtamenti, an & quando cenſeatur repetita in alijs ſeq.

29 Et quid ſi ita repetendo ſequeretur abſurdum, & nu. 30.

30 Quid etiam ſi ſequeretur contrarietas ipſius teſtatoris.

31 Et quid quando eſt diuerſitas rerum, & orationes ſunt diuerſæ, licet concurrat identitas perſonæ.

32 Legatũ factum uxori,donec uitam uidualem ſeruaret, annuũ eſt.

33 Vxor poteſt putare & habere aſſecurationem & aſſiſtentiam ſuper bonis mariti pro dote & alijs legatis.

34 Legatum factum uxori per maritum, an cenſeat̃ factum animo compenſandi cum dote.& nu.37.& ſeq.

35 Diſpoſitio auten.dos data.C.de donatio.propter nupt.cũ ſimili. an hodie ſeruetur.

Conſuetudo in iſtis donationibus propter nuptias,et in contra dote obſeruanda eſt, & nu.39.40. & 41.

37 Legatum factũ creditori a debitore, an & quando cenſeatur factum animo compenſandi.

39 Pactum de lucranda contradote, mortuo marito, an et qñ ualeat.

Dos & donatio propter nuptias an procedant a pari.

Et quid ſi conſuetudo & obſeruãtia patriæ contrarium diſponãt.

41 Contrados an poſſit peti a muliere tranſeunte ad ſecunda uota.

42 Contrados non poteſt in totũ peti ſoluto matrimonio ad locũ uxoris, niſi pro rata, pro qua fuit dos ſoluta.

43 Maritus relinquens uxorẽ dominã, madonnã, & uſufructuariã &c. licitè hoc facit, & legatum hoc ualidum eſt.

44 Legatũ factũ uxori, donec uitam uidualem & honeſtam duxerit, annuum eſt.

45 Et in quolibet anno tale legatum nouum eſt.

46 Et licet uxor exiſtens uidua habere poteſt tale legatũ annuum.

47 Dictio, dum, & ſimiles conditionem important.

48 Tale legatum ceſſat in uxore tranſeunte ad ſecunda uota.

49 Et licet tranſeat ad ſecunda uota, non propterea tenet̃ reſtituere fructus quos antea percepit uirtute dicti legati, & nu.50.

51 Nõ enim tenet̃ ſemper perſeuerare in uiduitate,propter fructus perceptos in præteritum.

52 Legatum factũ mulieri a marito tribus modis poteſt conſiderari.

53 Primò ſub cõditione ſi nõ nupſerit, & inducit perpetuã uiduitatem, & perſeuerãtiã in ea, ſi nupſerit, tenetur etiã reſtituere fructus perceptos.

54 Secundò fieri poteſt ſub conditione, ſi uxor ad uiduitatẽ perueneрit, & requirit perſeuerãtiã, et ſi nupſit ſecũdò, omnes fructus perceptos reſtituere uidetur.

55 Tertio fieri poteſt ſub cõditione, donec uidua erit, & nõ inducit uiduitatẽ perpetuã, ſed ad tẽpus, & ſi uxor ſecundò nupſit, non tenetur fructus perceptos reſtituere, priuat̃ tamen perceptione futurorum.

56 Legatum factũ uxori de uſufructu, inſtitutis extraneis hæredib plenum eſt, & in illo ueniunt omnes fructus.

58 Vxor relicta uſufructuaria, hoc mõ de fructibus perceptis per eã ſuo arbitrio poteſt diſponere.

59 Per legatũ uſusfructus factum uxori per maritum nõ cenſentur adempta alia legata facta eidem uxori per eundem.

60 Vxor relicta a marito uſufructuaria, an & quando priuet̃ uſufructu, ſi non confecit inuentarium.& nu.61.62.63.& ſeq.

63 Vxor relicta uſufructuaria an teneat̃ præſtare cautionem de utẽdo arbitrio boni uiri, & de reſtituendo &c. & nu.66. & ſeq.

64 Et quid ſi ipſa uxor fuit in bona fide, & in poſſeſſione bonorum & percepit fructus.

65 Vxor relicta uſufructuaria a marito &c. an teneatur ad expenſas funeris.

66 Item an teneatur ſoluere legata.

67 An ẽt teneatur ſatisfacere creditorib. hæreditarijs, & num.68.

69 Et an ipſa poſſit exigere debitores hæreditarios, & quos.

70 An etiam poſſit exigere liuellarios, & redditus prothocollorum & fœtus pecorum.

71 Et an licitè poſſit diſponere de his peruentis ad eam.

72 Et quid de veſtibus, & alijs bonis mobilibus.

73 Et quid ſi teſtator dictæ ſuæ vxori dedit plenam poteſtatem diſponendi de iſtis.

74 Et

74 *Et quid si dolosè, & fraudulenter se gerit.nu.75.*
75 *Sub generali potestate disponendi, & alienandi, quæ ueniant, & liceant.*
76 *Et quid de rebus mobilibus, quæ extabant tẽpore quo transiuit ad secunda uota.*
77 *Vxori an possit fieri compẽsatio de istis exactis ad legata eidem relicta.*

CONSILIVM XCV.

Vidi processum ad me trãsmissum, fabricatum inter ser Georgium de Beltrandis agẽtem noĩe do.Elisabeth suæ uxoris ex una, & ser Philippum ac ser Zachariam de Cauertinis hęredes q.ser Federici primi mariti do.Elisabeth reos conuentos ex altera. Vidi insuper sniam super dicta cã latam de consilio Excellentiss.Iu.Vtr.Doc.do.Io.Francisci Burlei. & qm̃ inter ipsas partes plura uersantur dubia, sup ipsorum decisione, q̃ breuius fieri poterit, ɔclusiuè, & solùm necessaria tãgendo procedam. Et circa illam dubitationem, an standum sit consiliis, & decis.illorum duorũ iurisconſ.inhærendo opi.præfati Excellentissimi d.consultoris, dico necessariò illis non esse standũ per ipsas partes, & ꝙ unicuiq; dictarũ partiũ licitũ fuerit & sit recedere a dictis declarationib.& consiliis, quæ minimè executioni sunt demandanda, sine aliqua solutione pęnæ, rõnib.& decisionib.deductis per ipsum do.Consultorem, sup quo articulo aliter non insisto, cũ ẽt partes ipsæ prædictæ sniæ
1 acquiescere uideantur.¶† Vnde omissa decisione, & declaratione præfatorum dñorum Iuscon. capiendo illam difficultatem & dubitationem, an hæredes.d.q.ser Federici teneantur realiter soluere integram dotem de bonis ipsius defuncti, ita uolẽte ipsa d.Elisa. an uerò cedendo ei actiones ɔ promissores dotis, uel eorũ hæredes, respectu partis dotis promissæ & non solutæ, possint liberari, ẽt ipsa do.Elisa.nolente. Dico, ꝙ respectu dotis solutæ nulla cadit dubitatio, quin dicti hæredes teneanť illam restituere, per iura uulg.& cõia, ut ẽt partes ipsæ fatenť. Respectu uerò partis dotis promissæ, & non solutæ considerãdo dispõnem iuris cõis, cum aliter non appareat ex processu, ꝙ promissores dictæ dotis fuerint effecti non soluendo, ita ꝙ ser Federicus fuisset in mora exigendi, illis effectis non soluendo, teneretur dotem sibi promissam restituere, licet eam non exegerit rľr, exceptuatis aliquib.casib.quorum aliquis non cadit in præsenti disceptatione, ut plenè hr̃ in l.si extraneus, & ĩ l.promittendo.§.j.ff.de iu.dot.& in l.ob res.§.j.ff.de pact.do. & per scrib.in l.nupta.§.j.ff.sol.matr.& in l.si marito. §.j. ubi Pau.de Cast.& in l.si socer.§.Lucius, eod.tit.cum concor. Dico
2 † itaque: cũ dicti promissores sint soluendo, ꝙ ipsa do. Elisa. si uult, absq; aliqua cessione, poterit promissores dictæ dotis cõuenire ad solutionem dicti residui dotis promissæ, & non solutæ, ex quo actio fuit sibi quæsita: cũ prædicti promissores non fuerint stipulati soluto matrimonio dotem eis restitui, per tex. in l.unica.§.accedit. C.de rei uxor.actio.& ibi hoc tangit Bal.
3 uersi.quærit gl.in fi.Vbi† uult, ꝙ si promittens non stipulať dotem sibi reddi, statim mulier intelligiť tacitè stipulata, & licet dos nunq̃ esset soluta uiro, tñ mulier posset agere, & magis clarè hoc tenet Bal.nouellus in d.l.si socer.§.Lucius, uolens ꝙ qñ mulier põt agere pro dote ɔ promittentẽ: ut est, qñ extraneus promisit, ꝙ tunc tali casu sine aliqua cessione sol.matr.ɔ ꝑmittentem mulier ipsa agere põt, nec procederet isto casu dispõ. d.§.Lucius.¶ Verum qm̃ ipsa do.Elisabeth intendit hanc uiam non prosequi, sed residuũ dictæ dotis hr̃e ab hęredib. dicti ser Federici, dubiũ adhuc subsistit, an sit in electione sua eos cogere attenta dispõne iuris cõis ad exigendũ dictã dotem, & postmodum ad eã sibi soluendũ, an uerò ipsi hæredes cedendo illi
4 actiones liberentur. Certum† est enim, ꝙ licet solutũ sit matrimonium, adhuc hæredib. mariti competit actio ad exigendũ dotẽ promissam marito, & postmodũ ad soluendũ eam mulieri, uel eius hæredib.ut est tex.formalis in d.§.Lucius, & not.in d.l.nupta.§.j.& in d.l.si marito.§.j.& per Bal.in l.si pro te.C. de doti.promis.& per Cor.ɔsi.j.col.pe.uer.pro residuo aũt do-
5 tis, uol.2.& consi.318.vr̃, col.j.uer.his tñ, uol.3. Et † dicendũ prima facie vr̃, ꝙ sit in electione ipsius do.Elisabeth eligere dictum remediũ, ut uoluit Pet.& Cum.in d.l.si socer. §.Lucius, & Bal.nouellus ibi, & plenius idem Bal.nouel.in trac.de dote in octaua parte principali, fol.mihi.60.col.2.ubi asserit opini. Petr.& Cum.ueriorem, ex quo in dicta alternatiua electio dẽt esse mulieris. Itẽ quia maritus non est obligatus mulieri ex eo: quia actionem hẽt ɔ promissorem dotis, sed ex eo: quia vr̃ esse in culpa in non exigendo, pp quod cessat rľa posita in l.qđ de-
6 betur.ff.de pecul.¶ Tñ in ɔ̃rium est opi.Bal.Ang.Imo.& Alex. in d.§.Lucius, col.2.uers.& circa solutionẽ, uolentium ꝙ electio dẽt esse ipsius mariti, prout etiam firmat Ias. in l. quæ dotis, in 3.not.nu.6.ff.solu.ma. dicens ꝙ maritus non tenetur solu.ma.dotem promissam, & nõ receptam restituere, ex quo cedendo actiones liberatur, ꝑut etiam sentit gl. fi.in d.l.si extraneus, & Cor.d.consi.j.col.pe.uer.prꝛalleg. & Pau.de Ca.in d. l.si marito.§.j.in sua distin.& in d.l.si socer.§.Lucius, in fi.expresse sentit, ꝙ si marito non potest imputari culpa, cedendo actiones vr̃ liberari. Quæ opinio satis vr̃ probabilis: ut attenta iuris cõis dispõne prædicti hęredes ser Federici cedendo actionem, quam habent ɔ promissorem dictę dotis non solutę liberenť, & ab ipsa d.Elisabeth super id ulterius non molestentur, ex quo cum careant culpa, non tenentur ex alio, nisi quia actionem hñt, & ideo cedendo liberantur, ex quo sumus in regula præal.l.quod debetur, cum concor. Et idem dico considerato tenore testamenti ipsius d.Federici. nam licet legauerit integrã dotem d.D.Elisabeth, non ꝑpea disposuit, ꝙ de bonis suis propriis solvereť portio dotis sibi promissæ, & non solutæ, ut plenè deducitur pet do.aduocatos dictorum heredum, & demũ per ipsum d.Cõsultorẽ, rñdendo obiectionib.quæ circa id fie-
7 ri possent, ut p eos. Ex† quib.ẽt infero, ꝙ restitutio partis dictæ dotis promissæ, & solutæ non poterit impediri, nec pp compẽsationem, nec pp retentionem, nec uirtute alicuius exceptionis alterius debiti, quo dicatur ipsam d.Elisabeth esse astrictã, cum oĩa prædicta cessent, nec impedimento esse pñt restõni dotis ꝓ dictæ, ut hr̃ in l.unica.§.taceat, & §.seq.ubi gl.& doc. C.de rei uxo.actio.& hr̃ in l.dote prælegata.ff.de do.prelega. & in l.diuortio.§.ob donationes, & in l.rei iud.§.j.ff.sol.matr.cum aliis
8 concor.¶† Circa uerò illam difficultatem, an illud legatum factum per ser Federicum d.Elisabeth, ut ultra dotem hẽat tantum, quantum est ipsa dos, sit ualidum, & firmũ, ita ꝙ oĩ respectu subsistat, & quid in illo contineatur. Dico tale legatum esse ualidum & firmum, per tex.ubi ẽt Bar.& alij no.in l.qui ita, & per tex.in l.Seia, uersi.dari uolo.s̃.dotem aureos tot, & p tex.ĩ l.qui dotẽ, ibi, hoc amplius denarios x.ff.de do.præleg. & facit ẽt.l.Seio.§.uxori.ff.de an.leg. Quib.in locis probatur, ꝙ si maritus uxori ultra dotem aliquid legauit, ꝙ censetur esse factum duplex legatum, & utrunq; dẽtur, siue sit apposita dictio, s̃.siue dictio, præter, siue dictio, hoc amplius, siue dictio, & ultra, ut est in casu pñti, & ita ẽt tenet Corn.consi.13. Quamuis uidea-
9 tur.col.2.uer.nec ob.uol.j. Ne mirum, ex quo dictæ dictiones sunt repetitiuæ ꝑcedentiũ, & expresse de nouo inducunt legatum in aliis contentũ, ut ẽt tangit Dec.cõsi.190. Circa primũ,
10 col.fi.nu.7. Prout† ẽt hr̃ & a fortiori. in l.unica.§.j.uers.sciendum.C.de rei uxo.act. ubi Imperator tollit illud edictũ de alterutro, & disponit, ꝙ si maritus aliquid legat uxori, tale legatum non censetur esse factum aĩo cõpensandi cũ dote, nisi expresse testator hoc dixerit, & ideo uxor legataria poterit consequi ultra dotem legatum prædictũ, & ibi hoc firmant Bar.Bal. & alij, & idẽ uult Bar.in l.cũ quis.in prin.ff.de do.prele.& idẽ
* Bart.in l.si cum dotẽ.§.si pr̃.quem ibi * cõiter sequuntur oẽs scrib.ff.sol.matri.& idem Bar.& alij doc.in auth.præterea. C. vnde uir & uxor, & hr̃ in l.creditorem.de leg.2.& per Alex.& alios Mod.post antiq.in l.huiusmodi.§.cum pater, de legat.j. Quãto magis in casu præsenti, in quo testator expresse legauit dotem, & ultra dotem de bonis suis legauit tm̃, quantũ est ipsa dos, quo fit, ut utrunq; legatũ debeatur, & quòd istud ultimũ non censeatur esse factum aĩo compensandi cum dote, ut pa-
11 tet ex iurib. supra allegatis. Et† ẽt quia testator ipse uoluit de bonis suis istud ultimum solui, quo fit, ut nulla cadat compensatio: cũ bona intelligãtur ære alieno deducto. l.subsignatum. §.1.ff.de uer.sig.& ita dicedat Bal.in d.l.si cũ dotem.§.si pater. quem refert & sequitur Ale.ibi col.3.uersicu. prædictis adde. Ad quę ẽt faciunt no.per Pau.de Ca.in l.Mæuio.§.a me.de le. 2.& in decisi.consi.Neapo.359. In causis conuentionis, col.j.
12 Dico† etiam, ꝙ in tali legato, & ultra ipsam dotem tantũ quantum est ipsa dos, censetur legata illa quantitas, quæ continetur in instrumento dotali, ɔñr nedum dos soluta, sed etiam ꝑmissa, & etiam ea, quæ nomine præparamentorum fuere data, cõ-

tinentur, ex quo oĩa ista ueniũt appellatione dotis: ut enim uolunt doc.oẽs post Bar.& Ang.allegati per eos in rubr.ff.soluto
* matri.dum tractant diffinitionem dotis * communiter concludunt, ipsius appellatione, nedum uenire dotem datam seu traditam, sed ẽt uenire dotem promissam, istud probant rõne & auctoritate, quæ oĩa uideri pñt, ꝯñr cum testator legauerit tm̃, quantum est ipsa dos, in tali legato nedum uenit illud qđ fuit pro dote datum & solutum, sed etiam illud quod fuit pro
13 missum. †Venit etiam illud, quod fuit constitutum & solutũ noĩe præparamentorũ, cum illud appellatione dotis continea
14 tur, ut diffusè tangit dñs consultor. Et†suadet ex illa dictione per ipsum testatorem geminata, ultra dotem & tm̃, quantũ est ipsa. Cum de natura dictæ dictionis, ipsam, & ipsa, relatiuæ, sit repetere præcedentia cum suis qualitatibus, ut concludit Soc. allegando iura consi.260. In cã Bonon.col.6.uer Ex quib.concludo.uol.2.& per Dec.ꝯsi.182.nu.4.& cons.292.nu.2.Prout
15 †ẽt quia in instrõ dotali ipsa d.Elisabeth fuit dotata & præparata in duc.trecẽtis, distinguendo quæ quantitas ueniret in ꝑparamentis, & quæ in pecunia, quæ præparamenta fuere data æstimata, quo casu dotalia censentur, licet data sint nomine ꝑparamentorum: ut exprefsè tangit Soc.consi.289. Difficultas non parua.uol.2.& diffusius in consi.122.Circa primum.col.3.nu.3.& seq.uer.Circa secũdam difficultatem.uol.3.in simili, sub noĩe corredorum & guarnimentorum, tangit casum nostrum.ut prædicta in dotem data cẽseantur, licet sub dictis nominib.data fuerint, qñ æstimata fuere data: ut contingit in casu præsenti, ꝯñr legatum prædictum continet oẽm qualitatẽ, & tm̃ quantũ fuit ipsa dos soluta, siue promissa, & ea quæ noĩe
16 præparamentorum fuere constituta & soluta. Nec†dicat, tale legatum non tenere: eo quia incertũ, iuxta no.per Bar.in l.Meuius.§.duob.de leg.2.cum concor. Nam satis certum est, cum dos ipsa, ad quam fit relatio, certa sit, ut plenè hr̃ in l.certũ.ff.si cer.pet.& in l.fi. C.de fal.cau.adiec.lega.cum aliis cumulatis ĩ l.asse toto.ff.de hęre.insti.& in auth.si quis ĩ aliquo.C.de edẽ.
17 cum concor.¶†Nec tale legatum censetur esse sublatum ꝯside rata uerisimili mente ipsius testatoris, qui si cogitasset dictã eiꝰ uxorem transituram ad secunda uota tale legatum non fecisset per quem transitum iniuria fit ipsi testõri primo marito, & eiꝰ aĩa vr̃ ꝯtristari, ut in §.soluto.in auct.de nup. & hr̃ in auctẽ. de non eligen.secũdò nuben.in prin.& ad id plura addducit Soc. ꝯsi.56. Viso testõ.col.fi.uolens ꝙ legata facta mulieri non debentur illi, si transiuit ad secunda uota, qñ uerisimiliter mari
18 tus tali casu non legasset.†Et qm̃ ita nõ disposuisset, si de hoc fuisset interrogatus, ꝙ utiq; hr̃i dẽt ꝑ expresso, ut in l.Lucius. ff.de lib.& posth.& in l.fi.C.eo.& ponit gl.& alij doc.in l.tale
19 pactum.§.fi.ff.de pac.Et†certum est, ꝙ uoluntas testatoris attendenda est.l.in condõnib.primum locum.ff.de cond. & demon.cum aliis uulg.quæ mens uerbis est præferenda, ut hr̃ in l.cum uirum.C.de fidei.& in l.Publius.§.fi.ff.de cõd.& dem. & ꝑ Ias.in l.iurisg.§.prætor ait.ff.de pac. Nam cessat obiectio, quinimò retorquetur in ꝯ̃rium, & facit pro conclõne superius firmata, ex quo.d.testõr exprefsè facit tale legatum in hunc casum, qñ ipsa do.Elisabeth uellet transire ad secũda uota, & uoluit ẽt cogitando exprefsè de secundis nupt. ꝙ dicto casu ipsa d.Elisabeth.ultra dotem hr̃et tm̃, quantum erat ipsa dos. Vn
20 de cum uoluntas testatoris aperta & declarata uerbis, iuxta.l. Labeo.ff.de suppel.leg.& iuxta no.ꝑ Soc.in l.in ambiguo.ff.de reb.dub.cum concor.fuerit & sit, ꝙ ipsa eius uxor casu quo trãsiret ad secunda uota, hr̃et tm̃, q̃tum erat ipsa dos, & dictum legatum, talis uoluntas attendi debet, ut in iuribus præal.& in §.
21 disponat.in auth.de nup.Et†nulla isto casu dr̃ esse facta iniuria ipsi testatori, nec eius aĩa dr̃ contristari, cum eo uolente ipsa ad secunda uota transierit, argumento, l.Graccus. cum aliis
22 uulg. C.de adulte. Et†ꝯhendo secundas nuptias nõ dr̃ facere ꝯ iudicium testõris, imò ꝯm eius uoluntatem ad consecutionẽ istius legati, & sic cessant dicta per Bar.in auth.ex cã col.pe.C.
23 de lib. præte. Et†per transitum ad secunda uota post annum luctus mulier non debet priuari legatis, & relictis sibi factis, ut no.in l.j.C.de secun.nup.& plenius per Canon.in c.pen.& fin.extra de secun.nupt.& per Corn.ꝯsi.21.in fi.uol.j.& consi. 308. col.2.uolumi.5.ubi per rationes & auctoritates concludit, ꝙ per transitum ad secunda uota non tolluntur legata, qñ per solas coniecturas constare põt, testatorem uoluisse legata ualere, etiam si uxor transiret ad secunda uota. Quanto fortius

fortius in casu præsenti, ubi testator fecit d.legatum exprefsè ĩ eum casum, qñ transirent ad secunda uota, & faciunt, quæ ponit Fran.de Cur.consi.27.col.2.& 3.& Soc. consi.81. uolu.3. col.3.& seq.nu.10.& seq. Vbi concludit multis mediis, ꝑ tran
24 situm ad secunda uota uxorem non amittere legatũ. Et† dicta per Soc.in d.consi.56.col.fi.procedunt, qñ ex aliquib.cõiecturis & uerbis, prout ipse exemplificat, posset colligi mens testatoris, uolentis legata facta eius uxori ualere, si non transiret ad secunda uota, qñ autem hoc non appareret, legata non amittũtur per transitum ad secunda uota, ut dicit ipse Soc.in d.cons.
25 81.& Corn.& alij doc.ubi s̃. Et suadet rõne. Nam non sufficit dicere uerisimiliter testatorem hoc uoluisse, ex quo est necesse, ꝙ talis uoluntas transeat in dispositionem, vt hr̃ in l.quidã cum filiũ.ff.de hęre.insti.& ponit Ale.& Ias.in l.3. C.de liber. pręt.& idem Soci.consi.69. Viso testõ.uol.3.& in d.l.in ambiguo.& ponit Dec.cons.205. In causa istorũ, nu.5. & cons.287. In ciuitate Placentię nu.9.& cõsi.291. Visis & diligenter. n.6. Quanto fortius absq; dubio in casu pñti dicendum est, per trãsitum ad secunda uota ipsam d.Elisabeth non debere amittere legatum prædictum: cum exprefsè factum fuerit eo casu.
26 ¶†Nec prędictis obstat tex.in auth.de nup.§.si uerò filiorum. & §.seq.& tex.in auth.cui relictũ.C.de ind.uid.tol.ubi mulier priuatur relicto sibi facto a marito, qñ transiuit ad secunda uota. Nam dicta iura loquũtur, qñ maritus fecit legatum suę uxori sub ea condõne, si non nuberet, quæ conditio hodie ualet, & seruari dẽt, ut in dictis iurib.& si nõ seruatur & adimpletur, ut puta, quia mulier transierit ad secunda uota, tunc priuari dẽt legato sub dicta conditione sibi relicto, ut exprefsè disponunt dicta iura, & doc.ibi scriben. Sed istud non est in casu presenti, ex quo tale legatum fuit factum dictæ Elisabeth eo casu, quo transiret ad secunda uota, per quẽ transitum legatum nõ amit
27 titur, ut s̃.ostensum fuit. Præterea†dicta iura non procedunt, qñ legatum fuisset simpliciter factum uxori, ut dicit Ang.in d. §.si uerò.& doc.omnes in d.auth.si cui relictum.& Corn.cõsi. 21. Videtur.col.fi.in fi.& ponit Pau.de Ca.in l.fi.§.fi. C.de indi.uidui.tollen.& Ias.in d.l.fi.col.pe. & dicam inferius in illo articulo de legato usufructus facto per dictum testatorem dictæ eius uxoris, & supra apertè ostẽsum est, ꝯsequẽter iura pręal
28 legata nihil faciunt ad casum præsentem. ¶† Minus ẽt obstat ꝑdictis, si diceret, ꝙ in isto legato facto prædictæ. d.Elisabeth, ut habeat tm̃, quantum est ipsa dos &c. debet censeri repetita illa qualitas apposita in pręcedenti legato, uidelicet donec uitam uidualem seruaret &c. Cum qualitas apposita in uno.c.testamenti dẽat censeri repetita in seq.ut not.in l.3.§.j. ff.de lib. & posthu.& in l.fi.ff.de re.du.& per Bar.in l.in repetendis, de leg.3. Nam obiectio cessat: qm̃ testator ipse expſsè uoluit hoc legatũ tunc demum hr̃e effectum, qñ ipsa Elisabeth transiret
29 ad secunda uota. Quo† fit: ut illa qualitas uiduitatis non possit censeri repetita in isto legato, ex quo sequeretur absurdum
30 Item sequeretur, ꝙ testator sibi ipsi esset ꝯ̃rius. Nam†ꝯm uerã mentem testatoris uerbis expressam legatum debet incipere a tempore, quo ipsa transit ad secunda uota, & tunc redditum est ualidum. Si autem censeretur repetita illa conditio uiduitatis, legatum tunc per transitum ad secunda uota deficeret, ut ad sensum & oculatim patet. Quib.casib.repetitio fieri nõ debet, ut cõcludit Bar.in d.l.in repetendis. & habet in aliis locis
31 ibi allegatis per scrib.maximè per Ale.in apostil. Prout†etiam obiectio cessat ex his, quæ dicit Bar.in d.l.in repetendis. col.2. uersi.Item aduerte.quem ibi sequitur Alex.allegando concor. uolẽtes, quod qñ est diuersitas rerum, & orationes sunt diuersæ, licet ꝯcurrat identitas personæ, tñ qualitas apposita in uno legato non censetur repetita in alio facto eidem personæ, & punctaliter inferentes ad casum nr̃m dñt, ꝙ si testator legauit uxori suæ annuum legatum, donec honestè & castè uixerit, & deinde eidẽ uxori legauit domum, ꝙ in isto legato domus nõ intelligit repetita illa ꝯdõ, donec castè uixerit &c. adducunt iura & rões ut per eos, quod etiam sequit Dec.consi.190. Circa primum, col.j.nu.2.& 3.ubi adducit alias decis.ꝯcor. maximè col.3.uer.non ob.& cũ istis concordat Cuman. consil.22.ubi
32 prædicta firmat, nec illis ꝯ̃dicit. Ex quib.†etiam tollitur, qđ dicit Bar.in l.moribus.ff.de uulg.& pup.col.fi. Nam ibi loquit, qñ legatum est annuum, & fuit factum illa cõdõne, donec uitam uidualem seruauerit, quod non ualet pro annis futuris, quib. nupsit, & bene, ut dicam inferius in alio articulo, & eo modo

exclu-

excluditur ipsa mr a tacita pupillari p transitũ ad secunda vo-
ta, ex quo testator dicto casu noluit eam venire, quæ cessant in
casu præsenti, vbi testator expressè fecit legatũ dictæ Elisabeth
33 eius vxori, casu quo transiret ad secunda vota. ¶†Et qm̃ ipse te
stator pro assecuratione dictorũ legatorum factorum d. D. Eli-
sabeth, eidẽ concessit electionẽ, illã habendi super bonis hære-
ditarijs ipsius ser Federici. Dico, quòd talẽ assecurationẽ & assi
stentiã ad sui arbitriũ poterit habere & consequi super bonis
dictæ hæreditatis, dũmodo quòd bona, super quibus habere
intendit, sint hereditatis prędictæ, ut plenè tangit. D. cõsultor,
& ẽt hr̃ in decisio. cõsi. Neap. 332. Gabriel Copularius. & in a-
34 lia decisione eiusdẽ consi. 218. Petita fuit assistentia¶†An autẽ
tale legatum tm̃, quantũ est ipsa dos, censeatur factum per ip-
sum testatorẽ animo cõpensandi cũ ducatis quinquaginta iu-
re & causa ꝯ pactorũ per ipsum ser Federicũ promissis dictæ
do. Elisabet casu, quo moreretur sine hæredibus & liberis, pro
ut in facto contingit, ẽt dico, quòd compensatio fieri non de-
bet, ex quo ipse ser Federicus voluntariè fecit prædictam con-
tradotem & donationem propter nuptias, cum ad eam facien
dam minimè potuisset astringi, ut constat ex processu. Nec
35 †obstat textus in auctentica dos data. C. de dona. propter nu-
pti. & in auct. æqualitas. & aucten. sed quæ nihil. C. de pactis
conuentis. & in corpore unde sumitur. Nam, ut dicit gl. in d.
auct. hodie illa non sunt in usu, ut firmat Bal. in dicta auct. dos
data, uersi. Sed statim opponitur. & ibi Alex. in additione, qui
adducit concord. & idẽ vult Bal. in dicta auct. dos data, in anti
qua lectura dicens, de consuetudine maritum non astringi ad
faciendũ contradotẽ, & Saly. in dicta aucten. dos data. uersi. ho
die tñ, dicit de consuetudine hodie dicta iura non seruari, etiã
tenet Ang. post gl. in auctenti. de ęquali. do. §. 1. & in aucten. vt
36 exactio. instan. dot. §. illud. Vnde†cũ nulla consuetudo extet in
patria, per quã mariti cogantur ad faciendũ contradotem, nisi
qñ eam faciunt, & in illa se constituunt debitores, tale debitũ
37 est merè uoluntarium, non autem necessarium. Quo†casu cõ-
munis conclusio est, ꝙ legatum factum creditori a debitore vo
luntario non censetur esse factum animo compensandi, ut ha-
betur in l. creditorẽ, de leg. 2. & propriè in marito legante uxo
ri, ꝙ tale legatũ non censeatur esse factũ animo compensandi
etiã cum dote, ad quam restituendã maritus tenebatur, est tex.
in l. unica. §. 1. uersi. sciendum. C. de rei uxo. act. & ponit Barr.
in l. cũ quis, in prin. ff. de dot. prælega. & ibidem Bar. & alij in
l. hõmi. §. si pater. ff. sol. matr. & in auct. præterea. C. unde uir
38 & uxo. Et†in marito legante uxori, ꝙ non uideatur legare ani-
mo cõpensandi, firmat Cuma. consi. 32. col. 1. uersi. sed his nõ
obstan. ubi expressè hoc tenet, nec contradicit, secus autẽ esset,
qñ pater legaret dotẽ filiæ. Nam tunc uidetur legare animo cõ
pensandi, ex quo est debitor necessarius, & ex dispositione le-
gis, & in istis terminis loquitur Cuma. consi. 133. domi. Nico-
laus. & Fulg. consi. 71. Testator in testamento, & est tex. in d. l.
si cum dotem. §. si pater. ff. sol. mat. & in l. huiusmodi. §. si pater
39 de leg. 1. & vtrobique tangunt doct. ¶†Nec obstat, si dicatur,
ꝙ pactũ de lucranda dicta contradote, casu quo ser Federicus
præmoreretur sine filijs, non debet ualere, ex quo non apparet
factũ pactũ de lucranda aliqua parte dotis, casu quo. d. Elisa-
bet præmoreretur sine liberis, & dos & donatio propter nu-
ptias procedunt a pari, ut in dicta aucten. dos data. & in dicta
auct. æqualitas. & in corpore unde sumũtur, & in l. lege leonis
40 C. de pac. conuen. cum simili. Nam†cessat obiectio stante con-
suetudine patriæ, & diu obseruata, uolente pacta & conuentio
nes in istis lucris debere seruari, prout appositæ apparent, esto
ꝙ deducant rẽ ad inęqualitatẽ: cũ hodie prædicta iura aucten-
ticorũ stante generali consuetudine nõ sint in usu, & ꝯñr dos
& donatio propter nuptias a pari non procedant: ut superius
dictũ est, & firmat Saly. etiã respectu bonorũ, qñ statutum ali-
ter non disponit, in dicta aucten. dos data. & est consiliũ in ter
minis Corn. 303. In hac consultatione. col. pen. uersi. circa fm
41 & uersic. tñ hoc nõ obstan. uol. 4. ¶†Minus ẽt obstat, si dicatur
ꝙ dicta contrados non potest peti, ex quo. d. Elisabeth transi-
uit ad secun. nup. Nam cessat obiectio ex his, quę habentur in
l. 3. §. fi. C. de secun. nup. & in decisio. consi. Neapo. 61. Fuit lata
quædam sententia, & per Alexan. consi. 111. col. 1. uol. 2. ubi
concludit, ꝙ mulier trãsiens ad secunda uota post annũ luctus
non amittit ea, quæ fuit consecuta a primo uiro ex causa con-
tradotis, & ibi assertitur, ita fuisse iudicatum, ad quæ etiam fa-
ciunt ea, quæ habetur in ca. penul. & fin. extra de secund. nup.
42 ¶†Verùm quia dos promissa dicto ser Federico nomine dictæ
Elisabeth suæ uxoris non fuit integrè sibi soluta. Dico, ꝙ talis
cõtrados nõ potuerit in totũ acquiri ipsi. d. Elisabeth, sed solũ
pro rata portione dotis solutæ & non ultra, ut habetur in §. il-
lud quoque. in aucten. de non eligendo secundò nub. ubi etiã
Ang. not. & habetur in aucten. sed quæ nihil. C. de pact. conuẽ.
& in corpore unde sumitur, & in terminis est decisio cõsi. Nea
po. 42. In causa. ubi dicitur, ita fuisse iudicatũ, prout ẽt habet
in alia decisio. dicti consilij Neapo. 333. Si dos est promissa. di
co itaque, promissionem dictæ cõtradotis fuisse ualidã, & ꝙ di
cta contrados non fuit amissa per transitum ad secunda uota.
Nec per legatũ factũ per testatorẽ uidetur esse perẽpta, ex quo
tale legatũ non præsumitur factũ animo cõpensandi cum di-
cta contradote. uerùm lucrũ dictæ contradotis non poterit in
totũ exigi ab ipsa. d. Elisabeth, sed tantùm pro rata dotis pro-
43 missæ, & solutæ dicto ser Federico. ¶†Quantùm uerò attinet
ad aliã difficultatẽ, in qua hæsitatur de legato facto per dictũ
testatorem dictæ eius uxori, in quo mandat & vult, ꝙ ipsa esset
domina, matrona & usufructuaria bonorũ suorũ, dũ uitam ui-
dualem & honestam duxerit &c. & casu quo transiret ad secũ
da uota, instituit fratres suos hęredes. Dico omissis pluribus,
quæ adduci possent, tale legatũ esse ualidũ & firmum: ut com-
muniter tenent omnes in auct. hoc locum. C. de secundis nu-
ptijs, & post Bar. omnes in l. Titia. §. Titia, de leg. 2. ubi repetẽ.
infinita cumulant, & per Soc. ꝯsil. 1. nu. 6. uol. 4. & ualet ẽt an-
tequam hæreditas adiretur, ut concludit Bal. Saly. & alij in l. ex
traneum. C. de hæred. insti. & Bal. in l. id quod pauperibus. in
14. quæ. C. de sacr. san. eccl. & Bal. & Ang. Paul. de Ca. & alij in
l. filius a parte. ff. de libe. & posth. & Alex. in l. hæreditas ex die.
ff. de hæredi. insti. in apost. ad Bar. & consi. 58. habita super nar
ratis. col. 1. uol. 3. & tenet Ang. in l. miles ita hæredem. ff. de te-
stamẽto militis. & Roma. ꝯsi. 131. col. 3. in fin. uol. 2. & nouiss.
rep. in d. l. Titia. §. Titia, in 26. q. idem firmant, ubi examinant
articulum per octo columnas, & considerant plures casus, asse
* rentes hanc esse cõmunẽ * opinionẽ, ad quam cõprobandã ad
ducunt rationes, uarias decisiones, & consilia plurimorũ doct.
nec cõclusio. istam inficiantur ipsi Philippus, & Zacharias. Et
44 †stante ualiditate dicti legati, cum factum apparet, donec ui-
tam uidualem & honestam duxisset ipsa d. Elisabeth, dico tale
legatũ fuisse annuũ, ut in l. legatũ. & in l. si in singulos annos.
ff. de annu. lega. & in l. senatus. §. fi. ff. de dona. cau. mort. & bo-
nus text. in l. sicut in annos. ff. quib. mod. ususfructus amitta.
Ita quòd ꝓ primo anno tale legatũ fuit purũ, pro sequentib.
uerò annis cõditionale, uidelicet, si uxor in uiduitate & hone-
state uixisset, & sic plura legata esse intelliguntur, pro quolibet
scilicet anno unũ, & singulis annis cedit dies legati, & singulis
annis inspicitur ꝯdõ personæ legatarię, ut probatur in dictis iu
ribus & alijs concor. & expressè tenet Bar. quẽ alij ibi sequun-
tur in d. l. Titia. §. Titia. circa fi. & idẽ Bar. in l. moribus, col. pe.
uersi. Sed quid si testator. ff. de uulg. & pup. & pulchrè tangit
Frã. de Cur. cons. 14. Nobilis testator. col. pen. uersi. sed pro ue
ritate. & ꝯs. seq. col. 2. uersi. & illa uerb. & Alex. col. 7. post Bar.
in l. & si contratabulas. idem firmat, prout etiam facit ibi Are.
& Ias. col. 6. & Alex. consi. 28. Viso themate, col. 1. uol. 4. &
Bar. Pau. de Ca. & alij in l. fi. in fi. C. de ind. uid. tol. & ad id plu
ra cumulant Mod. repeten. in d. l. Titia. §. Titia. car. 6. & 7.
col. 3. & sequen. uersi. tertia est conclusio, & uersi. circa tertiam
conclusionem, firmantes quòd tale legatum est annum, & ꝯti
net in se plura legata, & pro primo anno est purũ, pro sequen-
45 tibus uerò conditionale. Et†bene faciunt not. per Soc. consi.
71. Non est dubium. num. 7. & 8. & col. pen. uol. 3. ubi alle-
gando iura & decisi. dicit, tale legatum esse multiplex, & omni
anno esse nouum, considerando illas dictiones, dum, donec, &
similes, per quas dictum legatum fit, uolens pro tẽpore pręte-
rito ualere, & pro futuro cessare, & idẽ firmat Cor. consi. 168.
In hac consultatione, col. 4. & 5. uol. 3. & per Ias. in l. si fundũ
46 sub conditione. §. si pater. nu. 3. & seq. de leg. j. Et†pro illis an-
nis, quib. ipsa uxor legataria stetit ĩ uiduitate, & sic adimpleuit
ꝯdõnem, licitè potuit percipere fructus sibi relictos, & de illis
disponere suo arbitrio. Pro annis uerò, quibus trãsiuit ad secũ-
47 da uota, legatum fuit extinctum. †Cum illa dictio, dum, & si-
miles inducãt ꝯdõnem: vt per glo. & Bar. in l. j. C. de leg. & in
l. 1. ff. de conditio. & demonstratio. & respectu futuri tẽporis,

quo secundò nupsit, sit apposita ad extinctionẽ & limitationẽ dicti legati. Quo fit, ut respectu tẽporis præteriti, in quo ipsa Elisabeth stetit in uiduitate, tale legatũ ualuerit & tenuerit; cũ limitatũ fuerit ad tẽpus, ad not. in l. fi. ubi plenè scrib. C. de legat. & diffusius per rep. in d. §. Titia. in nono & ulti. notabili.
48 Nec † valet consequentia, pro futuris annis, quib. transiuit ad secunda uota, legatũ non tenet, ergo minus tenere debet pro tẽpore præterito, quo stetit in uiduitate. Nã cũ ista diuersa sint considerata uoluntate testatoris, & tẽporũ, de vno ad aliud nõ bene infertur, uulg. l. Papinianus exuli. ff. de mino. & l. naturaliter. §. nihil cõmune. ff. de acqui. poss. Et ideo dico, quòd pro illo tẽpore, quo ipsa. d. Elisabeth fuit uidua, legatũ ualuit, & licitè potuit percipere fructus & suos facere, pro tẽpore uerò, quo transiuit ad secunda uota, legatũ nõ tenuit, ut patet ex decisio-
49 nibus supra deductis. Nec † propterea transeundo ad secunda uota tenetur restituere fructus, quos percepit illis annis, quib. fuit uidua, ita Bar. ĩ l. fi. §. fi. C. de indi. uid. toll. & Paul de Cast. in d. l. fi. col. 2. uersi. tertius modus est, & uersic. & effectus huius est. & uersi. sed an restituat. apertissimè istud firmat, quod nõ tenetur restituere fructus perceptos, & alij scriben. ibidem non negant, maximè Ias. col. fi. & Corn. & apertius istud uult Bal. & Im. in l. cũ filius. §. qui mutianã. de leg. 3. quos refert & sequitur Ias. in l. si fundũ. §. si pater. col. 3. nu. 11. uersi. Itẽ pro isto, de leg. j. ubi formaliter dicunt, ꝙ si maritus reliquit vxori usumfructũ, donec castè uixerit, & in uiduitate permanserit, quòd si ista uxor stetit uidua per trienniũ, & percepit fructus triennales, & postea nupsit, nõ tenetur restituere fructus, quos percepit pro illo triennio, quo stetit in uiduitate, & ita ẽt dicunt Mod. in d. §. Titia, in 42. q. uers. sed si testator dicat. & uersi. sequenti. ubi in puncto istud tenent, & adducunt textũ pro-
50 bantẽ in l. filiæ. ff. de annuis legat. Quæ † sententia cõprobatur per textũ in l. fi. in fine C. de ind. uid. tollend. ubi cõditio illa, si peruenerit ad uiduitatẽ, uerificatur, si fuit uidua, esto quòd non perseuerauerit in uiduitate, & ibi Pau. de Ca. quẽ refert, & sequitur Ias. ibidẽ, dicit habuisse hunc casum, de facto Venetijs, ex quo fuit factũ legatũ cuidã mulieri, si uidua erit, & illa fuit effecta uidua, uerùm nupsit post certũ tẽpus, tñ non propterea debet amittere legatũ, licet non perseuerauerit in uiduitate. Pariter, & in casu isto, cõsiderando quòd presens legatum fuit annuũ, & ꝯñr legata erãt plura, & in uno quoq; anno unũ, unde satis fuit ad consequendũ tale legatũ pro illis annis præteritis, quòd ipsa Elisabeth steterit in uiduitate, licet in ea non perseuerauerit, ex quo perseuerãtia bene requiritur ad effectũ consequendi legatũ pro annis futuris, non autẽ pro præteritis.
51 Ex † quibus tolluntur ea, quæ adducuntur pro parte ser Philippi & Zachariæ, videlicet quòd in tali legato requiritur perseuerantia, & si talis uxor, cui legatũ est factũ, transit ad secunda uota, quòd tunc priuatur legato, & tenetur restituere fructus perceptos tẽpore ꝑterito, per textũ in §. si uerò. & in §. seq. in auct. de nup. & in auct. cui relictũ. C. de indi. uidui. tollen. Et quia tale adimplementũ non debet diuidi, iuxta not. in l. si seruus. §. si pluriũ. ff. si quis cautio. & in l. cui fundus. ff. de condi. & demonst. cum concor. & ideo perseuerantia erat necessaria in ipsa uiduitate, potissimè cõsiderata uerisimili mẽte testatoris, cui
52 per trãsitũ ad secunda uota vr̃ fieri iniuria. Nam † prædicta omnia cessant ĩ casu presenti, qui est satis diuersus ab illo, de quo in d. §. si uerò. & in dicta auct. cui relictũ. Nã, ut post antiq. dicit Pau. de Cast. & Corn. & Ias in d. l. fi. C. de ind. uidui. tollen. sunt tres modi legandi, seu legatũ potest fieri sub triplici con-
53 ditione. Primò † sub illa, si uxor non nupserit, & ista inducit uiduitatẽ & perpetuò debet seruari, & debet habere perseuerantiã taliter, quòd si uxor aliquo tẽpore steterit uidua, & postea secundò nupsit, priuatur legato, & restituere tenetur oẽs fructus, quos recepit pro tẽpore pręterito, & in istis terminis procedit tex. in d. §. si uerò. & in dicta auct. cui relictũ. & not. doct. omnes in dictis locis, & ratio est: quia ꝯstat de uoluntate testatoris, & conditio ista debet esse perseuerans, nec in ea admittitur adimplementum pro parte, & iste non est casus noster. Se-
54 cundò † legatum fit sub illa conditione, si uxor ad uiduitatem peruenerit, & ista conditio adimpletur illico, quòd peruenit ad uiduitatem, & ista conditione non astringitur mulier in ea perseuerare, & isto casu loquitur text. in l. fin. C. de ĩdic. uidui.
55 tollen. Tertio modo legatum fit uxori sub illa conditione, donec, uel dum uidua erit, & ista conditio non inducit uiduitatem perpetuam sed per tẽpus. Nam per eã testator non prohibet, ut non nubat, sed vult, quòd habeat, quousq; nõ nupserit, sed postquã nupsit non. Et ideo pro tẽpore, quo non nupsit ipsa do. Elisabeth, bene potuit consequi legatũ, & fructus, & postea nubendo non tenetur illos restituere, sed bene ꝑ transitũ ad secunda uota priuatur commodo legati in futurũ, ut dicit Pau. de Cast. post Bar. & alij Mod. in dicta. l. fi. in fin. & Bal. & Imo. in d. l. cum filius. §. qui mutianã. & Ias. in dicta. l. si fundũ §. si pater. & repetẽ. in dicto. §. Titia. q. 42. col. fi. & iste propriè est casus noster, in quo non requiritur perseuerantia ad consequendũ usufructus pro tẽpore præterito sed bene pro futuro, & conditio ista rescinditur & diuiditur, non contra uoluntatẽ testatoris, imò secundùm eius uoluntatem, ex quo sub hac forma legatũ fecit. Nã si aliter uoluisset disponere, sub alia forma disposuisset: ut sunt deci. apertissimè superius deductæ. Nec
56 † aliqua fit iniuria marito, cum eo uolente uxor legataria cõsequatur prædicta, & legata fuerint plura, & diuisa in tempus, & sic cessant not. in d. l. cui fundus. & in dicta lege si ser-
57 uus. §. si pluriũ. Et † tale legatũ cũ factũ fuerit uxori, extraneis hęredibus institutis, plenũ est, & in eo ueniunt oẽs fructus, redditus, & prouẽtus bonorũ, super quibus relictus est, ut in lege usufructu legato. & sequẽti. & in lege quoties. §. fi. ff. de usufructu legato. & ĩ dicta. l. nota. Bar. Bal. & Ang. & Alber. & ẽt Bar. in lege vxori meæ. eod. titu. & ponit Pau. & Alex. & alij in lege diuortio. §. si vir. ff. sol. matri. & per Franc. de Cur. ꝯsi. 14. col. 1.
58 Et ideo de fructibus ex dictis rebus perceptis ipsa domina Elisabeth potuit disponere & facere suo arbitrio, argumẽto legis in re mãdata. C. mãdati, & ꝑ Corn. consi. 187. Circa hãc. col. 2. uersi. & ex his. uol. 2. cũ alijs plenè cumulatis per omnes in di
59 cta. l. Titia. §. Titia. & in locis supra adductis. Nec † per tale legatũ factum dictæ dominæ Elisabeth censentur sibi adempta alia legata eidem facta per ipsum testatorem, ut supra dictum est, & in puncto uoluit Corn. consi. 308. col. 2. & 3. uolu. 4.
60 Nec † prædictæ dom. Elisabeth potest obstare illud, quod dicitur per partem aduersam, quòd priuari debet dicto usufructu, ex quo non confecit aliquod inuentariũ, nec præstitit cautionem de utendo & fruendo arbitrio boni uiri, & de restituẽdo bona, super quibus usufructus erat constitutus, quæ confectio non potuit omitti, & cautiones prædictę omnino debebãt præstari, etiam si aliter testator disposuisset, ut plenè traditur per omnes in l. 1. & 4. C. de usufructu. & per Alex. in dicto cõsi. 58. uol. 3. cum alijs cumulatis per repetentes in dicto. §. Titia. quæstio. 49. & 51. & tribus sequẽtibus. & per Franciscũ de Cur. consi. 50. colum. 15. uersiculo comprobatur etiam hęc conclusio. & per Cor. consi. 303. in litera y. uol. 1. & consilio 117. in princip. & cõsi. 173. uol. 3. & consilio 64. uolumin. 4. & consi. 164. vol. 1. & cons. 267. vol. 3. & per Socy. consi. 131. In presenti, col. 7. accedat & alia, volum. 1. & colum. 5. versic.
61 minus quoq; obstat. Nam † aduertendum est, quòd licet Bartol. in l. nemo potest. de lega. primo, colum. secunda, uersiculo quærit Dyn. & columna prima, versiculo oppono. C. de vsufructu. tangat dictos articulos, & doctor. omnes ibi idem faciant, maximè nouissimi repetent. & ibi etiam Iaso. in prima lectura nume. 50. & sequen. & in secunda lectura in dicta oppo
62 sitione Bartol. numero 65. & sequent. Tamen † dico quoad casum presentem, quòd vsufructuarius non debet facere inuentarium secundùm solennitatem. l. fin. C. de iur. deliber. ex quo satis est, quòd faciat aliquam descriptionem de dictis bonis, vt dicit Alexand. in dicto consilio 58. columna secunda, versi. posito ergo, volum. 3. & melius istud tangit Pau. de Cast. in l. cum tale. §. Titius. ff. de conditio. & demonstratio. versic. dicebatur contrarium. & versiculo sequen. & bene tangit Decius consilio nouiter impresso 15. Visa, aliàs 417. numero decimotertio, & sequen. & columna finali, vbi declarat, quando testator potest remittere inuentarij cõfectionem, prout etiam tangit Ias. in l. cum necessitate. C. de fideicommiss. & magis in specie istud firmat Corne. consil. 303. Plura quęsita, columna penultima. versicu. deueniendum est, vol. 1. & Mod. repetent. idem volunt in d. §. Titia qu. 51. & 55. vbi concludunt etiam aliud, ꝙ si ipsa vxor vsufructuaria non faceret inuentarium, non propterea incidit in suspitionem furti: quia non tenetur facere nisi requisita ab hærede petente cautionẽ. & esto ꝙ non fecerit, nõ propterea priuatur vsufructu, & quia apparet per d. do. Elisabeth factam fuisse talẽ descriptionẽ, & ex ea iuuatur, vt mi-

63 vt minimè priuari debeat vsufructu.Et†si nullam fecisset, adhuc idē esset dicendū. Nam inuentariū faciendū a dicta legataria, & cautiones ab ea præstandæ non videntur habere effectū & locū, qñ per testatorē fuisset hæres institutus post mortem uxoris; vt fuit hic institutus ser Philippus cum fratre post mortē.d.Elisabeth,uel post transitum ad secunda vota, vel post inhonestā vitā.Isto.n.casu si vxor legataria de facto vtitur vsufructu non confecto inuentario,nec præstitis cautionib. non propterea vsufructu priuari debet; cū nō sit persona hæredis, cui talis cautio debeat præstari.Ita Fran.Are.in l.filius a parte,col. 8.in princ.ff.de lib.& posth. referunt & sequūtur Mod. repet.
64 in d.§.Titia.q.49. circa fi.& q.55. circa fi. Prout † ēt obiectio penitus tollitur,ex quo licet ipsa Elisabeth nullū fecisset inuenuentariū,neq; descriptionē bonorū,nec aliquā cautionē præstitisset:tñ quia nunq̃ fuit requisita a dictis hæredibus , vt prædicta faceret , & ipsa bona fide fuit in possessione pdictarū rerū, & bona fide dictos fructus percepit scientibus & patientibus prædictis hæredibus,dicendū est,illos fecisse suos, nec ad illorū restitutionē teneri.ut dicit Bar.in l.uxori,ī fi.ff.de vsufr.leg. & Bal.in l.1.col.fi.& in l.4.col.fi. & vtrobiq; Paul. de Cast.C. de vsufru.& Paul.de Cast.consi.240.Præfati Vanutius.in fi.& Saly.in d.l.1.& Alex.in d.l.vxori, in fi.in addi.ad Bar. & Barb. post alios doct.in c.fi.ex̄ de pign. & in consi.64.vol.2.& Cor. consi.173.col.fi.uersi.elicitur.vol.3.& melius per Soc.d.cōsi. 131.col.fi.vol.1.& plenè Dec.d.cōsi.15.nu.2. & seq.& Mod. Papien.in d.§.Titia q.52.adducētes alias decisi. expresè istud firmant,ex quib.infertur,tale legatum ualuisse, & ēt do. Elisabeth fecisse fructus perceptos suos , & de illis suo arbitrio po
65 tuisse disponere. ¶†An autem expensæ funeris ipsius ser Federici deberent fieri per ipsam Elisabeth vsufructuariā ꝑñr de dictis fructib. an verò deducēdæ sint ex alijs bonis hæreditarijs, hř in l.impēsa.ff.de relig.& sumpt.fune.iuncta glo.in l.priuilegia.ff.de priuileg.cred.& ponit Cor.cōsi.122. Circa col.5.versi.& veniunt ēt.vol.2.& per Soc.d. consi.131.col.6.uersi.præterea pariter.uol.1. & ponunt repet. in d.§.Titia. col.fi.in 88.
66 q.An†ēt ipsa d.Elisabeth de dictis fructib. teneat soluere legata,& quæ,& satisfacere creditoribus legatarijs, variç sunt opiniones, quæ referūtur per Corn.ↄſ.195.Circa, quod, vol.4.& per Ias.in l.1.in princ.in 2.lectu.nu.12.ff.ad Treb. & d iffusius
67 per repet.in d.§.Titia.q.22.& q.60. An† ēt ipsa do.Elisabeth de dictis fructib. teneretur satisfacere creditoribus hæreditarijs,vel ne,& quibus, uariæ fuerunt opiniones, de quibus per Bar.& Alex.ī l.fi.ff.de vsufruct.leg. & per Pau.de Cast. & alios in l.fi.§.finautē æs alienū.C. de bonis quæ lib. & per Corn.in d.consi.195. col.3. uol.4. & per Soc.d. consi.131.col.6.& 7. volu.1. & per Ias. in d.l.1.in princ.in secunda lectura, nu.12. & seq.ff.ad Trebel. & plenè per repetentes in d.§. Titia.q.59. & ponit ēt Dec.consi.237.& per Pau. de Cast. consi.472.Du-
68 bium,de quo quæritur.in fi.Quas†difficultates , & alias similes concernentes refectionem retū hæreditariarū, expensas factas famulorū,& pedissequarum,ac ēt litium factarum & solutionem collectarū, in præsenti consultatione examinare expediens minimè mihi uisum fuit. Cū ipsa d. Elisabeth in prædictis acquiescere uideatur decisioni præfati .D. consultoris , & super prædictis ipse ser Philippus & Zaccharias parum instare uideantur , & ne ēt partes ipsę pluribus dispendijs agitentur.
69 Quibus†etiā ex causis aliter nō discutio, an ipsa do.Elisabeth potuerit exigere debitores hæreditarios, & quos, de qua difficultate habetur per Corn.d. consi.195. col.3.& consi. 187. Circa hanc consultationem per totum, maximè col.fi.uol.2.&
70 per Soci.d.consi.131.col.pen.Et†an etiam fecerit redditus ex actos liuellarios suos,& redditus ꝓthocollorū, si qui percepti fuerint,& ēt fętus pecorum & animalium,de quibus omnibus per Mod.repet.in d.§.Titia.q.32.& 33.& 96.& 73.& ultra di
71 ctum dominū consultorē. An†ipsa domi. Elisabeth licitè potuerit disponere de his, quæ peruenerunt ad eā ex societate inita per ipsum testatorē cū magistro Antonio Narnesia, de quo testator mentionē fecit, & similiter an potuerit disponere de frumento,uino & alijs deputatis ad esum,quæ reperta fuere tē
72 pore mortis dicti testatoris . Similiter & de lana , uestibus & alijs mobilibus, plenè tangunt repeten.in d.§. Titia.q.50.tangit etiam Socy dicto.consi.131. col.5. uersi. subsequenter.& col.seq.uol.1.& consi.210. satis anceps.uol.2.& pulchrè etiā habetur per Alexan. in dicto consi.58.col.pen. & fi.uol.3.ponit ēt Corn. consi.187.col. penul. & fin. uol.2. & consi.173. uol.3.& melius consil.114.In casu præsentis.uol.4.& habetur ēt in d.consi.Barbat.64.uol.2.tangunt ēt repeten.in d.§.Titia.
73 quæst.57. Et†considerata potestate per ipsum testatorē attributa dictæ do. Elisabet, in qua uoluit , ꝙ de bonis mobilibus quibuscunque suæ hæreditatis ipsa posset agere & disponere, prout & quemadmodum ipsemet testator potuisset, & dispo-
74 suisset. Considerata†ēt magis cōmuni * conclusi.de qua in locis præallegatis , dico ipsā potuisse disponere de dictis rebus mobilibus, dūmodo ꝙ nō dolosè , & in fraudē hæreditatis & futurorū hæredum prædicta alienauerit, & de eis disposuerit.
75 Nā†prædicta ultima nō cōprehenderentur sub dicta generali potestate: ut in l.creditor.§. Lucius.ff. mand. cū alijs adductis per Alexand.in d.consi.58.col.penul.cū alijs nota.& cumulatis in l.tres fratres.ff.de pactis. & per Franciscū de Cur.ↄſ.29.
76 col.fin.& consi.66.col.8.De†rebus uerò mobilibus,quæ tēpore,quo ipsa domi.Elisabeth transiuit ad secunda uota, extabāt, dico quòd eas tenetur restituere, vel ipsarū ęxtimationē,ut plè-
77 nè tangit dictus consultor. Qui†ēt examinat,an cadat compēsatio in istis, cum illo legato facto dictæ dominæ Elisabeth, & ultra dotem tantum quantum &c.& an pecuniæ exactæ per ipsam dominam Elisabeth a debitoribus hæreditarijs debeant etiā compensari,uel licitè de illis ipsa domina Elisabeth potuerit satisfacere creditoribus hæreditarijs, & an bene & concludenter ipsa domina Elisabeth probet se soluisse,uel ne. Quę aliter in præsenti discutere mihi uisum nō fuit rationibus & causis,quibus supra, & etiam quia partes ipsæ super prædictis parum instant , ex quo controuersia principaliter vertitur in dubijs & difficultatibus plenius per me superius discussis,& decisis. Quibus omnibus consideratis, dico & concluso, partes dominorum iudicum fore & esse ad pronunciandū & iudicandum , prout & quemadmodum in præsenti consilio per me fuit & est conclusum & decisum. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Mater relicta usufructuaria per filium, extraneo instituto hærede, an teneatur conficere inuentarium.*
2 *Et si inuentarium non confecit, quas pœnas patitur.*
3 *Et an teneatur satis dare de utendo et fruendo arbitrio boni uiri.*
4 *An etiā teneatur satisdare de rebus restituēdis finito usufructu.*
5 *Et quid si usufructus relictus est super bonis mobilibus.*
6 *Mulier relicta usufructuaria facit fructus suos, ēt si non fecit inuentarium,nec satisdedit, si hæres super istis instantiā nō fecit.*
7 *Et quid si hæredes non fecerunt inuentarium.*
8 *Satisdatio prædicta an possit remitti a testatore.*
9 *Et an sit præstanda cum fideiussore.*
10 *Mulier relicta usufructuaria omnium bonorum &c.an debeat habere usumfructum locorum comparatorum Ianuæ, & sequen.et nu.16.& sequen.*
Mobilium appellatione an ueniant animalia , & sese mouentia.
11 *Et an ueniat fœtus ipsorum animalium.*
12 *In locum deficientium animalium an teneatur summittere alia.*
13 *Et an debeat habere usūfructū quoad seruos et partus ancillarū.*
14 *Et quid in nominibus debitorum.*
15 *Nomina debitorum in quibus bonis connumerentur.*
17 *Loca Ianuæ, an iudicentur ut census & redditus annui.*
18 *Et an ueniant ususfructus super rebus censualibus , & commodū pensionum.*
19 *Et an ueniant redditus gabellarum emptarum.*
20 *Et an ueniant annonæ ciuiles.*
21 *Et an ueniant usuræ, quæ percipiuntur ex pecunia.*
22 *Et an talis usufructuaria teneatur soluere onera hæreditaria & legata,& nu.23.& 24.*
Et an teneatur ad expensas funeris.
24 *Et an teneatur ad expensas pro custodia & regimine castrorum & locorum.*
25 *Fructus intelliguntur deductis expensis.*
26 *Vsufructuarius an teneatur ad expensas temporales.*
27 *Et an teneatur soluert gabellas, collectas, & pensiones.*
28 *Vxor relicta usufructuaria &c.quid consequi debeat.*
29 *Et quid si extraneus relictus est hæres.*
30 *Et quid in legitima tangente filium.*
31 *Et quid si fuit relicta usufructuaria donec castè, et honestè uixerit*

CONSILIV XCVI.

1 An Mater relicta vsufructuaria per filiū, instituto extraneo, teneatur facere inuentariū, & satisdare de vtendo
& fruendo arbitrio boni viri, & de saluando eorū substantiā.
Dico ꝙ tenetur inuentarium facere.l.1.§.rectè.ff.usufruc. qu.
ca.& per Paul.de Cast.consi.191. Antequam ueniant.col.j.&
per Alex.consi.58. Posset dubitari.col.3.& 4. repeten. in l.Ti-
2 tia.§.Titia.q.51.de leg.2. Et† si non facit, quas patiatur pęnas,
habes ibidem, & per repet.ubi supra in q.sequen. uide de pri-
3 mo Corne.consi.303.Plura,uolu.1. Ad† secundum caput du-
bij dicitur, quod tenetur satisdare primò de utendo & fruēdo
arbitrio boni uiri salua rerū substantia, dicta.l.1.in prin. & in
§.habet,& l.j.C.de vsufruct.& per repeten.ubi supra q.49.ubi
allegantur decisio. & plenè habetur in l.4.C. de vsufruct. Se-
4 cundò tenetur satisdare de restituendis rebus finito vsufruct.
l.4.C.de vsufruct.l. prima,l.si vsusfructus mihi.§.si uestis.§.fi.
5 ff.vsufruct. que.cau. repeten.ubi supra quæstio.49. Et † in im-
mobilibus præstatur prima cautio, si verò sunt bona mobilia,
illa æxtimantur, & si seruando seruari possunt, tunc satisdatur
de utendo arbitrio boni uiri, & de restituendo ea si repeniātur
non deteriorata, aliàs de restituendo pretium æxtimationis. Si
sunt res, quæ seruando seruari non possunt, datur satisdatio de
restituēdo extimationem, quæ inspicitur tēpore præstitæ satis-
dationis, habentur ista in l.hac edictali.§.his illud.C.de secun
dis nupti.& ibi plenè Bal. Saly. & alij, & facit.l.1.2.3.& 4.&
ferè per totum.ff. de usufruc. earū rerum quæ usu consumun-
tur.& in titu.usufruct. quemadmodū caueat, & plenè per Ca-
non.post gl.in c.fi.de pignoribus.& per Alexan.d. consi.58.&
6 per Cor.consi.187.col.2.uol.2. Et†consulo, quòd hæredes in
stent super inuentario, & satisdationib.prædictis, ne faciat fru-
ctus suos ante ipsas præstitas, ut per gl. & Bar.in d.§. his illud.
& nota.in d.l.1.C.de usufruct.& per Bar.in l. uxori.ff.de usu-
7 fructu legat.& per repeten.ubi supra.Et † bonū esset, quòd ip-
si hęredes facerent inuentarium ad tollendū ea, quæ not. per
8 repeten.ubi supra q.60.circa finem. Ista autem cautio necessa-
riò est præstanda taliter, quod a testatore non potest remitti,
cum concernat fauorē hæredis, ut per Alex.d.consi.58.& per
9 repetentes, ubi supra q.50. Et†ulterius præstāda est cum fide-
iussore.d.l.4.& cap.fi.de pignor. & per repetentes dicta q.50.
¶An ex quo fuit relicta usufructuaria omnium & singulorum
bonorum ipsius testatoris tam mobilium quàm immobilium
in uita &c. debeat habere usumfructum locorum comparato-
rum Ianuæ & nominum aliorum debitorū, & animaliū, & ser-
uorum appellatione ueniant sese mouentia, ꝑñr animalia, uul-
gata.l.mouentium.ff.de uerbo.signi.cum simili.erit igitur usu
fructuaria animalium.l.uetus fuit q.& l.sequen.ff.de usufruct.
10 & †habebit etiam fętus ipsorum, ut nota.ibidem. † Tamen in
11 locum capitum deficientium tenetur alia summittere, & sup-
plere, iuxta tex.ī l.quid ergo.ff.de usufruc. & per Bar.in l.fi.ff.
12 sol. mat. & per repetentes ubi supra.q.32. Quo † verò ad ser-
uos habebit usufructum in illis, non autem partus ancillarum
13 dicta.l.uetus fuit.q.& ibi.Bal†& Ange. & in l.in pecudum.ff.
14 de usur.& repet.ubi.s̄.q.31.& d.§.his illud. Quò†uerò ad no-
mina debitorum, ex quo non fuit relictus usufructus omniū
bonorū, quòd non ueniunt actiones, & nomina debitorū, quæ
primo casu uenirent, per l.uxori meæ usumfructum.ff.de usu-
fruct.legat ibi calendarius. & facit.l.usufructus bonorū.ff.ad
leg.Falc.& per Cor.consi.187.uol.2.in fi.& consi.195.col.pe.
15 uolu.4. de ueritate tamen aliàs dixi. Tamen † in casu nostro
non ueniunt, ex quo enim legantur mobilia, & immobilia, nō
ueniunt nomina debitorum, ut concludit Corn. consi.236.
diligenter consideratis.col.2.uol.53.Et quia est tertia species,
ut uidetur tex.in l. quam Tuberonis.§.in peculio.& ibi Barto.
& Bal.ff.de pecul.& per Ale.post Bal.& Ang. in l.si cōstāte.§.
fi.ff.solu.matrimo.ad quæ.l.a diuo.§. in uenditione.ff.de re iu
di.ubi Alex.& per Bal.consi.89.And.quondam Petri.vol 5.cū
similib.& per Bar.in l.mouentium.& ibi Alex.& per Bart.in l.
16 fi.ff.de usufru.lega.in 1.q.Et† ex hoc dico, quòd si loca Ianuæ
comparata censentur ut nomina debitorum, quòd in illis non
habet usumfructum, ex quo de eis dicēdum est, uti de nomini
17 bus debitorum est dictum in præcedenti casu.Si†uerò iudicā-
tur ut census seu redditus, & tunc dicēdum uidetur, quòd de-
beret habere, per ea quæ not.Paulus Alex.& Aret.post alios in
l.diuortio.§.si uir.ff.solu.matri. & per repetē. ubi supra.q.29.
18 Pro†quo facit; quia ēt venit laudemiū rerū censualium, ut per
19 Oldra.consi.25. Et†uenit ēt cōmodū pensionis.l. iubemus.§.
sanè,el 1.C.de sac.sanc. eccl.& l. prædiorum.ff.de usur.& per
Alex.ↄsi.110.uol.4. & per Florianū in l. arbores.§.fi.ff.de usu-
fruc.& per repeten.q.96.ubi supra. Ad quod, quia habet red-
ditū gabellarū emptarū, ut per Bald. & Paul. de Cast.in l.1.C.
20 de vsufruct.& repeten.ubi supra q.73. Ad†quod ēt: quia ha-
bere debet annonas ciuiles, dicto.§.his illud. In casu nostro si
venit ex testamēto mariti, sumus in claro, quòd habebit, ut di-
21 cetur in quinto dubio. An†ueniant usuræ, quæ percipiuntur
ex pecunia, dicēdū quòd non, lege usura pecuniæ.ff.de uerbor.
significa.licet tex.in l.vsuræ.ff.de usur. indifferēter dicat, quòd
vicē fructus obtinēt, & quia nō sunt industriales, ergo ueniūt.
l.3.a contrario sensu.ff. ad legē F lcid. & pro hoc gloss. in d.l.
vsura, & in materia uideatur Bart. in l.fi.ff. de iur. fisci. & in l.
apud Iulianum.§.fructus.de legatis primo, in quib.locis loqui
22 tur de pensione. ¶†An onera hæreditaria & legata debēt satis-
fieri ex fructibus & redditibus, uel ex ipsis bonis hæreditarijs,
& de quibus.& primò quò ad impensas funeris defuncti, quæ
æs alienum dicitur, detrahenda est prius, & demū bona tradē-
da vsufructuario.l.impensa.ff.de religi. & sumpti. funer.l.pri-
uilegia.ff.de priuileg.credi. & per repetē. ubi supra q.88.Quò
23 †verò ad alia onera & credita, licet fuerint uarię opiniones do
ctorū, ut ꝑ Bart.in l.fi. de vsufruct. legat. & l.si quis seruū.§.fi.
de lega.2.& per Bal.Saly. & Paul.in l.fi.§. finautē æs alienum.
C.de bonis quę liberis, & per Paul.consi.390.In causa quæ ver
titur Bononiæ.col.3.& 4. & sequentibus, uolu.2. & per Soc.
consi.131.vol.1.col.6.& 7.& per repet.ubi supra q.59.In qui
bus locis communiter concluditur, quòd primò est deducen
dum æs alienum, & onus soluendi spectat ad hæredē & lega-
tarium, hoc modo; quia de rebus hæreditarijs creditoribus est
satisfaciendum, primò si est pecunia, aliàs uendūtur mobilia,
& demū immobilia minus fructuosa, ut per Paul. consi.472.
Dubium, de quo queritur.in fine, & antequam hęres tradat u-
sufructuario, hæc faciat, vt per Alex.in l. vsufructu bonorū le-
gato.ff.ad leg.Falcid.& Corn. consi.195.uol.4. & Iaso. in l.1.
24 in 2.lectura.nu.12.& seq.ff.ad Trebellianum.¶†Circa verò sa
tisfactionem legatorum, uidi opiniones uarias in locis, de qui-
bus supra, quas etiam referunt repetē. ubi supra q.60.& q.22.
vt distinguatur, quæ legata sint relicta, & in quibus consistant,
ut ibi per eos, & ultra ipsos uideātur, quæ vult Cor. cons.195.
Circa quod, uol.4.ubi videtur tenere, quòd satisfactio legato-
rum spectat ad hæredē, nisi in legatis sua natura pijs, ut nota.
Bar.in d.l.si quis seruū.§.fi.& Corn.ubi supra, uel nisi sit data
potestas hæredibus a testatore alienandi &c.pro satisfactione,
qui ultra quòd hęredes sunt instituti, etiam fuerunt constituti
executores, uide in dictis locis, ex quibus habetur resolutio du
bij.Ad quæ verba testamenti reliquorum bonorū, ut per Bart.
in d.l.fi.in vltimis verbis, & per Ias.vbi supra, qui diffusè tāgit
per quę verba vr̄ constare de mente testatoris, videlicet quòd
25 prius legata detrahantur. An†impēsę pro custodia, & regimi-
ne castrorum & locorū debeant detrahi ex redditibus & fru-
ctibus dictorum bonorum hæreditatis &c. Fructus intelligun
tur deductis expensis.l.quod in fructibus.ff. de usur.cle.statu-
tū, de electio.l.fructus.ff.sol.mat. Bal.in l.j.in 2.q.C.de fructi.
& lit.expen.& no.in l.nō amplius.de le.j.& bonus tex.in l.ha-
ctenus.ff.de vsufr.& l.neq.l.pen.& fin.ff.de expen. in re.dota.
26 fac.Vsufructuarius † n.ad expensas tēporales tenetur, vt deci.
consi.Neapoli.252.& per Fel.in c.G. perpetuus.col.2. de fide
instru.& in c.ad nostrā, de iur.iur.& in puncto tenetur soluere
gabellas, collectas, & alias præstationes, per repe. ubi.s̄.q.77.
27 Bar.in l.quæro.ff.de vsuf.leg.Et†refectionem quis teneatur fa
cere, ibidem.q.77.& de Cast. & fortilitio.q.79.& ad refectio-
nem mancamentorum.ibi.q.91.& de alijs si.qō.vide ibid.vbi
allegant alia loca & aliæ quotæ doct. ¶Ex quo dicta mr̄ per
maritum suum fuit relicta vsufructuaria relicto filio cōi hære
de testamentario, qui testator reliquit eam usufructuariam vt
s̄. An mortuo filio habeat plenum dominium ex testō mariti
cum ante mortem filij non haberet nisi alimenta, & pręeminē
28 tiam &c. Certum † est, ꝙ in Italia ex consuetudine Bulg. isto
casu vxor relicta vsufructuaria &c.nō debet habere nisi alimē-
ta, & præeminentiam, vt est cōis doctr. doct.in auct. quod lo-
cum.

cum.C.de secun.nup.& in l.Titia.§.Titia.de leg.2.ubi repe.in
29 finita adducunt p Can.in c.si pater,de testa. lib.6. Tñ † qñ filius mortuus est, relicto extraneo hærede, vt in casu nostro, dicta uxor habere debet plenũ usumfru.in dictis locis,& p Alex. ɔſ.23.In prima cõsideratione.col.3.uol.j. & ɔſ.44. Viso ꝓcessu.uol.2.& p Bar.in d.§.Titia, cũ si.& Rom.ɔſ.516. In cã. & p eundẽ Alex.ɔſ.18.& 88.Vtrũ emphiteusis.uol.4.& p Curt.ɔſ.
30 15.& seq.& p repe.ubi s̃.car.7.col.2.3.& 4.Tñ † quoad legitimã tangentẽ filio non dẽt habere usumfructũ,ex quo ipsa legitima nõ põt grauari ẽt quò ad usumfructũ,ut no.in §.ꝓhibemus.in aucten.de trien.& semi.& in auct. nouissima. & l.qm̃. & l.oĩmodo C.de inoffi.test.cũ si.& ponit Bar.in l.uxori meç. ff.de usufr. lega.cũ ergo fuerit unicus filius, debet habere iure legitimæ,trientẽ, & sic tertiã partẽ totius hr̃ditatis paternæ,in qua tertia, & ɔñr legitima mater sua uirtute testamenti mariti non põt habere usumfruc. ut no. in l.oĩum.ff. de usufruc.Tñ
31 † aduertẽdũ est:q̃a si testator dixit,eã usufructuariã donec castè uixerit &c.illud legatũ est annuũ,& cũ ĩcipiat deberi ab extraneo,deberi vr̃ integer ususfrufructus,ẽt in legitima, quæ in extraneo non cadit, vt vr̃ sentire Cur. in d.consil. 15.allegat in oppo.ibi cõsilia Bar.& Alex. vñ punctus ratione legitimæ redditur aliquatenus dubitabilis. Nisi dicatur,ꝙ cũ legitima fuerit quæsita filio pleno iure, cũ illa qualitate transfertur ad extraneũ,quod vr̃ æquum,ideo passus redditur dubitabilis,repeteñ.tñ vbi s̃.cõcludunt,ꝙ in legitima nõ debetur. Ista oĩa dñr pro instructione quadã, diffusius tñ discutienda, quatenus Illustrissimo.d.I.visum fuerit. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Vxor relicta usufructuaria, donec uixerit, &c. Institutis postmodũ alijs hæredibus, an ista interim uideatur instituta hæres, & successiuè grauata de restituendo illis. & nu. 2.*

3 *Et an tales hæredes uideãtur instituti purè, ita quòd dilatio solũ uideatur apposita quoad retardationẽ perceptionis ususfructus.*

4 *Legatũ factũ ad tẽpus, post tẽpus reuertitur ad hæredẽ. & nu. 5.*

6 *Testator reliquẽs uxorẽ usufructuariã ĩ uita sua, & post eius mortẽ relinquẽs alios hæredes, an tales censeãtur esse purè instituti.*

7 *Et quid si uxor fuit relicta usufructuaria, quousque uiueret, & post eius mortem fuere alij instituti hæredes.*

8 *Legatum relictum ad uitam reuertitur ad hæredem hæredis, licet hæres mortuus fuerit ante legatarium.*

9 *Argumentum ualet, hoc non dicit substitutio.*

10 *Vxor relicta usufructuaria solùm consequi debet alimenta cum præeminentia &c.*

11 *Et an debeat consequi integrum usumfructum uel ne, uel concurrere cum hærede.*

12 *Et quid in rebus particularibus legatis alijs.*

13 *Et an legatum generale usufructus restringatur per legatum particulare.*

14 *Et in dicto legato particulari quis debeat habere integrum usumfructum.*

15 *Si ususfructus alicuius rei particularis relinquitur, an ipsa consequi debeat integrum. & nu. 16.*

17 *Dispositio. l. si alij. ff. de usufr. quando & quo casu procedat, & nu. 18. & 19.*

19 *Et an habebat locum in hærede, habente proprietatem.*

20 *Vxor relicta usufructuaria, instituto filio hærede, an & quando consequi possit integrum usumfructum. & nu. 30. & seq.*

21 *Dispositio. d. l. si alij. an habeat locum in legatis particularib. quando apparet de mente & uoluntate testatoris.*

22 *Mens testatoris ex quibus colligatur.*

24 *Vbi adest clara uoluntas testatoris, non admittitur alia glosatio nec interpretatio.*

25 *Verba uniuersalia, omnium bonorum, quas res includant.*

26 *Si testator uoluit uxorem non molestari, nec ratiocinari, quid uideatur illi reliquisse.*

27 *Et quid si testator dedit illi potestatem disponendi &c.*

28 *Et quid si testator ordinauit disposita per eum debere obseruari.*

29 *Verba apposita per testatorem debent aliquid operari.*

31 *Dispositio uolens ipsam concurrere cum alijs in usufructu, quando & quo casu procedat.*

32 *Dictum Bald. in l. fi. C. de indic. uidui. toll. quando procedat & an locum sibi uendicet.*

CONSILIVM XCVII.

Vidi processum primæ, & secundæ instantiæ agitatũ coram Magnifico do.Pretore,ac Capitaneo Bassani inter.d. Marcũ Gardelinũ interuenientẽ nomine suarũ nepotũ. d.Luciæ, & Francischinæ filiarũ & hr̃dũ.q.ser Hieronymi della Bella ex una,& ser Tadeũ,& ser Franciscũ patruos dictarum neptũ ex altera,uidi ẽt consilium Eccellentissimi.d.Io. Ant.de Aproino,& sn̄iam latã uirtute dicti consilij, uidi insuper testm̃ conditũ per.q. ser Dominicũ ser Tadei de Bella de Bassano,in quo instituta filia hærede particulari, dimisit residuũ bonorũ suorũ.d.Agneti eius matri, quam toto suæ uitæ tpe uoluit esse donnã,dominã,& usufructuariã & post mortẽ d.suæ matris ordinauit ac legauit dictũ suũ residuum peruenire debare in ser Bernardinũ della Bella eius patruum in uita sua, postmodũ uerò in filios suos masculos dicti sui patrui, quos suos heredes, & residuarios uniuersales,& æquales instituit & esse uoluit.Ex
1 † quibus uerbis resultat & pendet tota difficultas p̃sentis causę,an dict. Bernardini filij, censeãtur in residuo instituti hr̃des non conditionaliter,sed purè.Ita ꝙ testator uideat solùm appo suisse dilationẽ ipsis nepotib.hr̃dibus, & distulisse eos a perceptione ususfructus,quousque d.do.Agnes uiueret.An uerò dicendũ sit, ipsam.d. Agnetẽ fuisse institutã hæredẽ, & postmodũ grauatã de restituendo dictis nepotibus testõris, filijs.d.q. Bernardini dictũ residuũ tanq̃ fideicõmissarijs, ita ꝙ dicti nepotes non purè & directò uideant instituti,sed per fideicũmissum & ɔdõnaliter. Si enim purè censentur instituti Hieronymus pr̃.d.Luciæ,& Francischinæ neptũ d.D.Marci & filius d. ser Bernardini hæres institutus unà cũ ser Tadeo, & ser Francisco fratrib.suis,esto ꝙ mortuus fuerit ante d.D.Agnetẽ,bñ potuit portionẽ dicti residui sibi tangentẽ de hæreditate d.Dñici testõris trãsmittere ad d.Luciã & Francischinã eius filias, ꝓut transmisit alia propria eius bona. Si uerò ipse Hieronymus iudicabit fideicommissarius, seu hæres sub ɔdõne institutus, ex quo mortuus fuit añ d.D. Agnetẽ,& ante implerã ɔdõnem,aliquã partẽ.d.residui bonorũ d. testõris minimè transmisit in di
2 ctas eius filias,ut sũt iura uulg.istud expressè dicentia. In † qua difficultate purã ueritatẽ tangendo, primò dico, ꝙ talis dispõ facta ĩ fauorẽ d.D.Agnetis quoad usumfr.& quousq; uixit,fuit ualida & firma,tũ quia in d.testõ fuit instituta hæres particularis filia d.testatoris,tũ ɔsideratis uerbis dicti testamenti ualidã tib.dictã dispositionẽ quoad usumfructũ, ut plenissimè tangit Bal.Pau.de Cast.Alex.Ias.& alij scrib.in l.extraneũ.C.de hær. institu.& Bald.Imo.& Alex.in l.hæreditatis.ff. eod.tit. & Bal. Imo. Alex. & Areti. in l. si filius a patre.ff. de lib. & posth.& Alex.consi.163.Circa primum, uol.2.cum alijs plenissimè cumulatis per Paul.Pic. in repeti.l.Titia.§.Titia.car. 17.q.26.de
3 leg.2. Dico † insuper, ꝙ consideratis uerbis.d. testamenti, do, Hieronymus,Tadeus. & Franciscus vñr instituti purè, & non ɔdõnaliter, & ꝙ solùm dictus testator vr̃ apposuisse dilationẽ dictis hr̃dib. hoc est distulisse eos a perceptione ususfructus, quousque ipsa.d. Agnes uiueret. Ita in terminis nostris determinat Bal.i l.id qđ pauperib.col.5.in 14.q.C.de episc.& cler. & d.l.filius a patre.col.fi.& in d.l.extraneum.& hanc conclus. tenet & sequitur Fran.Aret.in d.l.filius a patre.col.7. uersi. & licet ista uia posset defendi, ubi pluribus medijs,rationibus,& auctoritatib.firmat eam, respondendo ɔ̃rijs, & idẽ facit Paul. de Cast.ibi circa fin.propriè tangen.hanc quæstio. qñ testator reliquit uxorẽ suã dominam & usufructuariam, quousq; uixerit,& post eius mortem instituit alium hęredem, firmantes ꝙ talis hæres ita institutus erit hæres purè, & statim, & poterit hæreditatem adire,& acquirere dominium rerũ, excepto usufructu,quẽ nõ poterit consequi, nisi post mortẽ dictæ uxoris, quod punctaliter esse vr̃ in casu præsenti. Quæ conclusio multis alijs medijs cõprobari posset,ex adductis p Pau.Pic.in d.repeti.§.Titia.q.26.& ẽt ex his quæ ipse dicit ibi col.7.8. & 9.in
4 nono & ult.notabili.Videtur †.n.ipsa.d. Agnes fuisse legataria ususfructus ad tempus uitæ, & tale relictũ factũ ad dictũ tps incertũ, finito tpe ad hæredẽ reuertitur, ita tex.in l.fi.C.de legat.& ibi Paul.de Cast. qui dicit hãc qõnem habuisse de facto
5 Bononiæ. Et † concludit, ꝙ quando relictum est temporale finito tempore reuertitur ad hæredem, & temporale dr̃, qñ est factum sub istis uerbis, quousque legatarius uixerit, & Alexan.ibi hoc idem sequitur,prout etiam faciunt ibi reliqui scriben.

ben. quæ ēt ꝯprobari pn̄t ex dictis Bar.in d.l. Titia.§.Titia.in 2.q.& ex his quæ dicit ibi Pau. Pic.in d.9.not. firmando legatum factum ad uitam legatarij tm̄ dici tēporale, & ꝙ finito tēpore reuertitur ad hr̄dem, & qn̄ testator limitat legatū restringendo illud ad uitā legatarij tm̄, dr̄ testatorem potius habuisse respectū ad hæreditatē, quàm ad personā ipsius heredis, & ꝙ indistinctè finito tpe reuertitur ad hæreditatem, esto ꝙ hæres
6 moriatur ante legatariū. Vlterius† dico, ꝙ præsens difficultas deciditur per Bal.in d.l.id quod pauperibus, i 6.col.q.14.uer. ex hoc sequitur.ubi dicit, ꝙ si testator reliquit uxorem usufructuariā in uita sua,& post mortē uxo.dixit, ꝙ instituebat fratrē suū hæredē, ꝙ talis frater institutus censetur purè institutus, taliter ꝙ si ipse moritur ante uxorē, transmittit dictā hæreditatē ad suos hæredes,& ibi Alex.in add. ad Bal. ad idem adducit
7 not.per Bar.in l.Titia.§.Titia.in 2.q.de leg.2.Et† magis in terminis est decis. Pau.de Ca. in d.l.filius a patre. col.fi.ff.de lib. & posth. ubi formando eandē quæst.concludit s̄. asserendo ꝙ fuit de facto Bononiæ,ubi testator instituerat uxorē dominā & usufructuariam quousque uiueret, & post eius mortē aliū hæredē instituit,qui mortuus fuit ante uxorē usufructuariā,& dicit fuisse determinatum, ꝙ talis heredis instō erat pura,& ꝙ talis heres moriens ante uxorē transmisit dictam hereditatē ad suos hæredes,adducit doct.Bal.ibi & in alijs locis s̄. allega. Et
8 † confirmari prædicta pn̄t ex dictis Bar.in d.§. Titia. col.1.in 2.q.ubi dicit in terminis illius.§.mortuo legatario,cui fuit relictum ad uitam, bona legata reuerti ad hærede hæredis, esto ꝙ d.heres mortuus fuerit ante legatariū, quam doctr.per tres col.examinat Pau.Pic. in d.§.Titia. col.7.in 9.not. ubi eam sequendo plura adducit,quæ uideri pn̄t. Quibus omnib.consideratis dico, ꝙ instō facta per d.Dominicum de dictis suis nepotib.fuit pura,& ꝙ d.Hiero.Tadeus, & Franc. fuerunt instituti hr̄des purè a.d. testatore, sub dilatione tn̄ usumfructum percipiendi in uita.d.d.Agnetis,& licet ipse Hierony.mortuus fuerit ante eā, tn̄ portionem sibi de dicta hr̄ditate tangentem
9 bene transmisit ad d.Luciam,& Franc.eius filias. ¶† Nec obst. ꝙ instituit nepotes suos masculos, nam illa qualitas concernit institutos, ut nepotes testatoris filij.q. Bernardini eius patrui, masculi tm̄ & non fœminæ essent instituti, quæ qualitas uerificata est. Non autē testator ultra progressus est, ut ēt filij masculi institutorū morientiū soli essent hæredes,& quia instō & substō hoc non dicit, minimè & nos istud dicere debemus, vt uoluit Io.And.in add.ad Spe. in tit.de testam.§.1.uersi.occurrit,in fi.& Old.ꝯsil.21.Thema tale.& Abb.cons.140.Facti cōtingentia.uol.j.Cōsequenter multis alijs quæ adduci posset resecatis cōsulo,partes ipsius Magnifici.d. Præto. & Cap. fore & esse ad sententiandū & declarandū bene fuisse iudicatū in prima instantia in fauorē dictarū.d.Luciæ & Franc. & malè fuisse appellatū pro parte dictorū ser Tadei & ser Fran. ¶ Vlterius dēt.d.Felicita a q.suo marito testatore relicta usufructuaria,cōsequi & habere quolibet anno de fruct. omnium bonorū per ipsum testatorem relictorum duc.cc. suo arbitrio libero dispo
10 nendos uti testator ipse ordinauit & disposuit. Esto† enim, ꝙ testōr ipse uniuersalē suam hæredem instituerit filiam legitimā & naturalē communem, & ꝑm consuetudinē Bulg.per totam Italiam uigentē, uxor testatoris relicta usufructuaria tali casu nō debeat consequi nisi tantummodo alimenta,& habere illā præeminētiam, quam uiuēte marito tenebat, ut plenè per Bar.& alios omnes post antiq. in auct. quod locū.C. si secun. nup.mul.& per eundem & alios maximè repeten.car.3.col.3. uersi.2. conclusio est. in l.Titia.§.Titia. de leg.2. & per Alex. consi.57.Ponderatis.& consi.seq.uol.3.& per Dec.in cōsi.no-
11 uiter impresso.15.Visa.nu.1.cum concor.Esto† ēt, ꝙ ipsa sit relicta vsufructuaria omniū bonorū, tn̄ aduersus hr̄dem ēt extraneū non poterit uti hoc beneficio, ut usumfructū integrum consequatur, ex quo diuidendus vr̄ inter ipsam vsufructuariā & heredē institutum, per l.si alij.ff. de vsufru. legat. ut firmat Bal.in l.fi.C. de indic. uidui toll. & in consi. 189. Super alio.
12 uol.2.& sequitur Firma.in suo rep.in uer.uxor.& Cor.cōsi.5. In hac consultatione. in fi.uol.1. Et† eo magis ita dicere debemus in reb.particulariter legatis alijs, in quib.uxor relicta vsufructuaria nō pōt habere vsumfructū integrū, sed solùm medietatē,ex quo in tali re particulariter legata quò ad vsumfructū concurrit cū ipso legatario, per tex.in d.l.si alij, & firmare vr̄ Bar.in l.Sēpronio.ff.de vsufr.lega.in fi.principij, volēs legatum gn̄ale vsusfructus bonorum diminui per legata particularia prediorum facta alijs personis respectu vsusfructus,in quo
13 omnes concurrunt,per d.l.si alij. Quinimò † uoluit Bal.in l. quoties.in fi.C.fam.erc.& Ias.in l.cum quæst.col.3.uersi.limita tn̄.C.de leg. ꝙ tale legatum usufructus bonorum restringitur per legatū particulare prędiorum,ita ut non detur concursus in vsufructu, ex quo integer debet esse illorum,quibus particulariter prædia sunt relicta,in quib.prędijs legatis ipsa uxor relicta usufructuaria in nihilo dēt aliquem habere usumfructū.¶ Tn̄ istis non obstantib. in casu pn̄ti consideratis his quæ in facto concurrunt, ipsa.d. Felicita, ut s̄.dixi,super dictis bonis ipsius testatoris,nedum in illis,in quib. filia apparet hæres instituta, sed ēt in alijs particulariter diuersis personis legatis & relictis, consequi & habere debet integrū usumfructū duc.
14 cc.ut dictus testator ordinauit. Ad † ita dicendū moueor primò; qm̄ ipsa.d.Felicita in pn̄tiarū nō intendit habere illā pręeminentiā,de qua.s̄, nec vsumfructū omniū & singulorū bonorū,sed solùm vsumfructū particularē & limitatū duc.cc.sibi a testatore relictū, quē integrū pōt & debet consequi non obst. dicta consuetudine Bulg.quæ isto in casu minimè procedit,ut probant iura statim alleganda, & hr̄ in l.gn̄ali.§. uxori. uersic. Itē quęsijt cū eodē,& facit.l.fi.ff.de usufru.lega.& sentit Aret. cōs.74.Diligenter & maturè.col.pen. & fi.& repetē in d.§.Ti-
15 tia.q.44. Et† in si. probatur apertissimè, qn̄ uxori relictus est usufructus alicuius fundi particularis;tunc.n.illū integrū cōsequetur uxor nō obstante consuetudine Bulg. ut apertissimè uoluit Odof.quem refert & sequitur Bar.& alij cōmuniter ibi in d.§.Titia.col.2. uersi.2. aduertē, in fi.& idem Bar.in d.auc. quod locum,col.3. uersi.ad ꝑm ergo. & uersi. si autē maritus. quod apertius tenet ibi Alber.de Ros.col.3. & ēt Aret. ꝯs.40.
16 & repet.i d.§.Titia.fol.6.col.2.uersi 4.limitat.Est enim hmōi legatum certum,& limitatum, extrahendum ex fructibus omnium bonorū dicti testatoris.Quo fit,ut integer debeatur uxori,cui fuit relictus,nec in eo datur concursus cū proprietario. l.si Titia.l.legatum.l.quidam.l. patrimonij.l.qui fructus.l.generali.§.uxori.& §.fi.l. Sempronio. in prin.l.uxori.l. fundi.cū concord.ff.de usufr.leg.debetur igitur integer ex fructibus bonorū relictorū hæredi, quæ si ad illū non sufficiunt,residuum deducendū erit ex fructibus bonorū legatorū alijs particularib. ex quo testator uoluit super oībus bonis suis deberi. Et
17 † isto casu cessabit ēt dispositio dictæ.l.si alij, quæ non habet locū,qn̄ est relictus usufructus quantitatis certę & limitatę, sicut ēt isto casu cessat dicta consuetudo per decisiones supe-
18 rius adductas. Nec immerito ex quo isto casu cessant rōnes & fundamēta,quibus inducta fuit talis consuetudo, & dispositio d.l.si alij.quibus cessantib. erimus in dispositione iuris cōmunis, uolētibus integrum deberi super illis bonis, super quibus fuit relictus, & est de mente Soc.consi.1.col.pen.uol.4.Secun
19 dò † facit;qm̄ d.l.si alij. non habet locū in hærede, ut in usufructu bonorū sibi relictorū concurrere possit cum legatario usufructus,ut expressè sentit Cuma.in d.§.Titia. col.2.in fi.& col.3.in prin.uersi.Bal.etiam, & idem facit Pau. de Ca.consil. 304.considerandum est, col. ult. & consi.387. ꝙ uxor, col.2. Alex.consi. 57. ponderatis, uolu.3.cum alijs plenè cumulatis per Pau.Pic.in repe.d.§. Titia,fol.5.col.1.uersic. uenio modò ad secundā conclus. ubi reprobañ.Bal.in d.l.fi.C. de ind. uid.
* toll.dicūt eius doctr.nō procedere,nec esse uerā, & cōmunē * conclus.esse ꝯ ipsam, ex quo.d.l.si alij, regulariter nō hēt locū in hærede habente proprietatē, qui non potest concurrere cū legatario usufructus, ut etiam firmant idem repeten. allegantes ad id iura in d.§.Titia,car.13.col.2.in 21.quæst.Et quia,ut dicit etiam Alex.d.consi.57. usufructus bonorum potest legari alicui ita, ꝙ nuda proprietas remaneat penes heredem.l.2.l.
20 omnium.ff.de vsufr.l. si pater.C.eo. Tertiò istud comprobatur ex his,quæ adducit Soc.consi.1.Franciscus, col.3.nu.8.& seq.& consi.2.& 3.uol.4.& Corn.consi.3.col. pen.uol.2. Deci.consi.nouiter impresso.16.nu.2.ubi uolunt, ꝙ etiam filio testatoris instituto hærede,adhuc uxor relicta usufructuaria deberet habere integrum usumfructum,quando constaret mentem testatoris ita fuisse etiam per coniecturas,tunc enim cessabit dicta consuetudo Bulga.per l.in conditionibus primum locum.ff.de cond.& demō.& in §.disponat,in auct.de nup.& in l.cum uirum.C. de fideicom. cū infinitis uulgar. allegatis per istos,& etiam alibi pluries,& bene faciunt,quę ponit Alex.ꝯsi.

214.

21 214.ponderatis,vol.6.Prout, † & quartò istud suadet ex his, quæ voluit Roge.antiquus glosator in d.l.si alij, quē sequitur ibi Bar.diceñ.d.l.si alij, etiã in legatis particularib. nõ ꝓcedere,qñ appareret de mente,& voluntate defuncti testatoris,volentis,legatariũ particularē in proprietate nõ cõcurrere in vsufructu cũ legatario vsusfructus;vt etiã dicũt doc.ĩ d.l.cũ virũ, & Soc.in d.ꝯsi.1.& consi.2.& 3. vol.4. vbi rñdent optimè ad d.l.si alij,& idē sequitur Corne. in d.suo consil. 5.& diffusius istud prosequuntur repe.in d.§. Titia col.17.& sequen.& ĩ d. q.21.in 4.limita.& q.22.col.3.& duabus seq. asserentes hanc esse cõmunē,a qua iudicando, & consulendo non erit recedē-
22 dũ.De † mente autē dicti testatoris in casu nostro satis dr̃ euidenter ꝯstare,dũ expresè voluit, ꝙ de omnib.rebus, & bonis suis mobilib.& immobilibus ipsa. d. Felicita deberet esse vsufructuaria singulo anno, vsque ad summã duc.ducentorum.
23 Per † q̃ verba satis declaratur eius mens,& voluntas.l.Labeo,
24 cũ vulg.ff. de supell.lega. Nec † indigemus alia glosatione,& interpretatione,vt dicit Bal.in aucten.nisi rogati,col.2.vers.&
25 per hoc.C.ad Treb.Et † illa ver.vniuersalia,omniũ bonorum etiam immobiliũ,apertè includunt etiã res legatas.l.Iulianus, de leg.3.c.solitæ,de maio.& obeb. & quia sũt etiã gn̄aliter ꝓlata.l.1.§.gn̄aliter.de leg.præstan.Prout etiã: quia ex tali limitatione, & certitudine quantitatis testator ipse voluit cessare concursum in dicto vsufructu, & illum integrũ deberi d.do.
26 Felicitæ,vt deductũ est superius.Ad † quod etiã illa ver.ꝙ nõ possit molestari,nec ratiocinari,vt per Soc.consi.2.& 3.vol.4. & consi.1.col.3.nu.11.& p Corn.d.consi.5.vol.1.vbi ꝯsiderãtur similia verba geminata,per quæ tanto magis declarat volũ
27 tas,& sunt in terminis decisiones statim allegandæ.Prout† ēt & fortius; qm̄ dictus testator disposuit,ipsam.d.Felicitam ad sui libitũ de dictis duc.200.ualere,& posse disponere, vt tangit Bal.consi.237.Titius in testamento. volu.1.vbi etiam ponit,qñ testator ordinauit vsufructuariam non teneri ad rationem reddendam,de quibus per repet. in d.§.Titia,fol. 8.col. 1.ver.quid si testator,& etiã in q.43.& etiam per Soci.d.cõsi. 1.nu.11.& consi.2.nu.4.& consi.3.uol.4.& per Alex.d.consi.
28 214.nu.3.& col.1.Prout † etiam qm̄ dictus testator voluit,& ordinauit,ꝙ heredes,& legatarij, de quibus in suo testamento deberent obseruare disposita per ipsum testatorem, in beneficium d.do,Felicitæ sub pœna priuationis,de qua ibi.Per q̃ satis apertè datur intelligi,mentē testatoris fuisse.d.Felici.debere consequi dictum vsumfruc.duc.200. nedũ super bonis re-
29 lictis hæredi,sed ēt super illis legatis aliis personis.Aliàs† frustratoriè quò ad ipsos legatarios fuisset apposita dicta cl̃a ordinaria,& pœna,& nihil operaretur, quod minimè est dicendum.l.si qñ,de le.1.c.si Papa,de priuileg.lib.6.& p Bal.in Rubric.C.de contr.emp.q.9.& per Mod.in l.ait pretor. in princ.
30 ff.de iu.iur.Et † per hanc clausulã sequentē optimè declarantur precedentia.l.vtrum.ff.de peti.hære. l.qui filiabus.l. si seruus pluriũ.§.fi.de leg.1.cum simi. Ex quibus resultat vera, &
* communis * conclusio in principio consultationis facta, istã. d.Felici.debere,& posse consequi integrum vsumfructum dictorũ duc.200.quolibet anno,nedum super bonis relictis hæredi,sed etiam super aliis particulariter legatis diuersis personis.¶Nõ obstãt superius adducta in ꝓriũ, & primò cõsuetudo Bulga.Nec secũdo loco adducta dispositio.d.l.si alij: qm̄ in casu præsenti cessant,plurib.ex causis superius adductis, nec põt
31 esse locus cõcursui,vt ostẽsum est. Nec † doc.Bal.in d.l. quoties, & Ias.in d.l.cũ q.procedit in casu nostro, vt fuit deductũ & etiam quia communiter reprehenditur,vt ipsemet Iaso.dicit,& fatet,plura ad id adducẽdo in l.re ꝯiuncti, col.18.uersi.
32 limita istam conclus.& versicu.seq.de leg.3. Nec† obstat dictum Bald.in d.l.fin.C.de ind.uid.toll. quoniam expresè reprobatur per Paul.de Cast.& alios,vbi supra,& communis est in contrarium, vt deduxi. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus aliquo casu seu facultate percipiendi aliquid propria auctoritate debet ad illum statum restitui.*

2 *Vxor relicta domina, usufructuaria, massaria &c.habet facultatem percipiendi alimenta propria auctoritate.*

Et si illa spoliata est, debet restitui ad illum statum, & numer.1.

3 *Vasallus de re feudali non potest disponere, etiam in vltima voluntate.*

4 *Nec potest in feudo constituere vsumfructum seu aliud onus, aut seruitutem in præiudicium illorum, qui vocantur ad feudum.*

5 *Constituens vsumfructum in aliqua re, est illam alienare.*

6 *Constituere vsumfructum in feudo, est constituere ius in re.*

7 *In rebus feudalib. etiã generaliter non possunt prædicta cõstitui.*

8 *Emphiteuticæ res ecclesiæ non transeunt ad hæredes extraneos, & num.9.*

In rebus emphiteuticis non possunt constitui alimenta.

10 *In dictis rebus emphiteuta non potest disponere, etiam testando in præiudiciũ illorum, qui ad illas vocantur per inuestituram.*

11 *Emphiteuta dum viuit, potest in dictis rebus alimenta alteri cõstituere.*

Dicta tamen constitutio durat, quousque ille viuit, eius tamen morte finitur, & nume.duodecimo.

13 *Super rebus subiectis fideicommisso non possunt per grauatum alteri constitui alimenta.*

14 *Testator generaliter disponendo, non videtur disponere de rebus prohibitis per eum alienari.*

15 *Fœmina potest petere possessionem feudi.*

Fœmina quandoque est capax feudi.

Vbi non datur status, ibi cessat restitutio.

16 *Tutrix nomine pupilli possidet.*

17 *In rebus feudalibus, & emphiteuticis consideratur titulus, & dominium.*

Vbi agitur de consuetudine, ibi consideratur, & possessorium, & petitorium.

18 *Restitutio est ad primæuum statum reductio.*

19 *Qui iure familiaritatis aliquid capit, non dicitur possidere.*

20 *Constitutum transfert possessionem.*

21 *Constitutum nihil operatur, quando confertur post mortem constituentis.*

22 *Constitutum non attenditur, quando est conditionale, & confertur ad res incertas.*

23 *Spoliatus vt possit restitui, probare habet extrema, & num. 14.*

25 *Priuatio præsupponit habitum.*

26 *Qui iusto titulo, & auctore prætore possessionem capit, non dicitur aliquem spoliare, & num.27.*

Et vt spoliatus isto casu possit obtinere, necesse habet probare illam a se clam, vel precario possidere.

28 *Alimentorum taxatio, & moderatio facienda est secũdùm quãtitatem bonorum, de quibus poterat constituens disponere.*

29 *Et considerandæ sunt facultates disponentis.*

30 *Item & qualitas personæ, cui sunt relictæ.*

31 *Item & mores, & consuetudines illius, existentes post mortem relinquentis.*

CONSILIVM XCVIII.

Quoniam Reuerendi patres,& domini mei obseruandissimi in sententiis iam latis declararunt,& voluerunt Illustriss.do. Isabellam fore † restituendã
1 ad statum percipiendi alimenta propria auctoritate super & ex bonis relictis per quondam Illustriss.domi.Camillum eius maritum,& pro quantitate in executione declaranda &c.Moti forsan per tex.in c.querelam,cum ibi no.per docto.extra de elec.& ex his,quę hn̄r in cap.fin.de restitutione spolia. & in l.
2 si is qui rem.ff.de furt.cum si. Prout † etiã moueri potuere dũ considerarunt statum,& facultatem percipiendi alimenta pro pria auctoritate,ex dictis Ang.in l.1.ff.re.amot.& Ale.in l.Titia.§.Titia,de leg.2.post Bar.in auct.hoc locum.C. si secundò nup.mul.& Bal.ibi col.2.& in l.fi.C.de ind. uid. tollen. volẽtes,vxorem per maritum relictam dñam,massariam & usufructuariam habere hmõi facultatem,vt etiam firmant Bald.in l. volumus,col.2.C.de fideicõ.& Bar.in l. fundi trebatiani.ff.de vsufru.lega.& in d.l.Titia.§.Titia,in fi.& per Aret. cõsi.40.ꝓsupponitur in facto,cũ aliis citatis per repeten.in d.§. Titia,& Ias.in l.de alimentis.C.de transac.& in l.cum hi.§.si in annos ff.eod.tit.Dubitatur itaque in præsenti super quibus bonis ipsa Illustriss.dña habere possit dictũ statum, & ad illũ restitui, cum bona relicta per Illustriss.eius maritũ sint ferè omnia feudalia,emphiteutica,& subiecta fideicommisso,statuto,& ordi
3 nato ab ascendentibus ipsius Illustriss.do. Camilli. Et † certũ est in bonis feudalibus dicta alimenta constitui non potuisse mortuo

mortuo marito, cum in illis succedant filij, nepotes, & alij ſm tenorē inuestituræ. Et vasall⁹ de feudo nō possit disponere nec ꝑ vltimā uoluntatē aliquid ordinare. c. 1. de succ. feud. ca. 1. de prohi. feu. alien. ꝑ Federicū. c. 1. de feu. ꝓhi. alien. ꝑ Loth. & in
4 c. 1. §. donare, qual. of. feud. alie. pote. cū ꝯcordantiis. Nec † vasallus sine consensu dñi potest in reb. feudalib. ꝯstituere vsum fructum, vel aliud simile onus imponere, aut seruitutē aliquā addere in eorū præiudicium, qui succedere debent in feudo,
* ex prouidentia siue inuestitura, ut voluit gl. * cōmuniter per omnes ibi scrib. approbata in versi. alienationis, in c. 1. de cap. Corra. & alia adducit Ale. cōsi. 18. super primo dubio, volu. 5. & Ludouicus Rom. in suo singulari. 640. Scis, ꝙ emphiteuta, & Mod. Papi. tradunt in tract. de feu. in 4. parte princ. q. 14. & 15. fol. 24. col. 2. & 3. post gl. in Rubrica, de aliena. feud. pat. & And. de Iser. & alios doc. in c. 1. de prohi. feu. aliena. per Federi. & in c. 1. §. inde. de aliena. feu. & ꝑ Ias. consi. 89. Ad consul-
5 tationē omniū, uol. 1. Nec † immerito: cū cōstitutio vsusfructus sit, & dicatur alienatio rei l. fi. C. de reb. ali. non alien. c. nō liceat. 12. q. 2. & per Bart. in l. codicillis. §. instituto, de lega. 2. volentē prohibitū alienare omnino censeri prohibitū in ea re vsumfructum constituere, cū id alienare sit, d. l. fi. & per Bal. in Rubrica de alien. feu. Ale. cōsi. 3. in fi. uol. 4. & consi. 100. col.
6 pen. uol. 1. & in l. si patroni. ff. ad Treb. Constituere † nanque usumfructum in re feudali est constituere ius in re, & sic seruitutē. l. 1. & 2. ff. de usufruc. ꝓīr prohibitū, vt prosequūtur Bal. in c. 1. col. ulti. de succe. feud. & Præpos. in d. §. donare. Meritò
7 † igit̄ sub illo relicto, dominā, usufructuariā &c. Non ꝯtinetur usufructus rerū feudaliū, cū etiā in specie, & expresè constitui nō potuisset, vt supra, & argumento. l. obligatione generali, cū aliis sequen. ff. de pignor. & l. 1. C. q̄ res pign. obl. poss. vbi Bal. & alij no. & per eundē Bal. in c. 1. col. secunda, versicu. sed nunquid, de prohi. feud. aliena. per Federi. & Præpos. ibidem, col. 2. & per scrib. per illum tex. in ca. 1. §. in generali, si de feu. fuer. controuer. int. do. & agna. per Bar. & alios in d. l. si patro-
8 ni, & per doct. post glo. in c. 1. de capita. qui cur. uēd. Prout† ēt verum erit, alimenta non potuisse constitui in emphiteuticis bonis ecclesiasticis, quæ ad extraneos minimè transeūt, ad plenè tradita per doct. in l. etiam. ff. solut. mat. & in l. quod dr̄, in fin. ff. de uerbo. obli. ubi Ale. & alij no. ut etiam faciūt in l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius uocan. per Alex. consi. 3. super processu, uol. 4. & consi. 100. super primo, col. pen. in fi. uol. 1. volentem, in dubio in legato alimentorum non venire bona emphiteutica, vt idem ipse fatetur citādo alias decisio. in d. l. qđ
9 dr̄, circa fi. & in d. l. si patroni, cum si. Bona † enim ista emphiteutica nō transeunt ad hæredem extraneum. c. vniuersas. 16. q. 4. per Bar. & alios ī d. l. si patroni, & in l. si damus. §. fi. de le.
10 j. De † istis etiā bonis non potest quis testando disponere, & prejudicare illis vocatis per inuestituram, vt ꝑ Feder. de Sen. consi. 228. factum tale est, & per Ange. in l. item videndum. §. nunc uideamus. ff. de peti. hæred. Pau. de Ca. & alios in l. apud Iulianum. §. si quid alicui, de lega. 1. & alia adducit Iaso. in l. 2. fol. mihi. 20. col. 1. versi. 3. limita. C. de iu. emphi. post Bald. in
11 l. 1. ff. de vsufr. & Ale. consi. 120. vol. 1. Et † si emphiteuta viuēs possit cōmoditatē percipiendi fructus seu alimenta in aliū transferre. l. arboribus. §. vsusfructus. ff. de vsufruct. cū simi. tñ hmōi dispositio non bene potest durare, nec locū sibi vendicare vltra tempus, & vitam disponentis, & ipsius morte finietur, vt tradunt doct. in c. quæ in ecclesiarum, de constitu. & Aluar. in ti. de aliena. feu. pat. col. 2. Imo. Ale. & Mod. ī d. l. si domus. §. fi. per And. de Iser. & alios in c. 1. an agn. vel. fil. & in c. 1. de ꝓhi. feud. alie. per Feder. & Soci. consi. 32. ex his, vol. 1. & Ias. in
12 d. l. 2. fol. & uers. superius citatis. Ad † quę faciunt. l. lex vectigali. ff. de pign. & l. 3. ff. quib. mod. pign. vel hypo. solui. & quę tradūt Bal. & alij in Rubrica de aliena. feu. pat. & in c. 1. de aliena. feu. & in l. 3. C. de seruit. & in c. quid ergo, de inuestitu. rei
13 ali. fac. Prout † etiā verissimum est, super bonis subiectis fideicōmisso talia alimenta minimè potuisse constitui, cū dispositio facta de bonis prædictis nulla sit. l. fi. §. sinautē. C. commu.
14 de leg. & ꝑ Alex. d. consi. 3. uol. 4. & d. consi. 100. vol. 1. Eo † ēt cū dispositio istius testatoris de alimētis simpliciter appareat facta in bonis suis, in qua nullo modo includuntur bona prohibita alienari: vt tradit Bar. in d. l. codicillis. §. instituto, de lega. 2. & Bal. in l. 1. C. quę res pigno. Alex. cons. 168. requisitus, colum. 2. volumi. 2. & Deci. consi. 368. viso motiuo, numer. 1.

15 Nec † dicatur prædicta non procedere in materia possessoria seu spolij, in qua mulieres, & fœminæ respectu possessorij admitti possunt ad bona feudalia, & emphiteutica, vt per Ale. & alios scrib. citantes alias decisi. in l. fin. C. de edic. diui. cū simi. Nam ideo in illis casib. cōsiderant̄ respectu possessorij: q̄m dari pōt instātia, & casus, in quo fœmina possit reperiri capax illorū bonorū, vt concludūt cōiter oēs, vbi sup. at præsens casus
* apertissimus est, & tergiuersari nō pōt, cū cōis * omniū sit cōclusio, in dictis bonis feudalib. emphiteuticis, & fideicōmissariis nō posse relinqui alimēta post mortē disponentis, iuribus,
16 & decisionibus supra adductis. Et † nullus status percipiendi alimenta in bonis prædictis ꝯsiderari pōt, ꝙ fuerit post mortē mariti in ipsa do. Isabella, & ꝙ eo statu fuerit spoliata, cū quæstio uertatur sup dictis bonis habentibus admixtā cām ꝓprietatis, & q̄ haberi nō possunt nisi a superiore, vt est uidere ī plurib. titulis feudorū, & cōsuetudinibus ipsorū, & in rebus emphiteuticis ecclesiasticis, iūctis no. ꝑ Bar. ī l. ut iurisiurādi. §. si liberi. ff. de oper. libero. & ꝑ Bal. in c. cū ecclesia, de cau. poss. & propriè. & Egid. Belleme. decisio. 49. Et sapienter Reuerendi patres proferentes sententias reseruarūt liquidationē bonorū, & alimentorū, apertissimè innuētes super istis bonis alimenta non deberi Illustris. do. Isabellæ, nec ipsam esse restituē. ad statū percipiendi ea super dictis bonis, cum verè nullum in bonis predictis statum habuerit, & restitutio sit ad primeuum statum reductio. l. 1. & 2. C. de senten. pass. cum vulgarib. Eo
17 † magis cū ipsa domina Isabella non probauerit extrema necessaria ad obtinendam restitutionē prædictā, in dictis bonis. nam uiuente marito nullū habebat statum, & eo mortuo da-
18 tus fuit curator uentri. Et † post filij natiuitatem ipsa fuit tutrix, ꝓīr non ipsa sed filius pupillus possidebat: cū ipsius nomine esset in possessione. l. quod meo, in prin. & per Bar. in l. j. in prin. col. pen. ff. de acqui. poss. ca. si diligenti, de præscrip. ca.
19 cum venissent, de resti. spol. cum simi. Et † si qua alimenta viuente filio pupillo super illis percepisse probetur, id profectò factum fuisse creditur; eo quia tutrix, & mater, & sic iure familiaritatis, quo casu possidere non dr̄. l. qui iure, vbi Bar. & alij not. ff. de acquir. poss. l. & habet. §. hospites. ff. de precar. & per Ale. consi. 88. in fin. uol. 2. cum concordantijs. Nec ipsa tueri se potest titulo testamenti a marito conditi, in quo fuit relicta vsufructuaria. &c. Nam, ut superius ostensum est, huiusmodi dispositio quò ad alimenta, super dictis bonis fuit, & est nul-
20 la, vana, & sine effectu. Et † si ipsa Illustrissima do. vim faceret super cōstituto facto per eius maritum in codicillis, iuxta not. in d. l. quod meo, cum vulgar. adhuc dr̄ tale constitutū nihil operari in dictis bonis feudalibus emphiteuticis, & fideicom-
21 missariis. Prout † etiā in aliis bonis eius mariti nihil operaretur; cū collatum appareat post mortem constituentis, & sic cōferatur in tempus, quo possessio defuncti erat penitus interrupta, ut no. Ang. in l. quamuis. §. 1. uersi. sed ex hoc dico. ff. de acqui. poss. & ibi Ale. & alij no. ut idem Ale. facit consi. 82. perspectis, col. 3. uol. 2. & Dec. consi. 247. in causa, col. pen. uersic.
22 ulterius etiam. Prout † etiam nihil operaret̄, ex quo fuit collatum in euentum conditionum, vt patet ex serie dictorum codicillorum, & in res incertas, iuxta tradita per Alex. & alios in l. 3. §. incertam. ff. de acq. poss. & Dec. consi. 226. Magister Io
23 annes. Cum † itaque extrema dicti possessorij in rebus prædictis ipsa domina Isabella minimè probauerit, in illis obtinere minimè potest, ad tradita per omnes in c. consultationib. de officio deleg. & in c. olim, ubi gl. in uer. restitutionem, & in ca. cum ad sedem, de resti. spolia. & per gl. in l. 1. §. interdictū autem. ff. de ui & ui arma. & Lap. allega. 72. Letatus sum, & per Soc. in l. rem quæ nobis, in 7. q. principali. ff. de acquir. possess.
24 Et † q̄m super dictis bonis ipsa do. Isabella nō docuit se fuisse spoliatam aliquo statu percipiendi alimenta, in illis modo aliquo alimenta constitui, & percipi non potuissent, & in pceptione illorum super dictis bonis non docuerit, nec ꝓbauerit se fuisse eiectam, seu impeditam, ut ex illis alimēta propria auctoritate perciperet, tam uiuēte filio, quàm post ipsius mortē, necessariò excludenda uenit, nec obtinere poterit, cū non fuerit in illo statu percipiendi alimenta super bonis prædictis ꝓpria auctoritate, ut consuluit Paul. de Castr. consil. 82. in causa
25 quę uertitur, uolu. 2. Priuatio † enim habitum pręsupponit, & restitutio statum primeuum, quo cessante, & ipsa cōsiderāda nō est, ſm iura vulg. & communia, ad quæ etiam faciūt no-

per

26 per Pau.de Cast.consi.88.in cā sfortij, col.2.uol.2. Eo † magis cū ipsi domini de Pepulis iusto titulo,bona fide, & authore Prætore reperiantur dicta bona possidere,quo casu dicta ad uersaria necesse habebat articulare,& ꝓbare istos dños possedisse a se clam, uel precario,ut* communiter concluditur per
* Bar.Imo.Pau.de Ca.& oēs Mod.i l.si de eo.§.fi.ff.de acq.poss. & per Soc.in d.l.rem quę nobis,in 7.q.& Alex.consi.118.volu.2.& consi.89.vol.5.quod per ipsam factum,& deductū mi
27 nimè apparet,meritò igitur excludenda uenit.Et † faciūt no.ꝑ Dec.in d.c.cōsultationibus,in 4.notab.Bar.Ale.& Soc.in l.iustè possidet.ff.de acq.poss.cū si.Ex istis infert, nō esse discutiēdū,ad quā quātitatē fieri debeat alimētorū taxatio, & moderatio: cū sup istis minimè cadat alimētorum ꝯstitutio,& ipsa do. Isabella nullum statū habuerit illa percipiendi super bonis ꝑ
28 dictis.Super † aliis igitur bonis,quę fuerunt dicti eius mariti, consideranda uenit dicta taxatio, & moderatio,circa quā considerādum erit,ipsum testatorem,& maritū vltra legatum alimentorū eidē do.Isabellæ reliquisse dotem,quo casu alimenta taxāda,& moderāda ueniunt, iuxta æxtimationē dotis, & non iuxta oēs facultates disponētis,per l.cū vnus.§.alimentis.ff.de alimen.& ciba.leg.quem tex.citat Rom. in suo singulari. 546.
29 Dicit tex. ꝙ legans.Item † consideranda veniunt bona, & facultates testatoris, de quibus potuit disponere, per textum cū gl.in l.cum alimenta, in prin.ff.de alimen.& cibar. lega.& in
30 l.sicut.ff.de annuis lega. Prout † etiam consideranda erit conditio,& qualitas ipsius do.Isabellæ.l.si cui,vbi doct.alia adducunt,de legatis.1.& per Bal.in l.pen.ff.de alimen.& ciba.lega. & Ale.d.consi.100.col.fi.vol.1.& d.cons.3.vol.4.Considerā
31 da † etiā erit consuetudo prædictæ do.Isabellæ defuncto marito,iuxta no.per gl.in l. fideicommissum.C.de fideicommis. cum aliis adductis per repetentes in d.§.Titia, col.87.nume. 143.uersiculo, sed dubitatur. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Furiosus non potest adire hæreditatem matris, nec agnoscere bonorum possessionem.*
2 *Et si moritur in furore, non transmittit illam hæreditatem ad eius hæredes.*
3 *Peruenire enim debet vnà cum fructibus perceptis ad proximiores illius primi defuncti, ac si furiosus nō fuisset ī rerū natura.*
4 *Idem si curator furiosi adiuit seu agnouit.*
Talis enim aditio, & agnitio, per curatorem facta stat in pendenti, si furiosus resipiscat, & consentiat.
5 *Matertera succedit soror, & filius alterius sororis.*
Filius an & quando subintret locum patris seu matris.
7 *Ampliatio ad.§.reliquum, in auctentico, de hæredib.ab intestato venien.*
8 *Per fideicommissum succeditur testatori,& nume. 13.*
9 *Fideicōmissum conditionale eueniēte conditione efficitur purū.*
10 *Substitutus moriens ante grauatum reddit substitutionem inefficacem, & caducam.*
11 *Substitutus moriens ante euentum conditionis non transmittit ius substitutionis in hæredes suos.*
12 *Fallit, quando eius hæredes a testatore expressè sunt vocati.*
14 *Differre debent substitutus & grauatus.*
15 *Furiosus, habetur pro mortuo.*
16 *Substitutio in dubio non debet iudicari nulla, & inefficax.*
17 *Pro expresso dēt haberi, quod testator verisimiliter disposuisset.*
18 *In fideicōmissis magis mentē, quàm verba testatoris attēdimus.*
19 *Legata, fideicommissa, & similia relinquuntur propter amorem & affectionem.*

CONSILIVM XCIX.

Si consideramus bona quæ fuere. q. d. Catherinæ matris
1 Asquini,licet ipsa ꝑmortua fuerit Asquino.Verùm † quoniam in facto præsupponitur,tempore mortis domi. Catheri. d.Asquinum fuisse furiosum,non potuit ipse existens in furore adire talem hæreditatem matris,nec etiam agnoscere bonorum possessionem,ut habetur in l.fin.§.nos autem.C.de curato.fur.& licet curator Asquini, si tunc temporis ei datus erat,
2 potuisset agnoscere,ut nota.in d.§. nos autem. Tamen † quia ipse Asquinus mortuus est in furore, non potuit talem hære-
3 ditatem transmittere ad eius hæredes.Sed † illa peruenire debet vnà cū fructibus perceptis ad dominā Barbarā,& do.Io.& Aloysiū,qui oēs tanq̄ proximiores ab intestato succedere poterant.d.do. Cathe.si non fuisset in rerū natura ipse Asquinus furiosus.ita tex.in l.hæres furiosi,in princ. ff.de peti.hæred.&
4 omnes scribentes ibi firmant, maximè Pau.de Ca.qui † adducit rōnē: q̄m talis aditio, & agnitio facta per curatorem stat in pendenti,ut careat effectu,& habeat pro nō adita, nec agnita, si furiosus nō resipiscat,& consentiat, quo casu omnia restitui debent uenientibus ab intestato, est tex.apertus in d.l.fi.§.fin. autem in furore, & tenet Bar.ibi in §.tali itaque, & etiam Saly.adducens aliā rōnē,vt per eū, & idē Saly.in l.potuit,col.penul.uer.quæri potest.C.de iure deliberandi, dū se remittit ad no.per eū in d.§.tali itaque,& sequūtur doc. maximè Ias.in l. infantis,circa principiū C.qui adm.& idē Ias.post Ale.& Ful. in l.si infanti.col.6.uer.hinc dubitat.C.de iure delibe.& bene facit tex.in l.Antistius.§.fi.ff.de acq. hæred.& q̄ no. Are.ibi in §.si seruus.col.2. uer.gl.in ultima substitutione, & hoc firmat glo.in uersi.dare,in l.Licinius.§.fi.de leg.2.& Bar.ibi expressè hoc tenet, & clarius Pau.de Ca.ibi hoc firmat,volens ꝑ furiosum hæreditatē nō acquiri,nisi resipiscat,& idē Pau.in d.l.Antistius.§.fi.& bene facit tex.in l.1.vbi Bar.post gl.in uer.quæro,de bon.poss.ff.de bono.poss.fur.dela.dicit, ꝙ ipse furiosus non transmittit,sed eo mortuo in furore hæreditas reuertitur ad primos hæredes,qui poterant ab intestato succedere, & sic in casu præsenti hæreditas,& bona do. Catherinæ spectabunt & pertinebunt ad dictos do.Barbarā, & Io.& Aloysium, q̄ ab intestato d.do.Catherinę poterāt succedere.Et esto,ꝙ ipsa do. Barbara sit soror do.Catherinæ,& d.do.Io.& Aloysius sint nepotes prædictæ do.Catherinæ, q̄ est amita, & matertera ipsorū,tn̄ quia ipse do.Io. est filius q.d.Ioanninæ sororis d.do.Catherinæ.& ipse do.Aloysius est filius.q.d. Bartholomei fratris
5 d.do.Catherinę. Et † cū in præsenti tractet̄ de successione ipsius Catherinæ sororis dictæ Barbaræ, & materterę ipsius do.
* Ioā.& amitæ ipsius do.Aloysij,succedit uera,& * cōmunis cōclus.ꝙ in tali successione ipse do. Io. subintrat locū matris,& ipse do.Aloysius subintrat locū patris, & ꝯn̄r succedūt vnà cū dicta do.Barbara,per stirpes tn̄,ut traditur in d.§.reliquum,in auct.de hæredi.ab intesta.uenien. & ibi no.Bar.& Ang.& tradit Bar.Salyc.& alij sequuntur in auct.post fratres.C.de legit. hæred.& Alex.consi.44.Alfonsus,col.6.uer.clarum est,uolu. 5.& plenè tangit Dec.consi.1.& etiā in pluribus aliis cōsiliis, & Ang.Are.Mathesillanus de Mathesilla.& Nicola.de Vbald. in trac.de successione ab intestat.in 3.artic. principali, quali-
6 ter inter se succed. transuersa. Et † licet dictus.§.reliquum,& alia iura concordantia loquantur de fratribus, & patruis, & auunculis.Tamen idem dicendum est de sororibus,& de amitis,& materteris, cum hodie sublata sit omnis differētia sexus ut in §.nullam,in auth.de hr̄di. ab intestato uenien.& in auct. defuncto.in fi.C.ad Tertul.cum concor.& ita in propriis terminis nostris firmat Mathesillanus de Mathesill.in dicto suo tractatu,carta mihi 12.col.2.uer. Vbicunque autē in hac ma-
7 teria.¶ † Quantùm uerò attinet ad bona, quæ fuere olim Bernardini de Prodolono patris do.Asquini,cui Asquinꝰ ipse successit ex testō,tp̄e quo erat sanæ mentis, aduertendum est: q̄m dicta bona paterna subiecta erant fideicommisso. Nā do.Bernardinus pater in suo testō, in quo do. Asquinum suū hæredē vniuersalē īstituit,expressè ordinauit,& disposuit, ꝙ casu quo do.Asquinus decederet sine filiis,eius substituti vulgariter,pupillariter,& per fideicommissum esset ipsa do.Catherina vxor testatoris,& mater Asquini,& sui hr̄des. Eo em̄ casu, quo Asquinus sine filiis decederet, ipse testator ei substituit ipsā do. Catherinam,& suos hęredes, quę substō fideicōmissaria licet esset ꝯdōnalis, tn̄ quia conditio fuit purificata, & euenit,q̄m ipse Asquinus mortuus est sine filiis,meritò locus esse dēt d.si
8 deic.per † quod succeditur ipsi testōri.l. cohæredi.§. cū filiæ.
9 ff.de vulg. & pup.Et † licet fideicōmissum ab initio esset ꝯdōnale,tn̄ quia ꝯditio ipsius extitit, hr̄ perinde ac si fuisset purū
10 ut disponunt iura vulgaria,& cōia. Et † licet ipsa do.Catherina substituta Asquino mortua sit ante Asquinum, & ꝯn̄r eius substitutio vr̄ effecta caduca,& ꝯn̄r inefficax. l. 1. C.de cadu.
11 tol.§.in nouissimo,& §. ꝓ secūdo.Et † ipsa do.Catherina substituta sub conditione, mortua ante euentum conditionis,nō potuerit tale fideicōmissum ꝯdōnale,& spem ipsius transmit-
* tere ad hæredes etiā suos,ut dicit gl. * communiter approbata per

ta per omnes scribentes, ibi in l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. Bar. in l. 1. col. pen. uer. alia gl. de leg. 1. plenè Ias. in l. cum filio, col. 5. in 5. notab. de leg. 1. & p Soc. latè post alios in l. hęredes mei. §. cũ ita, col. 3. & 4. ff. ad Treb. & est tex. ĩ d. l. vnica. §. sinautẽ aliquid sub ꝯdõne, & ibi Bal. no. C. de caduc. tollend. Tamẽ qm̃ in casu præsenti ipse testator nedũ substituit d. Asq. no casu, quo decederet sine filiis, d. do. Catherinã, sed ẽt suos hr̃des, certissimũ erit, hr̃des do. Catherinæ expresè esse uocatos ad d. fideic. p ipsum testatorẽ, ad quod fideicõ. nõ ueniunt uirtute transmissionis, quo casu ꝓcederent ꝯria superius alle-
12 gata. sed † ueniunt iure proprio, & ex eo quia ab ipso testatore fuerunt expresè uocati, ita tex. in d. l. vnica. §. pro secundo, uer. Nisi, & in hunc casum, uel substitutus, & melior tex. in d. §. sinautẽ aliquid sub ꝯdõne, uer. Nisi, & hic, uel substitutus, & expresè hoc firmat. Bal. in l. vnica. C. ut actio. ab hære. & ꝯ hęre. & in l. si pater, q. 4. C. de inst. & substi. & Soc. in d. l. hæredes mei. §. cũ ita, col. 3. uer. aduertẽ tñ, ubi istud ex pluribus comprobat; cũ igitur per fideic. ab ipso testatore casu, quo Asquinus decederet sine filiis, expresè etiã sint uocati hęredes do. Catherinæ, & cõditio fideicõ. extiterit, tale fideicõmissum sine dubio debetur hæredib. d. do. Catherinę, & ꝓñr dictæ do. Barbarę, & do. Ioanni, & Aloysio, qui iã sunt hęredes ab intestato d. do. Catherinæ, ut superius plenè extitit deductũ. Non
13 † ẽm hic agitur de succedendo do. Catherinæ, & de succedẽdo do. Asquino, sed de succedendo per fideic. do. Bernardino testatori, ut dixi. hęredes aũt do. Catherinę solùm sunt in cõsideratione, ut sciatur, qui sint, ad hoc ut ad fideicõmissum p̃dictũ ueniant, tanq̃ uocati expresè a dicto testatore, & procul dubio hęredes do. Catherinę ad hunc effectũ nõ possunt esse alij, nisi prædicta do. Barbara, & do. Ioãnes, & Aloysius, ut fuit conclusum in primo arti. Persona ẽm Asquini filij d. do. Cathe. nõ est in cõsideratiõe; cũ tẽpore, quo do. Cathe. fuit mortua, Asquinus ipse esset furiosus, & successiuè in furore mortuus, & nunquã resipuerit, ꝓñr nunquã fuerit eius hęres, ut dictũ est, & ulterius nõ potest ꝯsiderari, ꝙ ipse Asquin⁹ esset hæres matris, & sic ꝙ tanq̃ eius hæres possit dici substitutus & a
14 dicto testõre ad tale fideicõmissum uocatus. Nã † si hoc esset, sequeret, ꝙ grauatus & substitutus esset vna, & eadẽ persona, quod quidẽ est ꝯ omnia iura, vulg. disponẽtia, diuersitatẽ debere esse inter personã substitutã, & personã grauatã per substitutionẽ, vt l. 1. & per totũ, cum concord. & in l. Centurio. ff. de vulg. & pup. Et quia actio, & passio non possunt cõcurrere in vno, & eodem subiecto, vnde cum Asquinus fuerit grauatus per fideicommissum, nõ potest dici, ꝙ ipsemet ad illud sit uocatus, & substitutus, & ꝓñr isto casu nõ uenit, nec compre-
15 henditur inter hęredes do. Catherinæ matris suæ. Eò † magis cum ea uiuente pro mortuo ipse habebatur respectu furoris, ut in simili traditur in l. si quis alicui, & in l. si per epistolã. ff. de acqui. hered. & per Bal. in l. humanitatis. C. de impuberũ,
16 & in l. diuus. ff. de offi. præsid. Hæredes † itaque do. Catherinę erunt supradicti, habiles, & idonei. Nã aliàs tale fideicommissum, & substitutio redderetur nulla, & inefficax, quod minimè dicere debemus. l. quoties. ff. de reb. dubiis. l. quoties. ff. de verb. obl. cum simi. Verosimilem ẽm mentẽ testatoris fuisse satis cõ stat, ut voluerit vocare hæredes do. Catherinæ, qui illi fuissent successuri, si do. Asquinus Catherinæ matri prædece-
17 cessisset. Et † quod verosimiliter testator respõdisset, si de hoc interrogatus fuisset ꝓ expresso haberi debet. l. tale pactũ. §. fin. vbi gl. & doct. ff. de pactis, Bal. in l. 1. C. quæ res pign. & bonus tex. in l. Titius. §. Lucius, & ibi no. doct. ff. de lib. & posthu. & p
18 Ale. in l. duo iudices. ff. de re iudi. Eò † etiam quia in fideicõmissis magis mentẽ testatoris etiam coniecturatam sequi debemus, q̃ ipsorum rigorem, & expressionem. l. cum virum. C. de fideicommis. l. Publius. ff. de cõdi. & demon. §. fi. l. hæredes mei. §. cum ita, preallег. l. qm̃ indignum. C. de testa. & ibi plenè Moder. & plenius per eosdem in l. 3. C. de lib. præteritis. Et vltra superius dicta, ꝙ d. do. Ioannes, & Aloysius concurrãt, & veniant vnà cum ipsa do. Barbara, etiam suadetur attenta affectione dicti Bernardini testatoris, quam habebat erga prædictos, & maiorem quàm erga domi. Barbaram, amore enim, &
19 nõ modico ipsos prosequebatur. Et † in iure certissimum est, legata, & fideicommissa propter merita, amorem, & affectionem communiter solere relinqui. l. nec adiecit. ff. pro socio. l. nemini. §. filios aũt. C. de aduo. diuers. iud. l. alimenta, in principio, & ibi Bar. ff. de alimen. & ciba. lega. Rom. consi. 29. in cã maiore, & pulchrè p Soci. consi. 37. viso testamento, col. 3. nu. 8. vol. 3. Vbi etiã plura alia adducit, quę bene deseruiunt præsenti decisio. Quib. omnib. cõsideratis, cõcludit proculdubio, ad tale fideic. ab ipso testatore vocatos esse p̃dictos do. Ioãnẽ, & Aloysium, & do. Barbarã, & cõsiderata affectione, & amore testatoris, per prius esse cõsideratos ipsos do. Ioannẽ, & Aloysium, quàm ipsam domin. Barbaram. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Mentecaptus, & nullum penitus habens iudicium, & carens intellectu furioso æquiparatur.*
2 *Mentecaptus, & furiosus succedit patri, & ipso iure efficitur eius hæres sine assensu curatoris.*
3 *Sunt enim in potestate patris, & ipsi etiam habent suos filios in potestate.*
4 *Statutum excludens fœminas, & vocans fratrem defuncti interpretari debet secundùm ius commune.*
5 *Frater succedit fratri de iure cõmuni, si non est alius proximior.*
6 *Statutum vocans masculos, & excludens fœminas, quo respectu dicatur fauorabile seu odiosum, & num. 9.*
7 *Et vocans fratrem ad successionem intelligitur de fratre seu alio agnato apto ad prolem, & ad generandum.*
8 *Et an habeat locum in clericis, vel monacis, vel alijs, qui non possunt generare.*
10 *Statutum excludens fœminas, & vocans masculos videtur conditum ad conseruationem familiarum per lineam masculinã.*
11 *Et an habeat locum in mentecapto, & furioso.*
12 *Nec locum habet in eo, qui non potest matrimonium contrahere, licet posset habere filios naturales.*
Per naturales filios non conseruatur agnatio, & familia.
13 *Furiosus, & mentecaptus habetur pro absente.*
14 *Mentecaptus nõ succedit in regno, nec ĩ feudo, nec ĩ maioricatu.*
15 *In alijs autem bonis allodialibus succedit.*
16 *Prædictum statutum non comprehendit personas inhabiles, per quas familia non posset conseruari.*
17 *Furiosus, & mentecaptus non potest adire hæreditatẽ, nec agnoscere bonorum possessionem.*
18 *Curator autem eius bene potest ista facere.*
Et licet curator hoc faciat, si furiosus, & mentecaptus mortuus est, antequam resipiscat, non transmittit illam hereditatem ad eius hæredes.
19 *Frater quærẽs bona præsumitur illa quæsiuisse ex industria sua qñ bona cõia erãt modica & vix sufficiẽtia ad victũ, & n. 20.*
21 *Frater dotem habitam ab eius uxore, & positam in communi, potest detrahere de bonis communibus.*
22 *Et prius quãdo cum fratre diuiduntur bona, dos prædicta venit detrahenda.*
23 *Fratres existentes in communi, expensas debent habere de communi, esto quòd vnus habeat maiorẽ familiã altero. & nu. 25.*
24 *Dotis fructus cedunt marito.*
26 *In diuisione facienda inter fratres, retineri possunt per vnum bona consignata pro dote eius vxoris.*
27 *Bona cõsignata marito pro dote possũt p maritũ licitè retineri.*
28 *Talis consignatio bonorum licitè fieri potest.*
Pro dote potest consignari patrimonium, & pars illius.
29 *Frater potest retinere dotes suæ vxoris in diuisione facienda cũ fratre.*
30 *Arbitri procedentes ex bono & æquo, possunt disponere, vt bona data pro dote retineantur.*
Aequitas amplectenda est.
31 *Compensatio fieri põt respectu pecuniæ debitæ super alijs bonis.*
32 *Compensatio an fieri possit de specie ad quantitatem.*
Compensatio speciem habet reconuentionis.
33 *Reconuentio fieri potest de specie ad quantitatem.*
34 *Compensatio quandoque capitur pro retentione.*
35 *Retentio in pluribus concessa est.*
36 *Retentio quandoque conceditur, licet compensatio denegatur.*
37 *Societas inter fratres communiter habitantes an præsumatur cõtracta, & qualis.*
38 *Et super quibus bonis.*
39 *Furiosus, & mentecaptus, an possit verè, tacitè, expresè, aut fictè contrahere, societatem.*

40 Vxor,

40 *Vxor,& eius maritus licitè percipiunt fructus ex bonis eisdem pro dote assignatis.*

CONSILIVM C.

Cum in facto pro firmo præsupponať, Carolũ ab eius natiuitate fuisse,& esse mentecaptũ, & nullũ penitus habere iudicium,& carentẽ mente, & intellectu. Resul-
1 tat vera conclusio, ꝗ furioso æquiparatur, vt hr̃ in l.2.& ibi nota.Bal.C.de curat.fur.& ĩ l.si furiosi,vbi Bar. C. de nuptiis, & ꝑ glo.vbi doct.maximè Mod. Perusi.in l.humanitatis.C.de impube.& in l.ex facto,ubi Imo.ff.de vulg.& pup.& per glo. & doct.in §.præterea.insti.quibus non est permis.facere testa. no.in l.1.in fin.& in l.seq.ff.de postulan.& ponit Fulg.consil. 80.Quidam ser Ventura,& Alex.consi.54.Ad quæsitũ.& cõsi.140.Maturè,vol.1.& consil.85. Viso themate,& consi.86. Visis dubitationibus,vol.2.& consi.3.Breuiter, vol.6.& bene per Soc.consi.47.Facti narratiõe,col.2.vol.3.& per Corn.cõsi.22.Visis nonnullis,col.2.uol.3.ubi allegantur aliæ decisiones ɔcor.Et concluditur idem esse iudicandum, & dicendum de mentecapto,sicuti iudicatur,& dicitur de furioso, & ꝗ furiosi,& mentecapti ꝓcedũt a pari, qñ mẽtecaptus penitus ca-
2 ret intellectu,vt supra. Quo † stãte circa primũ dubiũ dr̃ ipsũ Carolũ bene potuisse succedere eius patri insimul cũ do. Ludouico eius fratre.Nã & furiosi,& ɔñr mẽtecapti sunt sui hæredes patris,& in eos ɔtinuatur dominiũ,& ipso iure efficiuntur hæredes patris sine assensu curatoris, ut est textus in §.sui autẽ,institu.de hæreditat.quæ ab intest.deferuntur, vbi adducitur rõ,& hr̃ in l.si a furioso.ff.de actio.& obli. & in l.si a furioso.ff.si cer. petat.& ponunt scrib.in l.1.§.itẽ acquirimus.ff. de acq.posses.hr̃ etiã in l.fi.C.de cura. furio.qñ tractať de successione paterna,cũ aliis concor. quibus cauetur, filios furiosos & mentecaptos esse successibiles hęreditatis paternæ.Sunt
3 † n.tales personæ in potestate patris,& etiã ipsi retinent filios, si quos habent,in potestate,vt no.in l.patre furioso.ff.de his ꝗ sunt sui,uel ali.iur.¶Solùm dubitationem facit, an ipse Carolus mentecaptus potuerit ab intestato succedere d.do.Ludouico eius fratri,exclusa domi.Barisona filia legitima, & naturali ipsius do.Ludouici virtute statuti Paduani,incipiente, cũ satis honestum, uolentis, fratrem ab intestato succedere fratri pro dimidia exclusa filia ipsius defuncti,cũ ipse Carolus sit mente captus,& nõ possit ɔ̃here matrimonium, & ɔñr nõ habere fi-
4 lios legitimos,& naturales.Circa † quod dicendum vr̃, ꝗ tale statutum gñaliter loquens de fratre debeat interpretari ꝺm ius cõmune.l.si serui vestri.C.de noxa.l.fi.§.in ɔputatione. C. de iu.delibe.l.1.§.lex Falcidia,vbi Bar.Ale.& Mod. ff.ad lega. Falci.& plenè no.in l.quãuis.ff.de in ius vocan.& ꝑ Bar.& ibi latè repet.in l.omnes populi,in 6.q.principali.ff.de iust. & iu. ponit Ale.in l.fructus,col.2.ff.sol.mat.& ad id multa adducit Alb.Bru.in tractatu,ꝗ stantibus masculis fœminę non succe-
5 dant,in 12.articulo principali,q.11.De † iure autem communi frater succedit fratri,qñ nõ adest alius proximior,esto ꝗ furiosus sit, vt probatũ fuit supra circa successionem paternam, & no.C.de legi.hæred.per totum,maximè in auct. cessante, & seq.& in corpore vnde sumuntur,& inst.de legit.agnat.succe. Vnde idẽ debet esse considerata dispositione statutaria. Prout
6 † etiam: quia tale statutum,quatenus concernit inclusionem masculorum, est fauorabile,vt dicit Bal.in l.maximum vitiũ. C.de liberis præteritis,& ponunt docto.in l.venia.C.de in ius vocan.ɔñr debet esse gñaliter intelligendum, imò & extendi, vt latè per Ale.& alios scrib.in l.qui se patris, col.fi.C.vnde libe.& ꝑ Laurentium de Palat.in tractatu, ꝗ extantibus mascu. col.1.& multa cumulat Albert.Bru.in d.tracta.articulo, & q.
7 præallegata.Et † Lap.allega.101.in ciuitate Florentię, vult, ꝗ stante statuto prædicto hæreditas defertur fratri, seu agnato apto ad prolẽ,& etiã non apto ad generandum ,ex quo deferť infanti,& existenti in quacunque ætate, & etiam constituto in
8 articulo mortis, quem constat non posse generare. Item † etiã defertur clericis, qui non possunt matrimonium contrahere, & ɔñr non sunt tales,per quos familia possit conseruari,vt ad plenum concludit Georgius Nata in tractatu,ꝗ stantibus masculis.&c.fol.9.col.3.uer.16.qro,& ad idem multa cumulat Alber.Bru.in d.suo tract.12.articulo principali,in 8.& vltim.q. vbi loquitur de eunucho,& castrato, & de aliis impotentibus ad generandum , & concludit statutum in istis habere locum.

9 Ex † aduerso verò tale statutũ,quatenus excludit fœminas, est odiosum,& correctiuum iuris cõis,vt in d.l. maximũ vitium, & no.in d.l.venia,cũ concor.& ɔñr non debet habere locũ,ni
10 si quatenus verba,& ratio statuti disponãt.Et † ɔsiderãdo verba,& rationẽ præsentis statuti nõ sonant in aliud , nisi vt conseruetur nomẽ familiarũ per lineã masculinã,& bona, & hæreditates,hac de causa perueniant ad masculos,prout etiam erat cautum lege.12.tabu.in §.cæterùm,insti.de legit.agna.succ.& in §.fi.insti.de patr.pote.& in l.1.§.denunciare,ver.publicè.ff. de vent.inspici.& in l.ab omnibus,de leg.1.cum aliis cumulatis per Albe.Brun.in d.tract.in 3.articulo principali, quæ. 1.
11 Quæ † ratio & verba statuti penitus cessant in do. Carolo, ꝗ cum sit mentecaptus,& furioso similis nõ potest ɔ̃here matrimonium.c.dilectus,vbi Car. Abb. & Præpos.extra de sponsa. & ꝑ glo.in c.neque furiosus.32.q.7.nota.in l.patre furioso.ff. de his ꝗ sunt sui, vel ali.iur.& ĩ l.furor.ff. de spõsa. & expressè in mentecapto tenet Soc.vbi adducit alias dec. & rõnes ĩ d.cõsi.47.col.3.nu.9.& 10.vol.3.tenet etiã Dec. consi. 112.in præsenti consultatione,in prin.ɔñr clarè patet,ꝑ ipsum Carolũ fa-
12 miliã nõ posse conseruari.Et † esto, ꝗ cõciperet filiũ naturalẽ; tñ per tales ita natos nõ conseruať agnatio , & familia, vt dicit Bal.in l.certũ.C.vnde legi.& Alex.in additio.ad Bar.in l. pronuntiatio.§.familiæ.ff.de verb.sign.ex quo sequitur, ꝗ ipsa.d. Barisona nõ debet excludi a successione paterna ꝑ ipsum Ca-
13 rolũ inhabilẽ. qui † talis est, vt ꝑ omnia , & in omnibus loco absentis,& quiescentis habeatur.l.2.§.furiosus.ff.de iu.codic. Consequẽter debet haberi, perinde ac si nõ esset in medio , & maximè, cũ statutũ cõsideret illã qualitatẽ conseruationis familiæ,propter quã expressè emanauit,q̃ minimè viget in ipso
14 Carolo. Et † comprobari possunt prædicta ex his, quę ponit Soc.in d.consi.48.vbi vult,ꝗ mentecaptus non succedit in regno,nec in feudo,nec in iure maioricatus,ex quo in eo cessant qualitates,quæ requiruntur,vt succedatur in prędictis,probat lege,ratione,& auctoritate,vt per eum,quæ vigent in casu no-
15 stro stante ratione,& verbis statuti.Et † licet idem Soc.ibi dicat,ꝗ mentecaptus succedit in allodialib.dico istud esse verũ, considerando ius commune, prout ipse ibidem loquitur, sed considerando dispositionem statutariam erit secus,cum statutum consideret qualitatem conseruationis familiæ,quæ cessat
16 in ipso Carolo. Et † hanc sñiam , ꝗ tale statutum non cõprehendat tales personas inhabiles, per quas familia non põt cõseruari, expressè tenet And.Barbat.in c.quod clericis , col. mihi.28.& quatuor seq.extra de foro compe.versi.adde inquantum dictũ est, vbi propriè loquitur in statuto Paduano , & dicit ita consuluisse, cõprobando hanc sñiam rationibus , legib. & auctoritatibus,& rñdendo ɔ̃riis, vt videri potest, & verè attendendo ipsam æquitatem,& rõnem,ac verba statuti,dicti arbitri ab ista opinione recedere non debent,de cuius tñ verita-
17 te aliàs dicam.Illud † autem certissimum est, ꝗ si iste Carolus mentecaptus vellet succedere eius fratri virtute statuti,tamen iste non posset adire talem hęreditatem, nec etiam agnoscere bonorum possessionem,vt hr̃ in l.fi.§.nos autẽ.C. de cura.fur,
18 cum concor.Et † licet eius curator posset agnoscere, vt no.ibi tñ si ipse Carolus moritur in ipsa dementia,talis hæreditas nõ transmittitur,sed peruenire debet vnà cum fructib. perceptis ad ipsam do.Barisonam,quæ ab intestato poterat succedere.d. Ludouico eius patri,si non fuisset ipse Carolus mentecaptus, ita textus in l.hæres furiosi,in prin.ff.de peti.hæredi.quod sequuntur scrib.ibi maxi.Pau.de Cast. qui adducit rationem, ꝗ talis aditio facta per curatorem stat in pendenti,ita vt si mentecaptus non resipiscat,& non cõsentiat,carebit effectu,& habebitur pro non adita, & omnia debẽt restitui venienti ab intestato,& est tex.apertus in d.l.fi.§.sinautem ĩ furore, & tenet Bar.ibi in §.tali itaque,& ẽt Saly. ꝗ adducit aliã rationem , vt ibi per eũ, & idem ẽt Saly.in l.potuit,col.pen.versi.quæri põt C.de iu.delib.dum se remittit ad no. per eum ĩ d.§. tali itaq;, sequuntur etiam doct.maximè Iaso.in l.infantis,per tot.C.qui admit.& idem Iaso.post Fulg.& Alex.in l.si infanti,col.6.ver. hinc dubitat.C.de iure delib.& bñ facit tex. ĩ l. Antistius.§.fi. ff.de acq.hære.& quæ no.Are.ibi in §.si seruus.col.2.uers.glo. in vlt.solu.est etiam gl.in ver.dare.in l.Lucius.§.fi. de leg.2.& ibi Bar.expressè hoc tenet,& melius,& clarius Pau. de Cas.ibi volens non acquiri,nisi resipiscat,& Imo.ibi non contradicit, sequitur etiam Pau.de Cast.in d.l.Antistius.§.fi.& Imo.ibi,dũ se re-

se remittit ad l.fi.C.de cura.fur. & etiā bene facit tex. in l.1.&
ibi Bar.post gl.in ver.q̄ro.ff.de bono.pos. fur.dela. vbi dicit,ꝙ
ipse mentecaptus nō transmittit, sed eo mortuo in dementia
reuertit̄ ad primos hæredes,& ibi parificat furiosum, & mēte-
captū punctaliter in casu p̄senti,quibus consideratis tāto ma-
gis ipsi dñi arbitri poterunt amplecti hanc sniām, vt Carolus
ipse nō excludat do.Barisonā, cū omnino dicta hæreditas vnà
cū fructibus ipso mortuo sit ad eandē peruentura,& circuitus
iste est fugiendus,iuribus vulgarib.Ex quib. etiā infert̄, ipsum
Carolum non potuisse succedere do. Nicolao de Castro eius
auunculo stante persona ipsius do.Ludouici eius fratris habi-
lis.¶Circa 8m dubiū,cū in facto cōstet,ipsum d.Ludouicū ha
buisse in dotē a do.Laura de Rido duc.2274.Item,& durante
matrimonio inter eos ꝯ̄cto habuisse vsumfructū aliquarū re-
rum, quæ peruenere ad dictā eius vxorē iure hæreditario. Itē
& ipsum habuisse aliquas ꝓprias successiones, itē in facto cō-
stet, eūdē fabricasse,& ædificasse in Ciuitate Paduana domū,
quæ prius erat lignea,& ēt in rure in ędificiis expendisse vltra
summam duc.mille.Constet ēt maritasse cōem sororē, & pro
dote ipsius exbursasse duca.1300.Appareat aūt in ꝓcessu, bo-
na paterna cōia fuisse modici redditus, & introitus, taliter ꝙ
ex illis vix commodè attenta nobilitate familiæ, & domus, &
numero personarū,considerata ēt do.Ziliola cōi matre,pote-
rat haberi ꝯdecens victus,& vestitus,cū etiā appareat in pro-
cessu, eundē do. Ludouicū semper parcè,& in parsimonia vi-
xisse,nec dissipasse,nec consumpsisse suos redditus, & bona,&
ēt tēpore eius obitus nullas pecunias reliquisse, dico istis con-
sideratis integrā dotē suę vxoris,& usumfructū rerū vxoris,&
propriarum successionū fuisse cōuersam, & cōuersum ī cōem
vtilitatē rerum prædictarū,& ēt in meliorādo cōia prædia pa-
19 terna,q̄ per prius erant modicæ vtilitatis.Non † n.potest capi
cōiectura alia,ꝙ ex cōmunibus redditib.istud fecerit; cum illi
vix sufficerēt ad uictū,& uestitū familię,ut no.glo.& ibi plenè
scribētes in l.cū oportet.C.de bonis q̄ libe.& ponit Bar.ī trac.
de duob.fratrib.col.2.in 4.q.& Pau.de Ca.in addi.col.2.uers.
sed nunquid emptio p̄dicta,cū aliis adductis p Soc. in consil.
213.consiliis nostris,col.4.uer.tertia ꝯclo,& uer.secūda ratio
est,uol.2.vbi vult,præsumi dotē receptā a fratre immissam in
cōi,sicuti frater immittebat alia bona,& eadē col.uer.pro his,
vult, ad istud probandum sufficere coniecturas, & melius in
20 eodē consil.col.pe.uers.quinta, & vult.ꝯclo.Et † diffusius ista
probātur ex his,q̄ ponit Soc.consil.16.cā quę uertitur, col.2.
& 3.uol.3.ubi ex pluribus concludit,q̄n redditus non sunt,pe
cunias esse habitas,& quæsitas aliunde,uel ex ꝓpria industria,
ponit etiam Deci.consil.255.casus, de quo quæritur.col.2.&
Corn.consi.103.circa primum,col.2. uersi. si autem non ap-
paret,uol.1.& consi.212.in hac consultatione, col.2. in prin-
ci.& in fi.uol.4.¶Ex istis infertur resolutio alterius dubitatio-
nis,in qua quęrit̄,an ipsa do.Barisona hæres eius matris,& cre
ditrix respectu. d.dotis maternæ tēpore p̄sentis diuisionis pos
sit deducere super bonis communib.d.do.Ludouici, & Caro-
li dictas dotes, & alia conuersa in utilitatē bonorū dictorum
fratrum,tēpore quo stabant in communi.Et dicendū est,ꝙ sic.
21 Ex † quo dos posita in communi,dēt detrahi de cōi patrimo-
nio.l.si filia.§.Heratius.ff.fami.ercisc.l.actione.§.si vnus.ff.ꝓ so
ci.& utrobique per Doct.cum aliis adductis per Bald.& alios
in l.si patruus.C.commun.utri.iud.& per Soc.in d. cōsi.213.
col.4.uersi.2.ratio est,& col.pen.uersi.5.& vltima conclusio,
vbi vult,ꝙ ista sunt deducenda prius tanq̄ æs alienum, & seq-
tur Bal.in tract.de duob.fratrib.col.2.uersic. item dicit,& cō-
22 probantur per totum titu.ff.de in rem uers.cum simi.Et † fa-
ciunt,quæ ponit Dec.in d.consi.255.& Corn.consi. 54.24.&
301.in fin.uol.1.& consi.233.col.2.uolu.2.& etiam in fin. &
consi.122.col.1.eodem uol.& consi.214.& 299.in fin. & con-
si.34.& 54.uolu.4.In quibus locis allegantur iura, & decisio-
nes,quibus probatur,& cōiter concluditur,in diuisione bono
rum communiū prius debere detrahi,& deduci ea, quę vnus
ex sociis posuit in communi de rebus propriis,& etiam in tali
diuisione rationem esse habendā de industria,& labore vnius,
vnde nulli dubium, ꝙ in diuisione prædicta prius tanquam
æs alienum integraliter deducenda est ipsa dos.d. do. Lauræ,
& ēt ea quæ ipse do.Ludouicus habuit iure hæreditario,& vl-
terius habenda est cōsideratio industriæ, & laboris ipsius cir-
ca meliorationem per ipsum factam in rebus communibus.

23 Nec † potest ex aduerso dici,ꝙ ipse do.Ludouic⁹ faciebat ma
iores impensas,quàm ipse Nicolaus,vel Carol⁹,nā illę erāt re-
spectu victus,& vestitus uxoris,& filiæ,& inter socios, istæ nō
veniūt ꝯsiderādæ,argumēto tex.in c.si duo fratres,in ti.de duo
bus fratrib.de no.bñf.inuesti.in usi.feu.& no.Bal.Ang.& Pau.
de Ca.in l.fi.C.de coll.cū aliis adductis p Cor.ī d.ꝯs.122.col.
1.& 2.uol.2.ubi vult,ꝙ si duo fratres stāt in societate, & vnus
hēt filias,alter nō,& impensa fit oībus de cōi redditu, non ue-
nit imputāda p alterū tēpore diuisionis, maximè q̄n impensa
nō erat magna & socius,q. habebat filios, erat magis industrio
sus,quā alius,quod ēt sequit̄ Soc.ꝯsi.40.circa primū, col.1. &
2.uol.4.ubi vult,fratres simul habitātes in eadē domo, & mē-
sa non posse petere,si plus fuit expensū de fructib.& redditib.
in familia vnius, q̄. alterius, & ꝙ in illo pluri potius præsumit̄
donatio,q̄ anim⁹ repetēdi,& potissimè in casu nostro,stāte do
24 te ipsius d.Lauræ, cuius † fructus cedebāt.d.do.Lud.eius ma
rito,vt in l.fructus.& l.diuortio.ff.sol.ma. & ponit Socy.in d.
consi.40.col.2.nu.7.& Corn.ꝯs.251.in fi.uol.4. & etiā stante
industria ipsius.d.Ludouici,& labore,& ex aduerso concurrē-
25 te desidia,& inhabilitate.d. Caroli.Et † ꝙ d.impensę non ue-
niāt imputādæ,ponit Cor.consil.58.in fi.& consi. 214.in fin.
uol.4.Et ex istis etiā infertur,ꝙ prędia communia consignata
26 ipsi.d.Barisonæ per ipsum. d. Ludouicū pro † dote materna.
possunt per eandem retineri, cū iusto precio tunc communi-
ter currente fuerint eidem assignata iuxta ea, quæ plenè not.p
Alex.post alios in l.precia rerū.ff.ad leg.Falci.& per Doct.cō-
muniter in l.2.C.de rescin.uen.& per Cano.in c.cū dilecti,ex
tra de emp.& vend.in quibus locis allegantur decis.concord.
* Et * communiter concluditur, iustum precium esse illud, qđ
communiter currit tēpore,quo res assignatur, & traditur pro
aliqua causa, nec attenditur affectio aliquorū particularium,
& illud,quod tales personæ offerunt.Minus etiā attenditur,si
ualor rei creuit post traditionem,ex quo consideratur ualor,q.
currebat tempore traditionis, & pariter dicēdum est respectu
bonorum stabilium consignatorum per ipsum, d.Lud.d.Hie-
ronymo de Doctorib.eius socero pro dote ipsius.d. Barisonæ,
27 cuius summa est duc.2000.Poterat † em̄ ipse.d.Lud. de por-
tione ad eum spectante constituere dotem prædictā, & nomi-
ne ipsius assignare bona stabilia, prout assignauit iusto precio
28 currente,ut superius dictum est.Quæ † cōsignatio fuit, & est
firmissima quò ad portionem prædiorum tangentem ipsum.
d.Lud.cū rei suæ fuerit arbiter,& iudex, & de ea suo arbitrio
potuerit disponere.l.in re mandata.C.mand.cū vulg.Nec po-
test dici,ꝙ dos cōstituta.d.Barisonę fuerit excessiua,nam con-
siderata dote,quā ipse.d.Lud.cępit, considerata etiam perso-
na.d.Hierony.considerato ꝙ vnica tm̄ erat filia,& nullos alios
filios habebat,dos prædicta fuit condecens,& honesta,ut ple-
nè no.in auct.res quæ.C.commu.de leg.& etiam quia poterat
dare in dotem integrū patrimoniū suum,ut in l.si mulier bo-
na.ff.de iur.dot.& per Ale.consi.7.uol.2.& Fran.de Cur consi.
6.& Bald.nouel.in tract.de do.in 6.par.in 14.artic.& priuile-
gio.Quę bona assignata ex dictis causis.d.D.Hieronymo.& d.
Barisonę bene, & iure permittente possunt per eos retineri,&
iure compensationis:cū omnia sint liquidata ex processātis,&
deductis,& etiam iure reconuentionis possideri, cū penes ip-
sos reperiantur iustis titulis,& bona fide pro quantitate pecu-
29 niarum prędictarum. Quę † summa prius consideranda ue-
nit in diuisione ipsa facienda,ut toto titu.ff.& C.de compens.
& in l.cum Papinianus,in aucten. & consequenter. C.de sen-
ten.& interlo.om.iud.& per totū tit.extra de mut.peti. Et po-
tissimè prędicta procedere debent concurrente omni æquita-
te dictante ita fieri,considerata persona.d.Caroli, & etiā con-
sideratis ipsis arbitris, qui de bono,& æquo habent iudicare,
30 8m formā statutorū.Et † decernere, ꝙ d.prędiorum iterū fiat
æxtimatio,non esset nisi deuiare ab omni ęquitate,quod peni-
tus fugiendum est,iux.no.in l.1.C.de legi.& in l.placuit.C.de
31 iud.& in c.fi.de transf.Et † etiā inducere circuitum,qui est pe-
nitus fugiendus,ut plenè no.in l.singularia.ff.si cer.pet.cū cō-
cor. Nec habet obstare,si dicatur, ꝙ hic non cadit compensa-
tio, ex quo fieret de liquido ad nō liquidū ꝯ.l.fi.C.de compē-
sa.Nā tollit̄ obiectio ex quo,ut per superius dicta,nedum sunt
liquida,sed notoria;cū super illis sit factus processus,& publi-
catus,& conclusus,iux.glo.in uersi.liquere,in c.significau. ex-
32 tra de testib.ubi doc.adducūt alias decis.¶†Minus ēt obstat,si
dicatur.

dicatur, ꝙ cõpensatio cessat: quia fieret de specie ad quantitatem, contra d.l.fi.& contra tex.ubi Bar.& alij in l.si cõuenerit la ij.in princ.ff.de pig.act. Nam aduertendum est, ꝙ exceptio compensationis uidetur reconuentio. ut not.in l.neque.C.de compens.& in c.1.& 2.ubi Cano.ex̃ de mut.pet.& not Bal.in l.fi.C.de sent.& interloc.& Ale. cons.118.titulus quæstionis, 33 col.2.uol.2.& cons.86.super prædictis,uol.5.† Reconuentio autem potest fieri de specie ad quantitatem. & econtra, ut in d.l.Papinia.& d.auth.& ꝯñr,& toto titulo, extra de mut.peti. ita etiam, & compensatio capiendo eam in uim reconuentio-34 nis.Prout † etiam cessat obiectio: quia compensatio capitur pro retentione, ut no.in l.in restituenda.C.de pet.hæred.& in l.ẽt.ff.de compen.& ita capiendo, absque dubio ipsi d.Barisõnæ,& eius marito competit retẽtio, & sic compensatio, ut no. 35 in d.l.si conuenerit,in prin. Quæ † retentio denegari non potest, ut habetur in l.ex quibus cau.& in l.qui exceptionem.§.si pars,& in l.si in area.ff.de condictio.indebi.cum alijs concor. 36 Imò,† & fortius, esto ꝙ non competeret compensatio, capiendo eam strictè,& in specie: tñ competit retentio, ut per plura concludit Corn.consi.61.uisa, col.8.& seq.uol.3.& probatur in d.l.si conuenerit,& in alijs iurib.concor. ¶Circa aliud dubium, in quo quæritur, quæ,& qualis societas uideatur esse cõtracta inter ipsum do.Ludo.& Carolum: cùm toto tempore, quo do.Ludo.vixit, semper habitauerint insimul, & semel in eadem domo,& mensa, consentiente,& patiente ipsa do.Ziliola communi matre,& pro tempore tutrice, & curatrice ipsius Caroli. Et omissis multis, quæ possent hincinde adduci, attẽta 37 persona ipsius do.Ziliolæ tutricis. Videtur † dicendum, contractam fuisse societatem omnium bonorum: ut no.in l.in cõductionib.ff.pro soc.& per Bald.in l.si patruus, col.fi.C.com. utr.iud.& ponit Ias.in l.1.col.2.uers.1.limita.C.qui testa.fac. poss.cum alijs adductis per Dec.consi.21.uiso puncto, col.1.& per Corn.consi.1.col.pen.& fi.uol.1.& consi.213.in prin.uo 38 lu.3.& per Soc.cons.4.in prin.uol.4.Tñ † considerando qualitatem,& inhabilitatem d.Caroli, qui nec verbo, nec facto poterat dictam societatem omnium bonorum contrahere, nec consensum tacitum, vel expressum pręstare. Cum pręterea nullum actum promiscuum fecerit, pp quẽ posset colligi eius uoluntas, non potest dici modo aliquo inter eos contractam fuisse societatem omnium bonorũ, sed potius sumus in casu, qñ mortuo patre fratres insimul habitãt in domo paterna retinẽdo in communi hæreditatem patris, & uiuendo communib. expensis, per quos actus inducitur tantummodo communicatio & societas in prædictis, ut plenè habetur per Bal.& Alber. de Rosa.& alios Mod.in d.l.1.C.qui testa.face.poss.adducentes tex.in l.ex parte.§.si filios.ff.fami.ercis.& in l. idem Papin. §.si fratres.ff.pro soc.cum alijs adductis per Ale.consi.23.cõsideratis his.col.2.uol.2.& per Deci.in d.cons.21.col.2.& 3. ubi adducit plures decisio.& plenè habetur per Soc. in d.consi.40.in prin.uol.4.& consi.4.& 6.uolu.4.& consi.213.col.2. vers.vnde ex præmissis, vol.2.& bene per Corneum cons.9.uolu.1.& cons.299.uolu.4.& per Ias.in d.l.1.col.2.& 3.vers.secundus casus,& uers.tertius casus, ubi propriè ponit, qñ sunt duo fratres maiores nobiles, & diuites, & non negociant̃, uel qñ unus tm̃ negociatur,& alter non, concludendo istis casib. non contrahi societatem omnium bonorum, & tanto magis procedunt in casu nostro, cum ipsa do.Ziliola tutrix, & curatrix pro tempore domini Caroli nullum fecerit actum promiscuum nomine ipsius, propter quem posset colligi, societatem 39 omnium bonorum esse contractam. Et† etiam nec uerè, neq; fictè Carolus ipse poterat talem societatem contrahere, ex no. in l.qui ad certum.ff.loca.& in l.1.in prin.ff.de uer.obli. Fuit igitur contracta societas in retinendo hæreditatem patris in communi,& in uiuendo cõmunibus expensis,& quicquid circa cõmunem utilitatem de proprio expensum fuit ab ipso domi.Ludouico prius detrahendum est, ut superius fuit conclusum. Bene autem auctoritas ipsius dominæ Ziliolæ tutricis,& curatricis do.Caroli profuit ipsi do.Ludouico,& etiã prodest ipsi do.Barisonæ,& eius marito, ut non teneantur reddere rõnem administrationis, ad quam tenebatur ipse D.Ludouicus, si non fuisset ipsa do. Ziliola tutrix, & curatrix, vt habetur ex nota.per Dec.in d.cons.255.in prin.ubi ad id multa adducit. ¶Nec prædictis habet obstare, si dicatur, ꝙ ipsa do.Barisona,& eius maritus debent restituere fructus, quos perceperunt ex d. prædijs pro medietate tangente ipsum Carolum. Nam cessat obiectio: eo quoniam ipsa d.Barisona cępit pędia consignata a patre, respectu dotis matris suæ, & tanquam creditrix in d.dote, & bona fide illa tenuit,& possedit,& titulo iustissimo. 40 Quo † fit: ut tales fructus cesserint eius lucro. l. bonæ fidei emptor.ff.de acqu.rer.dom.l.sed,& si lege.§.utrum.ff.de peti. hęre.l.fructus.l.ex diuersa, in prin.ff.de rei uẽd. Pariter,& ipse D.Hierony.tales fructus fecit suos, cum dicta bona possederit iusto titulo,& bona fide, & sibi assignata pro dote, ut not.in l. fructus, & in l.diuortio.ff.solu.matri.quib.omnibus consideratis, resultat vera conclusio, ipsam d.Barisonam,& eius maritum debere absolui, & liberari a petitione contra ipsos facta ꝑ partẽ aduersam. Cum iusta de causa, bona fide,& iusto titulo, & iusta ac honesta pręcedente existimatione possideant dictos campos, quod indubitatum est respectu portionis tãgentis dictum do.Ludouicum. Et quò ad portionem tangentem ipsum Carolum idem erit dicendum, cum in ea ipse do.Ludouicus, & successiuè ipsa d.Barisona,& eius maritus fuerint,& sint ueri creditores pro summa & quantitate liquidata, & quib. meritò cõpetit reconuentio, compensatio,& retentio,& circuitus omnis sit uitandus, vt s̃.sigillatim dictum est. Paris.Pad.

¶ Clarissimi, atque Celeberrimi Iur. vtriusq; Excellentissimi domini Petri Pauli Parisij Consentini Secundum volumen Consiliorum explicit.

nium. Amen. Tibi laus
tibi gloria tibi gratiarum
[illegible] ubi sca [illegible]
Per immensa secula [illegible] equum
[illegible] et pro nra
hec sacrificium quod excelsa tue
maiestatis in signis ob-
[illegible] tibi sit acceptabile
nobisque omnibus per quibus
illud obtulit sit te miserante
propitiabile. Qui nunc
et regnas deus. Per omnia
secula seculorum. Amen.

In die pasce ad missam
offitium:

Resurrexi
et adhuc
tecum sum
alla posui
sti super me
manum tuam alla mirabilis
facta est scientia tua alla alla
Ps. Domine probasti me et cogno-
visti me tu cognovisti sessionem
meam et resurrectionem meam. Gloria
patri. Gloria in ex. Oro.

Deus qui hodierna
die per unigenitum
tuum eternitatis nobis

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm